

School of Theology at Claremont

1001 1380711

The Library

SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT

WEST FOOTHILL AT COLLEGE AVENUE
CLAREMONT, CALIFORNIA

Wendell Wheeler

पवित्र शास्त्र

आर्य समाज

315
M3
1927

पवित्र शास्त्र

जुना व नवा करार

मूळ भाषांतून मराठींत भाषांतर

पवित्रशास्त्रप्रसारक संस्थेच्या मुंबईतल्या साहाय्यकारी
मंडळीने प्रसिद्ध केले आहे

१९२७

ब्रीड रणीप

Theology Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT
California

THE HOLY BIBLE
IN MARĀTHĪ

1927

मिहिरासनाडार पणकडारु पणकडारु कणामसनाडारणीप
ब्रीड रणीप इलीर इलिडार

७९९९

केंद्र संचालक मंडळ

जुना करार

मूळ इब्री भाषेतील ग्रंथांचे भाषांतर

Wheeler, Wendell
10-17-58

१९२७

12854

जुन्या करारांतील पुस्तकें

पृष्ठ						पृष्ठ					
उत्पत्ति ...	...	...	...	...	...	१	उपदेशक ...	...	...	...	७१३
निर्गम ...	...	...	...	...	...	५९	गीतरत्न ...	...	...	...	७२१
लेवीय ...	...	...	...	...	...	१०७	यशया ...	...	...	...	७२८
गणना ...	...	...	...	...	...	१४१	यिर्मया ...	...	...	...	७८४
अनुवाद ...	...	...	...	...	...	१८९	विलापगीत ...	...	...	...	८४७
यहोशवा ...	...	...	...	...	...	२३२	यहेज्केल ...	...	...	...	८५५
शास्ते ...	...	...	...	...	...	२५९	दानीएल ...	...	...	...	९१०
रूथ ...	...	...	...	...	...	२८७	होशेय ...	...	...	...	९२७
१ शमुवेल ...	...	...	...	...	...	२९१	योएल ...	...	...	...	९३६
२ शमुवेल ...	...	...	...	...	...	३३०	आमोस ...	...	...	...	९३९
१ राजे ...	...	...	...	...	...	३६२	ओबद्या ...	...	...	...	९४६
२ राजे ...	...	...	...	...	...	३९८	योना ...	...	...	...	९४७
१ इतिहास ...	...	...	...	...	...	४३३	मीखा ...	...	...	...	९४९
२ इतिहास ...	...	...	...	...	...	४६४	नहूम ...	...	...	...	९५४
एज्जा ...	...	...	...	...	...	५०३	हबकूक ...	...	...	...	९५६
नहेम्या ...	...	...	...	...	...	५१४	सफन्या ...	...	...	...	९५९
एस्तेर ...	...	...	...	...	...	५३०	हागय ...	...	...	...	९६१
इथोब ...	...	...	...	...	...	५३९	जखन्या ...	...	...	...	९६३
स्तोत्रसंहिता ...	...	...	...	...	...	५७९	मलाखी ...	...	...	...	९७२
नीतिसूत्रें ...	...	...	...	...	...	६८०					

Theology Library
SCHOOL OF THEOLOGY
AT CLAREMONT
California

उत्पत्ति

१ प्रारंभीं देवानें आकाश व पृथ्वी हीं उत्पन्न केलीं. २ तेव्हां पृथ्वी आकारविरहित व शून्य होती, जलनिधीच्या पृष्ठभागावर अंधकार होता आणि देवाचा आत्मा जलावर तळपत राहिला होता. ३ तेव्हां देव बोलला, प्रकाश होवो, आणि प्रकाश झाला. ४ देवानें प्रकाश पाहिला कीं तो चांगला आहे; आणि देवानें प्रकाश व अंधकार हे वेगळे केले. ५ देवानें प्रकाशाला दिवस व अंधकाराला रात्र म्हटलें; आणि सायंकाळ झाला व प्रातःकाळ झाला; हा पहिला दिवस.

६ मग देव बोलला, जलांच्या मध्यभागीं अंतराळ होवो, व तें जलांस दुभागणारें होवो. ७ असें देवानें अंतराळ केलें आणि अंतराळाखालच्या व वरच्या जलांस दुभागिलें; आणि तसें झालें. ८ देवानें अंतराळास आकाश म्हटलें; आणि सायंकाळ झाला व प्रातःकाळ झाला; हा दुसरा दिवस.

९ मग देव बोलला, आकाशाखालीं जलांचा एके स्थळीं संचय होवो, व कोरडी जमीन दृष्टीस पडो; आणि तसें झालें. १० देवानें कोरड्या जमिनीस भूमी म्हटलें व जलांच्या संचयास समुद्र म्हटलें; देवानें पाहिलें कीं हें चांगलें आहे. ११ तेव्हां देव बोलला, हिरवळ, बीज देणारी वनस्पति आणि आप-आपल्यापरी सबीज फळें देणारीं फळझाडें भूमी आपल्यावर उपजवो; आणि तसें झालें. १२ हिरवळ, आपआपल्यापरी बीज देणारी वनस्पति व आपआपल्यापरी सबीज फळें देणारीं फळझाडें भूमीनं उपजविलीं; देवानें पाहिलें कीं हें चांगलें आहे. १३ सायंकाळ झाला व प्रातःकाळ झाला; हा तिसरा दिवस.

१४ मग देव बोलला, दिवस व रात्र हीं भिन्न करण्यासाठीं आकाशमंडळांत ज्योति होवोत; ह्या चिन्हें, ऋतु, दिवस व वर्षें दाखविणाऱ्या होवोत;

१५ पृथ्वीला प्रकाश देण्यासाठीं आकाशमंडळांत त्या वीप होवोत; आणि तसें झालें. १६ देवानें दोन मोठ्या ज्योति केल्या; दिवसावर प्रभुत्व चालविण्यासाठीं मोठी ज्योति आणि रात्रीवर प्रभुत्व चालविण्यासाठीं लहान ज्योति; आणि त्यानें तारेहि केले. १७-१८ पृथ्वीवर प्रकाश पाडावा, दिवस व रात्र यांवर प्रभुत्व चालवावें आणि प्रकाश व अंधकार यांस भिन्न करावें, म्हणून देवानें आकाशमंडळांत त्या ज्योति ठेविल्या; देवानें पाहिलें कीं हें चांगलें आहे. १९ सायंकाळ झाला व प्रातःकाळ झाला; हा चौथा दिवस.

२० मग देव बोलला, जीवजंतूंच्या थव्यांनीं जलें भरून जावोत आणि पृथ्वीवरून अंतराळांत पक्षी उड्डाण करोत. २१ राक्षसी जलचर, जलांत गजवजणारे व संचार करणारे प्रत्येक जातीचे सर्व जीव आणि प्रत्येक जातीचे सपक्ष प्राणी देवानें निर्माण केले; देवानें पाहिलें कीं हें चांगलें आहे. २२ देवानें त्यांस आशीर्वाद दिला: सफल व्हा, वृद्धि पावा, सागरांतील जलें व्यापून टाका; आणि पृथ्वीवर पक्षी बहुगुणित होवोत. २३ सायंकाळ झाला व प्रातःकाळ झाला; हा पांचवा दिवस.

२४ मग देव बोलला, प्रत्येक जातीचे ग्रामपशु, रांगणारे प्राणी व वनपशु असे प्राणधारी जीव पृथ्वी उपजवो; आणि तसें झालें. २५ असे प्रत्येक जातीचे वनपशु, ग्रामपशु व जमिनीवर रांगणारे जीव देवानें केले; देवानें पाहिलें कीं हें चांगलें आहे. २६ मग देव बोलला, आपल्या प्रतिरूपाचा व आपल्याशीं सदृश असा मानव आपण करूं; समुद्रांतील मत्स्य, आकाशांतील पक्षी, पशु, अवघी पृथ्वी आणि पृथ्वीवर संचार करणारे सर्व जीव यांवर ते सत्ता चालवतील. २७ देवानें आपल्या प्रतिरूपाचा मनुष्य निर्माण केला; देवाचें प्रतिरूप असा तो निर्माण केला; नर व

नारी अशीं तीं निर्माण केलीं. २८ देवानें त्यांस आशीर्वाद दिला; देव त्यांस म्हणाला, फलद्रूप व्हा, बहु-गुणित व्हा, पृथ्वी व्यापून टाका व ती सत्तें आणा; समुद्रांतील मत्स्य, आकाशांतील पक्षी व पृथ्वीवर संचार करणारे सर्व पशु यांवर सत्ता करा. २९ देव बोलला, पाहा, अवध्या भूतलावरील बीज देणारी हरएक वनस्पति व सबीज फळें देणारा प्रत्येक वृक्ष मी तुम्हांस देतों; हीं तुमचें अन्न होतील; ३० त्याचप्रमाणें पृथ्वीवरील सर्व पशु, आकाशांतील सर्व पक्षी व पृथ्वीवर संचार करणारे सर्व जीवधारी यांस अवघी हिरवळ खावयासाठीं देतों; आणि तसें झालें. ३१ आपण निर्माण केलेलें सर्व बहुत चांगलें आहे असें देवानें पाहिलें. सायंकाळ झाला व प्रातःकाळ झाला; हा सहावा दिवस.

१ याप्रमाणें आकाश व पृथ्वी आणि तेथील सर्व वस्तुगण हीं सिद्ध झालीं. २ देवानें चालविलेलें आपलें काम सातव्या दिवशीं समाप्त केलें; चालविलेल्या सर्व कामापासून तो सातव्या दिवशीं विश्राम पावला. ३ देवानें सातवा दिवस आशीर्वाद देऊन पवित्र ठरविला; कारण सृष्टि निर्माण करण्याचें काम संपवून तो त्या दिवशीं विश्राम पावला.

४ आकाश व पृथ्वी यांची उत्पत्ति झाली, म्हणजे परमेश्वर देवानें आकाश व पृथ्वी हीं केलीं त्या काळचा उत्पत्तिक्रम हा होय. ५ शेतांतलें कोणतेंहि उद्भिज्ज अद्यापि पृथ्वीवर नव्हतें; शेतांतली कोणतीहि वनस्पति अद्यापि उगवली नव्हती; कारण परमेश्वर देवानें अजून पृथ्वीवर पाऊस पाडिला नव्हता, आणि जमिनीची मशागत करण्यास कोणी मनुष्य नव्हता; ६ मात्र जमिनीवरून धुकें वर जात असे व त्यानें भूमीच्या सर्व पृष्ठभागाचें सिंचन होत असे. ७ मग परमेश्वर देवानें जमिनींतील मातीचा मनुष्य घडिला व त्याच्या नाकपुड्यांत प्राणवायु फुंकिला; तेव्हां मनुष्य जीवधारी प्राणी झाला. ८ परमेश्वर देवानें पूर्वेस एदेनांत बाग लाविला आणि त्यांत आपण

घडिलेला मनुष्य ठेविला. ९ परमेश्वर देवानें दिसण्यांत सुंदर व स्वादिष्ट फळें देणारीं अशीं सर्व जातींचीं झाडें, बागाच्या मध्यभागीं जीवनवृक्ष आणि बऱ्या-वाड्याचें ज्ञान देणारा वृक्ष हीं जमिनींतून उगविलीं. १० बागाला पाणी देण्यासाठीं एदेनांत एक नदी उगम पावली; तेथून ती निघून तिचे फांटे फुटून चार प्रचंड नद्या झाल्या. ११ पहिलीचें नांव पीशोन; ही सगळ्या हवीला देशास वेढिते; ह्या देशांत सोनें सांपडतें; १२ ह्या देशचें सोनें उत्तम असून येथें मोलें व गोमेद हीं सांपडतात. १३ दुसरीचें नांव गीहोन; संपूर्ण कूश देशास वेढणारी ती हीच नदी. १४ तिसरीचें नांव हिडकेल; अश्शूरच्या पूर्वेस वाहते ती हीच. चौथीचें नांव फरात. १५ परमेश्वर देवानें मनुष्यास एदेन बागांत नेऊन त्याची मशागत व राखण करण्यास ठेविलें. १६ तेव्हां परमेश्वर देवानें आदामाला अशी आज्ञा दिली कीं बागांतील वाटेल त्या झाडाचें फळ यथेच्छ खा; १७ पण बऱ्यावाड्याचें ज्ञान देणाऱ्या झाडाचें फळ खाऊं नको; कारण ज्या दिवशीं त्याचें फळ तूं खाशील त्या दिवशीं तूं खास मरशील.

१८ मग परमेश्वर देव म्हणाला, मनुष्य एकटा असावा हें बरें नाहीं; तर त्याला अनुरूप सहकारी मी निर्माण करीन. १९ परमेश्वर देवानें सर्व वनपशु आणि आकाशांतील सर्व पक्षी हे मातीचे घडिल्यावर, आदाम त्यांस कोणतीं नांवें देतो हें पाहावें म्हणून त्याजकडे ते त्यानें नेले; तेव्हां आदामानें प्रत्येक सजीव प्राण्याला जें नांव दिलें तेंच त्याचें नांव पडलें. २० आदामानें सर्व ग्रामपशु, आकाशांतील पक्षी व सर्व वनपशु यांस नांवें दिलीं; पण त्यांमध्यें त्याला अनुरूप कोणी सहकारी मिळाला नाहीं. २१ मग परमेश्वर देवानें आदामावर गाढ निद्रा आणिली; आणि तो निजला तेव्हां त्यानें त्याची एक फासळी काढून घेतली, तिची जागा मांसानें भरून आली; २२ परमेश्वर देवानें आदामाची फासळी काढून तिची स्त्री बनविली आणि तिला आदामाकडे नेलें. २३ तेव्हां

आदाम म्हणाला, आतां ही मात्र माझ्या हाडाचें हाड व मांसाचें मांस आहे; हिला नारी म्हणावें, कारण ही नरापासून बनविली आहे. २४ यास्तव पुरुष आई-बापांस सोडून आपल्या स्त्रीशीं जडून राहील; तीं दोघें एकदेह होतील. २५ आदाम व त्याची स्त्री हीं दोघें नम्र होतीं; तरी त्यांस संकोच वाटत नसे.

१ परमेश्वर देवानें उत्पन्न केलेल्या सर्व वन-चरांत सर्प फार धूर्त होता. तो स्त्रीला म्हणाला, तुम्हीं बागांतल्या कोणत्याहि झाडाचें फळ खाऊं नये असें देवानें तुम्हांस सांगितलें हें खरें काय? २ स्त्रीनें सर्पास म्हटलें, बागांतल्या झाडांचीं फळें खाण्याची आम्हांला मोकळीक आहे; ३ पण बागाच्या मध्यभागीं असलेल्या झाडाच्या फळाविषयीं देवानें सांगितलें आहे कीं तें खाऊं नका; त्याला स्पर्शहि करूं नका, कराल तर मराल. ४ सर्प स्त्रीला म्हणाला, तुम्ही खरोखर मरणार नाहीं; ५ देवाला हें ठाऊक आहे कीं तुम्ही त्याचें फळ खाल त्याच दिवशीं तुमचे डोळे उघडतील, आणि तुम्हांस बरेंवाईट कळूं लागून तुम्ही देवासमान व्हाल. ६ त्या झाडाचें फळ खाण्यास चांगलें, दिसण्यांत मनोहर आणि शहाणपणाच्या प्राप्तीस इष्ट आहे असें त्या स्त्रीला दिसून आलें; तेव्हां तिनें त्याचें फळ काढून खाल्लें व आपल्याबरोबर आपल्या पतीस तें दिलें, व त्यानेंहि तें खाल्लें. ७ तेव्हां त्या उभयतांचे डोळे उघडले आणि आपण नम्र आहों असें त्यांस कळून आलें; तेव्हां त्यांनीं अंजिराचीं पानें शिवून आपणांसाठीं कटिवेष्टनें केलीं. ८ यानंतर शिल्लोण्याचा वारा सुटला असतां परमेश्वर देव बागांत फिरत होता, त्याचा शब्द त्यांस ऐकूं आला, तेव्हां परमेश्वर देवाच्या दृष्टीस पडून नये म्हणून आदाम व त्याची स्त्री हीं बागांतील झाडांआड लपलीं. ९ परमेश्वर देवानें आदामास हाक मारून म्हटलें, तूं कोठें आहेस? १० तो म्हणाला, मीं बागांत तुझा शब्द ऐकिला, तेव्हां मी नम्र आहें म्हणून भिऊन लपलों. ११ देवानें म्हटलें, तूं नम्र आहेस हें तुला कोणीं सांगितलें? ज्या झाडाचें फळ तूं खाऊं नको अशी मीं तुला आज्ञा

केली होती त्याचें फळ तूं खाल्लें काय? १२ आदाम म्हणाला, जी स्त्री तूं मला सोबतीस दिली तिनें त्या झाडाचें फळ मला दिलें आणि तें मीं खाल्लें. १३ परमेश्वर देव त्या स्त्रीला म्हणाला, हें तूं काय केलें? स्त्री म्हणाली, सर्पानें मला भुरळ घातली म्हणून मीं तें खाल्लें. १४ तेव्हां परमेश्वर देव सर्पास म्हणाला, तूं हें केलें म्हणून सर्व ग्रामपशु व वनचर यांहून तूं शापग्रस्त हो; तूं पोटांनें चालशील आणि जन्मभर माती खाशील; १५ आणि तूं व स्त्री, तुझी संतति व तिची संतति यांमध्ये मी परस्परवैर स्थापीन; ती तुझें डोकें फोडील व तूं तिची टांच फोडिशील. १६ तो स्त्रीला म्हणाला, तुला बहुत दुःख होईल व गर्भधारणेचे क्लेश होतील; तूं क्लेशानें लेकरें प्रसवशील; तुझा ओढा नवऱ्याकडे होईल आणि तो तुजवर स्वामित्व चालवील. १७ आदामास तो म्हणाला, तूं आपल्या स्त्रीचें ऐकिलें आणि ज्या झाडाचें फळ खाऊं नको म्हणून तुला आज्ञा केली होती त्याचें फळ तूं खाल्लें; म्हणून तुझ्यामुळें भूमीला शाप आला आहे; तूं जन्मभर कष्ट करून तिचा उपज खाशील; १८ ती तुला कांटे व कुसळें देईल; तूं शेतांतलें पीक खाशील; १९ तूं निडळाच्या घामानें भाकर मिळवून खाशील व अंतीं पुनः मातीला जाऊन मिळशील; कारण तींतून तुझी उत्पत्ति आहे; तूं माती आहेस आणि मातीला परत जाऊन मिळशील. २० आदामानें आपल्या बायकोचें नांव हव्वा ठेविलें; कारण ती अवघ्या जीवधारी जनांची माता होय. २१ परमेश्वर देवानें आदाम व त्याची स्त्री यांसाठीं चर्मवस्त्रें करून त्यांस लेवविलीं.

२२ मग परमेश्वर देव म्हणाला, पाहा, मानवाला बरेंवाईट कळूं लागून तो आमच्यांतल्या एकासमान झाला आहे; तर तो आपला हात जीवनवृक्षाला लावून त्याचेंहि फळ काढून कदाचित् खाईल व सर्वकाळ जीवंत राहील; २३ यास्तव ज्या भूमींतून त्यास निर्माण केलें होतें, तिची लागवड करावी म्हणून परमेश्वर देवानें त्यास एदेन बागांतून बाहेर काढून

लाविलें. २४ देवानें मानवास बाहेर घालविलें आणि जीवनवृक्षाकडे जाण्याच्या मार्गाची राखण करण्यासाठीं एदेन बागाच्या पूर्वभागीं करुब व गरगर फिरणारी ज्वालारूप तरवार ठेविली.

१ आदामानें आपली स्त्री हव्वा हिला जाणिलें; ४ ती गर्भवती होऊन तिनें काइनास जन्म दिला; ती म्हणाली, परमेश्वराच्या साहाय्यानें मला पुरुष लाभला आहे. २ नंतर तिनें त्याचा भाऊ हाबेल यास जन्म दिला. हाबेल मेंढपाळ झाला, आणि काइन शेतकरी झाला. ३ काहीं काळ लोटल्यावर असें झालें कीं काइनानें परमेश्वराला शेताच्या उत्पन्नापैकीं काहीं अर्पण करावयास आणिलें. ४ हाबेलानेंहि आपल्या कळपांतील प्रथम जन्मलेल्या पुष्ट मेंढरापैकीं काहीं अर्पण करावयास आणिलीं. परमेश्वरानें हाबेल व त्याचें अर्पण यांचा आदर केला; ५ पण काइन व त्याचें अर्पण यांचा त्यानें आदर केला नाही. हें पाहून काइन संतापला व त्याचें तोंड उतरलें. ६ तेव्हां परमेश्वर काइनास म्हणाला, तूं कां संतापलास ? तुझें तोंड कां उतरलें ? ७ तूं बरें केलें तर तुझी मुद्रा प्रसन्न होणार नाही काय ? पण तूं बरें केलें नाही तर दाराशीं पाप ठपूनच आहे; त्याचा रोख तुजवर आहे, करितां तूं त्यास दाबांत ठेव. ८ मग काइनाचें त्याचा भाऊ हाबेल याशीं बोलणें झालें; आणि असें झालें कीं ते दोघे शेतांत असतां काइनानें आपला भाऊ हाबेल याजवर चालून जाऊन त्यास ठार केलें. ९ मग परमेश्वरानें काइनास विचारिलें, तुझा भाऊ हाबेल कोठें आहे ? तो म्हणाला, मला ठाऊक नाही; मी काय माझ्या भावाचा राखणदार आहे ? १० तो म्हणाला, तूं हें काय केलें ? ऐक: तुझ्या भावाचें रक्त भूमीतून मजकडे ओरड करित आहे. ११ तर आतां तुझ्या हातून तुझ्या भावाचें पडलेलें रक्त प्राशन करण्यास भूमीनें तोंड उघडिलें आहे; तिचा तुला शाप आहे; १२ तूं शेत करिशील तेव्हां ती यापुढें तुला आपलें सत्त्व देणार नाही; तूं पृथ्वीवर परागंदा व भटकणारा होशील. १३ तेव्हां

काइन परमेश्वरास म्हणाला, हा माझा दंड मला सोसवणार नाही इतका भारी आहे. १४ पाहा, भूमीवरून तूं मला आज हाकून दिलें आहे; मला तुझ्या दृष्टीआड लपणें भाग आहे; मी पृथ्वीवर परागंदा व भटकणारा होणार; आणि ज्या कोणाला मी सांपडेन तो मला ठार करील असें होणार. १५ परमेश्वर त्यास म्हणाला, तर मग जो कोणी काइनास जिवें मारील त्याचा सातपट सृष्ट घेण्यांत येईल. तेव्हां काइन कोणाच्या हातीं लागल्यास त्यानें त्याचा वध करूं नये म्हणून त्याला परमेश्वरानें खूण करून ठेविली.

१६ काइन परमेश्वरासमोरून निघाला आणि एदेनाच्या पूर्वेस नोद देशांत वस्ती करून राहिला. १७ काइनानें आपल्या बायकोस जाणिलें, आणि ती गर्भवती होऊन तिला हनोख झाला; काइनानें एक नगर बांधिलें; त्याचें नांव त्यानें आपल्या पुत्राच्या नांवावरून हनोख असें ठेविलें. १८ हनोखाला इराद झाला; इरादाला महुयाएल झाला; महुयाएलास मथुशाएल झाला आणि मथुशाएलास लामेख झाला. १९ लामेखानें दोन बायका केल्या; एकीचें नांव आदा व दुसरीचें नांव सिल्ला. २० आदा हिला याबाल झाला; तो पाल देऊन राहणारे व गुरेंदोरें पाळणारे यांचा मूळपुरुष झाला. २१ त्याच्या भावाचें नांव युबाल असें होतें; तो तंतुवायें व वायुवायें वाजविणाऱ्या सर्वांचा मूळपुरुष झाला. २२ सिल्ला हिलाहि तुबलकाइन झाला; तो पितळेचीं व लोखंडाचीं धारेचीं सर्व हत्यारें घडणारा झाला; आणि तुबलकाइनास नामा म्हणून बहीण होती. २३ लामेख आपल्या बायकांस म्हणाला: आदे व सिल्ले, तुम्ही माझा शब्द ऐका; लामेखाच्या बायकांनी, माझ्या भाषणाकडे कान द्या; कोणा पुरुषानें मला घाय केल्यास, कोणा तरुणानें मला प्रहार केल्यास, मी त्याला निश्चयें जिवें मारीन; २४ काइनाबद्दल सातपट सृष्ट घ्यावयाचा

तर लामेखाबद्दल सत्याहत्तरपट घेण्यांत येईल.

२५ आदामानें आपल्या बायकोस पुनः जाणिलें, आणि तिला पुत्र झाला; त्याचें नांव तिनें शेथ ठेविलें; ती म्हणाली, काइनानें हाबेलाचा घात केला म्हणून देवानें त्याच्या जागीं मला दुसरें अपत्य दिलें आहे. २६ शेथ याला पुत्र झाला त्याचें नांव त्यानें अनोश असें ठेविलें; त्या काळापासून लोक परमेश्वराचें नाम घेऊं लागले.

१ आदामाच्या वंशावळीची नोंद येणेंप्रमाणें: ५ देवानें मानव निर्माण केला त्या वेळीं त्यानें तो आपल्या प्रतिरूपाचा केला; २ त्यानें त्यांस नर व नारी अशीं उत्पन्न केलीं व त्यांस आशीर्वाद दिला; आणि त्यांस उत्पन्न केलें त्या वेळीं त्यांस आदाम हें नांव दिलें. ३ आदाम एकशेंतीस वर्षांचा झाल्यावर त्याला त्याच्या प्रतिरूपाचा, त्याच्या प्रतिमेचा पुत्र झाला, त्याचें नांव त्यानें शेथ ठेविलें; ४ शेथ झाल्यावर आदाम आठशें वर्षे जगला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या. ५ आदाम एकंदर नवशेंतीस वर्षे जगला; मग तो मरण पावला.

६ शेथ एकशेंपांच वर्षांचा झाल्यावर त्यास अनोश झाला; ७ अनोश झाल्यावर शेथ आठशेंसात वर्षे जगला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या; ८ शेथाचें एकंदर आयुष्य नवशेंबारा वर्षांचें झालें; मग तो मरण पावला.

९ अनोश नव्वद वर्षांचा झाल्यावर त्यास केनान झाला; १० केनान झाल्यावर अनोश आठशेंपंधरा वर्षे जगला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या; ११ अनोशाचें एकंदर आयुष्य नवशेंपांच वर्षांचें झालें; मग तो मरण पावला.

१२ केनान सत्तर वर्षांचा झाल्यावर त्यास महललेल झाला; १३ महललेल झाल्यावर केनान आठशेंचाळीस वर्षे जगला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या; १४ केनानाचें एकंदर आयुष्य नवशेंदहा वर्षांचें झालें; मग तो मरण पावला.

१५ महललेल पांसष्ट वर्षांचा झाल्यावर त्यास यारेद झाला; १६ यारेद झाल्यावर महललेल आठशें-

तीस वर्षे जगला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या; १७ महललेल याचें एकंदर आयुष्य आठशें-पंचाण्णव वर्षांचें झालें; मग तो मरण पावला.

१८ यारेद एकशेंबासष्ट वर्षांचा झाल्यावर त्यास हनोख झाला; १९ हनोख झाल्यावर यारेद आठशें वर्षे जगला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या; २० यारेदाचें एकंदर आयुष्य नवशेंबासष्ट वर्षांचें झालें; मग तो मरण पावला.

२१ हनोख पांसष्ट वर्षांचा झाल्यावर त्याला मथुशलह झाला; २२ मथुशलह झाल्यावर हनोख तीनशें वर्षे देवाच्या समागमें राहिला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या; २३ हनोखाचें एकंदर आयुष्य तीनशेंपांसष्ट वर्षांचें झालें; २४ हनोख देवाच्या समागमें राहत असे; देवानें त्याला नेलें आणि तो दिसेनासा झाला.

२५ मथुशलह एकशेंसत्यायशीं वर्षांचा झाल्यावर त्यास लामेख झाला; २६ लामेख झाल्यावर मथुशलह सातशेंब्यायशीं वर्षे जगला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या; २७ मथुशलहाचें एकंदर आयुष्य नवशेंएकुणसत्तर वर्षांचें झालें; मग तो मरण पावला.

२८ लामेख एकशेंब्यायशीं वर्षांचा झाल्यावर त्यास पुत्र झाला; २९ त्याचें नांव त्यानें नोहा असें ठेविलें; तो म्हणाला, जी भूमी परमेश्वरानें शापिली तिच्यासंबंधाचें आमचें काम व आमच्या हातचे कष्ट यांविषयीं हा आम्हांस आराम देईल. ३० नोहा झाल्यावर लामेख पांचशेंपंचाण्णव वर्षे जगला, व त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या; ३१ लामेखाचें एकंदर आयुष्य सातशेंसत्याहत्तर वर्षांचें झालें; मग तो मरण पावला.

३२ नोहा पांचशें वर्षांचा झाला तेव्हां त्याला शेम, हाम व याफेथ हे झाले.

१ नंतर भूतलावर मानवांची वाढ होऊं लागली ६ आणि त्यांस कन्या झाल्या; २ तेव्हां मानवकन्या सुंदर आहेत असें देवपुत्रांनीं पाहिलें, व ज्या त्यांना पसंत वाटल्या त्या त्यांनीं बायका केल्या. ३ तेव्हां परमेश्वर

म्हणाला, माझ्या आत्म्याची मानवाच्या ठायीं सर्वकाळ सत्ता राहणार नाही; तो भ्रांत झाल्यामुळे देहरूप ठरला आहे; तथापि त्याला एकशेंवीस वर्षांचा काळ दिला आहे. ४ त्या काळीं भूतलावर नेफिलिम (महाकाय) होते; पुढें देवपुत्र मानवकन्यांपाशीं गेले तेव्हां त्यांस पुत्र झाले, ते प्राचीन काळचे महावीर असून नामांकित पुरुष होऊन गेले. ५ पृथ्वीवर मानवांची दुष्टाई फार आहे, त्यांच्या मनांत येणारे सर्व विचार-तरंग केवळ एकसारखे वाईट असतात असें परमेश्वरानें पाहिलें; ६ म्हणून मानव पृथ्वीवर उत्पन्न केल्याचा परमेश्वराला पस्तावा झाला आणि त्याच्या चित्ताला खेद झाला. ७ तेव्हां परमेश्वर म्हणाला, मी उत्पन्न केलेल्या मानवास भूतलावरून नष्ट करीन; मानव, पशु, रांगणारे प्राणी, आकाशातील पक्षी हे सारे नाहीतसे करीन; कारण त्यांस उत्पन्न केल्याचा मला पस्तावा झाला आहे; ८ परंतु नोहावर परमेश्वराची कृपादृष्टि होती.

९ नोहाचा वृत्तांत येणेंप्रमाणें: नोहा हा आपल्या काळच्या लोकांमध्ये धार्मिक व सात्त्विक मनुष्य होता; नोहा देवाच्या समागमें राहत असे. १० नोहाला शेम, हाम व याफेथ असे तीन पुत्र झाले. ११ त्या काळीं देवाच्या दृष्टीनें पृथ्वी भ्रष्ट झाली असून ती घोर कर्मानें भरली होती. १२ देवानें पृथ्वीकडे अवलोकन केलें तों ती भ्रष्ट आहे अशी दिसली; कारण पृथ्वीवरील सर्व प्राण्यांनीं आपली चालचलणूक विघडविली होती.

१३ मग देव नोहाला म्हणाला, सर्व प्राण्यांचा अंत करण्याचें माझ्या मनांत आलें आहे, कारण त्यांच्यामुळे पृथ्वीवर अनर्थ माजला आहे; पाहा, मी पृथ्वीसह त्यांचा नाश करीन. १४ तूं आपल्यासाठीं गोफेर लाकडाचें तारूं कर; त्या तारवांत कोठव्या कर आणि त्यास आंतून व बाहेरून डामर लाव. १५ तारूं कराव-याचें तें असें: त्याची लांबी तीनशें हात, रुंदी पन्नास हात व उंची तीस हात असावी. १६ तारवास उजेडा-साठीं खिडकी कर; तिचा माथा वरपासून एक हात

असेल अशी ती कर; तारवाच्या एका बाजूस दार ठेव; त्याला खालचा, दुसरा व तिसरा असे मजले कर. १७ पाहा, ज्या देहघाण्यांच्या ठायीं प्राण आहे ते सर्व आकाशाखालून नाहीतसे करावे म्हणून मी पृथ्वीवर जलाचा प्रलय आणितो; पृथ्वीवर जें कांहीं आहे तें नष्ट होईल; १८ तरी तुजशीं मी आपला करार स्थापित करितों; तूं आपले पुत्र, आपली स्त्री व आपल्या सुना यांस घेऊन तारवांत जा. १९ सर्व प्राण्यांच्या प्रत्येक जातींतून नर व मादी अशीं दोन-दोन जीवंत राखण्यासाठीं आपल्याबरोबर तारवांत ने. २० पक्ष्यांच्या प्रत्येक जातींतून, पशूंच्या प्रत्येक जातींतून आणि भूमीवर रांगणाऱ्या प्राण्यांच्या प्रत्येक जातींतून दोनदोन प्राणरक्षणार्थ तुजकडे येतील. २१ खाण्यांत येतें तें सर्व प्रकारचें अन्न आपल्या-पाशीं आणून त्याचा सांठा कर; तें तुला व त्यांना खावयास मिळेल. २२ नोहानें तसें केलें; देवानें त्याला जें कांहीं सांगितलें तें त्यानें केलें.

१ मग परमेश्वरानें नोहाला सांगितलें, तूं आपल्या ७ सगळ्या कुटुंबासह तारवांत चल; कारण या पिढींत तूंच मजशीं धर्मानें वर्तणारा असा मला दिसला आहेस. २ सर्व शुद्ध पशूपैकीं नरमादी सातसात आणि अशुद्ध पशूपैकीं नरमादी दोनदोन, ३ आणि आकाशातील पक्ष्यांपैकीं नरमादी सातसात अशीं बरोबर घे; अशानें भूतलावर त्यांचें बीज राहील. ४ अजून सात दिवसांचा अवकाश आहे; मग मी चाळीस दिवस व चाळीस रात्री पृथ्वीवर पर्जन्य पाडणार, आणि मी उत्पन्न केलेलें सर्व कांहीं भूतलावरून नाहीसें करणार. ५ तेव्हां परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें सर्व कांहीं नोहानें केलें.

६ पृथ्वीवर जलप्रलय झाला त्या वेळीं नोहा सहाशें वर्षांचा होता. ७ हा जलप्रलय येऊन ठेपला म्हणून नोहा आपले पुत्र, बायको व सुना यांस घेऊन तारवांत गेला. ८ शुद्ध व अशुद्ध पशुपक्षी व भूमीवर रांगणारे सर्व प्राणी यांतून ९ नर व मादी अशीं जोडी-जोडीनें देवानें नोहाला आज्ञा केल्याप्रमाणें तारवांत

त्याजकडे गेलीं. १० सात दिवसांनंतर प्रलयाचें जल पृथ्वीवर आलें. ११ नोहाच्या वयाच्या सहाश्या वर्षीं दुसऱ्या महिन्याच्या सतराव्या दिवशीं महाजला-शयांचे सर्व झरे फुटले आणि आकाशकपाटें उघडलीं. १२ चाळीस दिवस व चाळीस रात्री पृथ्वीवर पावसानें झोड लाविली. १३ याच दिवशीं नोहा, आणि त्याचे पुत्र शेम, हाम व यफेथ, आणि त्यांच्याबरोबर नोहाची बायको व त्याच्या तिघी सुना हीं तारवांत गेलीं; १४ हीं आणि प्रत्येक जातीचे वनपशु, प्रत्येक जातीचे ग्रामपशु, प्रत्येक जातीचे रांगणारे आणि प्रत्येक जातीचे उडणारे प्राणी आणि सर्व जातींचे पक्षी हीं तारवांत गेलीं. १५ सर्व देहधारी प्राण्यांपैकीं एकएक जोडी नोहाकडे तारवांत गेली. १६ देवानें नोहाला आज्ञा केल्याप्रमाणें सर्व देहधारी प्राण्यांपैकीं एकएक नर-मादी आंत गेली; मग परमेश्वरानें त्याला आंत कोंडिलें. १७ पृथ्वीवर जलप्रलय चाळीस दिवस चालला, आणि पाणी वाढल्यामुळें तारूं जमीन सोडून पाण्यावर तरंगत राहिलें. १८ प्रलय होऊन पृथ्वीवर जल फार वाढलें आणि तारूं पाण्याच्या पृष्ठभागावर तरंगत चाललें. १९ पृथ्वीवर पाणी अतिशयित प्रबल होऊन त्यानें समग्र आकाशाखालचे सर्व उंच पर्वत बुडविले. २० पाणी त्यांच्यावर पंधरा हात चढलें; ह्याप्रमाणें सर्व डोंगर झांकून गेले. २१ तेव्हां पृथ्वीवर संचार करणारे सर्व प्राणी म्हणजे पक्षी, ग्रामपशु, वनपशु, पृथ्वीवर गजबजून राहिलेले सर्व जीवजंतु व सर्व मानव हे मरण पावले; २२ ज्यांच्या म्हणून नाकपुड्यांत प्राण होता ते कोरड्या जमिनीवरले झाडून सारे मेले. २३ पृथ्वीच्या पाठीवर असणारे सर्व कांहीं म्हणजे मानव, पशु, रांगणारे प्राणी व आकाशांतील पक्षी या सर्वांचा नाश देवानें केला; तीं पृथ्वीवरून नाहींतशीं झालीं; नोहा व त्याजबरोबर तारवांत होते तेवढे मात्र वांचले. २४ दीडशें दिवसपर्यंत पाणी पृथ्वी व्यापून होतें.

१ मग देवानें नोहा व तारवांत त्याच्याबरोबर असलेले वनपशु आणि ग्रामपशु या सर्वांची आठवण केली; देवानें पृथ्वीवर वारा वाहविला तेव्हां पाणी

ओसरलें; २ जलाशयाचे झरे व आकाशकपाटें बंद झालीं, आणि आकाशांतून पावसाची झोड होत होती ती थांबली; ३ पृथ्वीवरचें पाणी एकसारखें हटत गेलें; दीडशें दिवस संपल्यावर पाणी ओसरूं लागलें. ४ सातव्या महिन्याच्या सतराव्या दिवशीं अरारात येथील एका डोंगरावर तारूं टेकलें. ५ दहाव्या महिन्या-पर्यंत पाणी एकसारखें ओसरत होतें; व दहाव्या महिन्या-च्या प्रतिपदेस डोंगरांचे माथे दिसूं लागले. ६ याला चाळीस दिवस लोटल्यावर तारवास खिडकी केली होती ती नोहानें उघडिली, ७ आणि एक कावळा बाहेर सोडिला; तो पृथ्वीवरलें पाणी ओसरेपर्यंत इकडेतिकडे फिरत राहिला. ८ पाणी भूपृष्ठावरून ओसरलें किंवा नाहीं हें समजण्यासाठीं त्यानें एक कबुतर बाहेर सोडिलें; ९ त्या कबुतराला पाय टेकण्यास कोठें आधार न मिळाल्यामुळें तें तारवाकडे परत आलें; कारण सगळ्या पृथ्वीच्या पाठीवर अद्यापि पाणी होतें; तेव्हां नोहानें हात बाहेर काढून त्याला धरून आपल्या-कडे तारवांत घेतलें. १० त्यानें आणखी सात दिवस वाट पाहून तारवांतून त्या कबुतराला पुनः बाहेर सोडिलें; ११ सायंकाळीं तें कबुतर त्याजकडे आलें, तों त्याच्या चोंचींत जैतून झाडाचें नुकतेंच खुडलेलें पान आहे असें दिसलें; नोहा त्यावरून समजला कीं आतां पृथ्वीवरचें पाणी ओसरलें आहे. १२ त्यानें आणखी सात दिवस थांबून त्या कबुतराला पुनः सोडिलें, तें त्याजकडे पुनरपि परत आलें नाहीं. १३ सहाशेंएकाव्या वर्षाच्या पहिल्या महिन्याच्या प्रतिपदेस पृथ्वीवरचें पाणी सुकून गेलें तेव्हां नोहानें तारवाची छावणी काढून पाहिलें तों पृथ्वीचा पृष्ठभाग वाळला आहे असें दिसलें. १४ दुसऱ्या महिन्याच्या सत्ताविसाव्या दिवशीं जमीन खडखडीत वाळली.

१५ मग देव नोहाला म्हणाला, १६ तूं आपली बायको, पुत्र व सुना यांस घेऊन तारवांतून बाहेर निघ. १७ पक्षी, पशु व भूमीवर रांगणारे सर्व जंतु

१ ह्या झाडाला इंग्रजीत ऑलिव्ह म्हणतात.

यांपैकी जे प्राणी तुजबरोबर आहेत त्या सर्वांस आण, म्हणजे पृथ्वीवर त्यांची संतति विपुल होईल, ते फलवान् होऊन त्यांचा पृथ्वीवर विस्तार होईल. १८ तेव्हां नोहा आपले पुत्र, बायको व सुना यांस घेऊन बाहेर निघाला; १९ प्रत्येक पशु, प्रत्येक रांगणारा प्राणी, प्रत्येक पक्षी असे पृथ्वीवर संचार करणारे प्राणी जातवारीनें तारवांतून बाहेर निघाले. २० नंतर नोहानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ वेदी बांधिली आणि सर्व जातींचे शुद्ध पशु व शुद्ध पक्षी यांतले काहीं घेऊन त्या वेदीवर त्यांचें हवन केलें. २१ परमेश्वर त्याचा सुवास घेऊन आपल्या मनांत म्हणाला, मानवामुळें मी इतःपर भूमीला कधींहि शाप देणार नाही; कारण मानवाच्या मनांतल्या भावना बाळपणापासूनच दुष्ट असतात; तर मी आतांच्याप्रमाणें पुनः अखिल जिवांचा कधींहि संहार करणार नाही. २२ पृथ्वी राहिल तोंवर पेरणी व कापणी, थंडी व ऊन, उन्हाळा

व हिवाळा, रात्र व दिवस हीं व्हावयाचीं राहणार नाहीत. १ मग देवानें नोहास व त्याच्या पुत्रांस आशीर्वाद देऊन म्हटलें, फलवान् व्हा, बहुगुणित व्हा आणि पृथ्वी भरा. २ पृथ्वीवरील सर्व पशु, आकाशांतील सर्व पक्षी, भूमीवर रांगणारे सर्व जीवजंतु व समुद्रांतील सर्व मत्स्य यांना तुमचें भय व धाक राहिल; तीं तुमच्या स्वाधीन केलीं आहेत. ३ सर्व संचार करणारे प्राणी तुमचें अन्न होतील; वनस्पति तुम्हांस दिली होती त्याप्रमाणें सर्व काहीं आतां तुम्हांस देतां. ४ तथापि मांसाचें जीवन रक्त आहे म्हणून रक्तासकट मांस खाऊं नका. ५ मी तुमच्या रक्ताबद्दल म्हणजे तुमच्या जिवाबद्दल झाडा घेईन; हरएक पशूचा व मनुष्याचा झाडा घेईन; प्रत्येक मनुष्याचा त्याच्या भावाच्या जिवाबद्दल झाडा घेईन. ६ जो कोणी मनुष्याचा रक्तपात करील त्याचा रक्तपात मनुष्याकडून होईल; कारण देवानें मनुष्य आपल्या प्रतिरूपाचा उत्पन्न केला आहे. ७ तुम्ही फलवान् व्हा, बहुगुणित व्हा, पृथ्वीवर विपुल वंशवृद्धि करा, तीवर बहुगुणित व्हा.

८ देव नोहास व त्याजबरोबर त्याच्या पुत्रांस म्हणाला, ९ पाहा, मी तुम्हांशीं व तुमच्यामागें तुमच्या संततीशीं करार करून ठेवितां; १० त्याप्रमाणेंच तुम्हांबरोबर असलेले सर्व जीवत प्राणी, म्हणजे तुम्हांबरोबर तारवांतून बाहेर आलेले पशु, पक्षी व पृथ्वीवरील इतर सर्व प्राणी यांशींहि मी करार करून ठेवितां. ११ तुम्हांशीं हा करार करून ठेवितां कीं पुनः जलप्रलयानें प्राणिमात्र नष्ट होणार नाहीत, आणि पृथ्वीनाश करणारा जलप्रलय पुनः कधीं व्हावयाचा नाही. १२ देव म्हणाला, माझ्यामध्ये व तुमच्यामध्ये त्याप्रमाणेंच तुम्हांबरोबर असणाऱ्या सर्व सजीव प्राण्यांमध्ये पिढ्यानपिढ्या, युगानुयुग राहणारा जो करार मी करित आहे त्याचें चिन्ह हें: १३ मीं मेघांत धनुष्य ठेविलें आहे, तें तुमच्या व माझ्यामधल्या कराराचें चिन्ह समजावें. १४ मी पृथ्वीच्यावर मेघ एसरीन व त्यांत धनुष्य दिसेल, १५ तेव्हां माझ्यामध्ये आणि तुम्ही व सर्व सजीव प्राणी यांच्यामध्ये झालेला करार मी स्मरेन, आणि यापुढें सर्व देहध्याऱ्यांचा नाश करील असा जलप्रलय होणार नाही. १६ धनुष्य मेघांत दिसेल तें पाहून माझ्यामध्ये आणि पृथ्वीवरील सर्व सजीव प्राण्यांमध्ये झालेल्या युगानुयुग राहणाऱ्या कराराचें मला स्मरण होईल. १७ देव नोहाला म्हणाला, माझ्यामध्ये व पृथ्वीवरील सर्व प्राणी यांच्यामध्ये जो करार मीं करून ठेविला आहे त्याचें हें चिन्ह होय.

१८ नोहाचे पुत्र तारवाबाहेर निघाले त्यांचीं नांवें शेम, हाम व याफेथ अशीं होती; हाम हा कनानाचा बाप. १९ हे नोहाचे तीन पुत्र; यांच्यापासून जगभर लोकविस्तार झाला.

२० नोहा शेतकरी होता, त्यानें द्राक्षांचा मळा लाविला; २१ तो द्राक्षारस पिऊन मस्त झाला आणि आपल्या डेऱ्यांत उघडानागडा पडला. २२ तेव्हां कनानाचा बाप हाम यानें आपल्या बापाची नमावस्था पाहून आपले दोघे भाऊ बाहेर होते त्यांस हें कळविलें.

२३ तेव्हां शेम व याफेथ यांनीं वख घेऊन आपल्या खांद्यावर ठेविलें व पाठमोरे होऊन आपल्या बापाची नम्रता झांकिली; त्यांचीं तोंडें पाठमोरीं होतीं म्हणून त्यांस आपल्या बापाची नम्रता दिसली नाहीं. २४ दारू उतरून सावध झाल्यावर आपल्या धाकट्या पुत्रांनें काय केलें तें नोहाला समजलें. २५ तो म्हणाला:

कनान शापग्रस्त होईल,
तो आपल्या बांधवांचा दासानुदास होईल.

२६ तो म्हणाला,
शेमाचा देव परमेश्वर धन्य !
कनान त्याचा दास होईल.
२७ देव याफेथाचा विस्तार करील;
तो शेमाच्या डेऱ्यांत राहील;
आणि कनान त्याचा दास होईल.

२८ नोहा जलप्रलयानंतर तीनशेंपन्नास वर्षें जगला. २९ नोहा एकंदर नवशेंपन्नास वर्षें जगला, मग तो मरण पावला.

१ नोहाचे पुत्र शेम, हाम व याफेथ यांची

१० वंशावळ: जलप्रलयानंतर त्यांस पुत्र झाले.

१ याफेथाचे पुत्र: गोमर, मागोग, मादय, यावान, तुबाल, मेशेख व तीरास. ३ गोमराचे पुत्र: आष्कनाज, रीपाथ व तोगार्मा. ४ यावानाचे पुत्र: अलीशा, तार्शाश, किस्तीम व दोदानीम. ५ यांनीं समुद्रतीरींचे निरनिराळे देश बसविले; भाषा, कुळ व राष्ट्र यांपरतें ते भिन्नभिन्न झाले.

६ हामाचे पुत्र: कुश, मिस्साईम, प्ट व कनान. ७ कुशाचे पुत्र: सबा, हवीला, साब्ला, रामा व साब्तका; आणि रामाचे पुत्र: शबा व ददान. ८ कुशाला निम्नोद झाला; तो पृथ्वीवर महावीर निपजला. ९ तो परमेश्वराच्या दृष्टीनें बलवान् पारधी झाला, म्हणून निम्नोदासारखा परमेश्वराच्या दृष्टीनें बलवान् पारधी असें म्हणण्याचा प्रघात आहे. १० शिनार देशांत बाबेल, एरक, अक्काद, व कालने हीं त्याच्या राज्याचा आरंभ होत. ११ त्या देशांतून तो पुढें अश्शुरास गेला व त्यानं निनवे, रहोबोथ-ईर व

कालह हीं बसविलीं; १२ तसेंच निनवे व कालह यांच्या दरम्यान रेशन शहर त्यानं बसविलें; हेच तें मोठें शहर होय. १३ मिस्साईम याला लूदीम, अनामीम, लहाबीम, नाभुहीम, १४ पात्रुसीम, कास्लूहीम (यांजपासून पलिष्टी झाले) व कफतोरीम हे झाले.

१५ कनान याला सीदोन (हा त्याचा ज्येष्ठ पुत्र) आणि हेथ, १६ यबूसी, अमोरी, गिर्गाशी, १७ हिक्वी, आर्का, शीनी, १८ आर्वादी, समारी व हमाथी हे झाले; पुढें कनानी कुळांचा विस्तार झाला. १९ कनान्यांची सीमा सीदोनाहून गरारास जाण्याच्या वाटेवर गजेपर्यंत आणि सदोम, गमोरा, आदमा व सबोईम यांकडे जाण्याच्या वाटेवर लेशापर्यंत होती. २० कुळ, भाषा, देश व राष्ट्र यांपरतें वर सांगितलेली हामाची संतति होय.

२१ शेम हा सर्व एबर वंशाचा पूर्वज व याफेथाचा वडील बंधु, यालाहि संतति झाली. २२ शेमाचे पुत्र: एलाम, अश्शूर, अर्पक्षद, लूद व अराम. २३ अरामाचे पुत्र: ऊस, हूल, गेतेर व मश. २४ अर्पक्षदास शेलह झाला, व शेलहास एबर झाला. २५ एबरास दोन पुत्र झाले, एकाचें नांव पेलेग होतें, कारण त्याच्या वेळीं पृथ्वीची वांटणी झाली; त्याच्या भावाचें नांव यक्तान होतें. २६ यक्तानास अलमोदाद शेलेफ, हसर्मावेथ, येरह, २७ हदोराम, ऊजाल, दिक्का, २८ ओबाल, अबीमाएल, शबा, २९ ओफीर, हवीला व योबाब असे पुत्र झाले; हे सगळे यक्तानाचे पुत्र. ३० त्याची वस्ती मेशापासून पूर्वकडील डोंगर सफार यांकडे जाण्याच्या वाटेवर होती. ३१ कुळ, भाषा, देश व राष्ट्र यांपरतें ही शेमाची संतति होय.

३२ पिब्बा व राष्ट्रें यांपरतें हीं नोहाच्या वंशजांचीं कुळें सांगितलीं आहेत; जलप्रलयानंतर त्यांचीं पृथ्वीवर भिन्नभिन्न राष्ट्रें झालीं.

१ सर्व पृथ्वीची एकच भाषा, एकच बोली होती. २ पुढें असें झालें कीं पूर्वकडे जातां जातां त्या लोकांस शिनार देशांत एक मैदान लागलें, तेथें त्यांनीं वस्ती केली. ३ ते एकमेकांस म्हणाले, चला, आपण विटा करून पक्क्या भाजूं. त्यांनीं दगडांऐवजीं

विटा आणि चुन्याऐवजीं डामर वापरलें. ४ मग ते म्हणाले, चला, आपणांसाठीं एक नगर निर्माण करून गगनचुंबित शिखराचा एक बुरूज बांधूं; ह्या रीतीनें आपलें नांव करूं, म्हणजे आपली पृथ्वीभर पांगापांग होणार नाही. ५ तेव्हां मानवपुत्र नगर व बुरूज बांधीत होते तीं पाहण्यास परमेश्वर उतरला. ६ परमेश्वर म्हणाला, पाहा, हे लोक एक आहेत, ह्या सर्वांची भाषाहि एकच आहे, आणि हा ह्यांच्या करणीचा केवळ आरंभ आहे; तर हे जे कांहीं करण्याचें योजितील तें करण्यास ह्यांना कशानेंहि अटकाव होणार नाही. ७ चला, आपण खालीं जाऊन यांच्या भाषेचा घोटाळा करूं, म्हणजे यांस एकमेकांची बोली समजावयाची नाही. ८ नंतर परमेश्वरानें तेथून त्यांस सर्व पृथ्वीच्या पाठीवर पांगविलें; ह्याप्रमाणें त्यांचें नगर बांधावयाचें राहिलें. ९ म्हणून त्या नगराचें नांव बाबेल असें पडलें, कारण त्या ठिकाणीं परमेश्वरानें सगळ्या जगाच्या भाषेचा घोटाळा करून तेथून त्यांस सर्व पृथ्वीच्या पाठीवर पांगविलें.

१० शेमाची वंशावळ येणेंप्रमाणें: शेम शंभर वर्षांचा झाल्यावर जलप्रलयानंतर दोन वर्षांनीं त्याला अर्पक्षद झाला; ११ अर्पक्षद झाल्यावर शेम पांचशें वर्षे जगला आणि त्याला पुत्र व कन्या झाल्या.

१२ अर्पक्षद पस्तीस वर्षांचा असतां त्याला शेलह झाला; १३ शेलह झाल्यावर अर्पक्षद चारशेंतीन वर्षे जगला, आणि त्याला पुत्र व कन्या झाल्या.

१४ शेलह तीस वर्षांचा असतां त्याला एबर झाला; १५ एबर झाल्यावर शेलह चारशेंतीन वर्षे जगला, आणि त्याला पुत्र व कन्या झाल्या.

१६ एबर चौतीस वर्षांचा असतां त्याला पेलेग झाला; १७ पेलेग झाल्यावर एबर चारशेंतीस वर्षे जगला, आणि त्याला पुत्र व कन्या झाल्या.

१८ पेलेग तीस वर्षांचा असतां त्याला रऊ झाला; १९ रऊ झाल्यावर पेलेग दोनशेंऊन वर्षे जगला, आणि त्याला पुत्र व कन्या झाल्या.

२० रऊ बत्तीस वर्षांचा असतां त्याला सरूम झाला; २१ सरूम झाल्यावर रऊ दोनशेंसात वर्षे जगला, आणि त्याला पुत्र व कन्या झाल्या.

२२ सरूम तीस वर्षांचा असतां त्याला नाहोर झाला; २३ नाहोर झाल्यावर सरूम दोनशें वर्षे जगला, आणि त्याला पुत्र व कन्या झाल्या.

२४ नाहोर एकुणतीस वर्षांचा असतां त्याला तेरह झाला; २५ तेरह झाल्यावर नाहोर एकशेंएकोणीस वर्षे जगला, आणि त्याला पुत्र व कन्या झाल्या.

२६ तेरह सत्तर वर्षांचा असतां त्याला अब्राम, नाहोर व हारान हे झाले.

२७ तेरहाची वंशावळ येणेंप्रमाणें: तेरहाला अब्राम, नाहोर व हारान हे झाले, व हारानास लोट झाला. २८ हारान आपला बाप तेरह याच्यादेखत आपली जन्मभूमि खास्यांचें ऊर येथें मरण पावला. २९ अब्राम व नाहोर यांनीं बायका केल्या; अब्रामाच्या बायकोचें नांव साराय आणि नाहोराच्या बायकोचें नांव मिलका; मिलका ही हारानाची कन्या; हा हारान मिलका व इस्का यांचा बाप. ३० साराय वांझ होती, तिला मूलबाळ नव्हतें. ३१ मग तेरह आपला पुत्र अब्राम, आपला नातू म्हणजे हारानाचा पुत्र लोट आणि आपली सून म्हणजे आपला पुत्र अब्राम याची बायको साराय, यांस बरोबर घेऊन खास्यांच्या ऊर गांवांतून कनान देशास जाण्यास निघाला; आणि तीं हारान येथें जाऊन राहिलीं. ३२ तेरहाचें वय दोनशेंपांच वर्षांचें होऊन तो हारान येथें मरण पावला.

१ परमेश्वरानें अब्रामास सांगितलें, तूं आपला देश, आपलें गणगोत्र व आपलें पितृगृह सोडून मी दाखवीन त्या देशांत जा; २ मी तुजपासून मोठें राष्ट्र निर्माण करीन, तुझें मी कल्याण करीन, तुझें नांव मोठें करीन; तूं कल्याणमूलक हो; ३ तुझें जे अमीष्ट चित्तितील त्यांचें मी अमीष्ट करीन; तुझें जे अनिष्ट चित्तितील त्यांचें मी अनिष्ट करीन; तुझ्या द्वारें पृथ्वीवरील सर्व मानव कल्याण पावतील. ४ परमेश्वराच्या

आहेप्रमाणें अब्राम निघून गेला, व त्याजबरोबर लोट गेला; हारान येथून निघतेवेळीं अब्रामाचें वय पंचाहत्तर वर्षांचें होतें. ५ आपली बायको साराय, आपला पुतण्या लोट, त्यांनीं मिळविलेली सर्व मत्ता आणि हारान येथें त्यांनीं संपादन केलेलीं माणसें हीं घेऊन अब्राम कनान देशांत जावयास निघाला; व कनान देशांत तीं जाऊन पोहंचलीं. ६ अब्राम त्या देशांतून शखेमाच्या ठिकाणीं एलोन-मोरेपाशीं गेला. त्या काळीं त्या देशांत कनानी लोक राहत होते. ७ परमेश्वर अब्रामास दर्शन देऊन म्हणाला, हा देश मी तुझ्या संतानाला देणार; परमेश्वरानें त्याला दर्शन दिलें म्हणून त्यानें तेथें परमेश्वराची एक वेदी बांधिली. ८ मग तो तेथून निघाला आणि बेथेलच्या पूर्वेकडे डोंगर होता तेथें जाऊन त्यानें डेरा दिला; त्याच्या पश्चिमेस बेथेल होतें व पूर्वेस आय होतें; तेथें त्यानें परमेश्वराची वेदी बांधिली आणि परमेश्वराचें नाम घेऊन प्रार्थना केली. ९ तेथून निघून अब्राम प्रवास करीत दक्षिण प्रांताकडे गेला.

१० पुढें देशांत दुष्काळ पडला; तेव्हां कांहीं दिवस मिसरांत जाऊन राहावें म्हणून अब्राम तिकडे चालता झाला, कारण त्या देशांतला दुष्काळ फार कठिण होता. ११ तो मिसरांत प्रवेश करणार तों तो आपली बायको साराय हिला म्हणाला, अगे, पाहा, तूं दिसावयाला सुंदर स्त्री आहेस हें मला ठाऊक आहे; १२ तुला मिसरी लोक पाहतील तेव्हां ही याची बायको आहे असें म्हणतील, आणि मला मारून टाकून तुला जीवंत ठेवतील. १३ तर मी याची बहीण आहे असें तूं सांगवें, म्हणजे तुझ्यामुळें माझें बरें होईल, आणि तुझ्यायोगें माझा जीव वांचेल. १४ मग अब्राम मिसर देशांत जाऊन पोहंचला; तेव्हां ती स्त्री फार सुंदर आहे असें मिसर्यांनीं पाहिलें. १५ फारोच्या सरदारांनीं तिला पाहून त्याच्यापाशीं तिची प्रशंसा केली आणि तिला त्याच्या घरीं नेऊन ठेविलें. १६ तिच्यामुळें त्यानें अब्रामाचें बरें केलें, आणि त्याला मेंढरें, बैल, गाढव, दास, दासी, गाढवी व उंट मिळाले. १७ तरी

अब्रामाची स्त्री साराय हिच्या पायीं परमेश्वरानें फारो व त्याचें घराणें यांस भारी पीडा भोगावयास लाविली. १८ तेव्हां फारोनें अब्रामास बोलावून म्हटलें, तूं मला हें काय केलें? ही माझी बायको असें तूं मला कां नाहीं सांगितलें? १९ ती माझी बहीण आहे असें तूं मला कां सांगितलें? मीं तिला आपली बायको करण्यासाठीं मजकडे ठेविलें होतें; तर आतां ही पाहा तुझी बायको; ही घे आणि चालता हो. २० तेव्हां फारोनें आपल्या दासांना त्याच्यासंबंधानें हुकूम केला, आणि त्यांनीं त्याची बायको व त्याचें जें कांहीं होतें त्यासह त्याला वाटेस लाविलें.

१ अब्राम आपली बायको, आपलें सर्वस्व आणि लोट यांस घेऊन मिसर देश सोडून कनानाच्या दक्षिण प्रांतीं गेला. २ तो कळप, रुपें व सोनें यांहींकरून संपन्न होता. ३ मग मजला करीत करीत तो दक्षिण प्रांताकडून बेथेलपर्यंत गेला; बेथेल व आय यांच्या दरम्यान त्यानें आरंभीं डेरा दिला होता त्या ठिकाणीं तो आला; ४ त्यानें प्रथम वेदी बांधिली होती त्या स्थळीं तो आला; तेथें त्यानें परमेश्वराचें नाम घेऊन प्रार्थना केली. ५ अब्रामाबरोबर लोट चालला होता त्याचींहि मेंढरें, गुरेंढोरें व पाळें होती. ६ त्यांस एकत्र राहण्यास तो प्रदेश पुरेना; त्यांची मत्ता एवढी झाली कीं त्यांस एका स्थळीं राहतां येईना. ७ शिवाय अब्रामाच्या व लोटाच्या गुराख्यांचीं भांडणें होऊं लागलीं; त्या काळीं त्या देशांत कनानी व परिजी यांची वस्ती होती. ८ अब्राम लोटास म्हणाला, हें पाहा, माझ्यातुझ्यामध्ये, माझे गुराखी व तुझे गुराखी यांच्यामध्ये तंदा नसावा, कारण आपण भाऊबंद आहों. ९ सर्व देश तुला मोकळा नाहीं काय? तर मजपासून विभक्त हो; तूं डावीकडे गेलास तर मी उजवीकडे जाईन; तूं उजवीकडे गेलास तर मी डावीकडे जाईन. १० तेव्हां लोटानें आपली दृष्टि फेंकून यार्देनेची सर्व तळवट पाहिली तों तींत सर्वत्र महामूर पाणी आहे असें त्याला दिसून आलें; परमेश्वरानें सदोम व गमोरा यांचा नाश केला त्यापूर्वीं सोअरापर्यंतचा सर्व प्रदेश

परमेश्वराच्या बागासारखा, मिसर देशासारखा होता. ११ ही यादेंनेची सर्व तळवट लोटानें पसंत केली व तो पूर्वेकडे चालता झाला; ते ह्याप्रमाणें एकमेकांपासून विभक्त झाले. १२ अब्राम कनान देशांत राहिला, व लोटानें यादेंन प्रांतांतील नगरांतून मुक्काम करित करित आपला डेरा सदोम नगरापाशीं दिला. १३ ह्या सदोमांतील रहिवासी दुष्ट असून परमेश्वराचे महापराधी होते. १४ लोट अब्रामापासून विभक्त झाल्यावर परमेश्वर अब्रामाला म्हणाला, तूं आहेस तेथून उत्तरेकडे, दक्षिणेकडे, पूर्वेकडे व पश्चिमेकडे दृष्टि लावून पाहा; १५ जो हा सर्व देश तुला दिसत आहे तो तुला व तुझ्या संतानाला मी कायमचा देईन. १६ मी तुझी संतति पृथ्वीच्या रजःकणांसारखी करीन; कोणाला पृथ्वीच्या रजःकणांची गणना करितां येईल तर तुझ्या संततीची गणना होईल. १७ ऊठ, या देशाची लांबी-रूंदी फिरून पाहा, कारण तो मी तुला देणार. १८ मग अब्राम मुक्काम करित करित हेब्रोनजवळ मग्रेच्या एलोन राईत येऊन राहिला; तेथें त्यानें परमेश्वराची वेदी बांधिली.

१ शिनाराचा राजा अम्राफेल, एल्लासारचा राजा अर्योक, एलामाचा राजा कदार्लागोमर आणि गोयीमचा राजा तिदाल यांच्या वेळीं असें झालें कीं २ त्यांनीं सदोमाचा राजा बेरा, गमोराचा राजा बिर्शा, अदमाचा राजा शिनाब, सबोयिमाचा राजा शमेबर आणि बेला म्हणजे सोअर याचा राजा यांजशीं युद्ध केलें. ३ हे सर्व जूट करून सिद्दीम खोऱ्यांत जमून गेले; हे खोरे तोच क्षारसमुद्र. ४ ते कदार्लागोमर याचे बारा वर्षे अंकित होते, पण तेराव्या वर्षी ते त्याजवर उठले. ५ चौदाव्या वर्षी कदार्लागोमर व त्याच्या पक्षाचे राजे यांनीं येऊन अष्टरोथ-कर्णईम येथें रेफाई लोकांस, हाम येथें जूजी लोकांस, किर्याथाईमच्या मैदानांत एमी लोकांस ६ आणि होरी लोकांस त्यांच्या सेईर डोंगरांत मार देऊन एल्-पारानच्या हद्दीवर अरण्य होतें तेथपर्यंत पिटाळून लाविलें. ७ मग उलट खाऊन एन्-मिशपात म्हणजे कादेश

येथें ते आले व त्यांनीं अमालेकी लोकांचा सगळा देश जिंकिला व हससोन-तामार येथें राहणाऱ्या अमोरी लोकांसहि मार दिला. ८ इकडे सदोमाचा राजा, गमोराचा राजा, अदमाचा राजा, सबोयिमाचा राजा आणि बेला म्हणजे सोअर याचा राजा हे त्यांजशीं युद्ध करावयास निघाले आणि सिद्दीम खोऱ्यांत त्यांनीं आपल्या सैन्याची व्यूहरचना केली; ९ एलामाचा राजा कदार्लागोमर, गोयीमचा राजा तिदाल, शिनाराचा राजा अम्राफेल आणि एल्लासारचा राजा अर्योक यांशीं ते लढले; चार राजांनीं पांच राजांशीं सामना केला. १० सिद्दीमच्या खोऱ्यांत डामराच्या खाणी पुष्कळ होत्या, त्यांत सदोम व गमोरा यांचे राजे पळत असतां पडले व बाकीचे डोंगरांत पळाले. ११ तेव्हां सदोम व गमोरा येथील मत्ता व सगळी अन्नसामग्री शत्रु लुटून घेऊन गेले. १२ अब्रामाचा पुतण्या लोट हा सदोम येथें राहत होता; त्याला धरून नेलें आणि त्याची धनदौलतहि नेली. १३ तेथून पळून आलेल्या एका मनुष्यानें जाऊन अब्राम इब्री याला हें वर्तमान सांगितलें; त्या वेळीं तो अष्कोल व आनेर यांचा भाऊ अमोरी मग्रे याच्या एलोन राईत राहत होता; हे अब्रामाच्या जुटीत होते. १४ आपल्या आप्तास पाडाव करून नेलें हें अब्रामानें ऐकिलें तेव्हां आपल्या घरीं जन्मलेले व लढाईच्या कामांत कसलेले तीनशेंअठरा दास घेऊन त्यानें दानापर्यंत शत्रूंचा पाठलाग केला. १५ त्यानें आपल्या दासांच्या टोळ्या करून त्यांजवर रात्रीची चाल केली आणि त्यांस मार देऊन दिमिष्काच्या उत्तरेस होबा शहर आहे तेथवर त्यांचा पाठलाग केला. १६ त्यानें सगळी मत्ता माघारी आणिली, त्याप्रमाणेंच आपला आप्त लोट, त्याची मत्ता, स्त्रिया व लोक माघारे आणिले. १७ कदार्लागोमर आणि त्याच्याबरोबरचे राजे यांस मारून तो माघारी येत असतां त्याला मेढावयास सदोमाचा राजा शावेखिड म्हणजे राजखिड एथवर सामोरा गेला; १८ आणि शालेमाचा राजा मलकीसदेक भाकर व द्राक्षारस घेऊन त्यास सामोरा आला; हा

परात्पर देवाचा याजक होता. १९ त्याने त्याला येणे-
प्रमाणे आशीर्वाद दिला: आकाशाचा व पृथ्वीचा मालक
जो परात्पर देव तो अब्रामाचें कल्याण करो; २० ज्या
परात्पर देवानें तुझे शत्रु तुझ्या स्वाधीन केले तो धन्य !
तेव्हां अब्रामानें त्याला अवघ्याचा दहावा भाग दिला.
२१ मग सदोमाचा राजा अब्रामास म्हणाला, माणसें
मला दे आणि धन तूं ठेव. २२ पण अब्राम सदोमाच्या
राजाला म्हणाला, परमेश्वर परात्पर देव, आकाशाचा
व पृथ्वीचा स्वामी याजसमोर मी बाहु उभारून
सांगतों कीं, २३ तुझें असें एक सूत किंवा वहाणेचा
बंद मी घेणार नाहीं; मीं अब्रामास संपन्न केलें असें
म्हणावयास तुला न सांपडो; २४ ह्या तरुण माणसांनीं
अन्न खाळें तेवढें पुरे; मजबरोबर आलेले आनेर,
अष्कोल व मग्ने यांस वांटा मिळाला म्हणजे पुरे;
त्यांना आपला वांटा घेऊं दे.

१ या गोष्टी घडल्यावर अब्रामास दृष्टांत-
रूपानें परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें असें:
अब्रामा, भिऊं नको; मी तुझी ढाल आहे; मीच
तुझें परम पारितोषिक आहे. २ अब्राम म्हणाला, हे
परमेश्वरा, हे प्रभू, तूं मला काय देणार ! मी तर नि-
संतान गत होणार; माझ्या घरादाराचा मालक दिमिष्की
अलियेजर हा होणार. ३ अब्राम आणखी म्हणाला, पाहा,
तूं मला कांहीं संतान दिलें नाहीं तर माझ्या घरचा
एक माणूस माझा वारस होणार. ४ तेव्हां परमेश्वराचें
वचन त्याला प्राप्त झालें कीं हा मनुष्य तुझा वारस
होणार नाही, तर तुझ्या पोटच्या तुझ्या वारस होईल.
५ मग त्यानें त्याला बाहेर आणून म्हटलें, आकाशा-
कडे दृष्टि लाव; तुला हे तारे मोजवतील तर मोज;
इतकी तुझी संतति होईल असें त्यानें त्याला सांगि-
तलें. ६ अब्रामानें परमेश्वरावर विश्वास ठेविला
आणि अब्रामाचा हा विश्वास परमेश्वरानें नीतिमत्ता
गणिला. ७ तो त्याला म्हणाला, मी परमेश्वर आहे;
तुला या देशाचें वतन द्यावें म्हणून खास्यांच्या ऊर
गांवांतून तुला आणिलें तो मी परमेश्वर आहे.
८ तो म्हणाला, प्रभू देवा, मला हें वतन मिळेल

हें कशावरून ? ९ देवानें त्याला सांगितलें, तीन
वर्षांची एक कालवड, तीन वर्षांची एक शेळी, तीन
वर्षांचा एक एडका, एक होला आणि पारव्याचें एक
पिळूं अशीं घे. १० त्यानें तीं सर्व घेतलीं व मधोमध
चिरून त्यांचे दोनदोन तुकडे केले आणि प्रत्येकाचे
तुकडे समोरासमोर ठेविले; पक्षी मात्र त्यानें चिरिले
नाहींत. ११ त्या शवांवर हिंस्र पक्ष्यांनीं झडप घातली,
त्यांस अब्रामानें हाकून दिलें. १२ सूर्यास्ताच्या सुमा-
रास अब्रामास गाढ झोप लागली तों घोर भीतीनें,
निबिड अंधकारानें त्याला व्यापिलें. १३ परमेश्वर
अब्रामास म्हणाला, हें निश्चयें जाण कीं तुझें संतान
स्वतांचा नव्हे अशा देशांत उपरी होऊन राहील व
तेथल्या लोकांचें दास्य करील, आणि ते लोक चारशें
वर्षें त्यांना छळतील; १४ मग ज्या राष्ट्राचें दास्य ते
करतील त्याचें मी पारिपत्य करीन; त्यानंतर ते
बहुत धन घेऊन तेथून निघतील. १५ तूं तर शांतीनें
आपल्या पितरांकडे जाशील; चांगला म्हातारा झाल्या-
वर तुला मूठमाती देतील. १६ तुझ्या चौथ्या पिढीचे
लोक इकडे माघारे येतील, कारण अमोरी लोकांच्या
पापाचा घडा अद्यापि भरला नाही. १७ नंतर सूर्य
मावळला व निबिड अंधकार पडला तेव्हां असें झालें
कीं धुमसती आगटी व आगीचा जाळ हा त्या शवांच्या
तुकड्यांमधून जातांना दिसला. १८ त्या दिवशीं पर-
मेश्वरानें अब्रामाशीं करार करून सांगितलें, मिस-
राच्या नदीपासून महानद फरात येथवरचा मुख्य मी
तुझ्या संततीस देतो; १९ केनी, कनिजी, कदमोनी,
२० हित्ती, परिजी, रफाईम, २१ अमोरी, कनानी,
गिर्गाशी व यबूसी या लोकांचा मुख्य मी तुला देतो.

१ अब्रामाची बायको साराय हिजपासून
१६ त्याला कांहीं मूलबाळ झालें नाही; तिची एक
मिसरी दासी होती तिचें नांव हागार असें होतें.
२ साराय अब्रामाला म्हणाली, पाहा, परमेश्वरानें
माझी कूस बंद ठेविली आहे; तर माझ्या दासीपाशीं
जा; कदाचित् तिजकडून माझें घर नांदतें होईल.
तेव्हां अब्रामानें साराय हिचा शब्द मान्य केला.

३ अब्रामाला कनान देशांत राहून दहा वर्षे झाल्यावर त्याची बायको साराय हिनें आपली मिसरी दासी हिला आपला नवरा अब्राम यानें बायको करावी म्हणून त्याला नेऊन दिली. ४ तो हागारेपाशीं गेला व ती गर्भवती झाली; आपण गर्भवती झालों हें पाहून तिला तिची धनीण तुच्छ दिसूं लागली. ५ तेव्हां साराय अब्रामाला म्हणाली, माझ्या अपमानाचा दोष तुझ्या माथीं; मीं आपली दासी तुला अंगीकारावयास दिली, पण आपण गर्भवती आहों असें पाहून ती मला तुच्छ लेखूं लागली आहे, परमेश्वर आपणां दोघांचा न्याय करो. ६ अब्राम साराय हिला म्हणाला, पाहा, तुझी दासी तुझ्या हातीं आहे, तुला बरें दिसेल तें तिचें कर. मग साराय तिला जाच करूं लागली, तेव्हां ती तिला सोडून पळून गेली. ७ रानांत शूरच्या वाटेवर एक झरा लागतो, त्या झऱ्यापाशीं परमेश्वराच्या दूताला ती आढळली. ८ तो म्हणाला, अगे सारायेचे दासी हागारे, तूं आलीस कोठून व जातेस कोठें ? ती म्हणाली, माझी धनीण साराय हिला सोडून मी पळून जात आहे. ९ परमेश्वराचा दूत तिला म्हणाला, तूं आपल्या धनिणीकडे परत जा आणि तिच्या हाताखाली तिचें सोसीत राहा. १० परमेश्वराचा दूत तिला म्हणाला, तुझी संतति मी वाढवीनच वाढवीन, एवढी की तिची गणती करितां येणार नाही. ११ परमेश्वराचा दूत तिला आणखी म्हणाला, पाहा, तूं गर्भवती आहेस; तुला पुत्र होईल त्याचें नांव इस्माएल ठेव, कारण परमेश्वरानें तुझ्या शोकवाणीला कान दिला आहे. १२ तो रानगाढवासारखा मनुष्य होईल; त्याचा हात सर्वांवर चालेल व सर्वांचा हात त्याजवर चालेल; तो आपल्या सर्व भाऊवंदांच्या देखत पूर्वेस वस्ती करील. १३ तिजशीं बोलणाऱ्या परमेश्वराचें नांव तिनें आत्ता-एल-रोई (तू पाहणारा देव) असें ठेविलें; ती म्हणाली, मला पाहणाराला मी अशा ठिकाणींही मागून पाहिलें काय ? १४ ह्यावरून त्या विहिरीचें नांव बैर-लहाय-रोई (मला पाहणाऱ्या जीवंत देवाची विहीर) असें पडलें; कादेश व बेरेद यांच्या

दरम्यान ही विहीर आहे. १५ हागारेला अब्रामापासून पुत्र झाला; हागारेपासून झालेल्या आपल्या पुत्राचें नांव अब्रामानें इस्माएल ठेविलें. १६ हागारेला अब्रामापासून इस्माएल झाला तेव्हां अब्राम शायशीं वर्षांचा होता.

१ अब्राम नव्याण्णव वर्षांचा झाला तेव्हां पर-
१७ मेश्वर त्याला दर्शन देऊन म्हणाला, मी सर्वसमर्थ देव आहे; तूं माझ्यासमोर आहेस हें मनांत वागवून चाल व सात्विक राहा. २ तुझ्यामाझ्यामध्ये मी आपला करार स्थापितों; तुझा मी अपरिमित विस्तार करीन. ३ तेव्हां अब्रामानें दंडवत घातलें, आणि देव त्याजशीं बोलला; तो म्हणाला: ४ पाहा, मीं तर तुजशीं करार केलाच आहे; तूं राष्ट्रसमूहाचा जनक होणार. ५ यापुढें तुझें अब्राम हें नांव घेणार नाहीत, तुझें नांव अब्राहाम असें घेतील, कारण मीं तुला राष्ट्रसमूहाचा जनक केलें आहे. ६ मी तुला अत्यंत फलसंपन्न करीन; तुजपासून मी राष्ट्रें निर्माण करीन; तुजपासून राजे उत्पन्न होतील. ७ मी तुझा व तुझ्यामागून तुझ्या संतानाचा देव राहीन, असा निरंतरचा करार मी तुजशीं आणि तुझ्या पश्चात् तुझ्या संतानाशीं पिढ्यानपिढ्या करितों. ८ ह्या कनान देशांत तूं उपरी आहेस; हा सगळा मी तुला व तुझ्या पश्चात् तुझ्या संतानाला कायमचा वतन म्हणून देईन आणि मी त्यांचा देव राहीन. ९ देव अब्राहामास आणखी म्हणाला, आतां तूं आणि तुझ्या पश्चात् तुझ्या संततीनें पिढ्यानपिढ्या माझा करार पाळावा. १० माझ्यामध्ये आणि तूं व तुझ्या पश्चात् तुझी संतति यांच्यामध्ये स्थापिलेला माझा करार जो तुम्हीं पाळावयाचा तो हाच कीं तुमच्यांतील प्रत्येक पुरुषाची सुंता व्हावी. ११ तुम्हीं आपली सुंता करावी; ही माझ्या व तुमच्यामध्ये झालेल्या कराराची खूण होईल. १२ पिढ्यानपिढ्या प्रत्येक पुरुष आठ दिवसांचा झाला कीं त्याची सुंता व्हावी, मग तो तुमच्या घरीं जन्मलेला असो अथवा परक्यांपासून पैका देऊन घेतलेला असो. १३ तुझ्या घरीं जन्म पावलेल्याची व तूं पैका देऊन

घेतलेल्याची सुंता अवश्य व्हावी; म्हणजे तुमच्या देहाच्या ठायीं अंकित झालेला हा माझा करार सर्वकाळ राहील. १४ कोणी बेसुंती राहिला, म्हणजे कोणा पुरुषाची सुंता झाली नाही, तर त्याचा खजनांतून उच्छेद व्हावा; त्यानें माझा करार मोडिला असें होईल. १५ मग देवानें अब्राहामास सांगितलें, तुझी बायको साराय हिला ह्यापुढें साराय म्हणूं नको, तर तिचें नांव सारा (राणी) होईल. १६ मी तिला धन्य करीन, एवढेंच नव्हे तर तिच्या पोटाचा तुला पुत्र देईन; मी तिला धन्य करीन, तिच्यापासून राष्ट्रें उद्भवतील, तिच्यापासून राष्ट्रांचे राजे निपजतील. १७ अब्राहामानें दंडवत घातलें व हसून मनांतल्या मनांत म्हटलें, शंभर वर्षांच्या वयांत मला मूल होईल ! नव्वद वर्षांची सारा पुत्रवती होईल ! १८ अब्राहाम देवाला म्हणाला, इश्माएल तुझ्यासमोर नांदो म्हणजे पुरे. १९ मग देव म्हणाला, नाही, नाही, तुझी बायको सारा हिच्याच पोटी तुला पुत्र होईल; तूं त्याचें नांव इसहाक ठेव; त्याच्या पश्चात् त्याच्या संतती-शीं सर्वकाळ राहावा असा करार मी त्याच्याशीं करीन. २० इश्माएलाविषयीं म्हणशील तर मी तुझी विनवणी ऐकिली आहे; पाहा, मी त्याचें कल्याण करीन; त्याला सफळ व बहुगुणित करीन; त्याच्या पोटी बारा सरदार निपजतील; मी त्याचें मोठें राष्ट्र करीन. २१ पण पुढल्या वर्षी याच वेळीं तुला सारेच्या पोटीं इसहाक होईल; त्याच्याशींच मी आपला करार स्थापीन. २२ मग बोलणें संपल्यावर देव अब्राहामाला सोडून वर गेला. २३ तेव्हां अब्राहामानें आपला पुत्र इश्माएल, आपल्या घरीं जन्मलेले व विकत घेतलेले आपले सर्व दास यांस म्हणजे आपल्या घरच्या सर्व पुरुषांस आणून देवानें त्यास सांगितलें होतें त्याप्रमाणें त्याच दिवशीं त्यांची सुंता केली. २४ अब्राहामाची सुंता झाली तेव्हां तो नव्याण्व व वर्षाचा होता. २५ त्याचा पुत्र इश्माएल याची सुंता झाली तेव्हां तो तेरा वर्षाचा होता. २६ अब्राहाम आणि त्याचा पुत्र इश्माएल यांची एकाच

दिवशीं सुंता झाली. २७ आणि त्याच्या घरीं जन्मलेले व परक्यांपासून विकत घेतलेले असे त्याच्या घरचे सगळे पुरुष यांचीहि त्याच्याबरोबर सुंता झाली.

१ तो दुपारच्या उनाच्या वेळीं डेऱ्याच्या दाराशीं बसला असतां परमेश्वरानें मन्नेच्या एलोन राईत त्याला दर्शन दिलें; २ त्यानें आपली दृष्टि वर करून पाहिलें कीं आपल्यासमोर तीन पुरुष उभे आहेत; त्यांस पाहून त्यानें आपल्या डेऱ्याच्या दारापासून धावत सामोरे जाऊन जमिनीपर्यंत लवून त्यांस नमन केलें; ३ तो म्हणाला, हे प्रभू, मजवर तुझी कृपादृष्टि असेल तर ये; तुझ्या दासापासून पुढें जाऊं नको; ४ थोडें पाणी आणूं या; तुम्ही आपले पाय धुऊन ह्या झाडा-खालीं टेका; ५ मी थोडी भाकर आणि तों तिचा आपल्या जीवास आधार करा, मग पुढें जा; यासाठींच तुमचें या आपल्या दासाकडे येणें झालें असावें. ते म्हणाले, तूं म्हणतोस तें कर. ६ तेव्हां अब्राहाम खरेनें तंबूत सारेकडे जाऊन म्हणाला, तीन मापें सपीठ लौकर तयार कर व तें मळून त्याच्या भाकरी कर. ७ अब्राहामानें गुरांकडे धावत जाऊन एक चांगलें कोवळें वासरूं निवडून चाकराकडे दिलें; त्यानें तें खरेनें रांधिलें. ८ नंतर अब्राहामानें लोणी, दूध व तें रांधलेलें वासरूं हीं आणून त्यांच्यापुढें ठेविलीं, आणि ते जेवीत असतां तो त्यांच्याजवळ झाडाखालीं उभा राहिला. ९ मग ते त्याला म्हणाले, तुझी बायको सारा कोठें आहे? तो म्हणाला, ती पाहा तंबूत आहे. १० मग तो म्हणाला, पुढल्या वसंतऋतूंत मी तुजकडे परत येईनच येईन; पाहा, त्या समयीं तुझी बायको सारा पुत्रवती होईल. त्यांच्यामार्गे डेऱ्याच्या दारीं सारा हें ऐकत होती. ११ अब्राहाम व सारा हीं म्हातारीं, वयातीत होती आणि स्त्रियांच्या रीतीप्रमाणें सारेला पाळी येण्याचें बंद झालें होतें. १२ तेव्हां सारा हसून मनांतल्या मनांत म्हणाली, मी जरठ झालें आहे व माझा धनीहि वृद्ध झाला आहे, तर मला आतां हा सुखानुभव घडेल काय ? १३ परमेश्वर अब्राहामास म्हणाला, सारा कां हसली ? मी आतां अशी वृद्ध झालें

असतां मला खरोखर पुत्र होणार काय असें ती कां म्हणाली? १४ परमेश्वराला कांहीं असाध्य आहे काय? वसंतऋतु पुनरपि आला म्हणजे मी नेमिलेल्या समयीं परत येईन तेव्हां सारा पुत्रवती होईल. १५ तेव्हां सारा वंचन करून म्हणाली, मी हसलें नाहीं; कारण ती भयभीत झाली होती; तो म्हणाला, नाहीं, तूं हसलीसच.

१६ नंतर ते पुरुष तेथून उठून सदोम नगराकडे तोंडें करून चालले आणि अब्राहाम त्यांस बोळवीत गेला. १७ परमेश्वर म्हणाला, मी जें करणार तें अब्राहामापासून लपवूं काय? १८ कारण त्याचें मोठें व समर्थ राष्ट्र निश्चयें होणार, आणि त्याच्या द्वारें पृथ्वी-वरील सर्व राष्ट्रे धन्य होणार. १९ मीं त्याच्याशीं परिचय केला आहे तो अशासाठीं कीं त्यानें आपल्या लेकरांस, व आपल्या पश्चात् आपल्या घराण्यास परमेश्वराच्या मार्गाला लावून न्यायनीतीचें आचरण करावयाची आज्ञा द्यावी, आणि परमेश्वर अब्राहामाविषयीं जें बोलला तें त्यांस प्राप्त करून द्यावें. २० मग परमेश्वर म्हणाला, सदोम व गमोरा यांचा बोभाटा फार झाला आहे व त्यांचें पाप फार भारी आहे, २१ म्हणून त्यांच्या पातकांचा बोभाटा माझ्या कानीं आला आहे, तशीच त्यांची करणी आहे कीं काय हें पाहावयास मी खालीं जातो; तसें नसेल तर मला कळून येईल. २२ तेथून ते पुरुष वळून सदोमाकडे चालते झाले; पण अब्राहाम तसाच परमेश्वरासमोर उभा होता. २३ अब्राहाम जवळ जाऊन म्हणाला, तूं दुर्जनाबरोबर धार्मिकाचाहिं संहार खराच करणार काय? २४ त्या नगरांत पन्नास धार्मिक असले तर त्यांचा तूं खास संहार करणार काय? त्यांच्यांतल्या पन्नास धार्मिकांसाठीं त्या नगराची तूं गय करणार नाहीं काय? २५ या प्रकारची कृति तुजपासून दूर राहो. धार्मिकाची आणि दुष्टाची सारखीच गति होई असा दुर्जनाबरोबर सजनाचा वध करणें तुजपासून दूर राहो; सर्व जगाचा नियंता न्याय करणार नाहीं काय? २६ परमेश्वर म्हणाला, मला सदोम नगरांत पन्नास धार्मिक आढळले तर त्यांच्याकारणै मी त्या सगळ्या स्थलाची गय

करिन. २७ अब्राहाम म्हणाला, पाहा, मी केवळ धूळ व राख असून प्रभूशीं बोलण्याचा हिऱ्या करीत आहे; २८ कदाचित् पन्नासांला पांच उणे धार्मिक असले तर पांच उणे म्हणून तूं सर्व नगराचा नाश करिशील काय? तेव्हां तो म्हणाला, मला तेथें पंचेचाळीस आढळले तर मी नाश करणार नाहीं. २९ त्यानें आपला आग्रह पुढें चालवून पुनः म्हटलें, तेथें कदाचित् चाळीसच आढळले तर? तो म्हणाला, चाळीस आढळले तर त्या चाळिसांकरितां तसें करणार नाहीं. ३० मग तो म्हणाला, मी बोलतो याचा प्रभूला राग न यावा, तेथें कदाचित् तीसच आढळले तर? तो म्हणाला; तीसच आढळले तर मी तसें करणार नाहीं. ३१ मग तो म्हणाला, पाहा, मी प्रभूशीं बोलण्याचा हिऱ्या करीत आहे; तेथें वीसच आढळले तर? तो म्हणाला, विसांकरितां मी त्याचा नाश करणार नाहीं. ३२ तो म्हणाला, प्रभूला राग न यावा; मी आणखी एकदां बोलतो; तेथें दहाच आढळले तर? तो म्हणाला, दहा आढळले तर मी त्या दहांकरितां त्याचा नाश करणार नाहीं. ३३ मग अब्राहामाशीं संभाषण समाप्त होताच परमेश्वर निघून गेला, आणि अब्राहाम आपल्या स्थानीं परत आला.

१ मग संध्याकाळीं ते दोघे दूत सदोमास १९ आले, तेव्हां लोट सदोमाच्या वैशीत बसला होता; त्यांस पाहून लोट उठून सामोरा गेला, आणि भूमीपर्यंत लवून त्यानें त्यांस प्रणाम केला; २ तो त्यांस म्हणाला, पाहा, महाराज, आपल्या दासाच्या घरीं येण्याची कृपा करा; रात्रची रात्र राहा, पाय धुवा व सकाळीं उठून मार्गस्थ व्हा; पण ते म्हणाले, नाहीं, आम्ही रात्रभर रस्त्यांतच मुक्काम करूं; ३ पण त्यानें त्यांस फारच आग्रह केल्यावरून ते त्याच्याबरोबर त्याच्या घरीं गेले; त्यानें त्यांच्यासाठीं भोजन तयार केलें; त्यानें बेखमीर पोळ्या केल्या आणि ते जेवले. ४ ते निजावयास जाण्यापूर्वीच त्या सदोम नगरांतल्या लोकांनीं, आबालवृद्धांनीं चोहोंकडून येऊन तें घर वेढिलें. ५ ते लोटास हाक मारून म्हणाले, आज रात्रीं तुजकडे आलेले पुरुष कोठें

आहेत ? त्यांना बाहेर आण, म्हणजे आम्ही त्यांशीं समा-
गम करूं. ६ तेव्हां लोट दाराशीं त्यांजकडे गेला व त्यानें
आपल्यामागून कवाड लावून घेतलें. ७ तो म्हणाला,
बांधवहो, असलें दुष्कर्म करूं नका. ८ पाहा, माझ्या
दोन मुली आहेत, त्यांनीं अद्यापि पुरुष पाहिलेला नाहीं;
मी त्यांना तुम्हांकडे आणूं काय ? तुमच्या नजरेस येईल
तसें त्यांजशीं वर्तन करा, पण ह्या पुरुषांस कांहीं करूं
नका, कां तर त्यांस आसरा व्हावा म्हणूनच ते माझ्या
छपराखालीं आले आहेत. ९ तेव्हां ते म्हणाले,
बाजूला सर. हा येथें थोडे दिवस राहावयास आला तो
आतां मोठा न्यायाधीश बनला आहे ! तर त्यांच्यापेक्षां
तुझीच अधिक खबर घेतों. असें म्हणून ते लोटास
जोरानें ढकलूं लागले व कवाड फोडावयास गेले,
१० तों त्या पुरुषांनीं बाहेर हात काढून लोटास आंत
ओढून कवाड लावून घेतलें, ११ आणि घराच्या
दाराशीं जे लहानथोर मनुष्य जमले होते त्यांस त्यांनीं
आंधळे करून सोडिलें; मग ते दार शोधून शोधून
थकले. १२ ते पुरुष लोटास म्हणाले, तुझीं आणखी
येथें कोणी आहेत काय ? तुझा जावई, तुझे पुत्र, तुझ्या
कन्या आणि तुझें दुसरें कोणी या नगरांत असेल
त्यांस या स्थानांतून बाहेर काढ. १३ कारण आम्ही या
स्थानाचा नाश करणार आहों. या लोकांचा परमेश्वरा-
पुढें फार बोभाटा झाला आहे आणि या नगराचा नाश
करण्यास परमेश्वरानें आम्हांस पाठविलें आहे.
१४ तेव्हां लोट बाहेर जाऊन आपल्या कन्यांशीं
विवाह केलेल्या आपल्या जावयांस म्हणाला, उठा, या
स्थानांतून बाहेर पडा, कारण परमेश्वर या नगराचा
नाश करणार आहे; परंतु त्याच्या जावयांस तो केवळ
विनोद करीत आहेसैं भासलें. १५ पहाट होतांच
दूतांनीं लोटाला घाई करून म्हटलें, ऊठ, तुझी बायको
व येथें असलेल्या तुझ्या दोन मुली यांस घेऊन नीघ,
नाहीं तर या नगराच्या पातकांत तूं भस्म होशील;
१६ पण तो दिरंगाई करूं लागला, तेव्हां परमेश्वराची
करुणा त्याजवर होती म्हणून त्या पुरुषांनीं त्याचा,
त्याच्या बायकोचा आणि त्याच्या दोघी कन्यांचा हात

धरून त्यांस ओढून बाहेर काढिलें आणि नगराबाहेर
आणून सोडिलें. १७ त्यांस बाहेर आणिल्यावर दूत
त्यास म्हणाला, आपला जीव घेऊन पळ; मागें पाहूं
नको व तळवटींत कोठें थांबूं नको; डोंगराकडे पळ
काढ, नाहीं तर तूं भस्म होशील. १८ तेव्हां
लोटा म्हणाला, हें प्रभू, नको ! नको ! १९ पाहा,
ह्या तुझ्या दासावर तुझी कृपादृष्टि झाली आहे;
माझा जीव वांचविला ही तुझी मजवर अपार
दया झाली आहे; मला डोंगराकडे पळून जावणार
नाहीं; न जाणों, मजवर हें अरिष्ट येऊन मी मरून
जाईन. २० तर पाहा, पळून जाण्यास हें नगर
जवळ असून लहान आहे; तें किती लहान आहे
पाहा; तिकडे मला पळून जाऊं दे, म्हणजे माझा जीव
वांचेल. २१ तेव्हां तो त्याला म्हणाला, पाहा, तुझ्या
याहि गोष्टीला मी मान्य आहे; तूं म्हणतोस त्या
नगराचा मी नाश करणार नाहीं. २२ खरा कर, तिकडे
पळून जा; कारण तूं तेथें जाऊन पोहंचेपर्यंत मला कांहीं
करितां येत नाहीं. यावरून त्या नगराचें नांव सोअर
(लहान) असें पडलें. २३ लोट सोअरांत जाऊन पोहंचतो
तों पृथ्वीवर सूर्योदय झाला. २४ तेव्हां परमेश्वरानें
सदोम व गमोरा यांवर गंधक व अग्नि यांचा वर्षाव
आकाशांतून केला; २५ आणि तीं नगरें आणि ती
सर्व तळवट, त्या नगरांतले सर्व रहिवासी आणि तेथें
जमिनींत उगवलेलें सर्व कांहीं यांचा त्यानें विध्वंस केला;
२६ पण लोटाची बायको त्याच्यामागून चालली होती
ती मागें पाहत राहिली तों ती मिठाचा खांब झाली.
२७ इकडे अब्राहाम मोठ्या पहाटेस उठून, परमे-
श्वरापुढें तो उभा राहिला होता त्या ठिकाणीं गेला.
२८ त्यानें सदोम व गमोरा आणि अवघा तळवटीचा
प्रदेश यांकडे नजर फेंकिली तों पाहा ! त्या प्रदेशांतून
अव्याच्या धुरासारखा धूर वर चालला होता.

२९ या प्रकारें देवानें त्या तळवटींतील नगरांचा
नाश केला त्या वेळीं देवानें अब्राहामाची आठवण
केली, आणि लोट राहत होता तेथल्या नगरांचा विध्वंस
करितेवेळीं लोटाला त्या प्रलयांतून बाहेर काढिलें.

३० नंतर लोट आपल्या दोघी कन्यांसहवर्तमान सोअरांतून निघून डोंगरावर जाऊन राहिला; त्याला सोअरांत राहण्यास भीति वाटली, आणि तो आपल्या दोघी कन्यांसहवर्तमान एका गुहेंत राहिला. ३१ एके दिवशीं वडील कन्या धाकटीस म्हणाली, आपला बाप म्हातारा आहे, आणि जगाच्या रीतीप्रमाणे आपल्यापार्शीं येण्यास कोणी पुरुष पृथ्वीवर नाही; ३२ तर चल, आपण आपल्या बापास द्राक्षारस पाजूं आणि त्याज-पार्शीं निजूं; अशा प्रकारें आपल्या बापाकडून वंश चालवूं. ३३ त्यांनीं त्या रात्रीं आपल्या बापास द्राक्षारस पाजिला आणि वडील कन्या त्याजपार्शीं जाऊन निजली; पण ती केव्हां निजली व केव्हां उठली हें त्याला कळलें नाहीं. ३४ मग दुसऱ्या दिवशीं वडील धाकटीस म्हणाली, पाहा, काल रात्रीं मी बापापार्शीं निजलें; तर आज रात्रींहि आपण त्याला द्राक्षारस पाजूं आणि तूं त्याजपार्शीं जाऊन निज; अशा रीतीनें आपण आपल्या बापाकडून वंश चालवूं. ३५ त्या रात्रींहि त्यांनीं बापास द्राक्षारस पाजिला आणि धाकटी उठून जाऊन त्याजपार्शीं निजली; पण ती केव्हां निजली व केव्हां उठली हें त्याला कळलें नाहीं. ३६ या प्रकारें लोटाच्या दोघी कन्या बापापासून गर्भवती झाल्या. ३७ वडील कन्येस पुत्र झाला, त्याचें नांव मवाब असें ठेविलें; आजमितीला जे मवाबी म्हणून आहेत त्यांचा हा मूळपुरुष. ३८ धाकटीसहि पुत्र झाला, त्याचें नांव वेनअम्मी असें ठेविलें; आजमितीला जे अम्मोनी म्हणून आहेत त्यांचा हा मूळपुरुष.

१ अब्राहामानें तेथून दक्षिण प्रांताकडे प्रवास करून कादेश व शूर यांच्या दरम्यान मुक्काम केला आणि काहीं दिवस गरार येथें वस्ती केली. २ आपली बायको सारा ही आपली बहीण आहे असें अब्राहाम सांगूं लागला तेव्हां गराराचा राजा अबीमलेख यानें माणसें पाठवून सारेला आणविलें. ३ देव रात्रीं स्वप्नांत येऊन अबीमलेखाला म्हणाला, तूं ही जी स्त्री हरण केली आहेस तिजमुळें तुझा अंत झालाच म्हणून समज, कारण ती नवऱ्याची बायको आहे.

४ अबीमलेख कांहीं तिजपार्शीं गेला नव्हता, म्हणून तो म्हणाला, प्रभू, तूं धार्मिक लोकांचाहि संहार करणार काय? ५ ती माझी बहीण आहे असें तो मला म्हणाला नाही काय? तसेंच तो माझा भाऊ आहे असें तीहि म्हणाली नाही काय? मीं सालिक मनानें व निर्मळ हातांनीं हें केलें आहे. ६ देवानें त्याला स्वप्नांत म्हटलें, तूं सालिक मनानें हें केलें हें मलाहि ठाऊक आहे, आणि मजविरुद्ध तुजकडून पाप घडूं नये म्हणून मीं तुला आवेरिलेंहि; यास्तव मीं तुला तीस स्पर्श करूं दिला नाहीं. ७ आतां त्या मनुष्याची बायको त्याला परत दे, कां कीं तो संदेष्टा आहे; तो तुजसाठीं प्रार्थना करील आणि तूं वांचशील; पण जर तूं तिला परत दिलें नाहीं, तर तूं व तुझें सर्वस्व यांचा खास अंत होईल हें जाण. ८ मग अबीमलेखानें मोठ्या पहाटेस उठून आपल्या सर्व सेवकांस बोलावून या सर्व गोष्टी त्यांना ऐकविल्या; तेव्हां तीं माणसें फार घाबरलीं. ९ अबीमलेखानें अब्राहामास बोलावून आणून म्हटलें, तूं आम्हाला हें काय केलें? मीं तुझा असा कोणता अपराध केला कीं तूं मजवर व माझ्या राज्यावर असें महापातक आणिलें? करूं नये असें वर्तन तूं मजशीं केलें. १० अबीमलेख अब्राहामास आणखी म्हणाला, तूं काय पाहून ही गोष्ट केली? ११ अब्राहाम म्हणाला, या ठिकाणीं देवाचें भय अगदीं नाहीं, म्हणून हे लोक माझ्या बायकोसाठीं माझा घात करितील असें मला वाटलें. १२ शिवाय ती खरोखर माझी बहीण लागते, म्हणजे ती माझ्या बापाची कन्या; पण माझ्या आईची ती कन्या नव्हे, म्हणून ती माझी बायको झाली. १३ देवानें मला माझ्या बापाचें घर सोडून भ्रमण करावयास लाविलें तेव्हां मी तिला म्हणालों, मजवर एवढी कृपा कर कीं आपण जिकडे जाऊं तिकडे हा माझा भाऊ आहे असें सांग. १४ मग अबीमलेखानें मेंढरें, बैल, दास व दासी हीं आणून अब्राहामास दिलीं आणि त्याची बायको साराहि त्याची त्याला परत दिली. १५ अबीमलेख म्हणाला, पाहा, माझा देश तुला मोकळा आहे; तुला वाटेल तेथें

राहा. १६ तो सारेला म्हणाला, पाहा, मी तुझ्या भावांस रुप्याच्या हजार मुद्रा देत आहे; त्यांच्या योगें तुझ्याबरोबरच्या सगळ्या लोकांची डोळेझांक होईल. या प्रकारें सर्वांसमोर तुझा उजळ माथा झाला आहे. १७ मग अब्राहामानें देवाची प्रार्थना केली, तेव्हां देवानें अबीमलेख, त्याची बायको व त्याच्या दासी यांस बरें केलें, आणि त्यांस मुलें होऊं लागलीं. १८ कारण अब्राहामाची बायको सारा हिजमुळें परमेश्वरानें अबीमलेखाच्या घराण्यांतल्या सर्व स्त्रियांचे गर्भाशय अगदीं बंद केले होते.

२१ यानंतर परमेश्वरानें आपल्या म्हणण्याप्रमाणें सारेवर अनुग्रह केला आणि तिला दिलेलें वचन पुरें केलें. २ सारा गर्भवती झाली; देवानें सांगितलेल्या समयीं अब्राहामाला म्हातारपणीं तिजपासून पुत्र झाला. ३ अब्राहामाला सारेपासून पुत्र झाला त्याचें नांव त्यानें इसहाक ठेविलें. ४ अब्राहामानें आपला पुत्र इसहाक आठ दिवसांचा झाला तेव्हां देवाच्या आज्ञेप्रमाणें त्याची सुंता केली. ५ इसहाक झाला तेव्हां अब्राहाम शंभर वर्षांचा होता. ६ सारा म्हणाली, देवानें मला हसविलें आहे; जो कोणी हें ऐकेल तो माझ्याबरोबर हसेल. ७ ती आणखी म्हणाली, सारा मुलांस स्तन पाजील असें अब्राहामास कोण म्हणाला असता? पाहा, त्याच्या म्हातारपणीं मजपासून त्याला पुत्र झाला आहे!

८ तो बाळ मोठा झाला तेव्हां त्याची थानमोड केली; इसहाकाची थानमोड झाली तेव्हां अब्राहामानें मोठी मेजवानी दिली. ९ हागार मिसरिणीस अब्राहामापासून झालेल्या पुत्राला खिदळतांना सारेनें पाहिलें. १० तेव्हां ती अब्राहामास म्हणाली, या दासीस व हिच्या पुत्रास घालवून दे; माझा पुत्र इसहाक याजबरोबर या दासीचा पुत्र वारस नसावा. ११ अब्राहामास आपल्या पुत्रास्तव ही गोष्ट फार वाईट वाटली. १२ तेव्हां देव अब्राहामास म्हणाला, तुझा पुत्र व तुझी दासी यांकरितां तुला ही गोष्ट वाईट न वाटावी; सारा तुला जें कांहीं सांगते तें सगळें ऐक; कारण

तुझ्या वंशाचें नांव इसहाकच चालविणार. १३ या दासीच्या पुत्रापासूनहि मी एक राष्ट्र निर्माण करीन; कारण तो तुझें बीज आहे. १४ नंतर अब्राहामानें मोठ्या पहाटेस उठून भाकरी व पाण्याची मसक आणून हागारेच्या खांद्यावर ठेविली आणि तिचा मुलगा तिच्या हवालीं करून तिला रवाना केलें; ती निघून बैर-शेबाच्या अरण्यांत भटकत राहिली. १५ मसकेंतील पाणी संपल्यावर तिनें तें मूल एका झुडपाखालीं टाकिलें, १६ आणि ती वाणाच्या टप्प्याइतकी दूर जाऊन त्याच्याकडे तोंड करून बसली; ती मनांत म्हणाली, आपल्या मुलाचा मृत्यु डोळ्यांनीं पाहूं नये; आणि ती त्याच्याकडे तोंड करून बसून हंबरडा फोडून रडूं लागली. १७ देवानें मुलाची दीन वाणी ऐकिली व देवाच्या दूतानें आकाशांतून हाक मारून हागारेला म्हटलें, हागारे, तूं कष्टी कां? भिजं नको, कारण मूल आहे तेथून देवानें त्याची दीन वाणी ऐकिली आहे. १८ ऊठ, मुलास उचलून आपल्या हातीं घट घर; त्याच्यापासून मोठें राष्ट्र निर्माण होईल असें मी करीन. १९ मग देवानें तिचे डोळे उघडिले व पाण्याचा झरा तिच्या दृष्टीस पडला; तेव्हां तिनें जाऊन मसकेंत पाणी भरिलें व मुलास पाजिलें. २० देव त्या मुलाचा पाठिराखा झाला व तो रानांत लहानाचा मोठा होऊन तिरंदाज झाला. २१ तो पारानाच्या अरण्यांत वस्ती करून राहिला, आणि त्याच्या आईनें त्याला मिसर देशांतली बायको केली.

२२ त्या सुमारास असें झालें कीं अबीमलेख व त्याचा सेनापति पीकोल हे अब्राहामास म्हणाले, जें कांहीं तूं करितोस त्यांत देव तुझ्याबरोबर आहे. २३ तर मी तुजशीं, तुझ्या पुत्रपौत्रांशीं कपट करणार नाहीं, आणि जशी तूं मजवर कृपा केली तशी मी तुजवर व मी उपरी होऊन राहिलों आहे त्या ह्या देशावर कृपा करीन अशी आतां येथें देवाची शपथ वाहा. २४ अब्राहाम म्हणाला, बरें, अशी शपथ मी वाहतों. २५ मग, अबीमलेखाच्या चाकरांनीं पाण्याची एक बिहीर जुल-

मानें हस्तगत केली होती त्याबद्दल अब्राहामानें अभी-मलेखाला दोष लाविला. २६ अभीमलेख म्हणाला, हें कोणी केलें हें मला ठाऊक नाही; तूं मला हें कधीं सांगितलें नव्हतें, आणि मीहि हें ऐकिलें नव्हतें, आजच ऐकिलें. २७ मग अब्राहामानें मेंढरें व बैल आणून अभीमलेखास दिले आणि त्या दोघांनीं परस्परंशीं करार केला. २८ अब्राहामानें कळपांतलीं सात कोंकरें वेगळीं काढून ठेविलीं. २९ तेव्हां अभीमलेख अब्राहामास म्हणाला, तूं हीं सात कोंकरें वेगळीं काढून ठेविलीं तीं कशाला? ३० तो म्हणाला, तूं हीं सात कोंकरें माझ्या हातून घ्यावीं, म्हणजे ही विहीर मीं खणिली आहे असें माझ्या तर्फेचें प्रमाण होईल. ३१ यावरून त्या स्थलाचें नांव त्यानें बैर-शेबा (शपथेची विहीर) असें ठेविलें; कारण तेथें त्या दोघांनीं शपथपूर्वक करार केला. ३२ बैर-शेबा येथें त्या दोघांचा करार झाल्यावर अभीमलेख व त्याचा सेनापति पीकोल हे निघून पलिष्ट्यांच्या देशीं परत गेले. ३३ मग अब्राहामानें बैर-शेबा येथें झाऊ नांवाचा वृक्ष लाविला आणि तेथें सनातन देव परमेश्वर याचें नाम घेऊन प्रार्थना केली. ३४ अब्राहाम हा पलिष्ट्यांच्या देशांत बहुत काळ उपरी म्हणून राहिला.

१ या गोष्टी घडल्यावर असें झालें कीं **२२** देवानें अब्राहामास कसोटीस लाविलें; त्यानें अब्राहामा, अशी हाक मारिली, तेव्हां अब्राहाम म्हणाला, काय आज्ञा? २ देव म्हणाला, तुझा पुत्र, तुझा एकुलता एक प्रिय पुत्र इसहाक यास घेऊन मोरिया देशांत जा आणि मी तुला सांगेन त्या डोंगरावर त्याचें होमार्पण कर. ३ तेव्हां अब्राहामानें मोठ्या पहाटेस उठून आपल्या गाढवावर खोगीर घातलें, आपल्याबरोबर दोघे सेवक व आपला पुत्र इसहाक यांस घेतलें आणि होमार्पणासाठीं लाकडें फोडून घेतलीं. मग देवानें सांगितलेल्या ठिकाणीं तो निघून गेला. ४ तिसरे दिवशीं अब्राहामानें डोळे बंद करून ती जागा दुरून पाहिली. ५ अब्राहाम आपल्या चाकरांस म्हणाला, येथें गाढवापाशीं राहा, मुलगा व मी

पलीकडे जातों आणि देवाची उपासना करून परत येतों. ६ तेव्हां अब्राहामानें होमाचीं लाकडें घेऊन आपला पुत्र इसहाक याच्या पाठीवर ठेविलीं आणि आपल्या हातीं विस्तव व सुरा घेतला, आणि ते दोघे बरोबर चालले. ७ तेव्हां इसहाकानें आपला बाप अब्राहाम यास म्हटलें, बाबा! आणि तो म्हणाला, काय म्हणतोस बाळा? त्यानें म्हटलें, पाहा, विस्तव व लाकडें आहेत पण होमबलीसाठीं कोंकरूं कोठें आहे? ८ त्यास अब्राहाम म्हणाला, बाळा, देव स्वतः होमबलीसाठीं कोंकरूं पाहून देईल; आणि ते दोघे बरोबर चालले. ९ देवानें त्याला सांगितलेल्या जागीं ते आले तेव्हां अब्राहामानें तेथें वेदी उभारिली, तिजवर लाकडें रचिलीं आणि आपला पुत्र इसहाक यास बांधून वेदीवरच्या लाकडांवर ठेविलें. १० मग अब्राहामानें आपला पुत्र वधण्यासाठीं हात पुढें करून सुरा घेतला. ११ तेव्हां परमेश्वराच्या दूतानें त्यास आकाशांतून हाक मारून म्हटलें, अब्राहामा! अब्राहामा! तो म्हणाला, काय आज्ञा? १२ मग तो बोलला, तूं मुलावर आपला हात चालवूं नको, त्याला कांहीं करूं नको; कारण तूं आपल्या पुत्रास, आपल्या एकुलत्या एका पुत्रासहि मला अर्पिण्यास मागेंपुढें पाहिलें नाही, यावरून तूं देवाला भिऊन चालणारा आहेस हें मला दिसून आलें. १३ तेव्हां अब्राहामानें डोळे बंद करून पाहिलें तो आपल्यामागें झुडपांत शिंगें गुंतलेला एक एडका त्यास दिसला; मग अब्राहामानें तो घेऊन आपल्या पुत्राच्या ऐवजीं अर्पण केला. १४ आणि अब्राहामानें त्या स्थानाचें नांव याव्हे-यिरे (परमेश्वर पाहून देईल) असें ठेविलें; त्यावरून परमेश्वराच्या गिरीवर पाहून देण्यांत येईल असें आजवर बोलतात. १५ परमेश्वराच्या दूतानें आकाशांतून अब्राहामाला दुसऱ्यानें हाक मारून म्हटलें, १६ परमेश्वर म्हणतो, मी आपली शपथ वाढून सांगतों कीं तूं हें कृत्य केलें; आपल्या पुत्रास, आपल्या एकुलत्या एका पुत्रास मला अर्पिण्यास तूं मागेंपुढें पाहिलें नाही; १७ यास्तव मी तुझें कल्याण करीनच

करीन व वृद्धिच वृद्धि करून तुझी संतति आकाशांतील ताऱ्यांइतकी, समुद्रतीरींच्या वाळूइतकी होईल असें करीन; तुझी संतति आपल्या शत्रूंचीं नगरें हस्तगत करील; १८ तूं माझा शब्द ऐकिला म्हणून पृथ्वीवरचीं सर्व राष्ट्रे तुझ्या संततीच्या द्वारे अमीष्ट पावतील. १९ मग अब्राहाम आपल्या चाकरांकडे परत आला, आणि ते उठून त्याजबरोबर बैर-शेवा येथें गेले; आणि अब्राहाम बैर-शेवा येथें राहिला.

२० या गोष्टी घडल्यानंतर कोणीं येऊन अब्राहामास सांगितलें, पाहा, तुझा भाऊ नाहोर यास मिलकेच्या पोटी पुत्रसंतति झाली आहे. २१ ऊस हा त्याचा ज्येष्ठ पुत्र, त्याचा भाऊ बूज व अरामाचा पूर्वज कमुवेल, २२ आणि केसद, हजो, पिलदाश, यिदलाप व बथुवेल. २३ बथुवेलास रिबका झाली; अब्राहामाचा भाऊ नाहोर याला मिलकेच्या पोटी हे आठ पुत्र झाले; २४ आणि त्याची उपपत्नी रेऊमा हिला तेबाह, गहाम, तहश व माका हीं मुलें झालीं.

१ सारा एकशेंसत्तावीस वर्षें जगली; एवढेंच २३ तिचें आयुष्य होतें. २ सारा ही कनान देशांतील किर्याथ-आरबा (तेंच हेब्रोन) येथें मृत्यु पावली, आणि अब्राहाम तिजसाठीं शोक व विलाप करण्यास तेथें आला. ३ अब्राहाम आपल्या मयताजवळून उठून हेथीस म्हणाला, ४ मी तुमच्यामध्ये उपरी व परदेशी आहे; माझ्या मालकीचें कबरस्तान तुमच्यामध्ये व्हावें म्हणून मला जागा द्या, म्हणजे मी आपल्या मयतास दृष्टीआड करीन. ५ तेव्हां हेथी अब्राहामास म्हणाले, ६ हे स्वामी, आमचें ऐक: आमच्यामध्ये तूं एक देवाचा सरदार आहेस; तूं आमच्या वाटेला त्या थडग्यांत आपल्या मयतास मूठमाती दे; तुझ्या मयतास मूठमाती देण्यासाठीं आपलें खासगीचें थडगें देण्यास आमच्यांतला कोणी अनमान करणार नाही. ७ तेव्हां अब्राहामानें उठून त्या देशच्या लोकांस म्हणजे हेथीस नमन केलें. ८ तो त्यांस म्हणाला, मीं आपल्या मयतास दृष्टीआड करावें अशी तुमची इच्छा असल्यास माझें म्हणणें ऐका: एफ्रोन बिन सोहर याज-

पार्शीं रदबदली करा कीं ९ त्याच्या शेताच्या सीमेच्या आंत असलेली त्याची मकपेला नांवाची गुहा आहे, ती पुरी किंमत घेऊन तुमच्यामध्ये माझ्या मालकीचें कबरस्तान व्हावें म्हणून त्यानें मला द्यावी. १० एफ्रोन हा हेथीमध्ये बसलेला होता, तेव्हां हेथींच्या समक्ष, त्याच्या गांवच्या वेशीकडे जाणाऱ्या सर्वांच्या समक्ष एफ्रोन हित्ती म्हणाला, ११ हे स्वामी, नाही, माझें ऐक: तें शेत आणि त्यांत असलेली गुहा हीं माझ्या भाऊबंदांसमक्ष तुला मी देतो; आपल्या मयतास माती दे. १२ तेव्हां अब्राहामानें त्या देशच्या लोकांस नमन केलें, १३ आणि त्या देशच्या लोकांसमक्ष तो एफ्रोनास म्हणाला, माझें एवढें अवश्य ऐक: मी शेताचा पैका देतो तो मजकडून घे म्हणजे मी आपल्या मयतास तेथें मूठमाती देईन. १४ एफ्रोनानें अब्राहामास उत्तर केलें, १५ हे स्वामी, माझें ऐक: ही अवधी चारशें शेकेल किंमतीची जमीन, तिचें काय मोठें? तूं आपल्या मयतास मूठमाती दे. १६ अब्राहामानें एफ्रोनाचें म्हणणें कबूल करून हेथींच्या देखत सांगितला होता तेवढा पैका म्हणजे चलनी चारशें शेकेल रुपें त्यास तोलून दिलें. १७ याप्रमाणें एफ्रोनाचें शेत जें मग्रेच्यासमोर मकपेलांत होतें तें व त्यांतील गुहा, आणि शेतांतील आणि चतुःसीमांतील सर्व झाडेंझुडें १८ हेथींसमक्ष, वेशींतून जाणाऱ्यायेणाऱ्या सर्वासमक्ष, अब्राहामाच्या कबजांत पूर्णपणें आलीं. १९ नंतर अब्राहामानें आपली बायको सारा हिला कनान देशांतलें मग्रे (तेंच हेब्रोन) यासमोर मकपेलाच्या शेतांतील गुहेंत पुरिलें; २० आणि तें शेत गुहेसहित वंशपरंपरा कबरस्तान व्हावें म्हणून हेथींकडून अब्राहामास प्राप्त झालें.

१ अब्राहाम आतां वयोवृद्ध होऊन अगदीं २४ जराग्रस्त झाला; परमेश्वरानें अब्राहामाचें सर्व बाबतींत अमीष्ट केलें होतें. २ अब्राहामाच्या सर्व-खाचा कारभार पाहणारा एक म्हातारा सेवक होता, त्याला त्यानें म्हटलें, तूं आपला हात माझ्या मांडीखाली ठेव. ३ मी तुला परमेश्वराची, आकाश व पृथ्वी यांच्या

देवाची शपथ घालून सांगतो की ज्या कनानी लोकांत मी राहत आहे त्यांच्या कन्यांतली कोणी माझ्या पुत्रास नवरी पाहू नको. ४ तर माझ्या देशीं माझ्या आंगाकडे जा आणि तेथून माझा पुत्र इसहाक याच्यासाठी नवरी पाहून आण. ५ त्याचा सेवक त्याला म्हणाला, यदाकदा-चित् वधू मजबरोबर या देशांत येण्यास कबूल झाली नाही तर ज्या देशांतून तूं आलास त्यांत परत तुझ्या पुत्रास मी घेऊन जावें काय ? ६ तेव्हां अब्राहाम त्यास म्हणाला, खबरदार, माझ्या पुत्रास तिकडे न्यावयाचें नाही. ७ स्वर्गीच्या ज्या परमेश्वर देवानें मला माझ्या बापाच्या घरांतून, माझ्या जन्मभूमीतून आणिलें आणि मला शपथपूर्वक सांगितलें की हा देश मी तुझ्या संततीला देईन, तो देव आपला दूत पाठवील, तो तुझ्या अग्रभागीं चालेल, आणि तूं तेथूनच माझ्या पुत्रासाठी नवरी आण. ८ पण ती वधू तुजबरोबर येण्यास कबूल झाली नाही तर तूं या माझ्या शपथेंतून मोकळा होशील; मात्र माझ्या पुत्रास पुनरपि तिकडे नेऊं नको. ९ तेव्हां त्या सेवकानें आपला धनी अब्राहाम याच्या मांडीखाली हात ठेवून त्याप्रमाणें शपथ वाहिली. १० मग तो सेवक आपल्या धन्याचीं दहा उंटें घेऊन निघाला; त्याच्या धन्याची सर्व मत्ता त्याच्या हातीं होती; तो अराम-नहराईम (मेसोपोटेम्या) यांतील नाहोर नगरांत गेला. ११ संध्याकाळीं स्त्रिया पाणी भरण्यास बाहेर निघतात त्या सुमारास त्यानें नगराबाहेरील विहिरीजवळ आपलीं उंटें बसविलीं, १२ आणि तो बोलला, हे परमेश्वरा, माझा धनी अब्राहाम याच्या देवा, तूं आज कृपा करून माझी कार्यसिद्धि कर; माझा धनी अब्राहाम याजवर प्रसाद कर. १३ पाहो, मी या पाण्याच्या विहिरीपाशीं उभा आहे, आणि नगरवासी कन्या पाणी भरावयास बाहेर येत आहेत. १४ तर असें घडून येऊं दे की ज्या मुलीस मी म्हणें, मला पाणी पाजण्यासाठीं आपली घागर उतर, आणि ती मला म्हणेल, तूं मी आणि तुझ्या उंटांसहि मी पाजितें, तीच तुझा सेवक इसहाक याच्यासाठीं तूं नेमिलेली असो; यावरून मला कुळेल की

तूं माझ्या धन्यावर प्रसाद केला आहे. १५ लाचें बोलणें संपलें नाहीं तोंच अब्राहामाचा बंधु नाहोर याची बायको मिल्का हिचा पुत्र बथुवेल यास झालेली रिबका खांद्यावर घागर घेऊन पुढें आली. १६ ही मुलगी दिसावयाला फार सुंदर होती; ती कुमारी होती; तिनें पुरुष पाहिला नव्हता; ती विहिरींत उतरली व घागर भरून वर आली. १७ तेव्हां तो सेवक धावत जाऊन तिला गांठून म्हणाला, तुझ्या घागरीतलें थोडें पाणी मला पाज. १८ ती म्हणाली, मी, बाबा; आणि तिनें ताबडतोब आपल्या हातावर घागर उतरून त्याला पाणी पाजिलें. १९ त्याला पुरे इतकें पाणी पाजिल्यावर ती म्हणाली, मी तुझ्या उंटांसाठीं पाणी आणून त्यांस पुरे इतकें पाजितें. २० मग तिनें लव्रा करून घागर डोणींत रिचविली व पुनः पाणी आणावयास ती विहिरीकडे धावत गेली; असें तिनें सर्व उंटांस पुरे इतकें पाणी पाजिलें. २१ तेव्हां तो मनुष्य अचंबा करून तिजकडे पाहत राहिला; परमेश्वरानें आपला प्रवास सफल केला किंवा कसें याचा विचार करित तो स्वस्थ राहिला. २२ उंटांचें पाणी पिणें झाल्यावर त्या मनुष्यानें अर्धा शेकेल भार सोन्याची एक नथ व तिच्या हातांत घालण्यासाठीं दहा शेकेल भार सोन्याच्या दोन वांगड्या काढिल्या, २३ आणि तो म्हणाला, तूं कोणाची कन्या आहेस हें मला सांग; तुझ्या बापाच्या घरीं आम्हांस उतरावयाला जागा आहे काय ? २४ ती त्यास म्हणाली, मिल्केच्या पोटीं नाहोरास झालेल्या बथुवेलालाची मी कन्या. २५ ती आणखी त्यास म्हणाली, आमच्या येथें पैदा व वैरण हवी तितकी आहे, आणि उतरावयास जागाहि आहे. २६ तेव्हां त्या मनुष्यानें नमून परमेश्वराचें स्तवन केलें. २७ तो म्हणाला, माझा धनी अब्राहाम याचा देव परमेश्वर धन्य आहे; त्यानें माझ्या धन्यावर दया करण्याचें व त्याजशीं सत्यतेनें वर्तण्याचें सोडिलें नाहीं; परमेश्वरानें मला नीट वाट दाखवून माझ्या धन्याच्या भावाच्या घरीं पांचविलें आहे. २८ तेव्हां त्या मुलीनें धावत जाऊन आपल्या आईच्या घरच्यांस ही हकीकत कळविली. २९ रिबकेला एक

भाऊ होता, त्याचें नांव लावान असें होतें; तो विहिरी-
पाशीं त्या मनुष्याकडे धावत गेला. ३० त्यानें नथ
व आपल्या बहिणीच्या हातांतल्या बांगड्या पाहिल्या
आणि मला तो मनुष्य असें म्हणाला हे रिबकेच्या
तोंडचे शब्द ऐकिले, तेव्हां तो त्या मनुष्याकडे आला
आणि पाहतो तो उंटांपाशीं विहिरीजवळ तो उभा
आहे. ३१ तेव्हां त्यानें म्हटलें, परमेश्वराचा प्रसाद
पावलेल्या, आंत ये; बाहेर कां उभा आहेस? मीं
तुझ्यासाठीं घर व तुझ्या उंटांसाठीं जागा तयार केली
आहे. ३२ मग तो मनुष्य घरांत आला; आणि
लावानां उंटांच्या कंठाळी सोडून त्यांस पेंढावैरण दिली,
आणि त्यास व त्याच्या बरोबरच्यांस पाय धुण्यास
पाणी दिलें. ३३ त्याच्यापुढें अन्न वाढिलें तेव्हां तो
म्हणाला, मी आपलें येण्याचें प्रयोजन सांगण्याच्या
आधीं जेवणार नाहीं. तेव्हां त्यानें म्हटलें, सांग. ३४ तो
म्हणाला, मी अब्राहामाचा सेवक आहे. ३५ परमे-
श्वरानें माझ्या धन्याचें फार कल्याण केलें आहे; तो
थोर झाला आहे; त्यानें त्याला गुरें, मेंढरें, सोनें, रुपें,
दासदासी, उंटें व गाढवें हीं दिलीं आहेत. ३६ माझ्या
धन्याची बायको सारा हिला वृद्धापकाळीं त्याजपासून
पुत्र झाला, त्याला त्यानें आपलें सर्वस्व दिलें आहे.
३७ आणि माझ्या धन्यानें मला शपथ घालून सांगितलें
आहे कीं ज्या कनान्यांच्या देशांत मी राहत आहे
त्यांच्या कन्यांतली कोणी माझ्या पुत्रास नवरी करूं
नको; ३८ तर माझ्या घरीं माझ्या आसांकडे जा
आणि तेथून माझ्या पुत्रास नवरी पाहून आण.
३९ तेव्हां मीं आपल्या धन्यास म्हटलें, वधू मजबरोबर
कदाचित् येणार नाहीं. ४० तेव्हां तो मला म्हणाला,
परमेश्वर मजसमोर आहे असें समजून मी चाललों
आहें; तो आपल्या दूतास तुजबरोबर पाठवून तुझा
प्रवास सफळ करील, आणि तूं माझ्या आसांतून,
माझ्या पित्याच्या घराण्यांतून माझ्या पुत्रास नवरी
आण; ४१ तूं माझ्या आसांकडे गेल्यास म्हणजे माझ्या
शपथेंतून मोकळा होशील; मुलगी देण्यास ते कबूल
न झाले तर तूं माझ्या शपथेंतून मोकळा होशील.

४२ मी आज विहिरीपाशीं आलों तेव्हां
बोललों: माझा धनी अब्राहाम याच्या देवा
परमेश्वरा, मीं जो प्रवास केला आहे तो सफळ
करणार असलास तर ४३ पाहा, मी या पाण्याच्या
विहिरीपाशीं उभा आहे; तर असें घडून येवो कीं
पाणी भरण्यास जी मुलगी येईल तिला मी म्हणेंन,
तुझ्या घागरींतलें थोडें पाणी मला पाज; ४४ आणि
ती मला म्हणेल, तूं पी व मी तुझ्या उंटांसहि पाणी
आणितें; तीच स्त्री परमेश्वरानें माझ्या धन्याच्या पुत्रा-
साठीं नेमिलेली आहे असें ठरो. ४५ माझ्या मनां-
तल्या मनांत हें बोलणें संपलें नाहीं तोंच रिबका
खांद्यावर घागर घेऊन तेथें आली आणि तिनें विहिरींत
उतरून पाणी भरिलें; मग मी तिला म्हणलों,
मला थोडें पाणी पाज. ४६ तिनें लागलीच आपल्या
हातावर घागर उतरून म्हटलें, तूं पी व तुझ्या उंटां-
सहि मी पाजितें. तेव्हां मी पाणी प्यालों व तिनें
उंटांसहि पाणी पाजिलें. ४७ मग मीं तिला विचारिलें,
तूं कोणाची कन्या? ती म्हणाली, नाहोरापासून मिल्केस
झालेल्या बथुवेलाची मी कन्या; तेव्हां मीं तिच्या
नाकांत नथ व हातांत बांगड्या घातल्या. ४८ मीं
मस्तक लववून परमेश्वरास नमन केलें आणि माझ्या
धन्याच्या भावाची कन्या त्याच्या पुत्रासाठीं न्यावी
म्हणून माझा धनी अब्राहाम याचा देव परमेश्वर यानें
मला नीट वाट दाखविली म्हणून मीं त्याचें स्तवन
केलें. ४९ तर आतां माझ्या धन्याशीं स्नेहाचा व
सत्याचा व्यवहार करणार असलां तर तसें सांगा,
नसल्यास तसें सांगा; म्हणजे मी उजवीडावी वाट
धरीन. ५० यावर लावान व बथुवेल यांनीं उत्तर केलें,
ही गोष्ट परमेश्वराकडून आली आहे; तुला आमच्यानें
बरेंवाईट कांहीं बोलवत नाहीं. ५१ पाहा, रिबका
तुझ्यापुढें आहे; तिला घेऊन जा; परमेश्वराच्या सांगण्या-
प्रमाणें ती तुझ्या धन्याच्या पुत्राची बायको होऊं
दे. ५२ अब्राहामाच्या सेवकांनें त्याचे हे शब्द ऐकिले
तेव्हां त्यानें भूमीपर्यंत लवून परमेश्वरास नमन केलें.
५३ मग त्या सेवकांनें सोन्यारुप्याचे दागिने व वस्त्रें

काहून रिबकेला दिलीं आणि तिचा भाऊ व तिची आई यांस बहुमोल विजा दिल्या. ५४ मग त्यानें व त्याच्याबरोबरच्या मनुष्यांनीं खाऊनपिऊन ती रात्र तेथें घालविली; सकाळीं उठल्यावर तो म्हणाला, माझ्या धन्याकडे जावयाला मला निरोप या. ५५ हें ऐकून तिचा भाऊ व आई हीं म्हणालीं, मुलीला आमच्याजवळ थोडे दिवस, निदान दहा दिवस, राहूं या; मग ती येईल; ५६ पण तो म्हणाला, परमेश्वरानें माझा प्रवास सफळ केला आहे, तर मला ठेवून घेऊं नका; मला निरोप या, मला आपल्या धन्याकडे जाऊं या. ५७ तेव्हां ते म्हणाले, आम्ही मुलीस बोलावून ती काय म्हणते तें विचारूं. ५८ त्यांनीं रिबकेस बोलावून विचारिलें, तूं या मनुष्याबरोबर जातेस काय? ती म्हणाली, जातें. ५९ मग त्यांनीं आपली बहीण रिबका, तिची दाई, अब्राहामाचा सेवक व त्याचीं माणसें यांची रवानगी केली. ६० त्यांनीं रिबकेला आशीर्वाद देऊन म्हटलें, बाईगे, तूं सहस्रावधींची, लक्षावधींची जननी हो, व तुझी संतति आपल्या बैऱ्यांच्या नगरांची सत्ता पावो. ६१ मग रिबका व तिच्या सख्या उठल्या आणि उंटांवर बसून त्या मनुष्याच्यामागून गेल्या; याप्रमाणें तो रिबकेस घेऊन गेला. ६२ इकडे इसहाक लहाय-रोई विहिरीकडून आला होता; तो दक्षिण प्रांतीं राहत असे. ६३ इसहाक हा संध्या-काळच्या वेळीं ध्यान करावयास रानांत गेला असतां त्यानें नजर वर करून पाहिलें तों त्याला उंटें येतांना दिसलीं. ६४ रिबकेनें डोळे वर करून इसहाकाला पाहिलें तेव्हां ती उंटावरून उतरली. ६५ तिनें त्या सेवकास विचारिलें, हा रानांत आपणांस सामोरा येत आहे तो कोण? सेवक म्हणाला, हा माझा धनी; तेव्हां तिनें बुरखा घेऊन आपलें अंग झाकिलें. ६६ मग आपण कायकाय केलें तें सर्व त्या सेवकानें इसहाकास सांगितलें. ६७ मग इसहाकानें तिला आपली आई सारा हिच्या डेऱ्यांत आणिलें; त्यानें रिबकेचा अंगीकार केला व ती त्याची पत्नी झाली, आणि त्यानें तिजवर प्रीति केली; आणि आपल्या आईच्या पश्चात् इसहाक सांत्वन पावला.

१ अब्राहामानें दुसरी बायको केली, तिचें नांव कद्वरा. २ त्याला तिच्या पोटीं जिम्नान, यक्षान, मदान, मिद्यान, इस्बाक व शूर हे पुत्र झाले. ३ यक्षानास शबा व ददान हे झाले; आणि ददानाचे पुत्र अश्शरी, लदूशी व लऊमी हे होते. ४ मिद्यानाचे पुत्र एफा, एफर, हनोख, अबीदा व एल्दा हे होते. हा सर्व कद्वरेचा वंश. ५ अब्राहामानें आपलें सर्वस्व इसहाकास दिलें. ६ आणि अब्राहामाच्या उपपत्नी होत्या त्यांच्या पुत्रांस त्यानें देणग्या देऊन आपल्या हयातींतच आपला पुत्र इसहाक याजपासून वेगळे करून पूर्वेकडे पूर्व देशां लावून दिलें. ७ अब्राहामाच्या आयुष्याचीं वर्षें एकशेंपंचाहत्तर होतीं. ८ अब्राहाम पुऱ्या वयाचा चांगला म्हातारा होऊन मरण पावला व आपल्या पितरांस जाऊन मिळाला. ९ मग त्याचे पुत्र इसहाक व इश्माएल यांनीं त्यास एफ्रोन बिन सोहर हिती याच्या मग्रेसमोरील शेतांतल्या मकपेलाच्या गुहेंत पुरिलें. १० हें शेत अब्राहामानें हेथींपासून विकत घेतलें होतें; आणि तेथेंच अब्राहाम व त्याची बायको सारा यांस पुरिलें. ११ अब्राहामाच्या मृत्यूनंतर देवानें त्याचा पुत्र इसहाक याचें अभीष्ट केलें; इसहाक हा त्या वेळीं लहाय-रोई विहिरीजवळ राहत असे.

१२ सारेची दासी मिसरीण हागार हिजपासून अब्राहामाला इश्माएल नांवाचा पुत्र झाला, त्याची वंशावळ ही: १३ इश्माएलाच्या पुत्रांचीं नांवें त्यांच्या वंशांप्रमाणें हीं होत: नबायोथ हा इश्माएलाचा ज्येष्ठ पुत्र आणि केदार, अदबील, मिबसाम, १४ मिश्मा, दुमा, मस्सा, १५ हदद, तेमा, यतूर, नापीश व केदमा १६ हे इश्माएलाचे पुत्र; त्यांच्या गांवांवरून व त्यांच्या गोटांवरून त्यांस पडलेलीं नांवें हीं; हे आपआपल्या वंशांचे बारा सरदार होत. १७ इश्माएलाच्या आयुष्याचीं वर्षें एकशेंसदतीस झाल्यावर तो मरण पावून आपल्या पितरांस जाऊन मिळाला. १८ त्याचे वंशज हवीलापासून शूर देशापर्यंत वस्ती करून राहिले; हा देश मिसरासमोर असून अश्शुराकडे जातांना लागतो; ह्याप्रमाणें तो आपल्या भाऊवंदांच्यासमोर जाऊन राहिला.

१९ अब्राहामाचा पुत्र इसहाक याची वंशावळ ही: अब्राहामानें इसहाकास जन्म दिला. २० इसहाक चाळीस वर्षांचा झाला तेव्हां त्यानें अरामी लाबान याची बहीण पदन-अरामांतील अरामी बधुवेल याची कन्या रिबका ही बायको केली. २१ इसहाकानें आपल्या बायकोसाठीं परमेश्वराची विनवणी केली, कारण ती वांझ होती; परमेश्वरानें त्याची विनवणी ऐकिली आणि त्याची स्त्री रिबका गर्भवती झाली. २२ तिच्या उदरांत मुलें एकमेकांशीं झगडूं लागलीं तेव्हां ती म्हणाली, असें चाललें तर मीं जगावें तरी कशाला? हें काय असेल तें परमेश्वराला विचारण्यास ती गेली. २३ परमेश्वर तिला म्हणाला:-

तुझ्या गर्भाशयांत दोन राष्ट्रं आहेत,
तुझ्या उदरांतून दोन राष्ट्रं भिन्न होऊन निघतील;
एक राष्ट्र दुसऱ्याहून प्रबळ होईल;
आणि वडील धाकट्याचा अंकित होईल.

२४ तिचे दिवस भरून प्रसूतिसमय आला; तेव्हां पाहा, तिच्या उदरांत जुळीं मुलें होतीं. २५ पहिलें तांबूस वर्णानें असून त्याचें सर्व अंग केशवत्त्रासारखें होतें; त्याचें नांव एसाव असें ठेविलें. २६ त्यानंतर त्याचा भाऊ बाहेर आला; त्याचा हात एसावाच्या टांचेला होता म्हणून त्याचें नांव याकोब असें ठेविलें. तिनें त्यांस जन्म दिला तेव्हां इसहाक साठ वर्षांचा होता. २७ ते मुलगे वाढून मोठे झाले; एसाव हा वनांत संचार करणारा हुशार पारधी झाला; व याकोब हा साधा मनुष्य असून तंबूंत राहत असे. २८ एसाव मृगमांस आणी तें इसहाक खाई म्हणून तो त्याचा आवडता होता, आणि याकोब रिबकेचा आवडता होता. २९ एकदां याकोब वरण शिजवीत असतां एसाव रानांतून थकूनभागून आला. ३० तेव्हां तो याकोबास म्हणाला, तें तांबडें दिसतेंना, त्यांतलें कांहीं मला चटकन खाऊं घाल, मी अगदीं गळून गेलों आहे; यावरून त्याचें नांव अदोम (तांबडा) पडलें. ३१ याकोब त्यास म्हणाला, पहिल्यानें तुझा ज्येष्ठत्वाचा हक्क मला मोबदला दे. ३२ एसाव म्हणाला,

हें पाहा, मी मरणोन्मुख झालों आहे; मला आपल्या ज्येष्ठत्वाच्या हक्काचा काय उपयोग? ३३ याकोब म्हणाला, तर आतांच्या आतां मजशीं शपथ कर; तेव्हां त्यानें शपथ करून आपल्या ज्येष्ठत्वाचा हक्क याकोबास मोबदला दिला. ३४ तेव्हां याकोबानें एसावाला भाकर व मसुरीचें वरण दिलें; तो खाऊन-पिऊन उठला व चालता झाला; ह्याप्रमाणें एसावानें आपलें ज्येष्ठत्व तुच्छ लेखिलें.

१ पूर्वी अब्राहामाच्या वेळीं दुष्काळ पडला होता तसा दुष्काळ आतां देशांत पडला, तेव्हां इसहाक हा पलिष्ट्यांचा राजा अबीमलेख याजकडे गराय येथें गेला. २ तेव्हां परमेश्वरानें त्यास दर्शन देऊन म्हटलें, खालीं मिसरांत जाऊं नको; मी सांगेन त्या देशांत राहा. ३ त्या देशांत उपरी असा राहा; मी तुजबरोबर असेन, तुझें अमीष्ट करीन; हे सर्व देश मी तुला व तुझ्या संततीला देईन आणि मी तुझा बाप अब्राहाम याशीं केलेली शपथ खरी करीन. ४ मी आकाशांतील ताऱ्यांइतकी तुझी संतति वाढवीन, हे सर्व देश तुझ्या संततीस देईन, आणि पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रं तुझ्या संततीच्या द्वारें अमीष्ट पावतील; ५ कारण अब्राहामानें माझा शब्द मानिला, माझें सांगणें ऐकिलें, माझ्या आज्ञा, माझे नियम व माझे कायदे पाळिले. ६ तेव्हां इसहाक गरांरांत वस्ती करून राहिला. ७ तेथल्या लोकांनीं त्याच्या बायकोसंबंधानें त्याजकडे चौकशी केली; तेव्हां तो म्हणाला, ही माझी बहीण, कारण ही माझी बायको आहे असें म्हणण्याची त्याला भीति वाटली; तो मनांत म्हणाला, रिबका देखणी आहे; तेव्हां येथले लोक तिजसाठीं मला जिवें मारावयाचे. ८ तो तेथें बराच काळ राहिल्यावर एके दिवशीं पलिष्ट्यांचा राजा अबीमलेख यानें खिडकींतून पाहिलें तो इसहाक आपली बायको रिबका हिजशीं थट्टा-मस्करी करितांना त्याच्या दृष्टीस पडला. ९ तेव्हां अबीमलेखानें त्याला बोलावून म्हटलें, खचीत ही तुझी स्त्री आहे, तर ही माझी बहीण आहे असें तूं कसे सांगितलें? इसहाक त्यास म्हणाला, मीं विचार केला कीं तिच्यामुलें

माझ्या जिवास अपाय व्हावयाचा. १० अबीमलेख म्हणाला, तू आमच्याशीं असें कां केलें? बरें झालें, नाहीं तर ह्या लोकांपैकीं कोणी तुझ्या बायकोपाशीं सहज गेला असता, आणि तूं आम्हांवर दोष आणि ला असतास. ११ मग अबीमलेखानें लोकांस ताकीद दिली कीं जो कोणी या मनुष्यास किंवा याच्या बायकोस हात लावील त्याला देहांत शासन होईल. १२ इसहाकानें त्या देशांत धान्याची पेरणी केली आणि त्याला त्याच वर्षीं शंभरपट पीक मिळालें, आणि परमेश्वरानें त्याचें कल्याण केलें. १३ तो थोर झाला आणि उत्तरोत्तर उत्कर्ष पावून मोठा संपन्न झाला. १४ तो कळप, खिळारें व दासदासी यांचा धनी झाला; तेव्हां पलिष्टी लोक त्याचा हेवा करूं लागले. १५ त्याचा बाप अब्राहाम याच्या हयातींत त्याच्या चाकरांनीं ज्या विहिरी खणिल्या होत्या त्या सर्व पलिष्ट्यांनीं मातीनें भरून काढिल्या. १६ अबीमलेख इसहाकास म्हणाला, तूं आमच्यांतून निघून जा, कारण तूं आमच्याहून फारच सामर्थ्यवान् झाला आहेस. १७ तेव्हां इसहाक तेथून निघाला आणि गरार खोऱ्यांत डेरा देऊन तेथें राहिला. १८ आणि त्याचा बाप अब्राहाम याच्या हयातींत ज्या विहिरी खणिल्या होत्या व ज्या त्याच्या मृत्यूनंतर पलिष्ट्यांनीं बुजवून टाकिल्या होत्या, त्या त्यानें पुनः उकरिल्या, आणि त्याच्या बापानें जीं नांवें दिलीं होती तींच त्यानें त्यांस पुनः दिलीं. १९ इसहाकाचे चाकर त्या खोऱ्यांत खणीत असतां तेथें त्यांस जीवंत पाण्याचा झरा लागला. २० तेव्हां गरार येथले गुराखी इसहाकाच्या गुराख्यांशीं कलह करून म्हणाले कीं हें पाणी आमचें आहे; त्यावरून त्यानें त्या विहिरीचें नांव एसेक (कलह) ठेविलें; कारण त्यांनीं त्याजशीं कलह केला. २१ मग त्यांनीं दुसरी विहीर खणिली, तिजवरूनहि त्यांनीं कलह केला म्हणून त्यानें तिचें नांव सितना (वैर) ठेविलें. २२ तो तेथून पुढें गेला, आणि तेथें त्यानें आणखी एक विहीर खणिली; तेव्हां तिजवरून ते भांडले नाहींत, म्हणून त्यानें तिचें नांव रहोबोथ (विस्तीर्ण)

असें ठेविलें, आणि तो म्हणाला, परमेश्वरानें आमच्या भूमीचा विस्तार केला आहे, आतां ह्या देशांत आमची वाढ होईल. २३ तेथून पुढें तो वरती बैर-शेबा येथें गेला. २४ त्याच रात्री परमेश्वरानें त्यास दर्शन देऊन म्हटलें, तुझा बाप अब्राहाम याचा देव मी आहे; भिऊं नको, कारण मी तुजबरोबर आहे; मी आपला सेवक अब्राहाम याच्या प्रीत्यर्थ तुझें कल्याण करीन व तुझी संतति बहुगुणित करीन. २५ यावर त्यानें तेथें एक वेदी बांधून परमेश्वराचें नाम घेऊन प्रार्थना केली; व तेथें आपला डेरा दिला; तेथें इसहाकाच्या चाकरांनीं एक विहीर खणिली. २६ त्यानंतर अबीमलेख आपला मित्र अहुजाथ व आपला सेनापति पीकोल यांस बरोबर घेऊन गराराहून त्याजकडे गेला. २७ तेव्हां इसहाक त्यांस म्हणाला, तुम्ही तर माझा द्वेष करितां, आणि मला तुम्हीं आपल्यामधून घालवून दिलें; असें असतां मजकडे आतां कां आलां? २८ त्यांनीं म्हटलें, परमेश्वर तुझ्याबरोबर आहे हें आम्हांस स्पष्ट दिसून आलें आहे; म्हणून आम्हीं विचार केला कीं तुझ्या आमच्यामध्यें आणभाक व्हावी आणि आम्हीं तुझ्याशीं करार करावा. २९ आम्हीं तुला कांहीं उपद्रव केला नाहीं, आम्हीं केवळ तुझें बरें केलें व तुला सुखानें रवाना केलें, म्हणून तूं आमचें कांहीं वाईट करूं नये; आतां तुजवर परमेश्वराचा प्रसाद झाला आहे. ३० तेव्हां त्यानें त्यांना मेजवानी दिली आणि त्यांचें खाणेंपिणें झालें. ३१ त्यांनीं पहाटेस उठून एकमेकांशीं आणभाक केली; मग इसहाकानें त्यांस बोळविलें, आणि ते त्याजपासून सुखानें गेले. ३२ त्याच दिवशीं असें झालें कीं त्याचे चाकर जी विहीर खणीत होते तिजविषयीं त्यांनीं वर्तमान आणिलें कीं विहिरीस पाणी लागलें. ३३ त्यानें तिचें नांव शेबा ठेविलें, तिजवरून त्या नगराचें नांव बैर-शेबा पडलें.

३४ एसाव चाळीस वर्षांचा झाला तेव्हां त्यानें बैरी हिती याची कन्या यवूदीथ आणि एलोन हिती याची कन्या बासमथ ह्या बायका केल्या; ३५ त्या इसहाक व रिबका यांच्या मनास टोंचणीसारख्या झाल्या.

१ इसहाक वृद्ध झाला व त्याची दृष्टि मंद
२७ होऊन त्याला दिसेनासे झाले, तेव्हा त्याने एके
 दिवशी आपला वडील पुत्र एसाव यास बोला-
 वून म्हटलें, बाळा, तो म्हणाला, काय आज्ञा? २ तो
 त्यास म्हणाला, पाहा, मी आतां म्हातारा झालों
 आहे, आणि मला मृत्यु केव्हां येईल नकळे. ३ तर
 आपलीं शस्त्रे, आपलें धनुष्य व भाता हीं घेऊन वनांत
 जा आणि पारध करून मजसाठीं मृगमांस आण,
 ४ आणि माझ्या आवडीचें असें रुचकर पक्वान्न तयार
 करून आण; मी तें खाईन आणि मग मरण्यापूर्वीं माझा
 जीव तुला आशीर्वाद देईल. ५ इसहाक आपला पुत्र
 एसाव याशीं बोलत असतां रिबका ऐकत होती. मग
 एसाव मृगाची पारध करण्यास वनांत गेला. ६ इकडे
 रिबका आपला पुत्र याकोब यास म्हणाली, पाहा, मीं
 तुझ्या बापास तुझा भाऊ एसाव याशीं असें बोलतांना
 ऐकिलें कीं ७ मृगाची पारध करून रुचकर पक्वान्न
 तयार करून आण, म्हणजे मी तें खाऊन मरण्यापूर्वीं
 परमेश्वरासमक्ष तुला आशीर्वाद देईन. ८ तर माझ्या
 बाळा, आतां मी सांगतें तें ऐक: माझ्या सांगण्याप्रमाणें
 कर. ९ आतांच्या आतां कळपांत जाऊन त्यांतलीं
 दोन चांगलीं करडें घेऊन ये; म्हणजे मी त्यांचें
 तुझ्या बापाच्या आवडीचें पक्वान्न तयार करीन;
 १० मग तें तुझ्या बापाकडे घेऊन जा, म्हणजे तो तें
 खाऊन तुला मरण्यापूर्वीं आशीर्वाद देईल. ११ यावर
 याकोब आपली आई रिबका हिला म्हणाला,
 पाहा, माझा भाऊ एसाव केसाळ माणूस आहे, आणि
 मी तर केसरहित माणूस आहे. १२ माझा बाप मला
 कदाचित् चाचपून पाहील, आणि मी त्याला ठकवीत
 आहे असें त्याला दिसून येईल, व आशीर्वादाऐवजीं शाप
 मात्र मी मिळवीन. १३ त्याची आई त्याला म्हणाली,
 माझ्या बाळा, तुला शाप मिळाल्यास तो मला लागो;
 माझें एवढें म्हणणें ऐक व करडें घेऊन ये. १४ तेव्हां
 त्यानें जाऊन तीं आईकडे आणिलीं, आणि तिनें त्याच्या
 बापाच्या आवडीचें पक्वान्न तयार केलें. १५ मग
 रिबकेनें आपला वडील पुत्र एसाव याचीं घरांत

असलेलीं आपल्याजवळचीं उंचीं वस्त्रे घेऊन आपला
 धाकटा पुत्र याकोब याला लेवविलीं; १६ तिनें त्याच्या
 हातांस व मानेच्या गुळगुळीत भागांस करडांचीं कातडीं
 लपेटिलीं, १७ आणि आपण तयार केलेलें रुचकर
 पक्वान्न व भाकर हीं आपला पुत्र याकोब याच्या हातीं
 दिलीं. १८ तो आपल्या बापाकडे जाऊन म्हणाला,
 बाबा, तेव्हां तो म्हणाला, काय आहे? माझ्या
 बाळा, तूं कोण? १९ तेव्हां याकोब आपल्या बापास
 म्हणाला, मी एसाव, तुझा वडील पुत्र आहे; तुझ्या
 सांगण्याप्रमाणें मीं केलें आहे; तर उठून बस
 आणि मीं मृगमांस आणिलें आहे एवढें खा;
 आणि तुझा जीव मला आशीर्वाद देवो. २० तेव्हां
 इसहाक आपल्या पुत्रास म्हणाला, माझ्या बाळा, तुला
 तें इतक्या लौकर कसें मिळालें? तो म्हणाला, तुझा
 देव परमेश्वर मला अनुकूल झाला. २१ मग इसहाक
 याकोबास म्हणाला, माझ्या बाळा, अमळ जवळ ये; तूं
 माझा पुत्र एसावच आहेस कीं काय हें मला चाचपून
 पाहूं दे. २२ हें ऐकून याकोब आपला बाप इसहाक
 याच्याजवळ गेला; तो त्यास चाचपून म्हणाला, वाणी
 तर याकोबाची पण हात एसावाचे आहेत. २३ त्याचे हात
 त्याचा भाऊ एसाव याच्या हातांसारखे केसाळ होते
 म्हणून त्यानें त्याला ओळखिलें नाहीं आणि त्याला
 आशीर्वाद दिला. २४ तो त्यास म्हणाला, तूं माझा
 पुत्र एसावच आहेस काय? तो म्हणाला, होय, मीच
 तो. २५ तो म्हणाला, तें मजकडे आण, मग माझ्या पुत्रानें
 म्हणजे तूं आणिलेलें मृगमांस खाऊन माझा जीव
 तुला आशीर्वाद देईल. याकोबानें तें त्याजकडे
 आणिलें, व त्यानें तें खाळें; मग त्यानें त्यास द्राक्षारस
 आणून दिला तो तो प्याला. २६ मग त्याचा बाप
 इसहाक त्यास म्हणाला, माझ्या मुला, अमळ जवळ
 येऊन माझें चुंबन घे. २७ त्यानें जवळ जाऊन त्याचें
 चुंबन घेतलें; तेव्हां त्यानें त्याच्या वस्त्रांचा वास घेऊन
 त्यास आशीर्वाद दिला, तो असा:-

पाहा, परमेश्वरानें आशीर्वाद दिलेल्या
 शेताप्रमाणें

माझ्या पुत्राचा सुगंध येत आहे;

२८ देव तुला आकाशाचें दाहिंवर,

पृथ्वीवरील सुपीक जमिनी आणि विपुल धान्य व
द्राक्षारस देवो;

२९ लोक तुझी सेवा करोत;

राष्ट्र तुला नमोत;

तूं आपल्या भाऊवंदांचा स्वामी हो;

तुझे सहोदर तुला नमोत;

तुला शापणारे सगळे शापग्रस्त होवोत;

तुला आशीर्वाद देणारे सगळे आशीर्वाद पावोत.

३० इसहाकानें याकोबास आशीर्वाद देण्याचें पुरें
केलें; आणि याकोब आपला बाप इसहाक याच्याजवळून
जातो न जातो तोंच त्याचा भाऊ एसाव शिकारीहून
आला. ३१ त्यानें हि रुचकर पक्कान तयार करून

आपल्या बापाकडे आणिलें व त्यास म्हटलें, माझ्या
बाबानें उठून आपल्या पुत्रानें आणिलेलें मृगमांस
खावें, आणि तुझ्या जिवानें मला आशीर्वाद द्यावा.

३२ हें ऐकून त्याचा बाप इसहाक त्यास म्हणाला, तूं
कोण? त्यानें म्हटलें, मी तुझा पुत्र, तुझा ज्येष्ठ पुत्र
एसाव. ३३ तेव्हां इसहाक अतिशयित कंपायमान

होऊन म्हणाला, तर मृगमांस घेऊन मजकडे जो
आला, आणि तूं येण्यापूर्वीं मीं तें खाऊन ज्यास आशी-
र्वाद दिला तो कोण? तो आशीर्वादित होणारच.

३४ एसावानें आपल्या बापाचे हे शब्द ऐकिले तेव्हां
तो अति दुःखानें हंबरडा फोडून आपल्या बापास
म्हणाला, बाबा, मलाहि आशीर्वाद दे. ३५ तो

म्हणाला, तुझा भाऊ कपटानें येऊन तुला भिळावयाचा
आशीर्वाद घेऊन गेला. ३६ तेव्हां तो म्हणाला, त्याला
याकोब हें नांव यथार्थच ठेविलें नाहीं काय? कारण

त्यानें यासकट दोनदां मला दगा केला; त्यानें माझा
ज्येष्ठत्वाचा हक्क घेतला तो घेतला व आतां माझ्या
आशीर्वादाचाहि त्यानें अपहार केला. तर तूं मजसाठीं हि
कांहीं आशीर्वाद राखून ठेविला नाहीं काय? ३७ तेव्हां
इसहाकानें उत्तर दिलें, पाहा, मीं त्याला तुझा स्वामी
करून ठेविलें आहे, त्याचे सर्व भाऊवंद त्याचे अंकित

केले आहेत आणि धान्य व द्राक्षारस ह्यांच्यायोगें त्याला मीं
परिपुष्ट केलें आहे; तर माझ्या पुत्रा, आतां तुजसाठीं
मी काय करूं? ३८ एसाव बापास म्हणाला, बाबा,
तुजपाशीं एकच आशीर्वाद आहे काय? बाबा, मलाहि
आशीर्वाद दे. असें बोलून एसाव हेल काढून रडला.

३९ तेव्हां त्याचा बाप इसहाक त्यास म्हणाला,
पाहा, पृथ्वीवरील सुपीक जमिनीवर,
वरून आकाशांतील दंव पडतें तेथें तुझी
वस्ती होईल;

४० तूं आपल्या तरवारीनें आपलें उपजीवन करिशील
व आपल्या भावाचें दास्य करिशील,
तरी असें घडून येईल कीं तूं धडपड करिशील,
तेव्हां तूं आपल्या खांद्यावरचें त्याचें जूं उडवून
देशील.

४१ याकोबास आपल्या बापानें आशीर्वाद दिला
त्यामुळें एसावानें त्याच्याशीं वैर धरिलें; एसावानें
आपल्या मनाशीं म्हटलें कीं माझ्या बापाचें सुतक
धरण्याचे दिवस जवळ आले आहेत; त्यानंतर मी
आपला भाऊ याकोब यास जिवें मारीन. ४२ आपला
वडील पुत्र एसाव याचें हें म्हणणें रिबकेला कोणीं
कळविलें तेव्हां तिनें आपला धाकटा पुत्र याकोब
यास बोलावून म्हटलें, पाहा, तुला जिवें मारण्याचा
बेत करून तुझा भाऊ एसाव आपल्या जिवाचें समा-
धान करून घेत आहे. ४३ तर माझ्या बाळा, आतां
माझें ऐक: ऊठ, हारान येथें माझा भाऊ लाबान आहे
त्याजकडे पळून जा; ४४ आणि तुझ्या भावाचा तुज-
वरचा राग जाईपर्यंत थोडे दिवस त्याजपाशीं राहा;
४५ तुजवरचा तुझ्या भावाचा राग जाऊन तूं त्याला
जें केलें त्याचा त्याला विसर पडेपर्यंत तेथें राहा;
मग मी तुला तेथून बोलावणें पाठवून आणीन; एकाच
दिवशीं तुम्हीं दोघे मला कां अंतरावे?

४६ तेव्हां रिबका इसहाकास म्हणाली, या हेथींच्या
कन्यांमुळें माझा जीव मला नकोसा झाला आहे;
यांच्यासारखी, हेथींच्या कन्यांतली, ह्या देशच्या
कन्यांतली एकादी याकोबानें वरिली तर मला जगून

काय लाभ ? १ तेव्हां इसहाकानें याकोबास बोलवून आशीर्वाद दिला आणि बजावून सांगितलें कीं कनानी कन्यांपैकीं कोणी नवरी करूं नको. २ तर ऊठ, पदन-अराम येथें तुझ्या आईचा बाप बथुवेल याच्या घरीं जा आणि तुझा मामा लाबान याच्या कन्यांपैकीं नवरी कर. ३ सर्वसमर्थ देव तुला आशीर्वाद देवो, तुला फलद्रूप करून तुझी वंशवृद्धि अशी करो कीं तुजपासून राष्ट्रसमुदाय उद्भवो; ४ तो तुला व तुजबरोबर तुझ्या संततीला अब्राहामास दिलेला आशीर्वाद देवो, म्हणजे देवानें अब्राहामास दिलेला देश, ज्यांत तूं हल्लीं मुशाफर आहेस, तो तुझें वंस्तन होईल. ५ अशी इसहाकानें याकोबाची रवानगी केली, आणि याकोब पदन-अराम येथें याकोब व एसाव यांची आई रिबका हिचा भाऊ लाबान, जो अरामी बथुवेलाचा पुत्र, त्याजकडे गेला. ६ एसावानें पाहिलें कीं इसहाकानें याकोबास आशीर्वाद देऊन पदन-अराम येथील नवरी करण्यासाठीं तिकडे पाठविलें आहे; आणि आशीर्वाद देतेवेळीं त्यानें त्यास बजाविलें आहे कीं कनानी कन्यांपैकीं नवरी करूं नको; ७ आणि याकोब आपल्या आईबापांची आज्ञा मानून पदन-अरामास गेला आहे. ८ कनानी कन्या आपला बाप इसहाक यास पसंत नाहींत हैं जाणून ९ एसाव इश्माएलाकडे गेला आणि त्यानें इश्माएल बिन अब्राहाम याची कन्या व नबायोथाची बहीण महलथ हिच्याशीं विवाह करून तिला आपल्या बायकांत सामील केलें.

१० इकडे याकोब बैर-शेवऱ्हांन हारानास जावयास निघाला. ११ तो एके जागीं पोहंचला असतां सूर्य मावळला म्हणून तेथें रात्र घालवावी या विचारानें तेथला एक धोंडा उशास घेऊन तो त्या ठिकाणीं निजला. १२ तेव्हां त्यास स्वप्न पडलें त्यांत त्यानें असें पाहिलें कीं एक शिडी पृथ्वीवर उभी केली असून तिचा शेंडा आकाशास लागला आहे; आणि तीवरून देवदूत चढत-उतरत आहेत. १३ आणि पाहा, परमेश्वर त्याच्या-पार्शीं उभा राहून त्यास म्हणाला, मी परमेश्वर तुझा पिता अब्राहाम याचा देव व इसहाकाचा देव आहे;

ज्या भूमीवर तूं निजला आहेस ती मी तुला व तुझ्या संततीला देईन; १४ तुझी संतति संख्येनें पृथ्वीच्या रजांइतकी होईल, पूर्व व पश्चिम, उत्तर व दक्षिण अशा चारी दिशांस तुझा विस्तार होईल आणि तुझ्या व तुझ्या संततीच्या द्वारे पृथ्वीवरील अवधीं कुळें असीष्ट पावतील. १५ पाहा, मी तुजबरोबर आहे, आणि जिकडेजिकडे तूं जाशील त्या सर्व ठिकाणीं मी तुझें संरक्षण करीन आणि तुला या देशांत परत आणीन; तुला सांगितलें तें करीपर्यंत मी तुला अंतरणार नाहीं. १६ मग याकोब झोपेंतून जागा होऊन म्हणाला, खरोखर या ठिकाणीं परमेश्वराचें वास्तव्य आहे, पण हें मला कळलें नव्हतें. १७ तो भयभीत होऊन म्हणाला, हें किती भयप्रद स्थल आहे! हें प्रत्यक्ष देवाचें भुवन, स्वर्गाचें द्वार आहे! १८ याकोब पहाटेस उठला आणि जो धोंडा त्यानें उशास घेतला होता त्याचा त्यानें स्मारकस्तंभ उभारून त्यास तेलाचा अभ्यंग केला. १९ आणि त्या स्थलाचें नांव बेथेल (देवाचें घर) असें ठेविलें; तेथल्या नगराचें पहिलें नांव लूज असें होतें. २० याकोबानें असा नवस केला कीं देव मजबरोबर राहून ज्या वाटेनें मी जात आहे तींत माझें संरक्षण करील आणि मला खावयास अन्न व ल्यावयास वस्त्र देईल, २१ आणि मी आपल्या पितृगृहीं सुखरूप परत येईन, तर परमेश्वर माझा देव खरा; २२ आणि हा जो धोंडा मी स्मारकस्तंभ म्हणून उभा केला आहे त्याचें देवमंदिर होईल; आणि जें अवघें तूं मला देशील त्याचा दशमांश मी तुला अवश्य देईन.

१ मग याकोब मार्गस्थ होऊन पूर्वेकडील २९ लोकांच्या मुलखांत जाऊन पोहंचला. २ तेथें त्यानें पाहिलें तों एका शेतांत एक विहीर त्याच्या दृष्टीस पडली; तिच्या आसपास मेंढरांचे तीन कळप बसलेले होते; कारण त्या विहिरीचें पाणी काढून कळपांस पाजीत असत; त्या विहिरीच्या तोंडाशीं धोंडा होता तो मोठा होता. ३ सर्व कळप तेथें जमल्यावर विहिरीच्या तोंडावरचा धोंडा लोटून मेंढरांस पाणी पाजीत आणि मग तो परत जागच्याजागीं विहिरीच्या

तोंडावर ठेवीत. ४ याकोब त्यांस म्हणाला, माझ्या बांधवांनो, तुम्ही कोठले? ते म्हणाले, आम्ही हारानांतले. ५ मग त्यानें त्यांस विचारिलें, नाहोराचा पुत्र लाबान याला तुम्ही ओळखतां काय? ते म्हणाले, ओळखितां. ६ तेव्हां त्यानें म्हटलें, तो बरा आहे काय? ते म्हणाले, बरा आहे, आणि ती पाहा, त्याची कन्या राहेल मेंढरें घेऊन इकडेच येत आहे. ७ तो म्हणाला, पाहा, अजून दिवस बराच आहे, जनावरें एकवट करण्याची वेळ झाली नाही, तर मेंढरांस पाणी पाजा आणि चारावयास घेऊन जा. ८ ते म्हणाले, तसें करितां येत नाही; सर्व कळप एकवट झाल्यावर विहिरीच्या तोंडचा धोंडा लोटितात आणि मग आम्ही मेंढरांस पाणी पाजीत असतो. ९ तो त्यांच्याशीं बोलत आहे इतक्यांत राहेल बापाचीं मेंढरें घेऊन आली; तीच त्यांस चारीत असे. १० याकोबानें आपला मामा लाबान याची कन्या राहेल आणि आपला मामा लाबान याचीं मेंढरें पाहिलीं तेव्हां त्यानें जवळ जाऊन विहिरीच्या तोंडावरचा धोंडा लोटून आपला मामा लाबान याच्या मेंढरांस पाणी पाजिलें. ११ मग याकोब राहेलीचें चुंबन घेऊन मोठ्यानें रडला. १२ याकोबानें राहेलीस सांगितलें, मी तुझ्या बापाचा आस, रिबकेचा पुत्र आहे; तेव्हां तिनें धावत जाऊन आपल्या बापास हें कळविलें. १३ लाबानानें आपला भाचा याकोब आल्याचें वर्तमान ऐकिलें तेव्हां तो धावून त्यास सामोरा गेला आणि त्यास आलिंगन देऊन त्याचें त्यानें चुंबन घेतलें; आणि त्यानें त्याला आपल्या घरी नेलें. मग त्यानें लाबानास सर्व वृत्तांत कथन केला. १४ तेव्हां लाबान त्यास म्हणाला, होय, तूं खरोखर माझ्या हाडामांसाचा आहेस. याकोब त्याजपाशीं एक महिना राहिला. १५ त्यानंतर लाबान त्यास म्हणाला, तूं माझा आस म्हणून माझी चाकरी फुकट करावी काय? तुझें वेतन काय तें मला सांग. १६ लाबानास दोन कन्या होत्या: वडील कन्येचें नांव लेआ व धाकटीचें नांव राहेल. १७ लेआ डोळ्यांनीं अधू

होती, पण राहेल बांध्यानें सुरेख व दिसावयाला सुंदर होती. १८ याकोबाची राहेलीवर प्रीति बसली होती म्हणून तो म्हणाला, तुझी धाकटी कन्या राहेल हिजसाठीं मी सात वर्षें तुझी चाकरी करीन. १९ यावर लाबान म्हणाला, ती दुसऱ्याला द्यावी त्यापेक्षां तुला द्यावी हें बरें; तूं मजपाशीं राहा. २० तेव्हां याकोबानें राहेलीसाठीं सात वर्षें चाकरी केली; तिजवर त्याची प्रीति असल्यामुळें तीं वर्षें त्याला केवळ थोड्या दिवसांसारखीं भासलीं. २१ नंतर याकोब लाबानास म्हणाला, आतां माझी मुदत भरली आहे, माझी बायको मला दे, म्हणजे मी तिजपाशीं जाईन. २२ मग लाबानानें तेथल्या सर्व लोकांस बोलावून मेजवानी दिली. २३ संध्याकाळीं असें झालें कीं त्यानें आपली कन्या लेआ हिला हातीं धरून त्याजकडे आणिलें, तेव्हां तो तिजपाशीं गेला. २४ आणि लाबानानें आपली दासी जिल्पा ही आपली कन्या लेआ हिची दासी व्हावी म्हणून तिला दिली. २५ सकाळ झाली तेव्हां पाहतो तो ती लेआ; मग तो लाबानास म्हणाला, तूं मजशीं हें काय केलें? मीं राहेलीसाठीं तुझी चाकरी केली ना? मला कां फसविलें? २६ त्यास लाबान म्हणाला, वडील मुलीच्यापूर्वीं धाकटीला द्यावें अशी आमच्याइकडे चाल नाही. २७ हिचें सप्तक पुरें होऊं दे, म्हणजे आणखी सात वर्षें तूं माझी चाकरी केल्याबद्दल आम्ही तीहि तुला देऊं. २८ याकोबानें तसें केलें; आणि तिचें सप्तक पुरें केल्यावर त्यानें त्याला आपली कन्या राहेल बायको करून दिली. २९ लाबानानें आपली दासी बिल्हा ही आपली कन्या राहेल हिची दासी व्हावी म्हणून तिला दिली. ३० तो राहेलीपाशींहि गेला; लेआपेक्षां राहेलीवर त्याची प्रीति अधिक होती म्हणून त्यानें आणखी सात वर्षें त्याजपाशीं राहून त्याची चाकरी केली.

३१ परमेश्वरानें पाहिलें कीं लेआ नावडती आहे; म्हणून त्यानें तिची कूस वाहती केली आणि राहेल वांझ राहिली. ३२ लेआ गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला, त्याचें नांव तिनें रूबेन ठेविलें; ती म्हणाली,

परमेश्वरानें माझ्या दुःखाकडे पाहिलें आहे, कारण आतां माझा नवरा मजवर प्रीति करील. ३३ ती पुनः गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला, तेव्हां ती म्हणाली, मी नावडती आहे हें देवानें ऐकिलें म्हणून त्यानें मला हाहि दिला; यास्तव तिनें त्याचें नांव शिमोन ठेविलें. ३४ ती पुनः गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला; तेव्हां ती म्हणाली, मला आतां तीन पुत्र झाले, आतां बरीक माझा नवरा मजशीं मिळून राहील; म्हणून तिनें त्याचें नांव लेवी ठेविलें. ३५ ती पुनः गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला तेव्हां ती म्हणाली, आतां मी परमेश्वराचें स्तवन करीन; यावरून तिनें त्याचें नांव यहुदा ठेविलें; पुढें तिचें जनन थांबलें.

१ याकोबास आपल्यापासून कांहीं मूलबाळ ३० होत नाही असें पाहून राहेल आपल्या बहिणीचा मत्सर करूं लागली आणि याकोबास म्हणाली, मलां मुलें दे, नाहीं तर माझा प्राण चालला. २ तेव्हां याकोब राहेलीवर रागावून म्हणाला, मी काय देवाच्या ठिकाणीं आहे ? त्यानेंच तुझ्या पोटीं फळ निपजू दिलें नाहीं. ३ मग ती म्हणाली, पाहा, ही माझी दासी बिल्हा आहे, हिजपारीं जा म्हणजे ही माझ्या मांडीवर प्रसूत होऊन हिच्या योगें मला मुलें प्राप्त होतील. ४ तेव्हां तिनें आपली दासी बिल्हा त्याला बायको करून दिली, आणि याकोब तिजपारीं गेला. ५ बिल्हा याकोबापासून गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला. ६ मग राहेल म्हणाली, देवानें माझा न्याय केला आहे आणि माझे गांढाणें ऐकून मला पुत्र दिला आहे; म्हणून तिनें त्याचें नांव दान ठेविलें. ७ मग राहेलीची दासी बिल्हा याकोबापासून पुनः गर्भवती होऊन तिला दुसरा पुत्र झाला. ८ तेव्हां राहेल म्हणाली, मीं आपल्या बहिणीशीं प्रचंड झोंबी करून यश मिळविलें आहे; यास्तव तिनें त्याचें नांव नफताली ठेविलें. ९ आपलें जनन थांबलें असें लेआ हिनें पाहून आपली दासी जिल्पा याकोबाला बायको करून दिली. १० याकोबापासून लेआ हिची दासी जिल्पा हिला पुत्र झाला; ११ तेव्हां लेआ म्हणाली, मी केवढी भाग्याची ! आणि तिनें

त्याचें नांव गाद ठेविलें. १२ लेआ हिची दासी जिल्पा हिला याकोबापासून दुसरा पुत्र झाला. १३ तेव्हां लेआ म्हणाली, मी मोठी धन्य आहे ! इतर स्त्रिया मला धन्य म्हणतील; म्हणून तिनें त्याचें नांव आशेर ठेविलें. १४ गव्हांच्या हंगामांत रऊबेन शेतांत गेला असतां त्यास पुत्रदात्रीचीं फळें मिळालीं, तीं त्यानें आपली आई लेआ हिला नेऊन दिली; तेव्हां राहेल लेआ हिला म्हणाली, पुत्रदात्रीचीं फळें तुझ्या पुत्रांनें आणिलीं आहेत त्यांतलीं कांहीं मला दे. १५ तेव्हां ती तिला म्हणाली, माझा नवरा तूं घेतला हें काय थोडें झालें म्हणून तूं माझ्या पुत्रांनें आणिलेलीं फळेंहि घेऊं पाहतेस ? राहेल म्हणाली, तुझ्या पुत्रांनें आणिलेल्या पुत्रदात्रीच्या फळांच्या मोबदला नवरा आज रात्रीं तुजपारीं निजेल. १६ संध्याकाळीं याकोब शेतांतून घरीं आला तेव्हां लेआ त्यास सामोरी जाऊन म्हणाली, तूं मजपारीं ये; माझ्या मुलांनें आणिलेलीं पुत्रदात्रीचीं फळें देऊन मीं तुला खरोखर भाड्यानें घेतलें आहे. तेव्हां त्या रात्रीं तो तिजपारीं निजला. १७ देवानें लेआ हिचें गांढाणें ऐकिलें, आणि ती गर्भवती होऊन याकोबापासून तिला पांचवा पुत्र झाला. १८ तेव्हां लेआ म्हणाली, मीं आपली दासी माझ्या नवऱ्यास दिली म्हणून देवानें मला हा मोबदला दिला आहे; आणि तिनें त्याचें नांव इसाखार ठेविलें. १९ याकोबापासून लेआ पुनः गर्भवती होऊन तिला सहावा पुत्र झाला. २० तेव्हां लेआ म्हणाली, देवानें मला चांगलें आंदण दिलें आहे; या खेपेस माझा नवरा माझ्याशीं मिळून राहील, कारण त्याला माझ्या पोटीं सहा पुत्र झाले आहेत, म्हणून तिनें त्याचें नांव जबुलून ठेविलें. २१ त्यानंतर तिला एक कन्या झाली तिचें नांव तिनें दीना ठेविलें. २२ मग देवानें राहेलीची आठवण केली; आणि त्यानें तिचें गांढाणें ऐकून तिची कूस वाहती केली. २३ ती गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला; ती म्हणाली देवानें माझी अप्रतिष्ठा दूर केली आहे; २४ म्हणून तिनें त्याचें नांव योसेफ ठेवून म्हटलें, परमेश्वर मला पुत्राची आणखी जोड देवो.

२५ राहेलीस योसेफ झाला तेव्हां याकोब लाबानास म्हणाला, माझी रवानगी कर म्हणजे मी स्वदेशीं आपल्या ठिकाणी जाईन. २६ मीं ज्यांच्यासाठीं तुझी चाकरी केली त्या माझ्या स्त्रिया व मुलें मला दे म्हणजे मी जातो; तुझी चाकरी मीं कशी काय केली ती तुला ठाऊक आहेच. २७ तेव्हां लाबान त्यास म्हणाला, तुझी मजवर कृपादृष्टि असल्यास राहावयाचें कर; तुझ्यामुलें परमेश्वरानें माझें अमीष्ट केलें आहे हें मला शकुन पाहून कळलें आहे. २८ तो आणखी म्हणाला, तुझा मुशाहिरा काय तो मला सांग, तो मी तुला देईन. २९ तो त्यास म्हणाला, मीं तुझी सेवा कशी केली आणि तुझीं गुरेंदोरें माझ्या निगे-खालीं कशीं होतीं हें तुला विदितच आहे. ३० मी येण्यापूर्वीं तुजपाशीं थोडें होतें, तें आतां बहुतपट वाढलें आहे; जेथें माझा पाय लागला तेथें परमेश्वरानें तुझें कल्याण केलें आहे; तर आतां मी माझेंहि घरदार केव्हां पाहूं? ३१ लाबान म्हणाला, मी तुला काय देऊं? याकोब म्हणाला, मला कांहीं देऊं नको; माझी केवळ एकच गोष्ट कबूल करिशील तर मी पूर्ववत् तुझे कळप चारीत व संभाळीत राहीन. ३२ आज मी तुझ्या सर्व कळपांत फिरून त्यांतील मेंढरांपैकीं ठिपकेदार, कबऱ्या आणि काळ्या रंगाचीं मेंढरें, तसेंच बकऱ्यांपैकीं ठिपकेदार व कबऱ्या रंगाचीं बकरीं वेगळीं काडीन; हाच माझा मुशाहिरा. ३३ उद्यां तूं माझ्या मुशाहिर्याचा हिशोब पाहण्यास आलास तर माझ्या प्रामाणिकपणाची तुलाहि साक्ष पटेल; म्हणजे बकऱ्यांपैकीं जीं ठिपकेदार व कबरीं नाहीत व मेंढरांपैकीं जीं काळीं नाहीत अशीं कांहीं मजपाशीं निघालीं तर तीं चोरीचीं समज. ३४ तेव्हां लाबान म्हणाला, ठीक, तुझ्या म्हणण्याप्रमाणें का होईना. ३५ तेव्हां त्याच दिवशीं बांडे व ठिपकेदार एडके, थोडाबहुत पांढरा रंग असलेल्या सर्व ठिपकेदार व कबऱ्या शेळ्या, आणि मेंढरांपैकीं सगळीं काळीं मेंढरें हीं वेगळीं करून लाबानानें आपल्या पुत्रांच्या हवालीं केलीं. ३६ त्यानें आपणामध्ये व याकोबामध्ये तीन

मजलांचें अंतर ठेविलें; आणि याकोब लाबानाचे बाकी उरलेले कळप चारीत राहिला. ३७ मग याकोबानें हिवर, बदाम आणि अमोन ह्या झाडांच्या हिरव्या व कोवळ्या छड्या काढिल्या व त्या सोलून पांढऱ्या पट्ट्या काढिल्या आणि त्यांच्या अंतरसालीचें पांढरें अंग उघडें केलें. ३८ त्या सोललेल्या छड्या त्यानें त्या शेळ्यांमैंढ्यांसमोर त्यांच्या पाणी पिण्याच्या पन्हळांत व कुंड्यांत ठेविल्या; त्या पाणी पिण्यास येत तेव्हां फळत. ३९ त्या छड्यांसमोर शेळ्यामैंढ्या फळत आणि त्यांस बांडी, ठिपकेदार आणि कबरीं अशीं पोरें होत. ४० मग याकोबानें कोंकरें वेगळीं केलीं आणि लाबानाच्या कळपांत असलेल्या बांड्या व काळ्या मेंढ्यांकडे कळपांचीं तोंडें केलीं; त्यानें आपले कळप वेगळे केले, लाबानाच्या कळपांत ठेविले नाहीत. ४१ धष्टपुष्ट मेंढ्या फळत तेव्हां त्यांच्या दृष्टीसमोर पन्हळांत त्या छड्या तो ठेवी, यासाठीं कीं त्यांनीं त्या छड्यांच्या दरम्यान फळावें. ४२ मेंढ्या निर्वळ असल्या म्हणजे त्या छड्या त्यांच्यापुढें तो ठेवीत नसे; या प्रकारें दुबळ्या त्या लाबानाच्या व धष्टपुष्ट त्या याकोबाच्या झाल्या. ४३ अशा रीतीनें तो मनुष्य फार संपन्न झाला आणि बहुत मेंढरें, दास, दासी, उंट व गाढव हीं त्यानें संपादन केलीं.

१ नंतर याकोबाच्या कानावर लाबानाच्या ३१ पुत्रांचें असें म्हणणें आलें कीं आमच्या बापाचें होतें नव्हतें तें सर्व याकोबानें लुबाडिलें आहे, आणि आमच्या बापाच्या वित्तांतून त्यानें ही सर्व दौलत मिळविली आहे. २ लाबानाची चर्या पूर्वींप्रमाणें आपणाविषयीं प्रसन्न नाही असें याकोबानें ताडिलें. ३ परमेश्वरानें याकोबास सांगितलें कीं तूं आपल्या वडिलांच्या देशीं, आपल्या गोतांत परत जा, मी तुजबरोबर असेन. ४ तेव्हां याकोबानें राहेल व लेआ यांस निरोप पाठवून शेतांत आपल्या कळपाकडे बोलाविलें. ५ त्या आल्यावर तो त्यांस म्हणाला, तुमच्या बापाच्या चर्येवरून मीं ताडिलें कीं ती पूर्वींप्रमाणें मजवर प्रसन्न नाही; तथापि माझ्या वाडवडिलांचा देव मजबरोबर आहे. ६ मीं सर्व वळ

खर्चून तुमच्या बापाची चाकरी केली हें तुम्हांस ठाऊक आहे; ७ तरी तुमच्या बापानें मला फसवून दहादां माझ्या मुशाहिऱ्यांत फेरबदल केला; पण देवानें त्याला माझी कांहीं हानि करूं दिली नाही. ८ त्यानें जेव्हां म्हटलें कीं ठिपकेदार शेळ्या तुला मुशाहिऱ्या-दाखल मिळतील तेव्हां सर्व कळपांस ठिपकेदार पोरें होऊं लागलीं; त्यानें जेव्हां म्हटलें कीं बांड्या बकऱ्या तुझ्या, तेव्हां सर्व कळपांस बांडीं पोरें होऊं लागलीं. ९ या प्रकारें देवानें तुमच्या बापाचीं जनावरें हिरावून मला दिलीं आहेत. १० कळप फळावयाच्या ऋतूंत मीं आपली दृष्टि वर करून स्वप्रांत पाहिलें तों मेंढ्यावर उडणारे एडके बांडे, ठिपकेदार व करडे होते. ११ तेव्हां स्वप्रांत देवदूतानें मला हाक मारिली, याकोबा; मी म्हणालों, काय आज्ञा आहे? १२ तो म्हणाला, आपली दृष्टि वर करून पाहा; मेंढ्यांवर उडणारे सर्व एडके बांडे, ठिपकेदार व करडे आहेत; लाबान तुजशीं कसा वर्तत आहे तें मीं पाहिलें आहे. १३ बेथेल येथें तूं एका स्तंभास अभ्यंग करून मला नवस केला तेथला मी देव आहे; आतां या देशांतून निघून तूं आपल्या जन्मभूमीस परत जा. १४ तेव्हां राहेल व लेआ त्यास म्हणाल्या, आतां आमच्या बापाच्या घरीं आणखी कांहीं वेगळा वांटा किंवा वतन आम्हांसाठीं थोडेंच ठेविलें आहे? १५ त्याच्या दृष्टीनें आम्ही परक्याच कीं नाही? त्यानें तर आम्हांस विकून टाकिलें आहे, आणि आमची कमाईहि खाऊन टाकिली आहे. १६ यास्तव देवानें आमच्या बापापासून जें सर्व धन हिरावून घेतलें आहे तें आमचें व आमच्या मुलांबाळांचें आहे; तर आतां देवानें तुला सांगितलें आहे तसें कर. १७ मग याकोबानें उठून आपले पुत्र व बायका यांस उंटांवर बसविलें; १८ आणि आपलीं सर्व जनावरें, संपादन केलेलें सर्व धन व पदन-अरामांत मिळविलेलीं गुरेंढोरें घेऊन तो आपला बाप इसहाक याजकडे कनान देशीं जावयास निघाला. १९ लाबान या समर्थी आपलीं मेंढरें भाद्रावयास गेला होता; इकडे राहेलीनें आपल्या बापाच्या तेराफीम

(कुलदेवता) चोरिल्या. २० असें याकोबानें अरामी लाबानास फसविलें; आपण पळून जात आहों हें त्यानें त्यास कळूं दिलें नाही. २१ मग तो आपलें सर्व कांहीं घेऊन पळून गेला; तो उठून फरात नद्रापलीकडे गेल्यावर गिलाद पर्वताच्या दिशेनें मार्गस्थ झाला.

२२ याकोब पळून गेला हें तिसऱ्या दिवशीं कोणीं लाबानास सांगितलें. २३ तेव्हां त्यानें आपले भाऊबंद बरोबर घेऊन त्याचा पाठलाग सात मजलांपर्यंत केला आणि त्याला गिलाद डोंगरांत गांठिलें. २४ देवानें अरामी लाबानास रात्रीं स्वप्रांत येऊन सांगितलें कीं संभाळ, याकोबास बरेंवाईट कांहीं बोलूं नको. २५ लाबानानें याकोबास गांठिलें तेव्हां याकोबानें डोंगरांत आपला डेरा दिला होता; लाबानानेंहि आपल्या भाऊबंदांसह गिलाद डोंगरांत डेरा दिला. २६ मग लाबान याकोबास म्हणाला, तूं हें काय केलें? मला फसवून माझ्या कन्या युद्धांत पाडाव केल्या-प्रमाणें घेऊन आलास. २७ तूं चोरून पळालास, मला फसविलें, कांहीं कळूं दिलें नाही, असें कां केलें? तूं मला कळविलें असतें तर मीं आनंदानें गाणेंबजावणें करून, डफ, चंग वगैरे वाद्यें लावून तुला रवाना केलें असतें. २८ तूं मला आपल्या मुलांबाळांचें चुंवन घेण्याचीहि सवड दिली नाही; हा सर्व तूं मूर्खपणा केला. २९ तुला अपाय करण्याचें सामर्थ्य मला आहे, पण काल रात्रीं तुझ्या वडिलाच्या देवानें मला सांगितलें कीं संभाळ, याकोबास बरेंवाईट कांहीं बोलूं नको. ३० बरें, तुला आपल्या बापाच्या घराची ओढ लागून तूं आलास तर आलास, पण माझ्या देवता कां चोरून आणिल्या? ३१ तेव्हां याकोबानें उत्तर दिलें, मला भीति वाटली; मी म्हणालों, कोण जाणें, तूं मजकडून आपल्या कन्या हिरावून घ्यावयाचा. ३२ तुझ्या देवता ज्याच्यापार्शीं सांपडतील तो जिवंत राहावयाचा नाही; तूं आपल्या भाऊबंदांखत माझा झाडा घेऊन तुझें कांहीं सांपडेल तर ओळखून खुशाल घे. कारण राहेलीनें देवता चोरून आणिल्या होत्या हें याकोबास माहीत नव्हतें. ३३ तेव्हां लाबान याकोबाच्या डेऱ्यांत,

लेआच्या डेऱ्यांत आणि त्या दोन दासींच्या डेऱ्यांत गेला, परंतु त्याला कांहीं सांपडलें नाहीं. मग तो लेआच्या डेऱ्यांतून राहेलीच्या डेऱ्यांत गेला. ३४ राहेल त्या कुलदेवतांच्या मूर्ति घेऊन व उंटाच्या कंठाळीत ठेवून त्यांवर बसली होती. लाबानानें सर्व डेरा शोधून पाहिला पण त्यास कांहीं सांपडलें नाहीं. ३५ ती बापास म्हणाली, स्वामी, मला तुजपुढें उठून उमैं राहवत नाहीं म्हणून रागावूं नको, कारण मला स्त्रीधर्म प्राप्त झाला आहे. असा त्यानें सर्व शोध केला पण त्यास त्या कुलदेवता सांपडल्या नाहींत. ३६ तेव्हां याकोबास क्रोध येऊन तो त्याच्याशीं तक्रार करूं लागला; याकोबानें लाबानास म्हटलें कीं तूं माझ्या पाठीस लागवेंस असा कोणता अपराध, कोणतें पातक मीं केलें? ३७ तूं माझ्या सर्व सामानाचा झाडा घेतला त्यांत तुझ्या घरच्या कांहीं वस्तु सांपडल्या काय? सांपडल्या असल्यास त्या या माझ्या व तुझ्या भाऊबंदांसमोर ठेव; त्यांस आपणां दोघांचा निवाडा करूं दे. ३८ आज वीस वर्षे मी तुजपाशीं राहिलों; इतक्या काळांत तुझ्या शेळ्या-मेंढ्या गाभटल्या नाहींत व तुझ्या कळपांतले एडके मीं खाल्ले नाहींत. ३९ वनपशूंतीं जीं फाडून खाळीं तीं तशींच तुजकडे न आणितां मीं त्यांच्याऐवजीं दुसरीं भरतीस दिलीं; दिवसारात्रीं चोरीस गेलेलीं तूं माझ्या हातून भरून घेतलीं. ४० दिवसां उन्हाचा ताप व रात्रीं गारठा यांनीं मी जर्जर होईं; माझ्या डोळ्यांची झोप उडे, अशी माझी दशा होती. ४१ गेलीं वीस वर्षे मीं तुझ्या घरीं काढिलीं; चौदा वर्षे तुझ्या दोन्ही कन्यांसाठीं आणि सहा वर्षे तुझ्या शेरडामेंढरांसाठीं मीं तुझी चाकरी केली आणि दहादां तूं माझ्या मुश-हिऱ्यांत फेरबदल केला. ४२ माझ्या वडिलाचा देव, अब्राहामाचा देव, इसहाकास पूज्य देव माझा पाठीराखा नसता तर तूं मला रिक्तहस्तें लावून दिलें असतें. माझे दुःख व माझ्या हातांनीं केलेले कष्ट देवानें पाहून काल रात्रीं तुला धमकाविलें. ४३ यावर लाबान याकोबास म्हणाला, ह्या मुली माझ्या मुली आहेत, आणि हीं मुलें माझीं मुलें आहेत; हे कळप आणि

जें कांहीं तुझ्या दृष्टीसमोर दिसतें आहे तें अवघें माझे आहे; आतां ह्या माझ्या मुली व त्यांच्या पोटाचीं मुलें यांस मी काय करूं? ४४ तर चल, तूं आणि मी आपसांत करार करूं; तो तुझ्यामाझ्यामध्ये साक्षी होवो. ४५ तेव्हां याकोबानें एक धोंडा घेऊन त्याचा स्तंभ उभारिला. ४६ मग याकोब आपल्या भाऊबंदांस म्हणाला, धोंडे जमा करा; हें ऐकून त्यांनीं धोंडे गोळा करून त्यांची रास केली आणि त्या राशीजवळ ते जेवले. ४७ लाबानानें त्या राशीस यगर-सहदूया (साक्षीची रास) म्हटलें व याकोबानें तीस गलेद म्हटलें. ४८ लाबानानें याकोबास म्हटलें, ही रास तुझ्या-माझ्यामध्ये साक्षीला आहे म्हणून हिचें नांव गलेद (साक्षीची रास) ठेविलें. ४९ तसेंच मिस्या हेंहि नांव तिला दिलें; कारण तो म्हणाला, आपण परस्परांच्या दृष्टी-आड झालों म्हणजे परमेश्वर तुझामाझा साक्षी असो. ५० तूं माझ्या कन्यांस दुःख दिलें किंवा त्यांखेरीज अन्य स्त्रिया केल्या तर संभाळ; तुझ्यामाझ्यामध्ये कोणी मानव नव्हे तर प्रत्यक्ष देव साक्षी आहे. ५१ लाबान याकोबास आणखी म्हणाला, पाहा, तुझ्यामाझ्यामध्ये ही रास, हा स्तंभ, मीं उभा केला आहे. ५२ ही रास, हा स्तंभ साक्षी; अनिष्ट करण्याच्या हेतूनें मी ही रास ओलांडून तुजकडे येणार नाहीं व तूंहि ही रास, हा स्तंभ ओलांडून मजकडे येऊं नये. ५३ अब्राहामाचा देव, नाहोराचा देव, त्याच्या वडिलांचे देव आपणां दोघांचा न्याय करोत. मग याकोबानें आपला बाप इसहाक यास पूज्य जो देव त्याची शपथ वाहिली. ५४ नंतर याकोबानें डोंगरावर यज्ञ केला व आपल्या भाऊबंदांस भोजनास बोलाविलें; त्यांनीं भोजन करून त्या डोंगरावर रात्र घालविली. ५५ सकाळींच लाबान उठला; त्यानें आपल्या कन्यापुत्रांचें चुंबन घेऊन त्यांस आशीर्वाद दिला. मग लाबान निघून स्वस्थानीं परत गेला. १ इकडे याकोब आपल्या वाटेनें जात असतां देवदूत त्यास भेटले. २ त्यांस पाहून याकोब म्हणाला, हें देवाचें सैन्य आहे, म्हणून

१ अथवा: वडिलाचा देव.

त्या ठिकाणचें नांव त्यानें महनाइम (दोन सैन्यें) ठेविलें.

३ मग याकोबानें सेइर देशांत म्हणजे अदोम प्रांतांत आपला भाऊ एसाव याजकडे जासूद आगाऊ पाठविले. ४ त्यांस त्यानें आज्ञा दिली कीं माझा स्वामी एसाव यास जाऊन सांगा कीं तुझा सेवक याकोब म्हणतो, मी आजवर लंबानापाशीं जाऊन राहिलों होतो. ५ आतां माझीं गुरें, गाढवें, शेरडांमंडरांचे कळप, दास व दासी आहेत; माझ्या स्वामीची कृपादृष्टि मजवर व्हावी म्हणून हा निरोप मी पाठवीत आहे. ६ जासूदांनीं परत येऊन याकोबास सांगितलें, आम्ही तुझा भाऊ एसाव यास जाऊन भेटलों; तो चारशें मनुष्यें बरोबर घेऊन तुला भेटावयास येत आहे. ७ हें ऐकून याकोब फार भयला व चिंतेत पडला; आणि आपल्याबरोबर असलेले लोक, शेरडेंमंडरें, गुरें व उंटें यांच्या त्यानें दोन टोळ्या केल्या. ८ तो म्हणाला, एसावानें येऊन एका टोळीवर हल्ला केला तर दुसरी टोळी पळून निभावे. ९ मग याकोब म्हणाला, हे परमेश्वरा, माझे वडील अब्राहाम व इसहाक यांच्या देवा, तूं मला सांगितलें कीं तूं आपल्या देशीं, आपल्या गोतांत परत जा; मी तुझें कल्याण करीन. १० तूं कष्टा व सत्यता दाखवून आपल्या दासासाठीं जें कांहीं केलें आहे त्याला मी पात्र नाहीं; मी आपली फक्त एक काठी घेऊन ही यादेंन उतरून गेलों होतो, आणि आतां माझ्या दोन टोळ्या झाल्या आहेत. ११ मला माझा भाऊ एसाव याच्या हातांतून सोडीव; मला त्याची भीति वाटते; न जाणो तो येऊन माझ्या बायका-मुलांना व मला मारून टाकावयाचा. १२ तूं मला वचन दिलें आहे कीं मी तुझें निश्चयें बरें करीन, आणि समुद्राच्या अगणित रेंतीसारखी तुझी संतति करीन. १३ त्या रात्रीं तो तेथेंच राहिला; आणि आपल्याजवळ जें होतें त्यांतून त्यानें आपला भाऊ एसाव याजसाठीं भेट तयार केली; १४ दोनशें शेळ्या व वीस बोकड, दोनशें मेंढ्या व वीस एडके, १५ तीस दुभत्या

सांडणी व त्यांचीं पोरें, चाळीस गाई व दहा खोंड, वीस गाढवी व दहा शिंगरें, १६ या एवढ्यांचे त्यानें वेगवेगळे कळप केले आणि एकैक आपल्या चाकरांच्या स्वाधीन करून त्यांस सांगितलें, तुम्ही कळपाकळपांत अंतर ठेवून माझ्यापुढें चालूं लागा. १७ त्यानें सर्वांच्या पुढल्या चाकरास सांगितलें कीं माझा भाऊ एसाव तुला भेटेल व विचारील कीं तूं कोणाचा? कोठें चाललास? आणि हीं हांकून नेत आहेस तीं कोणाचीं? १८ तेव्हां त्याला सांग कीं तुझा सेवक याकोब याचीं हीं आहेत; हीं त्यानें आपला स्वामी एसाव यास भेट म्हणून पाठविलीं आहेत; पाहा, तोहि मागाहून येत आहे. १९ आणि दुसऱ्यास, तिसऱ्यास आणि इतर सर्व कळप हाकून नेणाऱ्यांस अशीच आज्ञा करून त्यानें म्हटलें कीं तुम्हांस एसाव भेटला तर असेंच बोला, २० आणि सांगा, पाहा, तुझा दास याकोब हाहि मागाहून येत आहे. याकोबाला वाटलें कीं पुढें भेट पाठवून त्यास शांत केलें व मागाहून त्याचें दर्शन घेतलें तर तो आपला अंगीकार करील. २१ ह्याप्रमाणें त्याची ती भेट पुढें गेली व तो त्या रात्रीं तळावर राहिला.

२२ मग तो रात्रीचाच उठून आपल्या दोन बायका, दोन दासी आणि आपलीं अकरा मुलें यांस घेऊन यब्बोक नदीच्या उतारानें पार गेला. २३ त्यानें त्यांस नदीपलीकडे उतरून लाविलें, आणि आपलें जें कांहीं होतें तेंहि पाठविलें. २४ याकोब एकटाच मागें राहिला, तेव्हां कोणा पुरुषानें त्याच्याशीं पहाट होईपर्यंत झोंबी केली. २५ याकोबावर आपली सरशी होत नाहीं हें पाहून त्यानें त्याच्या जांघेस स्पर्श केला तों याकोब त्याच्याशीं झोंबी करीत असतां ती उखळली. २६ मग तो म्हणाला, पहाट होत आहे, मला जाऊं दे. तो म्हणाला, तूं मला आशीर्वाद दिल्यावांचून मी तुला जाऊं यावयाचा नाहीं. २७ त्यानें मग त्यास विचारिलें, तुझें नांव काय? तो म्हणाला, याकोब. २८ यावर तो त्यास म्हणाला, यापुढें तुला याकोब म्हणणार नाहींत, तर इसाएल म्हणतील, कारण तूं देवाशीं व मनुष्यांशीं नेटानें

झगडून जय पावला आहेस. २९ मग याकोबानें विचारिलें, तुझें नांव काय तें सांग? तो म्हणाला, माझें नांव कां पुसतोस? असें म्हणून त्यानें त्यास आशीर्वाद दिला. ३० मग याकोबानें त्या ठिकाणचें नांव पनीएल (देवाचें मुख) असें ठेविलें, कारण तो म्हणाला, मीं देवाचें मुख प्रत्यक्ष पाहूनहि माझा प्राण वांचला. ३१ तो पनीएल सोडून चालला असतां सूर्योदय झाला; आणि तो आपल्या मांडीमुळें लंगडत चालला; ३२ म्हणून इस्राएल लोक जनावरांच्या जांघेचा स्नायु आजवर खात नाहीत; याचें कारण हेंच कीं त्यानें याकोबाच्या जांघेच्या स्नायूला स्पर्श केला.

१ यानंतर याकोबानें दृष्टि वर करून पाहिलें ३३ तों एसाव चारशें माणसें बरोबर घेऊन येत आहे असें त्याला दिसलें; तेव्हां त्यानें लेआ व राहेल आणि त्या दोन दासी यांच्या हवारीं मुलें केलीं. २ त्यानें दासी व त्यांचीं मुलें सर्वांपुढें, त्यांच्यामागून लेआ व तिचीं मुलें आणि सर्वांमागून राहेल व योसेफ यांना चालविलें. ३ तो स्वतः त्या सर्वांच्या पुढें चालत गेला, आणि भावाजवळ जाऊन पोहंचेपर्यंत त्यानें सात वेळां भूमीपर्यंत लवून नमन केलें. ४ तेव्हां एसावानें धावत जाऊन त्यास आलिंगन दिलें; त्यानें त्याच्या मानेवर मान ठेवून त्याचें चुंबन घेतलें, आणि ते उभयतां रडले. ५ एसावानें दृष्टि वर करून बायकांमुलें पाहिलीं तेव्हां तो म्हणाला, तुजबरोबर हीं कोण? तो म्हणाला, देवानें तुझ्या ह्या दासावर कृपा करून दिलेलीं हीं मुलें होत. ६ तेव्हां त्या दासींनीं मुलांसह जवळ येऊन त्यास नमन केलें. ७ मग लेआ व तिचीं मुलें यांनींहि जवळ येऊन त्याला नमन केलें, आणि त्यांच्यामागून योसेफ व राहेल यांनीं जवळ येऊन त्यास नमन केलें. ८ मग त्यानें म्हटलें, मला तुझी ही मंडळी भेटली याचा अर्थ काय? तो म्हणाला, माझ्या स्वामीची कृपादृष्टि व्हावी म्हणून. ९ एसाव म्हणाला, माझ्यापाशीं विपुल आहे, माझ्या बंधो, तुझें तुलाच राहूं दे. १० याकोब म्हणाला, नाही, नाही; तुझा

मजवर प्रसाद झाला असेल तर माझ्या हातची एवढी भेट घेच, कारण तुझें दर्शन मला झालें हें जणो देवाच्या दर्शनासारखें आहे आणि तूं मजवर प्रसन्न झाला आहेस. ११ तर तुजसाठीं आणलेली ही माझी भेट घेच; कारण देवानें मजवर प्रसाद केल्यामुलें मला सर्व कांहीं भरपूर मिळालें आहे; असें म्हणून त्याला फार आग्रह केल्यावर त्यानें ती भेट घेतली. १२ मग एसाव त्याला म्हणाला, चला, आपण वाटेस लागून पुढें जाऊं, मी तुझ्यापुढें चालतां. १३ याकोब त्यास म्हणाला, माझ्या स्वामीला ठाऊक आहे कीं हीं मुलें सुकुमार आहेत; आणि वत्सांस दूध पाजणाऱ्या शेळ्यांमध्या व गाई यांचें मला पाहिलें पाहिजे; त्यांची एक दिवस फाजील दौड केली तर अवघा कळप मरून जाईल. १४ तर स्वामी, तूं आपल्या दासास सोडून पुढें जा, आणि माझीं गुरें, मेंढरें व मुलें यांच्यानें चालवेल तसा मी हळूहळू चालून सेईर येथें माझ्या स्वामीकडे येईन. १५ मग एसाव म्हणाला, माझ्या लोकांपैकीं कांहीं तुजबरोबर ठेवूं काय? तो म्हणाला, कशाला? माझ्या स्वामीची कृपादृष्टि मजवर असली म्हणजे पुरे. १६ हें ऐकून एसाव त्याच दिवशीं सेईरास परत जावयास निघाला. १७ याकोब मजला करीत सुक्योथास गेला; तेथें त्यानें आपणासाठीं घर बांधिलें व आपल्या गुरांढोरांसाठीं खोपट्या केल्या, म्हणून त्या ठिकाणाचें नांव सुक्योथ (खोपट्या) पडलें.

१८ मग याकोब पदन-अरामाहून निघाला तो कनान देशांतील शखेम नामक नगरास सुखरूप पोहंचला, आणि नगराबाहेर तळ देऊन राहिला. १९ जेथें त्यानें डेरा दिला होता तेथील कांहीं जमीन त्यानें शखेमाचा बाप हमोर याच्या वंशजांकडून शंभर कसीता देऊन विकत घेतली; २० आणि तेथें त्यानें एक वेदी बांधून तिचें नांव एल-एलोहे-इझ्राएल (देव, इस्राएलाचा देव) असें ठेविलें.

१ एके दिवशीं याकोबापासून लेआ हिला ३४ झालेली कन्या दीना त्या देशांतील स्त्रियांस भेटावयास गेली. २ तेव्हां त्या देशाचा अधिपति

हमोर नामें हिन्वी याचा पुत्र शखेम याची नजर तिजवर गेली आणि तो तिला घेऊन गेला व तिजपाशीं निजून त्यानें तिला भ्रष्ट केलें. ३ याकोबाची कन्या दीना हिजवर त्याचें मन बसलें; त्याचें त्या मुलीवर प्रेम जडलें आणि त्यानें तिच्या मनास धीर दिला. ४ मग शखेम हमोरास म्हणाला, मला ही मुलगी बायको करून दे. ५ त्यानें आपली कन्या दीना हीस भ्रष्ट केलें हें वर्तमान याकोबाच्या कानावर आलें तेव्हां त्याचे पुत्र रानांत गुरांबरोबर होते ते परत येत तोंवर याकोब गप्प राहिला. ६ इकडे शखेमाचा बाप हमोर बोलणें करावयासाठीं याकोबाकडे आला. ७ तें वर्तमान ऐकून याकोबाचे पुत्र रानांतून घरीं आले; शखेमानें याकोबाच्या कन्येपाशीं निजून करूं नये असा भ्रष्टाचार इस्राएलाशीं केला म्हणून त्यांस मनस्वी दुःख होऊन ते फार संतापले. ८ हमोरानें त्यांजशीं असें बोलणें लाविलें कीं माझा पुत्र शखेम याचा जीव तुमच्या कन्येकडे लागला आहे तर ती त्याला बायको करून द्याच. ९ तुम्ही आम्हांशीं सोयरसंबंध करा; तुमच्या कन्या आम्हांस द्या व आमच्या कन्या तुम्ही करा. १० आमच्यांत वस्ती करून राहा; हा देश तुम्हांस खुला आहे; त्यांत राहा, व्यापार करा व वतनें संपादा. ११ शखेम दीनेच्या बापास व भावांस म्हणाला, मजवर एवढी कृपादृष्टि करा म्हणजे तुम्ही मागाल तें मी देईन. १२ वाटेला तो मोबदला व आंदण मजपाशीं मागा, तुम्ही मागाल तें मी देईन; तेवढी मुलगी मला बायको करून द्या. १३ आपली बहीण दीना शखेमानें भ्रष्ट केली म्हणून याकोबाच्या पुत्रांनीं मनांत डाव धरून त्यास व त्याचा बाप हमोर यास उत्तर दिलें; १४ ते त्यांस म्हणाले, बेसुनत मनुष्यास आमची बहीण देणें हें आमच्या हातून होणार नाही, आम्हांस बद्दल लागेल; १५ तुमच्या सर्व पुरुषांची सुंता करून तुम्हीं आम्हांसारखें व्हावें; याच अटीवर आम्ही तुमचें म्हणणें मान्य करूं. १६ असें झाल्यास आम्ही आमच्या कन्या तुम्हांस देऊं, तुमच्या कन्या आम्ही करूं, आणि

आमची वस्ती तुमच्याबरोबर होऊन आपण एक राष्ट्र बनूं; १७ पण सुंता करण्याच्या बाबतींत तुम्ही आमचें न ऐकाल तर आम्ही आमच्या कन्येस घेऊन जाऊं. १८ त्यांचें हें म्हणणें हमोर व त्याचा पुत्र शखेम यांस मान्य झालें. १९ त्या तरुणानें तसें करण्यास विलंब लाविला नाही; कारण याकोबाच्या कन्येवर त्याचें मन बसलें होतें; त्याचा मान त्याच्या बापाच्या घराण्यांतल्या सर्वांहून मोठा होता. २० त्यावर हमोर व त्याचा पुत्र शखेम यांनीं आपल्या नगराच्या वेशीपाशीं जाऊन नगरवासी लोकांशीं असें बोलणें लाविलें कीं, २१ हीं माणसें आपल्याबरोबर सलोख्यानें राहणारीं आहेत, तर यांस देशांत राहून व्यापारउदीम करूं द्या; पाहा, त्यांस वस्ती करून राहण्यास पुरेसा हा देश विस्तीर्ण आहे; आपण त्यांच्या मुली बायका करूं आणि आमच्या मुली त्यांस देऊं. २२ आपल्यांत राहून एक राष्ट्र होण्यास ते याच अटीवर मान्य आहेत कीं त्यांची सुंता झाली आहे तशी आपल्यांतल्या सर्व पुरुषांची सुंता व्हावी. २३ हें केल्यास त्यांचे कळप, मालमत्ता आणि त्यांचीं सगळीं जनावरें हीं आपलीं नाहींत का होणार? एवढें त्यांचें म्हणणें मान्य करूं या, म्हणजे ते आपल्यांत वस्ती करून राहतील. २४ हमोर व त्याचा पुत्र शखेम यांचें म्हणणें वेशींतून येणाऱ्याजाणाऱ्या सर्वांनीं ऐकिलें; मग त्या नगराच्या वेशींतून येणाऱ्या-जाणाऱ्या सर्व पुरुषांची सुंता झाली. २५ आणखी असें झालें कीं तिसऱ्या दिवशीं ते बेजार असतां याकोबाचे दोन पुत्र म्हणजे दीनेचे भाऊ शिमोन व लेवी यांनीं आपआपली तरवार हातीं घेऊन त्या शहरावर अवचित छापा घातला आणि तेथल्या सर्व पुरुषांची कत्तल केली. २६ हमोर व त्याचा पुत्र शखेम यांचाहि तरवारीनें वध करून ते दीनेस शखेमाच्या घरांतून काढून घेऊन गेले. २७ हा असा वध केल्यावरहि याकोबाच्या पुत्रांनीं त्या वध केलेल्यांवरून जाऊन तें शहर छुटिलें, कारण त्यांनीं त्यांची बहीण दीना हिला

भ्रष्ट केलें होतें. २८ त्यांचीं शेरडेमेंढरें, गाईबैल, गाढवें आणि त्या शहरांतलें व शेतांतलें होतें नव्हतें तें सारें ते घेऊन गेले. २९ त्यांचें अवघें धन, त्यांचीं सर्व मुलेंवाळें व स्त्रिया आणि त्यांच्या घरांत जें काहीं सांपडलें तें सगळें हस्तगत करून त्यांनीं लुटलें. ३० तेव्हां शिमीन व लेवी यांस याकोब म्हणाला, या देशाचे रहिवासी कनानी व परिज्जी यांस माझा वीट येईल असें तुम्हीं करून मला संकटांत घातलें आहे; माझे लोक मूठभर आहेत, म्हणून ते मजवर येऊन माझी कत्तल करितील आणि माझा व माझ्या घराण्याचा फडशा उडवितील. ३१ ते म्हणाले, त्यांनीं आमच्या बहिणीशीं वैश्येप्रमाणें व्यवहार करावा काय ?

३५ १ मग देवानें याकोबाला सांगितलें कीं ऊठ, वर जाऊन बेथेल येथें राहा; आणि तूं आपला भाऊ एसाव याच्यापुढून पळून चालला होतास तेव्हां ज्या देवानें तुला दर्शन दिलें होतें त्याजप्रीत्यर्थ तेथें वेदी बांध. २ मग याकोब आपल्या घरच्या मंडळीस व आपल्याबरोबरच्या सगळ्या माणसांस म्हणाला, तुमच्यापाशीं जे अन्य देव आहेत ते सर्व फेंकून द्या व शुचिर्भूत होऊन आपलीं वस्त्रें बदला. ३ आपण येथून वर बेथेलास जाऊं; तेथें मी देवाप्रीत्यर्थ वेदी बांधीन; त्यानें माझ्या संकटसमयीं माझें ऐकिलें; आणि ज्या वाटेनं मी प्रवास करित होतो तींत तो मजबरोबर होता. ४ तेव्हां त्यांनीं आपल्यापाशीं असलेले अन्य देव आणि आपल्या कानांत असलेलीं कुंडलें याकोबाच्या हवालीं केलीं; आणि याकोबानें शखेमाजवळ असलेल्या एला वृक्षाखालीं तीं पुरून टाकिलीं. ५ मग त्यांनीं कूच केलें; आणि आसपासच्या नगरांतल्या लोकांच्या मनांत देवानें अशी दहशत उत्पन्न केली कीं ते याकोब-पुत्रांच्या पाठीस लागले नाहींत. ६ ह्या प्रकारें याकोब आपल्याबरोबरच्या सर्व लोकांसह कनान देशांत लूज म्हणून शहर आहे (हेंच बेथेल) तेथें येऊन पोहंचला. ७ तेथें त्यानें एक वेदी बांधिली व त्या स्थलास एल-बेथेल (बेथेलचा देव) हें नांव दिलें; कारण तो

आपल्या भावापासून पळून चालला असतां येथेंच देव त्याला प्रगट झाला होता. ८ तेथें रिबकेची दाई दबोरा ही मरण पावली व तीस बेथेलच्या खालच्या बाजूस अल्लोन वृक्षाखालीं पुरिलें; ह्या वृक्षाला अल्लोन-बाकूथ (रुदनवृक्ष) असें नांव ठेविलें.

९ याकोब पदन-अरामाहून परत आल्यावर देवानें त्याला पुनः दर्शन देऊन वर दिला. १० देव त्याला म्हणाला, तुझें नांव याकोब आहे; इतःपर तुला याकोब म्हणणार नाहींत, तर तुला इस्राएल हें नांव प्राप्त होईल; आणि देवानें त्याला इस्राएल हें नांव दिलें. ११ देव त्याला आणखी म्हणाला, मी सर्वसमर्थ देव आहे; तूं फलद्रूप होऊन बहुगुणित हो; तुजपासून एक राष्ट्र, राष्ट्रसमूह उत्पन्न होईल; आणि तुझ्या पोटीं राजे निर्माण होतील. १२ आणि जो देश मीं अब्राहाम व इसहाक यांस दिला तो तुला देईन आणि तुझ्यामागें तुझ्या संततीसहि तो देईन. १३ मग जेथें याकोबाशीं भाषण केलें तेथून देवानें आरोहण केलें; १४ आणि जेथें देवानें याकोबाशीं भाषण केलें तेथें त्यानें एक पाषाणस्तंभ उभा केला आणि त्यावर पेयार्पण करून त्यास तैलाभ्यंग केला. १५ जेथें देवानें याकोबाशीं भाषण केलें त्या स्थलाचें नांव त्यानें बेथेल ठेविलें. १६ मग त्यानें बेथेलाहून कूच केलें आणि एफ्राथ गांव कांहींसा दूर असतां राहेलीस असह्य प्रसूतिवेदना होऊं लागल्या. १७ अशा प्रसूति-वेदना होत असतां सुईण तिला म्हणाली, मिळं नको, कारण हाहि पुत्रच आहे. १८ ती तर मरण पावली. तिचा प्राण जातांजातां तिनें मुलाचें नांव बेन-ओनी (माझ्या दुःखाचा पुत्र) ठेविलें; तथापि त्याच्या बापानें त्याचें नांव बन्यामीन (माझ्या उजव्या हाताचा पुत्र) असें ठेविलें. १९ ह्याप्रमाणें राहेल मरण पावली आणि एफ्राथ गांवाच्या (हेंच बेथेलहेम) वाटेवर तिला पुरिलें. २० मग याकोबानें तिच्या कबरेवर एक स्तंभ उभारिला; तो राहेलीच्या कबरेवरचा स्तंभ आजवर कायम आहे. २१ नंतर इस्राएलानें कूच करून एदेर कोटाच्या पलीकडे आपला

डेर दिला. २२ इस्राएल त्या प्रदेशांत राहत असतां रऊबेन हा आपल्या बापाची उपपत्नी बिल्हा हिजपार्शीं गेला, हें इस्राएलाच्या कानावर गेलें.

याकोबास बारा पुत्र होते; २३ लेआ हिचे पुत्र: याकोबाचा ज्येष्ठ पुत्र रऊबेन आणि शिमोन, लेवी, यहुदा, इसाखार व जबुलन; २४ राहेलीचे पुत्र: योसेफ व बन्यामीन; २५ राहेलीची दासी बिल्हा हिचे पुत्र: दान व नफताली; २६ आणि लेआची दासी जिल्पा हिचे पुत्र: गाद व आशेर; हे याकोबाचे पुत्र त्याला पदन-अरामांत झाले. २७ मग किर्याथ-अरबा म्हणजे हेब्रोन येथील मघे नामक राईत याकोब आपला पिता इसहाक याजकडे गेला; तेथेंच अब्राहाम व इसहाक हे पूर्वीं वस्तीस होते. २८ इसहाकाचें वय एकशेंऐशीं वर्षांचें होऊन २९ त्याचें प्राणोत्क्रमण झालें; तो वृद्ध व पुन्या वयाचा होऊन मृत्यु पावला आणि स्वजनांस जाऊन मिळाला; त्याचे पुत्र एसाव आणि याकोब यांनीं त्यास मूठमाती दिली.

१ एसाव म्हणजे अदोम याची वंशावळ:—
३६ २ एसावानें कनानी कन्यांतून बायका केल्या. एलोन हिती याची कन्या आदा, सिबोन हिन्वी याची नात म्हणजे अनाची कन्या अहलीबामा, ३ आणि इस्राएलाची कन्या, नबायोथाची बहीण बासमाथ ह्या बायका त्यानें केल्या. ४ एसावापासून आदेल अलीपाज व बासमाथेला रगुवेल हे पुत्र झाले; ५ आणि अहलीबामेस यऊश, यालाम व कोरह हे झाले. हे एसावाचे पुत्र; हे त्यास कनान देशांत झाले. ६ मग एसाव आपल्या स्त्रिया, पुत्र, कन्या, आपल्या घरचीं सर्व माणसें, आपलीं गुरेंदोरें व इतर जनावरें, आणि कनान देशांत संपादिलेलें धन हीं सर्व घेऊन याकोब राहत होता तेथून दूर देशीं निघून गेला. ७ कारण त्यांची संपत्ति एवढी वाढली कीं त्यांस एकत्र राहण्याची सोयच नव्हती; तसेंच त्याचीं गुरेंदोरें फार वाढल्यामुळें ज्या देशांत ते उपरी होते तेथें तेवढ्यांचा समावेश होईना. ८ म्हणून एसाव सेईर नामक पहाडी प्रदेशांत वस्ती करून राहिला. एसाव हाच अदोम.

९ सेईर नामक पहाडी प्रदेशांत राहणाऱ्या अदोमी लोकांचा मूलपुरुष एसाव याची वंशावळ:—

१० एसावाच्या पुत्रांचीं नांवें हीं: एसावाची बायको आदा हिचा पुत्र अलीपाज आणि एसावाची बायको बासमाथ हिचा पुत्र रगुवेल. ११ अलीपाज याचे पुत्र तेमान, ओमार, सपो, गाताम आणि कनाज हे होते. १२ एसावाचा पुत्र अलीपाज याचीं तिम्रा म्हणून एक उपपत्नी होती, तिच्या पोटीं त्याला अमालेक झाला. एसावाची बायको आदा हिचा हा वंश. १३ रगुवेलाचे पुत्र नहाथ, जेरह, शाम्मा व मिजा हे होते; एसावाची बायको बासमाथ हिचा हा वंश. १४ सिबोनाची कन्या अना, हिची कन्या अहलीबामा ही जी एसावाची बायको तिच्यापासून एसावाला यऊश, यालाम व कोरह हे पुत्र झाले. १५ एसाव-वंशांतले सरदार झाले ते हे: एसावाचा वडील पुत्र अलीपाज, याचे पुत्र सरदार तेमान, सरदार ओमार, सरदार सपो, सरदार कनाज, १६ सरदार कोरह, सरदार गाताम व सरदार अमालेक; अदोम देशांत अलीपाज याच्या पोटीं हे सरदार झाले. हे आदिचे पुत्र. १७ एसावाचा पुत्र रगुवेल याचे पुत्र हे: सरदार नहाथ, सरदार जेरह, सरदार शाम्मा व सरदार मिजा, हे सरदार रगुवेलास अदोम देशीं झाले; एसावाची बायको बासमाथ हिचे हे पुत्र. १८ एसावाची बायको अहलीबामा हिचे पुत्र हे: सरदार यऊश, सरदार यालाम व सरदार कोरह; हे सरदार एसावाची बायको अहलीबामा, अनाची कन्या, हिला झाले. १९ अदोम म्हणजे एसाव याचा हा वंश, त्यांतले सरदार हे होत.

२० सेईर होरी याचे जे पुत्र त्या देशीं राहत होते ते हे: लोटान, शोबाल, सिबोन व अना, २१ दिशोन, एसर व दीशान; हे अदोम देशांत सेईराचे होरी वंशांतले सरदार होत. २२ लोटानाचे पुत्र होरी व हेमाम हे होत; लोटानाची बहीण तिम्रा ही होती. २३ शोबालाचे पुत्र अलवान, मानहाथ, एबाल, शपो व ओनाम हे होते. २४ सिबोनाचे पुत्र अग्या व अना

हे होते. आपला बाप सिबोन यांची गाढवे राखीत असतां ज्याला रानांत उष्णोदकाचे झरे सांपडले तोच हा अना, २५ अनाचा पुत्र दिशोन व कन्या अहली-बामा. २६ दीशानाचे पुत्र हेमदान, एडवान, यित्रान व करान हे होत. २७ एसराचे पुत्र बिल्हान, जावान व अकान हे होत. २८ दीशानाचे पुत्र ऊस व अरान हे होत. २९ होन्यांपैकी जे सरदार झाले ते हे: सरदार लोटान, सरदार शोबाल, सरदार सिबोन, सरदार अना, ३० सरदार दिशोन, सरदार एसर, सरदार दीशान; सेइर देशांतील होन्यांचे सरदार हे होत.

३१ इस्त्राएल लोकांवर कोणीं राजानें राज्य करण्या-पूर्वीं अदोम देशावर ज्या राजांनीं राज्य केलें ते हे: ३२ बौराचा पुत्र बेला यानें अदोमांत राज्य केलें; त्याची राजधानी दिन्हाबा हें नगर होतें. ३३ बेला मेल्यावर बसा 'येथला जेरहाचा पुत्र योबाब त्याच्या गादीवर बसला. ३४ योबाब मेल्यावर तेमानी यांच्या देशाचा हुशाम त्याच्या गादीवर बसला. ३५ हुशाम मेल्यावर वदाद याचा पुत्र हदाद त्याच्या गादीवर बसला; यानेंच मवाब मैदानांत मियान्यांचा मोड केला; त्याची राजधानी अवीत शहर होतें. ३६ हदाद मेल्यावर मास्केका येथील साम्ला त्याच्या गादीवर बसला. ३७ साम्ला मेल्यावर फरात नदाच्या तीरीं रहोबोथ नामक नगर होतें तेथला शौल त्याच्या गादीवर बसला. ३८ शौल मेल्यावर अकबोराचा पुत्र बाल-हानान त्याच्या गादीवर बसला. ३९ अकबोराचा पुत्र बाल-हानान हा मेल्यावर हदार त्याच्या गादीवर बसला; त्याची राजधानी पाऊ होती. त्याच्या बायकोचें नांव महेटाबेल; ही मे-जाहाबाची कन्या जी मात्रेद तिची कन्या होती. ४० एसाव वंशांतील सरदारांचीं कुळें व स्थानें यांवरून जीं नांवें मिळालीं तीं हीं होत: सरदार तिम्ना, सरदार आल्वा, सरदार यथेथ, ४१ सरदार अहलीबामा, सरदार एला, सरदार पीनोन, ४२ सरदार कनाज, सरदार तेमान, सरदार

मिस्सार, ४३ सरदार माग्दीएल व सरदार ईराम; अदोम वंशांतल्यांनीं जो देश वतन करून घेतला, त्यांतल्या त्यांच्या वस्तीप्रमाणें त्यांचे हे सरदार होत. अदोमी लोकांचा मूळपुरुष एसाव याचा हा वृत्तांत.

१ याकोब कनान देशांत वस्ती करून ३७ राहिला; येथेंच त्याचा बापहि उपरी म्हणून राहिला होता. २ याकोबवंशाचें वृत्त हें: योसेफ सतरा वर्षांचा असतां आपल्या भावांबरोबर कळप चारीत असे; तो मुलगा आपल्या पित्याच्या ख्रिया बिल्हा व जिल्पा यांच्या पुत्रांबरोबर असे; तेव्हां त्यानें त्यांच्या दुर्वर्तनाविषयींची खबर आपल्या बापास दिली. ३ इस्त्राएल आपल्या सर्व पुत्रांहून योसेफावर फार प्रीति करीत असे; कारण तो त्याचा वृद्धाप-काळचा पुत्र होता; त्यानें त्याजसाठीं पायबोळ झगा केला होता. ४ आपला बाप त्याच्या इतर सर्व भावांहून त्याजवर अधिक प्रीति करितो हें पाहून ते त्याचा द्वेष करूं लागले, व त्याच्याशीं सलोख्याचें भाषण करीनातसे झाले. ५ योसेफानें एक स्वप्न पाहिलें, तें त्यानें त्यांस सांगितलें तेव्हां तर ते त्याचा अधिकच द्वेष करूं लागले. ६ तो त्यांस म्हणाला, मला पडलेलें स्वप्न ऐका: ७ पाहा, आपण शेतांत पेंढ्या बांधीत होतो तों माझी पेंढी उठून उभी राहिली; तेव्हां तुमच्या पेंढ्या माझ्या पेंढीसभोंवतीं उभ्या राहिल्या व त्यांनीं तिला वंदन केलें. ८ हें ऐकून त्याचे भाऊ त्यास म्हणाले, काय, तूं आम्हांवर राज्य करणार? तूं आम्हांवर सत्ता करणार? आणि त्याच्या स्वप्नामुळें व भाषणामुळें तर ते त्याचा अधिकच द्वेष करूं लागले. ९ पुढें त्यानें आणखी एक स्वप्न पाहिलें, तेंहि त्यानें आपल्या भावांस सांगितलें; तो म्हणाला, पाहा, मला आणखी एक स्वप्न पडलें, तें असें कीं सूर्य, चंद्र व अकरा नक्षत्रे यांनीं मला वंदन केलें. १० त्यानें हें आपल्या बापास व भावांस सांगितलें; तेव्हां त्याचा बाप त्याचा निषेध करून म्हणाला, हें कसलें स्वप्न तुला पडलें? काय, मी, तुझी आई व तुझे बंधु हे भूमीपर्यंत लवून तुला

वंदन करण्यास तुजपुढें येणार? ११ त्याचे भाऊ त्याचा हेवादेवा करूं लागले, पण त्याचें म्हणणें बापांनं मनांत ठेविलें. १२ यानंतर त्याचे भाऊ कळप चारावयास शखेमास गेले. १३ मग इस्राएल योसेफास म्हणाला, तुझे भाऊ शखेमास कळप चारीत आहेत ना? तर चल, मी तुला त्यांजकडे पाठवितों. तो म्हणाला, हा मी तयार आहे; १४ आणि त्यानं त्यास सांगितलें, जा, तुझे भाऊ आणि कळप कसे काय आहेत याचा समाचार घेऊन मला बातमी आण. याप्रमाणें त्यानं त्यास हेब्रोन खिडींतून रवाना केलें व तो शखेमास जाऊन पोहंचला. १५ तो तेथें इकडेतिकडे भटकत असतां एका मनुष्यास आढळला, तेव्हां त्यानं त्यास विचारिलें, तूं काय शोधीत आहेस? १६ तो म्हणाला, मी आपल्या भावांना शोधीत आहे; ते कोठें कळप चारीत आहेत तेवढें मला सांग. १७ तो मनुष्य म्हणाला, ते येथून निघून गेले आहेत; आपण दोघानास जाऊं असं त्यांस बोलतांना मीं ऐकिलें. मग योसेफ आपल्या भावांचा शोध काढीत गेला व ते त्यास दोघान येथें सांपडले. १८ त्यास दुरून येतांना त्यांनीं पाहिलें तेव्हां तो त्यांच्याजवळ येऊन पोहंचण्या-पूर्वीं त्याला कपटानें मारून टाकण्याचा त्यांनीं बेत केला. १९ ते एकमेकांस म्हणाले, पाह्या, तो खप्र-दर्शी येत आहे; २० तर चला, आपण त्याला ठार करून एका खाड्यांत टाकून देऊं, आणि मग सांगूं कीं कोणा हिंस्र श्वापदानें त्याला खाऊन टाकिलें; मग पाहूं त्याच्या खप्रांचें काय होतें तें. २१ हें रजबेन याच्या कानीं आलें; तेव्हां त्यानं त्यांच्या हातांतून त्यास सोडविलें; तो त्यांस म्हणाला, आपण त्याचा प्राण घेऊं नये. २२ रजबेन त्यांस म्हणाला, रक्तपात करूं नका, या रानांतल्या खाड्यांत त्याला टाका, पण त्याजवर हात टाकूं नका. त्यांच्या हातांतून सोडवून त्यास बापाकडे परत पाठवून द्यावें म्हणून तो असें म्हणाला. २३ योसेफ आपल्या भावांपाशीं पोहंचला, तेव्हां त्याच्या अंगांत पायघोळ झगा होता तो त्यांनीं काढून

घेतला, २४ आणि त्याला धरून खाड्यांत टाकून दिलें; तो खाडा कोरडा होता, त्यांत पाणी नव्हतें. २५ मग ते शिंदेरी खावयास बसले असतां, त्यांनीं वर नजर करून पाहिलें तों इस्राएली लोकांचा एक काफला उंटांवर मसाला, ऊद व गंधरस लादून गिलादाहून मिसरास जात आहे असें त्यांस दिसलें. २६ तेव्हां यहुदा आपल्या बंधूस म्हणाला, आपण आपल्या भावास ठार मारून त्याचा खून छपविला तर लाभ काय? २७ चला, आपण त्यास या इस्राएली लोकांस विकून टाकूं; आपला हात त्याजवर पडूं नये, कसें झालें तरी तो आपला बंधु, आपल्या हाडामांसाचा आहे. हें त्याच्या बंधूस पसंत वाटलें. २८ ते मिद्यानी व्यापारी जवळून चालले तेव्हां त्यांनीं योसेफास त्या खाड्यांतून ओढून बाहेर काढिलें आणि त्या इस्राएली लोकांस वीस रुपयांस विकून टाकिलें. ते योसेफास मिसर देशांत घेऊन गेले. २९ रजबेन खाड्याकडे परत येऊन पाहतो तों योसेफ खाड्यांत नाहीं, म्हणून त्यानं आपलीं वस्त्रें फाडिलीं. ३० तो आपल्या बंधूंकडे परत येऊन म्हणाला, मुलगा नाहीं; मी आतां कोठें जाऊं? ३१ त्यांनीं एक बकरा मारिला व योसेफाचा झगा त्या रक्तांत भिजविला; ३२ मग त्यांनीं तो पायघोळ झगा पाठवून दिला, तो त्यांनीं त्यांच्या बापाकडे आणून म्हटलें कीं हा आम्हांस सांपडला; हा तुझ्या पुत्राचा झगा आहे कीं काय तें ओळख. ३३ त्यानं तो ओळखून म्हटलें, हा माझ्या मुलाचाच झगा! हिंस्र श्वापदानें त्यास खाल्लें, योसेफाला फाडून टाकिलें यांत संशय नाहीं. ३४ तेव्हां याकोबानें आपलीं वस्त्रें फाडून कंबरेस गोणताट गुंडाळिलें आणि आपल्या पुत्रासाठीं पुष्कळ दिवस शोक केला. ३५ त्याचे पुत्र व कन्या हीं सर्व त्याचें सांवन करावयास त्याच्या-जवळ गेलीं, पण तो काहीं केल्या समाधान न पावतां म्हणाला, मी माझ्या पुत्रासाठीं शोक करीत अधोलोकीं उतरेन. असा त्याच्या बापांनं त्याजसाठीं शोक केला.

३६ मिद्यानी लोकांनीं योसेफास मिसरांत नेऊन पोदीफर नामक फारोचा एक अंमलदार गारवांचा सरदार होता त्यास विकून टाकिलें.

१ या सुमारास यहुदा आपल्या भावांस ३८ सोडून खालच्या प्रदेशांनीं गेला आणि अदुल्लामकर हीरा नामक मनुष्याच्या घरीं जाऊन राहिला. २ तेथें शूवा नांवाच्या एका कनानी मनुष्याची कन्या त्याच्या दृष्टीस पडली; त्यानें तिला बायको करून तो तिजपाशीं गेला. ३ ती गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला, त्याचें नांव एर ठेविलें. ४ ती पुनः गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला त्याचें नांव ओनान ठेविलें; ५ पुनः तिला एक पुत्र झाला त्याचें नांव शेला ठेविलें. तो झाला तेव्हां यहुदा कजीब येथें राहत होता. ६ मग यहुदानें आपला ज्येष्ठ पुत्र एर याला बायको करून दिली तिचें नांव तामार असें होतें; ७ पण यहुदाचा ज्येष्ठ पुत्र एर हा परमेश्वराच्या दृष्टीनें दुष्ट होता म्हणून परमेश्वरानें त्याला मारून टाकिलें. ८ मग यहुदा ओनान यास म्हणाला, आपल्या भावजयीपाशीं जा आणि दिराच्या धर्मास अनुसरून भावाचा वंश चालीव; ९ पण ओनान यास ठाऊक होतें कीं संतति झाली तर ती आपली नसणार, म्हणून तो आपल्या भावजयीपाशीं जाई तेव्हां आपलें वीर्य जमिनीवर पाडी; हेतु हाच कीं, आपल्या भावाला आपलें बीज देऊं नये. १० हें त्याचें कृत्य परमेश्वरास दुष्ट वाटल्यावरून त्यालाहि त्यानें मारून टाकिलें. ११ यहुदा आपली सून तामार हीस म्हणाला, माझा पुत्र शेला वयांत येईपर्यंत आपल्या बापाच्या घरीं वैधव्यदर्शेंत राहा; त्याला वाटलें कीं शेलाहि आपल्या भावाप्रमाणें मरावयाचा. मग तामार आपल्या बापाच्या घरीं जाऊन राहिली. १२ बराच काळ लोटल्यावर यहुदाची बायको जी शूवाची कन्या ती मरण पावली; तिच्यासाठीं शोक करण्याचें संपल्यावर यहुदा आपला मित्र अदुल्लामकर हीरा याजबरोबर तिन्ना येथें आपल्या मेंढरांची लोंकर कातरणाऱ्यांकडे वर गेला. १३ तेव्हां तामार हिला

कोणीं सांगितलें कीं तुझा सासरा आपल्या मेंढरांची लोंकर कातरण्यासाठीं तिन्ना येथें जात आहे. १४ तेव्हां तिनें आपलीं वैधव्यवस्त्रें उतरलीं व बुरखा लेवून आपलें शरीर लपेटून घेतलें आणि तिन्नाच्या सडकेवरील एनाईम गांवाच्या वेशीपाशीं ती जाऊन बसली; शेला प्रौढ झाला असूनहि अजून आपणाला त्याची बायको केलें नाहीं असें तिला दिसून आलें. १५ यहुदानें तिला पाहिलें तों त्याला वाटलें, ही कोणी वेश्या असावी, कारण तिनें आपलें तोंड झांकलें होतें. १६ तेव्हां ही आपली सून आहे हें न कळून तो वाटेवरून तिजकडे वळून म्हणाला, चल, मला तुजपाशीं येऊं दे. तेव्हां ती म्हणाली, माझ्यापाशीं आलास तर मला काय देशील? १७ तो म्हणाला, मी आपल्या कळपांतलें एक करडूं तुला पाठवून देईन; ती म्हणाली, तें पाठवीपर्यंत काय हडप ठेविशील? १८ तो म्हणाला, तुला काय हडप देऊं? ती म्हणाली, तुझी मुद्रिका, गोफ व हातांतील काठी दे. हीं तिला देऊन तो तिच्यापाशीं गेला तेव्हां तिला त्याजपासून गर्भ राहिला. १९ तेथून ती निघून गेली आणि आपला बुरखा काढून आपलीं वैधव्यवस्त्रें पुन्हां त्याली. २० मग त्या स्त्रीपासून आपलें हडप आणण्यासाठीं आपला मित्र अदुल्लामकर याच्या हातीं यहुदानें एक करडूं पाठविलें; पण त्याला ती कोठें सांपडली नाहीं. २१ मग त्यानें तेथल्या लोकांस विचारिलें, एनाईम गांवापाशीं वाटेवर एक वेश्या होती ती कोठें आहे? ते म्हणाले, येथें कोणी वेश्या नव्हती. २२ मग तो यहुदाकडे परत जाऊन म्हणाला, मला कांहीं ती सांपडली नाहीं; तेथचे लोकहि म्हणाले कीं येथें कोणी वेश्या नव्हती. २३ तेव्हां यहुदा म्हणाला, तें हडप तिजपाशींच राहूं दे, नाहींतर तेथचे लोक आपली छीथू करितील; मीं तर करडूं पाठविलें पण तुला ती सांपडली नाहीं. २४ या गोष्टीस सुमारें तीन महिने झाले तेव्हां कोणीं यहुदास सांगितलें कीं तुझी सून तामार हिनें वेश्या-

कर्म केलें व त्या शिंदळकीमुळें तिला गर्भहि राहिला आहे. तेव्हां यहुदा म्हणाला, तिला बाहेर काढून जाऊन टाका. २५ तिला बाहेर काढिलें तेव्हां तिने आपल्या सासऱ्यास निरोप पाठविला कीं या वस्तु ज्या पुरुषाच्या आहेत त्याजपासूनच मला गर्भ राहिला आहे, आणखी ती म्हणाली, नीट डोळे उघडून पाहा; ही मुद्रिका, हा गोफ व ही काठी कोणाची आहे ती. २६ यहुदानें तीं ओळखून म्हटलें, माझ्यापेक्षां ती अधिक क्षमापात्र आहे; कारण मीं आपला पुत्र शेला तिला नवरा करून दिला नाहीं; यापुढें त्यानें कधीं तिजशीं संबंध केला नाहीं. २७ तिच्या प्रसूतिसमयीं तिच्या पोटांत जुळीं आहेत असें दिसून आलें. २८ तिला वेणा होत असतां, एका बाळकाचा हात बाहेर आला तेव्हां सुडणीनें त्याच्या हाताला लाल सूत बांधून म्हटलें, पहिला हा बाहेर पडला. २९ त्यानें आपला हात आखडून घेतला तेव्हां त्याचा भाऊ बाहेर पडला; तेव्हां सुडण म्हणाली, तूं आपल्या-साठीं कशी वाट फोडिलीस? म्हणून त्याचें नांव पेरेस असें पडलें. ३० मग ज्याच्या हातास लाल सूत बांधिलें होतें तो त्याचा भाऊ बाहेर पडला आणि त्याचें नांव जेरह ठेविलें.

३१ इकडे योसेफास मिसरांत नेलें तेव्हां ज्या इश्माएली लोकांनीं त्यास तेथें नेलें होतें त्यांज-पासून त्यास पोटीफर नांवाच्या एका मिसऱ्यानें विकत घेतलें; तो फारोचा एक सरदार असून गारद्यांचा नायक होता. २ परमेश्वर योसेफाबरोबर असल्या-कारणानें तो भाग्यवान् पुरुष झाला; तो आपल्या मिसरी धन्याच्या घरीं असे. ३ परमेश्वर त्याजबरोबर असल्याकारणानें जें कांहीं तो हातीं घेतो त्यास परमेश्वर यश देतो असें त्याच्या धन्यानें पाहिलें. ४ योसेफावर तो प्रसन्न झाला; योसेफ त्याचा हुजऱ्या झाला; पुढें त्यानें त्याला आपल्या घरचा कारभारी नेमून आपलें सर्व कांहीं त्याच्या ताब्यांत दिलें; ५ आणि त्यानें त्याच्या स्वाधीन आपलें घरदार व सर्व कांहीं केलें, तेव्हांपासून योसेफाप्रील्यर्थ परमेश्वरानें त्या

मिसऱ्याच्या घरादाराचें कल्याण केलें; आणि त्याचें घरदार, शेतपोत या सर्वांस परमेश्वरानें बरकत दिली. ६ त्यानें आपलें सर्व कांहीं योसेफाच्या हवालीं केलें होतें म्हणून तो अन्न खाई त्यापलीकडे आपलें काय आहे याचें त्याला भान नसे. योसेफ हा बांधेसूद व देखणा होता. ७ यानंतर असें झालें कीं योसेफाच्या धन्याची स्त्री त्याजवर नजर ठेवून त्यास म्हणाली, मजपाशीं नीज. ८ पण तो राजी झाला नाहीं; तो आपल्या धन्याच्या स्त्रीस म्हणाला, हें पाहा, घरांत माझ्या ताब्यांत काय आहे याचें माझ्या धन्यास भानसुद्धां नाहीं; आपलें सर्व कांहीं त्यानें माझ्या हातीं दिलें आहे. ९ या घरांत मजहून तो मोठा नाहीं आणि तूं त्याची पत्नी आहेस म्हणून तुझ्याखेरीज माझ्या अखत्याराबाहेरचें असें कांहींच नाहीं, असें असतां एवढें घोर कर्म करून मी देवाचा अपराधी कसा होऊं? १० तरी ती हरहमेश योसेफाचें मन वश करावयास पाहूं लागली, पण तिजपाशीं निजावयास किंवा तिजपाशीं जावयास तो कांहीं राजी होईना. ११ एके दिवशीं असें झालें कीं तो आपलें कांहीं कामकाज करावयास घरांत गेला, त्या वेळीं घरांतलें कोणीहि मनुष्य तेथें नव्हतें. १२ तेव्हां तिनें त्याचें वस्त्र धरून म्हटलें, मजपाशीं नीज; पण तो आपलें वस्त्र तिच्या हातीं सोडून बाहेर पळून गेला. १३ तो वस्त्र आपल्या हातीं सोडून पळून गेला असें तिनें पाहिलें, १४ तेव्हां तिनें घरच्या माणसांस बोलावून सांगितलें, पाहा, आमची बेअबू करण्यासाठीं त्यांनीं हा इब्री मनुष्य घरांत आणिला आहे, तो मजपाशीं निजण्याच्या हेतूनें माझ्याजवळ आला तेव्हां मी मोठ्यानें ओरडलें. १५ मी मोठ्यानें ओरडलें हें पाहून तो आपलें वस्त्र मजजवळ टाकून पळून गेला. १६ त्याचा धनी घरीं येईपर्यंत तिनें तें वस्त्र आपल्या-जवळ राखून ठेविलें. १७ तो आल्यावर तिनें त्याला असें सांगितलें कीं तूं जो इब्री दास आपल्या घरीं ठेविला आहे तो माझी बेअबू करावयास मजकडे आला होता. १८ मी मोठ्यानें ओरडलें तेव्हां तो

आपलें वख माझ्याजवळ टाकून पळून गेला. १९ तुझ्या गुलामानें मजशीं असें वर्तन केलें, हें आपल्या बायकोचें बोलणें त्याच्या धन्यानें ऐकिलें तेव्हां त्याचा राग भडकला. २० योसेफास त्याच्या धन्यानें धरिलें, आणि राजाचे बंदिवान होते त्या बंदिशाळेंत त्यास टाकिलें; तो त्या बंदिशाळेंत राहिला. २१ तथापि परमेश्वर योसेफाबरोबर असून त्यानें त्याजवर दया केली, आणि त्या बंदिशाळेच्या अधिकाऱ्याची त्याजवर कृपादृष्टि होईल असें केलें. २२ बंदिशाळेच्या अधिकाऱ्यानें त्या बंदिखान्यांत असलेले सर्व बंदिवान योसेफाच्या स्वाधीन केले; आणि तेथें जें काहीं त्यांस करावयाचें असे तें करविणारा तो असे. २३ बंदिशाळेच्या अधिकाऱ्याच्या स्वाधीन जें काहीं होतें त्याकडे त्याला स्वतांला पाहवें लागत नसे, कारण परमेश्वर योसेफाबरोबर असल्यामुळें जें काहीं तो हातीं घेई तें परमेश्वर सिद्धीस नेई.

१ यानंतर असें झालें कीं मिसरच्या राजाचा ४० प्यालेबरदार व आचारी या दोघांनीं आपल्या स्वामीचा कांहीं अपराध केला. २ प्यालेबरदारांचा नायक व आचाऱ्यांचा नायक ह्या त्याच्या दोघां सरदारांवर फारोची इतराजी झाली. ३ तेव्हां त्यानें त्यांस गारद्यांच्या नायकाच्या वाड्यांत कैदेत ठेविलें; तेथेंच योसेफहि अटकेंत होता. ४ गारद्यांच्या नायकानें योसेफास त्यांच्या तैनातीस दिलें; व त्यानें त्यांची बरदास्त ठेविली; तेथें ते कांहीं काळ अटकेंत राहिले. ५ बंदीत पडलेले मिसरी राजाचे प्यालेबरदार व आचारी या उभयतांस एकाच रात्रीं त्यांला लागू पडेल अशा अर्थाचीं स्वप्नें पडलीं. ६ सकाळीं योसेफ त्यांच्याकडे जाऊन पाहतो तों त्यांची मुद्रा खिन्न दिसली. ७ तेव्हां आपल्या धन्याच्या कारागृहांत आपल्याबरोबर असलेल्या त्या फारोच्या सरदारांस त्यानें विचारिलें, आज तुमचीं तोडें कां उतरलेलीं दिसतात? ८ ते त्यास म्हणाले, आम्हां दोघांना स्वप्नें पडलीं आहेत, व त्यांचा अर्थ सांगणारा कोणी नाहीं. योसेफ त्यांस म्हणाला, अर्थ सांगणें देवाकडे आहे ना?

आपआपलें स्वप्न मला सांगा. ९ प्यालेबरदारांच्या नायकानें योसेफाला आपलें स्वप्न सांगितलें तें असें: स्वप्नांत माझ्यासमोर एक द्राक्षवेल होता; १० त्या द्राक्षवेलास तीन फांटे होते, त्याला कळ्या फुटून बहर आला व त्याच्या गुच्छांस द्राक्षें येऊन पिकलीं; ११ आणि फारोचा प्याला माझ्या हातांत होता; मीं त्या प्याल्यांत द्राक्षें पिळिलीं व तो फारोच्या हातीं दिला. १२ योसेफ त्यास म्हणाला, याचा अर्थ असा: ते तीन फांटे म्हणजे तीन दिवस; १३ तीन दिवसांच्या आंत फारो तुझें शीर वर करून तुला तुझ्या हुद्द्यावर पूर्ववत् नेमील आणि तूं पूर्वीप्रमाणें फारोचा प्यालेबरदार होऊन त्याच्या हातीं प्याला देशील. १४ मात्र तुझें बरें झालें म्हणजे माझें स्मरण अवश्य ठेव, आणि मजवर कृपा करून फारोपाशीं माझी गोष्ट काढून या घरांतून माझी सुटका कर. १५ कारण इत्र्यांच्या देशाहून मला चोरून आणिलें असून येथें या बंदिखान्यांत टाकण्याजोगें मीं कांहींएक केलें नाहीं. १६ स्वप्नाचा अर्थ चांगला आहे हें पाहून आचाऱ्यांचा नायक योसेफास म्हणाला, मलाहि असें स्वप्न पडलें कीं पांढऱ्या रोठ्यांच्या तीन टोपल्या माझ्या डोकीवर होत्या, १७ आणि बरच्या टोपलींत फारोसाठीं सर्व प्रकारचीं पक्वान्नें असून पक्षी माझ्या डोकीवरल्या त्या टोपलींतले पदार्थ खात होते. १८ योसेफ म्हणाला, याचा अर्थ असा: त्या तीन टोपल्या म्हणजे तीन दिवस; १९ फारो तीन दिवसांच्या आंत तुझें शीर वर करून उडवील, तुला झाडावर टांगील आणि पक्षी तुझें मांस तोडून खातील. २० तिसरे दिवशीं फारोचा वाढदिवस आला, तेव्हां त्यानें आपल्या सर्व चाकरांस जेवण दिलें, आणि त्यानें आपला प्यालेबरदारांचा नायक व आचाऱ्यांचा नायक यांचीं शिरें त्या चाकरांपुढें वर केलीं. २१ प्यालेबरदारांच्या नायकास त्याच्या हुद्द्यावर पूर्ववत् नेमिलें, आणि तो फारोच्या हातीं प्याला देण्याचें काम करूं लागला; २२ पण आचाऱ्यांच्या नायकास फांसावर चढविलें. योसेफानें त्यांच्या स्वप्नांचा अर्थ सांगितल्याप्रमाणें

घडलें. २३ तथापि प्यालेबरदाराच्या नायकांनं योसेफाचें स्मरण ठेविलें नाहीं; तो त्याला विसरला.

४१ पडलें कीं आपण नील नदीच्या तीरीं उभे आहों. २ तेव्हां सात सुंदर व धष्टपुष्ट गाई नदींतून बाहेर निघून लव्हाळ्यांत चरूं लागल्या. ३ पाहतो तों त्यांच्यामागून कुरूप व दुबळ्या अशा आणखी सात गाई नदींतून निघाल्या आणि त्या पहिल्या गाईजवळ नदीतीरीं उभ्या राहिल्या. ४ तेव्हां कुरूप व दुबळ्या गाईंनीं त्या सुंदर व धष्टपुष्ट गाईंस खाऊन टाकिलें. तदनंतर फारो जागा झाला. ५ मग तो पुनः झोपीं गेला असतां त्याला दुसऱ्यांदा स्वप्न पडलें कीं एकाच ताटाला सात चांगलीं भरदार कणसें आलीं; ६ आणि पाहा, त्यांमागून लुंगीसुंगीं व पूर्ववायूनें करपलेलीं अशीं सात कणसें निघालीं. ७ त्या लुंग्यासुंग्या कणसांनीं तीं सात चांगलीं भरदार कणसें खाऊन टाकिलीं. मग फारो जागा झाला आणि हें स्वप्न आहे असें त्यानें पाहिलें. ८ सकाळीं फारोचें चित्त व्यग्र झालें, आणि त्यानें मिसर देशांतील अवघे ज्योतिषी व पंडित ह्यांना बोलाविले; फारोनें आपलीं स्वप्नें त्यांस सांगितलीं पण त्यांचा अर्थ कोणाला सांगतां येईना. ९ तेव्हां प्यालेबरदारांचा नायक फारोस म्हणाला, माझ्या अपराधांची आज मला आठवण होत आहे. १० फारोची आपल्या सेवकांवर इतराजी झाली तेव्हां त्यानें मला व आचाऱ्यांच्या नायकाला गारयांच्या नायकाच्या घरीं बंदीत टाकिलें होतें. ११ तेव्हां एकाच रात्रीं आम्हां दोघांस, आम्हां प्रत्येकास लागू पडेल अशा अर्थाचीं स्वप्नें पडलीं; १२ तेथें त्या गारयांच्या नायकाचा दास कोणी इब्री तरुण पुरुष आम्हांबरोबर होता, त्याला आम्हीं आपलीं स्वप्नें सांगितलीं व त्यानें त्यांचा अर्थ सांगितला; त्यानें प्रत्येकाच्या स्वप्नानुसार अर्थ सांगितला. १३ त्यानें आम्हांस अर्थ सांगितला तसेंच घडून आलें; मला आपल्या हुद्द्यावर पूर्ववत् रुजू केलें आणि त्यास फांशी दिलें. १४ फारोनें योसेफास बोलावणें पाठविलें

तेव्हां त्याला तत्क्षणीं बंदीखान्यांतून बाहेर आणिलें; आणि आपलें मुंडन करून व वस्त्रें बदलून तो फारोपुढें जाऊन उभा राहिला. १५ फारो योसेफास म्हणाला, मीं एक स्वप्न पाहिलें, त्याचा अर्थ कोणास सांगतां येत नाहीं; मीं तुजविषयीं ऐकिलें कीं तूं स्वप्न ऐकतांच त्याचा अर्थ सांगतोस. १६ योसेफ फारोस म्हणाला, मी कोण सांगणारा? फारोला मंगलदायक उत्तर देवच देईल. १७ नंतर फारोनें योसेफास सांगितलें, मी स्वप्नांत नीलतीरीं उभा होतो, १८ तेव्हां पाहा, सात सुंदर व पुष्ट गाई नदींतून बाहेर निघून लव्हाळ्यांत चरूं लागल्या; १९ आणि त्यांच्या-मागून दुबळ्या, कुरूप व रोड अशा दुसऱ्या सात गाई निघाल्या; त्यांच्यासारख्या बेडब गाई साऱ्या मिसर देशांत मीं कधीं पाहिल्या नाहींत; २० ह्या दुबळ्या व कुरूप गाईंनीं त्या पहिल्या सात पुष्ट गाईंना खाऊन टाकिलें. २१ त्यांनीं त्यांना खाऊन टाकिलें तेव्हां त्या त्यांच्या पोटांत गेल्या असें मुळीच दिसेना; पूर्वीप्रमाणेंच त्या कुरूप राहिल्या. मग मी जागा झालों. २२ पुनः मीं स्वप्नांत पाहिलें कीं चांगलीं भरदार सात कणसें एकाच ताटाला आलीं, २३ आणि त्यांच्यामागून सुकलेलीं, लुंगीसुंगीं व पूर्ववायूनें करपलेलीं अशीं सात कणसें निघालीं; २४ आणि त्या सात लुंग्यासुंग्या कणसांनीं तीं सात चांगलीं कणसें खाऊन टाकिलीं. मीं हें ज्योतिष्यांस सांगितलें, पण त्यांतल्या कोणासहि तें मला उलगडून सांगतां येईना. २५ योसेफ फारोस म्हणाला, फारोला पडलेलें स्वप्न एकच आहे; आपण काय करणार हें देवानें फारोस कळविलें आहे. २६ त्या सात सुंदर गाई सात वर्षें होत, आणि सात चांगलीं कणसें हीं सात वर्षें होत; स्वप्न एकच आहे. २७ मागाहून वर आलेल्या सात रोड व कुरूप गाई आणि सुकलेलीं व पूर्ववायूनें करपलेलीं सात कणसें हीं दुष्काळाचीं सात वर्षें होत. २८ मीं फारोस कळविलेंच आहे कीं आपण काय करणार हें देवानें फारोस दर्शविलें आहे. २९ पाहा, अवघ्या मिसर देशांत सुबत्तेचीं सात वर्षें येत आहेत;

३० आणि त्यानंतर दुष्काळाची सात वर्षे येतील; तेव्हां मिसर देशाला सुबत्तेचा विसर पडेल, आणि दुष्काळ देशाची हलाखी करील. ३१ पुढे जो दुष्काळ पडणार त्यानें पूर्वी सुकाळ होता की नव्हता याचें स्मरणहि राहणार नाही, एवढा भारी तो होणार. ३२ हें स्वप्न फारोस दोनदां पडलें याचें कारण हेंच कीं असें देवानें मुकर केलें आहे व तें देव लवकरच सिद्धीस नेणार. ३३ तर आतां फारोनें कोणी एकादा चतुर व शहाणा पुरुष पाहून त्यास मिसर देशावर नेमावें; ३४ आणि फारोनें हें करून देशावर अधिकारी नेमावे आणि सुबत्तेच्या सात वर्षांत मिसर देशांतील उत्पन्नाचा पंचमांश घ्यावा. ३५ या येणाऱ्या सुबत्तेच्या वर्षांत सर्व प्रकारची अन्नसामुग्री गोळा करावी आणि नगरोनगरीं अन्नाच्या पुरवठ्यासाठीं धान्याचा सांठा फारोच्या ताब्यांत ठेवावा. ३६ मिसर देशावर दुष्काळाचीं जीं सात वर्षे येणार त्यांसाठीं ही अन्नाची बेगमी होईल, म्हणजे दुष्काळानें देशाचा नाश होणार नाही. ३७ हें फारोला व त्याच्या सर्व सेवकांला अगदीं पटलें. ३८ तेव्हां फारो आपल्या सेवकांस म्हणाला, ज्याच्या ठायीं देवाचा आत्मा आहे असा या पुरुषासारखा आपणांला दुसरा कोणी आढलेल काय? ३९ आणि फारो योसेफास म्हणाला, देवानें तुला ह्या सर्व गोष्टींचें ज्ञान दिलें आहे त्याअर्थीं तुजसारखा चतुर व शहाणा दुसरा कोणी नाही. ४० तर तूं माझ्या घरचा अधिकारी हो; तुझ्या आज्ञेप्रमाणें माझी सर्व प्रजा चालेल, गादीपुरताच काय तो मी तुजपेशां मोठा. ४१ फारो योसेफास आणखी म्हणाला, पाहा, तुला मी अवघ्या मिसर देशावर नेमितों. ४२ मग फारोनें आपल्या बोटांतील मुद्रिका काढून योसेफाच्या बोटांत घातली, त्याला सणाचीं शुभ्र वस्त्रे लेवविलीं आणि त्याच्या गळ्यांत सोन्याची कंठी घातली; ४३ आणि त्याला आपल्या मागच्या रथांत बसविलें, आणि मुजरा करा असें चोपदार त्याच्यापुढें ललकारत चालले. या प्रकारें त्यानें त्याला अवघ्या मिसर देशावर

नेमिलें. ४४ फारो योसेफास म्हणाला, मी फारो खरा, पण तुझ्या हुकमाशिवाय अवघ्या मिसर देशांत कोणी हात किंवा पाय हालविणार नाही. ४५ फारोनें योसेफाचें नांव सापनाथ-पानेह असें ठेविलें; आणि ओन येथील याजक पोटीफरा याची कन्या आसनथ ही त्याला बायको करून दिली. मग योसेफ मिसर देशांत दौरा करूं लागला. ४६ मिसरी राजा फारो याजपुढें योसेफ जाऊन उभा राहिला तेव्हां तो तीस वर्षांचा होता. मग योसेफ फारोजवळून निघून सर्व देशांत दौरा करूं लागला. ४७ त्या सुकाळाच्या सात वर्षांत जमिनीस भरमुठी पीक आलें. ४८ त्यानें या सात वर्षांत मिसर देशांतील सर्व अन्नसामुग्री गोळा करून नगरांनगरांनीं सांठवून ठेविली; एकेका नगराच्या आसपासचें पीक त्यानें त्या त्या नगरांतच सांठवून ठेविलें. ४९ योसेफानें समुद्राच्या वाळूसारखा धान्याचा महामूर संचय करून ठेविला; त्यानें तें गणावयाचें सोडिलें, कारण तें अगणित होतें. ५० दुष्काळ पडण्यापूर्वी ओन येथील याजक पोटीफरा-याची कन्या आसनथ हिचे पोटी योसेफास दोन पुत्र झाले. ५१ योसेफानें आपल्या ज्येष्ठ पुत्राचें नांव मनश्शे ठेविलें; तो म्हणाला, देवानें माझ्या सर्व क्लेशांचा व माझ्या पितृगृहाचा मला विसर पाडिला आहे. ५२ त्यानें दुसऱ्याचें नांव एफ्राईम ठेविलें; तो म्हणाला, माझ्या विपत्तीच्या देशांत देवानें मला फलद्रूप केलें आहे. ५३ मिसर देशांतल्या सुकाळाचीं सात वर्षे संपलीं. ५४ मग योसेफानें सांगितल्याप्रमाणें दुष्काळाचीं सात वर्षे सुरू झालीं, तेव्हां सर्व देशांत दुष्काळ पडला, तथापि मिसर देशांत सर्वत्र अन्न होतें. ५५ अवघ्या मिसर देशाची उपासमार होऊन लोक फारोपाशीं अन्नअन्न करूं लागले, तेव्हां फारो सर्व मिसरी लोकांस म्हणाला, योसेफाकडे जा; तो तुम्हांस सांगेल तें करा. ५६ दुष्काळानें भूतल व्यापिलें, आणि मिसरांत तो भारी कडक झाला, तेव्हां योसेफ सर्व कोठारें उघडून मिसरी लोकांस धान्य विकूं लागला.

५७ तेव्हां देशोदेशचे लोक धान्य विकत घेण्यासाठीं मिसरांत योसेफाकडे गेले, कारण साऱ्या पृथ्वीभर भारी कडक दुष्काळ पडला होता.

४२ १ याकोबानें ऐकिलें कीं मिसर देशांत धान्य आहे; तेव्हां तो आपल्या पुत्रांस म्हणाला, तुम्ही एकमेकांच्या तोंडांकडे कां पाहत राहिलां आहां? २ तो म्हणाला, पाहा, मिसरांत धान्य आहे असें मी ऐकितों; तुम्ही तेथें जाऊन आपणांसाठीं धान्य विकत आणा, म्हणजे आपण जगूं, मरणार नाहीं. ३ मग योसेफाचे दहा भाऊ धान्य खरेदी करण्यासाठीं मिसर देशास गेले. ४ तथापि योसेफाचा भाऊ बन्ध्यामीन यास याकोबानें त्याच्या भावांबरोबर पाठविलें नाहीं; न जाणों त्याला एकादा अपाय व्हावयाचा असें त्याला वाटलें. ५ ह्याप्रमाणें इस्राएलाचे पुत्र इतर लोकांबरोबर धान्य खरेदी करण्यास आले; कारण कनान देशांत दुष्काळ पडला होता. ६ योसेफ त्या देशाचा अधिकारी होता, आणि देशांतल्या सवें लोकांस तोच धान्य विकीत असे. योसेफाच्या भावांनीं येऊन जमिनीपर्यंत लवून त्यास मुजरा केला. ७ योसेफानें आपल्या भावांस पाहतांच ओळखिलें, तथापि त्यांशीं अनोळख्यासारखें वागून कठोरपणानें त्यांस विचारिलें कीं तुम्ही कोठून आलां? त्यांनीं म्हटलें, कनान देशांतून धान्य खरेदी करण्यास आम्ही आलों आहों. ८ योसेफानें आपल्या भावांस ओळखिलें, पण त्यांनीं त्याला ओळखिलें नाहीं. ९ मग त्यांच्याविषयीं जीं स्वप्नें पडलीं होतीं त्यांचें योसेफास स्मरण होऊन तो त्यांस म्हणाला, तुम्ही हेर आहां; देशाचीं मर्मस्थानें पाहण्यासाठीं तुम्ही आलां आहां. १० ते म्हणाले, स्वामी, नाही, नाही; तुझे दास अन्न-सामग्री खरेदी करण्यास आले आहेत. ११ आम्ही सर्व एकाच पुरुषाचे पुत्र असून साळसूद मनुष्य आहों, आपले दास हेर नव्हत. १२ तो त्यांस म्हणाला, नाही, नाही; तुम्हीं देशाचीं मर्मस्थानें पाहण्यास आलां आहां. १३ ते म्हणाले, आम्ही तुझे दास बारा भाऊ असून, कनान देशांतल्या एका पुरुषाचे पुत्र आहों;

सर्वांत धाकटा आजमितीस बापापार्शी आहे व एक नाहींसा झाला. १४ मग योसेफ त्यांस म्हणाला, तर मग मीं तुम्हांस म्हटलें तेंच खरें आहे, तुम्ही हेरच आहां. १५ आतां तुमची कसोटी पाहतां; फारोच्या जीविताची शपथ, तुमचा धाकटा भाऊ येथें आल्या-शिवाय तुमची येथून सुटका व्हावयाची नाहीं. १६ आपल्यापैकीं एकास त्या भावाला आणावयास पाठवा; तुम्ही येथें अटकेंत राहा; म्हणजे तुम्ही म्हणतां त्याप्रमाणें तुम्ही साळसूद आहां किंवा नाहीं याची परीक्षा होईल, नाहीं तर फारोच्या जीविताची शपथ, तुम्ही हेर ठराल. १७ मग त्यानें त्यांस तीन दिवस अटकेंत ठेविलें. १८ योसेफ त्यांस तिसऱ्या दिवशीं म्हणाला, मी देवाचें भय बाळगणारा आहे, यास्तव एवढें करा म्हणजे तुमचा जीव वांचेल; १९ तुम्ही साळसूद पुरुष असलां तर तुम्हां भावांतल्या एकास ह्या बंदिगृहांत राहूं द्या आणि तुमच्या घरच्यांची उपासमार निवारण्यासाठीं तुम्ही धान्य घेऊन जा; २० आणि आपल्या धाकट्या भावास मजकडे घेऊन या, म्हणजे तुमचें म्हणणें खरें ठरेल व तुमचें मरण टळेल. त्यांनीं तसें केलें. २१ मग ते एकमेकांस म्हणाले, आम्हीं आपल्या भावाच्या बाबतींत केलेला अपराध आम्हांस भोवत आहे; त्यानें आपली काकळत केली असून व आम्हीं त्याचें दुःख पाहिलें असून त्याचें ऐकिलें नाहीं म्हणून हें संकट आम्हांवर ओढवलें आहे. २२ रऊबेन त्यांस म्हणाला, मुलास कांहीं अपाय करूं नका असें मीं तुम्हांला सांगितलें नव्हतें काय? पण तुम्हीं माझे ऐकिलें नाहीं; पाहा, आतां त्याच्या रक्ताचा बदला द्यावा लागत आहे. २३ योसेफाचें व त्यांचें भाषण दुभाष्याच्या द्वारें चाललें होतें म्हणून आपण बोललों तें तो समजला असेल असें त्यांस वाटलें नाहीं. २४ तो त्यांस सोडून एका बाजूस जाऊन रडला; मग परत येऊन तो त्यांच्याशीं बोर्छ लागला; त्यानें त्यांच्यांतून शिमोनास काढून त्यांच्या-देखत बांधिलें. २५ मग योसेफानें आज्ञा दिली कीं, त्यांच्या गोण्यांत धान्य भरा; प्रत्येकाचा पैका त्याच्या

ल्याच्या गोणींत टाका, वाटेसाठीं शिधा द्या; आणि त्याप्रमाणें त्यांची व्यवस्था लाविली. २६ ते गाढवांवर धान्य लादून मार्गस्थ झाले. २७ त्यांतल्या एकांनं वाटेंत उतारशाळेंत आपल्या गाढवाला वेंरण देण्यासाठीं आपली गोणी उघडिली तेव्हां आपला पैका गोणीच्या तोंडाशीं असलेला त्यानं पाहिला; २८ आणि तो आपल्या भावांस म्हणाला, माझा पैका परत दिला आहे; पाहा, हा माझ्या गोणींत आहे. तेव्हां त्यांच्या काळजांनं ठाव सोडिला. ते थरथर कांपत एकमेकांकडे वळून म्हणाले, देवानं आम्हांस हें काय केलें? २९ मग ते कनान देशीं आपला बाप याकोब याजपाशीं जाऊन पोहंचले आणि आपला सर्व वृत्तांत त्यांनीं त्यास सांगितला तो असा: ३० जो पुरुष त्या देशाचा अधिपति आहे तो आम्हांशीं फार कठोरपणानं बोलला व त्यानं आम्हांस देश हेरणारे ठरविलें. ३१ आम्ही त्यास म्हणालों, आम्ही साळसूद मनुष्य आहों, आम्ही हेर नाहीं, ३२ आम्ही बारा बंधु एका बापाचे पुत्र आहों, एक नाहींसा झाला आणि सर्वांत धाकटा कनान देशांत आमच्या पित्यापाशीं आहे. ३३ यावर तो देशाधिपति आम्हांस म्हणाला, तुम्ही साळसूद मनुष्य आहां अशी माझी खात्री होण्यास एवढें करा कीं तुम्हां भावांतल्या एकास मजपाशीं राहूं द्या, आणि आपल्या घरच्यांची उपासमार निवारण्यासाठीं धान्य घेऊन परत जा. ३४ तुम्ही आपल्या धाकट्या भावास घेऊन या म्हणजे मला खात्री पटेल कीं तुम्ही हेर नाहीं, तर साळसूद पुरुष आहां; मग तुमचा भाऊ मी तुम्हांस परत देईन आणि तुम्हांस ह्या देशांत देवघेव करितां येईल. ३५ ते आपल्या गोण्या रिकाम्या करीत असतां प्रत्येकाची रुपयांची थैली ज्याच्यात्याच्या गोणींत आढळली; त्यांनीं व त्यांच्या बापानं त्या रुपयांच्या थैल्या पाहिल्या तेव्हां ते फार घाबरले. ३६ त्यांचा बाप याकोब त्यांस म्हणाला, तुम्हीं मला अपत्यहीन केलें आहे; योसेफ नाहीसा झाला, शिमोन नाही, आणि तुम्ही बन्यामिनालाहि घेऊन जाऊं पाहतां; मजवर हीं सर्व अरिष्टें आलीं आहेत. ३७ मग

रजबेन आपल्या बापास म्हणाला, मी जर त्यास तुजकडे घेऊन न आलों तर माझे दोन पुत्र मारून टाक; त्याला माझ्या हवालीं कर, मी त्यास परत तुजकडे आणीन. ३८ तो म्हणाला, माझ्या मुलास मी तुम्हांबरोबर पाठविणार नाहीं, कारण त्याचा भाऊ मेला आहे आणि तो एकटाच राहिला आहे; ज्या मार्गानं तुम्ही जात आहां त्यांत त्याच्यावर कांहीं अरिष्ट आलें तर तुम्ही मला शोकमग्न करून हे माझे पिकलेले केस लवकरच अधोलेकीं उतरावयास कारण व्हाल.

१ देशांत दुष्काळ फार कडक झाला. ४३ २ त्यांनीं मिसराहून आणिलेलें धान्य खाऊन संपविलें तेव्हां त्यांचा बाप त्यांस म्हणाला, पुनः जाऊन आपल्यासाठीं थोडी अन्नसामग्री खरेदी करा. ३ तेव्हां यहुदा त्यास म्हणाला, त्या पुरुषानं आम्हांस अगदीं निश्चून सांगितलें आहे कीं तुमच्या भावास तुम्हीं आपल्याबरोबर आणिलें नाहीं तर माझें तोंड तुमच्या दृष्टीस पडावयाचें नाहीं. ४ तूं आमच्या भावास आम्हांबरोबर पाठविशील तर आम्ही जाऊन तुजसाठीं अन्नसामग्री विकत आणूं, ५ पण जर तूं त्याला पाठविणार नसलास, तर आम्ही जाणार नाहीं; कारण त्या पुरुषानं आम्हांस सांगितलें आहे कीं तुमचा भाऊ तुम्हीं बरोबर आणिला नाहीं तर माझें तोंड तुमच्या नजरेस पडणार नाहीं. ६ मग इस्राएल म्हणाला, तुम्हांला आणखी एक भाऊ आहे हें त्या पुरुषास सांगून माझ्यावर हें अरिष्ट कां आणिलें? ७ तेव्हां ते म्हणाले, त्यानं आम्हांविषयीं व आमच्या घराण्याविषयीं बारकाईनं विचारिलें; तो म्हणाला, तुमचा बाप अजून जिवंत आहे काय? तुम्हांला आणखी एकादा भाऊ आहे काय? त्याच्या प्रश्नांचीं उत्तरें आम्हांस द्यावीं लागलीं. तुम्ही आपल्या भावास घेऊन या असं आम्हांस तो सांगेल हें आम्हांला आधीं कसें कळावें? ८ यहुदा आपला बाप इस्राएल यास म्हणाला, मुलास मजबरोबर पाठीव, म्हणजे आम्ही उठून मार्गस्थ होऊं; अशानं आम्ही, तूं आणि आमचीं मुलेंबाळें वांचतील, मरणार नाहींत. ९ मी

त्याचा जामीन होतो, त्याचा जिम्मा मजकडे लागला; मी त्याला परत आणून तुझ्या खाधीन केलें नाहीं तर तुझा मी निरंतरचा गुन्हेगार ठरेन. १० आम्हीं विलंब केला नसता तर आतां आमची दुसरी खेप झाली असती. ११ मग त्यांचा बाप इस्राएल त्यांस म्हणाला, असेंच असेल तर मग एवढें करा: या देशांत उत्पन्न होणारे मोलवान पदार्थ त्या पुरुषास भेट म्हणून आपल्या गोणींत घालून न्या; थोडा ढिक, थोडा मध, मसाला व बोट, आणि कांहीं पिस्ते व बदाम घेऊन जा; १२ दुप्पट पैसा बरोबर न्या; तुमच्या गोणींच्या तोंडीं जो पैसा परत आला तोहि घेऊन जा, कदाचित् कांहीं चूक झाली असेल. १३ तर आतां आपल्या भावास बरोबर घेऊन त्या पुरुषाकडे जावयास निघा. १४ त्या पुरुषापुढें तुम्ही गेलां म्हणजे, सर्वसमर्थ देवाला तुमचा कळवळा येवो, आणि दुसरा भाऊ व बन्यामीन यांस तो पुरुष परत तुमच्या हवालीं करो. मी माझ्या मुलांना मुकलों तर मुकलों.

१५ ती भेट, दुप्पट पैसा आणि बन्यामीन हीं बरोबर घेऊन ते मनुष्य मिसर देशास निघून गेले व योसेफापुढें जाऊन उभे राहिले. १६ योसेफानें त्यांच्याबरोबर बन्यामिनास पाहिलें तेव्हां तो घरच्या कारभार्यास म्हणाला, या मनुष्यांस घरांत ने, पशु मारून भोजन तयार कर, आज दोन प्रहरी हे मनुष्य मजबरोबर जेवावयाचे आहेत. १७ योसेफाच्या सांगण्याप्रमाणें त्या मनुष्यानें केलें, आणि मग तो त्यांस योसेफाच्या घरीं घेऊन गेला. १८ आपणांस योसेफाच्या घरीं नेलें हें पाहून ते घाबरले व म्हणाले, पूर्वींच्या खेपेस आमच्या गोण्यांतून पैसा परत गेला म्हणून आम्हांस आंत नेत आहेत; याचा विचार असा दिसतो कीं कांहीं तरी निमित्त काढून आम्हांवर तुटून पडावें, आम्हांस गुलाम करावें आणि आमचीं गाढवेंहि बळकावावीं. १९ मग ते घराच्या दाराजवळ योसेफाच्या घरचा कारभारी होता त्याजकडे जाऊन म्हणाले, २० महाराज, पहिल्या खेपेस धान्य विकत घेण्यास आम्ही येथें आलों होतो. २१ आम्ही

उतारशाळेंत जाऊन पोहंचलों आणि आपल्या गोणी उघडून पाहतों तों प्रत्येकाचा पैसा होता तेवढा प्रत्येकाच्या गोणीच्या तोंडीं सांपडला, तो आमच्या-बरोबर आम्हीं परत आणिला आहे. २२ अब्रसामग्री विकत घेण्यासाठीं आणखी अलाहिदा पैसा आणिलेला आहे; आमच्या गोणींत पैसा कोणीं ठेविला हें आम्हांस ठाऊक नाहीं. २३ तो म्हणाला, तुमचें कुशल असो, भिऊं नका; तुमच्या व तुमच्या वडिलांच्या देवानें तुमच्या गोणींत धन घातलें असेल; मला तुमचा पैसा पोहंचला. मग त्यानें शिमोनास त्याजकडे आणिलें. २४ नंतर त्यानें त्या मनुष्यांस योसेफाच्या घरांत नेऊन पाणी दिलें आणि त्यांनीं आपले पाय धुतले; व त्यानें त्यांच्या गाढवांस वैरणहि दिली. २५ दुपारीं योसेफ येणार त्या वेळीं त्याला यावयाच्या मेटीची तयारी त्यांनीं करून ठेविली; आपणांस येथें भोजन करावयाचें आहे हें त्यांस कळलें होतें. २६ योसेफ घरीं आला तेव्हां त्यांनीं आपल्याबरोबर भेट आणिली होती ती घरांत आणून त्याच्यापुढें ठेविली आणि त्याला जमिनीपर्यंत लवून मुजरा केला. २७ मग योसेफानें त्यांस क्षेम-कुशल विचारिलें; त्यानें म्हटलें, तुमच्या त्या पित्या-विषयीं तुम्ही मागें बोललां होतां तो सुखरूप आहे ना? तो अजून जीवंत आहे ना? २८ ते म्हणाले, तुझा दास आमचा पिता सुखरूप आहे, अजून जीवंत आहे. त्यांनीं त्यास लवून मुजरा केला. २९ आपला भाऊ, आपला सहोदर बन्यामीन याजकडे नजर करून तो म्हणाला, तुम्ही म्हणत होतां तोच का हा तुमचा धाकटा भाऊ? तो त्यास म्हणाला, माझ्या बाळा, देवाचा तुजवर प्रसाद होवो. ३० आपल्या भावा-विषयीं योसेफाचीं आंतर्तीं तुटूं लागलीं, व कोठें तरी जाऊन रडावेंसें त्यास झालें म्हणून तो लगेन आंतल्या खोलींत जाऊन रडला. ३१ मग तो आपलें तोंड धुऊन बाहेर आला आणि आपला गहिंवर आवरून म्हणाला, जेवण वाढा. ३२ त्यांनीं त्याचें पात्र वेगळें मांडिलें, त्याच्या भावांचीं पात्रें वेगळीं मांडिलीं

आणि त्यांजबरोबर भोजन करणाऱ्या मिसऱ्यांचीं वेगळीं मांडिलीं; कारण मिसरी इश्यांच्या पंक्तीस बसून जेवीत नसत; मिसरी लोकांस या गोष्टीचा तिटकारा वाटे. ३३ त्यांस पंक्तीनें योसेफासमोर बसविलें तेव्हां ज्येष्ठ पुत्राच्या हक्काप्रमाणें त्यास प्रथम बसविलें, आणि बाकीच्यांस त्यांच्या वयाच्या मानानें बसविलें; तेव्हां ते चकित होऊन एकमेकांकडे पाहूं लागले. ३४ मग योसेफापुढचीं पक्वान्नें त्यांना नेऊन वाढिलीं; पण बऱ्यामिनास इतरांच्या पांचपट वाढिलें; आणि ते त्याच्याबरोबर मनमुराद प्याले.

१ मग त्यानें आपल्या घरकारभाऱ्यास ४४ आज्ञा केली कीं या मनुष्यांच्या गोणींत जितकी अन्नसामग्री भरतां येईल तितकी भर आणि प्रत्येकाचा पैसा ज्याच्यात्याच्या गोणीच्या तोंडाशीं ठेव. २ आणि धाकट्याच्या गोणीच्या तोंडाशीं धाऱ्याच्या पैशाबरोबर माझा प्याला, माझा चांदीचा प्याला ठेव. योसेफाच्या सांगण्याप्रमाणें त्यानें केलें. ३ सकाळीं उजाडतांच त्या माणसांची त्यांच्या गाढवांसह खानगी झाली. ४ ते शहर सोडून थोडें दूर गेले नाहीत तोंच योसेफ आपल्या कारभाऱ्यास म्हणाला, चल, त्या माणसांच्या पाठोपाठ जा आणि त्यांस गांठल्यावर म्हण, तुम्हीं भल्याची फेड वाईटानें कां केली? ५ ज्या प्याल्यानें माझा धनी पितो व ज्यानें शकुनहि पाहतो तोच हा प्याला नव्हे काय? तुम्हीं हें केलें तें फार वाईट केलें. ६ तो त्यांस गांठून ह्याप्रमाणें बोलला. ७ ते त्यास म्हणाले, स्वामीच्या तोंडून असे शब्द कां निघाले? असली गोष्ट तुझ्या दासांकडून कधीं न घडो. ८ पाहा, जो पैसा आमच्या गोणींच्या तोंडीं सांपडला तो देखील कनानाहून परत आणून तुला दिला, तर तुझ्या स्वामीच्या घरांतलें सोनेंरुपें आम्ही चोरणार कसें? ९ तुझ्या दासांपैकीं ज्या कोणापाशीं तो सांपडेल त्याला मारून टाकावें, आणि आम्हीहि त्या आमच्या स्वामीचे गुलाम होऊं. १० तो त्यांस म्हणाला, तुमच्या म्हणण्याप्रमाणेंच होऊं

द्या; ज्याच्यापाशीं तो प्याला सांपडेल तो माझा गुलाम होईल व बाकीचे तुम्ही निरपराध ठराल. ११ तेव्हां त्यांनीं खरा करून आपआपली गोण उतरून जमिनीवर ठेविली आणि सोडिली. १२ त्यानें झाडा घेतला, वडिलापासून आरंभ करून धाकट्यापर्यंत त्यांच्या सर्व गोणी तपासल्या तों तो प्याला बऱ्यामिनाच्या गोणींत सांपडला. १३ तें पाहून त्यांनीं आपलीं वस्त्रें फाडिलीं आणि आपलीं गाढवें लादून ते सगळे नगरांत परत आले. १४ मग यहूदा व त्याचे भाऊ योसेफाच्या घरीं गेले; तो अजून तेथेंच होता, आणि त्यांनीं त्याजपुढें लोटांगण घातलें. १५ योसेफ त्यास म्हणाला, हें कसलें कृत्य तुम्हीं केलें? मला शकुन पाहतां येतो हें तुम्हांस ठाऊक नाही काय? १६ यहूदा म्हणाला, आम्ही आमच्या स्वामीपुढें काय बोलणार? आम्हीं काय सांगून आमच्यावरचा हा आरोप दूर करावा? देवानें तुमच्या दासांचा गुन्हा पकडला आहे; तर आतां आम्ही आणि ज्याच्यापाशीं प्याला सांपडला तो असे सर्व स्वामीचे दास झालों आहों. १७ तो म्हणाला, माझ्या हातून असें न घडो; ज्याच्यापाशीं हा प्याला सांपडला तोच माझा गुलाम होईल, तुम्ही आपल्या बापाकडे सुखरूपपणें चालते व्हा.

१८ मग यहूदा जवळ जाऊन म्हणाला, स्वामी, मला तुझ्या कानांत एक शब्द सांगण्याची आज्ञा व्हावी; तुझा राग आपल्या दासावर न भडको; तूं तर फारोसमान आहेस. १९ स्वामीनें आपल्या दासांस विचारिलें होतें कीं तुम्हांस बाप किंवा भाऊ आहे काय? २० तेव्हां आम्हीं स्वामीस सांगितलें कीं आमचा म्हातारा बाप आहे, आणि त्याला म्हातारपणीं झालेलें एक मूल आहे; त्याचा भाऊ मरून गेला आहे, त्याच्या आईचा तो तेवढाच राहिला आहे, आणि त्याच्या बापाचें त्याजवर फार प्रेम आहे. २१ तूं आपल्या दासांस म्हणालास, त्यास मजकडे घेऊन या, म्हणजे त्याला मी आपल्या डोळ्यांनीं पाहीन. २२ आम्हीं स्वामीस उत्तर केलें कीं त्या मुलाला आपल्या पित्यास सोडून येतां येणार नाहीं, कारण त्यानें

आपल्या पित्यास सोडिलें तर पिता खास मरेल. २३ तूं आपल्या दासांस म्हणालास, तुमचा धाकटा भाऊ तुमच्याबरोबर न आला तर माझें तोंड पाहा-
वयास तुम्हांस मिळावयाचें नाहीं. २४ तुझा दास आमचा बाप याजकडे जाऊन आम्ही पोहंचलों तेव्हां स्वामीनें सांगितलें तें आम्हीं त्यास कळविलें. २५ पुढें आमच्या बापानें म्हटलें, पुनः जाऊन आपल्यासाठीं कांहीं अन्नसामग्री विकत घेऊन या. २६ तेव्हां आम्हीं म्हटलें, आम्हांस जातांच येत नाहीं; आमचा धाकटा भाऊ आम्हांबरोबर असेल तरच आम्ही जाऊं, कारण तो आमच्याबरोबर नसला तर त्या पुरुषाचें तोंड देखील आम्हांस पाहावयास मिळावयाचें नाहीं. २७ तुझा दास आमचा पिता आम्हांस म्हणाला, तुम्हांस ठाऊक आहे कीं माझ्या स्त्रीस दोन पुत्र झाले; २८ त्यांतल्या एकाला मी अंतरलों तेव्हां मी म्हणालों कीं खरोखर त्याला वनपशूनें फाडून टाकिलें असावें; आजवर तो माझ्या दृष्टीस पडला नाहीं; २९ आतां तुम्हीं यालाहि माझ्याजवळून नेलें आणि यास कांहीं अपाय झाला तर मला दुःख होऊन हे माझे पिकलेले केस अधोलोकीं उतरावयास तुम्ही कारण व्हाल. ३० तर तुझा दास माझा बाप याजकडे मी गेलों आणि मुलगा मजबरोबर नाहीं असें त्यानें पाहिलें तर, या मुलाचा जीव त्याच्या जिवाशीं अत्यंत जडलेला आहे म्हणून ३१ मुलगा नाहीं हें पाहून तो तत्काळ प्राण सोडील; अशानें तुझ्या या दासांच्या पायीं तुझा दास आमचा पिता याला दुःख होऊन त्याचे पिकलेले केस आम्हींच अधोलोकीं उतरिले असें होईल. ३२ बापापाशीं या मुलाबद्दल मी जामीन झालों आहे; मीं आपल्या बापास अशी खात्री दिली आहे कीं मीं यास तुजकडे परत न आणिलें तर तुझा निरंतरचा गुन्हेगार होईन; ३३ तर आतां या मुलाऐवजीं या तुझ्या दासास स्वामीनें गुलाम ठेवावें आणि या मुलास त्याच्या भावांबरोबर जाऊं द्यावें. ३४ कारण हा मुलगा मजबरोबर नसला तर मी आपल्या बापाकडे कसा जाऊं? नाहीं, नाहीं, बापास दुःख होईल तें मला पाहवणार नाहीं.

१ तेव्हां योसेफाभोंवतीं लोक उमे होते त्या ४५ सर्वासमोर त्यास गहिंवर आवरेना; त्यानें मोठ्यानें म्हटलें कीं सर्व लोकांस बाहेर घालवा. योसेफानें आपल्या भावांस ओळख दिली तेव्हां त्याच्याजवळ दुसरें कोणी नव्हतें. २ तो मोठमोठ्यानें रडूं लागला; तें मिसरी लोकांनीं ऐकिलें, आणि फारोच्या घराण्याच्याहि कानीं तें गेलें. ३ योसेफ आपल्या भावांस म्हणाला, मी योसेफ आहे; माझा पिता अजून जीवंत आहे काय? त्याच्या भावांच्या तोंडून कांहीं उत्तर निघेना, कारण ते सर्व त्याजपुढें घाबरले. ४ योसेफ आपल्या भावांस म्हणाला, अमळ जवळ या; तेव्हां ते जवळ गेले. तो पुनः म्हणाला, तुमचा भाऊ योसेफ, ज्याला तुम्हीं मिसर देशांत विकून टाकिलें तो मीच. ५ आतां कांहीं पस्तावा करूं नका; तुम्हीं मला या देशांत विकून टाकिलें याबद्दल संताप करून घेऊं नका; कारण तुमचे प्राण वांचवावे म्हणून देवानें मला तुमच्यापुढें पाठविलें. ६ या देशांत आज दोन वर्षे दुष्काळ आहे; आणखी पांच वर्षे अशीं येणार आहेत कीं त्यांत नांगरणीकापणीं कांहीं व्हाव-
याची नाहीं. ७ देवानें मला तुमच्यापुढें यासाठीं पाठविलें कीं तुमचा पृथ्वीवर बचाव होऊन तुम्हीं शेष राहावें आणि तुम्हांस जीवंत राखून तुमची वंशवृद्धि होऊं द्यावी. ८ तर आतां तुम्हीं नव्हे तर देवानें मला येथें पाठविलें; मला त्यानें फारोच्या बापाच्या ठिकाणीं करून त्याच्या सर्व घरादाराचा स्वामी व सर्व मिसर देशाचा शास्ता करून ठेविलें आहे. ९ तुम्ही लवरा करून माझ्या बापाकडे जा आणि त्याला सांगा, तुझा पुत्र योसेफ म्हणतो कीं देवानें मला अवघ्या मिसर देशाचा स्वामी केलें आहे तर मजकडे निघून ये, विलंब करूं नको; १० तूं गोशेन प्रांतांत वस्ती करून राहावें; तूं, तुझे पुत्रपौत्र, शेरडेंमेंढरें, गुरेंढोरें व तुझें सर्व कांहीं घेऊन माझ्यासमीप राहावें. ११ कारण पांच वर्षे दुष्काळ पडावयाचा आहे, तर येथें मी तुझें संगोपन करीन; अशानें तूं, तुझ्या घरचे लोक व तुझा सर्व परिवार भिकेस लागणार नाहीं. १२ मी योसेफ

तुम्हांशीं प्रत्यक्ष बोलत आहे हें तुमच्या डोळ्यांना आणि माझा भाऊ बन्यामीन याच्या डोळ्यांना दिसतच आहे. १३ मिसरांतलें माझें सर्व वैभव आणि तुम्हीं डोळ्यांनी पाहिलेलें सगळें माझ्या बापास जाऊन सांगा, आणि त्वरा करून माझ्या बापास इकडे घेऊन या. १४ तो आपला भाऊ बन्यामीन याच्या गळां पडून रडला, आणि बन्यामीनहि त्याच्या गळां पडून रडला. १५ आणि सर्व भावांचे मुके घेऊन त्यांच्या गळां पडून तो रडला; यानंतर त्याचे भाऊ त्याजशीं बोलत बसले.

१६ योसेफाचे भाऊ आले आहेत अशी बातमी फारोच्या वाज्यांत पोहंचली, ती ऐकून फारोस व त्याच्या चाकरांस आनंद झाला. १७ फारो योसेफास म्हणाला, तूं आपल्या भावांस सांग, एवढें करा कीं आपलीं जनावरें लादून कनान देशास जा, १८ आणि आपला बाप व आपलीं मुलेंमाणसें ह्यांस घेऊन मजकडे या, म्हणजे मिसर देशांत जें कांहीं उत्कृष्ट म्हणून आहे तें मी तुम्हांस देईन व या देशांतले उत्तम पदार्थ तुम्हांस खावयास मिळतील. १९ आतां तुला माझी आज्ञा आहे कीं त्यांस सांग: एवढें करा, आपलीं मुलेंबाळें व स्त्रिया यांसाठीं मिसर देशांतून गाढ्या घेऊन जा, आणि आपल्या बापासहि घेऊन या. २० आपल्या मत्तेविषयीं हळहळू नका, मिसर देशांत जें कांहीं उत्कृष्ट आहे तें घ्या, तें तुमचेंच आहे. २१ इस्राएल-पुत्रांनीं तसें केलें; आणि फारोच्या हुकमाप्रमाणें योसेफानें त्यांस गाढ्या व वाटेची शिधासामग्री दिली. २२ त्यानं प्रत्येकास एकएक नवा पोषाख दिला आणि बन्यामिनास तीनशें रुपये आणि पांच नवे पोषाख दिले. २३ त्याप्रमाणेंच त्यानं आपल्या बापासाठीं मिसरांतील उत्तम पदार्थ लादलेले दहा गाढव आणि धान्य, भाकरी व वाटेसाठीं इतर अन्नसामग्री यांनीं लादलेल्या दहा गाढवी रवाना केल्या. २४ याप्रकारें त्यानं आपल्या भावांची रवानगी केल्यावर ते मार्गस्थ झाले; जातांना तो त्यांस म्हणाला, संभाळा, वाटेनं भांडूं नका. २५ ते मिसरांतून निघून वर कनान देशीं

आपला पिता याकोब याजकडे जाऊन पोहंचले. २६ योसेफ अजून जीवंत आहे आणि अवघ्या मिसर देशावर त्याची सत्ता आहे असें त्यांनीं त्यास सांगितलें. तेव्हां त्याचें मन बेभान झालें, कारण त्याला त्यांचा विश्वास येईना. २७ मग योसेफानें त्यांस सांगितलें होतें तें सर्व त्यांनीं निवेदन केलें; आणि त्यांचा बाप याकोब यानें त्याला नेण्यासाठीं योसेफानें पाठविलेल्या गाढ्या पाहिल्या तेव्हां त्याच्या जिवांत जीव आला. २८ आणि इस्राएल म्हणाला, पुरें झालें, माझा पुत्र योसेफ अद्यापि जीवंत आहे, मी त्याला मरण्यापूर्वीं जाऊन पाहीन.

१ यानंतर इस्राएल आपल्या सर्वासह ४६ निघून बैरशेबास आला; तेथें त्यानं आपला बाप इसहाक याच्या देवास यज्ञ केले. २ तेव्हां रात्रीं दृष्टांतांत देव इस्राएलास बोलला, याकोबा, याकोबा; तो म्हणाला, काय आज्ञा? ३ तो म्हणाला, मी देव, तुझ्या पित्याचा देव आहे; तूं मिसरांत जाण्यास भिऊं नको; तेथें तुझें मी एक मोठें राष्ट्र करीन; ४ मी तुजबरोबर मिसरांत येईन, तेथून मी तुला खात्रीनं परत आणीन, आणि योसेफ आपल्या हातानें तुझे डोळे झांकील. ५ मग याकोब बैरशेबाहून निघाला, आणि त्यास नेण्यासाठीं फारोनें पाठविलेल्या गाढ्यांत इस्राएलपुत्रांनीं आपला बाप याकोब, आपलीं मुलेंबाळें आणि स्त्रिया बसवून नेल्या. ६ ते आपलीं गुरेंढोरें आणि कनान देशांत संपादिलेलें धन घेऊन मिसर देशांत आले; याप्रमाणें याकोब व त्याची सर्व संतति मिसर देशास आली; ७ त्यानं आपल्याबरोबर आपले मुलगे व नातू, कन्या व नाती वगैरे आपलीं सर्व संतति मिसरास आणिली.

८ इस्राएलाची संतति म्हणजे अर्थात् याकोब व त्याचे पुत्रपौत्र मिसरांत गेले त्यांचीं नांवें हीं:— याकोबाचा ज्येष्ठ पुत्र रूबेन. ९ रूबेनाचे पुत्र: हनोक, पलू, हेखोन व कार्मी. १० शिमोनाचे पुत्र: यमुवेल, यामीन, ओहाद, याकीन, सोहार आणि कनानी स्त्रीपासून झालेला पुत्र शौल. ११ लेवीचे पुत्र:

गेषोन, कहाथ व मरारी. १२ यहुदाचे पुत्र: एर, ओनान, शेला, पेरेस व जेरह; यापैकीं एर व ओनान हे कनान देशीं मृत्यु पावले होते. पेरेसाचे पुत्र हेसोन व हामूल. १३ इस्साखाराचे पुत्र: तोला, पुवा, योब व शिमोन. १४ जबुलूनाचे पुत्र: सेरेद, एलोन व याहलेल. १५ हे सर्व लेआचे पुत्र, व तिची कन्या दीना हीं तिला याकोबापासून पदन-अरामांत झालीं; त्याचे पुत्र व कन्या मिळून तेहतीस होती. १६ गादाचे पुत्र: सिफयोन, हग्गी, झूनी, एसबोन, एरी, अरोडी व अरेली. १७ आशेराचे पुत्र: इझा, इश्वा, इश्वी व बरीया; आणि त्याची बहीण सेराह; बरीयाचे पुत्र: हेबेर व मालकीएल. १८ लाबानानें आपली कन्या लेआ हीस दिलेल्या जितपेचे हे पुत्र, तिला हे सोळा जण याकोबापासून झाले. १९ याकोबाची बायको राहेल हिचे पुत्र: योसेफ व बन्यामीन. २० मिसरदेशांत ओनचा याजक पोटीफरा याची कन्या आसनत हिच्या पोटीं योसेफास मनश्शे व एफ्राईम हे झाले. २१ बन्यामिनाचे पुत्र: बेला, बेकेर, आशबेल, गेरा, नामान, एही, रोष, मुप्पीम, हुप्पीम आणि आर्द. २२ हे पुत्र याकोबापासून राहेलीस झाले; ते सर्व चौदा जण होते. २३ दानाचा पुत्र हुशीम. २४ नफ्तलीचे पुत्र: याहसेल, गूनी, येसेर आणि शिल्लिम. २५ लाबानानें आपली कन्या राहेल हीस दिलेल्या बिल्हेपासून याकोबास हे पुत्र झाले; ते एकंदर सात जण होते. २६ याकोबाच्या वंशांतले जे पुरुष मिसरांत गेले ते याकोबाच्या पुत्रांच्या स्त्रिया खेरीज करून सहासष्ट जण होते; २७ योसेफास मिसर देशांत झालेले दोन पुत्र, हे आणखी दोघे जण मिळून एकंदर याकोबाच्या घराण्यांतले मिसर देशांत सत्तर जण होते.

२८ योसेफानें गोशेन प्रांताची वाट दाखवावी म्हणून याकोबानें यहुदास आपल्यापुढें त्याजकडे पाठविलें; असे ते गोशेन प्रांतांत आले. २९ योसेफ आपला रथ सिद्ध करून आपला बाप इझाएल यास भेटावयास गोशेन प्रांतीं गेला; त्यास भेटून त्याच्या

गळ्यास त्यानें मिठी मारिली आणि त्याच्या मानेवर मान टाकून तो फार वेळ रडला. ३० तेव्हां इझाएल योसेफास म्हणाला, तूं अजून जीवंत असून तुझें मुख मीं पाहिलें, आतां मला खुशाल मरण येवो. ३१ योसेफ आपल्या बंधूस आणि आपल्या पित्याच्या घरच्यांस म्हणाला, मी जाऊन फारोला खबर देतां कीं कनान देशांत असलेले माझे भाऊ व माझ्या पित्याच्या घरचीं माणसं मजकडे आलीं आहेत; ३२ हे मेंढरें पाळणारे, गुरेंढेरें पाळणारे आहेत म्हणून ते आपलीं शेरडेंमेंढरें, गुरेंढेरें व आपलें सर्वेख घेऊन आले आहेत. ३३ फारो तुम्हांस बोलावून विचारिल कीं तुमचा धंदा काय? ३४ तेव्हां तुम्ही सांगा कीं बाळपणापासून आजवर आम्ही तुझे दास गुरेंढेरें बाळगून आहों; आमचा व आमच्या वडिलांचाहि हाच धंदा आहे; अशांनं तुम्हांस गोशेन प्रांतांत राहावयास सांपडेल; कारण जेवढा म्हणून मेंढपाळ आहे तेवढ्याची मिसरी लोकांस किळस वाटते.

१ मग योसेफानें फारोकडे जाऊन त्यास ४७ सांगितलें, माझा बाप व माझे भाऊ, आपलीं शेरडेंमेंढरें, गुरेंढेरें आणि आपलें सर्वेख घेऊन कनान देशांतून निघून आले आहेत; हल्लीं ते गोशेन प्रांतांत आहेत. २ त्यानं आपल्या भावांपैकीं पांच जणांस फारोपुढें नेऊन उभे केले. ३ फारोनं योसेफाच्या भावांस विचारिलें, तुमचा धंदा काय? ते फारोला म्हणाले, तुझ्या दासांचा व त्यांच्या वडिलांचा धंदा मेंढरें पाळण्याचा आहे. ४ ते फारोस आणखी म्हणाले, आम्ही या देशांत कांहीं दिवस राहावयास आलों आहों; कनान देशांत जबर दुष्काळ पडल्यामुळें तुझ्या दासांच्या शेरडांमेंढरांस चारा राहिला नाही, तर कृपा करून तुझ्या दासांस गोशेन प्रांतांत राहूं दे. ५ फारो योसेफास म्हणाला, तुझा बाप व तुझे भाऊ तुजकडे आले आहेत; ६ अवघा मिसर देश तुझ्यापुढें आहे; ह्या देशांतल्या उत्तम भागीं आपल्या बापास व भावांस वस्ती करूं दे; त्यांस गोशेन प्रांतांत राहूं दे; त्यांच्यापैकीं जीं कोणी हुशार माणसं तुला ठाऊक

असतील त्यांस माझ्या गुराख्यांचे नायक कर. ७ योसेफानें आपला बाप याकोब यास आणून फारोपुढें हजर केलें, तेव्हां याकोबानें फारोस आशीर्वाद दिला. ८ फारोनें याकोबास विचारिलें कीं तुझें वय किती वर्षांचें आहे? ९ याकोब फारोस म्हणाला, माझी जीवितयात्रा एकशेंतीस वर्षांची झाली आहे; माझ्या आयुष्याचे दिवस अल्प असून दुःखाचे गेले, आणि ते माझ्या वडिलांच्या जीवितयात्रेच्या आयुष्य-मर्यादेस जाऊन पोचले नाहींत. १० याकोब फारोस आशीर्वाद देऊन त्याच्यापुढून निघून गेला. ११ नंतर योसेफानें आपला बाप व भाऊ यांच्या राहण्याची व्यवस्था केली; त्यानें फारोच्या आज्ञेनुसार मिसर देशाच्या उत्तम भागीं म्हणजे रामसेस प्रांतांत त्यांस वतन करून दिलें. १२ योसेफानें आपला बाप, आपले भाऊ आणि आपल्या बापाच्या घरचीं माणसें यांस त्यांच्या मुलांबाळांच्या संख्येप्रमाणें अन्नसामग्री पुरवून त्यांचें संगोपन केलें.

१३ त्या समर्थीं सर्व देशांत खावयास अन्न म्हणून राहिलें नाहीं; दुष्काळ एवढा तीव्र होता कीं, त्यामुळें मिसर देश व कनान देश हैराण झाले. १४ मिसर देशांतील व कनान देशांतील लोकांनीं विकत घेतलेल्या धान्याच्या मोबदला जेवढा पैसा मिळाला तेवढा पैसा जमा करून योसेफानें फारोच्या घरीं पोचता केला. १५ मिसर देशांत व कनान देशांत कांहीं पैसा उरला नाहीं, तेव्हां सर्व मिसरी लोक योसेफाकडे येऊन म्हणाले, आम्हांस अन्न दे; तुझ्यादेखत आम्हीं कां उपार्शी मरावें? आमचा पैका सर्व संपला. १६ योसेफ म्हणाला, तुमचा पैसा संपला तर तुमचीं गुरें वा म्हणजे त्यांच्या मोबदला तुम्हांस अन्न देईन. १७ तेव्हां त्यांनीं आपलीं गुरें योसेफाकडे आणिलीं; त्यांचे घोडे, शेरडे-मेंढरें, गुरेंढोरें व गाढवें घेऊन त्यांच्या मोबदला त्यांस तो अन्न पुरवूं लागला; वर्षभर त्यांचीं सगळीं गुरें घेऊन त्यांस अन्न देऊन त्यांचें पोषण केलें. १८ तें वर्ष संपलें तेव्हां पुढील वर्षीं ते त्याजकडे येऊन

म्हणाले, आमचा पैका सर्व संपला, हें आम्ही स्वामी-पासून चोरीत नाहीं; आमच्या गुरांढोरांचे कळप स्वामीचे झाले आहेत, आतां स्वामीसमोर सादर करण्यास आमचीं शरीरें व आमच्या जमिनी यांखेरीज आमच्या-पाशीं कांहीं एक राहिलें नाहीं; १९ तुझ्यादेखत आम्हीं कां मरावें आणि आमचा व आमच्या शेतांचा नाश कां व्हावा? आम्ही व आमच्या जमिनी यांस विकत घेऊन आम्हांस अन्न दे, आम्ही व आमच्या जमिनी यांजवर फारोची मालकी होवो; आम्हांस बियाणें दे म्हणजे आम्ही जगूं, मरावयाचे नाहीं आणि आमच्या जमिनी उजाड पडावयाच्या नाहींत. २० या प्रकारें योसेफानें मिसरांतील सारी शेतजमीन फारोच्या नांवें विकत घेतली; दुष्काळ भारी पडल्यामुळें प्रत्येक मिसऱ्यानें अन्नासाठीं आपलीं शेते विकिलीं; सर्व भूमि फारोची झाली. २१ त्यानें देशाच्या ह्या टोंकापासून त्या टोंकापर्यंतच्या सर्व लोकांस दास केलें. २२ मात्र याजकांची जमीन त्यानें घेतली नाहीं, कारण याजकांस फारोकडून नेमणूक होती आणि फारोनें दिलेल्या नेमणुकींत ते निर्वाह करीत; म्हणून त्यांनीं ती विकिली नाहीं. २३ मग योसेफ लोकांस म्हणाला, आज मीं तुमच्या जमिनींसह तुम्हांस फारोच्या नांवें विकत घेतलें आहे; हें बियाणें घ्या व जमिनी पेरा. २४ तुम्हीं हंगामाच्या वेळीं उत्पन्नाचा पांचवा हिस्सा फारोस द्यावा; बाकीचे चार हिस्से तुमच्या मालकीचे होतील; ते शेताच्या बियाण्यासाठीं आणि तुम्हांस, तुमच्या घरच्यांस आणि तुमच्या मुलांबाळांस खाण्यासाठीं ठेवा. २५ ते म्हणाले, तूं आमचे प्राण वांचविले, स्वामीची आम्हांवर कृपादृष्टि राहो, आम्ही फारोचे दास होऊन राहूं. २६ फारोस उत्पन्नाचा पांचवा भाग द्यावा हा नियम योसेफानें मिसर देशाच्या जमिनीस लावून दिला तो आजवर चालत आहे; मात्र याजकांच्या जमिनी फारोच्या झाल्या नाहींत. २७ इस्राएल लोक मिसर देशांतल्या गोशेन प्रांतांत वस्ती करून राहिले; तेथें त्यांनीं वतनें केलीं; ते फलद्रूप होऊन बहुगुणित झाले.

२८ याकोब मिसर देशांत सतरा वर्षे जगला; याप्रमाणें याकोबाचें सगळें वय एकशेंसत्तेचाळीस वर्षांचें झालें. २९ इस्राएलाचा अंतकाळ समीप आला तेव्हां त्यानें आपला पुत्र योसेफ यास बोलावून आणून म्हणलें, तुझी मजवर कृपादृष्टि असेल तर मजशीं तूं ममतेनें व सत्यतेनें वागून मला मिसर देशांत पुरणार नाहीस अशी शपथ माझ्या मांडीखालीं हात ठेवून वाहा; ३० मी आपल्या वडिलांबरोबर निद्रा घेण्यास गेलों म्हणजे मला मिसर देशाबाहेर घेऊन जा आणि माझ्या वडिलांच्या कबरस्तानांत ठेव. तो म्हणाला, तुझ्या सांगण्याप्रमाणें मी करीन. ३१ तो म्हणाला, मजपाशीं शपथ वाहा; तेव्हां त्यानें शपथ वाहिली; आणि इस्राएलानें पलंगाच्या उशावर आपलें शीर लववून नमन केलें.

१ या गोष्टी घडल्यानंतर कोणीं योसेफास ४८ सांगितलें, पाहा, तुझा बाप आजारी आहे; तेव्हां तो आपले दोन पुत्र मनश्शे व एफ्राईम यांस बरोबर घेऊन त्याकडे गेला. २ तुझा पुत्र योसेफ तुजकडे येत आहे असें कोणीं याकोबास कळविलें तेव्हां इस्राएल सावरून खाटेवर बसला; ३ याकोब योसेफास म्हणाला, सर्वसमर्थ देवानें कनान देशांतल्या लूज नगरापाशीं मला दर्शन देऊन आशीर्वाद दिला तो असा: ४ ऐक, मी तुला फलद्रूप करून बहुगुणित करीन, तुजपासून राष्ट्रसमुदाय उत्पन्न करीन आणि तुझ्यामागे तुझ्या संततीस हा देश निरंतरचें वतन करून देईन. ५ मी मिसरांत तुजकडे येण्यापूर्वी, तुला जे दोन पुत्र मिसरांत झाले ते माझेच आहेत; जसे रूबेन व शिमोन तसेच एफ्राईम व मनश्शे हेहि माझेच होत. ६ त्यांच्यामागून जे पुत्र तुला होतील ते तुझे; त्यांचें वतन त्यांच्या भावांच्या नांवांनें चालेल. ७ मी पदन येथून येत असतां एफ्राथ गांव कांहींसा दूर राहिला तों कनान देशांत रस्त्यांतच राहेलीच्या मरणानें मला दुःख झालें; एफ्राथ म्हणजे बेथलहेम याच्या वाटेवर तिला पुरिलें. ८ इस्राएलाच्या दृष्टीस योसेफाचे पुत्र पडले तेव्हां तो म्हणाला, हे कोण? ९ योसेफ

आपल्या बापास म्हणाला, हे माझे पुत्र, देवानें मला हे या देशीं दिले. तेव्हां तो म्हणाला, त्यांस माझ्याजवळ आण म्हणजे मी त्यांस आशीर्वाद देईन. १० इस्राएलाची दृष्टि वयाच्या मानानें मंद झाली होती, म्हणून त्याला बरोबर दिसत नव्हतें. योसेफानें त्यांस त्याच्याजवळ नेलें, तेव्हां त्यानें त्यांचें चुंबन घेऊन त्यांस आलिंगन दिलें. ११ इस्राएल योसेफास म्हणाला, तुझें तोंड पुनरपि माझ्या दृष्टीस पडेल याची मला कल्पना नव्हती, पण आतां तर देवानें मला तुझी संततिहि पाहूं दिली आहे. १२ मग योसेफानें त्यांस आपल्या गुडघ्यांच्या मधून काढिलें आणि भूमीपर्यंत लवून नमन केलें. १३ मग त्या दोघांस, एफ्राईमास आपल्या उजव्या हातीं म्हणजे इस्राएलाच्या डावीस आणि मनश्शास आपल्या डाव्या हातीं म्हणजे इस्राएलाच्या उजवीस असे धरून त्याच्याजवळ नेलें. १४ इस्राएलानें आपला उजवा हात पुढें करून एफ्राईमाच्या म्हणजे धाकट्याच्या मस्तकीं ठेविला आणि आपला डावा हात मनश्शाच्या मस्तकीं ठेविला; त्यानें आपले हात उजवेडावे केले; मनश्शे तर वडील होता. १५ त्यानें योसेफास आशीर्वाद देऊन म्हणलें, ज्या देवासन्मुख माझे वडील अब्राहाम व इसहाक चालले, माझ्या जन्मापासून आजवर ज्या देवानें माझें पालन केलें, १६ ज्या दूतानें मला सर्व आपदांतून रक्षिलें तो या मुलांचें अमीष्ट करो; माझें नांव व माझे पूर्वज अब्राहाम व इसहाक यांचें नांव हे चालवोत आणि पृथ्वीवर यांचा समुदाय वाढो. १७ आपल्या बापानें उजवा हात एफ्राईमाच्या मस्तकीं ठेविला हें योसेफानें पाहिलें तेव्हां त्यास वाईट वाटलें आणि एफ्राईमाच्या मस्तकावरील बापाचा हात काढून मनश्शाच्या मस्तकीं ठेवावा म्हणून त्यानें तो धरिला. १८ योसेफ आपल्या बापास म्हणाला, बाबा, असें नाही, माझा ज्येष्ठ पुत्र हा आहे, आपला उजवा हात याच्या मस्तकीं ठेव. १९ त्याचें सांगणें न मानून त्याचा बाप म्हणाला, मुला, हें मला ठाऊक आहे, मला ठाऊक आहे;

त्याचेंहि एक राष्ट्र बनून तो महान् होईल, तथापि त्याचा धाकटा भाऊ त्याजहून महान् होईल आणि त्याच्या वंशाचा राष्ट्रसमुदाय बनेल. २० त्या दिवशीं त्यानें त्यांस हा आशीर्वाद दिला: इस्राएल लोक तुझें नांव घेऊन आशीर्वाद देतांना म्हणतील कीं एफ्राईम व मनश्शे यांच्याप्रमाणें देव तुझें कल्याण करो; येणेंप्रमाणें त्यानें एफ्राइमास मनश्शाहून वरचढ केलें. २१ इस्राएल योसेफास म्हणाला, पाहा, मी तर आतां मरणार, तथापि देव तुम्हांबरोबर राहील आणि तुम्हांस तुमच्या पूर्वजांच्या देशीं परत नेईल. २२ मी तुला तुझ्या भावांच्याहून जमिनीचा एक अधिक विभाग देतो, तो मीं माझ्या तरवारीच्या व धनुष्याच्या जोरावर अमोरी लोकांपासून घेतला.

१ मग याकोबानें आपल्या पुत्रांस बोलावून म्हटलें, तुम्ही सर्व जमा व्हा म्हणजे पुढील काळीं तुमचें कायकाय होईल हें मी तुम्हांस सांगतो.

- २ याकोबपुत्रहो, एकत्र होऊन ऐका; तुमचा पिता इस्राएल याजकडे कान द्या.
- ३ रजबेना, तूं माझा ज्येष्ठ, माझें बळ, माझ्या पौरुषाचें प्रथम फळ आहेस; प्रतिष्ठेचें श्रेष्ठत्व आणि सामर्थ्याचें श्रेष्ठत्व प्रत्यक्ष तूंच.
- ४ तथापि तुला पाण्यासारखा ऊत असल्यामुळें तुला श्रेष्ठत्व मिळावयाचें नाहीं; कारण तूं आपल्या पित्याच्या खाटेवर चढलास; तूं ती भ्रष्ट केली; तो माझ्या शय्येवर चढला.
- ५ शिमोन व लेवी हे सख्खे भाऊ आहेत; त्यांच्या तरवारी प्रत्यक्ष बलात्काराचीं हत्यारें होत.
- ६ माझ्या जिवा, त्यांच्या कारस्थानांत शिरूं नको; माझ्या शीला, त्यांच्या मंडळांत सामील होऊं नको; कारण रागाच्या भरांत त्यांनीं मनुष्यघात केला; त्यांनीं उन्मत्तपणानें बैलांच्या पायांच्या शिरा तोडिल्या.
- ७ त्यांच्या कोपाला धिक्कार असो, तो अतिदारुण होय;

त्यांच्या रोषाला धिक्कार असो, तो फार निष्ठुर होय;

मी त्यांची याकोबांत फांकाफांक करीन, इस्राएलांत त्यांस विखरीन.

- ८ हे यहुदा, तुझे बंधु तुझा धन्यवाद करतील; तुझा हात तुझ्या शत्रूंची मानगुटी धरील; तुझ्या बापाचे पुत्र तुजपुढें नमतील.

९ यहुदा सिंहाचा पेटा आहे;

माझ्या पुत्रा, तूं शिकार करून डोंगरांत गेला आहेस;

तो सिंहासारखा, सिंहिणीसारखा दबा धरून बसला आहे,

त्याला कोण छेडणार ?

- १० यहुदाकडचें राजवेत्र ज्याचें आहे तो येईतोवर तें त्याजकडून जाणार नाहीं, शासनदंड त्याच्या पायांमधून ढळणार नाहीं; राष्ट्रें त्याचीं आज्ञांकित होतील.

- ११ तो आपलें तरुण गाढव द्राक्षलतेला, आपल्या गाढवीचें शिंगरूं उत्तम द्राक्षलतेला बांधून ठेवील;

तो आपलें वस्त्र द्राक्षारसांत, आपला पेहराव द्राक्षांच्या रक्तांत धुईल;

- १२ त्याचे नेत्र द्राक्षारसानें आरक्त होतील; त्याचे दांत दुधानें शुभ्र होतील.

- १३ जबुलून सागरतीरीं वस्ती करील; तो जहाजांचें बंदरच होऊन राहील; त्याची सरहद्द सीदोनापर्यंत जाईल.

- १४ इसाखार हा मजबूत गर्दभ आहे; तो मेंढवाज्यांच्या दरम्यान दबकून बसतो;

- १५ विश्रांतीला हें चांगलें स्थल आहे,

१ अथवा: यहुदा शिलोस येईतोवर त्याच्याकडून राजवेत्र जाणार नाहीं
अथवा: शिलो येईतोवर

यहुदाकडून राजवेत्र जाणार नाहीं

हा देश मनोहर आहे असें पाहून
भार वाहण्यास त्यानें खांदा दिला;
तो बिगारकाम करणारा दास बनला.

- १६ दान इस्राएलाचा एक वंश असून
आपल्या लोकांचा कैवार घेईल.
- १७ दान हा मार्गांतला सर्प,
वाटेवरचा नाग होईल,
हा घोड्याच्या टांचेस दंश करितो
तेव्हां त्यावरला स्वार उलथून मागे पडतो.
- १८ हे परमेश्वरा, मी तुजकडून उद्धार होण्याची प्रतीक्षा
करित आहें.
- १९ गाद याजवर एक लढाऊ टोळी गर्दी करील;
तथापि तो त्यांच्या पिछाडीवर छापा घालील.
- २० आशेर आपलें पौष्टिक अन्न निपजवील,
तो राजास योग्य अशीं मिष्ठानें पुरवील.
- २१ नफताली मोकळी सुटलेली हरिणीच होय,
तो सुंदर भाषणें करणारा होईल.
- २२ योसेफ हा फलवती लतेची एक शाखाच आहे,
निर्झरापाशीं लावलेल्या फळझाडाची शाखा आहे.
त्याच्या डावल्या भिंतीवर चढून पसरल्या आहेत.
- २३ तिरंदाजांनीं त्यास त्रस्त केलें,
त्यास बाण मारिले, त्याचा पिच्छा पुरविला;
- २४ तथापि त्याचें धनुष्य मजबूत राहिलें;
याकोबाचा समर्थ, इस्राएलाचा मेंढपाळ, इस्रा-
एलाचा दुर्ग
याच्याद्वारे त्याचे भुज स्फुरण पावले.
- २५ तुझे साहाय्य करणारा तुझ्या पित्याचा देव,
तुला वरदान देणारा सर्वसमर्थ देव याजकडून
हें होईल,
वरून आकाशाचीं व खालून जलाशयाचीं वरदानें
तुला तो देईल,
दुधाचीं व संततीचीं वरदानें तो तुला देईल.
- २६ तुझ्या पित्यानें कथिलेलीं वरदानें
प्राचीन पर्वतांच्या वरदानांहून श्रेष्ठ आहेत,

सनातन डोंगरांपासून प्राप्त होण्याच्या इष्ट
वस्तूंहून श्रेष्ठ आहेत;

हे आशीर्वाद योसेफाच्या मस्तकीं,

त्याच्या भाऊवंदांत जो प्रमुख त्याच्या शिरीं येवोत.

- २७ बन्यामीन हा फाडून टाकणारा लांडगा आहे;
सकाळीं तो शिकार भक्षील,
सायंकाळीं लुटीचे वांटे करील.

- २८ हे इस्राएलाचे बारा वंश होत. त्यांचा पिता
त्यांस आशीर्वाद देतांना वचनें बोलला तीं हींच;
एकेकास त्याच्या त्याच्यापरी त्यानें आशीर्वाद दिला.
- २९ मग त्यानें त्यांस आज्ञा केली कीं मी लवकरच
खजनांस जाऊन मिळणार, तर मला नेऊन एफ्रोन
हिंती याच्या शेतांतल्या गुहेंत माझ्या वडिलांपाशीं
पुरा. ३० कनान देशांतील मग्रेसमोरील मकपेला नामक
शेतांतील गुहा, जी अब्राहामानें शेतासुद्धां एफ्रोन हिंती
याजपासून आपल्या सत्तेचें कबरस्तान व्हावें म्हणून
विकत घेतली होती तीच ही. ३१ तेथेंच अब्राहाम
व त्याची स्त्री सारा यांस पुरिलें; इसहाक व त्याची
स्त्री रिबका यांसहि तेथें पुरिलें; तेथेंच मीं लेआसहि
पुरिलें. ३२ तें शेत व त्यांतील गुहा हीं हेथींपासून
खरेदी केलीं आहेत. ३३ आपल्या पुत्रांस आज्ञा
करण्याचें संपविल्यावर याकोबानें अंथरणावर आपले
पाय आंखडून प्राण सोडिला, आणि तो खजनांस जाऊन
मिळाला. १ मग योसेफ आपल्या बापाच्या तों-
५० डाशीं तोंड लावून रडला आणि त्यानें त्याचें चुंबन
घेतलें. २ योसेफानें आपल्या पदरच्या वैद्यांस
आपल्या बापाच्या प्रेतांत मसाला भरावा म्हणून आज्ञा
केली; त्याप्रमाणें त्या वैद्यांनीं इस्राएलाच्या प्रेतांत मसाला
भरिला. ३ या कार्यास चाळीस दिवस लागले; प्रेतांत
मसाला भरण्यास इतके दिवस लागत असत; आणि
मिसरी लोकांनीं सत्तर दिवस त्याच्यासाठीं शोक केला.
- ४ शोकाचे दिवस संपल्यावर योसेफ फारोच्या
घराण्यांतल्या लोकांस म्हणाला, तुमची कृपादृष्टि

मजवर असेल तर फारोच्या कानावर एवढें घाला कीं ५ माझ्या बापानें मजकडून आणभाक घेऊन म्हटलें कीं पाहा, मी आतां मरणार; तर कनान देशांत जी कबर मीं आपल्यासाठीं खोदविली आहे तींत मला नेऊन मूठमाती दे. मला तिकडे जाऊन माझ्या बापास पुरण्याची आज्ञा द्यावी, मी परत येईन. ६ फारो म्हणाला, जा, तुझ्या बापानें तुजकडून आणभाक घेतल्याप्रमाणें त्याला मूठमाती दे. ७ मग योसेफ आपल्या बापास मूठमाती देण्यास निघून गेला, आणि फारोचें सेवक म्हणजे त्याच्या घराण्यांतले वडील जन व मिसर देशांतले सर्व वडील जन त्याजबरोबर गेले; ८ योसेफाच्या घरचे सर्व लोक, त्याचे भाऊ आणि त्याच्या बापाच्या घरचे सर्व लोक गेले; आपलीं मुलेंबाळें, शेरडेंमेंढरें, गुरेंढोरें हीं मात्र त्यांनीं गोशेन प्रांतांतच मागें ठेविलीं. ९ त्याजबरोबर रथ व स्वार गेले; अशी त्याची मोठी खारी निघाली. १० यादेंने-पलीकडे अटादाच्या खळ्यापार्शीं ते आले तेव्हां त्यांनीं तेथें मोठा विलाप केला; योसेफानें तेथें आपल्या बापासाठीं सात दिवस शोक करावयाचें ठरविलें. ११ अटादाच्या खळ्यांत कनानी लोकांनीं तो विलाप पाहिला तेव्हां ते म्हणाले, हा मिसरी लोकांचा महाशोक आहे; त्यावरून त्या ठिकाणाचें नांव अबेल-मिस्राईम पडलें, तें यादेंनेपलीकडे आहे. १२ इस्राएलानें आपल्या पुत्रांस आज्ञा केली होती त्याप्रमाणें त्यांनीं केलें; १३ त्यांनीं त्यास कनान देशीं नेऊन मन्ने-समोरील मकपेला शेताच्या गुहेंत मूठमाती दिली; अब्राहामानें एफ्रोन हिची याजपासून आपल्या मालकीचें कबरस्तान व्हावें म्हणून शेतासकट विकत घेतली होती तीच ही गुहा.

१४ योसेफानें आपल्या बापास मूठमाती दिल्यावर तो, त्याचे भाऊ व त्याच्या बापाच्या मूठमातीसाठीं त्याच्याबरोबर गेले होते ते सर्व मिसर देशीं परत गेले. १५ आपला बाप मेला हें मनांत आणून

योसेफाचे भाऊ म्हणूं लागले, आतां योसेफ आमचें वैर करील व आपण त्याचें जें वाईट केलें त्याचें तो पुरें उसनें फेडील. १६ त्यांनीं योसेफास सांगून पाठविलें कीं तुझ्या पित्यानें मरणापूर्वीं आम्हांस आज्ञा केली ती अशी: १७ तुम्ही योसेफास सांगा, तुझ्या भावांनीं तुझे वाईट केलें हा त्यांचा गुन्हा व पातक यांची क्षमा कर; आतां तुझ्या पित्याच्या देवाचे जे आम्ही दास त्या आमचा अपराध क्षमा कर अशी आम्ही विनंति करितों. हें भाषण ऐकून योसेफास रडूं आलें. १८ त्याचे भाऊ स्वतः त्याजकडे जाऊन त्याच्या पायांशीं लागले व म्हणाले, पाहा, आम्ही तुझे दास आहों. १९ योसेफ त्यांस म्हणाला, भिऊं नका, मी का देवाच्या ठिकाणीं आहे? २० तुम्हीं माझे वाईट योजिलें, पण देवाची योजना बऱ्यासाठींच होती कीं तेणेंकरून बहुत लोकांचे प्राण वांचावे; हें तुम्ही आज पाहतच आहां. २१ तर आतां भिऊं नका; मी तुमचें व तुमच्या मुलांबाळांचें संगोपन करीन. या प्रकारें त्यानें त्यांचें सांवन करून त्यांच्या मनास धीर दिला.

२२ योसेफ आपल्या बापाच्या घरच्या माणसांसह मिसर देशांत राहिला. तो एकशेंदहा वर्षे जगला. २३ योसेफानें एफ्राइमाच्या तिसऱ्या पिढीचीं मुलें पाहिलीं; तसेंच मनश्शाचा पुत्र माखीर याचीं मुलें त्यानें आपल्या मांडीवर खेळविलीं. २४ नंतर योसेफ आपल्या भावांस म्हणाला, मी आतां मरणार; देव खरोखर तुमची भेट घेईल व जो देश अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांस त्यानें प्रतिज्ञापूर्वक देऊं केला आहे त्यांत या देशांतून घेऊन जाईल. २५ मग देव खात्रीनें तुमची भेट घेईल, असें योसेफानें इस्राएलपुत्रांस सांगून आपल्या अस्थि तेथून घेऊन जाण्याविषयीं त्यांच्याकडून आणभाक करविली. २६ योसेफ एकशेंदहा वर्षांचा होऊन मृत्यु पावला; त्यांनीं त्याच्या प्रेतांत मसाला भरून तें एका पेटांत घालून मिसर देशांत ठेविलें.

निर्गम

१ याकोबासह जे इस्राएलपुत्र सहकुटुंब मिसर देशांत गेले त्यांची नांवे हीं: २ रऊबेन, शिमोन, लेवी व यहुदा; ३ इसाखार, जबुलून व बन्यामीन; ४ दान व नफताली, गाद व आशेर. ५ याकोबापासून झालेले एकंदर सत्तर जण होते; योसेफ हा मिसरांत होताच. ६ नंतर योसेफ व त्याचे सर्व बंधु आणि त्या पिढीचे सर्व जण गुजरले. ७ इस्राएलपुत्र फलद्रूप झाले व अतिशयित वृद्धि पावून बहुगुणित झाले; ते महाप्रबल होऊन त्यांनीं देश भरून गेला.

८ पुढें योसेफाची ज्यास माहिती नव्हती असा एक नवीन राजा मिसर देशावर झाला. ९ तो आपल्या लोकांस म्हणाला, पाहा, या इस्राएल वंशाचे लोक आपल्यापेशां संख्येनें व बलानें अधिक झाले आहेत; १० तर चला, आपण त्यांच्याशीं धूर्तपणानें वागूं या; नाहीतर ते संख्येनें फार वाढतील आणि एकादा युद्धाचा प्रसंग आला म्हणजे, ते आपल्या शत्रूला सामील होऊन आम्हांशीं कदाचित् लढतील व या देशांतून निघून जातील. ११ त्यांजवर कामाचा बोजा लादून त्यांस जेरीस आणावें, या हेतूनें त्यांजपासून बिगार घेणारे मुकादम नेमिले. तेव्हां त्यांनीं फारोसाठीं पिथोम व रामसेस हीं कोठारांचीं नगरे बांधिलीं; १२ पण जों जों त्यांनीं त्यांस पीडिलें तों तों ते वाढून बहुगुणित झाले व त्यांचा चोहोंकडे विस्तार झाला. त्यांस इस्राएल-वंशजांची किलस वाढूं लागली; १३ म्हणून मिसरी लोक इस्राएलवंशजांपासून सक्तीनें काम घेऊं लागले; १४ त्यांजकडून मातीचा गारा व विटा करवीत आणि त्यांस शेतांत हरत-हेचीं कामें करावयास लावीत; असल्या विकट कामानें त्यांस जीव नकोसा झाला; त्यांजकडून करवीत तीं सर्व कामें मोठ्या सक्तीचीं असत.

१५ दोन इब्री सुइणी होत्या; एकीचें नांव शिफ्रा व दुसरीचें नांव पुवा; त्यांस मिसरच्या राजानें आज्ञा केली कीं, १६ तुम्ही इब्री स्त्रियांचें बाळंतपण करीत असतां, प्रसूत होण्याच्या जागीं त्या बसल्या म्हणजे नीट पाहा, आणि मुलगा असला तर त्यास जिवें मारा; पण मुलगी असली तर तिला जिवंत ठेवा. १७ त्या सुइणी देवाचें भय बाळगणाऱ्या होत्या, म्हणून त्यांनीं मिसरी राजाच्या हुकमाप्रमाणें न करितां नरबालकांसहि जीवंत राहूं दिलें. १८ तेव्हां मिसरी राजानें त्या सुइणींस बोलावून विचारिलें, तुम्ही हें काय करितां? नरबालकांस कां जीवंत राहूं देतां? १९ त्या सुइणी फारोस म्हणाल्या, इब्री बायका कांहीं मिसरी बायकांप्रमाणें नाहीत; त्या फार जोमदार आहेत, आणि सुईण जाऊन पोहंचण्या-पूर्वीच त्या प्रसूत होतात. २० याबद्दल देवानें त्या सुइणींचें कल्याण केलें; इस्राएल लोक तर बहुतपट वाढून फार प्रबल झाले. २१ त्या सुइणी देवाचें भय बाळगणाऱ्या होत्या म्हणून त्यानें त्यांचीं घराणीं वसविलीं. २२ तेव्हां फारोनें आपल्या सर्व लोकांस आज्ञा केली कीं इब्र्यांना होतील तेवढे सगळे मुलगे नदींत टाका आणि होतील तेवढ्या सगळ्या मुली जिवंत ठेवा.

१ लेवी वंशांतल्या एका पुरुषानें जाऊन लेवीची २ कन्या बायको केली. २ ती स्त्री गर्भवती होऊन तिला मुलगा झाला; तो बालक सुंदर आहे हें पाहून तिनें त्याला तीन महिने छपवून ठेविलें. ३ पुढें त्याला छपवून ठेवितां येईना म्हणून तिनें लव्हाळ्यांचा एक पेटारा करून त्याला डामर व राळ चोपडली; त्या पेटाऱ्यांत तिनें त्या बालकास घालून नदीतीरच्या लव्हाळ्यांत नेऊन ठेविलें; ४ आणि त्याचें काय होईल तें पाहावयास त्याची बहीण दूर उभी राहिली. ५ मग फारोची कन्या नदींत स्नान करावयास आली; तिच्या दासी नदीच्या कडेनें चालल्या असतां लव्हाळ्यांमध्ये

तो पेटारा तिच्या नजरेस पडला; तो आणावयास तिने आपल्या एका दासीस सांगितलें. ६ तो उघडून पाहतां तिच्या दृष्टीस तें बालक पडलें; तें रडत होतें. तिला त्याचा कळवळा आला व ती म्हणाली हें कोणातरी इश्याचें बालक आहे. ७ तेव्हां त्या बालकाची बहीण फारोच्या कन्येस म्हणाली, तुझ्याकरितां मुलास दूध पाजा-वयासाठीं इब्री स्त्रियांतून एकाची दाई बोलावूं काय? ८ फारोच्या कन्येनें तिला म्हटलें, जा बोलाव. तेव्हां ती मुलगी जाऊन त्या बालकाच्या आईस घेऊन आली. ९ फारोच्या कन्येनें तिला म्हटलें, या मुलास घेऊन जा, आणि मजकरितां यास दूध पाज, म्हणजे मी तुला वेतन देईन. मग ती स्त्री त्याला घेऊन जाऊन दूध पाजू लागली. १० तें मूल वाहून मोठें झालें तेव्हां ती त्यास घेऊन फारोच्या कन्येकडे गेली, आणि तो तिचा पुत्र झाला. तिनें त्याचें नांव मोशे ठेविलें, कारण ती म्हणाली, मी त्याला पाण्यांतून काढिलें.

११ कांहीं दिवसांनीं असें झालें कीं मोशे मोठा झाल्यावर त्यानें आपल्या भाऊबंदांकडे जाऊन त्यांचे काबाडकष्ट पाहिले; त्या प्रसंगीं आपल्या भाऊबंदांपैकीं एका इश्याला कोणी मिसरी मारीत असतांना त्यानें पाहिलें. १२ तेव्हां त्यानें इकडेतिकडे सभोंवार नजर करून कोणी नाहीं असें पाहून त्या मिसऱ्यास ठार करून त्याला वाळूत गारद केलें. १३ तो पुन्हां दुसऱ्या दिवशीं बाहेर गेला तों दोघे इब्री मनुष्य एकमेकांशीं मारामारी करितांना त्यानें पाहिले; तेव्हां ज्याची आगळीक होती त्यास तो म्हणाला, तूं आपल्या बांधवाला कां मारीत आहेस? १४ तो त्यास म्हणाला, तुला आम्हांवर अधिकारी, न्यायाधीश कोणी नेमिलें? तूं त्या मिसऱ्यास जिवें मारिलें तसें मलाहि मारावयास पाहतोस काय? तेव्हां मोशाला भीती पडली; तो म्हणाला, खरोखर ती गोष्ट फुटली असावी. १५ फारोच्या कानीं ती गोष्ट गेली तेव्हां मोशाला मारून टाकण्याचें त्यानें योजिलें; पण मोशे फारोपुढून पळून मिद्यान देशांत जाऊन पोहंचला आणि तेथें एका विहिरीपाशीं बसला. १६ तेथील मिद्यानी याजकाला

सात कन्या होत्या; त्या येऊन पाणी काढून आपल्या बापाच्या शेरडामेंढरांस पाजण्याकरितां तें डोणींत भरीत होत्या. १७ इतक्यांत धनगरांनीं येऊन त्यांस हाकून लाविलें; तेव्हां मोशानें उठून त्या मुलींस मदत करून त्यांच्या कळपास पाणी पाजिलें. १८ त्या आपला बाप रगुवेल याजकडे आल्या तेव्हां तो म्हणाला, आज तुम्ही लवकर कशा आलां? १९ त्या म्हणाल्या, धनगरांच्या हातून एका मिसरी मनुष्यानें आमची सुटका केली, आणि आम्हांसाठीं पाणी देखील काढून कळपास पाजिलें. २० तो आपल्या कन्यांस म्हणाला, तो कोठें आहे? त्याला तेथें सोडून तुम्ही कां आलां? त्याला जेवावयास बोलावून आणा. २१ मोशे त्या मनुष्यापाशीं राहण्यास कबूल झाला; त्यानें मोशाला आपली कन्या सिंपोरा दिली. २२ तिला पुत्र झाला, त्यानें त्याचें नांव गर्शोम ठेविलें; तो म्हणाला, कारण मी परदेशांत वस्ती करून आहें.

२३ बराच काळ लोटल्यावर मिसराचा राजा मृत्यु पावला; इकडे इस्राएलवंशज विकट दास्यामुळें उसासे टाकून आकांत करित, आणि त्या दास्यामुळें त्यांनीं केलेला आकांत वर देवापर्यंत जाऊन पोहंचला. २४ देवानें त्यांचा आकांत ऐकिला तेव्हां अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांच्याशीं केलेल्या कराराचें त्यास स्मरण झालें, २५ म्हणून देवानें इस्राएलवंशजांकडे दृष्टि दिली; देवानें त्यांच्याकडे लक्ष पुरविलें.

१ मोशे आपला सासरा मिद्यानी याजक इथ्रो याचीं शेरडेंमेंढरें चारीत असे; एके दिवशीं तो आपला कळप रानाच्या पिछाडीस देवाचा डोंगर होरेब येथवर घेऊन गेला. २ तेव्हां परमेश्वराच्या दूतानें एका झुडपांतून अभिज्वालेच्या द्वारें त्यास दर्शन दिलें; त्यानें दृष्टि लाविली तो झुडूप अग्नीनें जळत असून तें भस्म झालें नाहीं असें त्यास दिसलें. ३ तेव्हां मोशे म्हणाला, मी आतां तिकडे जाऊन हा काय चमत्कार आहे, तें झुडूप कां भस्म होत नाहीं, तें पाहतों. ४ तें पाहण्यास मोशे तिकडे वळला असें

परमेश्वरानें पाहिलें, आणि झुडपांतून देवानें त्यास हाक मारून म्हटलें, मोशे, मोशे. तेव्हां तो म्हणाला, काय आज्ञा? ५ देव त्यास म्हणाला, इकडे जवळ येऊं नको; तूं आपल्या पायांतले जोडे काढ, कारण ज्या जागीं तूं उभा आहेस ती भूमि पवित्र आहे. ६ तो आणखी म्हणाला, मी तुझ्या पित्याचा देव, अब्राहामाचा देव, इसहाकाचा देव, याकोबाचा देव आहे. तेव्हां मोशानें आपलें मुख झांकिलें; कारण देवाकडे दृष्टि करण्यास तो धजला नाहीं. ७ परमेश्वर म्हणाला, मिसर देशांत असलेल्या माझ्या लोकांची विपत्ति मीं खरोखर पाहिली आहे; त्यांजपासून बिगारकाम घेणाऱ्या मुकादमांच्या त्रासामुळें त्यांनीं केलेला आकांत मीं ऐकिला आहे; त्यांचे क्लेश मी जाणून आहे; ८ त्यांस मिसऱ्यांच्या हातांतून सोडवावें, आणि चांगल्या विस्तृत देशांत, दुधामधाचे प्रवाह ज्यांत वाहत आहेत अशा देशांत, म्हणजे कनानी, हिती, अमोरी, परिजी, हिव्वी व यबूसी यांच्या देशांत त्यांस घेऊन जावें म्हणून मी उतरलों आहे. ९ पाहा, इस्राएलवंशजांचा आकांत मजपर्यंत आला आहे; मिसरी लोक त्यांजवर कसा जाचजुलूम करीत आहेत हेंहि मीं प्रत्यक्ष पाहिलें आहे. १० तर आतां चल, तूं मिसर देशांतून माझे लोक इस्राएल-वंशज यांस बाहेर काढावें म्हणून मी तुला फारोकडे पाठवितों. ११ तेव्हां मोशे देवाला म्हणाला, फारोकडे जाऊन इस्राएल लोकांस मिसरांतून काढून आणणारा असा मी कोण? १२ देव म्हणाला, मी तुजबरोबर असेन; मीं तुला पाठविलें याची तुला हीच खूण कीं तूं लोकांस मिसरांतून काढून आणिल्यावर याच डोंगरावर तुम्ही देवाची उपासना कराल. १३ तेव्हां मोशे देवाला म्हणाला, पाहा, तुमच्या पूर्वजांच्या देवानें मला तुम्हांकडे पाठविलें आहे, असें मीं इस्राएल लोकांकडे जाऊन त्यांस सांगितलें असतां त्याचें नाम काय असें मला ते विचारतील तेव्हां मी काय सांगूं? १४ देव मोशाला म्हणाला, मीं जो असाव-

१ अथवा: मी जो आहे तोच आहे.

याचा तोच असणार; तूं इस्राएल लोकांस सांग 'मी असणार' यानें मला तुम्हांकडे पाठविलें आहे. १५ आणखी देवानें मोशाला सांगितलें, तूं इस्राएल लोकांस सांग, तुमच्या पूर्वजांचा देव अब्राहामाचा देव, इसहाकाचा देव व याकोबाचा देव परमेश्वर यानें मला तुम्हांकडे पाठविलें आहे; हेंच माझें सनातन नाम आहे व याच नामानें पिढ्यानपिढ्या माझें स्मरण होईल. १६ तूं जा आणि इस्राएलाच्या वडील जनांस जमवून सांग: तुमच्या पूर्वजांचा देव, अब्राहामाचा, इसहाकाचा व याकोबाचा देव परमेश्वर यानें मला दर्शन देऊन म्हटलें कीं माझें तुम्हांकडे खरोखर लक्ष गेलें आहे व मिसर देशांत तुमचें काय होत आहे हें मला कळलें आहे; १७ मिसर देशांतल्या विपत्तींतून मी तुमची सोडवणूक करून कनानी, हिती, अमोरी, परिजी, हिव्वी व यबूसी यांच्या देशांत, ज्यांतून दुधामधाचे प्रवाह वाहत आहेत त्या देशांत, तुम्हांस घेऊन जाईन असें मीं सांगितलें आहे म्हणून कळीव. १८ तुझें सांगणें ते ऐकतील; मग तूं आणि इस्राएलांचे वडील जन मिसर देशाच्या राजाकडे जा व त्यास सांगा, इत्र्यांचा देव परमेश्वर आम्हांस भेटला आहे; तर आमचा देव परमेश्वर याला होमवलि अर्पावे म्हणून आम्हांस तीन दिवसांच्या वाटेवर रानांत जाऊं यावें असा आमचा अर्ज आहे; १९ पण मला ठाऊक आहे कीं मिसर देशाचा राजा तुम्हांस जाऊं देणार नाहीं; त्यास भुज-प्रताप दाखविला तरी तो जाऊं देणार नाहीं. २० मग मी आपला हात दाखवून मिसर देशांत ज्या सर्व अद्भुत कृति करणार त्यांचा मारा मी त्याजवर करीन; मग तो तुम्हांस जाऊं देईल; २१ आणि या लोकांवर मिसरी लोकांची कृपादृष्टि होईल असें मी करीन; म्हणून तुम्ही निघाल तेव्हां रिक्तहस्तें निघणार नाहीं; २२ तर तुमची प्रत्येक स्त्री आपल्या शेजारणीपासून व आपल्या घरांत बिऱ्हाड करून राहणाऱ्या स्त्रीपासून सोन्यारुप्याचे अलंकार व पोषाख मागून घेईल; ते तुम्ही आपले पुत्र व कन्या

यांस घालाल, या प्रकारें तुम्ही मिसरी लोकांस
 छुटाल. १ तेव्हां मोशानें उत्तर केलें, पण ते माझा
 विश्वास धरणार नाहीत व माझें म्हणणें ऐकणार
 नाहीत; ते म्हणतील, परमेश्वरानें तुला दर्शन दिलेंच
 नाही. २ तेव्हां परमेश्वर त्याला म्हणाला, तुझ्या हातीं
 तें काय आहे? तो म्हणाला, काठी आहे. ३ त्यानें
 म्हटलें, ती जमिनीवर टाक. ती त्यानें टाकितोच तिचा
 साप झाला; त्यास पाहून मोशे पळाला. ४ परमेश्वरानें
 मोशास सांगितलें, आपला हात पुढें करून त्याचें शेपूट
 धर; (त्यानें हात पुढें करून तें धरिलें, तों त्या
 सापाची त्याच्या हातांत काठी झाली;) ५ म्हणजे
 त्यांच्या पूर्वजांचा देव, अब्राहामाचा देव, इसहाकाचा
 देव व याकोबाचा देव परमेश्वर याचें तुला दर्शन झालें
 हें यावरून त्यांस पटेल. ६ परमेश्वरानें त्यास आणखी
 सांगितलें, आतां आपला हात आपल्या उरावर ठेव.
 त्यानें हात उरावर ठेवून काढिला तों तो कोडानें
 बर्फासारखा पांढरा झाला. ७ मग त्यानें त्यास
 सांगितलें, पुनः आपला हात उरावर ठेव. (तेव्हां
 त्यानें पुन्हां उरावर हात ठेविला; आणि उरावरून
 काढिला तों त्याच्या शरीराच्या इतर भागांप्रमाणें तो
 पूर्ववत् झाला.) ८ ते तुझा विश्वास न धरून पहिल्या
 चिन्हाची सूचना मानणार नाहीत तर ते या दुसऱ्या
 चिन्हाची सूचना खरी मानतील; ९ पण जर ते या
 दोन्ही चिन्हांस मानणार नाहीत व तुझें ऐकणार
 नाहीत, तर तूं नदीचें पाणी घेऊन कोरड्या जमिनीवर
 ओत, म्हणजे तूं नदीतून घेतलेल्या पाण्याचें कोरड्या
 भूमीवर रक्त होईल. १० तेव्हां मोशे परमेश्वरास
 म्हणाला, हे प्रभू, मी वक्ता नव्हें; पूर्वीहि नव्हतों, व
 तूं आपल्या दासापाशीं बोललास तेव्हांपासूनहि नाही;
 मी तर मुखाचा जड व जिव्हेचाहि जड आहे. ११
 तेव्हां परमेश्वर त्यास म्हणाला, मनुष्याचें तोंड
 कोणीं केलें आहे? मनुष्यास मुका, बहिरा, डोळस
 किंवा आंधळा कोण करितो? मी परमेश्वरच कीं नाही?
 १२ तर आतां जा, मी तुझ्या मुखास साहाय्य होईन
 आणि तूं काय बोलवें तें तुला शिकवीन. १३ तेव्हां

तो म्हणाला, हे प्रभू, तुझ्या मजींस येईल त्याच्या हस्ते
 त्यांस संदेश पाठीव. १४ मग मोशावर परमेश्वराचा
 राग भडकला, व तो त्यास म्हणाला, लेवी अहरोन हा
 तुझा भाऊ नव्हे काय? त्याला चांगलें बोलतां येतें हें
 मला ठाऊक आहे. तो पाहा, तुला भेटावयास येत
 आहे; तुला पाहून तो आपल्या मनांत संतोष पावेल.
 १५ तूं त्याजशीं बोलून त्याच्या मुखांत शब्द घाल; मी
 त्याच्या व तुझ्या मुखांस साहाय्य होईन, आणि तुम्हीं
 काय करावें हें तुम्हांस शिकवीन. १६ तो तुझ्या तोंड
 लोकांशीं बोलेल; तो तुझें मुख होईल आणि तूं त्याला
 देवाच्या ठिकाणीं होशील. १७ तूं आपल्या हातीं ही
 काठी घे; हिनें तूं चिन्हें दाखविशील.

१८ मग मोशे तेथून निघून आपला सासरा इथ्रो
 याजकडे गेला व त्याला म्हणाला, मला मिसरांतल्या
 माझ्या भाऊबंदांकडे परत जाऊं द्यावें; ते अजून
 जिवंत आहेत किंवा नाहीत तें मला पाहूं द्यावें. तेव्हां
 इथ्रो मोशाला म्हणाला, सुखानें जा. १९ मिद्यान
 प्रांतांत परमेश्वर मोशाला म्हणाला, चल, मिसर देशांत
 परत जा; तुझा जीव घेऊं पाहणारे सगळे मृत्यु पावले
 आहेत. २० मग मोशे आपली बायको व पुत्र यांस
 गाढवावर बसवून मिसर देशास माधारीं जावयास
 निघाला. तो देवाची काठी आपल्या हातीं घेऊन
 चालला; २१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, तूं मिसरास
 परत गेलास म्हणजे ज्या अद्भुत कृति तुझ्या हातीं
 ठेविल्या आहेत त्या फारोपुढें करून दाखीव बरें; तरी
 मी त्याचें मन कठीण करीन आणि तो माझ्या लोकांस
 जाऊं देणार नाही. २२ तूं जाऊन फारोस सांग,
 परमेश्वर म्हणतो, इस्राएल हा माझा पुत्र, माझा ज्येष्ठ
 पुत्र आहे; २३ मीं तुला सांगितलें कीं माझ्या पुत्रास
 माझी उपासना करण्यास जाऊं दे; पण तूं त्यास जाऊं
 देण्याचें नाकारिलें; तर पाहा, मी तुझा पुत्र, तुझा ज्येष्ठ
 पुत्र जिवें मारीन. २४ मग प्रवास करित असतां
 उतारशालेंत असें झालें कीं परमेश्वरानें त्याला गांठून
 जिवें मारावयास पाहिलें. २५ तों सिनोरा हिनें एक
 धारेची गारगोटी घेऊन आपल्या पुत्राची अप्रत्यक्ष

कापिली आणि ती मोशाच्या पायांपाशीं ठेवून ती म्हणाली, तूं रक्तानें मिळविलेला माझा नवरा आहेस. २६ तेव्हां परमेश्वरानें मोशाला पीडण्याचें सोडिलें. रक्तानें मिळविलेला नवरा असें तिनें सुतेला अचुलक्षून म्हटलें.

२७ मग परमेश्वर अहरोनास म्हणाला, मोशाला भेटावयास तूं रानांत जा. तो गेला आणि देवाच्या डोंगरावर त्याला भेटून त्यानें त्याचें चुंबन घेतलें. २८ मग परमेश्वरानें त्याला ज्या आज्ञा देऊन पाठविलें व जीं चिन्हें दाखविण्याची आज्ञा केली तीं सर्व मोशानें अहरोनास सांगितलीं. २९ नंतर मोशे व अहरोन यांनीं जाऊन इस्राएलवंशाचे सर्व घडील जन जमविले; ३० आणि परमेश्वरानें मोशास जें कांहीं सांगितलें होतें तें सर्व अहरोनानें लोकांस कळविलें आणि त्यांस चिन्हें करून दाखविलीं. ३१ तेव्हां लोकांना विश्वास आला; परमेश्वरानें इस्राएल घराण्याची भेट घेऊन त्यांच्या विपत्तीकडे लक्ष पुरविलें हें त्यांनीं ऐकिलें तेव्हां त्यांनीं नमन करून त्याची आराधना केली. १ नंतर मोशे व अहरोन फारोकडे जाऊन म्हणाले, इस्राएलाचा देव परमेश्वर सांगत आहे कीं माझ्या लोकांनीं माझ्याप्रीत्यर्थ रानांत उत्सव करावा म्हणून त्यांस जाऊं दे. २ तेव्हां फारो म्हणाला, हा कोण परमेश्वर कीं ज्याचें ऐकून मीं इस्राएलास जाऊं द्यावें? मी त्या परमेश्वराला जाणत नाहीं, आणि इस्राएलांस कांहीं जाऊं देणार नाहीं. ३ ते म्हणाले, इत्र्यांच्या देवानें आम्हांस भेट दिली; तर आतां आम्हांस तीन दिवसांच्या वाटेवर रानांत जाऊं द्यावें आणि आमचा देव परमेश्वर यास यज्ञबलि अर्पू द्यावा असा आमचा अर्ज आहे; असें न केल्यास तो कदाचित् पटकीनें अथवा तरवारीनें आमचा समाचार घेईल. ४ मिसराचा राजा त्यास म्हणाला, हे मोशे, हे अहरोना, तुम्ही लोकांस

काम सोडून जावयास कां लावितां? तुम्ही आपल्या बिगारकामावर चालते व्हा. ५ फारो आणखी म्हणाला, पाहा हे बिगारी लोक देशांत बहुत आहेत, आणि तुम्ही त्यांना काम सोडून जावयास लावणार. ६ त्याच दिवशीं फारोनें त्या लोकांचे मुकादम व त्यांचे नायक यांस आज्ञा केली कीं, ७ विटा करण्यासाठीं तुम्ही या लोकांस आजवर गवत देत आलां तसें आतां देऊं नका; त्यांनीं स्वतः जाऊन गवत मिळवावें. ८ तरी जेवढ्या विटा त्यांस कराव्या लागतात तेवढ्याच त्यांज-कडून करवा, कांहीं कमी करूं नका; ते आळशी बनले आहेत, म्हणून ते ओरड करित आहेत कीं आम्हांस जाऊं द्या; आमच्या देवास यज्ञबलि अर्पू द्या. ९ या लोकांवर अधिक काम लादा, म्हणजे त्यांजवर कामाचा बोजा पडून ते या खोट्या बोलण्यावर विश्वास ठेवणार नाहीत. १० मग लोकांचे मुकादम व नायक बाहेर जाऊन त्यांस म्हणाले, फारो म्हणतो, मी तुम्हांस गवत पुरविणार नाहीं. ११ तुम्हीच जा आणि मिळेल तेथून गवत आणा; तुमचें काम कांहीं कमी होणार नाहीं. १२ तेव्हां ते लोक गवताच्या ऐवजीं धान्याचे सड जमा करण्यास सर्व मिसर देशभर पांगले. १३ त्यांच्यामार्गे मुकादमांचा असा तगादा असे कीं तुम्हांस गवत पुरविण्यांत येत होतें तेव्हांच्याइतकें तुमचें रोजचें काम पुरें करा. १४ इस्राएल लोकांवर त्यांच्यापैकीं जे नायक नेमले होते त्यांस फारोच्या मुकादमांनीं मार देऊन विचारिलें कीं तुम्ही नेहमीं विटा करितां तेवढी संख्या अलीकडे कां पुरी करित नाहीं? १५ तेव्हां इस्राएल लोकांचे नायक फारोकडे जाऊन ओरड करून म्हणाले, तूं आपल्या दासांशीं असें कां वर्ततोस? १६ तुझ्या दासांस गवत देत नाहीत तरी ते म्हणतात, विटा करा; पाहा, तुझ्या दासांस मार मिळत आहे; पण दोष सारा तुझ्या लोकांचा आहे. १७ तो म्हणाला, तुम्हीं आळशी आहां आळशी; म्हणूनच तुम्ही म्हणतां, आम्हांला जाऊं द्यावें, आमच्या परमेश्वरा-प्रीत्यर्थ आम्हांला यज्ञ करूं द्यावा. १८ निघा येथून,

आणि आपलें काम करा; तुम्हांला गवत कांहीं मिळावयाचें नाहीं, आणि विटा तर नेहमींच्या इतक्याच करून दिल्या पाहिजेत; १९ विटा व रोजचें काम यांत तुम्हीं कांहीं कमी करितां कामा नये; हें असें इस्राएलांच्या नायकांस बजाविण्यांत आलें तेव्हां आपण फार पेंचांत आहों असें त्यांच्या लक्षांत आलें. २० फारोकडून निघाल्यावर त्यांस वाटेंत मोशे व अहरोन भेटले; २१ तेव्हां ते त्यांस म्हणाले, परमेश्वर तुम्हांला पाहून घेवो, फारोच्या व त्याच्या चाकरांच्या दृष्टीनें तुम्हीं आम्हांस किळसवाणे केले आहो; आम्हांस मारून टाकण्यासाठीं तुम्हीं त्यांच्या हातांत जशी काय तरवारच दिली आहे. २२ मग मोशे परमेश्वराकडे परत जाऊन म्हणाला, प्रभू, तूं या लोकांस कां पीडिलें आहे? मला तूं त्यांकडे पाठविलें तें काय म्हणून? २३ मी तुझ्या नामानें बोलण्यासाठीं फारोकडे आलों तेव्हांपासून तो या लोकांस पीडित आहे; तूं आपल्या लोकांची सोडवणूक तर मुळींच केली नाहीं.

१ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, मी आतां फारोला काय करितों तें तूं पाहशील; मी त्याला भुजप्रताप दाखविला म्हणजे तो या लोकांस जाऊं देईल, माझा भुजप्रताप त्याला दाखविला म्हणजे तो यांस आपल्या देशांतून बाहेर घालवून देईल.

२ देव मोशाला म्हणाला, मी परमेश्वर आहे. ३ मी अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांस सर्वसमर्थ देव म्हणून प्रगट झालों तथापि परमेश्वर या माझ्या नामानें मी त्यांस ज्ञात नव्हतों. ४ ज्या कनान देशांत ते उपरी होते तो परदेश त्यांस वतन देण्याविषयींचा करार मीं त्यांजशीं केला आहे; ५ शिवाय ज्या इस्राएल लोकांस मिस्र्यांनीं दास करून ठेविलें आहे, त्यांचा आक्रोश ऐकून मीं आपल्या कराराचें स्मरण केले आहे. ६ म्हणून इस्राएल लोकांस सांग, मी परमेश्वर आहे; मी तुम्हांस मिस्र्यांच्या बिगारींतून काढीन,

त्यांच्या दास्यांतून तुम्हांस मुक्त करीन आणि बाहू लांब करून व भारी शासन देऊन तुमचा उद्धार करीन; ७ मी तुम्हांस आपली प्रजा करून घेईन आणि मी तुमचा देव होईन; तुम्हांस मिस्र्यांच्या बिगारींतून काढणारा मी तुमचा देव परमेश्वर आहे हें तुम्हांस कळेल. ८ आणि जो देश अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांस देण्याची शपथ बाहु उभे करून मीं वाहिली होती त्यांत मी तुम्हांस नेईन आणि तो तुम्हांस वतन करून देईन; मी परमेश्वर आहे. ९ मोशानें हें सारें इस्राएल लोकांस सांगितलें; पण ते आपल्या मनाच्या संतापामुळे आणि बिकट दास्यामुळे मोशाचें ऐकनात.

१० मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, ११ तूं जाऊन मिसरचा राजा फारो याला सांग कीं इस्राएल लोकांस तुझ्या देशांतून निघून जाऊं दे. १२ तेव्हां मोशे परमेश्वरासमोर म्हणाला, पाहा, इस्राएल लोकांनीं माझें ऐकिलें नाहीं, तर फारो माझें कसें ऐकेल? माझें मुख तर बेसुनत (संस्कारविरहित) आहे. १३ या प्रकारें परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस मिसर देशांतून इस्राएल लोकांस बाहेर नेण्याविषयीं आज्ञा देऊन इस्राएल लोकांकडे आणि मिसरी राजा फारो याजकडे पाठविलें.

१४ मोशे व अहरोन यांच्या पूर्वजांपैकीं प्रमुख पुरुष हे: इस्राएलाचा ज्येष्ठ पुत्र रऊबेन याचे पुत्र हानोख, पल्लू, हेसोन व कर्मी हीं रऊबेनाचीं कुळें. १५ शिमोनाचे पुत्र: यमुवेल, यामीन, ओहद, याखीन, जोहर व कनानी स्त्रीपासून झालेला शौल; हीं शिमोनाचीं कुळें. १६ लेवीच्या वंशावळीप्रमाणें त्याच्या पुत्रांचीं नांवें हीं: गर्षोन, कहाथ व मरारी; लेवीच्या आयुष्याची वर्षसंख्या एकशेंसदतीस होती. १७ गर्षोनाच्या कुळाप्रमाणें त्याचे पुत्र: लिझी व शिमी. १८ कहाथाचे पुत्र: अम्राम, इसहार, हेब्रोन व उजियेल; कहाथाच्या आयुष्याची वर्षसंख्या एकशें-तेहतीस होती. १९ मरारीचे पुत्र: महली व मूशी. लेवीच्या वंशावळीप्रमाणें हीं त्यांचीं कुळें. २० अम्रामानें आपली आत योखबेद ही बायको केली;

तिच्यापासून त्याला अहरोन व मोशे झाले; अम्रामाच्या आयुष्याची वर्षसंख्या एकशेंसदतीस होती. २१ इस-हाराचे पुत्र: कोरह, नेफेग व जिखी. २२ उजियेलाचे पुत्र: मिशाएल, एलसाफान व सिथी. २३ अहरोनानें अम्मीनादाबाची कन्या नहशोनाची बहीण अलीशेबा बायको केली; तिच्यापासून त्याला नादाब, अबीहू, एलाजार व इथामार हे झाले. २४ कोरहाचे पुत्र: अस्सीर, एलकाना व अबीयासाफ; हीं कोरहाचीं कुळें. २५ अहरोनाचा पुत्र एलाजार यानें पुटियेलाच्या कन्यांपैकीं एक बायको केली; तिच्यापासून त्याला फिनहास झाला. त्यांच्या त्यांच्या घराण्यांप्रमाणें लेवीच्या पितृकुलांतील प्रमुख पुरुष हेच. २६ इस्राएल लोकांचीं दळें करून मिसर देशांतून बाहेर घेऊन जा अशी परमेश्वरानें ज्यांस आज्ञा केली तेच हे अहरोन व मोशे. २७ इस्राएल लोकांस मिसरांतून आम्ही घेऊन जाणार असें मिसरी राजा फारो याजपाशीं जे बोलले तेच हे मोशे व अहरोन.

२८ मग मिसर देशीं परमेश्वरानें मोशाबरोबर भाषण केलें, त्या दिवशीं २९ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, मी परमेश्वर आहे, मी तुला सांगतो तें सर्व मिसरी राजा फारो याला सांग. ३० तेव्हां मोशे परमेश्वरास म्हणाला, पाहा, मी बेसुनत (संस्कारविरहित) मुखाचा आहे, तर फारो माझें कसे

एकणार? १ त्या समयीं परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें, ७ पाहा, तुला मी फारोचा देवच करितों; आणि तुझा भाऊ अहरोन हा तुझा संदेष्टा होईल. २ जी काहीं आज्ञा मी तुला करीन ती अहरोनास कळीव व त्यानें फारोस सांगावें कीं तूं इस्राएल लोकांस तुझ्या देशांतून निघून जाऊं दे. ३ मी फारोचें मन कठोर करीन आणि मिसर देशांत माझीं चिन्हें व अद्भुतें विपुल दाखवीन. ४ तरी फारो तुमचें काहीं एकणार नाही, मग मी मिसरावर आपला हात चालवीन आणि त्यास मोठीं शासनं करून आपली सेना इस्राएल लोक यांस मिसर देशांतून घेऊन जाईन. ५ आणि मिसरावर मी हात उगारून त्याच्यांतून

इस्राएल लोकांस घेऊन जाईन तेव्हां मिसऱ्यांस कळेल कीं मी परमेश्वर आहे. ६ मोशे व अहरोन यांनीं तसें केलें; परमेश्वरानें त्यांस आज्ञा केली त्याप्रमाणें त्यांनीं केलें. ७ मोशे व अहरोन यांनीं फारोशीं हें बोलणें केलें तेव्हां मोशे ऐशीं वर्षांचा व अहरोन व्याऐशीं वर्षांचा होता.

८ नंतर परमेश्वर मोशे व अहरोन यांस म्हणाला, ९ तुम्हीं स्वतः काहीं अद्भुत कृति दाखवा असें फारो तुम्हांस म्हणेल तेव्हां तूं अहरोनास सांग, आपली काठी घेऊन फारोपुढें टाक म्हणजे तिचा सर्प होईल. १० मग मोशे व अहरोन यांनीं फारोजवळ जाऊन परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें केलें; अहरोनानें आपली काठी फारो व त्याचे सेवक यांच्यापुढें टाकिली तेव्हां तिचा सर्प झाला. ११ हें पाहून फारोनें जाणते व मांत्रिक बोलाविले; त्या मिसरी जादुगिरांनींसुद्धां आपल्या मंत्रतंत्रांच्यायोगें तसाच प्रकार केला. १२ त्यांनींहि आपआपल्या काढ्या खालीं टाकितांच त्यांचे सर्प झाले; पण अहरोनाच्या काठीनें त्यांच्या काढ्या गिळून टाकिल्या. १३ तथापि फारोचें मन कठीण झालें, आणि परमेश्वरानें म्हटलें होतें त्याप्रमाणें तो मोशे व अहरोन यांचें म्हणणें ऐकेना.

१४ तेव्हां परमेश्वरानें मोशास म्हटलें, फारोचें मन कठीण आहे, तो या लोकांस जाऊं देत नाही. १५ सकाळीं फारोकडे जा; पाहा, तो नदीकडे जाईल तेव्हां ज्या काठीचा सर्प बनला होता ती हातीं घेऊन नील नदीच्या तीरीं त्याच्या भेटीस उभा राहा. १६ त्यास असें सांग कीं इज्यांचा देव परमेश्वर यानें माझ्या हातीं तुला हा निरोप सांगितला आहे कीं माझ्या लोकांस जाऊं दे म्हणजे ते रानांत माझी उपासना करतील; पण तूं अजून ऐकत नाहीस. १७ परमेश्वर म्हणतो कीं, मी परमेश्वर आहे हें तुला यावरून कळेल; पाहा, मी आपल्या हातांतली काठी नदीच्या पाण्यावर मारीन तेव्हां त्या पाण्याचें रक्त होईल. १८ नदीतील मासे मरतील आणि तिला

घाण सुटेल; आणि तिचें पाणी पिण्याची मिसरी लोकांस किळस वाटेल. १९ मग परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें, तूं अहरोनास सांग कीं आपली काठी घेऊन मिसर देशांत जितकें पाणी म्हणून आहे, म्हणजे त्यांतल्या नद्या, नाले, तलाव व हौद या सर्वांवर आपला हात उगार म्हणजे त्या सर्वांचें रक्त बनेल; आणि मिसरांतील काष्ठपाषाणांच्या सर्व पात्रांतून रक्तच रक्त होईल. २० तेव्हां मोशे व अहरोन यांनीं परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें केलें; त्यानें काठी उचलून फारोच्या व त्याच्या सेवकांच्या समक्ष पाण्यावर मारिली तेव्हां नदींतील सर्व पाण्याचें रक्त बनलें. २१ नदींतील मासे मेले, तींतून घाण सुटली आणि मिसरी लोकांस नदींतील पाणी पिववेना; साऱ्या मिसर देशांत रक्तच रक्त झालें. २२ तेव्हां मिसरी जादुगिरांनीं आपल्या मंत्रतंत्रानें तसाच प्रकार केला, तेव्हां फारोचें मन कठीण झालें आणि त्यानें मोशे व अहरोन यांचें ऐकिलें नाहीं; परमेश्वरानें मोशाला असें सांगितलेंच होतें. २३ फारो तेथून मार्गें फिरून आपल्या घरीं चालता झाला; हें सुद्धां त्यानें लक्षांत घेतलें नाहीं. २४ सर्व मिसरी लोकांनीं पिण्याच्या पाण्यासाठीं नदीच्या आसपास झिरे खणिले; कारण नदीचें पाणी त्यांस पिववेना. २५ परमेश्वरानें नदीस ताडण केल्यास सात दिवस लोटले.

१ नंतर परमेश्वर मोशास म्हणाला, फारोकडे जाऊन त्यांस सांग, परमेश्वर असें म्हणतो कीं माझ्या लोकांनीं माझी उपासना करावी म्हणून त्यांस जाऊं दे. २ तूं त्यांस जाऊं देणार नाहींस तर पाहा, मी बेडकांनीं तुझ्या अवघ्या देशाला पीडीन; ३ नील नदींत बेडकांचा सुळसुळाट होईल आणि तुझ्या मंदिरांत, तुझ्या शय्यागृहांत, तुझ्या अंथरुणावर, तुझ्या चाकरनौकरांच्या घरांत, तुझ्या प्रजाजनांवर, तुझ्या भट्यांत आणि काथवटींत बेडकच बेडक होतील; ४ तुझ्या व तुझ्या लोकांच्या, आणि तुझ्या सर्व सेवकांच्या अंगावर बेडक चढतील. ५ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, अहरोनाला सांग कीं आपली काठी

हातीं घेऊन नद्या, नाले व तलाव यांवर आपला हात उगार आणि बेडक मिसर देशावर चडून येतील असें कर. ६ अहरोनानें मिसरांतील जलाशयांवर आपला हात उगारिला तेव्हां बेडक बाहेर निघाले, आणि त्यांनीं मिसर देश व्यापून टाकिला. ७ जादुगिरांनींहि आपल्या मंत्रतंत्रानें तसेंच केलें, त्यांनीं मिसर देशावर बेडक आणिले. ८ मग फारोनें मोशे व अहरोन यांस बोलावून आणून म्हटलें, परमेश्वरापाशीं विनंति करा कीं माझ्यापासून व माझ्या प्रजेपासून त्यानें हे बेडक दूर करावे, म्हणजे परमेश्वराप्रीत्यर्थ यज्ञ करावयासाठीं मी तुझ्या लोकांस जाऊं देईन. ९ मोशे फारोस म्हणाला, तुझ्यापासून व तुझ्या घरांतून बेडक नाहीतसे करून नदींत मात्र राहूं द्यावे म्हणून मीं तुजसाठीं, तुझ्या सेवकांसाठीं आणि तुझ्या प्रजेसाठीं कोणत्या समयीं आराधना करावी हें सांगण्याचा मान माझ्याऐवजीं तुला असो. १० तो म्हणाला, उद्यां; तेव्हां त्यानें म्हटलें, तुझ्या आज्ञेप्रमाणें होईल; म्हणजे तुला कळेल कीं आमचा देव परमेश्वर यासारखा अन्य कोणी नाहीं. ११ बेडक तुजपासून, तुझ्या घरांतून, तुझ्या सेवकांपासून, तुझ्या प्रजेपासून दूर होतील; ते फक्त नदींत राहतील. १२ मोशे आणि अहरोन हे फारोपासून निघाले; आणि परमेश्वरानें फारोवर बेडक आणिले होते त्यासंबंधानें मोशानें परमेश्वराची आराधना केली. १३ परमेश्वरानें मोशाच्या विनंतीप्रमाणें केलें; घरींदारीं, अंगणांत, व शेतांत बेडक होते ते सर्व मरून गेले. १४ लोकांनीं ते गोळा करून त्यांचे ढीग केले, तेव्हां सर्व जमिनीवर घाण सुटली. १५ हा असा दम घेण्यास अवकाश मिळाला हें पाहून फारोनें आपलें मन कठीण केलें आणि त्यांचें ऐकिलें नाहीं; परमेश्वरानें असें सांगितलेंच होतें.

१६ मग परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें, अहरोनाला सांग कीं आपली काठी उगारून जमिनीच्या धुळीवर मार म्हणजे मिसर देशभर त्या धुळीच्या उवा बनतील. १७ त्यांनीं तसें केलें; अहरोनानें आपल्या हातांतली काठी उगारून जमिनीच्या धुळीवर मारिली तेव्हां

मनुष्य व पशु यांजवर उवा झाल्या; जमिनीच्या धुळीच्या सर्व मिसर देशभर उवाच उवा बनल्या. १८ उवा उत्पन्न करण्यासाठी जादुगिरांनीं आपले मंत्र बोलून तसाच प्रकार केला, पण त्यांना ते साधेना; मनुष्य व पशु उवांनीं भरून गेले. १९ तेव्हां जादुगीर फारोस म्हणाले, यांत देवाचा हात आहे; तरी फारोचें मन कठीण होऊन त्यानें त्यांचें ऐकिलें नाही; परमेश्वरानें असें सांगितलेंच होतें.

२० नंतर परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें कीं पहाटेस ऊठ आणि जाऊन फारोपुढें उभा राहा; तो त्या वेळीं नदीवर येईल; तूं त्याला सांग, परमेश्वर म्हणतो, माझ्या लोकांनीं माझी उपासना करावी म्हणून तूं त्यांस जाऊं दे. २१ त्यांस जाऊं देणार नाहीस तर पाहा, तुजवर, तुझ्या सेवकांवर, तुझ्या प्रजेवर, आणि तुझ्या घरांत मी गोमाश्यांचे थवे पाठवीन; मिसरी लोकांचीं घरे व ते राहतात तो सर्व प्रदेश गोमाश्यांच्या थव्यांनीं व्यापून टाकीन. २२ तथापि गोशेन प्रांतांत माझे लोक राहत आहेत, तो मी त्या दिवशीं अलग करीन; गोमाश्यांचे थवे तेथे जाणार नाहीत; यावरून पृथ्वीवर मीच परमेश्वर आहे हें तुला कळेल. २३ माझ्या प्रजेमध्ये व तुझ्या प्रजेमध्ये मी भेद राखीन; उद्यां हा चमत्कार होईल. २४ त्याप्रमाणें परमेश्वरानें केलें; फारोच्या मंदिरांत, त्याच्या सेवकांच्या घरांत व अवघ्या मिसर देशांत गोमाश्यांचे थव्यांचे थवे आले; गोमाश्यांच्या ह्या थव्यांनीं मिसर देशाची खराबी झाली. २५ मग फारोनें मोशे व अहरोन यांस बोलावून आणून म्हटलें, तुम्ही जा, याच देशांत आपल्या देवाला यज्ञ करा. २६ मोशे म्हणाला, असें करणें उचित नाही, कारण आम्ही जो यज्ञ आमचा देव परमेश्वर यास करणार आहों त्याची मिसरी लोकांस किळस येईल; मिसरी लोकांच्या दृष्टीनें किळसवाणा असा यज्ञ आम्हीं केल्यास ते आम्हांस दगडमार करावयाचे नाहीत काय? २७ आम्ही रानांत तीन दिवसांच्या वाटेवर जाऊं आणि परमेश्वर आमचा देव आम्हांस सांगेल त्याप्रमाणें त्याला यज्ञ

करूं. २८ फारो बोलला, तुम्हीं रानांत जाऊन परमेश्वर तुमचा देव यास यज्ञ करावा यासाठीं मी तुम्हांस जाऊं देतो; मात्र फार दूर जाऊं नका; माझ्यासाठीं विनंति करा. २९ मोशे म्हणाला, पाहा, मी तुजपासून जातां आणि परमेश्वराला विनंति करितों कीं फारो व त्याचे सेवक आणि त्याची प्रजा यांजवरील गोमाश्यांचे थवे उद्यां निघून जावोत; मात्र परमेश्वरा-प्रीत्यर्थ यज्ञ करण्यासाठीं लोकांस जाऊं न देण्यासंबंधानें फारोनें पुनरपि वंचना करूं नये. ३० मग मोशानें फारोसमोरून निघून जाऊन परमेश्वराची आराधना केली. ३१ परमेश्वरानें मोशाच्या विनंतीप्रमाणें केलें; फारो, त्याचे सेवक आणि त्याची प्रजा यांजवर आलेल्या गोमाश्यांचे थवे त्यानें दूर केले; एकहि गोमाशी राहिली नाही. ३२ तथापि फारोनें या खेपेसहि आपलें मन कठीण केलें आणि लोकांस जाऊं दिलें नाही.

१ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, फारोला जाऊन सांग, इत्र्यांचा देव परमेश्वर असें सांगतो कीं माझ्या लोकांनीं माझी उपासना करावी म्हणून त्यांस जाऊं दे. २ तूं त्यांस जाऊं देणार नाहीस आणि त्यांस अजूनहि अडवून ठेविशील, ३ तर पाहा, घोडे, गाढवे, उंटें, गुरेंढोरे, शेरडेमेंढरे हे जे तुझे पशु रानांत आहेत त्यांवर परमेश्वराचा हात पडेल; भयंकर मरी उडवेल. ४ इस्राएल लोकांचीं गुरेंढोरे आणि मिसरी लोकांचीं गुरेंढोरे यांच्यामध्ये परमेश्वर भेद राखील; इस्राएल लोकांचा एकहि पशु मरावयाचा नाही. ५ मग परमेश्वरानें वेळ ठरविला आणि म्हटलें कीं उद्यां मी परमेश्वर या देशांत ही गोष्ट करणार. ६ दुसरे दिवशीं परमेश्वरानें ही गोष्ट केली आणि मिसर देशांतील सर्व गुरें मेलीं; तथापि इस्राएल लोकांच्या गुरांपैकीं एकहि दगावलें नाही. ७ फारोनें माणसें पाठवून पाहिलें तों इस्राएल लोकांच्या गुरांपैकीं एकहि मेलें नव्हतें. तथापि फारोचें मन कठीणच राहिलें, त्यानें लोकांस जाऊं दिलें नाही.

८ नंतर परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस सांगितलें कीं आब्यांतील पसाभर राख घेऊन मोशानें फारोच्या समक्ष आकाशाकडे उधळवी; ९ म्हणजे त्या धुळीचे बारीक कण मिसर देशभर पसरतील आणि सगळ्या देशांतील मनुष्य व पशु यांस त्यामुळें गळवें व फोड येतील. १० ते आब्यांतील राख घेऊन फारोपुढें उभे राहिले; मोशानें ती आकाशाकडे उधळिली तेव्हां तिच्या योगें मनुष्य व पशु यांस गळवें व फोड आले. ११ गळवांमुळें जादुगिरांच्यानें मोशापुढें उभें राहवेना, कारण जादुगीर व सर्व मिसरी लोक यांस गळवें आलीं होतीं. १२ तथापि परमेश्वरानें फारोचें मन कठीण केलें आणि त्यानें त्यांचें ऐकिलें नाहीं; परमेश्वरानें मोशाला असें सांगितलेंच होतें.

१३ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, पहाटेस उठून फारोपुढें उभा राहा आणि त्याला सांग, इब्र्यांचा देव परमेश्वर असें म्हणतो कीं माझ्या लोकांनीं माझी उपासना करावी म्हणून त्यांस जाऊं दे. १४ नाहीं तर ह्या खेपेस मी सर्व प्रकारच्या पीडा तुझ्या हृदयावर, तुझ्या सेवकांवर व तुझ्या प्रजेवर पाठवितों, म्हणजे अखिल पृथ्वीवर मजसारखा अन्य कोणी नाहीं हें तुला यावरून कळेल. १५ मी आपला हात उगारून तुझ्यावर व तुझ्या प्रजेवर मरीचा प्रहार केला असता आणि पृथ्वीवरून तुझा उच्छेद झाला असता, १६ तथापि मीं तुला आपलें सामर्थ्य दाखवावें आणि माझें नाम साऱ्या पृथ्वीवर विख्यात व्हावें यासाठींच मीं तुला राखिलें आहे. १७ तूं अद्यापि माझ्या लोकांशीं चढेलपणांनें वर्तून त्यांस जाऊं देत नाहींस काय? १८ पाहा, उद्यां या वेळेस मी गारांची अशी भयंकर वृष्टि करीन कीं मिसरी राष्ट्राची स्थापना झाल्यापासून आजवर तशी वृष्टि झाली नाहीं. १९ तर आतां माणसें पाठवून रानांतून तुझीं गुरें व दुसरें जें काहीं रानांत असेल तें आण; जीं माणसें व पशु घरीं अडोशास न आणिल्यामुळे रानांत सांपडतील त्यांजवर गारांची शोड पडून तीं मरतील.

२० फारोच्या सेवकांपैकी ज्यांस परमेश्वराच्या सांगण्याची भीति वाटली त्यांनीं आपले दास व गुरें पळवून घरीं आणिलीं; २१ आणि ज्यांनीं परमेश्वराच्या सांगण्याची परवा केली नाहीं त्यांनीं आपले दास व गुरें रानांत राहूं दिलीं.

२२ मग परमेश्वर मोशास म्हणाला, तूं आपला हात आकाशाकडे उभार म्हणजे सर्व मिसर देशावर गारांची वृष्टि होईल; मिसर देशांतील मनुष्यांवर, पशूंवर व शेतांतील हरएक वनस्पतीवर ती होईल. २३ मोशानें आपली काठी आकाशाकडे उभारिली तेव्हां परमेश्वरानें मेघगर्जना व गारांची वृष्टि केली आणि अग्नीचा लोळ जमिनीपर्यंत येऊं लागला; या प्रकारें परमेश्वरानें मिसर देशावर गारांचा वर्षाव केला. २४ ह्याप्रमाणें गारा पडत असतां मधूनमधून अग्नीचा लोळ दिसत होता; ही गारांची वृष्टि एवढी भारी होती कीं मिसरी राष्ट्राची स्थापना झाल्यापासून त्यांत कोठेंहि तशी कधीं झाली नव्हती. २५ सर्व मिसर देशांत, मनुष्यें, गुरेंढोरे वगैरे जें काहीं वनांत होतें त्या सर्वांवर, गारांचा मारा झाला; शेतांतील सर्व वनस्पतीवर मारा झाला आणि वनांतील सर्व वृक्ष मोडून गेले. २६ मात्र गोशेन प्रांतांत इस्त्राएली लोक राहत होते तेथें मुळींच गारा पडल्या नाहींत. २७ तेव्हां फारोनें मोशे व अहरोन यांस बोलावून आणून म्हटलें, मीं या खेपेस पाप केलें आहे, परमेश्वर न्यायी आहे आणि मी व माझी प्रजा अपराधी आहों. २८ तुम्ही परमेश्वराची विनवणी करा; ही प्रचंड गर्जना व गारांची वृष्टि झाली आहे तेवढी पुरे; मी तुम्हांस जाऊं देतो; तुम्हांला इतःपर राहावयाला नको. २९ मोशे त्यास म्हणाला, मी नगराबाहेर गेलों कीं परमेश्वराकडे आपले हात पसरीन तेव्हां मेघगर्जना बंद होईल व गारा पडावयाच्या नाहींत; यावरून तुला कळेल कीं पृथ्वी परमेश्वराची आहे. ३० तथापि हें मला ठाऊक आहे कीं अजूनहि तूं आणि तुझे सेवक परमेश्वर देव याला भीत नाहींत. ३१ त्या समयीं जवस व सातू यांचा नाश झाला; कां कीं सातू निसवले होते आणि

जवसांला बोंडें आलीं होतीं; ३२ पण गहूं व काठ्या-
गहूं यांचा नाश झाला नाही; कारण ते अद्याप फारसे
वाढले नव्हते. ३३ मोशे फारोजवळून निघून नगरा-
बाहेर गेला आणि परमेश्वराकडे त्यानें आपले हात
पसरले तेव्हां मेघगर्जना व गारा बंद झाल्या व
पृथ्वीवर पर्जन्यवृष्टि होण्याची थांबली. ३४ पाऊस,
गारा व गर्जना हीं बंद झालीं असें पाहून फारोनें व
त्याच्या सेवकांनीं आपलें मन कठीण करून पुनः पाप
केलें. ३५ फारोचें मन कठीण झालें व त्यानें इस्राएल
लोकांस जाऊं दिलें नाही; परमेश्वरानें मोशाच्या द्वारे
असें सांगितलेंच होतें.

१० नंतर परमेश्वर मोशाला म्हणाला, फारो-
समोर जा; मीच त्याचें व त्याच्या सेवकांचें मन
कठीण केलें आहे तें अशासाठी कीं त्यांच्या-
मध्ये मी हीं आपलीं चिन्हें प्रगट करावीं; २ मीं
मिसर देशाची कशी फजिती केली आणि त्यांच्यामध्ये
कायकाय चिन्हें प्रगट केलीं तें तुझ्या पुत्रपौत्रांच्या
कांनीं जाऊं दे; म्हणजे मी परमेश्वर आहे हें तुम्हांस
कळेल. ३ मोशे व अहरोन फारोसमोर जाऊन त्याला
म्हणाले, इश्यांचा देव परमेश्वर असें म्हणतो, तूं
मजसमोर कोठवर नमावयाचा नाहीस? माझ्या
लोकांस माझी उपासना करावयास जाऊं दे. ४ तूं
माझ्या लोकांस जाऊं देणार नाहीस तर पाहा, मी
उद्यां तुझ्या मुलखांत टोळ आणीन; ५ ते भूतल
एवढें झांकून टाकितील कीं जमीन दिसनाशी होईल;
गारांच्या वृष्टीपासून निभावून जें कांहीं शेष उरलें
असेल त्याचा ते फत्ता उडवितील; वनांत तुमचे
जितके वृक्ष लागलेले आहेत त्यांचाहि ते फत्ता
उडवितील; ६ तुझीं घरे, तुझ्या सर्व सेवकांचीं घरे
आणि सान्या मिसऱ्यांचीं घरे ते व्यापून टाकितील;
इतके टोळ तुझ्या बापदादांनीं किंवा त्यांच्या वाड-
वडिलांनीं आजवर कधीं जन्मांत पाहिले नव्हते. मग
मोशे मागे फिरून फारोपासून निघून गेला. ७ फारोचे
सेवक त्याला म्हणाले, आम्ही असे या मनुष्याच्या
पाशांत कोठवर राहणार? त्यांचा देव जो परमेश्वर

याची उपासना करावयासाठीं या लोकांस जाऊं दे;
मिसर देश विध्वस्त झाला आहे, हें तुला अजून कळत
नाहीं काय? ८ मग मोशे आणि अहरोन यांस पुनः
फारोकडे बोलावून आणिलें आणि तो त्यांस म्हणाला,
तुम्ही जाऊन आपला देव परमेश्वर याची उपासना
करा; पण जाणार कोणकोण? ९ मोशानें म्हटलें,
आमचे आबालवृद्ध, आमचे पुत्र व कन्या, आमचीं
शेरडेंमेंढरें व गुरेंढोरें या सर्वांस घेऊन आम्ही
जाणार; कारण परमेश्वराप्रीत्यर्थ आम्हांस उत्सव
करावयाचा आहे. १० तो त्यांस म्हणाला, मी तुम्हांस
तुमच्या मुलांबाळांसह जाऊं दिलें तर परमेश्वराची
शपथ; संभाळा, मनसुबा वाईट आहे; ११ असें होणें
नाहीं; तुमच्यांतील पुरुषांनीं जाऊन परमेश्वराची
उपासना करावी; तुम्ही तरी हेंच मागत आहां. मग
त्यांस फारोपुढून घालवून दिलें.

१२ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, मिसर देशावर
आपला हात उगार म्हणजे टोळ त्यावर येऊन
गारांच्या झपाट्यांतून जी वनस्पति वांचून राहिली
आहे त्या सगळीचा ते फत्ता उडवितील. १३ मोशानें
मिसर देशावर आपली काठी उगारिली, तेव्हां
परमेश्वरानें दिवसभर व रात्रभर देशावर पूर्वेचा वारा
वाहविला; आणि सकाळ झाली तेव्हां पूर्वेच्या वाऱ्या-
बरोबर टोळ आले. १४ सर्व मिसर देशावर
टोळांनीं धाड घातली आणि ते त्याच्यावर सर्व भागीं
उतरले; ते असंख्य होते; यापूर्वीं एवढे टोळ कधीं आले
नव्हते व यापुढेंहि कधीं येणार नाहींत. १५ त्यांनीं
सर्व पृथ्वीचा पृष्ठभाग झांकून टाकिल्यामुळें सर्व
भूमीवर अंधार पडला आणि त्यांनीं भूमीवरील सर्व
वनस्पति आणि गारांच्या वृष्टींतून बचावून राहिलेलीं
सर्व फळें खाऊन टाकिलीं; सर्व मिसर देशांत
वृक्षांपैकीं अथवा शेतांतील वनस्पतींपैकीं हिरवें म्हणून
कांहीं राहिलें नाहीं. १६ मग फारोनें मोशे व अह-
रोन यांस त्वरेनें बोलावून आणून म्हटलें कीं मी
तुमचा देव परमेश्वर याचा व तुमचा गुन्हेगार आहे.
१७ तर आतां एक वेळ माझ्या अपराधाची क्षमा

करा आणि ह्या एवढ्या मृत्यूचें मजपासून निवारण करावें म्हणून तुम्ही आपला देव परमेश्वर याजपाशीं विनंति करा. १८ मोशानें फारोजवळून निघून जाऊन परमेश्वरापाशीं विनंति केली. १९ तेव्हां परमेश्वरानें पश्चिम दिशेचा प्रचंड वारा वाहविला; त्यानें त्या टोळांस उडवून तांबड्या समुद्रांत लोटिलें; मिसर देशच्या सर्व हद्दींत एकहि टोळ राहिला नाहीं. २० तथापि परमेश्वरानें फारोचें मन कठीण केलें, आणि त्यानें इस्राएल लोकांस जाऊं दिलें नाहीं.

२१ मग परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, आकाशाकडे आपला हात उभार म्हणजे मिसर देशावर अंधकार पडेल, इतका कीं तो हाताला लागेल. २२ तेव्हां मोशानें आपला हात आकाशाकडे उभारिला, आणि तीन दिवस सर्व मिसर देशभर निबिड अंधकार झाला; २३ तीन दिवस कोणी कोणास दिसना कीं कोणी आपलें ठिकाण सोडून हालेना; पण इस्राएल लोकांच्या सगळ्या वस्तींत उजेड होता. २४ मग फारो मोशाला बोलावून म्हणाला, तुम्ही जाऊन परमेश्वराची उपासना करा; तुमचीं शेरडेंमंडरें व गुरेंडोरें मात्र येथेंच राहिलीं पाहिजेत; आपल्या मुलांबाळांस घेऊन जा. २५ मोशे म्हणाला, आमचा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ यज्ञ करण्यासाठीं यज्ञपशु व होमबलि तूं आमच्या हवालीं केले पाहिजेत; २६ आमचे पशुहि आमच्याबरोबर गेले पाहिजेत, एक खुरहि मागें राहतां कामा नये; कारण यांतूनच आमचा देव परमेश्वर याच्या उपासनेसाठीं यज्ञपशु घ्यावे लागतील; आणि परमेश्वराच्या उपासनेस काय लागेल तें आम्हांस तेथें जाऊन पोहंचेपर्यंत कळावयाचें नाहीं. २७ तथापि परमेश्वरानें फारोचें मन कठीण केलें, आणि त्यानें त्यांस जाऊं दिलें नाहीं. २८ फारो त्यास म्हणाला, माझ्यापुढून चालता हो आणि संभाळ, पुन्हां मला आपलें तोंड दाखवूं नको; तूं आपलें तोंड दाखविशील त्या दिवशीं तूं प्राणास सुकशील. २९ मोशे म्हणाला, तूं ठीक बोललास; मी पुनः तुझें तोंड कधीं पाहावयाचा नाहीं.

१ नंतर परमेश्वर मोशाला म्हणाला, मी ११ फारोवर व मिसर देशावर आणखी एक पीडा पाठवितों; त्यानंतर तो तुम्हांस येथून जाऊं देईल; आणि तो जाऊं देईल तेव्हां तो तुम्हांस येथून अजीबात हांकून देईल. २ तूं लोकांच्या कानांत सांगून ठेव कीं प्रत्येक पुरुषानें आपल्या शेजारच्यापासून व प्रत्येक स्त्रीनें आपल्या शेजारणीपासून सोन्याचांढीचे दागिने मागून घ्यावे. ३ मिसरी लोकांची इस्राएल लोकांवर कृपादृष्टि होईसें परमेश्वरानें केलें. तशांत मिसर देशांत फारोचे सेवक आणि सामान्य लोक यांच्या दृष्टीनें मोशे हा पुरुष अति थोर होता.

४ मग मोशे म्हणाला, परमेश्वर असें म्हणतो कीं आज मध्यरात्रीच्या सुमारास मी मिसर देशामध्यें फिरेन; ५ तेव्हां मिसराच्या सिंहासनावर आरूढ असलेल्या फारोपासून तों जात्यावर बसणाऱ्या दासीपर्यंत सर्वांचे ज्येष्ठ पुत्र व गुरांचेहि प्रथम वत्स मरतील. ६ मिसर देशभर मोठा हाहाकार होईल; पूर्वीं कधीं झाला नव्हता आणि पुढें कधीं व्हावयाचा नाहीं असा. ७ तथापि इस्राएल लोकांपैकीं कोणावर, त्यांच्या पशूंवर कुत्रा देखील भुंकणार नाहीं; यावरून मिसरी लोकांत व इस्राएल लोकांत मी परमेश्वर कसा भेद ठेवितों हें तुम्हांस कळेल. ८ तेव्हां हे तुझे सर्व सेवक मजपाशीं येऊन मला नमून म्हणतील कीं आपल्या परिवारासह आपण निघून जावें, तेव्हां मी निघून जाईन. यावर मोशे रागानें संतप्त होऊन फारोजवळून निघून गेला.

९ परमेश्वर मोशास म्हणाला होता कीं फारो तुमचें ऐकावयाचा नाहीं, कारण मिसर देशांत माझीं बहुत अद्भुतें घडावीं अशी माझी इच्छा आहे. १० मोशे व अहरोन यांनीं फारोसमोर हीं सर्व अद्भुतें केलीं तरी परमेश्वरानें फारोचें मन कठीण केलें, आणि त्यानें इस्राएल लोकांस आपल्या देशांतून जाऊं दिलें नाहीं.

१ मग परमेश्वरानें मिसर देशांत मोशे व १२ अहरोन यांस सांगितलें कीं, २ हा महिना तुम्हांस आरंभीचा महिना व्हावा; तुमचा हा

वर्षाचा पहिला महिना व्हावा. ३ इस्राएलाच्या सर्व मंडळीस सांग की ह्या महिन्याच्या दशमीस तुम्हीं आपआपल्या वाडवडिलांच्या घराण्यांप्रमाणे एकाएका घराण्यामागे एकेक कोंकरुं घ्यावे; ४ आणि एक कोंकरुं खपावयाचें नाही इतकी थोडकी माणसे कोणाच्या घराण्यांत असलीं तर त्यानें व त्याच्या घराजवळच्या शेजाऱ्यानें आपल्या घरांतील संख्येप्रमाणे कोंकरुं घ्यावे; प्रत्येकाच्या आहाराच्या मानानें एक कोंकरुं किती माणसांस पुरेल याचा हिशोब करावा. ५ कोंकरुं घ्यावयाचें तें निर्दोष असून तो एक वर्षाचा नर असावा; हा नर मेंढरांतला किंवा बोकडांतला तुम्हांस वाटेल तो घ्यावा; ६ या महिन्याच्या चतुर्दशीपर्यंत तें राखून ठेवावे; आणि संध्याकाळीं इस्राएल मंडळींतील लोकांनीं तें वधावे. ७ त्याचें रक्त घेऊन ज्या घरांत त्या कोंकराचें मांस खाणार त्याच्या दोन्ही दारबाह्यांला व चौकटीच्या कपाळपट्टीला लावावे. ८ आणि त्यांनीं त्याच रात्रीं त्याचें मांस विस्तवावर भाजून तें बेखमीर भाकरीबरोबर खावे; कडू भाजी-बरोबर तें खावे. ९ मांस कच्चे खाऊं नये आणि पाण्यांत शिजवून खाऊं नये, तर तें विस्तवावर भाजून खावे; त्याची मुंडी, पाय व आंतडी यांसुद्धां तें खावे. १० त्यांतलें सकाळपर्यंत कांहीं राहू देऊं नये आणि सकाळपर्यंत कांहीं राहिलेंच तर तें आगींत टाकून जाळावे. ११ तें तुम्हीं या रीतीनें खावे: तुमच्या कमरा कसून, पायांत जोडे घालून आणि हातांत काठी घेऊन तें घाईघाईनें खावे; हा परमेश्वराचा वल्हांडण सण होय. १२ कारण ह्या रात्रीं मिसर देशांत फिरून त्यांतील मनुष्य व पशु या सर्वांचे प्रथम जन्मलेले मी मारून टाकीन आणि मिसरांतील सर्व देवांचें शासन करीन; मी परमेश्वर आहे. १३ आणि ज्या घरांत तुम्ही असणार त्यावर तें रक्त तुम्हांप्रीत्यर्थ खूण होईल. मी जेव्हां रक्त पाहीन तेव्हां तुम्हांस ओलांडून जाईन, मिसर देशच्या लोकांस मी मारीन तेव्हां तुम्हांवर अनर्थ येणार नाही, तुमचा नाश व्हावयाचा नाही. १४ हा दिवस तुम्हांस स्मारका-

दाखल होईल, ह्या दिवशीं तुम्हीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ मेळा भरवून सण पाळावा; पिढ्यानपिढ्या अगदीं कायमचा विधि समजून हा सण तुम्हीं पाळावा; १५ सात दिवस तुम्हीं बेखमीर भाकरी खावी; पहिल्याच दिवशीं तुमच्या घरांतील सर्व खमीर काढून टाकावे; पहिल्या दिवसापासून सातव्या दिवसापर्यंत जो कोणी खमिराची भाकरी खाईल त्याचा इस्राएलांतून उच्छेद व्हावा. १६ पहिल्या दिवशीं तुमचा पवित्र मेळा भरवावा, तसाच सातव्या दिवशींही पवित्र मेळा भरवावा; या दोन्ही दिवशीं कांहीं काम करूं नये; मात्र प्रत्येक मनुष्याच्या खाण्यापिण्यासंबंधानें जें कांहीं करावयाचें असेल तें करावे. १७ याप्रकारें तुम्हीं बेखमीर भाकरीचा सण पाळावा; कारण याच दिवशीं मी तुमच्या सेना मिसर देशांतून बाहेर आणिल्या आहेत; यास्तव हा दिवस पिढ्यानपिढ्या कायमचा विधि म्हणून पाळावा. १८ पहिल्या महिन्याच्या चतुर्दशीच्या संध्याकाळपासून तों त्या महिन्याच्या एकविसाव्या दिवसाच्या संध्याकाळपर्यंत तुम्हीं बेखमीर भाकऱ्या खाव्या. १९ सात दिवसपर्यंत तुमच्या घरांत मुळीच खमीर नसावे; कारण जो कोणी एकादी खमिराची वस्तु खाईल, तो परदेशीय असो की स्वदेशीय असो, त्याचा इस्राएलाच्या मंडळींतून उच्छेद करावा. २० तुम्हीं कसलाहि खमिराचा पदार्थ खाऊं नये; तुम्हीं घरोघर बेखमीर भाकऱ्या खाव्या.

२१ मग मोशानें इस्राएलाच्या सर्व वडील जनांस बोलावून म्हटलें, तुम्ही आपआपल्या घराण्याप्रमाणें एकएक कोंकरुं निवडून घ्यावे आणि वल्हांडणाचा यज्ञपशु वधावा; २२ नंतर एजोब झाडाची एक जुडी घेऊन ती पात्रांतील रक्तांत बुचकळावी आणि तिनें त्यांतलें रक्त दरवाजाच्या कपाळपट्टीला व दोन्ही बाह्यांना लावावे; आणि सकाळपर्यंत कोणींही घराच्या दाराबाहेर जाऊं नये. २३ कारण परमेश्वर मिसऱ्यांचा वध करण्यासाठीं देशांत फिरणार आहे; ज्या ज्या घराच्या कपाळपट्टीवर व दोन्ही बाह्यांवर रक्त लाविलेलें

१ निर्गम ५:१ वरील दीप पाहा.

परमेश्वर पाहील तें तें दार तो ओलांडून जाईल आणि वध करणाऱ्यास तुमचा वध करण्यासाठीं तुमच्या घरांत जाऊं देणार नाहीं. २४ हा विधि तुम्हांला व तुमच्या पुत्रपौत्रांला निरंतरचा आहे असें समजून तो पाळावा. २५ वचनदत्त देश परमेश्वर तुम्हांस देईल, त्यांत तुम्ही जाल तेव्हां हा उपासनेचा प्रकार तुम्हीं पाळावा. २६ तुमचीं मुलेंबाळें तुम्हांस विचारितील कीं या उपासनेचा अर्थ काय ? २७ तेव्हां तुम्ही सांगा कीं हा परमेश्वराच्या वल्हांडणाचा यज्ञ आहे; त्यानें मिसरी लोकांस मारिलें व आपल्या घरांचा बचाव केला त्या समयीं तो मिसरांतील इस्राएलांचीं घरें ओलांडून गेला. हें ऐकून लोकांनीं मस्तकें लववून दंडवत घातलें. २८ इस्राएल लोकांनीं जाऊन तसें केलें; परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस आज्ञा दिली त्याप्रमाणें त्यांनीं केलें.

२९ मध्यरात्रीं असें झालें कीं मिसर देशांतील सिंहासनावर आरूढ असलेल्या फारोच्या ज्येष्ठ पुत्रापासून बंदिगृहांत पडलेल्या कैद्याच्या ज्येष्ठ पुत्रापर्यंत सर्व, आणि गुरांदोरांपैकीं सर्व प्रथम वत्स परमेश्वरानें मारून टाकिले. ३० रात्रीच्या समयीं फारो, त्याचे सर्व सेवक आणि सगळे मिसरी लोक जागे झाले; आणि मिसर देशांत मोठा हाहाकार उडाला, कारण ज्यांत कोणी मेला नाहीं असें एकहि घर राहिलें नाहीं. ३१ तेव्हां फारोनें रातीरात मोशे व अहरोन यांस बोलावून सांगितलें, तुम्ही व सगळे इस्राएल लोक माझ्या लोकांतून निघून जा; तुम्ही म्हणतां त्याप्रमाणें जाऊन परमेश्वराची उपासना करा. ३२ तुम्ही म्हणतां त्याप्रमाणें आपलीं शेरडेंमेंढरे व गुरेंदोरे घेऊन चालते व्हा; आणि मलाहि आशीर्वाद द्या. ३३ इस्राएल लोकांनीं देशांतून तत्काळ निघून जावें म्हणून मिसरी लोकांनीं त्यांच्यामागे तगादा लाविला; ते म्हणाले, आम्ही सर्व मेलोंच आहों. ३४ इस्राएल लोकांनीं मळिलेली कणीक खमीर न घालतां तशीच काथवदीसहित कपड्यांत बांधून खांद्यावर घेतली. ३५ मोशाच्या सांगण्याप्रमाणें इस्राएल लोकांनीं केलें; त्यांनीं मिसरी लोकांपासून

सोन्याच्याचे दागिने व वस्त्रेप्रावरणें मागून घेतलीं; ३६ मिसरी लोकांची कृपादृष्टि इस्राएल लोकांवर होईसें परमेश्वरानें केलें, म्हणून त्यांनीं जें जें मागितलें तें तें त्यांनीं त्यांस दिलें; अशा प्रकारें त्यांनीं मिसरी लोकांस छुटिलें.

३७ मग इस्राएल लोक रामसेस येथून कूच करून सुकोथ येथें गेले; जे पुरुष पायीं गेले ते मुलेंबाळें खेरीजकरून सहा लाख होते. ३८ त्यांच्याबरोबर लोकांचा मोठा मिश्र समुदाय गेला; तशींच शेरडेंमेंढरें, गुरेंदोरे वगैरे पुष्कळ जनावरें गेलीं. ३९ त्यांनीं आपल्याबरोबर मिसर देशांतून मळिलेली कणीक आणिली होती, तिच्या बेखमीर भाकऱ्या भाजिल्या, तिच्यांत कांहीं खमीर नव्हतें; मिसर देशांतून त्यांस जबरीनें बाहेर काढिलें होतें, यास्तव त्यांना थांबावयास अवकाश मिळाला नाही; त्यांस खाण्यासाठीं कांहीं तयार करून घेतां आलें नाहीं. ४० इस्राएल लोक मिसर देशांत येऊन राहिल्यास चारशेंतीस वर्षें लोटलीं होती. ४१ चारशेंतीस वर्षांच्या अखेरीस बरोबर त्याच दिवशीं परमेश्वराच्या सर्व सेना मिसर देशांतून बाहेर निघाल्या. ४२ परमेश्वरानें त्यांस मिसर देशांतून बाहेर काढिलें ह्याकरितां ही परमेश्वराप्रीत्यर्थ जागरणाची रात्र म्हणून अवश्य पाळावी; इस्राएल लोकांनीं पिढ्यानपिढ्या ही रात्र परमेश्वराप्रीत्यर्थ जागरणाची म्हणून अवश्य पाळावी.

४३ परमेश्वर मोशे व अहरोन यांस म्हणाला, वल्हांडण सणाचा विधि असा: कोणीं विदेश्यानें त्यांतलें कांहीं खाऊं नये; ४४ तथापि कोणी पैका देऊन एकादा दास विकत घेतलेला असल्यास त्याची सुंता केल्यावर त्यानें त्यांतलें खावें. ४५ उपरी अथवा मोलकरी यांपैकीं कोणीं तें खाऊं नये. ४६ हें भोजन एकाच घरांत झालें पाहिजे; त्या मांसांतील कांहींएक घराच्या बाहेर नेऊं नये आणि यज्ञपशूचें एक हाडहि तोडूं नये. ४७ इस्राएलाच्या समस्त मंडळीनें हा विधि पाळावा. ४८ कोणी परदेशीय तुम्हांबरोबर राहत असून परमेश्वराप्रीत्यर्थ

वल्हांडण सण पाळूं इच्छील तर त्याच्या घरच्या सर्व पुरुषांची सुंता व्हावी; मग त्याला जवळ येऊन सण पाळूं द्यावा आणि देशी मनुष्याप्रमाणे त्यास गणावे; पण बेसुनत पुरुषानें त्यांतलें कांहीं खातां कामा नये. ४९ स्वदेशीय व तुमच्यामध्ये राहणारा या दोघांस एकच नियम असावा. ५० या प्रकारें सर्व इस्राएल लोकांनीं केलें; परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस आज्ञा केल्याप्रमाणें त्यांनीं केलें. ५१ त्याच दिवशीं परमेश्वरानें इस्राएल लोकांच्या सेना टोळीटोळींनं मिसर देशांतून बाहेर आणिल्या.

१ मग परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें कीं
१३ २ इस्राएल लोकांमध्ये मनुष्य व पशु या दोहोंचे जे प्रथम जन्मलेले उदरांतून बाहेर येतात त्यांस माझ्याप्रीत्यर्थ पवित्र म्हणून वेगळे ठेव; ते माझे आहेत.

३ मोशे लोकांस म्हणाला, या दिवसाचें स्मरण ठेवा; याच दिवशीं तुम्ही मिसरांतून, दास्यगृहांतून बाहेर निघालां; परमेश्वरानें आपल्या भुजबलानें तुम्हांस या स्थलांतून बाहेर काढिलें, म्हणून या दिवशीं खमिराची भाकरी खावयाची नाही. ४ तुम्ही आबीब महिन्याच्या ह्या दिवशीं निघालां आहां. ५ कनानी, हिती, अमोरी, हिब्वी आणि यबूसी यांच्या देशांत, तुझ्या पूर्वजांस परमेश्वरानें प्रतिज्ञापूर्वक देऊं केलेल्या दुधामधाचे प्रवाह चालले आहेत अशा देशांत त्यानें तुला आणिल्यावर या महिन्यांत तूं हा सण पाळावा.

६ सात दिवस बेखमीर भाकऱ्या खाव्या आणि सातव्या दिवशीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ सण करावा. ७ या सात दिवसांत बेखमीर भाकरी खावी; खमिराची भाकरी तुझ्यापाशीं नजरेस पडूं नये, तुझ्या देशभर खमिराचें दर्शन सुद्धां होऊं नये. ८ पुढील काळीं तूं आपल्या पुत्रास कळवावें कीं मी मिसर देशांतून निघालों तेव्हां परमेश्वरानें मजसाठीं जें कांहीं केलें त्यामुळें मी हा पाळीत आहे. ९ हें चिन्ह तुझ्या हातावर, तुझ्या दोन्ही डोळ्यांच्यामध्ये स्मारक असें असावें, परमेश्वराचा नियम तुझ्या मुखी असावा; कारण

कीं परमेश्वरानें बलवान् भुजानें तुला मिसर देशांतून बाहेर काढिलें; १० म्हणून तूं वर्षानुवर्ष नेमलेल्या समयीं हा विधि पाळावा.

११ परमेश्वरानें तुला व तुझ्या पूर्वजांला कनान्यांचा जो देश प्रतिज्ञापूर्वक देऊं केला त्यांत तो तुला नेऊन तो तुझ्या हातीं देईल, १२ तेव्हां उदरांतून निघालेला प्रथम पुरुष आणि जनावराच्या पोटचा प्रथम वत्स यांस परमेश्वराप्रीत्यर्थ वेगळें करावें; सर्व नर परमेश्वराचे होत. १३ गाढवाचा प्रथम वत्स एक कोंकरुं देऊन सोडवून घ्यावा; त्याच्या मोबदला कांहीं न दिल्यास त्याची मान मुरगळावी; तुझ्या वंशजांतले प्रथम नर मोबदला देऊन सोडवून घ्यावे. १४ पुढील काळीं तुझा पुत्र तुला विचारिल कीं हें काय? तेव्हां त्यास सांग, मिसर देशांतून, दास्यगृहांतून परमेश्वरानें आम्हांस आपल्या भुजबलानें बाहेर काढिलें; १५ आणि फारो आम्हांस जाऊं देईना, तेव्हां परमेश्वरानें मिसर देशांत मनुष्य व पशु यांचे सर्व प्रथम नर मारून टाकिले; म्हणून उदरांतून निघालेल्या सर्व प्रथम नरांचा मी परमेश्वरास बलि अर्पितों; पण माझे सर्व ज्येष्ठ पुत्र मोबदला देऊन सोडवून घेतों. १६ तुझ्या हातावर आणि तुझ्या दोहों डोळ्यांच्या मध्यभागीं हें स्मारक चिन्ह व्हावें; कारण परमेश्वरानें आपल्या भुजबलानें आम्हांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें.

१७ फारोनें लोकांस जाऊं दिलें तेव्हां पलिथी लोकांच्या देशाची वाट जवळची असूनहि देवानें त्यांस त्या वाटेनें जाऊं दिलें नाहीं; युद्धप्रसंग पाहून हे लोक माघार घेऊन मिसरास परत जावयाचे असें देवास वाटलें; १८ म्हणून फेरा घेऊन रानाच्या वाटेनें त्यानें त्यांस तांबड्या समुद्राकडे नेलें; इस्राएल लोक मिसर देशांतून सशस्त्र होऊन बाहेर निघाले. १९ मोशानें आपल्याबरोबर योसेफाच्या अस्थि घेतल्या, कारण योसेफानें इस्राएल लोकांकडून आणभाक करवून त्यांस सांगितलें होतें कीं देव

खात्रीनं तुम्हांस भेट देखील तेव्हां तुम्ही आपल्याबरोबर माझ्या अस्थि घेऊन जा. २० मग ते सुकोथ येथून रवाना झाले आणि रानाच्या हद्दीवर एथामांत त्यांनी तळ दिला. २१ त्यांनी रात्रंदिवस चालावे म्हणून परमेश्वर दिवसां त्यांस मार्ग दाखविण्यासाठीं मेघस्तंभाच्या ठायीं आणि रात्रीं त्यांस प्रकाश देण्यासाठीं अभिस्तंभाच्या ठायीं त्यांच्या पुढें चालत असे; २२ दिवसां मेघस्तंभ व रात्रीं अभिस्तंभ लोकांपुढून कधीं दूर होत नसत.

१ परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें, २ इस्राएल १४ लोकांस असें सांग कीं तुम्हीं फिरून मिग्दोल आणि समुद्र यांच्यामध्ये पी-हहीरोथापुढें बालसफोनासमोर तळ द्यावा; त्यासमोर समुद्राजवळ आपले डेरे उभारावे. ३ मग फारो इस्राएल लोकांसंबंधानें म्हणेल कीं ते देशांत गोंधळले आहेत, त्यांचा रानांत कोंडमारा झाला आहे. ४ मी फारोचें मन कठीण करीन आणि तो त्यांच्या पाठीस लागेल; या प्रकारें फारो व त्याची सर्व सेना यांजवर माझा प्रताप प्रगट होईल आणि मी परमेश्वर आहे हें मिसरी लोकांस कळेल. त्याप्रमाणें इस्राएलांनीं केलें. ५ इस्राएल लोकांनीं पलायन केलें हें वर्तमान मिसराच्या राजास कळलें तेव्हां फारोचें व त्याच्या सेवकांचें मन त्या लोकांसंबंधानें बदललें, व ते म्हणू लागले कीं इस्राएल लोकांस आपल्या दास्यांतून सुटून जाऊं दिलें हें आम्हीं काय केलें? ६ तेव्हां त्यानं आपला रथ सिद्ध केला आणि आपले लोक आपल्याबरोबर घेतले; ७ त्यानं सहाशें निवडक रथ व मिसरांतले सर्व रथ त्यांवरील सरदारांसह बरोबर घेतले. ८ परमेश्वरानें मिसराचा राजा फारो याचें मन कठीण केलें आणि तो इस्राएल लोकांच्या पाठीस लागला; इस्राएल लोक तर मोठ्या अवसानानें चालले होते. ९ मग फारोचे सर्व घोडे, रथ व स्वार यांसह मिसरी सैन्यानं त्यांचा पाठलाग करून पी-हहीरोथानजीक व बालसफोनासमोर समुद्रतीरीं त्यांनीं तळ दिला होता तेथें त्यांस गांठिलें. १० फारो नजीक येऊन ठेपला; इस्राएल लोकांनीं टेहळून पाहिलें तों मिसरी लोक

आपल्या पाठोपाठ येत आहेत असें त्यांस दिसलें, तेव्हां त्यांस धडकी भरली व ते परमेश्वराचा धावा करूं लागले. ११ ते मोशाला म्हणाले, मिसरांत काय कबरा नव्हत्या म्हणून तूं आम्हांस येथें रानांत मरावयास आणिलें? आम्हांस तूं मिसरांतून बाहेर काढिलें तें काय म्हणून? १२ आम्ही तुला मिसरांत नव्हतां का म्हणत कीं आम्ही आहां ते ठीक आहां, आम्हांस आपले मिसरी लोकांचें दास्य करीत राहूं दे; येथें रानांत मरून जावें त्यापेक्षां मिसऱ्यांचें दास्य पतकरलें. १३ मोशे लोकांस म्हणाला, मिऊं नका, स्थिर उभे राहा आणि परमेश्वर आज तुमचें तारण करील तें पाहा, कारण जे मिसरी लोक तुम्ही आज पाहत आहां ते पुनः कधींहि तुमच्या नजरेस पडावयाचे नाहींत. १४ परमेश्वर तुम्हांसाठीं लढेल, तुम्ही उगे राहा.

१५ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, माझा धावा करीत काय बसलास? इस्राएल लोकांस सांग कीं पुढें चला. १६ तूं आपली काठी उभार आणि आपला हात समुद्रावर उगारून तो दुभाग, म्हणजे इस्राएल लोक भरसमुद्रांत कोरड्या भूमीवरून चालतील; १७ आणि पाहा, मी स्वतः मिसऱ्यांचीं मनं कठीण करीन आणि ते त्यांच्या पाठीस लागतील; आणि फारो, त्याची सर्व सेना, त्याचे रथ व त्याचे स्वार यांजवर माझा महिमा प्रगट होईल. १८ फारो, त्याचे रथ व त्याचे स्वार यांजवर माझा महिमा प्रगट झाला म्हणजे मी परमेश्वर आहे हें मिसरी लोकांस कळेल. १९ तेव्हां देवाचा दूत इस्राएली सेनेच्या पुढें चालत असे तो निघून सेनेच्या मागें गेला, आणि मेघस्तंभ त्यांच्या आघाडीहून निघून त्यांच्या पिछाडीस उभा राहिला; २० तो मिसऱ्यांची सेना आणि इस्राएलांची सेना यांच्यामध्ये राहिला; मेघ व अंधकार होता तरी तो रात्रीचा प्रकाश देत होता; रात्रभर एका पक्षाला दुसऱ्या पक्षाकडे जाववलें नाहीं. २१ मोशानें आपला हात समुद्रावर उगारिला तेव्हां परमेश्वरानें रात्रभर पूर्व दिशेचा जोराचा वारा वाहवून समुद्र मार्गें हटविला, असा कीं पाणी दुभाग होऊन मध्यें कोरडी

जमीन झाली. २२ इस्राएल लोक भरसमुद्रांत कोरब्बा जमिनीवरून चालले आणि त्यांना उजवीकडे व डावीकडे पाणी भिंतीसारखे झाले. २३ तेव्हां मिसऱ्यांनी त्यांचा पाठलाग केला आणि फारोचे सर्व घोडे, रथ व स्वार त्यांच्या पाठोपाठ समुद्रामध्ये गेले. २४ तेव्हां रात्रीच्या शेवटल्या प्रहरी परमेश्वराने अग्नीच्या व मेघाच्या स्तंभांतून मिसरी सेनेकडे पाहून त्यांची त्रेधा उडविली. २५ त्याने त्यांच्या रथांची चक्रे काढून ते चालविणे कठीण केले; तेव्हां मिसरी लोक म्हणू लागले, आपण इस्राएलापासून पळून जाऊ, कारण परमेश्वर त्यांच्या बाजूने मिसऱ्यांशी लढत आहे.

२६ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, आपला हात समुद्रावर उगार म्हणजे पाणी पूर्ववत् जमून मिसऱ्यांवर, त्यांच्या रथांवर व स्वारांवर येईल. २७ मोशाने समुद्रावर आपला हात उगारिला तेव्हां दिवस उजाडल्यावर समुद्र परतून त्याचा लोट पूर्ववत् वाहू लागला; त्यापुढे मिसरी लोक पळू लागले, पण परमेश्वराने त्यांस समुद्रामध्ये उलथून पाडिले. २८ पाणी पूर्वस्थळी परत आले आणि रथ, घोडे आणि फारोची सर्व सेना जी त्यांच्या पाठीस लागून समुद्रामध्ये गेली होती ती सर्व त्यांत गडप झाली; त्यांतला एकहि वांचला नाही; २९ पण इस्राएल लोक भरसमुद्रांत कोरब्बा जमिनीवरून चालून गेले; त्यांना उजवीकडे व डावीकडे पाणी भिंतीप्रमाणे झाले. ३० या प्रकारे परमेश्वराने त्या दिवशी इस्राएल लोकांस मिसऱ्यांच्या हातांतून सोडविले आणि मिसरी लोक समुद्रतीरी मरून पडलेले इस्राएलांनी डोळ्यांनी पाहिले. ३१ परमेश्वराने मिसऱ्यांना आपला प्रबल हात दाखविला तो इस्राएलांनी पाहिला, तेव्हां त्यांनी परमेश्वराचे भय धरिले आणि परमेश्वरावर आणि त्याचा सेवक मोशे यांच्यावर त्यांनी विश्वास ठेविला.

१ तेव्हां मोशे आणि इस्राएल लोक यांनी परमेश्वराला हें गीत गाईले; ते म्हणाले:-

मी परमेश्वराला गीत गाईन, कारण तो विजयाने उन्नत झाला आहे;

घोडा व राऊत त्याने समुद्रांत उलथून टाकिला आहे.

२ परमेश माझे बल, माझा स्तोत्रविषय आहे,

तो माझा उद्धारक झाला आहे;

माझा देव हाच, याचे मी स्तोत्र गाईन;

हाच माझ्या पिढ्याचा देव, मी याचा महिमा गाईन.

३ परमेश्वर रणवीर आहे;

याव्हे हें त्याचे नाम.

४ फारोचे रथ व त्याची सेना ही त्याने समुद्रांत उलथून टाकिली आहेत;

त्याचे निवडक सरदार तांबड्या समुद्रांत बुडाले आहेत.

५ गहिऱ्या जलाने त्यांस गडप केले आहे;

ते शिकेप्रमाणे जलाशयाच्या तळीं गेले आहेत.

६ हे परमेश्वरा, तुझा उजवा हात बलेकरून प्रतापी झाला आहे;

हे परमेश्वरा, तुझा उजवा हात शत्रूचा भुगा करितो.

७ आपणाशीं सामना करणारांस तूं आपल्या महाप्रतापाने उलथून टाकितोस;

तूं आपला संताप भडकवितोस, तो त्यांस भुसाप्रमाणे भस्म करितो.

८ तुझ्या नाकपुड्यांच्या फुकराने जलाच्या राशि बनल्या;

जलप्रवाह राशीप्रमाणे उभे राहिले,

जलाशय सागराच्या उदरी थिजून गेले.

९ शत्रु म्हणाला,

मी पाठलाग करीन, मी गांठीन, मी लूट वाढून घेईन; त्यांनीं माझा जीव तृप्त होईल;

मी तरवार उपसून आपल्या हाताने त्यांचा विध्वंस करीन.

१० तूं आपल्या फुकराचा वायु सोडिला तेव्हां समुद्राने त्यांस गडप केले;

ते शिशाप्रमाणे महाजलाशयांत बुडून गेले.

- ११ हे परमेश्वरा, देवांमध्ये तुजसारखा कोण आहे ?
पावित्र्यामुळे वैभवी, स्ववनीय कृत्यांनीं भयानक,
अद्भुतें करणारा असा जो तूं त्या तुजसारखा
कोण आहे ?
- १२ तूं आपला उजवा हात उगारिला,
आणि पृथ्वीनें त्यांस गिळून टाकिलें.
- १३ उद्धरलेल्या आपल्या लोकांस तूं स्वकरणेनें नेलें आहे;
आपल्या बलानें तूं त्यांस आपल्या पवित्र निवासा-
कडे घेऊन गेला आहेस.
- १४ हें ऐकून राष्ट्रें कंपायमान झालीं आहेत;
पलेशेथनिवासी भयानकुल झाले आहेत.
- १५ तेव्हां अदोमाचे अधिपति हैराण झाले;
मवाबाचे नायक थरथरां कांपत आहेत;
सर्वे कनाननिवासी गलित झाले आहेत.
- १६ मीति व दहशत त्यांस घेरितील;
तुझ्या बाहुप्रतापामुळे ते पाषाणाप्रमाणें स्तब्ध
होतील;
हे परमेश्वरा, तुझे लोक पार निघून जात तोंवर,
तूं खरेवी केलेली प्रजा पार निघून जाई तोंवर
असें होईल.
- १७ तूं त्यांस नेशील आणि आपल्या वतनाच्या
गिरीवर आणून लाविशील;
हे परमेश्वरा, तूं आपल्यासाठीं केलेलें निवासस्थान
हेंच आहे;
हे प्रभू, तुझ्या हातांनीं स्थापिलेलें तुझें पवित्र
स्थान हेंच.
- १८ परमेश्वर युगानुयुग राज्य करील.
- १९ फारोचे घोडे, रथ व स्वार, समुद्राच्या पोटीं
जाऊन पडले आणि परमेश्वरानें समुद्राचें पाणी
त्यांजवर वाहविलें, पण इस्राएल लोक भरसमुद्रामध्ये
कोरड्या जमिनीवरून चालत गेले, म्हणून त्यांनीं हें
गाडलें. २० मग अहरोनाची बहीण मिर्याम संदेष्ट्री
हिनें हातीं डफ घेतला आणि सर्व स्त्रिया डफ घेऊन
तिच्यामागून नृत्य करीत चालल्या. २१ आणि मिर्याम
हिनें त्यांच्या गाण्याला ध्रुपद धरिलें:

परमेश्वराला गीत गा, कारण तो विजयानें उन्नत
झाला आहे;
घोडा व राजत त्यानें समुद्रांत उलथून
टाकिला आहे.

२२ नंतर मोशानें इस्राएल लोकांस तांबड्या
समुद्रापासून पुढें नेलें आणि ते शूर नांवाच्या वैराण
प्रदेशांत जाऊन पोहंचले; त्यांतून तीन दिवस कूच
करीत असतां त्यांस पाणी कोठें मिळेना. २३ मग
मारा नामक एका स्थळीं ते आले; तेथलें पाणी फार
खारें असल्यामुळे त्यांस तें पिववेना, म्हणून त्या
स्थळाचें नांव मारा असें पडलें. २४ तेव्हां आम्हीं
काय प्यावें असें म्हणून त्यांनीं मोशाजवळ कुरकुर केली.
२५ त्यानें परमेश्वराचा धावा केला तेव्हां त्यानें त्यास
एक वनस्पति दाखविली, ती त्यानें पाण्यांत टाकिल्या-
वर तें गोड झालें. तेथें त्यानें त्यांच्यासाठीं एक विधि
व नियम लावून दिला, त्यांस कसोटीस लाविलें
आणि म्हटलें, २६ तूं आपला देव परमेश्वर
याचें वचन मनःपूर्वक ऐकशील आणि त्याच्या
दृष्टीनें जें नीट तें करिशील, त्याच्या आज्ञांकडे
कान देशील आणि त्याचे सर्वे विधि पाळिशील तर
मिसरी लोकांवर ज्या व्याधि मीं पाठविल्या त्यांपैकीं
एकहि तुजवर पाठविणार नाही; कारण मी तुला
व्याधिमुक्त करणारा परमेश्वर आहे.

२७ मग ते एलीम येथें आले; त्या ठिकाणीं
पाण्याचे बारा झरे आणि सत्तर खजुरीचीं
झाडे होती तेथें पाण्याजवळ त्यांनीं तळ दिला.

१ मग एलीम येथून कूच करून इस्राएल
१६ लोकांचा सर्व समुदाय मिसर देशांतून
निघाल्यावर दुसऱ्या महिन्याच्या पंधराव्या दिवशीं
एलीम आणि सीनाय यांच्यामधल्या सीन रानांत येऊन
पोहंचला. २ त्या रानांत इस्राएल लोकांच्या सर्व
मंडळीनें मोशे व अहरोन यांच्यासंबंधानें कुरकुर केली;
३ इस्राएल लोक त्यांस म्हणूं लागले कीं आम्हीं मिसर
देशांत मांसाच्या पात्रांवर बसून यथेष्ट भोजन

करीत होतों तेव्हां आम्हांस परमेश्वराच्या हातून मरण आलें असतें तर पुरवळें असतें, पण या सर्व समुदायास उपासानें मारावें म्हणून तुम्हीं आम्हांस ह्या रानांत आणिलें आहे. ४ तेव्हां परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें, पाहा, मी आकाशांतून तुम्हांसाठीं अब्रवृष्टि करीन आणि ह्या लोकांनीं बाहेर जाऊन एकएका दिवसाला पुरेल इतकें जमा करावें; यावरून ते माझ्या नियमाप्रमाणें चालतील किंवा नाहीं याविषयीं मी त्यांची परीक्षा पाहीन. ५ सहाव्या दिवशीं जें कांहीं ते जमा करून शिजवितील तें इतर दिवशीं जमा करितील त्याच्या दुप्पट असावें. ६ मोशे आणि अहरोन सर्व इस्राएल लोकांस म्हणाले कीं परमेश्वरानेंच तुम्हांस मिसर देशांतून काढिलें हें तुम्हांस संध्याकाळीं कळून येईल, ७ आणि सकाळीं परमेश्वराचें तेज तुमच्या दृष्टीस पडेल, कारण परमेश्वराविरुद्ध तुम्ही कुरकुर करीत आहां ती त्यानें ऐकिली आहे; आम्ही कोण कीं तुम्हीं आम्हांविरुद्ध कुरकुर करावी? ८ मोशे म्हणाला, परमेश्वर तुम्हांस संध्याकाळीं मांस खावयास देईल व सकाळीं पोटभर भाकरी देईल तेव्हां पाहाल; कारण तुम्ही परमेश्वराविरुद्ध जी कुरकुर करितां ती त्यानें ऐकिली आहे; आम्ही कोण आहों? तुमचें कुरकुरणें आम्हांविरुद्ध नव्हे तर परमेश्वराविरुद्ध आहे. ९ मोशे अहरोनास म्हणाला, इस्राएल लोकांच्या सर्व मंडळीस सांग कीं तुम्ही परमेश्वरासन्मुख या, कारण त्यानें तुमची कुरकुर ऐकिली आहे. १० अहरोन इस्राएलाच्या सर्व मंडळीशीं बोलत असतां त्यांनीं रानाकडे नजर केली तों मेघांत परमेश्वराचें तेज दृष्टीस पडलें. ११ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १२ इस्राएल लोकांची कुरकुर मी ऐकिली आहे, त्यांस सांग कीं संध्याकाळीं तुम्ही मांस खाल आणि सकाळीं पोटभर भाकरी खाल, म्हणजे मी तुमचा देव परमेश्वर आहे हें तुम्हांस कळेल. १३ संध्याकाळीं असें झालें कीं लावे येऊन सर्व छावणीभर पसरले आणि सकाळीं छावणीच्या चोहों बाजूंस दंव पडलें. १४ हें पडलेलें दंव सुकून गेलें तेव्हां त्या रानांतील सर्व भूमीवर खवल्यांसारखे

हिमकणांएवढे सूक्ष्म रज पसरलेले नजरेस पडले. १५ इस्राएल लोक ते पाहून एकमेकांस म्हणाले, हें काय? ते काय होतें तें त्यांस माहीत नव्हतें. मोशे त्यांस म्हणाला, परमेश्वरानें तुम्हांस खावयास दिलें आहे तें हेंच. १६ परमेश्वरानें आज्ञा केली आहे ती ही कीं प्रत्येकानें आपआपल्या आहाराप्रमाणें हें गोळा करावें; ज्याच्या त्याच्या डेऱ्यांत जेवढीं माणसें असतील तेवढ्यांसाठीं आपआपल्या माणसांच्या संख्येप्रमाणें प्रत्येकीं एकएक ओमर जमा करावें. १७ इस्राएल लोकांनीं तसें केलें; कोणी कमी, कोणी जास्त गोळा केलें. १८ त्यांनीं ओमरच्या मापानें तें मापून पाहिलें तेव्हां ज्यानें फार गोळा केलें होतें त्याचें अधिक भरलें नाही; तसेंच ज्यानें थोडें गोळा केलें होतें त्याचें कांहीं कमी भरलें नाही; प्रत्येकानें आपआपल्या आहाराच्या मानानें तें गोळा केलें होतें. १९ मोशानें त्यांस सांगितलें कीं कोणीहि यापैकी कांहींएक सकाळपर्यंत ठेवूं नये. २० तथापि त्यांच्यापैकीं कित्येकांनीं मोशाचें न एकतां त्यांतलें कांहीं सकाळपर्यंत ठेविलें तेव्हां त्यांत किडे पडून त्याची घाण येऊं लागली; त्यावरून मोशे त्यांच्यावर रागावला. २१ या प्रकारें ते नित्य सकाळीं आपआपल्या आहाराप्रमाणें तें गोळा करीत; आणि उनाचा ताप वाढला म्हणजे तें वितळे. २२ सहाव्या दिवशीं त्यांनीं दुप्पट म्हणजे प्रत्येक माणशीं दोन ओमर गोळा केलें; तेव्हां त्या मंडळीच्या सर्व सरदारांनीं मोशाकडे येऊन त्यास हें कळविलें. २३ तो त्यांस म्हणाला, परमेश्वराचें सांगणें असें आहे कीं उद्यां विश्रामवार, परमेश्वराचा पवित्र शब्बाथ आहे; तुम्हांला भाजावयाचें तें भाजा आणि शिजवावयाचें तें शिजवा आणि जें कांहीं उरेल तें आपल्यासाठीं सकाळपर्यंत ठेवा. २४ मोशानें त्यांस सांगितल्याप्रमाणें त्यांनीं तें सकाळपर्यंत ठेविलें; पण त्याची घाण सुटली नाही किंवा त्यांत किडे पडले नाहींत. २५ मग मोशे म्हणाला, तें आज खा, कारण आज परमेश्वराचा शब्बाथ आहे, आज रानांत तें तुम्हांस मिळावयाचें

१ अथवा: मात्रा आहे; मुळांत: मानहू.

नाहीं. २६ सहा दिवस तुम्हीं तें गोळा करावें; सातवा दिवस शब्बाथ आहे, त्या दिवशीं कांहींएक नसणार. २७ तरी सातव्या दिवशीं तें गोळा करण्यासाठीं कांहीं लोक बाहेर गेले पण त्यांस कांहीं मिळालें नाहीं. २८ तेव्हां परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें, माझ्या आज्ञा व माझे नियम पाळावयास तुम्ही कोठवर अमान्य होणार? २९ पाहा, परमेश्वरानें तुम्हांस शब्बाथ दिला आहे म्हणून सहाव्या दिवशीं तो तुम्हांस दोन दिवसांचें अन्न देतो; त्या दिवशीं प्रत्येकानें आपआपल्या स्थानीं स्वस्थ असावें, सातव्या दिवशीं आपलें स्थान सोडून कोणीहि बाहेर जाऊं नये. ३० याप्रमाणें लोकांनीं सातव्या दिवशीं विसावा घेतला. ३१ इस्राएल लोकांनीं त्या अन्नाचें नांव मात्सा ठेविलें, तें धण्यासारखें पांढरें असून त्याची चव मध घालून केलेल्या पोळीसारखी होती. ३२ मोशे म्हणाला, परमेश्वरानें अशी आज्ञा दिली आहे कीं ह्यांतलें एक ओमरभर पुढल्या पिढ्यांच्या लोकांसाठीं ठेवा; मी तुम्हांस मिसर देशांतून काढून आणून रानांत कोणत्या प्रकारचें अन्न दिलें हें त्यांस यावरून कळून येईल. ३३ तेव्हां मोशानें अहरोनास सांगितलें कीं एक पात्र घेऊन त्यांत एक ओमरभर मात्सा घाल; तें तुमच्या पुढील पिढ्यांसाठीं परमेश्वरासमोर राखून ठेवावयाचें आहे. ३४ परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें तें जतन करावें म्हणून आज्ञापटासमोर अहरोनानें ठेविलें. ३५ इस्राएल लोक वस्ती असलेल्या देशांत जाऊन पोहंचत तोंपर्यंत चाळीस वर्षे मात्सा खात होते; कनान देशाच्या सरहद्दीपर्यंत जाऊन पोहंचत तोंपर्यंत ते मात्सा खात होते. ३६ ओमर हा एफाचा दहावा भाग आहे.

१ मग इस्राएल लोकांचा सर्व समुदाय १७ सीन रानांतून निघाला; परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें मजल करून रफीदीम येथें त्यांनीं तळ दिला; तेथें लोकांस प्यावयास पाणी मिळेना; २ म्हणून लोक येऊन मोशाशीं भांडूं लागले व म्हणाले, आम्हांस प्यावयास पाणी दे, तेव्हां मोशे

१ मुळांत: मान.

त्यांस म्हणाला, तुम्ही मजशीं कां भांडतां? परमेश्वराची परीक्षा कां पाहतां? ३ लोकांस पाण्याचा शोष लागला तेव्हां ते कुरकुर करून मोशाला म्हणाले, आम्हांस, आमच्या मुलांस व आमच्या गुरांदोरांस तहानेनें मारून टाकण्यास तूं आम्हांस मिसर देशांतून बाहेर कां काढिलें? ४ मोशानें परमेश्वराचा धावा करून म्हटलें, या लोकांस मी काय करूं? हे तर मला बहुतेक दगडमार करावयास तयार झाले आहेत. ५ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, इस्राएलांतील कांहीं वडील माणसें बरोबर घेऊन व तूं नील नदीवर आपटलीस ती आपली काठी हातीं घेऊन लोकांच्या पुढें चाल. ६ पाहा, होरेब गिरीवरील एका खडकावर मी तुजपुढें उभा राहीन; तूं त्या खडकावर काठी आपट; त्यांतून पाणी निघेल म्हणजे तें हे लोक पितील. मोशानें इस्राएलांच्या वडिलांदेखत तसें केलें. ७ मोशानें त्या ठिकाणाचें नांव मस्सा (परीक्षा) आणि मरीबा (कलह) असें ठेविलें, कारण इस्राएल लोकांनीं तेथें कलह केला आणि परमेश्वर आमच्यामध्ये आहे किंवा नाहीं असें म्हणून परमेश्वराची परीक्षा पाहिली.

८ मग अमालेक येऊन रफीदीम येथें इस्राएल लोकांशीं लढूं लागला. ९ तेव्हां मोशानें यहोशवास सांगितलें, आपल्यांतले कांहीं पुरुष निवडून काढ आणि जाऊन अमालेकाशीं युद्ध कर; उद्यां मी देवाची काठी हातीं घेऊन डोंगराच्या माथ्यावर उभा राहीन. १० मोशाच्या सांगण्याप्रमाणें यहोशवानें केलें व तो अमालेकाशीं लढूं लागला; मोशे, अहरोन आणि हूर हे डोंगराच्या माथ्यावर गेले. ११ त्या समयीं असें झालें कीं मोशे आपले हात वर करी तेव्हां इस्राएलाची सरशी होई व तो आपले हात खालीं करी तेव्हां अमालेकाची सरशी होई. १२ मोशाचे हात भरून आले तेव्हां त्यांनीं एक धोंडा घेऊन मोशाच्या खालीं ठेविला व तो त्यावर बसला आणि अहरोन व हूर यांनीं दोहों बाजूंकडून त्याच्या हातास टेंका दिला; म्हणून सूर्य मावळेपर्यंत त्याचे हात स्थिर राहिले. १३ मग यहोशवानें आपल्या तरवारीच्या धारेनें

अमालेकाचा व त्याच्या लोकांचा मोड केला. १४ मग परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें कीं याचें स्मरण राहावें म्हणून ही गोष्ट एका ग्रंथांत लिहून ठेव आणि यहोशवाच्या कार्नी घाल; मी परमेश्वर अमालेकाची नांवनिशाणी आकाशाखालून नाहींशी करणार. १५ तेथें मोशानें एक वेदी बांधून तिचें नांव याव्हे—निस्सी (परमेश्वर माझा ध्वज) असें ठेविलें; १६ आणि तो म्हणाला, परमेश्वराच्या सिंहासनावर हात उचलिल्या-मुळें परमेश्वराचें अमालेकाशीं पिढ्यानपिढ्या शुद्ध होणार.

१ देवानें मोशे व आपली प्रजा इस्राएल

१८ यांच्यासाठीं काय काय केलें, परमेश्वरानें इस्राएलांस मिसर देशांतून कसें बाहेर काढिलें हें मोशाचा सासरा मिद्यानी याजक इथो यानें ऐकिलें. २ मोशानें आपली स्त्री सिप्पोरा पूर्वीं परत पाठविली होती, तिला आणि तिच्या दोन पुत्रांला घेऊन मोशाचा सासरा इथो आला; ३ त्यांपैकीं एकाचें नांव मोशानें गर्षोम असें ठेविलें होतें, कारण तो म्हणाला, मी परक्या देशांत प्रवासी आहे; ४ आणि दुसऱ्याचें नांव त्यानें एलियेजर असें ठेविलें होतें, कारण तो म्हणाला, माझ्या वडिलांच्या देवानें माझें साहाय्य करून मला फारोच्या तरवारीपासून बचाविलें आहे. ५ रानांत देवाच्या पर्वतापाशीं मोशाचा तळ होता तेथें त्याचा सासरा इथो त्याच्या स्त्रीस व मुलांस घेऊन मोशाकडे आला; ६ आणि त्यानें मोशाला सांगून पाठविलें कीं मी तुझा सासरा इथो तुझी बायको व तिचे दोन पुत्र घेऊन तुजकडे आलों आहे. ७ तेव्हां मोशे आपल्या सासऱ्यास सामोरा गेला आणि त्याला दंडवत घालून त्याचें त्यानें चुंबन घेतलें; एकमेकांचें क्षेमकुशल विचारल्यावर ते डेऱ्यांत गेले. ८ परमेश्वरानें इस्राएलांसाठीं फारोचें व मिसरी लोकांचें काय केलें, वाटेनें त्यांस काय कष्ट भोगावे लागले, आणि परमेश्वरानें त्यांची सोडवणूक कशी केली हा सर्व वृत्तांत मोशानें आपल्या सासऱ्यास निवेदन केला. ९ परमेश्वरानें इस्राएलांस मिसरी

लोकांच्या हातांतून सोडविलें यांत त्यानें त्यांचें कसें बरें केलें तें ऐकून इथो परम संतोष पावला. १० इथो म्हणाला, ज्यानें तुम्हांस मिसऱ्यांच्या व फारोच्या हातांतून सोडविलें, ज्यानें आपल्या प्रजेस मिसऱ्यांच्या तावडींतून मुक्त केलें, तो परमेश्वर धन्य होय. ११ आतां मला कळून आलें आहे कीं सर्व देवांहून परमेश्वर श्रेष्ठ आहे. ज्या गोष्टीसंबंधानें ते मिसरी लोक इस्राएलांशीं ताढ्यानें वागले तिच्यासंबंधानेंहि तो श्रेष्ठ आहे. १२ मग मोशाचा सासरा इथो यानें देवाप्रीत्यर्थ होमबलि अर्पिले व यज्ञ केले; आणि अहरोन इस्राएलाच्या सर्व वडिलांसह मोशाचा सासरा इथो याजबरोबर देवासमोर भोजन करावयास आला. १३ दुसरे दिवशीं मोशे लोकांचा न्यायइनसाफ करावयास बसला; आणि सकाळपासून संध्याकाळपर्यंत लोक मोशाभोंवतीं उभे होते. १४ मोशे लोकांसाठीं कायकाय करितो हें त्याच्या सासऱ्यानें पाहिलें तेव्हां तो म्हणाला, तूं लोकांसाठीं हें काय करितोस? तूं एकटाच बसतोस आणि सकाळपासून संध्याकाळपर्यंत सर्व लोक तुझ्याभोंवतीं उभे राहतात तें कां? १५ मोशे आपल्या सासऱ्यास म्हणाला, लोक देवाला प्रश्न विचारवयास मजकडे येतात; १६ त्यांचें कांहीं प्रकरण असलें म्हणजे ते मजजवळ येतात, तेव्हां मी त्यांचा आपसांत निवाडा करितों आणि देवाचे विधि व नियम त्यांस विदित करितों. १७ मोशाचा सासरा त्याला म्हणाला, तूं करितोस तें कांहीं ठीक नाहीं. १८ तूं व तुझ्याजवळचे हे लोक अशानें शीण पावाल; हें काम तुला फार भारी आहे, तुला एकट्याला हें आटपावयाचें नाहीं. १९ तर आतां माझे ऐक, मी तुला सल्ला देतो, आणि देव तुला साहाय्य असो; या लोकांचा देवापाशीं तूं मध्यस्थ हो आणि ह्यांचीं प्रकरणे देवापाशीं ने; २० विधि व नियम त्यांस शिकीव, आणि त्यांनीं कोणत्या मार्गानें चालावें व कोणतें काम करावें हें त्यांस दाखवीत जा. २१ तूं या सर्व लोकांतून गुणवान्, देवाचें भय धरणारे, सत्यप्रिय, अपहाराचा वीट मानणारे असे मनुष्य

निवडून घे आणि त्यांस हजार हजार, शंभर शंभर, पन्नास पन्नास, दहा दहा लोकांवर नायक नेमून ठेव; २२ त्यांनीं लोकांचा नित्य न्यायइनसाफ करावा त्यांनीं सर्व मोठीं प्रकरणें तुजकडे आणावीं आणि लहानसहान प्रकरणांचा त्यांनींच निकाल करावा; अशानें तुझें काम हलकें होईल व ते तुझ्या भाराचे वाटेकरी होतील. २३ तूं असें करिशील आणि परमेश्वराची तुला अशी अनुज्ञा होईल तर तुझा या कामीं टिकाव लागेल, आणि हे सर्व लोक स्वस्थानीं सुखानें जातील. २४ मोशानें आपल्या सासऱ्याचे शब्द ऐकून त्याच्या सांगण्याप्रमाणें सर्व कांहीं केलें. २५ त्यानें इस्राएलांतून गुणवान् पुरुष निवडून त्यांस हजार हजार, शंभर शंभर, पन्नास पन्नास, दहा दहा लोकांवर नायक नेमिलें. २६ ते लोकांचा नित्य न्यायइनसाफ करूं लागले; एकादें प्रकरण कठीण असलें तर ते तें मोशाकडे आणीत, पण लहानसहान प्रकरणांचा तेच निकाल करीत. २७ मग मोशानें आपल्या सासऱ्याची बोळवण केली आणि तो आपल्या देशीं रवाना झाला.

१९ **इ**स्राएल लोक मिसर देशांतून निघाल्यास तीन महिने झाले त्याच दिवशीं ते सीनायच्या रानांत येऊन पोहचले. २ रफीदीम येथून निघाल्यावर इस्राएल लोक कूच करीत सीनायच्या रानांत आले; तेथें त्यांनीं डेरे दिले, पर्वतासमोर त्यांनीं तळ दिला. ३ तेव्हां मोशे पर्वत चढून देवाकडे गेला; परमेश्वरानें त्याला पर्वतावरून हाक मारून सांगितलें कीं याकोबवंशास हें सांग, इस्राएल लोकांस हें विदित कर: ४ मिसऱ्यांचें मीं काय केलें तें व तुम्हांस जसे काय गरूडाच्या पंखांवर बसवून मीं आपणाकडे कसें आणिलें आहे हें तुम्हीं पाहिलें आहे; ५ म्हणून आतां तुम्ही खरोखर माझी वाणी ऐकाल आणि माझा करार पाळाल तर सर्व लोकांमध्ये माझा खास निधि व्हाल; सर्व पृथ्वी माझी आहे; ६ पण तुम्ही मला याजकराज्य, पवित्र राष्ट्र व्हाल; तुला इस्राएल लोकांस सांगावयाचें तें हेंच.

७ मोशानें येऊन लोकांच्या वडिलांस बोलाविलें आणि परमेश्वरानें जीं वचनं त्यांस निवेदन करण्याची आज्ञा केली होती तीं सर्व त्यानें त्यांच्यापुढें मांडिलीं. ८ तेव्हां सर्व लोक मिळून म्हणाले, परमेश्वरानें सांगितलें आहे तें सर्व आम्ही करूं. मोशानें लोकांचा हा जबाब परमेश्वराला सादर केला. ९ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, पाहा, मी घनमेघांत तुजजवळ येतो, म्हणजे मी तुजशीं बोलें तें लोकांच्या कानीं पडेल आणि मग त्यांचा सर्वदा तुजवरहि विश्वास बसेल. मोशानें लोकांचें म्हणणें परमेश्वराला विदित केलें. १० परमेश्वर मोशाला म्हणाला, तूं लोकांकडे जा आणि त्यांस आज आणि उद्यां पवित्र कर, आणि त्यांना आपलीं वस्त्रें धुवावयास सांग; ११ तिसरा दिवस येई तोंवर त्यांनीं तयार राहावें, कारण तिसऱ्या दिवशीं सर्व लोकांदिखत परमेश्वर सीनाय पर्वतावर उतरेल. १२ तूं लोकांसाठीं सभोंवतालीं मर्यादा आंखून लोकांस सांग, संभाळा, पर्वतावर चढूं नका, त्याच्या सीमेला शिवूं देखील नका, जो कोणी पर्वतास स्पर्श करील तो खास आपल्या जिवास मुकेल; १३ कोणीं आपला हात त्यास लावूं नये, लाविला तर त्याला धोंडमार करावा किंवा बाणांनीं विंधावें; तो पशु असो किंवा मनुष्य असो, त्याला जीवंत ठेवूं नये; शिंगाचा दीर्घ नाद होईल तेव्हां लोकांनीं पर्वतापाशीं यावें. १४ मोशे पर्वतावरून उतरून लोकांकडे खालीं आला; त्यानें लोकांस पवित्र केलें आणि त्यांनीं आपलीं वस्त्रें धुतलीं. १५ त्यानें लोकांस सांगितलें कीं तिसरा दिवस येई तोंवर तयार असा, स्त्रीस्पर्श करूं नका. १६ तिसरा दिवस उजाडतांच मेघगर्जना झाली व विजा चमकूं लागल्या, पर्वतावर घनमेघ आले व प्रचंड शिंगाचा नाद होऊं लागला तेव्हां छावणींतले सर्व लोक थरथरां कांपूं लागले. १७ मोशानें लोकांस देवाच्या दर्शनासाठीं छावणींतून बाहेर आणिलें; आणि ते पर्वताच्या तळाजवळ उभे राहिले. १८ परमेश्वर अग्नीच्या ठायीं सीनाय पर्वतावर उतरला म्हणून तो सर्व धूममय झाला,

भट्टीच्या धुरासारखा त्याचा धूर वर चढला व सर्व पर्वत थरथरू लागला. १९ रणशिंगाचा शब्द अधिक अधिक होत गेला, तेव्हा मोशे बोलू लागला आणि देव त्याला आपल्या वाणीने उत्तर देत गेला.

२० परमेश्वराने पर्वताच्या शिखरावर उतरून मोशाला सीनाय पर्वताच्या शिखरावर बोलाविले, तेव्हा तो वर गेला. २१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, खाली जाऊन लोकांस ताकीद दे, नाही तर ते मर्यादा ओलांडून काय आहे ते पाहावयास परमेश्वर आहे तिकडे यावयाचे व त्यांच्यापैकी बहुतेक मरावयाचे. २२ तसेंच परमेश्वरासमोर वावरणाऱ्या याजकांनीहि पवित्र व्हावे, नाहीतर परमेश्वर त्यांस ताडण करील. २३ मोशे परमेश्वरास म्हणाला, लोकांना सीनाय पर्वतावर येववणार नाही, कारण तूच आम्हांस ताकीद दिली व मला सांगितले की पर्वताभोवती मर्यादा घाल व तो अधिक पवित्र कर. २४ तेव्हा परमेश्वर त्याला म्हणाला, तू उतरून खाली जा, नंतर तू व तुझ्याबरोबर अहरोनाने वर यावे; याजकांनी व लोकांनी मर्यादा उल्लंघून परमेश्वर आहे तिकडे येतां कामा नये; आले तर त्यांस परमेश्वर ताडण करील. २५ मग मोशाने खाली जाऊन लोकांला हे सांगितले.

१ देवाने ही सर्व वचने सांगितली:

२० २ ज्याने तुला मिसर देशांतून, दास्यगृहांतून काढिले तो मी परमेश्वर तुझा देव आहे.

३ माझ्यासमोर तुला अन्य देव नसावे.

४ आपल्यासाठी कोरीव मूर्ति करू नको; वर

आकाशांतील, खाली पृथ्वीवरील व पृथ्वीखालच्या जलांतील कशाचीहि प्रतिमा करू नको. ५ त्यांच्या पायां पडू नको किंवा त्यांची पूजा करू नको; कारण मी परमेश्वर तुझा देव ईश्यावान देव आहे; जे मजशीं विरोध करितात त्यांच्या मुलांस तिसऱ्या चौथ्या पिढीपर्यंत वडिलांच्या अन्यायाबद्दल शासन करितो; ६ आणि जे मजवर प्रेम करितात व माझ्या आज्ञा

पाळितात अशांच्या हजारों जणांवर मी दया करितो. ७ तुझा देव परमेश्वर याचे नाम व्यर्थ घेऊ नको, कारण जो परमेश्वराचे नाम व्यर्थ घेईल त्याची तो गय करणार नाही.

८ शब्बाथ दिवसाची आठवण ठेवून तो पवित्रपणे पाळ. ९ सहा दिवस श्रम करून आपले सर्व कामकाज कर; १० पण सातवा दिवस तुझा देव परमेश्वर याचा शब्बाथ आहे; त्या दिवशीं कोणतेहि कामकाज करू नको; तू, तुझा पुत्र, तुझी कन्या, तुझा दास, तुझी दासी, तुझे पशु, किंवा तुझ्या वेशींच्या आंत असलेला विदेशी यानेहि करू नये; ११ कारण सहा दिवसांत परमेश्वराने आकाश, पृथ्वी, समुद्र व त्यांतील सर्व कांहीं निर्माण केले आणि सातव्या दिवशीं विश्रांति घेतली; म्हणून परमेश्वराने शब्बाथ दिवस आशीर्वाद देऊन पवित्र असा ठरविला.

१२ आपला बाप व आपली आई यांचा मान राख, म्हणजे जो देश तुझा देव परमेश्वर तुला देत आहे त्यांत तू चिरकाळ राहशील.

१३ खून करू नको.

१४ व्यभिचार करू नको.

१५ चोरी करू नको.

१६ आपल्या शेजाऱ्याविरुद्ध खोटी साक्ष देऊ नको.

१७ आपल्या शेजाऱ्याच्या घराचा अभिलाष करू नको, आपल्या शेजाऱ्याच्या स्त्रीचा अभिलाष करू नको, आपल्या शेजाऱ्याचा दास, दासी, बैल, गाढव, अथवा त्याची कोणतीहि वस्तु यांचा अभिलाष करू नको.

१८ मेघगर्जना होत आहे, विजा चमकत आहेत, करण्याचा शब्द होत आहे आणि पर्वतांतून धूर चढत आहे असे सर्व लोकांच्या दृष्टीस पडले, हे पाहून त्यांचा थरकांप झाला व ते दूर उभे राहिले. १९ ते मोशाला म्हणू लागले, आम्हांशीं तूच बोल, आणि आम्ही ऐकू; देव आम्हांशीं न बोलो, बोलला तर आम्ही मरूं. २० मोशाने लोकांस सांगितले, मिळू नका, कारण तुमची परीक्षा करावी आणि त्याचे भय तुमच्या

१ पाठभेद: लोक.

१ अथवा: पिढ्यांवर (अनु. ७:९ पाहा.)

डोळ्यांपुढें राहून तुम्हीं पाप करूं नये यासाठीं देव आला आहे. २१ लोक दूर उभे राहिले पण देव निविड अंधकारांत होता तिकडे मोशे गेला.

२२ तेव्हां परमेश्वर मोशाला म्हणाला, तूं इस्राएल लोकांस असें सांग, मीं तुम्हांशीं आकाशांतून भाषण केलें हें तुम्हीं प्रत्यक्ष पाहिलें आहे. २३ तुम्ही माझ्या बरोबरीला दुसरे देव करूं नका; आपल्यासाठीं सोन्यारुप्याचे देव करूं नका. २४ माझ्यासाठीं एक मातीची वेदी करा आणि तिजवर शेरडामेढरांचे व गुराढोरांचे होम आणि शाल्यर्पणें करा; जेथेंजेथें माझें नामस्मरण व्हावें असें मी करीन तेथेंतेथें मी येऊन तुम्हांस आशीर्वाद देईन. २५ तुम्ही माझ्यासाठीं दगडांची वेदी बांधाल तर ती घडलेल्या चिऱ्यांची नसावी, कारण तुम्हीं आपलें हत्यार दगडाला लाविल्यास तो भ्रष्ट होईल. २६ तुझ्या शरीराची नम्रता माझ्या वेदीवर दिसून येऊं नये म्हणून तुला पायऱ्यांनीं चढतां कामा नये.

१ आतां जे नियम तूं त्यांस लावून
२१ यावे ते हे:-

२ तूं एकादा इब्री गुलाम विकत घेतला तर त्यानें सहा वर्षे काम करावें आणि सातव्या वर्षी त्याच्याबद्दल कांहीं खंड न घेतां त्यास जाऊं द्यावें. ३ तो सडाच आला असला तर त्यानें सडेंच मुक्त होऊन जावें, तो स्त्रीसहित आला असला तर त्याच्या स्त्रीनेंहि त्याच्याबरोबर मुक्त होऊन जावें. ४ त्याच्या धन्यानें त्यास बायको करून दिली असली व तीस पुत्र व कन्या झाल्या असल्या तर ती व तिचीं मुलें धन्याचीं; त्यानें एकट्यानेंच जावें; ५ पण तो दास निश्चून म्हणाला कीं माझ्या धन्यावर व माझ्या बायकोमुलांवर माझें प्रेम आहे, मला मुक्त होऊन जाण्याची इच्छा नाही, ६ तर त्याच्या धन्यानें त्यास देवासमोर आणून दारापाशीं किंवा दाराच्या चौकडीपाशीं उभें करावें व अरीनें त्याचा कान टोंचावा म्हणजे तो त्याचें निरंतर दास्य करील.

१ अथवा: न्यायाधीशांसमोर.

७ कोणी आपली कन्या दासी म्हणून विकिली तर ती दासाप्रमाणें मुक्त होऊन जातां कामा नये. ८ तिचा धनी तिला आपली स्त्री करून घेणार असून पुढें तिच्यावरून त्याची मर्जी उडाली तर त्यानें खंड घेऊन तिची सुटका करावी; तिजशीं त्यानें कपट केल्यामुळें परक्या लोकांस तिला विकून टाकण्याचा त्याला अधिकार नाही. ९ तिला आपल्या पुत्रासाठीं ठेवावयाची असल्यास त्यानें तिला कन्येप्रमाणें वागवावें. १० त्यानें दुसरी बायको केली तरी अन्नवस्त्र व व्यवहार यांत तिला कांहीं कमी पडूं देऊं नये. ११ या तिन्ही गोष्टी तो करित नसल्यास कांहीं खंड न देतां तिनें मुक्त होऊन जावें.

१२ कोणी एकाद्यास ताडण केलें व त्यानें तो मेला तर त्याला मरणदंड झालाच पाहिजे. १३ एकाद्याचा घात करण्याच्या इराद्यानें कोणी टपून बसला नसून देवानें त्याला त्याच्या हातीं दिलें तर त्याला पळून जाण्यासाठीं मी तुला एक स्थान नेमून देतो; १४ पण जर कोणी बुद्ध्या कोणावर चालून जाऊन त्याचा कपटानें घात केला तर त्याचा वध करण्यासाठीं माझ्या वेदीजवळून त्याला घेऊन जावें.

१५ कोणी आपल्या पित्यास अगर मातेस ताडण केलें तर त्यास अवश्य जिवें मारावें.

१६ एकाद्या मनुष्यास चोरून नेऊन त्याचा विक्रय कोणी करील किंवा त्याच्यापाशीं तो सांपडेल तर त्यास अवश्य जिवें मारावें.

१७ कोणी आपल्या पित्यास किंवा मातेस शिल्याशाप दिले तर त्यास अवश्य जिवें मारावें.

१८ दोन माणसें झगडत असतां एकांनं दुसऱ्यास धोंडा मारिला किंवा बुका मारिला व त्यामुळें तो मेला नाही, पण केवळ त्यास अंथरून धरावें लागलें, १९ आणि तो उठून, काठी धरून हिंङ्गफिहं लागला तर मारणाऱ्यास सोडून द्यावें, मात्र तो घरीं बसल्याबद्दल त्याचें झालेलें नुकसान त्यानें भरून द्यावें आणि त्याला त्यानें अगदीं साफ बरें करवावें.

२० कोणी आपल्या दासास अगर दासीस काठीनें

मारिलें व मारतांमारतां तो मरण पावला तर त्याला अवश्य शिक्षा व्हावी; २१ पण तो एकदोन दिवस जिवंत राहिला तर धन्यास दंड करूं नये; कारण तो त्याचेंच धन होय.

२२ कोणी आपसांत मारामारी करीत असतां एकाद्या गर्भवती स्त्रीला धक्का लागून तिचा गर्भपात झाला, पण तिला दुसरी कांहीं इजा पोंचली नाही तर त्या स्त्रीचा पति सांगेल तो दंड त्याला करावा, आणि न्यायाधीशांच्या अनुमतानें त्यानें तो भरावा; २३ पण दुसरी कांहीं इजा झाल्यास जिवाबद्दल जीव, २४ डोक्याबद्दल डोळा, दांताबद्दल दांत, हाताबद्दल हात, पायाबद्दल पाय, २५ डागण्याबद्दल डागणें, जखमेबद्दल जखम, फटक्याबद्दल फटका, असा बदला घ्यावा.

२६ जर कोणी प्रहार करून आपल्या दासाचा अथवा दासीचा डोळा फोडिला तर तो डोळा गेल्यामुळें त्यानें त्याला दास्यमुक्त करावें; २७ आणि जर कोणी प्रहार करून आपल्या दासाचा अथवा दासीचा दांत पाडून टाकिला तर तो दांत गेल्यामुळें त्यानें त्याला दास्यमुक्त करावें.

२८ एकाद्या बैलानें कोणा पुरुषास अथवा स्त्रीस हुंदडून जिवें मारिलें तर त्या बैलास दगडमार करून जिवें मारावें, व त्याचें मांस कोणी खाऊं नये; गुराच्या धन्याला मात्र सोडून द्यावें. २९ तथापि त्या बैलाला हुंदडण्याची सवयच असली आणि त्याच्या धन्याला त्याबद्दल सूचना केली असूनहि त्यानें त्याला बांधून ठेविलें नाही, आणि तदनंतर त्या बैलानें कोणा पुरुषास अथवा स्त्रीस मारून टाकिलें तर त्यास दगडमार करावा आणि त्याच्या धन्यास जिवें मारावें. ३० त्याच्या जिवाबद्दल खंड मागितल्यास त्यानें आपला प्राण बचाविण्यासाठीं जो कांहीं खंड मागितला असेल तो द्यावा. ३१ बैलानें एकाद्याच्या पुत्राला किंवा कन्येला हुंदडून मारिलें तरीहि हाच न्याय त्याला लागू करावा. ३२ जर बैलानें कोणाच्या दासाला किंवा दासीला हुंदडून मारिलें तर त्या बैलाच्या धन्यानें त्याच्या धन्याला तीस शेकेल रुपें द्यावें आणि त्या बैलास दगडमार करावा.

३३ कोणा मनुष्यानें बुजलेला खाडा उकारिला किंवा नवा खाडा खणिला आणि त्यावर झांकण न घातल्यामुळें त्यांत कोणाचा बैल अथवा गाढव पडला, ३४ तर खाड्याच्या मालकांनें ती हानि भरून द्यावी, जनावराच्या धन्यास त्याचें मोल द्यावें आणि मेलेले जनावर खाड्याच्या मालकाचें व्हावें.

३५ एकाद्याच्या बैलानें दुसऱ्याच्या बैलास दुखापत करून मारून टाकिलें तर जिवंत राहिलेला बैल विकून त्याचा पैका दोघां मालकांनीं सारखा वांटून घ्यावा; मेलेला बैलहि वांटून घ्यावा; ३६ पण बैल पूर्वीपासून मारका आहे हें ठाऊक असून धन्यानें त्यास बांधून ठेविलें नाही तर त्यानें बैलाबद्दल बैल द्यावा आणि मेलेला बैल त्याचा व्हावा.

१ एकाद्या मनुष्यानें बैल अथवा मेंढरं चोरून तें कापिलें किंवा विकून टाकिलें तर त्यानें बैलाबद्दल पांच बैल आणि मेंढराबद्दल चार मेंढरें द्यावीं. २ चोर घर फोडीत असतां सांपडला व तो ठार मरेल असा त्याला मार बसला तर त्याच्या खुनाचा गुन्हा कोणास लागावयाचा नाही; ३ पण तो चोरी करीत असतां सूर्योदय झाला तर मारणाऱ्याला खुनाचा दोष लागेल; चोरानें नुकसान भरून द्यावें; तो कंगाल असल्यास चोरीच्या भरपाईसाठीं त्याची विक्री करावी. ४ चोरलेला बैल, गाढव, मेंढरं वगैरे चोराच्या हातीं जिवंत सांपडलें तर त्यानें एकेकाबद्दल दोन दोन द्यावीं.

५ कोणी दुसऱ्याचें शेत अथवा दाक्षमळा खावविला, म्हणजे आपलें जनावर मोकळें सोडिलें, आणि त्यानें दुसऱ्याचें शेत खाल्लें तर आपल्या शेतांतील आणि आपल्या दाक्षमळ्यांतील उत्तमोत्तम उपज देऊन त्याचें नुकसान त्यानें भरून द्यावें.

६ आग भडकून कांटेकुटे पेटले आणि त्यामुळें धान्याच्या सुड्या, उभें पीक अथवा शेत जळून गेलें तर ज्यानें आग पेटविली असेल त्यानें नुकसान भरून दिलेंच पाहिजे.

७ कोणी शेजाऱ्यापार्शी पैका किंवा कांहीं जिन्नस

ठेवावयास दिला आणि त्याच्या घरून तो चोरीस गेला, तर चोर सांपडल्यास त्याच्या दुप्पट बदला चोरानें द्यावा; ८ पण चोर न सांपडला तर घराच्या मालकास देवासमोर घेऊन जावें, म्हणजे त्यानें आपल्या शेजाऱ्याच्या मत्तेस स्वतः हात लाविला किंवा नाही याचा निर्णय होईल. ९ कारण कोणत्याहि प्रकारची आगळीक घडली, मग ती बैल; गाढव, मेंढरं, वस्त्र, अथवा कोणतीहि गमावलेली वस्तु हिच्यासंबंधाची असो, तर ती माझी आहे अशी कोणीं तक्रार केल्यास दोघांचें प्रकरण देवासमोर यावें व ज्यास देव दोषी ठरवील त्यानें आपल्या शेजाऱ्यास तिच्याबद्दल दुप्पट बदला द्यावा.

१० कोणीं दुसऱ्यापार्शी गाढव, बैल, मेंढरं अथवा दुसरें कोणतेंहि जनावर राखणीस ठेविलें आणि जर तें मेलें अथवा त्यास कांहीं झाला झाली किंवा कोणीं त्यास कोणाच्या दृष्टीस न पडतां हाकून नेलें, ११ तर त्या दोघांच्या दरम्यान परमेश्वराची आणभाक होऊन मीं दुसऱ्याच्या वस्तूस हात लाविला नाही असें राखणाऱ्यानें म्हटल्यास त्या वस्तूच्या मालकानें तें खरें मानावें; आणि त्याला भरपाई करून द्यावी लागणार नाही. १२ त्याजपासून तें वास्तविक चोरीस गेलें असलें तर त्यानें मालकाची भरपाई करावी. १३ तें जनावर जर कोणीं फाडून टाकिलें असलें तर त्यानें तें पुराव्यादाखल आणावें; त्याला भरपाई करून द्यावी लागणार नाही.

१४ कोणीं आपल्या शेजाऱ्यापासून कोणतेंहि जनावर मागून घेतलें असून त्याचा धनी बरोबर नसतां त्यास दुखापत झाली अथवा तें मरून गेलें तर त्यानें त्या धन्याला त्याची भरपाई अवश्य करून दिली पाहिजे; १५ पण त्याचा धनी बरोबर असला तर त्याची भरपाई करावी लागणार नाही; तें भाड्यानें घेतलें असलें तर त्याचें नुकसान भाड्यांतच आलेलें असतें.

१६ वागदान झालें नाही अशा कुमारीस फुसलावून १ अथवा: न्यायाधीशांसमोर. २ अथवा: न्यायाधीश.

कोणी मनुष्यानें तिजशीं गमन केलें तर त्यानें देज देऊन तिजशीं विवाह करावा; १७ पण तिचा बाप तिला देण्यास मुळींच राजी नसला तर कुमारीबद्दल देज देण्याच्या वहिवाटीप्रमाणें त्या पुरुषानें पैसा तोलून द्यावा.

१८ चेटकिणीस जिवंत ठेवूं नये.

१९ पशुगमन करणाऱ्यास अवश्य जिवें मारावें.

२० जो कोणी परमेश्वरास सोडून इतर कोणत्याहि दैवतास बलि अर्पील त्याचा अगदीं संहार करावा. २१ कोणा उपऱ्यास छळूं नको किंवा त्याजवर जुलूम करूं नको, कारण मिसर देशांत तुम्हीहि उपरी होतां. २२ कोणा विधवेस किंवा पोरक्यास गांजू नका. २३ तुम्हीं त्यांस कोणत्याहि प्रकारें गांजिलें आणि त्यांनीं मजकडे गिऱ्हा केला तर मी त्यांचें गाऱ्हाणें ऐकेनच ऐकेन; २४ आणि मग माझा राग भडकून मी तरवारीनें तुमचा संहार करीन; तुमच्या स्त्रिया विधवा व तुमचीं बालकें पोरकीं होतील.

२५ तुझ्याजवळ राहणाऱ्या माझ्या लोकांपैकीं कोणी कंगाल असला व तूं त्यास पैसे उसने दिले तर तूं त्याजशीं सावकाराप्रमाणें वागूं नको व त्याजपासून व्याज घेऊं नको. २६ तूं आपल्या शेजाऱ्याचें पांघरूण गहाण ठेवून घेतलें तर सूर्यास्त होण्यापूर्वीं त्याचें त्याला परत दे; २७ कारण त्याचें तें एकच पांघरूण असून त्याचें अंग झांकण्यास तेवढेंच असणार; तर तो काय पांघरूण निजेला? त्यानें मजकडे गाऱ्हाणें केलें तर मी त्याचें ऐकेन, कारण मी करुणामय आहे.

२८ तूं देवास दूषण देऊं नको व आपल्या लोक-निर्यत्याला शिव्याशाप देऊं नको. २९ आपल्या शेताचा उपज व आपल्या फळांचे रस यांतून कांहीं मला अर्पिण्याची हयगय करूं नको. तूं आपल्या पुत्रांपैकीं प्रथम जन्मलेला मला द्यावा. ३० तसेंच बैल व मेंढरें यांचेहि प्रथमवत्स मला द्यावे; सात दिवसपर्यंत त्या वत्सानें आपल्या आईबरोबर असावें; आठव्या दिवशीं तूं तो मला द्यावा. ३१ तुम्ही माझे पवित्र लोक आहां

अथवा: न्यायाधीशांस.

म्हणून रानांत फाडून टाकिलेल्या पशूंचें भांस तुम्हीं खाऊं नये; तें कुत्र्यांस घालावें.

१ खोटी अफवा उठवूं नको; अपराध्याच्या हातांत हात घालून द्रोही साक्षी होऊं नको. २ दुष्कर्म करण्यास प्रवृत्त होणाऱ्या बहुजन-समाजास अनुसरूं नको आणि बहुजनसमाजास अनुसरून एकाद्या मुकदम्यांत विपरीत न्याय व्हावयासाठीं साक्षी देऊं नको; ३ गरिबाचा दावा असला तरी त्याचा पक्ष घेऊं नको.

४ आपल्या शत्रूचा बैल अथवा गाढव मोकार फिरतांना तूं पाहिला तर त्यास अवश्य वळवून त्याजकडे पोचता कर. ५ तूं आपल्या बैऱ्याचा गाढव बोजाच्या भाराखालीं दबलेला पाहिला तर त्याला उठविण्याचें त्या एकट्यावर टाकून जाऊं नको तर त्याला साहाय्य करून त्याची अवश्य सुटका कर.

६ तुझ्या लोकांपैकीं जो कंगाल असेल त्याच्या मुकदम्याचा निवाडा विपरीत करूं नको. ७ खोट्या मुकदम्यापासून दूर राहा; निरपराधी व धार्मिक यांचा वध करूं नको, कारण दुष्टास मी निर्दोष ठरविणार नाहीं. ८ लांच घेऊं नको, कारण लांच डोळसांस अंध बनविते आणि धार्मिकांच्या म्हणण्याचा विपर्यास करिते. ९ कोणा उपऱ्यावर जुलूम करूं नको, कारण त्याची मनोभावना कशी असते हा तुम्हांस अनुभव आहे; कारण तुम्हीहि मिसर देशांत उपरी होतां.

१० सहा वर्षे आपली भूमी पेर आणि तिचें उत्पन्न सांठव; ११ पण सातव्या वर्षी तिला विसावा मिळून ती पडीत राहूं दे, म्हणजे तुझ्या लोकांपैकीं कंगाल असतील ते तींत उगवलेलें खातील व त्यांनीं खाऊन जें उरेल तें वनपशु खातील. तुझे द्राक्षमळे व जैतूनवनें यांविषयींहि तसेंच कर. १२ सहा दिवस तूं आपला उद्योग कर व सातव्या दिवशीं विश्रांति घे, म्हणजे तुझे बैल आणि गाढव यांस विसावा मिळेल आणि तुझ्या दासींची संतति आणि विदेशी यांचा जीव ताजातवाना होईल, १३ मीं जें काहीं तुम्हांस सांगितलें आहे त्या सगळ्याविषयीं सावध राहा; इतर

देवांचें नांव देखील घेऊं नका, त्यांचा नामोच्चारहि तुमच्या मुखांतून ऐकूं न यावा.

१४ वर्षांतून तीनदां तूं मजप्रीत्यर्थ मेळा भरवून सण कर. १५ बेखमीर भाकरीचा सण पाळ; त्या सणांत माझ्या आज्ञेप्रमाणें अवीब महिन्यांतील नेमिलेल्या समर्थीं सात दिवस तूं बेखमीर भाकरी खा, कारण त्याच महिन्यांत तूं मिसर देशांतून बाहेर निघालास; कोणीं रिकतहस्तें माझ्या दर्शनास येऊं नये; १६ शेतांत पेरिलेल्या धान्याचें पहिलें पीक तयार होईल तेव्हां तूं कापणीचा सण पाळ आणि वर्षाअखेर तूं आपल्या शेतांतील श्रमफलाचा संग्रह करिशील तेव्हां संग्रहाचा सण पाळ. १७ वर्षांतून तीनदां तुझ्यांतल्या सर्व पुरुषांनीं परमेश्वर देवाचें दर्शन घ्यावें.

१८ माझ्या यज्ञपशूंचें रक्त खमिराच्या भाकरीबरोबर अर्पूं नये; आणि मजप्रीत्यर्थ केलेल्या उत्सवांतील वपा सकाळपर्यंत राहूं देऊं नये. १९ आपल्या भूमीच्या प्रथम उत्पन्नांतील पहिला भाग आपला देव परमेश्वर याच्या मंदिरांत तूं आणावा. कोंकळ त्याच्या आईच्या दुधांत शिजवूं नये.

२० पाहा, मी एक दूत तुझ्यापुढें पाठवीत आहे, तो वाटेनें तुझें संरक्षण करील आणि जें स्थान मीं तयार केलें आहे तेथें तुला पोचवील. २१ त्याच्या-समोर तुम्ही सावधगिरीनें राहून त्याचें सांगणें माना; त्याची अवज्ञा करूं नका; कारण तो तुमचा अपराध माफ करणार नाही; त्याच्या ठायीं माझें नाम आहे. २२ तथापि तूं खरोखर त्याचें म्हणणें ऐकशील व मी सांगतों तें सगळें करिशील तर मी तुझ्या शत्रूंचा शत्रु, तुझ्या विरोध्यांचा विरोधी होईन. २३ माझा दूत तुझ्यापुढें चालून तुला अमोरी, हिती, परिजी, कनानी, हिब्वी व यबूसी लोकांकडे नेईल आणि मी त्यांचा उच्छेद करीन. २४ त्यांच्या देवांस तूं नमन करूं नये, त्यांची उपासना करूं नये आणि त्यांच्या-सारखीं कर्मे करूं नये, तर त्यांचा अगदीं विध्वंस करावा आणि त्यांच्या स्तंभांचे तुकडे तुकडे करावे.

१ निर्गम ५:१ पाहा.

२५ तूं आपला देव परमेश्वर याची उपासना करावी म्हणजे तो तुझ्या अन्नपाण्यास बरकत देईल आणि तुझ्यांतली रोगराई दूर करील. २६ तुझ्या देशांत कोणाचा गर्भपात होणार नाही किंवा कोणी वांझ असणार नाही आणि मी तुला पुरें आयुष्य देईन. २७ ज्या ज्या लोकांत तूं जाशील त्यांस मी आधींच आपली दहशत घालून घाबरे करीन आणि तुझे सर्व शत्रु तुला पाठ दाखवितील असें करीन. २८ मी तुझ्यापुढें गांधील-माशा पाठवीन; त्या हिंवी, कनानी, आणि हिती यांस तुझ्यापुढून पळावयास लावितील. २९ मी त्या सर्वांस एका वर्षाच्या अवधीतच घालवून देणार नाही; तसें केल्यास देश उजाड होईल आणि वनपशु फार होऊन तुला उपद्रव देतील. ३० तुझी वृद्धि होऊन तूं देशाचा ताबा घेई तोंवर मी हळूहळू तुझ्यापुढून त्यांस घालवीन. ३१ तांबड्या समुद्रापासून ते पलिष्ट्यांच्या समुद्रापर्यंत आणि रानापासून फरात नदापर्यंत तुझ्या देशाची सरहद्द करीन; त्या देशांतील लोक तुझ्या काबूत आणीन व तूं त्यांस आपल्यापुढून हाकून देशील. ३२ तूं त्यांच्याशी किंवा त्यांच्या देवांशी कांहीं करार करूं नको. ३३ ते तुझ्या देशांत राहतां कामा नये; राहिल्यास ते तुला मजविरुद्ध पाप करावयास लावितील; कारण तूं त्यांच्या देवांची उपासना करिशील व ते तुला खात्रीनें पाशासारखे होतील.

१ मग तो मोशास म्हणाला, तूं, अहरोन, २४ नादाब, अबीहू आणि इस्राएलाच्या वडिलांपैकीं सत्तर जण असे मिळून परमेश्वराकडे वर चढून येऊन त्याला उरून दंडवत घाला; २ एकट्या मोशानें मात्र परमेश्वरासमीप यावें; बाकीच्यांनीं समीप येऊं नये. इतर लोकांनीं तर त्याच्याबरोबर चढून वर येऊंहि नये. ३ मग मोशानें लोकांपाशीं जाऊन परमेश्वराचीं सर्व वचनें आणि सर्व नियम त्यांस सांगितले, तेव्हां सर्व लोक एकस्वरानें म्हणाले कीं जीं वचनें परमेश्वरानें सांगितलीं त्या सगळ्यांप्रमाणें आम्ही वर्तू. ४ मोशानें परमेश्वराचीं सर्व वचनें लिहून काढिलीं आणि अगदीं पहाटेस उठून पर्वताच्या

तळाशीं एक वेदी आणि इस्राएलाच्या बारा वंशांप्रमाणें बारा स्तंभ उभारिले. ५ त्यानें इस्राएल लोकांपैकीं कांहीं तरुणांना पाठविलें, त्यांनीं परमेश्वराला होमबलि आणि बैलांचीं शाल्यर्पणें अर्पिलीं. ६ मोशानें अर्धें रक्त घेऊन कटोऱ्यांत ठेविलें आणि अर्धें वेदीवर शिंपडिलें. ७ मग त्यानें कराराचें पुस्तक घेऊन लोकांस वाचून दाखविलें; तें ऐकून ते म्हणाले, जें कांहीं परमेश्वरानें सांगितलें आहे तें सर्व आम्हीं करूं आणि त्याच्या आज्ञेत राहूं. ८ मोशानें रक्त घेऊन लोकांवर शिंपडिलें आणि म्हटलें कीं पाहा, परमेश्वरानें ह्या सर्व आज्ञांच्या शर्तीवर तुम्हांशीं जो करार केला आहे त्याचें हें रक्त होय. ९ मग मोशे, अहरोन, नादाब, अबीहू आणि इस्राएलपैकीं सत्तर वडील वर चढून गेले; १० त्यांनीं इस्राएलाच्या देवाचें दर्शन घेतलें; त्याच्या चरणतलीं नीलमण्यांच्या चबुतऱ्यासारखें कांहीं आहेसें दिसलें, आणि तें आकाशाप्रमाणें स्वच्छ होतें. ११ इस्राएल लोकांच्या सरदारांवर त्यानें हात उगारिला नाही; त्यांनीं परमेश्वराचें दर्शन घेतलें आणि खाण्यापिण्याचा समारंभ केला.

१२ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, पर्वतावर चढून माझ्यापाशीं ये व तेथें राहा; मी तुला दगडी पाठ्या आणि लोकशिक्षणार्थ खलिखित नियम व आज्ञा देतो. १३ मोशे व त्याचा सेवक यहोशवा हे देवाच्या पर्वतावर चढून गेले. १४ मोशे वडिलांस म्हणाला, आम्ही तुम्हांकडे परत येईपर्यंत तुम्ही येथें आमची वाट पाहत राहा; पाहा, अहरोन व दूर हे तुम्हांबरोबर आहेत; कोणाचें कांहीं प्रकरण असलें तर तें त्यानें त्यांकडे न्यावें. १५ मोशे पर्वतावर चढून गेला आणि मेघानें पर्वत व्यापून टाकिला. १६ परमेश्वराचें तेज सीनाय पर्वतावर राहिलें आणि मेघानें सहा दिवस तो झांकून टाकिला आणि सातव्या दिवशीं मेघांतून परमेश्वरानें मोशाला हाक मारिली. १७ परमेश्वराचें तेज गिरिशिखरी धगधगणाऱ्या अग्नीप्रमाणें इस्राएल लोकांच्या दृष्टीस पडलें. १८ या प्रकारें मोशे मेघांत प्रवेश करून पर्वतावर

चढला; मोशे पर्वतावर चाळीस दिवस व चाळीस रात्री होता.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला: २ इस्राएल लोकांस असें सांग की त्यांनीं मजप्रीत्यर्थ अर्पण आणावें; जे कोणी मनापासून अर्पण करूं इच्छितल त्या सर्वांचें अर्पण स्वीकारावें. ३ ज्या वस्तूंचीं अर्पणें त्यांच्यापासून स्वीकारावयाचीं त्या ह्याः— सोनें, चांदी, पितळ; ४ निळ्या, जांभळ्या आणि किरमिजी रंगांचें सूत व तलम सणाचें कापड, बकऱ्यांचे केस; ५ लाल रंगविलेलीं मेंढ्यांचीं कातडीं, तहशांचीं कातडीं; बाभळीचें लाकूड; ६ दिव्याचें तेल, अभिषेकाच्या तेलासाठीं आणि सुगंधी धुपासाठीं मसाले; ७ एफोर्दे व उरपट यांत खचण्यासाठीं गोमेद मणी आणि इतर रत्नें. ८ माझा त्यांच्यामध्ये निवास व्हावा म्हणून त्यांनीं माझ्यासाठीं एक पवित्रस्थान करावें. ९ निवासमंडपाचा व त्यांतील सगळ्या साहित्याचा नमुना तुला दाखवितों त्या सगळ्याप्रमाणें तुम्हीं तें करावें.

१० बाभळीच्या लाकडाचा एक कोश बनवावा; त्याची लांबी अडीच हात, रुंदी दीड हात व उंची दीड हात असावी. ११ तो आंतून बाहेरून शुद्ध सोन्यानें मढवावा आणि कोशावर सभोंवतीं सोन्याचा कंगोरा करावा; १२ आणि त्याच्या चारी पायांस लावण्यासाठीं सोन्याच्या चार कड्या ओतून एका बाजूस दोन व दुसऱ्या बाजूस दोन अशा लावाव्या; १३ आणि बाभळीच्या लाकडाचे दांडे करून तेहि सोन्यानें मढवावे. १४ तो कोश उचलावयासाठीं हे दांडे त्याच्या दोहों बाजूंच्या कड्यांत घालावे. १५ हे दांडे कोशाच्या कड्यांत राहावे; त्यांतून ते काढूं नयेत. १६ आणि जो आज्ञापट मी तुला देईन तोहि त्या कोशांत ठेवावा. १७ आणि शुद्ध सोन्याचें एक दयासन बनवावें; त्याची लांबी अडीच हात व रुंदी दीड हात असावी; १८ आणि सोनें घडवून दोन करूब

१ एका जातीचें जनावर. २ एक प्रकारची खांदपट्टी. ३ मुळांतः कप्पोरेथः प्रायश्चित्तानें पापक्षालन करावयाचें स्थान.

कर; दयासनाच्या दोन्ही बाजूंस ते कर. १९ एक करूब एका बाजूस व दुसरा करूब दुसऱ्या बाजूस करावा; हे करूब दयासनाशीं अखंड ठेवून दोहों बाजूंस करावे. २० त्या करूबांचे पंख असे पसरलेले असावे कीं त्यांनीं तें दयासन झांकावें आणि त्यांचीं मुखें समोरासमोर असून त्यांची दृष्टि दयासनाकडे लागलेली असावी. २१ दयासन कोशावर लावावें आणि जो आज्ञापट मी तुला देईन तो त्या कोशांत ठेवावा. २२ तेथें तुला मी भेट देत जाईन; आणि इस्राएल लोकांसाठीं ज्या कांहीं गोष्टीसंबंधानें मी तुला आज्ञा देणार आहे त्या सर्वांविषयीं मी दयासनावरून आणि त्या आज्ञापटाच्या कोशावर असलेल्या दोन्ही करूबांमधून तुजशीं बोलत जाईन.

२३ तसेंच बाभळीच्या लाकडाचें एक मेज बनीव; त्याची लांबी दोन हात, रुंदी एक हात व उंची दीड हात असावी. २४ तें शुद्ध सोन्यानें मढवून त्याच्या सभोंवार सोन्याचा कंगोरा करावा, २५ आणि त्याच्यासाठीं चार बोटे रुंदीची एक पाळ करून तिच्या सभोंवार सोन्याचा कंगोरा करावा. २६ सोन्याच्या चार कड्या करून त्याच्या चारी पायांवरल्या चार कोपऱ्यांला लावाव्या. २७ ह्या कड्या पाळीच्या लगत असाव्या; मेज उचलण्यासाठीं त्यांत दांडे घालावे. २८ हे मेज उचलावयाचे दांडे बाभळीच्या लाकडाचे करून सोन्यानें मढवावे; २९ आणि त्यावरचीं तबकें, धुपाटणीं, सुरया आणि पेयार्पणाचें प्याले हीं सर्व शुद्ध सोन्याचीं करावीं; ३० आणि मेजावर माझ्यापुढें समर्पित केलेली भाकरी नित्य ठेवावी.

३१ आणि शुद्ध सोन्याचा एक दीपवृक्ष बनवावा, हा दीपवृक्ष, त्याची बैठक, त्याचा दांडा, त्याच्या वाट्या, त्याचीं बोडे व त्याचीं फुलें हीं सर्व सोन्याच्या एकाच अखंड तुकड्याचीं घडवावीं; ३२ या दीपवृक्षाच्या सहा शाखा असाव्या; त्याच्या एका बाजूस तीन शाखा व दुसऱ्या बाजूस तीन शाखा असाव्या; ३३ एका बाजूच्या प्रत्येक शाखेला बदामाच्या फुलासारख्या तीनतीन वाट्या बोडांफुलांसह असाव्या; आणि दुसऱ्या बाजूच्या

ल्याच्या जोडीच्या प्रत्येक शाखेलाहि बढामाच्या फुला-
सारख्या तीनतीन वाट्या बोंडांफुलांसह असाव्या;
दीपवृक्षांतून निघालेल्या सहा शाखांची रचना अशीच
असावी; ३४ आणि दीपवृक्षाच्या दांडीला बढामाच्या
फुलासारख्या बोंडांफुलांसह चार वाट्या असाव्या;
३५ आणि दीपवृक्षांतून निघणाऱ्या सहा शाखांस दोन
दोन शाखांच्या खालीं एकएक बोंड असून तीं त्याशीं
अखंड जोडावीं. ३६ त्याचीं बोंडें व त्याच्या शाखा हीं
सर्व त्याशीं अखंड जोडावीं; तो संबंध दीपवृक्ष शुद्ध
सोन्याचा एकच तुकडा ठोकून घडवावा; ३७ आणि
त्याच्यासाठीं सात दिवे करून त्याच्यावर ठेवावे म्हणजे
दीपवृक्षाच्या पुढल्या बाजूस त्यांचा प्रकाश पडेल.
३८ त्याचे चिमटे आणि गुलदानें हीं सर्व शुद्ध
सोन्याचीं करावीं. ३९ या सर्व उपकरणांसहित
हा दीपवृक्ष एक किर्कार शुद्ध सोन्याचा करावा;
४० आणि पर्वतावर तुला दाखविलेल्या नमुन्याप्रमाणें
ह्या सर्व वस्तु बनविण्याची सावधगिरी ठेव.

१ निवासमंडपासाठीं दहा पडदे करावे; ते
कातलेल्या तलम सणाच्या कापडाचें आणि
निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताचे
तयार करावे व त्यांत मोठ्या चतुर कारागिराकडून
करून काढवावे. २ एकेका पडद्याची लांबी अठ्ठावीस
हात आणि रुंदी चार हात असावी; ते सर्व पडदे
एकाच मापाचे असावे. ३ त्यांतले पांच पडदे एक-
मेकांशीं जोडिलेले असावे व दुसरे पांच पडदे एक-
मेकांशीं जोडिलेले असावे. ४ जेथें एक पडदा जोडिला
जाईल तेथें किनारीवर निळ्या सुताचीं बिरडीं कर;
तसेंच दुसऱ्या पडद्यावरील किनारीवरहि तशींच
बिरडीं कर. ५ एका पडद्याला पन्नास बिरडीं कर
आणि दुसऱ्या पडद्याच्या किनारीला पन्नास बिरडीं
कर; हीं बिरडीं समोरासमोर असावीं. ६ तसेंच
सोन्याचे पन्नास आंकडे बनवावे आणि या आंकड्यांतून
पडद्यांचे दोर अशा प्रकारें जोडावे कीं सर्व मिळून
निवासमंडप अखंड दिसेल. ७ निवासमंडपावर तंबू

१. सुमारें शंभर रत्तल.

असावा म्हणून बकऱ्याच्या केसांचे पडदे करावे; हे
पडदे अकरा असावे. ८ एकेका पडद्याची लांबी
तीस हात व रुंदी चार हात असावी; हे अकरा पडदे
एकाच मापाचे असावे. ९ पांच पडदे वेगळे आणि
सहा पडदे वेगळे जोडावे; सहावा पडदा तंबूच्या
पुढल्या बाजूस दुमडावा. १० जोडून केलेल्या एका
कनातीच्या बाहेरील शेवटच्या पडद्याच्या किनारीवर
पन्नास बिरडीं करावीं; तशींच कनातीच्या दुसऱ्या
पडद्याच्या किनारीवरहि पन्नास बिरडीं करावीं.
११ आणि पितळेचे पन्नास आंकडे करावे, आणि ते
बिरड्यांत घालून तंबू असा जोडावा कीं तो सर्व
अखंड दिसेल. १२ तंबूच्या पडद्याचा लोंबत राहिलेला
भाग म्हणजे उरलेला अर्धा पडदा निवासमंडपाच्या
मागल्या बाजूस लोंबता सोडावा; १३ आणि तंबूचे
पडदे लांबीकडून हातभर ह्या बाजूस व हातभर त्या
बाजूस असे निवासमंडप झाकण्यासाठीं त्याच्या दोहों
बाजूस लोंबते ठेवावे. १४ तंबूसाठीं तांबडा रंग
दिलेल्या मेंढ्यांच्या कातड्याचें एक आच्छादन आणि
त्यावर तहशाच्या कातड्याचें एक आच्छादन करावें.
१५ मग निवासमंडपास उभ्या लावण्यासाठीं
बाभळीच्या लाकडाच्या फळ्या कराव्या. १६ प्रत्येक
फळीची लांबी दहा हात व रुंदी दीड हात असावी.
१७ प्रत्येक फळी दुसरीशीं जोडावी म्हणून तिला दोनदोन
कुसें असावीं; निवासमंडपाच्या सर्व फळ्या अशाच
कराव्या. १८ निवासमंडपासाठीं ज्या फळ्या तूं करिशील
त्यापैकीं वीस फळ्या दक्षिण बाजूससाठीं असाव्या. १९ या
वीस फळ्यांच्या खालीं लावण्यासाठीं चांदीच्या चाळीस
खुरच्या बनवाव्या म्हणजे एकेका फळीच्या खालीं कुसां-
साठीं दोनदोन खुरच्या; २० त्यांप्रमाणें निवासमंडपाच्या
दुसऱ्या म्हणजे उत्तर बाजूससाठीं वीस फळ्या कराव्या;
२१ त्यांसाठीं चांदीच्या चाळीस खुरच्या बनवाव्या
म्हणजे एकेका फळीच्या खालीं दोन दोन खुरच्या.
२२ निवासमंडपाच्या मागल्या म्हणजे पश्चिम बाजूससाठीं
सहा फळ्या कराव्या; २३ आणि मागल्या बाजूस
निवासमंडपाच्या कोपऱ्यांसाठीं दोन फळ्या कराव्या.

२४ ह्या फळ्या खालपासून दोनदोन असून त्या दोन्ही वरच्या भागीं एकेका कडीनें जुळवाव्या, व दोन्ही फळ्या अशाच असाव्या; दोन्ही कोपऱ्यासाठीं अशा फळ्या असाव्या. २५ आठ फळ्या व त्यांना चांदीच्या सोळा खुरच्या असाव्या, अर्थात् एकेका फळीच्या खालीं दोनदोन खुरच्या असाव्या; २६ आणि बाभळीच्या लाकडाचे अडसर तयार करावे; निवासमंडपाच्या एका बाजूच्या फळ्यांसाठीं पांच, २७ आणि दुसऱ्या बाजूच्या फळ्यांसाठीं पांच आणि त्याच्या पश्चिमेस म्हणजे मागल्या बाजूसाठीं पांच अडसर बनवावे. २८ आणि फळ्यांच्या मध्यभागीं लावावयाचा मधला अडसर तंबूच्या एका शेवटापासून दुसऱ्या शेवटापर्यंत पोचेल असा असावा. २९ त्या फळ्या सोन्यानें मढवाव्या आणि अडसर लावण्याच्या कड्या सोन्याच्या बनवाव्या, आणि अडसरहि सोन्यानें मढवावे. ३० मीं तुला पर्वतावर दाखविल्याप्रमाणें निवासमंडप उभारावा.

३१ तसेंच निळ्या, जांभळ्या आणि किरमिजी रंगांच्या व कातलेल्या तलम सणाच्या सुताचा एक अंतरपट बनवावा व त्यावर चतुर कारागिराकडून करूब काढवावे; ३२ हा पट सोन्यानें मढविलेल्या बाभळीच्या लाकडाच्या चार खांबांवर लटकवावा, त्याच्या आंकड्या सोन्याच्या असाव्या व ते खांब चांदीच्या चार खुरच्यांत उभे करावे. ३३ अंतरपट आंकड्याखालीं लटकवून त्याच्याआड आंतल्या बाजूस आज्ञापटाचा कोश ठेवावा; हा अंतरपट पवित्रस्थान व परमपवित्रस्थान हीं तुम्हांकरितां अलग करील. ३४ मग परमपवित्रस्थानांत आज्ञापटाच्या कोशावर दयासन ठेवावें. ३५ आणि त्या अंतरपटाच्या बाहेर निवासमंडपाच्या उत्तर बाजूस मेज ठेवावें व दक्षिण बाजूस मेजासमोर दीपवृक्ष ठेवावा; ३६ आणि तंबूच्या द्वारासाठीं निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या व कातलेल्या तलम सणाच्या सुताचा वेलबुद्दीदार पडदा बनवावा. ३७ या पडद्यासाठीं बाभळीच्या लाकडाचे पांच खांब करावे आणि ते सोन्यानें मढवावे; त्यांचे आंकडे सोन्याचे असावे आणि त्यांसाठीं पितळेच्या पांच खुरच्या ओताव्या.

१ बाभळीच्या लाकडाची पांच हात लांब २७ व पांच हात रुंद अशी एक वेदी कर; ती चारस असून तिची उंची तीन हात असावी.

२ तिच्या चारी कोपऱ्यांस चार शृंगें बनवावीं; हीं शृंगें तिच्या अंगर्चीच असावीं; ही वेदी पितळेनें मढवावी. ३ तिच्यातील राख उचलून नेण्यासाठीं पात्रें, त्याप्रमाणेंच तिच्यासाठीं पावडीं, कटोरे, कांटे आणि अभिपात्रें बनवावीं; तिचीं सर्व पात्रें पितळेचीं असावीं. ४ तिच्यासाठीं पितळेच्या जाळीची एक चाळण बनवावी व तिला चारी कोपऱ्यांस पितळेच्या चार कड्या लावाव्या. ५ ही चाळण वेदीच्या समोवार कंगोऱ्याच्या खालीं अशी लावावी कीं ती वेदीच्या अर्ध्या उंची-इतकी यावी. ६ वेदीसाठीं बाभळीच्या लाकडाचे दांडे कर व ते पितळेनें मढीव. ७ ते दांडे कड्यांत घालावे म्हणजे जेव्हांजेव्हां वेदी उचलली जाईल तेव्हांतेव्हां तिच्या दोहों बाजूस ते असतील. ८ वेदी मध्ये पोकळ ठेवून व बाजूस फळ्या लावून बनवावी; पर्वतावर तुला दाखविल्याप्रमाणें ती करावी.

९ निवासमंडपाला अंगण कर; त्याच्या दक्षिण बाजूला कातलेल्या तलम सणाचे विणलेले पडदे मिळून त्यांची लांबी एका बाजूला शंभर हात असावी; १० त्यांना वीस खांब करावे आणि त्या खांबांना पितळेच्या वीस खुरच्या कराव्या; खांबांचे आंकडे आणि त्यांचीं बंधनें चांदीचीं करावीं. ११ त्याप्रमाणेंच अंगणाच्या उत्तर बाजूसहि शंभर हात लांबीचे पडदे असावे; त्यांसहि वीस खांब असून त्यांस पितळेच्या वीस खुरच्या असाव्या आणि त्या खांबांचे आंकडे व बंधनें चांदीचीं असावीं. १२ अंगणाच्या रुंदीकडील भागीं म्हणजे पश्चिमेकडे पन्नास हात पडदे असावे; त्यांचे खांब दहा व खुरच्याहि दहा असाव्या; १३ पूर्वेच्या बाजूस अंगणाची रुंदी पन्नास हात असावी; १४ आणि अंगणाच्या द्वाराच्या एका बाजूस पंधरा हात पडदे असावे; त्यांचे खांब तीन व खुरच्या तीन असाव्या. १५ आणि द्वाराच्या दुसऱ्या बाजूस पंधरा हात पडदे असून त्यांसहि तीन खांब व तीन खुरच्या

असाव्या. १६ अंगणाच्या द्वारासाठीं एक पडदा बनवावा; तो निळ्या, जांभळ्या आणि किरमिजी रंगांच्या व कातलेल्या तलम सणाच्या सुताचा वेल-बुद्दीदार असावा; तो वीस हात असून त्याला चार खांब व चार खुरच्या असाव्या. १७ अंगणाच्या सभोवतालचे सर्व खांब चांदीच्या बंधनांनीं जोडिलेले असावे; त्यांचे आंकडे चांदीचे आणि खुरच्या पितळेच्या असाव्या. १८ अंगणाची लांबी शंभर हात व रुंदी सारखी पन्नास हात आणि त्याच्या कनातीची उंची पांच हात असावी; त्याची कनात कातलेल्या तलम सणाच्या सुताची असून त्याच्या खांबांच्या खुरच्या पितळेच्या असाव्या. १९ निवासमंडपांतील सगळें उपकरणसाहित्य, त्याच्या सर्व मेखा, आणि अंगणाच्या सर्व मेखा पितळेच्या असाव्या.

२० तूं इस्राएल लोकांस अशी आज्ञा कर कीं दीप नित्य जळत राहावा म्हणून त्यांनीं दीपवृक्षासाठीं जैतुनाचें कुट्टन काढिलेलें निर्मळ तेल घेऊन यावें. २१ आज्ञापटासमोर असणाऱ्या अंतरपटाबाहेर दर्शन-मंडपांत अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं तो दीपवृक्ष सांजपासून सकाळपर्यंत परमेश्वरासमोर उजळण्याची व्यवस्था ठेवावी; हा इस्राएल लोकांसाठीं पिढ्यानपिढ्या निरंतरचा विधि होय.

१ तुझा भाऊ अहरोन यानें याजकाच्या २८ नात्यानं माझी सेवा करावी म्हणून त्यास व त्याच्याबरोबर त्याचे पुत्र नादाब, अबीहू, एलाजार व इथामार यांस इस्राएल लोकांतून आपल्या-जवळ आण; २ आणि गौरव व शोभा व्हावयासाठीं तूं आपला भाऊ अहरोन याच्याकरितां पवित्र वस्त्रें कर; ३ आणि जे बुद्धिमंत आहेत व ज्यांच्या ठायीं मी बुद्धीची पूर्ण प्रेरणा केली आहे त्या सर्वांस तूं अहरोनाचीं वस्त्रें तयार करण्याची आज्ञा दे; तेणेंकरून तो माझ्याप्रीत्यर्थ याजकाचें काम चालविण्यासाठीं पवित्र होईल. ४ त्यांनीं तयार करावयाचीं वस्त्रें हीं: उरपट, एफोद, झगा, बुद्दीदार अंगरखा, मंदील व कमरबंद; हीं पवित्र वस्त्रें तुझा भाऊ अहरोन व त्याचे पुत्र यांस

करावीं, अशासाठीं कीं त्यानं याजकाच्या नात्यानं माझी सेवा करावी. ५ त्यांनीं सोन्याचा जर आणि निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांचें सूत व तलम सणाचें कापड ध्यावें.

६ एफोद सोन्याच्या जराचें आणि निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताचें व तलम सणाच्या कापडाचें चतुर कारागिराकडून तयार करवावें; ७ त्याच्या दोन खांदपट्ट्या जोडिलेल्या असाव्या, व त्याचीं दोन शेवटें जोडावीं; ८ एफोद बांधण्यासाठीं त्याजवर कुशलतेनं विणिलेली पट्टी असते तिची बनावट त्याच्यासारखीच असून ती अखंड असावी; सोन्याच्या जराची व निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताची आणि तलम सणाच्या कापडाची ती असावी. ९ मग दोन गोमेद रत्ने घेऊन त्यांवर इस्राएलाच्या पुत्रांचीं नांवें कोरावीं; १० त्यांच्या नांवांपैकीं सहा एका रत्नावर व बाकीचीं सहा दुसऱ्या रत्नावर त्यांच्या जन्मांच्या क्रमानं कोरवावीं. ११ रत्नांवर खोदकाम करणाऱ्याच्या कसबानें मुद्रा खोदिली जाते त्याप्रमाणें त्या दोन्ही रत्नांवर इस्राएलाच्या पुत्रांचीं नांवें खोदवावीं आणि तीं सोन्याच्या जाळीदार कोंदणांत बसवावीं. १२ तीं दोन्ही रत्ने एफोदाच्या दोन्ही खांदपट्ट्यांवर लावावीं; तीं इस्राएलपुत्रांचीं स्मारकरत्नें होत, म्हणजे अहरोन त्यांचीं नांवें परमेश्वरासमोर आपल्या दोन्ही खांद्यांवर स्मरणार्थ वागवील.

१३ त्याप्रमाणेंच सोन्याचीं जाळीदार कोंदणें करावीं; १४ पीळ घातलेल्या दोरीसारख्या दोन सांखळ्या शुद्ध सोन्याच्या कराव्या आणि त्या पीळ घातलेल्या सांखळ्या त्या कोंदणांत बसवाव्या. १५ न्यायाचा उरपटहि मोठ्या चतुर कारागिराकडून तयार करावा; एफोदाप्रमाणें तो सोन्याच्या जराचा व निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताचा व कातलेल्या तलम सणाच्या कापडाचा करावा. १६ तो चौरस व दुहेरी असावा आणि त्याची लांबी व रुंदी एकएक वीत असावी. १७ त्यांत रत्ने खचावीं,

त्यांत रत्नांच्या चार रांगा असाव्या; पहिल्या रांगेंत लाल, पुष्कराज व माणिक; १८ दुसऱ्या रांगेंत पाच, नीलमणि व हिरा; १९ तिसऱ्या रांगेंत तृणमणि, सूर्यकांत व पद्मराग; २० आणि चौथ्या रांगेंत लसणा, गोमेद व यास्फे; हीं सर्व रत्नें सोन्याच्या कोंदणांत खचावीं. २१ इस्राएलपुत्रांच्या नांवांच्या संख्ये-एवढीं हीं रत्नें असावीं; त्यांच्या संख्येप्रमाणें बारा नावें असावीं; मुद्रा जशी खोदितात तसें बारा वंशांपैकीं एकेकाचें नांव एकेका रत्नावर खोदावें. २२ दोरी-सारखा पीळ घातलेल्या शुद्ध सोन्याच्या सांखळ्या उरपटावर लावाव्या. २३ उरपटावर दोन सोन्याच्या कड्या कराव्या; त्या दोन्ही कड्या उरपटाच्या दोन्ही शेवटांस लावाव्या. २४ उरपटाच्या शेवटांस लाविलेल्या ह्या दोन कड्यांत पीळ घातलेल्या सोन्याच्या सांखळ्या घालाव्या. २५ पीळ घातलेल्या दोन्ही सांखळ्यांचीं दुसरीं शेवटें दोन्ही कोंदणांत जडून त्या एफोदाच्या दोन्ही खांदपट्ट्यांवर पुढल्या भागीं लावाव्या. २६ सोन्याचे आणखी दोन कोयंडे करून उरपटाच्या दोन्ही शेवटांवर म्हणजे एफोदाच्या आंतल्या बाजूस असलेल्या कोरीवर लावावे. २७ याखेरीज सोन्याचे आणखी दोन कोयंडे करून एफोदाच्या दोन्ही खांद-पट्ट्यांवर घालून त्याच्यासमोर त्याच्या सांध्याजवळ विणिलेल्या बुट्टीदार पट्टीवर लावावे. २८ त्या उरपटाचे कोयंडे एफोदाच्या कोयंड्यांला निळ्या फितीनें बांधावे; याप्रमाणें तो एफोदाच्या बुट्टीदार पट्टीवर राहील, आणि त्यापासून अलग व्हावयाचा नाही. २९ अहरोन पवित्रस्थानीं प्रवेश करील तेव्हां न्यायाच्या उरपटावर, आपल्या हृदयावर इस्राएलांचीं नावें वागवील, त्यायोगें परमेश्वरासमोर त्यांचें स्मरण नित्य राहील. ३० तूं न्यायाच्या उरपटांत उरीम व थुम्मीम ठेव आणि अहरोन परमेश्वरासमोर येईल तेव्हां ते त्याच्या हृदयावर असावे; या प्रकारें अहरोनानें इस्राएल लोकांचा न्याय आपल्या हृदयावर परमेश्वरासमोर नित्य वागवावा.

३१ एफोदाबरोबर त्याच्याचा झगा संबंध निळ्या

रंगाचा करावा. ३२ त्याच्या मध्यभागीं डोकें घालण्यासाठीं एक भोंक असावी आणि त्याच्या सभोंवार चिलखताच्या भोंकाला असतो तसा विणिलेला गोठ असावा म्हणजे झगा फाटावयाचा नाही. ३३ त्याच्या खालच्या घेरांत सभोंवार निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताचीं डाळिंबें काढावीं आणि त्यांच्या दरम्यान सभोंवार सोन्याचीं थुंगरें लावावीं, ३४ म्हणजे एक सोन्याचें थुंगरूं व एक डाळिंब, पुनः एक सोन्याचें थुंगरूं व एक डाळिंब अशीं झग्याच्या खालच्या घेरांत सभोंवार असावीं. ३५ सेवा करण्याच्या समयीं तो झगा अहरोनानें धारण करावा; जेव्हां जेव्हां तो पवित्रस्थानाच्या आंत परमेश्वरासमोर जाईल किंवा बाहेर निघेल तेव्हां तेव्हां त्या थुंगरांचा आवाज व्हावा, नाही तर तो मरेल.

३६ शुद्ध सोन्याची एक पट्टिका बनवावी आणि जशी मुद्रा कोरितात तशी तीवर हीं अक्षरें कोरावीं: **परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र**; ३७ आणि ती निळ्या फितीला अडकवून मंदिलाच्या पुढल्या भागीं लाविलेली असावी. ३८ ती अहरोनाच्या कपाळाला असावी, यासाठीं कीं इस्राएल लोक जें कांहीं पवित्र करितील म्हणजे जितक्या पवित्र भेटी ते आणितील त्यांसंबंधाचा दोष अहरोनानें वाहावा; ती नित्य त्याच्या कपाळाला असावी; अशानें परमेश्वर लोकांवर प्रसन्न राहील. ३९ अंगरखा तलम सणाचा नकशीदार विणावा; तसेंच एक मंदीलहि तलम सणाचा करावा आणि कशिदा काढिलेला एक कमरबंद करावा. ४० अहरोनाच्या पुत्रांसाठींहि अंगरखे, कमरबंद व फेटे करावे; हीं वस्त्रें गौरव व शोभा यांसाठीं करावीं. ४१ तुझा भाऊ अहरोन यास व त्याच्याबरोबर त्याच्या पुत्रांस हीं वस्त्रें लेववून अभिषेक व संस्कार करावा, आणि त्यांस पवित्र करावें म्हणजे ते माझी सेवा याजकाच्या नात्यानें करितील. ४२ त्यांच्यासाठीं सणाचे चोळणे करावे, त्यांनीं त्यांचें अंग झांकलेलें राहील; ते कमरेपासून मांडीपर्यंत असावे; ४३ आणि अहरोन अथवा त्याचे पुत्र दर्शनमंडपांत प्रवेश करितील व

पवित्रस्थानांत सेवा करण्यासाठी वेदीपाशीं जातील तेव्हां त्यांनीं हे चोळणे घातलेले असावे, नाहीतर त्याला दोष लागून ते मरतील; अहरोनाला व त्याच्या पश्चात् त्याच्या वंशाला हा नियम निरंतरचा होय.

१ त्यांनीं याजकाच्या नात्यानें माझी सेवा करावी म्हणून त्यांस पवित्र करण्यासाठीं जें तुम्हांस करावयाचें तें हें: एक गोऱ्हा आणि दोन निदोष मॅडे घ्यावे, २ आणि बेखमीर भाकऱ्या, तेलांत मळलेल्या बेखमीर पोळ्या आणि तेल लावलेल्या बेखमीर चपात्या घ्याव्या; ह्या सर्व गव्हाच्या सपिठाच्या असाव्या. ३ ह्या सर्व एका टोपलींत घाल आणि तो गोऱ्हा व ते दोन मॅडे यांसहित ती टोपली घेऊन ये. ४ मग अहरोन व त्याचे पुत्र यांस दर्शन-मंडपाच्या द्वारासमोर आणून स्नान घाल; ५ आणि तीं वस्त्रें घेऊन अहरोनाला त्याचा अंगरखा व एफोदाचा झगा घाल, त्यास एफोद व उरपट बांध आणि एफोदाचा बुट्टीदार पट्टा त्याच्या कमरेस बांध; ६ त्याच्या डोकीला मंदील घाल आणि मंदिलास पवित्र मुकुट लाव. ७ नंतर अभिषेकाचें तेल त्याच्या डोईवर ओतून त्याला अभिषेक कर. ८ मग त्याच्या पुत्रांस समीप आणून त्यांच्या अंगांत अंगरखे घाल; ९ आणि अहरोनास व त्याच्या पुत्रास कमरबंद बांध, त्यांच्या डोकीस फेटे बांध; या प्रकारें ह्या निरंतरच्या विधीनें त्यांस याजकपद प्राप्त व्हावें आणि अहरोन व त्याचे पुत्र यांचा संस्कार करावा. १० तो गोऱ्हा दर्शनमंडपासमोर आणावा आणि अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं आपले हात त्याच्या डोक्यावर ठेवावे. ११ मग परमेश्वरासमोर दर्शनमंडपाच्या द्वारीं तो गोऱ्हा वधावा. १२ गोऱ्हाचें कांहीं रक्त घेऊन तूं आपल्या अंगुलीनें तें वेदीच्या शृंगांस लावावें व बाकीचें सगळें रक्त वेदीच्या पायथ्याशीं ओतावें. १३ त्याच्या आंतड्यांवर असलेली सगळी वपा, काळजावरील पडदा, दोन्ही गुदें व त्यांवरील वपा हीं सर्व घेऊन त्यांचा वेदीवर होम करावा; १४ पण गोऱ्हाचें मांस, त्याचें कातडें व विष्टा हीं छावणीबाहेर नेऊन आगींत

जाळावीं; कारण हा पापार्पणाचा बलि होय. १५ एक मेंढा घेऊन त्याच्या शिरावर अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं हात ठेवावे; १६ आणि तो मेंढा वधून त्याचें रक्त वेदीवर सभोंवार शिंपडावें; १७ मग तो मेंढा कापून त्याचे तुकडे करावे आणि त्याचीं आंतडीं व पाय घेऊन तीं त्याचे तुकडे व डोकें यांबरोबर ठेवावीं. १८ मग त्या सर्व मेंढ्याचा वेदीवर होम करावा; तो परमेश्वराप्रीत्यर्थ होमबलि होय; तो परमेश्वराप्रीत्यर्थ मधुर सुगंध हव्य होय. १९ नंतर दुसरा मेंढा घेऊन त्यावर अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं आपले हात ठेवावे; २० मग तो मेंढा वधावा आणि त्याचें कांहीं रक्त घेऊन अहरोन व त्याचे पुत्र यांच्या उजव्या कानाच्या शेंड्याला आणि त्यांच्या उजव्या हाताच्या व उजव्या पायाच्या अंगठ्याला लावावें आणि बाकीचें वेदीवर सभोंवार शिंपडावें. २१ वेदीवरील रक्त आणि अभिषेकाचें तेल यांतलें कांहीं घेऊन अहरोनावर व त्याच्या वस्त्रांवर, तसेंच त्याच्याबरोबर त्याच्या पुत्रांवर व त्यांच्या वस्त्रांवरहि शिंपडावें; अशानें तो व त्याचीं वस्त्रें आणि त्याच्याबरोबर त्याचे पुत्र व त्यांचीं वस्त्रें पवित्र होतील. २२ तो मेंढा संस्काराचा आहे म्हणून त्याची वपा, त्याचें चरबीदार शेपूट, त्याच्या आंतड्यांवरील वपा व काळजावरील पडदा, दोन्ही गुदें व त्यांवर असलेली वपा आणि उजवा फरा हीं घे; २३ त्याप्रमाणेंच परमेश्वरासमोर ठेविलेल्या बेखमीर भाकऱ्यांच्या टोपलींतून एक भाकरी, तेलांत मळलेल्या सपिठाची एक पोळी आणि एक चपाती घे; २४ आणि हें सर्व अहरोन व त्याचे पुत्र यांच्या हातांवर ठेव आणि हें ओवाळणीचें अर्पण म्हणून परमेश्वरासमोर ओवाळ. २५ मग त्या वस्तु त्यांच्या हातून घेऊन वेदीवरील होमबलीवर होम करावा; हा परमेश्वरासमोर मधुर सुगंध होय; हें परमेश्वराला अर्पिलें हव्य होय. २६ मग अहरोनाच्या संस्कारार्थ वधिलेल्या मेंढ्याचें ऊर घेऊन ओवाळणी म्हणून परमेश्वरासमोर ओवाळ; तो तुझा हिस्सा होय; २७ आणि अहरोन व त्याचे पुत्र यांच्या संस्कारासाठीं वधिलेल्या मेंढ्याचें ओवा-

ळलेलें ऊर आणि समर्पिलेला फरा हीं तूं पवित्र करावी; २८ इस्राएल लोकांकडून मिळणारा अहरोनाचा व त्याच्या पुत्रांचा हा निरंतरचा हक्क होय, कारण हा समर्पित केलेला अंश होय; हा त्यांच्याकडून इस्राएलांच्या शांत्यर्पणाच्या यज्ञांपैकीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ समर्पित केलेला अंश होय. २९ अहरोनाचीं पवित्र वस्त्रें त्याच्या पुत्रांसाठीं असावीं; ह्या वस्त्रांनिशीं त्यांचा अभिषेक व संस्कार व्हावा. ३० त्या पुत्रांपैकीं जो त्याच्या जागीं याजक होईल त्यानें पवित्रस्थानांतली सेवा करण्यासाठीं दर्शनमंडपांत दाखल होतांना हीं वस्त्रें सात दिवस परिधान केलीं पाहिजेत. ३१ संस्कारासाठीं बधिलेला मेंढा घेऊन त्याचें मांस एकाद्या पवित्र जागीं शिजीव. ३२ मग अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं त्या मेंढ्याचें मांस आणि टोपलींतील भाकरी दर्शनमंडपाच्या द्वारीं भक्षण करावी; ३३ त्यांचा संस्कार व पवित्रीकरण यांसाठीं ज्या पदार्थांनीं प्रायश्चित्तविधि करण्यांत येईल ते पदार्थ त्यांनीं खावे; पण अन्य कुलांतल्या कोणीं ते खाऊं नयेत, कारण ते पदार्थ पवित्र होत. ३४ समर्पण केलेलें कांहीं मांस किंवा भाकरी सकाळपर्यंत राहिली तर तो शेष अर्भीत जाळून टाकावा; तो खाऊं नये, कारण तो पवित्र आहे. ३५ मीं तुला आज्ञापिलेल्या सर्व गोष्टींप्रमाणें अहरोन व त्याचे पुत्र यांचें कर, आणि सात दिवसपर्यंत त्यांचा संस्कार कर. ३६ प्रायश्चित्तासाठीं पापबलि म्हणून एक गोन्हा निल्य बलि दे आणि वेदीसाठीं प्रायश्चित्त करून ती शुद्ध करावी आणि ती पवित्र करण्यासाठीं तिला अभिषेक करावा. ३७ सात दिवस वेदीसाठीं प्रायश्चित्त करून ती पवित्र कर म्हणजे वेदी परम पवित्र होईल; ज्याचा वेदीला स्पर्श होईल तें पवित्र होईल.

३८ वेदीवर निल्य होम करावयाचा तो असा: प्रतिदिनीं एकएक वर्षाच्या दोन कोंकरांचा होम करावा. ३९ एका कोंकराचा होम सकाळीं आणि दुसऱ्या कोंकराचा होम सायंकाळीं करावा; ४० कुडून काढिलेल्या पाव हिन तेलान्त, एक दशमांश

माप सपीठ मळून एका कोंकराबरोबर अर्पावें, आणि पाव हिनभर द्राक्षारसाचें पेयार्पण करावें. ४१ दुसरें कोंकरूं सायंकाळीं अर्पावें व त्याबरोबरहि सकाळच्या-प्रमाणें अन्नार्पण व पेयार्पण करावें; हें परमेश्वराप्रीत्यर्थ मधुर सुगंध हव्य होय. ४२ तुमच्या पिढ्यानिपढ्या दर्शनमंडपाच्या द्वाराशीं परमेश्वरासमोर असाच होम-बलि निल्य अर्पावा; ह्या स्थलीं तुझ्याशीं बोलण्यासाठीं मी तुम्हांस भेटेन. ४३ या स्थलीं मी इस्राएल लोकांस भेट देईन आणि माझ्या तेजांनें तें पवित्र होईल. ४४ दर्शनमंडप व वेदी मी पवित्र करीन; अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं याजकाच्या नात्यानें माझी सेवा करावी म्हणून त्यांसहि मी पवित्र करीन. ४५ आणि मी इस्राएल लोकांमध्ये माझा निवास करीन आणि त्यांचा देव होईन. ४६ त्यांच्यामध्ये वस्ती करण्यासाठीं ज्यानें त्यांस मिसर देशांतून बाहेर काढिलें तो मी परमेश्वर त्यांचा देव आहे असें त्यांस कळेल; मी त्यांचा देव परमेश्वर आहे.

१ धूप जाळण्यासाठीं एक वेदी कर; ती ३० बाभळीच्या लाकडाची असावी. २ तिची लांबी एक हात व रुंदी एक हात अशी ती चौरस असावी; आणि तिची उंची दोन हात असून तिचीं शृंगें अंगवीच असावीं. ३ त्या वेदीचा वरला भाग व तिच्या चारी बाजू आणि तिचीं शृंगें अशी ती सगळी शुद्ध सोन्यानें मढवावी; व तिला सभोंवार कंगोरा करावा. ४ सोन्याच्या कड्या करून त्या तिच्या कंगोऱ्याखालीं तिच्या दोन्ही अंगच्या दोन कोनांस दोन दोन लावाव्या; ह्या कड्यांत वेदी उचलून नेण्याचे दांडे घालतां येतील. ५ दांडे बाभळीच्या लाकडाचे करून सोन्यानें मढवावे. ६ आज्ञापटाच्या कोशाजवळ असलेल्या पडद्यासमोर, अर्थात् आज्ञापटावरील ज्या दयासनीं मी तुला दर्शन देत जाईन त्यासमोर ही वेदी ठेवावी. ७ ह्या वेदीवर अहरोनानें सुगंधी द्रव्ययुक्त धूप जाळावा; रोज सकाळीं तो तेलवात करील तेव्हां हा धूप त्यानें जाळावा; ८ तसाच संध्याकाळीं तो दिवे लावील तेव्हां त्यानें निल्य धूप जाळावा; हा धूप

तुम्ही पिढ्यानपिढ्या निरंतर परमेश्वरासमोर जाळीत जा. ९ तिजवर अशात्रोक्त धूप, होमबलि, अन्नबलि, अथवा कोणत्याही प्रकारचें पेयार्पण अर्पावयाचें नाहीं. १० अहरोनानें वर्षातून एकदां तिच्या शृंगांवर प्रायश्चित्त करावें; पिढ्यानपिढ्या वर्षातून एकदां प्रायश्चित्तासाठीं अर्पिलेल्या पापबलीच्या रक्तानें तिजसाठीं त्यानें प्रायश्चित्त करावें; ही वेदी परमेश्वराप्रीत्यर्थ परम पवित्र होय.

११ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १२ तूं इस्राएल लोकांच्या संख्येप्रमाणें त्यांची मोजदाद करिशील तेव्हां गणनासमयीं त्यांच्यावर कांहीं मरी येऊं नये म्हणून त्यांतल्या प्रत्येकानें आपल्या जिवाबद्दल परमेश्वराला त्या वेळीं खंड द्यावा. १३ जितक्या लोकांची मोजदाद होईल तितक्यांनीं पवित्रस्थानांतील शेकेलाच्या चलनाप्रमाणें अर्धा शेकेल द्यावा (शेकेल म्हणजे वीस गेरे); हा अर्धा शेकेल परमेश्वराप्रीत्यर्थ समर्पित केलेला अंश होय. १४ वीस वर्षांच्या व त्याहून अधिक वयाच्या लोकांमध्ये ज्यांची गणना होईल त्यांतील प्रत्येकानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ हा अंश समर्पवा. १५ तुम्ही आपल्या जिवांबद्दल प्रायश्चित्त म्हणून परमेश्वराप्रीत्यर्थ हा अंश समर्पित कराल तेव्हां श्रीमंत लोकांनीं अर्ध्या शेकेलावर देऊं नये किंवा गरीब लोकांनीं त्याहून कमी देऊं नये. १६ इस्राएल लोकांपासून प्रायश्चित्ताचा पैका घेऊन दर्शनमंडपाच्या कामास लावावा; हा पैका इस्राएल लोकांच्या जिवांबद्दल प्रायश्चित्त दिल्याचें स्मारक म्हणून त्यांच्याप्रीत्यर्थ परमेश्वरासमोर राहील.

१७ मग परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, १८ धुण्यासाठीं पितळेचें एक गंगाळ बनीव; त्याला पितळेची बैठक करावी; तें दर्शनमंडप आणि वेदी यांच्या दरम्यान ठेवून त्यांत पाणी भरावें. १९ अहरोन आणि त्याचे पुत्र यांनीं आपले हातपाय त्यांत धुवावे; २० दर्शनमंडपांत प्रवेश करण्यापूर्वी आणि वेदीपार्शीं सेवा करण्यास म्हणजे परमेश्वराप्रीत्यर्थ हव्य जाळाव-

यास जातेवेळीं त्यांनीं आपले हातपाय पाण्यानें धुवावे, नाहीं तर ते मरतील; २१ या प्रकारें त्यांनीं हातपाय धुवावे, नाहीं तर ते मरतील; अहरोन आणि याचे वंशज यांच्यासाठीं पिढ्यानपिढ्या हा निरंतरचा विधि व्हावा.

२२ मग परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें कीं २३ तूं मुख्यमुख्य मसाले घे, म्हणजे पवित्रस्थानांतल्या चलनाप्रमाणें पांचशें शेकेल निर्भेळ गंधरस, त्याच्या निम्मे म्हणजे अडीचशें शेकेल सुगंधी दालचिनी, अडीचशें शेकेल सुगंधी वच, २४ पांचशें शेकेल तज, आणि एक हिनभर जैतुनाचें तेल हीं घेऊन, २५ त्यांचें पवित्र तेल म्हणजे गंध्यांच्या रीतीप्रमाणें मिश्र केलेलें सुगंधी तेल तयार कर; हें अभिषेकाचें पवित्र तेल होय. २६ या तेलांनें दर्शनमंडप व आज्ञापटाचा कोश, २७ मेज व त्यावरील सर्व सामान, दीपवृक्ष, व त्याचीं उपकरणें, धूपवेदी, २८ होमवेदी व तिचें सर्व सामान व बैठकीसह गंगाळ यांस अभिषेक करावा. २९ त्यांस पवित्र करावें म्हणजे तीं परमपवित्र ठरतील; ज्याचा स्पर्श त्यांना होईल तें पवित्र होईल. ३० आणि याजकाच्या नात्यानें माझी सेवा करण्यासाठीं अहरोन व त्याचे पुत्र यांस अभिषेक करून पवित्र कर. ३१ इस्राएल लोकांस माझी ही अनुज्ञा सांग कीं पिढ्यानपिढ्या तुम्हांस मजप्रीत्यर्थ पवित्र अभिषेकाचें तेल हेंच असणार. ३२ हें तेल कोणाहि मनुष्याच्या अंगाला लावावयाचें नाहीं व या प्रकारचें मिश्रण कोणीं करूं नये; हें पवित्र आहे; आणि तुम्हीं ह्याला पवित्रच लेखावें. ३३ जो कोणी त्यासारखें मिश्रण तयार करील किंवा कोणा परक्यास तें लावील त्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा.

३४ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, सुगंधी मसाले म्हणजे उत्तम गंधरस, जटामांसी, गंधाबिरुजा, व निर्भेळ ऊद हीं घे; हीं सर्व समभाग घे; ३५ आणि गंध्याच्या रीतीप्रमाणें लोण मिसळून निर्भेळ, शुद्ध आणि पवित्र असें धूपद्रव्य तयार करावें;

३६ त्यांतलें कांहीं कुटून त्याची बुकणी करावी आणि ती थोडीशी घेऊन दर्शनमंडपांतील ज्या कोशापुढें मी तुला दर्शन देत जाईन त्यांत ठेवावी; ती तुम्हीं परम-पवित्र लेखावी. ३७ जें धूपद्रव्य तूं तयार करिशील त्यासारखें मिश्रण तुम्हीं कोणी आपल्या स्वतांसाठीं तयार करूं नये; हें परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र लेखावें. ३८ कोणी वास घेण्याकरितां असलें कांहीं तयार करील तर त्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा.

१ मग परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें,
३९ २ पाहा, मीं यहूदावंशांतील उरीचा पुत्र व हूरचा नातू बसलेल याला नांव घेऊन बोलाविलें आहे; ३ देवाच्या आत्म्यानें मीं त्यास परिपूर्ण करून अक्कल, बुद्धि, ज्ञान आणि सर्व तऱ्हेचें कसब हीं दिलीं आहेत; ४ तो कलाकुसरीचीं कामें करील, सोनें, रुपें व पितळ यांचीं कामें करील, ५ जडावासाठीं रत्नांस पैलू पाडील, लाकडाचें नकशीकाम करील आणि अशा सर्व प्रकारचीं कारागिरीचीं कामें करील; ६ आणि पाहा, त्याच्या जोडीस मीं दानवंशांतील अहीसामाखाचा पुत्र अहलियाब यास नेमिलें आहे; येवढेंच नव्हे तर जितके म्हणून बुद्धिमान् आहेत त्या सर्वांच्या हृदयांत मीं बुद्धि ठेविली आहे, ती यासाठीं कीं ज्या ज्या गोष्टीसंबंधानें मीं तुला आज्ञा केली आहे त्या सर्व त्यांनीं कराव्या; ७ म्हणजे दर्शनमंडप, आज्ञापट आणि त्यावरील दयासन आणि तंबूचें सर्व सामान, ८ मेज व त्यावरील सर्व सामान, शुद्ध दीपवृक्ष व त्याचीं सर्व उपकरणें, धूपवेदी, ९ होमवेदी व तिचें सर्व सामान आणि गंगाळ व त्याची बैठक, १० सेवेसाठीं विणिलेलीं तलम वस्त्रें आणि याजकाचें काम चालविण्यासाठीं अहरोन याजकाचीं पवित्र वस्त्रें, त्याच्या पुत्रांचीं वस्त्रें, ११ अभिषेकाचें तेल व पवित्रस्थानासाठीं सुगंधी द्रव्यांचा धूप या सर्वांच्या संबंधानें मीं तुला आज्ञा दिली आहे त्याप्रमाणें ते करितील.

१२ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १३ तूं इस्राएल लोकांस आणखी असें सांग कीं, तुम्हीं माझे

शब्दाथ अवश्य पाळावे, कारण तुमच्या पिढ्यानपिढ्या माझ्यातुमच्यामध्ये ही एक खूण ठरली आहे; यावरून हें कळावें कीं तुम्हांस पवित्र करणारा मी परमेश्वर आहे, १४ म्हणून तुम्हीं शब्दाथ पाळावा, तो तुम्हांकरितां पवित्र आहे; जो कोणी तो भ्रष्ट करील त्याला अवश्य मारून टाकावें; जो कोणी त्या दिवशीं कांहीं काम करील त्याचा स्वजनांतून अवश्य उच्छेद व्हावा. १५ सहा दिवस काम करावें, पण सातवा दिवस, तुम्हांला परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र दिवस, परम विश्रामाचा शब्दाथ होय; कोणी शब्दाथ दिवशीं कांहीं काम करील तर त्याला अवश्य ठार मारावें. १६ इस्राएल लोकांनीं शब्दाथ पाळावा; हा निरंतरचा करार समजून तो पिढ्यानपिढ्या पाळावा. १७ माझ्यामध्ये व इस्राएल लोकांमध्ये ही निरंतरची खूण होय; कारण परमेश्वरानें सहा दिवसांत आकाश व पृथ्वी उत्पन्न करून सातव्या दिवशीं विश्रान्ति घेतली आणि श्रमपरिहार केला.

१८ परमेश्वरानें मोशाबरोबर सीनाय पर्वतावर हें सर्व भाषण केल्यानंतर आपल्या बोटांनीं लिहिलेले पाषाणाचे दोन आज्ञापट त्याला दिले.

१ मोशाला पर्वतावरून उतरण्यास विंढव
३२ लागला असें लोकांनीं पाहिलें तेव्हां ते अहरोनासभोंवतीं जमून त्यास म्हणाले, ऊठ, आमच्या पुढें चालतील असे देव आम्हांसाठीं बनीव; कारण आम्हांस मिसर देशांतून बाहेर आणणारा मनुष्य मोशे याचें काय झालें हें आम्हांस कळत नाहीं. २ तेव्हां अहरोनानें त्यांस सांगितलें कीं तुमच्या स्त्रिया, पुत्र व कन्या यांच्या कानांत सोन्याचीं कुंडलें आहेत तीं काढून मजकडे घेऊन या. ३ मग सर्व लोकांनीं आपल्या कानांतील सोन्याचीं कुंडलें काढून अहरोनाकडे आणिलीं. ४ त्यानें तीं त्यांच्या हातून घेऊन त्यांचें एक वासरूं ओतून त्यास कोरणीनें कोरिलें; तेव्हां ते म्हणूं लागले कीं हे इस्राएला, ज्या देवांनीं तुला मिसर देशांतून सोडवून आणिलें आहे तेच हे तुझे देव. ५ हें पाहून अहरोनानें त्याच्यापुढें एक वेदी

बांधिली आणि जाहीर केलें कीं उद्यां परमेश्वराप्रतीत्यर्थ उत्सव करावयाचा आहे. ६ म्हणून दुसरे दिवशीं लोकांनीं पहाटेस उठून होमबलि अर्पिले आणि शांत्यर्पणं आणिलीं; मग ते बसून खाद्येप्याले आणि उठून खेळूं लागले.

७ तेव्हां परमेश्वर मोशाला म्हणाला, चल, खालीं उतर, कारण ज्या तुझ्या लोकांस तूं मिसर देशांतून आणिलें ते बिघडले आहेत; ८ ज्या मार्गानें त्यांनीं जावें म्हणून मीं त्यांस आज्ञापिलें होतें तो मार्ग लवकरच सोडून ते बहकून गेले आहेत; त्यांनीं एक ओतींव वासरूं करून त्याची पूजाअर्चा केली व त्यास बलि अर्पण केले आणि हे इस्त्राएला, ज्या देवानें तुम्हांस मिसर देशांतून सोडवून आणिलें आहे तोच हा तुमचा देव असें म्हणूं लागले आहेत. ९ मग परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें, मी या लोकांस पाहून चुकलों आहे, हे केवळ ताठ मानेचे लोक आहेत: १० तर आतां मला आड येऊं नको: मी आपला कोप त्यांजवर भडकवून त्यांस भस्म करितों आणि तुझेंच एक मोठें राष्ट्र करितों. ११ तेव्हां मोशे आपला देव परमेश्वर याची काकळत करून म्हणाला, हे परमेश्वरा, तूं आपल्या लोकांस महत्सामर्थ्यानें व भुजबलानें मिसर देशांतून सोडवून बाहेर आणिलें त्यांजवर तुझा कोप कां भडकावा? १२ परमेश्वरानें त्यांस पहाडांमध्ये मारून टाकावें आणि धरित्रीवरून त्यांस नष्ट करावें म्हणून त्यांस मिसरदेशांतून बाहेर काढिलें असें मिसरी लोकांनीं कां बोलावें? आपल्या तीव्र कोपापासून निवृत्त हो, आणि आपल्या लोकांवर अरिष्टं आणण्याचें तूं योजिलें आहे त्यापासून परावृत्त हो. १३ तुझे दास अब्राहाम, इसहाक व इस्त्राएल यांची आठवण कर: तूं त्यांस स्वतांची शपथ वाहून सांगितलें होतें कीं मी तुमची संतति आकाशातील ताऱ्यांसारखी बहुगुणित करीन, आणि ज्या ह्या देशाविषयीं मीं तुम्हांस सांगितलें तो अवघा तुमच्या संततीस देईन आणि ती त्याची निरंतरची वतनदार होईल. १४ तेव्हां मी आपल्या लोकांचें अनिष्ट करीन असें जें परमेश्वर म्हणाला होता त्यापासून तो परावृत्त झाला.

१५ मग मोशे मागें फिरून आपल्या हातीं आज्ञापटाच्या त्या दोन पाठ्या घेऊन डोंगरावरून खालीं उतरला; त्या पाठ्यांवर पुढल्या व मागल्या अशा दोहों बाजूंस लिहिलें होतें. १६ ह्या पाठ्या देवकृत होत्या आणि त्यांवर खोदलेला लेख देवानें लिहिलेला होता. १७ यहोशवानें लोकांचा गलबला ऐकिला तेव्हां तो मोशास म्हणाला, छावणींत रणशब्द ऐकूं येत आहे. १८ तो म्हणाला, हा शब्द होत आहे तो विजय पावलेल्यांचा नव्हे अथवा पराभव पावलेल्यांचाहि नव्हे, तर तो गाणाऱ्यांचा ध्वनि माझ्या कार्नी पडत आहे. १९ मोशे छावणीजवळ येऊन पोहंचल्यावर तें वासरूं व नाचणारे लोक त्याच्या दृष्टीस पडले, तेव्हां त्याचा राग भडकला आणि त्यानें आपल्या हातांतल्या पाठ्या पर्वताच्या तळाशीं फेंकून फोडून टाकिल्या. २० तसेंच त्यांनीं बनविलेलें तें वासरूं घेऊन त्यानें अग्नींत टाकिलें व त्याचा कुटून चुरा केला; तो त्यानें पाण्यावर टाकिला व तें पाणी त्यानें इस्त्राएल लोकांस प्यावयास लाविलें. २१ तेव्हां मोशे अहरोनास म्हणाला, तूं या लोकांस एवढ्या पातकांत घातलें असें यांनीं तुझें काय केलें होतें? २२ अहरोन म्हणाला, माझ्या खामीचा कोप मजवर न व्हावा; या लोकांची प्रवृत्ति पापाकडे आहे, हें तुला ठाऊकच आहे. २३ त्यांनीं मला सांगितलें कीं आमच्या पुढें चालतील असे देव आम्हांसाठीं बनीव; कारण आम्हांस मिसर देशांतून बाहेर आणणारा मनुष्य मोशे याचें काय झालें तें आम्हांस कळत नाहीं. २४ मीं त्यांस सांगितलें, ज्या कोणाजवळ सोनें असेल त्यानें तें काढून मला द्यावें; त्याप्रमाणें त्यांनीं तें मला दिलें; तें मीं अग्नींत टाकिलें तों त्यांतून हें वासरूं बाहेर आलें. २५ मोशानें पाहिलें कीं हे लोक बेलगामी झाले आहेत; अहरोनानें त्यांस बेलगामी होऊं दिलें यासुळें ते शत्रूंच्या उपहासास पात्र झाले. २६ तेव्हां तो छावणीच्या प्रवेशस्थानाशीं उभा राहून म्हणाला, परमेश्वराच्या पक्षाचा जो कोणी असेल त्यानें मजकडे यावें. तेव्हां लेवी वंशांतले सर्व लोक त्याच्या-

जवळ जमा झाले. २७ तो त्यांस म्हणाला, इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो कीं तुम्ही प्रत्येक आपल्या कमरेस तरवार लटकावा आणि छावणीच्या ह्या प्रवेशद्वारापासून त्या प्रवेशद्वारापर्यंत सर्वत्र फिरून आपले बंधु, सोबती, शेजारी, या सर्व माणसांचा वध करा. २८ मोशाच्या आज्ञेप्रमाणें लेवी वंशाच्या लोकांनीं केलें आणि त्या दिवशीं अजमासैं तीन हजार लोक पडले. २९ मग मोशे म्हणाला, परमेश्वराप्रीत्यर्थ आपणाला समर्पण करून हरएक पुरुषानें आपला पुत्र असो किंवा बंधु असो, त्याजवर चालून जावें म्हणजे परमेश्वर आज रोजीं तुम्हांस वरदान देईल. ३० दुसरे दिवशीं मोशे लोकांस म्हणाला कीं तुम्हीं हें घोर पातक केलें आहे, तरी मी आतां परमेश्वराकडे जातों; मला तुमच्या पापाचें कदाचित् प्रायश्चित्त करितां येईल. ३१ मोशे परमेश्वराकडे परत जाऊन म्हणाला, हाय! हाय! या लोकांनीं घोर पातक केलें; यांनीं आपल्यासाठीं सोन्याचे देव बनविले. ३२ तरी आतां तूं त्यांच्या पातकाची क्षमा करिशील तर-; न करिशील तर तूं लिहिलेल्या वहीतून मला काढून टाक. ३३ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, ज्या कोणीं मजविरुद्ध पातक केलें आहे त्यालाच मी आपल्या वहीतून काढून टाकणार. ३४ आतां तूं जा, ज्या स्थलाविषयीं मीं तुला सांगितलें आहे तिकडे त्यांस घेऊन जा; पाहा, माझा दूत तुझ्यापुढें चालेल, तरी ज्या दिवशीं मी झडती घेईन त्या दिवशीं त्यांच्या पापाबद्दल त्यांचा समाचार घेईन. ३५ अहरोनानें वासरूं बनविलें होतें तें लोकांनींच बनविलें होतें, म्हणून परमेश्वरानें त्यांस ताडण केलें.

१ मग परमेश्वरानें मोशास सांगितलें, तूं ३३ आणि जे लोक तूं मिसर देशांतून आणिले आहेत ते येथून निघून मार्गस्थ व्हा; जो देश तुझ्या संततीस देईन असें अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांस मीं शपथपूर्वक सांगितलें होतें, त्या देशाप्रत जा; २ मी तुझ्यापुढें एक दूत पाठवीन आणि कनानी, अमोरी, हिती, परिजी, हिव्वी

आणि यबूसी यांस मी घालवून देईन; ३ दुधामधाचे प्रवाह वाहत आहेत त्या देशाप्रत तूं जा; तथापि तुम्ही ताठ मानेचे लोक असल्यामुळें मी तुम्हांबरोबर जाणार नाहीं; गेलों तर मार्गांत मी तुम्हांला भस्म करीन. ४ लोकांनीं हें वाईट वर्तमान ऐकिलें तेव्हां ते विलाप करूं लागले; व कोणीहि आपले अलंकार व भूषणें त्याला नाहीं. ५ परमेश्वर मोशास म्हणाला, तूं इस्राएल लोकांस सांग कीं तुम्ही ताठ मानेचे लोक आहां; मी एक पळभर तुम्हांबरोबर असलों तर मी तुम्हांस भस्म करीन; म्हणून तुम्ही आपलीं भूषणें आपल्या अंगावरून उतरून ठेवा, म्हणजे तुमचें काय करावें तें मी पाहीन. ६ ह्यामुळें होरेब पर्वतापासून पुढें इस्राएल लोक भूषणविरहित राहिले.

७ मोशे छावणीबाहेर बऱ्याच अंतरावर तंबू नेऊन उभा करी; त्यास तो दर्शनमंडप म्हणे. कोणाला परमेश्वरापाशीं कांहीं विचारावयाचें असलें म्हणजे तो छावणीबाहेरील त्या दर्शनमंडपाकडे जाई. ८ असें होई कीं जेव्हां मोशे त्या मंडपाकडे जाई तेव्हां सर्व लोक उठून आप- आपल्या तंबूच्या दारांत उभे राहत आणि तो मंडपांत प्रवेश करीपर्यंत त्याजकडे नजर लावीत; ९ मोशे मंडपांत प्रवेश करी तेव्हां मेघस्तंभ उतरून मंडपाच्या दारीं उभा राही, आणि परमेश्वर मोशाशीं भाषण करी. १० त्या मंडपाच्या दाराशीं मेघस्तंभ उभा आहे असें लोक पाहत तेव्हां ते सगळे उठून आपआपल्या तंबूच्या दारावरून दंडवत घालीत. ११ कोणी आपल्या मित्राशीं भाषण करितो तसा परमेश्वर मोशाशीं समोरासमोर भाषण करी. मोशे छावणीकडे परत येत असे, तरी त्याचा सेवक नूनाचा पुत्र यहोशवा हा तरुण पुरुष मंडप सोडून बाहेर येत नसे. १२ मोशे परमेश्वरास म्हणाला, हें पाहा, तूं मला म्हणतोस कीं या लोकांस घेऊन जा; पण तूं मजबरोबर कोणास पाठविणार हें मला तूं अजून कळविलें नाहीं; तरी तूं म्हटलें आहे कीं तुझें नांव मला परिचित आहे. आणि तुजवर माझी कृपादृष्टि आहे. १३ ह्याकरितां मजवर तुझी कृपादृष्टि असली तर मला तुझे मार्ग

दाखीव, म्हणजे तुझी मला ओळख घडेल आणि त्यामुळे तुझी कृपादृष्टि मजवर होईल; पाहा, हें राष्ट्र तुझी प्रजा आहे. १४ परमेश्वर म्हणाला, मी प्रत्यक्ष येईन आणि तुला विश्र्वांति देईन. १५ तो त्यास म्हणाला, तूं प्रत्यक्ष येत नसलास तर आम्हांस येथून पुढें नेऊं नको. १६ तुझी कृपादृष्टि मजवर व तुझ्या प्रजेवर झाली आहे हें समजावें कशावरून? तूं आम्हांबरोबर आल्यानें मी व तुझे प्रजाजन पृथ्वीवरील इतर सर्व लोकांहून वेगळे झालों आहों यावरूनच तें समजावयाचें ना?

१७ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, तुझ्या म्हणण्याप्रमाणें हेंहि मी करीन; कारण माझी कृपादृष्टि तुजवर झाली आहे आणि तुझें नांव मला परिचित आहे. १८ तो म्हणाला, कृपा करून मला तुझें तेज दाखीव. १९ तो म्हणाला, माझें सर्व सौंदर्य तुझ्यापुढें चालवीन; तुझ्या-सन्मुख परमेश्वराच्या नामाची घोषणा करीन; ज्यावर कृपा करावीसें वाटेल त्याजवर मी कृपा करीन आणि ज्यावर दया करावीसें वाटेल त्याजवर दया करीन. २० आणखी तो म्हणाला कीं तूं माझें मुख पाहूं शकणार नाहीस, कारण माझें मुख पाहून कोणी मनुष्य जीवंत राहावयाचा नाही. २१ परमेश्वर म्हणाला, मजजवळ एक जागा आहे; येथें या खडकावर उभा राहा; २२ असें घडेल कीं, माझें तेज जवळून चाललें असतां मी तुला खडकाच्या भेगेंत ठेवीन; मी निघून जाईपर्यंत आपल्या हातानें तुला झांकीन; २३ मग मी आपला हात काढून घेईन आणि तुला पाठमोरा दिसेन; पण माझें मुख दिसावयाचें नाही.

१ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, पहिल्या ३४ पात्र्यांसारख्या दोन दगडी पात्र्या घडून तयार कर म्हणजे तूं फोडून टाकिलेल्या पहिल्या पात्र्यांवर जीं वचनें होती तीं मी त्यावर लिहीन. २ तूं पहाटेस तयार होऊन सीनाय पर्वतावर चढून ये आणि पर्वतशिखरावर माझ्यासमोर दाखल हो. ३ तुझ्याबरोबर कोणी चढून येऊं नये, सगळ्या पर्वतावर कोणी मनुष्य दिसतां कामा नये, तसेंच

शेरडेमेंढरें व गुरेंढोरें यांस डोंगराच्या कडेला चरूं देऊं नये. ४ तेव्हां मोशानें पहिल्या पात्र्यांसारख्याच दोन दगडी पात्र्या घडिल्या आणि सकाळींच उठून त्या हातीं घेऊन परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें तो सीनाय पर्वतावर चढून गेला. ५ तेव्हां परमेश्वर मेघद्वारे उतरला व तेथें त्याजपार्शीं उभा राहिला, आणि त्यानें परमेश्वरनामाची घोषणा केली. ६ परमेश्वर त्याच्या समोरून अशी घोषणा करीत गेला: परमेश्वर, परमेश्वर, दयाळू व कनवाळू देव, मंदक्रोध, दयेचा व सत्याचा सागर, ७ हजारों जणांवर दया करणारा, अधर्मे, अपराध व पाप यांची क्षमा करणारा, मुलींच गय न करणारा, असा तो वडिलांच्या अधर्माबद्दल पुत्रपौत्रांचा तिसऱ्या व चौथ्या पिढीपर्यंतहि समाचार घेतो. ८ तेव्हां मोशानें त्वरा करून भूमीपर्यंत लवून नमन केलें; ९ आणि तो म्हणाला, हे प्रभू, तुझी मजवर आतां कृपादृष्टि झाली असेल तर प्रभूनें आम्हांबरोबर चालावें; हे लोक तर ताठ मानेचे आहेत; तथापि आमचा अधर्म व पाप यांची क्षमा कर व आम्हांस आपली मिरास समजून आमचा अंगीकार कर. १० देव म्हणाला, पाहा, मी एक करार करितों; तुझ्या सर्व लोकांदेखत मी अशीं अद्भुत कृत्यें करीन कीं तशीं सर्व पृथ्वीभर कोणत्याहि राष्ट्रांत झालीं नाहीत; ज्या लोकांमध्ये तूं राहशील ते सगळे परमेश्वराची कृति पाहतील, कारण जें मी तुझ्यासाठीं करणार आहे तें भयावह आहे. ११ जी आज्ञा मी आज तुला देत आहे ती तुला अवश्य पाळिली पाहिजे; पाहा, मी तुझ्यासमोरून अमोरी, कनानी, हित्ती, परिजी, हिक्वी आणि यवूसी या लोकांस घालवितों. १२ तूं सावध ऐस; ज्या देशीं तूं जात आहेस तेथल्या रहिवाश्यांशीं कांहीं करारमदार करूं नको, केलास तर तो तुला पाश होईल; १३ त्यांच्या वेद्या पाडून टाका, त्यांचे स्तंभ फोडून टाका, त्यांच्या अशेरा मूर्तींचा भंग करा; १४ कारण तुला दुसऱ्या कोणत्याहि देवाची भक्ति करावयाची नाही, कारण ज्याचें नाम १ अथवा: पिढ्यांवर.

ईर्ष्यावान् असें आहे, तो परमेश्वर ईर्ष्यावान् देव होय; १५ संभाळ, देशांतील रहिवाश्यांशीं तुला करारमदार करितां कामा नये; नाहीतर ते व्यभिचारी मतीनें आपल्या देवांच्यामागे लागून त्यांस बलिदान करितील, आणि त्यांतल्या कोणीं तुला बोलाविलें असतां तूं त्यांच्या बलिदानांतलें कांहीं खाशील, १६ त्यांच्या कन्यांपैकी कोणी तूं आपल्या पुत्रांकरितां बायका करिशील, आणि त्यांच्या कन्या व्यभिचारी मतीनें आपल्या देवांमागे जातील आणि तुझ्या पुत्रांस व्यभिचारी बुद्धीनें त्यांच्या नादीं लावितील. १७ तूं आपल्यासाठीं ओतीव देव करूं नको. १८ बेखमीर भाकरीचा सण पाळ. माझ्या आज्ञेस अनुसरून अबीब महिन्याच्या नियमित समयीं सात दिवसपर्यंत तूं बेखमीर भाकरी खावी, कारण अबीब महिन्यांत तूं मिसर देशांतून बाहेर निघालास. १९ प्रत्येक प्रथम जन्मलेला माझा आहे; तुझ्या गुरांदोरापैकी बैलाचे व मेंढराचे प्रथम नरवत्स माझे आहेत. २० गाढवाच्या प्रथम वत्साबद्दल कोंकरूं देऊन तो सोडवावा; तूं तो सोडविणार नसलास तर त्याची मान मोडावी. आपल्या सर्व प्रथम जन्मलेल्या पुत्रांबद्दल खंड भरावा. कोणीं रिक्तहस्ते माझ्या दर्शनास येऊं नये. २१ सहा दिवस तूं आपलें कामकाज कर व सातव्या दिवशीं विसावा घे; नांगरणीच्या व हंगामाच्या समयींहि विसावा घे. २२ तूं सप्ताहाचा सर्ग म्हणजे गव्हाच्या हंगामाच्या प्रथम पिकाचा सण पाळावा. तसेंच वर्षअखेर संग्रहाचा सण पाळावा. २३ वर्षांतून तीन वेळां तुझ्यांतल्या सर्व पुरुषांनीं इस्राएलाचा देव प्रभु परमेश्वर याचें दर्शन घ्यावें. २४ मी तर परराष्ट्रांस तुझ्यापुढून घालवून देईन व तुझी सरहद्द वाढवीन आणि वर्षांतून तीन वेळां तूं आपला देव परमेश्वर याचें दर्शन घेण्यास जाशील तेव्हां कोणी तुझ्या भूमीचा अभिलाष करणार नाही. २५ माझ्या यज्ञबलींचें रक्त खमिराच्या भाकऱ्यांसह अर्पू नये आणि वल्हांडण सणांतल्या यज्ञबलींतलें कांहींएक सकाळपर्यंत राहूं देऊं नये. २६ आपल्या

१ मूल शब्दाचा अर्थ हाज किंवा यात्रा.

जमिनींतील पहिल्या पिकाचा पहिला हिस्सा आपला देव परमेश्वर याच्या मंदिरीं आणावा. करडास त्याच्या आईच्या दुधांत शिजवूं नको. २७ मग परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें कीं हीं वचनें लिहून ठेव, कारण याच वचनांस अनुसरून मीं तुझ्याशीं व इस्राएल लोकांशीं करार केला आहे. २८ मोशे तेथें परमेश्वरासमीप चाळीस दिवस व चाळीस रात्री होता, तेवढ्या अवधींत त्यानें अन्नोदकाचें सेवन केलें नाहीं, आणि त्या पाठ्यावर त्यानें कराराचीं वचनें म्हणजे दहा आज्ञा लिहून काढिल्या.

२९ मोशे आज्ञापटाच्या दोन्ही पाठ्या हातीं घेऊन सीनाय पर्वतावरून उतरून येत असतां त्याच्या चेहऱ्यांतून परमेश्वराशीं भाषण केल्यामुळें तेजाचे किरण निघत होते, याचें त्याला भान नव्हतें. ३० मोशाच्या चेहऱ्यांतून तेजाचे किरण निघत आहेत असें अहरोनानें व सर्व इस्राएल लोकांनीं पाहिलें तेव्हां ते त्याच्याजवळ जावयास भ्याले. ३१ मग मोशानें अहरोन व मंडळीचे प्रमुख यांना बोलाविलें तेव्हां ते सर्व त्याजकडे परत आले आणि मोशे त्यांजशीं भाषण करूं लागला. ३२ नंतर सर्व इस्राएल लोक जवळ आले आणि जें कांहीं सीनाय पर्वतावर परमेश्वरानें त्यास सांगितलें होतें तें सगळें त्यानें त्यांस आज्ञापिलें. ३३ मोशानें त्यांजशीं बोलणें संपविल्यावर आपल्या तोंडावर आच्छादन घातलें; ३४ पण मोशे परमेश्वराशीं भाषण करण्यास त्याजसमोर आंत जाई तेव्हां तो बाहेर येईपर्यंत आपल्या तोंडावरलें आच्छादन काढीत असे; आणि बाहेर येऊन जीं कांहीं आज्ञा त्याला होई ती तो इस्राएल लोकांस सांगे. ३५ इस्राएल लोक मोशाच्या तोंडाकडे पाहत तो त्याच्या त्वचेंतून तेजाचे किरण निघतांना दिसत; परमेश्वराशीं संभाषण करण्यास मोशे आंत जाईपर्यंत तो आपल्या तोंडावर आच्छादन घालीत असे.

१ मोशानें इस्राएल लोकांची सगळी मंडळी ३५ जमवून त्यांस म्हटलें, ज्या गोष्टी करण्याविषयीं परमेश्वरानें आज्ञा केली आहे त्या ह्या: २ सहा दिवस काम करावें, पण सातवा दिवस तुम्हांला पवित्र

दिवस, परमेश्वराप्रीत्यर्थ परमविश्रामाचा दिवस शब्बाथ होय; त्या दिवशीं जो कोणी काम करील त्यास जिवें मारावें. ३ शब्बाथ दिवशीं तुम्हीं आपल्या घरीं विस्वव पेठवूं नये.

४ मोशे इस्राएल लोकांच्या सर्व मंडळीस म्हणाला, परमेश्वरानें आज्ञा दिली ती ही: ५ तुम्हीं आपल्या-कडचें अर्पण परमेश्वराप्रीत्यर्थ आणावें; ज्याची मना-पासून इच्छा असेल त्यानें परमेश्वरासाठीं अर्पण आणावें; सोनें, रुपें, पितळ; ६ निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांचें सूत व तलम सणाचें कापड, बकऱ्यांचे केस; ७ मेंढ्यांचीं लाल रंग दिलेलीं कातडीं, तहशाचीं कातडीं, बाभळीचें लाकूड, ८ दिव्याचें तेल, अभिषेकाच्या तेलासाठीं आणि सुगंधी धुपासाठीं मसाले, ९ एफोद व उरपट यांत खचण्यासाठीं गोमेदमणी आणि इतर रत्नें आणावीं; १० आणि तुमच्या-पैकीं जे कोणी सुबुद्ध हृदयाचे असतील त्या सर्वांनीं येऊन ज्या ज्या वस्तु करण्याची आज्ञा परमेश्वरानें दिली आहे त्या सर्व तयार कराव्या, त्या ह्या: ११ निवासमंडप, त्याचा तंबू व त्यावरील आच्छादन, त्याचे आंकडे, फळ्या, अडसर, खांब व खुरच्या; १२ कोश व त्याचे दांडे, दयासन व अंतरपट; १३ मेज व त्याचे दांडे, त्यावरील सर्व पात्रें व समर्पित केलेली भाकरी; १४ प्रकाशासाठीं दीपवृक्ष व त्याचीं उपकरणें, दिवे आणि दिव्याचें तेल; १५ धूपवेदी, तिचे दांडे, अभिषेकाचें तेल, सुगंधी धूप, निवासमंडपाच्या द्वारा-साठीं द्वारपट; १६ होमवेदी व तिची पितळेची जाळी, दांडे व तिचें इतर साहित्य, गंगाळ व त्याची बैठक; १७ अंगणाचे पडदे, त्याचे खांब व खुरच्या व अंगणाच्या प्रवेशद्वारासाठीं पडदे; १८ निवासमंडप व अंगण यांसाठीं मेखा व तणावे; १९ पवित्रस्थानांत सेवा करण्यासाठीं उत्तम विणिलेलीं वस्त्रें व याजकाचें काम करण्यासाठीं अहरोन याजकाचीं पवित्र वस्त्रें आणि त्याच्या पुत्रांचीं वस्त्रें.

२० मग इस्राएल लोकांची सर्व मंडळी मोशा-समोरून निघून गेली. २१ ज्याच्या अंतःकरणांत स्फूर्ति

झाली व ज्या कोणाची मनःपूर्वक इच्छा झाली त्यानें दर्शनमंडपाचें काम, त्यांतील सगळी सेवा आणि पवित्र वस्त्रें यांप्रीत्यर्थ परमेश्वराला अर्पण आणिलें. २२ ज्यांना ज्यांना मनापासून इच्छा झाली ते सगळे स्त्रीपुरुष आले, त्यांनीं नथा, कुंडलें, मुद्रिका, कंकणें असे सोन्याचे सर्व प्रकारचे दागिने आणिले; परमेश्वराला सुवर्णार्पण करणारा प्रत्येक मनुष्यहि आला. २३ निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांचें सूत व तलम सणाचें कापड, बकऱ्यांचे केस, तांबडा रंग दिलेलीं मेंढ्यांचीं कातडीं व तहशाचीं कातडीं ज्या प्रत्येक पुरुषापाशीं होतीं ते तीं घेऊन आले. २४ चांदी व पितळ यांचें अर्पण करणाऱ्या प्रत्येकानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ अर्पणें आणिलीं आणि सेवेच्या कामासाठीं उपयोगीं पडावयाजोगें बाभळीचें लाकूड ज्या प्रत्येक पुरुषापाशीं होते तें तो घेऊन आला. २५ ज्या स्त्रिया सुबुद्ध हृदयाच्या होत्या त्या सर्वांनीं निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांचें सूत आणि तलम सणाचें कापड आपल्या हातांनीं विणिलें होते तें आणिलें; २६ आणि ज्या स्त्रियांच्या हृदयांला स्फूर्ति होऊन त्यांस बुद्धि झाली त्या सर्वांनीं बकऱ्यांचे केस विणिले. २७ सरदारमंडळीनें एफोद व उरपट यांत खचण्यासाठीं गोमेदमणी व इतर रत्नें, २८ आणि दिव्यासाठीं, अभिषेकासाठीं व सुगंधी धुपासाठीं मसाला व तेल आणिलें. २९ जें करण्याविषयीं परमेश्वरानें मोशाच्या द्वारें आज्ञा दिली होती त्या सर्वांसाठीं इस्राएल लोकांनीं स्वसंतोषानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ अर्पणें आणिलीं, ज्या ज्या स्त्रीपुरुषांच्या अंतःकरणांत स्फूर्ति झाली त्यांनीं त्यांनीं हीं अर्पणें आणिलीं.

३० मग मोशे इस्राएल लोकांस म्हणाला, पाहा, यहुदावंशांतील उरीचा पुत्र व हूरचा नातू बसालेल यास परमेश्वरानें नांव घेऊन बोलाविलें आहे; ३१ आणि त्यानें त्यास देवाच्या आत्म्यानें परिपूर्ण करून अक्कल, बुद्धि, ज्ञान व सर्वे तऱ्हेचें कसब हीं दिलीं आहेत; ३२ तो कलाकुसरीचीं कामें करील; सोनें, रुपें व पितळ यांचीं कामें करील; ३३ जडावासाठीं रत्नांस पैलू पाडील; लाकडाचें नकशीकाम करील आणि अशा सर्व प्रकारचीं

कारागिरीचीं कामें करील. ३४ परमेश्वरानें त्याच्या ठायीं आणि दानवंशांतील अहिसामाकाचा पुत्र अहल्याबाब याच्या ठायीं शिक्षण देण्याचें सामर्थ्य ठेविलें आहे. ३५ कोरीव काम करणारे चतुर कारागिर, निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या व तलम सणाच्या कापडावर कशिदा काढणारे, वीणकाम करणारे, सर्व तऱ्हेचें कसबी काम करणारे व चातुर्याच्या कामाची योजना करणारे अशांचीं सर्व कारागिरीचीं कामें करण्यासाठीं ह्या दोघांचें हृदय अकलेनं परिपूर्ण केलें

आहे. १ परमेश्वराच्या सर्व आज्ञांप्रमाणें पवित्र-
३६ स्थानाच्या सेवेसाठीं सर्व तऱ्हेचें काम कसें करावें तें समजावें म्हणून बसालेल, अहल्याबाब आणि प्रत्येक सुबुद्ध मनुष्य यांच्या ठायीं परमेश्वरानें बुद्धि व समज घातली आहे; त्यांनीं हें काम करावें.

२ नंतर बसालेल व अहल्याबाब यांस आणि ज्या सुबुद्ध मनुष्यांच्या हृदयांत परमेश्वरानें बुद्धि घातली होती व ज्यांस हें कार्य येऊन करण्याची स्फूर्ति झाली होती त्यांस मोशानें बोलाविलें; ३ इस्राएल लोकांनीं पवित्रस्थानाच्या सेवेसाठीं व तें बांधण्यासाठीं जें एकंदर अर्पण आणिलें होतें तें त्यांनीं मोशाच्या पुढून घेतलें. लोकांनीं रोज सकाळीं आपलीं स्वसंतोषाचीं अर्पणें त्याजपाशीं आणण्याचा क्रम चालू ठेविला. ४ जे बुद्धिमान् पुरुष पवित्रस्थानाचें सगळें काम करीत होते ते सर्व आपआपलें काम सोडून मोशाकडे आले; ५ ते मोशाला म्हणाले, परमेश्वरानें जें काम करण्याची आज्ञा दिली आहे तें करण्यास जी सामग्री लागते तीपेक्षां पुष्कळ अधिक लोक आणीत आहेत. ६ तेव्हां मोशानें सर्व छावणीभर असा हुकूम फर्माविला कीं पवित्रस्थानाप्रतीत्यर्थ आणखी कसबाचें वगैरे काम करून आणूं नये. याप्रमाणें आणखी अर्पणें आणण्यास प्रतिबंध झाला. ७ त्यांच्या हातीं जी सामग्री होती ती तें सर्व काम करण्यास पुरून उरेशी होती.

८ त्यांतले जे चतुर पुरुष काम करीत होते त्या सर्वांनीं दहा पडद्यांचा निवासमंडप केला; हे पडदे त्यांनीं कातलेल्या तलम सणाच्या कापडाचे आणि निळ्या,

जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताचे तयार केले व त्यांत चतुर कारागिराकडून करूब काढविले. ९ एकेका पडद्याची लांबी अठ्ठावीस हात, रुंदी चार हात होती; ते सर्व पडदे एकाच मापाचे होते. १० त्यांतले पांच पडदे एकमेकांशीं जोडिले, व दुसरे पांच पडदे एकमेकांशीं जोडिले. ११ जेथें एक पडदा जोडिला होता तेथें पडद्याच्या किनारीवर निळ्या सुताचीं विरडीं लाविलीं, तसेंच दुसऱ्या पडद्याच्या किनारीवरहि तशींच विरडीं लाविलीं. १२ एका पडद्याला त्यानें पन्नास विरडीं केलीं व दुसऱ्या पडद्याच्या किनारीवरहि पन्नास विरडीं केलीं; हीं विरडीं समोरासमोर होती. १३ तसेंच त्यानें सोन्याचे पन्नास आंकडे बनविले; त्या आंकड्यांतून पडद्याचे दोर अशा प्रकारें जोडिले कीं सर्व मिळून निवासमंडप अखंड झाला. १४ निवासमंडपावर तंबू व्हावा म्हणून बकऱ्याच्या केसांचे अकरा पडदे त्यानें बनविले. १५ एकेका पडद्याची लांबी तीस हात व रुंदी चार हात होती; हे अकरा एकाच मापाचे होते. १६ पांच पडदे वेगळे जोडिले व सहा पडदे वेगळे जोडिले. १७ जोडून केलेल्या एका शेवटल्या पडद्याच्या किनारीवर पन्नास विरडीं केलीं, तशींच दुसऱ्या कनातीच्या शेवटल्या पडद्याच्या किनारीवरहि पन्नास विरडीं केलीं. १८ हा तंबू जोडून एक करण्यासाठीं त्यानें पितळेचे पन्नास आंकडे बनविले. १९ या तंबूसाठीं तांबडा रंग दिलेल्या मेंढ्यांच्या कातड्याचें एक आच्छादन केलें.

२० मग निवासमंडपास उभ्या लावण्यासाठीं बाभळीच्या लाकडाच्या फळ्या त्यानें केल्या. २१ प्रत्येक फळी दहा हात लांब व दीड हात रुंद होती. २२ प्रत्येक फळी दुसऱ्या फळीशीं जोडण्यासाठीं तिला दोन दोन कुसे केलीं; निवासमंडपाच्या सर्व फळ्या अशाच केल्या. २३ निवासमंडपासाठीं ज्या फळ्या त्यानें केल्या त्यांपैकीं वीस दक्षिण बाजूस लाविल्या; २४ त्या वीस फळ्यांच्या खालीं लावण्यासाठीं चांदीच्या चाळीस खुरच्या केल्या; एकेका

फळीच्या खाली तिच्या दोन कुसांसाठी दोन दोन खुरच्या त्याने केल्या. २५ त्याप्रमाणेच निवासमंडपाच्या दुसऱ्या म्हणजे उत्तर बाजूसाठी त्याने वीस फळ्या केल्या; २६ त्यासाठी चांदीच्या चाळीस खुरच्या केल्या म्हणजे एकेका फळीच्या खाली दोन दोन खुरच्या. २७ निवासमंडपाच्या मागल्या म्हणजे पश्चिम बाजूसाठी सहा फळ्या केल्या, २८ आणि मागल्या बाजूस निवासमंडपाच्या कोपऱ्यासाठी त्याने दोन फळ्या केल्या. २९ ह्या फळ्या खालपासून दोन दोन असून त्या दोन्ही वरच्या भागी एकेका कडीने जुळविल्या; दोन्ही कोपऱ्यांसाठी अशा दोन फळ्या केल्या. ३० या प्रकारे आठ फळ्या व त्यांना चांदीच्या सोळा खुरच्या झाल्या, अर्थात् एकेका फळीखाली दोन दोन खुरच्या केल्या. ३१ त्याने बाभळीच्या लाकडाचे अडसर तयार केले, निवासमंडपाच्या एका बाजूच्या फळ्यांसाठी पांच, ३२ दुसऱ्या बाजूसाठी पांच आणि निवासमंडपाच्या पश्चिमेस म्हणजे मागल्या बाजूसाठी पांच; ३३ आणि फळ्यांच्या मध्यभागी लावावयाचा मधला अडसर तंबूच्या एका शेवटापासून दुसऱ्या शेवटापर्यंत पोचेल असा केला. ३४ त्या फळ्या त्याने सोन्याने मढविल्या आणि अडसर लावण्याच्या कड्या सोन्याच्या बनविल्या आणि अडसरहि सोन्याने मढविले.

३५ मग त्याने निळ्या, जांभळ्या आणि किरमिजी रंगांच्या सुताचा आणि तलम सणाच्या कापडाचा एक अंतरपट बनविला व त्यांत चतुर कारागिराकडून करूब काढविले. ३६ आणि त्यासाठी त्याने बाभळीच्या लाकडाचे चार खांब केले व ते सोन्याने मढविले; त्यांच्या आकड्या सोन्याच्या केल्या आणि त्यांच्यासाठी चार चांदीच्या खुरच्या ओतिल्या. ३७ तंबूच्या दारासाठी निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताचा व कातलेल्या तलम सणाच्या कापडाचा वेलबुट्टीदार पडदा बनविला; ३८ व त्याने त्याचे पांच खांब व आकडे बनविले; त्यांचे शिरोभाग व त्यांची बंधने सोन्याने मढविली; आणि त्यांच्या पांच

खुरच्या पितळेच्या बनविल्या.

१ मग बसालेल्या यांनी बाभळीच्या लाकडाचा ३७ एक कोश तयार केला; त्याची लांबी अडीच हात, रुंदी दीड हात आणि उंची दीड हात होती; २ त्याने तो आतून व बाहेरून शुद्ध सोन्याने मढविला; त्यास सभोवती सोन्याचा कंगोरा केला. ३ त्याच्या चारी पायांस लावण्यासाठी त्याने सोन्याच्या चार कड्या ओतून एका बाजूस दोन व दुसऱ्या बाजूस दोन लाविल्या. ४ त्याने बाभळीच्या लाकडाचे दांडे करून तेहि सोन्याने मढविले. ५ कोश उचलावयासाठी ते दांडे त्याने त्याच्या दोहों बाजूंच्या कड्यांत घातले. ६ त्याने शुद्ध सोन्याचे दयासन बनविले; त्याची लांबी अडीच हात व रुंदी दीड हात होती. ७ सोने घडवून दोन करूब केले; ते दयासनाच्या दोन्ही बाजूस केले; ८ एक करूब एका बाजूस व दुसरा करूब दुसऱ्या बाजूस केला; करूब व दयासन अखंड असून ते दोहों बाजूस केले. ९ त्या करूबांचे पंख असे पसरले होते की त्यांनी ते दयासन झांकले होते; त्यांचीं मुखे समोरासमोर असून त्यांची दृष्टि दयासनाकडे लागलेली होती.

१० त्याने बाभळीच्या लाकडाचे मेज बनविले, त्याची लांबी दोन हात, रुंदी एक हात व उंची दीड हात होती; ११ त्याने ते शुद्ध सोन्याने मढविले व त्याच्या सभोवतरी सोन्याचा कंगोरा केला; १२ आणि त्याने त्याच्यासाठी चार बोटें रुंदीची एक पाळ केली व त्या पाळीस सभोवतरी सोन्याचा कंगोरा केला. १३ त्याच्यासाठी सोन्याच्या चार कड्या ओतून तयार केल्या व त्याच्या चारी पायांवरल्या चार कोपऱ्यांस त्या लाविल्या. १४ ह्या कड्या त्या पाळीच्या लगत होत्या; मेज उचलावयासाठी त्यांत दांडे घातले. १५ मेज उचलावयासाठी बाभळीच्या लाकडाचे दांडे केले व ते सोन्याने मढविले; १६ आणि त्याने मेजावरलीं पात्रे म्हणजे तबकें, धुपाटणी, सुरया, व पेयार्पणाचे प्याले हीं सर्व शुद्ध सोन्याचीं केलीं.

१७ त्याने शुद्ध सोन्याचा दीपवृक्ष बनविला, व हा

दीपवृक्ष, त्याची बैठक, त्याचा दांडा, त्याच्या वाऱ्या, त्याचीं बोंडे व त्याचीं फुलें हीं सर्व एकाच अखंड तुकड्याचीं घडविलीं होती; १८ ह्या दीपवृक्षाला सहा शाखा होत्या; एका बाजूस तीन व दुसऱ्या बाजूस तीन; १९ प्रत्येक शाखेला बदामाच्या फुलासारख्या तीन तीन वाऱ्या बोंडांफुलांसह केल्या आणि दुसऱ्या बाजूच्या त्याच्या जोडीच्या प्रत्येक शाखेलाहि बदामाच्या फुलासारख्या तीन तीन वाऱ्या बोंडांफुलांसह केल्या; दीपवृक्षांतून निघालेल्या सहा शाखांची रचना अशीच होती. २० दीपवृक्षाच्या दांडीला बदामाच्या फुलासारख्या बोंडांफुलांसह चार वाऱ्या होत्या; २१ दीपवृक्षांतून निघालेल्या सहा शाखांस दोन दोन शाखांच्या खालीं एक एक बोंड असून तीं अखंड अशीं होती. २२ बोंडे व शाखा हीं सर्व अखंड असून तो संबंध दीपवृक्ष शुद्ध सोन्याचा एकच तुकडा ठोकून घडिला. २३ त्या दीपवृक्षाचे सात दिवे, त्याचे चिमटे व गुलदानें शुद्ध सोन्याचीं केलीं. २४ त्यानें तो दीपवृक्ष व त्याचें सर्व उपकरणसहित एक किक्कार शुद्ध सोन्याचें केलें.

२५ मग त्यानें बाभळीच्या लाकडाची धूपवेदी केली; तिची लांबी एक हात व रुंदी एक हात अशी ती चौरस होती; तिची उंची दोन हात होती व तिचीं शृंगें अंगचींच होती. २६ त्या वेदीचा वरचा भाग, तिच्या चारी बाजू व तिचीं शृंगें शुद्ध सोन्यानें मढविलीं व तिला सभोंवार सोन्याचा कंगोरा केला. २७ सोन्याच्या कड्या करून तिच्या कंगोऱ्याच्या खालीं तिच्या दोन्ही भागांस, दोन कोनांस वेदी उचलून नेण्याचे दांडे घालण्यासाठीं दोन दोन लाविल्या. २८ बाभळीच्या लाकडाचे दांडे करून ते सोन्यानें मढविले. २९ त्यानें पवित्र अभिषेकाचें तेल आणि सुगंधी द्रव्यांचा शुद्ध धूप गंधी बनवितात तसा बनविला.

१ त्यानें होमवेदी बाभळीच्या लाकडाची ३८ केली; तिची लांबी पांच हात व रुंदी पांच हात अशी ती चौरस असून तिची उंची तीन हात होती. २ त्यानें तिच्या चारी कोपऱ्यांस चार शृंगें

बनविलीं; तीं तिच्या अंगचींच होती; त्यानें ही वेदी पितळेनें मढविली; ३ आणि त्यानें वेदीचीं सर्व पात्रें म्हणजे हंड्या, पावडी, कटोरे, कांटे, अमिपात्रें हीं पितळेचीं बनविलीं. ४ वेदीला त्यानें सभोंवार कंगोऱ्याच्या खालीं पितळेच्या जाळीची एक चाळणी केली, ती वेदीच्या खालून तिच्या अर्ध्या उंचीपर्यंत होती. ५ पितळेच्या चाळणीच्या चारी कोपऱ्यांना दांडे घालण्यासाठीं चार कड्या ओतून तयार केल्या. ६ त्यानें बाभळीच्या लाकडाचे दांडे करून ते पितळेनें मढविले. ७ वेदी उचलण्यासाठीं तिच्या बाजूच्या कड्यांत त्यानें दांडे घातले; मध्यें पोकळ ठेवून बाजूस फळ्या बसविलेली वेदी बनविली.

८ गंगाळ व त्याची बैठक पितळेची बनविली; दर्शनमंडपाच्या दाराशीं ज्या स्त्रिया सेवा करीत त्यांच्या आरशांची ही पितळ होती.

९ त्यानें अंगण तयार केलें; त्याच्या दक्षिण बाजूला कातलेल्या तलम सणाचे विणिलेले पडदे एकंदर शंभर हात होते; १० त्यांना वीस खांब होते व त्या खांबांना पितळेच्या वीस खुरच्या होत्या; खांबांचे आंकडे व त्यांचीं बंधनें चांदीचीं होती. ११ त्याच्या उत्तर बाजूसहि शंभर हात लांबीचे पडदे होते; त्यांसहि वीस खांब असून त्यांस पितळेच्या वीस खुरच्या होत्या; खांबांचे आंकडे व त्यांचीं बंधनें चांदीचीं होती; १२ आणि पश्चिम बाजूस पन्नास हात लांब पडदे होते; त्यांस दहा खांब व दहा खुरच्याहि होत्या; ह्या खांबांचे आंकडे व बंधनें चांदीचीं होती. १३ पूर्वेकडील बाजू पन्नास हात ठेवली. १४ अंगणाच्या द्वाराच्या एका बाजूला पंधरा हात लांबीचे पडदे होते, त्यांना खांब तीन व खुरच्याहि तीन होत्या, १५ आणि अंगणाच्या द्वाराची दुसरी बाजूहि तशीच होती; अंगणाच्या द्वाराच्या ह्या बाजूस व त्या बाजूस पंधरा पंधरा हात पडदे होते, त्यांना तीन तीन खांब व त्यांच्या खुरच्याहि तीन तीन होत्या, १६ अंगणाच्या सभोंवतालचे सर्व पडदे कातलेल्या तलम सणाच्या कापडाचे होते. १७ खांबांच्या खुरच्या पितळेच्या

आणि त्यांचे आंकडे व त्यांची बंधने चांदीचीं होती; त्यांचे मथळे चांदीनें मढविले होते आणि अंगणाचे सर्व खांब चांदीच्या बंधनांनीं जोडिले होते. १८ अंगणाच्या द्वाराचा पडदा वेलबुट्टीदार असून निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताचा आणि कातलेल्या तलम सणाच्या कापडाचा होता; त्याची लांबी वीस हात व त्याची रुंदीकडील उंची अंगणाच्या कनातीइतकी पांच हात होती. १९ त्याचे खांब चार आणि त्यांना पितळेच्या चार खुरच्या होत्या; त्यांचे आंकडे चांदीचे असून त्यांचे मथळे चांदीनें मढविले होते व त्यांचीं बंधनें चांदीचीं होती. २० निवास-मंडपाच्या आणि अंगणाच्या सभोवार असलेल्या सर्व मेखा पितळेच्या होत्या.

२१ निवासमंडपाचें म्हणजे आज्ञापटाच्या निवास-मंडपाचें जें सामान मोशाला सांगण्यावरून अहरोन याजकाचा पुत्र इथामार यानें लेव्यांकडून करविलें होतें तें हेंच. २२ ज्या ज्या वस्तु करण्याविषयीं परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली होती त्या यहुदा वंशांतील हुराचा नातू व उरीचा पुत्र बसालेल यानें बनविल्या. २३ त्याच्या जोडीला दानवंशांतील अहिसामाकाचा पुत्र अहलियाब हा कोरीव काम करणारा चतुर कारागीर असून निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या व तलम सणाच्या कापडावर कशिदा काढणारा होता.

२४ पवित्रस्थानाच्या सर्व कामासाठीं लागलेलें लोकांनीं अर्पण केलेलें सगळें सोनें एकोणतीस किंकार होतें, आणि पवित्रस्थानांतील शेकेलाच्या चलनाप्रमाणें सातशें तीस शेकेल होतें. २५ मंडळीपैकी ज्यांची नोंद करण्यांत आली होती त्यांनीं जी चांदी अर्पिली ती शंभर किंकार भरली, आणि पवित्रस्थानांतील शेकेलाच्या चलनाप्रमाणें सतराशें पंचाहत्तर शेकेल भरली; २६ म्हणजे जितके वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वर्षांचे होते त्यांची गणती झाली तेव्हां, ते सहा लाख साडेतीन हजार पन्नास भरले, त्यांतल्या एकैकामागें पवित्रस्थानांतील शेकेलाच्या चलनाप्रमाणें एकएक

१ निर्गम २५:३९ पहा.

बेका म्हणजे अर्धा शेकेल मिळाला. २७ ती शंभर किंकार चांदी पवित्रस्थानांतील खुरच्या व पडद्याच्या खुरच्या ओतण्यास लागली; एकैका खुरचीला एक एक तालांत अशा शंभर किंकारांच्या शंभर खुरच्या केल्या. २८ आणि बाकीच्या सतराशें पंचाहत्तर शेकेल चांदीचे खांबासाठीं आंकडे केले; खांबांच्या मथळ्यांवर मढवणी केली व त्यांसाठीं आंकडे बनविले. २९ अर्पण केलेली पितळ सत्तर किंकार व दोन हजार चारशें शेकेल होती. ३० ती पितळ घेऊन दर्शनमंडपाच्या द्वाराच्या खुरच्या, पितळी वेदी, पितळी चाळणी आणि वेदीचें सर्व सामान, ३१ व अंगणाच्या चारी बाजूंच्या खुरच्या, त्याच्या दाराच्या खुरच्या आणि निवासमंडप व अंगण यांच्या चोहों बाजूंच्या मेखा बनविल्या.

१ त्यांनीं पवित्रस्थानांतील सेवेसाठीं निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांचें सूत विणून वस्त्रें केलीं, आणि अहरोनासाठीं पवित्र वस्त्रें केलीं; परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें होतें त्याप्रमाणें हें केलें.

२ त्यांनीं एफोद सोन्याच्या जराचें आणि निळ्या, जांभळ्या, व किरमिजी रंगांच्या सुताचें व तलम सणाच्या कापडाचें तयार केलें. ३ त्यांनीं सोनें टोकून त्याचे पातळ पत्रे केले आणि ते पत्रे कापून त्याची तार केली आणि ती चतुर कारागिराकडून निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या व तलम सणाच्या कापडांत भरिली. ४ त्यांनीं एफोदाला खांदपट्ट्या जोडिल्या; त्याचीं दोन्ही शेवटें जोडिलीं. ५ एफोद बांधावयासाठीं त्याजवर जी कुशलतेनें विणिलेली पट्टी असते तिची बनावट त्याच्यासारखीच असून ती अखंड तुकड्याची केली; ती सोन्याच्या जराची आणि निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांच्या सुताची आणि कातलेल्या तलम सणाच्या कापडाची केली; परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें होतें त्याप्रमाणें हें केलें.

६ मुद्रेवर छाप कोरितात तशीं त्यांनीं गोमेद मण्यांवर इस्राएलाच्या पुत्रांचीं नांवें कोरिलीं; ते मणी सोन्याच्या जाळीदार कोंदणांत बसविले, ७ इस्राएल

पुत्रांचीं स्मारकरुं व्हावीं म्हणून तीं एफोदाच्या खांदपट्ट्यांवर लाविलीं; परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें होतें त्याप्रमाणें हें केलें.

८ त्यानें एफोदाप्रमाणेंच कातलेल्या सोन्याच्या जराचा आणि निळ्या, जांभळ्या, व किरमिजी रंगांच्या सुताचा व कातलेल्या तलम सणाच्या कापडाचा उरपट चतुर कारागिराकडून बनविला. ९ तो चौरस होता; हा उरपट त्यांनीं दुहेरी केला; तो दुहेरी असून एक वीत लांब व एक वीत रुंद होता. १० त्यांत रत्नांच्या चार रांगा बसविल्या; पहिल्या रांगेंत लाल, पुष्कराज व माणीक; ११ दुसऱ्या रांगेंत पाच, नीलमणि व हिरा; १२ तिसऱ्या रांगेंत तृणमणि, सूर्यकांत व पद्मराग; १३ आणि चौथ्या रांगेंत लसणा, गोमेद व यास्फे; हीं रत्नें सोन्याच्या जाळीदार कोंदणांत खचिलीं. १४ इस्राएलपुत्रांच्या नांवांच्या संख्येएवढीं हीं रत्नें होती; त्यांच्या संख्येप्रमाणें बारा नांवें होती. मुद्रा जशी खोदितात तसें बारा वंशांपैकीं एकेकाचें नांव एकेका रत्नावर खोदिलें. १५ दोरीसारखा पीळ घातलेल्या शुद्ध सोन्याच्या सांखळ्या करून उरपटाला लाविल्या. १६ सोन्याचीं दोन जाळीदार कोंदणें आणि दोन कड्या करून उरपटाच्या दोहों शेवटांस लाविल्या. १७ उरपटाच्या शेवटांस लाविलेल्या दोन्ही कड्यांत सोन्याच्या पीळ घातलेल्या सांखळ्या घातल्या. १८ पीळ घातलेल्या दोन्ही सांखळ्यांचीं दुसरीं दोन शेवटें दोन्ही जाळीदार कोंदणांत जडून त्या एफोदाच्या दोन्ही खांदपट्ट्यांवर पुढल्या भागीं लाविलीं. १९ सोन्याचे आणखी दोन कोयंबे करून उरपटाच्या दोन्ही शेवटांवर म्हणजे एफोदाच्या आंतल्या बाजूस असलेल्या कोरीवर लाविले. २० सोन्याचे आणखी दोन कोयंबे करून एफोदाच्या दोन्ही खांदपट्ट्यांवर खालून त्याच्यासमोर त्याच्या सांध्याजवळ विणिलेल्या बुट्टीदार पट्टीवर लाविले. २१ त्या उरपटाचे कोयंबे एफोदाच्या कोयंब्यांना निळ्या फितीनें असे बांधिले कीं एफोदाच्या बुट्टीदार पट्टीवर तो राहावा आणि त्यापासून तो अलग होऊं नये;

परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें होतें त्याप्रमाणें हें केलें.

२२ एफोदाबरोबर ल्यावयाचा झगा विणून संबंध निळ्या रंगाचा केला. २३ मध्यभागीं चिलखताच्याप्रमाणें एक भोंक ठेविलें, आणि तो फाटून नये म्हणून त्या भोंकाच्या किनारीला सभोंवार गोठ घातला. २४ त्या झग्याच्या खालच्या घेरांत सभोंवार निळ्या, जांभळ्या, व किरमिजी रंगांच्या कातलेल्या सुताचीं डाळिंबें काढिलीं. २५ शुद्ध सोन्याचीं धुंगरें केलीं आणि झग्याच्या खालच्या घेरांत सभोंवार दोन दोन डाळिंबांच्या दरम्यान एकएक अशीं तीं लाविलीं; २६ म्हणजे झग्याच्या खालच्या घेरांत सभोंवार एक सोन्याचें धुंगरूं व एक डाळिंब, पुन्हा एक सोन्याचें धुंगरूं व एक डाळिंब अशीं तीं लाविलीं; हा झगा सेवा करण्याच्या समयीं घालीत; परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें होतें त्याप्रमाणें हें केलें.

२७ अहरोन व त्याचे पुत्र यांच्यासाठीं तलम सणाच्या विणिलेल्या कापडाचे अंगरखे, २८ आणि तलम सणाचा मंदील, तलम सणाचे सुंदर फेटे, कातलेल्या तलम सणाचे चोळणे, २९ कातलेल्या तलम सणाचे आणि निळ्या, जांभळ्या व किरमिजी रंगांचा कशिदा काढलेले कमरबंद हीं बनविलीं; परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें होतें त्याप्रमाणें हें केलें.

३० त्यांनीं पवित्र मुकुटाची पट्टिका शुद्ध सोन्याची केली व मुद्रा कोरितात तशीं तिच्यावर हीं अक्षरें कोरिलीं: **परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र**. ३१ ती मंदिलावर बांधितां यावी म्हणून तिला त्यांनीं निळ्या रंगाची फीत लाविली; परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें होतें त्याप्रमाणें हें केलें.

३२ या प्रकारें दर्शनमंडपाच्या निवासमंडपाचें सर्व काम समाप्त झालें; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली होती तीबरोबरहुकूम इस्राएल लोकांनीं सर्व कांहीं केलें.

३३ त्यांनीं मग तो निवासमंडप मोशाकडे आणिला; तंबू व त्याचें सर्व सामान म्हणजे त्याचे आंकडे, त्याच्या फळ्या, त्याचे अडसर, त्याचे खांब व त्याच्या खुरच्या; ३४ आणि मेंढ्यांचीं लाल रंगविलेलीं कातडीं व तहशाचीं

कातडीं आणि अंतरपट; ३५ आज्ञापटाचा कोश व दांडे आणि दयासन; ३६ मेज, त्यावरील सर्व सामान व समर्पित केलेली भाकरी; ३७ शुद्ध दीपवृक्ष, त्याचे दिवे म्हणजे रागेनें लावावयाचे दिवे, त्याचीं सर्व उपकरणें आणि दिव्यांसाठीं तेल; ३८ सोन्याची वेदी, अभिषेकाचें तेल, सुगंधी धूप आणि तंबूच्या दारासाठीं पडदा; ३९ पितळी वेदी आणि तिची पितळेची जाळी, तिचे दांडे व तिचीं सर्व पात्रें, गंगाळ व त्याची बैठक; ४० अंगणाचे पडदे, खांब व खुरच्या, अंगणाच्या दाराचा पडदा, तणावे, मेखा आणि निवासमंडपाच्या व दर्शनमंडपाच्या सेवेसाठीं लागणारें सर्व साहित्य; ४१ पवित्रस्थानांत सेवा करण्यासाठीं विणिलेलीं तलम वस्त्रें, अहरोन याजकाचीं पवित्र वस्त्रें आणि याजकाचें काम चालविण्यासाठीं त्याच्या पुत्रांचीं वस्त्रें हीं सर्व त्यांनीं आणिलीं. ४२ परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली होती तिच्यावरहुकूम इस्राएल लोकांनीं सगळें काम केलें. ४३ मोशानें हें सर्व काम पाहिलें; तें त्यांनीं परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें केलें आहे असें त्याच्या मजरेस येऊन त्यानें त्यांस आशीर्वाद दिला.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ पहिल्या ४० महिन्याच्या प्रतिपदेस दर्शनमंडपाचा निवासमंडप उभा कर. ३ त्यामध्ये आज्ञापटाचा कोश ठेव आणि तो अंतरपटांनं झांक. ४ मेज आंत नेऊन त्यावरलें सामान व्यवस्थेनें ठेव आणि दीपवृक्ष आंत नेऊन त्याचे दिवे लाव. ५ आज्ञापटाच्या कोशापुढें सोन्याची धूपवेदी ठेव आणि निवासमंडपाच्या दाराचा पडदा लाव. ६ दर्शनमंडपाच्या निवासमंडपाच्या दारापुढें होमवेदी ठेव. ७ दर्शनमंडप आणि वेदी यांच्यामध्ये गंगाळ ठेवून त्यांत पाणी भर. ८ सभोंवतीं अंगण कर व त्याच्या दारास पडदा लाव. ९ अभिषेकाचें तेल घेऊन निवासमंडप आणि त्यांतल्या सगळ्या वस्तूंस अभ्यंग कर आणि तो मंडप व त्याचें सर्व सामान हीं पवित्र कर, या प्रकारें तो पवित्र होईल. १० होमवेदी व तिचें सर्व सामान यांस अभ्यंग करून पवित्र कर, म्हणजे ती परम पवित्र होईल. ११ गंगाळ

व त्याची बैठक यांस अभ्यंग करून पवित्र कर. १२ अहरोन आणि त्याचे पुत्र यांस दर्शनमंडपाच्या दाराशीं नेऊन जलस्नान घाल. १३ अहरोनास पवित्र वस्त्रें लेवीव व त्याला अभिषेक करून पवित्र कर, म्हणजे तो याजकाच्या नात्यानें माझी सेवा करील. १४ त्याच्या पुत्रांस आणून त्यांच्या अंगांत अंगरखे घाल; १५ तूं त्यांच्या पित्यास जसा अभिषेक करिशील तसाच त्यांस कर, म्हणजे ते याजकाच्या नात्यानें माझी सेवा करितील; हा त्यांचा अभिषेक पिढ्यानपिढ्या निरंतरच्या याजकपदाचा दर्शक होईल. १६ मोशानें असें केलें; परमेश्वरानें आज्ञा दिल्याप्रमाणें त्यानें सर्व कांहीं केलें.

१७ आणि दुसऱ्या वर्षातील पहिल्या महिन्याच्या प्रतिपदेस निवासमंडपाची उभारणी झाली. १८ मोशानें निवासमंडप उभा केला; त्यानें त्याच्या खुरच्या बसवून फळ्या लाविल्या, अडसर लाविले व त्याचे खांब उभे केले; १९ आणि त्यानें निवासमंडपावरून तंबू ताणिला व तंबूचें आच्छादन त्यावर घातलें; परमेश्वरानें आज्ञा दिल्याप्रमाणें मोशानें हें केलें. २० त्यानें आज्ञापट घेऊन कोशांत ठेविला व कोशाला दांडे लावून त्यावर दयासन ठेविलें; २१ त्यानें तो कोश निवासमंडपांत नेला आणि अंतरपट लावून आज्ञापटाचा कोश झांकिला; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें हें झालें. २२ त्यानें निवासमंडपाच्या उत्तर बाजूस दर्शनमंडपांत अंतरपटाच्या बाहेर मेज ठेविलें; २३ आणि परमेश्वरासमोर समर्पित केलेली भाकरी मांडिली; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें हें झालें. २४ त्यानें निवासमंडपाच्या दक्षिण बाजूस दर्शनमंडपांत मेजासमोर दीपवृक्ष ठेविला २५ आणि परमेश्वरासमोर दिवे लाविले; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें हें झालें. २६ त्यानें दर्शनमंडपांत अंतरपटासमोर सोन्याची वेदी ठेविली; २७ तीवर त्यानें सुगंधी द्रव्याचा धूप जाळिला; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें हें झालें. २८ त्यानें निवासमंडपाच्या दाराला पडदा लाविला २९ आणि दर्शनमंडपाच्या दारापाशीं

होमवेदी ठेवून तिजवर होमबलि व अन्नबलि अर्पिले; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें हें झालें. ३० दर्शनमंडप आणि वेदी यांच्यामध्यें त्यानें गंगाळ ठेवून धुण्यासाठीं त्यांत पाणी भरिलें. ३१ मोशे आणि अहरोन व त्याचे पुत्र त्यांत आपआपले हात-पाय धूत; ३२ ते दर्शनमंडपांत किंवा वेदीपाशीं जात तेव्हां ते आपले हातपाय तेथें धूत; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें हें झालें. ३३ त्यानें निवासमंडपासभोंवतीं आणि वेदीच्या आसपास अंगणाची कनात उभी केली आणि त्याच्या दाराचा पडदा लाविला. या प्रकारें मोशानें सर्व काम संपविलें.

३४ मग दर्शनमंडपावर मेघानें छाया केली व निवासमंडप परमेश्वराच्या तेजानें भरून गेला. ३५ दर्शनमंडपावर मेघ स्थिर झाला आणि परमेश्वराच्या तेजानें निवासमंडप भरून गेला म्हणून मोशाला आंत प्रवेश करितां येईना. ३६ इस्राएल लोकांच्या एकंदर प्रवासांत निवासमंडपावरील मेघ वर जाई तेव्हां ते कूच करीत; ३७ आणि तो मेघ तेथून वर गेला नाही तर ते कूच करीत नसत; तो वर जाईपर्यंत ते तेथेंच थांबत. ३८ परमेश्वराचा मेघ दिवसां निवासमंडपावर राही आणि रात्री त्यांत अभि असे; हें असें एकंदर प्रवासांत सर्व इस्राएल घराण्याच्या दृष्टीस पडत असे.

लेवीय

१ परमेश्वरानें दर्शनमंडपांतून मोशाला हाक मारून म्हटलें, २ इस्राएल लोकांस असें सांग की तुमच्यापैकी कोणी मनुष्य परमेश्वराला पशुबलि अर्पील तेव्हां त्यानें तो गुरेंढोरें व शेरडेंमेंढरें यांतला अर्पावा.

३ गुरांढोरांतला होमबलि अर्पावयाचा असल्यास त्यानें निर्दोष असा नर अर्पावा; तो त्यानें दर्शनमंडपाच्या दाराशीं अर्पावा, म्हणजे परमेश्वरासमोर तो मान्य होईल. ४ यज्ञपशूच्या मस्तकावर त्यानें हात ठेवावा म्हणजे तो पशु त्याच्या प्रायश्चित्तादाखल मान्य होईल. ५ त्यानें त्या गोऱ्याचा परमेश्वरासमोर वध करावा, आणि अहरोनाचे पुत्र जे याजक त्यांनीं त्याचें रक्त अर्पून दर्शनमंडपाच्या दाराशीं असलेल्या वेदीवर सभोंवतीं शिंपडावें. ६ मग त्या यज्ञपशूचें कातडें काढून त्याचे तुकडे करावे. ७ नंतर अहरोन याज-

काच्या पुत्रांनीं वेदीवर विस्तव ठेवावा आणि त्यावर लाकडें रचावीं; ८ आणि अहरोनाचे पुत्र जे याजक त्यांनीं वेदीवरच्या विस्तवावरील लाकडांवर तुकडे, शीर व वपा हीं रचावीं; ९ त्याचीं आंतडीं आणि पाय त्यानें पाण्यानें धुवावे; मग याजकानें त्या सगळ्याचा वेदीवर होम करून तें अर्पावें; तें परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य होईल.

१० शेरडेंमेंढरांपैकी होमबलि अर्पावयाचा असल्यास तो निर्दोष नर असावा. ११ त्यानें त्याचा परमेश्वरासमोर वेदीच्या उत्तर बाजूस वध करावा, आणि अहरोनाचे पुत्र जे याजक त्यांनीं त्याचें रक्त वेदीवर सभोंवतीं शिंपडावें. १२ त्यानें त्याचे कापून तुकडे करावे आणि त्याचें शीर व वपा हीं अलग करावीं; आणि याजकानें हें सगळें वेदीवरच्या विस्तवावरील लाकडांवर रचावें; १३ त्याचीं आंतडीं

ब पाय हीं पाण्यानें धुवावीं आणि याजकानें ह्या सगळ्याचा वेदीवर होम करून तें अर्पावें; हा होमबलि परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य होईल.

१४ परमेश्वराप्रीत्यर्थ त्याला पक्ष्याचा होमबलि अर्पावयाचा असला तर होल्यांचीं किंवा पारव्यांचीं पिलें त्यानें अर्पावीं. १५ याजकानें तें वेदीजवळ नेऊन त्याचें मुंडकें मुरगाळून काढावें आणि वेदीवर त्याचा होम करावा आणि त्याचें रक्त वेदीच्या बाजूवर निचरून टाकावें; १६ त्याचा चुनाळ व पिसें काढून वेदीच्या पूर्वेस राख टाकण्याच्या ठिकाणीं फेकून द्यावीं; १७ त्यानें तें पंखांच्या मधोमध फाडावें, पण ते भाग अलग करूं नयेत; मग याजकानें वेदीवरल्या विस्त्वावरील लाकडांवर त्याचा होम करावा; हा होमबलि परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य होय.

१ कोणाला परमेश्वरास अन्नार्पण करावयाचें असल्यास त्यानें सपीठ अर्पावें; त्यावर त्यानें तेल ओतावें आणि वरतीं धूप ठेवावा; २ मग त्यानें तें अहरोनाचे पुत्र जे याजक त्यांच्याकडे आणावें; त्यांतून मूढभर सपीठ, तेल व सगळा धूप घेऊन याजकानें तें स्मारक भाग म्हणून त्याचा वेदीवर होम करावा, म्हणजे तें परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य होईल; ३ अन्नार्पणांतला जो कांहीं शेष राहील तो अहरोनाचा व त्याच्या पुत्रांचा; हा शेष परमेश्वराला अर्पावयाचीं जीं हव्यें त्यांतला परम पवित्र होय.

४ भट्टींत भाजलेलें अन्नार्पण करावयाचें असल्यास तें तेलांत मळलेल्या सपिठाच्या बेखमीर भाकऱ्या अथवा तेल चोपडलेल्या बेखमीर पापड्या यांचें असावें. ५ तव्यावर भाजलेलें अन्नार्पण करावयाचें असल्यास तें तेलानें मळलेल्या बेखमीर सपिठाचें असावें. ६ त्याचे तुकडे करून त्यांवर तेल ओतावें; हें अन्नार्पण होय. ७ कढईत तळलेलें अन्नार्पण करावयाचें असल्यास तेंहि तेलांत मळलेल्या सपिठाचें असावें. ८ अशा प्रकारचें अन्नार्पण तूं आणिशील तें परमेश्वरासमोर न्यावें; तें याजकाकडे आणून द्यावें, व त्यानें तें वेदीपार्शीं न्यावें. ९ याजकानें

अन्नार्पणापैकीं स्मारक भाग काढून त्याचा वेदीवर होम करावा, म्हणजे तो परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य होईल. १० अन्नार्पणापैकीं जो कांहीं शेष राहील तो अहरोनाचा व त्याच्या पुत्रांचा; हा शेष परमेश्वराला अर्पावयाचीं जीं हव्यें त्यांतला परम पवित्र होय. ११ परमेश्वरास अर्पिलेल्या कोणत्याहि अन्नार्पणांत खमीर नसावें; खमीर किंवा मध ह्याचा अर्भीत होम करून परमेश्वराला अर्पू नये. १२ प्रथमफळांचें अर्पण परमेश्वराला करावें; पण तीं सुवासिक हव्य म्हणून वेदीवर अर्पू नयेत. १३ तूं करिशील तें सर्व अन्नार्पण मिठांनं रुचकर कर; तूं आपल्या देवाशीं केलेल्या कराराचें मीठ आपल्या अन्नार्पणांत घालावयास चुकूं नको; तुझ्या सर्व अर्पणांत मीठ असावें.

१४ परमेश्वराप्रीत्यर्थ तूं अन्नार्पण म्हणून प्रथम उपज अर्पिशील तर विस्त्वावर भाजलेल्या हिरव्या कणसांतला दाणा, म्हणजे हिरव्या कणसाच्या चोळून काढलेल्या ओल्या प्रथम उपजाचें अन्नार्पण म्हणून आण. १५ त्यावर तेल ओत व धूप ठेव; हें अन्नार्पण होय. १६ चोळून काढिलेले दाणे व तेल यांपैकीं कांहीं व सर्व धूप स्मारक भाग म्हणून याजकानें जाळावा; हा परमेश्वराप्रीत्यर्थ हव्य होय.

१ कोणाला शांत्यर्पणाचा यज्ञ करावयाचा असेल ३ तेव्हां तो गुराढोरांचा असल्यास, यज्ञपशु नर असो किंवा मादी असो, तो निर्दोष पाहून परमेश्वराप्रीत्यर्थ अर्पावा. २ त्यानें आपल्या बलीच्या डोक्यावर हात ठेवावा व तो दर्शनमंडपाच्या दारीं वधावा; आणि अहरोनाचे पुत्र जे याजक त्यांनीं त्याचें रक्त वेदीवर सभोंवतीं शिंपडावें. ३ शांत्यर्पणाच्या यज्ञपशूच्या ज्या भागाचा परमेश्वराप्रीत्यर्थ होम करावा तो हा: आंतड्यांवर पसरलेली वपा व त्यांस लागून असलेली सर्व वपा, ४ दोन्ही गुदें, त्यांवरली कमरेजवळची वपा व गुर्धपयंतचा काळजावरला पडदा हीं सर्व त्यानें वेगळीं करावीं. ५ हें सर्व घेऊन अहरोनाच्या पुत्रांनीं वेदीवर, विस्त्वावर रचलेल्या लाकडांवरील होमबलीवर त्याचा होम करावा; हें परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य होय.

६ परमेश्वराप्रीत्यर्थं शाल्यर्पणाच्या यज्ञासाठीं शेरडां-
मॅडरांपैकीं त्याला बलि आणावयाचा असल्यास, तो नर
असो किंवा मादी असो, त्यानें तो निर्दोष पाहून
आणावा. ७ कोंकराचा बलि त्यास अर्पावयाचा अस-
ल्यास तो त्यानें परमेश्वरासमोर अर्पावा; ८ त्यानें त्या
बलीच्या डोक्यावर आपला हात ठेवावा व तो दर्शन-
मंडपासमोर वधावा, आणि अहरोनाच्या पुत्रांनीं त्याचें
रक्त वेदीवर सभोंवतीं शिंपडावें. ९ शाल्यर्पणाच्या
यज्ञपशूच्या ज्या भागाचा परमेश्वराप्रीत्यर्थं होम करावा
तो हा: त्याची वपा व पाठीच्या कण्यांतून कापून काढ-
लेलें चरबीदार शेंपूट, आंतड्यांवर पसरलेली वपा व
त्यांस लागून असलेली वपा, १० दोन्ही गुदें, त्यांवरली
कमरेजवळची वपा व गुर्द्यापर्यंतचा काळजावरला पडदा
हीं वेगळीं काढून घ्यावीं; ११ ह्याचा याजकानें वेदीवर
होम करावा; हें परमेश्वराप्रीत्यर्थं हव्यान्न होय.

१२ बकऱ्याचा बलि असल्यास त्यानें तो परमेश्वरा-
समोर अर्पावा; १३ त्यानें त्याच्या डोक्यावर आपला
हात ठेवावा व दर्शनमंडपासमोर तो वधावा; आणि
अहरोनाच्या पुत्रांनीं त्याचें रक्त वेदीवर सभोंवतीं
शिंपडावें. १४ ह्या बलीचा जो भाग परमेश्वराला हव्य
म्हणून अर्पावयाचा तो हा: आंतड्यांवर पसरलेली
वपा, त्यांस लागून असलेली सर्व वपा, १५ दोन्ही
गुदें, त्यांवरली व कमरेजवळची वपा आणि गुर्द्या-
पर्यंतचा काळजावरील पडदा हीं सर्व वेगळीं काढून
घ्यावीं; १६ त्यांचा याजकानें वेदीवर होम करावा. हें
सुवासिक हव्यान्न होय; कारण वपा म्हणून जेवढी तेवढी
परमेश्वराची. १७ तुम्हीं वपा व रक्त सेवन करू नये,
हा तुम्हांस व तुमच्या सर्व घराण्यांस पिढ्यानपिढ्या
निरंतरचा निर्बंध होय.

१ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल
लोकांस असें सांग: परमेश्वरानें निषेधिलेल्या
कृलांपैकीं एकादें कृत्य चुकून केल्यानें कोणाकडून
पाप घडलें; ३ अथवा लोकांस पातक लागेल अशा
प्रकारचें कांहीं पाप अभिषिक्त याजकानें केलें तर त्यानें

आपल्या पातकास्तव पापार्पण म्हणून एक निर्दोष गोऱ्हा
परमेश्वराला अर्पावा. ४ तो गोऱ्हा परमेश्वरासमोर
दर्शनमंडपाच्या दारीं त्यानें आणावा व त्याच्या
डोक्यावर आपला हात ठेवून परमेश्वरासमोर तो वधावा.
५ अभिषिक्त याजकानें गोऱ्हाचें कांहीं रक्त घेऊन दर्शन-
मंडपांत न्यावें; ६ याजकानें आपलें बोट त्या रक्तांत
बुडवून परमेश्वरासमोर, पवित्रस्थानाच्या अंतरपटा-
समोर, तें सात वेळां शिंपडावें. ७ आणखी याजकानें
त्यांतलें कांहीं रक्त घेऊन दर्शनमंडपांत परमेश्वरासमोर
असलेल्या धूपवेदीच्या शृंगांस लावावें; मग त्या
गोऱ्हाचें बाकीचें सगळें रक्त दर्शनमंडपाच्या दारीं
असलेल्या होमवेदीच्या पायथ्यावर ओतावें. ८ नंतर
पापबलीच्या गोऱ्हाची सर्व वपा काढावी, म्हणजे
आंतड्यांवर पसरलेली वपा, त्यांस लागून असलेली
वपा, ९ दोन्ही गुदें, त्यांवरली कमरेजवळची वपा
आणि गुर्द्यापर्यंतचा काळजावरला पडदा हीं सर्व
वेगळीं काढून घ्यावीं; १० हे सर्व भाग शाल्यर्पणाच्या
यज्ञांत बैलाचे काढून घेतात त्याप्रमाणें वेगळे काढून
घ्यावे व याजकानें ते होमवेदीवर अर्पावे. ११ गोऱ्हाचें
कातडें, मांस, डोकें, पाय, आंतडीं, शेण १२ असा
सगळा गोऱ्हा त्यानें छावणीच्या बाहेर राख टाकावयाच्या
शुद्धस्थानीं न्यावा आणि लाकडांवर ठेवून अग्नीनें
जाळावा; राख टाकीत असतात तेथें तो जाळावा.

१३ इस्राएलाच्या सर्व मंडळीनें चुकून कांहीं पाप
केलें व तें एकंदर मंडळीला कळलें नाहीं, आणि परमे-
श्वरानें निषेधिलेलें एकादें कृत्य करून ते दोषी झाले;
१४ आणि मग त्यांनीं केलेलें पाप उघडकीस आलें,
तर सर्व मंडळीनें गोऱ्हाचा पापबलि अर्पावा आणि
तो दर्शनमंडपासमोर आणावा. १५ मंडळीच्या वडील
लोकांनीं परमेश्वरासमोर त्या गोऱ्हाच्या डोक्यावर
आपले हात ठेवावे आणि तो परमेश्वरासमोर वधावा.
१६ अभिषिक्त याजकानें त्या गोऱ्हाचें कांहीं रक्त
घेऊन दर्शनमंडपांत आणावें. १७ याजकानें त्या रक्तांत
आपलें बोट बुडवून परमेश्वरासमोर म्हणजे अंतरपटा-
पुढें तें सात वेळां शिंपडावें. १८ मग दर्शनमंडपांतली

परमेश्वरासमोरची जी वेदी तिच्या शृंगांस कांहीं रक्त लावावें आणि बाकीचें सर्व रक्त घेऊन दर्शनमंडपाच्या दाराशीं असलेल्या होमवेदीच्या पायथ्यावर ओतावें. १९ त्या गोऱ्याची सर्व वपा काढून तिचा वेदीवर होम करावा. २० पापार्पणाच्या गोऱ्याचें जसें करावयाचें तसेंच याचेंहि करावें; या प्रकारें याजकानें इस्राएल लोकांप्रीत्यर्थ प्रायश्चित्त करावें म्हणजे त्यांना क्षमा होईल. २१ पूर्वेक गोऱ्या जाळावयाचा तसाच हाहि गोऱ्या छावणीच्या बाहेर नेऊन जाळावा; हें मंडळीप्रीत्यर्थ पापार्पण होय.

२२ आपला देव परमेश्वर यानें निषेधिलेलें कोणतेंहि कृत्य चुकून झाल्यानें पाप घडून कोणी अधिपति दोषी झाला, २३ आणि त्यानें केलेलें पाप त्यास कळून आलें, तर त्यानें एक निर्दोष बकरा बलि देण्यासाठीं आणावा; २४ त्यानें त्या बकऱ्याच्या डोक्यावर हात ठेवावा आणि परमेश्वरासमोर जेथें यज्ञपशु वधितात तेथें तो वधावा; हें पापार्पण होय. २५ मग याजकानें आपल्या बोटांनं त्या पापबलीचें कांहीं रक्त घेऊन होमवेदीच्या शृंगांस लावावें आणि बाकी सर्व रक्त होमवेदीच्या पायथ्यावर ओतावें. २६ शांत्यर्पणाच्या यज्ञपशूच्या वपेप्रमाणें याच्याहि सर्व वपेचा त्यानें वेदीवर होम करावा; या प्रकारें त्याच्या पापाबद्दल याजकानें प्रायश्चित्त करावें म्हणजे त्याला क्षमा होईल.

२७ साधारण लोकांपैकी कोणी चुकून पाप केलें म्हणजे अर्थात् परमेश्वरानें निषेधिलेलें एकादें कृत्य चुकून केल्यानें पाप घडून तो दोषी झाला, २८ आणि त्यानें केलेलें पाप त्याला कळून आलें, तर त्यानें त्या पापाबद्दल अर्पण्यासाठीं एक निर्दोष बकरी आणावी. २९ त्यानें ह्या यज्ञपशूच्या डोक्यावर हात ठेवावा आणि होमबलि वधितात त्या ठिकाणीं तो वधावा. ३० मग याजकानें त्याचें कांहीं रक्त बोटांनं घेऊन होमवेदीच्या शृंगांस लावावें आणि बाकीचें सर्व रक्त वेदीच्या पायथ्यावर ओतावें; ३१ आणि शांत्यर्पणाच्या यज्ञपशूच्या वपेप्रमाणें याचीहि सर्व वपा वेगळी काढून घ्यावी व याजकानें ती परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य

व्हावी म्हणून तिचा वेदीवर होम करावा; याजकानें त्याच्यासाठीं प्रायश्चित्त करावें म्हणजे त्याला क्षमा होईल.

३२ त्यानें पापार्पणासाठीं कोंकरु आणिलें तर तें निर्दोष असून ती मादी असावी. ३३ त्यानें पापबलीच्या डोक्यावर आपला हात ठेवावा, व जेथें होमबलि वधितात तेथें तो पापार्पणासाठीं वधावा. ३४ याजकानें आपल्या बोटांनं पापबलीचें कांहीं रक्त घेऊन होमवेदीच्या शृंगांस लावावें आणि बाकीचें रक्त वेदीच्या पायथ्यावर ओतावें; ३५ आणि शांत्यर्पणाच्या कोंकराच्या वपेप्रमाणें त्याची सर्व वपा वेगळी काढून घ्यावी आणि परमेश्वराप्रीत्यर्थ वेदीवर असलेल्या हव्यांवर तिचा होम करावा; याप्रमाणें त्यानें केलेल्या पापाबद्दल याजकानें प्रायश्चित्त करावें म्हणजे त्याला क्षमा होईल.

१ तूं कांहीं पाहिलें किंवा ऐकिलें काय असें ५ कोणास साक्षीदार या नात्यानें प्रतिज्ञेवर विचारिलें असतां तो कांहीं सांगत नाहीं हें पातक त्याच्याकडून घडलें तर त्याच्या दुष्कर्माचें त्याला फळ मिलेल; २ कोणी अशुद्ध वस्तूला नकळत शिवून अशुद्ध झाला तर तो दोषी होईल, मग तें अशुद्ध वनपशूचें शव असो, अथवा रांगणाच्या अशुद्ध प्राण्याचें शव असो; ३ याप्रमाणेंच कोणी मनुष्य कांहीं अशुद्ध वस्तूला नकळत शिवला असून तें त्याला कळून आलें म्हणजे तो दोषी समजावा, मग ती अशुद्ध करणारी वस्तु कोणत्याहि प्रकारची का असेना. ४ कोणा मनुष्यानें एकादी बरीवाईट गोष्ट करण्याविषयीं अविचारानें प्रतिज्ञा केली, मग ती अविचारानें प्रतिज्ञा केलेली गोष्ट कोणतीहि असो, व ती त्यानें अज्ञानानें केली, आणि ती त्याला कळून आली तर अशा प्रत्येक गोष्टीसंबंधानें तो दोषी समजावा; ५ तो अशा कोणत्याहि गोष्टीविषयीं दोषी झाला तर ज्या बाबतींत त्यानें पाप केलें ती त्यानें कबूल करावी; ६ त्यानें केलेल्या पापाबद्दल परमेश्वराप्रीत्यर्थ दोषार्पण आणावें; त्यानें कळपांतली एक मादी म्हणजे कोंकरु किंवा करडू पापार्पण करण्यासाठीं आणावें; आणि याजकानें त्याच्या पापासंबंधानें त्याच्यासाठीं प्रायश्चित्त करावें. ७ कोंकरु

देण्याचें सामर्थ्य त्याला नसलें तर त्यानें आपल्या पापा-
बद्दल दोन होले अथवा पारव्याचीं दोन पिलें दोषार्पणा-
साठीं परमेश्वरापाशीं आणावीं; त्यांपैकीं एक पापार्पण व
दुसरें होमार्पण व्हावें. ८ त्यानें तीं याजकापाशीं
आणावीं; मग याजकानें पापबलि पहिल्यानें अर्पावा;
त्याची मुंडी त्यानें मुरगाळून मोडावी पण अलग करूं
नये; ९ पापबलीचें कांहीं रक्त वेदीच्या बाजूवर
शिंपडावें व बाकीचें रक्त वेदीच्या पायथ्यावर निचरूं द्यावें;
हें पापार्पण होय. १० दुसऱ्या पक्ष्याचा त्यानें विधिपूर्वक
होम करावा; त्यानें केलेल्या पापासंबंधानें त्याच्यासाठीं
याजकानें प्रायश्चित्त करावें, म्हणजे त्याला क्षमा होईल.

११ दोन होले अथवा पारव्याचीं दोन पिलें देखील
देण्याची शक्ति त्याला नसेल तर त्यानें आपल्या पापा-
बद्दल एक दशमांश एफा सपीठ पापार्पण म्हणून
आणावें; त्यावर त्यानें तेल घाळूं नये किंवा धूप ठेवूं
नये, कारण हें पापार्पण होय. १२ त्यानें तें याजकाकडे
आणावें आणि याजकानें त्यांतलें मूठभर घेऊन स्मारक
भाग म्हणून वेदीवरील परमेश्वराप्रीत्यर्थ केलेल्या हव्या-
वर त्याचा होम करावा; हें पापार्पण होय. १३ सदरील
कोणत्याहि गोष्टींसंबंधानें कोणी पाप करील तर याजकानें
त्याच्यासाठीं प्रायश्चित्त करावें म्हणजे त्याला क्षमा होईल;
अन्नार्पणाप्रमाणें पापार्पणाचा शेष याजकाचा समजावा.

१४ परमेश्वर मोशाला म्हणाला: १५ कोणी
परमेश्वराच्या पवित्र केलेल्या एकाद्या वस्तूसंबंधानें
चुकून अतिक्रमण करून पापी ठरला तर त्यानें परमे-
श्वरास दोषार्पण करण्यासाठीं कळपांतला एक निर्दोष
मेंढा घेऊन यावें; तूं ठरविशील तितक्या चांदीच्या
शेकेलाचा तो असावा, हे शेकेल पवित्रस्थानांतल्या
चलनाप्रमाणें असावे; हें दोषार्पण होय. १६ ज्या पवित्र
वस्तूच्यासंबंधानें त्यानें पाप केलें असेल तिची भरपाई
करावी, आणि तींत तिच्या मोलाचा आणखी पांचवा
हिस्सा घालून ती याजकास द्यावी; याजकानें हा
दोषार्पणाचा मेंढा अर्पून त्याच्यासाठीं प्रायश्चित्त करावें
म्हणजे त्याला क्षमा होईल.

१७ परमेश्वरानें निषेधिलेलें कांहीं कृत्य केल्याचें

पातक कोणाकडून घडलें, मग तें चुकीनें का घडेना,
तर तो दोषी ठरेल व त्याच्या दुष्कर्माचें त्याला फळ मिळेल.
१८ त्यानें कळपांतला एक निर्दोष मेंढा दोषार्पणासाठीं
याजकापाशीं आणावा; तूं ठरविशील तेवढ्या किंमतीचा
तो असावा; त्यानें अज्ञानानें जी चूक केली असेल
तीबद्दल याजकानें प्रायश्चित्त करावें, म्हणजे त्याला क्षमा
होईल. १९ हें दोषार्पण होय; परमेश्वरासमोर तो
मनुष्य निःसंशय दोषी आहे.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला: २ कोणी पाप
६ करून परमेश्वराचा अपराधी झाला, म्हणजे ठेव,
गहाण किंवा लूट यांसंबंधानें आपल्या शेजाऱ्याशीं
त्यानें दगा केला किंवा त्याजवर जुलूम केला, ३ किंवा
कोणाची हरवलेली वस्तु हातीं लागली असतां तिच्या-
संबंधानें त्यानें लबाडी करून खोटी शपथ वाहिली,
अशा ज्या गोष्टी करून लोक पापांत पडतात, त्यांपैकीं
कांहीं करून कोणी अपराधी झाला, ४ म्हणजे असलें
पाप करून दोषी झाला तर त्यानें लूट करून, किंवा जुलूम
करून कांहीं घेतलें असेल तें, किंवा आपल्याजवळची
कोणाची ठेव बुडविली असेल ती, किंवा कोणाची
हरवलेली वस्तु त्याला सांपडली असून त्यानें दिली
नसेल ती, ५ किंवा ज्या एकाद्या वस्तूसंबंधानें त्यानें
खोटी शपथ वाहिली असेल ती पुरी भरून द्यावी; ज्या
दिवशीं तो दोषी ठरविण्यांत येईल त्याच दिवशीं
ज्याचा त्यानें अपहार केला असेल त्याची पुरी
भरपाई करून देऊन वर आणखी एक पंचमांश
द्यावा. ६ त्यानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ आपलें दोषार्पणहि
आणावें; तूं ठरविशील तेवढ्या किंमतीचा कळपांतला
एक निर्दोष मेंढा दोषार्पणासाठीं याजकाकडे
न्यावा; ७ याजकानें तो घेऊन परमेश्वरासमोर
त्याच्यासाठीं प्रायश्चित्त करावें, म्हणजे जें कांहीं कृत्य
करून तो दोषी झाला असेल त्याची त्याला क्षमा होईल.

८ परमेश्वर मोशाला म्हणाला: ९ अहरोन व त्याचे
पुत्र यांस आज्ञा कर कीं होमबलीचा विधि असा करा:
होमबलि वेदीवरील इंधनावर रात्रभर ठेवून तो सकाळ-

पर्यंत असूं द्यावा, आणि वेदीवरील अग्नि जळत ठेवावा. १० मग याजकांनं आपला सणाचा झगा घालून व सणाच्या चोळण्यानं आपलें शरीर झांकून होमबलि अग्नीनं भस्म झाल्यावर त्याची जी राख वेदीवर राहील ती काढून वेदीजवळ ठेवावी. ११ मग त्यानं आपलीं वस्त्रें उतरून दुसरीं वस्त्रें घालावीं आणि ती राख छावणीबाहेर एकाद्या शुद्ध स्थळीं घेऊन जावें. १२ वेदीवरला अग्नि वेदीवरच जळत ठेवावा, तो विझतां कामा नये; याजकांनं त्यावर नित्य सकाळीं इंधन घालून तो पेटता ठेवावा आणि त्यावर होमबलि रचून त्यावर शाल्यर्पणाच्या वपेचा होम करावा. १३ वेदीवर अग्नि सतत जळत ठेवावा, तो विझतां कामा नये.

१४ अन्नापार्षणाचा विधि असा: अहरोनाच्या पुत्रांनीं परमेश्वरासमोर वेदीपाशीं तें अर्पावें; १५ त्या अन्नापार्षणापैकीं मूठभर सपीठ, कांहीं तेल व त्यावरला सगळा धूप घेऊन तो अन्नापार्षणाच्या स्मारक भागाचा परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य व्हावा म्हणून त्याचा वेदीवर होम करावा. १६ त्यांतून शेष राहील तें अहरोनांनं व त्याच्या पुत्रांनीं खावें, तें त्यांनीं पवित्र स्थळीं दर्शनमंडपाच्या अंगणांत खमिरावांचून खावें. १७ तें भाजतांना त्यांत खमीर घालूं नये; तें मीं आपल्या हव्यांतून त्यांचा भाग म्हणून त्यांस दिलें आहे; पापार्पण अथवा दोषार्पण जसें परम पवित्र आहे तसेंच हेंहि आहे; १८ अहरोनाच्या संततीपैकीं सर्व पुरुषांस तें खाण्याचा हक्क आहे; परमेश्वराच्या हव्यांपैकीं हा त्यांचा हक्क पिढ्यानपिढ्या निरंतर चालू राहावा, या हव्यांस जो कोणी स्पर्श करील तो पवित्र होईल.

१९ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २० अहरोनाला अभिषेक होईल त्या दिवशीं त्यानं आपल्या पुत्रांसह परमेश्वरास जें अर्पण करावयाचें तें हें: एक दशमांश एफा सपीठ नित्याचें अन्नापार्षण म्हणून द्यावें व त्यापैकीं अर्धें सकाळीं व अर्धें संध्याकाळीं अर्पावें. २१ तें तव्यावर तेलानं परतावें, त्यांत तेल चांगलें मुरल्यावर तें घेऊन द्यावें व त्या भाजलेल्या अन्नापार्षणाचे भाग करून ते परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य म्हणून अर्पावे. २२ त्याच्या

पुत्रांपैकीं जो त्याच्या पर्दीं अभिषिक्त होईल त्यानेंहि असेंच अर्पण करावें; निरंतरच्या विधीप्रमाणें परमेश्वराप्रीत्यर्थ त्याचा निःशेष होम करावा. २३ याजकांच्या सर्वे अन्नापार्षणाचा निःशेष होम करावा, तीं खाऊं नयेत.

२४ परमेश्वर मोशाला म्हणाला: २५ अहरोन व त्याचे पुत्र यांस सांग कीं पापार्पणाचा विधि असा; ज्या स्थानीं होमपशु वधितात तेथेंच परमेश्वरासमोर पापबलिहि वधावा; तो परम पवित्र होय. २६ जो याजक पापबलि अर्पांल त्यानं तो भक्षण करावा; दर्शनमंडपाच्या अंगणांत पवित्र स्थळीं तो खावा. २७ त्याच्या मांसाचा स्पर्श ज्यास होईल तो पवित्र; आणि त्याच्या रक्ताचे कांहीं थेंब वस्त्रावर उडाले तर तें थेंब उडालेलें वस्त्र एकाद्या पवित्र स्थळीं धुवावें. २८ तो पापबलि मंडक्यांत शिजविला असल्यास तें मंडकें फोडून टाकावें; पण पितळेच्या पात्रांत तो शिजविला तर तें पात्र घासून पाण्यानं धुवावें. २९ तो बलि खाण्याचा हक्क याजकवर्गातील सर्व पुरुषांस आहे; तो परम पवित्र होय; ३० पण ज्या पापबलीचें कांहीं रक्त दर्शनमंडपांत पवित्रस्थानीं प्रायश्चित्तासाठीं आणिलील त्याचें मांस खाऊं नये, तो अग्नींत जाळावा.

१ दोषार्पणाचा विधि असा: हें अर्पण परम पवित्र होय. २ ज्या स्थानीं होमबलि वधावयाचा तेथेंच दोषार्पणाचा बलि वधावा आणि त्याचें रक्त याजकांनं वेदीवर सभोंवतीं शिंपडावें. ३ त्याची सर्व वपा त्यानं अर्पावी; त्याचें चरबीदार शेपूट, आंतज्यांवर पसरलेली वपा, ४ दोन्ही गुदें, त्यांवरील कमरेजवळची वपा व गुर्द्यापर्यंतचा काळजावरचा पडदा हीं वेगळीं काढून घ्यावीं; ५ त्यांचा याजकांनं वेदीवर परमेश्वराप्रीत्यर्थ हव्य म्हणून होम करावा; हें दोषार्पण होय. ६ हा बलि खाण्याचा हक्क याजकवर्गांतल्या सर्व पुरुषांस आहे; तो पवित्र स्थळीं खावा; तो परम पवित्र होय. ७ पापार्पणासारखाच दोषार्पणाचा विधि होय; दोहोंचा विधि एकच; जो याजक त्याच्याद्वारे प्रायश्चित्त करील त्याचा त्यावर हक्क आहे. ८ जो याजक एकाद्या माणसासाठीं होमबलि अर्पांल त्याचा हक्क त्या

होमबलीच्या कातड्यावर आहे. ९ भट्टीत, कढईत किंवा तव्यावर शिजणारीं सर्व अन्नापणें यज्ञ करणाऱ्या याजकाचीं होत. १० प्रत्येक अन्नबलि, मग तो तेलांनं मिश्रित असो अथवा कोरडा असो, तो अहरोनाच्या सर्व वंशजांचा होय; त्या सर्वांचा त्यावर समान हक्क आहे.

११ परमेश्वराप्रीत्यर्थ कोणास शांत्यर्पण करावयाचें असल्यास त्याचा विधि हा: १२ त्याला तें उपकार-स्तुतीस्तव करावयाचें असेल तर तेलांत मळलेल्या बेखमीर भाकऱ्या, तेल लावलेल्या बेखमीर पापड्या आणि तेलांत मळलेल्या सपिठाच्या तळलेल्या पुऱ्या उपकारस्तुतीच्या अर्पणासह अर्पव्या; १३ आणि ह्या उपकारस्तुतीच्या शांत्यर्पणासह खमीर घातलेल्या भाकऱ्याहि अर्पव्या. १४ ह्या प्रत्येक अर्पणांतून त्यानं एक एक भाकरी परमेश्वराप्रीत्यर्थ समर्पित केलेला अंश म्हणून अर्पवी; शांत्यर्पणाचें रक्त शिंपडणाऱ्या याजकाचा तीवर हक्क आहे. १५ उपकारस्तुतीस्तव केलेल्या शांत्यर्पणाच्या यज्ञबलीचें मांस अर्पावयाच्या दिवशींच खावें; सकाळपर्यंत त्यांतलें कांहीं राहूं देऊं नये; १६ पण यज्ञबलीचें अर्पण नवसाचें अथवा स्वसंतोषाचें असलें तर ज्या दिवशीं तें तो अर्पील त्या दिवशीं तें खावें. आणि जें कांहीं त्यांतलें राहिल तें दुसऱ्या दिवशींहि खावें; १७ त्या यज्ञबलीचें कांहीं मांस तिसरे दिवशीं राहिलें तर तें अर्मीत जाळावें. १८ त्याच्या शांत्यर्पणाच्या यज्ञबलीच्या मांसापैकीं कांहीं तिसरे दिवशीं खाण्यांत आलें तर तें मान्य होणार नाही; तें अर्पण करणाऱ्याच्या हिशोबीं गणिलें जावयाचें नाही. तें अमंगळ ठरेल; आणि जो कोणी तें खाईल त्याला त्याच्या ह्या दुष्कर्माचें फळ मिळेल. १९ ज्या मांसाला एकाद्या अशुद्ध वस्तूचा स्पर्श होईल तें खाऊं नये, तर तें अर्मीत जाऊन टाकावें. जो कोणी शुद्ध असेल त्यानंच यज्ञबलीचें मांस खावें; २० पण एकाद्याच्या ठायीं अशुद्धता असून तो परमेश्वराप्रीत्यर्थ केलेल्या शांत्यर्पणाच्या यज्ञबलीचें मांस खाईल तर त्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा. २१ कोणा मनुष्याचा एकाद्या अशुद्ध वस्तूला स्पर्श झाला, मग ती अशुद्धता मनुष्याची असो, पशूची

असो किंवा दुसऱ्या कोणत्या अमंगळ पदार्थाची असो, त्यानं परमेश्वराप्रीत्यर्थ केलेल्या शांत्यर्पणाच्या यज्ञबलीचें मांस खाल्लें तर त्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा.

२२ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २३ इस्राएल लोकांस असें सांग: तुम्हीं बैलाची, मेंढराची अथवा बकऱ्याची वपा खाऊं नये. २४ आपोआप मेलेल्या जनावराची किंवा इतर पशूंनीं फाडून टाकिलेल्या जनावराची वपा इतर कांहीं कामाला पाहिजे तर लावावी, पण ती मुळींच खाऊं नये. २५ परमेश्वराप्रीत्यर्थ हव्य म्हणून जो यज्ञबलि अर्मीत होम करून अर्पितात त्याची वपा कोणी खाईल तर त्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा. २६ तुम्हीं आपआपल्या घरीं पक्ष्याचें, जनावराचें वगैरे कसलेंहि रक्त सेवन करूं नये. २७ जो कोणी रक्त सेवन करील त्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा.

२८ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २९ इस्राएल लोकांस सांग: जो कोणी परमेश्वराप्रीत्यर्थ शांत्यर्पणाचा यज्ञबलि अर्पील त्यानं त्या शांत्यर्पणाचा कांहीं भाग परमेश्वरासमोर आणावा; ३० त्यानं आपल्या हातानं परमेश्वराप्रीत्यर्थ हव्य आणावें; यज्ञबलीचें ऊर परमेश्वराप्रीत्यर्थ ओवाळण्यासाठीं वपेसहित आणावें. ३१ याजकानं त्या वपेचा वेदीवर होम करावा; पण बलीचें ऊर अहरोन व त्याचे वंशज यांचें. ३२ तुम्हीं आपल्या शांत्यर्पणाच्या यज्ञबलीचा उजवा फरा समर्पित असलेला अंश म्हणून याजकाकडे द्यावा. ३३ अहरोनाच्या वंशजांपैकीं जो कोणी शांत्यर्पणाच्या यज्ञबलीचें रक्त अथवा वपा अर्पील त्याचा हक्क त्या उजव्या फऱ्यावर असावा. ३४ कारण इस्राएल लोकांच्या शांत्यर्पणांपैकीं ओवाळणीचें ऊर आणि समर्पणाचा फरा हे मी अहरोन याजक व त्याचे वंशज यांस देत आहे; हे दोन्ही इस्राएल लोकांकडून मिळणारे त्यांचे निरंतरचे हक्क होत.

३५ याजक या नात्यानं परमेश्वराची सेवा करण्यासाठीं अहरोन व त्याचे वंशज सादर करण्यांत आले त्या दिवशीं, परमेश्वराप्रीत्यर्थ आणावयाच्या हव्यापैकीं हा त्याचा व त्याच्या पुत्रांचा अभिषेकभाग ठरला आहे; ३६ ज्या दिवशीं परमेश्वरानं त्यांचा अभिषेक

केला त्या दिवशीं त्यानें त्यांस इस्राएल लोकांकडून हा भाग मिळावा अशी आज्ञा केली म्हणून पिढ्यानपिढ्या त्यांचा हा निरंतरचा हक्क ठरला आहे. ३७ होमबलि, अन्नबलि, पापबलि, दोषबलि, याजकाच्या समर्पण-समयीचा बलि आणि शांत्यर्पणाचा बलि यांचा विधि हा; ३८ सीनाय रानांत इस्राएल लोकांनीं परमेश्वरास काय काय अर्पणें करावीं याविषयीं त्यांस आज्ञा दिली त्या समयीं त्यानें मोशाला याप्रमाणें सीनाय डोंगरावर हा विधि लावून दिला.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ तूं अहरोन व त्याजबरोबर त्याचे पुत्र यांस आणि त्यांचीं वस्त्रे, अभिषेकाचें तेल, पापबलीसाठीं गोऱ्हा, दोन एडके आणि बेखमीर भाकऱ्यांची टोपली हीं घेऊन ३ दर्शन-मंडपाच्या दाराशीं ये आणि तेथें सर्व मंडळीस जमा कर. ४ परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें मोशानें केलें; आणि मंडळी दर्शनमंडपाच्या दाराशीं जमा झाली. ५ मोशानें मंडळीस सांगितलें, परमेश्वरानें जें कांहीं करावयाची आज्ञा दिली आहे तें हें: ६ मोशानें अहरोन व त्याचे पुत्र यांस आणून जलस्नान घातलें. ७ मग त्यानें त्यास अंगरखा घातला, त्याच्या कमरेस कमरबंद कसला, झगा पेहरविला, त्यावर एफोद घातलें आणि बुद्दीदार पट्टी एफोदावरून आवळिली. ८ मग त्यानें त्यावर उरपट बांधिला व त्यांत उरीम व थुम्मीम ठेविले; ९ मग त्याच्या डोक्यांत मंदील घातला आणि मंदिलाच्या पुढल्या भागीं सुवर्णपट्टिका म्हणजे पवित्र मुकुट लाविला; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिल्याप्रमाणें हें झालें. १० मग मोशानें अभिषेकाचें तेल घेऊन निवासमंडपास व त्यांत असलेल्या सगळ्या वस्तूंस अभ्यंग करून पवित्र केलें. ११ त्यांतलें कांहीं तेल घेऊन त्यानें वेदीवर सात वेळां शिंपडिलें आणि वेदी, तिचें सर्व उपकरणसहित, गंगाळ व त्याची बैठक यांस अभ्यंग करून पवित्र केलें. १२ त्यानें अभिषेकाचें कांहीं तेल घेऊन अहरोनाच्या मस्तकावर ओतिलें; येणेंप्रमाणें अभिषेक करून त्याला पवित्र केलें.

१३ मग मोशानें अहरोनाच्या पुत्रांस आणिलें, त्यांस अंगरखे घातले, कमरेस कमरबंद कसले आणि त्यांस फेटे बांधिले; परमेश्वरानें मोशास आज्ञा केली होती तसें हें झालें. १४ मग त्यानें पापार्पणाचा गोऱ्हा आणिला आणि अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं आपले हात त्या पापार्पणाच्या गोऱ्हाच्या डोक्यावर ठेविले. १५ तो वधिल्यावर मोशानें त्याचें रक्त घेऊन आपल्या बोटांनीं वेदीच्या शृंगांस सभोंवार लावून ती शुद्ध केली आणि तें रक्त वेदीच्या पायथ्यावर ओतिलें, व तिच्यासाठीं प्रायश्चित्त करून ती पवित्र केली. १६ मोशानें आंतर्ज्यां-वरली सर्व वपा, काळजावरला पडदा आणि वपेसहित दोन्ही गुदें हीं घेऊन त्यांचा वेदीवर होम केला. १७ गोऱ्हा, त्याचें कातडें, त्याचें मांस व त्याची विष्टा हीं सर्व तळाबाहेर नेऊन अग्नीनें जाळून टाकिलीं; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केली होती तसें हें झालें. १८ मग त्यानें होमबलीचा मेंढा समीप आणिला तेव्हां अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं आपले हात मेंढ्याच्या डोक्यावर ठेविले. १९ तो वधिल्यावर मोशानें त्याचें रक्त वेदीवर सभोंवार शिंपडिलें. २० मग त्या मेंढ्याचे खंड केले आणि मोशानें त्याचें डोकें, त्याचे मांसखंड आणि वपा ह्यांचा होम केला. २१ आंतर्दी व पाय पाण्यानें धुऊन मोशानें संपूर्ण मेंढ्याचा वेदीवर होम केला, तो सुवासिक होमबलि झाला; तो परमेश्वराप्रियार्थ हव्य झाला; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केली होती तसें हें झालें. २२ मग त्यानें दुसरा मेंढा म्हणजे संस्कारविधीचा मेंढा समीप आणिला, आणि अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं आपले हात त्या मेंढ्याच्या डोक्यावर ठेविले. २३ तो वधिल्यावर त्याचें कांहीं रक्त मोशानें घेऊन अहरोनाच्या उजव्या कानाच्या शेंड्याला, उजव्या हाताच्या अंगठ्याला व उजव्या पायाच्या अंगठ्याला लाविलें. २४ मग मोशानें अहरोनाच्या पुत्रांस जवळ आणून त्यांच्या उजव्या कानांच्या शेंड्याला, उजव्या हातांच्या अंगठ्याला व उजव्या पायांच्या अंगठ्याला रक्त लाविलें; मग मोशानें वेदीवर सभोंवार तें रक्त शिंपडिलें. २५ त्यानें वपा, चरबीदार शोपूट, आंतर्ज्यांवर

असलेली सर्व वपा, काळजावरला पडदा, दोन्ही गुदें, त्यांवरली वपा व उजवा फरा हीं काढून घेतलीं; २६ आणि परमेश्वरासमोर ठेविलेल्या बेखमीर भाकऱ्यांच्या टोपलींतून एक भाकरी, तेल लाविलेली एक पोळी व एक पापडी घेऊन त्या वपेवर व उजव्या फऱ्यावर ठेविल्या; २७ हीं सर्व त्यानें अहरोनाच्या व त्याच्या पुत्रांच्या हातांवर ठेविलीं आणि परमेश्वरासमोर ओवाळणीचें अर्पण म्हणून तीं ओवाळिलीं. २८ मग मोशानें तीं त्यांच्या हातांतून घेऊन त्यांचा वेदीवरल्या होमबलीवर होम केला, हें सुवासिक संस्कारार्पण झालें; हें परमेश्वराप्रीत्यर्थ हव्य झालें. २९ मग मोशानें ऊर घेऊन परमेश्वरासमोर ओवाळणीचें अर्पण म्हणून ओवाळिलें; संस्काराच्या मेंढ्याचा हा भाग मोशाचा होता; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केली होती तसें हें झालें. ३० मग मोशानें अभिषेकाचें तेल व वेदीवरलें रक्त थोडेंसें घेऊन अहरोन व त्याचीं वस्त्रें, त्याचे पुत्र व त्यांचीं वस्त्रें यांवर शिंपडिलें आणि अहरोन व त्याचीं वस्त्रें आणि त्याचे पुत्र व त्यांचीं वस्त्रें पवित्र केलीं. ३१ मोशानें अहरोन व त्याचे पुत्र यांस सांगितलें कीं हें मांस दर्शनमंडपाच्या दारापाशीं शिजवा आणि संस्काराच्या टोपलींतल्या भाकऱ्यांबरोबर तें खा; अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं तें खावें अशी आज्ञा मीं दिलीच आहे. ३२ मांस व भाकरी यांपैकीं कांहीं शेष राहिल्यास तीं अग्नींत जाळावीं; ३३ आणि तुमच्या संस्कारविधीचे दिवस पुरे होत तोंवर म्हणजे सात दिवस तुम्हीं दर्शनमंडपाच्या दाराबाहेर जाऊं नये, कारण सात दिवसपर्यंत तुमचा संस्कारविधि होणार. ३४ तुम्हांप्रीत्यर्थ प्रायश्चित्त व्हावें म्हणून आज केलें त्याप्रमाणें करण्याची आज्ञा परमेश्वरानें दिली आहे. ३५ या प्रकारें तुम्ही दर्शनमंडपाच्या दाराशीं सात दिवस अहोरात्र राहून परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें वर्ता, नाही तर तुम्ही मराल; कारण मला अशी आज्ञा आहे. ३६ परमेश्वरानें मोशाच्याद्वारें ज्या गोष्टीविषयीं आज्ञा केली होती त्या सर्व अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं केल्या.

१ आठव्या दिवशीं मोशानें अहरोन, त्याचे पुत्र आणि इस्राएलांचे वडील यांस बोलाविलें; २ त्यानें अहरोनास सांगितलें, पापार्पणासाठीं एक निर्दोष मेंढा घेऊन परमेश्वरासमोर अर्पण कर; ३ आणि इस्राएल लोकांस असें सांग कीं तुम्ही पापार्पणासाठीं एक बकरा आणा, आणि होमार्पणासाठीं एक गोऱ्हा व एक कोंकल आणा, हीं दोन्ही एका वर्षाचीं व निर्दोष असावीं; ४ आणि परमेश्वरासमोर शांत्यर्पणें करण्यासाठीं एक बैल, एक मेंढा आणि तैलमिश्रित अन्नार्पण आणा, कारण आज परमेश्वर तुम्हांस दर्शन देणार आहे. ५ मग मोशानें आज्ञा दिल्याप्रमाणें त्यांनीं तें सर्व दर्शनमंडपाच्या दाराशीं आणिलें आणि सर्व मंडळी समीप जाऊन परमेश्वरासमोर उभी राहिली. ६ तेव्हां मोशे म्हणाला, तुम्ही जें कांहीं करावें म्हणून परमेश्वरानें आज्ञा दिली तें हें; मग परमेश्वराचें तेज आज तुमच्या दृष्टीस पडेल. ७ मोशानें अहरोनास सांगितलें, वेदीजवळ जाऊन आपला पापबलि व होमबलि यांचें अर्पण कर आणि स्वतांसाठीं व सर्व लोकांसाठीं प्रायश्चित्त कर; आणि लोकांकडचे बलिहि अर्पण करून त्यांच्यासाठीं प्रायश्चित्त कर; परमेश्वरानें आज्ञा केल्याप्रमाणें हें झालें. ८ तेव्हां अहरोनानें वेदीसमीप जाऊन आपल्या पापार्पणाचा गोऱ्हा अर्पण केला. ९ अहरोनाचे पुत्र त्याजपाशीं रक्त घेऊन गेले तेव्हां त्यानें आपलें बोट त्यांत बुडवून तें वेदीच्या शृंगांस लाविलें आणि तें वेदीच्या पायथ्याशीं ओतिलें; १० पापबलीची वपा, गुदें व काळजावरला पडदा त्यांचा त्यानें वेदीवर होम केला; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केली होती तसें हें झालें. ११ मांस व कातडें त्यानें छावणीच्या बाहेर नेऊन अग्नींत जाळिलें. १२ मग त्यानें होमबलीचा पशु वधिला, तेव्हां अहरोनाच्या पुत्रांनीं त्याचें रक्त त्याजपाशीं दिलें; त्यानें तें घेऊन वेदीवर सभोंवार शिंपडिलें. १३ मग त्यांनीं त्या होमबलीचे तुकडे करून एक एक तुकडा व मस्तक हीं त्याजपाशीं दिलीं त्यांचा त्यानें वेदीवर होम केला; १४ आणि त्यानें

आंतडीं व पाय धुऊन त्यांचा वेदीवरील होमबलीवर होम केला. १५ मग त्यानें लोकांकडचें अर्पण समीप नेऊन त्यांच्यासाठीं आणिलेला पापार्पणाचा बकरा वधिला आणि पहिल्याप्रमाणें तोहि पापबलि म्हणून अर्पिला; १६ आणि त्यानें होमबलिहि समीप नेऊन विधिपूर्वक अर्पिला. १७ मग त्यानें अन्नार्पण समीप नेलें व त्यांतलें मृठभर घेऊन त्यांचा वेदीवर होम केला; प्रातर्होमबलीखेरीज हें अर्पिण्यांत आलें. १८ बैल आणि मेंढा जे लोकांसाठीं शांत्यर्पण म्हणून आले होते तेहि वधिले, आणि अहरोनाच्या पुत्रांनीं त्यांचें रक्त त्याज-पाशीं दिलें, तें त्यानें वेदीवर सभोंवार शिंपडिलें, १९ आणि त्यांनीं बैलाची व मेंढ्याची वपा व मेंढ्याचें चरबीदार शेपूट, आंतड्यावरील वपा, गुदें आणि काळजावरला पडदा हीं त्याजपाशीं दिलीं; २० आणि त्यांनीं वपा त्या बलींच्या उरांवर ठेवून तिचा वेदीवर होम केला; २१ तथापि ऊर आणि उजवा फरा हीं मोशाच्या आज्ञेप्रमाणें अहरोनानें परमेश्वरासमोर ओवाळणीचें अर्पण म्हणून ओवाळिलीं. २२ मग अहरोनानें लोकांकडे वळून हात उभारून त्यांस आशीर्वाद दिला आणि जेथें त्यानें पापार्पणबलि, होमार्पणबलि व शांत्यर्पणबलि यांचें अर्पण केलें होतें तेथून उतरून तो खालीं आला. २३ मग मोशे व अहरोन दर्शनमंडपांत गेले व बाहेर येऊन त्यांनीं लोकांस आशीर्वाद दिला, तेव्हां परमेश्वराचें तेज सर्व लोकांच्या दृष्टीस पडलें; २४ आणि परमेश्वरापासून अग्नि निघाला व त्यानें वेदीवरील होमबलि व वपा हीं भस्म केलीं; हें पाहून सर्व लोकांनीं जयजयकार केला व साष्टांग नमस्कार घातला.

१ मग अहरोनाचे पुत्र नादाब व अबीहू १० यांनीं आपआपलीं धुपाटणीं घेऊन त्यांत अग्नि घातला आणि त्यांवर धूप घालून तो अशास्त्रोक्त अग्नि परमेश्वरासमोर नेला; असा अग्नि नेण्याविषयीं परमेश्वराची आज्ञा नव्हती. २ तेव्हां परमेश्वरापासून अग्नि निघाला व त्यानें त्यांस भस्म केलें आणि ते परमेश्वरासमोर मृत्यु पावले. ३ मग मोशे अहरोनास म्हणाला, परमेश्वरानें सांगितलें तें हें: जे

माझ्यासमीप येतील त्यांनीं मला पवित्र मानावें आणि सर्व लोकांसमक्ष माझा महिमा व्हावा. तेव्हां अहरोन चूप राहिला. ४ मग अहरोनाचा चुलता उजिएल याचे पुत्र मिशाएल व एलसाफान यांस मोशानें बोलावून सांगितलें कीं तुम्ही इकडे या, तुमच्या बांधवांस पवित्रस्थानासमोरून उचलून छावणीबाहेर घेऊन जा. ५ मोशाच्या आज्ञेप्रमाणें ते आले आणि त्यांच्या अंगरख्यांसुद्धां त्यांस उचलून छावणीबाहेर घेऊन गेले. ६ मोशानें अहरोन आणि त्याचे पुत्र एलाजार व इथामार यांस सांगितलें कीं तुम्ही आपल्या डोक्याचे केस मोकळे सोडून नका आणि आपलीं वस्त्रें फाडून नका; तसें कराल तर तुम्ही मराल आणि सर्व मंडलीवर परमेश्वराचा कोप भडकेल; परमेश्वरानें जो हा अग्नि पेटविला त्याबद्दल तरी तुमच्या भाऊवंदांनीं म्हणजे सगळ्या इस्त्राएल घराण्यानें विलाप करावा. ७ तुम्हीं दर्शनमंडपाच्या दाराबाहेर जाऊं नये; गेलां तर मराल; कारण परमेश्वरानें विहित केलेल्या अभिषेकाच्या तेलानें तुमचा अभ्यंग झाला आहे. त्यांनीं मोशाच्या सांगण्याप्रमाणें केलें.

८ आणखी परमेश्वरानें अहरोनास सांगितलें: ९ जेव्हां जेव्हां तुम्ही म्हणजे तूं व तुझे पुत्र दर्शनमंडपांत जाल तेव्हां तुम्हांपैकीं कोणीं द्राक्षारस अथवा कोणत्याहि प्रकारचें मद्य पिऊं नये, प्याल तर मराल; हा तुमच्यासाठीं पिब्यानपिब्या निरंतरचा विधि होय; १० या प्रकारें तुम्ही पवित्र व अपवित्र, शुद्ध व अशुद्ध यांचा भेद पाळा; ११ आणि परमेश्वरानें मोशाच्याद्वारे कळविलेले सर्व विधि तुम्हीं इस्त्राएल लोकांस शिकवावें. १२ मग मोशानें अहरोनास व त्याचे बाकी राहिलेले पुत्र म्हणजे एलाजार व इथामार यांस सांगितलें कीं परमेश्वराच्या हव्यांपैकीं जें अन्नार्पण शेष राहिल तें घेऊन वेदीपाशीं खमिरावांचून खा, कारण तें परम पवित्र आहे; १३ तें तुम्हीं पवित्र स्थळीं खावें; परमेश्वराच्या हव्यांपैकीं तो तुझा व तुझ्या वंशजांचा हक्क आहे; मला अशीच आज्ञा झाली आहे. १४ ओवा-

ठिलेलें ऊर आणि समर्पिलेला फरा हीं तुम्ही आपले पुत्र व कन्या यांसह एकाद्या शुद्ध स्थळीं बसून खा; कारण इस्राएल लोकांनीं केलेल्या शाल्यर्पणांपैकीं तुला व तुझ्या मुलांबाळांस तीं हक्क म्हणून दिलीं आहेत. १५ समर्पावयाचा फरा व ओवाळावयाचें ऊर हीं वपेच्या हव्यांसहित परमेश्वरासमोर आणावीं; ओवाळणीचें अर्पण म्हणून हा तुझा व तुझ्या वंशजांचा निरंतरचा हक्क आहे, अशी परमेश्वराची आज्ञा आहे.

१६ मोशानें पापबलीच्या बकऱ्याचा लक्षपूर्वक शोध केला, तेव्हां त्याला आढळलें कीं तो जाळून टाकिला आहे, हें पाहून अहरोनाचे बाकी राहिलेले पुत्र एलाजार व इथामार यांजवर रागावून तो म्हणाला, १७ तुम्हीं पापबलि पवित्र स्थळीं कां खाल्ला नाहीं ? तो परमपवित्र होय व मंडळीच्या दुष्कर्माचा भार बाहून त्यांच्यासाठीं परमेश्वरासमोर प्रायश्चित्त करावें याकरितां तो तुम्हांस दिला आहे. १८ पाहा, त्याचें रक्त पवित्रस्थानाच्या आंत आणिलें नाहीं; तुम्हीं माझ्या आज्ञेप्रमाणें त्याचें मांस पवित्र स्थळीं अवश्य खावयाचें होतें. १९ याचें उत्तर अहरोनानें मोशाला असं दिलें कीं पाहा, आज त्यांनीं पापबलि व होमबलि हे परमेश्वरापुढें अर्पण केले म्हणून मजवर अशा आपत्ति ओढवल्या आहेत; तेव्हां आज मीं पापबलि भक्षण केला असता तर परमेश्वराला बरें वाटलें असतें काय ? २० हें ऐकिलें तेव्हां मोशाचें समाधान झालें.

१ परमेश्वर मोशे व अहरोन यांस म्हणालाः ११ २ इस्राएल लोकांस सांगा कीं पृथ्वीवरील सर्व पशूपैकीं ज्यांचें मांस तुम्हीं खावें ते हे: ३ जनावरांपैकीं ज्यांचे खूर चिरलेले किंवा दुभागलेले आहेत, व जे रवंथ करितात ते सर्व तुम्हीं खावे; ४ पण जे नुसते रवंथ करणारे किंवा ज्यांचे नुसते खूर चिरलेले आहेत ते पशु खाऊं नयेत; उंट हा रवंथ करितो पण त्याचा खूर चिरलेला नाहीं, म्हणून तो तुम्हांस निषिद्ध आहे. ५ शाफान रवंथ करितो पण त्याचा खूर चिरलेला नाहीं, म्हणून तो तुम्हांस निषिद्ध

आहे. ६ ससा रवंथ करितो पण त्याचा खूर चिरलेला नाहीं, म्हणून तोहि तुम्हांस निषिद्ध आहे. ७ डुकराचा खूर चिरून दुभागलेला आहे पण तो रवंथ करित नाहीं, म्हणून तो तुम्हांस निषिद्ध आहे. ८ त्यांचें मांस खाऊं नये, त्यांच्या शवांस शिवूं नये; तुम्हांस हे सर्व निषिद्ध होत.

९ जलचरांपैकीं तुम्हीं खावे ते हे: समुद्रांत व नद्यांत संचार करणाऱ्या ज्या प्राण्यांस पंख व खवले आहेत ते तुम्हीं खावे. १० जलचरांपैकीं ज्या प्राण्यांस पंख अथवा खवले नाहींत असे समुद्रांत व नद्यांत संचार करणारे सर्व जलचर तुम्हांस अमंगळ होत; ११ तुम्हीं त्यांस अमंगळ समजावें; त्यांचें मांस खाऊं नये व त्यांचीं शवें अमंगळ समजावीं. १२ जलाशयांतल्या ज्या प्राण्यांस पंख नाहींत, व खवलेहि नाहींत ते सर्व अमंगळ समजावे.

१३ पक्ष्यांपैकीं जे अमंगळ समजून खाऊं नयेत ते हे: गरुड, लोळणारा गीध, कुरर, १४ घार, निरनिराळ्या जातींचे ससाणे, १५ प्रत्येक जातीचे कावळे, १६ शहामृग, गवळण, कोकिळ, निरनिराळ्या जातींचे बहिरीससाणे, १७ पिंगळा, करडोक, मोठा घुबड, १८ राजहंस, पाणकोळी, गिधाड, १९ बगळा, निरनिराळ्या जातींचे करकोचे, टिटवी आणि वाघूळ.

२० जितके सपक्ष प्राणी चार पायांवर चालतात ते तुम्हीं अमंगळ समजावे; २१ पण चार पायांवर चालणाऱ्या सपक्ष प्राण्यांपैकीं ज्यांना जमिनीवर उच्चा मारण्यास पायांच्या वर तंगड्या असतात ते खावे; २२ त्यांपैकीं तुम्हीं खावे ते हे: निरनिराळ्या जातींचे टोळ, निरनिराळ्या जातींचे नाकतोडे, निरनिराळ्या जातींचे खरपुडे, निरनिराळ्या जातींचे गवलेटोळ हे खावे. २३ तथापि जमिनीवर रांगणारे चार पायांचे सपक्ष प्राणी तुम्हीं अमंगळ समजावे.

२४ त्यांच्यामुळें तुम्ही अशुद्ध व्हाल; ज्या कोणास त्यांच्या शवांचा स्पर्श होईल तो संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावा; २५ त्यांच्या शवांचा एकादा भाग कोणी उचलिलाच तर त्यानें आपलीं वस्त्रें धुऊन संध्याकाळ-

पर्यंत अशुचि राहावें. २६ ज्या पशूचे खूर चिरलेले असून दुभागलेले नाहीत व जो रवंथ करित नाही तो तुम्हांला निषिद्ध होय; त्यांचा ज्यास स्पर्श होईल तो अशुचि राहावा. २७ चार पायांवर चालणाऱ्या सर्व पशूपैकीं जे आपल्या पंजांवर चालतात ते तुम्हांस निषिद्ध होत; त्यांच्या शवांस जो कोणी स्पर्श करील त्यानें संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें; २८ जो कोणी त्यांचीं शवें उचलील त्यानें आपलीं वस्त्रें धुऊन संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें, कारण ते तुम्हांस निषिद्ध होत.

२९ जमिनीवर रांगणाऱ्या जिवपैकीं तुम्हांस निषिद्ध ते हे: मुंगूस, उंदीर, निरनिराळ्या जातींचे सरडे, ३० चौपई, घोरपड, पाल, सांडा व गुहिन्या सरड. ३१ जमिनीवर रांगणाऱ्यांपैकीं हीं सर्व तुम्हांस निषिद्ध होत; जो कोणी यांच्या शवांस स्पर्श करील त्यानें संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें. ३२ त्यांच्यापैकीं कोणी मरून एकाद्या वस्तूवर पडलें तर तीहि अशुचि समजावी; काष्ठपात्र, वस्त्र, कातडें, तरट, किंवा कोणत्याहि कामाचें हत्यार असो तें पाण्यांत टाकावें व संध्याकाळपर्यंत अशुचि असावें; मग त्यास स्पर्श करावा. ३३ यांपैकीं एकादें मातीच्या पात्रांत पडलें तर त्या पात्रांत जें कांहीं असेल तें अशुचि होईल व तें पात्र फोडून टाकावें; ३४ जो खावयास योग्य असून ज्यांत पाणी पडत असतें असा त्यांतला पदार्थ अशुचि समजावा आणि असल्या पात्रांत कांहीं पेय असलें तर तेंहि अशुचि समजावें; ३५ आणि त्यांच्या शवांचा एकादा भाग भेदीवर किंवा चुलीवर पडला तर ती अशुचि समजून मोडून टाकावी; कारण त्यानें ती अशुचि होते, व तुम्हीं ती अशुचि समजावी. ३६ झरा किंवा विहीर जीत पाण्याचा संचय असतो ती शुद्धच राहते; तरी तीतल्या शवाला ज्याचा स्पर्श होईल तें अशुचि समजावें. ३७ त्यांच्या शवांचा कांहीं भाग पेरण्याच्या बियाण्यावर पडला तरी तें बियाणें शुद्ध समजावें. ३८ तथापि त्या बियाण्यावर पाणी शिंपडिलें असून त्यावर त्या प्राण्यांचीं शवें पडलीं तर तें तुम्हांस अशुचि होय.

३९ खाण्याच्या पशूपैकीं एकादा मेला तर त्याच्या शवास शिवणाऱ्यानें संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें. ४० त्याच्या शवाचा कांहीं भाग त्यानें खाळा तर त्यानें आपलीं वस्त्रें धुऊन संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें; त्याचें शव उचलणाऱ्यानेंहि आपलीं वस्त्रें धुऊन संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें.

४१ जमिनीवर रांगत चालणारे सर्व प्राणी अमंगळ आहेत; ते खाऊं नयेत. ४२ जमिनीवर रांगणाऱ्यांपैकीं जे पोटावर चालतात अथवा चार पायांवर चालतात व ज्यास पुष्कळ पाय आहेत ते कांहीं तुम्हीं खाऊं नयेत; ते अमंगळ होत. ४३ तुम्हीं कोणत्याहि जातीच्या रांगत चालणाऱ्या प्राण्यांमुळें अमंगळ होऊं नये, अथवा त्यांच्याद्वारे अशुचि होऊन विटाळ पावूं नये. ४४ मी परमेश्वर तुमचा देव आहे म्हणून आपणांस पवित्र करून पवित्र राहा; कारण मी पवित्र आहे; म्हणून तुम्ही जमिनीवर रांगत चालणाऱ्या कोणत्याहि जातीच्या प्राण्यांमुळें आपणांस विटाळवूं नका. ४५ कारण तुमचा देव व्हावें म्हणून ज्या परमेश्वरानें तुम्हांस मिसर देशांतून इकडे आणिलें तोच मी आहे; मी पवित्र आहे, म्हणून तुम्हीहि पवित्र व्हा.

४६ पशु, पक्षी, सर्व जलचर व जमिनीवर रांगणारे सर्व प्राणी यांच्यासंबंधानें ४७ अशुद्ध व शुद्ध, भक्ष्य व अभक्ष्य प्राणी यांतला भेद पाहण्याचा हा नियम होय.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल १२ लोकांस सांग: स्त्री गर्भिणी होऊन तिला मुलगा झाल्यावर तिनें सात दिवस अशुचि राहावें; ऋतुकालीं जशी ती दूर बसते तशीच ती अशुचि समजावी. ३ आठव्या दिवशीं त्या मुलाची सुंता करावी. ४ नंतर त्या स्त्रीनें आपल्या रक्तस्त्रावापासून शुद्ध होण्यासाठीं तेहतीस दिवस घालवावे; तिची शुद्धि होण्याची मुदत पुरी होईपर्यंत तिनें कोणत्याहि पवित्र वस्तूला स्पर्श करूं नये व पवित्रस्थानांत जाऊं नये. ५ तिला मुलगी झाली तर ऋतुकालीं ती दूर बसते त्याप्रमाणें तिनें चौदा दिवस अशुचि राहावें,

आणि आपल्या रक्तस्त्रावापासून शुद्ध होण्यासाठी सहस्रष्ट दिवस घालवावे. ६ तिला मुलगा किंवा मुलगी होऊन शुद्ध होण्याची मुदत पुरी झाली म्हणजे तिने होमबलीसाठी एक वर्षाचा मेंढा आणि पापबलीसाठी पारव्याचे पिल्ले किंवा होला दर्शनमंडपाच्या दारापाशी याजकाकडे घेऊन जावे. ७ मग याजकाने ते परमेश्वरापुढे अर्पून तिच्यासाठी प्रायश्चित्त करावे, म्हणजे ती आपल्या रक्तस्त्रावापासून शुद्ध होईल; ज्या स्त्रीला मुलगा किंवा मुलगी होईल तिजविषयीचा नियम हा. ८ तिला मेंढा अर्पिण्याची शक्ति नसली तर तिने दोन होले अथवा पारव्याची दोन पिल्ले, एक होमबलीसाठी व दुसरे पापबलीसाठी, आणावी, आणि याजकाने तिजसाठी प्रायश्चित्त करावे म्हणजे ती शुद्ध होईल.

१ परमेश्वराने मोशे व अहरोन यांस सांगितले: २ कोणा मनुष्याच्या कातडीस सूज, खवंद अथवा पांढरा डाग असला व तो महारोगाचा चट्टा आहे असे दिसले तर त्यास अहरोन याजकाकडे किंवा त्याचे पुत्र जे याजक त्यांतल्या एकाकडे न्यावे; ३ मग याजकाने अंगाच्या चामडीवरला तो चट्टा तपासावा आणि त्यांत असलेले केस पांढरे झाले असल्यास आणि तो चामडीहून खोल गेलेला दिसल्यास, तो महारोगाचा चट्टा समजावा; त्या मनुष्याची याजकाने अशी तपासणी करून त्यास अशुद्ध ठरवावे; ४ पण त्याच्या चामडीपेक्षा तो खोल गेला नसला व त्यावरचे केस पांढरे झाले नसले, तर याजकाने चट्टा पडलेल्या त्या माणसास सात दिवस कोंडून ठेवावे; ५ सातव्या दिवशी याजकाने पुनः त्याची तपासणी करावी आणि तो चट्टा जशाचा तसाच असून चामडीत आणखी पसरला नाही असे त्यास दिसून आले तर याजकाने त्याला आणखी सात दिवस कोंडून ठेवावे; ६ सातवे दिवशी याजकाने पुन्हा त्यास तपासावे आणि चट्टा बुजत चालला आहे व चामडीत तो पसरला नाही असे त्याला दिसून आले तर याजकाने त्यास शुद्ध

ठरवावे; कारण ते साधारण खवंद होय; त्याने आपली वस्त्रे धुऊन शुद्ध व्हावे. ७ तरी पण आपण शुद्ध ठरावे म्हणून याजकाला दाखविल्यानंतर चामडीचा तो डाग फार पसरत गेला तर त्या मनुष्याने पुनः तो याजकाला दाखवावा; ८ याजकाने तपासणी करावी आणि तो डाग चामडीत पसरला आहे असे त्याला दिसून आल्यास त्याने त्यास अशुद्ध ठरवावे; तो महारोग होय.

९ कोणा मनुष्याच्या अंगास महारोगाचा चट्टा असल्यास त्याला याजकाकडे घेऊन जावे; १० याजकाने तपासणी करावी आणि जर त्याच्या चामडीत पांढरी सूज आली असली व त्यामुळे तेथले केस पांढरे झाले असले व तेथले मांस मुडदार झाले असले, ११ तर त्याच्या चामडीतला तो जुना महारोग होय; याजकाने त्यास अशुद्ध ठरवावे; त्याला त्याने कोंडून ठेवू नये; तो अशुद्धच होय. १२ एकाद्याच्या चामडीस महारोग फुटून तो नखशिखांत सर्व अंगभर पसरला आहे असे याजकास दिसून आले, १३ तर त्याने तपासणी करावी आणि त्याच्या सर्वांगास महारोग झाला असल्यास त्याने त्या चट्टा पडलेल्या मनुष्यास शुद्ध ठरवावे; त्याचे सर्वांग शुभ्र झाले म्हणून तो शुद्ध होय. १४ त्याच्या अंगावरचे काही मांस मुडदार दिसून आले तर तो अशुद्ध समजावा. १५ याजकाने मुडदार मांस पाहून त्याला अशुद्ध ठरवावे; कारण असले मांस अशुद्धच असते; तो महारोग होय. १६ पण ते मुडदार मांस पालटून पांढरे झाले तर त्याने पुन्हा याजकाकडे यावे; १७ याजकाने त्याला तपासावे, आणि जर त्याचा चट्टा पालटून पांढरा झाला असला तर त्याने त्या चट्टा पडलेल्या माणसास शुद्ध ठरवावे, तो शुद्ध होय.

१८ कोणाच्या चामडीस फोड येऊन तो बरा झाला, १९ व फोडाच्या जागी पांढरी सूज आली अथवा लालसर पांढरा डाग पडला तर त्याने तो याजकास दाखवावा; २० याजकाने तपासणी करावी आणि जर चामडीपेक्षा ती जागा खोल गेलेली दिसली व त्यावरले

केस पांढरे झाले असले तर त्यास अशुद्ध ठरवावे; हा फोडांतून बाहेर फुटलेला महारोगाचा चट्टा होय. २१ त्यावरचे केस पांढरे नाहीत व ती जागा चामडीपेशां खोल गेली नाही व ती बुजत चालली आहे असें तपासाअंतीं याजकास दिसून आलें तर त्यानें त्या मनुष्यास सात दिवस कोंडून ठेवावे; २२ तेवढ्या मुदतींत तो चामडीवर पसरला आहे असें दिसलें तर याजकानें त्या मनुष्यास अशुद्ध ठरवावे व तो महारोगाचा चट्टा समजावा. २३ तो पांढरा डाग जेवढ्याचा तेवढा राहून पसरला नाही तर तो फोडाचा वण आहे असें समजून याजकानें त्या मनुष्यास शुद्ध ठरवावे.

२४ कोणाच्या चामडींत जळल्याचा वण असेल व त्या वणाच्या मुडदार मांसांत लालसर पांढरा किंवा नुसता पांढरा डाग दिसून येईल; २५ आणि याजकास तपासाअंतीं असें दिसून येईल कीं त्या पांढऱ्या जागेवरचे केस पांढरे झाले आहेत व चामडीपेशां ती जागा खोल गेली आहे, तर त्या जळलेल्या भागीं महारोग फुटला आहे असें समजावे; याजकानें त्यास अशुद्ध ठरवावे, कारण तो महारोगाचा चट्टा होय. २६ तरी पण याजकास असें दिसून येईल कीं त्या पांढऱ्या जागेवर कांहीं पांढरे केस नाहीत व चामडीहून ती खोल गेलेली नाही, बुजत चालली आहे, तर त्यानें त्यास सात दिवस कोंडून ठेवावे; २७ सातव्या दिवशीं त्यानें त्यास तपासून पाहवा; चामडीवर तो रोग पसरला आहे असें दिसल्यास त्यानें त्यास अशुद्ध ठरवावे; तो महारोगाचा चट्टा होय. २८ पण पांढरा डाग जेवढ्याचा तेवढाच आहे, चामडीवर पसरला नाही व तो बुजून जात आहे, तर ती जळलेल्या जागेची सूज समजावी व याजकानें त्यास शुद्ध ठरवावे; तो केवळ त्या जळलेल्या जागेवरला वण होय.

२९ कोणा पुरुषाच्या किंवा स्त्रीच्या डोक्यावर अथवा हनवडीवर चट्टा असला तर, ३० याजकानें त्याची तपासणी करावी आणि ती जागा चामडीपेशां खोल

दिसली व तीवर कांहीं पिंगट बारीक केस असले तर त्यानें त्या मनुष्यास अशुद्ध ठरवावे; ही चाई डोक्याचा अथवा हनवडीचा महारोग होय. ३१ याजकानें हा चाईचा चट्टा तपासून पाहवा व तो चामडीहून खोल नसला व त्यावर काळे केस नसले तर चाईचा चट्टा असलेल्या त्या मनुष्यास त्यानें सात दिवस कोंडून ठेवावे; ३२ सातव्या दिवशीं त्यानें पुन्हां ह्या चट्ट्याची तपासणी करावी; ती चाई पसरली नाही, त्यावर कांहीं पिंगट केस नाहीत व चाईची जागा चामडीहून खोलवट झालेली नाही असें त्याला दिसून आलें, ३३ तर त्या मनुष्याचें मुंडण करवावे; पण चाईवरले केस काढूं नयेत; याजकानें त्या चाई लागलेल्या मनुष्यास आणखी सात दिवस कोंडून ठेवावे. ३४ सातव्या दिवशीं याजकानें ती चाई पुनः तपासून पाहवा, आणि त्यास असें दिसून आलें कीं चाई चामडीवर पसरली नाही व चामडीपेशां ती खोल गेली नाही तर त्यानें त्यास शुद्ध ठरवावे; त्या मनुष्यानें आपलीं बत्ते धुवावीं व शुद्ध व्हावे. ३५ तरी पण तो शुद्ध ठरल्यानंतर ती चाई पसरत गेली तर ३६ याजकानें त्याला तपासावे व ती चाई चामडीवर पसरली आहे असें दिसून आलें तर पिंगट केस शोधीत न बसतां त्या मनुष्यास अशुद्ध ठरवावे. ३७ ती चाई जेवढीची तेवढीच आहे व तिजवर काळे केस आले आहेत असें दिसून आलें तर ती चाई बरी झाली असून तो शुद्ध होय; याजकानें त्याला शुद्ध ठरवावे.

३८ कोणा पुरुषाच्या किंवा स्त्रीच्या अंगावर पांढरे तकतकीत डाग असले तर ३९ याजकानें ते तपासावे व त्याच्या अंगाच्या चामडीतले ते डाग भुरे असले तर ती चामडीवर फुटलेली दाद समजावी; तो मनुष्य शुद्ध होय.

४० कोणा मनुष्याच्या डोक्याचे केस झडून त्याला टक्कल पडलें तरी तो शुद्ध समजावा. ४१ त्याच्या कपाळाच्या पुढल्या भागाचे केस झडून त्याला टक्कल पडलें असलें तरी त्यास शुद्ध समजावे. ४२ तथापि त्या टक्कल पडलेल्या डोक्यावरच्या किंवा कपाळावरच्या

बाजूस काहीं लालसर पांढरा चट्टा पडला तर असें समजावें कीं त्या टकल पडलेल्या डोक्यावर किंवा कपाळावर महारोग फुटून निघत आहे. ४३ मग याजकानें त्यास तपासून पाहावें, आणि त्याच्या डोक्याच्या टकलांत अथवा कपाळाच्या वरल्या भागीं अंगाच्या चामडीवर महारोगासारखा तांबूस पांढरा चट्टा आहे असें त्याला दिसून आलें, ४४ तर तो मनुष्य महारोगी असून अशुद्ध होय; याजकानें त्याला अवश्य अशुद्ध ठरवावें; त्याच्या डोक्याला झालेला तो महारोगाचा चट्टा होय.

४५ ज्या महारोग्याच्या अंगावर हा चट्टा असेल त्याचीं वस्त्रें फाडिलेलीं असावीं, त्याच्या डोक्याचे केस सोडलेले असावे, त्यानें आपला वरला ओंठ झांकून ठेवावा आणि अशुद्ध अशुद्ध असें ओरडत राहावें. ४६ जितके दिवस हा चट्टा त्याच्या अंगावर राहील तितके दिवस त्यानें अशुद्ध राहावें; तो अशुद्ध होय, त्यानें एकटें राहावें, छावणीबाहेर त्याची वस्ती असावी.

४७ एकाद्या वस्त्राला, मग तें वस्त्र लोकरीचें असो कीं सणाचें असो, महारोगाचा चट्टा पडला, ४८ अथवा तो सणाच्या किंवा लोकरीच्या ताण्याला किंवा बाण्याला, चामड्याला किंवा चामड्याच्या बनविलेल्या एकाद्या वस्तूला पडला, ४९ आणि त्या वस्त्रास, चामड्यास, ताण्यास किंवा बाण्यास अथवा चामड्याच्या वस्तूस पडलेला तो चट्टा हिरवट अथवा तांबूस असला तर तो महारोगाचा चट्टा समजावा, आणि याजकाला तो दाखवावा; ५० याजकानें तो तपासावा; चट्टा पडलेली वस्तु सात दिवस त्यानें बंद करून ठेवावी; ५१ त्यानें सातव्या दिवशीं तो चट्टा तपासून पाहावा आणि वस्त्राच्या ताण्यावर किंवा बाण्यावर, चामड्यावर किंवा चामड्याच्या कोणत्याहि वस्तूवर तो चट्टा पसरला आहे असें दिसलें तर तें चरत जाणारें कुष्ठ समजावें; ती वस्तु अशुद्ध होय. ५२ तें वस्त्र लोकरीचें असो अथवा सणाचें असो, त्याच्या ताण्यांत व बाण्यांत, तसेंच चामड्यांत व चामड्याच्या एकाद्या वस्तूंत तो चट्टा असला तर

तें चरत जाणारें कुष्ठ असल्यामुळें ती वस्तु अग्नीनें जाळून टाकिली पाहिजे. ५३ तपासणी-अंतीं जर याजकास दिसून आलें कीं वस्त्राच्या ताण्यांत अथवा बाण्यांत किंवा चामड्याच्या केलेल्या एकाद्या वस्तूंत तो चट्टा पसरत नाही, ५४ तर चट्टा असलेली वस्तु धुऊन टाकण्याची आज्ञा याजकानें करावी आणि आणखी सात दिवस ती बंद करून ठेवावी: ५५ ती वस्तु धुतल्यावर याजकानें पाहावी, आणि त्या चट्टाचा रंग बदलला नसून तो डाग पसरला नसला तरी तो अशुद्ध समजावा; ती वस्तु अग्नींत जाळावी; तो चट्टा आंतल्या बाजूस असो किंवा बाहेरल्या बाजूस असो, तो चरत जाणारा चट्टा समजावा. ५६ धुतल्यानें त्या डागाचा तक्तकीतपणा कमी झाला आहे असें याजकाच्या नजरेस आलें तर त्यानें त्या वस्त्राच्या ताण्याचा किंवा बाण्याचा किंवा चामड्याच्या वस्तूचा तेवढाच भाग फाडून काढावा; ५७ इतकें करूनहि जर वस्त्राच्या ताण्यांत अथवा बाण्यांत अथवा चामड्याच्या वस्तूंत तो चट्टा पुनः फुटून निघाला तर ती चट्टा फुटलेली वस्तु अग्नीनें जाळून टाकावी. ५८ वस्त्राचा ताणा अथवा बाणा किंवा चामड्याची कोणतीहि वस्तु धुतल्यावर त्याचा तो डाग नाहीसा झाला तर ती वस्तु पुनः एकदां धुवावी म्हणजे ती शुद्ध होईल. ५९ लोकरीच्या किंवा सणाच्या वस्त्राच्या ताण्यांत अथवा बाण्यांत अथवा चामड्याच्या एकाद्या वस्तूंत महारोगाचा डाग दिसून आला तर तें शुद्ध किंवा अशुद्ध ठरविण्याचा हा नियम होय.

१ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, २ महा-
१४ रोग्यास शुद्ध ठरविण्याच्या वेळचा नियम हा:
त्याला याजकाकडे आणावें; ३ याजकानें
छावणीबाहेर जाऊन त्या महारोग्यास तपासून पाहावें,
व त्याच्या अंगावरचा महारोगाचा चट्टा बरा झाला आहे
असें त्यास दिसून आलें तर ४ त्यानें आज्ञा करावी
कीं ज्यास शुद्ध करावयाचें आहे त्याजसाठीं दोन

जीवंत शुद्ध पक्षी, गंधसरूचें लाकूड, किरमिजी रंगाचें कापड व एजोब हीं सर्व घेऊन यावें; ५ मग याजकानें आज्ञा करावी कीं वाहत्या पाण्यावर मातीच्या पात्रांत त्यांतला एक पक्षी मारावा; ६ आणि राहिलेला जीवंत पक्षी, गंधसरूचें लाकूड, किरमिजी रंगाचें कापड आणि एजोब हीं सर्व घेऊन वाहत्या पाण्यावर मारलेल्या पक्ष्याच्या रक्तांत त्यानें बुडवावी; ७ आणि तें महारोगापासून शुद्ध ठरवावयाच्या मनुष्यावर सात वेळां शिंपडावें; मग तो शुद्ध झाला आहे असें सांगून त्या जीवंत पक्ष्यास रानांत सोडून द्यावें; ८ आणि शुद्ध होणाऱ्या मनुष्यानें आपले कपडे धुवावे, आपले सर्व केस मुंडवावे आणि पाण्यानें स्नान करावें, मग तो शुद्ध ठरेल; त्यानंतर त्यानें छावणींत यावें; तरी त्यानें सात दिवस आपल्या तंबूबाहेर राहावें. ९ सातव्या दिवशीं त्यानें आपलें डोकें, दाढी, भुवया हीं म्हणजे अर्थात् अंगवरले एकंदर सर्व केस मुंडावे; आपलीं वस्त्रे धुवावीं व पाण्यानें स्नान करावें, म्हणजे तो शुद्ध ठरेल. १० आठव्या दिवशीं दोन निर्दोष कोंकरें, एका वर्षाची निर्दोष मेंढी, अन्नार्पणासाठीं तेलान्त मळलेलें तीन दशांश एफा सपीठ व एक लोगभर तेल हीं सर्व आणावीं; ११ आणि शुद्धि करणाऱ्या याजकानें शुद्ध करावयाच्या मनुष्यास ह्या सर्व वस्तूंसह परमेश्वरासमोर दर्शनमंडपाच्या दारापाशीं उभें करावें. १२ मग याजकानें दोषार्पणासाठीं एक कोंकरू आणि एक लोगभर तेल अशीं अर्पणी आणि तीं परमेश्वरासमोर ओवाळणीचें अर्पण म्हणून ओवाळावीं; १३ आणि पवित्रस्थानांत जेथें पापबलि व होमबलि वधितात तेथें तें कोंकरू मारावें; कारण पापबलीप्रमाणेच दोषबलीवरहि याजकाचा हक्क आहे; हें अर्पण परम पवित्र होय; १४ मग याजकानें दोषबलीचें कांहीं रक्त घेऊन शुद्ध ठरवावयाच्या मनुष्याच्या उजव्या कानाच्या शेंड्याला, उजव्या हाताच्या अंगठ्याला आणि उजव्या पायाच्या अंग-

ठ्याला लावावें; १५ याजकानें लोगभर तेलान्तलें थोडेंसें तेल आपल्या डाव्या हाताच्या तळव्यावर ओतावें; १६ त्यानें आपल्या उजव्या हाताचें बोट आपल्या डाव्या हातावरल्या तेलान्त बुडवून त्यांतलें कांहीं परमेश्वरासमोर सात वेळां बोटानें शिंपडावें; १७ त्याच्या तळहातावर जें तेल शिळक राहिल त्यांतलें कांहीं घेऊन याजकानें शुद्ध ठरवावयाच्या मनुष्याच्या उजव्या कानाच्या शेंड्याला व उजव्या हाताच्या व उजव्या पायाच्या अंगठ्यांना दोषबलीच्या रक्तावर लावावें; १८ तळहातावर शिळक राहिलेलें तेल त्यानें शुद्ध ठरवावयाच्या मनुष्याच्या मस्तकाला लावावें आणि त्याच्यासाठीं त्यानें परमेश्वरासमोर प्रायश्चित्त करावें. १९ मग याजकानें पापबलि अर्पणा आणि अशुद्धतेपासून शुद्ध ठरवावयाच्या त्या मनुष्यासाठीं प्रायश्चित्त करावें; मग त्यानें होमबलि वधावा. २० याजकानें होमबलि व अन्नबलि वेदीवर अर्पणे आणि त्याच्यासाठीं प्रायश्चित्त करावें, म्हणजे तो शुद्ध ठरेल.

२१ तो गरीब असून एवढें आणण्याचें त्याला सामर्थ्य नसलें तर त्यानें आपल्या प्रायश्चित्तासाठीं ओवाळणीचें एक कोंकरू दोषार्पण म्हणून आणावें, आणि अन्नार्पणासाठीं तेलान्त मळलेलें एक दशांश एफा सपीठ आणि लोगभर तेल आणावें; २२ आणि त्याला मिळतील तसे दोन होले अथवा पारव्याचीं दोन पिलें आणावीं; त्यांतला एक पापबलि व दुसरा होमबलि वधावा. २३ आठव्या दिवशीं आपल्या शुद्धीकरणासाठीं त्यानें हें सर्व घेऊन दर्शनमंडपाच्या दाराशीं याजकाकडे परमेश्वरासमोर जावें. २४ मग याजकानें तें दोषार्पणाचें कोंकरू व लोगभर तेल घेऊन ओवाळणीचें अर्पण म्हणून परमेश्वरासमोर ओवाळावें; २५ मग दोषार्पणाचें कोंकरू मारावें आणि याजकानें त्याचें थोडेंसें रक्त घेऊन शुद्ध ठरवावयाच्या मनुष्याच्या उजव्या कानाच्या शेंड्याला आणि उजव्या हाताच्या आणि उजव्या पायाच्या अंगठ्यांना लावावें. २६ याजकानें त्या तेलान्तलें कांहीं आपल्या डाव्या हाताच्या तळव्यावर ओतावें, २७ आणि आपल्या उजव्या हाताचें

बोट आपल्या डाव्या हाताच्या तळव्यावरल्या तेलान्त बुडवून तें परमेश्वरासमोर सात वेळां शिंपडावें. २८ मग याजकानें आपल्या तळव्यावरलें कांहीं तेल घेऊन ज्यास शुद्ध ठरवावयाचें त्या मनुष्याच्या उजव्या कानाच्या शेंज्याला आणि उजव्या हाताच्या व उजव्या पायाच्या अंगठ्याला दोषबलीच्या रक्तावर लावावें; २९ याजकाच्या हातावर तेल राहिल तें शुद्ध ठरवावयाच्या मनुष्याच्या मस्तकावर परमेश्वरासमोर त्याच्यासाठीं प्रायश्चित्त म्हणून ओतावें. ३० मग त्याला मिळाले असतील ते होले अथवा पारव्याचीं पिलें यांपैकीं एकाचें त्यानें अर्पण करावें; ३१ त्याला जे पक्षी मिळाले असतील त्यांपैकीं एकाचें पापार्पण करावें व दुसऱ्याचें अन्नापणा-सहित होमार्पण करावें; या प्रकारें याजकानें शुद्ध ठरवावयाच्या मनुष्यासाठीं परमेश्वरासमोर प्रायश्चित्त करावें. ३२ अंगावर महारोगाचा चट्टा असलेल्या ज्या मनुष्यास शुद्धीकरणाची सामग्री मिळविण्याचें सामर्थ्य नसेल त्याच्यासंबंधाचा हा नियम होय.

३३ परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस सांगितलें: ३४ जो कनान देश मी तुम्हांस वतन करून देत आहे त्यांत तुम्ही जाऊन पोहंचाल तेव्हां तुमच्या वतनी देशांतल्या एकाद्या घराला मी महारोगाचा चट्टा उमटविला, ३५ तर ज्याचें तें घर असेल त्यानें याजकास जाऊन सांगावें कीं माझ्या घराला महारोगाच्या चट्ट्यासारखें कांहीं दिसतें. ३६ मग याजकानें आज्ञा करावी कीं मी जाऊन घर पाहीन त्यापूर्वीं तें रिकामें करावें; नाही तर एकाद्या वेळीं घरांतल्या सर्व वस्तु अशुद्ध ठरावयाच्या. नंतर याजकानें आंत जाऊन घर तपासावें; ३७ तो चट्टा त्यानें पाहावा आणि घराच्या भिंतीवर हिरवट अथवा लालसर रंगाच्या खोल रेघा पडल्या असल्या आणि त्या भिंतींत खोल गेल्या असल्या तर ३८ याजकानें घरांतून दाराबाहेर जावें आणि सात दिवस तें घर बंद करून ठेवावें; ३९ सातव्या दिवशीं याजकानें तें घर पुनः जाऊन पाहवें आणि जर तो चट्टा घराच्या भिंतीवर पसरला आहे असें दिसलें तर ४० याजकानें अशी

आज्ञा करावी कीं डाग असलेले धोंडे काढून नगराबाहेर एकाद्या अशुद्ध स्थळीं फेकून द्यावे; ४१ आणि घर आंतून चोहोंकडून खरवडावें आणि खरवडून काढलेला चुना त्यांनीं नगराबाहेर अशुद्ध स्थळीं टाकून द्यावा. ४२ मग त्या दगडांच्या ऐवजीं दुसरे दगड बसवावे आणि त्या घरास नव्या चुन्याचा गिलावा करावा. ४३ दगड काढिल्यावर आणि घर खरवडून नवीन गिलावा केल्यावर जर पुन्हां तो चट्टा उद्भवला, ४४ तर याजकानें येऊन तो पाहावा आणि घरांत तो पसरला आहे असें त्याला दिसलें तर तो घराचें चरत जाणारें कुष्ठ आहे असें त्यानें ठरवावें; तें अशुद्ध होय. ४५ मग त्यानें तें घर खणून पाडावें; त्याचे दगड, लाकूड व सगळा चुना त्यानें तेथून काढून नगराबाहेर एकाद्या अशुद्ध स्थळीं फेकून द्यावा. ४६ घर बंद असतांना जर कोणी त्यांत जाऊन राहिला तर तो संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावा; ४७ आणि कोणी त्या घरांत निजला तर त्यानें आपलीं बत्ते धुवावीं; त्याप्रमाणेंच त्या घरांत कोणी अन्न खाईल तर त्यानेंहि आपलीं बत्ते धुवावीं. ४८ याजकानें आंत जाऊन पाहिल्यावर त्याला जर दिसून आलें कीं घराला गिलावा केल्यावर कांहीं चट्टा उद्भवला नाही, तर त्याचा तो चट्टा दूर झाल्याकारणानें त्यानें तें शुद्ध ठरवावें. ४९ त्या घराच्या शुद्धीकरणासाठीं दोन पक्षी, गंधसरूचें लाकूड, किरमिजी रंगाचें कापड आणि एजोब हीं त्यानें आणावीं; ५० त्यानें एक पक्षी वाहत्या पाण्यावर मातीच्या पात्रांत मारावा; ५१ मग त्यानें गंधसरूचें लाकूड, एजोब, किरमिजी रंगाचें कापड व तो जीवंत पक्षी हीं घेऊन त्या मारिलेल्या पक्ष्याच्या रक्तांत आणि वाहत्या पाण्यांत बुडवून त्या घराचें सात वेळां सिंचन करावें; ५२ त्या पक्ष्याचें रक्त, वाहतें पाणी, तो जीवंत पक्षी, गंधसरूचें लाकूड, एजोब आणि किरमिजी रंगाचें कापड यांच्या योगें त्यानें तें घर शुद्ध करावें. ५३ मग त्यानें तो जीवंत पक्षी नगराबाहेर मैदानांत सोडून द्यावा; या प्रकारें त्यानें घराचें प्रायश्चित्त केलें म्हणजे तें शुद्ध ठरेल.

५४ सर्वे प्रकारचा महारोग, चाई, ५५ वस्त्रा-
वरला अथवा घराचा महारोग, ५६ सूज, खवंद,
पांढरा डाग या सर्वासंबंधाचा हा नियम; ५७ हीं शुद्ध
केव्हां व अशुद्ध केव्हां हें ठरविण्यासंबंधाचा हा
नियम; हा महारोगाविषयीचा नियम होय.

१ परमेश्वर मोशे व अहरोन यांस
१५ म्हणाला, २ इस्राएल लोकांस सांगा: ज्या
कोणा पुरुषाच्या देहांतून साव होईल तो अशुद्ध
समजावा. ३ हा साव होत असो किंवा बंद पडो,
ती त्याची अशुद्धताच होय. ४ साव होणारा मनुष्य
ज्या कोणत्या बिछान्यावर निजेल तो अशुद्ध समजावा
आणि ज्या कोणत्याहि वस्तूवर तो बसेल ती अशुद्ध
समजावी. ५ जो कोणी त्याच्या बिछान्यास शिवेल
त्यानें आपलीं वस्त्रें धुवावीं, पाण्यानें स्नान करावें
आणि संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें. ६ साव होणारा
मनुष्य ज्या वस्तूवर बसतो तिजवर कोणी बसला तर
त्यानें आपलीं वस्त्रें धुवावीं, पाण्यानें स्नान करावें
आणि संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें. ७ साव होणाऱ्या
मनुष्याच्या अंगाला कोणी शिवला तर त्यानें आपलीं
वस्त्रें धुवावीं, पाण्यानें स्नान करावें आणि संध्या-
काळपर्यंत अशुचि राहावें. ८ साव होणारा मनुष्य
कोणा शुद्ध मनुष्यावर थुंकला तर त्या मनुष्यानें आपलीं
वस्त्रें धुवावीं, पाण्यानें स्नान करावें आणि संध्या-
काळपर्यंत अशुचि राहावें. ९ साव होणारा मनुष्य ज्या
वाहनाचा उपयोग करील तें अशुद्ध समजावें.
१० त्याच्या अंगाखालच्या एकाद्या वस्तूला कोणी
शिवला तर त्यानें संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें, व
त्या वस्तु जो कोणी उचलील त्यानें आपलीं वस्त्रें धुवावीं,
पाण्यानें स्नान करावें आणि संध्याकाळपर्यंत अशुचि
राहावें. ११ साव होणारा मनुष्य पाण्यानें हात धुतल्या-
बांचून कोणा मनुष्यास शिवला तर त्यानें आपलीं वस्त्रें
धुवावीं, पाण्यानें स्नान करावें आणि संध्याकाळपर्यंत
अशुचि राहावें. १२ साव होणारा मनुष्य एकाद्या
मातीच्या पात्रास शिवला तर तें पात्र फोडून टाकावें;

तो शिवला तें पात्र लाकडाचें असल्यास पाण्यानें धुवावें.
१३ साव होणारा मनुष्य आपल्या सावापासून बरा
झाला तर आपल्या शुद्धीकरणासाठीं त्यानें सात दिवस
गणावे आणि मग आपलीं वस्त्रें धुऊन वाहत्या पाण्यांत
स्नान करावें, म्हणजे तो शुद्ध ठरेल. १४ आठव्या
दिवशीं त्यानें दोन होले अथवा पारव्याचीं दोन पिलें
घेऊन दर्शनमंडपाच्या दारीं परमेश्वरासमोर जाऊन
याजकाकडे तीं द्यावीं; १५ मग याजकानें त्यांतल्या
एकाचें पापार्पण व दुसऱ्याचें होमार्पण करावें आणि
त्याच्या सावास्तव परमेश्वरासमोर त्याच्यासाठीं
प्रायश्चित्त करावें.

१६ कोणा पुरुषाचा रेतपात झाला तर त्यानें
आपलें सर्व अंग पाण्यानें धुऊन संध्याकाळपर्यंत अशुद्ध
राहावें. १७ ज्या वस्त्रावर अथवा चामड्यावर रेतपात
झाला असेल तेंहि पाण्यानें धुऊन संध्याकाळपर्यंत
अशुचि समजावें. १८ पुरुषानें स्त्रीशीं संग केला
असतां त्या दोघांनीं पाण्यानें स्नान करून संध्याकाळ-
पर्यंत अशुचि राहावें.

१९ कोणी स्त्री ऋतुमती झाली तर तिनें सात
दिवस अशुचि राहावें; जो कोणी तिला स्पर्श करील
त्यानें संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें; २० ती अशुचि
असेल तोंवर ज्या वस्तूवर ती निजेल किंवा
बसेल त्या सर्व अशुचि समजाव्या. २१ जो कोणी
तिच्या बिछान्यास स्पर्श करील त्यानें आपलीं वस्त्रें
धुवावीं, पाण्यानें स्नान करावें आणि संध्याकाळपर्यंत
अशुचि राहावें. २२ ती बसलेल्या कोणत्याहि वस्तूस
कोणी शिवला तर त्यानें आपलीं वस्त्रें धुवावीं,
पाण्यानें स्नान करावें आणि संध्याकाळपर्यंत अशुचि
राहावें. २३ तिच्या बिछान्याला अथवा ज्या वस्तूवर
ती बसली असेल तिला स्पर्श करणाऱ्यानें संध्या-
काळपर्यंत अशुचि राहावें. २४ कोणीं पुरुषानें तिजशीं
संग केला व तिचें रक्त त्यास लागलें तर त्यानें
सात दिवस अशुचि राहावें व ज्या बिछान्यावर तो
निजेल तोहि अशुद्ध समजावा.

२५ जर कोणा स्त्रीचा ऋतुकाळापेक्षां अधिक

दिवस रुधिरस्त्राव होत असला अथवा मुदतीच्या बाहेर ती ऋतुमती राहिली तर तितके सर्व दिवस ती अशुचि समजावी. २६ ती ऋतुमती असेल तितके सगळे दिवस ती ज्या बिछान्यावर निजेल तो तिच्या विटाळाचा बिछाना समजावा; त्याप्रमाणेच ती ज्या वस्तूवर बसेल ती तिच्या ऋतुकाळाच्या विटाळाप्रमाणे अशुद्ध समजावी. २७ जो कोणी त्या वस्तूंना स्पर्श करील तो अशुचि समजावा व त्याने आपली वस्त्रे धुवावी, पाण्याने स्नान करावे आणि संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावे. २८ त्या स्त्रीने आपल्या ऋतुस्त्रावापासून शुद्ध झाल्यावर आणखी पुढे सात दिवस गणावे; त्यानंतर ती शुद्ध ठरेल. २९ आठव्या दिवशीं तिने दोन होले अथवा पारव्याचीं दोन पिलें घेऊन दर्शनमंडपाच्या दारापाशीं याजकाकडे जावे. ३० मग याजकाने एकाचे पापार्पण व दुसऱ्याचे होमार्पण करावे आणि तिच्या विटाळाच्या अशुद्धतेमुळे तिच्यासाठी परमेश्वरासमोर प्रायश्चित्त करावे.

३१ या प्रकारे तुम्ही इस्राएल लोकांस त्यांच्या अशुद्धतेपासून दूर ठेवा म्हणजे त्यांच्या ठायीं असलेलें माझे निवासस्थान ते भ्रष्ट करणार नाहीत, आणि आपल्या अशुद्धतेत सांपडून मरावयाचे नाहीत.

३२ स्त्राव होऊन किंवा रेतपात होऊन जो पुरुष अशुद्ध होतो, ३३ अथवा जी स्त्री ऋतुमती होते आणि ज्या पुरुषास अथवा स्त्रीस स्त्राव होतो, आणि जो कोणी पुरुष रजस्वलेशीं संग करितो, त्यांच्या संबंधाचा नियम हा.

१ अहरोनाचे दोन पुत्र परमेश्वरासमीप १६ गेल्यामुळे मृत्यु पावल्यावर परमेश्वराने मोशाला सांगितले ते हे: २ परमेश्वर मोशाला म्हणाला: तुझा भाऊ अहरोन यास सांग, कोशावर असलेल्या दयासनापुढे अंतरपटाच्या आंत असलेल्या पवित्र-स्थानांत तूं भलल्या वेळीं जाऊ नये, गेलास तर मरशील, कारण दयासनावरील मेघांत मी दर्शन देत जाणार. ३ अहरोन पवित्रस्थानांत प्रवेश करील तेव्हां

त्याने पापार्पणासाठी एक गोऱ्हा व होमार्पणासाठी एक मेंढा घेऊन यावे. ४ त्याने सणाच्या कापडाचा पवित्र अंगरखा घालावा; सणाच्या कापडाच्या चोळण्याने आपले अंग झांकावे; सणाच्या कमरबंदाने आपली कमर कसावी आणि सणाचा मंदील घालावा; हीं सर्व पवित्र वस्त्रे होत. त्याने पाण्याने स्नान करून हीं वस्त्रे परिधान करून यावे. ५ मग त्याने इस्राएलाच्या मंडळीकडून पापार्पणासाठी दोन बकरे व होमार्पणासाठी एक मेंढा आणावा. ६ अहरोनाने आपल्यासाठी आणिलेला पापार्पणाचा गोऱ्हा अर्पून स्वतांसाठी व स्वतांच्या घराण्यासाठी प्रायश्चित्त करावे. ७ मग त्याने ते दोन बकरे घेऊन दर्शनमंडपाच्या दारापाशीं परमेश्वरासमोर ठेवावे. ८ अहरोनाने त्या दोन बकऱ्यांवर चिठ्या टाकाव्या; एक चिठी परमेश्वरासाठी व दुसरी पाप वाहून नेण्यासाठी. ९ ज्या बकऱ्यावर परमेश्वराच्या नांवाची चिठी निघेल तो अहरोनाने पापार्पणादाखल बळी द्यावा. १० ज्या बकऱ्यावर पाप वाहून नेण्यासंबंधाची चिठी निघेल त्यास परमेश्वरासमोर जीवंत उभे करावे व त्याच्याद्वारे प्रायश्चित्त व्हावे, आणि तो बकरा पाप वाहून नेण्यासाठी रानांत सोडून द्यावा. ११ मग स्वतांसाठी पापार्पण करावयाचा गोऱ्हा अहरोनाने जवळ आणावा आणि तो वधून आपल्यासाठी व आपल्या घराण्यासाठी प्रायश्चित्त करावे; १२ आणि परमेश्वरासमोर असलेल्या वेदीवरून जळते निखारे भरलेले धुपाटणे घ्यावे आणि कुटून बारीक केलेला ओंजळभर सुगंधी धूप अंतरपटाच्या आंत आणावा; १३ तो धूप परमेश्वरासमोर अग्नीवर असा घालावा की त्याच्या धुराने आज्ञापटावरल्या दयासनास व्यापून टाकावे, म्हणजे तो मरावयाचा नाही; १४ मग त्याने गोऱ्हाचे कांहीं रक्त दयासनाच्या पुढल्या बाजूस बोटाने शिंपडावे; व ते रक्त बोटाने त्या दयासनासमोर सात वेळां शिंपडावे. १५ मग त्याने लोकांसाठी आणिलेला पापार्पणाचा बकरा वधावा; त्याचे रक्त अंतरपटाच्या आंत घेऊन जावे आणि जसे त्याने गोऱ्हाच्या रक्ताचे करावयाचे तसेच बकऱ्याच्या रक्ताचे

करावें, म्हणजे अर्थात् तें दयासनावर व दयासनाच्या पुढें शिंपडावें. १६ आणखी त्यानं इस्त्राएल लोकांची अशुद्धता व अपराध यांबद्दल म्हणजे अर्थात् त्यांच्या एकंदर पातकांबद्दल पवित्रस्थानासाठीं प्रायश्चित्त करावें; लोकांच्या अशुद्धतेनं व्याप्त होऊन त्यांच्यामध्ये वसत असलेल्या दर्शनमंडपासाठीं तसेंच करावें. १७ अहरोन प्रायश्चित्त करण्यासाठीं पवित्रस्थानांत प्रवेश करील तेव्हां-पासून तो आपल्यासाठीं, आपल्या घराण्यासाठीं आणि इस्त्राएलाच्या सर्व मंडळीसाठीं प्रायश्चित्त करून बाहेर येईपर्यंत त्या दर्शनमंडपांत अन्य कोणीहि मनुष्य नसावा. १८ मग त्यानं तेथून निघून परमेश्वराच्या समोरल्या वेदीपार्शी जाऊन तिच्यासाठीं प्रायश्चित्त करावें; गोऱ्याचें आणि बकऱ्याचें कांहीं रक्त घेऊन त्या वेदीच्या चारी बाजूंच्या शृंगांस लावावें, १९ आणि कांहीं रक्त घेऊन आपल्या बोटानं सात वेळां तिजवर शिंपडून ती इस्त्राएलाच्या अशुद्धतेपासून मुक्त करून शुद्ध व पवित्र करावी. २० मग पवित्रस्थान, दर्शनमंडप आणि वेदी यांच्यासाठीं प्रायश्चित्त करण्याचें संपविल्यावर तो जीवंत बकरा जवळ आणावा. २१ अहरोनानं आपले दोन्ही हात त्या जीवंत बकऱ्याच्या मस्तकावर ठेवून इस्त्राएल लोकांचीं सर्व दुष्कर्म व अपराध यांचा म्हणजे अर्थात् त्यांच्या सर्व पातकांचा अंगीकार करावा; व तीं सर्व त्या बकऱ्याच्या शिरीं ठेवून त्यास नेमिलेल्या मनुष्याच्या हातानं रानांत पाठवून द्यावें. २२ तो बकरा त्यांच्या सर्व दुष्कर्मांचा भार आपल्यावर घेऊन निर्जन प्रदेशांत जाईल; त्या मनुष्यानं त्या बकऱ्यास रानांत सोडून द्यावें. २३ मग अहरोनानं दर्शनमंडपांत येऊन पवित्रस्थानांत प्रवेश करण्यापूर्वी परिधान केलेलीं सणाचीं वस्त्रे उतरून तेथें ठेवावीं. २४ मग त्यानं एकाद्या पवित्र स्थळीं पाण्यानं स्नान करावें व आपलीं वस्त्रे घालून बाहेर जाऊन स्वतांसाठीं व लोकांसाठीं होमार्पण करून स्वतांसाठीं व लोकांसाठीं प्रायश्चित्त करावें. २५ पापार्पणाच्या वपेचा त्यानं वेदीवर होम करावा. २६ पाप वाहून नेण्यासंबंधाचा बकरा ज्या मनुष्यानं सोडून दिला असेल त्यानं आपलीं वस्त्रे धुवावीं, पाण्यानं स्नान करावें व मग छावणींत यावें. २७ पापा-

र्पणाच्या ज्या गोऱ्याचें व पापार्पणाच्या ज्या बकऱ्याचें रक्त पवित्र स्थानांत प्रायश्चित्त करण्यासाठीं नेण्यांत येईल, ते दोन्ही तळाबाहेर न्यावे आणि त्यांचें कातडें, मांस व शेण हीं अग्नींत जाळून टाकावीं. २८ तीं जाळून टाकण्यानं आपलीं वस्त्रे धुवावीं, पाण्यानं स्नान करावें व मग छावणींत यावें.

२९ तुम्हांस निरंतरचा असा हा एक विधि असावा: सातव्या महिन्याच्या दशमीस तुम्हीं आपल्या जिवास क्लेश द्यावा; त्या दिवशीं कोणीहि काम करू नये, मग ते स्वदेशीय असोत किंवा तुमच्यांत वस्ती करून राहिलेले कोणी परदेशीय असोत; ३० कारण त्या दिवशीं तुम्हांस शुद्ध करावें म्हणून तुमच्यासाठीं प्रायश्चित्त करण्यांत येईल; परमेश्वरासमोर तुम्हीं आपल्या सर्व पातकांपासून शुद्ध ठराल. ३१ तुम्हांस हा परम विश्रामाचा शब्दाथ होय; या दिवशीं तुम्हीं आपल्या जिवास क्लेश द्यावा; हा निरंतरचा विधि होय. ३२ ज्याला आपल्या पित्याच्या जागीं याजक होण्यासाठीं अभिषेक व संस्कार होईल त्यानं प्रायश्चित्त करावें; म्हणजे सणाचीं पवित्र वस्त्रे लेऊन ३३ पवित्रस्थान, दर्शनमंडप व वेदी यांच्यासाठीं त्यानं प्रायश्चित्त करावें आणि याजक व मंडळींतले इतर सर्व लोक यांच्यासाठींहि प्रायश्चित्त करावें. ३४ इस्त्राएल लोकांसाठीं वर्षातून एकदां त्यांच्या सर्व पातकांचें प्रायश्चित्त करण्यांत यावें, म्हणून हा तुम्हांस निरंतरचा विधि होय. परमेश्वरानं मोशाला आज्ञा दिली त्याप्रमाणें अहरोनानं केलें.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ अहरोन, १७ त्याचे पुत्र आणि सर्व इस्त्राएल लोक यांस सांग की परमेश्वरानं अशी आज्ञा दिली आहे: ३ इस्त्राएल घराण्यापैकी कोणी बैल, कोकरू अथवा बकरा छावणीच्या आंत अथवा बाहेर मारील, ४ दर्शनमंडपाच्या दाराशीं परमेश्वराच्या निवासमंडपासमोर परमेश्वराला अर्पण करावयास तो आणणार नाही, तर त्या मनुष्यास हत्या केल्याचा दोष लागेल; त्यानं रक्तपात केला म्हणून त्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा; ५ याचा

हेतु असा की इस्त्राएल लोक आपले यज्ञपशु खुल्या मैदानांत मारीत असत, ते त्यांनीं दर्शनमंडपाच्या दाराशीं याजकाकडे परमेश्वरासमोर आणून परमेश्वराप्रीत्यर्थ शान्त्यर्पण म्हणून अर्पिते. ६ याजकांनीं त्यांचें रक्त दर्शनमंडपाच्या दाराशीं परमेश्वराच्या वेदीवर शिंपडावें आणि त्यांच्या वपेचा परमेश्वराला सुवासिक हव्य म्हणून होम करावा. ७ जे व्यभिचारी मतीनें बोकड-देवांच्या मार्गे लागून त्यांस आपले यज्ञपशु अर्पितात त्यांनीं यापुढें त्यांस यज्ञ करूं नयेत; हा तुम्हांस पिढ्यानपिढ्या निरंतरचा विधि समजावा.

८ तूं त्यांस सांग कीं इस्त्राएल घराण्यापैकीं, अथवा त्यांत राहणाऱ्या उपरी लोकांपैकीं कोणी होमार्पण अथवा शान्त्यर्पण करील, ९ आणि तें दर्शनमंडपाच्या दाराशीं परमेश्वराला अर्पिण्यासाठीं आणणार नाही, तर त्याचा स्वजनांतून उच्छेद करण्यांत यावा.

१० इस्त्राएल लोकांपैकीं अथवा त्यांच्यांत राहणाऱ्या उपरी लोकांपैकीं कोणी कोणत्याहि प्रकारचें रक्त सेवन केलें तर त्या मनुष्याला मी विमुख होऊन त्याचा स्वजनांतून उच्छेद करीन. ११ कारण शरीराचें जीवन रक्तांत असतें, आणि तुमच्या जिवाबद्दल प्रायश्चित्त व्हावें म्हणून तें तुम्हांस वेदीवर दिलें आहे; कारण जिवाबद्दल प्रायश्चित्त रक्तानेंच होतें. १२ ह्याकरितां मीं इस्त्राएल लोकांस आज्ञा केली आहे कीं तुमच्यांतील कोणी रक्ताचें सेवन करूं नये; तुमच्यांत राहणाऱ्या उपन्यांनींहि करूं नये.

१३ यास्तव इस्त्राएल लोकांपैकीं कोणीं अथवा त्यांच्यामध्ये राहणाऱ्या उपन्यांपैकीं कोणीं खाण्यालायक पशूची अगर पक्ष्याची शिकार केली तर त्यानें त्याचें रक्त काढून तें मातीनें झाकावें. १४ कारण प्राणिमात्रांच्या जीवनाविषयीं म्हणाल तर त्यांचें रक्त हेंच त्यांचें जीवन होय; यास्तव इस्त्राएल लोकांस आज्ञा दिली आहे कीं कोणत्याहि प्राण्याचें रक्त सेवन करूं नये. कारण सर्व प्राण्यांचें जीवन हेंच रक्त होय; तें जो कोणी सेवन करील त्याचा उच्छेद व्हावा. १५ कोणीहि मनुष्य, मग तो स्वदेशीय असो अथवा परदेशीय असो, आपोआप मेलेल्या अथवा फाडून मारिलेल्या पशूचें

मांस खाईल तर त्यानें आपलीं वस्त्रें धुऊन पाण्यानें स्नान करावें व संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें म्हणजे तो शुद्ध होईल. १६ त्यानें आपलीं वस्त्रें धुतलीं नाहीत व स्नान केलें नाही तर त्याच्या दुष्कर्माचें त्याला फळ मिळेल.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्त्राएल लोकांस सांग कीं मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.

३ तुम्ही मिसर देशांत राहत होतां तेथल्या चालीरितीचें अनुकरण करूं नका; तसेंच ज्या कनान देशांत मी तुम्हांस घेऊन जात आहे, तेथल्या चालीरितीचें अनुकरण करूं नका व तेथल्या विधींप्रमाणें चालूं नका. ४ माझेच नियम पाळा, आणि माझेच विधि मान्य करून त्यांप्रमाणें वागा; मी तुमचा देव परमेश्वर आहे. ५ तुम्हीं माझे विधि व माझे नियम पाळावे; ते जो पाळील तो त्यांच्यायोगें जीवंत राहील; मी परमेश्वर आहे.

६ तुम्हांपैकीं कोणीं आपल्या जवळच्या आत्ताचीं काया उघडी करावयास त्याजपाशीं जाऊं नये; मी परमेश्वर आहे. ७ तूं आपल्या पित्याची काया म्हणजे अर्थात् आपल्या मातेची काया उघडी करूं नको; ती तुझी माता आहे म्हणून तूं तिची काया उघडी करूं नको.

८ आपल्या सावत्र आईची कायाहि उघडी करूं नको; ती तुझ्या पित्याचीच काया आहे. ९ आपली बहीण मग ती सख्खी असो अगर सावत्र असो, ती घरीं जन्मलेली असो किंवा बाहेर जन्मलेली असो, तिची काया उघडी करूं नको. १० आपली नात, मग ती मुलाची कन्या असो अगर मुलीची कन्या असो, तिची काया उघडी करूं नको; तिची काया ती तुझीच आहे.

११ पित्याला झालेली तुझ्या पित्याच्या बायकोची कन्या ती तुझी बहीणच आहे म्हणून तिची काया उघडी करूं नको. १२ आपल्या आतेची काया उघडी करूं नको, ती तुझ्या पित्याची जवळची आप आहे.

१३ आपल्या मावशीची काया उघडी करूं नको; कारण ती तुझ्या मातेची जवळची आप आहे. १४ आपल्या चुलत्याची काया उघडी करूं नको, म्हणजे

अर्थात् त्याच्या स्त्रीपार्श्वीं जाऊं नको; ती तुझी चुलती होय. १५ आपल्या सुनेची काया उघडी करूं नको; ती तुझ्या मुलाची बायको होय; म्हणून तिची काया उघडी करूं नको. १६ आपल्या भावजयीची काया उघडी करूं नको; ती तुझ्या भावाचीच काया होय. १७ कोणा स्त्रीची आणि तिच्या कन्येची अशा दोघींचीहि काया उघडी करूं नको; तिची नात, मग ती तिच्या मुलाची कन्या असो अथवा कन्येची कन्या असो, तिला आपली स्त्री करून तिची काया उघडी करूं नको; त्या जवळच्या आस होत; असें करणें मोठें पातक होय. १८ तूं आपल्या स्त्रीच्या बहिणीस आपली स्त्री करून तिला सवत करूं नको; ती जीवंत असतां तिच्या बहिणीची काया उघडी करूं नको. १९ स्त्री ऋतुमती झाल्यानं अशुचि असते तोंवर तिची काया उघडी करण्यासाठीं तिच्यापार्श्वीं जाऊं नको. २० तूं आपल्या शेजाऱ्याच्या स्त्रीशीं कुकर्म करून अशुद्ध होऊं नको. २१ आपल्या संतानापैकी कोणाचा मोलखाप्रीत्यर्थ अग्नीत होम करूं नको; तुझा देव परमेश्वर याच्या पवित्र नामास बद्दा लावूं नको; मी परमेश्वर आहे. २२ स्त्रीगमनाच्या रीतीप्रमाणें पुरुषगमन करूं नको; हें अमंगळ कृत्य होय. २३ कोणत्याहि पशूशीं गमन करून अशुद्ध होऊं नको; स्त्रीनें पशूशीं कुकर्म करावयास त्याच्या-समोर उभें राहूं नये; हें विपरीत कर्म होय.

२४ असल्या प्रकारचें कोणतेंहि कर्म करून भ्रष्ट होऊं नका; कारण जीं राष्ट्रें मी तुम्हांसमोरून घालविणार आहे तीं असल्याच सर्व कर्मांनीं भ्रष्ट झालीं आहेत; २५ त्यांचा देशहि भ्रष्ट झाला आहे, म्हणून त्यांच्या अधर्माबद्दल त्यांचा मी समाचार घेत आहे व तो देश आपल्या रहिवाश्यांस ओकून टाकीत आहे. २६ ह्या-करितां तुम्हीं माझे विधि व नियम पाळावे आणि स्वदेशीय अथवा तुमच्यांतले विदेशीय उपरी यांपैकी कोणीहि असलें अमंगळ कर्म करूं नये; २७ कारण तुमच्यापूर्वीं या देशांत राहणाऱ्या लोकांनीं असलीं सर्व अमंगळ कर्मे केल्यामुळे हा देश भ्रष्ट झाला आहे. २८ तुमच्या-

१ विदेशी लोकांचें एक दैवत.

पूर्वीं जे लोक या देशांत राहत होते त्यांस जसें या देशांनं ओकून टाकिलें, तसें तुम्हीं देश भ्रष्ट केल्यास तुम्हांसहि त्यानं ओकून टाकूं नये. २९ जे कोणी असलें अमंगळ कर्म करितील त्या सर्वांचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा. ३० ही जी आज्ञा मीं तुम्हांस दिली आहे ती तुम्हीं पाळावी; तुमच्या पूर्वीं प्रचलित असलेल्या अमंगळ रिवाजांप्रमाणें तुम्हीं चालूं नये व त्यांमुळे भ्रष्ट होऊं नये; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्रा-
१९ एलाच्या सर्व मंडळीस सांग: तुम्हीं पवित्र असावें, कारण मी परमेश्वर तुमचा देव पवित्र आहे. ३ तुम्हीं आपली आई व आपला बाप यांचें भय बाळगावें आणि माझे शब्दाथ पाळावे; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. ४ तुम्हीं मूर्तीकडे वळूं नये आणि आपल्यासाठीं ओतीव देव करूं नयेत; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. ५ तुम्ही परमेश्वराप्रीत्यर्थ शाल्यर्पणाचा यज्ञ कराल तेव्हां मी तुम्हांस प्रसन्न होईन असा तो करा. ६ त्या अर्पणाचें मांस यज्ञाच्या दिवशीं व दुसऱ्या दिवशीं खावें, पण तिसऱ्या दिवशीं कांहीं शेष राहिल्यास तें अग्नीनें जाळून टाकावें. ७ तिसऱ्या दिवशीं तें खाणें अमंगळ होय; तें मान्य व्हावयाचें नाहीं; ८ जो कोणी त्यांतलें कांहीं खाईल त्याला त्याच्या दुष्कर्माचें फळ मिळेल, कारण त्यानें परमेश्वराची पवित्र वस्तु भ्रष्ट केली असें होईल; त्या मनुष्याचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा.

९ तुम्ही आपल्या देशांतल्या पिकाची कापणी कराल तेव्हां तूं आपल्या शेताच्या कोनाकोपऱ्यांतलें पीक झाडून सारें कापूं नको आणि पीक काडून घेतल्यावर त्यांतला सरवा वेचूं नको. १० आपला द्राक्षमळाहि झाडून सारा खुडूं नको. तशीच द्राक्ष-मळ्यांतील पडझड गोळा करूं नको; गरीब व उपरी यांच्यासाठीं ती राहूं द्यावी; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. ११ तुम्हीं चोरी करूं नये, एकमेकांशीं कपट करूं नये व खोटें बोलूं नये. १२ माझ्या नामाची खोटी शपथ वाडून आपल्या देवाच्या नामाला बद्दा

लावूं नये; मी परमेश्वर आहे. १३ आपल्या शेजाऱ्या-
वर जुलूम करू नको व त्याला लुटू नको; मजुराची
मजुरी रात्रभर आपल्याजवळ ठेवू नको. १४ बहि-
न्यास शिष्यांसाठी देऊ नको; ठोकर लागेल अशी वस्तु
अंधळ्यापुढे ठेवू नको; तू आपल्या देवाचे भय धर;
मी परमेश्वर आहे. १५ न्याय करितांना गैरइनसाफ
करू नको; दरिद्राच्या दारिद्र्यावर नजर देऊ नको,
अथवा समर्थाचे तोंड पाहून निकाल देऊ नको; तर
आपल्या शेजाऱ्याचा न्याय धर्माने कर. १६ आपल्या
लोकांत इकडेतिकडे चहाड्या करित फिरू नको;
आपल्या शेजाऱ्याच्या जिवावर उठू नको; मी परमेश्वर
आहे. १७ आपल्या मनांतहि आपल्या भावाचा द्वेष
करू नको; आपल्या शेजाऱ्याचा निषेध अवश्य करावा,
न केला तर त्याच्यामुळे तुझ्या मार्थी पाप येईल.
१८ सूड उगवू नको; आपल्या भाऊबंदांपैकी कोणाचा
दावा धरू नको, तर तू आपल्या शेजाऱ्यावर स्वतां-
प्रमाणे प्रेम ठेव; मी परमेश्वर आहे. १९ माझे विधि
पाळ. आपल्या पशूंचा मित्र जातीच्या पशूंशी संग होऊं
देऊ नको; आपल्या शेतांत दोन जातींचे बीं मिसळून
पेरू नको; दोन प्रकारचे सूत मिसळून विणलेले कापड
अंगावर घेऊ नको. २० जी स्त्री दासी असून एकाद्या
पुरुषाशी वाग्दत्त झाली असेल, पण खंड भरून मुक्त
झाली नसेल, तिच्याशी कोणी कुकर्म केले तर त्या
दोघांस शिक्षा व्हावी; तथापि तिची मुक्तता झाली
नसल्यामुळे त्यांस देहांत शासन होऊं नये. २१ त्या
पुरुषाने दर्शनमंडपाच्या दाराशी परमेश्वरासमोर दोषा-
र्पणासाठी एक मेंढा आणावा; २२ आणि त्याने केलेल्या
पापाबद्दल दोषार्पणाच्या मेंढ्याच्याद्वारे त्याच्यासाठी
याजकाने परमेश्वरासमोर प्रार्थित करवे, म्हणजे
त्याने केलेल्या पापाची त्याला क्षमा होईल. २३ तुम्ही
त्या देशांत जाऊन पोहंचल्यावर खाण्यासाठी हरत-हेचीं
फळझाडे लावाल तेव्हां तीन वर्षेपर्यंत त्यांची फळे
निषिद्ध समजावीं, तीं खाऊं नयेत. २४ चौथ्या वर्षी
त्यांची सर्व फळे परमेश्वराच्या उपकारस्तुतीप्रीत्यर्थ

१ मुळांत: बेसुनत.

पवित्र समजावीं. २५ मग पांचव्या वर्षी तुम्ही त्यांची
फळे खावीं म्हणजे त्यांपासून तुम्हांस विपुल फळे
मिलतील; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. २६ तुम्ही
कोणतेहि मांस रक्तासह खाऊं नका; तुम्ही कांहीं मंत्र-
तंत्र करू नका व शकुनमुहूर्त पाहू नका. २७ आपल्या
डोक्याला घेरा राखू नका; आपल्या दाढीचे कोपरे
छाटून बेरूप करू नका. २८ कोणी मयत झाल्यामुळे
आपल्या अंगावर घाय करू नका, आपले अंग गोंदू
नका; मी परमेश्वर आहे. २९ आपल्या कन्येस अष्ट
करवून वेश्या होऊं देऊं नका; वेश्यागमनामुळे देश
महापातकाने व्यापून जाईल असें करू नका. ३० माझे
शब्दाथ पाळा आणि माझ्या पवित्रस्थानाविषयीं पूज्य-
बुद्धि बाळगा; मी परमेश्वर आहे. ३१ पंचाक्षऱ्यांच्या
किंवा चेटक्यांच्या नादीं लागू नका; त्यांच्या पाठीस
लागून अष्ट होऊं नका; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.
३२ पिकलेल्या केसांसमोर उठून उभे राहा; वृद्धास
मान द्या; आपल्या देवाचे भय बाळगा; मी परमेश्वर आहे.
३३ कोणी विदेशी तुमच्या देशांत तुमच्याबरोबर
राहत असला तर त्यास उपद्रव देऊं नका. ३४ तुमच्या-
बरोबर राहणाऱ्या परदेशीय मनुष्यास तुम्ही स्वदेशीय
मनुष्यासारखेच लेखा; आणि त्याजवर आपल्यासारखीच
प्रीति करा; कारण तुम्हीहि मिसर देशांत परदेशीय
होतां; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. ३५ न्याय
करण्यांत, मोजणी करण्यांत, तोलण्यांत अथवा
मापण्यांत कांहीं अधर्म करू नका. ३६ खरी तागडी,
खरी वजन, खरा एफा व खरा हिन हीं तुमच्यापाशीं
असावीं; ज्याने तुम्हांस मिसर देशांतून बाहेर आणिले
तो मी परमेश्वर तुमचा देव आहे; ३७ म्हणून तुम्ही
माझे सर्व विधि आणि सर्व नियम मान्य करून पाळावे;
मी परमेश्वर आहे.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल
२० लोकांस तू आणखी असें सांग: इस्राएल
लोकांपैकी अथवा इस्राएल लोकांत राहणाऱ्या
उपन्यापैकी कोणी आपले अपत्य मोलखास अर्पिले
तर त्यास अवश्य जिवें मारावे; देशच्या लोकांनीं

त्यास दगडमार करावा. ३ मी त्याला विमुख होऊन त्याचा खजनांतून उच्छेद करीन; कारण तो आपलें अपत्य मोलखास देऊन माझें पवित्रस्थान भ्रष्ट करितो आणि माझ्या पवित्र नामास बद्दल लावितो. ४ मोलखाला आपलें अपत्य अर्पिणाच्याकडे देशचे लोक डोळेझांक करून त्यास जिवें मारणार नाहीत ५ तर मी त्या मनुष्याला व त्याच्या कुटुंबाला विमुख होऊन त्याचा व जे कोणी त्यास अनुसरून व्यभिचारी मतीनें मोलखाची कास धरितील, त्या सर्वांचा खजनांतून उच्छेद करीन. ६ जो माणूस व्यभिचारी मतीनें पंचाक्षरी व चेतकी यांच्या नादीं लागतो त्याला मी विमुख होऊन त्याचा खजनांतून उच्छेद करीन; ७ म्हणून तुम्ही स्वतांस पावन करून पवित्र व्हा; कारण मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. ८ तुम्ही माझे विधि मान्य करून पाळा; तुम्हांस पावन करणारा मीच परमेश्वर आहे. ९ आपल्या पित्यास अथवा मातेस जो शिव्याशाप देईल त्यास अवश्य जिवें मारावें; जो आपल्या पित्यास अथवा मातेस शिव्याशाप देईल त्याचा रक्तपात त्याच्याच माथीं राहील. १० कोणी परस्त्रीगमन करील तर आपल्या शेजाऱ्याच्या स्त्रीशीं व्यभिचार करणारा तो जार व ती जारिणी या दोघांसहि अवश्य जिवें मारावें. ११ जो आपल्या पित्याच्या स्त्रीशीं गमन करील तो आपल्या पित्याची काया उघडी करितो; त्या दोघांसहि अवश्य जिवें मारावें; त्यांचा रक्तपात त्यांच्याच माथीं राहील. १२ कोणी आपल्या सुनेशीं गमन केलें तर त्या दोघांसहि अवश्य जिवें मारावें; त्यांचें तें विपरीत कर्म होय; त्यांचा रक्तपात त्यांच्याच माथीं राहील. १३ कोणी स्त्रीगमनाप्रमाणें पुरुषगमन केलें तर त्या दोघांचें हें अमंगळ कृत्य होय; त्यांस अवश्य जिवें मारावें; त्यांचा रक्तपात त्यांच्याच माथीं राहील. १४ एकादी स्त्री व तिची आई या दोघींस कोणी ठेविलें तर तें महापाप होय; तो पुरुष व त्या दोन्ही स्त्रिया यांस अग्नींत जाळावें; तुमच्यामध्ये असलें दुष्कर्म राहूं नये. १५ कोणी पुरुषानें पशुगमन

केलें तर त्याला अवश्य जिवें मारावें; तो पशुहि मारून टाकावा. १६ कोणी स्त्री कुकर्म करावयास एकाद्या पशुकडे जाईल तर त्या स्त्रीला व त्या पशूला मारून टाकावें; त्यांचा अवश्य वध करावा; त्यांचा रक्तपात त्यांच्याच माथीं राहील. १७ कोणी आपल्या बहिणीला, मग ती त्याच्या पित्याची कन्या असो अगर त्याच्या मातेची कन्या असो, आपली स्त्री करून तो तिची काया पाहील व ती त्याची काया पाहील तर हा निन्द्य प्रकार होय; त्या दोघांचा त्यांच्या भाऊबंधांच्या देखत उच्छेद करावा; त्यानें आपल्या बहिणीची काया उघडी केली असें होईल; त्यानें आपल्या दुष्कर्माचा भार वाहिला पाहिजे. १८ स्त्री ऋतुमती असतां तिच्यापाशीं कोणी जाईल व तिची काया उघडी करील तर त्यानें तिच्या रक्ताचा झरा उघडा केला व तिनेंही आपल्या रक्ताचा झरा उघडा केला असें होईल; त्या दोघांचाहि खजनांतून उच्छेद व्हावा. १९ आपली मावशी अथवा आपली आत यांची काया उघडी करूं नये; जो तसें करील त्यानें आपल्या जवळच्या आप्ताची काया उघडी केली असें होईल; त्यांनीं आपल्या दुष्कर्माचा भार वाहिला पाहिजे. २० कोणी आपल्या चुलतीशीं गमन केलें तर त्यानें आपल्या चुलत्याचीच काया उघडी केली असें होईल; तीं आपल्या पापाचा भार वाहून निरपत्य मरतील. २१ कोणी आपल्या भावजयीस ठेवील तर ती भ्रष्टा होय; तशानें तो आपल्या भावाचीच काया उघडी करितो असें होईल; तीं निरपत्य राहणार.

२२ ह्याकरितां तुम्हीं माझे सर्व विधि व माझे सर्व नियम मान्य करून पाळावे म्हणजे ज्या देशीं मी तुम्हांस घेऊन जात आहे तें तुम्हांस ओकून टाकणार नाही. २३ ज्या राष्ट्रांस मी तुम्हांपुढून घालवून देणार आहे त्यांच्या चालीरितींचें तुम्ही अनुकरण करूं नका; त्यांनीं असला भ्रष्टाचार केला म्हणून मला त्यांचा तिटकारा आला; २४ पण मी तुम्हांस सांगितलें आहे कीं त्यांचा देश तुमचें वतन होईल, मी तो तुमच्या स्वाधीन करीन, ज्यांत दुधामधाचे प्रवाह

वाहत आहेत असा देश तुमच्या ताब्यांत देईन; तुम्हांस इतर राष्ट्रांपासून वेगळें करणारा मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. २५ यास्तव तुम्हीं शुद्ध व अशुद्ध पशु आणि शुद्ध व अशुद्ध पक्षी यांचा भेद पाळावा, आणि जो कोणताहि पशु, पक्षी अथवा जमिनीवर रांगणारा प्राणी मीं तुम्हांसाठीं अशुद्ध ठरवून निषेधिला आहे, त्याच्यायोगें तुम्ही आपणांस अमंगळ करूं नका. २६ तुम्हीं माझ्याप्रीत्यर्थ पवित्र व्हावें; कारण मी परमेश्वर पवित्र आहे; तुम्हीं माझेच असावें म्हणून मीं तुम्हांस इतर राष्ट्रांपासून वेगळें केलें आहे.

२७ कोणी पंचाक्षरी अथवा चेटकी असला, तर तो पुरुष असो किंवा स्त्री असो, त्यास अवश्य जिवें मारावें. त्यांस दगडमार करावा; त्यांचा रक्तपात त्यांच्या मार्थी राहिल.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, अहरोनाचे २१ पुत्र जे याजक त्यांस असें सांग: त्यांच्या कुळांपैकीं कोणी मयत झालें तर त्याचें कोणींही सुतक धरूं नये; २ आपले जवळचे आप्त म्हणजे आपली माता, पिता, पुत्र, कन्या, बंधु ३ आणि आपल्याजवळ असलेली अविवाहित भगिनी यांचें मात्र सुतक धरावें; ४ पण याजक आपल्या लोकांमध्ये प्रमुख असल्यामुळें त्यानें सुतक धरून स्वतांला अपवित्र करूं नये. ५ त्यांनीं आपलें डोकें मुंडूं नये; आपल्या दाढीच्या कोनांचे केस काढूं नयेत; आपल्या शरीरास घाय करूं नयेत. ६ त्यांनीं आपल्या देवाप्रीत्यर्थ पवित्र राहावें आणि आपल्या देवाचें नाम अपवित्र करूं नये; कारण ते परमेश्वराप्रीत्यर्थ हव्य म्हणजे देवाप्रीत्यर्थ अन्न अर्पित असतात; म्हणून त्यांनीं पवित्र राहावें. ७ त्यांनीं वेष्ट्या किंवा भ्रष्ट स्त्री आपली बायको करूं नये; सोडलेल्या स्त्रीशीं लग्न करूं नये; कारण याजक आपल्या देवाप्रीत्यर्थ पवित्र आहे. ८ ह्याकरितां तूं त्यास पवित्र मानावें; तो तुझ्या देवास अन्न अर्पितो म्हणून त्यास तूं पवित्र लेखावें; कारण तुम्हांस पावन करणारा मी परमेश्वर पवित्र आहे. ९ कोणा

याजकाची कन्या वेष्ट्याकर्म करून भ्रष्ट झाली तर तिनें आपल्या पित्यासहि भ्रष्ट केलें असें होईल; तिला अग्नीनें जाळून टाकावें.

१० जो आपल्या बांधवांमध्ये मुख्य याजक आहे, ज्याच्या मस्तकाचा अभिषेकाच्या तेलानें अभ्यंग झाला आहे, पवित्र वस्त्रें धारण करण्यास ज्याचा संस्कार झाला आहे, त्यानें आपल्या डोक्याचे केस सोडूं नयेत; आपलीं वस्त्रें फाडूं नयेत; ११ त्यानें कोणाच्या प्रेताजवळ जाऊं नये; आपल्या बापाचें किंवा मातेचें सुतक धरूं नये; १२ त्यानें पवित्रस्थानाबाहेर जाऊं नये; आपल्या देवाचें पवित्रस्थान भ्रष्ट करूं नये; कारण त्याच्या देवाच्या तैलाभिषेकानें त्याचा संस्कार झाला आहे; मी परमेश्वर आहे. १३ त्यानें कुमारीशींच विवाह करावा. १४ विधवा, सोडलेली स्त्री, भ्रष्ट स्त्री अथवा वेष्ट्या यांपैकीं कोणी त्यानें बायको करूं नये; तर त्यानें आपल्या भाऊबंधांतल्या एकाद्या कुमारीशीं लग्न करावें. १५ त्यानें स्वजनांमध्ये आपली संतति भ्रष्ट होऊं देऊं नये; कारण त्याला पावन करणारा मी परमेश्वर आहे.

१६ आणखी परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १७ अहरोनास सांग: तुझ्या वंशांत पिढ्यानपिढ्या ज्या कोणास कांहीं व्यंग असेल त्यानें देवास अन्न अर्पिण्यासाठीं जवळ जाऊं नये. १८ त्यास कोणतेंहि व्यंग असलें तर त्यानें समीप येऊं नये; सग तो अंधळा, लंगडा, चपट्या नाकाचा, अधिक अंग असलेला असो, १९ अथवा हातपाय तुटलेला असो, २० कुबडा, खुजा, नेत्रदोषी असो, किंवा चाई, गजकर्ण वगैरे झालेला अथवा भग्न असो; २१ अहरोन याजकाच्या वंशापैकीं कोणास असें एकादें व्यंग असलें तर त्यानें परमेश्वराला हव्य अर्पिण्यासाठीं जवळ जाऊं नये; त्याच्या शरीरांत व्यंग असल्यामुळें त्यानें आपल्या देवास अन्न अर्पवयास समीप येऊं नये. २२ त्यानें आपल्या देवास अर्पिल्लें परमपवित्र अन्न व पवित्र अन्न खावें; २३ पण त्याला व्यंग असल्यामुळें त्यानें अंतरपटाच्या आंत आणि वेदीपार्शीं जाऊं नये; त्यानें माझीं पवित्रस्थानें भ्रष्ट करूं नयेत; कारण त्यास पावन

करणारा मी परमेश्वर आहे. २४ मोशानें अहरोन, त्याचे पुत्र व सगळे इस्राएल लोक यांस हें सांगितलें.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ अहरोन २२ व त्याचे पुत्र यांस सांग की इस्राएल लोकांच्या ज्या पवित्र वस्तु ते मला समर्पितात त्यांसंबंधानें त्यांनीं जपावें आणि माझें पवित्र नाम भ्रष्ट करूं नये; मी परमेश्वर आहे. ३ तूं त्यांस सांग, पिढ्यानपिढ्या तुमच्या सर्व वंशांत जो कोणी अशुद्धावस्थेंत असून इस्राएल लोकांनीं समर्पित केलेल्या पवित्र वस्तुस स्पर्श करील त्याचा माझ्यासमोर उच्छेद व्हावा; मी परमेश्वर आहे. ४ अहरोनाच्या वंशापैकी कोणी महारोगी अथवा स्नायी असला तर त्यानें शुद्ध होईपर्यंत पवित्र केलेल्या वस्तु खाऊं नयेत. मयतामुळें अशुद्ध झालेल्या मनुष्यास किंवा रेतस्खलन झालेल्या पुरुषास जो स्पर्श करील, ५ ज्याच्या स्पर्शानें लोक अशुद्ध होतात अशा रांगणाच्या जंतूला अथवा कोणत्याहि प्रकारची अशुद्धता असलेल्या एकाद्या मनुष्यास जो स्पर्श करील, ६ जो मनुष्य यापैकी कोणासहि स्पर्श करील, त्यानें संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें व जलस्नान करीपर्यंत पवित्र पदार्थ खाऊं नयेत. ७ सूर्यास्त झाल्यावर तो शुद्ध ठरेल, त्यानें नंतर पवित्र पदार्थ सेवन करावे, कारण ते त्याचें अन्नच होत. ८ आपोआप मेलेले अथवा श्वापदांनीं फाडिलेले असें काहीं खाऊन त्यानें भ्रष्ट होऊं नये; मी परमेश्वर आहे. ९ मी पवित्र वस्तू-विषयीं जी आज्ञा केली आहे ती याजकांनीं पाळावी; ती न मानून त्या वस्तु भ्रष्ट केल्यास त्यांस त्याबद्दल पातकाचा भार वाहावा लागेल, व त्यामुळें ते मरतील; त्यांस पावन करणारा मी परमेश्वर आहे. १० कोणीं परक्यानें पवित्र पदार्थ खाऊं नये; तो याजकाच्या घराचा पाहुणा किंवा मजूर असला तरी त्यानेंहि पवित्र पदार्थ खाऊं नये; ११ पण याजकानें मोल देऊन कोणी मनुष्य विकत घेतला असला तर त्यानें तो खावा; तसेंच याजकाच्या घरीं जन्मले असतील त्यांनींहि तो खावा. १२ याजकाची कन्या कोणा परक्याला दिली असली तर तिनें समर्पण केलेले पवित्र पदार्थ खाऊं

नयेत. १३ याजकाची कन्या विधवा असली अथवा नवऱ्यानें तिचा त्याग केला असला, आणि ती अनपत्य असून तरुणपणीं होती तशीच आपल्या पित्याच्या घरीं परत येऊन राहत असली तर तिनें आपल्या पित्याच्या अन्नाचें सेवन करावें; पण कोणीं परक्यांनीं तें खाऊं नये. १४ कोणीं मनुष्यानें चुकून पवित्र पदार्थ खाल्ले तर त्यानें त्या पदार्थाच्या पांचव्या हिस्शाइतकी त्यांत भर घालून याजकास मोबदला द्यावा. १५ इस्राएल लोक ज्या पवित्र वस्तु परमेश्वराला अर्पितात त्या त्यांनीं भ्रष्ट करूं नयेत; १६ पवित्र पदार्थ खाल्ल्यानें उद्धवणारा त्याचा दोषजनक अधर्मभार वाहण्यास याजकांनीं कारण होऊं नये; कारण त्यांस पावन करणारा मी परमेश्वर आहे.

१७ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १८ अहरोन, त्याचे पुत्र व सर्व इस्राएल लोक यांस सांग: इस्राएल लोकांपैकीं अथवा इस्राएल लोकांत राहणाऱ्या उपरी लोकांपैकीं कोणी आपल्या नवसाचा अथवा स्वसंतोषाच्या बलीचा परमेश्वराप्रीत्यर्थ होम करील १९ तर तुमचा स्वीकार करण्यांत यावा म्हणून गुरें, मेंढरें अथवा बकरीं यांतला निर्दोष नर अर्पण करावा. २० दोष असलेला कोणताहि प्राणी अर्पू नये; कारण तो तुमच्याप्रीत्यर्थ स्वीकारिला जाणार नाही. २१ आपला नवस पुरा करण्यासाठीं अथवा स्वसंतोषाच्या अर्पणासाठीं कोणी परमेश्वराप्रीत्यर्थ गुराढोरांतून किंवा शेरडांमेंढरांतून शाल्यर्पण करील तर तें मान्य व्हावयासाठीं निर्दोष असावें, त्यांत काहीं दोष नसावा. २२ अंधळा, अवयव भग्न झालेला, लुळा अथवा अंगावर मस, नायटे अथवा खरूज असलेला असा कोणताहि प्राणी परमेश्वराला अर्पू नये किंवा त्याचा वेदीवर हव्य म्हणून परमेश्वराप्रीत्यर्थ होम करूं नये. २३ बैल, मेंढा अथवा बकरा याचा एकादा अवयव अधिकउणा असला तर तो स्वसंतोषाच्या अर्पणास चालेल, पण नवस फेडावयाच्या कामीं त्याचा अंगीकार होणार नाही. २४ ज्याचे अंड दबलेले, बडविलेले, फुटलेले अथवा कापिलेले असतील असा कोणताहि प्राणी परमेश्वरास

अर्पण करूं नये; तूं आपल्या देशीं असला कांहीं प्रकार करूं नये. २५ यांतले कोणतेहि प्राणी परक्याच्या हातून घेऊन आपल्या देवास अन्न म्हणून अर्पण करूं नयेत; कारण त्यांच्यांत व्यंग आहे, त्यांच्यांत दोष आहे, म्हणून ते तुम्हांप्रीत्यर्थ स्वीकारण्यांत यावयाचे नाहीत.

२६ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें: २७ वासरूं, कोंकरूं अथवा करडूं जन्मल्यावर सात दिवस आपल्या आईखालीं असलें पाहिजे; आठव्या दिवसापासून पुढें तें परमेश्वराला हव्यरूपानें अर्पण करण्यासाठीं स्वीकारण्यास योग्य ठरेल. २८ गाईचा अथवा मेंढीचा व तिच्या वत्साचा एकाच दिवशीं बलि देऊं नये. २९ तुम्ही परमेश्वराप्रीत्यर्थ शाल्यर्पणाच्या बलीचा यज्ञ कराल तेव्हां तुमचा अंगीकार होईल अशा प्रकारें तो करावा. ३० त्याच दिवशीं तो खाण्यांत यावा; त्यांतला कांहीं सकाळपर्यंत ठेवूं नये; मी परमेश्वर आहे. ३१ तुम्हीं माझ्या आज्ञा मान्य करून त्या पाळाव्या; मी परमेश्वर आहे. ३२ माझ्या पवित्र नामास तुम्हीं वट्टा लावूं नये; इस्राएल लोकांमध्ये मला पवित्र मानिलें जावो; तुम्हांस पावन करणारा मी परमेश्वर आहे. ३३ तुमचा देव व्हावें म्हणून मीं तुम्हांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें; मी परमेश्वर आहे.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल लोकांस सांग: पवित्र मेळे भरविण्यासाठीं परमेश्वराच्या ज्या पर्वकाळाची तुम्हीं प्रसिद्धि करावयाची ते पर्वकाळ हे: ३ सहा दिवस सर्व कामकाज करावें, पण सातवा दिवस परम विश्रामदिन व पवित्र मेळ्याचा दिवस होय; या दिवशीं तुम्हीं कोणतेंहि काम करूं नये; तुमच्या सर्व घरांघरांतून हा परमेश्वराचा शब्बाथ असावा.

४ परमेश्वराचे जे पर्वकाळ म्हणजे पवित्र मेळ्याचे दिवस तुम्हीं नियमित समयीं प्रसिद्ध करावे ते हे: ५ पहिल्या महिन्याच्या चतुर्दशीस सायंकाळीं परमेश्वराचा वैव्हांडण सण येतो. ६ त्याच महिन्याच्या पंधराव्या

दिवशीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ बेखमीर भाकरीचा सण सुरू होतो; त्यांत तुम्हीं सात दिवस बेखमीर भाकरी खावी. ७ त्यांपैकीं पहिल्या दिवशीं तुम्हीं पवित्र मेळा भरवावा; त्या दिवशीं अंगमेहनतीचें कांहीं काम करूं नये. ८ सात दिवस तुम्हीं परमेश्वरास हव्य अर्पावें; सातव्या दिवशीं पवित्र मेळा भरवावा; त्या दिवशीं अंगमेहनतीचें कांहीं काम करूं नये.

९ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १० इस्राएल लोकांस सांग: जो देश मी तुम्हांस देत आहे त्यांत तुम्ही जाऊन पोहंचाल व त्यांतलें पीक कापाल तेव्हां आपल्या पिकाच्या पहिल्या उपजाची पेंढी याजकाकडे आणावी; ११ ती तुम्हांप्रीत्यर्थ स्वीकारण्यांत यावी म्हणून ती त्यानें परमेश्वरासमोर ओवाळावी; शब्बाथाच्या दुसऱ्या दिवशीं याजकानें ती ओवाळावी. १२ पेंढीची ओवाळणी कराल त्या दिवशीं एका वर्षाच्या एका निर्दोष मेंढ्याचा परमेश्वराप्रीत्यर्थ होम करावा. १३ त्याबरोबरचा अन्न-बलि दोन दशमांश एफा तैलमिश्रित सपिठाचा असावा; हें परमेश्वराला सुवासिक हव्य होईल; आणि त्याबरोबर एक चतुर्थांश हिन द्राक्षारस अर्पावा. १४ हें सर्व अर्पिण्यासाठीं तुम्ही आपल्या देवासमोर घेऊन जाल त्या दिवसापर्यंत नव्या पिकाची भाकरी खाऊं नये; तसेंच हुरडा किंवा हिरवें धान्य खाऊं नये; तुमच्या सर्व घरीं हा पिढ्यानपिढ्या निरंतरचा विधि होय.

१५ शब्बाथाच्या दुसऱ्या दिवशीं तुम्ही ओवाळणीची पेंढी आणाल तेव्हांपासून पुरे सात शब्बाथ मोजावे; १६ सातव्या शब्बाथाच्या दुसरे दिवशीं पन्नासावा दिवस मोजून त्या दिवशीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ नवें अन्नार्पण करावें. १७ तुम्हीं आपल्या घरांतून दोन दशमांश एफाभर सपिठाच्या दोन भाकऱ्या ओवाळणीसाठीं आणाव्या; त्या खमीर घालून भाजाव्या; परमेश्वराप्रीत्यर्थ हें प्रथम उपजाचें अर्पण होय. १८ वर्षावर्षाचीं सात निर्दोष कोंकरें, एक गोन्हा आणि दोन मेंढे भाकऱ्यांबरोबर अर्पावे; त्यांबरोबरचें अन्नार्पण व पेयार्पण यांसह त्यांचा परमेश्वराप्रीत्यर्थ होम करावा; हें परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य होय. १९ मग

पापार्पणासाठी एक बकरा व शाल्यर्पणाच्या यज्ञासाठी एकएक वर्षाचे दोन मेंढे अर्पवे. २० याजकानें तीं प्रथम उपजाच्या भाकरीबरोबर त्या मेंढ्यांसह परमेश्वरासमोर ओवाळावीं; हीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र असून याजकाचा भाग व्हावीं. २१ तुम्हीं त्याच दिवशीं हें जाहीर करावें कीं या दिवशीं आपला एक पवित्र मेळा भरणार, म्हणून कोणीहि या दिवशीं अंगमेहनतीचें काम करूं नये; तुमच्या सर्व घरीं तुम्हांस हा पिढ्यानपिढ्या निरंतरचा विधि होय.

२२ तुम्ही आपल्या देशांतील पीक कापाल तेव्हां कोनाकोपऱ्याची झाडून सारी कापणी करूं नका, आणि आपल्या पिकाचा सरवा वेंचूं नका; गरीब व विदेशी यांच्यासाठीं तो राखून ठेवा; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.

२३ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २४ इस्राएल लोकांस सांग: सातव्या महिन्याची प्रतिपदा तुम्हांस परमविश्रामाची असावी; स्मरण देण्यासाठीं त्या दिवशीं रणशििंगें फुंकावीं व पवित्र मेळा भरवावा. २५ त्या दिवशीं तुम्हीं अंगमेहनतीचें कांहीं काम करूं नये, तर परमेश्वराला हव्य अर्पावें.

२६ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें: २७ त्याच सातव्या महिन्याच्या दशमीस प्रायश्चित्ताचा दिवस पाळावा; त्या दिवशीं तुमचा पवित्र मेळा भरावा; त्या दिवशीं तुम्हीं आपल्या जिवांस क्लेश द्यावा आणि परमेश्वराला हव्य अर्पावें. २८ त्या दिवशीं तुम्हीं कोणतेंहि काम करूं नये; कारण हा प्रायश्चित्ताचा दिवस होय; त्या दिवशीं तुमचा देव परमेश्वर याजसमोर तुम्हांसाठीं प्रायश्चित्त करण्यांत यावें. २९ त्या दिवशीं जो मनुष्य आपल्या जिवाला क्लेश देत नाही त्याचा खजनांतून उच्छेद व्हावा. ३० कोणी मनुष्य त्या दिवशीं कोणतेंहि काम करील तर त्याचा मी खजनांतून उच्छेद करीन. ३१ तुम्हीं कोणतेंहि काम करूं नये; तुमच्या सर्व घरीं तुम्हांस तो पिढ्यानपिढ्या निरंतरचा विधि होय. ३२ तो दिवस तुम्हांस परम विश्रामदायक व्हावा व

तुम्हीं आपल्या जिवाला क्लेश द्यावा; आणि त्या महिन्याच्या नवव्या दिवशीं एका सायंकाळपासून दुसऱ्या सायंकाळपर्यंत तुम्हीं शब्बाथ पाळावा.

३३ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, ३४ इस्राएल लोकांस सांग: त्याच सातव्या महिन्याच्या पंधराव्या दिवसापासून सात दिवसपर्यंत परमेश्वराप्रीत्यर्थ मांडवांचा सण पाळावा. ३५ पहिल्या दिवशीं पवित्र मेळा भरवावा; त्या दिवशीं अंगमेहनतीचें कांहीं काम करूं नये. ३६ सात दिवस परमेश्वराला हव्य अर्पावें व आठव्या दिवशीं आपला पवित्र मेळा भरवून परमेश्वराला हव्य अर्पावें; हा महामेळ्याचा समारोपदिन होय; त्या दिवशीं कोणतेंहि अंगमेहनतीचें काम करूं नये.

३७ परमेश्वराचे पर्वकाळ हे होत; त्यांत हव्य म्हणजे होमबलि, अन्नबलि, शाल्यर्पण व पेयार्पण त्याला दिवसानुसार परमेश्वरास अर्पावें म्हणून पवित्र मेळे भरावे असें तुम्हीं प्रसिद्ध करावें; ३८ ह्यांशिवाय आणखी पाळावयाचे सण म्हणजे परमेश्वराचे शब्बाथ पाळणें, भेटी अर्पणें, सर्व नवस फेडणें आणि परमेश्वरास स्वसंतोषाचीं सर्व अर्पणें करणें हे आहेत.

३९ देशांतलें उत्पन्न गोळा केल्यावर त्याच सातव्या महिन्याच्या पंधराव्या दिवसापासून सात दिवसपर्यंत परमेश्वराप्रीत्यर्थ सण पाळावा; पहिला दिवस व आठवा दिवस हे परम विश्रामदिन होत. ४० पहिल्या दिवशीं तुम्हीं चांगल्या चांगल्या वृक्षांचीं फळें, खजुरीच्या झावळ्या, दाट पालवीच्या वृक्षांच्या डाहळ्या, ओहळाजवळचें वाळूज हीं आणून परमेश्वरासमोर सात दिवस उत्सव करावा. ४१ वर्षानुवर्ष सात दिवसपर्यंत परमेश्वराप्रीत्यर्थ हा सण पाळावा; तुमचा हा पिढ्यानपिढ्या निरंतरचा विधि होय; सातव्या महिन्यांत हा सण पाळावा. ४२ तुम्हीं सात दिवस मांडवांत राहावें; जितके जन्मतः इस्राएल आहेत त्यांनीं मांडवांत राहावें; ४३ म्हणजे तुमच्या पुढल्या पिढ्यांस कळेल कीं मीं इस्राएल लोकांस मिसर देशांतून बाहेर काढिलें तेव्हां त्यांची मांडवांत

वस्ती करविली; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. ४४ याप्रमाणे मोशाने इस्राएल लोकांस परमेश्वराचे पर्वकाळ सांगितले.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल लोकांस ही आज्ञा कर: दीप सतत पेटत राहून उजेड व्हावा म्हणून जैतुनाचे कुद्दन काढलेले निरे तेल त्यांनी तुजकडे घेऊन यावे; ३ अहरोनाने दर्शनमंडपांत आज्ञापटाच्या अंतरपटा-बाहेर परमेश्वरासमोर नित्य संध्याकाळपासून सकाळ-पर्यंत त्याची व्यवस्था ठेवावी; हा तुमचा पिढ्यानपिढ्या निरंतरचा विधि होय. ४ त्याने हे दिवे शुद्ध दीपवृक्षावर परमेश्वरासमोर निरंतर ठेवण्याची व्यवस्था करावी.

५ तू सपिठ घेऊन त्याच्या वारा पोळ्या भाज; एकेक पोळी दोन दशमांश एफाभर सपिठाची करावी. ६ त्यांच्या दोन रांगा करून एकेका रांगेस सहासहा पोळ्या शुद्ध मेजावर परमेश्वरासमोर ठेवाव्या. ७ एकेका रांगेवर शुद्ध धूप ठेव म्हणजे तो त्या पोळीचे परमेश्वराला स्मरण देणारा हव्य असा होईल. ८ प्रत्येक शब्बाथवारी त्याने परमेश्वरासमोर त्या मांडाव्या; इस्राएल लोकांच्या वतीचा हा निरंतरचा करार होय. ९ ही पोळी अहरोन व त्याचे पुत्र यांचा वांटा होय; त्यांनी ती पवित्र स्थळीं खावी; कारण निरंतरच्या विधीप्रमाणे परमेश्वराला अर्पिलेल्या हव्यांपैकी ती त्याला परम पवित्र होय.

१० त्या काळीं कोणा इस्राएल स्त्रीचा मिसरी बापाच्या पोटचा एक पुत्र होता, तो इस्राएल लोकांमध्ये गेला; तेव्हां तो आणि एक इस्राएल माणूस छावणीत भांडूं लागले. ११ तो इस्राएल स्त्रीचा पुत्र परमेश्वराच्या नामाची निंदा करून त्याला शिब्याशाप देऊ लागला; तेव्हां त्यास मोशाकडे आणिले. त्याच्या आईचे नांव शलोमीथ असे असून ती दान वंशातील दिव्री याची कन्या होती. १२ त्याच्यासंबंधाने

परमेश्वर काय सांगतो ते कळावे म्हणून त्याने त्यास अटकेंत ठेविले.

१३ मग परमेश्वराने मोशाला सांगितले, १४ तुम्ही त्या शिब्याशाप देणाऱ्यास छावणीच्या बाहेर घेऊन जा; जितक्यांनी ती निंदा ऐकिली तितक्यांनी आपले हात त्याच्या मस्तकावर ठेवावे; नंतर सर्व मंडळीने त्यास दगडमार करावा. १५ तू इस्राएल लोकांस सांग की जो कोणी आपल्या देवास शिब्याशाप देईल त्याच्या दुष्कर्माचे त्याला फळ मिळेल. १६ परमेश्वराच्या नामाची निंदा करणाऱ्यास अवश्य जिवें मारावे; सर्व मंडळीने त्यास अवश्य दगडमार करावा; तो परदेशीय असो अगर स्वदेशीय असो, त्याने परमेश्वराच्या नामाची निंदा केली तर त्यास जिवें मारावे. १७ जो कोणी मनुष्य-हत्या करील त्याला अवश्य जिवें मारावे; १८ जो कोणी एकाद्या ग्रामपञ्चस जिवें मारील त्याने प्राण्या-बद्दल प्राणी देऊन भरपाई करावी. १९ कोणी आपल्या शेजाऱ्याचा देह व्यंग करील तर त्याने जसे केले असेल तसेच त्याला करावे; २० अवयवभंगाबद्दल अवयवभंग, डोळ्याबद्दल डोळा, दांताबद्दल दांत, याप्रमाणे त्याने जसा अपकार केला असेल तसाच त्याला करावा. २१ पशु मारणाऱ्याने त्याची भरपाई करावी, पण मनुष्यहत्या करणाऱ्यास मारून टाकावे. २२ तुम्ही स्वदेशीय असा किंवा परदेशीय असा, तुम्हां सर्वांना एकच नियम आहे, कारण मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. २३ मोशाने इस्राएल लोकांस याप्रमाणे सांगितले तेव्हां त्यांनी त्या शिब्याशाप देणाऱ्यास छावणीबाहेर घेऊन जाऊन दगडमार केला. परमेश्वराने मोशाला आज्ञा केली याप्रमाणे इस्राएल लोकांनी केले.

१ परमेश्वर सीनाय पर्वतापार्शी मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल लोकांस असे सांग: जो देश मी तुम्हांस देत आहे त्यांत तुम्ही जाऊन पोहंचलां म्हणजे परमेश्वराप्रीत्यर्थ देशास विश्राम मिळावा. ३ सहा वर्षे आपली शेती करावी आणि सहा वर्षे द्राक्षमळा खच्ची करून त्याचे उत्पन्न जमा करावे;

४ पण सातव्या वर्षी भूमीस परमविश्रामाचा शब्दाथ परमेश्वराप्रीत्यर्थ असावा; त्या वर्षी शेते पेरू नयेत अथवा मळे खच्ची करू नयेत, ५ आपोआप उगवलेले धान्य कापू नये; खच्ची न केलेल्या द्राक्षवेलीची फळे तोडू नयेत; भूमीच्या परमविश्रामाचें तें वर्ष असावें. ६ भूमीच्या विश्रामकालच्या उपजावर तुमचा, तुमच्या दास-दासींचा, तुमच्या मजुरांचा व तुमच्याबरोबर राहणाऱ्या परदेशीयांचा निर्वाह होईल; ७ तुमचे पशु व देशांतील सर्व जनावरें यांस भूमीच्या उत्पन्नांतून खावयास मिळेल.

८ सात विश्रामवर्षे म्हणजे सात गुणिले सात एवढीं वर्षे मोजा; या सात विश्रामवर्षांचा काळ एकुणपन्नास वर्षे होय. ९ मग सातव्या महिन्याच्या दशमीस म्हणजे प्रायश्चिताच्या दिवशीं महानादाचें शिंग देशभर सर्वत्र कुंकावें. १० त्या पन्नासाव्या वर्षास पवित्र मानावें आणि देशांतल्या सर्व रहिवाश्यांस मुक्ततेची घोषणा करावी; या वर्षास तुम्ही योबेल म्हणावें; या वर्षी तुम्हीं आप-आपल्या वतनांत व आपआपल्या घरीं परत जावें. ११ हें पन्नासावें वर्ष तुमचें योबेल वर्ष होय; या वर्षी तुम्हीं कांहीं पेरू नये, आपोआप उगवलेले कापू नये, आणि खच्ची न केलेल्या द्राक्षवेलीचीं फळेहि खुडू नयेत; १२ कारण हें योबेल वर्ष होय; हें तुम्हांला पवित्र असावें; या वर्षी तुम्हीं शेतांत सांपडेल तो उपज खावा. १३ या योबेल वर्षी तुम्हीं सर्वांनीं आपआपल्या वतनांत परत जावें. १४ तुम्ही आपल्या भाऊवंदांला कांहीं विकाल किंवा त्यांच्या हातून कांहीं विकत घ्याल तेव्हां एकमेकांचा अन्याय करू नका. १५ योबेल वर्षानंतर जितकीं वर्षे झालीं असतील त्यांच्या संख्ये-प्रमाणें आपल्या भाऊवंदांपासून मोल घ्यावें, व तितक्या वर्षांच्या उत्पन्नानुसार त्यांनीं विक्री करावी. १६ त्या वर्षाची संख्या अधिक असली तर त्या मानानें मोल वाढवावें आणि कमी असली तर त्या मानानें मोल कमी करावें; कारण जितकीं पिकें झालीं असतील त्यांच्या हिशोबानें त्यांनीं ती विक्री करावी. १७ तुम्हीं एकमेकांचा अन्याय करू नये; तर आपल्या देवाचें

भय बाळगावें; कारण मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. १८ ह्याकरितां तुम्हीं माझे विधि मानावे आणि माझ्या नियमांकडे ध्यान देऊन ते पाळावे; असें केल्यानें तुम्ही देशांत निर्भय वस्ती कराल; १९ भूमि आपला उपज देईल, व तुम्ही पोटभर खाल व तीत निर्भय वस्ती कराल. २० तुम्ही कदाचित् म्हणाल, आम्हीं सातव्या वर्षी काय खावें? कारण त्या वर्षी आम्हांस पेरवायाचें नाहीं व शेताचें उत्पन्न जमा करावयाचें नाहीं, २१ तर मी सहाव्या वर्षी तुम्हांस अशी बरकत देईन कीं, जमीन तुम्हांस तीन वर्षांचें उत्पन्न देईल. २२ मग आठव्या वर्षी तुम्ही पेराल आणि जुना सांठा खात राहाल; नवव्या वर्षाचें पीक हातीं येईपर्यंत त्या वर्षी तुम्ही जुना सांठा खात राहाल. २३ जमीन विकावयाची ती कायमची विकून टाकू नका; कारण जमीन माझी आहे व तुम्ही माझ्या आश्रयास परदेशीय व उपरी असे राहणार; २४ म्हणून तुमच्या वतनाच्या सगळ्या व्यवहारांत जमीन सोडवून विकण्यासंबंधानें तरतूद करावी.

२५ तुझा कोणी भाऊवंद कंगाल होऊन त्यानें आपल्या वतनाचा कांहीं भाग विकला तर त्याच्या जवळच्या आप्तानें पुढें होऊन आपल्या भाऊवंदानें विकलेला विभाग सोडवून घ्यावा. २६ एकाद्या मनुष्याचा वतनभाग सोडवून घेणारा कोणी नसला, व आपला वतनभाग त्याला स्वतांला सोडवून घेतां येईल एवढी त्याची ऐपत वाढली, २७ तर त्यानें तें वतन विकून टाकिलें असेल त्या वर्षापासून हिशोब करून बाकीच्या वर्षांचें उत्पन्न विकत घेणाऱ्यास द्यावें, आणि आपल्या वतनावर परत जावें; २८ पण तें वतन परत मिळविण्यास त्याला ऐपत नसली तर आपली विकिलेली जमीन विकत घेणाऱ्याच्या ताब्यांत योबेल वर्षापर्यंत राहूं द्यावी; योबेल वर्षी ती सुटेल तेव्हां त्यानें आपल्या वतनावर परत जावें.

२९ कोणी मनुष्यानें तटबंदीच्या नगरांत असलेलें आपलें घर विकिलें तर तें विकिल्यावर एक वर्षाच्या

आंत पैसे देऊन त्याला तें सोडवितां येईल; पैसे देऊन सोडविण्याचा हक्क त्याला पुरें एक वर्षे राहिल. ३० एका पुण्या वर्षाच्या आंत तें सोडविलें नाहीं तर तटबंदीच्या नगरांत असलेलें तें घर विकत घेणाऱ्याचें कायमचें पिढ्यानपिढ्या त्याच्या वंशांत राहिल; योबेल वर्षीं तें सुटणार नाहीं; ३१ पण तटबंदी नसलेल्या खेड्यांतून जीं घरे असतील तीं देशांतील शेतासमान लेखावीं; तीं सोडवितां येतील आणि योबेल वर्षीं त्यांची सुटका होईल. ३२ लेव्यांच्या वतनी नगरांत बांधिलेलीं घरे लेव्यांस पाहिजेत तेव्हां सोडवितां येतील. ३३ एकाद्या लेव्याचें घर दुसऱ्या कोणीं सोडविलें तर त्याच्या वतनी नगरांमध्ये असलेलें त्याचें तें विकिलेलें घर योबेल वर्षीं सुटेल; कारण इस्राएलांमध्ये लेव्यांचें वतन म्हटलें म्हणजे त्यांच्या नगरांतील घरेच होत. ३४ त्यांच्या नगरांच्या शिवारांची जमीन विकावयाची नाहीं; तें त्यांचें निरंतरचें वतन होय.

३५ तुझा कोणी भाऊबंद कंगाल झाला आणि त्याचा हात चालेना असें तुला दिसलें तर तूं त्यास आधार द्यावा. परदेशीयाप्रमाणें अथवा उपन्याप्रमाणें तो तुझ्याजवळ राहिल. ३६ त्याजपासून व्याज अथवा वर्ताळा घेऊं नको; आपल्या देवाचें भय धरून आपल्यापाशीं आपल्या भाऊबंदांस राहूं दे. ३७ तूं आपला पैसा त्याला व्याजानें देऊं नको, व आपला दाणागोटा वाढीदिढीनें देऊं नको. ३८ मी परमेश्वर तुमचा देव आहे; तुम्हांस कनान देश द्यावा व तुमचा देव व्हावें म्हणून मीं तुम्हांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें.

३९ तुझा कोणी भाऊबंद तुझ्यासमोर कंगाल झाला व त्यानें स्वतांस तुला विकून घेतलें तर त्याजपासून दास्य करून घेऊं नको; ४० मजुराप्रमाणें किंवा उपन्याप्रमाणें तो तुझ्यापाशीं राहावा; योबेल वर्षापर्यंत तो तुझी सेवाचकरी करील; ४१ त्या वर्षीं आपल्या मुलांबाळांसहित त्यानें तुझ्याकडून निघून आपल्या कुटुंबांत व आपल्या वाडवडिलांच्या वतनांत परत जावें. ४२ कारण मिसर देशांतून मीं बाहेर काढिले ते माझे दास होत. दासाप्रमाणें त्यांची विक्री

करावयाची नाहीं. ४३ कठोरपणानें त्यांजवर अधिकार चालवूं नको; आपल्या देवाचें भय धर. ४४ तुम्हांस दास व दासी ठेवावयाच्या असतील तर त्या तुम्हीं अन्य राष्ट्रांतून घ्याव्या; दास व दासी हीं त्यांच्यांतूनच खरेदी करावीं. ४५ तुमच्यामध्ये येऊन राहिलेले जे उपरी लोक आणि त्यांच्या पोटीं जीं घराणीं पैदा झालीं असतील त्यांपैकीं दास व दासी तुम्हांस खरेदी करितां येतील, तीं तुमची मालमत्ता होय. ४६ तुम्हीं आपल्यामागे आपल्या पुत्रांस त्यांचा ताबा द्यावा, व तीं त्यांचा वतनभाग ठरतील; त्या लोकांपैकीं तुम्हांस कायमचे दास करितां येतील, पण तुमच्या इस्राएल भाऊबंदांनीं परस्परांवर आपला अधिकार कठोरतेनें चालवूं नये.

४७ तुझ्या गांवीं असलेला कोणी परदेशीय अथवा उपरी धनवान् झाला असेल, व त्याच्याजवळ असलेला तुझा एकादा बंधु कंगाल होऊन त्यानें आपणास त्या परदेशीयास अथवा त्या उपरी मनुष्यास किंवा त्याच्या वंशांतल्या कोणास विकून घेतलें असेल, ४८ तर त्याचा विक्रय झाल्यावर त्याला सोडवून घेतां येईल; त्याच्या भाऊबंदांपैकीं कोणासहि त्याला सोडवितां येईल; ४९ आपला चुलता, आपला चुलतभाऊ अथवा आपल्या कुळांपैकीं कोणी जवळचा आप्त यास त्याला सोडवितां येईल अथवा तो स्वतःच धनवान् झाला तर त्याला आपली सुटका करून घेतां येईल. ५० ज्यानें त्यास विकत घेतलें असेल त्याजपाशीं त्यानें आपल्या विक्रीच्या वर्षापासून योबेल वर्षापर्यंत हिशोब करावा; वर्षाच्या संख्येप्रमाणें विक्रीचा दाम ठरवावा; मजुराच्या रोजाप्रमाणें दाम आकारण्यांत यावा. ५१ योबेल वर्षास पुष्कळ वर्षे असलीं तर जितक्या रकमेस त्याची विक्री झाली असेल तिच्यापैकीं आपल्या खंडाचा दाम त्या वर्षाच्या संख्येप्रमाणें त्याला परत द्यावा. ५२ योबेलास थोडीं वर्षे असलीं तरी त्यानें आपल्या धन्याचा हिशोब करून आपल्या खंडाचा दाम तेवढ्याच वर्षाचा त्याला परत द्यावा. ५३ त्यानें आपल्या धन्याबरोबर सालदाराप्रमाणें राहावें; त्याच्या धन्यानें

तुझ्यासमोर त्याच्यावर कठोरतेने अधिकार चालवूं नये. ५४ ह्या प्रकारें त्याची सुटका न झाली तर तो योबेल वर्षी आपल्या मुलांबाळांसह सुटून जावा. ५५ कारण इस्त्राएल लोक माझेच दास आहेत; मिसर देशांतून काढिलेले हे माझे दास आहेत; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.

१ तुम्हीं आपणांसाठीं मूर्ति करूं नयेत; त्या-
२६ प्रमाणेच कोरीव मूर्ति अथवा स्तंभ उभारूं नयेत अथवा आकृति कोरिलेला पाषाण पुजण्यासाठीं आपल्या देशांत स्थापन करूं नये; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. २ तुम्हीं माझे शब्दाथ पाळावे आणि माझ्या पवित्रस्थानाविषयीं पूज्यबुद्धि बाळगावी; मी परमेश्वर आहे.

३ तुम्ही माझ्या विधींप्रमाणें चाललां आणि माझ्या आज्ञा पाळून त्याप्रमाणें वर्तलां, ४ तर योग्य काळीं तुम्हांकरितां मी पर्जन्यवृष्टि करीन, जमीन आपला उपज देईल व मळ्यांतील वृक्ष आपआपलीं फळे देतील. ५ द्राक्षांच्या हंगामापर्यंत तुम्ही धान्याची मळणी करीत राहाल आणि पेरणीच्या वेळेपर्यंत द्राक्षांची खुडणी करीत राहाल; तुम्ही मनसुराद अन्न खाल व आपल्या देशांत निर्भय वस्ती कराल. ६ मी तुमच्या देशास शांतता देईन, व तुम्ही निजाल तेव्हां तुम्हांस कोणापासून भय प्राप्त होणार नाही; मी देशांतून दुष्ट पशु नाहीतसे करीन, आणि तुमच्या देशांत तरवार चालणार नाही. ७ तुम्ही आपल्या शत्रूंस पळवून लावाल; ते तुमच्या तरवारीनें पडतील. ८ तुमच्यांतले पांच असासी शंभरांला, शंभर असासी दहा हजारांला पळवून लाविली आणि तुमचे शत्रु तुमच्या तरवारीनें तुमच्यापुढें पडतील. ९ मी तुम्हांवर कृपादृष्टि करून तुम्हांस फलद्रूप व बहुगुणित करीन व तुमच्याशीं केलेला माझा करार पूर्ण करीन. १० तुम्ही बहुत दिवस सांठवून ठेविलेलें धान्य खाल, व नवें धान्य आल्यावरहि जुनें बाहेर काढाल. ११ मी तुमच्यामध्ये आपला निवास करीन; माझ्या जिवाला तुमचा कंटाळा वाटणार नाही. १२ तुमच्याशीं माझा समागम होईल;

मी तुमचा देव होईन, व तुम्ही माझी प्रजा व्हाल. १३ मी परमेश्वर तुमचा देव आहे; तुम्हीं मिसऱ्यांचे दास राहूं नये म्हणूनच मीं तुम्हांस मिसर देशांतून काढून आणिलें; मीं तुमचीं जोखडें मोडून तुम्हांस ताठ चालविलें आहे.

१४ यावर तुम्हीं माझे ऐकिलें नाही, या सर्व आज्ञा पाळल्या नाहीत, १५ माझ्या विधींचा अव्हेर केला, तुमच्या जिवानें माझे निर्बंध तुच्छ मानिले, आणि माझ्या सर्व आज्ञा अमान्य करून माझा करार मोडिला, १६ तर मी तुमचें काय करीन तें ऐका: मी तुम्हांस घाबरे करीन, क्षयरोग व ज्वर यांनीं तुम्हांस पीडीन; त्यामुळें तुमचे डोळे क्षीण होतील व तुमचा जीव झुरणीस लागेल; तुम्ही वियाणें पेराल तें व्यर्थ जाईल, कारण त्याचें उत्पन्न तुमचे शत्रु खाऊन टाकितील. १७ मी तुम्हांस विमुख होईन; तुमच्या शत्रूपुढें तुमचा संहार होईल; तुमचे वैरी तुम्हांवर अधिकार चालविली व कोणी पाठीस लागला नसूनहि तुम्ही पळाल. १८ इतकें केल्यावरहि तुम्हीं माझे ऐकिलें नाही तर तुमच्या पापास्तव मी तुम्हांस सातपट शिक्षा करीन. १९ तुमच्या बलाचा गर्व भंग करीन व तुम्हांस आकाश लोखंडासारखें व भूमि पितळेसारखी करीन; २० तुमच्या शक्तीचा व्यय व्यर्थ होईल, कारण तुमची भूमि कांहीं उपज द्यावयाची नाही व देशांतील वृक्ष फळें देणार नाहीत. २१ माझ्याविरुद्ध तुम्ही चालाल व माझे ऐकणार नाही तर तुमच्या पापाप्रमाणें तुम्हांवर सातपट अनर्थ आणीन. २२ मी तुम्हांवर वनपशु सोडीन; ते तुम्हांस अपत्यहीन करितील, तुमच्या गुरांदोरांचा सप्पा उडविली, तुमची संख्या अल्प करितील आणि त्यामुळें तुमचे रस्ते ओस पडतील. २३ एवढ्या गोष्टी करूनहि तुम्ही सुधरून मजकडे वळलां नाही आणि माझ्याविरुद्ध चाललां तर २४ मीहि तुमच्या अगदीं विरुद्ध जाईन आणि मीच तुमच्या पापास्तव तुम्हांला सातपट ताडण करीन. २५ मी तुम्हांवर तरवार आणीन, ती करार मोडिल्याचा बदला घेईल; तुम्ही

आपआपल्या नगरांत जमा व्हाल तेव्हां मी तुम्हांवर मरी पाठवीन; मी तुम्हांस आपल्या शत्रूच्या खाधीन करीन. २६ मी तुमच्या अन्नाचा आधार तोडीन तेव्हां दहा स्त्रिया एकाच भटीत तुमची भाकरी भाजितील आणि ती तुम्हांस तोळून देतील; ती खाऊन तुमची तृप्ति व्हावयाची नाही.

२७ एवढें सर्व करूनहि माझें तुम्हीं ऐकलें नाहीं व माझ्याविरुद्ध चाललां तर २८ मी संतापून तुम्हांविरुद्ध चालेन आणि तुमच्या पापाबद्दल मी तुम्हांस सातपट शिक्षा करीन. २९ आपले पुत्र व कन्या यांचें मांस खाण्याची तुम्हांस पाठी येईल. ३० तुमच्या पूजेचीं उच्चस्थानें मी उध्वस्त करीन, तुमच्या सूर्यमूर्ति फोडून टाकीन आणि तुमच्या मूर्तीच्या मढ्यांवर तुमचीं मढीं फेंकून देईन; माझ्या जिवास तुमची किलस येईल. ३१ मी तुमचीं नगरें उजाड करीन, तुमचीं पवित्र स्थळें ओसाड करीन, तुमच्या सुगंधी द्रव्यांचा सुवास मी घेणार नाहीं. ३२ मी देशाची नासाडी करीन; देशांत वसणारे तुमचे शत्रु हें पाहून चकित होतील. ३३ परराष्ट्रांमध्ये मी तुमची पांगपांग करीन; मी तरवार उपसून तुमच्या पाठीस लागेन; तुमचा देश उध्वस्त होईल आणि तुमचीं नगरें ओसाड होतील. ३४ जितके दिवस देश ओस पडून तुम्ही आपल्या शत्रूच्या देशीं राहाल तितके दिवस देश शब्बाथ भोगीत राहील; तेव्हां देशास विसावा मिळून तो आपले शब्बाथ भोगीत राहील. ३५ देश ओस पडेल तोंवर त्याला विधाम मिळेल; तुम्ही त्यांत राहत असतां तुमच्या शब्बाथानें मिळाला नाहीं असा विसावा त्यास मिळेल. ३६ तुमच्यांतील जे शेष राहतील त्यांच्या मनाला शत्रूच्या देशांत अशी दहशत घालीन कीं झाडाचें पान वाजलें कीं ते पळून जातील; तरवार पाठीस लागली असतां जसा कोणी पळतो तसे ते पळतील; कोणी पाठीस लागलें नसूनहि ते पडतील.

३७ कोणी पाठीस लागलें नसतांहि ते एकमेकांवर अडखळून पडतील; जशी काय तरवारच त्यांच्या पाठीस लागली आहे; तुमच्या शत्रूशीं सामना करण्यास

तुम्हांस त्राण उरणार नाहीं. ३८ तुम्ही राष्ट्रांराष्ट्रांत पांगून नाश पावाल; तुमच्या शत्रूंचा देश तुम्हांस ग्रासून टाकील. ३९ तुमच्यांतले जे शेष राहतील ते आपल्या शत्रूच्या देशीं आपल्या अधर्मांमुळें क्षीण होतील, आणि ते आपल्या वाडवडिलांच्या अधर्मांमुळें त्यांच्याचप्रमाणें क्षीण होतील. ४० त्यांनीं मजशीं बेइमानी केली, हा त्यांचा व त्यांच्या वाडवडिलांचा अधर्म होय, असें ते कबूल करितील; त्याप्रमाणेंच ते माझ्याविरुद्ध चालले; ४१ या कारणांमुळें मीं हि त्यांच्या विरुद्ध होऊन त्यांस शत्रूच्या देशांत आणिं आहे असें ते कबूल करितील; आणि त्यांचें बेसुनत (संस्कारविरहित) हृदय लीन होऊन ते आपल्या अधर्माचा दंड मान्य करितील तर ४२ जो करार मीं याकोबाशीं केला तो मीं स्मरेन; त्याप्रमाणेंच इसहाक व अब्राहाम यांजशीं माझा झालेला करार मी स्मरेन व तो देशहि मी स्मरेन. ४३ देशांतून त्यांचा नायनाट होईल आणि जोंपर्यंत तो त्यांच्या-विरहित ओस राहील तोंपर्यंत तो शब्बाथ भोगीत राहील; त्यांनीं माझ्या निर्बंधांचा अन्हेर केला व माझे विधि तुच्छ मानिले म्हणूनच त्यांच्या अधर्मा-बद्दल केलेला दंड ते मान्य करितील. ४४ इतकें झालें तरी ते आपल्या शत्रूंच्या देशीं असतां त्यांचा समूळ नाश करावा व त्यांशीं केलेला करार अगदीं मोडून टाकावा, एवढा त्यांचा मी अन्हेर करणार नाहीं अथवा त्यांचा मी धिक्कार करणार नाहीं; कारण मी परमेश्वर त्यांचा देव आहे; ४५ मी त्यांच्याकरितां त्यांच्या वाडवडिलांशीं केलेला करार स्मरेन, मीं त्यांचा देव व्हावें म्हणून मीं सर्व राष्ट्रांदिखत त्यांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें; मी परमेश्वर आहे.

४६ जे विधि, निर्बंध व नियम परमेश्वरानें आपल्या व इस्राएल लोकांच्यामध्ये सीनाय पर्वताजवळ मोशाच्या हस्ते ठरविले ते हेच होत.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल लोकांस सांग: कोणीं मनुष्यानें अधटित नवस केला तर त्या माणसाचें मोल तूं ठरविशील तें

परमेश्वराला मान्य होईल. ३ तो वीस वर्षापासून साठ वर्षांच्या आंतला पुरुष असला तर पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें त्याचें मोल पन्नास शेकेल रुपें असावें. ४ ती स्त्री असली तर तिचें मोल तीस शेकेल असावें. ५ मुलगा पांच वर्षांहून मोठा व वीस वर्षांहून लहान असला तर त्याचें मोल वीस शेकेल व मुलीचें दहा शेकेल असावें; ६ आणि मुलगा एक महिन्याहून मोठा व पांच वर्षांहून लहान असला तर त्याचें मोल पांच शेकेल व मुलगी असली तर तीन शेकेल असावें. ७ पुरुष साठ वर्षांहून अधिक वयाचा असला तर त्याचें मोल पंधरा शेकेल व स्त्री असल्यास दहा शेकेल असावें; ८ पण कोणी इतका कंगाल असला की तूं ठरविलेले दाम त्यास देतां आले नाहीत तर त्यानें याजकापुढें उभें राहावें, आणि याजकांनें त्याचे दाम ठरवावे; नवस करणाऱ्याची शक्ति असेल त्याप्रमाणें याजकांनें मोल ठरवावें.

९ लोक परमेश्वराला जे पशु अर्पण करीत असतात त्यांपैकीं एकाद्या पशूचा नवस केला तर परमेश्वरास अर्पावयाचा तो पशु पवित्र समजावा, त्यानें तो विलकूल बदलूं नये; १० म्हणजे वाईटाबद्दल बरा किंवा बऱ्याबद्दल वाईट असा बदल त्यानें करूं नये; त्यानें एका पशूबद्दल दुसरा दिलाच तर तो व त्याच्याबद्दल दिलेला हे दोन्ही पवित्र समजावे. ११ लोक परमेश्वराला अर्पित नाहीत असल्या अशुद्ध पशूपैकीं तो असला तर तो याजकापुढें उभा करावा; १२ त्या पशूचे गुणावगुण पाहून त्याचें मोल याजकांनें ठरवावें; तो याजक ठरवील तितकें त्याचें मोल समजावें. १३ नवस करणारा कांहीं मोल देऊन तो सोडवील तर याजकांनें ठरविलेल्या मोलांत आणखी एक पंचमांश भर घालून तें त्यानें द्यावें.

१४ कोणी आपलें घर पवित्र करून परमेश्वराला वाहिलें तर याजकांनें त्या घराचे गुणावगुण पाहून त्याचें मोल ठरवावें; याजक ठरवील तेवढें त्याचें मोल समजावें. १५ घर पवित्र करून वाहणारा मोल देऊन तें सोडवूं पाहील तर याजकांनें ठरविलेल्या

मोलांत एक पंचमांश भर घालून त्यानें तें द्यावें म्हणजे घर त्याचें होईल.

१६ आपल्या वतनाच्या जमिनीचा कांहीं भाग जर कोणी पवित्र करून परमेश्वराला वाहील, तर त्यांत बियाणें पडेल त्या मानानें त्याचें मोल ठरवावें; एक होमरभर जवांची पेरणी त्यांत होत असली तर त्या शेताचें मोल पन्नास शेकेल ठरवावें. १७ योबेल वर्षीं तें पवित्र ठेवण्यांत आलें तरीहि तूं ठरविशील त्याप्रमाणें त्याचें मोल व्हावें. १८ योबेल झाल्यावर जर कोणी आपलें शेत पवित्र करूं पाहील तर दुसऱ्या योबेल वर्षाला जितकीं वर्षे असतील त्या मानानें याजकांनें त्याचे तेवढे पैसे ठरवावे; तुझ्या अंदाजातून तेवढे पैसे कमी करावे. १९ शेत पवित्र करून ठेवणारा आपलें शेत सोडवूं पाहील तर याजकांनें ठरविलेल्या मोलांत आणखी एक पंचमांश भर घालून त्यानें तें द्यावें म्हणजे शेत त्याचें ठरेल. २० त्यानें तें शेत सोडविलें नाही किंवा दुसऱ्या कोणास विकिलें असेल तर मग तें यापुढें सोडवून घेतां यावयाचें नाही; २१ तर योबेल वर्षीं तें शेत सुटेल तेव्हां पूर्णपणें समर्पित केलेल्या शेताप्रमाणें परमेश्वराप्रीत्यर्थ तें पवित्र ठरेल अर्थात् तें याजकाचें वतन होईल. २२ दुसऱ्या-कडून खरेदी केलेलें व स्वतांच्या वतनांतलें नसलेलें असें शेत कोणी परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र करूं इच्छील तर २३ याजक योबेल वर्षापर्यंत त्याचा हिशोब करून जितकें मोल ठरवील तितकें परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र समजून त्याच दिवशीं त्यानें देऊन टाकावें. २४ ज्याच्यापासून तें आरंभीं खरेदी केलें असेल, म्हणजे ज्याच्या वतनापैकीं तें असेल त्याच्या ताब्यांत तें योबेल वर्षीं पुनः जावें. २५ ज्याचें मोल याजक ठरवील तें पवित्रस्थानांतल्या चलनाप्रमाणें ठरवावें; शेकेल म्हणजे वीस गेरा.

२६ ग्रामपशूपैकीं प्रथम वत्स परमेश्वराचा ठरलेला आहे; त्यास कोणी पवित्र करून वाहूं नये; तो गुरांदोरांपैकीं असो किंवा शेरडामेंढरांपैकीं असो, तो परमेश्वराचाच आहे. २७ तो वत्स अशुद्ध पशूचा असला तर त्यानें

तुझ्या ठरावाप्रमाणें जें मोल होईल त्यांत एक पंचमांश भर घालून पाहिजे तर तो सोडवावा; पण तो सोडवीत नसला तर तूं ठरविलेल्या किंमतीस तो विकून टाकावा.

२८ तथापि कोणी आपल्या सर्वस्वापैकीं जें कांहीं परमेश्वराला वाहिलें असेल, मग तो मनुष्य असो, पशु असो किंवा त्याच्या वतनांतील शेत असो, तें विकूं नये किंवा सोडवूं नये; जें कांहीं वाहिलें असेल तें परमेश्वराप्रीत्यर्थ परमपवित्र समजावें. २९ एकाद्या मनुष्यास वाहिलें तर त्याला सोडवून घेतां येणार नाही; त्याचा वधच केला पाहिजे.

३० भूमीच्या उत्पन्नाचा दशमांश परमेश्वराचा आहे, मग तें जमिनीचें धान्य असो अथवा झाडांचीं

फळें असोत; तें परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र होय. ३१ आपल्या दिलेल्या दशमांशापैकीं कांहीं त्यास दाम देऊन सोडविण्याची इच्छा असल्यास त्यांत त्याचें एक पंचमांशाची भर घालून तें सोडवावें. ३२ गुरेंढोरें अथवा शेरडेंढेरें यांपैकीं ज्यांची गणना काठीखालून चालवून होते अशा प्रत्येक दहांपैकीं एकएक पशु परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र असावा. ३३ कोणी त्याचे गुणाव-गुण पाहूं नयेत किंवा त्यास बदलूं नये; कोणी त्यास बदलिलेंच तर तो व त्याचा बदला हे दोन्ही पवित्र समजावे; खंड देऊन ते सोडवितां यावयाचे नाहीत.

३४ ज्या आज्ञा परमेश्वरानें इस्राएल लोकांसाठीं सीनाय पर्वतापाशीं मोशाला दिल्या त्या ह्याच होत.

गणना

१ इस्राएल लोक मिसर देशांतून निघाल्यावर १ दुसऱ्या वर्षाच्या दुसऱ्या महिन्याच्या प्रतिपदेस परमेश्वरानें सीनायच्या रानांत दर्शनमंडपांत मोशाला सांगितलें तें असें: २ इस्राएल लोकांच्या सगळ्या मंडळीची गणती कर; त्यांचीं कुळें आणि त्यांच्या वडिलांचीं घराणीं यांस अनुसरून प्रत्येक पुरुष नांवाप्रमाणें मोजून त्यांची शिरगणती कर; ३ जितके इस्राएल वीस वर्षांचे किंवा त्यांहून अधिक वयाचे युद्धास लायक असतील त्या सर्वांची त्यांच्या दळाप्रमाणें तूं आणि अहरोन मिळून गणती करा. ४ प्रत्येक वंशांतला एकएक पुरुष म्हणजे जो आपल्या पूर्वजांच्या घराण्यांतला प्रमुख असेल त्यास आपल्याबरोबर घ्या. ५ तुमच्याबरोबर जे असावयाचे त्यांचीं नावें हीं: रुडेन वंशांतला शदेयुराचा पुत्र अलीसूर; ६ शिमोनाच्या वंशांतला सुरीशादैचा पुत्र शलूमियेल;

७ यहूदा वंशांतला आम्मीनादाबाचा पुत्र नहशोन; ८ इसाखार वंशांतला सुवाराचा पुत्र नथनेल; ९ जवुलून वंशांतला हेलोनाचा पुत्र अलीयाब; १० योसेफपुत्राच्या वंशांत म्हणजे एफ्राइमाच्या वंशांतला आम्मीहूदाचा पुत्र अलीशामा, आणि मन-शाच्या वंशांतला पदाहसुराचा पुत्र गमलियेल; ११ बन्यामीन वंशांतला गिदोनीचा पुत्र अवीदान; १२ दान वंशांतला आम्मीशादैचा पुत्र अहिएजर; १३ आशेर वंशांतला आक्रानाचा पुत्र पागीयेल; १४ गाद वंशांतला दगुवेलाचा पुत्र एल्यासाप; १५ नफताली वंशांतला एनानाचा पुत्र अहीरा; १६ मंडळींतून जे पुरुष निवडिले ते हे; ते आपआपल्या पूर्वजांच्या वंशाचे सरदार असून हजारहजार इस्राएलांच्या पथकांचे प्रमुख होते. १७ ज्यांचीं नावें वर नमूद केलीं त्यांस मोशे व अहरोन यांनीं बरोबर

घेऊन १८ दुसऱ्या महिन्याच्या प्रतिपदेस सर्व मंडळी जमविली; तेव्हां इस्राएल लोकांनी आपआपलें कुळ व आपआपल्या पूर्वजांचें घराणें यांस अनुसरून वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे जे होते त्यांची शिरगणती करून आपल्या नांवांच्या अनुक्रमें आपली वंशावळ सांगितली. १९ परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली होती त्याप्रमाणें त्यानें सीनाय रानांत त्यांची गणती केली.

२० इस्राएलाचा ज्येष्ठ पुत्र जो रऊबेन त्याच्या वंशाचे लोक म्हणजे त्यांचीं कुळें व त्यांच्या वडिलांचीं घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें केली; २१ रऊबेन वंशातील लोकांची जी मोजदाद केली ती शेचाळीस हजार पांचशें भरली.

२२ शिमोनाच्या वंशातील लोक म्हणजे त्यांचीं कुळें व त्यांच्या वडिलांचीं घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें केली; २३ शिमोन वंशांतल्या लोकांची मोजदाद केली ती एकुणसाठ हजार तीनशें भरली.

२४ गाद वंशातील लोक म्हणजे त्यांचीं कुळें व त्यांच्या वडिलांचीं घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें केली; २५ गाद वंशातील लोकांची मोजदाद केली ती पंचेचाळीस हजार सहाशें पन्नास भरली.

२६ यहुदा वंशातील लोक म्हणजे त्यांचीं कुळें व त्यांच्या वडिलांचीं घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें केली; २७ यहुदा वंशातील लोकांची मोजदाद केली ती चौऱ्याहत्तर हजार सहाशें भरली.

२८ इस्राखार वंशातील लोक म्हणजे त्यांचीं कुळें व त्यांच्या वडिलांचीं घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें केली; २९ इस्राखार वंशातील लोकांची मोजदाद केली ती चौपन्न हजार चारशें भरली.

३० जबुलून वंशातील लोक म्हणजे त्यांचीं कुळें व त्यांच्या वडिलांचीं घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें केली; ३१ जबुलून वंशातील लोकांची मोजदाद केली ती सत्तावन्न हजार चारशें भरली.

३२ योसेफाच्या पुत्रांपैकी एफ्राइमाच्या वंशातील लोक म्हणजे त्यांचीं कुळें व त्यांच्या वडिलांचीं घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें केली; ३३ एफ्राइमाच्या वंशातील लोकांची मोजदाद केली ती चाळीस हजार पांचशें भरली.

३४ मनशाच्या वंशातील लोक म्हणजे त्यांचीं कुळें व त्यांच्या वडिलांचीं घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें केली; ३५ मनशाच्या वंशातील लोकांची मोजदाद केली ती बत्तीस हजार दोनशें भरली.

३६ बन्यामीन वंशातील लोक म्हणजे त्यांचीं कुळें व त्यांच्या वडिलांचीं घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नांवांच्या अनुक्रमानें केली; ३७ बन्यामीन वंशातील लोकांची मोजदाद केली ती पस्तीस हजार चारशें भरली.

३८ दान वंशातील लोक म्हणजे त्यांचीं कुळें व त्यांच्या वडिलांचीं घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध

करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नावांच्या अनुक्रमाने केली; ३९ दान वंशांतील लोकांची मोजदाद केली ती बासष्ट हजार सातशें भरली.

४० आशेर वंशांतील लोक म्हणजे त्यांचीं कुळें व त्यांच्या वडिलांचीं घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नावांच्या अनुक्रमाने केली; ४१ आशेर वंशांतील लोकांची मोजदाद केली ती एकेचाळीस हजार पांचशें भरली.

४२ नफताली वंशांतील लोक म्हणजे त्यांचीं कुळें व त्यांच्या वडिलांचीं घराणीं यांस अनुसरून जितके पुरुष वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्ध करण्यास लायक होते त्या सर्वांची नोंद त्यांच्या नावांच्या अनुक्रमाने केली; ४३ नफताली वंशांतील लोकांची मोजदाद केली ती त्रैपन्न हजार चारशें भरली.

४४ मोशे आणि अहरोन आणि इस्राएलाचे बारा सरदार जे आपआपल्या वडिलांच्या घराण्याचे प्रमुख होते त्यांनीं गणती केली ती इतकी भरली. ४५ या प्रकारें इस्राएल लोकांपैकी त्यांच्या वडिलांच्या घराण्यांप्रमाणें वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे युद्धास लायक होते त्या सर्वांची नोंद झाली, ४६ ती एकंदर सहा लक्ष तीन हजार पांचशें पन्नास भरली.

४७ लेव्यांची इतरांबरोबर त्यांच्या वडिलांच्या वंशांप्रमाणें नोंद करण्यांत आली नाही. ४८ कारण परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें होतें कीं ४९ इस्राएल लोकांपैकीं फक्त लेवी वंशाची गणती करूं नये; इस्राएल लोकांच्या गणतींत त्यांचा समावेश करूं नये; ५० तर आज्ञापटाच्या निवासमंडपावर, त्यांतील सर्व सामानावर व त्यासंबंधानें जें काहीं असेल त्यावर लेव्यांस अधिकारी नेमून ठेव; निवासमंडप आणि त्यांतलें सर्व सामान हें त्यांनीं वाहून न्यावें, त्यांतच त्यांनीं सेवा करावी व आपले डेरे निवासमंडपासभोंवार घावे. ५१ निवासमंडप पुढें न्यावयाचा असेल तेव्हां लेव्यांनींच तो मोडावा; आणि तो उभा करावयाचा

असेल तेव्हां लेव्यांनींच तो उभा करावा; कोणी परका जवळ आला तर त्यास जिवें मारावें. ५२ इस्राएल लोकांनीं आपआपले डेरे आपआपल्या दळानुसार आपआपल्या छावणींत आपल्या निशाणापाशीं ठोकावे; ५३ पण लेव्यांनीं आपले डेरे आज्ञापटाच्या निवासमंडपासभोंवतीं ठोकावे म्हणजे इस्राएल लोकांच्या मंडळीवर कोप व्हावयाचा नाही, आणि लेव्यांनीं आज्ञापटाच्या निवासमंडपाचें रक्षण करावें. ५४ इस्राएल लोकांनीं याप्रमाणें केलें; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें त्यांनीं सर्व काहीं केलें.

१ परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस सांगितलें: २ दर्शनमंडपाजवळ सभोंवार आपआपल्या निशाणाजवळ व आपआपल्या पूर्वजांच्या घराण्याच्या ध्वजेजवळ इस्राएल लोकांनीं आपले डेरे घावे. ३ पूर्वेस उगवतीकडे त्यांच्या दळांप्रमाणें डेरे घावयाचे ते यहूदाच्या छावणींतील निशाणाचे लोक असावे; त्यांचा सरदार आम्मीनादाबाचा पुत्र नहशोन हा असावा. ४ त्यांच्या दळाची मोजदाद केली ती चौऱ्याहत्तर हजार सहशें होती. ५ त्यांच्या शेजारी ज्यांनीं डेरे घावयाचे ते इस्राएल वंशांतले असावे; इस्राएल वंशाचा सरदार सुवाराचा पुत्र नथनेल हा असावा; ६ त्यांच्या दळाची मोजदाद केली ती चौपन्न हजार चारशें होती; ७ त्यांच्यापुढें जवुलून वंशांतील लोकांनीं राहावें; जवुलून वंशाचा सरदार हेलोनाचा पुत्र अलीयाब हा असावा; ८ त्यांच्या दळाची मोजदाद केली ती सत्तावन हजार चारशें होती. ९ या प्रकारें यहूदा वंशाच्या छावणींत त्यांच्या त्यांच्या दळांप्रमाणें त्यांची मोजदाद केली, तीप्रमाणें ते एक लक्ष शायशीं हजार चारशें होते. कूच करतांना यांनींच अग्रभागीं चालावें.

१० दक्षिण बाजूस रखवेन वंशाच्या छावणीचें निशाण लावावें; या वंशांतील लोकांनीं आपआपल्या दळांप्रमाणें राहावें; रखवेन वंशाचा सरदार शदेउराचा पुत्र अलीसूर हा असावा. ११ त्यांच्या दळाची मोजदाद केली ती शेचाळीस हजार पांचशें होती. १२ त्यांच्या-

शेजारीं शिमोनाच्या वंशजांचे डेरे द्यावे, आणि शिमोन वंशाचा सरदार सुरीशादैचा पुत्र शलुमीयेल हा असावा; १३ त्यांच्या दळाची मोजदाद केली ती एकुणसाठ हजार तीनशें होती. १४ त्यांच्या शेजारीं गाद वंशाच्या लोकांनीं राहावें, आणि गाद वंशाचा सरदार रगुवेलाचा पुत्र एलासाप हा असावा; १५ त्यांच्या दळाची मोजदाद केली ती पंचेचाळीस हजार सहाशें पन्नास होती. १६ या प्रकारें रऊबेन वंशाच्या छावणींत त्यांच्यात्यांच्या दळांप्रमाणें त्यांची मोजदाद केली ती एक लक्ष एकावन्न हजार चारशें पन्नास होती. कूच करितांना त्यांची रांग दुसरी असावी.

१७ कूच करितांना त्यांच्यामागें आणि सर्वे छावण्यांच्या मध्यभागीं लेव्यांची छावणी आणि दर्शन-मंडप असावा; ज्या क्रमानें ते डेरे देतील त्याच क्रमानें त्यांनीं आपआपल्या जागीं आपआपल्या निशाणांजवळ राहून कूच करावें.

१८ पश्चिम बाजूस एफ्राइमाच्या छावणीचें निशाण लावावें आणि आम्मीहुदाचा पुत्र अलीशामा हा एफ्राइमाच्या वंशाचा सरदार असावा. १९ त्याच्या दळाची मोजदाद केली ती चाळीस हजार पांचशें होती. २० त्याच्या शेजारीं मनश्शाच्या वंशजांनीं डेरे द्यावे आणि मनश्शाच्या वंशाचा सरदार पदासुराचा पुत्र गम-लीयेल हा असावा; २१ त्यांच्या दळाची मोजदाद केली ती बत्तीस हजार दोनशें होती; २२ त्याच्या शेजारीं बन्यामीन वंशांतल्या लोकांनीं राहावें; व बन्यामीन वंशाचा सरदार गिदोनीचा पुत्र अबीदान हा असावा; २३ त्यांच्या दळाची मोजदाद केली ती पस्तीस हजार चारशें होती. २४ या प्रकारें एफ्राईम वंशाच्या छावणींत त्यांच्या त्यांच्या दळांप्रमाणें त्यांची मोजदाद केली ती एक लक्ष आठ हजार शंभर भरली. कूच करितांना त्यांची रांग तिसरी असावी.

२५ उत्तर बाजूस दान वंशाच्या छावणीचें निशाण लावावें आणि आम्मीशादैचा पुत्र अहीयेजर हा दान वंशाचा सरदार असावा. २६ त्याच्या दळाची मोजदाद

केली ती बासष्ट हजार सातशें होती. २७ त्याच्या शेजारीं आशेरच्या वंशजांनीं डेरे द्यावे, आणि आशेर वंशाचा सरदार आकानाचा पुत्र पागीयेल हा असावा; २८ त्यांच्या दळाची मोजदाद केली ती एकेचाळीस हजार पांचशें होती; २९ त्यांच्या शेजारीं नफताली वंशांतल्या लोकांनीं राहावें आणि नफताली वंशाचा सरदार एनानाचा पुत्र अहीरा हा असावा; ३० त्यांच्या दळाची मोजदाद केली ती त्रेपन्न हजार चारशें होती. ३१ या प्रकारें दान वंशाच्या छावणींत त्यांच्यात्यांच्या दळांप्रमाणें त्यांची मोजदाद केली ती एक लक्ष सत्तावन्न हजार सहाशें होती. यांनीं आपलीं निशाणें घेऊन सर्वांच्या पिछाडीस चालावें.

३२ इस्राएल वंशांतल्या ज्या लोकांची त्यांच्या त्यांच्या घराण्यांप्रमाणें मोजदाद झाली ती ही; त्यांच्या छावण्यांतील त्यांच्यात्यांच्या दळांप्रमाणें ज्या सर्वांची मोजदाद करण्यांत आली त्यांची संख्या एकंदर सहा लक्ष तीन हजार पांचशें पन्नास होती; ३३ पण परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली होती तीप्रमाणें लेवी वंशाची इस्राएल लोकांबरोबर गणती केली नाहीं. ३४ त्याप्रमाणें इस्राएल लोकांनीं केलें; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें इस्राएल लोक आपआपलीं कुळें व आप-आपल्या वडिलांचीं घराणीं यांच्या अनुक्रमानें आप-आपल्या निशाणांपाशीं डेरे देत आणि कूच करित.

१ परमेश्वर सीनाय पर्वताजवळ मोशारीं बोलला ३ त्या काळची अहरोन व मोशे यांची वंशावळ ही: २ अहरोनाच्या पुत्रांचीं नांवें येणेंप्रमाणें: ज्येष्ठ पुत्र नादाब, अबीहू, एलाजार व इथामार. ३ अहरोनाचे पुत्र अभिषिक्त याजक होते व याजकाच्या नात्यानें सेवा करण्यासाठीं त्यांस दीक्षा दिली होती, त्यांचीं नांवें हींच होत. ४ नादाब व अबीहू यांनीं सीनाय रानांत परमेश्वरासमोर अशास्त्रोक्त अभिर्पित्यावरून ते परमेश्वरासमोर मृत्यु पावले; त्यांस कांहीं संतति नव्हती, म्हणून एलाजार व इथामार हे आपला बाप अहरोन याजबरोबर याजकपण करित असत.

५ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, ६ लेवी वंशांतील

लोकांस समीप आणून अहरोन याजकासमोर उभे कर; त्यांनीं त्याजबरोबर सेवा करावी. ७ अहरोन व सर्व मंडळी त्यांस जें कांहीं काम निवासमंडपाच्या सेवे-संबंधानें सोपितील तें त्यांनीं दर्शनमंडपासमोर करावें. ८ दर्शनमंडपांतील सर्व सामानाचें आणि निवास-मंडपाच्या सेवेसंबंधानें जें कांहीं इस्त्राएल लोक त्यांच्या स्वाधीन करितील त्याचें त्यांनीं रक्षण करावें. ९ तूं लेवी वंशांतील लोकांस अहरोन व त्याचे पुत्र यांच्या हवालीं कर; इस्त्राएल लोकांच्या तर्फें ते अहरोनास पूर्णपणें समर्पण केले आहेत. १० अहरोन व त्याचे पुत्र यांची नेमणूक कर म्हणजे ते आपलें याजकपण संभाळतील; कोणी परका मनुष्य त्यांच्याजवळ आला तर त्यास जिवें मारावें.

११ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें कीं १२ पाहा, इस्त्राएलाच्या पोटीं प्रथम जन्मलेल्यांच्या ऐवजीं मीं इस्त्राएल लोकांतून लेवी वंशास घेतलें आहे; हे लेवी वंशांतील लोक माझे होत; १३ सर्व प्रथम जन्मलेले माझे, कारण ज्या दिवशीं मिसर देशांतील सर्व प्रथम जन्मलेले मीं मारून टाकिले त्याच दिवशीं इस्त्राएल लोकांतील मनुष्य अगर पशु यांचे सर्व प्रथम जन्मलेले मीं आपणासाठीं पवित्र ठरविले, त्या अर्थी ते माझेच होत; मी परमेश्वर आहे.

१४ परमेश्वरानें सीनाथ रानांत मोशाला सांगितलें कीं १५ लेवी वंशांतले जितके पुरुष एका महिन्याचे अथवा त्याहून अधिक वयाचे असतील त्यांचीं त्यांचीं पितृ-कुलें व त्यांचीं घराणीं यांस अनुसरून गणती कर. १६ परमेश्वरानें मोशाला ही अशी आज्ञा केली तीप्रमाणें त्यानें त्यांची गणती केली. १७ लेवीच्या पुत्रांचीं नांवें हीं: गेर्षोन, कहाथ व मरारी. १८ गेर्षोनाच्या पुत्रांचीं नांवें त्यांच्या कुळांप्रमाणें हीं: लिबनी व शिमी. १९ कहाथाच्या कुळांप्रमाणें त्याचे पुत्र: अम्राम, इसहार, हेब्रोन व उजीयेल. २० मरारीच्या कुळांप्रमाणें त्याचे पुत्र: माहली व मूशी. लेव्यांचीं त्यांच्या पितृकुलांप्रमाणें हीं घराणीं होत.

२१ गेर्षोनापासून लिबनी व शिमी हीं कुलें चालू

झालीं; गेर्षोन वंशाचीं कुलें हीं. २२ त्यांच्यापैकीं जितके पुरुष एक महिन्याचे व त्याहून अधिक वयाचे होते त्या सर्वांची संख्या सात हजार पांचशें भरली. २३ गेर्षोन कुळांतल्या लोकांनीं निवासमंडपाच्या मागे पश्चिमेस आपले डेरे द्यावे. २४ गेर्षोन वंशाच्या पितृकुलाचा सरदार लायेलाचा पुत्र एल्यासाप हा असावा. २५ दर्शनमंडपांतील ज्या वस्तु गेर्षोन कुळांतल्या मनुष्याच्या हवालीं केल्या जाव्या त्या ह्या: निवासमंडप, तंबू, त्यावरील आच्छादन व दर्शन-मंडपाच्या दाराचा पडदा, २६ निवासमंडप आणि वेदी यांच्या सभोंवार असलेल्या अंगणाचे पडदे, अंगणाच्या दाराचा पडदा आणि त्यांतील सर्व सामानास लागणाऱ्या दोऱ्या.

२७ कहाथापासून अम्राम, इसहार, हेब्रोन व उजीयेल हीं कुलें चालू झालीं; कहाथ वंशाचीं कुलें हींच. २८ त्यांच्यापैकीं जे पुरुष एक महिन्याचे व त्याहून अधिक वयाचे होते ते आठ हजार सहाशें भरले; पवित्रस्थानाचें रक्षण करावयाचें काम त्यांच्याकडे असे. २९ कहाथी कुळाच्या लोकांनीं आपले डेरे निवासमंडपाच्या दक्षिण दिशेस द्यावे. ३० कहाथी वंशाच्या पितृकुलाचा सरदार उजीयेलाचा पुत्र अलीसापान हा असावा. ३१ कोश, मेज, दीपवृक्ष, वेदी आणि पवित्रस्थानांत सेवेसाठीं असलेलीं पात्रें व पडदा हीं त्यांच्या स्वाधीन करावीं व त्यांच्या निगेचें काम त्यांकडे सोपावें. ३२ लेव्यांच्या सरदारांचा सरदार अहरोनाचा पुत्र एलाजार हा असावा; पवित्रस्थानाच्या वस्तूंचें रक्षण करण्याचें काम ज्यांकडे सोपलें आहे त्यांजवर त्याची देखरेख असावी.

३३ मरारीपासून माहली व मूशी हीं कुलें चालू झालीं; मरारीचीं कुलें हीं. ३४ त्यांच्यांतले जे पुरुष एक महिन्याचे व त्याहून अधिक वयाचे होते ते सहा हजार दोनशें भरले. ३५ मरारी वंशाच्या पितृकुलाचा सरदार अबीहाईलाचा पुत्र सूरीएल हा असावा; या कुळांतल्या लोकांनीं निवासमंडपाच्या उत्तरेस आपले डेरे द्यावे. ३६ त्यांच्या स्वाधीन ज्या

वस्तु करावयाच्या त्या ह्या: निवासमंडपाच्या फळ्या व त्यांचे अडसर, खांब, खुरच्या व त्यांचे सर्व उपकरण-साहित्य हीं त्यांच्या स्वाधीन करावीं व त्यांच्या निगेचें काम त्यांकडे सोपावें; ३७ आणखी सभोवतालच्या अंगणाचे खांब आणि त्यांच्या खुरच्या, खुंब्या आणि दोऱ्या हीं त्यांच्या स्वाधीन करावीं. ३८ निवास-मंडपाच्या समोर म्हणजे उगवतीस जे डेरे द्यावयाचे ते मोशे आणि अहरोन व त्यांचे पुत्र यांचे असावे; पवित्रस्थानाचें रक्षण करण्याचें जें काम इस्राएल लोकांकडे सोपलें होतें तें त्यांनीं करावें; परका कोणी समीप आला तर त्याला मारून टाकावें. ३९ परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें लेवी वंशांतील प्रत्येक कुळाची जी गणती मोशे व अहरोन यांनीं केली तीप्रमाणें एका महिन्याचे व त्याहून अधिक वयाचे पुरुष बावीस हजार भरले.

४० मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, इस्राएल लोकांपैकी जितके प्रथम जन्मलेले एका महिन्याचे व त्याहून अधिक वयाचे पुरुष असतील त्यांच्या नांवांची गणती कर. ४१ इस्राएल लोकांच्या सर्व प्रथम जन्मलेल्यांच्या ऐवजीं लेवी वंश मजप्रीत्यर्थ घे; मी परमेश्वर आहे; आणि इस्राएल लोकांच्या पशूंच्या सर्व प्रथम वत्सांच्या ऐवजीं लेव्यांचे पशु घे. ४२ परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें मोशानें इस्राएलाच्या सर्व प्रथम जन्मलेल्यांची गणती केली. ४३ सर्व प्रथम जन्मलेले पुरुष जे एक महिन्याचे व त्याहून अधिक वयाचे होते त्यांच्या नांवांची संख्या बावीस हजार दोनशें व्याहत्तर भरली.

४४ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, ४५ इस्राएलाच्या सर्व प्रथम जन्मलेल्यांच्या ऐवजीं लेवी, आणि त्यांच्या पशूंच्या ऐवजीं लेव्यांचे पशु घे; लेवी हे माझे होत; मी परमेश्वर आहे. ४६ इस्राएलाचे प्रथम जन्मलेले पुरुष लेव्यांच्या संख्येहून दोनशें व्याहत्तर अधिक आहेत त्यांस खंड देऊन सोडवावें म्हणून ४७ पुरुषा-मागें पांच शेकेल खंड द्यावा; पवित्रस्थानांतल्या चलना-प्रमाणें ते घ्यावे (शेकेल म्हणजे वीस गेरा;) ४८ ह्या अधिक असलेल्या प्रथम जन्मलेल्यांच्या खंडाचे जे रुपये

येतील ते अहरोन व त्याचे पुत्र यांस द्यावे. ४९ लेव्यांच्या योगें इस्राएलांचे प्रथम जन्मलेले सुटले त्यांखेरीज राहिलेल्यांपासून मोशानें खंडाचे रुपये घेतले; ५० त्यांच्यापासून जी रकम घेतली ती पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें एक हजार तीनशें पांसष्ट शेकेल होती; ५१ परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली होती तीप्रमाणें त्यानें हे खंडाचे पैसे अहरोन व त्याचे पुत्र यांस दिले.

१ परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस सांगितलें, ४२ लेवीच्या पुत्रांपैकीं कथाथवंशजांची, त्यांचीं घराणीं व त्यांचीं पितृकुलें यांस अनुरून, गणती कर; ३ तीस वर्षांच्या वयापासून पन्नास वर्षापर्यंतचे जे पुरुष दर्शनमंडपाच्या सेवेंत दाखल होतात त्यांची गणती कर. ४ दर्शनमंडपांतील परमपवित्र वस्तूंसंबंधानें कथाथवंशजांनीं सेवा करावयाची ती ही: ५ छावणीचें कूच होईल तेव्हां अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं आंत जाऊन अंतरपट खालीं काढावा व त्यानें आज्ञापटाचा कोश झांकावा; ६ मग त्यांनीं त्यावर तहशूच्या कातड्याचें आच्छादन घालावें; त्या सर्वांवर त्यांनीं निळ्या रंगाचें कापड पसरावें; आणि कोशास त्याच्या काठ्या बसवाव्या. ७ समर्पित केलेल्या भाकरीच्या मेजावर त्यांनीं निळ्या रंगाचें कापड पसरून त्यावर तबकें, धुपाटणीं, कटोरे व पेयार्पणाचीं पात्रे ठेवावीं; सततची भाकरीहि त्यावर ठेवावी; ८ मग त्यांनीं त्यावर किरमिजी रंगाचें कापड पसरून त्यावर तहशूच्या कातड्याचें आच्छादन घालावें आणि मेजाला काठ्या बसवाव्या; ९ आणि त्यांनीं निळ्या रंगाचें कापड घेऊन दीपवृक्ष, त्यावरले दिवे, चिमटे, गुलदानें आणि सेवेच्या कामीं पडणारीं तेलानीं सर्व पात्रे हीं झांकावीं; १० दीपवृक्ष व त्याचें सगळें साहित्य यांवर तहशूच्या कातड्याचें आच्छादन घालून तीं सर्व नवघणाला बांधावीं. ११ मग सोऱ्याच्या वेदीवर त्यांनीं निळ्या रंगाचें वस्त्र पसरून वर तहशूच्या कातड्याचें आच्छादन घालावें आणि तिच्या काठ्या तिला

बसवाव्या; १२ पवित्रस्थानांतील सर्व सेवासाहित्य निळया रंगाच्या कापडांत गुंडाळून त्यावर तहशाच्या कातड्याचें आच्छादन घालावें व तें सर्व नवघणाला बांधावें. १३ मग त्यांनीं वेदीवरील सर्व राख काढून तिच्यावर जांभळ्या रंगाचें कापड पसरावें; १४ आणि वेदीच्या सेवेचीं उपकरणें म्हणजे धुपाटणीं, आंकडे, पावडीं, कटोरे आदिकरून वेदीचें सर्व सामान तिजवर ठेवावें आणि वरून तहशाच्या कातड्याचें आच्छादन घालावें आणि तिला तिच्या काढ्या बसवाव्या. १५ छावणीचें कूच होईल त्या वेळीं अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं पवित्रस्थान व त्यांतील सर्व सामान यांस आच्छादन घालण्याचें संपविल्यावर कहाथी यांनीं तें सर्व उचलून न्यावयास यावें, तथापि त्यांनीं कोणत्याहि पवित्र वस्तूला स्पर्श करूं नये, केला तर ते मरतील. मंडपांतलीं हीं ओझीं कहाथ्यांनीं वाहावयाचीं. १६ अहरोन याजकाचा पुत्र एलाजार यास जें काम सोपून द्यावयाचें तें हें: दिव्याचें तेल, सुगंधी धूप, निरंतरचा अन्नबलि, अभिषेकाचें तेल, निवास-मंडप व त्यांतलें सर्व सामान आणि पवित्रस्थान व त्यांतलें सर्व सामान यांचें रक्षण त्यानें करावें.

१७ परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस सांगितलें, १८ कहाथी वंशांतल्या कुळांचा लेव्यांतून उच्छेद होऊं देऊं नये; १९ त्यांचें असें करावें कीं जेव्हां ते परम-पवित्र वस्तूंसमीप येतील तेव्हां त्यांनीं मरूं नये, तर जगावें म्हणून अहरोन व त्याचे पुत्र यांनीं आंत येऊन त्यांतल्या एकेकाला त्याचेंल्याचें काम व ओझें नेमून द्यावें; २० पण पवित्र वस्तु पाहण्यासाठीं त्यांनीं क्षणभरहि आंत जाऊं नये, ते गेले तर मरतील.

२१ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, २२ गेषोन वंशजांचीहि गणती त्यांचीं घराणीं व त्यांचीं पितृकुलें यांस अनुसरून करावी; २३ म्हणजे तीस वर्षांपासून पन्नास वर्षांपर्यंतचे जे पुरुष दर्शनमंडपाच्या सेवेत दाखल होतात त्यांची गणती करावी. २४ सेवा करणें व ओझीं वाहणें यांसंबंधानें गेषोन्यांचें काम येणेंप्रमाणें: २५ निवासमंडपाचे पडदे, दर्शनमंडप व त्यांचें

आच्छादन, त्यावर असलेलें तहशाच्या कातड्याचें आच्छादन, दर्शनमंडपाच्या दाराचा पडदा, २६ निवास-मंडप आणि वेदी यांच्यासमोवतीं असलेल्या अंगणाचे पडदे, अंगणाच्या दाराचे पडदे व दोऱ्या आणि त्यांच्या सेवेस लागणारीं उपकरणें हें सर्व सामान त्यांनीं उचलावें; आणि या वस्तूंसंबंधानें जें कांहीं काम पडेल तें सर्व त्यांनीं करावें. २७ गेषोन वंशांतल्या पुरुषांनीं आपली सर्व कामगिरी अहरोन व त्याचे पुत्र यांच्या आज्ञेप्रमाणें करावी म्हणजे त्यांस जें कांहीं वाहून न्यावयाचें व जी कांहीं सेवा करावयाची त्या सगळ्याचा भार तुम्हीं त्यांजवरच सोपवावा. २८ दर्शनमंडपांत गेषोन कुळांतल्या पुरुषांची सेवा ही; त्यांनीं अहरोन याजकाचा पुत्र इथामार याच्या हाताखालीं असावें.

२९ मरारीपुत्रांचीहि, त्यांचीं घराणीं व त्यांचीं पितृकुलें यांस अनुसरून, गणती करावी; ३० म्हणजे तीस वर्षांच्या वयापासून पन्नास वर्षांपर्यंतचे जे पुरुष दर्शनमंडपाच्या सेवेत दाखल होतात त्यांची गणती करावी. ३१ दर्शनमंडपांतल्या ज्या वस्तु वाहून नेण्याची कामगिरी त्यांस करावी लागेल ती ही: निवासमंडपाच्या फळ्या, अडसर, खांब आणि खुरच्या, ३२ आणि समोवार असलेल्या अंगणाचे खांब, त्यांच्या खुरच्या, मेखा, दोऱ्या आणि त्यांच्या सेवेस लागणारीं इतर सर्व उपकरणें त्यांनीं वाहून न्यावीं व त्यांची निगा राखावी; ही जी सगळी सामग्री त्यांना वाहून न्यावयाची तींतील दरएक वस्तु नांव घेऊन त्यांच्या खाधीन करावी. ३३ मरारीच्या कुळांतल्या पुरुषांस जी सेवा दर्शनमंडपासंबंधानें करावी लागेल ती हीच; त्यांनीं अहरोन याजकाचा पुत्र इथामार याच्या हाताखालीं असावें.

३४ याप्रकारें मोशे आणि अहरोन आणि मंडळीचे सरदार ह्यांनीं कहाथपुत्रांची, त्यांचीं घराणीं व त्यांचीं पितृकुलें यांस अनुसरून, ३५ म्हणजे तीस वर्षांच्या वयापासून पन्नास वर्षांपर्यंतचे जे पुरुष दर्शन-मंडपाच्या सेवेस दाखल होतात त्यांची गणती केली. ३६ ज्या पुरुषांची त्यांच्या कुळांप्रमाणें मोजदाद केली

ते दोन हजार सातशें पन्नास होते. ३७ कहाथ कुळांपैकीं जे पुरुष दर्शनमंडपांत सेवा करीत त्यांची गणती केली ती इतकी भरली; परमेश्वरानें मोशाच्याद्वारें आज्ञा दिली होती तीप्रमाणें मोशे आणि अहरोन यांनीं त्यांची मोजदाद केली.

३८ गेषोनी वंशांतल्या पुरुषांची गणती त्यांचीं घराणीं आणि पितृकुलें यांस अनुसरून करण्यांत आली, ३९ म्हणजे तीस वर्षांच्या वयापासून पन्नास वर्षापर्यंतचे जे पुरुष दर्शनमंडपांत सेवा करीत त्यांची गणती केली; ४० ज्या पुरुषांची त्यांच्या घराण्यांप्रमाणें, त्यांच्या पितृकुलांप्रमाणें मोजदाद केली ते दोन हजार सहाशें तीस होते. ४१ गेषोनकुळांतले जे पुरुष दर्शनमंडपांत सेवा करीत त्यांची मोजदाद केली ती इतकी भरली; परमेश्वरानें मोशाच्याद्वारें आज्ञा दिली होती तीप्रमाणें मोशे आणि अहरोन यांनीं त्यांची मोजदाद केली.

४२ मरारी वंशांतल्या ज्या पुरुषांची गणती त्यांचीं घराणीं व पितृकुलें यांस अनुसरून करण्यांत आली, ४३ म्हणजे तीस वर्षांच्या वयापासून पन्नास वर्षापर्यंतचे जे पुरुष दर्शनमंडपांत सेवा करण्यास जात त्यांची मोजदाद केली; ४४ त्यांच्या कुळांप्रमाणें त्यांची संख्या तीन हजार दोनशें होती. ४५ मरारीच्या कुळांपैकीं ज्या पुरुषांची गणती मोशे व अहरोन यांनीं परमेश्वरानें मोशाच्याद्वारें दिलेल्या आज्ञेप्रमाणें केली, ते इतके भरले.

४६ मोशे, अहरोन आणि इस्राएलाचे सरदार यांनीं लेव्यांची गणती त्यांचीं घराणीं व पितृकुलें यांस अनुसरून केली, ४७ म्हणजे तीस वर्षांच्या वयापासून पन्नास वर्षांच्या वयापर्यंतचे पुरुष दर्शनमंडपाच्या सेवेत दाखल होऊन ओझें वाहण्याचें काम करीत, ४८ त्या सर्वांची संख्या आठ हजार पांचशें ऐशीं भरली. ४९ त्यांची सेवा आणि कामाचा भार यांस अनुसरून परमेश्वराच्या सांगण्यावरून मोशाच्याद्वारें त्यांची गणती करण्यांत आली; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली होती तीप्रमाणें त्यांची गणती करण्यांत आली.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल लोकांस अशी आज्ञा कर: प्रत्येक महारोगी, प्रत्येक स्त्री आणि मयतामुळें अशुचि झालेला प्रत्येक जण यांस तुम्हीं छावणीबाहेर घालवून द्यावें; ३ मग तो पुरुष असो अगर स्त्री असो; त्या सर्वांस छावणीच्या बाहेर काढून लावावें; त्यांच्यामुळें तुमची छावणी अशुद्ध होतां कामा नये, कारण तेथें माझा निवास आहे. ४ इस्राएल लोकांनीं त्याप्रमाणें केलें; त्यांनीं असल्या लोकांस छावणीच्याबाहेर लावून दिलें; परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें त्याप्रमाणें इस्राएल लोकांनीं केलें.

५ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, ६ इस्राएल लोकांस असें सांग: कोणा पुरुषानें अथवा स्त्रीनें मानवाच्या हातून घडणारें एकादें पाप करून परमेश्वराशीं बेइमानी केली व तो अथवा ती दोषी ठरली, ७ तर त्यांनीं स्वतः केलेलें पाप पदरीं घ्यावें; ज्याचा त्यांनीं अपराध केला असेल त्यास आपल्या अपराधाबद्दल पुरा खंड देऊन त्यांत आणखी त्याचा पांचवा हिस्सा भर घालावी; ८ पण अपराधाचा बदला घ्यावयास त्या मनुष्याचा कोणी वारस नसला तर त्या अपराधाबद्दल परमेश्वराला द्यावयाचा खंड याजकाचा व्हावा; जो प्रायश्चित्ताचा मेंढा त्याच्या प्रायश्चित्ताप्रीयर्थ अर्पिण्यांत येईल त्याशिवाय आणखी हा खंड वेगळा. ९ इस्राएल लोक ज्या पवित्र वस्तु समर्पित केलेला अंश म्हणून याजकापाशीं आणितात त्या त्याच्याच होत. १० प्रत्येक मनुष्यानें पवित्र केलेल्या वस्तु याजकाच्याच होत; याजकास जें कांहीं कोणी देईल तें सर्व याजकाचेंच होय.

११ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १२ इस्राएल लोकांस सांग: जर कोणा मनुष्याच्या स्त्रीचें पाऊल वांकडें पडून तिनें त्याजशीं बेइमानी केली, १३ आणि कोणीं पुरुषानें तिजशीं कुकर्म केलें, आणि ही गौष्ट तिच्या पतीपासून छपली जाऊन प्रगट झाली नाही, आणि ती भ्रष्ट झाली तरी तिच्याविरुद्ध कोणी साक्षी नसला अथवा कुकर्म करितांना तिला पकडिलें नाही,

१४ आणि तिच्या पतीच्या मनांत परप्रेमशंका उद्भवली आणि आपल्या स्त्रीच्या पातिव्रत्याविषयी त्यास संशय आला असून ती जर खरोखर भ्रष्ट झाली असली अथवा तिच्या पतीच्या मनांत परप्रेमशंका उद्भवून आपल्या स्त्रीच्या पातिव्रत्याबद्दल त्याला संशय आला आणि ती वास्तविक भ्रष्ट झाली नसली, १५ तर त्या पुरुषाने आपली स्त्री याजकाकडे न्यावी आणि तिच्याप्रीत्यर्थ एक दशमांश एफा जब अर्पावे, त्याने त्यावर तेल घाळू नये आणि धूप ठेवू नये; कारण परप्रेमशंकेमुळे केलेले म्हणजे अधर्माचे स्मरण देणारे हे अन्नार्पण होय. १६ मग याजकाने त्या स्त्रीस पुढे नेऊन परमेश्वरापुढे उभे करावे; १७ आणि याजकाने मातीच्या पात्रांत पवित्र जल घ्यावे आणि निवासमंडपाच्या भूमीवरली थोडी धूळ घेऊन त्यांत टाकावी; १८ मग याजकाने त्या स्त्रीस परमेश्वरापुढे उभे करून तिच्या डोक्याचे केस सोडावे आणि परप्रेमशंकेचे स्मरण देणारे अन्नार्पण तिच्या हातावर ठेवावे आणि शापजनक कटु जल याजकाने आपल्या हाती घ्यावे; १९ मग याजकाने त्या स्त्रीला शपथ घालून म्हणावे, कोणी पुरुषाने तुजशी कुकर्म केले नसले आणि तू आपल्या पतीस सोडून दुसऱ्याकडे जाऊन भ्रष्ट झाली नसलीस तर तू ह्या शापजनक कटु जलाच्या परिणामापासून मुक्त राहा; २० पण तू आपल्या पतीस सोडून दुसऱ्याकडे राहून भ्रष्ट झाली असलीस आणि तुझ्या पतीशिवाय परपुरुषाने तुजशी संबंध केला असला तर- २१ मग याजकाने शापजनक शपथ तिला घ्यावयास लावावी आणि म्हणावे, परमेश्वर तुझी मांडी सडवून व तुझे पोट फुगवून तुला लोकांच्या शापास व तिरस्कारास पात्र करो; २२ म्हणजे हे शापजनक जल तुझ्या आंतर्ज्यांत शिरून त्याने तुझे पोट फुगेल व तुझी मांडी सडेल; यावर त्या स्त्रीने आमेन, आमेन, असे म्हणावे. २३ मग याजकाने हे शापशब्द पुस्तकांत लिहून त्या कटु जलांत धुऊन घ्यावे; २४ आणि ते शापजनक कटु जल त्या स्त्रीस पाजावे; ते त्या स्त्रीच्या पोटांत जाऊन

कटुत्व उत्पन्न करील; २५ आणि याजकाने ते परप्रेमशंकेचे अन्नार्पण स्त्रीच्या हातून घेऊन परमेश्वरापुढे ओवाळावे आणि वेदीपार्शी घेऊन जावे; २६ मग याजकाने त्या अन्नार्पणापैकी स्मारक म्हणून मूठभर घेऊन त्याचा वेदीवर होम करावा आणि त्यानंतर स्त्रीला ते पाणी पाजावे. २७ त्याने ते पाणी तिला पाजिले म्हणजे असे होईल की जर ती भ्रष्ट झाली असली आणि तिने आपल्या नवऱ्याशी बेइमानी केली असली तर हे शापजनक जल तिच्या ठायी शिरून कटुत्व उत्पन्न करील, तिचे पोट फुगेल, तिची मांडी सडेल व तिच्या लोकांत तिचे नांव शापदर्शक होईल; २८ पण ती स्त्री भ्रष्ट झाली नसून शुद्ध असली तर ती मुक्त होईल व गर्भधारणास पात्र होईल. २९ स्त्री आपल्या पतीस सोडून परपुरुषाशी जाऊन अशुद्ध होईल तेव्हा परप्रेमशंकेचा हाच नियम होय; ३० कोणा पुरुषास परप्रेमशंका उत्पन्न होऊन आपल्या स्त्रीविषयी त्याचे मन शंकित झाले तर त्याने त्या स्त्रीस परमेश्वरासमोर न्यावे आणि वरील नियमाप्रमाणे याजकाने तिच्या संबंधाने सर्व कांहीं करावे. ३१ मग तो पुरुष अधर्मापासून मुक्त होईल आणि त्या स्त्रीच्या दुष्कर्माचे फळ तिला मिळेल.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इसाएल ६ लोकांस सांग: कोणी पुरुष अथवा स्त्री नाजीराचा म्हणजे आपणास परमेश्वराप्रीत्यर्थ वाहून घेण्याचा विशेष नवस करील, ३ तर त्याने द्राक्षारस व मद्य हीं वर्ज्य करावीं, द्राक्षारसाचा किंवा मद्याचा शिरकाहि पिऊं नये, द्राक्षांचा कसलाहि रस पिऊं नये, एवढेच नव्हे तर ताजी किंवा सुकविलेलीं द्राक्षेसुद्धां खाऊं नयेत. ४ जितके दिवस तो आपणास वाहून घेईल तितके दिवस त्याने बियापासून सालपटापर्यंत द्राक्षवेलाचे कांहीं एक खाऊं नये. ५ जितके दिवस त्याने वाहून घेण्याचा नवस केला असेल, तितके दिवस त्याने आपल्या डोक्यावर वस्त्रा फिरवू नये; परमेश्वराप्रीत्यर्थ आपणास वाहून घेण्याचा सगळा काळ त्याने पवित्र असावे आणि आपले केस वाढूं द्यावे. ६ जितके दिवस तो

परमेश्वराप्रीत्यर्थ आपणास वाहून घेईल तितके दिवस त्यानें कोणत्याहि प्रेताजवळ जाऊं नये. ७ त्याचा बाप, आई, भाऊ, बहीण यांपैकीं कोणी मेलें तरी त्यानें सुतक धरूं नये, कारण देवासाठीं वाहून घेतल्याचें चिन्ह त्याच्या डोक्यावर असतें. ८ आपले वाहून घेण्याचे सर्व दिवस त्यानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र राहावें. ९ जर कोणी अकस्मात् त्याच्याजवळ मरण पावला आणि त्यामुळें वाहून घेतल्याचें चिन्ह असलेलें त्याचें डोकें विटाळलें तर त्यानें शुद्ध होण्याच्या दिवशीं म्हणजे सातव्या दिवशीं आपलें डोकें मुंडावें. १० आठव्या दिवशीं त्यानें दोन होले किंवा पारव्याचीं दोन पिलें दर्शनमंडपाच्या दाराशीं याजकाकडे घेऊन जावीं; ११ याजकानें एकाचा पापबलि व दुसऱ्याचा होमबलि अर्पून त्याच्यासाठीं प्रायश्चित्त करावें; कारण त्या प्रेतामुळें त्याला दोष लागला म्हणून याजकानें त्याच दिवशीं त्याचें डोकें पुनः पवित्र करावें. १२ मग त्यानें परमेश्वराला वाहून घेण्याच्या दिवसांचा नवस पुनरपि आचरावा; त्यानें एक वर्षाचा मेंढा दोषार्पणासाठीं आणावा; त्याचे पूर्वीचे दिवस हिशोबांत धरूं नयेत, कारण त्याचा वाहून घेण्याचा नवस अष्ट झाला.

१३ नाजीराचे वाहून घेण्याचे दिवस पुरे झाले म्हणजे हा नियम पाळावा: त्यास दर्शनमंडपाच्या दाराशीं आणावें; १४ आणि त्यानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ अर्पण करावें; त्यानें एक वर्षाचा निर्दोष मेंढा होमबलि म्हणून अर्पावा, एक वर्षाची निर्दोष मेंढी पापार्पण म्हणून अर्पावी आणि शाल्यर्पणासाठीं एक निर्दोष मेंढा अर्पावा; १५ आणि एक टोपलीभर बेखमीर भाकऱ्या म्हणजे तेलीत मळलेल्या सपिठाच्या पोळ्या आणि तेल चोपडलेल्या बेखमीर पापड्या आणि त्यांसोबतचीं अन्नार्पणें आणि पेयार्पणें अर्पण्यास आणावीं. १६ हें सर्व याजकानें परमेश्वरासमोर सादर करून त्याचे पापबलि आणि होमबलि अर्पावे; १७ आणि टोपलीभर बेखमीर भाकऱ्यांसहित मेंढ्याचें परमेश्वराप्रीत्यर्थ शाल्यर्पण करावें, आणि त्याबरोबरचें अन्नार्पण आणि पेयार्पण हीं याजकानें अर्पावीं. १८ मग नाजीरानें वाहून घेतल्याचें चिन्ह असलेलें

आपलें डोकें दर्शनमंडपाच्या दाराशीं मुंडावें आणि आपले केस शाल्यर्पणाच्या खालीं असलेल्या अग्नीवर टाकावे. १९ नाजीरानें आपलें वाहून घेण्याचें चिन्ह असलेलें आपलें डोकें मुंडिल्यावर याजकानें मेंढ्याचा शिजविलेला फरा व टोपलींतील एक बेखमीर भाकरी व एक बेखमीर पापडी हीं घेऊन नाजीराच्या हातावर ठेवावीं; २० याजकानें तीं ओवाळणी म्हणून परमेश्वरासमोर ओवाळावीं; ओवाळलेलें ऊर आणि फरा हीं याजकासाठीं पवित्र समजावीं; यानंतर नाजीरास द्राक्षारस पिण्याची मोकळीक आहे. २१ नाजीराचा नवस, आणि आपणास परमेश्वराप्रीत्यर्थ अर्पण अर्पाव्याचें त्याविषयींचा नियम हा; याखेरीज त्यानें शक्त्यनुसार वाटेल तें द्यावें; केलेल्या नवसाप्रमाणें त्यानें वाहून घेण्याच्या नियमास अनुरूप वागावें.

२२ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २३ अहरोन व त्याचे पुत्र यांस असें सांग: तुम्ही इस्राएल लोकांस आशीर्वाद देतांना येणेंप्रमाणें म्हणा:—

२४ परमेश्वर तुला आशीर्वाद देवो व तुझें संरक्षण करो;

२५ परमेश्वर आपला मुखप्रकाश तुजवर पाडो व तुजवर कृपा करो;

२६ परमेश्वर तुजकडे प्रसन्नमुख करो आणि तुला शांति देवो.

२७ ह्या रीतीनें इस्राएल लोकांवर माझें नाम मुद्रित करावें म्हणजे मी त्यांस आशीर्वाद देईन.

१ मग मोशानें निवासमंडप उभा करण्याचें ७ संपविलें आणि त्यास व त्यांतील सर्व सामानास तैलाभ्यंग करून पवित्र केलें आणि वेदी व तिचीं सर्व पात्रें यांसहि तैलाभ्यंग करून पवित्र केलें. २ तेव्हां असें झालें कीं इस्राएलाचे सरदार जे आपआपल्या पितृकुळाचे मुख्य पुरुष होते त्यांनीं अर्पणें आणिलीं; हे निरनिराळ्या वंशांचे सरदार असून त्यांची खानेसुमारी केलेल्या लोकांवर देखरेख होती; ३ त्यांनीं परमेश्वराला अर्पण आणिलें तें हें: वरून झांकलेल्या सहा गाड्या आणि बारा बैल म्हणजे दोन

दोन सरदारांमार्गे एक एक गाडी आणि एक एक सरदारामार्गे एक एक बैल; त्यांनीं तीं निवासमंडपासमोर नेऊन सादर केलीं. ४ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, ५ तीं स्वीकार म्हणजे दर्शनमंडपाच्या सेवेकडे त्यांचा उपयोग होईल; आणि तीं लेव्याला प्रत्येकाच्या सेवेप्रमाणें वांटून दे. ६ तेव्हां मोशानें त्या गाड्या व बैल घेऊन लेव्यास दिले. ७ गेषोनवंशजांस त्यांच्या सेवेप्रमाणें दोन गाड्या आणि चार बैल दिले; ८ मरारीवंशजांस त्यांच्या सेवेप्रमाणें चार गाड्या व आठ बैल दिले; हे सर्व अहरोन याजकाचा पुत्र इथामार याच्या हाताखालीं होते; ९ पण कहाथ-वंशजांस कांहीं दिलें नाहीं, कारण पवित्रस्थानांतील वस्तु आपल्या खांद्यावर वाहण्याची सेवा त्यांस नेमून दिली होती. १० वेदीचा तैलाभ्यंग झाला त्या दिवशीं सरदारांनीं तिच्या संस्काराचीं अर्पणें आणून वेदीपुढें सादर केलीं. ११ तेव्हां परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें कीं वेदीच्या संस्कारासाठीं सरदारांनीं आपआपलें अर्पण आपआपल्या नेमिलेल्या दिवशीं घेऊन यावें.

१२ पहिल्या दिवशीं ज्यानें अर्पण आणिलें तो यहूदा वंशांतील आम्मीनादाबाचा पुत्र नहशोन होता; १३ त्याचें अर्पण हें होतें: पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें एकशें तीस शेकेल चांदीचें एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा, हीं दोन्ही अन्नार्पणासाठीं तेलान्त मळलेल्या सपिठानें भरलीं होती; १४ धुपानें भरलेलें दहा शेकेल सोन्याचें एक धुपाटणें, १५ होमार्पणासाठीं एक गोऱ्हा, एक मेंढा व एक वर्षाचें कोंकरुं. १६ पापार्पणासाठीं एक बकरा, १७ शांत्यर्पणासाठीं दोन बैल, पांच मेंढे, पांच बकरे आणि एक वर्षाचीं पांच कोंकरें, हें सर्व अर्पण आम्मीनादाबाचा पुत्र नहशोन यानें आणिलें.

१८ दुसऱ्या दिवशीं इसाखार वंशांतील सरदार सूवाराचा पुत्र नथनेल यानें अर्पण आणलें; १९ तें हें: पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें एकशें तीस शेकेल चांदीचें एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा, हीं दोन्ही अन्नार्पणासाठीं तेलान्त मळलेल्या

सपिठानें भरलीं होती; २० धुपानें भरलेलें दहा शेकेल सोन्याचें एक धुपाटणें, २१ होमार्पणासाठीं एक गोऱ्हा, एक मेंढा व एक वर्षाचें कोंकरुं, २२ पापार्पणासाठीं एक बकरा, २३ शांत्यर्पणासाठीं दोन बैल, पांच मेंढे, पांच बकरे आणि एक वर्षाचीं पांच कोंकरें; हें सर्व अर्पण सूवाराचा पुत्र नथनेल यानें आणिलें.

२४ तिसऱ्या दिवशीं जबुलून वंशाचा अधिकारी हेलोनाचा पुत्र अलीयाब यानें अर्पण आणिलें; २५ तें हें: पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें एकशें तीस शेकेल चांदीचें एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा, हीं दोन्ही अन्नार्पणासाठीं तेलान्त मळलेल्या सपिठानें भरलीं होती; २६ धुपानें भरलेलें दहा शेकेल सोन्याचें एक धुपाटणें, २७ होमार्पणासाठीं एक गोऱ्हा, एक मेंढा व एक वर्षाचें कोंकरुं; २८ पापार्पणासाठीं एक बकरा, २९ शांत्यर्पणासाठीं दोन बैल, पांच मेंढे, पांच बकरे आणि एक वर्षाचीं पांच कोंकरें; हें सर्व अर्पण हेलोनाचा पुत्र अलीयाब यानें आणिलें.

३० चौथ्या दिवशीं रजबेनाच्या वंशाचा सरदार शदेयुराचा पुत्र अलीसूर यानें अर्पण आणिलें; ३१ तें हें: पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें एकशें तीस शेकेल चांदीचें एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा, हीं दोन्ही अन्नार्पणासाठीं तेलान्त मळलेल्या सपिठानें भरलीं होती; ३२ धुपानें भरलेलें दहा शेकेल सोन्याचें एक धुपाटणें, ३३ होमार्पणासाठीं एक गोऱ्हा, एक मेंढा व एक वर्षाचें कोंकरुं, ३४ पापार्पणासाठीं एक बकरा, ३५ शांत्यर्पणासाठीं दोन बैल, पांच मेंढे, पांच बकरे, आणि एक वर्षाचीं पांच कोंकरें; हें सर्व अर्पण शदेयुराचा पुत्र अलीसूर यानें आणिलें.

३६ पांचव्या दिवशीं शिमोन वंशाचा सरदार सुरीशादैचा पुत्र शलुमीयेल यानें अर्पण आणिलें; ३७ तें हें: पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें एकशें तीस शेकेल चांदीचें एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा, हीं दोन्ही अन्नार्पणासाठीं तेलान्त मळलेल्या सपिठानें भरलीं होती; ३८ धुपानें भरलेलें दहा शेकेल सोन्याचें एक धुपाटणें, ३९ होमार्पणासाठीं

एक गोन्हा, एक मेंढा व एक वर्षाचें कोंकरें;
४० पापार्पणासाठीं एक बकरा, ४१ श्राव्यर्पणासाठीं
दोन बैल, पांच मेंढे, पांच बकरे आणि एक वर्षाचीं
पांच कोंकरें; हें सर्व अर्पण सुरीसाद्वैचा पुत्र शलुमीयेल
यानें आणिलें.

४२ सहाय्या दिवशीं गाद वंशाचा सरदार दगुवेलाचा पुत्र एल्यासाप यानें अर्पण आणिलें; ४३ तें हें: पवित्र-स्थानांतील चलनाप्रमाणें एकशें तीस शेकेल चांदीचें एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा, हीं दोन्ही अन्नर्पणासाठीं तेलांत मळलेल्या सपिठानें भरलीं होती; ४४ धुपाणें भरलेलें दहा शेकेल सोन्याचें एक धुपाटणें, ४५ होमार्पणासाठीं एक गोन्हा, एक मेंढा व एक वर्षाचें कोंकरूं, ४६ पापार्पणासाठीं एक बकरा, ४७ श्राव्यर्पणासाठीं दोन बैल, पांच मेंढे, पांच बकरे, आणि एक वर्षाचीं पांच कोंकरें; हें सर्व अर्पण दगुवेलाचा पुत्र एल्यासाप यानें आणिलें.

४८ सातव्या दिवशी एफाईम वंशाचा सरदार आम्मीहूदाचा पुत्र अलीशामा यानें अर्पण आणिलें; ४९ तें हें: पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें एकशें तीस शेकेल चांदीचें एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा, हीं दोन्ही अन्नार्पणासाठीं तेलंत मळलेल्या सपिठानें भरलीं होती; ५० धुपानें भरलेंलें दहा शेकेल सोन्याचें एक धुपाटणें, ५१ होमार्पणासाठीं एक गोऱ्हा, एक मेंढा व एक वर्षाचें कोंकरूं, ५२ पापार्पणासाठीं एक बकरा, ५३ शांत्पर्णासाठीं दोन बैल, पांच मेंढे, पांच बकरे आणि एक वर्षाचीं पांच कोंकरें; हें सर्व अर्पण आम्मीहूदाचा पुत्र अलीशामा यानें आणिलें.

५४ आठव्या दिवशीं मनश्शेवंशाचा सरदार पदाह-
सुराचा पुत्र गमलीयेल यानें अर्पण आणिलें; ५५ तें हें:
पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें एकशें तीस शेकेल चांदीचें
एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कदोरा,
हीं दोन्ही अर्घापरिणासाठीं तेलान्त मळलेल्या सपिठानें
भरलीं होती; ५६ धुपानें भरलेलें दहा शेकेल सोन्याचें
एक धुपाटणें, ५७ होमार्पणासाठीं एक गोन्हा, एक
मेंढा व एक वर्षाचें कोंकल, ५८ पापार्पणासाठीं एक

बकरा, ५९ शाल्यपर्णासाठी दोन बैल, पांच मेंढे, पांच बकरे, आणि एक वर्षाची पांच कोंकरें; हें सर्व अर्पण पदाहसुराचा पुत्र गमलीयेल यानें आणिलें.

६० नवव्या दिवशीं बऱ्यामीन वंशाचा सरदार गिदोनीचा पुत्र अबीदान यानें अर्पण आणिलें; ६१ तें हें; पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें एकशें तीस शेकेल चांदीचें एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा; हीं दोन्ही अन्नार्पणासाठीं तेलान्त मळलेल्या सपिठानें भरलीं होती; ६२ धुपानें भरलेलें दहा शेकेल सोन्याचें एक धुपाटणें, ६३ होमार्पणासाठीं एक गोच्छा, एक मेंढा व एक वर्षाचें कोंकरूं, ६४ पापार्पणासाठीं एक बकरा, ६५ शांत्यर्पणासाठीं दोन बैल, पांच मेंढे, पांच बकरे आणि एक वर्षाचीं पांच कोंकरें; हें सर्व अर्पण गिदोनीचा पुत्र अबीदान यानें आणिलें.

६६ दहाव्या दिवशीं दानवंशाचा सरदार आम्मी-
शाहैचा पुत्र अहीएजर यानें अर्पण आणिलें, ६७ तें हें:
पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें एकडों तीस शेकेल चांदीचें
एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा,
हीं दोन्ही अन्नार्पणासाठीं तेलान्त मळलेल्या सपिठांनं
भरलीं होती; ६८ धुपानें भरलेलें दहा शेकेल सोन्याचें
एक धुपाटणें, ६९ होमार्पणासाठीं एक गोन्हा, एक
मेंढा व एक वर्षाचें कोंकरुं, ७० पापार्पणासाठीं एक
बकरा, ७१ शांत्यर्पणासाठीं दोन बैल, पांच मेंढे,
पांच बकरे आणि एक वर्षाचीं पांच कोंकरें; हें सर्व
अर्पण आम्मीशाहैचा पुत्र अहीएजर यानें आणिलें.

७२ अकराव्या दिवशीं आशेर वंशाचा सरदार आक्रानाचा पुत्र पगीयेल यानें अर्पण आणिलें, ७३ तें हें: पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें एकशें तीस शेकेल चांदीचें एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा, हीं दोन्ही अद्यापर्णासाठीं तेलान्त मळलेल्या सपिठानें भरलेलीं होती; ७४ धुपानें भरलेलें दहा शेकेल सोन्याचें एक धुपाटणें, ७५ होमापर्णासाठीं एक गोऱ्हा, एक मेंढा व एक वर्षाचें कोंकरुं, ७६ पापा- पर्णासाठीं एक बकरा, ७७ श्राव्यपर्णासाठीं दोन बैल, पांच मेंढे, पांच बकरे आणि एक वर्षाचीं पांच कोंकरें;

हैं सर्व अर्पण अक्रानाचा पुत्र पगीयेल यानें आणिलें.

७८ बाराव्या दिवशीं नफताली वंशाचा सरदार एनानाचा पुत्र अहीरा यानें अर्पण आणिलें, ७९ तें हें: पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें एकशें तीस शेकेल चांदीचें एक ताट आणि सत्तर शेकेल चांदीचा एक कटोरा, हीं दोन्ही अन्नार्पणासाठीं तेलानें मळलेल्या सपिठानें भरलीं होती; ८० धुपानें भरलेलें दहा शेकेल सोन्याचें एक धुपाटणें, ८१ होमार्पणासाठीं एक गोन्हा, एक मैदा व एक वर्षाचें कोंकरें, ८२ पापार्पणासाठीं एक बकरा, ८३ शाल्यर्पणासाठीं दोन बैल, पांच मेंढे, पांच बकरे आणि एक वर्षाचीं पांच कोंकरें; हें सर्व अर्पण एनानाचा पुत्र अहीरा यानें आणिलें.

८४ वेदीस तैलाभ्यंग झाला तेव्हां इस्राएल लोकांच्या सरदारांकडून तिच्या संस्काराचें अर्पण हें होतें; म्हणजे चांदीचीं बारा ताटें, चांदीचे बारा कटोरे व सोन्याचीं बारा धुपाटणीं; ८५ एकेक चांदीचें ताट एकशें तीस शेकेलांचें व एकेक चांदीचा कटोरा सत्तर शेकेलांचा अशीं एकंदर सर्व चांदीचीं पात्रें पवित्रस्थानांतील चलनाप्रमाणें दोन हजार चारशें शेकेलांचीं होती; ८६ धुपानें भरलेलीं सोन्याचीं बारा धुपाटणीं पवित्रस्थानाच्या चलनाप्रमाणें दहा दहा शेकेलांचीं होती; एकंदर सर्व धुपाटणीं एकशें तीस शेकेलांचीं होती. ८७ याशिवाय होमार्पणासाठीं सर्व मिळून बारा गोन्हे, बारा मेंढे, वर्षावर्षाचीं बारा कोंकरें हीं सर्व त्यांबरोबरच्या अन्नार्पणासह होती; तसेंच पापार्पणासाठीं बारा बकरे होते; ८८ आणि शाल्यर्पणासाठीं सर्व मिळून चोवीस बैल, साठ मेंढे, साठ बकरे आणि वर्षावर्षाचीं साठ कोंकरें होती. वेदीचा तैलाभ्यंग झाल्यावर तिला संस्कार करण्यासाठीं हीं अर्पणें होती. ८९ मोशे परमेश्वराशीं बोलण्यास दर्शनमंडपांत गेला तेव्हां आज्ञापटाच्या कोशावर असलेल्या दोन्ही कर्तुबांधल्या दयासनावरून त्यानें वाणी होतांना ऐकिली; तो त्याजशीं बोलला.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ अहरोनाला सांग कीं तूं दिवे लावशील तेव्हां दीपवृक्षासमोर सातहि दिव्यांचा प्रकाश पडावा. ३ अहरोनानें

तसें केलें; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली होती त्याप्रमाणें दीपवृक्षासमोर प्रकाश पडावा म्हणून त्यानें दिवे उजळले. ४ दीपवृक्षाचें सर्व काम घडीं व सोन्याचें होतें; तळापासून नकशीच्या फुलांपर्यंत घडीं व काम होतें; परमेश्वरानें मोशाला नमुना दाखविला होता त्याप्रमाणें त्यानें तो दीपवृक्ष केला.

५ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, ६ इस्राएल लोकांमधून लेव्यांस वेगळे करून शुद्ध कर. ७ तूं त्यांच्या शुद्धीकरणासाठीं येणें प्रमाणें कर: पापक्षालनाच्या जलाचें त्यांजवर सिंचन कर, व त्यांनीं आपल्या सगळ्या अंगावर वस्त्रा फिरवावा, वस्त्रें धुवावीं आणि शुद्ध व्हावें. ८ मग त्यांनीं एक गोन्हा व तेलानें मळलेल्या सपिठाचें अन्नार्पण घेऊन यावें आणि पापार्पणासाठीं आणखी एक गोन्हा आणावा. ९ मग तूं लेव्यांस दर्शनमंडपासमोर सादर करावें, आणि इस्राएल लोकांचीं सर्व मंडळी तेथें जमवावी; १० मग तूं लेव्यांस परमेश्वरासमोर सादर करावें आणि इस्राएल लोकांनीं आपले हात त्यांजवर ठेवावे; ११ लेवी परमेश्वराची सेवा करणारे व्हावे यासाठीं इस्राएल लोकांच्या तर्फे अहरोनानें त्यांस ओवाळणी म्हणून परमेश्वरासमोर सादर करावें. १२ लेव्यांनीं आपले हात गोच्छांच्या डोक्यांवर ठेवावे; आणि तूं लेव्यां-प्रीत्यर्थ प्रायश्चित्त करण्यासाठीं एक गोन्हा पापार्पण व दुसरा होमार्पण म्हणून परमेश्वराला अर्पवा. १३ मग लेव्यांस अहरोन व त्याचे पुत्र यांच्यासमोर उभें करून परमेश्वराला ओवाळणी म्हणून अर्पवें. १४ या प्रकारें तूं लेव्यांस इतर इस्राएल लोकांपासून वेगळे करावें; लेवी हे माझे होणार. १५ यानंतर लेव्यांनीं सेवा करण्यास दर्शनमंडपांत जावें; तूं लेव्यांस शुद्ध केल्यावर ओवाळणी म्हणून त्यांस अर्पवें. १६ कारण इस्राएल लोकांतून ते मला सर्वेस्वीं वाहिलेले आहेत; इस्राएल लोकांच्या पीटच्या सर्व प्रथम जन्मलेल्यांच्या ऐवजीं मीं त्यांस आपले करून घेतले आहेत. १७ कारण इस्राएल लोकांपैकीं अथवा त्यांच्या पशूंपैकीं सर्व प्रथम जन्मलेले माझेच आहेत, मग ते पुरुष असोत कीं पशु असोत; मिसर देशांतील सर्व प्रथम जन्मलेले मीं मारिले त्या

दिवशीं मीं त्यांस आपल्यासाठी पवित्र केलें. १८ इस्त्राएल लोकांतील सर्व प्रथम जन्मलेल्यांच्या ऐवजीं मीं लेव्यांस घेतलें. १९ दर्शनमंडपांत इस्त्राएल लोकांसाठी सेवा करावी व प्रायश्चित्त करावें म्हणून मीं त्यांस इस्त्राएलांतून घेऊन अहरोन व त्याचे पुत्र यांस दान म्हणून दिलें आहे, यासाठी कीं इस्त्राएल लोक पवित्र-स्थानाच्या सन्निध आले असतां त्यांजवर अनर्थ गुदरूं नये. २० मोशे, अहरोन आणि इस्त्राएल लोकांची सर्व मंडळी यांनीं या प्रकारें लेव्यांचें केलें; परमेश्वरानें लेव्यांविषयीं मोशाला आज्ञा केली होती तीप्रमाणें इस्त्राएल लोकांनीं त्यांचें केलें. २१ लेवी आपल्या पापाचें क्षालन करून पावन झाले; त्यांनीं आपलीं वस्त्रें धुतलीं आणि अहरोनानें त्यांस परमेश्वरासमोर ओवाळणी म्हणून अर्पिलें; आणि त्यांच्या पापक्षालनार्थ अहरोनानें त्यांच्यासाठी प्रायश्चित्त केलें. २२ त्यानंतर अहरोन व त्याचे पुत्र यांजसमोर दर्शनमंडपांत आपआपली नेमिलेली सेवा करण्यासाठी लेवी गेले, आणि लेव्यांसंबंधानें जी आज्ञा परमेश्वरानें मोशाला केली होती तीप्रमाणें त्यांचें त्यांनीं केलें.

२३ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, २४ लेव्यां-विषयींचा हा नियमः पंचविसाव्या वर्षाच्या वया-पासून त्यांनीं दर्शनमंडपासंबंधाची सेवा आचरावी; २५ ते पन्नास वर्षांचे झाल्यावर त्यांनीं आपल्या या सेवाधर्मापासून मुक्त व्हावें, यानंतर पुढें त्यांनीं ही सेवा करूं नये; २६ पण त्यांनीं आपल्या भाऊवंदांसह दर्शनमंडपांत रक्षकाचें काम करावें, दुसरी कांहीं सेवा करूं नये. लेव्यांस सोपलेल्या कामासंबंधानें तूं त्यांचें असें करावें.

१ इस्त्राएल लोक मिसर देशांतून निघाल्यावर २ दुसऱ्या वर्षाच्या पहिल्या महिन्यांत परमेश्वरानें सीनाय रानांत मोशाला सांगितलें, २ इस्त्राएल लोकांनीं वल्हांडण सण नेमिलेल्या काळीं पाळावा. ३ या महिन्याच्या चतुर्दशीस संध्याकाळीं त्यांच्यासंबंधाचे सर्व विधि व नियम यांस अनुसरून तुम्हीं तो नेमिलेल्या काळीं पाळावा. ४ मग मोशानें इस्त्राएल लोकांस वल्हांडण

सण पाळावयास सांगितलें. ५ त्याप्रमाणें त्यांनीं पहिल्या महिन्याच्या चतुर्दशीस सायंकाळीं सीनाय रानांत वल्हांडण सण पाळिला; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली होती त्याप्रमाणें इस्त्राएल लोकांनीं केलें. ६ एका मनुष्याच्या प्रेतामुळें अशुचि झालेले कांहीं लोक होते, त्यांस त्या दिवशीं वल्हांडण सण पाळतां येईना, म्हणून ते त्या दिवशीं मोशे व अहरोन यांजपारीं येऊन ७ मोशास म्हणाले, एका मनुष्याच्या प्रेतामुळें आम्ही अशुचि झालों आहों; तर इस्त्राएल लोकांबरोबर नेमिलेल्या काळीं परमेश्वराला अर्पण आणण्याची आम्हांस कां मनाई असावी? ८ मोशे त्यांस म्हणाला, जरा थांबा, म्हणजे परमेश्वर तुमच्या-संबंधानें काय आज्ञा देईल ती मी ऐकतो.

९ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १० इस्त्राएल लोकांस सांगः तुमच्यांतला किंवा तुमच्या वंशजांतला कोणी प्रेतामुळें अशुचि झाला किंवा दूर प्रवासांत असला तरी त्यानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ वल्हांडण सण पाळावा. ११ दुसऱ्या महिन्याच्या चतुर्दशीस संध्याकाळीं त्यांनीं सण पाळावा आणि वल्हांडणाचा यज्ञपशु बेखमीर भाकरी आणि कड्ड भाजी यांबरोबर खावा; १२ त्यानें त्यांतलें सकाळपर्यंत कांहीं राखून ठेवूं नये व त्याचें हाड मोडूं नये; वल्हांडणाच्या सर्व विधींप्रमाणें त्यांनीं हा सण पाळावा. १३ एकादा मनुष्य शुचिर्भूत आहे व प्रवासांत नाहीं, असें असूनहि त्यानें वल्हांडण सण पाळण्याची हयगय केली तर त्या व्यक्तीचा स्वजनांतून उच्छेद व्हावा; नेमिलेल्या काळीं त्यानें परमेश्वरास अर्पण आणिलें नाहीं म्हणून त्याच्या दुष्कर्माचें फळ त्याला मिळेल. १४ तुमच्यामध्ये गृहणाच्या कोणा परदेशीयाला परमे-श्वराप्रीत्यर्थ वल्हांडण सण पाळण्याची इच्छा असली तर त्यानें त्या सणाचे विधि व नियम यांस अनुसरून तो पाळावा. देशीय व परदेशीय या दोघांसहि एकच नियम.

१५ ज्या दिवशीं निवासमंडप म्हणजे आज्ञापटाचा डेरा उभा केला, त्या दिवशीं मेघानें त्यावर छाया केली; संध्याकाळीं तो निवासमंडपावर अग्नीसारखा भासला आणि सकाळपर्यंत राहिला. १६ असें नित्य होत असे;

दिवसां मेघ त्यावर आच्छादन घाली, ब रात्रीं तो अग्नी-
सारखा भासे. १७ जेव्हां जेव्हां त्या डेऱ्यावरून मेघ वर
चढे तेव्हां तेव्हां इस्राएल लोक कूच करीत आणि तो
मेघ थांबे तेथें आपला तळ देत. १८ परमेश्वराच्या
आज्ञेनें इस्राएल लोक कूच करीत व त्याच्याच आज्ञेनें
तळ देत; निवासमंडपावर जितके दिवस मेघ राही
तितके दिवस ते तळ देऊन राहत. १९ मेघ
निवासमंडपावर छाया करून बरेच दिवस तसाच
राहिला तरी इस्राएल लोक परमेश्वराचा निर्बंध पाळून
कूच करीत नसत. २० कधीकधी मेघ थोडेच दिवस
निवासमंडपावर छाया करून असे तेव्हां परमेश्वराच्या
सांगण्याप्रमाणें ते तसेच तळ देऊन राहत आणि पुनः
त्याची आज्ञा झाली म्हणजे कूच करीत. २१ कधीकधी
मेघ केवळ संध्याकाळपासून सकाळपर्यंत राहत असे
आणि सकाळीं तो हालला म्हणजे ते कूच करीत;
दिवसां किंवा रात्रीं मेघ वरतीं गेला कीं ते कूच करीत.
२२ तो मेघ निवासमंडपावर छाया करून दोन दिवस
राहिला, एक महिना राहिला किंवा एक वर्ष राहिला
तरी ते कूच करीत नसत; तो वर चढला म्हणजे ते
कूच करीत. २३ परमेश्वराच्या आज्ञेनें ते तळ देत व
त्याच्या आज्ञेनें ते तळ हालवीत; परमेश्वरानें मोशाच्या
द्वारें त्यांस आज्ञा केली तीप्रमाणें त्यांनीं परमेश्वराचा
निर्बंध पाळिला.

१ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, २ तूं
१० रुप्याचा पत्रा ठोकून दोन करणे बनीव; मंडळीस
बोलावण्याचें असलें आणि तळ उठवावयाचा
असला म्हणजे त्यांचा उपयोग करावा. ३ हे दोन्ही
करणे वाजविले म्हणजे सर्व मंडळी दर्शनमंडपाच्या
दाराशीं तुजपाशीं जमा व्हावी. ४ एकच करणा
वाजविला म्हणजे इस्राएलांच्या हजाराने नायक म्हणजे
सरदार यांनीं तुजपाशीं जमा व्हावें. ५ करण्याचा
मोठा गजर केला म्हणजे पूर्व दिशेच्या गोटांनीं कूच
करावें. ६ असाच दुसऱ्यांदा मोठा गजर केला म्हणजे
दक्षिण बाजूस असलेल्या गोटांनीं कूच करावें; कूच
करावयाचें असलें म्हणजे करण्याचा एक मोठा गजर

करावा. ७ मंडळी एकत्र बोलावण्याची असल्यास
करणा वाजवावा, पण मोठा गजर करूं नये.
८ अहरोनाचे पुत्र जे याजक त्यांनीं हे करणे वाजवावे;
हा तुम्हांस पिढ्यानपिढ्या निरंतरचा विधि होय.
९ तुमच्या देशांत तुम्हांस त्रस्त करणाऱ्या शत्रूशीं
झुंजावयास निघाल तेव्हां तुम्ही करण्याचा मोठा गजर
करा; म्हणजे तुमचा देव परमेश्वर यास तुमची आठवण
होऊन शत्रूंपासून तुमचा बचाव होईल. १० आपल्या
आनंदाच्या दिवशीं, नेमिलेल्या सणाच्या दिवशीं आणि
प्रत्येक महिन्याच्या आरंभीं आपले होमबलि व
शांत्त्यर्पणांचे बलि अर्पण करीत असतांना हे करणे
वाजवा; ते तुमच्या देवास तुमची आठवण देतील;
मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.

११ दुसऱ्या वर्षी, दुसऱ्या महिन्याच्या विसाव्या
दिवशीं आज्ञापटाच्या निवासमंडपावरील मेघ वर
चढला. १२ तेव्हां इस्राएल लोकांनीं सीनाय रानांतून
कूच केलें; नंतर मेघ पारानाच्या रानांत स्थिर झाला.
१३ परमेश्वरानें मोशाच्या द्वारें आज्ञा केली होती तीस
अनुसरून त्यांनीं पहिलें कूच केलें. १४ पहिल्यानें
यहूदा वंशाच्या लष्कराच्या टोळ्याटोळ्या होऊन त्यांचा
झेंडा निघाला; त्यांचा सेनानायक आम्मीनादाबाचा पुत्र
नहशोन हा होता. १५ इसराखार वंशांतील लोकांचा
सेनानायक सुवाराचा पुत्र नथनेल हा होता. १६ जवु-
लून वंशांतील लोकांचा सेनानायक हेलेनाचा पुत्र
अलीयाब हा होता. १७ मग निवासमंडप उतरला
आणि गेर्षोनपुत्रांनीं व मरारीपुत्रांनीं निवासमंडप उच-
लून कूच केलें. १८ मग रुबेन वंशाच्या लष्कराच्या
टोळ्याटोळ्या होऊन त्यांचा झेंडा निघाला; त्यांचा
सेनानायक शदेयुराचा पुत्र अलीसूर हा होता.
१९ शिमोन वंशांतील लोकांचा सेनानायक सुरी-
शदैचा पुत्र शलूमियेल हा होता. २० गाद वंशांतील
लोकांचा सेनानायक दगुवेलाचा पुत्र एल्यासाप हा
होता. २१ मग कहाथ्यांनीं पवित्रस्थानांतलें साहित्य
उचलून कूच केलें; ते जाऊन पोहंचत तोंपर्यंत
अगोदरच्यांनीं निवासमंडप उभारून ठेविला. २२ एफ्राईम

वंशाच्या लष्कराच्या टोळ्याटोळ्या होऊन त्यांचा झेंडा निघाला; त्यांचा सेनानायक आम्मीहूदाचा पुत्र अली-शामा हा होता. २३ मनश्शे वंशांतील लोकांचा सेनानायक पदाहसुराचा पुत्र गमलीयेल हा होता. २४ बच्यामीन वंशांतील लोकांचा सेनानायक गिदोनीचा पुत्र अबी-दान हा होता. २५ मग सर्व गोटांच्या मार्गे असलेल्या दान वंशाच्या लष्कराच्या टोळ्याटोळ्या होऊन त्यांचा झेंडा निघाला; त्यांचा सेनानायक आम्मीशादैचा पुत्र अहीएजर हा होता. २६ आशेर वंशांतील लोकांचा सेनानायक आक्रानाचा पुत्र पागीयेल हा होता. २७ नफताली वंशांतील लोकांचा सेनानायक एनानाचा पुत्र अहीरा हा होता. २८ या प्रकारे इस्राएल लोक आपआपल्या सेनांच्या अनुक्रमे प्रवासांत कूच करीत.

२९ मोशाने आपला सासरा मियानी रगुवेल याचा पुत्र होबाब यास म्हटलें कीं परमेश्वरानें आम्हांला देतों म्हणून सांगितलेल्या प्रदेशाकडे आम्ही जात आहों, तर तूं आम्हांबरोबर चल म्हणजे आम्ही तुझें कल्याण करूं; कारण इस्राएलाचें कल्याण करीन असें परमेश्वर बोलला आहे. ३० होबाब त्यास म्हणाला, मी नाहीं यावयाचा; मी आपला देश व आपले आप्त यांजकडे जाईन. ३१ तेव्हां मोशे त्यास म्हणाला, आम्हांस सोडून जाऊं नको; कारण या जंगलांत कोठेंकोठें तळ यावयाचा ही तुला माहिती आहे; तूं आम्हांस नेत्रांच्या ठिकाणीं हो. ३२ तूं आम्हांबरोबर आल्यास परमेश्वर आमचें जें कांहीं बरें करील त्याप्रमाणें आम्ही तुझेंहि अवश्य बरें करूं.

३३ इस्राएल लोक परमेश्वराच्या पर्वतापासून मार्गस्थ होऊन तीन दिवसांची वाट चालून गेले; त्यांच्यासाठीं मुक्कामाची जागा हेरण्याकरितां आज्ञापटाचा कोश त्यांच्यापुढें तीन दिवसांच्या वाटेवर गेला. ३४ ते तळ हालवून मार्गस्थ होत तेव्हां परमेश्वराचा मेघ दिवसां त्यांजवर छाया करी.

३५ कोश पुढें जाण्यास निघाला म्हणजे मोशे म्हणत असे, हे परमेश्वरा, ऊठ, तुझ्या शत्रूंची दाणादाण होवो, आणि तुझे द्वेषे तुजपुढें पलायन करोत. ३६ कोश

थांबला म्हणजे तो म्हणत असे, हे परमेश्वरा, इस्रा-एलाच्या सहस्रावधि लोकांकडे परत ये.

१ मग लोक अरिष्ट प्राप्त झाल्यासारखे ११ परमेश्वराच्या कानाशीं कुरकुरू लागले; तें ऐकून परमेश्वराचा कोप भडकला आणि त्याच्या अग्नीनें त्यांजमध्ये पेट घेऊन छावणीच्या हद्दीवर असलेले लोक भस्म केले. २ तेव्हां लोकांनीं मोशापाशीं ओरड केली, आणि मोशानें परमेश्वराची प्रार्थना केली तेव्हां अग्नि शमला. ३ यावरून त्या स्थलाचें नांव तबेरा (दहन) असें पडलें; कारण परमेश्वराच्या अग्नीनें त्यांजमध्ये पेट घेतला होता.

४ त्यांच्यामध्ये जो मिश्र समुदाय होता त्यानें सोस घेतला; आणि इस्राएल लोकहि पुनः रडगाणें चालवून म्हणाले, आम्हांस खावयास मांस कोण देईल? ५ मिसर देशांत आम्हांस मासे अगदीं फुकट खावयाला मिळत त्याची आठवण आम्हांस होते; त्याप्रमाणेंच कांकड्या, खरबुजें, शाकभाजी, कांदे, लसूण यांचीहि आम्हांस आठवण होते; ६ आमचा जीव सुकून गेला आहे; येथें कांहींच नाहीं; येथें पाहावें तों ह्या मान्नाखेरीज कांहींएक दृष्टीस पडत नाहीं. ७ हा मान्ना धण्यासारखा असून त्याचा रंग मोत्याच्या रंगासारखा होता. ८ लोक चोहोंकडे फिरून तो जमा करीत व जात्यांत दळीत किंवा उखळांत कुटीत आणि मग भांड्यांत शिजवून त्याच्या भाकऱ्या करीत; तेलांत तळलेल्या पुरीसारखी त्याची चव असे. ९ रात्रीं तळावर दंव पडलें म्हणजे त्याबरोबर मान्ना पडत असे. १० सर्व कुटुंबांतील लोक आपआपल्या तंबूंच्या दारांशीं येऊन रडत आहेत व त्यांच्यावर परमेश्वराचा कोप फार भडकला आहे, हें मोशानें ऐकिलें तेव्हां त्याला फार वाईट वाटलें. ११ मोशे परमेश्वरास म्हणाला: तूं आपल्या दासाला दुःख कां देत आहेस? तूं या सर्व लोकांचा भार मजवर घालीत आहेस, यावरून तुझी मजवर कृपादृष्टि नाहीस दिसतें; असें कां? १२ तूं मला सांगतोस कीं जसा पिता तान्ह्या बाळास वाहून नेतो तसें यांच्या पूर्वजांस मीं शपथपूर्वक देऊं केलेल्या देशाप्रत यांस

आपल्या उराशी धरून घेऊन जा; तर मी या सर्व लोकांचे गर्भधारण केलें आहे काय? ह्या सर्वांस मी प्रसवलों आहे काय? १३ या सर्व लोकांस पुरेल एवढें मांस मी कोटून आणूं? ते मजकडे रडगाणें करित आहेत कीं आम्हांस खावयास मांस दे. १४ माझ्या एकव्याच्यानें या सर्व लोकांचा भार साह्यत नाही, तो मला अतिशयित जड जात आहे. १५ मजशीं असेंच वर्तन ठेवण्याची तुझी इच्छा असली तर मजवर तुझी कृपादृष्टि असल्यास मला एकदांचा मारून टाक; माझी दुर्दशा मला पाहूं देऊं नको.

१६ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, तुझ्या माहितींतले इस्राएल लोकांचे जे वडील व सरदार आहेत त्यांतून सत्तर जण निवडून त्यांस दर्शनमंडपाच्या दारीं घेऊन ये, व तेथें त्यांनीं तुजबरोबर उभें राहावें. १७ मग मी उतरून तेथें तुजशीं भाषण करीन, आणि तुझ्या ठायीं जी दैवी स्फूर्ति आहे तींतली कांहीं त्यांच्या ठायीं घालीन म्हणजे तुझ्याबरोबर तेहि लोकांचा भार उचलितील, मग तो तुला एकव्यालाच वाहावा लागणार नाही. १८ तूं या लोकांस सांग कीं उद्यां तुम्ही शुद्ध व्हा म्हणजे तुम्हांस मांस खावयास मिळेल. आम्हांला खावयास मांस कोण देईल? आम्ही आपले मिसरांत बरे होतो; हें तुमचें रडगाणें परमेश्वराच्या कानीं गेलें आहे, तर परमेश्वर तुम्हांस मांस देणार आणि तुम्ही तें खाल. १९ तुम्ही तें केवळ एक दिवस, दोन दिवस, पांच दिवस, दहा दिवस, वीस दिवस खाल, २० एवढेंच नव्हे तर तुमच्या नाकांतून तें निघून तुम्हांस वीट येईपर्यंत तें तुम्ही महिनाभर खात राहाल; कारण तुमच्या ठायीं वसत असलेल्या परमेश्वराचा तुम्हीं त्याग करून त्याच्यासमोर असें रडगाणें गाडलें कीं आम्हीं मिसर देशांतून निघालों कशाला? २१ मोशे म्हणाला, ज्या लोकांमध्ये मी आहे त्यांचें पायदळच सहा लाख आहे आणि तूं म्हणतोस कीं ते महिनाभर खात राहतील एवढें मांस मी त्यांस देईन. २२ त्यांस पुरें पाडण्यासाठीं सर्व गुरेंढोरें व शेरडेंढेरें यांचा वध करावा काय? अथवा त्यांस पुरे पाडण्यासाठीं समुद्रा-

तील सर्व मासे त्यांच्यासाठीं धरून आणावे काय?

२३ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, परमेश्वराचा हात तोकडा झाला आहे काय? माझें म्हणणें तुझ्या प्रत्ययास येतें कीं नाहीं हें तूं आतां पाहशील. २४ मोशानें बाहेर जाऊन लोकांस परमेश्वराचें म्हणणें कळविलें; मग त्यानें लोकांतल्या वडिलांपैकीं सत्तर जण निवडून घेऊन तंबूभोंवतीं उभे केले. २५ मग परमेश्वरानें मेघाच्या ठायीं उतरून मोशाशीं भाषण केलें आणि त्याच्या ठायींच्या दैवी स्फूर्तीतली कांहीं घेऊन त्या सत्तर वडिलांच्या ठायीं घातली; तेव्हां त्यांजवर आत्मा उतरतांच ते संदेश सांगूं लागले; त्यानंतर पुन्हा त्यांनीं संदेश सांगितला नाही. २६ त्या वेळीं दोन मनुष्य छावणींतच राहिले होते त्यांतील एकाचें नांव एलदाद व दुसऱ्याचें नांव मेदाद असें होतें; त्यांच्यावरहि आत्मा उतरला. ज्यांची नोंद झाली होती त्यांपैकीं ते होते, पण ते तंबूकडे गेले नव्हते; ते छावणींतच संदेश सांगूं लागले. २७ तेव्हां एका तरुण मनुष्यानें धावत जाऊन मोशाला कळविलें कीं एलदाद व मेदाद हे छावणींत संदेश सांगत आहेत. २८ तेव्हां मोशाचा सेवक नूनाचा पुत्र यहोशवा जो त्याच्याजवळ तरुणपणापासून होता तो त्याला म्हणाला, मोशे, माझ्या खात्री, त्याला मनाई कर. २९ मोशे त्यास म्हणाला, माझ्याकरितां तूं त्यांचा हेवा करतोस काय? परमेश्वराचे सर्वच लोक संदेष्टे असते आणि परमेश्वरानें आपला आत्मा त्या सर्वांच्या ठायीं घातला असता तर किती बरें होतें? ३० मग मोशे इस्राएलाच्या वडिलजनांसह छावणींत गेला. ३१ नंतर परमेश्वराकडून वायु सुटला व त्यानें समुद्रावरून लावे आणिले; ते छावणीवर व तिच्या सर्भोवतीं इतके आले कीं छावणीच्या अलीकडे पलीकडे एक दिवसाच्या मजलेपर्यंत जमिनीच्या पृष्ठभागावरला दोन हात उंच प्रदेश त्यांनीं व्यापिला. ३२ तो सगळा दिवस, सगळी रात्र, दुसराहि सगळा दिवस लोकांनीं उटून ते लावे गोळा केले; ज्यानें सर्वांत कमी गोळा केले ते दहा होमर भरले; आणि त्यांनीं ते सगळ्या छावणीच्या चोहों बाजूंस

पसरून ठेविले. ३३ लाव्यांचें मांस त्यांच्या दाढांखालीं असून ते आतां तें चावणार तों परमेश्वराचा क्रोध त्यांजवर भडकला व त्यानें तीव्र पटकी पाठवून त्यांचा संहार केला. ३४ त्या स्थलाचें नांव किब्रोथ-हत्तवा (सोस घेणाऱ्यांच्या कबरा) असें पडलें, कारण ज्या लोकांनीं सोस घेतला त्यांचीं प्रेतें त्या ठिकाणीं पुरलीं होती. ३५ किब्रोथ-हत्तवा येथून कूच करून हसेरोथ येथें जाऊन ते राहिले.

१ मोशानें कुशी लोकांतली एक स्त्री बायको १२ केली होती म्हणून मिर्याम व अहरोन हीं त्याची निंदा करूं लागली. २ तीं म्हणालीं, परमेश्वर केवळ मोशाशींच बोलला आहे काय ? आम्हांशीं नाहीं का बोलला ? हें त्यांचें बोलणें परमेश्वरानें ऐकिलें. ३ मोशे हा पुरुष तर भूतलावरील सर्व मनुष्यांइतून नम्र होता. ४ परमेश्वरानें मोशे, अहरोन व मिर्याम यांस एकाएकीं सांगितलें कीं तुम्ही तिघे दर्शनमंडपा-कडे या. तेव्हां तीं तिघे तिकडे गेलीं. ५ परमेश्वर मेघस्तंभांत उतरून तंबूच्या दाराशीं उभा राहिला व त्यानें अहरोन व मिर्याम यांस बोलविलें तेव्हां तीं पुढें गेलीं. ६ परमेश्वर त्यांस म्हणाला, माझे शब्द एका, तुमच्यामध्ये कोणी संदेष्टा असल्यास मी त्यास दृष्टांतांत प्रगट होतों आणि स्वप्नांत मी त्याशीं भाषण करितों; ७ पण माझा सेवक मोशे तसा नाही, माझ्या सर्व घराण्यांत तो विश्वासू आहे. ८ मी त्याजशीं प्रत्यक्ष स्पष्टपणें बोलत असतो, गूढ अर्थानें बोलत नसतो; परमेश्वराचें स्वरूप माझा सेवक मोशे याच्या दृष्टीस पडत असतां त्याची निंदा करावयास तुम्हांस भीति कशी नाही वाटली ? ९ मग परमेश्वराचा क्रोध त्यांजवर भडकला व त्यानें तेथून गमन केलें. १० तंबूवरून मेघस्तंभ निघून गेला तों इकडे मिर्याम कोडानें बर्फा-सारखी पांढरी झाली; अहरोनानें मिर्यामीकडे पाहिलें तों ती कोडी बनली आहे असें त्यास दिसलें. ११ मग अहरोन मोशाला म्हणाला, माझ्या प्रभू, आम्हीं दोघांनीं मूर्खपणानें वागून पातक केलें, त्याचा दोष आम्हांवर ठेवूं नको. १२ शरीर अर्धें गलित झालें आहे असा कोणी

मनुष्य आईच्या पोटांतून निघतो त्याप्रमाणें ही मिर्याम मृतवत् राहूं देऊं नको. १३ तेव्हां मोशानें परमेश्वराचा धावा केला कीं हे देवा, दया करून हिला बरें कर. १४ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, तिचा बाप तिच्या तोंडावर केवळ थुंकला असता तर तिला निदान सात दिवस लाज वाटली नसती काय ? म्हणून सात दिवस तिला छावणीबाहेर कोंडून ठेव, नंतर तिला छावणींत येऊं दे. १५ त्याप्रमाणें मिर्याम हिला सात दिवस छावणीबाहेर कोंडून ठेविलें; मिर्याम पुन्हा छावणींत येईपर्यंत लोकांनीं आपला तळ हालविला नाही. १६ यानंतर हसेरोथ येथून कूच करून त्यांनीं पारान नांवाच्या रानांत डेरें दिले.

१ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, २ मी १३ इस्राएल लोकांस कनान देश देत आहे, तो हेरण्यासाठीं मनुष्यें पाठीव; प्रत्येक वंशामागें एक एक सरदार पाठीव. ३ परमेश्वराची मोशाला आज्ञा झाली त्याप्रमाणें त्यानें पारान रानांतून लोक पाठविले; ते सगळे इस्राएल लोकांचे सरदार होते. ४ त्यांचीं नांवें हीं: रऊबेन वंशांतला जाकुराचा पुत्र शम्मुवा, ५ शिमोनाच्या वंशांतला होरीचा पुत्र शाफाट, ६ यहुद्याच्या वंशांतला यफुचेचा पुत्र कालेब, ७ इसाखाराच्या वंशांतला योसेफाचा पुत्र इगाल, ८ एफ्राइमाच्या वंशांतला नूनाचा पुत्र होशा, ९ बन्यामीन वंशांतला रापूचा पुत्र पालती, १० जवुलून वंशांतला सोदीचा पुत्र गादीयेल, ११ योसेफ वंशांतल्या मनश्शे कुळांतला सुसीचा पुत्र गादी, १२ दान वंशांतला गमाल्लीचा पुत्र आम्मीयेल, १३ आशेर वंशांतला मिकाएलाचा पुत्र सतूर, १४ नफताली वंशांतला वाप्सीचा पुत्र नाहब्बी, १५ आणि गादाच्या वंशांतला माकीचा पुत्र गऊवेळ. १६ देश हेरण्यास मोशानें पुरुष पाठविले त्यांचीं नांवें हीं होती. नूनाचा पुत्र होशा याचें मोशानें यहोशवा असें नांव ठेविलें. १७ मोशानें त्यांस कनान देश हेरावयास पाठविलें तेव्हां त्यानें त्यांस सांगितलें कीं येथून दक्षिण देशावरून पहाडी प्रांतांत जा; १८ आणि देश कसा आहे,

देशांतील रहिवासी बळकट आहेत की दुर्बल आहेत, ते थोडे आहेत की फार आहेत, १९ ते लोक राहतात तो देश बरा आहे की वाईट आहे, आणि त्यांची वस्तीची नगरे उघडी आहेत की तटबंदीची आहेत, २० तसेच तेथील भूमि सुपीक आहे की मापीक आहे, त्यांत झाडेंझुडें आहेत की नाहीत हें पाहून या. हिंमत धरा, व त्या देशाची कांहीं फळें घेऊन या. ते दिवस द्राक्षांच्या पहिल्या बहाराचे होते. २१ मग त्यांनीं जाऊन सीन रानापासून हमाथाच्या वाटेवर रहोबापर्यंत सर्व देश हेरिला. २२ ते दक्षिण प्रांतांतून हेब्रोनास गेले, तेथें अहीमन, शेशय आणि तलमय हे अनाकाचे वंशज राहत होते; हें हेब्रोन शहर मिसरांतील सोअन शहरापूर्वी सात वर्षे वसलें होतें. २३ मग ते अष्कोल नात्यापाशीं आले; तेथें त्यांनीं द्राक्षांच्या घोंसासहित एक फांदी तोडून घेतली व ती दोन मनुष्यांनीं कावडीवर घालून वाहिली; तसाच त्यांनीं डाळिंबें व अंजीर यांचाहि कांहीं मासला घेतला. २४ इस्राएल लोक त्या ठिकाणाहून द्राक्षांचा घोंस तोडून घेऊन आले, यावरून त्या स्थलाचें नांव अष्कोल (घोंस) नाला असें पडलें. २५ देश हेरून ते चाळीस दिवसांनीं परत आले. २६ ते हेर पारान रानांतील कादेश येथें मोशे, अहरोन व इस्राएलाची सर्व मंडळी यांजपाशीं येऊन दाखल झाले आणि त्यांनीं त्या मंडळीस सर्व वृतांत सांगितला व त्या देशाचीं फळें त्यांस दाखविलीं. २७ त्यांनीं मोशाला सांगितलें: ज्या देशीं तूं आम्हांस पाठविलें तो देश आम्हीं पाहिला; त्यांत खरोखरच दुधामधाचे प्रवाह वाहत आहेत; तेथलीं हीं फळें पाहा. २८ मात्र त्या देशाचे रहिवासी महाबलवान् आहेत आणि तेथलीं नगरे तटबंदीचीं असून फार मोठीं आहेत; तेथें अनाकाचे वंशजहि आम्हीं पाहिले. २९ दक्षिण प्रांतांत अमालेकाची वस्ती आहे; पहाडी प्रदेशांत हिती, यबूसी आणि अमोरी हे राहतात; आणि समुद्रकिनाऱ्यावर व यादेंनतीरी कनानी लोकांची वस्ती आहे. ३० तेव्हां मोशाच्या समोर आलेल्या लोकांस शांत करून कालेब म्हणाला, आपण

त्या देशावर आतांच्या आतां चढाई करून जाऊन तो घेऊं; तो जिंकण्यास आपल्याला ताकद आहे; ३१ पण जे पुरुष त्याजबरोबर गेले होते ते म्हणाले, त्या लोकांवर स्वारी करण्यास आपल्याला ताकद नाही, कारण ते आपल्याहून बलाढ्य आहेत. ३२ त्याप्रमाणेंच, जो देश हेरून ते आले त्याविषयीं इस्राएल लोकांस त्यांनीं अशी अनिष्ट बातमी दिली की भूमि तेथील रहिवाश्यांस ग्रासून टाकणारी आहे; तेथील लोक आम्हीं पाहिले ते मोठे धिप्पाड आहेत. ३३ तेथें नफिलीम राक्षस म्हणजे नफिली घराण्यांतील अनाकाचे वंशज आम्हीं पाहिले; तेव्हां स्वतांच्या व त्यांच्या दृष्टीनें आम्ही टोळांसारखे भासलों.

१ तेव्हां सर्व मंडळीनें हेल काडून विलाप केला आणि लोक रात्रभर रडले. २ सर्व इस्राएल लोक मोशे आणि अहरोन यांच्याविरुद्ध कुरकुर करूं लागले; ती सर्व मंडळी त्यांस म्हणाली: आम्हीं मिसर देशांत मेलों असतो किंवा याच रानांत मेलों असतो तर बरे झालें असतें. ३ परमेश्वरानें आम्हांस या देशांत कां आणिलें? तरवारीनें आमचा निःपात व्हावा म्हणून काय? आमच्या स्त्रिया व मुलेंबाळें यांची लूट होणार; मिसर देशीं परत जावें हें बरें नव्हे काय? ४ ते एकमेकांस म्हणाले, आपण कोणास तरी नायक करून मिसर देशीं माघारी जाऊं चला. ५ तेव्हां मोशे आणि अहरोन इस्राएलाच्या सर्व मंडळीसमोर उपडे पडले, ६ आणि देश हेरून आलेल्यांपैकीं नूनाचा पुत्र यहोशवा व यफुनेचा पुत्र कालेब यांनीं आपलीं वस्त्रें फाडिलीं; ७ आणि ते इस्राएल लोकांच्या सर्व मंडळीस म्हणाले, जो देश हेरीत आम्ही चोहोंकडे फिरलों तो अतिशयित उत्तम आहे. ८ परमेश्वर आम्हांवर प्रसन्न झाला तर तो त्या दुधामधाचे प्रवाह वाहणाऱ्या देशांत आम्हांस नेऊन तो देईल. ९ तुम्ही परमेश्वराविरुद्ध बंड मात्र करूं नका, अथवा त्या देशाच्या लोकांची भीति धरूं नका, ते आमचें भक्ष्य होणार; त्यांचा आधार तुटला आहे, आम्हांबरोबर परमेश्वर आहे; त्यांची भीति धरूं नका; १० पण सर्व मंडळी

म्हणू लागली कीं यांला दगडमार करा. तेव्हां दर्शन-मंडपांत परमेश्वराचें तेज सर्वे इस्त्राएल लोकांच्या दृष्टीस पडलें.

११ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, हे लोक कोठ-वर माझा तिरस्कार करणार ? आणि यांच्यामध्ये मीं दाखविलेलीं सगळीं चिन्हें पाहूनहि हे मजवर कोठवर विश्वास ठेवणार नाहीत ? १२ मी त्यांस मरीनें मारून टाकितों व त्यांच्या वतनावरून त्यांचा वारसा काढून टाकून तुझेंच त्यांच्याहून मोठें व प्रबळ राष्ट्र करितों. १३ मोशे परमेश्वरास म्हणाला, तूं आपलें सामर्थ्य दाखवून या लोकांस मिसरी लोकांतून काढून आणिलें आहे, हें त्यांनीं ऐकिलें आहे एवढेंच नव्हे तर १४ हें त्यांनीं या देशाच्या लोकांसहि कळविलें आहे; त्यांनीं तर ऐकिलेंच असेल कीं तूं परमेश्वर या लोकांच्या ठायीं वसत असून त्यांस प्रत्यक्ष दर्शन देतोस, तुझा मेघ त्यांजवर राहतो आणि दिवसां मेघस्तंभांत व रात्रीं अग्निस्तंभांत राहून तूं त्यांच्यापुढें चालत असतोस. १५ आतां तूं या लोकांस समूळ मारून टाकिलें तर ज्या ज्या राष्ट्रांनीं तुझी कीर्ति ऐकिली आहे ते म्हणतील, १६ जो देश परमेश्वरानें या लोकांस प्रतिज्ञेनें देऊं केला तेथें त्यांस त्याच्यानें घेऊन जाववळें नाही म्हणून रानांतच त्यांस त्यानें मारून टाकिलें. १७ तर आतां हे परमेश्वरा, तुझ्या म्हणण्या-प्रमाणें तुझा महिमा दाखीव; तूं म्हटलें आहे कीं १८ परमेश्वर मंदकौध, दयेचा सागर, अधर्म व अपराध यांची क्षमा करणारा, जे दोषी असतील त्यांच्या दोषांवर झांकण न घालणारा असा आहे; तो वडिलांच्या अधर्माबद्दल पुत्रपौत्रांचा तिसऱ्या व चौथ्या पिढीपर्यंत समाचार घेतो. १९ तुझ्या थोर दयेनुसार मिसर देशापासून येथपर्यंत जशी तूं या लोकांस अधर्माची क्षमा केली तशी या वेळींहि त्यांच्या अधर्माची क्षमा कर. २० परमेश्वर म्हणाला, तुझ्या म्हणण्याप्रमाणें मी करितों; २१ पण माझ्या जीविताची शपथ, अखिल पृथ्वी भरून टाकणाऱ्या परमेश्वराच्या महिम्याची शपथ; २२ या सर्व लोकांनीं माझा महिमा आणि मिसर

देशांत व रानांत मीं दाखविलेलीं चिन्हें पाहूनहि दहादां माझी परीक्षा पाहिली आणि माझें सांगणें ऐकिलें नाही; २३ म्हणून जो देश मीं त्यांच्या पूर्वजांस शपथपूर्वक देऊं केला आहे तो खरोखर त्यांच्या दृष्टीस पडावयाचा नाही; माझा ज्यांनीं तिरस्कार केला ते कोणीहि तो देश पाहणार नाहीत; २४ माझा दास कालेव याची वृत्ति निराळी आहे व तो पूर्णपणें मला अनुसरला आहे म्हणून ज्या देशांत तो गेला होता त्या देशांत मी त्यास मात्र नेईन व त्याचा वंश तेथें वतन पावेल. २५ अमालेकी व कनानी यांची तळवटींत वस्ती आहे म्हणून उद्यां वळसा घेऊन कूच करा आणि तांबड्या समुद्राच्या मार्गानें रानांत जा.

२६ परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस सांगितलें, २७ ही जी दुष्ट मंडळी मजविरुद्ध कुरकुरत आहे तिचें मी कोठवर सोसूं ? हे जे इस्त्राएल लोक मजविरुद्ध कुरकुरत आहेत त्यांच्या कुरकुरी माझ्या कानावर आल्या आहेत; २८ म्हणून तूं त्यांस सांग, परमेश्वर म्हणतो: माझ्या जीविताची शपथ, तुमचें म्हणणें माझ्या कानीं आलें आहे तदनु रूप मी तुमचें करीन; २९ तुमचीं प्रेतें या रानांत पडतील, आणि गणती-प्रमाणें तुमच्या सर्वांपैकी वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे मजविरुद्ध कुरकुर करणारे असे ३० तुम्ही कोणीहि ज्या देशांत तुम्हांस वसवीन अशी मी शपथ वाहिली आहे त्यांत जाणार नाही; यफुजेचा पुत्र कालेव व नूनाचा पुत्र यहोशवा हे मात्र जातील. ३१ ज्या तुमच्या मुलांबाळांविषयीं तुम्ही म्हणालां कीं यांची लूट होईल त्यांस मी त्या देशीं पोंचवीन, आणि जो देश तुम्हीं तुच्छ मानिला आहे तो देश ते भोगतील; ३२ पण तुमचीं स्वतांचीं प्रेतें या रानांत पडतील. ३३ तुमचीं प्रेतें या रानांत पडून नष्ट होत तोंपर्यंत चाळीस वर्षें तुमचीं मुलेंबाळें तुमच्या व्यभिचाराचें फळ भोगीत रानांत भटकत राहतील. ३४ देश हेरावयाला जे चाळीस दिवस लागले त्यांतून प्रत्येक दिवसाला एक वर्षे अशीं चाळीस वर्षें तुम्ही आपल्या दुष्कर्मांचा भार वाहाल, आणि तुम्हांस माझ्या प्रतिकूल-

तेचा अनुभव घडेल. ३५ मी परमेश्वर हें बोललों आहे, जी दुष्ट मंडळी मजविरुद्ध जमली आहे तिचें मी असें खरोखर करीन; तिचा या रानांत विध्वंस होईल, ती मरून जाईल. ३६ नंतर मोशानें देश हेरण्यास पाठविलेल्या ज्या पुरुषांनीं परत येऊन देशाविषयीं अनिष्ट बातमी सांगितली होती आणि सर्व मंडळीस परमेश्वराविरुद्ध कुरकुर करण्यास चिथविलें होतें, ३७ ते देशाची अनिष्ट बातमी देणारे पुरुष मरीनें परमेश्वरासमोर मृत्यु पावले. ३८ तथापि देश हेरावयास गेलेल्या पुरुषांपैकीं नूनाचा पुत्र यहोशवा आणि यफ्नेचा पुत्र कालेब हे जीवंत राहिले. ३९ मोशानें इस्राएल लोकांस हें सांगितलें तेव्हां त्यांनीं फार विलाप केला. ४० मग ते मोठ्या पहाटेस उठले आणि पर्वताच्या शिखरावर चढून म्हणाले, आमच्या-कडून अपराध घडला पण आम्ही आतां तयार आहों; परमेश्वरानें वचन दिलेल्या स्थानीं आम्ही जाऊं. ४१ तेव्हां मोशे म्हणाला, परमेश्वराच्या आज्ञेचें उद्धघन कां करितां? यांत तुम्हांस यश यावयाचें नाहीं. ४२ परमेश्वर तुमच्यामध्ये नाहीं म्हणून चढाई करूं नका, कराल तर शत्रूकडून तुमचा संहार होईल. ४३ पाहा, तुमच्यापुढें अमालेकी व कनानी लोक आहेत म्हणून तुम्ही तरवारीनें पडाल; तुम्ही परमेश्वराचें अनुसरण करण्याचें सोडून मागें फिरलां आहां म्हणून परमेश्वर तुम्हांबरोबर राहावयाचा नाहीं; ४४ पण ते धिटाई करून पर्वताच्या शिखरावर चढले; तरी परमेश्वराच्या कराराचा कोश आणि मोशे हे छावणींतून हालले नाहींत. ४५ तेव्हां त्या पर्वतावर राहणारे अमालेकी व कनानी यांनीं खालीं उतरून त्यांस मार देत हर्मापर्यंत पिटाळून लाविलें.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल

१५ लोकांस सांग: मीं तुम्हांस तुमच्या वस्तीसाठीं देऊं केलेल्या देशीं तुम्ही जाऊन पोहंचाल; ३ आणि परमेश्वरांप्रीत्यर्थ गुरेंदोरें किंवा शेरेडेंमेंदरें यांचें सुवासिक हव्य करावें म्हणून परमेश्वराप्रीत्यर्थ हवन कराल,

मग तें होमवलीचें असो किंवा तो नवस फेडण्यासंबंधाचा, खुशीनें दिलेल्या बलीसंबंधाचा किंवा तुमच्या नेमिलेल्या सणांतला यज्ञ असो, ४ तेव्हां यज्ञ करणाऱ्यानें प्रत्येक कोंकराबरोबर परमेश्वराप्रीत्यर्थ एक चतुर्थांश हिनभर तेलान्त मळलेल्या एक दशांश एफा सपिठाचें अन्नार्पण करावें, ५ आणि चतुर्थांश हिन द्राक्षारसाचें पेयार्पण करावें. ६ दर मेंढ्यामागे एक तृतीयांश हिन तेलान्त मळलेल्या दोन दशमांश एफा सपिठाचें अन्नार्पण करावें. ७ परमेश्वरास सुवासिक हव्य म्हणून एक तृतीयांश हिन द्राक्षारसाचें पेयार्पण करावें. ८ तुम्ही परमेश्वराप्रीत्यर्थ होमवलि अथवा नवस फेडण्यासाठीं बलि किंवा शांत्य-पणांचा बलि म्हणून गोऱ्या अर्पाल तेव्हां ९ गोऱ्याचें अर्पण करणाऱ्यानें त्याबरोबर अर्धा हिन तेलान्त मळलेल्या तीन दशमांश एफा सपिठाचें अन्नार्पण करावें. १० परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य म्हणून अर्धा हिन द्राक्षारसाचें पेयार्पण करावें. ११ प्रत्येक गोऱ्या, प्रत्येक मेंढा, प्रत्येक कोंकर व प्रत्येक करडू यांसह वर सांगितल्याप्रमाणें अर्पण करावें. १२ तुमच्या यज्ञपशूंच्या संख्येप्रमाणें प्रत्येकासह याप्रमाणें अर्पण करावें. १३ देशांत जन्मलेले कोणी परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य अर्पितील त्या समर्थी त्यांनीं असेंच करावें. १४ तुमच्याबरोबर राहत असलेल्या अथवा पिढ्यान-पिढ्या तुमच्यामध्ये वस्ती करून राहिलेल्या कोणा पर-देशीयाला हें सुवासिक हव्य अर्पावयाची इच्छा झाली तर तुमच्याप्रमाणेंच त्यानेंही करावें. १५ एकंदर सर्व मंडळी-साठीं म्हणजे तुम्हांसाठीं व तुम्हांबरोबर राहणाऱ्या पर-देशीयासाठीं एकच विधि; तुमच्या पिढ्यानपिढ्या तुम्हांस हा निरंतरचा विधि होय; परमेश्वराला जसे तुम्ही तसाच परदेशीयहि होय. १६ तुम्हांसाठीं व तुमच्या-बरोबर राहणाऱ्या परदेशीयासाठीं एकच नियम व एकच विधि असावा.

१७ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १८ इस्राएल लोकांस सांग: ज्या देशांत मी तुम्हांस नेत आहे तेथें १९ त्या देशांतलें अन्न खाल तेव्हां तुम्हीं त्यांतलें कांहीं परमे-श्वराप्रीत्यर्थ समर्पित अंश म्हणून अर्पावें. २० प्रथम

मळलेल्या कणिकेची एक पापडी परमेश्वराप्रीत्यर्थ समर्पित अंश म्हणून अर्पावी; तुम्ही आपल्या खळ्यांतला समर्पित अंश म्हणून अर्पितां त्याप्रमाणे ही अर्पावी. २१ तुम्ही पिढ्यानपिढ्या आपल्या प्रथम मळलेल्या कणिकेचा कांहीं भाग समर्पित अंश म्हणून परमेश्वराला अर्पावा.

२२ परमेश्वराने मोशास दिलेल्या या सगळ्या आज्ञापैकी कोणतीही जर तुम्ही कोणी चुकून मोडाल, २३ म्हणजे अर्थात् मोशाच्या द्वारे परमेश्वर आज्ञा देऊ लागला त्या दिवसापासून पुढे तुमच्या एकंदर पिढ्यानपिढ्या परमेश्वराकडून मिळालेल्या ज्या सगळ्या आज्ञा त्यांपैकी एकाची चुकून मोडाल, २४ आणि मंडळीस नकळत ही चूक घडली असली, तर सर्व मंडळीने परमेश्वरास सुवासिक हव्य म्हणून एका गोऱ्याचा होमबलि द्यावा व त्याबरोबर नियमानुसार त्याचे अन्नार्पण व पेयार्पण द्यावे आणि पापार्पणासाठी एक बकरा द्यावा.

२५ मग याजकांनी इस्राएल लोकांच्या सर्व मंडळीसाठी प्रायश्चित्त करावे, म्हणजे त्यांस क्षमा होईल; कारण त्यांचे पाप केवळ चुकून झाले असून त्यांनी आपल्या ह्या चुकीबद्दल आपले अर्पण म्हणजे परमेश्वराप्रीत्यर्थ हव्य आणि आपला पापबलि त्याजसमोर अर्पिला आहे.

२६ त्याचप्रमाणे इस्राएल लोकांच्या सर्व मंडळीचे व त्यांच्यामध्ये वस्ती करणाऱ्या परदेशीयांचेहि पाप क्षमा करण्यांत येईल; कारण या सर्व लोकांसंबंधाने ही चूक नकळत झालेली आहे. २७ कोणी एकादा मनुष्य चुकीने पाप करील तर त्याने एका वर्षाची बकरी पापबलि म्हणून अर्पावी. २८ याजकांनी त्या चुकून पाप करणाऱ्यासाठी परमेश्वरासमोर प्रायश्चित्त करावे.

२९ चुकून कांहीं कृत्य करणारा, मग तो इस्राएल लोकांत जन्म पावलेला स्वदेशीय असो किंवा तुमच्यांत राहणारा परदेशीय असो, त्या सर्वांविषयी तुम्हांस एकच नियम. ३० जाणूनबुजून कांहीं कृत्य करणारा पुरुष, मग तो स्वदेशीय असो की परदेशीय असो, परमेश्वराची निंदा करणारा होय; त्या मनुष्याचा खजनांतून उच्छेद व्हावा. ३१ जो परमेश्वराचे वचन तुच्छ समजतो व त्याच्या आज्ञा मोडितो त्याचा सर्वस्वी

उच्छेद व्हावा; त्याच्या दुष्कर्मांचे त्याला फळ मिळेल.

३२ इस्राएल लोक रानांत राहत होते तेव्हां एका शब्बाथवारी एक मनुष्य लाकडे गोळा करितांना आढळला. ३३ ज्यास तो मनुष्य लाकडे गोळा करितांना आढळला ते त्यास मोशे, अहरोन व सर्व मंडळी यांकडे घेऊन गेले. ३४ त्यांनी त्यास अटकेंत ठेविले, कारण असल्या मनुष्याचे काय करावे याविषयी कांहीं स्पष्ट सांगितले नव्हते. ३५ तेव्हां परमेश्वराने मोशाला सांगितले, ह्या मनुष्याला अवश्य जिवें मारावे; मंडळीच्या सर्व लोकांनी छावणीबाहेर त्यास दगडमार करावा. ३६ तेव्हां सर्व मंडळीने त्यास छावणीबाहेर नेऊन दगडमार केला आणि तो मेल; परमेश्वराने मोशाला आज्ञा दिली तसे त्यांनी केले.

३७ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, ३८ इस्राएल लोकांस आज्ञा कर की त्यांनी पिढ्यानपिढ्या आपल्या वस्त्रांच्या कांठांस गोंडे लावावे, आणि प्रत्येक कांठाच्या गोंड्यावर निळ्या रंगाची फीत लावावी; ३९ ह्या गोंड्यांचा उद्देश असा की ते तुमच्या नजरेस पडून परमेश्वराच्या सगळ्या आज्ञांचे तुम्हांस स्मरण व्हावे, व तुम्ही त्याच्या आज्ञा पाळाव्या; आपल्या मनास येईल तसा व आपल्या नजरेस येईल तसा तुम्ही व्यभिचार करीत आलां तसा करू नये; ४० तर तुम्ही परमेश्वराच्या सर्व आज्ञांची आठवण करून त्या पाळाव्या व आपल्या देवाप्रीत्यर्थ पवित्र व्हावे. ४१ तुमचा देव व्हावे म्हणून ज्याने तुम्हांस मिसर देशांतून बाहेर आणिले तो मी परमेश्वर तुमचा देव आहे.

१ कोरह बिन इसहार बिन कहाथ बिन लेवी, आणि रुझेन वंशांतील अलीयाबाचे पुत्र दाथान व अबीराम आणि ओन बिन पेलेथ २ हे इस्राएल मंडळींतले कांहीं लोक म्हणजे मंडळीचे अडीचशे सरदार बरोबर घेऊन मोशावर उठले; हे सरदार लोकप्रतिनिधि असून अब्रूदार पुरुष होते; ३ ते मोशे व अहरोन यांजविरुद्ध उठून त्यांस म्हणाले, तुम्ही फारच आढ्यता मिरवितां. ४ मंडळींतील प्रत्येक

मनुष्य पवित्र आहे आणि परमेश्वर त्यांच्या ठायी आहे, तर तुम्ही परमेश्वराच्या मंडळीवर बर्चस्व कां चालवितां? हें ऐकून मोशे उपडा पडला, ५ तो कोरह व त्याचे साथीदार यांस म्हणाला, परमेश्वराचे कोण व पवित्र कोण हें परमेश्वर उद्यां सकाळीं दाखवील व त्यांस आपल्यासमीप येऊं देईल; ज्यांस तो निवडील त्यांस तो आपल्यासमीप येऊं देईल. ६ तर आतां, हे कोरह, तूं आणि तुझे सर्व सोबती धुपाटणीं घ्या; ७ आणि उद्यां त्यांत अग्नि ठेवून परमेश्वराला धूप दाखवा; मग परमेश्वर ज्यास निवडून घेईल तोच पवित्र ठरेल; लेव्याचे वंशजहो, तुम्हीच आढ्यता मिरविणारे आहां. ८ मग मोशे कोरहास म्हणाला, लेव्याचे वंशजहो, ऐका: ९ तुम्हीं परमेश्वराच्या निवासमंडपाची सेवा करावी आणि मंडळीची सेवा करण्यासाठीं त्याजसमोर उभें राहावें म्हणून परमेश्वरानें तुम्हांस आपल्यासमीप येऊं दिलें; यां कार्यासाठीं परमेश्वरानें तुम्हांस इस्राएल लोकांच्या मंडळींतून वेगळें केलें हें थोडें झालें काय? १० तुला व तुझ्या सर्व लेवीय भाऊबंदांस परमेश्वरानें आपल्यासमीप घेतलें असून याजकाचें पदहि तुम्ही मिळवूं पाहतां काय? ११ यासाठींच तूं आणि तुझ्याबरोबरची सर्व मंडळी परमेश्वरावर उठली आहे; अहरोन तो काय कीं तुम्ही त्याजविरुद्ध कुरकुर करीत आहां? १२ मोशानें अलीयाबाचे पुत्र दाथान व अबीराम यांस बोलावणें पाठविलें, पण त्यांनीं म्हटलें, आम्ही येत नाहीं; १३ तूं आम्हांस या रानांत मारून टाकण्यासाठीं दुधामधाचे प्रवाह वाहणाऱ्या देशांतून काढून आणिलें हें थोडें झालें म्हणून आमच्यावर आधिपत्य चालवितोस? १४ शिवाय, दुधामधाचे प्रवाह वाहणाऱ्या देशांत तूं आम्हांस मुळींच आणिलें नाहीं अथवा शेते व द्राक्षमळे यांचें वतन आम्हांस दिलें नाहीं; या लोकांचे डोळे अंधळे करितोस काय? आम्ही येत नाहीं. १५ तेव्हां मोशाचा कोप भडकला व तो परमेश्वरास म्हणाला, त्यांच्या अर्पणाकडे पाहूं देखील नको; मीं त्यांतल्या कोणाचें एक गाढवहि घेतलें नाहीं, कोणाची

कांहीं एक हानि केली नाहीं. १६ मग मोशे कोरहास म्हणाला, तूं उद्यां आपल्या सर्व मंडळीसह अहरोनाबरोबर परमेश्वरासमोर हजर हो; १७ तुम्ही सर्व आपआपलीं धुपाटणीं घेऊन त्यांत धूप घाला; प्रत्येकानें आपलें धुपाटणें ह्याप्रमाणें दोनशें पन्नास धुपाटणीं परमेश्वरासमोर आणावीं; तूं आणि अहरोन यांनींहि आपआपलें धुपाटणें आणावें. १८ तेव्हां त्यांनीं आपआपलें धुपाटणें घेऊन त्यांत विस्त्व ठेविला व त्यावर धूप घातला आणि मोशे व अहरोन यांजबरोबर ते दर्शनमंडपाच्या दाराशीं उभे राहिले. १९ कोरहानें त्यांच्याविरुद्ध असलेली सगळी मंडळी दर्शनमंडपाच्या दाराशीं जमविली, तेव्हां परमेश्वराचें तेज सर्व मंडळीस दिसलें.

२० परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस सांगितलें, २१ तुम्ही या मंडळींतून निराळे व्हा म्हणजे एका क्षणांत मी त्यांस भस्म करितों. २२ तेव्हां ते उपडे पडून म्हणाले, हे देवा, सर्व जीवात्म्यांच्या देवा, एका मनुष्यानें पाप केलें म्हणून सर्व मंडळीवर क्षोभ करितोस काय? २३ मग परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २४ मंडळीस सांग कीं तुम्ही कोरह, दाथान व अबीराम यांच्या डेऱ्यांपासून दूर निघून जा. २५ तेव्हां मोशे उठून दाथान व अबीराम यांजकडे, गेला आणि इस्राएल लोकांचे वडील त्याच्या पांढोपाठ गेले. २६ तो मंडळीस म्हणाला, तुम्ही या दुष्ट मनुष्यांच्या डेऱ्यांपासून दूर व्हा, त्यांच्या कोणत्याहि वस्तूला शिवूं देखील नका; शिवलां तर तुम्ही सर्व त्यांच्या पापांत सांपडून भस्म व्हाल. २७ मग ते कोरह, दाथान व अबीराम यांच्या डेऱ्यांभोंवतालून निघून गेले; आणि दाथान व अबीराम बाहेर निघून आपल्या बायकांमुलांसह आपल्या डेऱ्यांच्या दारीं उभे राहिले. २८ तेव्हां मोशे म्हणाला, मीं हीं सर्व कामें आपल्याच मनानें केलीं नाहींत; तर हीं करावयास परमेश्वरानें मला पाठविलें आहे हें यावरून तुम्हांस दिसून येईल; २९ इतर मनुष्यांच्या मृत्यूप्रमाणें यांस मृत्यु प्राप्त झाला किंवा

इतर सर्व लोकांप्रमाणेंच यांचें पारिपत्य झालें तर परमेश्वरानें मला पाठविलें नाहीं असें समजा; ३० पण परमेश्वरानें कांहीं अद्भुत गोष्ट घडविली आणि पृथ्वीनें आपलें तोंड उघडून यांस व यांच्या सर्वस्वास प्राप्तून टाकिलें आणि हे अधोलोकीं जीवंत जाऊन पडले, तर असें समजा कीं या लोकांनीं परमेश्वराला तुच्छ मानिलें आहे. ३१ हे त्याचे सगळे शब्द बोलून संपतात तोंच त्या लोकांच्या पायांखालची भूमि दुभंग झाली, ३२ आणि पृथ्वीनें तोंड पसरून ते, त्यांचीं कुटुंबें, कोरहाचीं सगळीं माणसें व त्यांची सर्व मत्ता प्राप्तून टाकिली. ३३ ते व त्यांचीं सगळीं माणसें जीवंत अधोलोकीं जाऊन पडलीं आणि पृथ्वीनें त्यांस गडप केलें आणि मंडळींतून तीं नष्ट झालीं. ३४ त्यांच्या सभोवतीं असलेले सर्व इस्राएल लोक त्यांचा आक्रोश ऐकून पळून गेले. पृथ्वी आम्हांसहि गिळून टाकावयाची असें ते म्हणाले. ३५ मग परमेश्वरापासून अग्नि निघाला, त्यानें ते धूप जाळणारे दोनशें पन्नास पुरुष भस्म केले.

३६ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, ३७ अहरोन याजकाचा पुत्र एलाजार यास सांग कीं धुपाटणीं अग्नींतून काढ व तो अग्नि विखरून टाक, कारण तीं पवित्र आहेत; ३८ पाप करून आपल्या जिवास मुकले त्यांचीं तीं धुपाटणीं घेऊन त्यांचे पत्रे ठोकून वेदी मढीव, कारण त्यांनीं तीं परमेश्वराला समर्पण केल्यामुळें पवित्र आहेत; इस्राएल लोकांस हीं चिन्हादाखल होतील. ३९ जीं पितळेचीं धुपाटणीं अग्नीनें भस्म झालेल्या त्या पुरुषांनीं अर्पिलीं होती तीं घेऊन एलाजार याजकानें त्यांचे पत्रे ठोकले व वेदी मढविली; ४० याचा हेतु असा कीं अहरोन वंशाचा नव्हे अशा कोणीं परक्यानें परमेश्वरासमोर धूप जाळण्यास जाऊं नये याचें स्मरण इस्राएल लोकांस राहावें, आणि परमेश्वरानें मोशाच्या द्वारे सांगितल्याप्रमाणें कोरहाची व त्याच्या सोबत्यांची गति झाली तशी कोणाची होऊं नये.

४१ दुसरे दिवशीं इस्राएल लोकांची सर्व मंडळी मोशे आणि अहरोन यांजवर उलटून त्यांस म्हणाली,

तुम्हीं परमेश्वराच्या लोकांस मारून टाकिलें आहे. ४२ मंडळींतील लोक मोशे आणि अहरोन यांजविरुद्ध जमा झाल्यावर दर्शनमंडपाकडे त्यांनीं दृष्टि केली तों त्यावर मेघानें छाया केली आहे आणि परमेश्वराचें तेज प्रगट झालें आहे असें त्यांस दिसून आलें. ४३ मग मोशे आणि अहरोन दर्शनमंडपासमोर गेले, ४४ तेव्हां परमेश्वरानें मोशास सांगितलें, ४५ तुम्ही ह्या मंडळींतून एकीकडे व्हा, म्हणजे एका क्षणांत मी त्यांस भस्म करितों; तेव्हां ते उपडे पडले. ४६ मग मोशानें अहरोनास सांगितलें, धुपाटणें घेऊन त्यांत वेदीवरला अग्नि घाल व त्यावर धूप ठेवून त्वरेनें तो मंडळीकडे नेऊन त्यांच्यासाठीं प्रायश्चित्त कर, कारण परमेश्वराचा कोप भडकला आहे व मरी सुरू झाली आहे. ४७ मोशाच्या आज्ञेप्रमाणें अहरोन धुपाटणें घेऊन धांवत मंडळीकडे गेला, आणि लोकांत मरी पसरत आहे हैं पाहून त्यानें धूप घालून लोकांसाठीं प्रायश्चित्त केलें. ४८ मृत आणि जीवंत यांच्यामध्ये तो उभा राहिला तेव्हां मरी शमली. ४९ कोरहाच्या प्रकरणांत जे मेले त्यांखेरीज मरीनें चौदा हजार सातशें लोक मेले. ५० तेव्हां मरी थांबली, आणि अहरोन दर्शनमंडपाच्या दाराशीं मोशाकडे परत गेला.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल लोकांशीं बोल आणि त्यांच्या पूर्वजांच्या घराण्यांप्रमाणें त्यांच्या सर्व सरदारांपैकीं प्रत्येकाची एक एक अशा बारा काठ्या घे आणि त्यांच्या त्यांच्या काठीवर त्या प्रत्येकाचें नांव लिही; ३ लेव्याच्या काठीवर अहरोनाचें नांव लिही; कारण इस्राएलांच्या पितृकुळांतील प्रत्येक सरदाराची एक एक काठी ध्यावयाची, ४ आणि दर्शनमंडपांतील आज्ञापटासमोर जेथें मी तुम्हांस दर्शन देत असतो तेथें त्या काठ्या ठेव. ५ ज्या पुरुषास मी पसंत करीन त्याच्या काठीस अंकुर फुटतील; इस्राएल लोक तुम्हांविरुद्ध कुरकुरत आहेत, तें त्यांचें कुरकुरणें मी बंद करीन. ६ मोशानें इस्राएल

लोकांस ही गोष्ट सांगितली व त्यांच्या सर्व सरदारांनी आपआपल्या पितृकुळाप्रमाणे प्रत्येकामागे एक एक काठी अशा एकंदर बारा काठ्या दिल्या; या काठांत अहरोनाची काठी होती. ७ या काठ्या मोशाने आज्ञापटाच्या तंबूत परमेश्वरापुढे ठेविल्या. ८ दुसरे दिवशी सकाळीं मोशे आज्ञापटाच्या तंबूत गेला आणि पाहतो तो लेवी घराण्यातील अहरोनाच्या काठीस अंकुर फुटले असून ती फुलली आहे व तिला बदाम येऊन ते पिकले आहेत. ९ तेव्हा मोशाने त्या सर्व काठ्या परमेश्वरासमोरून काढून इस्त्राएल लोकांकडे नेल्या; व त्यांनी आपआपली काठी पाहून घेतली. १० मग परमेश्वराने मोशाला सांगितले, अहरोनाची काठी आज्ञापटासमोर परत ठेवून दे; ह्या बंडखोरांस ती चिन्ह म्हणून ठेवावी; अशाने ते मजविरुद्ध कुरकुर करित आहेत ती तू बंद करशील, म्हणजे ते मरावयाचे नाहीत. ११ मोशाने तसे केले, परमेश्वराने त्यास आज्ञा केली होती तसे त्याने केले.

१२ मग इस्त्राएल लोक मोशास ह्मणू लागले, पाहा, आमचा प्राण चालला आहे, आमचा नाश झाला आहे, आम्ही सर्वच नष्ट झालो आहो. १३ जो कोणी परमेश्वराच्या निवासमंडपाजवळ जातो त्यास मृत्यु प्राप्त होतो; आम्हां सर्वांचा आतां अंत होणार की काय ?

१ परमेश्वराने अहरोनास सांगितले, पवित्र-
१८ स्थानासंबंधाने कांहीं अधर्म झाला तर त्याचा दोष तुजवर व तुझे पुत्र आणि पितृकुळ यांजवर; त्याप्रमाणेच याजकपणासंबंधाने कांहीं अधर्म झाला तर त्याचा दोष तुजवर व तुझ्या पुत्रांवर. २ लेवीचे कुळ म्हणजे तुझ्या मूळपुरुषाच्या कुळांतले जे तुझे बांधव आहेत त्यांसहि आपल्यासमीप घेऊन ये म्हणजे त्यांनीं तुजशी मिळून तुझी सेवा करावी; पण आज्ञापटाच्या तंबूपुढे तू व तुझे पुत्र यांनींच राहावे. ३ तुला जें कांहीं सोपलें आहे त्याचें व सगळ्या तंबूचें रक्षण त्यांनीं करावें, पण पवित्रस्थानाच्या पात्रांशीं व वेदीपाशीं त्यांनीं येऊं नये, आले तर ते व तुम्हीहि मराल. ४ त्यांनीं तुला मिळून दर्शनमंडपातील सर्व

सेवेच्या वस्तूंची राखण करावी, पण परक्यानें तुम्हांजवळ येऊं नये. ५ पवित्रस्थान व वेदी यांची राखण तुम्हीच करावी म्हणजे इस्त्राएल लोकांवर पुन्हा कोप न्हावयाचा नाही. ६ मींच स्वतः तुमच्या लेवी बांधवांस इस्त्राएल लोकांतून निवडून घेतलें आहे आणि दर्शनमंडपाची सेवा करावयासाठीं परमेश्वरास ते वाहिलेले असून मीं तुम्हांस ते दान म्हणून दिले आहेत; ७ पण वेदीच्या अथवा अंतरपटाच्या आंत जें कांहीं आहे त्याच्याप्रतीत्यर्थ तूं आणि तुझे पुत्र यांनीं आपला याजकपणा संभाळावा; तुम्हीं सेवा करावी, कारण याजकपणा हा तुम्हांस सेवादान म्हणून दिला आहे; कोणी परका जवळ आला तर त्यास जिवें मारावें.

८ परमेश्वराने अहरोनाला सांगितले, पाहा, मला केलेल्या समर्पणांतून जो अंश काढून ठेवितात तो, म्हणजे अर्थात् इस्त्राएल लोकांच्या पवित्र केलेल्या सर्व वस्तु तुला व तुझ्या वंशजांना वांटा म्हणून दिल्या आहेत, तो तुमचा निरंतरचा हक्क होय. ९ ज्या परमपवित्र वस्तूचा अग्नीत होम करावयाचा नाही त्यांतून तुझ्या ह्या इस्त्राएल लोकांच्या अर्पणांपैकी सर्व अन्नार्पणें, सर्व पापार्पणें आणि सर्व दोषार्पणें जीं ते मला अर्पितील तीं तुझ्या व तुझ्या पुत्रांप्रतीत्यर्थ परमपवित्र होत. १० त्या वस्तु पवित्र समजून खाव्या; तुमच्यांतल्या प्रत्येक पुरुषानें त्या खाव्या; त्या तुला पवित्र होत. ११ त्याप्रमाणेच पुढील वस्तुहि तुझ्याच; इस्त्राएल लोकांच्या अर्पणांतले जे समर्पिलेले व ओवाळून अर्पिलेले अंश ते सगळे तुला, तुझ्या पुत्रांला व तुझ्या कन्यांला निरंतरचा हक्क म्हणून देतो; तुझ्या घराण्यांतले जे कोणी शुचि असतील त्यांनीं ते खावे; १२ उत्तम निरें तेल, उत्तम नवा द्राक्षारस आणि गहू यांचा जो प्रथम उपज लोक परमेश्वरास अर्पितील तो मीं तुम्हांस दिला आहे. १३ ते आपल्या देशांतील हरतऱ्हेचा प्रथम उपज परमेश्वराप्रतीत्यर्थ आणतील तो तुझा होय; तुझ्या घराण्यांत जे कोणी शुद्ध असतील त्यांनीं तो खावा. १४ इस्त्राएल लोकांनीं देवाला वाहिलेली प्रत्येक वस्तु

तुझीच होय. १५ मातेच्या पोटी प्रथम जन्मलेले सर्व प्राणी, मग ते मनुष्य असोत की पशु असोत, परमेश्वराला अर्पावयाचे ते सर्व तुझे होत; पण प्रथम जन्मलेले मनुष्य आणि प्रथम जन्मलेले अशुद्ध पशु खंड घेऊन सोडून द्यावे. १६ ज्यांना खंड घेऊन सोडावयाचे ते एक महिन्याचे झाले म्हणजे त्यांच्याबद्दल ठरविलेलं मोल पवित्रस्थानांतील शेकेलाच्या चलनाप्रमाणे पांच शेकेल म्हणजे वीस गेरा घेऊन त्यांस सोडून द्यावे; १७ पण गाईचा, मेंढीचा अथवा बकरीचा प्रथम वत्स सोडून देऊं नये, तो पवित्र आहे म्हणून त्याचें रक्त वेदीवर शिंपडावें आणि त्याच्या वपेचा परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य द्याऊन होम करावा. १८ त्याचें मांस तुजें होय; ओवाळणीचें ऊर व उजवा फरा जसा तुझा तसें हेंहि तुजेंच होय. १९ या प्रकारें पवित्र वस्तूंतून जितका समर्पित अंश म्हणून इस्राएल लोक परमेश्वराला अर्पितील तितक्या सर्वांवर तुझा, तुझ्या पुत्रांचा व तुझ्या कन्यांचा निरंतरचा हक्क आहे असें मी नेमून देतो; हा तुजशी व तुझ्या वंशजांशीं परमेश्वरानें मिठाचा करार निरंतरचा केला आहे. २० परमेश्वरानें अहरोनास सांगितलें, इस्राएल लोकांच्या जमिनीचें कांहीं वतन तुला मिळावयाचें नाहीं; इस्राएल लोकांत मीच तुझा वांटा व वतन आहे.

२१ दर्शनमंडपाची सेवा लेवीचे वंशज करितात तीबद्दल इस्राएल लोकांचे जे दशमांश येतात तेच वतन म्हणून त्यांस मी नेमून दिले आहेत. २२ इस्राएल लोकांनीं यापुढें दर्शनमंडपाजवळ येऊं नये, आले तर त्यांस पाप लागून ते मरतील. २३ तर लेव्यांनीं दर्शनमंडपाची सेवा करावी; लोकांच्या अधर्माचा दोष त्यांजवर; हा तुमचा पिढ्यानपिढ्या निरंतरचा विधि होय; लेव्यांस इस्राएल लोकांत कांहीं वतन नसावें. २४ कारण इस्राएल लोक जे दशमांश समर्पित अंश म्हणून परमेश्वराला अर्पितात, ते लेव्यांचे भाग म्हणून मी त्यांस नेमून दिले आहेत; म्हणूनच मी त्यांस सांगितलें आहे कीं इस्राएल लोकांमध्ये तुम्हांस वतन मिळावयाचें नाहीं.

२५ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २६ तूं लेव्यांस

सांग कीं मी इस्राएलांचे दशमांश तुमचें वतन म्हणून तुम्हांस देतो, ते तुमच्या हातीं आले म्हणजे तुम्हीं त्या दशमांशांचा दशमांश परमेश्वरास समर्पित अंश म्हणून अर्पावा. २७ तुमचा समर्पित अंश खळ्यांतलें धान्य व रसकुंडांतला द्राक्षारस यांसारखा तुमच्या हिशोबी गणिला जाईल. २८ इस्राएल लोकांकडून जे सर्व दशमांश तुम्हांस मिळतील त्यांतून कांहीं परमेश्वराला समर्पित अंश म्हणून अर्पवे; हें परमेश्वरास समर्पित अंश म्हणून केलेलें अर्पण अहरोन याजकास द्यावें, २९ जीं सर्व अर्पणे तुम्हांस मिळतील त्यांतून सगळा समर्पित अंश परमेश्वराला अर्पावा, हा पवित्र केलेल्या म्हणजे उत्तम भागांतून द्यावा. ३० तूं लेव्यांस सांग कीं जेव्हां तुम्ही हा उत्तम भाग समर्पित अंश म्हणून अर्पाल तेव्हां हें तुमचें करणें खळ्यांतील धान्य व रसकुंडांतील द्राक्षारस यांच्या अर्पणाप्रमाणे गणण्यांत येईल. ३१ हीं सर्व अर्पणें तुम्हीं व तुमच्या सगळ्या घराण्यांनीं कोणत्याहि स्थळीं खावीं, कारण दर्शनमंडपाची सेवा तुम्ही कराल तिचा हा मोबदला आहे. ३२ तुम्ही त्यांतील उत्तम भाग समर्पित अंश म्हणून अर्पण केला म्हणजे त्याच्यामुळें तुम्हांस पाप लागणार नाहीं; इस्राएलांच्या कोणत्याहि पवित्र वस्तु तुमच्या हातून अपवित्र होणार नाहींत व तुम्ही मरणार नाहीं.

१ परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस सांगितलें, २ परमेश्वरानें दिलेल्या नियमशास्त्राचा विधि हा: इस्राएल लोकांस सांग कीं जिला कांहीं व्यंग किंवा दोष नाहीं आणि जिच्यावर अद्यापि जूं ठेविलें नाहीं अशी एक पोवळ्या रंगाची कालवड मजकडे घेऊन या; ३ ती एलाजार याजकाकडे द्यावी; त्यानें तिला छावणीबाहेर घेऊन जावें व कोणीतरी त्याच्यासमोर तिला वधावें; ४ मग एलाजार याजकानें आपल्या बोटास तिचें थोडेंसें रक्त लावून तें सात वेळां दर्शनमंडपाच्या समोरच्या दिशेकडे शिंपडावें; ५ व त्याच्यासमोर त्या कालवडीचें कातडें, मांस, रक्त व शेण हीं कोणीतरी जाळून टाकावीं. ६ मग याजकानें

गंधसरूचें लाकूड, एजोब व किरमिजी रंग हीं घेऊन कालवड जळत असेल त्या अर्मीत टाकावीं. ७ नंतर याजकानें आपलीं वस्त्रें धुऊन पाण्यानें आपलें अंग धुवावें आणि छावणींत यावें; पण संध्याकाळपर्यंत त्यानें अशुचि राहावें. ८ त्याप्रमाणेंच ज्या मनुष्यानें ती कालवड जाळिली असेल त्यानेंही पाण्यानें आपलीं वस्त्रें व अंग धुवावें व संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें. ९ मग निर्मळ असलेल्या एकाद्या मनुष्यानें त्या कालवडीची राख जमा करून छावणीच्या बाहेर स्वच्छ अशा एका ठिकाणीं ठेवावी; ही राख इस्राएल लोकांच्या उपयोगाकरितां अशौचक्षालनाचें पाणी तयार करण्यासाठीं म्हणून ठेवावी; ही कालवड पापवलि होय. १० जो मनुष्य त्या कालवडीची राख जमा करील त्यानें आपलीं वस्त्रें धुऊन संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें; इस्राएल लोक व त्यांच्यामध्ये राहणारे परदेशीय यांच्यासंबंधानें हा निरंतरचा विधि होय. ११ एकाद्या मनुष्याच्या प्रेताला कोणी शिवला तर त्यानें सात दिवस अशुचि राहावें; १२ असल्या मनुष्यानें तिसरे दिवशीं त्या पाण्यानें आपलें अशौचक्षालन करावें आणि सातवे दिवशीं शुद्ध व्हावें; तथापि तिसरे दिवशीं जर त्यानें आपलें अशौचक्षालन केलें नाहीं तर सातवे दिवशीं तो शुद्ध होणार नाहीं. १३ कोणी मृत मनुष्याच्या प्रेतास शिवल्यावर आपलें अशौचक्षालन केलें नाहीं तर तो परमेश्वराचा निवासमंडप भ्रष्ट करणारा होईल; असल्या मनुष्याचा इस्राएल लोकांतून उच्छेद व्हावा; अशौचक्षालनाचें पाणी त्याजवर शिंपडलें नसल्यामुळें तो अशुचि होय; त्याच्या ठायीं अशौच अजून तसेंच राहतें. १४ कोणी मनुष्य डेऱ्यांत मरण पावला असतां त्याच्यासंबंधानें नियम हा: जो कोणी त्या डेऱ्यांत जाईल किंवा त्यांत राहत असेल त्यानें सात दिवस अशौच धरावें. १५ तशींच झांकण नसलेलीं उघडीं पात्रें तेथें असतील तीं सर्व अशुचि समजावीं. १६ उघड्या मैदानांत तरवारीनें वधलेल्या प्रेतास, मनुष्याच्या हाडांस अथवा कबरेस कोणी स्पर्श करील तर त्यानें सात दिवस अशौच धरावें. १७ अशुचि

झालेल्यासाठीं त्या जाळलेल्या पापवलीची कांहीं राख घेऊन पात्रांत घालावी व तीवर डेऱ्याचें पाणी ओतवें; १८ आणि कोणी शुद्ध असलेल्या मनुष्यानें एजोबाची जुडी घेऊन पाण्यांत भिजवावी व तें पाणी त्यानें त्या डेऱ्यावर व त्या डेऱ्यांत असलेलीं सर्व पात्रें व मनुष्ये यांजवर शिंपडावें; तसेंच ज्यानें हाडास, वधलेल्यास, मृतास अगर कबरेस स्पर्श केला असेल त्याजवरहि तें शिंपडावें; १९ शुद्ध असलेल्या पुरुषानें अशुचि पुरुषावर तिसरे दिवशीं व सातवे दिवशीं तें शिंपडावें; सातवे दिवशीं त्याला शुद्ध करावें; त्यानें आपलीं वस्त्रें धुऊन आपलें अंग पाण्यानें धुवावें; तो संध्याकाळीं शुद्ध होईल. २० तरी कोणी अशुचि झाला असतां शुद्ध होणार नाहीं तर तो परमेश्वराचें पवित्रस्थान भ्रष्ट करणारा होय, म्हणून त्याचा मंडळींतून उच्छेद व्हावा; अशौचक्षालनाचें पाणी त्याजवर शिंपडिलें नाहीं तर तो अशुचि होय. २१ त्याच्यासंबंधानें हा निरंतरचा नियम होय; अशौचक्षालनाचें पाणी जो शिंपडिल त्यानें आपलीं वस्त्रें धुवावीं, आणि जो त्या अशौचक्षालनाच्या पाण्यास स्पर्श करील त्यानें संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें. २२ ज्या कशाला तो अशुचि मनुष्य स्पर्श करील तें अशुचि होईल; व जो कोणी त्या वस्तूस स्पर्श करील त्यानें संध्याकाळपर्यंत अशुचि राहावें.

१ प्रथम मासीं इस्राएल लोकांची सर्व २० मंडळी सीन रानांत आली; त्यांनीं कादेश येथें मुकाम केला; त्या ठिकाणीं मिर्याम मरण पावली, व तिला तेथें मृत्माती दिली. २ तेथें मंडळीस पाणी न मिळाल्यामुळें ते मोशे व अहरोन यांजविरुद्ध जमा झाले. ३ ते मोशाशीं भांडून म्हणाले, परमेश्वरासमोर आमचे भाऊबंद मेले तेव्हांच आम्हीं मेलों असतां तर बरें झालें असतें ! ४ तुम्हीं परमेश्वराची सर्व मंडळी येथें कां आणिली ? आम्हीं व आमच्या पत्नींनीं या रानांत मरावें म्हणून ? ५ मिसर देश सोडावयास लावून आम्हांस या वाईट ठिकाणीं कां आणिलें ? येथें

कांहीं धान्य, अंजीर, द्राक्षवेल अथवा डाळिंबें तर नाही-
तच, पण प्यावयाला पाणीसुद्धा नाही. ६ तेव्हां मोशे
व अहरोन हे त्या मंडळीसमोरून जाऊन दर्शनमंडपाच्या
दाराशीं उपडे पडले, आणि परमेश्वराचें तेज त्यांच्या
दृष्टीस पडलें. ७ तेव्हां परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें,
८ तूं काठी घे आणि तूं व तुझा भाऊ अहरोन मिळून
येथें मंडळी जमा करा व त्यांच्यादेखत तुम्ही त्या
खडकास आज्ञा करा म्हणजे त्यांतून पाणी निघेल;
ह्याप्रमाणें त्यांच्यासाठीं खडकांतून पाणी काढ व या
मंडळीस व त्यांच्या जनावरांस पाज. ९ परमेश्वरानें
आज्ञा दिल्याप्रमाणें मोशानें त्याच्यासमोरून ती
काठी आणिली. १० मोशे व अहरोन यांनीं त्या
मंडळीस खडकासमोर जमा केलें, आणि त्यांस
मोशे म्हणाला, अहो बंडखोरांनो, ऐका, तुम्हांसाठीं
आम्हीं या खडकांतून पाणी काढावें काय? ११ मग
मोशानें हात उचलून त्या खडकावर दोनदां काठी
मारिली, तेव्हां त्यांतून विपुल पाणी वाहूं लागलें,
आणि ती मंडळी व त्यांचीं जनावरें पाणी प्यालीं;
१२ तेव्हां परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस म्हटलें,
तुम्हीं मजवर विश्वास ठेविला नाही आणि इस्राएल
लोकांसमक्ष माझी पवित्रता प्रदर्शित केली नाही;
म्हणून या मंडळीस जो देश मीं दिला आहे त्या देशीं
यांस न्यावयाचें तुमच्या हातून व्हावयाचें नाही. १३ त्या
झन्याचें नांव मरीबा (झगडा) पडलें, कारण
इस्राएल लोक परमेश्वराशीं त्या ठिकाणीं झगडले, व
त्यांच्यामध्ये त्याचें पावित्र्य प्रगट झालें.

१४ नंतर मोशानें कादेशाहून अदोमाच्या राजाकडे
जासुदांच्या हातीं येणेंप्रमाणें सांगून पाठविलें: तुझा भाऊ
इस्राएल म्हणतो कीं आम्हांवर जे क्लेश ओढवले ते तुला
ठाऊकच आहेत; १५ म्हणजे आमचे पूर्वज मिसर
देशांत गेले होते तेथें आम्ही वर्षाकाल राहिलों; आणि
मिसरी लोकांनीं आमच्या वडिलांस व आम्हांस दुःख
दिलें; १६ पण आम्हीं परमेश्वराचा धावा केला तेव्हां
त्यानें आमचें ऐकिलें आणि दूत पाठवून आम्हांस
मिसर देशांतून बाहेर काढून आणिलें, व हल्लीं आम्ही

तुझ्या सीमेवरील कादेश नगरांत आहों; १७ तर
आम्हांस तुझ्या देशांतून जाऊं दे; आम्ही कोणाच्या
शेतांत किंवा द्राक्षमळ्यांत पाऊल टाकणार नाहीं
किंवा विहिरीचें पाणी पिणार नाहीं; आम्ही नीट राज-
मार्गानें कूच करूं, तुझ्या देशांतून बाहेर पडेपर्यंत
उजवीडावीकडे वळणार नाहीं; १८ पण अदोम त्यास
म्हणाला, माझ्या देशांतून तुला जावयाचें नाहीं, गेलास
तर मी तरवार घेऊन तुझ्याशीं सामना करण्यास
निघेन. १९ इस्राएल लोकांनीं त्यास पुन्हा सांगून
पाठविलें, आम्ही राजमार्गानेंच जाऊं आणि आम्ही
अथवा आमचे पशु तुझें पाणी प्यालों तर त्याचा दाम
मी देईन; मी मोठेंस कांहीं मागत नाहीं, केवळ तुझ्या
देशांतून मला पायीं जाऊं दे. २० तेव्हां तो म्हणाला,
तुला मी जाऊं देणार नाहीं. मग अदोम मोठें सैन्य
घेऊन बाहुबलानें त्याजशीं सामना करण्यासाठीं बाहेर
पडला. २१ या प्रकारें इस्राएल लोकांस आपल्या
हद्दींतून जाऊं देत नाहीं असें अदोमानें म्हटलें; मग
इस्राएल लोक त्याच्याकडून दुसरीकडे वळले.

२२ इस्राएलाची सर्व मंडळी कादेश येथून कूच
करून होर डोंगरापाशीं येऊन पोहंचली. २३ अदोम
देशाच्या सरहद्दीवर होर डोंगरांत परमेश्वरानें मोशे व
अहरोन यांस सांगितलें कीं २४ अहरोन आतां पितरांस
जाऊन मिळणार; कारण तुम्ही दोघांनीं मरीबाच्या
पाण्यापाशीं माझ्या आज्ञेचें उल्लंघन करून बंड केलें,
म्हणून जो देश मीं इस्राएल लोकांस दिला आहे त्यांत
त्याचा प्रवेश होणार नाही. २५ ह्याकरितां अहरोन व
त्याचा पुत्र एलाजार यांस घेऊन होर डोंगरावर चल;
२६ आणि अहरोनाचा पोषाक उतरून त्याचा पुत्र
एलाजार यास घाल; मग अहरोन तेथें मरून पितरांस
जाऊन मिळेल. २७ मोशानें परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें
केलें; सर्व मंडळीदेखत ते होर डोंगरावर चढून गेले.
२८ तेथें मोशानें अहरोनाचीं वस्त्रें उतरून त्याचा पुत्र
एलाजार यास घातलीं, आणि अहरोन तेथेंच पर्वत-
शिखरावर मृत्यु पावला; नंतर मोशे आणि एलाजार हे
पर्वतावरून खालीं उतरले. २९ सर्व मंडळीनें अहरोन

मृत्यु पावला हें पाहिलें तेव्हां इस्त्राएलाच्या घराण्यानें अहरोनासाठीं तीस दिवस शोक केला.

१ दक्षिण देशीं राहणारा अरादाचा कनानी २१ राजा यांनं ऐकिलें कीं हेरांच्या वाटेनें इस्त्राएल लोक येत आहेत, तेव्हां त्यांनं त्यांच्याशीं युद्ध करून कियेकांस कैद केलें. २ तेव्हां इस्त्राएलानें परमेश्वरापाशीं असा नवस केला कीं जर तूं खरोखर हे लोक माझ्या हातीं देशील तर मी त्यांचा व त्यांच्या नगरांचा निखालस नाश करीन. ३ इस्त्राएल लोकांचें हें म्हणणें ऐकून परमेश्वरानें कनानी लोकांस त्यांच्या हातीं दिलें आणि त्यांनीं त्यांचा व त्यांच्या नगरांचा पूर्णपणें नाश केला; म्हणून त्या स्थानाचें नांव हर्मा (नाशनियुक्त) असें पडलें.

४ मग होर डोंगराजवळून कूच करून अदोम देशाला बळसा घालून जावें म्हणून त्यांनीं तांबड्या समुद्राचा मार्ग धरिला; त्या वाटेमुळें लोकांचें मन फार अधीर झालें. ५ ते परमेश्वराविरुद्ध व मोशाविरुद्ध बोलूं लागले; ते म्हणाले, तुम्हीं आम्हांस मिसर देशाहून काढून या जंगलांत मारावयास कां आणिलें? येथें तर अन्न नाही व पाणीहि नाही, आणि या हलक्या अन्नाला आमचा जीव कंटाळला आहे. ६ तेव्हां परमेश्वरानें त्या लोकांत आगये साप पाठविले; त्यांनीं दंश केल्यामुळें इस्त्राएलांतले बरेच लोक मेले. ७ तेव्हां लोक मोशाकडे येऊन म्हणाले, आम्ही परमेश्वराविरुद्ध व तुझ्याविरुद्ध बोललों हें आम्हीं पाप केलें आहे; तर हे साप आम्हांपासून दूर करण्याविषयीं परमेश्वराची प्रार्थना कर. तेव्हां मोशानें लोकांसाठीं प्रार्थना केली. ८ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, आग्या सापाची एक प्रतिमा करून ध्वजस्तंभाला टांग, म्हणजे सर्पदंश झालेल्या कोणीं माणसानें तिच्याकडे पाहिलें तर तो जगे. ९ मग मोशानें पितळेचा एक साप करून ध्वजस्तंभावर टांगिला, तेव्हां सर्पदंश झालेल्या कोणीं त्या पितळेच्या सापाकडे पाहिलें म्हणजे तो जगे. १० नंतर इस्त्राएल लोकांनीं कूच करून ओबोथ येथें तळ दिला. ११ ओबोथाहून कूच करून उगवतीस

मवाबासमोरील जंगलांत ईये-अबारीम येथें त्यांनीं तळ दिला. १२ तेथून कूच करून त्यांनीं जेरेद खोऱ्यांत तळ दिला. १३ तेथून निघून त्यांनीं जंगलांतून वाहणारी, अमोन्याच्या देशांतून निघालेली जी आर्णोन नदी तिच्या पैलतीरीं तळ दिला; ही आर्णोन नदी मवाबी व अमोरी यांच्या देशांमधून गेली असून मवाब देशाची सरहद्द आहे. १४ ह्यामुळें परमेश्वराचे संग्राम नांवाच्या ग्रंथांत येणें प्रमाणें लिहिलें आहे:

सुफांतला वाहेब,

व आर्णोनेचे ओहोळ,

१५ आणि त्या खोऱ्याची उतरण आर येथील वस्तीपर्यंत, मवाबाच्या सरहद्दीपर्यंत जाते ती.

१६ तेथून कूच करून ते बैर (विहीर) येथें गेले; ज्या विहिरीविषयीं परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें होतें कीं लोकांस एकत्र कर म्हणजे मी त्यांस पाणी देईन तीच ही विहीर.

१७ त्या समर्थी इस्त्राएलानें हें गीत गाइलें:

हे विहिरी, उपढून ये; तुम्ही स्तुतिस्तोत्र गा;

१८ सरदारांनीं ही विहीर खणिली,

इस्त्राएलांतील अमिरांनीं आपल्या सोऱ्यांनीं व काऱ्यांनीं ही खणिली.

मग ते रानांतून मत्तनास गेले; १९ आणि मत्तनाहून नाहालीयेलास आणि नाहालीयेलाहून बामोथास गेले; २० आणि बामोथाहून कूच करून मवाबाच्या मैदानांतील खोऱ्यापर्यंत आणि रानासमोरील पिसगाच्या माथ्यावर ते जाऊन पोहंचले.

२१ मग इस्त्राएलानें अमोन्याचा राजा सीहोन यास जासुदांच्या हातीं सांगून पाठविलें कीं २२ आम्हांस तुझ्या देशांतून जाऊं दे, आम्ही बाजूला वळून कोणत्याहि शेतांत किंवा द्राक्षमळ्यांत पाऊल टाकणार नाही किंवा विहिरीचें पाणी पिणार नाही, आणि तुझ्या देशांतून बाहेर निघेपर्यंत आम्ही केवळ राजमार्ग धरूं; २३ पण सीहोनानें इस्त्राएलास आपल्या देशांतून जाऊं दिलें नाही; आपलें सर्व सैन्य जमा करून इस्त्राएलाशीं सामना करण्यासाठीं बाहेर निघून

तो रानांत आला; त्यानें याहस येथें येऊन त्याजशीं लढाई केली. २४ तेव्हां इस्राएलांनीं त्यांजवर तरवार चालविली, आणि आणोंनेपासून अम्मोन्यांची सरहद्द गबबोक नदी येथवर त्यांचा देश काबीज केला; परंतु अम्मोन्यांची सरहद्द मजबूत होती. २५ याप्रमाणें इस्राएलांनीं अमोन्यांचीं सर्व शहरें घेतलीं व ते हेशबोनांत व आसपासच्या नगरांत वस्ती करून राहिले. २६ हेशबोन हें अमोन्यांचा राजा सीहोन याचें नगर होतें; त्यानें मवाबाच्या पूर्वीच्या राजाशीं लढाई करून आणोंनेपर्यंतचा त्याचा सर्व देश त्याच्या हातून हिसकावून घेतला होता. २७ यावरून शाहीर गातात कीं:

हेशबोनास या;

सीहोनाचें नगर वसवा, त्याची स्थापना करा;

२८ कारण हेशबोनांतून अग्नि निघाला आहे,

सीहोनाच्या नगराहून ज्वाला निघाली आहे;

तिनें मवाबाचें आर, आणि आणोंनेच्या गळ्यांचे खामी भस्म करून टाकिले आहेत.

२९ हे मवाबा ! तूं हायहाय करणार;

कमोशाचे प्रजे, तूं नष्ट झालीस;

त्यानें आपले पळपुढ्ये पुत्र आणि आपल्या कन्या अमोन्यांचा राजा सीहोन याच्या बंदीत पडूं दिल्या आहेत.

३० आम्हीं त्यांस बाण मारिले आहेत;

दीबोनापर्यंत हेशबोनाचा नाश झाला आहे,

आणि नोफापर्यंत, मेदबापर्यंत सर्व देश आम्हीं उजाड केला आहे.

३१ याप्रमाणें इस्राएल लोक अमोन्यांच्या देशीं वस्ती करून राहिले. ३२ मग मोशानें याजेर नगराचा भेद काढण्यासाठीं हेर पाठविले; इस्राएलांनीं त्याच्या आसपासचे गांव हस्तगत करून तेथल्या अमोन्यांस देशाबाहेर हाकून लाविलें. ३३ नंतर तेथून वळून ते बाशानाच्या वाटेनें जाऊं लागले, तेव्हां बाशानाचा राजा ओग यानें त्यांशीं सामना केला, तो आपले सर्व लोक घेऊन एद्रई येथें युद्धास उभा राहिला. ३४ तेव्हां

परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, त्यास भिऊं नको, मीं त्याचे सर्व लोक व त्याचा देश तुझ्या हातीं दिला आहे; हेशबोनांत राहणारा अमोन्यांचा राजा सीहोन याचें जसें तूं केलें तसें ह्याचेंहि कर. ३५ त्यांनीं त्यास, त्याच्या पुत्रांस व सर्व प्रजेस असा मार दिला कीं, त्याचें कोणीच उरलें नाहीं आणि त्यांनीं त्याचा देश काबीज केला. १ मग इस्राएल लोकांनीं कूच करून यरीहोजवळ यार्देनेच्या पूर्वेकडे मवाबाच्या मैदानांत डेरे दिले.

२२

२ इस्राएलांनीं अमोन्यांचें काय केलें तें सिप्पोराचा पुत्र बालाक यानें पाहिलें होतें. ३ इस्राएल लोक बहुत आहेत, हें पाहून मवाबा घाबरला; त्यांच्यामुळे तो फार गहवालदिल झाला. ४ तेव्हां मिद्यानी लोकांच्या वडील जनांस मवाबी म्हणाले, बैल जसा शेतांतील गवत फस्त करितो तसा हा दळ-भार आम्हांस चोहोंकडून फस्त करून टाकील. त्या वेळीं सिप्पोराचा पुत्र बालाक हा मवाबाचा राजा होता. ५ त्यानें बौराचा पुत्र बलाम जो आपल्या भाऊबंदांच्या प्रदेशांतील फरात नदीतीरच्या पथोर नगरांत राहत होता त्यास बोलावण्यास दूत पाठवून कळविलें कीं पाहा, मिसराहून लोकांचा समुदाय आला आहे, त्यांनीं भूतल झांकून टाकिलें आहे आणि माझ्यासमोर मुकाम केला आहे; ६ म्हणून तूं ये आणि या लोकांस शाप दे; कारण हे मजहून फार प्रबळ आहेत; असें तूं केलें तर कदाचित् मी प्रबळ होऊन त्यांजवर मारा करून त्यांस देशांतून घालवून देण्यास समर्थ होईन; मला ठाऊक आहे कीं ज्यास तूं आशीर्वाद देतोस तो आशीर्वादयुक्त होतो व ज्यास तूं शाप देतोस तो शापग्रस्त होतो. ७ मग मवाबाचे वडील जन व मिद्यानाचे वडील जन प्रश्न पाहण्याबद्दल देणगी हातीं घेऊन निघाले; त्यांनीं बलामाकडे जाऊन त्यास बालाकाचा निरोप सांगितला. ८ तेव्हां तो त्यांस म्हणाला, आज रात्री येथें वस्तीस राहा; परमेश्वर मला सांगेल त्याप्रमाणें मी तुम्हांस उत्तर देईन;

तेव्हां मवाबी सरदार बलामाच्या घरीं उतरले. ९ नंतर देव बलामाकडे येऊन त्यास म्हणाला, तुझ्या येथें आलेले हे पुरुष कोण आहेत ? १० बलामानें देवास उत्तर दिलें, मवाबाचा राजा, सिप्पोराचा पुत्र बालाक यानें मला सांगून पाठविलें आहे की, ११ पाहा, मिसराहून लोकसमुदाय आला आहे, त्यानें भूतल झांकून टाकिलें आहे, तर आतां तूं येऊन माझ्यासाठीं त्यांस शाप दे; तसें तूं केलें तर त्यांशीं लढून त्यांस मला कदाचित् हाकून देतां येईल. १२ देव बलामास म्हणाला, तूं यांच्याबरोबर जाऊं नको; त्या लोकांस शाप देऊं नको; कारण ते आशीर्वादित लोक आहेत. १३ बलामानें सकाळीं उठून बालाकाच्या सरदारांस सांगितलें, आपल्या देशीं परत जा; कारण परमेश्वर मला तुम्हांबरोबर येऊं देत नाही. १४ तेव्हां ते मवाबी सरदार मार्गस्थ होऊन बालाकाकडे जाऊन म्हणाले कीं बलाम आम्हांबरोबर येण्यास कबूल होत नाही. १५ यानंतर बालाकानें पुनः पहिल्याहून अधिक प्रतिष्ठित व संख्येनें अधिक सरदार पाठविले. १६ ते बलामाकडे जाऊन म्हणाले, सिप्पोराचा पुत्र बालाक असें म्हणतो कीं मजकडे येण्यास कांहीं अनमान करूं नको; १७ मीं खात्रीनें तुझे फार गौरव करीन, तूं मला सांगशील तें मीं करीन; तर तूं येऊन माझ्यासाठीं या लोकांस शाप दे. १८ बलामानें बालाकाच्या सेवकांस म्हटलें, बालाकानें घर भरून सोनंहरपें मला दिलें तरी परमेश्वर माझा देव याच्या सांगण्याबाहेर अधिकउणें मला कांहींएक करितां येत नाही. १९ तर आज रात्री तुम्ही येथें राहा म्हणजे परमेश्वर मला आणखी कांहीं सांगतो कीं काय तें मीं पाहीन. २० रात्री देव बलामाकडे येऊन त्याला म्हणाला, हे मनुष्य तुला बोलावण्यास आले असतील तर उठून त्यांच्याबरोबर जा; मात्र मीं तुला सांगेन तेवढें कर. २१ बलाम सकाळीं उठला आणि आपल्या गाढवीवर खोगीर घालून त्या मवाबी सरदारांबरोबर गेला. २२ तो गेल्यामुळें देवाचा कोप भडकला आणि त्याचा विरोध करण्यासाठीं परमेश्वराचा

दूत मार्गामध्यें आडवा आला. तो गाढवीवर बसला होता आणि त्याजबरोबर त्याचे दोन सेवक होते. २३ परमेश्वराचा दूत उपसलेली तरवार हातीं घेऊन मार्गांत उभा आहे हें त्या गाढवीनें पाहिलें तेव्हां ती रस्ता सोडून एका शेतांत शिरली म्हणून तिला पुनः रस्त्यावर आणण्याकरितां बलामानें मारिलें. २४ मग द्राक्षमळ्याच्या दोहों बाजूस आवाराच्या भिंती असलेल्या एका बोळांत परमेश्वराचा दूत उभा राहिला. २५ परमेश्वराच्या दूतास पाहून ती भिंतीला अशी लगटली कीं बलामाचा पाय भिंतीशीं चेंगरला, तेव्हां त्यानें तिला पुनः मारिलें. २६ मग परमेश्वराचा दूत आणखी पुढें गेला आणि जेथें उजवीडावीकडे वळावयास मुळीं जागा नव्हती अशा संकुचित ठिकाणीं उभा राहिला. २७ तेथें परमेश्वराच्या दूतास पाहून ती गाढवी बलामासकट खालीं बसली म्हणून बलामानें रागास चढून आपल्या काठीनें तिला झोडिलें. २८ तेव्हां परमेश्वरानें त्या गाढवीला वाचा दिली व ती बलामास म्हणूं लागली, तूं तीनदां मला मारिलें, मीं तुझे काय केलें ? २९ बलाम गाढवीस म्हणाला, तूं माझी चेष्टा केली, माझ्या हातीं तरवार असती तर तुला आतांच छाटून टाकिलें असतें. ३० गाढवी बलामास म्हणाली, तूं जन्मांपासून जिच्यावर बसलास तीच मीं तुझी गाढवी आहे ना ? तुजशीं मीं कधीं अशी वागलें काय ? तो म्हणाला, नाही. ३१ तेव्हां परमेश्वरानें बलामाचे डोळे उघडिले; आणि परमेश्वराचा दूत उपसलेली तरवार हातीं घेऊन मार्गांत आडवा आला आहे हें पाहून त्यानें आपलें मस्तक लववून नमन केलें. ३२ परमेश्वराचा दूत त्यास म्हणाला, तूं तीन वेळां आपल्या गाढवीस कां मारिलें ? पाहा, मीं तुला आडवा आलों आहे, कारण तुझा मार्ग मला विपरीत दिसतो; ३३ मला पाहून ती गाढवी माझ्यासमक्ष तीनदां बाजूस हटली; ती बाजूस झाली नसती तर खात्रीनें मीं तुला मारून टाकिलें असतें व तिला जीवंत ठेविलें असतें. ३४ बलाम परमेश्वराच्या दूतास म्हणाला, मीं पाप केलें आहे; तूं मला अडवावयास

माझ्या मार्गात उभा आहेस हें मला ठाऊक नव्हतें; तुला हें वाईट दिसत असेल तर मी आपला परत जातो. ३५ परमेश्वराच्या दूतानें बलामास सांगितलें, या मनुष्याबरोबर जा, पण जें मी तुला सांगेन त्याप्रमाणेंच कर. मग बलाम बालाकाच्या सरदारांबरोबर गेला. ३६ बलाम आला हें ऐकून बालाक त्याचें स्वागत करण्यासाठीं आणोंन नदीतीरीं देशाच्या सीमेवर असलेल्या एका नगराकडे सामोरा गेला. ३७ बालाक बलामास म्हणाला, मीं तुला मोठ्या निकडीचें बोलावणें पाठविलें होतें ना? मजकडे कां आला नाहीस, तुझें गौरव करण्याची मला ताकद नाही काय? ३८ बलाम बालाकास म्हणाला, पाहा, मी तुजकडे आलों आहे; पण मला स्वतः कांहीं बोलण्याची ताकद आहे काय? देव जें वचन माझ्या तोंडीं घालील तेंच मी बोलें. ३९ मग बलाम बालाकाबरोबर गेला व ते किर्याथ-हुसोथ येथें आले. ४० तेथें बालाकानें गुरांमंदरांचे बलि अपिले आणि बलाम व त्याच्याबरोबर जे सरदार होते त्यांकडे वांटे पाठविले. ४१ सकाळीं बालाक बलामास बालाच्या उंच स्थानीं घेऊन गेला; तेथून त्यानें इस्राएल लोकांचा सर्व विस्तार पाहिला. १ मग बलाम बालाकास म्हणाला, माझ्यासाठीं येथें सात वेद्या बांध आणि मजसाठीं सात गोऱ्हे व सात मेंढे तयार ठेव. २ बलामाच्या सांगण्याप्रमाणें बालाकानें केलें; आणि बालाक व बलाम यांनीं प्रत्येक वेदीवर एक एक गोऱ्हा व एक एक मेंढा अपिला. ३ तेव्हां बलाम बालाकास म्हणाला, तूं आपल्या होमबलीपाशीं थांब, मी जरा जातो; कदाचित् परमेश्वर मला दर्शन देईल; जें कांहीं तो मला कळवील तें मी तुला सांगेन. असें म्हणून तो एका उघड्या टेकडीवर गेला. ४ देवानें बलामास दर्शन दिलें तेव्हां बलाम त्याला म्हणाला, मीं सात वेद्या तयार केल्या आहेत आणि प्रत्येक वेदीवर एक एक गोऱ्हा व एक एक मेंढा अपिला आहे. ५ तेव्हां परमेश्वरानें बलामाच्या तोंडीं वचन घालून त्यास म्हटलें, बालाकाकडे परत जाऊन याप्रमाणें त्याशीं बोल. ६ तो त्याजकडे परत

गेला तेव्हां बालाक सर्व मवाबी सरदारांसह होमबलीपाशीं उभा होता. ७ बलाम कवनरूपानें बोलला:

बालाकानें मला अरामाहून,

मवाबाच्या राजानें मला पूर्वेकडील डोंगरवटीहून

बोलावून आणिलें आहे:

ये, मजप्रीत्यर्थ याकोबास शाप दे,

येऊन इस्राएलास धाक घाल.

८ ज्यास ईश्वरानें शाप दिला नाही त्यास मी शाप कसा देऊं ?

परमेश्वरानें ज्यास धाक घातला नाही त्यास मी धाक कसा घालूं ?

९ खडकांच्या माथ्यावरून ते माझ्या दृष्टीस पडत आहेत,

टेकड्यांवरून मी त्यांस पाहत आहे;

पाहा, हें राष्ट्र अलग वसणारें आहे,

अन्य राष्ट्रांमध्ये तें मोजावयाचें नाही;

१० याकोबाचे रजःकण कोण मोजील ?

इस्राएलाच्या चौथ्या भागाची तरी गणती कोण करील ?

धार्मिकाप्रमाणें मला मृत्यु प्राप्त होवो;

माझा अंत त्याच्यासारखा होवो !

११ यावर बालाक बलामास म्हणाला, तूं मजशीं असं हें काय वर्तन केलें ? माझ्या शत्रूस शाप द्यावा म्हणून मीं तुला येथें आणिलें आणि तूं तर त्यांस आशीर्वाद दिला. १२ त्यानें म्हटलें, परमेश्वर जें कांहीं माझ्या मुखांत घालील तेंच मीं जपून बोललें पाहिजे ना ? १३ बालाक त्यास म्हणाला, चल, मजबरोबर दुसऱ्या स्थळीं ये; तेथून ते तुझ्या दृष्टीस पडतील, पण ते सर्व तुला दिसावयाचे नाहीत, केवळ अगदीं कडेकडेचे दिसतील; माझ्यासाठीं तेथून त्यांस शाप दे. १४ तो त्यास पिसगाच्या माथ्यावर सोफिमाचा माळ आहे तेथें घेऊन गेला; तेथें त्यानें सात वेद्या बांधिल्या व प्रत्येक वेदीवर एक एक गोऱ्हा व एक एक मेंढा अपिला. १५ मग बलाम बालाकास म्हणाला, तूं तेथें आपल्या

होमबलीपार्शी थांब, मी जरा पलीकडे परमेश्वराचें दर्शन घेऊन येतों. १६ परमेश्वरानें बलामास दर्शन दिलें आणि म्हटलें, बालाकाकडे परत जाऊन त्यास असें बोल. १७ तो त्याजकडे परत गेला तेव्हां बालाक मवाबी सरदारांसह होमबलीपार्शी उभा होता आणि बालाकानें त्यास विचारिलें, परमेश्वर काय बोलला ? १८ तेव्हां त्यानें आपलें कवन आरंभिलें:

बालाका, ऊठ, कान दे;

सिप्पोरपुत्रा, माझें ऐकून घे:

१९ देव कांहीं मनुष्य नाही कीं त्यानें लबाबी करावी; तो कांहीं मानवजात नाही कीं त्यानें अनुताप करावा;

तो बोलला तसें तो करावयाचा नाही काय ?

भाक देऊन ती तो पुरी करावयाचा नाही काय ?

२० पाहा, आशीर्वाद देण्याची मला आज्ञा झाली आहे;

त्यानें आशीर्वादच दिला आहे,

तो मला उलटतां येत नाही.

२१ त्यानें याकोबांत कांहीं अधर्म पाहिला नाही, इस्राएलांत कांहीं अन्याय पाहिला नाही; त्याचा देव परमेश्वर त्याजबरोबर आहे, राजाचा जयघोष त्यांच्यामध्ये होत आहे.

२२ देवानें त्यांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें; गव्याचें बळ त्याचे ठायीं आहे.

२३ याकोबावर कांहीं मंत्रतंत्र मुळींच चालावयाचे नाहीत;

इस्राएलावर कांहीं चेटक चालावयाचें नाही.

योग्य समर्थी याकोब व इस्राएल यांविषयीं असें म्हणतील,

देवानें काय हें अजब केलें !

२४ पाहा, हें राष्ट्र सिंहिणीसारखें उठत आहे,

सिंहाप्रमाणें तें उभें राहत आहे;

शिकार भक्षण करीपर्यंत,

वधलेल्यांचें रुधिर प्राशम करीपर्यंत

तो बसावयाचा नाही.

२५ बालाक बलामास म्हणाला, तूं त्यांस शापहि देऊं नको आणि आशीर्वादहि देऊं नको. २६ तरी बलाम बालाकास म्हणाला, परमेश्वर सांगेल त्याप्रमाणेंच मला केलें पाहिजे असें मीं तुला सांगितलें नव्हतें काय ? २७ मग बालाक बलामास म्हणाला, आतां चल, मी तुला दुसऱ्या ठिकाणीं नेतों तेथून तूं माझ्याकरितां त्यांस शाप द्यावे असें कदाचित् खेवाच्या इच्छेस येईल. २८ तेव्हां बालाकानें बलामास रानासमोरील पौर डोंगराच्या माथ्यावर नेलें. २९ आणि बलाम बालाकास म्हणाला, येथें मजसाठीं सात वेद्या बांध आणि सात गोऱ्हे व सात मेंढे तयार ठेव. ३० बालाकानें बलामाच्या म्हणण्याप्रमाणें केलें; त्यानें प्रत्येक वेदीवर एक एक गोऱ्हा व एक एक मेंढा अर्पिला. १ इस्राएलास आशीर्वाद

२४ देण्याचा परमेश्वराचा मानस आहे असें बलामानें पाहिलें तेव्हां तो पूर्वीप्रमाणें शकुन पाहावयास गेला नाही, तर त्यानें आपलें तोंड रानाकडे केलें. २ बलामानें आपले डोळे वर करून पाहिलें तों इस्राएल लोक आपल्या वंशांप्रमाणें वस्ती करून आहेत असें त्याच्या दृष्टीस पडलें; आणि परमेश्वराचा आत्मा त्याजवर उतरला. ३ त्यानें आपलें कवन आरंभिलें तें हें:

बौराचा पुत्र बलाम बोलत आहे,

तो डोळे मिटून बोलत आहे;

४ जो देवाचीं वचनें श्रवण करितो,

जो डोळे उघडून सर्वसमर्थाचें दर्शन पावतो

आणि दंडवत घालितो,

त्याची ही वाणी आहे:

५ हे याकोबा, तुझे डेरे,

हे इस्राएला, तुझी निवासस्थानें किती रमणीय आहेत !

६ खोऱ्यांप्रमाणें, नदीतीरींच्या बागांप्रमाणें,

त्यांचा विस्तार आहे;

परमेश्वरानें लाविलेल्या अगूर वृक्षांप्रमाणें,

पाण्याजवळच्या गंधसरूप्रमाणें ती आहेत.

७ त्याच्या मोटांतून पाणी बाहील,

- त्याच्या बीजाला बहुत जलाचा लाभ घडेल;
त्याचा राजा अगागाहून महान होईल
व त्याच्या राज्याचा उत्कर्ष होईल.
- ८ देवानें त्यास मिसरांतून बाहेर आणिलें आहे;
त्याचें बळ गव्याच्या बळासारखें आहे;
विरोध करणाऱ्या राष्ट्रांस तो घासून टाकील,
त्यांचीं हाडें मोडून त्यांचा भुगा करील,
आपल्या बाणांनीं त्यांस विधील.
- ९ तो सिंहाप्रमाणें, सिंहिणीप्रमाणें बसला आहे,
त्यानें दबा धरिला आहे,
त्याला कोण छेडील ?
जो कोणी तुझें अमीष्ट चिंतील त्याचें अमीष्ट
होईल;
तुला शाप देईल तो शापग्रस्त होईल.
- १० तेव्हां बलामावर बालाकाचा क्रोध भडकला; तो
हातावर हात आपटून बलामास म्हणाला, माझ्या
शत्रूस शाप द्यावा म्हणून मीं तुला बोलावून आणिलें
आणि तूं तर असा तीन वेळां त्यांस आक्षेपाद्वच दिला;
११ तर तूं येथून निघून स्वस्थानीं पळून जा; तुझें
फार गौरव करीन असें मीं म्हटलें होतें, पण आतां
परमेश्वर तुझ्या गौरवाला आडवा आला आहे.
- १२ बलाम बालाकास म्हणाला, जे दूत तूं मजकडे
पाठविले होते त्यांस मीं असें सांगितलें नव्हतें काय कीं
१३ बालाकानें आपलें घर भरून सोनेंरुपें मला दिलें
तरी परमेश्वराच्या सांगण्याबाहेर आपल्याच मनानें
मला बरेंवाईट कांहीं करितां येणार नाहीं ? परमेश्वर
सांगेल तेंच मीं बोलें. १४ आतां पाहा, मीं आपल्या
लोकांकडे जात आहे, तरी अखेरीस हे लोक तुझ्या
प्रजेचें कायकाय करणार तें तुला सांगून ठेवितों.
- १५ मग त्यानें आपलें कवन पुढें चालविलें, तो म्हणाला:
बौराचा पुत्र बलाम बोलत आहे,
तो डोळे मिटून बोलत आहे;
- १६ जो देवाचीं वचनें श्रवण करितो,
जो परात्पराचें ज्ञान जाणतो,

- जो डोळे उघडून सर्वसमर्थाचें दर्शन पावतो
आणि दंडवत घालतो,
त्याची ही वाणी आहे:
- १७ मी त्यास पाहतों पण तो अजून दिसत नाहीं;
त्यास न्याहाळितों पण तो जवळ नाहीं;
याकोबांतून एक तारा उदय पावेल,
आणि इस्राएलांतून एक राजदंड निघेल,
एका टोकापासून दुसऱ्या टोकापर्यंत तो
मवाबाचा चुराडा करील,
सर्वे दंगेखोरांस चीत करील.
- १८ त्याचे शत्रु अदोम व सेईर हे त्याच्या
ताब्यांत येतील
तोंवर इस्राएल आपला प्रभाव दाखवील.
- १९ याकोबांतून एक नियंता निघेल,
तो नगरांतील अवशिष्ट जनांचा विध्वंस करील.
- २० मग त्यानें अमालेकास अनुलक्षून आपलें कवन
म्हटलें,
अमालेक राष्ट्रांमध्ये श्रेष्ठ होता;
पण अंती त्याचाहि लय होईल.
- २१ मग केनी लोकांस अनुलक्षून त्यानें आपलें कवन
पुढें चालविलें:
तुझें वसतिस्थान तर मजबूत आहे,
तुझें घरटें खडकांत आहे.
- २२ तरी काईन उजाड होईल,
व अंती अश्शूर तुला बंदिवान करून नेईल.
- २३ तो आपलें कवन आणखी पुढें चालवून म्हणाला:
हाय ! हाय ! देव हें घडवून आणील तेव्हां
कोणाचा बचाव होईल ?
- २४ तरी किक्ती यांच्या किनाऱ्याहून जहाजे येतील
तीं अश्शूरास व एबेरास त्रस्त करतील;
अंती त्यांचाहि नाश होईल.
- २५ मग बलाम उठून स्वस्थानीं परत गेला आणि
बालाकहि मार्गस्थ झाला.

१ अथवा: केनी

२५ १ इस्त्राएल लोक शिष्टिमांत राहत असतां
ते मवाबी कन्यांशीं व्यभिचार करूं लागले;

२ त्या स्त्रिया त्यांस आपल्या देवांच्या यज्ञांस
बोलावूं लागल्या; तेथें ते भोजन करून त्यांच्या देवांस
नमन करूं लागले. ३ ह्या प्रकारें इस्त्राएल लोक बाल-
पौराच्या भजनीं लागले; म्हणून परमेश्वराचा कोप
त्यांजवर भडकला, ४ आणि परमेश्वरानें मोशाला
म्हटलें, लोकांचे सर्व सरदार पकडून मजकरीतां उन्हांत
फासावर चढीव म्हणजे माझा भडकलेला कोप
इस्त्राएलावरून टकेल. ५ तेव्हां मोशानें इस्त्राएलांच्या

न्यायाधीशांस सांगितलें, तुमच्या ताब्यांतले जे लोक
बाल-पौराच्या भजनीं लागले आहेत त्या एकुणएकाचा
वध करा. ६ तेव्हां, पाहा, मोशासमोर व दर्शनमंडपाच्या
दाराशीं इस्त्राएलांची सर्व मंडळी रडत असतां त्यांसमोर
एका इस्त्राएली पुरुषानें एका मिद्यानी स्त्रीस आपल्या
भाऊबंदाकडे आणिलें. ७ हें पाहून अहरोन याजकाचा
नातू, एलाजाराचा पुत्र फिनहास यानें मंडळींतून
उठून हातीं बरची घेतली; ८ आणि तो इस्त्राएल पुरुष
डेन्यांत गेल्यावर तोहि त्याच्या पाठोपाठ गेला, आणि तो
पुरुष व ती स्त्री या उभयतांच्या पोटांत त्यानें बरची
भोंसकिली. त्यायोगें इस्त्राएलांत मरी पसरली होती ती
थांबली. ९ मरीनें चोवीस हजार मनुष्यें मृत्यु पावलीं.

१० मग परमेश्वरानें मोशाला म्हटलें, ११ इस्त्राएल
लोकांपैकीं अहरोन याजकाचा नातू एलाजाराचा पुत्र
फिनहास ह्यानें माझ्या ईश्वरानें ईश्यायुक्त होऊन
इस्त्राएल लोकांवरला माझा संताप दूर केला म्हणून मीं
आपल्या ईश्वरानें त्यांचा संहार केला नाहीं. १२ यास्तव
त्याला असें सांग कीं मी त्याजशीं माझा शांतीचा करार
करितां; १३ त्याच्याकरितां व त्याच्या मागून त्याच्या
संततीकरितां हा निरंतरच्या याजकत्वाचा करार होय;
कारण आपल्या देवाविषयीं त्याला ईश्या प्राप्त होऊन
त्यानें इस्त्राएल लोकांसाठीं प्रायश्चित्त केलें. १४ मिद्यानी
स्त्रीबरोबर ज्या इस्त्राएली पुरुषास ठार मारिलें त्याचें
नांव जिम्नी; हा सालूचा पुत्र असून शिमोनी वंशांतला

आपल्या पितृकुळाचा सरदार होता. १५ जी
मिद्यानी स्त्री जिवें मारिली तिचें नांव कजबी; ही
सुराची कन्या होती आणि हा सूर एका मिद्यानी पितृ-
कुळाचा प्रमुख होता.

१६ मग परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें,
१७ मिद्यान्यांचा पिच्छा पुरवून त्यांजवर मारा कर;
१८ कारण पौराच्या व कजबीच्या बाबतींत तुम्हांला
भुरळ घालून ते त्रस्त करित आहेत; कजबी ही
एका मिद्यानी सरदाराची कन्या असून मिद्यान्यांची
जातबहीण होती; पौरामुळें मरी उद्धवली त्या
दिवशीं तिला जिवें मारिलें होतें.

१ मरी येऊन गेल्यावर परमेश्वरानें मोशाला
२६ आणि अहरोन याजकाचा पुत्र एलाजार याला
सांगितलें, २ इस्त्राएलाच्या मंडळींत जेवढे वीस
वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून युद्धास लायक
असतील, त्यांच्या पितृकुळांप्रमाणें त्या सर्वांची गणती
कर. ३ त्याप्रमाणें मोशे आणि एलाजार याजक
यांनीं यरीहोपाशीं येऊन यादेन नदीतीरीं मवाबाच्या
मैदानांत त्यांस सांगितलें कीं ४ मिसर देशांतून मोशे
व इस्त्राएल लोक आले तेव्हां त्यांस परमेश्वरानें आज्ञा
केली त्याप्रमाणें वीस वर्षांच्या व त्यांहून अधिक
वयाच्या पुरुषांची गणती करा.

५ इस्त्राएलाचा प्रथम जन्मलेला रजबेन; त्याचे पुत्र
हनोख व त्याचें हनोखी कुळ; पलू याचें पलूची कुळ;
६ हेखोन याचें हेखोनी कुळ; कर्मी याचें कर्मी कुळ;
७ हीं रजबेनी कुळें; त्यांची मोजदाद केली ती त्रेचाळीस
हजार सातशें तीस भरली. ८ पलूचा पुत्र अलीयाब;
९ अलीयाबाचे पुत्र नसुवेल, दाथान व अबीराम; हे
दाथान व अबीराम मंडळींतले निवडक पुरुष होते;
कोरहाच्या मंडळीनें परमेश्वराशीं विरोध केला तेव्हां यांनीं
त्या मंडळीस सामील होऊन मोशे व अहरोन यांशीं
विरोध केला; १० त्या अजीचशें पुरुषांस अग्नीनें भस्म
केलें, त्या समयीं भूमीनें आपलें तोंड उघडून कोरहा-
बरोबर त्यांसहि गिळून टाकिलें, व ते दृष्टांतादाखल
झाले; ११ पण कोरहाच्या पुत्रांचा संहार झाला नाहीं.

१२ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते शिमोनाचे पुत्र हे: नमुवेलाचें नमुवेली कुळ, यामीनाचें यामीनी कुळ, याखीनाचें याखीनी कुळ, १३ जेरहाचें जेरही कुळ, शौलाचें शौली कुळ; १४ हीं शिमोनी कुळें; यांचे बावीस हजार दोनशें लोक भरले.

१५ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते गादाचे पुत्र हे: सफोनाचें सफोनी कुळ, हग्गीचें हग्गी कुळ, शूनीचें शूनी कुळ, १६ आजनीचें आजनी कुळ, एरीचें एरी कुळ, १७ अरोदाचें अरोदी कुळ, अरेलीचें अरेली कुळ; १८ हीं गादी कुळें; यांचे चाळीस हजार पांचशें लोक भरले.

१९ यहूदाचे पुत्र एर व ओनान हे कनान वेशांत मरण पावले. २० ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते यहूदाचे पुत्र हे: शेलाचें शेलानी कुळ, पेरेसाचें पेरेसी कुळ, जेरहाचें जेरही कुळ. २१ पेरेसाचे वंश हे होते: हेस्लोनाचें हेस्लोनी कुळ, हामूलाचें हामूली कुळ; २२ ही यहूदाची गणती झाली तीप्रमाणें त्याच्या कुळांचे शाहस्तर हजार पांचशें लोक भरले.

२३ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते इस्साखारांचे पुत्र हे: तोलाचें तोलाई कुळ, पुवा याचें पूवी कुळ, २४ याशूबाचें याशूबी कुळ, शिम्रोनाचें शिम्रोनी कुळ; २५ गणती झाली तीप्रमाणें त्याच्या कुळांचे चौसष्ट हजार तीनशें लोक भरले.

२६ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते जवुलनाचे पुत्र हे: सेरेदाचें सेरेदी कुळ, एलोनाचे एलोनी कुळ, याहलेलाचें याहलेली कुळ; २७ ही जवुलनाची गणती झाली तीप्रमाणें त्याच्या कुळांचे साठ हजार पांचशें लोक भरले.

२८ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते योसेफाचे पुत्र मनश्शे व एफ्राईम. २९ मनश्शाचे वंशज: माखीराचें माखीरी कुळ, आणि माखीराला गिलाद झाला; गिलादाचें गिलादी कुळ. ३० गिलादाचे पुत्र हे: इयेजेराचें इयेजेरी कुळ, हेलेकाचें हेलेकी कुळ, ३१ अखियेलाचें अखियेली कुळ, शेखेमाचें शेखेमी कुळ, ३२ शमीदाचें शमीदाई कुळ व हेफेराचें हेफेरी कुळ. ३३ हेफेराचा

पुत्र सलाफहाद याला पुत्रसंतान नव्हतें, कन्या मात्र होत्या; आणि सलाफहादाच्या कन्यांचीं नांवें महला, नोआ, हाग्ला, मिल्का व तिरसा. ३४ हीं मनश्शाचीं कुळें, यांचे बावन हजार सातशें लोक भरले.

३५ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते एफ्राइमाचे पुत्र हे: शूथेलाहाचें शूथेलाही कुळ, बेकेराचें बेकेरी कुळ, व तहनाचें तहनी कुळ. ३६ शूथेलाहाचे वंशज हे: एरानाचें एरानी कुळ. ३७ ही एफ्राइमाच्या संतानाची गणती झाली तीप्रमाणें त्याच्या कुळांचे बत्तीस हजार पांचशें लोक भरले; हीं सगळीं योसेफाच्या वंशजांचीं कुळें होत.

३८ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते बन्यामिनाचे पुत्र हे: बेलाचें बेलाई कुळ, आशबेलाचें आशबेली कुळ, अहीरामाचें अहीरामी कुळ, ३९ शफ्फामाचें शफ्फामी कुळ, हूफामाचें हूफामी कुळ, ४० बेलाचे पुत्र आर्द व नामान हे होते; आर्दाचें आर्दी कुळ, नामानाचें नामानी कुळ. ४१ हीं बन्यामिनाच्या संतानाची गणती झाली तीप्रमाणें त्याच्या कुळांचे पंचेचाळीस हजार सहाशें लोक भरले.

४२ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते दानाचे पुत्र हे: शुहामाचें शुहामी कुळ. हीं दानाचीं कुळें त्यांच्या कुळांप्रमाणें होत. ४३ ही शुहामाची गणती झाली तीप्रमाणें त्याच्या कुळांचे चौसष्ट हजार चारशें लोक भरले.

४४ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते आशेराचे पुत्र हे: इम्ना याचें इम्नी कुळ; इश्बी याचें इश्बी कुळ; बरीया याचें बरीयी कुळ. ४५ बरीयाच्या वंशांतल्या हेबेराचें हेबेरी कुळ व मालकीएलाचें मालकीएली कुळ. ४६ आशेराच्या कन्येचें नांव सेराह होतें. ४७ ही आशेराची गणती झाली तीप्रमाणें त्याच्या कुळांचे त्रैपन्न हजार चारशें लोक भरले.

४८ ज्यांपासून कुळें निपजलीं ते नफतालीचे पुत्र हे: याहसेलाचें याहसेली कुळ, गूनीचें गूनी कुळ, ४९ येसेराचें येसेरी कुळ व शिल्लेमाचें शिल्लेमी कुळ.

५० ही नफतालीची गणती झाली तीप्रमाणें त्याच्या कुळांचे पंचेचाळीस हजार चारशें लोक भरले.

५१ इस्राएलांची गणती झाली ती सहा लक्ष एक हजार सातशें तीस भरली.

५२ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, ५३ यांच्या संख्येप्रमाणें या देशाचें वतन यांच्यामध्ये बांदून द्यावयाचें आहे. ५४ अधिक संख्येच्या लोकांस अधिक वांटा द्यावा व कमी संख्येच्या लोकांस कमी वांटा द्यावा; प्रत्येक कुळास त्याच्या त्याच्या टिपलेल्या संख्येप्रमाणें वतन द्यावें; ५५ पण चिठ्ठा टाकून जमीन बांटण्यांत यावी; त्यांच्या पितृकुळांतील प्रत्येक घराण्याच्या नांवाप्रमाणें त्यांना वांटा मिळावा. ५६ ते संख्येनें बहुत असोत कीं थोडे असोत, त्यांचीं वतनें चिठ्ठा टाकून वांटार्वीं.

५७ लेव्यांच्या घराण्यांतील ज्यांची मोजदाद कुळांप्रमाणें केली ते हे: गेर्षोनाचें गेर्षोनी कुळ, कहाथाचें कहाथी कुळ व मरारीचें मरारी कुळ. ५८ लेव्यांचीं कुळें हीं: लिब्नी कुळ, हेब्रोनी कुळ, महली कुळ, मूशी कुळ व कोरही कुळ; आणि कहाथास अम्राम झाला. ५९ अम्रामाच्या स्त्रीचें नांव योखबेद, ही मिसरांत जन्मलेली लेव्याची कन्या; अम्रामाला तिजपासून अहरोन व मोशे आणि त्यांची बहीण मिर्याम हीं अपत्यें झालीं. ६० अहरोनास नादाब, अबीहू, एलाजार व इथामार हे झाले. ६१ नादाब व अबीहू यांनीं परमेश्वरासमोर अशास्त्रोक्त अभि पेटविला तेव्हां ते ठार झाले. ६२ लेव्यांपैकीं एका महिन्याच्या व वरच्या वयाच्या पुरुषांची गणती केली ते तेवीस हजार भरले; इस्राएल लोकांबरोबर लेव्यांची गणती केली नाहीं याचें कारण हेंच कीं त्यांस इस्राएल लोकांबरोबर वतन दिलें नव्हतें.

६३ मोशे व एलाजार याजक यांनीं मवाबाच्या मैदानांत यरीहोपाशीं यावेदन नदीतीरीं इस्राएल लोकांची गणती केली ती एवढी भरली; ६४ पण सीनाथ रानांत मोशानें व अहरोन याजकांनं इस्राएल लोकांची गणती केली होती त्यांपैकीं या प्रसंगीं एकहि पुरुष या

नव्या गणनेंत नव्हता. ६५ कारण परमेश्वरानें त्यांच्या विषयीं सांगितलें होतें कीं ते रानांत अवश्य मृत्यु पावतील. यफुन्नेचा पुत्र कालेब आणि नूनाचा पुत्र यहोशवा यांच्याखेरीज त्यांच्यांतला एकहि पुरुष उरला नाहीं.

१ मग योसेफाचा पुत्र मनश्शे याच्या वंशांतला सलाफहाद बिन हेफेर बिन गिलाद बिन माखीर याच्या कन्या पुढें आल्या; त्यांचीं नांवें महला, नोआ, हागला, मिल्का व तिरसा हीं होतीं. २ मोशे, एलाजार याजक, सरदार व सर्व मंडळी यांसमोर दर्शनमंडपाच्या दारापाशीं त्या उभ्या राहून म्हणाल्या, ३ आमचा पिता रानांत मृत्यु पावला, आणि ज्या मंडळीनें कोरहाच्या मंडळीस सामील होऊन परमेश्वराचा विरोध केला त्यांत तो नव्हता तर आपल्याच पापावस्थेंत तो मेल; त्याला काहीं पुत्रसंतान नव्हतें. ४ तर पुत्रसंतान नाहीं एवढ्यानें आमच्या पित्याचें नांव कुळांतून कां बुडवें? आम्हांलाहि आमच्या पित्याच्या आतांबरोबर वतन द्या. ५ मोशानें त्यांचें हें प्रकरण परमेश्वरापुढें ठेविलें. ६ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, ७ सलाफहादाच्या कन्या बोलतात तें बरोबर आहे; त्यांच्या पित्याच्या भाऊबंधांबरोबर तूं त्यांस अवश्य दायभाग द्यावा; त्यांच्या बापाचें वतन त्यांच्या नांवें कर. ८ तूं इस्राएल लोकांस असें सांग, कोणी मनुष्य निपुत्रिक मेल तर त्याचें वतन त्याच्या कन्येस द्यावें, ९ त्याला कन्या नसली तर त्याचें वतन त्याच्या भावांस द्यावें. १० त्याचे कोणी भाऊ नसले तर त्याचें वतन त्याच्या चुलतभावंडांस द्यावें. ११ त्याला कोणी चुलतभावंडें नसलीं तर त्याच्या कुळापैकीं जो जवळचा नातलग असेल त्याला तें वतन द्यावें, म्हणजे तो तें भोगील; परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली त्याप्रमाणें इस्राएलासंबंधानें हाच निर्णय समजावा.

१२ मग परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, तूं ह्या अब्रारीम पर्वतावर खडून जा व तेथून जो देश मीं इस्राएल लोकांस दिला आहे तो पाहा. १३ तूं तो पाहिल्यावर तुझा भाऊ अहरोन याच्याप्रमाणें पितरांस

जाऊन मिळशील; १४ कारण सीन रानांत मंडळीचें भांडण झालें त्या समयीं त्या झऱ्यापाशीं त्यांच्यासमोर माझें पावित्र्य प्रदर्शित करावें अशी जी माझी आज्ञा तीविरुद्ध तुम्ही गेलां. (हा सीन रानांतील कादेश येथील मरीबा नामक झरा.) १५ मोशानें परमेश्वरास सांगितलें, १६ अखिल प्राणिमात्रांचा जो देव त्यानें या मंडळीवर एका पुरुषाची नेमणूक करावी; १७ तो त्यांच्यापुढें येजा करील आणि त्यांच्या येण्याजाण्या-संबंधानें त्यांचा नेता होईल; अशानें परमेश्वराची मंडळी मेंढपाळ नसलेल्या शेरडांमेंढरांप्रमाणें असा-वयाची नाहीं. १८ तेव्हां परमेश्वर मोशाला म्हणाला, तूं नूनाचा पुत्र यहोशवा यास आणून त्याजवर हात ठेव; त्याच्या ठायीं माझा आत्मा वसत आहे. १९ एलाजार याजक व सर्व मंडळी यांच्यासमोर त्यास उभें करून त्यांच्यादेखत त्याला अधिकारारूढ कर. २० आपली कांहीं मानमर्यादा त्याला दे; म्हणजे इस्रा-एलाची मंडळी त्याचें मानील. २१ तो एलाजार याजका-पुढें उभा राहील आणि त्याच्या वतीनें एलाजार उरीमाच्या द्वारें परमेश्वराला प्रश्न विचारील; त्याच्या हुकमानें तो सर्व इस्राएल मंडळीसह येजा करील. २२ परमेश्वराच्या ह्या आज्ञेप्रमाणें मोशानें केलें; त्यानें यहोशवास आणून एलाजार याजक व सर्व मंडळी यांच्या-समोर उभें केलें; २३ आणि परमेश्वरानें मोशाच्या द्वारें सांगितलें होतें त्याप्रमाणें त्यानें त्याजवर हात ठेवून त्यास अधिकारारूढ केलें.

१ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, २ इस्रा-
२८ एल लोकांस आज्ञा कर कीं, मला सुवासिक वाटेळ
 असें हव्यरूप भोजन तुम्ही मजप्रीत्यर्थ नियमित
 समयीं अर्पण्याचें स्मरण ठेवा. ३ आणखी तूं त्यांस
 सांग, परमेश्वराप्रीत्यर्थ जें हव्य तुम्हीं अर्पवें तें हें:
 नित्य होमार्पणासाठीं रोज एक एक वर्षाचीं दोन
 निदोष कोंकरें अर्पावीं. ४ एक कोंकरू सकाळीं व
 दुसरें सायंकाळीं; ५ आणि कुटून काढिलेल्या एक
 चतुर्थांश हिन तेलान्त मळलेल्या एक दशमांश एफा

सपिठाचें अन्नार्पण करावें. ६ हा नित्याचा होमबलि
 परमेश्वराला सुवासिक हव्य व्हावा असें सीनाय पर्वता-
 वर विहित केलें होतें. ७ त्याबरोबरचें पेयार्पण
 एका कोंकरामागें एक चतुर्थांश हिन असावें, म्हणजे
 परमेश्वरासाठीं तूं पवित्रस्थानीं मदिरेचें पेयार्पण ओतावें.
 ८ दुसरें कोंकरू सायंकाळीं अर्पावें; सकाळचें अन्नार्पण
 व त्याबरोबरचें पेयार्पण यांप्रमाणें परमेश्वरास सुवासिक
 हव्य म्हणून अर्पावें.

९ दर शब्बाथ दिवशीं एक एक वर्षाचीं दोन
 निदोष कोंकरें आणि अन्नार्पणासाठीं तेलान्त मळलेलें
 दोन दशमांश सपीठ व त्याबरोबरचें पेयार्पण हीं
 अर्पावीं; १० नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें
 पेयार्पण यांशिवाय आणखी हा होमबलि प्रति
 शब्बाथदिनीं अर्पावा.

११ प्रत्येक महिन्याच्या प्रतिपदेस परमेश्वराप्रीत्यर्थ
 होमार्पण करावें; दोन गोऱ्हे, एक मेंढा आणि सात
 एक एक वर्षाचीं निदोष कोंकरें अर्पावीं; १२ प्रत्येक
 गोऱ्हेच्यामागें तेलान्त मळलेलें तीन दशमांश एफा सपीठ
 आणि प्रत्येक मेंढ्यामागें तेलान्त मळलेलें दोन दशमांश
 एफा सपीठ, १३ आणि प्रत्येक कोंकरामागें तेलान्त
 मळलेलें एक दशमांश एफा सपीठ एवढें सर्व अन्नार्पण
 द्यावें; हा सुवासिक होमबलि परमेश्वराप्रीत्यर्थ हव्य
 होईल. १४ त्यांबरोबरचीं पेयार्पण हीं असावीं:
 गोऱ्हेच्यामागें अर्धा हिन, मेंढ्यामागें एक तृतीयांश हिन
 आणि कोंकरामागें एक चतुर्थांश हिन द्राक्षारस; वर्षातील
 प्रत्येक महिन्यांत होमबलि अर्पावयाचा तो हा.
 १५ आणखी परमेश्वराप्रीत्यर्थ पापार्पण म्हणून एक
 बकरा द्यावा; नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें पेयार्पण
 यांशिवाय आणखी तो अर्पावा.

१६ पहिल्या महिन्याच्या चतुर्दशीस परमेश्वराचा
 वल्हांडण सण पाळावा. १७ तसाच या महिन्याच्या
 पंधराव्या दिवशीहि सण पाळावा; सात दिवस बेखमीर
 भाकरी खावी. १८ पहिल्या दिवशीं पवित्र मेळा भरवावा
 व त्या दिवशीं कांहीं एक अंगमेहनतीचें काम करूं नये.
 १९ या दिवशीं तुम्हीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ एक हव्य

म्हणजे होमार्पण करावें; दोन गोन्हे, एक मेंढा व एक एक वर्षाचीं सात कोंकरें अर्पावीं; हीं सर्व निर्दोष असावीं; २० त्यांबरोबरचें अन्नार्पण म्हणजे तेलानें मळलेल्या सपिठा असावें; गोन्ह्यामागें तीन दशमांश एफा आणि मेंढ्यामागें दोन दशमांश एफा सपीठ अर्पावें; २१ आणि सात कोंकरापैकीं प्रत्येक कोंकरामागें एक दशमांश एफा सपीठ अर्पावें; २२ तुम्हांसाठीं प्रायश्चित्त व्हावें म्हणून पापार्पणासाठीं एक बकराहि अर्पावा. २३ सकाळचा जो नित्य होम विहित केला आहे त्याखेरीज हीं अर्पावीं. २४ या प्रकारें सात दिवसपर्यंत दररोज तुम्हीं हव्यरूप भोजन अर्पावें; हें परमेश्वराला सुवासिक वाटेले; नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें पेयार्पण यांशिवाय आणखी हें अर्पावें. २५ सातव्या दिवशीं तुम्हीं पवित्र मेळा भरवावा आणि त्या दिवशीं तुम्हीं कांहीं एक अंगमेहनतीचें काम करूं नये.

२६ सप्तकांच्या सणांत प्रथम फळें अर्पण्याच्या दिवशीं तुम्ही परमेश्वराला नव्या अन्नाचें अर्पण कराल तेव्हांहि तुम्हीं पवित्र मेळा भरवावा; त्या दिवशीं कांहीं एक अंगमेहनतीचें काम करूं नये; २७ परमेश्वराला सुवासिक हव्य व्हावें म्हणून एक होमार्पण करावें; दोन गोन्हे, एक मेंढा व एक एक वर्षाचीं सात कोंकरें; २८ आणि त्याबरोबरचें अन्नार्पण तेलानें मळलेल्या सपिठाचें असावें, म्हणजे गोन्ह्यामागें तीन दशमांश एफा व मेंढ्यामागें दोन दशमांश एफा, २९ आणि त्या सात कोंकरापैकीं प्रत्येक कोंकरामागें एक दशमांश एफा सपीठ अर्पावें; ३० तुम्हांसाठीं प्रायश्चित्त व्हावें म्हणून एक बकरा अर्पावा. ३१ हीं सर्व निर्दोष असावीं; आणि नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें अन्नार्पण यांखेरीज हीं अर्पावीं व त्यांबरोबरचीं पेयार्पणें अर्पावीं.

१ मग सातव्या महिन्याच्या प्रतिपदेस पवित्र मेळा भरवावा; त्या दिवशीं अंगमेहनतीचें कांहीं काम करूं नये; हा तुमचा करणे वाजविण्याचा दिवस होय. २ परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक

हव्य म्हणजे अर्थात् एक गोन्हा, एक मेंढा आणि एक एक वर्षाचीं सात निर्दोष कोंकरें हीं अर्पावीं; ३ त्यांबरोबरचें अन्नार्पण तेलानें मळलेल्या सपिठाचें असावें; गोन्ह्यामागें तीन दशमांश, मेंढ्यामागें दोन दशमांश, ४ आणि सात कोंकरांतल्या एक एक कोंकरामागें एक दशमांश एफा सपीठ अर्पावें; ५ आणि तुम्हांप्रीत्यर्थ प्रायश्चित्त व्हावें यासाठीं पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा; ६ मासारंभीचें होमार्पण आणि त्याबरोबरचें अन्नार्पण, तसेंच नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें अन्नार्पण व त्यांबरोबरचीं पेयार्पणें या सर्वांखेरीज हें अर्पण परमेश्वराला सुवासिक हव्य म्हणून विधिपूर्वक अर्पावें.

७ या सातव्या महिन्याच्या दशमीस तुम्हीं पवित्र मेळा भरवावा; त्या दिवशीं तुम्हीं आपल्या जिवांस क्लेश होऊं यावा व कांहीं एक काम करूं नये; ८ आणि परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य अर्पण करावें तें येणेंप्रमाणें: एक गोन्हा, एक मेंढा, एक एक वर्षाचीं सात कोंकरें अर्पावीं; हीं सर्व निर्दोष असावीं; ९ आणि त्यांबरोबर तेलानें मळलेल्या सपिठाचा अन्नबलि असावा; म्हणजे गोन्ह्यामागें तीन दशमांश एफा, मेंढ्यामागें दोन दशमांश एफा, १० आणि सात कोंकरांतल्या प्रत्येक कोंकरामागें एक दशमांश एफा याप्रमाणें सपीठ अर्पावें; ११ प्रायश्चित्ताचें पापार्पण, नित्य होमार्पण व त्याबरोबर त्याचें अन्नार्पण आणि त्या सर्वांबरोबरचीं पेयार्पणें यांखेरीज पापार्पणाचा एक बकरा अर्पावा.

१२ सातव्या महिन्याच्या पंधराव्या दिवशीं तुम्हीं पवित्र मेळा भरवावा; त्या दिवशीं कांहीं अंगमेहनतीचें काम करूं नये, आणि परमेश्वराप्रीत्यर्थ सात दिवस सण पाळावा; १३ परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य म्हणून होमार्पण करावें तें हें: तेरा गोन्हे, दोन मेंढे आणि एक एक वर्षाचीं चौदा कोंकरें; हीं सर्व निर्दोष असावीं; १४ त्यांबरोबर तेलानें मळलेल्या सपिठाचा अन्नबलि असावा, म्हणजे तेरा गोन्हांतील एक एक गोन्ह्यामागें तीन दशमांश, दोन मेंढ्यांपैकीं प्रत्येक मेंढ्यामागें दोन दशमांश, १५ आणि चौदा कोंकरां-

तल्या एकेका कोंकरामागे एक दशमांश सपीठ अर्पावे; १६ आणि पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा; नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें अन्नार्पण व पेयार्पण यांखेरीज हें अर्पण करावें.

१७ दुसरे दिवशीं बारा गोऱ्हे, दोन मेंढे आणि एक एक वर्षाचीं निर्दोष चौदा कोंकरें अर्पावीं; १८ आणि त्यांबरोबर गोऱ्हांसाठीं, मेंढ्यांसाठीं व कोंकरांसाठीं त्यांच्या संख्येप्रमाणें विधिपूर्वक अन्नार्पण व पेयार्पणें करावीं; १९ आणि नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें अन्नार्पण व त्यांबरोबरचीं पेयार्पणें यांखेरीज पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा.

२० तिसरे दिवशीं अकरा गोऱ्हे, दोन मेंढे, एक एक वर्षाचीं निर्दोष चौदा कोंकरें अर्पावीं, २१ आणि त्यांबरोबर गोऱ्हांसाठीं, मेंढ्यांसाठीं व कोंकरांसाठीं त्यांच्या संख्येप्रमाणें विधिपूर्वक अन्नार्पण व पेयार्पणें करावीं; २२ आणि पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा; नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें अन्नार्पण व पेयार्पण यांखेरीज हें अर्पण करावें.

२३ चौथे दिवशीं दहा गोऱ्हे, दोन मेंढे, एक एक वर्षाचीं निर्दोष चौदा कोंकरें अर्पावीं; २४ त्यांबरोबर गोऱ्हांसाठीं, मेंढ्यांसाठीं व कोंकरांसाठीं त्यांच्या संख्येप्रमाणें विधिपूर्वक अन्नार्पण व पेयार्पणें करावीं, २५ नित्य होमार्पण आणि त्याबरोबरचें अन्नार्पण व पेयार्पण यांखेरीज पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा.

२६ पांचवे दिवशीं नऊ गोऱ्हे, दोन मेंढे, एक एक वर्षाचीं चौदा निर्दोष कोंकरें अर्पावीं; २७ त्यांबरोबर गोऱ्हांसाठीं, कोंकरांसाठीं व मेंढ्यांसाठीं त्यांच्या संख्येप्रमाणें विधिपूर्वक अन्नार्पण व पेयार्पणें करावीं; २८ आणि नित्य होमार्पण व त्याबरोबरचें अन्नार्पण व पेयार्पण यांखेरीज पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा.

२९ सहावे दिवशीं आठ गोऱ्हे, दोन मेंढे, एक एक वर्षाचीं चौदा निर्दोष कोंकरें अर्पावीं; ३० आणि त्यांबरोबर गोऱ्हांसाठीं, मेंढ्यांसाठीं व कोंकरांसाठीं त्यांच्या संख्येप्रमाणें विधिपूर्वक अन्नार्पण व पेयार्पणें करावीं; ३१ नित्य होमार्पण व त्यांबरोबरचें अन्नार्पण व

पेयार्पणें यांखेरीज पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा.

३२ सातवे दिवशीं सात गोऱ्हे, दोन मेंढे, आणि एक एक वर्षाचीं चौदा निर्दोष कोंकरें अर्पावीं; ३३ आणि त्यांबरोबर गोऱ्हांसाठीं, मेंढ्यांसाठीं व कोंकरांसाठीं त्यांच्या संख्येप्रमाणें विधिपूर्वक अन्नार्पण व पेयार्पणें करावीं; ३४ नित्य होमार्पण व त्यांबरोबरचें अन्नार्पण व पेयार्पणें यांखेरीज पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा.

३५ आठवे दिवशीं तुम्हीं पवित्र मेळा भरवावा; या दिवशीं कांहीं अंगमेहनतीचें काम करूं नये; ३६ परमेश्वराप्रीत्यर्थ सुवासिक हव्य म्हणून होमार्पण करावें तें असें: एक गोऱ्हा, एक मेंढा, व एक एक वर्षाचीं सात निर्दोष कोंकरें; ३७ आणि त्यांबरोबर गोऱ्हांसाठीं, मेंढ्यांसाठीं व कोंकरांसाठीं त्यांच्या संख्येप्रमाणें विधिपूर्वक अन्नार्पण व पेयार्पणें करावीं; ३८ नित्य होमार्पण व त्यांबरोबरचें अन्नार्पण व पेयार्पण यांखेरीज पापार्पण म्हणून एक बकरा अर्पावा.

३९ तुमचे नवस व स्वसंतोषानें केलेलीं अर्पणें यांखेरीज आणखी नेमलेल्या सणांत हे होमबलि, अन्नार्पणें, पेयार्पणें आणि शाल्यर्पणें परमेश्वराला अर्पावीं. ४० परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केली होती त्याप्रमाणें सर्व कांहीं त्यानें इस्त्राएल लोकांस कळविलें.

१ मग मोशानें इस्त्राएल लोकांच्या वंशाच्या ३० प्रमुखांस म्हटलें कीं परमेश्वरानें आज्ञा दिली ती ही: २ कोणीं पुरुषानें परमेश्वराला नवस

केला अथवा आपण व्रतबद्ध व्हावें म्हणून शपथ वाहिली तर त्यानें आपल्या वचनाचा भंग करूं नये; जें कांहीं त्याच्या तोंडून निघालें असेल त्याप्रमाणें त्यानें करावें. ३ त्याप्रमाणेंच कोणी स्त्री कौमार्यावस्थेंत आपल्या पित्याच्या घरीं असतां परमेश्वराला नवस करून व्रतबद्ध झाली असली, ४ आणि तिचा नवस आणि ज्या वचनानें ती व्रतबद्ध झाली तें वचन ऐकून तिचा पिता कांहीं बोलला नसला तर तिचे सर्व नवस कायम राहतील, आणि ज्या बंधनांनीं तिनें आपणास बद्ध केलें असेल तींही कायम राहतील; ५ पण तें ऐकून तिचा पिता तिला मना करील तर तिचे नवस किंवा ज्या कोणत्याहि

बंधनानें तिनें आपणास बद्ध केलें असेल त्यापैकी कोणतेंहि कायम राहावयाचें नाहीं; तिच्या पित्यानें तिला मनाई केली आहे म्हणून परमेश्वर तिला क्षमा करील. १६ तिनें नवस केल्यावर किंवा ती अविचारानें व्रतबद्ध झाल्यावर ती पतीची झाली, ७ आणि तें ऐकून तिचा पति कांहीं बोलला नाहीं तर तिचे नवस कायम राहतील आणि ज्या बंधनांनीं तिनें स्वतांस बद्ध केलें असेल तींहि कायम राहतील; ८ पण तिच्या पतीनें तें ऐकलें त्या दिवशींच तिला मना केलें तर तिनें केलेले नवस आणि तिनें अविचारानें ज्या वचनांनीं आपणास बद्ध केलें असेल तीं वचनें रद्द होतील; परमेश्वर त्या स्त्रीचें पाप क्षमा करील. ९ विधवेनें किंवा सूटपत्र मिळालेल्या स्त्रीनें कांहीं नवस केला तर तिनें आपल्या ज्या वचनांनीं आपणास बद्ध केलें असेल तीं कायम राहतील. १० कोणी स्त्री आपल्या पतीच्या घरीं राहून नवस करील अथवा शपथेनें आपणास बांधून घेईल, ११ व तिचा पति तें ऐकून कांहीं बोलणार नाहीं व तिला मना करणार नाहीं, तर तिचे सर्व नवस कायम राहतील, व ज्या बंधनांनीं तिनें आपणास बद्ध केलें असेल तीं बंधनेंहि कायम राहतील; १२ पण नवऱ्यानें तीं ऐकिलीं त्याच दिवशीं तीं रद्द केलीं तर तिच्या तोंडून जे नवस अथवा तिला बद्ध करणारीं वचनें निघालीं असतील तीं रद्द होतील; तिच्या नवऱ्यानें तीं रद्द केल्यामुळें परमेश्वर तिला क्षमा करील. १३ तिचा कोणताहि नवस आणि जिवास क्लेश देणारें कोणतेंहि व्रत तिचा पति वाटल्यास कायम करील किंवा रद्द करील. १४ एकेक दिवस लोटत असतां तिचा पति तिला कांहीं बोलला नाहीं तर तो तिचे सर्व नवस आणि ज्या ज्या बंधनांनीं तिनें आपणास बद्ध केलें असेल तीं तो कायम करितो; तीं ऐकिलीं त्याच दिवशीं तो कांहीं बोलला नाहीं, यावरून त्यानें तीं कायम केलीं आहेत असें समजावें; १५ पण त्यानें ऐकिल्यानंतर पुढें तीं रद्द केलीं तर त्याच्या स्त्रोचा अधर्म त्याच्या मार्शी. १६ पतिपत्नीसंबंधाच्या आणि पिता व त्याच्या घरीं असणारी त्याची कुमारी

कन्या यांसंबंधाच्या ज्या विधीविषयीं परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली ते हे होत.

१ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, २ इस्रा-
३१ एल लोकांबद्दल मिद्यान्यांचें उसनें फेड; त्यानंतर
 तूं पितरांस जाऊन मिळशील. ३ मोशे लोकांस
 म्हणाला, युद्धासाठीं तुमच्यांतल्या पुरुषांस सज्ज करा
 म्हणजे ते मिद्यानावर चढाई करून परमेश्वरासाठीं
 मिद्यानाचा सूड घेतील. ४ इस्राएलाच्या सर्व वंशांतून
 प्रत्येक वंशामागे एक एक हजार लोक युद्धास पाठवा.
 ५ या प्रकारें इस्राएलाच्या सहस्रावधि लोकांतून प्रत्येक
 वंशामागे एक एक हजार पुरुष सादर केले; म्हणजे
 बारा हजार पुरुषांनीं युद्धासाठीं शस्त्रें धारण केलीं.
 ६ मोशानें एका एका वंशांतले हजार पुरुष घेऊन
 एलाजार याजकाचा पुत्र फिनहास यास त्यांच्या-
 बरोबर लढाईस पाठविलें आणि पवित्रस्थानांतलीं पात्रें
 आणि इषारा देण्यासाठीं रणशिंगें त्यांच्या हातीं दिलीं.
 ७ परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केल्याप्रमाणें त्यांनीं
 मिद्यानाशीं लढून सर्व पुरुषांची कत्तल केली. ८ इतर
 योद्ध्यांखेरीज त्यांनीं अवी, रेकेम, सूर, हूर व रेबा या
 नांवांच्या मिद्यानाच्या पांच राजांचा वध केला;
 बौराचा पुत्र बलाम यालाहि तरवारीनें बघिलें;
 ९ आणि इस्राएल लोकांनीं मिद्यानाच्या स्त्रिया व मुलें-
 बाळें यांस पांढाव केलें आणि त्यांचे गाईबैल, शेरडें-
 मेंढरें व सर्व मालमत्ता लुटली; १० आणि त्यांच्या
 वस्तीचीं सर्व नगरें व छावण्या त्यांनीं जाळून
 टाकिल्या. ११ मग सर्व पांढाव केलेले मनुष्य व पशु
 आणि सारी लूट त्यांनीं घेतली. १२ यरीहोपाशीं यादेन-
 तीरीं मवाबाच्या मैदानांतील छावणींत मोशे, एलाजार
 याजक आणि इस्राएल लोकांची मंडळी होती तेथें
 त्यांनीं ते बंदिवान, धरिलेले पशु व लूट हीं आणिलीं.

१३ तेव्हां मोशे, एलाजार याजक आणि मंडळीचे
 सर्व सरदार त्यांस छावणीबाहेर सामोरे गेले. १४ जे
 सहस्रपति, शतपति इत्यादि सेनापति युद्धाहून परत
 आले होते त्यांवर मोशे फार कोपला. १५ तो त्यांस
 म्हणाला, तुम्ही सर्व स्त्रिया वांचविल्या काय ? १६ पाहा,

बलामाच्या मसलतीवरून पौराच्या प्रकरणीं इस्त्राएल लोकांकडून परमेश्वराशीं फितुरी करविण्यास त्या स्त्रिया कारण झाल्या, आणि त्यामुळे परमेश्वराच्या मंडळींत मरी पसरली. १७ तर आतां मुलांबाळांपैकीं हरएक मुलग्यास व जिनें पुरुष पाहिला आहे अशा प्रत्येक स्त्रीस मारून टाका. १८ जितक्या मुलींनीं पुरुष पाहिलेला नाही त्या सर्व आपणांसाठीं जिवंत राखून ठेवा. १९ तुम्ही सर्व सात दिवस छावणीच्या बाहेर राहा, व तुम्हापैकीं ज्यानें कोणास जिवें मारिलें असेल आणि वधिलेल्यांचा ज्यांस स्पर्श झाला असेल त्या सर्वांनीं आपल्या बंदिवांनांसह तिसऱ्या व सातव्या दिवशीं स्वतांला शुद्ध करावें. २० सर्व वस्त्रे, चामड्याच्या सर्व वस्तु, बकऱ्याच्या केसांच्या व लाकडाच्या सर्व वस्तु यांच्या विटाळापासून आपणांला शुद्ध करा. २१ मग एलाजार याजकानें युद्धास गेलेल्या सर्व सैनिकांस सांगितलें कीं परमेश्वरानें मोशाला आज्ञापिलेल्या नियमशास्त्राचा विधि हा होय. २२ सोनें, चांदी, पितळ, लोखंड, कथील, बिसें वगैरे २३ जें कांहीं अग्नींत टिकण्याजोगें असेल तें अग्नींत टाकून काढिलें म्हणजे शुद्ध होईल, तरी पण तें अशौचक्षालनाच्या जलानें शुद्ध करावें; जें कांहीं अग्नींत टिकण्याजोगें नसेल तें पाण्यांत घालून काढावें. २४ सातव्या दिवशीं तुम्हीं आपलीं वस्त्रे धुवावीं आणि शुद्ध होऊन छावणींत यावें.

२५ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें, २६ एलाजार याजक आणि मंडळींतील निरनिराळ्या पितृकुळांचे मुख्य यांस बरोबर घेऊन मनुष्य आणि पशु यांची जी लूट आणिली तिची यादी कर; २७ त्यांनीं त्या लुटीचे दोन भाग करावे; युद्धास गेलेल्या योद्ध्यांस अर्धा भाग व इतर सर्व मंडळीस अर्धा भाग द्यावा; २८ युद्धास गेलेल्या योद्ध्यांच्या हिश्यांतून मनुष्य, गाईबैल, गाढवें, शेरडेंमेंढरें यांपैकीं पांचशांमागें एक अशीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ करभार म्हणून घे; २९ त्यांच्या अर्ध्या हिश्यांतून तो घेऊन परमेश्वराप्रीत्यर्थ समर्पित अंश म्हणून एलाजार याजकास दे. ३० मग इस्त्राएल लोकांस

मिळालेल्या अर्ध्या हिश्यांतून मनुष्य, गाईबैल, गाढवें, शेरडेंमेंढरें आदिकरून सर्व पशु यांपैकीं पन्नासांमागें एक घेऊन परमेश्वराच्या निवासमंडपाचे रक्षक जे लेवी त्यांस दे. ३१ परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें मोशे आणि एलाजार याजक यांनीं केलें. ३२ सैन्यांतील शिपायांनीं ज्या वस्तु लूटून घेतल्या त्यांखेरीज सहा लक्ष पंचाहत्तर हजार शेरडेंमेंढरें, ३३ बाहत्तर हजार गाईबैल, ३४ एकसष्ट हजार गाढवें, ३५ आणि मनुष्यांपैकीं ज्यांनीं पुरुष पाहिला नव्हता अशा बत्तीस हजार स्त्रिया एवढी ती लूट होती. ३६ युद्धास गेले होते त्यांच्या वांढ्यास या लुटीचा अर्धा हिस्सा आला त्यांत तीन लक्ष सदतीस हजार पांचशें शेरडेंमेंढरें होती; ३७ त्यांपैकीं परमेश्वराचा करभार म्हणून सहाशें पंचाहत्तर होती. ३८ गाईबैल छतीस हजार असून त्यांपैकीं परमेश्वराचा करभार म्हणून बहात्तर होते. ३९ गाढवें तीस हजार पांचशें असून त्यांपैकीं परमेश्वराचा करभार म्हणून एकसष्ट होती. ४० मनुष्यें सोळा हजार असून त्यांपैकीं परमेश्वराचा करभार म्हणून बत्तीस होती. ४१ परमेश्वराप्रीत्यर्थ समर्पित अंश म्हणून जो करभार तो परमेश्वरानें आज्ञा केल्याप्रमाणें मोशानें एलाजार याजकास दिला. ४२ युद्ध करणाऱ्यांखेरीज इतर इस्त्राएल लोकांचा अर्धा हिस्सा मोशानें काढिला होता तो येणेंप्रमाणें: ४३ तीन लक्ष सदतीस हजार पांचशें शेरडेंमेंढरें, ४४ छतीस हजार गाईबैल, ४५ तीस हजार पांचशें गाढवें, ४६ आणि सोळा हजार मनुष्यें; ४७ योद्ध्यांच्या हिश्यांपासून वेगळा करून मोशानें इतर मंडळीसाठीं ठेविला होता त्या अर्ध्या हिश्यापैकीं मोशानें मनुष्य व पशु पन्नासांमागें एक घेऊन परमेश्वराच्या निवासमंडपाचे रक्षक जे लेवी त्यांस दिले. ४८ मग इस्त्राएलच्या सहस्रावधि लोकांवर असलेले सेनापति म्हणजे सहस्रपति, शतपति वगैरे मोशाकडे येऊन म्हणाले, ४९ जे सैनिक आमच्या स्वाधीन होते त्यांची तुझ्या दासांनीं गणना केली, त्यांपैकीं कोणी एकहि कमी झाला नाही; ५० म्हणून आम्हां प्रत्येकास

जे सोन्याचे दागिने मिळाले, म्हणजे अर्थात् तोडे, कडीं, आंगठ्या, कुंडलें व बाजूबंद हीं सर्व आम्हीं आमच्या जीवांसाठीं परमेश्वराला प्रायश्चित्त म्हणून अर्पण करावयास आणिलीं आहेत. ५१ तेव्हां मोशे व एलाजार यांनीं त्यांजपासून तें सोनें व सर्व जडावाचे दागिने घेतले. ५२ सहस्रपति व शतपति यांनीं जें सोनें परमेश्वराला अर्पण केलें तें सर्व सोळा हजार सातशें पन्नास शेकेल भरलें. ५३ या योद्ध्यांनीं आप- आपल्यासाठीं ही लूट मिळविली होती. ५४ मोशे व एलाजार याजक यांनीं हें सोनें सहस्रपति व शतपति यांजकडून घेऊन इस्राएल लोकांप्रीत्यर्थ परमेश्वरासमोर स्मारक व्हावें म्हणून दर्शनमंडपांत पोचतें केलें.

१ रऊबेन व गाद वंशांतल्या लोकांजवळ ३२ गुरेंदोरें विपुल होती म्हणून त्यांनीं याजेर व गिलाद हे प्रांत पाहिले तेव्हां ते गुरांदोरांसाठीं चांगले आहेत असे दिसले; २ गाद व रऊबेन वंशांतले लोक मोशे, एलाजार याजक आणि मंडळीचे सरदार यांजपाशीं जाऊन म्हणाले, ३ अटारोथ, दीबोन, याजेर, निम्ना, हेशबोन, एलाले, सबाम, नबो व बौन ४ यांचा जो प्रदेश परमेश्वरानें इस्राएल लोकांकडून पादाकांत करविला तो गुरांदोरांसाठीं चांगला आहे आणि तुझ्या दासांजवळ गुरेंदोरें आहेत. ५ ते म्हणाले, तुझी कृपादृष्टि तुझ्या दासांवर असली तर हा प्रदेश तुझ्या दासांस वतन करून दे; आम्हांस यादेंनेपलीकडे नेऊं नको. ६ गाद व रऊबेन यांच्या वंशजांस मोशे म्हणाला, तुमचे भाऊबंद युद्धास जातील तेव्हां तुम्ही येथें बसून राहणार काय? ७ त्याप्रमाणेंच जो देश परमेश्वरानें इस्राएल लोकांस दिला आहे तेथें उतरून जाण्यासंबंधानें तुम्ही त्यांचें मन निराश कां करितां? ८ तुमच्या वडिलांस मीं जेव्हां कादेश-बर्ण्याहून तो देश पाहावयास पाठविलें होतें तेव्हां त्यांनींहि तसेंच केलें. ९ त्यांनीं जेव्हां अष्कोल ओहळापर्यंत जाऊन देश पाहिला तेव्हां परमेश्वरानें जो देश इस्राएल लोकांस दिला होता त्यांत जाऊं नये

असें त्यांच्या मनांत भरविलें. १० त्याच दिवशीं परमेश्वराचा क्रोध भडकला आणि त्यानें शपथ वाहिली कीं ११ मिसर देशांतून निघालेल्या लोकांपैकीं वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे जे आहेत त्यांच्या दृष्टीस, अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांस जो देश मीं देण्याविषयीं शपथ वाहिली तो पडावयाचाच नाही, कारण ते मला पूर्णपणें अनुसरले नाहीत; १२ मात्र यफुन्नेचा पुत्र कनिजी कालेब आणि नूनाचा पुत्र यहोशवा हे तो देश पाहतील, कारण ते परमेश्वराला पूर्णपणें अनुसरले आहेत. १३ ह्यामुळें परमेश्वराचा कोप इस्राएलावर भडकला आणि ज्यांनीं परमेश्वराच्या दृष्टीनें दुष्कर्म केलें त्यांची सर्व पिढी खपून जाईपर्यंत त्यानें त्यांस चाळीस वर्षे रानांत सैरावैरा भटकावयास लाविलें. १४ आतां पाहा, परमेश्वराचा इस्राएलावर क्रोध अधिक भडकावा म्हणून तुम्ही आपल्या वडिलांच्या जागीं त्यांची पातकी संतति उठलां आहां. १५ तुम्ही- त्यास सोडून बहुकलां तर तो त्यांस आणखीहि रानांतच सोडून देईल आणि तुम्ही या सर्व लोकांचा सत्यनाश कराल. १६ तेव्हां ते मोशाजवळ जाऊन म्हणाले, आम्ही आपल्या गुरांदोरांसाठीं येथें वाडगीं बांधूं आणि आपल्या मुळांवाळांसाठीं नगरें वसवूं; १७ तरी आम्ही इस्राएल लोकांस स्वस्थानीं नेऊन पोचवीपर्यंत हत्यारबंद होऊन त्यांच्या अघाडीस चालूं; पण आमचीं मुलेंबाळें या देशांतील लोकांच्या भीतीमुळें तटबंदी नगरांत राहतील. १८ इस्राएल लोक आपआपल्या वतनांवर कायम होतील तोंवर आम्ही घरीं परत येणार नाहीं. १९ आम्ही त्यांबरोबर यादेंनेपलीकडे व त्याच्याहि पुढें आपलें वतन करणार नाहीं; कारण यादेंनेच्या अलीकडे उगवतीस आमचा हिस्सा आम्हांस मिळाला आहे. २० तेव्हां मोशानें त्यांस म्हटलें, तर मग असें करा: तुम्ही युद्ध करावयासाठीं परमेश्वराच्या पुढें हत्यारबंद व्हा; २१ आणि परमेश्वर आपल्या शत्रूंस आपल्यासमोरून हाकून देईपर्यंत यादेंनेपलीकडे तुमच्या सर्व हत्यारबंद मनुष्यांनीं परमेश्वराच्या पुढें चालावें. २२ देश

परमेश्वराच्या स्वाधीन झाल्यानंतर तुम्ही परत या व तशानें परमेश्वराच्या व इस्राएल लोकांच्या संबंधानें तुम्ही निर्दोष ठराल आणि हा देश परमेश्वराच्या दृष्टीनें तुमचें वतन होईल. २३ तुम्ही असें न कराल तर पाहा, तुम्ही परमेश्वराचे अपराधी व्हाल, आणि हें पक्कें लक्षांत ठेवा कीं तुमचें पाप तुम्हांस भोवेल. २४ तर तुम्ही आपल्या मुलांवाळांसाठीं नगरें वसवा आणि आपल्या शेरडामेंढरांसाठीं वाडगीं करा आणि तुमच्या तोंडून जें निघालें आहे त्याप्रमाणें तुम्ही करा. २५ तेव्हां गादी व रजबेनी मोशाला म्हणाले, प्रभूच्या आज्ञेप्रमाणें तुझे दास करितील. २६ आमचीं मुलेंवाळें, स्त्रिया, शेरडेंमेंढरें, गुरेंढोरें गिलादांतील नगरांत राहतील; २७ पण स्वामीच्या सांगण्याप्रमाणें तुझे सर्व दास युद्धासाठीं हत्यारबंद होऊन परमेश्वराच्या पुढें युद्ध करावयास पलीकडे जातील.

२८ तेव्हां मोशानें त्यांच्यासंबंधानें एलाजार याजक, नूनाचा पुत्र यहोशवा आणि इस्राएल लोकांच्या पितृकुळांतील प्रमुख पुरुष यांस आज्ञा केली कीं, २९ गादी व रजबेनी लोक युद्धासाठीं हत्यारबंद होऊन तुम्हांबरोबर यादेंनेपलीकडे परमेश्वराच्या पुढें जातील व तो देश तुमच्या ताब्यांत येईल तेव्हां तुम्ही गिलाद देश त्यांस वतन करून द्या; ३० पण हे तुम्हांबरोबर हत्यारबंद होऊन पलीकडे न गेले तर कनान देशांत त्यांस तुमच्याबरोबर वतन मिळावें. ३१ तेव्हां गादी व रजबेनी म्हणाले, परमेश्वरानें आम्हांस तुझ्या दासांस सांगितलें तसें आम्ही करूं. ३२ आम्ही हत्यारबंद होऊन परमेश्वराच्या पुढें पलीकडे कनान देशांत जाऊं, पण आमचें वतन यादेंनेच्या पूर्वेस व्हावें. ३३ मग मोशानें गादी, रजबेनी आणि योसेफाचा पुत्र मनश्शे याचा अर्धा वंश यांस अमोन्यांचा राजा सीहोन आणि बाशानाचा राजा ओग या दोघांच्या राज्यांतील देश, नगरें व त्यांच्या आजूबाजूची भूमि दिली. ३४ मग गाद्यांनीं दीबोन, अटारोथ, अरोएर, ३५ अटारोथ-शोफान, याजेर, यागबहा, ३६ बेथ-निम्ना आणि बेथ-ह्वरान हीं

नगरें तटबंदी केली; आणि शेरडामेंढरांसाठीं वाडगीं केलीं. ३७ रजबेन्यांनीं हेसबोन, एलाले, किर्याथाईम, ३८ आणि मूलचीं नांवें बदलून नबो, बाल-मौन व सिब्मा हीं नगरें वसविलीं; आणि त्यांनीं वसविलेल्या इतर नगरांस निरनिराळीं नांवें दिलीं. ३९ मनश्शाचा पुत्र माखीर याच्या वंशजांनीं जाऊन गिलाद प्रांत घेतला आणि तेथें अमोरी लोक राहत होते त्यांस घालवून दिलें. ४० तेव्हां मोशानें मनश्शाचा पुत्र माखीर याच्या वंशजांस गिलाद प्रांत दिला, व ते तेथें राहूं लागले. ४१ आणि मनश्शाचा पुत्र याईर यानें जाऊन गिलादांतील अनेक नगरें घेतलीं आणि त्यांस हव्थोथ-याईर हें नांव दिलें. ४२ नोबह यानें जाऊन कनाथ व त्यांच्या आसपासचीं खेडीं घेतलीं आणि त्यांस नोबह हें आपलें नांव ठेविलें.

१ मोशे व अहरोन यांच्या नायकत्वाखालीं ३३ इस्राएल लोकांच्या ज्या सेना मिसर देशांतून बाहेर निघाल्या त्यांच्या मजला येणेंप्रमाणें: २ परमेश्वराच्या आज्ञेवरून त्यांनीं कूच केलें त्या-प्रमाणें त्यांच्या मजला मोशानें नोंदिल्या त्या ह्या: ३ पहिल्या महिन्याच्या पंधराव्या दिवशीं त्यांनीं रामसेस येथून कूच केलें; वल्हांडणाच्या दुसरे दिवशीं इस्राएल लोक सर्व मिसरी लोकांदेखत बेधडक बाहेर निघाले; ४ त्या प्रसंगीं मिसरी लोक परमेश्वरानें ठार केलेल्या आपल्या ज्येष्ठ पुत्रांस मूठमाती देत होते; आणि परमेश्वरानें त्यांच्या देवांसहि शासन केलें. ५ इस्राएल लोकांनीं रामसेस येथून कूच करून सुक्रोथ येथें डेरें दिले. ६ सुक्रोथाहून कूच करून रानाच्या सीमेवरल्या एथामांत त्यांनीं डेरें दिले. ७ एथामाहून कूच करून बाल-सफोनासमोरलें पी-हहीरोथ यास वळसा घालून मिगदोलासमोर त्यांनीं डेरें दिले. ८ मग ते पी-हहीरोथापासून कूच करून समुद्र ओलांडून रानांत गेले आणि एथाम रानांत तीन मजला करून मारा येथें त्यांनीं डेरें दिले. ९ माराहून कूच करून ते एलिमास गेले; एलीम येथें पाण्याचे

बारा झरे आणि सत्तर खजुरीचीं झाडें होतीं तेथें त्यांनीं डेरे दिले. १० एलिमाहून निघून त्यांनीं तांबड्या समुद्राच्या किनाऱ्यावर डेरे दिले. ११ तांबड्या समुद्रापासून निघून सीन रानांत त्यांनीं डेरे दिले. १२ सीन रानांतून कूच करून त्यांनीं दफका येथें डेरे दिले. १३ दफका येथून त्यांनीं कूच करून आल्श येथें डेरे दिले. १४ आल्शाहून कूच करून त्यांनीं रफीदिमांत डेरे दिले; तेथें लोकांस पाणी प्यावयास मिळालें नाहीं. १५ रफीदिमाहून कूच करून त्यांनीं सीनाय रानांत डेरे दिले. १६ सीनाय रानांतून कूच करून त्यांनीं किब्रोथ-हत्तवा येथें डेरे दिले. १७ किब्रोथ-हत्तवा येथून कूच करून हसेरोथ येथें त्यांनीं डेरे दिले. १८ हसेरोथ येथून निघून रिथमा येथें त्यांनीं डेरे दिले. १९ रिथमा येथून कूच करून त्यांनीं रिम्मोन-पेरेस येथें डेरे दिले. २० रिम्मोन-पेरेसांतून कूच करून त्यांनीं लिब्ना येथें डेरे दिले. २१ लिब्ना येथून कूच करून त्यांनीं रिस्सा येथें डेरे दिले. २२ रिस्सा येथून कूच करून त्यांनीं कहेलाथा येथें डेरे दिले. २३ कहेलाथाहून कूच करून त्यांनीं शेफेर डोंगराजवळ डेरे दिले. २४ शेफेर डोंगराजवळून कूच करून त्यांनीं हरादांत डेरे दिले. २५ हरादाहून कूच करून त्यांनीं मकहेलोथांत डेरे दिले. २६ मकहेलोथाहून कूच करून तहथांत त्यांनीं डेरे दिले. २७ तहथाहून कूच करून तारहांत त्यांनीं डेरे दिले. २८ तारहाहून कूच करून मिथकांत त्यांनीं डेरे दिले. २९ मिथकाहून कूच करून हशमोनांत त्यांनीं डेरे दिले. ३० हशमोनाहून कूच करून मोसे-रोथांत त्यांनीं डेरे दिले. ३१ मोसेरोथाहून कूच करून बनेयाकानांत त्यांनीं डेरे दिले. ३२ बनेयाकानाहून कूच करून होर-हागिदगादांत त्यांनीं डेरे दिले. ३३ होर-हागिदगादाहून कूच करून याटबाथांत त्यांनीं डेरे दिले. ३४ याटबाथाहून कूच करून अब्रोनांत त्यांनीं डेरे दिले. ३५ अब्रोनाहून कूच करून एस-योन-गेबेरांत त्यांनीं डेरे दिले. ३६ एसयोन-गेबेरांतून

कूच करून सीन रान म्हणजे कादेश यांत त्यांनीं डेरे दिले. ३७ कादेशाहून कूच करून अदोम देशाच्या सीमेवरील होर पर्वताजवळ त्यांनीं डेरे दिले. ३८ इस्रा-एल लोक मिसर देशांतून निघाल्यावर चाळिसाव्या वर्षी पांचव्या महिन्याच्या प्रतिपदेस या ठिकाणीं अहरोन याजक परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें होर पर्वतावर चढला व तेथें मृत्यु पावला. ३९ अहरोन होर पर्वतावर मृत्यु पावला तेव्हां एकशें तेवीस वर्षांचा होता. ४० अरादाचा कनानी राजा जो कनान देशाच्या दक्षिणेस राहत होता त्यानें इस्राएल लोक आल्याचीं बातमी ऐकिली. ४१ होर पर्वताकडून कूच करून त्यांनीं सलमोनांत डेरे दिले. ४२ सलमोनाहून कूच करून पूनोनांत त्यांनीं डेरे दिले. ४३ पूनोनाहून कूच करून त्यांनीं ओबोथांत डेरे दिले. ४४ ओबोथाहून कूच करून मवाबाच्या सीमेवरल्या ईये-अबारीमांत त्यांनीं डेरे दिले. ४५ मग ईयीमाहून कूच करून गादाच्या दीबोनांत त्यांनीं डेरे दिले. ४६ गादाच्या दीबोनाहून कूच करून दिबलाथाईमाच्या अलमोनांत त्यांनीं डेरे दिले. ४७ दिबलाथाईमाच्या अलमोनाहून कूच करून अबारीम डोंगरामध्यें नबोसमोर त्यांनीं डेरे दिले. ४८ अबारीम डोंगराहून कूच करून मवाबाच्या अरण्यांत यरीहोजवळ यादेनतीरीं त्यांनीं डेरे दिले. ४९ मवाबाच्या अरण्यास यादेनतीरीं बेथ-यशिमोथापासून आबेल-शिष्टिमापर्यंत त्यांनीं डेरे दिले.

५० मवाबाच्या मैदानांत यरीहोपाशीं यादेन नदीतीरीं परमेश्वर मोशाला म्हणाला, ५१ इस्राएल लोकांस सांग कीं तुम्ही यादेन ओलांडून कनान देशांत पोहंचाल ५२ तेव्हां त्या देशाच्या सर्व रहिवाश्यांस घालवून द्या; त्यांच्या पाषाणमूर्ति व ओतीव मूर्ति यांचा विध्वंस करा व त्यांची उच्चस्थानें मोडून टाका; ५३ तुम्ही तो देश ताब्यांत घेऊन त्यांत वस्ती करा; कारण तुम्हीं त्या देशाचे वतनदार व्हावें म्हणून मीं तो देश तुम्हांस दिला आहे. ५४ तुम्ही तो देश चिठ्या टाकून आपआपल्या कुळांप्रमाणें वांटून द्या; जीं कुळें मोठीं असतील त्यांस

मोठा भाग या आणि जीं लहान असतील त्यांस लहान भाग या; ज्या ठिकाणाविषयी कोणा माणसाच्या नांवाची चिठी निघेल तें त्याचें वतन होईल; आप- आपल्या वडिलांच्या कुळांप्रमाणें तुम्हांस वतन मिळावें; ५५ पण तुम्हीं त्या देशच्या रहिवाश्यांस घालवून दिलें नाहीं तर जे लोक तुम्ही तेथें राहूं घाल ते तुमच्या जोळ्यांत कुसळांसारखे व तुमच्या कुशीला काढ्यांसारखे रुततील, आणि त्या देशांत तुम्ही वस्ती कराल तेथें तेथें ते तुम्हांस त्रास देतील. ५६ तसें झाल्यास मीं जसें त्यांचें करावयाचें योजिलें आहे तसेंच तुमचें करीन.

१ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल ३४ लोकांस आज्ञा कर कीं कनान देश सर्व चतुः- सीमांप्रमाणें तुमचें वतन व्हावयाचा आहे;

तुम्ही कनान देशांत पोहंचाल ३ तेव्हां तुमचा दक्षिण- प्रांत सीन नांवाच्या रानापासून अदोम देशाच्या सर- हद्दीपर्यंत असावा, आणि तुमची दक्षिण सीमा क्षार- समुद्राच्या वरच्या टोकाशीं सुरू होऊन पूर्वेपर्यंत असावी; ४ तेथून तुमची सरहद्द अक्राब्बीम नामक चढावाच्या दक्षिणेस पोचून वळसा घेऊन सीनापर्यंत न्यावी, आणि ती तशीच कादेश-बर्ण्याच्या दक्षिणेस निघावी, आणि हसर-अहारापर्यंत जाऊन असमोनास पोंचावी; ५ मग ती सरहद्द असमोनापासून वळसा घेऊन मिसरच्या नाल्यापर्यंत पोंचावी, आणि तेथून थेट सागरतीरापर्यंत जावी. ६ तुमची पश्चिम सीमा महासमुद्र व त्याच्या लगल्याचा प्रदेश होय; तीच तुमची पश्चिम सीमा. ७ तुमची उत्तर सीमा महासमुद्रापासून होर पर्वतापर्यंत रेखावी; ८ आणि होर पर्वतापासून हमाताच्या घाटापर्यंत रेखून ती सदादापर्यंत जावी. ९ मग ती सीमा जिप्रोनास पोचून तिचा शेवट हसर-एनान येथें व्हावा; हीच तुमची उत्तर सीमा. १० तुमची पूर्व सीमा हसर-एनान येथून शफामा- पर्यंत रेखावी; ११ व तिची सरहद्द शफामाहून अईनच्या पूर्वेस रिब्ला आहे तेथपर्यंत उतरत उतरत किन्नरेथ समुद्राच्या पूर्वेतीरास लागावी. १२ मग ती

सीमा यादेंनेपर्यंत उतरून खालीं थेट क्षारसमुद्रापर्यंत जावी; तुमच्या देशाच्या चतुःसीमा ह्याच होत. १३ तेव्हां मोशानें इस्राएल लोकांस आज्ञा केली कीं चित्या टाकून ज्या देशाचें तुम्ही वतन पावणार आहां आणि परमेश्वरानें साडेनऊ वंशांस जो देश देण्याची आज्ञा दिली आहे तो हाच: १४ रऊबेनी, गादी व मनश्शाचा अर्धा वंश यांस त्यांच्या पितृकुळाप्रमाणें भाग मिळून चुकला आहे; १५ अजीच वंशांस यरीहो- पार्शी यादेंनेच्या अलीकडे पूर्व दिशेस म्हणजे उगवतीस त्यांचें वतन मिळून चुकलें आहे.

१६ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें कीं, १७ जे पुरुष हा देश तुम्हांस वांटून देतील त्यांची नांवें हीं: एलाजार याजक व नूनाचा पुत्र यहोशवा. १८ देशाची वांटणी करण्यासाठीं एकेका वंशाचा एकेक सरदार घ्यावा. १९ त्या पुरुषांचीं नांवें हीं: यहूदा वंशांतला यफुजेचा पुत्र कालेब; २० शिमोनाच्या वंशांतला आम्मीहूदाचा पुत्र शमुवेल; २१ बन्यामिनाच्या वंशांतला किसलो- नाचा पुत्र अलीदाद; २२ दानी वंशांतला सरदार यागलीचा पुत्र बुक्की; २३ योसेफाच्या संतती- पैकीं मनश्शे वंशांतला सरदार एफोदाचा पुत्र हन्नी- एल; २४ एफ्राईमी वंशांतला सरदार शिफटा- नाचा पुत्र कमुवेल; २५ जेबुलूनी वंशांतला सरदार पार्नाकाचा पुत्र अलीसाफान; २६ इस्राखारी वंशांतला सरदार अज्जानाचा पुत्र पालटीयेल; २७ आशेरी वंशांतला सरदार शलोमीचा पुत्र अहीहूद; २८ आणि नफताली वंशांतला सरदार आम्मीहूदाचा पुत्र पदाहेल; २९ परमेश्वरानें कनान देश इस्राएल लोकांस वांटून देण्याची आज्ञा ज्या पुरुषांस केली ते हे.

१ आणखी परमेश्वर मवाबाच्या मैदानांत ३५ यरीहोपार्शी यादेंनतीरीं मोशाला म्हणाला, २ इस्राएल लोकांस अशी आज्ञा कर कीं तुम्हीं आपल्या ताब्यांतील वतनांतून लेव्यांस राहण्यासाठीं नगरें द्यावीं, आणि त्या नगरांच्या आसपासचीं शिवारेंहि त्यांस द्यावीं. ३ नगरें त्यांच्या वस्तीसाठीं आणि आसपासचीं शिवारें गाईबैल व शेरडेभेंढरें

बगैरे त्यांच्या जनावरांसाठी. असावी. ४४ लेव्यांस जीं शिवारें द्याल तीं नगराच्या तटाबाहेर हजार हात सभोंवार असावी. ५ आणि नगराच्या बाहेर पूर्वे बाजूस दोन हजार हात, दक्षिण बाजूस दोन हजार हात, पश्चिम बाजूस दोन हजार हात आणि उत्तर बाजूस दोन हजार हात जमीन मापावी; आणि नगर मध्यवर्ती असावें. ६ लेव्यांस जीं नगरें तुम्ही द्याल त्यांपैकी सहा शरणपुरें असावी; मनुष्यवध करणाऱ्यांस पळून जावयासाठीं तीं असावी; त्यांखेरीज आणखी बेचाळीस नगरें लेव्यांस द्यावी. ७ अशीं एकंदर अठ्ठेचाळीस नगरें व त्यांचीं शिवारें लेव्यांस द्यावीं. ८ इस्राएल लोकांच्या वतनांतून जीं नगरें लेव्यांस द्यावयाचीं तीं मोठ्या वतनांतून अधिक व थोड्या वतनांतून कमी अशीं द्यावीं; प्रत्येक वंशानें आप-आपल्या वतनाच्या मानानें नगरें लेव्यांस द्यावीं.

९ परमेश्वर मोशाला म्हणाला, १० इस्राएल लोकांस सांग: तुम्ही यादेंन ओलांडून कनान देशांत पोहंचाल ११ तेव्हां तुम्हांकरितां कांहीं नगरें शरणपुरें म्हणून ठरवा; कोणाच्या हातून चुकीनें मनुष्यवध झाला तर त्यानें तेथें पळून जावें. १२ सृष्ट उगविणाऱ्या-पासून शरणस्थानांदाखल हीं नगरें उपयोगीं पडतील, म्हणजे मंडळीसमोर खुनी मनुष्याचा न्याय होईपर्यंत त्याला कोणास मारून टाकितां येणार नाही. १३ जीं शरणपुरें तुम्ही द्याल तीं सहा असावीं. १४ तीन नगरें यादेंनेच्या पूर्वेस आणि तीन नगरें कनान देशांत द्यावीं; हीं शरणपुरें होत. १५ हीं सहा नगरें इस्राएल लोकांसाठीं व त्यांच्यामध्ये राहणाऱ्या परदेश्यांसाठीं शरणस्थानें म्हणून नेमिलीं आहेत; जो कोणी चुकून मनुष्यवध करील त्यानें तिकडे पळून जावें. १६ तथापि कोणी लोखंडी शस्त्रानें कोणाचा वध करील तर त्यास खुनी समजावें; असल्या खुनी मनुष्यास अवश्य जिवें मारावें. १७ मनुष्य मरेल असा धोंडा हातीं घेऊन कोणीं कोणास फेंकून मारला, व त्यानें तो मेला तर तो मनुष्यहि खुनी होय; तसल्या मनुष्यास अवश्य जिवें मारावें. १८ मनुष्य मरेल असें लाकूड

हातीं घेऊन कोणीं कोणास फेंकून मारिलें, व त्यानें तो मेला तर तो मनुष्यहि खुनी होय; तसल्या खुनी मनुष्यास अवश्य जिवें मारावें. १९ रक्तपाताचा सृष्ट घेणाऱ्यानें स्वतः त्या खुनी मनुष्यास मारून टाकावें; जेथें तो सांपडेल तेथें त्यास मारून टाकावें. २० कोणी एकाद्याचा दावा धरून टपून बसून त्यास ढकलून देईल, किंवा त्याजवर कांहीं फेंकील व त्यामुळें तो मरेल; २१ अथवा कोणी वैरभावानें त्याजवर हस्तप्रहार केल्यानें तो मरेल, तर ज्यानें त्यास मारिलें त्यास अवश्य मारून टाकावें, तो मनुष्य खुनी होय; रक्तपाताचा सृष्ट घेणाऱ्यास तो खुनी सांपडेल तेथें. त्यानें त्यास जिवें मारावें. २२ तथापि कोणी वैरभाव न ठेवितां कोणास अकस्मात् ढकलील किंवा टपून न बसतां त्याजवर कांहीं फेंकील किंवा माणूस मरेल असा धोंडा हातीं घेऊन नकळत कोणावर फेंकील आणि त्यामुळें तो मरेल, २३ आणि तो त्याचा शत्रु नसेल अथवा त्यानें त्याची हानि करूं पाहिली नसेल, २४ तर मंडळीनें मारणाऱ्याचा आणि रक्तपाताबद्दल सृष्ट घेणाऱ्याचा ह्या नियमानुसार न्याय करावा; २५ त्या मनुष्यवध करणाऱ्या मनुष्यास रक्तपाताबद्दल सृष्ट घेणाऱ्याच्या हातून सोडवून ज्या शरणपुरांत तो पळून गेला होता तेथें त्याला मंडळीनें पोचतें करावें, आणि त्यानें पवित्र तेलानें अभिषेक केलेला मुख्य याजक मरेपर्यंत त्याच नगरांत राहावें. २६ तो मनुष्यवध करणारा ज्या शरणपुरास पळून गेला असेल त्याच्या शिवाराबाहेर कोठें गेला, २७ आणि रक्तपाताबद्दल सृष्ट घेणाऱ्यानें त्या शरणपुराच्या शिवाराबाहेर त्यास गांठून मारून टाकिलें तर रक्तपाताचा दोष त्याला लागावयाचा नाही; २८ कारण मुख्य याजक मरेपर्यंत त्या मनुष्यवध करणाऱ्यानें शरणपुरांतच राहावयाचें; मुख्य याजक मेल्यावर पाहिजे तर त्यानें आपल्या वतनांत परत जावें. २९ तुमच्या पिढ्यानपिढ्या तुमच्या सर्व वस्तीच्या ठिकाणीं न्यायाचा हा विधि नेमिलेला आहे. ३० कोणीं एकाद्या मनुष्यास जिवें मारिलें तर त्या मनुष्यवध करणाऱ्यास साक्षीदाराच्या साक्षी-

वरून मारावें; पण एकाच साक्षीदाराच्या साक्षीवरून कोणास जिवें मारूं नये. ३१ कोणी मनुष्यवध करणारा देहांतशासनास योग्य असला तर त्याच्या प्राणाबद्दल खंड घेऊन त्याला सोडूं नये; त्यास अवश्य जिवें मारावें. ३२ त्याप्रमाणेंच शरणपुरांत पळून गेलेला मनुष्य याजक मरण्यापूर्वी आपल्या वतनांत जाण्याच्या हेतूनें काहीं खंड देऊं पाहील तर तो घेऊं नये. ३३ याप्रमाणें ज्या देशचे तुम्ही रहिवासी व्हाल तो भ्रष्ट करूं नका; खुनांनं देश भ्रष्ट होतो; रक्तपात करणाऱ्या मनुष्याचा रक्तपात केल्याशिवाय देशाबद्दल प्रायश्चित्त होत नाही. ३४ तर ज्या देशचे तुम्ही रहिवासी व्हाल त्यामध्ये मी राहणार; तो भ्रष्ट करूं नका, कारण मी परमेश्वर इस्राएल लोकांमध्ये वसत आहे.

१ मग योसेफवंशाच्या कुळापैकीं गिलाद
३६ बिन माखिर बिन मनश्शे याच्या वंशांतील पितृकुळाचे प्रमुख पुरुष मोशाकडे जाऊन त्यास व इस्राएल लोकांच्या पितृकुळाच्या सरदारांस म्हणाले, २ परमेश्वरानें आमच्या खामीस आज्ञा दिली होती कीं चित्या टाकून इस्राएल लोकांमध्ये हा देश वांटून द्यावा; आणखी परमेश्वरानें ही आज्ञा आमच्या खामीस दिली होती कीं आमचा बंधु सलाफहाद याच्या वतनाचा हिस्सा त्याच्या कन्यांस द्यावा; ३ तर इस्राएल लोकांच्या इतर कोणत्याहि वंशांतल्या पुरुषांशीं त्यांचा विवाह झाला तर आमच्या दायभागांतून त्यांचा हिस्सा कमी होईल आणि ज्या वंशांत त्या जातील त्या वंशाच्या वतनांत तो मिळून जाईल; या प्रकारें आमच्या हिश्याच्या वतनांतून तो कमी होईल.

४ इस्राएल लोकांचें योबेल वर्ष येईल तेव्हां ज्या वंशांत त्या जातील त्याच्या वतनांत तो मिळून जाईल; व अशानें त्याचें वतन आमच्या वंशाच्या दायभागांतून कमी होईल. ५ तेव्हां परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें मोशानें इस्राएल लोकांस सांगितलें कीं योसेफाचे वंशज म्हणतात तें बरोबर आहे. ६ सलाफहादाच्या कन्यांसंबंधानें परमेश्वरानें ही आज्ञा दिली आहे कीं त्यांस हवा तो वर त्यांनीं निवडावा, पण त्यांनीं आपल्या मूलपुरुषाच्या वंशाच्या कुळांतील वंशींविषयी विवाह करावा. ७ इस्राएलच्या कोणत्याहि वंशाचा वतनभाग इतर वंशाकडे जाऊं नये; इस्राएल लोकांतील प्रत्येकानें आपल्या पितृवंशांतल्या वतनास धरून राहावें. ८ इस्राएलच्या कोणत्याहि वंशांतील कोणत्याहि स्त्रीस दायभाग मिळावयाचा असेल तर तिचा विवाह तिच्या पितृवंशाच्या कुळांतील पुरुषांशींच व्हावा, म्हणजे इस्राएल लोकांतील प्रत्येक जणाचा दायभाग त्याच्याकडेसच राहील. ९ कोणत्याहि वंशाचे दायभाग इतर वंशाकडे जाऊं नयेत; इस्राएल लोकांच्या प्रत्येक वंशानें आपल्या वतनास धरून राहावें. १० परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा केली तीप्रमाणें सलाफहादाच्या कन्यांनीं केलें; ११ महला, तिसरा, हाग्ला, मिल्का व नोआ ह्या ज्या सलाफहादाच्या कन्या त्यांनीं आपल्या चुलतभावांशीं विवाह केला. १२ योसेफपुत्र मनश्शे याच्या वंशांतल्या कुळांतच त्यांचा विवाह झाला आणि त्यांचा दायभाग त्यांच्या पितृकुळाच्या वंशांत कायम राहिला.

१३ जे विधि व नियम परमेश्वरानें मवाबाच्या मैदानांत यरीहोपार्शी यादेंन नदीतीरीं मोशाच्या द्वारें इस्राएल लोकांस लावून दिले ते हे होत.

अनुवाद

१ यार्देनेच्या पूर्वेस रानांतील अराबांत सूफा-
१ समोर पारान, तोफेल, लाबान, हसेरोथ, व बी-जाहाब
यांच्या दरम्यान जे शब्द मोशे इस्त्राएल लोकांशीं
बोलला ते हे: २ होरेबाहून कादेश-बर्ण्यापर्यंत सेईर
डोंगरावरून अकरा दिवसांची वाट आहे. ३ चाळिसाव्या
वर्षाच्या अकराव्या महिन्याच्या प्रतिपदेस जें कांहीं
इस्त्राएल लोकांस सांगावें म्हणून परमेश्वरानें मोशाला
आज्ञा दिली होती, त्याप्रमाणें त्यानें हें सर्व
सांगितलें; ४ मोशानें अमोन्यांचा राजा हेशबोननिवासी
सीहोन आणि बाशानाचा राजा अष्टरोथनिवासी ओग
यांस एव्रई नगरांत ठार मारिल्यावर, ५ यार्देनेच्या पूर्वेस
मवाब देशांत मोशे नियमशास्त्राचें विवरण करूं लागला,
तें असें: ६ परमेश्वर आमचा देव यानें होरेबांत
आम्हांस सांगितलें कीं तुम्ही या डोंगरवटींत राहिल्यास
बरेच दिवस झाले; ७ तर आतां येथून निघून कूच करा,
आणि अमोन्यांचा पहाडी प्रदेश आणि त्याच्या आस-
पासचा सर्व प्रदेश यांत म्हणजे अराबांत, डोंगरवटींत,
तलवटींत, दक्षिणदेशीं, समुद्रतीरीं, लबानोन पर्वता-
पर्यंत आणि महानदी फरात येथपर्यंत राहणाऱ्या
कनानी लोकांच्या देशांत चला. ८ पाहा, हा सर्व देश
तुम्हांस मीं दाखवून दिला आहे; तर जो देश परमे-
श्वरानें तुमचे पूर्वेज अब्राहाम, इसहाक व याकोब
यांना व त्यांच्यामागून त्यांच्या वंशजांना शपथपूर्वक
देऊं केला आहे, त्यांत जाऊन तो हस्तगत करा.
९ त्या प्रसंगीं मीं तुम्हांस सांगितलें होतें कीं मला
एकव्याला तुमचा भार सहन करवत नाही; १० कारण
तुमचा देव परमेश्वर यानें तुम्हांस बहुगुणित केलें
असून तुमची संख्या आज आकाशांतील ताऱ्यांइतकी
आहे. ११ तुमच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर तुम्हीं आतां
आहां त्याच्यापेक्षां सहस्रपट तुम्हांस वाढवो, आणि
आपल्या वचनाप्रमाणें तो तुमचें असीष्ट करो.

१२ तुमची दगदग, तुमचा भार व तुमचीं भांडणें हीं
मी एकठा कोठवर सोसूं? १३ तर तुम्ही आपआपल्या
वंशांतून बुद्धिमान, समजदार आणि प्रसिद्ध पुरुष
निवडा म्हणजे मी त्यांस तुमचे प्रमुख नेमितां.
१४ तेव्हां तुम्हीं मला उत्तर दिलें कीं तूं सांगतोस
तसें करणें ठीक आहे; १५ म्हणून तुमच्या वंशांपैकीं
बुद्धिमान व प्रसिद्ध अशा मुख्य पुरुषांस निवडून
तुमचे प्रमुख नेमिले, म्हणजे तुमच्या वंशावंशाप्रमाणें
हजाराहजारांवर, शंभराशंभरांवर, पन्नासापन्नासांवर
व दहादहांवर नायक व अमलदार नेमून दिले.
१६ त्या समयीं मीं तुमच्या न्यायाधीशांस आज्ञा केली
कीं तुम्ही आपल्या भाऊवंदांच्या फिर्यादी एका; एकादा
माणूस व त्याचा बांधव व त्याच्याजवळचा परदेशी
यांच्यामध्ये धर्मानें न्याय करा. १७ न्याय करितांना
पक्षपात करूं नका, लहानमोठ्यांचें सारखेंच ऐकून
ध्या; कोणाचें तोंड पाहून भिऊं नका; कारण न्याय
परमेश्वराकडचा आहे; एकादें प्रकरण तुम्हांस अवघड
वाटलें तर तें मजकडे घेऊन या म्हणजे मीं तें ऐकेन.
१८ त्या समयीं तुमचें सर्व कर्तव्यकर्म मीं तुम्हांस
सांगून दिलें होतें.

१९ मग आपण होरेबाहून कूच करून आपला
देव परमेश्वर याच्या आज्ञेनुसार जें घोर व
भयानक रान अमोन्यांच्या पहाडी प्रदेशाकडे जातांना
तुम्हांस लागलें, तें सर्व आक्रमून कादेश-बर्ण्यापर्यंत
पोहंचलों. २० तेव्हां मीं तुम्हांस सांगितलें कीं
अमोन्यांचा जो पहाडी प्रदेश परमेश्वर आपला देव
आपणांस देत आहे तेथपर्यंत तुम्ही आलां आहां.
२१ पाहा, तो देश तुझा देव परमेश्वर यानें तुला
दाखवून दिला आहे; तुझ्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर
याच्या आज्ञेप्रमाणें त्यावर चढाई करून जाऊन तो
हस्तगत कर; तूं भिऊं नको अथवा कचरूं नको.

२२ तेव्हां तुम्ही सर्व मजकडे येऊन म्हणालां, आम्ही आमच्यापुढें मनुष्यें पाठवितों, म्हणजे तीं त्या देशाचा पत्ता लावून कोणत्या मार्गानें आम्हांला जावें लागेल व कोणकोणत्या नगरांत प्रवेश करावा लागेल याची आम्हांस खबर देतील. २३ ही गोष्ट मला ठीक वाटली म्हणून प्रत्येक वंशामार्गे एक असे तुम्हांतले बारा पुरुष मीं निवडून काढिले; २४ ते निघाले आणि डोंगर-वटी चढून वर गेले आणि अष्कोल नात्यापर्यंत जाऊन त्यांनीं देश हेरिला; २५ आणि ते त्या देशचीं कांहीं फळें हातीं घेऊन आम्हांकडे आले, आणि त्यांनीं आम्हांस अशी खबर दिली कीं जो देश आमचा देव परमेश्वर आम्हांस देत आहे तो चांगला आहे. २६ तरी तुम्ही तेथें जाण्यास राजी झालां नाहीं; आपला देव परमेश्वर याचें वचन तुम्हीं जुमानिलें नाहीं; २७ तुम्हीं आपल्या डेऱ्यांत कुरकुर चालविली व म्हटलें कीं परमेश्वर आम्हांशीं वैर करित आहे, आणि म्हणूनच आम्हांस अमोऱ्यांच्या हातीं देऊन आमचा सत्यनाश करावा या हेतूनें त्यानें आम्हांस मिसर देशांतून काढून आणिलें आहे. २८ आम्ही जाणार ते कोठें? तेथील लोक आम्हांहून मोठे व धिप्पाड आहेत, तेथील नगरें मोठीं असून त्यांचे तट गगनापर्यंत गेले आहेत, आणि तेथें अनाकाचे वंशज आमच्या दृष्टीस पडले, असें आमच्या बांधवांनीं आम्हांस सांगून आमच्या हृदयाचें पाणी पाणी केलें. २९ तेव्हां मी तुम्हांस म्हणालों, तुम्ही त्यांस घाबरूं नका, त्यांस भिजूं नका. ३० तुमचा देव परमेश्वर तुमचा अग्रगामी आहे, त्यानें मिसर देशांत तुमच्यादेखत जसें सर्व कांहीं केलें तसें करून तो तुमच्यासाठीं लढेल; ३१ आणि तुम्हीं रानांतहि पाहिलें कीं येथवर येऊन पोंचेपर्यंत जो सारा मार्ग तुम्हीं आक्रमिला त्यांत तुमचा देव परमेश्वर यानें मनुष्य आपल्या पुत्रास वागवितो त्याप्रमाणें तुम्हांस वागविलें. ३२ एवढें करूनहि तुम्हीं आपला देव परमेश्वर याजवर विश्वास ठेविला नाहीं. ३३ तुमच्यासाठीं डेरे देण्यास ठिकाण पाहावें आणि रात्रीं अग्नींत व दिवसां मेघांत प्रगट होऊन तुमचा मार्गदर्शक व्हावें

म्हणून तो तुमचा अग्रगामी झाला. ३४ तेव्हां तुमचें बोलणें ऐकून परमेश्वर कोपला आणि शपथ वाहून म्हणाला, ३५ जो चांगला देश देण्याचें मीं तुमच्या पूर्वजांस शपथपूर्वक वचन दिलें होतें, तो देश ह्या दुष्ट पिढीच्या लोकांपैकीं एकाच्याहि दृष्टीस मुळींच पडणार नाहीं; ३६ यफुब्रेचा पुत्र कालेब हा मात्र तो देश पाहील; ज्या भूमीला त्याचे पाय लागले ती मी त्याला व त्याच्या वंशजांस देईन; कारण तो पूर्णपणें परमेश्वराला अनुसरला आहे. ३७ त्याप्रमाणें तुमच्यामुळें परमेश्वर मजवरहि रागावून म्हणाला, तूं हि त्या देशीं जावयाचा नाहींस; ३८ नूनाचा पुत्र यहोशवा जो तुझ्या सेवेस हजर असतो तो तेथें जाईल, तूं त्यास धीर दे; कारण तो तें वतन इस्त्राएल लोकांस मिळवून देईल; ३९ आणि ज्या मुलांबाळांविषयीं तुम्हीं म्हटलें होतें कीं हीं लूट होतील तीं, आणि जीं अर्भकें त्या समयीं बऱ्यावाड्याचा भेद जाणत नव्हतीं तीं त्या देशीं जातील; मी तो त्यांस देईन व तीं त्याचें वतन पावतील. ४० तुम्हांस पाहिजे तर तुम्ही परत जा, आणि तांबड्या समुद्राच्या मार्गानें रानांत प्रवास करा. ४१ तेव्हां तुम्हीं मला उत्तर दिलें कीं आम्हीं परमेश्वराचा अपराध केला आहे, तर आमचा देव परमेश्वर यानें आम्हांस आज्ञा केल्याप्रमाणें आम्ही वर चढून जाऊं व युद्ध करूं; मग तुम्हीं युद्धाच्या शस्त्रास्त्रांनीं सज्ज होऊन डोंगर चढून जाण्याचें धाडस केलें. ४२ तेव्हां परमेश्वरानें मला सांगितलें, त्यांस सांग, तुम्ही जाऊं नका व लढाई करूं नका, कारण मी तुमच्यामध्ये नाहीं म्हणून शत्रु तुमचा मोड करील. ४३ त्याप्रमाणें मीं तुम्हांस सांगितलें, पण तुम्हीं ऐकिलें नाहीं; तर परमेश्वराच्या आज्ञेविरुद्ध तुम्हीं बंडावा केला आणि साहस करून डोंगरावर चढून गेलां. ४४ तेव्हां त्या डोंगरांत राहणाऱ्या अमोऱ्यांनीं बाहेर पडून तुम्हांशीं सामना करून मधमाश्यांप्रमाणें तुमचा पाठ-लाग केला, आणि सेईर देशांतील हर्मापर्यंत तुम्हांस मार देत नेलें. ४५ तेव्हां तुम्ही माघारे येऊन परमेश्वराजवळ रडूं लागलां; पण परमेश्वरानें तुमचा

शब्द ऐकिला नाही, तुमच्याकडे कान दिला नाही. ४६ तेव्हा तुम्ही कादेशांत बरेच दिवस वस्तीस राहिलां तें तुम्हांला ठाऊकच आहे.

१ मग परमेश्वरानें मला सांगितल्याप्रमाणें २ आपण मागें फिरून तांबड्या समुद्राच्या वाटेनें रानाकडे कूच केलें आणि बहुत दिवस सेईर पहाडास वळसा घालीत राहिलों. २ परमेश्वरानें मला सांगितलें, ३ या पहाडास तुम्हीं बहुत दिवस वळसा घालीत राहिलां आहां तेवढा पुरे; तर आतां उत्तर दिशेकडे वळा; ४ आणि तूं लोकांस माझी आज्ञा सांग कीं सेईरनिवासी तुमचे भाऊबंद जे एसावाचे वंशज त्यांच्या सीमेंतून तुम्हांस जावयाचें आहे; त्यांस तुमची भीति वाटेल यासाठीं तुम्ही फार संभाळा; ५ त्यांशीं झगडूं नका; त्यांच्या देशांतली पाऊलभरहि जमीन मी तुम्हांस देणार नाही; कारण सेईर पर्वत एसावास वतन म्हणून मीं दिला आहे. ६ तुम्ही पैसे देऊन त्यांच्या पासून अन्न विकत घेऊन खा आणि पैसे देऊन प्यावयास पाणीहि विकत घ्या. ७ कारण तुझा देव परमेश्वर यानें तुझ्या हातच्या सगळ्या कामाला यश दिलें आहे; ह्या महारण्यांतलें तुझें भ्रमण त्याला ठाऊक आहे; आज चाळीस वर्षे तुझा देव परमेश्वर तुझ्याबरोबर राहिला आहे; तुला कशाचीहि वाण पडली नाही. ८ ह्याकरितां सेईरनिवासी आपले भाऊबंद एसावाचे वंशज यांना बाजूस सोडून आपण अराबाच्या मार्गांनं एलाथ व एसयोन-गेबेर हीं मागें टाकून चाललों.

मग आपण वळसा घेऊन मवाबांतील रानांच्या मार्गांनं गेलों. ९ तेव्हां परमेश्वरानें मला सांगितलें, मवाबास उपद्रव करूं नका व त्यांच्याशीं युद्धाचा प्रसंग आणूं नका; मी त्यांचा देश तुम्हांस वतन करून देणार नाही; कारण आर नगर मीं लोटाच्या वंशजांस वतन करून दिलें आहे. १० (पूर्वकाळीं तेथें एमी लोक राहत होते; ते अनाकी लोकांसारखे प्रबळ, बहुत व धिप्पाड होते; ११ अनाकी लोकांप्रमाणें त्यांसहि रेफाई म्हणत, पण मवाबी लोक त्यांस एमी म्हणतात. १२ तसेच पूर्वकाळीं सेईरांत होरी लोकहि राहत असत; त्यांच्या

मागून एसावाचे वंशज आले; त्यांनीं त्यांचा संहार करून त्यांच्या ठिकाणीं वस्ती केली, इस्राएल लोकांनीं परमेश्वरानें दिलेल्या देशाचें जसं केलें तसेंच त्यांनींहि केलें.) १३ तर आतां उठा, जेरेद ओहळापलीकडे जा. तेव्हां आपण जेरेद ओहळापलीकडे गेलों. १४ आपण कादेश-बर्ण्या सोडून जेरेद ओहळापलीकडे गेलों. त्यास अडतीस वर्षे होऊन गेलीं; इतक्या अवधीत परमेश्वराच्या प्रतिज्ञेप्रमाणें त्या पिढींतल्या योद्ध्यांचा छावणींत संहार झाला. १५ त्यांचा नायनाट होईपर्यंत छावणींतून संहार करावा म्हणून परमेश्वराचा हात त्यांवर उगारलेला होता.

१६ याप्रकारें सर्व योद्धे मरून गेले, आणि लोकांतून त्यांचा उच्छेद झाला, १७ तेव्हां परमेश्वरानें मला सांगितलें, १८ आतां मवाबाची सरहद्द म्हणजे आर ओलांडून पलीकडे तुला गेलें पाहिजे; १९ अम्मोनी लोकांजवळ जाऊन तूं पोहंचशील तेव्हां त्यांस उपद्रव करूं नको व त्यांशीं झगडा करूं नको; कारण अम्मोनी लोकांच्या देशांतलें तुला मी कांहींहि वतन करून देणार नाही; कारण लोटाच्या वंशजांस तो मीं वतन करून दिला आहे. २० त्या देशास सुद्धां रेफाईचा देश म्हणतात; पूर्वीं तेथें रेफाई राहत असत; अम्मोनी लोक त्यास जमजुम्मी म्हणतात; २१ ते लोकहि अनाकी लोकांप्रमाणें प्रबळ, बहुत व धिप्पाड होते; पण त्यांचा परमेश्वरानें अम्मोन्यांपुढून संहार केला; ते त्यांच्या मागून येऊन त्यांच्या जागीं राहिले; २२ सेईरनिवासी एसावाच्या वंशजांपुढून परमेश्वरानें होच्यांचा संहार केला, त्याप्रमाणें त्यांनं यांचाहि केला; ते त्यांच्यामागून येऊन त्यांच्या ठिकाणीं आजवर वस्ती करून आहेत. २३ तसेंच अब्बी हे गजा नगरापर्यंत खेड्यापाड्यांत वस्ती करून होते त्यांचा कफतोरारून आलेले कफतोरी यांनीं संहार करून त्यांच्या ठिकाणीं वस्ती केली. २४ तर उठा, कूच करून आर्णोन खोरे उतरून जा; पाहा, हेसबोनचा राजा अमोरी सीहोन आणि त्याचा देश मी तुझ्या हातीं देत आहे; तो देश तूं आपल्या ताब्यांत घेऊं लाग आणि त्याशीं संग्राम कर. २५ जेवढे

लोक नभोमंडळाखालीं वसत आहेत त्या सर्वांच्या मनांत आज मी तुजविषयीं दहशत आणि भीति उत्पन्न करूं लागेन, म्हणजे ते तुझें वर्तमान ऐकून तुझ्या भीतीनें थरकांप पावतील व घाबरतील.

२६ मीं कदेमोथ रानांतून हेशबोनचा राजा सीहोन याजकडे दूतांच्या हातीं सल्ल्याचा हा निरोप पाठविला कीं २७ मला तुझ्या देशांतून जाऊं दे; मी आपला नीट मार्गानें जाईन, उजवीडावीकडे वळणार नाहीं. २८ तूं पैसे घेऊन मला खावयास अन्न विकत दे आणि पैसे घेऊन मला प्यावयास पाणी दे; मात्र मला पायांनीं तुझ्या देशांतून जाऊं दे; २९ सेईर-निवासी एसावाचे वंशज आणि आरनिवासी मवाबी हे जसे मजशीं वागले तसाच तूंही वाग म्हणजे मी यादेंनेपलीकडे जाऊन आमचा देव परमेश्वर यानें आम्हांस दिलेल्या देशीं पोहेंचेन; ३० पण हेशबोनचा राजा सीहोन आम्हांस आपल्या देशांतून जाऊं देईना; कारण तुझा देव परमेश्वर यानें त्यास तुझ्या हातीं द्यावें म्हणून त्याचें मन कठोर केलें व त्याचें हृदय उन्मत्त केलें; आज हें विदितच आहे. ३१ परमेश्वरानें मला सांगितलें, पाहा, सीहोन व त्याचा देश मी तुझ्या ताब्यांत देऊं लागलों आहे; तो देश तुझें वतन व्हावें म्हणून हस्तगत करावयास लाग. ३२ तेव्हां सीहोन आपली सर्व सेना घेऊन बाहेर निघाला आणि आम्हांशीं याहस येथें युद्ध करावयास आमच्यावर चालून आला. ३३ मग आमचा देव परमेश्वर यानें त्याला आमच्या हवालीं केलें, आणि आम्हीं त्याचा, त्याच्या पुत्रांचा व त्याच्या सर्व सेनेचा संहार केला. ३४ त्या प्रसंगीं आम्हीं त्याचीं सर्व नगरें घेतलीं आणि हरएक वसलेल्या नगरांतील स्त्रिया व मुलेंबाळें यांसह त्यांचा एवढा विध्वंस केला कीं त्यांचें कोणीहि उरलें नाही; ३५ जिकिलेल्या नगरांतल्या लुडीबरोबर त्यांचीं जनावरेंहि आम्हीं लुटून नेलीं. ३६ आपणें खोऱ्याच्या कडेपाशीं अरोएर नगर आहे, तेथून व खोऱ्यांत जें नगर आहे तेथून गिलादापर्यंत आम्हांला दुर्गम असें एकहि नगर राहिलें नाही; आमचा देव परमेश्वर यानें तीं

सर्व आमच्या स्वाधीन करून दिलीं; ३७ मात्र अम्मोनी वंशजांच्या देशांत, यब्बोक नदीच्या तीरींच्या प्रदेशांत, डोंगरवटींतील सर्व नगरांत आणि आमचा देव परमेश्वर यानें ज्या ज्या ठिकाणीं जाण्याचें आम्हांस मना केलें त्या त्या ठिकाणीं तुम्ही गेलां नाहीं.

१ मग आम्ही वळसा घेऊन बाशानाच्या वाटेनें ३ चवून गेलों तेव्हां बाशानाचा राजा ओग आपली सर्व सेना घेऊन एद्रई येथें सामना करावयास बाहेर निघाला. २ तेव्हां परमेश्वरानें मला सांगितलें कीं त्यांस भिऊं नको; कारण तो, त्याची सर्व सेना आणि त्याचा देश हीं मी तुझ्या हातीं दिलीं आहेत, आणि जसें तूं हेशबोननिवासी अमोन्यांचा राजा सीहोन याचें केलें तसेंच त्याचेंहि कर. ३ आपला देव परमेश्वर यानें बाशानाचा राजा ओग व त्याचे सर्व लोक यांस आमच्या हातीं दिलें आणि आम्हीं त्यांस असा मार दिला कीं त्यांपैकीं कोणीहि उरला नाही. ४ त्या प्रसंगीं आम्हीं त्याचीं सर्व नगरें घेतलीं; आम्हीं त्यांचें घेतलें नाहीं असें एकहि नगर राहिलें नाही; आम्हीं साठ नगरें घेतलीं, म्हणजे अर्थात् अर्गोबाचा प्रदेश घेतला, बाशानांतलें ओगचें राज्य तें हेंच. ५ हीं सर्व तटबंदी नगरें असून त्यांचे तट उंच होते आणि त्यांस वैशी व अडसर होते, यांशिवाय आणखी खेडींपाडीं होती. ६ हेशबोनचा राजा सीहोन याच्या नगराप्रमाणें त्या नगरांचाहि विध्वंस आम्हीं केला व मुलांबाळांसह सर्व वसलेल्या नगरांचा सर्वस्वी विध्वंस केला; ७ पण सर्व गुरेंढोरे व नगरांतली लूट आम्हीं हरण केली. ८ या प्रकारें आम्हीं त्या समयीं यादेंनेच्या पूर्व थडीस राहणारे अमोन्यांचे दोन्ही राजे यांच्या हातचा आपणें खोऱ्यापासून हमोन पर्वतापर्यंतचा सर्व देश घेतला; ९ (हमोनास सिदोनी लोक सियोन आणि अमोरी लोक सनीर म्हणतात;) १० माळावरलीं सर्व नगरें, सर्व गिलाद प्रांत आणि सलका व एद्रई येथवर ओगाच्या राज्यांतील नगरें एवढा सर्व बाशान प्रांत आम्हीं काबीज केला. ११ (रेफाई लोकांपैकीं जे शेष राहिले त्यांतून बाशा-

नाचा राजा ओग एवढाच उरला; त्याचा पलंग लोखंडाचा होता; तो अम्मोन्यांच्या राब्बा नगरांत अजून आहे ना ? पुरुषाच्या हातानें त्याची लांबी नऊ हात आणि रुंदी चार हात आहे.) १२ त्या समयीं आम्हीं देश काबीज केला तो एवढा: आणोन खोऱ्याच्या सीमेवरल्या अरोएर नगरापासून गिलादी डोंगराला प्रदेशाचा अर्धा भाग व त्यांतील सगळीं नगरें; हीं मीं रऊबेनी व गादी यांस दिलीं; १३ गिलादाचा उरलेला भाग आणि सर्व बाशान म्हणजे ओगाच्या राज्यांत असलेला अर्गोबचा सारा प्रदेश हे मीं मनश्शाच्या अर्ध्या वंशास दिले. (यालाच रेफाईचा देश म्हणतात. १४ मनश्शाचा पुत्र याईर यानें गश्शरी व माकाथी यांच्या सीमेपर्यंत अर्गोबचा सर्व प्रदेश हस्तगत केला आणि बाशानास आपलें नांव म्हणजे हव्बोथ-याईर असें ठेविलें, तेंच आजवर चालत आहे). १५ गिलाद देश मीं माखीर यास दिला. १६ रऊबेनी व गादी यांस मीं गिलादापासून आणोन खोऱ्या-पर्यंतचा देश दिला; अर्थात् त्या खोऱ्याच्या मध्यभागा-पर्यंत आणि अम्मोन्यांच्या सीमेवरील यब्बोक नदी-पर्यंत त्यांची सरहद्द ठरली; १७ तसाच किशेरेथापासून अराबाचा समुद्र म्हणजे क्षारसमुद्र येथवर पिसगाच्या उत्तरीखालील अराबा व यादेंनेच्या पूर्वेकडील सर्व प्रदेश त्यांस दिला.

१८ त्या समयीं मीं तुम्हांस आज्ञा केली कीं तुमचा देव परमेश्वर यानें तुम्हांस हा देश वतन म्हणून दिला आहे तर तुम्ही सर्व योद्धे हत्यारबंद होऊन आपल्या इस्राएल बांधवांबरोबर पैलतीरीं जा; १९ पण तुमच्या स्त्रिया, मुलेंबालें व पशु (तुमचीं गुरेंढोरें बहुत आहेत हें मला ठाऊक आहे) या सर्वांनीं मीं तुम्हांस दिलेल्या नगरांत वस्ती करून राहावें; २० आणि तुमच्याप्रमाणेंच तुमच्या बांधवांस परमेश्वर विश्राम देईल; आणि तुमचा देव परमेश्वर यानें त्यांस देऊं केलेला यादेंनेपलीकडचा देश त्यांनीं ताब्यांत घेतला म्हणजे जो प्रदेश मीं तुम्हांस दिला आहे तेथें तुम्ही आपआपल्या वतनावर परत या. २१ मग मीं

त्या समयीं यहोशवास अशी आज्ञा दिली कीं तुमचा देव परमेश्वर यानें या दोन राजांचें काय केलें हें तूं आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलें आहे. तूं नदी उतरून ज्या ज्या राज्यांत जाशील त्या त्या सर्वांचें परमेश्वर असेंच करणार. २२ तुम्ही त्यांस भिऊं नका, कारण तुमच्या बाजूनें युद्ध करणारा तुमचा देव परमेश्वर आहे. २३ त्या समयीं मीं परमेश्वराची काकळूत करून म्हटलें, २४ हे प्रभो देवा, तूं आपल्या दासांस आपला प्रताप व आपला बलिष्ठ हस्त दाखवूं लागला आहेस; तुझ्यासारखी करणी करणारा व पराक्रमी देव स्वर्गांत अथवा पृथ्वीवर कोणी आहे काय ? २५ तर मला पार उतरून जाऊं दे आणि यादेंनेपलीकडे असलेला तो उत्तम देश, तो उत्तम पर्वत आणि लवानोन हीं माझ्या दृष्टीस पडूं दे; २६ पण परमेश्वर तुमच्या पायीं मजवर रुष्ट झाला आणि माझें त्यानें ऐकिलें नाहीं. परमेश्वर मला म्हणाला, पुरे, ही गोष्ट पुन्हां मजजवळ काढूं नको. २७ पिसगाच्या शिखरावर चढून जा आणि पूर्वे, पश्चिम, उत्तर व दक्षिण अशा चोहों दिशांकडे दृष्टि लावून तो देश पाहून घे; कारण तुला यादेंनेपलीकडे जावयाचें नाहीं. २८ आणि यहोशवास अधिकारा-रूढ कर व धीर देऊन दृढ कर, कारण या लोकांच्या पुढें तोच चालेल आणि जो देश तुझ्या दृष्टीस पडेल तो त्यांस वतन करून देईल. २९ यास्तव आम्ही बेथ-पौराच्या समोरील खोऱ्यांत वस्तीस राहिलों.

१ आतां, हे इस्राएल लोकहो, जे विधि व नियम ४ तुम्हीं पाळावे म्हणून मी तुम्हांस शिकवीत आहे ते ऐकून घ्या; त्यायोगें तुम्ही जीवंत राहाल आणि तुमच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर तुम्हांस जो देश देत आहे त्याचें वतन पावाल. २ जी आज्ञा मी तुम्हांस देत आहे तींत अधिकउणें कांहीं करूं नका, अशासाठीं कीं तुमचा देव परमेश्वर याच्या ज्या ज्या आज्ञा मी तुम्हांस ऐकवीत आहे त्या तुम्हीं पाळाव्या. ३ बाल-पौराच्या प्रकरणीं परमेश्वरानें काय केलें तें तुम्हीं आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलें आहे; जे लोक बालपौराच्या

माणें लागले त्या सर्वांचा तुमचा देव परमेश्वर यानें तुमच्यामधून विध्वंस केला; ४ पण जे तुम्ही आपला देव परमेश्वर यास धरून राहिलां ते सगळे आज जीवंत आहां. ५ पाहा, मीं तर आपला देव परमेश्वर याच्या आज्ञेप्रमाणें तुम्हांस विधि व नियम शिकविले आहेत ते अशासाठीं कीं ज्या देशाचें वतन पावण्यास तुम्ही जात आहां त्यांत तुम्हीं त्यांप्रमाणें चालावें. ६ तुम्हीं ते मान्य करून पाळावे, कारण तेणेंकरून देशो-देशींच्या लोकांच्या दृष्टीसमोर तुमची बुद्धि व समजस-पणा प्रगट होईल; हे सर्व विधि ऐकून ते म्हणतील कीं हें मोठें राष्ट्र खरोखर बुद्धिमान व समजस लोकांचें आहे. ७ आमचा देव परमेश्वर याचा आम्ही धावा करितों तेव्हां तो आमच्यासमीप असतो. ज्याचा देव या प्रकारें समीप असतो असें दुसरें मोठें राष्ट्र कोणतें आहे? ८ जें हें नियमशास्त्र मी आज तुम्हांस लावून देत आहे त्यांतल्यासारखे यथार्थ विधि व नियम ज्याचे आहेत असें दुसरें मोठें राष्ट्र कोणतें आहे? ९ मात्र तूं सावध राहा आणि आपणाला अति-शयित जप; नाहीं तर ज्या गोष्टी डोळ्यांनीं पाहिल्या त्या तूं विसरून जाशील आणि जन्मभर त्या तुझ्या मनांतून जातील; ह्या तूं आपल्या पुत्रपौत्रांस विदित कराव्या. १० ज्या दिवशीं तूं होरेबानजीक आपला देव परमेश्वर याच्यासमोर उभा राहिलास त्या दिवसाची आठवण ठेव; तेव्हां परमेश्वरानें मला सांगितलें कीं या लोकांस माझ्याजवळ एकत्र जमीन म्हणजे मी आपलीं वचनें त्यांस ऐकवीन, यासाठीं कीं इहलोकीं ते जीवंत असतील तितके दिवस त्यांनीं माझे भय बाळगावयास शिकावें व आपल्या मुलांवाळांसहि तें शिकवावें. ११ त्या दिवशीं तुम्ही जवळ जाऊन त्या पर्वताच्या पायथ्याशीं उभे राहिलां; तेव्हां पर्वतावरची ज्वाला गगनमंडल मेदून चालली होती आणि त्यावर काळोख, मेघ व निविड अंधकार हे पसरले होते. १२ तेव्हां परमेश्वरानें त्या अग्नीमधून तुम्हांशीं भाषण केलें; तुम्हीं शब्द ऐकिला; पण कांहीं आकृति पाहिली नाही; वाणी मात्र ऐकिली. १३ त्यानें तुम्हांस आपला

करार विदित करून तो पाळण्याची आज्ञा केली; हा करार म्हणजे तीं दहा वचनें होत; तीं त्यानें दोन दगडी पाठ्यांवर लिहून दिलीं. १४ त्या समयीं परमेश्वरानें तुम्हांस विधि व नियम शिकविण्याची आज्ञा मला केली, यासाठीं कीं तुम्ही पैलतीरीं जाऊन ज्या देशाचें वतन पावणार आहां त्यांत तुम्हीं ते पाळावे. १५ ह्याकरितां तुम्ही आपणांसंबंधानें सावधगिरी ठेवा, कारण परमेश्वरानें तुम्हांशीं होरेब पर्वतावर अग्नीतून भाषण केलें तेव्हां कांहीं आकृति तुमच्या दृष्टीस पडली नाही; १६ तुम्ही विघडून जाऊन कोणा पुरुषाची अगर स्त्रीची, १७ पृथ्वीवर संचार करणाऱ्या कोणा पशूची किंवा अंतराळांत उडणाऱ्या कोणा पक्ष्याची, १८ भूमीवर रांगणाऱ्या कोणा जंतूची अथवा पृथ्वीवरील जलामध्ये राहणाऱ्या कोणा मत्स्याची प्रतिमा कोळ नये; १९ अथवा आकाशाकडे डोळे लावून सूर्य, चंद्र, तारे अर्थात् आकाशातील तारागण पाहून बहकून जाऊन त्यास दंडवत घालूं नये व त्यांची उपासना करूं नये; हीं तुमचा देव परमेश्वर यानें नभोमंडलाखालील सर्व देशाच्या लोकांस देऊन ठेविली आहेत. २० आणखी तुम्हांस परमेश्वरानें लोखंडी भट्टी-तून, मिसर देशांतून बाहेर काढिलें आहे, यासाठीं कीं तुम्हीं आज आहांत त्याप्रमाणें त्याची खास प्रजा व्हावें. २१ मग तुमच्यामुळें परमेश्वरानें मजवर कोपून अशी शपथ वाहिली कीं तुला यादेंनेच्या पार जावयाचें नाही, व जो उत्तम देश इझ्राएलाचा देव परमेश्वर त्यांस वतन करून देत आहे त्यांत तुझा प्रवेश व्हावयाचा नाही; २२ म्हणून मला या देशांत मरणें भाग आहे, मला यादेंनेच्या पार जावयाचें नाही; पण तुम्ही पार जाऊन तो उत्तम देश ताब्यांत घ्या. २३ तुम्ही आपल्यासंबंधानें सावधगिरी ठेवा; तुमचा देव परमेश्वर यानें तुमच्याशीं करार केला आहे तो विसरून तुझा देव परमेश्वर यानें तुला मनाई केलेल्या कोणत्याहि वस्तूच्या आकाराची कोरीव प्रतिमा करूं नये. २४ कारण तुझा देव परमे-श्वर भस्म करणाऱ्या अग्नीसारखा ईर्ष्यावान् देव आहे.

१ मुळांत: वतनाची

२५ त्या देशांत राहून बहुत काळ लोटल्यावर तुम्हांस पुत्रपौत्र झाले म्हणजे तुम्ही विघडून एकाद्या वस्तूच्या आकाराची कोरीव मूर्ति कराल, आणि आपला देव परमेश्वर याच्या दृष्टीने जें वाईट तें करून त्याचा राग चेतवाल, २६ तर आज आकाश व पृथ्वी यांस साक्षी ठेवून मी सांगतो कीं ज्या देशाचें वतन पावण्यास तुम्ही यादेंन नदी ओलांडून जात आहां तेथून तुमचा अगदीं नायनाट होईल, त्यांत तुमचें राहणें बहुत दिवस व्हावयाचें नाहीं, तर तुमचा समूळ नाश होईल. २७ परमेश्वर तुम्हांस इतर राष्ट्रांत विखरील; ज्या ज्या लोकांत परमेश्वर तुम्हांस लावून देईल तेथें तुमची संख्या अल्प राहील. २८ तेथें मनुष्याच्या हातांनीं घडलेल्या काष्ठपाषाणादिकांच्या देवांची, जे पाहत नाहींत, ऐकत नाहींत, खात नाहींत, हुंगीत नाहींत, अशांची सेवा कराल. २९ तरी पण तेथेंहि तुम्ही आपला देव परमेश्वर यास शरण जाल आणि पूर्ण जिवेंभावे त्याच्या शोधास लागाल तर तो तुम्हांस पावेल. ३० तूं संकटांत पडशील आणि तुजवर हीं सर्व अरिष्टें येऊन कोसळतील, तेव्हां शेवटीं तूं आपला देव परमेश्वर याजकडे फिरशील आणि त्याची वाणी ऐकशील; ३१ कारण तुझा देव परमेश्वर हा दयाळू देव आहे; तो तुला दगा देणार नाहीं, तुझा नाश करणार नाहीं व जो करार तुझ्या पूर्वजांशीं त्यानें शपथपूर्वक केला तो विसरणार नाहीं. ३२ देवानें मानवास निर्माण करून या पृथ्वीवर ठेविलें तेव्हांपासून तुझ्या जन्मापर्यंत आकाशाच्या एका टोकापासून दुसऱ्या टोकापर्यंत जे दिवस गेले त्यांस विचारून पाहा कीं कधीं अशी मोठी गोष्ट झाली काय किंवा ऐकण्यांत तरी आली काय ? ३३ देवाची वाणी अग्नीमधून प्रगट झाली ती तूं ऐकिली तशी ऐकून दुसरे कोणी लोक जीवंत राहिले काय ? ३४ त्या-प्रमाणेंच तुमचा देव परमेश्वर यानें मिसर देशांतून तुमच्यासाठीं तुम्हांदेखत परीक्षा चिन्हें, चमत्कार, युद्धे, बलिष्ठ भुज आणि उगारिलेला हस्त यांच्या योगें जशीं भयप्रद कृत्यें केलीं तशीं करून कोणा देवानें एकाद्या राष्ट्रास इतर राष्ट्रांमधून बाहेर काढण्याचा कधीं यत्न केला

काय ? ३५ परमेश्वरच देव आहे व त्याच्याविरहित अन्य कोणी नाहीं असें तुला कळावें म्हणून हें सर्व तुला दाखविलें. ३६ तुला शिक्षण द्यावें म्हणून आकाशांतून त्यानें आपली वाणी तुला ऐकविली आणि पृथ्वीवर त्यानें तुला आपला महाग्नि दाखविला आणि अग्नीमधून निघालेलीं त्याचीं वचनें तूं ऐकिलीं. ३७ त्यानें तुमच्या पूर्वजांवर प्रीति केली म्हणून त्यांच्यामागून त्यांच्या संतानास त्यानें निवडून घेतलें आणि त्यानें प्रत्यक्ष आपल्या महासामर्थ्यानें तुला मिसर देशांतून बाहेर आणिलें तें यासाठीं कीं, ३८ तुझ्याहून महान् व सामर्थ्यवान् राष्ट्रांस तुजपुढून घालवून देऊन तुला त्यांच्या देशांत न्यावें आणि त्यांची भूमि तुला वतन करून द्यावी; आज हें तुम्ही पाहतच आहां. ३९ ह्याकरितां आज हें समजून घ्या आणि ध्यानांत ठेवा कीं वर आकाशांत व खालीं पृथ्वीवर परमेश्वरच देव आहे, अन्य कोणी नाहीं; ४० आणि त्याचे विधि व आज्ञा ज्या मी आज तुला सांगत आहे त्यांचें पालन कर, यासाठीं कीं तुझें व तुझ्यामागून तुझ्या वंशजांचें बरें व्हावें, आणि तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला निरंतरचा देत आहे त्यांत तूं चिरकाळ राहावें.

४१ मग मोशानें यादेंनेच्या पलीकडे पूर्वेस, उगवतीकडे तीन नगरें वेगळीं केलीं, ४२ यासाठीं कीं चुकून व पूर्वीं कांहीं वैर नसतां कोणीं आपल्या एकाद्या बांधवास मारिलें तर त्यानें यांतल्या एकाद्या नगरांत पळून जाऊन आपला जीव वांचवावा; ४३ तीं नगरें हीं: रुबेब्याचें रानांतील माळावरलें बेसेर, गाद्याचें गिलादांतील रामोथ व मनश्शाचें बाशानांतलें गोलान.

४४ मोशानें इस्राएल लोकांस नियमशास्त्र लावून दिलें तें हें; ४५ इस्राएल लोक मिसर देशांतून निघाले तेव्हां त्यांस मोशानें सांगितलेलीं आज्ञावचनें, विधि व नियम हेच; ४६ यादेंनेच्या पलीकडे बेथ-पौराच्या समोरील खोऱ्यांत हेशबोननिवासी अमोन्यांचा राजा सीहोन, ज्याला मिसर देशांतून बाहेर निघून आल्यावर मोशे आणि इस्राएल लोक यांनीं जिवें मारिलें, त्याच्या देशीं असतां हे सांगितले; ४७ आणि त्यांचा

देश व बाशानाचा राजा ओग याचा देश त्यांनी काबीज केला; यादेंनेच्या पलीकडे उगवतीस राहणारे अमोरी यांच्या दोन राजांचा हा देश. ४८ हा देश म्हटला म्हणजे आर्णोन खोऱ्याच्या सीमेवरल्या अरोएर नगरापासून सीयोन म्हणजे हर्मोन पर्वतापर्यंत; ४९ आणि पिसगाच्या उतरणीखालीं अराबाच्या समुद्रापर्यंत यादेंनेच्या पलीकडील पूर्वेचा सर्व अराबा हा होय.

१ मोशानें सर्व इस्राएल लोकांस बोलावून सांगितलें, हे इस्राएल लोकहो, जे विधि व नियम आज मी तुमच्या कार्नी पाडीत आहे ते ऐकून घ्या; तुम्ही ते शिका, मान्य करा व पाळा. २ आपला देव परमेश्वर यानें होरेबांत आपणांबरोबर करार केला. ३ हा करार परमेश्वरानें आपल्या पूर्वजांशींच केला असें नव्हे, तर आज जे आपण सर्व जीवंत आहों त्या आपल्याबरोबर केला आहे. ४ परमेश्वरानें त्या पर्वतावर अग्नीमधून तुम्हांशीं प्रत्यक्ष भाषण केलें; ५ त्या अग्नीच्या भीतीनें तुम्ही पर्वतावर चढलां नाहीं; परमेश्वराचें वचन तुम्हांस प्रगट करावें म्हणून त्या प्रसंगीं मी परमेश्वराच्या व तुमच्या दरम्यान उभा राहिलों; तेव्हां त्यानें म्हटलें,

६ ज्यानें तुला मिसर देशांतून, दास्यगृहांतून काढिलें तो मी परमेश्वर तुझा देव आहे.

७ माझ्यासमोर तुला अन्य देव नसावे.

८ आपल्यासाठीं कोरीव मूर्ति करूं नको; आकाशांतील, खालीं पृथ्वीवरील व पृथ्वीखालच्या जलांतील कशाचीहि प्रतिमा करूं नको; ९ त्यांच्या पायां पडूं नको किंवा त्यांची पूजा करूं नको; मी परमेश्वर तुझा देव ईश्यावान् देव आहे; जे मजशीं विरोध करितात त्यांच्या मुलांस तिसऱ्या चौथ्या पिढीपर्यंत वडिलांच्या अन्यायाबद्दल शासन करितों; १० आणि जे मजवर प्रेम करितात व माझ्या आज्ञा पाळितात अशांच्या हजारों जणांवर मी करुणा करितों.

११ तुझा देव परमेश्वर याचें नाम व्यर्थ घेऊं नको; कारण जो परमेश्वराचें नाम व्यर्थ घेईल त्याची तो गय करणार नाहीं.

१२ तुझा देव परमेश्वर यानें तुला आज्ञा केल्याप्रमाणें शब्बाथ दिवस पवित्रपणें पाळण्याकडे लक्ष असूं दे. १३ सहा दिवस श्रम करून आपलें सर्व कामकाज कर; १४ पण सातवा दिवस तुझा देव परमेश्वर याचा शब्बाथ आहे; त्या दिवशीं कोणतेंहि कामकाज करूं नये; तूं, तुझा पुत्र, तुझी कन्या, तुझा दास, तुझी दासी, तुझा बैल, तुझें गाढव, तुझा कोणताहि पशु अथवा तुझ्या वेशींच्या आंत असलेला विदेशी यानेंहि तें करूं नये; यासाठीं कीं तुझ्याप्रमाणें तुझ्या दास-दासींसहि विश्राम मिळावा. १५ तूं ह्या गोष्टीचें स्मरण ठेव कीं मिसर देशांत तूं दास होतास आणि तेथून तुझा देव परमेश्वर यानें तुला बलिष्ठ भुजानें व उगारलेल्या हातानें बाहेर आणिलें, म्हणून तुझा देव परमेश्वर यानें तुला शब्बाथ दिवस पाळण्याची आज्ञा केली आहे.

१६ तुझा देव परमेश्वर यानें तुला आज्ञा केली आहे तदनुसार आपला बाप व आपली आई यांचा मान राख म्हणजे जो देश तुझा देव परमेश्वर तुला देणार आहे त्यांत तूं चिरकाल राहशील आणि तुझें कल्याण होईल.

१७ खून करूं नको.

१८ व्यभिचार करूं नको.

१९ चोरी करूं नको.

२० आपल्या शेजाऱ्याविरुद्ध खोटी साक्ष देऊं नको.

२१ आपल्या शेजाऱ्याच्या स्त्रीचा अभिलाष करूं नको; आपल्या शेजाऱ्याच्या घराची लालसा धरूं नको; त्याचें शेत, दास, दासी, बैल, गाढव, अथवा आपल्या शेजाऱ्याची कोणतीहि वस्तु यांची लालसा धरूं नको.

२२ हीं वचनें परमेश्वरानें त्या पर्वतावर अग्नि, मेघ व अंधकार यांमधून तुमच्या सर्व मंडळीस महाशब्दैकरून सांगितलीं; अधिक सांगितलीं नाहींत. त्यानें दोन दगडी पात्र्यांवर तीं लिहून माझ्या हातीं दिलीं. २३ पर्वत अग्नीनें जळत असतां त्या काळोखांतून

निघत असलेला त्याचा शब्द तुम्हीं ऐकिला, तेव्हां तुम्ही व तुमच्या वंशाचे सर्व प्रमुख व तुमचे वडील जन माझ्यासन्निध आले; २४ त्या समयीं तुम्ही म्हणालां, पाह्या, आमचा देव परमेश्वर यानें आम्हांस आपलें तेज व महिमा प्रगट केला आहे, आणि अग्नीमधून निघत असलेला त्याचा शब्द आम्हीं ऐकला आहे; तर आज आम्हीं हें पाहिलें कीं देव मानवाशीं बोलत असतांही मानव जीवंत राहतो. २५ आतां आम्हीं कां प्राणास मुकावें ? कारण हा प्रचंड अग्नि आम्हांस भस्म करील; आम्ही आमचा देव परमेश्वर याची वाणी आणखी ऐकत राहूं तर मरून जाऊं. २६ तरी आम्ही अग्नीमधून निघणारी जीवंत देवाची वाणी ऐकून जीवंत राहिलों, तसा प्राणिमात्रांपैकी दुसरा कोणी जीवंत राहिला आहे काय ? २७ तर तूं समीप जा आणि जें कांहीं आमचा देव परमेश्वर बोलेल तें ऐकून घे; आणि मग जें कांहीं आमचा देव परमेश्वर तुला सांगेल तें आम्हांस सांग म्हणजे आम्ही तें ऐकून त्याप्रमाणें वागूं. २८ तुम्हीं मला असें सांगितलें तेव्हां परमेश्वरानें तुमचें म्हणणें ऐकिलें; आणि तो मला म्हणाला, ह्या लोकांचें तुजशीं जें कांहीं बोलणें झालें तें मीं ऐकिलें आहे; त्यांनीं जें कांहीं म्हटलें तें बरोबर म्हटलें; २९ त्यांचें मन निरंतर असेंच राहिलें तर किती बरें ! म्हणजे ते माझें भय धरून माझ्या सर्व आज्ञांचें सर्वदा पालन करितील, व तशानें त्यांचें व त्यांच्या संततीचें निरंतर कल्याण होईल. ३० त्यांस जाऊन सांग कीं तुम्ही आपआपल्या डेऱ्यांकडे परत जा; ३१ पण तूं येथें माझ्याजवळ उभा राहा आणि सर्व धर्मशास्त्र, विधि व नियम तुला त्यांस शिकवावयाचे आहेत ते मी तुला सांगेन, यासाठीं कीं जो देश मी त्यांस वतन करून देत आहे, त्यांत त्यांनीं ते पाळावे. ३२ ह्यास्तव तुम्ही आपला देव परमेश्वर याच्या आज्ञा मान्य करून पाळा, उजवीडावीकडे वळू नका. ३३ ज्या मार्गानें चालण्याविषयीं तुमचा देव परमेश्वर यानें तुम्हांस आज्ञा दिली आहे त्या सर्व मार्गानें तुम्ही चाला म्हणजे तुम्ही जीवंत राहाल व तुमचें कल्याण होईल;

आणि जो देश तुम्ही वतन करून घेणार आहां त्यांत तुम्ही चिरकाळ राहाल.

१ तुमचा देव परमेश्वर यानें धर्मशास्त्र, विधि व नियम तुम्हांस शिकविण्याची आज्ञा मला दिली आहे; तुम्ही जो देश वतन करून घेण्यास पैलतीरीं जात आहां तेथें तुम्हीं ते पाळावे; ते हे: २ तूं व तुझे पुत्रपौत्र यांनीं परमेश्वराचें भय बाळगून सर्व विधि व आज्ञा ज्या मी तुला सांगत आहे त्या जन्म-भर पाळाव्या म्हणजे तूं तेथें चिरकाळ राहशील. ३ ह्याकरितां हे इस्राएला, हें श्रवण कर, मान्य कर आणि पाळ, म्हणजे तुझें कल्याण होईल; आणि तुझ्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर यानें दुधामधाचे प्रवाह वाहत असलेला जो देश तुला देण्याचें वचन दिलें आहे त्यांत तुम्ही बहुशुणित व्हाल.

४ हे इस्राएला, श्रवण कर; आपला देव परमेश्वर हा अनन्य परमेश्वर आहे; ५ तूं आपला देव परमेश्वर याजवर पूर्ण मनानें, पूर्ण जिवानें व पूर्ण शक्तीनें प्रीति कर. ६ ज्या गोष्टी मी तुला आज बजावून सांगत आहे त्या तुझ्या हृदयांत बिंबीव; ७ आणि त्या तूं आपल्या मुलांवाळांच्या मनावर ठशीव आणि घरीं असतां, मार्गानें चालत असतां, निजतां, उठतां त्यांविषयीं बोलत जा. ८ त्या आपल्या हाताला चित्रादाखल बांध आणि आपल्या दोन्ही डोळ्यांच्या मधल्या भागीं कपाळपट्टी म्हणून लाव. ९ आपल्या दाराच्या बाह्यांवर व आपल्या फाटकांवर त्या लिही.

१० जो देश तुला देण्याविषयीं तुझा देव परमेश्वर यानें अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांस आणभाक दिली आहे तेथें तो तुम्हांस घेऊन जाईल; जीं मोठीं व सुंदर नगरें तुम्हीं स्वतः वसविलीं नाहींत तीं तो तुम्हांस देईल. ११ तूं भरिलीं नाहींत अशा उत्तम वस्तूंनीं भरिलेलीं घरे, तूं खोदिल्या नाहींत अशा खोदिलेल्या विहिरी आणि तूं लाविले नाहींत असे द्राक्ष-मळे व जैतूनवृक्ष हीं सर्व तो तुला देईल; आणि तूं त्यांचा उपभोग घेऊन तुप्त होशील. १२ मात्र ज्या परमेश्वरानें तुला दास्यगृहांतून, मिसर देशांतून काढिलें

त्याचा तुला विसर पडेल असें न होवो. १३ तूं आपला देव परमेश्वर याचें भय बाळग, त्याची उपासना कर, आणि शपथ वाहतांना त्याचेंच नाम घे. १४ तुम्ही अन्य देवांच्या म्हणजे आपणांसभोंवतालच्या देशांतील लोकांच्या देवांमागे लागूं नका; १५ कारण तुझ्यामध्ये असणारा तुझा देव परमेश्वर ईर्ष्यावान् देव आहे, तुझा देव परमेश्वर याचा क्रोध तुझ्यावर भडकून त्यानें तुझा संहार करून तुला पृथ्वीवरून नष्ट करावें असें न होवो.

१६ तुमचा देव परमेश्वर याची परीक्षा तुम्ही मस्सा एथें पाहिली तशी पाहूं नका. १७ आपला देव परमेश्वर यानें दिलेल्या आज्ञा, आज्ञावचनें व विधि हीं जपून पाळा. १८ जें काम परमेश्वराच्या दृष्टीनें उचित व चांगलें आहे तेंच कर, म्हणजे तुझें कल्याण होईल; आणि जो उत्तम देश देण्याची परमेश्वरानें तुझ्या पूर्वजांस आणभाक दिली आहे, त्यांत तुझा प्रवेश होऊन त्याचें वतन तूं पावशील; १९ आणि परमेश्वराच्या सांगण्या-प्रमाणें तुझे सर्व शत्रु तुझ्यापुढून घालवून देण्यांत येतील.

२० पुढील काळीं जेव्हां तुझा पुत्र तुला विचारील कीं हीं आज्ञावचनें, हे विधि व हे नियम पाळण्या-विषयीं आपला देव परमेश्वर यानें तुम्हांस आज्ञा दिली आहे त्यांचें प्रयोजन काय? २१ तेव्हां तूं आपल्या पुत्रांस सांग कीं आम्ही मिसर देशांत फारोचे दास होतो तेव्हां परमेश्वरानें समर्थ हातानें आम्हांस मिसर देशांतून बाहेर काढिलें; २२ परमेश्वरानें आमच्या-देखत मिसर देशांत फारो व त्याचें सर्व घराणें यांस पीडादायक अशीं मोठीं चिन्हें व चमत्कार दाखविले; २३ आणि आपल्या पूर्वजांस आणभाक करून दिलेल्या या देशांत न्यावें म्हणून त्यानें तेथून आम्हांस बाहेर काढिलें. २४ परमेश्वरानें हे सर्व विधि पाळण्याची आपल्याला आज्ञा दिली, ती यासाठीं कीं आपण आपला देव परमेश्वर याचें भय बाळगवें; अशांनें आपलें निरंतरचें कल्याण होईल आणि तो आम्हांस जीवंत राखील; आज हें तुम्ही पाहतच आहां. २५ आपण आपला देव परमेश्वर याच्यासमोर

त्याच्या आज्ञेप्रमाणें हे सर्व नियम मान्य करून पाळिले तरी ही आपली धार्मिकता ठरेल.

१ जो देश वतन करून घेण्यास तूं जात आहेस ७ तेथें तुझा देव परमेश्वर तुला नेईल आणि तुझ्या-पुढून बहुत राष्ट्रे घालवून देईल, म्हणजे अर्थात हिती, निर्गांशी, अमोरी, कनानी, परिजी, हिव्वी आणि यबूसी हीं तुम्हांहून महान् आणि समर्थ अशीं सात राष्ट्रे घालवून देईल; २ आणि तुझा देव परमेश्वर त्यांस तुझ्या हवालीं करील व तूं त्यांचा मोड करिशील, तेव्हां त्यांचा समूळ नाश कर; त्यांशीं करारमदार करूं नको व त्यांची दया करूं नको; ३ त्यांच्याशीं सोयरीक करूं नको; आपली कन्या त्यांच्या मुलास देऊं नको व त्यांची कन्या आपल्या मुलास करूं नको; ४ कारण ते लोक तुझ्या पुत्रास मजपासून बहकवितील आणि अन्य देवांची उपासना करावयास लावितील; त्यामुळें परमेश्वराचा कोप तुम्हांवर भडकेल व तो तुमचा नाश सत्वर करील. ५ त्या लोकांशीं वर्तन करावयाचें तें असें: त्यांच्या वेद्या मोडून टाका, त्यांचे स्तंभ तोडून टाका, त्यांच्या अशेरा मूर्तिं तोडून फोडून टाका आणि त्यांच्या कोरीव मूर्तिं अग्नीनें जाळून टाका. ६ कारण तूं आपला देव परमेश्वर याची पवित्र प्रजा आहेस; या अखिल पृथ्वीवरील देशांतील लोकांतून तुझा देव परमेश्वर यानें तुला निवडून घेतलें आहे तें यासाठीं कीं तूं त्याची खास प्रजा व्हावें. ७ परमेश्वरानें तुम्हांवर प्रेम करून तुम्हांस निवडिलें याचें कारण तुम्ही संख्येनें बहुत म्हणून नव्हे; उलट तुम्ही सर्व राष्ट्रांमध्ये संख्येनें अल्प होतां; ८ परमेश्वरानें तुम्हांस समर्थ हातानें दाखगृहांतून, मिसरचा राजा फारो याच्या हातांतून सोडवून बाहेर आणिलें याचें कारण हेंच कीं त्याचें तुमच्यावर प्रेम आहे आणि तुमच्या पूर्वजांशीं जी आणभाक त्यानें केली ती पुरी करण्याची त्याची इच्छा आहे. ९ ह्याकरितां हें पक्कें समजून घे कीं तुझा देव परमेश्वरच देव आहे, तो सत्यवचनी देव आहे; जे त्याजवर प्रेम ठेवितात व त्याच्या आज्ञा पाळितात त्यांच्या हजारों पिढ्यांबरोबर तो आपला करार

पाळून त्यांजवर दया करितो; १० जे त्यांचें वैर करितात त्यांच्या डोळ्यांदेखत तो त्यांचें पारिपत्य करून नाश करितो; जो त्यांचें वैर करितो त्याच्या-संबंधानें विलंब न करितां त्याच्या डोळ्यांदेखत तो त्यांचें पारिपत्य करितो. ११ यास्तव जें धर्मशास्त्र, जे विधि व जे नियम मी आज तुम्हांस सांगत आहे तें मान्य करून पाळा.

१२ तुम्हीं हे नियम ऐकून मान्य केले व त्यांप्रमाणें चाललां तर तुझा देव परमेश्वर तुझ्या पूर्वजांशीं शपथ-पूर्वक केलेला करार व दयेचें वचन तुझ्यासंबंधानें राखील; १३ तो तुजवर प्रेम ठेवील, तुझें अमीष्ट करील, तुला बहुगुणित करील आणि जो देश तुला देण्याविषयीं तुझ्या पूर्वजांशीं त्यानें आणभाक केली त्या देशीं तो तुझें पोटचें फळ, धान्य, द्राक्षारस व तेल हा तुझ्या भूमीचा उपज आणि तुझ्या गुरांढोरांची व शेरडामेंढरांची वाढ यांसंबंधानें तुला बरकत देईल. १४ तूं सर्व देशच्या लोकांहून धन्य होशील; तुझ्यांतला किंवा तुझ्या पशूंंतला कोणी नर किंवा मादी वांझ राहणार नाही; १५ आणि परमेश्वर तुजपासून सर्व प्रकारचे रोग दूर राखील. मिसर देशांतील ज्या व्याधि तुला ठाऊक आहेत, त्यांतल्या कोणत्याहि तुला लागणार नाहीत; त्या तुझ्या सर्व वैच्यांस लागतील. १६ जे लोक तुझा देव परमेश्वर तुझ्या हातीं देईल त्यांचा संहार कर; त्यांजवर दयादृष्टि करूं नको; त्यांच्या देवांची उपासना करूं नको; करिशील तर तो तुला पाश होईल. १७ तूं एकादे वेळीं आपल्या मनांत असा विचार आणशील कीं हीं राष्ट्रे मजहून मोठीं आहेत, तर त्यांस त्यांच्या वतनांतून मला कसें घालवून देतां येईल? १८ तर त्यांची भीति धरूं नको; तुझा देव परमेश्वर यानें फारोचें व सर्व मिसर देशाचें काय केलें त्याचें चांगलें स्मरण ठेव; १९ तूं आपल्या डोळ्यांनीं प्रत्यक्ष पाहिलेलीं संकटें, चिन्हें व चमत्कार, तसेंच समर्थ भुज व उगारिलेला हात यांच्यायोगें तुझा देव परमेश्वर यानें तुला काढून आणिलें याचें चांगलें स्मरण ठेव; त्याप्रमाणेंच ज्या लोकांची तुला भीति वाटत आहे

त्यांचें शासन तुझा देव परमेश्वर करील. २० याखेरीज तुझा देव परमेश्वर त्यांच्यामध्ये गांधील माशा पाठवील, त्या एवढ्या कीं त्यांच्यापैकीं जे तुझ्यापुढून वांचून लपून राहतील त्यांचाहि नाश होईल. २१ त्यांस पाहून घाबरूं नको, कारण तुझा देव परमेश्वर तुझ्यामध्ये आहे; तो महान् आणि भययोग्य देव आहे. २२ तुझा देव परमेश्वर त्या राष्ट्रांस तुझ्यापुढून हळूहळू घालवील; त्यांचा एकदम अंत करूं नको, केल्यास वनपशु वाहून तुला उपद्रव होईल. २३ तरी तुझा देव परमेश्वर त्यांस तुझ्या हातीं देईल आणि त्यांचा निःपात होईपर्यंत त्यांस व्याकुळ करित राहील. २४ तो त्यांचे राजे तुझा हातीं देईल आणि तूं त्यांचें नांव या नभोमंडळा-खालून नष्ट करिशील; त्यांतला कोणीहि तुजशीं सामना करणार नाही; व शेवटीं तूं त्यांचा संहार करिशील. २५ त्यांच्या देवांच्या कोरीव मूर्ति तुम्ही अग्नीनें जाळून टाका; त्यांजवरली रुप्याची व सोन्याची मढणी असेल तिचा लोभ करूं नको व ती आपल्याकरितां घेऊं नको; घेशील तर त्यांच्यामुळें पाशांत पडशील; कारण तुझा देव परमेश्वर याला त्याचा वीट आहे; २६ तूं कोणतीहि अमंगळ वस्तु आपल्या घरीं आणूं नको, आणिशील तर तूं तिच्याप्रमाणें नाशपात्र ठरशील; तिचा अगदीं वीट मान व तिचा अव्हेर कर, कारण ती नाशपात्र वस्तु आहे.

१ जें सर्व धर्मशास्त्र आज मी तुम्हांला विहित करित आहे तें मान्य करून पाळा, म्हणजे तुम्ही जगाल, बहुगुणित व्हाल आणि तुमच्या पूर्वजांस परमेश्वरानें शपथपूर्वक देऊं केलेल्या देशांत प्रवेश करून तो वतन करून घ्याल. २ तुझा देव परमेश्वर हीं चाळीस वर्षे रानांतून तुला कोणत्या रीतीनें घेऊन आला याची आठवण ठेव; तुला लीन करावें आणि तुझ्या मनांत काय काय आहे व तूं त्याच्या आज्ञा पाळिशील कीं नाही याची कसोटी पाहावी म्हणून. ३ त्यानें तुला लीन केलें, तुझी उपासमार होऊं दिली, तेव्हां तुला किंवा तुझ्या पूर्वजांस ठाऊक नसलेला जो माझा त्याच्या योगानें त्यानें तुझें पोषण केलें; तें यासाठीं कीं मनुष्य

केवळ भाकरीनें नव्हे तर परमेश्वराच्या मुखांतून निघणाऱ्या प्रत्येक वचनानें वांचेल हें तुझ्या प्रत्ययास आणून द्यावें. ४ हीं चाळीस वर्षे तुझीं वरें जीण झालीं नाहीत, तुझे पाय सुजले नाहीत. ५ तूं आपल्या मनांत हा विचार कर कीं मनुष्य आपल्या पुत्रास ताडण करितो तसा तुझा देव परमेश्वर तुला ताडण करित आहे. ६ तर आपला देव परमेश्वर याच्या आज्ञा पाळ, त्याच्या मार्गानें चाल व त्याचें भय बाळग. ७ कारण तुझा देव परमेश्वर तुला एका उत्तम देशीं घेऊन जात आहे; खोऱ्यांत व डोंगरांत उगम पावून पाण्यानें भरलेल्या नद्या, झरे, ओहोळ त्यांत वाहत आहेत; ८ गहू, जव, द्राक्षवेली, अंजीर व डाळिंबे यांचा तो देश आहे, मध व तेल देणारे जैतून यांचा तो देश आहे; ९ त्या देशांत टंचाई न पडतां तूं अन्न खाशील; तुला कोणत्याहि गोष्टीची वाण पडणार नाही; तेथले धोंडे लोखंड आहेत व तेथल्या पहाडांतून तुला तांबें, खणून काढतां येईल. १० तूं खाऊनपिऊन तृप्त होशील आणि जो उत्तम देश तुझा देव परमेश्वर यानें तुला दिला आहे त्याबद्दल तूं त्याचा धन्यवाद करशील. ११ आपला देव परमेश्वर याला तूं विसरूं नये; ज्या आज्ञा, नियम व विधि मी आज तुला सांगत आहे त्या पाळावयाचें सोडून देशील तर संभाळ. १२ तूं खाऊनपिऊन तृप्त होशील आणि चांगलीं घरे बांधून त्यांत राहशील, १३ तुझीं गुरेंडोरें व शेरडेमेंडेरें यांची वृद्धि होईल, तुझे सोनेरुपें व तुझी सर्व मत्ता वाढेल, १४ तेव्हां तुझे मन उन्मत्त होऊन ज्यानें तुला दास्यगृहांतून, मिसर देशांतून काढून आणिलें तो तुझा देव परमेश्वर याला विसरूं नये म्हणून संभाळ; १५ आग्या सर्पांनीं व विंचवांनीं व्यापिलेल्या विस्तीर्ण व भयानक रानांतून आणि पाणी नसलेल्या रुक्ष भूमींतून त्यानें तुला आणिलें; त्यानें तुजसाठीं गारगोटीच्या खडकांतून पाणी काढिलें; १६ आणि तुझ्या पूर्वजांस माहीत नसलेला जो मात्ता त्याच्या योगानें रानांत त्यानें तुझे पोषण केलें, तें यासाठीं कीं तुला लीन करावें व कसोटीस लावून अखेरीस तुझे कल्याण करावें; १७ तसेंच हें धन माझ्याच

सामर्थ्यानें व भुजबलांनें मला प्राप्त झालें आहे असें तूं मनांत म्हणूं नको. १८ तूं आपला देव परमेश्वर याचें स्मरण ठेव, कारण धनप्राप्ति करून घेण्याचें सामर्थ्य तोच तुला यासाठीं देत आहे कीं त्यानें तुझ्या पूर्वजांशीं शपथपूर्वक केलेला करार कायम राखावा; आज हें विदितच आहे. १९ तूं आपला देव परमेश्वर यास विसरून इतर देवांच्या मार्गे लागशील, त्यांची उपासना करशील, त्यांचें भजनपूजन करशील तर तुमचा समूळ नाश होईल; हें मी तुम्हांला प्रतिज्ञापूर्वक सांगतो. २० तुम्ही आपला देव परमेश्वर याची वाणी ऐकणार नाहीं तर ज्या राष्ट्रांचा नाश परमेश्वर तुमच्या-देखत करणार आहे त्यांच्याप्रमाणें तुम्हीहि नाश पावाल.

१ हे इसाएला, श्रवण कर; तुझ्याहून महान् देव समर्थ राष्ट्रे ताब्यांत घेण्यास तूं आज यादेंन उतरून जाणार आहेस; त्यांचीं नगरें मोठीं व त्यांचे कोट गगनचुंबित आहेत; २ तेथले लोक मोठे व धिप्पाड असून अनाकी वंशांतले आहेत हें तुला माहीतच आहे; अनाकाच्या वंशजांशीं कोण सामना करील? हा त्यांजबिषयींचा प्रवाद तूं ऐकिलाच आहे. ३ तर आतां हें पक्कें जाण कीं भस्म करणाऱ्या अमीसारखा तुझ्यापुढें तुझा देव परमेश्वर आहे; तो त्यांचा संहार करील व त्याला तुझ्यापुढें चीत करील, आणि परमेश्वरानें तुला सांगितल्याप्रमाणें तूं त्यांस घालवून देऊन त्यांचा त्वरित नाश करशील. ४ तुझा देव परमेश्वर त्यांस तुझ्यापुढून घालवून देईल तेव्हां आपल्या मनांत म्हणूं नको कीं माझ्या पुण्याईमुळे परमेश्वरानें मला हा देश वतन करून घेण्यास येथें आणिलें आहे; खरें पाहतां या राष्ट्रांच्या दुष्टाईमुळे तुझा देव परमेश्वर त्यांस तुझ्यासमोरून घालवून देत आहे. ५ तूं त्यांचा देश वतन करून घेण्यास जात आहेस हें तुझ्या पुण्याईमुळे नव्हे अथवा तुझ्या मनाच्या सालिकतेमुळे नव्हे, तर त्या राष्ट्रांच्या दुष्टाईमुळे; आणि तुझे पूर्वज अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांजशीं परमेश्वरानें जी आणभाक केली ती खरी करावी म्हणून तो तुझा देव परमेश्वर त्या राष्ट्रांस तुझ्यापुढून घालवून देत

आहे. ६ तर हैं पक्के जाण कीं, तुझ्या पुण्याईमुळे हा उत्तम देश तुझा देव परमेश्वर तुला वतन करून देत आहे असें नाही; कारण तूं ताठ मानेची जात आहेस. ७ रानांत तूं आपला देव परमेश्वर यास चिडवून कोधाविष्ट केले याची आठवण ठेव, तें विसरू नको; मिसर देशांतून तूं बाहेर निघालास तेव्हांपासून या स्थानीं येऊन पोहंचेपर्यंत तुम्ही परमेश्वराशीं फितुरीच करीत आलां आहां. ८ तसेंच होरेवांतही तुम्हीं परमेश्वरास चेतवून संतप्त केले; तो इतका कोधाविष्ट झाला होता कीं तो तुमचा संहार करणार होता. ९ तेव्हां परमेश्वरानें तुम्हांशीं केलेल्या कराराच्या दगडी पाठ्या घ्यावयासाठीं मी डोंगर चढून गेलों व तेथें अन्नपाण्या-वांचून चाळीस दिवस व चाळीस रात्री राहिलों; १० आणि परमेश्वरानें आपल्या बोटांनं लिहिलेल्या दोन दगडी पाठ्या मला दिल्या, आणि मंडळी जमली होती त्या दिवशीं जेवढीं वचनें परमेश्वरानें पर्वतावरील अग्नींतून तुम्हांस सांगितलीं तेवढीं सर्व त्या पाठ्यांवर लिहिलीं होती. ११ चाळीस दिवस व चाळीस रात्री लोटल्यावर परमेश्वरानें कराराच्या त्या दोन दगडी पाठ्या मला दिल्या. १२ तेव्हां परमेश्वर मला म्हणाला, ऊठ, लवकर खालीं उतरून जा; कारण तुझ्या ज्या लोकांस तूं मिसर देशांतून काढून आणिलें ते बिघडले आहेत, आणि ज्या मार्गानें चालावयाची मीं त्यांस आज्ञा दिली होती तो त्यांनीं लागलीच सोडून दिला आहे; त्यांनीं एक ओतीव मूर्ति केली आहे. १३ परमेश्वर आणखी मला म्हणाला, मीं या लोकांस पाडून ठेविलें आहे; ही ताठ मानेची जात आहे; १४ तर मला आडवा येऊं नको, मी त्यांचा संहार करितों आणि नभोमंडळाखालून त्यांचें उच्चाटन करितों; त्यांहून श्रेष्ठ असें तुझेंच एक महान् व समर्थ राष्ट्र मी करितों. १५ तेव्हां मी मागे फिरून पर्वतावरून खालीं उतरत असतां पर्वत अग्नीनें जळत होता आणि कराराच्या दोन पाठ्या माझ्या दोन हातांत होत्या. १६ मीं पाहिलें तों माझ्या दृष्टीस पडलें कीं तुम्हीं आपला देव परमेश्वर याच्याविरुद्ध पाप केले;

एक बासरूं ओतून तयार केले व ज्या मार्गानें चालण्याची परमेश्वरानें तुम्हांस आज्ञा दिली होती तो तुम्हीं लागलीच सोडून दिला. १७ तेव्हां त्या दोन पाठ्या धरून मीं हातांतून फेंकून देऊन तुमच्यादेखत फोडिल्या. १८ तुम्हीं परमेश्वराच्या दृष्टीनें हुकूम करून त्याला संताप आणिला हैं तुम्हीं महापातक केले म्हणून मी परमेश्वरापुढें पालथा पडलों आणि पूर्वी-प्रमाणें चाळीस दिवस व चाळीस रात्री मीं अन्नपाणी सेवन केले नाही. १९ तुमचा संहार करावा म्हणून परमेश्वरास कोप व संताप चढला होता त्याची मला भीति वाटली; तथापि या खेपेसहि परमेश्वरानें माझें ऐकिलें. २० परमेश्वर अहरोनावर इतका संतापला कीं तो त्याचा नाश करणार होता; त्या प्रसंगीं त्याच्या-साठींही मीं प्रार्थना केली. २१ मग मीं तुमचें पापकर्म म्हणजे तुम्ही केलेलें वासरूं घेऊन अग्नींत जाळिलें; त्याचे फोडून तुकडेतुकडे केले व बांदून धुळीइतकें बारीक चूर्ण केले व डोंगरावरून वाहणाऱ्या ओहळांत तें फेंकून दिलें. २२ नंतर तबेरा, मरुसा व किब्रथ-हत्तवा येथेंहि तुम्हीं परमेश्वरास संतप्त केले. २३ यावर परमेश्वरानें कादेश-वर्ण्यींहून तुम्हांस रवाना करून सांगितलें कीं जा, आणि जो देश मीं तुम्हांस दिला आहे तो ताब्यांत घ्या; तेव्हांहि तुम्हीं आपला देव परमेश्वर याच्या आज्ञेविरुद्ध फितुरी केली; तुम्हीं त्यावर विश्वास ठेविला नाही व त्याचें सांगणें ऐकिलें नाही. २४ तुमचामाझा परिचय झाला त्या दिवसापासून तुम्हीं परमेश्वराविरुद्ध फितुर करीत आलां आहां. २५ तुमचा संहार करावयाचा असें परमेश्वरानें म्हटलें म्हणून मी त्याच्यासमोर ते चाळीस दिवस व त्या चाळीस रात्री पालथा पडलों. २६ मीं परमेश्वराची अशी प्रार्थना केली कीं, हे प्रभो देवा, ही तुझी प्रजा, हैं तुझे वतन तूं आपल्या प्रतापानें सोडविलें आणि समर्थ हातांनं मिसरांतून काढून आणिलें त्याचा नाश करूं नको. २७ तुझे सेवक अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांची आठवण कर आणि या लोकांचा हट्ट, गुष्टता व पाप यांकडे लक्ष देऊं नको; २८ देशील तर ज्या देशांतून

तूं आम्हांस काढून आणिलें तेथले लोक म्हणतील कीं जो देश त्यांस देण्याचें परमेश्वरानें वचन दिलें होतें तेथें त्यांस त्याला नेतां आलें नाहीं आणि तो त्यांचा द्वेष करित होता म्हणून तो त्यांस रानामध्यें मारून टाकण्यासाठीं घेऊन गेला. २९ ही तुझी प्रजा आहे, हें तर तुझें वतन आहे, त्यांस तूं आपल्या महासामर्थ्यानें व उगारिलेल्या हातानें काढून आणिलें आहे.

१ त्या समयीं परमेश्वरानें मला सांगितलें, १० पहिल्या पाठ्यांसारख्या दोन दगडी पाठ्या घडीव आणि त्या घेऊन मजकडे पर्वतावर ये; लाकडाचा एक कोशहि तयार कर. २ मग तूं फोडून टाकिलेल्या पूर्वीच्या पाठ्यांवर जीं वचनें होती तीं मी त्या पाठ्यांवर लिहीन; त्या तूं कोशांत ठेव. ३ त्याप्रमाणें मीं बाभळीच्या लाकडाचा एक कोश बनविला, आणि पहिल्या पाठ्यांसारख्या दोन दगडी पाठ्या घडवून हातीं घेऊन पर्वतावर गेलों. ४ मंडळी जमली होती त्या दिवशीं जीं दहा वचनें परमेश्वरानें पर्वतावर अर्मीतून तुम्हांस सांगितलीं होती तींच वचनें त्यानें पहिल्याप्रमाणें या पाठ्यांवर लिहिलीं आणि माझ्या स्वाधीन केलीं. ५ मग मी मागे परतून पर्वतावरून खालीं उतरलों आणि त्या पाठ्या मीं बनविलेल्या कोशांत ठेविल्या; परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें त्या अजून त्यांत आहेत. ६ (इस्राएल लोक बने-याकानाच्या विहिरीपासून कूच करून मोसेरास आले तेव्हां तेथें अहरोन मृत्यु पावला व त्यास मूठ-माती दिली, आणि त्याचा पुत्र एलाजार त्याच्या जागीं याजकाचें काम करूं लागला. ७ तेथून कूच करून गुदगोदा येथें ते आले, तेथून ते याटबाथा येथें आले; येथें पाण्याचे पुष्कळ ओहोळ आहेत. ८ त्या समयीं परमेश्वरानें लेवी वंशास वेगळें केलें, तें यासाठीं कीं त्यांनीं परमेश्वराच्या कराराचा कोश वाहावा, परमेश्वरासमोर उभे राहून त्याची सेवा करावी व त्याच्या नामानें आशीर्वाद द्यावा; हें आजवर तसेंच आहे. ९ ह्यामुळेच लेव्यास त्याच्या भाऊबंदांबरोबर

कांहीं वांटा किंवा वतन नाहीं; तुझा देव परमेश्वर यानें त्यास सांगितल्याप्रमाणें परमेश्वरच त्याचें वतन आहे.) १० मी पहिल्याप्रमाणेंच चाळीस दिवस व चाळीस रात्री पर्वतावर राहिलों; आणि या खेपेसहि परमेश्वरानें माझें ऐकिलें आणि तुमचा संहार करावयाचें सोडून दिलें. ११ परमेश्वरानें मला सांगितलें, तूं या लोकांचा पुढारी हो, म्हणजे जो देश देण्याविषयीं त्यांच्या पूर्वजांशीं मीं आणभाक केली आहे तेथें ते जाऊन त्याचा ताबा घेतील.

१२ तर आतां, हे इस्राएल, तुझा देव परमेश्वर तुझ्यापाशीं जें मागतो तें एवढेंच कीं तूं आपला देव परमेश्वर याचें भय बाळगून त्याच्या सर्व मार्गांनीं चालावें, त्याजवर प्रेम ठेवावें व त्याची सेवा अगदीं जिवेंभावें करावी, १३ परमेश्वराच्या आज्ञा व विधि आज मी तुला तुझ्या बऱ्याकरितां सांगत आहे, ते पाळावे. १४ पाहा, आकाश व आकाशापलीकडलें आकाश आणि पृथ्वी व त्यांत जें सर्व कांहीं आहे तें तुझा देव परमेश्वर याचें आहे. १५ परमेश्वराला तुझे पूर्वज आवडून त्याजवर त्यानें प्रेम केलें, आणि त्यांच्या मागून तुम्ही जे त्यांचे वंशज आहां त्या तुम्हांस सर्व देशाच्या लोकांतून त्यानें निवडून घेतलें आहे; हें आज विदितच आहे. १६ तर तुम्ही आपल्या हृदयाची अग्रलचा कापून टाका आणि यापुढें ताठ मानेचे राहूं नका. १७ कारण तुमचा देव परमेश्वर देवाधिदेव, प्रभूंचा प्रभु, महान् देव, पराक्रमी व भययोग्य असून कोणाचा पक्षपात करित नाहीं किंवा लांच घेत नाहीं. १८ तो अनाथ व विधवा यांचा न्याय करितो आणि परदेशीयावर प्रीति करून त्यास अन्नवस्त्र देतो. १९ ह्या-करितां तुम्ही परदेशीयावर प्रीति करावी; कारण तुम्हीसुद्धां मिसर देशांत परदेशीय होतां. २० आपला देव परमेश्वर याचें भय बाळग, त्याची सेवा कर, त्याला धरून राहा आणि त्याच्याच नामाची शपथ वाहा. २१ तोच तुझें स्तोत्र आहे, तोच तुझा देव आहे, त्यानें तुझ्यासाठीं मोठीं व भयप्रद कामें केलीं आहेत, तीं सर्व तूं आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलीं आहेत. २२ तुझे पूर्वज मिसरांत

गेले तेव्हां ते सत्तर जण होते; पण आतां तुझा देव परमेश्वर यांनं तुझी संख्या आकाशांतील ताऱ्यांप्रमाणें बहुगुणित केली आहे.

१ यास्तव तूं आपला देव परमेश्वर याजवर ११ प्रीति करावी आणि त्यानं तुला लावून दिलेली व्यवस्था, त्याचे विधि, त्याचे नियम व त्याच्या आज्ञा हीं नित्य पाळावीं. २ आज तुम्ही हें पकें लक्षांत आणा; तुमच्या मुळांबाळांस मी हें सांगत नाहीं; त्यांनीं तर हें काहीं अनुभविलें नाहीं, पाहिलें नाहीं; म्हणजे तुमचा देव परमेश्वर यांनं काय शिक्षा केली, त्यानं आपला महिमा, समर्थ हात व उगारिलेले बाहु दाखवून, ३ मिसर देशाचा राजा फारो यास व त्याच्या साऱ्या देशास काय काय चिन्हें व कृत्यें दाखविलीं, ४ त्यानं मिसरी सैन्याचे घोडे व रथ यांचें काय केलें, ते तुमचा पाठलाग करीत असतां त्यांजवर तांबड्या समुद्राच्या पाण्याचा लोट कसा आणिला व त्यांचा नाश करून त्यांचा आजपर्यंत मागमूस कसा उरू दिला नाहीं; ५ आणि तुम्ही या ठिकाणीं येऊन पोहंचला तोंपर्यंत रानांत त्यानं तुम्हांस कायकाय केलें; ६ त्याप्रमाणेंच त्यानं रजबेनी अलीयाबाचे पुत्र दाथान व अवीराम यांचें काय केलें, म्हणजे अर्थात् पृथ्वीनं आपलें तोंड पसरून त्यांचीं कुटुंबें, डेरे आणि त्यांचे अनुचर यांसह त्यांस इस्राएल लोकांदिखत कसें गिकून टाकिलें, या सर्व गोष्टी त्यांनीं पाहिल्या नाहीत; ७ पण परमेश्वराचीं हीं सर्व महत्कृत्यें तुम्हीं आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलीं आहेत. ८ यास्तव जें धर्मशास्त्र मी आज तुम्हांस सांगत आहे तें तुम्हीं पाळावें, म्हणजे तुम्ही समर्थ होऊन जो देश वतन करून घेण्यासाठीं पैलतीरीं जात आहां त्यांत तुम्ही प्रवेश करून तो आपल्या ताब्यांत घ्याल; ९ आणि जो देश तुम्हांस व तुमच्या वंशजांस देण्याविषयीं परमेश्वरानें तुमच्या पूर्वजांशीं आणभाक केली आणि ज्यांत दुधामधाचे प्रवाह वाहत आहेत त्यांत तुम्ही चिरकाळ राहाल. १० तुम्ही जो देश वतन करून घेण्यास जात आहां तेथली भूमि तुम्ही सोडून आलेल्या मिसर देशांतल्या भूमीसारखी

नाहीं; तेथें तुम्ही भाजीच्या मळ्याप्रमाणें बीं पेरून पायांनीं जमीन भिजवीत होतां; ११ पण जो देश ताब्यांत घेण्यासाठीं तुम्ही पैलतीरीं जात आहां तो डोंगरखोऱ्यांचा देश असून आकाशांतील पावसाला शोषून घेतो; १२ तुझा देव परमेश्वर त्या देशाची काळजी वाहतो; वर्षाच्या आरंभापासून अखेरपर्यंत तुझा देव परमेश्वर याची नजर त्या देशावर सदैव असते.

१३ मी ज्या आज्ञा आज तुम्हांस सांगत आहे त्या तुम्ही चित्त देऊन ऐकाल आणि आपला देव परमेश्वर याजवर प्रेम ठेवाल व त्याची सेवा जिवेंभावं करीत राहाल, १४ तर मी तुमच्या देशावर आगोटीचा आणि वळवाचा पाऊस योग्य समयीं पाठवीन, म्हणजे तुला आपलें अन्न, द्राक्षारस व तेल यांचा सांठा करितां येईल. १५ मी तुझ्या गुरांढोरांसाठीं मैदानांत गवत उपजवीन व तुला पोटभर खावयास मिळेल. १६ यास्तव तुम्ही सावध असा, नाहीं तर तुमचें चित्त भ्रंत होऊन तुम्ही बहकून अन्य देवांची उपासना करूं लागाल आणि त्यांचें भजनपूजन कराल; १७ तशानें परमेश्वराचा कोप तुम्हांवर भडकून तो आकाशकपाटें लावील, म्हणजे पाऊस पडणार नाहीं आणि भूमि आपला उपज देणार नाहीं; आणि जो उत्तम देश परमेश्वर तुम्हांस देत आहे त्यांतून तुमचा खरित नायनाट होईल. १८ यास्तव तुम्ही माझीं हीं वचनं आपल्या ध्यानींमनीं सांठवून ठेवा, तीं चिन्हांदाखल आपल्या हातांस बांधा आणि आपल्या डोळ्यांच्या मध्यभागीं कपाळपट्टी म्हणून ठेवा. १९ तुम्ही घरीं असतां, मार्गानें चालत असतां, निजतां, उठतां त्यांच्यासंबंधानें बोलत जा, आणि आपल्या मुलांबाळांस तीं शिकवीत जा. २० तीं आपल्या घराच्या दारांच्या बाह्यांवर आणि फाटकांवर लिहून ठेवा; २१ म्हणजे जो देश मी तुम्हांस देईन अशी आणभाक परमेश्वरानें तुमच्या पूर्वजांशीं केली होती, त्यांत तुम्ही व तुमचीं मुलेंबाळें पृथ्वीच्या वरील आकाशाप्रमाणें चिरायु होतील. २२ तर ही जी आज्ञा मी तुम्हांस सांगत आहे ती

तुम्ही मान्य करून तत्परतेने पाळाल, आपला देव परमेश्वर याजवर प्रेम देवाल, त्याच्या सर्व मार्गांनी चालाल आणि त्यालाच धरून राहाल, २३ तर परमेश्वर हीं सर्व राष्ट्रे तुमच्यापुढून घालवून देईल आणि तुमच्याहून महान व समर्थ राष्ट्रांस आपल्या ताब्यांत तुम्ही आणाल. २४ ज्या ज्या स्थलीं तुमचें पाऊल पडेल तीं सर्व स्थले तुमचीं होतील; रानापासून, लबानोनापासून आणि फरात महानदापासून पश्चिमसमुद्रपर्यंत तुमच्या देशाचा विस्तार होईल. २५ तुमच्यापुढें कोणासहि उभे राहतां येणार नाही; ज्या ज्या भूमीला तुमचें पाऊल लागेल तेथल्या सर्व रहिवाश्यांच्या मनांत तुमचा देव परमेश्वर आपल्या वचनानुसार तुम्हांविषयीं भीति व दहशत उत्पन्न करील.

२६ पाहा, आज तुम्हांपुढें अभीष्ट व अनिष्ट हीं दोन्ही मी ठेवीत आहे; २७ म्हणजे तुमचा देव परमेश्वर याच्या ज्या आज्ञा मी आज तुम्हांस सांगत आहे त्या तुम्हीं पाळिल्या तर तुमचें अभीष्ट होईल; २८ पण तुम्हीं आपला देव परमेश्वर याच्या आज्ञा पाळिल्या नाहीत, आणि ज्या मार्गांनीं जाण्याची मी तुम्हांस आज्ञा आज करित आहे तो सोडून अपरिचित अशा अन्य देवांच्या मार्गे तुम्ही गेलां तर तुमचें अनिष्ट होईल.

२९ जो देश ताब्यांत घेण्यास तूं जात आहेस तेथें तुझा देव परमेश्वर तुला नेऊन पोंचवील तेव्हां तुम्हीं गरिजीम डोंगरावरून आशीर्वाद आणि एबाल डोंगरावरून शाप उच्चारवा. ३० यादेनपलीकडे माबळतीस अराबांत राहणारे कनानी यांच्या प्रदेशांत गिल्गालासमोर, मोरेच्या एलोन वृक्षासमोर ते डोंगर आहेत ना ? ३१ तुम्ही यादेन उतरून यासाठीं जात आहां कीं जो देश तुमचा देव परमेश्वर तुम्हांस देत आहे त्याचें वतन तुम्हांला मिळावें; तुम्ही तो ताब्यांत घ्याल व त्यांत वस्ती कराल. ३२ ह्याकरितां जे विधि व नियम मी आज तुम्हांला सांगत आहे ते सर्व मान्य करून पाळा.

१ जो देश तुमच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर यांनं तुम्हांस वतन म्हणून देऊं केला आहे त्यांत तुम्ही या भूलोकीं जीवत राहाल तोंवर

हे विधि व हे नियम तुम्हीं मान्य करून पाळावे. २ ज्या राष्ट्रांवर तुमची सत्ता बसेल त्यांतील लोक उंच डोंगरांवर, देंकड्यांवर आणि हरतऱ्हेच्या हिरव्या वृक्षांखालीं ज्या ज्या ठिकाणीं आपआपल्या देवांची उपासना करित असतील त्या सर्व ठिकाणांचा अवश्य विध्वंस करा; ३ त्यांच्या वेद्या मोडून टाका, त्यांचे स्तंभ तोडून टाका, त्यांच्या अशेरा मूर्ति अग्नींत जाळून टाका व त्यांच्या देवांच्या कोरीव मूर्ति फोडूनतोडून टाका; त्या ठिकाणांतून त्यांची नांवनिशाणी नाहीशी करा. ४ आपला देव परमेश्वर याच्या उपासनेसंबंधानें असें करूं नका, ५ तर आपल्या नामाची स्थापना करण्यासाठीं तुमचा देव परमेश्वर जें स्थान तुमच्या सर्व वंशांच्या बतनांतून निवडून घेईल तेथें त्याच्या निवासस्थानीं तुम्ही त्याला शरण जा व तेथेंच येत जा; ६ आणि तेथेंच तुम्हीं होमबलि, यज्ञ, दशमांश, खहस्तानें समर्पिलेलीं अर्पणे, नवसाचीं अर्पणे, स्वसंतोषाचीं अर्पणे आणि आपल्या गुराढोरांचे व शेरडामेंढरांचे प्रथम वत्स आणावे; ७ त्याच स्थानीं तुम्हीं आपला देव परमेश्वर याजसमोर भोजन करावें आणि ज्या ज्या कामास तुम्ही हात घालाल त्यांत तुमचा देव परमेश्वर तुम्हांस यश देईल तर तुम्हीं व तुमच्या घरच्या मनुष्यांनीं त्या स्थानीं उत्सव करावा. ८ आज या स्थलीं आपण प्रत्येक जण आपल्या नजरेस योग्य दिसतील त्या गोष्टी करित आहों; तेथें तशा करूं नका; ९ जी विश्रामभूमि, जें वतन तुमचा देव परमेश्वर तुम्हांस देत आहे तेथें तुम्ही अजून जाऊन पोहंचलां नाहीं. १० तरी पण जेव्हां तुम्ही यादेन उतरून तुमचा देव परमेश्वर तुम्हांस वतन करून देत आहे त्या देशांत वस्ती कराल, आणि जेव्हां तुमच्या चौहोंकडल्या शत्रूपासून तो तुम्हांस विश्राम देईल आणि तेणेंकरून तुम्ही निर्भयतेनें राहाल, ११ तेव्हां जें स्थल तुमचा देव परमेश्वर आपल्या नामाच्या निवासार्थ निवडील तेथेंच मी तुम्हांस सांगितलेल्या सगळ्या वस्तु आणा; म्हणजे आपले होमबलि, यज्ञबलि, व दशमांश, खहस्तें समर्पिलेलीं अर्पणे, परमेश्वरास कराल ते विशिष्ट नवस. १२ तेथें तुम्हीं आपले पुत्र व

कन्या, दास व दासी यांसहित आपला देव परमेश्वर याजसमोर उत्सव करावा; तुमच्या वेशींच्या आंत राहणाऱ्या लेव्यानेंहि आनंद करावा, कारण तुमच्या-बरोबर त्यांस काहीं वांटा किंवा वतन नाही. १३ तुझ्या दृष्टीस पडेल त्या भलत्याच ठिकाणी होमबलि न अर्पिण्याची सावधगिरी ठेव; १४ तुझ्या एकाद्या वंशाच्या वतनांत जें स्थान परमेश्वर निवडील तेथेंच तूं आपले होमबलि अर्पावे आणि ज्या ज्या गोष्टींविषयीं मी तुला आज्ञा देत आहे त्या तेथेंच तूं कराव्या. १५ आपल्या सर्व वेशींच्या आंत तुझ्या इच्छेस येईल त्याप्रमाणें आणि तुझा देव परमेश्वर यानें तुला बरकत दिली असेल त्याप्रमाणें पशु मारून खा; त्यांचें मांस हरणाचें किंवा सांबराचें मांस खातात त्याप्रमाणें कोणींहि मनुष्यानें खावें; मग तो शुद्ध असो कीं अशुद्ध असो. १६ त्याचें रक्त मात्र सेवन करूं नये, पाण्या-प्रमाणें तें जमिनीवर टाकून द्यावें; १७ आपलें अन्न, द्राक्षारस व तेल यांचा दशमांश, आपलीं गुरें-दोरे अथवा शेरडेंमेंढरें यांचे प्रथम वत्स, नवस केलेली एकावी वस्तु अथवा स्वसंतोषाचीं अर्पणें व स्वहस्तें समर्पित केलेलें अर्पण हीं आपल्या वेशींच्या आंत तूं खाऊं नयेत; १८ तर तुझा देव परमेश्वर जें स्थान निवडील तेथें तुझा देव परमेश्वर याजसमोर तीं खा; आपला पुत्र व कन्या, आपले दास व दासी आपल्या वेशींच्या आंत असलेला लेवी यांच्याबरोबर तीं खा; आणि ज्या ज्या कामास तूं आपला हात घालिशील त्यासंबंधानें तुझा देव परमेश्वर याजसमोर आनंद कर. १९ संभाळ, जोंवर तूं स्वस्थानीं जीवंत राहशील तोंवर तुला लेव्यास सोडतां कामा नये.

२० तुझा देव परमेश्वर यानें आपल्या वचनानुसार तुझ्या देशाची मर्यादा वाढविल्यावर तुझ्या जिवाला मांस खाण्याची वांछा होऊन तें खावें असें वाटेल तर तुझ्या इच्छेस येईल त्याप्रमाणें तूं मांस खावें. २१ जें स्थान तुझा देव परमेश्वर आपल्या नामाच्या स्थापनार्थ निवडील तें तुजपासून फारच दूर असलें तर जीं गुरेंदोरे व शेरडेंमेंढरें परमेश्वरानें तुला दिलीं असतील

त्यांतलें तुला वाटेल तें माझ्या आज्ञेप्रमाणें मारून आपल्या वेशींच्या आंत आपल्या इच्छेस येईल त्याप्रमाणें तूं खावें. २२ त्यांचें मांस हरिण अथवा सांबर यांचें मांस खातात त्याप्रमाणें खावें; तें शुद्ध माणसानें व अशुद्ध माणसानेंहि खावें. २३ मात्र त्याचें रक्त अगदीं सेवन करूं नये; कारण रक्त हें जीवन होय; मांसाबरोबर जीवन खाऊं नये. २४ तें सेवन करूं नये तर पाण्याप्रमाणें जमिनीवर टाकून द्यावें. २५ तूं तें सेवन करूं नये; परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें योग्य आहे तें केल्यानें तुझें व तुझ्यामागून तुझ्या संततीचें कल्याण होईल; २६ पण तूं एकादी वस्तु पवित्र केली किंवा तिचा नवस केला तर परमेश्वर निवडील त्या स्थानीं ती वस्तु तुला नेली पाहिजे; २७ आणि तेथें आपल्या होमबलीचें मांस व रक्त हीं आपला देव परमेश्वर याच्या वेदीवर अर्पिलीं पाहिजेत; यज्ञपशूचें रक्त आपला देव परमेश्वर याच्या वेदीवर ओतावें आणि मग त्याचें मांस खावें. २८ ज्या गोष्टींविषयीं मी तुला आज्ञा करित आहे त्या चित्त देऊन ऐक; तुझा देव परमेश्वर याच्या दृष्टीनें जें चांगलें व योग्य तें तूं केलें तर तुझें व तुझ्या-मागून तुझ्या संततीचें निरंतर कल्याण होईल.

२९ ज्या राष्ट्रांवर तूं आपला ताबा बसविण्यास जात आहेस त्यांचा संहार तुझा देव परमेश्वर तुजपुढें करील व तूं त्यांचा सत्ताधीश होऊन त्या देशांत वसशील; ३० तेव्हां संभाळ, नाहीतर तुझ्यासमोर त्यांचा संहार झाल्यावर तुला त्यांचें अनुकरण करण्याचा मोह पडेल; हीं राष्ट्रे आपल्या देवांची उपासना करित होती तशी आपणहि करूं असें मनांत आणून त्या देवांच्या नादीं तूं लागशील. ३१ तूं आपला देव परमेश्वर याच्या उपासनेसंबंधानें असें करूं नको; कारण ज्या ज्या गोष्टींचा परमेश्वरास वीट येतो व तिरस्कार वाटतो असल्या सबै गोष्टी ते आपल्या देवांसंबंधानें करित होते; ते आपल्या पुत्रांचा व कन्यांचादेखील आपल्या देवांपुढें अर्पित होम करित होते.

३२ मी तुम्हांस सांगत आहे त्या गोष्टी लक्षपूर्वक पाळा; त्यांत अधिकउणें काहीं करूं नका.

१ तुझ्यामध्ये कोणी संदेष्टा अथवा स्वप्न पाहणारा प्रगट झाला व त्याने तुला कांहीं चिन्ह अथवा चमत्कार दाखविला, २ आणि तें चिन्ह अथवा तो चमत्कार प्रत्ययासहि आला, आणि तो तुम्हांस म्हणाला कीं तुम्हांला ठाऊक नाहीत अशा अन्य देवांला अनुसरून त्यांची आपण उपासना करूं; ३ तर त्या संदेष्ट्याचें अथवा स्वप्न पाहणाऱ्याचें बोलणें ऐकूं नका; कारण तुम्ही आपला देव परमेश्वर याजवर जिवेंभावे प्रीति करितां किंवा नाहीं हें पाहण्यासाठीं तुमचा देव परमेश्वर तुमची ही अशी परीक्षा पाहील. ४ तुम्हीं आपला देव परमेश्वर यास अनुसरावे, त्याचें भय बाळगावे, त्याच्या आज्ञा पाळाव्या, त्याची वाणी ऐकावी, त्याची सेवा करावी आणि त्यासच धरून राहावे. ५ असल्या संदेष्ट्यास अगर असलीं स्वप्ने पाहणाऱ्यास जिवें मारावे; कारण ज्या तुमच्या देवानें तुम्हांस मिसर देशांतून आणिलें, दास्यगृहांतून सोडविलें, त्या देवानें तुम्हांस लावून दिलेल्या मार्गावरून बहकविण्यासाठीं तो तुम्हांस फितविण्याच्या गोष्टी सांगतो. या प्रकारें तूं आपल्यामधून त्या दुष्टाईचें निर्मूलन करावें.

६ तुझा भाऊ, तुझा सहोदर, तुझे पुत्र व कन्या, तुझी जिवलग स्त्री, तुझा प्राणप्रिय मित्र यांपैकी कोणी तुला गुप्तपणें फुसलावून म्हणूं लागला कीं तुला अथवा तुझ्या पूर्वजांस अपरिचित असलेल्या अन्य देवांची आपण सेवा करूं या; ७ मग ते देव तुझ्या आजूबाजूच्या अगदीं जवळच्या लोकांचे असोत किंवा पृथ्वीच्या एका टोंकापासून दुसऱ्या टोंकापर्यंत राहणाऱ्या दूरदूरच्या लोकांचे असोत, ८ तर तुम्हीं त्याच्या म्हणण्यास रुकार देऊं नये आणि त्याचें ऐकूं नये; त्याजवर दयादृष्टि करूं नये, त्याची गय करूं नये अथवा त्याला छपवून ठेवूं नये; ९ त्याला अवश्य जिवें मारावे, त्याला जिवें मारण्यासाठीं त्याजवर तुझा हात प्रथम पडावा आणि मग इतर सर्व लोकांचे हात पडावे. १० तो मरे तोंवर त्याला दगडमार करावा; कारण ज्या तुझ्या परमेश्वर देवानें तुला मिसर देशांतून, दास्यगृहांतून काढून आणिलें, त्याजपासून तुला बहक-

विण्याचा त्यानें यत्न केला आहे. ११ हें ऐकून सर्व इस्राएल लोकांस भीति वाटेल आणि तुमच्यामध्ये ते असलें दुष्कर्म पुनः करावयाचे नाहीत.

१२ तुझा देव परमेश्वर यानें तुला वस्ती करावयास दिलेल्या नगरांपैकीं एकाचा नगराविषयीं तुझ्या कानावर अशी बातमी आली कीं १३ तुमच्यांतून कांहीं अधम पुरुष निघाले आणि त्यांनीं आपल्या नगरवासी जनांस आजपर्यंत तुम्हांस अपरिचित अशा अन्य देवांची आपण उपासना करावयास चलावें, असें म्हणून बहकविलें, १४ तर पुसतपास करावा, शोध करावा, लक्षपूर्वक पत्ता काढावा; आणि ही गोष्ट खरी असली, आणि तुमच्यामध्ये असलें अमंगल कृत्य होत आहे याविषयीं कांहीं संशय नसला, १५ तर त्या नगराच्या रहिवाऱ्यांस तरवारीनें अवश्य मारून टाकावे, आणि त्या नगराचा व त्यांत असलेले पशु आदिकरून सर्व प्राणी शापित म्हणून त्यांचा तरवारीनें संहार करावा. १६ त्या नगरांतील सर्व लूट चवाठ्यावर जमा करावी, आणि तें नगर त्यांतल्या लुटीसुद्धां आपला देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ सर्वस्वीं जाळून फस्त करावे; त्याचा ढिगार निरंतर तसाच पडूं द्यावा, तें पुनः वसवूं नये. १७ अशा शापित वस्तूंतलें कांहींएक तुझ्या हाताला लागून राहूं नये; म्हणजे परमेश्वर आपल्या तीव्र कोपापासून निवृत्त होऊन तुझ्या पूर्वजांशीं आणभाक केल्याप्रमाणें तुजवर दया करील व तुझा त्याला कळवळा येऊन तुला तो बहुगुणित करील; १८ ज्या आज्ञा आज मी तुला सांगत आहे त्या सर्व तूं आपला देव परमेश्वर याची वाणी ऐकून पाळिशील आणि तुझा देव परमेश्वर याच्या दृष्टीनें जें योग्य तेंच करशील तर असें होईल.

१ तुम्ही आपला देव परमेश्वर याचे पुत्र १४ आहां; मयताकरितां आपल्या अंगावर घाय करूं नका; आपला भालप्रदेश मुडूं नका; २ कारण तूं आपला देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ पवित्र आहेस, आणि परमेश्वरानें तुला या भूतलावरील सर्व लोकांतून स्वप्रजा व्हावयास निवडून घेतलें आहे.

३ कांहीं अमंगळ पदार्थ खाऊं नको. ४ तुम्हीं खावयाचीं जनावरें तीं हीं: गाईबैल, शेरडेंमेंढरें, ५ सांबर, हरिण, मेंकर, चितळ, रोही, गवा व डांगळ; ६ ज्यांचे खूर चिरलेले व दुभागलेले असून जे रवंथ करितात असल्या पशूंचें मांस तुम्हीं खावें; ७ पण जे केवळ रवंथ करितात किंवा ज्यांचे नुसते खूरच चिरलेले आहेत ते खाऊं नयेत; उंट, ससा व शाफान हे खाऊं नयेत, कारण ते रवंथ करितात, पण त्यांचे खूर चिरलेले नाहीत, म्हणून ते तुम्हांस निषिद्ध होत. ८ डुकराचा खूर चिरलेला आहे, पण तो रवंथ करीत नाही म्हणून तो तुम्हांस निषिद्ध आहे; तुम्हीं त्यांचें मांस खाऊं नये, त्यांच्या शवांस शिवूं नये.

९ जलचरांपैकीं तुम्हीं खावयाचे ते हे: ज्यांस पंख व खवले असतात ते तुम्हीं खावे; १० पण ज्यांस पंख आणि खवले नाहीत ते तुम्हीं खाऊं नयेत; ते तुम्हांस निषिद्ध आहेत.

११ सर्व शुद्ध पक्षी खावे. १२ तुम्हीं खाऊं नयेत ते हे: गरुड, दाढी असलेला गीध, कुरर; १३ गीध, ससाणा, निरनिराळ्या जातींच्या घारी; १४ अनेक जातींचे कावळे; १५ शहामृग, गवळण, कोकीळ, नाना जातींचे बहिरीससाणे; १६ पिंगळ, मोठा घुबड, राजहंस; १७ पाणकोळी, गिधाड, करडोक, १८ बगळा, निरनिराळ्या जातींचे करकोचे, टिटवी आणि वाघूळ. १९ पंख असून रांगत जाणारे प्राणी तुम्हांस निषिद्ध आहेत, ते तुम्हीं खाऊं नयेत. २० सर्व शुद्ध पक्षी तुम्हीं खावे.

२१ आपोआप मेलेले तुम्हीं कांहींही खाऊं नये; तुझ्या वेशींच्या आंत असलेल्या परदेशीयास तें खावयास यावें किंवा परदेशस्थांस पाहिजे तर विकून टाकावें; कारण तूं आपला देव परमेश्वर याची पवित्र प्रजा आहेस. करडूं त्याच्या आईच्या दूधांत शिजवूं नको.

२२ वर्षानुवर्ष तुझ्या शेतांतल्या पेऱ्यापासून जें कांहीं उत्पन्न होईल त्याचा दशमांश अवश्य वेगळा काढून ठेव. २३ जें स्थल तुझा देव परमेश्वर आपल्या नामाच्या निवासासाठीं निवडील तेथें आपलें अन्न,

द्राक्षारस व तेल यांचा दशमांश आणि आपलीं गुरे-ढोरे व शेरडेंमेंढरें यांचे प्रथम वत्स आपला देव परमेश्वर याजसमोर खा; अशानें तूं आपला देव परमेश्वर याचें भय निरंतर बाळगण्यास शिकशील; २४ पण तुझा देव परमेश्वर यानें आपलें नाम स्थापण्यासाठीं जें स्थल निवडिलें असेल तें फार दूर असलें व तेथला प्रवास फार लांबचा असल्यामुळें तुझा देव परमेश्वर याच्या प्रसादानें मिळेल त्याचा दशमांश तेथें तुला घेऊन जातां आलें नाही, २५ तर तूं तो विकून त्याचा पैसा कर व तो पैसा बांधून हातीं घेऊन तुझा देव परमेश्वर यानें निवडिलेल्या स्थलाकडे घेऊन जा. २६ तेथें गाई-बैल, शेरडेंमेंढरें, द्राक्षारस, मदिरा अथवा तुझ्या मनास वाटेल ती वस्तु ते पैसे देऊन घे, आणि आपला देव परमेश्वर याजसमोर आपल्या घराण्यासह खाऊनपिऊन आनंद कर; २७ आणि आपल्या वेशींच्या आंत असलेल्या लेव्यास वगळूं नको; कारण त्याला तुजबरोबर कांहीं हिस्सा किंवा वतन नाही.

२८ प्रत्येक तीन वर्षांच्या अखेरीस त्या वर्षाच्या उत्पन्नाचा दशमांश बाजूस काढून आपल्या वेशींच्या आंत जमा कर; २९ आणि लेव्यास तुझ्याबरोबर कांहीं हिस्सा किंवा वतन नाही म्हणून तो आणि तुझ्या वेशींच्या आंत असलेला परदेशी अनाथ व विधवा यांनीं हि येऊन पोटभर खावें, म्हणजे तुझा देव परमेश्वर तुझ्या हातच्या सर्व कामास बरकत देईल.

१ दर सात वर्षांच्या अखेरीस तूं ऋण-विमोचन करावें. २ ऋणविमोचन करण्याचा प्रकार हा: कोणीं सावकारानें आपल्या शेजाऱ्यास कर्ज दिलें असेल तर त्यानें तें त्याला सोडून द्यावें; आपला शेजारी अथवा भाऊबंध याजपासून तें उगवून घेऊं नये; कारण परमेश्वराच्या नांवानें ऋणविमोचन करण्याचें जाहीर झालें आहे. ३ परक्यापासून पाहिजे तर कर्ज उगवून घे; पण तुझ्या बांधवाकडे तुझें कांहीं येणें असलें तर तूं तें खहस्तें सोडून दे. ४ तुझ्यामध्ये कोणी दरिद्री व्हावयाचा नाही; कारण तुझा देव परमेश्वर ज्या

देशाचें तुला वतन करून देत आहे त्यांत तो तुला अवश्य समृद्ध करील; ५ मात्र तुझा देव परमेश्वर याची वाणी तूं चित्त देऊन ऐकावी आणि आजमितीस हें जें धर्मशास्त्र मी तुला विहित करित आहे तें सगळें मान्य करून पाळावें. ६ कारण तुझा देव परमेश्वर तुला दिलेल्या वचनानुसार तुझें अभीष्ट करील; तूं बहुत राष्ट्रांस कर्ज देशील पण तूं कर्ज काढणार नाहीस; तूं अनेक राष्ट्रांवर सत्ता करिशील पण त्यांची तुझ्यावर सत्ता चालावयाची नाही.

७ तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला देत आहे त्यांत तुझ्या कोणत्याहि वेशींच्या आंत तुझ्या बांधवांपैकी कोणी लाचार मनुष्य तुझ्यापाशीं राहत असला तर त्याजविषयीं आपलें हृदय कठोर करूं नको, आपला हात आंखडूं नको; ८ तूं आपला हात अवश्य सडळ ठेव, त्याची गरज भागेल तेवढें त्याला उसनें दे. ९ संभाळ, ऋणविमोचनाचें सातवें वर्ष जवळ आलें आहे असें म्हणून आपल्या मनांत अधम विचार येऊं देऊं नको; आपल्या लाचार बांधवावर वक्रदृष्टि करून तूं एकादे वेळीं त्याला काहीं द्यावयाचा नाहीस आणि त्यानें तुझ्याविरुद्ध परमेश्वराकडे गाऱ्हाणें केलें तर तुला पाप लागेल. १० तूं त्याला अवश्य द्यावें, व तूं त्याला देशील तेव्हां तुझ्या मनास काहीं एक वाईट वाटूं देऊं नको; असें केल्यानें ज्या ज्या कामास तूं हात घालिशील त्यांत तुझा देव परमेश्वर तुला बरकत देईल. ११ देशांतले कंगाल लोक कधीं नाहीतसे होणार नाहीत; म्हणून मी तुला आज्ञा करित आहे कीं तुझ्या देशांतले तुझे गरजू आणि कंगाल बांधव यांस सडळ हातानें दे.

१२ तुझ्या बांधवांपैकी कोणी इब्री अथवा इब्रीण तुला विकिली असली तर त्यानें किंवा तिनें सहा वर्षे दास्य केल्यावर सातवे वर्षी त्याला किंवा तिला मुक्त करून जाऊं दे. १३ तूं त्याला मुक्त करिशील तेव्हां त्याला रिक्तहस्तें पाठवूं नको; १४ तर तुझीं शेरडेंमेंढरें, तुझें खळें व द्राक्षाकुंड यांतून उदार हस्तें त्याला दे; तुला परमेश्वरानें समृद्ध केलें असेल त्याप्रमाणें त्याला दे.

१५ मिसर देशांत तूं हि दास होतास आणि तुझा देव परमेश्वर यानें तुला मुक्त केलें याचें स्मरण ठेव; यास्तव ही आज्ञा आज मी तुला देत आहे. १६ तरी पण त्या दासाचें तुझ्यावर व तुझ्या घराण्यावर प्रेम जडलें असेल व तो आनंदांनं तुझ्या घरीं नांदत असून तुला म्हणेल कीं मी तुला सोडून जाणार नाहीं, १७ तर त्याचा कान दरवाजावर धरून आरीनें टोंच म्हणजे तो तुझा निरंतरचा दास होईल; तुझ्या दासीचेंहि असेंच कर. १८ त्याला मुक्त करून जाऊं देणें तुला जड वाटूं नये; कारण सहा वर्षेपर्यंत मोलकऱ्याच्या दुष्पट तुझी सेवाचाकरी त्यानें केली आहे; असें केल्यानें तुझा देव परमेश्वर तुझ्या सर्व कामांत तुला बरकत देईल.

१९ तुझीं गुरेंढोरें व शेरडेंमेंढरें यांतील सगळे प्रथम जन्मलेले नर तुझा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ पवित्र राखावे; गाईचा प्रथम वत्स काहीं कामास लावूं नको आणि शेरडांमेंढरांतल्या प्रथम वत्साची लोकर कातरूं नको. २० तुझा देव परमेश्वर जें स्थान निवडील तेथें तूं परमेश्वरासमोर आपल्या घराण्यासह वर्षानुवर्ष त्याचें मांस खात जा; २१ पण त्यांतल्या कोणांत काहीं दोष असला, म्हणजे त्यांतला एखादा लंगडा किंवा अंधळा असला किंवा त्याला दुसरी कोणतीहि खोड असली तर त्याचें अर्पण तुझा देव परमेश्वर याला करूं नको. २२ आपल्या वेशींच्या आंत तो भक्षवा; हरिणाचें किंवा सांबराचें मांस खातात त्याप्रमाणें शुद्ध माणसांनीं व अशुद्ध माणसांनीं त्याचें मांस खावें. २३ मात्र त्याच्या रक्ताचें सेवन करूं नये, तर तें पाण्याप्रमाणें जमिनीवर टाकून द्यावें.

१ आपला देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ १६ अबीब महिना पाळ आणि वल्हांडण सण कर; कारण अबीब महिन्यांत तुझा देव परमेश्वर यानें तुला मिसर देशांतून रात्रीचें बाहेर आणिलें. २ जें स्थान परमेश्वर आपल्या नामाच्या निवासार्थ निवडील तेथें आपला देव परमेश्वर याजसाठीं शेरडेंमेंढरें आणि गाईबैल यांतून वल्हांडणाचा यज्ञपशु अर्पवा. ३ त्या-बरोबर खमिराची भाकर खाऊं नये; सात दिवस तूं

त्याबरोबर बेखमीर भाकरी म्हणजे दुःखस्मारकाची भाकरी खावी, कारण तू धांदलीने मिसर देशातून बाहेर निघालास; ह्याच्यायोगे मिसर देशातून निघाल्या दिवसाचें तुला जन्मभर स्मरण राहील. ४ सात दिवस-पर्यंत तुझ्या सगळ्या देशांत खमीर दृष्टीसहि पडूं नये; आणि पहिल्या दिवशीं संध्याकाळीं जो बलि देशील त्याचें कांहींसुद्धां मांस सकाळपर्यंत राहूं नये. ५ तुझा देव परमेश्वर जीं नगरें तुला देईल त्याच्या कोणत्याहि वेशींच्या आंत वल्हांडणाचा यज्ञपशु अर्पावयाचा नाही. ६ तर तुझा देव परमेश्वर आपल्या नामाच्या निवासासाठीं जें स्थान निवडील तेथेंच ज्या समर्थीं तूं मिसर देशांतून निघालास म्हणजे अर्थात् सूर्यास्ताच्या वेळीं, संध्याकाळीं, वल्हांडणपशूचा यज्ञ करावा. ७ तुझा देव परमेश्वर जें स्थान निवडील तेथेंच तो भाजून खावा; मग सकाळीं उठून आपआपल्या डेऱ्यांत जावें. ८ सहा दिवस बेखमीर भाकऱ्या खाव्या, आणि सातव्या दिवशीं तुझा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ मोठा मेळा भरवावा; त्या दिवशीं कोणतेंहि कामकाज करूं नये.

९ तूं सात सप्तकांची गणती कर; उभ्या पिकाला विळा लाविल्यापासून सात सप्तकें मोज. १० मग तुझा देव परमेश्वर यानें तुला समृद्ध केलें असेल त्या मानानें त्याला स्वस्तोषाचा बलि अर्पून सप्तकांचा सण पाळ; ११ तुझा देव परमेश्वर आपल्या नामाच्या निवासासाठीं जें स्थल निवडील तेथें आपला पुत्र व कन्या, दास व दासी, आणि तुझ्या वेशींच्या आंतला लेवी, आणि तुझ्यामध्ये असलेले परदेशीय पोरके, विधवा या सर्वांबरोबर आपला देव परमेश्वर याजसमोर उत्सव कर. १२ तूं मिसर देशांत दास होतास याचें तुला स्मरण राहावें म्हणून हे विधि मान्य करून पाळावे.

१३ आपल्या खळ्यांतील आणि द्राक्षाकुंडांतील उत्पन्नाचा संग्रह करण्याचें संपल्यावर मंडपांचा सण सात दिवस पाळावा; १४ ह्या पर्वकाळीं तुझे पुत्र व कन्या, दास व दासी व तुझ्या वेशींच्या आंत असलेला लेवी, परदेशीय, पोरके व विधवा यांसह उत्सव करावा. १५ जें स्थान परमेश्वर निवडील

तेथें तूं आपला देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ सात दिवस सण पाळावा; कारण सर्व उत्पन्न हातीं धरिलेलीं कामें यांसंबंधानें तुझा देव परमेश्वर यानें तुला बरकत दिल्यामुळें तुला अत्यनंद होईल. १६ दर वर्षीं तीन वेळां म्हणजे बेखमीर भाकरीचा सण, सप्तकांचा सण, आणि मंडपांचा सण या तिन्ही पर्वणींस तुझ्या सर्व पुरुषांनीं तुझा देव परमेश्वर जें स्थान निवडील तेथें त्याजसमोर जावें; कोणीहि रिक्तहस्तें परमेश्वरासमोर जाऊं नये; १७ तुझा देव परमेश्वर यानें तुला बरकत दिली असेल त्या मानानें प्रत्येकानें आपल्या ऐपतीप्रमाणें द्यावें.

१८ तुझा देव परमेश्वर जीं नगरें तुला देईल त्यांत आपआपल्या वंशांतले न्यायाधीश व सरदार नेमावे; त्यांनीं लोकांचा न्याय धर्मनीतीनें करावा. १९ विपरीत न्याय करूं नये, पक्षपात करूं नये आणि लांच घेऊं नये; कारण लांच शहाण्याचे डोळे अंधळे करितो आणि धार्मिकाचे निर्णय विपरीत करितो. २० नीतिमत्तेचीच कास धर म्हणजे तूं जीवत राहशील आणि तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला देत आहे त्याचा तूं वतनदार होशील.

२१ तूं आपला देव परमेश्वर याजसाठीं जी वेदी करिशील तिच्याजवळ कोणत्याहि प्रकारच्या काष्ठाची अशेरा मूर्ति स्थापूं नको; २२ त्याप्रमाणेंच कोणताहि स्तंभ उभारूं नको, कारण तुझा देव परमेश्वर याला त्याची किळस आहे.

१ कांहीं दोष अथवा खोड असलेलें गुरू १७ अथवा मेंढरुं आपला देव परमेश्वर याला अर्पूं नको; कारण तुझा देव परमेश्वर यास त्याचा वीट आहे.

२ तुझा देव परमेश्वर यानें तुला दिलेल्या गांवाच्या वेशींच्या आंत कोणी पुरुष अथवा स्त्री तुझा देव परमेश्वर याचा करार मोडून त्याच्या दृष्टीनें कांहीं दुष्कर्म करितांना आढळून आली, ३ म्हणजे माझ्या आज्ञेचा अतिक्रम करून अन्य देवांची अथवा सूर्य, चंद्र, व नक्षत्रगण यांची उपासना व पूजा तीं करूं

लागली, ४ आणि हैं तुला कोणीं सांगितल्यावरून तुझ्या कानावर आलें तर त्याचा चांगला तपास कर; आणि तें खरें ठरून इस्राएल लोकांत असलें अमंगळ कृत्य घडल्याची खात्री झाली असेल ५ तर ज्या पुरुषानें अथवा ज्या स्त्रीनें असलें दुष्कर्म केलें असेल त्या पुरुषास अथवा त्या स्त्रीस वेशीबाहेर काढून मरत तोंपर्यंत त्यांस दगडमार कर. ६ ज्याचा वध करावयाचा त्याला दोघां अथवा तिघां साक्षीदारांच्या साक्षीवरून वधावें; एकाच साक्षीदाराच्या साक्षीवरून त्यास वधूं नये. ७ ज्याचा वध करावयाचा त्याच्यावर प्रथम साक्षीदारांनीं आणि मग लोकांनीं आपले हात उचलावे. या प्रकारें आपल्यामधून असली दुष्टाई नाहीशी करावी.

८ तुझ्या वेशींच्या आंत आपसांतला एकादा खून, दावा अथवा मारामारी यांसंबंधाचा वाद उपस्थित होऊन त्याचा निवाडा करण्याचें काम तुझ्या आटोक्याबाहेर असलें तर तुझा देव परमेश्वर यानें निवडलेल्या स्थानीं जा, ९ आणि लेवीय याजक व त्या त्या काळचे शास्ते यांना जाऊन विचार; ते तुला वादाचा निर्णय सांगतील; १० परमेश्वरानें निवडलेल्या स्थानीं जो निर्णय ते सांगतील त्याप्रमाणें तूं कर, आणि ते जें कांहीं तुला अनुशासन देतील तें मान्य करून त्याप्रमाणें कर. ११ तुला जें अनुशासन ते देतील आणि जो निर्णय तुला सांगतील त्याप्रमाणें कर; त्यांनीं तुला सांगितलेल्या निर्णयापासून उजवीडावीकडे वळूं नको. १२ जो मनुष्य उन्मत्त होऊन तुझा देव परमेश्वर याच्या सेवेस हजर राहणाऱ्या याजकाचें किंवा न्यायाधीशाचें ऐकणार नाही तो मनुष्य प्राणास मुकावा; अशा प्रकारें इस्राएलांतून तूं ही दुष्टाई नाहीशी करावी. १३ हैं ऐकून सर्व लोक दहशत पावतील व तेथून पुढें उन्मत्तपणा करावयाचे नाहीत.

१४ तुझा देव परमेश्वर यानें तुला दिलेल्या देशांत जाऊन तेथें वतन करून राहिल्यावर तूं कदाचित् म्हणशील कीं आसपासच्या राष्ट्रांप्रमाणें मी आपल्यावर राजा नेमीन, १५ तर तुझा देव परमेश्वर ज्यास

निवडील त्यालाच राजा करावें; आपल्या भाऊवंदांतून आपल्यावर राजा नेमावा; तुझ्या बांधवांपैकी नाहीं असा कोणी परदेशीय पुरुष आपल्यावर नेमूं नको. १६ मात्र त्यानें पुष्कळ घोडे बाळगूं नयेत, घोडदळ वाढविण्यासाठीं लोकांना मिसराकडे पुनः धाव घेण्यास लावूं नये, त्या मार्गानें पुनः परत जाऊं नको असें परमेश्वरानें तुम्हांस सांगितलेंच आहे. १७ राजानें बहुत स्त्रिया करूं नयेत, नाहीं तर त्याचें मन बहकून जावयाचें; आणि सोनेंरुपें यांचा त्यानें विपुल संग्रह करूं नये. १८ तो आपल्या राज्यासनावर आरूढ होईल तेव्हां लेवीय याजकांपाशीं असलेल्या शास्त्राची एक नकल त्यानें करवावी; १९ तें शास्त्र त्यानें आपल्याजवळ ठेवून जन्मभर त्याचें अध्ययन करावें; म्हणजे तो आपला देव परमेश्वर याचें भय बाळगून हें सगळें शास्त्र व हे सर्व विधि पाळावयास शिकेल; २० अशांनें त्याचें हृदय आपल्या बांधवांसंबंधानें उन्मत्त होणार नाहीं आणि तो धर्मशास्त्र सोडून उजवीडावीकडे वळावयाचा नाही; तो व त्याचे वंशज इस्राएल लोकांमध्ये चिरकाळ राज्य करितील.

१ लेवीय याजक आणि लेव्याचा अवघा १८ वंश यांस इस्राएल लोकांत कांहीं वांटा किंवा वतन नाही; परमेश्वरास अर्पावयाचीं हव्यें व परमेश्वराच्या हक्काचें असेल तें, हीं त्यांनीं भोगावीं. २ त्यांच्या भाऊवंदांबरोबर त्यांस कांहीं वतन मिळावयाचें नाही, तर परमेश्वरानें त्यांस सांगितल्याप्रमाणें तोच त्याचें वतन होय. ३ गाईबैलांचा यज्ञ असो कीं शेरडां-मेंढरांचा यज्ञ असो, तो करणाऱ्या लोकांनीं याजकाला हक्क द्यावयाचा तो हा: फरा, दोन्ही गालकडें आणि कोथळा. ४ धान्य, द्राक्षारस व तेल यांच्या उत्पन्नाचा प्रथम भाग आणि मेंढरांची प्रथम कातरलेली लोकर तूं त्यास द्यावी. ५ त्यानें व त्याच्या वंशजांनीं निरंतर परमेश्वराच्या नामाची सेवाचाकरी करण्यास हजर राहावें म्हणून तुझा देव परमेश्वर यानें त्यांस तुझ्या सर्व वंशांतून निवडून घेतलें आहे.

६ कोणी लेवी इस्राएल लोकांच्या एकाद्या वेशीच्या

आंत उपन्याप्रमाणें राहत असून तेथून मोठ्या उत्सुकतेनें परमेश्वरानें निवडलेल्या स्थानीं गेला, ७ तर परमेश्वरासमोर सेवाचाकरी करणाऱ्या आपल्या लेवीय बांधवांप्रमाणें त्यानें आपला देव परमेश्वर याच्या नामानें सेवा करावी. ८ त्याचें पितृधन विकून जें त्याला मिळालें असेल त्याखेरीज त्यांच्याप्रमाणेंच अन्नाचा वांटा त्यास मिळावा.

९ तुझा देव परमेश्वर तुला जो देश देत आहे त्यांत जाशील तेव्हां त्यांतल्या लोकांप्रमाणें अमंगळ कर्म करावयास शिकूं नको. १० आपल्या पुत्रांचा व कन्यांचा अग्नींत होम करणारा, दैवज्ञ, शकुन सांगणारा, जादुगार, चेटकी, ११ मांत्रिक, देवकृषि, पंचाक्षरी अथवा इलमी असा तुमच्यापैकीं कोणी नसावा. १२ जो कोणी असलीं कृत्यें करितो त्याचा परमेश्वराला वीट आहे, आणि ह्या असल्या त्यांच्या अघोर कृत्यांमुळेच तुझा देव परमेश्वर त्यांस तुझ्यापुढून घालवून देत आहे. १३ तूं आपला देव परमेश्वर याजशीं सालिकतेनें वाग. १४ ज्या राष्ट्रांचा तूं ताबा घेणार आहेस तीं शुभाशुभ मुहूर्त मानणारीं आणि ठोकताळ्यांनीं भाकीत करणारांचें ऐकणारीं आहेत; पण १५ तुझा देव परमेश्वर यानें तुला तसें करूं दिलें नाहीं. १५ तुझा देव परमेश्वर तुझ्यामधून म्हणजे तुझ्या भाऊबंदांमधून माझ्यासारखा एक संदेष्टा तुजकरितां उत्पन्न करील, त्याचें तुम्ही ऐका; १६ होरेब डोंगरापाशीं मंडळी जमली होती त्या दिवशीं आपला देव परमेश्वर याजपाशीं तूं विनंति केली होती त्याप्रमाणें होईल; तूं म्हणालास कीं माझा देव परमेश्वर याचा शब्द पुनः माझ्या कानीं न पडो, त्याचा प्रचंड अग्नि पुनः माझ्या दृष्टीस न पडो, पडला तर मी मरेन. १७ तेव्हां परमेश्वर मला म्हणाला, हे लोक म्हणतात तें ठीक आहे. १८ मी त्यांच्यासाठीं त्यांच्या भाऊबंदांतून तुझ्यासारखा एक संदेष्टा उत्पन्न करीन; त्याच्या मुखीं मी आपलीं वचनें घालीन आणि त्यांस ज्या आज्ञा मी देईन त्या सगळ्या त्यांस तो निवेदन करील. १९ जीं माझीं वचनें तो माझ्या नांवानें बोलेल तीं जो कोणी ऐकावयाचा नाहीं

त्याचा मी झाडा घेईन; २० पण कोणी संदेष्टा उन्मत्त होऊन जें बोलावयाची आज्ञा मी त्यास दिली नाहीं तें माझ्या नांवानें किंवा अन्य देवांच्या नांवानें बोलेल तर तो प्राणास मुकेल. २१ परमेश्वर अमुक वचन बोलला नाहीं हें आम्हीं कशावरून ओळखावें असा तुला संदेह वाटला, २२ तर कोणी संदेष्टा परमेश्वराच्या नामानें कांहीं बोलला आणि त्याप्रमाणें घडलें नाहीं किंवा प्रत्ययास आलें नाहीं तर परमेश्वराचें तें बोलणें नव्हतें असें खास समजावें; तो संदेष्टा अहंकारानें बोलला आहे; तूं त्याची भीति धरूं नको.

१ तुझा देव परमेश्वर ज्या राष्ट्रांचा देश १९ तुला देत आहे त्यांचा त्यानें नाश केल्यावर तूं त्यांच्या देशाचा ताबा घेशील, त्यांच्या नगरांतून व घरांतून वस्ती करिशील, २ तेव्हां तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला वतन करून देत आहे त्यांत तुझ्यासाठीं तीन नगरें वेगळीं करून ठेव. ३ प्रत्येक मनुष्यवध करणाऱ्यास तेथें पळून जातां यावें म्हणून रस्ते तयार कर, आणि जो देश तुझा देव परमेश्वर तुला वतन म्हणून देत आहे त्या एकंदर देशाचे तीन भाग कर. ४ मनुष्यवध केल्यावर तेथें पळून जाऊन आपला प्राण वांचविणाऱ्याचा प्रकार असा: पूर्वींचा कांहीं वैरभाव नसतां जो कोणी नकळत आपल्या शेजाऱ्यास ठार मारील त्यानें तेथें जावें. ५ उदाहरणार्थ, कोणी आपल्या शेजाऱ्याबरोबर लाकडें तोडावयास रानांत गेला असतां, झाड तोडण्यासाठीं त्यानें आपल्या हातानें कुन्हाडीचा घाव त्यावर घालतांना ती दांड्यांतून निसटून त्याच्या शेजाऱ्यास लागून तो मरण पावला; असा मनुष्य त्यांतल्या एका नगरांत पळून गेला तर तो वांचेल. ६ अशीं नगरें नसलीं तर त्याला लांबची वाट धरावी लागेल आणि खुनाचा सड घेणारा रागाच्या भरांत त्याला गांठून मारून टाकील. खरें पाहतां तो प्राणदंडास योग्य नाहीं, कारण त्याचें त्याजशीं अगोदरचें वैर नव्हतें. ७ यास्तव मी तुम्हांस आज्ञा करितों कीं तुम्ही आपल्यासाठीं तीन नगरें वेगळीं करून ठेवा.

८,९ तुझा देव परमेश्वर याजवर प्रीति कर आणि त्याच्या मार्गांनी निरंतर चाल अशी आज्ञा मी तुला आज देत आहे; ती तू पाळिली व तुझा देव परमेश्वर याने तुझ्या पूर्वजांशीं आणभाक केली होती त्याप्रमाणे त्यानें तुझी देशमर्यादा वाढविली, आणि तुझ्या पूर्वजांस देऊं केलेला सगळा देश तुला दिला, तर सदरील तीन नगरांशिवाय आणखी तीन नगरें तू वेगळीं करून ठेवावी; १० म्हणजे जो देश तुझा देव परमेश्वर तुला वतन करून देत आहे त्यांत निर्दोष मनुष्याचा रक्तपात होणार नाही आणि त्याची हत्या तुला लागणार नाही; ११ तरी पण कोणी आपल्या शेजाऱ्याचा दावा धरून त्याच्या घातासाठीं टपेल आणि त्याजवर उठून तो मरेल इतका त्याला घायाळ करील आणि मग त्यांतल्या एका नगरांत पळून जाईल, १२ तर त्याच्या गांवाच्या वडील मंडळीनें माणूस पाठवून तेथून त्याला आणवावे आणि त्याला मारून टाकण्यासाठीं खुनाचा सूड घेणाऱ्यांच्या हातीं द्यावे. १३ त्याजवर दयादृष्टि करूं नये; निरपराध हत्येचा दोष इस्राएलापासून दूर कर म्हणजे तुझें कल्याण होईल.

१४ तुला मिळणाऱ्या वतनांत, म्हणजे जो देश तुझा देव परमेश्वर तुला देत आहे त्यांत पूर्वीच्या लोकांनीं हरविलेली आपल्या शेजाऱ्याची सीमा ठळक नको.

१५ कोणीं कांहीं अधर्म किंवा पापकर्म केलें तर त्यानें केलेल्या त्या पापासंबंधानें त्याच्याविरुद्ध कोणी एकटाच साक्षीदार उठला तर चालणार नाही; दोघां किंवा तिघां साक्षीदारांच्या साक्षीनें कोणत्याही प्रकरणाचा निर्णय करावा. १६ एकादा खुनशी साक्षीदार उठून त्यानें अमुक एका मनुष्यानें अनाचार केल्याची साक्ष दिली; १७ तर ज्या दोघांमध्ये हा वाद उपस्थित होईल त्यांस परमेश्वरापुढें म्हणजे त्या समर्पीं जे याजक अथवा न्यायाधीश असतील त्यांच्यापुढें उभें करावे; १८ मग न्यायाधीशांनीं त्याचा बारीक तपास करावा, आणि तो खोटा साक्षीदार असून त्यानें आपल्या बांधवाविरुद्ध खोटी साक्ष दिली आहे असें आढळून

आलें, १९ तर आपल्या बांधवाची जी हानि करण्याचें त्यानें योजिलें असेल तीच हानि त्याची करावी; या रीतीनें तू आपल्यांतील दुष्टाई काढून टाकावी. २० इतर लोक हें ऐकून दहशत पावतील आणि पुढें तुझ्यामध्ये असलें दुष्कर्म करणार नाहीत. २१ तू दयादृष्टि करूं नये; जिवाबद्दल जीव, डोळ्याबद्दल डोळा, दांताबद्दल दांत, हाताबद्दल हात आणि पायाबद्दल पाय असा दंड करावा.

१ तू आपल्या शत्रूंशीं युद्ध करावयास २० जाशील तेव्हां घोडे, रथ व तुझ्याहून अधिक सैन्य हीं तुझ्या दृष्टीस पडल्यास त्यांस भिजं नको; तुझा देव परमेश्वर यानें तुला मिसर देशांतून आणिलें तो तुझ्याबरोबर आहे. २ तुम्ही समरांगणावर जाल तेव्हां याजकांनें लोकांकडे जाऊन त्यांस म्हणावें, ३ इस्राएल लोकहो, ऐका; युद्ध करण्यास तुम्ही आज आपल्या शत्रूंच्या निकट आलां आहां, तर तुमचें मन कचरूं देऊं नका, भिजं नका, थरथर कांपूं नका, आणि त्यांस पाहून घाबरूं नका; ४ कारण तुमच्या शत्रूंशीं युद्ध करावयास व तुमचा बचाव करावयास तुमच्याबरोबर जाणारा तुमचा देव परमेश्वर आहे. ५ मग अमलदारांनीं लोकांस म्हणावें, ज्यानें नवें घर बांधून त्यांत प्रवेश केला नाही असा कोणी मनुष्य तुमच्यामध्ये आहे काय ? असल्यास त्यानें आपल्या घरीं परत जावें, नाही तर तो युद्धांत कदाचित् मरून दुसराच गृहप्रवेश करील. ६ द्राक्षांचा मळा लावून त्याचें फळ खाल्लें नाही असा कोणी आहे काय ? असल्यास त्यानें घरीं परत जावें; नाही तर तो संग्रामांत मरण पावल्यास दुसराच कोणी त्याचें फळ खाईल. ७ बायकोची मागणी करून तिजशीं लग्न केलें नाही असा कोणी आहे काय ? असल्यास त्यानें आपल्या घरीं परत जावें, नाही तर तो संग्रामांत मरण पावल्यास दुसराच कोणी तिजशीं लग्न करील. ८ अमलदारांनीं लोकांस आणखी म्हणावें कीं तुमच्यांतला कोणी भ्याड अथवा घाबरट मनाचा आहे काय ? असल्यास त्यानें आपल्या घरीं परत जावें, नाही तर

त्याला पाहून त्याच्या बांधवांच्या हृदयाचें त्याच्या-
सारखें पाणीपाणी होईल. ९ अमलदारांचें लोकांशीं हें
बोलणें संपल्यावर लोकांवर सेनानायक नेमावे.

१० युद्ध करावयास तूं एकाद्या नगरानजीक जाशील
तेव्हां सध्याचें बोलणें करून पाहा. ११ त्यांनीं सध्याचें
बोलणें कबूल करून वेस उघडली तर त्या नगरांत
जे सर्व लोक सांपडतील ते तुझें बिगारकाम करणारे
व दास होतील. १२ ते सद्धा न करितां तुम्हांशीं
लढू लागले तर त्या नगरास वेढा घालावा. १३ तुझा
देव परमेश्वर तें नगर तुझ्या हातीं देईल तेव्हां
त्यांतल्या सर्व पुरुषांस तरवारीनें मारून टाकावें;
१४ पण स्त्रिया, मुलें, जनावरें आदिकरून जी लूट
त्या नगरांत सांपडेल ती आपल्यासाठीं घ्यावी; तुझा
देव परमेश्वर तुला तुझ्या शत्रूंकडची लूट देईल तिचा
उपभोग घे. १५ जीं नगरें तुझ्यापासून फार दूर
असून या राष्ट्रांचीं नसतील त्यांसंबंधानें हा प्रकार
करावा; १६ पण तुझा देव परमेश्वर या लोकांचीं जीं
नगरें तुला वतन करून देत आहे त्यांतला कोणताहि
प्राणी जीवंत ठेवूं नको. १७ तुझा देव परमेश्वर
यानें तुला आज्ञा दिल्याप्रमाणें हिंती, अमोरी, कनानी,
परिजी, हिव्वी व यबूसी यांचा निखालस संहार कर;
१८ न केल्यास ते आपआपल्या देवांची पूजा
करितांना जीं अमंगळ कृत्यें करितात त्यांसारखीं
करावयास ते. तुम्हांस शिकवितील; असें झाल्यास
तुमचा देव परमेश्वर याजविरुद्ध तुम्हांकडून पाप घडेल.

१९ युद्ध करित असतां एकाद्या नगराला तूं फार
दिवस वेढा घालून राहिलास तर त्या नगरांतील
झाडांवर कुन्हाड चालवून त्यांचा नाश करूं नको;
तीं तोडूं नको; कारण त्यांचीं फळें तुला खावयास
मिलतील. मैदानांतल्या वृक्षांना वेढा घावा अशीं तीं
माणसें आहेत काय? २० ज्या वृक्षांना खाण्याजोगीं
फळें येत नाहीत असें तुला दिसून येईल ते तोडून
त्यांचा नाश करून टाकावा; आणि तें नगर हस्तगत
होईपर्यंत त्यावर मोर्चे लावावे.

१ तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला वतन
२१ करून देत आहे त्यांतल्या एकाद्या मैदानांत
कोणी मनुष्य मारून टाकलेला सांपडला आणि
त्यास कोणीं मारिलें हें कळलें नाही, २ तर तुझ्यांतील
वडील मंडळी व न्यायाधीश यांनीं बाहेर निघून त्या
प्रेताच्या सभोंवार असलेल्या प्रत्येक गांवाचें अंतर
मोजावें; ३ मग जो गांव त्या प्रेताच्या अगदीं जवळचा
असेल त्यांतल्या वडील मंडळींनीं, जी कधीं कामास
लाविली नाहीं अथवा जीवर कधीं जूं ठेविलें नाहीं
अशी कालवड घ्यावी; ४ आणि ज्यांत नांगरणी-
पेरणी होत नाहीं व ज्यांत पाणी सतत वाहत असतें
असें खोरें पाहून त्या नगराच्या वडील मंडळींनीं ती
कालवड तेथें न्यावी आणि त्या खोऱ्यांत तिची मान
मोडावी; ५ तेव्हां लेवी वंशांतल्या याजकांनीं जवळ
असावें; कारण त्यांनीं तुझा देव परमेश्वर याची सेवा
करावी, त्याच्या नांवांनं आशीर्वाद घावा, आणि
त्यांच्या म्हणण्याप्रमाणें हरएक भांडणाचा किंवा मारा-
मारीचा निर्णय व्हावा, यासाठीं देवानें त्यांस निवडिलें
आहे. ६ मग त्या मारून टाकिलेल्या मनुष्यापासून
अगदीं जवळचें नगर असेल तेथल्या वडील मंडळींनीं
त्या खोऱ्यांत मान मोडून टाकिलेल्या कालवडीवर
आपले हात धुवावे; ७ आणि म्हणावें, आमच्या या
हातांनीं हा रक्तपात केला नाही आणि आमच्या
डोळ्यांदिखत हा झालेला नाही; ८ हे परमेश्वरा, ज्यांस
तूं उद्धरिलें आहे त्या तुझ्या इस्राएल लोकांस क्षमा
कर; तुझ्या इस्राएल लोकांत निरपराध हत्येचा दोष
राहूं देऊं नको. मग त्यांजवरील रक्तपाताच्या दोषाचें
निरसन होईल. ९ या प्रकारें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें
योग्य आहे तें करून निरपराध हत्येचा दोष तूं
आपल्यांतून दूर करावा.

१० तूं आपल्या शत्रूंबरोबर युद्ध करावयास जाशील
आणि तुझा देव परमेश्वर त्यांस तुझ्या हातीं देईल
आणि तूं त्यांस पाडाव करून नेशील, ११ तेव्हां पाडाव
केलेल्या लोकांत एकादी सुंदर स्त्री पाहून तिला तूं

मोहित झालास आणि तिला बायको करून घेण्याची तुला इच्छा झाली; १२ तर तू तिला आपल्या घरी घेऊन जावें आणि तिचें शीर मुंडावें आणि तिचीं नखें काढावीं; १३ तिनें आपल्या परस्वाधीन स्थितीतलीं आपलीं वस्त्रें टाकून तुझ्या घरीं एक महिनाभर आपल्या आईबापांसाठीं शोक करावा; यानंतर तू तिच्याकडे जा म्हणजे तू तिचा पति होशील व ती तुझी पत्नी होईल. १४ ती तुला आवडली नाही तर तिला वाटेल तिकडे जाऊं दे; तिच्याबद्दल पैसा घेऊन तिला विकूं नये; तू तिला भ्रष्ट केल्यामुळे तिजवर धनीपणा चालवूं नको.

१५ कोणा पुरुषास एक आवडती व एक नावडती अशा दोन बायका असल्या आणि त्या आवडत्या व त्या नावडत्या दोघींसहि त्याजपासून पुत्र झाले असले आणि नावडतीचा पुत्र ज्येष्ठ असला, १६ तर तो आपल्या पुत्रास आपली संपत्ति वांटून देईल तेव्हां नावडतीचा पुत्र खरोखर ज्येष्ठ असून जीवंत असला तर आवडतीच्या पुत्रास ज्येष्ठत्वाचा हक्क देण्यास त्याला अधिकार नाही. १७ नावडतीच्या पुत्राचा ज्येष्ठत्वाचा हक्क कबूल करून त्यानें त्यास सर्व धनाचा दुप्पट वांटा द्यावा; तो त्याच्या पौरुषाचें प्रथम फल आहे; ज्येष्ठत्वाचा हक्क त्याचाच आहे.

१८ कोणा मनुष्यास हद्दी आणि दांडगा मुलगा असून त्याला शासन केलें असतांहि आपल्या आईबापांची आज्ञा तो मानीत नाही अथवा त्यांचें ऐकत नाही, १९ तर त्याच्या आईबापांनीं त्यास धरून नगराबाहेर वेशीजवळ नगरच्या वडील मंडळीसमोर नेऊन २० त्यांस सांगावें, हा आमचा पुत्र हद्दी व दांडगा आहे, हा आमचें सांगणें जुमानीत नाही, हा खादाड व मद्यपी आहे. २१ यावर त्याच्या गांवच्या सर्व पुरुषांनीं त्यास दगडमार करून ठार मारावें; या प्रकारें तू आपल्यामधून असली दुष्टाई दूर करावी, म्हणजे सर्व इस्राएल लोक हें ऐकून दहशत पावतील. २२ कोणा मनुष्यानें मरणदंडास योग्य असें कांहीं पाप केलें आणि त्यास मृत्यूची शिक्षा होऊन झाडावर फाशी दिलें, २३ तर त्याचें शरीर रात्रभर त्या झाडावर

टांगलेलें राहूं देऊं नये, त्याच दिवशीं त्याला अवश्य पुरावें; कारण फासावर चढविलेल्या मनुष्यावर देवाचा शाप असतो; तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला वतन करून देत आहे तो विटाळवूं नको.

१ आपल्या एकाद्या बांधवाचे गाईबैल २२ अथवा शेरडेंमेंढरें चुकार फिरत असलेलीं पाहून तीं न पाहिल्यासारखें करूं नको; तीं अवश्य त्याजकडे पोचतील कर; २ तुझा बांधव जवळपास राहत नसला अथवा तू त्याला ओळखीत नसलास तर तें जनावर आपल्या घरीं आण, आणि तुझा बांधव तें मागावयास येईपर्यंत तें तुझ्यापार्शीं ठेव, आणि तो सांपडल्यावर तें त्याच्या हवार्ली कर. ३ त्याप्रमाणेंच आपल्या बांधवाचें गाढव, त्याचें वस्त्र अथवा कोणतीहि वस्तु हरवली असून तुला सांपडली तर तिच्यासंबंधानेंहि असेंच कर; ती पाहून न पाहिल्यासारखें करूं नको.

४ आपल्या बांधवाचें गाढव अथवा बैल वाटेंत पडलेला पाहून न पाहिल्यासारखें करूं नको; त्याला उठवून उभा करण्याच्या कामीं अवश्य हात लाव.

५ कोणा स्त्रीनें पुरुषाचा पेहराव लेऊं नये; कोणा पुरुषानें स्त्रीचा पेहराव लेऊं नये; तुझा देव परमेश्वर यास तसें करणाऱ्याचा वीट आहे.

६ वाटेंत चालतांना वृक्षावर अथवा जमिनीवर पक्ष्याचें कोटें तुला आढळलें, मग त्यांत पिलें असोत किंवा अंडी असोत; त्या पिलांवर अथवा अज्यांवर मादी बसलेली असली तर तिला पिलांसहित धरूं नको. ७ तुला हवीं असलीं तर पिलें घेऊन जा, पण त्यांच्या आईस अवश्य सोडून दे; म्हणजे तुझें कल्याण होईल आणि तू चिरायु होशील.

८ तू नवें घर बांधशील तेव्हां धान्याला मुंढेर बांध, नाही तर कोणी मनुष्य तेथून खाली पडल्यास तू आपल्या घराण्यावर हत्येचा दोष आणशील. ९ आपल्या द्राक्षमळ्यांत दोन जातींचें बीं मिसळून पेहूं नको, पेरिलेंस तर पेरिलेल्या बियाचा आणि द्राक्षावेलींचा उपज हीं दोन्ही पवित्र कार्यासाठीं जप्त करण्यांत येतील.

१० बैल व गाढव यांची जोडी जुंपून जमीन

नांगरुं नको. ११ लोकर व सण यांच्या मिसळीचें कापड घापरुं नको.

१२ आपल्या अंगावरील वस्त्राच्या चारी कोपऱ्यांस गोंडे लाव.

१३ कोणा पुरुषानें एकाद्या स्त्रीशीं लग्न केलें व तिजपाशीं गेल्यावर ती त्याला आवडली नाही, १४ आणि त्यानें त्या स्त्रीवर भलभलते आरोप ठेवून तिची बदनामी करून म्हटलें कीं मी ह्या स्त्रीचें पाणिग्रहण करून तिजपाशीं गेलों तेव्हां तिच्या ठायीं मला कौमार्यचिन्हें आढळलीं नाहीत; १५ तर मुलीच्या आईबापांनीं तिच्या कौमार्यावस्थेविषयींचीं चिन्हे घेऊन नगरच्या वडील मंडळीकडे वेशींत जावें. १६ मुलीच्या बापानें वडील जनांस म्हणावें, मीं आपली कन्या या पुरुषास दिली आणि आतां ती त्याला आवडत नाही; १७ पाहा, तो तिजवर भलभलते आरोप करून म्हणतो कीं तुझ्या कन्येच्या ठायीं कौमार्यचिन्हें मला आढळलीं नाहीत; पण माझ्या मुलीच्या कौमार्याचीं चिन्हे हीं पाहा. मग त्या माता-पितरांनीं ती चादर नगरच्या वडील जनांपुढें पसरावी; १८ आणि नगरच्या वडील जनांनीं त्या मनुष्यास धरून शिक्षा करावी; १९ त्याजपासून शंभर शेकेल रुपें दंडादाखल घेऊन मुलीच्या बापास द्यावें, कारण त्यानें इस्राएलकन्येची बदनामी केली; त्यानें तिला बायको म्हणून नांदविलें पाहिजे, तिचा त्याग त्यानें आमरण करितां कामा नये. २० तरी पण त्या मुलीच्या ठायीं कौमार्यचिन्हें दिसून आलीं नाहीत हें खरें असलें २१ तर त्यांनीं त्या मुलीस तिच्या बापाच्या घराबाहेर काढावें आणि गांवच्या लोकांनीं तिला मरे तों दगडमार करावा, कारण तिनें आपल्या पितृगृहीं व्यभिचार करून इस्राएल लोकांत भ्रष्टाचार केला आहे; याप्रमाणें तूं आपल्यामधून असली दुष्टाई दूर करावी.

२२ कोणी पुरुष विवाहित स्त्रीशीं कुकर्म करितांना सांपडला तर तिच्यापाशीं निजलेला तो पुरुष व ती स्त्री या दोघांसहि जिवें मारावें; अशा प्रकारें इस्राएलांतून दुष्टाई दूर करावी.

२३ वाग्दत्त कुमारी कोणा पुरुषास नगरांत आढळली आणि त्यानें तिजशीं कुकर्म केलें, २४ तर त्या दोघांस धरून नगराच्या वेशीबाहेर न्यावें आणि दगडमार करून जिवें मारावें; ती नगरांत असून तिनें ओरड केली नाही म्हणून तिला, आणि पुरुषास मारावयाचें तें यासाठीं कीं त्यानें आपल्या शेजाऱ्याची स्त्री भ्रष्ट केली; या प्रकारें तूं आपल्यामधून दुष्टाई दूर कर.

२५ वाग्दत्त कुमारी कोणा पुरुषास रानांत आढळली आणि त्यानें तिजवर बलात्कार करून तिजशीं कुकर्म केलें तर त्या कुकर्म करणाऱ्या पुरुषास मात्र जिवें मारावें; २६ पण त्या कुमारीला कांहीं करूं नये, प्राणदंडास योग्य असें कांहीं पातक तिला लागत नाही. कोणी आपल्या शेजाऱ्यावर उठून त्यास जिवें मारतो तसाच हा प्रकार समजावा; २७ कारण ती वाग्दत्त कन्या त्याला रानांत आढळली तेव्हां ती ओरडली असेल, पण तिचा बचाव करण्यास कोणी नसेल.

२८ वाग्दत्त नाही अशी कुमारी जर कोणा मनुष्यास आढळली व त्यानें तिला धरून तिजशीं कुकर्म केलें आणि तीं सांपडलीं, २९ तर ज्या पुरुषानें तिजशीं कुकर्म केलें त्यानें मुलीच्या बापास पन्नास शेकेल रुपें द्यावें आणि ती त्याची बायको व्हावी; कारण त्यानें तिला भ्रष्ट केलें आहे, त्यानें तिचा त्याग आमरण करितां कामा नये.

३० कोणीं आपल्या पित्याच्या स्त्रीशीं विवाह करूं नये, आपल्या बापाचा पदर उघडा करूं नये.

१ जो भग्नोड आहे अथवा छिन्नलिंग आहे त्यानें परमेश्वराच्या मेळ्यास येऊं नये.

२ अगम्यागमनां जन्म पावलेल्या मनुष्यानें परमेश्वराच्या मेळ्यास येऊं नये; दहाव्या पिढीपर्यंत त्याच्या वंशांतल्या कोणींहि परमेश्वराच्या सभेस येऊं नये.

३ अम्मोनी आणि मवाबी यांनीं परमेश्वराच्या मेळ्यास येऊं नये; त्यांच्या दहाव्या पिढीपर्यंत त्यांच्यांतल्या कोणींहि कधींच परमेश्वराच्या मेळ्यास येऊं नये; ४ कारण तुम्ही मिसराहून निघून येत असतां ते अन्नपाणी घेऊन तुमच्या भेटीस आले नाहीत, येवढेंच नव्हे

तर अराम-नहराईम (मेसोपटेम्या) प्रांतांतल्या पथोर नगराचा बौरपुत्र बलाम यास द्रव्य देऊन तुला शाप द्यावयासाठीं आणिलें. ५ तरी तुझा देव परमेश्वर यानें बलामाचें ऐकिलें नाहीं, पण उलट तुझा देव परमेश्वर यानें शापाच्या ऐवजीं तुला आशीर्वादच देवविला; कारण तुझा देव परमेश्वर याची तुजवर प्रीति होती. ६ तूं त्यांचें क्षेमकुशल आपल्या हयातींत कधीहि चितूं नको.

७ अदोम्याचा तुला वीट नसावा, कारण तो तुझा बंधु होय; मिसऱ्याचा तुला वीट नसावा; कारण तूं त्यांच्या देशांत उपरी होतास. ८ त्यांच्या तिसऱ्या पिढींत जन्मलेल्या लोकांस परमेश्वराच्या मेळयास येण्याची परवानगी आहे.

९ शत्रूशीं लढाई करण्यासाठीं बाहेर पडून तूं तळ देशील तेव्हां हरेक दुष्ट्यापासून दूर राहा. १० जर कोणा पुरुषास रात्रौ कांहीं अशुद्धता आपोआप प्राप्त झाली तर त्यानें छावणीबाहेर जावें, त्यानें छावणीच्या आंत येऊं नये; ११ पण संध्याकाळ जवळ आला म्हणजे त्यानें स्नान करावें आणि सूर्यास्तानंतर छावणींत यावें. १२ तुला बहिर्दिशेस जाण्यासाठीं छावणीच्या बाहेर एक जागा असावी; १३ आणि तुझ्या हत्यारां-मध्ये एक कुदळ असावी, आणि तूं बहिर्दिशेस बसून उठल्यावर कुदळीनें खणून आपला मळ झांकून टाकावा; १४ कारण तुझा देव परमेश्वर तुझा बचाव करण्यासाठीं आणि शत्रु तुझ्या हातीं देण्यासाठीं छावणींत इकडून तिकडे फिरत असतो, यास्तव तूं आपली छावणी पवित्र ठेवावी, नाहीं तर तुझ्या छावणींत एकादी अमंगळ वस्तु पाहून तो निघून जाईल.

१५ कोणी दास आपल्या धन्याकडून पडून तुला शरण आला तर त्यास त्याच्या धन्याच्या हवालीं करूं नको; १६ त्यानें तुझ्या वाटेला त्या नगराच्या वेशींच्या आंत तुझ्याबरोबर तुझ्या लोकांमध्ये राहावें; त्याला जाच करूं नको.

१७ कोणीहि इस्राएलकन्येनें वेष्ट्या होऊं नये;

कोणाहि इस्राएलपुत्रास पुंमैथुनास वाहूं नये. १८ वेष्ट्याच्या कमाईच्या किंवा कुत्र्याच्या कमाईचा पैसा नवस फेडण्यासाठीं कोणीहि आपला देव परमेश्वर याच्या मंदिरांत आणूं नये; कारण या दोन्ही गोष्टींचा तुझा देव परमेश्वर यास वीट आहे.

१९ आपल्या बांधवांशीं वाढीदिढीचा व्यवहार करूं नको; पैसा, खाण्याचे पदार्थ किंवा दुसरी कोणतीहि वस्तु यांची वाढीदिढी करूं नको; २० परदेशीयाशीं पाहिजे तर वाढीदिढीचा व्यवहार कर, पण आपल्या बांधवांशीं करूं नको, म्हणजे जो देश वतन करून घेण्यास तूं जात आहेस तेथें ज्या ज्या कामास तूं हात घालिशील त्यांत तुझा देव परमेश्वर तुला बरूकत देईल.

२१ तूं आपला देव परमेश्वर यास नवस करिशील तेव्हां तो फेडण्यास विलंब लावूं नको; कारण तुझा देव परमेश्वर तुजपासून त्याचा झाडा अवश्य घेईल, विलंब लावित्यास तुला पाप लागेल. २२ तूं नवस केला नाहीं तर तेणेंकरून तुला कांहीं पाप लागावयाचें नाहीं. २३ तुझ्या तोंडून निघालेलें वचन मान्य करून पाळ; म्हणजे तूं आपला देव परमेश्वर यास स्वसंतोषाचें अर्पण करण्याचा नवस केल्यास आपल्या तोंडांनें दिलेल्या वचनाप्रमाणें कर.

२४ आपल्या शेजाऱ्याच्या द्राक्षांच्या मळ्यांत गेलास तर मनसुराद द्राक्षें खा, पण आपल्या पात्रांत कांहीं ठेवूं नको.

२५ आपल्या शेजाऱ्याच्या उभ्या पिकांत तूं गेलास तर आपल्या हातानें हवीं तर कणसें तोड; पण आपल्या शेजाऱ्याच्या त्या उभ्या पिकास विला लावूं नको.

१ कोणा पुरुषानें एकाद्या स्त्रीशीं लग्न केल्यावर २४ तिच्यांत कांहीं दोष त्याला दिसून आल्यामुळे ती त्याला आवडली नाहीं, तर त्यानें सूटपत्र लिहून तिच्या हातीं द्यावें आणि तिला आपल्या घरा-बाहेर घालवावें. २ ती त्याच्या घरून बाहेर निघाल्यावर

तिनें पाहिजे तर दुसऱ्याची व्हावें; ३ पण त्या दुसऱ्या पुरुषाची तिजवर इतराजी होऊन त्यानें हि सूटपत्र लिहून तिच्या हातीं दिलें व तिला घराबाहेर घालविलें, किंवा तिजशीं लग्न केलेला हा दुसरा नवरा मेला, ४ तर घालवून देणाऱ्या तिच्या पहिल्या नवऱ्यानें ती अष्ट झाल्यावर तिला पुनः बायको करूं नये; परमेश्वराला या गोष्टीचा वीट आहे; तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला बतन करून देत आहे त्या देशाला पापदोष लागण्यास कारण होऊं नको.

५ कोणा पुरुषाचें नुकतेंच लग्न झालें असल्यास त्यानें सैन्याबरोबर मोहिमेवर जाऊं नये, अथवा कांहीं कामगिरी त्याच्यावर टाकण्यांत घेऊं नये; त्यानें वर्षभर आपलें घरदार पाहण्यास मोकळें राहावें आणि बरिलेल्या नववधूला रंजवावें. ६ जातें किंवा जात्याची वरची तळी कोणी गहाण ठेवूं नये; असें करणें म्हणजे मनुष्याचें जीवितच गहाण ठेवणें होय.

७ आपल्या एकाद्या इस्राएल बांधवास आपली मत्ता म्हणून चोरून नेऊन विकितांना कोणी सांपडला तर त्यानें प्राणास मुकावें; या प्रकारें तूं आपल्यामधून असलें दुष्कर्म दूर करावें.

८ महारोगाच्या व्याधिसंबंधानें संभाळा; लेवीय याजक तुम्हांस जें शिकवितील तें सर्व लक्षांत घेऊन त्याप्रमाणें जपून कृति करा; मीं त्यांस आज्ञा दिली आहे ती लक्षांत घेऊन पाळा. ९ तुम्हीं मिसरांतून निघाल्यावर तुझा देव परमेश्वर यानें मार्गांत मिर्यामेचें काय केलें त्याचें स्मरण ठेवा.

१० आपल्या शेजाऱ्यास तूं कांहीं कर्ज दिलें तर त्याजबद्दल हडप आणावयासाठीं त्याच्या घरांत शिरूं नको. ११ तूं बाहेर उभें राहावें आणि ज्यास तूं कर्ज दिलें असेल त्यानें त्याजबद्दलचें हडप तुजकडे बाहेर आणावें. १२ तो मनुष्य कंगाल असला तर त्याचें हडप अंगावर घेऊन निजूं नको; १३ सूर्य खालीं जातांजातां त्याचें हडप त्याला अवश्य परत द्यावें म्हणजे तो आपलें तें वस्त्र अंगावर घेऊन निजेल आणि तुझें अभीष्ट चिंतील; आणि तुझा देव परमेश्वर

याच्या दृष्टीनें ही तुझी धार्मिकता ठरेल.

१४ तुझ्या बांधवांपैकीं अथवा देशांतील तुझ्या वेशींच्या आंत राहणाऱ्या परदेशीयांपैकीं कोणी मजूर दीन व कंगाल असला तर त्याजवर जुलूम करूं नको; १५ त्याला ज्या दिवसाची मजुरी त्याच दिवशीं दे; कारण तो गरीब असल्यामुळें मजुरीकडे त्याचें चित्त लागलेलें असतें; ती सूर्यास्तापलीकडे ठेवूं नको, ठेविली तर तो तुझ्याविषयीं परमेश्वराकडे गाव्हाणें करील आणि तुला पाप लागेल.

१६ मुलांकरितां बापास जिवें मारूं नये अथवा बापाकरितां मुलांस जिवें मारूं नये; जो पाप करील त्यालाच त्याच्या पापास्तव जिवें मारावें.

१७ कोणा परदेशीयाचा अथवा अनाथाचा न्याय विपरीत करूं नको; कोणा विधवेचें वस्त्र गहाण घेऊं नको. १८ तूं मिसर देशांत दास होतास आणि तुझा देव परमेश्वर यानें तुला तेथून सोडविलें याचें स्मरण ठेव; म्हणूनच असें करण्याची मी तुला आज्ञा देत आहे.

१९ तूं आपलें पीक कापिशील तेव्हां शेतांत एकादी पेंढी चुकून राहिली तर ती आणण्यास परत जाऊं नको; उपरी, अनाथ अथवा विधवा यांच्यासाठीं ती पडूं दे, म्हणजे तुझा देव परमेश्वर तुझ्या हातच्या सर्व कामास बरकत देईल.

२० तूं आपले जैतूनवृक्ष झोडिशील तेव्हां एकदां झोडिलेली खांदी पुन्हां झोडूं नको; ती उपरी, अनाथ व विधवा यांच्यासाठीं राहावी. २१ आपल्या द्राक्षमळ्यांतलीं द्राक्षें खुडिशील तेव्हां राहिलेलीं पुन्हां तोडूं नको; तीं उपरी, अनाथ व विधवा यांच्यासाठीं राहावीं. २२ तूं मिसर देशांत दास होतास याचें स्मरण ठेव; म्हणूनच असें करण्याची मी तुला आज्ञा देत आहे.

१ लोकांचा कांहीं वाद उपस्थित झाला २५ आणि ते न्याय मागण्यासाठीं आले तर न्यायाधीशांनीं त्यांचा निवाडा करावा; जे निर्दोषी असतील त्यांस त्यांनीं निर्दोषी ठरवावें, आणि दोषी असतील त्यांस दोषी ठरवावें; २२ अपराधी मनुष्य फदके खाण्यास लायक ठरला तर न्यायाधीशानें

त्याला खाली पाडवून आपल्यासमक्ष त्याच्या अपराधा-प्रमाणें मोजून फटके मारवावे. ३ त्यास चाळीसपर्यंत फटके मारवे, अधिक मारूं नयेत; ह्या मर्यादेबाहेर जाऊन त्याला जास्त फटके मारिले तर तुझ्या बांधवाची तुझ्यादेखत अप्रतिष्ठा होईल.

४ सळणी करितांना बैलास मुसकें घालूं नको.

५ भाऊभाऊ एकत्र राहत असले आणि त्यांपैकी एक निपुत्रिक मेला तर त्याच्या विधवेनें बाहेरल्या कोणाशीं लग्न करूं नये; तिच्या दिरानें तिजपाशीं जाऊन तिला बायको करावें, व तिजशीं दिराला अनुरूप असा धर्म आचरावा. ६ त्या स्त्रीस जो पहिला पुत्र होईल त्यानें मयत झालेल्या बंधूचें नांव चालवावें, म्हणजे इस्राएलांतून तो नामशेष होणार नाही.

७ आपल्या भावजयीशीं लग्न करण्याची त्या पुरुषाची इच्छा नसली तर तिनें नगराच्या वेशीपाशीं वडील मंडळीकडे जाऊन म्हणावें कीं आपल्या बंधूचें नांव इस्राएल लोकांत चालविणारा निर्माण करण्यास माझा वीर कबूल नाही आणि मजशीं दिराच्या धर्मानें वागावयाची त्याची इच्छा नाही. ८ मग नगरांतील वडील मंडळीनें त्यास बोलावून आणून समजावून सांगावें; तो आपलाच हेका चालवून म्हणाला कीं, हिजशीं लग्न करण्याची माझी इच्छा नाही, ९ तर त्याच्या भावजयीनें वडील मंडळीदेखत त्याच्याजवळ येऊन त्याच्या पायांतलें पायतण काढावें आणि त्याच्या तोंडावर थुंकून म्हणावें, जो कोणी आपल्या बंधूचें घराणें चालवू इच्छित नाही त्याचें याप्रमाणें करावें. १० पायतण काढलेल्या पुरुषाचें घराणें असें त्या पुरुषाचें नांव इस्राएल लोकांत पडेल.

११ पुरुषपुरुष मारामारी करित असतां त्यांपैकी एकाची स्त्री त्याला मारणाऱ्याच्या हातून सोडविण्यासाठीं जवळ जाऊन व आपला हात पुढें करून त्याचें गुह्यांग पकडील, १२ तर त्या स्त्रीचा हात कापून टाकावा; तिजवर दयादृष्टि करूं नये.

१३ तुझ्या थैलींत अधिक व उणीं अशीं दोन प्रमाणांचीं वजनं ठेवूं नको. १४ तुझ्या घरीं अधिक व

उणीं अशीं दोन प्रमाणांचीं मापें ठेवूं नको. १५ तुझीं वजनं यथायोग्य व पुरीं असावीं, तुझीं मापें यथायोग्य व पुरीं असावीं, म्हणजे जो देश तुझा देव परमेश्वर तुला देत आहे त्यांत तूं चिरकाळ राहशील. १६ जे असलीं कामें करून अधर्मानें वागतात त्या सर्वांचा तुझा देव परमेश्वर यास वीट आहे.

१७ तुम्ही मिसर देशांतून बाहेर निघालां तेव्हां वाटेनें अमालेक तुजशीं कसा वागला याचें स्मरण कर; १८ वाटेनें चालून तूं दमलेलाथकलेला असतां त्यानें देवाचें भय सोडून थकून मार्गे पडलेल्या तुझ्या सगळ्या लोकांवर हल्ला करून त्यांस मारिलें. १९ यास्तव तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला वतन करून देईल त्यांत चोहोंकडल्या शत्रूंपासून तुझा देव परमेश्वर यानें तुला विश्राम दिल्यावर अमालेकाची पृथ्वीतलावरून आठवण बुजवून टाक; हें तूं विसरूं नको.

१ तुझा देव परमेश्वर जो देश तुला वतन करून देत आहे त्यांत पोहंचल्यावर तूं त्याचा २६ ताबा घेऊन त्यांत वस्ती करिशील, २ आणि तुझा देव परमेश्वर तुला जो देश देत आहे त्यांतील जमिनीचें हरत-हेचें प्रथम उत्पन्न तूं आपल्या घरीं आणिशील तेव्हां त्यांतलें कांहीं पाटींत घालून तुझा देव परमेश्वर यानें आपल्या नामाच्या निवासार्थ निवडिलेल्या स्थलीं घेऊन जा. ३ आणि त्या समर्थीं जो याजक असेल त्याच्याकडे जाऊन त्यास येणेंप्रमाणें बोल: तुझा देव परमेश्वर याजपुढें मी प्रतिज्ञा करितों कीं परमेश्वरानें आम्हांस जो देश देण्याविषयीं आमच्या पूर्वजांशीं आणभाक केली होती त्यांत मी येऊन पोहंचलों आहे. ४ मग याजकानें तुझ्या हातून ती पाटी घेऊन तुझा देव परमेश्वर याच्या वेदी-समोर ठेवावी. ५ तेव्हां तूं आपला देव परमेश्वर याच्या समक्ष असें म्हण: माझा मूलपुरुष एक अरामी मनुष्य होता; तो नष्ट होण्याच्या लागस आला तेव्हां तो आपला लहानसा परिवार घेऊन मिसर देशांत गेला व तेथें उपरी म्हणून राहिला; त्याजपासून तेथें एक महान्, सामर्थ्यवान् व संख्येनें मोठें असें राष्ट्र उत्पन्न

झालें; ६ तेथें मिसरी लोकांनीं आम्हांस वाईट प्रकारें वागवून गांजिलें व आम्हांवर विकट दास्य लादिलें; ७ पण आम्हीं आमच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याचा धावा केला तेव्हां त्यानें आमची आरोळी ऐकिली, आणि आमचें दुःख, कष्ट व छळणूक हीं पाहिलीं; ८ तेव्हां परमेश्वरानें समर्थ बाहून व हात उगारून आणि भयंकर उत्पात व चमत्कार दाखवून आम्हांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें; ९ आणि आम्हांस या स्थलीं आणून पोंचविलें व दुधामधाचे प्रवाह ज्यांत वाहत आहेत असा हा देश आम्हांस दिला. १० यास्तव, हे परमेश्वरा, पाहा, जमिनीचा जो प्रथम उपज मला तूं दिला आहे तो मीं तुला आणिला आहे. मग तूं आपला देव परमेश्वर याजसमोर ती पाटी ठेवून त्याला दंडवत घाल; ११ तुझा देव परमेश्वर ज्या उत्तमउत्तम वस्तु तुला व तुझ्या घराण्याला देईल त्यांचा तूं, लेवी व आपल्यामध्ये राहणारे परदेशी यांसह, आनंदांनं उपभोग घे.

१२ तिसरें वर्ष जें दशमांश देण्याचें वर्ष ठरलें आहे त्यांत तूं आपल्या उत्पन्नाचा सगळा दशमांश निराळा काढिल्यावर तो लेवी, परदेशीय, अनाथ व विधवा यांस दे म्हणजे तीं तुझ्या वेशींच्या आंत तो खाऊन तृप्त होतील; १३ मग तूं आपला देव परमेश्वर यास असें म्हण: तूं मला लावून दिलेल्या सगळ्या धर्मशास्त्रास अनुसरून पवित्र ठरलेल्या वस्तु मीं आपल्या घरांतून बाहेर काढून लेवी, परदेशीय, अनाथ व विधवा यांस दिल्या आहेत; मीं तुझ्या कोणत्याहि आज्ञेचें उल्लंघन केलें नाहीं, ती विसरलों नाहीं; १४ मीं सुतकी असतां यांतली कोणतीहि वस्तु खाल्ली नाहीं, अथवा अशुचि असतां यांतल्या कांहीं वस्तु घराबाहेर काढिल्या नाहींत, अथवा मयसांकरितां त्यांतल्या कांहीं दिल्या नाहींत; मीं आपला देव परमेश्वर याचा शब्द मानिला आहे; मी तुझ्या सर्व आज्ञांप्रमाणें वर्तलों आहे. १५ तूं आपल्या पवित्र स्वर्गधामाहून अवलोकन कर, आपल्या इस्राएल प्रजेस बरकत दे आणि तूं आमच्या पूर्वजांशीं प्रतिज्ञा केल्याप्रमाणें जो

देश तूं आम्हांस दिला आहे त्या ह्या दुधामधाचे प्रवाह वाहणाऱ्या देशास बरकत दे.

१६ हे विधि व नियम तूं पाळावे अशी आज्ञा आज तुझा देव परमेश्वर तुला करित आहे म्हणून तूं जिवेंभावे हे मान्य करून पाळ. १७ परमेश्वर हा आपला देव आहे अशी प्रतिज्ञा करून तूं आज वचन दिलें आहे कीं तुझ्या मार्गांनं मी चालेन, तुझे विधि, आज्ञा व नियम पाळीन आणि तुझा शब्द मानीन; १८ आणि परमेश्वरानेंहि आज प्रतिज्ञापूर्वक तुला सांगितलें आहे कीं तुला पूर्वीं वचन दिल्याप्रमाणें तूं माझी खास प्रजा झाला आहेस, तूं माझ्या सर्व आज्ञा पाळाव्या, १९ म्हणजे निर्माण केलेल्या सर्व लोकांकडून तुला प्रशंसा, नावलौकिक आणि सन्मान या बाबतींत मी श्रेष्ठ करीन आणि माझ्या म्हणण्याप्रमाणें तूं परमेश्वर आपला देव याची पवित्र प्रजा होऊन राहशील.

१ मग इस्राएलाच्या वडील जनांसह मोशांनं २७ लोकांस आज्ञा केली कीं, जें धर्मशास्त्र मी आज तुम्हांस लावून देत आहे तें सर्व पाळा. २ तुझा देव परमेश्वर तुला देत आहे त्या देशांत यादेन उतरून जाऊन तूं पोहंचशील तेव्हां मोठे धोंडे उमे कर, त्यांवर चुन्याचा लेप कर; ३ आणि तूं नदी उतरून जाशील तेव्हां त्या धोंड्यांवर धर्मशास्त्राचीं हीं सर्व वचनें लिहून काढ, म्हणजे जो देश तुझ्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर आपल्या वचनास अनुसरून तुला देत आहे व ज्यांत दुधामधाचे प्रवाह वाहत आहेत त्या देशांत तुझा प्रवेश होईल. ४ जे धोंडे उमे करण्याविषयीं मीं आज तुम्हांस आज्ञा दिली आहे ते तुम्हीं यादेन उतरून गेल्यावर एबाल डोंगरावर उमे करावे व त्यांवर चुना लेपावा; ५ आणि तेथेंच आपला देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ धोंड्याची एक वेदी बांध; तिला कोणतेंहि लोखंडी हत्यार लावूं नको. ६ तूं आपला देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ न घडलेल्या धोंड्यांची वेदी बांधून तींवर तुझा देव परमेश्वर याजसमोर होमबलीचीं अर्पणें कर. ७ तेथें शांल्पणांचे यज्ञ करून

भोजन कर आणि आपला देव परमेश्वर याच्यासमोर उत्सव कर. ८ त्या धोंड्यांवर धर्मशास्त्राचीं सर्व वचनें चांगलीं स्पष्ट लिहून काढ.

९ मग मोशे आणि लेवीय याजक यांनीं सर्व इस्राएल लोकांस म्हटलें, हे इस्राएला, स्तब्ध राहून ऐकून घे; तूं आज आपला देव परमेश्वर याची प्रजा झाला आहेस; १० म्हणून आपला देव परमेश्वर याचें वचन पाळ आणि ज्या आज्ञा व जे विधि आज मी तुला सांगत आहे त्यांप्रमाणें वाग.

११ मग त्याच दिवशीं मोशानें लोकांस बजावून सांगितलें कीं १२ तुम्ही यादेन उतरून जाल तेव्हां शिमोन, लेवी, यहुदा, इसाखार, योसेफ व बन्यामीन यांनीं गरिजीम पर्वतावर उभें राहून लोकांस आशीर्वचनें ऐकवावीं; १३ आणि रऊबेन, गाद, आशेर, जबुलून, दान आणि नफताली यांनीं एवाल पर्वतावर उभें राहून शापवचनें उच्चारवीं. १४ तेव्हां लेव्यांनीं सर्व इस्राएल लोकांस पुढीलप्रमाणें दीर्घ खरानें म्हणावें:

१५ जो कोणी परमेश्वरास वीट आणणारी कोरीव अथवा ओतीव मूर्ति कारागिराकडून करवून तिची गुप्त रीतीनें स्थापना करितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

१६ जो आपल्या पित्यास अथवा मातेस तुच्छ मानितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

१७ जो आपल्या शेजाऱ्याच्या शेताची मेर ढळवितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

१८ जो अंधळ्यास वाटेवरून बहकवितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

१९ जो परदेशीय, अनाथ व विधवा यांचा न्याय विपरीत करितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

२० जो आपल्या सावत्र मातेशीं गमन करितो तो आपल्या पित्याचा पदर उघडा करितो म्हणून तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

२१ जो कोणी कोणत्याहि पशूबरोबर गमन करितो

तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें. २२ जो आपल्या सख्ख्या अथवा सावत्र बहिणीशीं गमन करितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

२३ जो आपल्या सासूशीं गमन करितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

२४ जो गुप्तपणें आपल्या शेजाऱ्यास ठार मारितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

२५ जो लांच घेऊन निर्दोष पुरुषास ठार मारितो तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

२६ जो हीं धर्मशास्त्राचीं वचनें मान्य करून तीं आचरणांत आणीत नाही तो शापित होय; तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणावें.

१ तुझा देव परमेश्वर याची वाणी तूं लक्षपूर्वक ऐकशील आणि ज्या ह्या सर्व आज्ञा आज मी तुला निवेदन करित आहे त्या मान्य करून

पालिशील तर तो पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रांहून तुला उच्च

करील; २ तूं आपला देव परमेश्वर याची वाणी ऐकशील तर हीं सर्व वरदानें तुजकडे धाव घेऊन

तुला प्राप्त होतील. ३ नगरांत तूं धन्य होशील; शेतापोतांत तूं धन्य होशील. ४ तुझें संतान, तुझ्या

भूमीचें उत्पन्न, तुझीं गुरेंढोरें व तुझीं शेरडेंढेरें यांचे वत्स धन्य होतील. ५ तुझी टोपली व काथवट

ह्या धन्य होतील. ६ तुझें येणेंजाणें धन्य होईल.

७ तुझ्यावर चढाई करून येणारे तुझे शत्रु मार

खातील; ते एका वाटेनें तुजवर चढाई करितील पण

तुझ्यापुढून सात वाटांनीं पळून जातील, असें परमेश्वर

घडवून आणील. ८ तुझ्या धान्याच्या कोठारांस व ज्या

ज्या कामास तूं हात घालिशील त्या सर्वांत वरकत

येईसें परमेश्वर करील; तुझा देव परमेश्वर जो देश

तुला देत आहे त्यांत तो तुझें कल्याण करील. ९ तूं

आपला देव परमेश्वर याच्या आज्ञा पाळून त्याच्या मार्गांनें

चालशील तर तो आपल्या प्रतिज्ञेस अनुसरून तुला

आपली पवित्र प्रजा करून स्थिर ठेवील. १० परमेश्वराचें

नाम तुला दिलें आहे हें पृथ्वीवरील राष्ट्रे पाहतील तेव्हां

त्यांना तुझा धाक वाटेळ; ११ आणि जो देश तुला देण्या-विषयीं परमेश्वरानें तुझ्या पूर्वजांशीं आणभाक केली त्यांत तुझें संतान, तुझ्या गुराढोरांचे वत्स व तुझ्या भूमीचा उपज यांची अभिवृद्धि करून तुझें तो कल्याण करील. १२ परमेश्वर तुझ्यासाठीं आपलें उत्तम भांडार जें आकाश तें खुलें करून तुझ्या भूमीवर योग्य ऋतूंत पर्जन्यवृष्टि करील, तुझ्या हातच्या सर्व कामास बरकत देईल; तूं बहुत राष्ट्रांस ऋण देशील पण तुला कोणा-पासून ऋण घ्यावें लागणार नाहीं. १३ परमेश्वर तुला पुच्छ नव्हे तर मस्तक करील; तूं खालीं नव्हे तर वर राहशील; तुझा देव परमेश्वर याच्या ज्या आज्ञा मीं आज तुला निवेदन केल्या त्या चित्त देऊन ऐकिलील व मान्य करून पाळिलील, १४ आणि ज्या वचनांविषयीं मी तुला आज आज्ञा करित आहे त्यांपासून उजवी-डावीकडे वळून अन्य देवांच्या मार्गे लागणार नाहींस व त्यांची भक्ति करणार नाहींस, तर असें घडेल.

१५ उलट पक्षीं तूं आपला देव परमेश्वर याचें ऐकणार नाहींस आणि त्याच्या ज्या सर्व आज्ञा व विधि पाळण्या-विषयीं मी आज तुला सांगत आहे तीं मान्य करून पाळणार नाहींस तर हे सर्व पुढील शाप तुजवर येऊन तुला गांठिलील. १६ नगरांत व शेतापोतांत तुला शाप लागेल. १७ तुझी टोपली व काथवट यांला शाप लागेल. १८ तुझें संतान, तुझ्या भूमीचा उपज, तुझीं गुरेंढोरें व शेरडेंढेरें यांचे वत्स यांस शाप लागेल. १९ तुझ्या येण्याजाण्यास शाप लागेल. २० तूं परमेश्वराचा त्याग करून दुष्कर्म केल्यामुळें ज्या ज्या कामास हात घालिलील त्यांत परमेश्वर तुला शाप देईल, तुला घाबरें करील, तुला शासन करील, तें इतकें कीं तुझा नाश होऊन तूं त्वरित नष्ट होशील. २१ जो देश वतन करून ध्यावयास तूं जात आहेस तेथें तूं समूळ नष्ट होईपर्यंत मरी तुला बिलगून राहिल असें परमेश्वर करील. २२ क्षयरोग, ज्वर, दाह, जळ-जळाट, तरवार, झळई, भेरड ह्यांच्यायोगें परमेश्वर तुझा संहार करील आणि तुझा समूळ नाश होईपर्यंत हीं तुझा पिच्छा पुरविलील. २३ तुझ्या शिरावर आकाश पितळे-

सारखें व तुझ्या पायांखालीं पृथ्वी लोखंडासारखी होईल. २४ परमेश्वर तुझ्या देशावर पर्जन्याच्या ऐवजीं वाळूची व धुळीची वृष्टि करील; त्यांचा वर्षाव आकाशातून होऊन अंतीं तुझा समूळ नाश होईल. २५ परमेश्वर शत्रूंकडून तुझा मोड करवील; तूं एका वाटेनें त्यांशीं सामना करिलील पण सात वाटांनीं तूं त्यांच्या-पुढून पलायन करिलील आणि पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रां-राष्ट्रांतून भटकत फिरशील. २६ तुझीं मढीं अंत-राळांतील सर्व पक्षांंस व पृथ्वीवरल्या सर्व पक्षंस भक्ष्य होतील व त्यांस कोणी हाकून देणार नाहीं. २७ परमेश्वर तुला मिसर देशांतील गळवें, मूळव्याध, खवडे व खरूज यांची अशी पीडा लावील कीं तूं बरा व्हावयाचा नाहीस. २८ परमेश्वर तुला वेडा व अंधळा करील, आणि तुझें मन अतिशयित घाबरेल; २९ अंधळा जसा अंधारांत चांचपडतो तसा तूं भर-दुपारीं चांचपडत फिरशील; तुझें कोणतेंहि काम सफल व्हावयाचें नाहीं; तुझी एकसारखी छळणूक होईल व तुझी नागवण होईल; तुझा कोणी बचाव करणार नाहीं. ३० तूं स्त्रीला मागणी घालिलील पण दुसऱ्या तिचा उपभोग घेईल; तूं घर बांधिलील पण त्यांत वस्ती करणार नाहीस; तूं द्राक्षांचा मळा लाविलील पण त्याचें फळ तुला मिळणार नाहीं. ३१ तुझ्यादेखत तुझा बैल कापिलील पण त्याचें मांस तुला खावयास मिळावयाचें नाहीं; तुझ्यासमक्ष तुझें गाढव हरण करिलील, पण तुला पुनः तें परत मिळावयाचें नाहीं; तुझीं शेरडेंढेरें तुझ्या शत्रूंच्या हातीं लागतील, पण त्यांस कोणी सोडविणार नाहीं. ३२ तुझे पुत्र व कन्या दुसऱ्या देशच्या लोकांच्या हातीं लागतील आणि तुझे डोळे दिवसभर त्यांची मार्गप्रतीक्षा करितांकरितां थकून जातील; तुझ्या बाहुंची शक्ति मुळीं चालणार नाहीं. ३३ तुझ्या भूमीचा उपज व तुझें सर्व श्रमफळ तुला अपरिचित अशा देशचे लोक खाऊन टाकतील; तुझी निरंतर छळणूक होऊन तुझा चुराडा होईल; ३४ तूं आपल्या डोळ्यांनीं ह्या गोष्टी पाहून पाहून वेडा होशील. ३५ परमेश्वर तुझ्या गुडघ्यांस, तंगड्यांस,

किंबहुना तळव्यापासून मस्तकापर्यंत असाध्य फोड उत्पन्न करून तुला पीडा देईल. ३६ तुला अथवा तुझ्या पूर्वजांस अपरिचित अशा एका राष्ट्राकडे परमेश्वर तुला व तूं आपल्यावर नेमिलेल्या राजाला नेईल, आणि तेथें तूं काष्ठपाषाणाच्या अन्य देवांची भक्ति करिशील; ३७ आणि ज्याज्या लोकांमध्ये परमेश्वर तुला नेईल त्या सर्वास तूं विस्मयाचा, दाखल्याचा व उपहासाचा विषय होशील. ३८ तूं शेतांत बहुत बीं घेऊन जाशील पण थोडेंच मळिशील, कारण टोळ तें खाऊन टाकितील. ३९ तूं द्राक्षमळे लावून त्यांची मशागत करिशील; पण तुला द्राक्षारस प्यावयास मिळावयाचा नाही अथवा द्राक्षेहि साठविण्यास मिळावयाचीं नाहीत, कारण कीड तीं खाऊन टाकील. ४० तुझ्या सर्व मुलखांत जैतून-वृक्ष होतील पण त्यांचें तेल तुला अभ्यंग करावयास मिळावयाचें नाही; कारण त्यांचीं फळे गळून पडतील. ४१ तुला पुत्र व कन्या होतील पण तीं तुला लाभणार नाहीत; कारण तीं पाडाव होतील. ४२ तुझे सर्व वृक्ष आणि तुझ्या भूमीचा सर्व उपज यांवर टोळधाड येईल. ४३ तुझ्यामध्ये राहणारा परदेशीय तुझ्याहून उन्नत होत जाईल; पण तूं अवनत होत जाशील. ४४ तो तुला ऋण देईल, तुला त्यास ऋण देतां यावयाचें नाही; तो शीर होईल व तूं पुच्छ होशील. ४५ हीं सर्व अरिष्टे तुजवर येऊन पडतील, तीं तुझा पिच्छा पुरवितील, तुला गांठितील व अखेरीस तुझा निःपात करितील, कारण तुझा देव परमेश्वर याची वाणी तूं ऐकिली नाही व त्याने दिलेल्या आज्ञा व विधि मान्य करून तूं पाळिल्या नाही. ४६ तुझ्यावर व तुझ्या संततीवर हीं अरिष्टे निरंतरचीं येऊन चिन्हादाखल व विस्मयादाखल होतील; ४७ कारण सर्व गोष्टींची विपुलता असतांना तूं आनंदानें व हर्षानें आपला देव परमेश्वर याची भक्ति केली नाही; ४८ म्हणून तूं भुकेला, तान्हेला, नम्र आणि सर्व बाबतींत गरजवंत असा होऊन, ज्या तुझ्या शत्रूंस परमेश्वर तुजवर पाठवील त्यांचें तुला दाख करवें लागेल; तुझा निःपात होई-पर्यंत तो तुझ्या मानेवर लोखंडी जूं ठेवील. ४९ दुरून,

पृथ्वीच्या दिगंताहून गरुडाप्रमाणें झडप घालणारें असें राष्ट्र परमेश्वर तुजवर आणील; आणि त्याची भाषा तुला समजावयाची नाही; ५० त्या लोकांची मुद्रा उग्र असेल, ते वृद्धांचा आदर करावयाचे नाहीत कीं बालकांवर दया करावयाचे नाहीत; ५१ तुझ्या जनावरांचे वत्स आणि तुझ्या भूमीचा उपज ते अगदीं खाऊन टाकून तुझा संहार करितील; अन्न, नवा द्राक्षारस, तेल, वासरें, कोंकरें हीं कांहींच तुला राहूं न देतां ते तुझा नाश करितील; ५२ तुझा देव परमेश्वर यानें तुला दिलेल्या देशाच्या सर्व वेशींच्या आंत तुला ते घेऊन टाकितील; ज्यांवर तूं भिस्त ठेवणार ते तुझ्या देशांतील सर्व उंचउंच व मजबूत तट पाहून टाकी-पर्यंत तुला तुझ्या सर्व वेशींच्या आंत ते कोंडितील. ५३ तुला वेढा पडला असतां व शत्रूनें तुला पेंचांत धरिलें असतां तुझा देव परमेश्वर यानें तुझ्या पोटी दिलेले पुत्र व कन्या यांचें मांस तूं खाशील. ५४ तुझ्यांतला जो पुरुष कोमल व अति सुकुमार असेल त्याची-देखील आपल्या बांधवांवर, प्राणप्रियेवर व आपलीं वांचून राहिलेलीं अपत्ये यांजवर निष्ठुर दृष्टि होईल. ५५ तो आपल्या अपत्याचें मांस खाईल; तें त्यांतल्या कोणास देणार नाही; कारण त्यालाच कांहीं उरावयाचें नाही, असा प्रसंग येईल; ५६ आणि तुझ्यांतील एकादी स्त्री अशी कोमल व सुकुमार असली कीं ती आपल्या कोमलपणामुळे व सुकुमारपणामुळे जमिनीला आपल्या पायाचा तळवा लावावयास भिईल ती देखील आपला प्राणप्रिय पति, पुत्र व कन्या, ५७ आपल्या पोटाचा गोळा, आपणास झालेलीं मुलें यांजकडे निष्ठुर दृष्टि करील; कारण वेढा पडल्यामुळे, तुझ्या शत्रूनें तुला तुझ्या वेशींच्या आंत कोंडून मोठ्या पेंचांत धरिल्यामुळे व सर्व वस्तूंची तिला वाण पडल्यामुळे ती गुप्तपणें आपलीं अपत्ये भक्षील. ५८ परमेश्वर तुझा देव याच्या प्रतापी व भययोग्य नामाचें भय बाळगावें म्हणून या ग्रंथांत जीं नियम-शास्त्राचीं वचनें लिहिलीं आहेत तीं मान्य करून तूं पाळणार नाहीस ५९ तर परमेश्वर तुला व तुझ्या

वंशजांस विलक्षण रोग लावील व दीर्घकाळ राहणाऱ्या व्याधि आणि दीर्घकाळ राहणारे विकार तुला जडवील. ६० मिसरांतील ज्या व्याधीविषयीं तुला भीति वाटत असे त्या सर्व तो तुला पुनः लावील आणि त्या तुला बिलगून राहतील. ६१ जे रोग व ज्या व्याधि या धर्म-शास्त्रग्रंथांत लिहिल्या नाहीत त्याहि परमेश्वर तुला लावील व शेवटीं तुझा निःपात होईल. ६२ तूं आपला देव परमेश्वर याची वाणी ऐकिली नाही तर आकाशांतील ताऱ्यांप्रमाणें तुम्ही अगण्य असलां तरी तुमची संख्या अल्प होईल. ६३ तुमचें बरें करावें आणि तुमची संख्या वाढवावी यांत सांप्रत जसा परमेश्वरास आनंद होत आहे तसाच आनंद तुमचा नाश व निःपात करण्यांत वाढेल; आणि ज्या भूमीचें वतन पावण्यास तुम्ही जात आहां तेथून तुमचें उच्चाटन होईल. ६४ पृथ्वीच्या या टोंकापासून त्या टोंकापर्यंत, देशोदेशींच्या लोकांमध्ये परमेश्वर तुमची पांगापांग करील, आणि तेथें राहून तुला आणि तुझ्या पूर्वजांस अपरिचित अशा काष्ठपाषाणमय अन्य देवांची भक्ति तूं करिशील. ६५ त्या राष्ट्रांत तुला स्वास्थ्य प्राप्त व्हावयाचें नाही; तुझ्या पायांच्या तळव्यांस आधार मिळवयाचा नाही; तर तेथें तुझें हृदय थरथर कांपत राहील; तुझे नेत्र निस्तेज होतील व तुझा जीव झुरत राहील, असें परमेश्वर करील; ६६ तुझ्या जीविताचा तुला नेहमीं संदेह वाढेल; तूं रात्रंदिवस थरथर कांपत राहशील; तुला आपल्या जीविताची कांहीं शाश्वती वाटावयाची नाही; ६७ तुझ्या मनास जी धास्ती वाढेल आणि तुझ्या नेत्रांना जें दिसेल त्यामुळें तूं सकाळीं म्हणशील, संध्याकाळ होईल तर किती बरें ! आणि संध्याकाळीं तूं म्हणशील, सकाळ होईल तर किती बरें ! ६८ जो मार्ग पुनः तुझ्या दृष्टीस पडावयाचा नाही असें मी म्हणालों आहे त्याच मार्गांनं परमेश्वर तुला परत नेऊन जहाजांत घालून मिसर देशांत पुनः नेईल; तेथें तुम्ही आपल्या शत्रूंचे दास व दासी होण्यासाठीं स्वतांची विक्री करूं पाहाल, पण कोणी तुम्हांस विकत घेणार नाही.

१ होरेबांत जो करार परमेश्वरानें इस्राएल लोकांशीं केला होता त्याखेरीज मबाब देशांत त्यांच्याशीं जो करार करण्याची परमेश्वरानें मोशाला आज्ञा दिली होती त्या कराराचीं वचनं हीं:

२ मोशानें इस्राएल लोकांस बोलावून सांगितलें, परमेश्वरानें मिसर देशांत तुम्हांसमक्ष फारो व त्याचे सर्व सेवक व त्याचा अवघा देश यांत जें कांहीं केलें तें सर्व तुम्हीं पाहिलेंच आहे; ३ म्हणजे तुम्हीं आपल्या डोळ्यांनीं जे मोठे मोह लागलेले पाहिले ते, चिन्हें व मोठे चमत्कार; ४ पण परमेश्वरानें तुम्हांस समजावयाला बुद्धि, पाहावयाला डोळे, ऐकावयाला कान आजपर्यंत दिले नाहीत. ५ मीं तुम्हांस चाळीस वर्षे रानांतून फिरविलें; इतक्या अवधीत तुमचीं वस्त्रें जीणें झालीं नाहीत किंवा तुमच्या पायांतील पायतणें झिजलीं नाहीत. ६ तुम्हांस खावयास भाकरी मिळाली नाही, प्यावयास द्राक्षारस मिळाला नाही किंवा मद्य मिळालें नाही; असा मी परमेश्वर तुमचा देव आहे, हें तुम्हांस कळावें म्हणून हें मीं केलें. ७ तुम्ही या स्थानीं आलां तेव्हां हे शबोनचा राजा सीहोन आणि बाशानचा राजा ओग हे आपणांबरोबर सामना करण्यास निघाले तेव्हां आपण त्यांचा मोड केला; ८ आणि त्यांचा देश घेऊन रजबेनी, गादी आणि मनश्शाचा अर्धा वंश यांस वतन करून दिला. ९ तुम्ही कांहीं कराल त्यांत तुम्हांस यशःप्राप्तीची अपेक्षा असेल तर ह्या कराराचीं वचनं पाळा.

१० तुम्ही सगळे आपला देव परमेश्वर याजसमोर आज उभे राहिलां आहां; तुमचे सरदार, तुमचे वंश, तुमचे वडील जन आणि तुमचे नायक असे सर्व इस्राएल लोक, ११ तुमचीं मुलेंबाळें, तुमच्या स्त्रिया, लाकूडतोड्यापासून पाणक्यापर्यंत तुमच्या छावणींतले सर्व इस्राएल लोक हे सगळे तुम्ही आज याकरितां उभे आहां कीं १२ जो करार तुझा देव परमेश्वर आज तुजशीं करित आहे व जी आणभाक आज तुला देत आहे तींत तूं सामील व्हावें; १३ आणि त्यानं तुला दिलेलें वचन आणि तुझे पूर्वज अब्राहाम, इसहाक व

याकोब यांशीं केलेली आणभाक यांस अनुसरून तुला आज आपली प्रजा ठरवावें आणि त्यानें तुझा देव व्हावें. १४ हा करार व ही आणभाक केवळ तुम्हांशींच मी करितों असें नाहीं, १५ तर आपला देव परमेश्वर याजसमोर जे हे आज येथें उभे आहेत आणि जे आज येथें हजर नाहींत त्यांजशींहि ती मी करितों. १६ तुम्हांस ठाऊकच आहे कीं आपण मिसर देशांत राहत होतो आणि वाटेनें निरनिराळ्या राष्ट्रांतून येत होतो; १७ तेव्हां त्यांच्या काष्ठपाषाणाच्या व सोन्यारुप्याच्या मूर्ति ह्या अमंगळ वस्तु तुम्हीं पाहिल्या; १८ कोण जाणे तुमच्या लोकांत कोणी पुरुष, स्त्री, कुटुंब अथवा वंश असा असेल कीं ज्याचें हृदय आज आपला देव परमेश्वर याजपासून परावृत्त होऊन त्या राष्ट्रांच्या देवांकडे लागेल, आणि तुमच्यामध्ये असें एकादें मूळ असेल कीं ज्यास विषवल्ली अथवा कडू दवणा फुटेल; १९ असलें मूळ हीं शापवचनें ऐकून आपल्या मनाला असा धीर देईल कीं जरी मी आपल्या मनाच्या हृष्टप्रमाणें वागलों तरी माझें कुशलच होईल, पण त्याच्यामुळें सगळ्या बागायती व जिरायती जमिनीचा नाश होणार. २० परमेश्वर त्याची क्षमा करणार नाहीं; तर त्याचा कोप व त्याची ईर्ष्या असल्या मनुष्यावर धुमसेल; या ग्रंथांत लिहिलेले सर्व शाप त्याजवर येऊन पडतील; आणि परमेश्वर या भूतलावरून त्याचें नांव बुजवून टाकील. २१ धर्मशास्त्राच्या ह्या पुस्तकांत जो करार लिहिलेला आहे त्यांतील सर्व शापवचनांस अनुसरून परमेश्वर त्यास इस्राएल लोकांच्या सर्व वंशांतून वेगळें करून त्याची हानि करील. २२ पुढील पिढींतील तुमच्यानंतर होणारीं मुलें आणि दूर देशांहून आलेले परके लोक ह्या देशाची विपत्ति आणि यांत परमेश्वरानें पसरिलेले रोग पाहतील; २३ आणि हा सर्व देश गंधक व खार यांनीं भरून इतका जळून गेला आहे कीं, येथें कांहीं पेरणीकापणी होत नाहीं; येथें गवत उगवत नाहीं, तर परमेश्वरानें कोपायमान व क्रोधयुक्त होऊन सदोम, गमोरा, अदमा व सबोथिम यांचा विध्वंस केला तसा

याचा झाला आहे, हें पाहतील; २४ तेव्हां तीं किंबहुना इतर सर्व राष्ट्रांतले लोक विचारतील, परमेश्वरानें या देशाचें असें कां केलें आहे? यावर एवढा कोप भडकविण्याचें कारण काय? २५ तेव्हां लोक उत्तर देतील कीं यांच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर यानें मिसर देशांतून यांस काढून आणिलें त्या समयीं यांच्याशीं जो करार केला होता तो यांनीं मोडिला; २६ व ज्याविषयीं हे अपरिचित होते व जे परमेश्वरानें यांस दिले नव्हते असल्या अन्य देवांचें यांनीं भजनपूजन केलें; २७ यास्तव परमेश्वराचा कोप या देशावर भडकून त्यानें या ग्रंथांत लिहिलेले सर्व शाप यांजवर आणिले; २८ परमेश्वरानें क्रोध, संताप व महाकोप ह्यांच्यायोगें यांचें यांच्या देशांतून उच्चाटन केलें व दुसऱ्या देशांत फेकून दिलें हें आज विदितच आहे, २९ गुप्त गोष्टी आमचा देव परमेश्वर याच्या आहेत, पण प्रगट केलेल्या गोष्टी आपल्या व आपल्या वंशजांच्या निरंतरच्या आहेत; याचा हेतु हा कीं ह्या धर्मशास्त्राचीं सर्व वचनें आपण पाळावीं.

१ हीं आशीर्वचनें व शापवचनें तुझ्यापुढें ३० मांडिली आहेत तीं तुला प्राप्त होतील, आणि ज्या ज्या राष्ट्रांत परमेश्वर तुझा देव तुला घालवून देईल तेथें तूं या गोष्टीचें स्मरण करिशील, २ आणि तूं आपल्या मुलांवाळांसह जिवेंभावे आपला देव परमेश्वर याजकडे बलशील आणि जें जें आज मी तुला सांगत आहे तदनुसार त्याची वाणी ऐकशील, ३ तेव्हां तुझा देव परमेश्वर तुझें दास्य निवारिल आणि तुजवर दया करून ज्या सर्व लोकांत त्यानें तुझी पागांपांग केली असेल तेथून तुला पुनः एकवट करील. ४ तुझे परागंदा झालेले लोक दिगंतापर्यंत विखरले तरी तेथून तुझा देव परमेश्वर तुला एकवट करून परत आणील; ५ तुझे पूर्वज ज्या देशाचे वतनदार होते त्यांत तुझा देव परमेश्वर तुला आणील आणि तूं त्याचा वतनदार होशील; तो तुझें कल्याण करील आणि तुझ्या पूर्वजांपेक्षाहि तुला बहुगुणित करील. ६ तुझा देव परमेश्वर तुझ्या हृदयाची व तुझ्या वंशजांच्या

हृदयाची सुंता करील, आणि तूं आपल्या जीवनाथ आपला देव परमेश्वर याजवर जिवेंभावे प्रेम करिशील. ७ तुझा देव परमेश्वर हे सर्व शाप तुझ्या शत्रूंवर व जे तुझा छळ करणारे तुझा विरोध करितील त्यांजवर आणील. ८ तूं वळून परमेश्वराची वाणी ऐकशील आणि ज्या आज्ञा मी आज तुला सांगत आहे त्या सर्व पाळिशील. ९ तुझें कल्याण व्हावें म्हणून परमेश्वर तुझा देव तुझ्या हातचें सर्व काम, तुझी संतति, तुझ्या गुरांडोरांचे वत्स व तुझ्या भूमीचा उपज यांसंबंधानें तुझी समृद्धि करील; परमेश्वर जसा तुझ्या पूर्वजांवर प्रसन्न होता तसा तुझ्या कल्याणार्थ तुजवरहि प्रसन्न होईल; १० तूं आपला देव परमेश्वर याची वाणी ऐकून ह्या धर्मशास्त्रांत लिहिलेल्या आज्ञा व विधि पाळिशील आणि आपला देव परमेश्वर याजकडे जिवेंभावे वळशील तर असें होईल.

११ जें हें धर्मशास्त्र मी तुला आज देत आहे तें तुला अगम्य नाही, तुजपासून दूर नाही. १२ तें स्वर्गांत नाही कीं तूं म्हणावें आम्हीं तें पाळावें म्हणून आमच्यासाठीं स्वर्गांत चढून जाऊन कोण तें आमच्याकडे आणील आणि तें आम्हांस ऐकवील? १३ तें समुद्रापलीकडे नाही कीं तूं म्हणावें, आम्हीं तें ऐकून पाळावें म्हणून आमच्यासाठीं समुद्रापलीकडे जाऊन तें आमच्याकडे कोण आणील आणि आम्हांस तें ऐकवील? १४ हें वचन तर तुझ्या अगदीं समीप, तुझ्या मुखीं, तुझ्या चित्तीं आहे; म्हणून तुला त्याप्रमाणें चालतां येईल.

१५ पाहा, जीवन व मरण, हानि व लाभ हीं आज मी तुजपुढें ठेविलीं आहेत; १६ मी तुला आज्ञा करित आहे कीं तूं आपला देव परमेश्वर याजवर प्रेम कर, त्याच्या मार्गांनीं चाल आणि त्याच्या आज्ञा, विधि व नियम हीं पाळ, म्हणजे तूं जीवत राहून बहुगुणित होशील आणि ज्या देशचें वतन करून घेण्यास तूं जात आहेस तेथें तुझा देव परमेश्वर तुझें कल्याण करील; १७ पण तुझें मन फिरून तूं ऐकिलें नाही आणि बहुकून अन्य देवांचें भजनपूजन केलें,

१८ तर मी तुला आज बजावून सांगतां कीं तुझा खात्रीनें नाश होईल; यादेंन उतरून जो देश तूं वतन करून घेण्यास जात आहेस तेथें तूं चिरकाल राहणार नाहीस. १९ आकाश आणि पृथ्वी यांस साक्षी ठेवून आज मी तुम्हांस सांगतां कीं जीवन आणि मरण, आशीर्वाद आणि शाप हीं तुजपुढें ठेविलीं आहेत; तूं जीवन निवडून घे म्हणजे तूं व तुझा वंश जीवत राहील; २० आपला देव परमेश्वर याजवर प्रेम कर, त्याची वाणी ऐक व त्यास धरून राहा, कारण त्यांतच तुझें जीवन आहे, त्यांतच तुझी आयुर्वृद्धि आहे; असें केल्यानें जो देश देण्याविषयीं परमेश्वरानें तुझे पूर्वज अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांशीं आणभाक केली त्यांत तुझी वस्ती होईल.

१ मोशानें जाऊन सर्व इस्राएल लोकांस हीं ३१ वचनें सांगितलीं. २ तो त्यांस म्हणाला, मी आज एकशें वीस वर्षांचा झालों आहे; आतां माझें येणेंजाणें संतलें; कारण परमेश्वरानें मला सांगितलें आहे कीं तुला यादेंनेपलीकडे जावयाचें नाही. ३ तुझा देव परमेश्वर हा तुझ्यापुढें चालून पलीकडे जाईल; तो तुझ्यापुढून त्या राष्ट्रांचा निःपात करील, आणि तूं त्यांच्या देशाचा ताबा घेशील; आणि परमेश्वरानें पूर्वीं सांगितल्याप्रमाणें यहोशवा तुझ्यापुढें चालेल. ४ परमेश्वरानें अमोच्यांचे राजे सीहोन आणि ओग यांचा व त्यांच्या देशाचा विध्वंस केला तसाच या सर्व राष्ट्रांचाहि तो करील. ५ परमेश्वर त्यांस तुमच्या हातीं देईल तेव्हां मी तुम्हांस दिलेल्या आज्ञांप्रमाणें त्या राष्ट्रांचें करा. ६ खंबीर हो, हिंमत धर, त्यांस भिऊं नको, त्यांस धाबरू नको; कारण तुझ्याबरोबर चालणारा तुझा देव परमेश्वर आहे; तो तुला दगा देणार नाही, सोडून जाणार नाही. ७ मग मोशानें यहोशवास बोलावून आणून सर्व इस्राएल लोकांदेखत सांगितलें: खंबीर हो, हिंमत धर, कारण जो देश देण्याची आणभाक परमेश्वरानें यांच्या पूर्वजांशीं केली होती त्यांत तूं या लोकांबरोबर जाशील आणि तो यांस वतन करून देशील. ८ तुझ्या-

पुढें चालणारा परमेश्वर आहे, तो तुजबरोबर राहील, तो तुला दगा देणार नाही, सोडून जाणार नाही; भिऊं नको, धीर सोडूं नको.

९ मग मोशानें हें धर्मशास्त्र लिहून परमेश्वराच्या कराराचा कोश वाहणारे लेवीय याजक आणि इस्राएल लोकांचे सगळे वडील जन यांच्या स्वाधीन केलें. १० तेव्हां मोशानें त्यांस आज्ञा केली कीं दर सात वर्षांच्या अखेरीस म्हणजे मुक्तेच्या वर्षी, मंडपांच्या सणाच्या वेळीं, ११ जें स्थळ तुझा देव परमेश्वर निवडून घेईल तेथें सर्व इस्राएल लोक हजर होतील तेव्हां हें धर्मशास्त्र वाचून दाखीव. १२ त्यांचे पुरुष, स्त्रिया, बालकें अथवा तुझ्या वेशींच्या आंत राहणारे परदेशीय या सर्व लोकांस जमवावें म्हणजे ते तें श्रवण करून शिकतील आणि तुमचा देव परमेश्वर याचें ते भय धरितील आणि या धर्मशास्त्रांतील सर्व वचनें मान्य करून पाळतील; १३ त्यांच्या मुलांबाळांना हीं वचनें ठाऊक नाहीत, तीं हीं ऐकतील; आणि यादेन उतरून जो देश तुम्ही वतन करून घेणार आहां त्यांत जांवर तुमचें जीवन असेल तोंवर तुमचा देव परमेश्वर याचें भय धरण्यास तीं शिकतील.

१४ मग परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें कीं तुझा अंतकाळ समीप आला आहे तर यहोशवास बोलाव; आणि तुम्ही दोघे दर्शनमंडपांत हजर व्हा म्हणजे मी त्यास ताकीद देईन. मग मोशे व यहोशवा दर्शनमंडपांत हजर झाले. १५ तेव्हां परमेश्वर त्या तंबूंत मेघस्तंभाच्या ठायीं प्रगट झाला; हा मेघस्तंभ तंबूच्या दारीं उभा राहिला. १६ तेव्हां परमेश्वर मोशाला म्हणाला, पाहा, तूं जाऊन स्वपितरांबरोबर निजशील; हे लोक फितूर होतील, आणि ज्या लोकांमध्ये हे जाऊन राहणार आहेत त्यांच्या देशांतील अन्य देवांच्या मागें हे व्यभिचारी बुद्धीनें लागतील व माझा त्याग करून मीं त्यांजशीं केलेला करार मोडतील. १७ त्या समयीं त्यांजवर माझा कोप भडकेल, मी त्यांचा त्याग करून त्यांपासून आपलें मुख लपवीन; त्यांचा फडशा उडेल व त्यांजवर बहुत विपत्ति व क्लेश

ओढवतील तेव्हां ते म्हणतील आमचा देव आमच्या- मध्यें नाही म्हणूनच या सर्व विपत्ति आम्हांवर येऊन पडल्या आहेत ना ? १८ ते अन्य देवांकडे वळल्यानें त्यांच्या हातून पातक होईल त्या समयीं मी आपलें मुख त्यांपासून लपवीन. १९ ह्याकरितां तुम्ही हें गीत आतां लिहून घ्या, हें इस्राएल लोकांस शिकवा, त्यांच्या मुखीं हें घाला, म्हणजे हें त्यांच्याविरुद्ध माझ्या- साठीं साक्ष देईल. २० ज्यांत दुधामधाचे प्रवाह वाहत आहेत असा देश देण्याची आणभाक मीं त्यांच्या पूर्वजांशीं केली होती त्यांत मी त्यांस नेऊन पोहंचविल्या- वर ते पोटभर खाऊन माजतील, आणि मग ते अन्य देवांकडे वळून त्यांची उपासना करूं लागतील आणि मला तुच्छ मानून माझा करार मोडतील. २१ त्यांच्या- वर पुष्कळ संकटें व अरिष्टें आलीं म्हणजे हें गीत त्यांना साक्षीदाखल होईल; कारण तें त्यांच्या वंशजांच्या मुखीं सदोदित राहील; ज्या देशांत त्यांस घेऊन जाण्याची मीं आणभाक केली त्यांत त्यांस अजून नेऊन पोहंचविलें नाही तोंच त्यांच्या काय काय कल्पना चालल्या आहेत हें मी जाणून आहे. २२ मोशानें त्याच दिवशीं हें गीत लिहून काढिलें व इस्राएल लोकांस शिकविलें. २३ मग त्यानें नूनाचा पुत्र यहोशवा यास आज्ञा केली कीं खंवीर हो; हिंममत धर, कारण जो देश मीं इस्राएल लोकांस शपथपूर्वक देऊं केला आहे त्यांत तुला त्यांस घेऊन जावयाचें आहे; मी तुझ्याबरोबर असेन.

२४ मोशानें या नियमशास्त्राचीं वचनें पुस्तकांत साद्यंत लिहून संपविलीं २५ तेव्हां त्यानें परमेश्वराच्या कराराचा कोश वाहणारे लेवी यांस आज्ञा केली कीं २६ नियमशास्त्राचा हा ग्रंथ तुमचा देव परमेश्वर याच्या कराराच्या कोशाजवळ नेऊन ठेवा म्हणजे तो तेथें तुजविरुद्ध साक्षीदार होऊन राहील. २७ तुझा बंडखोरपणा आणि तुझ्या मानेचा ताठा मी जाणून आहे; पाहा, मी आजपर्यंत तुमच्याबरोबर जीवंत असतां तुम्ही परमेश्वराविरुद्ध बंड करावयास चुकलां नाही, तर मी मेल्यावर किती तरी कराल ! २८ तर

आतां आपल्या वंशांचे सर्व वडील जन आणि आपले सरदार यांस माझ्याजवळ जमवा म्हणजे मी आकाश व पृथ्वी साक्षी ठेवून त्यांच्या कानांवर ही वचने घालीन. २९ कारण मला ठाऊक आहे की मी मेल्यावर तुम्ही अगदीं विघडून जाल; ज्या मार्गानें तुम्हांस चालण्याविषयीं मी आज्ञा केली आहे तो तुम्ही सोडून घाल व पुढील काळीं परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट अशीं कर्मे कराल आणि आपल्या हातांनीं केलेल्या वस्तूंची पूजा करून त्याचा राग चेतवाल तेव्हां तुम्हांवर अरिष्ट येऊन पडेल.

३० मग मोशानें इस्राएल लोकांच्या सर्व मंडळास या गीताचे सर्व शब्द अथपासून इतिपर्यंत ऐकविले:

१ हे आकाशा, कान दे, मी बोलत आहे;

पृथ्वी माझ्या तोंडचे शब्द ऐको;

२ पर्जन्याप्रमाणें माझ्या बोधाची वृष्टि होवो,

माझें भाषण दहिंवराप्रमाणें ठिबको;

हिरव्यागार गवतावर जशा पावसाच्या सरी,

हिरवळीवर जशी वृष्टि तसें हें वर्षो;

३ मी परमेश्वराच्या नामाची घोषणा करीन;

आमच्या देवाचा महिमा वर्णो.

४ तो दुर्ग आहे; त्याची कृति अव्यंग आहे;

त्याचे सर्व मार्ग न्यायाचे आहेत;

तो सत्य देव आहे, त्याच्या ठायीं अधर्म नाही,

तो न्यायी व सरळ आहे.

५ हे विघडले आहेत, हे त्याचे पुत्र नव्हत;

हा असा त्यांचा दोष आहे;

ही प्रजा हेकट व कुटिल आहे.

६ अहो मूढ व निर्बुद्धि लोकहो,

तुम्ही परमेश्वराचे उपकार असे फेडतां काय ?

ज्यानें तुला केलें तोच तुझा पिता ना ?

त्यानेंच तुला निर्माण केलें व स्थापिलें.

७ पुरातन काळच्या दिवसांचें स्मरण कर,

कैक पिढ्यांचीं वर्षे ध्यानांत आण;

आपल्या बापाला विचार, तो तुला निवेदन करील;

आपल्या वडील जनांस विचार; ते तुला सांगतील.

८ जेव्हां परात्परानें एकेका राष्ट्रास त्याचें त्याचें वतन वांटून दिलें,

जेव्हां त्यानें मानवांस निरनिराळें वसविलें,

तेव्हां त्यानें इस्राएल लोकांच्या संख्येप्रमाणें

राष्ट्रांच्या सीमा आंखून दिल्या.

९ कारण परमेश्वराचे लोक हाच त्याचा वांटा,

याकोब हा त्याचा नेमिलेला वतनभाग.

१० तो त्यांस अरण्यांत,

शून्य व घोर अशा मरुभूमींत आढळला;

त्यानें त्याच्या आसपास राहून त्याची निगा केली,

डोळ्याच्या बाहुलीप्रमाणें त्याचें रक्षण केलें;

११ गरुड पक्षीण आपलें कोटें हालविते,

आपल्या पिलांच्यावर तळपत असते,

त्याप्रमाणें त्यानें आपले पंख पसरून

त्यांस घेतलें, आपल्या परांवर वाहिलें;

१२ परमेश्वरच त्याचा अनन्य नेता झाला,

त्याजबरोबर कोणी अन्य दैवत नव्हतें.

१३ त्यानें त्यास पृथ्वीवरील उंच उंच स्थानांवरून

मिरवीत नेलें,

त्यानें शेताचा उपज खाल्ला;

त्यानें त्यास खडकांतील मद्य

आणि गारगोटीच्या खडकांतील तेल चाटविलें;

१४ गाईचें लोणी, मेंढ्यांचें दूध,

कोंकरांची चरबी,

बाशानचे एडके व बकरे,

उत्तम गव्हांचें सत्त्व,

हीं त्यास दिलीं;

ब्राक्षारसाची मदिरा तूं प्यालास;

१५ पण यशूरून पुष्ट होऊन लाता झाडूं लागला;

तूं धष्टपुष्ट झालास, तूं माजलास, तुला माज चढला;

तेव्हां त्यानें आपल्या निर्माणकर्त्या देवाचा त्याग

केला,

आपल्या तारणदुर्गास त्यानें तुच्छ मानिलें.

१६ त्यांनीं अन्य देवांच्या मार्गे लागून त्यास ईर्ष्येस

पेटविलें,

अमंगल कृत्यें करून त्याचा राग चेतविला.

१७ ज्यांच्या ठायीं देवपण नाही अशा भूतांस त्यांनीं बलि अर्पिले,

जे अलीकडेच नवीन निघाले आहेत,
व ज्यांचें भय तुमचे पूर्वज धरीत नव्हते,
अशा अपरिचित देवांस त्यांनीं बलि अर्पिले.

१८ ज्या खडकानें तुला जन्म दिला त्याजकडे तूं दुर्लक्ष केलें आहे,
तुझ्यासाठीं प्रसवकष्ट सोसणाऱ्या देवास तूं विसरला आहेस,

१९ हें पाहून परमेश्वराला त्यांचा वीट आला,
कारण त्यांचे पुत्र व कन्या यांनीं त्याचा राग चेतविला.

२० तो म्हणाला, मी त्यांस आपलें मुख लपवीन,
त्यांचा अंत कसा काय होतो तें मी पाहीन;
कारण ही कुटिल प्रजा आहे.
जिचा भरंवसा नाही अशी ही मंडळी आहे.

२१ ज्यांच्यांत देवपण नाही त्याच्यामागें लागून त्यांनीं मला ईर्ष्येस पेटविलें,
खोळ्यानाख्या वस्तूंच्या नादीं लागून मला चिडविलें;
म्हणून ज्यांचें राष्ट्र नव्हतें,
अशांच्या योगें मी त्यांस ईर्ष्येस पेटवीन,
एका मूढ राष्ट्राच्या योगें त्यांस चिडवीन.

२२ कारण माझा क्रोधाग्नि प्रदीप्त झाला आहे,
अधोलोक्या तळापर्यंत त्यानें पेट घेतला आहे,
त्यानें पृथ्वी व तिजवरला उपज भस्म करून टाकिला आहे,
डोंगराचे पायथे देखील तो जाळून टाकीत आहे.

२३ मी त्यांजवर अरिष्टांचे डोंगर कोसळवीन;
मी त्यांजवर आपले सर्व बाण सोडीन;

२४ ते क्षुधेनें क्षीण होतील,
प्रखर तापानें व दुर्धर प्रलयानें ते ग्रस्त होतील;
श्वापदांचे दांत आणि जमिनीवर सरपटणाऱ्या सर्पांचें विष त्यांजवर पाठवीन.

२५ बाहेर तरवार व घरांत दहशत

ह्या त्यांचे प्राण हरण करितील;

मग तो कुमार असो कीं कुमारी असो,
तान्हें बालक असो कीं पिकल्या केसांचा म्हातारा असो.

२६ मी मनांत म्हणालों कीं त्यांची दूरवर पांगापांग करावी,

मानवांतून त्यांची आठवणच बुजवावी;

२७ पण शत्रूच्या खिजवण्यास मी भ्यालों,
त्यांच्या विरोध्यांनीं याचा भलताच अर्थ केला असता,

ते म्हणाले असते कीं आमच्याच हाताचें वर्चस्व झालें आहे,

आणि हें सगळें परमेश्वराचें करणें नव्हे.

२८ हे लोक बेअकल आहेत,
यांच्यांत समज मुळींच नाही.

२९ हे शहाणे असते तर यांना हें समजतें,
आपला अखेर परिणाम यांस कळता.

३० यांच्या दुर्गानें यांचा विक्रय केला नसता,
परमेश्वरानें यांस परकीयांच्या हातीं दिलें नसतें,
तर एकांन सहास्रह्सांची पाठ पुरवावी,
दोघांनीं दशसहस्रांस पळवावें,
हें कसें घडून आलें असतें ?

३१ त्यांचा दुर्ग आमच्या दुर्गासारखा नाही,
हें आमचे शत्रुहि जाणून आहेत.

३२ त्यांची द्राक्षालता सदोमाच्या द्राक्षालतेपासून निघाली आहे,

ती गमोरेच्या मळ्यांतली आहे;

त्यांचीं द्राक्षें विषमय आहेत,
त्यांचे घोंस कडू आहेत.

३३ त्यांचा द्राक्षारस सर्पांचें विष,
भुजंगाचें जालीम गरळ आहे.

३४ ही गोष्ट माझ्या मनांत सांठवलेली नाही काय ?
माझ्या भांडारांत ती मोहरबंद केलेली नाही काय ?

३५ सूड घेणें व उसनें फेडणें हें मजकडे आहे,
त्यांचे पाय घसरतील तेव्हां हें घडेल;

कारण त्यांच्या विपत्तीचा दिवस जवळ आला आहे,
त्यांजवर ओढवणारे प्रसंग शीघ्र येत आहेत.

३६ कारण त्यांचा आश्रय तुटला आहे,
बद्ध किंवा मुक्त असा कोणी उरला नाही,
असें परमेश्वर पाहील तेव्हां तो आपल्या लोकांचा
न्याय करील,

त्याला आपल्या सेवकांचा कळवळा येईल.

३७ मग तो म्हणेल, त्यांचे देव कोठें आहेत ?
ज्यावर त्यांनीं भिस्त ठेविली तो त्यांचा दुर्ग कोठें
आहे ?

३८ त्यांच्या यज्ञांतली वपा खाणारे
त्यांच्या पेयार्पणांतला द्राक्षारस पिणारे देव कोठें
आहेत ?

आतां त्यांनीं उठून तुमचें साहाय्य करावें,
तुम्हांस आपल्या छायेस घ्यावें.

३९ तर पाहा, मी, मीच तो आहे,
मजपरता दुसरा कोणी देव नाही;
प्राणहरण व प्राणदान करणारा,
घाय करणारा व घाय बरा करणारा मीच आहे;
माझ्या हातून सोडविणारा कोणी नाही.

४० मी आपला बाहु आकाशाकडे उभारून म्हणतो,
माझ्या सनातन जीविताची शपथ,

४१ मीं आपली चमकणारी तरवार पाजविली,
आपला हात न्यायाला घातला;
तर मी आपल्या विरोध्यांचा सड घेईन,
माझ्या वैन्यांचें उसनें फेडीन.

४२ मी आपले बाण रक्त पाजून तरं करीन,
माझी तरवार मांस भक्षील;
वधलेल्यांचें व पाडाव केलेल्यांचें,
शत्रूंच्या केसाळ मस्तकांचें हें रक्त.

४३ राष्ट्रांनो, त्याच्या प्रजेचा जयजयकार करा;
कारण तो आपल्या सेवकांच्या रक्तपाताचा बदला
घेईल,
तो आपल्या वैन्यांचा सड घेईल,
तो आपल्या देश व आपली प्रजा यांच्या पातकांचें

क्षालन करील.

४४ या स्तोत्राचे सर्व शब्द मोशानें नूनाचा पुत्र
यहोशवा यास बरोबर घेऊन लोकांस ऐकविले.
४५ याप्रमाणें मोशानें हीं सर्व वचनें इस्त्राएल लोकांस
सांगण्याचें संपविलें; ४६ मग तो त्यांस म्हणाला, ज्या
गोष्टी आज मी तुम्हांस बजावून सांगत आहे त्यांकडे
लक्ष द्या; या नियमशास्त्रांतील सर्व गोष्टी मान्य करून
पाळाव्या अशी आज्ञा तुम्ही आपल्या मुलांस करा.
४७ हें कांहीं तुम्हांला निरर्थक नाही; हें केवळ तुमचें
जीवन होय, याच्याच योगें तुम्ही यादेन उतरून
ज्या देशाचा ताबा घेणार आहां तेथें चिरकाळ राहाल.

४८ मग त्याच दिवशीं परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें,
४९ मवाब देशांत यरीहोसमोर अबारीम पर्वताचें
नबो म्हणून शिखर आहे त्यावर चढ, आणि जो कनान
देश मी इस्त्राएल लोकांस वतन करून देत आहे त्याचें
तेथून अवलोकन कर; ५० तुझा भाऊ अहरोन हा
होर डोंगरावर मरून खजनांस जाऊन मिळाला, तसाच
तूहि या डोंगरावर चढून जाऊन तेथें मरशील आणि
खजनांस जाऊन मिळशील; ५१ याचें कारण हेंच
कीं सीन रानांत कादेशच्या मरीबा नामक झऱ्याजवळ
तुम्हीं दोघांनीं इस्त्राएल लोकांदेखत माझा अपराध
केला व त्यांच्यासमोर मला पवित्र मानिलें नाही.
५२ ह्यामुळें जो देश मी इस्त्राएल लोकांस देत आहे तो
तूं डोळ्यांनीं पाहशील, पण तुझें तेथें जाणें होणार नाही.

१ देवभक्त मोशे यानें आपल्या मरणा-
३३ पूर्वी इस्त्राएल लोकांस आशीर्वाद दिला
तो हा: २ तो म्हणाला,

परमेश्वर सीनायहून आला,
सेईरावरून त्यांजवर उदय पावला;
पारान पर्वतावरून तो प्रकाशला,
लक्षावधि पवित्र गणांमधून तो आला;
त्याच्या उजव्या हाताकडून अभिज्वाला निघाली.
३ तो सर्व लोकांवर प्रेम करितो;
त्याचे सर्व पवित्र जन तुझ्या हातीं आहेत;
ते तुझ्या पायांशीं बसले आहेत;

- ते तुझी वचनें ग्रहण करितात.
- ४ मोशानें आम्हांस नियमशास्त्र लिहून दिलें,
तें याकोबाच्या मंडळीचें वतन होय.
- ५ लोकनायक जमा झाले,
इस्त्राएलाचे वंशज एकवटले,
तेव्हांपासून तो यशूरुनाच्या राजासनावर आरूढ
झाला.
- ६ रऊबेन जीवंत राहो, तो मृत्यु न पावो;
पण त्याचे लोक मोजके असोत.
- ७ यहूदास आशीर्वाद दिला तो हा:
हे परमेश्वरा, यहूदाचें म्हणणें ऐक,
त्यास त्याच्या लोकांमध्ये परत आण;
यासाठीं तो आपल्या हातांनीं झगडला;
त्याच्या शत्रूंविरुद्ध त्याला साहाय्य हो.
- ८ मग लेव्याविषयीं तो म्हणाला,
तुझे उरीम व थुम्मीम तुझ्या भक्तापार्शीं राहोत,
त्यास तूं मस्सा एथें पारखिलें,
मरीबाच्या झऱ्याजवळ तूं त्याशीं झुंजलास;
- ९ तो आपल्या मातापितरांविषयीं म्हणाला,
मी त्यांस जाणत नाहीं;
त्यानें आपले भाऊबंद ओळखिले नाहींत,
त्यानें प्रत्यक्ष आपल्या पुत्रांची ओळख ठेविली नाहीं;
पण त्यानें तुझा शब्द मानिला आणि तुझा करार
पाळिला.
- १० ते याकोबास तुझ्या अनुज्ञा,
इस्त्राएलास तुझें नियमशास्त्र शिकवितील;
ते तुला धुपाचा सुवास अर्पितील,
तुझ्या वेदीवर निःशेष होमवलि अर्पितील.
- ११ हे परमेश्वरा, त्याच्या मत्तेस बरकत दे,
त्याच्या हातचें काम मान्य करून घे;
त्याचे विरोधी आणि त्याचे शत्रु यांची कमर
अशी मोड कीं
ते पुनः उठावयाचे नाहींत.
- १२ मग तो बन्यामिनाविषयीं म्हणाला,
परमेश्वराचा तो प्रियजन आहे,

- त्याच्यापार्शीं तो निर्भय वास करील;
परमेश्वर दिवसभर त्याजवर छाया करील,
तो त्याच्या स्कंधप्रदेशीं राहील.
- १३ मग योसेफाविषयीं तो म्हणाला,
परमेश्वर त्याच्या देशास पुढील बाबतींत बरकत
देवो;
आकाशाचे अमूल्य पदार्थ व दहिंवर,
खालीं पसरलेला महासागर,
- १४ सूर्यापासून उद्भवणारे अमूल्य पदार्थ,
चंद्रापासून उपजणारे बहुमोल पदार्थ,
- १५ प्राचीन गिरींवरील उत्तम वस्तु,
सनातन डोंगरांवरील अमूल्य पदार्थ,
- १६ पृथ्वीवरील व तिच्या महामूर उत्पन्नांतील बहु-
मोल पदार्थ,
जो झुडपांत प्रगट झाला होता त्याची प्रसन्नता;
यांचा आशीर्वाद योसेफाच्या माथ्यावर येवो,
जो आपल्या बंधूंमध्ये श्रेष्ठत्व पावला होता
त्याच्या माथ्यावर तो येवो.
- १७ त्याचा प्रथम वत्स प्रतापी आहे;
त्याचीं शृंगें गव्याचींच शृंगें होत;
त्यांनीं तो देशोदेशींच्या लोकांस,
पृथ्वीच्या दिगांतांस हुंदडील;
एफ्राइमाचे ते लाखों, मनश्शाचे ते हजारों आहेत.
- १८ जबुलनाविषयीं तो म्हणाला,
हे जबुलना, तूं बाहेर जाशील तेथें आनंद कर;
हे इस्साखारा, तूं आपल्या डेऱ्यांत आनंद कर.
- १९ ते देशोदेशींच्या लोकांस डोंगरावर बोलावितील;
ते तेथें धर्मशीलतेनें यज्ञ करितील.
कारण ते समुद्रांतलें धन आणि वाळूंतले गुप्तनिधि
काढून घेतील.
- २० मग गादाविषयीं तो म्हणाला,
गादाचा विस्तार करणारा तो धन्य;
तो सिंहिणीसारखा बसतो,
तो बाहु व माथा विदारितो.
- २१ त्यानें वतनाचा पहिला हिस्सा पाहून घेतला,

सरदारांस योग्य असा वांटा तेथें राखून ठेविला होता;

त्यानें लोकनायकांबरोबर येऊन, इस्राएल लोकांसह परमेश्वराचा न्याय व त्याच्या अनुज्ञा बजाविल्या.

२२ मग दानाविषयीं तो म्हणाला,

दान हा सिंहाचा पेटा आहे,
त्यानें बाशानांतून उडी मारिली आहे.

२३ आणि नफतालीविषयीं तो म्हणाला,
हे नफताली, जो तूं परमेश्वराच्या प्रसादानें तृप्त,
व त्याच्या वरदानानें पूर्ण;
तो तूं समुद्र व दक्षिण देश यांचें वतन पाव.

२४ मग आशेराविषयीं तो म्हणाला,
इतर पुत्रांहून आशेर धन्य असो,
तो आपल्या बांधवांस प्रिय होवो,
त्याचें पाऊल तेलांत बुडो.

२५ तुझे अडसर लोखंडाचे व पितळेचे असोत;
तुजें वय वाढत असतां तुजें सामर्थ्य कायम राहो.

२६ हे यशुरुना, देवासमान कोणी नाहीं,
तो तुझ्या साहाय्यार्थ मेघमंडळावर आरूढ होऊन
आपल्या प्रतापानें आकाशपंथानें धाव घेतो.

२७ अनादि देव तुजें निजधाम आहे,
सनातन बाहुंचा तुला आधार आहे;
त्यानें शत्रूस तुझ्यापुढून हाकून दिलें
व म्हटलें, त्याचा विध्वंस कर.

२८ ह्याकरितां इस्राएल निर्भय वसत आहे,
अज व द्राक्षारस यांनीं समृद्ध अशा प्रदेशीं केवळ
याकोबाचा निर्झर उफळतो;
आणि त्याजवरल्या आकाशांतील दहिंवराचा
त्याजवर वर्षाव होतो.

२९ हे इस्राएला, तूं धन्य आहेस;
परमेश्वरानें उद्धरिलेल्या प्रजे, तुजसमान कोण आहे?
तो तुझ्या साहाय्याची ढाल आहे,
तुझ्या प्रतापाची तरवार आहे.

ह्यामुळें तुझे शत्रु तुला शरण येतील;
तूं त्यांचीं उच्चस्थानें पादाक्रांत करशील.

१ मग मोशे मवाबाच्या सपाटीवरून यरीहो-
३४ समोरल्या पिसगा पर्वताच्या नवो नामक
शिखरावर चढला, तेव्हां दानापर्यंतचा सर्व
गिलाद प्रदेश, २ नफतालीचा सर्व प्रदेश, एफ्राइमाचा
व मनशाचा सर्व प्रदेश आणि पश्चिम समुद्रापर्यंतचा
यहुद्याचा सर्व प्रदेश, ३ आणि दक्षिण प्रदेश आणि
सोअरापर्यंतची तळवट म्हणजे खजूरीचें नगर, यरीहोचें
मैदान हीं सर्व परमेश्वरानें त्यास दाखविलीं. ४ मग
परमेश्वर त्यास म्हणाला, ज्या देशाविषयीं मीं अब्राहाम,
इसहाक व याकोब यांच्याशीं आणभाक केली होती कीं
तो मी तुझ्या वंशजांस देईन, तो प्रदेश हाच; मीं तो
तुला प्रत्यक्ष दाखविला आहे, पण नदी उतरून तुला
तेथें जावयाचें नाहीं. ५ परमेश्वरानें सांगितल्याप्रमाणें
त्याचा सेवक मोशे तेथें मवाब देशीं मरण पावला;
६ आणि त्यानें त्यास मवाब देशांतील बेथ-पौरासमोर
एका खोऱ्यांत मूठमाती दिली; परंतु त्याच्या कबरेविषयीं
आजवर कोणासहि माहिती नाहीं. ७ मोशे मृत्युसमयीं
एकशें वीस वर्षांचा होता; तरी त्याची दृष्टि मंद झाली
नव्हती व त्याची प्रकृति क्षीण झाली नव्हती. ८ इस्राएल
लोकांनीं मवाबाच्या मैदानांत मोशासाठीं तीस दिवस
शोक केला; येणेंप्रमाणें मोशाबद्दल सुतक धरून विलाप
करण्याचे दिवस संपले. ९ नूनाचा पुत्र यहोशवा याच्या
ठायीं बुद्धीची पूर्ण प्रेरणा झाली होती; कारण मोशानें
त्याजवर आपले हात ठेविले होते; परमेश्वरानें मोशाला
सांगितल्याप्रमाणें इस्राएल लोक त्याच्या आज्ञेत राहून
वर्तू लागले. १० परमेश्वरापाशीं समोरासमोर भाषण
करणारा मोशासमान दुसरा कोणी संदेष्टा इस्राएलांत
झाला नाहीं; ११ परमेश्वरानें त्यास फारो व त्याचे सर्व
सेवक यांजपुढें आणि सर्व मिसर देशांत जीं चिन्हें व
चमत्कार करण्यास पाठविलें, १२ आणि त्यानें सर्व
इस्राएल लोकांदिखत जो हस्तप्रताप व जो दरारा प्रगट
केला यांत त्याजसमान कोणी झाला नाहीं.

यहोशवा

१ परमेश्वराचा सेवक मोशे याच्या मृत्यूनंतर
१ परमेश्वराने मोशाचा मदतनीस नूनाचा पुत्र
यहोशवा यास सांगितले की २ माझा सेवक मोशे
मृत्यु पावला आहे; तर ऊठ, इस्राएल लोकांस जो देश
मी देत आहे त्यांत या सर्व लोकांसह यादेन उतरून
जा. ३ मी मोशाला सांगितले होते त्याप्रमाणे ज्या
ज्या ठिकाणी तुमचे पाऊल पडेल ते ते ठिकाण मी
तुम्हांस दिले आहे. ४ रान व हा लवानोन पर्वत,
महानद फरात येथपर्यंत हिती यांचा सर्व देश व
मावळतीकडे महासमुद्रापर्यंतचा मुख्य तुमचा होईल.
५ तुझ्या हयातीत तुझ्यापुढे कोणाचाहि टिकाव
लागणार नाही; जसा मोशाच्याबरोबर मी राहिलो
तसाच तुझ्याबरोबर मी राहीन; मी तुला अंतर देणार
नाही, तुला टाकणार नाही. ६ खंबीर हो, हिंमत धर;
कारण जो देश देण्याविषयी या लोकांच्या वाडवडिलांस
मी आणभाक केली आहे तो तू यांस वतन करून
देशील. ७ मात्र तू खंबीर हो व हिंमत धर आणि
माझा सेवक मोशे याने तुला दिलेले नियमशास्त्र सगळे
मान्य करून पाळ; ते सोडून उजवीडावीकडे जाऊं
नको, म्हणजे तू जाशील तिकडे तुला यशःप्राप्ति घडेल.
८ नियमशास्त्राचा हा ग्रंथ तुझ्या मुखांतून कदापि ढळू
नये; त्यांत जे कांहीं लिहिले आहे ते तू मान्य करून
पाळावे, म्हणून रात्रंदिवस तू त्याचे मनन करावे;
म्हणजे तुझा मार्ग सुखाचा होऊन तुला यशःप्राप्ति
घडेल. ९ मी तुला आज्ञा केली आहे ना ? खंबीर हो,
हिंमत धर, मिळू नको, घाबरू नको; तू जाशील
तिकडे तुझा देव परमेश्वर तुजबरोबर असणार.

१० मग यहोशवाने लोकांच्या अमलदारांस अशी
आज्ञा केली की ११ छावणीत चोहोंकडे फिरून लोकांस
असा हुकूम करा की, आपली भोजनसामग्री तयार
करा; कारण तुमचा देव परमेश्वर जो देश तुम्हांस वतन

करून देत आहे त्याचा ताबा घेण्यासाठी तीन दिवसांच्या
आंत ही यादेन उतरून तुम्हांस जावयाचे आहे.

१२ मग यहोशवाने रजबेनी, गादी व मनश्शाचा
अर्धा वंश यांस म्हटले, १३ परमेश्वराचा सेवक मोशे
याने तुम्हांस आज्ञा दिली होती तिचे स्मरण करा; त्याने
तुम्हांस सांगितले होते की तुमचा देव परमेश्वर तुम्हांस
आराम देत आहे व हा देश तुम्हांस देणार आहे.

१४ तुमच्या स्त्रिया, मुलेंबाळे आणि जनावरे यांनी या
यादेनेच्या पूर्वेकडील जो देश मोशाने तुम्हांस दिला आहे
त्या देशांतच राहावे; पण तुम्ही सर्व योद्ध्यांनी सशस्त्र
होऊन आपल्या बांधवांच्या पुढे कूच करून नदी-
पलीकडे जावे आणि त्यांस कुमक करावी. १५ तुम्हांस
आराम दिला आहे तसा आराम परमेश्वर तुमच्या
बांधवांस देईल आणि तुमचा देव परमेश्वर याने त्यांस
दिलेल्या देशाचा ते ताबा घेतील तेव्हा परमेश्वराचा
सेवक मोशे याने यादेनेच्या अलीकडे, उगवतीकडे
जो देश तुम्हांस दिला आहे त्या तुमच्या वतनाच्या
देशीं परत येऊन त्याचा ताबा तुम्ही घ्यावा. १६ तेव्हा
ते सर्व यहोशवास म्हणाले, जे कांहीं करण्याची तू
आम्हांस आज्ञा देत आहेस ते आम्ही करू आणि तू
आम्हांस पाठविशील तिकडे आम्ही जाऊं. १७ जसें
आम्ही सर्व बाबतीत मोशाचे ऐकत होतो तसेच आम्ही
तुझेहि ऐकू; मात्र तुझा देव परमेश्वर मोशाच्याबरोबर
होता तसाच तुझ्याबरोबर असो. १८ तुझ्या आज्ञेच्या
विरुद्ध जो कोणी वतेंल व तुझ्या सर्व आज्ञावचनांचा
अवमान करील, त्याला मरणदंड करावा; तू मात्र
खंबीर हो, हिंमत धर.

१ नूनाचा पुत्र यहोशवा याने गुप्तपणे दोन हेर
२ शिष्टीं येथून पाठविले; त्याने त्यांस सांगितले की
जा आणि तो देश व यरीहो हीं हेरून या. ते गेले
आणि रहाब नामक वेष्टेच्या घरीं उतरले. २ मग कोणीं

यरीहोच्या राजास सांगितलें कीं आज रात्रीं कांहीं इस्राएल लोक आमच्या देशाचा भेद काढण्यास येथें आले आहेत. ३ तेव्हां यरीहोच्या राजानें रहाबेस सांगून पाठविलें कीं जे पुरुष तुजकडे येऊन तुझ्या घरीं उतरले आहेत त्यांस बाहेर काढ; कारण साऱ्या देशाचा भेद काढण्यास ते आले आहेत. ४ त्या दोन्ही पुरुषांस लपवून ती स्त्री म्हणाली, मजकडे कोणी पुरुष आले होते खरे पण ते कोठले हें मला ठाऊक नाही; ५ अंधार पडल्यावर वेस लावून घेण्याच्या वेळीं ते निघून गेले; ते कोठें गेले तें मला ठाऊक नाही; तुम्ही लवेंन त्यांचा पाठलाग करा म्हणजे त्यांस गांठाल. ६ तिनें त्या माणसांस धाव्यावर नेऊन तेथें जवसाचीं ताटें पसरलीं होतीं त्यांत लपवून ठेविलें होतें. ७ ते पुरुष त्यांचा शोध करीत यादेंनेच्या वाटेनें उतारापर्यंत गेले; त्यांचा पाठलाग करणारे गांवाबाहेर पडतांच वेस लावून घेण्यांत आली. ८ इकडे ते हेर झोपीं जाण्यापूर्वीं ती स्त्री त्यांजकडे धाव्यावर गेली, ९ आणि त्यांस म्हणाली, परमेश्वरानें हा देश तुम्हांस दिला आहे, आमच्या लोकांस तुमच्यामुळें दहशत पडली आहे, आणि देशांतील सर्व रहिवाऱ्यांची तुमच्यामुळें गाळण उडाली आहे हें मला ठाऊक आहे. १० कारण तुम्ही मिसर देशांतून निघालां तेव्हां तुम्हांपुढें परमेश्वरानें तांबड्या समुद्राचें पाणी आटविलें; आणि यादेंनेपलीकडे राहणारे अमोऱ्यांचे दोन राजे सीहोन व ओग यांचा तुम्हीं संहार केला हें आमच्या कानीं आलें आहे. ११ हें ऐकतांच आमच्या काळजाचें पाणीपाणी झालें, तुमच्यामुळें कोणाच्या जिवांत जीव राहिला नाही; कारण तुमचा देव परमेश्वर हा वर आकाशांत व खालीं पृथ्वीवर देव आहे. १२ मीं तुमच्यावर दया केली आहे, यास्तव आतां मजशीं परमेश्वराच्या नामानें आणभाक करा कीं आम्हीहि तुझ्या बापाच्या घराण्यावर दया करूं; आणि याबद्दल मला खात्रीलायक खूण द्या; १३ आणि आम्ही तुझीं मातापितरें, बंधुभगिनी आणि त्यांचें सर्वस्व यांचा बचाव करूं आणि तुम्हां सर्वांचे प्राण मृत्यूपासून वाचवूं अशी आणभाक

करा. १४ तेव्हां त्या पुरुषांनीं तीस म्हटलें, तुम्हीं कोणीं ही आपली गोष्ट बाहेर फोडिली नाही तर तुमच्या प्राणांसाठीं आम्ही आमचे प्राण देऊं; आणि परमेश्वर आम्हांस हा देश देईल तेव्हां आम्ही तुझ्याशीं दयेनें व खरेपणानें वागूं. १५ तेव्हां तिनें त्यांस खिडकींतून दोरांनं नगराबाहेर उतरिलें; कारण तिचें घर गांवकुसास लागून होतें; तेथें ती राहत असे. १६ तिनें त्यांस सांगितलें कीं तुमचा पाठलाग करणाऱ्यांनीं तुम्हांस गांठूं नये म्हणून तुम्ही त्या डोंगराकडे जाऊन तेथें तीन दिवस लपून राहा; तितक्या अवधींत तुमचे पाठलाग करणारे परततील; मग तुम्ही मार्गस्थ व्हा. १७ ते पुरुष तिला म्हणाले, तूं आमच्याकडून जी आणभाक करविली आहे तिच्यासंबंधानें आम्हांस दोष न लागो. १८ पाहा, आम्ही या देशीं येऊं तेव्हां ज्या खिडकींतून तूं आम्हांस उतरिलें तिला हा किरमिजी धागा बांध; आणि या तुझ्या घरीं आपलीं मातापितरें, भाऊबंध आणि आपल्या पितृकुळांतलीं इतर सर्व माणसें जमा कर. १९ त्या समयीं कोणी तुझ्या घराच्या दाराबाहेर रस्त्यांत गेला तर त्याच्या रक्तपाताचा दोष त्याच्याच माथीं राहील, आमच्याकडे त्याचा दोष येणार नाही; घरामध्यें तुझ्याबरोबर जे राहतील त्यांजवर कोणाचा हात पडला तर त्यांच्या रक्तपाताचा दोष आमच्या माथीं. २० जर का तूं ही गोष्ट कोठें बाहेर फोडिली तर आमच्याकडून जी आणभाक तूं करविली आहे तीपासून आम्ही मुक्त होऊं. २१ ती म्हणाली, तुमच्या सांगण्याप्रमाणेंच होईल. तिनें त्यांस निरोप दिल्यावर ते मार्गस्थ झाले; नंतर तिनें किरमिजी रंगाचा धागा आपल्या खिडकीस बांधिला. २२ ते जाऊन डोंगरावर पोहंचले, आणि त्यांचा पाठलाग करणारे परतून जात तोंपर्यंत तेथें तीन दिवस राहिले; त्यांचा पाठलाग करणारांनीं वाटेंत चोहोंकडे शोध केला, पण ते त्यांस सांपडले नाहीत. २३ मग ते दोघे पुरुष पहाड उतरून नूनाचा पुत्र यहोशवा याजकडे परत गेले आणि आपलें सगळें वर्तमान त्यांनीं त्यांस सांगितलें. २४ ते यहोशवास म्हणाले, हा सर्व देश

परमेश्वरानें आपल्या हातीं खरोखर दिला आहे; आणखी या देशाचे सर्व रहिवासी आपल्यामुलें विरघळल्यासारखे झाले आहेत.

१ यहोशवा पहाटेस उठला आणि सर्व इस्राएलां-
३ सह शिट्रिमाहून कूच करून यादेंनतीरीं आला; ती उतरून पलीकडे जाण्यापूर्वी तेथें त्यांनीं मुकाम केला. २ तीन दिवसांनंतर अमलदारांनीं छावणींत फिरून ३ लोकांस अशी आज्ञा केली कीं तुमचा देव परमेश्वर याच्या कराराचा कोश लेवीय याजक उचलून नेतांना तुम्ही पाहाल तेव्हां तळ हालवून त्याच्या पाठो-पाठ जा; ४ पण कोशाच्या व तुमच्यामध्ये सुमारे दोन हजार हात मोजून अंतर ठेवा; त्याच्या फार जवळ जाऊं नका, म्हणजे ज्या वाटेनें तुम्हांस जावयाचें ती तुम्हांला दिसेल; कारण अद्यापपावेतो ह्या वाटेनें तुम्ही कधीं गेला नाहीं. ५ मग यहोशवानें लोकांस सांगितलें कीं शुद्ध व्हा, कारण उद्यां परमेश्वर तुमच्यामध्ये अद्भुत कृत्यें करणार आहे. ६ नंतर यहोशवानें याजकांस सांगितलें कीं कराराचा कोश उचलून घेऊन लोकांच्या पुढें चला. त्याप्रमाणें ते तो घेऊन लोकांच्या पुढें चालले. ७ परमेश्वर यहोशवास म्हणाला, आज मी सर्व इस्राएल लोकदिखत तुझी थोरवी वाढ-विण्यास आरंभ करितों, म्हणजे मी जसा मोशाच्या बरोबर होतो तसाच तुझ्याहि बरोबर आहे हें त्यांला कळून येईल. ८ कराराचा कोश वाहणारे याजक यांस अशी आज्ञा कर कीं जेव्हां तुम्ही यादेंनंतील पाण्याच्या कडेशीं पोहंचाल तेव्हां यादेंनंत उमे राहा.

९ मग यहोशवानें इस्राएल लोकांस सांगितलें, जवळ येऊन परमेश्वर तुमचा देव याचें म्हणणें ऐका. १० यहोशवा म्हणाला, जिवंत देव तुमच्यामध्ये आहे, आणि कनानी, हिती, हिव्वी, परिजी, गिर्गाशी, अमोरी व यबूसी यांस तो तुमच्यापुढून खात्रीनें हाकून देईल हें यावरून तुम्हांस कळून येईल. ११ अखिल पृथ्वीचा जो प्रभु त्याच्या कराराचा कोश तुमच्यापुढें यादेंनंत प्रवेश करीत आहे. १२ तर आतां इस्राएल वंशांतून बारा पुरुष निवडा, प्रत्येक वंशांतून एकएक. १३ अखिल पृथ्वीचा

जो प्रभु परमेश्वर याच्या कराराचा कोश वाहणाऱ्या याजकांचे पाय यादेंनेच्या पाण्यास लागतांच वरून वाहत येणारें यादेंनेचें पाणी थांबून जमेल व त्याची रास होईल. १४ सर्व लोक यादेंनेपलीकडे जाण्यासाठीं आपल्या डेऱ्यांतून निघाले तेव्हां कराराचा कोश वाहणारे याजक लोकांच्यापुढें चालले; १५ कराराचा कोश वाहणारे यादेंनेपाशीं येऊन पोहंचले आणि त्यांचे पाय कडेच्या पाण्यांत बुडाले (सुगीच्या दिवसांत यादेंन नदी दुथडी भरून वाहत असते); १६ तेव्हां जें पाणी वरून वाहत येत होतें तें बऱ्याच अंतरावर म्हणजे सारताना-जवळील आदाम नगरापाशीं एकवटून चढलें आणि त्याची रास झाली, आणि जें पाणी अराबाचा समुद्र म्हणजे क्षार समुद्र याकडे वाहत जात होतें तें अगदीं हटलें; आणि ते सर्व लोक यरीहोसमोर पार उतरून गेले. १७ परमेश्वराच्या कराराचा कोश वाहणारे याजक यादेंनेच्या मध्यभागीं कोरड्या जमिनीवर स्थिर उभे राहिले, आणि सर्व इस्राएल लोक कोरड्या जमिनीवरून पार निघून गेले; या प्रकारें झाडून सारें राष्ट्र यादेंनेपलीकडे निघून गेलें.

१ त्या राष्ट्रांतील झाडून सारे लोक यादेंने-
४ पलीकडे गेले तेव्हां परमेश्वरानें यहोशवास सांगितलें,
२ लोकांतून वंशामागें एक असे बारा पुरुष निवड
३ आणि त्यांस अशी आज्ञा दे; यादेंनेच्या मध्य-
भागांतून म्हणजे याजकांचे पाय जेथें स्थिर झाले होते तेथून बारा धोंडे उचलून आपल्याबरोबर पलीकडे घेऊन जा आणि आज रात्रीं ज्या स्थलीं तुमचा मुकाम होईल तेथें ते ठेवा. ४ मग यहोशवानें इस्राएल लोकांतील वंशामागें एक असे जे बारा पुरुष तयार केले होते त्यांस बोलविलें. ५ यहोशवा त्यांस म्हणाला, तुम्ही आपला देव परमेश्वर याच्या कराराच्या कोशा-समोर यादेंनेच्या मध्यभागीं जाऊन इस्राएल वंशांच्या संख्येप्रमाणें एकएक धोंडा उचलून आपल्या खांद्या-वर घ्या; ६ हें तुमच्यामध्ये चिन्हादाखल होईल, आणि पुढें तुमचीं मुलेंबाळें विचारितील कीं या धोंड्यांचें प्रयोजन काय? ७ तेव्हां तुम्ही त्यांस सांगा कीं यादेंनेचें

पाणी परमेश्वराच्या कराराच्या कोशापुढे दुभंग झाले; तो यादेंनेतून पलीकडे जात असतांना यादेंनेच्या पाण्याचे दोन भाग झाले; या प्रकारे हे धोंडे इस्राएल लोकांस कायमचे स्मारक होतील. ८ यहोशवाच्या ह्या आज्ञेप्रमाणे इस्राएल लोकांनीं केले; परमेश्वरानें यहोशवाला सांगितलें होतें त्याप्रमाणें त्यांनीं इस्राएल वंशांच्या संख्येप्रमाणें बारा धोंडे यादेंनेच्या मध्य-भागांतून उचलिले आणि जेथें त्यांनीं मुक्काम केला तेथें त्यांनीं ते आपल्याबरोबर आणून ठेविले; ९ आणि यादेंनेच्या मध्यभागीं कराराचा कोश वाहणाऱ्या याजकांचे पाय जेथें स्थिर झाले होते तेथें यहोशवानें बारा धोंडे उमे केले; ते अद्यापि तेथें आहेत. १० लोकांस जें सांगावयाची आज्ञा परमेश्वरानें यहोशवास केली होती तें सर्व आटपेपर्यंत कराराचा कोश वाहणारे याजक यादेंनेच्या मध्यभागीं उमे राहिले; इकडे लोक लरेनें पार उतरून गेले. ११ झाडून सारे लोक उतरून गेल्यावर त्यांच्यादेखत परमेश्वराचा कोश आणि याजक पलीकडे गेले. १२ रजबेनी, गादी आणि मनश्शाचा अर्धा वंश हे मोशाच्या आज्ञे-प्रमाणें सशस्त्र होऊन इस्राएल लोकांच्यापुढें उतरून पलीकडे गेले; १३ युद्धासाठीं सज झालेले सुमारें चाळीस हजार पुरुष परमेश्वरासमोर नवी उतरून यरीहोजवळच्या मैदानांत जाऊन पोहंचले. १४ त्या दिवशीं परमेश्वरानें सर्व इस्राएलांदेखत यहोशवाची थोरवी वाढविली; म्हणून जसे ते मोशाचें भय धरीत तसेंच त्यांनीं यहोशवाचें भय त्याच्या सगळ्या ह्यातीत धरिलें.

१५ परमेश्वरानें यहोशवास सांगितलें, १६ आज्ञा-पटाचा कोश वाहणारे याजक यांस आज्ञा दे कीं त्यांनीं यादेंनेतून वर यावें. १७ त्याप्रमाणें यहोशवानें याजकांस आज्ञा केली कीं यादेंनेतून निघून वर या, १८ परमेश्वराच्या कराराचा कोश वाहणारे याजक यादेंनेच्या मध्यभागांतून निघून वर आले आणि त्यांनीं आपलीं पावले उचलून कोरड्या जमिनीवर ठेविलीं तेव्हां यादेंनेचें पाणी मूळ ठिकाणीं आलें आणि

पूर्ववत् दोन्ही थडी भरून वाहूं लागले. १९ पहिल्या महिन्याच्या दशमीस इस्राएल लोकांनीं यादेंनेतून निघून यरीहोच्या पूर्वसीमेवरील गिल्गाल येथें डेर दिले. २० जे बारा धोंडे यादेंनेतून उचलून आणिले होते ते यहोशवानें गिल्गाल येथें उमे केले. २१ तो इस्राएल लोकांस म्हणाला कीं पुढें तुमचीं मुलेंबाळें आपआपल्या वडिलांस विचारितील, या धोंड्यांचें प्रयोजन काय? २२ तेव्हां तुम्ही त्यांस सांगा कीं इस्राएल लोक ह्या यादेंनेतून कोरडी जमीन चालून पार आले. २३ कारण तुमचा देव परमेश्वर यानें आम्ही उतरून पार जात तोंपर्यंत आमच्यापुढून तांबडा समुद्र हटवून कोरडा केला, त्याप्रमाणें त्यानें यादेंनेचेंहि पाणी तुम्ही उतरून पार जात तोंपर्यंत तुमच्यापुढून हटवून कोरडी जमीन केली; २४ यावरून पृथ्वीवरील सर्व देशांचे लोक जाणतील कीं, परमे-श्वराचा हात समर्थ आहे; आणि तुमचा देव परमेश्वर याचा धाक त्यांना निरंतर वाटे.

१ परमेश्वरानें यादेंनेचें पाणी आटविलें आणि इस्राएल लोक पलीकडे कसे गेले हें यादेंनेच्या पश्चिमेकडे राहणाऱ्या अमोन्यांच्या सर्व राजांनीं ऐकिलें, तेव्हां त्यांच्या भीतीनें त्यांच्या काळजाचें पाणी-पाणी झालें आणि त्यांच्यांत कांहीं हिंमत राहिली नाहीं.

२ त्या समर्थी परमेश्वरानें यहोशवास सांगितलें, गारगोटीच्या सुऱ्या करून पुनरपि इस्राएल लोकांची सुंता कर. ३ त्याप्रमाणें यहोशवानें गारगोटीच्या सुऱ्या बनवून अग्रलचा हें नांव दिलेल्या टेकडीपशीं इस्राएल लोकांची सुंता केली. ४ यहोशवानें सुंता केली याचें कारण हेंच कीं युद्धांस लायक असे मिसर देशांतून निघालेले सगळे पुरुष मिसरांतून निघाल्यावर वाटेनें रानांत मरून गेले होते. ५ जे पुरुष मिसरांतून निघाले त्या सर्वांची सुंता झाली होती, पण मिसरांतून बाहेर निघाल्यावर रानांत वाटेनें जे लोक जन्मले होते त्यांची सुंता केली नव्हती. ६ कारण इस्राएल लोक रानांत चाळीस वर्षे भ्रमण करीत राहिले होते, तितक्या अवधीत सर्व राष्ट्र म्हणजे अर्थात् युद्धास

लायक असे पुरुष मिसरांतून निघाले होते त्यांनीं परमेश्वरानें सांगणें न ऐकल्यामुळे त्यांचा संहार झाला होता; परमेश्वरानें त्यांस शपथपूर्वक सांगितलें होतें कीं जो देश मीं तुमच्या पूर्वजांस आणभाक करून देऊं केला आहे आणि ज्यांत दुषामधाचे प्रवाह वाहत आहेत तो मी तुमच्या दृष्टीस पडूं देणार नाहीं. ७ त्यांच्या जागीं त्यांनीं जीं मुलें त्यानें उत्पन्न केलीं होती त्यांची यहोशवानें सुंता केली: कारण वाटेनें त्यांची सुंता केली नव्हती म्हणून ते बेसुत राहिले होते. ८ त्या सर्व राष्ट्रांची सुंता करणें संपल्यावर ते बरे होत तोंपर्यंत छावणींत आपआपल्या ठिकाणीं राहिले. ९ मग परमेश्वर यहोशवास म्हणाला, मिसरी तुमचा उपहास करीत असत तो आज मी तुमच्यापासून दूर केला आहे. यास्तव त्या जागेस गिल्गाल (लोटून देणें) म्हणतात.

१० इस्राएल लोकांनीं गिल्गालांत तळ दिल्यावर यरीहोजवळच्या मैदानांत चतुर्दशीस संध्याकाळीं बल्हांडण सण केला. ११ बल्हांडणाच्या दुसरे दिवशीं त्या देशांत उत्पन्न झालेल्या धान्याची बेखमीर भाकरी आणि हुरडा त्यांनीं खाळा. १२ ज्या दिवशीं त्यांनीं त्या देशांतला उपज खाल्ला त्याच दिवशीं मात्ता बंद झाला, तो पुनः इस्राएल लोकांस मिळाला नाही; त्या वर्षीं त्यांनीं कनान देशांतलें उत्पन्न खाल्लें.

१३ यहोशवानें यरीहोजवळ असतां वर दृष्टि केली तों कोणी पुरुष आपल्या हातीं उपसलेली तरवार घेऊन पुढें उभा आहे असें त्याच्या नजरेस पडलें. यहोशवानें जवळ जाऊन त्यास विचारिलें, तूं आमच्या पक्षाचा कीं आमच्या वैच्यांच्या पक्षाचा ? १४ तो म्हणाला, नाहीं, मी येथें परमेश्वराचा सेनानायक ह्या नात्यानें आलों आहे. तेव्हां यहोशवानें त्यास साष्टांग प्रणिपात करून म्हटलें, प्रभूची आपल्या दासास काय आज्ञा आहे ? १५ परमेश्वराचा सेनानायक यहोशवास म्हणाला, आपल्या पायांतलें पायतण काढ: कारण ज्या भूमीवर तूं उभा आहेस ती पवित्र आहे. यहोशवानें तसें केलें.

१ इस्राएल लोकांच्या भीतीनें यरीहोच्या द. सर्व वेशी मजबूत लावून घेतल्या होत्या: कोणाला बाहेर जातां येईना कीं आंत येतां येईना. २ परमेश्वर यहोशवास म्हणाला, पाह्या, मीं यरीहो, त्याचा राजा व त्याचे पराक्रमी वीर तुझ्या हातीं दिले आहेत. ३ तुम्ही सगळे योद्धे या नगरास एक वेळ प्रदक्षिणा घाला. असें सहा दिवस करीत राह्या. ४ कोशापुढें सात याजकांनीं सात रणशिगे घेऊन चालावें: सातवे दिवशीं तुम्हीं नगरास सात प्रदक्षिणा घालाव्या आणि याजकांनीं रणशिगे फुंकावीं. ५ रणशिग फुंकीत असतां त्यांचा शीर्षनाद कार्नी पडतांच सर्व लोकांनीं मोठा जयघोष करावा: म्हणजे नगराचा तट जगच्या जागीं कोसलेल आणि मग सर्वांनीं नीट समोर चालून जावें. ६ मग नूनाचा पुत्र यहोशवा सानें याजकांस बोलावून सांगितलें, कराराचा कोश उचलून घ्या आणि परमेश्वराच्या कोशापुढें सात याजकांनीं सात रणशिगे घेऊन चालावें. ७ त्यानें लोकांस सांगितलें, चला, नगरास प्रदक्षिणा घाला, आणि हत्यारबंद लोकांनीं परमेश्वराच्या कोशापुढें चालावें. ८ यहोशवानें लोकांला असें सांगितल्यावर सात याजक परमेश्वरापुढें सात रणशिगे घेऊन फुंकीत चालले आणि परमेश्वराच्या कराराचा कोश त्यांच्या मागोमाग चालला. ९ हत्यारबंद लोक रणशिगे वाजविणाऱ्या याजकांपुढें चालले, पिछाडीचे लोक कोशाच्या मागोमाग चालले आणि याजक रणशिगे फुंकीत चालले. १० मग यहोशवानें लोकांस अशी आज्ञा केली कीं मी तुम्हांस सांगे तोंपर्यंत जयघोष करूं नका, त्यांच्या कार्नीं आवाज जाऊं देऊं नका; तुम्ही आपल्या तोंडावाटे चकार शब्द काडूं नका; आज्ञा होतांच जयघोष करा. ११ या प्रकारें परमेश्वराच्या कोशाची नगरासभोंवतीं एक वेळ प्रदक्षिणा झाली: मग त्यांनीं छावणींत येऊन नुक्काम केला.

१२ यहोशवा मोठ्या पहाटेस उठला आणि याजकांनीं परमेश्वराचा कोश उचलून घेतला. १३ सात

याजक रणशिंगें घेऊन परमेश्वराच्या कोशापुढें तीं एक-सारखीं फुंकीत चालले आणि हत्यारबंद लोक त्यांच्या-पुढें चालले; पिछाढीचे लोक परमेश्वराच्या कोशामागे चालले आणि याजक रणशिंगें फुंकीत चालले. १४ ते दुसरे दिवशीं हि नगरास प्रदक्षिणा करून छावणींत परत आले; असें त्यांनीं सहा दिवस केलें; १५ पण सातवे दिवशीं अगदीं पहाटेस उठून त्यांनीं अशाच प्रकारें सात प्रदक्षिणा त्या नगरास घातल्या; त्या दिवशीं मात्र त्यांनीं त्या नगरास सात प्रदक्षिणा घातल्या. १६ सातव्या वेळीं याजक रणशिंगें फुंकीत असतां यहोशवा लोकांस म्हणाला, जयघोष करा, कारण परमेश्वरानें हें नगर तुमच्या हातीं दिलें आहे; १७ हें नगर व ह्यांत जें कांहीं असेल तें मवे परमेश्वरास अर्पण करावें; मात्र रहाव वेश्येस आणि जीं कोणी तिच्या घरीं असतील त्यांस जीवंत ठेवावयाचें, कारण आपण पाठविलेल्या हेरांस तिनें छपवून ठेविलें होतें. १८ समर्पित वस्तूंपासून सर्वथा दूर राहा, त्या समर्पण केल्यावर त्यांतली एकादी व्याल तर इस्राएलाच्या छावणीवर शाप आणून तिला संकटांत घालाल. १९ सर्वे सोनें, रुपें आणि पितळेचीं व लोखंडाचीं पात्रें परमेश्वरास अर्पण होत; तीं परमेश्वराच्या भांडारांत गेलीं पाहिजेत. २० तेव्हां लोकांनीं जयघोष केला आणि याजक रणशिंगें वाजवीत राहिले; रणशिंगांचा शब्द ऐकिल्यावर लोकांनीं मोठा जयघोष केला आणि तट जागच्याजागीं कोसळला; मग लोकांनीं नीट आप-आपल्यासमोर त्या नगरांत चालून जाऊन तें हस्तगत केलें. २१ पुरुष, स्त्रिया, तरुण, वृद्ध, गुरेंमंडरें, गाढवें वगैरे जें कांहीं त्या नगरांत होतें तें समर्पित असल्यामुळें त्या सर्वांचा त्यांनीं तरवारीनें समूळ नाश केला. २२ तेव्हां जे दोन पुरुष तो देश हेरा-वयास गेले होते त्यांस यहोशवा म्हणाला, तुम्हीं आण-भाक केल्याप्रमाणें त्या वेश्येच्या घरीं जाऊन तिला आणि जें कांहीं तिचें असेल तें बाहेर काढा. २३ तेव्हां त्या तरुण हेरांनीं आंत जाऊन रहावेस, तिच्या आई-बापांस, भाऊवंदांस, तिचें जें कांहीं होतें तें व तिच्या

सर्वे आसजनांला बाहेर काढून इस्राएल लोकांच्या छावणीबाहेर नेऊन ठेविलें. २४ मग त्यांनीं तें नगर व त्यांत जें कांहीं होतें तें सर्व आग लावून जाळिलें; मात्र सोनें, रुपें आणि पितळेचीं व लोखंडाचीं पात्रें हीं त्यांनीं परमेश्वराच्या मंदिराच्या भांडारांत ठेविलीं. २५ यहोशवानें रहाव वेश्या, तिच्या पित्याचें कुटुंब व तिचीं कोणी होती तीं सगळीं वांचविलीं; तिचा वंश आजवर इस्राएल लोकांत वसत आहे; कारण जे हेर यरीहो हेरावयास यहोशवानें पाठविले होते, त्यांस तिनें छपवून ठेविलें. २६ त्या समयां यहोशवानें इस्राएल लोकांस अशी शपथ घातली कीं जो कोणी पुढें होऊन हें यरीहो नगर वसवील त्याला परमेश्वराचा शाप लागेल; तो त्याचा पाया घालील तेव्हां त्याचा ज्येष्ठ पुत्र मरेल आणि तो त्याच्या वंशी उभारील तेव्हां त्याचा कनिष्ठ पुत्र मरेल. २७ याप्रमाणें परमेश्वर यहोशवाबरोबर राहिला, आणि त्याची कीर्ति सर्वे देशभर पसरली.

१ ह्या प्रसंगीं इस्राएल लोकांनीं समर्पित वस्तू-
७ संबधानें अपराध केला; यहूदा वंशातील आखान बिन कर्मी बिन जव्दी बिन जेरह यानें समर्पित वस्तूंपैकी कांहीं ठेविल्या; तेव्हां इस्राएल लोकांवर परमेश्वराचा कोप भडकला.

२ बेथेलच्या पूर्वेस बेथ-आवेनाजवळ आय नगर आहे तेथें यहोशवानें यरीहोहून मनुष्य पाठवून त्यांस सांगितलें कीं जाऊन तो देश हेरा. तेव्हां त्यांनीं जाऊन आय हेरिलें. ३ ते यहोशवाकडे परत येऊन म्हणाले, सर्वांस तेथें जावयाला नको, फक्त दोनतीन हजार पुरुषांनीं जाऊन आय हस्तगत करावें; तेथें सर्वे लोकांस जाण्याचे कष्ट देण्याची जरूरी नाहीं; कारण ते लोक थोडे आहेत; ४ म्हणून सुमारें तीन हजार पुरुष तिकडे रवाना झाले; पण आय येथल्या मनुष्यां-पुढून त्यांस पळ काढावा लागला. ५ आय येथील मनुष्यांनीं त्यांतले अजमासें छत्तीस लोक माहून टाकिले आणि आपल्या वंशीपासून शवारीमाध्यंत त्यांचा पाठ-लाग करून उत्तरेणीपर्यंत त्यांस मारीत नेले; त्यामुळें

लोकांच्या काळजाचें पाणीपाणी झालें. ६ यहोशवानें आपलीं वळें फाडिलीं आणि तो व इस्राएलाचे वडील जन संध्याकाळपर्यंत परमेश्वराच्या कोशापुढें उपडे पडून राहिले; आणि त्यांनीं आपल्या डोक्यांत धूळ घातली. ७ यहोशवा म्हणाला, हायहाय ! हे प्रभो देवा, आम्हांस अमोऱ्यांच्या हातीं देऊन आमचा निःपात करावा म्हणून तूं ही सर्व प्रजा यादेंनेपार कां आणिली ? आम्ही समाधान मानून यादेंनेपलीकडे राहिलों असतों तर बरें होतें ! ८ हे प्रभो, इस्राएलानें आपल्या शत्रूंस पाठ दाखविली तर मी आर्ता काय सांगूं ! ९ आतां कनानी लोक आणि देशांतले सर्व रहिवासी हें ऐकून आम्हांस घेरितील आणि पृथ्वीवरून आमचें नांव नाहीसें करितील; तर तूं आपलें थोर नाम राखण्यासाठीं काय करणार ? १० तेव्हां परमेश्वर यहोशवाला म्हणाला, ऊठ, असा उपडा कां पडलास ? ११ इस्राएल लोकांनीं पाप केलें आहे; मीं त्यांच्याशीं केलेला करार त्यांनीं मोडिला आहे; समर्पित वस्तूपैकीं काहीं त्यांनीं घेतल्या आहेत; एवढेंच नव्हे तर त्यांनीं चोरी व लबाडीहि केली आहे, आणि त्या वस्तु आपल्या सामानामध्यें ठेविल्या आहेत. १२ यास्तव इस्राएल लोकांस आपल्या शत्रूपुढें टिकाव धरवत नाही, ते आपल्या शत्रूंस पाठ दाखवितात, कारण ते शापग्रस्त झाले आहेत; तुमच्यामधून त्या समर्पित वस्तु नष्ट होत तोंपर्यंत तुमच्याबरोबर मी एथून पुढें असणार नाहीं. १३ तर ऊठ, लोकांस शुद्ध कर; त्यांस सांग: उद्यांच्यासाठीं तुम्ही सर्व शुद्ध व्हा; कारण इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, हे इस्राएला, तुझ्यामध्ये समर्पित वस्तु आहेत; तुमच्यांतून त्या समर्पित वस्तु तुम्ही दूर करणार नाहीं तोंपर्यंत तुला तुझ्या बैऱ्यापुढें टिकाव धरवणार नाहीं. १४ सकाळीं तुम्हांतल्या एकएक वंशानें जवळ येऊन उभें राहावें; ज्या वंशाची चिठी निघेल त्यांतल्या एकएका गोत्रानें जवळ यावें आणि ज्या गोत्राची चिठी निघेल त्यांतल्या एकएका घराण्यानें जवळ यावें; आणि ज्या घराण्याची चिठी निघेल त्यांतल्या एकएका पुरुषानें जवळ यावें. १५ ज्याच्यापाशीं

ती समर्पित वस्तु सांपडेल त्याला त्याच्या सर्वेस्वासह जाळून टाकावें; कारण त्यानें परमेश्वराचा करार मोडिला आहे, आणि इस्राएलामध्यें मूढपणाचें काम केलें आहे.

१६ यहोशवानें मोठ्या पहाटेस उठून इस्राएलाचा एकएक वंश जवळ उभा केला, तेव्हां यहूदाच्या वंशाची चिठी निघाली; १७ मग त्यानें यहूदाचें एक-एक गोत्र जवळ आणिलें, तेव्हां जेरह गोत्राची चिठी निघाली; आणि जेरहाच्या गोत्रांतील एकएक घराणें जवळ आणिलें तेव्हां जब्दीच्या घराण्याची चिठी निघाली; १८ मग त्या घराण्यांतील एकएका पुरुषास जवळ आणिलें तेव्हां यहूदा वंशांतील आखान बिन कर्मी बिन जब्दी बिन जेरह याला पकडिलें. १९ तेव्हां यहोशवा आखानास म्हणाला, मुला, इस्राएलाचा देव परमेश्वर यास थोर मान; त्याजपुढें आपलें पाप कबूल कर; तूं काय केलें तें मला सांग, मजपासून काहीं लपवूं नको. २० आखान यहोशवास म्हणाला, मीं खरोखर इस्राएलाचा देव परमेश्वर याचा अपराध केला आहे, मीं जें काहीं केलें आहे तें हें: २१ लुटीमध्ये एक चांगला शिनारी झगा, दोनशें शेकेल रुपें आणि पन्नास शेकेल वजनाची एक सोन्याची वीट हीं माझ्या दृष्टीस पडलीं तेव्हां मीं त्यांचा अभिलाष करून तीं घेतलीं; तीं पाहा, माझ्या डेऱ्यांत जमिनींत पुरिलेलीं आहेत आणि झग्याखालीं चांदी आहे. २२ तेव्हां यहोशवानें जासूद पाठविले, ते डेऱ्याकडे धावत गेले; आणि झगा त्याच्या डेऱ्यांत छपविलेला असून त्याच्या खालीं रुपें ठेविलें आहे असें त्यांच्या दृष्टीस पडलें. २३ त्यांनीं तीं डेऱ्यांतून काढून यहोशवा आणि सर्व इस्राएल लोक यांजकडे आणून परमेश्वरापुढें ठेविलीं. २४ तेव्हां यहोशवानें व त्याच्याबरोबरच्या सर्व इस्राएलांनीं आखान बिन जेरह यास व त्याच्याबरोबर तें रुपें, तो झगा व ती सोन्याची वीट, त्याचे कन्यापुत्र, त्याचे बैल, गाढवें, शेरडेंमेंढरें, त्याचा डेरा व त्याचें जें काहीं होतें नव्हतें तें सर्व आखोर खिडींत नेलें. २५ तेव्हां यहोशवा म्हणाला, तूं आम्हांस कां ताप दिला ? परमेश्वर तुला आज ताप देणार. मग सर्व

इस्त्राएलांनीं त्यास दगडमार केला व तीं सर्व अग्नीनें जाळून त्यांवर दगड टाकिले. २६ त्यांवर त्यांनीं एक मोठी दगडांची रास केली ती आजवर आहे. तेव्हां परमेश्वराचा भडकलेला कोप शमला. यावरून त्या स्थलास आजवर आखोर (ताप देणारी) खिंड म्हणत आले आहेत.

१ मग परमेश्वर यहोशवास म्हणाला, भिऊं नको, कचरूं नको; ऊठ, सर्व योद्धे आपल्याबरोबर घेऊन आय नगरावर चढाई कर; आय नगराचा राजा, त्याचें नगर आणि त्याचा देश हीं मीं तुझ्या हातीं दिलीं आहेत; २ यरीहो नगर आणि त्याचा राजा यांचें जसें तूं केलें तसेंच आय व त्याचा राजा यांचें कर; मात्र तेथली हातीं लागेल ती मत्ता व गुरेंढोरे हीं तुम्ही आपणांसाठीं लूट म्हणून घ्या; नगराच्या मागल्या बाजूनें लोकांस दबा धरून बसण्यास सांग. ३ त्याप्रमाणें यहोशवानें सर्व योद्ध्यांसह आय नगरावर चढाई करून जाण्याची तयारी केली: यहोशवानें तीस हजार पराक्रमी वीर पुरुष निवडून रातोरात पाठविले. ४ त्यानें त्यांस आज्ञा केली कीं ऐका, नगराच्या पिछाडीस दबा धरून बसा; नगरापासून फार दूर जाऊं नका, पण तुम्ही सर्व तयारीत असा; ५ मी आणि माझ्याबरोबरचे सर्व लोक त्या नगराजवळ येऊं, आणि ते पूर्वीप्रमाणें आपल्यावर हल्ला करण्यास येतील तेव्हां आपण त्यांच्यासमोरून पळावयाला लागूं. ६ असे आपण त्यांस चाळवीत नगराबाहेर दूर नेऊं तोपर्यंत ते आपल्या पाठीस लागतील; ते म्हणतील, पूर्वीप्रमाणेंच हे आपल्याला भिऊन पळत आहेत; असे आपण त्यांच्यापुढें पळूं लागूं; ७ मग दबा धरणाऱ्यांनीं उठून हल्ला करावा आणि तें नगर काबीज करावें; कारण तुमचा देव परमेश्वर तें तुमच्या हातीं देणार; ८ तुम्ही तें नगर हस्तगत करितांच त्यास आग लावा; परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें करा; पाहा, मीं तुम्हांस सर्व सांगितलें आहे. ९ यहोशवानें त्यांस रवाना केलें तेव्हां ते आयच्या पश्चिम बाजूस बेथेल व आय यांच्या दरम्यान दबा धरण्यासाठीं जाऊन राहिले; यहोशवा त्या रात्रीं आपल्या लोकांबरोबरच राहिला.

१० यहोशवानें अगदीं पहाटेस उठून लोकांचा जमाव केला आणि तो व इस्त्राएलाचे वडील जन लोकांच्या अघाडीस आय नगराकडे चालले. ११ त्यांजबरोबर सर्व योद्धे कूच करून गेले, आणि आय नगराजवळ जाऊन पोहंचल्यावर त्यांनीं त्यासमोर उत्तरेस तळ दिला; ते व आय नगर यांच्यामध्ये एक खोरें होतें. १२ त्यानें सुमारे पांच हजार पुरुष नगराच्या पश्चिमेस बेथेल व आय यांच्या दरम्यान दबा धरावयास ठेविले. १३ नगराच्या उत्तरेस कोणतें सैन्य जावयाचें आणि पश्चिमेस कोणी दबा धरावयाचा हें ठरवून यहोशवा त्या रात्रीं त्या खोऱ्यांत राहिला. १४ आयच्या राजानें हें पाहिलें तेव्हां तो व त्याच्या नगरचे सगळे लोक पहाटेस लवकर उठून इस्त्राएल लोकांशीं सामना करण्यास अराबासमोर ठरविलेल्या वेळीं गेले; नगराच्या पिछाडीस लोक दबा धरून आहेत हें त्या राजाच्या गांवीं नव्हतें. १५ मग यहोशवा व सर्व इस्त्राएल लोक मोड झाल्याचें मिष करून रानाच्या वाटेनें पळाले. १६ त्यांचा पाठलाग करण्यासाठीं नगरच्या सर्व लोकांस एकत्र बोलाविलें; त्यांनीं यहोशवाचा पाठलाग केला व त्यानें त्यांस नगरापासून बरेंच दूर चाळवीत नेलें. १७ इस्त्राएलामागून गेला नाही असा कोणी पुरुष आय व बेथेल येथें राहिला नाही; त्यांनीं तें नगर खुलें टाकून इस्त्राएलाचा पाठलाग केला. १८ तेव्हां परमेश्वर यहोशवास म्हणाला, तुझ्या हातची बरची आय नगराकडे कर, कारण तें मीं तुझ्या हातीं देतो. यहोशवानें आपल्या हातीं असलेली बरची नगराकडे केली. १९ तेव्हां त्यानें आपला हात उगारितांच दबा धरणाऱ्यांनीं लगबगीनें उठून धावत जाऊन नगरांत प्रवेश केला व तें काबीज केलें, आणि त्वरा करून त्या नगरास आग लाविली. २० आय येथील पुरुषांनीं मार्गे वळून पाहिलें तों नगराचा धूर आकाशांत चढतांना त्यांस दिसला, तेव्हां त्यांस ह्या बाजूला किंवा त्या बाजूला पळण्याची ताकद राहिली नाही; इकडे जे लोक रानाच्या मार्गानें पळत होते त्यांनीं उलटून आपला पाठलाग करणाऱ्यांची पाठ धरिली. २१ दबा

धरून बसणाऱ्यांनीं नगर हस्तगत केलें आहे व त्याचा धूर वर येत आहे, असें यहोशवा व सर्व इस्राएल लोक यांनीं पाहिलें तेव्हां त्यांनीं मागे उलटून आयकरांचा संहार केला. २२ त्यांच्याशीं सामना करण्यास दुसरी टोळीहि नगरांतून निघाली; असे ते या बाजूनें व त्या बाजूनें इस्राएल लोकांच्या कचाटींत सांपडले; त्यांनीं त्यांचा संहार केला; त्यांतला कोणी जीवंत राहिला नाही किंवा निसटून गेला नाही. २३ आय नगरच्या राजास त्यांनीं जीवंत धरून यहोशवाकडे आणिलें. २४ मैदानांत म्हणजे रानांत त्यांनीं त्यांचा पाठलाग केला होता तेथें इस्राएलानें आय नगरच्या सर्व रहिवाश्यांचा संहार केला, आणि तरवारीच्या धारेखालीं सांपडून त्यांचा साफ फडशा उडाला; मग इस्राएल लोक आय नगरांत परत आले व त्यावर त्यांनीं तरवार चालविली. २५ त्या दिवशीं सर्व स्त्रीपुरुष मिळून माणसें पडलीं तीं बारा हजार होती, म्हणजे अर्थात् आय नगरांतलीं सगळीं माणसें. २६ आय येथील सर्व रहिवाश्यांचा निःपात होईपर्यंत यहोशवानें ज्या हातानें आपली बरची नगराकडे केली होती तो मागे घेतला नाही. २७ परमेश्वरानें यहोशवास सांगितल्याप्रमाणें इस्राएल लोकांनीं त्या नगरचीं गुरेंढोरें व इतर मत्ता मात्र स्वतांसाठीं लूट म्हणून घेतली. २८ तेव्हां यहोशवानें आय नगरास आग लाविली व त्याची कायमची नासधूस करून टाकिली; आजवर तें तसेंच उजाड पडलें आहे. २९ आय नगरच्या राजास यहोशवानें संध्याकाळपर्यंत झाडाला टांगिलें होतें आणि सूर्यास्ताच्या वेळीं त्याच्या आह्नेनें त्याचें प्रेत झाडावरून उतरून नगराच्या वेशीपाशीं टाकिलें आणि त्याजवर एक धोंड्यांची मोठी रास केली, ती आजपर्यंत आहे. ३० मग यहोशवानें इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ एबाल पर्वतावर वेदी बांधिली; ३१ परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें इस्राएलास आज्ञा दिली होती तीप्रमाणें, मोशाच्या नियमशास्त्रांत लिहिलें आहे त्याप्रमाणें, म्हणजे न घडलेल्या

दगडांची वेदी त्यानें बांधिली; धोंड्यांस लोखंडाचा स्पर्श म्हणून झाला नव्हता; त्या वेदीवर त्यांनीं परमेश्वराला होमबलि अर्पिले आणि शान्त्यर्पणें केलीं. ३२ त्याच ठिकाणीं यहोशवानें इस्राएल लोकांदिखत त्या धोंड्यांवर मोशानें लिहिलेल्या नियमशास्त्राची नकल उतरिली. ३३ मग सर्व देशीपरदेशी इस्राएल लोक आपले वडील पुरुष, सरदार व न्यायाधीश यांसह परमेश्वराच्या कराराचा कोश वाहणाऱ्या लेवीय याजकांच्यासमोर त्या कोशाच्या अलीकडे व पलीकडे उभे राहिले; अर्धे लोक गरिजीम पर्वतासमोर व अर्धे लोक एबाल पर्वतासमोर उभे राहिले. परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें आज्ञा दिली होती कीं इस्राएल लोकांस प्रथम आशीर्वाद द्यावा. ३४ मग आशीर्वादाचीं व शापाचीं वचनें नियमशास्त्रांत लिहिलीं आहेत तीं सर्व यहोशवानें वाचून दाखविलीं. ३५ मोशानें दिलेल्या सगळ्या आज्ञा इस्राएल लोकांच्या एकंदर मंडळीसमोर व त्यांच्या स्त्रिया, मुलेंबाळें व त्यांच्यामध्ये राहणारे परदेशीय यांच्यासमोर वाचून दाखविल्या; त्यांतला एक शब्दहि सोडिला नाही.

१ हें ऐकून हित्ती, अमोरी, कनानी, परिजी, २ हिन्वी आणि यवूसी यांचे जे राजे यादनेच्या डोंगराळ देशांत, तळवटींत आणि लबानोनासमोर महासागराच्या तीरीं राहत होते, २ ते सगळे एकोपा करून यहोशवा व इस्राएल लोक यांच्याशीं लढण्यास जमा झाले.

३ यहोशवानें यरीहो आणि आय या नगरांचें काय केलें हें गिबोनाच्या रहिवाश्यांनीं ऐकिलें; ४ तेव्हां त्यांनीं कपटाची युक्ति योजिली; त्यांचीं वाटेसाठीं शिधा घेतला आणि आपल्या गाढवांवर जुनीं गोणताटें व जुने, फाटलेले, ठिगळें मारिलेले द्वाक्षरासाचे बुधले लादिले; ५ त्यांनीं आपल्या पायांत जुने व ठिगळांचे जोडे घातले, अंगांत जुनेपुराणे कपडे चढविले; त्यांच्या शिदोरीच्या भाकऱ्या वाळून त्यांचा भुगा झाला होता. ६ ते गिलगालाच्या

१ अथवा: वकिलांचें सोंग घेतलें

छावणींत यहोशवाकडे जाऊन त्यास व इस्राएल लोकांस म्हणाले, आम्ही दूर देशाहून आलों आहों, आम्हांबरोबर करारमदार करा. ७ इस्राएल लोकांनी त्या हिऱ्यांस म्हटलें, कोण जाणे कदाचित् तुम्ही आमच्यांत वस्ती करणारे असाल; तुमच्याबरोबर करारमदार कसा करावा? ८ ते यहोशवास म्हणाले, आम्ही तुझे दास आहों. यहोशवानें त्यांस विचारिलें, तुम्ही कोण व कोठून आलां? ९ ते म्हणाले, तुझे दास दूर देशाहून तुझा देव परमेश्वर याचें नांव ऐकून आले आहेत; त्याची कीर्ति व त्यानें मिसरांत कायकाय केलें हें सर्व आम्हीं ऐकिलें आहे; १० आणि यादेंनेच्या पूर्वेस अमोन्यांचे दोन राजे म्हणजे हेशबोननिवासी राजा सीहोन आणि अष्टारोथनिवासी बाशानाचा राजा ओग, यांचें त्यानें काय केलें हें आम्ही जाणून आहों. ११ तेव्हां आमचीं वडील माणसें आणि आमच्या देशचे सर्व रहिवासी आम्हांस म्हणाले, वाटेसाठीं आपल्याबरोबर शिंदोरी घेऊन त्यांची भेट घेण्यास जा आणि त्यांस सांगा कीं आम्ही तुमचे दास आहों; आतां आम्हांशीं करारमदार करा. १२ आम्ही तुम्हांकडे येण्यास निघालों त्या दिवशीं आम्हीं घराहून अगदीं ऊनऊन भाकरी घेतल्या होत्या पण त्या आतां अगदीं वाळून गेल्या आहेत व त्यांचा भुगा झाला आहे. १३ हे द्राक्षारसाचे बुधले आम्हीं भरून घेतले तेव्हां ते नवे होते, पण ते आतां फाटूनतुटून गेले आहेत; हे आमचे कपडे व आमचे जोडे फार लांबच्या प्रवासानें जीर्ण झाले आहेत. १४ तेव्हां त्या पुरुषांनीं परमेश्वराला विचारिल्यावांचून त्यांचें अन्न ग्रहण केलें. १५ मग यहोशवानें त्यांजशीं सल्ला करून त्यांस जीवंत ठेवण्याचा करार केला; मंडळीच्या सरदारांनींहि त्यांजशीं आणभाक केली. १६ त्यांच्याशीं करार झाल्यावर तीन दिवसांनीं त्यांस समजलें कीं हे आपले शेजारी असून आपल्यामध्ये राहणारे आहेत. १७ नंतर इस्राएल लोक कूच करून तिसऱ्या दिवशीं त्यांच्या नगरांस जाऊन पोहंचले. त्यांच्या नगरांचीं नांवें हीं: गिबोन, कफीरा, बैरोथ व किर्याथ-यारीम. १८ इस्राएल लोकांनीं

त्यांस मारून टाकिलें नाहीं, कारण मंडळीच्या सरदारांनीं इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या नामानें आणभाक केली होती; पण सर्व मंडळीनें सरदारांविरुद्ध कुरकुर केली. १९ तेव्हां ते सर्व सरदार मंडळीस म्हणाले, आम्हीं इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या नामानें त्यांजशीं आणभाक केली आहे; तर आतां आम्हांस त्यांस हात लावितां येत नाहीं. २० त्यांच्याशीं आम्ही असेंच वागणार; त्यांस आम्ही जीवंत राखणार; तसें न केल्यास त्यांजशीं आणभाक केल्याकारणानें आम्ही क्रोधपात्र होऊं. २१ तेव्हां सरदारांनीं त्यांस सांगितलें कीं त्यांस जीवंत सोडा; सरदारांनीं त्यांस सांगितल्याप्रमाणें ते लोक सर्व मंडळीचे लाकूडतोड्ये व पाणक्ये झाले. २२ यहोशवानें त्यांस बोलावून म्हटलें, तुम्ही आमच्यामध्ये राहत असून आम्ही फार दूरचे आहों असें सांगून आम्हांस कां फसविलें? २३ तर आतां तुम्हांस असा शाप आहे कीं तुमच्यांतल्या कोणास दास होणें चुकावयाचें नाहीं; तुम्ही माझ्या देवाच्या मंदिरीं लाकूडतोड्ये व पाणक्ये होऊन राहाल. २४ ते यहोशवास म्हणाले, हा सर्व देवा तुम्हांस देईन आणि तुम्हांसमोर देशच्या सर्व रहिवाश्यांचा संहार करीन असें तुझा देव परमेश्वर यानें आपला सेवक मोशे यास सांगितलें होतें, हें खरोखर तुझ्या दासांच्या कार्नीं आलें; तुमच्यामुळें आम्हांस आमच्या जिवाची भीति पडली म्हणून असलें काम आम्हीं केलें. २५ आतां पाहा, आम्ही तुझ्या हातीं आहों; तुला बरें व ठीक दिसेल तसें आमचें कर. २६ त्यानें त्यांची विनंति मान्य केली व त्यांस इस्राएल लोकांच्या हातांतून सोडविलें; त्यांनीं त्यांचा संहार केला नाहीं. २७ यहोशवानें त्या दिवशीं मंडळीसाठीं आणि परमेश्वर निवडणार होता त्या स्थानाच्या बैदीसाठीं त्यांस लाकूडतोड्ये व पाणक्ये नेमून ठेविलें, तसे ते आजवर आहेत.

१ यहोशवानें आय नगर घेऊन त्याचा सर्वस्वी विश्वंस केला, आणि जसें त्यानें यरीहोचें व त्याच्या राजाचें केलें तसेंच आय

नगराचें व त्याच्या राजाचें केलें, आणि गिबोनाचे रहिवासी इस्राएल लोकांशीं सल्ला करून त्यांच्यामध्ये जाऊन राहिले; हें सर्व यरुशलेमाचा राजा अदोनीसदेक यानें ऐकिलें; २ तेव्हां त्यांस दहशत पडली, कारण गिबोन हें मोठें नगर असून राजधान्यापैकी होतें आणि तें आय नगराहून मोठें असून तेथले सर्व लोक बलाढ्य होते. ३ तेव्हां यरुशलेमाचा राजा अदोनीसदेक यानें हेब्रोनचा राजा होहाम, यर्मूथचा राजा पिराम, लाखीशचा राजा याफीय आणि एग्लोनचा राजा दबीर यांस निरोप पाठविला कीं ४ मजकडे येऊन मला कुमक करा, आपण गिबोनास मार देऊं; कारण त्यानें यहोशवाशीं व इस्राएल लोकांशीं सल्ला केला आहे. ५ तेव्हां यरुशलेम, हेब्रोन, यर्मूथ, लाखीश, आणि एग्लोन येथल्या पांच अमोरी राजांनीं आपल्या सेना जमा करून चढाई केली आणि गिबोनासमोर तळ देऊन ते त्याच्याशीं लढूं लागले. ६ तेव्हां गिबोनच्या रहिवाश्यांनीं गिल्गालच्या छावणींत यहोशवाला सांगून पाठविलें कीं आपल्या दासांवरला आपला हात मागें घेऊं नको; खरेनें आम्हांकडे येऊन आमचा बचाव कर; कारण डोंगरवटीचे सर्व अमोरी राजे एकत्र जमून आम्हांवर आले आहेत. ७ तेव्हां यहोशवा आपले योद्धे व सर्व शूर वीर यांस बरोबर घेऊन गिल्गाल येथून निघाला. ८ परमेश्वर यहोशवास म्हणाला, त्यांची भीति धरूं नको; मीं त्यांस तुझ्या हातीं दिलें आहे; त्यांतला एकहि पुरुष तुझ्यापुढें टिकाव धरणार नाही. ९ यहोशवा त्यांजवर एकाएकीं चाल करून आला; तो रातोरात गिल्गालाहून कूच करून गेला. १० परमेश्वरानें इस्राएलापुढें त्यांची गाळण केली व त्यांनीं गिबोनापाशीं त्यांची अगदीं कत्तल उडवून बेथ-होरोनच्या घाटांत त्यांचा पाठलाग केला आणि अजेका व मक्केदा येथपर्यंत ते त्यांना मारीत गेले. ११ ते इस्राएल-पुढून पळून बेथ-होरोनच्या उतरणीवर आल्यावर अजेकास जाऊन पोहेंचेपर्यंत परमेश्वरानें आकाशांतून मोठाल्या गारा त्यांजवर पाडून त्यांस ठार केलें;

इस्राएल लोकांनीं तरवारीनें मारिले त्यांहून अधिक लोक गारांनीं मेले.

१२ परमेश्वरानें अमोरी लोकांस इस्राएल लोकांच्या हातीं दिलें तेव्हां यहोशवा परमेश्वराजवळ बोलला; इस्राएलासमक्ष तो असें म्हणाला:

हे सूर्या, तूं गिबोनावर स्थिर हो;

हे चंद्रा, तूं अयालोनच्या खोऱ्यावर स्थिर हो.

१३ तेव्हां सूर्य स्थिर झाला आणि चंद्र थांबला,

त्या राष्ट्रांनें आपल्या बैऱ्यांचें पुरें उसनें फेडीपर्यंत ते थांबले.

याशार नामक ग्रंथांत ही कथा लिहिली आहेना? सूर्य आकाशमंडळांत थांबला आणि जवळजवळ चार प्रहर अस्त पावला नाही. १४ असा दिवस पूर्वीं कधीं आला नाही व पुढेंहि येणार नाही; परमेश्वरानें मानवाचा शब्द ऐकिला; परमेश्वर इस्राएलासाठीं लढला.

१५ मग यहोशवा सर्व इस्राएलांसह गिल्गालच्या छावणीकडे परत गेला.

१६ ते पांच राजे पळून जाऊन मक्केदाजवळील एका गुहेंत लपून राहिले. १७ ते पांच राजे मक्केदा येथील गुहेंत लपले आहेत असें कोणीं यहोशवास कळविलें. १८ तेव्हां यहोशवानें सांगितलें कीं गुहेच्या तोंडावर मोठमोठे धोंडे लोटा आणि तिच्यावर मनुष्यांचा पहारा ठेवा; १९ पण तुम्ही थांबूं नका, आपल्या शत्रूंचा पाठलाग करून त्यांच्या पिछाडीच्या लोकांस मारून टाका, त्यांस त्यांच्या नगरांस पोहेंचूं देऊं नका; कारण तुमचा देव परमेश्वर यानें त्यांस तुमच्या हातीं दिलें आहे.

२० यहोशवा आणि इस्राएल लोक यांनीं त्यांची मोठी कत्तल करून त्यांचा संहार करण्याचें काम आटोपिलें; त्यांतले कांहीं लोक बचावून तटबंदीच्या नगरांत गेले, २१ तेव्हां सर्व लोक मक्केदाच्या छावणीस यहोशवाकडे सुखरूप आले; इस्राएलाविरुद्ध कोणींहि शब्द सुद्धां काढिला नाही. २२ तेव्हां यहोशवानें आज्ञा केली कीं गुहेचें तोंड उघडून त्या पांच राजांस मजकडे घेऊन या. २३ त्यांनीं तसें केलें आणि यरुशलेम, हेब्रोन, यर्मूथ,

लाखीश आणि एंग्लोन येथील पांच राजांना गुहेतून काढून त्याच्यापुढे आणिले. २४ ते त्या राजांस यहोशवाकडे घेऊन आले तेव्हां सर्व इस्राएल लोकांस बोलावून आणून तो आपल्याबरोबरच्या योद्ध्यांच्या नायकांस म्हणाला, जवळ येऊन आपले पाय या राजांच्या मानांवर ठेवा; त्यांनीं जवळ येऊन त्यांच्या मानांवर पाय दिले. २५ यहोशवा त्यांस म्हणाला, मिऊ नका, कचरू नका, हिंमत धरा, धीर धरा; कारण ज्यांशीं तुम्ही लढाल त्या तुमच्या सर्व शत्रूंचें परमेश्वर असेंच करणार. २६ नंतर यहोशवानें त्या राजांस ठार मारवून पांच वृक्षांवर त्यांस टांगिलें, आणि ते संध्याकाळपर्यंत वृक्षांवर लटकत राहिले. २७ सूर्यास्तसमयीं यहोशवाच्या आज्ञेवरून लोकांनीं त्यांस वृक्षांवरून उतरिलें आणि ज्या गुहेत ते लपले होते तींत त्यांस टाकिलें, आणि त्या गुहेच्या तोंडीं त्यांनीं मोठमोठे घोंडे लोटून ठेविले; आजवर ते तसेच आहेत.

२८ त्या दिवशीं यहोशवानें मक़ेदा घेऊन तर-बारीनें त्याचा सर्वस्वीं संहार केला, त्याच्या राजासहि मारून टाकिलें आणि जेवढे म्हणून प्राणी तेथें होते त्यांपैकीं कोणालाहि जीवंत राहू दिलें नाहीं; त्यानें यरीहोच्या राजाचें जसें केलें तसेंच मक़ेदाच्या राजाचें केलें.

२९ मग मक़ेदाहून निघून सर्व इस्राएलांस बरोबर घेऊन यहोशवा लिब्ना येथें गेला व त्याशीं लढला; ३० परमेश्वरानें तें नगर व त्याचा राजा ह्यास इस्राएलांच्या हातीं दिलें आणि यहोशवानें त्याचा व त्या नगरांतल्या सर्व प्राण्यांचा तरबारीनें संहार केला; त्यांतल्या कोणाला जीवंत राहू दिलें नाहीं; यरीहोच्या राजाचें जसें त्यानें केलें तसेंच त्यानें येथल्याहि राजाचें केलें.

३१ मग लिब्नां सोडून सर्व इस्राएलांसह यहोशवा लाखीश येथें गेला आणि त्यासमोर तळ देऊन त्याशीं लढला; ३२ परमेश्वरानें लाखीश इस्राएलाच्या हातीं दिलें व त्यांनीं तें दुसऱ्या दिवशीं घेतलें. लिब्ना येथील सर्व प्राण्यांचा त्यानें तरबारीनें संहार केला होता तसाच लाखीश येथेंहि केला.

३३ तेव्हां गेजरचा राजा होराम हा लाखीशाला कुमक करण्यासाठीं चालून आला; तेव्हां यहोशवानें त्याचा व त्याच्या लोकांचा एवढा संहार केला कीं त्यांतल्या कोणासहि जीवंत राहू दिलें नाहीं.

३४ मग लाखीश सोडून यहोशवा सर्व इस्राएलांसह एंग्लोन येथें गेला; त्यासमोर तळ देऊन ते त्याशीं लढले; ३५ त्याच दिवशीं त्यांनीं तें नगर घेतलें आणि त्याचा तरबारीनें संहार केला; लाखीशांत जसां सर्व प्राण्यांचा सर्वस्वीं संहार केला होता तसाच त्यानें त्या दिवशीं एंग्लोनांतहि केला.

३६ मग एंग्लोन सोडून यहोशवा सर्व इस्राएलांसह हेब्रोनास गेला; आणि ते त्याशीं लढले; ३७ त्यांनीं तें नगर घेतलें आणि तें, त्याचा राजा, त्याचीं सर्व नगरें आणि त्यांतले सर्व प्राणी यांचा तरबारीनें संहार केला; यहोशवानें एंग्लोनांतल्यासोरखेंच हेब्रोनांतहि कोणास जीवंत राहू दिलें नाहीं; त्यानें त्याचा आणि त्यांतल्या सर्व प्राण्यांचा सर्वस्वीं संहार केला.

३८ मग यहोशवा सर्व इस्राएलांसह मार्गे वळून दबीरास गेला आणि त्याशीं लढला; ३९ तेथला राजा व त्याचीं सर्व नगरें त्यानें हस्तगत करून त्यांचा तरबारीनें संहार केला; त्यांत जेवढे प्राणी होते त्यांचा त्यानें सर्वस्वीं संहार केला, कोणाला जीवंत राहू दिलें नाहीं. हेब्रोनचें आणि लिब्ना व त्यांचे राजे यांचें जसें त्यानें केलें तसेंच दबीर व त्याचा राजा यांचेंहि केलें.

४० या प्रकारें यहोशवानें त्या सर्व देशाचा म्हणजे पहाडी प्रदेश, दक्षिण देश, तळवट व उतरण हे सर्व प्रांत आणि त्यांचे राजे यांचा फडशा उडविला, कोणाला जीवंत राहू दिलें नाहीं; इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या आज्ञेप्रमाणें सर्व प्राण्यांचा त्यानें सर्वस्वीं संहार केला. ४१ यहोशवानें कादेश-बर्ण्यापासून गजापर्यंतचा मुलूख व गिबोनापर्यंतचा सर्व गोशेन प्रांत यांचा फडशा उडविला. ४२ हें सर्व राजे व त्यांचे देश यहोशवानें एकाच वेळेस घेतले; कारण इस्राएलाचा देव परमेश्वर इस्राएलांतर्फें लढला. ४३ मग यहोशवा सर्व इस्राएलांसह गिलगालच्या छावणीस परत गेला.

१ हे ऐकून हासोराचा राजा यावीन यानें ११ मादोनाचा राजा योबाब आणि शिप्रोनाचा राजा व अक्षाफाचा राजा यांस, २ त्याप्रमाणेंच उत्तर दिशेस डोंगराळ प्रदेशांत, किन्नरोथाच्या दक्षिणेकडील अराबांत, तळवटींत आणि पश्चिमेकडील दोराच्या माळांत असलेल्या राजांस, ३ आणि पूर्वेकडले व पश्चिमेकडले कनानी, अमोरी, हिती, परिजी व डोंगरवटीचे यबूसी आणि हमोन पहाडाच्या तळाशीं मिस्रा प्रांतांत राहणारे हिब्वी यांस बोलावणें पाठविलें. ४ तेव्हां ते सगळे आपआपल्या सेना घेऊन सागरतीरींच्या वाळूसारखे अगणित असे बाहेर निघाले; त्यांच्याबरोबर घोडे आणि रथ पुष्कळ होते. ५ ह्या सर्व राजांनीं एकवट होऊन इस्राएलाशीं लढण्यासाठीं मेरोम सरोवरापाशीं तळ दिला. ६ तेव्हां परमेश्वर यहोशवास म्हणाला, त्यांस भिऊ नको; कारण उद्यां ह्या वेळीं मी त्या सर्वांस इस्राएलाच्या हातीं देऊन त्यांचा संहार करीन; तेव्हां तूं त्यांच्या घोड्यांच्या मांड्यांच्या शिरा तोडून टाक व त्यांचे रथ अग्नीनें जाळ. ७ तेव्हां यहोशवा सर्व योड्यांसह मेरोम सरोवरापाशीं अकस्मात् दाखल होऊन त्यांजवर तुटून पडला. ८ परमेश्वरानें त्यांस इस्राएलाच्या हातीं दिलें; त्यांनीं त्यांस मार देऊन सीदोन महानगरापर्यंत व मिस्रपोथ-माईमापर्यंत आणि पूर्वेस मिस्रा खोऱ्यापर्यंत त्यांचा पाठलाग केला व त्यांस मारून टाकिलें; त्यांतला एकहि कोणी जीवंत राहूं दिला नाही. ९ परमेश्वरानें सांगितलें होतें त्याप्रमाणें यहोशवानें त्यांचें केलें; त्यानें त्यांच्या घोड्यांच्या मांड्यांच्या शिरा तोडिल्या व त्यांचे रथ अग्नीनें जाळिले.

१० त्या समयीं यहोशवानें मागे परतून हासोर घेतलें, व त्याच्या राजास तरवारीनें वधिलें; पूर्वी हासोर हें त्या सर्व राज्यांमध्ये प्रमुख होतें. ११ जेवढे प्राणी त्यांत राहत होते त्या सर्वांचा त्यांनीं तरवारीनें सर्वस्वीं संहार करून कोणताहि प्राणी जीवंत ठेविला नाही; आणि त्यानें हासोर ह्यास आग लावून तें जाळून टाकिलें. १२ परमेश्वराचा सेवक मोशे याच्या आज्ञेप्रमाणें

त्या राजांचीं सर्व नगरें व त्यांचे सर्व राजे हस्तगत करून व त्यांचा यहोशवानें तरवारीनें संहार करून सर्वस्वीं विध्वंस केला. १३ तथापि जीं नगरें टेंकड्यांवर वसलीं होती तीं इस्राएल लोकांनीं जाळिलीं नाहीत; मात्र हासोर नगर यहोशवानें जाळिलें. १४ ह्या नगरांतील सर्व मत्ता व गुरेंडोरें इस्राएल लोकांनीं छुटून नेलीं, पण तरवार चालवून मनुष्यांचा निःपात केला, एकहि प्राणी जीवंत राहूं दिला नाही. १५ परमेश्वरानें आपला सेवक मोशे यास आज्ञा केल्याप्रमाणें मोशानें यहोशवाला सांगितलें; आणि त्याप्रमाणें यहोशवानें केलें. परमेश्वरानें मोशाला सांगितलेलीं कोणतीहि गोष्ट केल्यावांचून त्यानें सोडिलें नाही.

१६ या प्रकारें यहोशवानें डोंगरी मुखूख, सर्व दक्षिण देश, सर्व गोशेन प्रांत, तळवट, अराबा, इस्राएलाचा डोंगराळ प्रदेश व त्याची तळवट हीं घेतलीं; १७ सेइरच्या वाटेवरील हालाक डोंगरापासून हमोन पर्वततळींच्या लबानोन खोऱ्यांतील बाल-गाद येथवरचा सर्व मुखूख व त्यांतले सर्व राजे त्यानें हस्तगत केले, आणि त्यांचा मोड करून त्यांस जिवें मारिलें. १८ त्या सर्व राजांशीं यहोशवानें बहुत काळ युद्ध केलें. १९ गिबोनांत राहणाऱ्या हिब्व्यांखेरीज इस्राएल लोकांशीं सल्ला केला असें एकहि नगर नव्हतें; तीं सर्व त्यांनीं लहून घेतलीं. २० कारण परमेश्वराचा असा मानस होता कीं त्यानें मोशाला सांगितल्याप्रमाणें त्यांचा निःपात करावा; त्यांस कांहीं द्यामाया न दाखवितां त्यांचा संहार करावा, म्हणून त्यानें त्यांचीं मनं कठीण केलीं आणि ते इस्राएलाशीं युद्ध करण्यास बाहेर निघाले.

२१ त्या वेळीं यहोशवानें पहाडी देशांत जाऊन हेब्रोन, दबीर व अनाब यांतल्या आणि यहूदा व इस्राएल यांच्या सर्व डोंगराळ प्रदेशांत राहणाऱ्या अनाकी लोकांचा नाश केला आणि त्यांचा व त्यांच्या नगरांचा सर्वस्वीं निःपात केला. २२ इस्राएल लोकांच्या देशांत कोणी अनाकी जिवंत राहिला नाही; मात्र गज्जा, गथ व अश्दोद यांतले थोडे लोक जिवंत राहिले.

२३ परमेश्वरानें मोशाला सांगितलें होतें त्याप्रमाणें यहोशवानें सर्व देश घेतला आणि तो इस्राएल लोकांच्या वंशाच्या नियमाप्रमाणें त्यांस वांटून वतन करून दिला; तेव्हां देशास युद्धापासून विसावा मिळाला.

१ यादेंनेपलीकडे उगवतीकडील आर्णोन खोऱ्यापासून हर्मोन पर्वतापर्यंत असलेले देश आणि पूर्वेकडील अराबांतील सर्व देश इस्राएल लोकांनीं लहून काबीज केले; त्यांच्या राजांचीं नांवें हीं: २ आर्णोन खोऱ्याच्या कडेवरल्या अरोएर नगरापासून व त्याच खोऱ्याच्या मध्यभागापासून अम्मोनी लोकांच्या सीमेवरील यब्बोक नदीपर्यंत असलेल्या अर्ध्या गिलादावर, ३ आणि पूर्वेस किन्नरोथ सरोवरापासून बेथ-यश्मोथाच्या वाटेवरल्या सपाटीपर्यंत म्हणजे क्षार-समुद्रापर्यंत असलेला प्रांत आणि दक्षिणेस पिसगाच्या उत्तरेकडील सर्व प्रदेश यांवर अमोन्यांचा राजा हेशबोननिवासी सीहोन याची सत्ता होती; ४ अवशिष्ट राहिलेल्या रेफाई लोकांतला बाशानाचा राजा ओग, हा अष्टारोथ व एद्रई येथें राहत असे; ५ हर्मोन पर्वत, सलका, गश्शरी, व माकाथी यांच्या सीमेपर्यंतचा सगळा बाशान प्रांत आणि हेशबोनाचा राजा सीहोन याच्या मुलखाची सीमा येथवर त्याची सत्ता अर्ध्या गिलादावर होती. ६ परमेश्वराचा सेवक मोशे आणि इस्राएल लोक यांनीं त्याचा मोड केला होता; आणि परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें त्याचा देश रऊबेनी, गादी व मनश्शाचा अर्धा वंश यांस वतन करून दिला होता.

७ यादेंनेच्या पश्चिमेस लबानोन खोऱ्यांतील बाल-गादापासून सेईरास जाणाऱ्या घाटांतील हालाक पर्वतापर्यंत ज्या राजांचे देश होते व ज्यांस यहोशवा व इस्राएल लोक ह्यांनीं मारिलें त्यांचीं नांवें हीं: हे देश यहोशवानें इस्राएल लोकांच्या वंशांप्रमाणें व विभागांप्रमाणें त्यांस वतनादाखल वांटून दिले. ८ हिती, अमोरी, कनानी, परिज्जी, हिन्वी, यबूसी हे डोंगराल प्रदेश, तळवट, अराबा, उत्तरण, रान आणि दक्षिण देश यांत राहत होते; ९ यरी-

होचा राजा एक, बेथेलच्या बाजूस जें आय त्याचा राजा एक, १० यरुशलेमाचा राजा एक, हेब्रोनाचा राजा एक, ११ यर्मूथाचा राजा एक, लाखीशाचा राजा एक, १२ एरलोनाचा राजा एक, गेजेराचा राजा एक, १३ दबीराचा राजा एक, गेदेराचा राजा एक, १४ हर्माचा राजा एक, अरादाचा राजा एक, १५ लिब्नाचा राजा एक, अदुल्लामाचा राजा एक, १६ मक्केदाचा राजा एक, बेथेलचा राजा एक, १७ तप्पूहाचा राजा एक, हेफेराचा राजा एक, १८ अफेकाचा राजा एक, लशारोनाचा राजा एक, १९ मादोनाचा राजा एक, हासोराचा राजा एक, २० शिमोन-मरोनाचा राजा एक, अक्षाफाचा राजा एक, २१ तानखाचा राजा एक, मगिदोचा राजा एक, २२ केदेशाचा राजा एक, कर्मेलजवळील यकनामाचा राजा एक, २३ दोराच्या डोंगरवटींतील दोराचा राजा एक, गिल्गालच्या राष्ट्रांचा राजा एक, २४ तिरसाचा राजा एक; हे सर्व राजे एकंदर एकतीस होते.

१३ यहोशवा आतां फार वृद्ध व वयातीत झाला, तेव्हां परमेश्वर त्याला म्हणाला, तूं वृद्ध व वयातीत झाला आहेस आणि देशाचा बराच भाग अजून ताब्यांत यावयाचा राहिला आहे. २ जें प्रदेश बाकी राहिले आहेत ते हे: पलिश्त्यांचा अवघा प्रदेश, सारे गश्शरी; ३ मिसरापुढील शीहोर नदीपासून उत्तरेकडील एकोनाच्या सीमेपर्यंतचा कनान्यांचा म्हणून मोडत असलेला प्रांत, तसेच पलिश्त्यांचे पांच सुभे म्हणजे गजा, अश्दोद, अष्कलोन, गथ व एकोन; यांखेरीज, दक्षिणेकडले अन्वी, ४ अफेक व अमोन्यांची सरहद्द येथपर्यंतचा कनान्यांचा सर्व देश व सीदोन्यांचा मारा नामक देश; ५ आणि गिबली यांचा देश, तसेंच उगवतीकडील हर्मोन पर्वताच्या तळापासून, बाल-गादापासून हमाथाच्या घाटापर्यंतचा सर्व लबानोन. ६ लबानोनापासून मिन्नपोथ-मार्ईमपर्यंत सीदोन्यांच्या डोंगराल देशचे रहिवासी यांस मी इस्राएल लोकांपुढून घालवून देईन; एवढें मात्र तूं कर कीं माझ्या आज्ञेप्रमाणें चित्वा टाकून त्यांचा देश इस्राएल

लोकांस वांटून दे. ७ हा देश नऊ वंश व मनश्शाचा अर्धा वंश यांस वतनादाखल वांटून दे. ८ मनश्शाच्या बाकीच्या अर्ध्या वंशास आणि रऊबेनी व गादी यांस वतनाचा वांटा मिळून चुकला आहे; परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें पूर्वेस यादेंनेपलीकडे त्यांस आपण केलेल्या ठरावाप्रमाणें वतन दिलें; ९ म्हणजे आर्णोन खोऱ्याच्या बाजूस असलेलें अरोएर व खोऱ्यांमधलें नगर यांपासून गिबोनापर्यंतचा मेदवाचा सर्व पठाराचा प्रदेश, १० अम्मोन्यांच्या हद्दीपर्यंतची हेशबोननिवासी अमोन्यांचा राजा सीहोन याचीं सारीं नगरें, ११ गिलाद देश, गश्शरी व माकाथी यांचा सारा प्रांत, हर्मोन पर्वत आणि सलकापर्यंतचा सर्व बाशान देश; १२ म्हणजे रेफाईतला जो एकटाच वांचून राहिलेला अष्टारोथ व एद्रई येथें राज्य करणारा ओग याचें सारें राज्य, येथल्या सर्वांचा मोशानें मोड करून त्यांस देशांतून घालवून दिलें होतें. १३ तरी इस्राएल लोकांनीं गश्शरी व माकाथी यांस त्यांच्या देशांतून घालविलें नाहीं म्हणून गश्शरी व माकाथी आजवर इस्राएलांत वस्ती करून आहेत. १४ लेवी वंशास मात्र त्यानें कोणतेंहि वतन दिलें नाहीं; कारण इस्राएलांचा देव परमेश्वर यानें सांगितल्याप्रमाणें परमेश्वरास वाहिलेलीं हव्यें हींच त्यांचा वतनभाग होत.

१५ मोशानें रऊबेनी वंशास त्यांच्या कुळांप्रमाणें वतन दिलें. १६ त्यांचा मुख्य हा: आर्णोन खोऱ्याच्या बाजूस असलेलें अरोएर व खोऱ्यांमधलें नगर यांपासून मेदवाजवळचा सर्व पठार प्रदेश; १७ पठारावरलें हेशबोन व त्याचीं सर्व नगरें, दीबोन, बामोथ-बाल, बेथ-बालमौन; १८ याहस, कदेमोथ, मेफाथ; १९ किर्या-थईम, सिब्मा, खोऱ्यांतील पहाडावर वसलेलें सरेथ शहर; २० बेथ-पौर, पिसगाच्या उतरणी, बेथ-यशिमोथ; २१ आणि माळावरले सर्व गांव, म्हणजे हेशबोनांत राज्य करणारा अमोन्यांचा राजा सीहोन याचें सर्व राज्य; या राजास मोशानें ठार मारिलें, आणि त्याच्याबरोबर त्या देशांत राहणारे सीहोनचे अधिपति व मिद्यानाचे सरदार अवी, रेकेम,

सूर, झूर व रेबा यांसहि त्यानें मारिलें. २२ इस्राएल लोकांनीं तरवारीनें ज्यांचा संहार केला त्यांतच बौराचा पुत्र बलाम दैवज्ञ याचाहि वध केला. २३ रऊबेन याची सीमा यादेंनतीर ठरली. रऊबेनी यांचा वतन-भाग त्यांच्या कुळांप्रमाणें नगरें आणि गांव यांसहित हाच ठरला.

२४ मग मोशानें गाद वंशासहि त्यांच्या कुळांप्रमाणें वतन दिलें. २५ त्यांचा मुख्य हा: याजेर, गिलादांतलीं सर्व नगरें; आणि राब्बासमोरील अरोएरापर्यंतचा अम्मोन्यांचा अर्धा देश; २६ हेशबोनापासून रामाथ-मिसापर्यंतचा प्रदेश, बतोनीम महनाइमापासून दवीरच्या हद्दीपर्यंतचा प्रदेश; २७ खोऱ्यांतील बेथहाराम, बेथ-निम्ना, सुकोथ, साफोन, म्हणजे हेशबोनाचा राजा सीहोन याच्या राज्याचा अवशिष्ट भाग आणि यादेंनतीरीचा किब्रेथ सरोवरापर्यंतचा यादेंनेच्या पूर्वेकडील प्रदेश. २८ गादी याचें वतन त्यांच्या कुळांप्रमाणें नगरें व गांव यांसह हेंच ठरलें.

२९ मग मोशानें मनश्शाच्या अर्ध्या वंशास वतन दिलें होतें तें मनश्शाच्या अर्ध्या वंशास त्याच्या कुळांप्रमाणें होतें. ३० त्यांचा मुख्य हा: महनाइमापासून सगळा बाशान देश म्हणजे बाशानाचा राजा ओग याचें सगळें राज्य आणि बाशानांतलीं याईरचीं साठ नगरें; ३१ गिलादचा अर्धा भाग, आणि बाशानाचा राजा ओग याच्या राज्यांतलीं अष्टारोथ व एद्रई हीं नगरें मनश्शाचा पुत्र माखीर याच्या वंशाचें म्हणजे माखीरच्या अर्ध्या वंशाचें त्याच्या कुळांप्रमाणें वतन ठरलें.

३२ यरीहोजवळ यादेंनेच्या पूर्वेस मवाबाच्या मैदानांत मोशानें वांटून दिलेलीं वतनें हीं होत; ३३ पण लेवी वंशास मोशानें कांहींएक वतन दिलें नाहीं; इस्राएलाचा देव परमेश्वर हाच त्याच्या सांगण्याप्रमाणें त्यांचें वतन होय.

१ एलाजार याजक, नूनाचा पुत्र यहोशवा आणि इस्राएली वंशांच्या पितृकुळांचे प्रमुख यांनीं विभागून दिलेले जे वतनभाग इस्राएल लोकांस मिळाले ते हे: २ परमेश्वरानें साडेनऊ वंशां-

विषयीं मोशाच्या द्वारे दिलेल्या आज्ञेप्रमाणे त्यांचे वतनभाग चिठ्या ठाकून वांटले. ३ अडीच वंशांना मोशाने यादनेच्या पूर्वेस वतन दिलेच होते; पण लेवी वंशास त्यांच्याबरोबर कांहींएक वतन दिले नव्हते. ४ योसेफवंशाच्या दोन शाखा झाल्या होत्या, त्या मनश्शे व एफ्राईम ह्या होत्या; पण त्या देशांत लेव्यांस कांहीं विभाग दिला नाही, मात्र राहण्यास नगरें आणि पशु व धन यांसाठीं कांहीं शिवारें दिलीं होती. ५ परमेश्वरानें मोशाला दिलेल्या आज्ञेस अनुसरून इस्राएल लोकांनीं तो देश वांटून घेतला.

६ मग यहूदा वंशाचे लोक गिल्गालांत यहोशवाकडे आले; आणि कनिजी यफुजेचा पुत्र कालेब त्यास म्हणाला, परमेश्वरानें देवभक्त मोशे यास तुजविषयीं आणि मजविषयीं कादेश-बर्ण्यांत काय सांगितलें होतें तें तुला आठवत असेलच. ७ परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें मला हा देश हेरावयास कादेश-बर्ण्यांहून पाठविलें, तेव्हां मी चाळीस वर्षांचा होतो आणि माझ्या मनाच्या समजुतीप्रमाणें मी त्याजकडे बातमी आणली; ८ पण माझे बांधव मजबरोबर गेले होते त्यांनीं लोकांच्या काळजाचें पाणीपाणी होईल असें केलें; मीं मात्र आपला देव परमेश्वर याचें पूर्णपणें अनुसरण केलें. ९ तेव्हां त्या दिवशीं मोशानें आणभाक करून मला सांगितलें कीं तूं माझा देव परमेश्वर याचें पूर्णपणें अनुसरण केलें म्हणून ज्या भूमीला तुझा पाय लागला आहे ती तुझें व तुझ्या वंशजाचें निरंतरचें वतन होईल. १० आतां पाहा, परमेश्वरानें मोशाला हें सांगितलें त्यास पंचेचाळीस वर्षे झालीं आहेत, इतक्या अवधीत इस्राएल लोक रानांत भटकत असतां परमेश्वरानें आपल्या वचनानुसार मला जीवंत ठेविलें आहे व मी आज पंचाऐशीं वर्षांचा झालों आहे. ११ मोशानें मला पाठविलें त्या दिवशीं माझ्यांत जितकी शक्ति होती तितकी आजहि आहे; लढाई करण्याचें व येजा करण्याचें सामर्थ्य माझ्यांत जसें त्या वेळीं होतें तसेंच आजमितीसहि आहे. १२ तर त्या वेळीं परमेश्वरानें सांगितल्याप्रमाणें हा डोंगर मला दे; त्या वेळीं तूं

एकिलेंच होतें कीं तेथें अनाकी लोक राहत असून तेथील नगरें मोठमोठी व तटबंदीचीं आहेत; आतां परमेश्वर मला साहाय्य असला तर त्याच्या म्हणण्याप्रमाणें मी त्यांस तेथून घालवून देईन. १३ तेव्हां यहोशवानें त्यास आशीर्वाद दिला; आणि यफुजेचा पुत्र कालेब यास हेब्रोन नगर वतन करून दिलें. १४ या प्रकारें आजवर कनिजी यफुजेचा पुत्र कालेब याचें हेब्रोन हें वतन झालें आहे; कारण तो इस्राएलाचा देव परमेश्वर यास पूर्णपणें अनुसरला. १५ पूर्वीं हेब्रोनचें नांव किर्याथ-आर्बा होतें; हा आर्बा अनाक्यांमध्ये अति थोर पुरुष होऊन गेला. यानंतर त्या देशास युद्धापासून विसावा मिळाला.

१ यहूदी वंशाला त्याच्या कुळाप्रमाणें चिठ्या ठाकून जो भाग मिळाला तो अदोमाच्या सीमेपर्यंत आणि दक्षिणेकडे सीन रानापर्यंत अगदीं दक्षिणेच्या सरहद्दीपर्यंत पसरला होता. २ त्यांच्या दक्षिण सीमेस क्षारसमुद्राच्या दक्षिणेकडील खाडीपासून आरंभ झाला; ३ ती तशीच अक्राब्दीम नांवाच्या चढणीच्या दक्षिणेकडे निघून सीन रानाच्या कडेन कादेश-बर्ण्याच्या दक्षिणेस गेली असून हेब्रोन-जवळून अहारावरून जाऊन कर्काकडे वळली आहे; ४ तेथून ती सीमा असमोनास जाऊन मिसरच्या नाल्यापर्यंत निघाली आहे; तिचा शेवट समुद्रानजीक झाला आहे; तुमची दक्षिण सीमा हीच. ५ त्यांची पूर्व सीमा यादनेच्या मुखापर्यंत क्षारसमुद्र ठरली आहे. उत्तर सीमा यादनेच्या मुखाजवळील समुद्राच्या खाडीपासून सुरू होऊन, ६ बेथ-हागलाच्या चढावावरून जाऊन बेथ-अराबाच्या उत्तरेकडे रजबेनी बोहनच्या खडकापर्यंत गेली आहे; ७ तेथून ती सीमा आखोर खोऱ्यापासून दबीरापर्यंत जाऊन उत्तरेस गिल्गालाकडे वळली आहे; हें गिल्गाल नदीच्या दक्षिणेस अदुम्मीमाच्या चढावासमोर आहे. मग ती सीमा एन-शेमेश नांवाच्या झऱ्याजवळून जाऊन तिचा शेवट एनरोगेलास होतो. ८ तेथून ती सीमा हिन्नोमपुत्राच्या खिंडींतून यबूसी चढणीच्या दक्षिण भागावर म्हणजे यरूशलेमावर चढून जाऊन पश्चिमेकडे हिन्नोमाच्या खोऱ्यासमोर आणि

रेफाईम खोच्याच्या उत्तर टोंकांस असलेल्या पहाडाच्या माथ्यावर जाऊन पोंचली आहे; ९ तेथून ती सीमा त्या पहाडाच्या माथ्यापासून नफ्तोहाच्या झऱ्यापर्यंत जाते व एफ्रोन डोंगरांतील नगरांवरून निघून तेथून बाला ऊर्फ किर्याथ-यारीम येथपर्यंत पोहंचते. १० तेथून ती सीमा बालाच्या पश्चिमेस वळसा घेऊन सेईर डोंगरांस पोंचून यारीम ऊर्फ कसालोन डोंगराच्या उत्तर बाजूस जाऊन बेथ-शेमेश येथे उतरते व तशीच तिम्राकडे निघते; ११ तेथून ती सीमा एकोनच्या उत्तर भागावरून शिकोनापर्यंत गेली आहे आणि बाला पहाडावरून यबनेलास निघाली आहे; या सीमेचा शेवट समुद्रतीरी होतो. १२ पश्चिमेची सरहद्द महासमुद्राचा किनारा होय. यहूदा वंशांस त्यांच्या कुळांप्रमाणे जो विभाग मिळाला त्याच्या ह्या चतुःसीमा होत.

१३ यफुजेचा पुत्र कालेब यास परमेश्वराच्या सांगण्याप्रमाणे यहोशवाने यहूदाच्या वंशजांवरोबर वतन दिले तें अर्थात् किर्याथ-आर्बा ऊर्फ हेब्रोन होय; ह्या आर्बा अनाकाचा पिता. १४ कालेबाने शेशय, अहीमान व तलमय या अनाकाच्या तिन्ही पुत्रांस तेथून घालवून दिले. १५ तेथून त्यानें दबीराच्या रहिवाश्यांवर हल्ला केला; दबीरचे पूर्वीचे नांव किर्याथ-सेफर होतें. १६ कालेब म्हणाला, जो कोणी किर्याथ-सेफर लहून काबीज करील त्याला मी आपली कन्या अखसा ही देईन. १७ त्यावरून कालेबाचा भाऊ कनाज याचा पुत्र अथनिएल यानें तें नगर घेतलें; तेव्हां कालेबानें आपली कन्या अखसा ही त्यास बायको करून दिली. १८ ती आली तेव्हां आपल्या पित्यापासून कांहीं जमीन मागून घेण्याची भर तिनें त्याला दिली; ती गाढवावरून उतरली तेव्हां कालेबानें तिला विचारिलें, तुला काय पाहिजे ? १९ ती म्हणाली, मला एक देणगी दे; तूं मला दक्षिणेकडची जमीन दिली आहेच; मला पाण्याचे झरेहि दे; तेव्हां त्यानें वरचे आणि खालचे झरे तिला दिले.

२० यहूदा वंशाच्या कुळांप्रमाणे जो त्यांचा वतन-भाग ठरला तो हा:

२१ यहूदाच्या वंशजांना दक्षिणेस अदोमाच्या सीमेजवळील नगरें मिळालीं ती हीं: कब्सेल, एदेर व यागूर; २२ कीना, दीमोना व अदादा; २३ केदेश, हासोर व इथनान; २४ जीफ, टेलेम व बालोथ; २५ हासोर-हदत्ता व करीयोथ-हन्नोन (हेंच हासोर); २६ अमाम, शमा व मोलादा; २७ हसर-गदा, हेष्मोन व बेथ-पेलेट; २८ हसर-शुवाल. वैर-शेबा व बिजोथा; २९ बाला, ईयीम, व असेम; ३० एल्लोलाद, कसील व हर्मा; ३१ सिक्लाग, मद्यन्ना व सन्सन्ना; ३२ लबावोथ, शिलहीम, अईन व रिम्मोन; हीं सर्व नगरें मिळून एकुणतीस व त्यांचे गांव.

३३ तळवटींतलीं नगरें हीं: एष्टावोल, सरा व अपणा; ३४ जानोह, एन-गन्नीम, तप्पूहा व एनाम; ३५ यर्मूथ, अदुल्लाम, सोखो व अजेका; ३६ शारईम, अदीथईम, गदेरा व गदेरोथईम; अशीं चौदा नगरें व त्यांचे गांव.

३७ सनान, व हदाशा व मिगदल-गाद; ३८ दिलान; मिस्पा व यकथेल; ३९ लाखीश, बसकाथ, व एलोन; ४० कब्बोन, लहमाम व कियलीश; ४१ गदेरोथ, बेथ-दागोन, नामा व मक्केदा; अशीं सोळा नगरें व त्यांचे गांव.

४२ लिब्ना, एथेर व आशान; ४३ इफताह, अणा व नसीब; ४४ कडेला, अकजीब व मारेशा; अशीं नऊ नगरें व त्यांचे गांव.

४५ एकोन व त्याचीं खेडींपाडीं; ४६ एकोना-जवळचीं व पश्चिमेचीं अश्दोदाच्या बाजूकडलीं सर्व नगरें व त्यांचे गांव.

४७ अश्दोद व त्यांचीं खेडींपाडीं; गज्जा व त्यांचीं खेडींपाडीं; मिसराचा नाला व महासमुद्राच्या तीरचीं नगरें.

४८ आणि डोंगरवटींतलीं नगरें हीं: शामीर, यत्तीर व सोखो; ४९ दन्ना, किर्याथ-सन्ना ऊर्फ दबीर; ५० अनाब, एष्टमो व अनीम; ५१ गोशेन, होलोन, व गिलो, अशीं अकरा नगरें व त्यांचे गांव.

५२ अराब, दूमा व एशान; ५३ यानीम, बेथ-तप्पूहा व अफेका; ५४ हुमटा, किर्याथ-आर्बा ऊर्फ हेब्रोन व सियोर; अशीं नऊ नगरें व त्यांचे गांव.

५५ मावोन, कर्मेल, जीफ व यूटा; ५६ इज्रल, यकदाम व जानोह; ५७ काइन, गिबा व तिन्ना; अशीं दहा नगरें व त्यांचे गांव;

५८ हल्हूल, बेथ-सूर व गदोर; ५९ माराथ, बेथ-अनोथ व एलतकोन; अशीं सहा नगरें व त्यांचे गांव.

६० किर्याथ-बाल म्हणजे किर्याथ-यारीम व राब्बा हीं दोन नगरें व त्यांचे गांव.

६१ रानांतलीं नगरें हीं: बेथ-अराबा, मिदीन व सखाखा; ६२ निबशान, शारनगर व एन-गेदी; अशीं सहा नगरें व त्यांचे गांव.

६३ यरुशलैमांत राहणाऱ्या यबूसी लोकांस यहूदाच्या वंशजांना घालवून देतां आले नाही; आणि आजपर्यंत यबूसी लोक यरुशलैमांत यहूदाच्या वंशजांबरोबर राहत आहेत.

१ योसेफाच्या वंशजांचा जो भाग चित्वा **१६** टाकून ठरविला तो हा: त्याची सीमा यरीहो-जवळ यादैन नदीपासून पूर्वेकडून यरीहोच्या जलसंचयापाशीं जाऊन रानांतील पहाडी प्रदेशांतून बेथेलस निघते; २ तेथून ती लूज येथें जाऊन अर्कोच्या सीमेवरून अटारोथ येथें निघते; ३ पश्चिमेकडे यफलेटी यांच्या सरहद्दीवरून खालचें बेथ-होरोन व गेजेर येथवर उतरून समुद्रमार्गदेस पोहंचते. ४ योसेफाचे पुत्र मनश्शे व एफ्राईम यांनीं आपलें वतन घेतलें. ५ एफ्राईम वंशजांची सरहद्द त्यांच्या त्यांच्या कुळांप्रमाणें ठरली ती ही: त्यांच्या वतनाच्या सरहद्दीस पूर्वेस आरंभ होऊन अटारोथ अद्दर येथून वरल्या बेथ-होरोनास पोहंचते; ६ उत्तर सीमा पश्चिमेकडील मिखमथाथ येथें सुरू होऊन पूर्वेस वळसा घेऊन तानथ-शिलो येथें पोहंचते व तेथून पुढें निघून पूर्वेस यानोहा येथवर जाते; ७ यानोहा येथून ती अटारोथ व नारा येथें उतरून यरीहोपाशीं यादैन-वर निघते. ८ ही सीमा तप्पूहा येथून निघून पश्चिम दिशेस जाऊन काना ओहळावरून समुद्रापाशीं निघते; एफ्राइमाच्या वंशजांचें त्यांच्या कुळांप्रमाणें वतन हें होय; ९ तसेंच मनश्शाच्या वंशजांच्या वतनापैकीं नगरें आस-

पासच्या खेड्यापाड्यांसह एफ्राइमाच्या वंशजांसाठीं वेगळीं करून ठेविलीं. १० गेजेरांत जे कनानी लोक राहत होते त्यांस एफ्राइम्यांनीं घालवून दिलें नाही म्हणून ते कनानी त्यांच्यामध्ये आजपर्यंत वस्ती करून आहेत; ते दास होऊन बिगारकाम करणारे झाले.

१ योसेफाचा ज्येष्ठ पुत्र मनश्शे याच्या **१७** वंशाचा भाग चित्वा टाकून ठरविला तो हा: माखीर हा ज्येष्ठ पुत्र गिलादाचा पिता होता, हा मोठा योद्धा होता म्हणून त्यास गिलाद व बाशान हे प्रांत मिळाले. २ मनश्शाच्या बाकीच्या वंशजांस त्यांच्या कुळांप्रमाणें जे विभाग मिळाले ते असे: अबि-येजेर, हेलेक, अस्त्रियेल, शेखेम, हेफेर व शमीदा हे आपआपल्या कुळांप्रमाणें योसेफपुत्र मनश्शे याच्या वंशांतले पुरुष होते, त्यांच्या निरनिराळ्या कुळांसाठीं हे विभाग ठरले; ३ पण सलाफहाद बिन हेफेर बिन गिलाद बिन माखीर बिन मनश्शे यास पुत्रसंतान नव्हतें, कन्या होत्या; त्या कन्यांचीं नांवें महला, नोआ, हागला, मिक्का व तिरसा हीं होतीं. ४ एलाजार याजक, झूनाचा पुत्र यहोशबा आणि सरदार मंडळी यांच्यापुढें ह्या कन्या येऊन म्हणाल्या, परमेश्वरांनो मोशाला आज्ञा दिली होती ती तीप्रमाणें आम्हांस आमच्या भाऊबंदांमध्ये वतन द्या; तेव्हां यहोशवानें परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें त्यांस त्यांच्या बापाच्या भाऊबंदांबरोबर वतन दिलें. ५ या प्रकारें यादैनपलीकडे गिलाद व बाशान या प्रांतांखेरीज मनश्शाला दहा विभाग मिळाले; ६ कारण मनश्शाच्या वंशांतल्या स्त्रियांस त्यांच्या पुत्रसंतती-बरोबर वतनभाग मिळाला आणि मनश्शाच्या वंशाच्या इतर लोकांस गिलाद प्रांत मिळाला. ७ मनश्शाची सीमा आशेराहून शखेमासमोरल्या मिखमथाथापर्यंत जाते; व पुढें ती उजव्या बाजूस एन-तप्पूहाच्या लोकवस्ती-पर्यंत जाऊन पोहंचते. ८ तप्पूहाचा प्रांत मनश्शाचा होता; पण मनश्शाच्या सीमेवरील तप्पूहा नगर हें एफ्राइमाचें होतें. ९ तेथून ती सीमा काना ओहळापर्यंत उतरून त्याच्या दक्षिणेस पोहंचते; तेथील मनश्शाच्या प्रांतांतील कांहीं नगरें एफ्राइमाचीं होतीं; आणखी

मनश्शाचीं सीमा त्या ओहळाच्या उत्तरेस जाऊन समुद्रपर्यंत निघते. १० दक्षिणेकडील प्रदेश एफ्राइमाचा व उत्तरेकडील मनश्शाचा, त्याची सीमा समुद्र होय; त्याच्या उत्तर सीमेस आशेर व पूर्वेस इस्साखार आहे. ११ इस्साखार व आशेर यांच्या प्रांतांत मनश्शाचे गांव होते ते हे: बेथ-शान व त्याचीं खेडींपाडीं, इज्जाम व त्याचीं खेडींपाडीं, दोर येथील लोकवस्ती व त्याचीं खेडींपाडीं; एन-दोरची लोकवस्ती व त्याचीं खेडींपाडीं, तानख येथील लोकवस्ती व त्याचीं खेडींपाडीं, मगिहो व त्याचीं खेडींपाडीं आणि त्यांच्या रहिवाश्यांसह तीन टेकड्या; १२ पण या नगराच्या रहिवाश्यांस मनश्शाच्या वंशजांना घालवून देतां येईना; त्या देशांतच राहण्याचा कनान्यांनीं हट्ट धरिला. १३ इस्त्राएल लोक समर्थ झाले तेव्हां त्यांनीं त्या कनानी लोकांस विगारकाम करावयास लाविलें, सगळ्यांना हाकून लाविलें नाहीं.

१४ योसेफाचे वंशज यहोशवास म्हणाले, परमेश्वराचा आम्हांवर आजवर प्रसाद असल्यामुळे आम्ही संख्येनें बहुत आहों तर तूं चिठी टाकून आम्हांस वतनाचा एकच विभाग कां दिला? १५ यहोशवा त्यांस म्हणाला, तुम्ही संख्येनें बहुत आहां व एफ्राइमाचा डोंगराळ प्रदेश तुम्हांस पुरत नाहीं तर परिज्जी व रेफाई यांच्या देशांतलें रान तोडून तेथें वस्ती करा. १६ तेव्हां योसेफाचे वंशज म्हणाले, हा डोंगराळ प्रदेश आम्हांस पुरत नाहीं; बेथ-शान व त्याच्या आसपासचीं खेडींपाडीं आणि इज्जेल खोरे, या तळप्रांतांतल्या राहणाऱ्या कनानी लोकांपाशीं लोखंडी रथ आहेत. १७ यहोशवानें योसेफाच्या वंशजांस म्हणजे एफ्राइम व मनश्शे यांस सांगितलें, तुम्ही संख्येनें बहुत आहां व तुमचें सामर्थ्यहि मोठें आहे; तुम्हांस केवळ एकच विभाग मिळावयाचा असें नाहीं, १८ तर तो पहाडी देशहि तुमचा होईल; तेथें अरण्य आहे तें तोडा म्हणजे त्याच्या आसपासचा देश तुमचा होईल. कनानी लोकांपाशीं लोखंडी रथ असले व ते बलिष्ठ असले तरी तुम्हांस त्यांना घालवून देतां येईल.

१ मग इस्त्राएलाची सर्व मंडळी शिलो येथें एकत्र झाली व तेथें त्यांनीं दर्शनमंडप उभा केला; आतां सर्व देश त्यांच्या हातीं आला होता. २ इस्त्राएल लोकांपैकी ज्यांस वतनभाग मिळाला नव्हता असे अद्यापि सात वंश राहिले होते. ३ यहोशवा इस्त्राएल लोकांस म्हणाला, तुमच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर यानें तुम्हांस जो देश दिला तो आपल्या ताब्यांस घेण्याविषयीं तुम्ही कोठवर दिरंगाई करणार? ४ प्रत्येक वंशांतील तीन पुरुष नेमा म्हणजे मी त्यांस पाठवितों; त्यांनीं जाऊन चोहोंकडे फिरून देश पाहावा, आणि आपआपल्या वंशांस मिळावयाच्या वतनभागांचें वर्णन लिहून मजकडे आणावें. ५ त्यांनीं उरलेल्या देशाचे सात भाग रेखावे; यहुदांनें दक्षिणेकडील आपल्या नेमलेल्या वतनभागांत वस्ती करावी आणि योसेफाच्या वंशजांनीं उत्तरेकडील आपल्या वतनभागांत वस्ती करावी.

६ त्या देशाचें सात भाग कल्पून तें वर्णन मजकडे आणावें म्हणजे मी येथें आपला देव परमेश्वर याच्यासमोर तुमच्या नांवांच्या चिठ्ठा टाकीन. ७ लेव्यांस तर तुमच्यामध्ये वतन नाहीं; परमेश्वरानें त्यांस दिलेली याजकवृत्ति हीच त्यांचें वतन होय; गाद, रऊबेन व मनश्शाचा अर्धा वंश यांस यादेंनेच्या पूर्वेस वतन मिळून चुकलें आहे; परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें त्यांस तें दिलें आहे. ८ मग ते पुरुष मार्गस्थ झाले; तेव्हां त्या देशाचें वर्णन लिहावयास जाणार होते त्यांस यहोशवानें आज्ञा दिली कीं जा आणि देशांत इकडेतिकडे फिरा आणि त्याचें वर्णन लिहून मजकडे आणा म्हणजे मी शिलो येथें परमेश्वरासमोर तुमच्या नांवांच्या चिठ्ठा टाकीन. ९ तेव्हां ते पुरुष तेथून निघून देशभर फिरले व त्यांतील नगरांप्रमाणें त्यांच्या सात वांट्यांचें वर्णन त्यांनीं वहीत लिहून तें सर्व शिलो येथील छावणींत यहोशवाकडे आणिलें. १० शिलो येथें परमेश्वरासमोर यहोशवानें त्यांच्या नांवांच्या चिठ्ठा टाकिल्या; त्या ठिकाणीं यहोशवानें इस्त्राएल लोकांस त्यांच्या त्यांच्या वतनभागांप्रमाणें जमीन वांटून दिली.

११ बन्यामिनाच्या वंशजांस त्यांच्या कुळांप्रमाणें चिठी टाकून जो वांटा मिळाला तो असा: त्यांचा

वांटा यहूदाचे वंशज आणि योसेफाचे वंशज यांच्या प्रांतांच्या दरम्यान होता. १२ त्यांची उत्तर सीमा यादेनैनजीक सुरू होऊन यरीहोच्या उत्तरैकडून वर जाऊन पश्चिमेस डोंगरावरून बेथ-आवेनच्या रानांत निघते; १३ तेथून ती लूज ऊर्फ बेथेल येथे पोहचते आणि लूजच्या दक्षिण बाजूकडून निघून खालच्या बेथ-होरोनाच्या दक्षिणेकडल्या पहाडापासून अटरोथ-अहार येथे निघते. १४ तेथून मग पश्चिम सीमा वळसा घेऊन बेथ-होरोनाच्या समोरून त्याच्या दक्षिणेकडील पहाडावरून यहूदाचे नगर किर्याथ-बाल ऊर्फ किर्याथ-यारीम येथे निघते; याची पश्चिम सीमा हीच. १५ दक्षिणेकडील सीमा पश्चिमेस सुरू होऊन किर्याथ-यारीमाच्या वरच्या टोंकापासून निघून नफतोह झऱ्याकडे जाते; १६ तेथून हिचोमपुत्राच्या खिंडी-समोरील व रेफाई खिंडीच्या उत्तरेस असलेल्या पहाडांच्या उत्तर टोंकापासून हिचोम खिंडीत म्हणजे यबूसीच्या दक्षिण बाजूने ती सीमा एन-रोगेल येथे उतरते; १७ तेथून ती सीमा उत्तरेकडे वळसा घेऊन एन-शेमेश येथे निघते आणि तशीच अदुम्मीम चढावासमोर असलेल्या गलीलोथाकडे जाते; तेथून ती रऊबेनपुत्र बोहन याच्या खडकाकडे जाते; १८ मग ती उत्तरेकडे जाऊन मैदानासमोरून अराबांत उतरते; १९ तेथून ती सीमा बेथ-हागलाच्या उत्तर दिशेस जाऊन क्षारसमुद्राच्या उत्तरेच्या खाडीपाशी यादेनैनच्या दक्षिण मुखापाशी निघते; ही दक्षिण-सीमा होय. २० त्याची पूर्वसीमा यादेन होय. बन्या-मिनाचा वतनभाग त्याच्या चतुःसीमासहित त्यांच्या कुळांप्रमाणे हा होय. २१ बन्यामीनवंशाच्या लोकांस त्यांच्या त्यांच्या कुळांप्रमाणे ही नगरें मिळालीं: यरीहो, बेथ-हागला, एमेक-केसीस, २२ बेथ-अराबा, समारा-ईम, बेथेल, २३ अक्वीम, पास, अप्रा, २४ कफर-अम्मोनी, अफनी, आणि गेबा; हीं बारा नगरें व त्यांच्या आसपासचे गांव; २५ गिबोन, रामा व बैरोथ; २६ मिस्रा, कफीरा व मोजा; २७ रेकेम, हूपैल व सरला; २८ सेला, एलेफ, यबूसी ऊर्फ यरू-

शलेम, गिबाथ व किर्याथ; हीं चवदा नगरें व त्यांच्या आसपासचे गांव; बन्यामिनाच्या वंशजांचें त्यांच्या त्यांच्या कुळांप्रमाणें हें वतन होय.

१ दुसरी चिठी शिमोनाच्या नांवाची म्हणजे १९ शिमोनी वंशाची त्याच्या कुळांप्रमाणें निघाली; यहूदाच्या वंशजांच्या वतनामध्ये त्यांना वतन मिळालें. २ त्यास हीं नगरें वतन मिळालीं: बैर-शेबा किंवा शेबा व मोलादा; ३ हसर-शुवाल, बाला व असेम; ४ एलतोलद, बथूल व हर्मा; ५ सिकलाग, बेथ-मर्का-बोथ व हसर सूसा; ६ बेथ-लबबोथ आणि शारुहेन; हीं तेरा नगरें व त्यांच्या आसपासचे गांव; ७ अईन, रिम्मोन, एतेर व आशान; हीं चार नगरें व त्यांच्या आसपासचे गांव; ८ आणि बालथ-बैर, ज्यास दक्षिण देशचा रामा म्हणतात तेथपर्यंत या नगरांच्या सभोंव-तालचे सगळे गांव त्यांस मिळाले; शिमोनी वंशजांचा त्यांच्या कुळांप्रमाणें हाच वतनभाग होय. ९ शिमोनाला यहूदी वंशजांच्या वतनभागांतच वांटा देण्यांत आला; कारण यहूदी वंशाचें वतन त्यांच्या संख्येच्या मानानें फार मोठें होतें, म्हणून त्यांच्या वतनांत शिमोनी वंशांस वतन मिळालें.

१० तिसरी चिठी जबुलून वंशजांची त्यांच्या कुळांप्रमाणें निघाली; त्यांच्या वतनाची सीमा सारीदपर्यंत आहे; ११ त्यांची सीमा पश्चिमेस मरलापर्यंत जाऊन दल्वेशेथ येथे पोहचते आणि यकनामासमोरील ओहळास जाऊन लागते; १२ ती सारीद येथून पूर्वेकडे उगवतीस वळून किसलोथ-ताबोर याच्या सीमेस लागते; तेथून दाबरथ येथे जाऊन याफीयपर्यंत वर जाते; १३ तेथून पूर्वे दिशेकडे गथ-हेफेर व इत्ता-कासीन येथे वर जाते; आणि तेथून नेयाजवळील रिम्मोन येथे निघते; १४ तेथून ती सीमा त्याला वळसा घालून उत्तरेस हन्नाथोनपर्यंत जाते व तेथून इफता-एल खोऱ्यांत संपते; १५ कट्ठाथ, नहलाल, शुमोन, इदला, बेथलहेम आदिकडून बारा नगरें व त्यांचे आसपासचे गांव त्यांस दिले. १६ जबुलून वंशांतील लोकांचीं त्यांच्या कुळांप्रमाणें नगरें व त्यांच्या आसपासचे गांव हे होत.

१७ इस्साखाराच्या वंशजांची त्यांच्या कुळांप्रमाणे चौथी चिठी निघाली. १८ त्यांच्या सीमेच्या आंत हीं नगरे होती: इज्जेल, कसुल्लेथ व शूतेम; १९ हफाराईम, शियोन व अनाहाराथ; २० रब्बीथ, किशोन व अबेस; २१ रेमेथ, एन-गन्नीम, एन-हद्दा व बेथ-पसेस; २२ त्याची सीमा ताबोर, शहसुमा व बेथ-शेमेश येथवर जाते आणि ती यादेनेपारीं संपते; त्यांस हीं सोळा नगरे आणि त्यांच्या आसपासचे गांव मिळाले. २३ इस्साखाराच्या वंशजांचीं त्यांच्या कुळांप्रमाणे नगरे व त्यांच्या आसपासचे गांव हे होत.

२४ पांचवी चिठी आशेर वंशजांच्या नांवाची त्यांच्या कुळांप्रमाणे निघाली. २५ त्यांच्या सीमेच्या आंत हीं नगरे होती: हेलकथ, हली, बटेन, व अक्षाफ; २६ अल्लामेल्लेख, अमाद, व मिशाल; त्यांची सीमा पश्चिमेस कर्मेळ व शिहोर-लिब्नाथ येथवर जाते; २७ ती वळून उगवतीस बेथ-दागोन येथवर जाऊन उत्तरेस जवुलूनच्या वतनभागापर्यंत आणि इफताह-एल खोऱ्याच्या उत्तरेकडून बेथ-एमेक व नियेल येथपर्यंत पोहंचते, व तशीच ती डावीकडे काबूल येथे निघते; २८ तेथून ती एब्रोन, रहोब, हम्मोन व काना यांवरून जाऊन मोठ्या सीदोनापर्यंत पोहंचते; २९ तेथून ती वळसा घेऊन रामापर्यंत जाते व तेथून सोर नामक तटबंदीच्या नगरापर्यंत जाते; तेथून ती होसाकडे वळते आणि अकजीब प्रदेशांतून जाऊन समुद्रास मिळते; ३० उम्मा, अफेक व रहोब हींही त्यांच्या वांढ्यास आलीं; एकंदर बावीस नगरे व त्यांच्या आसपासचे गांव त्यांस मिळाले; ३१ आशेरच्या वंशजांचीं त्यांच्या कुळांप्रमाणे नगरे व त्यांच्या आसपासचे गांव हे होत.

३२ सहावी चिठी नफताली वंशजांच्या नांवाची त्यांच्या कुळांप्रमाणे निघाली. ३३ त्यांची सीमा हेलेफ आणि साननीमांतील एलावृक्ष यांपासून अदामी नेकेब व यबनेल यांवरून लकुम येथे जाऊन यादेनेपारीं निघते; ३४ तेथून ती पश्चिमेस वळून अजोनोथ-ताबोर येथे जाते व तेथून हुक्कोक येथे जाते व तेथून दक्षिणेस जवुलूनच्या वतनभागापर्यंत आणि पश्चिमेस आशेरच्या वतनभागा-

पर्यंत उगवतीस यादेनेपारीं यहूदाच्या वतनभागाला जाऊन पोहंचते. ३५ त्यांतील तटबंदीचीं नगरे हीं: सिदीम, सेर, हम्मथ, रक्थ व किन्नैरेथ; ३६ अदामा, रामा व हासोर; ३७ केदेश, एद्रई व एन-हासोर; ३८ इरोन, मिगदल-एल, हरेम, बेथ-अनाथ व बेथ-शेमेश हीं एकोणीस नगरे व त्यांचे गांव. ३९ नफतालीच्या वंशजांची त्यांच्या कुळांप्रमाणे नगरे व आसपासचे गांव हे होत.

४० सातवी चिठी दान वंशजांच्या नांवाची त्यांच्या कुळांप्रमाणे निघाली. ४१ त्यांच्या वतनसीमेच्या आंतील हीं नगरे होती: सरा, एष्टावोल व ईर-शेमेश; ४२ शालब्बीन, अयालोन व इथला; ४३ एलोन, तिम्ना व एकोन; ४४ एलतके, गिब्वथोन व बालाथ; ४५ यहूद, बने-बराक व गथ-रिम्मोन; ४६ मीयर्कोन, रक्कोन आणि याफोच्या समोरील प्रदेश. ४७ दान वंशजांची सीमा त्यांच्या मूळ वतनाच्या बाहेर गेली; कारण दान वंशजांनीं लेशेमावर स्वारी करून तें लहून घेतलें, तरवारीनें त्याचा विध्वंस केला आणि त्याचा ताबा घेऊन तेथें वस्ती केली; आणि आपला मूळपुरुष दान याचें नांव त्यांनीं लेशेमास ठेविलें. ४८ दानाच्या वंशजांस त्यांच्या कुळांप्रमाणे जीं नगरे व आसपासचे गांव मिळाले ते हे.

४९ चतुःसीमांप्रमाणे वतनें वांटून देण्याचें संपविल्यावर इस्राएल लोकांनीं नूनाचा पुत्र यहोशवा यास आपल्यांतून हिस्सा दिला; ५० त्यानें मागितलेलें एफ्राइमाच्या डोंगराळ देशांतील तिम्नाथ-सेरह नामक नगर परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणे त्यास दिलें; तें नगर वसवून त्यांत तो राहूं लागला.

५१ एलाजार याजक, नूनाचा पुत्र यहोशवा आणि इस्राएल वंशांचे त्यांच्या पितृकुळांप्रमाणे प्रमुख यांनीं शिलो येथें दर्शनमंडपाच्या द्वारीं परमेश्वरासमोर चिठ्ठा टाकून जीं वतनें वांटून दिलीं तीं हीं. याप्रमाणे देश वांटून देण्याचें संपलें.

१ मग परमेश्वर यहोशवास म्हणाला,
२० २ इस्राएल लोकांस सांग, मी मोशाच्या द्वारे तुम्हांस सांगितलें होतें कीं शरणपुरें ठरवा;

३ म्हणजे कोणी भुलचुकीने कोणाचा जीव घेतला असतां त्यांत त्याला पळून जातां येईल व खुनाचा सूड उगविणाऱ्यापासून त्यास आश्रय मिळेल. ४ असा मनुष्य अशा एका नगराकडे पळून गेला म्हणजे त्यानें नगराच्या वेशीपाशीं उभें राहावें आणि त्यांतील वडील मंडळीस आपलें प्रकरण सांगावें, म्हणजे मग त्यांनीं त्याला आपल्या नगरांत घेऊन आपल्यामध्ये राहाव्यास जागा द्यावी. ५ खुनाचा सूड घेणाऱ्यानें त्याचा पाठलाग केला तर त्या वडील जनांनीं त्या मनुष्यवध करणाऱ्यास त्याच्या हातीं देऊं नये; कारण त्यानें नकळत आपल्या शेजाऱ्यास जिवें मारिलें; त्याचें त्याजशीं पूर्वीचें वैर नव्हतें. ६ मंडळीसमोर त्याचा न्याय होईपर्यंत अथवा त्या वेळच्या मुख्य याजक हयात असेल तोपर्यंत त्यानें त्या नगरांत राहावें; मग पाहिजे तर ज्या गांवाहून तो पळाला होता तेथें त्यानें परत जाऊन आपल्या घरीं राहावें. ७ यावरून त्यांनीं नफतालीच्या डोंगराळ प्रदेशांतील गालीलांतलें केदेश, एफ्राइमाच्या डोंगरवटींतलें शखेम, यहूदाच्या डोंगराळ प्रदेशांतलें किर्याथ-आर्बा ऊर्फ हेब्रोन हीं नगरें वेगळीं नेमून ठेविलीं. ८ यरीहोच्या पूर्वेस यादेनेपलीकडे त्यांनीं रऊबेन वंशाच्या विभागापैकीं माळावरल्या रानांतलें बेसेर, गाद वंशाच्या विभागापैकीं गिलादोंतील रामोथ आणि मनश्शे वंशाच्या विभागापैकीं बाशानांतलें गोलान हीं नगरें ठेविलीं. ९ सर्वे इस्राएल लोकांसाठीं व त्यांच्यामध्ये वस्ती करणाऱ्या परदेशी लोकांसाठीं हीं नेमिलेलीं नगरें होत; तीं अशासाठीं कीं कोणी कोणास भुलचुकीनें मारिलें व तो अशा एका नगरांत पळून गेला तर मंडळीसमोर उभे राहून त्याचा न्याय झाला नाहीं तोपर्यंत खुनाचा सूड घेणाऱ्यास त्यास जिवें मारितां येऊं नये.

१ मग लेवी वंशातील पितृकुळांचे प्रमुख

२१ पुरुष एलाजार याजक, मूनाचा पुत्र यहोशवा व इस्राएली वंशांच्या पितृकुळांचे प्रमुख यांच्यापाशीं आले; २ ते कनान देशांतील शिलो येथें येऊन म्हणाले कीं परमेश्वरानें मोशाच्या द्वारे अशी

आज्ञा केली होती कीं आमच्या वस्तीसाठीं नगरें आणि आमच्या जनावरांसाठीं शिवारें द्यावीं. ३ त्यावरून इस्राएल लोकांनीं परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें आपआपल्या वतनभागांपैकीं लेव्यांस नगरें व शिवारें दिलीं तीं येणेंप्रमाणें:

४ कहाथी कुळाची चिठी निघाली तेव्हां लेव्यांपैकीं अहरोन याजकाच्या वंशजांस यहूदा, शिमोन व बन्यामीन या वंशांच्या वांट्यांतून तेरा नगरें मिळालीं.

५ बाकीच्या कहाथी वंशजांस एफ्राइम वंशांतील कुळांच्या वांट्यांतून आणि दान वंशाच्या व मनश्शाच्या अर्ध्या वंशाच्या नगरांपैकीं दहा नगरें चित्वा टाकून दिलीं.

६ गेषोन वंशजांस इसराखार वंशांतील कुळांच्या आणि आशेर व नफताली यांच्या वंशांच्या आणि बाशानांतल्या मनश्शाच्या अर्ध्या वंशाच्या नगरांपैकीं तेरा नगरें चित्वा टाकून दिलीं.

७ मरारी वंशजांस त्यांच्या कुळांप्रमाणें रऊबेन व जुबलून यांच्या वंशांच्या वांट्यांपैकीं बारा नगरें दिलीं.

८ परमेश्वरानें मोशाला दिलेल्या आज्ञेप्रमाणें इस्राएल लोकांनीं लेव्यांस चित्वा टाकून हीं नगरें व त्यांचीं शिवारें दिलीं. ९ त्यांनीं यहूदा व शिमोन यांच्या कुळांच्या विभागांतलीं पुढें सांगितलेलीं नगरें दिलीं; १० लेवी वंशांतील कहाथी कुळांतल्या अहरोनाच्या वंशजांस प्रथम वांटा मिळाला. ११ त्यांस यहूदांतील डोंगराळ प्रदेशांतलें किर्याथ-आर्बा ऊर्फ हेब्रोन हें नगर शिवारांसहित दिलें; आर्बा हा अनाकाचा पिता होता; १२ पण त्या नगरची शेती आणि आसपासचीं खेडींपाडीं यफुन्नेचा पुत्र कालेब यास वतन करून दिलीं होतीं.

१३ अहरोन याजकाच्या वंशजांस मनुष्यवध करणाऱ्यासाठीं शरणपूर म्हणून हेब्रोन व त्याचें शिवार, याखेरीज लिब्ना व त्याचें शिवार; १४ यत्तीर व त्याचें शिवार, एष्टमोवा व त्याचें शिवार; १५ होलोन व त्याचें शिवार, दबीर व त्याचें शिवार; १६ अईन व त्याचें शिवार, युद्रा व त्याचें शिवार, बेथ-शेमेश व त्याचें शिवार अशीं एकंदर नऊ नगरें त्या दोन वंशांच्या विभागांतून त्यांस दिलीं. १७ बन्यामीन वंशाच्या

विभागापैकी गिबोन व त्याचें शिवार, गेबा व त्याचें शिवार; १८ अनाथोथ व त्याचें शिवार आणि अलमोन व त्याचें शिवार अशीं चार नगरें दिलीं. १९ या प्रकारें अहरोन वंशांतील याजकांस तेरा नगरें व त्यांचीं शिवारें मिळालीं.

२० बाकीच्या कहाथी वंशांतील लेव्यांस एफ्राईम वंशाच्या विभागापैकी चिठी टाकून नगरें दिलीं. २१ मनुष्यवध करणाऱ्यासाठीं शरणपूर म्हणून त्यांस एफ्राइमाच्या डोंगराळ प्रदेशांतील शखेम नगर व त्याचें शिवार, याखेरीज गेजेर व त्याचें शिवार; २२ किबसा-ईम व त्याचें शिवार आणि बेथ-होरोन व त्याचें शिवार अशीं एकंदर चार नगरें दिलीं. २३ दान वंशाच्या विभागाकरितां एलतके व त्याचें शिवार, गिन्बथोन व त्याचें शिवार, २४ अयालोन व त्याचें शिवार आणि गथ-रिम्मोन व त्याचें शिवार, हीं चार नगरें दिलीं. २५ मनश्शाच्या अर्ध्या वंशाच्या विभागापैकी तानख व गथ-रिम्मोन व त्यांचीं शिवारें हीं दोन नगरें दिलीं. २६ या प्रकारें बाकी राहिलेल्या कहाथी वंशांजस एकंदर दहा नगरें शिवारांसह दिलीं.

२७ लेवी वंशांतील गेषोनच्या कुळास मनश्शाच्या अर्ध्या वंशाच्या विभागापैकी मनुष्यवध करणाऱ्यासाठीं शरणपूर म्हणून बाशानांतलें गोलान व त्याचें शिवार, याखेरीज बैश्तरा व त्याचें शिवार अशीं एकंदर दोन नगरें दिलीं. २८ इस्साखार वंशाच्या विभागापैकी किश्योन व त्याचें शिवार, दाबरथ व त्याचें शिवार; २९ यर्मूथ व त्याचें शिवार आणि एन-गब्नीम व त्याचें शिवार हीं चार नगरें दिलीं. ३० आशेर वंशाच्या विभागापैकी मिशाल व त्याचें शिवार, अब्दोन व त्याचें शिवार; ३१ हेल-क्राथ व त्याचें शिवार आणि रहोब व त्याचें शिवार हीं चार नगरें दिलीं. ३२ नफताली वंशाच्या विभागापैकी गालीलांतलें नगर मनुष्यवध करणाऱ्यासाठीं शरणपूर म्हणून केदेश व त्याचें शिवार, हम्मोथ-दोर व त्याचें शिवार आणि कर्तान व त्याचें शिवार हीं तीन नगरें दिलीं. ३३ येणेंप्रमाणें गेषोन वंशाजस त्यांच्या कुळांप्रमाणें एकंदर तेरा नगरें त्यांच्या शिवारांसहित दिलीं.

३४ बाकीच्या लेव्यांस म्हणजे मरारी वंशाच्या लोकांस जबुलून वंशाच्या विभागापैकी यकनाम व त्याचें शिवार, कर्ता व त्याचें शिवार; ३५ दिम्रा व त्याचें शिवार आणि नहलाल व त्याचें शिवार अशीं चार नगरें दिलीं. ३६ रऊबेन वंशाच्या विभागापैकी बेसेर व त्याचें शिवार, याहस व त्याचें शिवार, ३७ कदेमोथ व त्याचें शिवार आणि मेफाथ व त्याचें शिवार अशीं चार नगरें दिलीं. ३८ मनुष्यवध करणाऱ्यासाठीं शरणपूर म्हणून गाद वंशाच्या विभागापैकी गिलादांतील रामोथ व त्याचें शिवार, याखेरीज महनाइम व त्याचें शिवार; ३९ हेशबोन व त्याचें शिवार आणि याजेर व त्याचें शिवार अशीं एकंदर चार नगरें दिलीं. ४० याप्रमाणें बाकीच्या लेव्यांस म्हणजे मरारी वंशाच्या लोकांस त्यांच्या कुळांप्रमाणें एकंदर बारा नगरें चिठ्या टाकून दिलीं.

४१ इस्राएल लोकांच्या वतनांतून लेव्यांस एकंदर अठ्ठेचाळीस नगरें त्यांच्या शिवारांसहित दिलीं, ४२ हीं नगरें त्यांच्या आसपासच्या सर्व शिवारांसहित मिळालीं; हा प्रकार त्या सर्व नगरांस लागू होता.

४३ या प्रकारें जो देश देण्याविषयीं परमेश्वरानें इस्राएल लोकांच्या पूर्वजांशीं आणभाक केली होती तो अवघा त्यांस दिला व ते त्याचें वतन पावून त्यांत राहूं लागले. ४४ परमेश्वरानें त्यांच्या पूर्वजांस वचन दिलें होतें त्याप्रमाणें त्यांस चोहोंकडून विसावा मिळाला; त्यांच्या कोणाहि शत्रूस त्यांच्यापुढें टिकाव धरवला नाही; परमेश्वरानें त्यांचे सर्व शत्रु त्यांच्या हातीं दिले. ४५ परमेश्वरानें इस्राएल घराण्यास ज्याज्या हिताच्या गोष्टी सांगितल्या होत्या त्यांतली एकहि उणी पडली नाही; त्या सर्व सिद्धीस गेल्या.

१ मग यहोशवानें रऊबेन वंश, गादी वंश व २२ मनश्शाचा अर्धा वंश यांच्या लोकांना बोलावून सांगितलें, २ परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें तुम्हांस जें कांहीं सांगितलें होतें त्याप्रमाणें तुम्हीं सर्व कांहीं केलें आणि जी जी आज्ञा मीं तुम्हांस दिली ती ती तुम्हीं ऐकिली; ३ आजतागायत तुम्ही आपल्या भाऊवंदांस सोडून गेल्यां नाही आणि तुमचा देव पर-

मेश्वर याची आज्ञा लक्षपूर्वक पाळिली. ४ आतां तुमचा देव परमेश्वर यानें आपल्या वर्चनानुसार तुमच्या भाऊबंदांस विसावा दिला आहे, तर आतां परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें यादेंनेपलीकडे तुम्हांस जी भूमि वतन करून दिली आहे तेथें तुम्ही आपआपल्या डेऱ्यांस परत जा. ५ मात्र परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें तुम्हांस जें धर्मशास्त्र व नियमशास्त्र लावून दिलें आहे तें पाळा; आपला देव परमेश्वर याजवर प्रीति करा, त्याच्या सर्व मार्गांनीं चाला, त्याच्या आज्ञा पाळा, त्याचे होऊन राहा आणि त्याची सेवा जिवेंभावे करा; हें सर्व करण्याचें लक्षांत बाळगा. ६ यहोशवानें त्यांस आशीर्वाद देऊन रवाना केलें, आणि ते आपआपल्या डेऱ्यांकडे चालते झाले.

७ मनश्शाच्या अर्ध्या वंशास मोशानें बाशानांत विभाग दिला होता, पण त्याच्या दुसऱ्या अर्ध्या वंशास यहोशवानें यादेंनेच्या पश्चिमेस त्यांच्या भाऊबंदांमध्ये विभाग दिला होता. यहोशवानें त्यांस आपआपल्या डेऱ्यांकडे रवाना केलें तेव्हां त्यानें त्यांस आशीर्वाद दिला व म्हटलें, ८ विपुल पशु, रुपें, सोनें, पितळ, लोखंड, बहुत वळें अशी संपत्ति घेऊन आपआपल्या डेऱ्यांस परत जा; आपल्या शत्रूंपासून मिळविलेली लूट आपल्या भाऊबंदांबरोबर वांटून घ्या.

९ मग रजबेन वंश, गादी वंश, मनश्शाचा अर्धा वंश यांचे लोक इस्राएल लोकांपासून कनान देशांतल्या शिलोहून परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें मोशानें दिलेल्या गिलाद नामक वतनभूमीस परत निघून गेले. १० जेव्हां रजबेन वंश, गाद वंश आणि मनश्शाचा अर्धा वंश यांतले लोक कनान देशांतील यादेंन थडीच्या प्रदेशीं आले तेव्हां त्यांनीं यादेंनेजवळ एक मोठी प्रेक्षणीय वेदी बांधिली. ११ रजबेन वंश, गाद वंश व मनश्शाचा अर्धा वंश यांतल्या लोकांनीं कनान देशासमोर यादेंनेच्या पैलथडीस इस्राएल लोकांच्या ताब्यांतल्या प्रदेशांत एक वेदी बांधिल्याचें वर्तमान इस्राएल लोकांच्या कानीं आलें. १२ इस्राएल लोकांच्या साऱ्या मंडळीनें हें ऐकिल्यावर त्यांजवर लढावयास चालून

जावें म्हणून ते सर्व शिलो येथें एकत्र जमले.

१३ मग इस्राएल लोकांनीं रजबेन वंश, गाद वंश व मनश्शाचा अर्धा वंश यांतल्या लोकांकडे गिलाद देशीं एलाजार याजकाचा पुत्र फिनहास यास पाठविलें; १४ आणि त्याजबरोबर इस्राएल लोकांच्या वंशांच्या पितृकुळांतील प्रत्येक वंशामागें एक असे दहा सरदार पाठविले; ते इस्राएल लोकांच्या कुळांतील आपआपल्या पितृकुळांचे प्रमुख होते. १५ ते गिलाद देशीं रजबेन वंश, गाद वंश व मनश्शाचा अर्धा वंश यांतील लोकांकडे जाऊन म्हणाले, १६ परमेश्वराची सर्व मंडळी म्हणत आहे, तुम्ही इस्राएलाचा देव परमेश्वर याजविरुद्ध हें काय पातक केलें? तुम्हीं आतां ही वेदी बांधिली आहे, यांत तुम्हीं परमेश्वराला अनुसरण्याचें सोडून त्याजविरुद्ध आज बंडावा केला आहे. १७ पाहा, पौराच्या प्रकरणीं जो आम्हांकडून अधर्म घडला त्यामुळें परमेश्वराच्या मंडळीवर मरी येऊन गेली, तरी आजवर आम्ही त्या अधर्मापासून शुद्ध झालों नाहीं हें आम्हांस थोडें झालें आहे म्हणूनच १८ तुम्ही आज परमेश्वराला अनुसरण्याचें सोडून देत आहां काय? आज तुम्हीं परमेश्वराविरुद्ध बंडावा केला तर उद्यां सर्व इस्राएल मंडळीवर त्याचा क्रोध होईल. १९ तुमच्या वतनाची भूमि अपवित्र असली तर परमेश्वराचा निवासमंडप जेथें आहे त्या परमेश्वराच्या वतनदेशीं नदीपलीकडे येऊन आमच्या- मध्यें वतन घ्या, पण आमचा देव परमेश्वर याच्या वेदीखेरीज अन्य वेदी बांधून परमेश्वराविरुद्ध व आम्हांविरुद्ध बंडावा करूं नका. २० जेरहाचा पुत्र आखान यानें समर्पित वस्तूंसंबंधाच्या आज्ञेचा भंग केला तेव्हां इस्राएलांच्या सर्व मंडळीवर कोप झाला नाहीं काय? त्याच्या अधर्मानें त्याचा एकट्याचाच नाश झाला नाहीं.

२१ तेव्हां रजबेन वंश, गाद वंश व मनश्शाचा अर्धा वंश यांतले लोक इस्राएली पितृकुळांच्या प्रमुखांस म्हणाले, २२ देवाधिदेव परमेश्वर, देवाधिदेव परमेश्वर याला ठाऊक आहे; इस्राएल लोकांसहि ठाऊक होवो

कीं आम्हीं परमेश्वराविरुद्ध बंड करून व त्याच्या आज्ञेचें उल्लंघन करून असें केलें असल्यास तो आज आम्हांस जीवंत न ठेवो. २३ परमेश्वराला अनुसरण्याचें सोडून देण्यासाठीं आम्हीं ही वेदी बांधिली असली, तिजवर होमार्पणें, येयार्पणें आणि शांत्यर्पणें करण्यासाठीं बांधिली असली, तर परमेश्वर आमची झडती घेवो. २४ आम्हीं पुढला विचार करून व विशेष हेतूनें हें केलें आहे; आम्ही म्हणालों, यदाकदाचित् पुढील काळीं तुमचीं मुलें आमच्या मुलांस म्हणावयाचीं कीं इस्राएलाचा देव परमेश्वर याजशीं तुमचा काय संबंध आहे? २५ हे रजबेनी व गादी लोकहो, परमेश्वरानें तुमच्याआमच्यामध्ये यादेंनेची सीमा लावून दिली आहे, म्हणून परमेश्वरावर तुमचा कांहीं हक्क नाही; असें म्हणून तुमचे वंशज आमच्या वंशजांस परमेश्वराची भक्ति सोडून यावयास लावतील. २६ यास्तव आम्हीं म्हटलें कीं चला, आपण एक वेदी बांधूं; ती होमबलि अथवा यज्ञबलि अर्पावयासाठीं नव्हे २७ तर ती तुमच्या-आमच्यामध्ये व आमच्यामागून आमच्या व तुमच्या पिढ्यांमध्ये साक्ष व्हावी, यासाठीं कीं आपण होमबलि, यज्ञबलि व शांत्यर्पणें यांहींकरून परमेश्वरासमोर उपासना करावी, म्हणजे परमेश्वरावर तुमचा कांहीं हक्क नाही असें पुढील काळीं तुमच्या मुलांनीं आमच्या मुलांस म्हणूं नये. २८ आम्हीं म्हटलें, पुढें जेव्हां ते लोक आम्हांस किंवा आमच्या वंशजांस असें म्हणतील तेव्हां आम्ही त्यांस सांगूं, परमेश्वराच्या वेदीचा नमुना पाहा; आमच्या पूर्वजांनीं ती होमबलि अथवा यज्ञबलि अर्पावयासाठीं केली नाही, तर ती तुमच्याआमच्यामध्ये साक्ष म्हणून आहे. २९ आमचा देव परमेश्वर यास होमार्पण, अन्नार्पण व यज्ञार्पण करण्यासाठीं आमचा देव परमेश्वर याची त्याच्या निवासमंडपासमोर असलेल्या वेदीखेरीज दुसरी वेदी बांधून परमेश्वराविरुद्ध बंडावा करण्याचें आणि प्रभूला अनुसरावयाचें आज सोडून देणें आमच्या हातून कदापि न घडो.

३० रजबेन वंश, गाद वंश व मनश्शेचा अर्धा वंश यांतील लोकांचें हें म्हणणें ऐकून फिनहास याजक व

त्याजबरोबर असलेले इस्राएल वंशाचे सरदार यांचें समाधान झालें. ३१ तेव्हां एलाजार याजकाचा पुत्र फिनहास यानें रजबेन, गाद व मनश्शे यांच्या वंशजांस म्हटलें, यांत तुम्ही कांहीं परमेश्वराचा गुन्हा केला नाही म्हणून आमची आज खात्री झाली आहे कीं परमेश्वर आमच्यामध्ये आहे; तुम्ही आतां इस्राएल लोकांस परमेश्वराच्या हातून बचाविलें आहे. ३२ तेव्हां एलाजार याजकाचा पुत्र फिनहास व सरदार हे रजबेनी व गादी यांपासून निघून गिलादांतून कनान देशीं इस्राएल लोकांकडे परत गेले व त्यांनीं त्यांस हा वृत्तांत सांगितला. ३३ तेव्हां इस्राएल लोकांचें समाधान होऊन त्यांनीं परमेश्वराचा धन्यवाद केला आणि रजबेनी व गादी यांच्याशीं लढण्याविषयीं अथवा ते राहतात तो देश उध्वस्त करण्याविषयीं त्यांनीं पुन्हा गोष्ट काढिली नाही. ३४ रजबेनी आणि गादी यांनीं म्हटलें कीं परमेश्वर हाच देव आहे, याची तुमच्याआमच्यामध्ये साक्ष म्हणून ही वेदी आहे; यावरून त्यांनीं तिचें नांव एद (साक्ष) असें ठेविलें.

१ इस्राएलांस परमेश्वरानें त्यांच्या आस-
२३ पासच्या सर्व शत्रूंपासून स्वास्थ्य दिल्यावर बराच काळ लोटला; आणि यहोशवा वृद्ध व वयातीत झाला; २ तेव्हां यहोशवानें अखिल इस्राएलांस म्हणजे अर्थात् त्यांचे वडील जन, त्यांचे प्रमुख, त्यांचे न्यायाधीश आणि त्यांचे अमलदार यांस बोलावून आणून म्हटलें, मी आतां वृद्ध व वयातीत झालों आहे; ३ तुमच्यासाठीं तुमचा देव परमेश्वर यानें या सर्व राष्ट्रांचें काय केलें हें तुम्ही पाहिलें आहे; तुमच्यासाठीं लढला तो तुमचा देव परमेश्वर. ४ पाहा हीं अवशिष्ट राष्ट्रे आणि ज्या राष्ट्रांचा मीं संहार केला आहे त्यांचा सगळा देश जो यादेंनेपासून मावळतीस मोठ्या समुद्रापर्यंत आहे तो मीं तुम्हांस तुमच्या वंशाचें वतन व्हावें म्हणून वांटून दिला आहे; ५ आणि तुमचा देव परमेश्वर त्यांस तुमच्यापुढून घालवील आणि तुमच्या नजरेपुढून हाकून देईल; तुमचा देव परमेश्वर यानें सांगितल्याप्रमाणें तुम्ही त्याच्या भूमीचें वतन पावाल. ६ यास्तव मोठी हिंमत

धरा, मोशाच्या नियमशास्त्राच्या ग्रंथांत जें लिहिलें आहे तें सगळें मान्य करून पाळा, त्यापासून उजवी-डावीकडे वळू नका; ७ तुमच्यामध्ये जीं राष्ट्रं राहिलीं आहेत त्यांशीं मिळून जाऊ नका; त्यांच्या देवांचें नांवहि घेऊ नका, त्यांच्या नांवाची शपथ कोणाला बाहावयास लावू नका, त्यांची उपासना करू नका; त्यांस नमू नका; ८ तर तुम्ही आजवर आपला देव परमेश्वर याला धरून राहिलां आहां तसेंच राहा. ९ परमेश्वरानें तुमच्यापुढून मोठमोठी व बलाढ्य राष्ट्रं घालवून दिलीं आहेत, तुमच्यासमोर तर आजवर कोणीहि टिकला नाही. १० तुमच्यांतला एक जण सहसांस पळवून लावील, कारण तुम्हांस सांगितल्या-प्रमाणें तुमच्यासाठीं लढणारा प्रत्यक्ष तुमचा देव परमेश्वर आहे. ११ यास्तव तुमचा देव परमेश्वर याजवर तुमचें प्रेम राहील अशी खबरदारी घ्या; १२ पण जर तुम्ही कोणत्याहि प्रकारें त्याजपासून परावृत्त व्हाल, तुमच्यांत वस्ती करून असलेल्या अवशिष्ट राष्ट्रांस जाऊन मिळाल व त्यांच्याशीं शरीरसंबंध करून दळणवळण ठेवाल, १३ तर हें पक्कें समजा कीं यापुढें तुमचा देव परमेश्वर या राष्ट्रांस तुमच्या नजरेपुढून दूर घालवून देणार नाही, तर तीं तुम्हांस पाश व सापळा, तुमच्या कुशीला चाबूक व डोळ्यांला कांटे अशीं होतील; आणि अखेरीस जी उत्तम भूमि तुमचा देव परमेश्वर यानें तुम्हांस दिली आहे तींतून तुमचा नायनाट होईल. १४ पाहा, मी आज सर्व दुनियेच्या रहाटीप्रमाणें जाणार; तुम्हां सर्वांच्या मनाची व चित्ताची खात्री झाली आहे कीं आपला देव परमेश्वर यानें आपल्यासंबंधानें ज्या ज्या हिताच्या गोष्टी सांगितल्या त्यांतली एकहि कमी पडली नाही; त्या सर्व तुम्हांसंबंधानें झाल्या, एकहि गोष्ट कमी पडली नाही. १५ तुमचा देव परमेश्वर यानें तुम्हांस सांगितलेल्या सर्व हिताच्या गोष्टी ज्याप्रमाणें घडून आल्या त्याप्रमाणेंच अहिताचे प्रसंग परमेश्वर तुम्हांवर गुजरवून जी उत्तम भूमि तुमचा देव परमेश्वर यानें तुम्हांस दिली आहे तींतून तुमचा नायनाट करील.

१६ तुमचा देव परमेश्वर यानें जो करार पाळण्याची तुम्हांस आज्ञा दिली आहे त्याचें उल्लंघन करून अन्य देवांची उपासना कराल व त्यांस नमाल तर परमेश्वराचा कोप तुम्हांवर भडकेल आणि जो उत्तम देश त्यानें तुम्हांस दिला आहे त्यांतून तुमचा नायनाट लवित होईल.

१ नंतर यहोशवानें इस्राएल वंशांच्या सर्व २४ लोकांस शखेम येथें जमविलें; आणि इस्राएल लोकांचे वडील जन, त्यांचे प्रमुख, त्यांचे न्यायाधीश व त्यांचे अमलदार यांस बोलावून पाठविलें; आणि ते देवासमोर हजर झाले. २ यहोशवा सर्व लोकांस म्हणाला, इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, प्राचीन काळीं अब्राहाम व नाहोर यांचा पिता तेरह आदिकरून तुमचे पूर्वज फरात महानदापलीकडे राहत असत व ते अन्य देवांची उपासना करीत असत. ३ तुमचा मूळपुरुष अब्राहाम यास महानदाच्या पलीकडून मीं आणिलें, कनान देशभर फिरविलें, त्याचा वंश बहुगुणित केला व त्यास इसहाक दिला. ४ मग मीं इसहाकास याकोब व एसाव हे दिले, आणि एसावास सेईर डोंगर वतन करून दिला; याकोब हा आपल्या मुलांबाळांसह मिसर देशीं गेला. ५ नंतर मीं मोशे आणि अहरोन यांस पाठवून मिसर देशांत जीं कृत्यें केलीं तेणेंकरून त्या देशास पीडिलें; नंतर मीं तुम्हांस बाहेर आणिलें. ६ मीं तुमच्या पूर्वजांस मिसर देशांतून काढून आणिलें; मग तुम्ही समुद्रापर्यंत येऊन पोहंचलां आणि मिसरी लोकांनीं रथ व स्वार यांसह तांबड्या समुद्रापर्यंत तुमचा पाठलाग केला. ७ त्यांनीं परमेश्वराचा धावा केला तेव्हां त्यानें तुमच्या व मिसन्यांच्या दरम्यान अंधार पाडिला आणि त्यांजवर समुद्र आणून त्यांस गडप केलें; मिसर देशांत मीं जें काहीं केलें तें तुम्हीं आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलें; नंतर रानांत तुमची वस्ती बहुत दिवस झाली. ८ मग मीं तुम्हांस यावेदनेच्या पूर्वेस राहणाऱ्या अमोरी लोकांच्या देशांत आणिलें; ते तुम्हांशीं लढले; मीं त्यांना तुमच्या हातीं दिलें व तुम्हीं त्यांच्या देशाचा ताबा घेतला; तुमच्यापुढून मीं त्यांचा संहार केला. ९ नंतर

मवाबाचा राजा सिप्पोरपुत्र बालाक यानें उठून इस्राएलाशीं युद्ध केलें; तुम्हांस शाप देण्यासाठीं त्यानें बौराचा पुत्र बलाम यास बोलावून आणिलें; १० पण मीं बलामाचें ऐकिलें नाहीं; त्यानें तुम्हांस उलट आशीर्वाद दिला; या प्रकारें मीं तुम्हांस त्याच्या हातांतून सोडविलें. ११ तुम्ही यादेन नदी उतरून यरीहोस आलां आणि यरीहोचे लोक आणि अमोरी, परिजी, कनानी, हिती, गिर्गाशी, हिव्वी व यबूसी यांनीं तुम्हांशीं लढाई केली तेव्हां मीं त्यांस तुमच्या हातीं दिलें. १२ मीं तुमच्या अघाडीस गांधीलमाशा पाठविल्या व त्यांनीं अमोऱ्यांचे दोन राजे तुम्हांपुढून हाकून दिले; हें काम तुमच्या तरवारीनें अथवा धनुष्यानें झालें नाहीं. १३ मग ज्या जमिनीवर तुम्हीं कष्ट केले नाहींत अशी भूमि मीं तुम्हांस दिली; जीं नगरें तुम्हीं बांधिलीं नाहींत त्यांत तुम्ही वसत आहां; जे द्राक्षांचे मळे व जैतूतांचे बाग तुम्हीं लाविले नाहींत त्यांचा उपज तुम्ही खात आहां. १४ तर आतां परमेश्वराचें भय धरा, त्याची सेवा सात्विक व स्वऱ्या मनानें करा; आणि महानदापलीकडे व मिसर देशांत जे देव तुमच्या पूर्वजांनीं पुजिले ते टाकून देऊन परमेश्वराची सेवा करा. १५ परमेश्वराची सेवा करणें हें तुम्हांस गैर दिसत असलें तर तुम्ही कोणाची सेवा करणार हें आज ठरवा; महानदापलीकडे तुमच्या पूर्वजांनीं जे देव पुजिले त्यांची, किंवा तुम्ही राहत आहां त्या देशांतल्या अमोऱ्यांच्या देवांची? मी आणि माझें घराणें तर परमेश्वराची सेवा करणार. १६ तेव्हां लोकांनीं उत्तर दिलें, परमेश्वराचा त्याग करून अन्य देव पुजणें हें आम्हांकडून न घडो; १७ कारण आमचा देव परमेश्वर यानेंच आम्हांस व आमच्या पूर्वजांस मिसर देशांतून, दास्यगृहांतून बाहेर आणिलें; त्यानेंच आमच्या नजरेसमोर मोठमोठे चमत्कार केले आणि ज्या वाटेनें आम्हीं प्रवास केला आणि ज्या लोकांमधून आम्हीं मार्गक्रमण केलें त्यांत आमचें त्यानें रक्षण केलें; १८ आणि या देशांत राहणारे अमोरी व गैरे सर्व लोकांस त्यानें आमच्यापुढून घालवून दिलें; आम्हीहि

परमेश्वराची सेवा करणार, कारण तोच आमचा देव. १९ यहोशवा लोकांस म्हणाला, तुमच्याकडून परमेश्वराची सेवा घडणें नाहीं, कारण तो पवित्र देव आहे; तो ईर्ष्यावान् देव आहे; तो तुमच्या अधर्माची व तुमच्या पातकांची क्षमा करावयाचा नाहीं. २० तुम्ही परमेश्वराचा त्याग करून अन्य देव पुजाल, तर जो तुमचें कल्याण करीत आला आहे तो तुम्हांस प्रतिकूल होऊन तुमचें अकल्याण करील, तुमचा संहार करील. २१ लोक यहोशवास म्हणाले, नाहीं, नाहीं, आम्ही परमेश्वराचीच सेवा करणार. २२ यहोशवा लोकांस म्हणाला, तुम्हीं सेवेसाठीं परमेश्वर निवडिला आहे याविषयीं तुमचे तुम्हीच साक्षी आहां. ते म्हणाले, आम्हीच साक्षी आहों. २३ यहोशवा म्हणाला, आपल्यामधले अन्य देव तुम्ही टाकून या, आपलें चित्त इस्राएलाचा देव परमेश्वर याजकडे लावा. २४ लोक यहोशवास म्हणाले, आमचा देव परमेश्वर याचीच आम्ही सेवा करणार आणि त्याचीच वाणी आम्ही ऐकणार. २५ तेव्हां यहोशवानें त्या दिवशीं त्या लोकांकडून करार करविला आणि शखेमांत त्यांस विधि व नियम लावून दिले.

२६ ह्या गोष्टी यहोशवानें देवाच्या नियमशास्त्राच्या ग्रंथांत लिहून ठेविल्या आणि एक मोठी शिला घेऊन परमेश्वराच्या पवित्रस्थानाजवळील एका एला झाडाखालीं ती उभी केली. २७ यहोशवा सर्व लोकांस म्हणाला, ही शिला आपली साक्ष होईल कारण परमेश्वरानें आम्हांस सांगितलेलीं सर्व वचनें हिनें ऐकली आहेत; एकादे वेळीं तुम्हीं परमेश्वराचा त्याग कराल म्हणून ही शिला तुमची साक्ष म्हणून ठेविली आहे. २८ मग यहोशवानें लोकांस त्यांच्या त्यांच्या वतनांकडे रवाना केलें.

२९ ह्या गोष्टी घडल्यानंतर परमेश्वराचा सेवक नूताचा पुत्र यहोशवा आपल्या वयाच्या एकशेंदहाव्या वर्षी मरण पावला. ३० एफ्राइमाच्या डोंगराळ प्रदेशांत गाश नामक डोंगराच्या उत्तरेस तित्राथ-सेरह येथें त्याच्या वतनभागाच्या सीमेवर त्यास मूठमाती दिली. ३१ यहोशवाच्या हयातींत आणि यहोशवाच्या मरणानंतर जीवंत राहिलेल्या ज्या वडील लोकांस परमेश्वरानें

इझाएलासाठी काय काय केलें हें विदित होतें त्यांच्या हयातींत इझाएल लोकांनीं परमेश्वराची सेवा केली. ३२ योसेफाच्या अस्थि इझाएल लोकांनीं मिसर देशांतून आणिल्या होत्या त्या शखेम येथें एके जागीं पुरिल्या; ही जागा याकोबानें शखेमाचा बाप हमोर

याच्या पुत्रांकडून रुप्याच्या शंभर नाण्यांस विकत घेतली होती; हें ठिकाण योसेफवंशजांचें वतन झालें. ३३ नंतर अहरोनाचा पुत्र एलाजार हा मृत्यु पावला; त्याला एफ्राइमाच्या डोंगराळ प्रांतांत त्याचा पुत्र फिनहास याचें गांव गिबा येथें मूठमाती दिली.

शास्ते

१ यहोशवाच्या मृत्यूनंतर इझाएल लोकांनीं परमेश्वरास विचारिलें की कनानी लोकांशीं युद्ध करावयासाठीं आमच्यातर्फें पहिल्यानें कोणीं स्वारी करावी ? २ परमेश्वरानें सांगितलें; यहूदानें प्रथम सामना करावा; पाहा, हा देश मीं त्याच्या हातीं दिला आहे. ३ यहूदा आपला बंधु शिमोन यास म्हणाला, मजबरोबर माझ्या वतनांत ये, म्हणजे आपण कनान्यांशीं युद्ध करूं; तुझ्या वतनांत मीहि तुजबरोबर येईन; तेव्हां शिमोन त्याजबरोबर गेला. ४ मग यहूदानें स्वारी केली; परमेश्वरानें कनानी व परिजी यांस त्यांच्या हातीं दिलें व त्यांनीं बेजेक येथें त्यांच्या दहा हजार लोकांचा संहार केला. ५ बेजेक येथें त्यांची अदोनी-बेजेकाशीं गांठ पडली तेव्हां त्यांनीं त्यांशीं लढून कनानी व परिजी यांचा संहार केला. ६ अदोनी-बेजेक पळून गेला, तेव्हां त्यांनीं त्याचा पाठलाग करून त्यास पकडिलें आणि त्याच्या हातांपायांचे आंगठे कापून टाकिले. ७ तेव्हां अदोनी-बेजेक म्हणाला, हातापायांचे आंगठे कापलेले सत्तर राजे माझ्या मेजाखालीं तुकडे वेंचीत असत; माझ्या करण्याप्रमाणें देवानें मला बदला दिला. मग ते त्यास यरुशलेमास घेऊन आले, तेथें तो मृत्यु पावला.

८ यहूदा वंशाच्या लोकांनीं यरुशलेम लढून घेतलें, त्यावर तरवार चालविली व त्या नगरास आग लाविली. ९ नंतर यहूदा वंशाचे लोक डोंगराळ प्रदेश, दक्षिण

देश आणि तळवटीचा देश यांत राहणाऱ्या कनान्यांशीं लढावयास गेले. १० हेब्रोनांत राहणाऱ्या कनान्यांवर यहूदाच चढून गेला व त्यांनीं शेशय, अहीमन व तलमय यांचा वध केला; हेब्रोनाचें पूर्वीचें नांव किर्याथ-आर्बा होतें. ११ तेथून दबीरच्या रहिवाश्यांवर त्यानें स्वारी केली; दबीरचें पूर्वीचें नांव किर्याथ-सेफर होतें. १२ कालेब म्हणाला, जो किर्याथ-सेफर याशीं लढून तें हस्तगत करील त्यास मी आपली कन्या अकसा ही देईन. १३ तेव्हां कालेब याचा धाकटा बंधु कनाज याचा पुत्र अथनिएल यानें तें शहर हस्तगत केलें तेव्हां त्यानें आपली कन्या अकसा ही त्यास बायको करून दिली. १४ ती आली तेव्हां आपल्या बापापासून त्यानें कांहीं जमीन मागून घ्यावी अशी तिनें त्यास भर दिली; ती गाढवावरून उतरली तेव्हां कालेबानें तीस विचारिलें, तुला काय पाहिजे ? १५ ती त्यास म्हणाली, मला एक देणगी दे; तूं मला दक्षिणेकडची जमीन दिली आहेच, तर पाण्याचे झरेहि मला दे; तेव्हां कालेबानें तिला वरचे व खालचे झरे दिले.

१६ मोशाचा सासरुा केनी याचे वंशज यहूदा वंशाच्या लोकांसहित खजुरींच्या नगराहून यहूदाच्या रानांत गेले; हें नगर अरादाच्या दक्षिणेस आहे; तेथें जाऊन ते त्या लोकांबरोबर राहिले. १७ मग यहूदानें

१ अथवा: मेहुणा

आपला भाऊ शिमोन याजबरोबर जाऊन सफाथ येथील राहणारे कनानी यांस मार देऊन त्यांचा अंगदीं विध्वंस केला. त्या नगराचें नांव हर्मा असें पडलें. १८ याखेरीज यहूदानें गजा, अष्कलोन आणि एकोन हीं त्यांच्या शिवारांसह घेतलीं. १९ परमेश्वर यहूदाच्या बरोबर होता; त्यानें डोंगराळ प्रदेशांतील रहिवासी घालवून दिले; पण तळवटींत राहणाऱ्या लोकांस त्याला घालवून देतां येईना, कारण त्यांच्यापाशीं लोखंडी रथ होते. २० मोशाच्या सांगण्याप्रमाणें त्यांनीं हेब्रोन नगर काळेबास दिलें व त्यानें तेथून अनाकाच्या तिघां पुत्रांस घालवून दिलें. २१ यरुशलैमांत राहणाऱ्या यबूसी लोकांस बन्यामिण्यांनीं घालवून दिलें नाहीं; आजपर्यंत यबूसी लोक यरुशलैमांत बन्यामिण्यांबरोबर वस्ती करून आहेत.

२२ योसेफाच्या वंशजांनीं हि बेथेलवर स्वारी केली; परमेश्वर त्यांच्याबरोबर होता. २३ बेथेल नगर हेरण्यास योसेफाच्या घराण्यानें मनुष्य पाठविलें; त्या नगराचें पूर्वीचें नांव लूज होतें. २४ त्या हेरांनीं त्या नगरांतून एक मनुष्य बाहेर निघतांना पाहिला; त्यास त्यांनीं म्हटलें, नगरांत जाण्याचा मार्ग आम्हांस दाखीव म्हणजे आम्ही तुजवर कृपा करूं. २५ तेव्हां त्यानें त्यांस नगरांत जाण्याचा मार्ग दाखविला, आणि त्यांनीं त्या नगरावर तरवार चालविली; पण त्या मनुष्यास त्यांनीं त्याच्या घरादारासुद्धां वांचविलें. २६ त्या मनुष्यानें हित्ती लोकांच्या देशीं जाऊन एक नगर वसविलें व त्याचें नांव लूज ठेविलें; आजपर्यंत तेंच नांव त्या नगरास आहे.

२७ मनश्शानें बेथ-शान, तानख, दोर, इब्लाम आणि मगिहो हीं नगरें व त्यांच्या आसपासचीं खेडींपाडीं यांतील रहिवाश्यांस घालवून दिलें नाहीं; कनान्यांनीं त्या प्रांतांत राहण्याचा हट्ट धरिला. २८ पुढें इस्राएल लोक प्रबळ झाले तेव्हां त्यांनीं कनानी लोकांस बिगारकाम करावयास लाविलें; सगळ्यांना हाकून दिलें नाहीं,

२९ एफ्राइमानें गेजेर येथील राहणाऱ्या कनान्यांस घालवून दिलें नाहीं; ते कनानी गेजेर येथें त्यांच्यामध्ये वस्ती करून राहिले.

३० जबुलून यानें कित्रोन व नहलोल येथील रहिवाश्यांस घालवून दिलें नाहीं; कनानी त्यांमध्ये वस्ती करून बिगारकाम करूं लागले.

३१ आशोरानें अक्को, सीदोन, अहलाब, अकजीब, हेल्बा, अफीक व रहोब यांतील रहिवाश्यांस घालवून दिलें नाहीं; ३२ म्हणून आशेर वंशाचे लोक त्या देशच्या कनानी रहिवाश्यांमध्ये वस्ती करून राहिले; कारण त्यांनीं त्यांस घालवून दिलें नाहीं.

३३ नफतालीच्या वंशजांनीं बेथ-शेमेश व बेथ-अनाथ येथील रहिवाश्यांस घालवून दिलें नाहीं, तर ते त्या देशच्या कनानी रहिवाश्यांमध्ये वस्ती करून राहिले; पण बेथ-शेमेश व बेथ-अनाथ येथील रहिवासी त्यांचें बिगारकाम करूं लागले.

३४ अमोरी लोकांनीं दानाच्या वंशजांस डोंगरी प्रदेशांत पळवून लाविलें; ते त्यांस तळवटींत येऊं देईनात; ३५ अमोन्यांनीं हेरेस पहाड, अयालोन व शालबीम येथेंच राहण्याचा हट्ट धरिला; पण योसेफाचें घराणें प्रबळ झाल्यावर अमोन्यांस बिगारकाम करणें भाग पडलें. ३६ अमोन्यांचा प्रदेश अक्राब्बीमाचा चढाव आणि सेला येथून पुढें होता.

१ परमेश्वराचा दूत गिलगालाहून बोखीम येथें जाऊन म्हणाला, मीं तुम्हांस मिसर देशांतून काढून तुमच्या पूर्वजांस आणभाक करून देऊं केलेल्या देशांत आणिलें, आणि मीं तुम्हांस म्हणालों होतो कीं तुमच्याशीं केलेला करार मीं कधीं मोडावयाचा नाहीं; २ तुम्हीं या देशच्या रहिवाश्यांशीं कांहीं करारमदार करूं नयेत; तुम्हीं त्यांच्या वेद्या मोडून दाकाव्या, पण माझी वाणी तुम्हीं ऐकिली नाहीं तें कां? ३ यास्तव मीहि म्हणालों, मी त्या लोकांस तुम्हांपुढून घालवून देणार नाहीं, तर ते तुमच्या कुशीला कांढ्यांसारखे होतील आणि त्यांचे देव तुम्हांस पाश होतील. ४ परमेश्वराचा दूत सगळ्या इस्राएल लोकांस हे शब्द बोलला तेव्हां त्यांनीं मोठा हेल काढून आकांत केला. ५ त्यांनीं त्या स्थलाचें नांव बोखीम (आकांत करणारें)

असें ठेविलें; तेथें त्यांनीं परमेश्वरास यज्ञ केले.

६ यहोशवाचें इस्राएल लोकांस निरोप दिला तेव्हां ते सर्व आपआपल्या वतनाचा ताबा घ्यावयास गेले.

७ यहोशवाच्या हयातींत आणि यहोशवा मरण पावल्यावर जे वडील लोक मार्गे राहिले त्या सगळ्यांच्या हयातींत म्हणजे परमेश्वरानें इस्राएल लोकांसाठीं केलेलें सगळें थोर कार्य ज्यांनीं पाहिलें होतें त्यांच्या हयातींत इस्राएल लोक परमेश्वराची सेवा करीत राहिले.

८ परमेश्वराचा सेवक नूनाचा पुत्र यहोशवा हा एकशें-दहा वर्षांचा होऊन मरण पावला. ९ एफ्राइमाच्या डोंगराळ प्रदेशांतील गाश पर्वताच्या उत्तरेस तिमनाथ-हेरेस येथें त्याच्या वतनाच्या सीमेवर त्यास मृठमाती दिली. १० त्या पिढींतील सर्व लोक आपल्या पितरांस जाऊन मिळाल्यावर त्यांच्यामागून जी दुसरी पिढी उत्पन्न झाली तिला परमेश्वराची व त्यानें इस्राएलासाठीं केलेल्या कार्याची ओळख नव्हती.

११ तेव्हां इस्राएल लोक परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट तें करून बाल देवांची उपासना करूं लागले; १२ त्यांच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर ज्यानें त्यांस मिसर देशांतून बाहेर काढिलें त्याचा त्यांनीं त्याग केला; अन्य देवांचें म्हणजे आपल्या आसपास असलेल्या लोकांच्या देवांचें अनुसरण करून ते त्यांच्या चरणीं लागले आणि त्यांनीं परमेश्वरास क्रोधाविष्ट केलें. १३ परमेश्वराचा त्याग करून त्यांनीं बाल व अष्टारोथ यांची भक्ति केली; १४ म्हणून इस्राएलावर परमेश्वराचा कोप भडकला, त्यानें त्यांस लुटारुंच्या हातीं दिलें, आणि त्यांनीं त्यांस लुटिलें; त्यानें त्यांस त्यांच्या आसपासच्या शत्रूंच्या हवालीं केलें म्हणून त्यांना आपल्या शत्रूंंसमोर यापुढें टिकाव धरवला नाही. १५ परमेश्वरानें त्यांस शपथपूर्वक सांगितलें होतें त्याप्रमाणें जेथेंजेथें ते जात तेथें-तेथें त्यांच्यावर परमेश्वराचा हात पडून त्यांचें अहित होई, आणि ते फार संकटांत पडत. १६ परमेश्वर त्यांच्यांत शास्ते उत्पन्न करी व ते त्यांस लुटणाऱ्यांच्या हातून सोडवीत. १७ तरी ते आपल्या शास्त्र्यांचें ऐकत नसत; ते व्यभिचारी मतीनें अन्य

देवांच्या मार्गे लागून त्यांच्या चरणीं लागत. त्यांचे पूर्वज परमेश्वराच्या आज्ञा पाळीत तो मार्ग सोडून ते त्वरित बहकले; आपल्या पूर्वजांप्रमाणें ते वागले नाहीत. १८ जेव्हां जेव्हां परमेश्वर त्यांच्यासाठीं शास्ते निपजवी तेव्हां त्या प्रत्येकाच्या बरोबर परमेश्वर असून त्या शास्त्राच्या हयातींत तो त्यांस त्यांच्या शत्रूंच्या हातून बचावीत असे; कारण त्यांजवर लोक जुलूम करीत व त्यांस गांजीत यामुळें ते कण्हत हें पाहून परमेश्वराला पस्तावा झाला. १९ तरी पण शास्त्रा मरण पावला म्हणजे ते पुनः उलटून आपल्या वडिलांपेक्षांहि अधिक विघडत आणि अन्य देवांची भक्ति करून त्यांच्या चरणीं लागत; ते आपला वर्तनक्रम व हट्ट सोडीत नसत. २० तेव्हां इस्राएलावर परमेश्वराचा क्रोध भडकून तो म्हणे, मी यांच्या वडिलांशीं केलेला करार ह्या राष्ट्रांनें उल्लंघिला आहे, ह्यानें माझी वाणी ऐकिली नाही; २१ म्हणून यहोशवाच्या मृत्युसमयीं जीं राष्ट्रें वांचून राहिलीं त्यांपैकी कोणासहि मी इतःपर त्यांच्या-पुढून घालवून देणार नाही; २२ आणि यावरून त्यांच्या-द्वारें मी इस्राएलाची परीक्षा करीन आणि त्यांचे पूर्वज माझ्या मार्गानें चालत होते त्याप्रमाणें ते चालतात कीं नाहीं हें पाहीन. २३ यास्तव परमेश्वरानें त्या राष्ट्रांस एकदम घालवून दिलें नाही, राहूं दिलें आणि त्यांस यहोशवाच्या हातीं दिलें नाही.

१ कनान देशांतील लढायांचा ज्या इस्राएल लोकांना अनुभव नव्हता त्यांस कसास लावण्यासाठीं परमेश्वरानें कांहीं राष्ट्रे देशांत राहूं दिली; २ ह्यांत हेतु हाच होता कीं इस्राएल लोकांच्या पिढ्यांपैकी निदान ज्यांस लढाईचा मुळींच अनुभव नव्हता त्यांस तिचा अनुभव घडावा व त्यांस तिचें शिक्षण यावें. ३ जीं राष्ट्रे राहूं दिलीं तीं हीं: पलिष्ट्यांचे पांच सरदार आणि सर्व कनानी, सीदोनी आणि बाल-हर्मोन डोंगरापासून हमाथाच्या घाटापर्यंत लबानोन डोंगरांत राहणारे हिव्वी. ४ यांस राहूं देण्यांत हेतु हाच कीं ज्या आज्ञा परमेश्वरानें मोशाच्या द्वारें इस्राएल लोकांच्या वडिलांस दिल्या त्या ते पाळितात किंवा नाहीं याबद्दल त्यांस

कसास लावावें. ५ या प्रकारें इस्राएल लोक कनानी, हिती, अमोरी, परिजी, हिवी व यवूसी यांच्यामध्ये वस्ती करून राहिले; ६ ते त्यांच्या मुलींशीं विवाह करूं लागले, आपल्या मुली त्यांच्या मुलांस देऊं लागले आणि त्यांच्या देवांची भक्ति करूं लागले.

७ इस्राएल लोकांनीं परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट तें केलें, आपला देव परमेश्वर यास ते विसरले आणि बाल व अशेरा या मूर्तींची भक्ति करूं लागले; ८ म्हणून इस्राएलावर परमेश्वराचा कोप भडकला आणि त्यानें त्यास मेसोपटेम्याचा राजा कुशन-रिशाथईम याच्या हातीं दिलें, आणि या प्रकारें इस्राएल लोकांनीं आठ वर्षेपर्यंत कुशन-रिशाथईम याचें दास्य केलें. ९ इस्राएल लोकांनीं परमेश्वराचा धावा केला तेव्हां त्यानें त्यांच्याप्रीत्यर्थ कालेबाचा धाकटा बंधु कनान याचा पुत्र अथनिएल ह्यास सोडविणारा योजिलें; आणि त्यानें त्यांची सुटका केली. १० त्याजवर परमेश्वराचा आत्मा उतरला व तो इस्राएलाचा शास्ता झाला; तो लढाईस निघाला तेव्हां परमेश्वरानें मेसोपटेम्याचा राजा कुशन-रिशाथईम यास त्याच्या हातीं दिलें व त्याजवर त्याचें वर्चस्व झालें. ११ त्यानंतर चाळीस वर्षे देशास स्वास्थ्य प्राप्त झालें; मग कनानाचा पुत्र अथनिएल मृत्यु पावला.

१२ पुनः इस्राएल लोक परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें करूं लागले; त्यांनीं जें केलें तें परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट होतें म्हणून परमेश्वरानें मवाबाचा राजा एग्लोन याचें इस्राएलावर प्राबल्य केलें. १३ तेव्हां त्यानें अम्मोनी व अमालेकी यांस आपल्याकडे जमवून इस्राएल लोकांवर चाल केली आणि त्याजवर मारा करून खजुरीचें नगर हस्तगत केलें. १४ यास्तव इस्राएल लोकांनीं मवाबाचा राजा एग्लोन याचें अठरा वर्षे दास्य केलें. १५ मग इस्राएल लोकांनीं परमेश्वराचा धावा केला, तेव्हां परमेश्वरानें गेराचा पुत्र एहूद ह्यास त्यांस सोडविणारा योजिलें; तो बन्यामिनी असून डावरा होता; त्याच्या हस्तें इस्राएल लोकांनीं मवाबाचा राजा एग्लोन यास नजराणा पाठविला. १६ एहूदानें एक हातभर लांब दुधारी तरवार

आपल्यासाठीं बनवून आपल्या झग्याखालीं उजव्या मांडीवर बांधिली. १७ त्यानें मवाबाचा राजा एग्लोन याच्यापुढें नजराणा सादर केला; एग्लोन हा फार लठ्ठ पुरुष होता; १८ नजराणा देण्याचें झाल्यावर त्यानें नजराणा घेऊन आलेल्या लोकांची रवानगी केली; १९ पण गिल्गालाजवळील पाषाणमूर्तीपर्यंत गेल्यावर एहूद स्वतः परत येऊन म्हणाला, हे राजा, मला तुजशीं कांहीं गुप्त गोष्ट बोलावयाची आहे. राजा लोकांना म्हणाला, गप्प राहा! तेव्हां त्याच्याजवळ उभे असलेले लोक बाहेर गेले. २० एहूद त्याच्यापाशीं आला त्या समयीं तो हवाशीर मांडीवर एकटा बसला होता. एहूद त्यास म्हणाला, तुला देवाकडला कांहीं संदेश सांगायचा आहे. हें ऐकून तो आसनावरून उठला. २१ तेव्हां एहूदानें आपला डावा हात पुढें करून उजव्या मांडीवरली तरवार उपसली आणि त्याच्या पोटांत खुपसली; २२ तरवारीच्या पात्याबरोबर मूठहि आंत गेली; तें पातें त्याच्या मेदामध्ये चिकटून राहिलें; कारण ती तरवार त्याच्या पोटांतून त्यानें बाहेर काढिली नाहीं; ती पश्चात् भागीं बाहेर निघाली. २३ मग बाहेर देवडीवर जाऊन एहूदानें मांडीचीं कवाडें लावून त्यांस कुलूप लाविलें. २४ तो निघून गेल्यावर त्याचे चाकर येऊन पाहतात तों मांडीचीं कवाडें लाविलेलीं त्यांच्या दृष्टीस पडलीं तेव्हां त्यांस वाटलें कीं तो आपल्या मांडीवरील कोठडींत लघुशंका करीत असेल. २५ ते वाट पाहून पाहून थकले; तो मांडीचीं कवाडें उघडीत नाहीं असें पाहून त्यांनीं किछी घेऊन तीं उघडिलीं आणि पाहतात तों त्यांचा स्वामी मरून भूमीवर पडलेला आहे असें त्यांच्या दृष्टीस पडलें. २६ ते वाट पाहत होते तेवढ्या अवकाशांत एहूद पळून पाषाणमूर्तीच्या पलीकडे सईरा येथें जाऊन पोहंचला. २७ तेथें गेल्यावर त्यानें एफ्राइमाच्या डोंगराल प्रदेशांत रणशिंग वाजविलें तेव्हां त्याच्याबरोबर इस्राएल लोक डोंगरावरून उतरले; आणि तो त्यांच्यापुढें चालला. २८ तो त्यांस म्हणाला, माझ्या पाठोपाठ या, कारण परमेश्वरानें तुमचे मवाबी

शत्रु तुमच्या हातीं दिले आहेत. तेव्हां त्यांनीं त्याच्या पाठोपाठ जाऊन देशाजवळचे यादेंनेचे उतार रोखून धरिले आणि कोणासहि पार जाऊं दिलें नाहीं. २९ त्या समयीं त्यांनीं मवाव्यांचे सुमारे दहा हजार लोक मारिले; ते सर्व घष्टपुष्ट व शूर वीर होते; त्यांच्यांतला कोणीहि बचावला नाहीं. ३० या प्रकारें मवाव त्या दिवशीं इस्राएलाच्या काबूंत आला. यानंतर देशास ऐशीं वर्षें स्वास्थ्य प्राप्त झालें.

३१ यानंतर अनाथाचा पुत्र शमगार याची योजना झाली; त्यानें सहाशें पलिष्ट्यांस बैलाच्या पराणीनें जिवें मारिलें; त्यानेंहि इस्राएलाची सुटका केली.

१ एहूद मरण पावल्यावर इस्राएल लोकांनीं परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट तें पुनरपि केलें. २ तेव्हां परमेश्वरानें यावीन नामें कनानी राजा हासोरांत राज्य करित होता त्याच्या हातीं त्यांस दिलें; त्याचा सेनापति सीसरा हा विदेश्यांचें नगर हरोशेथ येथें राहत असे. ३ त्याजपाशीं नउशें लोखंडी रथ असून त्यानें वीस वर्षें इस्राएल लोकांस फार गांजिलें म्हणून त्यांनीं परमेश्वराचा धावा केला.

४ त्या समयीं लप्पिदोथाची बायको दबोरा संदेशी इस्राएलाचा न्यायनिवाडा करित असे. ५ एफ्राइमाच्या डोंगराळ प्रदेशांतील रामा व बेथेल यांच्या दरम्यान दबोरा नामक खजुरीच्या झाडाखालीं तिची बैठक असे; इस्राएल लोक तिच्याकडे न्यायनिवाड्यासाठीं जात असत. ६ तिनें अवीनवामाचा पुत्र बाराक यास केदेश-नफताली येथून बोलावून आणविलें व त्यास सांगितलें, तूं नफताली व जबुलूनी यांच्यांतले दहा हजार पुरुष बरोबर घेऊन ताबोर पर्वताकडे कूच करून जा अशी आज्ञा इस्राएलाचा देव परमेश्वर यानें तुला केली आहे ना ? ७ देव म्हणतो, यावीनाचा सेनापति सीसरा आपले रथ व आपलें सर्वे लष्कर यांसह कीशोन नदी-पर्यंत येईसें मी करीन आणि त्यास तुझ्या हातीं देईन. ८ बाराक तिला म्हणाला, तूं मजबरोबर येशील तर मी जाईन, नाहीं तर जाणार नाहीं. ९ ती म्हणाली, मी तुजबरोबर अवश्य येईन, पण या स्वारींत तुझी

प्रतिष्ठा व्हावयाची नाहीं, कारण परमेश्वर सीसरा यास एका स्त्रीच्या हातीं देणार आहे. मग दबोरा उठून बाराकाबरोबर केदेश येथें गेली. १० बाराकानें जबुलूनी व नफताली यांस केदेश येथें बोलाविलें; मग त्यांच्यामागून दहा हजार पुरुष चालले आणि दबोराहि त्याजबरोबर गेली. ११ मोशाचा सासरा होबाब याचे वंशज जे केनी त्यांच्यापासून केनी हेबेर हा वेगळा होऊन केदेशाजवळचें साननीम येथल्या एका एला वृक्षापाशीं आपला डेरा देऊन राहिला होता. १२ इकडे सीसरा यास कोणीं खबर दिली कीं अवीनवामाचा पुत्र बाराक हा ताबोर पर्वत चढून गेला आहे. १३ तेव्हां सीसरा यानें आपले नउशें लोखंडी रथ आणि आपली सर्वे सेना हीं विदेश्यांचें हरोशेथ येथें कीशोन नदीवर एकवट केलीं. १४ दबोरा बाराकास म्हणाली, ऊठ, आज परमेश्वरानें सीसऱ्यास तुझ्या हातीं दिलें आहे; परमेश्वर तुझ्यापुढें निघाला आहे ना ? मग बाराक व त्याच्या पाठोपाठ दहा हजार पुरुष ताबोर डोंगरावरून उतरले. १५ परमेश्वरानें सीसरा, त्याचे रथ व सर्वे सेना यांचा बाराकापुढून तरवारीनें धुव्वा उडविला, तेव्हां सीसरा रथावरून उतरून पायीं पळून गेला. १६ इकडे बाराकानें विदेश्यांच्या हरोशेथापर्यंत रथांचा व सैन्याचा पाठलाग केला; आणि सीसरा याची सर्वे सेना तरवारीनें पडली; त्यांतला कोणीहि उरला नाहीं.

१७ सीसरा स्वतः केनी हेबेर याची स्त्री याएल हिच्या डेऱ्याकडे पायीं पळून गेला; कारण हासोरचा राजा यावीन आणि केनी हेबेरचें घरणें यांचें सख्य होतें. १८ तेव्हां याएल ही सीसऱ्यास सामोरी येऊन त्याला म्हणाली, माझ्या प्रभू, माझ्याकडे ये, मिळं नको. तेव्हां तो तिच्याकडे डेऱ्यांत गेला व तिनें त्याला कांबळीखालीं झांकिलें. १९ तो तिला म्हणाला, मला तहान लागली आहे; थोडें पाणी प्यावयास दे. तेव्हां तिनें दुधाची बुधली उघडून त्याला दूध प्यावयास दिलें व त्याजवर पांघरून घातलें. २० तो तिला

१ अथवा: मेडुणा

म्हणाला, डेव्याच्या दाराशीं उभी राहा आणि कोणी येऊन तुला विचारूं लागला कीं येथें कोणी पुरुष आहे काय ? तर नाहीं म्हणून सांग. २१ मग हेबेराची स्त्री याएल हिनें डेव्याची मेख आणि हातोडा हीं हातीं घेतलीं, आणि पाय न वाजवितां त्याच्याजवळ जाऊन त्याच्या कानशिलांत ती ठोकली; ती पार जाऊन जमिनींत रुतली. तो थकून गेल्यामुळें त्याला गाढ निद्रा लागली होती; तो तेथल्या तेथें मृत्यु पावला. २२ बाराक सीसराचा पाठलाग करित आला असतां त्यास याएल सामोरी येऊन म्हणाली, चल, ज्या पुरुषाचा तूं शोध करित आहेस तो मी तुला दाखवितें. तेव्हां तो तिजबरोबर गेला, आणि सीसरा मरून पडला आहे आणि त्याच्या कानशिलांत मेख आहे असें त्यानें पाहिलें. २३ या प्रकारें त्या दिवशीं कनानाचा राजा याबीन यास परमेश्वरानें इस्राएल लोकांपुढें पराजित केलें. २४ इस्राएल लोकांचें प्राबल्य कनानाचा राजा याबीन याजवर अधिकाधिक होत गेलें व शेवटीं त्यांनीं कनानाचा राजा याबीन याचा नाश केला.

१ त्या दिवशीं दबोरा आणि अबीनवामाचा

५ पुत्र बाराक यांनीं गाडलेलें कवन हें:

२ इस्राएलाचे नेते पुढें चालले,

लोक स्वसंतोषानें सैन्यांत दाखल झाले,

म्हणून परमेश्वराचा धन्यवाद करा.

३ राजेहो, ऐका; अधिपतीनो कान या,

मी स्वतः परमेश्वराला गातें;

इस्राएलाचा देव परमेश्वर याचीं स्तोत्रें गातें.

४ हे परमेश्वरा, तूं सेईराहून प्रयाण केलें,

अदोमाच्या प्रदेशांतून कूच केलें,

तेव्हां पृथ्वी थरारली, आकाशानें जलबिंदु गाळिले.

मेघांनीं जलबिंदु गाळिले.

५ परमेश्वरासमोर डोंगर थरथरां कांपले,

इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्यासमोर तो सीनाय देखील थरारला.

६ अनाथाचा पुत्र शमगार याच्या काळीं

याएलेच्या काळीं राजमार्ग सुने पडले,

वाटसरूंनीं आडमार्गानें प्रवास केला.

७ मी दबोरा प्रगट होईपर्यंत,

इस्राएल लोकांत माता म्हणून मी प्रसिद्ध होईपर्यंत,

इस्राएलांतलीं खेडींपाडीं ओस पडलीं होतीं.

८ लोकांनीं नवे नवे देव मानिले;

तेव्हां वेशींवेशींनीं संग्राम झाला;

चाळीस हजार इस्राएलांमध्ये

एक तरी ढाल अथवा बरची दृष्टीस पडली काय ?

९ माझे मन इस्राएलाच्या अधिपतींकडे लागलें आहे,

ते खुशीनें प्रजेबरोबर सैन्यांत दाखल झाले;

तुम्ही परमेश्वराचा धन्यवाद करा.

१० शुभ्र गर्दभांवर स्वारी करणाऱ्यांनीं,

उंची गालिचांवर बसणाऱ्यांनीं,

वाटेनें चालणाऱ्यांनीं, याविषयीं गा.

११ पाणवट्यांवर धनुर्ध्यांच्या कोलाहलापासून दूर

निवांत स्थलीं

परमेश्वराच्या न्यायकृत्यांचें,

इस्राएलावरल्या सत्तेसंबंधानें त्याच्या न्यायकृत्यांचें

ते वर्णन करितील.

त्या समयीं परमेश्वराचे प्रजाजन वेशींपाशीं गेले.

१२ जागी हो, जागी हो, दबोरे;

जागी हो, जागी हो, गायन कर;

बाराका ऊठ; अबीनवामाच्या पुत्रा, तूं पाडाव

केलेल्यांस कैदेत घेऊन जा.

१३ त्या समयीं अवशिष्ट सरदार व लोक खालीं उतरले;

परमेश्वर माझ्याकरितां वीरांविरुद्ध सामना कराव-

यास उतरला.

१४ अमालेकांत ज्यांचीं पाळेंमुळें पसरलीं आहेत ते

एफ्राइमामधून आले;

तुझ्यामागून बन्यामीन तुझ्या सैन्यांत सामील

झाला;

माखीराहून अधिपति आले,

जबुलानांतून दंडधारण करणारे अमलदार उतरून

आले.

१५ इस्राएलाचे सरदार दबोरेबरोबर होते;

इस्साखार होता तसाच बाराकहि होता;
त्याच्या पाठोपाठ ते खोऱ्यांत धाबले.

रऊबेनाच्या जलप्रवाहापाशीं
मोठे मनसोबे झाले.

१६ खिलारांसाठीं वाजविलेला पावा ऐकत
तूं मेंढवाऱ्यांत कां बसलास ?
रऊबेनाच्या जलप्रवाहापाशीं
विचारांची फार छानणी चालली होती.

१७ गिलाद यादेंनेपलीकडेच राहिला;
दान हा आपल्या जहाजांपाशींच कां बसून राहिला ?
आशेर समुद्रतीर धरून बसला,
आपल्या खाड्यांपाशीं बसून राहिला.

१८ जबुलूनाचे लोक आणि नफताली
हे आपल्या डोंगराळ प्रदेशांत जिवावर उदार झाले.

१९ राजे येऊन लढले;
त्या समर्थीं कनानाचे राजे
मगिहोच्या जलप्रवाहापाशीं तानख येथें लढले;
त्यांस कांहीं रुप्याची लूट मिळाली नाही.

२० आकाशांतून सेना लढल्या;
ताऱ्यांनीं आपल्या कक्षांतून सिसऱ्याशीं लढाई केली.

२१ कीशोन नदीनें, त्या प्राचीन नदीनें; त्या कीशोन
नदीनें त्यांस वाहून नेलें.
हे जीवा, हिंमत धरून चाल कर.

२२ त्या समर्थीं घोडे भरधाव धुधळले,
ते मजबूत घोडे टापा मारूं लागले,
त्यांच्या टापांचा आवाज झाला.

२३ परमेश्वराचा दूत म्हणतो, मेरोजला शाप या,
त्यांतल्या रहिवाश्यांस मोठा शाप या;
कारण परमेश्वराचें साहाय्य करावयास,
वीरांविरुद्ध परमेश्वराचें साहाय्य करावयास ते
आले नाहीत.

२४ केनी हेबेर याची स्त्री याएल
ही सगळ्या स्त्रियांमध्ये धन्य !
डेऱ्यांत राहणाऱ्या सर्व स्त्रियांमध्ये ती धन्य !

२५ त्यांना पाणी मागितलें तों तिनें दूध दिलें;

श्रीमंतांस साजे अशा वाटींत तिनें त्याला दहीं
आणून दिलें.

२६ तिनें आपला एक हात मेखेला,
आणि उजवा हात कारागिराच्या हातोड्याला
घातला.

तिनें हातोड्यानें सिसऱ्यास मारिलें,
त्याचें शीर फोडून टाकिलें,
त्याचें कानशील मेख ठोकून आरपार विंधिलें.

२७ तिच्या पायांपाशीं तो वांकला, पडला, निश्चल झाला;
तिच्या पायांपाशीं तो वांकला, पडला;
जेथें तो वांकला तेथेंच तो मरून पडला;

२८ खिडकींतून तिनें बाहेर पाहून ओरड केली,
सिसऱ्याच्या आईनें जाळींतून हाक मारिली,
त्याचा रथ यावयास एवढा विलंब कां लागला ?
त्याच्या रथांच्या चाकांस कां खोळंबा झाला ?

२९ तिच्या चतुर स्त्रियांनीं तिला उत्तर दिलें,
स्वतः तिनेंच आपणास उत्तर दिलें:

३० त्यांना लूट मिळाली ती ते वांटून घेत नस-
तील ना ?

एकएका पुरुषास एकएक दोनदोन कुमारिका;
रंगीबेरंगी वस्त्रें, भरजरी रंगीबेरंगी वस्त्रें,
छुटीत मिळालेल्या कुमारिकांच्या माना भूषित
करण्यासाठीं

एक दोन रंगीबेरंगी वस्त्रें सिसऱ्यास मिळालीं
नसतील ना ?

३१ हे परमेश्वरा, तुझे सर्व शत्रु असेच नष्ट होवोत;
पण त्याजवर प्रेम करणारे प्रतापमय उदयमान-
समान होवोत.

मग देशास चाळीस वर्षे विसावा मिळाला.

१ इस्राएल लोकांनीं परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें
६ वाईट तें पुनः केलें, तेव्हां परमेश्वरानें त्यांस
सात वर्षे मिद्यानाच्या हातीं दिलें. २ मिद्यानाचा
हात इस्राएलावर प्रबळ झाला; मिद्यानाच्या भीतीनें
इस्राएल लोकांनीं डोंगराडोंगरांतून आपणांस राहावया-
साठीं विवरें, गुहा व दुर्ग तयार केले. ३ इस्राएल

लोकांनीं शेतें पेरिल्यावर मिद्यानी, अमालेकी आणि पूर्वदेशस्थ लोक त्यांच्यावर हल्ला करीत; ४ आणि गज्जा नगरापर्यंत ते छावणी देऊन भूमीच्या पिकाचा विध्वंस करीत व इस्राएल लोकांसाठीं अन्न, शेरडेंमेंडरें, गाईबैल, गाढवें वगैरे कांहींएक शिल्लक राहूं देत नसत. ५ ते आपले पशु व डेरें घेऊन चढाई करीत आणि टोळधाडीप्रमाणें येत; त्यांचे उंट अगणित होते; ते देश उजाड करण्यास येत असत. ६ मिद्यानामुळें इस्राएलाची निकृष्ट अवस्था झाली, तेव्हां इस्राएल लोकांनीं परमेश्वराचा धावा केला.

७ मिद्यानामुळें इस्राएल लोकांनीं परमेश्वराचा धावा केला, ८ तेव्हां परमेश्वरानें इस्राएलाकडे एक संदेष्टा पाठविला; तो त्यांस म्हणाला, इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो कीं मी तुम्हांस मिसर देशांतून काढून आणिलें, दास्यगृहांतून तुम्हांस बाहेर आणिलें; ९ मिसर्यांच्या आणि जे कोणी तुम्हांस गांजीत होते त्या सर्वांच्या हातून तुम्हांस सोडविलें आणि त्यांस तुमच्यापुढून घालवून देऊन त्यांचा देश तुम्हांस दिला; १० आणि मी तुम्हांस म्हणालों कीं मीच तुमचा देव परमेश्वर आहे; ज्या अमोरी लोकांच्या देशांत तुम्ही राहतां त्यांच्या देवांचें भय तुम्ही बाळगूं नका; पण तुम्हीं माझी वाणी ऐकिली नाही.

११ मग परमेश्वराचा दूत अफ्रा येथें येऊन घोवाश अबियेजरी याच्या एला वृक्षाखालीं बसला; त्या प्रसंगीं ज्याचा पुत्र गिदोन मिद्यान्यांपासून बचाव व्हावा म्हणून द्राक्षाकुंडांत गव्हांची मळणी करीत होता, १२ त्यास परमेश्वराच्या दूतानें दर्शन देऊन म्हटलें, हे बलवान् वीरा, परमेश्वर तुझ्याबरोबर आहे. १३ गिदोन त्यास म्हणाला, माझ्या प्रभू, परमेश्वर आमच्याबरोबर असून आम्हांवर ही सर्वे विपत्ति येऊन कां पडावी? परमेश्वरानें आम्हांस मिसरांतून बाहेर आणिलें ना? त्याच्या अद्भुत कृत्यांविषयीं आमचे वाडवडील आम्हांस सांगत आले, तीं कृत्ये आतां कोठें गेलीं? परमेश्वरानें आतां आमचा त्याग करून आम्हांस मिद्यान्यांच्या हातीं दिलें आहे. १४ तेव्हां परमेश्वरानें

त्याजकडे अवलोकन करून म्हटलें, तूं आपल्या ह्या अंगबलाच्या जोरावर जा, आणि इस्राएल लोकांस मिद्यानापासून सोडीव; मी तुला पाठवीत आहे ना? १५ तो त्यास म्हणाला, प्रभू, इस्राएलांस मी कसा सोडविणार? माझें कुळ मनश्शेवंशांत सर्वांत कनिष्ठ आहे; तशांत मी आपल्या वडिलांच्या घराण्यांत अगदीं कनिष्ठ आहे. १६ परमेश्वर त्याला म्हणाला, मी तुझ्याबरोबर राहीन; मिद्यानी लोकांचा संहार, एका पुरुषाचा करावा तसा, तूं करिशील. १७ तो त्यास म्हणाला, तुझा मजवर प्रसाद झाला असल्यास तूंच मजशीं बोलत आहेस याचें मला कांहीं चिन्ह दाखीव. १८ मी आपलें अर्पण आणून तुजसमोर सादर करीपर्यंत तूं येथून जाऊं नको. तो म्हणाला, तूं परत येईपर्यंत मी येथेंच राहीन. १९ गिदोनानें आंत जाऊन एक करडें सिद्ध केलें व अफाभर सपिठाच्या बेखमीर पोळ्या केल्या; त्यानें मांस टोपलींत घालून आणि रसा बहु-गुण्यांत घालून तें सगळें त्या एला वृक्षाखालीं आणून सादर केलें. २० तेव्हां देवाचा दूत त्यास म्हणाला, मांस व बेखमीर भाकऱ्या घेऊन या खडकावर ठेव व त्यावर रसा ओत; त्याप्रमाणें त्यानें केलें. २१ मग परमेश्वराच्या दूतानें आपल्या हातांतल्या काठीच्या टोंकानें त्या मांसास व बेखमीर भाकऱ्यांस स्पर्श केला तेव्हां खडकांतून अग्नि निघाला, आणि त्यानें तें मांस व बेखमीर भाकऱ्या भस्म केल्या; यानंतर परमेश्वराचा दूत त्याच्यापुढून अंतर्धान पावला. २२ हा परमेश्वराचा दूत होता हें गिदोनाच्या लक्षांत आलें तेव्हां तो म्हणाला, हाय, हाय, हे प्रभू देवा! परमेश्वराचा दूत मीं प्रत्यक्ष पाहिला. २३ परमेश्वर त्यास म्हणाला, तुझें क्षेम असो; मिळूं नको, तूं मराबयाचा नाहीस. २४ मग गिदोनानें तेथें परमेश्वरा-प्रीत्यर्थ वेदी बांधिली व तिचें नांव याव्हे-शालोम (परमेश्वर क्षेमदाता आहे) असें ठेविलें; अबियेजेरकरांच्या अफ्रा नामक गांवीं ती वेदी आजपर्यंत आहे. २५ मग त्याच रात्रीं परमेश्वरानें गिदोनास म्हटलें, आपल्या बापाचा गोऱ्हा म्हणजे दुसरा गोऱ्हा

सात वर्षांचा आहे तो घे, तुझ्या बापाची वालमूर्तीची जी वेदी आहे ती व तिच्यापाशीं असलेली अशेरा मूर्ति फोडून टाक; २६ मग विहित केलेल्या पद्धती-प्रमाणें त्या खडकाच्या उच्चभागीं आपला देव परमेश्वर याजसाठीं वेदी बांध आणि तीघर तूं फोडिलेल्या अशेरा मूर्तीचीं लाकडें जाळून त्यांत त्या दुसऱ्या गोऱ्याचें हवन कर. २७ गिदोनानें आपल्याबरोबर आपले दहा नौकर घेऊन परमेश्वराच्या वचनाप्रमाणें केलें, पण आपल्या पित्याचें घराणें व नगरचे लोक यांच्या भीतीनें तें काम त्याला दिवसां करितां आलें नाहीं, म्हणून त्यानें तें रात्रीचें केलें. २८ नगरवासी पहाटेस उठून पाहतात तों बालाची वेदी मोडून पडली आहे आणि तिच्यापाशीं अशेरा मूर्ति भंगून पडली आहे, आणि तो दुसरा गोऱ्या त्या नवीन बांधिलेल्या वेदीवर अर्पिला आहे असें त्यांच्या दृष्टीस पडलें. २९ ते एकमेकांशीं म्हणूं लागले, हें काम कोणीं केलें असावें ? त्यांनीं पुसतपास व बारीक शोध केल्यावर म्हटलें, हें काम योवाशाचा पुत्र गिदोन याचेंच आहे. ३० तेव्हां नगरवासी लोक योवाशास म्हणूं लागले, तूं आपल्या पुत्रास बाहेर आण; त्यास मारून टाकावयाचें आहे; कारण त्यानें बालाची वेदी फोडून टाकिली आहे आणि त्याजवळच्या अशेरा मूर्तीचा भंग केला आहे. ३१ तेव्हां योवाश आपणावर उठलेल्या त्या सर्वांस म्हणाला, तुम्ही बालाचा कैवार घेतां काय ? तुम्ही त्याचा बचाव करूं पाहतां काय ? त्याचा जो कोणी कैवार घेईल त्याचा आज सकाळ उलटण्यापूर्वींच बध होवो; तो जर देव असला तर ज्यानें त्याची वेदी मोडून टाकिली त्याच्याविरुद्ध त्यानें स्वतांचा कैवार घ्यावा; ३२ म्हणून त्या दिवशीं त्यानें गिदोनाचें नांव यरुबाल (बालानें स्वतांच कैवार घ्यावा) असें ठेविलें. तो म्हणाला, त्यानें बालाची वेदी मोडून टाकिली आहे तर खुद्द बालानें त्याच्याविरुद्ध कैफियत करावी.

३३ सर्व मिद्यानी, अमालेकी व पूर्वदेशस्थ लोक एकत्र मिळून नदीपार गेले व त्यांनीं इज्रेलाच्या सपाटीवर तळ दिला. ३४ मग परमेश्वराचा आत्मा

गिदोनाच्या ठायीं आल्यावर त्यानें रणशिंग वाजविलें व अविजेजरी त्याच्या पक्षास जमा झाले; ३५ आणि त्यानें मनःशांत सर्वत्र जासूद पाठविले, व तेथले लोकहि त्याला येऊन मिळाले; त्याप्रमाणेंच त्यानें आशेर, जबुलून व नफताली यांच्याकडे जासूद पाठविले, आणि तेहि त्याला येऊन मिळावयास निघाले. ३६ गिदोन देवास म्हणाला, तूं आपल्या वचनाप्रमाणें माझ्या हस्तें इझ्राएलाचा उद्धार करणार असलास, ३७ तर पाहा, मी या खळ्यांत थोडीशी कातरलेली लोकर ठेवितों, रात्री तिच्यावर तेवढें दहिंवर पडून आसपासची सर्व जमीन कोरडी राहिली तर तुझ्या वचनाप्रमाणें तूं इझ्राएलाचा माझ्या हस्तें उद्धार करणार हें मला कळून येईल. ३८ तसाच प्रकार घडून आला; त्यानें पहाटेस उठून ती लोकर दाबून तीतलें दहिंवर पिळून एक वाटीभर पाणी काढिलें. ३९ मग गिदोन देवाला म्हणाला, तूं मजवर कोपणार नाहींस तर मी आणखी एक वेळ बोलतो; या लोकरीच्या द्वारे पुन्हा एक वेळ मी प्रतीति पाहतों; ही लोकर तेवढी कोरडी राहून बाकी अवघ्या जमिनीवर दहिंवर पडेल असें कर. ४० त्या रात्री देवानें तसेंच केलें; म्हणजे ती लोकर मात्र कोरडी राहिली व बाकीच्या सगळ्या जमिनीवर दहिंवर पडलें.

१ मग यरुबाल म्हणजे गिदोन आणि त्याच्या-
७ बरोबरचे सर्व लोक यांनीं पहाटेस उठून हरोदा झऱ्यानजीक तळ दिला; मिद्यानाची छावणी त्यांच्या उत्तरेस मोरे नामक पहाडाजवळील खोऱ्यांत होती.

२ परमेश्वर गिदोनास म्हणाला, तुजबरोबर जे लोक आहेत ते संख्येनें पुष्कळ आहेत, तेवढ्यांच्या हातीं मी मिद्यान्यांस द्यावे असें मला वाटत नाहीं; दिलें तर इझ्राएल मजपुढें फुशारकी मिरवून म्हणेल कीं माझ्या भुजबलानें माझा बचाव झाला. ३ तर जाऊन लोकांच्या कार्नीं जाईसें जाहीर कर कीं जर कोणी भित्रा अथवा घाबरट असेल तर त्यानें गिलाद पर्वता-वरून निघून परत जावे. तेव्हां बावीस हजार लोक परत गेले आणि दहा हजार राहिले.

४ मग परमेश्वर गिदोनास म्हणाला, अजूनहि

लोक फार आहेत; त्यांस पाण्याजवळ घेऊन चल, तेथें मी तुझ्यासाठीं त्यांस पारखीन. मी तुला सांगेन कीं अमक्यानें तुझ्याबरोबर जावें तर त्यानें जावें; आणि अमक्यानें तुझ्याबरोबर जाऊं नये तर त्यानें जातां कामा नये. ५ त्याप्रमाणें त्यानें लोकांस पाण्यापाशीं नेलें तेव्हां परमेश्वर गिदोनास म्हणाला, कुत्रा जिभेनें पाणी चाटून पितो त्याप्रमाणें जो पिईल त्यास बाजूला काढ, तसेंच गुडघे टेकून जो पिईल त्यास बाजूला काढ. ६ जे तोंडाशीं हात नेऊन पाणी चाटून प्याले ते तीनशें भरले, वरकड लोक गुडघे टेकून पाणी प्याले. ७ तेव्हां परमेश्वरानें गिदोनास सांगितलें, चाटून पाणी पिणाऱ्या या तीनशें लोकांच्या हातून तुमचा बचाव करीन आणि मिद्यान्यास तुझ्या हातीं देईन; वरकड सगळ्या लोकांनीं आपआपल्या ठिकाणीं जावें. ८ मग त्या लोकांनीं अन्नसामग्री व रणशिंगें हातीं घेतलीं; त्यानें वरकड सर्वे इझाएल लोकांस आपआपल्या डेऱ्याकडे लावून दिलें, त्या तीनशें लोकांस मात्र राखून ठेविलें; मिद्यानाची छावणी त्याच्याखालीं खोऱ्यांत होती.

९ त्याच रात्रीं परमेश्वरानें त्यास सांगितलें, ऊठ, खालीं उतर, त्या छावणीवर चाल कर, मीं ती तुझ्या हातीं दिली आहे. १० तुला खालीं उतरण्यास भीति वाटत असली तर आपला सेवक पुरा यास बरोबर घेऊन छावणीकडे जा; ११ आणि लोक काय म्हणतात तें ऐक; म्हणजे तुला त्या छावणीवर चाल करण्यास हिंमत येईल. मग तो आपला सेवक पुरा यास बरोबर घेऊन छावणीच्या अगदीं बाहेरल्या अंगीं हल्यारबंद लोक होते त्यांच्याजवळ गेला. १२ मिद्यानी, अमा-लेकी व पूर्वदेशस्थ लोक टोळांप्रमाणें अगणित असून त्या खोऱ्यांत पसरले होते; त्यांचीं उंटें समुद्रतीरीच्या वाळूप्रमाणें अगणित होती. १३ गिदोन तेथें गेला तेव्हां एक जण आपल्या सोबत्यास आपलें स्त्रप सांगत होता; तो म्हणाला, ऐक, मीं स्त्रप पाहिलें कीं सातूची एक भाकरी लोटत लोटत मिद्यानाच्या छावणींत गेली व डेऱ्यास तिनें असा धक्का दिला कीं तो पडला; तिनें तो उलटून टाकिला, तो तसाच पडलेला राहिला.

१४ त्याच्या सोबत्यानें उत्तर दिलें, योवाशाचा पुत्र गिदोन या इझाएली पुरुषाची ही तरवार होय, दुसरें काहीं नव्हे; त्याच्या हातीं देवानें मिद्यान व त्याचें सर्व सैन्य दिलें आहे.

१५ गिदोनानें तें स्त्रप व त्याचा अर्थ ऐकून दंडवत घातलें; मग तो इझाएलाच्या छावणींत परत येऊन म्हणाला, उठा, परमेश्वरानें मिद्यानाचें सैन्य तुमच्या हातीं दिलें आहे. १६ त्यानें त्या तीनशें पुरुषांच्या तीन तुकड्या केल्या; त्या सर्वांच्या हातीं त्यानें रणशिंगें व रिकामे घडे दिले; त्या घड्यांच्या आंत दिवड्या ठेविल्या. १७ तो त्यांस म्हणाला, माझ्याकडे पाहा, आणि मी करितों तसें करा; त्या छावणीच्या बाहेरल्या अंगाशीं आपण जाऊन पोहंचलों म्हणजे जसें मी करीन तसें करा. १८ मी व माझ्याबरोबरचे सर्वे जण रण-शिंगें फुंकूं तेव्हां तुम्हीहि छावणीच्या चारी दिशांस रणशिंगें फुंका आणि म्हणा, परमेश्वराचा जय, गिदोनाचा जय.

१९ मधल्या प्रहराच्या आरंभीं पहारा नुकताच बदलला तेव्हां गिदोन आपल्याबरोबरच्या शंभर पुरुषांसह छावणीच्या बाहेरल्या अंगीं गेला; मग त्यांनीं रणशिंगें फुंकून आपल्या हातांतले घडे फोडून टाकिले. २० तेव्हां त्या तिन्ही तुकड्यांनीं रणशिंगें फुंकून घडे फोडून टाकिले आणि आपल्या डाव्या हातीं दिवड्या आणि उजव्या हातीं फुंकावयासाठीं रणशिंगें घेऊन त्यांनीं परमेश्वराची तरवार, गिदोनाची तरवार, असा घोष केला. २१ तेव्हां ते छावणीच्या सभोंवार आपआपल्या ठिकाणीं उभे राहिले व ती सर्व सेना पळूं लागली; त्यांनीं रणघोष करून त्यांस पळविलें. २२ त्यांनीं तीं तीनशें रणशिंगें फुंकिलीं, आणि परमेश्वरानें प्रत्येक माणसाची तरवार त्याच्या सोबत्यावर व सर्वे सेनेवर चालविली, तेव्हां सेनेंतील लोक सरेरानजीकच्या बेथ-शिद्रापर्यंत व टब्बाथानजीकच्या आबेल-महोलाच्या सीमेपर्यंत पळून गेले. २३ तेव्हां इझाएली पुरुषांनीं नफताली, आशेर व सर्वे मनश्शे या प्रांतांतून एकवट होऊन मिद्यानाचा पाठलाग केला. २४ गिदोनानें एफ्रा-

इमाच्या सर्व डोंगराळ प्रदेशांत जासूद पाठवून लोकांस सांगितलें कीं मिथानावर चाल करून या आणि बेथ-बारापर्यंत यादें नदीचे उतार रोखून धरा; त्याप्रमाणें एफ्राइमाच्या सगळ्या लोकांनीं एकवट होऊन बेथ-बारापर्यंतचे उतार रोखून धरिले. २५ त्यांनीं मिथानाचे ओरेब व जेब या नांवांचे दोन राजे पकडिले; त्यांनीं ओरेबास ओरेबाच्या खडकावर जिवें मारिलें आणि जेबास जेबाच्या द्राक्षाकुंडाजवळ जिवें मारिलें आणि मिथानाचा पाठलाग केला; त्यांनीं ओरेब व जेब यांचीं शिरे यादेंनेपार गिदोनाकडे नेलीं.

१ तेव्हां एफ्राइमी पुरुष गिदोनास म्हणाले, तूं आम्हांशीं असा कां वागलास? तूं मिथानाशीं लढावयास गेलास तेव्हां आम्हांस कां बोलाविलें नाहीं? यावरून ते त्याशीं हुजत घालूं लागले. २ तो त्यांस म्हणाला, तुम्हीं केलें त्या मानानें पाहतां मीं काय केलें? एफ्राइमाच्या द्राक्षांचा सरवा हा अवि-येजेराच्या द्राक्षांच्या संबंध पिकापेक्षां बरा नाहीं काय? ३ मिथानाचे राजे ओरेब व जेब यांस देषानें तुमच्या हातीं दिले; तुम्हीं केलें त्या मानानें मला काय करितां आलें? तो असें बोलला तेव्हां त्यांचा त्याजवरील राग शांत झाला. ४ गिदोन व त्याच्याबरोबरचे तीनशें पुरुष थकूनभागून गेले होते तरी ते तसेच पाठलाग करीत यादेंनतीरीं येऊन पलीकडे गेले. ५ तेव्हां तो सुक्रोथ येथल्या लोकांस म्हणाला, माझ्याबरोबरच्या लोकांस भाकरी द्या, कारण ते थकून गेले आहेत आणि मिथानाचे राजे जेबह व सलमुन्ना यांचा मी पाठलाग करीत आहे. ६ सुक्रोथाचे अधिपति म्हणाले, जेबह व सलमुन्ना यांचीं मणगटें तुझ्या हातीं आलीं आहेत म्हणून का आम्हीं तुझ्या सैन्याला अन्न द्यावें? ७ तेव्हां गिदोन म्हणाला, परमेश्वर जेबह व सलमुन्ना यांस माझ्या हातीं देईल तेव्हां जंगलचे कांटे व कांटेरीं यांनीं तुमची चामडी फाडीन. ८ तेथून तो पनुएल येथें गेला; तेथल्या लोकांकडेहि त्यानें तीच मागणी केली, तेव्हां सुक्रोथाच्या लोकांप्रमाणेंच पनुएलच्या लोकांनींहि त्यास उत्तर दिलें. ९ तेव्हां तो

पनुएलच्या लोकांस म्हणाला, मी सुखरूप माघारीं येईन तेव्हां हा बुरुज पाडून टाकीन.

१० जेबह व सलमुन्ना हे कर्कोर येथें होते आणि त्यांजबरोबर सुमारे पंधरा हजार सैन्य होतें; पूर्व-देशस्थांच्या सैन्यापैकीं तेवढेंच उरलें होतें; एक लक्ष वीस हजार धारकरी पुरुष पतन पावले. ११ तेव्हां नोबह व यागबहा यांच्या पूर्वेस राहुव्यांत राहणाऱ्या लोकांच्या वाटेनें वर जाऊन जी सेना निर्भयपणें राहिली होती तिचा गिदोनानें संहार केला. १२ जेबह व सलमुन्ना हे पळाले व त्यानें त्यांचा पाठलाग केला; त्यानें जेबह व सलमुन्ना हे मिथानाचे दोन राजे पकडिले आणि सर्व सैन्याची दाणादाण केली. १३ योवाशाचा पुत्र गिदोन हा लढाईहून परत हेरेस घाटावरून आला. १४ त्यानें सुक्रोथांतल्या एका तरुण पुरुषास धरून विचारितां त्यानें सुक्रोथांतील सत्याहत्तर अधिपति व वडील यांची यादी लिहून दिली. १५ मग तो सुक्रोथांतील मनुष्यांकडे जाऊन म्हणाला, तुम्हीं माझी यज्ञ केली होती ना कीं जेबह व सलमुन्ना यांचीं मणगटें तुझ्या हातीं आहेत म्हणून काय आम्हीं तुझ्या थकल्याभागल्या लोकांस अन्न द्यावें? तर हे पाहा जेबह व सलमुन्ना. १६ मग त्यानें त्या नगराच्या वडील लोकांस पकडून रानांतील कांटे व कांटेरीं घेऊन त्या सुक्रोथाच्या पुरुषांस चांगली समज दिली. १७ त्यानें पनुएलचा बुरुज मोडून टाकिला व त्या नगरांतील लोकांचा संहार केला. १८ मग त्यानें जेबह व सलमुन्ना यांस विचारिलें, तुम्हीं ताबोर येथें ज्या पुरुषांचा वध केला ते कसे काय होते? त्यांनीं उत्तर दिलें, ते तुझ्यासारखेच होते; त्या प्रत्येकाचें रूप राजकुमाराच्यासारखें होतें. १९ तेव्हां तो म्हणाला, ते माझे भाऊ, माझे सहोदर होते; परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, तुम्हीं त्यांना जिवंत ठेविलें असतें तर मी तुमचा वध न करितों. २० मग तो आपला ज्येष्ठ पुत्र येथेर यास म्हणाला, ऊठ, यांचा वध कर; पण त्या तरुण पुरुषांनें आपली तरवार उपसली नाहीं; कारण तो अद्यापि तरुण असल्यामुळे

घाबरला. २१ तेव्हा जेव्हा व सलमुन्ना म्हणाले तूंच उठून आम्हांवर प्रहार कर, पुरुषालाच पुरुषांचे बळ असते. तेव्हा गिदोनाने उठून जेव्हा व सलमुन्ना यांचा वध केला, आणि त्यांच्या उंटांच्या गळ्यांतल्या चंद्रकोरी त्याने काढून घेतल्या.

२२ तेव्हा इस्राएली पुरुषांनी गिदोनास म्हटले, तू व तुझ्या पुत्रपौत्रांनीहि आम्हांवर प्रभुत्व चालवावे; कारण तू आम्हांस मिथ्यानाच्या हातून सोडविले आहे.

२३ गिदोन त्यास म्हणाला, मी तुम्हांवर प्रभुत्व चालविणार नाही; माझा पुत्रहि तुम्हांवर प्रभुत्व चालविणार नाही; परमेश्वर तुम्हांवर प्रभुत्व चालवील.

२४ गिदोन त्यास म्हणाला, मी तुम्हांपाशी एक मागणी करितो; तुम्ही प्रत्येकाने आपआपल्या लुटीतील कुंडले तेवढी मला द्यावी. ते इस्राएली लोक असल्याकारणाने त्यांच्या कानांत सोन्याची कुंडले होती. २५ ते म्हणाले, आम्ही ती मोठ्या खुषीने देतो. तेव्हा त्यांनी वस्त्र पसरून त्यांत आपआपल्या लुटीतील कुंडले टाकिली.

२६ त्याने मागून घेतलेल्या सोन्याच्या कुंडलांचे वजन एक हजार सातशे शेकेल भरले. याखेरीज आणखी चंद्रकोरी, लोलक, मिथ्यानी राजांच्या अंगावरली जांभळी वस्त्रे व त्यांच्या उंटांच्या गळ्यांतील जंजिरी घेतल्या. २७ गिदोनाने त्यांचे एक एफोद करून आपले नगर अफ्रा येथे ठेविले; सर्व इस्राएल लोक तेथे जाऊन व्यभिचारी मतीने त्या एफोदाच्या नादी लागले; ते एफोद गिदोन व त्याचे घराणे यांस पाशासारखे झाले. २८ या प्रकारे मिथ्यानी इस्राएल लोकांपुढे दवून गेले; त्यांनी पुनः आपले डोळे वर केले नाही. गिदोनाच्या हयातीत म्हणजे चाळीस वर्षे देशास विसावा प्राप्त झाला.

२९ योवाशाचा पुत्र यरुबबाल हा आपल्या घरी जाऊन राहिला. ३० गिदोनाच्या पोटी सत्तर पुत्र झाले; कारण त्याला बहुत स्त्रिया होत्या. ३१ शखेमामांत त्याची एक उपपत्नी होती, तिला त्याजपासून एक पुत्र झाला, त्याचे नांव त्याने अबीमलेख असे ठेविले. ३२ योवाशाचा पुत्र गिदोन हा चांगला म्हातारा होऊन

मरण पावला, आणि अबियेज-यांच्या अफ्रा नामक गांवांत त्याचा बाप योवाश याच्या थडग्यांत त्याला पुरिले.

३३ गिदोन मरण पावतांच इस्राएल लोक पुनः फिरले आणि व्यभिचारी मतीने बाल देवांच्या मागे लागले; त्यांनी बाल-बरीथ यास आपला देव केले.

३४ इस्राएल लोकांचा देव परमेश्वर याने त्यांस चोहों-कडच्या सर्व शत्रूंच्या हातून सोडविले होते याचे त्यांना स्मरण उरले नाही; ३५ आणि यरुबबाल म्हणजे गिदोन याने इस्राएलावर जे उपकार केले होते ते न स्मरून त्याच्या घराण्यावर त्यांनी दयामाया केली नाही.

१ यरुबबालाचा पुत्र अबीमलेख शखेमास आपल्या मंडळीकडे, आपल्या आईच्या भाऊबंदांकडे जाऊन त्यांस व आपल्या आजोळच्या सर्व माणसांस म्हणाला, २ शखेमच्या सर्व मनुष्यांस विचारा की यरुबबालाच्या सत्तर पुत्रांनी तुम्हांवर प्रभुत्व चालवावे की एकाच पुरुषाने चालवावे? यापैकी तुम्हांस कोणते बरे वाटते? मी तुमच्या हाडामांसाचा आहे हें लक्षांत ठेवा. ३ तेव्हा त्याच्या आईच्या भाऊबंदांनी त्याच्याविषयी बोद्धून त्याचे शब्द शखेमकरांच्या कानावर घातले; अबीमलेख हा आपला बांधव आहे असा विचार करून त्यांचे मन त्याजकडे वळले.

४ त्यांनी अबीमलेखास बाल-बरीथच्या मंदिरांतून सत्तर रुपये दिले; ह्या पैशांनी त्याने हलकट व लुचे लोकांचा परिवार जमविला; व ते त्याच्याबरोबर चालावयास लागले. ५ मग त्याने अफ्रा येथे आपल्या बापाच्या घरी जाऊन आपले भाऊ म्हणजे यरुबबालाचे सत्तर पुत्र यांची एकाच खडकावर कत्तल केली; तरी यरुबबालाचा कनिष्ठ पुत्र योथाम हा बांचला, कारण तो लपून राहिला होता.

६ तेव्हा शखेमांतील सर्व लोक आणि वेथ-मिल्लो येथील सर्व लोक एकत्र झाले, व त्यांनी शखेमच्या खंभाजवळील एला वृक्षापाशी अबीमलेखास राजा केले. ७ हें वर्तमान ऐकून योथाम हा गरिजीम डोंगराच्या शिखरावर उभा राहिला व उच्च स्वराने

म्हणाला, शखेमकरहो, माझें ऐकून घ्या म्हणजे देव तुमचें ऐकेल. ८ एके समयी वृक्ष कोणास तरी अभिषेक करून आपणांवर राजा नेमावें म्हणून निघाले असतां ते जैतून वृक्षाकडे जाऊन म्हणाले, तूं आम्हांवर राज्य कर. ९ जैतून वृक्ष त्यांस म्हणाला, जिच्या योगानें देवाचा व माणसाचा सन्मान होतो ती माझी शिगधता देण्याचें सोडून इतर वृक्षांवर हालत-डोलत राहूं काय? १० मग वृक्षांनीं अंजीर वृक्षास म्हटलें, चल, तूं आम्हांवर राज्य कर. ११ अंजीर वृक्ष त्यांस म्हणाला, मी आपलें माधुर्य व उत्तम फळें देण्याचें सोडून इतर वृक्षांवर हालतडोलत राहूं काय? १२ मग ते द्राक्षांच्या वेलकडे जाऊन म्हणाले, चल, तूं आम्हांवर राज्य कर. १३ द्राक्षांचा वेल त्यांस म्हणाला, देव आणि मानव यांस संतुष्ट करणारा माझा रस देण्याचें सोडून इतर वृक्षांवर हालतडोलत राहूं काय? १४ मग ते सर्व वृक्ष कांटेझुडुपास म्हणाले, चल, तूं आम्हांवर राज्य कर. १५ तें कांटेझुडूप वृक्षांस म्हणालें, तुम्हीं खरोखर मला अभिषेक करून आपणांवर राजा नेमणार असलां तर येऊन माझ्या छायेचा आश्रय घ्या, नाहीं तर कांटेझुडुपांतून अग्नि निघून तो लवानोनाचे गंधसरू भस्म करील. १६ आतां तुम्हीं सालिकतेनें, सरळपणें अबीमलेखास राजा केलें असेल आणि यरूबाल व त्याचें घराणें यांशीं भलेपणानें वागून त्याच्या सर्व उपकारांची योग्य फेड केली असेल तर बरें; १७ माझ्या बापांनं तर तुम्हांसाठीं युद्ध केलें, आपला प्राण संकटांत घातला आणि तुम्हांस मिथ्यानाच्या हातून सोडविलें; १८ पण तुम्हीं आज माझ्या बापाच्या घराण्यावर उठून त्याच्या सत्तर पुत्रांची एकाच खडकावर कत्तल केली, आणि त्याच्या दासीचा पुत्र अबीमलेख हा तुमचा बांधव असल्यामुळें त्यास तुम्हीं शखेमकरांचा राजा केलें आहे; १९ जर तुम्ही आज यरूबाल व त्याचें घराणें यांशीं सालिकतेनें व सरळपणें वर्तून केलें असेल तर अबीमलेखास्तव आनंद करा व तोहि तुमच्यास्तव आनंद करो; २० नाहीतर

अबीमलेखांतून अग्नि निघून शखेमकर व बेथ-मिल्लो यांस भस्म करो; आणि शखेमकर व बेथ-मिल्लो यांच्यांतून अग्नि निघून अबीमलेखास भस्म करो. २१ मग योथाम पळून जाऊन आपला भाऊ अबीमलेख याच्या भीतीनें बैर येथें राहिला.

२२ अबीमलेख इस्राएलाचा तीन वर्षे अधिपति होता. २३ देवानें अबीमलेख व शखेमचे लोक यांच्या दरम्यान वैमनस्य उत्पन्न करणारा दुरात्मा पाठविला आणि शखेमचे लोक अबीमलेखाशीं कपटानें वागूं लागले; २४ यरूबालाच्या सत्तर पुत्रांचा घात केल्याचें फळ भोगावें आणि त्यांचा वध करणारा त्यांचा बंधु अबीमलेख आणि जे त्यास त्याच्या बंधूचा वध करण्यास साहाय्य झाले ते शखेमचे लोक यांचें त्या खुनावडल पारिपत्य व्हावें म्हणून देवानें असें केलें. २५ तेव्हां शखेमकरांनीं त्याला पकडावयासाठीं डोंगराच्या माथ्यावर दबा धरून बसावयास लोक ठेविले; त्या वाटेनें आल्या-गेल्याला ते छुटीत. हें वर्तमान अबीमलेखाच्या कानीं आलें.

२६ या समयी एबदाचा पुत्र गाल आपल्या भाऊ-बंदांसह शखेमास आला आणि शखेमकरांनीं त्याजवर भिस्त ठेविली. २७ त्यांनीं आपआपल्या शेतांत जाऊन द्राक्षमळ्यांतील द्राक्षें छुडून व तुडवून त्यांचा रस काढिला आणि उत्सव केला, आणि आपल्या देवाच्या मंदिरांत जाऊन खाणेंपिणें केलें व अबीमलेखास शाप दिला. २८ तेव्हां एबदाचा पुत्र गाल म्हणाला, अबीमलेख कोण आणि शखेम कोण कीं आम्हीं त्याचे अंकित व्हावें? यरूबालाचा पुत्र ना तो? जवूल हा त्याचा कारभारी ना? शखेमाचा बाप हमोर याच्या कुळांतील लोकांचे अंकित व्हा; आम्ही अबीमलेखाचे अंकित कां व्हावें? २९ ही सर्व प्रजा माझ्या सत्तेत आली तर किती बरें! म्हणजे मी अबीमलेखास घालवून देईन. तो अबीमलेखास म्हणाला, आपलें सैन्य वाढवून बाहेर पड. ३० एबद-पुत्र गाल याचे हे शब्द ऐकून नगराचा अधिपति जवूल याला संताप आला. ३१ त्यानें गुप्तरूपें जासूद

पाठवून अबीमलेखास कळविलें कीं एबदाचा पुत्र गाल व त्याचे भाऊबंद शखेमास येऊन या नगराच्या लोकांस तुजविरुद्ध उठवीत आहेत; ३२ तर तूं आपल्याबरोबरच्या लोकांसहित रात्रीचा उठून मैदानांत दबा धरून बस; ३३ मग पहाटेस उठून सूर्य उगवतांच या नगरावर खारी कर, आणि तो आपल्या लोकांसह तुजशीं सामना करण्यास येईल तेव्हां तुला साधेल तसें त्यांचें कर.

३४ अबीमलेख आपल्याबरोबरच्या सगळ्या लोकांसहवर्तमान रात्रीचा उठून चार टोळ्या करून शखेमासमोर दबा धरून बसला. ३५ इकडे एबदाचा पुत्र गाल बाहेर पडून नगराच्या वेशींत उभा राहिला; तेव्हां अबीमलेख व त्याच्याबरोबरचे लोक दबा धरून बसले होते ते ते तेथून उठले. ३६ त्या लोकांस पाहून गाल जवुलास म्हणाला, पाहा, डोंगरमाथ्यावरून लोक उतरत आहेत. जवूल त्यांस म्हणाला, ती डोंगराची सावली दिसत आहे, ती तुला मनुष्यांसारखी भासत आहे. ३७ गाल पुनः म्हणाला, लोक मधल्या प्रदेशांतून उतरून येत आहेत, आणि एक टोळी एलोन-मौननीमाच्या वाटेनें येत आहे. ३८ तेव्हां जवूल त्यास म्हणाला ज्या तोंडांनं तूं म्हणत होतास कीं अबीमलेख कोण आहे आणि आम्हीं त्याचे अंकित कां व्हावें, तें तुझें तोंड आतां कोठें गेलें? ज्यांस तूं तुच्छ मानिलें तेच ना हे लोक? तर आतां बाहेर पडून त्यांच्याशीं युद्ध कर. ३९ तेव्हां शखेमकरांपुढें होऊन गाल अबीमलेखाशीं लढला. ४० अबीमलेख त्याच्या पाठीस लागला, तेव्हां तो त्याच्यापुढून पळून गेला; नगराच्या वेशीपर्यंत पोहंचतां पोहंचतां बरेच लोक घायाळ होऊन पडले. ४१ मग अबीमलेख अरुमा येथें जाऊन राहिला; आणि जवुलानें गाल व त्याचे भाऊबंद यांस घालवून दिलें, त्यांस शखेमांत राहूं दिलें नाहीं. ४२ दुसऱ्या दिवशीं लोक गांवाबाहेर मैदानांत आल्याची बातमी अबीमलेखास लागली. ४३ आपल्या लोकांच्या तीन तुकड्या करून तो मैदानांत दबा धरून बसला; आणि लोक नगरांतून

बाहेर निघत आहेत असें पाहून त्यानें उठून त्यांच्यावर हल्ला केला आणि त्यांचा संहार केला. ४४ अबीमलेख व त्याच्याबरोबरच्या तुकड्या पुढें धावत जाऊन नगराच्या वेशीपाशीं उभ्या राहिल्या आणि दुसऱ्या दोन तुकड्यांनीं मैदानांत असलेल्या सगळ्या लोकांवर हल्ला करून त्यांचा संहार केला. ४५ त्या दिवशीं अबीमलेख दिवसभर त्या नगराशीं लढत राहिला; तें घेऊन तेथल्या लोकांची त्यानें कत्तल उडविली; आणि तें नगर जमीनदोस्त करून त्यावर मीठ पेरिलें.

४६ हें ऐकून शखेमाच्या गदींत राहणारे सगळे लोक एल-बरीथच्या मंदिराच्या मनोऱ्यावर गेले. ४७ शखेमाच्या गदींतले सर्व लोक एकवट झाल्याची बातमी अबीमलेखास मिळाली, ४८ तेव्हां तो आपल्याबरोबरच्या लोकांसह सलमोन डोंगरावर गेला आणि हातांत कुऱ्हाड घेऊन त्यानें झाडाची एक फांदी तोडिली व ती उचलून आपल्या खांद्यावर ठेविली; आणि तो आपल्याबरोबरच्या लोकांस म्हणाला, मी जसें करितांना तुम्हीं पाहिलें तसेंच तुम्हीहि खरित करा. ४९ तेव्हां सर्व लोक एकेक फांदी तोडून घेऊन अबीमलेखाच्या मागून गेले, आणि त्या फांद्या त्या मनोऱ्याशीं रचून त्याला त्यांनीं आग लावून दिली; तेव्हां शखेमाच्या गदींतील सुमारे हजार पुरुष व स्त्रिया जळून मेल्या.

५० मग अबीमलेख तेबेसाकडे गेला; आणि त्यासमोर तळ देऊन त्यानें तें हस्तगत केलें; ५१ पण त्या नगराच्या आंत एक मजबूत गढी होती, तींत नगरांतले स्त्रीपुरुष मिळून सर्व लोक पळून गेले आणि तिचा दरवाजा बंद करून घेऊन तिच्या सज्जावर चढले. ५२ तेव्हां अबीमलेख त्या गढीपाशीं जाऊन लहूं लागला व तिला आग लावावयासाठीं तिच्या अगदीं दरवाजापाशीं गेला. ५३ तेव्हां एका स्त्रीनें जात्याची वरची तळी अबीमलेखाच्या डोक्यावर टाकून त्याचा कपाळमोक्ष केला. ५४ तेव्हां त्यानें मोठ्या घाईनें आपल्या शस्त्रवाहक मुलास बोलावून म्हटलें, आपली तरवार उपसून मला छाडून टाक, नाहीतर स्त्रीनें याला

वधिलें असें लोक म्हणतील; त्या मुलांनं त्याला भोस-
कलें आणि तो मरण पावला. ५५ अवीमलेख मरण
पावला हें पाहून इस्राएली पुरुष आपआपल्या स्थळीं
निघून गेले. ५६ अवीमलेखानें आपल्या सत्तर भावांची
कत्तल करून आपल्या बापाशीं जें दुष्ट वर्तन केलें
त्याबद्दल देवानें त्याचें ह्या प्रकारें पारिपत्य केलें;
५७ त्याप्रमाणेंच शखेमकरांच्या सर्व दुष्टाईचा बदला
देवानें त्यांच्या माथी लादिला; आणि यरूबालाचा पुत्र
योथाम यानें त्यांस दिलेला शाप पुरा झाला.

१ अवीमलेखानंतर इस्राएलाचा उद्धार कर-
१० ण्यास इस्राएल वंशांतील तोला विन पुवा विन
दोदो हा पुढें झाला; तो एफ्राइमाच्या डोंगराळ
प्रदेशांत शामीर येथें राहत असे. २ त्यानं तेवीस वर्षें
इस्राएलाचा न्यायइनसाफ केल्यावर तो मृत्यु पावला;
त्याला शामीर येथें मूठमाती दिली.

३ त्याच्यामागून गिलादी याईर हा पुढें आला; त्यानं
बावीस वर्षें इस्राएलाचा न्यायइनसाफ केला. ४ त्यास
तीस पुत्र होते, ते तीस जवान गाढवांवर खारी करीत;
त्यांचीं तीस नगरें होतीं, तीं गिलाद देशांत असून
त्यांस आजवर हव्थोथ-याईर म्हणतात. ५ याईर मरण
पावला व त्यास कामोन येथें मूठमाती दिली.

६ मग इस्राएल लोकांनीं पुनः परमेश्वराच्या दृष्टीनं
जें वाईट तें केलें; बालीम व अष्टारोथ यांची आणि
अराम, सीदोन, मवाब, अम्मोनी व पलिष्टी यांच्या देवांची
ते उपासना करूं लागले; त्यांनीं परमेश्वराला सोडिलें,
त्याची उपासना ते करीनात; ७ म्हणून परमेश्वराचा कोप
इस्राएलावर भडकला आणि त्यानं त्यांस पलिष्ट्यांच्या
व अम्मोच्यांच्या हातीं दिलें. ८ त्या वर्षापासून
त्यांनीं इस्राएल लोकांवर जाचजुलूम केला; यादेंनेच्या
पूर्वेस अमोच्यांच्या देशांतील गिलाद येथें राहणाऱ्या
सर्व इस्राएल लोकांवर त्यांनीं अठरा वर्षें जुलूम केला.
९ अम्मोनी लोक यादेंन ओलांडून यहुदा, बन्यामीन व
एफ्राइमाचें घराणें यांच्याशीं लढण्यास येत असत; यामुळें
इस्राएल फार संकटांत येत. १० मग इस्राएल लोकांनीं
परमेश्वराचा धावा करून म्हटलें आम्हीं आमच्या

देवाला सोडिलें आणि बालमूर्तींची सेवा केली हें
आम्हीं तुझ्याविरुद्ध पाप केलें आहे. ११ तेव्हां
परमेश्वर इस्राएल लोकांस म्हणाला; मीं तुम्हांस
मिसरी, अमोरी, अम्मोनी व पलिष्टी यांच्या हातून
सोडविलें नाहीं काय? १२ तसेंच सिदोनी, अमालेकी
व मावोनी यांनीं तुम्हांला गाजिलें तेव्हां तुम्हीं माझा
धावा केला, आणि मीं तुम्हांस त्यांच्या हातून सोडविलें.
१३ तरी तुम्हीं मला सोडिलें आणि अन्य देवांची
उपासना केली म्हणून मी इतःपर तुमचा बचाव
करणार नाहीं. १४ जे देव तुम्हीं स्वीकारिले आहेत
त्यांचा धावा करा; जा, तुमच्या विपत्कालीं त्यांनीं
तुम्हांस सोडवावें. १५ तेव्हां इस्राएल लोक परमेश्वरास
म्हणाले, आम्हीं पाप केलें आहे; तुला बरें दिसेल
तसें आमचें कर, मात्र आज आमचा बचाव कर,
एवढीच आमची विनवणी आहे. १६ मग ते
आपल्यापासून अन्य देव दूर करून परमेश्वराची सेवा
करूं लागले; इस्राएल लोकांची विपत्ति पाहून देवाच्या
मनास खेद झाला.

१७ मग अम्मोनी लोकांनीं एकवट होऊन गिलाद
येथें तळ दिला. इकडे इस्राएल लोकांनीं जमा होऊन
मिस्रा येथें तळ दिला. १८ गिलाद येथील सरदार
एकमेकांस म्हणाले, अम्मोनी लोकांशीं सामना आरंभ-
ण्यास कोणता पुरुष तयार आहे? तोच गिलाद येथील
सर्व रहिवाश्यांचा अधिपति होईल.

१ इफताह गिलादी हा एक मोठा पराक्रमी
११ वीर होता; तो वेश्यापुत्र असून गिलादाच्या
पोटचा होता. २ गिलादाच्या स्त्रीलाहि आणखी
पुत्र झाले; हे तिचे पुत्र मोठे झाले तेव्हां त्यांनीं
इफताहास हाकून दिलें. त्यांनीं त्यास म्हटलें, तूं परस्त्रीचां
पुत्र आहेस, म्हणून आमच्या पितृकुळांत तुला कांहीं
वतन मिळावयाचें नाहीं. ३ तेव्हां इफताह आपल्या
बांधवांपासून पळून जाऊन टोब देशांत राहिला; तेथें
त्याला हलकट लोक जाऊन मिळाले आणि ते त्याच्या-
बरोबर चालावयाला लागले.

४ कांहीं दिवसांनीं अम्मोनी लोकांनीं इस्राएलाशीं

युद्ध केलें. ५ अम्मोनी लोक इस्राएलाशीं लहूं लागले तेव्हां गिलाद येथील वडील जन इफताहाला आणा-
वयास टोव देशीं गेले. ६ ते इफताहास म्हणाले, चल,
आमचा नायक हो म्हणजे आम्ही अम्मोनी लोकांशीं
युद्ध करूं. ७ इफताह गिलादाच्या वडील जनांस
म्हणाला, तुम्हीं माझा द्वेष करून मला आपल्या
पितृगृहांतून हाकून दिलें होतें ना? आणि आतां तुम्ही
संकटांत आहां म्हणून मजकडे आलां काय? ८ गिलादाचे
वडील जन इफताहास म्हणाले, म्हणूनच आम्ही आतां
तुझ्याकडे वळलों आहों; तूं आम्हांबरोबर चल, आणि
अम्मोनी लोकांशीं युद्ध कर, म्हणजे तूं आम्हां सर्व
गिलादकरांचा अधिपति होशील. ९ गिलादाच्या त्या
वडील जनांस इफताह म्हणाला, अम्मोनी लोकांशीं युद्ध
करावयास तुम्हीं मला स्वदेशीं नेलें आणि परमेश्वरानें
त्यांस माझ्या हातीं दिलें तर मी तुमचा अधिपति
खरोखरच होईन काय? १० गिलादाचे वडील जन
इफताहास म्हणाले, परमेश्वर तुझ्याआमच्यामध्ये साक्षी
आहे; तूं म्हणतोस तसें आम्ही अवश्य करूं. ११ मग
इफताह गिलादाच्या वडील जनांबरोबर गेला; लोकांनीं
त्यास आपला प्रमुख, आपला नायक नेमिलें, तेव्हां
इफताहानें आपलें सगळें म्हणणें मिस्या येथें परमे-
श्वरासमक्ष बोलून दाखविलें.

१२ मग इफताहानें अम्मोन्यांच्या राजाकडे
जासूद पाठवून कळविलें कीं तुझेंमाझें काय झालें
आहे कीं तूं माझ्या देशांत मजशीं लढावयास आला
आहेस? १३ अम्मोन्यांच्या राजानें इफताहाच्या
जासुदांस म्हटलें, इस्राएल लोक मिसर देशाहून आले
तेव्हां आणोंन नदीपासून यब्बोक व यार्देन ह्या नद्यां-
पर्यंत जो माझा देश होता तो त्यांनीं हिरावून घेतला,
तर आतां तो मुकाट्यानें परत या. १४ इफताहानें
अम्मोन्यांच्या राजाकडे पुनः जासुदांच्या हातीं निरोप
पाठविला, तो असा: १५ इफताह म्हणतो, इस्राएलानें
मवाबाचा देश घेतला नाही किंवा अम्मोनी लोकांचाहि
घेतला नाही, १६ तर ते मिसर देशाहून निघाले आणि
रानांतून कूच करून तांबड्या समुद्रावरून कादेश येथें

आले; १७ तेव्हां त्यांनीं जासुदांच्या हातीं अदोमच्या
राजास सांगून पाठविलें कीं आम्हांस तुझ्या देशांतून
जाऊं दे, पण तो ऐकेना. तसेंच त्यांनीं मवाबाच्या राजास
सांगून पाठविलें पण तोहि ऐकेना म्हणून इस्राएल
कादेश येथें वस्ती करून राहिले. १८ तेव्हां त्यांनीं
रानांतून फिरत फिरत अदोम व मवाब यांच्या देशांस
वळसा घालून मवाबाच्या पूर्वेकडून येऊन आणोंन
नदीपलीकडे आपले डेरें दिले; ते मवाबाच्या हद्दीच्या
आंत गेले नाहीत; कारण मवाबाची सरहद्द आणोंन
नदी होती. १९ मग हेसबोन एथें राहणारा अमोन्यांचा
राजा सीहोन याजकडे इस्राएलांनीं जासुदांच्या हातीं
सांगून पाठविलें कीं आम्हांला तुझ्या देशांतून
स्वस्थानीं जाऊं दे; २० पण सीहोनास इस्राएलाचा
भरंवसा न येऊन त्यानें त्यास आपल्या देशांतून जाऊं
दिलें नाही; उलट त्यानें आपले सर्व लोक जमवून
याहस येथें तळ देऊन इस्राएलाशीं युद्ध केलें.
२१ तेव्हां इस्राएलाचा देव परमेश्वर यानें सीहोन व
त्याचे सर्व लोक इस्राएलाच्या हातीं दिले व त्यांनीं
त्यांचा संहार केला; या प्रकारें त्या देशचे रहिवासी
अमोरी यांच्या सर्व मुलखाचा ताबा इस्राएलाकडे
आला. २२ अर्थात् आणोंन नदीपासून यब्बोक नदी-
पर्यंत आणि रानापासून यार्देन नदीपर्यंत अमोन्यांचा
सर्व देश त्यांच्या ताब्यांत आला. २३ इस्राएलाचा
देव परमेश्वर यानें आपली प्रजा इस्राएल हिच्यापुढून
अमोन्यांस घालवून दिलें आहे; तर आतां तुझा या
प्रांतावर काय ताबा पोंचतो? २४ तुझा देव कमोश
यानें तुला जें वतन दिलें आहे त्यावरच तूं ताबा
चालवूं नये काय? आमचा देव परमेश्वर यानें
आम्हांपुढून ज्या कोणांस घालवून दिलें त्यांच्या सर्व
प्रांतांवर आमचा ताबा असावा. २५ मवाबाचा राजा
सिप्पोरपुत्र बालाक याच्याहून तूं श्रेष्ठ आहेस काय?
तो इस्राएल लोकांशीं कधीं भांडलातंडला काय?
२६ आज तीनशें वर्षे इस्राएल लोक हेसबोन व त्याचीं
खेडींपाडीं, अरोएर व त्याचीं खेडींपाडीं आणि आणोंन-
तीरीचीं सर्व नगरें यांत वस्ती करून आहेत, तर

इतका काळ तुम्हीं तीं कां परत घेतलीं नाहीत ? २७ मीं कांहीं तुझा अपराध केला नाही, तर मजशीं लढावयास तूं आलास हा तूं माझा अन्याय केला आहे; तर परमेश्वर न्यायाधीश आहे, तो इस्राएल लोक व अम्मोनी लोक यांचा आज न्याय करो. २८ इफताहानें पाठविलेला हा निरोप अम्मोन्यांच्या राजानें जुमानिला नाही.

२९ मग परमेश्वराचा आत्मा इफताहाच्या ठायीं संचरला; तो गिलाद व मनश्शे या प्रदेशांतून कूच करून गिलादी मिस्पा येथें आला आणि तेथून अम्मोनी लोक होते तेथें गेला. ३० इफताहानें परमेश्वरास असा नवस केला कीं तूं खात्रीनं अम्मोनी लोकांस माझ्या हातीं देशील तर ३१ मी अम्मोनी लोकांकडून सुखरूपपणें परत येईन तेव्हां माझ्या घराच्या दारांतून जें कांहीं माझ्यासमोर येईल तें परमेश्वराचें मानून मी त्याचें हवन करीन. ३२ मग अम्मोनी लोकांशीं युद्ध करावयास इफताह त्यांजवर गेला आणि परमेश्वरानें त्यांस त्याच्या हातीं दिलें. ३३ अरोएरापासून मिन्नीथास जाईपर्यंत वीस नगरें लागतात तेथपर्यंत आणि आबेल-करामीमापर्यंत त्यानं त्यांची मोठी कत्तल उडविली. ह्याप्रमाणें इस्राएल लोकांपुढें अम्मोनी लोक जेर झाले.

३४ इफताह मिस्पा येथें आपल्या घरीं आला तेव्हां त्याची कन्या डफ वाजविणारे व नाचणारे यांस घेऊन त्याला सामोरी आली; ती त्याची एकुलती एक कन्या होती; तिच्याखेरीज त्यास पुत्र अथवा कन्या नव्हती. ३५ तिला पाहतांच आपलीं वस्त्रें फाडून तो म्हणाला, हाय, हाय, माझ्या कन्ये, तूं मला दुःखानें व्याकुल केलें आहे, तूंही मला क्लेश देणाऱ्यांपैकीं एक आहेस; परमेश्वराकडे माझ्या तोंडचा शब्द गेला, मला आतां माघार घेतां येत नाही. ३६ ती त्यास म्हणाली, बावा, परमेश्वराकडे तुझ्या तोंडचा शब्द गेला आहे; तुझ्या तोंडांतून जो शब्द निघाला आहे त्याप्रमाणें माझें कर; कारण परमेश्वरानें तुझे शत्रु जे अम्मोनी लोक त्यांचा सूड तुझ्याप्रीत्यर्थ घेतला आहे. ३७ आणखी ती आपल्या बापास म्हणाली, मात्र एवढेंच कर कीं दोन

महिन्यांचा मला अवकाश दे म्हणजे मी आपल्या सख्यांसहवर्तमान डोंगरावर फिरून माझ्या कौमार्थाबद्दल शोक करीन. ३८ तो म्हणाला, बरें आहे. त्यानं तिला दोन महिने जाऊं दिलें; मग ती आपल्या सख्यांसहवर्तमान डोंगरावर फिरून आपल्या कौमार्थाबद्दल शोक करीत राहिली. ३९ दोन महिने झाल्यावर ती आपल्या बापाकडे परत आली; तेव्हां त्यानं जो नवस केला होता त्याप्रमाणें तिचें केलें; तिनें पुरुष पाहिला नव्हता. यावरून इस्राएल लोकांत अशी चाल पडली कीं ४० इस्राएली कन्यांनीं गिलादी इफताह याच्या कन्येचें माहात्म्य गाण्यासाठीं प्रतिवर्षीं चार दिवस जात जावें.

१ मग एफ्राइमी लोक जमा होऊन उत्तरेकडे जाऊन इफताहास म्हणाले, तूं अम्मोन्यांशीं लढावयास गेलास तेव्हां तुझ्याबरोबर आम्हांस कां बोलाविलें नाही ? आम्ही तुला तुझ्या घरासकट जाळून टाकणार. २ इफताह त्यांस म्हणाला, माझे व माझ्या लोकांचे अम्मोनी लोकांशीं बखेडे होत असत त्या समयीं तुमची कुमक मागितली असतां तुम्हीं त्यांच्या हातून मला सोडविलें नाही. ३ तुम्ही सोडवीत नाहीं हें मीं पाहिलें तेव्हां मी हातावर शीर घेऊन अम्मोनी लोकांवर चालून गेलों आणि परमेश्वरानें त्यांस माझ्या हातीं दिलें; तर आतां तुम्ही मजशीं लढण्यास कां चालून आलां ? ४ नंतर इफताह यानें गिलादाचे सर्व लोक जमा करून एफ्राइमाशीं युद्ध केलें; गिलादाच्या लोकांनीं एफ्राइमाचा मोड केला; कारण ते म्हणाले होते, अहो गिलाद्यांनो, तुम्ही जे एफ्राइम व मनश्शे यांच्यामध्यें राहत आहां ते तुम्ही पळपुठ्ये एफ्राइमी आहां. ५ गिलाद्यांनीं एफ्राइम्यांच्या पूर्वींच यादेंनेचे उतार रोखून धरिले; जेव्हां कोणी एफ्राइमी पळपुठ्या त्यांस म्हणें, मला पार जाऊं द्या, तेव्हां गिलादी लोक त्यास म्हणत, तूं एफ्राइमी आहेस काय ? त्यानं नाही असें उत्तर दिलें तर ६ ते त्याला म्हणत, शिब्वोलेथ हा शब्द म्हण; तेव्हां तो शिब्वोलेथ म्हणें; त्याला त्या शब्दाचा शुद्ध उच्चार करतां येत नसे; मग ते त्याला धरून यादेंनेच्या उतारापाशीं मारून टाकीत; त्या

प्रसंगीं एफ्राइमांतले बेचाळीस हजार लोक पडले.

७ इफ्ताहानें सहा वर्षें इस्त्राएल लोकांचा न्यायइन-साफ केला. इफ्ताह गिलादी मरण पावला व त्यास गिलादाच्या एका नगरांत मूठमाती दिली.

८ त्याच्यानंतर इब्सान बेथलहेमकर यानें इस्त्राएलाचा न्यायइनसाफ केला. ९ त्याला तीस पुत्र होते; आणि त्यानें आपल्या तीस कन्या परस्थळीं देऊन टाकिल्या; आणि आपल्या पुत्रांसाठीं त्यानें परस्थळांहून तीस मुली आणिल्या. त्यानें इस्त्राएलाचा सात वर्षें न्यायइनसाफ केला. १० इब्सान मरण पावला व त्यास बेथलहेम येथें मूठमाती दिली.

११ त्यानंतर जबुलूनी एलोन यानें इस्त्राएलाचा न्यायइनसाफ केला; तो दहा वर्षें इस्त्राएलाचा शास्ता होता. १२ जबुलूनी एलोन मृत्यु पावला, त्यास जबुलूनांतील अयालोन येथें मूठमाती दिली.

१३ त्याच्यानंतर हिळेलाचा पुत्र अब्दोन पिराथोनी इस्त्राएलाचा शास्ता झाला. १४ त्यास चाळीस पुत्र व तीस नातू होते; ते सत्तर जवान गाढवांवर खारी करीत. त्यानें इस्त्राएलाचा आठ वर्षें न्यायइनसाफ केला. १५ मग हिळेलाचा पुत्र अब्दोन पिराथोनी हा मृत्यु पावला, त्यास एफ्राइम प्रांतांतील अमालेक्यांच्या डोंगराळ प्रदेशांत पिराथोन येथें मूठमाती दिली.

१ इस्त्राएल लोकांनीं पुनः परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें केलें, तेव्हां परमेश्वरानें त्यास चाळीस वर्षें पलिष्ट्यांच्या हातीं दिलें.

२ त्या वेळीं सरा गांवीं दान कुळांतला एक पुरुष होता, त्याचें नांव मानोहा; त्याची स्त्री वंध्या होती, तीस मूलबाळ झालें नाहीं. ३ परमेश्वराच्या दूतानें त्या स्त्रीस दर्शन देऊन सांगितलें, पाहा, तूं वंध्या असून तुला कांहीं मूलबाळ नाहीं, पण आतां तूं गर्भवती होऊन तुला पुत्र होईल. ४ तर तूं सावध राहा आणि द्राक्षारस किंवा मद्य पिऊं नको आणि अशुद्ध असें कांहीं खाऊं नको; ५ पाहा, तूं गर्भवती होऊन तुला पुत्र होईल; त्याच्या डोक्यावर वस्त्रा फिरवूं नये, कारण गर्भावस्थेपासूनच तो मुलगा देवाचा नाजीर होईल आणि इस्त्रा-

एलास पलिष्ट्यांच्या हातून सोडवावयास तोच आरंभ करील. ६ त्या स्त्रीनें येऊन आपल्या नवऱ्यास सांगितलें, एक देवाचा मनुष्य मजकडे आला, त्याचें स्वरूप देवाच्या दूताप्रमाणें अति भयानक होतें; पण तो कोठून आला होता हें मीं त्यास विचारिलें नाहीं व त्यानेंहि मला आपलें नांव सांगितलें नाहीं. ७ तो मला म्हणाला, पाहा, तूं गर्भवती होऊन तुला पुत्र होईल; यापुढें तूं द्राक्षारस किंवा मद्य पिऊं नको, आणि अशुद्ध असें कांहीं खाऊं नको; कारण तो मुलगा गर्भावस्थेपासून मरेपर्यंत देवाचा नाजीर राहील. ८ तेव्हां मानोहानें परमेश्वराची विनवणी करून म्हटलें, हे प्रभू, मी तुला प्रार्थितों कीं तूं जो देवाचा मनुष्य पाठविला होता त्यानें पुनः आम्हांकडे येऊन जो बालक जन्मणार त्याचें आम्हीं काय करावें तें आम्हांस शिकवावें असें कर. ९ देवानें मानोहाचें म्हणणें ऐकिलें; ती स्त्री शेतांत बसली असतां देवाचा दूत तिजकडे पुनः आला; पण तिचा नवरा मानोहा तिजबरोबर नव्हता; १० म्हणून त्या स्त्रीनें लवरेन पळत जाऊन आपल्या नवऱ्यास सांगितलें कीं त्या दिवशीं जो मनुष्य आला होता त्यानें पुनः मला दर्शन दिलें आहे. ११ मानोहा उठून आपल्या स्त्रीच्या मागे गेला, आणि त्या पुरुषाजवळ जाऊन त्यास त्यानें विचारिलें, या स्त्रीशीं तूंच बोलला होतास काय? तो म्हणाला, होय. १२ मानोहा म्हणाला, तुझ्या म्हणण्याप्रमाणें घडो; पण तो कोणत्या प्रकारचा मुलगा व्हावयाचा व त्याचें काय काम असणार? १३ परमेश्वराचा दूत मानोहास म्हणाला, जें कांहीं मीं या स्त्रीस सांगितलें आहे त्या सगळ्यास तिनें जपावें. १४ द्राक्षवेलाचा कसलाहि उपज तिनें खाऊं नये; तिनें द्राक्षारस किंवा मद्य पिऊं नये व कोणताहि अशुद्ध पदार्थ खाऊं नये; मीं जी आज्ञा तिला दिली आहे ती सगळी तिनें पाळावी. १५ मानोहा परमेश्वराच्या दूतास म्हणाला, आमची अशी विनंति आहे कीं तूं अमळ थांबावें म्हणजे तुझ्यासाठीं एक करडूंस सिद्ध करितों. १६ परमेश्वराचा दूत मानोहास म्हणाला, तूं मला थांबविलें तरी मी तुझ्या हातचें अन्न खाणार नाहीं;

तूं होमबलि केला तरी तो परमेश्वरास केला पाहिजे. तो परमेश्वराचा दूत होता हें मानोहास ठाऊक नव्हतें. १७ मानोहा परमेश्वराच्या दूतास म्हणाला, तुझें नांव काय ? तुझ्या बोलण्याप्रमाणें घडून आलें म्हणजे आम्ही तुझें गौरव करूं. १८ परमेश्वराचा दूत त्याला म्हणाला, तूं माझें नांव कां पुसतोस ? तें अद्भुत आहे. १९ तेव्हां मानोहानें एक करडें अन्नबलिसहित खडकावर परमेश्वरास अर्पिलें; तेव्हां दूतानें अद्भुत कृति केली ती मानोहा व त्याची बायको यांनीं पाहिली. २० त्या वेदीवरून आकाशाकडे ज्वाला उठत असतां परमेश्वराच्या दूतानें त्या वेदीवरल्या ज्वालेंतून आरोहण केलें; तें पाहून मानोहा व त्याची बायको यांनीं दंडवत घातलें. २१ परमेश्वराच्या दूतानें पुनः मानोहास व त्याच्या स्त्रीस दर्शन दिलें नाहीं; मग मानोहा समजला कीं हा परमेश्वराचा दूत आहे. २२ मानोहा आपल्या स्त्रीस म्हणाला, आपण खास मरणार, कारण आपण देवास पाहिलें; २३ पण त्याची स्त्री त्याला म्हणाली, आपल्याला मारून टाकण्याची परमेश्वराची इच्छा असती तर त्यानें आपल्या हातून होमबलि व अन्नबलि स्वीकारिले नसते, आपणांला हें सगळें दाखविलें नसतें, आणि या समयीं त्यानें ज्या गोष्टी सांगितल्या तशा सांगितल्या नसल्या. २४ पुढें त्या स्त्रीस पुत्र झाला; तिनें त्याचें नांव शमशोन ठेविलें; तो मुलगा लहानाचा मोठा झाला व परमेश्वराचा प्रसाद त्याजवर होता. २५ सरा व अष्टावोळ यांच्या दरम्यान महने-दान येथें (दानाच्या छावणींत) परमेश्वराच्या आत्म्याची त्याच्या ठायीं स्फूर्ति होऊं लागली.

१ शमशोन तिम्ना येथें गेला; तेथें त्यानें १४ एक पलिष्टी स्त्री पाहिली. २ तेव्हां त्यानें जाऊन आपल्या मातापितरांस सांगितलें कीं तिम्ना येथें मी एक पलिष्टी स्त्री पाहिली आहे, ती मला बायको करून द्या. ३ तेव्हां त्याचीं मातापितरें त्यास म्हणालीं, तुझ्या भाऊबंदांत, आमच्या सर्व लोकांत कोणी स्त्री नाहीं कीं काय म्हणून तूं त्या बेसुनत पलिष्ट्यांतली बायको करूं पाहत आहेस ?

शमशोन आपल्या पित्यास म्हणाला, तीच मला मिळवून द्या, तीच माझ्या मनास आली आहे. ४ पलिष्ट्यांशीं विरोध करण्याचें निमित्त मिळावें म्हणून ही गोष्ट परमेश्वराकडूनच घडली आहे हें त्याच्या मातापितरांस कळलें नाहीं. त्या काळीं पलिष्ट्यांची सत्ता इस्राएलावर होती.

५ शमशोन आपल्या आईबापांसह तिम्ना येथें गेला; तो तेथील द्राक्षांच्या मळ्यांपाशीं येऊन पोहंचला तों त्याजसमोर एक तरुण सिंह येऊन गर्जू लागला. ६ तेव्हां परमेश्वराच्या आत्म्याची त्याच्याठायीं प्रबळ स्फूर्ति झाली, आणि त्यानें हातांत कांहीं नसतां करडें फाडावें तसें त्या सिंहास फाडून टाकिलें; तथापि आपण काय केलें तें त्यानें आपल्या आईबापांस सांगितलें नाहीं. ७ मग त्यानें जाऊन त्या स्त्रीशीं बोलणें केलें; ती शमशोनाला फार आवडली. ८ कांहीं दिवसांनीं तो तिला आणण्यासाठीं पुनरपि जात असतां आडवाट करून सिंहाचें कलेवर पाहण्यास गेला तों त्या सिंहाच्या कलेवरांत मधमाशांचा घोळका व मध हीं त्याच्या दृष्टीस पडलीं. ९ त्यांतला कांहीं मध हातांत घेऊन तो वाटेनें खातखात गेला; आपल्या आईबापांकडे येऊन त्यानें तो मध त्यांस दिला, आणि त्यांनींही तो खाल्ला; तथापि सिंहाच्या कलेवरांतून त्यानें तो मध आणिला होता हें त्यांस त्यानें सांगितलें नाहीं. १० मग त्याचा बाप त्या स्त्रीच्या घरीं गेला; आणि तेथें शमशोनानें कुमारांच्या प्रघाताप्रमाणें मेजवानी दिली. ११ तेथल्या लोकांनीं त्यास पाहून त्याच्याबरोबर राहावयास तीस सोबती बोलवून आणिले. १२ शमशोन त्यांस म्हणाला, मी तुम्हांस एक कोडें घालितों; मेजवानीच्या सात दिवसांत तें उलगडून त्याचा अर्थ सांगाल तर मी तुम्हांस तीस पासोड्या व तीस पोषाख देईन; १३ पण तुम्हांस तें उलगडतां आलें नाहीं तर तुम्ही मला तीस पासोड्या व तीस पोषाख द्यावे. त्यांनीं त्यास म्हटलें, तुझें कोडें आम्हांस ऐकूं दे. १४ मग तो त्यांस म्हणाला, भक्षकांतून भक्ष्य व उग्रांतून मधुर तें काय ?

तीन दिवसपर्यंत त्यांस या कोड्याचा अर्थ उलगड-
वेना. १५ सातव्या दिवशीं ते शमशोनाच्या बायको-
कडे जाऊन तिला म्हणाले, तुझ्या नवऱ्यास फुसलावून
या कोड्याचा अर्थ सांगायचास लाव, नाही तर आम्ही
तुला व तुझ्या बापाचें घर अग्नीनें जाळून टाकूं;
तुम्हीं आम्हांस बुचाडून घेण्यास येथें बोलाविलें आहे,
असेंच ना ? १६ तेव्हां शमशोनाची बायको त्याच्या-
पुढें रडून म्हणाली, तूं माझ्यावर प्रीति करित नाहीस,
तूं माझा द्वेष करितोस; तूं माझ्या जातीच्या लोकांस
कोडें घातलें, पण मला त्याचा अर्थ सांगितला नाही.
तो तिला म्हणाला, मीं तें माझ्या आईबापांस
सांगितलें नाही, तर तें तुला कसें सांगूं ? १७ मेज-
वानीच्या सातव्या दिवसापर्यंत ती त्याजसमोर रडत
राहिली; सातव्या दिवशीं तिनें त्यास फारच आग्रह केला,
तेव्हां त्यानें तिला तें सांगितलें; मग तिनें तें कोडें
आपल्या लोकांस उलगडून सांगितलें. १८ सातव्या
दिवशीं सूर्यास्तापूर्वीं नगरवासी लोक त्यास म्हणाले,
महापेक्षां गोड तें काय ? आणि सिंहापेक्षां उग्र तें
काय ? तेव्हां तो त्यांस म्हणाला,

तुम्हीं माझ्या कालवडीस नांगरास जुंपिलें नसतें
तर तुम्हांस माझें कोडें कधीं न उलगडतें.

१९ मग परमेश्वराच्या आत्म्याची त्याच्या ठायीं प्रबल
स्फूर्ति होऊन तो अष्कलोनास गेला; तेथलीं तीस
माणसें मारून त्यांचीं वस्त्रे त्यानें काढून घेतलीं, आणि
ज्यांनीं कोडें उलगडिलें होतें त्यांस त्यांतून पोषाख
दिले. मग तो संतप्त होऊन आपल्या बापाच्या घरीं
गेला. २० इकडे शमशोन ज्या एका सोबत्याशीं
मित्रभावानें वागला होता त्यास त्याची बायको
देण्यांत आली.

१ कांहीं दिवसांनीं गहू कापण्याच्या हंगामांत
१५ शमशोन एक करडू घेऊन आपल्या बायकोच्या
भेटीस गेला; तो म्हणाला, मी खोलींत
आपल्या बायकोकडे जातो; पण त्याच्या सासऱ्यानें
त्याला आंत जाऊ दिलें नाही. २ सासरा

म्हणाला, तूं तिचा पराकाष्ठेचा द्वेष करितोस असें
खरोखर मला वाटून मीं ती तुझ्या सोबत्यास दिली;
तिची धाकटी बहीण तिच्याहून सुंदर आहे ना ? तर
तिच्याऐवजीं ती घे. ३ शमशोन त्या लोकांस
म्हणाला, या खेपेस मीं पलिष्ट्यांचें वाईट केलें तर त्यांस
मला दोष लावितां येणार नाही. ४ मग शमशोनानें
जाऊन तीनशें कोल्हे धरिले, मशाली मिळविल्या,
व त्या कोल्हांच्या शेपटास शेपूट गुंतवून दोनदोन
शेपटांच्यामध्ये एकएक मशाल बांधिली. ५ मग त्यानें
त्या मशाली पेटवून पलिष्ट्यांच्या उभ्या पिकांत त्या
कोल्हांस सोडिलें, तेव्हां धान्याच्या सुड्या, उभें पीक
व जैतूनांचे मळे जळून गेले. ६ पलिष्टी लोक विचारूं
लागले, हें कोणीं केलें ? तेव्हां लोकांनीं म्हटलें,
तिम्नाकराचा जावई शमशोन यानें हें काम केलें, कारण
त्याच्या सासऱ्यानें त्याची स्त्री त्याच्या सोबत्यास दिली
आहे. तेव्हां पलिष्ट्यांनीं येऊन तिला व तिच्या बापास
अग्नीनें जाळून टाकिलें. ७ मग शमशोन त्यांस
म्हणाला, तुम्हीं असलें काम केलें म्हणून मी तुमचा
सूड घेईन तेव्हां स्वस्थ होईन. ८ त्यानें त्यांस
खरपूस मार देऊन त्यांचा सप्पा उडविला; मग तो
एटाम खडकाच्या दरींत जाऊन राहिला.

९ मंतर पलिष्टी लोकांनीं चढाई केली व यहुदांत
तळ देऊन ते लेहीत पसरले, १० तेव्हां यहुदी
लोकांनीं त्यांस विचारिलें, तुम्ही आम्हांवर कां चालून
आलां ? ते म्हणाले, शमशोनास बांधून नेण्यास आलों
आहों; त्यानें आमचें केलें तसेंच आम्ही त्याचें करणार.
११ तेव्हां यहुदांतले तीन हजार पुरुष एटाम
खडकाच्या दरींत जाऊन शमशोनास म्हणाले,
पलिष्ट्यांची आम्हांवर सत्ता आहे हें तुला ठाऊक नाही
काय ? तूं आम्हांवर हें काय संकट आणिलें ? तो
त्यांस म्हणाला, त्यांनीं माझें केलें तसेंच मीहि त्यांचें
केलें. १२ ते शमशोनास म्हणाले, तुला पलिष्ट्यांच्या
हवालीं करावें म्हणून आम्ही आलों आहों. शमशोन त्यांस
म्हणाला, तुम्ही स्वतः माझ्यावर तुटून पडणार नाही
अशी शपथ वाहा. १३ ते म्हणाले नाही, नाही, आम्ही

केवळ तुला घट्ट बांधून त्यांच्या हवालीं करणार; आम्ही तुला खरोखर मारणार नाहीं. मग त्यांनीं त्याला दोन नव्या दोरांनीं बांधून खडकांतून वर आणिलें. १४ तो लेहीपर्यंत येऊन पोहंचला तेव्हां पलिष्ठी त्यास पाहून जयघोष करूं लागले; तेव्हां परमेश्वराच्या आत्म्याची त्याच्या ठायीं प्रबल स्फूर्ति होऊन त्याच्या भुजांस बांधिलेले दोर अग्नीनें जळलेल्या सणासारखे झाले, आणि त्याच्या हातांचीं बंधनें गळून पडलीं. १५ मग गाढवाचें एक नवें जाभाड त्यास दिसलें, तें हातीं घेऊन त्यानें एक हजार मनुष्यांस मारून टाकिले. १६ शमशोन म्हणाला,

गाढवाच्या जाभाडानें मीं राशींच्या राशी पाडिल्या

गाढवाच्या जाभाडानें मीं हजार मनुष्ये वधिलीं. १७ हें आपलें बोलणें संपविल्यावर त्यानें आपल्या हातांतलें तें जाभाड टाकून दिलें व त्या ठिकाणाचें नांव त्यानें रामथ-लेही (जाभाडाची टेंकडी) असें ठेविलें. १८ नंतर त्यास फार तहान लागली, आणि तो परमेश्वराचा धावा करून म्हणाला, तूं आपल्या दासाच्या हस्ते ही मोठी सोडवणूक करविली खरी, पण मी आतां तहानेनें मरून बेसुनत लोकांच्या हातीं पडत आहे. १९ तेव्हां परमेश्वरानें लेहीत खडक फोडून एक खळगा केला, त्यांतून पाणी वाहूं लागलें; तें पाणी पिऊन त्याच्या जिवांत जीव आला व तो ताजातवाना झाला; यावरून त्या झन्याचें नांव एन-हक्कोरे (धावा करणाऱ्याचा झरा) असें पडलें; तो झरा अद्यापि लेहीत आहे. २० पलिष्ठांच्या अमदानींत वीस वर्षे त्यानें इस्राएलाचा न्यायइनसाफ केला.

१ मग शमशोन गज्या येथें गेला; तेथें १६ एक वैश्या त्यानें पाहिली व तिजपाशीं तो गेला. २ शमशोन तेथें आला ही बातमी गज्याकरांस लागली तेव्हां त्यांनीं त्यास वेढिलें आणि त्याचा घात करण्यासाठीं नगराच्या वेशींत ते रात्रभर दबा धरून राहिले; सकाळीं उजाडेपर्यंत त्यास जिवें मारूं असें म्हणून ते रात्रभर गुपचूप राहिले. ३ इकडे

शमशोन मध्यरात्रपर्यंत पडून राहिला व मध्यरात्री उठून त्यानें नगराच्या वेशीचीं कवाडें आणि दोन्ही दारवाद्या हीं धरून अडसरासहित उखळून खांद्यावर घेऊन हेब्रोनासमोरील डोंगराच्या शिखरावर नेलीं.

४ नंतर सोरेक खोऱ्यांतील दलीला नांवाच्या एका स्त्रीवर त्याचें मन बसलें. ५ तेव्हां पलिष्ठांचे सरदार त्या स्त्रीकडे जाऊन तिला म्हणाले, तूं त्यास फुसलावून त्याच्याकडून एवढें काढून घे की त्याचें प्रचंड बळ कशांत आहे, आणि कोणत्या उपायानें आम्ही त्याहून वरचढ होऊं व त्याच्या सुसक्या बांधून त्यास जेर करूं; आम्ही तुला प्रत्येकीं अकराशें रुपये देऊं. ६ दलीला शमशोनास म्हणाली, तुझें प्रचंड बळ कशांत आहे व कोणत्या रीतीनें तुला बांधून जेर करितां येईल तें मला सांग.

७ शमशोन तिला म्हणाला, सुकविलेल्या नाहीत अशा सात ताज्या फोकांनीं मला बांधून टाकिलें तर मी बलहीन होऊन इतर माणसांसारखा होईन. ८ मग सुकविलेले नाहीत असे सात ताजे फोक घेऊन पलिष्ठांचे सरदार तिच्याकडे आले; आणि तिनें शमशोनास त्या फोकांनीं बांधिलें. ९ त्या वेळीं आंतल्या खोलींत कांहीं लोक तिनें छपवून ठेविले होते. ती त्यास म्हणाली, शमशोना, पलिष्ठी तुजवर चालून आले आहेत. तेव्हां सणाचें सूत आगीचा वास लागतांच जसें जळून जातें तसे त्यानें ते फोक तोडून टाकिले. त्याच्या बळाचा थांग कांहीं लागलाच नाही. १० दलीला शमशोनास म्हणाली, तूं मला खोटें सांगून माझी वंचना केली; तूं कशानें बद्ध होशील हें मला आतां खरें खरें सांग. ११ तो तिला म्हणाला, कामास न लाविलेल्या अशा नव्या दोरांनीं मला कसून बांधिलें तर मी हीनबल होऊन इतर माणसांसारखा होईन. १२ दलीला नवे दोर आणून त्यास बांधून म्हणाली, शमशोना, पलिष्ठी तुजवर चालून आले आहेत. त्याच्यासाठीं टपलेले लोक आंतल्या खोलींत बसले होते. तेव्हां धागा तोडावा तसे त्यानें ते आपल्या हातांचे दोर तोडून टाकिले. १३ दलीला शमशोनास म्हणाली, तूं आतां-पर्यंत खोटें सांगून माझी वंचना केली तर तूं कशानें

बद्ध होशील तें मला सांग. तो तिला म्हणाला, माझ्या केसांच्या सात बटा मागाच्या ताण्यांत गुंफिल्या तर मी बद्ध होईन. १४ मग तिने त्याचे केस मागाच्या फणीवर ताणून बांधिले व ती त्यास म्हणाली, शमशोना, पलिष्टी तुजवर चालून आले आहेत. तेव्हां त्याने झोपेतून जागे होऊन ती मागाची फणी व ताणा उखळून काढिला. १५ मग दलीला त्यास म्हणाली, तुझे मन काहीं मजवर नाही, तर तुझ्यावर माझी प्रीति आहे असें कसे म्हणतोस ? तूं माझी ह्यासुद्धां तीन वेळां वंचना केली; तुझे प्रचंड बळ कशांत आहे तें तूं मला सांगितलें नाही. १६ तिनें दररोज बोलून बोलून त्याच्यापाशीं जिकीर केल्यामुळे त्याला जीव नकोसा झाला. १७ मग त्यानें आपलें हृद्गत तिला सांगितलें; तो तिला म्हणाला, माझ्या डोक्यास कधीं वस्त्रा लागला नाही, कारण मी आपल्या मातेच्या उदरीं होतो तेव्हांपासून देवाचा नाजीर आहे; माझे मुंडन झाल्यास माझे बळ जाईल व मी हीनबल होऊन इतर माणसांसारखा होईन. १८ त्यानें आपलें सारें हृद्गत सांगितलें हें पाहून दलीलेनें पलिष्ट्यांच्या सरदारांस बोलावूं पाठविलें व कळविलें कीं एवढीच एक वेळ या; त्यानें आपलें सारें हृद्गत मला सांगितलें आहे. तेव्हां पलिष्ट्यांचे सरदार हातीं दाम घेऊन तिच्याकडे आले. १९ तिनें शमशोनास आपल्या मांडीवर निजविलें; आणि एक मनुष्य जवळ बोलावून त्याच्या डोक्याच्या सात बटा मुंडिल्या; ती त्याला त्रासवूं लागली व तो अगदीं निर्बल झाला. २० ती त्यास म्हणाली, शमशोना, पलिष्टी तुझ्यावर चालून आले आहेत. तेव्हां तो झोपेतून उठला व आपण पहिल्याप्रमाणेंच अंग हालवून सुटून जाऊं असें त्याला वाटलें. परमेश्वरानें आपणाला सोडिलें आहे याची कल्पना त्याला नव्हती. २१ पलिष्टी लोकांनीं त्याला पकडून त्याचे डोळे फोडिले व त्यास गज्या येथें नेऊन पितळी बेड्यांनीं जखडिलें; तो कारागृहांत धान्य दळूं लागला; २२ पण त्याचें मुंडण झाल्यावर त्याच्या डोक्याचे केस पुनः वाढूं लागले.

२३ नंतर पलिष्ट्यांचे सरदार आपल्या दागोन नामक देवाच्या प्रीत्यर्थ महायज्ञ व उत्सव करावयास जमा झाले; ते म्हणाले, आमच्या देवानें आमचा शत्रु शमशोना यास आमच्या हातीं दिलें आहे. २४ लोकांनीं त्यास पाहून आपल्या देवाची स्तुति करून म्हटलें, आमच्या देवानें आमच्या देशाचा विध्वंस करणाऱ्या आणि आमच्यांतल्या बहुत लोकांचा संहार करणाऱ्या शत्रूस आमच्या हातीं दिलें आहे. २५ ते आनंदाच्या भरांत येऊन म्हणाले, शमशोनास घेऊन या, त्याची आम्हांला करमणूक होईल. तेव्हां त्यांनीं शमशोनास तुसंगांतून आणविलें, आणि तो त्यांच्यापुढें गंमत करूं लागला; आणि त्यांनीं त्यास खांबांच्यामध्ये उभें केलें. २६ शमशोनाचा हात ज्या मुलानें धरिला होता त्यास तो म्हणाला, ज्या खांबांवर हें घर उभें आहे तें मला चाचपूं दे, म्हणजे मी त्यांशीं टेंकेन. २७ त्या मंदिरांत स्त्रीपुरुषांची मनस्वी गर्दी झाली होती; तेथें पलिष्ट्यांचे सर्व सरदार होते; धाव्यावर तीन हजार स्त्रीपुरुष शमशोनाची गंमत पाहत होते. २८ तेव्हां शमशोनानें परमेश्वराचा धावा केला कीं हे प्रभू देवा, माझी आठवण कर; हे देवा, या एवढ्या प्रसंगीं मला बळ दे, म्हणजे मी ह्या माझ्या दोन डोक्यांबद्दल पलिष्ट्यांचा एकदम सूड घेईन. २९ ज्या दोन मधल्या खांबांवर त्या मंदिराचा आधार होता त्यांतला एक उजव्या हातानें व एक डाव्या हातानें धरून शमशोन त्यांवर टेंकला. ३० पलिष्ट्यांबरोबर मलाहि मरण येवो असें म्हणून शमशोनानें आपलें सर्व बळ खर्चून ते खांब रेंडले; तेव्हां तें मंदिर त्या सरदारांवर व त्यांत जमलेल्या सर्व लोकांवर पडलें. या प्रकारें त्यानें मरतेसमयीं मारिलेले लोक आपल्या साऱ्या हयातींत मारिलेल्या लोकांहून अधिक होते. ३१ मग त्याचे भाऊबंद व त्याच्या बापाच्या घराण्यांतील सर्व लोक आले व त्यास उचलून घेऊन गेले; त्यांनीं सारा व अष्टावोल यांच्या दरम्यान त्याचा बाप मानोहा याचें कबरस्तान होतें तेथें त्यास

मूठमाती दिली. त्यानें इस्त्राएलाचा न्यायइनसाफ वीस वर्षें केला.

१ एफ्राइमाच्या डोंगराळ प्रदेशांत मीखा १७ नांवाचा एक मनुष्य राहत असे. २ तो आपल्या आईस म्हणाला, जे अकराशें रुपये तुजपासून हिरावून नेल्याबद्दल तूं शाप दिला होता व ज्यांविषयीं तूं बोलतांना मीं ऐकिलें होतें ते मजपाशीं आहेत; मींच ते घेतले होते. तेव्हां त्याची आई म्हणाली, माझ्या पुत्राचें परमेश्वर अभीष्ट करो. ३ त्यानें ते अकराशें रुपये आपल्या आईस परत दिल्यावर त्याच्या आईनें म्हटलें, माझ्या पुत्राप्रित्यर्थ माझ्या हातचे हे रुपये मीं परमेश्वरास वाहिले आहेत; यांची एक कोरीव मूर्ति व एक ओतीव मूर्ति करावी; म्हणून हे पैसे मी तुला परत देतें. ४ त्यानें ते रुपये आपल्या आईस परत दिले तेव्हां तिनें त्यांतले दोनशें रुपये सोनारास दिले, त्यानें त्यांची एक कोरीव मूर्ति व एक ओतीव मूर्ति केली आणि ती मीखाच्या घरी ठेविली. ५ मीखाचें एक देवघर होतें; त्यानें एक एफोद आणि कुलदेवता केल्या होत्या व त्यानें आपल्या एका पुत्रास दीक्षा देऊन आपला पुरोहित केलें होतें. ६ त्या काळीं इस्त्राएलाचा कोणी राजा नव्हता; जो तो आपल्या नजरेस येई तसें करित असे.

७ यहुदांतील बेथलहेम येथला रहिवासी यहुदा कुळांतील एक तरुण लेवी तेथें उपरी म्हणून राहत होता. ८ कोठें तरी आपणास ठिकाण मिळवें म्हणून तो यहुदांतील बेथलहेम नगरांतून निघाला; प्रवास करितांकरितां एफ्राइमाच्या डोंगरांत मीखाच्या घरीं तो आला. ९ मीखानें त्यास विचारिलें, तूं कोठून आलास? तो त्यास म्हणाला, यहुदाच्या बेथलहेमांतला मी एक लेवी आहे; थारा मिळेल तेथें जाऊन राहावें म्हणून मी निघालों आहे. १० मीखा त्यास म्हणाला, माझ्या एथें राहा; तूं माझा वडील व पुरोहित होऊन राहा; मी तुला सालिना दहा रुपये, एक पोषाख आणि पोटास देईन. तेव्हां तो लेवी त्याच्या घरीं जाऊन राहिला. ११ तो लेवी त्या मनुष्याबरोबर

राहण्यास राजी झाला; तो तरुण पुरुष त्याच्याशीं पुत्रासारखा वर्तला. १२ मीखानें त्या लेव्यास दीक्षा दिली, आणि तो तरुण लेवी त्याचा पुरोहित होऊन त्याच्या घरीं राहूं लागला. १३ यावर मीखा म्हणाला कीं मीं एक लेवी आपला पुरोहित करून ठेविला आहे, तर आतां परमेश्वर खात्रीनें माझें बरें करील.

१ त्या काळीं इस्त्राएलाचा कोणी राजा नव्हता; दान वंशाचे लोक त्या वैली वस्तीसाठीं वतन पाहत होते; कारण इस्त्राएली वंशांबरोबर त्यांस वतनभाग अजून मिळाला नव्हता. २ तेव्हां दानवंशजांनीं आपल्या कुळांतल्या सगळ्या लोकांतून पांच शूर वीर निवडून त्यांस सरा व अष्टावोल येथून देश धुंडाळून पाहण्यास पाठविलें; त्यांस ते म्हणाले, जा आणि तो प्रांत धुंडाळा; ते एफ्राइमाच्या डोंगरी प्रदेशांतील मीखाच्या घरापर्यंत येऊन तेथें विन्हाडास राहिले. ३ ते मीखाच्या घरापाशीं असतां त्यांनीं त्या तरुण लेव्याचा शब्द ओळखिला; तेव्हां ते त्याजकडे जाऊन त्याला विचारूं लागले, तुला येथें कोणीं आणिलें? तूं येथें काय करितोस? तुझें येथें काय आहे? ४ त्यानें त्यांस सांगितलें कीं मीखानें माझें असें असें केलें; त्यानें मला वतन देऊन ठेविलें असून मी त्याचा पुरोहित झालों आहे. ५ ते त्यास म्हणाले, देवास प्रश्न विचारून पाहा कीं ज्या प्रवासास आम्ही निघालों आहों तो यशस्वी होईल कीं नाहीं? ६ तो पुरोहित त्यांस म्हणाला, तुम्ही खुशाल जा; ज्या प्रवासास तुम्ही निघालां आहां तो परमेश्वरासमोर रुजू आहे.

७ मग ते पांच पुरुष निघून लईश येथें गेले; तेथें त्यांस असें दिसून आलें कीं तेथील लोक सिदोनी लोकांप्रमाणें निश्चित, स्वस्थ व निर्भय आहेत, त्यांस कसलाहि उपद्रव देणारा कोणी सत्ताधीश त्या देशावर नाहीं, व ते सिदोन्यांपासून फार दूर राहत असून इतर लोकांशीं त्यांचा कांहीं व्यवहार नाहीं. ८ मग ते सरा व अष्टावोल येथें आपल्या भाऊवंदांकडे परत आले; तेव्हां त्यांचे भाऊवंद त्यांस विचारूं लागले, तुम्ही काय वर्तमान आणिलें आहे? ९ त्यांनीं म्हटलें,

चला, उठा, आपण त्या लोकांवर चालून जाऊं; आम्ही तो देश पाहिला आहे, तो फार चांगला आहे; तुम्ही स्वस्थ कां बसलां आहां? तेथें जाऊन तो देश ताब्यांत घेण्याविषयीं कांहीं आळस करूं नका. १० तेथें गेल्यावर तुम्हांस निश्चितपणें राहणारें लोक सांपडतील; व तो देश विस्तीर्ण आहे; देवानें तो देश तुमच्या हातीं दिला आहे; तें ठिकाण असें आहे कीं पृथ्वी-वरल्या कोणत्याहि गोष्टीची तेथें वाण नाही.

११ तेव्हां सरा व अष्टावोल येथून दान कुळांतले सहाशें पुरुष हत्यारबंद होऊन निघाले. १२ त्यांनीं कूच करून यहूदांतील किर्याथ-यारीम येथें तळ दिला; यामुळें आजवर त्या स्थलास महाने-दान (दानाची छावणी) असें म्हणतात; तें किर्याथ-यारीमाच्या पश्चिमेस आहे. १३ तेथून निघून ते एफ्राइमाच्या डोंगरी प्रदेशांत मीखाच्या घरापाशीं आले. १४ तेव्हां जे पांच पुरुष लईश प्रदेश हेरावयास गेले होते ते आपल्या बांधवांस म्हणाले, तुम्हांस ठाऊक आहे काय? या घरांत एक एफोद, कुलदेवता, एक कोरीव मूर्ति आणि एक ओतीव मूर्ति अशीं आहेत; आतां तुम्ही काय करावयाचें याचा चांगला विचार करा. १५ ते तिकडे वळले आणि मीखाच्या घरीं असलेल्या लेव्याच्या बिन्हाडीं जाऊन त्याचें त्यांनीं क्षेमकुशल विचारिलें. १६ मग ते दानवंशांतले सहाशें हत्यारबंद पुरुष वेशींत उभे राहिले; १७ आणि जे पांच पुरुष देशाची पाहणी करावयास गेले होते ते आंत शिरून ती कोरीव मूर्ति, एफोद, कुलदेवता व ओतीव मूर्ति घेऊन गेले; आणि तो पुरोहित त्या हत्यारबंद सहाशें पुरुषांबरोबर वेशींत उभा राहिला. १८ ते पांच पुरुष मीखाच्या घरांत शिरून कोरीव मूर्ति, एफोद, कुलदेवता व ओतीव मूर्ति घेऊन आले तेव्हां पुरोहित त्यांस म्हणाला, तुम्ही हें काय करितां? १९ ते त्यास म्हणाले, गप्प राहा, आपलें तोंड हातानें दाबून धर व आम्हांबरोबर येऊन तूं आमचा बडील व पुरोहित होऊन राहा; एकाच मनुष्याच्या घरीं पुरोहित होऊन

राहावें हें तुला बरें कीं इस्राएलाच्या एका सगळ्या वंशाचा व कुळाचा पुरोहित व्हावें हें बरें? २० तेव्हां त्या पुरोहिताचें चित्त प्रसन्न झालें व एफोद, कुलदेवता व कोरीव मूर्ति घेऊन तो त्या लोकांबरोबर गेला. २१ तेव्हां ते पुनः वाटेस लागले; त्यांनीं मुलेंबाळें, पशु आणि सामान-सुमान आपल्यापुढें चालवून कूच केलें; २२ ते मीखाच्या घरापासून बरेंच दूर गेल्यावर त्याच्या घराच्या आसपासच्या घरांत राहणाऱ्या लोकांनीं जमा होऊन दानवंशांसां जाऊन गांठिलें; २३ त्यांनीं दानवंशाच्या लोकांस हाका मारिल्या; तेव्हां त्यांनीं तोंडें फिरवून मीखास म्हटलें, तुझें काय झालें कीं तूं एवढा समुदाय घेऊन आला आहेस? २४ तो म्हणाला, मीं केलेले देव व माझा पुरोहित तुम्ही घेऊन चाललां; आतां माझें काय राहिलें आहे? आणि मला विचारितां कीं तुझें काय झालें म्हणून? २५ दानवंशाचे लोक त्यास म्हणाले, तुझें बोलणें आमच्या लोकांच्या कार्नी पडूं देऊं नको, दिलें तर ते रागावून तुजवर तुटून पडतील आणि तूं व तुझ्या घरचे लोक प्राणांस मुकतील. २६ मग दानवंशाचे लोक आपल्या वाटेनें गेले; इकडे मीखानें पाहिलें कीं हे लोक आपणाहून अधिक बलवान् आहेत, तेव्हां तोहि परतून आपल्या घरीं गेला. २७ मीखानें बनविलेल्या वस्तु व त्याचा पुरोहित बरोबर घेऊन ते लईश येथें आले; तेथील लोक स्वस्थपणें व निश्चितपणें राहत होते; त्यांनीं त्यांचा तरवारीनें संहार करून त्यांचें नगर अग्नीनें जाळून टाकिलें. २८ त्या नगराचा बचाव करावयास कोणी नव्हता; कारण तें सिदोनापासून दूर होतें आणि इतर लोकांशीं त्या लोकांचा व्यवहार नव्हता; तें नगर बेथ-रहोबच्या खोऱ्यांत होतें; मग तें नगर वसवून तेथें ते राहिले. २९ त्यांनीं त्या नगरास आपला मूलपुरुष दान जो इस्राएलाचा एक पुत्र त्याचें नांव दिलें; पूर्वी त्या नगराचें नांव लईश होतें. ३० दानवंशाच्या लोकांनीं त्या कोरीव मूर्तीची स्थापना केली; देशाचा पाडाव होईपर्यंत गर्षोमाचा

पुत्र व मोशाचा नातू योनाथान व त्याचे वंशज दान-
वंशाचा पुरोहितपणा करित असत. ३१ देवाचें
निवासस्थान शिलो येथें होतें तोंपर्यंत मीखाची कोरीव
मूर्ति तेथें स्थापिलेली होती.

१ त्या काळीं इस्राएलाचा कोणी राजा
१९ नव्हता; तेव्हां कोणी एक लेवी एफ्राइमाच्या
डोंगरी प्रदेशाच्या बाजूला उपरी म्हणून राहत
असे; त्यानें यहूदांतील बेथलहेम येथील एक उपपत्नी
केली होती. २ त्याच्या उपपत्नीनें त्यास सोडून व्यभि-
चार केला व ती यहूदांतील बेथलहेम येथें आपल्या
बापाच्या घरीं जाऊन चार महिने राहिली. ३ नंतर
तिची समजूत घालून तिला माघारें आणावें म्हणून
तिचा पति एक सेवक व दोन गाढवें बरोबर घेऊन
तिच्या शोधास निघाला; तिनें त्यास आपल्या बापाच्या
घरीं नेलें; त्या मुलीच्या बापानें त्याला पाहिलें तेव्हां
त्याची भेट झाल्यावरून त्याला आनंद झाला. ४ त्या
मुलीच्या बापानें म्हणजे त्याच्या सासऱ्यानें त्याला
राहण्याचा आग्रह केला, तेव्हां तो तेथें तीन दिवस
त्याच्या घरीं राहिला; ह्याप्रमाणें त्यांचें खाणेंपिणें झाल्या-
वर तीं तेथें मुक्कामास राहिलीं. ५ चौथ्या दिवशीं
सकाळीं पहाटेस उठल्यावर तो जाण्यास निघाला तेव्हां
मुलीच्या बापानें आपल्या जावयास म्हटलें कीं
कोरभर भाकर खाऊन जिव्हास आधार करा आणि
मग मार्गस्थ व्हा. ६ तेव्हां त्या दोघांनीं बसून एकत्र
खाणेंपिणें केलें; मग त्या मुलीच्या बापानें त्यास म्हटलें,
प्रसन्न मनानें आणखी एक रात्र राहण्यास राजी हो.
७ तो पुरुष जावयास निघाला पण त्याच्या सासऱ्यानें
त्यास आग्रह केला म्हणून त्यानें आणखी मुक्काम
केला. ८ पांचव्या दिवशीं पहाटेस उठून तो जावयास
निघाला तेव्हां त्या मुलीच्या बापानें म्हटलें, आपल्या
जिव्हास आधार कर आणि दिवस कलेपर्यंत राहा;
तेव्हां त्या दोघांनीं पुनः एकत्र भोजन केलें. ९ मग
तो पुरुष आपली उपपत्नी व सेवक यांसह वर्तमान
जावयास निघाला तेव्हां त्या मुलीचा बाप म्हणजे
त्याचा सासरा त्यास म्हणाला, पाहा, दिवस कलला

आहे, तर तुम्ही रात्रीं येथेंच राहा; दिवस आतां
मावळेल तर येथेंच राहून आपलें मन हर्षित करा;
उद्यां सकाळीं पहाटेस उठून मार्गस्थ व्हा व आपल्या
घरीं जा; १० पण तो पुरुष त्या रात्रीं तेथें राहीना, तो
उठून मार्गस्थ झाला. तो खोगीर घातलेलीं आपलीं दोन
गाढवें आणि आपली उपपत्नी यांसह यबूसच्या म्हणजे
यरुशलेमाच्या नजीक आला. ११ यबूस नगरापाशीं ते
आले तेव्हां दिवस बराच खालीं गेला होता; तेव्हां
सेवकानें आपल्या धन्यास म्हटलें, चला, आपण
यबूसी लोकांच्या या नगरांत जाऊन मुक्काम करूं.
१२ त्याचा धनी त्यास म्हणाला, जेथें कोणी इस्राएल
लोक राहत नाहींत अशा परक्यांच्या नगरांत
आपण उतरूं नये, तर आपण गिबा येथें जाऊं. १३ तो
आपल्या चाकरास म्हणाला, आपण जवळच्या एकाद्या
ठिकाणीं जाऊं; गिबा अथवा रामा येथें रात्र घालवूं.
१४ तेव्हां ते पुढें चालले आणि बन्यामिनाच्या गिब्या-
पाशीं पोहंचल्यावर सूर्यास्त झाला. १५ गिब्यांत
जाऊन मुक्काम करावा म्हणून ते तिकडे गेले; तो
आंत जाऊन नगराच्या चौकांत बसला; कारण कोणीहि
त्यांस आपल्या घरीं राहावयास जागा दिली नाहीं.
१६ इतक्यांत एक म्हातारा आपलें शेतांतलें काम
आटपून संध्याकाळीं घरीं चालला होता; तो एफ्राइमाच्या
डोंगराळ प्रदेशांतला असून गिबा येथें उपरी
म्हणून राहत होता; त्या ठिकाणचे लोक बन्यामिनी
होते. १७ त्या म्हाताऱ्यानें पाहिलें तों नगराच्या
चवाव्यावर कोणी प्रवासी बसला आहे असें त्याच्या
दृष्टीस पडलें; त्या म्हाताऱ्यानें त्यास विचारिलें, तूं
कोठें चाललास? तूं कोठून आलास? १८ तो त्यास
म्हणाला, आम्ही यहूदांच्या बेथलहेमाहून निघालों
आहों आणि आम्हांस एफ्राइमाच्या डोंगराळ प्रदेशाच्या
पलीकडल्या बाजूस जावयाचें आहे; मी तेथलाच
आहें; मी बेथलहेम-यहूदा येथें गेलों होतो व आतां
परमेश्वराच्या मंदिराकडे जात आहें; मला येथें कोणी
घरीं जागा देत नाहीं. १९ आमच्या गाढवांस दाणा-
वैरण आहे, आणि माझ्यासाठीं, या तुझ्या दासीसाठीं व

या तुझ्या दासाबरोबरच्या चाकरासाठी तुझ्या दासाजवळ भाकर व द्राक्षारस आहे; कोणत्याहि गोष्टीची वाण नाही. २० म्हातारा म्हणाला, तुझें क्षेम असो; तुला जें पाहिजे तें मजकडे लागलें; मात्र रस्त्यांत मुकाम करूं नको. २१ मग त्यानें त्यास आपल्या घरीं नेलें व त्याच्या गाढवांस वैरण दिली, आणि त्यांनीं हातपाय धुऊन खाणेंपिणें केलें. २२ ते आनंदांत असतां गांवांतल्या कित्येक अधम लोकांनीं येऊन तें घर वेढिलें व दार ठोकून त्या घराचा धनी जो म्हातारा त्यास ते म्हणूं लागले, जो पुरुष तुझ्या घरीं आला आहे त्यास बाहेर काढ म्हणजे आम्ही त्यास जाणूं. २३ घरधनी बाहेर जाऊन त्यांस म्हणूं लागला, नाही; बांधवहो, अशी दुष्टाई करूं नका; हा पुरुष माझ्या घरीं आला आहे, तर असलें बेशरमपणाचें काम करूं नका. २४ पाहा, येथें माझी कन्या कुमारी आहे व या पुरुषाची उपपत्नी आहे त्यांस मी बाहेर आणितों; तुम्ही त्यांची अब्रू घ्या, त्यांच्याशीं वाटेल तें करा, पण या पुरुषाशीं असलें बेशरमपणाचें काम करूं नका. २५ तरी तीं माणसें त्याचें ऐकतना; तेव्हां त्या पुरुषाचें आपली उपपत्नी त्यांजकडे बाहेर नेऊन सोडिली; त्यांनीं तिजशीं कुकर्म केलें आणि रात्रभर पहाट होईपर्यंत तिचे हालहाल केले; सकाळीं उजाडूं लागलें तेव्हां त्यांनीं तिला सोडिलें. २६ प्रभात होताच ती स्त्री आपला धनी ज्या माणसाच्या घरीं होता तेथें येऊन चांगलें उजाडेपर्यंत दाराशीं पडून राहिली. २७ सकाळीं तिच्या पतीनें उठून घराचे दरवाजे उघडले व मार्गस्थ व्हावें म्हणून तो बाहेर आला तो त्याची उपपत्नी दाराशीं पडली असून तिचे हात उंबरठ्यावर आहेत असें त्याच्या दृष्टीस पडलें. २८ तो तिला म्हणाला, चल, आपण जाऊं; पण कांहीं उत्तर येईना; तेव्हां तिला आपल्या गाढवावर घालून तेथून तो आपल्या ठिकाणीं गेला. २९ आपल्या घरीं त्यानें सुरी घेऊन आपल्या उपपत्नीस धरून तिचे अवयव कापून सुटे केले, आणि तिचीं बारा शकलें करून इस्राएलाच्या सर्व प्रदेशांत पाठवून दिलीं. ३० ज्यांनीं ज्यांनीं तें पाहिलें ते सर्व

म्हणूं लागले, इस्राएल लोक मिसर देशांतून आले तेव्हांपासून आजवर असलें कृत्य कधीं झालें नाहीं कीं कोणीं पाहिलें नाहीं, तर याविषयीं विचार करा, मसलत करा आणि आपला अभिप्राय सांगा.

१ मग दानापासून बैर-शेबापर्यंतचे सर्व इस्रा-
२० एल लोक व गिलादांतले लोक बाहेर पडले व त्यांची सर्व मंडळी एकजीव होऊन मिस्रा येथें परमेश्वरापाशीं जमा झाली. २ लोकांचे सर्व नायक आणि इस्राएलाच्या सर्व वंशांतले लोक मिळून चार लक्ष धारकरी पायदळ देवाच्या प्रजेच्या मेळ्यांत हजर झाले. ३ इस्राएल लोक मिस्रांत जमा झाले आहेत हें बन्यामिनी वंशांतले लोकांच्या कानीं गेलें. इस्राएल लोक म्हणाले, हें दुष्कर्म कसें घडून आलें तें आम्हांस सांगा. ४ तेव्हां त्या खून झालेल्या स्त्रीचा नवरा लेवी यानें सांगितलें कीं मी आपल्या उपपत्नीसहित बन्यामिनाच्या गिब्यांत मुकामास होतो. ५ तेथें गिब्यांतल्या पुरुषांनीं मजवर चालून येऊन रात्रीच्या सप्तमीं घरास वेढा घालून माझा घात करावयास पाहिलें; त्यांनीं माझ्या उपपत्नीवर एवढा बलात्कार केला कीं ती मरण पावली. ६ तेव्हां मीं आपल्या उपपत्नीस धरून तिचीं शकलें करून इस्रा-
 एलाच्या वतनभागांतील सर्व प्रांतांत तीं पाठवून दिलीं; कारण त्या लोकांनीं इस्राएलामध्यें भ्रष्टाचार व बेशरमपणाचें कर्म केलें आहे. ७ तर इस्राएल लोकहो, तुम्ही सर्व आतां आपला अभिप्राय व मसलत द्या. ८ तेव्हां एकदम सगळे लोक उठून म्हणाले, आमच्यांतला कोणी आपल्या डेऱ्यांत जावयाचा नाहीं, आमच्यांतला कोणी आपल्या घरीं जावयाचा नाहीं; ९ आम्ही गिब्याचें असें करणार: आम्ही त्यावर चालून जाणार, कोणीं जावें तें चित्वा टाकून ठरविणार. १० मग सर्व इस्राएल वंशांतील शंभर पुरुषांमागें दहा, हजारामागें शंभर, आणि दहा हजारामागें एक हजार असे पुरुष निवडूं, म्हणजे ते सैन्यासाठीं भोजनसामग्री आणितील, व आम्ही बन्यामिनाचें गिबा येथें जाऊन त्यांनीं इस्राएलामध्यें जें बेशरमपणाचें कर्म केलें आहे

ल्याबद्दल त्यांचें पारिपत्य करूं. ११ सगळे इस्राएल लोक एकजीव होऊन त्या नगरासमोर जमा झाले.

१२ मग इस्राएल वंशांतल्या लोकांनीं बन्यामिनाच्या सर्व वंशांकडे कांहीं मनुष्यें पाठवून विचारिलें कीं तुमच्या-मध्ये हें काय दुष्कर्म घडलें आहे ? १३ गिब्यांतील त्या अधम लोकांस आमच्या हवालीं करा, म्हणजे आम्ही त्यांचा संहार करून इस्राएलांतील दुष्टता काढून टाकूं; पण बन्यामिनी लोकांनीं आपले भाऊबंद इस्राएल लोक यांचें ऐकिलें नाहीं. १४ मग बन्यामिनी लोक आपआपल्या नगरांतून बाहेर येऊन इस्राएल लोकांशीं लढण्यासाठीं गिबा येथें जमा झाले. १५ त्या दिवशीं गिब्यांतले राहणारे सातशें निवडक पुरुष खेरीज करून निरनिराळ्या नगरांहून आलेल्या धारकरी बन्यामिन्यांची संख्या सव्वीस हजार होती. १६ त्या सर्व लोकांमध्ये सातशें निवडक पुरुष डावरे होते, त्यांच्या गोफणीचा नेम केसभर देखील चुकत नसे.

१७ बन्यामीनवंश खेरीज करून अवांतर इस्राएल लोकांतले धारकरी पुरुष चार लक्ष भरले; हे सगळे लढवय्ये होते. १८ मग इस्राएल लोक निघून बेथेल येथें गेले, आणि त्यांनीं देवास विचारिलें कीं बन्यामिनाशीं लढण्यासाठीं प्रथम कोणीं चाल करून जावें ? परमेश्वरानें सांगितलें, यहूदानें प्रथम जावें. १९ इस्राएल लोकांनीं पहाटेस उठून गिब्यासमोर तळ दिला. २० इस्राएल लोक बन्यामिनाशीं लढण्यासाठीं बाहेर निघाले; गिबा येथें त्यांच्याशीं लढावयास इस्राएल लोकांनीं व्यूहरचना केली. २१ तेव्हां बन्यामिनी लोकांनीं गिब्यांतून बाहेर पडून त्या दिवशीं बावीस हजार इस्राएल पुरुष धुळीस मिळविले. २२ तरी इस्राएल लोकांनीं हिंमत धरून जेथें पहिल्या दिवशीं व्यूह रचिला होता तेथेंच पुनः दुसरा व्यूह रचिला. २३ इस्राएल लोक जाऊन संध्याकाळपर्यंत परमेश्वरासमोर रडले; आणि आपला बंधु बन्यामीन याच्या लोकांशीं लढावयास पुनः जाऊं काय असें परमेश्वराला त्यांनीं विचारिलें; तेव्हां परमेश्वरानें म्हटलें त्याजवर चाल करून जा.

२४ दुसऱ्या दिवशीं इस्राएल लोक बन्यामिनी लोकांशीं अगदीं निकट जाऊन भिडले. २५ बन्यामीन दुसरे दिवशीं त्यांच्याशीं सामना करण्यास गिब्याहून निघाला, आणि त्या दिवशींही त्यानें इस्राएलाचे अठरा हजार पुरुष धुळीस मिळविले; ते सर्व धारकरी होते. २६ मग सर्व इस्राएल लोक मिळून बेथेल येथें जाऊन परमेश्वरापुढें रडत बसले; त्या दिवशीं त्यांनीं संध्याकाळपर्यंत उपास केला आणि परमेश्वरास होमवलि व शाल्यर्पणें अर्पिलीं. २७ मग इस्राएल लोकांनीं परमेश्वराला प्रश्न केला. त्या समयीं देवाचा कराराचा कोश तेथेंच होता, २८ आणि अहरोनाचा नातू, एलजाराचा पुत्र फिनहास हा त्या काळीं त्या कोशाच्या सेवेस असे. लोकांनीं परमेश्वरास विचारिलें कीं आमचे भाऊबंद बन्यामिनी यांच्याशीं लढावयास पुनः एकवार जाऊं काय ? किंवा लढण्याचें सोडून देऊं ? परमेश्वरानें म्हटलें, चाल करून जा, कारण उद्यां मी त्यांस तुझ्या हातीं देईन. २९ मग इस्राएल लोकांनीं गिब्याच्या सभोंवार दबा धरणारे बसविले.

३० तिसऱ्या दिवशीं इस्राएल लोकांनीं बन्यामिन्यांवर पुनः चाल केली आणि पहिल्याप्रमाणें गिब्यासमोर व्यूह रचिला. ३१ तेव्हां बन्यामिनी त्या लोकांशीं भिडावयास नगराबाहेर आले; आणि त्या वेळीं त्यांनीं त्यांना आपल्यामागे बरेंच दूर नेलें; एक रस्ता बेथेलास व दुसरा मैदानांत गिब्याकडे जातो, त्यांच्या दरम्यान पूर्वीच्या खेपांप्रमाणें त्यांनीं हाणमार सुरू केली, व इस्राएलापैकीं तीस माणसें मारिलीं. ३२ बन्यामिनी लोकांस वाटलें कीं आतां पहिल्याप्रमाणेंच आम्हांपुढून त्यांचा मोड होत आहे; इकडे इस्राएल लोक म्हणाले, आम्ही पळण्याचें मिष करून ते नगरापासून दूर हम-रस्यांवर येतील असें करूं. ३३ मग सर्व इस्राएल पुरुषांनीं आपलें ठाणें सोडून बाल-तामार येथें व्यूह रचिला आणि जे इस्राएल दबा धरून बसले होते तेहि आपलें ठिकाण मारे-गिबा येथून अचानक उठले. ३४ इस्राएलांतले निवडक दहा हजार पुरुष गिब्यासमोर आले व तेथें तुंबळ युद्ध झालें; पण आपणांवर आतां

अनर्थ येऊन ठेपला आहे हें त्यांस ठाऊक नव्हतें. ३५ परमेश्वरानें इस्राएलापुढें बन्यामिनाचा मोड केला; त्या दिवशीं इस्राएल लोकांनीं पंचवीस हजार एकशें बन्यामिनी पुरुषांचा संहार केला. ते सर्व धारकरी होते.

३६ तेव्हां आपला मोड झाला असें बन्यामिन्यांच्या लक्षांत आलें; इस्राएल लोक बन्यामिन्यांपुढून हटले, कारण गिब्याजवळ जे लोक दबा धरून बसविले होते त्यांजवर त्यांची मिस्त होती. ३७ तेव्हां दबा धरणाऱ्या लोकांनीं त्वरा करून गिब्यावर छापा घातला आणि पुढें सरसावून सर्व नगराचा तरवारीनें संहार केला. ३८ इस्राएल लोक आणि दबा धरणारे यांच्यामध्ये एक खूण ठरली होती कीं त्यांनीं नगरांतून धूर करून त्याचा लोळ वर चढेसें करावें. ३९ इस्राएली पुरुष लढाईत मागे सरून लागले तेव्हां बन्यामिन्यांनीं हाणमार करून इस्राएलाचे तीस इसम मारिले; बन्यामिन्यांस वाटलें कीं पहिल्या लढाईप्रमाणेंच आतां आमच्यापुढें यांचा मोड होत आहे; ४० पण नगरांतून धुराचा लोळ वर चढूं लागला, आणि बन्यामिन्यांनीं मागे वळून पाहिलें तों सगळ्या नगरांत धूरच धूर होऊन आकाशाकडे त्याचा लोट चालला आहे असें त्यांच्या दृष्टीस पडलें. ४१ तेव्हां इस्राएल लोक उलटले आणि बन्यामिनी लोकांची गाळण उडाली; आपल्यावर अरिष्ट आलें आहे असें त्यांच्या लक्षांत येऊन चुकलें. ४२ तेव्हां त्यांनीं इस्राएली पुरुषांस पाठ दाखवून रानाचा रस्ता धरिला; पण लढाईची गर्दी त्यांच्या पाठीशीं होतीच; वाटेनें निरनिराळ्या गांवांतून जे लोक बाहेर निघाले त्यांनीं त्यांचा धुव्वा उडविला. ४३ त्यांनीं बन्यामिन्यांस चोहोंकडून घेरिलें व त्यांच्या पाठीस लागून मनूहा-गिब्याच्या पूर्वेपर्यंत त्यांची पायमल्ली केली. ४४ बन्यामिनाचे अठरा हजार लोक पतन पावले; ते सर्व शूर वीर होते. ४५ मग ते रिम्मोनाच्या दुर्गाकडे रानांत पळून गेले; ते सडकांवरून धांवत असतां इस्राएल लोकांनीं त्यांतले पांच हजार पुरुष टिपून मारिले आणि गिदोमापर्यंत त्यांचा पिच्छा पुरवून त्यांतले आणखी दोन हजार पुरुष मारिले. ४६ या

प्रकारें बन्यामिनाचे पंचवीस हजार धारकरी पुरुष त्या दिवशीं पतन पावले; ते सर्व शूर वीर होते. ४७ त्यांतले सहाशें पुरुष रानाकडे पळून जाऊन रिम्मोनाच्या दुर्गावर पोहंचले; त्या खडकावर ते चार महिने राहिले. ४८ मग इस्राएली पुरुषांनीं मागे फिरून बन्यामिन्यांवर छापा घातला आणि जे कोणी मनुष्य, पशु वगैरे त्यांस सांपडले त्या सर्वांचा तरवारीनें संहार केला; आणि जीं नगरें त्यांस आढळलीं तीं सर्व त्यांनीं आग लावून भस्म केलीं.

१ इस्राएली पुरुषांनीं मिस्रा येथें प्रतिज्ञा केली होती कीं आमच्यांतला कोणीहि बन्यामिन्यांस आपल्या मुली देणार नाही; २ म्हणून बेथेल येथें जाऊन लोकांनीं संध्याकाळपर्यंत देवासमोर दीर्घस्वरानें आकंदन केलें. ३ ते म्हणाले, हे परमेश्वरा, इस्राएलाच्या देवा, आज इस्राएलाचा एक वंश कमी झाला असें कां घडून यावें? ४ दुसऱ्या दिवशीं सकाळीं उठून तेथें त्यांनीं वेदी बांधिली आणि होमबलि व शांत्यर्पणें अर्पिली. ५ मग इस्राएल लोक पुसतपास करूं लागले कीं इस्राएलाच्या सर्व वंशांपैकीं परमेश्वरासमोर जमलेल्या मेळ्यास आले नव्हते असे कोणी आहेत काय? त्यांनीं सक्त प्रतिज्ञा केली होती कीं जे कोणी मिस्रा येथें परमेश्वरासमोर येणार नाहीत त्यांस अवश्य मारून टाकावें. ६ आपला बांधव बन्यामीन याविषयीं इस्राएल लोकांस अनुताप होऊन ते म्हणूं लागले कीं आज इस्राएलांतून एका वंशाचा उच्छेद झाला आहे. ७ आम्हीं तर परमेश्वराची शपथ वाहून म्हटलें आहे कीं आम्ही कोणीहि त्यांस आपल्या मुली देणार नाहीं, तर त्यांतले जे उरले आहेत त्यांस स्त्रिया मिळवून देण्याविषयीं काय करावें? ८ त्यांनीं विचारिलें, मिस्रा येथें परमेश्वरापाशीं इस्राएलाच्या वंशांतले आले नाहीत असे कोण आहेत? तेव्हां त्यांस कळलें कीं, याबेश-गिलादाहून कोणी त्या मेळ्यास हजर राहण्यासाठीं छावणींत आले नाहीत. ९ कारण लोकांची मोजदाद केली तेव्हां याबेश-गिलादाच्या लोकांपैकीं कोणी हजर नव्हते असें आढळून आलें. १० तेव्हां मंडळीनें अति शूर अशा बारा हजार

पुरुषांस पाठविलें; त्यांनीं त्यांस अशी आज्ञा केली कीं तुम्हीं याबेश-गिलादच्या रहिवाश्यांचा बायकापोरांसह संहार करा. ११ तुम्हांस कामगिरी करावयाची ती ही कीं पुरुष आणि पुरुष पाहिलेल्या सर्व स्त्रिया यांचा तुम्हीं अगदीं संहार करावा. १२ याबेश-गिलादच्या रहिवाश्यांत ज्यांनीं पुरुष पाहिला नव्हता अशा चारशें तरुण कुमारी त्यांच्या हातीं लागल्या; त्या त्यांनीं कनान देशांतील शिलो येथल्या छावणींत आणिल्या.

१३ तेव्हां रिम्मोन दुर्गावर जे बन्यामिनी राहिले होते त्यांजकडे सर्व मंडळीनें लोक पाठवून त्यांच्याशीं सल्ल्याचें बोलणें केलें. १४ तेव्हां बन्यामिनी परत आले; आणि याबेश-गिलादच्या स्त्रियांपैकी ज्या जीवंत राखिल्या होत्या त्या त्यांस बायका करून दिल्या, पण त्या त्यांस पुरल्या नाहींत. १५ परमेश्वरानें इस्राएल वंशांत तूट पाडिली म्हणून लोक बन्यामिनाविषयीं अनुताप करूं लागले.

१६ मंडळींतील वडील लोक म्हणूं लागले, बन्यामिनी स्त्रियांचा संहार झाला आहे तर त्यांच्या अवशिष्ट पुरुषांस स्त्रिया मिळवून देण्याविषयीं काय करावें? १७ लोक म्हणाले कीं बन्यामिनाच्या अवशिष्ट लोकांस वतन दिलें पाहिजे, म्हणजे इस्राएलांतून एक वंश नष्ट होणार नाहीं. १८ आपणांपैकीं तर कोणास त्यांस मुली देतां येत नाहींत; कारण इस्राएल लोकांनीं अशी प्रतिज्ञा केली आहे कीं जो आपली कन्या बन्यामिन्यास

देईल तो शापित होईल. १९ त्यांनीं विचार काढिला कीं शिलो हें नगर बेथेलच्या उत्तरेस, बेथेलाहून शखेमास जाणाऱ्या हमरस्याच्या पूर्वेस आणि लबोनाच्या दक्षिणेस आहे; त्या शिलो नगरांत दर वर्षी परमेश्वरा-प्रीत्यर्थ उत्सव होत असतो; २० म्हणून त्यांनीं बन्यामिन्यांस सांगितलें, तुम्ही जाऊन द्राक्षांच्या मळ्यांत दबा धरून राहा; २१ आणि शिलोच्या कन्या नाचावयास बाहेर पडतील तेव्हां तुम्ही द्राक्षांच्या मळ्यांतून बाहेर निघा आणि शिलोच्या कन्यांतून एकेकीला एकेकानें धरून बायको करावयासाठीं बन्यामिनाच्या देशीं घेऊन जावें. २२ त्यांचे वडील अथवा भाऊबंद आम्हांकडे गाऱ्हाणें घेऊन आले तर आम्ही त्यांस म्हणूं कीं कृपा करून त्या दान म्हणून आम्हांस द्या; कारण युद्धांत त्या सर्वांसाठीं बायका धरून देतां आल्या नाहींत आणि तुम्हींहि आपण होऊन त्या तुमच्या मुली त्यांस दिल्या नाहींत, म्हणून तुम्हांस दोष लागत नाहीं. २३ त्याप्रमाणें बन्यामिनी लोकांनीं केलें; त्यांनीं त्या नाचणाऱ्या मुलींतून आपल्या संख्येइतक्या पकडून बायका करून घेतल्या; मग ते निघून आपल्या वतनास परत गेले आणि नगरें वसवून त्यांत राहिले. २४ त्या समयीं इस्राएल लोक तेथून निघून आपआपल्या वंशांकडे व आपआपल्या घराण्यांकडे गेले; जो तो आपआपल्या वतनास परत गेला. २५ त्या काळीं इस्राएलाचा कोणी राजा नव्हता; ज्याला जें बरें दिसे तें तो करी.

रुथ

१ शास्त्रांच्या अमदानींत देशांत दुष्काळ पडला. त्या समयीं बेथलहेम-यहूदा येथील एक पुरुष आपली स्त्री व दोन पुत्र घेऊन मवाब देशांत कांहीं दिवस राहावयास गेला. २ त्या पुरुषाचें

नांव अलीमलैख, त्याच्या स्त्रीचें नांव नामी व त्याच्या दोन पुत्रांचीं नांवें महलोन व खिल्योन अशीं होती; हीं एफ्राथी म्हणजे बेथलहेम-यहूदा येथील रहिवासी होती; तीं मवाब देशांत जाऊन राहिलीं. ३ पुढें

नामीचा पति अलीमलेख हा वारला आणि नामी व तिचे दोन पुत्र मागे राहिले. ४ त्या दोघांनीं दोन मवाबी स्त्रिया बायका केल्या; एकीचें नांव अर्पा व दुसरीचें नांव रुथ होतें; तीं तेथें सुमारे दहा वर्षे राहिलीं. ५ नंतर महलोन आणि खिल्योन हे दोघे मरण पावले; याप्रमाणें नामी आपले दोन मुलगे व आपला पति यांस अंतरली. ६ परमेश्वरानें आपल्या लोकांचा समाचार घेऊन त्यांस अन्न दिलें आहे असें वर्तमान तिला मवाब देशांत कळलें तेव्हां त्या देशांतून आपल्या दोघी सुनांसह परत जाण्यास ती निघाली. ७ ती आपल्या दोघी सुनांसह राहत होती तेथून निघून यहूदा देशीं जावयास मार्गस्थ झाली. ८ नामी आपल्या दोघी सुनांस म्हणाली, तुम्ही दोघी आतां आपआपल्या माहेरीं जा; तुम्हीं जशी मृतांवर व मजवर माया केली तशीच परमेश्वर तुम्हांवर करो. ९ परमेश्वर करो आणि तुम्हांस पतिगृह प्राप्त होऊन विसावा मिळो. मग तिनें त्यांचें चुंबन घेतलें व त्या हेल काढून रडूं लागल्या. १० त्या तिला म्हणूं लागल्या, नाही, नाही, आम्ही तुजबरोबर तुझ्या लोकांकडे येणार. ११ नामी म्हणाली, माझ्या मुलींनो, परत जा, तुम्ही मजबरोबर कां येतां? माझ्या पोटीं का आणखी पुत्र आहेत कीं ते तुमचे पति होणार? १२ माझ्या मुलींनो, माघारीं जा; मी आतां वृद्ध झालें आहे; नवरा करण्याचें माझें वय नाही; मीं म्हटलें कीं मला पति मिळावयाची आशा आहे व आजच रात्रीं तो मिळाला आणि मला पुत्रहि झाले, १३ तरी ते प्रौढ होत तोपर्यंत तुम्ही त्यांची वाट पाहाल काय? त्यांच्या अपेक्षेनें तुम्ही नवऱ्यांवांचून राहाल काय? छे, छे, माझ्या मुलींनो, तुमच्यामुळें मी मनस्वी कष्टी होत आहे; परमेश्वराचा हात मजवर पडला आहे. १४ मग पुनः त्या हेल काढून रडूं लागल्या; अर्पा हिनें आपल्या सासूचा मुका घेतला; पण रुथ तिला बिलगून राहिली. १५ तेव्हां ती म्हणाली, पाहा, तुझी जाऊ आपल्या लोकांकडे व आपल्या देवाकडे परत गेली आहे तर तूंहि आपल्या

जावेच्या मागून जा. १६ रुथ म्हणाली, मला सोडून जा आणि माझ्यामागे न येतां परत जा असा मला आग्रह करूं नको; तूं जेथें जाशील तेथें मी येईन, तूं जेथें राहशील तेथें मी राहीन, तुझे लोक ते माझे लोक, तुझा देव तो माझा देव; १७ तूं मरशील तेथें मी मरेन व तेथेंच माझी मृत्माती होईल; मृत्यु खेरीज करून तुझा माझा कशानेंहि वियोग झाला तर परमेश्वर मला तदनुसार पारिपत्य करो, किंबहुना अधिक करो. १८ आपल्याबरोबर जाण्याचा तिचा पुरा निश्चय झाला आहे हें नामीनें पाहिलें तेव्हां तिनें तिची समजूत घालण्याचें सोडिलें. १९ मग त्या दोघी मार्गस्थ होऊन बेथलहेमास पोहंचल्या; त्या बेथलहेमास जाऊन पोहंचल्या तेव्हां त्यांस पाहून सर्व नगर गलबळून गेलें. तेथील बाया म्हणूं लागल्या, ही नामीच काय? २० ती त्यांस म्हणाली, मला नामी (मनोरमा) म्हणूं नका, तर मारा (क्लेशमया) म्हणा; कारण सर्वसमर्थानें मला फारच क्लेश दिला आहे. २१ मी भरलेली गेलें, आणि परमेश्वरानें मला रिकामी परत आणिलें; परमेश्वर मला प्रतिकूल झाला, सर्वसमर्थानें मला पीडिलें आहे, तर मला नामी कां म्हणतां? २२ याप्रमाणें नामी आपली सून मवाबी रुथ हिला घेऊन मवाब देशांतून परत आली; त्या दोघी बेथलहेमांत आल्या तेव्हां सातूच्या हंगामास आरंभ झाला होता.

१ नामीच्या नवऱ्याचा एक नातेवाईक होता. २ तो अलीमलेख याच्या कुळांतला असून मोठा श्रीमान् माणूस होता, त्याचें नांव बवाज असें होतें. २ मवाबी रुथ नामीस म्हणाली, मला शेतांत जाऊं दे म्हणजे कोणाची मजवर कृपादृष्टि झाल्यास त्याच्यामागून मी धान्याचा सरवा वेचीत जाईन; ती म्हणाली, मुली, जा. ३ ती जाऊन शेतांत कापणी करणाऱ्यांच्या मागून सरवा वेचूं लागली. सुदैवेकरून शेताच्या ज्या भागीं ती गेली तो अलीमलेखाच्या कुळांतल्या बवाजाचा होता. ४ बवाज बेथलहेम गांवांतून शेतांत आला तेव्हां तो कापणी करणाऱ्यांस म्हणाला, परमेश्वर तुमच्यासमागमें

असो. ते त्यास म्हणाले, परमेश्वर तुझें अभीष्ट करो. ५ मग बवाज कापणी करणाऱ्यांच्या मुकादमास म्हणाला, ही मुलगी कोणाची? ६ कापणी करणाऱ्यांच्या मुकादमानें म्हटलें, नामीबरोबर मवाब देशाहून आलेली ही मवावी मुलगी होय; ७ ही मला म्हणाली, कृपा करून कापणी करणाऱ्यांच्या मागून पेंढ्यांमधला सरवा मला वेचूं द्या; ती येथें येऊन सकाळपासून आतांपर्यंत टिपीत आहे, थोडा वेळ मात्र ती घरांत बसली होती. ८ बवाज रुथेस म्हणाला, मुली, ऐकतेस ना? तूं दुसऱ्याच्या शेतांत सरवा वेचावयास येथून जाऊं नको; येथेंच माझ्या नोकरिणींबरोबर राहा. ९ हे ज्या शेताची कापणी करीत आहेत त्याकडे नजर ठेवून त्यांच्यामागून जा; तुला काहीं त्रास पोचूं नये अशी आज्ञा मी या गड्यांस दिली नाही काय? तुला तहान लागल्यास तूं भांड्यांकडे जाऊन या गड्यांनीं भरून ठेविलेलें पाणी पी. १० तेव्हां ती त्यास दंडवत घालून म्हणाली, मज परक्या स्त्रीवर तूं कृपादृष्टि करून माझा समाचार घेतला याचें काय कारण बरें? ११ बवाज तिला म्हणाला, तुझा पति गेल्यापासून तूं आपल्या सासूशीं कशी वागलीस व तूं कशा प्रकारें आपलीं मातापितरें व जन्मभूमि सोडून तुला अपरिचित अशा लोकांत आलीस, ही सविस्तर हकीकत मला समजली आहे. १२ परमेश्वर तुझ्या कृतीचें तुला फळ देवो; इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या पंखांखालीं तूं आश्रयास आली आहेस, तो तुला पुरें पारितोषिक देवो. १३ ती म्हणाली, महाराज, आपली कृपादृष्टि मजवर राहूं द्यावी; मी तुझ्या कोणत्याहि दासीच्या बरोबरीची नसून तूं मजशीं ममतेनें बोलून माझें समाधान केलें आहे. १४ भोजनाच्या वेळीं बवाज तीस म्हणाला, इकडे ये, भाकरी खा; ह्या कडीत आपली भाकरी बुडिव. त्या कापणी करणाऱ्यांच्या पंक्तीस ती बसली व त्यांनीं तिला हुरडा दिला; तो तिनें पोटभर खाण्यावर काहीं शिळक राहिला. १५ ती सरवा वेचावयास निघाली तेव्हां बवाजानें आपल्या गड्यांस सांगितलें, तिला पेंढ्यांत वेचूं द्या, मना

करूं नका; १६ आणि चालतां चालतां पेंढ्यांतून मूठमूठ दाकीत जा; तिला वेचूं द्या, तिला धमकावूं नका. १७ तिनें या प्रकारें संध्याकाळपर्यंत सरवा वेचला. तिनें वेचून आणिलेला सरवा झोडिला त्याचे एकाभर सातू निघाले. १८ ते घेऊन ती नगरांत गेली; तिनें काय वेचून आणिलें तें तिच्या सासूनें पाहिलें; तसेंच तिनें पुरें इतकें खाऊन उरलेलें आणिलें होतें तेंहि तिला दिलें. १९ तिच्या सासूनें तिला विचारिलें, आज तूं कोठें सरवा वेचिला? हे श्रम तूं कोठें केलेस? ज्यानें तुझा समाचार घेतला त्याचें कल्याण होवो. मग आपण कोणाच्या शेतांत काम केलें तें तिनें आपल्या सासूला सांगितलें; ती म्हणाली, ज्या पुरुषाच्या शेतांत आज मीं काम केलें त्याचें नांव बवाज. २० नामी आपल्या सुनेस म्हणाली, ज्या परमेश्वरानें मृतांवर व जीवतांवरहि आपली दया करावयाचें सोडिलें नाही, तो त्याचें कल्याण करो. नामी तिला आणखी म्हणाली, हा पुरुष आपल्या आतांपैकीं आहे, एवढेंच नव्हे तर आपलें वतन सोडविण्याचा त्यास हक्क आहे. २१ मग मवावी रुथेनें सांगितलें कीं तो मला असेंहि बोलला कीं माझे गडी सर्व कापणी करीत तोंपर्यंत त्यांच्या मागोमाग राहा. २२ नामी आपली सून रुथ हिला म्हणाली, मुली, तूं त्याच्याच नोकरिणींबरोबर जावें, इतरांच्या शेतांत तूं लोकांस आढळूं नये हें बरें. २३ या प्रकारें सातूचा आणि गड्यांचा हंगाम संपेपर्यंत तिनें बवाजाच्या नोकरिणींबरोबर सरवा वेचिला; आणि ती आपल्या सासूबरोबर राहिली.

१ तिची सासू नामी तिला म्हणाली, तुझें ३ कल्याण व्हावें म्हणून तुजसाठीं एकादें स्थळ मला पाहावयास नको काय? २ तर हें पाहा, ज्याच्या नोकरिणींबरोबर तूं होतीस तो बवाज आपला आत नव्हे काय? तो आज रात्री खळ्यांत सातू उफणणार आहे. ३ तर तूं नाहणमाखण कर व चांगलीं वस्त्रें लेऊन खळ्यांत जा, पण त्याचें खाणेंपिणें संपेपर्यंत त्याच्या नजरेस पडूं नको. ४ तो कोठें निजतो तें पाहून ठेव आणि तो निजला म्हणजे तूं जाऊन त्याच्या पायांवरचें

पांघरून उचलून तेथें निजून जा; काय करावयाचें तें तोच तुला सांगेल. ५ ती म्हणाली, तूं म्हणतेस तें सगळें मी करितें. ६ तिनें खळ्यांत गेल्यावर आपल्या सासूच्या सांगीप्रमाणें सर्व कांहीं केलें. ७ खाणेंपिणें आटोपल्यावर त्याचें चित्त प्रसन्न होऊन तो जाऊन धान्याच्या राशीच्या कडेशीं निजला; मग ती गपचूप जाऊन त्याच्या पायांवरचें पांघरून उचलून तेथें निजली. ८ मध्यरात्र उलटल्यावर तो मनुष्य दचकून जागा झाला आणि वर डोकें करून पाहतो तो आपल्या पायांपाशीं कोणी स्त्री निजलेली आहे असें त्याच्या दृष्टीस पडलें. ९ तेव्हां तो तिला म्हणाला, तूं कोण आहेस ? ती म्हणाली, मी तुझी दासी रुथ आहे; या तुझ्या दासीला आपल्या पांघरूणाखालीं घे; कारण आमचें वतन सोडविण्याचा हक्क तुला आहे. १० तो म्हणाला, मुली, परमेश्वर तुझें कल्याण करो, तूं पहिल्यापेक्षां दुसऱ्या खेपेस अधिक प्रीति दाखविली; कारण श्रीमंत किंवा गरीब अशा कोणाहि तरुण पुरुषाच्या नादीं तूं लागली नाहींस. ११ तर मुली, मिळू नको, तूं म्हणतेस तसें मी तुझ्यासंबंधानें करितों; कारण माझ्या गांवच्या सर्व लोकांस ठाऊक आहे कीं तूं सद्गुणी स्त्री आहेस. १२ मी तुझें वतन सोडवावयाजोगा जवळचा आप्त आहे खरा, तथापि माझ्याहूनहि जवळचा आणखी एक आप्त आहे. १३ तूं रात्रभर येथें राहा, आणि सकाळीं तो तुजसंबंधानें आप्तकर्तव्य करण्यास तयार होईल तर बरें; त्याला तें कळू दे; पण तुझ्यासंबंधानें आप्तकर्तव्य करण्यास तो कबूल झाला नाहीं तर, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, मी तें करीन; सकाळपर्यंत निजून राहा. १४ ती त्याच्या पायांशीं पहाट होईपर्यंत निजून राहिली, आणि मनुष्य मनुष्याला ओळखतां येण्यापूर्वीं ती उठली; कारण बवाजानें तिला सांगितलें होतें कीं खळ्यांत कोणी स्त्री आली होती हें कोणाला कळतां कामा नये. १५ तो तिला म्हणाला, तुझ्या अंगावरची चादर आणून पसरून धर; तिनें ती पसरिल्यावर त्यानें सहा मापें सातू मापून तिच्या पदरांत टाकिले व तिच्या खांद्यावर ठेविले; मग

तो गांवांत गेला. १६ सासूकडे ती आली तेव्हां ती तिला म्हणाली, माझ्या मुली, कसें काय झालें ? तेव्हां त्या पुरुषानें काय काय केलें तें तिनें तिला सगळें सांगितलें. १७ तिनें सांगितलें कीं सहा मापें सातू त्यानें मला दिले; तो म्हणाला, आपल्या सासूकडे रिकाम्या हातीं जाऊं नको. १८ ती म्हणाली, मुली, या गोष्टीचा कसा काय परिणाम होतो हें समजेपर्यंत तूं स्वस्थ राहा; कारण आज तो मनुष्य ह्या गोष्टीचा शेवट लाविल्याशिवाय राहावयाचा नाहीं.

१ इकडे बवाज वेशींत जाऊन बसला; ४ इतक्यांत बवाज ज्या जवळच्या आप्तविषयीं बोलला होता तोहि तेथें आला; तेव्हां ह्या म्हणाला, अरे गृहस्था, येथें येऊन बस; तेव्हां तो जाऊन तेथें बसला. २ मग गांवांतील दहा वडील पुरुषांस बोलावून त्यांस तो म्हणाला, तुम्ही इकडे येऊन बसा; आणि तेहि बसले. ३ मग तो त्या जवळच्या आप्तस म्हणाला, मवाब देशाहून नामी आली आहे; ती आपला बांधव अलीमलेख याच्या शेताचा वतनभाग विक्रीत आहे; ४ तर मला वाटतें कीं तुझ्या कानावर ही गोष्ट घालावी, आणि येथें बसलेले लोक व माझ्या लोकांचे वडील जन यांच्यासमक्ष तूं ती जमीन खरेदी करावी. तुला ती सोडवावयाची असली तर सोडीव; ती सोडवावयाची नसली तर तसें सांग म्हणजे मला समजेल; कारण ती सोडविणारा तुझ्यावांचून दुसरा कोणी इतका जवळचा आप्त नाहीं; तुझ्यामागून माझा हक्क आहे. तो म्हणाला, मी ती सोडवितों. ५ बवाज म्हणाला, ती जमीन ज्या दिवशीं तूं नामीच्या हातून विकत घेशील त्या दिवशीं मृताची स्त्री मवाबी रुथ हिच्या हातूनहि ती तुला विकत घ्यावी लागेल; यासाठीं कीं मयताचें नांव त्या वतनाला कायम राहावें. ६ तेव्हां तो जवळचा आप्त म्हणाला, मला तें वतन सोडवितां येत नाहीं; कारण तशानें माझ्या वतनाच्या बिघाड व्हावयाचा; तर माझा सोडविण्याचा हक्क तूं घे, कारण माझ्यानें तें सोडववत

१ पाठभेद: ती गांवांत गेली.

नाहीं. ७ वतन सोडविणें व त्याची अदलाबदल करणें हे व्यवहार पक्के करण्याची इस्त्राएल लोकांत प्राचीन काळीं अशी वहिवाट होती कीं मनुष्य आपलें पायतण काढून दुसऱ्यास देत असे; प्रमाण पटविण्याची इस्त्राएल लोकांत हीच चाल होती. ८ तो जवळचा आस बवाजास म्हणाला, तूंच तें वतन संपादन करून घे. मग त्यानें आपलें पायतण काढिलें. ९ बवाज त्या वडील मंडळीस व सर्व लोकांस म्हणाला, आज तुम्ही साक्षी आहां कीं जें कांहीं अलीमलेखाचें आणि खिल्योन व महलोन यांचें होतें तें सर्व मीं नामीच्या हातून घेतलें आहे. १० याखेरीज महलोनाची स्त्री मवाबी रुथ माझी बायको व्हावी म्हणून मी तिचें संपादन करीत आहे, तें यासाठीं कीं मयताचें नांव त्याच्या वतनांत कायम राहावें, मृताचें नांव त्याच्या भाऊबंदांतून व त्याच्या गांवच्या वेशींतून नष्ट होऊं नये; याविषयीं तुम्ही आज साक्षी आहां. ११ तेव्हां वेशींतले सगळे लोक व वडील जन म्हणाले, आम्ही साक्षी आहों; ही जी स्त्री तुझ्या गृहीं येत आहे तिचें परमेश्वर इस्त्राएल घराण्याची स्थापना करणाऱ्या राहेल व लेआ यांच्यासारखें करो; एफ्राथा येथें तूं मोठा कर्ता पुरुष हो; बेथलहेमांत तुझी प्रख्याति होवो; १२ आणि तामारेच्या पोटीं यहुदापासून झालेल्या

पेरेसाच्या घराण्यासारखें तुझें घरणें या नववधूच्या पोटीं परमेश्वर जें संतान देईल त्याच्यायोगें होवो. १३ मग बवाजानें रुथेशीं लग्न केलें व ती त्याची स्त्री झाली. तो तिजपार्शीं गेला तेव्हां परमेश्वराच्या दयेनें तिच्या पोटीं गर्भ राहून तिला पुत्र झाला. १४ तेव्हां स्त्रिया नामीस म्हणाल्या, परमेश्वर धन्य आहे, त्यानें तुला तुझें वतन सोडविणाऱ्या जवळच्या आस्राविरहित ठेविलें नाहीं; त्याचें नांव इस्त्राएलांत प्रख्यात होवो. १५ हा तुझें पुनरुज्जीवन करणारा व वृद्धापकाळीं तुझा प्रतिपाळ करणारा होवो; कारण तुझी सून जी तुजवर प्रीति करिते व जी तुला सात पुत्रांहून अधिक आहे तिला हा पुत्र झाला आहे. १६ मग नामीनें तें मूल उचलून आपल्या उराशीं धरिलें व ती त्याची दाई बनली. १७ नामीला पुत्र झाला असें म्हणून शेजारणींनीं त्याचें नांव ओबेद असें ठेविलें. तो इशायचा बाप व दाविदाचा आज्ञा होय.

१८ पेरेसाची वंशावळ ही: पेरेसाला हेसोन झाला, १९ हेसोनास राम झाला, रामास अम्मीनादाब झाला, २० अम्मीनादाबास नहशोन झाला, नहशोनास सल्मोन झाला, २१ सल्मोनास बवाज झाला, बवाजास ओबेद झाला, २२ ओबेदास इशाय झाला आणि इशायस दावीद झाला.

१ शमुवेल

१ एफ्राइमाच्या डोंगराळ प्रदेशांतील रामाथा-
१ ईम-सोफीम नामक नगराचा रहिवासी एक पुरुष होता, त्याचें नांव एलकाना बिन यरोहाम बिन एलीहू बिन तोहू बिन सूफ एफ्राइमी असें होतें. २ त्यास दोन बायका होत्या. एकीचें नांव हन्ना व दुसरीचें नांव पनिजा; पनिजेस मुलेंबाळें झालीं होती, पण हन्नेस कांहीं अपत्य नव्हतें. ३ हा पुरुष दर वर्षी आपल्या नगराहून सैन्यांचा देव परमेश्वर याची

आराधना करण्यास व होमबलि अर्पिण्यास शिलो येथें जात असे. एलीचे दोन पुत्र हफनी व फिनहास हे परमेश्वराचे याजक तेथें असत. ४ एलकाना यज्ञ करी तेव्हां तो आपली स्त्री पनिजा हिला व तिच्या सर्व पुत्रांस व कन्यांस वांटे देत असे. ५ हन्नेस तो दुष्ट वांटा देई; कारण तिच्यावर त्याची प्रीति असे; परंतु परमेश्वरानें तिची कूस बंद केली होती. ६ परमेश्वरानें तिची कूस बंद केली हें पाहून तिची सवत

तिला मनस्वी चिडवी, तेणेंकरून ती कुढत राही. ७ शिलोस जाण्याचा त्याचा हा परिपाठ वर्षानुवर्ष होता, आणि हन्ना परमेश्वराच्या मंदिरीं गेली म्हणजे पनिचा तिला चिडवीत असे; तेव्हां ती रडे व कांहीं खात नसे. ८ तिचा पति एलकाना तिला एकदां म्हणाला, हन्ना, तूं कां रडतेस? तूं अन्नपाणी कां बर्जिलें? तुझें हृदय खिन्न कां? मी तुला दहा पुत्रांपेक्षां अधिक नाहीं काय? ९ शिलो येथें त्यांचें खाणेंपिणें आटोपल्यावर हन्ना उठून गेली. त्या प्रसंगां परमेश्वर-मंदिराच्या द्वाराच्या बाजूस एली याजक आपल्या आसनावर बसला होता. १० तिचें मन व्यथित झाल्यामुळें ती परमेश्वराची करुणा भाकून ढळढळां रडली. ११ ती म्हणाली, हे सैन्यांच्या परमेश्वरा, तूं आपल्या ह्या दासीच्या दुःखाकडे खरोखर अवलोकन करिशील, माझी आठवण करिशील, आपल्या दासीला विसरणार नाहीस, आपल्या दासीला पुत्रसंतान देशील, तर तो आयुष्यभर परमेश्वराचा व्हावा एतदर्थ मी त्यास समर्पण करीन; त्याच्या डोक्यावर वस्त्रा फिरविणार नाहीं; असा तिनें नवस केला. १२ परमेश्वरापुढें ती अशी करुणा भाकीत असतां एली तिच्या मुखाकडे पाहत होता. १३ हन्ना मनांतल्या मनांत बोलत होती, तिचे ओंठ हालत होते; पण तिचा शब्द ऐकूं येत नव्हता; म्हणून एलीस वाटलें कीं ही दारूच्या निशेंत असावी. १४ एली तिला म्हणाला, तूं अशी कोठवर निशेंत राहणार? तूं ह्या आपल्या द्राक्षारसाच्या निशेंतून मुक्त हो. १५ हन्ना त्यास म्हणाली, माझ्या स्वामी, मी दुःखित हृदयाची स्त्री आहे; मीं द्राक्षारसाचें किंवा दारूचें सेवन केलेलें नाहीं; मी परमेश्वरासमोर मन मोकळें करून बोलत होतें. १६ मी तुझी दासी अधम स्त्री आहे असें समजूं नको; मला चिंता व क्लेश मनस्वी झाल्या-मुळें मी एवढा वेळ बोलत होयें. १७ तेव्हां एली तिला म्हणाला, तूं सुखानें जा; इस्राएलाच्या देवाकडे जें मागणें तूं केलें आहे तें तो देवो. १८ ती म्हणाली, ह्या तुझ्या दासीवर तुझी कृपादृष्टि होवो. मग त्या स्त्रीनें परत जाऊन अन्न सेवन केलें, व यानंतर

तिचा चेहरा उदास राहिला नाही. १९ ती मंडळी अगदीं पहाटेस उठून परमेश्वराला बंदन करून रामा येथें आपल्या घरीं परत गेली; मग एलकानानें आपल्या स्त्रीस जाणिलें आणि परमेश्वरानें तिची आठवण केली. २० या प्रकारें हन्ना गर्भवती झाली व दिवस पुरे होऊन तिला पुत्र झाला; परमेश्वराला हा मागितला असें म्हणून तिनें त्याचें नांव शमुवेल असें ठेविलें. २१ मग एलकाना परमेश्वराला आपले वार्षिक होमबलि अर्पिण्यास व नवस फेडण्यास आपल्या सगळ्या परिवारासह गेला. २२ हन्ना तेवढी गेली नाही; ती आपल्या पतीस म्हणाली, बालकाचें दूध तुटेपर्यंत मी थांबतें, मग मी त्यास घेऊन जाईन म्हणजे तो परमेश्वरासमोर हजीर होऊन तेथें निरंतर राहील. २३ तिचा नवरा एलकाना तिला म्हणाला, तुला बरें वाटेल तसें कर; तूं त्याचें दूध तोडीपर्यंत येथेंच राहा; परमेश्वर आपलें वचन पुरें करो म्हणजे झालें. तेव्हां ती स्त्री राहिली, आणि त्याचें दूध तुटेपर्यंत तिनें त्यास स्तनपान दिलें. २४ त्याचें दूध तोडिल्यावर ती त्यास घेऊन गेली; तिनें तीन गो-हे, एक एफाभर सपीठ, एक बुधलाभर द्राक्षारस बरोबर घेतला आणि ती शिलो येथें परमेश्वराच्या मंदिरीं मुलास घेऊन गेली; तो त्या वेळीं केवळ बालक होता. २५ त्यांनीं गो-हा बळी दिला आणि त्या बालकास एलीकडे नेलें. २६ तेव्हां हन्ना म्हणाली, हे माझ्या स्वामी, तुझ्या जीविताची शपथ, माझ्या स्वामी, जी स्त्री तुझ्याजवळ एथें उभी राहून परमेश्वराची प्रार्थना करित होती तीच स्त्री मी आहे. २७ याच बालकासाठीं मी प्रार्थना करित होयें; परमेश्वराकडे जें मागणें मीं केलें तें त्यानें मला दिलें आहे. २८ तसेंच मीं हि या बालकास परमेश्वराच्या स्वाधीन केलें आहे, तो परमेश्वरास आमरण दिला आहे. तेव्हां एलकानानें तेथें परमेश्वराची आराधना केली.

१ हन्ना हिनें प्रार्थना केली ती ही:

२ परमेश्वराच्या ठायीं माझें हृदय उल्लासत आहे;
परमेश्वराच्या ठायीं माझें शृंग उन्नत झालें आहे;
माझें मुख माझ्या शत्रूंविरुद्ध उघडलें आहे;

- कारण तू केलेल्या उद्धाराने मला आनंद होत आहे.
- २ परमेश्वरासारखा पवित्र कोणी नाही;
कारण तुझ्याशिवाय कोणी नाहीच;
आमच्या देवासारखा दुर्ग कोणी नाही.
- ३ गर्वाने एवढे फुगून आतां बोलू नका;
तुमच्या मुखांतून उन्मत्तपणाचे भाषण न निघो;
कारण परमेश्वर ज्ञाता देव आहे;
तो सर्व कृति तोलून पाहतो.
- ४ शूर वीरांचीं धनुष्ये मंगून गेली आहेत,
जे लटपटत होते त्यांच्या कमरेस बलरूप कमरबंद
चढविला आहे.
- ५ जे पोटभर खात होते ते अन्नासाठीं मोलमजुरी
करीत आहेत;
जे क्षुधित होते त्यांस आतां आराम प्राप्त झाला
आहे;
बंधेला सात मुलें झालीं आहेत;
बहुपुत्रवती क्षीण झाली आहे.
- ६ परमेश्वर प्राण हरण करितो आणि प्राणदानहि
करितो;
तो खालीं अधोलोकीं नेतो आणि तो वरहि
आणितो.
- ७ परमेश्वर निर्धन करितो व धनवानहि करितो;
तो अवनत करितो व उन्नतहि करितो.
- ८ तो कंगालांस धुळींतून उठवितो,
दरिद्र्यांस उकिरड्यावरून उचलून उभे करितो,
म्हणजे मग ते सरदारांच्या शेजारीं बसतात,
आणि वैभवी सिंहासन त्यांस प्राप्त होतें;
कारण पृथ्वीचे आधारस्तंभ परमेश्वराच्या हातचे
आहेत,
त्यांवर त्यानें दुनिया ठेविली आहे.
- ९ तो आपल्या भक्तांचीं पावले संभाळील,
पण दुष्ट अंधारांत स्तब्ध पडून राहतील;
कारण कोणीहि मानव आपल्याच बलानें विजयी
होणार नाही.
- १० परमेश्वराशीं झगडणाऱ्यांचा चुराडा होईल,

- तो त्यांच्यावर आकाशांतून गर्जेल;
परमेश्वर पृथ्वीच्या दिगांतापर्यंत न्याय करील;
तो आपल्या राजास बल देईल,
तो आपल्या अभिषिक्ताचें शृंग उन्नत करील.
- ११ नंतर एलकाना रामा येथें आपल्या घरीं गेला
आणि तो बालक एली याजकाच्या नजरेखालीं परमे-
श्वराची सेवा करूं लागला.
- १२ एलीचे पुत्र अधम होते; त्यांना परमेश्वराची
ओळख नव्हती. १३ लोकांसंबंधानें याजकांची बहि-
वाट अशी होती कीं कोणी मनुष्य होमवलि अर्पिण्यास
आला तर मांस शिजत असतां याजकाचा चाकर हातीं
त्रिशूल घेऊन तेथें येई, १४ आणि परातीत, गंगाळांत,
कढईत अथवा तपेल्यांत त्रिशूल मारून जितकें
मांस त्यास लागे तितकें याजक स्वतःसाठीं घेई.
शिलो येथें जे इस्राएल लोक येत त्यांच्याशीं ते असाच
व्यवहार करित. १५ वपेचें हवन करण्यापूर्वींच
याजकाचा चाकर येऊन यज्ञकर्त्यास म्हणत असे,
भाजावयासाठीं याजकास मांस दे, तो तुजपासून
शिजलेलें मांस घ्यावयाचा नाही, तर कच्चेच घेईल.
- १६ पहिल्यानें वपेचें हवन होईल, मग तुला वाटेल
तितकें घे, असें जर यज्ञकर्ता त्यास म्हणाला तर तो
म्हणे, नाही, आतां दे, नाही तर मी जवरीनें घेईन.
- १७ हें त्या तरुणाचें पाप परमेश्वराच्या दृष्टीनें फार
घोर होतें; कारण त्यामुळें लोकांना परमेश्वरासाठीं
अर्पण आणण्याचा वीट आला.
- १८ शमुवेल बाळ सणाचें एफोद धारण करून
परमेश्वराची सेवा करित असे. १९ त्याची आई
त्याच्यासाठीं एक लहानसा झगा तयार करी आणि दर
वर्षी आपल्या पतीबरोबर वार्षिक यज्ञ करावयास येई
त्या वेळीं त्याला तो देत असे. २० एलीनें एलकाना व
त्याची स्त्री यांस असा आशीर्वाद दिला कीं तुम्हीं
मागून घेतलेला परमेश्वराच्या स्वाधीन केला त्याबद्दल
परमेश्वर तुला या स्त्रीपासून संतति देवो. मग तीं
उभयतां आपल्या घरीं गेलीं; २१ आणि परमेश्वरानें
हजेवर अनुग्रह केला व ती गर्भवती होऊन तिला

तीन पुत्र व दोन कन्या झाल्या. इकडे शमुवेल बाळ परमेश्वरासमोर वाढत गेला.

२२ एली फार वृद्ध झाला होता; त्याच्या पुत्रांनी सगळ्या इस्राएल लोकांशीं कसकसा व्यवहार केला आणि दर्शनमंडपाच्या दाराशीं सेवा करीत असलेल्या स्त्रियांशीं त्यांनीं कसें कुकर्म केले हें सर्व त्याच्या कानावर आलें. २३ तेव्हां तो त्यांस म्हणाला, तुम्ही असलीं कर्मे कां करितां? तुमचीं कुकर्म या सर्व लोकांकडून माझ्या कानीं आलीं आहेत. २४ माझ्या मुलांनो, असें करूं नका; माझ्या कानावर बोभाटा येत आहे तो कांहीं ठीक नाही; तुम्ही परमेश्वराच्या प्रजेकडून पातक करवीत आहां; २५ कोणीं मनुष्यानें दुसऱ्या मनुष्याचा अपराध केला तर न्यायाचीश त्याचा न्याय निवडील, पण कोणीं परमेश्वराविरुद्ध पातक केले तर त्याची वकिली कोण करील? तरी पण ते आपल्या पित्याचा शब्द ऐकतना, कारण देवाला त्यांस मारून टाकावयाचें होतें. २६ इकडे शमुवेल बाळ हा वाढत गेला; परमेश्वर व मानव त्याच्यावर प्रसन्न होते.

२७ मग देवाचा एक मनुष्य एलीकडे जाऊन म्हणाला, परमेश्वर असें म्हणतो, तुझ्या मूळ पुरुषाचें कुटुंब मिसरांत फारोच्या घरीं दास्य करीत होतें तेव्हां त्यास मी प्रगट झालों होतो कीं नाही? २८ तसेंच त्यानें माझा याजक व्हावें, माझ्या वेदीवर यज्ञ करावे, धूप जाळावा आणि माझ्यासमोर एफोद ल्यावें म्हणून इस्राएलाच्या सर्व वंशांतून त्यास मीं निवडून नेमिलें होतें कीं नाही? आणखी तुझ्या मूळपुरुषाच्या घराण्यास इस्राएल लोकांचीं सर्व हव्यें मीं दिलीं कीं नाही? २९ माझ्या मंदिरीं जीं होमार्पणें व अन्नार्पणें अर्पिण्याची मीं आज्ञा दिली आहे त्यांस तुम्ही कां लाय मारितां? आणि माझे लोक इस्राएल यांनीं केलेल्या अर्पणांपैकीं सर्वोत्तम अर्पणें खाऊन तुम्हीं लठ्ठ व्हावें म्हणून तूं आपल्या पुत्रांचा माझ्याहून अधिक आदर कां करीत आहेस? ३० यास्तव इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, तुझें घराणें व तुझ्या बापाचें घराणें मजसमोर निरंतर चालू राहील असें मीं म्हटलें होतें खरें, पण आतां परमेश्वर म्हणतो, असें

होऊं देणें मजकडून घडणार नाही; कारण जे माझा आदर करितात त्यांचा मी आदर करीन आणि जे मला तुच्छ मानतात त्यांचा अवमान होईल. ३१ पाहा, मी तुझा बाहु व तुझ्या पितृकुळांचा बाहु उच्छेदीन, व तुझ्या घरीं कोणीहि वृद्ध माणूस सांपडावयाचा नाही, असे दिवस येत आहेत. ३२ देवानें इस्राएल लोकांचा कितीहि उत्कर्ष केला तरी माझ्या घरादाराची दुर्दशा तूं आपल्या डोळ्यांनीं पाहशील; तुझ्या घराण्यांत कोणीहि म्हातारपण पाहणार नाही. ३३ तुझे डोळे क्षीण होतील व तुझें मन शोकाकुल होईल; तरी पण तुझ्या कुळांतील सर्वच पुरुषांचा उच्छेद करून त्यांस मीं आपल्या वेदीपासून दूर करणार नाही; तुझ्या घरीं उत्पन्न होतील तेवढे पुरुष भरज्वानींत मरतील. ३४ तुझे दोघे पुत्र हफनी व फिनहास यांजवर अरिष्ट येईल, हाच तुला इशारा होईल; ते दोघेहि एकाच दिवशीं मृत्यु पावतील; ३५ आणि मी आपल्यासाठीं एक विश्वासू याजक निर्माण करीन; तो माझ्या चित्तीं व माझ्या मनीं जें आहे त्याप्रमाणें वर्तेल; मी त्याचें घराणें कायमचें स्थापीन आणि तो माझ्या अभिषिक्तासमोर निरंतर वर्तेल. ३६ तुझ्या घराण्यांतला जो कोणी वांचून राहील तो चवलीपावलीसाठीं व कोरभर भाकरीसाठीं त्याजपाशीं जाऊन त्याला दंडवत घालील व म्हणेल कीं याजकपणाचें कोणतें तरी काम मला या म्हणजे मला घासभर अन्न मिळेल.

१ शमुवेल बाळ एलीसमक्ष परमेश्वराची सेवा करीत असे. त्या काळीं परमेश्वराचें वचन दुर्लभ झालें होतें; त्याचे दृष्टांत प्रायः होत नसत. २ त्या समयीं एकदां असें झालें कीं एली आपल्या ठिकाणीं निजला होता, (त्याची दृष्टि मंद होऊं लागली होती म्हणून त्यास दिसत नव्हतें,) ३ देवाचा दीप अजून मालवला नव्हता, आणि शमुवेल परमेश्वराच्या मंदिरांत देवाचा कोश होता तेथें निजला होता. ४ तेव्हां परमेश्वरानें शमुवेलास हाक मारिली; तो म्हणाला, काय आज्ञा? ५ मग तो एलीकडे धावत जाऊन म्हणाला, काय आज्ञा? तूं मला हाक मारिली.

तो म्हणाला, मीं हाक मारिली नाही; परत जाऊन नीज; त्यावरून तो परत जाऊन निजला. ६ पुनः परमेश्वरानें शमुवेल, शमुवेल, अशी हाक मारिली. तेव्हां शमुवेल उठून एलीकडे जाऊन म्हणाला, काय आज्ञा? मला तूं हाक मारिली. तो म्हणाला, मुला, मीं तुला हाक मारिली नाही; परत जाऊन नीज. ७ अद्यापि शमुवेलास परमेश्वराची ओळख झाली नव्हती, आणि परमेश्वराचा आदेश त्यास झाला नव्हता. ८ परमेश्वरानें शमुवेलास तिसऱ्यानें हाक मारिली, तेव्हां तो उठून एलीकडे गेला आणि म्हणाला, काय आज्ञा? तूं मला हाक मारिली. परमेश्वर त्या बालकास हाक मारीत आहे असें एली आतां समजला. ९ तेव्हां एली शमुवेलास म्हणाला, जाऊन नीज, आणि त्यानें पुनः हाक मारिली तर म्हण, हे परमेश्वरा, बोल, तुझा दास ऐकत आहे. मग शमुवेल जाऊन आपल्या जागीं निजला. १० तेव्हां परमेश्वर येऊन उभा राहिला, आणि पहिल्याप्रमाणें, शमुवेल, शमुवेल, अशी त्यानें हाक मारिली, तेव्हां शमुवेल म्हणाला, बोल, तुझा दास ऐकत आहे. ११ परमेश्वर शमुवेलास म्हणाला, पाहा, मी इस्राएलांत अशी एक गोष्ट करणार आहे कीं ती जो कोणी ऐकेल त्याचे दोन्ही कान भणभणतील. १२ एलीच्या घराण्याविषयीं जें कांहीं मी बोललों आहे तें सर्व अथपासून इतिपर्यंत त्या दिवशीं मी पुरें करीन. १३ मीं त्यास सांगितलें आहे कीं त्याला ठाऊक असलेल्या अधर्मास्तव मी त्याच्या घराण्याचें कायमचें पारिपत्य करीन, कारण त्याचे पुत्र स्वतांस शापग्रस्त करित असतां त्यानें त्यांस आवारिलें नाही. १४ यास्तव मीं एलीच्या घराण्याविषयीं अशी शपथ केली आहे कीं एलीच्या घराण्याच्या पातकाचें क्षालन यज्ञ व अर्पण यांनीं कदापि व्हावयाचें नाही. १५ मग शमुवेल सकाळपर्यंत निजून राहिला; सकाळीं त्यानें परमेश्वराच्या मंदिराचीं कवाडें उघडिलीं. हा दृष्टांत एलीस कळविण्याचें शमुवेलास भय वाटलें. १६ एलीनें शमुवेलास हाक मारून म्हटलें, मुला, शमुवेल, तेव्हां तो म्हणाला,

काय आज्ञा? १७ तो म्हणाला, परमेश्वरानें तुला गोष्ट सांगितली ती कोणती? मजपासून ती लपवूं नको; तुला जें कांहीं तो बोलला आहे त्यांतलें कांहीं-एक तूं छपवून ठेविशील तर देव तुझें तसें किंबहुना अधिक शासन करे. १८ शमुवेलानें त्यास सर्व कांहीं सांगितलें, त्याजपासून कांहीं छपविलें नाही. मग तो म्हणाला, परमेश्वरच तो, त्याला जसें बरें वाटेल तसें तो करे. १९ शमुवेल वाढत गेला; परमेश्वर त्याच्यासमागमें असे व त्याचें कोणतेंहि वचन त्यानें वायां जाऊ दिलें नाही. २० दानापासून बैर-शेवापर्यंत राहणाऱ्या सर्व इस्राएल लोकांस विदित झालें कीं शमुवेल हा परमेश्वराचा संदेष्टा व्हावयाचा ठरला आहे. २१ परमेश्वरानें शिलोंत पुनः दर्शन दिलें, म्हणजे परमेश्वर आपल्या वचनाच्या द्वारे शमुवेलास प्रगट झाला. १ शमुवेलची ही हकीकत सर्व इस्राएलांत पसरली.

यानंतर इस्राएल लोक पलिष्ट्यांशीं लढण्यास निघाले; त्यांनीं एवन-एजर येथें तळ दिला, आणि पलिष्ट्यांनीं अफेक येथें तळ दिला. २ पलिष्ट्यांनीं इस्राएलाशीं सामना करण्यासाठीं व्यूहरचना केली; लढाईस तोंड लागून पलिष्ट्यांपुढें इस्राएल लोक पराभव पावले; व त्यांनीं त्यांच्या सेनेपैकीं सुमारे चार हजार पुरुषांची रणांगणांत कत्तल केली. ३ लोक छावणींत परत आले तेव्हां इस्राएलाचे वडील जन म्हणूं लागले, परमेश्वरानें आज आमचा पलिष्ट्यांकडून पराभव कां होऊं दिला? तर परमेश्वराच्या कराराचा कोश शिलोहून आपण आणूं या; तो आपल्यामध्ये आला तर शत्रूच्या हातांतून आपला बचाव होईल. ४ तेव्हां लोकांनीं शिलोस माणसें पाठवून तेथून सैन्याचा परमेश्वर जो करुबारूढ असतो त्याच्या कराराचा कोश आणविला; देवाच्या कराराच्या कोशाबरोबर एलीचे दोघे पुत्र हफनी व फिनहास हे होते. ५ परमेश्वराच्या कराराचा कोश छावणींत आला तेव्हां सर्व इस्राएलांनीं एवढा जयघोष केला कीं त्यानें भूमि दणाणली. ६ हा जयघोष ऐकून पलिष्टी म्हणूं लागले, इज्र्यांच्या छावणींत

हा एवढा जयघोष कशाचा असावा? मग त्यांस कळून आलें कीं परमेश्वराच्या कराराचा कोश छावणींत आला आहे. ७ तेव्हां पलिथी भयभीत होऊन म्हणाले, देव छावणींत आला आहे; हाय, हाय, आतां आमचें काय होईल! अशी गोष्ट पूर्वीं कधीं झाली नव्हती. ८ हाय, हाय, आतां आमचें काय होईल! अशा प्रतापी देवांच्या हातून आमची सुटका कोण करणार! ज्यांनीं रानांत मिसरी लोकांस तऱ्हातऱ्हेच्या पीडांनीं पीडिलें तेच हे देव होत. ९ तर अहो पलिथ्यांनो, हिंमत घरा, मर्दाप्रमाणें वर्ता; इब्री तुमचे दास होऊन राहिले आहेत तसे तुम्ही त्यांचे दास होऊं नका; तर मर्दासारखे वर्ता, युद्ध करा. १० मग पलिथी लढले आणि इस्राएल लोक पराभव पावून सगळे आप-आपल्या डेऱ्यांकडे पळून गेले; त्यांची एवढी मोठी कत्तल झाली कीं इस्राएलाचें तीस हजार पायदळ कामास आलें. ११ परमेश्वराच्या कराराचा कोश हस्तगत झाला, आणि एलीचे दोघे पुत्र हफनी व फिनहास ठार झाले. १२ त्याच दिवशीं एक बऱ्यामिनी मनुष्य सैन्यांतून पळ काढून शिलो येथें आला; त्यानें आपलीं वस्त्रें फाडिलीं होतीं व डोक्यांत धूळ घातली होती. १३ तो तेथें आला तेव्हां एली रस्त्याच्या बाजूला आसनावर बसून वाट पाहत होता; कारण परमेश्वराच्या कोशाच्या चिंतेमुळें त्याच्या मनाचा थरकांप होत होता. त्या मनुष्यानें नगरांत येऊन हें वर्तमान सांगितलें तेव्हां सगळें नगर आक्रोश करूं लागलें. १४ या आक्रंदनाचा नाद एलीच्या कानीं पडला तेव्हां हा हलकलहोल कसला म्हणून त्यानें विचारिलें, तेव्हां त्या मनुष्यानें धाबत येऊन त्याला तें वर्तमान सांगितलें. १५ एली ह्या समर्थी अठ्ठाण्व वर्षांचा होता, आणि त्याची दृष्टि मंद झाल्यामुळें त्याला दिसत नव्हतें. १६ त्या मनुष्यानें एलीस म्हटलें, सैन्यांतून आलेला मनुष्य तो मीच; मी आज सैन्यांतून पळून आलों आहे. तेव्हां तो त्यास म्हणाला, मुला, काय समाचार आहे? १७ त्या बातमी आणणाऱ्यानें उत्तर दिलें कीं इस्राएलां

पलिथ्यांपुढें पळ काढिला, लोकांची मोठी कत्तल उडाली, हफनी व फिनहास हे तुझे दोन पुत्रहिं ठार झाले आणि देवाचा कोश हस्तगत झाला. १८ देवाच्या कोशाचें नांव त्यानें उच्चारितांच एली दरवाजावळील आसनावर बसला होता, तेथेंच तो मागे पडला; तो बृद्ध व अंगानें जड असल्यामुळें त्याची मान मोडून तो मृत्यु पावला. तो चाळीस वर्षे इस्राएलाचा शास्ता होता. १९ त्याची सून फिनहासाची बायको ही गरोदर असून तिचा प्रसूतिकाळ जवळ आला होता; देवाचा कोश नेला आणि आपला सासरा व नवरा हे मृत्यु पावले हें वर्तमान ऐकून तिला कळा लागल्या व ती ओणवी होऊन प्रसूत झाली. २० तिचा प्राण जातेसमयीं ज्या स्त्रिया तिच्याभोंवतीं उभ्या होत्या त्या तिला म्हणाल्या, मिळं नको, तुला पुत्र झाला आहे; पण ती कांहींएक बोलली नाहीं व त्यांच्या बोलण्याकडे तिनें लक्षहि दिलें नाहीं. २१ तिनें त्या बालकाचें नांव ईखाबोद (वैभव नाहींसें झालें) असें ठेविलें; ती म्हणाली, इस्राएलाचें वैभव नाहींसें झालें आहे; देवाचा कोश गेला आणि आपला सासरा व पति हे मृत्यु पावले म्हणून ती असें म्हणाली. २२ ती म्हणाली, इस्राएलाचें वैभव गेलें आहे, कारण देवाचा कोश नेला आहे.

१ पलिथ्यांनीं देवाचा कोश घेतला तो एबन-एजर येथून अर्दोद येथें नेला. २ पलिथ्यांनीं देवाचा कोश दागोनाच्या मंदिरांत उचलून नेऊन दागोनाजवळ ठेविला. ३ अर्दोदकर दुसऱ्या दिवशीं पहाटेस उठून पाहतात तों दागोन परमेश्वराच्या कोशापुढें जमिनीवर पालथा पडला आहे असें त्यांच्या दृष्टीस पडलें. तेव्हां त्यांनीं दागोनास उचलून त्याच्या जागीं पुनः ठेविलें. ४ दुसऱ्या दिवशीं पहाटेस ते उठून पाहतात तों दागोन परमेश्वराच्या कोशापुढें जमिनीवर पालथा पडला आहे, त्याचें शिर व दोन्ही हातांचे तळवे तुटून उंबरठ्यावर पडले आहेत आणि त्याचें धड तेवढें कायम राहिलें आहे असें त्यांच्या दृष्टीस पडलें. ५ या कारणास्तव आजपर्यंत दागोनाचे पुजारी व इतर जे कोणी दागोनाच्या मंदिरांत जातात ते

अशदोद येथील दागोनाच्या उंबरळावर पाय ठेवीत नाहीत.

६ मग अशदोदकरांवर परमेश्वराचा जबर हात पडला; त्यानें त्यांचा नाश केला; त्यानें अशदोदकर व त्यांच्या आसपासच्या गांवांतील लोक यांस ग्रंथींच्या व्याधीनें पीडिलें. ७ हें पाहून अशदोदकरांनीं म्हटलें, इस्राएलाच्या देवाचा कोश आमच्यामध्ये राहतां कामा नये; कारण त्याचा हात आम्हांवर आणि आमचा देव दागोन यावर जबर पडला आहे. ८ मग त्यांनीं पलिष्ट्यांच्या सर्व सरदारांस बोलावणें पाठवून जमा केलें आणि विचारिलें, आम्हीं इस्राएलाच्या देवाच्या कोशाचें काय करावें? ते म्हणाले, इस्राएलाच्या देवाचा कोश गथ येथें मिरवीत पोंचता करावा. तेव्हां त्यांनीं इस्राएलाच्या देवाचा कोश गथ येथें मिरवीत पोंचविला. ९ तो कोश तेथें मिरवीत नेल्यावर असें झालें कीं परमेश्वराचा हात त्या नगरावर फार जबर पडून मोठा कहर गुदरला; त्यानें त्या नगरांतील आबालवृद्धांस पीडिलें; त्यांच्या अंगावर ग्रंथि उठल्या. १० मग त्यांनीं देवाचा कोश एकोन येथें पाठविला; तो एकोन येथें जाऊन पोंचतांच एकोनकरांनीं ओरड केली कीं आमचा व आमच्या लोकांचा संहार करावयासाठीं इस्राएलाच्या देवाचा कोश आमच्याकडे आणिला आहे. ११ मग त्यांनीं पलिष्ट्यांच्या सर्व सरदारांस बोलावणें पाठवून जमविलें आणि म्हटलें, इस्राएलाच्या देवाचा कोश येथून पाठवून या, तो स्वस्थानीं परत जाऊं या, म्हणजे तो आमचा व आजच्या लोकांचा संहार करावयाचा नाही; कारण सर्व नगरांत कहर गुदरला होता, आणि देवाचा हात त्यांजवर जबर पडला होता. १२ जे लोक मेले नाहीत त्यांच्या अंगावर ग्रंथि उठल्या; त्या नगराचा आकोश गगनापर्यंत जाऊन पोहंचला.

१ परमेश्वराचा कोश पलिष्ट्यांच्या मुलुखांत सात महिने राहिला होता. २ नंतर पलिष्ट्यांनीं याजकांस व शकुन पाहणाऱ्यांस बोलावून विचारिलें, परमेश्वराच्या कोशाचें आम्हीं काय करावें? त्याच्या-

बरोबर काय देऊन तो स्वस्थानीं पाठवावा? ३ ते म्हणाले, इस्राएलाच्या देवाचा कोश तुम्ही माधारा पाठविणार तर तो नुसता पाठवूं नका; त्याबरोबर त्याला दोषार्पणाचा बलि अवश्य पाठवा म्हणजे तुम्ही बरे व्हाल व अद्यापि तुमच्यावरला त्याचा हात कां निघत नाही हें तुम्हांस कळेल. ४ ते म्हणाले, त्याबरोबर दोषार्पण पाठवावयाचें तें कोणतें? ते म्हणाले, पलिष्टी सरदारांच्या संख्येइतक्या ग्रंथींच्या पांच व उंदरांच्या पांच सोन्याच्या प्रतिमा; कारण तुम्हां सर्वांला व तुमच्या सरदारांना सारखीच पीडा प्राप्त झाली आहे. ५ ह्यास्तव ज्या ग्रंथींनीं आणि उंदरांनीं तुमच्या देशाचा नाश होत आहे त्यांच्या प्रतिमा करा; आणि इस्राएलाच्या देवाचा महिमा मान्य करा म्हणजे कदाचित् तो तुमच्यावरला, तुमच्या देवांवरला व तुमच्या देशावरला आपला हात काढील. ६ मिसरी लोक आणि फारो यांनीं आपलीं मनें कठीण केलीं तशीं तुम्ही आपलीं मनें कां कठीण करितां? देवानें मिसरी लोकांमध्ये अद्भुत कृत्यें केलीं तेव्हां इस्राएल लोकांस त्यांनीं जाऊं दिलें, आणि ते निघून गेले, हें खरें ना? ७ तर आतां तुम्ही एक नवी गाडी तयार करा; आणि ज्यांवर अद्यापि जूं ठेविलें नाही अशा दोन दुभल्या गाई घेऊन गाडीस जुंपा आणि त्यांचीं वांसरें त्यांच्यापासून घरीं घेऊन जा; ८ मग परमेश्वराचा कोश उचलून त्या गाडीवर ठेवा आणि दोषार्पण म्हणून ज्या सोन्याच्या वस्तु तुम्ही त्याजकडे पाठवाल त्या एका करंज्यांत घालून कोशाच्या बाजूस ठेवा; मग ती गाडी चालू करून रस्त्यानें जाऊं या; ९ मग, हें पाह्या, जर तो आपल्या देशाच्या वाटेनें बेथ-शेमेशाकडे गेला तर समजा कीं त्यानेंच आम्हांवर ही पीडा पाठविली होती; तसें न झालें तर त्याच्या हातानें आमच्यावर हा मार पडला नसून आम्हांला ही पीडा दैवगतीनें प्राप्त झाली आहे असें आपण समजूं. १० त्याप्रमाणें त्या लोकांनीं केलें; त्यांनीं दोन दुभल्या गाई घेऊन गाडीस जुंपिल्या आणि त्यांचीं वासरें घरीं कोंडून ठेविलीं. ११ त्या गाडीवर परमेश्वराचा कोश आणि सोन्याचे उंदीर व ग्रंथींच्या प्रतिमा आंत

असलेला करंडा ठेविला. १२ त्या गाईंनीं थेट बेथ-शेमेशचा रस्ता धरिला; रस्त्यानें त्या हंबरत गेल्या, उजवीडावीकडे वळल्या नाहीत; पलिष्ट्यांचे सरदार त्यांच्यामागे बेथ-शेमेशच्या सीमेपर्यंत गेले. १३ या प्रसंगी बेथ-शेमेशचे लोक खोऱ्यांत गव्हाची कापणी करीत होते; त्यांनीं वर नजर करून पाहिलें तों त्यांच्या दृष्टीस कोश पडला; तो पाहून त्यांस आनंद झाला. १४ ती गाडी यहोशवा बेथ-शेमेशकर याच्या शेतांत जाऊन उभी राहिली; तेथें एक मोठी धोंड होती. मग त्यांनीं गाडीचीं लाकडे फोडून त्या गाईंचा परमेश्वराप्रीत्यर्थ होमबलि अर्पिला. १५ परमेश्वराचा कोश आणि त्याबरोबर सोन्याच्या वस्तु असलेला करंडा होता तो लेव्यांनीं उतरून त्या धोंडीवर ठेविला; मग त्या दिवशीं बेथ-शेमेशकरांनीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ होमार्पणें व यज्ञ केले. १६ हें पाहून पलिष्ट्यांचे पांच सरदार त्याच दिवशीं एकोनास परत गेले.

१७ पलिष्ट्यांनीं परमेश्वरास दोषार्पण म्हणून ज्या ग्रंथींच्या सुवर्णप्रतिमा पाठविल्या त्या अश्वोदासाठीं एक, गज्यासाठीं एक, अष्कलोनासाठीं एक, गथासाठीं एक व एकोनासाठीं एक अशा होत्या; १८ ज्या मोठ्या धोंडीवर परमेश्वराचा कोश उतरला होता तेथवर पलिष्ट्यांच्या पांच सरदारांचीं जेवढीं तटबंदीचीं नगरें व खेडीपाडीं होती, तेवढ्या नगरांच्या संख्येइतके सोन्याचे उंदीर पाठविले होते; ती धोंड यहोशवा बेथ-शेमेशकर याच्या शेतांत आजपर्यंत आहे. १९ बेथ-शेमेश येथल्या लोकांनीं परमेश्वराच्या कोशाचें निरीक्षण केलें म्हणून परमेश्वरानें त्यांचा संहार केला; त्यानें त्या लोकांतले पन्नास हजार सत्तर पुरुष जिवें मारिले; परमेश्वरानें माणसांचा एवढा संहार केला म्हणून त्या लोकांनीं शोक केला. २० बेथ-शेमेशकर म्हणूं लागले, या परमेश्वरासमोर, या पवित्र देवासमोर कोण टिकेल? तो आतां आमच्याकडून निघून कोणाकडे जावा? २१ मग त्यांनीं किर्याथ-यारीमच्या लोकांकडे जासूद पाठवून सांगितलें कीं पलिष्ट्यांनीं परमेश्वराचा कोश माघारा आणिला आहे

तर तो तुम्ही आपल्याकडे घेऊन जा. १ यावरून ७ किर्याथ-यारीमकर आले व त्यांनीं परमेश्वराचा कोश नेऊन टेकडीवर अवीनादावाच्या घरीं ठेविला; आणि परमेश्वराच्या कोशाचें रक्षण करण्यासाठीं त्यांनीं त्याचा पुत्र एलाजार यास पवित्र केलें.

२ किर्याथ-यारीम येथें कोश नेऊन ठेविल्यास बहुत काळ लोटला, म्हणजे वीस वर्षे निघून गेलीं; यानंतर सर्व इस्राएल लोक परमेश्वराच्या दर्शनाविषयीं आतुर झाले. ३ तेव्हां शमुवेलानें अवध्या इस्राएल लोकांस सांगितलें, तुम्ही मनःपूर्वक परमेश्वराकडे वळलां आहां तर तुमच्यांतील अन्य देव व अष्टारोथ यांस दूर करा, आणि परमेश्वराकडे आपलें चित्त लावून केवळ त्याचीच उपासना करा, म्हणजे तो तुम्हांस पलिष्ट्यांच्या हातांतून सोडवील. ४ मग इस्राएल लोक बाल देव व अष्टारोथ यांस दूर करून केवळ परमेश्वराची उपासना करूं लागले.

५ शमुवेल म्हणाला, सर्व इस्राएल लोकांस मिसांत जमा करा म्हणजे मी तुम्हांसाठीं परमेश्वराची प्रार्थना करीन. ६ तेव्हां ते मिसांत जमा झाले व त्यांनीं पाणी काढून आणून परमेश्वरासमोर ओतिलें व त्या दिवशीं उपास करून ते म्हणाले, आम्हीं परमेश्वराचा अपराध केला आहे. त्या समयीं शमुवेल मिसांत इस्राएलाचा न्यायइनसाफ करीत असे. ७ इस्राएल लोक मिसांत जमा झाले आहेत हें पलिष्ट्यांनीं ऐकिलें तेव्हां त्यांचे सरदार इस्राएल लोकांवर चढाई करून आले. हें ऐकून इस्राएल लोकांस पलिष्ट्यांची भीति पडली. ८ इस्राएल लोक शमुवेलाला म्हणाले, आमचा देव परमेश्वर यानें आम्हांस पलिष्ट्यांच्या हातांतून सोडवावें म्हणून त्याची काकळूत करण्यास विसंबूं नको. ९ मग शमुवेलानें एक दूधपितें कोंकळ घेऊन व त्याचा परमेश्वरास निःशेष होम करून इस्राएलासाठीं परमेश्वराची आराधना केली व ती परमेश्वरानें ऐकिली. १० शमुवेल होमार्पण करीत असतांना पलिष्टी इस्राएलाशीं लढावयास जवळ येऊन ठेपले; त्या दिवशीं परमेश्वरानें प्रचंड गर्जना करून पलिष्ट्यांस घाबरें केलें, आणि इस्राएलापुढें त्यांचा मोड झाला. ११ इस्राएल

लोकांनीं मिस्पांतून बाहेर पडून पलिष्ट्यांचा पाठलाग केला, आणि ते बेथ-कारापाशीं पोचत तोपर्यंत त्यांस ते मार देत गेले. १२ मग शमुवेलानें एक शिळा घेऊन मिस्या व शेन यांच्या दरम्यान उभी केली व तिला एबन-एजर हें नांव देऊन म्हटलें कीं येथवर परमेश्वरानें आमचें साहाय्य केलें आहे. १३ या प्रकारें पलिष्टी पराजित झाल्यावर ते पुनः इस्राएलाच्या मुलखांत आले नाहींत; आणि शमुवेलच्या सगळ्या हयातींत परमेश्वराचा हात पलिष्ट्यांवर होता. १४ एक्रोनापासून गथपर्यंत जीं नगरें पलिष्ट्यांनीं इस्राएलापासून घेतलीं होती तीं पुनः त्याच्या ताब्यांत आलीं, आणि त्यांच्या आसपासचा प्रदेशहि इस्राएलानें पलिष्ट्यांच्या काबूंतून सोडविला. त्या समयीं इस्राएल व अमोरी लोक यांच्यांत स्वस्थता होती. १५ शमुवेलानें आपल्या आयुष्यभर इस्राएलाचा न्याय-इनसाफ केला. १६ तो वर्षानुवर्ष बेथेल, गिलगाल व मिस्या या सर्व ठिकाणीं फेरी करून इस्राएलाचा न्याय-इनसाफ करीत असे. १७ तो रामा येथें परत येत असे; कारण तेथें त्याचें घर होतें; तेथें तो इस्राएलाचा न्याय-इनसाफ करी; तेथें त्यानें देवाप्रीत्यर्थ एक वेदी बांधिली.

१ शमुवेलानें वृद्ध झाल्यावर आपल्या पुत्रांस इस्राएलाचा न्यायइनसाफ करणारे नेमिलें. २ त्याच्या ज्येष्ठ पुत्राचें नांव योएल असें होतें आणि दुसऱ्याचें नांव अबीया असें होतें; बैर-शेबा येथें ते न्यायइनसाफ करीत असत; ३ पण त्याचे पुत्र त्याच्या मार्गानें चालले नाहींत; त्यांस पैशाचा लोभ लागून ते लांच खात व न्याय विपरीत करीत.

४ नंतर इस्राएलाचे सर्व वडील जमा होऊन रामा येथें शमुवेलकडे आले. ५ ते त्यास म्हणाले, पाहा, आतां तूं वृद्ध झाला आहेस आणि तुझ्या मार्गानें तुझे पुत्र चालत नाहींत; तर आतां इतर सर्व राष्ट्रांप्रमाणें आमचा न्यायइनसाफ करावयास आम्हांवर एक राजा नेम. ६ आमचा न्यायइनसाफ करावयास आम्हांस एक राजा दे असें ते म्हणाले त्यामुळें शमुवेलस वाईट वाटलें. मग शमुवेलानें परमेश्वराची प्रार्थना केली. ७ तेव्हां परमेश्वर शमुवेलस म्हणाला, लोक जें तुला सांगत आहेत तें

सगळें ऐक; कारण त्यांत ते तुझा धिक्कार करीत नाहींत, तर मीं त्यांचा राजा नसावें म्हणून ते माझाच धिक्कार करीत आहेत. ८ मीं त्यांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें त्या दिवसापासून आजपर्यंत मजशीं त्यांनीं असेंच वर्तन केलें आहे; त्यांनीं मला सोडून अन्य देवांची उपासना केली; तसेंच ते तुजशीं वर्तन करीत आहेत. ९ तर आतां त्यांचें म्हणणें ऐक; पण त्यांची चांगली कानउघाडणी कर आणि त्यांच्यावर जो राजा राज्य करील त्याची सत्ता कशी काय चालेल तें त्यांस दाखवून दे.

१० मग ज्या लोकांनीं त्याच्यापाशीं राजा मागितला होता त्यांस शमुवेलानें परमेश्वराचें सर्व म्हणणें कळविलें. ११ तो म्हणाला, तुम्हांवर जो राजा राज्य करील तो अशी सत्ता चालवील कीं तो तुमच्या पुत्रांस धरून आपले रथ व घोडे यांची चाकरी करावयास ठेवील, आणि ते त्याच्या रथांपुढें धावतील. १२ त्यांतून कित्येक हजाराहजारांवर व पन्नासापन्नासांवर नायक म्हणून तो नेमील; कित्येकांस आपलीं शेते नांगरावयास, कापावयास व आपल्या लढाईचीं व रथांचीं हत्यारें करण्याच्या कामास लावील. १३ तो तुमच्या कन्यांस धरून हलवाइणी, स्वयंपाकिणी व भटारणी करील. १४ तो तुमचीं उत्तम उत्तम शेते, द्राक्षांचे मळे व जैतूनांचे मळे घेऊन आपल्या नोकरांस देईल. १५ तो तुमचें धान्य व द्राक्षांचे मळे यांचा एक दशमांश घेऊन आपले खोजे व चाकर यांस देईल. १६ तो तुमचे दास व दासी, तुमचे देखणे तरुण पुरुष व गाढव धरून आपल्या कामीं लावील. १७ तो तुमच्या शेरडामेंढरांचा एक दशमांश घेईल; तुम्ही त्याचे दास व्हाल. १८ त्या वेळीं तुम्ही निवडून घेतलेल्या राजविषयीं गाव्हाणीं कराल, पण परमेश्वर त्या समयीं तुमचें ऐकावयाचा नाहीं. १९ तरी पण लोक शमुवेलचें म्हणणें ऐकतना; २० म्हणजे इतर सर्व राष्ट्रांसमान आम्ही होऊं; आमचा राजा आमचा न्यायइनसाफ करील व आमच्या-

१ पाठभेद: खिलारें

पुढें चालून तो आमच्या लढाया लढेल. २१ शमु-
वेलानें लोकांचें हें सर्व म्हणणें ऐकून परमेश्वराच्या
कानावर घातलें. २२ परमेश्वर शमुवेलस म्हणाला,
त्यांचें म्हणणें ऐक आणि त्यांच्यावर एक राजा नेम.
मग शमुवेल इस्राएल लोकांस म्हणाला, तुम्ही आप-
आपल्या नगरांस जा.

१ एक बन्यामिनी मनुष्य होता, त्याचें नांव
१ कीश बिन अबीएल बिन सरोर बिन बखोरथ
बिन अफीया असें होतें; हा एका बन्यामिनी
मनुष्याचा पुत्र असून मोठा पराक्रमी पुरुष होता.
२ त्याचा शौल नामक एक मुलगा होता, तो तरुण व
देखणा होता; इस्राएल लोकांत त्याच्याइतका
देखणा कोणी नव्हता; तो एवढा उंच होता कीं सर्व
लोक त्याच्या केवळ खांद्याला लागत. ३ एकदां
शौलाचा बाप कीश याचीं गाढवें चुकलीं तेव्हां कीश
आपला पुत्र शौल यास म्हणाला, आपल्याबरोबर एक
गडी घेऊन जा आणि गाढवांचा शोध लाव. ४ त्यानें
एफ्राइमाचा डोंगरी प्रदेश व शलीशा प्रांत पायांखालीं
घातला तरी तीं त्याला सांपडलीं नाहींत; मग ते शालीम
प्रांतांत गेले तेथेंहि तीं नव्हतीं; नंतर ते बन्यामिन्यांच्या
प्रांतांत गेले तेथेंहि त्यांचा पत्ता लागला नाहीं. ५ ते
सूफ प्रांतांत आले तेव्हां शौल आपल्याबरोबरच्या
गज्यास म्हणाला, चल, आपण परत जाऊं, नाहीं तर
माझा बाप गाढवांची चिंता करण्याचें सोडून आमचीच
चिंता करीत बसेल. ६ तेव्हां तो त्यास म्हणाला, पाहा,
या नगरांत देवाचा एक माणूस राहत आहे, त्याची
लोकांत मोठी मानमान्यता आहे; तो जें कांहीं सांगतो
तें सर्व घडून येतें; चल, आपण तिकडे जाऊं; आपण
कोणत्या मार्गांनें जावें हें तो आपणांस कदाचित्
सांगेल. ७ तेव्हां शौल आपल्या चाकरास म्हणाला, हें
पाहा, त्याजकडे जावयाचें तर त्याच्यासाठीं काय घेऊन
जावें? आपल्या थैलींतल्या भाकऱ्या सरल्या आहेत;
त्या देवाच्या माणसाला न्यावयास आपल्यापाशीं कांहीं
भेट नाहीं; आपल्यापाशीं काय आहे? ८ त्या गज्यानें
शौलास उत्तर दिलें, पाहा, माझ्यापाशीं पाव शेकेल

रुपें आहे, तेवढें मी त्या देवाच्या माणसास दिलें
म्हणजे आम्हीं कोणत्या मार्गांनें जावें तें तो सांगेल.
९ पूर्वीच्या काळीं इस्राएलांत कोणी देवापाशीं प्रश्न
करण्यास जाई तेव्हां तो म्हणत असे कीं चला,
द्रष्ट्याकडे जाऊं; हल्लीं ज्याला संदेष्टा म्हणतात त्यास
पूर्वीं द्रष्टा म्हणत. १० शौल आपल्या गज्यास म्हणाला,
ठीक आहे, चल आपण जाऊं. मग तो देवाचा माणूस
राहत होता त्या नगरास ते गेले. ११ ते चढण चढून
नगरांत जात असतां कांहीं तरुण मुली पाणी भरण्या-
साठीं जात होत्या त्या त्यांस भेटल्या; त्यांस त्यांनीं
विचारिलें, तो द्रष्टा येथें आहे काय? १२ तेव्हां त्या
म्हणाल्या, होय, आहे; पाहा तो पुढेंच आहे;
वरा करा, कारण तो आजच गांवीं आला आहे,
आज लोक उच्चस्थानीं होमहवन करणार आहेत;
१३ तर तुम्ही नगरांत जातांच तो त्या उच्चस्थानीं
भोजनास जाण्याच्या अगोदर तुम्हांस भेटेल; तो
यज्ञाला आशीर्वाद देतो म्हणून तो तेथें येण्यापूर्वीं
लोक जेवीत नसतात; नंतर आमंत्रित लोक भोजन
करितात. तर आतां तुम्ही वर चढून जा, आतांच
त्याची भेट होईल. १४ ते वर नगराकडे गेले;
आणि ते नगरांत जाऊन पोहंचतात तों शमुवेल
उच्चस्थानीं जाण्यास निघाला होता तो त्यांस समोरून
येतांना भेटला.

१५ शौल येण्यापूर्वीं एक दिवस आधीं परमेश्वरानें
शमुवेलस आदेश दिला होता कीं १६ उद्यां या
सुमारास मी तुझ्याकडे बन्यामिनी देशचा एक मनुष्य
पाठवीन त्यास अभिषेक करून माझ्या इस्राएल लोकां-
वर अधिपति नेम; तो माझ्या लोकांस पलिष्ट्यांच्या
हातांतून सोडवील; कारण माझ्या लोकांचें गाऱ्हाणें
मजकडे आलें आहे म्हणून त्यांजकडे माझी नजर
गेली आहे. १७ शौल शमुवेलच्या दृष्टीस पडला
तेव्हां परमेश्वर त्यास म्हणाला, ज्या पुरुषाविषयीं
मीं तुला सांगितलें होतें तो हा; हाच माझ्या
लोकांवर सत्ता चालवील. १८ मग शौल वेशीजवळ
शमुवेलकडे जाऊन म्हणाला, द्रष्ट्याचें घर कोठें

आहे तें मला सांग. १९ शमुवेल शौलास म्हणाला, द्रष्टा मीच आहे, मजपुढें उच्चस्थानी चला; आज तुम्हीं मजबरोबर भोजन करावें; सकाळीं तुम्ही रवानगी करतेवेळीं तुझ्या मनांत जें कांहीं आहे त्याविषयी मी तुला सांगेन. २० तीन दिवसांमागे धुकलेल्या तुझ्या गाढवांसंबंधानें कांहीं चिंता करूं नको, कारण तीं सांपडलीं आहेत. इस्राएलांतली सर्व संपत्ति कोणासाठी आहे? तुझ्यासाठी व तुझ्या बापाच्या घराण्यासाठी आहे की नाही? २१ शौल म्हणाला इस्राएल वंशांतले सर्वांहून कनिष्ठ जे बग्यामिनी त्यांतला मी ना? आणि बग्यामिनाच्या वंशातील सगळ्या कुळांत माझें घराणें कनिष्ठ ना? तर मग तूं मजशीं असलें भाषण कां करितोस? २२ शमुवेलानें शौलास व त्याच्या गज्यास भोजनगृहांत नेलें; आणि तेथें सुमारें तीस जण आमंत्रित होते त्यांच्या पंक्तींतल्या प्रमुखस्थानी त्यांस बसविलें. २३ शमुवेलानें आचाऱ्यास सांगितलें, जो वांटा मीं तुला राखून ठेवावयास सांगितलें होतें तो घेऊन ये. २४ आचाऱ्यानें मांसाचा फरा व त्याबरोबर जें कांहीं होतें तें वर उचलिलें आणि मग शौलापुढें ठेविलें. तेव्हां शमुवेल म्हणाला, हें पाहा, राखून ठेविलें आहे, हें आपल्यासमोर ठेवून खा; कारण मीं लोकांस आमंत्रण केलें तेव्हांपासून ह्या नेमिलेल्या समयापर्यंत तुजसाठीं हें राखून ठेविलें आहे. या प्रकारें शौलानें त्या दिवशीं शमुवेलबरोबर भोजन केलें. २५ मग त्या उच्चस्थानावरून उतरून ते नगरांत आले तेव्हां त्यानें धाब्यावर जाऊन शौलाशीं एकांतांत बोलणें केलें. २६ सकाळीं ते पहाटेस उठले व सूर्योदयाच्या सुमारास शौल धाब्यावर होता त्यास शमुवेलानें हाक मारून म्हटलें, ऊठ, मी तुम्ही रवानगी करितों. शौल उठला आणि तो व शमुवेल असे दोघे बाहेर पडले. २७ गांव संपतो तेथें खालीं उतरत असतां शमुवेल शौलास म्हणाला, आपल्या गज्याला पुढें जाऊ दे (त्याप्रमाणें तो पुढें गेला), तूं अमळ थांब; मी तुला परमेश्वराचा संदेश

ऐकवितों. १ मग शमुवेलानें तेलाची कुपी घेऊन शौलाच्या मस्तकावर ओतिली व त्याचें चुंबन घेऊन म्हटलें, परमेश्वरानें तुला हा अभिषेक केला आहे तो त्याच्या वतनाचा अधिपति व्हावें म्हणूनच ना? २ आज तूं मजकडून गेलास म्हणजे बग्यामिनी प्रदेशाच्या सीमेवर सेलसह येथें राहेलीच्या थडग्याजवळ तुला दोन पुरुष भेटतील; ते तुला म्हणतील, तूं जीं गाढवें शोधावयास गेला होतास तीं सांपडलीं आहेत; आणि पाहा, तुझ्या बापानें गाढवांची चिंता करावयाचें सोडिलें आहे; आतां त्याला तुमचाच घोर लागला आहे; तो म्हणतो, मी आपल्या पुत्रासाठीं आतां काय करूं? ३ मग तेथून पुढें जातांना ताबोरचा एला वृक्ष तुला लागेल, तेथें तीन मनुष्ये बेथेल येथें देवाकडे जातांना तुला आढळतील, त्यांतल्या एकाच्या हातीं तीन करडें, दुसऱ्याच्या हातीं तीन भाकऱ्या आणि तिसऱ्याच्या हातीं एक द्राक्षारसाचा बुधला अशीं असतील; ४ ते तुला सलाम करतील व तुला दोन भाकऱ्या देतील, त्या तूं त्यांच्या हातांतून घे. ५ मग देवाच्या टेकडीपाशीं पोहंचशील, तेथें पलिष्ठ्यांचा चौकीपहारा आहे; तूं तेथें नगराजवळ पोहंचल्यावर संदेष्ट्यांचा एक समुदाय उच्चस्थानाहून उतरून येतांना तुला भेटेल, त्यांच्यापुढें सतार, डफ, सनई व वीणा वाजत असतील; व ते भाषण करील असतील; ६ तेव्हां परमेश्वराचा आत्मा तुजवर जोरांनं येईल व तूंहि त्यांच्याबरोबर भाषण करूं लागशील व तुझ्यांत बदल होऊन तूं निराळा मनुष्य होशील. ७ हीं चिन्हें तुला प्राप्त झालीं म्हणजे तुला जें कर्तव्य करणें प्राप्त होईल तें तूं करावें; कारण देव तुझ्याबरोबर आहे. ८ तूं माझ्याअगोदर गिलगाल येथें जा; मग मी होमबलि अर्पिण्यास व शांत्यपर्णांचे यज्ञ करण्यास तुजकडे येईन; तूं सात दिवस माझी वाट पाहत राहा; मग मी तुझ्याकडे येऊन तुला काय काय करावयाचें हें दाखवीन. ९ शमुवेलपासून निघून जाण्यासाठीं त्याची पाठ वळली तोंच देवानें त्याचें मन बदलून

टाकिलें व हीं सर्व चिन्हें त्यास त्या दिवशीं प्राप्त झालीं.

१० ते टेकडीपारीं आले तेव्हां, पाहा, संदेष्ट्यांचा एक समुदाय त्याला भेटला; आणि देवाचा आत्मा त्याजवर जोरांनं आला व तो त्यांच्याबरोबर भाषण करूं लागला. ११ जे लोक त्याला पूर्वीपासून ओळखीत होते त्यांनीं जेव्हां पाहिलें कीं हा संदेष्ट्यांबरोबर भाषण करीत आहे तेव्हां ते आपसांत म्हणूं लागले, किशाच्या पुत्राला काय झालें? शौल हाहि संदेष्ट्यांपैकी आहे काय? १२ तेव्हां तेथल्या एका मनुष्यानें उत्तर दिलें; तो म्हणाला, या संदेष्ट्याचा बाप कोण होता? यावरून शौलहि संदेष्ट्यांपैकी आहे काय अशी म्हण पडली. १३ मग भाषण करणें संपल्यावर तो उच्चस्थानीं गेला.

१४ शौलाचा काका त्याला व त्याच्या गळ्यास म्हणाला, तुम्ही कोठें गेलां होतां? ते म्हणाले गाढवें शोधावयाला; तीं सांपडत नाहींत असें पाहून आम्ही शमुवेलकडे गेलों. १५ शौलाचा काका म्हणाला, शमुवेल तुम्हांस काय म्हणाला तें मला सांगावें. १६ शौल आपल्या काकास म्हणाला, गाढवें सांपडलीं आहेत असें त्यानें आम्हांस कळविलें. शमुवेलानें राजपदाविषयीं जें काहीं सांगितलें होतें त्यासंबंधानें त्यानें त्याला कांहीं एक कळविलें नाहीं.

१७ मग शमुवेलानें लोकांस मिस्रांत परमेश्वरापुढें बोलावून जमा केलें. १८ तो इस्राएल लोकांस म्हणाला, इस्राएलाचा देव परमेश्वर असें म्हणतो, मीं इस्राएलास मिसर देशांतून बाहेर आणिलें आणि तुम्हांस मिसरी लोकांच्या हातांतून आणि तुम्हांस गांजणाऱ्या सर्व राष्ट्रांच्या हातांतून सोडविलें; १९ पण तुम्हांस सर्वे विपत्तींतून व संकटांतून सोडविणाऱ्या तुमच्या देवाचा आज तुम्हीं अन्वरे केला आहे, व तुम्ही त्यास म्हणालां आहां कीं हें ठीक नव्हे, आम्हांवर राजा नेमावा. तर आतां वंशावंशांनीं आणि हजारहजारांनीं परमेश्वरासमोर येऊन हजर व्हा. २० शमुवेलानें इस्राएलाचे सगळे वंश जवळ आणिले, आणि बन्यामिनाच्या वंशाची चिठी निघाली. २१ मग बन्यामिनी वंश

कुळाकुळांनीं जवळ आणिला तेव्हां मात्रीच्या कुळाची चिठी निघाली; व शेवटीं किशाचा पुत्र शौल याच्या नांवाची चिठी निघाली; त्यांनीं त्याला शोधिलें पण तो कोठें सांपडेना. २२ तेव्हां त्यांनीं परमेश्वराला आणखी विचारिलें, तो मनुष्य येथें आला आहे काय? परमेश्वरानें सांगितलें, पाहा तो सामानासुमानांत लपून राहिला आहे. २३ त्यांनीं धावत जाऊन त्याला तेथून आणिलें, आणि तो लोकांमध्ये उभा राहिला तेव्हां तो उंच दिसला; सर्व लोक त्याच्या केवळ खांद्यांला लागले. २४ मग शमुवेल लोकांस म्हणाला, परमेश्वरानें ज्यास निवडिलें त्यास तुम्ही पाहत आहां ना? सर्व लोकांमध्ये त्याच्या बरोबरीचा कोणी नाहीं. तेव्हां सर्व लोकांनीं म्हटलें, राजा चिरायु होवो.

२५ नंतर शमुवेलानें लोकांस राजनीति सांगितली, व ती एका ग्रंथांत लिहून तो ग्रंथ परमेश्वरापुढें ठेवून दिला. मग शमुवेलानें सर्व लोकांस आपआपल्या घरीं जाण्यास निरोप दिला. २६ शौलहि गिबा येथें आपल्या घरीं गेला व ज्या सैनिकांच्या मनास देवाकडून स्फूर्ति झाली ते त्याच्याबरोबर गेले; २७ पण कांहीं अधम लोक बोलले, हा मनुष्य आमचा काय उद्धार करणार? त्यांनीं त्यास तुच्छ मानिलें आणि त्याला कांहीं नजराणा आणिला नाहीं; पण त्यानें तें ऐकिलें न ऐकिलेंसें केलें.

१ नंतर अम्मोनी नाहाश यानें स्वारी करून याबेश-गिलादासमोर तळ दिला; तेव्हां याबेशचे सर्व लोक नाहाश यास म्हणाले कीं आमच्याशीं करारमदार कर म्हणजे आम्ही तुझे अंकित होऊं. २ नाहाश अम्मोनी त्यांस म्हणाला, मी तुम्हांस सर्वांचा उजवा डोळा फोडून अवध्या इस्राएलांची अप्रतिष्ठा करीन, या अटीवर मी तुम्हांशीं करार करीन. ३ याबेशच्या वडील लोकांनीं त्यास म्हटलें, आम्हांस सात दिवसांचा अवकाश दे म्हणजे तेवढ्यांत इस्राएल लोकांच्या सर्व प्रांतांत आम्ही जासूद पाठवूं; आणि जर आमचा बचाव करण्यासाठीं कोणी आला नाहीं तर मग आम्ही बाहेर निघून तुजकडे येऊं. ४ मग जासुदांनीं शौलाच्या गिन्यास जाऊन हें वर्त-

मान लोकांच्या कानांवर घातलें; तें ऐकून सर्व लोक हेल काढून रडूं लागले. ५ तेव्हां शौल गुरांच्या मागून शेतांतून येत होता; त्यानें विचारिलें, लोक कां रडतात ? त्यांस काय झालें ? याबेशच्या लोकांचें म्हणणें त्यांनीं त्याला कळविलें. ६ शौलानें हें वर्तमान ऐकतांच देवाचा आत्मा त्याच्यावर जोरानें येऊन तो मनस्वी संतप्त झाला. ७ त्यानें एक बैलाची जोडी कापून त्यांचे तुकडे केले व ते जासुदांच्या हातीं इस्राएलांच्या सर्व प्रांतांत पाठविले आणि त्यांस निरोप दिला कीं जो कोणी शौल व शमुवेल यांच्यामागे येणार नाही त्यांच्या बैलांची अशीच गत होईल. तेव्हां परमेश्वराची दहशत लोकांवर बसून ते एकचित्तानें बाहेर निघाले. ८ त्यानें बेजेक येथें त्यांची टीप घेतली तेव्हां इस्राएलाचे तीन लक्ष पुरुष व यहुदाचे तीस हजार पुरुष भरले. ९ त्यांनीं त्या आलेल्या जासुदांस सांगितलें, तुम्ही याबेश-गिलादाच्या लोकांस जाऊन सांगा कीं उद्यां ऊन होण्याच्या सुमारास तुम्हांस कुमक येऊन पोहंचेल. त्या जासुदांनीं जाऊन याबेशच्या लोकांस हें सांगितलें तेव्हां त्यांस फार आनंद झाला. १० मग याबेशच्या लोकांनीं सांगून पाठविलें कीं आम्ही उद्यां बाहेर निघून तुमच्याकडे येऊं, मग तुमच्या मनास येईल तसें आमचें करा. ११ दुसऱ्या दिवशीं शौलानें आपल्या लोकांच्या तीन तुकड्या केल्या आणि रात्रीच्या शेवटल्या प्रहरीं त्यांनीं छावणींत येऊन ऊन होईपर्यंत अम्मोन्याला हाणमार केली; आणि जे बाकी राहिले त्यांची एवढी दाणादाण झाली कीं त्यांच्यांतले दोन सुद्धां एकत्र राहिले नाहीत. १२ मग लोकांनीं शमुवेलाला विचारिलें, हा शौल आमच्यावर राज्य करणार काय असें म्हणाले ते कोणते लोक ? त्यांस बाहेर काढा म्हणजे आम्ही त्यांस मारून टाकूं. १३ शौल म्हणाला, आज कोणाहि मनुष्याचा वध करावयाचा नाही; कारण आज परमेश्वरानें इस्राएलाचा उद्धार केला आहे.

१४ मग शमुवेल लोकांस म्हणाला, चला, आपण गिल्गालास जाऊं व तेथें राज्याची पुनः स्थापना करूं.

१५ तेव्हां सर्व लोक गिल्गालास गेले व तेथें त्यांनीं

परमेश्वरासमोर शौलास राजा केलें; तेथें त्यांनीं परमेश्वरास शाल्यर्पणांचे यज्ञ केले; आणि शौल व इस्राएल लोक यांनीं तेथें मोठा उत्सव केला.

१ शमुवेल सर्व इस्राएल लोकांस म्हणाला, पाहा, तुम्ही मला जें कांहीं सांगितलें तें सगळें मीं ऐकून तुम्हांवर राजा नेमिला आहे. २ तर आतां पाहा, तो राजा तुम्हांसमोर वर्तत आहे; मी तर वृद्ध झालों असून माझे केस पिकले आहेत; आणि पाहा, माझे पुत्र तुम्हांमध्ये आहेत. मी बालपणापासून आजवर तुम्हांसमोर वागलोंवर्तलों आहें. ३ हा मी तुमच्यापुढें आहे, परमेश्वरासमक्ष व त्याच्या अभिषिक्तासमक्ष माझ्याविरुद्ध कांहीं असेल तर सांगा; मीं कोणाचा बैल घेतला आहे काय ? कोणाचें गाढव घेतलें आहे काय ? कोणाला फसविलें आहे काय ? कोणावर बलात्कार केला आहे काय ? ढोळेझांक करण्यासाठीं कोणाच्या हातून लांच घेतला आहे काय ? असें कांहीं असल्यास सांगा म्हणजे मी त्याची भरपाई करीन. ४ ते म्हणाले, तूं आम्हांस फसविलें नाही; आम्हांवर जुलूम केला नाही अथवा कोणाच्या हातून कांहीं घेतलें नाही. ५ तो त्यांस म्हणाला, माझ्या हातीं तुम्हांस कांहीं सांपडलें नाही याबद्दल आज परमेश्वर तुमच्यासंबंधानें साक्षी आहे, व त्याचा अभिषिक्तहि आज साक्षी आहे. ते म्हणाले, होय, तो साक्षी आहे. ६ शमुवेल लोकांस म्हणाला, ज्यानें मोशे व अहरोन यांस नेमिलें व तुमच्या वाडवडिलांस मिसर देशांतून आणिलें तो परमेश्वरच होय. ७ तर आतां तुम्ही स्तब्ध उभे राहा म्हणजे तुम्ही व तुमचे वडील यांच्या बाबतींत परमेश्वरानें जी न्याय-कृत्यें केलीं त्यांच्यासंबंधाचा वाद मी तुमच्याशीं परमेश्वरासमोर चालवितों. ८ याकोब मिसरांत गेला आणि तुमच्या वाडवडिलांनीं परमेश्वराचा धावा केला तेव्हां परमेश्वरानें मोशे व अहरोन यांस पाठविलें व त्यानें तुमच्या वाडवडिलांस मिसरांतून काढून आणून या स्थळीं वसविलें; ९ पण त्यांचा देव परमेश्वर याचें त्यांस विस्मरण झालें तेव्हां त्यानें हासोराचा सेनापति

सीसरा, पलिष्टी लोक आणि मवाबचा राजा यांच्या स्वाधीन त्यांस केलें; मग ते त्यांशीं लढले. १० त्यांनीं परमेश्वराचा धावा करून म्हटलें, आम्हीं पातक केलें आहे, कारण आम्हीं परमेश्वराला सोडून बाल देव व अष्टारोथ यांची भक्ति केली; तर आतां आमच्या शत्रूंच्या हातांतून आम्हांस सोडीव म्हणजे आम्ही तुझी भक्ति करूं. ११ यावर परमेश्वरानें यरूबाल, बदान, इफताह व शमुवेल यांस पाठवून तुम्हांस तुमच्या चहूंकडल्या शत्रूंच्या हातांतून सोडविलें व तुम्ही निर्भय राहूं लागलां. १२ तरी पण अम्मोन्यांचा राजा नाहाश आपल्यावर स्वारी करित आहे असें तुम्हीं पाहिलें तेव्हां परमेश्वर तुमचा देव तुमचा राजा असूनहि तुम्ही मला म्हणालां, हें ठीक नाही, आम्हांवर राज्य करण्यास राजा असावा. १३ तर आतां जो राजा तुम्हीं निवडून घेतला व मागून घेतला तो हा पाहा; परमेश्वरानें तुम्हांवर हा राजा नेमिला आहे. १४ तुम्ही परमेश्वराचें भय धरून त्याची भक्ति करित राहाल, त्याची वाणी ऐकत राहाल, त्याच्या धर्मशास्त्राविरुद्ध बंडावा करणार नाही आणि तुमच्यावर राज्य करणारा हा राजा व तुम्ही आपला देव परमेश्वर याचें अनुसरण कराल तर बरें; १५ परंतु तुम्ही परमेश्वराची वाणी ऐकणार नाही आणि परमेश्वराच्या धर्मशास्त्राविरुद्ध बंडावा कराल तर परमेश्वराचा हात जसा तुमच्या वाडवडिलांविरुद्ध झाला होता तसा तुमच्याहि विरुद्ध होईल. १६ आतां स्थिर उभे राहा आणि परमेश्वर तुम्हांसमक्ष मोठी कृति करणार आहे ती पाहा. १७ आज गव्हाची कापणी चालू आहेना? परमेश्वरानें मेघगर्जना करून पर्जन्यवृष्टि करावी अशी मी प्रार्थना करीन, म्हणजे मग तुम्ही आपणांसाठीं राजा मागून परमेश्वराच्या दृष्टीनें केवढा अपराध केला आहे हें तुमच्या लक्षांत येईल. १८ मग शमुवेलानें परमेश्वराची प्रार्थना केली, आणि परमेश्वरानें त्याच दिवशीं गर्जना व पर्जन्यवृष्टि केली तेव्हां सर्व लोकांस परमेश्वराची व शमुवेलची दहशत बसली. १९ तेव्हां सर्व लोक शमुवेलस म्हणाले, तुझ्या दासांप्रीत्यर्थ तुझा देव

परमेश्वर याची प्रार्थना कर म्हणजे आम्ही मरावयाचे नाहीं; आम्हीं राजा मागितला त्यामुळें आमच्या एकंदर पातकांस हें एक दुष्कर्म आम्हीं जोडिलें आहे. २० शमुवेल लोकांस म्हणाला, भिऊं नका, हें दुष्कर्म तुम्हीं केलें आहे खरें, पण आतां परमेश्वराला अनुसरण्याचें सोडून दुसरीकडे वळूं नका, तर मनोभावे परमेश्वराची सेवा करा; २१ ज्या निरर्थक वस्तूंपासून तुम्हांस कांहीं लाभ व्हावयाचा नाही व तुमचा उद्धार व्हावयाचा नाही त्यांच्यामागे लागूं नका; कारण त्या केवळ निरर्थक होत. २२ परमेश्वर आपल्या थोर नामास्तव आपल्या लोकांचा त्याग करणार नाही; कारण परमेश्वरानें कृपावत होऊन तुम्हांस आपले प्रजाजन केलें आहे. २३ तुम्हांसाठीं प्रार्थना करावयाची सोडून देणें हा परमेश्वराचा अपराध माझ्या हातून न घडो; मी तुम्हांस चांगला व सरळ मार्ग दाखवितों; २४ मात्र तुम्ही परमेश्वराचें भय धरा व सत्यानें व जिवेंभावे त्याची सेवा करा; त्यानें तुम्हांसाठीं केवढी महत्कृत्यें केलीं आहेत याचा विचार करा; २५ पण तुम्ही दुष्कृत्यें करित राहाल तर तुम्ही नष्ट व्हाल व तुमचा राजा नष्ट होईल.

१ शौल [तीस] वर्षांचा असतां राज्य करूं लागला. त्यानें दोन वर्षे इस्राएलावर राज्य केल्यावर २ इस्राएलांतले तीन हजार पुरुष निवडिले; त्यांपैकीं दोन हजार शौलाबरोबर मिखमाश येथें व बेथेलच्या डोंगरावर राहिले आणि एक हजार योनाथानाबरोबर बन्यामीनाच्या गिब्यांत राहिले; वरकड सर्व लोकांस त्यानें आपआपल्या डेऱ्यांकडे रवाना केलें. ३ गिबा येथें पलिष्ट्यांचें ठाणें होतें त्यावर योनाथानानें मारा केला; हें वर्तमान पलिष्ट्यांच्या कानीं गेलें. मग शौलानें देशभर रणशिंग वाजवून लोकांस सांगितलें कीं इब्री लोकहो, कान द्या. ४ शौलानें पलिष्ट्यांच्या ठाण्यावर मारा केला आणि पलिष्टी लोकांना इस्राएलाचा वीट आला, हें सर्व इस्राएलाच्या कानीं गेलें. हें ऐकून

१ मुलांत: एक

लोक शौलाजवळ गिल्गालांत जमा झाले.

५ तेव्हां पलिथी लोक इस्राएल लोकांशीं लढण्यास जमा झाले; तीस हजार रथ, सहा हजार स्वार आणि समुद्रकिनाऱ्यावरील वाळूइतके विपुल लोक एकवट झाले; त्यांनीं बेथ-आवेनाच्या पूर्वेस जाऊन मिखमाश येथें तळ दिला. ६ आपण पेंचांत सांपडलों आहों असें इस्राएल लोकांनीं पाहिलें, (खरोखरच त्या लोकांस संकट प्राप्त झालें होतें,) तेव्हां ते गुहा, झुडपें, खडक, दुर्ग व विवरें यांत लपले. ७ कित्येक इब्री लोक यादैन ओलांडून गाद व गिलाद या प्रांतांत गेले, पण शौल गिल्गालांतच राहिला, व सर्व लोक थरथरां कांपत त्याच्यामागून गेले.

८ शमुवेलानें मुदत ठरविली होती तीप्रमाणें सात दिवस तो वाट पाहत राहिला; पण शमुवेल गिल्गालास आला नाहीं म्हणून लोक त्याजकडून निघून पांगूं लागले. ९ तेव्हां होमबलि व शांत्यर्पणें मजकडे आणा असें सांगून शौलानें स्वतःच होम केला. १० त्यानें होमाची समाप्ति केली तोंच शमुवेल आला; तेव्हां शौल त्याला भेटून नमस्कार करावयास बाहेर गेला. ११ शमुवेलानें त्याला विचारिलें, तूं हें काय केलें? शौलानें म्हटलें, जेव्हां मीं पाहिलें कीं लोक मजकडून पांगत आहेत, ठरलेल्या मुदतीच्या आंत तूं आला नाहींस आणि पलिथी लोक मिखमाश येथें एकत्र जमून आले, १२ तेव्हां मी म्हणालों, आतां पलिथी लोक गिल्गालांत येऊन मजवर हल्ला करितील, आणि मीं तर परमेश्वराचा प्रसाद अजून मागितला नाहीं, म्हणून माझ्या मनाविरुद्ध वागणें भाग पडून मीं होम केला. १३ शमुवेल शौलास म्हणाला, तूं मूर्खपणा केला; तुझा देव परमेश्वर यानें तुला केलेली आज्ञा तूं मानिली नाहीं; मानिली असती तर परमेश्वरानें इस्राएलावर तुझें राज्य निरंतरचें स्थापिलें असतें; १४ पण आतां तुझें राज्य कायम राहावयाचें नाहीं. परमेश्वरानें आपल्यासाठीं आपल्या मनासारखा मनुष्य धुंडून त्यास आपल्या लोकांचा अधिपति नेमिलें आहे; कारण परमेश्वरानें तुला केलेली आज्ञा तूं पाळिली नाहीं.

१५ मग शमुवेल तेथून निघून गिल्गालाहून बन्यामिनाचें गिबा येथें गेला. शौलानें आपल्या-बरोबरचीं माणसें मोजिलीं तीं सहाशें भरलीं. १६ शौल, त्याचा पुत्र योनाथान व त्यांच्याबरोबर असलेले लोक बन्यामिनाचें गिबा येथें राहिले; पलिथी मिखमाश येथें तळ देऊन राहिले. १७ मग पलिथ्यांच्या छावणी-तून लुटालुट करणारे लोक तीन टोळ्या करून निघाले; एक टोळी शुवाल नामक प्रांताकडे अफ्राच्या वाटेनें गेली; १८ दुसरी टोळी बेथ-होरोनाच्या वाटेनें गेली आणि तिसरी टोळी सबोईम खोऱ्याकडील प्रांताच्या वाटेनें रानाकडे गेली.

१९ इस्राएलाच्या अवध्या देशांत कोणी लोहार मिळत नसे; कारण इब्री लोकांस तरवारी अथवा भाला करितां येऊं नयेत असा पलिथ्यांचा उद्देश होता; २० फाळ, कुदळ, कुन्हाड व दांताळें यांस धार लावावयाची असली तर सर्व इस्राएल लोक पलिथ्यांकडे जात; २१ त्यांचीं दांताळीं, कुदळी, फाळ, कुन्हाडी व पराण्या हीं बोथट राहत. २२ ह्यामुळे युद्धाच्या समयीं असें झालें कीं शौल व योनाथान यांच्याबरोबर असलेल्या कोणाहि मनुष्याच्या हातीं तरवार किंवा भाला नव्हता; शौल व त्याचा पुत्र योनाथान यांच्यापार्शीं मात्र हीं हत्यारें होती. २३ नंतर पलिथी आपलें ठाणें उठवून मिखमाशाच्या घाटांत गेले.

१ एके दिवशीं शौलाचा पुत्र योनाथान १४ आपल्या शस्त्रवाहक तरुण सेवकाला म्हणाला, चल, आपण पलीकडे पलिथ्यांचें ठाणें आहे तेथें जाऊं; पण त्यानें हें बापास कळविलें नाहीं. २ शौल गिब्याच्या सीमेवर मित्रोन येथील डाळिवीच्या झाडाखालीं राहिला होता व त्याजबरोबर सुमारें सहाशें लोक होते; ३ अहीया बिन अहीद्वब (इखाबोदाचा भाऊ) बिन फिनहास बिन एली हा शिल्लेंत परमेश्वराचा याजक होता; तो एफोद धारण करून त्याजबरोबर होता. योनाथान गेला हें लोकांस माहीत नव्हतें. ४ ज्या घाटांनीं योनाथान पलिथ्यांच्या छावणीकडे जाऊं पाहत होता त्यांच्या एका बाजूला एक व दुसऱ्या

बाजूला एक असे दोन सुळके होते; एका सुळक्याचें नांव बोसेस व दुसऱ्याचें नांव सेने असें होतें. ५ एक सुळका उत्तरेकडे मिखमाशासमोर व दुसरा दक्षिणेस गिब्यासमोर आहे. ६ तेव्हां योनाथानानें आपल्या शस्त्रवाहक तरुण सेवकास म्हटलें, चल, आपण त्या बेसुनत लोकांच्या ठाण्याकडे जाऊं; कदाचित् परमेश्वर आपलें कार्य करील; परमेश्वराला बहुत लोकांच्या द्वारे किंवा थोडक्यांच्या द्वारे सुटका करण्यास हरकत नाही. ७ त्याच्या शस्त्रवाहकानें त्यास म्हटलें, तूं आपल्या मनास येईल तें सगळें कर, तेथें चल; तुझ्या मर्जीस येईल त्यांत मी तुझ्याबरोबर आहे. ८ योनाथान म्हणाला, पाहा, आपण त्या मनुष्यांजवळ जाऊन त्यांच्या दृष्टीस पडूं. ९ ते जर आपल्याला म्हणाले कीं थांबा, आम्ही तुमच्याकडे येतो, तर आपण जागच्या जागी थांबूं, त्यांच्याकडे वर जाणार नाही; १० पण जर ते म्हणाले, आमच्याकडे वर या, तर आपण वर जाऊं; परमेश्वरानें त्यांस आमच्या हातीं दिलें आहे याची हीच खूण आपण समजू. ११ मग ते दोघे पलिष्ट्यांच्या ठाण्यांतील माणसांच्या दृष्टीसमोर गेले; तेव्हां पलिष्टी म्हणाले, पाहा, इब्री लोक बिळांत लपून राहिले होते ते आतां बाहेर पडत आहेत. १२ त्या ठाण्यांतले लोक योनाथानास व त्याच्या शस्त्रवाहकास म्हणाले, तुम्ही आम्हांकडे या, म्हणजे आम्ही तुम्हांस कांहीं दाखवूं. योनाथान आपल्या शस्त्रवाहकास म्हणाला, माझ्यामागून वर ये; कारण परमेश्वरानें त्यांस इस्राएलाच्या हातीं दिलें आहे. १३ योनाथान व त्याच्यामागून त्याचा शस्त्रवाहक हे मेढाकुडीनें वर चढले. योनाथानापुढें पलिष्टी लोक चीत झाले व त्याच्या शस्त्रवाहकानें त्याच्यामागून जाऊन त्यांचा संहार केला. १४ योनाथान व त्याचा शस्त्रवाहक यांनीं जी पहिली कत्तल केली तींत एक बिघाभर जमिनीवर सुमारें वीस माणसें पडलीं. १५ मग छावणींतील व मैदानांतील इतर सर्व लोकांचा थरकांप झाला; ठाण्यांतील लष्कर व लूट करणारे लोक हेहि थरथरां कांपूं लागले; भूमिहि कंपायमान झाली; या प्रकारें

प्रचंड कंप झाला. १६ इकडे बन्यामिनाच्या गिब्यांतल्या शौलाच्या पहारेकऱ्यांनीं पाहिलें तों समुदाय विसकळून जात होता, व लोक जिकडेतिकडे पांगत होते.

१७ तेव्हां शौलानें आपल्याबरोबरच्या लोकांस म्हटलें, आपल्या लोकांची मोजणी करून त्यांच्यामधून कोण गेले तें पाहा. त्यांनीं मोजणी केली तों योनाथान व त्याचा शस्त्रवाहक हे नव्हते. १८ तेव्हां शौल अहीयास म्हणाला, देवाचा कोश इकडे आण. देवाचा कोश त्या समयीं इस्राएल लोकांबरोबरच होता. १९ शौल याजकाशीं बोलत असतां पलिष्ट्यांच्या छावणींत गलबला वाढत चालला, तेव्हां शौल याजकास म्हणाला, आपला हात काढ. २० मग शौल व त्याच्याबरोबरचे सर्व लोक एकत्र जमून लढाईस गेले; तेव्हां प्रत्येकाची तरवार त्याच्या त्याच्या सोबत्यावर चालून ते पराक्राष्टेचे घाबरून गेले. २१ आणि जे इब्री पूर्वीपासून पलिष्ट्यांबरोबर होते व जे चोहोंकडून त्यांच्या छावणीस येऊन मिळाले होते तेहि शौल व योनाथान यांजबरोबर असलेल्या इस्राएल लोकांस येऊन मिळाले. २२ तसेंच जे इस्राएल लोक एफ्राइमाच्या डोंगराळ प्रदेशांत लपून राहिले होते त्यांनीं जेव्हां ऐकलें कीं पलिष्टी लोक पळत आहेत तेव्हां त्यांनींहि त्यांच्याशीं लढून त्यांचा जबर पिच्छा पुरविला. २३ या प्रकारें परमेश्वरानें त्या दिवशीं इस्राएल लोकांचा बचाव केला आणि ते लढत लढत पलीकडे बेथ-आवेनापर्यंत गेले. २४ त्या दिवशीं इस्राएल लोक अति क्लेश पावले; कारण शौलानें लोकांस शपथ घातली होती कीं मला आपल्या शत्रूंचा सूड घ्यावयाचा आहे, तर संध्याकाळपूर्वीं जो कोणी अन्नास स्पर्श करील त्याला शाप लागो; यास्तव त्याच्या लोकांपैकीं कोणीहि अन्नास शिवला नाही. २५ मग सर्व लोक एका वनांत आले; तेथें जमिनीवर मध होता. २६ लोक वनांत आले तेव्हां मधाच्या धारा लागलेल्या त्यांनीं पाहिल्या, पण कोणीहि तो हातांत घेऊन तोंडास लाविला नाही, कारण लोकांस शपथेची भीति होती. २७ आपल्या बापांनें लोकांस शपथ घालून मनाई केली होती हें योना-

थानास ठाऊक नव्हतें; म्हणून त्यानें आपल्या हातांत असलेल्या काठीचें टोंक पुढें करून मधाच्या पोळ्यांत खूपसलें; आणि मध हातांत घेऊन तोंडाशीं नेला; तेव्हां त्याचे डोळे टवटवीत झाले. २८ एका मनुष्यानें त्यास म्हटलें, तुझ्या बापानें लोकांस शपथ घालून ब्रजवून सांगितलें आहे कीं आज जो कोणी मनुष्य कांहीं अन्न खाईल त्याला शाप लागो. लोक तर व्याकुल झाले होते. २९ योनाथान म्हणाला, माझ्या बापानें देश कष्टी करून सोडिला आहे; मीं हा मध थोडासा चाखिला तोंच माझे डोळे कसे टवटवीत झाले आहेत पाहा; ३० तर शत्रूंकडून मिळालेल्या लुटीतून लोकांनीं यथेच्छ खाल्ले असतें तर आज किती तरी बरें झालें असतें; कारण पलिष्ट्यांचा संहार फारसा झाला नाही. ३१ त्या दिवशीं मिखमाशापासून अयालोनापर्यंत ते पलिष्ट्यांस चोपीत गेले; पण ते अगदीं व्याकुल झाले होते; ३२ म्हणून ते लुटीवर तुटून पडले आणि मेंढरें, बैल व वासरें जमिनीवर कापून रक्तासहित खाऊं लागले. ३३ शौलास कोणीं सांगितलें कीं लोक रक्तासहित मांस खाऊन परमेश्वराचा अपराध करीत आहेत. तेव्हां तो म्हणाला, तुम्हीं विश्वासघात केला आहे; एक मोठा दगड मजकडे लवकर लोटून आणा. ३४ शौल म्हणाला, लोकांमध्ये चोहोंकडे जाऊन त्यांस सांगा कीं आपआपले बैल व मेंढरें माझ्याकडे घेऊन या आणि येथेंच कापून खा; रक्तसुद्धां मांस खाऊन परमेश्वराचा अपराध करूं नका. तेव्हां सर्व लोकांनीं त्या रात्रीं आपआपले बैल तेथें नेऊन कापिले. ३५ शौलानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ एक वेदी बांधिली; ही पहिलीच वेदी त्यानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ बांधिली.

३६ शौल म्हणाला, आपण आज रात्रीं पलिष्ट्यांचा पाठलाग करून सकाळपर्यंत त्यांस लुटूं; त्यांतला एक मनुष्यहि सोडितां कामा नये. ते म्हणाले, तुला बरें वाटेल तसें कर. त्यावेळीं याजकानें म्हटलें, चला, आपण येथें देवासमीप जाऊं. ३७ शौलानें देवास विचारिलें, मी पलिष्ट्यांचा पाठलाग करूं काय? तूं त्यांस इस्राएलांच्या हातीं देशील काय? पण त्यानें त्या दिवशीं त्यास

उत्तर दिलें नाहीं. ३८ शौल म्हणाला, लोकनायकहो, इकडे या; आज कोणत्या प्रकारें हें पातक झालें आहे याचा शोध करून पाहा. ३९ इस्राएलांस उद्धरणाच्या परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, हें पातक माझा पुत्र योनाथान याकडून झालें असलें तरी तोहि अवश्य मारिला जाईल; पण त्या लोकांपैकीं कोणीहि बोलेना. ४० मग त्यानें इस्राएल लोकांस सांगितलें, तुम्ही एके बाजूस व्हा आणि मी व माझा पुत्र योनाथान दुसऱ्या बाजूस होऊं. लोकांनीं शौलास म्हटलें, तुला बरें वाटेल तसें कर. ४१ शौल इस्राएलाचा देव परमेश्वर यास म्हणाला, खरें काय तें आम्हांस दाखवून दे. तेव्हां योनाथान व शौल यांच्या नांवांची चिठी निघाली आणि लोक सुटले. ४२ शौल म्हणाला, आतां माझी व माझा पुत्र योनाथान याची चिठी टाका. तेव्हां योनाथानाच्या नांवाची चिठी निघाली. ४३ शौल योनाथानास म्हणाला, तूं काय केलें तें मला सांग. योनाथानानें सांगितलें, आपल्या हातांतील काठीच्या टोकानें मीं थोडासा मध चाखिला खरा; आतां मला मरणें प्राप्त आहे. ४४ शौल म्हणाला, परमेश्वर असेंच करो, किंबहुना याहून अधिक करो; योनाथाना, तुला अवश्य मेळें पाहिजे. ४५ तेव्हां लोक शौलास म्हणाले, ज्यानें इस्राएलाचा एवढा उद्धार केला तो योनाथान मरावयाचा काय? असें कदापि होणें नाहीं; परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, त्याच्या डोक्यावरचा एक केसहि भूमीवर पडतां कामा नये; कारण त्यानें आज परमेश्वराच्या पक्षानें कामगिरी केली आहे. या प्रकारें लोकांनीं योनाथानाचा बचाव केला, तो मेला नाहीं. ४६ शौल पलिष्ट्यांचा पाठलाग करण्याचें सोडून परत गेला, आणि पलिष्टीहि आपल्या ठिकाणीं गेले.

४७ इस्राएलावर राज्य स्थापीत केल्यावर शौलानें मवाबी, अम्मोनी, अदोमी, सोबाचे राजे व पलिष्टी यांशीं युद्ध केलें व जिंकडेजिंकडे तो जाई तिकडे-तिकडे तो विजयी होई. ४८ त्यानें पराक्रम केला आणि अमालेकी लोकांस पादाक्रांत करून इस्राएलास

जे जे छुटीत असत त्यांच्या हातांतून त्यांस सोडविलें.

४९ शौलाचे पुत्र योनाथान, इसवी व मलकीशुवा हे होते; त्याच्या दोन कन्यांचीं नांवें, मोठीचें नांव मेरब व धाकटीचें नांव मीखल, अशीं होती. ५० शौलाच्या स्त्रीचें नांव अहीनवाम असें होतें; ती अहीमास याची कन्या. शौलाचा काका नेर याचा पुत्र अबनेर हा सेनापति होता. ५१ शौलाचा बाप कीश; अबनेराचा बाप नेर हा अबियेलाचा पुत्र.

५२ शौलाच्या आयुष्यभर पलिष्ट्यांशीं बिकट लढाई चालू राहिली; यास्त्व शौलास कोणी पराक्रमी अथवा शूर पुरुष आढळला तर तो त्यास आपल्या पदरीं ठेवून घेई.

१ शमुवेल शौलास म्हणाला, परमेश्वरांनं १५ आपली प्रजा इस्राएल लोक यांजवर राजा होण्यासाठीं तुला अभिषेक करावयास मला पाठविलें होतें; तर आतां परमेश्वराचें म्हणणें ऐक. २ सैन्याचा परमेश्वर म्हणतो, इस्राएल मिसरांतून येत असतां अमालेक मार्गांत त्यांजवर हल्ला करण्यासाठीं टपून बसून त्यांशीं कसा वागला याचें मला स्मरण आहे. ३ तर आतां जाऊन अमालेकास मार दे; त्यांच्या सर्वखाचा विध्वंस कर, त्यांची गय करू नको; पुरुष, स्त्रिया, अर्मर्के, तान्हीं बालें, बैल, मेंढरें, उंटें आणि गाढवें या सर्वांचा संहार कर.

४ मग शौलानें लोकांस जमा करून तलाईम येथें त्यांची मोजणी केली, तेव्हां दोन लक्ष पायदळ व गद्दांतील दहा हजार पुरुष भरले. ५ नंतर शौल अमालेक्यांच्या एका नगरापाशीं जाऊन खोऱ्यांत दबा धरून बसला. ६ शौल केनी लोकांस म्हणाला, तुम्ही अमालेक्यांमधून निघून जा, नाहीं तर त्यांच्याबरोबर तुमचाहि संहार व्हावयाचा; कारण इस्राएल लोक मिसरांतून आले तेव्हां तुम्ही त्यांशीं ल्हानें वर्तलां. यावरून केनी अमालेक्यांतून निघून गेले. ७ मग शौलानें हवीलापासून मिसरासमोरील शूराच्या मार्गपर्यंत अमालेक्यांस मार देत नेलें. ८ त्यानें अमालेक्यांचा राजा अगाग याला जीवंत पकडिलें, आणि सर्व

लोकांचा तरवारीनें निखालस संहार केला. ९ तरी पण शौलानें व लोकांनीं अगागाला जीवंत राखिलें; त्याचप्रमाणें उत्तम उत्तम मेंढरें, बैल, पुष्ट पशु, कोंकरें आणि जें जें कांहीं चांगलें होतें तें त्यांनीं राखून ठेविलें; त्यांचा अगदीं नाश करावा असें त्यांस वाटलें नाहीं, तर जें कांहीं टाकाळ व कुचकामाचें होतें त्याचाच त्यांनीं अगदीं नाश केला.

१० मग शमुवेलस परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें कीं ११ मीं शौलास राजा केलें याचा मला पस्तावा होत आहे; कारण मला अनुसरण्याचें सोडून देऊन त्यानें माझ्या आज्ञा पाळिल्या नाहींत. यावरून शमुवेलस संताप आला व तो रात्रभर परमेश्वराचा धावा करीत राहिला. १२ सकाळीं अगदीं पहाटेस शमुवेल उठून शौलास भेटावयास गेला; तेव्हां त्यास कोणीं सांगितलें कीं शौल कर्मेलास आला आहे; एक विजयस्तंभ उभारून चोहोंकडे फिरून तो गिल्गालास गेला आहे.

१३ शमुवेल शौलाकडे आला तेव्हां शौल त्यास म्हणाला, परमेश्वर तुझें कल्याण करो; मीं परमेश्वराची आज्ञा पाळिली आहे. १४ शमुवेल म्हणाला, तर शेरझांमेंढरांचें बेंबावणें आणि गुरांचें हंबरणें माझ्या कार्नी पडत आहे याचा अर्थ काय ? १५ शौल म्हणाला, लोकांनीं तीं अमालेक्यांपासून आणिलीं आहेत; तुझा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ बलि अर्पण करण्यासाठीं त्यांनीं उत्तम उत्तम मेंढरें व गुरें राखून ठेविलीं आहेत; बाकी सर्वांचा आम्हीं अगदीं नाश केला आहे. १६ शमुवेल शौलास म्हणाला, पुरे कर; परमेश्वर मला रात्रीं काय म्हणाला तें मी तुला सांगतो; तो म्हणाला, सांग. १७ शमुवेल म्हणाला, तूं आपल्या दृष्टीनें छुद्र होतास तरी तुला इस्राएल कुळांचा नायक केलें ना ? आणि तूं इस्राएलाचा राजा व्हावें म्हणून परमेश्वरानें तुझा अभिषेक केला ना ? १८ मग परमेश्वरानें तुला मोहिमेवर पाठवून सांगितलें कीं जा, त्या पापिष्ठ अमालेक्यांचा सर्वस्वीं संहार कर, आणि ते नष्ट होत तोंपर्यंत त्यांजशीं युद्ध कर; १९ असें असतां तूं परमेश्वराचा

शब्द कां ऐकिला नाही? तूं लुटीवर झडप घालून परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें कां केलें? २० शौल शमुवेलास म्हणाला, मीं तर परमेश्वराचा शब्द पाळिला आहे; परमेश्वरानें मला पाठविलें त्या मार्गानें मी गेलों आणि अमालेक्यांचा अगदीं संहार करून त्यांचा राजा अगाग यास घेऊन आलों आहे; २१ पण ज्या लुटीचा नाश करावयाचा होता तीं तून लोकांनीं उत्तम उत्तम वस्तु म्हणजे मेंढरें व गुरें हीं तुझा देव परमेश्वर यास गिलगाल येथें यज्ञ करण्यासाठीं राखून ठेविलीं आहेत. २२ तेव्हां शमुवेल म्हणाला, परमेश्वराचा शब्द पाळिल्यानें जसा त्याला संतोष होतो तसा होमांनीं व यज्ञांनीं होतो काय? पाहा, यज्ञपेक्षां आज्ञा पाळणें बरें; एडक्यांच्या वपेपेक्षां वचन ऐकणें बरें. २३ अवज्ञा जादुगिराच्या पातकासमान आहे, आणि हट्ट हा मूर्तिपूजा व कुलदेवतार्चन यांसारखा आहे; तूं परमेश्वराचा शब्द मोडिला आहे म्हणून त्यानें हि तुला राजपदावरून झुगारून दिलें आहे. २४ तेव्हां शौल शमुवेलास म्हणाला, मीं पाप केलें आहे; मीं परमेश्वराच्या आज्ञेचें व तुझ्या शब्दाचें उल्लंघन केलें आहे; कारण मीं लोकांस भिऊन त्यांचें म्हणणें ऐकिलें. २५ तर आतां माझ्या पातकाची क्षमा कर आणि माघारीं फिरून मजबरोबर ये, म्हणजे मी परमेश्वराची उपासना करीन. २६ शमुवेल शौलास म्हणाला, मी तुजबरोबर परत येणार नाही; कारण तूं परमेश्वराचा शब्द झुगारिला आहे, आणि परमेश्वरानें इस्राएलावरील राजपदावरून तुला झुगारिलें आहे. २७ शमुवेल जाऊं लागला तेव्हां त्यानें त्याच्या झग्याचा कांठ धरिला व तो फाटला. २८ तेव्हां शमुवेल त्यास म्हणाला, परमेश्वरानें इस्राएलावरील तुझें राजपद तुजपासून फाडून घेऊन तें तुझ्याहून जो बरा अशा तुझ्या एका शेजाऱ्यास दिलें आहे. २९ जो इस्राएलाचें केवळ वैभव आहे तो खोटें बोलणार नाही; तो पस्तावा करावयाचा नाही, त्यास पस्तावा व्हावा असा तो काहीं मानव नाही. ३० मग तो म्हणाला, मीं तर

१ मुळांत: तेराफीम: उत्पत्ति ३१:१९ पाहा.

पाप केलेंच आहे; तरी पण आतां माझ्या प्रजेच्या वडील जनांसमोर व इस्राएलासमोर माझा मान राख व मजबरोबर परत ये म्हणजे तुझा देव परमेश्वर याची मी उपासना करीन. ३१ ह्यामुळें शमुवेल शौलामागून परत गेला आणि शौलानें परमेश्वराची उपासना केली.

३२ मग शमुवेल म्हणाला, अमालेक्यांचा राजा अगाग यास मजकडे घेऊन या. तेव्हां अगाग वेड्या घातलेला असा त्याजकडे आला. अगागांस वाटलें होतें कीं आतां आपलें मरणसंकट खात्रीनें ढळलें आहे. ३३ शमुवेल त्यास म्हणाला, तुझ्या तरबारीनें स्त्रिया जशा अपत्यहीन केल्या आहेत, त्याप्रमाणें तुझी माता स्त्रियांमध्ये अपत्यहीन होईल. मग शमुवेलानें गिलगालांत परमेश्वरासमोर अगागाचे तुकडे तुकडे केले.

३४ मग शमुवेल रामा येथें गेला आणि शौल आपलें नगर गिबा येथें स्वगृही गेला. ३५ शमुवेल मरेपर्यंत पुनः शौलाच्या मेटीस गेला नाही; तरी शमुवेल शौलासाठीं विलाप करीत असे; आणि आपण शौलास इस्राएलावर राजा केलें याचा परमेश्वरास अनुताप झाला.

१ मग परमेश्वरानें शमुवेलास म्हटलें, मीं १६ शौलास इस्राएलाच्या राजपदावरून झुगारून दिलें आहे, तर तूं त्याच्यासाठीं कोठवर शोक करीत राहणार? शिंगांत तेल भरून चल; मी तुला इशाय बेथलहेमकर याजकडे पाठवितों; कारण मीं त्याच्या एका पुत्रास माझ्याकरितां राजा निवडिलें आहे. २ शमुवेल म्हणाला, मी जाऊं कसा? शौलानें हें ऐकिलें तर तो मला जिवें मारील. तेव्हां परमेश्वर म्हणाला, तूं आपल्याबरोबर एक कालवड घेऊन जा आणि सांग कीं मी परमेश्वराप्रीत्यर्थ यज्ञ करावयास आलों आहे; ३ मग यज्ञास येण्याचें इशयास आमंत्रण कर, म्हणजे तुला काय करावयाचें तें मी सांगेन; मी तुला सांगेन त्याचा तूं मजसाठीं अभिषेक कर. ४ परमेश्वराच्या सांगण्याप्रमाणें शमुवेलानें केलें; व तो बेथलहेमास गेला. तेव्हां त्या नगरांतले वडील जन थरथर कांपत त्याला भेटावयास आले, व त्यांनीं

त्यास विचारिलें, तूं स्नेहभावानें आला आहेस काय ? ५ तो म्हणाला, मी स्नेहभावानें आलों आहे; मी परमेश्वराप्रीत्यर्थ यज्ञ करण्यास आलों आहे; तुम्ही शुद्ध होऊन मजबरोबर यज्ञास या. त्यानें इशाय व त्याचे पुत्र यांस पवित्र होऊन यज्ञास येण्याचें आमंत्रण दिलें. ६ ते आले तेव्हां त्यानें अलीयाबास न्याहाळून पाहून म्हटलें, परमेश्वरासमोर आलेला हाच परमेश्वराचा अभिषिक्त होय; ७ पण परमेश्वरानें शमुवेलाला म्हटलें, तूं त्याच्या स्वरूपावर अथवा त्याच्या शरीराच्या उंच काठीवर जाऊं नको, कारण मीं त्याला नापसंत केलें आहे; मानवासारखें परमेश्वराचें पाहणें नसतें; मानव बाहेरचें स्वरूप पाहतो पण परमेश्वर हृदय पाहतो. ८ मग इशायानें अवीनादाबास बोलावून शमुवेलाला पुढून चालविलें; पण शमुवेल म्हणाला, परमेश्वराला हाहि पसंत नाही. ९ मग इशायानें शम्मा यास त्याच्यापुढून चालविलें, पण शमुवेल म्हणाला, परमेश्वराला हाहि पसंत नाही. १० या प्रकारें इशायानें आपले सात पुत्र शमुवेलाला पुढून चालविले. शमुवेलानें इशायाला म्हटलें, यांतला कोणीहि परमेश्वरानें पसंत केला नाही. ११ शमुवेलानें इशायाला विचारिलें, तुझे सर्व पुत्र हजर आहेत काय ? तो म्हणाला, एक सर्वांत धाकटा राहिला आहे; तो पाहा, शेरडेमेंढरें राखीत आहे. तेव्हां शमुवेल इशायाला म्हणाला, त्याला बोलावणें पाठवून आण; तो येईपर्यंत आम्ही भोजनास बसणार नाही. १२ त्यानें बोलावणें पाठवून त्यास आणिलें. त्याचा वर्ण तांबूस, डोळे सुंदर व स्वरूप मनोहर होतें. तेव्हां परमेश्वरानें त्यास म्हटलें, ऊठ, त्यास अभिषेक कर, हाच तो आहे. १३ मग शमुवेलानें तेलाचें शिंग हातीं घेऊन त्याच्या भावांमध्ये त्यास अभिषेक केला; आणि त्या दिवसापासून पुढें परमेश्वराचा आत्मा दाविदाचे ठायीं जोरानें संचरूं लागला. नंतर शमुवेल उठून रामास गेला.

१४ इकडे परमेश्वराचा आत्मा शौलास सोडून गेला आणि परमेश्वराकडून एक दुरात्मा त्यास बाधा करूं लागला. १५ तेव्हां शौलाच्या सेवकांनीं त्यास

म्हटलें, पाहा, देवाकडील एक दुरात्मा तुला बाधा करीत आहे. १६ तर तंतुवाद्य वाजविण्यांत निपुण असा मनुष्य शोधून आणण्याची स्वामीनें आपल्या तैनातीच्या सेवकांस आज्ञा द्यावी; असें केल्यास देवाकडील दुरात्म्याची तुला बाधा होईल तेव्हां तो आपल्या हातानें वाद्य वाजवील व तुला बरें वाटेल. १७ यावरून शौल आपल्या सेवकांस म्हणाला, एक उत्तम वाद्य वाजविणारा पाहून मजकडे घेऊन या. १८ तेव्हां एका तरुण सेवकानें उत्तर केलें, पाहा, मीं बेथलहेमकर इशाय याचा एक पुत्र पाहिला आहे; तो वादनकलेंत निपुण असून प्रबल व युद्धकुशल वीर आहे, तसाच तो चांगला वक्ता असून रूपवान आहे, आणि परमेश्वर त्याच्याबरोबर आहे. १९ हें ऐकून शौलानें जासूद पाठवून इशायाला निरोप दिला कीं तुझा पुत्र दावीद शेरडेमेंढरें राखीत आहे त्याला मजकडे पाठवून दे. २० मग इशायानें भाकऱ्यांनीं लादलेलें एक गाढव, दाक्षारसाचा एक बुधला व एक करडू हीं घेऊन आपला पुत्र दावीद याच्या हस्ते शौलाकडे पाठविली. २१ दावीद शौलाकडे जाऊन त्याच्या सेवेस हजर राहूं लागला; शौल त्याजवर फार प्रेम करूं लागला व तो त्याचा शस्त्रवाहक झाला. २२ शौलानें इशायाला सांगून पाठविलें कीं दाविदास माझ्या तैनातीस राहूं दे, कारण माझी त्याच्यावर मर्जी बसली आहे. २३ जेव्हाजेव्हा देवाकडील दुरात्म्याची शौलास बाधा होई तेव्हातेव्हा दावीद वीणा घेऊन आपल्या हातानें वाजवीत असे; मग शौलास चैन पडून बरें वाटत असे, व तो दुरात्मा त्याला सोडून जात असे.

१ पलिष्टी लोकांनीं युद्धासाठीं आपल्या सेना १७ एकवट केल्या आणि यहुदा देशांतील सोखो या ठिकाणीं जमून सोखो व अजेका यांच्या दरम्यान अफस-दम्मीम येथें छावणी दिली. २ इकडे शौलानें आणि इस्राएल लोकांनींहि एकवट होऊन एला नामक खोऱ्यांत तळ दिला, आणि पलिष्ट्यांशीं युद्ध करावयास सैन्यरचना केली. ३ पलिष्टी एका बाजूच्या पहाडावर उभे राहिले, व दुसऱ्या बाजूच्या

पहाडावर इस्राएल लोक उभे राहिले; त्या दोन डोंगरांच्या मध्ये एक खोरें होतें. ४ तेव्हां गथ एथला गल्याथ नामक एक महावीर पलिष्ट्यांच्या छावणींतून बाहेर आला; त्याची उंची सहा हात एक वीत होती. ५ त्याच्या डोक्याला एक पितळी टोप होता व त्यानें खवल्यांसारख्या पट्ट्यांचें कवच अंगांत घातलें होतें; त्या कवचाचें वजन पांच हजार पितळी शेकेल होतें. ६ त्यानें पायांत पितळी मोजे चढविले होते, व त्याच्या खांद्याच्या दरम्यान एक पितळी बरची होती. ७ त्याच्या भाल्याचा दांडा साळ्याच्या तुरीसारखा होता; त्याच्या भाल्याचें पातें सहाशें लोखंडी शेकेल होतें; त्याची ढाल वाहणारा त्याच्यापुढें चालला होता. ८ तो उभा राहून इस्राएली सैन्यांस मोठ्यानें हाक मारून म्हणाला, तुम्हीं येथें येऊन युद्धासाठीं सैन्य-रचना कां केली आहे? मी पलिष्टी नव्हें काय? आणि तुम्ही शौलाचे नोकर ना? तुम्ही आपल्यांतला एक पुरुष निवडा, आणि त्यानें मजकडे यावें; ९ त्यानें मजशीं लढून मला ठार मारिलें तर आम्ही तुमचे दास होऊं; पण माझी त्याजवर सरशी होऊन मीं त्यास मारिलें तर तुम्हीं आमचे दास होऊन आमची सेवा करावी. १० तो पलिष्टी म्हणाला, इस्राएलाच्या सर्व सैन्यांस मी कसपटासमान लेखीत आहे; कोणाहि पुरुषास मजपुढें येऊं या, म्हणजे आम्ही दोघे युद्ध करूं. ११ शौल व सर्व इस्राएल यांनीं त्या पलिष्ट्याचे हे शब्द ऐकिले तेव्हां त्यांचें धैर्य खचलें आणि ते फार भयभीत झाले.

१२ आतां यहुदांतील बेथलहेमच्या इशाय नामक एफ्राथ्याला दावीद नामें पुत्र होता. इशायस आठ पुत्र होते. तो शौलाच्या कारकीर्दीत वृद्ध व वयातीत झाला होता. १३ इशायचे तीन वडील पुत्र शौला-बरोबर लढाईस गेले होते; लढाईस गेलेल्या त्या तीन पुत्रांचीं नांवां हीं: ज्येष्ठ पुत्र अलीयाब, दुसरा अबीनादाब व तिसरा शम्मा. १४ सर्वांहून धाकटा दावीद होता; तिन्ही वडील पुत्र शौलाबरोबर गेले होते. १५ दावीद हा बेथलहेमांत आपल्या बापाचीं

शेरडेंमेंढरें राखण्यासाठीं शौलाकडून जातयेत असे. १६ तो पलिष्टी चाळीस दिवसपर्यंत नित्य सकाळीं व संध्याकाळीं जवळ येऊन उभा राहत असे.

१७ इशायानें आपला पुत्र दावीद यास म्हटलें, एक एफाभर हुरडा व ह्या दहा भाकऱ्या घेऊन छावणींत आपल्या भावांकडे लवकर जा; १८ आणि पनेरीचे दहा गोळे त्यांच्या सहस्रपतीस नेऊन दे; तुझे बंधु कसे आहेत तें पाहून त्यांच्याकडून कांहीं खून आण; १९ शौल, तुझे भाऊ व सर्व इस्राएल लोक एला नामक खोऱ्यांत पलिष्ट्यांशीं युद्ध करीत आहेत. २० दावीद सकाळींच उठून शेरडेंमेंढरें राखणाऱ्याच्या हवालीं करून इशायानें त्यास सांगितल्याप्रमाणें त्या सर्व वस्तु घेऊन गेला; सेना रणशब्द करीत रणभूमीकडे चालली असतां तो सैन्याच्या गाडेतळावर जाऊन पोहंचला २१ इस्राएलांनीं व पलिष्ट्यांनीं आपआपल्या सेना समोरासमोर आणून युद्धास सज्ज केल्या. २२ दावीद आपल्या सामानाचें गाठोडें सामानाची राखण करणाऱ्यांच्या हवालीं करून धावत सैन्यांत गेला आणि आपल्या भावांपाशीं जाऊन त्यानें त्यांचें क्षेमकुशल विचारिलें. २३ तो त्यांपाशीं बोलत असतां, पाहा, पलिष्ट्यांच्या गोटांतून तो गथ येथील गल्याथ नांवाचा पलिष्टी वीर तेथें चालून येऊन पूर्वीक शब्द बोलला ते दाविदानें ऐकिले. २४ त्या पुरुषास पाहतांच सर्व इस्राएल लोक अत्यंत भयभीत होऊन त्याच्यापुढून पळून गेले. २५ इस्राएल लोक म्हणूं लागले, हा चालून आलेला पुरुष तुम्हीं पाहिला ना? तो इस्राएलाची निर्भर्त्सना करावयास आला आहे; जो कोणी त्याला ठार मारील त्यास राजा बहुत धन देऊन संपन्न करील व आपली कन्या त्यास देईल, आणि इस्राएलांत त्याच्या बापाचें घराणें स्वतंत्र करील. २६ आसपास उभे असणाऱ्या लोकांस दाविदानें विचारिलें, या पलिष्ट्यास मारून इस्राएलाची अप्रतिष्ठा दूर करणाऱ्या मनुष्यास काय मिळेल? या असुंती पलिष्ट्यानें जीवंत देवाच्या सेना तुच्छ लेखाव्या काय? २७ लोकांनीं त्यास वरच्याप्रमाणें सांगितलें; म्हणजे जो कोणी त्याचा

वध करील त्यास अमुक अमुक मिळेल. २८ दावीद त्या लोकांपाशीं भाषण करित होता तें त्याचा वडील भाऊ अलीयाव यानें ऐकिलें; तेव्हां तो दाविदावर संतापून म्हणाला, येथें आलास कशाला? थोडींशीं शेरडेंमेंढरें आहेत तीं रानांत तूं कोणाच्या हवालीं केलीं आहेत? तुझी धमेंड व तुझ्या मनाचा उद्दामपणा मी जाणून आहे; तूं केवळ लढाई पाहण्यास येथें आला आहेस. २९ दावीद म्हणाला, मीं काय केलें? मी नुसता एक शब्द बोललों ना? ३० मग तो त्याच्यापासून निघून दुसऱ्या एकाकडे गेला व तेथेंहि त्यानें तसेंच विचारिलें; तेव्हां लोकांनीं पूर्वींप्रमाणेंच उत्तर दिलें. ३१ दावीद बोलला ते शब्द ऐकल्यावर लोकांनीं ते शौलास कळविले; व त्यानें त्यास बोलावूं पाठविलें. ३२ मग दावीद शौलास म्हणाला, त्या पलिष्ठ्यामुळें कोणाहि माणसाचें मन कचरूं नये; तुझा दास जाऊन त्याशीं लढेल. ३३ शौल दाविदास म्हणाला, ह्या पलिष्ठ्याशीं तूं लढण्यास समर्थ नाहीस, कारण तूं केवळ तरुण आहेस, आणि तो बाळपणापासून कसलेला योद्धा आहे. ३४ दावीद शौलास म्हणाला, तुझा दास आपल्या बापाचीं शेरडेंमेंढरें राखित असतां एक सिंह अखलासह घेऊन कळपांतील एक कोंकरूं घेऊन गेला, ३५ तेव्हां मीं त्याच्या पाठीस लागून त्यास मारिलें आणि कोंकरास त्याच्या जबड्यांतून सोडविलें; मजवर त्यानें झडप घातली तेव्हां मीं त्याची दाढी धरून त्याला हाणून ठार केलें. ३६ तुझ्या दासानें त्या सिंहास व अखलास मारून टाकिलें; हा अशुंती पलिष्ठी त्या दोहोंपैकीं एकासारखा ठरेल, कारण त्यानें जीवंत देवाच्या सेनांस तुच्छ लेखिलें आहे. ३७ दावीद आणखी म्हणाला, ज्या परमेश्वरानें मला सिंहाच्या व अखलाच्या पंजांतून सोडविलें तोच मला ह्या पलिष्ठ्याच्या हातांतून सोडवील. तेव्हां शौल दाविदास म्हणाला, जा, परमेश्वर तुझ्याबरोबर असो. ३८ शौलानें आपला पेहराव दाविदास लेवविला, त्याच्या मस्तकीं पितळी टोप घातला व त्याच्या अंगांत चिलखत चढविलें ३९ दावीद आपली तरवार आपल्या चिलखतावरून

बांधून चालून पाहूं लागला; कारण त्याला यापूर्वीं त्याचा सराव नव्हता. दावीद शौलास म्हणाला, हीं लेऊन माझ्यानें चालवत नाहीं, कारण मला यांचा सराव नाही; म्हणून दाविदानें तीं उतरून ठेविलीं. ४० मग त्यानें आपली काठी हातीं घेतली; ओहोळांतून पांच गुळगुळीत गोटे वेचून आपल्या थैलींत म्हणजे धनगरी बटव्यांत ठेविले, आणि आपली गोफण हातीं घेऊन तो त्या पलिष्ठ्याकडे गेला. ४१ तिकडे तो पलिष्ठीहि दाविदाच्या जवळ आला; त्याचा शस्त्रवाहक त्याच्यापुढें चालत होता. ४२ त्या पलिष्ठ्यानें दाविदास न्याहाळून पाहिलें तेव्हां तो त्यास तुच्छ वाटला; कारण तो केवळ अल्पवयी असून तांबूस रंगाचा व सुकुमार होता. ४३ तो पलिष्ठी दाविदास म्हणाला, मी काय कुत्रा आहे म्हणून तूं काठी घेऊन मजपुढें आला आहेस? त्या पलिष्ठ्यानें आपल्या देवांचीं नांवें घेऊन दाविदास शिब्याशाप दिले. ४४ तो दाविदास म्हणाला, असा जवळ ये म्हणजे तुझें मांस आकाशांतील पक्ष्यांस व वनपशूंंस देतो. ४५ तेव्हां दावीद पलिष्ठ्यास म्हणाला, तूं तरवार, भाला व बरची घेऊन मजवर चढून आला आहेस; पण इस्राएली सैन्यांच्या देवाला तूं तुच्छ लेखिलें आहे, त्या सैन्यांच्या परमेश्वराच्या नामानें मी तुजकडे आलों आहे; ४६ आज परमेश्वर तुला माझ्या हातीं देईल; मी तुझा वध करीन, व तुझें धडापासून शीर वेगळें करीन. मी आज पलिष्ठी सैनिकांचीं प्रेतें आकाशांतील पक्ष्यांस व वनपशूंंस देईन; तेव्हां इस्राएलामध्यें देव आहे असें अखिल पृथ्वीस विदित होईल; ४७ आणि या सगळ्या समुदायास कळून येईल कीं परमेश्वर तरवारीनें व भाल्यानें विजयी होतो असें नाही; कारण हें युद्ध परमेश्वराचें आहे; तो तुम्हांस आमच्या हातीं देईल. ४८ मग तो पलिष्ठी उठून दाविदाशीं सामना करावयास जवळ आला, तेव्हां दावीद त्या पलिष्ठ्याशीं सामना करावयास सैन्य होतें त्या दिशेकडे लवरेन धावला. ४९ दाविदानें आपल्या बटव्यांत हात घालून त्यांतून एक गोटा

घेऊन गोफणींत घातला, आणि ती गरगर फिरवून पलिष्ट्याच्या मस्तकावर असा मारिला कीं तो त्याच्या कपाळांत घुसून तो जमिनीवर पालथा पडला. ५० या प्रकारें दाविदानें गोफणगुंडा घेऊन त्या पलिष्ट्यावर सरशी केली आणि त्याचा बंध केला; दाविदाच्या हातीं तरवार नव्हती. ५१ दाविदानें धावून जाऊन त्या पलिष्ट्याच्या छातीवर पांय दिला व त्याचीच तरवार म्यानांतून काढून त्याला ठार करून त्याचें शीर छेदिलें. आपला महावीर गत झाला हें पाहून पलिष्टी पळून गेले. ५२ मग इस्राएल व यहुदी उठले आणि रणशब्द करीत गथ व एकोन यांच्या वेशीपर्यंत पलिष्ट्यांचा पाठलाग करीत गेले, आणि पलिष्टी शारईमाच्या वाटेत गथ व एकोन येथवर घायाळ होऊन पडले. ५३ मग इस्राएल लोक पलिष्ट्यांचा पाठलाग करण्याचें सोडून परत आले; व त्यांनीं त्यांची छावणी छुटिली. ५४ दाविदानें त्या पलिष्ट्याचें शीर यरुशलेमांत नेलें, पण त्याचीं शस्त्राखें त्यानें आपल्या डेऱ्यांत ठेविलीं.

५५ दावीद त्या पलिष्ट्याशीं सामना करण्यास गेला हें पाहून शौलानें आपला सेनापति अबनेर यास विचारिलें, अबनेरा, हा तरुण पुरुष कोणाचा पुत्र ? अबनेर म्हणाला, हे राजा, तुझ्या जीविताची शपथ, मला ठाऊक नाहीं. ५६ राजानें म्हटलें, तो तरुण पुरुष कोणाचा पुत्र आहे याचा तपास कर. ५७ दावीद पलिष्ट्यास मारून परत आला तेव्हां त्याचें शीर त्याच्या हातीं होतें; अबनेरानें त्याला तसेंच नेऊन शौलापुढें उभें केलें. ५८ शौलानें त्यास विचारिलें, हे तरुणा, तूं कोणाचा पुत्र ? तेव्हां दावीद म्हणाला, तुझा दास बेथलहेमकर इशाय याचा मी पुत्र. १ दाविदाचें शौलाशीं भाषण संपलें १८ तेव्हां योनाथानाचें मन दाविदाच्या मनाशीं इतकें जडलें कीं तो त्याला प्राणाप्रमाणें प्रिय झाला. २ शौलानें त्या दिवशीं त्यास ठेवून घेतलें; त्यास आपल्या बापाच्या घरीं जाऊं दिलें नाहीं. ३ मग योनाथानानें दाविदाशीं आणभाक केली; कारण तो त्यास प्राणाप्रमाणें प्रिय झाला होता. ४ योनाथानानें

आपल्या अंगावरचा झगा उतरून दाविदास दिला; त्याप्रमाणेंच आपला पेहराव, तरवार, धनुष्य व आपला कमरबंद हींहि दिलीं. ५ जिकडे जिकडे शौल दाविदास पाठवी तिकडे तिकडे जाऊन तो चतुराईनें कार्यसिद्धि करी; शौलानें त्यास योज्यांवर नेमिलें हें सर्व लोकांस पसंत वाटलें; तसेंच शौलाच्या सेवकांसहि तें पसंत वाटलें.

६ त्या पलिष्ट्याचा बंध करून दावीद परतल्यावर लोक माघारी येत असतां इस्राएलाच्या सर्व नगरांतून स्त्रिया बाहेर निघाल्या आणि डफ व झांजा वाजवून मोठ्या आनंदानें गात व नाचत शौल राजास सामोऱ्या आल्या. ७ नृत्य करणाऱ्या स्त्रिया आळी-पाळीनें येणेंप्रमाणें म्हणत,

शौलानें हजारों वधिले,

दाविदानें लाखों वधिले.

८ हें ऐकून शौलास फार क्रोध आला; हे त्यांचे शब्द त्यास आवडले नाहीत; तो म्हणाला, त्यांनीं दाविदास लाखांचें यश दिलें व मला केवळ हजारांचें यश दिलें; राज्य तेवढें खेरीज करून त्याला अधिक मिळावयाचें तें काय राहिलें ? ९ त्या दिवसापासून पुढें शौलानें दाविदावर डोळा ठेविला.

१० दुसऱ्या दिवशीं शौलाच्या ठायीं देवाकडील दुरात्मा जोरानें संचरला, व तो आपल्या मंदिरांत बडबडू लागला; दावीद आपल्या नित्यकमाप्रमाणें वीणा वाजवीत होता; आणि शौलाच्या हातीं भाला होता. ११ शौलानें त्याला मारावयास भाला उगारिला; तो म्हणाला कीं भाला मारून दाविदाला भिंतीशीं खिळावें; पण दावीद दोनदां त्याच्यासमोरून एकीकडे सरून बचावला. १२ परमेश्वर दाविदाच्या बरोबर होता व त्यानें शौलास सोडिलें होतें, यास्तव दाविदाचा शौलास धाक असे. १३ मग शौलानें दाविदास आपल्यापासून दूर करून सहस्रपति नेमिलें; तो लोकांच्या पुढें जातयेत असे. १४ दावीद आपलीं सर्व कामें चतुराईनें सिद्धीस नेत असे, आणि परमेश्वर त्याच्याबरोबर असे. १५ दावीद मोठ्या चतुराईनें कार्यसिद्धि करीत असतो

हैं पाहून शौलास त्याचा धाक वाढू लागला; १६ तरी पण सगळे इस्राएल व यहुदी दाविदावर प्रेम करीत, कारण तो त्यांच्यापुढे जातयेत असे.

१७ शौल दाविदास म्हणाला, पाहा, माझी वडील कन्या मेरब हिजशीं तुझें लग्न करून देतो; मात्र तुझा पराक्रम माझ्याकरितां होऊं दे, आणि परमेश्वराच्या वतीनें लढाया कर. आपला हात त्याजवर पडूं नये तर पलिष्ट्यांचा हात त्याजवर पडावा असा त्याचा मानस होता. १८ दावीद शौलास म्हणाला, राजाचा जावई व्हावें असा मी कोण? माझें जीवित तें काय? आणि इस्राएलांत माझ्या बापाचें कूळ तें काय? १९ शौलाची कन्या मेरब हिचा या समर्थीं दाविदाशीं विवाह व्हावयाचा होता तरी तो न होतां तिचा विवाह अद्रीएल महोलाशी याशीं झाला. २० शौलाची कन्या मीखल हिचें दाविदावर प्रेम जडलें; लोकांनीं हें शौलास कळविलें, तेव्हां त्याला तें पसंत वाटलें. २१ शौल म्हणाला, ती त्याला दिली म्हणजे ती त्याला पाशरूप होईल, आणि पलिष्ट्यांचा हात त्याजवर पडेल; यास्तव शौल दाविदास म्हणाला, या खेपेस तूं अवश्य माझा जावई होणार. २२ शौलानें आपल्या सेवकांस आज्ञा दिली कीं दाविदास आंतून असें म्हणा कीं राजा तुजवर प्रसन्न आहे; त्याचे सर्व सेवक तुजवर प्रेम करितात, तर आतां तूं राजाचा जावई हो. २३ शौलाच्या सेवकांनीं दाविदाच्या कानावर हें घातलें तेव्हां तो म्हणाला, मी केवळ निर्धन व तुच्छ असा मनुष्य आहे; राजाचा जावई होणें ही तुमच्या दृष्टीनें हलकी गोष्ट आहे काय? २४ शौलास त्याच्या सेवकांनीं सांगितलें कीं दावीद असें असें म्हणाला. २५ तेव्हां शौल म्हणाला, तुम्ही दाविदास जाऊन सांगा कीं राजाला हुंडा नको; मात्र राजाच्या शत्रूंचा सूड उगवावा म्हणून त्यास पलिष्ट्यांच्या शंभर अग्रलचा हव्या आहेत. शौलाचा यांत असा हेतु होता कीं अशानें तरी दावीद पलिष्ट्यांच्या हातून पतन पावेल. २६ त्याच्या चाकरांनीं दाविदास हें सांगितलें तेव्हां राजाचा जावई होण्याचें त्यास पसंत वाटलें. लग्न-

सराईचे दिवस अजून संपले नव्हते; २७ तेव्हां दावीद आपले लोक बरोबर घेऊन गेला व त्यानें पलिष्ट्यांचे दोनशें पुरुष मारिले; दाविदानें त्यांच्या अग्रलचा आणून राजाचा जावई व्हावयासाठीं त्याला बरोबर मोजून दिल्या, तेव्हां शौलानें आपली कन्या मीखल हिचें त्याजशीं लग्न करून दिलें. २८ हें पाहून शौलाच्या लक्षांत आलें कीं परमेश्वर दाविदाच्या बरोबर आहे. त्याची कन्या मीखल हिचें त्याजवर प्रेम जडलें. २९ तेव्हां दाविदाचा शौलास अधिकच धाक वाढू लागला, आणि तो दाविदाचा कायमचा वैरी बनला.

३० पलिष्ट्यांचे सरदार युद्धास सिद्ध झाले; जेव्हां जेव्हां ते बाहेर निघत तेव्हां तेव्हां दावीद शौलाच्या इतर सर्व सेवकांपेक्षां अधिक चतुराईनें यश संपादी, यामुलें त्याच्या नांवाची ख्याति झाली.

१ शौलानें आपला पुत्र योनाथान व आपले सर्व सेवक यांस सांगून ठेविलें कीं दाविदास मारून टाकावें; पण शौलाचा पुत्र योनाथान याचें दाविदावर फारच मन बसलें होतें, २ म्हणून योनाथानानें दाविदास सांगितलें कीं माझा बाप शौल तुला मारून टाकावयास पाहत आहे; तर तूं सकाळ-पर्यंत सावध ऐस आणि एकाद्या गुप्त स्थळीं लपून राहा. ३ ज्या मैदानांत तूं असशील तेथें जाऊन मी आपल्या बापासमोर हजर होईन व त्याजपाशीं तुझी गोष्ट काढीन; मला कांहीं कमीजास्त दिसलें तर मी तें तुला कळवीन. ४ योनाथानानें आपला बाप शौल याजपाशीं दाविदाची प्रशंसा करून म्हटलें कीं राजानें आपला दास दावीद याशीं गुन्हेगारी करूं नये, कारण त्यानें तुझा कांहीं अपराध केला नाही, उलट त्याचीं सर्व कामें तुझ्या हिताचीं झालीं आहेत; ५ त्यानें आपलें शीर हातावर घेऊन त्या पलिष्ट्यांचा संहार केला आणि परमेश्वरानें इस्राएलाचा मोठा उद्धार केला हें पाहून तुला आनंद झाला; असें आहे तर तूं दाविदास विनाकारण मारून निर्दोष्याचा खून केल्याचें पाप कां करितोस? ६ शौलानें योनाथानाचें म्हणणें मान्य केलें; त्यानें आणभाक करून म्हटलें, परमे-

श्वराच्या जीविताची शपथ, त्याला जिवें मारावयाचें नाही. ७ योनाथानानें दाविदास बोलावून आणून या सगळ्या गोष्टी सांगितल्या; मग योनाथानानें दाविदास शौलाकडे नेलें; आणि तो पूर्वीप्रमाणें शौलाच्या तैनातीस राहिला.

८ इकडे युद्ध पुन्हा सुरू झालें तेव्हां दाविदानें जाऊन पलिष्ट्यांशीं युद्ध केलें व त्यांचा मोठा संहार केला व ते त्याच्यापुढून पळून गेले. ९ शौल हातीं भाला घेऊन आपल्या मंदिरीं वसला असून दावीद त्याच्यापुढें वाद्य वाजवीत असतां परमेश्वराकडील दुरात्मा शौलाच्या ठायीं संचरला. १० दाविदास भाल्यानें भोसकून त्याला भिंतीला खिळावें असा शौलानें प्रयत्न केला पण तो शौलापुढून निसटून गेला व भाला भिंतींत घुसून राहिला; तेव्हां त्या रात्रीं दावीद पलायन करून निसटून गेला. ११ दाविदाच्या घरावर पहारा ठेवून सकाळीं त्यास मारून टाकावें म्हणून शौलानें तिकडे जासूद पाठविले; तेव्हां दाविदाची बायको मीखल हिनें त्यास सांगितलें, आज रात्रीं तूं आपल्या जिवाचा बचाव करणार नाहीस तर उद्यां ठार होशील. १२ मग मिखलेनें खिडकींतून दाविदास उतरविलें, व तो पळून जाऊन निभावला. १३ मिखलेनें तेराफीम (गृहदेवता) घेऊन ती पलंगावर निजविली व तिच्या डोक्याखालीं बकरीच्या केसांची उशी ठेवून ती वखानें झाकिली. १४ शौलानें दाविदास पकडण्यासाठीं जासूद पाठविले तेव्हां ती म्हणाली, तो आजारी आहे. १५ मग शौलानें दाविदास प्रत्यक्ष पाहण्यासाठीं जासूद पाठवून त्यास सांगितलें कीं त्यास पलंगासुद्धां घेऊन या; मी त्यास मारून टाकणार. १६ ते आंत येऊन पाहतात तों पलंगावर गृहदेवतेची मूर्ति आहे आणि तिच्या डोईखालीं बकरीच्या केसांची उशी आहे असें त्यांस दिसून आलें. १७ शौल मिखलेस म्हणाला, तूं मला असें कां फसविलें? तूं माझ्या शत्रूस पळें देऊन त्याला आपला बचाव कां करूं दिला? मीखल शौलास म्हणाली, त्यानें मला म्हटलें कीं मला जाऊं दे, माझ्या हातानें तूं कां मरतेस?

१८ दावीद पळून निभावून रामास शमुवेलाकडे गेला व जें कांहीं वर्तन शौलानें त्याशीं केलें तें अवघें त्यानें त्याच्या कारीं घातलें. मग तो व शमुवेल नाथोथ येथें जाऊन राहिले. १९ दावीद रामांत नाथोथ येथें राहत आहे असें वर्तमान कोणीं शौलास सांगितलें, २० तेव्हां शौलानें दाविदास पकडून आणण्यासाठीं जासूद पाठविले; संदेष्ट्यांचें मंडळ भाषण करीत आहे व शमुवेल त्यांच्यापुढें उभा आहे असें शौलाच्या त्या जासुदांनीं पाहिलें तेव्हां देवाचा आत्मा त्यांचे ठायीं संचरला व तेहि भाषण करूं लागले. २१ शौलास ही बातमी लागली तेव्हां त्यानें दुसरे जासूद पाठविले, व तेहि तसेंच भाषण करूं लागले. शौलानें तिसऱ्यांदा जासूद पाठविले, तेहि भाषण करूं लागले. २२ मग तो स्वतः रामास गेला, व सेखंतल्या मोठ्या हौदानजीक येऊन पोहंचल्यावर विचारूं लागला, शमुवेल व दावीद कोठें आहेत? तेव्हां कोणीं सांगितलें, पाहा, रामांतील नाथोथ येथें ते आहेत. २३ त्यावरून तो तिकडे रामांत नाथोथाकडे गेला; तेव्हां देवाचा आत्मा त्याचे ठायीं संचरला व तो रामांतील नाथोथ येथें जाऊन पोहंचेपर्यंत भाषण करीत चालला. २४ तो आपलीं वस्त्रे फेडून शमुवेलापुढें भाषण करूं लागला, व अहोरात्र जमिनीवर उघडा पडून राहिला. यावरून शौलहि संदेष्ट्यांपैकींच आहे काय अशी म्हण पडली.

१ मग दावीद रामांतील नाथोथ येथून २० पळून गेला आणि योनाथानाकडे जाऊन म्हणूं लागला, मीं काय केलें? मजकडून काय अपराध घडला? तुझ्या बापाचा मीं असा काय गुन्हा केला आहे कीं तो माझा जीव ध्यावयास पाहत आहे? २ तो त्यास म्हणाला, असें कधीं न घडो; तूं मारला जावयाचा नाहीस; माझा बाप लहानमोठें क्रोणतेंहि काम मला सांगितल्यावांचून करीत नाही; तर एवढीच गोष्ट मजपासून तो कां गुप्त ठेवील? असें मुळींच होणें नाही. ३ दावीद प्रतिज्ञापूर्वक म्हणाला, तुझी कृपादृष्टि मजवर आहे हें तुझ्या बापास

पक्कें ठाऊक आहे म्हणून तो म्हणतो की ही गोष्ट योनाथानाला कळू नये; कारण त्यास फार वाईट वाटेल; बाकी परमेश्वराच्या जीविताची व तुझ्या जीविताची शपथ, मजमध्ये व मृत्यूमध्ये केवळ एका पायरीचें अंतर आहे. ४ योनाथान दाविदास म्हणाला, तुझ्या जिव्यास वाटेल तें मी तुझ्यासाठीं करीन. ५ दावीद योनाथानास म्हणाला, पाहा, उद्यां चंद्रदर्शन आहे व राजाच्या पंक्तीस बसून भोजन करावयाचें मला चुकणार नाही; तर तूं मला जाऊं दे, म्हणजे मी परवां संध्याकाळपर्यंत रानांत लपून राहीन. ६ तुझ्या बापानें माझें नांव काढिलेंच तर त्यास सांग की दाविदाला आपला गांव बेथलहेम येथें तांतडीनें जावयाचें होतें म्हणून त्यानें मोठ्या आग्रहानें मजजवळ रजा मागितली; तेथें त्याच्या सगळ्या कुळाचा वार्षिक यज्ञ आहे. ७ ठीक आहे असें जर तो म्हणाला तर तुझा दास सलामत आहे असें समज, पण त्याला राग आला तर कांहीं तरी घात करण्याचा त्याचा हेतु आहे असें समज. ८ तर तूं आपल्या दासावर कृपा कर, कारण तूं परमेश्वराची आण वाहून आपल्या दासाशीं करार केला आहे; मजकडून कांहीं अपराध घडला असला तर तूंच मला मारून टाक; आपल्या बापाकडे मला कशाला नेतोस? ९ योनाथान म्हणाला, असें कधीं व्हावयाचें नाही; माझ्या बापानें तुझा घात योजिला तर त्याची चाहूल मला लागतांच मी तुला सांगावयाचा नाही काय? १० दावीद योनाथानास म्हणाला, तुझ्या बापानें तुला कडक जबाब दिला तर तें मला कोण सांगणार? ११ योनाथान दाविदास म्हणाला, चल आपण मैदानांत जाऊं. मग ते दोघे मैदानांत गेले.

१२ योनाथान दाविदास म्हणाला, इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर साक्षी, मीं उद्यां अथवा परवां या सुमारास माझ्या बापाचें मनोगत काढिल्यावर तुझ्या हिताचें कांहीं असलें तर ताबडतोब तुला सांगून पाठविणार नाही काय? १३ तुझा घात करण्याचें माझ्या बापाच्या मनांत असलें तर मी तुला तें विदित करून तूं सलामत जावें म्हणून तुला मीं रवाना केलें नाही तर

योनाथानाचें असेंच, किंबहुना याहूनहि अधिक अनिष्ट परमेश्वर करो; परमेश्वर जसा माझ्या बापाच्याबरोबर आहे तसाच तो तुझ्याबरोबर असो. १४ माझा अंत न व्हावा म्हणून मी जीवंत आहे तोंवर परमेश्वराच्या-सारखी कृपा तूं मजवर करावी. १५ एवढेंच नव्हे तर माझ्या घराण्यावरून आपली कृपादृष्टि कदापि काढून घेऊं नको; परमेश्वर दाविदाच्या प्रत्येक शत्रूचा या भूतलावरून उच्छेद करील तेव्हांहि ती काढून घेऊं नको. १६ ह्यामुळें योनाथानानें दाविदाच्या घराण्याशीं आणभाक केली; तो म्हणाला, असें न केल्यास परमेश्वर दाविदाच्या शत्रूंच्या हातून माझें पारिपत्य करो. १७ योनाथानाची दाविदावर प्रीति होती म्हणून त्यानें त्याला पुनः आणभाक करावयास लाविलें; कारण तो त्याला प्राणासमान प्रिय होता. १८ योनाथान त्यास म्हणाला, उद्यां चंद्रदर्शन आहे तर तुझी जागा रिकामी पाहून तूं नाहीस असें समजून येईल. १९ तीन दिवस झाल्यावर ताबडतोब ये आणि तो प्रसंग घडला त्या दिवशीं तूं ज्या जागीं लपून राहिला होतास त्या जागीं एजेल नांवाच्या शिळेपाशीं राहा. २० मग मी जणू काय निशाण मारीत आहे असें दाखवून त्या दिशेकडे तीन बाण सोडीन. २१ मग पाहा, मी पोरस सांगेन, जा बाण शोधून आण; पाहा, बाण तुझ्या अलीकडे आहेत ते घेऊन ये असें मी त्या पोरस मोठ्यानें म्हणालों म्हणजे तूं ये; परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, तुझें कुशलच होईल, तुझें वाईट कांहीं होणार नाही; २२ पण जर मी त्या पोरस म्हणालों कीं बाण तुझ्या पलीकडे आहेत, तर तूं निघून जा, कारण परमेश्वरानें तुला रवाना केलें आहे. २३ ज्या-विषयीं तुझेंमाझें भाषण झालें आहे त्यासंबंधानें तुझ्यामाझ्यामध्ये परमेश्वर निरंतर साक्षी असो.

२४ मग दावीद जाऊन मैदानांत लपला; चंद्र-दर्शनाच्या दिवशीं राजा भोजनास बसला. २५ राजा नेहमींप्रमाणें भिंतीजवळील आपल्या आसनावर बसला; मग योनाथान आपल्या जागेवरून उठला आणि अबनेर शौलाच्या बाजूस बसला; पण दाविदाची

जागा रिकामी होती. २६ शौल त्या दिवशीं कांहीं-
 एक बोलला नाही; त्याला वाटलें की त्याला कांहीं
 तरी झाल्यामुळें तो अशुचि झाला असेल; खात्रीनें
 तो शुद्ध नसावा. २७ चंद्रदर्शनाच्या दुसऱ्या दिवशींहि
 दाविदाची जागा रिकामीच होती; तेव्हां शौल आपला
 पुत्र योनाथान यास म्हणाला, इशायपुत्र काल व आज
 भोजनास कां आला नाही? २८ योनाथान शौलास
 म्हणाला, दाविदानें बेथलहेमास जाण्यासाठीं मोठ्या
 आग्रहांनें माझ्यापार्शीं रजा मागितली. २९ तो
 म्हणाला, मला जाऊं दे, कारण त्या नगरांत आमचें
 कूल यज्ञ करणार आहे आणि माझ्या भावांनें मला
 तेथें बोलाविलें आहे, तर आतां मजवर तुझी कृपादृष्टि
 असेल तर मला जाऊं दे, म्हणजे मी आपल्या भावांस
 भेटून येईन; यामुळेंच तो राजाच्या पंक्तीस आला
 नाही. ३० तेव्हां शौलाचा कोप योनाथानावर
 भडकला; तो त्यास म्हणाला, अरे दुष्ट, फितुरखोर
 बायकोच्या पोरा, तुझी व तुझ्या आईची बेअबू व्हावी
 म्हणून तुझें मन इशायपुत्रावर बसलें आहे हें मला
 ठाऊक नाही काय? ३१ जोंवर हा इशायपुत्र या
 भूतलावर जीवंत आहे तोंवर तुला व तुझ्या राज्याला
 कधींहि स्थिरता प्राप्त व्हावयाची नाही; तर आतां
 बोलावणें पाठवून त्याला मजकडे आण; त्याला अवश्य
 मारून टाकावयाचें आहे. ३२ योनाथान आपला बाप
 शौल यास म्हणाला, त्याला मारून कां टाकावयाचें?
 त्यानें काय केलें आहे? ३३ तेव्हां शौलानें
 योनाथानास मारण्यासाठीं भाला उगारिला; त्यावरून
 तो समजला कीं दाविदास जिवें मारण्याचा आपल्या
 बापाचा निश्चय झाला आहे. ३४ तेव्हां योनाथान
 क्रोधानें संतप्त होऊन मेजावरून उठला आणि त्या
 द्वितीयेस त्यानें अन्न खाल्लें नाही; आपल्या बापानें
 दाविदाची अप्रतिष्ठा केली म्हणून त्याच्याबद्दल त्याला
 फार खेद झाला.

३५ सकाळींच योनाथान आपल्याबरोबर एक
 लहान पोर घेऊन मैदानांत दाविदार्शीं संकेत केलेल्या
 स्थळीं गेला. ३६ तो आपल्या पोरस म्हणाला, मी

बाण सोडितों ते धुंडून आण. तो पोर धावूं लागला
 तेव्हां त्यानें त्याच्यापलीकडे जाईसा एक बाण
 सोडिला. ३७ योनाथानानें सोडिलेल्या बाणाच्या
 टप्प्यापार्शीं तो पोर जाऊन पोहंचला तेव्हां योनाथान
 त्यास ओरडून म्हणाला, बाण तुझ्या पलीकडे आहे
 ना! ३८ योनाथान त्या पोरस म्हणाला, त्वरा कर,
 धांव, विलंब लावूं नको. तेव्हां तो योनाथानाचा
 पोर बाण जमा करून आपल्या धन्याकडे आला.
 ३९ त्या पोरस त्यांतलें कांहीं कळलें नाही; योनाथान
 व दावीद यांसच ती गोष्ट माहीत होती. ४० योना-
 थानानें आपलीं हत्यारें आपल्या पोरपार्शीं देऊन
 सांगितलें कीं हीं नगरांत पोंचीव. ४१ तो पोर
 निघून जातांच दावीद दक्षिणेकडील एका ठिकाणा-
 कडून उठून आला व त्यानें भूमीवर उपडें पडून
 तीनदां नमन केलें; मग एकमेकांचें चुंबन घेऊन ते
 रडूं लागले; दावीद तर मनस्वी रडला. ४२ तेव्हां
 योनाथान दाविदास म्हणाला, सुखरूप जा; परमेश्वर
 तुझ्यामाझ्यामध्ये आणि तुझ्यामाझ्या संततीमध्ये
 निरंतर साक्षी असो; आपण दोघांनीं परमेश्वराच्या
 नामानें आणभाक केली आहे बरें. मग तो उठून
 चालता झाला व योनाथान नगरांत गेला.

१ दावीद नोब येथें अहीमलेख याजकाकडे
 २१ आला; तेव्हां अहीमलेख थरथर कांपत
 दाविदास सामोरा येऊन म्हणाला, तूं एकटाच
 कां? तुजबरोबर कोणी मनुष्य नाही? २ दावीद अहीम-
 लेख याजकास म्हणाला, राजानें मला कांहीं कामगिरी-
 वर पाठविलें आहे, आणि मला सांगितलें आहे कीं
 ज्या कामगिरीवर मी तुला पाठवीत आहे आणि तुला
 जी आज्ञा मी देत आहे ती विषयीं कोणास कांहीं कर्तुं
 देऊं नको; मला अमुक ठिकाणीं येऊन मिळा असें मीं
 आपल्या चाकरांस सांगितलें आहे. ३ तर आतां तुझ्या-
 जवळ काय आहे? मला पांच भाकऱ्या दे अथवा जें
 कांहीं तुजजवळ असेल तें दे. ४ याजक दाविदास
 म्हणाला, माझ्याजवळ साधारण भाकरी नाही, तर
 पवित्र भाकरी आहे; तुझ्याबरोबरचे तरुण पुरुष मात्र

स्त्रियांपासून दूर राहिलेले असले पाहिजेत. ५ दाविदानें याजकास म्हणेलें, आम्ही वास्तविक आज तीन दिवस स्त्रियांपासून दूरच आहों; आमचा प्रवास पवित्र कार्यासाठीं नाही, तरी मी निघालों तेव्हां तरुण पुरुषांचीं पात्रें पवित्र होतीं तीं आज किती जास्त असलीं पाहिजेत? ६ तेव्हां याजकानें त्यास पवित्र भाकरी दिली; कारण त्या दिवशीं समर्पित ऊन भाकरी परमेश्वरासमोर ठेवण्यासाठीं जुनी भाकरी तेथून काढिलेली होती; तीशिवाय तेथें दुसरी भाकरी नव्हती, ७ त्या दिवशीं तेथें दवेग नामक शौलाचा एक सेवक परमेश्वरासमोर खोळबून राहिला होता; तो अदोमी असून शौलाच्या गुराख्यांचा प्रमुख होता. ८ मग दावीद अहीमलेखास म्हणाला, येथें तुझ्यापार्शीं एकादा भाला किंवा तरवार आहे काय? राजाची कामगिरी एवढ्या निकडीची होती कीं मीं आपली तरवार किंवा आपली दुसरीं हत्यारें बरोबर आणिलीं नाहींत. ९ याजक म्हणाला, एला खोऱ्यांत गल्याथ पलिष्ट्याचा तूं वध केला त्याची तरवार आहे, ती मीं वस्त्रांत गुंडाळून एफोदाच्यासागें ठेविली आहे; तुला पाहिजे तर ती घे; तीशिवाय दुसरी कोणतीहि तरवार येथें नाहीं. दावीद म्हणाला, तिच्यासारखी दुसरी तरवार नाहीं, ती मला दे.

१० दावीद त्या दिवशीं निघून शौलाच्या भीतीनें पळाला आणि गथाचा राजा आखीश याजकडे गेला. ११ आखीशास त्याचे सेवक म्हणाले, त्या देशाचा राजा दावीद तो हाच ना?

शौलानें हजारों वधिले,
दाविदानें लाखों वधिले,

असें ज्याच्याविषयीं बोलून नाचत, गात होते तोच ना हा? १२ दाविदानें हें बोलणें मनांत ठेविलें आणि गथाचा राजा आखीश याचा त्याला फार धाक वाटला. १३ तेव्हां त्यानें त्यांच्यापुढें आपली चालचर्या बदलून वेज्याचें मिष केलें; तो फाटकाचीं कवाडें खडखडवूं लागला व आपल्या दाढीवर लाळ गाळूं लागला. १४ आखीश आपल्या सेवकांस म्हणाला, पाहा, हा

माणूस वेडा आहे हें तुम्हांस दिसतें ना? तुम्हीं त्यास मजकडे कां आणिलें? १५ माझ्यापार्शीं वेडीं माणसें काय कमी आहेत म्हणून तुम्हीं माझ्यासमोर वेडेचार करावयाला याला आणिलें आहे? असला मनुष्य माझ्या घरांत यावा काय?

१ दावीद तेथून निसटून निघाला आणि २२ अदुल्लामाच्या गुहेंत गेला; हें ऐकून त्याचे भाऊ व त्याच्या बापाच्या घरचीं सर्व माणसें त्या गुहेंत त्याजकडे गेलीं. २ विपन्न, कर्जबाजारी व जिवाला त्रासलेले असे सर्व लोक त्याजपार्शीं जमा झाले, तो त्यांचा नायक झाला; सुमारे चारशें पुरुष त्याच्यापार्शीं जमले.

३ तेथून दावीद मवाबांतील मिस्रा येथें जाऊन मवाबाच्या राजास म्हणाला, परमेश्वर माझें काय करणार हें मला समजेपर्यंत माझ्या आईबापांस येऊन तुझ्यापार्शीं राहूं दे. ४ त्यानें त्यांस मवाबाच्या राजासमोर आणिलें; दावीद तेथल्या गर्दीत राहत होता तोंपर्यंत तीं त्याजपार्शीं राहिलीं. ५ गाद संदेष्टा दाविदास म्हणाला, गर्दीत राहूं नको, येथून निघून यहूदा देशांत जा. तेव्हां दावीद तेथून निघून हरेथ नामक वनांत गेला.

६ दाविदाच्या व त्याच्याबरोबरच्या लोकांचा पत्ता लागला आहे असें शौलानें ऐकिलें; त्या समयीं तो गिवा येथें एका उच्च जागीं विंचेच्या झाडाखालीं हातीं आपला भाला घेऊन बसला होता व त्याचे सर्व सेवक त्याच्यासभोंवतीं उभे होते. ७ तेव्हां शौल आपल्या सभोंवतालच्या सेवकांस म्हणाला, बऱ्यामिनी लोकहो, एका; इशयाचा पुत्र तुम्हां सर्वास शेतें व द्राक्षांचे मळे देणार आणि तो तुम्हां सर्वास सहस्रपति व शतपति करणार; ८ म्हणून तुम्हीं सर्वांनीं मजविरुद्ध कट केला असून माझ्या पुत्रानें इशयाच्या पुत्राशीं करार केल्याचें कोणीं माझ्या कानावर घातलें नाहीं काय? आज माझ्या पुत्रानें माझ्या नौकरास माझा घात करण्यासाठीं टपून बसण्यास चिथाविलें असून मला कोणीं कळविलें नाहीं व माझ्याबद्दल कोणास

वाईटहि वाटलें नाही ना? ९ तेव्हां शौलाच्या नौकरांवर नेमिलेला दवेग अदोमी म्हणाला, मीं इशयाच्या पुत्रास नोब येथें अहीदूबाचा पुत्र अहीमलेख याजकडे येतांना पाहिलें. १० त्यानें त्याच्यासाठीं परमेश्वराकडे प्रश्न केला, त्यास अन्नसामग्री पुरविली आणि गल्याथ पलिष्ठ्याची तरवार त्यास दिली. ११ तेव्हां राजानें अहीदूबाचा पुत्र अहीमलेख याजक यास आणि त्याच्या बापाच्या घराण्यांतील सर्व मनुष्यें म्हणजे नोब येथें राहणारे सर्व याजक यांस बोलावणें पाठविलें; तेव्हां ते सर्व राजाकडे आले. १२ शौल म्हणाला, अहीदूबपुत्रा, ऐक; तो म्हणाला, आज्ञा महाराज. १३ शौल त्यास म्हणाला, तूं व इशयाचा पुत्र अशा तुम्हीं दोघांनीं मजविरुद्ध कट केला आहे; तूं त्यास भाकरी व तरवार दिली आणि त्याच्यासाठीं तूं परमेश्वराकडे प्रश्न केला व त्यामुळें तो आज मजविरुद्ध उठून माझा घात करूं पाहत आहे, याचें काय कारण? १४ अहीमलेखानें राजास उत्तर केलें, तुझ्या सर्व सेवकांमध्ये दाविदासारखा विश्वासू कोण आहे? तो तर राजाचा जावई असून तुझ्या मंत्रिमंडळांतला आहे, दरबारांत त्याची मोठी प्रतिष्ठा आहे. १५ मी काय आजच पहिल्यानें त्याच्यासाठीं देवापार्शीं प्रश्न करूं लागलों काय? असें मजकडून न घडो; राजानें आपल्या ह्या सेवकास आणि माझ्या बापाच्या सर्व घराण्यास असा बट्टा लावूं नये; कारण या प्रकरणीं तुझ्या दासास अधिकउणें कांहींच माहीत नाही. १६ राजा म्हणाला, अहीमलेखा, तुला व तुझ्या बापाच्या घराण्यांतील सर्वांना अवश्य मेळें पाहिजे. १७ तेव्हां जवळ प्यादे उभे होते त्यांस राजा म्हणाला, चला, परमेश्वराच्या याजकांचा वध करा; कारण ते दाविदाचे मिलाफी झाले आहेत; तो पळून गेला हें त्यांस ठाऊक असूनहि त्यांनीं माझ्या कानावर घातलें नाही; पण परमेश्वराच्या याजकांवर ते राजाचे सेवक आपला हात टाकीनात. १८ तेव्हां राजा दवेगास म्हणाला, चल, तूं जाऊन त्या याजकांवर तुटून पड. तेव्हां अदोमी दवेग याजकांवर तुटून

पडला व त्या दिवशीं सणाचें एफोद धारण करणाऱ्या पंचाऐशीं पुरुषांचा त्यानें वध केला. १९ नोबावर तरवार चालवून पुरुष व स्त्रिया, मुलें व तान्हीं बाळें, बैल, गाढवें व मेंढरें या सर्वांचा सप्पा त्यानें उडविला. २० तरी पण अहीदूबपुत्र अहीमलेख याच्या पुत्रांपैकीं अब्याथार नांवाचा एक पुत्र निभावून दाविदाकडे पळून गेला. २१ शौलानें परमेश्वराच्या याजकांचा वध केला हें वर्तमान अब्याथारानें दाविदास सांगितलें. २२ दावीद अब्याथारास म्हणाला, ज्या दिवशीं अदोमी दवेग तेथें होता त्याच दिवशीं मीं ताडिलें कीं हा निश्चयें शौलास सांगेल; तुझ्या बापाच्या घराण्यांतल्या सर्व माणसांच्या मरणास मी कारण झालों आहे. २३ भिऊं नको, मजबरोबर राहा; कारण जो तुझा जीव घेण्यास पाहत आहे, तो माझाहि जीव घेण्यास पाहत आहे; माझ्यापार्शीं तूं सुरक्षित राहशील.

१ दाविदास बातमी लागली कीं पलिष्ठी २३ लोक कईला नगराशीं लडत आहेत आणि धान्याचीं खळीं लुटीत आहेत. २ तेव्हां दाविदानें परमेश्वरास विचारिलें, मी जाऊन ह्या पलिष्ठ्यांवर मारा करूं काय? परमेश्वर त्यास म्हणाला, जा, पलिष्ठ्यांवर मारा करून कईलाचा बचाव कर. ३ दाविदाचे लोक त्यास म्हणाले, पाहा येथें यहूदांत जर आम्हांस भीति आहे तर पलिष्ठ्यांच्या सैन्यावर आम्ही कईलाकडे चालून गेलों तर मग काय पुसावें? ४ दाविदानें परमेश्वरापार्शीं पुनः प्रश्न केला, तेव्हां परमेश्वरानें त्यास सांगितलें, कमर बांधून कईलास जा; मी पलिष्ठ्यांस तुझ्या हातीं देतो. ५ मग दावीद व त्याचे लोक कईलास गेले; त्यांनीं पलिष्ठ्यांशीं युद्ध करून यांचीं गुरेढोरे हाकून आणिलीं आणि त्यांची मोठी कत्तल केली. या प्रकारें दाविदानें कईला येथील रहिवाश्यांचें रक्षण केलें.

६ अहीमलेखाचा पुत्र अब्याथार हा कईला येथें दाविदाकडे पळून गेला तेव्हां तो हातीं एफोद घेऊन गेला होता. ७ दावीद कईला येथें गेला हें कोणीं शौलास कळविलें तेव्हां तो म्हणाला, आतां देवानें त्यास माझ्या हातीं दिलें आहे; कारण दरवाजे व अडसर असलेल्या नगरांत

जाऊन तो आयताच कोंडला आहे. ८ तेव्हां कईलास जाऊन दाविदास व त्याच्या लोकांस घेरावें म्हणून शौलानें आपल्या सर्व लोकांस युद्धास बोलाविलें. ९ शौल आपला नाश करण्याची मसलत करित आहे हें दाविदास समजलें तेव्हां तो अब्याथार याजकास म्हणाला, एफोद इकडे आण. १० त्या समयीं दावीद म्हणाला, हे परमेश्वरा, इस्राएलाच्या देवा, शौल माझ्यामुळे कईला नगराचा नाश करण्यासाठीं येऊं पाहत आहे, हें वर्तमान तुझ्या दासानें नक्की ऐकिलें आहे. ११ कईला येथले लोक मला शौलाच्या हातीं देतील काय ? तुझ्या दासाच्या कानावर आलें आहे त्याप्रमाणें शौलाचें येणें होईल काय ? हे परमेश्वरा, इस्राएलाच्या देवा, तुझी मी विनवणी करित आहे, तुझ्या दासाला कायतें सांग. परमेश्वर म्हणाला, तो येईल. १२ दाविदानें विचारिलें, कईलाचे लोक मला व माझ्या लोकांना शौलाच्या हातीं देतील काय ? परमेश्वर म्हणाला, होय देतील. १३ तेव्हां दावीद व त्याचे सुमारे सहस्रें लोक कईलांतून निघून वाट फुटेल तिकडे गेले. दावीद कईलाहून निसटून गेला हें शौलास कोणीं सांगितलें, तेव्हां त्यानें निघण्याचें रहित केलें.

१४ मग दावीद रानांतील गळ्यांत राहूं लागला; तो जीफ नांवाच्या रानांतील पहाडी प्रदेशांत राहिला. शौल त्याचा शोध नित्य करित असे; पण देवानें त्यास त्याच्या हातीं लागू दिलें नाहीं. १५ दाविदास कळून चुकलें होतें कीं शौल आपला प्राण घेण्यास निघाला आहे; दावीद जीफ नांवाच्या रानांत एका उंचवट्यावरील झाडींत राहिला होता. १६ तेव्हां शौलाचा पुत्र योनाथान हा निघून दाविदाकडे त्या उंचवट्यावरील झाडींत गेला; देवाच्या ठायीं त्याचा भरंवसा दृढ करून त्याच्या हाताला त्यानें बळकटी दिली. १७ त्यानें त्यास म्हटलें, भिऊं नको; माझा बाप शौल याच्या हातीं तूं लागवयाचा नाहींस; तूं इस्राएलाचा राजा होणार व मी तुझा दुय्यम होणार; माझा बाप शौल यालाहि हें ठाऊक आहे. १८ त्या दोघांनीं परमेश्वरापुढें करार केला; मग दावीद त्या उंचवट्यावरील झाडींत राहिला

व योनाथान आपल्या घरीं गेला. १९ नंतर जिफी लोक गिबा येथें शौलाकडे येऊन म्हणाले, रानाच्या दक्षिणेस हकीलाच्या डोंगरांत उंचवट्यावरील झाडींतल्या गळ्यांत आमच्याकडे दावीद लपून राहिला आहे ना ? २० तर आतां, हे राजा, तुझी तेथें येण्याची उत्कट इच्छा आहे तीप्रमाणें ये; राजाच्या हातीं त्याला देणें हें आमचें काम. २१ शौल म्हणाला, परमेश्वर तुमचें कल्याण करो; कारण तुम्हीं मजवर दया केली आहे; २२ तुम्ही जाऊन आणखी खात्री करून घ्या; त्याची बसण्याउठण्याची जागा कोठें आहे, तेथें तो कोणाच्या दृष्टीस पडला, याची सगळी माहिती काढा; कारण तो मोठा धूर्त आहे; २३ तो कोणकोणत्या जागीं दडी मारून असतो त्या सगळ्या जागांची माहिती काढून अवश्य परत या, म्हणजे मी तुम्हांबरोबर येईन; तो या देशांत कोठेंहि असला तरी मी या यहुदाच्या हजारों लोकांतून त्याला हुडकून काढीन. २४ मग ते निघून शौलाच्या अगोदर जीफ येथें गेले; पण दावीद व त्याचे लोक रानाच्या दक्षिणेस अराबांत मावोनाचें अरण्य आहे तेथल्या मैदानांत होते. २५ शौल आपले लोक बरोबर घेऊन त्याच्या शोधास गेला; ही बातमी दाविदास समजली तेव्हां तो खडकाळींतून उतरून मावोनाच्या रानांत जाऊन राहिला. हें शौलास समजलें तेव्हां त्यानें मावोनाच्या रानांत दाविदाचा पाठलाग केला. २६ शौल डोंगराच्या ह्या बाजूनें चालला आणि दावीद व त्याचे लोक डोंगराच्या त्या बाजूनें चालले. शौलाच्या भीतीनें दावीद निसटून जाण्याची त्वरा करित होता, कारण शौल व त्याचे लोक दाविदास व त्याच्या लोकांस पकडण्यासाठीं त्यांस घेरूं पाहत होते. २७ इतक्यांत एका जासुदानें शौलास येऊन सांगितलें, चल, त्वरा कर, कारण पलिष्ट्यांनीं देशावर स्वारी केली आहे. २८ तेव्हां शौल दाविदाचा पाठलाग करण्याचें सोडून पलिष्ट्यांशीं सामना करण्यास गेला म्हणून त्या ठिकाणाचें नांव सेला-हम्मालकोथ (निसटून जाण्याचा खडक) असें पडलें. २९ दावीद तेथून निघून एन-गेदीच्या गळ्यांत राहूं लागला.

२४ १ शौल पलिष्ठ्यांचा पाठलाग करून परत आला तेव्हां त्यास बातमी लागली कीं दावीद एन-गेदीच्या रानांत आहे. २ तेव्हां शौल सर्वे इस्राएलांतून तीन हजार लोक निवडून घेऊन रान-बकऱ्यांच्या खडकांवर दाविदाच्या व त्याच्या लोकांच्या शोधास गेला. ३ वाटेनें जातांना तो एका मेंढवाड्या-पाशीं आला, तेथें एक गुहा होती; तिच्या आंत शौल बहिर्दिशेस गेला. गुहेच्या अगदीं आंतल्या बाजूस दावीद व त्याचे लोक बसले होते. ४ तेव्हां दाविदास त्याचे लोक म्हणाले, परमेश्वरानें तुला सांगितलें होतें कीं पाहा, मी तुझा शत्रु तुझ्या हातीं देईन, मग तुला वाढेल तसें त्याचें कर; हें घडून येण्याचा दिवस आज प्राप्त झाला आहे. तेव्हां दाविदानें उठून शौलाच्या झग्याचा कांठ हळूच कापून घेतला. ५ नंतर शौलाच्या झग्याचा कांठ कापून घेतल्याबद्दल दाविदाचें मन त्याला खाऊं लागलें. ६ तो आपल्या लोकांस म्हणाला, मीं आपल्या स्वामीवर, परमेश्वराच्या अभिषिक्तावर, आपला हात टाकावा अशी गोष्ट परमेश्वर मजकडून न घडवो, कारण तो परमेश्वराचा अभिषिक्त आहे; ७ असें बोलून त्यानें आपल्या लोकांस आविरिलें; त्यांस शौलावर हात टाकूं दिला नाहीं. मग शौल गुहेंतून निघून मार्गस्थ झाला. ८ नंतर दावीदहि उठून गुहेंतून बाहेर पडला आणि त्यानें मागून शौलास हाक मारिली, हे माझ्या स्वामी राजा. शौलानें मागें वळून पाहिलें तेव्हां दाविदानें खालीं लवून त्यास मुजरा केला. ९ दावीद शौलास म्हणाला, लोक म्हणतात कीं पाहा, दावीद तुझा घात करूं पाहत आहे; त्यांच्या बोलण्याकडे तूं कां कान देतोस? १० पाहा, आज तूं आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलें आहे कीं परमेश्वरानें आज गुहेंत तुला माझ्या हातीं दिलें होतें; तुला मारून टाकावें असें कोणीं म्हटलें, पण मीं तुझी गय केली; मीं म्हटलें कीं मीं आपल्या प्रभूवर हात टाकूं नये, कारण तो परमेश्वराचा अभिषिक्त आहे. ११ शिवाय माझ्या पित्या, पाहा, माझ्या हातांत तुझ्या झग्याचा कांठ आहे, मीं तुझ्या झग्याचा कांठ

कापून घेतला, पण तुला जिवें मारिलें नाहीं; यावरून निश्चयें समज कीं माझ्या मनांत कांहीं दुष्ट हेतु अथवा पातक नाहीं; मीं तुझा अपराध केला नाहीं, पण तूं माझा जीव ध्यावयास एकसारखा टपला आहेस. १२ परमेश्वर माझ्यातुझ्यामध्ये न्याय करो आणि परमेश्वरच मजबद्दल तुझें शासन करो; पण माझा हात तुजवर पडावयाचा नाहीं. १३ प्राचीन काळच्या लोकांची म्हण आहे कीं दुष्टांपासून दुष्टता उद्भवते; तर माझा हात तुझ्यावर पडणार नाहीं. १४ इस्राएलाचा राजा कोणाचा पाठलाग करण्यास निघाला आहे? कोणाच्या पाठीस तूं लागला आहेस? एका मेलेल्या कुत्र्याच्या! एका पिसवेच्या! १५ परमेश्वर न्यायाधीश आहे, तो माझ्या-तुझ्यामध्ये निवाडा करो; माझें प्रकरण लक्षांत आणून तो माझा कैवार घेवो, व माझा न्याय करून मला तुझ्या हातून सोडवो. १६ दाविदानें शौलाशीं हें बोलावयाचें संपविल्यावर शौल म्हणाला, माझ्या पुत्रा दाविदा, ही तुझीच वाणी काय? आणि शौल हेल काडून रडूं लागला. १७ तो दाविदास म्हणाला, तूं मजकडून नीतिमान् आहेस; तूं तर मजशीं भलाईनें वागलास, पण मी तुजशीं बुराईनें वागलों. १८ तूं मजशीं भलाईनें वागलास याचें प्रमाण तूं आज दाखविलें आहे, कारण परमेश्वरानें मला तुझ्या हातीं दिलें असून तूं मला मारून टाकिलें नाहीं. १९ कोणाच्या तावडींत त्याचा शत्रु सांपडला तर तो त्याला सलामत जाऊं देईल काय? म्हणून आज तूं जें वर्तन मजशीं केलें आहे त्याबद्दल परमेश्वर तुझें बरें करो. २० पाहा, मला हें ठाऊक आहे कीं तूं खात्रीनें राजा होणार आणि इस्राएलाचें राज्य तुझ्या हातीं कायम राहणार. २१ तर आतां मजजवळ परमेश्वराच्या नामानें अशी आणभाक कर कीं तूं माझ्या पश्चात् माझ्या वंशाचा उच्छेद करणार नाहींस, आणि माझ्या बापाच्या घराण्यांतून माझी नांवनिशाणी नाहींशी करणार नाहींस. २२ तेव्हां दाविदानें शौलाजवळ अशीच आणभाक केली;

मग शौल आपल्या घरी गेला आणि दावीद आपल्या लोकांसह गडावर गेला.

२५ पुढे शमुवेल मृत्यु पावला; तेव्हां सर्व इस्राएल लोकांनी एकत्र जमून शोक केला आणि रामा येथील त्याच्या घरांत त्यास मूठमाती दिली. इकडे दावीद निघून पारान नांवाच्या अरण्यांत गेला.

२ मावोन येथे एक मनुष्य होता, तो आपला व्यवहार कर्मेले येथे चालवीत असे; तो माणूस मोठा मातबर असून त्याची तीन हजार मेंढरे व एक हजार बकरी होती; तो कर्मेलांत आपल्या मेंढ्यांची लोकर कातरीत होता. ३ त्याचे नांव नाबाल असे होते व त्याच्या स्त्रीचे नांव अबीगईल असे होते; ती स्त्री बुद्धिमती व रूपवती होती; परंतु तो पुरुष कठोर व वाईट चालीचा होता; तो कालेब वंशांतला होता. ४ नाबाल आपल्या मेंढरांची लोकर कातरीत असल्याचे दाविदाने अरण्यांत ऐकिले. ५ तेव्हां दाविदाने दहा तरुण पुरुषांस तेथे पाठविले; त्याने त्या तरुणांस सांगितले की कर्मेले येथे नाबालाकडे जाऊन त्यास माझा सलाम सांगा; ६ त्या सुखसंपन्न पुरुषास म्हणा की तुझे, तुझ्या घराण्याचे व तुझ्या सर्वस्वाचे कुशल असो. ७ मी असे ऐकिले आहे की तू लोकर कातरणारे लाविले आहेस; तुझे धनगर आमच्यामध्ये होते; आम्ही त्यांस कांही उपद्रव दिला नाही, आणि ते कर्मेलांत असतांना त्यांची कांहीएक हानि झाली नाही. ८ आपल्या चाकरांस विचार म्हणजे ते तुला सांगतील; तर या तरुण पुरुषांवर कृपादृष्टि कर; आम्ही आनंदाच्या दिवशी आलों आहो; तर तुझा हात चालेल तेवढे तुझ्या दासांस व तुझ्या पुत्र दावीद यास दे. ९ दाविदाच्या तरुण पुरुषांनी जाऊन त्याच्या नांवांने नाबालास हे सर्व शब्द सांगितले व ते स्तब्ध राहिले. १० नाबालाने दाविदाच्या सेवकांस म्हटले, दावीद कोण? हा इसायाचा पुत्र कोण? आजकाल बहुत दास आपआपल्या धन्याला सोडून पळून जातात; ११ माझे अन्न, माझे पाणी आणि माझ्या कातरणाऱ्यांसाठी

मारिलेल्या पशूंचे मांस जे कोण, कोठले, हे मला ठाऊक नाही असल्या लोकांस मी देऊं काय? १२ तेव्हा दाविदाच्या तरुण पुरुषांनी आल्या वाटेने माघारे जाऊन हे सर्व शब्द जशाचे तसे दाविदाला सांगितले. १३ तेव्हा दावीद आपल्या लोकांस म्हणाला, आपल्या तरवारी आपल्या कंबरांस बांधा; आणि त्या प्रत्येकांने आपआपली तरवार आपल्या कंबरेस बांधिली; दाविदानेहि आपली तरवार कंबरेस बांधिली; दाविदाबरोबर चारशे पुरुष गेले, आणि दोनशे पुरुष सामानासुमानाजवळ राहिले. १४ इकडे एका चाकराने नाबालाची स्त्री अबीगईल हिला सांगितले की दाविदाने रानांतून आमच्या स्वामीचे भ्रमकुशल विचारण्याकरितां जासूद पाठविले होते, पण तो त्यांच्या अंगावर ओरडला. १५ हे लोक आम्हांशी चांगल्या रीतीने वागले आणि आम्ही मैदानांत होतो तोंवर त्यांचे आमचे दळणवळण होते; त्या वेळी त्यांनी आम्हांस कांही उपद्रव केला नाही व आमची कांही हानि झाली नाही. १६ आम्ही त्यांच्याबरोबर शेरडेमेंढरे राखीत होतो तोंवर ते रात्रंदिवस आम्हांस तटबंदीसारखे होते. १७ तर आतां काय करावयाचे याचा चांगला विचार कर; कारण आमच्या धन्यावर व त्याच्या सर्व घराण्यावर अरिष्ट येणार आहे, आणि घनी तर असा अधम आहे की त्याला बोलण्याची कोणाची छाती नाही. १८ तेव्हा अबीगईल हिने मोठ्या दोनशे भाकऱ्या, द्वाशरसाचे दोन बुधले, पांच मेंढरांचे रांधिलेले मांस, पांच मापे हुरडा, खिसमिसांचे शंभर घड आणि अंजिरांच्या दोनशे डेपा हीं सर्व घेऊन गाढवांवर लादली. १९ ती आपल्या चाकरांस म्हणाली, तुम्ही पुढे चला, मी तुमच्यामागून येतंय. याविषयी तिने आपला नवरा नाबाल यास कांही सांगितले नाही. २० ती गाढवावर बसून डोंगराच्या आडोशाने जात असतां दावीद व त्याचे लोक समोरून येत होते ते तिला भेटले. २१ दावीद म्हणाला होता की मी रानांत या मनुष्याच्या सर्व मत्सेचे रक्षण करून त्याची कांहीएक हानि होऊं दिली नाही तें खरोखर व्यर्थ गेलें; त्याने

उपकाराबद्दल अपकार केला; २२ तर सकाळीं उजाडे-पर्यंत त्याच्या लोकांपैकीं एकहि पुरुष मी जीवंत राहूं देणार नाही; परमेश्वर माझ्या सर्व शत्रूंचें असेंच व याहूनहि अधिक वाईट करो. २३ अबीगडेल दाविदास पाहून झटकन गाढवावरून उतरली व दाविदापुढें जमिनीवर उपडी पडून तिनें दंडवत घातलें. २४ ती त्याच्या पायां पडून म्हणाली, हे माझ्या स्वामी, हा अपराध माझ्याच शिरीं असूं दे; तुझ्या दासीस तुझ्या कानांत कांहीं सांगूं दे; आपल्या दासीचें बोलणें ऐक. २५ माझ्या स्वामीनें त्या अधम नाबालाचें कांहीं एक मनांत आणूं नये; तो आपल्या नांवासारखाच आहे; त्याचें नांव नाबाल (मूर्ख) असें आहे, आणि त्याच्या ठायीं मूर्खपणा आहे; ज्या तरुण पुरुषांस माझ्या स्वामीनें पाठविलें होतें त्यांस मी पाहिलें नाही. २६ तर आतां, हे माझ्या स्वामी, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ व तुझ्या जीविताची शपथ, परमेश्वरानें तुला रक्तपात करण्यापासून व आपल्या हातानें सड घेण्यापासून आवारिलें आहे; म्हणून आतां तुझे शत्रु व माझ्या स्वामीची हानि चिंतिणारे यांचें नाबालासारखें होवो. २७ मीं तुझ्या दासीनें माझ्या स्वामीकडे जी ही भेट आणिली आहे ती माझ्या स्वामीबरोबरच्या तरुणांना द्यावी. २८ आपल्या ह्या दासीचा अपराध क्षमा कर; कारण परमेश्वर खरोखर माझ्या स्वामीचें घराणें कायमचें वसवील; कारण माझा स्वामी परमेश्वराच्या लढाया लढत आहे; तुझ्या सर्व आयुष्यभर तुझ्या ठायीं कसलेंहि अनिष्ट आढळावयाचें नाही. २९ एक मनुष्य तुझा पाठलाग करावयास व तुझा प्राण घ्यावयास उठला आहे, तरी माझ्या स्वामीचा प्राण तुझा देव परमेश्वर याजपाशीं जीवतांच्या समूहांत बांधिलेला राहील, आणि तुझ्या शत्रूंचे प्राण तो जसे काय गोफणींत घालून गोफणून टाकील. ३० तुझ्याविषयीं जें कांहीं परमेश्वरानें म्हटलें आहे तदनुसार माझ्या स्वामीचें कल्याण करून तुला परमेश्वरानें इस्त्राएलाचा अधिपति नेमिल्यावर, ३१ तूं दिनाकारण रक्तपात केल्याचा किंवा कोणाचा

सूड उगविल्याचा तुला पस्तावा व्हावयाचा नाही, किंवा माझ्या स्वामीच्या मनाला खेद व्हावयाचा नाही; तर परमेश्वर माझ्या स्वामीचें कल्याण करील तेव्हां आपल्या दासीची आठवण कर. ३२ दावीद अबीगडेलस म्हणाला, ज्यानें तुला आज माझ्या भेटीस पाठविलें तो इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर धन्य! ३३ धन्य तुझी अकल! तूं स्वतः धन्य! तूं आज मला आपल्या हातानें रक्तपात करण्यापासून व सड उगविण्यापासून आवारिलें आहे; ३४ वस्तुतः इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर यानें तुला उपद्रव करण्यापासून मला आवारिलें आहे; त्याच्या जीविताची शपथ, तूं मला तांतडीनें भेटावयास आली नसतीस तर खरोखर सकाळीं उजाडे-पर्यंत नाबालाचा एक पुरुषहि जीवंत राहिला नसता. ३५ नंतर तिनें जें कांहीं आणिलें होतें त्याचा स्वीकार करून दावीद तिला म्हणाला, आपल्या घरीं सुखानें जा; पाहा, मीं तुझा शब्द ऐकिला आहे व तुझी विनंति मान्य केली आहे. ३६ मग अबीगडेल नाबालाकडे गेली, तों त्यानें आपल्या घरीं राजाच्यासारखी मेजवानी केली आहे असें तिनें पाहिलें; त्याचें चित्त रमून गेलें होतें; तो फार झिंगला होता; यास्तव सकाळीं उजाडेपर्यंत तिनें त्याला कमीजास्त कांहीं सांगितलें नाही. ३७ सकाळीं नाबालाची निशा उतरल्यावर त्याच्या स्त्रीनें ह्या सर्व गोष्टी त्यास सांगितल्या, तेव्हां त्याचें हृदय मृतवत् झालें, तो पाषाणासारखा झाला. ३८ नंतर दहा दिवसांनीं परमेश्वराकडून नाबालास असा तडाका मिळाला कीं तो मृत्यु पावला. ३९ नाबालाच्या मृत्यूचें वृत्त ऐकून दावीद म्हणाला, नाबालाच्या हातून माझी अप्रतिष्ठा झाली तिची दाद ज्यानें घेतली आणि आपल्या दासास घात करण्यापासून आवारिलें, तो परमेश्वर धन्य! परमेश्वरानें नाबालाचें दुष्कर्म त्याच्याच शिरीं उलटविलें. मग दाविदानें अबीगडेलशीं लग्नाचें बोलणें करण्याकरितां तिच्याकडे लोक पाठविले. ४० दाविदाचे चाकर कर्मेल येथें अबीगडेलकडे येऊन तिला म्हणाले, तुला आपली स्त्री करावयासाठीं घेऊन या म्हणून दाविदानें

तुजकडे आम्हांस पाठविलें आहे. ४१ ती उठून भूमी-पर्यंत लवून म्हणाली कीं तुझी दासी माझ्या स्वामीच्या दासांचे चरण धुणारी दासी होण्यास सिद्ध आहे. ४२ मग अबीशय तांतडीने उठून गाढवावर बसली; तिच्या पांच सख्या तिच्याबरोबर गेल्या; ती दाविदाच्या जासुदांमागून जाऊन त्याची स्त्री झाली. ४३ दाविदानें इज्रैलकरीण अहीनवाम हीहि एक बायको केली; अशा या दोघी त्याच्या स्त्रिया झाल्या. ४४ शौलनें आपली कन्या मीखल, जी दाविदाची स्त्री होती, तिला गल्लीमवासी लइशाचा पुत्र पालती यास देऊन टाकिलें होतें.

२६ १ मग जिफी लोक गिबा येथें शौलकडे जाऊन म्हणाले, रानासमोरील हकीला डोंगरांत दावीद लपून राहिला आहे ना? २ तेव्हां शौल इस्राएलांतले तीन हजार निवडक योद्धे बरोबर घेऊन दाविदाचा शोध करावयास जीफ रानांत निघून गेला. ३ शौलनें आपली छावणी रस्त्याच्या बाजूला रानासमोरल्या हकीला डोंगरावर केली. दावीद त्या रानांत राहत होता; शौल आपला पाठलाग करीत रानांत आला आहे हें त्यास समजलें. ४ तेव्हां दाविदानें हेर पाठवून शौल खरोखरच आला आहे कीं काय याची माहिती काढिली. ५ मग दावीद उठून जेथें शौलाचा तळ पडला होता तेथें निघून गेला; तेथें शौल व त्याचा सेनापति नेराचा पुत्र अबनेर हे निजले होते तें स्थळ त्यांनीं पाहिलें. शौलाच्या सभोंवतीं गाडेतळ होता, आणि लोकांनीं त्याच्या सभोंवार आपले डेरे दिले होते. ६ तेव्हां दाविदानें अहीमलेख हिती आणि यवावाचा भाऊ सरुवेचा पुत्र अबीशय यांस म्हटलें, माझ्याबरोबर त्या छावणींत शौलकडे येण्यास कोण तयार आहेत? अबीशय म्हणाला, मी तुजबरोबर येतो. ७ तेव्हां दावीद व अबीशय त्या लोकांजवळ रात्रीचे गेले; तेथें जाऊन पाहतात तों शौल गाडेतळाच्या आड निजला आहे, त्याच्या उशाजवळ त्याचा भाला भूमींत रोवलेला, आणि अबनेर व इतर लोक त्याच्या

सभोंवार निजले आहेत असें त्यांच्या दृष्टीस पडलें. ८ तेव्हां अबीशय दाविदास म्हणाला, देवानें आज तुझा शत्रु तुझ्या हातीं दिला आहे; तर आतां मला त्याच्या भाल्यानें एकच वार त्याला असा करूं दे कीं तो त्यास मेदून जमिनींत शिरेल; भाला पुनः मारण्याची जरूरच पडणार नाही. ९ दावीद अबीशयास म्हणाला, त्याचा वध करूं नको; परमेश्वराच्या अभिषिक्तावर हात चालवून कोण निर्दोष राहणार? १० दावीद आपली म्हणाला, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, परमेश्वरच त्यास मारील अथवा त्याचा काळ आला म्हणजे तो मरेल अथवा युद्धांत त्याचा अंत होईल. ११ परमेश्वराच्या अभिषिक्तावर आपला हात टाकावयाचें मजकडून न घडो; पण आतां त्याच्या उशाजवळ असलेला भाला आणि पाण्याचा चंबू घे; मग आपण निघून जाऊ. १२ तेव्हां दाविदानें शौलाच्या उशाजवळून भाला आणि पाण्याचा चंबू उचलून घेतला, आणि ते निघून गेले. ते निघून गेले तेव्हां कोणी त्यांस पाहिलें कीं ओळखलें नाही व कोणी जागाहि झाला नाही. ते सर्व निद्रिस्त होते; परमेश्वरानें त्यांस गाढ निद्रा लाविली होती. १३ मग दावीद परीकडील बाजूस एका दूरच्या टेकडीच्या माथ्यावर उभा राहिला; त्यांच्यामध्ये बरेंच अंतर होतें. १४ दावीद त्या लोकांस आणि नेराचा पुत्र अबनेर यास मोठ्यानें हाक मारून म्हणाला, अबनेरा, ओ कां देत नाहीस? तेव्हां अबनेरानें म्हटलें, राजास हाक मारणारा असा तूं कोण आहेस? १५ दावीद अबनेरास म्हणाला, तूं मर्द आहेस ना? इस्राएलांत तुझ्या तोडीचा कोण आहे? असें असून आपला प्रभु राजा ह्याचें तूं कां रक्षण केलें नाही? एक जण तर तुझा स्वामी राजा याचा घात करण्यास आला होता; १६ तूं जें हें काम केलें तें कांहीं चांगलें नव्हे; परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, तुम्ही मरण-दंडास पात्र आहां, कारण प्रभु परमेश्वर याचा अभिषिक्त आपला प्रभु ह्याचें रक्षण तुम्हीं केलें नाही. राजाचा भाला व त्याच्या उशाजवळ

असलेला पाण्याचा चंबू कोठें आहे तो पाहा. १७ तेव्हां शौल दाविदाचा शब्द ओळखून म्हणाला, माझ्या पुत्रा दाविदा, हा तुझाच शब्द काय ? दावीद म्हणाला, माझ्या स्वामी राजा, होय, हा माझाच शब्द. १८ तो आणखी म्हणाला, माझा स्वामी आपल्या दासाच्या पाठीस कां लागला आहे ? मीं काय केलें आहे ? माझ्या हातून कोणती कसूर झाली आहे ? १९ आतां माझा स्वामी राजा यांनं आपल्या दासाची विनंति ऐकावी; परमेश्वरानें जर तुला मजविरुद्ध चेतविलें असेल तर तो हें माझें अर्पण मान्य करो; पण कोणीं मानवांनीं तुला चेतविलें असेल तर परमेश्वराच्या दृष्टीनें ते शापित होवोत, कारण मीं परमेश्वराच्या वतनाचा वांटेकरी होऊं नये म्हणून त्यांनीं मला बाहेर हाकून दिलें आहे. ते म्हणतात, जा, अन्य देवांची उपासना कर. २० तर आतां परमेश्वराच्या दृष्टीवेगळें माझें रक्त भूमीवर न पडो; डोंगरांत कोणी तित्तिराची शिकार करावी तसा इस्राएलाचा राजा एक पिसू धुंढावयास निघाला आहे. २१ तेव्हां शौल म्हणाला, मी अपराधी आहे, माझ्या पुत्रा दाविदा, माघारीं ये; आज माझा प्राण तुझ्या दृष्टीला मोलवान् वाटला म्हणून यापुढें तुला मी कांहीं एक उपद्रव करणार नाही; पाहा, मी मूर्खपणानें वागलों आहे, माझ्या हातून मोठा अधर्म झाला आहे. २२ दावीद म्हणाला, राजा, हा पाहा भाला; हा घेऊन जाण्यासाठीं एकाद्या सेवकास पाठीव; २३ परमेश्वर प्रत्येकास त्याच्या धार्मिकतेचें व सचोटीचें फळ देईल; आज परमेश्वरानें तुला माझ्या हातीं दिलें होतें तरी मीं परमेश्वराच्या अभिषिक्तावर आपला हात टाकिला नाही; २४ पाहा, तुझा प्राण जसा माझ्या दृष्टीला आज मोलवान् वाटला तसाच माझाहि प्राण परमेश्वराच्या दृष्टीस मोलवान् वाटो व तो मला सर्व संकटांतून सोडवो. २५ तेव्हां शौल दाविदास म्हणाला, माझ्या पुत्रा, दाविदा, तूं धन्य हो; तूं मोठा पराक्रमी होशील आणि खरोखर यशस्वी होशील. मग दावीद आपल्या वाटेनें गेला आणि शौल स्वस्थानीं परत आला.

१ दावीद आपल्या मनांत म्हणाला, मी २७ कोणत्या तरी दिवशीं शौलाच्या हातून मरणाच; तर पलिष्ठ्यांच्या देशांत पळून जावें यापेक्षा दुसरा चांगला उपाय नाही; अशांनं शौल माझ्या-संबंधानें निराश होऊन इस्राएल देशाच्या कोणत्याहि प्रांतांत माझा यापुढें शोध करणार नाही; याप्रमाणें मी त्याच्या हातून सुटून जाईन. २ तेव्हां दावीद आणि त्याच्याबरोबरचे सहाशें लोक निघून गथाचा राजा मावोखपुत्र आखीश याजकडे गेले. ३ दावीद व त्याचे लोक आपआपल्या परिवारांसह गथांत आखिशाच्या-जवळ राहिले; दावीद आपल्या दोन स्त्रिया म्हणजे इझेलीण अंहीनवाम व नाबालाची स्त्री कर्मेलीण अवीगईल यांस घेऊन राहिला. ४ दावीद गथ येथें पळून गेला हें वर्तमान शौलास समजल्यावर त्यानें त्याचा तदनंतर शोध केला नाही.

५ दावीद आखिशास म्हणाला, मजवर तुझी कृपा-दृष्टि असेल तर एकाद्या खेडेगांवांत मला जागा दे म्हणजे मी तेथें राहीन; तुझ्या दासानें तुझ्याबरोबर राजधानींत कां राहवें ? ६ तेव्हां आखिशानें त्या दिवशीं त्याला सिक्लाग हें नगर दिलें; म्हणून सिक्लाग हें नगर आजवर यहूदाच्या राजांचें आहे.

७ पलिष्ठ्यांच्या देशांत दावीद जाऊन राहिल्यास पुरें एक वर्ष चार महिने झाले. ८ मग दावीद व त्याचे लोक यांनीं गश्शरी, गिरजी व अमालेकी यांच्यावर स्वारी केली; शूराकडून मिसर देशाकडे जातांना जो प्रदेश लागतो त्यांत हीं राष्ट्रे प्राचीन काळापासून वसलीं होती. ९ दाविदानें त्या प्रदेशावर मारा केला आणि तेथल्या कोणाहि स्त्रीपुरुषांस जीवंत सोडिलें नाही, आणि तेथलीं शेरडेमेंढरें, गाईबैल, गाढवें, उंटें आणि वस्त्रप्रावरणें घेऊन तो परत आखिशाकडे गेला. १० आखिशानें विचारिलें, आज तूं कोणावर स्वारी केली ? दावीद म्हणाला, यहूदाचा दक्षिण प्रांत, यर-हमेल्यांचा दक्षिण प्रांत व केन्यांचा दक्षिण प्रांत यांवर. ११ दाविदानें गथ येथें आणावयास कोणी स्त्री किंवा पुरुष जीवंत ठेविला नाही; तो म्हणाला, त्यांना आणि

असतें तर दाविदानें असें असें केलें अशी त्यांनीं आमची चहाडी केली असती. तो पलिष्ट्यांच्या देशांत राहिला तोंपर्यंत त्याचा असाच क्रम चालू राहिला. १२ आखिशानें दाविदाच्या बोलण्यावर भरवंसा ठेवून म्हटलें, यानें इस्राएल लोकांस आपला अगदीं वीट येईस केलें आहे; तर आतां हा निरंतर आपला दास होऊन राहील.

१ त्या काळीं पलिष्ट्यांनीं इस्राएल लोकांशीं लढण्यास आपलीं सैन्ये एकवट केलीं. तेव्हां आखीश दाविदास म्हणाला, हें पकें समज कीं तुला आपल्या लोकांसह लढावयास माझ्या सैन्याबरोबर यावें लागणार. २ दावीद आखिशाला म्हणाला, तुझा दास काय करील तें तुला आतां समजून येईल, आखीश दाविदास म्हणाला, म्हणूनच मी तुला माझें शीर सलामत राखावयास कायमचा ठेवून घेतों.

३ शमुवेल मृत्यु पावला होता; सर्व इस्राएल लोकांनीं त्याच्यासाठीं मोठा शोक करून त्याचें नगर रामा येथें त्यास मूठमाती दिली होती. शौलानें दैवज्ञांस व मांत्रिकांस देशांतून घालवून दिलें होतें. ४ पलिष्ट्यांनीं एकवट होऊन शूनैम येथें छावणी दिली; इकडे शौलानें सर्व इस्राएल जमा करून गिलबोवा येथें छावणी दिली. ५ पलिष्ट्यांचें सैन्य पाहून शौल घाबरला व त्याच्या मनाचा थरकाप झाला. ६ शौलानें परमेश्वरास प्रश्न विचारिले असतां परमेश्वरानें स्वप्न, उरीम अथवा संदेष्टे अशा कोणाच्याहि द्वारें उत्तर दिलें नाहीं. ७ तेव्हां शौल आपल्या सेवकांस म्हणाला, एकादी भूत-विद्याप्रवीण स्त्री शोधा, म्हणजे मी तिच्याकडे जाऊन प्रश्न विचारीन. त्याचे चाकर त्यास म्हणाले, पाहा, एन-दोर येथें एक भूतविद्याप्रवीण स्त्री राहत आहे. ८ मग शौलानें आपला वेश पालटून दुसरे कपडे घातले आणि दोन माणसें बरोबर घेऊन तो रातारात त्या स्त्रीकडे गेला; तो तिला म्हणाला, प्रश्न पाहा; आपल्या भूतविद्येचा प्रयोग करून ज्या कोणाचें मी नांव घेईन त्यास उठवून मजकडे आण. ९ ती स्त्री त्यास म्हणाली, शौलानें काय केलें तें तुला ठाऊकच आहे;

भूतविद्याप्रवीण व चेटकी यांचें त्यानें देशांतून उच्चाटन केलें आहे; आतां मला मारून टाकावें म्हणून माझ्या जिवाला पाश कां लावितोस? १० शौलानें परमेश्वराची शपथ घेऊन तिला म्हटलें, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, या बाबतींत तुला कांहीं एक दंड व्हावयाचा नाहीं. ११ त्या स्त्रीनें विचारिलें, मी तुझ्यासाठीं कोणाला उठवून आणूं? तो म्हणाला, शमुवेलाला उठवून आण. १२ त्या स्त्रीनें शमुवेलाला पाहिलें, तेव्हां मोठ्यानें किंकाळी फोडून ती शौलाला म्हणाली, तूं मला कां फसविलें? तूं शौल आहेस. १३ राजानें तिला म्हटलें, मिळूं नको; तुला काय दिसतें? ती शौलाला म्हणाली, कोणी दैवत पृथ्वीतून वर येतांना दिसत आहे. १४ त्यानें तिला विचारिलें, त्याचें स्वरूप कसें आहे? ती म्हणाली, एक वृद्ध पुरुष उठून येत आहे; त्यानें झगा घातला आहे. तेव्हां शौलानें ताडिलें कीं तो शमुवेल असावा; म्हणून त्यानें भूमीपर्यंत लवून नमस्कार केला. १५ शमुवेल शौलाला म्हणाला, तूं मला वर बोलावून माझ्या शांतीचा भंग कां केला? शौल म्हणाला, मी मोठ्या संकटांत पडलों आहे; पलिष्टी मजशीं लढत आहेत, आणि देवानें माझा त्याग केला आहे, आणि आतां मला तो संदेष्ट्यांच्या अथवा स्वप्नांच्या द्वारें माझ्या प्रश्नाचें उत्तर देत नाहीं; यास्तव मी आतां काय करावें तें तूं मला सांगावें म्हणून मी तुला बोलाविलें आहे. १६ शमुवेल म्हणाला, परमेश्वर तुझा त्याग करून तुझा शत्रु झाला आहे, तर तूं मला कशाला प्रश्न करितोस? १७ परमेश्वरानें माझ्याद्वारें सांगितलें होतें तसेंच त्यानें आपल्या मनोदयाप्रमाणें केलें आहे; परमेश्वरानें तुझ्या हातून राज्य हिसकावून घेऊन तुझा शेजारी दावीद यास दिलें आहे. १८ तूं परमेश्वराची वाणी ऐकिली नाहीं व त्याच्या कोपानुसार तूं अमालेकास शासन केलें नाहीं; म्हणून आज परमेश्वर तुजशीं असा वागला आहे. १९ एवढेंच नव्हे तर परमेश्वर तुझ्याबरोबर इस्राएल लोकांसहि पलिष्ट्यांच्या हातीं देईल; उद्यां तूं आपल्या पुत्रांसह मजकडे येशील; परमेश्वर

इस्त्राएलाचें सैन्य पलिष्ठ्यांच्या हातीं देईल. २० मग शौल भूमीवर सपशेल पालथा पडला; शमुवेलच्या भाषणानें तो अत्यंत भयभीत झाला; त्याच्यांत कांहीं त्राण उरलें नाहीं; त्यानें दिवसभर व रात्रभर बिलकूल अन्न सेवन केलें नव्हतें म्हणून त्याच्या अंगांत मुलीच ताकद उरली नव्हती. २१ मग ती स्त्री शौलाकडे आली व तो फार व्याकुळ झाला आहे असें पाहून त्याला म्हणाली, पाहा, तुझ्या दासीनें तुझें म्हणणें ऐकिलें, आणि आपला प्राण मुठींत धरून तूं मला सांगितलेले शब्द मीं ऐकिले; २२ तर आतां तूंही आपल्या दासीचें म्हणणें ऐक; मी तुला घासभर अन्न वाढितें तें खा म्हणजे वाटेनें चालावयास तुला शक्ति येईल. २३ तो म्हणाला, मला नको, मी खाणार नाहीं. त्या स्त्रीप्रमाणें त्याच्या चाकरांनींही त्याला आग्रह केला तेव्हां त्यानें त्यांचें म्हणणें ऐकिलें. तो जमिनीवरून उठून पलंगीवर बसला. २४ त्या स्त्रीच्या घरीं एक लठ्ठ वासरुं होतें; तें तिनें खरेनें कापिलें, आणि कांहीं पीठ घेऊन तें तिनें मळिलें आणि बेखमीर भाकऱ्या भाजिल्या; २५ मग तिनें तें अन्न शौलापुढें व त्याच्या चाकरांपुढें ठेविलें, आणि ते जेवले. नंतर ते त्या रात्रीं निघून गेले.

१ इकडे पलिष्ठ्यांनीं आपली सर्व सेना २९ अफेकांत एकवट केली; इस्त्राएल लोकांनीं इज्रेलांत एका झऱ्यापाशीं छावणी दिली होती. २ पलिष्ठ्यांचे सरदार आपआपल्या शंभरशंभर व हजार-हजार योद्ध्यांच्या पुढें चालले, आणि सैन्याच्या पिछाडीस आखिशाबरोबर दावीदहि आपल्या मनुष्यांच्या पुढें चालला. ३ पलिष्ठ्यांचे सरदार म्हणाले, या इज्र्यांचें येथें काय काम? तेव्हां आखीश पलिष्ठ्यांच्या सरदारांस म्हणाला, इस्त्राएलाचा राजा शौल याचा सेवक दावीद हा नव्हे काय? आज तो कैक दिवस किंबहुना कैक वर्षें मजपाशीं आहे; तो त्यांना सोडून मजकडे आला तेव्हांपासून आजपर्यंत मला त्याच्यांत कांहीं वावगें आढळलें नाहीं; ४ पण पलिष्ठ्यांचे सरदार त्याजवर फार रागावले; ते त्यास म्हणाले, जें स्थल तूं त्यास दिलें आहे तेथें त्याला परत पाठवून दे; त्यानें

आम्हांबरोबर लढाईस येऊं नये; तो आला तर तो आमचा वैरी होईल; तो आपल्या स्वामीस दुसऱ्या कशानें प्रसन्न करणार वरें? या लोकांचीं शिरें कापूनच कीं नाहीं?

५ शौलानें हजारों वधिले

दाविदानें लाखों वधिले

असें ज्याविषयीं लोक नाचून व गाऊन आलीपाळीनें म्हणाले तोच हा दावीद ना? ६ तेव्हां आखिशनें दाविदास बोलावून म्हटलें, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, तूं तर सात्विकपणानें वर्तला आहेस आणि सैन्यांत मला तुझी वर्तणूक चांगली दिसून आली आहे; कारण जेव्हांपासून तूं मजकडे आलास तेव्हांपासून तुझ्या ठायीं मला कांहीं वाईट आढळून आलें नाहीं; पण सरदारांच्या मनास कांहीं तूं येत नाहींस; ७ तर आतां तूं सुखरूप परत जा, पलिष्ठ्यांच्या सरदारांची इतराजी करून घेऊं नको. ८ दाविद आखिशास म्हणाला, मीं काय केलें आहे? मी तुजकडे आलों तेव्हांपासून आजपर्यंत तुला आपल्या दासाच्या ठायीं काय आढळलें आहे कीं मीं आपला स्वामी राजा याच्या शत्रूंशीं लढावयास जाऊं नये? ९ आखीश दाविदास म्हणाला, मला ठाऊक आहे कीं तूं माझ्या दृष्टीनें देवदूतासारखा चांगला आहेस; तरी पलिष्ठ्यांचे सरदार म्हणतात कीं तूं त्यांच्याबरोबर लढाईस जाऊं नये. १० तर आतां तुझ्या धन्याचें चाकर जे तुजबरोबर आले आहेत त्यांच्यासह पहाटेस ऊठ आणि उजाडतांच मार्गस्थ हो. ११ दावीद व त्याचे लोक पहाटेस उठून पलिष्ठ्यांच्या देशीं परत गेले. इकडे पलिष्ठी इज्रेलावर चढाई करून गेले.

१ दावीद आपल्या मनुष्यांबरोबर सिकूलांग ३० येथें तिसऱ्या दिवशीं पोहंचला तेव्हां त्यांच्या दृष्टीस पडलें कीं अमालेक्यांनीं दक्षिण देश व सिकूलांग यांवर स्वारी केली असून सिकूलागावर मारा करून तें अग्नीनें जाळून टाकिलें आहे, २ आणि तेथील स्त्रियांना व लहानमोठ्या सगळ्यांस त्यांनीं कैद करून नेलें आहे; कोणाची त्यांनीं कत्तल केली नाहीं, तर त्यांचा पाडाव करून ते आल्या वाटेनें गेले. ३ दावीद

व त्याचे लोक नगरांत आले तेव्हां नगर जाळून टाकिलें आहे आणि त्यांच्या स्त्रिया, पुत्र व कन्या पाडाव करून नेल्या आहेत असें त्यांस दिसून आलें. ४ तेव्हां दावीद व त्याच्याबरोबरचे लोक हेल काढून एवढे रडले की त्यांना आणखी रडण्याची शक्ति राहिली नाही. ५ दाविदाच्या दोन्ही स्त्रिया इज्जेलीण अहीनवाम व नाबालाची स्त्री कर्मेलीण अबीगईल ह्यांना पाडाव करून नेलें होतें. ६ त्या समयीं दावीद मोठ्या पेंचांत पडला; कारण लोक आपले पुत्र व कन्या यांच्या करितां शोकाकुल होऊन दाविदास दगडमार करावा असें म्हणूं लागले; पण दावीद आपला देव परमेश्वर याजवर भिस्त ठेवून खंबीर राहिला.

७ दावीद अहीमलेखाचा पुत्र अब्याथार याजक यास म्हणाला, एफोद मजकडे आण. तेव्हां अब्याथारानें एफोद दाविदाकडे आणिलें. ८ दाविदानें परमेश्वरास प्रश्न केला, मी या टोळीचा पाठलाग करूं काय? मी त्यांस गांठीन काय? त्यानें उत्तर दिलें, त्यांचा पाठलाग कर, तूं खात्रीनें त्यांस गांठिशील व सर्वांना सोडवून आणशील. ९ तेव्हां दावीद आपल्या बरोबरचीं सहाशें माणसें घेऊन बसोर नाल्यापर्यंत जाऊन पोहंचला; तेथें कांहीं लोक मागे पडले व ते तेथें राहिले. १० दावीद व चारशें लोक यांनीं पाठलाग चालविला; बाकीचे दोनशें लोक एवढे थकून गेले होते कीं त्यांस बसोर नाल्यापलीकडे जातां येईना. ११ त्याच्या लोकांस मैदानांत एक मिसरी पुरुष आढळला; त्यास त्यांनीं दाविदाकडे नेलें; त्यांनीं भाकरी दिली ती त्यानें खाळी आणि त्यास त्यांनीं पाणी पाजिलें. १२ आणखी त्यास अंजिराच्या ठेपेचा तुकडा व दोन खिसमिसांचे घड दिले; ते खाऊन तो ताजातवाना झाला, कारण तीन दिवस व तीन रात्री त्यानें भाकर खाळी नव्हती कीं तो पाणी प्याला नव्हता. १३ दाविदानें त्यास विचारिलें, तूं कोण, कोठला? त्यानें म्हटलें, मी एक मिसरी तरुण पुरुष असून एका अमालेकी मनुष्याचा दास आहे. आज तीन दिवस झाले, मी आजारी पडलों म्हणून माझा धनी मला सोडून गेला.

१४ आम्हीं करेथ्यांच्या दक्षिण प्रांतावर, यहूदा प्रांतावर व कालेबाच्या दक्षिण भागावर खारी केली आणि सिकलाग आग लावून जाळून टाकिलें. १५ दावीद त्यास म्हणाला, त्या टोळीकडे मला नेशील काय? तेव्हां तो म्हणाला, तूं मला जिवें मारणार नाहीस व माझ्या धन्याच्या हातीं मला देणार नाहीस अशी तूं देवाच्या नांवांनं आणभाक करिशील तर मी तुला त्या टोळीकडे नेईन. १६ तो त्यास तेथें घेऊन गेला तेव्हां त्यास असें दिसलें कीं लोक जमिनीवर चोहोंकडे पांगून खाऊन-पिऊन मजा करित आहेत; कारण त्यांनीं पलिष्ट्यांच्या प्रांतांतून व यहूद्यांच्या प्रांतांतून पुष्कळ लूट आणिली होती. १७ तेव्हां त्या दिवसाच्या संध्याकाळपासून दुसऱ्या दिवसाच्या संध्याकाळपर्यंत दावीद त्यांचा संहार करित राहिला; त्यांच्यापैकीं चारशें तरुण पुरुष उंटांवर स्वार होऊन पळून गेले होते त्यांखेरीज एकहि मनुष्य बचावला नाही. १८ अमालेकी लोकांनीं पाडाव करून नेलेल्या सर्वांस दाविदानें सोडविलें आणि आपल्या दोन्ही स्त्रियाहि सोडविल्या. १९ लहानथोर, कन्यापुत्र, लूट वगैरे जें कांहीं ते घेऊन गेले होते त्यांतलें त्यांस परत मिळालें नाही असें कांहींच नव्हतें; दाविदानें तें सर्व परत आणिलें. २० दाविदानें त्यांचीं शेरडे-मंडरें, गाढवें, बैल वगैरे सर्व लुटिलीं; हीं जनावरें लोक आपल्या जनावरांपुढें हाकून नेतांना ते म्हणाले, ही दाविदाची लूट आहे. २१ मग जे दोनशें मनुष्य फार थकल्यामुळें दाविदाबरोबर गेले नव्हते व ज्यांस बसोर नाल्यापाशीं तो ठेवून गेला होता, त्यांच्याजवळ दावीद गेला तेव्हां ते त्यास व त्याच्याबरोबरच्या लोकांस भेटावयास सामोरे आले आणि दाविदानें त्यांच्याजवळ जाऊन त्यांचें क्षेमकुशल विचारिलें. २२ तेव्हां दाविदाबरोबर गेलेल्या लोकांपैकीं जे वाईट व अधम लोक होते ते म्हणूं लागले, कांहीं लोक आमच्या-बरोबर आले नाहीत म्हणून आम्हीं जी लूट आणिली आहे तींतली त्यांस आम्हीं कांहींएक देणार नाही; प्रत्येकाचीं बायकापोरें मात्र ज्याचीं त्याला देऊं, त्यांनीं त्यांस घेऊन निघून जावें; २३ पण दावीद

म्हणाला, बांधवहो, परमेश्वरानें जें आपणांला दिलें आहे त्याचें असें करूं नका. त्यानें आपलें रक्षण केलें आहे व जी टोळी आपल्यावर चाल करून आली होती ती आपल्या हातांत दिली आहे. २४ या बाबतींत तुमचें कोण ऐकणार ? जे लढाईस गेले त्यांस जैवढा वांटा मिळेल तेवढाच जे सामानासुमानापाशीं राहिले त्यांसहि मिळेल; त्यांस सारखाच वांटा मिळेल. २५ त्या दिवसापासून पुढें हीच वहिवाट पडली; त्यानें असाच नियमविधि इस्राएलांस आजपर्यंत लावून दिला आहे.

२६ दावीद सिकुलाग येथें आला तेव्हां त्यानें आपले मित्र यहूदांचे वडील यांजकडे लुटीचा कांहीं भाग पाठविला व त्यांस सांगून पाठविलें कीं परमेश्वराच्या शत्रूंच्या लुटींतून तुम्हांस ही भेट पाठविली आहे; २७ बेथेल, दक्षिणेंतील रामोथ, यत्तीर, २८ अरोएर, सिफमोथ, एष्टमो, २९ राखाल व येरहमेली येथले नगरवासी, केन्यांच्या नगरांतले रहिवासी, ३० हर्मा, कोराशान, अथाख, ३१ आणि हेब्रोन आदिकरून ज्या ज्या ठिकाणीं दावीद आपल्या लोकांसह फिरत असे तेथील आपले मित्र ह्यांस त्यानें लुटींतून भेटी पाठविल्या.

१ पलिष्टी इस्राएलाशीं लढले; तेव्हां इस्रा-
३१ एल लोक पलिष्ट्यांपुढून पळून गेले व गिलबोवा डोंगरांत घायाळ होऊन पडले. २ पलिष्ट्यांनीं शौलाचा व त्याच्या पुत्रांचा पाठलाग निकरानें करून शौलाचे पुत्र योनाथान, अबीनादाब व मलकीशुवा यांस बघिलें. ३ शौलाशीं फार निकराची लढाई झाली; तिरंदाजांनीं त्यास गांठिलें; त्यांच्यामुलें तो फार हैराण झाला. ४ तेव्हां शौल आपल्या शस्त्रवाहकास म्हणाला,

१ अ० १४:४९ येथें इक्षी.

आपली तरवार उपसून मला भोसक, तसें न केल्यास हे असुंती लोक येऊन मला भोसकतील व माझी विटंबना करतील; पण त्याचा शस्त्रवाहक तसें करीना; तो फार घाबरला होता. तेव्हां शौल आपली तरवार काढून तिच्यावर पडला. ५ शौल मेला हें पाहून त्याचा शस्त्रवाहकहि आपल्या तरवारीवर पडून त्याजबरोबर मेला. ६ या प्रकारें शौल, त्याचे तिघे पुत्र, त्याचा शस्त्र-वाहक व त्याचे सर्व लोक एकाच दिवशीं एकदम मृत्यु पावले. ७ खोऱ्याच्या पलीकडे आणि यादेंनेच्या पलीकडे जे इस्राएल लोक होते त्यांनीं पाहिलें कीं इस्राएल लोक पळाले आहेत आणि शौल व त्याचे पुत्र मरण पावले आहेत, तेव्हां तेहि आपआपलीं नगरें सोडून पळाले आणि पलिष्टी लोक त्यांत जाऊन राहिले.

८ दुसऱ्या दिवशीं मारलेल्या लोकांना नागविण्यास पलिष्टी आले तेव्हां शौल व त्याचे तिघे पुत्र गिलबोवा डोंगरांत पडलेले त्यांस आढळले. ९ तेव्हां त्यांनीं शौलाचें शिर छेदिलें, त्याचीं हत्यारें लुटिलीं आणि आपल्या देशांत सर्वत्र जासूद पाठवून त्यांच्या देवळांत व लोकांत हें वर्तमान पसरविलें. १० त्यांनीं त्याचीं हत्यारें अष्टारोथ देवीच्या मंदिरांत ठेविलीं व त्याचें धड बेथ-शानच्या गांवकुसास टांगिलें. ११ पलिष्ट्यांनीं शौलाचें काय केलें तें याबेश-गिलादच्या रहिवाश्यांनीं ऐकिलें; १२ तेव्हां तेथले सर्व शूर वीर निघाले, आणि रातोरात जाऊन त्यांनीं शौल व त्याचे पुत्र यांचीं प्रेतें बेथ-शानाच्या गांवकुसावरून काढून याबेश येथें आणिलीं व दहन केलीं. १३ त्यांनीं त्यांच्या अस्थि याबेशांत चिंचेच्या झाडाखालीं नेऊन पुरिल्या आणि सात दिवस उपास केला.

२ शमुवेल

१ शौलाच्या मृत्यूनंतर व दावीद अमालेक्यांचा १ संहार करून परत येऊन सिकलोग येथें दोन दिवस राहिल्यावर, २ तिसऱ्या दिवशीं छावणींतून शौल होता तेथून एक पुरुष आला; त्यानें आपले कपडे फाडिले होते व डोक्यांत धूळ घातली होती. तो दाविदापाशीं येऊन पोहंचल्यावर त्यानें त्यास साष्टांग दंडवत घातलें. ३ दाविदानें त्याला विचारिलें, तूं कोठून आलास? तो त्यास म्हणाला, मी इस्राएलाच्या छावणींतून निभावून आलों आहे. ४ दाविदानें त्यास विचारिलें, कसें काय बर्तमान आहे तें मला सांग बरें. तो म्हणाला, लोक रणभूमीवरून पळाले, पुष्कळ लोक पडले व प्राणांस मुकले; शौल व त्याचा पुत्र योनाथान हेहि प्राणांस मुकले. ५ दाविदानें बातमी आणणाऱ्या त्या तरुण पुरुषास विचारिलें, शौल व त्याचा पुत्र योनाथान हे मेले हें तुला कशावरून कळलें? ६ तो बातमी आणणारा तरुण पुरुष म्हणाला, मी सहज गिलबोवाच्या डोंगरांत फिरत असतां शौल आपल्या भाल्यावर टेंकलेला आहे आणि रथ व खार त्याच्या पाठीशीं येऊन अगदीं भिडले आहेत असें मला दिसलें. ७ शौलानें मागें पाहिलें तों मी त्याला दिसलों आणि त्यानें मला हाक मारिली. तेव्हां मी म्हणालों, काय आज्ञा? ८ तो मला म्हणाला, तूं कोण आहेस? मी त्यास म्हणालों, मी अमालेकी आहे. ९ तो मला म्हणाला, माझ्याजवळ उभा राहून माझा वध कर; मला यातना होत आहेत तरी माझा प्राण अद्यापि कायमच आहे. १० तेव्हां मीं त्याच्यापाशीं उभें राहून त्याला वधिलें, कारण त्याचें असें पतन झाल्यावर तो वांचणार नाही अशी माझी खात्री झाली होती. मीं त्याच्या मस्तकाचा मुकुट व त्याचीं बाहुभूषणें काढून येथें माझ्या स्वामीजवळ आणिलीं

आहेत. ११ हें ऐकून दाविदानें आपलीं वस्त्रे धरून फाडिलीं आणि जितके पुरुष त्याजबरोबर होते त्यांनींही तसेंच केलें; १२ शौल, त्याचा पुत्र योनाथान, परमेश्वराचे लोक आणि इस्राएलाचें घराणें हीं तरवारीनें पडलीं म्हणून त्यांच्याबद्दल त्यांनीं शोक केला, विलाप केला आणि संध्याकाळपर्यंत ते उपाशीं राहिले. १३ मग दाविदानें आपणास बातमी देणाऱ्या त्या तरुण मनुष्यास विचारिलें, तूं कोठला? तो म्हणाला, मी एका परदेश्याचा पुत्र आहे, मी अमालेकी आहे. १४ दावीद त्यास म्हणाला, परमेश्वराच्या अभिषिक्ताचा वध करण्यास हात चालविण्याची तुला भीति कशी नाही वाटली? १५ दाविदानें एका तरुण पुरुषास बोलावून सांगितलें, जवळ जाऊन त्याजवर हल्ला कर. त्यानें त्याजवर असा वार केला कीं तो मेलाल. १६ दावीद त्यास म्हणाला, तुझा रक्तपात तुझ्याच माथीं असो; परमेश्वराच्या अभिषिक्ताला मीं वधिलें असें म्हटल्यानें तुझ्याच मुखानें तुजविरुद्ध साक्ष दिली आहे. १७ मग दाविदानें शौल व त्याचा पुत्र योनाथान यांच्यासंबंधानें पुढील विलापगीत गाइलें; १८ आणि हें धनुष्यनामक गीत यहुयांस शिकविण्याची आज्ञा केली; पाहा, हें गीत याशाराच्या पुस्तकांत लिहिलेलें आहे:—

१९ हे इस्राएला, तुझा शिरोमणि उच्चस्थानीं वधिला आहे.

बलाढ्य पाहा कसे पतन पावले आहेत!

२० गथांत हें सांगूं नका,

अष्कलोनच्या आळ्यांत हें जाहीर करूं नका;

पलिष्ट्यांच्या कन्या आनंदित होतील,

बेसुल्यांच्या कन्या जयघोष करितील; असें न होवो.

२१ गिलबोवाच्या डोंगरांनो,

तुम्हांवर दहिवर न पडो, पर्जन्यवृष्टि न होवो,
नजरणा म्हुणून देण्यास तुम्हांवर अर्पणयोग्य शेतें
न होवोत;

कारण तेथें पराक्रम्यांची ढाल भ्रष्ट झाली आहे,
शौलाची ढाल तैलाभ्यंगावांचून भ्रष्ट होऊन
पडली आहे.

२२ वधिलेल्यांचें रक्त प्राशन केल्यावांचून व बलाढ्यांचें
मादें भक्षण केल्यावांचून

योनाथानाचें धनुष्य कधीं परत येत नसे,
शौलाची तरवार कधीं रिकामी परतत नसे.

२३ शौल व योनाथान प्रेमळ व मनमिळाऊ असत;
जीवनांत व मरणांत त्यांचा वियोग झाला नाही;
ते गरुडांहून वेगवान् व सिंहांहून बलवान् होते.

२४ इस्राएली कन्यांनो, शौलासाठीं रुदन करा;
तो तुम्हांस किरमिजी वस्त्रें लेववून शृंगारीत असे;
तो तुमच्या वस्त्रांवर सोन्याचे अलंकार घालीत
असे.

२५ रणभूमीवर बलाढ्य पाहा! कसे पतन पावले आहेत!
योनाथाना, तूं उच्चस्थानीं वध पावला आहेस!

२६ माझ्या बंधो, योनाथाना, मी तुझ्याकरितां विव्हळ
होत आहे;

तूं मजवर फार माया करीत असस; तुझें मजवर
विलक्षण प्रेम होतें,

स्त्रियांच्या प्रेमाहूनहि तें अधिक होतें.

२७ बलाढ्य पाहा! कसे पतन पावले आहेत!

युद्धाचीं शस्त्रें कशीं नाश पावलीं आहेत!

१ यानंतर दाविदानें परमेश्वरास प्रश्न विचारिला
२ कीं मी यहुदाच्या एकाद्या नगरांत जाऊं काय?
परमेश्वरानें म्हटलें, जा. दाविदानें विचारिलें, कोणी-
कडे जाऊं? त्यानें म्हटलें, हेब्रोनास जा. २ मग दाविद
इज्रेलीण अहीनवाम आणि नाबालाची स्त्री कर्मेलीण
अबीगईल या आपल्या दोघी स्त्रियांसह तेथें गेला.
३ त्याप्रमाणेंच दाविदाबरोबर जे पुरुष होते
त्या सर्वांस आपआपल्या कुटुंबांसह त्यानें बरोबर
नेलें, व ते हेब्रोनाच्या गांवांत जाऊन राहिले.

४ यहुदी लोकांनीं तेथें जाऊन दाविदास अभिषेक
करून यहुदाच्या वंशाचा राजा नेमिलें.

दाविदास असें कळून आलें कीं शौलास ज्यांनीं
मूठमाती दिली ते याबेश-गिलादचे लोक होते.
५ तेव्हां दाविदानें याबेश-गिलादच्या लोकांकडे
जासूद पाठवून त्यांस सांगितलें कीं तुम्हीं आपला
स्वामी शौल यास मूठमाती दिली ही तुम्हीं त्याजवर
दया केली याबद्दल परमेश्वर तुमचें कल्याण करो.
६ आतां परमेश्वर तुम्हांशीं दयेनें व सत्यतेनें वर्तो;
तुम्हीं हें कृत्य केलें आहे या तुमच्या चांगुलपणाचा
मोबदला मीहि तुम्हांस देईन. ७ हिंसत धरा, शर
व्हा, तुमचा स्वामी शौल मृत्यु पावला आहे आणि
यहुदाच्या घराण्यानें मला अभिषेक करून आपल्यावर
राजा नेमिलें आहे.

८ इकडे नेराचा पुत्र अबनेर जो शौलाचा सेनापति
होता तो शौलाचा पुत्र ईश-बोशेथ यास बरोबर घेऊन
नवीपलीकडे महनाइम येथें गेला; ९ आणि त्यानें गिलाद,
अशुन्यांचा देश, इज्रेल, एफ्राईम, बन्यामीन वगैरे
एकंदर इस्राएलांवर त्यास राजा नेमिलें. १० शौलाचा
पुत्र ईश-बोशेथ इस्राएलांवर राज्य करू लागला तेव्हां
तो चाळीस वर्षांचा होता; त्यानें दोन वर्षे राज्य
केलें; पण यहुदाचें घराणें दाविदास धरून राहिलें.
११ हेब्रोनांत दाविदानें यहुदाच्या घराण्यावर राज्य
केलें त्याची मुदत साडेसात वर्षांची होती.

१२ मग नेराचा पुत्र अबनेर आणि शौलाचा पुत्र
ईश-बोशेथ यांचे सेवक महनाइमाहून गिबोन येथें गेले.
१३ इकडे सरुवेचा पुत्र यवाब व दाविदाचे सेवक हे
बाहेर पडले आणि त्या उभय सैन्यांची गिबोनाच्या
तलावापाशीं गांठ पडली; तेथें एक सैन्य तलावाच्या
एका बाजूला व दुसरें दुसऱ्या बाजूला उतरलें.
१४ तेव्हां अबनेर यवाबास म्हणाला, तरुण पुरुषांनीं
उठून आपल्यापुढें दोन हात खेळावे; यवाबानें म्हटलें,
बरें, त्यांनीं उठावें. १५ शौलाचा पुत्र ईश-बोशेथ याचे
बारा तरुण बन्यामिनी आणि दाविदाच्या लोकांतले
बारा असे संख्येनें सारखे पुरुष उठून पुढें सरसावले.

१६ तेव्हां त्या सर्वांनीं एकमेकांचीं मस्तकें धरून आपल्या तरवारी आपल्याबरोबर झुंजणाऱ्यांच्या कुशीत खुपसल्या व ते सर्वे एकदम पडले; यावरून त्या स्थलाचें नांव हेलकथ- हसूरीम (तीक्ष्ण धारेच्या सुऱ्यांचें क्षेत्र) असें पडलें; हें गिबोनांत आहे. १७ त्या दिवशीं तुंबळ युद्ध झालें; दाविदाच्या सेवकां- पुढें अबनेर व इस्राएल लोक यांनीं हार खाव्ही. १८ सरुवेचे तिथे पुत्र यवाब, अबीशय व असाएल तेथें होते; त्यांतला असाएल हा हरिणासारखा पायांचा चपळ होता. १९ असाएलानें अबनेराचा पाठलाग केला; तो त्याच्या पाठीस लागला असतां उजवीडावीकडे वळला नाहीं. २० अबनेरानें मागें वळून त्याकडे पाहिलें व विचारिलें, तूं असाएल काय? तो म्हणाला, होय, तोच मी. २१ अबनेर त्यास म्हणाला, उजवीकडे किंवा डावीकडे वळून एकाद्या तरणास पकडून त्याचें कवच लुटून घे; पण असाएल त्याचा पाठलाग करावयाचें सोडीना. २२ अबनेर पुनः असाएलास म्हणाला, माझा पाठलाग करण्याचें सोडून दे; तुला मारून जमिनीवर पाडण्यास मला कां लावितोस? मग तुझा भाऊ यवाब यास मी आपलें तोंड कसे दाखवूं? २३ तरी तो काहीं केल्या मागें सरेंना; तेव्हां अबनेरानें आपल्या भाल्याचा दांडा त्याच्या पोटांत असा खुपसला कीं तो त्याच्या पोटांत जाऊन पाठींतून निघाला; आणि तो तेथेंच पडून मेला. असाएल मरून पडला त्या ठिकाणीं जेवढे लोक आले तेवढे स्तब्ध उभे राहिले. २४ इकडे यवाब व अबीशय यांनीं अबनेराचा पाठलाग चालू ठेविला, व सूर्यास्त होतां होतां अम्मा नामक पहाडापाशीं ते पोहंचले; हा पहाड गिबोन रानाच्या वाटेवरील गिहा नांवाच्या गांवासमोर आहे. २५ बन्यामिनी लोक अबनेरापाशीं एकवट होऊन एक फौज बनून एका पहाडाच्या शिखरावर उभे राहिले. २६ तेव्हां अबनेर यवाबास हाक मारून म्हणाला, तरवारीस निरंतर भक्ष्य देत राहावयाचें काय? याचा अंतीं परिणाम दुःखदायक होणार हें तुला ठाऊक नाहीं काय?

आपल्या भाऊवंदांच्या पाठीस लागण्याचें सोडून या अशी आज्ञा तूं आपल्या लोकांस कोठवर करणार नाहींस? २७ यवाब म्हणाला, देवाच्या जीविताची शपथ, तूं बोलला नसतास तर खात्रीनें लोक सकाळीं निघून गेले असते व ते आपल्या बांधवांच्या पाठीस लागले नसते. २८ मग यवाबानें रणशिंग फुंकिलें तेव्हां सर्वे लोक थांबले व त्यानंतर त्यांनीं इस्राएलांचा पाठलाग केला नाहीं किंवा त्यांच्याशीं लढाई केली नाहीं. २९ अबनेर व त्याचे लोक रातोरात अराबामधून कूच करून यादेंनेपलीकडे गेले, आणि सगळा बिथोन प्रदेश पायांखालीं घालून महनाइमास पोहंचले. ३० अबनेराचा पाठलाग करण्याचें सोडून परत आल्यावर यवाबानें सर्वे लोक जमा केले, तेव्हां दाविदाच्या लोकांपैकीं एकोणीस पुरुष व असाएल हे नाहींत असें त्यास आढळून आलें; ३१ तेव्हां दाविदाच्या लोकांनीं बन्यामिनी व अबनेराचे लोक यांस असा मार दिला कीं त्यांतले तीनशें साठ पुरुष गतप्राण झाले; ३२ आणि त्यांनीं असाएलांस उचलून नेऊन बेथलहेमांतील त्याच्या बापाच्या थडग्यांत मूठमाती दिली. मग यवाब व त्याचे लोक रात्रभर कूच करून उजाडतां हेब्रोनास पोहंचले.

१ शौलाचें घराणें व दाविदाचें घराणें यांच्या- ३ मध्यें फार दिवस युद्ध चालू राहिलें; दावीद प्रबल होत गेला व शौलाचें घराणें निर्बल होत गेलें.

२ हेब्रोन येथें दाविदास पुत्र झाले ते हे: इज्जलीण अहीनवाम हिच्यापासून त्यास अन्नोन झाला; हा त्याचा ज्येष्ठ पुत्र; ३ कर्मेली नाबालाची स्त्री अबीगईल हिच्या- पासून त्यास किलाब झाला, हा त्याचा दुसरा पुत्र; गश्ूरचा राजा तलमय याची कन्या माका हिच्यापासून त्याला तिसरा पुत्र अबशालोम झाला; ४ हग्गीथीपासून चौथा पुत्र अदोनीया झाला; अबीटलेपासून पांचवा पुत्र शफाव्या झाला; ५ आणि दाविदाची स्त्री एग्ला हिच्यापासून सहावा पुत्र इध्राम झाला. हेब्रोन येथें दाविदास जे पुत्र झाले ते हे.

६ शौलाचें घराणें व दाविदाचें घराणें यांमध्ये

जो कलह माजला होता त्यांत शौलाच्या घराण्यास अबनेराचें पाठबळ होतें. ७ शौलाची एक उपपत्नी होती; ती अय्याची कन्या असून तिचें नांव रिस्पा असें होतें; ईश-बोशेथानें अबनेरास विचारिलें, तूं माझ्या बापाच्या उपपत्नीपार्शी कां गेलास? ८ ईश-बोशेथाचे हे शब्द ऐकून अबनेरास क्रोध आला व तो त्यास म्हणाला, मी काय कुत्र्याचें डोकें आहे? मी काय यहुदाच्या पक्षाचा आहे? आज तुझा बाप शौल याचें घराणें आणि आप्तजन यांजवर मीं दया करित असून तुला दाविदाच्या हातीं लागूं दिलें नाहीं, आणि तूं आज ह्या बायकोच्या संबंधानें मला दोष देत आहेस काय? ९-१० मी शौलाच्या घराण्याकडून राज्य हिसकावून घेईन आणि दाविदाची गादी दानापासून बैर-शेव्यापर्यंत इस्राएल व यहुदा यांजवर स्थापीन अशी आणभाक परमेश्वरानें केली आहे; तदनुसार मीं त्याशीं वर्तन केलें नाहीं तर देव अबनेराचें त्या मानानें, किंबहुना त्याहूनहि अधिक शासन करे. ११ त्याच्यानें अबनेरास कांहीं एक जबाब देववला नाहीं, कारण त्याचा त्याला धाक होता.

१२ अबनेरानें आपल्या नांवानें दाविदाकडे जासूद पाठवून सांगितलें, हा देश कोणाचा बरें? आणखी असेंहि सांगितलें कीं तूं माझ्याशीं सलोखा कर; सर्व इस्राएलाचें मन तुजकडे वळविण्याच्या कामीं मी तुला हात देतो. १३ दाविदानें म्हटलें, बरें, मी तुजशीं सलोखा करितों; पण एक गोष्ट तुला केली पाहिजे, ती ही कीं तूं मला भेटावयास येशील तेव्हां आपल्याबरोबर शौलाची कन्या मीखल हिला घेऊन येणार नाहींस तर तुझी माझी भेट व्हावयाची नाहीं. १४ दाविदानें शौलाचा पुत्र ईश-बोशेथ याजकडे जासूद पाठवून सांगितलें कीं माझी स्त्री मीखल जी मीं शंभर पल्ल्यांच्या अग्रलक्षा देऊन घेतली तिला मजकडे पाठवून दे. १५ ईश-बोशेथानें लोक पाठवून तिचा नवरा लईशाचा पुत्र पालटीयेल त्याच्यापासून तिला आणिलें. १६ तिचा नवरा तिच्याबरोबर गेला; तो बहूरीमापर्यंत तिच्यामागून रडत गेला. तेव्हां अबनेर

त्यास म्हणाला, परत जा; मग तो माघारा गेला.

१७ मग अबनेरानें इस्राएलाच्या वडील जनांशीं बोलणें लाविलें कीं दाविदानें आपल्यावर राज्य करावें अशी तुमची गतकाळीं इच्छा होती, १८ तर आतां ती पूर्ण करा; कारण परमेश्वरानें दाविदाविषयीं म्हटलें आहे कीं माझा सेवक दावीद याच्याद्वारे मी आपले लोक इस्राएल यांस पल्ल्यांच्या व त्यांच्या सर्व शत्रूंच्या हातांतून सोडवीन. १९ मग अबनेरानें बन्यामिनी लोकांशीं कानगोष्ट केली; आणि इस्राएलास व बन्यामिनी लोकांच्या सर्व घराण्यास जें कांहीं इष्ट वाटलें तें दाविदाच्या कानावर घालण्यास तो हेब्रोनास देखील गेला. २० अबनेर वीस पुरुष बरोबर घेऊन हेब्रोनास दाविदाकडे आला. तेव्हां दाविदानें अबनेरास व त्याच्याबरोबरच्या लोकांस मेजवानी दिली. २१ अबनेर दाविदास म्हणाला, मी आतां जातो आणि सर्व इस्राएल लोकांस माझ्या स्वामीमहाराजापार्शी जमा करितों, म्हणजे ते तुझ्याशीं करार करतील; मग ज्यांवर राज्य करावें अशी तुझी इच्छा आहे त्या सर्वांवर तूं राज्य करशील. दाविदानें अबनेराची रवानगी केली, व तो सुखरूप निघून गेला. २२ इकडे दाविदाचे लोक यवाबाबरोबर लुटीच्या खारीवरून परत आले; त्यांनीं मोठी लूट आणिली; त्या समर्थीं अबनेर दाविदाजवळ हेब्रोन येथें नव्हता; कारण त्यानें त्यास निरोप दिला असून तो सुखरूप निघून गेला होता. २३ यवाब व त्याच्याबरोबरचे सगळे सैन्य परत आले तेव्हां यवाबास लोकांनीं सांगितलें कीं नेराचा पुत्र अबनेर राजाकडे आला होता; त्याची त्यानें रवानगी केली व तो सुखरूप निघून गेला आहे. २४ यवाब राजाजवळ जाऊन म्हणाला, तूं हें काय केलें? अबनेर तुजजवळ आला होता त्याची तूं कां रवानगी केली? तो हातचा पार निघून गेला. २५ नेराचा पुत्र अबनेर यास तूं ओळखीत असशीलच; तो तुला फसवावयास आणि तुझी हालचाल व तुझें एकंदर करणेंसवरणें यांचा भेद घेण्यास आला होता. २६ यवाब दाविदापासून निघून गेल्यावर त्यास नकळत यवाबानें अबनेराकडे

जासूद पाठविले; आणि त्यांनीं त्यास सिरा नांवाच्या विहिरीपासून परत आणिलें. २७ अबनेर हेब्रोनास परत आला तेव्हां त्याशीं एकांतीं बोलण्यासाठीं म्हणून यवाब त्यास वेशीच्या आंत घेऊन गेला; तेथें आपला भाऊ असाएल याच्या रक्तपाताचा सूड उगविण्यासाठीं त्यानें अबनेराच्या पोटावर असा वार केला कीं तो प्राणास मुकला. २८ पुढें दाविदाच्या कानावर ही गोष्ट गेली तेव्हां तो म्हणाला, नेराचा पुत्र अबनेर याच्या खुनासंबंधानें मी व माझें राज्य परमेश्वराच्या दृष्टीनें सदा निर्दोषच असणार. २९ तो दोष यवाबाच्या व त्याच्या सगळ्या पितृकुळाच्या माथीं येवो; आणि यवाबाच्या वंशांत खावी, महारोगी, काठी टेंकीत चालणारा, तरवारीनें पडणारा किंवा अज्ञान करणारा असा कोणी ना कोणी असल्यावांचून राहणार नाही. ३० यवाब व त्याचा भाऊ अबीशय यांनीं अबनेराचा वध केला; कारण त्यानें त्यांचा भाऊ असाएल यास गिबोनाच्या लढाईत मारिलें होतें.

३१ मग दावीद यवाबास व आपल्याबरोबरच्या सर्व लोकांस म्हणाला, आपलीं वस्त्रें फाडा आणि गोणताट नेसून अबनेरापुढें शोक करित चाला. दावीद राजा स्वतः त्याच्या तिरडीमागे चालला. ३२ त्यानें हेब्रोन येथें अबनेरास मृतमाती दिली; अबनेराच्या कबरेपार्शीं राजा हेल काढून रडला; सर्व लोकहि रडले. ३३ दाविदानें अबनेरासाठीं विलाप करून हें गीत म्हटलें,

मूढाप्रमाणें अबनेरास मृत्यु प्राप्त व्हावा काय ?

३४ तुझे हस्त बद्ध केले नव्हते,

तुझ्या पायांत बेंड्या घातल्या नव्हत्या;

अधर्म्यापुढें जसा कोणी पतन पावतो

तसा तूं पतन पावलास.

हें ऐकून सर्व लोक त्याच्यासाठीं पुनः रडूं लागले.

३५ दिवस अजून थोडा उरला होता, तेव्हां सर्व लोक दाविदानें अन्न खावें म्हणून त्यास आग्रह करण्यास आले; पण दावीद शपथ घेऊन म्हणाला, सूर्यास्तापूर्वीं मीं जर भाकर किंवा कांहीं खाल्लें तर देव माझें तसेंच,

किंबहुना त्याहूनहि अधिक शासन करो. ३६ सर्व लोकांच्या हें लक्षांत आलें व त्यांस पसंत वाटलें; राजा जें जें करी तें तें सर्व लोकांच्या मनास येई. ३७ यावरून सर्व लोकांच्या व सर्व इस्राएल लोकांच्या लक्षांत आलें कीं नेराचा पुत्र अबनेर याचा वध राजाकडून झाला नाही. ३८ राजा आपल्या सेवकांस म्हणाला, आज इस्राएलांतला एक सरदार, एक मोठा पुरुष पडला, हें तुम्हांला कळत नाही काय ? ३९ मी एवढा अभिषिक्त राजा आहे तरी आज निर्बल आहे व हे सुरूवेचे पुत्र मला फार भारी आहेत; पण परमेश्वर दुष्कर्म करणाऱ्यांस त्यांच्या दुष्कर्मांनुसार पारिपत्य करो.

१ अबनेर हेब्रोन येथें मारला गेला हें शौलाच्या पुत्रानें ऐकिलें तेव्हां त्याचे हात दुर्बल झाले व सर्व इस्राएल लोक घाबरे झाले. २ शौलाच्या पुत्राजवळ दोघे पुरुष सेनानायक होते; एकाचें नांव बाना व दुसऱ्याचें नांव रेखाब; हे बन्यामिनी वंशांतला रिम्मोन बैरोथकर याचे पुत्र. बैरोथ हें नगरहि बन्यामिन्यांच्या प्रांतांत मोडत आहे. ३ बैरोथकर गित्तिमास पळून गेले व आजपर्यंत तेथें उपरी म्हणून राहिले आहेत.

४ शौलाचा पुत्र योनाथान याचा एक पुत्र होता, तो पायानें लंगडा होता. इज्रैल येथून शौल व योनाथान यांच्याविषयींचें वर्तमान आलें तेव्हां तो पांच वर्षांचा होता; त्या वेळीं त्याची दाई त्याला घेऊन पळाली; ती घाईनें पळत असतां तो खालीं पडून लंगडा झाला; त्याचें नांव मफीबोशेथ असें होतें.

५ दुपारीं उनाच्या वेळीं ईश-बोशेथ आराम करित असतां रिम्मोन बैरोथकर याचे पुत्र रेखाब व बाना हे त्याच्या घरांत घुसले. ६ गहू आणण्याच्या मिषानें घरांत शिरून त्यांनीं त्याच्या पोटावर वार केला; मग रेखाब व त्याचा भाऊ बाना हे निसहून गेले. ७ ते घरांत शिरले तेव्हां तो आपल्या शय्यागृहांत पलंगावर निजला होता; तेथें त्यांनीं त्याजवर प्रहार करून त्याचा वध केला व त्याचें शीर कापून घेऊन ते रातोरात अराबाच्या वाटेनें गेले. ८ त्यांनीं ईश-बोशेथाचें शीर

हेब्रोनांत दाविदाकडे आणिलें; ते राजास म्हणाले, पाहा, तुझा शत्रु व तुझा प्राण घेऊं पाहणारा शौलाचा पुत्र ईश-बोशेथ याचें हें शीर आहे; आज परमेश्वरानें माझ्या स्वामी महाराजाप्रीत्यर्थ शौल व त्याचा वंश यांचा सड उगविला आहे. ९ दाविदानें बैरोथकर रिम्मोन याचे पुत्र रेखाब व त्याचा भाऊ बाना यांस उत्तर दिलें कीं ज्या परमेश्वरानें सर्व संकटांतून माझा जीव वांचविला त्याच्या जीविताची शपथ; १० आपण चांगलें वर्तमान आणिलें आहे अशा समजुतीनें एकांनें मला शौलाच्या मरणाची बातमी दिली, तेव्हां मीं सिकलाग येथें त्यास धरून वधिलें; बातमी आणिल्याचें हें बक्षीस मीं त्यास दिलें. ११ तर आतां दुष्ट मनुष्यांनीं एका निर्दोष मनुष्याचा त्याच्या घरांत त्याच्या पलंगावर वध केला आहे; त्याच्या खुनाचा मोबदला घेण्यासाठीं तुम्हांस या भूतलावरून नष्ट करावें हें किती तरी विशेष आवश्यक आहे; नाहीं काय? १२ दाविदानें आपल्या तरुण लोकांस आज्ञा केल्यावरून त्यांनीं त्यांचा वध केला आणि त्यांचे हातपाय तोडून त्यांस हेब्रोनाच्या तळ्यापाशीं टांगिलें. ईश-बोशेथाचें शीर नेऊन हेब्रोनांत अबनेराच्या कबरेत पुरिलें.

१ मग इस्राएलाचे सर्व वंश हेब्रोनांत दाविदाकडे येऊन म्हणाले, पाहा, आम्ही तुझ्या हाडामांसाचे आहो. २ गतकालीं शौल आम्हांवर राजा असतां इस्राएल लोकांची नेआण करणारा पुढारी तूंच होतास, आणि परमेश्वर तुला म्हणाला होता कीं माझी प्रजा इस्राएल हिचा मेंढपाळ व अधिपति तूंच होशील. ३ या प्रकारें इस्राएलाचे सर्व वडील जन हेब्रोनांत राजाकडे आले, आणि दावीद राजानें त्यांच्याशीं हेब्रोनांत परमेश्वरासमोर करार केला, आणि त्यांनीं दाविदास अभिषेक करून इस्राएलावर राजा नेमिलें.

४ दावीद राज्य करूं लागला तेव्हां तो तीस वर्षांचा होता; त्यानें चाळीस वर्षें राज्य केलें. ५ साडेसात वर्षें त्यानें हेब्रोनांत यहुदावर राज्य केलें

आणि तेहतीस वर्षें यरुशलेमांत सर्व इस्राएल व यहुदा यांच्यावर राज्य केलें. ६ राजानें आपले लोक बरोबर घेऊन यरुशलेम येथें त्या देशचे रहिवासी यबूसी यांच्यावर स्वारी केली; ते म्हणाले, तुला येथें येणें साधावयाचें नाहीं; येथले अंधळेपांगळे तुला हाकून लावितील; त्यांचा भावार्थ असा होता कीं दाविदाला येथें येणें साधावयाचें नाहीं. ७ तरी दाविदानें सीयोन गड घेतला; हेंच तें दावीदपूर. ८ त्या दिवशीं दावीद म्हणाला, जो कोणी यबूश्यांस मारील त्यानें नळाजवळून जाऊन दाविदाच्या जिवाचा द्वेष करणाऱ्या त्या लंगड्या व अंधळ्या लोकांचा संहार करावा; यावरून अशी म्हण पडली आहे कीं येथें अंधळे व लंगडे आहेत, घरांत कोणाचा प्रवेश व्हावयाचा नाहीं. ९ दावीद त्या गडावर राहूं लागला; त्यास दावीदपूर हें नांव पडलें. दाविदानें मिश्रो बुरुजापासून आंतल्या बाजूस सभोंवार तटबंदी केली. १० दाविदाचा उत्तरोत्तर उत्कर्ष होत गेला, कारण सैन्यांचा देव परमेश्वर त्याच्याबरोबर असे.

११ सोरेचा राजा हीराम यानें दाविदाकडे जासूद पाठविले; त्यानें आणखी गंधसरूचें लाकूड, सुतार व गवंडी पाठविले; त्यांनीं दाविदासाठीं मंदिर बांधिलें. १२ परमेश्वरानें इस्राएलावरील आपलें राज्य स्थिर केलें आहे आणि आपल्या इस्राएली प्रजेप्रीत्यर्थ आपल्या राज्याची उन्नति केली आहे हें दाविदाच्या ध्यानांत आलें.

१३ मग दावीद हेब्रोनाहून आला तेव्हां त्यानें यरुशलेमांतून काहीं उपपत्नी व पत्नी आणखी केल्या; दाविदास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या. १४ यरुशलेमांत त्यास पुत्र झाले त्यांचीं नांवां हीं: शम्मुवा, शोबाब, नाथान, शलमोन, १५ इभार, अलीशवा, नेफेग, याफीय, १६ अलीशामा, एल्यादा व अलीफलेट.

१७ दाविदाला अभिषेक करून इस्राएलाचा राजा केलें आहे हें ऐकून सर्व पलिष्ठी दाविदाच्या शोधास निघाले; हें कार्नी येतांच दावीद खालीं आपल्या गर्दीत गेला. १८ पलिष्ठी येऊन रेफाईम खोऱ्यांत पसरले.

१९ दाविदानें परमेश्वरास प्रश्न केला, मी पलिष्ट्यांवर चढाई करूं काय ? तूं त्यांस माझ्या हातीं देशील काय ? परमेश्वरानें दाविदास म्हटलें, चढाई कर; मी खात्रीनें पलिष्ट्यांस तुझ्या हातीं देतो. २० मग दावीद बाल-परासीम येथें आला; तेथें दाविदानें त्यांचा संहार केला; तो म्हणाला, परमेश्वर माझ्यापुढें चालून पाण्याच्या लोंढ्याप्रमाणें माझ्या शत्रूंवर तुटून पडला; यावरून त्या ठिकाणाचें नांव बाल-परासीम (तुटून पडण्याचें ठिकाण) असें पडलें. २१ पलिष्टी तेथें आपल्या मूर्ति टाकून गेले; त्या दाविदानें व त्याच्या लोकांनीं नेल्या.

२२ मग पुनरपि पलिष्टी चढाई करून येऊन रेफाईम खोऱ्यांत पसरले. २३ मग दाविदानें परमेश्वरास प्रश्न केला असतां त्यानें सांगितलें, त्यांजशीं सामना करूं नको; तर वळसा घेऊन त्यांच्या पिछाडीस जा आणि तुतीच्या झाडांसमोरून त्यांच्यावर छापा घाल. २४ तुतीच्या झाडांच्या शेंड्यांमधून सेना कूच करीत आहे असा आवाज तुझ्या कानीं पडतांच उठावणी कर, कारण परमेश्वर पलिष्ट्यांच्या सेनेचा संहार करण्यासाठीं तुझ्यापुढें गेला आहे असें समज. २५ परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें दाविदानें केलें आणि गेबापासून गेजेरापर्यंत तो पलिष्ट्यांस मार देत गेला.

१ नंतर दाविदानें पुनः एकदां इस्राएलांतले ६ तीस हजार निवडक पुरुष जमा केले. २ यहूदांतील बाला येथून देवाचा कोश आणावा म्हणून दावीद आपल्याजवळच्या सगळ्या लोकांस घेऊन गेला; कर्बाराहू असलेला सैन्याचा परमेश्वर याच्या नामाचा हा कोश. ३ त्यांनीं देवाचा कोश एका नव्या गाडींत ठेवून टेकडीवरील अबीनादाबाच्या घरांतून बाहेर काढिला; अबीनादाबाचे पुत्र उज्जा व अहो हे दोघे ती नवी गाडी हाकीत होते. ४ त्यांनीं देवाच्या कोशासहित ती गाडी टेकडीवरील अबीनादाबाच्या घरांतून बाहेर काढिली; अहो हा कोशापुढें चालत होता. ५ दावीद व इस्राएल घराण्याचे सर्व लोक देवदारूच्या लाकडाचीं नानाविध वृक्षे आणि वीणा, सारंगी, डफ, डमरू व झांजा परमेश्वरापुढें वाजवीत चालले. ६ नाखोनाच्या खळ्यापाशीं ते आले

तेव्हां बैलानें ठोकर खाळी म्हणून उज्जानें देवाचा कोश हात लांब करून धरिला. ७ तेव्हां परमेश्वराचा कोप उज्जावर भडकला; त्याच्या ह्या चुकीमुळें परमेश्वरानें त्यास ताडण केलें व तो तेथल्या तेथें देवाच्या कोशापाशीं गतप्राण झाला. ८ परमेश्वरानें उज्जाला तडाका दिला म्हणून दावीद फार खिन्न झाला; त्यानें त्या ठिकाणाचें नांव पेरेस-उज्जा (उज्जाहनन) ठेविलें; तें नांव आजवर चालत आहे. ९ त्या दिवशीं दाविदास परमेश्वराचा धाक वाटून तो म्हणाला, देवाचा कोश माझ्या घरीं कसा आणावा ? १० दावीद परमेश्वराचा कोश दावीदपुरांत घेऊन जाण्यास कबूल होईना; त्यानें तो ओबेद-अदोम गिती याच्या घरीं एका बाजूस निऊन ठेविला. ११ परमेश्वराचा कोश ओबेद-अदोम गिती याच्या घरीं तीन महिने राहिला; आणि परमेश्वरानें ओबेद-अदोम व त्याचें सर्व घराणें यांस बरकत दिली. १२ परमेश्वरानें ओबेद-अदोम याच्या घराण्यास व त्याच्या सर्वेखास बरकत दिली असें दावीद राजास कोणीं सांगितलें; तेव्हां दाविदानें जाऊन देवाचा कोश ओबेद-अदोमाच्या घरून दाविदपुरास मोठ्या आनंदानें आणिला. १३ परमेश्वराचा कोश उचलणारे सहा पावलें चालून गेले तेव्हां दाविदानें एक बैल व एक पुष्ट गोऱ्हा यांचा यज्ञ केला. १४ दावीद सणाचें एफोद कमरेस घेवून परमेश्वरासमोर आवेशानें नृत्य करीत चालला. १५ दाविदानें व सर्व इस्राएल लोकांनीं परमेश्वराचा कोश जयजयकार करीत व शिंगें फुंकीत वर आणिला. १६ परमेश्वराचा कोश दावीदपुरांत येत असतां शौलाची कन्या मीखल हिनें खिडकीतून डोक्यावर दावीद राजा परमेश्वरापुढें नाचतबागडत आहे हें पाहिलें, तेव्हां तिच्या मनाला त्याचा वीट आला. १७ लोक परमेश्वराचा कोश नगरांत घेऊन आले व त्याच्या स्थानीं म्हणजे जो तंबू दाविदानें त्याच्यासाठीं उभा केला होता त्यांत तो ठेविला; तेव्हां दाविदानें परमेश्वरास होमबलि व शाल्यर्पणें अर्पिली. १८ होमबलि व शाल्यर्पणें केल्यावर दाविदानें सैन्याचा परमेश्वर याच्या नामानें लोकांस आशीर्वाद दिला. १९ मग त्यानें सर्व

प्रजेस म्हणजे इस्राएलाच्या समुदायांतील प्रत्येक स्त्रीपुरुषांस एक एक भाकरी, मांसाचा एक एक तुकडा, खिसमिसांची एक एक डेप अशीं वांटून दिलीं. मग सर्व लोक घरोघर गेले. २० आपल्या घराण्यांतील लोकांस आशीर्वाद द्यावयासाठीं दावीद परत आला. तेव्हां शौलाची कन्या मीखल दाविदास भेटावयास बाहेर आली व त्यास म्हणूं लागली, एकादा हलकट मनुष्य उघडाबोडका होतो तसें आज इस्राएलाच्या राजानें आपले दास व दासी यांच्यासमोर आपलें शरीर उघडें केलें, तेव्हां इस्राएलाचा राजा आज किती वैभवशाली दिसला! २१ दावीद मिखलेस म्हणाला, ज्या परमेश्वरानें तुझा बाप व त्याचें सर्व घराणें यांच्या- ऐवजीं मला निवडून आपली प्रजा इस्राएल हिच्यावर अधिपति नेमिलें त्या परमेश्वरासमोर मी नाचलों; आणि परमेश्वरासमोर मी नाचणारच. २२ मी याहूनहि तुच्छ बनेन; मी स्वतांच्या दृष्टीनें हीन होईन; पण ज्यांस तूं दासी म्हणतेस त्या माझा आदरगौरव करितील. २३ शौलाची कन्या मीखल हिला मरेपर्यंत कांहीं अपत्य झालें नाहीं.

१ राजा आपल्या मंदिरांत राहूं लागला, आणि परमेश्वरानें त्यास त्याच्या चोहोंकडल्या शत्रूंपासून विसावा दिला, २ तेव्हां राजा नाथान नामक संदेष्ट्यास म्हणाला, पहा, मी गंधसरूच्या मंदिरांत राहत आहे, पण देवाचा कोश कनाथीच्या आंत राहत आहे. ३ नाथान राजास म्हणाला, तुझ्या मनांत जें कांहीं असेल तें कर, कारण परमेश्वर तुझ्याबरोबर आहे. ४ त्याच रात्रीं परमेश्वराचें वचन नाथानाला प्राप्त झालें, तें असें: ५ जा, माझा सेवक दावीद यास सांग, परमेश्वर म्हणतो, तूं माझ्या निवासासाठीं मंदिर बांधणार काय? ६ मीं इस्राएल लोकांस मिसर देशांतून बाहेर काढिलें त्या दिवसापासून आज दिवसपर्यंत माझा निवास कधीं मंदिरांत झाला नाहीं, डेन्यांतून व मंडपांतून मी भ्रमण करित आहे. ७ मी इस्राएल लोकांसह जिकडेजिकडे भ्रमण करित फिरलों तिकडेतिकडे ज्या कोणा इस्राएल वंशांला

इस्राएल लोकांची जोपासना करण्याविषयीं मी आज्ञा करित असें त्यांस, तुम्ही मजसाठीं गंधसरूचें मंदिर कां बांधिलें नाहीं असा एक शब्द तरी मी कधीं बोललों आहे काय? ८ तर आतां माझा सेवक दावीद यास सांग, सैन्यांचा परमेश्वर म्हणतो, तूं माझ्या प्रजेचा, इस्राएलाचा अधिपति व्हावें म्हणून मीं तुला भेंढवाज्यांतून भेंढरांच्या मागे फिरत असतां आणिलें. ९ जिकडे तूं गेलास तिकडे मी तुझ्याबरोबर राहिलों, आणि तुझ्या सर्व शत्रूंचा तुजपुढून उच्छेद केला; पृथ्वीवर जे पुरुष आजपर्यंत झाले आहेत त्यांच्या नांवाप्रमाणें तुझें नांव मी थोर करिन. १० मी आपल्या इस्राएल लोकांसाठीं एक स्थान नेमून देईन; मी तेथें त्यांस रुजवीन म्हणजे ते आपल्या स्थानीं वस्ती करून राहतील व ते तेथून पुढें कधीं ढळणार नाहींत. ११ इस्राएल लोकांवर मीं शास्ते नेमिले होते त्यांच्या काळापासून जसे दुर्जन त्यांस त्रस्त करित होते तसे ते यापुढें करणार नाहींत; तुला मीं शत्रूंपासून विसावा दिला आहे. परमेश्वर तुला म्हणत आहे कीं मी तुझें घराणें कायमचें स्थापीन. १२ तुझे दिवस पुरे झाले आणि तूं जाऊन आपल्या पितरांबरोबर निजलास म्हणजे तुझ्या पोटाच्या वंशजास तुझ्यामागून स्थापून त्याचें राज्य स्थिर करिन. १३ तो माझ्या नामाप्रीत्यर्थ मंदिर बांधील, मी त्याचें राजासन कायमचें स्थापीन. १४ मी त्याचा पिता होईन व तो माझा पुत्र होईल; त्यानें अधर्म केल्यास, मनुष्य जशी दंडानें व मानवपुत्र जशी फटक्यांनीं शिक्षा करितात तशी मी त्यास शिक्षा करिन; १५ पण तुझ्यापुढून घालवून दिलेल्या शौलावरची कृपादृष्टि मीं दूर केली तशी त्याच्यावरची माझी कृपादृष्टि दूर होणार नाहीं. १६ तुझें घराणें व तुझें राज्य हीं तुजपुढें अढळ राहतील; तुझी गादी कायमची स्थापीत होईल. १७ हीं सर्व वचनें व दर्शनें जशाचीं तशीं नाथानानें दाविदास कळविलीं.

१८ मग दावीद राजा आंत जाऊन परमेश्वरासमोर बसून म्हणाला, हे प्रभो देवा, मी कोण व माझें घराणें तें काय कीं तूं मला येथवर आणावें? १९ हे

प्रभो परमेश्वरा, तुझ्या दृष्टीनें ही केवळ लहान गोष्ट आहे; तूं आपल्या सेवकाच्या घराण्यासंबंधानें पुढील बऱ्याच काळाचें सांगून ठेविलें आहे; प्रभो परमेश्वरा, हें सर्व तूं माननी व्यवहारासारखें केलें आहे. २० दावीद तुजपुढें आणखी काय बोलणार? प्रभो परमेश्वरा, तूं आपल्या सेवकास ओळखितोस. २१ तूं आपल्या वचनास्तव व आपल्या मनास आलें म्हणून हें थोर कृत्य करून तें आपल्या सेवकाच्या निदर्शनास आणून दिलें आहे. २२ यास्तव हे प्रभो परमेश्वरा, तूं थोर आहेस; जें काहीं आम्हीं आमच्या कानांनीं आजवर ऐकिलें आहे त्यावरून पाहतां तुझ्यासमान कोणी नाहीं; तुझ्याशिवाय अन्य देव नाहीं. २३ तुझ्या इच्छाएल प्रजेसमान भूतलावर दुसरें कोणतें तरी राष्ट्र आहे काय? आपली प्रजा करून घेण्यासाठीं इच्छाएलास सोडविण्यास तूं गेलास, आपलें नांव केलें, त्यांच्यासाठीं महत्कृत्यें केलीं, आपल्या लोकांस मिसर देशांतून इतर राष्ट्रांच्या व देवांच्या हातांतून सोडवून घेतलें आणि त्यांच्या-देखत आपल्या देशासाठीं भयानक कृत्यें केलीं; असें करावयास कोणत्या राष्ट्राचा देव गेला होता? २४ इच्छाएल लोकांनीं तुझी निरंतरची प्रजा व्हावें म्हणून तूं त्यांची स्थापना केली; हे परमेश्वरा, तूं त्यांचा देव झालास. २५ तर आतां हे प्रभो परमेश्वरा, आपला सेवक व त्याचें घराणें यांविषयीं जें वचन तूं दिलें तें कायमचें सिद्धीस ने व आपल्या म्हणण्या-प्रमाणें कर. २६ सैन्यांचा परमेश्वर इच्छाएलावर सत्ताधीश आहे असें म्हणून लोकांनीं तुझ्या नामाचा निरंतर महिमा वाढवावा आणि तुझा सेवक दावीद याचें घराणें तुजसमोर स्थापीत व्हावें. २७ कारण हे सैन्यांच्या परमेश्वरा, हे इच्छाएलाच्या देवा, तूं माझे कान उघडून सांगितलें कीं मी तुझें घराणें स्थापीन; म्हणून ही विनंति तुला करावयाची हिंमत तुझ्या सेवकास आली. २८ आतां हे प्रभो परमेश्वरा, तूं देव आहेस व तुझीं वचनें सत्य आहेत; आणि तूं आपल्या सेवकाचें अशा प्रकारें बरें करण्याविषयीं वचन दिलें आहे; २९ तर आतां प्रसन्न होऊन आपल्या सेवकाच्या घराण्यास

अशी बरकत दे कीं तें तुझ्या दृष्टीसमोर निरंतर कायम राहील; कारण हे प्रभो परमेश्वरा, तूंच हें म्हटलें आहे; तुझ्या सेवकाच्या घराण्याचें तुझ्या आशीर्वादानें सदा अभीष्ट होवो.

१ यानंतर दाविदानें पलिष्ट्यांस मार देऊन अंकित केलें आणि त्यांच्या मातृनगराची सत्ता त्यांचे हातून काढून घेतली. २ मग त्यानें मवाबास मार दिला; त्यांस जमिनीवर निजवून दोरीनें मापिलें आणि जे दोन दोऱ्या भरले त्यांस ठार मारिलें, व जे एक दोरी भरले त्यांस सोडून दिलें. मवाबी दाविदाचे अंकित होऊन त्यास करभार देऊं लागले. ३ सोबाचा राजा रहोबपुत्र हददेजर हा महानदाजवळ आपली सत्ता पुनः स्थापीत करूं पाहत होता त्याचा दाविदानें मोड केला. ४ दाविदानें एक हजार सातशें स्वार आणि वीस हजार पायदळ हीं त्याजपासून हस्तगत केलीं; रथांच्या सर्व घोड्यांच्या शिरा दाविदानें तोडिल्या, मात्र त्यांतून शंभर घोडे राखून ठेविले. ५ दिमिष्क येथील अरामी लोक सोबाचा राजा हददेजर याची कुमक करावयास आले तेव्हां दाविदानें त्यांतल्या बावीस हजार लोकांचा संहार केला. ६ मग दाविदानें दिमिष्काच्या आसमंतांतील अराम प्रांतांत ठाणीं बसविलीं; अरामी दाविदाचे अंकित होऊन त्यास करभार देऊं लागले. जिकडेजिकडे दावीद जाई तिकडेतिकडे परमेश्वर त्यास यश देई. ७ हददेजर राजाच्या सेवकांजवळ सोन्याच्या ढाली होत्या त्या दाविदानें घेऊन यरुशलेमास आणिल्या. ८ हददेजर याचीं बेटा व बेरोथा हीं नगरे होती, तेथून दावीद राजानें पुष्कळ पितळ आणिलें. ९ दाविदानें हददेजरची सारी सेना मारिली हें हमाथाचा राजा तोई याच्या कानावर गेलें; १० दाविदानें हददेजराशीं युद्ध करून त्याचा मोड केला होता म्हणून तोई राजानें दावीद राजाचें क्षेमकुशल विचारण्यास व त्याचें अभिनंदन करण्यास आपला पुत्र योराम याला त्याजकडे पाठविलें; कारण हददेजर व तोई यांच्या लढाया होत असत. योरामानें आपल्याबरोबर चांदीचीं, सोन्याचीं व पितळेचीं पात्रें

आणिलें; ११ सर्व जिकिलेल्या राष्ट्रांतून लुटून आणि-
लेल्या चांदीसोन्याबरोबर हीं हि पात्रें दावीद राजानें
परमेश्वराला समर्पिलें; १२ अरामी, मवावी,
अम्मोनी, पलिष्टी, अमालेकी आणि सोबाचा राजा
रहोबपुत्र हददेजर या सर्वांपासून मिळविलेली ही लूट
होती. १३ दावीद क्षार खोऱ्यांत अठरा हजार
अराम्यांस मारून परत आला तेव्हां त्याचें नांव झालें.
१४ त्यानें अदोमांत शिपायांचीं ठाणीं बसविलें;
अदोमाच्या सर्व प्रांतांत त्यानें ठाणीं बसविलें व सर्व
अदोमी लोक दाविदाचे अंकित झाले. दावीद जेथें
गेला तेथें परमेश्वरानें त्यास यश दिलें.

१५ दाविदानें सर्व इस्राएलावर राज्य केलें;
तो आपल्या सर्व प्रजेशीं न्यायानें व धर्मानें वर्तें.
१६ त्याचा मुख्य सेनापति सरुवेचा पुत्र यवाब हा
होता, व त्याचा अखबारनवीस अहीलुदाचा पुत्र
यहोशाफाट हा होता; १७ अहीलुदाचा पुत्र सादोक
आणि अब्याथाराचा पुत्र अहीमलेख हे याजक होते,
आणि सराया हा चिटणवीस होता; १८ करेशी व
पलेथी यांच्यावर यहोयादाचा पुत्र बनाया हा होता;
दाविदाचे पुत्र मंत्री होते.

१ योनाथानाकरितां ज्यावर आपण दया करावी
१ असा कोणी शौलाच्या घराण्यांतला अजून उरला
आहे काय अशी चौकशी दाविदानें केली.

२ शौलाच्या घराण्याचा सीबा नामक एक सेवक होता,
त्यास दाविदाकडे बोलवून आणिलें; राजानें त्यास
विचारिलें, तूं सीबा आहेस काय ? त्यानें म्हटलें, मीच तो
आपला दास. ३ राजानें विचारिलें, ज्यावर देवाप्रियत्व मीं
दया करावी असा कोणी शौलाच्या घराण्यांत अजून
आहे काय ? सीबा राजास म्हणाला, योनाथानाचा एक
पुत्र अजून आहे, तो पायांनीं लंगडा आहे. ४ राजानें
त्यास विचारिलें, तो कोठें आहे ? सीबानें राजास म्हटलें,
पाहा, तो लोदबार येथें माखीर बिन अम्मीएल
याच्या घरीं असतो. ५ तेव्हां दावीद राजानें माणूस
पाठवून त्यास लोदबाराहून माखीर बिन अम्मीएल
याच्या घरून बोलवून आणिलें. ६ मफीबोशेथ बिन

योनाथान बिन शौल यानें येऊन दाविदास भूमीपर्यंत
लवून दंडवत घातलें. दावीद म्हणाला, मफीबोशेथा;
तो म्हणाला, आपला दास हजर आहे. ७ दावीद
त्यास म्हणाला, भिऊं नको; तुझा बाप योनाथान
याच्याकरितां मी तुजवर अवश्य दया करीन; तुझा
बाप शौल याची सर्व जमीन तुला परत देईन;
आणि तूं नित्य माझ्या पंक्तीस भोजन करारवें. ८ तो
प्रणाम करून म्हणाला, तूं अशा मजसारख्या
मेलेल्या कुत्र्यावर कृपादृष्टि करावी असा तुझा
दास कोण आहे ? ९ मग राजानें शौलाचा सेवक
सीबा यास बोलवून सांगितलें, जें कांहीं शौलाचें व
त्याच्या घराण्याचें होतें तें सर्व मी तुझ्या धन्याच्या
पुत्रास देतो. १० तर तूं आपले पुत्र व चाकर यांसह
त्याच्या जमिनीची लागवड कर; तुझ्या धन्याच्या पुत्राच्या
निर्वाहासाठीं शेताचें उत्पन्न आणीत जा; पण तुझ्या
धन्याचा पुत्र मफीबोशेथ माझ्या पंक्तीस नित्य भोजन
करील. सीबाचे पंधरा पुत्र व वीस चाकर होते.
११ सीबा राजास म्हणाला, माझा खाामीराजा
यानें आपल्या दासास केलेल्या आज्ञेप्रमाणें सर्व कांहीं
तुझा दास करील. ह्याप्रमाणें मफीबोशेथ इतर राजपुत्रां-
प्रमाणें दाविदाच्या पंक्तीस नित्य भोजन करित असे.
१२ मफीबोशेथास मीखा नांवाचा एक लहान पुत्र
होता. सीबाच्या घरीं राहणारे सर्व जण मफीबोशेथाचे
चाकर होते. १३ मफीबोशेथ यरुशलैमांत राहिला;
कारण तो राजाच्या पंक्तीस नित्य भोजन करित असे;
तो दोन्ही पायांनीं लंगडा होता.

१ पुढें अम्मोनी लोकांचा राजा मृत्यु
१० पावला व त्याच्या गादीवर त्याचा पुत्र हानून
बसला. २ तेव्हां दाविदानें मनांत आणिलें कीं
हानुनाचा बाप नाहाश यानें आपल्यावर दया केली तशीच
आपण त्याच्या पुत्रावर दया करावी; म्हणून दाविदानें
त्याच्या बापाच्या मृत्यूबद्दल त्याचें समाधान करावयास
आपल्या सेवकांच्या हातीं त्यास सांत्वनाचा निरोप
पाठविला. मग दाविदाचे सेवक अम्मोनी लोकांच्या
देशीं आले. ३ त्या वेळीं अम्मोनी लोकांचे सरदार

आपला स्वामी हानून यास म्हणाले कीं दाविदानें तुझें समाधान करण्यास लोक पाठविले आहेत ते तुझ्या बापाविषयींची आदरबुद्धि दर्शविण्याकरितां पाठविले आहेत असें तुला वाटतें काय ? या नगराची पाहणी व टेहळणी करून त्याचा विध्वंस करावा म्हणून दाविदानें आपले चाकर पाठविले आहेत, नाही काय ? ४ तेव्हां हानुनानें दाविदाच्या सेवकांस पकडिलें व त्यांची अर्धीअर्धी दाढी काढवून व त्यांचीं वस्त्रें मधोमध कुह्यापर्यंत कापून टाकून त्यांस लावून दिलें. ५ हें वर्तमान ऐकून दाविदानें त्यांची वाटेत गांठ घेण्यास मनुष्य पाठविले; कारण त्यांस मोठी लाज वाटत होती. राजानें त्यांस सांगून पाठविलें कीं तुमची दाढी वाढेपर्यंत तुम्ही यरीहो येथें राहा, मग इकडे या. ६ दाविदाला आपली किळस आली आहे असें अम्मोनी लोकांनीं पाहिलें तेव्हां त्यांनीं बेथ-रहोब येथले अरामी व सोबा येथले अरामी मिळून वीस हजार पायदळ, माका राजाचे एक हजार शिपाई व तोबाचे बारा हजार शिपाई मोल देऊन बोलाविले. ७ हें ऐकून दाविदानें यवाबास योज्यांच्या सर्व सैन्यासह पाठविलें. ८ तेव्हां अम्मोनी लोकांनीं बाहेर पडून वेशीनजीक व्यूह रचिला; इकडे सोबा व रहोब येथले अरामी आणि तोब व माका यांचे शिपाई हे निराळ्या ठिकाणीं मैदानांत युद्धास आले. ९ आपल्यामार्गे व पुढें व्यूह रचिला आहे हें यवाबानें पाहून इस्राएल लढवण्यांतील निवडक शिपाई घेऊन त्यांस अराम्यांसमोर उभें केलें; १० आणि वरकड लोक त्यानें आपला भाऊ अबीशय याच्या हातीं दिले, व त्यानें अम्मोल्यांसमोर त्यांची व्यूहरचना केली. ११ तो म्हणाला, अरामी मजहून प्रबल होऊं लागले तर तूं माझें साहाय्य कर, पण अम्मोनी तुजहून प्रबल झाले तर मी तुझें साहाय्य करीन. १२ हिंमत धर, आपण आपल्या लोकांसाठीं आणि आपल्या देवाच्या नगरांसाठीं लढाईची शिकस्त करूं, मग परमेश्वर मर्जीस येईल तसें करो. १३ मग यवाब व त्याच्याबरोबरचे लोक अराम्यांशीं युद्ध करावयास जवळ गेले, तेव्हां ते त्याच्यापुढून

पळून गेले. १४ अरामी पळून गेले हें पाहून अम्मोनी लोकहि अबीशयाच्या पुढून पळून जाऊन नगरांत शिरले. तेव्हां यवाब अम्मोल्यांशीं लढण्याचें सोडून यरूशलेमास परत आला. १५ इस्राएलापुढें आपण पराजित झालों असें अरामी लोकांनीं पाहिलें तेव्हां ते एकत्र जमा झाले. १६ हदरेजरानें जासूद पाठवून महानदापलीकडील अराम्यांस आणविलें; हदरेजराच्या सैन्याचा सेनापति शोबख याच्या नायकत्वाखालीं ते हेलास येथें आले. १७ हें ऐकून दाविदानें अवध्या इस्राएलांस एकत्र केलें व यादेंनेपार जाऊन तो हेलासास पोहंचला. तेथें अरामी दाविदाविरुद्ध व्यूह रचून त्याजशीं लढले. १८ तेव्हां अरामी इस्राएलापुढून पळून गेले आणि दाविदानें अराम्यांचे सातशें रथी व चाळीस हजार राऊत ठार केले आणि त्यांचा सेनापति शोबख यास घायाळ केलें; तो तेथेंच गतप्राण झाला. १९ इस्राएलापुढें आपण पराजित झालों हें पाहून हदरेजर राजाचे जितके अंकित होते तितक्यांनीं इस्राएलाशीं सल्ला केला व ते त्याचे अंकित झाले; आणि अम्मोनी लोकांस इतःपर साहाय्य करण्याची अराम्यांस धास्ती वाटली.

१ राजे लोक युद्धाच्या मोहिमेस जातात
११ त्या समर्थी म्हणजे वर्षांभरीं दाविदानें यवाबास व त्याच्याबरोबर त्याचे नोकरचाकर व सर्व इस्राएल लोक यांस पाठविलें; त्यांनीं अम्मोल्यांचा संहार करून राब्बा नगरास वेढा घातला; पण दावीद यरूशलेमासच राहिला.

२ संध्याकाळच्या समर्थी दावीद पलंगावरून उठून राजमंदिराच्या गच्चीवर जाऊन फिरूं लागला; तेव्हां एक स्त्री स्नान करितांना त्यानें तेशून पाहिली; ती स्त्री दिसावयाला फार सुंदर होती. ३ मग दाविदानें चाकर पाठवून त्या स्त्रीविषयीं विचारपूस केली; तेव्हां कोणीं म्हटलें कीं ती अलीयमाची कन्या व उरीया हिती याची बायको बथशेबा आहे ना ? ४ तेव्हां दाविदानें जासूद पाठवून तिला बोलावून आणिलें, व ती दाविदाकडे आली

१ अथवा: हदरेजर; अ० ८.३ पाहा.

आणि दाविदानें तिजशीं प्रसंग केला; (ती आपल्या अशुद्धतेपासून शुद्ध झाली होती;) मग ती आपल्या घरी गेली. ५ त्या स्त्रीला गर्भ राहिला; तेव्हां तिनें दाविदास सांगून पाठविलें, मी गरोदर आहे. ६ दाविदानें यवाबास निरोप पाठविला कीं उरीया हिती याला मजकडे पाठवून द्या; तेव्हां त्यानें त्यास दाविदाकडे पाठविलें. ७ उरीया दाविदाकडे आला तेव्हां त्यानें त्यास यवाब व त्याचे लोक कसे काय आहेत आणि युद्ध कसें चाललें आहे हें विचारिलें. ८ मग दावीद उरीयास म्हणाला, आपल्या घरीं जा व हातपाय धू. उरीया राजमंदिरांतून निघाला व त्याच्या पाठोपाठ राजाकडून त्यास कांहीं इनाम गेलें. ९ उरीया आपल्या स्वामीच्या इतर सर्व चाकरांबरोबर राजवाड्याच्या दारीच निजून राहिला, आपल्या घरीं गेला नाही. १० उरीया आपल्या घरीं गेला नाही हें दाविदानें ऐकिलें तेव्हां तो त्यास म्हणाला, तूं प्रवास करून आला आहेस ना? तर तूं आपल्या घरीं कां जात नाहीस? ११ उरीया दाविदास म्हणाला, कोश, झ्याएल व यहूदा मांडवांत राहत आहेत आणि माझा धनी यवाब व माझ्या धन्याचे सेवक खुल्या मैदानांत तळ देऊन आहेत; असें असतां मी घरीं जाऊन खाऊंपिऊं आणि आपल्या स्त्रीबरोबर निजुं काय? तुझ्या जीविताची शपथ, तुझ्या प्राणाची शपथ, मी असलें काम करणार नाही. १२ दावीद उरीयास म्हणाला, आजहि येथेंच राहा; उद्यां मी तुला रक्षाना करीन. मग उरीया त्या दिवशीं व दुसऱ्या दिवशींहि यरूशलेमांत राहिला. १३ दाविदानें बोलाविल्यावरून त्यानें येऊन त्याच्यासमोर खाणेंपिणें केलें व त्यास त्यानें दारू पाजून मस्त केलें. संध्याकाळ झाला तेव्हां तो आपल्या स्वामीच्या सेवकांबरोबर आपल्या खाटेवर निजावयास गेला, पण घरीं गेला नाही. १४ सकाळीं दाविदानें यवाबाच्या नांवें पत्र लिहून उरीयाच्या हातीं पाठविलें. १५ त्या पत्रांत असें लिहिलें होतें कीं तुंबळ युद्धाच्या तोंडीं उरीयास ठेवा; आणि त्यास तेथेंच सोडून मागे हटा; म्हणजे त्यास मार लागून तो मरेल. १६ मग

यवाबानें नगराची चांगली टेहळणी करून जेथें शूर योद्धे असल्याचें त्याला माहीत होतें तेथें उरीयास नेमिलें. १७ मग नगरांतील पुरुषांनीं बाहेर पडून यवाबाशीं युद्ध केलें; तेव्हां दाविदाच्या सेवकांपैकीं कांहीं कामास आले आणि उरीया हिती हाहि गतप्राण झाला. १८ मग यवाबानें जासूद पाठवून दाविदास सर्व युद्धाचा अहवाल कळविला; १९ त्यानें जासुदास आज्ञा केली कीं तूं युद्धाची सर्व हकीकत राजास कळविल्यावर, २० राजा जर संतापून म्हणाला कीं तुम्हीं त्या नगराच्या एवढें जवळ जाऊन कां युद्ध केलें? शत्रु तटावरून बाण सोडितील हें तुम्हांस ठाऊक नव्हतें काय? २१ यरूबबेशेथाचा पुत्र अबीमलेख यास कोणीं मारिलें? तेबेसांत त्याजवर एका बायकोनें कोटावरून जात्याची वरली तळी टाकून त्याचा प्राण घेतला कीं नाही? तर तुम्ही तटाच्या एवढें जवळ कां गेलां? तेव्हां त्याला तूं एवढेंच सांग कीं तुझा सेवक उरीया हिती हाहि मृत्यु पावला. २२ तेव्हां जासुदानें जाऊन यवाबाचा सर्व निरोप निवेदन केला. २३ जासूद दाविदास म्हणाला, ते लोक आम्हांस भारी होऊन मैदानांत आम्हांवर चालून आले, व आम्हीं त्यांस वेशीपर्यंत हटविलें. २४ मग तिरंदाजांनीं तटावरून तुझ्या सेवकांवर बाण सोडिले; राजाचे किलेक लोक कामास आले व तुझा सेवक उरीया हिती हाहि कामास आला. २५ दावीद त्या जासुदास म्हणाला, तूं जाऊन यवाबास सांग, यावरून तूं उदास होऊं नको; कारण तरवार दोन्ही पक्षांचा सारखा संहार करिते, तर तूं अधिक नेटानें त्या नगराशीं लढून त्याचा विध्वंस कर; या प्रकारें तूं त्यास हिंमत दे. २६ आपला नवरा उरीया मृत्यु पावला आहे असें उरीयाच्या स्त्रीनें ऐकिलें तेव्हां ती नवऱ्यासाठीं शोक करूं लागली. २७ तिचें सुतक संपल्यावर दाविदानें लोक पाठवून तिला आपल्या घरीं बोलावून आणून ठेवून घेतलें व ती त्याची स्त्री झाली. पुढें तिला पुत्र झाला; पण दाविदानें हें जें कृत्य केलें त्यावरून परमेश्वराची त्याजवर इतराजी झाली.

१ मग परमेश्वरानें नाथानास दाविदाकडे
 १२ पाठविलें. तो त्याजकडे जाऊन म्हणाला, एका
 नगरांत दोन मनुष्य राहत होते; त्यांतला एक
 श्रीमंत व दुसरा गरीब होता. २ त्या श्रीमंत मनुष्याचीं
 मेंढरें व गुरें विपुल होतीं; ३ पण त्या गरिबापाशीं
 एका लहानशा मेंढीखेरीज कांहींच नव्हतें; त्यानें
 ती विकत घेऊन तिचें संगोपन केलें होतें; ती
 त्याजबरोबर व त्याच्या मुलांबाळांबरोबर लहानाची
 मोठी झाली; ती त्याच्या घासांतला घास खात
 असे, त्याच्या पेल्यांतून पाणी पीत असे व त्याच्या
 उराशीं निजत असे; ती त्याची मुलगीच बनली होती.
 ४ एकदां त्या श्रीमंतापाशीं एक पाहुणा आला, तेव्हां
 त्याच्यापाशीं आलेल्या त्या पाहुण्यासाठीं भोजन तयार
 करावें म्हणून त्यानें आपल्या शेरडांमेंढरांतून अथवा
 गाईबैलांतून एकादें न घेतां त्या गरीब मनुष्याची ती
 मेंढी घेऊन आपल्या पाहुण्यासाठीं भोजन तयार
 केलें. ५ हें ऐकून त्या मनुष्यावर दाविदाचा कोप
 भडकला व तो नाथानास म्हणाला, परमेश्वराच्या
 जीविताची शपथ, ज्या मनुष्यानें हें काम केलें तो
 प्राणदंडास पात्र पाहे; ६ त्यानें हें कृत्य केलें व
 त्याला कांहीं दयामाया वाटली नाहीं म्हणून त्यानें त्या
 मेंढीच्या चौपट बदला दिला पाहिजे.

७ नाथान दाविदास म्हणाला, तो मनुष्य तूंच
 आहेस. इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, मीं तुला
 अभिषेक करून इस्राएलाचा राजा केलें व तुला
 शौलाच्या हातांतून सोडविलें; ८ मग तुझ्या स्वामीचें
 मंदिर मीं तुला दिलें, त्याच्या स्त्रिया तुझ्या उराशीं
 दिल्या, इस्राएल व यहूदा यांचें घराणें तुला दिलें,
 आणि एवढें जर थोडें झालें असतें तर मीं तुला आणखी
 हवें तें दिलें असतें. ९ तूं परमेश्वराची आज्ञा तुच्छ
 मानून त्याच्या हद्दीनें वाईट असें हें कृत्य कां केलें?
 उरीया हिती ह्याचा तूं तरवारीनें घात केला, त्याची बायको
 आपल्या घरांत घातली आणि उरीयाचा अम्मोच्याच्या
 तरवारीनें वध करविला. १० तर आतां तरवार
 तुझें घर सोडणार नाहीं, कारण तूं मला तुच्छ मानून

उरीया हिती ह्याची स्त्री आपल्या घरांत घातली आहे.
 ११ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी तुझ्याच घरांतून
 तुजवर अरिष्ट उभें करीन; तुझ्या स्त्रिया तुझ्यादेखत
 तुझ्या शेजाऱ्यास देईन; तो ह्या सूर्यादेखत त्यांची
 अब्रू घेईल. १२ तूं तें काम गुप्तपणें केलें पण मी हें
 सर्व इस्राएलादेखत, ह्या सूर्यादेखत करीन. १३ दावीद
 नाथानास म्हणाला, मीं परमेश्वराविरुद्ध पातक केलें आहे.
 नाथान दाविदास म्हणाला, परमेश्वरानें तुझें पातक दूर
 केलें आहे; तूं मरावयाचा नाहींस. १४ तरी तूं हें काम
 करून परमेश्वराच्या शत्रूस उपहास करावयास निमित्त
 दिलें आहे; यास्तव तुला जो पुत्र झाला आहे तो
 खात्रीनें मरणार. १५ मग नाथान आपल्या घरीं गेला.

उरीयाच्या स्त्रीस जो मुलगा दाविदापासून झाला
 त्याजवर परमेश्वराचा तडाका येऊन तो फार आजारी
 पडला; १६ म्हणून दावीद त्या मुलासाठीं परमेश्वराची
 काकळूत करूं लागला. त्यानें उपास केला व तो आंत
 जाऊन रात्रभर जमिनीवर पडून राहिला. १७ त्याच्या
 घरचीं म्हातारीं माणसें त्याच्याकडे येऊन त्याला
 जमिनीवरून उठवूं लागलीं; तो उठेना व त्याच्याबरोबर
 बसून भोजन करीना. १८ सातव्या दिवशीं तें मूल मेलें;
 पण मूल मेलें आहे हें दाविदास सांगण्यास त्याच्या
 चाकरांना भय वाटलें; ते म्हणाले, मूल जीवंत असतां
 आम्हीं त्याला समजाविलें पण त्यानें ऐकिलें नाहीं; तर
 मूल मरण पावलें आहे असें त्याला कळविलें तर तो
 स्वतांला अपाय करून घ्यावयाचा. १९ आपले चाकर
 आपसांत कुजबुजत आहेत हें पाहून आपलें मूल मेलें
 आहे असें दाविदानें ताडिलें; त्यानें त्यांस विचारिलें,
 मूल मेलें काय? ते म्हणाले, मेलें. २० मग दावीद
 जमिनीवरून उठला; त्यानें स्नान करून तैलाभ्यंग केला,
 आपला पोशाक बदलला आणि परमेश्वराच्या मंदिरांत
 जाऊन दंडवत घालून आराधना केली; मग तो आपल्या
 मंदिरांत आला, व त्यानें सांगितल्यावरून त्याच्या
 सेवकांनीं त्याजपुढें अन्न वाढिलें, तें त्यानें सेवन केलें.
 २१ त्याच्या चाकरांनीं त्यास विचारिलें, तूं हें असें
 काय केलें? मूल जीवंत होतें तोंवर तूं त्याच्यासाठीं

उपास व शोक केला, पण तें मरण पावतांच तूं उठून भोजन केलें. २२ त्यानें उत्तर केलें, मूल जिवंत होतें तोंवर मीं उपास केला व रुदन केलें. मला वाटलें, न जाणो, कदाचित् परमेश्वर मजवर कृपा करील व मूल जिवंत राहील; २३ पण आतां तें मरण पावलें तर मीं आतां कां उपास करावा? माझ्यानें थोडेंच त्याला परत आणवेल? मी त्याजकडे जाईन, पण तें मजकडे परत यावयाचें नाहीं. २४ मग दाविदानें आपली स्त्री बथशेवा हिचें सांखन केलें व तो तिच्यापाशीं जाऊन निजला. त्यानंतर तिला पुत्र झाला, त्याचें नांव शलमोन हें ठेविलें; परमेश्वराला तो प्रिय झाला. २५ त्यानें नाथान संदेष्टा याच्याद्वारे सांगून पाठविल्यावर परमेश्वराकरितां त्याचें नांव यदीया (परमेश्वराला प्रिय) असें ठेविलें.

२६ नंतर यवाबानें अम्मोन्याचें राब्बा याशीं लढून राजनगर काबीज केलें. २७ यवाबानें दाविदाकडे जासूद पाठवून त्यास कळविलें कीं मी राब्बा नगराबरोबर लढलों व तें जलनगर हस्तगत केलें. २८ तर आतां अवशिष्ट लोक जमा करून नगरापुढें छावणी करून तें हस्तगत कर; मीं तें घ्यावें व माझे नांव व्हावें असें न होवो. २९ तेव्हां दावीद सर्व लोकांस जमा करून राब्बा नगराकडे गेला, व त्यानें तें लढून घेतलें. ३० त्यानें त्या लोकांच्या राजाच्या मस्तकावरून मुकुट काढिला; त्याचें वजन एक सोन्याचा किंकर असून तो रत्नखचित होता; तो दाविदाच्या मस्तकावर ठेविला. त्यानें त्या नगरांतून पुष्कळ लूट आणिली. ३१ त्यानें त्या नगराच्या रहिवाश्यांस बाहेर काढिलें, व त्यांस करघती, लोखंडी दाताळीं, लोखंडी कुन्हाडी यांचें आणि विटांच्या भट्ट्यांचें काम करावयास लाविलें; अम्मोन्यांच्या सर्व नगरांचेहि त्यानें असेंच केलें. मग दावीद सर्व लोकांसह यरुशलेमास परत आला.

१ पाठभेदः मिलकोम मूर्तीच्या; १ राजे ११:५ पाहा. २ निर्गम २५:३९ पाहा. ३ पाठभेदः यांच्या खालीं आणिलें व विटांच्या भट्ट्यांतून त्यांस चालविलें;

१ यानंतर असें झालें कीं दाविदाचा पुत्र १३ अबशालोम याची एक सुंदर बहीण होती, तिचें नांव तामार; दाविदाचा पुत्र अमोन हा

तिजवर मोहित झाला. २ अमोन आपली बहीण तामार हिच्यामुळें इतका बेचैन झाला कीं तो आजारी पडला. ती कुमारी होती म्हणून तिजशीं कमीजास्त करणें अमोनास दुष्कर होतें. ३ अमोनाचा योनादाब नांवाचा एक मित्र होता, तो दाविदाचा भाऊ शिमा याचा पुत्र; तो मोठा चतुर होता. ४ तो अमोनास म्हणाला, राजकुमारा, तूं दिवसानुदिवस असा क्षीण कां होत चालला आहेस? मला नाहीं का सांगत? अमोनानें त्यास उत्तर दिलें, माझा बंधु अबशालोम याची बहीण तामार हिच्यावर माझे मन बसलें आहे. ५ योनादाब त्यास म्हणाला, तूं आपल्या पलंगावर निजून आजान्याचें मिष कर, व तुझा बाप तुझा समाचार घेण्यास आला म्हणजे तूं त्यास सांग, कसेंहि करून माझी बहीण तामार हिनें येऊन मला अन्न चारावें, तिनें तें अन्न माझ्यादेखत तयार करावें म्हणजे मी तें प्रत्यक्ष पाहून तिच्या हातून खाईन. ६ मग अमोनानें अंथरुणावर पडून आजान्याचें मिष केलें; राजा त्याच्या समाचारास गेला तेव्हां अमोन राजास म्हणाला, एवढें करा, माझी बहीण तामार हिनें मजकडे येऊन दोन पोळ्या माझ्यादेखत तयार कराव्या, म्हणजे त्या मी तिच्या हातून खाईन. ७ दाविदानें अंतर्गृहांत तामारेला सांगून पाठविलें कीं तुझा भाऊ अमोन याच्या घरीं जा व त्याच्यासाठीं अन्न तयार कर. ८ तामार आपला भाऊ अमोन याच्या घरीं गेली; तो अंथरुणास खिळला होता. तिनें पीठ घेऊन मळिलें व त्याच्यादेखत पोळ्या करून भाजिल्या. ९ तिनें त्याच्यापुढें ताट ठेवून त्यांत त्या घातल्या, पण तो त्या कांहीं केल्या खाईना. अमोन म्हणाला, माझ्याजवळच्या सर्व लोकांस बाहेर घालवा; तेव्हां सर्व लोक तेथून निघून गेले. १० मग अमोन तामारेस म्हणाला, जेवण माझ्या खोलींत घेऊन ये म्हणजे मी तुझ्या हातून खाईन, त्यावरून तामार आपण केलेल्या पोळ्या आपला भाऊ अमोन याच्याकडे

खोलीत घेऊन गेली. ११ त्या पोळ्या त्यानें खाव्या म्हणून त्याजपाशीं ती घेऊन गेली तेव्हां त्यानें तिला धरून म्हटलें, माझ्या भगिनी, येऊन माझ्यापाशीं नीज. १२ ती म्हणाली, माझ्या बंधो, छे, माझ्यावर बलात्कार करूं नको; इत्याएलांत असलें कर्म करूं नये; असा मूर्खपणा करूं नको. १३ माझी बेअन्नू झाल्यास ती मी कोठें लपवूं? व तुझी तर इत्याएलांतल्या मूर्खांत गणना होईल; यास्तव राजाशीं बोलणें लाव, म्हणजे तो मला तुला देण्याचें नाहीं म्हणणार नाहीं; १४ पण तो कांहीं केल्या तिचें ऐकेना व तो तिच्यापेशां बळकट असल्यामुळें त्यानें तिजवर बलात्कार करून तिला भ्रष्ट केलें. १५ मग अम्रोनास तिचा अत्यंत तिरस्कार वाटला, तो एवढा कीं त्याची तिजवर प्रीति होती तिच्याहून हा तिरस्कार अधिक होता; मग अम्रोन तिला म्हणाला, उठून चालती हो. १६ ती म्हणाली, असें करूं नको; तूं मजशीं दुष्कर्म केलें त्याहून मला घालवून देणें हा गुन्हा मोठा आहे; पण तो तिचें ऐकेना. १७ त्यानें त्याच्या खिजमर्तीतल्या एका चाकरास बोलावून सांगितलें, या स्त्रीस मजपासून बाहेर घालीव व हिच्यामागून दरवाजास खीळ घाल. १८ ती त्या वेळीं पायघोळ झगा ल्याली होती; राजकन्या कुमारी असतां असे झगो घालीत असत. अम्रोनाच्या चाकरानें तिला बाहेर घालवून दरवाजास खीळ घातली. १९ तामारेनें आपल्या डोक्यांत राख घातली, आपल्या अंगावरचा पायघोळ झगा फाडून टाकिला व डोक्यावर हात ठेवून वाटेनें ती रडत ओरडत चालली. २० तिचा भाऊ अबशालोम तिला म्हणाला, माझ्या भगिनी, तुझा भाऊ अम्रोन हा तुझ्यापाशीं गेला ना? तर गप बस; तो तुझा भाऊ आहे; तूं या गोष्टीचा खेद करूं नको; तेव्हां तामार आपला भाऊ अबशालोम याच्या घरीं उदास होऊन राहिली. २१ या सर्व गोष्टी दावीद राजाच्या कानीं आल्या तेव्हां त्यास फार क्रोध आला. २२ अबशालोम अम्रोनास बरेंवाईट कांहीं बोलला नाहीं; अम्रोनानें त्याची बहीण तामार भ्रष्ट केली म्हणून अबशालोमानें त्याशीं वैर धरिलें.

२३ पुरी दोन वर्षे गेल्यावर एफ्राइमानजीक बालहासोर गांवीं अबशालोमानें आपल्या मेंढरांची लोकर कातरविली; त्या समर्थीं सर्व राजकुमारांस आमंत्रण केलें. २४ तो राजापाशीं जाऊन म्हणाला, माझी अशी विनंति आहे कीं तुझ्या सेवकाच्या मेंढ्यांच्या लोकरांची कातरणी आहे म्हणून राजानें आपले चाकर घेऊन ह्या सेवकाबरोबर चलावें. २५ राजा अबशालोमास म्हणाला, माझ्या पुत्रा, नाहीं, आम्ही सर्वांनीं येणें बरें नाहीं; आमचा भार तुजवर पडूं नये. त्यानें फार आग्रह केला तरी तो गेला नाहीं, पण त्यानें त्यास आशीर्वाद दिला. २६ मग अबशालोम म्हणाला, तूं येत नाहींस तर माझा भाऊ अम्रोन याला तरी आमच्याबरोबर येऊं दे. राजानें त्यास विचारिलें, त्यानें तुजबरोबर कां यावें? २७ अबशालोमानें त्यास एवढा आग्रह केला कीं त्यानें अम्रोनास व सर्व राजकुमारांस त्याजबरोबर जाऊं दिलें. २८ अबशालोमानें आपल्या सर्व सेवकांस अशी ताकीद देऊन ठेविली कीं सावध राहा, अम्रोन द्राक्षारस पिऊन रंगांत आला म्हणजे मीं तुम्हांस इषारा केल्याबरोबर तुम्ही अम्रोनावर प्रहार करून त्यास ठार करा, कांहीं भिजूं नका; मी तुम्हांस हुकूम करितों आहेना? हिंमत धरा, शौर्य दाखवा. २९ अबशालोमाच्या आज्ञेप्रमाणें त्याच्या चाकरांनीं अम्रोनाचें केलें. तेव्हां सर्व राजकुमार उठून आपआपल्या खेचरांवर बसून पळून गेले. ३० ते वाट चालत असतां दाविदास अशी खबर आली कीं अबशालोमानें सर्व राजकुमार मारून टाकिले, त्यांतला एकहि उरला नाहीं. ३१ हें ऐकून दाविदानें उठून आपलीं वस्त्रे फाडिलीं व जमिनीवर अंग टाकिलें; त्याचे सर्व सेवकहि आपलीं वस्त्रे फाडून त्याजपाशीं उभे राहिले. ३२ तेव्हां दाविदाचा भाऊ शिमा याचा पुत्र योनादाब म्हणाला, माझ्या स्वामी, सर्व राजपुत्र मरण पावले अशी कल्पना राजानें मनांत आणूं नये; केवळ अम्रोनाचा वध झाला आहे. कारण ज्या दिवशीं त्यानें अबशालोमाची बहीण तामार भ्रष्ट केली त्या दिवशीं त्याच्या संकल्पानें ही गोष्ट निश्चित झाली

होती. ३३ तर आतां, हे माझ्या खामीराजा, सर्व राजकुमार मरण पावले आहेत असा आपल्या मनाचा समज करून घेऊन तू कष्टी होऊं नको; कारण केवळ अन्नोन मृत्यु पावला आहे. ३४ इकडे अबशालोमानें पलायन केलें. पहाऱ्यावर असलेल्या तरुण पुरुषांनं वर दृष्टि करून पाहिलें तों मागल्या बाजूस पहाडाजवळच्या वाटेनं पुष्कळ लोक येत आहेत असें त्यास दिसलें. ३५ तेव्हां योनादाब राजास म्हणाला पाहा, राजकुमार येत आहेत; तुझ्या दासानें सांगितलें तेंच खरें. ३६ त्याचें बोलणें संपतें न संपतें तों राजकुमार आले व हेल काढून रडूं लागले; तेव्हां राजाहि आपल्या सेवकांसह मोठ्यानं रडूं लागला. ३७ अबशालोम पळून गझरचा राजा तलमय बिन अम्मीहूर याच्याकडे गेला. दावीद आपल्या पुत्रासाठीं निल्य विलाप करीत राहिला.

३८ अबशालोम पळून गझुरास गेला; तेथें तो तीन वर्षें राहिला. ३९ अबशालोमास भेटण्याविषयीं दावीद राजा फार आतुर झाला; कारण अन्नोन मरून बरेच दिवस झाल्यामुळें त्याचें चित्त शांत झालें होतें.

१ राजाचें मन अबशालोमाकडे लागलें आहे, १४ हें सुरुवेचा पुत्र यवाब याच्या लक्षांत आलें. २ तेव्हां यवाबानें तकोवा येथें जासूद पाठवून एका चतुर स्त्रीस बोलावून आणिलें; तो तिला म्हणाला, तूं सुतक्याचें मिष करून सुतकाचा पेहराव घाल, अंगास तेल लावूं नको आणि मृतासाठीं बहुत दिवस शोक करणारी अशी स्त्री बन; ३ मग राजापाशीं जाऊन असें असें बोल; यवाबानें तिला काय बोलावयाचें तें शिकविलें. ४ तकोवा येथील त्या स्त्रीनं राजाकडे जाऊन त्यास साष्टांग दंडवत घातलें; आणि म्हटलें, महाराज, माझी दाद लावा. ५ राजानें तिला विचारिलें, तुला काय झालें? ती म्हणाली, मी खरोखर विधवा स्त्री आहे. माझा नवरा मरून गेला आहे. ६ तुझ्या दासीचे दोन पुत्र होते ते दोघे मैदानांत झगडत असतां त्यांस सोडवाव्यास कोणी नव्हता; तेव्हां एकांनं दुसऱ्यास असा मार दिला कीं तो ठार मेला. ७ आतां

पाहा, माझ्या कुळांतले सर्व लोक तुझ्या ह्या दासीवर उठले आहेत; ते म्हणतात कीं ज्यानं आपल्या भावाचा प्राणघात केला त्यास आमच्या खाधीन कर. आपल्या भावाचा त्यानं वध केला आहे, म्हणून त्याचा प्राण त्याच्या भावाच्या प्राणाबद्दल घेऊं, आणि तुझ्या त्या वारसाचाहि नाश करूं; या प्रकारें माझा उरलेला अंगार विझवून टाकून माझ्या पतीचें नांव व संतति भूतलावरून नष्ट करावयास ते पाहत आहेत. ८ राजा त्या स्त्रीस म्हणाला, तूं आपल्या घरीं जा, मी तुझ्यासंबंधानें ताकीद देईन. ९ तेव्हां ती तकोवा येथील स्त्री राजास म्हणाली, हे माझ्या खामीराजा, हा दोष मला व माझ्या पितृकुळास लागो, आणि राजा व त्याची गादी निष्कलंक राहो. १० राजा म्हणाला, तुला कोणी कांहीं बोललें तर त्यास मजकडे घेऊन ये, म्हणजे तो पुनः तुला हातहि लावणार नाही. ११ ती म्हणाली, राजानें आपला देव परमेश्वर याचें स्मरण करावें म्हणजे रक्तपाताचा सूड घेणाऱ्यास आणखी नासधूस करितां येणार नाही, आणि माझ्या पुत्राचा नाश होणार नाही. तो म्हणाला, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, तुझ्या पुत्राचा एक केसहि भूमीवर पडावयाचा नाही. १२ ती स्त्री म्हणाली, आपल्या दासीस खामीराजापाशीं एक गोष्ट बोलण्याची परवानगी असावी. तो म्हणाला, बोल. १३ ती स्त्री म्हणाली, देवाच्या प्रजेचें नुकसान करण्याचें तूं हें काय योजिलें? राजा आतां जे शब्द बोलला त्यांनींच तो दोषी ठरतो; कारण राजा स्वतांच्या हाकून दिलेल्यास माघारीं आणीत नाही. १४ आपणां सर्वांस मरणें आहे; आपण भूमीवर सांडलेल्या पाण्यासारखे आहों; तें पुनः भरून घेतां येत नाही; देव प्राणहरण करीत नसतो, तर घालवून दिलेला इसम आपल्यापासून कायमचा घालवून दिला जाऊं नये अशी योजना करीत असतो. १५ मी आतां आपल्या खामीराजास विनंति करावयास आलें आहे याचें कारण हेंच कीं लोकांनीं मला धाबरवून सोडिलें, म्हणून तुझ्या दासीनं विचार केला कीं राजाला जाऊन सांगावें म्हणजे तो आपल्या दासीच्या विनंतीप्रमाणें करील.

१६ हैं ऐकून, जो मनुष्य मला व माझ्या पुत्रास देवाच्या वतनांतून नाहीसा करावयास पाहत आहे, त्याच्या हातांतून राजा आपल्या दासीचा वचाव करील. १७ तुझ्या दासीनें विचार केला की माझ्या स्वामी-राजाच्या शब्दानें मला शांति मिळेल; कारण माझा स्वामीराजा याला देवदूताप्रमाणें बऱ्यावाईटाचा निर्णय करितां येतो; तर तुझा देव परमेश्वर तुझ्याबरोबर असो. १८ राजानें तिला उत्तर दिलें, जें कांहीं मीं तुला विचारीत आहे तें मजपासून लपवूं नको. ती स्त्री म्हणाली, स्वामीराजानें बोलवें. १९ राजानें विचारिलें, या प्रकरणांत यवाबाचा हात आहे कीं नाही? त्या स्त्रीनें उत्तर केलें, माझ्या स्वामीराजा, तुझ्या जीविताची शपथ; जें कांहीं माझा स्वामीराजा बोलला आहे त्यापासून कोणास उजवीडावीकडे जातां येत नाही; तुझा सेवक यवाब यानेंच मला आज्ञा केली व या सर्व गोष्टी त्यानेंच तुझ्या दासीच्या तोंडीं घातल्या. २० ह्या गोष्टीचें स्वरूप बदलवें म्हणून तुझा सेवक यवाब यानें हें केलें आहे; धनीमहाराज देवदूतासारखा चतुर आहे, आणि पृथ्वीवर जें कांहीं होतें तें सर्व त्याला कळतें. २१ मग राजानें यवाबास म्हटलें, मला हें कबूल आहे; तर जाऊन त्या तरुण अबशालोमास माधारीं घेऊन ये. २२ तेव्हां यवाबानें साष्टांग दंडवत घालून राजास आशीर्वाद दिला आणि म्हटलें, हे माझ्या स्वामीराजा, तुझी कृपादृष्टि मजवर आहे हें आज तुझ्या दासास कळलें आहे, कारण राजानें आपल्या दासाच्या विनंतीप्रमाणें केलें आहे. २३ मग यवाब उठून गशुरास गेला व तेथून अबशालोमास यरुशलेमास घेऊन आला. २४ तेव्हां राजा म्हणाला, त्यानें आपल्या घरीं जाऊन राहावें, माझ्या दर्शनास येऊं नये. त्यावरून अबशालोम आपल्या घरीं जाऊन राहिला; राजाचें त्याला दर्शन झालें नाही.

२५ सर्व इस्राएलांत सौंदर्याविषयीं प्रशंसनीय असा अबशालोमासारखा कोणी नव्हता; त्याच्याठायीं नखशिखांत कांहीं दोष नव्हता. २६ तो वर्षांतून एकदां

आपलें मस्तक मुंडवीत असे; त्याच्या केसांचा भार त्याला होत असे म्हणून तो ते कातरीत असे; आपले केस कातरिल्यावर ते तो तोलून पाही, तेव्हां ते सरकारी वजनाप्रमाणें दोनशें शेकेल भरत असत. २७ अबशालोमास तीन पुत्र आणि एक कन्या झाली, तिचें नांव तामार; ही मुलगी अति रूपवती होती.

२८ या प्रकारें राजाचें दर्शन घेतल्यावांचून अबशालोम दोन वर्षें यरुशलेमांत राहिला. २९ राजाकडे यवाबास पाठविण्यासाठीं अबशालोमानें त्यास बोलावणें पाठविलें; पण तो त्याकडे येईना; त्यानें दुसऱ्यांदां बोलावणें पाठविलें तरी तो येईना. ३० मग तो आपल्या चाकरांस म्हणाला, पाहा, यवाबाचें एक शेत माझ्या जमिनीस लागून आहे व त्यांत जव आले आहेत; जा, त्याला आग लावा; तेव्हां अबशालोमाच्या चाकरांनीं त्या शेतास आग लाविली. ३१ मग यवाब उठून अबशालोमाच्या घरीं गेला व त्यास विचारूं लागला कीं तुझ्या चाकरांनीं माझ्या शेतास कां आग लाविली? ३२ अबशालोम यवाबास म्हणाला, मला गशुराहून कां आणिलें? तेथेंच मी आजवर राहिलों असतो तर बरें झालें असतें, असा निरोप तुझ्या हातीं राजास पाठवावा म्हणून मीं तुला येथें ये असें सांगून पाठविलें होतें; तर आतां मला राजाचें दर्शन करून दे; मी दोषी असलों तर त्यानें मला मारून टाकावें. ३३ यवाबानें राजाकडे जाऊन त्यास ही गोष्ट सांगितली; तेव्हां राजानें अबशालोमास बोलावणें पाठविलें; त्यानें त्याकडे येऊन त्यास साष्टांग दंडवत घातलें आणि राजानें अबशालोमाचें चुंबन घेतलें.

१ यानंतर असें झालें कीं अबशालोमानें १५ आपल्यासाठीं रथ, घोडे व आपल्यापुढें दौडण्यासाठीं पन्नास मनुष्ये ठेविली. २ अबशालोम नित्य पहाटेस उठून वेशीकडे जाणाऱ्या रस्त्यांत उभा राही आणि कोणी फिर्यादी दाद मागण्यासाठीं राजाकडे आला म्हणजे त्यास बोलावून तूं कोणत्या

नगराचा आहेस असें विचारी; तेव्हां तो म्हणे, तुझा दास इस्राएलाच्या अमुक अमुक वंशांतला आहे. ३ तेव्हां अबशालोम त्यास म्हणे, पाहा, तुझें प्रकरण चांगलें व वाजवी आहे; पण तुझें ऐकून घेण्यासाठीं राजाच्या वतीनें कोणी मनुष्य नेमिलेला नाही. ४ अबशालोम त्यास आणखी असें म्हणे, मला या देशांत न्यायाधीश केलें असतें तर किती बरें झालें असतें? एकाद्यानें आपला कज्जा किंवा प्रकरण मजकडे आणिलें असतें तर मीं त्यास न्याय दिला असता. ५ कोणी त्यास मुजरा करावयास जवळ येई तेव्हां तो आपला हात पुढें करून त्याला धरून त्याचें चुंबन घेई. ६ इस्राएलांतले जे जे लोक राजाकडे न्याय मागण्यासाठीं येत त्या सर्वांशीं तो असाच वागे; या प्रकारें अबशालोमानें इस्राएल लोकांचीं मनं हरण केलीं.

७ चार वर्षे संपल्यावर अबशालोम राजास म्हणाला, मला परवानगी असावी, म्हणजे परमेश्वराला मीं जो नवस केला आहे तो हेब्रोन येथें जाऊन फेडीन. ८ मी अरामांतील गश्शूर येथें राहत होतो तेव्हां तुझ्या दासानें असा नवस केला होता कीं परमेश्वरानें मला यरुशलैमांत माघारीं नेलें तर मी परमेश्वराप्रीत्यर्थ धर्मकर्म करीन. ९ राजा त्यास म्हणाला, खुशाल जा. मग तो उठून हेब्रोनास गेला. १० अबशालोमानें इस्राएलाच्या सर्व वंशांकडे हेर पाठवून जाहीर केलें कीं रणशिंगाचा शब्द तुम्ही ऐकाल तेव्हां असा घोष करा कीं अबशालोम हेब्रोनास राजा झाला आहे. ११ अबशालोमाच्या सांगण्यावरून त्याजबरोबर दोनशें पुरुष गेले, ते भोळ्या भावानें गेले; त्यांना कांहींएक ठाऊक नव्हतें. १२ अबशालोमानें यज्ञ करीत असतां दाविदाचा मंत्री गिलोनी अही-थोफेल यास त्याचें नगर गिलो येथून बोलावून आणिलें. बंड वाढत गेलें व अबशालोमाकडे एकसारखे लोक जमत गेले.

१३ तेव्हां एका जासुदानें येऊन दाविदास सांगितलें, इस्राएल लोकांचीं मनं अबशालोमाकडे वळलीं आहेत. १४ हें ऐकून दावीद यरुशलैमांतल्या

आपल्या सर्व सेवकांस म्हणाला, चला, आपण पळून जाऊं; न गेलों तर अबशालोमाच्या हातांतून कोणी सुटावयाचा नाही; निघून जाण्याची लरा करा, नाही तर तो अचानक आपणांस पकडून आपल्यावर अरिष्ट आणील व शहरावर तरवार चालवील. १५ राजाचे सेवक त्याला म्हणाले, पाहा, स्वामीराजा, राजाच्या मनास येईल त्याप्रमाणें करावयास तुझे दास तयार आहेत. १६ मग राजा निघून गेला व त्याच्यामागून त्याच्या घरचीं माणसें गेलीं. त्याच्या ज्या दहा स्त्रिया उपपत्नी होत्या त्यांस घर संभाळावयास ठेवून तो गेला. १७ राजा निघाला तेव्हां सर्व लोक त्याच्या मागून गेले व ते बेथ-मरहाक येथें थांबले. १८ त्याचे सर्व करेथी, पलेथी व त्याजबरोबर गथाहून आलेले सहाशें गथकर हे त्याजबरोबर चालले. १९ राजा इत्तय गित्ती यास म्हणाला, तूं आमच्याबरोबर कां येतोस? तूं आपला परत जाऊन राजाजवळ राहा; तूं तर परका व हद्दपार केलेला आहेस; तूं आपल्या स्थानीं परत जा; २० तूं कालचा आलेला माणूस; मी वाट फुटेल तिकडे जाणार, तर आज तुला आमच्याबरोबर इकडे-तिकडे दौडवीत कां फिरवावें? तर तूं आपला परत जा, आणि आपल्या भाऊबंदांसहि परत ने; दया व सत्य हीं तुझ्यासमागमें राहोत. २१ इत्तयानें राजास उत्तर केलें, परमेश्वराच्या जीविताची आणि माझ्या स्वामीराजाच्या जीविताची शपथ; प्राण जावो कीं राहो, जिकडे माझा राजा जाईल तिकडे तुझा सेवकहि असणार. २२ दावीद इत्तयास म्हणाला, जा, पार निघून जा. तेव्हां इत्तय गित्ती याचीं सर्व माणसें व सर्व मुलेंबाळें हीं पार निघून गेलीं. २३ सर्व देशानें मोठा आकांत केला आणि सर्व लोक पार गेले; राजा किद्रोन ओहळापलीकडे गेला; सर्व लोकहि पार उतरून गेले; ते रानाच्या वाटेनें गेले. २४ तेव्हां, पाहा, सादोक व त्याजबरोबर सर्व लेवी देवाच्या कराराचा कोश घेऊन आले; त्यांनीं देवाचा कोश खालीं ठेविला आणि सर्व लोक नगरांतून बाहेर पार निघून जात तोंपर्यंत अब्याथार वर राहिला. २५ राजा सादोकास म्हणाला,

देवाचा कोश नगरांत परत घेऊन जा; परमेश्वराची कृपादृष्टि मजवर झाली तर तो मला परत आणील आणि हा कोश व आपलें मंदिर मला पुनः दाखवील; २६ पण मी तुजवर आतां प्रसन्न नाहीं असें तो म्हणाल्यास, पाहा, मी येथें हजर आहे, त्याच्या मर्जीस वाटेल तसें त्यानें माझे करावें. २७ राजा सादोक याजकास म्हणाला, तूं द्रष्टा आहेसना ? तूं नगरांत सुखरूप परत जा, आणि तुमच्याबरोबर तुमच्या दोन्ही पुत्रांनीं म्हणजे तुझा पुत्र अहीमास आणि अब्याथाराचा पुत्र योनाथान यांनींहि जावें. २८ पाहा, तुम्हांकडून मला कांहीं संदेश येईपर्यंत मी रानामध्ये पारानजीक थांबतो. २९ तेव्हां सादोक व अब्याथार देवाचा कोश परत यरुशलेमास घेऊन जाऊन तेथें राहिले.

३० दावीद जैतून पर्वताचा चढाव चढून गेला; तो रडतरडत वर चढून गेला; आपलें मस्तक झांकून तो अनवाणी चालला; त्याच्याबरोबरचीं सर्व माणसें आपलीं मस्तकें झांकून रडतरडत वर चढून गेलीं. ३१ कोणीं दाविदास सांगितलें कीं अहीथोफेल हाहि बंडखोरांस सामील होऊन अबशालोमाबरोबर आहे. हें ऐकून दावीद म्हणाला, हे परमेश्वरा, अहीथोफेलाची मसलत फोल कर. ३२ डोंगराच्या माथ्यावर ज्या ठिकाणीं देवाची आराधना करीत असत तेथें दावीद जाऊन पोहंचला, तेव्हां हूशय अर्कां त्यास भेटावयास आला; त्याचा अंगरखा फाटलेला होता, व त्याच्या डोक्यांत धूळ घातलेली होती. ३३ दावीद त्यास म्हणाला, तूं माझ्याबरोबर आलास तर मला तूं भार मात्र होशील; ३४ तर तूं नगरांत परत जाऊन अबशालोमास म्हण, हे राजा, मी तुझा दास होतो; पूर्वीं जशी मीं तुझ्या बापाची नौकरी केली तशी मी आतां तुझी नौकरी करितों; असें केल्यानें तूं माझ्याकरितां अहीथोफेलाची मसलत निष्फळ करिशील. ३५ तेथें तुजबरोबर सादोक व अब्याथार याजक हे असणार नाहींत काय ? जीं कांहीं बातमी तुला राजमंदिरांतून मिळेल ती तूं सादोक व अब्याथार याजकांस कळीव. ३६ पाहा, त्यांच्याबरोबर त्यांचे दोन पुत्र म्हणजे सादोकाचा

पुत्र अहीमास व अब्याथाराचा पुत्र योनाथान हेहि आहेत; जें काहीं तुमच्या कार्णीं पडेल तें त्यांच्या हस्तें मला सांगून पाठीव. ३७ तेव्हां दाविदाचा मित्र हूशय नगरांत गेला; अबशालोमहि यरुशलेमांत दाखल झाला.

१ दावीद डोंगराच्या माथ्यावरून पलीकडे
१६ गेला तेव्हां त्याला मफीबोशेथाचा चाकर सीबा हा भेटला; खोगीर घातलेलीं दोन गाढवे व त्यांवर दोनशें भाकरी, खिसमिसांचे शंभर घड, अंजिरांच्या शंभर ठेपा व द्राक्षारसाचा एक बुधला अशी सामग्री त्याजजवळ होती. २ राजानें सीबास विचारिलें, यांचें प्रयोजन काय ? सीबा म्हणाला, गाढव राजघराण्यांतल्या लोकांस बसण्यासाठीं; भाकरी आणि अंजीर तरुण चाकरांस खावयासाठीं; आणि द्राक्षारस रानांत थकलेल्याभागलेल्यांस पिण्यासाठीं आहे. ३ राजानें पुनः विचारिलें, तुझ्या धन्याचा पुत्र कोठें आहे ? सीबा राजाला म्हणाला, पाहा, तो यरुशलेमांतच राहिला आहे; आज इस्राएलवंश मला आपल्या बापाचें राज्य पुनः देईल असें त्याला वाटत आहे. ४ राजा सीबास म्हणाला, मफीबोशेथाचें जें कांहीं आहे तें सर्व तुझेंच आहे. सीबानें म्हटलें, मी प्रणाम करितों; माझ्या स्वामीराजा, मजवर तुझी कृपादृष्टि असावी.

५ दावीद राजा बहूरिम येथें पोहंचला तेव्हां पाहा, शौलाच्या घराण्यांतील एका कुळांतला एक मनुष्य आला; त्याचें नांव शिमी बिन गेरा असें होतें; तो शिब्याशाप देत आला. ६ तो दाविदावर व सर्व राजसेवकांवर धोंडे फेकूं लागला; सर्व लोक आणि लढवय्ये त्याच्या उजव्याडाव्या बाजूस होते. ७ शिमी शिब्याशाप देऊन म्हणाला, अरे खुनी मनुष्या, अधमा, नीघ, चालता हो; ८ ज्या शौलाच्या जागीं तूं राज्य केलें त्याच्या घराण्यांच्या रक्तपाताबद्दल परमेश्वरानें तुझें पारिपत्य केलें आहे, आणि परमेश्वरानें तुझा पुत्र अबशालोम याच्या हातीं राज्य दिलें आहे; पाहा, तूं रक्तपात करणारा मनुष्य आहेस, यास्तव तुझ्या दुष्टतेतच तूं गुरफटला आहेस. ९ सरुवेचा

पुत्र अबीशय राजास म्हणाला, ह्या मेलेल्या कुत्र्याने माझ्या खात्रीराजास शाप द्यावा काय ? मला त्याच्यावर चालून जाण्यास हुकूम दे, मी त्याचे डोकें मारितों. १० राजा म्हणाला, सरुवेच्या पुत्रांनो, मला तुमच्याशी काय करावयाचें आहे ? तो शिव्याशाप देत आहे; दाविदाला शिव्याशाप दे असें खुद्द परमेश्वरानें त्याला सांगितलें असल्यास तूं हें कां करितोस असें म्हणण्याची कोणाची प्राज्ञा आहे ? ११ मग दाविदानें अबीशय व आपले सर्व सेवक यांस सांगितलें, पाहा, प्रत्यक्ष माझा पुत्र, माझ्या पोटचा गोळा माझा जीव ध्यावयास पाहत आहे, तर हा वन्यामिनी हें असें करीत आहे यांत काय नवल ! त्याच्या वाटेस जाऊं नका, त्याला शिव्याशाप देऊं द्या; कारण परमेश्वरानेंच त्याला सांगितलें असेल. १२ मला होत असलेला उपद्रव कदाचित् परमेश्वर पाहील, आणि या शिव्याशापांऐवजीं मला चांगला मोबदला देईल. १३ दावीद आपल्या लोकांसह पुढें मार्गस्थ झाला आणि शिमी समोरच्या पहाडाच्या कडेनें त्याला शिव्याशाप देत, धोंडे मारीत व त्याजवर धूळ उधळीत चालला. १४ राजा आपल्याबरोबरच्या लोकांसह आपल्या मुक्कामीं थकूनभागून पोहंचला व तेथें त्यानें विसावा घेतला.

१५ अबशालोम सर्व इस्राएल लोकांसह यरुशल्लेमास आला व त्याजबरोबर अहीथोफेलहि आला. १६ दाविदाचा मित्र हूशय अर्की अबशालोमाकडे गेला तेव्हां तो त्यास म्हणाला, राजा चिरायु होवो ! चिरायु होवो ! १७ अबशालोम त्यास म्हणाला, तुझ्या मित्रावर अशीच का तुझी प्रीति ? तूं आपल्या मित्राबरोबर कां गेला नाहीस ? १८ हूशा अबशालोमास म्हणाला, नाही; परमेश्वरानें, आणि या लोकांनीं व सर्व इस्राएल लोकांनीं ज्याची निवड केली त्याचा मी आहे, व त्याच्याच बरोबर मी राहणार. १९ मी नोकरी कोणाची करणार ? त्याच्या पुत्राच्या हुजुरास राहून मी सेवा करूं नये काय ? जशी मी तुझ्या बापाच्या हुजुरास राहून सेवा केली तशीच मी तुझ्या हुजुरास राहून करणार. २० मग

अबशालोम अहीथोफेलास म्हणाला, आतां आपण काय करावें याची सल्ला दे. २१ अहीथोफेलनें अबशालोमास म्हटलें, ज्या उपपत्नी तुझा बाप मंदिराच्या रक्षणास ठेवून गेला आहे त्यांच्यापाशीं जा; तुझ्या बापाला तुझा वीट आला असें सर्व इस्राएल लोक ऐकितील तेव्हां तुझ्याबरोबरच्या सर्वांच्या हातांना जोर येईल. २२ अबशालोमासाठीं राजमंदिराच्या धाब्यावर एक तंबू दिला आणि सर्व इस्राएलादेखत अबशालोम आपल्या बापाच्या उपपत्नीपाशीं गेला. २३ त्या काळीं अहीथोफेल जी मसलत देत असे ती जशी काय देवाजवळ मागितलेल्या कौलाप्रमाणें असे; दावीद व अबशालोम या दोघांना जी मसलत तो देत असे ती अशीच असे.

१ अहीथोफेल अबशालोमास म्हणाला, मला १७ परवानगी दे म्हणजे मी बारा हजार पुरुष निवडून घेऊन रातोरात दाविदाचा पाठलाग करितों; २ तो थकलेलाभागलेला व कमकुवत असतां मी त्याजवर छपा घालून त्यास घाबरें करीन; त्याच्याबरोबरचे सर्व लोक पळून जातील; आणि मग मी राजालाच तेवढें मारीन; ३ मी सर्व लोकांस तुजकडे परत आणीन; ज्याच्यामागे तूं लागला आहेस त्याचा अंत झाला म्हणजे सर्व लोक तुजकडे फिरलेच म्हणावयाचे; या प्रकारें सर्व लोक स्वस्थचित्त होतील. ४ ही गोष्ट अबशालोमास व इस्राएलाच्या सर्व वडील जनांस पसंत पडली.

५ मग अबशालोम म्हणाला, हूशय अर्की यालाहि बोलावून आणा; त्याचें काय म्हणणें आहे तेंहि पाहूं. ६ हूशय आला तेव्हां अबशालोम त्यास म्हणाला, अहीथोफेल अमुक अमुक मसलत देत आहे; त्याच्या सांगण्याप्रमाणें करावें काय ? नाही तर तूं तरी कांहीं मसलत सांग. ७ हूशय अबशालोमास म्हणाला, अहीथोफेलनें या प्रसंगीं तुला जी मसलत दिली आहे ती बरोबर नाही. ८ हूशय आणखी म्हणाला, तूं आपल्या बापास व त्याजबरोबरच्या पुरुषांस चांगला ओळखितोस; ते वीर पुरुष आहेत. रानांत एकाद्या अखलीचीं पोरें कोणीं

नेलीं असतां जशी ती चवताळले ते तसे ते चवताळलेले आहेत. तुझा बाप मोठा योद्धा आहे; तो कांहीं आपल्या लोकांबरोबर रात्रीचा राहावयाचा नाही. ९ पाहा, तो एकाद्या भुयारांत किंवा दुसऱ्या स्थळीं लपून राहिला असेल. सुरुवातीला कांहीं लोक पडले तर अबशालोमाच्या पक्षाच्या लोकांचाच वध होत आहे अशी वार्ता लोकांमध्ये पसरले; १० म्हणजे जो धैर्यावान् आहे, ज्याचें हृदय सिंहाच्या सारखें आहे, अशा पुरुषाचीहि गाळण पडेल; कारण सर्व इस्राएल लोकांस ठाऊक आहे कीं तुझा बाप लढवय्या असून त्याजबरोबरचे लोकहि वीर आहेत. ११ माझी तुला अशी मसलत आहे कीं दानापासून बैर-शेव्यापर्यंतचे अवघे इस्राएल लोक, समुद्रकिनाऱ्यावरील रेतीप्रमाणें अगणित असे एकत्र कर आणि तूं स्वतः युद्ध करावयास जा; १२ मग तो असेल तेथें त्याजवर आपण एकदम छपा घालूं आणि जमिनीवर दंव पडतें त्याप्रमाणें आपण त्याच्यावर जाऊन पडूं; म्हणजे त्याचा व त्याजबरोबरच्या लोकांचा आपण मागमूस-राहूं देणार नाही. १३ तो जर एकाद्या नगरांत गेला असला तर सर्व इस्राएल लोक त्या नगरास दोर लावून तें नदींत ओढून टाकितील; तेथें एक खडाहि राहावयाचा नाही. १४ अबशालोम व सर्व इस्राएल लोक म्हणाले, अहीथोफेल याच्या मसलतीपेक्षां हूशय अर्की याची मसलत बरी दिसते. अहीथोफेलाची चांगली मसलत मोडून अबशालोमावर अरिष्ट आणावें म्हणून परमेश्वरानें ही योजना केली होती.

१५ मग हूशयानें सादोक व अब्याथार याजक यांस सांगितलें कीं अहीथोफेलानें अबशालोमास व इस्राएलाच्या वडील जनांस अशी मसलत दिली होती, पण मीं अशी अशी मसलत दिली. १६ तर लवकर जासूद पाठवून दाविदास सांग कीं आज रात्रीं रानांतील पारांपाशीं राहूं नको; कसेंहि करून पार उतरून जा, नाही तर राजा व त्याजबरोबरचे सर्व लोक फस्त होतील. १७ योनाथान व अहीमास हे एन-रोगेर येथें राहत होते; ते शहरांत आहेत हें कोणास कळू नये

म्हणून एक दासी जाऊन त्यास खबर देत असे; त्यांनीं जाऊन दावीद राजास हें वर्तमान सांगितलें; १८ पण एका पोरानें त्यांस पाहून अबशालोमास जाऊन सांगितलें; तेव्हां ते त्वरेनें निघून बद्धरिमांतील एका मनुष्याच्या घरीं गेले; त्याच्या चौकांत एक विहीर होती तीत ते उतरले. १९ तेव्हां एका स्त्रीनें एक चादर घेऊन विहिरीच्या तोंडावर पसरिली व त्यावर कांहीं भरडलेलें धान्य पसरलें, त्यामुलें कोणाच्या कांहीं लक्षांत आलें नाही. २० अबशालोमाचे चाकर त्या घरीं त्या बाईकडे आले; ते तिला म्हणाले, अहीमास व योनाथान कोठें आहेत? तेव्हां त्या स्त्रीनें त्यास म्हटलें, ते ओहळाच्या पलीकडे गेले आहेत. त्यांनीं पुष्कळ शोध केला, पण ते सांपडले नाहीत, म्हणून ते परत यरुशलेमास गेले. २१ ते निघून गेल्यावर ते पुरुष विहिरींतून बाहेर निघाले; त्यांनीं जाऊन दावीद राजास खबर दिली. ते दाविदास म्हणाले, उठा, हा पार उतरून लवकर पलीकडे जा; अहीथोफेलानें तुमच्याविरुद्ध अमुक अमुक मसलत केली आहे. २२ तेव्हां दावीद व त्याच्याबरोबरचे सर्व लोक यादेंनेपार गेले. सकाळीं उजाडलें तेव्हां यादेंनेच्या पलीकडे गेला नाही असा कोणीच मार्ग राहिला नाही. २३ आपल्या मसलतीप्रमाणें काम झालें नाही हें अहीथोफेलानें पाहिलें तेव्हां तो आपल्या गाढवावर खोगीर घालून आपल्या नगरास आपल्या घरीं गेला, आणि आपल्या घराची सर्व व्यवस्था लावून त्यानें गळफास घेतला; तो मृत्यु पावला, व त्याला त्याच्या बापाच्या थडग्यांत पुरिलें.

२४ मग दावीद महनाइमास गेला. इकडे अबशालोम इस्राएल लोकांसह यादेंनेपार गेला. २५ अबशालोमानें यवाबाच्या जागीं अमासा यास सेनापति नेमिलें. यवाबाची आई सरुवा हिची नाहाश म्हणून एक बहीण होती; हिच्या अबीगल नांवाच्या कन्येपाशीं इथ्रा नांवाचा एक इस्राएल पुरुष गेला होता त्याचा पुत्र हा अमासा होय. २६ इस्राएल लोकांनीं व अबशालोमानें गिलाद देशांत तळ दिला.

२७ दावीद महनाइम येथें आला तेव्हां अम्मो-

न्यांच्या राब्बांतला नाहाशाचा पुत्र शोबी व लो-दबारां-
तील अम्मीएलाचा पुत्र माखीर आणि रोगलीम येथील
बर्जिल्लय गिलादी यांनीं २८ दाविदासाठीं व त्याच्या
बरोबरच्या माणसांसाठीं खाटा, भांडीकुंडी, गहू, जब,
पीठ, हुरडा, शेंगा, वाटाणे, फुटाणे, २९ मध, लोणी,
मेंढरें व गाईच्या दुधाची पनीर हीं आणिलीं; हे
लोक रानांत असून भुकेले, तान्हेले व श्रांत असतील
असें त्यांना वाटलें.

१ दाविदानें आपल्याबरोबरच्या लोकांची
१८ मोजदाद केली व त्यांच्यावर सहस्रपति व शत-
पति नेमिले. २ मग दाविदानें एक तृतीयांश
लोक यवाबाच्या ताब्यांत दिले; एक तृतीयांश लोक
यवाबाचा भाऊ अबीशय जो सरुवेचा पुत्र होता
त्याच्या, व बाकीचे एक तृतीयांश इत्थ गित्तीच्या
ताब्यांत दिले; व त्यांस युदास पाठविलें, आणि
राजांनें लोकांस सांगितलें, मीहि अवश्य तुम्हांबरोबर
येतो. ३ लोकांनीं म्हटलें, तूं येऊं नये; कारण आम्ही
पळून गेलों तर त्याचें त्यांस कांहीं वाटणार नाहीं;
आमच्यांतले अर्धे लोक मेले तरी त्यांस कांहीं वाटा-
वयाचें नाहीं; पण तूं तर आमच्यांतल्या दहा
हजारांच्या ठिकाणीं आहेस; म्हणून तूं नगरांत राहूनच
आम्हांस कुमक करावी हें उत्तम. ४ राजा त्यांस
म्हणाला, तुम्हांस योग्य वाटतें तसें मी करितों. मग
राजा वेशीच्या बाजूस उभा राहिला, आणि लोक
शंभरशंभर, हजारहजार असे बाहेर निघाले. ५ राजानें
यवाब, अबीशय व इत्थ यांस आज्ञा केली कीं त्या
तरुण पुरुषांनीं म्हणजे अबशालोमाशीं माझ्यासाठीं
सौम्यतेनें वागा; राजानें अबशालोमाविषयीं आपल्या
सरदारांस जी आज्ञा दिली ती सर्व लोकांनीं ऐकिली.
६ या प्रकारें ते लोक इस्राएल लोकांशीं सामना करण्यास
रणांगणीं गेले, आणि एफ्राइमाच्या रानांत लढाईस तोंड
लागलें. ७ तेथें दाविदाच्या सेवकांपुढें इस्राएल लोकांचा
मोड झाला; त्या दिवशीं एवढा संहार झाला कीं वीस
हजार लोक कामास आले. ८ लढाई देशभर चालली;
त्या दिवशीं तरवारीपेक्षां रानामुलेंच पुष्कळ लोकांचा

फडशा उडाला. ९ अबशालोमाची दाविदाच्या सेवकांशीं
अकस्मात् गांठ पडली. अबशालोम आपल्या खेचरावर
बसून चालला होता; खेचर एका मोठ्या एला वृक्षाच्या
दाट फांबांखालून चाललें असतां अबशालोमाचें डोकें
त्या वृक्षास अडकून तो अधांतीरीं लटकत राहिला व तें
खेचर त्याच्याखालून निघून गेलें. १० हें पाहून एका
मनुष्यानें यवाबास सांगितलें कीं अबशालोम एका
झाडाला लटकत असलेला मीं पाहिला. ११ यवाबानें
त्या खबर देणाऱ्या मनुष्यास म्हटलें, तूं त्यास तसें
पाहून तेथल्या तेथें मारून जमिनीवर कां पाडिलें नाहीं?
मीं तुला दहा रुपये व कमरबंद दिला असता. १२ तो
मनुष्य यवाबास म्हणाला, हजार रुपये माझ्या हातावर
ठेविले तरी मी राजकुमारावर हात टाकणार नाहीं;
कारण तुमच्यांतल्या कोणीहि त्या तरुण पुरुषास
म्हणजे अबशालोमास हात लावूं नये अशी आज्ञा
राजानें तुला, अबीशयास व इत्थास दिली ती
आम्हांस महशूर आहे. १३ मीं हें केलें असतें तर
मीं आपला जीव धोक्यांत घातला असता; तरी
माझ्याविरुद्ध झाला असतास, कारण राजापासून
कोणतीच गोष्ट लपत नाहीं. १४ यवाब म्हणाला, तुझ्या
नादीं लागून वेळ घालविण्यांत कांहीं अर्थ नाहीं. मग
त्यानें हातीं तीन तीर घेऊन ते एला वृक्षावर जीवंत
लटकत असलेल्या अबशालोमाच्या वक्षस्थलीं भोंसकिले.
१५ यवाबाच्या दहा शस्त्रवाहक तरुण पुरुषांनीं त्याच्या-
भोंवतीं जमून त्याजवर प्रहार करून त्यास ठार केलें.
१६ मग यवाबानें रणशिंग फुंकिलें तेव्हां लोक इस्रा-
एलाचा पाठलाग करण्याचें सोडून परतले; कारण
यवाबानें लोकांची गय केली. १७ तेव्हां लोकांनीं
अबशालोमास खालीं काढून वनांतल्या मोठ्या खाड्यांत
टाकिलें व त्याच्यावर धोंड्यांची एक मोठी रास केली;
मग सर्व इस्राएल लोक पळून आपआपल्या डेऱ्यांकडे
गेले. १८ आपलें नांव चालविण्यास कोणी पुत्र नाहीं
हें लक्षांत आणून अबशालोमानें आपल्या हयातींत एक
मनोरा उभारिला होता, तो राजाच्या खोऱ्यांत आहे.
त्या मनोऱ्यास त्यानें आपलें नांव दिलें; आजपर्यंत

त्यास अबशालोमाचा स्मारकस्तंभ म्हणत आले आहेत.

१९ सादोकाचा पुत्र अहीमास म्हणाला कीं परमेश्वरानें आपल्या शत्रूंचें पारिपत्य केलें आहे, तर आतां धावत जाऊन ही खबर राजाला देऊं या. २० यवाब त्यास म्हणाला, आज ही खबर घेऊन जाऊं नको; दुसऱ्या एकाद्या दिवशीं ती घेऊन जा; पण आज ती नेऊं नको; कारण राजाचा पुत्र मृत्यु पावला आहे. २१ नंतर यवाब एका कूशी मनुष्यास म्हणाला तूं जें कांहीं पाहिलें तें जाऊन राजाला सांग. तेव्हां तो कूशी यवाबास नमन करून धावत गेला. २२ सादोकाचा पुत्र अहीमास पुनः यवाबास म्हणाला, कांहीं होवो पण मलाहि कूशीच्या मागोमाग दौड करू दे. यवाब म्हणाला, माझ्या मुला, इनाम मिळण्याजोगी खबर कांहीं तुजपाशीं नाही, तर कां दौड करितोस? २३ तो म्हणाला, कांहींहि होवो, मला धावत जाऊं दे. त्यानें त्यास म्हटलें, धाव. तेव्हां अहीमास दौड करून मैदानाच्या वाटेनें कूशीच्यापुढें निघून गेला.

२४ दावीद वेशीच्या दोन्ही दरवाजांच्या दरम्यान बसला होता, आणि पहारेकरी वेशीघर चढून तटावर गेला होता; त्यानें दूर नजर करून पाहिलें तों एक मनुष्य एकटाच दौडत येत आहे असें त्याच्या दृष्टीस पडलें. २५ पहारेकऱ्यानें पुकारून राजास तें सांगितलें. तेव्हां राजा म्हणाला, तो एकटाच येत असला तर तो कांहीं तरी खबर घेऊन येत आहे. इतक्यांत तो मनुष्य धावत धावत जवळ येऊन पोहंचला. २६ पहारेकऱ्यानें दुसरा एक मनुष्य धावत येतांना पाहिला; तेव्हां त्यानें वेसकऱ्यास हाक मारून सांगितलें, पाहा, आणखी एक मनुष्य एकटाच दौडत येत आहे. राजा म्हणाला, तोहि कांहीं खबर आणीत असावा. २७ पहारेकरी म्हणाला, पहिल्याची दौड सादोकाचा पुत्र अहीमास याच्या दौडीसारखी आहे असें मला वाटतें. राजा म्हणाला, तो भला मनुष्य आहे, त्यानें कांहीं चांगली खबर आणिली असावी. २८ मग अहीमासानें येऊन राजाचें क्षेम असो असें म्हटलें, आणि जमिनीपर्यंत लवून राजास मुजरा केला व म्हटलें,

तुझा देव परमेश्वर धन्य आहे, त्यानें माझ्या स्वामी राजावर हात उचलणाऱ्या मनुष्यांस तुझ्या काबूत दिलें आहे. २९ राजानें विचारिलें, तरुण अबशालोम खुशाल आहे ना? अहीमास म्हणाला, यवाबानें एका सेवकास व तुझा दास जो मी त्यास पाठविलें तेव्हां माझ्या दृष्टीस मोठी गर्दी पडली, पण काय झालें तें मला कळलें नाही. ३० राजा त्यास म्हणाला, बाजूस सरून येथें उभा राहा. तेव्हां तो बाजूस होऊन तेथें उभा राहिला. ३१ इतक्यांत कूशीहि येऊन म्हणाला, स्वामीराजास मीं खबर आणिली आहे; परमेश्वरानें आज न्याय करून तुजवर उठलेल्या सर्वांच्या हातून तुझा बचाव केला आहे. ३२ राजानें कूशीस विचारिलें, तो तरुण अबशालोम सुखरूप आहेना? कूशी म्हणाला, माझ्या स्वामीराजाचे शत्रु व जे कोणी तुझी हानि करावयास उठतील त्यांचें त्या तरुणासारखें होवो. ३३ तेव्हां राजा फार गहिवरला आणि वेशीवरल्या कोठडींत जाऊन रडला; जातांजातां त्यानें हे उद्गार काढिले: माझ्या पुत्रा अबशालोमा! हाय रे हाय! माझ्या पुत्रा! माझ्या पुत्रा अबशालोमा! तुझ्याबद्दल मी मेलों असतो तर बरें होतें. हाय रे! अबशालोमा! माझ्या पुत्रा! माझ्या पुत्रा!

१ अबशालोमासाठीं राजा विलाप करित आहे असें यवाबाच्या कार्नीं आलें. २ राजा आपल्या पुत्रासाठीं दुःख करित आहे असें लोकांनीं ऐकिल्यामुळें त्या दिवशींचा तो विजय सर्व लोकांस शोकरूप झाला. ३ युद्धांत पराजित होऊन लज्जेनें तोंड लपवितात त्याप्रमाणें लोक लपतछपत नगरांत आले. ४ राजा आपलें मुख झांकून मोठा विलाप करून म्हणाला, हाय रे! माझ्या पुत्रा अबशालोमा! अबशालोमा! माझ्या पुत्रा! माझ्या पुत्रा! ५ यवाब घरांत राजापाशीं जाऊन म्हणूं लागला, तुझ्या सेवकांनीं आज तुझा, तुझ्या पुत्रांचा, कन्यांचा, पत्नींचा आणि तुझ्या उपपत्नींचा प्राण वांचविला आहे; त्या तुझ्या सेवकांचें तोंड तूं आज काळें केलें आहे. ६ तूं आपल्या द्वेष्यांवर प्रेम करितोस आणि तुजवर प्रेम करणाऱ्यांचा द्वेष करितोस. तूं आज असें प्रकट केलें आहे कीं सरदार व

सेवक हे तुला कांहींच नव्हत; अबशालोम जीवंत राहिला असता आणि आम्ही सर्व मेलों असतो तर तुला बरें वाटलें असतें असें मला आज समजून आलें आहे. ७ तर आतां उठून बाहेर जा आणि आपल्या सेवकांचें समाधान कर, नाही तर मी परमेश्वराची शपथ घेऊन सांगतो कीं तूं बाहेर न गेलास तर आज रात्री तुझ्याजवळ एकसुद्धां मनुष्य राहावयाचा नाही; आणि बाळपणापासून ओढवले नाही; असलें संकट तुजवर ओढवेल. ८ तेव्हां राजा उठून वेशीत जाऊन बसला. राजा वेशीत बसला आहे हें लोकांस कळविलें तेव्हां सर्व लोक राजासमोर आले.

इकडे इस्राएल लोक आपल्या डेऱ्यांकडे पळून गेले. ९ इस्राएलाच्या सर्व वंशांतल्या लोकांचा आपसांत वाद चालला होता; ते म्हणू लागले कीं राजानें आम्हांस आमच्या शत्रूंच्या हातांतून सोडविलें, पलिष्ट्यांच्या हातांतून आमचा बचाव केला; पण आतां तो अबशालोमाच्या भीतीनें देश सोडून पळून गेला आहे. १० आपण अबशालोमास राज्याभिषेक केला, पण तो युद्धांत पडला; तर आतां राजाला परत आणण्याविषयीं तुम्ही कांहीं बोलत नाहीं हें काय ?

११ मग दावीद राजानें सादोक व अब्याथार याजकांस सांगून पाठविलें कीं यहूदी वडील जनांस सांगा, राजाला मंदिरांत परत न्यावें असें इस्राएल लोकांचें बोलणें चाललें आहे, हें राजाच्या कानीं आलें आहे; तर राजास त्याच्या मंदिरांत नेण्याच्या बाबतींत तुम्ही सर्वांच्या मार्गे कां राहतां ? १२ तुम्ही तर माझे भाऊबंध, माझ्या हाडामांसाचे आहां, तर राजाला परत घेऊन जाण्याच्या कामीं तुम्ही सर्वांच्या मार्गे कां ? १३ अमासाला सांगा कीं तूं तर माझ्या हाडामांसाचा ना ? तूं यवाबाच्या ठिकाणीं कायमचा सेनापति झाला नाहीस तर देव माझें त्या मानानें व त्याहूनहि अधिक पारिपत्य करो. १४ या प्रकारें त्यानें यहूदाच्या लोकांस एकदिल करून त्यांचीं मनं वळविलीं; त्यांनीं राजाकडे सांगून पाठविलें कीं तूं आपले सर्व सेवक घेऊन माघारी ये. १५ राजा मार्गे

परतून यादेनेपर्यंत आला आणि यहूदी यादेन नदीच्या अलीकडे राजास घेऊन येण्यासाठीं गिलगाल येथें सामोरे गेले.

१६ यहूदांबरोबर बहूरीम येथील बन्यामिनी शिमी बिन गेरा हाहि त्वरा करून दावीद राजास सामोरा गेला. १७ त्याजबरोबर एक हजार बन्यामिनी पुरुष होते; त्याप्रमाणेंच शौल घराण्यांतला सेवक सीबा हा आपले पंधरा पुत्र व वीस चाकर यांस घेऊन तेथें आला; ते राजापुढें यादेनेच्या पलीकडे पायीं गेले. १८ राजाच्या घरचीं माणसें आणण्यासाठीं व त्याला वाढेल तसा उपयोग करण्यासाठीं एक नाव तेथें ठेविली होती. राजा यादेन उतरून जाण्यास आला तेव्हां गेराचा पुत्र शिमी त्याच्या चरणीं लागून म्हणाला, १९ माझ्या स्वामीनें माझा अपराध जमेस धरूं नये; ज्या दिवशीं माझा स्वामीराजा यरुशलेम सोडून निघाला त्या दिवशीं तुझ्या दासानें दुष्टपणाचें वर्तन केलें, त्याचें स्मरण करून राजानें त्याबद्दल विषाद मानूं नये. २० तुझ्या दासानें अपराध केला आहे हें तुझा दास जाणून आहे; म्हणून पाहा, आज माझ्या स्वामीराजाच्या भेटीस्तव अवघ्या योसेफ घराण्यांतून मीच पहिला आलों आहे. २१ सखेचा पुत्र अबीशाय म्हणाला, शिमीनें परमेश्वराच्या अभिषिक्तास शपथ दिला तर त्याचा वध करूं नये काय ? २२ दावीद म्हणाला, सखेच्या पुत्रांनो, मला तुमच्याशीं काय कर्तव्य आहे ? कारण आज तुम्ही माझे विरोधी झालां आहां. इस्राएलांतल्या कोणाचा आज वध करावा काय ? आज मी इस्राएलाचा राजा आहे हें मला कळत नाही काय ? २३ मग राजा शिमीस म्हणाला, तूं प्राणास मुकणार नाहीस; राजानें त्याजशीं आणभाक केली.

२४ शौलाचा नातू मफीबोशेथ हा राजाच्या भेटीस आला; राजा निघून गेला होता तेव्हांपासून तो सुखरूप घरीं परत येई तोवर त्यानें आपले पाय धुतले नव्हते, आपली दाढी नीटनेटकी केली नव्हती व वस्त्रे धुतलीं नव्हतीं. २५ यरुशलेमकर राजाला भेटावयास गेले तेव्हां राजानें विचारिलें, मफीबोशेथा,

तूं मजबरोबर कां आला नाहीस ? २६ तो म्हणाला, माझ्या खामीराजा, माझ्या सेवकांनं मला फसविलें; तुझा दास पंगु आहे म्हणून तुझ्या दासानें विचार केला कीं मीं आपल्या गाढवावर खोगीर घालून त्यावर खार होऊन राजाकडे जावें. २७ माझ्या सेवकांनं माझ्या खामीराजापार्शीं माझी चहाडी केली आहे; पण माझा खामीराजा देवदूतासारखा आहे; आतां तुझ्या मर्जीस येईल तसें कर. २८ माझ्या बापाचें सर्व घराणें तुझ्यासमोर मृतवत् होतें, तरी तूं आपल्या दासाची तुझ्या पंक्तीस बसणाऱ्यांमध्ये नेमणूक केली; राजाजवळ आणखी दाद मागावयाचा मला काय हक्क आहे ? २९ राजा त्यास म्हणाला, तूं आपल्या गोष्टी पुनः कां काढतोस ? माझी आज्ञा आहे कीं तूं व सीबा जमीन बांटून घ्या. ३० मफीबोशेथ राजास म्हणाला, माझा खामीराजा सुखरूप आपल्या मंदिरीं आला आहे, तर सीबासच ती सर्व जमीन घेऊं या.

३१ मग बर्जिल्य गिलादी हा रोगलीम येथून आला आणि राजास यादेंनेपार पोंचविण्यासाठीं त्याजबरोबर नदी उतरून गेला. ३२ बर्जिल्य फार वयातीत होता; त्याचें वय ऐशीं वर्षांचें होतें. राजा महनाइम येथें तळ देऊन राहिला होता तेव्हां बर्जिल्यानं त्यास अन्न-पाणी पुरविलें होतें; तो फार मोठा मनुष्य होता. ३३ राजा बर्जिल्यास म्हणाला, माझ्याबरोबर चल; मी तुला यरुशलेमास आपल्याजवळ ठेवून तुझें पालनपोषण करीन. ३४ बर्जिल्य राजास म्हणाला, माझ्या आगुष्याचे आतां किती दिवस उरले आहेत कीं मीं राजा-बरोबर यरुशलेमास जावें ? ३५ आज मी ऐशीं वर्षांचा आहे; या वयांत मला बऱ्यावाईटाचा भेद काय सम-जणार ? तुझा दास जें कांहीं खातोपितो त्याचा खाद त्याला कळतो काय ? गाणारांचा व गाणारणींचा शब्द मला ऐकूं येतो काय ? तर तुझ्या दासानें माझ्या खामीराजास भार कां व्हावें ? ३६ तुझा दास राजा-बरोबर फक्त यादेंनेपार येत आहे; राजानें याचा एवढा मोठा मोबदला मला काय म्हणून द्यावा ? ३७ आपल्या दासास परत जाऊं दे, म्हणजे माझ्या स्वतांच्या गांवीं

माझ्या आईबापांच्या कबरस्तानाजवळ मी मरेन; पण तुझा दास किम्हाम हा हजर आहे, त्याला माझ्या खामीराजाबरोबर पलीकडे जाऊं दे; मग तुला वाटेल तें त्याचें कर. ३८ राजा म्हणाला, किम्हामानें मज-बरोबर पलीकडे यावें; तुला बरें वाटेल असें मी त्याचें करीन; तूं जें कांहीं मला सांगशील तें मी तुजसाठीं करीन. ३९ मग सारे लोक यादेंनेपलीकडे गेले; राजाहि पलीकडे गेला; राजानें बर्जिल्याचें चुंबन घेऊन त्याचें अभीष्ट चिंतिलें; आणि तो स्वस्थानीं परत गेला.

४० या प्रकारें राजा नदी उतरून गिलगालास गेला; किम्हामहि त्याजबरोबर गेला; यहुदाचे सर्व लोक व अर्धें इस्राएल लोक राजाला पलीकडे घेऊन गेले. ४१ तेव्हां सर्व इस्राएल येऊन राजास म्हणूं लागले, आमचे बांधव यहुदाचे लोक हे तुला चोरून छपवून घेऊन आले; राजाला, त्याच्या परिवाराला व त्याच्या सर्व लोकांना यादेंनेपार आणिलें असें कां ? ४२ तेव्हां सर्व यहुद्यांनीं इस्राएल लोकांस उत्तर दिलें, राजा आमचा जवळचा आप्त आहे, तर तुम्ही याबद्दल कां रुसतां ? आमच्या खाण्यापिण्याबद्दल राजाला कांहीं खर्च झाला आहे काय ? त्यानं आम्हांस कांहीं इनाम दिलें आहे काय ? ४३ इस्राएल लोक यहुद्यांस म्हणाले, राजा दहा हिश्यांनीं आमचा आहे; तुमच्याहून आमचा दाविदावर जास्त हक्क आहे; तर तुम्हीं आम्हांला तुच्छ समजून आमच्या राजाला माघारीं आणण्यापूर्वीं आमचा सल्ला कां घेतला नाही ? इस्राएल लोकांच्या भाषणापेक्षां यहुदी लोकांचें भाषण कठोरपणाचें होतें.

१ बन्यामिनी बिक्रीचा पुत्र शबा हा २० एक अधम मनुष्य होता; त्यानं रणशिंग फुंकून म्हटलें, दाविदाकडे आमचा कांहीं विभाग नाही; इशायपुत्राकडे आमचा कांहीं वतनभाग नाही; इस्राएलहो, आपआपल्या डेऱ्यांची वाट धरा. २ तेव्हां सर्व इस्राएल लोक दाविदाला सोडून देऊन बिक्रीचा पुत्र शबा याच्या मागून गेले; पण यादेंनेपासून यरुश-लेमारपर्यंतचे यहुदी लोक आपल्या राजास धरून राहिले.

३ दाविद यरुशलेम येथें आपल्या मंदिरांत आला

आणि ज्या दहा उपपत्नी राजमंदिराच्या संरक्षणासाठी त्याने ठेविल्या होत्या त्यांस त्याने अटकेंत ठेवून त्यांच्या उदरनिर्वाहाची तरतूद केली; पण त्याने त्यांशी समागम केला नाही. त्या आमरण वैधव्यदर्शेंत तशाच अटकेंत राहिल्या.

४ मग राजा अमासाला म्हणाला, तीन दिवसांच्या आंत यहूदा वंशाचे लोक जमा कर आणि तूं हि हजर हो. ५ अमासा यहूदा वंशाच्या लोकांस बोलावण्यास गेला, पण नेमून दिलेल्या मुदतीबाहेर त्यास विलंब लागला. ६ तेव्हां दावीद अबीशय यास म्हणाला, आतां बिक्रीचा पुत्र शबा हा अबशालोमा-पेक्षां हि आमची अधिक खराबी करणार; तर तूं आपल्या स्वामीचे लोक बरोबर घेऊन त्याचा पाठलाग कर, नाही तर तो तटबंदी नगराचा आश्रय करून आमच्या दृष्टीआड लपून राहावयाचा. ७ तेव्हां यवाबाचे सैनिक, करेथी व पलेथी व सर्व शूर वीर अबीशयामागून गेले; बिक्रीचा पुत्र शबा याचा पाठलाग करण्यासाठी ते यरुशलेमांतून बाहेर पडले. ८ ते गिबोनांतल्या मोठ्या शिळेपार्शी जाऊन पोहंचले तेव्हां अमासा त्यांस येऊन भेटला. यवाबानें आपल्या अंगांत चिलखत घातलें होतें आणि वरून कमरबंद कसलेला असून म्यानांत घातलेली एक तरवार कमरेस लटकाविली होती, तिचें म्यान निघून ती खाली पडली. ९ यवाबानें अमासाला विचारिलें, बंधो, तूं खुशाल आहेस ना? असें म्हणून यवाबानें चुंबन घेण्याच्या मिषानें अमासाची दाढी उजव्या हातानें धरिली. १० यवाबाच्या हातीं असलेल्या तरवारीकडे अमासाचें लक्ष गेलें नाहीं; त्यानें अमासाच्या पोटांत ती भोंसकून त्याचीं आंतडीं जमिनीवर पाडिलीं; त्यानें त्याला पुनः वार केला नाहीं; तेवढ्यानेंच त्याचा प्राण गेला. मग यवाब व त्याचा भाऊ अबीशय यांनीं बिक्रीचा पुत्र शबा याचा पाठलाग केला. ११ यवाबाच्या त्या मंडळीपैकीं एक जण अमासापार्शी राहून म्हणाला, जो कोणी यवाबाच्या पक्षाचा व दाविदास अनुकूल असेल त्यानें यवाबामागून जावें. १२ अमासा

भर रस्त्यांत रक्तांत लोळत पडला होता. सर्व लोक स्तब्ध उभे आहेत असें त्या मनुष्यानें पाहिलें तेव्हां त्यानें अमासाला सडकेवरून काढून एका शेतांत नेलें; तेथेंहि जो येतो तो स्तब्ध उभा राहतो असें पाहून त्यानें त्याच्यावर एक वस्त्र टाकिलें. १३ त्यास सडकेवरून काढून नेल्यावर सर्व लोक बिक्रीचा पुत्र शबा याचा पाठलाग करण्यासाठीं यवाबाच्यामागून गेले. १४ नंतर यवाब इस्राएली वंशांच्या लोकांतून जाऊन आबेल व बेथ-माका येथपर्यंत गेला व बेथ्यांच्या सर्व प्रदेशांतून गेला; मग तेहि एकवट होऊन त्याच्या मागून गेले. १५ मग त्यांनीं बेथ-माकाचें आबेल येथें शबा यास घेरिलें, आणि नगरासमोर त्यांनीं मोर्चे लाविले; तो बाहेर कोटाशीं होता. मग यवाबाबरोबरचे सर्व लोक तट पाडण्यासाठीं त्यावर आघात करूं लागले. १६ तेव्हां नगरांतून एका शहाण्या बाईनें हाक मारून म्हटलें, एका हो, एका; यवाबास सांगा, अमळ जवळ ये, मला कांहीं तुला सांगावयाचें आहे. १७ तो तिच्याजवळ गेला तेव्हां त्या स्त्रीनें विचारिलें, यवाब तो तूंच काय? तो म्हणाला, होय, मीच तो. मग ती त्यास म्हणाली, तुझ्या दासीचें म्हणणें ऐक. तो म्हणाला, सांग, मी ऐकतो. १८ ती म्हणाली, प्राचीन काळीं लोक म्हणत कीं मसलत विचारावयाची तर ती आबेल नगरांत विचारावी, व असें केलें म्हणजे झालें. १९ शांतिप्रिय व विश्वासपात्र अशा इस्राएलांपैकीं मी आहे; तूं इस्राएलांतल्या एका मातृनगराचा नाश करूं पाहत आहेस; परमेश्वराचें वतन तूं कां ग्रासूं पाहतोस? २० यवाब म्हणाला, मीं तें ग्रासून टाकावें अथवा त्याचा विध्वंस करावा ही गोष्ट मजपासून दूर राहो, अगदीं दूर राहो. २१ हा प्रकार कांहीं तसा नव्हे; एफ्राईम डोंगरांतल्या शबा बिन बिक्री नांवाच्या एका मनुष्यानें दावीद राजावर हात उचलिला आहे; तेवढा माणूस आमच्या स्वाधीन करा म्हणजे मी नगर सोडून जाईन. ती स्त्री यवाबास म्हणाली, त्या मनुष्याचें शीर तटावरून तुजकडे फेकूं. २२ मग त्या स्त्रीनें ही आपली शहाणपणाची मसलत सर्व लोकांपुढें मांडिली. तेव्हां

त्यांनीं विक्रीचा पुत्र शबा याचें शीर छेदून यवाबाकडे फेंकून दिलें. यवाबानें रणशिंग वाजविलें आणि सर्व लोक नगराजवळून पांगून आपआपल्या डेऱ्यांकडे गेले; आणि यवाब यरुशलेमास राजाकडे परत गेला.

२३ यवाब इस्राएलाच्या सर्व सैन्यावर होता; यहोयादाचा पुत्र बनाया हा करेशी व पलेथी यांजवर होता; २४ अदोराम वेठबिगारीवर होता; अही-लुदाचा पुत्र यहोशाफाट हा अखबारनवीस होता; २५ शबा चिटणीस होता; सादोक व अब्याथार हे याजक होते; २६ आणि याइसी ईरा दाविदाचा एक मुख्य मंत्री होता.

१ दाविदाच्या कारकीर्दीत लागोपाठ तीन वर्षे दुष्काळ पडला; तेव्हां दाविदानें परमेश्वरासमोर जाऊन प्रश्न केला. परमेश्वरानें उत्तर दिलें, शौल व त्याचें खुनी घराणें यांच्यामुळें हा दुष्काळ पडला आहे, कारण त्यानें गिबोनी लोकांचा संहार केला. २ राजानें गिबोनी लोकांस बोलावून त्यांशीं बोलणें केलें. (ते गिबोनी लोक इस्राएल लोकांपैकीं नसून अवशिष्ट अमोन्यांपैकीं होते; इस्राएल लोकांनीं त्यांच्याशीं शपथ वाहून करार केला होता; पण इस्राएल लोक व यहूदी लोक यांच्या अभिमानास्तब शौलानें गिबोनी लोकांचा संहार करण्याचा प्रयत्न केला होता.) ३ दाविदानें गिबोनी लोकांस विचारिलें, तुमच्यासाठीं मी काय करूं ? असें कोणत्या प्रकारचें प्रायश्चित्त मी करूं कीं जेणेंकरून तुम्ही परमेश्वराच्या वतनाचें अमीष्ट चिताल. ४ गिबोनी लोक त्यास म्हणाले, शौल व त्याचें घराणें यांशीं आमची सोन्यारुच्याविषयींची कांहीं गोष्ट नाही; तसेंच कोणा इस्राएल पुरुषास जिवें मारावयाचें आम्हांस प्रयोजन नाही. तो त्यांस म्हणाला, तुम्हीं सांगाल तें मी तुमच्यासाठीं करीन. ५ ते राजास म्हणाले, ज्या पुरुषानें आमचा नाश केला आणि आमचा निःपात व्हावा आणि इस्राएल देशांत आमचें कोणी उरूं देऊं नये असें योजिलें होतें, ६ त्याच्या वंशांतले सात जण आमच्या हातीं दे, म्हणजे परमेश्वरानें निवडिलेल्या शौलाच्या गिब्यांत

परमेश्वराप्रीत्यर्थ आम्ही त्यांस फांशीं देऊं. राजा म्हणाला, मी त्यांस तुमच्या हातीं देतो. ७ दावीद व शौलाचा पुत्र योनाथान यांची परमेश्वराच्या नांवानें आणभाक झाली होती म्हणून शौलाचा मातृ योनाथानाचा पुत्र मफीबोशेथ याची राजानें गय केली; ८ पण अय्याची कन्या रिस्पा हिला शौलापासून अरमोनी व मफीबोशेथ असे दोन पुत्र झाले होते ते आणि शौलाची कन्या मीखल हिला महोलाथी येथील बर्जिछय याचा पुत्र अद्रीएल याच्यापासून पांच पुत्र झाले होते त्यांस पकडून ९ गिबोनी लोकांच्या हवालीं राजानें केले; त्यांनीं त्यांस डोंगरावर परमेश्वरासमोर फांशीं दिलें. त्या सातांचा एकदम निःपात झाला; त्यांस ठार मारिलें. ते दिवस हंगामाचे होते, ते जवाच्या हंगामाचे पहिले दिवस होते. १० मग अय्याची कन्या रिस्पा ही हंगामाच्या सुरवातीपासून आकाशांतून त्या शवांवर पर्जन्यवृष्टि होईपर्यंत त्या खडकावर गोणपाट पसरून बसली; दिवसां आकाशांतले पक्षी व रात्री वनपशु यांस तिनें त्या शवांस शिवूं दिलें नाही. ११ अय्याची कन्या व शौलाची उपपत्नी जी रिस्पा हिनें हें असें केलें म्हणून कोणी दाविदाच्या कानावर घातलें. १२ तेव्हां दाविदानें जाऊन शौल व त्याचा पुत्र योनाथान यांच्या अस्थि यावेश-गिलाद येथल्या लोकांकडून आणिल्या. पलिष्टी लोकांनीं गिलबोवाच्या डोंगरावर शौलाचा वध केला तेव्हां त्यांनीं बेथ-शानच्या चवाट्यावर त्यांस टांगिलें होतें, तेथून त्यांचीं शवें त्या लोकांनीं चोरून आणिलीं होती. १३ त्यानें तेथून शौल व त्याचा पुत्र योनाथान यांच्या अस्थि आणिल्या; तसेंच ज्यांस फांशीं दिलें होतें त्यांच्याहि अस्थि लोकांनीं जमा केल्या. १४ शौल व त्याचा पुत्र योनाथान यांच्या अस्थि बन्यामीन प्रदेशांतील सेला येथें शौलाचा बाप कीश याच्या थडग्यांत पुरिल्या; दाविदाच्या आज्ञेप्रमाणें लोकांनीं सर्व कांहीं केलें. त्यानंतर देशासाठीं केलेली प्रार्थना देवानें ऐकिली. १५ पलिष्ट्यांनीं इस्राएल लोकांशीं पुनः युद्ध केलें; तेव्हां दावीद आपले सैनिक बरोबर घेऊन पलिष्ट्यांशीं

लढला; त्या प्रसंगी दावीद थकून गेला. १६ तेव्हां रेफाई वंशांतला इशबी-बनोब म्हणून एक इसम होता, त्याच्या भाल्याच्या फलकाचें वजन तीनशें शेकेल पितळ भरलें; त्यानें नवी तरवार कमरेस बांधिली होती; त्यानें दाविदास मारावयाचा बेत केला; १७ पण सुरूवेचा पुत्र अवीशय यानें दाविदाचा बचाव केला; त्या पलिष्ठ्यास त्यानें ठार मारिलें. मग दाविदाच्या लोकांनीं त्यास शपथ घालून सांगितलें कीं पुनः तूं आम्हांबरोबर लढाईस येऊं नको; इझाएलाचा दीप तूं मालवूं नये.

१८ यानंतर पलिष्ठ्यांशीं गोब येथें पुनः युद्ध झालें, त्या समयीं हुश्याथी सिच्चखय यानें रेफाई वंशांतला सफ यास जिवें मारिलें. १९ गोब येथें पलिष्ठ्यांशीं पुनः युद्ध झालें तेव्हां बेथलहेम येथला यारे-ओरगीम याचा पुत्र एलहानान यानें गथाचा गल्याथ याचा वध केला; त्याच्या भाल्याची काठी साळ्याच्या तुरीएवढी होती. २० गथ येथें पुनः युद्ध झालें तेव्हां तेथें रेफाई वंशांतला एक मोठा धिप्पाड पुरुष होता, त्याच्या प्रत्येक हातास व पायास सहा सहा अशीं एकंदर चौवीस बोटे होती. २१ त्यानें इझाएलाची अबहेलना केल्यावरून दाविदाचा भाऊ शिमी याचा पुत्र योनाथान यानें त्याचा वध केला. २२ हे चार पुरुष गथ येथें रेफाईला झाले होते; ते दाविदाच्या व त्याच्या लोकांच्या हातांनं पडले.

१ परमेश्वरानें दाविदास त्याच्या सर्व शत्रूं-
२२ पासून व शौलाच्या हातांतून सोडविलें त्या समयीं त्यानें परमेश्वराला हें कवन गाईलें.

२ तो म्हणाला,

परमेश्वर माझा दुर्ग, माझा गड,

मला सोडविणारा, माझाच होय.

३ माझा देव जो माझा दुर्ग, त्याचा आश्रय

मी करितों;

तो माझें कवच, माझें तारणशृंग,

१ अथवा: गल्याथ याच्या भावाचा (१ इतिहास २०.५ पहा).

माझा उंच बुरुज, माझें शरणस्थान आहे;

माझ्या उद्धारकर्त्या, घातापासून तूं मला रक्षितोस.

४ स्तुतिपात्र परमेश्वराचा मी धावा करितों,

तेव्हां शत्रूंंपासून माझा बचाव होतो.

५ मृत्युतरेगांनीं मला वेष्टिलें,

अधर्माच्या पुरांनीं मला घाबरें केलें.

६ अधोलोकाच्या बंधनांनीं मला घेरिलें,

मृत्युपाश मजवर आले.

७ मीं आपल्या संकटांत परमेश्वराचा धावा केला,

माझ्या देवाला मीं हाक मारिली;

त्यानें आपल्या मंदिरांतून माझी वाणी ऐकिली,

माझी हाक त्याच्या कार्णी गेली.

८ तेव्हां पृथ्वी हालली व कांपली,

आकाशाचे पाये डळमळले,

त्याला झोके बसले, कारण तो संतप्त झाला होता.

९ त्याच्या नाकपुड्यांतून धूर निघत होता,

त्याच्या मुखांतून अग्नि निघून ग्रासीत चालला होता,

त्यामुलें निखारे धगधगत होते.

१० तो आकाश लववून खालीं उतरला;

त्याच्या पायांखालीं निबिड अंधकार होता.

११ तो कळबारूढ होऊन उडाला,

वायूच्या पंखांवर तो दृष्टीस पडला.

१२ त्यानें आपल्याभोंवतीं जलसंचय,

आणि अंतराळांतील अति घन मेघ

यांच्या अंधकाराचे मंडप आपल्यासभोंवार केले.

१३ त्याजपुढील तेजांतून निखारे धगधगत होते.

१४ परमेश्वरानें आकाशांतून गर्जना केली,

परात्पराची वाणी झाली.

१५ त्यानें वाण सोडून त्यांची दाणादाण केली,

विजा पाडून त्यांची त्रेधा उडविली.

१६ तेव्हां परमेश्वराच्या धमकीनें

त्याच्या नाकपुड्यांतील श्वासाच्या सोसाव्यानें

सागरांचे तळ दिसूं लागले,

पृथ्वीचे पाये उघडे पडले.

१७ त्यानें वरून हात लांब करून मला धरिलें,

- आणि मोठ्या जलसंचयांतून मला बाहेर काढिलें.
- १८ माझा बलाढ्य वैरी व माझे द्वेष
यांपासून मला त्यानें सोडविलें,
कारण ते मजहून अति बलिष्ठ होते.
- १९ माझ्या विपत्काळीं ते मजवर चालून आले;
तेव्हां परमेश्वर माझा आधार झाला.
- २० त्यानें मला प्रशस्त स्थलीं बाहेर आणिलें.
त्याचा प्रसाद मजवर होता म्हणून त्यानें मला
सोडविलें.
- २१ परमेश्वरानें माझ्या धार्मिकतेप्रमाणें मला फळ दिलें,
माझ्या हातांच्या निर्मलतेप्रमाणें त्यानें मला
प्रतिफल दिलें.
- २२ कारण मी परमेश्वराचे मार्ग धरून राहिलों,
मीं आपल्या देवाला सोडण्याची दुष्टाई केली नाहीं.
- २३ तर त्याचे सर्वे निर्णय माझ्या दृष्टीपुढें असत,
मीं त्याच्या नियमांचा त्याग केला नाहीं.
- २४ मी त्याच्याशीं निर्दोषतेनें वागत असें,
आणि मीं अधर्मापासून स्वताला अलिप्त राखिलें.
- २५ यास्तव परमेश्वरानें माझ्या धार्मिकतेप्रमाणें,
त्याच्या नजरेस आलेल्या माझ्या निर्मलतेप्रमाणें,
मला प्रतिफल दिलें.
- २६ दयाळू जनाशीं तूं दयेनें वागतोस,
सालिकाशीं सालिकतेनें वागतोस;
- २७ शुद्ध जनाशीं तूं शुद्ध भावनेनें वागतोस,
कुटिलाशीं तूं कुटिलतेनें वागतोस.
- २८ दीन जनांस तूं तारितोस,
उन्मत्त जनांवर दृष्टि ठेवून त्यांचा अधःपात
करितोस.
- २९ हे परमेश्वरा, तूं माझा दीप आहेस;
परमेश्वर माझ्या अंधकाराचा प्रकाश करितो.
- ३० तुझ्या साहाय्यानें मी फौजेवर चाल करून धावतो,
माझ्या देवाच्या साहाय्यानें मी तट उडून जातो.
- ३१ देवाविषयीं म्हणाल तर त्याचा मार्ग अव्यंग आहे;
परमेश्वराचें वचन कसास लागलेलें आहे;
त्याचा आश्रय करणाऱ्या सर्वांची तो ढाल आहे.

- ३२ परमेश्वरापरता देव कोण आहे ?
आमच्या देवापरता दुर्ग कोण आहे ?
- ३३ देव माझा अढळ दुर्ग आहे,
सालिक जनांस तो आपल्या मार्गानें नेतो.
- ३४ तो माझे पाय हरिणीच्या पायांसारखे करितो,
आणि मला माझ्या उच्च स्थानांवर स्थापितो.
- ३५ तो माझ्या हातांस युद्धकला शिकवितो
म्हणून माझे भुज पितळी धनुष्य वांकवितात.
- ३६ तूं मला आपलें तारणरूप कवच दिलें आहे,
तुझ्या लीनतेमुळें मला थोरवी प्राप्त झाली आहे.
- ३७ तूं माझ्या पावलांसाठीं प्रशस्त जागा केली आहे,
माझे पाय घसरले नाहीत.
- ३८ मीं आपल्या वैच्यांच्या पाठीस लागून त्यांचा
संहार केला,
आणि त्यांचा नायनाट केल्याशिवाय परत फिरलों
नाहीं.
- ३९ मीं त्यांचा धुव्वा उडविला,
मीं त्यांस इतका मार दिला कीं त्यांस उठतां येईना,
त्यांस मीं पायांखालीं तुडविलें.
- ४० लढाईकरितां तूं मला सामर्थ्याचा कमरबंद बांधिला,
मजवर उठलेल्यांस तूं माझ्याखालीं चीत केलें.
- ४१ तूं माझ्या वैच्यांस पाठ दाखवावयास लाविलें,
मीं आपल्या द्वेष्यांचा अगदीं संहार केला.
- ४२ त्यांनीं इकडेतिकडे पाहिलें तरी त्यांस सोडवावयास
कोणी नव्हता;
त्यांनीं परमेश्वराचा धावा केला तरी त्यानें त्यांचें
ऐकिलें नाहीं.
- ४३ तेव्हां भूमीवरल्या धुळीसारखें मीं त्यांचें चूर्ण केलें,
रस्त्यांवरील चिखलाप्रमाणें मीं त्यांस तुडवून दाबून
टाकिलें.
- ४४ माझ्या प्रजेच्या बखेड्यांपासून तूं मला मुक्त केलें;
मीं राष्ट्रांचा अधिपति व्हावें म्हणून तूं माझे रक्षण
केलें;
जे लोक माझ्या परिचयाचे नव्हते ते माझे अंकित
झाले.

- ४५ परदेशीय लोकांनीं माझें आर्जेव केलें;
माझी कीर्ति त्यांच्या कानीं पडतांच ते मला वश झाले.
- ४६ परदेशीय लोक गलित झाले;
ते आपल्या कोटांतून कांपत कांपत बाहेर आले.
- ४७ परमेश्वर जीवत आहे,
त्या माझ्या दुर्गाचा धन्यवाद होवो;
माझा तारणदुर्ग जो देव त्याचा महिमा वाढो;
- ४८ त्याच देवानें मला सूड उगवूं दिला,
अन्य राष्ट्रांस माझ्या सत्तेखालीं आणिलें.
- ४९ तोच मला माझ्या वैभवापासून सोडवितो,
मजविरुद्ध उठणाऱ्यांवर तूं माझें वर्चस्व करितोस,
बलात्कारी मनुष्यापासून मला सोडवितोस.
- ५० यास्तव हे परमेश्वरा, मी राष्ट्रांमध्ये तुझी स्तुति करीन,
तुझ्या नामाचीं स्तोत्रें गाईन.
- ५१ तो आपल्या राजाचा मोठा उद्धार करितो,
आपल्या अभिषिक्ताला,
दाविदाला व त्याच्या संततीला,
सर्वकाळ वात्सल्य दाखवितो.
- १ दाविदाचीं शेवटलीं वचनें हीं होत.
ज्यास उच्चपदावर चढविलें,
जो याकोबाच्या देवाचा अभिषिक्त,
जो इस्राएलाचा मधुर स्तोत्र गाणारा
तो इशायाना पुत्र दावीद असें म्हणतो:
- २ परमेश्वराचा आत्मा माझ्या द्वारें म्हणाला,
त्याचें वचन माझ्या जिव्हेवर आलें.
- ३ इस्राएलाचा देव म्हणाला,
इस्राएलाचा दुर्ग मला म्हणाला,
मानवांवर न्यायानें राज्य करणारा,
देवाचें भय धरून त्यांजवर राज्य करणारा
निर्माण होईल.
- ४ सूर्योदयाच्या प्रभातेसारखा तो उदय पावेल,
निरभ्र प्रभातेसारखा तो असेल,
पर्जन्यवृष्टीनंतर सूर्यप्रकाशानें जमिनींतून हिरवळ
उगवते तसा तो उगवेल.

- ५ माझ्या घराण्याचा देवाचीं असा संबंध नाही काय ?
कारण त्यानें मजशीं निरंतरचा करार केला आहे,
तो सर्व प्रकारें यथास्थित व निश्चित आहे;
माझा संपूर्ण उद्धार व अभीष्ट यांचा तो उदय होऊं
देणार नाही काय ?
- ६ सर्व अधर्मी लोकांस कांढ्यांप्रमाणें टाकून देतील,
कारण त्यांस हातीं धरितां येत नाहीं;
- ७ जो कोणी त्यांस धरूं पाहील
त्यास लोखंड व भाल्याचा दांडा घेतला पाहिजे;
तीं आग लागून जागच्या जागीं भस्म होतील.
- ८ दाविदाच्या पदरीं असलेल्या शूर वीरांचीं नांवें हीं:
तखमोनचा योशेब-बश्शेबेथ, हा सरदारांचा नायक
होता; हाच असनी आदीणो; यानें भाला चालवून
एका प्रसंगीं आठशें मनुष्यें मारिलीं. ९ त्याच्या
खालोखाल एलाजार बिन दोदय बिन अहोही हा
होता; दाविदाबरोबरच्या तिघां महावीरांपैकीं हा एक
होता; युद्धासाठीं जमा झालेल्या पलिष्ट्यांस तुच्छ
लेखून इस्राएल लोक त्यांच्यावर चालून गेले; १० तेव्हां
आपला हात थकून तरवारीस चिकटून जाई तोंवर
एलाजार पलिष्ट्यांस मार देत राहिला. त्या दिवशीं
परमेश्वरानें मोठा विजय घडवून आणिला; त्याच्यामागून
लोक गेले ते केवळ लुटालुट करावयाला. ११ त्याच्या
खालोखाल आगे हरारी याचा पुत्र शम्मा हा होता.
पलिष्ट्यांनीं एकत्र होऊन एका मसुरीच्या शेतांत सैन्यव्यूह
रचिला तेव्हां लोक पलिष्ट्यांसमोरून पळून गेले. १२ त्या
शेताच्या मध्यभागीं उभें राहून शम्मानें त्या शेताचें
रक्षण केलें व त्या पलिष्ट्यांचा वध केला; त्या प्रसंगीं
परमेश्वरानें मोठा विजय घडवून आणला. १३ तीस मुख्य
सरदारांतले तिघे जण हंगामाच्या वेळीं अदुल्लाम गुहेंत
दाविदाकडे आले; तेव्हां पलिष्ट्यांचें सैन्य रेफाईम
खोऱ्यांत तळ देऊन होतें. १४ त्या प्रसंगीं दावीद
गडावर असून बेथलहेमांत पलिष्ट्यांचें ठाणें बसलें होतें.
१५ दाविदास उत्कट इच्छा होऊन तो म्हणाला, बेथल-
हेमाच्या वेशीजवळील विहिरीचें पाणी मला कोणी
पाजिल तर बरें. १६ त्या तिघां वीरांनीं पलिष्ट्यांच्या

छावणींत घुसून बेथलहेमाच्या वेशीजवळील विहिरीचें पाणी काढून दाविदाकडे आणिलें; पण तो तें पिईना. त्यानें तें परमेश्वराच्या नामानें ओतिलें; १७ तो म्हणाला, हे परमेश्वरा, असें कृत्य माझ्याकडून न घडो; जे आपल्या प्राणांवर उदार झाले त्यांचें हें रक्त मीं प्यावें काय ? यास्तव तो तें पिईना; त्या तीन वीरांनीं हें कृत्य केलें. १८ सरुवेचा पुत्र यवाबाचा भाऊ अभीशय हा तिघांचा प्रमुख होता, त्यानें आपला भाला तीनशें मनुष्यांवर चालवून त्यांस ठार केलें; त्या तिघांमध्ये त्यानें नांव मिळविलें. १९ त्या तिघांहून त्याची महती अधिक होती म्हणून तो त्यांचा नायक झाला ना ? तरी त्या पहिल्या तिघांच्या योग्यतेस तो पोहंचला नाही. २० कवसेल येथला एक मनुष्य होता; त्यानें पुष्कळ पराक्रम केले होते; त्याच्या यद्दोयादा नामक पुत्राचा बनाया म्हणून एक पुत्र होता, त्यानें मवावी अरीएल याच्या दोघां पुत्रांस ठार मारिलें; आणि बर्षाच्या दिवसांत कुपांत उतरून एका सिंहास ठार केलें. २१ त्यानें एका धिप्पाड मिसरी पुरुषास ठार मारिलें; त्या मिसऱ्याच्या हातीं भाला होता, पण बनाया केवळ एक काठी घेऊन त्याच्यावर चालून गेला; व त्यानें त्या मिसऱ्याच्या हातचा भाला हिसकावून घेऊन त्याच भाल्यानें त्याचा वध केला. २२ असें करून यद्दोयादाचा पुत्र बनाया यानें त्या तिघां वीरांमध्ये नांव मिळविलें. २३ त्या तिघांहून त्याची महती मोठी होती तरी पहिल्या तिघांच्या योग्यतेस तो पोहंचला नाही. दाविदानें त्यास आपल्या हुजरातीवर नेमिलें.

२४ यवाबाचा भाऊ असाएल ह्या तिसांपैकी होता; बेथलहेमच्या दोदोचा पुत्र एलहानान, २५ शम्मा हरोदी, अलीका हरोदी, २६ हेलस पलती, इक्केश तकोइ याचा पुत्र ईरा, २७ अबीयेजेर अनाथोथी, मबुजय हूशाथी, २८ सलमोन अहोही, महरय नटोफाथी, २९ बाना नटोफाथी याचा पुत्र हेलेब, बन्यामिन्यांच्या गिबांतला रीबय याचा पुत्र इत्तय, ३० बनाया पिराथोनी, गाशाच्या ओढ्यांजवळचा हिद्दय, ३१ अबी-अलबोन अर्बाथी, अजमावेथ बरहूमी, ३२ अलीहबा

शालबोनी, याशेनाच्या पुत्रांतील योनाथान, ३३ शम्मा हरारी; शारार अरारी याचा पुत्र अहीयाम, ३४ माकाथीचा पुत्र अहसवय याचा पुत्र अलीफलेट, अहीथोफेल गिलोनी याचा पुत्र अलीयम, ३५ हेखी कमेंली, पारय अर्बा, ३६ सोबांतील नाथान याचा पुत्र इगाल, बानी गादी, ३७ सेलक अम्मोनी, सरुवेचा पुत्र यवाब याचा शस्त्रवाहक नहरय बैरोथी, ३८ ईरा इथी, गारेब इथी, ३९ उरीया हित्ती, मिळून एकंदर सदतीस.

१ परमेश्वराच्या कोप इस्त्राएलावर पुनरपि २४ झाला, आणि इस्त्राएल व यहुदा यांची गणती करण्याची प्रेरणा देवानें त्यांच्याविरुद्ध दाविदास केली. २ त्या वेळीं राजाबरोबर सेनापति यवाब होता; त्यास त्यानें सांगितलें कीं दानापासून बैर-शेव्यापर्यंतच्या सर्व इस्त्राएल वंशांमध्ये फिरून तुम्ही लोकांची मोजदाद करा म्हणजे त्यांची संख्या मला कळेल. ३ राजास यवाब म्हणाला, तुझे लोक कितीहि असोत, तुझा देव परमेश्वर त्यांस शतगुणित करो आणि माझा स्वामीराजा आपल्या डोळ्यांनीं तें पाहो; पण माझ्या स्वामीराजास ही हौस कां वाटावी ? ४ तथापि राजाच्या म्हणण्यापुढें यवाब व सैन्याचे सरदार यांचें काहीं चालेना; आणि यवाब व सैन्याचे सरदार राजापुढून इस्त्राएल प्रजेची मोजदाद करण्यास निघून गेले. ५ त्यांनीं यादेंनेपलीकडे जाऊन गादांतील खोऱ्याच्या मध्यमार्गी असलेल्या अरोएर नगराच्या दक्षिणेस डेरे दिले; तेथून ते याजेराकडे गेले. ६ मग ते गिलाद व तहतीम होदशी या प्रदेशांत गेले; पुढें दान्यान येथें गेले; तेथून वळसा घेऊन ते सीदोनास गेले. ७ नंतर ते सोर नांवाचा दुर्ग आणि हिन्वी व कनानी यांचीं सर्व नगरें येथें गेले. तेथून यहुदा देशाच्या दक्षिण दिशेस बैर-शेबा येथवर गेले. ८ देशभर चहुं-कडे फिरून ते नऊ महिने वीस दिवसांच्या अंतीं यरुशलेमास आले. ९ तेव्हां यवाबानें प्रजेच्या मोजदादीची यादी राजास दिली; धारकरी योद्धे इस्त्राएलांत आठ लक्ष व यहुदांत पांच लक्ष भरले.

१० प्रजेची मोजदाद केल्यावर दाविदाचें मन त्याला खार्ज लागलें. दावीद परमेश्वरास म्हणाला, हें जें मीं केलें त्यांत मीं मोठें पाप केलें आहे; तर हे परमेश्वरा, आपल्या सेवकास दोषमुक्त कर, कारण मीं मोठा मूर्खपणा केला आहे. ११ दावीद पहाटेस उठला तेव्हां त्याचा द्रष्टा जो गाद नांवाचा संदेश त्यास परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें कीं १२ जा, दाविदास सांग, परमेश्वर म्हणतो, मी तुझ्यापुढें तीन गोष्टी ठेवितों, त्यांपैकी कोणती तुजसाठीं करूं ती सांग. १३ तेव्हां गादानें दाविदाकडे जाऊन त्यास हें सांगितलें; त्यानें त्यास विचारिलें, तुझ्या देशीं सात वर्षे दुष्काळ पडावा, किंवा तीन महिने तुझे शत्रु तुझा पाठलाग करित असतां तूं त्यांच्यापुढें पळत राहावें, किंवा तुझ्या देशांत तीन दिवस मरी यावी? याचा चांगला विचार कर; ज्यानें मला पाठविलें त्याला मी काय उत्तर देऊं तें पाहा. १४ दावीद गादास म्हणाला, मी मोठ्या पैचांत पडलों आहे; परमेश्वराच्या हातीं आपण पडूं या, कारण त्याचें वात्सल्य मोठें आहे; मनुष्याच्या हातांत मीं पडूं नये. १५ मग परमेश्वरानें इस्राएलांत सकाळपासून नेमिलेल्या सुदतीपर्यंत मरी पाठविली; आणि दानापासून बैर-शेव्यापर्यंतच्या लोकांपैकीं सत्तर हजार लोक मेले; १६ पण देवदूतानें यरुशलैमाचा नाश करण्यासाठीं त्यावर आपला हात उभारिला तेव्हां परमेश्वराला त्या अरिष्टविषयीं वाईट वाटलें, व त्यानें लोकांचा नाश करणाऱ्या देवदूतास म्हटलें, आतां पुरे कर, आपला हात आटोप; त्या समयीं परमेश्वराचा दूत अरवना यबूसी याच्या खळ्यानजीक होता. १७ लोकांचा नाश करणारा देवदूत दाविदाच्या दृष्टीस पडला तेव्हां त्यानें परमेश्वरास म्हटलें, पाहा, मीं पाप केलें, मी दुर्मार्गानेंहि चाललों,

पण या मेंढरांनीं काय केलें? तुझा हात माझ्या व माझ्या पितृकुळावर पडावा.

१८ त्या दिवशीं गाद दाविदाकडे येऊन त्यास म्हणाला, वरतीं जाऊन अरवना यबूसी याच्या खळ्यांत परमेश्वराप्रीत्यर्थ एक वेदी बांध. १९ तेव्हां परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें गादानें सांगितलें तें मान्य करून दावीद वरतीं गेला. २० तेव्हां अरवना खालीं नजर करून पाहतो तो दावीद आपल्या सेवकांसह आपल्याकडे येत आहे असें त्याच्या दृष्टीस पडलें, आणि त्यानें बाहेर येऊन राजापुढें भूमीपर्यंत लवून प्रणाम केला. २१ अरवना म्हणाला, माझ्या खामी-राजाचें आपल्या दासाकडे येणें कां झालें आहे? दावीद म्हणाला, तुझ्यापासून हें खलें विकत घेण्यास मी आलों आहे; लोकांवरली ही मरी दूर व्हावी म्हणून येथें परमेश्वराप्रीत्यर्थ मला एक वेदी बांधावयाची आहे. २२ अरवना दाविदास म्हणाला, माझ्या खामीराजास जें काहीं वाटेल तें घेऊन त्यानें अर्पण करावें; पाहा, होमबलीसाठीं हे बैल आहेत आणि इंधनासाठीं मळणीचीं आउतें व बैलांचें सामान हीं आहेत; २३ हे राजा, अरवना हें सर्व राजाला देत आहे. अरवना राजास म्हणाला, तुझा देव परमेश्वर तुला प्रसन्न होवो. २४ राजा अरवनास म्हणाला, नाहीं नाहीं, या वस्तु तुझ्यापासून मी दाम देऊनच घेईन; मी आपला देव परमेश्वर यास फुकटचे होमबलि अर्पणार नाहीं. मग दाविदानें पन्नास शेकेल चांदी देऊन तें खलें व बैल विकत घेतले. २५ दाविदानें तेथें परमेश्वराप्रीत्यर्थ वेदी बांधून होमबली व शाल्यर्पणें अर्पिलीं. या प्रकारें देशासाठीं विनवणी केली ती परमेश्वरानें मान्य केली आणि इस्राएल लोकांपासून त्या मरीचें निवारण झालें.

१ राजे

१ दावीद राजा आतां वृद्ध व वयातीत झाला होता; ते त्याजवर पांघरुणें घालीत तरी त्याला ऊब येत नसे. २ तेव्हां त्याचे सेवक त्यास म्हणाले, आमच्या स्वामीराजासाठीं एकादी तरुण कुमारी पाहावी; तिनें तैनातीस राहून आमच्या स्वामी-राजाची शुश्रूषा करावी आणि त्यास ऊब यावी म्हणून त्याच्या उराशीं निजवें. ३ मग त्यांनीं-सर्वे इस्राएल देशांत एका सुंदर कुमारीचा शोध केला, तेव्हां त्यांस शुनेमकरीण अबीशग नांवाची एक कुमारी आढळली, तिला ते राजाकडे घेऊन आले. ४ ती तरुणी फार सुंदर होती; ती राजाच्या शुश्रूषेस राहून त्याची सेवा करूं लागली; पण राजानें तिजशीं समा-गम केला नाहीं. ५ त्या समयीं हग्गीथेचा पुत्र अदो-नीया शिरजोर होऊन म्हणाला, मी राजा होणार; त्यानें रथ, स्वार व आपणापुढें धावण्यासाठीं पन्नास पुरुष ठेविले. ६ तूं हें काय करितोस असें विचारून त्याच्या बापानें त्याला जन्मांत कधीं दुखविलें नव्हतें, तो फार रूपवान् होता; अबशालोमाच्या मागून तो जन्मला होता. ७ त्यानें सरुवेचा पुत्र यवाब व अब्याथार याजक यांजशीं बोलणें लाविलें; ते अदो-नीया याच्या पक्षाचे होऊन त्यास मदत करणारे झाले; ८ पण सादोक याजक, यहोयादाचा पुत्र बनाया, नाथान संदेष्टा, शिमी, रेयी व दाविदाचे शूर वीर हे अदोनीयाच्या पक्षास मिळाले नाहींत. ९ अदोनी-यानें एन-रोगेल जवळचा जोहेलेथ खडक येथें मेंढे, बैल व पुष्ट पशु यांचा यज्ञ केला, आणि आपले बंधु सर्वे राजकुमार व राजाचे सर्वे यहूदी सेवक यांस आमंत्रण केलें; १० पण नाथान संदेष्टा, बनाया शूर वीर व आपला भाऊ शलमोन यांस त्यानें आमंत्रण केलें नाहीं. ११ मग शलमोनाची

आई वथशेबा हिला नाथान म्हणाला, आपला स्वामी दावीद यास नकळत हग्गीथेचा पुत्र अदोनीया हा राजा होऊन बसला आहे हें तूं ऐकिलें नाहीं काय? १२ तर मी तुला आतां मसलत देतो, तिच्यायोगें तूं आपला व आपला पुत्र शलमोन याचा प्राण वांचवि-शील. १३ तूं दावीद राजाकडे जाऊन त्यास विचार, माझ्या स्वामीराजा, तुझा पुत्र शलमोन हा खात्रीनें माझ्यामागे राजा होईल आणि माझ्या गादीवर बसेल अशी आणभाक तूं आपल्या दासीशीं केली आहेना? तर अदोनीया कसा राजा होऊन बसला आहे? १४ तूं राजाशीं भाषण करित आहेस तों मी तुझ्या मागून आंत येईन व तुझ्या बोलण्यास पुष्टि देईन. १५ मग वथशेबा खोलीत राजाकडे गेली; राजा फार वृद्ध झाला होता; त्याची सेवा शुनेमकरीण अबीशग ही करित होती. १६ वथशेबेनें राजास लवून मुजरा केला. त्यानें तिला विचारिलें, तुला काय पाहिजे? १७ तिनें म्हटलें, हे माझ्या स्वामी, तूं आपला देव परमेश्वर याची आणभाक करून आपल्या दासीस म्हटलें होतें कीं तुझा पुत्र शलमोन माझ्यामागे राजा होऊन माझ्या गादीवर खास बसेल; १८ पण आतां अदोनीया राजा होऊन बसला आहे हें माझ्या स्वामीराजास ठाऊक देखील नाहीं. १९ त्यानें विपुल बैल, पुष्ट पशु व मेंढे यांचा यज्ञ केला आणि सर्वे राजकुमार, अब्याथार याजक व सेनापति यवाब यांस आमंत्रण केलें, पण तुझा दास शलमोन यास त्यानें आमंत्रण केलें नाहीं. २० माझ्या स्वामीराजानंतर गादीवर कोणीं बसावें हें तुझ्या तोंडून समजावें म्हणून सर्वे इस्राएल लोकांचे डोळे तुजकडे लागले आहेत; २१ नाहीं तर जेव्हां आमचा स्वामीराजा आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजेल तेव्हां मी व माझा पुत्र शलमोन यांस गुन्हेगार

गणितील. २२ ती राजाशीं बोलत असतां नाथान संदेष्टाहि आंत आला. २३ लोक राजाला म्हणाले, पाहा, नाथान संदेष्टा आला आहे. त्यानें राजासमोर होऊन त्यास भूमीपर्यंत लवून मुजरा केला. २४ नाथान म्हणाला, हे माझ्या स्वामीराजा, अदोनीया माझ्यामागे राजा होईल व तो माझ्या गादीवर बसेल असें तूं सांगितलें आहे काय? २५ पाहा, आज त्यानें खाली जाऊन पुष्कळ बैल, पृष्ठ पशु व मेंढे यांचा यज्ञ केला असून सर्व राजकुमार, सेनेचे सरदार व अब्याथार याजक यांसहि आमंत्रण केलें; ते आमच्यासमोर खाऊन-पिऊन म्हणत आहेत, अदोनीया राजा चिरायु होवो ! २६ पण त्यानें मला तुझ्या सेवकास आणि सादोक याजक, यहोयादाचा पुत्र बनाया व तुझा सेवक शलमोन यांस आमंत्रण केलें नाहीं; २७ हें सर्व माझ्या स्वामी-राजाकडून झालें आहे काय? माझ्या स्वामीराजामागे गादीवर कोणी बसावें हें तूं आपल्या दासांस कळविलें नाहीं. २८ दावीद राजा म्हणाला, बथशेबेस मजकडे बोलवा. ती राजाच्या हुजुरास येऊन त्याच्यासमोर उभी राहिली. २९ तेव्हां राजानें आणभाक करून म्हटलें, ज्यानें आजपर्यंत माझा प्राण सर्व संकटांतून सोडविला त्या परमेश्वराच्या जीविताची शपथ; ३० मीं तुला इस्राएलाचा देव परमेश्वर याची शपथ घेऊन म्हटलें होतें कीं तुझा पुत्र शलमोन माझ्यामागे राजा होईल व तोच माझ्या जागीं माझ्या गादीवर खास बसेल; मी आज निश्चयें तसेंच करणार. ३१ तेव्हां बथशेबेनें भूमीपर्यंत लवून राजास मुजरा करून म्हटलें, माझा स्वामीराजा दावीद चिरकाल वांचो. ३२ मग दावीद राजानें म्हटलें, सादोक याजक, नाथान संदेष्टा व यहोयादाचा पुत्र बनाया यांस मजकडे बोलावून आणा. तेव्हां ते राजासमोर आले. ३३ राजा त्यांस म्हणाला, तुम्ही आपल्या स्वामीचे सेवक बरोबर घ्या आणि माझा पुत्र शलमोन यास माझ्या स्वतःच्या खेचरावर बसवून गीहोन येथें घेऊन जा; ३४ तेथें सादोक याजक व नाथान संदेष्टा यांनीं त्यास अभिषेक करून इस्राएलावर राजा नेमावें, आणि

करणा वाजवून शलमोन राजा चिरायु होवो असें पुकारावें. ३५ मग तुम्ही त्याच्यामागे चालून इकडे या, व तो येथें येऊन माझ्या सिंहासनावर बसेल; तोच माझ्या जागीं राजा होईल; इस्राएल व यहूदा यांचा तो अधिपति व्हावा अशी माझी अनुज्ञा आहे. ३६ यहोयादाचा पुत्र बनाया म्हणाला, आमेन, माझ्या स्वामीराजाचा देव परमेश्वर याचीहि अशीच अनुज्ञा असो. ३७ परमेश्वर माझ्या स्वामीराजाच्या बरोबर राहिला तसाच तो शलमोनाच्या बरोबर राहो, व त्याच्या गादीचा महिमा माझा स्वामीराजा दावीद याच्या गादीहून अधिक वाढवो. ३८ तेव्हां सादोक याजक, नाथान संदेष्टा आणि यहोयादाचा पुत्र बनाया हे करेशी व पलेथी यांस बरोबर घेऊन खाली गेले आणि शलमोनास दावीद राजाच्या खेचरावर बसवून गीहोन येथें घेऊन गेले. ३९ तेव्हां सादोक याजकानें सभामंडपांतील तेलानें भरलेलें शिंग घेऊन शलमोनास अभिषेक केला आणि करणा वाजविला; तेव्हां शलमोन राजा चिरायु होवो असा लोकांनीं घोष केला. ४० मग सर्व लोक त्याच्यामागे चालले; ते वाजंत्रीं वाजवीत होते व आनंदाचा गजर करीत होते; त्या नादानें पृथ्वी दणाणली. ४१ इकडे अदोनीया व त्याचे सर्व आमंत्रित यांचें भोजन आटोपलें होतें; इतक्यांत त्यांच्या कानीं हा ध्वनि पडला. यवावानें रणशिंगाचा शब्द ऐकून म्हटलें, नगरांतल्या कसल्या गलबल्याचा हा आवाज असावा? ४२ तो असें बोलत आहे इतक्यांत अब्याथार याजकाचा पुत्र योनाना आला; अदोनीया त्यास म्हणाला, आंत ये, तूं भला पुरुष आहेस, तूं चांगलें वर्तमान आणिलें असावें. ४३ योनानानें अदोनीयास सांगितलें, आपला स्वामी-राजा दावीद यांनें शलमोनास खरोखर राजा केलें आहे; ४४ त्याच्याबरोबर सादोक याजक, नाथान संदेष्टा यहोयादाचा पुत्र बनाया, करेशी व पलेथी यांस राजानें पाठविलें व त्यांनीं शलमोनास राजाच्या खेचरावर बसविलें; ४५ आणि सादोक याजक व नाथान संदेष्टा यांनीं त्यास गीहोन येथें राज्याभिषेक केला व

ते तेथून एवढा जयघोष करीत वर गेले कीं नगर अगदीं दणाणून गेलें; तुमच्या कार्नी ध्वनि पडला तो हाच. ४६ शलमोन राजासनावर बिराजमान झाला आहे; ४७ आपला खात्रीराजा दावीद याजकडे येऊन राजसेवक आशीर्वाद देत आहेत कीं तुझा देव शलमोनाचें नांव तुझ्या नांवाहून श्रेष्ठ करो व त्याच्या गादीचा महिमा तुझ्या गादीहून वाढो. तेव्हां राजानें पलंगावरून नमन केलें; ४८ राजानें असेंहि म्हटलें कीं ज्यानें आज प्रत्यक्ष माझ्या डोळ्यांदेखत एकाला माझ्या गादीवर बसविलें तो इस्राएलाचा देव धन्य ! ४९ तेव्हां अदोनीयाचे सगळे पाहुणे घाबरून गेले आणि वाट सांपडेल तिकडे पळत सुटले. ५० अदोनीयास शलमोनाची दहशत वाटली व तो जाऊन वेदीचीं शृंगें धरून राहिला. ५१ शलमोनास कोणीं जाऊन सांगितलें कीं अदोनीयास शलमोन राजाची दहशत पडली आहे; पाहा, तो वेदीचीं शृंगें धरून राहिला आहे; तो म्हणत आहे कीं आपल्या दासास तरवारीनें वधणार नाहीं अशी आणभाक शलमोनानें आज करावी. ५२ शलमोन म्हणाला, तो भला मनुष्य आहे असें दिसल्यास त्याचा एक केसहि जमिनीवर पडणार नाहीं, पण त्याच्या ठायीं दुष्टता दिसून आली तर तो प्राणास मुकेल. ५३ मग शलमोन राजानें कांहीं लोक पाठवून त्यास वेदीपासून आणविलें. त्यानें घेऊन शलमोन राजास मुजरा केला; आणि शलमोन त्यास म्हणाला, तूं आपल्या घरीं जा.

१ दाविदाचा अंतकाळ जवळ आला तेव्हां २ त्यानें आपला पुत्र शलमोन यास ताकीद देऊन म्हटलें, २ मी जगाच्या रहाटीप्रमाणें जाणार; तर तूं हिंमत धर, मर्दुसकी दाखीव. ३ तुझा देव परमेश्वर यानें तुला जें अनुशासन लावून दिलें आहे तें पाळ; त्याच्या मार्गांनीं चाल; आणि मोशाच्या नियमशाखांत लिहिल्याप्रमाणें त्याचे नियम, आज्ञा, निर्णय व निर्बंध पाळ; म्हणजे जें कांहीं तूं करिशील त्यांत व जिकडे तूं जाशील तिकडे तुला यशःप्राप्ति होईल; ४ आणि माझ्यासंबंधानें दिलेलें वचन

परमेश्वर कायम राखील. तें वचन असें कीं तुझी संतति आपल्या मार्गाकडे लक्ष पुरवील व माझ्यासमोर सत्यानें व जिवेंभावे चालेल तर इस्राएलाच्या गादीवरील तुझ्या वंशांतला पुरुष खंटणार नाही. ५ सुरुवेचा पुत्र यवाब यानें मजशीं कसें वर्तन केलें हें तुला ठाऊकच आहे; नेराचा पुत्र अबनेर आणि येथेरचा पुत्र अमासा हे जे इस्राएलाचे दोन सेनापति त्यांचें त्यानें काय केलें तें तुला ठाऊकच आहे; त्या दोघांचा त्यानें घात केला व शांततेच्या समयीं युद्धप्रसंगासारखा रक्तपात केला, व त्यांत त्यानें आपल्या कमरेचा कमरबंद आणि आपल्या पायांतलीं पायतणें भिजविलीं. ६ तर तूं आपल्या अकलेचा उपयोग कर; त्याचे पिकलेले केस अधोकोकीं शांतीनें उतरूं देऊं नको; ७ पण गिलादी बर्जिल्य याच्या पुत्रावर कृपादृष्टि ठेव, ते तुझ्या पंक्तीला बसणारांतले असावे; कारण तुझा भाऊ अबशालोम याजपासून मी पळून जात होतो तेव्हां त्यानें मजकडे घेऊन माझा परामर्ष घेतला. ८ तसेंच तुझ्या पदरीं बन्यामिनी गेराचा पुत्र बाहू-रीमकर शिमी हा आहे; मी म्हनाइमास जात होतो त्या दिवशीं त्यानें मला भारी शिऱ्याशाप दिले; पण तो माझ्या भेटीला यादेंनेजवळ आला तेव्हां मीं परमेश्वराच्या नामानें त्याजशीं आणभाक केली कीं मी तुजवर तरवार धरणार नाहीं. ९ तरी तूं त्यास निर्दोष समजूं नको; तूं सुद्धा पुरुष आहेस; त्याचें काय करावें हें तुला समजेलच; त्या पिकलेल्या केसाच्या म्हातान्यास रक्तानें स्नान घालून अधोकोकीं पाठीव. १० नंतर दावीद आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला आणि त्यास दावीदपुरींत मूढमाती दिली. ११ दाविदानें इस्राएलावर चाळीस वर्षे राज्य केलें; सात वर्षे हेब्रोनान्त व तेहतीस वर्षे यरुशलेमान्त राज्य केलें.

१२ मग शलमोन आपला बाप दावीद याच्या गादीवर बसला; त्यानें आपल्या राज्यास चांगली बळकटी आणिली. १३ त्या समयीं हग्गीथेचा पुत्र अदोनीया हा शलमोनाची आई बथशेबा हिच्याकडे आला, तेव्हां ती त्यास म्हणाली, तूं मित्रभावानें आला आहेस

काय ? तो म्हणाला, होय, मी मित्रभावाने आलो आहे; १४ मला तुजशीं कांहीं बोलावयाचें आहे. ती म्हणाली, बोल. १५ तो म्हणाला, तुला ठाऊक आहेच कीं मला राज्य मिळालें होतें आणि मीं राज्य करावें म्हणून सर्व इस्राएल लोकांचे डोळे मजकडे लागले होते, पण आतां राज्यक्रांति होऊन तें माझ्या बंधूस मिळालें आहे, कारण परमेश्वराकडून तें त्यास मिळालें आहे. १६ आतां मी तुजजवळ एक विनंति करीत आहे, तूं मला विमुख पाठवूं नको. ती म्हणाली, बोल. १७ तो म्हणाला, शलमोन राजा तुला नाही म्हणणार नाही; त्याला सांग कीं मला शुनेमकरीण अबीशग बायको करून दे. १८ बथशेबा म्हणाली, बरें, मी तुझ्या वतीनें राजाजवळ बोलें. १९ बथशेबा अदोनीयाच्या वतीनें शलमोन राजाकडे बोलावयास गेली. राजा तिचें स्वागत करण्यासाठीं उठला व तिला दंडवत घालून आपल्या सिंहासनावर जाऊन बसला व त्यानें आपल्या आईसाठीं एक आसन मांडावयास सांगितलें व ती त्याच्या उजवीकडे बसली. २० ती त्यास म्हणाली, मी तुझ्याजवळ एक लहानशी गोष्ट मागत आहे, ती तूं मला नाही म्हणूं नको. राजा तिला म्हणाला, आई, माग, मी तुला नाही म्हणणार नाही. २१ ती म्हणाली, शुनेमकरीण अबीशग ही तुझा भाऊ अदोनीया यास बायको करून दे. २२ शलमोन राजानें आपल्या आईस उत्तर दिलें, अदोनीयासाठीं तूं शुनेमकरीण अबीशग हीच तेवढी कां मागतेस ? तो माझा वडील बंधु आहे त्या अर्थी त्याच्यासाठीं किंबहुना अब्याथार याजक व सुरूवेचा पुत्र यवाब यांच्यासाठीं राज्य देखील माग. २३ शलमोन राजानें परमेश्वराची शपथ वाहून म्हटलें, अदोनीयानें ही जी मागणी केली आहे तीसुद्धें त्यानें आपल्या प्राणावर संकट आणिलें आहे; तसें न घडलें तर परमेश्वर माझें तसेंच, किंबहुना त्याहूनहि अधिक अनिष्ट करो. २४ ज्या परमेश्वरानें माझी स्थापना केली, माझा बाप दावीद याच्या गादीवर मला बसविलें आणि आपल्या वचनानुसार माझें घराणें स्थापिलें, त्या परमेश्वराच्या जीविताची

शपथ, आजच्या आज अदोनीयास देहांत शासन होईल. २५ शलमोन राजानें यहोयादाचा पुत्र बनाया यास पाठविलें; त्यानें त्याजवर असा हल्ला केला कीं तो प्राणास मुकला. २६ अब्याथार याजकास राजा म्हणाला, तूं अनाथोथ येथें आपल्या शेतवाडींत जाऊन राहा; तूं मरणदंडास पात्र आहेस, तरी मी आज तुला मारून टाकीत नाहीं, कारण माझा बाप दावीद याच्यासमक्ष तूं परमेश्वर देवाचा कोश वाहत असस आणि माझ्या बापाला ज्या ज्या विपत्ति प्राप्त झाल्या त्यांचा वांटिकरी तूं होत असस. २७ एलीच्या वंशाविषयीं शिलो येथें परमेश्वर जें वचन बोलला होता तें पूर्ण करावें म्हणून शलमोनानें अब्याथारास परमेश्वराच्या याजकपदावरून काढून टाकिलें. २८ हें वर्तमान यवाबास जाऊन पोहंचलें; यवाब हा अबशलोमाच्या पक्षाकडे वळला नव्हता; तरी तो अदोनीयाच्या पक्षाकडे वळला होता. यवाब हा परमेश्वराच्या मंडपांत पळून जाऊन वेदीचीं शृंगें धरून राहिला. २९ तो परमेश्वराच्या मंडपांत पळून जाऊन वेदीजवळ आहे हें वर्तमान शलमोन राजास कळलें तेव्हां त्यानें यहोयादाचा पुत्र बनाया यास पाठविलें; तो त्यास म्हणाला, जा, त्याच्यावर हल्ला कर. ३० बनायानें परमेश्वराच्या मंडपानजीक जाऊन त्यास म्हटलें, राजा म्हणतो, बाहेर निघून ये. तो म्हणाला, नाही, मी येथेंच मरेन. मग बनायानें राजाकडे परत येऊन सांगितलें कीं यवाबानें मला असें असें उत्तर दिलें. ३१ राजा त्यास म्हणाला, त्याच्याच म्हणण्याप्रमाणें त्याला मारून टाक व त्यास मूठमाती दे, म्हणजे यवाबानें विनाकारण रक्तपात केला आहे या दोषाचें मजवरून व माझ्या बापाच्या घराण्यावरून तूं निवारण करिशील. ३२ त्यानें केलेला रक्तपात परमेश्वर त्याच्याच शिरीं उलटवील; त्यानें तर माझा बाप दावीद यास नकळत आपल्याहून अधिक धार्मिक व भले अशा दोन पुरुषांवर म्हणजे इस्राएलाचा मुख्य सेनापति नेराचा पुत्र अबनेर आणि यहूदाचा मुख्य सेनापति येथेरचा पुत्र अमासा यांजवर तुटून पडून त्यांस तरवारीनें

जिवें मारिलें. ३३ त्यांचा रक्तपात यवाबाच्या शिरीं व त्याच्या संततीच्या शिरीं उलटून सदोदित राहील; तथापि दावीद, त्याचा वंश, त्याचें घराणें व त्याची गादी यांस परमेश्वराकडून सर्वकाळ शांति प्राप्त होईल. ३४ यहोयादाचा पुत्र बनाया यानें जाऊन यवाबावर हल्ला करून त्यास ठार मारिलें, आणि रानांतील त्याच्या स्वतांच्या घरीं त्यास मृठमाती दिली. ३५ राजानें त्याच्या जागीं यहोयादाचा पुत्र बनाया ह्यास मुख्य सेनापति नेमिलें आणि अब्द्याथाराच्या जागीं सादोकास याजक नेमिलें. ३६ राजानें शिमीस बोलावून आणून सांगितलें, तूं यरुशलेमांत आपल्यासाठीं घर बांधून राहा व नगराबाहेर कोठें जाऊं नको; ३७ ज्या दिवशीं तूं बाहेर पडून किद्रोन नाल्याच्या पलीकडे जाशील त्या दिवशीं तूं अवश्य प्राणास मुकशील हें पक्कें समज; तुझ्या रक्तपाताचा दोष तुझ्याच माथीं येईल. ३८ शिमी राजास म्हणाला, ठीक आहे, माझ्या खामी-राजानें सांगितल्याप्रमाणें तुझा दास करील. शिमी हा बहुत दिवस यरुशलेमांत राहिला; ३९ पण तीन वर्षे लोटल्यावर शिमीचे दोन दास गथचा राजा आखीश बिन माका याजकडे पळून गेले; तेव्हां तुझे दास गथ येथें आहेत अशी कोणीं त्यास खबर दिली. ४० मग शिमी आपल्या गाढवावर खोगीर घालून आपल्या दासांचा शोध करण्यासाठीं गथास आखिशाकडे गेला व त्यांस तेथून घेऊन आला. ४१ शिमी यरुशलेमाहून गथास गेला होता व आतां परत आला आहे हें वर्तमान शलमोनास सांगण्यांत आलें, ४२ तेव्हां राजानें शिमीस बोलावून आणून म्हटलें, ज्या दिवशीं तूं येथून निघून कोठेंहि जाशील त्या दिवशीं तूं अवश्य प्राणास मुकशील हें पक्कें लक्षांत ठेव असें मीं तुला परमेश्वराची शपथ घालून बजावून सांगितलें होतें ना? आणि तूं मला असें म्हणाला होतास ना कीं जें मीं आतां ऐकिलें तें ठीक आहे? ४३ तर परमेश्वराची शपथ व मीं तुला दिलेला सक्त हुकूम हीं तूं कां मानिलीं नाहींत? ४४ राजा शिमीस म्हणाला, माझा बाप दावीद याशीं जी दुष्टाई तूं केली

ती सर्व तुझ्या जिवाला ठाऊक आहे, तर परमेश्वर तुझ्या दुष्टाईचें प्रतिफल तुझ्या शिरीं येईल करील. ४५ शलमोन राजा समृद्ध होईल व दाविदाचें राज्य परमेश्वरासमोर निरंतर कायम राहील. ४६ राजानें यहोयादाचा पुत्र बनाया याला हुकूम केल्यावरून त्यानें जाऊन त्याच्यावर हल्ला केला आणि तो प्राणास मुकला. शलमोनाच्या हस्ते राज्याला बळकटी आली.

१ शलमोनानें मिसर देशाचा राजा फारो ३ याशीं सोयरसंबंध केला; त्यानें त्याच्या मुलीशीं लग्न करून तिला दावीदपुरास आणिलें, आणि आपलें मंदिर, परमेश्वराचें मंदिर व यरुशलेमाच्या सभोंवतालची तटबंदी बांधून होईपर्यंत त्यानें तिला तेथेंच ठेविलें. २ हा काळपावेतो परमेश्वराच्या नामासाठीं मंदिर बांधिलें नसल्याकारणानें लोकांना उच्चस्थानीं यज्ञयाग करावे लागत. ३ शलमोन राजाचें परमेश्वरावर प्रेम होतें; आपला बाप दावीद यानें अनुसरलेल्या नियमांप्रमाणें तो चालत असे; पण तो उच्चस्थानीं यज्ञयाग करी व धूप जाळी.

४ राजा गिबोन येथें यज्ञ करावयास गेला; तें सर्वांत मोठें उच्चस्थान होतें; तेथल्या वेदीवर शलमोनानें एक सहस्र होमबलि अर्पिले. ५ गिबोन येथें परमेश्वरानें रात्रीं स्वप्नांत शलमोनास दर्शन दिलें; देवानें त्यास म्हटलें, तुला पाहिजे तो वर माग, तो मी तुला देईन. ६ शलमोन म्हणाला, तुझा सेवक माझा बाप दावीद याजवर तुझी मोठी दया असे; तो तुझ्यासमोर तुजशीं सत्यानें, धर्मानें, व सरळ चित्तानें वागला; तुजजवळ त्याच्याप्रीत्यर्थ दयेचा एवढा ठेवा होता की त्याच्या गादीवर बसावयास त्याला पुत्र दिला; वस्तुस्थितिहि अशीच आहे. ७ आतां हे माझ्या देवा परमेश्वरा, तूं आपल्या सेवकास माझा बाप दावीद याच्या जागीं राजा केलें आहे, पण मी तर केवळ लहान मूल आहे; चालचलणूक कशी ठेवावी तें मला कळत नाहीं. ८ तसेंच तूं निवडिलेल्या लोकांमध्ये तुझा सेवक राहत आहे; त्या लोकांचा एवढा समुदाय आहे कीं ते असंख्य व

अगणित आहेत; ९ यास्तव आपल्या सेवकास तुझ्या लोकांचा न्याय करण्यास सावधान चित्त दे म्हणजे मला बऱ्यावाईटाचा विवेक करितां येईल. एवढ्या मोठ्या प्रजेचा न्याय करण्यास कोण समर्थ आहे ? १० शलमोनानें हा वर मागितला म्हणून त्याच्या ह्या भाषणानें प्रभु त्यावर प्रसन्न झाला. ११ देव त्यास म्हणाला, तूं असला वर मागितला; दीर्घायुष्य, धन, आपल्या शत्रूंचा नाश यांपैकी काहीं न मागतां तूं न्याय करण्याची विवेकबुद्धि मागितली; १२ म्हणून मी तुझ्या म्हणण्याप्रमाणें करितों; मी तुला बुद्धिमान व विवेकी चित्त देतों; तुझ्यासारखा पूर्वी कोणी झाला नाही व पुढें होणार नाही. १३ एवढेंच नव्हे तर तूं मागितला नाही असा आणखी एक वर तुला देतों; धन आणि वैभव हीं तुला देतों; तुझ्या सर्व आयुष्यांत सर्व राजांमध्ये तुजसमान कोणी असणार नाही. १४ तूं आपला बाप दावीद याजप्रमाणें माझ्या मार्गांनीं चालून माझे नियम व माझ्या आज्ञा पाळिशील तर मी तुझ्या आयुष्याची वृद्धि करीन. १५ शलमोन जागा झाला तेव्हां आपणास स्वप्न पडलें असें त्यास समजलें; मग यरुशलेमास जाऊन त्यानें परमेश्वराच्या कराराच्या कोशापुढें उभें राहून होमबलि व शाल्यर्पणें अर्पिलें व आपल्या सर्व सेवकांस मेजवानी दिली.

१६ त्या दिवसांत दोन वेश्या राजाकडे येऊन त्याच्या समोर उभ्या राहिल्या. १७ त्यांतली एक स्त्री म्हणाली, माझ्या स्वामी, मी व ही स्त्री अशा आम्ही दोघी एकाच घरांत राहतों; हिच्याबरोबर राहत असतां मी प्रसूत होऊन मला मूल झालें; १८ मी प्रसूत झाल्यावर तिसऱ्या दिवशीं ही स्त्रीदेखील प्रसूत झाली. आम्ही दोघी एकत्र होतों; आणि आम्हां दोघींशिवाय घरांत कोणी परकें नव्हतें. १९ रात्री या स्त्रीचें बालक हिच्या अंगाखालीं सांपडून मरण पावलें; २० तेव्हां हिनें अर्ध्या रात्री उठून मी तुझी दासी निद्रिस्त असतां माझा मुलगा माझ्यापासून घेऊन आपल्या उराशीं निजविला आणि आपलें मेलेलें मूल माझ्या उराशीं निजविलें. २१ सकाळीं मी बालकास दूध पाजण्यासाठीं

उठून पाहतें तों मूल मेलेलें आढळलें. सकाळ झाल्यावर मीं लक्षपूर्वक पाहिलें तेव्हां मला झालेला मुलगा हा नव्हे असें मला दिसून आलें. २२ दुसरी स्त्री म्हणाली, छे, नाही, जीवंत मुलगा माझा आहे व मेलेला तुझा आहे. पहिली म्हणाली, छे, नाही, मेला तो तुझा मुलगा आणि जीवंत तो माझा मुलगा; असें राजापुढें त्या बोलल्या. २३ राजा बोलला, एक म्हणते, जीवंत मुलगा माझा आहे व मेलेला तुझा आहे; दुसरी म्हणते, छे, नाही, मेलेला तो तुझा मुलगा आणि जीवंत तो माझा मुलगा. २४ मग राजा म्हणाला, मला तरवार आणून या; तेव्हां राजाला तरवार आणून दिली. २५ राजा म्हणाला, या जीवंत मुलाचे कापून दोन तुकडे करा, अर्धा हिला या आणि अर्धा तिला या. २६ तेव्हां ज्या बाईचें तें जीवंत मूल होतें तिचीं आंतडीं आपल्या मुलगासाठीं तुटून ती राजास म्हणाली, माझ्या स्वामी, जीवंत मुलगा तिला दे पण त्यास मारून टाकूं नको. दुसरी स्त्री म्हणाली, तो न माझा न तुझा, त्याचे दोन भाग करा. २७ मग राजानें म्हटलें, हा जीवंत मुलगा पहिलीस या, त्यास मारूं नका, कारण तीच त्याची आई. २८ राजानें हा न्याय केला तो सर्व इस्राएल लोकांच्या कानीं गेला, तेव्हां त्यांच्या ठायीं राजाविषयीं पूज्यबुद्धि उत्पन्न झाली, कारण न्यायइनसाफ करण्याचें दैवी ज्ञान त्याच्या ठायीं आहे हें त्यांस दिसून आलें.

१ शलमोन राजा सर्व इस्राएलाचा राजा होता. २ त्याचे सरदार हे होते: सादोकाचा पुत्र अजन्था याजक, ३ शिशाचे पुत्र अलिहोरेफ व अहीया हे चिटणीस, अहीलुदाचा पुत्र यहोशाफाट बखरनवीस; ४ यहोयादाचा पुत्र बनाया सैन्यावर होता; सादोक व अब्याथार हे याजक होते; ५ नाथानाचा पुत्र अजन्था कमावीसदारांवर होता; नाथानाचा पुत्र जाबूद हा प्रधान व राजमित्र होता; ६ अहीशार हा खानगी कारभारी होता व अब्दाचा पुत्र अदोनीराम बिगाऱ्यांवर होता; ७ शलमोनाचे बारा कमावीसदार असत; ते सर्व इस्राएलावर नेमिलेले असून राजास व

त्याच्या घराण्यास अन्नसामग्री पुरवित; वर्षातून एकेका महिन्याचा पुरवठा करण्याचें काम एकेकाकडे असे. ८ खांचीं नांवे हीं: एफाइमाच्या डोंगरी प्रदेशांत बेन-हूर; ९ माकस, शालबीम, बेथ-शेमेश व एलोन-बेथ-हानान यांत बेन-देकर; १० असबोथांत बेन-हेसेद, याच्याकडे सोखो व हेफेर हे प्रदेश होते; ११ दोरच्या सर्व पठारांत बेन-अबीनादाब; शलमोनाची कन्या टाफाथ ही त्याची स्त्री होती; १२ तानख, मगिहो आणि बेथ-शानचा अवघा प्रदेश म्हणजे सारतानाजवळील इज्रैलाखालचा बेथ-शानापासून अबेल-महोलापर्यंत आणि यकमामाच्या पलीकडच्या बाजूपर्यंत असलेला प्रदेश यांत अहीलुदाचा पुत्र बाना हा होता; १३ रामोथ-गिलादांत बेन-गेबेर होता; याच्याकडे मनश्शाचा पुत्र याईर याचे गिलादांतले गांव होते; याशिवाय आणखी बाशानांतला अर्गोब प्रांत यांतलीं तटबंदी व पितळेचे अडसर असलेलीं साठ मोठीं नगरें त्याच्याकडे होती; १४ इहोचा पुत्र अहीनादाब महनाइमांत होता; १५ नफतालींत अहीमास हा होता; त्यानें शलमोनाची कन्या बासमथ हिच्याशीं विवाह केला होता. १६ आशेर व आलोथ यांत हुशयाचा पुत्र बाना हा होता; १७ इसाखारांत पारुहाचा पुत्र यहोशाफाट हा होता; १८ बन्यामिनांत एलाचा पुत्र शिमी हा होता; १९ उरीचा पुत्र गेबेर हा गिलादांत होता; या एवढ्या देशांत तो एकटाच कमावीसदार होता. अमो-यांचा राजा सीहोन आणि बाशानाचा राजा ओग यांचा हा देश पूर्वी होता. २० यहुदा व इस्राएल हे समुद्रकिन्याच्या वाळूप्रमाणें संख्येनें बहुत असत; ते खाऊनपिऊन चैनीत असत.

२१ महानदापासून पलिष्ट्यांच्या देशापर्यंत व मिसर देशच्या सरहद्दीपर्यंत सर्व राज्यांवर शलमोनाचें सार्व-भौमत्व होतें; तेथील लोकांनीं शलमोनाच्या सर्व आयुष्य-भर त्यास करभार दिला व ते त्याचे अंकित राहिले. २२ शलमोनास एका दिवसाची भोजनसामग्री लागे ती येणेंप्रमाणें: तीस कोर मापाचें सपीठ, साठ कोर मापाचें पीठ; २३ दहा पुष्ट बैल, कुरणांतले वीस बैल, शंभर मेंढरें, याखेरीज हरिणें, सांबरें, मेकरें, व आणखी पुष्ट

पक्षी. २४ महानदाच्या अलीकडल्या सर्व देशावर म्हणजे तिकसाह येथून गजापर्यंतच्या देशांवर जितके राजे होते त्या सर्वांवर शलमोनाचें प्रभुत्व होतें; आणि आसपासच्या सर्व देशांच्या लोकांशीं त्याचें सख्य असे. २५ दानापासून बैर-शेब्यापर्यंत सारे यहुदी व इस्राएल आपआपली द्राक्षालता व अंजीर वृक्ष ह्यांच्याखालीं शलमोनाच्या सर्व कारकीर्दीत निर्भय राहत होते. २६ रथांच्या घोड्यांचीं चाळीस हजार ठाणीं व बारा हजार स्वार शलमोन बाळगून होता. २७ शलमोन राजास व त्याच्या पंतीस भोजन करणाऱ्यांसाठीं कमावीसदार त्यांच्या त्यांच्या नेमिलेल्या महिन्यांस अन्नाचा पुरवठा करित; कोणत्याहि पदार्थाची वाण ते पडूं देत नसत. २८ रथांच्या व स्वारीच्या घोड्यांसाठीं जव व पेंढा लागे तो प्रत्येक कमावीसदार नियमाप्रमाणें पोंचता करित असे.

२९ देवानें शलमोनास अलोट शहाणपण व बुद्धि दिली आणि समुद्रकांठच्या वाळूसारखें विशाल मन दिलें. ३० शलमोनाचें शहाणपण सर्व पूर्वदेशनिवासी आणि मिसरी यांच्याहून अधिक होतें. ३१ तो सर्व मनुष्यांहून, एज्राही एथान, हेमान व माहोलाचे पुत्र कल्कोल व दर्दा या सर्वांहून शहाणा होता, आणि त्याची कीर्ति आसपासच्या सर्व राष्ट्रांमध्ये पसरली. ३२ त्यानें तीन हजार नीतिसूत्रें कथिलीं व एक हजार पांच गीतें रचिलीं. ३३ त्यानें लवानोनावरील देवदारूपासून तों भिंतीतून उगवणाऱ्या एजोब झाडा-पर्यंत सर्व उद्भिजांचें विवेचन केलें; तसेच पशु, पक्षी, रांगणारे जंतु व मासे यांचेंहि त्यानें विवेचन केलें. ३४ पृथ्वीवरील ज्या ज्या राष्ट्रांनीं व ज्या ज्या राजांनीं शलमोनाच्या शहाणपणाची कीर्ति ऐकिली त्यांच्याकडून लोक त्याचें शहाणपण एकावयास येत असत.

१ कांहीं दिवसांनीं सोरचा राजा हीराम यानें आपले सेवक शलमोनाकडे पाठविले; शलमोनाचा अभिषेक होऊन तो आपल्या बापाच्या जागीं गादीवर बसल्याचें वर्तमान त्यानें ऐकिलें होतें; हीराम व दावीद यांची अखंड मैत्री होती. २ शलमोनानें

हिरामास सांगून पाठविलें कीं ३ माझा बाप दावीद याचे शत्रु परमेश्वर पादाकांत करिपर्यंत त्याच्या सभोंवार युद्ध चाललें असल्यामुळें त्याला आपला देव परमेश्वर याच्या नामासाठीं मंदिर बांधितां आलें नाहीं हें तुला ठाऊक आहे; ४ पण आतां माझा देव परमेश्वर यानें मला चोहोंकडे स्वास्थ्य दिलें आहे; कोणी शत्रु अथवा अरिष्ट राहिलें नाहीं. ५ पाहा, मीं आपला देव परमेश्वर याच्या नामासाठीं मंदिर बांधण्याचें योजिलें आहे; परमेश्वरानें माझा बाप दावीद यास म्हटलें होतें कीं तुझ्या जागीं तुझ्या गादीवर तुझा जो पुत्र मी बसवीन तोच माझ्या नामासाठीं मंदिर बांधील; त्याप्रमाणें मी करणार आहे. ६ तर आतां मजसाठीं लबानोन पर्वतावरील गंधसरू कापण्याची आज्ञा दे; माझे सेवक तुझ्या लोकांबरोबर राहतील; जीं कांहीं मजुरी तूं ठरविशील ती मी तुझ्या सेवकांस देईन; तुला हें ठाऊक आहे कीं इसरातीलाकडें कापावयाचें कसब सिदोनी लोकांसारखें आमच्या लोकांपैकीं कोणांत नाहीं. ७ शलमोनाचा हा निरोप ऐकून हिरामास फार आनंद झाला व तो म्हणाला, या थोर राष्ट्रावर राज्य करण्यासाठीं दाविदास असा शहाणा पुत्र ज्यानें दिला आहे त्या परमेश्वराचा आज मी धन्यवाद करितों. ८ हिरामानें शलमोनास सांगून पाठविलें कीं तूं पाठविलेला निरोप मीं ऐकिला; गंध-सरूच्या व देवदारूच्या लाकडांविषयीं जें तुझें सांगणें आहे त्याप्रमाणें मी करितों. ९ माझे चाकर तीं लाकडें लबानोनाहून समुद्रापर्यंत नेतील; तेथें त्यांचे तराफे करून जें ठिकाण तूं मला नेमून देशील तेथें जलमार्गानें तीं मी पोचतीं करीन; तेथें तीं मी सोड-वून ठेवीन; मग तेथून तीं तूं घेऊन जा; माझ्या सेवकजनांस अन्नसामग्री पुरविली म्हणजे पुरे. १० शलमोनास लागलीं तेवढीं गंधसरूचीं व देवदारूचीं लाकडें हिरामानें पुरविलीं. ११ शलमोनानें हिरामाच्या सेवकजनांच्या निर्वाहासाठीं वीस हजार कोर गहूं आणि वीस मापें निर्मेल तेल पुरविलें; हा एवढा पुरवठा प्रतिवर्षीं शलमोन हिरामास करित असे.

१२ परमेश्वरानें आपल्या वचनानुसार शलमोनास शहाणपण दिलें; हिराम व शलमोन यांच्यामध्ये सख्य राहिलें आणि त्या दोघांनीं करारमदार केले.

१३ शलमोन राजानें सर्वे इस्राएलांतल्या लोकांवर बिगार बसविली, ही बिगार तीस हजार मनुष्यांची होती. १४ लबानोन पर्वतावर दरमहा पाळीपाळीनें दहादहा हजार बिगारी त्यानें पाठविले; एक महिना ते लबानोन पर्वतावर राहत व दोन महिने घरीं राहत; अदोनीराम हा बिगाऱ्यांवर होता. १५ शल-मोनाचे सत्तर हजार ओक्षेकरी आणि पहाडांवर ऐशीं हजार पाथरवट होते; १६ शलमोनाच्या कामावरील मुख्य अमलदारांखेरीज आणखी तीन हजार तीक्ष्ण अमलदार कामकरी लोकांचा बंदोबस्त करावयास नेमिले होते. १७ मंदिराचा पाया घडीं व चिऱ्यांचा घालावा म्हणून राजाज्ञेनें मोठमोठे व मोलवान पाषाण खोदून काढण्यांत आले. १८ शलमोनाचे व हिरामाचे कारागीर आणि गिबली लोक यांनीं ते घडिले; मंदिर बांधावयासाठीं लाकडें व चिरे त्यांनीं तयार केले.

१ इस्राएल लोक मिसर देशांतून निघाल्यापासून ६ चारशें ऐश्या वर्षीं, इस्राएलावरील शलमोनाच्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षीं, दुसऱ्या म्हणजे जिव नांवाच्या महिन्यांत शलमोनानें परमेश्वराचें मंदिर बांधण्याची सुरवात केली. २ शलमोनानें परमेश्वरा-साठीं मंदिर बांधिलें, त्याची लांबी साठ हात, रुंदी वीस हात व उंची तीस हात होती. ३ मंदिराच्या पवित्रस्थानापुढील देवडीची लांबी वीस हात म्हणजे मंदिराच्या रुंदीएवढी होती, आणि मंदिरासमोर तिची रुंदी दहा हात होती. ४ त्यानें मंदिरास खिडक्या केल्या त्यांस जाळ्या कायम बसविल्या होत्या. ५ आणखी मंदिराच्या भिंतीस लागून सभोंवार मजले केले, आणि तसेच मंदिराचें पवित्रस्थान आणि परम-पवित्रस्थान यांच्या भिंतीस लागून सभोंवार मजले केले; आणि मंदिराच्या सभोंवार कोठड्या केल्या; ६ सर्वांत खालच्या मजल्याची रुंदी पांच हात, मधल्या मजल्याची सहा हात व वरच्या मजल्याची सात हात

होती; त्याने मंदिराच्या आसपासच्या भिंतीस बाहेरून तोडे ठेविले होते, ते अशासाठी की मंदिराच्या भिंतीत तुळ्या शिरून नयेत. ७ खाणीपाशींच घडिलेले चिरे आयते आणून ते मंदिर बांधिले; ते बांधीत असता हातोडा, कुन्दाड किंवा अशा कोणत्याहि लोखंडी हत्याराचा आवाज मंदिरांत ऐकू आला नाही. ८ बाहेरच्या कोठ्यांतील मधल्यांचे दार मंदिराच्या उजव्या बाजूस होते; लोक नागमोडी शिडी चढून मधल्या कोठ्यांत जात; आणि मधल्यांतून वरच्या कोठ्यांत जात. ९ या प्रकारे त्याने मंदिर बांधून पुरे केले व त्यास त्याने गंधसरूच्या फळ्या व तुळ्या यांचा कडीपाट केला. १० सर्व मंदिरास लागून जे मजले होते ते पांच पांच हात उंच होते व ते गंधसरूच्या तुळ्यांनी मंदिरास भिडविले होते.

११ मग परमेश्वराचे हें वचन शलमोनास प्राप्त झाले: १२ तूं हें मंदिर बांधीत आहेस, त्या अर्थी तूं माझ्या नियमांप्रमाणे चाललास, माझे नियम पाळिलेस व माझ्या सर्व आज्ञा मानून त्यांप्रमाणे वागलास तर मी जें वचन तुझा बाप दावीद यास दिलें तें तुझ्याशीं कायम करीन. १३ मी इस्राएलामध्ये वस्ती करीन; माझ्या इस्राएल प्रजेस मी टाकणार नाहीं.

१४ शलमोनाने ते मंदिर बांधून पुरे केले. १५ त्याने त्या मंदिराच्या भिंतीस आंतल्या बाजूने गंधसरूच्या तक्त्यांची मढवणी केली; जमिनीपासून कडीपाटापर्यंत आंतून तक्त्यांची मढवणी केली; आणि मंदिराच्या जमिनीस त्याने देवदारूची तक्तपोशी केली.

१६ मंदिराच्या मागल्या भागी जमिनीपासून कडीपाटापर्यंत वीस हात गंधसरूच्या तक्त्यांची मढवणी केली; या प्रकारे त्याने परमपवित्रस्थानासाठी मंदिराला एक गाभारा तयार केला. १७ त्या गाभाऱ्यासमोरील मंदिराची लांबी चाळीस हात होती.

१८ आंतल्या भागी मंदिराच्या भिंती गंधसरूच्या तक्त्यांनी मढविल्या असून त्यांवर इंद्रावणे व फुललेलीं फुले कोरिलीं होती; चोहोंकडे गंधसरूच गंधसरू होता; दगड असा मुलींच दृष्टीस पडत नसे. १९ मंदिराच्या

आंतल्या भागी परमेश्वराच्या कराराचा कोश ठेवण्यासाठी त्याने एक गाभारा तयार केला. २० त्या गाभाऱ्याची लांबी, रुंदी व उंची प्रत्येकी वीस हात होती. त्याने तो शुद्ध सोन्याने मढविला होता; गंधसरूची केलेली वेदीहि त्याने सोन्याने मढविली. २१ शलमोनाने ते मंदिर आंतून शुद्ध सोन्याने मढविलें व परमपवित्रस्थानास त्याने सोन्याच्या सांखळ्या आडव्या लाविल्या व ते परमपवित्रस्थानहि सोन्याने मढविलें. २२ त्याने सर्व मंदिर सोन्याने मढवून मंदिराचे कांस्य समाप्त केले; तसेंच त्याने परमपवित्रस्थानास लागून असलेली वेदी सगळी सोन्याने मढविली. २३ जैतून लाकडाचे दहा दहा हात उंच असे दोन करूब करून त्याने त्या गाभाऱ्यांत ठेविले. २४ करूबाचा एक पंख पांच हात व दुसरा पंख पांच हात होता; एका पंखाच्या टोंकापासून दुसऱ्या पंखाच्या टोंकापर्यंत दहा हात अंतर होतें. २५ दुसरा करूबहि दहा हात उंच होता; दोन्ही करूब एका मापाचे व एका आकाराचे होते. २६ एका करूबाची उंची दहा हात होती, दुसऱ्या करूबाचीहि तेवढीच होती. २७ आंतल्या गाभाऱ्यांत त्याने ते करूब ठेविले; करूबांचे पंख असे पसरले होते कीं एका करूबाचा एक पंख एका बाजूच्या भिंतीस व दुसऱ्या करूबाचा एक पंख दुसऱ्या बाजूच्या भिंतीस लागलेला होता; त्यांचे दुसरे दोन पंख गाभाऱ्याच्या मधोमध एकमेकांस लागलेले होते. २८ त्याने ते करूब सोन्याने मढविले. २९ त्या मंदिराच्या सर्व भिंतींवर सभोंवार आंतून व बाहेरून करूब, खजुरीचीं झाडे व फुललेलीं फुले कोरिलीं होती. ३० त्या मंदिराची आंतली व बाहेरली जमीन सोन्याने मढविली होती; ३१ गाभाऱ्याच्या दारांस त्याने जैतून लाकडाचीं कवाडे लाविलीं होती; कपाळपट्टी व दाराच्या बाह्या यांनी भिंतीचा पांचवा भाग व्यापिला होता. ३२ तीं दोन्ही दारे जैतून लाकडाचीं असून त्याने त्यांवर करूब, खजुरीचीं झाडे व फुललेलीं फुले कोरिलीं असून तीं सोन्याने मढविलीं होती; करूबांवर व खजुरीच्या झाडांवरहि सोने लाविलें होतें. ३३ त्याने मंदिराच्या

दारासाठीहि जैतून लाकडाची चौकट बनविली होती; तिने भिंतीचा चौथा भाग व्यापिला होता; ३४ त्याचीं दोन कवाडें देवदारूचीं होती; प्रत्येक कवाडाला दोन दोन दुमटण्या होत्या. ३५ त्यानें त्यांवरहि करूब, खजुरीचीं झाडें व फुललेलीं फुलें कोरिलीं होतीं, ॥ हें खोदकाम सोन्यानें मढविलें होतें. ३६ त्यानें आंतलें अंगण बांधिलें होतें त्यास चिऱ्याच्या तीन रांगा व गंधसरूच्या तुळयांची एक रांग लाविली होती. ३७ चौथ्या वर्षी जिव महिन्यांत परमेश्वराच्या मंदिराचा पाया घातला; ३८ आणि अकरावे वर्षी ब्रूल महिन्यांत म्हणजे आठव्या महिन्यांत मंदिर आंतल्या एकंदर उपकरण-साहित्यासहित नमुन्याप्रमाणें पुरें झालें. याप्रमाणें तें मंदिर बांधण्यास शलमोनास सात वर्षे लागलीं.

१ शलमोनाला आपला वाडा बांधून पुरा करा-
७ वयास तेरा वर्षे लागलीं. २ त्यानें लवानोनवनगृह नांवाची इमारत बांधिली होती; तिची लांबी शंभर हात, रुंदी पन्नास हात व उंची तीस हात होती; ती इमारत गंधसरू लाकडाच्या खांबांच्या चार रांगांवर उभी होती; त्या खांबांवर गंधसरूच्या तुळया ठेविल्या होत्या. ३ खांबांच्यावर एकेका मजल्यावर पंधरा पंधरा अशा पंचेचाळीस कोठ्या त्यानें केल्या होत्या; त्यांस गंधसरूचा कडीपाट होता. ४ तिन्ही मजल्यांस तुळया असून तिन्ही मजल्यांवर समोरासमोर खिडक्या होत्या. ५ सर्व दारें व त्यांच्या चौकटी चौरस होत्या; तिन्ही मजल्यांवरील खिडक्या समोरासमोर होत्या. ६ आणखी त्यानें खांबांची एक देवडी केली होती, तिची लांबी पन्नास हात व रुंदी तीस हात होती; त्या खांबां-पुढें एक देवडी केली असून सर्वांपुढें एक ओटी होती; तिला खांब होते. ७ मग सिंहासनावर बसून न्याय करण्यासाठीं एक दिवाणखाना त्यानें केला होता; हीच न्यायसभा होय; तिला खालपासून वरपर्यंत गंधसरूची तक्तपोशी केली होती, ८ त्या दिवाणखान्याच्या आंतल्या बाजूच्या चौकांत त्याचें राहावयाचें घर होतें; तेंहि वरच्यासारखेंच बनविलें होतें. शलमोनानें फारोच्या कन्येशीं लग्न केलें होतें, तिच्यासाठीं सदरील दिवाण-

खान्यासारखेंच घर बांधिलें होतें. ९ या सगळ्या इमारतीस पायापासून मुंडेरीपर्यंत आंतून बाहेरून मोलवान तासीं व चिरे लाविले होते; ते चिरे मापून करवतींनीं चिरून तयार केले होते; बाहेरल्या मोठ्या अंगणांत ते लाविले होते. १० त्यांचा पायाहि दहा दहा, आठ आठ हात लांबीच्या मोठ्या व मोलवान पाषाणांचा घातला होता. ११ त्यांवर मापून तासलेले मोलवान पाषाण व गंधसरूचीं लांकडें हीं होतीं. १२ मोठ्या अंगणाच्या सभोंवार तासलेल्या चिऱ्यांच्या तीन रांगा व गंधसरूच्या तुळयांची एक रांग होती; परमेश्वराच्या मंदिराचें आंतलें अंगण व त्या मंदिराची देवडी यांच्याप्रमाणें ही रचना होती.

१३ मग शलमोन राजानें सोर येथून हिरामास बोलावून आणिलें. १४ तो नफताली वंशांतील एका विधवेचा पुत्र होता; त्याचा बाप सोरांतला एक तांबट होता; पितळेचें सगळें काम करण्यास लागणारें शहाणपण, अकल व कौशल्य हीं त्याच्या ठायीं भरपूर होतीं; तो शलमोन राजाकडे येऊन त्याचें सर्व काम करूं लागला. १५ त्यानें पितळेचे अठरा अठरा हात उंच असे दोन खांब तयार केले; त्या प्रत्येकाला वेढावयास बारा हात दोरी लागे. १६ त्यानें त्या खांबांच्या शेंड्यांवर बसविण्यासाठीं पितळेचे दोन ओतीं व कळस केले; एकएका कळसाची उंची पांच पांच हात होती. १७ खांबांच्या शेंड्यांवरील कळसांस बुट्टीदार जाल्या आणि सांखळीच्या माळा केल्या; एकाला सात व दुसऱ्याला सात. १८ या प्रकारें त्यानें खांब तयार करून त्यांच्या शेंड्यांवर प्रत्येक कळसाला झांकण्यासाठीं जाळयांच्या एका रांगेवर डाळिंबाच्या दोन रांगा केल्या. १९ जे कळस देवडीच्या खांबांच्या शेंड्यांवर होते त्यांच्या चार हात जगेंत कमळांचें काम केलें होतें. २० प्रत्येक खांबाच्या शेंड्यावर जाळीला लागून असलेल्या गोलाईच्याजवळ आणखी एक कळस केला होता; आणि प्रत्येक कळसावर ओळीनें दोनशें डाळिंबांच्या रांगा काढिल्या होत्या. २१ हे खांब त्यानें मंदिराच्या देवडीजवळ

उभे केले होते; उजवीकडला खांब उभा केला व्यास याखीन (तो स्थापील) हें नांव दिलें होतें व डाव्या बाजूस खांब उभा केला व्यास बवाज (त्याच्या ठायीं सामर्थ्य) हें नांव दिलें होतें. २२ खांबांच्या शेंड्यांवर कमळें काढलेलीं होती; खांबांचें काम अशा प्रकारें संपविलें. २३ मग त्यानें एक गंगाळसागर ओतविला होता; त्याचा कांठाकडला व्यास दहा हात होता; त्याचा आकार गोल असून त्याची उंची पांच हात होती व त्याचा परीघ तीस हात होता. २४ त्याच्या कांठाखालीं सभोंवार एकाएका हाताच्या अंतरानें दहा दहा इंद्रावर्णे कोरिलीं होती, तीं त्या सगळ्या गंगाळसागरा-सभोंवतीं होती; हा गंगाळसागर ओतिला तेव्हांच इंद्रावर्णांच्या ह्या दोन रांगा त्याच्या अंगच्याच ठेविल्या होत्या. २५ हा गंगाळसागर बारा बैलांवर ठेविला होता; त्यांपैकीं तीन उत्तराभिमुख, तीन पश्चिमाभिमुख, तीन दक्षिणाभिमुख व तीन पूर्वाभिमुख होते; त्यांच्यावर तो गंगाळसागर ठेविला असून त्या सर्वांचे मागले भाग आंतल्या अंगास होते. २६ त्याची जाडी वीतभर होती; त्याचा कांठ कटोऱ्याच्या कांठासारखा असून त्यावर कमलपुष्पें कोरिलीं होती; त्यांत दोन हजार वर्थ पाणी राहत असे. २७ त्यानें पितळेचे दहा चौरंग केले होते; प्रत्येक चौरंगाची लांबी चार हात, रुंदी चार हात व उंची तीन हात होती. २८ चौरंगाची घडण येणेंप्रमाणें होती; त्यांस पत्रे लाविले होते आणि ह्या पत्र्यांस सभोंवार कंगोरे होते; २९ कंगोऱ्यां-मधल्या पत्र्यांवर सिंह, बैल व करुब यांच्या आकृति कोरिल्या होत्या; त्या कंगोऱ्यांवर एक बैठक होती; सिंहांच्या व बैलांच्या खालीं लोंबत्या माळा कोरिल्या होत्या. ३० प्रत्येक चौरंगाला पितळेचीं चार चार चाकें व पितळेच्या धुऱ्या केल्या होत्या; प्रत्येकाच्या चारी पायांस लागून ओतीव खांदे होते; ते खांदे गंगाळ ठेवण्याकरितां वरच्या भागीं ओतून जोडिले होते; त्यांच्या बाजू माळांनीं शृंगारिल्या होत्या. ३१ कळसांच्या आंतल्या बाजूपासून वरपर्यंत त्याचें तोंड एक हात

उंच होतें; हें तोंड बैठकीसारखें असून त्याचा व्यास दीड हात होता; त्याच्यावरहि कांहीं कोरीव काम होतें; त्याच्या पट्ट्या गोल नसून चौकोनी होत्या. ३२ चारी चक्रे पट्ट्यांच्या खालीं होती, आणि प्रत्येक चक्राच्या धुऱ्या तळाशीं जोडिल्या होत्या; त्या प्रत्येक चक्राची उंची दीड हात होती. ३३ चक्राची घडण रथचक्रासारखी होती; त्यांच्या धुऱ्या, पुढे, आरे आणि तुंबे हीं सर्व ओतीव होती. ३४ प्रत्येक चौरंगाच्या चारी कोपऱ्यांस चार खांदे होते; हे खांदे व चौरंग दोन्ही अखंड होते. ३५ प्रत्येक चौरंगावर अर्धा हात उंच गोलाकार झांकण होतें; आणि त्या झांकणाचे टेंकावे व त्याच्या पट्ट्या हीं चौरंगाशीं अखंड होती. ३६ त्या टेंकाव्यांच्या पृष्ठभागावर व पत्र्यांवर त्यांच्या त्यांच्या परिमाणाप्रमाणें करुब, सिंह, खजुरीचीं झाडें कोरिलीं होती व सभोंवार माळा दाखविल्या होत्या. ३७ या प्रकारें त्यांनीं ते दहा चौरंग केले; ते सर्व एकाच सांच्याचे, एकाच मापाचे व एकाच आकाराचे होते. ३८ आणखी त्यानें पितळेचीं दहा गंगाळें केलीं होती; एकेका गंगाळांत चाळीस चाळीस बथ पाणी राहत असे; त्या प्रत्येक गंगाळाचा व्यास चार हात होता; त्या दहा चौरंगांतील प्रत्येकावर एक एक गंगाळ होतें. ३९ त्यानें पांच गंगाळें मंदिराच्या दक्षिणेस व पांच गंगाळें उत्तरेस ठेविलीं होती; आणि गंगाळसागर मंदिराच्या उजवीकडे, आग्नेयीस ठेविला होता. ४० तसेंच हिरामानें गंगाळें, पावडीं व कटोरे हीं बनविलीं. या प्रकारें हिरामानें शलमोन राजासाठीं परमेश्वराच्या मंदिराचें जें काम करावयाचें होतें तें संपविलें; ४१ तें असें: दोन खांब, त्या खांबांच्या शेंड्यांवरील कळसांचे प्याल्याच्या आकाराचे भाग, व त्या दोन्ही खांबांच्या शेंड्यांवरील प्याल्याच्या आकाराच्या कळसांचे भाग झांकण्यासाठीं जाळ्या केल्या; ४२ त्या दोन जाळ्यांसाठीं चारशें डाळिंबें केलीं; खांबांच्या शेंड्यांवरील प्याल्याच्या आकाराच्या कळसांचे भाग झांकावयाच्या जाळ्यांसाठीं ह्या डाळिंबांच्या दोन दोन रांगा होत्या; ४३ दहा चौरंग व त्यांच्यावरील दहा गंगाळें;

४४ एक गंगासागर व त्याच्याखालचे बारा बैल;
 ४५ तशींच पात्रें, पावडी व कटोरे हीं बनविलीं होती;
 परमेश्वराच्या मंदिरांतील जीं हीं पात्रें हिरामानें
 शलमोन राजासाठीं बनविलीं होती तीं सर्व पितळेचीं
 असून त्यांस जिल्हई दिली होती. ४६ राजानें तीं
 यादेंन खोऱ्यांत सुकोथ व सारतान यांच्यामधील
 प्रदेशांतल्या चिकणमातींत ओतविलीं होती. ४७ तीं
 पात्रें पुष्कळ असल्यामुळें शलमोनानें तीं वजन केल्या-
 वांचून ठेविलीं होती, पितळेचें वजन काढिलें नव्हतें.
 ४८ परमेश्वराच्या मंदिरांत जितकीं पात्रें होती तितकीं
 सगळीं शलमोनानें करविलीं; तीं हीं: वेदी व
 समर्पित भाकरी ठेवण्याचें मेज हीं सोन्याचीं केलीं होती;
 ४९ गाभाऱ्यासमोरील उजवीकडल्या पांच व डावी-
 कडल्या पांच समया शुद्ध सोन्याच्या करविल्या होत्या;
 त्यांचा पुष्पशृंगार, चाडी व चिमटे हीं सोन्याचीं
 करविलीं होती; ५० पेले, कातरी, कटोरे, चमचे व
 धूपदानें हीं शुद्ध सोन्याचीं करविलीं होती; तसेंच
 मंदिराचा अंतर्भाग म्हणजे परमपवित्रस्थान याच्या
 कवाडांचीं, व मंदिराच्या म्हणजे पवित्रस्थानाच्या
 कवाडांचीं बिजागरें सोन्याचीं करविलीं होती. ५१ या
 प्रकारें परमेश्वराच्या मंदिराचें जें जें काम शलमोन
 राजानें हातीं घेतलें तें समाप्त झालें. नंतर आपला
 बाप दावीद यानें समर्पिलेलें सोनं, चांदी आणि पात्रें
 हीं शलमोनानें आंत आणून परमेश्वराच्या मंदिराच्या
 भांडारांत ठेविलीं.

१ मग शलमोन राजानें परमेश्वराच्या कराराचा
 कोश दावीदपुरांतून म्हणजे सीयोनांतून वरतीं
 आणावयासाठीं इस्राएलाचे वडील जन, वंशांचे
 सर्व मुख्य व सर्व पितृकुळांचे सरदार यांस शलमोन
 राजाकडे यरुशलेमांत जमा केलें. २ सर्व इस्राएल
 पुरुष एथानीम मासीं म्हणजे सातव्या महिन्यांतल्या
 सणाच्या दिवसांत शलमोन राजापाशीं जमा झाले.
 ३ इस्राएल लोकांत सर्व वडील जन आले तेव्हां
 याजकांनीं कोश उचलून घेतला. ४ परमेश्वराचा
 कोश, दर्शनमंडप आणि त्या मंडपांतील सर्व पवित्र

पात्रें हीं सर्व याजक लेवी यांनीं वरतीं वाहून नेलीं.
 ५ शलमोन राजा व त्याजपाशीं जमलेली सर्व इस्राएल
 मंडळी यांनीं कोशापुढें शेरडामेंढरांचे व गुरांदोरांचे
 बलि इतके अर्पण केले कीं त्यांच्या संख्येची मोजदाद
 करितां आली नाहीं. ६ मग याजकांनीं परमेश्वराच्या
 कराराचा कोश मंदिराच्या गाभाऱ्यांत, परम-
 पवित्रस्थानांत, करूबांच्या पंखांखालीं त्याच्या ठिकाणीं
 नेऊन ठेविला. ७ कोशस्थानाच्या वर करूबांचे पंख
 पसरले होते; तो कोश व त्याचे दांडे यांवर त्यांचें
 आच्छादन होतें. ८ त्याचे दांडे एवढे लांब होते कीं
 त्यांचीं शेबटें गाभाऱ्यासमोरल्या पवित्रस्थानांतून
 दिसत, परंतु पवित्रस्थानाबाहेरून तीं दिसत नसत; ते
 दांडे आज दिवसपर्यंत तेथेंच आहेत. ९ इस्राएल लोक
 मिसर देशांतून निघाल्यावर परमेश्वरानें त्यांशीं करार
 केला त्या समयीं होरेबांत मोशानें या कोशांत दोन दगडी
 पात्र्या ठेविल्या होत्या; त्यांखेरीज त्यांत दुसरें काहीं
 नव्हतें. १० याजक पवित्रस्थानांतून बाहेर आले तेव्हां
 परमेश्वराचें मंदिर मेघानें व्यापिलें. ११ त्या मेघामुळें
 याजकांस सेवाचाकरी करण्यास उभें राहवेंना, कारण
 परमेश्वराच्या तेजानें परमेश्वराचें मंदिर भरून गेलें.

१२ मग शलमोन राजा म्हणाला, परमेश्वरानें
 म्हटलें आहे कीं मी निबिड अंधकारांत वस्ती करीन.
 १३ तुझ्यासाठीं निवासस्थान, तुला युगानुयुग राहावया-
 साठीं मंदिर मीं बांधिलें आहे. १४ मग राजानें
 मागे वळून इस्राएलाच्या सर्व मंडळीस आशीर्वाद दिला,
 तेव्हां ती सर्व मंडळी उठून उभी राहिली. १५ तो
 म्हणाला, इस्राएलाचा देव परमेश्वर धन्य; त्यानें
 माझा बाप दावीद यास खसुखानें हें वचन दिलें
 होतें व त्यानें स्वहस्तें हें पूर्ण केलें; तें वचन असें:
 १६ मीं आपल्या इस्राएल लोकांस मिसर देशांतून
 बाहेर आणिलें त्या दिवसापासून माझ्या नामाच्या
 निवासार्थ मंदिर बांधावयासाठीं कोणाहि इस्राएल
 वंशांकडून मीं कोणतेंहि नगर निवडून घेतलें नाहीं,
 पण माझे लोक इस्राएल यांजवर दाविदास मीं निवडून
 नेमिलें आहे. १७ माझा बाप दावीद याचा मनोदय

असा होता कीं इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या नामा-
प्रीत्यर्थ एक मंदिर बांधावें; १८ पण परमेश्वरानें माझा
बाप दावीद यास सांगितलें कीं परमेश्वराच्या नामा-
प्रीत्यर्थ मंदिर बांधावें असा तूं मनोदय धरिला
आहे हें तूं चांगलें केलें आहे; १९ पण तूं
तें मंदिर बांधणार नाहीस, तर तुझ्या पोटीं जो पुत्र
होईल तो माझ्या नामाप्रीत्यर्थ मंदिर बांधील.
२० परमेश्वर जें हें वचन बोलला तें त्यानें पुरें
केलें; मी आपला बाप दावीद याच्या जागीं
येऊन परमेश्वराच्या वचनानुसार इस्राएलाच्या गादीवर
बसलों आहे; आणि इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या
नामाप्रीत्यर्थ मी हें मंदिर बांधिलें आहे. २१ परमे-
श्वरानें आमचे वाडवडील मिसर देशांतून आणिले त्या
समयीं त्याजशीं परमेश्वराचा जो करार झाला तो त्या
कोशांत आहे; त्यासाठीं मीं स्थान तयार केलें आहे.

२२ शलमोनानें इस्राएलाच्या सर्व मंडळीदेखत
परमेश्वराच्या वेदीसमोर उभें राहून आकाशाकडे हात
पसरिले; २३ तो म्हणाला, हे परमेश्वरा, इस्राएलाच्या
देवा, वर आकाशांत अथवा खालीं पृथ्वीवर तुझ्या-
समान कोणी देव नाही; जे तुझे सेवक जिवेंभावें तुझ्या-
समोर वर्ततात त्यांच्याशीं तूं आपल्या करारानुसार व
दयेनें वर्ततोस; २४ जें वचन तूं आपला सेवक, माझा बाप
दावीद, यास दिलें तें तूं पाळिलें आहे; जें तूं आपल्या
मुखानें बोललास तें तूं आपल्या हातानें पुरें केलें आहे;
अशी आज वस्तुस्थिति आहे. २५ तर आतां हे इस्रा-
एलाच्या देवा, परमेश्वरा, तुझा सेवक, माझा बाप
दावीद, यास तूं असें वचन दिलें होतें कीं तूं मजसमोर
वागत आलांस त्याप्रमाणेंच तुझे वंशज आपली चाल-
चालणूक ठेवण्याची खबरदारी घेतील तर माझ्या-
समक्ष इस्राएलाच्या राजासनावर बसणाऱ्या तुझ्या
कुळांतल्या पुरुषांची परंपरा कधींहि खुंडावयाची नाही;
त्यास दिलेलें हें वचनहि तूं पुरें कर. २६ तर आतां
हे इस्राएलाच्या देवा, तूं जें वचन तुझा सेवक, माझा
बाप दावीद, यास दिलें होतें तें प्रतीतीस येऊं दे.
२७ देव या भूतलावर खरोखर वास करील काय ?

आकाश व नभोमंडळ यांत तुझा समावेश होणें नाही;
तर हें मंदिर मीं बांधिलें आहे यांत तो कसा व्हावा ?
२८ तरी हे माझ्या देवा, परमेश्वरा, तुझ्या सेवकाच्या
प्रार्थनेकडे, विनंतीकडे लक्ष दे; आज तुझा सेवक
तुझा धावा करीत आहे व तुजपुढें प्रार्थना करीत आहे,
तिच्याकडे कान दे; २९ माझ्या नामाचा निवास येथें
होईल असें ज्या स्थलाविषयीं तूं म्हटलें त्या ह्या स्थलाकडे,
या मंदिराकडे अहोरात्र तुझी दृष्टि असो; जी प्रार्थना
तुझा सेवक या स्थलाकडे तोंड करून करीत आहे ती
ऐक. ३० तुझ्या सेवकाच्या विनवणीकडे आणि तुझे
लोक इस्राएल या स्थलाकडे तोंड करून तुझी विनवणी
करतील तिच्याकडे तूं कान दे; स्वर्गातील तुझ्या
निवासस्थानीं तूं ती श्रवण कर आणि श्रवण करून
त्यांना क्षमा कर. ३१ एकाद्यानें आपल्या शेजाऱ्याचा
अपराध केल्यामुळें त्यास शपथ घ्यावयास लाविली,
आणि ती या मंदिरांत तुझ्या वेदीसमोर त्यानें घेतली,
३२ तर तूं स्वर्गलोकांतून ती श्रवण कर, आणि त्याप्रमाणें
घडवून आण; आपल्या सेवकांचा न्याय करून दुष्टास दुष्ट
ठरीव आणि ज्याचें कर्म त्याच्या माथीं येऊं दे;
निर्दोष्यास निर्दोषी ठरवून त्याच्या निर्दोषतेप्रमाणें
त्यास फळ दे. ३३ तुझे लोक इस्राएल यांनीं तुजविरुद्ध
पाप केल्यामुळें शत्रूपुढें त्यांचा मोड झाल्यावर ते पुनः
तुजकडे वळतील आणि तुझ्या नामाचा स्वीकार
करून या मंदिरांत तुझी प्रार्थना व विनवणी करतील,
३४ तेव्हां तूं स्वर्गलोकांतून त्यांचें ऐक, तुझे लोक
इस्राएल यांच्या पापाची क्षमा कर आणि जो देश तूं
त्यांच्या पूर्वजांस दिला त्यांत त्यांस परत आण.
३५ त्यांनीं तुजविरुद्ध पाप केल्यामुळें आकाशकपाटें
बंद झालीं आणि पर्जन्यवृष्टि खुंटली असतां त्यांनीं
या स्थानाकडे तोंड करून प्रार्थना केली, तुझ्या
नामाचा स्वीकार केला व तूं त्यांस दीन केल्यामुळें
ते तुजकडे वळले, ३६ तर तूं स्वर्गलोकांतून त्यांचें ऐक.
इस्राएल तुझी प्रजा, तुझे सेवक, यांच्या पापाची क्षमा
कर, कारण ज्या सन्मार्गानें त्यांनीं चाललें पाहिजे तो
तूं त्यास शिकवीत आहेस; हा जो देश तूं आपल्या

लोकांस वतन करून दिला आहे त्यावर पर्जन्यवृष्टि कर. ३७ या देशावर दुष्काळ, मरी, शेते करपवून टाकणारा वारा अथवा भेरड, टोळ अथवा नाकतोडे हे आले, अथवा शत्रूंनी त्यांच्या एकाद्या शहरास वेढा घातला, कोणतीही आपत्ति अथवा रोग त्यांजवर आला, ३८ तेव्हां इस्राएलांतील एकांदा माणूस किंवा तुझे सगळे इस्राएल लोक आपल्या जीवाला होणारा क्लेश ओळखून जी प्रार्थना किंवा विनवणी यां मंदिराकडे आपले हात पसरून करितील, ३९ ती तूं स्वर्गातील आपल्या निवासस्थानांतून ऐक, त्यांना क्षमा कर, त्याप्रमाणें घडवून आण, प्रत्येकाचें मन ओळखून त्याच्या सर्व वर्तनानुसार त्यास फळ दे; कारण सर्व मानवजातीचीं मनं ओळखणारा केवळ तूंच आहेस; ४० म्हणजे जो देश तूं आमच्या पूर्वजांस दिला त्यांत ते राहतील तितके दिवस ते तुझें भय बाळगितील. ४१ तुझ्या इस्राएल लोकांतला नव्हे असा कोणी परदेशी तुझ्या नामास्तव परदेशाहून आला, ४२ (कारण तुझें मोठें नाम; बलिष्ठ हात व पुढें केलेला बाहु हीं सर्व त्यांच्या ऐकण्यांत येणारच,) आणि त्यानें येऊन ह्या मंदिराकडे तोंड करून प्रार्थना केली, ४३ तर तूं आपल्या स्वर्गातील निवासस्थानांतून ती ऐक व हा परदेशी ज्या कशासाठीं तुझा धावा करील तें कर; म्हणजे या भूतलावरील सर्व देशांचे लोक तुझें नाम ओळखून तुझ्या इस्राएल लोकांप्रमाणें तुझें भय बाळगितील आणि मीं जें हें मंदिर बांधिलें आहे त्यावर तुझें नाम आहे हें त्यांस कळून येईल. ४४ तुझे लोक तूं पाठविशील तिकडे आपल्या शत्रूंशीं सामना करण्यास जातील आणि तूं निवडिलेल्या या नगराकडे व तुझ्या नामाकरितां मीं बांधिलेल्या या मंदिराकडे तोंड करून तुझी प्रार्थना करितील, ४५ तर तूं स्वर्गांतून त्यांची ती प्रार्थना व विनवणी ऐक व त्यांस न्याय दे. ४६ त्यांनीं तुजविरुद्ध पाप केलें, (कारण पाप करित नाहीं असा कोणीच नाही,) व तूं त्यामुळें क्रोधाविष्ट होऊन त्यांस त्यांच्या शत्रूंच्या हातीं दिलें आणि त्यांनीं त्यांस जवळच्या अथवा दूरच्या देशीं

पाडाव करून नेलें, ४७ तर ज्या देशांत त्यांस पाडाव करून नेलें तेथें ते विचार करितील आणि आपणांला पाडाव करून नेणाऱ्या लोकांच्या देशांत तुजकडे वळून तुझी विनवणी करून म्हणतील, आम्हीं पाप केलें आहे, आम्ही कुटिलतेनें वागलों आहों, आम्हीं दुराचरण केलें आहे, ४८ आणि ज्यांनीं त्यांस पाडाव करून नेलें त्या त्यांच्या शत्रूंच्या देशीं ते तुजकडे जिवें भावें वळून, त्यांच्या पूर्वजांस दिलेल्या देशाकडे, तूं निवडिलेल्या नगराकडे, तुझ्या नामाकरितां मीं बांधिलेल्या ह्या मंदिराकडे तोंड करून तुझी प्रार्थना करितील. ४९ तेव्हां तूं आपल्या स्वर्गातील निवासस्थानांतून त्यांची प्रार्थना व विनवणी ऐक; त्यांस न्याय दे; ५० तुझ्या लोकांनीं जें पाप तुझ्याविरुद्ध केलें असेल व जे काहीं अपराध तुझ्याविरुद्ध केले असतील त्या सर्वांची त्यांस क्षमा करून, त्यांचा पाडाव करणाऱ्यांच्या मनांत दया उत्पन्न कर म्हणजे ते त्यांच्यावर दया करितील; ५१ कारण, ज्यांस तूं मिसर देशांतून, लोखंडाच्या भट्टींतून काढिलें तेच हे तुझे लोक, तुझें वतन होत; ५२ तर तुझे नेत्र तुझ्या सेवकाच्या विनवणीकडे व तुझ्या इस्राएल लोकांच्या विनवणीकडे उघडे राख; ते तुझा धावा करितील; त्याजकडे कान दे; ५३ कारण, हे प्रभू देवा, तूं आमच्या वडिलांस मिसर देशांतून काढिलें त्या वेळीं तुझा सेवक मोशे याच्याद्वारे तूं वचन दिलें, तदनुसार हे लोक तुझें वतन व्हावे म्हणून या भूतलावरल्या सर्व राष्ट्रांपासून तूं त्यांस वेगळें केलें आहे.

५४ शलमोनानें आकाशाकडे हात पसरून व परमेश्वराच्या वेदीसमोर गुडघे टेकून ही सर्व प्रार्थना व विनवणी परमेश्वरापाशीं करण्याचें संपविल्यावर तो तेथून उठला. ५५ त्यानें उभें राहून सर्व इस्राएल मंडळींस उच्च स्वरांनें आशीर्वाद दिला; तो म्हणाला, ५६ ज्या परमेश्वरानें आपल्या वचनानुसार आपल्या इस्राएल लोकांस विसावा दिला तो धन्य; तो आपला सेवक मोशे याच्याद्वारे जें वचन बोलला त्यांतला एकहि शब्द व्यर्थ गेला नाही. ५७ आपला

देव परमेश्वर जसा आपल्या पूर्वजांच्याबरोबर राहत असे तसाच तो आपल्याबरोबर राहो; तो आम्हांस न सोडो, तो आम्हांस न टाको; ५८ आम्हीं त्याच्या सर्व मार्गांनी चालवें, त्यानें आमच्या पूर्वजांस दिलेल्या सर्व आज्ञा, नियम व निर्णय आम्हीं पाळावे म्हणून तो आमचीं मनं आपल्याकडे लावो. ५९ ज्या शब्दांनीं मीं परमेश्वरापुढें विनंती केली आहे ते आपला देव परमेश्वर याच्यापाशीं रात्रंदिवस राहोत आणि प्रतिदिनीं जरूर पडेल तसा तो आपल्या सेवकांस व आपल्या इस्राएल लोकांस न्याय देवो. ६० यावरून या भूतलावरील सर्व राष्ट्रे समजतील कीं परमेश्वर हाच देव आहे; अन्य कोणी नव्हे. ६१ तर तुमचें मन आपला देव परमेश्वर याजकडे असें पूर्णपणें लागलेलें असो कीं आजच्यासारखें त्याच्या नियमांप्रमाणें तुम्हीं चालवें व त्याच्या आज्ञा पाळाव्या. ६२ मग राजानें व त्याच्याबरोबर सर्व इस्राएल लोकांनीं परमेश्वरासमोर यज्ञबलि अर्पिले. ६३ शलमोनानें शाल्यर्पणासाठीं परमेश्वरापुढें अर्पिलेले बलि बावीस हजार बैल आणि एक लाख वीस हजार मेंढरें होतीं. अशा रीतीनें राजानें व सर्व इस्राएलांनीं परमेश्वराच्या मंदिराचें समर्पण केलें. ६४ त्या दिवशीं राजानें परमेश्वराच्या मंदिराच्या पुढल्या अंगणामध्यें एक स्थान पवित्र करून होमबलि, अन्नबलि आणि शाल्यर्पणांची वपा हीं तेथेंच अर्पिलीं, कारण परमेश्वरासमोर असलेल्या पितळेच्या वेदीवर त्यांचा समावेश होईना. ६५ शलमोनानें व त्याच्याबरोबर सर्व इस्राएल लोकांनीं त्या समर्थीं महोत्सव केला, हमाथाच्या घाटापासून मिसर देशाच्या नाल्यापर्यंत सर्व इस्राएल लोकांचा मोठा जमाव एक सप्तक व आणखी एक सप्तक म्हणजे एकंदर चौदा दिवस आपला देव परमेश्वर याच्यासमोर उत्सव करीत राहिला. ६६ आठव्या दिवशीं त्यानें लोकांची रवानगी केली; ते सर्व राजाचें अभीष्ट चितून आपआपल्या डेऱ्यांस गेले; आपला सेवक दावीद व आपले लोक इस्राएल यांजवर जो प्रसाद

परमेश्वरानें केला त्यामुळें त्यांना आनंद वाटला व त्यांचीं मनं हर्षभरित झालीं.

१ शलमोनानें परमेश्वराचें मंदिर व राजवाडा ९ बांधावयाचें संपविलें व ह्याप्रमाणें त्याच्या मनास जें करावेंसें वाटलें तें त्यानें केलें. २ तेव्हां परमेश्वरानें त्यास गिबोन येथें दर्शन दिलें होतें त्याप्रमाणें त्यास दुसऱ्यानें दर्शन दिलें. ३ परमेश्वर त्यास म्हणाला, तूं मजसमोर केलेली प्रार्थना व विनवणी मीं ऐकिली आहे; हें जें मंदिर तूं बांधिलें आहे त्यास माझें नाम सर्वकाळ राहावें म्हणून मीं तें पवित्र केलें आहे; माझी दृष्टि व माझें चित्त त्यावर सतत राहील. ४ तूं आपला बाप दावीद याच्याप्रमाणें खऱ्या मनानें व सरळतेनें माझ्यासमक्ष चालशील, माझ्या सर्व आज्ञांप्रमाणें वागशील आणि माझे नियम व निर्णय पाळशील, ५ तर इस्राएलावरील तुझें राजसिंहासन मी कायमचें स्थापीन; तुझा बाप दावीद यास मीं वचन दिल्याप्रमाणें इस्राएलाच्या गादीवर बसावयाला तुझ्या कुळांतला पुरुष खुंडावयाचा नाही; ६ पण तुम्हीं व तुमच्या संततीनें माझें अनुसरण करण्याचें सोडिल्यास, मीं तुम्हांस लावून दिलेले आज्ञा व नियम न पाळल्यास आणि मला सोडून अन्य देवांची उपासना व भजनपूजन केल्यास, ७ जो देश मीं इस्राएल लोकांस दिला आहे त्यांतून त्यांचा उच्छेद करीन आणि हें जें मंदिर मीं आपल्या नामाकरितां पवित्र केलें आहे तें माझ्या नजरेआड करीन, तसेंच इस्राएल लोक इतर सर्व राष्ट्रांत दृष्टांताचा व निंदेचा विषय होतील; ८ आणि हें मंदिर उंच स्थानीं राहील तरी याच्याजवळून जाणारेयेणारे चकित होतील व छीथू करून म्हणतील, परमेश्वरानें या देशाचें व या मंदिराचें असें कां केलें? ९ तेव्हां लोक म्हणतील, त्यांचा देव परमेश्वर यानें त्यांच्या वाडवडिलांस मिसर देशांतून आणिलें असून ते त्यास सोडून अन्य देवांच्या नादीं लागले व त्यांचें भजनपून व उपासना करूं लागले, ह्यामुळें परमेश्वरानें ही सर्व विपत्ति त्यांजवर आणिली आहे.

१० परमेश्वराचें मंदिर व राजवाडा हीं दोन्ही पुरीं करण्यास वीस वर्षें लागलीं. ११ त्यानंतर शलमोनानें सोराचा राजा हीराम यास गालील प्रांतांतलीं वीस नगरें दिलीं, कारण त्यानें शलमोनास हवे होते तितके गंधसरू, देवदारु व सोनें हीं पुरविलीं होतीं. १२ शलमोनानें आपणांस दिलेलीं नगरें पाहण्यास हीराम सोराहून तेथें गेला; तीं त्याला पसंत पडलीं नाहींत. १३ तेव्हां तो म्हणाला, हे माझ्या बंधो, कसलीं हीं नगरें तूं मला दिलीं? त्यानें त्यांस काबूल प्रांत हें नांव ठेविलें; हेंच नांव आजवर चालू आहे. १४ हिरामानें राजाकडे एकशेंवीस किष्कार सोनें पाठविलें.

१५ शलमोन राजानें लोक वेठीस धरून परमेश्वराचें मंदिर, आपला राजवाडा, मिळो, यरूशलेमाचा तट, हासोर, मगिदो व गेजेर हीं उभारिलीं त्याचा वृत्तांत असा; १६ मिसर देशाचा राजा फारो यानें गेजेरवर चढाई करून तें घेतलें आणि आग लावून जाळून टाकिलें व तेथल्या कनानी रहिवाश्यांचा संहार केला. त्यानें तें नगर आपली कन्या शलमोनाची बायको हीस आंदण म्हणून दिलें. १७ शलमोनानें गेजेरा-खालचें बेश-होरोन, १८ बालाथ व रानांतलें तदमोर हीं बांधिलीं; १९ ह्याखेरीज आणखी भांडारासाठीं व रथ व स्वार यांच्यासाठीं नगरें बांधिलीं आणि तसेंच यरूशलेमांत, लबानोनावर व आपल्या सर्व राज्यांत आपल्या मनास आलें तेंहि सर्व त्यानें बांधिलें. २० अमोरी हिती, परिजी, हिक्वी व यबूसी ह्या इस्राएल नसलेल्या लोकांतले अवशिष्ट लोक, २१ देशांत राहून गेले होते; त्यांना इस्राएल लोकांस अगदीं नष्ट करतां आलें नाहीं; त्यांच्या वंशजांवर शलमोनानें वेठबिगार बसवून त्यांस दास्य करावयास लाविलें; आजवर असेंच चालत आलें आहे; २२ पण इस्राएल लोकांपैकी कोणासहि शलमोनानें दास करून ठेविलें नाहीं; ते थोडे, कामदार, सरदार, सेनापति आणि रथ व स्वार यांवरचे अधिपति होते. २३ शलमोनाच्या कामावर देखरेख

करणारे नायक हेच होते; ते पांचशें पन्नास होते; जे लोक ह्या कामावर होते त्यांजवर त्यांची हुकमत असे. २४ मग शलमोनानें फारोच्या कन्येसाठीं बांधिलेल्या मंदिरांत राहण्यास ती दावीदपुर सोडून आली; तेव्हां त्यानें मिळो नगर बांधिलें. २५ जी वेदी शलमोनानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ बांधिली होती तीवर वर्षातून तीन वेळां शलमोन होमबलि व शांत्यर्पणें अर्पांत असे; तसेंच परमेश्वरासमोर असलेल्या वेदीवर तो धूप जाळीत असे. या प्रकारें त्यानें मंदिर समाप्त केलें.

२६ मग शलमोन राजानें अदोम देशांत तांबड्या समुद्राच्या तीरीं एलोथाजवळील एसयोन-गेबेर येथें गलबतांचा तांडा केला. २७ हिरामानें आपल्या ताब्यांतील दर्यावदीं लोक शलमोनाच्या कामदारां-बरोबर काम करण्यास त्या गलबतांवर पाठविले. २८ त्यांनीं ओफिरास जाऊन तेथून चारशें वीस किष्कार सोनें शलमोन राजाकडे आणिलें.

१ परमेश्वराच्या नामासंबंधानें शलमोनाची १० कीर्ति झाली ती ऐकून शबाची राणी कूटप्रश्नांनीं त्याची परीक्षा पाहावयास आली. २ ती आपल्याबरोबर मोठा लवाजमा घेऊन आणि विपुल सोनें, मोलवान् रत्नें व मसाले उंटांवर लादून यरूशलेमास आली. शलमोनाकडे आल्यावर आपल्या मनांत जें कांहीं होतें तें सर्व ती त्याजपुढें बोलली. ३ शलमोनानें तिच्या सर्व प्रश्नांचीं उत्तरें दिलीं; त्यानें तिला उलगडा करून सांगितली नाहीं अशी एकहि गोष्ट नव्हती. ४ शलमोनाचें सगळें शहाणपण, त्यानें बांधिलेलें मंदिर, ५ त्याच्या मेजवानींतील पक्वान्नां, त्याच्या कामदारांचीं आसनं, त्याच्या मानकन्यांची खिदमत व त्यांचे पोषाक, त्याचे प्यालेबरदार व परमेश्वराच्या मंदिरांत चडून जावयाचा त्याचा तो जिना हीं सगळीं पाहून शबाची राणी गांगरून गेली. ६ ती राजास म्हणाली, तुझी करणी व ज्ञान यांचिषयींची जी कीर्ति मीं आपल्या देशीं ऐकिली ती खरी आहे. ७ तथापि मीं येऊन प्रत्यक्ष डोळ्यांनीं पाहिल्याशिवाय या

गोष्टीचा मला विश्वास येईना; आतां पाहल्यें तों अर्धेहि माझ्या कार्नीं आलें नव्हतें. तुझें शहाणपण व समृद्धि ह्यांची कीर्ति झाली आहे तीहून तीं अधिक आहेत. ८ तुझे लोक धन्य होत; हे तुझे सेवक, ज्यांना तुजसमोर सतत उभे राहून तुझ्या शहाणपणाचा लाभ होत असतो ते धन्य होत. ९ ज्यानें तुजवर प्रसन्न होऊन तुला इस्त्राएलाच्या गादीवर स्थापिलें आहे तो तुझा देव परमेश्वर धन्य होय; परमेश्वर इस्त्राएलावर सदा प्रेम करितो म्हणून न्यायाचें व धर्माचें पालन करण्यासाठीं त्यानें तुला राजा केलें आहे. १० तिनें राजास एकशेंवीस किकार सोनें, विपुल सुगंधी द्रव्यें व बहुमोल रत्नें नजर केलीं; शबाच्या राणीनें शलमोन राजास एवढीं सुगंधी द्रव्यें नजर केलीं कीं तेवढीं पुनः कधीं कोटून आलीं नाहीत. ११ हिरामाचीं जहाजें ओफीर येथून सोनें आणीत त्याप्रमाणेंच रक्तचंदनाचें लाकूड आणि बहुमोल रत्नेंहि विपुल आणीत. १२ राजानें रक्तचंदनाच्या लाकडाचे परमेश्वराच्या मंदिराला व राजवाड्याला कठडे केले; त्याप्रमाणेंच गाणाऱ्यांसाठीं त्याचे विणे व सारंग्या बनविल्या; असलें रक्तचंदनाचें लाकूड आजवर आलें नाही कीं दृष्टीस पडलें नाही. १३ शलमोनानें राजास अनुरूप अशा औदार्यानें जें तिला दिलें त्याशिवाय आणखी तिनें जें जें मागितलें तें तें संगळें तिला देऊन तिची इच्छा पुरविली. मग ती आपल्या परिवारासह स्वदेशीं परत गेली.

१४ प्रतिवर्षी शलमोनाकडे सोनें येई तें सहाशें सहासष्ट किकार भरे; १५ याखेरीज आणखी सौदागर, देवघेव करणारे व्यापारी, निरनिराळ्या लोकांचे राजे व देशाचे सुभेदार यांच्याकडून सोनें येई तें निराळेंच. १६ शलमोन राजानें सोन्याचे पत्रे ठोकून दीनशें मोठ्या ढाली बनविल्या, एकेका ढालीस सहाशें शेकेल सोनें लागलें. १७ तसेंच त्यानें सोन्याचे पत्रे ठोकून तीनशें लहान ढाली केल्या; प्रत्येक लहान ढालीस तीन माने (शेर) सोनें लागलें; राजानें या ढाली लबानोन येथील वनगृहांत ठेविल्या. १८ राजानें एक मोठें हस्तिदंती सिंहासन बनविलें, व तें उत्तम

सोन्यानें मढविलें. १९ सिंहासनास सहा पायऱ्या होत्या; आसनाचें ओठंगण वरून गोलाकार होतें; सिंहासनाच्या दोन्ही बाजूंस हात होते व ह्या दोन हातांच्या बाजूला दोन सिंह केले होते. २० त्या सहा पायऱ्यांच्या दोन्ही बाजूंस एकेक असे एकंदर बारा सिंह केले होते; दुसऱ्या कोणत्याहि राज्यांत यासारखें केलेलें सिंहासन नव्हतें. २१ शलमोन राजाचीं सर्वे पानपात्रें सोन्याचीं होती; लबानोन येथील वनगृहांतील सर्वे पात्रें शुद्ध सोन्याचीं होती; चांदीचें एकहि नव्हतें; शलमोनाच्या वेळीं चांदीला कोणी विचारित नव्हतें. २२ समुद्रावर हिरामाच्या जहाजांबरोबर राजाच्याहि ताशींश जहाजांचा एक तांडा असे, आणि तीन तीन वर्षांनीं हीं ताशींश जहाजें सोनें, चांदी, हस्तिदंत, वानर व मोर आणीत असत. २३ शलमोन राजा धन व शहाणपण यांसंबंधानें पृथ्वीवरल्या सर्वे राजांहून श्रेष्ठ होता. २४ देवानें शलमोनाच्या ठायीं शहाणपण ठेविलें होतें तें ऐकण्यास अखिल पृथ्वीवरले लोक त्याच्या दर्शनास येत. २५ प्रत्येक मनुष्य चांदीचीं व सोन्याचीं पात्रें, उंची वल्लें, शल्लें, सुगंधी द्रव्यें, घोडे व खेचरें यांचा नजराणा वर्षानुवर्षे आणीत असे. २६ शलमोनानें रथ व राजत यांचा संग्रह केला; त्याच्यापाशीं चौदाशें रथ व बारा हजार राजत झाले; त्यांतले कांहीं रथ ठेवाक्याच्या नगरांत व कांहीं यरुशलेमांत आपल्याजवळ ठेविले. २७ राजानें यरुशलेमांत चांदी धोंड्यांप्रमाणें आणि गंधसरू तळवटींतल्या उंबराच्या झाडांप्रमाणें विपुल केले. २८ शलमोनाचे घोडे मिसर देशांतून येत; राजाचे व्यापारी घोड्यांच्या एकाएका तांड्याची किंमत ठरवून तांडेचे तांडे घेत; २९ एकेका रथास सहाशें शेकेल चांदी व एकेका घोड्यास दीडशें शेकेल चांदी देऊन ते मिसर देशाहून आणीत; हिंती व अरामी राजांसाठींहि असेंच ते व्यापारी आणीत.

१ शलमोन राजा फारोच्या कन्येशिवाय ११ आणखी मवाबी, अम्मोनी, अदोमी, सीदोनी व हिंती राष्ट्रांतल्या विदेशी स्त्रियांच्या नादीं

लागला; व त्यांतल्या स्त्रियांवर त्याचें प्रेम जडलें.
 २ ह्या राष्ट्रांविषयीं परमेश्वरानें इस्राएल लोकांस
 सांगितलें होतें कीं तुम्हीं त्यांच्याशीं व्यवहार करूं नये
 व त्यांनीं तुमच्याशीं व्यवहार करूं नये, कारण ते
 खात्रीनें तुमचीं मनें आपल्या देवांकडे वळवितील.
 ३ त्याच्या सातशें राष्ट्रा व तीनशें उपपत्नी होत्या;
 त्याच्या बायकांनीं त्याचें मन बहकविलें. ४ शलमोन
 म्हातारा झाला तेव्हां त्याच्या बायकांनीं त्याचें मन
 अन्य देवांकडे वळविलें; त्याचा बाप दावीद याचें मन
 परमेश्वराकडे पूर्णपणें असे त्याप्रमाणें त्याचें नसे.
 ५ सिदोन्यांची देवी अष्टोरेथ आणि अम्मोन्यांचें
 अमंगळ दैवत मिलकोम यांच्या नादीं शलमोन लागला.
 ६ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें शलमोनानें केलें;
 त्याचा बाप दावीद याच्याप्रमाणें तो परमेश्वराला
 पूर्णपणें अनुसरला नाहीं. ७ तेव्हां शलमोनानें यरुश-
 लेमाच्यासमोरील पहाडावर मवाबाचें अमंगळ दैवत
 कमोश आणि अम्मोन्यांचें अमंगळ दैवत मोलख
 यांच्यासाठीं एक एक उंच स्थान बांधिलें. ८ ज्या
 विदेशी स्त्रिया आपआपल्या दैवतांस धूप दाखवीत व
 यज्ञ करीत त्या सर्वांसाठीं त्यानें अशीच व्यवस्था केली.

९ शलमोनाचें मन इस्राएलाचा देव परमेश्वर याज-
 कडून फिरलें म्हणून परमेश्वर त्याजवर कोपला; त्यास
 त्याचें दोनदां दर्शन झालें होतें. १० त्यास या बाबतींत
 अशी आज्ञा केली होती कीं अन्य देवांच्या नादीं लागू
 नको; पण परमेश्वरानें केलेली ही आज्ञा त्यानें पाळिली
 नाहीं. ११ यास्तव परमेश्वर शलमोनास म्हणाला,
 माझा करार व मीं तुला लावून दिलेले नियम न
 पाळितां हें असें आचरण तूं केलें त्या अर्थीं मी तुझें
 राज्य तुजपासून तोडून घेऊन तुझ्या एका सेवकास
 देईन; १२ पण तुझा बाप दावीद याच्याप्रीत्यर्थ
 तुझ्या हयातींत मी असें करणार नाहीं; तर तुझ्या
 पुत्राच्या हातून राज्य तोडून घेईन. १३ तरी मी
 सगळेंच राज्य तोडून घेणार नाहीं; माझा सेवक दावीद
 याच्याप्रीत्यर्थ व मीं निवडिलेल्या यरुशलेमाप्रीत्यर्थ
 तुझ्या पुत्राच्या हातीं मी एक वंश राहूं देईन.

१४ परमेश्वरानें अदोमी राजवंशांतील अदोमी
 हदाद हा शत्रु शलमोनावर उठविला. १५ दावीद
 अदोमास असतां यवाब सेनापतीनें मृतांस मूठमाती
 देण्यास जाऊन अदोमांतील एकूण एक पुरुषास मारून
 टाकिलें होतें; १६ यवाब सर्व इस्राएल लोकांसह अदोमांत
 सहा महिने राहिला असून तेवढ्या अवधीत त्यानें
 अदोमांतल्या सर्व पुरुषांशीं कत्तल उडविली. १७ तेव्हां
 हदाद लहान मुलगा होता तो आपल्या बापाच्या कांहीं
 अदोमी सेवकांबरोबर मिसर देशास जाण्याच्या इराद्यानें
 पळाला. १८ ते मिद्यानांतून जाऊन पारानास आले
 आणि पारानांतून कांहीं लोक बरोबर घेऊन मिसर
 देशीं फारो राजाकडे गेले; फारोनें त्यांस राहावयास
 घर दिलें, त्यांच्या खाण्यापिण्याची तरतूद केली व
 त्यांस कांहीं जमीनहि दिली. १९ हदादानें फारोची
 चांगली मर्जी संपादिली म्हणून फारोनें त्यास आपली
 मेहुणी, आपली राणी तहपनेस हिची बहीण, दिली.
 २० तहपनेस राणीच्या बहिणीच्या पोटीं त्यास गनुबथ
 नांवाचा पुत्र झाला; तहपनेस हिनें फारोच्या वाड्यांत
 त्या मुलाच्या थानमोडीचा समारंभ केला; तेव्हांपासून
 गनुबथ फारोच्या वाड्यांत त्याच्या पुत्रांबरोबर राहिला.
 २१ दावीद आपल्या वडिलांस जाऊन मिळाला आणि
 यवाब सेनापतिहि मृत्यु पावला हें हदादास मिसर देशांत
 कळलें तेव्हां तो फारोस म्हणाला, मला स्वदेशीं जाव-
 याचें आहे, माझी रवानगी कर. २२ फारो त्यास
 म्हणाला, तूं मजपाशीं असतां तुला काय उणें आहे ?
 तूं स्वदेशीं कां जाऊं पाहतोस ? तो फारोस म्हणाला,
 कांहीं नाहीं, पण माझी रवानगी करच.

२३ देवानें शलमोनावर दुसरा एक शत्रु उठविला;
 त्याचें नांव एल्यादाचा पुत्र रजोन; तो आपला धनी
 सोबाचा राजा हददेजर याच्यापासून पळून गेला होता;
 २४ दाविदानें सोबा येथील रहिवाद्यांचा संहार केला
 तेव्हां रजोन आपल्यापाशीं कांहीं लोक जमवून त्यांचा
 सेनापति झाला; ते दिमिष्क येथें राहिले आणि तेथें
 त्यांनीं राज्य स्थापिलें, २५ हदादानेंच केवळ इस्राएलास
 उपद्रव दिला नाहीं तर रजोनानेंहि शलमोनाच्या

सगळ्या हयातींत इस्राएलाशीं वैर केलें; आणि त्यानें इस्राएलाचा तिटकारा केला व अरामावर राज्य केलें.

२६ याशिवाय सरेदा येथला एफ्राइमी नबाट याचा पुत्र यराबाम हा शलमोनाचा सेवक होता, त्याची आई विधवा होती, तिचें नांव सरूबा; त्यानें हि राजावर हात उचलिला. २७ त्यानें हात उचलावयाचें कारण एवढेंच कीं शलमोन मिळो नगर बांधून आपला बाप दावीद याच्या नगराची मोडतोड दुरुस्त करीत होता; २८ त्या वेळीं यराबाम हा मोठा शूरवीर होता. तो तरुण पुरुष उद्योगी आहे हें शलमोनाच्या लक्षांत आलें तेव्हां त्यानें त्यास योसेफाच्या घराण्यांतील लोकांच्या कामावर नेमिलें. २९ एके समयीं यराबाम यरुशलेम सोडून बाहेर चालला असतां त्याला वाटेंत शिलोचा अहीया नामक संदेष्टा भेटला; त्यानें नवें वस्त्र धारण केलें होतें, व त्या वेळीं त्या मैदानांत ते दोघेच होते. ३० अहीयानें आपल्या अंगावरचें नवें वस्त्र काढून त्याचे बारा तुकडे केले. ३१ तो यराबामास म्हणाला, यांतले दहा तुकडे तूं घे, कारण इस्राएलाचा देव परमेश्वर याचें असें म्हणणें आहे कीं मी शलमोनाच्या हातून राज्य तोडून घेऊन दहा वंश तुझ्या हातीं देईन; ३२ (तरी माझा सेवक दावीद याच्याप्रीत्यर्थ आणि इस्राएलाच्या सर्व वंशांतून मीं निवडलेल्या यरुशलेम नगराप्रीत्यर्थ त्याजकडे मी एक वंश राहूं देईन;) ३३ याचें कारण हेंच कीं ते माझा त्याग करून सिदोन्यांची देवी अशोरेथ, मवाबाचा देव कमोश आणि अम्मोन्यांचा देव मिलक्रोम यांच्या भजनीं लागले आहेत; ते माझ्या मार्गानें चालत नाहींत, जें माझ्या दृष्टीनें योग्य तें करीत नाहींत आणि शलमोनाचा बाप दावीद माझे नियम व निर्णय पाळी तसे पाळीत नाहींत; ३४ तथापि मी त्याच्या हातून सर्वच राज्य हिसकावून घेणार नाहीं; तर माझा सेवक दावीद माझ्या आज्ञा व नियम पाळीत असे म्हणून मीं त्याला निवडलें होतें त्याच्याप्रीत्यर्थ मी शलमोनास त्याच्या हयातींत राजपदावर ठेवीन; ३५ पण

त्याच्या पुत्राच्या हातून राज्य घेऊन तुला देईन, दहा वंशांवरलें राज्य तुला देईन; ३६ आणि त्याच्या पुत्राकडे मी एक वंश राहूं देईन; म्हणजे माझ्या नामाची स्थापना व्हावी म्हणून मीं यरुशलेम नगर निवडिलें आहे त्यांत माझा सेवक दावीद याची ज्योति मजसमोर निरंतर जळत राहील. ३७ मी तुला हातीं धरीन आणि तूं आपल्या मनोरथाप्रमाणें इस्राएलावर राज्य करिशील. ३८ तूं माझा सेवक दावीद याच्याप्रमाणें माझ्या सर्व आज्ञा मानिशील, माझ्या मार्गानें चाल-शील, माझ्या दृष्टीनें जें योग्य तेंच करिशील आणि माझे नियम व आज्ञा पाळीत जाशील तर मी तुझ्या-बरोबर राहीन आणि जसें मीं दाविदाचें घराणें कायम स्थापिलें तसें तुझेंहि कायम स्थापीन आणि इस्राएल लोकांस तुझ्या हवालीं करीन. ३९ शलमोनाच्या वर्तनास्तव मी दाविदाच्या संततीस दुःख भोगावयास लावीन, पण तें सर्वकाळ नाहीं. ४० शलमोन यराबामास जिवें मारूं पाहत होता; पण यराबाम मिसर देशाचा राजा शिशक याजकडे मिसर देशास पळून गेला आणि शलमोनाच्या मृत्यूपर्यंत तेथेंच राहिला.

४१ शलमोनाचा इतर सर्व इतिहास, त्याचीं सर्व कृत्यें व त्याचें शहाणपण यांचें वर्णन शलमोनाच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय? ४२ शलमोननें यरुशलेमांत सर्व इस्राएलांवर एकंदर चाळीस वर्षें राज्य केलें. ४३ शलमोन आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला व त्याचा बाप दावीद याच्या नगरांत त्याला मूठमाती देण्यांत आली; आणि त्याचा पुत्र रहबाम त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ रहबाम शखेमास गेला, कारण त्याला १२ राजा करण्यासाठीं सर्व इस्राएल तेथें गेले होते. २ नबाटाचा पुत्र यराबाम हा शलमोन राजासमोरून पळून जाऊन मिसर देशांत राहिला होता, तेथें त्यानें हें ऐकिलें; ३ आणि लोकांनीं त्याला बोलावून आणिलें; तेव्हां यराबाम व इस्राएलाची सर्व मंडळी रहबामाकडे येऊन म्हणाली, ४ तुझ्या बापानें आमच्यावर जूं ठेविलें होतें तें भारी होतें; तर आतां

तुझ्या बापानें आम्हांवर लादिलेलें कठिण दाख व भारी जूं हलकें कर म्हणजे आम्ही तुझे ताबेदार होऊं. ५ त्यानं त्यांस सांगितलें, आतां जा, आणि तीन दिवसांनीं मजकडे परत या. हें ऐकून ते गेले. ६ रहबाम राजानें आपला बाप शलमोन जीवंत असतां जे वृद्ध मनुष्य त्याच्या पदरीं होते त्यांचा सल्ला घेतला; तो म्हणाला, या लोकांला उत्तर देण्याच्या बाबतींत तुम्ही मला काय मसलत देतां ? ७ ते त्यास म्हणाले, तूं या लोकांचा सेवक होऊन त्यांची सेवा करिशील आणि त्यांना मधुर शब्दांनीं उत्तर देशील तर ते तुझे सर्वकाळ सेवक होऊन राहतील. ८ ह्या वृद्ध पुरुषांनीं दिलेला सल्ला रहबामानें टाकून त्याच्याबरोबर लहानाचे मोठे झालेले जे तरुण पुरुष त्याच्या पदरीं होते त्यांचा सल्ला घेतला. ९ त्यानं त्यांस विचारिलें, तुझ्या बापानें जें जूं आमच्यावर ठेविलें आहे तें हलकें कर, असें म्हणणाऱ्या ह्या लोकांस उत्तर देण्याच्या बाबतींत मला काय सल्ला देतां ? १० त्याच्याबरोबर लहानाचे मोठे झालेल्या त्या तरुण पुरुषांनीं त्यास उत्तर दिलें, हे जे लोक तुला म्हणतात कीं तुझ्या बापानें आम्हांवर भारी जूं लादिलें होतें तर आतां तूं तें हलकें कर, त्यांस असें सांग कीं माझी करंगुळी माझ्या बापाच्या कमरेपेक्षां मोठी आहे; ११ माझ्या बापानें तुमच्यावर भारी जूं लादिलें तें मी आणखी भारी करणार; माझा बाप तुम्हांस असुडांनीं ताडण करीत असे, तर मी तुम्हांस विंचवांनीं ताडण करीन. १२ तिसऱ्या दिवशीं मजकडे यावें असें राजानें सांगितलें होतें, त्याप्रमाणें तिसऱ्या दिवशीं यराबाम व सगळे लोक रहबामाकडे आले. १३ तेव्हां राजानें लोकांस कठोरपणानें जबाब दिला आणि वृद्ध पुरुषांनीं दिलेला सल्ला टाकून, १४ त्या तरुण पुरुषांच्या सल्ल्याप्रमाणें तो त्यांस म्हणाला, माझ्या बापानें तुमच्यावर भारी जूं लादिलें होतें, पण मीं तें अधिक भारी करणार; माझा बाप तुम्हांस असुडांनीं ताडण करीत असे, मी तर तुम्हांला विंचवांनीं ताडण करीन.

१५ या प्रकारें राजानें लोकांचें ऐकिलें नाहीं; याचें कारण हेंच कीं जें वचन परमेश्वरानें शिलोकर अहीया याच्याद्वारेनं नबाटाचा पुत्र यराबाम यास दिलें होतें तें पूर्ण व्हावें अशी परमेश्वराची योजना होती. १६ राजा ऐकत नाहीं हें पाहून सगळ्या इस्राएल लोकांनीं त्याला म्हटलें, दाविदाचें आम्ही काय लागतों ? इसायाचा पुत्र आमचा वतनभाग नाहीं; हे इस्राएला, आपल्या डेऱ्यांकडे चालता हो; दाविदा, आतां तूं आपलें घर संभाळ. मग इस्राएल लोक आपल्या डेऱ्यांस चालते झाले. १७ जे इस्राएल लोक यहूदाच्या नगरांत वस्ती करून राहिले होते त्यांजवर मात्र रहबामानें राज्य केलें. १८ रहबाम राजानें वेठीस लाविलेल्या लोकांची देखरेख करणारा अदोराम यास पाठविलें; त्यास सर्व इस्राएल लोकांनीं दगडमार करून ठार केलें. इकडे रहबाम राजा खरेन आपल्या रथांत बसून यरुशलैमास पळून गेला. १९ या प्रकारें इस्राएल लोकांनीं दाविदाच्या घराण्याशीं फितुरी केली ती आजवर चालू आहे. २० यराबाम परत आला हें सर्व इस्राएलांनीं ऐकिलें तेव्हां त्यांनीं त्यास बोलावणें पाठवून सभेस आणिलें व सर्व इस्राएलावर राजा केलें; यहूदाचा वंश खेरीज करून दाविदाच्या घराण्यास कोणी धरून राहिला नाहीं.

२१ यरुशलैमास आल्यावर रहबामानें यहूदाचें सर्व घराणें व बन्यामिनाचा वंश यांतून एकंदर एक लाख ऐंशी हजार निवडक योद्धे जमा केले; इस्राएल घराण्याशीं लढाई करून शलमोनाचा पुत्र रहबाम याच्या हातीं राज्य परत यावें असा हेतु होता. २२ तेव्हां परमेश्वराचें वचन देवाचा माणूस शमाया यास असें आलें कीं २३ यहूदाचा राजा शलमोनपुत्र रहबाम, यहूदा व बन्यामीन यांचें सगळें घराणें यांस व इतर सर्व लोकांस असें सांग, २४ परमेश्वर म्हणतो, आपले बांधव इस्राएल यांजवर खारी करून लढूं नका; तुम्ही सर्व आपआपल्या घरीं परत जा; कारण ही माझी करणी आहे. त्यांनीं परमेश्वराचें हें

वचन ऐकिलें व त्याप्रमाणें ते सगळे परत चालते झाले.

२५ यराबाम एफ्राइमाच्या पहाडी प्रदेशांत शखेम नगर मजवूत करून तेथें राहूं लागला आणि त्यानंतर तेथून निघून जाऊन पनुएल नगराची त्यानें मजबुती केली. २६ यराबाम आपल्या मनांत म्हणाला कीं हें राज्य दाविदाच्या घराण्याकडे जाण्याचा संभव आहे; २७ लोक यरुशलेमांत यज्ञ करावयास गेले तर त्यांचा स्वामी यहुदाचा राजा रहबाम याच्याकडे त्यांचें मन वळेल व ते मला जिवें मारून यहुदाचा राजा रहबाम याचे पुनः होतील. २८ राजानें आपल्याबरोबरच्या लोकांचा सल्ला घेऊन सोन्याचीं दोन वासरें केलीं आणि लोकांस म्हटलें, आजवर तुमचें यरुशलेमास जाणें झालें तेवढें पुरे; हे इस्राएला, ज्या देवांनीं तुला मिसर देशांतून आणिलें तेच हे पाहा. २९ त्यानें एका वासराची बेथेल येथें व दुसऱ्याची दान येथें स्थापना केली. ३० ही गोष्ट पापास कारण झाली; दानापर्यंतचे लोक ह्यांपैकीं एका वासराच्या दर्शनास जाऊं लागले. ३१ त्यानें उच्चस्थानीं मंदिरे बांधिलीं, आणि सर्व लोकांतून याजक नेमिले; ते लेवीचे वंशज नव्हते. ३२ मग यराबामानें आठव्या महिन्याच्या पंधराव्या दिवशीं यहुदांतील सणासारखा एक सण केला आणि वेदीवर होमबलि अर्पिले; त्याप्रमाणेंच त्यानें बेथेल येथें आपण केलेल्या वासरांप्रीत्यर्थ यज्ञ केले, आणि आपण केलेल्या उच्चस्थानांच्या याजकांस बेथेल येथें ठेविलें. ३३ जी वेदी त्यानें बेथेलांत बांधली होती तीवर स्वतांच्याच मनानें ठरविलेल्या आठव्या महिन्याच्या पंधराव्या दिवशीं त्यानें होमबलि अर्पिले; त्यानें इस्राएल लोकांसाठीं हा सण स्थापिला आणि वेदीवर यज्ञबलि हवन करून अर्पिला.

१ नंतर पाहा, परमेश्वराच्या आज्ञेवरून
१३ देवाचा माणूस यहुदांतून बेथेल येथें आला; त्या समर्थीं यराबाम हवन करीत वेदीपाशीं उभा होता. २ परमेश्वराच्या आज्ञेवरून त्यानें त्या वेदीविरुद्ध हे शब्द उच्चारिले: हे वेदी, हे वेदी, परमेश्वर म्हणतो,

पाहा, दाविदाच्या घराण्यांत योशीया नांवाचा एक पुत्र जन्मेल; जे उच्चस्थानांचे याजक तुजवर होम-हवन करितात त्यांचा तो तुझ्यावर यज्ञ करील, मान-वांच्या अस्थि तुझ्यावर जाळील. ३ त्याच दिवशीं त्यानें खून दिली; तो म्हणाला, परमेश्वरानें सांगितलेली खून हीच; पाहा, ही वेदी भंग पावेल आणि तीवरील राख उधळेल. ४ देवाच्या माणसानें बेथेलांतल्या त्या वेदीविरुद्ध जे हे शब्द उच्चारिले ते राजा यराबाम यानें ऐकिले तेव्हां तो आपला हात वेदीवरून काढून पुढें करून म्हणाला, त्याला धरा. तेव्हां त्यानें जो हात त्याजकडे केला होता तो वाळून गेला व तो त्यास मागें घेतां येईना. ५ परमेश्वराच्या आज्ञेवरून देवाच्या माणसानें दिलेल्या खुणेप्रमाणें ती वेदी भंग पावली व तीवरील राख वेदीवरून उधळली. ६ राजानें त्या देवाच्या माणसास विनंति केली कीं माझा हात पुनः पूर्ववत् व्हावा म्हणून देव परमेश्वर याजकडे मजसाठीं प्रार्थना करून त्याचा कृपाप्रसाद माग. देवाच्या माणसानें परमेश्वराची विनवणी केली तेव्हां राजाचा हात पुनः पूर्वस्थितीवर आला; तो पूर्वी होता तसा झाला. ७ राजा त्या देवाच्या माणसास म्हणाला, मजबरोबर घरीं चल आणि कांहीं उपाहार करून ताजातवाना हो, मी तुला कांहीं इनाम देतों. ८ देवाचा माणूस राजास म्हणाला, तूं मला आपलें अर्थ घर देशील तरी मी तुझ्या येथें येणार नाहीं; या ठिकाणीं मी अन्नपाणी सेवन करणार नाहीं; ९ परमेश्वराच्या वचनाच्याद्वारें मला अशी आज्ञा झाली आहे कीं तूं अन्नपाणी सेवन करूं नको आणि ज्या वाटेनें जाशील तिनें परत येऊं नको. १० ज्या वाटेनें तो बेथेलास गेला होता त्या वाटेनें न जातां दुसऱ्या वाटेनें तो गेला.

११ बेथेल येथें त्या काळीं एक वृद्ध संदेशा राहत असे; त्याच्या एका पुत्रानें येऊन देवाच्या माणसानें त्या दिवशीं बेथेलास जें कांहीं केलें त्याची सगळी हकीकत बापास कळविली; राजास जे शब्द तो बोलला तेहि त्याच्या पुत्रांनीं आपल्या बापास निवेदन केले.

१२ त्यांच्या बापानें त्यांस विचारिलें, तो कोणत्या वाटेनें

गेला ? यहूदांतून आलेला तो देवाचा माणूस कोणत्या वाटेनें गेला हें त्यांनीं पाहिलें होतें. १३ तो आपल्या मुलांस म्हणाला, गाढवावर खोगीर घाला. त्यांनीं गाढवावर खोगीर घातल्यावर तो त्यावर बसला. १४ तो देवाच्या माणसाच्या पाठोपाठ गेला. तो त्यास एका एला झाडाखाली बसलेला आढळला. त्यानें त्यास विचारिलें, यहूदाहून आलेला देवाचा माणूस तूच काय ? तो म्हणाला, मीच. १५ तो त्यास म्हणाला, मजबरोबर घरीं चल आणि भोजन कर. १६ तो म्हणाला, मला तुजबरोबर परत येतां येत नाहीं; तुझ्या येथें मला जातां येत नाहीं; मी या ठिकाणीं अन्नपाणी सेवन करणार नाहीं; १७ कारण परमेश्वराच्या वचनाच्या द्वारे मला अशी आज्ञा झाली आहे कीं तूं ह्या ठिकाणीं अन्नपाणी सेवन करूं नको आणि ज्या वाटेनें जाशील त्या वाटेनें परत येऊं नको. १८ तेव्हां तो त्यास म्हणाला, मीहि तुझ्यासारखाच संदेष्टा आहे; परमेश्वराच्या आज्ञेवरून एक देवदूत मला म्हणाला, त्याला परत आपल्या घरीं घेऊन ये, म्हणजे तो अन्नपाणी सेवन करील; पण हें त्याचें सांगणें खोटें होतें. १९ त्यानें त्याजबरोबर परत जाऊन त्याच्या घरीं अन्नपाणी सेवन केलें. २० ते भोजनास बसले असतां त्यास परत आणणाऱ्या त्या संदेष्ट्यास परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें; २१ यहूदाहून आलेल्या देवाच्या माणसास त्यानें मोठ्यानें सांगितलें, परमेश्वर असें म्हणतो, परमेश्वराच्या तोंडचें वचन तूं अवमानिलें, आणि तुझा देव परमेश्वर यानें तुला आज्ञा केली ती तूं पाळिली नाही. २२ तूं परत आलास आणि ज्या ठिकाणीं अन्नपाणी सेवूं नको असें तुला सांगितलें होतें तेथें तूं अन्नपाणी सेविलें यास्तव तुझें प्रेत तुझ्या वाढवडिलांच्या थडग्यांत जाणार नाही. २३ त्याचें खाणेंपिणें आटोपल्यावर त्यानें त्या माघारीं आणिलेल्या संदेष्ट्यासाठीं गाढवावर खोगीर घातलें. २४ तेथून निघून तो चालला असतां वाटेनें त्यास एका सिंहानें गांठून मारून टाकिलें; त्याचें प्रेत वाटेत तसेंच पडून राहिलें आणि तो गाढव

त्याच्यापाशीं उभा राहिला, आणि सिंहहि त्या प्रेताजवळ उभा राहिला. २५ तिकडून जाणाऱ्यायेणाऱ्या लोकांनीं वाटेत पडलेलें तें प्रेत व त्याच्यापाशीं उभा राहिलेला तो सिंह पाहिला; आणि त्यांनीं तो वृद्ध संदेष्टा राहत होता त्या नगरांत जाऊन हें वर्तमान कळविलें. २६ त्याला वाटेवरून परत आणणाऱ्या त्या संदेष्ट्यानें हें ऐकिलें तेव्हां तो म्हणाला, परमेश्वराच्या तोंडचें वचन अवमानणारा देवाचा माणूस तो हाच, म्हणूनच परमेश्वरानें त्यास सिंहाच्या स्वाधीन केलें आणि परमेश्वरानें त्यास सांगितलेल्या वचनाप्रमाणें सिंहानें त्यास फाडून ठार केलें असावें. २७ तो आपल्या पुत्रांस म्हणाला, माझ्या गाढवावर खोगीर घाला; तेव्हां त्यांनीं खोगीर घातलें. २८ त्यानें तेथें जाऊन पाहिलें तो त्याचें प्रेत वाटेवर पडलें आहे आणि त्याच्यापाशीं गाढव व सिंह उभे आहेत असें त्याच्या दृष्टीस पडलें; सिंहानें त्याचें प्रेत खाऊन टाकिलें नव्हतें आणि त्या गाढवास फाडून टाकिलें नव्हतें. २९ त्या संदेष्ट्यानें देवाच्या माणसाचें प्रेत उचलून गाढवावर घालून परत आणिलें; त्याच्याबद्दल विलाप करावा व त्यास मूठमाती घावी म्हणून तो आपल्या नगरास परत आला. ३० त्यानें त्याचें प्रेत आपल्याच थडग्यांत ठेविलें आणि, अरेरे, माझ्या बंधो ! असें ओरडून लोकांनीं त्याच्याबद्दल विलाप केला. ३१ त्याला मूठमाती दिल्यावर त्यानें आपल्या पुत्रांस सांगून ठेविलें कीं मी मेल्यावर देवाच्या माणसाला ज्या थडग्यांत पुरिलें आहे तेथेंच मला मूठमाती द्या आणि त्याच्या अस्थींनजीक माझ्या अस्थि ठेवा; ३२ कारण बेथेलांतली वेदी आणि शमरोनी नगरांतल्या उच्चस्थानांवरील सर्व मंदिरांवरुद्ध जे उद्गार त्यानें परमेश्वराच्या वचनानुसार काढिले तदनुसार अवश्य घडून येणार. ३३ एवढें झालें तरी यराबामानें आपला दुष्ट मार्ग सोडिला नाही; त्यानें उच्चस्थानांचे याजक सगळ्या लोकांतून नेमिले; आपण उच्चस्थानांचे याजक व्हावें असें ज्यांच्या इच्छेस आलें त्यास त्यानें

संस्कार केला. ३४ या गोष्टीनें यराबामाच्या घराण्यास पाप लागलें व तेणेंकरून त्याचा उच्छेद झाला आणि भूतलावरून तें नष्ट झालें.

१ त्या समयीं यराबामाचा पुत्र अबीया १४ आजारी पडला. २ तेव्हां यराबाम आपल्या स्त्रीस म्हणाला, चल, तूं यराबामाची स्त्री आहेस हें कोणास ओळखितां येणार नाही अशा प्रकारें वेष पालट आणि शिलो येथें जा; जो मजविषयीं बोलला होता कीं मी या लोकांचा राजा होईन तो अहीया संदेष्टा येथें राहतो. ३ तूं दहा भाकऱ्या, पुऱ्या व मधाची कुपी बरोबर घेऊन त्याजकडे जा; मुलाचें काय होईल तें तो तुला सांगेल. ४ यराबामाच्या स्त्रीनें तसें केलें; ती निघून शिलोस अहीयाच्या घरीं गेली. अहीयास दिसत नव्हतें; कारण वृद्धपणामुळें त्याची दृष्टि मंद झाली होती. ५ परमेश्वर अहीयास म्हणाला, यराबामाची स्त्री आपल्या मुलाविषयीं विचारण्याकरितां येत आहे; तो आजारी आहे; तूं तिला असें असें सांग; आपण कोणी दुसरीच स्त्री आहे असें ती सांग करून आंत येईल. ६ ती दारापाशीं येत असतां तिच्या पावलांचा आवाज ऐकून अहीया तिला म्हणाला, यराबामाच्या स्त्रिये, आंत ये; आपण दुसरीच कोणी आहों असें सांग तूं कां करितेस? तुला कांहीं दुःखाचा संदेश सांगणें मला प्राप्त झालें आहे. ७ जा, यराबामास सांग, इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो कीं मीं तुला लोकांतून निवडून उन्नत केलें, माझे लोक इस्राएल यांचा तुला मीं नायक नेमिलें, ८ आणि दावीद घराण्याकडून राज्य काढून घेऊन तुला दिलें; तरी तूं माझा सेवक दावीद याच्याप्रमाणें वागला नाहीस; दावीद माझ्या आज्ञा पालीत असे; तो मला जिवेंभावे धरून राहिला व माझ्या दृष्टीनें जें योग्य तेंच तो करीत असे; ९ पण तुझ्यापूर्वीं होऊन गेलेल्या सर्वांपेक्षां तूं अधिक दुराचरण केलें आहे; मला सोडून तूं अन्य देव व ओर्तीव मूर्ति केल्या आहेत; अशानें तूं मला चिडवून संतप्त केलें आहे आणि मजकडे पाठ केली आहे. १० यास्तव पाहा, मी यराबामाच्या

घराण्यावर अरिष्ट आणीन, यराबामाच्या घराण्यांतल्या प्रत्येक पुरुषाचा मी उच्छेद करीन, मग तो इस्राएलाच्या बंदीत असो कीं मोकळा असो; ज्याप्रमाणें शेण अगदीं साफ निघून जाईपर्यंत काढून टाकितात त्याप्रमाणें मी यराबामाचें घराणें काढून टाकीन. ११ यराबामाच्या घराण्यांतला जो कोणी नगरांत मरेल त्याला कुत्रीं खातील व जो कोणी रानावनांत मरेल त्याला आकाशांतलीं पाखरें खाऊन टाकितील, कारण परमेश्वर हें बोलला आहे. १२ तर आतां ऊठ, आपल्या घरीं जा; तुझे पाय नगरांत पडतांच तुझें मूल मरेल; १३ सर्व इस्राएल त्यासाठीं शोक करून त्याला पुरितील; यराबामाच्या घराण्यांत त्यालाच कायती मूठमाती मिळेल, कारण इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्यासंबंधानें यराबामाच्या घराण्यांत त्याच्याच ठायीं कांहींसा चांगुलपणा दिसून आला आहे. १४ मग परमेश्वर इस्राएलावर असा राजा स्थापील कीं तो त्याच दिवशीं यराबामाच्या घराण्याचा उच्छेद करील. मी काय म्हणतो? आतांच तो स्थापिला आहे. १५ बोरू पाण्यांत कांपतो त्याप्रमाणें परमेश्वर इस्राएलास हाणून कांपवील व जी उत्तम भूमि त्यानें त्यांच्या पूर्वजांस दिली होती तींतून त्यांस उपद्रून काढून नदीपलीकडे त्यांची पांगापांग करील, कारण त्यांनीं अशेरा मूर्ति बनवून परमेश्वरास संतप्त केलें. १६ यराबामानें जीं पातकें स्वतः केलीं व इस्राएलाकडून करविलीं त्यांमुळें परमेश्वर इस्राएलाचा त्याग करील. १७ यराबामाची बायको निघून तिरसा येथें आली; तिचा पाय घराच्या उंबरठ्यास लागतांच मूल मेळें. १८ परमेश्वरानें आपला सेवक अहीया संदेष्टा याच्याद्वारे जें वचन कळविलें होतें तदनुसार सर्व इस्राएलानें त्याला मूठमाती दिली व त्याजसाठीं शोक केला. १९ यराबामानें इतर कोणत्या गोष्टी केल्या, युद्ध कसें केलें व राज्य कसें चालविलें या सर्वांचें वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे. २० यराबाम बावीस वर्षें राज्य करून आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला व त्याचा पुत्र नादाब हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

२१ इकडे शलमोनाचा पुत्र रहबाम हा यहूदावर राज्य करीत होता. रहबाम राज्य करू लागला तेव्हां तो एकेचाळीस वर्षाचा होता; आपल्या नामाची स्थापना करावी म्हणून परमेश्वरानें सर्व इस्राएल वंशांतून यरुशलेम नगर निवडलें तेंथें त्यानें सतरा वर्षे राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव नामा; ती अम्मोनीण होती. २२ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें यहूदाचे लोक करू लागले; त्यांच्या पूर्वजांपेक्षां हि त्यांनीं जीं अधिक पातकें केलीं त्यांमुळे त्यांनीं परमेश्वरास इर्थेस पेटविलें. २३ त्यांनीं प्रत्येक उंच टेकडीवर, प्रत्येक हिरव्या झाडाखालीं उच्चस्थानें, स्तंभ आणि अशेरा मूर्ति स्थापिल्या; २४ त्या देशांत पुरुषगामीहि होते; ज्या सर्व राष्ट्रांस परमेश्वरानें इस्राएलासमोरून हाकून दिलें होतें त्यांच्या अमंगळ कर्माप्रमाणें हे करू लागले. २५ रहबाम राजाच्या कारकीर्दीच्या पांचव्या वर्षी मिसर देशचा राजा शिशक यानें यरुशलेमावर स्वारी केली. २६ त्यानें परमेश्वराच्या मंदिरांतील व राजवाड्यांतील सर्व भांडार लुटून नेलें; शलमोन राजानें ज्या सोन्याच्या ढाली केल्या होत्या त्याहि त्यानें नेल्या. २७ रहबाम राजानें त्यांच्याऐवजीं पितळेच्या ढाली बनविल्या आणि राजाच्या स्वारीपुढें धावणाऱ्यांच्या व राजवाड्याची रखवाली करीत असणाऱ्यांच्या स्वाधीन त्या केल्या. २८ राजा परमेश्वराच्या मंदिरांत जात असे तेव्हां हे धावणारे त्या ढाली घेऊन पुढें चालत आणि मग त्या आपल्या चौकींत आणून ठेवीत. २९ यराबामानें केलेल्या इतर गोष्टींचें व जें जें काहीं त्यानें केलें त्यांचें वर्णन यहूदाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे; नाहीं काय ? ३० रहबाम व यराबाम यांच्यामध्ये लढाई सतत चालू होती. ३१ रहबाम आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला, व त्यांनीं त्यास दावीद-पुरांत त्याच्या पितरांच्या कबरस्तानांत मूठमाती दिली; त्याच्या आईचें नांव नामा, ती अम्मोनीण होती. त्याचा पुत्र अबीयाम हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ नबाटाचा पुत्र यराबाम याच्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षी अबीयाम यहूदावर राज्य करू लागला. २ त्यानें तीन वर्षे यरुशलेमांत राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव माका, ती अबीशालोमाची कन्या. ३ त्याच्याअगोदर त्याच्या बापानें जीं पातकें केलीं त्या सर्व पातकांचें अनुकरण त्यानें केलें; त्याचा पूर्वज दावीद याचें चित्त त्याचा देव परमेश्वर याजकडे जसें पूर्णपणें होतें तसें त्याचें नव्हतें. ४ तथापि दाविदाकरितां त्याचा देव परमेश्वर यानें त्याचा दीप यरुशलेमांत कायम राहू दिला; त्याच्या पश्चात् त्याच्या पुत्राची स्थापना त्यानें केली; आणि यरुशलेम नगर सुस्थितींत ठेविलें; ५ कारण दावीद परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें योग्य तें करीत असे आणि उरीयां हिती याचें प्रकरण खेरीज करून तो आपल्या आयुष्यभर परमेश्वरानें केलेली कोणतीहि आज्ञा सोडून बहकला नाही. ६ अबीयामाच्या सगळ्या हयार्तीत अबीयाम व यराबाम यांच्यामधली लढाई चालू राहिली. ७ अबीयामानें केलेल्या इतर गोष्टींचें व जें काहीं त्यानें केलें त्या सर्वांचें वर्णन यहूदाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे; नाहीं काय ? अबीयाम व यराबाम यांची लढाई चालूच होती. ८ अबीयाम आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला व त्यास दावीदपुरांत मूठमाती दिली; त्याचा पुत्र आसा हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

९ इस्राएलाचा राजा यराबाम याच्या कारकीर्दीच्या विसाव्या वर्षी आसा यहूदावर राज्य करू लागला. १० त्यानें एकेचाळीस वर्षे यरुशलेमांत राज्य केलें. त्याच्या आईचें नांव माका; ही अबीशालोमाची कन्या. ११ आसानें आपला पूर्वज दावीद याच्याप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें योग्य तें केलें. १२ त्यानें पुरुषगमन करणाऱ्यांस देशांतून घालवून दिलें आणि त्याच्या वाडवडिलांनीं केलेल्या एकंदर मूर्ति टाकून दिल्या. १३ त्यानें आपली आई माका हिला राजमातेच्या पदावरून दूर केलें, कारण तिनें अशेराप्रीत्यर्थ एक अमंगळ मूर्ति केली होती; तिनें केलेली ती

मूर्ति आसानें फोडूनतोडून किडोन ओहळा-जवळ जाळून टाकिली. १४ त्यानें उच्चस्थानें मोडून टाकिलीं नाहींत; तथापि आसाचें मन साऱ्या हयातींत परमेश्वराकडे पूर्णपणें लागलेलें होतें. १५ त्याच्या बापानें व त्यानें स्वतः सोनें, चांदी व पात्रें परमेश्वरास वाहिलीं होती तीं सर्व त्यानें परमेश्वराच्या मंदिरांत नेऊन ठेविलीं. १६ आसा व इस्राएलाचा राजा बाशा यांच्यामध्यें आमरण लढाई चालली होती. १७ इस्राएलाचा राजा बाशा यानें यहूदावर स्वारी केली; यहूदाचा राजा आसा याच्याकडे कोणाच्याहि येण्याजाण्याला प्रतिबंध व्हावा म्हणून इस्राएलाचा राजा बाशा यानें रामा नगराची मजबुती केली. १८ परमेश्वराच्या मंदिराच्या व राजवाड्याच्या भांडारांत सोनें व चांदी राहिली होती ती सर्व काढून आसानें आपल्या सेवकांच्या हातीं दिली व त्यांस दिमिष्कवासी अरामाचा राजा बेन-हदाद बिन टब्रिमोन बिन हेज्योन याजकडे पाठविलें; त्याला असें सांगून पाठविलें कीं १९ माझ्या बापाचा व तुझ्या बापाचा सलोखा होता तसा तुझा व माझा सलोखा होवो; तर पाहा, मीं तुला सोन्याचांदीची भेट पाठविली आहे; इस्राएलाचा राजा बाशा याशीं केलेला करार मोडून टाक म्हणजे तो माझ्यामागे लागण्याचें सोडून देईल. २० आसा राजाचें हें बोलणें मान्य करून बेन-हदादानें आपल्या सेनांच्या सरदारांस इस्राएली नगरांवर स्वारी करावयास पाठविलें; त्यांनीं ईथोन, दान, आबेल-बेथ-माका, सगळा किबरोथ व नफतालीचा सर्व प्रदेश जिंकिला. २१ हें ऐकून रामा शहराची मजबुती करण्याचें सोडून बाशा तिरसा येथें जाऊन राहिला. २२ मग आसा राजानें यहूदांतील सर्व लोकांस जाहीर केलें, कोणाला सोडिलें नाहीं; बाशानें जे पाषाण व लाकडें लावून रामाची मजबुती केली होती तीं सर्व त्या लोकांनीं काढून नेलीं आणि आसा राजानें बन्यामिनाचा गिबा व मिसा यांची मजबुती करण्याच्या कामीं तीं लाविलीं. २३ आसानें केलेल्या बाकीच्या गोष्टी, त्याचा पराक्रम, त्यानें जें कांहीं केलें तें व त्यानें बांधि-

लेलीं नगरें या सर्वांचें वर्णन यहूदाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे नाहीं काय? शेवटीं वृद्धापकाळीं त्याच्या पायांला कांहीं विकार झाला. २४ आसा आपल्या पितरांजवळ निजला, व लोकांनीं त्यास त्याचा वडील दावीद याच्या नगरांत त्याच्या पितरांपाशीं मूठमाती दिली; आणि त्याचा पुत्र यहोशाफाट त्याच्या जागीं राजा झाला.

२५ यहूदाचा राजा आसा याच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षीं यराबामाचा पुत्र नादाब हा इस्राएलावर राज्य करूं लागला; इस्राएलावर त्यानें दोन वर्षे राज्य केलें. २६ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें; त्यानें आपल्या बापाचें अनुकरण केलें; त्याच्या बापानें इस्राएलाकडून जें पाप करविलें त्याच पापाच्या मार्गानें तोहि चालला. २७ त्याच्याविरुद्ध इस्साखार घराण्यांतील अहीयाचा पुत्र बाशा यानें फितुरी केली; बाशानें त्यास पलिष्ट्यांचें गिबबथोन येथें ठार मारिलें; नादाब व सर्व इस्राएल यांनीं त्या समयीं गिबबथोनास वेढा घातला होता. २८ यहूदाचा राजा आसा याच्या कारकीर्दीच्या तिसऱ्या वर्षीं बाशानें नादाबास ठार मारिलें, व तो त्याच्या जागीं राजा झाला. २९ राजा होतांच त्यानें यराबामाच्या सर्व घराण्याचा संहार केला; त्यानें यराबामाच्या कुळांतील सर्वांचा साफ नाश केला; त्यांतील एकही प्राणी जीवंत ठेविला नाहीं; परमेश्वरानें आपला सेवक शिलोकर अहीया याच्याद्वारे जें वचन सांगितलें होतें त्याप्रमाणें हें सर्व झालें. ३० याचें कारण हेंच कीं यराबामानें स्वतः पापकर्में करून इस्राएलासहि तीं करावयास लाविलें आणि त्यानें इस्राएलाचा देव परमेश्वर यास संताप आणिला. ३१ नादाबानें केलेल्या बाकीच्या सर्व गोष्टी, त्यानें जें कांहीं केलें तें, या सर्वांचें वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय? ३२ आसा व इस्राएलाचा राजा बाशा यांची त्यांच्या साऱ्या हयातींत लढाई चालली होती.

३३ यहूदाचा राजा आसा याच्या कारकीर्दीच्या तिसऱ्या वर्षीं अहीयाचा पुत्र बाशा तिरसा येथें सर्व

इसाएलावर राज्य करूं लागला; त्यानें चोवीस वर्षें राज्य केलें. ३४ त्यानें परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट तें केलें; त्यानें यराबामाचें अनुकरण केलें व जें पातक त्यानें इसाएलाकडून करविलें त्या पातकाच्या मार्गानें तो चालला. १ हनानीचा पुत्र येहू यास

१६ बाशाच्याविरुद्ध परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें;

तें असें: २ मीं तुला धुळींतून वर काढून माझ्या इसाएल लोकांचा अधिपति केलें आहे, तरी तूं यराबामाच्या मार्गानें चालला आहेस, तूं माझ्या इसाएल लोकांकडून पाप करविलें आहे, व त्यांनीं आपल्या पातकांनीं मला संतप्त केलें आहे. ३ तर पाहा, बाशा व त्याचें घराणें यांचा मी अगदीं नायनाट करीन; आणि नबाटाचा पुत्र यराबाम याच्या घराण्यासारखें तुझ्या घराण्याचें करीन. ४ बाशाचा जो कोणी नगराच्या आंत मरेल त्याला कुत्रीं खाऊन टाकितील; त्यांतला जो कोणी रानावनांत मरेल त्यास आकाशातील पक्षी खाऊन टाकितील. ५ बाशानें केलेल्या बाकीच्या गोष्टी, त्यानें जें कांहीं केलें तें व त्याचा पराक्रम या सर्वांचें वर्णन इसाएलाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय ? ६ बाशा आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला व तिरसा येथें त्यास मूठ-माती दिली; आणि त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र एला राजा झाला. ७ परमेश्वराचें वचन हनानीचा पुत्र येहू संदेष्टा याच्या द्वारे बाशा व त्याचें घराणें यांच्याविरुद्ध प्राप्त झालें; याचें कारण हें कीं बाशानें यराबामाच्या घराण्याप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट तें करून परमेश्वरास संताप आणिला व त्यानें नादाबास ठार मारिलें.

८ यहूदाचा राजा आसा याच्या कारकीर्दीच्या सत्ताविसाव्या वर्षी बाशाचा पुत्र एला हा तिरसा येथें इसाएलावर राज्य करूं लागला; त्यानें इसाएलावर दोन वर्षें राज्य केलें. ९ त्याचा चाकर जिम्नी, जो त्याच्या निम्म्या रथांवर अधिकारी होता, त्यानें त्याजविरुद्ध फितुरी केली. एला तिरसा येथें असतां तिरसांतल्या मंदिराचा त्याचा कारभारी अरसा याच्या

घरीं दारू पिऊन तो मस्त झाला; १० तेव्हां जिम्नीनें आंत जाऊन त्यास ठार मारिलें; यहूदाचा राजा आसा याच्या कारकीर्दीच्या सत्ताविसाव्या वर्षी हें झालें. ११ तो राज्य करूं लागला; आणि गादीवर बसतांच त्यानें बाशाच्या सर्व घराण्याचा संहार केला, त्याच्या आसमितांपैकी एक मुलगादेखील त्यानें सोडिला नाही. १२ या प्रकारें परमेश्वरानें जें वचन येहू संदेष्ट्याच्या द्वारे बाशाच्याविरुद्ध सांगितलें होतें तदनुसार जिम्नीनें त्याच्या सर्व घराण्याचा नाश केला; १३ बाशाचीं सर्व पातकें व त्याचा पुत्र एला याचींहि सर्व पातकें जीं त्यांनीं स्वतां केलीं व इसाएलाकडून करवून त्यांना व्यर्थ गोष्टींच्या नादीं लावून इसाएलाचा देव परमेश्वर यास संताप आणिला त्यांमुळे असें झालें. १४ एलानें केलेल्या बाकीच्या गोष्टींचें व त्यानें जें कांहीं केलें त्या सर्वांचें वर्णन इसाएलाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय ?

१५ यहूदाचा राजा आसा याच्या कारकीर्दीच्या सत्ताविसाव्या वर्षी जिम्नी हा तिरसा येथें राज्य करूं लागला; त्यानें तिरसांत सात दिवस राज्य केलें. या समयीं लोक पलिष्ट्यांच्या ताब्यांतल्या गिबबथोन नगरापाशीं ठाणें देऊन राहिले होते. १६ जिम्नीनें फितुरी करून राजास मारून टाकिलें आहे असें ह्या ठाणें देऊन राहिलेल्या लोकांनीं ऐकिलें त्याच दिवशीं सर्व इसाएलांनीं अम्नी नामें मुख्य सेनापतीस छावणींतच इसाएलाचा राजा केलें. १७ अम्नीनें सर्व इसाएलास बरोबर घेऊन गिबबथोन सोडून देऊन तिरसास वेढा घातला. १८ नगर हस्तगत झालें असें जिम्नीनें पाहिलें तेव्हां त्यानें राजवाड्याच्या बुरुजांत जाऊन आपण आंत असतां राजवाड्यास आग लावून दिली, आणि त्यांत तो स्वतःहि जळून मेलाला. १९ त्यानें यराबामाचें अनुकरण केलें, व जें पाप त्यानें इसाएलाकडून करविलें त्याच पापाच्या मार्गानें तो चालला; अशीं पातकें करून परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें म्हणून असें झालें. २० जिम्नीनें केलेल्या बाकीच्या गोष्टी, त्यानें केलेली फितुरी या सर्वांचें

वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरीत केलें आहे, नाही काय ?

२१ त्या समयीं इस्राएल लोकांचे दोन भाग झाले; अर्धे लोक गीनथाचा पुत्र तिन्नी यास राजा करावें म्हणून त्याच्या पक्षाचे झाले, व अर्धे लोक अम्नीच्या पक्षाचे झाले. २२ अम्नीच्या पक्षाच्या लोकांनीं गीनथ-पुत्र तिन्नी याच्या पक्षाचा पराभव केला: तिन्नी प्राणास मुकला आणि अम्नीला राजपद मिळालें. २३ यहुदाचा राजा आसा याच्या कारकीर्दीच्या एकतिसाव्या वर्षी अम्नी इस्राएलावर राज्य करूं लागला; त्यानें बारा वर्षे राज्य केलें; पहिलीं सहा वर्षे त्यानें तिरसा येथें राज्य केलें. २४ त्यानें शेमेर याजकहून शेमेरोन डोंगर खोद किंकर रूपें देऊन घेतला; त्या डोंगरावर त्यानें एक नगर वसविलें आणि या वसविलेल्या नगरास त्या डोंगराचा मूळचा मालक शेमेर याच्या नांवावरून शेमेरोन असें नांव दिलें. २५ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें अम्नीनें केलें; त्याच्यापूर्वी जे होऊन गेले त्या सर्वांहून अधिक दुराचार त्यानें केला. २६ नबाटाचा पुत्र यराबाम याच्या सर्व मार्गांचें त्यानें अवलंबून केलें आणि जीं पातकें यराबामानें स्वतः करून इस्राएल-कडून करविलीं व त्यास व्यर्थ गोष्टींच्या नादीं लावून इस्राएलाचा देव परमेश्वर यास संताप आणिला तीं सर्व पातकें त्यानें केलीं. २७ अम्नीनें केलेल्या बाकीच्या गोष्टी व त्यानें दाखविलेला पराक्रम या सर्वांचें वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरीत केलें आहे, नाही काय ? २८ अम्नी आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला, आणि त्यास शेमेरोन येथें मूठमाती दिली, आणि त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र अहाब राजा झाला.

२९ यहुदाचा राजा आसा याच्या कारकीर्दीच्या अडतिसाव्या वर्षी अम्नीचा पुत्र अहाब इस्राएलावर राज्य करूं लागला; त्यानें इस्राएलावर शेमेरोन येथें बावीस वर्षे राज्य केलें. ३० अम्नीचा पुत्र अहाब यानें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें केलें; आपल्यापूर्वी होऊन गेलेल्या सर्वांपेक्षां अधिक वाईट वर्तून त्यानें

१ निर्गम २५:३९ वरील टीप पाहा.

केलें. ३१ नबाटाचा पुत्र यराबाम याच्या पापकर्मांचें अनुसरण करणें ही क्षुल्लक गोष्ट आहे असें त्याला वाटलें. त्यानें सीदोन्यांचा राजा एथबाल याची कन्या ईजबेल हिजशीं लग्न केलें, आणि तो बालमूर्तीची सेवा व पूजा करूं लागला. ३२ त्यानें बालाचें एक भवन शेमेरोन येथें बांधिलें व त्यांत बालाप्रित्यर्थ एक वेदी बांधिली. ३३ अहाबानें अशेरा मूर्तीची स्थापना केली; त्यानें इस्राएलाचा देव परमेश्वर याला संताप आणण्या-जोगीं कामें आपल्यापूर्वीं होऊन गेलेल्या इस्राएलाच्या सर्व राजांहून अधिक केलीं. ३४ त्याच्या कारकीर्दीत बेथेलकर हिएल यानें यरीहो नगर पुनः वसविलें. त्यानें त्याचा पाया घातला तेव्हां त्याचा ज्येष्ठ पुत्र अबीराम मरण पावला; आणि त्यानें त्याच्या वेशी उभारिल्या तेव्हां त्याचा कनिष्ठ पुत्र सगूब मरण पावला; परमेश्वरानें नूनाचा पुत्र यहोशवा याच्याद्वारे सांगितलें होतें त्याप्रमाणें हें झालें.

१ एलीया तिश्बी हा गिलाद येथें उपरी १७ म्हणून राहणाऱ्यांपैकीं एक होता; तो अहाबास म्हणाला, इस्राएलाचा देव परमेश्वर ज्याच्या हुजुरास मी असतो त्याच्या जीविताची मी शपथ वाहून सांगतो कीं जीं वर्षे आतां येणार त्यांत दहिंवर अथवा पर्जन्य पडणार नाही; हें सर्व माझ्या सांगण्याप्रमाणें होणार. २ परमेश्वराचें वचन त्यास प्राप्त झालें कीं ३ येथून निघून पूर्व दिशेस जा, व यादेंनेसमोरच्या करीथ ओहळानजीक लपून राहा. ४ त्या ओहळाचें पाणी तुला प्यावयास मिळेल आणि मीं कावळ्यांस आज्ञा केली आहे, ते तुला अन्न पुरवतील. ५ परमेश्वराच्या सांगण्याप्रमाणें करून तो यादेंनेसमोरच्या करीथ ओहळानजीक जाऊन राहिला. ६ कावळे त्यास भाकरी व मांस सकाळसंध्याकाळ आणून देत, व त्या ओहळाचें पाणी तो पिई. ७ कांहीं दिवसांनीं ओहळ आदून गेला, कारण त्या देशांत पर्जन्यवृष्टि झाली नाही.

८ तेव्हां त्यास परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें कीं ९ चल, सीदोनांतील सारफथ नगरांत जाऊन राहा;

पाहा, तुझें पोषण करण्याची तेथल्या एका विधवेस मीं आज्ञा केली आहे. १० त्याप्रमाणें तो सारफथ येथें गेला; नगराच्या वेशीजवळ तो आला तेव्हां एका विधवा स्त्रियेला काटक्या गोळा करितांना त्यानें पाहिलें; तिला हाक मारून तो म्हणाला, मला प्यावयास पात्रांतून थोडेंस पाणी घेऊन ये. ११ ती पाणी आणावयास जात असतां त्यानें तिला आणखी हाक मारून सांगितलें, आपल्या हातीं एक चतकोर भाकरी मला घेऊन ये. १२ ती म्हणाली, तुझा देव परमेश्वर याच्या जीविताची रापथ, माझ्याजवळ भाकरी मुळींच नाही; मडक्यांत मूठभर पीठ आणि कुपीत थोडेंस तेल एवढें मात्र आहे. मी दोन काटक्या जमा करीत आहे; मग मी घरीं जाऊन मजसाठीं व आपल्या मुलासाठीं तें रांधीन; तें आम्ही खाऊं आणि मग मरूं. १३ एलीया तिला म्हणाला, भिऊं नको, तूं जा आणि म्हणतेस त्याप्रमाणें कर, पण त्यापूर्वीं माझ्यासाठीं एक लहानशी भाकरी भाजून आण, नंतर आपल्यासाठीं व आपल्या मुलासाठीं भाज. १४ इझ्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, परमेश्वर पृथ्वीवर पर्जन्यवृष्टि करील त्या दिवसापर्यंत तुझें पिठाचें मडकें रिकामें होणार नाही आणि तेलाची कुपी आटणार नाही. १५ तिनें जाऊन एलीयाच्या सांगण्याप्रमाणें केलें; तो, ती व तिचें कुटुंब यांचा त्यावर पुष्कळ दिवस निर्वाह झाला. १६ परमेश्वर एलीयाच्या-द्वारे जें वचन बोलला त्याप्रमाणें तिचें तें पिठाचें मडकें रिकामें झालें नाही आणि तेलाची कुपीहि आटली नाही. १७ यानंतर घरधनिणीचा मुलगा आजारी पडला; त्याचा रोग इतका वाढला कीं त्याचा श्वास बंद झाला. १८ तेव्हां ती एलीयास म्हणाली, हे देवाच्या माणसा, तुझा माझा काय संबंध? माझ्या पातकाचें मला स्मरण द्यावें व माझ्या मुलास मारून टाकावें म्हणून तूं माझ्या घरीं आला आहेस का? १९ तो तिला म्हणाला, तुझ्या मुलास घेऊन ये. त्यानें त्यास तिच्या कवेंतून घेऊन आपण राहत होता त्या माडीवर नेलें आणि आपल्या बिछान्यावर निजविलें. २० मग त्यानें परमेश्वराचा धावा करून म्हटलें, हे परमेश्वरा,

माझ्या देवा, मी ज्या विधवेच्या घरीं राहत आहे तिचा पुत्र मारून तूं तिजवर अरिष्ट आणिलें काय? २१ मग त्यानें तीन वेळां त्या मुलावर पाखर घातली आणि परमेश्वराचा धावा करून म्हटलें, परमेश्वरा, हे माझ्या देवा, या बालकाचा प्राण याच्या ठायीं पूर्ववत् येऊं दे. २२ परमेश्वरानें एलीयाचा शब्द ऐकिला आणि त्या बालकाचा प्राण त्याच्या ठायीं पूर्ववत् घेऊन तो पुनरपि जीवंत झाला. २३ एलीया तें बालक घेऊन माडीवरून खालीं आला आणि त्यास त्याच्या आईच्या हवालीं करून म्हणाला, पाहा, तुझा मुलगा जीवंत आहे. २४ ती स्त्री एलीयास म्हणाली, तूं देवाचा माणूस आहेस आणि परमेश्वराचें सत्य वचन तुझ्या तोंडून निघतें हें मला आतां कळून आलें.

१ बहुत दिवस लोटल्यावर, तिसरें वर्ष लागलें, तेव्हां एलीयास परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें कीं जा, अहाबाच्या दृष्टीस पड; मी पृथ्वीवर पर्जन्यवृष्टि करणार आहे. २ त्याप्रमाणें अहाबाच्या दृष्टीस पडावें म्हणून एलीया निघाला. त्या समयीं शोमरोनांत भयंकर दुष्काळ होता. ३ अहाबानें आपला घरकारभारी ओबद्या यास बोलावणें पाठविलें; हा ओबद्या परमेश्वराला फार भिऊन वागत असे. ४ ईजबेल परमेश्वराच्या संदेष्ट्यांचा वध करित होती तेव्हां ओबद्यानें शंभर संदेष्टे नेऊन एका गुहेंत पचास व दुसऱ्या गुहेंत पचास असे लपविले व त्यांस अन्नपाणी पुरविलें. ५ अहाब ओबद्यास म्हणाला देशांत फिरून पाण्याचे झरे, नाले असतील ते सर्व शोधून पाहा; घोडे व खेचरे यांचा जीव वांचविण्या-पुरतें गवत कोठें तरी कदाचित् मिलेल व अशानें आमचीं सगळीं जनावरें मरावयाचीं नाहीत. ६ सगळा देश धुंडाळावा म्हणून त्यांनीं तो आपसांत वांटून घेतला; एका मार्गानें अहाब गेला व दुसऱ्या मार्गानें ओबद्या गेला. ७ ओबद्या वाट चालत असतां एलीया त्याला भेटला; त्यानें त्यास ओळखिलें आणि दंडवत घालून त्यास म्हटलें, माझा स्वामी एलीया, तो तूं काय? ८ तो म्हणाला, होय, तोच मी; जा,

आपल्या धन्यास सांग कीं एलीया आला आहे. ९ तो म्हणाला, मला तुझ्या दासाला मारून टाकण्यासाठी अहाबाच्या हातीं तूं देऊं पाहतोस असा मीं काय अपराध केला आहे? १० तुझा देव परमेश्वर याच्या जीविताची शपथ, माझ्या धन्यानें तुझा शोध करण्यासाठीं जेथें लोक पाठविले नाहीत असें एकहि राष्ट्र किंवा राज्य उरलें नाही; तो अमुक ठिकाणीं नाही असें त्यांनीं येऊन सांगितलें म्हणजे एलीया त्यांस आढळला नाही अशी शपथ तो त्या त्या राज्यास व राष्ट्रास घ्यावयास लावी; ११ आणि आतां तूं मला सांगतोस कीं एलीया आला आहे असें तूं जाऊन आपल्या धन्यास सांग. १२ मी तुझ्याकडून जातांच मला कळणार नाही अशा ठिकाणीं परमेश्वराचा आत्मा तुला घेऊन जावयाचा; आणि मीं जाऊन अहाबास हें वर्तमान सांगितलें व तूं त्यास आढळला नाहीस तर तो मला मारून टाकील. मी तुझा दास तर बाळपणापासून परमेश्वराला भिऊन वागत आलों आहे; १३ ईजबेलीनें परमेश्वराच्या संदेष्ट्यांचा वध केला तेव्हां मीं परमेश्वराचे शंभर संदेष्टे नेऊन एका गुहेत पन्नास व दुसऱ्या गुहेत पन्नास असे लपवून ठेविले व त्यांस अन्नपाणी पुरविलें, हें वर्तमान माझ्या स्वामीच्या कानीं आलें नाही काय? १४ आतां तूं मला सांगतोस कीं एलीया आला आहे असें जाऊन आपल्या धन्यास सांग; पण तो माझा वध करील. १५ एलीया म्हणाला, ज्या सैन्याच्या परमेश्वराच्या हुजुरास मी असतो, त्याच्या जीविताची शपथ, आज मी खात्रीनें त्याच्या नजरेस पडणार. १६ तेव्हां ओबद्यानें अहाबाची भेट घेऊन त्यास हें वर्तमान सांगितलें; तेव्हां अहाब एलीयास भेटावयास गेला. १७ एलीयाला पाहतांच अहाब म्हणाला, इस्राएलास छळणारा तो तूंच ना? १८ तो म्हणाला, मीं इस्राएलास छळिलें नाही; तर तूं व तुझ्या वडिलांच्या घराण्यानें परमेश्वराच्या आज्ञा मानावयाचें सोडून बालमूर्तीच्या नादीं लागून इस्राएलास छळिलें आहे. १९ आतां जासूद पाठीव आणि सर्व इस्राएलास, बालमूर्तीच्या साडेचारशें संदेष्ट्यांस आणि ईजबेलीच्या पंक्तीस जेवणाच्या अशोरा

मूर्तीच्या चारशें संदेष्ट्यांस कर्मेल डोंगरावर माझ्यापुढें जमीव. २० तेव्हां अहाबानें सर्व इस्राएल लोकांस बोलावणें पाठविलें आणि संदेष्ट्यांस कर्मेल डोंगरावर जमविलें. २१ एलीया सर्व लोकांच्या सन्निध येऊन म्हणाला, तुम्ही दोहों मतांमध्ये कोठवर लटपटाल? परमेश्वर हा देव असला तर त्याच्या भजनीं लागा; बाल हा देव असला तर त्याच्या भजनीं लागा. लोकांनीं त्यास एका शब्दानेहि उत्तर दिलें नाही. २२ एलीया लोकांस म्हणाला, परमेश्वराच्या संदेष्ट्यांपैकी मी एकटाच उरलों आहे; बालाचे संदेष्टे तर साडेचारशें आहेत. २३ आम्हांस दोन गोऱ्हे द्यावे; त्यांनीं आपल्यासाठीं वाटेल तो गोऱ्हा घ्यावा; त्याचे त्यांनीं कापून तुकडे करावे आणि ते इंधनांवर रचावे, पण त्यांस अग्नि लावूं नये; मग मीहि दुसऱ्या गोऱ्हाचें तसेंच करून तो इंधनांवर रचीन व त्याला अग्नि लावणार नाही. २४ तुम्ही आपल्या देवाचें नाम ध्या आणि मी परमेश्वराचें नाम घेतों; जो देव अग्नीच्याद्वारे उत्तर देईल तोच देव ठरावा. सर्व लोक म्हणाले, ठीक आहे. २५ एलीया बालाच्या संदेष्ट्यांस म्हणाला, प्रथम तुम्ही वाटेल तो गोऱ्हा निवडून सिद्ध करा, कारण तुम्ही पुष्कळ जण आहां; तुम्ही आपल्या देवाचें नाम ध्या, पण अग्नि मात्र लावूं नका. २६ मग त्यांस दिलेला गोऱ्हा त्यांनीं सिद्ध केला आणि सकाळपासून थेट दोन प्रहरपर्यंत ते बालाचें नांव घेत व हे बाला, आमचें ऐक, असे म्हणत राहिले; पण कांहीं वाणी झाली नाही कीं कोणी उत्तर दिलें नाही. जी वेदी त्यांनीं केली होती तिच्याभोवतीं ते नाचूंवागडूं लागले. २७ दोन प्रहरीं एलीयानें त्यांची थट्टा करून म्हटलें, मोठ्यानें पुकारा; देवच तो! तो विचारांत गडून गेला असेल, तो एकांतांत गेला असेल, प्रवासांत असेल, कदाचित् तो निजला असेल, त्याला जागें केलें पाहिजे. २८ ते मोठमोठ्यानें हाका मारूं लागले आणि आपल्या रिवाजाप्रमाणें सुऱ्यांनीं व भाल्यांनीं आपणांस घाव करून घेऊं लागले, एवढे कीं ते रक्तबंबाळ झाले. २९ दुपार टळून गेल्यावर संध्याकाळच्या यज्ञसमया-

पर्यंत ते बडबडत राहिले पण कांहीं वाणी झाली नाही, कोणी उत्तर दिलें नाही किंवा लक्ष पुरविलें नाही. ३० मग एलीया सर्व लोकांस म्हणाला, माझ्याजवळ या; तेव्हां सर्व लोक त्याच्याजवळ आले. परमेश्वराची वेदी पाहून टाकिली होती ती त्यानें दुरुस्त केली. ३१ तुझें इस्राएल असें नांव पडेल, असें याकोबास परमेश्वरानें वचन प्राप्त झालें होतें, त्यांच्या वंशसंख्येइतके बारा धोंडे एलीयानें घेतले. ३२ त्या धोंड्यांची त्यानें परमेश्वराच्या नामानें वेदी बांधिली; दोन मापें बीं राहिल एवढी खळगी त्यानें वेदीसमोवार खणिली. ३३ त्यानें वेदीवर इंधनें ठेविलीं आणि गोन्हा कापून व तुकडे करून ते इंधनांवर रचिले. मग तो म्हणाला, चार घागरी पाणी भरून होमवलीवर व इंधनांवर ओता. ३४ तो पुनः म्हणाला, दुसऱ्यांदां तसेंच करा; तेव्हां लोकांनीं दुसऱ्यांदां तसेंच केलें; तो म्हणाला, तिसऱ्यांदां तसेंच करा; आणि त्यांनीं तिसऱ्यांदां तसेंच केलें. ३५ पाणी वेदीवरून समोवार वाहिलें; आणि ती खळगीहि पाण्यानें भरली. ३६ संध्याकाळच्या यज्ञसमयीं एलीया संदेष्टा पुढें होऊन म्हणाला, हे परमेश्वरा, अब्राहाम, इसहाक व इस्राएल यांच्या देवा, इस्राएलामध्यें तूंच देव आहेस, मी तुझा सेवक आहे, आणि मीं ह्या सर्व गोष्टी तुझ्याच आज्ञेनें केल्या आहेत हें सर्वांस विदित कर. ३७ हे परमेश्वरा, ऐक, माझी विनंति ऐक, हे परमेश्वरा, तूंच देव आहेस आणि तूंच यांचीं हृदयें पराबुख केलीं आहेत, याची या लोकांस जाणीव होऊं दे. ३८ तेव्हां परमेश्वरापासून अग्नि उतरला आणि त्यानें होमवलि, इंधनें, धोंडे आणि माती हीं भस्म करून टाकिलीं आणि त्या खळगींतलें पाणी चाटिलें. ३९ हें पाहून सर्व लोक पालथे पडून म्हणाले, परमेश्वर हाच देव ! परमेश्वर हाच देव ! ४० एलीया त्यांस म्हणाला, बालाच्या संदेष्ट्यांस पकडा; त्यांतल्या एकासहि निसटून जाऊं देऊं नका. तेव्हां त्यांनीं त्यांस पकडिलें; एलीयानें त्यांस खालीं किशोन ओहळा-नजीक आणून वधिलें. ४१ एलीया अहाबास म्हणाला,

ऊठ, खा, पी; विपुल पर्जन्यवृष्टीचा ध्वनि होत आहे. ४२ मग अहाब खावयाप्यावयास वरतीं गेला. इकडे एलीया कर्मलाच्या माथ्यावर गेला आणि त्यानें जमिनी-पर्यंत लवून आपलें तोंड आपल्या गुडघ्यांमध्ये घातलें. ४३ त्यानें आपल्या चाकरास सांगितलें, वर चढ, समुद्राकडे दृष्टि लाव. त्यानें जाऊन टेहळिलें आणि म्हटलें, कांहीं दिसत नाही; एलीया म्हणाला, आणखी सातदां जा. ४४ सातव्या खेपेस तो म्हणाला, पाहा, समुद्रांतून मनुष्याच्या हाताएवढा एक लहानसा ढग वर येत आहे. एलीया म्हणाला, अहाबाकडे जाऊन सांग, रथ जुंपून खालीं जा, नाही तर पाऊस तुला जाऊं देणार नाही. ४५ थोड्याच वेळानें मेघ व तुफान यांहींकरून आकाश काळेंभोर झालें आणि मोठा पाऊस पडला. अहाब रथांत बसून इज्रेलास चालला होता. ४६ परमेश्वराचा वरदहस्त एलीयावर असल्यामुळें तो आपली कमर बांधून अहाबापुढें इज्रेलाच्या वेशीपर्यंत धावत गेला.

१ एलीयानें काय काय केलें, तसेंच सर्व संदेष्टे तरवारीनें कसे वधिले हें सगळें अहाबांनं ईजबेलीस कळविलें. २ तेव्हां ईजबेलीनें जासूद पाठवून एलीयास बजाविलें कीं त्या संदेष्ट्यांच्या जिवाच्या गतीसारखी तुझ्या जिवाची गति उद्यां याच वेळीं केली नाही तर देव माझें तसेंच, व त्याहूनहि अधिक करोत. ३ हें पाहून एलीया जीव घेऊन पळाला; तो यहूदांतील बैर-शेवा येथें आला व तेथें त्यानें आपल्या चाकरास ठेविलें. ४ तो स्वतः रानांत एक दिवसाची मजल चालून जाऊन एका रतामाच्या झुडपाखालीं जाऊन बसला; आपला प्राण जाईल तर बरें असें वाटून तो म्हणाला, हे परमेश्वरा, आतां पुरे झालें, माझा अंत कर; मी आपल्या वाडवडिलांहून कांहीं चांगला नाही. ५ मग तो रतामाच्या झुडपाखालीं पडून झोपीं गेला; तेव्हां एका देवदूतानें त्यास स्पर्श करून म्हटलें, ऊठ, हें खा. ६ त्यानें पाहिलें तों निखाऱ्यांवर भाजलेली एक भाकरी व पाण्याची एक सुरई आपल्या उशाशीं ठेविली आहे असें त्याच्या

दृष्टीस पडलें. तो खाऊनपिऊन पुनः झोपीं गेला. ७ परमेश्वराचा देवदूत पुनः दुसऱ्यांदा त्याजकडे आला व त्याला स्पर्श करून म्हणाला, ऊठ, हें खा; कारण तुला भारी वाटेल असा प्रवास करावयाचा आहे. ८ त्यानें उठून तें अन्नपाणी सेवन केलें; त्या अन्नाच्या बळावर चाळीस दिवस व चाळीस रात्री चालत जाऊन तो देवाचा डोंगर होरेब येथें पोहंचला. ९ तो तेथें जाऊन एका गुहेंत राहिला; तेव्हां, पाहा, परमेश्वराचें वचन त्यास प्राप्त झालें. तो त्यास म्हणाला, एलीया, तूं येथें कशासाठीं आलास? १० तो म्हणाला, सैन्यांचा देव परमेश्वर याजविषयीं मी फार ईर्ष्यायुक्त झालों आहे; कारण इस्राएल लोकांनीं तुझा करार पाळण्याचें सोडिलें, तुझ्या वेद्या मोडून टाकिल्या, तुझे संदेष्टे तरवारीनें वधिले; मीच कायतो एकटा उरलों आहे; आणि आतां ते माझाहि जीव घेऊं पाहत आहेत. ११ त्यानें त्यास म्हटलें, तूं येथून बाहेर निघून जा; पर्वतावर परमेश्वरासमोर उभा राहा. तेव्हां पाहा, परमेश्वर जवळून जात असतां त्याजसमोरून मोठा सुसाव्याचा वारा सुटून डोंगर विदारीत व खडक फोडीत होता; पण त्या वाऱ्यांत परमेश्वर नव्हता. वारा सुटल्यानंतर भूमिकंप झाला; पण त्या भूमिकंपांतहि परमेश्वर नव्हता. १२ भूमिकंपानंतर अग्नि प्रगट झाला; पण त्या अग्नींतहि परमेश्वर नव्हता; त्या अग्निनंतर शांत, मंद वाणी झाली. १३ एलीयानें ती ऐकतांच आपल्या झग्यानें तोंड झांकून घेतलें व बाहेर जाऊन गुहेच्या तोंडाशीं तो उभा राहिला. तेव्हां त्यास वाणी ऐकूं आली, ती अशी: एलीया, तूं येथें कशासाठीं आलास? १४ तो म्हणाला, सैन्यांचा देव परमेश्वर याजविषयीं मी फार ईर्ष्यायुक्त झालों आहे; कारण इस्राएल लोकांनीं तुझा करार पाळण्याचें सोडिलें, तुझ्या वेद्या मोडून टाकिल्या, तुझे संदेष्टे तरवारीनें वधिले; मीच कायतो एकटा उरलों आहे; आणि आतां ते माझाहि जीव घेऊं पाहत आहेत. १५ परमेश्वर त्यास म्हणाला, तूं परत दिमिष्काच्या रानाकडे जा; तेथें जाऊन पोहंचलास म्हणजे हजाएलास अभिषेक करून अरामावर

राजा नेम. १६ निम्शीचा पुत्र येहू यास अभिषेक करून इस्राएलावर राजा नेम; तसेंच आबेल-महोला येथील शाफाटाचा पुत्र अलीशा यास अभिषेक करून तुझ्या जागीं संदेष्टा नेम. १७ हजाएलाच्या तरवारीपासून जो सुटेल त्यास येहू मारील; आणि येहूच्या तरवारीपासून जो सुटेल त्यास अलीशा मारील; १८ तरी पण, पाहा इस्राएलांपैकीं सात हजारांनीं बालमूर्तीपुढें गुडघे टेंकिले नाहींत व त्यांतल्या एकानेंहि आपल्या मुखानें त्याचें चुंबन घेतलें नाहीं; त्यांस मी वांचवीन. १९ तो तेथून निघाला तेव्हां त्यास शाफाटाचा पुत्र अलीशा भेटला; तो बैलांचीं बारा जोतें चालवून शेत नांगरीत असे, आणि तो स्वतः बाराव्या जोताबरोबर होता. त्याच्याजवळ जाऊन एलीयानें आपला झगा त्याजवर टाकिला. २० तेव्हां तो बैल सोडून एलीयाच्या मागून धावला; तो त्यास म्हणाला, मला आपल्या आईबापांचें चुंबन घेऊन येऊं दे; मग मी तुझा अनुयायी होईन. तो त्यास म्हणाला, परत जा, मीं तुझें काय केलें? २१ मग तो त्याच्या मागून जाण्याचें सोडून परतला आणि बैलांची एक जोडी घेऊन त्यानें कापली आणि बैलांचीं आउतें पेटवून त्यांवर त्यांचें मांस भाजिलें; तें त्यानें आपल्या लोकांस दिलें, तें त्यांनीं खाल्लें. मग तो उठून एलीयाबरोबर गेला व त्याची सेवा करूं लागला.

१ अरामाचा राजा बेन-हदाद यानें आपली २० सारी सेना एकवट केली; त्याच्याबरोबर बत्तीस राजे, घोडे व रथ होते; त्यांसह तो गेला; आणि शोमरोनास वेढा घालून त्याशीं लढला. २ त्यानें इस्राएलाचा राजा अहाब याजला नगरांत जासुदाच्याद्वारें येणेंप्रमाणें सांगून पाठविलें: बेन-हदाद म्हणतो कीं ३ तुझें सोनें व चांदी हीं माझीं आहेत. तुझ्या स्त्रिया व मुलें यांपैकीं जीं उत्तम असतील तीं सर्व माझीं आहेत. ४ इस्राएलाच्या राजानें उत्तर पाठविलें, हे माझ्या स्वामीराजा, तुझ्या म्हणण्याप्रमाणें मी तुझा व माझें सर्वस्वहि तुझेंच आहे. ५ जासुदानें पुनः येऊन त्यास सांगितलें, बेन-हदाद असें म्हणतो, आपलें सोनें, रुपें, स्त्रिया व मुलें तुला माझ्या स्वाधीन

करावीं लागतील असें मीं तुला सांगून पाठविलें होतें; ६ पण उद्यां ह्याच वेळीं मी आपले चाकर तुजकडे पाठविणार आहे, ते तुझें घर व तुझ्या चाकरांचीं घरे थुंडाळितील; तुझ्या दृष्टीनें जें जें कांहीं तुला प्रिय असेल तें तें हस्तगत करून नेतील. ७ तेव्हां इस्रा-एलाचा राजा देशांतील सर्व वडील जनांस बोलावून आणून म्हणाला, पाहा, हा मनुष्य माझें कसें अनिष्ट करूं पाहत आहे; माझ्या स्त्रिया, मुलें, सोनें व रुपें हस्तगत करण्यास त्यानें मजकडे मनुष्य पाठविला तेव्हां मीं नाहीं म्हटलें नाहीं. ८ सर्व वडील मंडळी व इतर लोक यांनीं त्यास सांगितलें, तूं त्याचें म्हणणें ऐकूं नको, त्यास कबूल होऊं नको. ९ यावरून राजानें बेन-हदादाच्या जासुदांस म्हटलें, माझ्या खात्रीलास सांगा, तूं पहिल्यानें जें कांहीं सांगून पाठविलें तें सगळें करण्यास मी कबूल आहे, पण हें माझ्यानें व्हावयाचें नाहीं. ते जासूद माघारी गेले आणि पुनरपि निरोप घेऊन आले. १० बेन-हदादानें परत असा निरोप पाठविला कीं शोमरोनाची धूळ माझ्या-बरोबरच्या लोकांस एकएक पसा पुरली तर देव माझें, तसेंच किंबहुना त्याहूनहि अधिक करोत. ११ इस्राएलाच्या राजानें त्यास उत्तर पाठविलें, युद्धासाठीं कंबर बांधणाऱ्यानें युद्ध करून कंबर सोडणाऱ्याप्रमाणें फुशारकी मारूं नये. १२ हा निरोप बेन-हदादास मिळाला त्या समर्थी तो व इतर राजे डेन्यांमध्ये सुरापान करित होते; तो आपल्या सैनिकांस म्हणाला. व्यूह रचा. तेव्हां त्यांनीं नगरापुढें व्यूह रचिला. १३ तेव्हां इस्राएलाचा राजा अहाब याजकडे एक संदेष्टा येऊन म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, हा सगळा मोठा समुदाय तुला दिसतो आहे ना! पाहा, तो सर्व आज मी तुझ्या हातीं देईन; मी परमेश्वर आहे याची तुला जाणीव होईल. १४ अहाबानें विचारिलें, कोणाच्या हस्ते? तो म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, प्रांताधिकाऱ्यांच्या पदरच्या माणसांच्या हस्ते. त्यानें विचारिलें, लढाईस आरंभ कोण करणार? तो म्हणाला, तूंच. १५ मग त्यानें प्रांताधिकाऱ्यांच्या पदरच्या माणसांची मोज-

दाद केली, ते दोनशें बत्तीस भरले; त्यांच्यानंतर एकंदर इस्राएल लोकांची मोजदाद केली, ते सात हजार भरले. १६ ते भर दोन प्रहरीं चाल करून गेले. त्या प्रसंगीं बेन-हदाद व त्याच्या कुमकेस आलेले बत्तीस राजे डेन्यांमध्ये सुरा पिऊन थुंड झाले होते. १७ प्रांताधिकाऱ्यांच्या पदरचीं माणसें प्रथम बाहेर पडलीं; बेन-हदादानें हेर पाठविले, व त्यांनीं परत येऊन खबर दिली कीं शोमरोनांतून कांहीं माणसें बाहेर पडलीं आहेत. १८ त्यानें सांगितलें कीं तीं सज्जा करण्यास येत असलीं तरी त्यांस जीवंत पकडा, आणि लढाई करण्यास येत असलीं तरी त्यांस जीवंत पकडा. १९ प्रांताधिकाऱ्यांच्या पदरचे ते लोक नगरांतून बाहेर पडले, व त्यांच्या पाठोपाठ सेना बाहेर पडली. २० एका-एका माणसानें एकाएका माणसाचा समाचार घेतला; तेव्हां अरामी लोक पळत सुटले आणि इस्राएल लोक त्यांच्या पाठीस लागले; अरामाचा राजा बेन-हदाद हा आपल्या घोड्यावर स्वार होऊन कांहीं घोडेस्वारांनिशीं निसटला. २१ इस्राएलाच्या राजानें बाहेर पडून घोडे व रथ यांवर मारा करून अराम्यांची मोठी कत्तल उडविली. २२ मग तो संदेष्टा इस्राएलाच्या राजाकडे येऊन म्हणाला, तूं आपली मजबुती कर, सावध राहा, जपून वाग; नवें वर्ष लागतांच अरामाचा राजा पुनः तुझ्यावर स्वारी करील.

२३ अरामाच्या राजाचे सेवक त्यास म्हणाले, त्यांचा देव पहाडी देव आहे; म्हणूनच आम्हांवर त्यांचें प्राबल्य झालें; तर आतां सपाटीवर आपण त्यांच्याशीं युद्ध करूं म्हणजे आमचें त्यांच्यावर प्राबल्य खात्रीनें होईल. २४ आतां एवढें मात्र कर, राजांस काढून टाक, प्रत्येकाला त्याच्या जागेवरून दूर कर; आणि त्यांच्या जागीं सुभेदार नेम; २५ आणि तुझें जें सैन्य जायां झालें तेवढ्याची घोड्यास घोडा, रथास रथ अशी भरती कर; मग आपण सपाटीवर त्यांच्याशीं युद्ध करूं व आपलें प्राबल्य त्यांच्यावर खात्रीनें होईल. त्यांची ही मसलत मान्य करून बेन-हदादानें तसें केलें. २६ नवीन वर्ष लागतांच बेन-हदाद अरामी लोक एक-

वट करून इस्राएलाशीं लढण्यास अफेक येथें गेला. २७ इकडे इस्राएल लोकहि एकवट होऊन व अन्न-सामग्रीचा पुरवठा करून त्यांच्याशीं सामना करण्यास गेले; इस्राएल लोकांनीं त्यांच्यासमोर तळ दिला; ते बकऱ्यांच्या दोन कळपांसारखे भासले, पण अरामी लोकांनीं देश व्यापून टाकिला. २८ तेव्हां देवाच्या माणसांनं इस्राएलाच्या राजाकडे जाऊन सांगितलें, परमेश्वर असें म्हणतो, परमेश्वर हा पहाडी देव आहे, तळवटीचा देव नाही असें अरामी लोक म्हणाले आहेत, यास्तव हा सर्व मोठा समुदाय मी तुझ्या हातीं देतो; मग मी परमेश्वर आहे अशी तुम्हांस जाणीव होईल. २९ सात दिवस ते एकमेकांसमोर तळ देऊन राहिले; सातव्या दिवशीं लढाई सुरू झाली; तेव्हां इस्राएल लोकांनीं एका दिवसांत एक लक्ष अरामी पायदळाचा संहार केला. ३० उरलेले लोक अफेक शहराकडे पळून जाऊन त्यांत शिरले; तेव्हां शहराचा तट कोसळून त्यांतल्या सत्तावीस हजार लोकांवर पडला. बेन-हदादहि पळून गेला व नगरांतल्या एका घरांतल्या आंतल्या खोलींत लपून राहिला. ३१ त्याचे सेवक त्यास म्हणाले, पाहा, आम्ही असें ऐकतो कीं इस्राएल घराण्याचे राजे दयाळू असतात; तर कमरेस गोणताट गुंडाळून व गळ्यांत दोऱ्या बांधून आम्हांस इस्राएलाच्या राजाकडे जाऊं दे; तो कदाचित् तुझा प्राण वांचवील. ३२ त्याप्रमाणें ते कमरेस गोणताट गुंडाळून व गळ्यांत दोऱ्या बांधून इस्राएलाच्या राजाकडे जाऊन म्हणाले, तुझा दास बेन-हदाद म्हणतो, मला जीवदान द्यावें. राजा म्हणाला, तो अजून जीवंत आहे काय? तो तर माझा बंधु आहे. ३३ हा शुभशकुन समजून त्यांनीं त्याच्या मनांत काय आहे तें समजण्यासाठीं त्याचे शब्द चटकन झेलून म्हटलें, तुझा बंधु बेन-हदाद! राजा त्यांस म्हणाला, जा, त्यास घेऊन या. बेन-हदाद त्याच्यापाशीं आल्यावर त्यानं त्यास आपल्या रथांत घेतलें. ३४ बेन-हदाद त्यास म्हणाला, जीं नगरें माझ्या बापांनं तुझ्या बापापासून घेतलीं तीं मी परत देतो; माझ्या बापांनं शोमरोनांत पेठा वसविल्या तशाच तूं हि

दिमिष्कांत आपल्या नांवाच्या पेठा वसीव. अहाब म्हणाला, या शर्तीवर तुला सोडून देतो. त्यानं बेन-हदादाशीं करारमदार करून त्यास सोडून दिलें.

३५ त्यानंतर संदेष्ट्यांच्या शिष्यांपैकीं एक परमेश्वराच्या स्फूर्तीनं आपल्या सोबत्यास म्हणाला, मला मार, तो मनुष्य त्यास मारावयास कबूल होईना. ३६ मग तो त्यास म्हणाला, तूं परमेश्वराचें वचन मानिलें नाहीस तर, पाहा, मजकडून तूं जातांच सिंह तुला मारून टाकील. तो त्याच्याकडून जातांच त्यास एका सिंहांनं गांठून फाडून टाकिलें. ३७ त्या शिष्यास दुसरा मनुष्य भेटला; त्यास तो म्हणाला, मला मार. त्या मनुष्यानं त्यास मारून घायाळ केलें. ३८ मग तो संदेश चालता झाला, आणि आपले डोळे पागोट्याच्या पदरानं झांकून राजाची मार्गप्रतीक्षा करीत रस्त्यांत उभा राहिला. ३९ राजा जवळून जात असतां त्यानं त्यास हाक मारून म्हटलें, तुझा सेवक रणभूमीवर गेला होता तेव्हां एक मनुष्य दुसऱ्या एका मनुष्यास घेऊन मजकडे आला आणि म्हणाला, या मनुष्यास संभाळ; जर का हा नाहीसा झाला तर तुझा जीव त्याच्या जिवाचा मोबदला होईल नाहीतर तुला शंभर रत्तल चांदीचा दंड होईल. ४० तुझा सेवक इकडे-तिकडे कामांत गुंतला असतां तो निसटून गेला. इस्राएलाच्या राजानं त्यास म्हटलें, तोच तुझा न्याय; तूं आपल्याच तोंडानं निर्णय केला. ४१ त्या संदेष्ट्यानं आपल्या डोळ्यांवरचा पागोट्याचा पदर चटकन काढिला; तेव्हां हा कोणी संदेश आहे असें इस्राएलाच्या राजानं ओळखिलें. ४२ तो राजास म्हणाला, परमेश्वर असें म्हणतो, ज्या मनुष्याचा नाश मीं योजिला होता तो मनुष्य तूं आपल्या हातचा जाऊं दिला, तर त्याच्या प्राणाबद्दल तुझा प्राण जाईल व त्याच्या लोकांबद्दल तुझे लोक जातील. ४३ मग इस्राएलाचा राजा उदास व खिन्न होऊन शोमरोनास आपल्या घरीं गेला.

१ वरील गोष्टींनंतर असें झालें कीं इज्रैलकर नाबोथ याचा द्राक्षीचा मळा इज्रैल येथें शोमरोनचा राजा अहाब याच्या राजवाड्यापाशीं होता.

२ अहाब नाबोथास म्हणाला, तुझा द्राक्षीचा मळा माझ्या वाड्यानजीक आहे, तो मला दे, म्हणजे मी त्यांत भाजी-पाला लावीन; त्याच्याऐवजीं मी तुला त्याहून चांगला द्राक्षीचा मळा देतो, किंवा तुझी इच्छा असल्यास मी तुला त्याचे पैसे देतो. ३ नाबोथ अहाबास म्हणाला, माझ्या घाडवडिलांचें वतन मीं तुला द्यावें असें परमेश्वर माझ्या हातून न घडवो. ४ मी आपल्या घाडवडिलांचें वतन तुला देणार नाहीं असें इज्रैलकर नाबोथ म्हणाला, म्हणून अहाब उदास व खिन्न होऊन आपल्या घरीं गेला. तो जाऊन बिछान्यावर पडला आणि आपलें तोंड फिरवून अन्न सेवन करीना. ५ तेव्हां त्याची स्त्री ईजबेल ही त्याच्याकडे येऊन विचारूं लागली, तूं अन्न सेवन करित नाहीस, इतकें तुझें मन कां खिन्न झालें आहे? ६ तो तिला म्हणाला, इज्रैलकर नाबोथ यास मी म्हणालों कीं पैसे घेऊन मला तुझा द्राक्षीचा मळा दे, अथवा तुला पसंत वाटल्यास मी त्याच्याऐवजीं तुला दुसरा द्राक्षीचा मळा देतो; यावर तो म्हणाला, मी आपला द्राक्षीचा मळा तुला द्यावयाचा नाहीं. ७ त्याची बायको ईजबेल त्यास म्हणाली, सांप्रत इस्राएलावर तुझी राजसत्ता आहे ना! चल, ऊठ, अन्न सेवन कर, आपलें मन आनंदित कर; इज्रैलकर नाबोथाचा द्राक्षीचा मळा मी तुला मिळवून देतें. ८ मग तिनें अहाबाच्या नांवानें पत्रें लिहिलीं व त्यावर त्याची मुद्रा केली; आणि नाबोथ राहत होता त्या गांवांत त्याच्या शेजारीं राहणारे वडील जन व सरदार यांकडे तीं रवाना केलीं. ९ तिनें पत्रांत याप्रमाणें लिहिलें: उपवासाचा जाहीरनामा काढा व नाबोथास लोकांसमोर उच्चस्थानीं बसवा, १० आणि दोन अधम मनुष्य त्याच्यासमोर बसवा; त्यानें देवाचा व राजाचा धिक्कार केला अशी साक्ष त्या दोघांनीं द्यावी; मग गांवाबाहेर नेऊन त्याला मरेतो दगडमार करावा. ११ ईजबेलीच्या पत्रांतील आज्ञेप्रमाणें त्या गांवांत राहणाऱ्या वडील जनांनीं व सरदारांनीं केलें. १२ त्यांनीं उपवासाचा जाहीरनामा काढिला, आणि नाबोथास लोकांसमोर उच्चस्थानीं बसविलें. १३ दोन अधम पुरुष

येऊन त्याच्यासमोर बसले; त्या अधम पुरुषांनीं लोकांसमक्ष नाबोथाविरुद्ध साक्ष दिली; ते म्हणाले, या नाबोथानें देवाचा व राजाचा धिक्कार केला आहे. त्यानंतर त्यांनीं त्यास नगराबाहेर नेऊन तो मरेतो दगडमार केला. १४ त्यांनीं ईजबेलीस सांगून पाठविलें कीं नाबोथास दगडमार केला व तो मेला. १५ नाबोथास दगडमार होऊन तो मेला हें ईजबेलीनें ऐकिलें तेव्हां ती अहाबास म्हणाली, ऊठ, जो द्राक्षीचा मळा इज्रैलकर नाबोथ पैसे घेऊन तुला देण्यास कबूल नव्हता तो ताब्यांत घे; नाबोथ आतां जीवंत नाहीं, मेला आहे. १६ इज्रैलकर नाबोथ मरण पावला हें अहाबानें ऐकिलें तेव्हां तो त्याच्या द्राक्षीच्या मळ्याचा ताबा घ्यावयास जाण्यासाठीं उठला.

१७ इकडे एलीया तिसवी यास परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें कीं १८ ऊठ, शोमरोननिवासी इस्राएलाचा राजा अहाब याच्या भेटीस जा; तो नाबोथाच्या द्राक्षीच्या मळ्यांत आहे; त्याचा ताबा घेण्यासाठीं तो तेथें गेला आहे. १९ तूं त्यास सांग, परमेश्वर म्हणतो, तूं खून करून मळ्याचा ताबा घेतला आहे काय? तूं त्यास सांग, ज्या ठिकाणीं कुत्र्यांनीं नाबोथाचें रक्त चाटून खाळें त्याच ठिकाणीं कुत्रे तुझेंहि रक्त चाटून खातील. २० अहाब एलीयास म्हणाला, माझ्या बैच्या, तूं मला गांठिलें काय? तो म्हणाला, होय, मीं तुला गांठिलें आहे, कारण परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट तें करावें म्हणून तूं आपणास विकून टाकिलें आहे. २१ पाहा, मी तुजवर असें अरिष्ट आणीन कीं तुझा अगदीं फडशा उडेल, आणि अहाबाचा प्रत्येक मुलगा, मग तो इस्राएल लोकांच्या अटकेंत असो कीं मोकळा असो, त्याचा मी उच्छेद करीन; २२ तूं मला संताप आणिला आणि इस्राएल लोकांस पाप करावयास लाविलें, यास्तव मी तुझ्या घराण्याचें नवाटाचा पुत्र यराबाम व अहीयाचा पुत्र बाशा यांच्या घराण्यांप्रमाणें करीन. २३ ईजबेलीविषयींहि परमेश्वर असें म्हणतो, इज्रैलाच्या तटाजवळ ईजबेलीस कुत्रीं खातील. २४ अहाबाचा जो कोणी नगरांत मरेल त्यास कुत्रीं खातील व जो कोणी रानावनांत मरेल त्यास

आकाशांतले पक्षी खातील. २५ (अहाबासारखा दुसरा कोणी झाला नाही; त्याची बायको ईजबेल हिने त्याला भर दिल्यामुळे त्याने परमेश्वराच्या दृष्टीने जे वाईट ते करण्यास खाताला विकून टाकिले होते; २६ परमेश्वराने इस्राएलापुढून देशांतून घालवून दिलेल्या अमोरी लोकांप्रमाणे त्याने मूर्तीच्या नादीं लागून पुष्कळ अमंगळ कर्मे केली.) २७ एलीयाचे हे शब्द ऐकून अहाबाने आपली वस्त्रे फाडिली व अंगास गोणताट गुंडाळून उपवास केला; तो गोणताटावर निजुं लागला व मंदगतीने चालू लागला. २८ यानंतर एलीया तिसवी यास परमेश्वराचे असे वचन प्राप्त झाले की २९ अहाब माझ्यापुढे कसा दीन झाला आहे हे तू पाहतोस ना ? तो माझ्यापुढे दीन झाला आहे म्हणून मी हे अरिष्ट त्याच्या हयातीत आणणार नाही, तर त्याच्या पुत्राच्या हयातीत त्याच्या घराण्यावर हे अरिष्ट आणीन.

१ अरामी लोक व इस्राएल लोक यांच्या-
२२ मध्ये तीन वर्षे लढाई झाली नाही. २ तिसऱ्या वर्षी यहूदाचा राजा यहोशाफाट इस्राएलाच्या राजाकडे आला. ३ तेव्हा इस्राएलाचा राजा आपल्या सेवकांस म्हणाला, रामोथ-गिलाद आपलेच आहे हे तुम्हांस ठाऊक आहे काय ? तर आपण स्वस्थ कां राहावे ? ते अरामाच्या राजापासून हिसकावून कां घेऊं नये ? ४ तो यहोशाफाटास म्हणाला, रामोथ-गिलाद येथे लढावयास तूं मजबरोबर येशील काय ? त्यास यहोशाफाटाने उत्तर दिले, मी आणि तूं एकच; माझे लोक ते तुझेच व माझे घोडे ते तुझेच. ५ यहोशाफाटाने इस्राएलाच्या राजास म्हटले, आज परमेश्वराचा आदेश विचारून घे. ६ इस्राएलाच्या राजाने सुमारे चारशे संदेष्टे जमवून त्यांस विचारिले, मी रामोथ-गिलादावर चढाई करून जाऊं किंवा नको ? त्यांनी उत्तर दिले, चढाई करून जा; प्रभु ते राजाच्या हाती देईल. ७ तेव्हा यहोशाफाटाने विचारिले, यांखेरीज दुसरा कोणी तरी परमेश्वराचा संदेश नाही काय ? त्याला आम्ही प्रश्न विचारूं. ८ इस्राएलाचा राजा यहोशाफाटास म्हणाला, ज्याच्याद्वारे परमेश्वराचा सल्ला घेतां येईल असा अजून

एक मनुष्य आहे, पण मला त्याचा तिरस्कार वाटतो; कारण मला अनुकूल असा संदेश तो कधीहि देत नाही, प्रतिकूल तेवढाच देतो; तो इम्लाचा पुत्र मीखाया होय. यहोशाफाट म्हणाला, राजाने असे बोलूं नये. ९ तेव्हा इस्राएलाच्या राजाने एका कारभाऱ्यास बोलावून सांगितले, लवकर जाऊन इम्लाचा पुत्र मीखाया यास घेऊन ये. १० इस्राएलाचा राजा आणि यहूदाचा राजा यहोशाफाट हे आपआपली राजवस्त्रे धारण करून शोमरोनाच्या वेशीजवळ एका उघड्या जागेत आपआपल्या सिंहासनावर विराजमान झाले होते, आणि सर्व संदेष्टे त्यांच्यापुढे भाषण करित होते. ११ तेव्हा कनानाचा पुत्र सिदूकीया याने लोखंडाची शिंगे करून आणिली होती; तो म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, या शिंगांनी तूं अरामी लोकांस हुंदडून त्यांचा नाश करिशील. १२ सर्व संदेष्टे त्याच्याप्रमाणेच भाषण करूं लागून म्हणाले, रामोथ-गिलादावर चढाई करून जा, यशस्वी हो; कारण परमेश्वर ते राजाच्या हाती देईल. १३ जो जासूद मीखायास बोलवावयास गेला होता तो त्यास म्हणाला, पाहा, सर्व संदेष्ट्यांचे एकमत होऊन ते राजासंबंधाने शुभवचन बोलत आहेत, तर त्यांच्याप्रमाणेच तूंहि शुभसंदेश कथन करावा. १४ मीखाया म्हणाला, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, परमेश्वर जे कांहीं मला सांगेल तेच मी बोलें. १५ तो राजाकडे आला तेव्हा राजाने त्याला विचारिले, हे मीखाया, आम्ही रामोथ-गिलादाबरोबर युद्ध करावयास जावे की न जावे ? त्याने त्यास म्हटले, जा, यशस्वी हो, परमेश्वर ते राजाच्या हाती देईल. १६ राजा त्यास म्हणाला, परमेश्वराच्या नामाने मला खरे तेच सांग, असे मी तुला कितीदां शपथ घालून सांगावे ? १७ मग तो म्हणाला, सर्व इस्राएल लोक मेंढपाळावांचून असलेल्या मेंढरांसारखे डोंगरांवरून विखरले आहेत असे मला दिसले; तेव्हा परमेश्वर म्हणाला, यांस कोणी धनी नाही, तर हे आप-आपल्या घरीं सुखरूप परत जावोत. १८ इस्राएलाचा राजा यहोशाफाटास म्हणाला, हा माझ्यासंबंधाने अनुकूल संदेश सांगावयाचा नाही तर प्रतिकूल सांगावयाचा

असें मीं तुला सांगितलें नाहीं काय ? १९-मीखाया म्हणाला, तर आतां तूं परमेश्वराचें वचन ऐक: परमेश्वर आपल्या सिंहासनावर विराजमान झालेला व त्याच्या उजवीकडे व डावीकडे स्वर्गातील सर्व सेना उभी आहे असें माझ्या दृष्टीस पडलें. २० परमेश्वर म्हणाला, अहाबास असा कोण मोह घालील कीं तो रामोथ-गिलादावर चाल करून तेथें पतन पावेल ? तेव्हां कोणीं असें, कोणीं तसें, म्हटलें. २१ त्या समयीं एक आत्मा जवळ येऊन परमेश्वरासमोर उभा राहिला आणि म्हणाला, मी त्याला मोह घालितों. २२ परमेश्वरानें विचारिलें, कसा ? तो म्हणाला, मी जाऊन त्याच्या सर्व संदेष्ट्यांच्या मुखांत असत्य वदविणारा आत्मा होईन. परमेश्वर म्हणाला, तूं त्यास मोह घालशील; जा, तुजकडून हें होईल; तसेंच कर. २३ तर पाहा, परमेश्वरानें तुझ्या या सर्व संदेष्ट्यांच्या मुखांत असत्य वदविणारा आत्मा संचरविला आहे; तुझें अनिष्ट होणार असें परमेश्वर बोलला आहे. २४ तेव्हां कनानाचा पुत्र सिद्धकीया मीखायाजवळ गेला, आणि त्याच्या तोंडांत मारून त्यानें त्याला विचारिलें, परमेश्वराचा आत्मा मला सोडून तुझ्याशीं बोलण्यास कोठून गेला ? २५ मीखाया त्यास म्हणाला, तूं लपावयासाठीं घराच्या आंतल्या कोठडींत पळून जाशील तेव्हां तुला कळेल. २६ मग इस्राएलाचा राजा म्हणाला, नगराचा सुभेदार आमोन व राजपुत्र योवाश यांजकडे मीखायास माघारीं घेऊन जा; २७ आणि त्यांना सांगा, राजा म्हणतो, या मनुष्यास बंदींत टाका व मी सुखरूप परत येईपर्यंत त्यास शिक्षेचें अन्न व शिक्षेचें पाणी या. २८ मीखाया म्हणाला, तूं सुखरूप परत आलास तर समजावें कीं परमेश्वर माझ्याद्वारें बोललाच नाहीं. तो म्हणाला, लोकहो, तुम्ही सर्व हें ऐका.

२९ नंतर इस्राएलाचा राजा व यहूदाचा राजा यहोशाफाट यांनीं रामोथ-गिलादावर चढाई केली. ३० इस्राएलाच्या राजानें यहोशाफाटास सांगितलें, मी वेष बदलून लढाईस जाणार; पण तूं आपलीं स्वतांचीं

वस्त्रें घाल. याप्रमाणें इस्राएलाचा राजा वेष बदलून लढाईस गेला. ३१ अरामाच्या राजानें आपल्या बत्तीस रथांच्या सरदारांस आज्ञा केली होती कीं लहान-थोरांपैकीं कोणाशींहि लढूं नका, इस्राएलाच्या राजाशीं मात्र लढा. ३२ त्या रथांच्या सरदारांनीं यहोशाफाटास पाहिलें तेव्हां त्यांस वाटलें कीं हाच इस्राएलाचा राजा असावा; म्हणून त्यांनीं त्याच्याशीं लढावयासाठीं मोर्चा फिरविला; तेव्हां यहोशाफाटानें आरोळी ठोकिली. ३३ रथांच्या सरदारांनीं हा इस्राएलाचा राजा नाहीं असें पाहिलें तेव्हां त्याचा पिच्छा सोडून ते परतले. ३४ मग कोणीएकांनें सहजगत्या एक बाण सोडिला, तो जाऊन इस्राएली राजाच्या चिलखताच्या सांध्यांत रुतला. तेव्हां तो आपल्या सारथ्यास म्हणाला, मी घायाळ झालों आहे, रथ फिरवून मला सैन्याच्याबाहेर घेऊन जा. ३५ त्या दिवशीं घनघोर युद्ध झालें; अराम्यांच्या मारापुढें राजा आपल्या रथाला टेकून उभा होता; तो संध्याकाळीं मरण पावला; त्याच्या घायाचें रक्त वाहून रथाच्या बुडाशीं सांचलें. ३६ सूर्यास्ताच्या समयीं सर्व सैन्यांत असा पुकारा झाला कीं प्रत्येकानें आपआपल्या नगराची व आपआपल्या देशाची वाट धरावी. ३७ राजा मरण पावल्यावर त्याला शोमरोनास नेलें; शोमरोन येथें त्यास मूठमाती दिली. ३८ राजाचा रथ शोमरोनाच्या तळ्या-नजीक धुतला तेव्हां परमेश्वराच्या वचनाप्रमाणें कुत्र्यांनीं येऊन त्याचें रक्त चाटून खाळें; तीं वेश्यांची स्नान करण्याची जागा होती. ३९ अहाबानें केलेल्या बाकीच्या गोष्टी, त्यानें जें काहीं केलें तें, त्यानें बांधिलेलें हस्तिदंती गृह, त्यानें वसविलेलीं सर्व नगरें या सर्वांचें वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय ? ४० अहाब आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला, आणि त्याचा पुत्र अहज्या त्याच्या जागीं राजा झाला.

४१ इस्राएलाचा राजा अहाब याच्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षीं आसाचा पुत्र यहोशाफाट यहूदावर राज्य करूं लागला. ४२ यहोशाफाट राज्य करूं लागला तेव्हां तो पस्तीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत पंचवीस वर्षें राज्य केलें. त्याच्या आईचें नांव अजूबा; ती

शिल्हीची कन्या. ४३ त्याची सगळी चालचलणूक त्याचा बाप आसा याच्याप्रमाणे होती; ती त्यानें सोडिली नाही; परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें बरें तें त्यानें केलें; तथापि त्यानें उच्चस्थानें काढून टाकिलीं नाहीत; लोक अजून त्या उच्चस्थानांवर यज्ञ करीत व धूप जाळीत. ४४ यहोशाफाटानें इस्राएलाच्या राजाशीं सल्ला केला. ४५ यहोशाफाटानें केलेल्या बाकीच्या गोष्टी, त्यानें दाखविलेला पराक्रम, त्यानें केलेलीं युद्धे, या सर्वांचें वर्णन यहूदांच्या राजांच्या बखरीत केलें आहे, नाही काय? ४६ त्याचा बाप आसा याच्या वेळीं जे पुरुषगामी राहून गेले होते त्यांस त्यानें देशांतून घालवून दिलें. ४७ त्या काळीं अदोमांत कोणी राजा नव्हता; एक मुतालीक राज्य चालवीत होता. ४८ सोनें आणण्या-करितां ओफीर येथें जातां यावें म्हणून यहोशाफाटानें तार्शीशी गलबतें बांधिलीं; तीं एसयोन-गेबेर येथें फुटलीं, त्यामुळें तीं गेलीं नाहीत. ४९ तेव्हां अहाबाचा

पुत्र अहज्या हा यहोशाफाटास म्हणाला, माझे सेवक तुझ्या सेवकांबरोबर जहाजांतून जाऊं दे; पण यहोशाफाटानें नाहीं म्हटलें. ५० यहोशाफाट आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्यांनीं त्यास त्याच्या पूर्वजांमध्ये, मूळपुरुष दावीद याच्या नगरामध्ये, मूठमाती दिली; आणि त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र यहोराम राजा झाला.

५१ यहूदाचा राजा यहोशाफाट याच्या कारकीर्दीच्या सतराव्या वर्षी अहाबाचा पुत्र अहज्या शोमरोन येथें इस्राएलावर राज्य करूं लागला; त्यानें इस्राएलावर दोन वर्षे राज्य केलें. ५२ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें, त्याच्या आईबापांच्या आणि इस्राएल लोकांच्या हातून पाप करविणारा नबाटाचा पुत्र यराबाम याच्या मार्गानें तो चालला. ५३ आपल्या बापाप्रमाणें त्यानें बालाच्या मूर्तीचें भजनपूजन करून इस्राएलाचा देव परमेश्वर यास संतप्त केलें.

२ राजे

१ अहाबाच्या मृत्यूनंतर मवाब इस्राएलावर १ उलटला. २ अहज्या हा शोमरोनांतील आपल्या वाड्याच्या माडीवरल्या खिडकीच्या जाळींतून खाली पडून दुखणाईत झाला; त्यानें जासुदांस अशी आज्ञा केली कीं तुम्ही जाऊन एकोन येथील बाल-जबूब दैवतास प्रश्न करा कीं मी या दुखण्यांतून बरा होईन काय? ३ इतक्यांत परमेश्वराचा देवदूत एलीया तिश्बी यास म्हणाला, ऊठ, शोमरोनाच्या राजाच्या जासुदांस जाऊन गांठ आणि विचार, तुम्ही एकोन एथील बालजबूब दैवतास प्रश्न करावयास चाललां आहां, तें इस्राएलांत कोणी देव नाहीं म्हणून कीं काय? ४ यास्तव परमेश्वर अहज्यास म्हणतो, ज्या पलंगावर तूं पडला आहेस त्यावरून तूं उठावयाचा नाहीस; तूं अवश्य

मरशील. असें बोलून एलीया चालता झाला. ५ जासूद राजाकडे परत गेले तेव्हां त्यानें त्यांस विचारिलें, तुम्ही परत आलां तें कां म्हणून? ६ त्यांनीं त्यास सांगितलें, एका मनुष्यानें आम्हांस वाटेंत गांठून सांगितलें कीं ज्या राजानें तुम्हांस पाठविलें आहे त्याजकडे परत जा व त्यास सांगा, परमेश्वर म्हणतो, तूं एकोन येथलें दैवत बाल-जबूब यास प्रश्न करावयास मनुष्य पाठविलें तें इस्राएलांत कोणी देव नाहीं म्हणून कीं काय? तर ज्या पलंगावर तूं पडला आहेस तेथून तूं उठावयाचा नाहीस, तूं अवश्य मरशील; ७ त्यानें त्यास विचारिलें, ज्या मनुष्यानें तुम्हांस गांठून हें सर्व सांगितलें तो दिसण्यांत कसा होता? ८ ते म्हणाले, त्याच्या अंगांत केसांचा झगा होता व

त्याच्या कमरेस कातड्याचा कमरबंद होता. तो म्हणाला, तो एलीया तिथीच. ९ यावर राजानें पन्नासांच्या एका नायकास पन्नास शिपाई देऊन एलीयाकडे पाठविलें. एलीया होता तेथें जाऊन त्यानें पाहिलें तेव्हां तो पर्वतशिखरावर बसलेला त्याच्या दृष्टीस पडला. तो त्यास म्हणाला, हे देवाच्या माणसा, राजाज्ञा आहे, खालीं उतरून ये. १० एलीयानें त्या पन्नासांच्या नायकास म्हटलें, मी देवाचा माणूस असलों तर आकाशांतून अग्नीचा वर्षाव होऊन तो तुला व तुझ्या पन्नास शिपायांस भस्म करो. तेव्हां आकाशांतून अग्नीचा वर्षाव होऊन त्यानें त्यास व त्याच्या पन्नास शिपायांस भस्म केलें. ११ मग राजानें त्याजकडे पुनः पन्नासांच्या एका नायकास पन्नास शिपाई देऊन पाठविलें; तो जाऊन त्यास म्हणाला, हे देवाच्या माणसा, राजाज्ञा आहे, तूं लवकर खालीं उतरून ये. १२ एलीया त्यास म्हणाला, मी देवाचा माणूस असेन तर आकाशांतून अग्नीचा वर्षाव होऊन तो तुला व तुझ्या पन्नास शिपायांस भस्म करो. तेव्हां आकाशांतून अग्नीचा वर्षाव होऊन त्यानें त्यास व त्याच्या पन्नास शिपायांस भस्म केलें. १३ मग राजानें तिसऱ्यांदां पन्नासांच्या एका नायकास पन्नास शिपाई देऊन पाठविलें. ह्या तिसऱ्या पन्नासांच्या नायकानें जाऊन एलीयापुढें गुडघे टेकिले व विनवणी करून म्हटलें, हे देवाच्या माणसा, माझा प्राण व ह्या तुझ्या पन्नास दासांचे प्राण तुझ्या दृष्टीला मोलवान् वाटोत; १४ पाहा, आकाशांतून अग्नीचा वर्षाव होऊन पहिले दोन नायक व त्यांचे पन्नास पन्नास शिपाई भस्म झाले, पण आतां माझा प्राण तुझ्या दृष्टीस मोलवान् वाटो. १५ परमेश्वराचा देवदूत एलीयास म्हणाला, खालीं उतरून त्याच्याबरोबर जा, भिऊं नको. तेव्हां एलीया उठून खालीं उतरून त्याच्याबरोबर राजाकडे गेला. १६ त्यानें त्यास म्हटलें, एकोन येथलें दैवत बाल-जबूब याला प्रश्न करावयास तूं जास्द पाठविले तें इस्राएलांत देव नाही म्हणून की काय ? यास्तव ज्या बिछान्यावर तूं पडला आहेस तेथून तूं उठावयाचा नाहीस; अवश्य मरणार. १७ एलीयानें सांगित-

लेल्या परमेश्वराच्या वचनाप्रमाणें तो मरण पावला. त्याला पुत्र नव्हता म्हणून त्याच्या जागीं यहोराम हा राजा झाला. यहूदाचा राजा यहोशाफाट याचा पुत्र यहोराम याच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी, हें झालें. १८ अहज्यानें केलेल्या बाकीच्या गोष्टींचें वर्णन इस्राएलाच्या राजाच्या बखरींत केलें आहे, नाही काय ?

१ परमेश्वरानें एलीयास वावटळीच्या योगें २ स्वर्गास घेऊन जाण्याचा समय आला त्या वेळीं एलीया अलीशाबरोबर गिलाल येथून चालला होता. २ एलीया अलीशास म्हणाला, परमेश्वर मला बेथेल येथें पाठवीत आहे; तर तूं एथेंच थांब. अलीशा म्हणाला, परमेश्वराच्या व तुझ्या जीविताची शपथ, मी तुला कधीं सोडावयाचा नाही; मग ते बेथेल येथें गेले. ३ बेथेलांतल्या संदेष्ट्यांचे शिष्य अलीशाकडे येऊन त्यास म्हणाले, आज परमेश्वर तुझ्या धन्यास तुझ्या शिरावरून घेऊन जाणार आहे हें तुला ठाऊक आहे काय ? त्यानें म्हटलें, मला ठाऊक आहे, पुरें करा. ४ एलीया त्यास म्हणाला, अलीशा, परमेश्वर मला यरीहोस पाठवीत आहे तर तूं येथें थांब. तो म्हणाला, परमेश्वराच्या व तुझ्या जीविताची शपथ, मी तुला सोडावयाचा नाही; मग ते यरीहोस गेले. ५ यरीहोतील संदेष्ट्यांचे शिष्य अलीशाकडे येऊन त्यास म्हणाले, आज परमेश्वर तुझ्या धन्यास तुझ्या शिरावरून घेऊन जाणार आहे हें तुला ठाऊक आहे काय ? त्यानें म्हटलें, मला ठाऊक आहे, पुरें करा. ६ एलीया त्यास म्हणाला, परमेश्वर मला यार्देनकडे पाठवीत आहे, तूं येथेंच थांब. तो म्हणाला, परमेश्वराच्या व तुझ्या जीविताची शपथ, मी तुला सोडावयाचा नाही; मग ते दोघे पुढें चालले. ७ संदेष्ट्यांचे पन्नास शिष्य येऊन त्यांच्यासमोर दूर उभे राहिले आणि ते दोघे यार्देनतीरीं उभे राहिले. ८ एलीयानें आपला झगा काढून त्याची वळकटी करून ती पाण्यावर मारिली, तेव्हां पाणी दुभंग झालें व ते दोघे कोरड्या भूमीवरून पलीकडे गेले. ९ ते पलीकडे गेल्यावर एलीया अलीशास म्हणाला, मला तुजपासून

नेण्यांत येण्यापूर्वी मी तुजसाठी काय करूं तें मला सांग. अलीशा म्हणाला, तुझ्या ठायीं आत्मा आहे त्याच्या दुप्पट वांटा माझ्या ठायीं यावा. १० एलीया म्हणाला, तूं दुर्घट गोष्ट मागतोस, पण मला तुजपासून घेऊन जातील त्या समयीं मी दिसलों तर तूं मागतोस तें तुला प्राप्त होईल, न दिसलों तर प्राप्त होणार नाही. ११ ते बोलत चालले असतां, पाहा, एकाएकीं एक अभिरथ आणि अभिवारु दृष्टीस पडले व त्यांनीं त्या दोघांस अलग केलें; एलीया वावटळींतून खर्गास गेला. १२ तें पाहून अलीशा मोठ्यानें म्हणाला, माझ्या बापा ! माझ्या बापा ! इस्राएलाच्या रथांनो ! इस्राएलाच्या राउतांनो ! तो पुनः त्याच्या नजरेस पडला नाही. तेव्हां त्यानें आपलीं वस्त्रे फाडून त्यांचे दोन दोन तुकडे केले. १३ एलीयाचा जो झगा त्याच्या अंगावरून खालीं पडला होता तो त्यानें उचलून घेतला आणि तो परत जाऊन यादेनतीरीं उभा राहिला. १४ एलीयाच्या अंगावरून पडलेला झगा पाण्यावर मारून तो म्हणाला, एलीयाचा देव परमेश्वर कोठें आहे ? त्यानें तो पाण्यावर मारितांच पाणीं दुभंग झालें आणि अलीशा पलीकडे गेला. १५ यरीहो येथल्या संदेष्ट्यांचे शिष्य त्याला लांबून पाहून म्हणाले, एलीयाचा आत्मा अलीशाच्या ठायीं उतरला आहे. त्यांनीं सामोरे येऊन त्यास जमिनीपर्यंत लवून नमन केलें. १६ ते त्यास म्हणाले, ऐक, तुझ्या सेवकांजवळ पन्नास बळकट पुरुष आहेत; तुझ्या खामीचा शोध करण्यास त्यांस जाऊं दे; परमेश्वराच्या आत्म्यानें त्यास उचलून एकाद्या पर्वतावर अथवा एकाद्या खोऱ्यांत टाकिलें असेल. तो म्हणाला, कोणास पाठवूं नका. १७ त्यांनीं त्यास एवढा आग्रह केला कीं त्यांची त्याला भीड पडून तो म्हणाला, पाठवा. त्यांनीं पन्नास पुरुष पाठविले. त्यांनीं त्याचा तीन दिवस शोध केला पण त्यांस तो सांपडला नाही. १८ ते परत आले तेव्हां तो यरीहो येथें होता; तो त्यांस म्हणाला, जाऊं नका असें मीं तुम्हांस सांगितलें नव्हतें काय ? १९ त्या नगरचे रहिवासी अलीशास म्हणाले, पाहा, हें नगर मनोहर स्थलीं वसलें आहे, हें आमच्या

खामीस दिसतच आहे; पण येथलें पाणी फार वाईट असल्यामुलें जमिनींत काहीं पिकत नाहीं. २० त्यानें म्हटलें, एक नवें पात्र मजकडे आणा व त्यांत मीठ घाला. त्यांनीं तें त्याजकडे आणिलें. २१ मग तो पाण्याच्या झऱ्यानजीक गेला व त्यांत तें मीठ टाकून म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, मी हें पाणी चांगलें करितों, यापुढें यानें मृत्यु येणार नाही व पीक बुडणार नाही. २२ अलीशाच्या या वचनानुसार तें पाणी चांगलें झालें; तें आजवर तसेंच आहे.

२३ तो तेथून वरतीं बेथेलकडे चालला; तो वाढ चढून जात असतां नगरांतून काहीं पोरें बाहेर येऊन त्याची थडा करून म्हणालीं, अरे टकल्या, चालता हो. २४ त्यानें मागे वळून त्यांजकडे पाहिलें व परमेश्वराचें नाम घेऊन त्यांस शाप दिला, तेव्हां वनांतून दोन अखली बाहेर पडल्या व त्यांनीं त्यांतल्या बेचाळीस पोरांस फाडून टाकिलें. २५ तो तेथून निघून क्रमेल पर्वताकडे आला आणि तेथून शोमरोनास माघारीं गेला.

१ यहूदाचा राजा यहोशाफाट याच्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षी अहाबाचा पुत्र यहोराम शोमरोनांत राज्य करूं लागला; त्यानें बारा वर्षें राज्य केलें. २ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें, तरी आपल्या आईबापांइतकें केलें नाही; कारण त्याच्या बापानें केलेला बालमूर्तीचा स्तंभ त्यानें काढून टाकिला. ३ तरी जीं पापकर्में नबाटाचा पुत्र यराबाम यानें इस्राएलाकडून करविलीं त्यांचें त्यानें अवलंबन केलें; तीं त्यानें सोडिलीं नाहीत.

४ मवाबाचा राजा मेशा हा मेंढरांचे कळप बाळगून होता; तो इस्राएलाच्या राजास एक लाख कोंकरांची व एक लाख एडक्व्यांची लेकर खंडणी म्हणून देत असे. ५ अहाब मेल्यावर मवाबाचा राजा इस्राएलाच्या राजावर उलटला. ६ त्या समयीं यहोराम राजानें शोमरोनांतून बाहेर निघून सर्व इस्राएलाची जमवाजमव केली. ७ त्यानें जाऊन यहूदाचा राजा यहोशाफाट यास असा निरोप पाठविला कीं मवाबाचा राजा मजवर उलटला आहे, तर त्याच्याशीं लढावयास

तूं मजबरोबर येतोस काय ? तो म्हणाला, होय, मी येतो; तूं आणि मी एकच; माझे लोक ते तुझे लोक, माझे घोडे ते तुझे घोडे. ८ त्यानें विचारिलें, कोणत्या मार्गानें आपण जावें ? त्यानें म्हटलें, अदोमच्या रानाच्या वाटेनें. ९ त्याप्रमाणें इस्राएलाचा राजा, यहुदाचा राजा आणि अदोमाचा राजा यांनीं कूच केलें; त्यांनीं वळसा घेऊन सात मजला केल्यानंतर सर्व सेना व त्यांच्याबरोबर असलेलीं जनावरें यांस पिण्यास पाणी मिळेली. १० तेव्हां इस्राएलाचा राजा म्हणाला, अरेरे ! ह्या तिघां राजांना मवाबाच्या हातीं यावें म्हणूनच परमेश्वरानें त्यांस एकवट केलें आहे. ११ तेव्हां यहोशाफाट म्हणाला, ज्याच्या द्वारें आपणांस परमेश्वराला प्रश्न करितां येईल असा परमेश्वराचा कोणी संदेष्टा येथें नाही काय ? इस्राएलाच्या राजाच्या सेवकांपैकीं एकांनें सांगितलें, एलीयाच्या हातावर पाणी घालणारा शाफाटाचा पुत्र अलीशा येथें आहे. १२ यहोशाफाट म्हणाला, परमेश्वराचें वचन त्याला प्राप्त होत असतें. मग इस्राएलाचा राजा, यहोशाफाट व अदोमाचा राजा हे त्याजकडे गेले. १३ अलीशा इस्राएलाच्या राजास म्हणाला, मला तुझ्याशीं काय कर्तव्य आहे ? तूं आपल्या बापाच्या, आपल्या आईच्या संदेष्ट्यांकडे जा. इस्राएलाचा राजा त्यास म्हणाला, नाही, नाही; ह्या तीन राजांना मवाबाच्या हातीं यावें म्हणून परमेश्वरानें त्यांस एकवट केलें आहे. १४ अलीशा म्हणाला, ज्याच्या हुजुरास मी असतो त्या सैन्याच्या परमेश्वराच्या जीविताची शपथ; येथें असलेला यहुदाचा राजा यहोशाफाट याला मी मान देत नसतो तर मीं तुजकडे ढुंकूनहि पाहिलें नसतें. १५ आतां एकादा वाजंत्री घेऊन या. वाजंत्री वाद्य वाजवीत असतां परमेश्वराचा हस्त अलीशावर आला. १६ तो म्हणाला, परमेश्वर असें म्हणतो, या खोऱ्यांत जिंकडेतिकडे खळगे खणा. १७ परमेश्वर म्हणतो, कांहीं वादळ किंवा पर्जन्य तुमच्या दृष्टीस न पडतां हें खोरें पाण्यानें भरून जाईल; आणि तुम्ही, तुमचीं पाठालें आणि

जनावरें पाणी पितील. १८ परमेश्वराच्या दृष्टीनें ही केवळ धुलक गोष्ट आहे; तो मवाबी लोकांस तुमच्या हातीं देईल; १९ तेव्हां तुम्ही प्रत्येक तटबंदी नगराचा व प्रत्येक निवडक नगराचा विध्वंस करा, चांगला वृक्ष असेल तेवढा तोडा, सर्व पाण्याचे कूप बुजवून टाका व दगड टाकून सर्व उत्तम शेतांची नासाडी करा. २० सकाळच्या प्रहरीं अन्नबलि अर्पण करण्याच्या समयीं अदोमाच्या दिशेनें पाणी वाहत आलें व तो सर्व प्रदेश जलमय झाला. २१ राजे एकवट होऊन आपल्याशीं लढाई करण्यास येत आहेत हें मवाबी लोकांनीं ऐकिलें तेव्हां जितके मवाबी लढाईला कमर बांधण्यास लायक होते तितके व त्यांहून अधिक वयाचे सगळे एकवट होऊन सीमेवर उभे राहिले. २२ दुसऱ्या दिवशीं ते पहाटेस उठले, आणि सूर्याचे किरण त्या पाण्यावर पडल्यामुळें मवाबी लोकांस तें दुरून रक्तासारखें भासलें. २३ ते म्हणाले, तें रक्तच आहे; त्या राजांचा नाश झाला आहे; त्यांनीं एकमेकांस मारून टाकिलें आहे यांत संशय नाही. तर मवाब्यांनो, लूट करावयास चला. २४ मवाबी इस्राएलाच्या छावणीनजीक आले तेव्हां इस्राएलांनीं उठून त्यांस मार दिला; आणि ते त्यांच्यापुढून पळाले; इस्राएल त्यांस मारीत मारीत त्यांच्या देशांत शिरले. २५ त्यांनीं नगरांचा विध्वंस केला; सर्व चांगल्या चांगल्या शेतांत प्रत्येक पुरुषानें दगड फेंकिले, त्यांनीं तीं दगडांनीं भरून टाकिलीं; पाण्याचे सर्व कूप बुजविले, सर्व चांगलीं झाडें तोडून टाकिलीं; कीर-हरेसेथ येथें त्यांनीं दगडां-शिवाय कांहीं एक राहूं दिलें नाही; गोफनदारांनीं घेरून त्याचा विध्वंस केला. २६ युद्धांत आपण अगदीं जेर झालों असें मवाबाच्या राजानें पाहिलें तेव्हां त्यानें सातशें धारकरी बरोबर घेऊन अदोमाच्या राजाकडे जाण्यासाठीं घेरा फोडण्याचा यत्न केला, पण त्याचें कांहीं चाललें नाही. २७ तेव्हां त्यानें आपला ज्येष्ठ पुत्र युवराज यास नेऊन तटावर त्याचा होम केला. यावरून इस्राएलावर फार कोप झाला व ते त्याला सोडून खेदशीं परत गेले.

१ एकदां संदेष्ट्यांच्या शिष्यांच्या स्त्रियांपैकी एकीने अलीशाकडे गाऱ्हाणें केलें; ती म्हणाली, तुझा सेवक, माझा नवरा, मरून गेला आहे; तुला ठाऊक आहे कीं तो परमेश्वराचें भय बाळगणारा होता. त्याचा सावकार माझ्या दोन पुत्रांस दास करून नेण्यास आला आहे. २ अलीशानें तिला विचारिलें, मी तुजसाठीं काय करूं हें मला सांग; तुझ्या घरांत काय काय आहे ? ती म्हणाली, एक घडा तैलाशिवाय तुझ्या दासीच्या घरांत कांहीं एक नाही. ३ तो तिला म्हणाला, तूं जा आणि बाहेरून आपल्या शेजाऱ्यांपाजाऱ्यांकडून बरींचशीं रिकामीं भांडीं मागून आण. ४ मग आपल्या पुत्रांसह घरांत जाऊन दार बंद कर व त्या सर्व भांड्यांत तेल ओत; आणि भांडें भरेल तें बाजूला ठेव. ५ ती त्याजपासून गेली आणि आपल्या पुत्रांसह आपल्या घरांत जाऊन तिनें दार बंद केलें; ते तिजकडे भांडीं आणीत तीं ती भरीत जाई. ६ सर्व भांडीं भरल्यावर ती आपल्या पुत्रांस म्हणाली, मला आणखी एक भांडें आणून या; त्यांनीं म्हटलें, आतां एकहि भांडें उरलें नाही; तेव्हां तेल वाढावयाचें राहिलें. ७ तिनें जाऊन देवाच्या माणसास हें सांगितलें. तो म्हणाला, जा, तेल विकून आपलें कर्ज फेड व जें शिल्लक राहिल त्यावर आपला व आपल्या पुत्रांचा निर्वाह कर.

८ एके दिवशीं असें झालें कीं अलीशा शूनेम येथें गेला; तेथें एक थोर स्त्री राहत होती; तिनें त्यास आग्रह करून जेवावयास लाविलें. पुढें तो त्या वाटेनें जाई तेव्हां तेथें जेवावयास उतरत असे. ९ ती आपल्या नवऱ्यास म्हणाली, हा पुरुष बारंवार या वाटेनें जातो, हा कोणी देवाचा पवित्र माणूस आहे असें मला दिसतें. १० यास्तव धाब्यावर आपण एक लहानशी खोली करूं आणि त्याच्यासाठीं एक खाट, एक मेज, एक खुर्ची व एक समई अशीं तिच्यांत ठेवूं, म्हणजे तो आपल्याकडे येईल तेव्हां त्या खोलींत उतरेल. ११ एके दिवशीं असें झालें कीं तो तेथें येऊन त्या खोलींत उतरला व तेथें निजला.

१२ त्यानें आपला सेवक गेहजी यास म्हटलें, त्या शूनेम-करिणीस बोलावून आण. त्यानें तिला बोलाविलें, आणि ती येऊन त्याच्यापुढें उभी राहिली. १३ तो त्या सेवकास म्हणाला, तूं हिला म्हण, तूं आमची निगा करण्यांत एवढी मोठी तत्परता दाखविली; तुझ्याप्रीत्यर्थ मीं काय करावें ? राजाकडे किंवा सेनापतीकडे तुझी शिफारस करूं काय ? ती म्हणाली, मी आपल्या लोकांत नांदत आहे. १४ त्यानें आपल्या सेवकाला विचारिलें, हिच्याप्रीत्यर्थ काय करावें ? गेहजी म्हणाला, तिला कांहीं मूलबाळ नाही; तिचा नवरा वृद्ध आहे. १५ त्यानें म्हटलें, तिला बोलाव. त्यानें बोलावल्यावर ती येऊन दारीं उभी राहिली. १६ तो तिला म्हणाला, वसंतऋतु पुनरपि येईल तेव्हां तूं पुत्रास उराशीं धरिशील. ती म्हणाली, छे, छे, माझ्या स्वामी, देवाच्या माणसा, आपल्या दासीची वंचना करूं नको. १७ पुढें अलीशानें सांगितल्याप्रमाणें त्या स्त्रीस गर्भ राहिला आणि वसंतऋतु पुनरपि आला तेव्हां तिला पुत्र झाला. १८ तो मुलगा वाढून मोठा झाल्यावर एके दिवशीं लोक पिकाची कापणी करीत होते तेथें तो बाहेर कापणाऱ्यांकडे आपल्या बापाजवळ गेला. १९ तो आपल्या बापास म्हणाला, अरेरे ! माझे डोकें ! माझे डोकें ! त्यानें आपल्या चाकरास सांगितलें, यास त्याच्या आईकडे उचलून ने. २० त्यानें त्यास त्याच्या आईकडे नेलें; तो दोन प्रहर-पर्यंत तिच्या मांडीवर होता आणि मग मृत्यु पावला. २१ तेव्हां तिनें त्यास वरतीं नेऊन देवाच्या माणसाच्या खाटेवर ठेविलें, व दार बंद करून घेऊन ती खालीं उतरली. २२ आपल्या नवऱ्यास हाक मारून ती म्हणाली, एक नोकर व एक गाढव लवकर मजकडे पाठवून दे, म्हणजे मी देवाच्या माणसाकडे झटकन जाऊन येतें. २३ तो म्हणाला, तूं आज त्याजकडे कां चाललीस ? आज कांहीं चंद्रदर्शन किंवा शब्बाथ नाही. ती म्हणाली, कांहीं चिंता नाही. २४ गाढवावर खोगीर घालून ती बसली आणि नोकरास म्हणाली, तूं हें एकसारखें हाकीत ने; मीं

सांगितल्यावांचून तूं हाकण्याचें सोडूं नको. २५ मार्ग क्रमितां क्रमितां ती कर्मेल पर्वतावर देवाच्या माणसा-जवळ जाऊन पोहंचली. तिला दुरून पाहून देवाचा माणूस आपला सेवक गेहजी यास म्हणाला, ती पाहा, शुनेमकरीण; २६ धांव, तिला सामोरा जा आणि तिला विचार, तूं खुशाल आहेस ना? तुझा नवरा खुशाल आहे ना? मूल खुशाल आहे ना? तिनें म्हटलें, सर्व खुशाल आहेत. २७ डोंगर चढून देवाच्या माणसापाशीं आल्यावर तिनें त्याचे पाय धरिले. गेहजी तिला एकीकडे लोटावयास जवळ गेला तेव्हां देवाचा माणूस त्यास म्हणाला, तिला हात लावूं नको, तिचें मन व्याकुळ झालें आहे; परमेश्वरानें ही गोष्ट मजपासून लपविली आहे, कळविली नाही. २८ ती म्हणाली, मीं खात्रीकडे पुत्राचा वर मागितला होता काय? माझी वंचना करूं नको असें मीं म्हटलें होतें ना? २९ तेव्हां अलीशा गेहजीस म्हणाला, कमर बांध आणि माझी काठी हातीं घेऊन नीघ; वाटेनें कोणी भेटल्यास सलाम करूं नको; कोणीं सलाम केल्यास त्यास उलट सलाम करूं नको; माझी काठी नेऊन त्या मुलाच्या तोंडास लाव. ३० तेव्हां त्या मुलाची आई म्हणाली, परमेश्वराच्या व तुझ्या जीविताची शपथ, मी तुला सोडावयाची नाही. तेव्हां तो उठून तिच्या मागून चालला; ३१ गेहजीनें पुढें जाऊन त्या मुलाच्या तोंडास काठी लाविली, पण त्यानें आवाज किंवा हालचाल केली नाही. तो अलीशाकडे परत येऊन म्हणाला, मूल कांहीं जागें होत नाही. ३२ अलीशा घरांत आला तेव्हां मूल मरून आपल्या खाटेवर पडलें आहे असें त्यानें पाहिलें. ३३ मग त्यानें एकट्यानें आंत जाऊन दार लावून घेतलें व परमेश्वराची प्रार्थना केली. ३४ माडीवर जाऊन त्या मुलावर पडून आपलें तोंड त्याच्या तोंडाला, आपले डोळे त्याच्या डोळ्यांना, आपले हात त्याच्या हातांना त्यानें लाविले; त्याच्यावर त्यानें पाखर घातली तेव्हां मुलाच्या देहास ऊब आली. ३५ मग त्याला सोडून तो घरांत इकडेतिकडे फिरूं लागला; व पुनः वर चढून त्या मुलावर त्यानें पाखर घातली तेव्हां मुलानें सात वेळां शिकून डोळे उघडिले.

३६ तेव्हां त्यानें गेहजीस हाक मारून सांगितलें, त्या शुनेमकरीणीस बोलव. त्यानें बोलविल्यावर ती त्याजकडे आली; तो तिला म्हणाला, आपल्या पुत्राला उचलून घे. ३७ ती आंत जाऊन त्याच्या पायां पडली, त्याला जमिनीपर्यंत लवून तिनें नमन केलें; नंतर ती आपल्या मुलास घेऊन बाहेर गेली.

३८ अलीशा पुनः गिलगालास गेला तेव्हां देशांत दुष्काळ पडला होता, आणि संदेष्ट्यांचे शिष्य त्याच्यासमोर बसले असतां त्यानें आपल्या सेवकास सांगितलें, चुलीवर मोठें बहुगुणें ठेवून संदेष्ट्यांच्या शिष्यांसाठीं शाकभाजी रांध. ३९ तेव्हां एक माणूस बाहेर रानांत शाकभाजी गोळा करावयास गेला असतां त्याला एक रानवेल सांपडली; तिच्यावरील कडू इंद्रायणें तोडून त्यानें ओटींत भरून आणिलीं; तीं चिरून त्या शाकभाजीच्या बहुगुण्यांत घातलीं; तीं कडू होतीं हें त्यास ठाऊक नव्हतें. ४० त्यांनीं तीं भांड्यांतून काढून त्या माणसांस वाढिलीं. तीं खातांच लोक ओरडून म्हणाले, देवाच्या माणसा, बहुगुण्यांत मरण आहे. त्यांच्यानें तें खाववेना. ४१ अलीशा म्हणाला, थोडें सपीठ आण, तें त्यानें त्या बहुगुण्यांत टाकून त्यास म्हटलें, आतां ह्या लोकांना तें वाढा म्हणजे ते तें खातील. मग त्या बहुगुण्यांत कांहीं अपायकारक पदार्थ राहिला नाही.

४२ बाल-शालीशा येथला कोणी मनुष्य आपल्या प्रथम उपजांतील जवाच्या वीस भाकऱ्या आणि धान्याचीं हिरवीं कणसें पोल्यांतून देवाच्या माणसाकडे घेऊन आला. अलीशा त्यास म्हणाला, या माणसांस हें वांटून दे, त्यांना हें खाऊं दे. ४३ त्याचा सेवक म्हणाला, काय ! शंभर माणसांस एवढेंसें वांटून देऊं ? तो म्हणाला, हें लोकांस वांटून दे; त्यांना हें खाऊं दे; परमेश्वर म्हणतो, त्यांनीं हें खाऊन कांहीं उरेलहि. ४४ तेव्हां त्यानें तें लोकांस वाढिलें आणि परमेश्वराच्या वचना-प्रमाणें त्यांनीं तें खाऊन कांहीं उरलें.

१ अरामाच्या राजाचा सेनापति नामान हा आपल्या धन्याच्या पदरचा एक थोर व प्रतिष्ठित मनुष्य होता; कारण त्याच्याद्वारे परमेश्वरानें अरामास

जय दिला होता; तो पराक्रमी वीर होता, पण कोडी होता. २ अरामी लोकांनी टोळ्या करून छापा घातला, आणि इस्राएल देशांतून एक लहान मुलगी कैद करून नेली; ती नामानाच्या स्त्रीच्या सेवेस राहिली. ३ ती आपल्या धनिणीस म्हणाली, शोमरोनांतल्या संदेष्ट्याशी माझ्या धन्याची गांठ पडती तर किती बरें होतें? त्यानें त्याचें कोड बरें केलें असतें. ४ कोणी-एकानें जाऊन आपल्या धन्यास सांगितलें कीं ती इस्राएल मुलगी असें असें म्हणत आहे. ५ अरामाच्या राजानें म्हटलें, जा तर मग, मी इस्राएलाच्या राजास पत्र देतो. मग तो पुरुष दहा किंकर चांदी, सोन्याचीं सहा हजार नाणीं व दहा पोषाक घेऊन निघाला. ६ त्यानें इस्राएलाच्या राजास पत्र आणिलें; त्यांत असा मजकूर होता तीं ह्या पत्राच्याद्वारेणें तुला कळविण्यांत येत आहे कीं नामान नांवाच्या माझ्या सेवकाला मीं तुजकडे पाठविलें आहे, तूं त्याचें कोड बरें कर. ७ हें पत्र वाचून इस्राएलाच्या राजानें आपलीं वस्त्रें फाडिलीं; तो म्हणाला, या मनुष्यानें कोड बरें करण्या-साठीं मजकडे हा माणूस पाठविला आहे; मरण जीवन घेणारा मी देव आहे काय? पाहा, विचार करा; हा मजशीं भांडण करण्याचें कांहीं तरी निमित्त पाहत आहे. ८ इस्राएलाच्या राजानें आपलीं वस्त्रें फाडिलीं हें देवाचा माणूस अलीशा यानें ऐकिलें तेव्हां त्यानें राजास सांगून पाठविलें, तूं आपलीं वस्त्रें कां फाडिलीं? त्यानें मजकडे यावें, म्हणजे इस्राएलांत संदेष्टा आहे हें त्याला कळेल. ९ तेव्हां नामान घोड्यां-रथांनिशीं अलीशाच्या दारीं जाऊन उभा राहिला. १० अलीशानें एका जासुदाच्या हातीं त्यास सांगून पाठविलें कीं जाऊन यादेंनेंत सात वेळां स्नान कर म्हणजे तुझें शरीर पूर्वीसारखें होऊन तूं शुद्ध होशील. ११ हें ऐकून नामान रागावून चालता झाला; तो म्हणाला, पाहा, मला वाटलें होतें, तो स्वतः मजकडे बाहेर येईल आणि उभा राहून आपला देव परमेश्वर याचें नाम घेईल आणि रोगाच्या ठिकाणीं हात फिरवून माझें

१ निर्गम २५:३९ टीप पाहा.

कोड बरें करील. १२ दिमिष्कांतल्या नद्या अबाना व परपर ह्या इस्राएलाच्या सर्व जलाशयांपेक्षा उत्तम नाहींत काय? त्यांत स्नान करून मला शुद्ध होतां यावयाचें नाहीं काय? असें म्हणून तो क्रोधाविष्ट होऊन निघून गेला. १३ मग त्याचे सेवक त्याच्याकडे येऊन म्हणाले, बाबा, संदेष्ट्यानें तुला कांहीं अवघड काम सांगितलें असतें तर तूं केलें नसतें काय? तर स्नान करून शुद्ध हो, एवढेंच तुला सांगितलें, तें तूं कां करूं नये? १४ मग त्यानें देवाच्या माणसाच्या सांगण्या-प्रमाणें यादेंनेंत जाऊन सात वेळां बुचकळ्या मारिल्या, तेव्हां त्याचें शरीर लहान मुलाच्या शरीरासारखें होऊन तो शुद्ध झाला. १५ नंतर तो बरोबरची सर्व मंडळी घेऊन देवाच्या माणसाकडे परत गेला व त्याच्यासमोर उभा राहून म्हणाला, अखिल पृथ्वींत इस्राएलाबाहेर देव नाहीं हें मला आतां कळून आलें आहे; तर आतां आपल्या सेवकाचा नजराणा स्वीकार. १६ तो म्हणाला, ज्या परमेश्वराच्या हुजुरास मी असतो त्याच्या जीविताची शपथ, मी कांहींएक घेणार नाहीं. त्यानें त्यास पुष्कळ आग्रह केला तरी तो कांहीं घेईना. १७ तेव्हां नामान म्हणाला, एवढी तरी निदान कृपा कर कीं तुझ्या दासाला दोन खेचरांच्या ओझ्याची माती दे; कारण यापुढें तुझा सेवक परमेश्वराशिवाय दुसऱ्या कोणत्याहि देवांस होमवलि अर्पिणार नाहीं कीं यज्ञ करणार नाहीं. १८ परमेश्वरानें तुझ्या दासाला एका गोष्टीची मात्र क्षमा करावी; म्हणजे माझा धनी रिम्मोन-दैवताच्या मंदिरांत पूजा करावयास जातो तेव्हां मी त्याच्याजवळ असतो, आणि रिम्मोनदैवताच्या मंदिरांत गेल्यावर त्यास मी नमन करीत असतो; ह्याप्रमाणें रिम्मोनाच्या मंदिरांत जाऊन मी त्यास नमन करीन तेव्हां परमेश्वरानें तुझ्या दासाला क्षमा करावी. १९ तो त्यास म्हणाला, आतां सुखानें मार्गस्थ हो. तो तेथून निघून थोडी वाट चालून गेला.

२० इकडे देवाचा माणूस अलीशा याचा चाकर गेहजी यानें विचार केला कीं अरामी नामानानें आणिलेला नजराणा माझ्या धन्यानें न घेण्यानें

ल्याची गय केली; परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, मी त्याच्यामागून धावत जाऊन त्याजपासून कांहीं तरी घेतोच. २१ मग गेहजी नामानाच्या मागून गेला. आपल्यामागून कोणी धावत येत आहे हें नामानानें पाहिलें तेव्हां त्यानें आपल्या रथावरून उतरून त्यास सामोरें जाऊन विचारिलें, सर्व कांहीं ठीक आहे ना ? २२ गेहजी म्हणाला, सर्व कांहीं ठीक आहे. माझ्या धन्यानें तुला असें सांगावयास मला पाठविलें आहे कीं पाहा, एफ्राइमाच्या डोंगरी प्रदेशांतून संदेष्ट्यांचे दोन शिष्य माझ्या येथें नुकतेच आले आहेत, त्यांच्यासाठीं एक किकार चांदी व दोन पोषाक दे. २३ नामान म्हणाला, कृपा करून दोन किकार घे. त्यानें आग्रह करून दोन किकार चांदीच्या दोन थैल्या बांधून दोन पोषाकांसह आपल्या दोन सेवकांच्या खांद्यांवर ठेविल्या; हें सर्व घेऊन ते त्याच्यापुढें चालले. २४ तो टेकडीनजीक येऊन पोहंचला तेव्हां त्यानें त्या वस्तु त्यांच्या हातून घेऊन आपल्या घरी ठेवून दिल्या आणि त्या मनुष्यांस जा म्हणून सांगितलें; मग ते निघून गेले. २५ त्याप्रमाणें तो आंत जाऊन आपल्या धन्यापुढें उभा राहिला. अलीशा त्यास म्हणाला, गेहजी, तूं कोठून आलास ? त्यानें म्हटलें, तुझा दास कोठेहि गेला नव्हता. २६ तो त्यास म्हणाला, तो पुरुष तुला भेटावयासाठीं आपल्या रथावरून उतरून मागे फिरला तेव्हां माझे लक्ष तिकडे गेलें नव्हतें काय ? चांदी, वस्त्रे, जैतुनाचे बाग, द्राक्षांचे मळे, शेरडें-मेंढरें, गुरेंदोरें, दासदासी घेण्याचा हा समय आहे काय ? २७ तर नामानाचें कोड तुला व तुझ्या संतानाला निरंतर लागून राहिल. तेव्हां तो बर्फीसारखा पांढरा कोडी होऊन त्याच्यापुढून चालता झाला.

१ संदेष्ट्यांच्या शिष्यांनीं अलीशास म्हटलें, ६ पाहा, आम्ही तुझ्यासमोर राहत आहों तें स्थल फार संकुचित आहे. २ तर यादेंनतीरीं जाऊन तेथून एकाएकानें एकएक तुळई आणून राहण्यासाठीं एक आश्रम बांधावा म्हणून आम्हांला परवानगी दे. त्यानें म्हटलें, बरें, जा. ३ एकानें त्यास म्हटलें, कृपा करून

तूं आपल्या सेवकांबरोबर ये. तो म्हणाला, बरें, येतो. ४ तो त्यांच्याबरोबर गेला. ते यादेंनेपाशीं येऊन लाकडें तोडूं लागले. ५ एक जण तुळई तोडून पाडीत असतां कुन्हाड दांज्यांतून निसटून पाण्यांत पडली तेव्हां तो ओरडून म्हणाला, हाय ! हाय ! स्वामी, मीं ती मागून आणिली होती. ६ देवाच्या माणसानें विचारिलें, ती कोठें पडली ? त्यानें ती जागा दाखविल्यावर अलीशानें एक लाकूड तोडून तेथें टाकिलें तेव्हां लोखंड पाण्यावर तरंगूं लागलें. ७ त्यानें म्हटलें, ती काढून घे; मग त्यानें हात लांब करून ती घेतली.

८ मग अरामाच्या राजानें इस्राएलाबरोबर युद्ध आरंभिलें; त्यानें आपल्या सेवकांबरोबर अशी मसलत केली कीं अमुक अमुक ठिकाणीं आपण तळ द्यावा. ९ तेव्हां देवाच्या माणसानें इस्राएलाच्या राजाला सांगून पाठविलें, सावध राहा, अमुक अमुक ठिकाणीं जाऊ नको; तेथें अरामी लोक चढाई करून येणार आहेत. १० तेव्हां ज्या ठिकाणीं जाऊ नको अशी सूचना इस्राएलाच्या राजास देवाच्या माणसानें केली होती तेथें त्यानें लोक पाठविले. असा आपला बचाव त्यानें एकदोनदांच नव्हे तर अनेकदां केला. ११ यावरून अरामाच्या राजाचें मन संतापलें; त्यानें आपल्या सेवकांस बोलावून विचारिलें, आपल्यांतला कोण इस्राएलाच्या राजाच्या पक्षाचा आहे हें तुम्ही मला दाखवून देणार नाहीं काय ? १२ त्याच्या एका सेवकानें त्यास सांगितलें, माझ्या स्वामीराजा, असा कोणी नाही; पण तूं शयनगृहांत बोलतोस ते शब्द इस्राएलांतला संदेश अलीशा हा इस्राएलाच्या राजास कळवितो. १३ त्यानें म्हटलें, तो कोठें आहे तें पाहा, म्हणजे मी माणूस पाठवून त्यास पकडून आणितों. मग तो दोथान येथें आहे अशी त्यास बातमी लागली. १४ तेव्हां त्यानें घोडे व रथ बरोबर देऊन तेथें मोठें सैन्य पाठविलें; त्यांनीं रातोरात येऊन नगर वेढिलें. १५ सकाळीं देवाच्या माणसाचा सेवक उठून बाहेर आला तेव्हां सैन्यानें घोडे व रथ यांसह नगरास वेढा दिला आहे असें त्याच्या दृष्टीस पडलें. तो आपल्या

धन्यास म्हणाला, स्वामी, हाय ! हाय ! आतां आपण काय करावे ? १६ तो म्हणाला, भिऊं नको; त्यांच्या पक्षाचे आहेत त्यांहून अधिक आपल्या पक्षाचे आहेत. १७ अलीशानें प्रार्थना केली कीं हे परमेश्वरा, याचे डोळे उघड, याला दृष्टि दे. परमेश्वरानें त्या तरुणाचे डोळे उघडिले, तों पाहा, अलीशाच्या सभोंवतालचा डोंगर अग्नीचे घोडे व रथ यांनीं व्यापून गेला आहे असें त्यास दिसलें. १८ अरामी लोक अलीशावर चालून आले तेव्हां त्यानें परमेश्वराची प्रार्थना केली कीं या लोकांस अंधळे कर. अलीशाच्या म्हणण्याप्रमाणें त्यानें त्यांस अंधळे केलें. १९ अलीशा त्यांस म्हणाला, हा नव्हे तो रस्ता व हें नव्हे तें शहर; माझ्यामागून या म्हणजे ज्या मनुष्याचा तुम्ही शोध करीत आहां त्याजकडे मी तुम्हांस घेऊन जातो. मग तो त्यांस शोमरोनांत घेऊन गेला. २० ते शोमरोनांत आल्यावर अलीशा म्हणाला, परमेश्वरा, या लोकांचे डोळे उघड, यांस दिसूं दे. परमेश्वरानें त्यांचे डोळे उघडिले व त्यांस दिसूं लागलें; तेव्हां आपण शोमरोनामध्ये आहों असें त्यांस दिसलें. २१ त्यांस पाहून इस्राएलाचा राजा अलीशास म्हणाला, बाबा, मी यांस मारून टाकूं काय ? २२ त्यानें म्हटलें, यांस मारूं नको; तरवार व धनुष्य यांनीं पाडाव केलेल्यांस तूं मारून टाकीत असतोस काय ? यांच्यापुढें अन्नपाणी वाढ; यांना खाऊनपिऊन आपल्या धन्याकडे परत जाऊं दे. २३ मग त्यानें त्यांस मोठी मेजवानी दिली; त्यांचें खार्णेपिणें आटोपल्यावर त्यानें त्यांस निरोप दिला; आणि ते आपल्या धन्याकडे गेले. अरामी लोकांच्या टोळ्या इस्राएल देशावर पुनः आल्या नाहींत.

२४ यानंतर अरामाचा राजा बेन-हदाद यानें आपलें सर्व सैन्य एकवट करून शोमरोनावर स्वारी करून त्यास वेढा घातला. २५ तेव्हां शोमरोनांत जबर महागाई झाली; वेढा एवढा भारी पडला कीं गाढवाच्या एका मुंडक्यास ऐशीं रुपये आणि कबुतराच्या पावशेर विष्टेस पांच रुपये पडूं लागले. २६ इस्राएलाचा राजा तदावर फिरत असतां एका स्त्रीनें ओरडून त्यास

म्हटलें, हे स्वामीराजा, साहाय्य कर ! २७ तो म्हणाला, परमेश्वर तुला साहाय्य करीत नाहीं तर मी कोठून करूं ? खल्यांतून कीं द्राक्षाकुंडांतून ? २८ राजानें तिला विचारिलें, तुला काय झालें ? तिनें उत्तर केलें, ही स्त्री मला म्हणाली, तुझा मुलगा दे, म्हणजे आपण आज त्याला खाऊं आणि उद्यां माझ्या मुलास खाऊं, २९ माझा पुत्र शिजवून आम्ही खाळा; पण दुसऱ्या दिवशीं मीं हिला म्हटलें, तुझा पुत्र दे म्हणजे आपण त्यास खाऊं; तेव्हां हिनें आपला पुत्र लपवून ठेविला. ३० त्या स्त्रीचें हें भाषण ऐकून राजानें आपलीं वस्त्रें फाडिलीं. त्या प्रसंगीं तो नगराच्या तटावर फिरत होता आणि लोकांनीं पाहिलें तों त्यानें आंतून आपल्या अंगाला गोणताट गुंडाळिलें आहे असें त्यांस दिसलें. ३१ तेव्हां तो म्हणाला, शाफाटाचा पुत्र अलीशा याचें शीर जर मी आज त्याच्या धडावर राहूं देईन तर देव माझें असेंच, किंबहुना याहूनहि अधिक करो. ३२ अलीशा त्या वेळीं आपल्या घरांत बसला असून त्याच्याभोंवतीं वडील जन बसले होते; राजानें आपल्याजवळचा एक जासूद पाठविला; तो जाऊन पोहंचण्यापूर्वीं अलीशा त्या वडील जनांस म्हणाला, पाहा, या खुनी मनुष्याच्या पुत्रानें माझें शीर छेदण्यास मनुष्य पाठविला आहे; तर तो जासूद आला म्हणजे कवाडें लावून घेऊन त्यास लोठून द्या; त्याच्या-मागोमाग त्याच्या धन्याच्या पावलांची चाहूल ऐकूं येत आहे, नाहीं काय ? ३३ तो त्यांच्याशीं असें बोलत आहे इतक्यांत जासूद त्याच्यापाशीं येऊन पोहंचला. तो म्हणाला, ही विपत्ति परमेश्वरानें पाठविली आहे तर यापुढें मीं परमेश्वराची वाट कां पाहावी ? ३४ तेव्हां अलीशा म्हणाला, तुम्ही परमेश्वराचें वचन ऐका: परमेश्वर म्हणतो, उद्यां याच वेळीं शोमरोनाच्या वेशींत एक माप सपीठ एका शेकेलास व दोन मापें सातू एका शेकेलास मिळतील. २ राजाच्या हाताजवळ सरदार होता तो देवाच्या माणसास म्हणाला, पाहा, परमेश्वरानें आकाशकपाटें उघडलीं तरी असा प्रकार होईल काय ? त्यानें त्यास म्हटलें, तूं आपल्या डोळ्यांनीं हें प्राहशील पण त्यांतलें कांहीं खावयाचा नाहीस.

३ त्या वेळीं वेशीच्या बाहेर चार कोडी माणसें होतीं तीं एकमेकांस म्हणालीं, येथें बसून कां मरावें ? ४ नगरांत जाऊं म्हटलें तर तेथेंहि आपण मरणारच, कारण तेथें महागाई आहे; आणि येथें बसून राहिलों तरीहि मरणारच; तर चला, आपण अरामी सेनेस जाऊन मिळूं; त्यांनीं आपल्याला जिवंत ठेविलें तर आपण जगूं; त्यांनीं आपल्याला मारून टाकिलें तर आपण मरूं एवढेंच. ५ ते संध्याकाळच्या वेळीं अरामी लोकांच्या छावणीकडे जावयास निघाले; अरामी लोकांच्या छावणीच्या बाहेरल्या हद्दीवर ते येऊन पाहतात तों तेथें एक माणूसहि नव्हता. ६ कारण परमेश्वरानें रथ, घोडे व प्रचंड सैन्य यांची गजबज अरामी सेनेच्या कार्नी पाडली तेव्हां ते आपसांत म्हणाले, पाहा, इस्राएलाच्या राजानें हिची व मिसरी राजे द्रव्य देऊं करून बोलाविले आहेत; ७ म्हणून त्यांनीं संध्याकाळीं उठून पलायन केलें; आपले डेरे, घोडे व गाढवें जागच्या जागीं टाकून व छावणी सोडून ते आपला जीव घेऊन पळाले. ८ छावणीच्या बाहेरल्या हद्दीशीं आल्यावर त्या कोळ्यांनीं एका तंबूंत जाऊन तेथें खाणेंपिणें केलें आणि त्यांतून रुपें, सोनें व वस्त्रें नेऊन लपवून ठेविलीं; मग परत येऊन ते दुसऱ्या डेऱ्यांत गेले, आणि त्यांतूनहि माल नेऊन त्यांनीं छपवून ठेविला. ९ मग ते आपसांत म्हणूं लागले, आपण करीत आहों तें बरें नाहीं; आज शुभवार्ता कळविण्याचा दिवस आहे, पण आपण गप्प बसलों आहों. सकाळ होईपर्यंत आपण थांबलों तर आपल्याला शासन होईल; तर चला, आपण राजवाड्यांत जाऊन हें कळवूं. १० त्यांनीं जाऊन नगराच्या वेसकऱ्यांस हाक मारून सांगितलें, आम्ही अरामी लोकांच्या छावणीकडे गेलों होतो, तों पाहा, तेथें एकहि मनुष्य नाहीं; मनुष्यांचा शब्दहि नाहीं; तेथें घोडे व गाढवें हीं बांधून ठेविलेलीं आहेत; डेरेहि जशाचे तसेच आहेत. ११ तेव्हां वेसकऱ्यांनीं पुकारून राजमंदिरांत ही खबर पोचविली. १२ राजा रात्रीचा उठून आपल्या सेवकांस म्हणाला, अरामी लोकांचा काय विचार आहे

हें मी तुम्हांस सांगतो; त्यांस ठाऊक आहे कीं आपली उपासमार झाली आहे; हें जाणून ते छावणीच्याबाहेर मैदानांत लपून राहिले आहेत; त्यांचा मनसोबा असा कीं आपण नगरांतून बाहेर पडलों कीं आपल्याला जिवंत पकडून नगरांत प्रवेश करावा. १३ राजाच्या एका सेवकानें म्हटलें, नगरांत वांचून राहिलेल्या घोड्यांतले पांच घोडे देऊन काय आहे तें पाहावयास कोणास तरी पाठवावें; इस्राएलांचा जो समुदाय बाकी राहिला आहे त्याच्यासारखी त्या मनुष्यांची गति होईल; अगर ज्या इस्राएलांचा संहार झाला आहे त्यांच्यासारखी त्यांची स्थिति होईल. १४ मग दोन रथ व घोडे जुंपून आणिले आणि राजानें अरामी सैन्या मागे कांहीं लोक पाठविले; त्यानें त्यांस सांगितलें, काय आहे तें पाहून या. १५ ते यादनेपर्यंत त्यांच्या-मागून गेले आणि पाहतात तों अरामी लोकांनीं आपलीं वस्त्रेपात्रे गडबडीत रस्ताभर टाकून दिलेलीं त्यांस आढळलीं. जासूदांनीं परत जाऊन राजास हें सांगितलें. १६ तेव्हां लोकांनीं बाहेर पडून अरामी लोकांचे डेरे छुटिले. याप्रमाणें परमेश्वराच्या वचनानुसार एका शेकेलास मापभर सपीठ व एका शेकेलास दोन मापें सातू विकूं लागले. १७ राजाच्या हाताजवळ सरदार होता त्यास वेशीवर नेमिलें होतें. वेशींत लोकांची गर्दी झाली तीत त्यांच्या पायांखालीं सांपडून तो मेलाला; राजा देवाच्या माणसाकडे आला होता तेव्हां त्यानें त्यास जें सांगितलें होतें त्याप्रमाणें झालें. १८ देवाचा माणूस राजास म्हणाला होता कीं उद्यां ह्याच वेळेस शोमरोनाच्या वेशींत एका शेकेलास दोन मापें सातू व एका शेकेलास एक माप सपीठ मिळेल, तसेंच झालें; १९ त्या सरदारानें देवाच्या माणसास म्हटलें होतें कीं परमेश्वरानें आकाशकपाटें उघडिलीं तरी असा प्रकार होईल काय ? त्यास त्यानें प्रत्युत्तर दिलें होतें कीं तूं आपल्या डोळ्यांनीं हें पाहशील पण त्यांतलें कांहीं खावयाचा नाहींस. २० त्याप्रमाणेंच त्याचें झालें; वेशींत लोकांची गर्दी झाली होती त्यांच्या पायांखालीं सांपडून तो मेलाला.

१ ज्या स्त्रीच्या मुलास अलीशानें जीवंत केलें होतें तिला त्यानें सांगितलें, तूं आपल्या घरची मंडळी घेऊन सोड्स्कर होईल त्या देशांत जाऊन राहा, कारण परमेश्वर दुष्काळ पाठविणार आहे व तो या देशांत सात वर्षे चालूं राहावयाचा आहे. २ देवाच्या माणसाच्या या सांगण्याप्रमाणें ती स्त्री आपल्या घरची मंडळी घेऊन पलिष्ट्यांच्या देशीं जाऊन सात वर्षे राहिली. ३ सात वर्षे लोटल्यावर ती स्त्री पलिष्ट्यांच्या देशाहून परत आली आणि आपलें घर व जमीन यांच्यासंबंधानें फिर्याद घेऊन राजाकडे गेली. ४ त्या प्रसंगीं राजा देवाच्या माणसाचा चाकर गेहजी याजशीं बोलत होता आणि अलीशानें जीं मोठींमोठीं कृत्ये केलीं त्यांचें वर्णन कर असें तो त्यास सांगत होता. ५ अलीशानें एका मृतास जीवंत केल्याचें तो राजास सांगत होता तोंच जिचा मुलगा त्यानें जीवंत केला होता तीच स्त्री तेथें आली आणि आपलें घर व जमीन यांच्या-संबंधानें तिनें राजापाशीं फिर्याद केली. गेहजी म्हणाला, स्वामीमहाराज, हीच ती स्त्री आणि अलीशानें जिवंत केलेला हाच तो मुलगा. ६ तेव्हां तुला काय पाहिजे असें राजानें विचारिल्यावर तिनें आपली हकीकत त्यास सांगितली. राजानें एका अमलदारास तिजबरोबर पाठविलें; त्यास त्यानें सांगितलें, तिचें जें काहीं आहे तें सर्व आणि तिनें देश सोडिला तेव्हांपासून आज-पर्यंतचें तिच्या शेताचें उत्पन्न तिला मिळवून देण्याची तजवीज कर.

७ मग अलीशा दिमिष्कास गेला; त्या समयीं अरामाचा राजा बेन-हदाद दुखण्यास पडला होता; तेव्हां देवाचा माणूस आला आहे असें कोणीं जाऊन त्यास सांगितलें. ८ तेव्हां राजानें हजाएलास सांगितलें, हातीं नजराणा घेऊन देवाच्या माणसाच्या भेटीस जा आणि त्याच्याद्वारे परमेश्वरास प्रश्न कर कीं मी या रोगांतून बरा होईन काय? ९ तेव्हां हजाएल दिमिष्कांतील सर्व उत्तम उत्तम वस्तु चाळीस उंटांवर लादून त्याच्या भेटीस गेला व त्याच्यासमोर उभा राहून म्हणाला, तुझा पुत्र अरामाचा राजा बेन-हदाद यानें तुला असें

विचारावयास मला पाठविलें आहे कीं मी या रोगांतून पार पडेन कीं नाही? १० अलीशा त्यास म्हणाला, तूं जाऊन त्यास सांग, तूं खात्रीनें बरा होशील; तथापि परमेश्वरानें मला कळविलें आहे कीं तो अवश्य मरणार. ११ तो त्याजकडे एकसारखी टक लावून पाहूं लागला; त्यानें इतकी टक लाविली कीं तो भांबावून गेला; आणि देवाचा माणूस रडूं लागला. १२ हजाएलानें विचारिलें, माझा स्वामी कां रडत आहे? त्यानें म्हटलें, तूं इस्राएल लोकांस उपद्रव देणार; त्यांचीं तटबंदी नगरे तूं जाळून टाकणार, त्यांचे तरुण पुरुष तरवारीनें वधणार; त्यांचीं मुलेंबाळें तूं आपटून मारणार; त्यांच्या गर्भवती स्त्रिया तूं चिरून टाकणार; हें सर्व मला ठाऊक आहे म्हणून. १३ हजाएल म्हणाला, तुझा दास तर केवळ कुत्रा आहे; तो असलीं भारी कृत्ये कशीं करणार? अलीशा म्हणाला, तूं अरामाचा राजा होणार हें परमेश्वरानें मला कळविलें आहे. १४ तो अलीशा-पासून निघून आपल्या धन्याकडे गेला; त्यानें त्यास विचारिलें, अलीशा तुला काय म्हणाला? त्यानें उत्तर केलें कीं तूं खात्रीनें बरा होशील असें त्यानें सांगितलें. १५ दुसऱ्या दिवशीं त्यानें एक रजई घेऊन व ती पाण्यांत भिजवून त्याच्या तोंडावर पसरली; तेव्हां त्यामुलें तो मरण पावला; त्याच्या जागीं हजाएल राजा झाला.

१६ इस्राएलाचा राजा अहाब याचा पुत्र योराम याच्या कारकीर्दीच्या पांचव्या वर्षी यहोशाफाद यहूदाचा राजा होता त्या वेळीं त्याचा पुत्र यहोराम हा राज्य करूं लागला. १७ तो बत्तीस वर्षांचा असतां राज्य करूं लागला; त्यानें यरुशलैमांत आठ वर्षे राज्य केलें. १८ अहाबाच्या घराण्याप्रमाणें, इस्राएलाच्या राजांच्या रीतीप्रमाणें तो चालला; त्यानें अहाबाच्या कन्येशीं लग्न केलें; परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें. १९ तथापि आपला सेवक दावीद याच्यास्तव यहूदाचा नाश करावासें परमेश्वराला वाटलें नाहीं, कारण त्यानें त्यास वचन दिलें होतें कीं तुझ्या संतानाच्या ठायीं

१ पाठभेद: बरा होणार नाहीस हें खास; कारण परमेश्वरानें

तुझा दीप कायम ठेवीन. २० त्याच्या कारकीर्दीत अदोमानें यहुदाचें स्वामित्व झुगारून देऊन आपला एक राजा नेमिला. २१ तेव्हां योराम आपले सर्व रथ बरोबर घेऊन साईर येथें गेला; ज्या अदोमी लोकांनी त्यास घेरिलें होतें त्यांस व रथाच्या नायकांस त्यानें रात्रीच्या वेळीं उठून मार दिला; तेव्हां लोक आप- आपल्या डेऱ्यांकडे पळून गेले. २२ अदोमानें यहुदाचें स्वामित्व झुगारून दिलें; तें आजवर तसेंच आहे. याच सुमारास लिन्नानें यहुदाचें स्वामित्व झुगारून दिलें. २३ योरामानें केलेल्या बाकीच्या गोष्टी व त्यानें केलेलीं सगळीं कामें या सर्वांचें वर्णन यहुदाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाही काय? २४ नंतर योराम आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्यास दावीद-पुरांत त्याच्या पूर्वजांमध्ये मूठमाती दिली; त्याचा पुत्र अहज्या हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

२५ अहाबाचा पुत्र इस्राएलाचा राजा योराम याच्या कारकीर्दीच्या बाराव्या वर्षी यहुदाचा राजा यहोराम याचा पुत्र अहज्या हा राज्य करूं लागला. २६ अहज्या राज्य करूं लागला तेव्हां तो बावीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलैमांत एक वर्षे राज्य केलें. त्याच्या आईचें नांव अथल्या; ही इस्राएलाचा राजा अम्नी याची नात. २७ त्याची चालचलणूक अहाबाच्या घराण्यासारखी होती, आणि अहाबाच्या घराण्याप्रमाणेंच परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें, कारण अहाबाच्या घराण्याचा तो जामात होता. २८ तो अहाबाचा पुत्र योराम याच्याबरोबर रामोथ-गिलाद येथें अरामाचा राजा हजाएल याशीं लढावयास गेला; तेव्हां अरामी लोकांनीं योरामास घायाळ केलें. २९ योराम राजा हजाएलाशीं रामा येथें लढतांना अरामी लोकांच्या हातून जे घाय त्यास झाले होते ते बरे व्हावे म्हणून तो इज्रैल येथें गेला. अहाबाचा पुत्र योराम हा इज्रैल येथें आजारी होऊन पडला होता म्हणून यहुदाचा राजा यहोराम याचा पुत्र अहज्या त्याच्या समाचारास गेला.

१ नंतर अलीशा संदेष्ट्यानें संदेष्ट्यांच्या शिष्यां- पैकीं एकास बोलावून सांगितलें, कमर बांध आणि ही तेलाची कुपी हातीं घेऊन रामोथ-गिलाद येथें

जा. २ तेथें पोहंचल्यावर येव्हा बिन यहोशाफाट बिन निम्शी यास शोधून काढ; मग आंत जाऊन त्याला त्याच्या भाऊबंदांतून उठवून आंतल्या खोलींत घेऊन जा. ३ मग ही तेलाची कुपी घेऊन त्याच्या मस्तकावर ओत व असें बोल: परमेश्वर म्हणतो, तूं इस्राएलाचा राजा व्हावें म्हणून मीं तुला अभिषेक केला आहे; मग दार उघडून पळ काढ, थांबू नको. ४ नंतर तो तरुण संदेष्ट्या रामोथ-गिलाद येथें गेला. ५ तो तेथें जाऊन पोहंचतो तों तेथें सैन्याचे सरदार बसले आहेत असें त्याला दिसून आलें; तेव्हां तो म्हणाला, हे सरदारा, तुला काहीं सांगायचाचें आहे, येव्हांनं विचारिलें, आम्हांस सगळ्यां- तून कोणाला? तो म्हणाला, हे सरदारा, तुला. ६ तेव्हां तो उठून घरांत गेल्यावर त्या शिष्यानें त्याच्या मस्तकावर तेल ओतून म्हटलें, इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, मीं तुला परमेश्वराच्या लोकांचा म्हणजे इस्राएलाचा राजा व्हावें म्हणून अभिषेक केला आहे; ७ ईजबेलीच्या हातून माझे सेवक जे संदेष्टे आणि परमेश्वराचे दुसरे सर्व सेवक यांचा रक्तपात झाला आहे त्याचा मला सूड घेणें आहे, म्हणून आपला धनी अहाब याच्या घराण्याचा तूं संहार कर. ८ अहाबाच्या सर्व घराण्याचा समूळ नाश होईल; अहाबाचा प्रत्येक मुलगा, मग तो इस्राएलाच्या अटकेंत असो कीं मोकळा असो, त्याचा मी उच्छेद करीन; ९ नबाठाचा पुत्र यराबाम व अहीयाचा पुत्र बाशा यांच्या घराण्यांसारखे मी अहाबाच्या घराण्याचें करीन; १० इज्रैलाच्या भूमीवर ईजबेलीस कुत्रीं खातील; तिला पुरावयास कोणी असणार नाही. मग दार उघडून त्यानें पळ काढिला. ११ येव्हा बाहेर आपल्या धन्याच्या सेवकांकडे आला तेव्हां एकांनं त्यास विचारिलें, सर्व काहीं ठीक आहे ना? तो वेडा तुझ्याकडे कां आला होता? तो त्यांस म्हणाला, तो मनुष्य कोण व त्याचा संदेश काय हें तुम्हांस माहीत आहेच. १२ ते म्हणाले, भलतेंच; काय आहे तें आम्हांस सांग. तो म्हणाला, त्यानें मला असें असें सांगितलें: परमेश्वर म्हणतो, तूं इस्राएलाचा राजा व्हावें म्हणून मीं तुला अभिषेक केला आहे.

१३ हें ऐकून त्यांनीं लरा करून आपआपलीं वलें उतरून त्याच्या पायांखालीं पायऱ्यांवर पसरिलीं आणि करणा वाजवून येहू राजा झाला असा पुकारा केला. १४ या प्रकारें येहू बिन यहो-शाफाट बिन निमूशी यानें योरामाविरुद्ध फितुरी केली. (त्या समयीं योराम सर्व इस्राएलासह अरामाचा राजा हजाएल याच्या भीतीमुळें रामोथ-गिलादाचें रक्षण करीत होता; १५ पण अरामाचा राजा हजाएल याशीं लढतांना योराम राजास अराम्यांच्या हातून जे घाव लागले होते ते बरे व्हावे म्हणून तो इज्रेलास परत गेला होता.) येहू म्हणाला, तुमच्या मनास येईल तर या नगरांतून कोणासहि इज्रेलास हें कळविण्यासाठीं निसटून जाऊं देऊं नका. १६ येहू रथांत बसून इज्रेलास गेला; तेथें योराम पडून होता आणि यहुदाचा राजा अहज्या हा त्याच्या भेटीस आला होता. १७ इज्रेल येथील बुरुजावर पहारेकरी उभा होता; त्यानें येहू येत होता त्याची टोळी पाहिली; तेव्हां त्यानें कळविलें कीं मला एक टोळी दिसत आहे. तेव्हां योराम म्हणाला, एक स्वार पाहून त्याजकडे पाठीव; त्याला सांग कीं सर्व कांहीं ठीक आहे ना असें त्याला विचार. १८ तेव्हां त्याला भेटावयास एक जण घोड्यावर बसून गेला व त्याला म्हणाला, राजा असें विचारितो कीं सर्व कांहीं ठीक आहे काय? येहू म्हणाला, ठीक आहे किंवा नाही याची तुला काय पंचाईत? चल, माझ्यामागे हो. तेव्हां पहारेकऱ्यानें सांगितलें कीं जासूद त्याजकडे गेला आहे पण तो कांहीं परत आला नाही. १९ मग त्यानें दुसरा स्वार पाठविला; तो त्याजपाशीं जाऊन म्हणाला, राजा विचारितो कीं सर्व कांहीं ठीक आहे काय? येहूनें त्यास म्हटलें, ठीक आहे किंवा नाही याची तुला काय पंचाईत? चल, माझ्यामागे हो. २० तेव्हां पहारेकऱ्यानें सांगितलें, तोहि त्यांच्याकडे गेला आहे पण परत आला नाही. त्याचें रथ हाकणें निमूशीचा पुत्र येहू याच्या रथ हाकण्यासारखें आहे; तो मोठ्या सपाट्यानें रथ हाकीत आहे. २१ योराम म्हणाला, रथ तयार

१ मुळांत: १५, १७, व २१-२४ यांत यहोराम.

करा; तेव्हां त्यांनीं त्याचा रथ तयार केला. इस्रा-एलाचा राजा योराम आणि यहुदाचा राजा अहज्या हे आपआपल्या रथांत बसून येहूला भेटावयास गेले; इज्रेलकर नाबोथ याच्या शेतांत त्यांची गांठ पडली. २२ योरामानें येहूस पाहिलें तेव्हां तो म्हणाला, येहू, सर्व कांहीं ठीक आहे ना? येहू म्हणाला, तुझी आई ईजबेल हिचे व्यभिचार व गारुडें यांचा सपाटा जोंपर्यंत चालला आहे तोंपर्यंत ठीक कसें असणार? २३ हें ऐकून योरामानें आपला रथ फिरवून पळ काढिला व अहज्यास म्हटलें, अहज्या, दगा रे दगा! २४ येहूनें आकर्ण धनुष्य ओढून योरामाच्या बाहुंच्या दरम्यान असा बाण मारिला कीं तो त्याचें ऊर फोडून गेला आणि तो रथांत कलंडून पडला. २५ तेव्हां येहूनें आपला सरदार बिदकर यास सांगितलें, त्यास उचलून इज्रेली नाबोथाच्या शेतांत फेकून दे; त्याचा बाप अहाब याच्या मागून तूं आणि मी रथांतून चाललों असतां परमेश्वरानें त्याला शासन सांगितलें होतें तें आठीव: २६ परमेश्वर म्हणाला, काल नाबोथाचा व त्याच्या पुत्रांचा खून झाला तो मीं पाहिलाच आहे; परमेश्वराचें हें म्हणणें आहे कीं याच शेतांत मी तुला याचा बदला देईन. यास्तव परमेश्वराच्या वचनानुसार याला उचलून त्या शेतांत टाक. २७ हें पाहून यहुदाचा राजा अहज्या हा बागेंतील भवनाच्या रस्त्यानें पळून गेला. येहूनें त्याचा पाठलाग करून म्हटलें, त्यालाहि रथांतच ठार करा. त्यांनीं त्यास इब्लामाजवळील गुरघाटांत मार दिला. तो तसाच मगिदोपर्यंत पळून जाऊन तेथें मेला. २८ तेव्हां त्याच्या चाकरांनीं त्यास रथांत घालून यरुशलेमास नेलें आणि दावीदपुरांत त्याच्या वडिलांच्या थडग्यांत त्यास मूठमाती दिली.

२९ अहाबाचा पुत्र योराम याच्या कारकीर्दीच्या अकराव्या वर्षीं अहज्या यहुदावर राज्य करूं लागला होता.

३० येहू इज्रेलास आल्याचें ईजबेलीनें ऐकिलें तेव्हां ती डोळ्यांत सुरमा घालून व मस्तक शृंगारून खिडकींतून बाहेर पाहत बसली. ३१ येहू फाटकाजवळ

आला तेव्हां ती म्हणाली, आपल्या धन्याचा खून करणाऱ्या जिम्मी, सर्व कांहीं ठीक आहे काय ? ३२ येव्हुनें वर खिडकीकडे तोंड करून म्हटलें, माझ्या पक्षाचा कोणी आहे काय ? तेव्हां दोघां खोज्यांनीं त्याजकडे खिडकींतून डोकावले. ३३ त्यानें त्यांना सांगितलें, तिला खालीं टाका. त्यांनीं तिला खालीं टाकिलें, तेव्हां तिचें कांहीं रक्त भिंतीवर व घोड्यांवर पडलें, आणि त्यानें तिला पायांखालीं तुडविलें. ३४ मग तो आंत जाऊन खाऊनपिऊन म्हणाला, जा; ती शापित स्त्री कोठें आहे तें पाहा व तिला मूठमाती द्या, कारण ती राजकन्या आहे. ३५ तिला मूठमाती देण्यासाठीं ते गेले तेव्हां तिची करोदी, पाय व हाताचे तळवे यांखेरीज तिचें त्यांस कांहीं सांपडलें नाहीं. ३६ त्यांनीं परत येऊन त्यास हें कळविलें. तेव्हां तो म्हणाला, परमेश्वरानें आपला सेवक एलीया तिथी याच्याद्वारे जें वचन सांगितलें होतें त्याप्रमाणें हें घडलें. त्यानें म्हटलें होतें: इज्रेलाच्या शेतांत कुत्रीं ईजबेलीचें मांस खातील; ३७ ईजबेलीचें मटें इज्रेलांतील शेतांत खताप्रमाणें पडून राहील; ही ईजबेल आहे असें कोणी ओळखणार नाहीं.

१ अहाबाचे सत्तर पुत्रपौत्र शोमरोनांत १० राहत असत. येव्हुनें इज्रेल येथील वडील जनांपैकीं जे अधिकारी होते त्यांस आणि अहाबाच्या पुत्रांची निगा करणें ज्यांकडे होतें त्यांस पत्रें लिहून शोमरोनास पाठविलीं; त्यांत असें म्हटलें होतें: २ तुमच्या धन्याचे पुत्रपौत्र तुम्हांमध्ये राहत आहेत; तुमच्या स्वाधीन रथ, घोडे, तटबंदी नगर व हत्यारेंहि आहेत; तर हें पत्र तुम्हांस पोहंचतांच ३ तुमच्या धन्याच्या पुत्रांपैकीं जो उत्तम व योग्य असेल त्यास निवडून त्याच्या बापाच्या गादीवर बसवा आणि तुमच्या धन्याच्या कुळासाठीं युद्ध करा. ४ यावरून ते अतिशयित घाबरले; ते म्हणाले, ह्याच्यासमोर दोन राजांचा टिकाव लागला नाहीं, तर आमचा कसा लागेल ? ५ मग राजाचा खानगी कारभारी, नगरचा अधिकारी, तेथील वडील जन आणि त्या मुलांची निगा करणारे या

सर्वांनीं येव्हुला सांगून पाठविलें कीं आम्ही तुझे दास आहों; तूं आम्हांस सांगशील तें आम्ही करूं; आम्ही कोणासहि राजा करणार नाहीं; तुझ्या नजरेस बरें दिसेल तें कर. ६ मग त्यानें त्यांस दुसऱ्यांदां पत्र लिहून पाठविलें, तें असें: तुम्ही माझ्या पक्षाचे असल्यास व माझें म्हणणें मानीत असल्यास आपल्या धन्याच्या पुत्रपौत्रांचीं शिरें छेदून उद्यां ह्या वेळेपर्यंत मजकडे इज्रेल येथें हजर व्हा. राजपुत्र सत्तर होते, त्यांची निगा करणाऱ्या नगरांतल्या थोर लोकांजवळ ते राहत असत. ७ तें पत्र त्यांस जाऊन पोहंचतांच त्यांनीं त्या सत्तर राजपुत्रांस पकडून त्यांचा वध केला आणि त्यांचीं शिरें टोपल्यांत घालून त्याजकडे इज्रेल येथें पाठवून दिलीं. ८ एका जासुदानें त्यास जाऊन सांगितलें, राजपुत्रांचीं शिरें हजर आहेत. त्यानें त्यास सांगितलें, वेशीपाशीं त्यांच्या दोन राशी करून सकाळपर्यंत ठेवा. ९ सकाळीं तो बाहेर जाऊन उभा राहिला व सर्व लोकांस म्हणाला, तुम्ही न्यायी आहां; मीं आपल्या स्वामीचा द्रोह करून त्याचा घात केला, पण या सर्वांचा वध कोणी केला ? १० हें पकें समजा कीं अहाबाच्या घराण्याविषयीं परमेश्वर जें म्हणाला आहे त्यांतला एकहि शब्द व्यर्थ व्हावयाचा नाहीं. परमेश्वरानें आपला सेवक एलीया याच्याद्वारे जें सांगितलें तें त्यानें केलें आहे. ११ इज्रेल येथें अहाबाच्या घराण्यांतील जे लोक उरले होते ते सर्व, त्याचे सर्व थोर पुरुष, जिवलग मित्र व याजक हे येव्हुनें वधिले, त्यांतला एकहि शेष राहूं दिला नाहीं. १२ मग तो उठून शोमरोनास जावयास निघाला. मार्गांत येव्हु मंदपाळांच्या लोकर कातरण्याच्या वाड्यानजीक आला असतां, १३ यवूदाचा राजा अहज्या याचे भाऊ त्यास भेटले; तेव्हां त्यानें विचारिलें, तुम्ही कोण ? त्यांनीं सांगितलें, आम्ही अहज्याचे भाऊबंध आहों; आम्ही राजपुत्रांच्या व राजमातेच्या पुत्रांच्या समाचारास चाललों आहों. १४ तेव्हां त्यानें सांगितलें, यांस जीवंत पकडा. त्यांनीं त्यांस जीवंत पकडिलें; त्या चाळीस पुरुषांस त्या मंदरें कातरण्याच्या जागेजवळील हौदानजीक जिवें मारण्यांत आलें; त्यांतला एकहि जीवंत ठेविला नाहीं.

१५ तो तेथून निघाल्यावर रेखाबाचा पुत्र यहोनादाब त्याच्या भेटीस येतांना त्यास आढळला; त्यानें त्याचें क्षेमकुशल विचारिल्यावर त्यास म्हटलें, तुझ्या-विषयीं माझे मन शुद्ध आहे तसें तुझें आहे काय ? यहोनादाब म्हणाला, आहे. मग तो म्हणाला, असें असेल तर मला तुझा हात दे. त्यानें त्यास हात दिला आणि आपल्या रथावर घेतलें. १६ तो त्यास म्हणाला, मजबरोबर चल; परमेश्वराप्रीत्यर्थ मला किती उत्कट आस्था आहे ती पाहा. या प्रकारें त्यानें त्याला रथांत बसवून घेतलें. १७ परमेश्वरानें एलीयास सांगितलें होतें त्या वचनानुसार येहूनें शोमरोनास येऊन अहाबाचे जितके लोक तेथें शेष राहिले होते त्या सर्वांचा वध करून अहाबास नामशेष केलें. १८ नंतर येहूनें सर्व लोकांस जमा करून सांगितलें, अहाबानें बालमूर्तींची सेवा थोडी केली; येहू सेवा फार करणार. १९ तर आतां बालमूर्तींचे सर्व संदेष्टे, सर्व उपासक आणि सर्व याजक यांस मजकडे बोलावून आणा, त्यांतला कोणीहि मागे राहूं देऊं नका; बालाप्रीत्यर्थ मला महायज्ञ करावयाचा आहे. जो कोणी मागे राहील त्यास देहांतशिक्षा होईल. बालमूर्तीच्या सर्व उपासकांचा संहार करावा म्हणून येहूनें ही कपटयुक्ति योजिली. २० येहू म्हणाला, बालाप्रीत्यर्थ एक पवित्र महासभा भरवा; तेव्हां लोकांनीं दोंडी पिटिली. २१ येहूनें सर्व इस्राएलांत जासूद पाठविले; तेव्हां बालमूर्तींचे सर्व उपासक आले, त्यांतला एकहि आल्यावांचून राहिला नाही. ते सर्व बालाच्या देवळांत जमा झाले; तेव्हां बालाचें देऊळ येथूनतेथून सगळें गच्च भरलें. २२ वखमांडाराचा कारभारी होता त्यास त्यानें सांगितलें, बालाच्या उपासकांसाठीं वखें मांडारांतून काढ. तेव्हां त्यानें त्यांच्यासाठीं वखें काढून आणिलीं. २३ नंतर येहू आणि रेखाबाचा पुत्र यहोनादाब हे बालाच्या देवळांत गेले; येहू बालाच्या उपासकांस म्हणाला, येथें तुम्हांबरोबर परमेश्वराचे कोणी उपासक आहेत किंवा सर्व केवळ बालाचे उपासक आहेत हें तपासून पाहा. २४ मग ते यज्ञ करण्यास व होमबलि अर्पण्यास आंत गेले. इकडे येहूनें ऐशीं पुरुष

बाहेर ठेविले होते त्यांस त्यानें सांगितलें कीं जीं माणसें मी तुमच्या हवालीं करीन त्यांतला कोणी निसटून गेला तर जो त्यास जाऊं देईल त्याचा प्राण त्याच्याऐवजीं घेण्यांत येईल. २५ होमबलि अर्पण्याचें संपलें तेव्हां येहूनें पहारेकऱ्यांस व सरदारांस सांगितलें कीं आंत जाऊन त्यांचा वध करा; एकासहि बाहेर जाऊं देऊं नका. तेव्हां त्यांनीं तरवारीच्या धारेखालीं त्यांचा संहार केला; त्या पहारेकऱ्यांनीं व सरदारांनीं त्यांस बाहेर फेकून दिलें आणि बालाच्या देवळाच्या गद्दींत ते गेले. २६ बालाच्या देवळांत जे स्तंभ होते ते त्यांनीं बाहेर काढून जाळून टाकिले. २७ त्यांनीं बालाच्या मूर्ति-स्तंभाचा भंग केला, आणि त्याचें देऊळ मोडून त्याचा पायखाना केला; तो आजवर आहे. २८ या प्रकारें येहूनें इस्राएल लोकांतून बालमूर्ति काढून टाकिली. २९ तथापि नबाटपुत्र यराबाम यानें इस्राएल लोकांस ज्या पापकर्मांच्या योगानें पाप करावयास लाविलें तीं पापकर्मे, अर्थात् बेथेल व दान येथें असलेलीं सोन्याचीं वासरें यांचा नाद येहूनें सोडिला नाही. ३० परमेश्वर येहूस म्हणाला, माझ्या दृष्टीनें जें बरें तें तूं केलें आहे, माझ्या मनोदयाप्रमाणें तूं अहाबाच्या घराण्याचें केलें आहे म्हणून तुझ्या चौथ्या पिढीपर्यंत तुझे वंशज इस्राएलाच्या गादीवर बसतील; ३१ पण येहूनें इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या धर्मशास्त्राप्रमाणें चालण्याची पूर्ण मनानें खबरदारी घेतली नाही. यराबामानें इस्राएलाकडून ज्या कर्मांच्या योगानें पाप करविलें त्यांचा नाद त्यानें सोडिला नाही.

३२ त्या काळीं परमेश्वर इस्राएलाची छाटाछाट करूं लागला; हजाएलानें इस्राएलाच्या साऱ्या मुलखांत त्यांस मार दिला; ३३ यावेदनेच्या पूर्व थडीकडील सर्व गिलाद देश आणि गादी, रऊबेनी, व मनश्शे यांचा देश म्हणजे आर्णोन खोऱ्याजवळील अरोएरापासून गिलाद व बाशान येथपर्यंतचा सर्व प्रदेश त्यानें घेतला. ३४ येहूच्या बाकीच्या गोष्टी, त्यानें केलेलीं सर्व क्रुत्यें, त्याचा सर्व पराक्रम या सर्वांचें वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाही काय ? ३५ येहू

आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला तेव्हां लोकांनीं त्यास शोमरोन येथें मूठमाती दिली. त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र यहोआहाज हा गादीवर बसला. ३६ येव्हुन शोमरोनांत इस्राएलावर अठ्ठावीस वर्षे राज्य केलें.

१ अहज्याची आई अथल्या हिनें आपला ११ पुत्र मेला आहे असें पाहिलें तेव्हां तिनें उठून सर्वे राजवंशाचा संहार केला. २ तरी योराम राजाची कन्या व अहज्याची बहीण यहोशेबा हिनें अहज्याचा पुत्र योवाश यास त्या वधावयाच्या राजपुत्रांतून चोरून नेलें आणि त्यास व त्याच्या दाईस बिछाने ठेवण्याच्या कोठडींत छपवून ठेविलें; अथल्येच्या दृष्टी-आड त्यास केल्यामुलें त्याचा वध झाला नाहीं. ३ यावर परमेश्वराच्या मंदिरांत त्याला सहा वर्षे तिच्याजवळ लपवून ठेविलें होतें. इकडे अथल्येनें देशावर राज्य केलें.

४ सातव्या वर्षी यहोयादानें हुज्ये आणि गारदी यांच्यांतल्या शतपतींस बोलावूं पाठविलें; त्यांस परमेश्वराच्या मंदिरांत आणून त्यांच्याशीं करार केला आणि त्यांच्याकडून आणभाक करवून त्यांस तो राजपुत्र दाखविला. ५ त्यानें त्यांस सांगितलें, तुम्हांस करावयाचें तें हें: जे तुम्ही शब्बाथ दिवशीं येत असतां त्या तुम्हांतल्या एक तृतीयांश लोकांनीं राजमंदिरावर पहारा ठेवावा; ६ एक तृतीयांश लोकांनीं सूर वेशीवर पहारा ठेवावा आणि बाकीच्या एक तृतीयांश लोकांनीं पहारेवाल्यांच्या मागे वेशींत राहावें; या प्रकारें तुम्हीं मंदिराचा बंदोबस्त ठेवून नाकेबंदी करा. ७ शब्बाथ दिवशीं ज्या तुमच्या दोन तुकड्या कामावरून जात असतात त्यांनीं राजाभोंवतीं राहून परमेश्वराच्या मंदिराचें रक्षण करावें. ८ तुम्हीं सर्वांनीं हत्यारबंद होऊन राजाभोंवतीं जमावें; कोणी पहाऱ्याच्या आंत आला की त्यास मारून टाकावें; राजा आंत-बाहेर जाईल तेव्हां तुम्हीं त्याजबरोबर असावें. ९ यहोयादा याजकानें केलेल्या हुकमाप्रमाणें त्या शतपतींनीं केलें; शब्बाथ दिवशीं जे लोक कामावर यावयाचे होते व जे कामावरून घरीं जावयाचे होते ते सर्वे घेऊन ते यहोयादा याजकाकडे आले.

१० तेव्हां दावीद राजाच्या बरच्या व ढाली परमेश्वराच्या मंदिरांत होत्या त्या याजकानें शतपतींस दिल्या. ११ ते पहारेवाले हातीं हत्यारें घेऊन मंदिराच्या दक्षिण कोपऱ्यापासून उत्तर कोपऱ्यापर्यंत वेदीच्या व मंदिराच्याजवळ राजासभोंवार उभे राहिले. १२ मग त्यानें राजकुमारास बाहेर आणिलें, त्याच्या शिरीं मुकुट ठेवून त्याच्या हातीं आज्ञापट दिला; मग त्यांनीं त्यास अभिषेक करून राजा केलें व दाढ्यांचा गजर करून म्हटलें, राजा चिरायु होवो. १३ पहारेकऱ्यांचा व लोकांचा गलबला ऐकून अथल्या परमेश्वराच्या मंदिरांत त्यांच्याकडे आली; १४ ती पाहते तो वहिवादीप्रमाणें राजा उच्चस्थानीं उभा आहे; त्याच्यापार्शीं सरदार व करणे वाजविणारे उभे आहेत व सर्वे लोक आनंद करून करणे वाजवीत आहेत असें तिच्या दृष्टीस पडलें. तेव्हां अथल्या आपलीं वस्त्रे फाडून फितुरी रे फितुरी! असें ओरडली. १५ मग यहोयादा याजकानें सेनेवर असलेल्या शतपतींस आज्ञा केली कीं तिला सेनेच्या रांगेंतून बाहेर काढा, तिच्यामागून जो जाईल त्याचा वध करा; परमेश्वराच्या मंदिरांत तिचा वध होऊं नये म्हणून याजकानें असें सांगितलें. १६ तेव्हां त्यांनीं तिला जाण्यासाठीं वाट केली व राजमंदिराकडे घोडे ज्या वाटेनें येत असत त्या वाटेनें ती बाहेर गेली; मग तेथें तिला जिवें मारिलें.

१७ यानंतर राजा व प्रजा यांनीं परमेश्वराचे लोक व्हावे म्हणून यहोयादानें त्यांजकडून परमेश्वराशीं करार करविला; तसाच त्यानें राजा व प्रजा यांच्या-मध्येहि करार करविला. १८ तेव्हां देशांतील सर्वे लोकांनीं बालदैवताच्या देवळांत जाऊन तें मोडून टाकिलें व त्याच्या वेद्या व मूर्ती यांचा भुगाभुगा केला आणि बालाचा याजक मत्तान याचा वेद्यांसमोर वध केला. मग याजकानें परमेश्वराच्या मंदिराचे कामदार नेमिले, १९ आणि शतपति, हुज्ये, गारदी व देशांतले सर्वे लोक यांस बरोबर घेऊन राजास परमेश्वराच्या मंदिरांतून उतरून खालीं नेलें आणि गारद्यांच्या वेशीच्या

द्वारानें राजमंदिरांत त्याला पांचविलें; तेव्हां राजा राजासनावर विराजमान झाला. २० अथल्येस राज-मंदिरापाशीं तरवारीनें वधिलें, तेव्हां सर्व लोक आनंदित झाले व नगर शांत झालें.

२१ यहोआश राज्य करूं लागला तेव्हां तो सात

वर्षांचा होता. १ येहूच्या कारकीर्दीच्या सातव्या वर्षी यहोआश राज्य करूं लागला; त्यानें चाळीस वर्षे यरुशलेमांत राज्य केलें; त्याच्या आईचें

नांव सिब्बा; ही बैर-शेबा येथली. २ यहोआशाला यहोयादा याजकाची सल्लामसलत मिळत होती तोंवर परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें नीट तें तो करित होता.

३ तरी त्यानें उच्चस्थानें काढून टाकिलीं नव्हतीं; आणि लोक अजून उच्चस्थानीं बलि अर्पांत व धूप जाळीत.

४ यहोआशानें याजकांस सांगितलें कीं समर्पण केलेला जेवढा पैसा परमेश्वराच्या मंदिरां येतो, म्हणजे गणती करितांना प्रत्येक माणसाकडून घेतलेला पैसा, प्रत्येक मनुष्याचें नवसाच्या संबंधानें याजक मोल ठरवील तो पैसा आणि लोक परमेश्वराच्या मंदिरांत खुशीनें आणीत तो सर्व पैसा, ५ याजकांनीं आपल्या ओळखीच्या लोकांपासून ध्यावा आणि मंदिरांत जी काय मोडतोड झाली असेल तिची दुरुस्ती करावी. ६ असें असूनहि यहोआश राजाच्या कारकीर्दीच्या तेविसाव्या वर्षापर्यंत मंदिराच्या मोड-तोडीची दुरुस्ती झाली नाही. ७ तेव्हां यहोआश राजानें यहोयादा याजक व इतर याजक यांस बोलावून विचारिलें कीं मंदिराची मोडतोड झाली आहे तिची तुम्ही दुरुस्ती कां करीत नाहीं? यापुढें आपल्या ओळखीच्या लोकांपासून पैसे घेऊन ठेवूं नका; तर ते मंदिराच्या दुरुस्तीसाठीं देऊन टाका. ८ इतःपर याजकांनीं लोकांपासून पैसे ध्यावयाचे नाहीत आणि त्यांनीं मंदिराची दुरुस्तीहि करावयाची नाही, यास ते मान्य झाले; ९ पण यहोयादा याजकानें एक पेटी घेऊन तिच्या झांकणास एक भोंक पाडिलें आणि ती परमेश्वराच्या मंदिरांत येणाऱ्यांच्या उजव्या हाताकडे वेदीजवळ ठेविली, परमेश्वराच्या मंदिरांत

जेवढा पैसा येत असे तेवढा द्वाररक्षक याजक त्या पेटींत टाकीत. १० नंतर पेटींत पुष्कळ पैसा झाला आहे असें पाहून राजाचा चिटणीस व मुख्य याजक यांनीं येऊन तो परमेश्वराच्या मंदिरांत मिळालेला पैसा थैल्यांत बांधून तोलिला. ११ तो पैसा तोलून जे परमेश्वराच्या मंदिराच्या दुरुस्तीचें काम पाहण्यासाठीं नेमिलेले होते त्यांच्या हवालीं तो केला; त्यांनीं तो परमेश्वराच्या मंदिराचें काम करणारे सुतार व बांधकाम करणारे, १२ गवंडी व पाथरवट यांस दिला; तसेंच इमारती लाकूड व घडलेले चिरे विकत घेण्यांत व मंदिरांत मोडतोड झाली होती तिची दुरुस्ती करण्यांत खर्चिला. १३ जे पैसे परमेश्वराच्या मंदिरां येत ते, रुप्याचे पेले, चिमटे, कटोरे, करणे अथवा सोन्या-रुप्याचीं पात्रे करण्यांत खर्चिले नाहीत; १४ तर ते सगळे पैसे कामगारांस दिले व त्यांनीं ते घेऊन परमेश्वराच्या मंदिराची दुरुस्ती केली. १५ काम-कऱ्यांस देण्यासाठीं ज्यांच्या हातीं हा पैसा देत असत त्यांचा कांहीं हिशोब ठेविला नाही; कारण ते आपलें काम सचोटीनें करित असत. १६ दोषार्पणें व पापार्पणें यांचा पैसा येत असे तो मंदिरांत जमा करीत नसत; तो पैसा याजकांचा असे.

१७ पुढें अरामाचा राजा हजाएल यानें स्वारी करून गथ घेतलें आणि नंतर यरुशलेमाकडे आपला मोर्चा फिरविला. १८ तेव्हां यहूदाचा राजा यहोआश यानें असें केलें: त्याचे वाडवडील, यहोशाफाट, यहोराम व अहज्या या यहूदाच्या राजांनीं व त्यानें स्वतः ज्या वस्तु परमेश्वरास वाहिल्या होत्या त्या, आणि परमेश्वराच्या मंदिराच्या व राजभवनाच्या भांडारांत जेवढें सोनें सांपडलें तें सर्व घेऊन त्यानें अरामाचा राजा हजाएल याजकडे पाठविलें; तेव्हां तो यरुशलेमाजवळून निघून गेला. १९ यहोआशाचीं बाकीचीं कृत्ये व त्यानें जें कांहीं केलें या सर्वांचें वर्णन यहूदाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय? २० यहोआश राजाच्या चाकरांनीं फितुर केला आणि त्यास सिल्लकडे जाणाऱ्या रस्त्यावर मिळो नांवाच्या वाड्यांत जिवें मारिलें.

२१ योजाखार विन शिमाथ व यहोजाबाद विन शोमर या त्याच्या चाकरांनीं त्यास जिवें मारिलें; तो मेल्यावर त्यास दावीदपुरांत त्याच्या वाडवडिलांच्या थडग्यांत मूठमाती दिली; त्याचा पुत्र अमस्या त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ यहुदाचा राजा अहज्याचा पुत्र योवाश याच्या कारकीर्दीच्या तेविसाव्या वर्षी येहूचा पुत्र यहोआहाज शोमरोनांत इस्राएलावर राज्य करूं लागला; त्यानें सतरा वर्षे राज्य केलें. २ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें; नबाटाचा पुत्र यराबाम यानें इस्राएलाच्या हातून जीं पापकर्में करविलीं त्यांचें अवलंबन त्यानें केलें; तीं त्यानें सोडून दिलीं नाहींत. ३ यास्तव इस्राएलावर परमेश्वराचा कोप भडकला व त्यानें त्यांस यहोआहाज ह्यात होता तोंपर्यंत अरामाचा राजा हजाएल व त्याचा पुत्र बेन-हदाद यांच्या स्वाधीन केलें. ४ यहोआहाजनें परमेश्वरापाशीं विनवणी केली ती त्यानें ऐकली; अरामाचा राजा इस्राएलास कसा गांजीत होता हें परमेश्वरानें पाहिलें होतें. ५ परमेश्वरानें इस्राएलास सोडविणारा दिला तेव्हां इस्राएल लोक अरामाच्या काबूतून सुटून आपआपल्या डेऱ्यांत पूर्वी-प्रमाणें राहूं लागले. ६ तरी यराबामाच्या घराण्यानें जीं पापकर्में केलीं व जीं त्यानें इस्राएल लोकांकडून करविलीं त्या पापकर्मांप्रमाणें ते चालले; शोमरोनांत अशेरा मूर्तिहि राहिल्या होत्या. ७ अरामाच्या राजानें यहोआहाजाच्या सेनेत केवळ पन्नास स्वार, दहा रथ व दहा हजार पायदळ एवढेंच राहूं दिलें होतें व इस्राएलांचा नाश करून त्यांस तुडवून धुळीस मिळविलें होतें. ८ यहोआहाज याचीं बाकीचीं कृत्यें, त्यानें जें कांहीं केलें तें व त्याचा पराक्रम या सर्वांचें वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय? ९ यहोआहाज आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला व त्यास शोमरोनांत मूठमाती दिली; त्याचा पुत्र योवाश हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

१० यहुदाचा राजा योवाश याच्या कारकीर्दीच्या सदतिसाव्या वर्षी यहोआहाजाचा पुत्र यहोआश शोम-

रोनांत इस्राएलावर राज्य करूं लागला; त्यानें सोळा वर्षे राज्य केलें. ११ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें; नबाटाचा पुत्र यराबाम यानें इस्राएलाकडून जीं पापकर्में करविलीं होती तीं त्यानें सोडिलीं नाहींत; त्यांप्रमाणें तो चालला. १२ योवाशाचीं बाकीचीं कृत्यें, त्यानें जें कांहीं केलें तें आणि यहुदाचा राजा अमस्या याशीं तो कशा शौर्यानें लढला या सर्वांचें वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय? १३ योवाश आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला आणि यराबाम त्याच्या गादीवर बसला; योवाशाला शोमरोनांत इस्राएलाच्या राजांबरोबर मूठमाती दिली.

१४ ज्या दुखण्यानें अलीशा मरावयाचा होता तें त्याला आतां लागलें; तेव्हां इस्राएलाचा राजा योवाश त्याजकडे गेला व ओणवून त्याचें मुख पाहून रडूं लागला व म्हणाला, अहो बाबा! अहो बाबा! इस्राएलाच्या रथांनो! इस्राएलाच्या राउतांनो! १५ अलीशानें त्यास सांगितलें, धनुष्यबाण घेऊन ये; तेव्हां तो धनुष्यबाण घेऊन त्याजकडे आला. १६ त्यानें इस्राएलाच्या राजास सांगितलें, धनुष्याला आपला हात लाव; त्यानें आपला हात धनुष्यास लाविला; तेव्हां अलीशानें आपले हात राजाच्या हातांवर ठेविले. १७ मग त्यानें सांगितलें, पूर्वेकडील खिडकी उघड; त्यानें ती उघडिली. मग अलीशा त्यास म्हणाला, बाण सोड; तेव्हां त्यानें तो सोडिला. तो म्हणाला, हा बाण परमेश्वराकडून होणाऱ्या सोड-वणुकीचें म्हणजे अरामापासून सुटण्याचें चिन्ह होय; तूं अफेक येथें अराम्यांस असा मार देशील कीं त्यांचा फडशा उडेल. १८ त्यानें त्यास म्हटलें, बाण उचलून घे; त्यानें ते उचलून घेतले. मग तो इस्राएलाच्या राजास म्हणाला, जमिनीवर बाण मार; तो तीनदां मारून थांबला. १९ देवाचा माणूस त्याजवर रागावून म्हणाला, तूं पांचसहा वेळां बाण मरावयाचे असते, म्हणजे अरामाचा क्षय होईपर्यंत तूं त्यास मार दिला असतास; आतां तूं त्यास तीन वेळां मात्र मार देशील.

२० अलीशा मृत्यु पावला व लोकांनी त्यास मूठ-माती दिली. नव्या वर्षाच्या आरंभी मवावी टोळ्यांनी देशावर स्वारी केली. २१ तेव्हा लोक एका मनुष्यास मूठमाती देत असता त्यांच्या नजरेस एक टोळी पडली; आणि त्यांनी तें प्रेत अलीशाच्या कबरींत टाकिलें, तेव्हां अलीशाच्या अस्थींस स्पर्श झाल्याबरोबर तो मनुष्य जीवंत होऊन पायांवर उभा राहिला.

२२ यहोआहाज याच्या सर्व हयातींत अरामाचा राजा हजाएल यानें इस्राएलास त्रस्त केलें. २३ तरी परमेश्वराची त्यांजवर कृपा होती; देवानें अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांशीं केलेल्या करारामुळें त्याची इस्राएलांवर कृपा होती; त्यांचा त्यास कळवळा होता व त्यांजवर त्याची मेहेरनजर होती, म्हणून त्यानें त्यांचा अद्यापि नाश केला नाहीं व आपल्यासमोरून त्यांस दूर केलें नाहीं. २४ अरामाचा राजा हजाएल हा मृत्यु पावला आणि त्याचा पुत्र बेन-हदाद त्याच्या जागीं राजा झाला. २५ बेन-हदाद बिन हजाएल यानें यहोआहाज याच्याशीं युद्ध करून जीं नगरें घेतलीं होती तीं त्याचा पुत्र यहोआश यानें परत घेतलीं. योवाशानें त्याला तीनदां मार देऊन इस्राएली नगरें परत घेतलीं.

१ इस्राएलाचा राजा यहोआहाज याचा पुत्र **१४** योवाश याच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी यहूदाचा राजा योवाश याचा पुत्र अमस्या राज्य करूं लागला. २ तो राज्य करूं लागला तेव्हां पंचवीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलैमांत एकुणतीस वर्षें राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव यहोअदान होतें; ती यरुशलैमची होती. ३ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें नीट तें तो करी; तरी त्याचा पूर्वज दावीद याच्या तोडीचा तो नव्हता, त्याचा बाप योवाश याच्या करणीप्रमाणें त्याची सगळी करणी होती. ४ उच्चस्थानें कांहीं काढून टाकिलीं नव्हतीं; लोक अजून त्या स्थानीं यज्ञ करीत व धूप जाळीत. ५ त्याच्या हातीं राज्यसत्ता पुरी आली तेव्हां त्याचा बाप जो राजा याचा घात ज्या चाकरांनीं केला

१ मुळांत: योआहाज

होता त्यांस त्यानें जिवें मारिलें; ६ पण खून करणाऱ्यांचीं मुलेंबाळें त्यानें जिवें मारिलीं नाहींत; कारण मोशाच्या नियमशास्त्रांत परमेश्वरानें असें विहित केलें आहे कीं पुत्रांकरितां पित्यांना, पित्यांकरितां पुत्रांना मारूं नये; जो तो आपल्याच पापामुळें प्राणास मुकावा. ७ त्यानें क्षारखोऱ्यांत अदोमाच्या दहा हजार लोकांस मारून टाकिलें; सेला नगर लहून घेतलें व त्याचें नांव बदलून यकथेल असें ठेविलें; आजवर तें नांव चालू आहे.

८ मग अमस्यानें इस्राएलाचा राजा यहोआश बिन यहोआहाज बिन येहू यास जासुदांच्या हातीं निरोप पाठविला कीं चल, आपण सामना करूं. ९ इस्राएलाचा राजा यहोआश यानें यहूदाचा राजा अमस्या यास सांगून पाठविलें कीं लवानोनांतल्या कांटेछुडुपानें लवानोनांतल्याच एका गंधसरूकडे मागणी केली कीं तुझी मुलगी माझ्या मुलास दे; लवानोनांत असलेला एक वनपशु त्या वाटेनें गेला व त्यानें तें कांटेछुडूप पायांखालीं तुडवून टाकिलें. १० तूं अदोमाचा मोड केल्यामुळें तुझें हृदय उन्मत्त झालें आहे; त्याविषयींची फुशारकी मारीत आपल्या घरीं बैस; तूं पतन पावशील व तुजबरोबर यहूदा पतन पावेल; तर तूं होऊन अरिष्टास कां आमंत्रण करित आहेस? ११ अमस्या कांहीं केल्या ऐकेना. तेव्हां इस्राएलाचा राजा यहोआश चढाई करून गेला; तो व यहूदाचा राजा अमस्या यांचा यहूदा देशांतील बेथ-शेमेश येथें सामना झाला. १२ इस्राएलापुढें यहूदाची त्रेधा उडाली आणि ज्यानें त्यानें आपआपल्या डेऱ्याकडे पळ काढिला. १३ इस्राएलाचा राजा यहोआश यानें यहूदाचा राजा अमस्या बिन यहोआश बिन अहज्या याला बेथ-शेमेश येथें पकडिलें; त्यानें यरुशलैमास जाऊन एफ्राइमी वेशीपासून कोपऱ्यावरील वेशीपर्यंत यरुशलैमाचा चारशें हात कोट पाडून टाकिला. १४ सोनें, रुपें, परमेश्वराच्या मंदिरांत व राजभवनाच्या भांडारांत त्याला सांपडलीं तेवढीं सगळीं पात्रें व कैदी हीं घेऊन तो शोमरोनास परत गेला. १५ यहोआशानें केलेलीं

बाकीचीं कृत्ये, त्याचा पराक्रम, तो यहुदाचा राजा अमस्या याशीं कसा लढला या सर्वांचें वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय ? १६ यहोआश आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्यास शोमरोनांत इस्राएलाच्या राजांमध्ये मूठमाती देण्यांत आली; त्याचा पुत्र यराबाम हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

१७ इस्राएलाचा राजा यहोआश बिन यहोआहाज याच्या मृत्यूनंतर यहुदाचा राजा अमस्या बिन योवाश हा पंधरा वर्षे जगला. १८ अमस्याचीं बाकीचीं कृत्ये यहुदाच्या राजांच्या बखरींत वर्णिलेलीं आहेत, नाहीं काय ? १९ यरुशलेमांत त्याजविरुद्ध कट झाल्यामुळे तो लाखीश येथें पळून गेला, पण लोकांनीं त्याच्या पाठोपाठ लाखीश येथें मनुष्य पाठवून त्याला ठार केलें; २० त्यास घोड्यांवर घालून आणिलें आणि यरुशलेमांत दावीदपुरांत त्याच्या पूर्वजांमध्ये मूठमाती दिली. २१ मग सर्वे यहुदी लोकांनीं सोळा वर्षांच्या अजऱ्यास, त्याचा बाप अमस्या याच्या जागीं, राजा केलें. २२ अमस्या राजा आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजल्यावर अजऱ्यानें एलाथाची मजबुती करून पुनः तें यहुदाच्या सत्तेत आणिलें.

२३ यहुदाचा राजा अमस्या बिन योवाश याच्या कारकीर्दीच्या पंधराव्या वर्षीं इस्राएलाचा राजा यराबाम बिन योवाश शोमरोनांत राज्य करूं लागला; त्यानें एकेचाळीस वर्षे राज्य केलें. २४ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें; नवाटपुत्र यराबाम यानें इस्राएलाकडून जीं पापकर्मे करविलीं त्यांचें त्यानें अवलंबन केलें, तीं त्यानें सोडून दिलीं नाहीत. २५ इस्राएलाचा देव परमेश्वर यानें गथ-हेफेर येथील आपला सेवक योना बिन अमित्तय या संदेष्ट्याच्याद्वारे जें सांगितलें होतें त्याप्रमाणें यराबामानें हमाथाच्या घाटापासून अराबाच्या समुद्रापर्यंत इस्राएलाचा गेलेला मुख्य परत घेतला. २६ इस्राएलास दुःसह क्लेश होत आहेत असें परमेश्वरानें पाहिलें; बंदिवासांत किंवा मोकळा असा कोणीहि उरला नव्हता; इस्राएलाचा साहाय्यकारी असा कोणीच राहिला नव्हता. २७ या नभोमंडला-

खालून इस्राएलाची नांवनिशाणी मी नाहीशी करीन असें परमेश्वर म्हणाला नव्हता, म्हणून त्यानें योवाशाचा पुत्र यराबाम याच्याद्वारे त्यांची सोडवणूक केली. २८ यराबामाचीं बाकीचीं कृत्ये, त्यानें जें केलें तें सर्व, त्याचा पराक्रम, त्याचीं युद्धे व पूर्वी यहुदाच्या सत्तेत असलेलीं दिमिष्क व हमाथ हीं त्यानें कशीं परत घेतलीं या सर्वांचें वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय ? २९ मग यराबाम आपले पितर इस्राएलाचे राजे यांजवळ जाऊन निजला आणि त्याचा पुत्र जखन्या हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ इस्राएलाचा राजा यराबाम याच्या कारकीर्दीच्या सत्ताविसाव्या वर्षीं यहुदाचा राजा अजऱ्या बिन अमस्या राज्य करूं लागला. २ तो राज्य करूं लागला तेव्हां सोळा वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत बावन्न वर्षे राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव यखल्या; ती यरुशलेमकरीण होती. ३ त्याचा बाप अमस्या याच्या एकंदर वागणुकीस अनुसरून परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें नीट तें तो करी. ४ तरी उच्चस्थानें काढून टाकण्यांत आलीं नव्हतीं; लोक अद्यापि उच्चस्थानीं यज्ञ करीत व धूप जाळीत. ५ परमेश्वरानें राजाला अशी शिक्षा केली कीं तेणेंकरून तो आमरण कोडी झाला; तो निराळ्या घरांत राहत असे. राजपुत्र योथाम हा त्याचा खानगी कारभारी होऊन देशांतील लोकांचा न्यायइनसाफ करीत असे. ६ अजऱ्याच्या बाकीच्या कृत्यांचें व त्यानें जें कांहीं केलें त्या सर्वांचें वर्णन यहुदाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय ? ७ अजऱ्या आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्यांनीं त्यास दावीदपुरांत त्याच्या वाडवडिलांमध्ये मूठमाती दिली. त्याचा पुत्र योथाम हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

८ यहुदाचा राजा अजऱ्या याच्या कारकीर्दीच्या अठतिसाव्या वर्षीं जखन्या बिन यराबाम इस्राएलावर शोमरोनांत राज्य करूं लागला; त्यानें सहा महिने राज्य केलें. ९ त्यानें आपल्या वाडवडिलांप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें केलें; नवाटपुत्र यराबाम यानें इस्रा-

१ अथवा: उज्जीया; १५:१३, ३०-३४ पाहा.

एलाकडून जी पापकर्म करविलीं तीं त्यानें सोडून दिलीं नाहींत. १० यावेशाचा पुत्र शहूम यानें त्याच्याशीं फितुरी करून व त्यास लोकांदेखत मार देऊन वधिलें, आणि त्याच्या जागीं तो राजा झाला. ११ जखऱ्याचीं बाकीचीं कृत्यें इस्राएलाच्या राजांच्या बखरींत वर्णिलेलीं आहेत तीं पाहा. १२ परमेश्वरानें येहूस सांगितलें होतें कीं चौथ्या पिढीपर्यंत तुझे वंशज इस्राएलाच्या गादीवर बसतील, त्याप्रमाणें घडून आलें.

१३ यहूदाचा राजा उर्झीया याच्या कारकीर्दीच्या एकुणचाळिसाव्या वर्षीं शहूम बिन यावेश हा राज्य करूं लागला; त्यानें शोमरोनांत एक महिना राज्य केलें. १४ मनहेम बिन गादी हा तिरसा येथून शोमरोनास गेला आणि तेथें त्यानें शहूम बिन यावेश यास मार देऊन वधिलें, आणि त्याच्या जागीं तो राजा झाला. १५ शहूमाचीं बाकीचीं कृत्यें व त्यानें केलेलें बंड या सर्वांचें इस्राएलाच्या राजांच्या बखरींत वर्णन केलें आहे तें पाहा. १६ मग मनहेमानें तिरसा येथून निघून तिफसाह येथें व त्याच्या शिवारांत राहणारे लोक यांस मार दिला; त्यांनीं त्याला आपल्या वेशी उघडिल्या नाहींत म्हणून त्यानें त्यांस हा मार दिला; त्यानें तेथल्या सर्व गर्भवती स्त्रिया चिरून काढिल्या.

१७ यहूदाचा राजा अजऱ्या याच्या कारकीर्दीच्या एकुणचाळिसाव्या वर्षीं मनहेम बिन गादी इस्राएलावर राज्य करूं लागला; त्यानें दहा वर्षें शोमरोनांत राज्य केलें. १८ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें; नबाटपुत्र यराबाम यानें इस्राएलाकडून जीं पापकर्म करविलीं तीं त्यानें आमरण सोडिलीं नाहींत. १९ अशूरचा राजा पूल यानें देशावर स्वारी केली तेव्हां आपणास त्यानें टेका देऊन गादीवर आपली स्थिर स्थापना करावी म्हणून मनहेमानें त्यास एक हजार किक्कार चांदी दिली. २० अशूरच्या राजाला देण्यासाठीं मनहेमानें इस्राएलांतल्या मोठमोठ्या धनवान् लोकांकडून प्रत्येकीं पन्नास पन्नास शेकेल चांदी काढिली. मग अशूरचा राजा परत गेला, देशांत

थांबला नाहीं. २१ मनहेमाचीं बाकीचीं कृत्यें व त्यानें जें कांहीं केलें त्या सर्वांचें वर्णन इस्राएलाच्या राजाच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय? २२ मनहेम आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; आणि त्याचा पुत्र पकह्या हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

२३ यहूदाचा राजा अजऱ्या याच्या कारकीर्दीच्या पन्नासाव्या वर्षीं पकह्या बिन मनहेम शोमरोनांत इस्राएलावर राज्य करूं लागला; त्यानें दोन वर्षें राज्य केलें. २४ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें; नबाटपुत्र यराबाम यानें इस्राएलाकडून जीं पापकर्म करविलीं तीं त्यानें सोडून दिलीं नाहींत. २५ त्याचा सरदार रमल्याचा पुत्र पेकह यानें त्याजशीं फितुरी करून शोमरोनाच्या राजवाड्याच्या मनोऱ्यांत त्यास व त्याजबरोबर अर्गोंब व अरये यांस वधिलें; पेकहाबरोबर पन्नास गिलादी लोक होते; त्यांस वधून त्याच्या जागीं तो राजा झाला. २६ पकह्याचीं बाकीचीं कृत्यें व जें कांहीं त्यानें केलें त्या सर्वांचें इस्राएलाच्या राजांच्या बखरींत वर्णन केलें आहे तें पाहा.

२७ यहूदाचा राजा अजऱ्या याच्या बावन्नाव्या वर्षीं पेकह बिन रमाल्या शोमरोन येथें इस्राएलावर राज्य करूं लागला; त्यानें वीस वर्षें राज्य केलें. २८ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें; नबाटपुत्र यराबाम यानें इस्राएलाकडून जीं पापकर्म करविलीं तीं त्यानें सोडून दिलीं नाहींत. २९ इस्राएलाचा राजा पेकह याच्या वेळीं अशूरचा राजा तिगलथ-पिलेसर यानें येऊन ईयोन, आबेल-बेथ-माका, यानोह, केदेश, हासोर, गिलाद व गालील हीं सर्व नफताली प्रांतांतील स्थळें घेतलीं; तेथील लोक त्यानें पाडाव करून अशूराला नेले. ३० उर्झीयाचा पुत्र योथाम याच्या कारकीर्दीच्या विसाव्या वर्षीं होशे बिन एला यानें पेकह बिन रमाल्या याच्याशीं फितुरी करून त्यास मार देऊन वधिलें आणि तो त्याच्या गादीवर बसला. ३१ पेकह याचीं बाकीचीं कृत्यें व त्यानें जें कांहीं केलें त्या सर्वांचें वर्णन इस्राएलाच्या राजांच्या बखरींत

केलें आहे तें पाहा.

३२ इस्त्राएलाचा राजा पेकह बिन रमाल्या याच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी यहुदाचा राजा योथाम बिन उज्जीया राज्य करूं लागला. ३३ तो राज्य करूं लागला तेव्हां पंचवीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत सोळा वर्षे राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव यरुशा असें होतें; ती सादोकाची कन्या. ३४ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें ठीक तें त्यानें केलें; त्याचा बाप उज्जीया याच्या एकंदर वागणुकीप्रमाणें तो वागला. ३५ तरी उच्चस्थानें काढून टाकण्यांत आलीं नव्हतीं; लोक अद्यापि उच्चस्थानीं यज्ञ करीत व धूप जाळीत. परमेश्वराच्या मंदिराचा वरला दरवाजा त्यानें बांधिला. ३६ योथामाचीं बाकीचीं कृत्ये व जें कांहीं त्यानें केलें त्या सर्वांचें वर्णन यहुदाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय? ३७ त्या काळीं अरामाचा राजा रसीन व रमाल्याचा पुत्र पेकह यांस परमेश्वर यहुदावर चढाई करण्यास पाठवूं लागला. ३८ योथाम आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्याचा पूर्वज दावीद याच्या पुरांत त्याच्या पितरांमध्ये त्यास मूठमाती दिली; त्याचा पुत्र आहाज हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ पेकह बिन रमाल्या याच्या कारकीर्दीच्या १६ सतराव्या वर्षी यहुदाचा राजा आहाज बिन योथाम राज्य करूं लागला. २ आहाज राज्य करूं लागला तेव्हां तो वीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत सोळा वर्षे राज्य केलें; त्याचा पूर्वज दावीद यानें आपला देव परमेश्वर याच्या दृष्टीनें जें योग्य तें केलें होतें त्याप्रमाणें त्यानें केलें नाहीं. ३ तो इस्त्राएलाच्या राजांच्या मार्गानें चालला; ज्या राष्ट्रांस परमेश्वरानें इस्त्राएल लोकांपुढून घालविलें होतें त्यांच्या अमंगळ आचारांस अनुसरून त्यानें आपल्या पुत्राचा अर्मींत होम करून त्याला अर्पिलें. ४ तो उच्चस्थानीं, पहाडांवर व प्रत्येक हिरव्या वृक्षाखालीं यज्ञ करीत असे व धूप जाळीत असे. ५ मग अरामाचा राजा रसीन आणि इस्त्राएलाचा राजा पेकह बिन रमाल्या हे यरुशलेमावर चढाई करून युद्धास आले; त्यांनीं आहाजास वेढा

दिला पण त्यांना त्यास जिकितां आलें नाहीं. ६ त्या वेळीं अरामाचा राजा रसीन यानें एलाथ नांवाचें नगर सर करून पुनः अरामांत सामील केलें व तेथल्या यहुदी लोकांस हाकून दिलें; अरामी लोक तेथें जाऊन राहिले, ते आजपर्यंत तेथेंच राहत आहेत. ७ मग आहाजानें अश्शूरचा राजा तिग्लथ-पिलेसर यास जासुदांच्या हातीं सांगून पाठविलें कीं मी तुझा सेवक, तुझा मुलगा आहे; तर आतां अरामाचा राजा व इस्त्राएलाचा राजा हे मजवर चढाई करून आले आहेत. तूं येऊन त्यांच्या हातून माझा बचाव कर. ८ परमेश्वराच्या मंदिरांत व राजवाड्याच्या भांडारांत जेवढें सोनेरुपें आहाजास सांपडलें तेवढें त्यानें अश्शूरच्या राजाकडे नजराणा म्हणून पाठविलें. ९ त्याचें मागणें मान्य करून अश्शूरच्या राजानें दिमिष्कावर चढाई करून तें घेतलें व तेथील लोकांस पाडाव करून कीर येथें नेलें; आणि रसीन याचा वध केला. १० तेव्हां अश्शूरचा राजा तिग्लथ-पिलेसर याच्या भेटीसाठीं आहाज राजा दिमिष्क येथें गेला; त्यानें तेथील वेदी पाहून तिचा आकार व तिची घडण यांचा नमुना उरीया याजकाकडे पाठवून दिला. ११ आहाज राजानें दिमिष्काहून पाठविलेल्या त्या नमुन्याप्रमाणें उरीया याजकानें एक वेदी आहाज राजा दिमिष्काहून येण्यापूर्वी तयार केली. १२ राजा दिमिष्काहून परत आला तेव्हां त्यानें ती वेदी पाहिली; त्यानें त्या वेदीजवळ जाऊन तिच्यावर बलि अर्पिले. १३ त्या वेदीवर त्यानें आपले होमबलि व अन्नबलि यांचे होम केले, आपलीं पेयार्पणें तिच्यावर ओतिलीं व आपल्या शांत्यर्पणांच्या बलींचें रक्त त्या वेदीवर शिंपडिलें. १४ परमेश्वरापुढें असलेली पितळेची वेदी जी मंदिरा-पुढें म्हणजे वेदी व परमेश्वराचें मंदिर यांच्या दरम्यान होती ती तेथून काढून त्यानें तयार केलेल्या ह्या वेदीच्या उत्तरेकडे ठेविली. १५ आहाज राजानें उरीया याजकास आज्ञा केली कीं नित्य सकाळचा होमबलि, संध्याकाळचा अन्नबलि, राजाचे होमबलि व अन्नबलि, आणि देशांतील सगळ्या लोकांचे होमबलि व पेयार्पणें

हीं मोठ्या वेदीवर अर्पावीं; होमबलि व इतर यज्ञपशु यांचें रक्त त्या वेदीवर शिंपडावें; पितळेची वेदी मज-साठीं शकुन पाहण्याकरितां असावी. १६ आहाज राजाच्या आज्ञेप्रमाणें उरीया याजकानें केलें. १७ मग आहाज राजानें बैठकीवरलें नकशीकाम काढून टाकिलें आणि त्यांवर असलेलें गंगाळ काढिलें, आणि गंगाळसागर पितळी बैलांवरून काढून खालीं फरसबंदीवर ठेविला. १८ शब्बाथ दिवसासाठीं जी चांदणी मंदिरांत बांधिली होती ती व राजास बाहेरून प्रवेश करण्यासाठीं जें द्वार केलें होतें तें हीं दोन्ही अश्शूरच्या राजाच्या भीतीनें परमेश्वराच्या मंदिरापासून वेगळीं करण्यांत आलीं. १९ आहाजानें केलेल्या बाकीच्या गोष्टी यहुदाच्या राजांच्या बखरींत वर्णिल्या आहेत, नाहीत काय? २० आहाज आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्याला दावीदपुरांत त्याच्या पितरांमध्ये मूठमाती दिली; त्याचा पुत्र हिज्कीया हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ यहुदाचा राजा आहाज याच्या कार-
१७ कीर्दीच्या बाराव्या वर्षी होशे बिन एला हा शोमरोनांत इस्राएलावर राज्य करूं लागला; त्यानें नऊ वर्षे राज्य केलें. २ परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट तें त्यानें केलें, तरी तें त्याच्या पूर्वीं होऊन गेलेल्या इस्राएलाच्या राजांएवढें नव्हतें. ३ अश्शूरचा राजा शल्मनेसर हा त्याजवर चढाई करून आला; होशे त्याचा अंकित झाला व त्यानें त्यास खंडणी दिली. ४ अश्शूरच्या राजास होशेची फितुरी दिसून आली; त्यानें मिसर देशाचा राजा सो याजकडे जासूद पाठविले आणि दर वर्षी जी खंडणी तो अश्शूरच्या राजास देत असे ती देण्याचें बंद केलें, म्हणून अश्शूरच्या राजानें त्यास पकडून बिज्या घालून कारागृहांत ठेविलें. ५ मग अश्शूरच्या राजानें सर्व देशावर स्वारी केली आणि शोमरोनास जाऊन तो तीन वर्षे वेढा घालून राहिला. ६ होशेच्या कारकीर्दीच्या नवव्या वर्षी अश्शूरच्या राजानें शोमरोन सर केलें व इस्राएल लोकांस अश्शूर देशीं नेऊन हलह व हाबोर येथें व गोजान नदीतीरीं व मेयांच्या नगरांतून वसविलें.

७ याचें कारण असें कीं इस्राएलाचा देव परमेश्वर यांनं त्यांस मिसर देशाचा राजा फारो याच्या हातांतून सोड-वून मिसर देशांतून बाहेर आणिलें होतें त्याच्याविरुद्ध त्यांनीं पाप केलें व अन्य देवांची पूजा केली, ८ आणि ज्या राष्ट्रांस परमेश्वरानें इस्राएल लोकांपुढून घालविलें होतें त्यांचे नियम व इस्राएलांच्या राजांनीं आचर-णांत आणिलेले नियम यांचें त्यांनीं अवलंबन केलें होतें. ९ तसेंच इस्राएल लोकांनीं आपला देव परमे-श्वर याच्याविरुद्ध अनुचित गोष्टी गुप्तपणें केल्या; पहारेकऱ्यांचे बुरूज असोत कीं तटबंदीचीं नगरें असोत; अशा आपल्या सर्व नगरांत त्यांनीं उच्चस्थानें स्थापिलीं. १० त्यांनीं सर्व उंच पहाडांवर व प्रत्येक हिरव्या झाडाखालीं मूर्तिस्तंभ व अशेरा मूर्ति स्थापिल्या; ११ आणि परमेश्वरानें जीं राष्ट्रे त्यांच्यापुढून घालविलीं होतीं त्याच्याप्रमाणें त्यांनीं सगळ्या उच्चस्थानीं धूप जाळिला आणि परमेश्वरास संताप येईल अशा प्रकारचीं वाईट कर्मे केलीं. १२ परमेश्वरानें त्यांस मूर्तीची उपासना करूं नका असें सांगितलें असूनहि त्यांनीं त्यांची उपासना केली. १३ तरी परमेश्वरानें सर्व संदेष्टे व द्रष्टे यांच्याद्वारें इस्राएल व यहुदा यांस बजावून सांगितलें होतें कीं तुम्ही आपले वाईट मार्ग सोडून तुमच्या पूर्वजांस जें सगळें धर्मशास्त्र मीं विहित करून माझे सेवक संदेष्टे यांच्या हातीं तुम्हांकडे पाठविलें होतें त्यास अनुसरून माझ्या आज्ञा व नियम पाळावे. १४ इतकें असूनहि ते ऐकतना; तर त्यांच्या पूर्वजांनीं आपला देव परमेश्वर याजवर विश्वास न ठेवितां मान ताठ केली त्याप्रमाणें त्यांनीं केली; १५ आणि त्यांनीं त्याचे नियम, त्यांच्या वाड-वडिलांशीं केलेला त्याचा करार व त्यांस पढविलेले त्याचे निर्बंध यांचा त्यांनीं अगृहेर केला, ते भ्रामक गोष्टींच्या मार्गें लागून भ्रांत झाले आणि ज्या आसपासच्या परराष्ट्रांप्रमाणें करूं नका असें परमेश्वरानें त्यांस बजाविलें होतें त्यांचें त्यांनीं अनुकरण केलें. १६ त्यांनीं आपला देव परमेश्वर याच्या सर्व आज्ञा सोडून देऊन वासरांच्या दोन ओतींव मूर्ति तयार

केल्या; त्यांनीं अशेरा मूर्ति केली, सर्वे नक्षत्रगणांची पूजा केली; आणि बालमूर्तींची उपासना केली. १७ त्यांनीं आपले पुत्र व कन्या यांचे अग्नीत होम करून तीं अर्पिलीं; ते शकुनमुहूर्त पाहूं लागले व जादूटोणा करूं लागले आणि जे परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट व ज्यामुळें त्यास संताप येतो तें करण्यास त्यांनीं आपणांस वाहून घेतलें. १८ त्यामुळें परमेश्वर इस्राएलावर अति क्रोधाग्रस्त झाला; त्यानें त्यास आपल्या दृष्टीआड केलें; यहुदाचा वंश खेरीज करून कोणी उरला नाही. १९ यहुदा-मैहि आपला देव परमेश्वर याच्या आज्ञा पाळिल्या नाहीत; इस्राएलानें जे नियम आचरिले त्यांचें त्यानें अवलंबन केलें; २० म्हणून परमेश्वरानें इस्राएलाच्या सर्व वंशजांचा त्याग करून त्यांस पीडिलें, त्यांस छुटणाऱ्यांच्या हातीं दिलें व शेवटीं त्यांस आपल्या दृष्टी-समोरून घालवून दिलें. २१ त्यानें इस्राएलास दाविदाच्या घराण्यापासून निराळें केलें. तेव्हां लोकांनीं नबाटपुत्र यराबाम यांस आपला राजा केलें; त्या यराबामानें इस्राएलास परमेश्वराच्या मार्गापासून परावृत्त करून त्यांच्याकडून महापातक करविलें. २२ यराबामानें जीं पातकें केलीं त्यांचें अनुकरण इस्राएल लोकांनीं केलें; त्यांनीं तीं पातकें सोडून दिलीं नाहीत. २३ शेवटीं परमेश्वरानें आपले सर्व सेवक जे संदेष्टे त्यांच्याद्वारेणें सांगितल्याप्रमाणें इस्राएलास आपल्या दृष्टीआड केलें. त्यांना स्वदेशांतून काढून अशूरवास नेण्यांत आलें; तेथेंच ते आजवर राहत आहेत.

२४ अशूरच्या राजानें बाबेल, कूथा, अक्का, हमाथ व सफरवाईम या ठिकाणचे लोक आणून इस्राएल लोकांच्या जागीं शोमरोनांतील नगरांतून वसविले; शोमरोन ताब्यांत घेऊन त्यांतील नगरांत ते राहूं लागले. २५ ते तेथें वस्ती करून राहूं लागले तेव्हां ते आरंभीं परमेश्वराचें भय बाळगीत नसत म्हणून परमेश्वरानें त्यांच्यामध्ये सिंह पाठविले; त्यांनीं त्यांतल्या कित्येकांस मारून टाकिले. २६ यामुळें त्यांनीं अशूरच्या राजाकडे सांगून पाठविलें कीं तूं ज्या लोकांस त्यांच्या देशांतून काढून शोमरोनांतील नगरांत वसविले

त्यांस या देशाच्या देवाची वहिवाट अवगत नाही; म्हणून त्यानें त्यांच्यामध्ये सिंह पाठविले आहेत, त्यांनीं त्यांतले कित्येक लोक मारून टाकिले आहेत, कारण त्यांना या देशाच्या देवाची वहिवाट ठाऊक नाही. २७ मग अशूरच्या राजानें आज्ञा केली कीं जे याजक तुम्हीं त्या देशांतून धरून आणिले आहेत त्यांतला एक तिकडे पाठवून द्या; त्यानें तेथें जाऊन राहावें आणि त्या देशाच्या देवाची वहिवाट काय आहे ती त्यानें लोकांस शिकवावी. २८ जे याजक शोमरोनांतून धरून नेले होते त्यांतला एक येऊन बेथेल येथें राहिला; परमेश्वराची भीति कशी धरावी हें तो लोकांस शिकवूं लागला. २९ तथापि निरनिराळ्या राष्ट्रांच्या लोकांनीं आपआपल्या मूर्ति बनविल्या, आणि ज्या नगरांत ते वसले होते त्यांत शोमरोनी लोकांनीं उच्चस्थानें केलीं होती तेथील मंदिरांतून त्या ठेविल्या. ३० बाबेलच्या लोकांनीं सुक्रोथ-बनोथ, कूथ येथील लोकांनीं नेरगल, हमाथ येथील लोकांनीं अशीमा, ३१ आणि अक्की येथील लोकांनीं निभज व तर्तीक अशीं दैवतें बनविलीं; आणि सफरवी लोकांनीं आपल्या मुलांचा सफरव्यांचीं दैवतें अद्रम्मेलेक व अनम्मेलेक यांपुढें अग्नीत होम करून तीं अर्पिलीं. ३२ ते परमेश्वराचें भय बाळगीत तरी त्यांनीं आपल्या सगळ्या लोकांतून मनुष्यें निवडून त्यांस उच्चस्थानांचे याजक केलें; ते उच्चस्थानांच्या मंदिरांत त्यांच्याप्रीत्यर्थ होमहवन करीत. ३३ ते परमेश्वराचें भय धरीत खरे, तरी ज्या राष्ट्रांतून त्यांस आणिलें होतें त्यांच्या रीतीप्रमाणें ते आपल्या दैवतांची उपासना करीत. ३४ ते आपल्या पूर्वीच्या वहिवाटीप्रमाणें आजवर चालत आहेत; ते परमेश्वराचें भय बाळगीत नाहीत; ते आपले स्वतांचे नियम व निर्णय पाळीत नाहीत किंवा परमेश्वरानें ज्यांस इस्राएल हें नांव दिलें त्या याकोबाच्या वंशजांस परमेश्वरानें विहित केलेलें धर्म-शास्त्र व आज्ञा यांप्रमाणें चालत नाहीत. ३५ परमेश्वरानें याकोबाच्या वंशजांशीं करार करून त्यांस आज्ञा केली होती कीं तुम्ही अन्य देवांचें भय धरूं नका, त्यांस नमन करूं नका, त्यांची उपासना करूं नका व

त्यांस बलि अर्पू नका; ३६ तर परमेश्वरानें महा-
सामर्थ्यानें व हात लांब करून तुम्हांस मिसर देशा-
तून बाहेर आणिलें त्याचें भय धरा, त्याची
आराधना करा आणि त्यालाच बलि अर्पा; ३७ आणि
जे नियम, निर्णय, धर्मशास्त्र व आज्ञा त्यानें
तुम्हांसाठीं लिहून ठेविल्या आहेत त्या निरंतर पाळा
व अन्य देवांचें भय धरूं नका; ३८ मीं तुमच्याशीं जो
करार केला आहे तो विसरूं नका व अन्य देवांचें
भय धरूं नका; ३९ केवळ तुमचा देव परमेश्वर याचें
भय धरा; तोच तुम्हांस तुमच्या शत्रूंच्या हातांतून
सोडवील. ४० तरी ते ऐकतना; ते आपल्या पूर्वींच्या
वहिवाटीप्रमाणें करित. ४१ या प्रकारें हीं राष्ट्रे इकडे
परमेश्वराचें भय धरीत व तिकडे कोरीव मूर्तीचीहि
पूजा करित; त्यांचे पूर्वज करित त्याप्रमाणेंच त्यांचे
पुत्रपौत्र आजवर करित आहेत.

१ इस्राएलाचा राजा होशे बिन एला याच्या
१८ कारकीर्दीच्या तिसऱ्या वर्षी यहुदाचा राजा
हिज्कीया बिन आहाज राज्य करूं लागला.
२ तो राज्य करूं लागला तेव्हां तो पंचवीस वर्षांचा
होता; त्यानें यरुशलेमांत एकुणतीस वर्षें राज्य केलें;
त्याच्या आईचें नांव अबी असें होतें; ती जखऱ्याची
कन्या. ३ त्याचा पूर्वज दावीद याच्या सर्व कणी-
प्रमाणें तो परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें ठीक तें करी.
४ त्यानें उच्चस्थानें काढून टाकिलीं, मूर्तिस्तंभ फोडिले,
अशेरा मूर्तीचा उच्छेद केला व मोशानें केलेल्या पितळी
सर्पाचें चूर्ण केलें; कारण, हा काळपावेतों इस्राएल
लोक त्यापुढें धूप जाळीत असत; त्यास नहुशतान
(पितळेचा तुकडा) हें नांव दिलें होतें. ५ इस्रा-
एलाचा देव परमेश्वर याजवर त्याचा भाव असे;
त्याच्यामागून यहुदाच्या सर्व राजांमध्ये त्याच्या
तोडीचा कोणी होऊन गेला नाहीं व त्याच्या पूर्वीं
झाला नाहीं. ६ तो परमेश्वराला धरून राहिला; त्याला
अनुसरण्याचें त्यानें सोडिलें नाहीं; परमेश्वरानें मोशाला
ज्या आज्ञा विहित केल्या होत्या त्या त्यानें पाळिल्या.
७ यास्तव परमेश्वर त्याच्याबरोबर होता; जिकडे-

जिकडे तो जाई तिकडेतिकडे त्यास यशःप्राप्ति होई;
त्यानें अशूरच्या राजाविरुद्ध बंडावा केला; त्याचा
तो अंकित राहिला नाहीं. ८ गज्या व त्याचीं शिवारें
येथपर्यंत पहारेकऱ्यांच्या बुरजापासून तटबंदीच्या
नगरापर्यंतच्या पलिष्ठ्यांस त्यानें मार दिला.

९ हिज्कीया राजाच्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षी
म्हणजे इस्राएलाचा राजा होशे बिन एला याच्या
कारकीर्दीच्या सातव्या वर्षी अशूरचा राजा शल्मनेसर
यानें शोमरोनावर स्वारी करून त्यास वेढा दिला. १० तीन
वर्षांच्या अखेरीस त्यानें तें सर केलें; हिज्कीयाच्या
कारकीर्दीच्या सहाव्या वर्षी म्हणजे इस्राएलाचा
राजा होशे याच्या कारकीर्दीच्या नवव्या वर्षी शोमरोन सर
केलें. ११ मग अशूरच्या राजानें इस्राएलास पाडाव
करून अशूर देशीं नेलें आणि हलह व हाबोर येथें
आणि गोजान नदीतीरीं व मेद्यांच्या नगरांत त्यांस
वसविलें; १२ याचें कारण हेंच कीं त्यांनीं आपला
देव परमेश्वर याची वाणी मानिली नाहीं व त्याचा
करार मोडिला; परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें विहित
केलेलें सर्व कांहीं त्यांनीं जुमानिलें नाहीं; ते तें ऐकतना
व त्याप्रमाणें वर्ततना.

१३ हिज्कीया राजाच्या कारकीर्दीच्या चौदाव्या
वर्षी अशूरचा राजा सन्हेरीब यानें यहुदाच्या सर्व
तटबंदी नगरांवर चढाई करून तीं घेतलीं. १४ यहुदाचा
राजा हिज्कीया यानें अशूरच्या राजाला लाखीश येथें
सांगून पाठविलें कीं माझ्या हातून अपराध झाला आहे,
आतां मजकडून परत जा; तूं मजवर जो बोजा लाद-
शील तो मी साहीन. यहुदाचा राजा हिज्कीया यानें
तीनशें किकार चांदी व तीस किकार सोनें खंडणी
द्यावी असें अशूरच्या राजानें ठरविलें. १५ परमे-
श्वराच्या मंदिरांत व राजवाड्याच्या भांडारांत जेवढी
चांदी मिळाली तेवढी हिज्कीयानें त्यास दिली.
१६ त्या प्रसंगीं हिज्कीयानें परमेश्वराच्या मंदिराचे
दरवाजे व दारबाह्या यांवर जी सोन्याची मढणी
केली होती ती काढून अशूरच्या राजास

१ निर्गम २५:३९ पाहा.

दिली. १७ एवढ्यावरहि अश्रूच्या राजानें तर्तान, रब-सारीस व रब-शाके यांस मोठ्या सैन्यानिशीं लाखीशाहून यरुशलेमास हिज्कीयाकडे पाठविलें. ते यरुशलेमास जाऊन परटाच्या शेताजवळच्या वरल्या तळ्याच्या नळानजीक येऊन ठेपले. १८ त्यांनीं राजास बोलावणें पाठविलें तेव्हां खानगी कारभारी एल्याकीम बिन हिल्कीया, चिटणीस शेबना व बखरनवीस यवाह बिन आसाफ हे त्याजकडे गेले. १९ तेव्हां रब-शाके त्यांस म्हणाला, हिज्कीयाला सांगा कीं राजाधिराज, अश्रूच्या राजा म्हणतो, हा तुझा भरंवसा कसला ! २० तूं बोलून दाखविलेला तुझा युद्धसंकल्प व युद्धबल ह्या केवळ वायफळ गोष्टी आहेत. तूं माझ्याशीं फितूर झालास तो कोणाच्या बळावर ? २१ पाहा, तो मिसर म्हणजे चेंचलेला बोरु, त्यावर तूं टेंकतोस; त्यावर कोणी टेंकला तर तो त्याच्या हातांत शिरून बोंचेल; जे कोणी मिसरी राजा फारो याजवर टेंकतात त्यांस तो असाच आहे. २२ तूं मला म्हणशील, आम्ही आमचा देव परमेश्वर याजवर भिस्त ठेवितों, तर ज्याचीं उच्चस्यानें व वेदी काढून टाकून यहुदा व यरुशलेम यांस हिज्कीया म्हणाला कीं या एका वेदीपुढें यरुशलेमांत भजन करा, तोच नव्हे का तो देव ? २३ आतां माझा धनी अश्रूच्या राजा याशीं सामना करण्यास उभा राहा; तुला स्वार बसविण्याची ताकद असली तर तुला दोन हजार घोडा देतो. २४ माझ्या धन्याच्या अगदीं कनिष्ठ दर्जाच्या एका तरी सरदाराला तूंकसा पिटाळशील ? म्हणूनच तूं रथ आणि स्वार मिळविण्याविषयीं मिसरावर भिस्त ठेवितोस ना ? २५ मी या देशावर चाल करून याचा नाश करण्यास आलों तो का परमेश्वराच्या सांगण्यावांचून ? परमेश्वरानेंच मला सांगितलें कीं या देशावर चढाई करून जा व याचा विध्वंस कर. २६ मग एल्याकीम बिन हिल्कीया, शेबना व यवाह यांनीं रब-शाके यास विनंति केली कीं आपल्या दासांशीं अरामी भाषेंत बोल, तीं आम्हांस समजते; कोटावरील लोकांच्या कानीं पडेल म्हणून यहुदी भाषेंत आम्हांशीं

बोलूं नको. २७ रब-शाके ह्यानें उत्तर केलें कीं माझ्या धन्यानें केवळ तुझ्या धन्याशीं व तुजशीं हें बोलण्यास मला पाठविलें काय ? जे तुम्हांबरोबर कोटावर बसले आहेत त्यांनीं आपलें मलमूत्र भक्षण करावें म्हणून त्यांकडेहि पाठविलें नाहीं काय ? २८ मग रब-शाके पुढें होऊन यहुदी भाषेंत मोठ्यानें म्हणाला, राजाधिराज, अश्रूच्या राजा याचें म्हणणें ऐका: २९ राजा म्हणतो, हिज्कीयास तुम्हाला भुरळ घालूं देऊं नका, त्याच्यानें तुमचा माझ्या हातून बचाव व्हावयाचा नाहीं; ३० परमेश्वर आमचा बचाव करीलच करील, हें शहर अश्रूच्या राजाच्या हातीं जाणार नाहीं असें बोलून हिज्कीया तुम्हांस परमेश्वरावर भिस्त ठेवण्यास न लावो. ३१ हिज्कीयाचें ऐकूं नका, कारण अश्रूच्या राजा म्हणतो, मजशीं सल्ला करा व मजकडे निघून या; आणि तूर्त तुम्ही प्रत्येक जण आपआपल्या द्राक्षवेलाचें फळ खा, तुम्ही प्रत्येक जण आपआपल्या अंजिराचें फळ खा व तुम्ही प्रत्येक जण आपआपल्या हौदांचें पाणी प्या; ३२ पुढें मी येऊन तुमच्या देशासारखा देश, धान्याचा व द्राक्षारसाचा देश, अन्नाचा व द्राक्षीच्या मळ्यांचा देश, जैतून तेलाचा व मधाचा देश यांत तुम्हांस नेईन; म्हणजे तुम्ही जीवंत राहाल, मरणार नाहीं; परमेश्वर आमचा बचाव करील असें बोलून हिज्कीया तुमचें मन वळवूं पाहील तेव्हां त्याचें ऐकूं नका. ३३ राष्ट्रांच्या देवांपैकी कोणी आपला देश अश्रूच्या राजाच्या हातून सोडविला आहे ? ३४ हमाथ व अर्पाद यांचे देव कोठें आहेत ? सफरवाईम, हेना व इव्वा यांचे देव कोठें आहेत ? त्यांनीं शोमरोन माझ्या हातून सोडविलें आहे काय ? ३५ या सर्व देशांच्या देवांपैकी कोणी आपला देश माझ्या हातून सोडविला ? तर परमेश्वर माझ्या हातून यरुशलेम कसें सोडविणार ? ३६ लोक गप्प राहिले, त्यांजशीं एकहि शब्द बोलले नाहींत; कारण तुम्ही त्याला उत्तर देऊं नका अशी राजाची त्यांस ताकीद होती. ३७ मग खानगी कारभारी एल्याकीम बिन हिल्कीया, चिटणीस शेबना व बखरनवीस यवाह

बिन आसाफ हे आपलीं वखें फाडून हिज्जीयाकडे आले व त्याला त्यांनीं रब-शाके ह्याचें बोलणें कळविलें.

१ हें ऐकून हिज्जीयानें आपलीं वखें फाडिलीं व गोणताट नेसून तो परमेश्वराच्या मंदिरांत गेला. २ तेव्हां खानगी कारभारी

एल्याकीम, चिटणीस शेवना व याजकांपैकीं वृद्ध लोक यांस गोणताट नेसलेले असे आमोजाचा पुत्र यशया संदेष्टा याच्याकडे त्यानें पाठविले. ३ ते जाऊन त्याला म्हणाले, हिज्जीया असें म्हणतो कीं आजचा दिवस क्लेश, शिक्षा व अपमान यांचा आहे, कारण मुलें जन्मावयास आलीं पण प्रसवण्याची शक्ति नाही; ४ जीवंत देवाचा उपमर्द करण्यासाठीं अश्रूच्या राजानें रब-शाके याजबरोबर जो निरोप पाठविला त्याचे शब्द तुझा देव परमेश्वर कदाचित् ऐकेल, व तुझा देव परमेश्वर ते शब्द ऐकून त्याला शिक्षा करील, म्हणून जें काहीं शेष उरलें आहे त्याकरितां तूं रदबदली कर.

५ याप्रमाणें हिज्जीया राजाचे सेवक यशया याजकडे आले. ६ तेव्हां यशया त्यांस म्हणाला, आपल्या घन्याला असें सांगा, परमेश्वर म्हणतो, अश्रूच्या राजाच्या सेवकांनीं ज्या शब्दांनीं माझा उपमर्द केला आहे ते शब्द तूं ऐकिले आहेत; त्यांनीं तूं घाबरूं नको. ७ पाहा, मी त्याच्या ठायीं अशी काहीं प्रेरणा करीन कीं तो काहीं अफवा ऐकून आपल्या देशास परत जाईल व त्याच्याच देशांत तो तरवारीनें पडेल असें मी करीन.

८ नंतर रब-शाके परत गेला तेव्हां अश्रूचा राजा लिब्ना नगराशीं लढतांना त्याला आढळला; कारण लाखीशाहून त्यानें तळ उठविला अशी त्याला खबर लागली होती. ९ मग कुशाचा राजा तिन्हाका तुजशीं लढावयास निघाला आहे असें कोणीं बोलतांना त्यानें ऐकिलें; हें ऐकून त्यानें हिज्जीयाला जासुदांच्या हातीं सांगून पाठविलें कीं १० तुम्ही हिज्जीया राजाकडे जाऊन सांगा, ज्या तुझ्या देवावर तूं भिस्त ठेवितोस तो, अश्रूच्या राजाच्या हातीं यरुशलेम लागणार नाही, असें बोलून तुला न फसवो.

११ अश्रूच्या राजांनीं सर्व देशांचें काय केलें तें पाहा; त्यांचा विध्वंस कसा केला हें तूं ऐकिलें आहेच; तर तूं सुटणार काय ? १२ गोजान, हारान, रेसफ व तलस्सार येथें राहणारे एदेनी लोक यांचा माझ्या वाड-वडिलांनीं विध्वंस केला, त्यांचा त्या राष्ट्रांच्या देवांनीं बचाव केला काय ? १३ हमथाचा राजा, अर्पादाचा राजा, आणि सफरवाईम, हेना व इव्वा यांचे राजे हे कोठें आहेत ? १४ हिज्जीयानें जासुदांच्या हातून हें पत्र घेऊन वाचिलें; मग हिज्जीया परमेश्वराच्या मंदिरांत गेला आणि तें त्यानें परमेश्वरापुढें उघडून ठेविलें. १५ हिज्जीयानें परमेश्वराची प्रार्थना केली कीं हे परमेश्वर, इस्राएलाच्या देवा, करुबाळूड असलेल्या देवा, तूंच कायतो पृथ्वीवरील सर्व राज्यांचा देव आहेस; तूंच आकाश व पृथ्वी हीं निर्माण केलीं. १६ हे परमेश्वरा, कान लावून ऐक; हे परमेश्वरा, तूं डोळे उघडून पाहा; आणि सन्हेरिबानें तुझा म्हणजे जीवंत देवाचा उपमर्द करण्यासाठीं जो निरोप पाठविला आहे त्याचे शब्द ऐक; १७ हे परमेश्वरा, खरोखर अश्रूच्या राजांनीं सर्व राष्ट्रे व त्यांच्या जमिनी ओसाड केल्या आहेत; १८ त्यांचे देव त्यांनीं अग्नीत टाकिले आहेत; कारण ते देव नव्हते, ते मनुष्याच्या हातानें घडलेले काष्ठ व पाषाण होते म्हणून त्यांनीं त्यांचा नाश केला. १९ आतां परमेश्वरा, आमच्या देवा, त्याच्या हातांतून आम्हांला सोडीव, म्हणजे पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रे जाण-तील कीं तूंच कायतो परमेश्वर देव आहेस.

२० तेव्हां आमोजाचा पुत्र यशया यानें हिज्जीयाला सांगून पाठविलें कीं परमेश्वर इस्राएलाचा देव असें म्हणतो, अश्रूचा राजा सन्हेरीब यासंबंधानें तूं माझी प्रार्थना केली ती मी ऐकिली आहे. २१ तर त्याच्या-विषयीं परमेश्वर वचन बोलला आहे तें हें: सीयोनची कुमारी तुला तुच्छ लेखिते व तुझा उपहास करिते; यरुशलेमाची कन्या तुला पाठमोरें झालेलें पाहून आपलें मस्तक हालविते. २२ तूं कोणाची निंदा केली ? कोणाच्या विरुद्ध दुर्भाषण केलें ? कोणाच्या विरुद्ध ताठ्यानें बोललास ? कोणावर आपल्या भोंवया चढविल्या ?

इसाएलाचा जो पवित्र त्यावर ! २३ तूं आपल्या जासुदांच्याद्वारे प्रभूची निंदा करून म्हणालास, मी आपल्या बहुत रथानिशीं पर्वतांच्या माथ्यावर, लबानोनाच्या अगदीं मध्यापर्यंत चढून आलों आहे; मी त्याचे उंच गंधसरू व निवडक देवदाह तोडीन; त्याच्या अत्यंत दूरच्या उच्चस्थानीं त्याच्या फळझाडांच्या राईत प्रवेश करीन. २४ मी खणून परस्थलांचें पाणी प्यालों; माझ्या पायांच्या तळव्यांनीं मिसर देशाचे सर्व जल-प्रवाह मी सुकवून टाकीन. २५ तुझ्या कानावर हें आलें नाहीं काय कीं मीं पूर्वी प्राचीन काळीं योजिलें असून आतां प्रत्ययास आणिलें कीं तटबंदी नगरांचा विध्वंस करून त्यांचे ढीग करण्यांत यावे ? २६ ह्याकरितां त्यांतील रहिवासी बलहीन झाले, ते भयभीत व फजीत झाले; शेतांतील हिरवें गवत, धान्यावरचें गवत, वाढ पुरी होण्यापूर्वीं करपलेलें धान्य त्यांसारखे ते झाले. २७ तुझें बसणें उठणें, तुझें जाणें येणें व तुझा मजवरला संताप मला ठाऊक आहे. २८ मजवरल्या तुझ्या संतापामुळे व माझ्या कानावर आलेल्या तुझ्या उन्मत्तपणामुळे मी तुझ्या नाकांत वेसण व तुझ्या तोंडांत लगाम घालून ज्या वाटेनें तूं आलास तिनेंच तुला परत लावीन. २९ आतां तुला हें चिन्ह देतो: यंदां तुम्ही आपोआप उगवलेलें खाल; पुढल्या वर्षीं त्याचा खोडवा फुटेल तो खाल; तिसऱ्या वर्षीं तुम्ही पेरा, कापा, द्राक्षांचे मळे लावा व त्यांचें फळ खा. ३० यहुदा वंशांतील निभावलेला शेष पुनः खालीं मूळ धरील आणि वर फळ देईल. ३१ कारण यरुशलेमांतून शेष निघेल व सीयोन डोंगरांतून निभावलेले निघतील; परमेश्वराची आस्था हें सिद्धीस नेईल. ३२ ह्याकरितां अश्रूराच्या राजाविषयीं परमेश्वर म्हणतो कीं तो या नगरांत प्रवेश करणार नाहीं, त्यावर एकहि बाण सोडणार नाहीं; तो ढाल घेऊन त्याशीं सामना करणार नाहीं आणि त्यावर मोर्चा लावणार नाहीं. ३३ ज्या वाटेनें तो आला तिनेंच तो परत जाईल; त्याचा ह्या नगरांत प्रवेश होणार नाहीं असें परमेश्वर म्हणतो. ३४ मी आपल्याकरितां

व माझा सेवक दावीद याच्याकरितां या नगराचा उद्धार होईल असें याचें संरक्षण करीन.

३५ त्या रात्रीं असें झालें कीं परमेश्वराच्या देवदूतानें जाऊन अश्रूरी गोटांतले एक लक्ष पंचायशीं हजार लोक मारिले; पहाटेस लोक उठून पाहतात तों सर्व प्रेतेंच प्रेतें ! ३६ मग अश्रूराचा राजा सन्हेरीब तळ उठवून माघारा चालता झाला आणि निनवेंत जाऊन राहिला. ३७ तेथें तो आपला देव निखोख याच्या देवळांत जाऊन पूजा करीत असतां अद्रम्लेक व शरेसर यांनीं त्यास तरवारीनें वधिलें; आणि ते अराराट देशांत पळून गेले; मग एसर-हद्दीन त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ त्या समयीं हिज्कीया आजारी पडून २० मरावयास टेंकला, तेव्हां आमोजाचा पुत्र यशया संदेश त्याजकडे येऊन त्याला म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, आपल्या घराची निरवानिरव कर, कारण आतां तूं मरणार, जगणार नाहींस. २ तेव्हां त्यानें आपलें तोंड भिंतीकडे फिरवून परमेश्वराची प्रार्थना केली; तो म्हणाला, ३ हे परमेश्वरा, मी तुझ्यासमोर सत्यतेनें व सात्विक मनानें वागलों आहे आणि तुझ्या दृष्टीनें जें योग्य तेंच करीत आलों आहे हें स्मर अशी तुला मी विनंति करितों; असें म्हणून हिज्कीया मनस्वी रडला. ४ तेव्हां नगराच्या मधल्या चौकांत यशया जाऊन पोहंचतो तोंच त्याला परमेश्वराचा संदेश आला तो हा: ५ परत जाऊन माझ्या लोकांचा नायक हिज्कीया यास सांग, तुझा पूर्वज दावीद याचा देव परमेश्वर म्हणतो, मीं तुझी प्रार्थना ऐकिली आहे, तुझे अश्रु पाहिले आहेत; मी तुला बरें करितों. तूं आजपासून तिसऱ्या दिवशीं परमेश्वराच्या मंदिरीं जाशील. ६ मी तुझें आयुष्य पंधरा वर्षांनीं वाढवितों; मी तुला व या नगराला अश्रूराच्या राजाच्या हातांतून सोडवीन; माझ्याकरितां व माझा सेवक दावीद याच्याकरितां मी या नगराचें संरक्षण करीन. ७ यशयानें सांगितलें, अंजिराची एक चांदकी आणा. ती त्यांनीं आणून गळवावर बांधिली व त्याला

गुण आला. ८ हिज्कीयानें यशयास विचारिलें कीं तिसऱ्या दिवशीं परमेश्वर मला बरें करील व मी परमेश्वराच्या मंदिरीं जाईन याची खूण काय ? ९ यशया म्हणाला, परमेश्वरानें जें सांगितलें तें तो करीलच याविषयीं परमेश्वराकडून ही खूण आहे: शंकु-यंत्रावरील छाया दहा अंश पुढें जावी कीं मागें यावी ? १० हिज्कीयानें म्हटलें, छाया दहा अंश पुढें जावी ही सोपी गोष्ट आहे; तर छाया दहा अंश मागें यावी. ११ यशया संदेष्ट्यानें परमेश्वराची प्रार्थना केली आणि आहाजाच्या शंकुयंत्रावर छाया दहा अंश उतरली होती तेवढी त्यानें मागें आणिली.

१२ त्या वेळेस बाबेलचा राजा बलदानाचा पुत्र बरोदख-बलदान यानें हिज्कीयाला पत्र व नजराणा पाठविला, कारण तो आजारी असल्याचें त्यानें ऐकिलें होतें. १३ तेव्हां हिज्कीयानें जासुदांचें ऐकून आपलें सर्व भांडार त्यास दाखविलें; आपलें रुपें, सोनें, सुगंधी द्रव्यें, उत्तम तेल, सर्व शस्त्रागार व त्याच्या भांडारांत होतेंतव्हतें तें सर्व त्यानें दाखविलें; हिज्कीयानें दाखविलें नाहीं असें त्याच्या घरांत व राज्यांत कांहीं नव्हतें. १४ मग यशया संदेष्ट्यानें हिज्कीया राजाकडे येऊन विचारिलें, ते मनुष्य काय म्हणाले व ते कोठून आले ? हिज्कीयानें उत्तर दिलें, ते दूर देशाहून मजकडे आले. १५ मग त्यानें विचारिलें, त्यांनीं तुझ्या घरांत काय काय पाहिलें ? हिज्कीया म्हणाला, माझ्या घरांतलें सर्व कांहीं त्यांनीं पाहिलें; माझ्या भांडागारांतलें दाखविलें नाहीं असें कांहींच नाहीं. १६ तेव्हां यशया हिज्कीयाला म्हणाला, परमेश्वराचें वचन ऐक: १७ पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं तुझ्या घरांत जें कांहीं आहे व तुझ्या वाडवडिलांनीं जें आजवर सांठवून ठेविलें आहे तें सर्व बाबेलास घेऊन जातील, कांहीं शिलक राहणार नाहीं, असें परमेश्वर म्हणतो. १८ तुजपासून होणारे तुझ्या पोटचे पुत्र यांस ते नेतील व ते बाबेलच्या राजवाड्यांत खोजे होऊन राहतील. १९ तेव्हां हिज्कीया यशयाला म्हणाला, तूं सांगितलेलें परमेश्वराचें वचन यथायोग्य

आहे. तो आणखी म्हणाला, माझ्या कारकीर्दीत तरी शांतता व स्थिरता हीं राहणार ना ? २० हिज्कीयाचीं बाकीचीं कृत्यें, त्याचा सर्व पराक्रम, त्यानें तळें व नळ बांधून नगरांत पाणी आणिलें या सर्वांचें वर्णन यहुदाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय ? २१ हिज्कीया आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला व त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र मनश्शे राजा झाला.

१ मनश्शे राज्य करूं लागला तेव्हां तो २१ बारा वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलैमांत पंचावन्न वर्षें राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव हेफूसी-बा असें होतें. २ इस्राएल लोकांपुढून परमेश्वरानें ज्या राष्ट्रांस घालवून दिलें होतें त्यांच्या अमंगळ आचारां-प्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें मनश्शानें केलें. ३ त्याचा बाप हिज्कीया यानें उच्चस्थानें विध्वस्त केलीं होती तीं त्यानें पुनः बांधिलीं; इस्राएलाचा राजा अहाब याच्याप्रमाणें बालमूर्तींसाठीं वेदी बांधून त्यानें एक अशेरामूर्ति केली; त्याप्रमाणेच तो नक्षत्र-गणांची पूजा करित असे. ४ परमेश्वरानें ज्या आपल्या मंदिराविषयीं म्हटलें होतें कीं यरुशलैमांत मी आपलें नाम ठेवीन त्यांत त्यानें वेद्या बांधिल्या. ५ परमेश्वराच्या मंदिराच्या दोन्ही अंगणांत त्यानें नक्षत्रगणांसाठीं वेद्या बांधिल्या. ६ त्यानें आपल्या पुत्राचा अर्मीत होम करून तो अर्पिला; तो शकुनमुहूर्त पाळीत असे, जादूटोणा करीत असे आणि भूतवेद्य व चेटकी यांजशीं संबंध ठेवीत असे; परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट असें पुष्कळ करून त्यानें त्यास संताप आणिला. ७ आपण केलेली अशेरामूर्ति त्यानें परमेश्वराच्या मंदिरांत ठेविली; ह्या मंदिराविषयीं दावीद व त्याचा पुत्र शलमोन यांस परमेश्वर म्हणाला होता कीं हें मंदिर आणि इस्राएलाच्या सर्व वंशांतून निवडून घेतलेलें यरुशलैम यांत मी आपलें नाम निरंतर ठेवीन; ८ मीं त्यांस ज्या आज्ञा दिल्या होत्या आणि माझा सेवक मोशे यानें त्यांस जें धर्मशास्त्र विहित केलें होतें तें सर्व मान्य करून ते पाळतील तर जो देश इस्राएल लोकांच्या पूर्वजांस दिला आहे तेथून ते

निघून चोहोंकडे भटकतील असें मी करणार नाही; ९ पण त्यांनीं ऐकिलें नाही. मनश्शानें त्यांस एवढें बहकविलें कीं इस्राएलादेखत परमेश्वरानें ज्या राष्ट्रांचा संहार केला होता त्यांच्याहिपेक्षां ते अधिकच दुष्कर्म करूं लागले. १० ह्याकरितां परमेश्वरानें आपले सेवक जे संदेष्टे त्यांच्याद्वारें विदित केलें कीं ११ यहुदाचा राजा मनश्शे यानें हीं अमंगळ कृत्यें केलीं आहेत व पूर्वकाळच्या अमोरी लोकांपेक्षांहि अधिक दुष्कर्म केलें आहे आणि आपण मूर्तीच्या नाहीं लागून यहुदासहि पाप करावयास लाविलें आहे; १२ म्हणून इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी यरुशलेम व यहुदा यांवर एवढें अरिष्ट गुदरविणार आहे कीं ज्याच्या कानावर तें जाईल त्याचे दोन्ही कान भणभणतील; १३ मीं शोमरोनावर लाविलेलें मापनसूत्र व अहाबाच्या घराण्याला लाविलेला ओळंबा हीं यरुशलेमाला लावीन; थाळी जशी घासूनपुसून व उलथीपालथी करून ठेवितात तसेंच मी यरुशलेमाचें करीन. १४ शेष राहिलेल्या माझ्या वतनरूप लोकांचा मी त्याग करीन; त्यांस शत्रूंच्या हातीं देईन; ते आपल्या सर्व शत्रूंचें भक्ष्य व लूट होतील; १५ कारण त्यांचे पूर्वज मिसर देशांतून बाहेर निघाले तेव्हांपासून आजपर्यंत माझ्या दृष्टीनें जें वाईट तें करून त्यांनीं मला संताप आणिला आहे. १६ मनश्शानें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें करून यहुदास पाप करावयास लाविलें एवढेंच नव्हे, तर त्यानें निर्दोषी जनांचा मनस्वी संहार केला, एका टोंकापासून दुसऱ्या टोंकापर्यंत यरुशलेम रक्तमय केलें. १७ मनश्शाचीं बाकीचीं कृत्यें, त्यानें जें काहीं केलें तें सर्व आणि त्यानें केलेलें पापकर्म या सर्वांचें वर्णन यहुदाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय ? १८ मनश्शे आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्याच्या वाड्याच्या बागेंत म्हणजे अर्थात् उज्जाच्या बागेंत त्यास मूठमाती देण्यांत आली आणि त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र आमोन हा राजा झाला.

१९ आमोन राज्य करूं लागला तेव्हां तो बावीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत दोन वर्षे राज्य केलें;

त्याच्या आईचें नांव मशुळेमेथ असें होतें; ती यटबा येथला हारूस याची कन्या. २० त्यानें आपला बाप मनश्शे याच्या करणीप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें केलें. २१ त्याचा बाप ज्या मार्गानें चालला त्यानें तो चालला; ज्या मूर्तीची त्याच्या बापानें पूजा केली त्याची पूजा त्यानेंहि केली. २२ आपल्या वाडवडिलांचा देव परमेश्वर यास त्यानें सोडिलें; तो परमेश्वराच्या मार्गानें चालला नाही. २३ आमोनाच्या चाकरांनीं त्याच्याशीं फितुरी केली; त्यांनीं राजास त्याच्याच वाड्यांत जिवें मारिलें; २४ पण ज्यांनीं आमोन राजाशीं फितुरी केली त्या सर्वांस देशच्या लोकांनीं जिवें मारिलें; त्यांनीं त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र योशीया यास राजा केलें. २५ आमोनाचीं बाकीचीं कृत्यें यहुदाच्या राजांच्या बखरींत वर्णिलीं आहेत, नाहींत काय ? २६ आमोनास उज्जाच्या बागेंत त्यानेंच बांधिलेल्या थडग्यांत मूठमाती देण्यांत आली; त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र योशीया हा राजा झाला.

२२ १ योशीया राज्य करूं लागला तेव्हां तो आठ वर्षांचा होता; यानें यरुशलेमांत एकतीस वर्षे राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव यदीदा. ती बसकथ एथला अदाया याची कन्या. २ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें बरें तें त्यानें केलें; ज्या मार्गानें त्याचा पूर्वज दावीद चालला त्यानेंच तोहि चालला; उजवी-डावीकडे वळला नाही.

३ आपल्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षी योशीया राजानें आपला चिटणीस शाफान बिन असल्या बिन मशुल्लाम यास परमेश्वराच्या मंदिरीं पाठविलें; ४ त्यानें त्यास सांगितलें, जा, मुख्य याजक हिल्कीया यास सांग कीं जो पैका परमेश्वराच्या मंदिरीं आलेला आहे व द्वारपालांनीं लोकांपासून जमविला आहे त्याचा हिशोब करा. ५ मग तो परमेश्वराच्या मंदिराची देखरेख करणाऱ्या कामदारांस द्या; त्यांनीं तो पैका घेऊन मंदिराची मोडतोड झाली असेल ती दुरुस्त करण्यासाठीं कारागिरांस द्यावा. ६ सुतार, बांधकाम करणारे व गवंडी यांस तो द्यावा; तसेंच मंदिराची दुरुस्ती करण्यासाठीं

इमारती लाकूड व घडीं व चिरे विकत घ्यावे. ७ ज्यांच्या हातीं तो पैका दिला होता, त्यांच्याकडे कोणीं हिशोब मागितला नाही, कारण ते आपलें काम सचोटीनें करीत. ८ मुख्य याजक हिल्कीया यानें शाफान चिटणीस यास सांगितलें कीं परमेश्वराच्या मंदिरांत मला नियमशास्त्राचा ग्रंथ सांपडला आहे. हिल्कीयानें तो ग्रंथ शाफानास दिला व त्यानें तो वाचिला. ९ शाफान चिटणिसानें राजाकडे परत येऊन त्यास असें कळविलें कीं तुझ्या सेवकांस मंदिरांत जो पैका मिळाला तो सर्व त्यांनीं धैर्यांत भरून परमेश्वराच्या मंदिराची देखरेख करणाऱ्या कामदारांच्या हवालीं केला आहे. १० शाफान चिटणिसानें राजास आणखी असें सांगितलें कीं हिल्कीया याजकानें मला एक ग्रंथ दिला आहे. शाफानानें तो राजास वाचून दाखविला. ११ त्या नियमशास्त्राच्या ग्रंथांतलीं वचनें राजानें ऐकिलीं तेव्हां त्यानें आपलीं वस्त्रे फाडिलीं. १२ मग त्यानें हिल्कीया याजक, अहीकाम बिन शाफान, अखबोर बिन मिखाया, शाफान चिटणीस व राजसेवक असाया यांस आज्ञा केली कीं, १३ हा जो ग्रंथ सांपडला आहे त्यांतील मजकुरासंबंधानें तुम्हीं जाऊन माझ्या तर्फे, प्रजेच्या तर्फे व सर्व यहुदाच्या तर्फे, परमेश्वरास प्रश्न करा; आमच्या वाडवडिलांनीं या ग्रंथांतलीं वचनें ऐकिलीं नाहीत, व आमच्यासाठीं जें यांत लिहिलें आहे तें पाळिलें नाही म्हणून परमेश्वराचा आम्हांवर मोठा क्रोध भडकला आहे. १४ तेव्हां हिल्कीया याजक, अहीकाम, अखबोर, शाफान, व असाया हे हुल्दा संदेष्ट्रीकडे गेले व तिच्याशीं त्यांनीं भाषण केलें. ती शळूम बिन तिकवा बिन हरहस नांवाचा जामदार याची स्त्री असून ती या वेळीं यरुशलैमाच्या दुसऱ्या पेठेंत राहत होती. १५ ती त्यांस म्हणाली, इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, ज्या पुरुषानें तुम्हांस मजकडे पाठविलें त्यास जाऊन सांगा: १६ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, यहुदाच्या राजानें जो ग्रंथ वाचिला त्यांतील सर्व वचनांप्रमाणें या स्थानावर व येथील रहिवाश्यांवर मी गहजब आणणार; १७ कारण या लोकांनीं मला

सोडून देऊन अन्य देवांपुढें धूप जाळिला आहे आणि आपल्या हातांनीं घडलेल्या सर्व वस्तूंमुळे मला संतप्त केलें आहे, म्हणून या स्थानावर माझा क्रोध भडकेल, तो शांत व्हावयाचा नाही. १८ तथापि ज्यानें तुम्हांस परमेश्वराला प्रश्न करावयास पाठविलें त्या यहुदाच्या राजास जाऊन सांगा: इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, १९ तूं हीं वचनें ऐकून वीन झालास, आणि हें स्थान व यांतील रहिवासीहि विस्मयाला व शापाला विषय होतील असें जें मी बोललों आहे तें ऐकून परमेश्वरापुढें नम्र झालास, तूं आपलीं वस्त्रे फाडिलीं व माझ्यासमोर रडलास यामुळे मीं तुझी विनंति ऐकिली आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. २० तर पाहा, मी असें करीन कीं तुला तुझ्या पितरांशीं मिळवीन; तुला तुझ्या कबरेत सुरक्षितपणें पोंचवितील; जो गहजब मी या स्थलावर आणणार आहे तो तूं आपल्या डोळ्यांनीं पाहणार नाहीस. त्यांनीं परत येऊन राजाला हें कळविलें.

१ मग राजानें यहुदांतील व यरुशलैमांतील सर्व वडील जनांस बोलावणें पाठवून जमा केलें. २ यहुदा येथील सर्व लोक, सर्व यरुशलैमांते रहिवासी, याजक, संदेष्टे, सर्व आबालवृद्ध यांस बरोबर घेऊन राजा परमेश्वराच्या मंदिरां गेला; परमेश्वराच्या मंदिरांत सांपडलेल्या कराराच्या ग्रंथांतील सर्व वचनें त्यानें लोकांस ऐकूं येतील अशीं वाचून दाखविलीं. ३ मग राजानें पीठावर उभें राहून परमेश्वरासमोर असा करार केला कीं मी परमेश्वराचें अनुसरण करीन व त्याच्या आज्ञा, निर्बंध व नियम जिवेंभावे पाळीन, या ग्रंथांत लिहिलेलीं सर्व वचनें पाळीन; तेव्हां सर्व लोकांनीं तो करार मान्य केला. ४ मग राजानें हिल्कीया मुख्य याजक, दुसऱ्या प्रतीचे याजक आणि द्वारपाल यांस आज्ञा केली कीं बालमूर्ति व अशेरामूर्ति व नक्षत्रगण यांच्याकरितां जीं पात्रें केलीं आहेत तीं सर्व परमेश्वराच्या मंदिरांतून बाहेर काढा. त्यानें तीं सर्व पात्रें यरुशलैमाच्या बाहेर किद्रोनच्या मैदानांत जाळून त्यांची राख बेथेल येथें पाठविली. ५ जितके

पुजारी यहुदाच्या राजांनीं यहुदी नगराच्या उच्चस्थानीं व यरुशलेमाच्या आसपासच्या उच्चस्थानीं धूप जाळण्यासाठीं नेमिले होते ते आणि जे कोणी बाल, सूर्य, चंद्र, राशिचक्र व नक्षत्रगण यांस धूप जाळीत होते तीं सर्व राजानें काढून टाकिलीं. ६ त्यानें परमेश्वराच्या मंदिरांतून अशेरामूर्ति बाहेर काढिली व यरुशलेमाबाहेर किद्रोन ओहळाजवळ नेऊन जाळून टाकिली, पायांनीं तुडवून तिचें चूर्ण केलें व तें साधारण लोकांच्या कबरांवर फेकून दिलें. ७ त्याप्रमाणेंच परमेश्वराच्या मंदिरास लागून पुरुषगमन करणाऱ्यांचीं घरे होती तीं त्यानें मोडून टाकिलीं; त्यांत स्त्रिया अशेरामूर्तीप्रीत्यर्थ पडदे विणीत असत. ८ त्यानें यहुदाच्या सर्व नगरांतील याजकांस बोलावणें पाठविलें; गेबापासून बैरशेबापर्यंत असलेल्या ज्या उच्चस्थानीं ते याजक धूप जाळीत असत तीं त्यानें भ्रष्ट केलीं, आणि नगराधिकारी यहोशवा याच्या नगराच्या वेष्टीत डाव्या हाताला उच्चस्थानें होती तीं सर्व मोडून टाकिलीं. ९ तरी पण उच्चस्थानांचे याजक यरुशलेमांतील परमेश्वराच्या वेदीजवळ आले नाहीत; ते आपल्या भाऊवंदांमध्ये राहून बेखमीर भाकऱ्या खात असत. १० नंतर, कोणीं आपला पुत्र अथवा कन्या ह्यांचा अग्नींत होम करून त्यास मोलखास अर्पू नये म्हणून हिन्नोमपुत्रांच्या खोऱ्यांतील तोफेत त्यानें भ्रष्ट करून टाकिलें. ११ जे घोडे यहुदाच्या राजांनीं सूर्यास वाहून परमेश्वराच्या मंदिराच्या द्वारीं नथन-मेलेक नांवाच्या खोजाच्या बाहेरल्या बाजूच्या कोठडीपाशीं ठेविले होते, ते त्यानें काढून टाकिले आणि सूर्याचे रथ अग्नीनें जाळून टाकिले. १२ आहाजाच्या माडीच्या धाब्यावर ज्या वेद्या यहुदाच्या राजांनीं केल्या होत्या आणि मनश्शानें परमेश्वराच्या मंदिराच्या दोहों अंगणांत ज्या वेद्या केल्या होत्या त्या राजानें मोडून फोडून टाकिल्या आणि त्यांची धूळमाती त्यानें किद्रोन ओहळांत फेकून दिली; १३ आणि इस्राएलाचा राजा शलमोन यानें यरुशलेमाच्या पूर्वेस आणि विध्वंसगिरी नांवाच्या पहाडाच्या दक्षिणेस सिदोन्यांची अमंगळ देवी अष्टोरेथ, मवावाचें

अमंगळ दैवत कमोश व अम्मोन्यांचें अमंगळ दैवत मिलक्रोम यांच्याप्रीत्यर्थ जीं उच्चस्थानें बांधिलीं होती तीं राजानें भ्रष्ट केलीं. १४ त्यानें तेथील मूर्ति-स्वभंभ मोडून त्यांचे तुकडे केले, तेथील अशेरामूर्ति फोडून टाकिल्या व त्यांच्या ठिकाणीं माणसांचीं हाडें भरून ठेविलीं. १५ मग बेथेल येथें जी वेदी होती आणि जें उच्चस्थान इस्राएलाकडून पाप करविणारा नबाटपुत्र यराबाम यानें बांधिलें होतें, ती वेदी व तें उच्चस्थान त्यानें पाडून टाकिलें; तें उच्चस्थान जाळून टाकिलें, त्याचा भुगा केला व अशेरामूर्ति जाळून टाकिल्या. १६ योशीयानें वळून पाहिलें तों डोंगरावरील कबरा त्याच्या दृष्टीस पडल्या; त्यानें माणसें पाठवून कबरांतून हाडें बाहेर काढून आणविलीं आणि तीं त्या वेदीवर जाळून ती भ्रष्ट केली. या गोष्टी विदित करणाऱ्या देवाच्या माणसानें देवाचें जें वचन कळविलें होतें तदनुसार हें घडलें. १७ मग त्यानें विचारिलें, माझ्यासमोर हें जें स्मारक दिसत आहे तें कोणाचें? नगरांतील लोकांनीं त्यास सांगितलें कीं तूं या बेथेलच्या वेदीचें जें कांहीं केलें त्याविषयीं ज्या देवाच्या माणसानें यहुदांतून येऊन विदित केलें होतें त्याचें हें थडगें. १८ तो म्हणाला, त्याच्या वाटेस जाऊं नका, त्याच्या अस्थि कोणी काढूं नका. त्यांनीं त्याच्या अस्थि शोमरोनाहून आलेल्या संदेष्ट्यांच्या अस्थींबरोबर तशाच राहूं दिल्या. १९ जेवढी उच्चस्थानें शोमरोनांतील नगरांत बांधून इस्राएलाच्या राजांनीं परमेश्वरास संताप आणिला होता तीं सर्व योशीयानें काढून टाकिलीं; त्यानें बेथेल येथें केलें होतें त्याप्रमाणेंच त्यांचें केलें. २० तेथल्या उच्चस्थानांचे याजक होते तितक्यांस त्यानें त्या वेद्यांवर बलि दिले व त्यांच्यावर माणसांचीं हाडें जाळिलीं; मग तो यरुशलेमास परत गेला.

२१ नंतर राजानें सर्व लोकांस आज्ञा दिली कीं या कराराच्या ग्रंथांत लिहिलें आहे त्याप्रमाणें तुम्ही आपला देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ वल्हांडण सण पाळा. २२ असा वल्हांडण सण इस्राएलाचे शास्ते शासन करीत होते त्यांच्या काळापासून व इस्राएलाचे

राजे व यहूदाचे राजे यांच्या कारकीर्दीत कधी पाळण्यांत आला नव्हता; २३ योशीया राजाच्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षी परमेश्वराप्रीत्यर्थ यरुशलेमांत हा वल्हांडण सण पाळण्यांत आला. २४ याखेरीज हिक्कीया याजक यास परमेश्वराच्या मंदिरांत जो ग्रंथ सांपडला होता त्यांतील नियमशास्त्राच्या वचनांप्रमाणे वर्तावे म्हणून यहूदा देशांत व यरुशलेमांत दैवज्ञ व चेटकी, आणि गृहदेवता, मूर्ति आदिकरून ज्या अमंगळ वस्तु योशीयाच्या नजरेस पडल्या त्या त्याने काढून टाकिल्या. २५ मोशाच्या नियमशास्त्रानुसार आपल्या साऱ्या मनानें, आपल्या साऱ्या जिवानें व आपल्या साऱ्या बलानें परमेश्वरभजनीं लागणारा योशीयासारखा राजा पूर्वी होऊन गेला नाही व पुढेहि झाला नाही. २६ एवढें त्यानें केलें तरी देखील मनःशानें जीं संताप-जनक कृत्यें करून परमेश्वरास संतप्त केलें होतें त्यांमुळें परमेश्वराचा जो महाक्रोध यहूदावर भडकला होता तो शमला नाही. २७ परमेश्वर म्हणाला, मीं इजाएलास जसें आपल्या नजरेपुढून दूर केलें तसेंच यहूदासहि दूर करीन; हें यरुशलेम नगर मीं निवडिलें होतें व ह्या मंदिरांत माझ्या नामाचा निवास होईल असें मीं म्हणालों होतो, त्यांचाहि मी त्याग करीन. २८ योशीयाचीं बाकीचीं कृत्यें व त्यानें जें काहीं केलें त्या सर्वांचें वर्णन यहूदाच्या राजांच्या बखरींत केलें आहे, नाही काय ? २९ त्याच्या कारकीर्दीच्या अखेरीस मिसर देशाचा राजा फारो-नखो हा अशूरच्या राजावर चढाई करून फरात महानदापर्यंत गेला असतां योशीया राजा त्याच्यावर चालून गेला; योशीया मगिदो येथें त्याच्यासमोर आला तेव्हां त्याला त्यानें ठार केलें. ३० त्याच्या चाकरांनीं त्याचें प्रेत रथावर घालून मगिदो येथून यरुशलेमास पोहंचविलें; त्यानें स्वतः केलेल्या थडग्यांत त्यांनीं त्यास मूठमाती दिली. मग देशांतील लोकांनीं योशीयाचा पुत्र यहोआहाज यास अभिषेक करून त्याच्या बापाच्या जागीं राजा केलें.

३१ यहोआहाज राज्य करूं लागला तेव्हां तेवीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत तीन महिने राज्य

केलें; त्याच्या आईचें नांव हमूटल; ही लिब्नाकर यिर्मया याची कन्या. ३२ त्याच्या वाडवडिलांनीं केलें होतें त्याप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें. ३३ यरुशलेमांत त्यास राज्य करितां येऊं नये म्हणून फारो-नखो यानें हमथ देशांतलें रिब्ला येथें त्यास बेड्या घालून ठेविलें आणि त्याच्या देशावर शंभर किक्कार चांदी व एक किक्कार सोनें एवढी खंडणी बसविली. ३४ मग फारो-नखो यानें योशीयाचा पुत्र एल्याकीम यास त्याच्या बापाच्या जागीं राजा केलें. त्याचें नांव बदलून यहोयाकीम असें ठेविलें; यहोआहाज मिसर देशास गेल्यावर मरण पावला. ३५ यहोयाकीम यानें फारोला सोनें व रुपें दिलें; पण हा पैका फारोच्या हुकमाप्रमाणें देण्यासाठीं त्याला देशावर कर बसवावा लागला; देशांतल्या सर्व लोकांवर कर बसवून फारो-नखो यास देण्यासाठीं त्यानें प्रत्येका-कडून सोनें व रुपें वसूल केलें.

३६ यहोयाकीम राज्य करूं लागला तेव्हां तो पंच-वीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत अकरा वर्षे राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव जबूदा; ती रुमा येथला पदाया याची कन्या. ३७ त्यानें आपल्या पूर्वजांच्या सर्व करणीप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें

केलें. १ यहोयाकीमाच्या कारकीर्दीत बाबेलचा २४ राजा नबुखदनेस्सर यानें स्वारी केली; यहोयाकीम तीन वर्षे त्याचा अंकित होऊन राहिला; मग त्यानें त्याजवर उलटून बंड केलें. २ परमेश्वरानें आपले सेवक संदेष्टे यांच्याद्वारे संगितलेल्या वचनांप्रमाणें यहूदाचा नाश करावा म्हणून त्याच्यावर खास्वी, अरामी, मवावी व अम्मोनी यांच्या टोळ्या पाठविल्या. ३ यहूदी लोकांस आपल्यासमोरून घालवावे म्हणून निःसंशय हें सर्व परमेश्वराच्या आज्ञेनें यहूदावर आलें; मनःशानें केलेल्या सर्व पापकर्मांमुळें व त्यानें निरपराध जनांचा रक्तपात केल्यामुळें असें झालें. ४ यरुशलेम निरपराध जनांच्या रक्तानें भरून टाकिलें म्हणून परमेश्वर क्षमा करीना. ५ यहोयाकीमाच्या बाकीच्या

१ निर्गम २५:३९ पाहा.

कृत्यांचें व त्यानं जें कांहीं केलें त्या सर्वांचें वर्णन यहुदाच्या राजाच्या बखरींत केलें आहे, नाहीं काय ? ६ यहोयाकीम आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला व त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र यहोयाखीन राजा झाला, ७ मिसर देशाचा राजा पुनः कधीं आपला देश सोडून बाहेर पडला नाहीं, कारण मिसर देशाच्या नाल्यापासून महानद फरात येथवर जो सर्व मुख्य मिसरी राजाचा होता तो बाबेलच्या राजानें काबीज केला होता.

८ यहोयाखीन राज्य करूं लागला तेव्हां तो अठरा वर्षांचा होता; त्यानं यरुशलेमांत तीन महिने राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव नेहूषा; ती यरुशलेमाच्या एलनाथानची कन्या. ९ त्यानं आपल्या बापाच्या करणीप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनं जें वाईट तें केलें, १० त्याच्या कारकीर्दींत बाबेलचा राजा नबुखदनेस्सर याच्या सेवकांनीं यरुशलेमावर स्वारी करून नगरास वेढा दिला. ११ बाबेलचा राजा नबुखदनेस्सर याच्या सेवकांनीं नगरास वेढा घातला असतां तो स्वतः तेथें आला; १२ तेव्हां यहुदाचा राजा यहोयाखीन आपली आई, सेवक, सरदार व खोजे यांस बरोबर घेऊन बाबेलच्या राजाकडे गेला; बाबेलच्या राजानें आपल्या कारकीर्दीच्या आठव्या वर्षी त्यास पकडिलें. १३ मग त्यानं परमेश्वराच्या मंदिरांत व राजवाड्यांत ठेविलेलें सारें धन लुटून नेलें; शलमोन राजानें जीं सोन्याचीं पात्रें करून परमेश्वराच्या मंदिरांत ठेविलीं होती तीं सर्व फोडून त्यांचे त्यानं तुकडे केले; त्याप्रमाणें परमेश्वरानें सांगितलेंच होतें. १४ त्यानं अवघें यरुशलेम म्हणजे सर्व सरदार, सर्व पराक्रमी वीर मिळून एकंदर दहा हजार लोक आणि सर्व कारागीर व लोहार यांस कैद करून नेलें; देशांत अगदीं कंगाल लोकांखेरीज कोणी राहिले नाहींत. १५ त्यानं यहोयाखिनास बाबेलास नेलें; राजाची आई, राजाच्या स्त्रिया, खोजे व देशांतील मोठमोठे लोक यांस त्यानं कैद करून यरुशलेमाहून बाबेलास नेलें. १६ एकंदर सात हजार धंदेकट्टे लोक आणि एक हजार कारागीर व लोहार बाबेलच्या राजानें कैद करून बाबेलास नेले; हे सारे युद्धास लायक व

बळकट होते. १७ बाबेलच्या राजानें त्याच्या जागीं त्याचा चुलता मत्तन्या यास राजा केलें; त्यानं त्याचें नांव बदलून सिद्कीया असें ठेविलें.

१८ सिद्कीया राज्य करूं लागला तेव्हां एकवीस वर्षांचा होता; त्यानं यरुशलेमांत अकरा वर्षे राज्य केलें. त्याच्या आईचें नांव हम्तल; ती लिब्ना येथील यिर्मया याची कन्या. १९ यहोयाकीमाप्रमाणें त्याचें वर्तन असून परमेश्वराच्या दृष्टीनं जें वाईट तें त्यानं केलें. २० परमेश्वराच्या कोपामुळें यरुशलेम व यहुदा यांची अशी दशा झाली कीं शेवटीं त्यानं त्यांस आपल्या दृष्टीआड केलें. सिद्कीयानं बाबेलच्या

राजाविरुद्ध बंड केलें. १ त्याच्या कारकीर्दीच्या २५ नवव्या वर्षाच्या दहाव्या महिन्यांत दशमीस बाबेलचा राजा नबुखदनेस्सर आपली सर्व सेना घेऊन यरुशलेमावर चढाई करून आला; त्यानं त्याच्यासमोर तळ देऊन सभोवार मेढेकोट उभारिले. २ सिद्कीया राजाच्या कारकीर्दीच्या अकराव्या वर्षापर्यंत नगरास वेढा पडला होता. ३ चौथ्या महिन्याच्या नवमीपासून नगरांत एवढी महागाई झाली कीं देशच्या लोकांस कांहीं खावयास मिळना. ४ मग नगराच्या तटास एक खिंड पाडण्यांत आली; दोहों तटांच्यामध्ये जी वेस राजाच्या बागेपार्शी होती त्या वाटेनं सर्व थोडें रातोरात पळूच गेले; नगरास खास्यांचा वेढा पडलाच होता; इकडे राजानं अराबाचा रस्ता धरिला. ५ तेव्हां खास्दी सेनेनं राजाचा पाठलाग करून त्यास यरीहोच्या मैदानांत गांठिलें व त्याच्या सर्व सैन्याची दाणादाण केली. ६ ते राजास पकडून रिब्ला येथें बाबेलच्या राजाकडे घेऊन गेले; त्यांनीं त्याची शिक्षा ठरविली. ७ त्यांनीं सिद्कीयाच्या पुत्रांस त्याच्या डोळ्यांदेखत वधिलें आणि सिद्कीयाचे डोळे फोडून त्यास बेड्यांनीं जखडून बाबेलास नेलें.

८ बाबेलचा राजा नबुखदनेस्सर याच्या कारकीर्दीच्या एकोणिसाव्या वर्षी पांचव्या महिन्याच्या सप्तमीस नबूजर्दान यरुशलेमास आला; हा बाबेलच्या राजाचा सेवक असून गारद्यांचा नायक होता; ९ त्यानं परमे-

श्वराचें मंदिर व राजवाडा हीं जाळून टाकिलीं, तशींच यरुशलेमांतलीं सगळीं मोठमोठीं घरे जाळून टाकिलीं. १० गारद्यांच्या सरदांंबरोबर असलेल्या खास्यांच्या सर्व सैन्यानें यरुशलेमाभोंवतालचे सर्व तट पाडून टाकिले. ११ शहरांत राहिलेले अवशिष्ट लोक, बाबेलच्या राजाकडे फितून गेलेले लोक आणि उरलेले साधारण लोक यांस गारद्यांचा नायक नबुजरदान यानें कैद करून नेलें. १२ देशांतले जे लोक अतिशयित कंगाल होते त्यांस गारद्यांच्या सरदारानें द्राक्षांच्या मळ्यांची व शेताची मशागत करण्यास मार्ग ठेविलें. १३ परमेश्वराच्या मंदिरांत असलेले पितळेचे खांब, मंदिरांतला पितळी गंगाळसागर व त्याच्या बैठकी हीं खास्दी लोकांनीं फोडून तोडून त्यांचें पितळ बाबेलास नेलें. १४ पात्रें, पावडीं, चिमटे, धूपदानें आणि सेवेचीं सर्व पितळेचीं उपकरणां त्यांनीं नेलीं. १५ अभिपात्रें, कटोरे वगैरे जेवढीं सोन्याचीं होतीं त्यांचें सोनें व जीं चांदीचीं होतीं त्यांची चांदी गारद्यांच्या सरदारानें नेली. १६ दोन खांब, गंगाळसागर व त्याच्या बैठकी हीं शलमोनानें परमेश्वराच्या मंदिरासाठीं केलीं होतीं, या सर्व उपकरणांचें पितळ उमाप होतें. १७ एका खांबाची उंची अठरा हात असून त्यावर पितळेचा कळस होता; त्या कळसाची उंची तीन हात होती; त्या कळसासभोंवार पितळेची जाळी व डाळिबें केलीं होतीं; दुसऱ्या खांबालाहि असेंच जाळीचें काम होतें. १८ गारद्यांच्या सरदारानें मुख्य याजक सराया, दुय्यम याजक सफण्या व तीन द्वारपाळ यांस पकडून नेलें. १९ योद्ध्यांवर नेमिलेल्या एका खोजास त्यानें नगरांतून पकडून नेलें, राजाच्या हुजुरास असणारे पांच पुरुष त्याला शहरांत आढळले त्यांसही त्यानें नेलें, त्याप्रमाणेंच लोकांची सैन्यांत भरती करणारा सेनापतीचा चिटणीस आणि नगरांत सांपडलेल्या लोकांपैकीं साठ असामी ह्यांस त्यानें नेलें. २० गारद्यांचा सरदार नबुजरदान यानें त्यांस पकडून रिब्ला येथें बाबेलच्या राजाकडे नेलें. २१ बाबेलच्या राजानें त्यांस

हमाथ देशांतील रिब्ला येथें मार देऊन ठार केलें. या प्रकारें यहुदी लोकांस त्यांच्या देशांतून कैद करून नेलें. २२ यहुदा देशांतील जे लोक बाबेलचा राजा नबुखदनेस्सर यानें राहूं दिले होते त्यांजवर त्यानें गदल्या बिन अहीकाम बिन शाफान यास सुभेदार नेमिलें.

२३ बाबेलच्या राजानें गदल्यास सुभेदार नेमिलें हें सेनानायकांनीं व त्याच्या लोकांनीं ऐकिलें, तेव्हां इश्माएल बिन नथन्या, योहानान बिन कारेह, सराया बिन तन्हुमेथ नटोफाथी आणि याजच्या बिन माकाथी व त्यांचे सर्व माणूस मिस्रा येथें गदल्या याजकडे आले. २४ तेव्हां गदल्या आणभाक करून त्यांस व त्यांच्या माणसांस म्हणाला, खास्यांच्या अधिकाऱ्यांची भीति धरूं नका; देशांत राहून बाबेलच्या राजाचे अंकित व्हा म्हणजे तुमचें बरें होईल. २५ सातव्या महिन्यांत राजवंशांतला इश्माएल बिन नथन्या बिन अलीशामा यानें दहा माणसांसह येऊन गदल्यास ठार मारिलें; तसेंच मिस्रा येथें त्याजबरोबर असलेले यहुदी व खास्दी यांसहि त्यानें ठार मारिलें. २६ तेव्हां लहानथोर सर्व लोक आणि सेनांचे नायक मिसर देशास निघून गेले; त्यांस खास्यांचा धाक पडला होता.

२७ यहुदाचा राजा यहोयाखीन याच्या बंदिवासाच्या सदतिसाव्या वर्षी म्हणजे ज्या वर्षी बाबेलचा राजा अवील-मरोदख राजा झाला, त्याच्या बाराव्या महिन्याच्या सत्तविसाव्या दिवशीं त्यानें यहुदाचा राजा यहोयाखीन यास कारागृहांतून काढून त्याचें शीर वर केलें. २८ त्याजशीं त्यानें गोड भाषण करून बाबेलांत जे राजे त्याच्या बंदींत होते त्यांच्याहून त्यास उच्च आसन दिलें. २९ त्यानें आपलीं कारागृहांतील वस्त्रें बदलिलीं, व तो आमरण नित्य राजाच्या पंक्तीस जेवीत असे. ३० त्याच्या निर्वाहाकरितां त्याला राजानें कायमची नेमणूक करून दिली, ती त्याला आमरण नित्य मिळत होती.

१ इतिहास

१ आदाम, शेथ, अनोश; २ केनान, महललेल, यारेद; ३ हनोख, मथुशलह, लामेख; ४ नोहा, शेम, हाम व याफेथ.

५ याफेथाचे पुत्र: गोमर, मागोग, मादय, यावान, तुबाल, मेशेख व तीरास. ६ गोमराचे पुत्र: आष्कनाज, दीफाथ व तोगार्मी. ७ यावानाचे पुत्र: अलीशा, तार्शीश, किन्तीम व रोदानीम.

८ हामाचे पुत्र: कूश, मिस्त्राईम, पूट व कनान. ९ कुशाचे पुत्र: सबा, हवीला, सन्ता, रामा व साब्तका; आणि रामाचे पुत्र: शबा व ददान. १० कुशाला निम्रोद झाला; तो पृथ्वीवर महावीर निपजला. ११ मिस्त्राईम याला लूदीम, अनामीम, लहाबीम, नातुहीम, १२ पातुसीम, कास्तलूहीम (यांजपासून पलिष्टी झाले) व कफतोरीम हे झाले. १३ कनानाला सीदोन (हा त्याचा ज्येष्ठ पुत्र), हेथ, १४ यबूसी, अमोरी, गिर्गाशी, १५ हिव्वी, अर्की, शीनी, १६ आर्वादी, समारी व हमारी हे झाले.

१७ शेमाचे पुत्र: एलाम, अश्शुर, अर्पक्षद, लूद, अराम, ऊस, हूल, गेतेर व मेशेख. १८ अर्पक्षदाला शेलह झाला व शेलहाला एबर झाला. १९ एबरास दोन पुत्र झाले, एकाचें नांव पेलेग होतें, कारण त्याच्या वेळीं पृथ्वीची वांटणी झाली; त्याच्या भावाचें नांव यक्तान होतें. २० यक्तानास अलमोदाद, शेलेफ, हसर्मावेथ, येरह, २१ हदोराम, ऊजाल, दिक्ला, २२ एबाल, अबीमाएल, शबा, २३ ओफीर, हवीला व योबाब असे पुत्र झाले; हे सगळे यक्तानाचे पुत्र.

२४ शेम, अर्पक्षद, शेलह; २५ एबर, पेलेग, रऊ; २६ सरूग, नाहोर, तेरह; २७ अब्राम (तोच अब्राहाम). २८ अब्राहामाचे पुत्र इसहाक व इस्राएल.

२९ त्यांची वंशावळी ही: इस्राएलाचा ज्येष्ठ पुत्र नबायोथ; त्याच्याखेरीज त्याचे पुत्र हे: केदार, अदबेल,

मिबसाम, ३० मिश्मा, दुमा, मस्सा, हदद, तेमा, ३१ यतूर, नापीश व केदमा; हे इस्राएलाचे पुत्र.

३२ अब्राहामाची उपपत्नी कदरा हिचे पुत्र: तिला जिम्नान, यक्षान, मदान, मिद्यान, इश्वाक व शूह हे झाले; यक्षानाचे पुत्र: शबा व ददान. ३३ मिद्यानाचे पुत्र: एफा, एफर, हनोख, अबीदा व एल्दा. हा सगळा कदूरेचा वंश.

३४ अब्राहामास इसहाक झाला. इसहाकाचे पुत्र: एसाव व इस्राएल.

३५ एसावाचे पुत्र: अलीपाज, रगुवेल, यऊश, यालाम व कोरह. ३६ अलीपाजाचे पुत्र: तेमान, ओमार, सपी, गाताम, कनाज, तिम्ना व असालेक. ३७ रगुवेलाचे पुत्र: नहाथ, जेरह, शम्मा व मिजा. ३८ सेईराचे पुत्र: लोटान, शोबाल, सिबोन, अना, दीशोन, एसर व दीशान. ३९ लोटानाचे पुत्र: होरी व होमाम; लोटानाची बहीण तिम्ना. ४० शोबालाचे पुत्र: अल्यान, मानहाथ, एबाल, शपी व ओनाम. सिबोनाचे पुत्र: अय्या व अना. ४१ अनाचा पुत्र: दीशोन. दीशोनाचे पुत्र: हम्नान, एश्बान, यित्राण व करान. ४२ एसराचे पुत्र: बिल्हान, जावान व याकान. दीशानाचे पुत्र: ऊस व अरान. ४३ इस्राएल लोकांवर कोणीं राजानें राज्य करण्यापूर्वीं अदोम देशावर ज्या राजांनीं राज्य केलें ते हे: बौराचा पुत्र बेला; त्याची राजधानी दीन्हाबा हें नगर होतें. ४४ बेला मेल्यावर बसा येथला जेरहाचा पुत्र योबाब त्याच्या गादीवर बसला. ४५ योबाब मेल्यावर तेमानींच्या देशाचा हूशाम त्याच्या गादीवर बसला. ४६ हूशाम मेल्यावर त्याच्या जागीं बददाचा पुत्र हदाद त्याच्या गादीवर बसला; यानेंच मवाब मैदानांत मिद्यानांचा मोड केला; त्याची राजधानी अवीत शहर होतें. ४७ हदाद मेल्यावर माखेका येथील साम्ला त्याच्या गादीवर

बसला. ४८ साम्ला मेल्यावर फरात नदाच्या तीरींच्या रहोबोथ नांवाच्या नगरांतला शौल त्याच्या गादीवर बसला. ४९ शौल मेल्यावर अकबोराचा पुत्र बाल-हानान त्याच्या गादीवर बसला. ५० बाल-हानान मेल्यावर हदाद त्याच्या गादीवर बसला; त्याची राजधानी पाई होती; त्याच्या बायकोचें नांव महेटाबेल; ती मे-जाहाबाची कन्या जी मात्रेद तिची कन्या होती. ५१ हदाद मेल्यावर अदोमाचे सरदार झाले ते हे: सरदार तिम्रा, सरदार आल्या, सरदार यतेथ, ५२ सरदार अहलीबामा, सरदार एला, सरदार पीनोन, ५३ सरदार कनाज, सरदार तेमान, सरदार मिब्सार, ५४ सरदार माग्दीएल व सरदार ईराम. हे अदोमाचे सरदार होत.

१ इस्त्राएलाचे पुत्र हे: रऊबेन, शिमोन, लेवी, २ यहुदा, इसाखार, जबुलून, २ दान, योसेफ, बन्यामीन, नफताली, गाद व आशेर.

३ यहुदाचे पुत्र हे: एर, ओनान व शेला; हे तिचे कनानीण बथ-शूवा हिच्या पोटीं त्यास झाले. यहुदाचा ज्येष्ठ पुत्र एर हा परमेश्वराच्या दृष्टीनें दुष्ट असल्यामुळें त्यास त्यानें जिवें मारिलें. ४ यहुदाची सून तामार हिजपासून त्याला पेरेस व जेरह हे झाले; यहुदास एकंदर पांच पुत्र झाले. ५ पेरेसाचे पुत्र: हेखोन व हामूल; ६ जेरहाचे पुत्र: जिम्नी, एथान, हेमान, कल्कोल व दारा असे एकंदर पांच. ७ कर्मीचा पुत्र आखार; यानेंच समर्पित वस्तूंसंबंधानें आगळीक करून इस्त्राएलास क्लेश दिला. ८ एथानाचा पुत्र अजन्था. ९ हेखोनास झालेले पुत्र यरहमेल, राम व कलुबाय हे होत. १० रामास अम्मीनादाब झाला आणि अम्मीनादाबास यहुदा वंशाचा सरदार नहशोन हा झाला; ११ नहशोनाला सल्मा झाला, व सल्माला बवाज झाला; १२ बवाजाला ओबेद झाला व ओबेदाला इशाय झाला; १३ इशायस ज्येष्ठ पुत्र अलीयाब, दुसरा अबीनादाब, तिसरा शिमा, १४ चवथा नथनेल, पांचवा रदाय, १५ सहावा ओसेम व सातवा दावीद हे पुत्र झाले;

१६ व त्यांच्या बहिणी सरूबा व अबीगईल या होत. सरूबेचे अबीशय, यवाब व असाएल असे तिचे पुत्र होते. १७ अबीगईलीस अमासा झाला; अमासाचा बाप येथेर इस्माएली हा होता. १८ कालेब बिन हेखोन यास त्याच्या बायका अजूबा व यरियोथ यांच्यापासून संतति झाली. अजूबेचे पुत्र येशेर, शोबाब व अर्दोन हे होत. १९ अजूबा मेल्यावर कालेबानें एफ्राथेशीं लग्न केलें; तिच्या पोटीं त्यास हूर झाला. २० हूरास ऊरी झाला व ऊरीस बसलेल झाला. २१ नंतर हेखोन हा गिलादाचा बाप माखीर याच्या कन्येपार्शीं गेला; तो साठ वर्षांचा असतां त्यानें तिजशीं लग्न केलें व तिच्या पोटीं त्यास सगूब झाला. २२ सगूबास याईर झाला; याचीं गिलाद प्रांतांत तेवीस नगरे होती. २३ गश्शूर व अराम यांनीं त्यांच्यापासून हव्थोथ-याईर व कनाथ आणि त्यांच्या आसपासचीं खेडीं-पाडीं अशीं एकंदर साठ नगरे हस्तगत केलीं. गिलादाचा बाप माखीर याची ही संतति होय. २४ हेखोन हा कालेब-एफ्राथ येथें मृत्यु पावल्यावर त्याची बायको अबीया हिच्या पोटीं त्याला तकोवाचा बाप अशूर हा झाला. २५ हेखोनाचा ज्येष्ठ पुत्र यरहमेल याचे पुत्र: ज्येष्ठ पुत्र राम, बुना, ओरेन, ओसेम व अहीया हे होत. २६ यरहमेलाची अटारा नांवाची दुसरी एक बायको होती; ती ओनाम याची आई होती. २७ यरहमेलाचा ज्येष्ठ पुत्र राम याचे पुत्र: मास, यामीन व एकर. २८ ओनामाचे पुत्र: शम्मय व यादा; शम्मयाचे पुत्र: नादाब व अबीशूर. २९ अबीशूराच्या बायकोचें नांव अबीहाईल असें होतें; तिच्या पोटीं त्यास अहबान व मोलीद हे झाले. ३० नादाबाचे पुत्र: सलेद व अप्पईम; सलेद निपुत्रिक मेला. ३१ अप्पईमाचा पुत्र इशी. इशीचा पुत्र शेसान. शेसानाचा पुत्र अहलय. ३२ शम्मयाचा भाऊ यादा याचे पुत्र: येथेर व योनाथान; येथेर हा निपुत्रिक मेला. ३३ योनाथानाचे पुत्र: पेलेथ व जाजा. यरहमेलाची संतति ही. ३४ शेसानास पुत्र नव्हते; कन्या होत्या. त्याचा यरहा नांवाचा एक

मिसरी चाकर होता. ३५ शेशानानें आपली कन्या आपला चाकर यरहा यास दिली; तिच्या पोटी त्यास अत्ताय झाला. ३६ अत्तायास नाथान झाला, नाथानास जाबाद झाला; ३७ जाबादास एफलाळ झाला, एफलाळास ओबेद झाला; ३८ ओबेदास येहू झाला, येहूस अजन्या झाला; ३९ अजन्यास हेलस झाला, हेलसाला एलासा झाला; ४० एलासाला सिस्माय झाला, सिस्मायास शलूम झाला; ४१ शलूमास यकम्या झाला; यकम्यास अलीशामा झाला. ४२ यरह-मेलाचा भाऊ कालेब याचा ज्येष्ठ पुत्र जीफाचा बाप मेशा; हेब्रोनाचा बाप मारेशा याचा वंशहि त्याच्या-पासूनच झाला. ४३ हेब्रोनाचे पुत्र: कोरह, तप्पूर, रेकेम व शमा. ४४ शमास रहम झाला. तो यर्कामाचा बाप; रेकेमास शम्मय झाला. ४५ शम्मयाचा पुत्र मावोन; मावोन बेथ-सूराचा बाप. ४६ कालेबाची उपपत्नी एफा हिला हारान, मोसा व गाजेज हे झाले; हारानास गाजेज झाला. ४७ यादायाचे पुत्र: रेगेम, योथाम, गेशान, पेलेट, एफा व शाफ. ४८ कालेबाची उपपत्नी माका हिला शेबेर व तिन्हना हे झाले. ४९ यांशिवाय तिला मझानाचा बाप शाफ, आणि मखबेना व गिबा यांचा बाप शवा हे झाले; कालेबाची कन्या अखसा. ५० ही कालेबाची संतति होय: एफाथेच्या पोटचा ज्येष्ठ पुत्र होर, याचा पुत्र किर्याथ-यारीमाचा बाप शोबाल हा होता. ५१ सल्मा हा बेथलहेमाचा बाप; हारेफ हा बेथ-गादेराचा बाप. ५२ किर्याथ-यारीमाचा बाप शोबाल याच्या वंशांत हारोवे व अर्धे मनुहोयवासी हे झाले. ५३ किर्याथ-यारीम याचीं कुळें: इथी, पूथी, शुमाथी व मिश्राई; यांच्या-पासून सराथी व एष्टाबुली हीं निघालीं. ५४ सल्माचे वंशज: बेथलहेम, नटोपाथी, अटरोथ-बेथ-यवाब, आणि अर्धे मानहतवासी म्हणजे सारी; ५५ आणि याबेस येथें राहणारीं लेखकांचीं कुळें म्हणजे तिराथी, शिमाथी व सुकाथी. हीं रेखाब घराण्याचा मूलपुरुष हम्मथ याच्या वंशांतलीं केनी कुळें होत.

१ दाविदास हेब्रोन येथें पुत्र झाले ते हे; ३ अहीनवाम इज्रैलकरणीपासून अन्नोन हा ज्येष्ठ पुत्र; अबीगईल कर्मेलकरीण हिजपासून दानीएल हा दुसरा पुत्र; २ गशूरचा राजा तलमय याची कन्या माका हिजपासून अबशालोम हा तिसरा; हग्गीथेचा पुत्र अदोनीया हा चौथा; ३ अबीटलेपासून शफाव्या हा पांचवा; व दाविदाची बायको एम्ला हिचा पुत्र इश्राम हा सहावा. ४ हे सहा पुत्र त्याला हेब्रोन येथें झाले; तेथें त्यानें सात वर्षे सहा महिने राज्य केलें. यरुशलैमांत त्यानें तेहतीस वर्षे राज्य केलें. ५ त्यास यरुशलैमांत पुत्र झाले ते हे: शिमा, शोबाब, नाथान व शलमोन, हे चार अम्मीएलाची कन्या बथ-शूवा हिला झाले; ६ इमार, अलीशामा, एलीफलेट, ७ नोगा, नेफेग, याफीय, ८ अलीशामा, एल्यादा व एलीफलेट असे नऊ. ९ हे सर्व दाविदाचे पुत्र होत; यांखेरीज उपपत्नीपासून आणखी पुत्र झाले; त्यांची बहीण तामार. १० शलमोनाचा पुत्र रहबाम; त्याचा पुत्र अबीया, त्याचा पुत्र आसा, त्याचा पुत्र यहोशा-फाट; ११ त्याचा पुत्र योराम, त्याचा पुत्र अहज्या, त्याचा पुत्र योवाश; १२ त्याचा पुत्र अमस्या, त्याचा पुत्र अजन्या, त्याचा पुत्र योथाम; १३ त्याचा पुत्र आहाज, त्याचा पुत्र हिज्कीया, त्याचा पुत्र मनश्शे; १४ त्याचा पुत्र आमोन, त्याचा पुत्र योशीया. १५ योशीयाचे पुत्र: ज्येष्ठ योहानान, दुसरा यहोयाकीम, तिसरा सिदकीया व चौथा शलूम. १६ यहोयाकीमाचे पुत्र: त्याचा पुत्र यखन्या, त्याचा पुत्र सिदकीया. १७ बंदिवान यखन्या याचा पुत्र शलतीएल; १८ आणि मत्कीराम, पदाया, शेनस्सर, यकम्या, होशामा व नदब्या. १९ पदायाचे पुत्र: जरूब्बाबेल व शिमी; जरूब्बाबेलाचे पुत्र: मशुलाम व हनन्या; त्यांची बहीण शलोमीथ; २० आणि हशूबा, ओहेल, बरेख्या, हसद्या व यूशब-हेसेद हे पांच. २१ हनन्याचे पुत्र: पलव्या व यशया; रफायाचे पुत्र, अर्णानाचे पुत्र, ओबद्याचे पुत्र, शखन्याचे पुत्र. २२ शखन्याचा पुत्र शमाया;

शमायाचे पुत्र हट्टूश, इगाल, बारीहा, नाच्या व शाफाट असे सहा. २३ नाच्याचे पुत्र: एल्योवेनय, हिज्कीया व अज्रिकाम असे तीन. २४ एल्योवेनय याचे पुत्र: होदव्या, एल्यासीब, पलाया, अकूब, योहानान, दलाया व अनानी असे सात.

१ यहुदाचे पुत्र: पेरेस, हखोन, कमी, हूर व ४ शोबाल. २ राया बिन शोबाल याला यहथ झाला; यहथाला अहूमय व लहद हे झाले. हीं सराथी कुळें होत. ३ एतामाच्या बापाचे पुत्र हे: इज्रेल, इश्मा व इद्बाश; त्यांच्या बहिणीचें नांव हस्सले-लपोनी असें होतें; ४ आणि गदोराचा बाप पनुएल व हूशाचा बाप एजेर. बेथलहेमाच्या बापास एफ्राथे-पासून झालेला ज्येष्ठ पुत्र हूर याची ही संतति. ५ तकोवाचा बाप अशूर याला हेला व नारा अशा दोन बायका होत्या. ६ नारेच्या पोटीं त्यास अहुजाम, हेफेर, तेमनी व अह्यारी झाले. ही नारेची संतति. ७ हेलेचे पुत्र: सेरथ, इसहार व एध्रान. ८ हक्कोसाला आनूब व सोबेबा हे झाले, तसेंच त्याच्यापासून हारुमाचा पुत्र अहरहेल याचीं कुळें निपजलीं. ९ याबेस हा आपल्या भाऊबंदांमध्ये फार प्रतिष्ठित होता; त्याच्या आईनें त्याचें नांव याबेस असें ठेवून म्हटलें कीं त्यास प्रसवतांना मला फार क्लेश झाले. १० याबेसानें इस्राएलाच्या देवाजवळ वर मागितला तो असा: तूं माझें खरोखर कल्याण करिशील, माझ्या मुलखाचा विस्तार वाढ-विशील आणि मजवर कोणतेंहि अरिष्ट येऊन मीं दुःखी न व्हावें म्हणून तुझा हात माझ्यावर राहील तर किती बरें होईल! त्यानें मागितलेला हा वर देवानें त्यास दिला. ११ शहाचा भाऊ कलूब याला महीर झाला; हा एथोनाचा बाप. १२ एथोनास बेथ-राफा, पासेहा आणि ईर-नाहाश याचा बाप तहिन्ना हे झाले. हे रेखा येथील लोक होत. १३ कनाजाचे पुत्र अथनिएल व सराया; अथनिएलाचा पुत्र यहथ. १४ म्योनोथायास अफ्रा झाला; सरायास यवाब झाला; हा यवाब गे-हराशीम

कारागिरांचा मूलपुरुष होय. १५ यफुजेचा पुत्र कालेब याचे पुत्र ईरु, एला व नाम, एलाकुळांतले लोक आणि कनज हे याच्यापासून झाले. १६ यहल्लेल याचे पुत्र: जीफ, जीफा, तीन्या व असरेल. १७ एजेचे पुत्र येथेर, मरद, येफेर व यालोन; तसेंच तिला मिर्याम, शम्माय व एष्टमोवाचा बाप इश्बह हे झाले. १८ त्याच्या यहूदीण बायको-पासून त्याला गदोराचा बाप येरेद, सोखोचा बाप हेबेर व जानोहाचा बाप यकूथीएल हे झाले. फारोची कन्या बिथ्या जी मेरेदानें केली होती तिची ही संतति होय. १९ नहमाची बहीण होदीयाची बायको झाली, तिला गर्मांकर कइला याचा बाप व माकाथी एष्टमोवा हे झाले. २० शिमोनाचे पुत्र अमोन, रिन्ना, बेन-हानान व तिलोन आणि इशीचे पुत्र जोहेथ व बेन-जोहेथ. २१ यहूदाचा पुत्र शेला याच्यापासून लेखाचा बाप एर, मारेशाचा बाप लादा आणि तलम सणाचें कसबाचें काम करणाऱ्या अश्बेच्या घराण्यांत हीं कुळें उत्पन्न झालीं. २२ तसेंच त्याच्यापासून योकीम, कोजेबा येथील लोक, योवाश, मवाबावर सत्ता चालविणारे साराफ व याशूबी-लेहेम हे निपजले. हा प्राचीन वृत्तांत होय. २३ हे कुंभार असून नताईम व गदेरा येथें राहत असत; ते राजाचें कामकाज करून त्याच्यापाशीं असत.

२४ शिमोनाचे पुत्र: नमुवेल, यामीन, यरिव, जेरह व शौल; २५ त्याचा पुत्र शलूम; त्याचा पुत्र मिबसाम; त्याचा पुत्र मिश्मा. २६ मिश्माची संतति: त्याचा पुत्र हम्मूएल, त्याचा पुत्र जकूर, त्याचा पुत्र शिमी. २७ शिमीस सोळा पुत्र व सहा कन्या झाल्या; पण त्याच्या भावांस फारशी संतति झाली नाहीं आणि त्यांचा वंश यहूदाच्या वंशाप्रमाणें वृद्धि पावला नाहीं. २८ ते वस्ती करून राहिले ते गांव हे: बैर-शेबा, मोलादा व हसर-शुबाल; २९ बिर्हा, असेम, तोलाद, ३० बधुवेल, हर्मा, सिक्लाग, ३१ बेथ-मर्काबोथ, हसर-सुसीम, बेथ-बिरी व शाराइम. दाविदाच्या कारकीर्दीपर्यंत हीं त्यांचीं नगरें होती. ३२ त्यांचे गांव

एटाम, अईन, रिम्मोन, तोखेन आणि आशान अशीं पांच नगरें; ३३ आणि बालापर्यंतचीं त्याच नगरांच्या आसपासचीं खेडींपाडीं; त्यांचीं वसतिस्थानें व वंशावळी ह्या होत. ३४ मेशोबाब, यम्लेक व योशा बिन अमस्या; ३५ योएल, येहू बिन योशिव्या बिन सराया बिन असिएल; ३६ एल्योवेनाय, याकोबा, यशोहाया, असाया, अदिएल, यशीमिएल व बनाया; ३७ जीजा बिन शिफी बिन अन्नोन बिन यदाया बिन शिघ्री बिन शमाया; ३८ ज्यांचीं नांवें येथें दाखल केलीं आहेत ते सर्व आप- आपल्या कुळांचे प्रमुख होते; त्यांच्या घराण्यांची संपादनां वाढ झाली. ३९ ते आपल्या शेरडामेंढरांसाठीं चारा शोधावयास गदोर घाटांत खोऱ्याच्या पूर्वेपर्यंत गेले. ४० तेथें त्यांस कसदार व उत्तम चारा सांपडला, आणि तो देश विस्तीर्ण असून शांत व निर्भय होता; तेथें पूर्वीपासून हामाचे वंशज राहत असत. ४१ ज्यांचीं नांवें वर दाखल केलीं आहेत त्यांनीं यहुदाचा राजा हिज्कीया याच्या कारकीर्दीत तेथें येऊन तेथील मूनी नांवाच्या लोकांचा त्यांच्या डेऱ्यांसुद्धां अगदीं संहार करून ते त्यांच्या ठिकाणीं आजपर्यंत वसले आहेत; कारण त्या ठिकाणीं त्यांच्या शेरडामेंढरांसाठीं चारा होता. ४२ त्यांपैकी म्हणजे शिमोनाच्या वंशजांतल्या पांचशें पुरुषांनीं इसीचे पुत्र पलत्र्या, नाऱ्या, रफाया व उजियेल यांस आपले नायक केले आणि ते सेईर पहाडावर गेले. ४३ तेथें जे अमालेकी उरले होते त्यांचा संहार करून तेथें ते आजवर वस्ती करून आहेत.

१ इस्राएलाचा ज्येष्ठ पुत्र रऊबेन याची वंश-
वळी: रऊबेन हा ज्येष्ठ पुत्र होता खरा, पण त्यानें आपल्या बापाची खाट भ्रष्ट केली म्हणून त्याचा ज्येष्ठपणाचा हक्क इस्राएलपुत्र योसेफ याच्या संततीस दिला; तरी पण वंशावळी ज्येष्ठपणाच्या हक्काप्रमाणें नमूद केली नाहीं; २ कारण यहुदाचें वर्चस्व त्याच्या बांधवांवर स्थापित होऊन त्याच्या वंशांतला राजा झाला, पण ज्येष्ठलाचा हक्क योसेफाचाच होता. ३ इस्राएलाचा

ज्येष्ठ पुत्र रऊबेन याचे पुत्र हनोख, पलू, हेसोन व कमी. ४ योएलाचे पुत्र त्याचा पुत्र शमाया, त्याचा पुत्र गोग, त्याचा पुत्र शिमी; ५ त्याचा पुत्र मीखा, त्याचा पुत्र राया, त्याचा पुत्र बाल; ६ त्याचा पुत्र बैरा, ह्यास अश्शरचा राजा तिग्लथ-पिलेसर यानें कैद करून नेले; तो रऊबेन वंशाचा सरदार होता. ७ त्याच्या भावांची वंशावळी त्यांच्या कुळांप्रमाणें लिहिली ती अशी: त्यांतला प्रमुख ईयेल, जखन्या, ८ बेला बिन आजज बिन शमा बिन योएल; हा वंश नबो व बालमौन येथपर्यंत अरोएरांत वस्ती करून राहिला. ९ पूर्वेकडे महानद फरात याजवळील रानाच्या सीमेपर्यंत त्यानें वस्ती केली; कारण गिलाद देशांत त्यांचीं गुरेंढोरें मनस्वीं वाढलीं होतीं. १० शौलाच्या कारकीर्दीत त्यांनीं हुगरी लोकांशीं युद्ध करून त्यांचा संहार केला तेव्हां ते गिलादच्या पूर्वेकडील सगळ्या प्रदेशांत त्यांच्या डेऱ्यांत राहूं लागले.

११ मादाचे वंशज त्यांच्यासमोर सलका येथवर बाशान प्रदेशांत राहत होते; १२ त्यांतला प्रमुख योएल व दुय्यम शाफाम; यांखेरीज यानय व शाफाड हे बाशानांत राहत होते; १३ त्यांच्या पितृकुळांप्रमाणें त्यांचे बांधव मीखाएल, मशुलाम, शबा, योरय, याकान, जीया व एबर असे सात होते. १४ हे सर्वे अबीहईल बिन हूरी बिन यारोह बिन गिलाद बिन मीखाएल बिन यशीशाय बिन यहदो बिन बूज याचे वंशज होत; १५ अही बिन अबूदीएल बिन गूनी हा त्यांच्या पितृकुळांचा प्रमुख होता. १६ ते लोक गिलादांत व बाशानांत खेड्यांपाड्यांत आणि शारोनच्या शिवारांत आपल्या सीमेच्या आंत वस्ती करून होते. १७ ह्या सर्वांची वंशावळी यहुदाचा राजा योथाम व इस्राएलाचा राजा यराबाम ह्यांच्या कारकीर्दीत लिहिली.

१८ रऊबेनी, गादी, व मनश्शाच्या अर्ध्या वंशांतील लोक यांच्यांतले बलवान पुरुष ढालईत, धारकरी, धनुर्धारी व युद्धकलानिपुण असे चवेचाळीस हजार सातशें

१ याचें नांव २ राजे १५:२९ व १६:७ येथें तिग्लथ-पिलेसर असे आहे.

साठ लढाईस जाण्याजोगे लोक होते. १९ त्यांनीं हगरी, यत्तूर, नाफीश व नोदाब यांच्याशीं संग्राम केला. २० त्यांच्याशीं लढण्यास त्यांस कुमक मिळून त्यांनीं हगरी व त्यांच्याबरोबरचे इतर लोक यांस पादाक्रांत केलें, कारण युद्धसमयीं त्यांनीं देवाचा धावा केला; त्यांनीं त्याजवर भरंवसा ठेविला होता म्हणून त्यानें त्यांची प्रार्थना ऐकिली. २१ त्यांनीं त्यांचीं गुरेंढोरें हरण केलीं; पन्नास हजार उंटें, दोन लक्ष पन्नास हजार मेंढरें, दोन हजार गाढवें एवढीं जनावरें व एक लक्ष मनुष्यें त्यांनीं नेलीं. २२ बहुत लोकांचा संहार झाला, कारण युद्ध देवाच्या पक्षाचें होतें. त्यांचा स्वतांचा पाडाव होईपर्यंत ते त्यांच्या ठिकाणीं वस्ती करून राहिले.

२३ मनश्शाच्या अर्ध्या वंशांतील लोकांनीं त्या देशीं वस्ती केली; बाशानापासून बाल-हर्मोन, सनीर, व हर्मोन पर्वत येथपावेतो त्यांचा विस्तार झाला. २४ त्यांच्या पितृकुळांपैकीं प्रमुख पुरुष होते ते हे: एफेर, इसी, अलीएल, अज्जीएल, यिमया, होदव्या व यहवीएल; हे महावीर व नामांकित पुरुष असून आप-आपल्या पितृकुळांचे प्रमुख होते.

२५ त्यांनीं आपल्या पूर्वजांच्या देवाशीं फितुरी केली, आणि देवानें त्यांच्यापुढून ज्या लोकांचा नाश केला होता त्यांच्या अन्य देवांच्या नादीं लागून ते अत्याचारी बनले. २६ यास्तव इस्राएलाच्या देवानें अशूरचा राजा पूल आणि त्याच देशाचा राजा तिहगथ-पिल्नेसर यांस उठविलें; त्यानें रऊबेनी, गादी व मनश्शाच्या अर्ध्या वंशाचे लोक यांस पाडाव करून हलह, हाबोर, हारा येथें व गोजान नदीपर्यंत त्यांस नेऊन ठेविलें व तेथेंच ते आजवर वस्ती करून राहिले आहेत.

१ लेवीचे पुत्र: गेषोन, कहाथ व मरारी. २ कहाथाचे पुत्र: अग्राम, इसहार, हेब्रोन व उज्जियेल. ३ अग्रामाची संतति: अहरोन, मोशे व मिर्याम. अहरोनाचे पुत्र: नादाब, अबीहू, एलाजार व इथामार. ४ एलाजारास फिनहास झाला, फिनहासास अबीशूवा झाला, ५ अबीशूवास बुक्की झाला, बुक्कीस उज्जी झाला, ६ उज्जीस जरह्या झाला, जरह्यास मरायोथ झाला,

७ मरायोथास अमन्या झाला, अमन्यास अहीदूब झाला, ८ अहीदूबास सादोक झाला, सादोकास अहीमास झाला, ९ अहीमासास अजन्या झाला, अजन्यास योहानान झाला, १० योहानानास अजन्या झाला; शलमोनानें यरुशलैमांत जें मंदिर बांधिलें होतें त्यांत हा याजकाचें काम करित असे. ११ अजन्यास अमन्या झाला, अमन्यास अहीदूब झाला, १२ अहीदूबास सादोक झाला, सादोकास शलुम झाला, १३ शलुमास हिल्कीया झाला, हिल्कीयास अजन्या झाला, १४ अजन्यास सरया झाला, सरयास यहोसादाक झाला. १५ परमेश्वरानें नबूखदनेस्सराचे हस्तें यहूदा व यरुशलैम यांचा पाडाव केला तेव्हां यहोसादाक कैदी झाला.

१६ लेवीचे पुत्र: गेषोन, कहाथ व मरारी. १७ गेषोमाच्या पुत्रांचीं नावें लिब्नी व शिमी अशीं होती. १८ कहाथाचे पुत्र: अग्राम, इसहार, हेब्रोन, व उज्जियेल. १९ मरारीचे पुत्र: महली व मूशी. त्यांच्या त्यांच्या पितृकुळांप्रमाणें लेव्यांचीं कुळें हींच होत. २० गेषोमाचा वंश: त्याचा पुत्र लिब्नी, त्याचा पुत्र यहथ, त्याचा पुत्र जिम्मा, २१ त्याचा पुत्र यवाह, त्याचा पुत्र इहो, त्याचा पुत्र जेरह व त्याचा पुत्र यात्राय. २२ कहाथाची संतति: त्याचा पुत्र अम्मीनादाब, त्याचा पुत्र कोरह, त्याचा पुत्र अस्सीर, २३ त्याचा पुत्र एलकाना, त्याचा पुत्र एब्द्यासाफ, त्याचा पुत्र अस्सीर झाला; २४ त्याचा पुत्र तहथ, त्याचा पुत्र उरीएल, त्याचा पुत्र उज्जीया आणि त्याचा पुत्र शौल. २५ एलकानाचे पुत्र: अमासय व अहीमोथ. २६ एलकानाचा वंश: त्याचा पुत्र सोफय, त्याचा पुत्र नहथ, २७ त्याचा पुत्र अलीयाब, त्याचा पुत्र यरोहाम व त्याचा पुत्र एलकाना. २८ शमुवेलाचे पुत्र: ज्येष्ठ योएल व दुसरा अबीया. २९ मरारीची संतति: महली, याचा पुत्र लिब्नी, त्याचा पुत्र शिमी, त्याचा पुत्र उज्जा, ३० त्याचा पुत्र शिमा, त्याचा पुत्र हग्गीया व त्याचा पुत्र असाया.

३१ कोश स्थाईक झाल्यावर दाविदानें परमेश्वराच्या मंदिरांत जे गायकगण नेमिले होते ते हे:

१ मुळांत: वरनी; पण ६:३३ पाहा.

३२ यरुशलेमांत शलमोन परमेश्वराचें मंदिर बांधीपर्यंत ते दर्शनमंडपाच्या निवासमंडपासमोर गायनपूर्वक सेवा करीत व ते आपल्या कामावर क्रमानुसार हजर राहत. ३३ तेथें हजर असत ते व त्यांचे पुत्र हे: कहाथी वंशा-पैकीं गायक हेमान, बिन योएल, बिन शमुवेल, ३४ बिन एलकाना, बिन यरोहाम, बिन अलीएल, बिन तोहा, ३५ बिन सूफा, बिन एलकाना, बिन महथ, बिन अमा-सय, ३६ बिन एलकाना, बिन योएल, बिन अजच्या, बिन सफन्या, ३७ बिन तहथ, बिन अस्सीर, बिन एब्द्यासाफ, बिन कोरह, ३८ बिन इसहार, बिन कहाथ, बिन लेवी, बिन इस्राएल; ३९ आणि त्याचा भाऊ आसाफ त्याच्या उजवीकडे उभा असे, म्हणजे आसाफ बिन बरेख्या, बिन शिमा, ४० बिन मीखाएल, बिन बासेया, बिन मत्कीया, ४१ बिन एथनी, बिन जेरह, बिन अदाया, ४२ बिन एथान, बिन जिम्मा, बिन शिमी, ४३ बिन यहथा, बिन गर्षोम, बिन लेवी; ४४ त्यांचे भाऊ मरारीचे वंशज त्याच्या डावीकडे उभे असत ते: एथान बिन किशी, बिन अब्दी, बिन मल्लूख, ४५ बिन हशव्या, बिन अमस्या, बिन हिल्कीया, ४६ बिन अमसी, बिन बानी, बिन शेमे, ४७ बिन महली, बिन मूशी, बिन मरारी, बिन लेवी. ४८ त्यांचे भाऊबंद जे लेवी ते देवाच्या मंदिराच्या निवास-मंडपाच्या सर्व सेवेसाठीं वाहिलेले होते.

४९ अहरोन व त्याचे पुत्र हे होमवेदीवर व धूपवेदीवर अर्पणें करीत, परमपवित्रस्थानासंबंधाचें सर्व काम करीत आणि इस्राएल लोकांसाठीं प्राय-श्चित्त करीत; देवाचा सेवक मोशे याच्या आज्ञेप्रमाणें ते करीत. ५० अहरोनाचे वंशज हे: त्याचा पुत्र एलाजार, त्याचा पुत्र फिनहास, त्याचा पुत्र अबीशवा, ५१ त्याचा पुत्र बुक्की, त्याचा पुत्र उज्जी, त्याचा पुत्र जरह्या, ५२ त्याचा पुत्र मरायोथ, त्याचा पुत्र अमन्या, त्याचा पुत्र अहीद्रब, ५३ त्याचा पुत्र सादोक व त्याचा पुत्र अहीमास.

५४ अहरोन वंशजांची वस्ती त्यांच्या हद्दींतील किल्ल्याकिल्ल्यांनींही आहे: कहाथ घराण्याच्या

नांवाची पहिली चित्री निघाली म्हणून ५५ यहूदा देशांतील हेब्रोन त्याच्या शिवारांसुद्धां त्यांस दिलें; ५६ पण त्या नगराचीं शेतेपोतें व खेडीपाडीं यफूजेचा पुत्र कालेब यास दिलीं. ५७ अहरोनाच्या वंशजांस शरण-पुरें म्हणून दिलीं तीं हीं: हेब्रोन, लिब्ना व त्याचें शिवार, यत्तीर, एष्टमोवा व त्याचें शिवार, ५८ हीलेन व त्याचें शिवार, दबीर व त्याचें शिवार, ५९ आशान व त्याचें शिवार, बेथ-शेमेश व त्याचें शिवार, ६० बन्यामिनाच्या वंशाचें गिबा व त्याचें शिवार, अल्लेमथ व त्याचें शिवार आणि अनाथोथ व त्याचें शिवार; त्यांच्या घराण्यांचीं एकंदर सगळीं नगरें तेरा होतीं. ६१ अवशिष्ट राहिलेल्या कहाथी वंशजांस चिठ्या टाकून मनश्शाच्या अर्ध्या वंशांच्या मुलखांतून देहा नगरें दिलीं. ६२ गर्षोम वंशजांस, त्यांच्या त्यांच्या कुळांप्रमाणें इसराखार, आशेर, नफताली व बाशानांत राहणारा मनश्शे वंश यांचीं तेरा नगरें दिलीं. ६३ मरारी वंशजांस त्यांच्या त्यांच्या कुळांप्रमाणें रऊबेन, गाद व जबूलून या वंशांच्या मुलखांतून चिठ्या टाकून बारा नगरें दिलीं. ६४ इस्राएल लोकांनीं लेव्यांस हीं नगरें त्यांच्या शिवारांसुद्धां दिलीं. ६५ त्यांनीं यहूदा, शिमोन व बन्यामीन या वंशांच्या मुलखांतून वर सांगितलेलीं नगरें दिलीं. ६६ कहाथ वंशांतील कांहीं कुळांस एफ्राइमाच्या वंशांतील मुलखांतलीं नगरें मिळालीं तीं हीं: ६७ एफ्राइमाच्या डोंगराळ प्रदेशांतील शरणपूर शखेम व त्याचें शिवार, तसेंच गेजेर व त्याचें शिवार, ६८ यकमाम व त्याचें शिवार, बेथ-होरोन व त्याचें शिवार, ६९ अयालोन व त्याचें शिवार, गश्-रिम्मोन व त्याचें शिवार; ७० तसेंच मनश्शाच्या अर्ध्या वंशांतून आनेर व त्याचें शिवार आणि बिलाम व त्याचें शिवार हीं कहाथ वंशांतील अवशिष्ट वंशजांस दिलीं. ७१ गर्षोमच्या वंशजांस जीं नगरें मिळालीं तीं हीं: मनश्शाच्या अर्ध्या वंशांतून बाशानांतलें गोलान व त्याचें शिवार, अष्टारोथ व त्याचें शिवार; ७२ इसराखाराच्या वंशांतून केदेश व त्याचें शिवार, दाबरथ व त्याचें शिवार, ७३ रामोथ व त्याचें शिवार आणि आनेम व

त्याचें शिवार हीं दिलीं; ७४ अशेरच्या वंशांतून माशाल व त्याचें शिवार, अब्दोन व त्याचें शिवार, ७५ हूकोक व त्याचें शिवार आणि रहोब व त्याचें शिवार हीं दिलीं; ७६ नफताली वंशांतून गालीलांतलें केदेश व त्याचें शिवार, हम्मोन व त्याचें शिवार आणि किर्याथाईम व त्याचें शिवार हीं दिलीं. ७७ लेवीच्या बाकीच्या वंशजांस म्हणजे मरारी वंशजांस जीं नगरें दिलीं तीं हीं: जबुलूनाच्या वंशांतून रिम्मोनो व त्याचें शिवार आणि ताबोर व त्याचें शिवार; ७८ यादेंनेपलीकडे यरीहो-जवळ, यादेंनेच्या पूर्वथडीस रऊबेन वंशांतून रानांतलें बेसेर व त्याचें शिवार, यहसा व त्याचें शिवार, ७९ कदेमोथ व त्याचें शिवार आणि मेफाथ व त्याचें शिवार हीं दिलीं; ८० आणि गाद वंशांतून गिलादी रामोथ व त्याचें शिवार, महनाइम व त्याचें शिवार ८१ हेशबोन व त्याचें शिवार आणि याजेर व त्याचें शिवार, हीं दिलीं.

१ इसाखाराचे पुत्र तोला, पुवा, याशूब, व ७ शिम्रोन असे चार. २ तोलाचे पुत्र: उज्जी, रफाया, यरीएल, यहमय, इबसाम व शेमुवेल; हे आपला बाप तोला याच्या घराण्याचे प्रमुख असून आपल्या पिढींतले शूर वीर पुरुष होते; त्यांची संख्या दाविदाच्या काळीं बावीस हजार सहाशें होती. ३ उज्जीचा पुत्र इज्रह्या; इज्रह्याचे पुत्र मिखाएल, ओबद्या, योएल व इश्शीया असे पांच होते; हे सर्व प्रमुख पुरुष होते. ४ त्यांच्या कुळांप्रमाणें व पितृकुळांप्रमाणें लढाईच्या सैन्याच्या टोळ्यांत त्यांचे छत्तीस हजार पुरुष असत; कारण त्यांना बायका व मुलें पुष्कळ होती. ५ इसाखाराच्या सर्व कुळांतले त्यांचे भाऊबंद शूर पुरुष होते; वंशावळींत ते एकंदर सत्याऐशी हजार नमूद झाले होते.

६ बन्यामिनाचे पुत्र: बेला व बेकेर व यदीएल असे तिघे. ७ बेलाचे पुत्र: एस्बोन, उज्जी, उज्जियेल, यरीमोथ व ईरी असे पांच; हे आपल्या पितृकुळांचे प्रमुख असून शूर वीर होते; वंशावळींत ते बावीस हजार चौतीस नमूद झाले होते. ८ बेकेराचे पुत्र: जमीरा, योवाश, अलियेजर, एल्योवेनय, अम्री, यरेमोथ,

अबीया, अनाथोथ व अलेमेथ. हे सर्व बेकेराचे पुत्र. ९ ते आपआपल्या पितृकुळांचे प्रमुख असून शूर वीर होते; वंशावळींत ते वीस हजार दोनशें नमूद झाले होते. १० यदीएलाचा पुत्र बिल्हान; बिल्हानाचे पुत्र यऊश, बन्यामीन, एहूद, कनाना, जेथान, तार्शीश व अहीशाहर. ११ हे सर्व यदीएलाचे वंशज; ते आपल्या पितृकुळांचे प्रमुख असून शूर वीर होते; सेनेबरोबर जाण्यास लायक असे ते सतरा हजार दोनशें होते. १२ ईराचे वंशज: शुप्पीम व हुप्पीम; आणि अहेराचे वंशज हुशीम.

१३ नफतालीचे पुत्र यहसिएल, गूनी, येसर, व शलूम, ही बिल्हेची संतति.

१४ मनश्शाचे पुत्र: त्याच्या बायकोपासून त्याला अस्तीएल झाला; त्याच्या अरामी उपपत्नीपासून त्यास गिलादाचा बाप माखीर हा झाला. १५ माखीरानें हुप्पीम व शुप्पीम यांची बहीण बायको केली; तिचें नांव माका; दुसऱ्या पुत्राचें नांव सलाफ-हाद; सलाफहादाला कन्याच होत्या. १६ माखीराची बायको माका हिला पुत्र झाला त्याचें नांव तिनें पेरेश ठेविलें व त्याच्या भावाचें नांव शेरेश होतें; त्याचे पुत्र ऊलाम व रेकेम. १७ ऊलामाचा पुत्र बंदान. गिलाद बिन माखीर बिन मनश्शे याचे पुत्र हे. १८ त्याची बहीण हम्मोलेखेथ हिला इशहोद, अबीयेजेर व महला, हीं झालीं. १९ शमीदाचे पुत्र: अद्यान, शेखेम, लिखी व अनीयाम.

२० एफ्राइमाचे पुत्र: त्याचा पुत्र शुथेलह, त्याचा पुत्र बेरेद, त्याचा पुत्र तहथ, त्याचा पुत्र एलादा, त्याचा पुत्र तहथ, २१ त्याचा पुत्र जाबाद, त्याचा पुत्र शुथेलह आणि एजेर व एलद; ह्यांस गथच्या मूळच्या रहिवाश्यांनीं मारून टाकिलें, कारण त्यांचीं गुरेंढोरें हरण करण्यास ते गेले होते. २२ यामुळें त्यांचा बाप एफ्राइम यानें बहुत दिवस शोक केला, आणि त्याचे भाऊबंद त्याचें सांत्वन करण्यास आले. २३ तो आपल्या बायकोपाशीं गेला आणि ती गर्भवती होऊन तिला एक पुत्र झाला; त्यानें त्याचें

नांव बरीया (भाग्यहीन) असें ठेविलें, कारण त्याच्या घराण्यावर दुर्दैव ओढवले होते. २४ त्याची कन्या शेरा; तिनें खालचें व वरचें वेथ-होरोन व उजेन-शेरा हीं वसविलीं. २५ त्याचे पुत्र रेफह व रेशेफ; रेशेफाचा पुत्र तेलह, त्याचा पुत्र तहन, २६ त्याचा पुत्र लादान, त्याचा पुत्र आम्मीहूद, त्याचा पुत्र अलीशामा, २७ त्याचा पुत्र नून व त्याचा पुत्र यहोशवा. २८ त्यांचीं वतनें व वसतिस्थाने हीं होतः वेथेल व त्याच्या लगत्याचीं खेडीं, पूर्वेस नारान, पश्चिमेस गेजेर व त्याचीं खेडीं, शखेम व त्याचीं खेडीं, गजा व त्याचीं खेडीं अथर्पथत; २९ त्या-प्रमाणेंच मनश्शाच्या वंशजांच्या सीमेवरील वेथ-शान व त्याचीं खेडीं, तानख व त्याचीं खेडीं, मगिदो व त्याचीं खेडीं, दोर व त्याचीं खेडीं; यांत इस्राएलाचा पुत्र योसेफ याचे वंशज राहत होते.

३० आशेराचे पुत्रः इम्ना, इश्वा, इथी, बरीया व त्यांची बहीण सेराह. ३१ बरीयाचे पुत्रः हेबेर व मालकीएल, हा बिर्जाविथाचा बाप. ३२ हेबेरास यफलेट, शोमेर, होथाम व त्यांची बहीण शूवा हीं झालीं. ३३ यफलेटाचे पुत्रः पासख, बिद्माल व अश्वाथ; ही यफलेटाची संतति. ३४ शोमेराचे पुत्रः अही, राहागा, यहूब्बा व अराम. ३५ त्याचा भाऊ हेलेम याचे पुत्र सोफह, इम्ना, शेलेस व आमाल. ३६ सोफहाचे पुत्रः सूहा, हनॅफेर, शूवाल, बेरी, इम्ना, ३७ बेसेर, होद, शम्मा, शिलशा, इथ्रान व बैरा. ३८ येथेराचे पुत्रः यफ्ने, पिप्पा व अरा. ३९ उल्लाचे पुत्रः आरह, हन्निएल व रिप्पा. ४० हे सर्व आशेराचे वंशज होते; हे आपल्या पितृकुळांचे प्रमुख असून निवडक महावीरांचे व सरदारांचे अग्रणी होते; आणि लडाईच्या कामगिरीसाठीं त्यांची टीप घेतली तेव्हां ते सव्वीस हजार भरले.

१ बन्यामिनाला ज्येष्ठ पुत्र बेला, दुसरा आश्वेल, तिसरा अहरह, २ चवथा नोहा व पांचवा राफा हे झाले. ३ बेलाचे पुत्रः अद्दर, गेरा, अबीहूद, ४ अबीशूवा, नामान, अहोह, ५ गेरा,

शफूफान व हुराम. ६ एहूदाचे पुत्र गेबा येथल्या पितृकुळांचे प्रमुख होते; त्यांस पाडाव करून मानाहथ येथें नेले; ७ नामान, अहीया व गेरा यांस त्यानें कैद करून नेले; त्यास उजा व अहीहूद हे झाले. ८ त्यांस घालवून दिल्यावर मवाबाच्या पठारांत शहरयिमास संतति झाली; त्याच्या बायका हुशीम व बारा ह्या होत्या. ९ त्याची बायको होदेश, हिच्या पोटी त्यास योबाब, सिब्बा, मेशा, मल्काम, १० यऊस, शख्या व मिर्मा हे झाले. हे त्याचे पुत्र त्यांच्या पितृकुळांतले प्रमुख होत. ११ हुशीमेपासून त्यास अबीहूब व एल्पाल झाले. १२ एल्पालाचे पुत्र एबर, मिशाम व शमेद; शमेदानें ओनो व लोद आणि त्यांचीं खेडीं पाडीं वसविलीं; १३ बरीया व शमा, हे अयालोनकरांच्या पितृकुळांतील प्रमुख पुरुष होते व त्यांनीं गथकरांस पळवून लाविले; १४ अह्यो, शाशक, यरेमोथ, १५ जबद्या, अराद, एदर, १६ मीखाएल इप्पा व योहा, हे बरीयाचे पुत्र; १७ जबद्या, मशुल्लाम, हिज्की, हेबेर, १८ इश्मरय, इज्लीया व योबाब हे एल्पालाचे पुत्र; १९ याकीम, जिखी, जब्दी, २० एलीएनय, सिलथय, अलीएल, २१ अदाया, बराया व शिम्नाथ हे शिमीचे पुत्र; २२ इस्पान, एबर, अलीएल; २३ अब्दोन, जिखी, हानान, २४ हनन्या, एलाम, अनथोथीया, २५ इफद्या व पनुएल हे शाशकाचे पुत्र; २६ शम्शरय, शहन्या, अथल्या, २७ यारेझा, एलीया व जिखी हे यरो-हामाचे पुत्र; २८ हे आपआपल्या पिढींत आपआपल्या पितृकुळांतले प्रमुख पुरुष असून यहशलेम येथें राहत असत. २९ गिबोनांत गिबोनाचा बाप राहत होता, त्याच्या बायकोचें नांव माका; ३० त्याचे पुत्रः ज्येष्ठ अब्दोन, सूर, कीश, बाल, नादाब, ३१ गदोर, अह्यो व जेखर. ३२ मिकलोथास शिमा झाला. हे आपल्या भाऊबंदांसमोर त्यांच्याबरोबर यहशलेम येथें वस्ती करून होते. ३३ नेराला कीश झाला; किशास शौल झाला; शौलास योनाथान, मलकीशुवा,

अबीनादाब व एबाल हे होते. ३४ योनाथानाचा पुत्र मरीब्बाल; मरीब्बाल यास मीखा झाला. ३५ मीखाचे पुत्र: पीथोन, मेलेख, तरेया व आहाज; ३६ आहाजास यहोअदा झाला; यहोअदास आलेमेथ, अजमावेथ व जिघ्री हे झाले; जिघ्रीस मोसा झाला; ३७ मोसाला बिना झाला; त्याचा पुत्र राफा, त्याचा पुत्र एलासा व त्याचा पुत्र आसेल; ३८ आसेलास सहा पुत्र होते, त्यांचीं नांवां हीं: अज्रीकाम, बोखरू, इस्माएल, शान्या, ओबद्या व हान; हे सर्व आसेलाचे पुत्र. ३९ त्याचा भाऊ एशेक याचे पुत्र: ज्येष्ठ उलाम, दुसरा यऊश व तिसरा अलीफलेत. ४० उलामाचे वंशज शूर वीर असून धनुर्धारी होते; त्यांचे पुत्रपौत्र मिळून दीडशे होते. हे सर्व बन्यामिनाच्या वंशांतले होत.

१ ह्या प्रकारें सर्व इस्राएल लोकांची त्यांच्या ९ त्यांच्या वंशांप्रमाणें गणती झाली; त्यांच्या वंशा-बळ्या इस्राएलाच्या राजांच्या बखरींत नमूद केल्या आहेत; यहूदी लोकांनीं पाप केल्यामुळे त्यांस पाडाव करून बाबेल देशीं नेले. २ जे प्रथम आपल्या वतनाच्या नगरांत राहण्यास आले ते इस्राएली, याजक, लेवी व नथीनीम हे होते. ३ यहूदी, बन्यामिनी, एफ्राइमी व मनश्शे यांच्यापैकीं जे यरुशलेमांत राहण्यास आले ते हे: ४ ऊथय बिन अम्मीहूद बिन अघ्री बिन इघ्री बिन बानी; हा बानी पेरेंस बिन यहूदा याच्या वंशांतला होता. ५ शिलोन्यांपैकीं ज्येष्ठ पुत्र असाया व त्याचे पुत्र. ६ जेरहाच्या पुत्रांतला यऊवेल व त्याचे सहाशें नव्वद भाऊबंध. ७ बन्यामिनाच्या वंशांतील हे: सलू बिन मशुलाम, बिन होदव्या, बिन हस्सनुवा, ८ इबनया बिन यहोराम, एला बिन उज्जी बिन मिखी आणि मशुलाम बिन शफाव्या बिन रगुवेल, बिन इबनीया, ९ आणि त्यांच्या त्यांच्या कुळांप्रमाणें त्यांचे भाऊबंध नऊशें छप्पन्न होते. हे सर्व पुरुष आपआपल्या पितृकुळांप्रमाणें आपआपल्या घराण्यांचे प्रमुख होते.

१० याजकांपैकीं यदया, यहोयारीब व याखीन;

११ आणि अजण्या बिन हिल्कीया, बिन मशुलाम, बिन सादोक, बिन मरायोथ, बिन अहीहूब; हा देवाच्या मंदिराचा शास्ता होता; १२ अदाया बिन यहोराम, बिन पशहूर, बिन मल्कीया, आणि मसय बिन अदीएल, बिन यहजेरा, बिन मशुलाम, बिन मशिळेमीथ, बिन इम्मेर; १३ आणखी त्यांचे भाऊबंध, त्याच्या पितृकुळांचे प्रमुख एक हजार सातशें साठ होते; परमेश्वराच्या मंदिराची सेवा करण्याच्या कामीं हे पुरुष फार बाकबगार होते. १४ लेव्यांपैकीं शमाया बिन हश्शूब, बिन अज्रीकाम, बिन हश्शव्या हे मरारी कुळांतले होते; १५ आणि बकूबकार, हेरेश, गालाल, आणि मतन्या बिन मीखा, बिन जिखी, बिन आसाफ; १६ आणि ओबद्या बिन शमाया, बिन गालाल, बिन यदूथून; आणि बरेख्या बिन आसा, बिन एलकाना; हा नटोफाथी यांच्या वस्तींत राहत असे. १७ द्वारपाळांपैकीं हे: शलूम, अकूब, टल्मोन, अहीमान, व त्यांचे भाऊबंध; शलूम हा त्यांचा प्रमुख होता; १८ हे हा काळपावेतों पूर्वेस राजाच्या देवडीवर देवडीवाल्यांचें काम करित असत; लेव्यांच्या छावणीचे द्वारपाळ हेच होते. १९ आणि शलूम बिन कोरे, बिन एब्द्यासाफ, बिन कोरह, आणि त्याच्या पितृकुळांतील त्याचे भाऊबंध जे कोरही त्यांची उपासनेच्या कामावर नेमणूक असून ते दर्शनमंडपाचे द्वारपाळ असत; त्यांचे वाडवडील परमेश्वराच्या छावणीवरील कामदार असून द्वारपाळ असत; २० पूर्वीच्या काळीं फिनहास बिन एलाजार हा त्यांचा सरदार असे; परमेश्वर त्यांच्याबरोबर असे. २१ जखन्या बिन मशेलेम्या हा दर्शनमंडपाचा द्वारपाळ होता. २२ सर्व द्वारपाळांच्या कामासाठीं दोनशें बारा लोक निवडिले होते. त्यांस दावीद व शमुवेल द्रष्टा यांनीं ह्या कामगिरीवर नेमिलें होतें. त्यांच्या त्यांच्या गांवीं त्यांच्या वंशावळींत त्यांस नमूद केलें होतें. २३ ते व त्यांचे वंशज परमेश्वराच्या मंदिराच्या म्हणजे दर्शनमंडपाच्या द्वारपाळांचें काम पाळीपाळीनें पाहत असत. २४ द्वारपाळ पूर्व, पश्चिम, उत्तर व दक्षिण

अशा चारहि दिशांस असत. २५ त्यांचे भाऊवंद जे खेड्यापाड्यांत राहत असत ते सात सात दिवसांनीं पाळीपाळीनें त्यांजकडे येत; २६ चाऱ्ही मुख्य द्वारपाल लेवी असून त्यांकडे हें काम सोंपलें होतें; त्यांस देवाच्या मंदिराच्या कोठड्या व भांडारें यांवर नेमिलें होतें. २७ देवाच्या मंदिराचें रक्षण त्यांजकडे सोंपलें असल्यामुळें ते त्याच्या आसपास रात्रीचे राहत, आणि दररोज सकाळीं मंदिर उघडण्याचें काम त्यांचें होतें. २८ उपासने-संबंधाचीं पात्रें त्यांच्यापैकीं कांहीं जणांच्या ताब्यांत असत; तीं पात्रें ते एकेक मोजून आंत ठेवीत व एकेक मोजून बाहेर काढीत. २९ त्यांच्यापैकीं कांहीं जणांकडे सामानसुमान, पवित्रस्थानांतील सर्व पात्रें, सपीठ, दाक्षारस, तेल, ऊद व सुगंधी द्रव्ये यांची व्यवस्था असे. ३० याजकपुत्रांपैकीं कांहीं जण गंध्याचें काम करीत. ३१ तव्यावर ज्या घस्तु भाजण्यांत येत त्यांवर देखरेख करण्यासाठीं लेव्यांपैकीं मत्तिथ्या यास नेमिलें होतें, हा शळूम कोरहीचा ज्येष्ठ पुत्र. ३२ कहाथी कुळांतील त्यांच्या किलेक भाऊवंदांची नेमणूक समर्पित भाकऱ्यांसंबंधाच्या कामावर झाली होती; ते प्रत्येक शब्बाथ दिवशीं त्या तयार करीत. ३३ वर सांगितलेले गायक लेव्यांच्या पितृकुळांतले प्रमुख होते; ते कोठड्यांत राहत; त्यांना इतर कांहीं काम नसे; ते रात्रंदिवस आपल्या कामांत गुंतलेले असत. ३४ हे त्यांच्या त्यांच्या पिढ्यांतले, लेव्यांच्या पितृकुळांतले प्रमुख पुरुष होत; ते यरुशलेमांत राहत.

३५ गिबोनांत गिबोनाचा बाप ईयेल राहत होता; याच्या बायकोचें नांव माका; ३६ आणि त्याचे पुत्र: ज्येष्ठ अब्दोन, सूर, कीश, बाल, नेर, नादाब, ३७ गदोर, अह्यो, जखन्या व मिकलोथ. ३८ मिकलोथास शिमांम झाला; हेहि यरुशलेमांत आपल्या भाऊवंदांजवळ त्यांच्यासमोर राहत असत. ३९ नेरास कीश झाला, कीशास शौल झाला, शौलास गोनाथान, मलकीशुवा, अबीनादाब, एस्बाल

हे झाले. ४० योनाथानाचा पुत्र मरीब्बाल; मरीब्बालास मीखा झाला. ४१ मीखाचे पुत्र पीथोन, मेलेख, व तहरेया. ४२ आहाजास यारा झाला, यारास आलेमेथ, अजमावेथ व जिम्री हे झाले, जिम्रीस मोसा झाला. ४३ मोसास बिना झाला, त्याचा पुत्र रफाया, त्याचा पुत्र एलासा, त्याचा पुत्र आसेल; ४४ आणि आसेलास सहा पुत्र झाले, त्यांचीं नांवें हीं: अज्रीकाम, वोखरू, इश्माएल, शान्या, ओबद्या व हानान, हे आसेलाचे पुत्र.

१ पलिष्टी इस्राएलाशीं लढले तेव्हां इस्रा-
१० एल लोक पलिष्ट्यांपुढून पळून गेले व गिलबोवा डोंगरांत घायाळ होऊन पडले. २ पलिष्ट्यांनीं शौलाचा व त्याच्या पुत्रांचा निकराणें पाठलाग करून शौलाचे पुत्र योनाथान, अबीनादाब व मलकीशुवा यांस वधिलें. ३ शौलाशीं हि लढाई फार निकराची झाली; तिरंदाजांनीं त्यास गांठिलें व त्यांच्यामुळें तो फार हैराण झाला. ४ तेव्हां शौल आपल्या शस्त्र-वाहकास म्हणाला, आपली तरवार उपसून मला भोंसक; तसें न केल्यास हे असुंती लोक येऊन माझी विटंबना करितील. पण त्याचा शस्त्रवाहक तसें करीना, तो फार घाबरला होता; तेव्हां शौल आपली तरवार काढून तिच्यावर पडला. ५ शौल मेला हें पाहून त्याचा शस्त्र-वाहकहि आपल्या तरवारीवर पडून त्याजबरोबर मेला. ६ याप्रमाणें शौल व त्याजबरोबर त्याचे तिघे पुत्र व त्याच्या घरचीं माणसें मृत्यु पावलीं. ७ खोऱ्यांत असलेल्या सर्व इस्राएल लोकांनीं पाहिलें कीं लढवय्ये पळाले आणि शौल व त्याचे पुत्र मरण पावले, तेव्हां तेहि आपआपलीं नगरे सोडून पळाले आणि पलिष्टी लोक त्यांत जाऊन राहिले.

८ दुसऱ्या दिवशीं पलिष्टी लोक वधलेल्यांस लुटावयास आले तेव्हां शौल व त्याचे तिघे पुत्र गिलबोवा डोंगरांत पडलेले त्यांस आढळले. ९ तेव्हां त्यांनीं शौलास नागवून त्याचें शिर व चिलखत हीं काढून घेतलीं आणि तीं आपल्या देशांत सर्वत्र पाठवून आपल्या मूर्तींस व लोकांस हें वर्तमान कळविलें. १० त्यांनीं

त्याचीं हत्यारें आपल्या देवळांत ठेविलीं व त्याचें शिर दागोनाच्या देवळांत टांगिलें. ११ पलिष्ट्यांनीं शौलाचें जें कांहीं केलें तें सगळें यावेश-गिलादाच्या सर्व रहिवाश्यांनीं ऐकिलें, १२ तेव्हां तेथले सर्व शूर वीर निघाले आणि त्यांनीं शौल व त्याचे पुत्र यांचीं प्रेतें यावेश येथें आणिलीं व त्यांच्या अस्थि घेऊन यावेशांतील एका वृक्षाखालीं पुरिल्या आणि सात दिवस उपास केला. १३ शौलानें परमेश्वराचा अपराध केला, परमेश्वराचा शब्द मानिला नाहीं आणि परमेश्वरास प्रश्न करण्याऐवजीं भूतविद्याप्रवीण स्त्रियेचा त्यानें सल्ला घेतला, १४ या सर्वांमुळें तो मेलाला; परमेश्वरानें त्यास मारिलें आणि इसायाचा पुत्र दावीद यास राज्य बहाल केलें.

१ मग सर्व इस्राएल लोक हेब्रोन येथें ११ दाविदाकडे जमा होऊन म्हणूं लागले, पाहा, आम्ही तुझ्या हाडामांसाचे आहों; २ गतकाळीं शौल आम्हांवर राजा असतां इस्राएलाची नेआण करणारा अग्रणी तूंच होतास; आणि तुझा देव परमेश्वर तुला म्हणाला होता कीं माझी प्रजा इस्राएल यांचा मेंढपाळ व अधिपति तूंच होशील. ३ या प्रकारें इस्राएल लोकांचे सर्व वडील जन हेब्रोनांत राजाकडे आले, आणि दाविदानें त्यांच्याशीं परमेश्वरासमोर हेब्रोनांत करार केला, आणि परमेश्वरानें शमुवेलाच्या द्वारें सांगितलें होतें त्या वचनानुसार त्यांनीं दाविदास अभिषेक करून इस्राएलाचा राजा नेमिलें. ४ नंतर दावीद व सर्व इस्राएल लोक यरुशलेमास गेले (यालाच यबूस असें म्हणतात); त्या देशाचे रहिवासी यबूसी लोक तेथें राहत असत. ५ यबूस येथल्या रहिवाश्यांनीं दाविदास सांगितलें कीं तूं येथें येऊं नको. तथापि दाविदानें सीयोन नांवाचा गड सर केला; त्यालाच दावीदपुर म्हणतात. ६ दावीद म्हणाला, जो कोणी सर्वांच्या आधीं यबूसी लोकांस मार देईल तो मुख्य सेनापति होईल. सरुवेचा पुत्र यवाब हा प्रथम चढाई करून गेला म्हणून त्यास सेनापति केलें. ७ दावीद त्या गडांत राहूं लागला म्हणून त्याचें नांव दावीदपुर पडलें. ८ त्यानें नगराला चोहोंकडून

म्हणजे मिळोपासून सभोंवार कोट बांधिला; आणि यवाबानें बाकीच्या नगराचा जीर्णोद्धार केला. ९ दावीद अधिकाधिक थोर होत गेला, कारण सैन्याचा परमेश्वर त्याच्याबरोबर असे.

१० इस्राएलाविषयीं परमेश्वर बोलला होता तदनुसार दाविदाच्या ज्या शूर वीरांनीं त्याच्या पक्षाचे होऊन त्याला गादी मिळवून देण्याची कुमक केली ते प्रमुख पुरुष हे होतः ११ दाविदापाशीं असलेल्या शूर वीरांचीं नांवें हीं: हखमोन्याचा पुत्र याशवाम हा तिसांचा नायक असून त्यानें तीनशें लोकांवर भाला चालवून त्यांस एका प्रसंगीं मारून टाकिलें. १२ त्याच्या खालोखाल अहोही दोदय याचा पुत्र एलाजार हा होता; तो तिघां महावीरांपैकीं एक होता. १३ तो पर्स-दम्मीम येथें दाविदापाशीं होता; तेथें पलिष्ट्यांनीं एकत्र होऊन जवाच्या एका शेतांत सैन्यव्यूह रचिला तेव्हां लोक पलिष्ट्यांसमोरून पळून गेले; १४ त्यांनीं त्या शेतामध्ये उभें राहून त्याचें रक्षण करून पलिष्ट्यांचा संहार केला; त्या प्रसंगीं परमेश्वरानें त्यास मोठा विजय प्राप्त करून देऊन त्यांचा वचाव केला. १५ मग त्या तीस नायकांतले तिघे अग्रणी दाविदाकडे अदुल्लाम गुहेंत गेले; तेव्हां पलिष्ट्यांचें सैन्य रेफाईम खोऱ्यांत छावणी करून होतें. १६ त्या प्रसंगीं दावीद गडावर असून बेथलहेमांत पलिष्ट्यांचें ठाणें बसलें होतें. १७ दाविदास उत्कट इच्छा होऊन तो म्हणाला, बेथलहेमाच्या वेशीजवळील विहिरीचें पाणी मला कोणी पाजील तर बरें. १८ त्या तिघांनीं पलिष्ट्यांच्या छावणींत घुसून बेथलहेमाच्या वेशीजवळील विहिरीचें पाणी काढून दाविदाकडे आणिलें; पण तो तें पिईना, त्यानें तें परमेश्वराच्या नामानें ओतिलें. १९ तो म्हणाला, हे माझ्या देवा, असें कृत्य माझ्याकडून न घडो; जे आपल्या प्राणांवर उदार झाले त्यांचें हें रक्त मीं प्यावें काय? कारण त्यांनीं आपला जीव धोक्यांत घालून हें आणिलें आहे. यास्तव तो तें

१ पाठभेदः नायकांचा नायक. २ शमुवेल १७:१ येथें अफस-दम्मीम.

पिईना. त्या तिघां वीरांनीं हें कृत्य केलें. २० यवाबाचा भाऊ अभीशय हा त्या तिघांचा प्रमुख होता; त्यानें आपला भाला तीनशें मनुष्यांवर चालवून त्यांस ठार केलें; त्या तिघांमध्ये त्यानें नांव मिळविलें. २१ त्या तिघांमध्ये त्याची महती विशेष होती म्हणून तो त्यांचा नायक झाला; तरी तो पहिल्या तिघांच्या योग्यतेस पोहंचला नाही. २२ कबसेल येथला एक मनुष्य होता; त्यानें पुष्कळ पराक्रम केले होते; त्याच्या यहोयादा नांवाच्या पुत्राचा बनाया म्हणून एक पुत्र होता, त्यानें मवाबी अरीएल याच्या दोघां पुत्रांस ठार मारिलें आणि बर्फीच्या दिवसांत कूपांत उतरून एका सिंहास ठार केलें; २३ मग त्यानें पांच हात उंचीच्या एका धिप्पाड मिसरी पुरुषास ठार केलें; त्या मिसऱ्याच्या हातीं साल्याच्या तुरीसारखा एक भाला होता; पण बनाया केवळ एक काठी घेऊन त्याच्यावर चालून गेला, व त्यानें त्या मिसऱ्याच्या हातचा भाला हिसकावून घेऊन त्या भाल्यानें त्याचा वध केला. २४ असें करून यहोयादाचा पुत्र बनाया यानें त्या तिघां वीरांमध्ये नांव मिळविलें. २५ पाहा, त्या तिसांहून त्याची महती विशेष होती तरी पहिल्या तिघांच्या योग्यतेस तो पोहंचला नाही; दाविदानें त्यास आपल्या हुजरातीवर नेमिलें.

२६ सैन्यांतले वीर हे: यवाबाचा भाऊ असाएल, बेथलहेमच्या दोदोचा पुत्र एलहानान, २७ शम्मोथ हरोरी, हेलस पलोनी, २८ इक्वेश तकोइ याचा पुत्र ईरा, अबियेजेर अनाथोथी, २९ शिब्वखाय हूशथी, ईलाय अहोही, ३० महरय नटोफाथी, बाना नटोफाथी याचा पुत्र हेलेद, ३१ बन्यामिण्यांच्या गिबांतला रीबय याचा पुत्र इत्तय, बनाया पिराथोनी, ३२ गाशाच्या ओढ्यांजवळचा हूरय, अभीएल अर्बाथी, ३३ अजमावेथ बहुरूमी, अलीहवा शालबोनी, ३४ गिजोनकर हाशेमाचे पुत्र, हरारी शागे याचा पुत्र योनथान, ३५ हरारी साखार याचा पुत्र अहीयाम, ऊराचा पुत्र अलीफल, ३६ हेफेर मखेराथी, अहीया पलोनी, ३७ हेखी कर्मेली, एजबयाचा पुत्र नारय, ३८ नाथानाचा भाऊ योएल, हप्तीचा पुत्र मिभार,

३९ सेलक अम्मोनी, सरूवेचा पुत्र यवाब याचा सख्खावाहक नहरय बैरोथी, ४० ईरा इथी, गारेब इथी, ४१ उरीया हिती, अहलयाचा पुत्र जाबाद, ४२ रउबेनी शीजा याचा पुत्र अदीना, हा रउबेन्याचा सरदार, त्याच्याबरोबर तीस जण असत, ४३ माकाचा पुत्र हानान, योशाफाट मिथनी, ४४ उज्जीया अष्टराथी, होथाम अरोएरी याचे पुत्र शामा व ईथेल, ४५ शिमीचा पुत्र यदीएल व त्याचा भाऊ योहा तीसी, ४६ अलिएल महवी व एलनामाचे पुत्र यरीबय व योशव्या, इथ्मा मवाबी, ४७ अलीएल ओबेद आणि यासीएल मसोबायी.

१ दावीद सिकलाग येथें किशाचा पुत्र शौल याच्या भीतीनें लपून राहत होता त्या समयीं १२ जे त्याजकडे आले व ज्यांनीं त्यास युद्धांत कुमक केली ते शूर वीर हे: २ ते धनुर्धारी असून उजव्याडाव्या अशा दोन्ही हातांनीं गोफणगुंडे व धनुष्यबाण मारीत असत; हे शौलच्या भाऊबंदांपैकीं असून बन्यामिनी वंशांतले होते. ३ त्यांतला प्रमुख अहीएजर व दुसरा योवाश, हे गिबावासी शामा याचे पुत्र; तसेच अजमावेथ याचे पुत्र यजिएल, व पेलेट, बराका व अनाथोथी येहु; ४ गिबोनी इश्माया हा तिसांतला एक महावीर असून त्या तिसांवर नायक होता; आणि यिर्मया, यहजिएल, योहानान, गदेराथी योजाबाद, ५ एलजय, यरीमोथ, बाल्या, शमन्या, हरुफी शफव्या, ६ एलकाना, इश्शिया, अजरेल, योवेजर व याशबाम हे कोरहाचे वंशज; ७ आणि गदोरी यरोहामाचे पुत्र योएला व जबद्या. ८ दावीद अरण्यांतील गदींत राहत असे तेव्हां गादी लोकांतले शूर वीर, युद्धकलेंत प्रवीण, ढाल व बर्ची धारण करणारे, सिंहासारख्या मुखाचे आणि पहाडांतील हरिणांच्या वेगानें धावणारे असे आपल्या वंशांतून वेगळे होऊन दाविदाकडे आले ते हे: ९ एजेर मुख्य, ओबद्या दुसरा, अलीयाब तिसरा, १० भिश्मन्ना चवथा, यिर्मया पांचवा, ११ अत्तय सहावा, एलीएल सातवा, १२ योहानान

आठवा, एलजाबाद नववा, १३ यिर्मया दहावा आणि मखबन्नय अकरावा. १४ हे गादी सेनानायक होते; त्यांतला कनिष्ठ शंभरांच्या तोडीचा होता व त्यांतला श्रेष्ठ हजारान्च्या तोडीचा होता. १५ पहिल्या महिन्यांत यादैन नदी दुथडी भरून वाहते तेव्हां यांनीच नदीपार जाऊन पूर्व व पश्चिम ह्या दोन दिशांकडल्या खोऱ्यांतील लोकांस पळवून लाविलें. १६ बन्यामिनी व यहूदी लोकांपैकींही काहीं लोक दाविदाकडे गर्दीत गेले. १७ दावीद त्यांस सामोरा जाऊन म्हणाला, तुम्ही केवळ मित्रभावानें कुमक करण्यास मजकडे आलां असल्यास माझें मन तुम्हांशीं जडून राहील; पण तुम्ही माझ्याशीं दगा करून मला शत्रूंच्या हातीं देण्यासाठीं आलां असल्यास आपल्या पूर्वजांचा देव हें पाहून तुम्हांस शासन करो, कारण माझ्या हातून काहीं उपद्रव झालेला नाही. १८ मग त्या तिसांतला प्रमुख जो अमासय यास आत्म्यानें व्यापिलें व तो म्हणाला, हे दाविदा, आम्ही तुझेच आहों; इशायपुत्रा, आम्ही तुझ्या पक्षाचे आहों; तुझें कुशल असो, कुशल असो; तुझ्या साहाय्यकर्त्यांचेंहि कुशल असो; कारण तुझा देव तुझा साहाय्यकारी आहे. यावर दाविदानें त्यांस ठेवून घेतलें व आपल्या सैन्यावर नायक नेमिलें. १९ मन-इशांतलेहि काहीं लोक दाविदास येऊन मिळाले; त्या समयीं तो पलिष्ट्यांस मिळून शौलाशीं युद्ध करण्यास गेला होता, पण त्यानें पलिष्ट्यांस साहाय्य केलें नाही, कारण पलिष्ट्यांच्या सरदारांनीं आपसांत सहा करून त्यास लावून दिलें; ते म्हणाले, तो आमचीं शिरें जोखमांत घालून आपला स्वामी शौल यास पुनः जाऊन मिळावयाचा. २० तो सिकूलाग येथें गेला तेव्हां मनइशांतले अदनाह, योजाबाद, यदीएल, मीखाएल, योजाबाद, अलीहू, सिलथय हे मनइशाचे सहस्रपति फितून त्याजकडे गेले. २१ त्यांनीं लुटारूंच्या टोळी-पासून दाविदाचें रक्षण केलें; ते सर्व शूरवीर असून सेनानायक होते. २२ दररोज लोक दाविदाची कुमक करण्यासाठीं त्यास येऊन मिळत; शेवटीं त्याची देवाच्या सेनेसारखी मोठी सेना बनली.

२३ परमेश्वराच्या वचनानुसार शौलाचें राज्य दाविदाच्या हातीं यावें म्हणून जे लोक युद्ध करण्यासाठीं हत्यारबंद होऊन हेब्रोन येथें त्याजकडे आले त्यांच्या प्रमुखांची गणती ही: २४ यहूदी लोकांतले ढालबचीं धारण करणारे, लढावयास हत्यारबंद झालेले लोक सहा हजार आठशें, २५ शिमोनी वंशांतले लढाईस सिद्ध झालेले शूरवीर सात हजार शंभर; २६ लेव्यांतले चार हजार सहाशें इतके होते. २७ अहरोन घराण्याचा नायक यहोयादा होता, त्याच्याबरोबर तीन हजार सातशें लोक होते; २८ सादोक नांवाचा एक तरुण महावीरहि आला; त्याबरोबर त्याच्या बापाच्या घराण्यांतले बावीस सेनानायक आले. २९ शौलाचे भाऊ-बंद बन्यामिनी यांपैकीं तीन हजार आले; कारण हा वेळपावेतो बहुतेक बन्यामिनी लोक शौलाच्या घराण्यास धरून होते. ३० एफ्राइमी लोकांतले महावीर जे आप-आपल्या पितृकुळांतील नामांकित पुरुष होते ते वीस हजार आठशें आले. ३१ मनइशाच्या अर्ध्या वंशांतले अठरा हजार लोक दाविदास राजा करण्यास आले; त्यांचीं नांवें नोंदिलीं. ३२ कालप्रवृत्ति ओळखून इस्त्राएलानें काय करावें हें ज्यांना कळत होतें असे इस्साखार वंशांतील दोनशें नायक आले; त्यांचे सर्व भाऊबंद त्यांच्या आज्ञेत होते. ३३ युद्धाच्या सर्व प्रकारच्या हत्यारांनीं सज्ज होऊन सैन्याचा व्यूह रचून चालून जाणारे जवुलून वंशांतले पन्नास हजार योद्धे आले; त्यांस व्यूहरचना चांगली करितां येत असून त्यांचें मन दुटप्पी नसे. ३४ नफताली वंशांतले सेनानायक एक हजार व त्यांबरोबर ढाल व भाला धारण करणारे सद्दीस हजार आले. ३५ सैन्याची व्यूहरचना करणारे दान वंशांतले अठ्ठावीस हजार सहाशें योद्धे आले. ३६ सैन्याची व्यूहरचना करणारे व सैन्याबरोबर लढाईस जाणारे आशेर वंशांतले चाळीस हजार योद्धे आले. ३७ यादैनच्या पूर्वेस राहणारे रजवेनी, गादी व मनइशाचा अर्धो वंश यांतले एक लक्ष वीस हजार लोक युद्धाच्या सर्व प्रकारच्या हत्यारांनीं सज्ज होऊन आले. ३८ हे सर्व व्यूहरचना करणारे योद्धे दाविदास

सर्वे इस्राएलांचा राजा करावे म्हणून हेब्रोन येथे खऱ्या मनाने आले; दाविदास राजा करावे म्हणून वरकड सर्वे इस्राएल लोकहि एकदिल झाले. ३९ ते तेथे तीन दिवस दाविदाबरोबर खातपीत राहिले, कारण त्यांच्या भाऊबंदांनी त्यांच्यासाठी सर्व सामग्री तयार केली होती. ४० याखेरीज त्यांच्या आसपास जे राहत होते म्हणजे इसाखार, जबुलून व नफताली या प्रांतांपर्यंत जे राहत होते त्यांनी भाकरीचे पीठ, अंजिरांच्या ढेपा, खिसमिसांचे घड, द्राक्षारस, तेल आदिकरून भोजनवस्तु, गाढवे, उंट, खेचरे व बैल यांवर लादून आणिल्या; त्याप्रमाणेच त्यांनी बैल व शेरडेमेंढरे उमाप आणिली, कारण इस्राएलांत उत्सव चालला होता.

१ दाविदाने सहस्रपति व शतपति यांपैकी १३ प्रत्येक नायकाचा सल्ला घेतला. २ दावीद इस्राएलाच्या सर्व मंडळीस म्हणाला, तुम्हांस ठीक वाटत असेल आणि आपला देव परमेश्वर याची मर्जी तशी असेल तर इस्राएलाच्या सर्व प्रदेशांत जे आपले बाकीचे भाऊबंद आहेत त्यांस आणि नगरांत व त्यांच्या आसपासच्या खेड्यापाड्यांत जे याजक व लेवी राहत आहेत त्यांस निरोप पाठवू की त्यांनी आपल्याला येऊन मिळावे, ३ आणि आपल्या देवाचा कोश आपणांकडे परत आणावा कारण शौलाच्या कारकीर्दीत आम्ही त्याकडे जाऊन प्रश्न करित नव्हतो. ४ मंडळीच्या सर्व लोकांस ही गोष्ट रुचली व ते म्हणाले, आपण हे करू. ५ तेव्हा देवाचा कोश किर्याथ-यारीम येथून आणावा म्हणून मिसरच्या शीहोर नाल्यापासून हसाथ घाटापर्यंत सर्वे इस्राएल दाविदाने एकवट केले. ६ करुबारूढ असलेला परमेश्वर देवाच्या नामाचा कोश आणावा म्हणून दावीद व सर्वे इस्राएल यहुदांतले बाला ऊर्फ किर्याथ-यारीम येथे गेले. ७ त्यांनी देवाचा कोश, अबीनादाबाच्या घरांतून काढून एका नव्या गाडीवर ठेविला; उज्जा व अहो गाडी हाकीत होते. ८ दावीद व सर्वे इस्राएल लोक देवा-समोर जिवेभावे गीत गात आणि वीणा, सारंगी, डफ,

झांजा व करणे वाजवीत चालले. ९ ते कीदोनाच्या खळयानजीक आले तेव्हा बैलांनी ठोकर खाल्ली म्हणून उज्जाने कोश धरावयाला आपला हात पुढे केला. १० तेव्हा उज्जावर परमेश्वराचा कोप भडकला; त्याने आपला हात कोशास लाविला म्हणून देवाने त्यास ताडण केले व तो त्याजपुढे गतप्राण झाला; ११ परमेश्वराने उज्जाला तडाका दिला म्हणून दावीद फार खिन्न झाला, त्याने त्या ठिकाणाचे नांव पेरेस-उज्जा (उज्जा-हूनन) ठेविले, ते आजवर चालत आहे. १२ त्या दिवशी दाविदास देवाचा धाक वाटून तो म्हणाला, देवाचा कोश माझ्या घरी कसा आणावा? १३ दाविदाने तो कोश आपल्या येथे दावीदपुरी नेला नाही, तर ओबेद-अदोम गिती याच्या घरी एकीकडे नेऊन ठेविला. १४ देवाचा कोश ओबेद-अदोम याच्या घरी तीन महिने राहिला; परमेश्वराने ओबेद-अदोमाचे घराणे व त्याचे सर्वेस यांस बरकत दिली.

१ सोरेचा राजा हीराम याने दाविदाकडे १४ जासूद पाठविले; आणखी त्याने गंधसरूचे लाकूड, गर्बडी व सुतार दाविदासाठी मंदिर बांधावयास पाठविले. २ परमेश्वराने इस्राएलावरील आपले राज्य स्थिर केले आणि आपल्या इस्राएली प्रजेप्रीत्यर्थ आपल्या राज्याची उन्नति केली हे दाविदाच्या ध्यानांत आले.

३ दाविदाने यरुशलेम येथे आणखी बायका केल्या; त्यास आणखी पुत्र व कन्या झाल्या. ४ यरुशलेम येथे त्यास पुत्र झाले त्यांचीं नांवे ही: शम्मुवा, शोबाब नाथान, शलमोन, ५ इमार, अलीशवा, एत्यलेट, ६ नोगा, नेफेग, याफीय, ७ अलीशामा, बेल्यादा व अलीफलेट.

८ दाविदाला अभिषेक करून इस्राएलाचा राजा केले आहे हे ऐकून सर्वे पलिष्टी त्याच्या शोधास निघाले; हे ऐकून त्याजशीं सामना करावयास दावीद निघाला. ९ पलिष्ट्यांनी येऊन रेफाईम खोऱ्यावर घाला घातला. १० दाविदाने देवास प्रश्न केला

की मी पलिष्ट्यांवर चढाई करू काय ? तूं त्यांस माझ्या हातीं देशील काय ? परमेश्वरानें दाविदास म्हटलें, चढाई कर, मी त्यांस तुझ्या हातीं देईन. ११ ते बाल-परासीम येथें आले; तेथें दाविदानें त्यांचा संहार केला; तो म्हणाला, देव पाण्याच्या लोंढ्याप्रमाणें माझ्या शत्रूवर माझ्या हस्ते तूटून पडला; यावरून त्या ठिकाणाचें नांव बाल-परासीम (तूटून पडण्याचें ठिकाण) असें पडलें. १२ तेथें पलिष्टी आपलीं दैवतें टाकून गेले; तेव्हां दाविदाच्या आज्ञेनें तीं जाळून टाकिलीं. १३ मग पुनरपि पलिष्ट्यांनीं त्या खोऱ्यावर हल्ला केला. १४ दाविदानें देवास पुनः प्रश्न केला असतां देवानें त्यास सांगितलें कीं त्यांच्या वाटेस जाऊं नको, तर वळसा घेऊन तुतीच्या झाडांसमोर त्यांच्यावर छापा घाल. १५ तुतीच्या झाडांच्या शेंड्यांमधून सेना कूच करीत आहे असा आवाज तुझ्या कानीं पडतांच युद्धासाठीं पुढें चालूं लाग, कारण पलिष्ट्यांच्या सेनेचा संहार करण्यासाठीं देव तुझ्या अग्रभागीं गेला आहे असें समज. १६ देवाच्या आज्ञेप्रमाणें दाविदानें केलें आणि गिबोनापासून गेजेरापर्यंत तो पलिष्ट्यांच्या सैन्यास मार देत गेला. १७ दाविदाची कीर्ति देशोदेशीं पसरली; परमेश्वरानें सर्व राष्ट्रांवर त्याचा धाक बसविला.

१ दाविदानें दाविदपुरांत आपल्यासाठीं १५ महाल बांधिले व देवाच्या कोशासाठीं एक स्थान सिद्ध करून एक तंबू ठोकिला. २ दाविदानें सांगितलें कीं लेव्यांवांचून दुसऱ्या कोणीहि देवाचा कोश उचलूं नये; कारण देवाचा कोश उचलण्यास व देवाची सेवा निरंतर करण्यास त्यांस परमेश्वरानें निवडिलें आहे. ३ परमेश्वराच्या कोशासाठीं जें स्थान त्यानें तयार केलें होतें तेथें तो न्यावा म्हणून दाविदानें सर्व इस्राएलांस यरुशल्लेमांत एकवट केलें. ४ त्याप्रमाणेंच दाविदानें अहरोनाचे वंशज व लेवी यांस एकवट केलें. ५ कदाची वंशांतला प्रमुख उरीएल व त्याचे भाऊबंद एकशें वीस; ६ मरारीच्या वंशजांतला मुख्य असाया व त्याचे भाऊबंद दोनशें वीस; ७ गर्षोमाच्या वंशजांतला

मुख्य योएल व त्याचे भाऊबंद एकशें तीस; ८ अली-साफानाच्या वंशजांतला मुख्य शमाया व त्याचे भाऊबंद दोनशें; ९ हेब्रोनाच्या वंशजांतला मुख्य अलीएल व त्याचे भाऊबंद ऐशीं; १० उज्जिएलाच्या वंशजांतला मुख्य अम्मीनादाब व त्याचे भाऊबंद एकशें बारा; ११ दाविदानें सादोक, अब्याथार याजक, उरीएल, असाया, योयल, शमाय, अलीएल व अम्मीनादाब या लेव्यांस बोलावून आणून सांगितलें कीं १२ तुम्हीं लेव्यांच्या पितृकुळांतील प्रमुख पुरुष आहां; तुम्हीं आपल्या भाऊबंदांसह शुचिर्भूत व्हा व मग इस्राएलांचा देव परमेश्वर याच्या कोशासाठीं जें स्थळ मीं तयार केलें आहे तेथें तो नेऊन पोचवा. १३ पूर्वीच्या प्रसंगीं तुम्हीं तो वाहून आणिला नाहीं, आणि आपण आपला देव परमेश्वर यास विधीप्रमाणें भजलों नाहीं म्हणून त्यानें आपल्याला तडाका दिला. १४ यावरून याजक व लेवी हे इस्राएलाचा देव परमेश्वर याचा कोश घेऊन जाण्यासाठीं शुचिर्भूत झाले. १५ मोशानें परमेश्वराच्या सांगण्यावरून आज्ञा केली होती तिला अनुसरून लेव्यांनीं त्या कोशास लाविलेल्या काळ्या आपल्या खांद्यावर घेऊन कोश वाहिला. १६ दाविदानें लेव्यांच्या प्रमुखांस आज्ञा केली कीं सतार, विणा व झांजा अशीं वाद्यें वाजवून आनंदानें उच्चस्वरे गायन करितो असे तुमच्या भाऊबंदांतले गायक नेमा. १७ तेव्हां लेव्यांनीं हेमान बिन योएल आणि त्याच्या भाऊबंदांपैकीं आसाफ बिन बरेख्या व त्यांचे बांधव मरारीवंशज यांच्यांतला एथान बिन कुशाया यांस नेमिलें; १८ आणि त्यांचे भाऊबंद जखन्या, बेन, याजीएल, शमीरामोथ, यहीएल, उन्नी, अलीयाब, बनाया, मासेया, मत्तिथ्या, अलीफलेहू, मिकनेया, ओबेद-अदोम व ईयेल हे जे द्वारपाळ होते त्यांस दुय्यम दर्जाचे नेमिलें. १९ हेमान, आसाफ व एथान या गवयांस पितलेच्या झांजा वाजवून नजर करावयास नेमिलें; २० आणि जखन्या, अजीएल, शमीरामोथ, यहीएल, उन्नी, अलीयाब, मासेया व बनाया यांस अलौमोथ १ टिपेच्या सुरानें म्हणजे वरल्या सुरानें.

या रागावर सारंगी वाजवावयास नेमिलें; २१ आणि मत्तिथ्या, अलीफलेहू, मिक्नेया, ओबेद-अदोम, ईयेल, व अजज्या यांस शमीनीर्थ सुरावर वीणा वाजवा-
वयास नेमिलें. २२ कनन्या लेव्यांचा मुख्य गायक होता; तो रागरागिणींची तालीम देत असे, कारण त्या कामी तो निपुण होता. २३ बरेख्या व एलकाना हे कोशाचे द्वारपाळ होते. २४ शबन्या, योशाफाट, नथानेल, अमासय, जखन्या बनाया व अलियेजर हे याजक देवाच्या कोशापुढें करणे वाजवीत; ओबेद-अदोम व यहीया हे कोशाचे द्वारपाळ होते. २५ दावीद, इस्राएलचे वडील जन व सहस्रपति हे सर्व एकत्र होऊन परमेश्वराच्या कराराचा कोश ओबेद-अदोम याच्या घरून मोठ्या उत्साहानें घेऊन येण्यासाठीं तिकडे गेले. २६ देवानें परमेश्वराच्या कराराचा कोश वाहून न्यावयास लेव्यांस साहाय्य केलें तेव्हां त्यांनीं सात बैल व सात मेंढे यांचा यज्ञ केला. २७ दावीद, कराराचा कोश वाहणारे सर्व लेवी, गायक व मुख्य गायक कनन्या या सर्वांनीं तलम सणाचे झगे परिधान केले होते: दाविदानें तागाचें एफोद घातलें होतें. २८ या प्रकारें सगळ्या इस्राएल लोकांनीं परमेश्वराच्या कराराचा कोश जयजयकार करीत, रणशिंग, करणा व झांजा वाजवीत आणि सतार व वीणा यांचा नाद काढीत समारंभानें वर आणिला. २९ परमेश्वराच्या कराराचा कोश दावीदपुरांत येत असतां शौलाची कन्या मीखल हिनें खिडकींतून डोकावून दावीद राजा नाचत व बागडत आहे हें पाहिलें, तेव्हां तिच्या

मनाला त्याचा वीट आला. १ लोकांनीं देवाचा कोश आणून त्यासाठीं दाविदानें तयार केलेल्या तंबूत तो नेऊन ठेविला, व त्यांनीं देवापुढें होमबलि व शांत्यर्पणें अर्पिलीं. २ दाविदानें होमबलि व शांत्यर्पणें यांची समाप्ति केल्यावर परमेश्वराच्या नामानें लोकांस आशीर्वाद दिला. ३ त्यानें इस्राएलच्या प्रत्येक स्त्रीपुरुषास एकएक भाकरी, एक-

१ आठव्या (खर्ज) नीच सुरावर. २ अथवा: कोश वाहून नेण्याच्या कामावर होता;

एक मांसाचा तुकडा व खिसमिसांची एकएक ढेप अशीं वांटून दिलीं.

४ मग दाविदानें परमेश्वराच्या कोशापुढें सेवा-चाकरी करण्यास आणि इस्राएलाचा देव परमेश्वर याचा गुणानुवाद व उपकारस्तुति करण्यास कांहीं लेवी नेमिले: ५ प्रमुख आसाफ व त्याचे दुय्यम जखन्या, यइएल, शमिरामोथ, यहिएल, मत्तिथ्या, अलीयाब, बनाया, ओबेद-अदोम व ईयेल हे सतार व वीणा वाजवीत असत आणि आसाफ झांज वाजवीत असे; ६ आणि बनाया व याहजिएल हे याजक देवाच्या कराराच्या कोशापुढें नित्य करणे वाजवीत असत.

७ त्या दिवशीं प्रथम दाविदानें परमेश्वराचें स्तोत्र म्हणण्याचें काम आसाफ व त्याचे बांधव यांस सांगितलें; तें स्तोत्र हें:

८ परमेश्वराची उपकारस्तुति करा, त्याचें नाम ध्या; राष्ट्रांस त्याचीं कृत्यें जाहीर करा.

९ त्याला त्याचीं स्तोत्रें गा;

त्याच्या सर्व अद्भुतकृत्यांचें वर्णन करा.

१० त्याच्या पवित्र नामाचा अभिमान बाळगा;

ज्यांना परमेश्वराचा ध्यास लागला आहे त्यांचें हृदय हर्षित होवो.

११ परमेश्वर व त्याचें सामर्थ्य यांवर भरंवसा ठेवा; त्याच्या दर्शनाविषयीं सदा आतुर असा.

१२ त्यानें केलेलीं अद्भुतकृत्यें, त्याचे चमत्कार, व त्यानें उच्चारिलेले निर्णय आठवा;

१३ त्याचा सेवक इस्राएल याचे वंशजहो, त्यानें निवडलेल्या याकोबाच्या वंशजानो, तुम्ही असें करा.

१४ तो परमेश्वर, आमचा देव आहे;

त्याचीं न्यायकृत्यें सर्व पृथ्वीभर आहेत.

१५ त्याच्या कराराचें निरंतर स्मरण करा,

हजारों पिढ्यांसाठीं त्यानें आज्ञापिलेलें वचन आठवा;

१६ हा करार त्यानें अब्राहामाशीं केला

- आणि त्याविषयीं इसहाकापार्शी शपथ वाहिली;
- १७ ती त्यानें याक्रोबासाठीं नियम
इस्त्राएलासाठीं सर्वकाळचा करार या रूपानें कायम
केली;
- १८ तो म्हणाला, कनान देश
तुझा वतनभाग म्हणून तुला देईन.
- १९ त्या चेळीं तुम्ही मोजके, फार थोडे होतां,
व त्या देशांत तुम्ही उपरी होतां.
- २० ते राष्ट्रांराष्ट्रांत,
एका राज्यांतून दुसऱ्या लोकांत हिंडले.
- २१ त्यानें कोणत्याहि मनुष्याला त्यांस उपद्रव करूं
दिला नाहीं,
त्यांजकरितां त्यानें राजांचाहि निषेध करून म्हटलें कीं
- २२ माझ्या अभिषिक्तांस हात लावूं नका,
माझ्या संदेष्ट्यांस उपद्रव देऊं नका.
- २३ हे सर्व पृथ्वी, परमेश्वराचीं स्तुतिस्तोत्रें गा;
त्यानें केलेल्या तारणाची घोषणा प्रतिदिनीं करा.
- २४ राष्ट्रांमध्ये त्याचें गौरव,
सर्व लोकांमध्ये त्याचीं अद्भुतकृत्यें जाहीर करा.
- २५ कारण परमेश्वर थोर व परमस्तुत्य आहे;
सर्व दैवतांहून त्याचें भय धरणें योग्य आहे.
- २६ कारण राष्ट्रांचीं सर्व दैवतें निरुपयोगी आहेत;
परमेश्वर आकाशाचा निर्माणकर्ता आहे.
- २७ तेज व प्रताप हीं त्याजपुढें आहेत;
सामर्थ्य व आनंद त्याच्या स्थानीं आहेत.
- २८ अहो राष्ट्रकुलांनो, परमेश्वराचें गौरव करा;
परमेश्वराचें गौरव करा व त्याचें सामर्थ्य वाखाणा.
- २९ परमेश्वराच्या नामाची थोरवी गा;
अर्पण घेऊन त्याच्या समोर या;
पावित्र्यानें युक्त होऊन परमेश्वराची आराधना करा.
- ३० हे सर्व पृथ्वी, त्याजपुढें कंपायमान हो;
जग स्थिर स्थापिलेलें आहे, तें डळमळत नाहीं.
- ३१ आकाश हर्षें, पृथ्वी उल्लासो;
राष्ट्रांमधल्या लोकांस विदित करा कीं परमेश्वर
राज्य करितो.

- ३२ समुद्र व त्यांतील सर्व कांहीं गर्जना करोत;
शेत व त्यांतील सर्व कांहीं उत्सव करोत;
- ३३ म्हणजे वनांतील झाडें परमेश्वरासमोर आनंदाचा
गजर करतील;
- कारण पृथ्वीचा न्याय करावयास तो आला आहे.
- ३४ परमेश्वराची उपकारस्तुति करा, कारण तो चांगला
आहे;
- त्याची दया सनातन आहे
- ३५ असें म्हणा: हे आमच्या तारणाच्या देवा, आम्हांस तार;
आम्हांस राष्ट्रांतून सोडवून काढून एकत्र कर,
म्हणजे आम्ही तुझ्या पवित्र नामाची उपकारस्तुति
करूं,
- आणि तुझ्या स्तवनांतच आम्हांस उल्लास वाटेल.
- ३६ इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर याचा
अनादिकाळापासून अनंतकाळपर्यंत धन्यवाद होवो.
तेव्हां सर्व लोकांनीं आमेन म्हणून परमेश्वराचें
स्तवन केलें.
- ३७ कोशापुढें दररोज गरज पडेल त्याप्रमाणें
सतत सेवा करावी म्हणून दाविदानें आसाफ व त्याचे
भाऊबंद यांस परमेश्वराच्या कराराच्या कोशासमोर राहा-
वयासाठीं नेमिलें; ३८ तसेंच ओबेद-अदोम व त्याचे
अडुसष्ट भाऊबंद आणि यदूथूनाचा पुत्र ओबेद-अदोम व
होसा यांस द्वारपाळ केलें; ३९ आणखी त्यानें सादोक
याजक व त्याचे याजक भाऊबंद यांची गिबोन येथल्या
उच्च स्थानीं असलेल्या परमेश्वराच्या निवासमंडपासमोर
योजना केली; ४० त्यांनीं नित्य सकाळसंध्याकाळ
होमवेदीवर परमेश्वराप्रीत्यर्थ होम अर्पावे, अर्थात्
परमेश्वरानें इस्त्राएलास विहित केलेल्या नियमशास्त्रांत
जें लिहिलें आहे त्या सर्वांप्रमाणें त्यांनीं करावें अशी
व्यवस्था केली. ४१ परमेश्वराची दया सनातन आहे
म्हणून त्याचा धन्यवाद करावयासाठीं त्यांजबरोबर
हेमान, यदूथून व इतर नावें घेऊन निवडलेले लोक
होते; ४२ त्यांच्याबरोबर हेमान व यदूथून करणे,
झांजा व इतर वाद्ये वाजवून देवाप्रीत्यर्थ गायनवादन
करीत; यदूथूनाच्या पुत्रांस द्वारपाळ केलें. ४३ सग सर्व

लोक आपआपल्या घरी गेले; आणि आपल्या घराण्यास आशीर्वाद यावा म्हणून दावीद आपल्या घरी गेला.

१ दावीद आपल्या मंदिरांत राहू लागला १७ तेव्हा त्याने नाथान संदेष्ट्यास म्हटलें, पाहा, मी गंधसंरूच्या मंदिरांत राहत आहे, पण परमेश्वराच्या कराराचा कोश कनाथीखाली आहे. २ नाथान दाविदास म्हणाला, तुझ्या मनांत जें कांहीं असेल तें कर, कारण देव तुझ्याबरोबर आहे. ३ त्याच रात्री देवाचें वचन नाथानाला प्राप्त झालें तें असें: ४ माझा सेवक दावीद यास सांग, परमेश्वर म्हणतो, माझ्या निवासासाठीं तुला मंदिर बांधावयाचें नाहीं. ५ ज्या दिवशीं इस्राएल लोकांस मी मिसर देशांतून बाहेर काढिलें तेव्हांपासून आज दिवसपर्यंत माझा निवास कधीं मंदिरांत झाला नाहीं; डेऱ्यांतून व मंडपांतून मी भ्रमण करीत आहे. ६ जिकडेजिकडे मी इस्राएल लोकांसह भ्रमण करीत आलों तिकडे-तिकडे ज्या कोणा इस्राएल शास्त्रांना माझ्या लोकांचें पालन करण्याविषयीं मी आज्ञा करीत असे त्यांस तुम्हीं मजसाठीं गंधसंरूचें मंदिर कां बांधिलें नाहीं असा एक शब्द तरी कधीं मी बोललों आहे काय ? ७ तर आतां माझा सेवक दावीद यास सांग, सैन्यांचा परमेश्वर म्हणतो, तूं माझ्या प्रजेचा, इस्राएलाचा अधिपति व्हावें म्हणून मी तुला मंदपाळांतून, मंदरांच्या मागचा आणिलें. ८ जिकडे तूं गेलास तिकडे मी तुझ्याबरोबर राहिलों, आणि तुझ्या सर्व शत्रूंचा तुजपुढून उच्छेद केला; पृथ्वीवर जे थोर पुरुष आजपर्यंत झाले आहेत त्यांच्या नांवाप्रमाणें मी तुझें नांव करीन. ९ मी आपल्या इस्राएलासाठीं एक स्थान नेमून देईन; मी तेथें त्यांस रोवीन; म्हणजे ते आपल्या स्थानीं वस्ती करून राहतील व तेथून पुढें कधीं ढळणार नाहींत; १० इस्राएल लोकांवर मी शास्ते नेमिले होते त्यांच्या काळापासून दुर्जन जसे त्यांस त्रस्त करीत होते तसे ते यापुढें करणार नाहींत; मी तुझ्या सर्व शत्रूंचा मोड केला आहे. मी तुला म्हणत आहे कीं परमेश्वर तुझें घराणें कायमचें स्थापील. ११ तुझे

दिवस पुरे झाले व तूं जाऊन आपल्या पितरांजवळ निजलास म्हणजे तुझ्या पुत्रांपासून निर्माण होणाऱ्या संततीस तुझ्यामागून स्थापून त्याचें राज्य स्थिर करीन. १२ तो मजप्रीत्यर्थ मंदिर बांधील व मी त्याचें राजासन निरंतरचें स्थापीन. १३ मी त्याचा पिता होईन व तो माझा पुत्र होईल; तुझ्या पूर्वाच्या राजावरची कृपादृष्टि जशी मी दूर केली तशी त्याजवरची माझी कृपादृष्टि मी दूर करणार नाहीं; १४ माझ्या मंदिरांत व माझ्या राज्यांत मी त्याची निरंतरची स्थापना करीन; त्याची गादी निरंतरची स्थापीत होईल. १५ हीं सर्व वचनें व दर्शनें जशाचीं तशीं नाथानानें दाविदास कळविलीं.

१६ मग दावीद राजा आंत जाऊन परमेश्वरासमोर बसून म्हणाला, हे परमेश्वरा देवा, मी कोण व माझें घराणें तें काय कीं तूं मला येथवर आणिलें आहे ? १७ हे देवा, तुझ्या दृष्टीनें ही केवळ लहान गोष्ट आहे; तूं आपल्या सेवकाच्या घराण्यासंबंधानें पुढील बऱ्याच काळाचें सांगून ठेविलें आहे; हे परमेश्वरा देवा, उच्चपदावरल्या मनुष्याप्रमाणें तूं मला लेखित आहेस. १८ तूं आपल्या सेवकाचा जो मान केला आहे त्याबद्दल दावीद आणखी काय बोलणार ? कारण तूं आपल्या सेवकास ओळखितोस. १९ हे परमेश्वरा, तुझ्या सेवकाप्रीत्यर्थ व तुझ्या मनोदयाप्रमाणें हें महत्कार्य तूं केलें आहे; ह्या सगळ्या थोर गोष्टी मला कळाव्या म्हणून हें तूं केलें. २० हे परमेश्वरा, जें कांहीं आम्हीं आमच्या कानांनीं आजवर ऐकिलें आहे त्या सर्वांवरून पाहतां तुझ्यासमान कोणी नाहीं; तुझ्याशिवाय अन्य देव नाहीं. २१ तुझ्या इस्राएल प्रजेसमान भूतलावर दुसरें कोणतें तरी राष्ट्र आहे काय ? आपली प्रजा करून घेण्यासाठीं त्यांचा उद्धार करावयास देव स्वतः गेला, यासाठीं कीं जी तुझी प्रजा तूं मिसर देशांतून सोडविली तिच्यादेखत मोठी व भयानक कृत्ये करून व इतर राष्ट्रांस घालवून देऊन तूं आपलें नांव करावें. २२ तूं आपले लोक इस्राएल यांस तुझी निरंतरची प्रजा केलें आहे; हे परमेश्वरा, तूं त्यांचा

देव झालास. २३ तर आतां हे परमेश्वरा, आपला सेवक व त्याचें घराणें यांविषयीं जें वचन तूं दिलें तें कायमचें सिद्धीस ने व आपल्या म्हणण्याप्रमाणें कर. २४ सैन्यांचा परमेश्वर इस्राएलाचा देव आहे, तो इस्राएलाप्रीत्यर्थ देव आहे, आणि तुझा सेवक दावीद याचें घराणें तुजसमोर स्थापीत आहे, असें म्हणून लोकांनीं तुझ्या नामाची स्थापना करून त्याचा निरंतर महिमा वाढवावा. २५ कारण, हे माझ्या देवा, तूं आपल्या सेवकास कळविलें आहे कीं मी तुझें घराणें स्थापीन, म्हणून तुला विनंति करावयाची हिम्मत तुझ्या सेवकास आली. २६ आतां हे परमेश्वरा, तूंच देव आहेस आणि तूं आपल्या सेवकाचें अशा प्रकारें बरें करण्याविषयीं वचन दिलें आहे; २७ तर आतां प्रसन्न होऊन तुझ्या सेवकाच्या घराण्यास तूं अशी बरकत दिली आहे कीं तें तुझ्या दृष्टीसमोर निरंतर कायम राहावें, कारण हे परमेश्वरा, तूंच त्याचें अभीष्ट केलें आहे व तें निरंतर धन्य झालें आहे.

१ यानंतर दाविदानें पलिष्ट्यांस मार देऊन १८ अंकित केलें आणि गथ व त्याच्या आसपासचे गांव पलिष्ट्यांच्या हातून काढून घेतले. २ मग त्यानें मवाबास मार दिला आणि मवाबी दाविदाचे अंकित होऊन त्यास करभार देऊं लागले. ३ सोबाचा राजा हदरेजर महानद फरात याजवळील आपली सत्ता स्थापीत करावयास जात असतां दाविदानें त्याचा मोड केला. ४ दाविदानें त्याजपासून एक हजार रथ, सात हजार खार व वीस हजार पायदळ हस्तगत केलें; रथांच्या सर्व घोड्यांच्या शिरा दाविदानें तोडिल्या, मात्र त्यांतून शंभर रथांचे घोडे राखून ठेविले. ५ दिमिष्क येथील अरामी लोक सोबाचा राजा हदरेजर याला कुमक करावयास आले तेव्हां दाविदानें त्यांतल्या बावीस हजार लोकांचा संहार केला. ६ मग दाविदानें दिमिष्काच्या आसमंतांतील अराम प्रांतांत ठाणीं बसविलीं; अरामी दाविदाचे अंकित होऊन त्यास करभार देऊं लागले. जिकडेजिकडे दावीद जाई तिकडेतिकडे परमेश्वर त्यास यश देई. ७ हदरे-

१ अथवा: घर बांधीन

जर राजाच्या सेवकांजवळ सोन्याच्या ढाली होत्या त्या दाविदानें घेऊन यरुशलैमास आणिल्या. ८ हदरेजर याची टिभथ व कून हीं नगरे होती, तेथून दाविदानें पुष्कळ पितळ आणिलें; त्यापासूनच पुढें शलमोनानें गंगाळसागर, खांब व पितळी पात्रें केलीं. ९ दाविदानें हदरेजराची सारी सेना मारिली हें हमथाचा राजा तोवू याच्या कानावर गेलें; १० दाविदानें हदरेजराशीं युद्ध करून त्याचा मोड केला होता; म्हणून तोवू राजानें दावीद राजाचें क्षेमकुशल विचारण्यास व त्याचें अभिनंदन करण्यास आपला पुत्र हदोराम याला त्याजकडे पाठविलें; कारण हदरेजर व तोवू यांच्या लढाया होत असत; हदोरामानें बरोबर हरत-हेचीं सोन्यारुप्याचीं व पितळेचीं पात्रें आणिलीं. ११ सर्व जिकिलेल्या राष्ट्रांतून आणिलेल्या सोन्याचांदीबरोबर हींहि पात्रें दावीद राजानें परमेश्वराला समर्पिलीं; अदोमी, मवाबी, अम्मोनी, पलिष्टी व अमालेकी या सर्वांपासून ही लूट आणिली होती. १२ सरूवेचा पुत्र अबीशय यानें शार खोऱ्यांत अठरा हजार अदोम्यांस मार दिला. १३ त्यानें अदोमांत शिपायांचीं ठाणीं बसविलीं आणि सर्व अदोमी लोक दाविदाचे अंकित झाले. दावीद जेथें गेला तेथें परमेश्वरानें त्यास यश दिलें.

१४ दाविदानें सर्व इस्राएलावर राज्य केलें; तो आपल्या सर्व प्रजेशीं न्यायानें व धर्मानें वर्तें. १५ त्याच्या मुख्य सेनापति सरूवेचा पुत्र यवाब हा होता व त्याचा अखबारनवीस अहीलुदाचा पुत्र यहोशाफाट हा होता; १६ अहीलुदाचा पुत्र सादोक आणि अब्याथाराचा पुत्र अबीमलेख हे याजक होते; शवशा हा चिटणवीस होता; १७ करेथी व पलेथी यांच्यावर यहोयादाचा पुत्र बनाया हा होता; दाविदाचे पुत्रहि राजाचे मंत्री होते.

१ पुढें अम्मोनी लोकांचा राजा नाहाश मृत्यु पावला व त्याच्या गादीवर त्याचा पुत्र बसला. २ तेव्हां दाविदानें मनांत आणिलें कीं हानुनाचा बाप नाहाश यानें आपल्यावर दया केली तशीच आपण त्याच्या पुत्रावर करावी, म्हणून दाविदानें त्याच्या बापाच्या

मृत्यूबद्दल त्याचें समाधान करावयास जासूद पाठविले. हानुनाचें समाधान करण्यास दाविदाचे सेवक अम्मोनी लोकांच्या देशीं आले, ३ त्या वेळीं अम्मोनी लोकांचे सरदार हानुनास म्हणाले कीं दाविदानें तुझें समाधान करण्यास लोक पाठविले आहेत ते तुझ्या बापाविषयींची आदरबुद्धि दर्शविण्याकरितां पाठविले आहेत असें तुला वाटतें काय ? या देशाची पाहणीटेहळणी करून त्याचा विध्वंस करावा म्हणून त्याचे चाकर तुजकडे आले आहेत, नाहीं काय ? ४ तेव्हां हानुनानें दाविदाच्या चाकरांस पकडून त्यांचें मुंडन केलें व त्यांचीं वस्त्रें मधो-मध कुड्यापर्यंत कापून टाकून त्यांस घालवून दिलें. ५ त्या लोकांची कशी काय संभावना झाली हें कोणीं जाऊन दाविदास सांगितलें. हें वर्तमान ऐकून दाविदानें त्यांची वाटें गांठ घेण्यास मनुष्य पाठविला; कारण त्यांस मोठी लाज वाटत होती. राजानें त्यांस सांगून पाठविलें कीं तुमची दाढी वाढेपर्यंत तुम्ही यरीहो येथें राहा, मग इकडे या. ६ दाविदाला आपली किळस आली आहे असें अम्मोनी लोकांनीं पाहिलें तेव्हां हानून व अम्मोनी लोक यांनीं एक हजार किव्कार रूफें पाठवून मेसोपटेम्या, अराम-माका व सोबा येथून रथ व घोडेस्वार आणविले. ७ त्यांनीं बत्तीस हजार रथ, माकाचा राजा व त्याचे लोक यांस मोल देऊन बोलाविलें; त्यांनीं येऊन मेदबासमोर छावणी दिली. अम्मोनी लोक आपआपल्या नगरांतून एकवट होऊन युद्धास आले. ८ हें ऐकून दाविदानें यवाबास योझांच्या सर्व सैन्यासह पाठविलें. ९ तेव्हां अम्मोनी लोकांनीं बाहेर पडून वेशीनजीक व्यूह रचिला; जे राजे आले होते ते मैदानांत निराळे उभे होते. १० आपल्या मार्गे व पुढें व्यूह रचिला आहे हें यवाबानें पाहून इस्राएल लढवय्यां-तील निवडक शिपाई घेऊन त्यांस अराम्यांसमोर उभें केलें; ११ आणि वरकड लोक त्यानें आपला भाऊ अबी-शाय याच्या हातीं दिले, व त्यांनीं अम्मोन्यांसमोर आपली व्यूहरचना केली. १२ तो म्हणाला, अरामी मजहून प्रबल होऊं लागले तर तूं मला साहाय्य कर आणि

१ निर्गम २५:३९ वरील टीप पाहा.

अम्मोनी लोक तुजहून प्रबल झाले तर मी तुला साहाय्य करीन. १३ हिंमत धर, आपण आपल्या लोकांसाठीं आणि आपल्या देवाच्या नगरांसाठीं लढाईची शिकस्त करूं, मग परमेश्वर आपल्या मर्जीस येईल तसें करो. १४ पुढें यवाब व त्याच्याबरोबरचे लोक अराम्यांशीं युद्ध करावयास चालून गेले तेव्हां ते त्याच्यापुढून पळून गेले. १५ अरामी लोक पळून गेले हें पाहून अम्मोनी लोकहि अबीशयाच्या पुढून पळून जाऊन नगरांत शिरले. मग यवाब यरुशलेमास परत आला. १६ अरामी लोकांनीं इस्राएलपुढें आपण पराजित झालों असें पाहिलें तेव्हां त्यांनीं जासूद पाठवून महानदापलीकडील अराम्यांस आणविलें; हदरेजराच्या सैन्याचा सेनापति शोफख याच्या नायकत्वाखालीं ते आले. १७ हें कोणीं दाविदास सांगितलें तेव्हां त्यानें अवघा इस्राएल एकत्र जुळवून व यार्देनेपलीकडे जाऊन त्यांजवर चढाई केली आणि सैन्यव्यूह रचिला; दाविदानें अराम्यांविरुद्ध व्यूह रचिल्यावर ते त्यांजशीं लढूं लागले. १८ तेव्हां अरामी इस्राएलपुढून पळून गेले; त्या वेळीं दाविदानें त्यांच्या सात हजार रथांवरील माणसें व चाळीस हजार पायदळ यांचा संहार केला आणि त्यांचा सेनापति शोफख यास ठार केलें. १९ इस्राएलपुढें आपण पराजित झालों हें पाहून हदरेजराचे जे अंकित होते ते दाविदाशीं सल्ला करून त्याचे अंकित झाले; यानंतर अराम्यांनीं अम्मोनी लोकांस साहाय्य केलें नाहीं.

१ राजे लोक युद्धाच्या मोहिमेस जातात त्या २० समर्थी म्हणजे वर्षांरिंभी यवाबानें आपलें सैन्यबळ घेऊन जाऊन अम्मोनी लोकांचा मुख्य उद्ध्वस्त केला आणि मग येऊन राब्बा नगरास वेढा घातला; पण दाविद यरुशलेमांतच राहिला. यवाबानें राब्बा नगरावर मारा करून तें उद्ध्वस्त केलें. २ दाविदानें त्या लोकांच्या राजाच्या मस्तकावरून मुकुट काढिला; त्याचें वजन एक सोन्याचा किव्कार आहे असें त्यास कळून आलें; तो रत्नजडीत होता; तो दाविदाच्या मस्तकावर ठेविला. त्यानें त्या नगरांतून पुष्कळ लूट आणिली.

१ २शमुवेल १२:३०-३१ वरील सगळ्या टिपा पाहा.

३ त्यानें त्या नगराच्या रहिवाश्यांस बाहेर काढून करवतींनीं, लोखंडी दांताळ्यांनीं व कुऱ्हाडींनीं कापिलें. अम्मोऱ्यांच्या सर्व नगरांचेंहि त्यानें तसेंच केलें. मग दावीद सर्व लोकांसह यरुशलेमास परत आला.

४ यानंतर पलिष्ठ्यांशीं गेजेर येथें पुनः युद्ध झालें; त्या प्रसंगीं हूशथी सिब्वखय यानें रेफाई वंशांतला सिप्पय यास जिवें मारिलें तेव्हां ते लोक शरण आले. ५ पलिष्ठ्यांशीं पुनः युद्ध झालें तेव्हां याईराचा पुत्र एलहानान यानें गथकर गल्याथ याचा भाऊ लहमी याचा वध केला; गल्याथाच्या भावाची काठी साल्याच्या तुरीएवढी होती. ६ गथ येथें पुनः युद्ध झालें तेव्हां तेथें रेफाई वंशांतला एक मोठा धिप्पाड पुरुष होता, त्याच्या प्रत्येक हातास व पायास सहा सहा अशीं एकंदर चोवीस बोटे होती. ७ त्यानें इस्राएलाची अवहेलना केल्यावरून दाविदाचा भाऊ शिमी याचा पुत्र योनाथान यानें त्याचा वध केला. ८ हे पुरुष गथ गांवीं रेफाईला झाले होते; ते दाविदाच्या व त्याच्या सेवकांच्या हातानें पडले.

१ नंतर सैतानानें इस्राएलाविरुद्ध उठून २१ इस्राएलाची गणती करावयास दाविदाला प्रवृत्त केलें. २ दाविदानें यवाबास व लोकांच्या सरदारांस सांगितलें, जा, बैर-शेबापासून दानापर्यंत इस्राएलांची मोजदाद करून मला कळवा म्हणजे त्यांची संख्या किती आहे हें मला समजेल. ३ यवाब म्हणाला, लोक कितीहि असोत, परमेश्वर त्यांस शतगुणित करो; पण माझ्या खामीराजा, हे सर्व माझ्या खामीचे दास आहेत ना ? माझा खामी असें करावयास कां सांगतो ? इस्राएलावर दोष आणण्यास त्यानें कारण कां व्हावें ? ४ तथापि राजाज्ञेपुढें यवाबाचें कांहीं चाललें नाहीं, म्हणून यवाब निघून सर्व इस्राएल देशभर फिरून यरुशलेमास आला. ५ तेव्हां यवाबानें प्रजेच्या मोज-दादीची यादी दाविदास दिली. सर्व धारकरी पुरुष इस्राएलांत अकरा लक्ष आणि यहूदांत चार लक्ष सत्तर हजार भरले. ६ त्यांच्यांत लेवी व बन्यामिनी यांची दीप घेतली नाहीं; कारण या राजाज्ञेचा

यवाबास वीट आला होता. ७ या गोष्टीवरून देवाची इतराजी होऊन त्यानें इस्राएलावर मारा केला. ८ दावीद देवास म्हणाला, हें मीं केलें त्यांत मीं मोठें पाप केलें आहे, तर आतां आपल्या सेवकास दोषमुक्त कर; कारण मीं मोठा मूर्खपणा केला आहे. ९ परमेश्वरानें दाविदाचा द्रष्टा गाद यास म्हटलें, १० जा, दाविदास सांग, परमेश्वर म्हणतो, मी तुझ्यापुढें तीन गोष्टी ठेवितों, त्यांपैकी कोणती करावी तें निवड. ११ तेव्हां गादानें दाविदाकडे जाऊन त्यास सांगितलें, परमेश्वर म्हणतो, पुढील गोष्टींपैकी तुला वाटेल ती एक निवड; १२ तीन वर्षें दुष्काळ पडावा, अथवा तीन महिने तुझ्या शत्रूंची तरवार तुजवर चाळून तुझा नाश व्हावा, किंवा तीन दिवस परमेश्वराची तरवार म्हणजे मरी देशांत पसरून परमेश्वराच्या दूतानें सर्व इस्रा-एली मुलखाचा नाश करावा. ज्यानें मला पाठविलें आहे त्याला मीं काय उत्तर द्यावें तें चांगला विचार करून सांग. १३ दावीद गादास म्हणाला, मी मोठ्या पेंचांत पडलों आहे; आतां परमेश्वराच्या हातीं मला पडूं या, कारण त्याचें वात्सल्य मोठें आहे; मनुष्याच्या हातीं मीं पडूं नये. १४ मग परमेश्वरानें इस्राएलांत मरी पाठविली आणि त्यांच्यांतले सत्तर हजार लोक पडले. १५ देवानें यरुशलेमाचा नाश करण्यास एक देवदूत पाठविला; तो त्याचा नाश करणार हें परमेश्वरानें पाहिलें तेव्हां या अरिष्टविषयीं परमेश्वराला वाईट वाटलें व त्या नाश करणाऱ्या देवदूतास तो म्हणाला, आतां पुरे कर, आपला हात आटोप. त्या समयीं परमेश्वराचा दूत अर्णीन यबुसी याच्या खळ्या-नजीक होता. १६ दाविदानें वर दृष्टि केली तों परमेश्वराचा दूत आपल्या हातीं उपसलेली तरवार घेऊन यरुशलेमावर उगारून आकाश व पृथ्वी यांच्यामध्ये उभा आहे असें त्याला दिसलें, तेव्हां दावीद व बडील जन यांनीं दंडवत घातलें; त्या वेळीं त्यांनीं गोंणताट धारण केलें होतें. १७ दावीद देवास म्हणाला, लोकांची मोजदाद करावयाची आज्ञा करणारा मीच ना ?

१ २शमुबेल २४:१६ इत्यादि स्थळीं अरवना.

मीच हें पाप केलें आहे, मीच हें दुराचरण केलें आहे; ह्या मेंढरांनीं काय केलें आहे? हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, तुझा हात माझ्यावर व माझ्या पितृकुळांवर पडला, तुझ्या लोकांवर तो पडून त्यांचा नाश होऊं नये. १८ तेव्हां परमेश्वराच्या दूतांनं गादास आज्ञा केली, तूं दाविदास सांग कीं तूं वरतीं जाऊन अर्णान यबूसी याच्या खळ्यांत परमेश्वराप्रीत्यर्थ एक वेदी बांध. १९ गादानें परमेश्वराच्या नामानें सांगितलें त्याप्रमाणें दावीद वरतीं गेला. २० अर्णान मागें वळून पाहतो तो देवदूत त्याच्या दृष्टीस पडला, तेव्हां त्याच्याबरोबर असलेले त्याचे चार पुत्र लपून राहिले. या वेळीं अर्णान गहूं मळीत होता. २१ दावीद आपल्याकडे येत आहे हें पाहून अर्णान खळ्याबाहेर गेला व त्यानं भूमीपर्यंत लवून दाविदास प्रणाम केला. २२ दावीद अर्णानास म्हणाला, या खळ्याची जागा मला दे; लोकांवरली ही मरी दूर व्हावी म्हणून येथें परमेश्वराप्रीत्यर्थ मला एक वेदी बांधावयाची आहे; पुरें मोल घेऊन ही मला दे. २३ अर्णान दाविदास म्हणाला, ही जमीन तुला घे; माझ्या खामीराजानें जें काहीं ठीक दिसेल तें करावें. पाहा, होमबलींसाठीं बैल, इंधनासाठीं मळणीचीं आऊतें व अन्नार्पणासाठीं गहूं हीं सर्व मी तुला देतो. २४ दावीद राजा अर्णानास म्हणाला, नाही, नाही, मी पुरें मोल देऊन या वस्तु घेईन; कारण जें तुझ्या मालकीचें आहे तें मी परमेश्वराकरितां घेणार नाही; फुकट मिळालेला होमबलि मी अर्पणार नाही. २५ तेव्हां दाविदानें त्या जागेबद्दल सहाशें शेकेल सोनं तोलून दिलें. २६ दाविदानें तेथें परमेश्वराप्रीत्यर्थ वेदी बांधून होमबलि व शाल्यर्पणें अर्पिलीं आणि परमेश्वराचा धावा केला; परमेश्वरानें त्या होमबलीच्या वेदीवर दिव्याग्नि पाडून त्यास उत्तर दिलें. २७ परमेश्वरानें देवदूतास आज्ञा केली, आणि त्यानं आपली तरवार म्यानांत परत घातली.

२८ त्या प्रसंगीं परमेश्वरानें अर्णान यबूसी याच्या खळ्यांत आपली विनंति ऐकिली हें पाहून दाविदानें

यज्ञ केला. २९ मोशानें रानांत केलेला परमेश्वराचा निवासमंडप आणि होमार्पणाची वेदी हीं दोन्ही त्या काळीं गिबोन येथल्या उच्च स्थानीं होती; ३० पण दावीद देवास प्रश्न विचारावयास त्याच्यापुढें जाण्यास धजेना; परमेश्वराच्या दूताच्या तरवारीचा त्याला धाक पडला

होता. १ त्या समयीं दावीद म्हणाला, परमेश्वर देवाचें मंदिर हेंच आणि इस्राएलाचे होमबलि अर्पिण्याची वेदी हीच.

२ इस्राएल देशांत जे परदेशी राहत होते त्यांस एकत्र करण्याची दाविदानें आज्ञा केली आणि देवाचें मंदिर बांधण्यासाठीं चिरे घडून तयार करण्यास पाथर-वट लाविले; ३ आणि दाविदानें दाराच्या कवाडांसाठीं खिळे आणि सांध्यांसाठीं पुष्कळ लोखंड, अपरिमित पितळ, ४ व असंख्य गंधसहू हीं जमा केलीं. सीदोन व सोर एथल्या लोकांनीं गंधसरूचीं बहुत लाकडें दाविदास आणून दिलीं. ५ दावीद म्हणाला, माझा पुत्र शलमोन तरुण व सुकुमार आहे, आणि जें मंदिर परमेश्वराप्रीत्यर्थ बांधावयाचें आहे तें अत्यंत भव्य, सर्व देशांत विख्यात व शोभिवंत झालें पाहिजे म्हणून मला त्यासाठीं तयारी केली पाहिजे. या प्रकारें दाविदानें आपल्या मरणापूर्वीं पुष्कळ तयारी केली.

६ मग त्यानं आपला पुत्र शलमोन यास बोलावून इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ मंदिर बांधण्याची आज्ञा केली. ७ दावीद आपला पुत्र शलमोन यास म्हणाला, माझा देव परमेश्वर याच्या नामाप्रीत्यर्थ मंदिर बांधावें असा माझा मानस होता खरा, ८ पण परमेश्वराचा आदेश मला प्राप्त झाला कीं तूं बहुत रक्तपात केला आहे आणि पुष्कळ युद्धं केलीं आहेत; तुला माझ्या नामानें मंदिर बांधावयाचें नाही, कारण तूं माझ्यादेखत पृथ्वीवर पुष्कळ रक्तपात केला आहे. ९ पाहा, तुला एक पुत्र होईल तो शांतताप्रिय मनुष्य असेल. मी त्यास त्याच्या चोहोंकडल्या शत्रूंपासून विसावा देईन; त्याचें नांव शलमोन (शांतताप्रिय) असें होईल; त्याच्या कारकीर्दींत मी इस्राएलास शांति व स्वस्थता देईन. १० तो माझ्या नामाप्रीत्यर्थ मंदिर बांधील; तो माझा पुत्र व मी त्याचा

पिता होईन; इस्राएलावरील त्याची गादी मी निरंतरची स्थापीन. ११ तर आतां माझ्या पुत्रा, परमेश्वर तुझ्याबरोबर असो; तूं कृतार्थ हो, आणि परमेश्वर तुझा देव तुझ्यासंबंधानें म्हणाला आहे त्याप्रमाणें त्याचें मंदिर बांध. १२ तुझा देव परमेश्वर याचें नियमशास्त्र तूं पाळावें म्हणून परमेश्वर तुला चातुर्य व विवेकबुद्धि हीं देवो व इस्राएलावर तुझा अधिकार स्थापीत करो. १३ परमेश्वरानें मोशाला इस्राएलासंबंधानें सांगितलेले नियम व निर्णय जर तूं पाळिशील तर तूं कृतार्थ होशील; दृढ हो, हिंमत धर, भिऊं नको, कचरूं नको. १४ मी संकटांत असतांहि परमेश्वराच्या मंदिराप्रीत्यर्थ एक लक्ष किंकार सोनें व दहा लक्ष किंकार चांदी सिद्ध केली आहे; पितळ व लोखंड हीं तर उमाप आहेत, तीं अपरिमित आहेत; लाकूड व चिरे हीं मीं तयार केलीं आहेत, तुलाहि त्यांत भर घालितां येईल. १५ शिवाय तुजजवळ कामगार बहुत आहेत; पाथरवट व इमारती लाकडाचें काम करणारे आणि इतर सर्व प्रकारच्या कामांत निपुण असे लोक आहेत; १६ सोनें, रुपें, पितळ व लोखंड हीं अपरिमित आहेत; तर आतां उठून कामाला लाग, परमेश्वर तुझ्याबरोबर असो. १७ दाविदानें इस्राएलाच्या सर्व सरदारांस आज्ञा केली कीं माझा पुत्र शलमोन याला साहाय्य करा १८ तो म्हणाला, तुमचा देव परमेश्वर तुमच्याबरोबर आहे, नाहीं काय ? त्यानें तुम्हांस चोहोंकडे शांतता दिली आहे ना ? त्यानें देशदेशाचे लोक माझ्या हातीं दिले आहेत आणि देश परमेश्वराच्या व त्याच्या लोकांच्या ताब्यांत आला आहे. १९ तर आतां तुम्हीं आपला देव परमेश्वर यास जिवें-भावें शरण जा. उठा, परमेश्वर देवाचें पवित्रस्थान बांधावयास लागा; परमेश्वराच्या नामाप्रीत्यर्थ जें मंदिर बांधावयाचें आहे त्यांत परमेश्वराच्या कराराचा कोश व देवाचीं पवित्र पात्रें ठेवावयाचीं आहेत.

२३ १ दाविद आतां वृद्ध व वयातीत झाला होता, म्हणून त्यानें आपला पुत्र शलमोन यास इस्राएलावर राजा नेमिलें. २ त्यानें इस्राएलाचे सर्व सरदार, याजक व लेवी यांस एकवट

केले. ३ तीस वर्षांचे व त्याहून अधिक वयाचे जितके लेवी होते त्यांची गणती केली; त्यांची शिरगणती केली ती अडतीस हजार भरली. ४ त्यांतले चोवीस हजार परमेश्वराच्या मंदिराच्या कामाची देखरेख करण्यास नेमिले; सहा हजार अमलदार व न्यायाधीश होते; ५ चार हजार द्वारपाळ होते; आणि परमेश्वराचीं स्तोत्रें म्हणणाऱ्यांसाठीं दाविदानें जीं वायें केलीं होती त्यांवर परमेश्वराचें स्तवन करण्यासाठीं चार हजार मनुष्यें नेमिलीं. ६ लेवीचे पुत्र गेर्षोन कहाथ व मरारी यांच्या कुळांप्रमाणें दाविदानें त्यांचे वर्ग केले होते. ७ गेर्षोनांतला लादान व शिमी; ८ लादानाचे पुत्र यहीएल मुख्य व जेथाम व योएल असे तीन; ९ शिमीचे पुत्र शलोमोथ, हजिएल व हारान असे तीन; हे लादानाच्या पितृकुळांचे मुख्य होते; १० आणि शिमीचे पुत्र यहथ, जीजा, यऊश व बरीया हे चौघे शिमीचे पुत्र; ११ यहथ हा प्रमुख व जीजा हा दुसरा; यऊश व बरीया यांची पुत्रसंतति बहुत नव्हती, म्हणून त्यांचें एकच पितृकुळ ठरविलें. १२ कहाथाचे पुत्र अन्नान, इसहार, हेब्रोन व उज्जियेल असे चार; १३ अन्नामाचे पुत्र अहरोन व मोशे; अहरोनास वेगळें करण्यांत आलें तें अशासाठीं कीं त्यानें व त्याच्या वंशजांनीं निरंतर परमपवित्र वस्तु पवित्र राखाव्या, निरंतर परमेश्वरासमोर धूप जाळावा, त्याची सेवाचकरी करावी व त्याच्या नामानें आशीर्वाद द्यावा. १४ देवाचा माणूस मोशे याचे पुत्र लेवी वंशांत मोडत. १५ मोशाचे पुत्र गर्षोम व अलियेजर. १६ गर्षोमाच्या पुत्रांमध्ये शबुएल मुख्य, १७ आणि अलियेजेराच्या पुत्रांमध्ये रहव्या मुख्य; अलियेजराला दुसरे पुत्र झाले नाहीत, परंतु रहव्याचे पुत्र बहुत होते. १८ इसहाराच्या पुत्रांमध्ये शलोमीथ मुख्य; १९ हेब्रोनाच्या पुत्रांमध्ये यरीया मुख्य, अमच्या दुसरा, यहजिएल तिसरा व यकमाम चौथा; २० उज्जियेलाच्या पुत्रांमध्ये मीखा मुख्य व इशिया दुसरा; २१ मरारीचे पुत्र महली व मूशी; महलीचे पुत्र एलाजार व कीश. २२ एलाजार निपुत्रिक मेला, त्याला केवळ कन्या

होत्या; त्यांचे भाऊबंद कीशपुत्र यांनी त्यांजशीं विवाह केला. २३ मूशीचे पुत्र: महली, एदर व यरेमोथ असे तीन. २४ लेव्याच्या पितृकुळांतील मुख्य पुरुष हेच; त्यांचीं नांवें घेऊन शिरगणती केली; ते वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून परमेश्वराच्या मंदिरांत सेवा करीत असत. २५ दावीद म्हणाला, इस्राएलाचा देव परमेश्वर यानें आपल्या प्रजेस विसावा दिला आहे, व यरुशलैमांत त्याचा निरंतरचा निवास आहे; २६ निवासमंडप व त्यामधील सेवेचीं उपकरणें हीं लेव्यांस पुनः वाहून न्यावयाची जरूर पडणार नाहीं. २७ दाविदाच्या शेवटल्या आज्ञेवरून वीस वर्षांच्या व त्यांहून अधिक वयाच्या लेव्यांची गणती झाली. २८ अहरोन वंशजांच्या हाताखालीं परमेश्वराच्या मंदिराचीं अंगणें व कोठव्या यांत सेवा करणें व सर्व पवित्र वस्तु शुद्ध राखणें हे देवाच्या मंदिरांतील सेवेसंबंधाचें सर्व काम त्यांच्याकडे होतें. २९ समर्पित भाकरी, अन्नबली-साठीं सपीठ, बेखमीर पापड, तव्यावर भाजलेलें अथवा मळलेलें सर्व कांहीं सिद्ध करण्याचें व सर्व प्रकारचें तोल-माप करण्याचें काम त्यांजकडे होतें. ३० सकाळसंध्या-काळ नित्य परमेश्वराची उपकारस्तुति व स्तवन करण्यास त्यांना उभें राहावें लागत असे. ३१ तसेंच शब्बाथाच्या व चंद्रदर्शनाच्या दिवशीं व नेमिलेल्या पर्वणीस ठरीव संख्येप्रमाणें नेहमीं परमेश्वरासमोर उभे राहून सर्व होमबलि त्यांना त्यास अर्पावे लागत. ३२ परमेश्वराच्या मंदिराच्या सेवेप्रतीत्यर्थ दर्शनमंडपाचें व पवित्रस्थानाचें रक्षण करणें आणि त्यांचे भाऊबंद अहरोन वंशज यांस नेमून दिलेल्या कामीं मदत करणें हें त्यांचें काम होतें.

१ अहरोनवंशजांचे वर्ग हे: अहरोनाचे पुत्र

२४ नादाब, अमीहू, एलाजार व इथामार.

२ नादाब व अमीहू हे आपल्या बापापूर्वीं निपुत्रिक मेले म्हणून एलाजार व इथामार हे याजकाचें काम करीत. ३ दाविदानें एलाजाराच्या वंशांतला सादोक व इथामाराच्या वंशांतला अहीमलेख यांस त्यांचीं सेवेचीं कामें वांटून दिलीं. ४ इथामाराच्या वंशजांपेक्षां एलाजाराच्या वंशजांत प्रमुख पुरुष

अधिक निपजले, त्यांची वांटणी येणेंप्रमाणें झाली: एलाजाराच्या वंशांतल पितृकुळांचे प्रमुख सोळा होते, आणि इथामाराच्या वंशांतले पितृकुळां-प्रमाणें आठ होते. ५ याप्रमाणें दोन्ही घराण्यांतले पुरुष घेऊन त्यांची चित्था टाकून वांटणी केली; कां कीं पवित्रस्थानाचा अधिकार व देवाकडची सरदारी एलाजार व इथामार या दोन्ही वंशांतल्या पुरुषांकडे होती. ६ आणि लेव्यांपैकीं नथनेल लेखक याचा पुत्र शमाया यानें राजा व अधिकारी, सादोक याजक व अब्या-थाराचा पुत्र अहीमलेख आणि लेवी व याजक यांच्या पितृकुळांचे प्रमुख यांच्यासमोर त्यांचीं नांवें लिहिलीं; एक प्रमुख घराणें एलाजाराचें व एक इथामाराचें अशीं धरिलीं. ७ पहिली चिठी यहोयारीबाची निघाली, दुसरी यदायाची, ८ तिसरी हारीमाची, चवथी सोरीमाची, ९ पांचवी मलकीयाची, सहावी मीयामिनाची, १० सातवी हक्कोसाची, आठवी अबीयाची, ११ नववी येशूाची, दहावी शकन्याची, १२ अकरावी एल्या-शिवाची, बारावी याकीमाची, १३ तेरावी हुप्पाची, चवदावी येशेबाबाची, १४ पंधरावी बिल्गाची, सोळावी इम्मैराची, १५ सतरावी हेजीराची, अठरावी हप्पिसे-साची, १६ एकुणिसावी पथह्याची, विसावी यहेज-केलाची, १७ एकविसावी याखीनाची, बाविसावी गामूलाची, १८ तेविसावी दलायाची आणि चोविसावी माज्याची. १९ इस्राएलाचा देव परमेश्वर यानें आज्ञा केली होती तदनुसार त्यांचा पूर्वज अहरोन याच्या हस्तें त्यांस लावून दिलेल्या विधीप्रमाणें परमेश्वराच्या मंदिरांत सेवा करावयास पाळीपाळीनें जावयाचा त्यांना हा क्रम लावून दिला होता.

२० लेवीचे वरकड वंशज: अग्रामाच्या वंशांतला शबाएल, शबाएलाच्या पुत्रांतला येहुदाया. २१ रहब्याचे वंशज रहब्याच्या वंशांत मुख्य इरिशया. २२ इसहा-रीयांतला शलोमोथ, शलोमोथाच्या पुत्रांतला यहथ; २३ हेब्रोनाचे पुत्र: यरीया, दुसरा अमन्या, तिसरा यहजिएल, चवथा यकमाम. २४ उजियेलाच्या वंशांतला मीखा, मीखाच्या पुत्रांतला शामीर. २५ मीखाचा भाऊ

इशिया, इशियाच्या वंशांतला जखन्या; २६ मरारीचे पुत्र: महली व मूशी; याजीयाचा वंशज बनो. २७ मरारीच्या वंशांतले याजीयाचे पुत्र: बनो, शोहम, जकूर व इत्री. २८ महलीचा एलाजार, याला पुत्र झाला नाही. २९ किशाचे वंशज: किशाचा वंशज यरहमेल्. ३० मूशीचे पुत्र: महली, एदर व यरी-मोथ; हे लेव्यांचे वंशज आपआपल्या पितृकुळां-प्रमाणे होते. ३१ यांनीं हि आपले बांधव अहरोनवंशज यांच्याप्रमाणे दावीद राजा, सादोक, अहीमलेख आणि याजकांच्या व लेव्यांच्या पितृकुळांचे प्रमुख पुरुष यांच्या-समोर चिठ्ठा टाकिल्या; मुख्य पुरुषांचे पितृकुळ त्याच्या कनिष्ठ बांधवाच्या पितृकुळांबरोबर गणिले.

१ दावीद व सेनापति यांनीं आसाफ, हेमान २५ व यदूथून यांच्या वंशजांपैकीं किलेकांस वीणा, सारंगी व झांजा वाजवून संदेश देण्याची सेवा करावी म्हणून वेगळें केलें: सेवेचें हें काम करणाऱ्यांची संख्या येणेंप्रमाणें: २ आसाफाच्या वंशांतले जकूर, योसेफ नथन्या व अशरेला हे आसाफाचे पुत्र; राजाज्ञे-प्रमाणें आसाफाच्या हाताखालीं हे संदेश देत असत. ३ यदूथूनाचे वंशज यदूथूनाचे पुत्र गदल्या, सरी, यशया, हशब्या व मत्तिथ्या असे सहा; त्यांचा बाप यदूथून वीणा वाजवून परमेश्वराची उपकारस्तुति व स्तवन करून संदेश देत असे, ते त्याच्या हाताखालीं असत. ४ हेमानाचे वंशज: हेमानाचे पुत्र बुक्कीया, मत्तन्या, उज्जियेल, शबुएल, यरीमोथ, हनन्या, हनानी, अलियाथा, गिहल्ली, रोममती-एजेर, याशबकाशा, मल्लोथी, होथीर व महजियोथ; ५ राजाचा द्रष्टा हेमान, जो रणशिंग वाजवून परमेश्वराचें वचन सांगत असे, त्याचे हे पुत्र; देवानें हेमानाला चौदा पुत्र व तीन कन्या दिल्या. ६ हे सर्व परमेश्वराच्या मंदिरांत आपआपल्या बापाच्या हाताखालीं राहून देवाच्या मंदिराच्या सेवेंत झांजा, सारंगी व वीणा वाजवून गात असत; आसाफ, यदूथून व हेमान हे राजाच्या आज्ञेत असत. ७ ते व त्यांचे भाऊबंद

१ शिमी हा धरून सहा; पुढे सतरावी ओवी पाहा.

परमेश्वराप्रीत्यर्थ गाण्याचें शिक्षण मिळून तरबेज झालेले असे दोनशें अठ्ठाऐशीं होते. ८ त्या सर्वांनीं म्हणजे लहानमोठ्यांनीं आणि गुरुशिष्यांनीं चिठ्ठा टाकून आपआपलीं कामे वांटून घेतलीं. ९ तेव्हां पहिली चिठी आसाफ मंडळीपैकीं योसेफ याची निघाली; दुसरी गदल्याची; तो, त्याचे भाऊबंद व पुत्र मिळून बारा; १० तिसरी जकुराची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; ११ चवथी इलीची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; १२ पांचवी नथन्याची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; १३ सहावी बुक्कीयाची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; १४ सातवी यशरेलाची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; १५ आठवी यशयाची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; १६ नववी मत्तन्याची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; १७ दहावी शिमीची, त्याचे पुत्र व भाऊ-बंद मिळून बारा; १८ अकरावी अजरेलाची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; १९ बारावी हशब्याची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; २० तेरावी शूबाएलाची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; २१ चवदावी मत्तिथ्याची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; २२ पंधरावी यरिमोथाची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; २३ सोळावी हनन्याची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; २४ सतरावी याशबकाशाची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; २५ अठरावी हनानीची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; २६ एकुणिसावी मल्लोथीची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; २७ विसावी अली-याथाची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; २८ एक-विसावी होथीराची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; २९ बाविसावी गिहल्लीची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; ३० तेविसावी महजियोथाची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा; ३१ आणि चोविसावी रोममती-एजेराची, त्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून बारा.

१ द्वारपाळांचे वर्ग: कोरहाचे वंशज २६ आसाफाच्या वंशांतला कोरहाचा पुत्र मशेलेम्या; २ मशेलेम्याचे पुत्र: जखन्या ज्येष्ठ,

यदि एल दुसरा, जबद्या तिसरा, यथनि एल चौथा, ३ एलाम पांचवा, यहोहानान सहावा व एल्योवेनय सातवा; ४ ओबेद-अदोमाचे पुत्र: शमाया ज्येष्ठ, यहोजाबाद दुसरा, यवाह तिसरा, साखार चवथा, नथनेल पांचवा, ५ अम्मीएल सहावा, इसाखार सातवा, पउलथय आठवा; देवानें त्याला बरकत दिली होती. ६ त्याचा पुत्र शमाया याला पुत्र झाले; ते महावीर असल्यामुळें त्यांची त्यांच्या पितृकुळांवर सत्ता होती. ७ शमायाचे पुत्र: अथनी, रफाएल, ओबेद, एलजाबाद; आणि त्यांचे बंधु अलीहू व समख्या हे बलवान् होते. ८ हे सर्व ओबेद-अदोमाच्या वंशांतले; हे यांचे पुत्र व भाऊबंद सेवेच्या कामांत बलवान् व जोमदार होते; असे ओबेद-अदोमाचे बासष्ट वंशज होते. ९ आणि मशेलेम्याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून अठरा बलवान् पुरुष होते. १० मरारीच्या वंशांतला होसा याचे पुत्र; शिम्री मुख्य; हा ज्येष्ठ नसांति त्याच्या बापांनें त्याला मुख्य केले होते; ११ हिल्कीया दुसरा, टबल्या तिसरा, जखन्या चौथा, असे होसा याचे पुत्र व भाऊबंद मिळून तेरा होते. १२ द्वारपाळांचे वर्ग या मुख्य पुरुषांतले होते; आपल्या भाऊबंदांबरोबर तेहि परमेश्वराच्या मंदिरांत सेवा करीत. १३ त्यांतल्या लहान-थोरांनीं आपआपल्या पितृकुळांप्रमाणें एकेका द्वारा-संबंधानें चिठी टाकिली. १४ पूर्वद्वाराची चिठी शलेम्याच्या नांवाची निघाली. त्यांनीं त्याचा पुत्र जखन्या जो सुन्न मंत्री होता त्याच्या नांवाची चिठी टाकिली ती उत्तरद्वाराची निघाली. १५ दक्षिण-द्वाराची चिठी ओबेद-अदोम याच्या नांवाची निघाली, त्याच्या मुलांच्या नांवांवर भांडारगृहाची चिठी निघाली. १६ शुप्पीम व होसा यांच्या नांवांची चिठी पश्चिम-द्वाराची निघाली; शलेकेथ नांवाच्या द्वारापाशीं चढून जाण्याच्या सडकेवर समोरासमोर त्यांनीं पहारा करावा असे ठरले. १७ पूर्वेच्या बाजूस सहा लेवी, उत्तरेस रोजचे चार व दक्षिणेस रोजचे चार व भांडार-गृहावर दोन दोन असे नेमिले. १८ पश्चिमेस परबार

(मंदिराचें शिवार) याच्यासाठीं सडकेजवळ चार व खुद्द परबार येथें दोन. १९ हे द्वारपाळांचे वर्ग होत; त्यांतले कांहीं कोरह वंशांतले व कांहीं मरारी वंशांतले होते.

२० लेव्यांपैकीं अहीया हा देवमंदिराच्या भांडारांवर व देवास वाहिलेल्या वस्तूंच्या भांडारांवर होता. २१ लादानाचे वंशज: लादान गेषोनी यांच्या पितृ-कुळांतला प्रमुख पुरुष यहीएली. २२ यहीएलीचे पुत्र जेथाम व त्याचा भाऊ योएल; हे परमेश्वराच्या मंदिराच्या भांडारगृहांवर होते. २३ अग्रामी, इसहारी, हेब्रोनी, उज्जियेली यांपैकीं कांहीं होते. २४ अबुएल बिन गर्षोम बिन मोशे भांडारांवर नायक होता. २५ याचे भाऊबंद हे: अलियेजराचा पुत्र रहब्या, त्याचा पुत्र यशा-या, त्याचा पुत्र योराम, त्याचा पुत्र जिखी व त्याचा पुत्र शलोमोथ. २६ दावीद राजा, पितृकुळांचे मुख्य पुरुष, सहस्रपति, शतपति व मुख्य सेनापति यांनीं देवास वाहिलेल्या वस्तूंच्या भांडारांवर शलोमोथ व त्याचे भाऊ-बंद यांस नेमिलें होतें. २७ लढाईत जी लूट त्यांस मिळत असे तीपैकीं कांहीं परमेश्वराचें मंदिर दुरुस्त करण्या-साठीं ते समर्पण करीत. २८ शमुवेल द्रष्टा, किशाचा पुत्र शौल, नेराचा पुत्र अबनेर, आणि सरुवेचा पुत्र यवाब यांनीं ज्या वस्तु समर्पिल्या होत्या त्या व इतरांनीं ज्या समर्पिल्या होत्या त्या सर्व शलोमोथ व त्याचे बांधव यांच्या हवालीं केल्या होत्या. २९ इसहान्यांपैकीं कनन्या व त्याचे वंशज यांस इस्राएलाच्या सरदारीचें व न्यायाचें बाहेरलें काम चालविण्यासाठीं नेमिलें होतें. ३० हेब्रोन्यांपैकीं हशब्या व त्याचे भाऊबंद एक हजार सातशें वीर असून ते यादनेच्या पश्चिमेस परमेश्वराच्या सर्व सेवेसंबंधानें व राजाच्या कामगिरीसंबंधानें इस्रा-एलावर देखरेख करणारे होते. ३१ हेब्रोन्यांतला यरीया हा त्यांच्या पितृकुळांप्रमाणें त्यांचा मुख्य होता. दाविदाच्या कारकीर्दीच्या चाळिसाव्या वर्षी त्यांचा शोध केला तेव्हां त्यांतले कांहीं शूर वीर गिलादांतल्या याजेरांत सांपडले. ३२ त्याचे बांधव वीर असून आपआपल्या पितृकुळांचे मुख्य होते; ते दोन हजार सातशें होते. त्यांस दावीद राजांन

देवाच्या कार्यासंबंधानें व राजाच्या सर्व कारभारासंबंधानें रजबेनी, गादी, व मनश्शाचा अर्धा वंश यांजवर देखरेख करण्याच्या कामावर नेमिलें होतें.

१ इस्त्राएलांची गणती म्हणजे पितृकुळां-
२७ तील मुख्य पुरुष, सहस्रपति, शतपति व त्यांचे सरदार यांची आणि जे वर्षभर प्रतिमासी कामावर हजर होते, सुटी मिळाली म्हणजे जात व

अशा प्रकारें राजाची सेवाचकरी करित त्यांची प्रत्येक वर्गाप्रमाणें गणती चोवीस हजार होती. २ पहिल्या महिन्याच्या पहिल्या वर्गावर जव्दीएलाचा पुत्र याशवाम होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. ३ तो पेरेसाच्या वंशांतला होता व पहिल्या महिन्यांत सैन्याच्या सर्व सरदारांचा मुख्य असे. ४ दुसऱ्या महिन्याच्या वर्गावर दोदथ अहोही हा आणि त्याचा वर्ग असे; मिक्लोथ हा त्यांचा नायक होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. ५ तिसऱ्या महिन्याचा तिसरा सेनापति यहोयादा याचा पुत्र बनाया, हा मुख्य याजक होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते, ६ तिसऱ्यांमध्ये शूर व तिसऱ्यांमध्ये वरिष्ठ जो तोच हा बनाया; त्याचा पुत्र अम्मीजाबाद हाहि त्याच्याच वर्गांत होता. ७ चवथ्या महिन्याचा चवथा सरदार यवाबाचा भाऊ असाएल हा होता; त्याच्यामागून त्याचा पुत्र जबद्या हा होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. ८ पांचव्या महिन्याचा पांचवा सरदार शम्भूथ इज्राही हा होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. ९ सहाव्या महिन्याचा सहावा सरदार इक्नेशाचा पुत्र इरा तकोई हा होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. १० सातव्या महिन्याचा सातवा सरदार एफ्राइमाच्या वंशांतला हेलेस पलोनी हा होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. ११ आठव्या महिन्याचा आठवा सरदार जेरहवंशांतला सिब्बखय हुशाथी हा होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. १२ नवव्या महिन्याचा नववा सरदार बम्यामिनी वंशांतला अबियेजर अनाथोथी हा होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. १३ दहाव्या महिन्याचा दहावा सरदार

जेरहवंशांतला महरथ नटोफाथी हा होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. १४ अकराव्या महिन्याचा अकरावा सरदार एफ्राइमाच्या वंशांतला बनाया पिराथोनी हा होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते. १५ बाराव्या महिन्याचा बारावा सरदार अथनिएल वंशांतला हेल्दय नटोफाथी हा होता; त्याच्या वर्गांत चोवीस हजार होते.

१६ आणखी इस्त्राएलाच्या वंशांवरले हे अधिकारी होते: रजबेन वंशाचा अधिकारी जिखीचा पुत्र अलीयेजर हा होता; शिमोनवंशाचा अधिकारी माकाचा पुत्र शफथ्या हा होता, १७ लेवीवंशाचा अधिकारी कसुवेलाचा पुत्र हशब्ब्या; अहरोनवंशाचा अधिकारी सादोक; १८ यहुदावंशाचा अधिकारी दाविदाच्या भाऊबंदांतला अलीझू; इसाखार वंशाचा अधिकारी मीखाएलाचा पुत्र अम्नी; १९ जवुलून वंशाचा अधिकारी ओबद्याचा पुत्र इस्माया; नफताली वंशाचा अधिकारी अज्रीएलाचा पुत्र यरीमोथ; २० एफ्राइम वंशाचा अधिकारी अजन्त्याचा पुत्र होशेथ; मनश्शाच्या अर्ध्या वंशाचा अधिकारी पदायाचा पुत्र योएल; २१ गिलादांतल्या मनश्शाच्या अर्ध्या वंशाचा अधिकारी जखन्याचा पुत्र इहो; बन्यामीनवंशाचा अधिकारी अबनेराचा पुत्र यासिएल; २२ दानवंशाचा अधिकारी यरोहामाचा पुत्र अजरेल; हे इस्त्राएलाच्या वंशांचे सरदार होते. २३ तथापि दाविदानें बीस वर्षांचे व त्यांहून कमी वयाचे लोक यांची गणती केली नाही, कारण इस्त्राएलाची संख्या आकाशांतील ताऱ्यांप्रमाणें वाढवीन असें परमेश्वरानें म्हटलें होतें. २४ सुरूवेचा पुत्र यवाब हा गणती करूं लागला, पण त्यानें तें काम पूर्ण केलें नाही; कारण त्यामुळें देवाचा कोप इस्त्राएलावर भडकला; ही गणती दावीद राजाच्या बखरींत लिहिलेली नाही.

२५ राजाच्या भांडारांवर अदिएलाचा पुत्र अज्मावेथ हा होता; आणि शेतांतल्या, नगरांतल्या, गांवांतल्या व किल्ल्यांतल्या भांडारांवर उज्जीयाचा पुत्र योनान्थान हा होता; २६ जमिनीची लागवड करणाऱ्या शेतकऱ्यांवर कलूबाचा पुत्र एज्री हा होता;

२७ द्राक्षींच्या मळ्यांवर शिमी रामाशी हा होता; आणि द्राक्षींच्या मळ्यांच्या उत्पन्नावर व द्राक्षारसाच्या कोठ्यांवर जब्दी शिफमी हा होता; २८ जैतून झाडांवर व सखल प्रदेशांतील उंबराच्या झाडांवर बाल-हानान गदेरी हा होता; तेलाच्या कोठ्यांवर योवाश हा होता; २९ जीं गुरें शारोनांत चरत असत त्यांवर शित्रय शारोनी हा होता; खोऱ्यांतल्या गुरांवर अदलय याचा पुत्र शाफाट हा होता; ३० उंटांवर ओबील इस्माएली हा होता; गाढवांवर येहया मेरोनोथी हा होता; ३१ आणि मैढरांवर याजीज हाप्ती हा होता; हे दावीद राजाच्या धनावर अधिकारी होते.

३२ दाविदाचा चुलता योनाथान हा मंत्री असून मोठा समजूतदार व लेखक होता; हखमोन्याचा पुत्र यहीएल राजपुत्रांबरोबर असे; ३३ अहीथोफेल हा राजाचा मंत्री होता; आणि हुशय अर्कां हा राजाचा मित्र होता. ३४ अहीथोफेलाच्या मागून बनायाचा पुत्र यहोयादा व अब्याथार हे मंत्री झाले; आणि राजाचा सेनापति यवाब हा होता.

१ इस्त्राएलाचे सर्व सरदार म्हणजे वंशा-
२८ वंशाचे सरदार राजाची पाळीपाळीने सेवा करणाऱ्या तुकड्यांचे सरदार होते; तसेंच सहस्रपति, शतपति, राजा व त्याचे पुत्र यांच्या पश्वादि धनावर देखरेख करणारे सरदार आणि शूरवीर या सर्वांस दाविदानें यरुशलैमास जमविलें. २ मग दावीद राजा उभा राहून म्हणाला, माझे बांधव व माझे प्रजाजनहो, माझे म्हणणें ऐका; परमेश्वराच्या कराराच्या कोशासाठीं आणि आपल्या देवाच्या पादासनासाठीं एक विश्रामभवन बांधावें असा माझा मानस असून तें बांधण्याची मीं तयारी केली होती; ३ परंतु देवानें मला म्हटलें, माझ्या नामाप्रीत्यर्थ तुला मंदिर बांधावयाचें नाहीं, कारण तूं युद्धप्रिय असून रक्तपात केला आहे; ४ परंतु इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर यानें माझ्या वडिलांच्या सर्व घराण्यांतून मलाच निवडिलें आहे; मीं इस्त्राएलावर कायमचा राजा व्हावें म्हणून यहुदांनें अप्रणी व्हावें आणि यहुदाच्या घराण्यांत

माझ्या पित्याचें घरानें प्रमुख व्हावें अशी त्यानें निषड केली आणि माझ्या पित्याच्या पुत्रांतून मलाच सर्व इस्त्राएलावर राजा करावें असें त्याच्या मर्जीस आलें. ५ परमेश्वरानें मला बहुत पुत्र दिले आहेत, त्या सर्वांतून इस्त्राएलावर राज्य करण्यासाठीं परमेश्वराच्या राजासनावर बसावें म्हणून त्यानें माझा पुत्र शलमोन यास निवडिलें आहे. ६ तो मला म्हणाला, तुझा पुत्र शलमोन हा माझे मंदिर व अंगणें बांधील; त्याला मीं आपला पुत्र निवडिलें आहे व मी त्याचा पिता होईन. ७ तो जर माझ्या आज्ञा व निर्णय हल्लींच्याप्रमाणें निश्चयानें पाळील तर मी त्याचें राज्य निरंतर स्थापीन. ८ तर आतां सर्व इस्त्राएलांसमक्ष, परमेश्वराच्या मंडळीसमक्ष, आमच्या देवाच्या विद्यमानें तुमचा देव परमेश्वर याच्या सर्व आज्ञांकडे लक्ष पुरवून त्या पाळा म्हणजे तुम्ही या उत्तम देशाचे मालक व्हाल व आपल्यामागे आपल्या मुलांस हा देश कायमचें वतन ठेवून जाल. ९ हे माझ्या पुत्रा, शलमोना, तूं आपल्या बापाच्या देवाला ओळख आणि सात्त्विक चित्तानें व मनोभावें त्याची सेवा कर; परमेश्वर सर्वांचीं मनें पारखितो आणि त्यांत जे कांहीं विचार व कल्पना उत्पन्न होतात त्या त्यास समजतात; तूं त्याच्या भजनीं लागशील तर तो तुला प्राप्त होईल, पण तूं त्याला सोडिलें तर तो तुझा कायमचा त्याग करील. १० संभाळ, पवित्रस्थानाप्रीत्यर्थ मंदिर बांधावें म्हणून परमेश्वरानें तुला निवडिलें आहे; हिंमत धरून हें कार्य कर.

११ मग दाविदानें आपला पुत्र शलमोन यास मंदिराची ओसरी, कोठड्या, भांडारगृह व त्यांवरील कोठड्या, आंतील कोठड्या व दयासनाचें स्थान यांचा नमुना दिला; १२ त्याप्रमाणेंच परमेश्वराच्या मंदिराचीं अंगणें, चोहों बाजूंच्या कोठड्या, देवमंदिराचीं भांडारें व समर्पित केलेल्या वस्तूंचीं भांडारें यांचे जे नमुने दैवी आत्म्याच्या प्रेरणेनें त्यास मिळाले होते ते सर्व त्यानें त्यास दिले. १३ त्याप्रमाणेंच याजक व लेवी यांच्या कार्यक्रमाचा, परमेश्वराच्या मंदिरांतील

सेवेसंबंधाच्या सर्व कामाचा आणि सेवेसंबंधाच्या सर्व पात्रांचा बेत त्याने त्याला सांगून दिला; १४ सर्व प्रकारची सेवा करण्यासाठी सोन्याचीं पात्रे करण्यास सोने आणि सर्व प्रकारच्या सेवेसाठी लागणाऱ्या चांदीच्या पात्रांसाठी चांदी त्याने तोळून दिली; १५ सोन्याच्या दीपमाळा व त्यांचीं सोन्याचीं चाडीं, प्रत्येक दीपमाळ व तिचीं चाडीं यांसाठी प्रत्येकाच्या कामाप्रमाणे चांदी तोळून दिली; १६ समर्पित भाकरीच्या प्रत्येक मेजासाठी सोने तोळून दिले व चांदीच्या मेजासाठी चांदी तोळून दिली; १७ शुद्ध सोन्याचे काटे, कटोरे व प्याले व सोन्याच्या प्रत्येक सुरईसाठी सोने, त्याप्रमाणेच चांदीच्या प्रत्येक सुरईसाठी चांदी तोळून दिली; १८ धूपवेदीसाठी गाळलेले सोने तोळून दिले, आणि करूब आपले पंख पसरून परमेश्वराच्या कराराचा कोश झांकीत, त्यांच्या रथाच्या नमुन्यासाठी सोने त्याने दिले. १९ परमेश्वराकडून जे कांहीं या नमुन्याप्रमाणे मला कळले ते मी सर्व समजून घेऊन लिहून दिले आहे [असे दाविदाने म्हटले]. २० मग दावीद आपला पुत्र शलमोन यास म्हणाला हिंमत बांध, धैर्य धर आणि हे कार्य कर; भिऊ नको, खचू नको, कारण परमेश्वर देव, माझा देव तुझ्याबरोबर आहे; परमेश्वराच्या मंदिराच्या सेवेचे सर्व काम समाप्त होईपर्यंत तो तुला अंतरणार नाही, तुला सोडणार नाही. २१ पाहा, देवाच्या मंदिराच्या सेवेसाठी याजक व लेवी यांचा कार्यक्रम नेमून दिला आहे आणि सर्व प्रकारची सेवा करण्यासाठी हरप्रकारचे काम मनापासून करणारे कुशल पुरुषहि तुझ्यापाशी असणार; त्याप्रमाणेच सरदार लोक व सर्व प्रजाजन हे सर्वही तुझ्या हुकमांत असणार.

२९ १ नंतर दावीद राजाने सर्व सभेस म्हटले; माझा पुत्र शलमोन सुकुमार बालक आहे, यासच देवाने निवडिले आहे आणि काम तर मोठे आहे; कारण हे भवन मानवासाठी नव्हे तर परमेश्वर देवासाठी आहे. २ माझ्या देवाच्या मंदिरा-प्रीत्यर्थ सोन्याच्या वस्तूंसाठी सोने, चांदीच्या वस्तूंसाठी चांदी, पितळेच्या वस्तूंसाठी पितळ, लोखंडाच्या वस्तू-

साठी लोखंड व लाकडी वस्तूंसाठी लाकूड, गोमेदमणि, जडावयासाठी रत्ने, जडावाच्या कामासाठी रंगारंगाचे नग, हरतऱ्हेचीं रत्ने व संगमरवरी पाषाण यांची रेलचेल मी आपले सगळे बळ खर्चून केली आहे. ३ याशिवाय माझे चित्त माझ्या देवाच्या मंदिराकडे लागले आहे, म्हणून पवित्र मंदिरासाठी जो मी संग्रह केला आहे त्याशिवाय आणखी माझा स्वतांचा सोन्यासुण्याचा निधि मी देवाच्या मंदिरास देतो; ४ मंदिराच्या भिंती मढवावयासाठी तीन हजार किकार ओफीरचे सोने व सात हजार किकार शुद्ध रुपे मी देतो; ५ सोन्याच्या वस्तूंसाठी सोने, चांदीच्या वस्तूंसाठी चांदी हीं कारागिरांकडून बनवावयाच्या सर्व प्रकारच्या कामासाठी मी देत आहे. तर परमेश्वरास आज खेच्छेने वाहून घेण्यास कोण तयार आहे? ६ तेव्हा पितृकुळाचे प्रमुख व इस्राएलाच्या वंशांचे सरदार, सहस्रपति, शतपति आणि राजाच्या घरचे कारभारी यांनी खेच्छेने देणग्या दिल्या; ७ देवाच्या मंदिराच्या कार्यासाठी पांच हजार किकार सोने व दहा हजार दारिके सोने, दहा हजार किकार चांदी, अठरा हजार किकार पितळ व एक लाख किकार लोखंड त्यांनी दिले. ८ त्यांच्याजवळ रत्ने होती ती त्यांनी परमेश्वराच्या मंदिराच्या भांडारासाठी देण्यास गेर्षोनी यहीएल याच्या हवाली केली. ९ त्या समयी लोकांस फार हर्ष झाला, कारण त्यांनी प्रसन्न होऊन खऱ्या मनाने व खेच्छेने परमेश्वराप्रीत्यर्थ तीं अर्पणे केलीं होती; दावीद राजासहि मोठा हर्ष झाला. १० दाविदाने सर्व मंडळीदेखत परमेश्वराचा धन्यवाद केला; तो म्हणाला, हे परमेश्वरा, आमचा पिता इस्राएल याच्या देवा, तू सदासर्वकाळ धन्य आहेस. ११ हे परमेश्वरा, महिमा, पराक्रम, शोभा, विजय व वैभव हीं तुझींच; आकाशांत व पृथ्वीवर जे कांहीं आहे ते सर्व तुझेच; हे परमेश्वरा, राज्यहि तुझेच; तू सर्वांहून श्रेष्ठ व उन्नत आहेस. १२ धन व मान तुजकडूनच प्राप्त होतात, व तू सर्वांवर प्रभुत्व करितोस; सामर्थ्य व पराक्रम तुझ्याच १ निर्गम २५:३९ पाहा. २ इब्री लोकांचे एक नाणे.

हार्ती आहेत; लोकांस थोर करणें व सर्वांस सामर्थ्य देणें हें तुझ्याच हार्ती आहे. १३ तर आतां आमच्या देवा, आम्ही तुझे आभार मानितों, तुझ्या प्रतापी नामाची स्तुति करितों. १४ आम्हांस या प्रकारें स्वेच्छेनें अर्पणें करितां यावीं असा मी कोण व माझे लोक तरी कोण? सर्व कांहीं तुझ्यापासून प्राप्त होतें; तुझ्याच हातून प्राप्त झालेलें आम्ही तुला देत आहों. १५ आम्ही आपल्या सर्व पूर्वजांप्रमाणें तुझ्यासमोर उपरी व परदेशी आहों; या भूतलावरील आमचे दिवस छायेप्रमाणें असतात; आमची कांहीं शाश्वती नाही. १६ हे परमेश्वरा, आमच्या देवा, हा जो मोठा निधि आम्हीं तुझ्या पवित्र नामाचें मंदिर बांधण्याकरितां जमविला आहे हा तुझ्याच हातून आम्हांस मिळाला आहे; हा सर्व तुझाच आहे. १७ माझ्या देवा, मला ठाऊक आहे कीं तुला हृदयाची पारख आहे; सरळता तुला पसंत आहे; मी तर आपल्या सरळ हृदयांनं या सर्व वस्तु तुला आनंदानें समर्पिल्या आहेत; तुझे लोक जे येथें हजर आहेत त्यांनीं स्वेच्छेनें तुला अर्पणें केलीं आहेत हें पाहून मला मोठा आनंद वाटत आहे. १८ हे परमेश्वरा, आमचे पूर्वज अब्राहाम, इसहाक व इसाएल यांच्या देवा, तुझ्या प्रजाजनांच्या हृदयाच्या ठायीं हे विचार व ह्या कल्पना निरंतर वागतील व त्यांचीं मनं तुजकडे नेहमीं लागतील असें कर; १९ माझा पुत्र शलमोन यास असें सात्त्विक मन दे कीं त्यानें तुझ्या आज्ञा, तुझे निर्वंध व तुझे नियम पाळून हें सर्व कांहीं करावें आणि ज्या मंदिराची मीं तयारी केली आहे तें बांधावें. २० मग दावीद सर्व मंडळीस म्हणाला, तुम्ही आपला देव परमेश्वर याचा धन्यवाद करा. तेव्हां सर्व मंडळीनें आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याचा धन्यवाद केला आणि आपलीं

मस्तकें लववून परमेश्वरास व राजास वंदन केलें. २१ दुसऱ्या दिवशीं सकाळीं त्यांनीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ यज्ञ केले व होमबलि अर्पिले; त्यांनीं एक हजार बैल, एक हजार एडके व एक हजार कोंकरें पेयार्पणांसहित अर्पून सर्व इस्राएलांकरितां विपुल यज्ञ केले; २२ त्यांनीं त्या दिवशीं परमेश्वरासमोर मोठ्या आनंदानें खाणेंपिणें केलें. नंतर त्यांनीं दावीद राजाचा पुत्र शलमोन यास दुसऱ्यांदां राजा नेमून परमेश्वरातर्फें अधिपति होण्यासाठीं त्याला व याजकाच्या कामासाठीं सादोकाला अभिषेक केला. २३ मग शलमोन आपला बाप दावीद याच्याऐवजीं राजा होऊन परमेश्वराच्या सिंहासनावर विराजमान झाला व भाग्यवंत झाला; सर्व इस्राएल लोक त्याच्या आज्ञेत असत. २४ सर्व सरदार, सर्व शूरवीर व दावीद राजाचे सर्व पुत्र शलमोन राजाचे अंकित झाले. २५ परमेश्वरानें शलमोनाचा सर्व इस्राएलदिखत अत्यंत उत्कर्ष केला आणि इस्राएलाच्या कोणत्याहि राजास पूर्वी प्राप्त झालें नव्हतें एवढें राजैश्वर्य त्याला दिलें.

२६ या प्रकारें इसायाचा पुत्र दावीद यानें सर्व इस्राएलावर राज्य केलें. २७ त्यानें चाळीस वर्षें इस्राएलावर राज्य केलें; हेब्रोनंत सात वर्षें व यरुशलैमांत तेहतीस वर्षें. २८ आयुष्य, धन व मान यांनीं संपन्न होऊन आणि चांगला वृद्ध होऊन तो मृत्यु पावला; त्याचा पुत्र शलमोन त्याच्या जागीं राजा झाला. २९ दावीद राजाचें साद्यंत वृत्त अथवापासून इतिपर्यंत शमुवेल द्रष्टा याच्या ग्रंथांत, नाथान संदेष्टा याच्या ग्रंथांत आणि गाद द्रष्टा याच्या ग्रंथांत लिहिलें आहे; ३० त्याची सर्व कारकीर्द, त्याचा पराक्रम, त्याजवर व इस्राएलावर व देशोदेशींच्या राज्यांवर कायकाय प्रसंग गुदरले हेहि त्यांत लिहिलें आहे.

२ इतिहास

१ दाविदाचा पुत्र शलमोन हा आपल्या गादीवर
१ कायम झाला; त्याचा देव परमेश्वर त्याच्याबरोबर होता; त्याने त्यास अति थोर पदास चढविलें २ शलमोनानें सर्व इस्राएलांना म्हणजे सहस्रपति, शतपति, न्यायाधीश आणि सर्व इस्राएलांच्या पितृकुळांचे सर्व नायक यांना सांगितल्यावरून ३ शलमोनासह सर्व मंडळी गिबोन येथल्या उच्च स्थानीं गेली; परमेश्वराचा सेवक मोशे यानें रानांत बनविलेला देवाचा दर्शनमंडप तेथेंच होता. ४ दाविदानें देवाच्या कोशासाठीं जें स्थल तयार केलें होतें तेथें किर्याथ-यारीमाहून तो आणिला होता; त्यानें यरुशलेमांत त्यासाठीं डेरा उभारिला होता. ५ बसलेल बिन उरी बिन हूर यानें केलेली पितळेची वेदी परमेश्वराच्या निवासमंडपापुढें असे; शलमोन मंडळीसह तिकडे गेला. ६ दर्शनमंडपाजवळ, परमेश्वरासमोर जी पितळेची वेदी होती तिच्याजवळ शलमोनानें जाऊन तिच्यावर एक हजार होमबलि अर्पिले.

७ त्या रात्रीं देवानें शलमोनास दर्शन देऊन म्हणिलें कीं तुला काय वर हवा तो माग. ८ शलमोन देवास म्हणाला, माझा बाप दावीद याजवर तुझी फार कृपा असे व तूं मला त्याच्या जागीं राजा केलें आहे. ९ आतां हे परमेश्वरा देवा, तूं माझा बाप दावीद यास दिलेलें वचन पूर्ण कर; मातीच्या रजःकर्णांप्रमाणें संख्येनें विपुल अशा प्रजेवर तूं मला राजा केलें आहे. १० या प्रजेसमोर वर्तण्यास मला आतां चातुर्य व ज्ञान दे; तुझ्या एवढ्या मोठ्या प्रजेचें शासन कोणाला करितां येईल ? ११ देव शलमोनास म्हणाला, असा तुझा मानस आहे; तूं धनसंपत्ति व ऐश्वर्य हीं मागितलीं नाहींत, आपल्या वैच्यांचें प्राणहरण करण्याचें अथवा दीर्घायुषी होण्याचें मागितलें नाहीं, तर ज्या लोकांवर मीं तुला राजा नेमिलें आहे त्या माझ्या लोकांचें शासन करावयास चातुर्य व

ज्ञान एवढींच तूं स्वतांसाठीं मागितलीं, १२ त्या अर्थी चातुर्य व ज्ञान हीं तर तुला देतोच; यांखेरीज आणखी तुझ्यापूर्वीं कोणाहि राजास प्राप्त झाली नव्हती व तुझ्यानंतर कोणासहि कधीं प्राप्त व्हावयाची नाहीं एवढी धनसंपत्ति व ऐश्वर्य मी तुला देईन. १३ मग शलमोन गिबोन येथल्या उच्च स्थानाहून, दर्शनमंडपाकडून यरुशलेमास आला व तेथें इस्राएलावर राज्य करूं लागला.

१४ शलमोनानें रथ व राऊत यांचा संग्रह केला; त्याच्यापार्शी चौदाशें रथ व बारा हजार राऊत झाले; त्यांतले कांहीं रथ ठेवावयाच्या नगरांत व कांहीं यरुशलेमांत आपल्याजवळ त्यानें ठेविले. १५ राजानें यरुशलेमांत चांदी व सोनें धोंड्यांप्रमाणें आणि गंधसरू तळवटींतल्या उंबराच्या झाडांप्रमाणें विपुल केले. १६ शलमोनाचे घोडे मिसर देशांतून येत; राजाचे व्यापारी घोड्यांच्या एका-एका तांड्याची किंमत ठरवून तांडेचे तांडे घेत; १७ एकाएका रथास सहाशें शेकेल चांदी व एकाएका घोड्यास दीडशें शेकेल चांदी देऊन ते मिसर देशाहून आणीत; द्विती व अरामी राजांसाठींही असेच ते व्यापारी आणीत.

१ शलमोनानें परमेश्वराच्या नामाग्रीत्यर्थ एक
२ मंदिर आणि एक राजमंदिरहि बांधावयाचें योजिलें. २ शलमोनानें सत्तर हजार ओझेकरी, डोंगरांतून धोंडे काढणारे ऐशीं हजार व त्यांजवर देखरेख करण्यासाठीं तीन हजार सहाशें लोक मोजून काढिले. ३ शलमोनानें सोरेचा राजा हुराम याला सांगून पाठविलें कीं माझा बाप दावीद याच्याशीं तूं जसा व्यवहार केला व त्याचें निवासमंदिर बांधण्यासाठीं गंधसरू पाठविले तसाच व्यवहार माझ्याशीं कर. ४ पाहा, मी आपला देव परमेश्वर याच्या नामाग्रीत्यर्थ एक मंदिर बांधित आहे,

१ याचें नांव श्राजे ५:२ येथें हीराम असें आहे.

तें परमेश्वरास समर्पण करून त्याच्यासमोर सुगंधी द्रव्यांनीं युक्त असा धूप जाळावा, नित्य समर्पित भाकरी तेथें ठेवावी आणि रोज सकाळीं व संध्याकाळीं, शब्बाथ, दिनीं व चंद्रदर्शनीं आणि आमचा देव परमेश्वर यानें नेमिलेल्या पर्वकाळीं होमबलि अर्पावे म्हणून तें मी बांधीत आहे. इस्राएलांचा हा निरंतरचा विधि होय. ५ जें मंदिर मी बांधीत आहे तें मोठें होणार, कारण आमचा देव सर्व दैवतांहून मोठा आहे. ६ आकाश व नभोमंडल यांत तो समावत नाही तर त्याच्याप्रीत्यर्थ मंदिर बांधण्याची कोणास ताकद आहे ? त्याच्या निवासासाठीं मंदिर बांधण्याची माझी काय प्राज्ञा ! केबळ त्याच्यापुढें धूप जाळावा म्हणून मी हें मंदिर बांधीत आहे. ७ तर माझा बाप दावीद यानें तरतूद करून ठेविल्याप्रमाणें यहूदांत व यरुशलेमांत जे कारागीर आहेत त्यांच्याबरोबर काम करण्यासाठीं सोनें, रुपें, पितळ व लोखंड यांच्या कामांत आणि जांभळें, किरमिजी व निलया रंगाचें कापड तयार करण्याच्या कामांत निपुण आणि खोर्दीव काम जाणणारा असा एक कारागीर मजकडे पाठवून दे. ८ तशींच मजकडे लवानोनाहून गंधसरू, देवदार व रक्तचंदन यांचीं लाकडें पाठवून दे; मला ठाऊक आहे कीं तुझ्या सेवकांस लवानोन येथील झाडें कापण्याचें काम माहीत आहे; तुझ्या सेवकांबरोबर माझेहि सेवक राहून ९ माझ्यासाठीं विपुल लाकूड तयार करितील; कारण जें मंदिर मी बांधणार आहे तें भव्य होणार आहे. १० जे तुझे सेवक लाकडें कापितील त्यांस मी वीस हजार कोर झोडलेले गहू, वीस हजार कोर जव, वीस हजार बथ द्राक्षारस व वीस हजार बथ तेल देईन. ११ तेव्हां सोराचा राजा हुराम यानें शलमोनास असें पत्रोत्तर लिहिलें कीं परमेश्वराचें आपल्या प्रजेवर प्रेम आहे म्हणून त्यानें तुला तिच्यावर राजा नेमिलें आहे. १२ हुरामानें आणखी असें लिहिलें कीं आकाश व पृथ्वी यांचा निर्माणकर्ता, इस्राएलाचा देव परमेश्वर धन्य; परमेश्वराप्रीत्यर्थ मंदिर बांधण्याच्या आणि राजमंदिर बांधण्याच्या

१ एक माप.

कार्यासाठीं त्यानें दावीद राजास बुद्धिसंपन्न आणि चातुर्य व अक्कल यांनीं मंडित असा पुत्र दिला आहे; १३ तर मी आपला बाप हुराम याचा एक बुद्धिमान कारागीर पाठवीत आहे; १४ तो दानवंशांतील एका स्त्रीचा पुत्र असून त्याचा बाप सोर येथला होता; तो सोनें, चांदी, पितळ, लोखंड, पाषाण व लाकूड यांचें काम करण्यांत, जांभळें, निळें, तलम सणाचें किरमिजी कापड तयार करण्यांत, कोणत्याहि प्रकारचें खोदकाम करण्यांत व सर्व प्रकारचे नमुने तयार करण्यांत निपुण आहे. तुझ्या कारागिरांबरोबर व माझा स्वामी तुझा बाप दावीद याच्या कारागिरांबरोबर त्यास कामावर नेम. १५ आतां माझ्या स्वामीनें गहू, जव, तेल व द्राक्षारस पाठवितों असें म्हटलें आहे, तीं त्यानें आपल्या नोकरांकडे पाठवून द्यावीं, १६ जितक्या लाकडाचें तुला प्रयोजन आहे तेवढें लवानोनाहून कापून त्याचे तराफे करून आमचे लोक जलमार्गानें यापो येथें पोचते करितील; तेथून तें तूं यरुशलेमास घेऊन जावें. १७ शलमोनाचा बाप दावीद यानें इस्राएल देशांत राहणाऱ्या सर्व उपरी लोकांची गणती केली होती, त्याप्रमाणें शलमोनानें त्यांची गणती केली; तेव्हां ते एक लक्ष त्रेपन्न हजार सहाशें भरले. १८ त्यांतून त्यानें सत्तर हजार ओझेकरी, ऐशीं हजार पहाडांतले धोंडे काढणारे व तीन हजार सहाशें त्यांजवर देखरेख करणारे नेमिले.

१ मग परमेश्वरानें यरुशलेमास मोरिया ३ डोंगरावर शलमोनाचा बाप दावीद यास दर्शन दिलें होतें त्या अर्णान यवूसी याच्या खळ्यांत दाविदानें नेमिलेल्या स्थानीं मोरिया डोंगरावर मंदिर बांधण्याचें काम शलमोनानें सुरू केलें. २ त्यानें आपल्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षाच्या दुसऱ्या महिन्याच्या द्वितीयेस कामास आरंभ केला. ३ शलमोनानें देवाचें जें मंदिर बांधिलें त्याच्या पायाचें माप येणें-प्रमाणें: त्याची लांबी जुन्या मापानें साठ हात व रुंदी वीस हात. ४ मंदिरापुढल्या ओसरीची लांबी मंदिराच्या रुंदीबरोबर वीस हात होती; त्याची उंची एकशें वीस

हात होती; शलमोनानें त्याची आंतील बाजू शुद्ध सोन्यानें मढविली. ५ मंदिराच्या मोठ्या भागाच्या छतास त्यानें देवदारू लाकडाची तक्तपोशी केली; ती त्यानें शुद्ध सोन्यानें मढविली; तीवर खजुरीचे वृक्ष व सांखळ्या यांची नकशी काढिली. ६ त्यानें तें मंदिर मोलवान रत्नांनीं सुशोभित केलें; सोनें वापरलें तें पर्वाइम येथलें होतें. ७ त्यानें तें मंदिर, त्याच्या तुळ्या, उंबरटे, भिंती व कवाडें हीं सोन्यानें मढविलीं व भिंतींवर करूब खोदविले. ८ मग त्यानें मंदिराचें परमपवित्रस्थान तयार केलें; त्याची लांबी मंदिराच्या रुंदीबरोबर वीस हात होती; त्याची रुंदी वीस हात होती; त्यानें तें सहाशें किंकार शुद्ध सोन्यानें मढविलें. ९ सोन्याच्या खिळ्यांचें वजन पन्नास शेकेल होतें. त्यानें वरच्या कोठ्याहि सोन्यानें मढविल्या. १० मग मंदिराच्या परमपवित्रस्थानांत दोन करूब कोरून तयार केले व ते सोन्यानें मढविले. ११ करूबांचे पंख एकंदर वीस हात लांब होते; प्रत्येक करूबाचा एक पंख पांच हात लांब असून तो मंदिराच्या भिंतीला लागला होता, त्याचा दुसरा पंख पांच हात लांब असून तो दुसऱ्या करूबाच्या पंखाला लागला होता. १२ दुसऱ्या करूबाचाहि एक पंख पांच हात लांब असून मंदिराच्या दुसऱ्या भिंतीला लागला होता, आणि दुसरा पंखहि पांच हात लांब असून पहिल्या करूबाच्या पंखाला जडला होता. १३ त्या करूबांचे पंख वीस हात पसरले होते; ते पायांवर उभे असून त्यांचीं मुखें आंतल्या बाजूकडे होती. १४ मग त्यानें निळ्या, जांभळ्या, व किरमिजी रंगांच्या सणाच्या कापडाचा अंतरपट केला व त्यावर करूब काढिले. १५ मंदिरासमोर प्रत्येक पस्तीस हात उंच असे दोन खांब त्यानें केले; प्रत्येक खांबावरचा शिरस्क पांच पांच हात होता. १६ मग त्यानें गाभाऱ्यासाठीं सांखळ्या करून खांबाला लाविल्या व शंभर डाळिंबें करून खांबावर लटकाविलीं. १७ हे खांब त्यानें मंदिरासमोर, एक उजव्या बाजूस व दुसरा डाव्या बाजूस असे उभे केले; उजव्या

१ निर्गम २५:३९ दीप पाहा.

बाजूच्या खांबाचें नांव याखीम (तो स्थापील) व डाव्या बाजूच्या खांबाचें नांव बवाज (त्याच्या ठायीं सामर्थ्य) अशीं होती. १ मग त्यानें पितळेची एक वेदी केली, तिची लांबीरुंदी वीस वीस हात व उंची दहा हात होती. २ आणखी त्यानें पितळ ओतून गंगाळसागर केला, या कांठापासून त्या कांठापर्यंत त्याचा व्यास दहा हात होता; त्याचा आकार बाटोळा होता, त्याची उंची पांच हात होती व त्याच्या परिघाला तीस हात सूत लागे. ३ त्याच्याखालीं सभोंवार एकएक हाताच्या अंतरावर दहादहा बैलांच्या आकृति केल्या होत्या; त्या गंगाळाच्या सभोंवार होत्या; गंगाळ ओतलें त्याबरोबर त्या बैलांच्या दोन रांगा ओतलेल्या होत्या. ४ तें गंगाळ बारा बैलांवर ठेविलें होतें, तीन बैल उत्तराभिमुख, तीन पश्चिमाभिमुख, तीन दक्षिणाभिमुख व तीन पूर्वाभिमुख होते; त्यांच्यावर गंगाळसागर ठेविला होता; त्यांचीं मागलीं अंगें आंतल्या बाजूस होती. ५ त्याची जाडी चौगाभर होती; त्याचें तोंड कटोऱ्याच्या तोंडासारखें असून त्यावर कमलपुष्पांचें काम केलें होतें; त्यांत तीन हजार बर्थे पाणी मावे. ६ त्यानें आणखी धुण्यासाठीं दहा गंगाळें करून पांच उजवीकडे व पांच डावीकडे ठेविलीं; त्यांत होमबलीच्या वस्तु धूत असत, पण गंगाळसागर हा फक्त याजकांस धुण्यासाठीं असे. ७ त्यानें सोन्याच्या दहा समया विधिपूर्वक बनविल्या व त्या पांच उजवीकडे व पांच डावीकडे अशा मंदिरांत ठेवून दिल्या. ८ तशींच त्यानें दहा मेजें करून उजवीकडे पांच व डावीकडे पांच अशीं मंदिरांत ठेविलीं. त्यानें सोन्याचे शंभर कटोरे केले. ९ आणखी त्यानें याजकांचें अंगण व एक मोठें अंगण अशीं केलीं; अंगणाला दरवाजे करून त्यांचीं कवाडें पितळेनें मढविलीं. १० त्यानें तो गंगाळसागर मंदिराच्या उजवीकडे आग्नेयीस ठेवून दिला. ११ हूरामानें हंडे, पावडी व कटोरे केले. या प्रकारें हूरामानें शलमोन राजासाठीं देवमंदिराचें जें काम करावयाचें होतें तें

१ एक माप.

संपविलें. १२ दोन खांब, त्यांवरील गोठ, दोहों खांबांच्या शेंड्यांवरील कळस व ह्या खांबांच्या शेंड्यांवरच्या कळसांचे दोन गोठ वेष्टिण्यासाठीं दोन जाळ्या केल्या. १३ ह्या दोन जाळ्यांस चारशें डाळिंबे आणि खांबांच्या कळसांचे दोन गोठ झांकण्यासाठीं एकाएका जाळीसाठीं डाळिंबांच्या दोनदोन रांगा केल्या. १४ त्यानें चौरंग करून त्यावर गंगाळें बनवून ठेविलीं; १५ एक गंगाळसागर व त्याच्या खालीं बारा बैल केले. १६ हुंडे, पावडीं, कांटे इत्यादि सर्व सामान परमेश्वराच्या मंदिरासाठीं शलमोन राजाकरितां हूरामानें उजळ पितळेचें केलें. १७ राजानें तीं यार्देन खोऱ्यांत सुक्रोथ व सरेदा यांच्यामधील प्रदेशांतल्या चिकणमातींत ओतविलीं. १८ शलमोनानें हीं पात्रें विपुल बनविलीं; पितळेचें वजन काढिलें नाहीं. १९ आणखी शलमोनानें देवमंदिरांतलीं सर्व पात्रें, सोन्याची वेदी, व समर्पित भाकऱ्या ठेवण्याचीं मेजें; २० दीपवृक्ष व त्यांचे शुद्ध सोन्याचे दिवे जे गाभाऱ्यासमोर विधिपूर्वक जळत ठेवीत असत ते; २१ निर्भळ सोन्याचीं फुलें, दिवे व चिमटे; २२ त्याप्रमाणेंच शुद्ध सोन्याच्या कातरी, कटोरे, चमचे व धूपदानें हीं बनविलीं; मग प्रवेशाकरितां परमपवित्रस्थानाच्या आंतील कवाडें आणि मंदिराचीं कवाडें हीं सोन्याचीं बनविलीं. १ या प्रकारें जें काहीं काम परमेश्वराच्या मंदिरासाठीं शलमोनानें हातीं घेतलें तें सर्व समाप्त झालें. मग आपला बाप दावीद यानें समर्पिलेलें सोनें, चांदी व सर्व पात्रें शलमोनानें आंत आणून देवाच्या मंदिराच्या भांडारांत ठेविलीं.

२ मग शलमोनानें परमेश्वराच्या कराराचा कोश दावीदपुरांतून म्हणजे अर्थात् सीयोनंतून वरतीं आणावयासाठीं इस्राएलाचे वडील जन, वंशांचे सर्व मुख्य, आणि इस्राएलाच्या पितृकुळांचे सरदार यांस यरुशलेमांत जमा केलें. ३ सर्व इस्राएल पुरुष सातव्या महिन्यांतल्या सणांत राजाजवळ जमा झाले. ४ इस्राएलाचे सर्व वडील जन आले तेव्हां लेव्यांनीं कोश उचलून घेतला. ५ कोश, दर्शनमंडप व मंडपांतील सर्व पवित्र पात्रें हीं लेवीय

याजकांनीं वरतीं वाहून नेलीं. ६ शलमोन राजा व त्याजपाशीं जमलेलीं सर्व इस्राएल मंडळी यांनीं कोशापुढें शेरडामेंढरांचे व गुरांढोरांचे बलि इतके अर्पण केले कीं त्यांची संख्या सांगतां किंवा करितां आली नाहीं. ७ मग याजकांनीं परमेश्वराच्या कराराचा कोश त्याच्या स्थानीं म्हणजे मंदिराच्या गाभाऱ्यांत, परमपवित्रस्थानांत करूबांच्या पंखांखालीं त्याच्या ठिकाणीं नेऊन ठेविला. ८ कोशस्थानाच्यावर करूबांचे पंख पसरले होते; तो कोश व त्याचे दांडे यांवर त्यांचें आच्छादन होतें. ९ त्याचे दांडे एवढे लांब होते कीं त्यांचीं शेवटें कोशांतून बाहेर आलेलीं गाभाऱ्यासमोर दिसत, पण बाहेरून दिसत नसत; तो कोश आज दिवसपर्यंत तेथेंच आहे. १० इस्राएल लोक मिसर देशांतून निघाल्यावर परमेश्वरानें त्यांच्याशीं करार केला त्या समयीं होरेबांत मोशानें या कोशांत दोन पात्र्या ठेविल्या होत्या, त्यांखेरीज त्यांत दुसरें काहीं नव्हतें. ११ याजक पवित्रस्थानांतून बाहेर आले; जितके याजक हजर होते तितक्या सर्वांनीं आपणांस पवित्र केलें होतें; त्यांनीं या वेळीं पाळ्यांचा क्रम सोडिला होता. १२ जितके लेवी गाणारे होते, म्हणजे अर्थात् आसाफ, हेमान व यदूथून, तितके सगळे आपल्या पुत्रांसह व भाऊबंधांसह सणाचीं वस्त्रें लेवून झांजा, सारंग्या व वीणा घेऊन वेदीच्या पूर्वे बाजूस उभे राहिले व त्यांजबरोबर एकशें वीस याजक करणे वाजवीत होते. १३ करणे वाजविणारे व गाणारे एका सुरानें परमेश्वराची स्तुति व धन्यवाद करूं लागले, आणि करणे झांजा आदिकरून वाद्यें वाजवून परमेश्वराची स्तुति ते उच्चस्वरें करूं लागले; ती अशी: तो उत्तम आहे, त्याची दया सनातन आहे. त्या समयीं परमेश्वराचें मंदिर मेघानें व्यापिलें. १४ त्या मेघामुळें याजकांस सेवाचकरी करण्यास उभें राहवेना, कारण परमेश्वराच्या तेजानें देवमंदिर भरून गेलें.

१ मग शलमोन म्हणाला, परमेश्वरानें म्हटलें आहे कीं मी निविड अंधकारांत वास करीन; २ पण तुझ्यासाठीं निवासस्थान, तुला युगायुग राहावयासाठीं मंदिर मीं बांधिलें आहे. ३ मग राजानें

मागे वळून इस्राएलाच्या सर्व मंडळीस आशीर्वाद दिला, तेव्हां ती सर्व मंडळी उठून उभी राहिली. ४ तो म्हणाला, धन्य तो इस्राएलाचा देव परमेश्वर त्यानें स्वमुखानें माझा बाप दावीद यास वचन दिलें होतें व त्यानें आपल्या हातांनीं तें पूर्ण केलें, तें वचन असें: ५ ज्या दिवशीं मीं आपल्या लोकांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें त्या दिवसापासून माझ्या नामाच्या निवासार्थ मंदिर बांधण्यासाठीं कोणाहि इस्राएल वंशाकडून मी अन्य कोणतेंहि नगर निवडून घेतलें नाहीं, आणि माझी प्रजा इस्राएल यांजवर आधिपत्य करण्यास कोणी अन्य मनुष्य निवडिला नाहीं; ६ परंतु यरुशलेम येथें माझें नाम असावें म्हणून मीं तें निवडिलें आहे. माझे लोक इस्राएल यांजवर दाविदास मीं निवडून नेमिलें आहे. ७ माझा बाप दावीद याचा मनोदय असा होता कीं इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या नामाप्रीत्यर्थ एक मंदिर बांधावें; ८ पण परमेश्वरानें माझा बाप दावीद यास सांगितलें कीं परमेश्वराच्या नामाप्रीत्यर्थ मंदिर बांधावें असा तूं मनोदय धरिला आहे हें तूं चांगलें केलें आहे; ९ पण तूं तें मंदिर बांधणार नाहींस, तर तुझ्या पोटीं जो पुत्र होईल तो माझ्या नामाप्रीत्यर्थ मंदिर बांधील. १० परमेश्वर हें जें वचन बोलला तें त्यानें पुरें केलें. मी आपला बाप दावीद याच्या जागीं येऊन परमेश्वराच्या वचनानुसार इस्राएलाच्या गादीवर बसलों आहे; आणि इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या नामाप्रीत्यर्थ हें मंदिर मीं बांधिलें आहे. ११ परमेश्वरानें इस्राएल लोकांशीं करार केला तो ज्या कोशांत आहे त्याची मीं तेथें स्थापना केली आहे.

१२ इस्राएलाच्या सर्व मंडळीदेखत परमेश्वराच्या वेदीसमोर उभें राहून शलमोनानें आपले हात पसरिले. १३ शलमोनानें पांच हात लांब, पांच हात रुंद व तीन हात उंच असा पितळेचा एक चौरंग तयार करून अंगणाच्या मध्यभागीं ठेविला होता, त्यावर तो उभा राहिला आणि इस्राएलाच्या सर्व मंडळीसमक्ष गुडघे टेकून आकाशाकडे आपले हात पसरून १४ असें म्हणाला:

हे परमेश्वरा, इस्राएलाच्या देवा, आकाशांत व पृथ्वीवर तुझ्यासमान कोणी देव नाहीं; जे तुझे सेवक जिवेंभावें तुझ्यासमोर वर्ततात त्यांच्याशीं तूं आपल्या कराराप्रमाणें व दयेनें वर्ततोस. १५ जें वचन तुझा सेवक माझा बाप दावीद यास तूं दिलें तें तूं पाळिलें आहे; जें तूं आपल्या मुखानें बोललास तें तूं आपल्या हातानें पुरें केलें आहे; अशी आज वस्तुस्थिति आहे. १६ तर आतां हे इस्राएलाच्या देवा, परमेश्वरा, तुझा सेवक माझा बाप दावीद यास तूं असें वचन दिलें होतें कीं तूं मजसमोर बागत आलांस त्याप्रमाणेंच तुझे वंशज आपली चालचलणूक ठेवण्याची काळजी बाळगून माझ्या नियमानुसार चालतील तर माझ्यासमक्ष इस्राएलाच्या राजासनावर बसणाऱ्या तुझ्या कुळांतल्या पुरुषांची परंपरा कधीहि खुंटायची नाहीं; त्यास दिलेलें हें वचनहि तूं पुरें कर. १७ हे इस्राएलाच्या देवा, परमेश्वरा, जें वचन तूं आपला सेवक दावीद यास दिलें होतें तें प्रतीतीस येऊं दे. १८ देव या भूतलावर मानवांबरोबर खरोखर वास करील काय? आकाश व नभोमंडळ यांत तुझा समावेश होत नाहीं; तर हें जें मंदिर मीं बांधिलें आहे यांत तो कसा व्हावा? १९ तरी हे माझ्या देवा, परमेश्वरा, तुझ्या सेवकाच्या प्रार्थनेकडे व याचनेकडे लक्ष दे; तुझा सेवक तुझा धावा करीत आहे व तुजपुढें प्रार्थना करीत आहे तिच्याकडे कान दे. २० माझ्या नामाचा निवास येथें होईल असें ज्या स्थलाविषयीं तूं म्हटलें त्या ह्या स्थळाकडे, या मंदिराकडे अहोरात्र तुझी दृष्टि असो. जी प्रार्थना तुझा सेवक या स्थळाकडे तोंड करून करीत आहे ती ऐक. २१ तुझ्या सेवकाच्या विनवणीकडे आणि तुझे लोक इस्राएल या स्थळाकडे तोंड करून विनवणी करतील तिच्याकडे तूं कान दे; स्वर्गातील तुझ्या निवासस्थानांतून तूं ती श्रवण कर आणि श्रवण करून त्यांना क्षमा कर. २२ एकाद्यानें आपल्या शेजाऱ्याचा अपराध केल्यामुळें त्यास शपथ घ्यावयास लाविली, आणि ती या मंदिरांत तुझ्या वेदीसमोर त्यानें घेतली, २३ तर तूं स्वर्गलोकांतून ती श्रवण कर; त्याप्रमाणें घडवून आण; आपल्या सेवकांचा न्याय करून दुष्टाची

कृति त्याच्या शिरीं उलटेल असें त्याचें पारिपत्य कर; निर्दोष्यास निर्दोषी ठरवून त्याच्या निर्दोषतेप्रमाणें त्यास फळ दे. २४ तुझे लोक इस्राएल यांनीं तुजविरुद्ध पाप केल्यामुळें शत्रूपुढें त्यांचा मोड झाला व ते पुनः तुजकडे वळले, आणि तुझ्या नामाचा स्वीकार करून या मंदिरांत तुझी प्रार्थना व विनवणी त्यांनीं केली, २५ तर तूं स्वर्गलोकांतून त्यांचें ऐक; तुझे लोक इस्राएल यांच्या पापाची क्षमा कर आणि जो देश तूं त्यांस व त्यांच्या पूर्वजांस दिला त्यांत त्यांस परत आण. २६ त्यांनीं तुजविरुद्ध पाप केल्यामुळें आकाशकपाटें बंद होऊन पर्जन्यवृष्टि खुंटली तर अशा प्रसंगीं त्यांनीं या स्थानाकडे तोंड करून प्रार्थना केली, तुझ्या नामाचा स्वीकार केला व तूं त्यांस दीन केल्यामुळें ते आपल्या पापापासून परावृत्त झाले, २७ तर तूं स्वर्गलोकांतून त्यांचें ऐक. इस्राएल तुझी प्रजा, तुझे सेवक, त्यांच्या पापाची क्षमा कर, कारण ज्या सन्मार्गानें त्यांनीं चाललें पाहिजे तो तूं त्यांस शिकवीत आहेस; हा जो देश तूं आपल्या लोकांस वतन करून दिला आहे त्यावर पर्जन्यवृष्टि कर. २८ या देशावर दुष्काळ, मरी, शेतें करपून टाकणारा वारा अथवा मेरड, टोळ अथवा नाकतोडे हीं आलीं, अथवा शत्रूंनीं त्यांच्या एकाद्या शहरास वेढा घातला अथवा दुसरी कोणतीहि आपत्ति अथवा रोग त्यांजवर आला, २९ तर एकादा इस्राएल किंवा तुझे सगळे इस्राएल लोक आपणांस होणारे क्लेश किंवा दुःख ओळखून जी प्रार्थना किंवा विनवणी आपले हात या मंदिराकडे पसरून करितील, ३० ती तूं स्वर्गातील आपल्या निवासस्थानांतून ऐक, त्यांना क्षमा कर; प्रत्येकाचें मन ओळखून त्याच्या सर्व वर्तना-प्रमाणें त्यास फळ दे; कारण सर्व मानवजातीचीं मनं ओळखणारा केवळ तूच आहेस; ३१ म्हणजे जो देश तूं आमच्या पूर्वजांस दिला त्यांत ते राहतील तितके दिवस ते तुझें भय बाळगून तुझ्या मार्गांनीं चालतील. ३२ तुझ्या इस्राएल लोकांतला नव्हे असा कोणी परदेशी तुझें मोठें नाम, बलिष्ठ हस्त व पुढें केलेला बाहु यांस्तव परदेशाहून आला, आणि त्यानें येऊन

ह्या मंदिराकडे तोंड करून प्रार्थना केली, ३३ तर तूं आपल्या स्वर्गातील निवासस्थानांतून ती ऐक व हा परदेशी ज्या कशासाठीं तुझा धावा करील तें कर; म्हणजे या भूतलावरील सर्व देशाचे लोक तुझें नाम ओळखून तुझ्या इस्राएल लोकांप्रमाणें तुझें भय बाळगितील आणि मीं जें हें मंदिर बांधिलें आहे त्यावर तुझें नाम आहे हें त्यांस कळून येईल. ३४ तुझे लोक तूं पाठविशील तिकडे आपल्या शत्रूंचीं सामना करण्यास जातील आणि तूं निवडलेल्या या नगराकडे व तुझ्या नामाकरितां मीं बांधिलेल्या या मंदिराकडे तोंड करून तुझी प्रार्थना करितील, ३५ तर तूं स्वर्गांतून त्यांची प्रार्थना व विनवणी ऐक व त्यांस न्याय दे. ३६ त्यांनीं तुजविरुद्ध पाप केलें, (कारण पाप करित नाहीं असा कोणीच नाही,) व तूं त्यामुळें क्रोधाविष्ट होऊन त्यांस त्यांच्या शत्रूंच्या हातीं दिलें आणि त्यांनीं त्यांस जवळच्या अथवा दूरच्या देशीं पाडाव करून नेलें, ३७ तर ज्या देशांत त्यांस पाडाव करून नेलें असेल तेथें ते विचार करितील आणि आपणांला पाडाव करून नेणाऱ्या लोकांच्या देशांत तुजकडे वळून तुझी विनवणी करून म्हणतील, आम्हीं पाप केलें आहे, आम्ही कुटिलतेचें वागलों आहों, आम्हीं दुराचरण केलें आहे; ३८ आणि ज्यांनीं त्यांस पाडाव करून नेलें त्या त्यांच्या शत्रूंच्या देशीं ते तुजकडे जिवेंभावे वळून, आपल्या पूर्वजांस दिलेल्या देशाकडे, तूं निवडलेल्या नगराकडे, तुझ्या नामाकरितां मीं बांधिलेल्या ह्या मंदिराकडे तोंड करून तुझी प्रार्थना करितील; ३९ तेव्हां तूं आपल्या स्वर्गातील निवासस्थानांतून त्यांची प्रार्थना व विनवणी ऐक; त्यांस न्याय दे; तुझ्या लोकांनीं तुझ्या-विरुद्ध पाप केलें असेल त्यांस क्षमा कर. ४० तर आतां, हे माझ्या देवा, जी प्रार्थना ते या स्थानीं करितील तिकडे आपले डोळे उघडून कान दे. ४१ हे परमेश्वरा, देवा, ऊठ; तूं आपल्या सामर्थ्याच्या कोशासह आपल्या विश्रामस्थानीं ये; हे परमेश्वरा, देवा, तुझे याजक उद्धारानें भूषित होवोत आणि तुझे भक्त सुजनर्तत आनंद पावोत. ४२ हे परमेश्वरा, देवा, तूं आपल्या

अभिषिक्ताचें तोंड मागें फिरवूं नको; तुझा सेवक दावीद याच्यावर दया करून जीं कृत्यें तूं केलीं त्यांचें स्मरण कर.

१ शलमोनानें प्रार्थना करणें संपविल्यावर स्वर्गा-
७ तून अग्नीनें येऊन होमबलि व यज्ञबलि भस्म केले;
आणि परमेश्वराच्या तेजानें तें मंदिर भरून गेलें;
२ याजकांस परमेश्वराच्या मंदिरांत जातां येईना, कारण
परमेश्वराच्या तेजानें तें भरून गेलें होतें. ३ अग्नि
खालीं आला आणि परमेश्वराचें तेज मंदिरावर फांकलें
तेव्हां सर्व इस्राएल लोक तें पाहत राहिले; जमिनी-
वरल्या फरसबंदीपर्यंत त्यांनीं आपलीं मुखें लववून
नमन केलें आणि परमेश्वर चांगला आहे, त्याची दया
सनातन आहे असें म्हणून त्यांनीं त्याची उपकारस्तुति
केली. ४ मग राजानें व सर्व लोकांनीं परमेश्वरासमोर
यज्ञबलि अर्पिले. ५ शलमोन राजानें बावीस हजार
बैल आणि एक लक्ष वीस हजार मेंढरें यांचा यज्ञ
केला. अशा रीतीनें राजानें व सर्व लोकांनीं देवाच्या
मंदिराचें प्रतिष्ठापन केलें. ६ याजक आपआपल्या
स्थानीं उभे राहिले; परमेश्वराची दया सनातन आहे
अशी लेव्यांच्याद्वारें परमेश्वराची उपकारस्तुति करण्या-
साठीं जीं वायें दावीद राजानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ केलीं
होतीं तीं घेऊन लेवीहि उभे राहिले; त्यांच्यापुढें याजक
करणे वाजवूं लागले आणि सर्व इस्राएल उभे राहिले.
७ त्या दिवशीं राजानें परमेश्वराच्या मंदिराच्या पुढल्या
अंगणाचा मध्यभाग पवित्र करून तेथें होमबलि,
अन्नबलि आणि शांत्यर्पणांची वपा अर्पिली; कारण
शलमोनानें केलेल्या पितळेच्या वेदीवर होमबलि, अन्न-
बलि आणि वपा यांचा समावेश होईना. ८ त्या
प्रसंगीं शलमोनानें व त्यांच्याबरोबर सर्व इस्राएल
लोकांनीं सात दिवस हा असा महोत्सव केला;
हमाथाच्या घाटापासून मिसराच्या नाल्यापर्यंतच्या
इस्राएलांचा मोठा जमाव जमला होता. ९ आठव्या
दिवशीं त्यांनीं उत्सवाचा समारोप केला; त्यांनीं वेदीच्या
समर्पणाप्रीत्यर्थ सात दिवस व उत्सवाप्रीत्यर्थ सात दिवस

पाळिले. १० राजानें सातव्या महिन्याच्या तेविसाव्या
दिवशीं लोकांस आपआपल्या डेऱ्यांकडे जावयास
निरोप दिला; परमेश्वरानें दाविदावर, शलमोनावर व
आपल्या इस्राएल प्रजेवर जी कृपा केली होती तीमुळें
ते आनंदित व हर्षितचित्त झाले होते.

११ या प्रकारें शलमोनानें परमेश्वराचें मंदिर व
राजमंदिर बांधण्याचें संपविलें आणि परमेश्वराच्या
मंदिरांत व आपल्या मंदिरांत जें कांहीं करावयाचें
त्यानें मनांत योजिलें होतें तें त्यानें उत्तम प्रकारें
सिद्धीस नेलें. १२ परमेश्वर शलमोनास रात्रीं दर्शन
देऊन म्हणाला, मीं तुझी प्रार्थना ऐकिली आहे आणि
हें गृह यज्ञगृह व्हावें म्हणून मीं आपल्याकरितां
निवडिलें आहे. १३ पर्जन्यवृष्टि होऊं नये म्हणून मीं
जर आकाशकपाटें बंद केलीं, किंवा जमिनीचा उपज
फस्त करण्यासाठीं टोळधाड पाठविली, किंवा आपल्या
लोकांमध्ये मरी पाठविली, १४ तर माझे नाम ज्यांस
दिलें आहे त्या माझ्या लोकांनीं दीन होऊन माझी
प्रार्थना केली आणि माझ्या दर्शनाविषयीं उत्सुक होऊन ते
आपल्या दुष्ट मार्गापासून परावृत्त झाले तर मी स्वर्गातून
त्यांची विनंति ऐकून त्यांच्या पापाची त्यांस क्षमा करीन
व त्यांच्या देशांत क्लेश नाहींसे करीन. १५ जी प्रार्थना
या स्थानीं करण्यांत येईल तिच्याकडे माझे डोळे उघडें
राहतील व माझे कान लागतील. १६ ह्या मंदिरां
नाम सर्वकाळ राहावें म्हणून मीं हें निवडून पवित्र केलें
आहे; माझे नेत्र व माझे मन हीं येथें सतत लागलेलीं
राहतील. १७ जर तूं आपला बाप दावीद याच्याप्रमाणें
खऱ्या मनानें माझ्यासमोर वर्तलांस, माझ्या सर्व
आज्ञांप्रमाणें वागलांस, माझे विधि व नियम पाळिले,
१८ तर इस्राएलाच्या गादीवर आरूढ होणाऱ्या तुझ्या
कुळांतल्या पुरुषांची परंपरा खुंडावयाची नाहीं असा जो
करार मीं तुझा बाप दावीद याच्याशीं केला त्याप्रमाणें
मी तुझें राजपद स्थापीन; १९ पण जर तुम्ही बहकून
जे नियम व आज्ञा मीं तुम्हांस विहित केल्या
आहेत त्या न पाळाल आणि जाऊन अन्य देवांची

उपासना व त्यांचें भजनपूजन कराल, २० तर जो देश मीं इस्त्राएल लोकांस दिला आहे त्यांतून त्यांचें निर्मूलन करीन आणि हें जें मंदिर मीं आपल्या नामाप्रीत्यर्थ पवित्र केलें आहे तें माझ्या नजरेआड करीन, आणि तें इतर सर्व राष्ट्रांत दृष्टांताचा व निंदेचा विषय करीन; २१ आणि हें मंदिर उच्च स्थानीं राहील तरी याच्याजवळून जाणारेयेणारे चकित होऊन म्हणतील, परमेश्वरानें या देशाचें व या मंदिराचें असें कां केलें? २२ तेव्हां लोक म्हणतील, त्यांच्या वाडवडिलांचा देव परमेश्वर ज्यानें त्यांस मिसर देशांतून आणिलें त्यास सोडून ते अन्य देवांच्या नादास लागले व त्यांचें भजनपूजन व उपासना करूं लागले त्यामुळे त्यानें ही सर्व विपत्ति त्यांजवर आणिली आहे.

१ शलमोनास परमेश्वराचें मंदिर व आपलें मंदिर बांधावयास वीस वर्षे लागलीं. २ त्यानंतर जीं नगरें हूराम यानें शलमोनास दिलीं होतीं त्यांची त्यानें मजबुती केली व तेथें इस्त्राएल लोकांस बसविलें.

३ मग शलमोनानें हुमाथ-सोबा नगरावर चाल करून तें हस्तगत केलें. ४ त्यानें रानांतील तदमोर आणि हुमाथांतील सर्व भांडारनगरें यांची मजबुती केली. ५ त्यानें वरचें बेथ-होरोन व खालचें बेथ-होरोन ह्या दोन्ही तटबंदी नगरांची मजबुती कोट, वेशी व अडसर यांनीं केली; ६ बालाथ नगर, शलमोनाचीं सर्व भांडारनगरें आणि त्याचे रथ व स्वार ठेवण्याचीं नगरें या सर्वांची मजबुती केली; त्याप्रमाणेंच यरुशलेमांत, लबानोनांत व आपल्या राज्याच्या सर्व प्रदेशांत जें काहीं शलमोनाला बांधकाम करावेंसें वाटलें तें सर्व त्यानें केलें. ७ हिती, अमोरी, परिज्जी, हिव्वी व यबूसी यांच्यांतले जे अवशिष्ट लोक इस्त्राएल लोकांपैकीं नव्हते ८ त्यांचे काहीं वंशज त्यांच्या पश्चात् देशांत राहून गेले होते व त्यांस इस्त्राएल लोकांच्यानें अगदीं नष्ट करवले नव्हतें; अशांवर शलमोनानें वेठबिगार बसविली; आजवर तसेंच चाललें आहे. ९ इस्त्राएल लोकांपैकीं कोणासहि शलमोनानें आपल्या कामासाठीं दास करून ठेविलें नाहीं; ते योद्धे, सरदार, सेनापति, रथ व स्वार

यांवरचे अधिकारी होते. १० लोकांवर हुकमत चालविणारे शलमोनाचे नायक अडीचशें होते. ११ मग शलमोनानें जें मंदिर फारोच्या कन्येसाठीं बांधिलें होतें त्यांत तिला दावीदपुराहून आणिलें; तो म्हणाला, ज्या ज्या ठिकाणीं परमेश्वराचा कोश आला आहे तीं तीं स्थानें पवित्र होत; म्हणून माझी पत्नी इस्त्राएलाचा राजा दावीद याच्या मंदिरांत राहतां कामा नये.

१२ मग शलमोनानें देवडीसमोर बांधिलेल्या वेदीवर परमेश्वराप्रीत्यर्थ होमार्पण केलें; १३ मोशाच्या आज्ञेस अनुसरून नित्यविधीप्रमाणें शब्बाथवारी चंद्रदर्शनीं, आणि बेखमीर भाकरीचा सण, सप्तकांचा सण व मांडवांचा सण या तीन नेमिलेल्या वार्षिक सणांत तो होमबलि अर्पित असे. १४ त्यानें आपला बाप दावीद याच्या नियमानुसार याजकांच्या सेवेचे वर्ग नेमिले आणि स्तुति करण्यास व याजकांच्या देखरेखीखालीं सेवाचाकरी करण्यास त्यानें लेव्यांसहि प्रत्येक दिवसाच्या विधीप्रमाणें त्यांच्या त्यांच्या कामांवर नेमिलें; प्रत्येक द्वारापार्शीं द्वारापालांच्या पाळ्या ठरविल्या; कारण देवाचा माणूस दावीद यानें अशीच आज्ञा केली होती. १५ भांडारांसंबंधानें अथवा अन्य कोणत्याहि बाबतींत राजानें याजक व लेवी यांस जी आज्ञा दिली होती ती ते अवमानीत नसत. १६ परमेश्वराच्या मंदिराचा पाया घातला तेव्हांपासून तें पुरें होईपर्यंत शलमोनाचें सर्व काम सिद्धीस गेलें. अशा प्रकारें परमेश्वराचें मंदिर पुरें झालें.

१७ मग शलमोन अदोम देशांत समुद्रतीरीं एस्योन-गेबेर व एलोथ या नगरांत गेला. १८ हूरामानें त्याजकडे आपल्या सेवकांच्या हातीं गलबतें व दर्यावर्दी लोक पाठविले; त्यांनीं शलमोनाच्या कामदारांबरोबर ओफिरास जाऊन चारशें पन्नास किंकार सोनें शलमोनास आणून दिलें.

१ शलमोनाची कीर्ति झाली ती ऐकून शबाची राणी बरोबर मोठा लबाजमा घेऊन आणि विपुल सोनें, मोलवान् रत्नें व मसाले उंटांवर लादून कूटप्रश्नांनीं त्याची परीक्षा पाहावयास यरुशलेमास आली.

शलमोनाकडे आल्यावर आपल्या मनांत जें कांहीं होतें तें सर्व ती त्याजपुढें बोलली. २ शलमोनानें तिच्या सर्व प्रश्नांची उत्तरे दिली; त्यानें तिला उलगडा करून सांगितली नाहीं अशी एकहि गोष्ट नव्हती. ३ शलमोनाचें सगळें शहाणपण, त्यानें बांधिलेलें मंदिर, ४ त्याच्या मेजवानीचीं पक्वान्नें, त्याच्या कामदारांचीं आसनें, त्याच्या मानकऱ्यांची खिदमत व त्यांचे पोषाक, त्याचे प्यालेबरदार व त्यांचे पोषाक आणि परमेश्वराच्या मंदिरांत चढून जावयाचा त्याचा तो जिना हीं सगळीं पाहून ती गांवरून गेली. ५ ती राजास म्हणाली, तुझी करणी व ज्ञान यांविषयीची कीर्ति मीं आपल्या देशीं ऐकिली ती खरी आहे; ६ तथापि मीं येऊन प्रत्यक्ष डोळ्यांनीं पाहिल्याशिवाय या गोष्टींचा मला विश्वास येईना; आतां पाहवें तों तुझ्या ज्ञानाची अर्धीहि थोरवी माझ्या कानांनीं आली नव्हती. तुझी कीर्ति झाली आहे तीहून तूं अधिक आहेस. ७ धन्य तुझे लोक, धन्य हे तुझे सेवक; त्यांना तुजसमोर सतत तिष्ठत राहून तुझ्या शहाणपणाचा लाभ घडत असतो. ८ धन्य तुझा देव परमेश्वर; त्यानें तुजवर प्रसन्न होऊन आपल्या वतीनें तूं राजा व्हावें म्हणून तुला आपल्या गादीवर स्थापिलें आहे; तुझ्या देवानें इस्राएलावर प्रेम करून त्यांची कायमची स्थापना करण्याचें म्हणून न्यायाचें व धर्माचें पालन करण्यासाठीं त्यानें तुला राजा केले आहे. ९ तिनें राजास एकशें बीस किकार सोनें, विपुल सुगंधी द्रव्यें व बहुमोल रत्नें नजर केलीं; शबाच्या राणीनें शलमोन राजास जीं सुगंधी द्रव्यें नजर केलीं त्यांसारखीं पुनः कधीं कोठून आलीं माहींत. १० हूरामाचे कामदार ओफीर येथून सोनें आणीत, त्याप्रमाणेंच रक्तचंदनाचें लाकूड आणि बहुमोल रत्नेंहि आणीत. ११ राजानें रक्तचंदनाच्या लाकडाचे परमेश्वराच्या मंदिराला व राजवाड्याला चबुतरे केले; त्याप्रमाणेंच गाणाऱ्यांसाठीं त्याच्या विणा व सारंग्या बनविल्या; असल्या वस्तु त्यापूर्वीं यहूदा देशांत पाहण्यांत आल्या नव्हत्या. १२ शबाच्या राणीनें

जें जें मागितलें तें तें सगळें शलमोन राजानें तिला देऊन तिची इच्छा पुरविली; शिवाय तिनें जो नजराणा आणिला होता त्याहून अधिक तिला दिला. मग ती आपल्या परिवारासह स्वदेशीं परत गेली.

१३ प्रतिवर्षीं शलमोनाकडे सोनें येई तें सहाशें सहासष्ट किकार भरे; १४ याखेरीज आणखी सौदागर व व्यापारी आणीत; आणि अरबस्तानचे सर्व राजे व देशाचे सुभेदार शलमोनाकडे सोनेंचांदी आणीत. १५ शलमोन राजानें सोन्याचे पत्रे ठोकून दोनशें मोठ्या ढाली बनविल्या, एकेका ढालीस सहाशें शेकेल सोनें लागलें. १६ त्याप्रमाणेंच त्यानें सोन्याचे पत्रे ठोकून तीनशें लहान ढाली केल्या; प्रत्येक लहान ढालीस तीनशें शेकेल सोनें लागलें; राजानें या ढाली लवानोन वनगृहांत ठेविल्या. १७ राजानें एक मोठें हस्तिदंती सिंहासन बनविलें, व तें शुद्ध सोन्यानें मढविलें. १८ सिंहासनास सहा पायऱ्या आणि सोन्याचें पादपीठ हीं लाविलीं; सिंहासनाच्या दोन्ही बाजूंस हात होते, व ह्या दोन हातांच्या बाजूला दोन सिंह केले. १९ त्या सहा पायऱ्यांच्या दोन्ही बाजूंस एकेक सिंह असे एकंदर बारा सिंह केले; दुसऱ्या कोणत्याहि राज्यांत यासारखें केलेलें सिंहासन नव्हतें. २० शलमोन राजाचीं सर्व पानपात्रें सोन्याचीं होतीं; लवानोनी वनगृहांतील सर्व पात्रें शुद्ध सोन्याचीं होतीं; शलमोनाच्या वेळीं चांदीला कोणी विचारीत नसे. २१ हूरामाच्या कामदारांबरोबर राजाचीं जहाजे ताशींशास जात असत; तीन तीन वर्षांनीं हीं ताशींशास जाणारीं जहाजे सोनें, चांदी, हस्तिदंत, वानर व मोर आणीत असत. २२ शलमोन राजा धन व शहाणपण यांसंबंधानें पृथ्वीवरल्या सर्व राजांहून श्रेष्ठ होता. २३ देवानें शलमोनाच्या ठायीं शहाणपण ठेविलें होतें तें ऐकण्यास अखिल पृथ्वीवरले राजे त्याच्या दर्शनास येत. २४ प्रत्येक मनुष्य चांदीचीं व सोन्याचीं पात्रें, उंची वल्लें, शल्लें, सुगंधी द्रव्यें, घोडे व खेचरें यांचा नजराणा वर्षानुवर्ष आणीत असत. २५ शलमोनाचे घोडे व रथ यांचीं चार हजार ठाणीं होतीं; त्याच्या-जवळ बारा हजार राऊत होते; त्यांतले कांहीं, रथ

ठेवावयाच्या नगरांत व कांहीं यरुशलैमांत आपल्याजवळ त्यानें ठेविले. २६ फरात नदापासून पलिष्ट्यांचा देश व मिसर देशाची सरहद्द येथवरल्या सर्व राजांवर त्याचें प्रभुत्व असे. २७ राजानें यरुशलैमांत चांदी धोंड्यांप्रमाणें आणि गंधसरू तळवटींतल्या उंबरांच्या झाडांप्रमाणें विपुल केले. २८ लोक मिसराहून व इतर सर्व देशांहून शलमोनासाठीं घोडे आणीत.

२९ शलमोनाचीं अथपासून इतिपर्यंत एकंदर सर्व कृत्यें नाथान संदेश्याच्या ग्रंथांत, शिलोनिवासी अहीया याच्या संदेशलेखांत आणि नबाटपुत्र यराबाम याजविषयींच्या इद्दोक्त दृष्टांतग्रंथांत लिहिलेलीं आहेत, नाहींत काय ? ३० शलमोनानें यरुशलैमांत अवध्या इस्राएलांवर चाळीस वर्षें राज्य केलें. ३१ शलमोन आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला व त्यास त्याचा बाप दावीद याच्या नगरांत मूठमाती दिली; त्याचा पुत्र रहबाम त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ रहबाम शखेमास गेला, कारण त्याला

१० राजा करण्यासाठीं सर्व इस्राएल तेथें गेले होते.

२ नबाटाचा पुत्र यराबाम हा शलमोन राजासमोर्कून पळून जाऊन मिसर देशांत राहिला होता, तेथें त्यानें हें ऐकिलें. ३ मग लोकांनीं त्याला बोलावून आणिलें; तेव्हां यराबाम व इस्राएलाची सर्व मंडळी रहबामाकडे येऊन म्हणाली, ४ तुझ्या बापानें आमच्यावर जूं ठेविलें होतें तें भारी होतें; तर आतां तुझ्या बापानें आम्हांवर लादिलेलें कठिण दास्य व भारी जूं हलकें कर म्हणजे आम्ही तुझे ताबेदार होऊं. ५ त्यानें त्यांस सांगितलें; आतां जा आणि तीन दिवसांनीं मजकडे परत या; हें ऐकून ते गेले. ६ रहबाम राजानें आपला बाप शलमोन जीवंत असतां जे वृद्ध मनुष्य त्याच्या पदरीं होते त्यांचा सल्ला घेतला; तो म्हणाला, या लोकांला उत्तर देण्याच्या बाबतींत तुम्ही मला काय मसलत देतां ? ७ ते त्यास म्हणाले, तूं या लोकांवर मेहरनजर करून यांस संतुष्ट राखशील आणि मधुर शब्दांनीं उत्तर देशील

तर हे तुझे सर्वकाळ सेवक होऊन राहतील. ८ ह्या वृद्ध पुरुषांनीं दिलेला सल्ला रहबामानें टाकून त्याच्याबरोबर लहानाचे मोठे झालेले तरुण पुरुष त्याच्या पदरीं होते त्यांचा सल्ला घेतला. ९ त्यानें त्यांस विचारिलें, तुझ्या बापानें आमच्यावर ठेविलेलें जूं हलकें कर असें म्हणणाऱ्या ह्या लोकांस उत्तर देण्याच्या बाबतींत तुम्हीं मला काय सल्ला देतां ? १० त्याच्याबरोबर लहानाचे मोठे झालेल्या त्या तरुण पुरुषांनीं त्यास उत्तर दिलें, हे लोक तुला म्हणतात कीं तुझ्या बापानें आम्हांवर भारी जूं लादिलें होतें तर आतां तूं तें हलकें कर, तर त्यांस असैं सांग कीं माझी करांगुलि माझ्या बापाच्या कमरेपेक्षां मोठी आहे. ११ माझ्या बापानें तुमच्यावर भारी जूं लादिलें तें मी आणखी भारी करणार; माझा बाप तुम्हांस असुडांनीं ताडन करीत असे, तर मी तुम्हांस विंचवांनीं ताडन करीन. १२ तिसऱ्या दिवशीं मजकडे यावें असैं राजानें त्यांस सांगितलें होतें त्याप्रमाणें तिसऱ्या दिवशीं यराबाम व सगळे लोक रहबामाकडे आले. १३ तेव्हां रहबाम राजानें त्यांस कठोरपणानें जबाब दिला आणि वृद्ध पुरुषांचा सल्ला टाकून १४ त्या तरुण पुरुषांच्या सल्ल्याप्रमाणें तो त्यांस म्हणाला, माझ्या बापानें तुमच्यावर भारी जूं लादिलें होतें, पण मी तें अधिक भारी करणार; माझा बाप तुम्हांस असुडांनीं ताडन करीत असे, तर मी तुम्हांला विंचवांनीं ताडन करीन. १५ या प्रकारें राजानें लोकांचें ऐकिलें नाहीं; याचें कारण हेंच कीं जें वचन परमेश्वरानें शिलोकर अहीया याच्याद्वारे नबाटाचा पुत्र यराबाम यास दिलें होतें तें पूर्ण व्हावें अशी देवाची योजना होती. १६ राजा ऐकत नाहीं हें पाहून सगळ्या इस्राएल लोकांनीं त्याला म्हटलें, दाविदाचें आम्ही काय लागतें ? इसायाचा पुत्र आमचा वतन-भाग नाहीं; हे इस्राएल, आपल्या डेऱ्यांकडे चालता हो; दाविदा, आतां तूं आपलें घर संभाळ. मग सर्व इस्राएल लोक आपापल्या डेऱ्यांस चालते झाले. १७ जे इस्राएल लोक यहुदाच्या नगरांत वस्ती करून राहिले

होते त्यांजवर मात्र रहबामानें राज्य केलें. १८ रहबाम राजानें वेठीस लाविलेल्या लोकांची देखरेख करणारा हूदोराम यास पाठविलें; त्यास इस्राएल लोकांनीं दगडमार करून ठार केलें. इकडे रहबाम राजा खरेणें आपल्या रथांत बसून यरुशलेमास पळून गेला. १९ या प्रकारें इस्राएल लोकांनीं दाविदाच्या घराण्याशीं फितुरी केली ती आजवर चालू आहे.

१ यरुशलेमास आल्यावर रहबामानें यहूदाचा ११ व बन्यामिनाचा वंश यांतून एकंदर एक लाख ऐशीं हजार निवडक योद्धे जमा केले; इस्राएलाशीं लढाई करून रहबामाच्या हातीं राज्य परत यावें असा ह्यांत हेतु होता. २ तेव्हां देवाचा माणूस शमाया यास परमेश्वराचें असें वचन प्राप्त झालें कीं ३ यहूदाचा राजा शलमोनपुत्र रहबाम, यहूदा व बन्यामीन यांच्या कुळांतले सर्व इस्राएल लोक यांस असें सांग, ४ परमेश्वर म्हणतो, आपल्या बांधवांवर स्वारी करून लढूं नका; तुम्ही सर्व आपआपल्या घरीं परत जा; कारण ही माझी करणी आहे. त्यांनीं परमेश्वराचें हें वचन ऐकिलें व तदनुसार यराबामावर जावयाचें सोडून ते सर्व परत गेले. ५ मग रहबाम यरुशलेमांत राहू लागला आणि यहूदाच्या संरक्षणासाठीं त्यानें पुढील तटबंदीचीं नगरें बांधिलीं: ६ बेथलहेम, एटाम, तकोवा, ७ बेथ-सूर, शोखो, अदुलाम, ८ गथ, मारेशा, सीफ, ९ अदोरइम, लाखीश, अजेका, १० सोरा, अया-लोन व हेब्रोन हीं यहूदांतलीं व बन्यामिनांतलीं तटबंदीचीं नगरें त्यानें बांधिलीं. ११ त्यानें आणखी दुर्गाचीं तटबंदी केली व त्यांवर नायक नेमिले आणि त्यांत अन्नसामग्री, तेल व द्राक्षारस यांचा साठा केला. १२ मग प्रत्येक नगरांत त्यानें ढाली व भाले यांचा पुरवठा करून त्यांस अधिक मजबुती आणिली. यहूदा व बन्यामीन हे तर त्याचेच होते. १३ अखिल इस्राएलांतील याजक व लेवी आपले सर्व प्रदेश सोडून त्याजकडे गेले. १४ या प्रकारें सर्व इस्राएलांत लेवी आपलीं शिवारें व वतनें सोडून यहूदा यरुशलेम येथें आले; कारण त्यांनीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ याजकांचें काम करूं नये म्हणून

यराबाम व त्याचे पुत्र यांनीं त्यांस घालवून दिलें होतें. १५ यराबामानें उच्च स्थानांसाठीं, बोकडांच्या मूर्तीसाठीं व त्यानें केलेल्या वासरांच्या मूर्तीसाठीं आपलेच याजक नेमिले. १६ इस्राएलाच्या सर्व वंशांतले जे लोक इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या भजनीं मनोभावे लागले होते ते सर्व आपल्या वडिलांचा देव परमेश्वर याच्यासमोर बलि अर्पण करण्याकरितां लेव्यांच्या मागून यरुशलेमास आले. १७ या प्रकारें त्यांनीं यहूदाचें राज्य स्थिर करून शलमोनाचा पुत्र रहबाम यास तीन वर्षे बळकट केलें; ते तीन वर्षेपर्यंत दावीद व शलमोन यांच्या मार्गांनीं चालले. १८ रहबामानें दावीदपुत्र यरीमोथ आणि इसायपुत्र अलीयाब याची कन्या अवीहइल याची कन्या महलथ हिजशीं विवाह केला; १९ तिच्या पोटीं त्यास यऊश, शमन्या व जाहम हे पुत्र झाले. २० तिच्या मागून त्यानें अबशालोमाची कन्या माका बायको केली; तिच्या पोटीं त्यास अवीया, अथय, जीजा व शलोमीथ हीं मुलें झालीं. २१ रहबाम आपल्या सर्व पत्नी व उपपत्नी यांहून अबशालोमाची कन्या माका हिजवर अधिक प्रीति करित असे; त्यानें अठरा पत्नी व साठ उपपत्नी केल्या व त्यास अठ्ठावीस पुत्र व साठ कन्या झाल्या. २२ रहबामानें माकाचा पुत्र अवीया यास त्याच्या सर्व बंधूंमध्ये मुख्य व सरदार नेमिलें; त्यास राजा करावें असा त्याचा मानस होता. २३ तो मोठ्या चतुराईनें वर्तला; त्यानें आपल्या सर्व पुत्रांस यहूदा व बन्यामीन यांच्या सर्व प्रदेशांतील प्रत्येक तटबंदी नगरांत निरनिराळे ठेविलें व त्यांस खाण्यापिण्याची विपुल सामग्री पुरविली व पुष्कळ बायका करून दिल्या.

१ रहबामाचें राज्य स्थिर झालें व तो प्रबळ झाला तेव्हां त्यानें व त्याजबरोबर सर्व इस्राएलांनीं परमेश्वराचें नियमशास्त्र सोडून दिलें.

२ त्याच्या कारकीर्दीच्या पांचव्या वर्षी मिसर देशाचा राजा शिशक यरुशलेमावर चाल करून आला, कारण त्यांनीं परमेश्वराचा अपराध केला. ३ बाराशें रथ व साठ हजार स्वार घेऊन त्यानें यरुशलेमावर स्वारी केली; मिसरांतून

त्याजबरोबर लुबी, सुक्री व कूशी हे लोक आले ते असंख्य होते. ४ यहुदाचीं तटबंदी नगरं घेत घेत तो यरुशलेमपर्यंत आला. ५ तेव्हां रहबाम व यहुदाचे सरदार शिशकाच्या भीतीने यरुशलेमांत एकत्र मिळाले असतां त्यांजकडे शमाया संदेष्टा येऊन म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, तुम्हीं मला सोडिलें म्हणून मीहि तुम्हांला सोडून तुम्हांस शिशकाच्या हातीं दिलें आहे. ६ तेव्हां इस्राएलाचे सरदार व राजा हे दीन झाले व म्हणूं लागले कीं परमेश्वर न्यायी आहे. ७ ते दीन झाले आहेत असें परमेश्वरानें पाहिलें तेव्हां परमेश्वराचें वचन शमायास प्राप्त झालें कीं ते दीन झाले आहेत यास्तव मी त्यांचा नाश करणार नाहीं; मी लवकरच त्यांचा बचाव करीन; माझ्या क्रोधाचा वर्षाव शिशकाच्या हस्ते मी यरुशलेमावर करणार नाहीं. ८ माझी सेवा व इतर देशांतील राजांची सेवा यांतील भेद त्यांस कळावा म्हणून ते त्याचे अंकित होतील. ९ मिसर देशाचा राजा शिशक यानें यरुशलेमावर स्वारी केली; त्यानें परमेश्वराच्या मंदिरांतील व राजवाड्यांतील सर्व भांडार लुटून नेलें; शलमोन राजानें ज्या सोन्याच्या ढाली केल्या होत्या त्याहि त्यानें नेल्या. १० रहबाम राजानें त्यांच्याऐवजीं पितलेच्या ढाली बनविल्या आणि राजाच्या स्वारीपुढें धावणारे जे राजवाड्याची रखवाली करीत असत त्यांच्या स्वाधीन त्या केल्या. ११ राजा परमेश्वराच्या मंदिरांत जात असे तेव्हां हे धावणारे त्या ढाली घेऊन पुढें चालत आणि मग त्या आपल्या चौकींत आणून ठेवीत. १२ रहबाम दीन झाला तेव्हां परमेश्वराचा त्याजवरचा कोप शमला; त्यानें त्याचा पुरा नाश केला नाहीं; शिवाय यहुदाच्या ठायीं कांहीं चांगल्या गोष्टी अद्यापि राहिल्या होत्या. १३ या प्रकारें रहबाम राजानें यरुशलेमांत आपली मजबुती करून तेथें राज्य केलें; रहबाम राज्य करूं लागला तेव्हां तो एकेचाळीस वर्षांचा होता, व परमेश्वरानें आपल्या नामाच्या निवासासाठीं म्हणून जें यरुशलेम नगर सर्व इस्राएल वंशांतून निवडून घेतलें होतें तेथें त्यानें सतरा वर्षें राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव नामा;

ती अमोनीण होती. १४ जें वाईट तें त्यानें केलें, कारण परमेश्वराच्या भजनीं त्यानें चित्त लाविलें नाहीं. १५ रहबामाचीं अथपासून इतिपर्यंत कृत्यें शमाया संदेष्टा व इहो द्रष्टा यांच्या बखरीत वंशावळ्यांच्या क्रमानुसार लिहिलेलीं आहेत, नाहीत काय? रहबाम व यराबाम यांच्या नेहमीं लढाया चालू असत. १६ रहबाम आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्यास दावीदपुरांत मूठमाती दिली; त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र अबीया राजा झाला.

१ यराबामाच्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षी १३ अबीया यहुदावर राज्य करूं लागला. २ त्यानें तीन वर्षें यरुशलेमांत राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव मीखाया; ही गिबा येथील उरीएल याची कन्या. अबीया व यराबाम यांची लढाई झाली. ३ अबीया मोठमोठ्या लढवण्यांचें चार लक्ष सैन्य घेऊन लढाईस उभा राहिला; इकडे यराबाम मोठे शूरवीर असे निवडक आठ लक्ष पुरुष घेऊन त्याच्याशीं सामना करावयाचा व्यूह रचून सिद्ध झाला. ४ अबीया एफ्राइमाच्या डोंगरवटीतल्या समाराईम पहाडावर उभा राहून बोलला, हे यराबामा, अहो सर्व इस्राएलांनो, माझें ऐका; ५ इस्राएलाचा देव परमेश्वर यानें दाविदाला व त्याच्या वंशजांना इस्राएलाचें राज्य मिळांचा करार करून सर्वकाळचें दिलें आहे, हें तुम्हांस कळू नये काय? ६ दावीदपुत्र शलमोन याचा सेवक नबाटपुत्र यराबाम यानें आपल्या स्वामीवर उठून बंडावा केला आहे. ७ त्याच्यापाशीं हलके व अधम लोक जमले आहेत आणि शलमोनाचा पुत्र रहबाम तरुण व अलढ असून त्यांच्याशीं सामना करण्यास समर्थ नाहीं म्हणून त्यांनीं त्याजशीं लढण्यास कमर बांधिली आहे. ८ आतां दाविदवंशजांच्या हातीं असलेलें परमेश्वराचें जें राज्य त्याशीं तुम्हीं विरोध करण्याचा विचार मांडिला आहे; तुम्ही एकवट होऊन तुमचा एक मोठा समुदाय झाला आहे आणि यराबामानें जीं सोन्याचीं वासरे तुमचे देव व्हावे म्हणून बनविलीं तीं तुमच्याजवळ आहेत. ९ तुम्ही परमेश्वराचे याजक जे अहरोनाचे

वंशज आणि लेवी त्यांस घालवून देऊन इतर राष्ट्रांच्या लोकांप्रमाणे आपले याजक केले आहेत हैं खरें ना ? कोणीं एकाद्यानें गोन्हा व सात एडके आणून स्वतांस संस्कार केला कीं जे देव नव्हत त्यांचा तो याजक बनतो. १० आमच्या लोकांचा देव परमेश्वर आहे, आम्हीं त्यास सोडिलें नाहीं; आणि परमेश्वराची सेवा-चाकरी करणारे जे याजक आमच्यापार्शी आहेत ते अहरोनाचे वंशज आहेत आणि लेवीहि आपआपलीं कामें करित आहेत. ११ ते नित्य सकाळीं व संध्या-काळीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ होमबलि व सुगंधी धूप जाळितात; ते शुद्ध मानलेल्या मेजावर समर्पित भाकरी मांडितात; सोन्याचा दीपवृक्ष व त्यावरचे दिवे दररोज संध्याकाळीं ते उजळतात; आम्ही आपला देव परमेश्वर याची आज्ञा पाळीत असतो, पण तुम्हीं त्याला सोडिलें आहे. १२ पाहा, आमच्याबरोबर, आमच्यापुढें देव आहे; तुमच्याविरुद्ध लोकांस इशारत देण्यासाठीं त्याचे याजक करणे हातीं घेऊन असतात. इस्राएल लोकहो, तुम्ही आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याजशीं लढूं नका; तुम्हांस यश यावयाचें नाहीं. १३ तरी पण यराबामानें दबा धरणाऱ्यांस वळसा घालावयास सांगून शत्रूच्या पिछाडीस पाठविलें; या प्रकारें यहूदाच्या अघाडीस ते होते व पिछाडीस दबा धरणारे होते. १४ यहूदी लोकांनीं मागे वळून पाहिलें तों आपल्या पुढें व मागे युद्ध होणार असें त्यांस दिसून आलें, तेव्हां त्यांनीं परमेश्वराचा धावा केला आणि याजक करणे वाजवूं लागले. १५ यहूदी लोकांनीं जयघोष केला; ते जयजयकार करित असतां देवानें अबीया व यहूदा यांच्यासमोर यराबाम व सर्व इस्राएल यांचा मोड केला. १६ इस्राएल लोक यहूदासमोरून पळाले आणि देवानें त्यांस त्यांच्या हातीं दिलें. १७ अबीया व त्याचे लोक यांनीं त्यांची मोठी कत्तल उडविली; त्या दिवशीं इस्राएलांतल्या पांच लक्ष निवडक पुरुषांचा संहार झाला. १८ या प्रकारें इस्राएल लोक त्या प्रसंगीं चीत झाले, आणि यहूदी लोक प्रबल झाले, कारण त्यांनीं आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर

याजवर भिस्त ठेविली होती. १९ अबीयानें यराबामाचा पाठलाग करून वेधेल, यशाना व एफ्रान हीं नगरें त्यांच्या आसपासच्या गांवांसहित काबीज केलीं. २० अबीयाच्या कारकीर्दीत यराबाम पुनः कांहीं सावरला नाहीं; परमेश्वरानें त्यास ताडून केल्यामुळें तो मृत्यु पावला. २१ अबीया प्रबळ झाला; त्यानें चौदा बायका केल्या आणि त्यास बावीस पुत्र व सौळा कन्या झाल्या. २२ अबीयाचीं वरकड कुल्यें, त्याची चालचलणूक व त्याचीं वचनें हीं संदेष्टा इहो याच्या बखरीच्या पुस्तकांत लिहिलेलीं आहेत.

१ अबीया हा आपल्या पितरांजवळ जाऊन १४ निजला, त्यांनीं त्यास दावीदपुरांत पुरिलें आणि त्याचा पुत्र आसा हा त्याच्या जागीं राजा झाला. त्याच्या कारकीर्दीत देशांत दहा वर्षें स्वास्थ्य होतें. २ आसानें आपला देव परमेश्वर याच्या दृष्टीनें जें चांगलें व नीट तें केलें; ३ त्यानें अन्य देवांच्या वेद्या व उच्च स्थानेंही काढून टाकिलीं, मूर्तिसंभ मोडिले व अशेरा मूर्ति मंगिल्या; ४ यहूदी लोकांनीं आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याच्या चरणीं लागावें आणि नियमशास्त्र व आज्ञा यांचें पालन करावें अशी त्यानें त्यास आज्ञा केली. ५ त्यानें यहूदाच्या सर्व नगरांतून उच्च स्थानें व सूर्याच्या मूर्ति काढून टाकिल्या आणि राज्यांत स्वस्थता केली. ६ त्यानें यहूदांत तटबंदीचीं नगरें बांधिलीं. देशांत स्वास्थ्य होतें आणि त्या काळीं कांहीं लढाई झाली नाहीं, कारण परमेश्वरानें त्यांस आराम दिला होता. ७ तो यहूदी लोकांस म्हणाला, चला, आपण हीं नगरें वसवूं आणि त्यांस सभोंवार कोट, बुरुज, वेशी आणि अडसर करूं; देश आपल्या हातीं आहे, कारण आपण आपला देव परमेश्वर याची कास धरिली आहे; आपण त्याची कास धरिली आहे व त्यानें आपल्याला चोहोंकडून स्वास्थ्य दिलें आहे. ह्याप्रमाणें लोक नगरें वसवून समृद्ध झाले. ८ आसाच्या पदरीं ढाली व भाले धारण करणाऱ्यांची एक सेना होती. यहूदांतले तीन लक्ष पुरुष होते, बन्ध्यामिनांतले ढाली धारण करणारे व

तिरंदाज दोन लक्ष ऐशीं हजार पुरुष होते; हे सर्व शूर योद्धे होते. ९ नंतर दहा लक्ष पुरुषांची सेना व तीनशे रथ घेऊन जेरह नांवाचा एक कूशी त्यांजवर चाल करून आला; तो मारेशापर्यंत आला. १० आसा त्याच्याशीं सामना करण्यास गेला तेव्हां मारेशा येथें सफाथा नांवाच्या खोऱ्यांत लढाईस तोंड लागलें. ११ या प्रसंगीं आसानें आपला देव परमेश्वर याची प्रार्थना केली कीं हे परमेश्वरा, सबलांच्याविरुद्ध निर्बलांचें साहाय्य करणारा तुजवांचून अन्य कोणी नाहीं; हे आमच्या देवा, परमेश्वरा, आमचें साहाय्य कर; आमची भिस्त तुजवर आहे; आम्ही तुझ्या नामावर भरंवसा ठेवून या समूहाशीं सामना करण्यास आलों आहों. हे परमेश्वरा, तूं आमचा देव आहेस; मानवांचें तुजवर वर्चस्व होऊं देऊं नको. १२ तेव्हां परमेश्वरानें आसा व यहूदी यांच्यापुढें कूशी लोकांस असा मार दिला कीं ते पळून गेले. १३ आसा व त्याजबरोबरचे लोक यांनीं त्यांचा पाठलाग गरारा-पर्यंत केला; त्या प्रसंगीं इतके कूशी पडले कीं त्यांनीं पुनः आपलें डोकें वर केलें नाहीं; त्याच्या सेनेपुढें त्यांची गाळण उडाली व यहूदी लोकांनीं पुष्कळ लूट नेली. १४ त्यांनीं गराराच्या आसपासच्या त्या सर्व नगरांस मार दिला; कां कीं परमेश्वराची दहशत त्या सर्व नगरांस पोहंचली होती; त्यांनीं तीं नगरें छुटिलीं, कारण त्यांत बहुत धन होतें. १५ मग त्यांनीं गुराढोरांचीं वाडगीं मोडून पुष्कळ शेरडेमेंढरें व उंटें लुटून नेलीं, आणि ते यरुशलेमास परत गेले.

१ मग देवाच्या आत्म्यानें ओदेदाचा पुत्र १५ अजच्या यास स्फूर्ति दिली; २ तो आसाच्या भेटीस जाऊन त्यास म्हणाला, हे आसा, अहो यहूदी व बन्यामिनी लोकहो, मी म्हणतो तें श्रवण करा; तुम्ही परमेश्वराच्या बरोबर राहाल तोंवर तो तुमच्या-बरोबर राहील; तुम्ही त्यास शरण जाल तर तो तुम्हांस पावेल, पण तुम्ही त्यास सोडाल तर तो तुम्हांस सोडील. ३ बहुत काळपर्यंत इस्राएलांस खऱ्या देवाची ओळख नव्हती, त्यांस शिकवावयास कोणी याजक किंवा नियम-

शास्त्र नव्हतें; ४ पण ते आपल्या संकटावस्थेंत इस्राएलाचा देव परमेश्वर याजकडे वळून त्याला शरण गेले, तेव्हां तो त्यांस पावला. ५ त्या काळीं बाहेर जाणारे व आंत येणारे यांपैकी कोणासहिं शांति नसे; देशच्या सर्व रहिवाश्यांस फारच संकटें प्राप्त होत असत. ६ राष्ट्रावर राष्ट्र उलटून व नगरावर नगर उलटून त्या सर्वांचा चुराडा होत असे, कारण देव नाना प्रकारचे कष्ट देऊन त्यांस त्रस्त करीत असे; ७ पण तुम्हीं हिंमत धरा, तुमचे हात गळू देऊं नका, कारण तुमच्या कर्तृत्वाचें तुम्हांस फळ मिळेल. ८ आसानें हीं बचनें व ओदेद संदेष्ट्याचा संदेश ऐकिला, तेव्हां त्यास धीर आला व त्यानें यहूदा व बन्यामीन यांच्या सर्व प्रदेशांतून आणि एफ्राइमाच्या डोंगरवटींतील जीं नगरें त्यानें घेतलीं होती त्यांतून सर्व अमंगळ वस्तु काढून टाकिल्या आणि परमेश्वराची जी वेदी परमेश्वराच्या देवडीपुढें होती तिचा जीर्णोद्धार केला. ९ त्यानें सर्व यहूदी व बन्यामिनी लोकांस व त्याजबरोबर राहणाऱ्या एफ्राइम, मनशे व शिमोन या प्रांतांतल्या लोकांस एकवट केलें; त्याचा देव परमेश्वर त्याच्याबरोबर आहे असें लोकांनीं पाहिलें तेव्हां इस्राएलांतले पुष्कळ लोक त्याच्या बाजूचे झाले. १० आसाच्या कारकीर्दीच्या पंधराव्या वर्षाच्या तिसऱ्या महिन्यांत ते यरुशलेमांत एकवट झाले. ११ त्यांनीं आणिलेल्या छुटींतून सातशें बैल व सात हजार शेरडेमेंढरें त्या दिवशीं परमेश्वरास अर्पिली. १२ त्यांनीं असा करार केला कीं आम्ही जिवेंभावे आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर यास शरण जाऊं; १३ लहान असो कीं थोर असो, स्त्री असो कीं पुरुष असो, जो कोणी इस्राएलाचा देव परमेश्वर यास शरण जाणार नाहीं त्याचा वध व्हावा. १४ त्यांनीं जयघोष करून आणि करणे व रणशिमें वाजवून उच्च स्वरानें परमेश्वरासमक्ष शपथ वाहिली. १५ सर्व यहूदी लोक आणभाक करून हर्षभरित झाले; त्यांनीं मनःपूर्वक शपथ वाहिली, ते मोठ्या उत्कंठेनें त्यास शरण गेले आणि तो त्यांस पावला; परमेश्वरानें त्यांस चोहोंकडून स्वास्थ्य दिलें. १६ आसा

राजांनं आपली आई माका हिला राजमातेच्या पदावरून दूर केलें, कारण तिनें अशेराप्रीत्यर्थ एक अमंगळ मूर्ति केली होती; तिनें केलेली ती मूर्ति आसांनं फोडूनतोडून किदोन ओहळाजवळ जाळून टाकिली. १७ त्यानें उच्च स्थानें इस्त्राएलांतून काढून टाकिलीं नाहींत; तथापि आसाचें हृदय सांन्या हयातींत सात्त्विक राहिलें. १८ त्याच्या बापांनं व त्यानें स्वतः सोनें, चांदी व पात्रें परमेश्वरास वाहिलीं होती तीं सर्व त्यानें देवाच्या मंदिरांत नेऊन ठेविलीं. १९ आसा राजाच्या कारकीर्दीच्या पस्तिसाव्या वर्षापर्यंत पुनः युद्ध झालें नाहीं.

१ आसाच्या कारकीर्दीच्या छत्तिसाव्या वर्षी १६ इस्त्राएलाचा राजा बाशा यानें यहूदावर स्वारी केली; यहूदाचा राजा आसा याच्याकडे कोणालाहि येण्याजाण्याला प्रतिबंध व्हावा म्हणून इस्त्राएलाचा राजा बाशा यानें रामा नगराची मजबुती केली. २ परमेश्वराच्या मंदिराच्या व राजवाड्याच्या भांडारांतलें सोनें व चांदी काढून आसांनं दिमिष्क-वासी अरामाचा राजा बेन-हदाद याजकडे पाठविलीं; आणि त्याला असें सांगून पाठविलें कीं ३ माझ्या बापाचा व तुझ्या बापाचा सलोखा होता तसा तुझा व माझा सलोखा होवो; तर पाहा, मीं तुला सोनें व चांदी पाठविली आहे. इस्त्राएल राजा बाशा याच्याशीं केलेला करार मोडून टाक म्हणजे तो माझ्यामागे लागण्याचें सोडून देईल. ४ आसा राजाचें हें बोलणें मान्य करून बेन-हदादानें आपल्या सैन्याच्या सरदारांस इस्त्राएली नगरांवर स्वारी करावयास पाठविलें; त्यांनीं ईयोन, दान, आबेल-मईम व नफतालीचीं सर्व भांडारनगरें जिंकिलीं. ५ हें ऐकून रामा शहराची मजबुती करण्याचें सोडून बाशांनं तें काम तसेंच टाकिलें. ६ आसा राजांनं सर्व यहूदी लोकांस बोलावून आणि लें व जे दगड व जीं लाकडें घेऊन बाशा रामा नगराची तटबंदी करित होता तीं त्यानें काढून नेलीं आणि गेबा व मिस्या हीं नगरें बांधण्याच्या कामीं लाविलीं. ७ त्या प्रसंगीं हनानी द्रष्टा यहूदाचा राजा आसा याजकडे येऊन म्हणाला, तूं आपला देव परमेश्वर याजवर

भरंवसा ठेविला नाहीं व अरामाच्या राजावर भरंवसा ठेविला म्हणून अरामाच्या राजाचें सैन्य तुझ्या हातून सुटून गेलें आहे. ८ कुशी व लुबी यांचें मोठें सैन्य नव्हतें काय? त्यांच्यापाशीं बहुत रथ व राऊत नव्हते काय? तरी त्या प्रसंगीं तूं परमेश्वरावर भिस्त ठेविली म्हणून त्यानें त्यांस तुझ्या हातीं दिलें. ९ परमेश्वराचे नेत्र अखिल पृथ्वीचें निरीक्षण करित असतात; जे कोणी सात्त्विक चित्तानें त्याच्याशीं वर्ततात त्यांचें साहाय्य करण्यांत तो आपलें सामर्थ्य प्रगट करितो. हा तूं मूर्खपणा केला म्हणून यापुढें तुझ्यामागे लढाया लागणार. १० हें ऐकून आसा त्या द्रष्ट्यावर रागावला, व त्यानें त्यास अटकेंत ठेविलें; कारण त्यामुलें तो त्याजवर फार कोपायमान झाला होता. याच सुमारास आसा कांहीं लोकांवर जुलूमजबरी करूं लागला. ११ आसाचीं अथपासून इतिपर्यंतचीं सगळीं कृत्यें यहूदा व इस्त्राएल यांच्या राजांच्या बखरींत लिहिलेलीं आहेत. १२ आसाच्या पायास त्याच्या कारकीर्दीच्या एकुणचाळिसाव्या वर्षी व्याधि झाला; तो व्याधि बराच वाढला; तथापि त्या रोगांत तो परमेश्वरास शरण न जातां वैद्यांस शरण गेला. १३ मग आसा आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; तो आपल्या कारकीर्दीच्या एकेचाळिसाव्या वर्षी मृत्यु पावला. १४ दावीदपुरांत जें थडगें त्यानें खोदविलें होतें त्यांत त्यास मूठमाती दिली आणि सुवासिक द्रव्यें आणि गांध्यानीं केलेले त-हेत-हेचे मसाले यांनीं भरलेल्या बिछान्यावर त्यास त्यांनीं निजविलें व त्याच्या-प्रीत्यर्थ त्यांनीं बहुत सुवासिक द्रव्यें जाल्लिं.

१ त्याचा पुत्र यहोशाफाट त्याच्या जागीं १७ राजा झाला; इस्त्राएलाशीं सामना करितां यावा म्हणून त्यानें आपली मजबुती केली. २ त्यानें यहूदाच्या सर्व तटबंदी नगरांतून लष्कर ठेविलें; यहूदा देशांत आणि एफ्राइमांतील जीं नगरें त्याचा बाप आसा यानें हस्तगत केलीं त्यांत त्यानें ठाणीं बसविलीं. ३ यहोशाफाट आपला पूर्वज दावीद प्रथमारंभीं जसा वर्तला तसा वर्तला; तो बालमूर्तीच्या नादीं लागला नाहीं, म्हणून परमेश्वर त्याच्याबरोबर असे; ४ तो

आपल्या बापाच्या देवास शरण गेला व त्याच्या आज्ञांप्रमाणे वागला; इस्राएलांच्या कृतींप्रमाणे तो वर्तला नाही. ५ यास्त्व परमेश्वराने त्याच्या हातांनी राज्याची मजबुती केली; सर्व यहुदी लोक त्यास भेटी आणीत; तो धन व मान यांहीकरून संपन्न झाला. ६ परमेश्वराच्या मार्गांनी चालण्यांत त्याच्या मनास उत्साह वाटे; त्यानें यहुदांतून उच्च स्थानें व अशेरा मूर्ति काढून टाकिल्या. ७ त्यानें आपल्या कारकीर्दीच्या तिसऱ्या वर्षी आपले सरदार बेन-हईल, ओबया, जखन्या, नथनेल व मीखाया यांस यहुदाच्या नगरांस शिस्त लावण्यासाठीं पाठविलें; ८ त्यांच्याबरोबर शमाया, नथन्या, जवया, असाएल, शमीरामोथ, यहोनाथान, अदोनीया, तोबीया, तोब-अदोनीया हे लेवी आणि अलीशामा व यहोराम हे याजक त्यानें पाठविले. ९ त्यांनीं आपल्याबरोबर परमेश्वराच्या नियमशास्त्राचा ग्रंथ घेऊन यहुदाच्या नगरांत जाऊन शिक्षण दिलें; यहुदाच्या सर्व नगरांत फिरून त्यांनीं लोकांस शिकविलें. १० यहुदाच्या आसपासच्या सर्व देशांच्या राजांस परमेश्वराचा असा धाक बसला कीं त्यांनीं यहोशाफाटाशीं युद्ध केले नाहीं. ११ कित्येक पलिष्ट्यांनीं यहोशाफाटास भेटी व खंडणी म्हणून चांदी आणिली; अरबी लोक सात हजार सातशें मेंढरें व सात हजार सातशें बकरी यांचे कळप घेऊन त्याजकडे आले. १२ यहोशाफाट फार थोर झाला व त्यानें यहुदांत गव्या व भांडारनगरे बांधिलीं. १३ यहुदाच्या नगरांत त्याचीं मोठमोठी कामें चालत; यरुशलेमांत त्याचे शूर वीर राहत. १४ त्यांच्या पितृकुळांप्रमाणे त्यांची गणती ही: यहुदाच्या सहस्रपतींचा अदना नायक असून त्याजबरोबर तीन लक्ष शूर वीर होते; १५ त्याच्या खालोखाल यहोहानान नायक असून त्याच्याबरोबर दोन लक्ष ऐशीं हजार पुरुष होते; १६ त्याच्या खालोखाल जिखीचा पुत्र अमस्या हा असून त्यानें आपल्या खुशीनें आपणास परमेश्वरास वाहून घेतले होते; त्याच्याबरोबर दोन लक्ष शूर वीर होते; १७ बन्यामिन्यांपैकीं एल्यादा हा एक महान

युद्धा असून त्याजबरोबर धनुर्धारी व लढवय्ये दोन लक्ष लोक होते; १८ त्याच्या खालोखाल यहोजाबाद हा असून त्याजबरोबर युद्धास तयार असे एक लक्ष ऐशीं हजार पुरुष होते; १९ हे सर्व राजाच्या तैनातीस असत; राजानें यहुदाच्या सर्व तटबंदी नगरांतून लष्कर ठेविलें होतें तें वेगळेंच.

१ यहोशाफाट धन व मान यांनीं संपन्न होता; त्यानें अहाबशीं शरीरसंबंध केला.

२ कांहीं वर्षे लोटल्यावर तो शोमरोन येथें अहाबाच्या भेटीस गेला. त्या प्रसंगीं अहाबानें त्याच्यासाठीं व त्याजबरोबरच्या लोकांसाठीं पुष्कळ मेंढरें व बैल कापिले आणि आपल्याबरोबर रामोथ-गिलादावर चढाई करण्यास त्यानें त्याला प्रवृत्त केलें. ३ यहुदाचा राजा यहोशाफाट याला इस्राएलाचा राजा अहाब म्हणाला, रामोथ-गिलाद येथें लढावयास तूं मजबरोबर येशील काय? त्यास यहोशाफाटानें उत्तर दिलें, मी आणि तूं एकच; माझे लोक ते तुझे; आम्ही तुजबरोबर लढाईस येऊं. ४ यहोशाफाटानें इस्राएलाच्या राजास म्हटलें, आज परमेश्वराचा आदेश घे.

५ इस्राएलाच्या राजानें सुमारें चारशें संदेष्टे जमवून त्यांस विचारिलें, आम्हीं रामोथ-गिलादावर चढाई करून जावें कीं न जावें? त्यांनीं उत्तर दिलें, चढाई करून जावें; देव तें राजाच्या हातीं देईल. ६ तेव्हां यहोशाफाटानें विचारिलें, यांच्याखेरीज परमेश्वराचा दुसरा कोणी संदेष्टा नाही काय? त्याला आम्ही प्रश्न विचारूं. ७ इस्राएलाचा राजा यहोशाफाटास म्हणाला, ज्याच्याद्वारे परमेश्वराचा सल्ला घेतां येईल असा आणखी एक मनुष्य आहे, पण मला त्याचा तिरस्कार वाटतो; कारण मला अनुकूल असा संदेश तो कधींहि देत नाही, प्रतिकूल तेवढाच देतो; तो इम्लाचा पुत्र मीखाया होय. यहोशाफाट म्हणाला, राजानें असें बोलूं नये. ८ तेव्हां इस्राएलाच्या राजानें एका कारभान्यास बोलावून सांगितलें, लवकर जाऊन इम्लाचा पुत्र मीखाया यास घेऊन ये. ९ इस्राएलाचा राजा आणि यहुदाचा राजा यहोशाफाट हे आपआपलीं राजवळे धारण करून शोमरोनाच्या वेशीजवळ एका

उघड्या जागेत आपआपल्या सिंहासनावर विराजमान झाले होते, आणि सर्व संदेष्टे त्यांच्यापुढे भाषण करीत होते. १० तेव्हां कनानाचा पुत्र सिद्कीया यानें लोखंडाचीं शिंगें करून आणिळीं होती; तो म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, या शिंगांनीं तूं अरामी लोकांस हुंदडून त्यांचा नाश करिशील. ११ सर्व संदेष्टे त्याच्याप्रमाणेंच भाषण करूं लागून म्हणाले, रामोथ-गिलादावर चढाई करून जा, यशस्वी हो; कारण परमेश्वर तें राजाच्या हातीं देईल. १२ जो जासूद मीखायास बोलवावयास गेला होता तो त्यास म्हणाला, पाहा, सर्व संदेष्टे एक विचाराचे होऊन राजासंबंधानें शुभवचन बोलत आहेत, म्हणून त्यांच्याप्रमाणेंच तूंहि शुभसंदेश कथन करावा. १३ मीखाया म्हणाला, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, माझा देव जें कांहीं सांगेल तेंच मी बोलें. १४ तो राजाकडे आला तेव्हां राजानें त्याला विचारिलें, हे मीखाया, आम्हीं रामोथ-गिलादाशीं युद्ध करावयास जावें कीं न जावें ? त्यानें त्यास म्हटलें, जा, यशस्वी हो; ते तुमच्या हातीं लागतील. १५ राजा त्यास म्हणाला, परमेश्वराच्या नामानें मला खरें तेंच सांग, असें मीं तुला कितीदां शपथ घालून सांगावें ? १६ मग तो म्हणाला, सर्व इस्राएल मॅदपाळावांचून मॅदरांसारखे डोंगरांवरून विखरले आहेत असें मला दिसलें. तेव्हां परमेश्वर म्हणाला, यांस कोणी धनी नाही, तर हे आपापल्या घरीं सुखरूप परत जावोत. १७ इस्राएलाचा राजा यहोशाफाटास म्हणाला, हा माझ्यासंबंधानें अनुकूल संदेश न सांगतां प्रतिकूल सांगेल असें मीं तुला सांगितलें नाहीं काय ? १८ मीखाया म्हणाला, तर आतां तुम्ही परमेश्वराचें वचन ऐका: परमेश्वर आपल्या सिंहासनावर विराजमान झाला आहे व त्याच्या उजवीकडे स्वर्गातील सर्व सेना उभी आहे असें माझ्या दृष्टीस पडलें. १९ परमेश्वर म्हणाला, इस्राएलाचा राजा अहाब यास कोण मोह घालील कीं तो रामोथ-गिलादावर चाल करून तेथें पतन पावेल ? तेव्हां कोणीं असें, कोणीं तसें, म्हटलें. २० त्या समयीं एक आत्मा जवळ येऊन

परमेश्वरासमोर उभा राहिला आणि म्हणाला, मी त्याला मोह घालितों. २१ परमेश्वरानें विचारिलें, कसा ? तो म्हणाला, मी जाऊन त्याच्या सर्व संदेष्ट्यांच्या मुखांत असत्य वदविणारा आत्मा होईन. परमेश्वर म्हणाला, तूं त्यास मोह घालिशील; जा, तुजकडून हें होईल; तसेंच कर. २२ तर पाहा, परमेश्वरानें तुझ्या या संदेष्ट्यांच्या मुखांत असत्य वदविणारा आत्मा संचरविला आहे; तुझें अनिष्ट होणार असें परमेश्वर बोलला आहे. २३ तेव्हां कनानाचा पुत्र सिद्कीया मीखायाजवळ गेला आणि त्याच्या तोंडांत मारून त्यानें त्याला विचारिलें, परमेश्वराचा आत्मा मला सोडून तुझ्याशीं बोलावयास कोठून गेला ? २४ मीखाया त्यास म्हणाला, तूं लपावयासाठीं घराच्या आंतल्या कोठडीत पळून जाशील तेव्हां तुला कळेल. २५ मग इस्राएलाचा राजा म्हणाला, मीखायाला नगराचा सुमेदार आमोन व राजपुत्र योवाश यांच्याकडे माघारीं घेऊन जा; २६ आणि त्यांना सांगा, राजा म्हणतो, या मनुष्यास बंदीत टाका व मी सुखरूप परत येईपर्यंत त्यास शिक्षेचें अन्न व शिक्षेचें पाणी द्या. २७ मीखाया म्हणाला, तूं सुखरूप परत आलास तर समजावें कीं परमेश्वर माझ्याद्वारे बोललाच नाही. तो म्हणाला, लोकहो; तुम्ही सर्व हें ऐका.

२८ नंतर इस्राएलाचा राजा व यहूदाचा राजा यहोशाफाट यांनीं रामोथ-गिलादावर चढाई केली. २९ इस्राएलाच्या राजानें यहोशाफाटास सांगितलें, मी वेष बदलून लढाईस जाणार; पण तूं आपलीं स्वतांचीं वस्त्रे घाल. याप्रमाणें इस्राएलाचा राजा वेष बदलून लढाईस गेला. ३० अरामाच्या राजानें रथावरील आपल्या सरदारांस आज्ञा केली होती कीं लहानथोरांपैकीं कोणांशींहि लढूं नका, इस्राएलाच्या राजाशीं मात्र लढा. ३१ रथावरील त्या सरदारांनीं यहोशाफाटास पाहिलें तेव्हां त्यांस वाटलें कीं हाच इस्राएलाचा राजा असावा; म्हणून त्यांनीं त्याच्याशीं लढावयासाठीं मोर्चा फिरविला; पण यहोशाफाटानें आरोळी ठोकिली तेव्हां परमेश्वरानें त्याला साहाय्य केलें, आणि देवानें त्यांना

त्याजकडून निघून जाण्यास प्रवृत्त केलें. ३२ रथांवरील सरदारांनीं हा इस्राएलाचा राजा नाहीं असें पाहिलें तेव्हां त्याचा पिच्छा सोडून ते परतले. ३३ मग कोणीएकानें सहजगत्या एक बाण सोडिला, तो जाऊन इस्राएली राजाच्या चिलखताच्या सांध्यांत रुतला; तेव्हां तो आपल्या सारथ्यास म्हणाला, मी घायाळ झालों आहे, रथ फिरवून मला सैन्याबाहेर घेऊन जा. ३४ त्या दिवशीं घनघोर युद्ध झालें; अराम्यांच्या मारापुढें राजा आपल्या रथाला टेकून संध्याकाळपर्यंत राहिला होता; सूर्यास्तसमयीं त्याचा प्राण गेला.

१९ १ यहुदाचा राजा यहोशाफाट सुखरूपपणें आपल्या घरीं यरुशलेमास परत गेला. २ तेव्हां हनानी द्रष्ट्याचा पुत्र येहू हा यहोशाफाट राजास सामोरा जाऊन म्हणाला, तूं दुष्टांचें साहाय्य करविं व परमेश्वराच्या द्वेषावर प्रीति करावी काय? यामुलें परमेश्वराचा तुजवर कोप भडकला आहे. ३ तथापि तुझ्या ठायीं कांहीं चांगल्या गोष्टी दिसून आल्या आहेत; तूं देशांतून अशेरा मूर्तीचा नाश केला आहे व आपलें मन देवाच्या भजनीं लाविलें आहे.

४ यहोशाफाट यरुशलेमास राहत असे; त्यानें बैर-शेब्यापासून एफ्राइमाच्या डोंगरप्रदेशापर्यंत पुनः आपल्या लोकांमध्ये फिरून त्यांस त्यांच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याजकडे परत आणिलें. ५ त्यानें यहुदाच्या प्रत्येक तटबंदी नगरांत शास्ते नेमिले; ६ त्यानें त्या शास्त्रास सांगितलें, तुम्ही काय करितां याचा विचार करा; तुम्ही न्याय कराल तो मानवा-साठीं नाहीं तर परमेश्वरासाठीं करावयाचा आहे; न्याय करितांना तो तुमच्याबरोबर असणार. ७ तर परमेश्वराची भीति तुमच्या ठायीं असूं या; तुम्ही जें कांहीं कराल तें संभाळून करा, कारण आपला देव परमेश्वर याच्याकडे कांहीं अधर्म नाही; तो कोणाचें तोंड पाहून न्याय करित नाहीं कीं लांच घेत नाहीं. ८ यरुशलेमांतहि यहोशाफाटानें लेवी व याजक आणि इस्राएलाच्या पितृकुळांचे प्रमुख यांस परमेश्वराच्या बाबतींत न्याय करावयास व वादाचा निकाल

करावयास नेमिलें. मग ते यरुशलेमांत परत आले. ९ त्यानें त्यांस बजावून सांगितलें कीं परमेश्वराचें भय बाळगून खऱ्या व निष्कपट मनानें असें करा. १० तुमचे भाऊबंद जे आपआपल्या नगरांत राहत आहेत, त्यांच्यापैकीं कोणाचा वाद तुमच्यापुढें आला तर, तो मग खुनाचा असो; किंवा धर्मशास्त्र, आज्ञा, नियम व निर्णय यांच्यासंबंधाचा असो; तुम्ही त्यांस असें बजावून सांगा कीं तुम्ही परमेश्वराचा अपराध करूं नका; केला तर तुम्हांवर व तुमच्या बांधवांवर त्याचा कोप होईल; असें करा म्हणजे तुम्हांस दोष लागा-वयाचा नाहीं. ११ पाहा, परमेश्वराविषयींच्या सर्व प्रकरणांत मुख्य याजक अमन्या यास तुम्हांवर नेमिलें आहे, आणि राजासंबंधाच्या सर्व प्रकरणांत यहुदा वंशाचा सरदार जबद्या बिन इम्राएल यास तुम्हांवर नेमिलें आहे; आणि लेवी हेहि तुमच्या दिसतीस असतील. हिंमत धरा, आपलें कर्तव्य करा, परमेश्वर भल्यांच्याबरोबर असणार.

२० १ यानंतर मवावी व अम्मोनी आणि त्यांच्या-बरोबर मेऊन्यांतले कित्येक लोक युद्ध करा-वयास यहोशाफाटावर चालून आले. २ कांहीं लोकांनीं येऊन यहोशाफाटास खबर दिली कीं समुद्रा-पलीकडून अराम देशाच्या दिशेनें एक मोठा समूह तुज-वर चाल करून येत आहे; तो जमाव हससोन-तामार ऊर्फ एन-गेदी येथवर आला आहे. ३ यहोशाफाटास धाक पडला व तो परमेश्वराला शरण जाण्याच्या मार्गास लागला; सर्व यहुदानें उपास करावा असें त्यानें फर्माविलें. ४ यहुदी लोक परमेश्वराचें साहाय्य मागण्या-साठीं एकवट झाले; यहुदाच्या सर्व नगरांतून ते परमेश्वराचा धावा करण्यास आले. ५ यहोशाफाट परमेश्वराच्या मंदिरांत नव्या अंगणासमोर यहुदी व यरुशलेमकर यांच्या जमावामध्ये उभा राहिला. ६ तो म्हणाला, हे आमच्या पूर्वजांच्या देवा, परमे-श्वरा, तूं स्वर्गाचा देव आहेस ना? राष्ट्रांच्या सर्व राज्यांवर तूंच शास्ता आहेस ना? तुझ्या हातीं एवढें

१ पाठभेद: अम्मोन्यांतले; पण २६:७ पाहा.

सामर्थ्य व पराक्रम आहे कीं कोणाच्यानें तुजसमोर टिकाव धरवत नाही. ७ हे आमच्या देवा, तूं या देशच्या रहिवाश्यांस आपल्या इस्राएल प्रजेपुढून घालवून देऊन हा देश तुझा मित्र अब्राहाम याच्या वंशजांस कायमचा दिला आहे ना? ८ ते येथें वसले आहेत आणि येथें तुझ्या नामाप्रीत्यर्थ त्यांनीं हें पवित्र-स्थान बांधिलें आहे. ते म्हणाले आहेत कीं ९ तरवार, दैवी क्षोभ, मरी, अथवा दुष्काळ आम्हांवर आला तर या मंदिरास तुझें नाम दिलें आहे त्यासमोर व तुझ्यासमोर आम्ही उभे राहून आमच्या संकटसमयीं तुझा धावा करूं, तेव्हां तूं आमचें ऐकून आमचा बचाव करशील. १० पाहा, हे अम्मोनी, मवाबी व सेइर पहाडांतले लोक; इस्राएल लोक मिसर देशाहून येत असतां त्यांना तूं ह्यांवर स्वारी करूं दिली नाही; ते ह्यांच्याजवळून वळून निघून गेले, व ह्यांचा त्यांनीं नाश केला नाही. ११ पाहा, जें वतन तूं आम्हांस दिलें आहे त्यांतून आम्हांस घालवून देण्यासाठीं हे आले आहेत; असें हें आमची उलटफेड करण्यास आले आहेत; १२ हे आमच्या देवा, तूं त्यांचें शासन करणार नाहीस का? कारण आमच्यावर चालून आलेल्या या मोठ्या समूहाशीं सामना करण्यास आम्हांस ताकद नाही; आम्हीं काय करावें तें आम्हांस सुचत नाही; पण आमचे डोळे तुजकडे लागले आहेत. १३ तेव्हां सर्व यहुदी आपलीं मुलेंबाळें व स्त्रिया यांसह परमेश्वरासन्मुख उभे राहिले. १४ तेव्हां आसाफ वंशांतला यहुजीएल बिन जखन्या बिन बनाया बिन यईएल बिन मत्तन्या लेवी हा ह्या मंडळीमध्ये उभा होता; त्याच्या ठायीं परमेश्वराचा आत्मा उतरला; १५ आणि तो म्हणाला, अहो सर्व यहुद्यांनो, यरुशलेमनिवासी जनहो, आणि हे राजा यहोशाफाटा, तुम्ही सगळे ऐका; परमेश्वर तुम्हांस सांगत आहे कीं हा मोठा समुदाय पाहून घाबरूं नका, कचरूं नका; कारण युद्ध तुमचें नव्हे, देवाचें आहे. १६ उद्यां त्यांच्याशीं सामना करावयास जा; पाहा, ते सीसघाट चढून येत आहेत, यरूएल रानापुढें जेथें खोरे संपतें तेथें तुम्ही त्यांस गांठाल; १७ या लढाईत तुम्हांस लढावें

लागणार नाही; हे यहुदा, हे यरुशलेमा, तुम्ही स्थिर उभे राहा आणि परमेश्वर तुमचें कसें तारण करील तें पाहा; घाबरूं नका, कचरूं नका; उद्यां त्यांजवर चाल करून जा, कारण परमेश्वर तुमच्याबरोबर आहे. १८ मग यहोशाफाटानें भूमीकडे तोंड करून मस्तक लवविलें, त्याप्रमाणेंच सर्व यहुदी व यरुशलेमनिवासी यांनीं परमेश्वराचें भजन करून त्याच्यापुढें दंडवत घातलें; १९ आणि कहाथी व कोरही यांच्यांतले काहीं लेवी उभे राहून इस्राएलाचा देव परमेश्वर याचें स्तवन उच्च स्वरें करूं लागले. २० ते अगदीं पहाटेस उठून तक्रोबाच्या अरण्यांत जाण्यास निघाले; ते जाऊं लागले तेव्हां यहोशाफाट उभा राहून म्हणाला, अहो यहुद्यांनो, अहो यरुशलेमनिवासी जनहो, ऐका; तुमचा देव परमेश्वर याच्यावर विश्वास ठेवा म्हणजे तुम्ही खंबीर व्हाल; त्याच्या संदेष्ट्यांवर विश्वास ठेवा म्हणजे तुम्ही यशस्वी व्हाल. २१ सैन्याबरोबर बाहेर जातांना परमेश्वराचा धन्यवाद करा, कारण त्याची दया सनातन आहे, हें स्तोत्र पावित्र्यानें मंडित होऊन गावें म्हणून त्यानें प्रजेचा सल्ला घेऊन कित्येकांस त्या कामीं नेमिलें. २२ ते हें स्तोत्र गाऊन स्तवन करूं लागले, तेव्हां अम्मोनी, मवाबी व सेइर पहाडांतले लोक जे यहुदावर चाल करून येत होते त्यांस गांठण्यास परमेश्वरानें दबा धरणारे बसविले व त्यांनीं त्यांचा मोड केला. २३ अम्मोनी व मवाबी सेइर पहाडांतल्या लोकांची अजिबात कत्तल उडवून त्यांचा विध्वंस करावा म्हणून त्यांजवर उठले; सेइरनिवाश्यांचा निःपात केल्यावर ते एकमेकांचा वध करूं लागले. २४ रानांतील टेहळणीच्या बुरुजानजीक यहुदी लोकांनीं येऊन त्या समुदायाकडे दृष्टि फेकिली तेव्हां चोहोंकडे जमिनीवर प्रेतेंच प्रेतें पडलीं आहेत, कोणी निभावला नाही असें त्यांस दिसून आलें. २५ यहोशाफाट व त्याचे लोक लूट करावयास आले तेव्हां त्या प्रेतांमध्ये बहुत धन, वस्त्रे व मोलवान् अलंकार त्यांस मिळाले; ते त्यांनीं इतके काढून घेतले कीं त्यांस ते वाहून नेतां

१ पाठभेदः प्रेतें

येईनात; लूट एवढी होती की ते ती तीन दिवसपर्यंत करीत होते. २६ चौथ्या दिवशी ते बराखा (आशीर्वाद) नांवाच्या खोऱ्यांत एकवट झाले; तेथे त्यांनी परमेश्वराचा धन्यवाद केला; त्या स्थलाचे नांव बराखा खोरे असे आजवर पडले आहे. २७ मग सर्वे यहुदांतले लोक व यरुशलेमकर व त्यांच्या अग्रभागीं यहोशाफाट हे मोठ्या आनंदाने यरुशलेमाकडे परत चालले, व त्यांच्या अग्रभागीं यहोशाफाट होता. परमेश्वराने त्यांस आपल्या शत्रूंवर विजय प्राप्त करून देऊन हृषीभरित केले होते. २८ ते सारंग्या, वीणा व करणे वाजवीत यरुशलेमांत परमेश्वराच्या मंदिरीं आले. २९ परमेश्वर इस्राएलाच्या शत्रूंशीं लढला हें जेव्हां देशोदेशींच्या सर्वे राज्यांतील लोकांनीं ऐकिले तेव्हां देवाचा धाक त्यांस बसला. ३० अशा प्रकारे यहोशाफाटाच्या राज्यास स्वास्थ्य मिळाले; कारण त्याच्या देवाने त्यास चोहोंकडून आराम दिला.

३१ यहोशाफाटाने यहुदावर राज्य केले; तो पस्तीस वर्षांचा असतां राज्य करूं लागला; त्यानें यरुशलेमांत पंचवीस वर्षे राज्य केले; त्याच्या आईचे नांव अजूबा, ती शिलहीची कन्या. ३२ त्याची चाल-चलणूक त्याचा बाप आसा याच्याप्रमाणे होती; ती त्यानें सोडिली नाही; परमेश्वराच्या दृष्टीनें जे बरे ते त्यानें केले. ३३ तथापि उच्च स्थाने काढून टाकिलीं नव्हतीं आणि लोकांनीं अद्यापि आपल्या वडिलांच्या देवाकडे आपले चित्त लाविलें नव्हतें. ३४ यहोशाफाटाचीं अथपासून इतिपर्यंत अवशिष्ट कृत्ये हनानीचा पुत्र येहू याची जी बखर इस्राएलाच्या राजांच्या ग्रंथांत नमूद केली आहे तिच्यांत लिहिलेली आहेत.

३५ यानंतर यहुदाचा राजा यहोशाफाट याने इस्राएलाचा राजा अहज्या याजशीं जूट केली; तो अहज्या फार दुराचारी असे. ३६ गलबते बांधून तार्शीश येथे जातां यावे म्हणून त्यानें त्याजशीं भागी केली; एसयोन-गेबर येथे त्यांनीं जहाजे बांधिलीं. ३७ तेव्हां मारेशावासी अलियेजर बिन दोदावाहू याने यहोशाफाटाविरुद्ध संदेश दिला; तो म्हणाला, तूं

अहज्याशीं भागी केली म्हणून तूं केलेलीं कामें परमेश्वर मोडून टाकील. तीं जहाजे फुटून गेलीं, तार्शीशास जाऊं शकलीं नाहीत.

१ यहोशाफाट हा आपल्या पितरांजवळ २१ जाऊन निजला व त्यास त्याच्या पूर्वजांमध्ये दावीदपुरांत मूठमाती देण्यांत आली; त्याचा पुत्र यहोराम त्याच्या जागीं राजा झाला. २ त्याचे भाऊ यहोशाफाटाचे पुत्र हे होतः अजण्या, यहीएल, जखण्या, अजण्या मीखाएल व शफव्या, हे सर्वे इस्राएलाचा राजा यहोशाफाट याचे पुत्र होत. ३ त्यांच्या बापाने त्यांस सोने, रुपें व अमूल्य चिजा यांच्या मोठ्या देणग्या दिल्या आणि यहुदांतील तटबंदीचीं नगरे दिलीं; पण यहोरामास त्यानें राज्य दिलें, कारण तोच ज्येष्ठ पुत्र होता. ४ यहोराम आपल्या बापाच्या गादीवर कायम होऊन बलाढ्य झाला, तेव्हां त्यानें आपल्या सर्वे भावांस व इस्राएलांच्या कांहीं सरदारांस तरवारीचे वधिले. ५ यहोराम बत्तीस वर्षांचा असतां राज्य करूं लागला; त्यानें यरुशलेमांत आठ वर्षे राज्य केले. ६ अहाबाच्या घराण्याप्रमाणे, इस्राएलाच्या राजांच्या रितीप्रमाणे तो चालला; त्यानें अहाबाच्या कन्येशीं लग्न केले; परमेश्वराच्या दृष्टीनें जे वाईट ते त्यानें केले. ७ तथापि जो करार परमेश्वराने दाविदाशीं केला होता त्यामुळे आणि त्यानें त्याचा व त्याच्या वंशजांचा दीप सर्वकाळ राहील असे वचन दिलें होतें त्यामुळे तो दाविदाचे घराणे नाहीसे करीना. ८ त्याच्या कारकीर्दींत अदोमाने यहुदाचे स्वामिल झुगारून देऊन आपला राजा नेमिला. ९ तेव्हां यहोराम आपले सेनानायक व आपले सर्वे रथ बरोबर घेऊन तिकडे गेला. ज्या अदोमी लोकांनीं त्यास घेरिलें होतें त्यांस व रथाच्या नायकांस त्यानें रात्रीच्या वेळीं उठून मार दिला. १० अदोमाने यहुदाचे स्वामिल झुगारून दिले; ते आजवर तसेच आहे. याच सुमारास लिब्नाने त्याचे स्वामिल झुगारून दिले; त्यानें आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर यास सोडिलें होतें

म्हणून असे झाले. ११ त्याने आणखी यहुदाच्या पहाडावर उच्च स्थाने बांधिली आणि यरुशलेमांतल्या रहिवाश्यांमध्ये व्यभिचारी मतीने चालावयास लावून यहुदास बहकविले. १२ एलीया संदेष्ट्याकडून त्यास एक लेख आला तो असा: तुझा पूर्वज दावीद याचा देव परमेश्वर म्हणतो, तूं आपला बाप यहोशाफाट याच्याप्रमाणे व यहुदाचा राजा आसा याच्याप्रमाणे चालला नाहीस; १३ तर इस्राएलाच्या राजांप्रमाणे चाललास आणि अहाबाच्या घराण्याप्रमाणे यहुदी व यरुशलेमनिवासी यांस व्यभिचारी मतीने चालावयास लाविले, त्याप्रमाणेच तुझ्याहून चांगले असे जे तुझ्या बापाच्या घराण्यांतील तुझे भाऊबंद त्यांचा तूं वध केला, १४ यामुळे पाहा, तुझे लोक, तुझी मुलेंबाळें, तुझ्या स्त्रिया, व तुझे सर्व धन यांवर परमेश्वर मोठा प्रहार करील; १५ तूं आंतड्यांच्या रोगाने बहुत पीडा पावशील; तो रोग इतका वाढेल की त्यामुळे दिवसानुदिवस तुझी आंतडी गळून पडतील. १६ परमेश्वराने पलिष्टी व कुशी लोकांच्या शेजाराचे अरबी लोक यांचीं मनं क्षुब्ध करून त्यांस यहोरामावर उठविले; १७ ते यहुदावर खारी करून त्यांत घुसले, आणि राजमंदिरांत जितकी संपत्ति मिळाली तितकी सर्व आणि राजपुत्र व राजस्त्रिया हीं अवधीं त्यांनीं नेलीं; त्याचा कनिष्ठ पुत्र यहोआहाज याच्याखेरीज त्याच्यापार्शी कोणी पुत्र राहिला नाही. १८ यानंतर परमेश्वराने त्याच्या आंतड्यांस असाध्य रोगाची पीडा लाविली. १९ उत्तरोत्तर त्या रोगाच्या कारणाने त्याची आंतडीं गळत गेलीं आणि तो अत्यंत पीडा भोगून दोन वर्षांच्या अंतीं मरण पावला. त्याच्या वाढवडिलांसाठीं लोकांनीं जशीं धूपद्रव्यें जाळिलीं होती तशीं त्याच्यासाठीं मुळींच जाळिलीं नाहीत. २० तो राज्य करूं लागला तेव्हां बत्तीस वर्षांचा होता; त्याने आठ वर्षे यरुशलेमांत राज्य केलें; तो सर्वांस अप्रिय होऊन मरण पावला; त्यास दावीदपुरांत मूठमाती दिली, पण ती राजांच्या थडग्यांत दिली नाही.

१ याचे नांव २२:१ येथे अहज्या असे आहे.

१ यरुशलेमकरांनीं त्याच्या जागीं त्याचा कनिष्ठ पुत्र अहज्या यास राजा केलें, कारण जी माणसांची टोळी अरबी लोकांबरोबर छावणीत आली होती तिनें त्याच्या सर्व वडील पुत्रांचा वध केला होता. या प्रकारें अहज्या बिन यहोराम हा यहुद्यांचा राजा झाला. २ अहज्या राज्य करूं लागला तेव्हां तो बेचाळीस वर्षांचा होता. त्यानें यरुशलेमांत एक वर्ष राज्य केलें. त्याच्या आईचें नांव अथल्या; ही अम्नीची नात. ३ त्याची चालचलणूक अहाबाच्या घराण्यासारखी होती, कारण दुष्कृत्यें करण्यास त्याची आई त्यास सल्ला देत असे. ४ अहाबाच्या घराण्याप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें; त्याच्या बापाच्या मृत्यूनंतर त्या घराण्यांतील लोकांनीं त्यास असा सल्ला दिला की त्यायोगें त्याचा नाश झाला. ५ तो त्यांच्या मसलतीनें इस्राएलाचा राजा यहोराम बिन अहाब याच्याबरोबर रामोथानिलाद येथें अरामाचा राजा हजाएल याजशीं लढावयास गेला, तेव्हां अरामी लोकांनीं योरामास घायाळ केलें. ६ तो हजाएलाशीं रामा येथें लढतांना अरामी लोकांच्या हातून जे घाय त्यास झाले होते ते बरे व्हावे म्हणून तो इज्जेल येथें गेला. अहाबाचा पुत्र यहोराम हा इज्जेल येथें आजारी होऊन पडला होता म्हणून यहुदाचा राजा यहोराम याचा पुत्र अजैज्या त्याच्या समाचारास गेला. ७ अहज्याचा नाश देवाकडून झाला, कारण त्यानें योरामाची संगति धरिली होती; अहाबाच्या घराण्याचा उच्छेद करावा म्हणून परमेश्वरानें यहु बिन निम्शी यास अभिषिक्त केलें होतें; त्याच्याशीं सामना करावा म्हणून तो तेथें येऊन यहोरामाबरोबर निघाला होता. ८ येहु अहाबाच्या घराण्यास शासन करीत असतां यहुदाचे सरदार व अहज्याचे पुतणे हे अहज्याच्या

१ अथवा: यहोआहाज; २१:१७ पाहा.

२ अथवा: बावीस; २ राजे ८:२६ पाहा.

३ अथवा: अहज्या; २२:१ पाहा. २ अथवा:

यहोशेबा: २ राजे ११:२ पाहा.

सेवेस असलेले त्यास आढळले; तेव्हां त्याने त्यांचा वध केला. ९ त्याने अहज्याचा शोध लाविला; त्यास त्याच्या लोकांनी पकडिले; तो शमरोन येथे लपून राहिला होता; त्यांनी त्यास येव्हुकडे नेऊन त्याचा वध केला व त्यास मूठमाती दिली; ते म्हणाले, जो यहोशाफाट परमेश्वरास जिवेंभावे शरण गेला त्याचा हा पुत्र. अहज्याच्या घराण्यांत राज्य करण्यास समर्थ असा कोणी उरला नाही.

१० अहज्याची आई अथल्या हिने आपला पुत्र मेला असे पाहिले तेव्हां तिने उठून सर्व राजवंशाचा संहार केला. ११ तरी राजकन्या यहोशंबाथ हिने अहज्याचा पुत्र योवाश यास त्या वधावयाच्या राज-पुत्रांतून चोरून नेले आणि विछाने ठेवण्याच्या कोठडीत त्याच्या दाईने त्याला छपवून ठेविले. याप्रमाणे यहोराम राजाची कन्या जी यहोयादा याजकाची पत्नी यहोश-बाथ (जी अहज्याची बहीण होती) तिने योवाशाला अथल्येपासून छपविले म्हणून तिला त्याचा वध करितां आला नाही. १२ देवाच्या मंदिरांत त्यास सहा वर्षे छपवून ठेविले होते; तेव्हां अथल्येने देशावर राज्य केले.

१ सातव्या वर्षी यहोयादाने आपली मज-
२३ बुती करून शतपति अजच्या बिन यरोहाम,
 इस्राएल बिन यहोहानान, अजच्या बिन ओबेद,
 मासेया बिन अदाया आणि अलीशाफाट बिन जिकी
 यांच्याशीं करार करून त्यांस आपल्या पक्षाचें केले.
 २ त्यांनीं यहुदा देशभर फिरून त्यांतील सर्व नगरांतून
 लेवी आणि इस्राएलाच्या पितृकुळांचे प्रमुख पुरुष यांस
 एकवट केले आणि ते यरुशलेमास आले. ३ सर्व
 मंडळीने देवाच्या मंदिरांत राजाशीं करार केला.
 यहोयादा त्यांस म्हणाला, दाविदाच्या वंशजांविषयीं
 परमेश्वराने सांगितले आहे त्याप्रमाणे राजपुत्रांने गादीवर
 बसावे. ४ तुम्हांस करावयाचें तें हेंच कीं तुमच्यांतल्या
 याजकांपैकीं व लेव्यांपैकीं एकतृतीयांश लोक शब्बाथ
 दिवशीं येत असतात, त्यांनीं द्वारपालांचें काम करावे;
 ५ एकतृतीयांश लोकांनीं राजमंदिरावर पहारा करावा

आणि एकतृतीयांश लोकांनीं तळाच्या वेशीपार्शीं असावे
 आणि बाकीच्या सर्व लोकांनीं परमेश्वराच्या मंदिराच्या
 अंगणांत राहावे. ६ याजक व सेवा करणारे लेवी
 यांखेरीज कोणी देवाच्या मंदिरांत येऊं नये; त्यांनींच
 मात्र आंत यावे, कारण ते पवित्र होत; बाकीच्या
 सर्व लोकांनीं परमेश्वराच्या मंदिराचा पहारा करावा.
 ७ लेव्यांपैकीं प्रत्येक मनुष्याने आपआपल्या हातीं शस्त्रें
 घेऊन राजासभोंवतीं उभे राहावे; कोणी मंदिराच्या
 आंत आला की त्यास मारून टाकावे; राजा आंत बाहेर
 येईल जाईल तेव्हां तुम्हीं त्याजबरोबर असावे.
 ८ यहोयादा याजकाच्या आज्ञेप्रमाणे लेव्यांनीं व सर्व
 यहुद्यांनीं केले; त्यांतल्या प्रत्येकानें शब्बाथ दिवशीं
 आंत येण्याची ज्यांची पाळी असे व कामावरून परत
 जाण्याची ज्यांची पाळी असे त्यांची व्यवस्था केली;
 यहोयादा याजकानें कोणत्याहि पाळीपाळीनें येणाऱ्या
 लेव्यांस निरोप दिला नव्हता. ९ दावीद राजाचे भाले,
 बर्चा व ढाली जीं देवाच्या मंदिरांत होती तीं यहोयादा
 याजकानें घेऊन शतपतींना दिलीं. १० त्यानें प्रत्येक
 मनुष्यास आपआपल्या हातीं हत्यार घेऊन मंदिराच्या
 वेदीच्या व मंदिराच्या जवळ राजासभोंवतीं उजव्या व
 डाव्या बाजूस उभे राहावयास सांगितले. ११ मग
 त्यानें राजकुमारास बाहेर आणून त्याच्या शिरीं मुकुट
 ठेविला आणि त्यास आज्ञापट देऊन राजा केले; यहोयादा
 व त्याचे पुत्र यांनीं त्यास अभिषेक केला; तेव्हां सर्व लोक
 म्हणाले, राजा चिरायु होवो. १२ लोक धावतपळत
 आहेत व राजाची स्तुति करीत आहेत, ही गडबड
 ऐकून अथल्या परमेश्वराच्या मंदिरांत लोकांकडे आली;
 १३ आणि पाहते तों राजा प्रवेशस्थानीं आपल्या
 नेहमींच्या स्तंभापार्शीं उभा आहे, सेनानायक व करणे
 वाजविणारे राजाजवळ आहेत; देशचे सर्व लोक
 करणे वाजवून आनंद करीत आहेत; गाणारे व स्तवन
 शिकविणारे वाद्ये वाजवीत आहेत; हें अथल्येच्या दृष्टीस
 पडले तेव्हां ती आपलीं वस्त्रे फाडून फितुरी रे फितुरी !
 असें म्हणाली. १४ मग यहोयादा याजकानें सेनेवरील
 शतपतींस बाहेर आणून आज्ञा केली कीं तिला सैन्याच्या

१ अथवा: यहोशेबा; २ राजे ११:२ पाहा.

रांगेतून बाहेर काढा; तिच्यामागून जो जाईल त्याचा वध करा; कारण परमेश्वराच्या मंदिरांत तिचा वध होऊं नये असें याजकांनं सांगितलें. १५ तेव्हां त्यांनीं तिला जाण्यासाठीं वाट केली; राजमंदिरीं जाण्याच्या घोड-वेशीनें ती निघून गेली; तेथें त्यांनीं तिला जिवें मारिलें.

१६ यानंतर यहोयादा, राजा व प्रजा यांनीं परमेश्वराचे लोक व्हावें म्हणून यहोयादानें त्यांजकडून परमेश्वराशीं करार करविला. १७ तेव्हां सर्व लोकांनीं बालदैवताच्या देवळांत जाऊन तें मोडून त्याच्या वेद्या व मूर्ति यांचा भुगाभुगा केला आणि बालाचा याजक मत्तान याचा वेद्यांसमोर वध केला. १८ मोशाच्या नियम-शाखांत लिहिलें आहे त्याप्रमाणें व दाविदानें नेमून दिलेल्या क्रमाप्रमाणें परमेश्वरास होमबलि अर्पून आनंदानें गायन करावें म्हणून दाविदानें लेवीय याजकांची परमेश्वराच्या मंदिरांत वांटणी करून दिली होती, त्यांच्या हातीं यहोयादानें परमेश्वराच्या मंदिराचे अधिकार सोंपविले. १९ कोणत्याहि प्रकारें कोणी अशुद्ध असला तर त्याचा आंत प्रवेश होऊं नये म्हणून त्यानें परमेश्वराच्या दाराशीं द्वारपाळ नेमिले. २० शत-पति, अमीरउमराव, लोकांचे सुमे व देशचे सर्व लोक यांस त्यानें बरोबर घेऊन परमेश्वराच्या मंदिरांतून राजास बाहेर आणिलें; ते वरच्या वेशींतून निघून राजमंदिरांत आले आणि राजा राजासनावर बसला. २१ या प्रकारें देशचे सर्व लोक आनंदित झाले व नगरांत शांतता झाली; अथत्येचा त्यांनीं तरवारीनें वध केला.

१ योवाश राज्य करूं लागला तेव्हां तो २४ सात वर्षांचा होता; त्यानें चाळीस वर्षे यरुश-लेमांत राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव सिब्या; ती बैर-शेबा येथली. २ यहोयादा याजक याच्या सर्व हयातींत योवाश हा परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें नीट तें करित असे. ३ यहोयादानें त्यास दोन बायका करून दिल्या; त्यास पुत्र व कन्या झाल्या. ४ यानंतर परमे-श्वराच्या मंदिराचा जीर्णोद्धार करावा असें योवाशाच्या मनांत आलें; ५ म्हणून त्यानें याजक व लेवी यांस

एकत्र करून म्हटलें, वर्षानुवर्ष तुमच्या देवाच्या मंदिराची दुरुस्ती व्हावी म्हणून तुम्ही यहुदाच्या सर्व नगरांत जा व सर्व इस्राएलांकडून पैसा जमा करा; हें कार्य त्वरित करा असें त्यानें सांगितलें असतांहि लेव्यांनीं तें त्वरेनें केलें नाहीं. ६ राजानें त्यांचा नायक यहोयादा यास बोलावून विचारिलें, आज्ञापटाच्या तंबूसाठीं परमेश्वराचा सेवक मोशे आणि इस्राएलाची मंडळी यांनीं वहिवाट लावून दिल्याप्रमाणें यहुदा आणि यरुशलेम यांतल्या लोकांपासून लेव्यांना कर जमा करावयास कां सांगितलें नाहीं? ७ त्या दुष्ट अथत्येच्या पुत्रांनीं देवाचें मंदिर मोडूनतोडून टाकिलें होतें आणि परमेश्वराच्या मंदिरांतील सगळ्या समर्पित वस्तु त्यांनीं बालदैवताला वाहिल्या होत्या. ८ राजाज्ञे-वरून लोकांनीं एक पेटी तयार करून परमेश्वराच्या मंदिराच्या दरवाजाबाहेर ठेविली. ९ मग यहुदाभर व यरुशलेमभर असें जाहीर करण्यांत आलें कीं देवाचा सेवक मोशे यानें रानांत इस्राएलांवर जो कर बसविला होता तो परमेश्वराप्रीत्यर्थ लोकांनीं आणावा. १० तेव्हां सर्व सरदार व सर्व प्रजाजन मोठ्या आनंदानें येऊन पुरेशी रक्कम जमेपर्यंत त्या पेटींत पैसे टाकीत होते. ११ लेव्यांच्या हातून राजाच्या प्रधानाकडे ती पेटी पोचती होई व तिच्यांत बराच पैसा आहे असें त्यांच्या नजरेस पडलें म्हणजे राजाचा चिटणीस व मुख्य याजकाचा नायक हे येऊन ती पेटी रिकामी करित, मग ती परत जागच्या जागीं नेऊन ठेवीत. त्यांनीं दिवसानुदिवस असें करून पुष्कळ पैसा जमविला. १२ मग राजानें व यहोयादानें तो पैसा परमेश्वराच्या मंदिराचें काम करण्यास दिला व त्यांनीं परमेश्वराच्या मंदिराचा जीर्णोद्धार करण्यासाठीं रोजानें गवंडी व सुतार लाविले आणि परमेश्वराच्या मंदिराची दुरुस्ती करण्यासाठीं लोखंडी व पितळी काम करणाऱ्या कारागिरांना कामास लाविलें. १३ या प्रकारें कारागिरांनीं कामास लागून तें पुरें केलें; त्यांनीं देवाचें मंदिर नीटनेटकें करून त्यास मजबुती आणिली. १४ तें सर्व काम आटोपल्यावर बाकी राहिलेले पैसे

त्याने नेऊन राजास व यहोयादास दिले; परमेश्वराच्या मंदिराप्रीत्यर्थ त्या पैशांचीं सेवेचीं व अर्पणाचीं पात्रें, चमचे आणि सोन्यारुप्याचीं इतर पात्रें बनविलीं. यहोयादाच्या आयुष्यभर परमेश्वराच्या मंदिरांत होमबलि नित्य अर्पांत असत. १५ पुढें यहोयादा वृद्ध व पुन्या वयाचा होऊन मृत्यु पावला; तो मृत्यु पावला तेव्हां त्याचें वय एकशें तीस वर्षांचें होतें. १६ त्यास दावीदपुरांत राजांमध्ये मूठमाती देण्यांत आली, कारण त्यानें इझाएलांत देव व त्याचें मंदिर यांच्यासंबंधानें चांगलें काम केलें होतें. १७ यहोयादा मरण पावल्यानंतर यहूदाच्या सरदारांनीं राजाकडे जाऊन त्यास मुजरा केला व राजानें त्याचें म्हणणें ऐकिलें. १८ मग ते आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याच्या मंदिराचा त्याग करून अशेरा मूर्ति व इतर मूर्ति यांची उपासना करू लागले; या त्यांच्या अपराधामुळें परमेश्वराचा क्रोध यहूदावर व यरुशलमावर भडकला. १९ तरी त्यांस आपणाकडे परत आणावें म्हणून परमेश्वरानें त्यांकडे संदेष्टे पाठविले; त्यांनीं त्यांचा निषेध केला पण ते कांहीं ऐकतना. २० मग परमेश्वराचा आत्मा यहोयादा याजकाचा पुत्र जखन्या याच्या ठायीं आला; त्यानें उंच जागीं उभें राहून लोकांस म्हटलें, देव म्हणतो, तुम्ही परमेश्वराची आज्ञा कां उल्लंघितां? अशानें तुम्हांस यश येणार नाही; तुम्हीं परमेश्वरास सोडिलें म्हणून त्यानें हि तुम्हांस सोडिलें आहे. २१ मग त्यांनीं त्याजविरुद्ध कट करून राजाज्ञेनें परमेश्वराच्या मंदिराच्या अंगणांत त्यास दगडमार केला. २२ याप्रमाणें त्याचा बाप यहोयादा यानें केलेले उपकार योवाश राजा स्मरला नाही, पण त्यानें त्याच्या पुत्रास वधिलें. त्याच्या मृत्युसमयीं तो म्हणाला, परमेश्वरा, हें अवलोकन करून याचें उसनें फेड. २३ नवें वर्ष लागतांच अराम्यांच्या सेनेनें त्याजवर स्वारी केली; ते यहूदा व यरुशलेम यांजवर चालून येऊन त्यांनीं लोकांपैकीं सरदार होते त्यांचा नायनाट केला व त्यांचें सर्व धन लुटून दिसिष्काच्या राजाकडे पाठवून दिलें. २४ अराम्यांच्या सैन्यांत फार थोडे लोक होते तरी परमेश्वरानें त्यांच्या हातीं एक फार

मोठें सैन्य लांगूं दिलें, कारण त्यांनीं आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याचा त्याग केला होता. या प्रकारें त्यांनीं योवाशाला शासन केलें. २५ ते त्याला मोठाल्या जखमांनीं घायाळ करून निघून गेले, तेव्हां त्याच्या सेवकांनीं यहोयादा याजकाच्या पुत्राच्या खुनाकरितां त्याजशीं फितुरी करून तो बिछान्यावर पडला असतांना त्याजवर प्रहार करून त्याला ठार केलें. त्यांनीं त्यास दावीदपुरांत मूठमाती दिली, राजांच्या कबरस्तानांत दिली नाही. २६ ज्यांनीं त्याजशीं फितुरी केली ते हे: शिमथ अम्मोनीण हिचा पुत्र जौबाद व मवावीण शिथ्रिथ हिचा पुत्र यहोजाबाद. २७ योवाशाचे पुत्र, त्याला सांगितलेली मोठी शिक्षा व देवाच्या मंदिराचा जीर्णोद्धार यांविषयीं सर्व कांहीं राजांच्या बखरींत पुस्तकांत लिहिलें आहे. त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र अमस्या हा राजा झाला.

१ अमस्या राज्य करूं लागला तेव्हां २५ पंचवीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलैमांत एकुण-तीस वर्षे राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव यहोअदान होतें; ती यरुशलैमची होती. २ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें नीट तें त्यानें केलें, पण तें खऱ्या अंतःकरणानें केलें नाही. ३ त्याच्या हातीं राज्य कायम झालें तेव्हां ज्या त्याच्या सेवकांनीं त्याचा बाप राजा यास वधिलें होतें त्यांस त्यानें जिवें मारिलें; ४ पण त्यांच्या मुलांबाळांस त्यानें मारिलें नाही. मुलामुळें बापास मारूं नये व बापामुळें मुलास मारूं नये, ज्यानें पाप केलें तोच आपल्या पापास्तव मरावा अशी जी परमेश्वराची आज्ञा मोशाच्या नियमशास्त्रांत लिहिली आहे तिच्याप्रमाणें त्यानें केलें. ५ अमस्यानें अवघा यहूदा व बन्यामीन मिळविला व त्यांच्या पितृकुळांप्रमाणें त्यांजवर सहस्रपति व शतपति नेमून दिले; जे वीस वर्षांचे व त्याहून अधिक वयाचे होते त्यांची त्यानें गणती केली तेव्हां युद्ध करावयाजोगे व भाला व ढाल धारण करण्याजोगे तीन लाख निवडक

१ अथवा: जोजाखार: २ राजे १२:२१ पाहा.

२ अथवा: शोमर: २ राजे १२:२१ पाहा.

लोक भरले. ६ त्याप्रमाणेच त्याने शंभर किवार चांदी देऊन एक लाख इस्त्राएल योद्धे चाकरीस ठेविले; ७ पण देवाचा एक माणूस त्याजकडे येऊन म्हणाला, हे राजा, इस्त्राएलाच्या सेनेने तुजबरोबर जाऊ नये, कारण परमेश्वर इस्त्राएलाच्या म्हणजे सर्व एफ्राईम वंशाजांच्याबरोबर नाही; ८ पण तू जाणारच तर महुंमकी कर; युद्ध करण्याची हिंमत बांध. देव तुला आपल्या शत्रूपुढे चीत करील; साहाय्य करण्यास व चीत करण्यास देवाला सामर्थ्य आहे. ९ अमस्याने देवाच्या माणसास विचारिले, मी शंभर किवार रूपे इस्त्राएल सैन्यास देऊन चुकलों आहें त्याच्या-संबंधाने मी काय करूं? देवाच्या माणसाने उत्तर दिले, तुला याहूनहि अधिक देण्याची परमेश्वरास ताकद आहे. १० मग एफ्राइमाहून जें सैन्य त्याजकडे आलें होतें त्याने स्वस्थानी परत जावें म्हणून अमस्याने तें निराळें केलें; तेव्हां यहुदावर त्यांचा राग फार भडकला व ते अत्यंत क्रोधायमान होऊन स्वस्थानी परत गेले. ११ अमस्याने हिंमत करून आपल्या लोकांस युद्धास नेलें; क्षारखोऱ्यांत जाऊन सेइर वंशाजांपैकी दहा हजार लोक त्याने वधिले. १२ यहुदी लोकांनी आणखी दहा हजार पाडाव केले व त्यांस पर्वतशिखरावर नेऊन त्यांचा कडेलोट केला, आणि त्यांचा पुराडा झाला; १३ पण जें सैन्य लढाईस आपल्या-बरोबर न नेतां अमस्याने परत लावून दिलें होतें त्याने शमरोनापासून बेथ-होरोनापर्यंत यहुदाच्या नगरांवर हल्ला केला; त्यांनी त्यांतल्या तीन हजारांस ठार करून पुष्कळ लूट नेली.

१४ अदोम्यांचा संहार करून परत आल्यावर अमस्याने सेइर लोकांची दैवतें आणून त्यांस आपले देव मानिलें आणि तो त्यांची उपासना करूं लागला व त्यांच्यापुढें धूप जाळूं लागला. १५ तेव्हां अमस्यावर परमेश्वराचा कोप भडकला व त्याने त्याजकडे एक संदेश पाठविला; तो त्यास म्हणाला, ज्या मूर्तीला आपल्या लोकांस तुझ्या हातांतून सोडवितां आलें नाही त्यांच्या भजनीं तूं कां लागलास ?

१६ तो त्याला असें बोलूं लागला तेव्हां राजा त्यास म्हणाला, मीं तुला आपला मंत्री केलें आहे काय ? गप्प राहा; तुला मार पाहिजे काय ? तेव्हां संदेश गप्प राहिला. मग तो म्हणाला, मला ठाऊक आहे कीं देवानें तुझा नाश करण्याचें ठरविलें आहे, कारण तूं हें असें केलें आहे व माझा सल्ला घेतला नाही.

१७ मग यहुदाचा राजा अमस्या यानें मसलत घेऊन इस्त्राएलाचा राजा योवाश बिन यहोआहाज बिन येहू याजकडे निरोप पाठविला कीं चल, आपण एकमेकांसमोर उभे राहूं. १८ इस्त्राएलाचा राजा योवाश यानें यहुदाचा राजा अमस्या यास सांगून पाठविलें कीं लवानोनांतल्या कांटेडुडपानें लवानोनांतल्या एका गंधसरूकडे मागणी केली कीं तुझी मुलगी माझ्या मुलास दे; लवानोनांत असलेला एक वनपशु त्या वाटेनें गेला त्यानें तें कांटेडुडप पायाखालीं तुडवून टाकिलें. १९ तूं म्हणतोस, मीं अदोमाचा मोड केला; त्यामुळे तुजें हृदय उन्मत्त होऊन तूं फुशारकी मारीत आहेस; आपल्या घरीं बैस; तूं पतन पावशील व तुजबरोबर यहुदा पतन पावेल; तूं आपण होऊन अरिष्टास कां आमंत्रण करीत आहेस ? २० अमस्या कांहीं केल्या ऐकेना; कारण ते अदोमाच्या दैवतांच्या नादीं लागले होते म्हणून त्यांस त्यांच्या शत्रूंच्या स्वाधीन करावें असा देवाचा संकेत झाला होता. २१ तेव्हां इस्त्राएलाचा राजा योवाश चढाई करून गेला; तो व यहुदाचा राजा अमस्या यांचा यहुदा देशांतील बेथ-शेमेश येथें सामना झाला. २२ इस्त्राएलापुढें यहुदाची त्रैधा उडाली आणि ज्यानें त्यानें आपआपल्या डेऱ्याकडे पळ काढिला. २३ इस्त्राएलाचा राजा योवाश यानें यहुदाचा राजा अमस्या बिन योवाश बिन यहोआहाज यास बेथ-शेमेश येथें पकडून यरुशलैमास नेलें; आणि त्यानें एफ्राईमी वेशी-पासून कोपऱ्यावरील वेशीपर्यंत यरुशलैमाचा चारशें हात कोट पाडून टाकिला. २४ जेवढें सोनें, रूपें व पात्रेही देवाच्या मंदिरांत ओबेथ-अदोम याजपार्शी

१ अथवा: यहोआश (त्याप्रमाणेंच १८, २१, २३ व २५ ह्या ओव्यांत); २ राजे १४:८ पाहा.

त्याला सांपडलीं तेवढीं सगळीं व राजमंदिरां-
तील खजिना व कैदी घेऊन तो शोमरोनास
परत गेला.

२५ इस्त्राएलाचा राजा योवाश बिन यहोआहाज
याच्या मृत्यूनंतर यहूदाचा राजा अमस्या बिन योवाश
पंधरा वर्षे जगला. २६ अमस्याचीं अथपासून इति-
पर्यंत बाकीचीं कृत्ये यहूदा व इस्त्राएल यांच्या राजांच्या
बखरींत वर्णिलेलीं आहेत, नाहीत काय ? २७ अमस्यानें
परमेश्वरास अनुसरण्याचें सोडून दिलें तेव्हां यरुशलेमांत
त्याजविरुद्ध कट झाल्यामुळें तो लाखीश येथें पळून
गेला, पण लोकांनीं त्याच्या पाठोपाठ लाखीश येथें
माणसें पाठवून त्याला ठार केलें; २८ त्यास घोड्यावर
घाळून आणिलें आणि यहूदाच्या राजधानींत त्याच्या
पूर्वजांमध्ये त्यास मूठमाती दिली.

१ उज्जीया सोळा वर्षांचा असतांना सर्व
२६ यहूदी लोकांनीं त्यास त्याचा बाप अमस्या याच्या
जागीं राजा केलें. २ अमस्या राजा आपल्या
पितरांजवळ जाऊन निजल्यावर उज्जीयानें एलोथाची
मजबुती करून पुनः तें यहूदाच्या सत्तेत आणिलें.
३ उज्जीया राज्य करूं लागला तेव्हां तो सोळा वर्षांचा
होता; त्यानें यरुशलेमांत बावन्न वर्षे राज्य केलें; त्याच्या
आईचें नांव यखिल्या; ती यरुशलेमाची होती.
४ त्याचा बाप अमस्या याच्या एकंदर वागणुकीस
अनुसरून परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें नीट तें तो करी.
५ देवाचे दृष्टांत जाणणारा जखन्या याच्या वेळीं तो
देवाच्या भजनीं लागलेला असे; देवाच्या भजनीं जोंवर
तो लागला होता तोंवर त्यानें त्याचें कल्याण
केलें. ६ त्यानें जाऊन पलिष्ट्यांशीं युद्ध केलें; गथ,
यब्ने व अश्दोद यांचे कोट पाडून टाकिले आणि
अश्दोदाच्या आसपास व पलिष्ट्यांमध्ये त्यानें नगरें
वसविलीं. ७ पलिष्टी, गुर-बालवासी अरब व मऊनी
यांच्याविरुद्ध देवानें त्यास साहाय्य केलें. ८ अम्मोनी
लोक उज्जीयास कर देत असत. त्याची कीर्ति मिसर
देशाच्या सीमेपर्यंत जाऊन पसरली, कारण तो महा-

समर्थ झाला. ९ उज्जीयानें यरुशलेमांत कोपऱ्याच्या
वेशीजवळ, खोऱ्याच्या वेशीजवळ आणि कोट वळसा
घेतो तेथें बुरूज बांधून त्यांस बळकटी आणिली.

१० त्याचीं पुष्कळ जनावरे होती म्हणून त्यानें जंगलांत,
तळवटींत व माळांत बुरूज बांधिले व पुष्कळ
हौद खोदिले. पहाडांत व कर्मेलांत त्याचे शेतकरी व
द्राक्षीचे मळेकरी असत, कारण त्याला शेतकीचा फार
शोक असे. ११ उज्जीयाजवळ लढाऊ लोकांचें सैन्य
असे; राजाच्या सेनानायकांपैकीं एक हनन्या म्हणून
होता, त्याच्या हाताखालचा ईयेल लेखक व मासेया
कारभारी हे गणती करीत, तदनुसार तें सैन्य टोळी-
टोळीनें लढाईस जात असे. १२ पितृकुळांतील
प्रमुख पुरुष जे शूर वीर असत त्यांची एकंदर संख्या
दोन हजार सहास्र होती. १३ त्यांच्या अधिकाराखालीं
तीन लक्ष सात हजार पांचशें एवढी कवायत शिक-
लेली फौज होती; शत्रूच्याविरुद्ध राजास कुमक
करण्यास ते मोठ्या शौर्यानें लढत. १४ या सर्व सेने-
साठीं उज्जीयानें ढाली, भाले, शिरस्त्राणें, उरस्त्राणें,
धनुष्ये व गोफणगुंडे तयार केले. १५ यरुशलेमाच्या
बुरुजांवर व प्राकारांवर चतुर कारागिरांनीं नवीन
काढलेलीं यंत्रां हि त्यानें ठेविलीं; त्या यंत्रांनीं बाण व
मोठे धोंडे फेकून मारितां येत असत. त्याची कीर्ति
दूरवर पसरली; त्यास इतकें विलक्षण साहाय्य मिळालें
कीं तो महासामर्थ्यावान् झाला.

१६ तो समर्थ झाला तेव्हां त्याचें हृदय उन्मत्त
होऊन तो विषडला, आणि आपला देव परमेश्वर याच्या
आज्ञेचें त्यानें उल्लंघन केलें; धूपवेदीवर धूप जाळण्या-
साठीं तो परमेश्वराच्या मंदिरांत गेला. १७ अजऱ्या
याजक व त्याजबरोबर परमेश्वराचें याजकपण करीत
असलेले ऐशीं वीर पुरुष त्याच्या पाठोपाठ आंत गेले;
१८ त्यांनीं उज्जीया राजाचा प्रतिकार करून म्हटलें,
हे उज्जीया, परमेश्वराप्रीत्यर्थ धूप जाळणें हें तुझें काम
नव्हे; अहरोनाचे वंशज जे याजक, ज्यांना धूप जाळ-
ण्यासाठीं पवित्र केलें आहे, त्यांचेंच हें काम आहे; तूं
पवित्रस्थानांतून निघून जा, कारण तूं मर्यादेचें उल्लंघन

१ याचें नांव २ राजे १४:२१ येथें अजऱ्या असें आहे.

केलें आहे; अशानें परमेश्वर देवाकडून तुझें गौरव होणार नाही. १९ तेव्हां उज्जीयास क्रोध आला. धूप जाळण्यासाठीं त्यानें हातांत धुफाटणें घेतलें होतें; आणि तो याजकांवर संतापला असतां, त्यांच्यादेखत परमेश्वराच्या मंदिरांत धूपवेदीजवळ त्याच्या कपाळावर कोड उठलें. २० अजऱ्या मुख्य याजक व दुसरे सर्व याजक यांनीं पाहिलें तों त्याच्या कपाळावर कोड उठलें आहे असें त्यांच्या दृष्टीस पडलें; तेव्हां त्यांनीं त्यास तेथून लवकर घालवून दिलें; परमेश्वरानें आपणास तडाका दिला आहे हें जाणून तोहि उतावळीनें बाहेर निघाला. २१ उज्जीया राजा आमरण कोडी राहिला; तो कोडी असल्यामुळें एका घरांत निराळा राहत असे; त्यास परमेश्वराचें मंदिर वर्ज्य झालें, व त्याचा पुत्र योथाम हा राजघराण्याचा कारभारी होऊन देशच्या लोकांचें शासन करूं लागला. २२ उज्जीयाचीं अथपासून इतिपर्यंत सर्व अवशिष्ट कृत्यें आमोजाचा पुत्र यशया संदेष्टा यानें लिहिलीं आहेत. २३ उज्जीया आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; तो कोडी होता म्हणून राजांच्या खासगी इमशानभूमींत त्याला मृदमाती दिली; त्याचा पुत्र योथाम त्याच्या जागीं राजा झाला.

२७ १ योथाम राज्य करूं लागला तेव्हां तो पंच-वीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत सोळा वर्षे राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव यरुशा असें होतें; ती सादोकाची कन्या. २ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें ठीक तें त्यानें केलें; त्याचा बाप उज्जीया याच्या एकंदर वागणुकीप्रमाणें तो वागला; मात्र परमेश्वराच्या मंदिरांत त्यानें प्रवेश केला नाही. प्रजाजन अधिकाधिक बिघडत चालले. ३ त्यानें परमेश्वराच्या मंदिराचा वरचा दरवाजा बांधिला आणि ओफेलच्या कोटावर पुष्कळ बांधकाम केलें. ४ त्यानें यहूदाच्या पहाडी देशांत शहरें वसविलीं आणि वनांत गढ्या व बुरुज बांधिले. ५ त्यानें अम्मोनी लोकांच्या राजाशीं लढून त्यांजवर वर्चस्व मिळविलें. त्या वर्षीं अम्मोनी लोकांनीं त्यास शंभर किंकार चांदी, दहा हजार कोर गह्वें, दहा हजार कोर जव अशी

खंडणी दिली. दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षींहि अम्मोनी लोकांनीं अशीच खंडणी दिली. ६ योथाम आपला देव परमेश्वर यास स्मरून आपली वर्तणूक ठेवी म्हणून तो समर्थ झाला. ७ योथामाचीं अवशिष्ट कृत्यें, त्याच्या सर्व लढाया व त्याचें वर्तन हीं सर्व इस्राएल व यहूदी यांच्या राजांच्या बखरींत वर्णिलीं आहेत. ८ तो राज्य करूं लागला तेव्हां पंचवीस वर्षांचा होता व यरुशलेमांत त्यानें सोळा वर्षे राज्य केलें. ९ योथाम आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्यास दावीदपुरांत मृदमाती दिली आणि त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र आहाज हा राजा झाला.

१ आहाज राज्य करूं लागला तेव्हां **२८** वीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत सोळा वर्षे राज्य केलें; त्याचा पूर्वज दावीद यानें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें ठीक तें केलें होतें त्याप्रमाणें त्यानें केलें नाही. २ तो इस्राएलांच्या राजांच्या मार्गांनीं चालला; त्यानें बाल दैवतांच्या ओतींव मूर्ति केल्या. ३ त्यानें हिन्नोमपुत्राच्या खोऱ्यांत धूप जाळिला आणि ज्या राष्ट्रांस परमेश्वरानें इस्राएल लोकांपुढून घालवून दिलें होतें त्यांच्या अमंगळ कृतींस अनुसरून त्यानें आपल्या मुलांचा अर्मीत होम करून तीं अर्पिलीं. ४ तो उच्च स्थानीं टेकड्यांवर व प्रत्येक हिरव्या वृक्षाखालीं यज्ञ करी व धूप जाळी; ५ म्हणून त्याचा देव परमेश्वर यानें त्यास अरामी लोकांच्या राजाच्या हातीं दिलें; त्यांनीं त्यास जिकून त्याचे पुष्कळ लोक पाडाव करून दिमिष्कास नेले. याशिवाय त्यास इस्राएलाच्या राजाच्या हातीं दिलें, त्यानें मोठी कत्तल उडवून त्यास जेर केलें. ६ रमात्याचा पुत्र पेकह यानें एका दिवसांत यहूदांतल्या एक लक्ष वीस हजार शूर वीरांचा संहार केला, कारण त्यांनीं आपल्या वडिलांचा देव परमेश्वर यास सोडून दिलें होतें. ७ एफ्राइमांतल्या एका जिखी नामक महावीरानें राजपुत्र मासेया, घरकारभारी अज्रीकाम व राजाचा नायक एलकाना यांचा वध केला. ८ इस्राएल लोकांनीं आपल्या भाऊवंदांच्या स्त्रिया, पुत्र व कन्या मिळून दोन लक्ष माणसें पाडाव करून नेलीं आणि

त्यांस पुष्कळ लुटून ती लूट शोमरोनास नेली. ९ त्या समर्थी ओदेद नांवाचा परमेश्वराचा एक संदेश तो तेथे होता; शोमरोनास सैन्य परत आले त्यास मार्गात गांठून तो म्हणाला, पाहा, तुमच्या पूर्वेजांचा देव परमेश्वर हा यहुदावर रागावला म्हणून त्याने त्यांस तुमच्या हाती दिले; तुम्ही इतक्या क्रोधाने त्यांची कत्तल केली की तो गगनापर्यंत पोहंचला आहे. १० यहुदी व यरुशलेमकर यांस आपले दास व दासी करून ठेवावे असा तुमचा इरादा आहे; तर तुम्हीही आपला देव परमेश्वर याचे अपराधी नाही काय? ११ तर आतां माझे ऐका; तुम्ही आपल्या पाडाव केलेल्या भाऊवंदांस परत पाठवून द्या, कारण परमेश्वराचा कोप तुम्हांवर अतिशयित भडकला आहे. १२ तेव्हां एफ्राइमांतले किलेक मुख्यमुख्य पुरुष म्हणजे अजण्या बिन योहानान, बरेख्या बिन मशिलेमोथ, यहिज्कीया बिन शलुम आणि अमासा बिन हदलाई हे लढाईहून परत येणाऱ्यांस आडवे जाऊन म्हणाले, १३ या पाडाव केलेल्या लोकांस आंत आणू नका; तुम्ही जो संकल्प केला आहे त्याच्यामुळे आम्ही परमेश्वराचे अपराधी होऊ व आमच्या पापांत व दोषांत भर पडेल; आमचा दोष तर मोठा आहे आणि इस्राएलावर बहुत कोप भडकला आहे. १४ तेव्हां त्या हत्यारबंद लोकांनी ते पाडाव केलेले लोक आणि आणिलेली लूट ही सरदार व सर्व मंडळी यांच्यासमक्ष सोडून दिली. १५ मग वर नावे सांगितलेल्या पुरुषांनी पाडाव केलेल्या लोकांतल्या उघड्यानागव्यांस लुटीतलीं वस्त्रे नेसविलीं, जोडे घालावयास दिले, त्यांस खाऊपिऊं घातले, त्यांस तैलाभ्यंग केला आणि सर्व निर्बल लोकांस गाढवांवर बसवून खर्जूर नगर जे यरीहो तेथे त्यांच्या भाऊवंदांकडे पोहंचते केले; आणि मग ते शोमरोनास परत गेले.

१६ त्या समर्थी आहाज राजाने अशूरच्या राजाकडे जासूद पाठवून कुमक मागितली. १७ कारण अदोमी लोकांनी पुनः येऊन यहुदास मार देऊन कांहीं लोक पाडाव करून नेले होते. १८ आणि पलिष्टी लोक तळ-

वट व यहुदाचा दक्षिण प्रांत यांतील नगरांवर खारी करून बेथ-शेमेश, अयालोन, खेदेरोथ, सोखो व त्याच्या आसपासचीं खेडींपाडीं, तिन्ना व त्याच्या आसपासचीं खेडींपाडीं, आणि गिम्जो व त्याच्या आसपासचीं खेडींपाडीं हीं सर्व काबीज करून त्यांत राहू लागले. १९ इस्राएलाचा राजा आहाज याच्यामुळे परमेश्वराने यहुदास धुळीस मिळविले, कारण त्याने बेफाम वर्तन करून परमेश्वराचा मोठा अपराध केला होता. २० ह्यामुळे अशूरचा राजा तिग्लथ-पिल्नेसर याने त्याजकडे येऊन त्यास त्रस्त केले; त्यास साहाय्य केले नाही. २१ आहाजाने परमेश्वराच्या मंदिरांतून आणि राजाच्या व सरदारांच्या घरांतून धन घेऊन अशूरच्या राजाला दिले तरी त्याचा त्याला कांहीं उपयोग झाला नाही. २२ संकट-समर्थी ह्या आहाज राजाने परमेश्वराचा अधिकच अपराध केला; २३ दिमिष्काच्या ज्या दैवतांनी त्यास मार दिला होता, त्यांस त्याने यज्ञ केले. तो म्हणाला, अरामी राजांस त्याच्या दैवतांनी साहाय्य केले तर मी त्यांस यज्ञ केल्यास मलाहि ते साहाय्य करितील; पण ते त्याच्या व सर्व इस्राएलाच्या नाशास कारण झाले. २४ आहाजाने देवाच्या मंदिरांतील पात्रे जमा करून तीं फोडून-तोडून टाकिलीं; त्याने परमेश्वराच्या मंदिराचीं द्वारे बंद केलीं आणि यरुशलेमाच्या कोनाकोपऱ्यांतून वेद्या बांधिल्या. २५ त्याने यहुदाच्या प्रत्येक नगरांत अन्य दैवतांस धूप जाळण्यासाठी उच्च स्थाने बांधिलीं आणि आपल्या पूर्वेजांचा देव परमेश्वर यास संतप्त केले. २६ अथपासून इतिपर्यंत त्याचीं बाकीचीं कृत्ये व त्याचे सर्व वर्तन हीं यहुदा व इस्राएल यांच्या राजांच्या बखरीत वर्णिली आहेत. २७ आहाज आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्यास यरुशलेम नगरांत मूठमाती दिली; पण त्यास इस्राएलाच्या राजांच्या कबरस्तानांत नेले नाही; मग त्याचा पुत्र हिज्कीया हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ हिज्कीया राज्य करू लागला तेव्हां तो २९ पंचवीस वर्षांचा होता; त्याने एकुणतीस वर्षे यरुशलेमांत राज्य केले; त्याच्या आईचे नांव

अबीया, ती जखऱ्याची कन्या. २ आपला पूर्वज दावीद याच्याप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें नीट तें तो करीत असे. ३ त्याच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षाच्या पहिल्या महिन्यांत त्यानें परमेश्वराच्या मंदिराचे दरवाजे उघडिले आणि त्यांची दुरुस्ती केली. ४ मग त्यानें याजकांस व लेव्यांस आणून पूर्वेकडील चौकांत जमा केलें; ५ तो त्यांस म्हणाला, लेव्यांनो, माझे ऐका, तुम्ही स्वतः पवित्र व्हा आणि तुमच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याचें मंदिर पवित्र करा; पवित्रस्थानांतून सर्व अमंगलता दूर करा; ६ आपल्या पूर्वजांनीं अपराध करून आपला देव परमेश्वर याच्या दृष्टीनें जें वाईट तें केलें व त्याला सोडून दिलें; परमेश्वराच्या निवासास ते पराबुद्ध झाले; त्यांनीं याजकडे आपली पाठ फिरविली; ७ त्याप्रमाणेंच त्यांनीं देवडीचे दरवाजे बंद केले, दीप मालविले आणि पवित्रस्थानांत इस्राएलाच्या देवाप्रीत्यर्थ धूप जाळिली नाही कीं होमबलि अर्पिले नाहीत; ८ म्हणून परमेश्वराचा क्रोध यहूदा व यरुशलेम यांवर भडकला; त्यानें त्यांना दहशत व विस्मय यांस कारण केलें आहे, व ते धिःकारास पात्र झाले आहेत हें तुम्ही डोळ्यांनीं पाहत आहां. ९ यामुळें आमच्या वाडवडिलांचा तरवारीनें वध झाला; आमचे पुत्र, कन्या व स्त्रिया पाडाव होऊन गेल्या; १० आतां माझ्या मनांत आहे कीं इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्याशीं आपण करार करावा, म्हणजे त्याचा आम्हांवरील संताप दूर होईल. ११ मुलांनो, आतां हयगय करूं नका, कारण तुम्हीं परमेश्वरासमोर उभें राहावें, त्याची सेवाचकरी करावी व त्याचे सेवक होऊन धूप जाळावा म्हणून परमेश्वरानें तुम्हांस निवडिलें आहे.

१२ मग लेवी उठून उभे राहिले ते हे: कहाथी वंशांतले महथ बिन अमासय व योएल बिन अजऱ्या; मरारी वंशांतले कीश बिन अब्दी व अजऱ्या बिन यहळेलेल; गेषोनी वंशांतले यवाह बिन जिम्मा, आणि एदेन बिन यवाह; १३ अलीसाफानाच्या वंशांतले शिघ्री व ईयेल; आसाफाच्या वंशांतले जखऱ्या व मत्तन्या; १४ हेमान वंशांतले यहीएल व

शिमी; यदूथूनाच्या वंशांतले शमाया व उज्जियेल. १५ त्यांनीं आपल्या भाऊवंदांस एकत्र जमवून स्वतांस पवित्र केलें, आणि परमेश्वराच्या वचनानुसार राजानें आज्ञा केली होती तीप्रमाणें परमेश्वराच्या मंदिराच्या शुद्धीसाठीं ते मंदिरांत गेले. १६ याजक परमेश्वराच्या मंदिराचा गाभारा शुद्ध करण्याकरितां त्यांत गेले. आंत जाऊन परमेश्वराच्या मंदिरांत जेवढ्या अशुद्ध वस्तु त्यांस सांपडल्या तेवढ्या सर्व बाहेर काढून परमेश्वराच्या मंदिराच्या अंगणांत त्यांनीं नेल्या. लेव्यांनीं त्या उचलून बाहेर नेऊन किद्रोन ओहळांत टाकिल्या. १७ पहिल्या महिन्याच्या प्रतिपदेस त्यांनीं पवित्रीकरणास आरंभ केला व त्याच महिन्याच्या अष्टमीस ते परमेश्वराच्या देवडीपर्यंत आले; त्यांनीं परमेश्वराचें मंदिर आठ दिवसांत पवित्र केलें; पहिल्या महिन्याच्या सोळाव्या दिवशीं सर्व काम त्यांनीं समाप्त केलें. १८ मग ते राजमंदिरी हिज्कीया राजाकडे जाऊन त्यास म्हणाले, आम्हीं परमेश्वराचें सर्व मंदिर, होमवेदी व तिचीं सर्व उपकरणें आणि समर्पित भाकरीचें मेज व त्याचीं सर्व उपकरणें शुद्ध केलीं आहेत. १९ जेवढीं पात्रें आहाज राजानें आपल्या कारकीर्दींत अत्याचार करून फेंकून दिलीं होती, तेवढीं सर्व आम्हीं नीट करून पवित्र केलीं आहेत; पाहा, तीं परमेश्वराच्या वेदीपुढें आहेत.

२० मग हिज्कीया राजा सकाळीं उठून नगराचे सर्व सरदार एकवट करून परमेश्वराच्या मंदिरीं गेला. २१ तेव्हां राज्य, पवित्रस्थान व यहूदा यांच्याकरितां त्यांनीं सात गोऱ्हे, सात एडके, सात कोंकरें व सात बोकड पापार्पणासाठीं आणिले. मग ते परमेश्वराच्या वेदीवर अर्पावे अशी अहरोन वंशांतील याजकांस त्यानें आज्ञा केली. २२ मग त्यांनीं ते गोऱ्हे कापिले आणि याजकांनीं त्यांचें रक्त घेऊन वेदीवर शिंपडिलें. त्यांनीं मेंढरें मारून त्यांचेंहि रक्त वेदीवर शिंपडिलें; त्याप्रमाणेंच कोंकरेंहि मारून त्यांचें रक्त वेदीवर शिंपडिलें. २३ मग त्यांनीं पापार्पणाचे बकरे राजाच्या व मंडळीच्यासमोर आणिले; त्यांवर त्यांनीं आपले हात ठेविले; २४ मग याजकांनीं ते कापून इस्राएला-

बहल प्रायश्चित्त व्हावयासाठीं त्यांचें रक्त पापबलि म्हणून वेदीवर शिंपडिलें; सर्व इस्राएलांसाठीं होमार्पण व पापार्पण करावें अशी राजाज्ञा झाली. २५ दावीद व राजाचा द्रष्टा गाद आणि नाथान संदेश यांच्या आज्ञे-प्रमाणें झांजा, सारंग्या व विणा वाजविण्यासाठीं लेव्यांस परमेश्वराच्या मंदिरांत उभें केलें; ही आज्ञा परमेश्वरानें आपल्या संदेश्यांच्याद्वारे केली होती. २६ दाविदानें करविलेलीं वाद्यें घेऊन लेवी उभे राहिले व याजक करणे घेऊन उभे राहिले. २७ मग हिज्कीयानें वेदीवर होमबलि अर्पिण्याची आज्ञा दिली. होमार्पणास आरंभ झाला तेव्हां परमेश्वराच्या स्तोत्रासहि आरंभ झाला, आणि करणे व इस्राएलाचा राजा दावीद यानें करविलेलीं वाद्यें वाजू लागलीं. २८ सर्व मंडळी आराधना करूं लागली, गायक गाऊं लागले व करणेंकरी करणे वाजवूं लागले; होमार्पणाची समाप्ति होईपर्यंत हें सर्व चाललें होतें. २९ यज्ञाची समाप्ति झाली तेव्हां राजानें व त्याजबरोबरच्या सर्व लोकांनीं नमन करून आराधना केली. ३० मग हिज्कीया राजा व सरदार यांनीं लेव्यांस आज्ञा केली कीं दावीद व आसाफ द्रष्टा यांचीं कवनें गाऊन परमेश्वराची स्तुति करा. तेव्हां त्यांनीं आनंदानें स्तुति केली व आपलीं मस्तकें लववून आराधना केली. ३१ मग हिज्कीया म्हणाला, आतां तुम्हीं आपणांस परमेश्वरास समर्पण केले आहे तर जवळ येऊन परमेश्वराच्या मंदिरांत यज्ञ व उपकारस्तुतीचीं अर्पणें आणा. तेव्हां मंडळीनें यज्ञ व उपकारस्तुतीचीं अर्पणें आणि लीं आणि जे उदार मनाचे होते त्यांनीं होमार्पणें आणि लीं. ३२ मंडळींतील लोकांनीं यज्ञपशु आणि ले त्यांची संख्या सत्तर बैल, शंभर मेंढे व दोनशें कोंकरें एवढी होती; हीं सर्व परमेश्वराप्रीत्यर्थ होमार्पणासाठीं होतीं. ३३ सहाशें बैल व तीन हजार शेरडेंमेंढरें एवढे वाहिलेले पशु होते; ३४ पण याजकांची संख्या फार थोडी असल्यामुळें त्या सर्व होमबलींचीं कातडीं काढितां येईनात म्हणून काम समाप्त होईपर्यंत व याजक आपणांस पवित्र करीपर्यंत त्यांचे बांधव लेवी यांनीं त्यांस मदत केली; कारण

आपणांस पवित्र करण्याच्या कामीं याजकांपेक्षां लेवी विशेष सालिक मनाचे होते. ३५ होमबलि पुष्कळ होते आणि शाल्यर्पणाच्या पशूंची वपाहि पुष्कळ होती; प्रत्येक होमबलीबरोबर त्यांनीं पेयार्पणेंहि दिलीं. या प्रकारें परमेश्वराच्या मंदिरांतील उपासना व्यवस्थितपणें स्थापिण्यांत आली. ३६ तेव्हां हिज्कीया व सर्व प्रजा आनंदित झाली, कारण देवानें आपल्या लोकांसाठीं या सर्व गोष्टींची सिद्धता केली होती; हें अचानक घडून आलें.

१ हिज्कीयानें सर्व इस्राएल व यहूदा यांस ३० आणि एफ्राईम व मनश्शे यांसहि पत्र लिहून कळविलें कीं तुम्ही यरुशलेमांत परमेश्वराच्या मंदिरां इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ वल्हांडण सण पाळावयास या. २ राजा, त्याचे सरदार आणि यरुशलेमांतील सर्व मंडळी यांनीं विचार करून असें ठरविलें होतें कीं वल्हांडण सण दुसऱ्या महिन्यांत पाळावा. ३ त्यांस तो त्या समयीं पाळितां आला नाही, कारण थोड्याच याजकांनीं आपणांस पवित्र केलें होतें व लोकहि यरुशलेमांत जमले नव्हते. ४ ही गोष्ट राजास व सगळ्या जनसमुदायास पसंत वाटली. ५ लोकांनीं इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ यरुशलेमास येऊन वल्हांडण सण पाळावा असा डांगोरा बैर-शेब्या-पासून दानापर्यंत सर्व इस्राएलांत पिटवावा असा त्यांनीं ठराव केला; या प्रकारें एवढ्या मोठ्या समुदायानें हा सण शास्त्रांत लिहिल्याप्रमाणें पाळिला नव्हता. ६ मग राजा व त्याचे सरदार यांच्याकडून पत्रें घेऊन जासूद राजाज्ञे-प्रमाणें सर्व यहूदा प्रांतांत फिरले; ते लोकांस सांगत गेले कीं इस्राएल लोकहो, अब्राहाम, इसहाक व इस्राएल यांचा देव जो परमेश्वर त्याच्याकडे वळा म्हणजे अश्वरी राजाच्या हातून वांचून जे लोक अवशिष्ट राहिले आहेत त्यांच्याकडे तो वळेल. ७ तुम्ही आपल्या वाढवडिलां-प्रमाणें व आपल्या भाऊवंदांप्रमाणें होऊं नका; त्यांनीं आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याचा अपराध केल्यामुळें त्यांनीं त्यांची दुर्दशा केली हें तुम्हांस दिसतच आहे. ८ तुम्ही आपल्या पूर्वजांप्रमाणें ताठ मानेचे होऊं नका,

तर परमेश्वरापाशीं आणभाक करून जें पवित्रस्थान त्यानें कायमचें पवित्र केलें आहे, त्याजवळ या आणि तुमचा देव परमेश्वर याची उपासना करून त्याच्या भडकलेल्या कोपाचें निवारण करा. ९ तुम्ही आतां परमेश्वराकडे वळलां तर ज्यांनीं तुमचे भाऊबंद व तुमचीं मुलें पाडाव करून नेलीं आहेत ते त्यांजवर दया करितील, व तीं या देशीं परत येतील, कारण तुमचा देव परमेश्वर कृपाळू व दयाळू आहे, आणि तुम्ही त्याच्याकडे वळलां तर तो आपलें मुख तुमच्याकडून फिरविणार नाही. १० या प्रकारें एफ्राईम व मनश्शे या प्रांतांतील नगरानगरांतून फिरत जासूद जवळनापर्यंत गेले, पण लोकांनीं त्यांची टर उडवून फटफजिती केली. ११ तरी आशेर, मनश्शे व जबुलून यांतले कांहीं लोक नम्र होऊन यरुशलेमास आले; १२ आणि यहुदाला देवाचा असा वरदहस्त प्राप्त झाला कीं राजानें व सरदारांनीं परमेश्वराच्या वचनानुसार जी आज्ञा केली ती पाळण्यास ते एकचित्तानें तत्पर झाले. १३ दुसऱ्या महिन्यांत बेखमीर भाकरीचा सण पाळण्यास पुष्कळ लोकांचा मोठा समुदाय यरुशलेमांत जमा झाला. १४ त्यांनीं उठून यरुशलेमांतील सर्व वेद्या व धूप जाळण्याच्या सर्व वेद्या काढून किद्रोन नाल्यांत फेकून दिल्या. १५ त्यांनीं दुसऱ्या महिन्याच्या चतुर्दशीस वल्हांडणपशु मारिले; तेव्हां याजक व लेवी लजित झाले व त्यांनीं आपणांस पवित्र करून होमबलि परमेश्वराच्या मंदिरीं आणिले. १६ देवाचा माणूस मोशे याच्या नियमशास्त्रानुसार आपल्या क्रमाप्रमाणें ते आपल्या ठिकाणीं उभे राहिले; त्यांनीं लेव्यांच्या हातून रक्त घेऊन शिंपडिलें. १७ ज्यांनीं आपणांस पवित्र केलें नव्हतें असे पुष्कळ लोक त्या मंडळींत होते म्हणून सर्व अशुद्ध लोकां-प्रीत्यर्थ वल्हांडणाचे यज्ञपशु अर्पून परमेश्वराकरितां पवित्र करण्याचे काम लेव्यांस सांगितलें. १८ बहुत लोकांनीं, म्हणजे एफ्राईम, मनश्शे, इसाखार व जबुलून यांतल्या पुष्कळांनीं आपणांस शुद्ध केलें नव्हतें तरी ते वल्हांडणाच्या पशूंचें मांस शास्त्रलेखाविरुद्ध खात होते, कारण हिज्कीयानें त्यांच्याप्रीत्यर्थ प्रार्थना केली

कीं १९ जे कोणी आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याच्या चरणीं लागले आहेत ते पवित्रस्थानाच्या विधी-प्रमाणें शुद्ध नसले तरी त्या सर्वांच्या पापाची तो दयाळू परमेश्वर क्षमा करो. २० हिज्कीयाची ही प्रार्थना ऐकून परमेश्वरानें लोकांस क्षमा केली. २१ जे इस्राएल लोक यरुशलेमांत हजर होते त्यांनीं सात दिवसपर्यंत बेखमीर भाकरीचा सण मोठ्या आनंदानें पाळिला आणि प्रतिदिनीं लेवी व याजक परमेश्वराप्रीत्यर्थ महानादाचीं वाद्यें वाजवून परमेश्वराची स्तुति करीत होते. २२ जे लेवी परमेश्वराच्या सेवेत प्रवीण होते, त्या सर्वांस हिज्कीयानें आश्वासन दिलें. या प्रकारें शांत्यर्पणें करीत व आपल्या वाडवडिलांचा देव परमेश्वर याचा धन्यवाद करीत त्या पर्वांचे सात दिवस ते उत्सव करीत राहिले. २३ मग सर्व मंडळींनीं असा विचार केला कीं आणखी सात दिवस उत्सव करावा, आणि याप्रमाणें त्यांनीं आणखी सात दिवस आनंदानें पाळिले. २४ यहुदाचा राजा हिज्कीया यानें अर्पणांसाठीं मंडळीस एक हजार गोऱ्हे आणि सात हजार मेंढेबकरे दिले; आणि सरदारांनीं मंडळीस एक हजार गोऱ्हे व दहा हजार मेंढेबकरे दिले; त्या समयीं पुष्कळ याजकांनीं आपणांस पवित्र केलें. २५ तेव्हां याजक व लेवी यांसह यहुदाची सारी मंडळी आणि इस्राएलांतून आलेले लोक व इस्राएलांतून आलेले व यहुदांत राहणारे परदेशी या सर्वांनीं उत्सव केला. २६ यरुशलेमांत फार आनंद झाला; इस्राएलाचा राजा दावीदपुत्र शलमोन याच्या वेळेपासून असा उत्सव यरुशलेमांत कधीं झाला नव्हता. २७ मग लेवीय याजकांनीं उभे राहून लोकांस आशीर्वाद दिले; त्यांची वाणी देवानें ऐकिली, आणि त्यांची प्रार्थना देवाच्या पवित्र निवासापर्यंत, स्वर्गापर्यंत, जाऊन पोहचली.

१ हें सर्व आटोपल्यावर तेथें हजर असलेल्या ३१ सर्व इस्राएलांनीं यहुदाच्या नगरानगरांतून जाऊन यहुदा, बन्यामीन, एफ्राईम व मनश्शे या प्रांतांत असलेले मूर्तिसंभ मोडून टाकिले, अशेरा मूर्ति फोडून टाकिल्या आणि उच्च स्थानें व वेद्या मोडून फोडून टाकिल्या; त्यांचा सर्वस्वीं विध्वंस केला. मग सर्व

इस्त्राएल लोक आपआपल्या गांवीं आपआपल्या वतनांत गेले. २ परमेश्वराच्या छावणीच्या द्वारांत होमबलि व शांत्यर्पणें करणें, सेवाचकरी करणें, उपकारस्तुति व स्तवन करणें या सर्वांसाठीं हिज्कीयानें याजकांचे व लेव्यांचे त्यांच्या त्यांच्या सेवेप्रमाणें क्रमवार वर्ग नेमिले. ३ मग त्यानें आपल्या संपत्तींतून होमार्पणांसाठीं राजभाग ठरविला; परमेश्वराच्या नियमशास्त्रांत लिहिलें आहे त्याप्रमाणें नित्य सकाळचीं व संध्याकाळचीं होमार्पणें, शब्बाथ, चंद्रदर्शनें व नियतपर्वें यांच्या होमबलींसाठीं त्यानें राजभाग ठरविला. ४ परमेश्वराच्या नियमशास्त्रानुसार याजक व लेवी यांना मनापासून आपलीं कामें करितां यावीं म्हणून त्यांचा भाग त्यांस द्यावा अशी आज्ञा त्यानें यरुशलैमांत राहणाऱ्या लोकांस केली. ५ ही आज्ञा कार्नी पडतांच इस्त्राएल लोक धान्य, द्राक्षारस, तेल, मध आदिकरून भूमीचा प्रथम उपज आणि सगळ्या उत्पन्नाचा दशमांश सडळ हातानें देऊं लागले. ६ जे इस्त्राएल व यहूदी यहूदाच्या नगरांत राहत असत त्यांनीं बैल व शेरडेमेंढरें यांचा दशमांश आणि त्यांचा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ समर्पिलेल्या पवित्र वस्तूंचा दशमांश आणून त्यांच्या राशी केल्या. ७ राशी घालण्याचें त्यानें तिसऱ्या महिन्यांत आरंभून सातव्या महिन्यांत संपविलें. ८ हिज्कीया व सरदार यांनीं येऊन त्या राशी पाहिल्या तेव्हां ते परमेश्वराचा व त्याचे लोक इस्त्राएल यांचा धन्यवाद करूं लागले. ९ हिज्कीयानें याजक व लेवी यांस त्या राशीविषयीं विचारिलें. १० तेव्हां सादोक घराण्यांतला अजऱ्या मुख्य याजक त्यास म्हणाला, लोक परमेश्वराच्या मंदिरांत अर्पणें आणूं लागले तेव्हांपासून आम्हांस पोटभर खावयास मिळून पुष्कळ शिळकहि राहतें; कारण परमेश्वरानें आपल्या लोकांचें कल्याण केलें आहे; जें शिळक राहिलें आहे त्याची ही मोठी रास आहे. ११ मग हिज्कीयानें परमेश्वराच्या मंदिरांत खोल्या बांधण्याची आज्ञा केली व त्याप्रमाणें त्या बांधिल्या. १२ लोक अर्पणें, दशमांश व वाहिलेल्या वस्तु प्रामाणिकपणें आणून पोंचवूं लागले; त्यांचा मुख्य

अधिकारी कोनन्या नांवाचा एक लेवी असून त्याचा दुय्यम, त्याचा भाऊ शिमी हा होता. १३ कोनन्या व त्याचा भाऊ शिमी यांच्या हाताखालीं यहीएल, अजज्या, नहथ, असाएल, यरीमोथ, योजाबाद, अलीएल, इसख्या, महथ व बनाया हे हिज्कीया राजा व देवाच्या मंदिराचा अधिकारी अजऱ्या यांच्या आज्ञेनें कारभारी नेमिले १४ परमेश्वरास केलेलीं अर्पणें व परमपवित्र वस्तु यांची वांटणी करितां यावी म्हणून इस्त्राएली याचा पुत्र कोरे जो पूर्वेच्या द्वाराचा द्वारपाल होता त्यास खेच्छार्पणांची देखरेख करण्यासाठीं नेमिलें होतें. १५ त्याच्या हाताखालीं एदेन, मिन्यामीन, येश्वा, शमाया, अमन्या व शखन्या हे होते; ते याजकांच्या नगरांत राहत असत; त्यांच्या सर्व भाऊवंदांस, मग ते लहान असोत कीं मोठे असोत, त्यांच्या त्यांच्या क्रमानुसार प्रामाणिकपणें वांटणी करून देण्यासाठीं त्यांस नेमिलें होतें. १६ तसेंच पुरुषांच्या वंशावळींत नोंदिलेले जे पुरुष तीन वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून प्रत्येक दिवसाच्या कामासाठीं परमेश्वराच्या मंदिरांत जात असत त्यांच्या त्यांच्या क्रमानुसार जी त्यांची सेवा असे तीप्रमाणें त्यांस वांटणी देत असत. १७ त्याप्रमाणेंच ज्या याजकांची, त्यांच्या पितृकुळांप्रमाणें वंशावळींत नोंद झाली होती त्यांस आणि जे लेवी वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे असून आपआपल्या क्रमानुसार काम करीत असत त्यांसहि वांटणी देत असत. १८ शिवाय वंशावळींत नोंदिलेल्या मुलांबाळांस, स्त्रियांस, पुत्रांस, व कन्यांस अशा सर्व समुदायास वांटणी देत असत, कारण ते आपणांस प्रामाणिकपणानें पवित्र करीत असत. १९ त्याप्रमाणें जे अहरोनवंशांतले याजक त्यांच्या प्रत्येक नगरांत व शिवारांत राहत असत त्या सर्व याजक पुरुषांस आणि लेव्यांपैकी ज्यांची वंशावळींत नोंद झाली होती त्यांसहि वांटणी देण्यासाठीं मनुष्य नेमिले होते. २० हिज्कीयानें या प्रकारें सर्व यहूदांत हाच नियम लावून दिला; त्याचा देव परमेश्वर याच्या दृष्टीनें जें काहीं बरें, योग्य व खरें तें तो करी. २१ देवाच्या

मंदिरांतील उपासना, धर्मव्यवस्था व आज्ञा यांच्या-
संबंधानें जें काम त्यानें आपल्या देवाच्या भजनीं
लागून आरंभिलें तें त्यानें सर्व मनोभावे केलें व त्यांत
त्याला यश आलें.

१ या गोष्टी घडल्यावर व अशी निष्ठा
३२ प्रगट झाल्यावर अश्रूराचा राजा सन्हेरीब यानें
येऊन यहुदांत प्रवेश केला आणि तटबंदी नगरें

जिंकून घ्यावयाच्या हेतूनें त्यानें त्यांसमोर तळ दिला.
२ सन्हेरीब आला असून यरुशलेमाशीं लढण्याचा
त्याचा मानस आहे असें हिज्कीयानें पाहिलें, ३ तेव्हां
त्यानें आपले सरदार व योद्धे यांची मसलत घेऊन
नगराबाहेरील पाण्याचे झरे बंद केले व ह्या कामीं
त्यांनीं त्याला साहाय्य केलें. ४ पुष्कळ लोक जमा
होऊन त्यांनीं सर्व झरे बंद केले व देशामधून
वाहणारा ओहळहि झांकून टाकिला; ते म्हणाले,
अश्रूराचा राजा आल्यास त्यास मुबलक पाणी कां मिळूं
द्यावें? ५ कोट मोडून पडला होता तो हिज्कीयानें
हिंमत करून पुनः बांधून काढिला व त्यावरील बुरूज
उंच केले आणि त्याच्याबाहेरचा दुसरा कोट त्यानें
मजवून केला, दावीदपुरांतल्या मिळो नांवाच्या
बुरूजाची मजबुती केली आणि शस्त्रे व ढाली मुबलक
बनविल्या. ६ त्यानें प्रजेवर सेनापति नेमून त्यांस
नगराच्या वेशीच्या चौकांत आपल्यापाशीं एकवट केले
व त्यांस धीर देण्यासाठी तो त्यांस म्हणाला, ७ दृढ
व्हा, हिंमत धरा, अश्रूराचा राजा व त्याजबरोबरचा
मोठा समुदाय पाहून घाबरूं नका, कचरूं नका;
त्याच्यापेक्षां आमच्या पक्षाचा जो आहे तो मोठा
आहे. ८ मांसमय भुजांचा त्यांस आधार आहे, पण
आम्हांस मदत करावयास व आमच्या लढाया लढाव-
यास आमचा देव परमेश्वर आम्हांबरोबर आहे.
यहुदाचा राजा हिज्कीया याच्या ह्या बोलण्यावर सर्व
प्रजेनें भरंवसा ठेविला.

९ यानंतर अश्रूराचा राजा सन्हेरीब हा आपल्या
सर्व सैन्यासह लाखीशासमोर तळ देऊन राहिला होता,
त्यानें आपले सेवक हिज्कीया राजाकडे व यरुशलेमांत

असलेल्या यहुद्यांकडे पाठविले व त्यांस निरोप
कळविला कीं १० अश्रूराचा राजा सन्हेरीब म्हणतो,
यरुशलेम घेरिलें असतां तुम्ही त्यांत बसून राहिलां
आहां, तर तुमची भिस्त कशावर आहे? ११ आमचा
देव परमेश्वर आम्हांस अश्रूराच्या राजाच्या हातांतून
सोडवील असें सांगून हिज्कीया तुम्हांस भ्रमांत
घालून तहानेनें व भुकेनें मारीत आहे ना? १२ त्या
देवाचीं उच्च स्थानें व वेद्या काढून टाकून यहुदा व
यरुशलेम यांस ह्याच हिज्कीयानें आज्ञा दिली कीं तुम्ही
एकाच वेदीपुढें आराधना करावी व तीवरच धूप
जाळावा, हें खरें ना? १३ मी व माझ्या वडिलांनीं
देशोदेशींच्या सर्व लोकांचें काय केलें हें तुम्हांस ठाऊक
नाहीं काय? आपला देश माझ्या हातून सोडविण्यास
देशोदेशींच्या राष्ट्रांचे देव कोणी समर्थ झाले काय?
१४ माझ्या वाडवडिलांनीं ज्या राष्ट्रांचा सर्वस्वीं
संहार केला त्यांच्या सर्व देवांपैकी आपल्या लोकांस
माझ्या हातांतून बचावणारा असा कोणी देव होता
काय? तर तुमचा देव तुम्हांस माझ्या हातांतून कसा
सोडवील? १५ यास्तव तुम्ही हिज्कीयास असें भुलवूं
व बहकवूं देऊं नका; त्याच्यावर तुम्ही विश्वास ठेवूं
नका; माझ्या हातांतून व माझ्या वाडवडिलांच्या
हातांतून आपल्या लोकांचा बचाव करावयाची ताकद
कोणत्याहि राष्ट्राच्या किंवा राज्याच्या देवास झाली
नाहीं; तर माझ्या हातांतून तुमचा बचाव करण्याची
तुमच्या देवाला काय ताकद? १६ त्याच्या सेवकांनीं
परमेश्वर देवाची व त्याचा सेवक हिज्कीया याची
याहूनहि अधिक निंदा केली. १७ इस्राएलाचा देव
परमेश्वर याची निर्भर्त्सना करावी व त्याच्याविरुद्ध
बोलावें या हेतूनें त्यानें पत्रेंहि पाठविलीं; त्यांत त्यानें
लिहिलें कीं निरनिराळ्या देशांतील राष्ट्रांच्या देवांना
आपले लोक माझ्या हातांतून सोडवितां आले नाहींत,
त्याप्रमाणेंच हिज्कीयाच्या देवाला आपले लोक माझ्या
हातून सोडवितां यावयाचे नाहींत. १८ जे यरुशलेम-
कर कोटावर बसले होते त्यांस त्यांनीं यहुदी भाषेंत
हे शब्द उच्च स्वरानें सांगितले; हेतु हाच कीं त्यांस

घाबरवून त्यांची धांदल उडवावी आणि नगर हस्तगत करावे. १९ पृथ्वीवरील मनुष्यांच्या हातांनी बनविलेल्या दैवतांसारखाच यरुशलेमाचा देव आहे असे ते बोलले. २० यावरून हिज्कीया राजा आणि संदेष्टा यशया बिन आमोज या दोघांनी प्रार्थना केली आणि स्वर्गाकडे पाहून धावा केला. २१ मग परमेश्वराने एक दूत पाठविला, त्याने अशूरच्या राजाच्या छावणीतील सर्व शूरवीर, प्रमुख व नायक यांचा सप्पा उडविला; तेव्हां तो फजीत होऊन आपल्या देशीं परत गेला. तो आपल्या दैवतांच्या देवळांत असतां त्याच्या पोटाच्याच मुलांनीं त्यास तरवारीनें मारून टाकिलें. २२ या प्रकारें परमेश्वरानें हिज्कीयास व यरुशलेमकरांस अशूरचा राजा सन्हेरीब याच्या हातातून व इतर सर्वांच्या हातातून बचाविलें, आणि तो त्यांस सर्व बाजूंनीं मार्गदर्शक झाला. २३ पुष्कळ लोकांनीं परमेश्वराप्रीत्यर्थ यरुशलेमास भेटी आणिल्या आणि यहूदाचा राजा हिज्कीया यास मोलवान वस्तु नजर केल्या; यापुढें तो सर्व राष्ट्रांच्या दृष्टीनें थोर झाला.

२४ त्या समयीं हिज्कीया आजारी पडून मरावयास टेकला. त्यानें परमेश्वराची प्रार्थना केली तेव्हां त्यानें त्याजशीं भाषण करून त्यास एक चिन्ह दिलें; २५ पण हिज्कीयानें आपल्यावर झालेल्या उपकाराची फेड केली नाहीं; त्याचें हृदय उन्मत्त झाल्यामुळें त्याजवर, यहूदावर व यरुशलेमावर कोप झाला. २६ तथापि हिज्कीया आणि यरुशलेमकर आपल्या हृदयाच्या उन्मत्ततेविषयीं अनुताप पावून नम्र झाले, म्हणून परमेश्वराचा क्रोध हिज्कीयाच्या काळांत त्यांजवर भडकला नाहीं. २७ हिज्कीयास बहुत धन व मान मिळाला; त्यानें सोनें, रुपें, रत्नें, सुगंधी द्रव्यें, ढाली व नाना प्रकारचीं चांगलीं पात्रें यांसाठीं भांडागारें बनविलीं. २८ धान्य, द्राक्षारस व तेल यांचा उपज सांठविण्यासाठीं हि त्यानें कोठारें बांधिलीं; तसेंच सर्व तऱ्हेचे पशु व शेरडेमेंढरें यांसाठीं तबेले व भेंडवाडे बांधिले. २९ त्यानें नगरें वसविलीं; शेरडेमेंढरें व गाईबैल यांचें विपुल धन संपादिलें. परमेश्वरानें त्यास बहुत

धन दिलें. ३० याच हिज्कीयानें गीहोन नांवाचा वरला पाट अडवून त्याचें पाणी दावीदपुराच्या पश्चिमेकडे नीट खालीं आणिलें. हिज्कीया आपल्या सर्व कार्यांत यशस्वी झाला. ३१ तरी पण बाबेलच्या अधिपतींनीं देशांत घडलेल्या चमत्काराविषयीं चौकशी करावयास बकील पाठविले, तेव्हां त्याची पारख करावी व त्याच्या मनांत काय आहे तें जाणावें म्हणून देवानें त्यास सोडिलें. ३२ हिज्कीयाचीं बाकीचीं कृत्यें व सत्कृत्यें संदेष्टा यशया बिन आमोज याच्या दृष्टांतप्रंथांत आणि यहूदा व इस्राएल यांच्या राजांच्या बखरींत लिहिलीं आहेत. ३३ हिज्कीया आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्यांनीं त्यास दावीदवंशाच्या कबरस्तानांतील उंचवट्यावर मूठमाती दिली. तो मृत्यु पावल्यावर सर्व यहूदी व यरुशलेमकर यांनीं त्याच्यासंबंधानें आदर दर्शविला. त्याचा पुत्र मनश्शे हा त्याच्या जागीं राजा झाला.

१ मनश्शे राज्य करूं लागला तेव्हां तो बारा वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत पंचावन्न वर्षे राज्य केलें. २ इस्राएल लोकांपुढून परमेश्वरानें ज्या राष्ट्रांस घालवून दिलें होतें त्यांच्या अमंगळ आचारांप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें मनश्शानें केलें. ३ त्याचा बाप हिज्कीया यानें उच्चस्थानें काढून टाकिलीं होती तीं त्यानें पुनः बांधिलीं; बालमूर्तीसाठीं वेद्या बांधून त्यानें अशेरा मूर्ति केल्या; त्याप्रमाणेंच तो नक्षत्रगणांची पूजा करित असे. ४ परमेश्वरानें ज्या आपल्या मंदिराविषयीं म्हटलें होतें कीं यरुशलेमांत माझे नाम चिरकाल राहील त्यांत त्यानें वेद्या बांधिल्या. ५ परमेश्वराच्या मंदिराच्या दोन्ही अंगणांत त्यानें नक्षत्रगणांसाठीं वेद्या बांधिल्या. ६ त्यानें आपलीं मुलें हिन्नोमपुत्राच्या खोऱ्यांत अग्नीत होम करून अर्पिलीं; तो शकुनमुहूर्त मानीत असे; जादूटोणा व मंत्रतंत्र करित असे आणि भूतवैद्य व चेटकी यांजशीं संबंध ठेवीत असे; परमेश्वराच्या दृष्टीनें वाईट असें पुष्कळ करून त्यानें त्यास संताप आणिला. ७ आपण केलेली कोरीव मूर्ति त्यानें परमेश्वराच्या मंदिरांत ठेविली;

ह्या मंदिराविषयीं दावीद व त्याचा पुत्र शलमोन यांस परमेश्वर म्हणाला होता कीं हें मंदिर आणि इस्राएलाच्या सर्व वंशांतून निवडून घेतलेलें यरुशलेम यांत मी आपलें नाम निरंतर ठेवीन; ८ मीं त्यांस ज्या आज्ञा दिल्या होत्या आणि माझा सेवक मोशे यानें त्यांस जें धर्मशास्त्र विहित केलें होतें तें सर्व मान्य करून ते पाळितील तर जो देश इस्राएल लोकांच्या पूर्वजांस दिला आहे तेथून ते भटकतील असें मी करणार नाहीं. ९ मनश्शानें यहूयांस व यरुशलेमकरांस एवढें बहकविलें कीं परमेश्वरानें इस्राएलांतून ज्या राष्ट्रांचा नाश केला होता त्यांच्याहूनहि अधिक दुराचार त्यांनीं केला. १० परमेश्वरानें मनश्शे व त्याचे लोक यांची कानउघाडणी केली, पण त्यांनीं पर्वा केली नाहीं. ११ यास्तव परमेश्वरानें त्यांजवर अश्शूरच्या राजाचे सेनानायक पाठविले; त्यांनीं मनश्शास आंकड्यांनीं पकडून व बेज्या घालून बाबेलास नेलें. १२ तो संकटांत पडला तेव्हां तो आपला देव परमेश्वर यास शरण गेला आणि आपल्या पूर्वजांच्या देवासमोर फार दीन झाला. १३ त्यानें त्याची प्रार्थना केली, त्याचा धावा केला, तेव्हां त्यानें त्याची विनंति ऐकून त्यास पुनः यरुशलेमांत आणून त्याचें राज्य त्यास दिलें. तेव्हां परमेश्वरच देव आहे असें मनश्शास कळून आलें.

१४ यानंतर त्यानें दावीदपुराच्या बाहेर गीहोनच्या पश्चिमेस खोऱ्यांत मासलीदरवाजापर्यंत एक कोट बांधिला, ओफेलाभोंवतीं कोट बांधून तो उंच केला आणि यहूदाच्या सर्व तटबंदी नगरांत त्यानें सेनानायक ठेविले. १५ मग त्यानें अन्य देव व मूर्ति परमेश्वराच्या मंदिरांतून काढून आणि परमेश्वराच्या मंदिराच्या पर्वतावर व यरुशलेमांत केलेल्या सर्व वेद्या काढून नगराबाहेर फेंकून दिल्या. १६ त्यानें परमेश्वराच्या वेदीचा जीर्णोद्धार केला व तीवर शांल्यर्पणें व उपकारस्तुतीचे बलि अर्पिले आणि इस्राएलाचा देव परमेश्वर याची उपासना करण्याची यहूदास आज्ञा केली. १७ तरी इस्राएल लोक अजूनहि उच्च स्थानीं यज्ञ करीतच असत; मात्र ते आपला देव परमेश्वर

यालाच ते करीत. १८ मनश्शाचीं बाकीचीं कृत्यें, त्यानें आपल्या देवास केलेली प्रार्थना आणि इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या नामानें त्याजशीं जे द्रष्टे बोलले त्यांचीं वचनें हीं सर्व इस्राएलाच्या राजाच्या बखरींत लिहिलीं आहेत. १९ त्यानें केलेली प्रार्थना, ती कशी मान्य झाली तें, त्याचें सर्व पाप व अपराध, तो दीन होण्यापूर्वीं त्यानें उच्च स्थानें कोठेंकोठें बांधिलीं तें आणि अशेरा मूर्ति व कोरीव मूर्ति त्यानें कशा उभारिल्या तें सर्व द्रष्ट्यांच्या बखरींत लिहिलें आहे. २० मनश्शे आपल्या पितरांजवळ जाऊन निजला; त्यांनीं त्यास त्याच्याच घरांत मूठमाती दिली; त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र आमोन राजा झाला.

२१ आमोन राज्य करूं लागला तेव्हां तो बावीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत दोन वर्षे राज्य केलें. २२ त्यानें आपला बाप मनश्शे याच्या करणीप्रमाणें परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें केलें; त्याचा बाप मनश्शे यानें केलेल्या सर्व कोरीव मूर्तीपुढें आमोनानें यज्ञ करून त्यांची उपासना केली. २३ त्याचा बाप मनश्शे परमेश्वरापुढें जसा लीन झाला तसा तो न होतां अधिकाधिक पाप करीत गेला. २४ त्याच्या चाकरांनीं त्याच्याशीं फितुरी करून त्यास त्याच्याच वाड्यांत जिवें मारिलें; २५ पण ज्यांनीं आमोन राजाशीं फितुरी केली त्या सर्वास देशच्या लोकांनीं जिवें मारिलें; त्यांनीं त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र योशीया यास राजा केलें.

१ योशीया राज्य करूं लागला तेव्हां तो ३४ आठ वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत एकतीस वर्षे राज्य केलें. २ परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें बरें तें त्यानें केलें; ज्या मार्गांनीं त्याचा पूर्वज दावीद चालला त्यांनींच तोहि चालला, उजवीडावीकडे वळला नाहीं. ३ आपल्या कारकीर्दीच्या आठव्या वर्षी तो अल्पवयी असतांच आपला पूर्वज दावीद याच्या देवाच्या भजनीं लागला; बाराव्या वर्षी तो उच्च स्थानें, अशेरा-मूर्ति आणि कोरीव व ओतीव मूर्ति यहूदा व यरुशलेम यांतून काढून टाकूं लागला. ४ लोकांनीं त्याच्या

१ पाठभेद: होजाय याच्या

समक्ष बालमूर्तीच्या वेद्या मोडून टाकिल्या; त्यांच्या वरल्या भागी असलेल्या सूर्यमूर्ति त्यानें फोडून तोडून टाकिल्या; अशेरामूर्ति आणि कोरीव व ओतीव मूर्ति त्यानें फोडून त्यांचें चूर्ण केलें व तें चूर्ण जे त्यांस यज्ञ करीत असत त्यांच्या कबरांवर पसरिलें. ५ पुजाऱ्यांच्या अस्थि त्यानें त्यांच्याच वेद्यांवर लावून टाकिल्या; ह्याप्रमाणें त्यानें यहुदा व यरुशलेम हीं शुद्ध केलीं. ६ त्यानें मनश्शे, एफ्राईम, शिमोन व नफताली येथपर्यंतच्या शहरांत व त्यांच्या सभोवतालच्या ओस पडलेल्या जागीं तसेंच केलें. ७ त्यानें वेद्या मोडून टाकिल्या, अशेरामूर्ति व कोरीव मूर्ति कुटून त्यांचें चूर्ण केलें आणि इस्राएल देशांतल्या सर्व सूर्यमूर्ति त्यानें तोडूनफोडून टाकिल्या आणि मग तो यरुशलेमास परत आला.

८ आपल्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षी योशीयानें देशाची व मंदिराची शुद्धि केल्यावर आपला देव परमेश्वर याच्या मंदिराची दुरुस्ती करण्यास शाफान बिन असल्या, नगराचा कारभारी मासेया आणि योवाह बिन योवाहाज अखबारनवीस यांस पाठविलें. ९ ते मुख्य याजक हिल्कीया याजकडे गेले आणि द्वारपाळ लेवी यांनीं मनश्शे, एफ्राईम, इस्राएलाचे अवशिष्ट लोक, सर्व यहुदा व बऱ्यामीन आणि यरुशलेमनिवासी या सर्वांकडून जो पैसा लेव्यांनीं जमा करून देवाच्या मंदिरांत आणिला होता तो त्यांनीं त्याच्या खाधीन केला. १० त्यांनीं तो परमेश्वराच्या मंदिराची देखरेख करणाऱ्या कामगारांच्या हातीं दिला, आणि त्या मंदिराची जी मोडतोड झाली होती ती दुरुस्त करण्याकडे तो त्या कामगारांनीं लाविला. ११ तासलेले चिरे, कैच्यांसाठीं लाकूड आणि यहुदाच्या राजांनीं मोडून टाकिलेल्या घरांसाठीं कडीपाट विकत घेण्यास त्यांनीं तो पैसा सुतार व बांधकाम करणारे यांस दिला. १२ त्या माणसांनीं तें काम सचोटीनें केलें; त्यांजवर देखरेख करण्यास नेमिलेले मरारी वंशांतील लेव्यांपैकीं यहुथ व ओबद्या, आणि कहाथी वंशांतील जखन्या व मशुलाम हे होते; गायनवादनार्थें मर्म जाणणारे लेवी

हेहि होते. १३ बोजे वाहणाऱ्यांवरहि ते देखरेख करीत आणि हरप्रकारचें काम करणाऱ्यांकडून ते काम करून घेत; लेव्यांपैकीं कांहीं लेखक, कारभारी व द्वारपाल होते. १४ परमेश्वराच्या मंदिरांत आणिलेला पैसा बाहेर आणीत असतां हिल्कीया याजकास मोशाच्या द्वारें दिलेल्या परमेश्वराच्या नियमशास्त्राचा ग्रंथ सांपडला. १५ हिल्कीयानें शाफान चिटणीस यास सांगितलें कीं परमेश्वराच्या मंदिरांत मला नियमशास्त्राचा ग्रंथ सांपडला आहे. मग हिल्कीयानें तो ग्रंथ शाफानास दिला. १६ शाफान तो ग्रंथ घेऊन राजाकडे गेला आणि त्यास त्यानें अशी खबर दिली कीं तुझ्या दासांस जें कांहीं काम सोंपलें होतें तें ते करीत आहेत; १७ आणि परमेश्वराच्या मंदिरांत जो पैका मिळाला तो त्यांनीं थैल्यांत भरून देखरेख करणारे व कामदार यांच्या हवालीं केला आहे. १८ शाफान चिटणिसानें राजास आणखी असें सांगितलें कीं हिल्कीया याजकानें मला एक ग्रंथ दिला आहे. शाफानानें तो राजास वाचून दाखविला. १९ त्या नियमशास्त्रांतलीं वचनें राजानें ऐकिलीं तेव्हां त्यानें आपलीं वस्त्रे फाडिलीं. २० मग राजानें हिल्कीया, अहीकाम बिन शाफान, अब्दोन बिन मीखा, शाफान चिटणीस व राजसेवक असाया यांस आज्ञा केली कीं २१ हा जो ग्रंथ सांपडला आहे त्यांतील मजकुरासंबंधानें तुम्ही जाऊन माझ्यातर्फें आणि इस्राएल व यहुदा यांत जे शिल्लक राहिले आहेत त्यांच्यातर्फें परमेश्वराला प्रश्न करा. या ग्रंथांत जें सर्व लिहिलें आहे तें करण्याच्या बाबतींत आमच्या वाडवडिलांनीं देवाची आज्ञा पाळिली नाही म्हणून परमेश्वरानें कोधाची वृष्टि आम्हांवर केली आहे ती फार मोठी आहे. २२ मग हिल्कीया व राजानें आज्ञा केलेले इतर लोक हे संदेष्टी हुल्दा हिच्याकडे गेले; ही शल्लूम बिन तौकहत १ याचें नांव २ राजे २२:१२ येथें अखबार बिन मिखाया असें आहे. २ याचें नांव २ राजे २२:१४ येथें तिकवा बिन हरहस असें आहे.

बिन इसा नांवाचा जामदार याची स्त्री असून त्या वेळीं यरुशलेमांत दुसऱ्या पेठेंत राहत होती; तिजकडे जाऊन तिला त्यांनीं हें कळविलें. २३ तेव्हां ती त्यांस म्हणाली, इसाएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, ज्या पुरुषानें तुम्हांस मजकडे पाठविलें त्यास जाऊन सांगा: २४ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, यहुदाच्या राजासमोर जो ग्रंथ वाचिला त्यांत लिहिलेल्या सर्व शापांप्रमाणें मी ह्या स्थानावर व येथील रहिवाश्यांवर अनिष्ट आणणार; २५ कारण त्या लोकांनीं मला सोडून देऊन अन्य देवांपुढें धूप जाळिला आहे आणि आपल्या हातांनीं घडिलेल्या सर्व वस्तूंमुळें मला संतप्त केलें आहे म्हणून या स्थानावर माझ्या क्रोधाची वृष्टि झाली आहे, तो शांत व्हावयाचा नाही. २६ तथापि ज्यानें तुम्हांस परमेश्वराला प्रश्न करावयास पाठविलें त्या यहुदाच्या राजास जाऊन सांगा: इसाएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, हीं वचनें ऐकून २७ तुझें हृदय मृदु झालें, तूं देवापुढें नम्र झालास, आणि या स्थानाविरुद्ध व येथल्या रहिवाश्यांविरुद्ध मीं सांगितलें तें ऐकून तूं वीन होऊन आपलीं वस्त्रे फाडून माझ्यासमोर रडलास, म्हणून मीं तुझी विनंति ऐकिली आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. २८ पाहा, मी तुला तुझ्या पितरांशीं मिळवीन; तुला तुझ्या कबरींत शांतीनें पोंचवितील; जो गहजब मी या स्थळावर व येथल्या रहिवाश्यांवर आणणार आहे तो तूं आपल्या डोळ्यांनीं पाहणार नाहीस. त्यांनीं परत येऊन राजाला हें कळविलें.

२९ मग राजानें यहुदांतील व यरुशलेमांतील सर्व वडील जनांस बोलावणें पाठवून जमा केलें. ३० यहुदा येथील सर्व लोक, यरुशलेमांतले सर्व रहिवासी, याजक, लेवी अशा सर्व आबालवृद्धांस बरोबर घेऊन राजा परमेश्वराच्या मंदिरीं गेला; परमेश्वराच्या मंदिरांत सांपडलेल्या कराराच्या ग्रंथांतील सर्व वचनें त्यानें लोकांस ऐकूं येतील अशीं वाचून दाखविलीं. ३१ मग राजानें आपल्या स्थानीं उभें राहून परमेश्वरासमोर असा करार केला कीं मी परमेश्वराचें अनुसरण करीन, त्याच्या आज्ञा, निर्बंध व नियम जिवेंभावे

पाळीन, या ग्रंथांतील कराराच्या वचनांप्रमाणें वर्तन. ३२ मग यरुशलेमांत व बच्यामिनांत जे सर्व लोक आढळले त्यांस त्यानें आपल्या करारांत सामील केलें. यरुशलेमकर आपल्या वडिलांच्या देवाच्या कराराप्रमाणें वागूं लागले. ३३ इसाएल लोक ज्या ज्या देशीं होते तेथून योशीयानें सर्व अमंगळ वस्तु काढून टाकिल्या आणि जितके इसाएल त्यास मिळाले तितक्या सर्वांस त्यानें त्यांचा देव परमेश्वर याची उपासना करावयास लाविलें. त्याच्या सर्व कारकीर्दींत त्यांनीं आपल्या वाडवडिलांचा देव परमेश्वर यास अनुसरवायाचें सोडिलें नाहीं.

१ योशीयानें परमेश्वराप्रीत्यर्थ यरुशलेमांत ३५ वल्हांडण सण पाळिला; पहिल्या महिन्याच्या चतुर्दशीस वल्हांडणाचा यज्ञपशु मारिला.

२ त्यानें याजकांच्या सेवेचा क्रम लावून दिला आणि परमेश्वराच्या मंदिरांत सेवा करण्यास त्यांस प्रोत्साहन दिलें. ३ जे लेवी सर्व इसाएल लोकांस शिकवीत असत व परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र झाले होते त्यांस त्यानें सांगितलें कीं इसाएलाचा राजा दावीद याचा पुत्र शलमोन यानें बांधिलेल्या मंदिरांत पवित्र कोश ठेवा; तुम्हांस आपल्या खांद्यांवर बोजा वागविण्याची इतःपर जरूर नाही; तर आतां तुम्ही आपला देव परमेश्वर व त्याची प्रजा इसाएल यांची सेवा करा. ४ इसाएलाचा राजा दावीद व त्याचा पुत्र शलमोन या दोघांनीं लिहून ठेविलेल्या विधीस अनुसरून आपल्या पितृकुळांप्रमाणें आपआपल्या क्रमानुसार सेवा करण्यास सिद्ध व्हा. ५ जे तुमचे भाऊवंद आहेत त्यांच्या पितृकुळांच्या विभागांप्रमाणें पवित्रस्थानीं तुम्ही उभे राहा, म्हणजे अर्थात् त्यांच्या एकेका भागाप्रीत्यर्थ लेव्यांच्या पितृकुळांतील एकेका भागानें सेवा करावी. ६ वल्हांडणाचा यज्ञपशु मारा, आपणांस पवित्र करा आणि मोशाच्या द्वारे सांगितलेल्या परमेश्वराच्या वचनानुसार वागावयास आपल्या बांधवांस सिद्ध करा. ७ जे लोक तेथें हजर होते त्या सर्वांस योशीयानें वल्हांडणाच्या यज्ञासाठीं राजाच्या मत्तेंतून तीस

हजार शेरडेमेंढरें व तीन हजार बैल दिले. ८ सर-
दारांनीं लोकांस, याजकांस व लेव्यांस खेच्छार्पणें
दिलीं. देवाच्या मंदिराचे कारभारी हिल्कीया, जखन्या
व यहीएल यांनीं वल्हांडणाच्या यज्ञांसाठीं याजकांस
दोन हजार सहाशें शेरडेमेंढरें व तीनशें बैल दिले.
९ कोनन्या व त्याचे बंधु शमाया व नथनेल,
हशब्या, ईयेल व योजाबाद ह्या लेव्यांच्या प्रमुखानीं
लेव्यांस पांच हचार शेरडेमेंढरें व पांचशें बैल
वल्हांडणाच्या यज्ञांसाठीं दिले. १० या प्रकारें उपासनेची
सिद्धता होऊन राजाज्ञेप्रमाणें याजक आपआपल्या
स्थानीं आणि लेवी आपआपल्या क्रमानुसार उभे
राहिले. ११ मग वल्हांडणाचे यज्ञपशु बधिले; बलि
देणाऱ्याच्या हातून रक्त घेऊन याजक तें शिंपीत होते
आणि लेवी त्या पशूंचीं कातडीं काढीत होते.
१२ मोशाच्या ग्रंथांत लिहिल्याप्रमाणें परमेश्वराला
अर्पावयास लोकांच्या पितृकुळांच्या विभागाप्रमाणें
देतां यावीं म्हणून हीं होमार्पणें त्यांनीं निराळीं ठेविलीं.
बैलांचेंहि त्यांनीं तसेंच केलें. १३ त्यांनीं वल्हांडणाच्या
यज्ञपशुचें मांस विधीप्रमाणें भाजिलें आणि
पवित्रार्पणें त्यांनीं बहुगुण्यांत, हंज्यांत व कढ्यांत
शिजवून लोकांस लागलींच पोंचतीं केलीं. १४ नंतर
त्यांनीं स्वतांसाठीं व याजकांसाठीं तयारी केली, कारण
अहरोनाचे वंशज जे याजक ते रात्र पडेपर्यंत होमबलि
व वपा अर्पिण्यांत गुंतले होते म्हणून लेव्यांनीं
स्वतांसाठीं व अहरोन वंशज यांच्यासाठीं तयारी
केली. १५ दावीद, आसाफ, हेमान आणि राजाचा
द्रष्टा यद्थून यांच्या आज्ञेप्रमाणें आसाफ वंशांतले
गायक आपआपल्या ठिकाणीं होते, आणि द्वारपाल
प्रत्येक द्वाराजवळ होते; त्यांस आपलें काम
सोडून जावें लागलें नाहीं, कारण त्यांचे भाऊ-
बंद जे लेवी त्यांनीं त्यांच्यासाठीं तयारी केली. १६ या
प्रकारें त्याच दिवशीं योशीया राजाच्या आज्ञेप्रमाणें
परमेश्वराच्या सर्व उपासनेची तयारी झाली आणि
वल्हांडण सण पाळण्याची व परमेश्वराच्या वेदीवर
होमबलि अर्पिण्याची सिद्धता झाली. १७ त्या प्रसंगीं

जे इस्राएल लोक हजर होते त्यांनीं वल्हांडण सण
पाळिला आणि सात दिवस वेखमीर भाकरीचा सण
पाळिला. १८ शुमुवेल संदेख्याच्या काळापासून या
सणाप्रमाणें वल्हांडण सण इस्राएलांत केव्हांहि
पाळण्यांत आला नव्हता; योशीया, याजक, लेवी,
हजर असलेले सर्व यहूदी व इस्राएल लोक व
यरुशलेमनिवासी यांच्याप्रमाणें पूर्वीं कोणत्याहि
इस्राएलाच्या राजानें वल्हांडण सण पाळिला नव्हता.
१९ योशीयाच्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षीं हा
वल्हांडण सण पाळण्यांत आला.

२० त्यानंतर योशीयानें मंदिराची सिद्धता केल्या-
वर मिसरचा राजा नखो हा फरात नदीजवळील
कर्कमीश नगरावर स्वारी करण्यास निघाला; तेव्हां
योशीया त्याच्याशीं सामना करण्यास गेला; २१ पण त्यानें
त्याजकडे आपले वकील पाठवून सांगितलें कीं
यहूदाच्या राजा, मला तुजशीं काय कर्तव्य आहे ?
आज मी तुजवर नव्हे तर ज्या घराण्याशीं माझें वैर
आहे त्यावर स्वारी करण्यास निघालों आहें; देवानें मला
त्वरा करण्यास सांगितलें आहे, तर माझ्याबरोबर
देव आहे, त्याच्याशीं विरोध करूं नको; त्यानें तुझा नाश
करावा असें न होवो. २२ तथापि योशीया त्याज-
कडून आपला मोर्चा न फिरवितां त्याच्याशीं लढावयास
वेशांतर करून गेला; देवाचें वचन नखोच्याद्वारें
प्राप्त झालें होतें तें न जुमानितां तो मगिदोच्या
खोऱ्यांत युद्ध करावयास आला. २३ तिरंदाजांनीं
योशीया राजास बाण मारिले तेव्हां तो आपल्या
सेवकांस म्हणाला, मी घायाळ झालों आहें, मला
येथून घेऊन चला. २४ तेव्हां त्याच्या सेवकांनीं त्यास
रथावरून उतरून त्याच्या दुसऱ्या रथावर बसविलें व
यरुशलेमास नेलें; तेथें तो मृत्यु पावला व त्यांनीं त्यास
त्याच्या पूर्वजांच्या कबरस्तानांत मूठमाती दिली; तेव्हां
सर्व यहूदा व यरुशलेम यांनीं योशीयासाठीं शोक
केला. २५ यिर्मियानें योशीयाप्रीत्यर्थ विलापगीत रचिलें;
सर्व गाणारे व गाणाऱ्या आपल्या विलापगीतांत
योशीयाचें वर्णन आजवर करीत आहेत; त्यांचीं हीं गीतें

इस्त्राएल लोकांत कायमचीं गाण्याचा ठराव करण्यांत आला, आणि तीं विलापणीतांत नमूद केलीं आहेत. २६ योशीयाचीं बाकीचीं कृत्यें आणि परमेश्वराच्या नियमशास्त्रांत लिहिल्याप्रमाणें त्यानें केलेलीं सत्कृत्यें, २७ म्हणजे अथपासून इतिपर्यंत त्याचीं सर्व कृत्यें इस्त्राएल व यहूदा यांच्या राजांच्या बखरींत लिहिलीं आहेत.

१ मग देशांतल्या लोकांनीं योशीयाचा पुत्र यहोआहाज यास त्याच्या जागीं यरुशलैमांत राजा केलें. २ योआहाज राज्य करूं लागला तेव्हां तेवीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलैमांत तीन महिने राज्य केलें. ३ मिसरच्या राजानें यरुशलैमांत येऊन त्यास पदच्युत केलें व देशावर त्यानें शंभर किंकार रुपें व एक किंकार सोनें एवढा खंड बसविला. ४ मिसरच्या राजानें त्याचा भाऊ एल्याकीम यास यहूदा व यरुशलैम यांवर राजा केलें व त्याचें नांव बदलून यहोयाकीम असें ठेविलें. त्याचा भाऊ योआहाज यास नखो मिसर देशीं घेऊन गेला.

५ यहोयाकीम राज्य करूं लागला तेव्हां तो पंचवीस वर्षांचा होता व त्यानें यरुशलैमांत अकरा वर्षे राज्य केलें; त्यानें आपला देव परमेश्वर याच्या दृष्टीनें जें वाईट तें केलें. ६ त्याजवर बाबेलचा राजा नबुख-द्रेस्सर यानें स्वारी केली व त्याला बाबेलास घेऊन जाण्यासाठीं त्यानें त्याच्या पायांत बिड्या ठोकल्या. ७ नबुखद्रेस्सरानें परमेश्वराच्या मंदिरांतलीं पात्रें बाबेलास नेऊन तेथील आपल्या मंदिरांत ठेविलीं. ८ यहोयाकीमाचीं बाकीचीं कृत्यें, त्यानें केलेलीं अमंगळ कृत्यें, त्याच्या ठायीं आढळून आलेलें दुष्कर्म हीं सर्व इस्त्राएल व यहूदा यांच्या बखरींत लिहिलीं आहेत; त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र यहोयाखीन हा राजा झाला.

९ यहोयाखीन आठ वर्षांचा असतां राज्य करूं लागला; त्यानें यरुशलैमांत तीन महिने व दहा दिवस

१ याचें नांव १ इति. ३:१६ येथें यखन्या, व यिर्मया २२:२४ येथें कोन्या असें आहे.

२ अठरा असें २ राजे २४:८ येथें लिहिलें आहे.

राज्य केलें; परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें. १० वर्षांभीं नबुखद्रेस्सरानें सैन्य पाठवून तो व त्याच्याबरोबर परमेश्वराच्या मंदिरांतलीं मोलवान पात्रें हीं बाबेलास आणिलीं आणि त्याचा भाऊ सिद्कीया यास यहूदा व यरुशलैम यांवर राजा केलें.

११ सिद्कीया राज्य करूं लागला तेव्हां एकवीस वर्षांचा होता; त्यानें अकरा वर्षे यरुशलैमांत राज्य केलें. १२ त्यानें आपला देव परमेश्वर याच्या दृष्टीनें जें वाईट तें केलें; यिर्मया संदेष्टा परमेश्वराकडून त्यास आदेश देत असतांहि तो त्याजसमोर नम्र झाला नाहीं. १३ नबुख-द्रेस्सर राजानें त्यास देवाची शपथ वाहावयास लाविलें होतें; त्याच्याविरुद्धहि त्यानें बंडावा केला; त्यानें आपली मान ताठ केली, आणि इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर याज-कडे तो वळला नाहीं, त्यानें आपलें मन कठीण केलें. १४ त्याप्रमाणेंच सर्वे मुख्य याजकांनीं व लोकांनींहि अन्य राष्ट्रांच्या अमंगळ कृत्यांचें अनुकरण करून घोर पातक केलें, आणि जें मंदिर परमेश्वरानें यरुशलैमांत पवित्र केलें होतें तें त्यांनीं भ्रष्ट केलें. १५ त्यांच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर मोठ्या निकडीनें आपल्या दूतांच्या हस्तें त्यास आदेश पाठवी, कारण त्याची आपल्या प्रजेवर व आपल्या निवासस्थानावर करुणा होती; १६ पण ते देवाच्या दूतांची टेर उडवून त्यांचीं वचनें तुच्छ मानीत व त्याच्या संदेष्ट्यांची निर्भर्त्सना करित; शेवटीं परमेश्वराचा कोप त्याच्या लोकां-वर भडकला व त्यांचा बचाव करण्याचा कांहीं उपाय राहिला नाहीं. १७ त्यानें त्यांजवर खास्याच्या राजाची स्वारी आणिली; त्यानें त्यांच्या तरुण पुरुषांस त्यांच्याच पवित्र भुवनांत तरवारीनें वधिलें; त्यानें तरुणां-वर किंवा कुमारींवर, वृद्धांवर किंवा वयातीतांवर दया केली नाहीं; परमेश्वरानें सर्वास त्याच्या हातीं दिलें. १८ देवाच्या मंदिरांतील लहानमोठीं सर्व पात्रें व निधि, आणि राजा व त्याचे सरदार यांचे निधि हीं सर्व तो बाबेलास घेऊन गेला. १९ खास्सी लोकांनीं देवाचें मंदिर जाळून टाकिलें, यरुशलैमाचा कोट पाडून टाकिला, तेथले वाडे आग लावून जाळिले

व त्यांतल्या सर्व चांगल्या पात्रांचा नाश केला. २० जे तरवारीच्या तडाक्यांतून चुकून राहिले त्या सर्वांस तो राजा बाबेलास घेऊन गेला; पारसाचें राज्य स्थापीत होईपर्यंत ते त्याचे व त्याच्या वंशजांचे दास होऊन राहिले; २१ परमेश्वरानें यिर्मयाच्या मुखानें प्रगट केलेलें वचन पुरें होऊन देशास शांततेचा काळ प्राप्त व्हावा म्हणून हें सर्व घडलें; देश ओस पडला होता तोंवर म्हणजे सत्तर वर्षे पुरीं होत तोंपर्यंत त्यांत शांतता नांदत होती.

२२ यिर्मयाच्या मुखानें प्राप्त झालेलें परमेश्वराचें

१ मुळांतः शब्दाथ

वचन सिद्धीस जावें म्हणून पारसाचा राजा कोरेश याच्या मनास त्याच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षी परमेश्वरानें स्फूर्ति दिली, तेव्हां त्यानें आपल्या सर्व राज्यांत ताकीद दिली व लेखी फर्मान पाठविलें कीं २३ पारसाचा राजा कोरेश असें म्हणतो, स्वर्गीचा देव परमेश्वर यानें पृथ्वीवरलीं सर्व राज्यें मला दिलीं आहेत व मला आज्ञा केली आहे कीं यहुदांतील यरुशलैमांत माझ्याप्रीत्यर्थ एक मंदिर बांध. तर तुम्हांपैकी त्याच्या सर्व लोकांतील जो कोणी असेल त्याच्याबरोबर त्याचा देव परमेश्वर असो, त्यानें तेथें जावें.

एज्रा

१ यिर्मयाच्या मुखानें प्राप्त झालेलें परमेश्वराचें वचन सिद्धीस जावें म्हणून पारसाचा राजा कोरेश याच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षी परमेश्वरानें ह्या राजाच्या मनास स्फूर्ति दिली; तेव्हां त्यानें आपल्या सर्व राज्यांत जाहीर केलें व लेखी फर्मानहि पाठविलें, तें असें: २ पारसाचा राजा कोरेश असें म्हणतो, स्वर्गीचा देव परमेश्वर यानें पृथ्वीवरील सर्व राज्यें मला दिलीं असून अशी आज्ञा केली आहे कीं यहुदा प्रांतांतील यरुशलैमांत माझ्याप्रीत्यर्थ एक मंदिर बांध; ३ त्याच्या सर्व लोकांपैकी जो कोणी तुमच्यामध्ये असेल, त्याजबरोबर त्याचा देव असो; त्यानें यहुदांतील यरुशलैमास जाऊन इस्राएलाचा देव परमेश्वर याचें मंदिर बांधावें; यरुशलैमांत जो आहे तोच देव होय. ४ जो कोणी शेष राहिला असून एकाद्या ठिकाणीं उपरी म्हणून राहत असेल, त्याला तेथल्या मनुष्यांनीं चांदी, सोनें, सामानसुमान व पशु देऊन साहाय्य करावें; याखेरीज यरुशलैमांतील

देवाच्या मंदिराकरितां त्यांनीं स्वसंतोषाचीं अर्पणें यावीं. ५ तेव्हां यरुशलैमांतील परमेश्वराचें मंदिर बांधण्यासाठीं वरतीं जावयास देवानें ज्यांच्या मनांस स्फूर्ति दिली ते यहुदा व बन्यामीन यांच्या पितृकुळांचे प्रमुख, याजक व लेवी उठून सिद्ध झाले. ६ त्यांच्या आसपासच्या लोकांनीं चांदीचीं पात्रे, सोनें, सामानसुमान, पशु व मोलवान वस्तु देऊन त्यांस साहाय्य केलें; याखेरीज लोकांनीं जें स्वसंतोषानें दिलें तें वेगळेंच. ७ नवुखदेसेसरानें परमेश्वराच्या मंदिराचीं जीं पात्रे यरुशलैमाहून आणून आपल्या दैवतांच्या देवळांत ठेविलीं होती तीं सर्व पारसाचा राजा कोरेश यानें बाहेर काढिलीं; ८ पारसाचा राजा कोरेश यानें तीं मिश्रदाथ भांडारी याच्या हस्ते बाहेर काढून यहुदाचा सरदार शेशबस्सर यास मोजून दिलीं. ९ त्यांची यादी येणेंप्रमाणें: सोन्याच्या तीस पराती, चांदीच्या एक हजार पराती, एकुणतीस सुन्या, १० सोन्याचे तीस कटोरे, चांदीचे दुसऱ्या प्रकारचे चारशें दहा

कटोरे व इतर पात्रें एक हजार. ११ सोन्याचांदीचीं सर्व पात्रें मिळून पांच हजार चारशें होती. पाडाव झालेले लोक बाबेलाहून यरुशलेमास आले तेव्हां शेशबस्सरानें हीं सर्व पात्रें आणिलीं.

१ बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर यानें जे लोक पाडाव करून बाबेलास नेले होते त्यांतल्या मुलखांत राहणारे बंधमुक्त होऊन यरुशलेमास व यहूदांतील आपआपल्या नगरीं परत गेले ते हे: २ जरूबाबेलाबरोबर आले ते येशूवा, नहेम्या, सराया, रएलाया, मर्दखय, बिलशान, मिसार, बिग्वई, रहूम, बाना. इस्राएल लोकांतल्या मनुष्यांची ही मोजदाद आहे: ३ पारोशाचे वंशज दोन हजार एकशें बहात्तर, ४ शफाथ्याचे वंशज तीनशें बहात्तर ५ आरहाचे वंशज सातशें पंचाहत्तर ६ पथय-मवाबाचे वंशज, येशूवा व यवाब यांच्या कुळांतले दोन हजार आठशें बारा, ७ एलामाचे वंशज एक हजार दोनशें चौपन्न, ८ जतूचे वंशज नवशें पंचेचाळीस, ९ जकाईचे वंशज सातशें साठ, १० बानीचे वंशज सहाशें बेचाळीस, ११ बेबाईचे वंशज सहाशें तेवीस, १२ अजगादाचे वंशज एक हजार दोनशें बावीस, १३ अदोनिकामाचे वंशज सहाशें सासष्ट, १४ बिग्वईचे वंशज दोन हजार छप्पन्न, १५ आदीनाचे वंशज चारशें चौपन्न, १६ हिज्कीयाच्या वंशांतला आटेर याच्या कुळांतले अठ्ठाण्व, १७ बेसाईचे वंशज तीनशें तेवीस, १८ योराचे लोक एकशें बारा, १९ हाशूमाचे लोक दोनशें तेवीस, २० गिबाराचे लोक पंचाण्व, २१ बेथलहेमाचे लोक एकशें तेवीस, २२ नटोफाचे लोक छप्पन्न, २३ अनाथोथचे लोक एकशें अठ्ठावीस, २४ अजमावेथाचे लोक बेचाळीस, २५ किर्याथ-आरीम, कफीरा व बैरोथ यांतले लोक सातशें त्रैचाळीस, २६ रामा व गेबा यांतले लोक सहाशें एकवीस, २७ मिखमासाचे लोक एकशें बावीस, २८ बेथेल व आय यांतले लोक दोनशें तेवीस, २९ नबोचे लोक बावन्न, ३० मग्बीशचे वंशज एकशें छप्पन्न, ३१ दुसऱ्या एलामाचे वंशज एक हजार दोनशें

चौपन्न, ३२ हारीमाचे वंशज तीनशें वीस, ३३ लोद-हादीद व ओनो यांतले लोक सातशें पंचवीस, ३४ यरीहोचे लोक तीनशें पंचेचाळीस, ३५ सनाहचे लोक तीन हजार सहाशें तीस. ३६ याजकांपैकी: येशूवाच्या घराण्यांतले यदायाचे वंशज नवशें व्याहत्तर, ३७ इम्मेराचे वंशज एक हजार बावन्न, ३८ पशहूराचे वंशज एक हजार दोनशें सत्तेचाळीस, ३९ हारीमाचे वंशज एक हजार सतरा. ४० लेव्यापैकी: होदव्याच्या वंशापैकी येशूवा व कदमीएल यांच्या वंशांतले चौ-व्याहत्तर. ४१ गायकांपैकी: आसाफाच्या वंशांतले एकशें अठ्ठावीस. ४२ द्वारपालांपैकी: शल्लूमाचे वंशज, आहेराचे वंशज, तल्मोनाचे वंशज, अक्कूबाचे वंशज, हतीताचे वंशज व शोबाईचे वंशज हे सर्व मिळून एकशें एकुणचाळीस. ४३ नथीनीमापैकी: सीहाचे वंशज, हसूफाचे वंशज, तब्बावोथाचे वंशज, ४४ केरोसाचे वंशज, सीहाचे वंशज, पादोनाचे वंशज, ४५ लबानाचे वंशज, हगबाचे वंशज, अकूबाचे वंशज, ४६ हागाबाचे वंशज, शम्लईचे वंशज, हानानाचे वंशज, ४७ गिदेलाले वंशज, गहराचे वंशज, रायाचे वंशज, ४८ रसीनाचे वंशज, नकोदाचे वंशज, गजामाचे वंशज, ४९ उज्जाचे वंशज, पासेहाचे वंशज, बेसाईचे वंशज, ५० अस्नाचे वंशज, मऊनीमाचे वंशज, नफ्सीमाचे वंशज, ५१ बकबुकाचे वंशज, हकूफाचे वंशज, हर्हूराचे वंशज, ५२ बस्लूथाचे वंशज, महीदाचे वंशज, हर्षाचे वंशज, ५३ बर्कोसाचे वंशज, सीसराचे वंशज, तामहाचे वंशज, ५४ नसीहाचे वंशज, हतीफाचे वंशज. ५५ शलमोनाच्या चाकरांचे वंशज, सोताईचे वंशज, हसोफरथाचे वंशज, परूदाचे वंशज, ५६ जालाचे वंशज, दर्कोनाचे वंशज, गिदिलाचे वंशज, ५७ शफाथ्याचे वंशज, हत्तीलाचे वंशज, पोखेरेथ-हस्सबाईमाचे वंशज, आमीचे वंशज. ५८ सर्व नथीनीम व शलमोनाच्या चाकरांचे वंशज, हे सगळे मिळून तीनशें व्याण्व होते. ५९ तेल्मेलह, तेल्हर्षा, करूब, अदान व इम्मेर एथून जे वर आले ते हेच होते, परंतु ते इस्राएलांतले होते

किंवा नाही याविषयी आपआपली पितृकुळें व आपआपली वंशावळी त्यांना दाखवितां आली नाही. ६० दलायाचे वंशज, तोबीयाचे वंशज, नकोदाचे वंशज, सहाशें बावन्न, ६१ आणि याजकांच्या कुळांपैकीं हबयाचे वंशज, हक्कोसाचे वंशज, बर्जिल्याचे वंशज, त्यानें बर्जिल्य गिलाद्याच्या एका कन्येशीं विवाह केला, त्यावरून त्याला त्यांचें नांव पडलें. ६२ या सर्वांनीं आपआपल्या वंशावळीचा लेख ज्यांची वंशावळी नोंदली होती त्यांच्या वहीत शोधिला, पण त्यांस तो न मिळाल्यामुळें ते अशुद्ध ठरून याजक-पदावरून भ्रष्ट झाले. ६३ तिर्था (प्रांताधिपति) त्यांस म्हणाला, उरीम व थुम्मीम धारण करणाऱ्या याजकाची स्थापना होईपर्यंत तुम्ही कोणी परमपवित्र वस्तु खाण्यास पात्र नाही. ६४ ही सारी मंडळी मिळून एकंदर बेचाळीस हजार तीनशें साठ होती; ६५ यांशिवाय त्यांचे सात हजार तीनशें सदतीस दास व दासी आणि दोनशें गाणारे व गाणाऱ्या होत्या. ६६ त्यांचीं घोडीं सातशें छत्तीस, त्यांचीं खेचरें दोनशें पंचेचाळीस, ६७ त्यांचीं उंटें चारशें पस्तीस व त्यांचीं गाढवें सहा हजार सातशें वीस होती. ६८ पितृकुळांतील कित्येक प्रमुख पुरुष यरुशलेमां-तील परमेश्वराच्या मंदिराकडे आले तेव्हां देवाचें मंदिर पूर्णवत् उभें करावयासाठीं त्यांनीं आपल्या खुशीनें अर्पणें दिलीं; ६९ त्यांनीं आपल्या शक्यनुसार एक-सष्ट हजार दारिकें सोनें, पांच हजार मौने चांदी आणि शंभर याजकीय वस्त्रें भांडारांत पावतीं केलीं. ७० या प्रकारें याजक, लेवी, कित्येक सामान्य लोक, गायक, द्वारपाल आणि नथीनीम हे आपआपल्या नगरांत राहिले; असे सर्वे इस्राएल आपआपल्या नगरांत पुनः वस्ती करून राहिले.

१ इस्राएल लोक आपआपल्या नगरांमध्ये राहूं लागल्यावर सातवा महिना सुरू झाला तेव्हां लोक एकचित्त होऊन यरुशलेमांत जमा झाले. २ त्या समयीं येशूवा बिन योसादाक व त्याचे बांधव जे याजक ३ इब्री लोकांचें नाणें.

आणि जरूबाबेल बिन शल्तीएल व त्याचे बांधव यांनीं उभे राहून देवाचा माणूस मोशे याच्या नियमशास्त्रांत लिहिल्याप्रमाणें होमार्पणें करण्यासाठीं इस्राएलाच्या देवाची वेदी बांधिली. ३ त्यांनीं वेदीची स्थापना पूर्वस्थानीं केली; कारण त्याला आजूबाजूच्या राष्ट्रांची दहशत पडली होती; तिच्यावर परमेश्वराप्रीत्यर्थ होमार्पणें अर्थात् नित्य सांजसकाळचीं होमार्पणें ते करूं लागले. ४ त्याप्रमाणेंच त्यांनीं पवित्र लेखांत सांगितल्याप्रमाणें मांडवांचा सण पाळिला आणि दररोज प्रयोजन पडेल तेवढे रोजचे होमबलि नियमानुसार अर्पिले. ५ नंतर रोजचे होमबलि, चंद्रदर्शनाचे व परमेश्वरानें पवित्र केलेल्या सर्व नेमलेल्या सणांचे बलि आणि कोणीं परमेश्वराला दिलेला स्वसंतोषाचा बलि हे सर्व अर्पिले. ६ सातव्या महिन्याच्या प्रतिपदेपासून ते परमेश्वरास होमबलि अर्पूं लागले; तथापि परमेश्वराच्या मंदिराचा पाया अद्यापि घातला नव्हता. ७ त्यांनीं पाथरवटांस व सुतारांस पैसा दिला आणि पारसाचा राजा कोरेश याच्या परवान्यानें गंधसरूचीं लाकडें लवानोनोहून याफोला जलमार्गानें पोचतीं करावीं म्हणून त्यांनीं सीदोनी व सोरी लोकांस खाण्यापिण्याच्या वस्तु व तेल हीं दिलीं.

८ यरुशलेमांतील देवाच्या मंदिराप्रत आल्यावर दुसऱ्या वर्षाच्या दुसऱ्या महिन्यांत जरूबाबेल बिन शल्तीएल, येशूवा बिन योसादाक व त्यांचे इतर बांधव जे याजक व लेवी होते त्यांनीं आणि जे बंदि-वासांतून यरुशलेमास आले होते त्या सर्वांनीं कामास आरंभ केला; वीस वर्षांचे व त्यांहून अधिक वयाचे जे लेवी होते त्यांस परमेश्वराच्या मंदिराच्या कामाची देखरेख करण्यासाठीं नेमिलें. ९ तेव्हां येशूवा, त्याचे पुत्र व बांधव, कदमीएल व त्याचे पुत्र, यहूदाचे वंशज हेनादाद व त्याचे पुत्र, आणि त्यांचे भाऊबंध जे लेवी ते देवाच्या मंदिरांत कारागिरांवर देखरेख करण्यास उभे राहिले. १० बांधकाम करणाऱ्यांनीं परमेश्वराच्या मंदिराचा पाया घातला तेव्हां इस्राएलाचा राजा दावीद यानें लावून दिलेल्या क्रमाप्रमाणें परमे-

श्वराचें स्तवन करण्यास आपले पोषाक त्यालेले व हातीं करणे घेतलेले याजक आणि हातीं झांजा घेतलेले आसाफ वंशांतले लेवी यांस उभें केलें. ११ परमेश्वर चांगला आहे व इस्राएलावर त्याची दया सनातन आहे असें गाऊन त्यांनीं परमेश्वराची स्तुति व धन्यवाद आळीपाळीनें केला. ते परमेश्वराचें स्तवन करूं लागले तेव्हां परमेश्वराच्या मंदिराचा पाया घालीत आहेत हें जाणून सर्व लोकांनीं उच्च स्वरांनं जयजयकार केला. १२ तेव्हां बरेच याजक, लेवी आणि पितृकुळांचे प्रमुख अशा ज्या वृद्ध लोकांनीं पूर्वीचें मंदिर पाहिलें होतें त्यांनीं आपल्या डोळ्यांनीं या मंदिराचा पाया घातलेला पाहिला तेव्हां त्यांस रडें कोसळलें व त्यांतले पुष्कळ हर्षभरांनं जयघोष करूं लागले; १३ जयघोषाचा नाद व लोकांच्या शोकाचा नाद यांतील भेद लोकांस कळेना, कारण लोक उच्च स्वरांनं जयजयकार करीत होते व त्यांचा शब्द दूरवर ऐकूं जात होता.

१ बंदिवासांतून आलेले लोक इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ मंदिर बांधीत आहेत असें यहुदा व बन्यामीन यांच्या शत्रूंनीं ऐकिलें, २ तेव्हां ते जरुब्बाबेल व पितृकुळांचे प्रमुख पुरुष यांच्यापाशीं येऊन म्हणूं लागले, आम्हीहि तुमच्याप्रमाणें तुमच्या देवाच्या भजनीं लागलों आहों; अश्वरचा राजा एसर-हदोन यानें आम्हांस इकडे आणून ठेविलें त्या दिवसापासून त्याच देवास आम्ही यज्ञ करीत आलों आहों; यास्तव तुमच्याबरोबर आम्हांसहि मंदिर बांधूं या; ३ पण जरुब्बाबेल, येशूवा व इस्राएलाच्या पितृकुळांचे इतर प्रमुख त्यांस म्हणाले, आमच्या देवासाठीं मंदिर बांधण्याच्या बाबतींत आमच्याशीं तुम्हांस कांहीं कर्तव्य नाही; तर पारसाचा राजा कोरेश याच्या आज्ञेप्रमाणें आम्हीच एकत्र होऊन इस्राएलाचा देव परमेश्वर याचें मंदिर बांधणार. ४ तेव्हां त्या देशचे लोक यहुदांचे हात कमजोर करून त्यांस मंदिर बांधण्याच्या कामीं अडथळा करूं लागले. ५ त्यांचा संकल्प व्यर्थ जावा म्हणून त्यांजशीं विरोध

करण्यासाठीं त्यांनीं पैसे देऊन वकील ठेविले; पारसाचा राजा कोरेश याच्या सर्व कारकीर्दींत व पारसाचा राजा दारयावेश याच्या कारकीर्दीपर्यंत हें असें चाललें होतें. ६ अहस्वेरोश राजाच्या कारकीर्दीच्या आरंभीं त्यांनीं यहुदा व यरुशलेम येथील रहिवाश्यांविरुद्ध एक कागाळी लिहून पाठविली.

७ अर्तहशत्त याच्या कारकीर्दींत बिश्लाम, मिश्रदाथ, ताबेल व त्याचे वरकड लेही यांनीं या पारसाच्या राजास पत्र लिहून पाठविलें; हें पत्र अरामी लिपींत व अरामी भाषेंत लिहिलें होतें. ८ राजमंत्री रहूम व लेखक शिमशय यांनीं यरुशलेमाविरुद्ध अर्तहशत्त राजास पुढें लिहित्याप्रमाणें पत्र पाठविलें. ९ त्या प्रसंगीं रहूम राजमंत्री, शिमशय लेखक व त्यांचे वरकड लेही म्हणजे दिनाई, अफर्सथखी, टर्पली, अफर्शी, अर्खवी, बाबेली, शूशनखी, देहावी, एलामी, १० इत्यादि लोक ज्यांस महान व प्रतापी आसनपर यानें नदीपार आणून शोमरोन नगरांत व महानदाच्या पश्चिमेकडील बाकीच्या प्रदेशांत वसविलें होतें, त्यांनीं व इतर जनांनीं हें पत्र लिहिलें. ११ अर्तहशत्त राजास त्यांनीं पत्र पाठविलें त्याची नकल ही: नदीच्या पश्चिमेकडील तुझे सेवक इत्यादि; १२ राजाला कळावें कीं जे यहुदी तुजकडून निघून आले ते आमच्याकडे यरुशलेमास येऊन पोहंचले; त्यांनीं तें बंडखोर व दुष्ट नगर बांधण्यास सुरुवात केली आहे; त्यांनीं त्याचे कोट बांधून पुरे केले आहेत व पायाची दुरुस्ती होऊन चुकली आहे; १३ राजास हें विदित व्हावें कीं तें शहर बांधण्यांत आलें व त्याचा कोट बांधून झाला तर ते लोक खंडणी, कर व जकात द्यावयाचे नाहीत; एकंदरीत राजाचा मोठा तोटा होईल; १४ आम्ही तर दरबारचें मीठ खात आहों व राजाची अशी अप्रतिष्ठा झालेली पाहणें आम्हांस शोभत नाही म्हणून आम्ही पत्र पाठवून राजास हें कळवीत आहों; १५ तुझ्या वाडवडिलांच्या बखरी तूं शोधून पाहशील तर त्यांवरून तुला कळून येईल कीं हें शहर बंडखोर असून राजांस व राष्ट्रांस उपद्रव करणारें आहे. प्राचीन काळापासून यांत राजद्रोह

माजत आला आहे व यामुळेच हें शहर उद्ध्वस्त केलें होतें. १६ आम्ही राजास हें निश्चून सांगतां कीं हें नगर बांधण्यांत आलें व याचे कोट बांधून तयार झाले तर महानदाच्या पश्चिमेकडे तुझा कांहींच सुख राहावयाचा नाही. १७ मग राजानें उत्तर पाठविलें कीं रहूम राजमंत्री, शिमशय लेखक आणि शोमरोनांत आणि महानदाच्या पश्चिमेकडे राहणारे त्यांचे इतर स्नेही यांस सलाम, इत्यादि; १८ तुम्हीं आम्हांकडे पाठविलेलें पत्र आम्हांसमोर स्पष्टपणें वाचण्यांत आलें; १९ माझ्या आज्ञेवरून शोध केला त्यांत असें आढळून आलें कीं प्राचीन काळापासून हें नगर राजाविरुद्ध बंडावा करीत आलें आहे; बंडावा व राजद्रोह यांचें हें माहेरघरच आहे; २० या यरुशलेमांत पराक्रमी राजे होऊन गेले; त्यांनीं महानदाच्या पश्चिमेकडल्या सगळ्या देशावर राज्य केलें; लोक त्यांस खंड, कर व जकात देत असत; २१ तर आतां असें फर्मान फिरवा कीं या मनुष्यांनीं काम बंद पाडावें, मजकडून दुसरा हुकूम येईपर्यंत त्यांनीं नगर बांधूं नये; २२ संभाळा, या गोष्टीसंबंधानें ढिलाई करूं नका; राजाची हानि करणारा असा हा उपद्रव कां वाहूं यावा ? २३ अर्तहशस्त राजाचें हें पत्र रहूम, शिमशय लेखक व त्यांचे स्नेही यांस वाचून दाखविलें, तेव्हां ते खरा करून यरुशलेमास यहुद्यांकडे गेले आणि जुलमानें व जवरीनें त्यांनीं त्यांचें काम थांबविलें. २४ या प्रकारें यरुशलेमांतील देवाच्या मंदिराचें काम थांबलें आणि पारसाचा राजा दारयावेश याच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षापर्यंत तहकूब राहिलें.

१ त्या समयीं यहुदा व यरुशलेम यांत जे यहुदी राहत होते त्यांस हागगय व जखन्या बिन इहो हे संदेष्टे इस्राएलाच्या देवाच्या नामानें संदेश देत असत. २ जरूबाबेल बिन शल्तीएल आणि येशूवा बिन योसादाक हे तयार होऊन यरुशलेमांतील देवाचें मंदिर बांधूं लागले; देवाचे संदेष्टे त्यांस साहाय्य करीत असत. ३ त्या वेळेस महानदाच्या पश्चिमेकडच्या प्रांताचा

अधिपति ततनइ व शथर-बोजनइ व त्यांचे स्नेही हे सर्व त्यांकडे येऊन म्हणाले, हें मंदिर बांधण्याचा व हा कोट उभारण्याचा हुकूम तुम्हांस कोणी दिला आहे ? ४ तेव्हां त्यांनीं आम्हांस म्हटलें कीं जे पुरुष ही इमारत बांधीत आहेत त्यांचीं नांवें काय ? ५ तरी पण यहुद्यांच्या वडील जनांवर त्यांच्या देवाची कृपादृष्टि असे म्हणून ही गोष्ट दारयावेशाच्या कार्नीं जाऊन तिकडून त्यासंबंधानें लेखी उत्तर येईपर्यंत त्यांनीं त्या कामास अडथळा केला नाही.

६ महानदाच्या पश्चिमेकडील प्रांताचा अधिपति ततनइ व त्या नदाच्या पश्चिमेकडचे शथर-बोजनइ व त्यांचे स्नेही अफसखी यांनीं दारयावेश राजाकडे पत्र पाठविलें त्याची नकल ही; ७ त्यांनीं त्यांकडे पत्र पाठविलें त्यांत असें लिहिलें होतें: दारयावेश राजाचें कुशल असो; ८ राजाला कळावें कीं आम्ही यहुदा प्रांतांतील थोर देवाच्या मंदिराकडे गेलों होतो तेथें पाहतां तों तें मोठ्या पाषाणांचें बांधीत आहेत व भिंतींवर लाकडेंहि पडलीं आहेत; हें काम मोठ्या झपाट्यानें चाललें असून त्यांच्या हातांनीं सिद्धीस जात आहे; ९ तेथल्या वडील जनांस आम्हीं विचारिलें, हें मंदिर बांधण्यास व हा कोट उभारण्यास तुम्हांस कोणी हुकूम दिला आहे ? १० त्यांचे प्रमुख कोण आहेत त्यांचीं नांवें लिहून तुला कळवावीं म्हणून आम्हीं त्यांस तीं विचारिलीं; ११ त्यांनीं आम्हांस हें उत्तर दिलें: आम्ही आकाशाच्या व पृथ्वीच्या देवाचे दास आहों; जें मंदिर बहुत वर्षांमागे इस्राएलाच्या एका मोठ्या राजानें बांधून पुरें केलें होतें तें आम्ही बांधीत आहों; १२ आमच्या वाढवडिलांनीं स्वर्गाच्या देवास चिडवून संतप्त केलें तेव्हां त्यानें त्यांस बाबेलचा राजा नबुखदनेस्सर खास्त्री याच्या हातीं दिलें; त्यानें या मंदिराचा विध्वंस करून येथील लोकांस बाबेलास नेलें; १३ पण बाबेलचा राजा कोरेश यानें आपल्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षी देवाचें हें मंदिर बांधण्याचा हुकूम केला; १४ देवाच्या मंदिरांतलीं सोन्यारुप्याचीं पात्रें नबुखदनेस्सरानें यरुशलेमाच्या

मंदिरांतून काढून नेऊन बाबेलांतील मंदिरांत ठेविलीं होतीं तीं कोरेश राजानें तेथील मंदिरांतून बाहेर काढून शेशवस्सर नांवाच्या पुरुषास अधिकारी नेमून त्याच्या हवालीं केलीं; १५ त्यानें त्यास सांगितलें कीं हीं पात्रें यरुशलैमांतील मंदिरांत नेऊन ठेव आणि देवाचें मंदिर पूर्ववत् त्याच ठिकाणीं बांध; १६ मग शेशवस्सरानें येऊन यरुशलैमांतल्या देवमंदिराचा पाया घातला; तेव्हांपासून आजवर हें बांधण्याचें काम चालू आहे, अद्यापि हें पुरें झालें नाहीं; १७ तर कोरेश राजानें यरुशलैमांत देवाचें मंदिर बांधण्याची आज्ञा दिली आहे किंवा नाहीं याचा शोध राजाच्या मर्जास आल्यास बाबेलच्या राज-भांडारांत करावा; या प्रकरणीं राजाची काय मर्जी आहे तें आम्हांस कळवावें.

१ दारयावेश राजाच्या हुकमावरून बाबेल येथील दप्तरखान्यांत व जामदारखान्यांत शोध करण्यांत आला. २ तेव्हां मेदी प्रांतांतल्या अखमथा नगरांतील राजवाड्यांत एक गुंडाळी सांपडली तींत येणेंप्रमाणें लेख लिहिला होता. ३ कोरेश राजाच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षी यरुशलैमांतील देवाच्या मंदिरासंबंधानें राजानें जो ठराव केला तो असा: ज्या स्थानीं यज्ञ करितात तेथें देवाचें मंदिर बांधावें व त्याचा पाया खंबीर घालावा; त्याची उंची साठ हात व रुंदी साठ हात असावी; ४ त्याचे तीन थर मोठमोठ्या पाषाणांचे व एक थर नव्या लाकडांचा असावा; हा सर्व खर्च राजाच्या खजिन्यांतून करण्यांत यावा; ५ देवाच्या मंदिरांतील सौन्याबांदीचीं जीं पात्रें नबुखदूनेस्सरानें यरुशलैमांतील मंदिरांतून बाबेलास आणिलीं आहेत तीं परत नेऊन यरुशलैमांतील मंदिरांत जेथल्या तेथें ठेवावीं; तीं तूं देवाच्या मंदिरांत ठेवून दे. ६ तर आतां महानदाच्या पश्चिमेकडील प्रांताचा अधिपति ततनइ, शथर-बोजनइ आणि त्यांचे स्नेही अफर्सखी असे तुम्ही सर्व तेथून दूर व्हा; ७ देवाच्या मंदिराच्या कामांत हात घालूं नका; यहुद्यांचा अधिपति व त्यांचे वडील जन यांनीं

हें देवाचें मंदिर त्याच्याच पूर्वीच्या जागीं बांधावें; ८ याखेरीज हें देवाचें मंदिर बांधण्यासाठीं यहुद्यांच्या वडील जनांशीं तुमचें काय कर्तव्य आहे याविषयीं मी तुम्हांस अशी आज्ञा करितों कीं राजधानांतून म्हणजे अर्थात् महानदाच्या पश्चिम प्रांतांच्या करामधून या लोकांस खर्च ताबडतोब पुरवावा; त्यांना कांहीं अडथळा करूं नये; ९ स्वर्गीच्या देवास होमार्पणांसाठीं गोऱ्हे, मेंढे, कोंकरें आदिकरून ज्या वस्तु लागतील त्या आणि गहू, मीठ, द्राक्षारस व तेल हीं यरुशलैमांतील याजक जितकीं मागतील तितकीं प्रतिदिनीं त्यांस द्यावीं; यांत कांहीं खंड पडूं नये; १० म्हणजे ते स्वर्गीच्या देवास हव्य म्हणून होमबलि अर्पितील आणि राजा व त्याचे पुत्र दीर्घायु व्हावे अशी प्रार्थना करितील; ११ मी आणखी असाहि हुकूम करितों कीं जो कोणी या आज्ञेत कमीजास्त करील त्याच्या घराचें बहाल काढून त्यावर त्या माणसास उचलून टांगावें, आणि या अपराधाबद्दल त्याच्या घराचा उकिरडा करावा; १२ यरुशलैमांतील देवाच्या या मंदिराचा विध्वंस करावा ह्या उद्देशानें या आज्ञेत जे कोणी खटपटी करितील व जे कोणी राजे किंवा लोक तीं फिरवावी म्हणून तींत हात घालितील त्या सर्वांचा निःपात ज्या देवानें तेथें आपल्या नामाचा निवास केला आहे तो करील; मी दारयावेश हा हुकूम करित आहे, त्याची खरित अंमलबजावणी व्हावी.

१३ दारयावेश राजाच्या ह्या फर्मानाप्रमाणें महानदाच्या पश्चिमेकडील प्रांताचा अधिपति ततनइ शथर-बोजनइ व त्यांचे स्नेही यांनीं ताबडतोब केलें. १४ हागगय संदेष्टा आणि जखच्या बिन इहो यांच्या संदेशामुळें यहुदी वडील जन मंदिर बांधीत राहिले आणि त्यांत त्यांस यश आलें. इस्राएलाच्या देवाच्या आज्ञेप्रमाणें आणि पारसाचे राजे कोरेश, दारयावेश व अर्तहशश यांच्या फर्मानांवरहुकूम त्यांनीं तें मंदिर बांधून पुरें केलें. १५ तें मंदिर दारयावेश राजाच्या कारकीर्दीच्या सहाव्या वर्षी अदार महिन्याच्या तृतीयेस पुरें झालें. १६ तेव्हां इस्राएल लोक म्हणजे याजक, लेवी व बंदिवासांतून परत आलेले लोक यांनीं

देवाच्या मंदिराची प्रतिष्ठापना मोठ्या उत्साहाने केली. १७ या मंदिराच्या प्रतिष्ठापनेच्या समयी त्यांनी शंभर बैल, दोनशें मेंढे, चारशें कोंकरें आणि सर्व इस्राएलासाठीं इस्राएल वंशांच्या संख्येप्रमाणें बारा बकरें हीं पापार्पणें म्हणून अर्पिलीं. १८ मोशाच्या ग्रंथांत लिहिल्याप्रमाणें याजकांची त्यांच्या वर्गाप्रमाणें आणि लेव्यांची त्यांच्या क्रमाप्रमाणें यरुशलेम येथील देवाच्या सेवेप्रीत्यर्थ योजना केली.

१९ पहिल्या महिन्याच्या चतुर्दशीस बंदिवासांतून परत आलेल्या लोकांनीं वल्हांडण सण पाळिला. २० याजक व लेवी यांनीं एकचित्तानें आपणांस शुद्ध केलें होतें; ते शुचिभूत झाले होते; त्यांनीं बंदिवासांतून परत आलेल्या सर्व लोकांसाठीं, आपले भाऊबंद जे याजक त्यांच्यासाठीं व स्वतांसाठीं वल्हांडणपशु मारिले. २१ बंदिवासांतून परत आलेल्या इस्राएल लोकांनीं आणि इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या भजनीं लागण्यासाठीं जे सर्व लोक देशच्या मूर्तिपूजक लोकांच्या अशुद्धते-पासून दूर राहिले होते त्या सर्वांनीं भोजन केलें; २२ त्यांनीं बेखमीर भाकरीचा सण सात दिवस आनंदानें पाळिला, कारण परमेश्वरानें त्यांस आनंदित केलें होतें आणि इस्राएलांचा देव ह्याच्या मंदिराच्या कामीं त्यांच्या हातांस जोर यावा म्हणून त्यानें अश्वरूच्या राजाचें मन त्यांस अनुकूल केलें होतें.

१ यानंतर पारसाचा राजा अर्तहशस्त याच्या ७ कारकीर्दींत एज्रा बिन सराया बिन अजव्या बिन हिल्कीया २ बिन शल्लूम बिन सादोक बिन अहीहूब ३ बिन अमव्या बिन अजव्या बिन मरोयाथ ४ बिन जरह्या बिन उजी बिन बुक्की ५ बिन अबीशूवा बिन फिनहास बिन एलाजार बिन अहरोन मुख्य याजक; ६ हाच एज्रा बाबेलाहून गेला; हा इस्राएलाचा देव परमेश्वर यानें दिलेल्या मोशाच्या नियमशास्त्रांत पारंगत शास्त्री होता; त्याचा देव परमेश्वर याचा वरदहस्त त्याजवर होता, म्हणून राजानें त्याचा सारा मनोरथ पूर्ण केला. ७ इस्राएल लोक, याजक, लेवी, गायक, द्वारपाल व नथीनीम यांतले

कांहीं जण मिळून अर्तहशस्त राजाच्या कारकीर्दीच्या सातव्या वर्षी यरुशलेमास गेले. ८ राजाच्या कारकीर्दीच्या सातव्या वर्षाच्या पांचव्या महिन्यांत एज्रा यरुशलेमास जाऊन पोहंचला. ९ पहिल्या महिन्याच्या प्रतिपदेस तो बाबेलहून निघाला; देवाचा वरदहस्त त्याजवर असल्यामुळें तो पांचव्या महिन्याच्या प्रतिपदेस यरुशलेमास पोहंचला. १० परमेश्वराच्या नियमशास्त्राचें अध्ययन करून त्याप्रमाणें चालण्याचा आणि इस्राएलास त्यांतले नियम व निर्णय शिकविण्याचा एज्राचा कृतसंकल्प झाला होता.

११ एज्रा याजक शास्त्री असून परमेश्वराचीं आज्ञा-वचनें व त्यानें इस्राएलास विहित केलेले नियम यांत पारंगत होता; त्यास अर्तहशस्त राजानें जें पत्र दिलें त्याची नकल ही: १२ स्वर्गाच्या देवाच्या नियमशास्त्रांत पारंगत शास्त्री एज्रा याजक यास राजाधिराज अर्तहशस्त वगैरे; १३ मी असें फर्मावितों कीं माझ्या राज्यांतील जे इस्राएल लोक व त्यांचे जे याजक व लेवी आपखुशीनें यरुशलेमांत जाऊं इच्छीत असतील त्यांस तुजबरोबर जाण्याची परवानगी आहे; १४ तुज-जवळ जें देवाचें धर्मशास्त्र आहे तदनुसार यहुदा व यरुशलेम यांची स्थिति आहे किंवा कसें याचा तपास करावा म्हणून राजा व त्याचे सात मंत्री याजकहून तुला रवाना करण्यांत येत आहे; १५ यरुशलेमनिवासी जो इस्राएलाचा देव त्यास राजानें व त्याच्या मंत्र्यांनीं स्वसंतोषानें अर्पण केलेलें सोनें व रुपें तूं न्यावें; १६ तसेंच जेवढें सोनेंरुपें सान्या बाबेल प्रांतात तुला मिळेल आणि लोक व याजक यरुशलेमांतील आपल्या देवाच्या मंदिराप्रीत्यर्थ जें स्वसंतोषाचें अर्पण देतील तें सर्व तूं न्यावें; १७ तूं त्या पैशाचे बैल, मेंढे, कोंकरें व त्यांबरोबरचीं अन्नार्पणें व पेयार्पणें हीं हयगय न करितां खरेरी करून यरुशलेमांतील तुमच्या देवाच्या मंदिरांत असलेल्या वेदीवर अर्पावीं. १८ जें सोनेंरुपें शिल्लक राहील त्याचा विनियोग तुला व तुझ्या भाऊबंदांस योग्य वाटेल तसा आपल्या देवाच्या इच्छेप्रमाणें करावा. १९ तुझ्या देवाच्या

मंदिराच्या सेवेसाठी जीं पात्रें तुला देण्यांत येत आहेत तीं यरुशलेमाच्या देवासमोर सादर कर; २० याहून आणखी देवाच्या मंदिरास लागणारें जे तुला द्यावें लागेल तें राजभांडारांतून घ्यावें; २१ मी अर्तहशत् राजा महानदाच्या पश्चिमेकडील सर्व भांडाऱ्यांस अशी आज्ञा करित आहे कीं एज्रा याजक जो खर्गींच्या देवाच्या नियमशास्त्रांत पारंगत आहे तो जें काहीं तुम्हांपार्शीं मागेल तें सर्व ताबडतोब त्यास द्यावें; २२ रुपें शंभर किंकरपर्यंत, गहू शंभर कोरपर्यंत द्राक्षारस शंभर बैथपर्यंत, तेल शंभर बथपर्यंत व लागेल तेवढें मीठ देण्यांत यावें. २३ जीं काहीं आज्ञा खर्गींचा देव करील तीबरहुकूम खर्गींच्या देवाच्या मंदिरासाठीं करण्यांत यावें; राजा व त्याचे पुत्र यांच्या राज्यावर त्याचा रोष होईल असें कां होऊं द्यावें? २४ तसेंच आम्ही असें फर्मावितों कीं देवाच्या या मंदिरांतील जे कोणी याजक, लेवी, गायक, द्वारपाल, नथीनीम व इतर सेवक असतील त्यांच्यापासून खंड, कर अथवा जकात घ्यावयाची नाही; २५ हे एज्रा, तुला तुझ्या देवानें ज्ञान दिलें त्याच्यायोगें शास्ते व न्यायाधीश यांची नेमणूक कर; तुझ्या देवाचें नियम-शास्त्र जाणणाऱ्या अशा त्या महानदाच्या पश्चिमेकडील साऱ्या रहिवाश्यांचा त्यांनीं न्यायइनसाफ करावा आणि त्यासंबंधानें जे अज्ञानी आहेत त्यांस तुम्हीं शिकवावें. २६ जे कोणी तुझ्या देवाच्या धर्मशास्त्रा-प्रमाणें आणि राजाच्या कायद्याप्रमाणें वागणार नाहीत त्यांस ताबडतोब शासन करावें; प्राणदंड, हद्दपारी, मालमत्तेची जप्ती अथवा कैद यांतील कोणतीहि शिक्षा त्यांस करावी.

२७ यरुशलेमांतील देवाचें मंदिर शोभिवंत करावें अशी इच्छा राजाच्या मनांत ज्यानें उत्पन्न केली आहे तो आमच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर धन्य; २८ राजा, त्याचे मंत्री व राजाचे सर्व पराक्रमी सरदार यांची मजवर दया व्हावी असें देवानें केलें आहे. माझा देव परमेश्वर याचा मजवर वरदहस्त होता त्यामुल्ले

१ निर्गम २५:३९ दीप पाहा. २ एक माप.

हिंमत धरून मजबरोबर जाण्यासाठीं इस्राएलांतील प्रमुख पुरुष मीं एकवट केले.

१ अर्तहशत् राजाच्या कारकीर्दीत माझ्या-बरोबर बाबेलहून आले त्यांच्या पितृकुळांचे प्रमुख व त्यांची वंशावळी येणेंप्रमाणें: २ फिनहासाच्या वंशांतला गर्शेम, इथामाराच्या वंशांतला दानीएल व दाविदाच्या वंशांतला हडूश. ३ शखन्याच्या वंशांतला परोशाच्या कुळांतला जखन्या व त्याच्याबरोबर एकशें पन्नास पुरुषांची गणती वंशावळीप्रमाणें झाली. ४ पदथ-मवाबाच्या वंशांतला एल्यहोवेनय बिन जरह्या व त्याच्याबरोबर दोनशें पुरुष. ५ शखन्याच्या वंशांतला यहजीएलाचा पुत्र व त्याच्याबरोबर तीनशें पुरुष. ६ आदीनाच्या वंशांतला एबद बिन योनाथान व त्याच्याबरोबर पन्नास पुरुष. ७ एलमाच्या वंशांतला यशाया बिन अथत्या व त्याच्याबरोबर सत्तर पुरुष. ८ शफाठ्याच्या वंशांतला जबद्या बिन मीखाएल व त्याच्याबरोबर ऐशीं पुरुष. ९ यवाबाच्या वंशांतला ओबद्या बिन यहीएल व त्याच्याबरोबर दोनशें अठरा पुरुष. १० शलोमीथाच्या वंशांतला योसिफ्याचा पुत्र व त्याच्याबरोबर एकशें साठ पुरुष. ११ बेबाईच्या वंशांतला जखन्या बिन बेबाई व त्याच्याबरोबर अठ्ठावीस पुरुष. १२ अजगादाच्या वंशांतला योहानान बिन हक्काटान व त्याच्याबरोबर एकशें दहा पुरुष. १३ अदोनीकामाच्या वंशांतले जे शेवटचे त्यांचीं नांवें हीं: अलीफलेट, येऊएल व शमाया आणि त्यांच्याबरोबर साठ पुरुष. १४ बिगवईच्या वंशांतले उथइ व जब्बूद व त्यांच्याबरोबर सत्तर पुरुष.

१५ अहवा नदीला जी नदी मिलते तिच्याजवळ मीं त्यांस जमविलें; तेथें आम्ही डेरे देऊन तीन दिवस राहिलों; आणि मीं लोकांची व याजकांची पाहणी केली तेव्हां मला लेवीच्या वंशांतले कोणी दिसले नाहीत. १६ मग मीं निरोप पाठवून अलियेजर, अरीएल, शमाया, एलनाथान, यारीब, एलनाथान, नाथान, जखन्या व मशुल्लाम या प्रमुखांस आणि योयारीब व एलनाथान या सुज्ञ पुरुषांस बोलावून आणिलें.

१७ मीं त्यांस कासिफ्या नांवाचा स्थानाचा नायक इहो याजकडे पाठविलें आणि आम्हांकडे आमच्या देवाच्या मंदिराप्रीत्यर्थ सेवाचाकरी करणारे घेऊन यावें म्हणून कासिफ्या येथें इहो व त्याचे बांधव नथीनीम यांस काय सांगावें हें मीं त्यांस कळविलें. १८ आमच्या देवाचा आम्हांवर वरदहस्त असल्यामुळे त्यांनीं आम्हांकडे महली बिन लेवी बिन इस्राएल याच्या वंशांतला एक समजस मनुष्य आणिला; आणि शेरैच्या व त्याचे पुत्र व बांधव असे अठरा जण आणिले; १९ हशब्द्या व त्याजबरोबर मरारी वंशांतील यशाया आणि त्याचे बांधव व पुत्र मिळून वीस आणिले; २० आणि दावीद व सरदार यांनीं लेव्यांच्या सेवेसाठीं नेमून दिलेल्या नथीनीमांपैकीं दोनजें वीस आणिले; या सर्वांची नांवें नोदिलीं. २१ मग मीं अहवा नदीतीरीं उपवास करण्याचें जाहीर केलें; त्याचा हेतु असा कीं आम्हीं देवासमोर दीन व्हावें आणि आम्हांसाठीं, आमच्या मुलांबाळांसाठीं आणि आमच्या सर्व धनासाठीं बिनधोक्याचा मार्ग प्राप्त व्हावा असें आम्हीं आमच्या देवासमोर दीन होऊन मागावें. २२ वाटेनें शत्रूपासून आमचा बचाव व्हावयासाठीं राजापाशीं शिपाई व घोडेस्वार याची टोली मागून घेण्याची मला लाज वाटली; कारण आम्ही राजास असें बोलून चुकलों होतो कीं आमच्या देवास शरण आलेल्या सर्वांवर त्याचा वरदहस्त असतो, पण जे त्याचा त्याग करितात त्यांजवर त्याचें बल व क्रोध हीं प्रगट होतात. २३ यास्तव आम्हीं उपास करून आपल्या देवाची प्रार्थना केली ती त्यानें ऐकिली. २४ मग मीं याजकांपैकीं शेरैच्या, हशब्द्या व त्याचे दहा बांधव अशा बारा प्रमुख पुरुषांस निराळें केलें; २५ जें सोनैरुपें व जीं पात्रें राजा, त्याचे मंत्री, त्याचे सरदार व तेथें असलेले सर्व इस्राएल यांनीं आमच्या देवाच्या मंदिराप्रीत्यर्थ अर्पिलीं होती तीं तोलून मीं त्यांच्या स्वाधीन केलीं; २६ मीं त्यांच्या हातीं साडेसहाशें किकार चांदी, शंभर किकार चांदीचीं पात्रें, शंभर किकार

१ निर्गम २५: ३९ दीप पाहा.

सोनें, २७ हजार दारिकें सोन्याचे वीस कटोरे आणि सुवर्णतुल्य उजळ पितळेचीं दोन पात्रें मीं त्यांस तोलून दिलीं. २८ मी त्यांस म्हणालों, तुम्ही परमेश्वराप्रोत्यर्थ पवित्र आहां, व हीं पात्रेंहि पवित्र आहेत; हें सोनैरुपें तुमच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ स्वसंतोषाचें अर्पण म्हणून आहे. २९ सावध राहा; यरुशलेमांत मुख्य याजक, लेवी आणि इस्राएलांच्या पितृकुळांतले सरदार यांच्यासमोर परमेश्वराच्या मंदिराच्या कोठव्यांत हीं सर्व तोलून देईपर्यंत यांचें रक्षण करा. ३० मग यरुशलेमांतील आमच्या देवाच्या मंदिराप्रत नेण्यासाठीं याजक व लेवी यांनीं तें सोनैरुपें व तीं पात्रें तोलून घेतलीं.

३१ पहिल्या महिन्याच्या द्वादशीस अहवा नदीपासून कूच करून आम्हीं यरुशलेमाचा मार्ग धरिला; आमच्या देवाचा वरदहस्त आम्हांवर असल्यामुळे त्यानें शत्रूंपासून व वाटेत घात करण्यास टपून बसणाऱ्यांपासून आमचें रक्षण केलें. ३२ आम्ही यरुशलेमास पोहचून तेथें तीन दिवस राहिलों. ३३ चौथ्या दिवशीं तें सोनैरुपें व तीं पात्रें आमच्या देवाच्या मंदिरांत तोलून मरेमोथ बिन उरीया याजकाच्या हवालीं केलीं; त्याच्याबरोबर एलाजार बिन फिनहास, योजाबाद बिन येशूवा आणि नोअया बिन बिन्नुई हे लेवी होते; ३४ त्या सर्व वस्तु मोजून तोलल्या व त्या सर्व तोलाची त्या समयीं नोंद केली. ३५ परदेशांतील बंदिवासांतून परत आलेल्यांनीं इस्राएलाच्या देवास होमबलि अर्पिले; त्यांनीं सर्व इस्राएलांकरितां पापार्पण म्हणून बारा गोऱ्हे, शहाण्णव एडके, सत्याहत्तर कोंकरें व बारा बकरे अर्पिले; हीं सर्व परमेश्वराप्रीत्यर्थ होमार्पण होती. ३६ मग त्यांनीं राजाचें फर्मान महा-नदाच्या पश्चिमेकडील प्रांतांवरील राजाचे मुतालीक व प्रांताधिपति यांस दिलें; त्यांनीं इस्राएल लोकांस देवाच्या मंदिराच्या कामीं साहाय्य केलें.

१ या सर्व गोष्टी झाल्यावर सरदार मजपाशीं येऊन म्हणूं लागले, इस्राएल लोक, याजक व लेवी हे देशोदेशींच्या लोकांपासून निराळे राहत नाहींत;

१ अ० २: ६९ पाहा.

ते कनानी, हिती, परिजी, यवूसी, अम्मोनी, मवाबी, मिसरी व अमोरी यांच्याप्रमाणेच अमंगळ कृत्ये करितात. २ त्यांनीं आपणांस व आपल्या पुत्रांस त्यांच्या कन्या केल्या आहेत; पवित्र बीज देशोदेशींच्या लोकांत मिसळून गेलें आहे; सरदार व शास्ते यांचा हात या पातकांत प्रमुख आहे. ३ हें मीं ऐकिलें तेव्हां आपलीं वस्त्रे व झगा फाडून आपल्या डोक्याचे व दाढीचे केस तोडिले व चिंताकांत होऊन खालीं बसलों. ४ मग बंदिवासांतून आलेल्या लोकांच्या पातकाविषयींचें देवाचें वचन ऐकून जे लोक कंपायमान झाले, ते सगळे माझ्याजवळ जमा झाले, व मी संध्याकाळच्या अर्पणसमयापर्यंत चिंताकांत होऊन बसलों. ५ उपोषण केलेला, वस्त्र व झगा फाडलेला, अशा स्थितींत मी संध्याकाळच्या अर्पणसमयीं उठलों आणि गुडघे टेकून माझा देव परमेश्वर याच्यापुढें आपले हात पसरून म्हणालों, ६ हे माझ्या देवा, मला लाज वाटते. मला तुझ्यापुढें तोंड वर करण्यास शरम वाटते, कारण आमचे अपराध वाढून आमच्या डोक्यावरून गेले आहेत व आमचे दोष वाढून गगनास जाऊन पोहंचले आहेत. ७ आमच्या पूर्वजांच्या काळापासून आजपर्यंत आम्ही अतिशयित अपराधी आहों; आणि आमच्या अधर्मांमुळें आम्ही, आमचे राजे व आमचे याजक अनेक देशांच्या राजांच्या हातीं सांपडून तरवार, बंदिवास, लुटालुट व लोकलज्जा अशा विपत्तींत पडलों आहों; आज आमची स्थिति अशीच आहे. ८ सांप्रत थोडे दिवस आमचा देव परमेश्वर यानें आम्हांवर अनुग्रह केला आहे; आमच्यांतले थोडेसे लोक वांचवून अवशेष ठेविले आहेत आणि आम्हांस त्याच्या पवित्रस्थानांत एका खंटीचा आधार मिळाला आहे; आमच्या देवानें आमचे डोळे सतेज केले आहेत व आमच्या दास्यांत आम्हांस थोडेंसे नवजीवन मिळालें आहे. ९ आम्ही दास तर आहोंच, तरी आमच्या दास्यांत देवानें आमचा त्याग केला नाही; उलट त्यानें पारसाच्या राजांच्याद्वारेणें आमच्यावर कृपादृष्टि केली आहे, यासाठीं कीं आम्हीं नवजीवन

पावून आपल्या देवाचें मंदिर उभारावें, त्याच्या मोड-तोडीची दुरुस्ती करावी, आणि यहुदा व यरुशलेम यांत आम्हांस आश्रयस्थान मिळावें. १० तर आतां हे आमच्या देवा, असें असतां आम्ही काय बोलणार ? आम्ही तुझ्या आज्ञा मोडिल्या आहेत. ११ तूं आपले सेवक जे संदेष्टे त्यांच्याद्वारेणें दिलेल्या आज्ञा आम्हीं मोडिल्या आहेत; तूं सांगितलें होतें कीं जो देश ताब्यांत घेण्यास तुम्ही जात आहां तो देश देशोदेशींच्या लोकांच्या अशुद्धतेमुळें व अमंगळ कृतींमुळें अशुद्ध झाला आहे; त्यांनीं तो देश या टोंकापासून त्या टोंकापर्यंत आपल्या अशुद्धतेनें भरून टाकिला आहे; १२ तर तुम्हीं आपल्या कन्या त्यांच्या पुत्रांस देऊं नयेत व त्यांच्या कन्या आपल्या पुत्रांस करूं नयेत; त्यांचें क्षेमकुशल कधीहि चितूं नये, म्हणजे तुम्ही मजबूत होऊन त्या देशचें उत्तम फळ चाखाल आणि आपल्यामागें आपल्या वंशजांस तो निरंतरचें वतन ठेवून जाल. १३ आमच्या दुष्कृत्यांमुळें व आमच्या मोठ्या अपराधांमुळें हें सर्व आम्हांवर ओढवलें असून आमच्या अपराधास योग्य असलेल्या शिक्षेहून, हे देवा, तूं आम्हांस कमी शासन केलें व आमच्यांतल्या इतक्या लोकांस बचावून अवशेष ठेविलें, १४ तर आम्हीं पुनः तुझ्या आज्ञा मोडून अमंगळ कृत्ये करणाऱ्या ह्या लोकांशीं सोयरीक करावी काय ? अशानें तूं आम्हांवर कोपायमान होऊन आम्हांस भस्म करिशील आणि आमचा कोणी अवशेष उरूं देणार नाहीस. असें नाही का तूं करणार ? १५ हे परमेश्वरा, इस्राएलाच्या देवा, तूं न्यायी आहेस, आम्ही केवळ निभावलेले अवशेष आहों; आज आमची स्थिति अशीच आहे; आम्ही तुजपुढें अपराधी आहों; यामुळें तुझ्यासमोर कोणास उभें राहतां येत नाही.

१ एजा देवाच्या मंदिरापुढें पडून रडत असतां व प्रार्थना करून पापांगीकार करीत असतां इस्राएल स्त्रीपुरुष व मुलेंबाळें यांचा मोठा समुदाय त्याच्याजवळ जमा झाला; लोक धाय धाय रडत होते. २ तेव्हां एलाम वंशांतला शखन्या विन यहीएल एज्रास म्हणाला, आमच्या लोकांनीं या

देशांतील लोकांच्या अन्य जातींच्या स्त्रियांशीं विवाह करून आपल्या देवाचा अपराध केला आहे; पण या स्थितीतहि इस्त्राएलसंबंधानें आशा आहे. ३ तर आतां आमच्या स्वामीच्या उपदेशानुसार आणि आमच्या देवाच्या धर्मशास्त्राचा ज्यांस धाक आहे त्यांच्या उपदेशानुसार आम्ही असल्या सर्व स्त्रिया व त्यांच्या पोटीं झालेली संतति काढून लावितां, अशी आणभाक आपल्या देवापाशीं करूं या; हें सर्व आपण धर्मशास्त्राप्रमाणें करूं या. ४ तर आतां ऊठ, हें काम तुझें आहे; आम्ही तुझ्याबरोबर आहों; हिंमत धरून हें कर. ५ मग एज्रांनें उठून याजक, लेवी व सर्व इस्त्राएल यांच्या प्रमुख याजकांकडून शपथ वाहविली कीं आम्हीं या वचनानुसार वर्तूं; ह्याप्रमाणें त्यांनीं शपथ वाहिली. ६ मग एज्रा देवाच्या मंदिरापुढून उठला आणि यहोहानान बिन एल्याशीब याच्या कोठडींत गेला; तेथें तो गेला तेव्हां त्यानें अन्नपाणी सेवन केलें नाहीं, कारण बंदिवासांतून आलेल्या लोकांच्या पातकास्तव तो शोक करित राहिला. ७ मग त्यानें यहूदा व यरुशलेम यांत राहणाऱ्या बंदिवासांतून परत आलेल्या सर्व लोकांस जाहीर केलें कीं तुम्ही यरुशलेमांत एकवट व्हा; ८ सरदार व वडील जन यांचें सांगणें जो कोणी ऐकणार नाहीं व तीन दिवसांच्या आंत येणार नाहीं त्याची सर्व जिनगी जप्त होईल आणि बंदिवासांतून आलेल्या मंडळींतून त्यास निराळें काढण्यांत येईल. ९ मग यहूदा व बन्यामीन यांतील सर्व लोक तीन दिवसांच्या आंत यरुशलेमांत एकत्र झाले; हें सर्व नवव्या महिन्याच्या विसाव्या दिवशीं घडलें. सर्व लोक देवाच्या मंदिराच्या चौकांत सदरील कारणास्तव आणि पावसाच्या झडीमुळें थरथर कांपत बसून राहिले. १० मग एज्रा याजक उभा राहून त्यांस म्हणाला, तुम्ही आज्ञेचें उल्लंघन करून अन्य जातींच्या स्त्रियांशीं विवाह केल्यामुळें इस्त्राएलाच्या अपराधांत भर घातली; ११ तर आतां आपल्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर याच्यासमोर आपलें पाप कबूल करा, त्याच्या इच्छेप्रमाणें वर्तन करा आणि या देशचे लोक

व अन्य जातींच्या स्त्रिया यांच्यापासून निराळें व्हा. १२ तेव्हां सगळ्या मंडळीनें उच्च स्वरानें म्हटलें, तूं सांगतोस त्याप्रमाणें करणें आम्हांस उचित आहे; १३ पण लोक पुष्कळ आहेत आणि पावसाची झड लागली असून आम्हांस बाहेर उभें राहतां येत नाहीं, आणि हें कांहीं एकदोन दिवसांचें काम नव्हे, कारण आम्हीं या बाबतींत मोठा अपराध केला आहे; १४ सर्व मंडळीच्या तर्फें आमचे सरदार नेमावे आणि आमच्या देवाचा भडकलेला तीव्र कोप आम्हांवरून दूर होई तोंवर आणि या प्रकरणाचें निराकरण होई तोंवर आमच्या नगरांतल्या ज्या रहिवाश्यांनीं अन्य जातींच्या स्त्रिया केल्या आहेत त्यांनीं नेमिलेल्या वेळीं यावें, आणि त्यांच्याबरोबर प्रत्येक नगरचे वडील जन व न्यायाधीश यावे. १५ यासंबंधानें केवळ योनाथान बिन असाएल आणि यहूज्या बिन तिकवा यांनीं विरोध केला, आणि मशुलाम व शब्बथइ लेवी यांनीं त्यांस साहाय्य केलें. १६ बंदिवासांतून आलेल्या लोकांनीं सांगितल्याप्रमाणें केलें. एज्रा याजक व पितृकुळांचे कांहीं प्रमुख आपआपल्या पितृकुळांप्रमाणें आपलीं नांवें नोंदून निराळे झाले; आणि दहाव्या महिन्याच्या प्रतिपदेस ते या बाबीची चौकशी करावयास बसले. १७ ज्यांनीं ज्यांनीं अन्य जातींच्या स्त्रिया केल्या होत्या त्या सर्व पुरुषांच्या प्रकरणांचा निकाल त्यांनीं पहिल्या महिन्याच्या प्रतिपदेपर्यंत केला. १८ याजक वंशांतील ज्या पुरुषांनीं अन्य जातींच्या स्त्रिया केल्या होत्या ते हे: येशूता बिन योसादाक याच्या वंशांतील व त्याच्या भाऊवंदांच्या वंशांतील मासेया, अलियेजर, यारीब व गदल्या. १९ आपल्या स्त्रिया काढून लावूं असें वचन त्यांनीं हातावर हात मारून दिलें; ते दोषी असल्यामुळें त्यांनीं आपआपल्या दोषाकरितां आपल्या कळपांतला एकएक मेंढा अर्पिला. २० इम्मेराच्या वंशांतले: हनानी व जबया; २१ आणि हारीमाच्या वंशांतले मासेया, एलीया, शमाया, यहीएल व उज्जीया; २२ पशहूराच्या वंशांतले

एल्योवेनय, मासेया, इश्माएल, नथनेल, योजाबाद व एलासा; २३ लेव्यांपैकी योजाबाद, शिमि, कलाया (ऊर्फ कलीटा), पथह्या, यहूदा व अलियेजर; २४ गायकांपैकी एल्याशीब; द्वारपालांपैकी शल्लूम, तेलेम व ऊरी; २५ इस्राएलांपैकी परोशाच्या वंशांतले रम्या, यिजीया, मल्कीया, मियामीन, एलाजार, मल्कीया व बनाया; २६ एलामाच्या वंशांतले मत्तन्या, जखन्या, यहीएल, अब्दी, यरेमोथ व एलीया; २७ जतूच्या वंशांतले एल्योवेनय, एल्याशीब, मत्तन्या, यरेमोथ, जाबाद व अजीजा; २८ बेबाईच्या वंशांतले यहोहानान, हनन्या, जब्बइ व अथलइ; २९ बानीच्या वंशांतले मशुल्लाम, मल्लूख व अदाया, याशूब, शाल व रामोथ. ३० पदथ-मवाबाच्या वंशांतले अदना, कलाल, बनाया, मासेया, मत्तन्या, बसलेल, बिन्नुई व मनश्शे; ३१ हारीमाच्या

वंशांतले अलियेजर, इश्शीया, मल्कीया, शमाया व शिमोन, ३२ बन्यामीन, मल्लूख व शमन्या; ३३ हाश्माच्या वंशांतले मत्तनई, मत्तथा, जाबाद, अलीफलेट, यरेमई, मनश्शे व शिमी; ३४ बानीच्या वंशांतले मादइ, अम्राम, ऊएल, ३५ बनाया, बेदया, कलूही, ३६ वन्या, मरेमोथ, एल्याशीब, ३७ मत्तन्या, मत्तनइ, यासू, ३८ बानी, बिन्नुइ व शिमी, ३९ शलेम्या, नाथान, अदाया, ४० मखनदबइ, शाशइ, शारइ, ४१ अजरएल, शेलेम्या, शमन्या, ४२ शल्लूम, अमन्या व योसेफ; ४३ नबोच्या वंशांतले ईयेल, मत्तिथ्या, जाबाद, जवीना, इहो, योएल व बनाया; ४४ या सर्वांनीं परदेशी बायका केल्या होत्या; आणि त्यांच्यापैकीं किल्यांच्या पोदीं त्यांस मुलें झालीं होतीं.

नहेम्या

१ हखल्याचा पुत्र नहेम्या याचा वृत्तांत:-

१ विसाव्या वर्षी किसलेव महिन्यांत मी शूशन राजवाड्यांत होतों, २ तेव्हां हनानी नांवाचा एक माझा बांधव आणि इतर काहीं लोक यहूदांतून आले; बंदिवासांतून सुटलेल्यांपैकीं जे यहूदी शेष राहिले होते त्यांच्याविषयीं व यरुशलेमाविषयीं त्यांजकडे मीं पुसतपास केला. ३ त्यांनीं मला सांगितलें, बंदिवासांतले जे अवशिष्ट लोक त्या प्रांतांत राहिले ते मोठ्या दुर्दशांत असून त्यांची अप्रतिष्ठा होत आहे; यरुशलेमाचा तटहि पडला आहे, व त्याच्या वेशी आग लावून जाळून टाकिल्या आहेत. ४ हें ऐकतांच मी खालीं बसून रडूं लागलों आणि बरेच दिवसपर्यंत विलाप करीत राहिलों; मीं उपास करून स्वर्गीच्या देवाची प्रार्थना केली कीं ५ हे स्वर्गीच्या देवा, परमेश्वरा, हे थोर व

भयावह देवा, तुझ्यावर प्रीति करणारे व तुझ्या आज्ञा पाळणारे यांच्यासंबंधानें तूं आपला करार पाळितोस व त्यांजवर करुणा करितोस; ६ तुझे सेवक इस्राएल लोक त्यांच्यासाठीं मी तुझा दास या समयीं रात्रंदिवस प्रार्थना करित आहें; ती कान देऊन ऐक व डोळे उघडून पाहा; आम्हीं इस्राएल लोकांनीं तुझ्याविरुद्ध पातकें केलीं आहेत, तीं मी कबूल करितों; मीं व माझ्या बापाच्या घराण्यानें पातक केलें आहे. ७ आम्हीं तुजसमोर अतिशयित दुर्वर्तन केलें आहे आणि तूं आपला सेवक मोशे यास विहित केलेल्या आज्ञा, नियम व निर्णय आम्हीं पाळिले नाहींत. ८ तूं आपला सेवक मोशे यास जें सांगितलें होतें त्याचें स्मरण कर; तें हें कीं तुम्हीं पातक केल्यास मी तुम्हांस राष्ट्रांमध्ये विखरीन; ९ पण तुम्ही मजकडे वळलां व माझ्या

आज्ञा मानून त्याप्रमाणे चाललां तर तुमचे परागंदा झालेले लोक दिगंतीं असले तरी तेथून त्यांस एकवट करून मी आपल्या नामाच्या निवासार्थ निवडिलेल्या स्थानीं आणीन. १० पाहा, हे तुझे सेवक व तुझे लोक आहेत, त्यांस तूं आपल्या महासामर्थ्यानें व प्रबल हस्तानें सोडविलें आहे. ११ हे प्रभू, मी विनवणी करितों कीं तूं आपल्या ह्या सेवकाच्या प्रार्थनेकडे व जे तुझे सेवक तुझ्या नामाचें भय बाळगण्यास उत्सुक आहेत त्यांच्या प्रार्थनेकडे कान दे. तुझ्या सेवकास आज यश दे आणि ह्या मनुष्याची त्याजवर कृपादृष्टि होईल असें कर. (ह्या वेळीं मी राजाचा प्यालेबरदार होतों.)

१ अर्तहशत् राजाच्या कारकीर्दीच्या विसाव्या वर्षी नीसान महिन्यांत राजापुढें द्राक्षारस ठेविलेला होता तो मी उचलून राजास दिला. यापूर्वीं मी कधींहि त्याजसमोर खिन्न दिसलों नव्हतों. २ राजा मला म्हणाला, तूं आजारी नसून तुझें तोंड कां उतरलें आहे ? तुझ्या मनाला कांहीं तरी खेद होत असला पाहिजे; तेव्हां मी फार भ्यालों. ३ मी राजास म्हणालों, राजा चिरायु होवो; माझ्या वाडवडिलांच्या कबरा जेथें आहेत तें नगर उजाड पडलें आहे, त्याच्या वेशी अग्नीनें जळून गेल्या आहेत, तर माझें तोंड कां उतरावयाचें नाहीं ? ४ राजानें मला विचारिलें, तुझी विनंति काय आहे ? तेव्हां मी स्वर्गीच्या देवाची प्रार्थना करून ५ राजास म्हटलें, राजाची मर्जी असली आणि तूं आपल्या दासावर प्रसन्न असलास तर यहुदा देशीं, माझ्या पूर्वजांच्या कबरा असलेल्या नगरास मला पाठीव म्हणजे मी तें बांधीन. ६ राजाजवळ राणी बसली असतां तो मला म्हणाला, तुझ्या प्रवासास किती दिवस लागतील व तूं केव्हां परत येशील ? नंतर मला पाठविण्याचें राजाच्या मर्जीस आलें व मीं मुदत ठरवून त्यास कळविली. ७ मग मी राजास म्हणालों, राजाच्या मर्जीस आल्यास मी यहुदा देशीं पोहंचेपर्यंत महानदाच्या पश्चिमेकडील प्रदेशांतून जाऊं देण्याविषयीं तेथल्या अधिपतींच्या नांवांवर मला पत्रें द्यावीं; ८ आणि राजाच्या जंगलाचा अधिपति

आसाफ यास असें पत्र द्यावें कीं मंदिराच्या गढीच्या दरवाजांसाठीं तुळ्या काढण्यासाठीं, शहराच्या कोटासाठीं आणि मी जाऊन राहीन त्या घरासाठीं त्यानें मला लाकडें द्यावीं. माझ्या देवाचा वरदहस्त मजवर होता म्हणून राजानें माझी मागणी मान्य केली. ९ मग मीं महानदाच्या पश्चिमेकडील प्रांताधिपतींकडे जाऊन त्यांस राजाचीं फर्मानें दिलीं. राजानें मजबरोबर सेनानायक व घोडेस्वार पाठविले होते. १० कोणी मनुष्य इस्राएल वंशचें कल्याण साध्य करण्यास आला आहे हें होरोनी सनबळट आणि अम्मोनी तोबीया नांवाचा दास या दोघांनीं ऐकिलें तेव्हां त्यांस फार वाईट वाटलें. ११ मी यरुशलेमास जाऊन पोहंचल्यावर तेथें तीन दिवस होतों. १२ मीं रात्रीचा उठून थोडीशीं माणसें बरोबर घेतलीं; यरुशलेमासंबंधानें काय करावें याविषयीं माझ्या देवानें माझ्या मनांत घातलेला विचार मीं कोणा मनुष्यास सांगितला नाहीं, आणि माझ्या बसावयाच्या पाठाळाखेरीज माझ्याबरोबर दुसरें कोणतेंहि जनावर नव्हतें. १३ मीं रात्रीं खोरे-वेशीनें बाहेर पडून अजगराच्या झऱ्याकडे, व उकिरडा-वेशीकडे जाऊन यरुशलेमाचे जे तट पडले होते आणि तिच्या ज्या वेशी अग्नीनें जळल्या होत्या त्यांची पाहणी केली. १४ मग मी तसाच पुढें कारंजेंवेशीकडे व राजकुंडाकडे गेलों, पण माझ्या पाठाळास पुढें जाण्यास जागा नव्हती. १५ तेव्हां मीं रात्रीं ओहोळाच्या वाटेनें वर चढून कोट लक्षपूर्वक पाहिला; मग मागे वळून खोरेवेशीनें परत आंत आलों. १६ मी कोठें गेलों होतों व काय केलें हें सरदारांस ठाऊक नव्हतें; मीं अद्यापि यहुदी, याजक, अमीरउमराव, शास्त्रे व वरकड कामकरी यांतल्या कोणासहि कांहीं-एक सांगितलें नव्हतें. १७ मग मी त्यांस म्हणालों, आपण केवढ्या दुर्दशेंत आहां हें तुम्हांस दिसतच आहे; यरुशलेम उजाड झालें आहे, व त्याच्या वेशी अग्नीनें जळून गेल्या आहेत; तर चला, आपण यरुशलेमाचा कोट बांधूं म्हणजे यापुढें आपली अप्रतिष्ठा व्हावयाची नाहीं. १८ माझ्या देवाचा वरदहस्त मजवर आहे हें

मीं त्यांस सांगितलें, व राजा मला कायकाय बोलला तेंहि त्यांस सांगितलें. तेव्हां ते म्हणाले, चला, आपण उठून बांधण्याच्या कामास लागूं. तेव्हां त्यांनीं तें सत्कार्य करण्याची हिंमत बांधिली. १९ हें ऐकून होरोनी सनबळट आणि अम्मोनी तोबीया नांवाचा दास आणि गेशेम अरबी यांनीं आमची निर्भर्त्सना केली; आम्हांस तुच्छ लेखून ते म्हणाले, तुम्हीं हें काय मांडिलें आहे? राजाविरुद्ध बंड करितां काय? २० मीं त्यांस उत्तर दिलें कीं स्वर्गींचा देव आम्हांस यश देईल, म्हणून आम्ही त्याचे सेवक कमर कसून हें बांधणार; पण यरुशलैमांत तुमचा हिस्सा, हक्क किंवा यादगिरी कांहीं एक नाही.

१ मग एल्याशीव मुख्य याजक व त्याचे बांधव ३ याजक हे उठून मेंढेवेस बांधूं लागले; त्यांनीं तिची प्रतिष्ठापना करून तिला कवाडेंहि लावलीं; हमेआ बुरुजापर्यंत, हननेल बुरुजापर्यंत त्यांनीं तिची प्रतिष्ठापना केली. २ त्याच्या शेजारीं यरीहोच्या लोकांनीं बांधकाम केलें; आणि त्यांच्या शेजारीं जक्कूर बिन इम्री यानें बांधकाम केलें. ३ मत्स्यवेस हस्सनाच्या पुत्रांनीं बांधिली; त्यांनीं तिला तुळ्या घातल्या, तिला कवाडें लाविलीं आणि कड्या व अडसर लाविले. ४ त्याच्या शेजारीं मरेमोथ बिन उरीया बिन हक्कोस यानें डागडुजी केली. त्याच्या शेजारीं मशुलाल बिन बरेखया बिन मशेजबेल यानें डागडुजी केली. त्याच्या शेजारीं सादोक बिन बाना यानें डागडुजी केली; ५ त्याच्या शेजारीं तकोई यांनीं डागडुजी केली; पण त्यांच्या महाजनानीं आपल्या मानेघर आपल्या प्रभूच्या कामाचें जूं घेतलें नाहीं. ६ जुन्या वेशीची डागडुजी यहोयादा बिन पासेहा व मशुलाम बिन बसोदया यांनीं करून तिला तुळ्या घातल्या, तिला कवाडें लाविलीं आणि कड्या व अडसर लाविले. ७ त्यांच्या शेजारीं मलत्या गिबोनी व यादोन मेरोनोथी यांनीं आणि गिबोन व मिसा येथील जे लोक महानदाच्या पश्चिमेकडील प्रांतांच्या अधिपतीच्या आसनाचे होते त्यांनीं डागडुजी केली. ८ त्यांच्या शेजारीं

सोनारांपैकीं उज्जियेल बिन हरहया यानें डागडुजी केली. त्याच्या शेजारीं गांध्यापैकीं हनन्या यानें डागडुजी केली, रुंद कोटापर्यंत यरुशलैमाची मजबुती केली. ९ त्याच्या शेजारीं यरुशलैम जिल्ह्याच्या अर्ध्या भागाचा अधिकारी रफाया बिन हूर यानें डागडुजी केली. १० त्याच्या शेजारीं यदाया बिन हरूमफ यानें आपल्या घरासमोरच्या तटाची डागडुजी केली. त्याच्या शेजारीं हत्तूश बिन हशबन्या यानें डागडुजी केली. ११ मत्कीया बिन हारीम आणि हश्शूब बिन पथथ-मवाब यांनीं दुसऱ्या एका भागाची व भग्नीधुरजाची डागडुजी केली. १२ त्याच्या शेजारीं यरुशलैम जिल्ह्याच्या अर्ध्या भागाचा अधिकारी शल्लूम बिन हल्लोहेश व त्याच्या कन्या यांनीं डागडुजी केली. १३ खोरेवेशीची डागडुजी हानून व जानोहेकरांनीं केली; त्यांनीं ती बांधून तिला कवाडें, कड्या व अडसर लाविले, तसेंच उकिरडावेशीपर्यंत एक हजार हात कोट बांधिला, १४ उकिरडावेशीची डागडुजी बेथ-हक्केम जिल्ह्याचा अधिकारी मत्कीया बिन वेखाब यानें केली; त्यानें ती बांधून तिला कवाडें, कड्या व अडसर लाविले. १५ झरावेशीची डागडुजी मिसा जिल्ह्याचा अधिकारी शल्लूम बिन कोल-होजे यानें केली; तसेंच त्यानें ती बांधून तिला छप्पर केलें व कवाडें, कड्या व अडसर लाविले; तसेंच त्यानें दावीदपुराहून उतरण्याच्या जिऱ्यापर्यंत राजाच्या बागेजवळील शेलह तळ्याचा कोट बांधिला. १६ त्याच्या शेजारीं बेथ-सूर जिल्ह्याच्या अर्ध्या भागाचा अधिकारी नहेम्या बिन अजबूक यानें डागडुजी केली; ती त्यानें दाविदाच्या थडग्यांसमोर, तेथें केलेल्या तळ्यापर्यंत, वीरगृह नामक ठिकाणापर्यंत केली. १७ त्याच्या शेजारीं लेव्यांपैकीं रहूम बिन बानी यानें डागडुजी केली. त्याच्या जवळच कईला जिल्ह्याच्या अर्ध्या भागाचा अधिकारी हशब्या यानें आपल्या जिल्ह्यातर्फें डागडुजी केली. १८ त्याच्या शेजारीं त्यांच्या भाऊबंदांपैकीं कईला जिल्ह्याच्या दुसऱ्या अर्ध्या भागाचा अधिकारी ववइ बिन हेनादाद यानें डागडुजी केली. १९ त्याच्या

शेजारीं दुसऱ्या एका भागीं जेथें कोट वळसा घेतो व शस्त्रागाराकडे जाण्याची चढण लागते तेथें मिस्याचा अधिकारी एजेर बिन येसूवा यानें डागडुजी केली. २० त्याच्या शेजारीं कोट वळसा घेतो तेथून मुख्य याजक एल्याशीब याच्या घराच्या दारापर्यंत बारूख बिन जब्बई यानें आस्थेनं दुसऱ्या एका भागाची डागडुजी केली. २१ त्याच्या शेजारीं एल्याशिबाच्या घराच्या दारापासून एल्याशिबाच्या घराच्या शेवटापर्यंत मेरेमोथ बिन उरीया बिन हक्कोस यानें दुसऱ्या एका भागाची डागडुजी केली. २२ त्याच्या शेजारीं तळवटींत राहणारे याजक यांनीं डागडुजी केली. २३ त्यांच्या शेजारीं बन्यामीन व हश्शूब यांनीं आपल्या घरासमोरच्या भागाची डागडुजी केली. त्यांच्या शेजारीं अजऱ्या बिन मासेया बिन अनन्या यानें आपल्या घरानजीक डागडुजी केली. २४ त्याच्या शेजारीं अजऱ्याच्या घरापासून कोट वळसा घेतो तेथवर व कोपऱ्यापर्यंत विन्नुई बिन हेनादाद यानें दुसऱ्या एका भागाची डागडुजी केली. २५ कोट वळसा घेतो त्यासमोर गारद्यांच्या अंगणाजवळ राजमंदिराबाहेर असलेल्या उंच बुरुजाची डागडुजी पलाल बिन उजई यानें केली. त्याच्या शेजारीं पदाय बिन परोश यानें डागडुजी केली. २६ (नथीमीम हे ओफेलांत, पूर्वेकडल्या पाणीवेशीसमोर व पुढें आलेल्या बुरुजापर्यंत राहत होते.) २७ पदायाच्या शेजारीं पुढें आलेल्या मोठ्या बुरुजासमोर ओफेलच्या कोटापर्यंत तक्रोवाकरांनीं डागडुजी केली. २८ घोडेवेशीपासून याजकांनीं आपआपल्या घरापुढें डागडुजी केली. २९ त्यांच्या शेजारीं सादोक बिन इम्मेर यानें आपल्या घरापुढल्या भागाची डागडुजी केली. त्याच्या शेजारीं पूर्ववेशीचा द्वारपाल शमाया बिन शखन्या यानें डागडुजी केली. ३० त्याच्या शेजारीं हनन्या बिन शलेम्या आणि सालफाचा सहावा पुत्र हानून यांनीं दुसऱ्या एका भागाची डागडुजी केली. त्याच्या शेजारीं मशुल्लाम बिन बरेख्या यानें आपल्या कोठडीपुढें डागडुजी केली. ३१ त्याच्या शेजारीं सोनारांपैकी मत्कीया यानें

नथीमीम व व्यापारी यांच्या घरांपर्यंत हम्मीफकद-वेशीसमोर कोपऱ्यावरच्या कोठीपर्यंत डागडुजी केली. ३२ कोपऱ्यावरच्या कोठीपासून मेंढवेशीपर्यंत सोनारांनीं व व्यापाऱ्यांनीं डागडुजी केली.

१ आम्ही कोट बांधीत होतो हें सनबळटानें ४ ऐकिलें तेव्हां त्यास मोठा क्रोध आला व तो यहुदी लोकांचा उपहास करूं लागला. २ तो आपले बांधव व शोमरोनचें सैन्य यांच्यासमोर म्हणाला, हे दुर्बल यहुदी काय करणार ? ते तटबंदी करणार काय ? ते यज्ञ करणार काय ? ते एका दिवसांत सर्व काम आटोपणार काय ? आंच खाळेले पाषाण मातीच्या ढिगारांतून निवडून घेऊन ते पुनः कामास लागण्याजोगे करितील काय ? ३ त्याच्याजवळ अम्मोनी तोबीया होता तो म्हणाला, ते जें बांधकाम करित आहेत त्यावर एकादा कोल्हा चढला तरी त्यांचा कोट पाडून टाकील. ४ हे आमच्या देवा, ऐक, आमचा धिक्कार होत आहे; ते निर्भर्त्सना करित आहेत ती त्यांच्या शिरीं उलट आण; बंदिवासाच्या देशीं त्यांची लूट होऊं दे; ५ त्यांच्या अधर्मावर झांकण घालूं नको, त्यांचीं पातकें तुजपुढून पुसून जाऊं नयेत, कारण त्यांनीं कोट बांधणाऱ्यांसमोर तुला संताप आणिला आहे. ६ ह्या प्रकारें आम्हीं सर्वांनीं कोट बांधण्याचें काम चालविलें; तो कोट निम्मा तयार झाला; कारण लोक अगदीं मन लावून काम करित होते.

७ यरुशलेमाचा कोट बांधण्याचें काम संपाव्यानें चाललें आहे, त्यांतलीं खिंडारें बुजूं लागलीं आहेत असें सनबळट, तोबीया, अरबी, अम्मोनी व अशदोदी यांनीं ऐकिलें तेव्हां त्यांस मनस्वी क्रोध आला; ८ त्या सर्वांनीं असा एकोपा केला कीं आपण जाऊन यरुशलेमाबरोबर लढूं व तेथें धांदल उडवून देऊं; ९ पण आम्हीं आपल्या देवाची प्रार्थना केली आणि त्यांच्या भीतीनें त्यांच्यावर अहोरात्र पाळत ठेविली. १० यहुदी लोक म्हणूं लागले कीं भारवाहकांची शक्ति क्षीण झाली आहे, व अजून खच फार पडला आहे, तेव्हां आमच्यानें हा कोट बांधवणार नाहीं. ११ आमचे शत्रु म्हणाले, आम्ही

त्यांच्यामध्ये शिरून त्यांस मारून टाकू व त्यांचे काम बंद पाडीपर्यंत त्यांना कांहीं कळावयाचे नाही की दिसावयाचे नाही. १२ मग जे यहुदी त्यांच्याजवळ राहत होते ते चोहोंकडून आमच्याकडे दहादां येऊन म्हणाले की तुम्ही आमच्याकडे परत या. १३ या कारणास्तव लोकांच्या हातीं तरवारी, बरच्या व धनुष्ये देऊन कोटाच्या मागे अगदीं खालच्या खुल्या ठिकाणीं त्यांच्या घराण्यांप्रमाणे त्यांस बसविले. १४ ही सर्व व्यवस्था पाहून मी उठलों आणि सरदार, शास्ते व वरकड लोक यांस म्हणालों, त्यांची भीति धरूं नका; थोर व भयावह जो परमेश्वर त्यांचे स्मरण करून तुमचे भाऊबंद, तुमचे कन्यापुत्र, तुमच्या स्त्रिया व तुमचीं घरे यांच्यासाठीं युद्ध करा. १५ देवांते आमच्या शत्रूंची मसलत व्यर्थ केली हें आमच्या शत्रूंनीं ऐकिलें तेव्हां आम्ही सगळे कोटाकडे परत जाऊन आपआपल्या कामावर रुजू झालों. १६ त्या दिवसापासून माझे अर्धे सेवक कामास लागत व अर्धे भाले, ढाली, धनुष्ये, चिलखते धारण करीत, आणि यहुदांच्या सर्व घराण्यांमागे त्यांचे सरदार उभे असत. १७ कोट बांधणारे व भारवाहक एका हातानें काम करीत व दुसऱ्या हातांत शस्त्रे धारण करीत. १८ बांधकाम करणारे आपल्या कमरेस तरवार लावून काम करीत. रणशिंग वाजविणारा माझ्याजवळ असे. १९ मी सरदारांस, शास्त्यांस व वरकड लोकांस सांगून ठेविलें होतें कीं हें काम मोठें व विस्तृत असून कोटावर काम करीत असतां आपण एकमेकांपासून लांबलांब असतो; २० तर रणशिंगाचा शब्द जेथें ऐकू येईल तेथें तुम्ही आमच्याकडे एकत्र व्हा; आपला देव आपल्यातर्फे लढेल. २१ या प्रकारें आम्ही काम करूं लागलों; त्यांच्यांतले अर्धे लोक पहाटेपासून तारे दिसू लागत तोपर्यंत भाले घेऊन उभे असत. २२ त्या समयीं लोकांस मी हेंहि सांगितलें होतें कीं प्रत्येक मनुष्यानें आपल्या दासासह यरुशलेमाच्या आंतच रात्रीचें बिऱ्हाडास राहावे म्हणजे ते रात्री आमची रखवाली करितील आणि दिवसां काम करितील.

२३ मी आपले कपडे उतरीत नसें; तसेच माझे भाऊबंद, माझे चाकर आणि माझ्यामागून चालणारे गारदी कोणीहि आपले कपडे उतरीत नसत; ते सर्व आपआपलीं शस्त्रे हातीं घेऊन पाण्याला जात.

१ तेव्हां लोकांनीं व त्यांच्या स्त्रियांनीं आपल्या यहुदी भाऊबंदांविरुद्ध मोठी ओरड केली. २ कित्येक म्हणू लागले कीं आम्ही आमचे पुत्र व कन्या मिळून बहुत जण आहों, म्हणून आमचे पोट भरण्यास पुरे इतके अन्न आम्हांस खावयास मिळालें पाहिजे. ३ कित्येक म्हणू लागले कीं अन्न मिळालें म्हणून महागाईमुळे आम्हीं आमचीं शेते, द्राक्षांचे मळे व घरे गहाण ठेविली आहेत. ४ दुसरे कित्येक म्हणू लागले कीं राजाचा कर भरण्यासाठीं आमच्या शेतांवर व द्राक्षांच्या मळ्यांवर आम्हीं पैसा काढिला आहे. ५ वस्तुतः पाहतां आमचीं शरीरे आमच्या भाऊबंदांच्या शरीरांसारखीच आहेत व आमचीं मुलें-बाळें त्यांच्या मुलांबाळांसारखीच आहेत. पाहा, आम्हीं आपले पुत्र व कन्या ह्यांना दास्य करण्यासाठीं गुलामगिरींत ठेविलें आहे; आमच्या कांहीं कन्या दासी होऊन राहिल्या आहेत; त्यांस सोडविण्याची आमच्यांत कांहीं ताकद राहिली नाही, कारण आमचीं शेते व द्राक्षांचे मळे दुसऱ्यांच्या हातीं गेले आहेत. ६ हीं त्यांचीं भाषणे व ओरड ऐकून मला क्रोध आला. ७ मग मी आपल्या मनांत विचार करून सरदार व शास्ते यांशीं वाद करून म्हणालों कीं तुम्ही आपल्या बांधवांकडून वाढीदिडी घेतां. मग मी त्यांच्याविरुद्ध एक मोठी सभा भरविली. ८ मी त्यांस म्हटलें कीं जे आपले यहुदी भाऊबंद परराष्ट्रांस विकले गेले होते त्यांची आम्ही शक्त्यनुसार सोडवणूक केली; पण तुम्हीं आपल्या भाऊबंदांची विक्री चालविली आहे काय ? त्यांना तुम्ही आम्हांस विकणार काय ? हें ऐकून ते स्तब्ध राहिले; त्यांनीं चकार शब्दहि काढिला नाही. ९ मी आणखी म्हणालों, तुम्ही जें करीत आहां तें ठीक नव्हे; आपले शत्रु जे विदेशी लोक त्यांच्यामध्ये आपली अपकीर्ति होत आहे, म्हणून तुम्हीं आपल्या देवाचे भय धरून चालूं नये

काय ? १० तसेंच मी, माझे बांधव व माझे सेवक असे आम्ही त्यांस पैसा व धान्य वाढीदिदीनें देतो; आपण हा वाढीदिदीचा व्यवहार सोडिला पाहिजे. ११ तर आजच्या आज कसेंहि करून त्यांचीं शेते, त्यांचे द्राक्षांचे मळे, त्यांचीं जैतूनवनें, त्यांचीं घरेंदारे त्यांस परत द्या; तसेंच पैसे, अन्न, नवा द्राक्षारस व तेल यांचा जो शतांश तुम्ही त्यांच्यापासून काढीत असतां तो तुम्ही त्यांस परत द्या. १२ तेव्हां ते म्हणाले, आम्ही त्यांस तीं परत देतो; आम्ही त्यांच्यापासून कांहीं मागणार नाहीं; तूं म्हणतोस त्याप्रमाणें आम्ही करितों. मग मीं याजकांस बोलावून आणून, आम्ही याप्रमाणें करूं अशी शपथ त्यांच्याकडून घेविली. १३ यावर मी आपला पदर झटकून म्हणालों, जो कोणी या वचनाप्रमाणें करावयाचा नाही त्यास परमेश्वर त्याच्या घरांतून व त्याच्या उद्योगावरून झटकून टाकील; याप्रमाणें तो झटकला जाऊन खंक होईल. तेव्हां सर्वे मंडळीनें म्हटलें, आमेन, व त्यांनीं परमेश्वराचें स्तवन केलें. लोकांनीं या आपल्या वचनाप्रमाणें केलें. १४ यहुदा देशांत मला त्यांचा अधिपति नेमिलें तेव्हांपासून म्हणजे अर्तहशत् राजाच्या कारकीर्दीच्या विसाव्या वर्षापासून बत्तिसाव्या वर्षापर्यंत बारा वर्षे मीं व माझे भाऊबंद यांनीं माझ्या अधिपतिवाच्या वेतनाचें अन्न खाल्लें नाहीं. १५ माझ्या पूर्वींचे अधिपति प्रजेवर बोजा लादीत व त्यांच्यापासून भाकरी, द्राक्षारस घेऊन आणखी चाळीस शेकेल चांदी घेत असत. त्यांचे सेवक देखील लोकांवर अधिकार गाजवीत; पण मीं तसें केलें नाहीं, कारण मला देवाचें भय होतें. १६ मग मीं कोटाचें काम नेटानें चालविलें; आमच्या लोकांनीं कांहीं जमीन विकत घेतली नाहीं; माझे सर्वे सेवक कामासाठीं तेथें एकवट झाले होते. १७ दीडशें यहुदी व शास्ते, आणि आमच्या भोंवतालच्या राष्ट्रांतले जे लोक आम्हांकडे येत तेहि माझ्या पंक्तीला असत. १८ दररोज एक बैल व सहा चांगलीं मेंढरें शिजवीत आणि माझ्यासाठीं पाखरें तयार करीत, आणि दर दहा दिवसांनीं सर्वे जातींचा द्राक्षा-

रसहि मेजावर येत असे; तरी मीं अधिपतीच्या वेतनाचें अन्न सेविलें नाहीं, कारण लोकांवर कामाचा बोजा फार मोठा होता. १९ हे माझ्या देवा, जें कांहीं मीं या देशच्या लोकांसाठीं केलें त्याचें तूं स्मरण करून माझें बरें कर.

१ मीं कोट बांधण्याचें संपविलें आणि कोटाला ६ कोठें तूटफूट राहूं दिली नाहीं, वेशीचे दरवाजे मात्र अद्यापि लाविले नव्हते; हें सनबळट, तोबीया, गेशेम अरबी व आमचे वरकड शत्रु यांनीं ऐकिलें, २ तेव्हां सनबळट व गेशेम यांनीं मला सांगून पाठविलें कीं चल, आपण ओनोच्या मैदानांतील एकाद्या खेड्यांत एकमेकांस भेटूं; पण मला कांहीं तरी दगा करण्याचा त्यांचा मनसोबा होता. ३ हें पाहून मीं जासूद पाठवून त्यांस कळविलें कीं मी मोठ्या कामांत गुंतलों आहे; मला येण्याला सवड नाहीं; मीं काम सोडून तुम्हांकडे कां यावें, काम कां बंद पाडावें ? ४ त्यांनीं चार वेळां माझ्याकडे हाच निरोप पाठविला आणि मींहि त्यांस असेंच उत्तर दिलें. ५ पांचव्या वेळीं सनबळटानें आपल्या चाकरास हातीं खुली चिठी देऊन मजकडे पाठविलें; ६ त्या चिठींत असें लिहिलें होतें कीं निरनिराळ्या राष्ट्रांत अशी बातमी उठली आहे आणि गेशेमहि असेंच म्हणत आहे कीं तुझा व यहुदी लोकांचा बंड करण्याचा विचार आहे म्हणून तूं हा कोट बांधीत आहेस; या अफवेवरून असें दिसतें कीं तूं त्यांचा राजा होऊं पाहत आहेस. ७ तूं यहुदा देशांत राजा आहेस असें स्वतांविषयीं यरुशलेमांत जाहीर करावें म्हणून तूं संदेष्टेहि नेमिले आहेत; हें वर्तमान राजाच्या कार्नीं जाणार. ह्याकरितां आतां आपण एकत्र जमून वाटाघाट करूं. ८ मीं त्यास सांगून पाठविलें कीं तूं म्हणतोस तसा प्रकार कांहीं घडलेला नाही; तुझी ही मनांतली कल्पना आहे. ९ आमचे हात दुर्बल होऊन आमचें काम बंद पडावें म्हणून हे सर्वे लोक आम्हांस भेवडावयास पाहत होते. हे देवा, माझा हात दृढ कर.

१० मग मी शमाया बिन दलाया बिन महेतबेल

याच्या घरीं आलों; तो दार लावून घेऊन आंत बसला होता; त्यानें म्हटलें, चल, आपण देवाच्या मंदिरांतील आंतल्या गाभाऱ्यांत जमून मंदिराचीं द्वारें बंद करून घेऊं; कारण ते लोक तुझा घात करण्यास येणार; ते रात्रीचे तुझा घात करण्यास येणार. ११ मी म्हणालों, माझ्यासारख्या मनुष्यानें पळून जावें काय ? मंदिरांत जाऊन आपला जीव वांचवावा असा माझ्यासारखा कोण आहे ? मी मंदिरांत जाणारच नाहीं. १२ विचार करितां मला असें दिसून आलें कीं देवानें त्यास पाठविलें नाहीं; तरी ही भविष्यवाणी त्यानें माझ्याविरुद्ध सांगितली; तोबीया व सनबळट यांनीं त्यास मोल देऊन ठेविलें होतें. १३ मीं घाबरावें व असलें काम करून पापी ठरावें, आणि माझी अपकीर्ति पसरण्यास त्याला कांहीं निमित्त सांपडायें म्हणून त्यास त्यांनीं मोल देऊन ठेविलें होतें. १४ हे माझ्या देवा, तोबीया, सनबळट, नोबद्या संदेष्ट्री आणि वरकड संदेष्टे मला घाबरवूं पाहत होते; त्या सर्वांची ही कृति ध्यानांत ठेव.

१५ अलूल महिन्याच्या पंचविसाव्या दिवशीं म्हणजे बावन्न दिवसांच्या आंत कोट बांधून झाला. १६ आमच्या सर्व शत्रूंनीं हें ऐकिलें तेव्हां आमच्या सभोंवतालीं राहणाऱ्या विदेशी लोकांना भीति व लाज वाटली, कारण हें काम आमच्या देवाकडून घडलें असें त्यांस दिसून आलें. १७ या काळीं यहुदांतल्या महाजनांचीं पत्रें तोबीयास जात असत, व तोबीयाचीं पत्रें त्यांस जात असत. १८ तो शखन्या बिन आरह याचा जावई होता, आणि त्याचा पुत्र योहानान यानें बरेख्याचा पुत्र मशुल्लाम याच्या कन्येशीं लग्न केलें होतें, म्हणून यहुदांतल्या पुष्कळ लोकांनीं त्याच्या पक्षानें राहण्याची आणभाक केली होती. १९ ते माझ्यासमोर त्याच्या सत्कृत्याची तारीफ करीत आणि माझे शब्द त्याला जाऊन सांगत. तोबीया मला भेडसावण्याकरितां पत्रें पाठवीत असे.

१ कोट बांधण्याचें काम संपल्यावर मीं ७ त्यास दरवाजे लाविले आणि द्वारपाल, गायक आणि लेवी यांची नेमणूक केली, २ तेव्हां मीं आपला भाऊ हनानी व गडीचा अधिपति हनन्या यांस यरुशलेमाचे अधिकारी नेमिलें; हा हनन्या इमानी असून इतर पुष्कळ लोकांहून देवाचें भय विशेष बाळगीत असे. ३ मीं त्यांस सांगितलें, उन्हाचा ताप होईपर्यंत यरुशलेमाच्या वेशी उघडूं नयेत, लोक काम करीत असतां वेशींचे दरवाजे लावून त्यांस अडसर घालावे, यरुशलेमकरांचे पहारे नेमावे आणि प्रत्येकानें आपआपल्या घरासमोर पहारा करावा. ४ नगर विस्तीर्ण व मोठें होतें, पण त्यांत लोक थोडे असून अद्यापि घरे वांधिलीं नव्हतीं. ५ सरदार, शास्ते व इतर लोक जमा करून त्यांची वंशावळीप्रमाणें गणती करावी असें माझ्या देवानें माझ्या मनांत घातलें. जे प्रथम यरुशलेमांत आले होते त्यांच्या वंशावळीची वही मला सांपडली व त्यांत हें लिहिलें सांपडलें: ६ बाबेलच्या नबुखद्रेस्सर राजानें जे लोक धरून नेले होते त्यांतले त्या मुलखांत राहत होते ते लोक बंधमुक्त होऊन यरुशलेमास व यहुदांतील आपआपल्या नगरांत परत गेले ते हे: ७ येशूवा, नहेम्या, अजण्या, राम्या, नहमानी, मर्दखय, बिलशान, मिस्पेरथ, बिग्वाइ, नहूम व बाना जे जरुब्बाबेलाबरोबर आले ते हेच. इस्राएल लोकांतल्या मनुष्यांची संख्या ही होती: ८ परोशाचे वंशज दोन हजार एकशें बहात्तर, ९ शफाव्याचे वंशज तीनशें बहात्तर, १० आरहाचे वंशज सहाशें बावन्न, ११ येशूवा व यवाब यांच्या कुळांतील पहथमवाबाचे वंशज दोन हजार आठशें अठरा, १२ एलामाचे वंशज एक हजार दोनशें चौपन्न, १३ जत्तूचे वंशज आठशें पंचेचाळीस, १४ जक्काईचे वंशज सातशें साठ, १५ बिन्नुईचे वंशज सहाशें अठेचाळीस, १६ बेबाईचे वंशज सहाशें अठ्ठावीस, १७ अजगादाचे वंशज दोन हजार तीनशें बावीस, १८ अदोनी-

कामाचे वंशज सहाशें सदुसष्ट, १९ बिग्वाईचे वंशज दोन हजार सदुसष्ट, २० आदीनाचे वंशज सहाशें पंचावन्न, २१ हिज्कीयाच्या अटेराचे वंशज अठ्ठाणव, २२ हाशुमाचे वंशज तीनशें अठ्ठावीस, २३ बेसाईचे वंशज तीनशें चोवीस, २४ हारिफाचे वंशज एकशें बारा, २५ गिबोनाचे वंशज पंचाणव, २६ बेथ-लहेम व नटोफा येथील मनुष्यें एकशें अठ्ठाऐशी, २७ अनाथोथाचीं मनुष्यें एकशें अठ्ठावीस, २८ बेथ-अजमावेथाचीं मनुष्यें बेचाळीस, २९ किर्याथ-यारीम, कफीरा व बैरोथ येथील मनुष्यें सातशें त्रैचाळीस, ३० रामा व गेबा येथील मनुष्यें सहाशें एकवीस, ३१ मिखमासाचीं मनुष्यें एकशें बावीस, ३२ बेथेल व आय येथील मनुष्यें एकशें तेवीस, ३३ दुसऱ्या नबोचीं मनुष्यें बावन्न, ३४ दुसऱ्या एलामाचे वंशज एक हजार दोनशें चौपन्न, ३५ हारिमाचे वंशज तीनशें वीस, ३६ यरीहोचे वंशज तीनशें पंचेचाळीस, ३७ लोद, हादीद व ओनो यांचे वंशज सातशें एकवीस, ३८ सनावाचे वंशज तीन हजार नऊशें तीस. ३९ याजकः यदयाच्या कुळांतील येशूवाच्या घराण्यांतले नवशें त्र्याहत्तर, ४० इम्मेराचे वंशज एक हजार बावन्न, ४१ पशहूराचे वंशज एक हजार दोनशें सत्तेचाळीस, ४२ हारिमाचे वंशज एक हजार सतरा. ४३ लेवीः येशूवाचे वंशज कदमीएलाचे होदवाच्या वंशजांतले चौऱ्या-हत्तर. ४४ गाणारेः आसाफाचे वंशज एकशें अठ्ठेचाळीस. ४५ द्वारपाल शल्लूमाचे वंशज, अटेराचे वंशज, तल्मोनाचे वंशज, अक्बूवाचे वंशज, हतीताचे वंशज, शोबाचे वंशज, एकशें अडतीस. ४६ नथीनीमः सिहाचे वंशज, हशूफाचे वंशज, तबायोथाचे वंशज, ४७ केरोसाचे वंशज, सीयाचे वंशज, पादोनाचे वंशज, ४८ लबोनाचे वंशज, हगाबाचे वंशज, सल्माईचे वंशज, ४९ हानानाचे वंशज, गिद्देलाचे वंशज, गहाराचे वंशज, ५० रायाचे वंशज, रसीनाचे वंशज, नकोदाचे वंशज,

५१ गज्जामाचे वंशज, उज्जाचे वंशज, पासेहाचे वंशज, ५२ बेसईचे वंशज, मऊनीमाचे वंशज, नफूशेसीमाचे वंशज, ५३ बकबूकाचे वंशज, हकूफाचे वंशज, हर्हूराचे वंशज, ५४ बसलीथाचे वंशज, महीदाचे वंशज, हर्शाचे वंशज, ५५ बर्कोसाचे वंशज, सीसराचे वंशज, तामहाचे वंशज, ५६ नसीहाचे वंशज, हतीफाचे वंशज. ५७ शलमोनाच्या चाकरांचे वंशजः सोताईचे वंशज, सोफेरेथाचे वंशज, परीदाचे वंशज, ५८ यालाचे वंशज, दक्रौनाचे वंशज, गिद्देलाचे वंशज, ५९ शफाव्याचे वंशज, हतीलाचे वंशज, सबाइमाच्या पोखरेथाचे वंशज, आमोनाचे वंशज. ६० सर्व नथीनीम व शलमोनाच्या चाकरांचे वंशज मिळून तीनशें व्याणव होते. ६१ तेल-मेलह, तेल-हर्षा, करूब, अदोन व इम्मेर एथून जे वर आले ते हेच; पण ते इस्त्राएलापैकीं होते कीं नव्हते याविषयीं त्यांना आपआपलें पितृकुळ व आप-आपली वंशावळी दाखवितां आली नाहीः ६२ दलायाचे वंशज, तोबीयाचे वंशज, नकोदाचे वंशज सहाशें बेचाळीस. ६३ याजकांपैकींः हबायाचे वंशज, हक्कोसाचे वंशज व बर्जिल्लयाचे वंशज; या बर्जिल्लयानें गिलादी बर्जिल्लय याच्या कन्यांपैकीं एकीशीं लग्न केलें, आणि त्याचें नांव घेतलें. ६४ यांनीं आपलें वंशावळीचें पत्र इतर वंशावळ्यांच्या पत्रांत छुडून पाहिलें पण सांपडलें नाही म्हणून ते अशुद्ध ठरून त्यांस याजकपदाच्या यादींतून काढून टाकिलें. ६५ तिर्शोथा (प्रांताधिपति) यानें त्यांस सांगितलें कीं उरीम व थुम्मीम धारण करणारा याजक उभा राहीपर्यंत तुम्हीं कोणी परम पवित्र वस्तु खाऊं नयेत. ६६ साऱ्या मंडळींतले लोक मिळून बेचाळीस हजार तीनशें साठ भरले; ६७ त्यांखेरीज त्यांच्या सात हजार तीनशें सदतीस दासदासी व दोनशें पंचेचाळीस गाणारे व गाणारणी होत्या. ६८ त्यांचे घोडे सातशें छतीस, खेचरें दोनशें पंचे-चाळीस, ६९ उंटें चारशें पस्तीस व गाढवें सहा हजार सातशें वीस एवढीं होती. ७० पितृकुळांच्या प्रमुखां-

पैकी कांहींनीं या कार्यास मदत केली. तिर्शानें एक हजार दारिक सोनें, पन्नास कटोरे व पांचशें तीस याजकीय वस्त्रें एवढीं खजिन्यांत पावतीं केलीं. ७१ पितृकुळांतील आणखी कांहीं पुरुषांनीं या कामाच्या खजिन्यांत वीस हजार दारिक सोनें आणि दोन हजार दोनशें माने रुपये पावतें केलें. ७२ वरकड लोकांनीं वीस हजार दारिक सोनें, दोन हजार माने रुपये आणि सदसष्ट याजकीय वस्त्रें पावतीं केलीं. ७३ या प्रकारें याजक, लेवी, द्वारपाल, गायक व इतर कांहीं लोक, नथीनीम व सर्व इस्राएल आप- आपल्या नगरांत राहूं लागले.

सातवा महिना आला तेव्हां सर्व इस्राएल आप- आपल्या नगरांत होते. १ मग ते सर्व लोक एकचित्त होऊन पाणीवेशीजवळच्या चौकांत एकत्र जमले व एज्रा शास्त्री यास म्हणाले, परमेश्वरानें इस्राएल लोकांस विहित केलेला नियमशास्त्राचा मोशे- कृत ग्रंथ घेऊन ये. २ तेव्हां मंडळींतील स्त्रीपुरुषांपुढें व ज्यांस ऐकून समजण्याचें सामर्थ्य होतें त्या सर्वांपुढें एज्रा याजकानें तो धर्मग्रंथ आणिला. ३ त्यांतील वचनें त्यानें पहाटपासून दोन प्रहरपर्यंत पाणीवेशीसमोरच्या चौकांत स्त्रीपुरुषांपुढें व ज्यांस ऐकून समजण्याचें सामर्थ्य होतें त्यांच्यापुढें वाचिलीं, आणि सर्व लोकांनीं नियमशास्त्राचा ग्रंथ कान देऊन ऐकिला. ४ लोकांनीं मुद्दाम केलेल्या एका लाकडी पीठावर एज्रा शास्त्री उभा राहिला व त्याच्याजवळ उजवीकडे मतिथ्य, शेमा, अनाया, उरीया, हिल्कीया व मासेया हे उभे राहिले; व त्याच्या डावीकडे पदाया, मीशाएल, मल्कीया, हाशूम, हर्शबदांना, जखन्या व मशुल्लाम हे उभे राहिले. ५ एज्रानें उभें राहून तो ग्रंथ उघडिला; तेव्हां एज्रा सर्वास दिसला, कारण तो सर्वांहून उंच ठिकाणीं उभा होता; त्यानें तो ग्रंथ उघडिला तेव्हां सर्व लोक उभे राहिले; ६ मग एज्रानें देवाधिदेव परमेश्वर याचा धन्यवाद केला, व सर्व लोकांनीं आपले हात वर करून आमेन! आमेन! असें म्हटलें आणि आपलीं डोकीं लववून

१ एज्रा २:६९ टीप पाहा.

व आपलीं मुखें भूमीकडे करून परमेश्वरास प्रणाम केला. ७ येशूवा, बानी, शेरेब्या, यामीन, अकूब, शब्बथइ, होदीया, मासेया, कलीता, अजन्या, योजा- बाद, हानान व पलाया, हे लेव्यांसुद्धां नियमशास्त्राचा अर्थ लोकांस समजावून सांगत होते; व लोक आपल्या स्थानीं उभे होते. ८ त्यांनीं तो ग्रंथ, तो देवाच्या शास्त्राचा ग्रंथ, स्पष्टीकरणासह वाचून दाखविला; वाचलें तेव्हां लोकांस चांगलें समजलें. ९ मग नहेम्या तिर्शाथा (प्रांताधिपति), एज्रा याजक, शास्त्री आणि लोकांस शिकविणारे लेवी हे सर्व लोकांस म्हणाले, हा दिवस तुमचा देव परमेश्वर याच्याप्रीत्यर्थ पवित्र आहे, तर शोक करूं नका; रडूं नका. कारण ते लोक नियमशास्त्रांतलीं वचनें ऐकून रडूं लागले होते. १० तेव्हां त्यानें त्यांस सांगितलें, जा, मिष्टान्नाचें सेवन करा; गोडगोड पेयें प्या व ज्यांच्या घरी कांहीं तयार नसेल त्यांस वाढून पाठवा; कारण आजचा दिवस परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र आहे; तुम्ही उदास राहूं नका; कारण परमेश्वराविषयींचा जो आनंद तोच तुमचा आश्रयदुर्ग होय. ११ शांत राहा, कारण आजचा दिवस पवित्र आहे, दुःख करूं नका, असें म्हणून लेव्यांनीं लोकांस शांत केलें. १२ नंतर सर्व लोक खाणेंपिणें करण्यास, एकमेकांस ताटें वाढून पाठविण्यास व मोठा उत्सव करण्यास निघून गेले, कारण जीं वचनें त्यांस वाचून दाखविलीं होती तीं त्यांस समजलीं होती.

१३ दुसऱ्या दिवशींहि सर्व लोकांच्या पितृकुळां- तील प्रमुख पुरुष, याजक व लेवी नियमशास्त्राचीं वचनें लक्षपूर्वक ऐकण्यासाठीं एज्रा शास्त्री याच्याजवळ जमा झाले. १४ त्या धर्मशास्त्रांत असें लिहिलेलें त्यांस आढळलें कीं परमेश्वरानें मोशास आज्ञा दिल्याप्रमाणें इस्राएल लोकांनीं सातव्या महिन्याच्या पर्वणीस मांडवांत राहावें; १५ आपल्या सर्व नगरानगरांत व शहरांशेमांत त्यांनीं लोकांना जाहीर करावें व कळवावें कीं पहाडावर जाऊन जैतून, रानजैतून, मेंदी, खजुरी आणि दाट पालवीचे वृक्ष यांच्या डाहळ्या आणून शास्त्रांत लिहिलें

आहे त्याप्रमाणें मांडव करावे. १६ मग लोकांनीं बाहेर जाऊन डाहळ्या आणिल्या आणि आपआपल्या घरांच्या धाब्यांवर, त्यांच्या अंगणांत, देवाच्या मंदिराच्या अंगणांत, पाणीवेशीच्या चौकांत आणि एफ्राईमवेशीच्या चौकांत मांडव घातले. १७ जे लोक बंदिवासांतून सुद्धन परत आले होते त्यांचा अवघा मेळा मांडव घालून त्यांत राहिला; नुनाचा पुत्र येशूवा याच्या काळापासून हा दिवसपर्यंत इस्राएल लोकांनीं कधीं असें केलें नव्हतें. चोहोंकडे आनंदच आनंद झाला. १८ पहिल्या दिवसापासून शेवटल्या दिवसापर्यंत एज्रा देवाच्या नियमशास्त्राचा ग्रंथ नित्य वाची. या प्रकारें त्यांनीं सात दिवसपर्यंत सण पाळिला, आणि आठव्या दिवशीं विधिपूर्वक सणाचा समारोप केला.

१ याच महिन्याच्या चोविसाव्या दिवशीं इस्राएल लोक उपास करून, गोणताट पांघरून व डोक्यांत धूळ घालून एकवट झाले. २ इस्राएल वंशांतील लोक विदेश्यांपासून निराले झाले, आणि उभे राहून त्यांनीं आपलीं पातकें आणि आपल्या पूर्वजांचे अपराध कबूल केले. ३ ते आपल्या जागीं उभे राहून प्रहर दिवसपर्यंत आपला देव परमेश्वर याच्या नियमशास्त्राचा ग्रंथ वाचीत राहिले, व आणखी एक प्रहर आपलीं पातकें कबूल करित आणि आपला देव परमेश्वर याची उपासना करित राहिले. ४ मग येशूवा, बानी, कदमीएल, शबन्या, बुन्नी, शेरेब्या बानी व कनानी यांनीं लेव्यांच्या जिण्यांवर उभें राहून उच्च खराजें आपला देव परमेश्वर याचा धावा केला. ५ मग येशूवा, कदमीएल, बानी, हशबन्या, शेरेब्या, होदीया, शबन्या व पथह्या हे लेवी म्हणाले, उभे राहा, आणि आपला देव परमेश्वर याचा येणेंप्रमाणें धन्यवाद अनंतकाळ करा: तुझें वैभवशाली नाम धन्य असो; तें सर्व धन्यवाद व स्तवन यांपलीकडे आहे; ६ तूंच एक परमेश्वर आहेस; आकाश व अत्युच्च आकाश व त्यांतील सर्व नक्षत्रगण, पृथ्वी व तीवर सर्व वसणारे, जलाशय, त्यांत असलेलें सर्व कांहीं यांचा तूं उत्पन्नकर्ता व पालनकर्ता आहेस; स्वर्गातील सेना तुला नमन करिते;

७ हे परमेश्वरा, तूंच देव आहेस; तूं अब्राहामास निवडून घेऊन खास्यांच्या ऊर गांवांतून बाहेर आणिलें व त्यास अब्राहाम हें नांव ठेविलें; ८ आणि त्याचें अंतःकरण तुझ्यासंबंधानें एकनिष्ठ आहे असें पाहून तूं त्याच्याशीं करार केला कीं मी तुझ्या वंशास कनानी, हिती, अमोरी, परिजी, यबूसी व गिर्गाशी यांचा देश देईन; तूं हें आपलें वचन पुरें केलें आहे, कारण तूं न्यायी आहेस; ९ नंतर तूं मिसर देशांत आमच्या पूर्वजांचे कष्ट पाहिले व तांबड्या समुद्राच्या तीरीं त्यांचा धावा ऐकिला; १० फारो, त्याचे सेवक, त्याच्या देशचे सर्व लोक यांस चिन्हें व अद्भुत कृत्यें तूं दाखविलीं; कारण ते त्यांजशीं गर्वानें वागत होते हें तुला ठाऊक होतें; तूं आपल्या नामाचा महिमा प्रगट केला, तो आजवर आहे. ११ तूं त्यांच्यासमोरून समुद्र दुभंग केला, असा कीं ते समुद्रामधून, कोरड्या जमिनीवरून चालून गेले; धोंडा महाजलाशयांत टाकावा त्याप्रमाणें तूं त्यांचा पाठलाग करणाऱ्यांस समुद्रतळीं फेकिलें. १२ तूं त्यास दिवसां मेघस्तंभानें नेलें, आणि रात्रीं ज्या वाटेनें त्यांनीं जावयाचें तिच्यावर प्रकाश मिळावा म्हणून अभिस्तंभानें त्यांस मार्ग दाखवून नेलें. १३ तूं सीनाय पर्वतावर उतरून त्यांस स्वर्गांतून बोललास आणि त्यांस योग्य निर्णय, खरे कायदे, चांगले नियम व आज्ञा लावून दिल्या; १४ तूं त्यांस आपल्या पवित्र शब्दाधाचा परिचय करून दिला, आणि तुझा सेवक मोशे याच्या हस्ते तूं त्यांस आज्ञा, नियम व धर्मशास्त्र हीं विहित केलीं; १५ आणि त्यांची क्षुधा भागविण्यासाठीं तूं आकाशांतून त्यांस अन्न दिलें, त्यांची तृषा शमविण्यासाठीं खडकांतून पाणी काढिलें आणि त्यांस अशी आज्ञा केली कीं जो देश तुम्हांस देण्यासाठीं मीं बाहू उभारून आणभाक केली आहे त्याचा ताबा घेण्यासाठीं तुम्ही त्यांत जा. १६ तथापि त्यांनीं व आमच्या पूर्वजांनीं उन्मत्त होऊन आपली मान ताठ केली व तुझ्या आज्ञांचा अधमान केला; १७ त्यांनीं हुकूम मानण्याचें नाकारिलें, आणि जीं आश्चर्यकृत्यें तूं त्यांच्यामध्ये केलीं होती त्यांची त्यांनीं परवा केली नाही; पण

त्यांनी आपली मान ताठ करून एवढें बंड केलें कीं आपल्या दास्यस्थितींत परत जाण्यासाठीं त्यांनीं एक नायक नेमिला; पण तूं क्षमाशील, कृपाळू, दयामय, मंदकोध व अतिकरुणामय देव आहेस; तूं त्यांचा त्याग केला नाही. १८ त्यांनीं ओतीव वासरू केलें व ज्या देवानें तुला मिसर देशांतून सोडवून आणिलें व तुला संताप आणणारीं कामें केलीं तोच हा असैं म्हटलें; १९ तथापि तूं अति दयाळू असल्याकारणानें त्यांस तूं रानांत सोडून दिलें नाही; दिवसां त्यांचा मार्गदर्शक मेघस्तंभ त्यांजवरून ढळला नाही, आणि रात्रीचा प्रकाश देऊन नीट मार्ग दाखविणारा अग्नि-स्तंभहि ढळला नाही. २० त्याप्रमाणेंच शिक्षण प्राप्त व्हावें म्हणून तूं त्यांस आपला सदात्मा दिला; त्यांच्या तोंडचा मात्ता तूं काढून घेतला नाही; आणि त्यांची तृषा शांत करण्यासाठीं तूं त्यांस पाणी देत राहिलास. २१ चाळीस वर्षे जंगलांत तूं त्यांचें असैं पालनपोषण केलें कीं त्यांस कशाचीहि वाण पडली नाही; त्यांचीं वस्त्रे जीण झालीं नाहीत; त्यांच्या पायांस सूज आली नाही. २२ मग तूं त्यांस देशोदेशींचे लोक अंकित करून दिले, आणि त्यांच्या चतुःसीमा नेमून दिल्या; त्याप्रमाणेंच हेशबोनचा राजा सिहोन व बाशानाचा राजा ओग या दोघांच्या देशांचें वतन त्यांस प्राप्त झालें. २३ तूं त्यांचे वंशज आकाशांतील ताऱ्यांप्रमाणें बहुगुणित केले आणि ज्या देशांत जाऊन तुम्ही त्यांचें वतन पावाल म्हणून तूं त्यांच्या पूर्वजांस सांगितलें होतें त्या देशीं तूं त्यांस नेऊन पोचविलें. २४ त्या-प्रमाणेंच त्यांच्या वंशजांनीं त्या देशांत जाऊन त्याचा ताबा घेतला; तूं त्यांच्यादेखत देशांतले रहिवासी कनानी यांस पादाकांत केलें; त्यांचे राजे व देशचे लोक यांचें बाटेल तें करावें म्हणून त्यांस तूं त्यांच्या हातीं दिलें. २५ त्यांनीं तटबंदी नगरें व सुपीक भूमि काबीज केली, आणि उत्तमोत्तम वस्तूंनीं भरलेलीं घरें, खोदलेले हौद, द्राक्षांचे मळे, जैतूनांचे मळे व विपुल फळ-झाडे यांचा ताबा घेतला; ते खाऊन तृप्त झाले, धष्टपुष्ट झाले आणि तुझ्या अतिशयित चांगुलपणामुळें सुख

पावले; २६ पण त्यांनीं आज्ञाभंग करून तुजविरुद्ध बंड केलें; तुझें धर्मशास्त्र त्यांनीं पाठीमागें फेकून दिलें; तुजकडे त्यांनीं पुनः वळावें असैं ज्या तुझ्या संदेष्ट्यांनीं निक्षून सांगितलें त्यांस त्यांनीं जिवें मारिलें आणि तुला संतप्त केलें. २७ त्यामुळें तूं त्यांस त्यांच्या शत्रूंच्या हातीं दिलें; त्यांनीं त्यांस संकटांत घातलें; तरी आपल्या विपत्काळीं त्यांनीं तुझा धावा केला; तो तूं स्वर्गांतून ऐकिला व तुझ्या दयेच्या बहुत कृत्यांस अनुसरून त्यांस त्यांच्या शत्रूंच्या हातून सोडविण्या-साठीं तूं त्यांस सोडविणारे दिले; २८ पण जेव्हांजेव्हां त्यांस स्वास्थ्य मिळें तेव्हांतेव्हां ते तुझ्यासमोर दुष्कर्म करीत; यामुळें तूं त्यांस शत्रूंच्या हातीं देत असस; व ते त्यांजवर सत्ता चालवीत; तरी ते तुज-कडे वळून तुझा धावा करीत तो तूं स्वर्गांतून ऐकत असस, आणि तुझ्या दयेच्या कृत्यांस अनुसरून तूं त्यांस अनेक वेळां मुक्त केलें. २९ त्यांस पुनः नियमशास्त्राप्रत आणावें म्हणून तूं त्यांस बजावून सांगितलें तरी त्यांनीं उन्मत्त होऊन तुझ्या आज्ञांचा अवमान केला आणि जे निर्णय पाळिल्यानें मनुष्य जीवंत राहतो ते न जुमानितां त्यांनीं पाप केलें; त्यांनीं आपला खांदा जुवाखालून काढून घेतला; मान ताठ केली व ते ऐकतनासे झाले. ३० तूं पुष्कळ वर्षे त्यांची गय केली व आपल्या आत्म्यानें संदेष्ट्यांच्या द्वारें त्यांस बजावीत आलास; पण त्यांनीं कान दिला नाही म्हणून तूं त्यांस अनेक देशांतील लोकांच्या हातीं दिलें. ३१ तरी तूं आपल्या दयेच्या बहुत कृत्यांस अनुसरून त्यांचा पुरा अंत केला नाही, त्यांचा त्याग केला नाही, कारण तूं कृपाळू व दयाळू देव आहेस. ३२ तर आतां हे आमच्या देवा, हे थोर, पराक्रमी व भयावह देवा, आपला करार व दया कायम राखणाऱ्या देवा, अश्वशुरी राजाच्या काळापासून आजपर्यंत आम्हांस, आमच्या राजांस, आमच्या अधिपतींस, आमच्या याजकांस, आमच्या संदेष्ट्यांस, आमच्या वाडवडिलांस आणि तुझ्या सर्व लोकांस जे कष्ट झाले आहेत ते शुद्धक लेखूनको. ३३ आम्हांवर जें कांहीं गुदरलें आहे त्याच्या

बाबतीत तूं न्यायशील आहेस; तूं आमच्याशीं सत्यतेनें वागलांस पण आम्हीं दुष्टाई केली आहे. ३४ आमचे राजे, अधिपति, याजक आणि वाडवडील यांनीं तुझें नियमशास्त्र पाळिलें नाहीं, आणि आपल्या ज्या आज्ञांच्या व निर्बंधांच्या योगें तूं त्यांस बजाविलें त्यांकडे त्यांनीं लक्ष दिलें नाहीं. ३५ त्यांनीं आपल्या राज्यांत तुझी सेवा केली नाहीं; तूं त्यांचें मोठें कल्याण केलें, आणि तूं त्यांस विस्तृत व सुपीक भूमि दिली तरीहि तुझी सेवा त्यांनीं केली नाहीं आणि आपल्या दुष्कर्मापासून ते परावृत्त झाले नाहींत. ३६ पाहा, आज आम्ही दास बनलों आहों; आमच्या पूर्वजांनीं उत्तम उत्पन्न उपभोगावें म्हणून जो देश त्यांस दिला त्यांत आम्ही केवळ दास आहों. ३७ आमच्या पापांमुळें जे राजे तूं आम्हांवर नेमिले आहेत त्यांस या देशाचें पुष्कळ उत्पन्न मिळत आहे; ते आमच्या देहांवर व आमच्या गुरांडोरांवर हवी तशी सत्ता चालवीत आहेत; आम्ही फार संकटांत आहों. ३८ या सर्व कारणांस्तव आम्ही दड करार करितों, लिहून देतों, आणि आमचे अधिपति, लेवी व याजक हे त्याजवर मोहर करीत आहेत.

१ ज्यांनीं आपली मुद्रा केली ते हे होतः

१० हखल्याचा पुत्र नहेम्या तिसर्था (प्रांताधिपति) व सिदुकीया, २ सराया, अजण्या, यिर्मया, ३ पश्हूर, अमण्या, मल्लूया, ४ हत्तुश, शबन्या, मल्लूख, ५ हारिम, मरेमोथ, ओबद्या, ६ दानीएल, गिन्नथोन, बारूख, ७ मशुलाम, अवीया, मियामीन, ८ माज्या, बिल्गइ, शमया हे याजक; ९ आणि लेवीः अजण्याचा पुत्र येशूवा, हेनादादाच्या पुत्रांतला बिनुइ, कदमीएल, १० आणि त्यांचे भाऊ शबन्या, होदीया, कलीता, पलाया, हनान, ११ मीखा, रहोब, हशब्ब्या, १२ जकूर, शेरेब्ब्या, शबन्या, १३ होदीया, बानी, बनीनू; १४ लोकांतले मुख्यः परोश, पहथ-मवाब, एलाम, जातु, बानि, १५ बुन्नी, अज्गाद, बेबाई, १६ अदोनीया, बिषवइ, आदीन, १७ आटेर, हिज्कीया, अजूर, १८ होदीया, हाशूम, बेसाइ, १९ हारीफ, अनाथोथ, नोबाई, २० मप्पीयाश, मश-

लाम, हेजीर, २१ मशेजबेल, सादोक, यहूवा, २२ पलब्बा, हानान, अनया, २३ होशेया, हनन्या, हश्शूब, २४ हल्लोहेश, पिल्हा, शोबेक, २५ रहूम, हशब्ना, मासेया, २६ अहीया, हानान, आनान, २७ मल्लूख, हारिम व बाना. २८ अवशिष्ट लोकांनीं म्हणजे याजक, लेवी, द्वारपाल, गायक व नथीनीम यांनीं आणि देवाचें धर्मशास्त्र पाळावयासाठीं देशोदेशींच्या लोकांतून जे वेगळे झाले होते त्या सर्वांनीं ज्यांस अकल व समजून होती अशा आपल्या स्त्रिया, पुत्र व कन्या यांसह २९ आपले भाऊबंद व महाजन यांच्याशीं एकचित्त होऊन आणभाक केली कीं जें नियमशास्त्र देवाचा सेवक मोशे याच्याद्वारें देण्यांत आलें त्याप्रमाणें आम्ही वर्तू आणि आमचा प्रभु परमेश्वर याच्या सर्व आज्ञा, निर्णय व नियम लक्षपूर्वक पाळूं; असें न केल्यास आम्हांस शाप लागो. ३० आम्ही आमच्या मुली या देशांतल्या लोकांस देणार नाहीं व त्यांच्या मुली आमच्या मुलांस करणार नाहीं; ३१ या देशच्या लोकांनीं शब्बाथ दिवशीं एकाद्री वस्तु अगर अन्नसामग्री विकावयास आणिली, तर आम्ही ती त्यांच्याकडून शब्बाथ दिवशीं किंवा एकाद्या पवित्र दिवशीं विकत देणार नाहीं; तर सातव्या वर्षीं आमची जमीन आम्ही पडीत ठेवूं आणि लोकांकडचें कर्ज वसूल करणें असेल तें सोडून देऊं. ३२ याशिवाय आम्ही असा एक नियम घालून ठेवितों कीं आम्हीं आपल्या देवाच्या मंदिरांतील उपासनेसाठीं प्रत्येकीं एकतृतीयांश शेकेल दर वर्षीं द्यावा; ३३ समर्पित भाकरी, नित्याचें अन्नार्पण, नित्याचें होमार्पण आणि शब्बाथ, चंद्रदर्शन आणि नेमिलेले सण यांसंबंधाचीं बलिदानें आणि पवित्र वस्तु, इस्राएलाच्या प्रायश्चित्तासाठीं पापार्पणें, या सर्वांसाठीं आमच्या देवाच्या मंदिराच्या कामीं लागणारा खर्च आम्हीं द्यावा. ३४ मग याजक, लेवी व इतर एकंदर लोक अशा आम्हीं सर्वांनीं पुढील कार्यासाठीं चिठ्ठा टाकिल्या म्हणजे नियमशास्त्रांत लिहिल्याप्रमाणें आमचा देव परमेश्वर याच्या वेदीवर जालण्यासाठीं आपल्या पितृकुळांप्रमाणें वर्षानुवर्षे नियमित

समयीं आपल्या देवाच्या मंदिरांत लाकडाचीं अर्पणें आणावीं. ३५ आपआपल्या जमिनीचा प्रथम उपज व निरनिराळ्या वृक्षांचीं प्रथम फळें वर्षानुवर्ष परमेश्वराच्या मंदिरीं आणावीं; ३६ आणि नियमशास्त्रांत लिहिल्याप्रमाणें आपले प्रथम जन्मलेले पुत्र, तसेंच आपल्या गुरांढोरांचे व शेरडांमंदरांचे प्रथम जन्मलेले हे सर्व आमच्या देवाच्या मंदिरांत सेवा करणाऱ्या याजकांकडे घेऊन यावें; ३७ आणि आपल्या मळलेल्या पिठाचा पहिला उंडा, समर्पित अंशाचीं अर्पणें, सर्व प्रकारच्या झाडांचीं फळें द्राक्षारस व तेल हीं याजकांकडे देवाच्या मंदिराच्या कोठड्यांत आणावीं; आणि आपल्या जमिनीच्या उत्पन्नाचा दशमांश लेव्यांकडे न्यावा; कारण लेवी सर्व नगरांतून आमच्या शेतीच्या उत्पन्नाचा दशमांश घेत असतात. ३८ लेवी दशमांश घेतील तेव्हां त्यांच्याबरोबर अहरोनाच्या वंशांतला कोणी याजक असावा, आणि लेव्यांनीं दशमांशाचा दशमांश आमच्या देवाच्या मंदिराच्या कोठड्यांत म्हणजे भांडारांत पोंचता करावा. ३९ इस्राएल लोक व लेव्यांचे वंशज यांनीं धान्य, द्राक्षारस व तेल यांचें समर्पित अंशाचें अर्पण पवित्रस्थानाचीं पात्रें, सेवा करणारे याजक, द्वारपाळ व गायक असतात त्या कोठड्यांत आणावें; आणि आम्हीं आपल्या देवाचें मंदिर सोडूं नये.

१ लोकांचे अधिपति यरुशलैमांत राहत असत; वरकड लोकांपैकीं दहांतल्या एकानें पवित्र नगर यरुशलैम येथें राहावें आणि नऊ जणांनीं इतर नगरांत वस्ती करावी हें ठरविण्यासाठीं त्यांनीं चिठ्या टाकिल्या. २ जे खसंतोषानें यरुशलैमांत राहण्यास कबूल झाले त्या सर्वांस लोकांनीं धन्य म्हटलें. ३ यरुशलैमांत राहणारे प्रांतांचे प्रमुख हेच होत; पण इस्राएल लोक, याजक, लेवी, नथीनीम व शलमोनाच्या सेवकांचे वंशज यरुशलैमांत व यहूदांतील आपआपल्या नगरांत व वतनांत राहत होते. ४ यरुशलैमांत कांहीं यहूदी व कांहीं बन्यामिनी राहत होते. यहूदांचे वंशज हे: पेरेसाच्या संततीपैकीं अथाया बिन

उज्जीया बिन जखन्या बिन अमन्या बिन शफव्या बिन महललेल; ५ मासेया बिन बारूख बिन कोल-होजे बिन हजाया बिन अदाया बिन योयारीब बिन जखन्या बिन शिलोनी. ६ पेरेसाचे जे वंशज यरुशलैमांत राहत होते ते सर्व चारशें अडसष्ट वीर पुरुष होते; ७ आणि बन्यामिनाचे वंशज: सलू बिन मशुल्लाम बिन योएद बिन पदाया बिन कोलाया बिन मासेया बिन ईशीएल बिन यशाया. ८ आणि त्याच्यामागून गव्वई व सल्लाइ यांचे वंशज नवशें अठ्ठावीस होते. ९ यांचा अधिकारी जिखीचा पुत्र योएल होता, आणि हसनूवाचा पुत्र यहूदा नगराचा दुय्यम अधिकारी होता. १० याजकांतले: यदया बिन योयारीब व याखीन, ११ सराया बिन हिक्कीया बिन मशुल्लाम बिन सादोक बिन मरायोम बिन अहीदब हा देवमंदिराचा अधिकारी होता; १२ आणि त्यांचे जे भाऊबंध मंदिरांतलें काम करीत ते आठशें बावीस होते; अदाया बिन यहोराम बिन पलल्या बिन अम्सी बिन जखन्या बिन पशूर बिन मत्कीया; १३ आणि त्याचे भाऊबंध पितृकुळांचे प्रमुख दोनशें बेचाळीस आणि अमस्सई बिन अजरेल बिन अहजई बिन मशि-ल्लेमोथ बिन इम्मेर; १४ आणि त्यांचे भाऊबंध एकशें अठ्ठावीस बलवान् वीर; आणि त्यांचा अधिकारी हगदोली-माचा पुत्र जब्दीएल हा होता. १५ आणि लेव्यांतले शमया बिन हश्शूब बिन अज्रीकाम बिन हशब्ब्या बिन बुची; १६ आणि लेव्यांच्या मुख्यांपैकीं शब्बथई व योजाबाद हे देवाच्या मंदिराच्या बाहेरच्या कामावर होते; १७ आणि प्रार्थनेच्या वेळीं उपकारस्मरण आरंभिण्याच्या कामीं मत्तन्या बिन मीखा बिन जब्दी बिन आसाफ हा मुख्य होता व बकबुष्या आपल्या भाऊबंधांतला दुसरा होता; आणि अब्दा बिन शम्मुवा बिन गालाल बिन यदूथून हाहि होता. १८ पवित्र नगरांतले सर्व लेवी दोनशें चौऱ्यायशीं होते. १९ द्वारपाळ अक्कूब, तल्मोन व दरवाजे राखणारे त्यांचे भाऊबंध एकशें बहात्तर होते. २० वरकड इस्राएल लोक, याजक व लेवी यहूदाच्या सर्व नगरांत आपआपल्या वतनांत होते; २१ पण नथीनीम ओफेलांत राहत; सीहा व गिडपा हे नथी-

नीमांवर नेमिले होते. २२ आणि उज्जी बिन बानी बिन हशब्ब्या बिन मत्तन्या बिन मीखा हा यरुशलै-मांतल्या लेव्यांचा अधिकारी होता; आसाफाच्या वंशजांतले जे गाणारे ते देवाच्या मंदिरांतील कामावर होते; २३ कारण त्यांच्यासंबंधानें राजाची आज्ञा होती व रोजच्या जरूरीप्रमाणें गाणाऱ्यांची व्यवस्था ठरली होती. २४ यहूदाचा पुत्र जेरह याच्या वंशजांतला मशेजबेल याचा पुत्र पथह्या लोकांसंबंधाच्या सर्व गोष्टींच्या बाबतींत राजाच्या हाताशी होता. २५ खेडीपाडी व त्यांच्या शेतवाड्या यांविषयी: यहूदाच्या वंशांतल्या कित्येकांनीं किर्यथ-अर्बात व त्याच्या खेड्यांत, दिबोनांत व त्याच्या खेड्यांत, आणि यकब्सेलांत व त्याच्या खेड्यांत, २६ येशूवांत, मोलादांत व बेथ-पलेतांत, २७ हसर-शवालांत, बैर-शेबांत व त्याच्या खेड्यांत, २८ सिक्लागांत, मकोनांत व त्याच्या खेड्यांत, २९ एन्-रिम्मोनांत, सारयांत, यर्मूथांत, ३० जानोहांत, अदुल्लमांत व त्याच्या खेड्यांत, लाखीशांत व त्याच्या शेतवाड्यांत, अजेकांत व त्याच्या खेड्यांत वस्ती केली; त्यांनीं बैर-शेबापासून हिन्नोमाच्या खोऱ्यापर्यंत वस्ती केली. ३१ गेबांतले बन्यामिनाचे वंश मिखमाशांत व अयांत, बेथेलांत व त्याच्या खेड्यांत, ३२ अनाथो-थांत, नोबांत, अनन्यांत, ३३ हासोरांत, रामांत, गित्तिइमांत, ३४ हादीदांत, सबोईमांत, नवह्लादांत, ३५ लोदांत व कारागिरांच्या खोऱ्यांतल्या ओनांत वस्ती केली. ३६ लेव्यांपैकी यहूदांतलीं कांहीं प्रकरणें बन्यामिनाकडे होती.

१२ १ शल्टीएलाचा पुत्र जरूब्बाबेल व येशूवा यांजबरोबर जे याजक व लेवी वर आले ते हे: सराया, यिर्मया, एज्रा, २ अमन्या, मल्लूख, हत्तुश, ३ शखन्या, रहूम, मरेमोथ, ४ इहो, गिन्नथोई, अबीया, ५ मियामीन, माद्या, बिलगा, ६ शमया, योयारीब, यदया, ७ सल्लु, आमोक, हिल्कीया व यदया; हे येशूवाच्या काळीं याजकांतले व त्यांच्या बांधवांतले मुख्य होते. ८ लेवी: येशूवा, बित्रुइ, कदमीएल, शेरेब्या, यहूदा, मतन्या व त्याचे

भाऊबंद स्तुतिगायनांच्या कामावर होते. ९ आणि त्यांचे भाऊबंद बकबुक्या व उन्नो त्यांजबरोबर पहाऱ्यांत होते. १० आणि येशूवास योयाकीम झाला, योयाकी-माला एल्याशीब झाला, एल्याशीबाला योयाद झाला, ११ योयादास योनाथान झाला, व योनाथानास यदवा झाला. १२ आणि योयाकीमाच्या काळीं याजक पितृकुळांतले मुख्य होते ते हे: सरायापासून मराया, यिर्मयापासून हनन्या, १३ एज्रापासून मशुल्लाम, अमन्यापासून यहोहानान, १४ मल्लूखीपासून योनाथान, शबन्यापासून योसेफ, १५ हारिमापासून अदना, मरायोथापासून हेलकइ, १६ इहोपासून जखन्या, गिन्नथोन्नापासून मशुल्लाम, १७ अबीयापासून जिखी, मिन्यामिनापासून, मोवद्यापासून पिल्तय, १८ बिलगापासून शम्भूवा, शमयापासून यहोनाथान, १९ योयारीबापासून मत्तनय, यदयापासून उज्जी, २० सल्लयापासून कल्लय, आमोकापासून एबेर, २१ हिज्कीयापासून हशब्ब्या व यदायापासून नथनेल. २२ एल्याशीब, योयादा, योहानान व यदवा यांच्या काळीं लेवी आणि दारयावेश पारसाच्या कारकीर्दींतले याजक हे त्यांच्या पितृकुळांचे मुख्य होते. २३ लेव्यांचे वंशज, आपआपल्या पितृकुळांचे मुख्य कालवृत्तांतल्या पुस्तकांत एल्याशिबाचा पुत्र योहानान याच्या काळापर्यंत नमूद केले होते; २४ आणि लेव्यांतले मुख्य हशब्ब्या, शेरेब्या व कदमीएलाचा पुत्र येशूवा व त्यांच्यासमोर त्यांचे भाऊबंद असे मेळ्यानं देवाचा मनुष्य दावीद याच्या आज्ञेप्रमाणें स्तवन व उपकारस्मरण करावयास होते. २५ मत्तन्या, बकबुक्या, ओबद्या, मशुल्लाम, तल्मोन व अक्कूब हे द्वारपाळ दरवाजांच्या कोठ्यांचें रक्षण करित असत; २६ हे योयाकीम बिन येशूवा बिन योसादाक याच्या वेळीं व नहेम्या अधिकारी व लेखक एज्रा याजक यांच्या काळीं होते.

२७ यरुशलैमाच्या कोटाच्या प्रतिष्ठापनेच्या समयीं लेव्यांनीं आनंद व धन्यवाद करून झांजा, सारंग्या व वीणा वाजवून आणि गाऊन तो प्रसंग साजरा

करावा म्हणून त्यांस यरुशलेमांत पोंचविण्यासाठीं त्यांच्या त्यांच्या स्थानांतून हुडकून काढिलें. २८ यरुशलेमाच्या चोहोंकडल्या प्रांतांतून, नटोफातीच्या खेड्यापाड्यांतून, २९ बेथ-गिलगाल येथून आणि गेबा व अज-मावेथ येथल्या शेतीवाडींतून गायकांचे वंशज एकवट झाले; त्यांनीं यरुशलेमाच्या आसपास खेडीं वसविलीं होती. ३० मग याजक व लेवी यांनीं स्वतांस शुचिभूत करून लोकांची, वेशींची व कोटाची शुद्धि केली. ३१ मग मीं यहुदाच्या सरदारांस कोटावर चढविलें आणि त्यांच्या दोन टोळ्या केल्या; त्या स्तोत्रें गात मिरवत चालल्या; त्यांची एक टोळी दक्षिण दिशेनें म्हणजे केरवेशीकडे चालली; ३२ आणि तिच्यामागून होशया, यहुदाचे अर्धे अधिकारी, ३३ अजण्या, एज्रा, मशुलाम, ३४ यहुदा, बन्यामीन, शमया, यिर्मया, ३५ व कित्येक याजकांचे पुत्र करणे घेऊन चालले; जखऱ्या बिन योनाथान बिन शमया बिन मत्तन्या बिन मिखाया बिन जकूर बिन आसाफ, ३६ आणि त्याचे भाऊबंद शमया, अजरेल, मिललई, गिललई, माई, नथनेल, यहुदा व हनानी हे देवाचा मनुष्य दावीद याचीं वायें घेऊन चालले आणि त्यांच्यापुढें एज्रा शास्त्री चालला; ३७ ते झरावेशी-करून नीट दावीदपुराच्या पायऱ्यांवरून कोटाच्या चढणीवर दाविदाच्या मंदिराच्या वरल्या भागाकडून पूर्वेस पाणीवेशीपर्यंत गेले. ३८ स्तोत्रें म्हणणारी व मिरवत जाणारी दुसरी टोळी त्यांस मिळावयास पुढें चालली, आणि तिच्यामागून मी व अर्धे लोक कोटावरील भट्टी बुरुजावरून रुंद कोटापर्यंत, ३९ आणि एफ्राईम वेशीपासून जुन्या वेशीवरून मत्स्यवेस, हनानेल बुरुज व हमया बुरुज यावरून मेंढेवेशी-पर्यंत गेलों; गारद्यांच्या वेशींत ते जाऊन उभे राहिले. ४० अशा स्तोत्रें म्हणणाऱ्या दोन्ही टोळ्या देवाच्या मंदिरांत उभ्या राहिल्या, मी व मजबरोबर अर्धे अधिपतिहि उभे राहिले; ४१ याजक, एल्याकीम मासेया, मिन्यामीन मीखाया, एल्योएनाई, जखऱ्या व हनन्या यांनीं करणे हातीं घेतले; ४२ आणि

मासेया, शमाया, एलाजार, उज्जी, यहोहानान, मलकीया, एलाम व एजेर यांनीं हि करणे घेतले; गायकांनीं उंच स्वरानें गाइलें; यिज्रह्या त्यांचा अध्यक्ष होता. ४३ त्या दिवशीं लोकांनीं मोठे यज्ञ करून आनंद केला, कारण देवानें त्यांस आनंदांनं परिपूरित केलें होतें; बायकामुलांनीं हि आनंद केला; यरुशलेमाचा आनंदध्वनि दूर जाऊन पोहंचला.

४४ याजक व लेवी यांचे ठरलेले वांटे नगरो-नगरीच्या शेतांप्रमाणें गोळा करावे म्हणून त्या दिवशीं भांडारें, परमेश्वराप्रीत्यर्थ समर्पित अंश, प्रथम फळें व दशमांश यांच्या कोठड्यांवर लोक नेमण्यांत आले; कारण याजक व लेवी हे हजार राहिल्याकारणानें यहुदास आनंद झाला होता. ४५ दाविदाच्या व त्याचा पुत्र शलमोन याच्या आज्ञेप्रमाणें ते आपल्या देवाच्या मंदिराचें व शुद्धीकरणाचें काम करीत; तसेंच गायक व द्वारपाळ हेंहि करीत. ४६ प्राचीन काळीं म्हणजे दावीद व आसाफ यांच्या काळीं एक मुख्य गायक व देवाचीं स्तुतिस्तोत्रें यांची योजना केली होती. ४७ जरूबाबेल व नहेम्या यांच्या काळीं सर्व इस्राएल लोक गायकांस व द्वारपाळांस दर दिवसाचा शिधा देत असत; ते लेव्यांचे वांटे काढून ठेवीत आणि लेवी अहरोनाच्या वंशजांचे वांटे काढून ठेवीत.

१ त्या दिवशीं मोशाचा ग्रंथ लोकांस वाचून दाखविण्यांत आला; त्यांत हें लिहिलेलें आढळलें कीं अम्मोनी अथवा मवाबी यांस देवाच्या मंडळींत येण्यास मनाई आहे; २ कारण ते अन्नपाणी घेऊन इस्राएल लोकांस सामोरे आले नाहींत, पण उलट शाप द्यावा म्हणून बलामास त्यांनीं दक्षिणा देऊन बोलाविलें; तरी आमच्या देवानें त्या शापाचा आशीर्वाद केला. ३ नियमशास्त्राचें हें वचन ऐकून त्यांनीं इस्राएलांतून मिश्र समुदाय निराळा केला.

४ यापूर्वीं एल्यासीब याजक, जो देवाच्या कोठड्यांचा रक्षक असून तोबियाचा आप्त होता, ५ त्यानें तोबियासाठीं एक मोठी कोठडी तयार केली होती; त्या कोठडींत पूर्वीं अन्नबलीची सामग्री, ऊद, पात्रें आणि

लेवी, गायक व द्वारपाळ यांस शास्त्राज्ञेप्रमाणें देण्याचें धान्य, द्राक्षारस व तेल यांचे दशमांश, व याजकांस द्यावयाचीं समर्पित अंशांचीं अर्पणें हीं ठेवीत असत. ६ एवढा सगळा वेळ मी यरुशलेमांत राहत नव्हतों; बाबेलचा राजा अर्तहशरत याच्या कारकीर्दीच्या बत्तिसाव्या वर्षी मी त्याजकडे गेलों आणि मग कांहीं दिवसांनीं मीं राजाकडे रजा मागितली; ७ नंतर मी यरुशलेमास आलों तेव्हां एल्याशिबानें तोबियासाठीं देवाच्या मंदिराच्या अंगणांत एक कोठडी तयार केली आहे ही गैर गोष्ट मला कळली. ८ मला त्याचें फार वाईट वाटून मीं तोबियाचा सगळा संसार कोठडीबाहेर फेकून दिला. ९ मग माझ्या आज्ञेवरून त्यांनीं त्या कोठड्या शुद्ध केल्या व मीं देवाच्या मंदिराचीं पात्रें, अन्नबलींची सामग्री व ऊद हीं पुनः त्यांत ठेविलीं. १० मला आणखी असें कळलें कीं लेव्यांस मुशाहिरा न मिळाल्यामुळें कामावरले लेवी व गायक आपआपल्या शेतावर पळून गेले. ११ मग मी अधिपतीशीं वाद करून म्हणालों कीं लोकांनीं देवाचें मंदिर कां सोडून दिलें आहे? नंतर मीं त्यांस एकवट करून त्यांच्या पूर्वींच्या ठिकाणीं नेमिलें. १२ मग सर्वे यहूदी लोक धान्य, द्राक्षारस व तेल यांचे दशमांश भांडारांत पावतें करूं लागले; १३ आणि मीं शलेम्या याजक, सादोक शास्त्री आणि लेव्यांपैकीं पदाया ह्यांस भांडारांवर भांडारी नेमिले; त्यांच्या हाताखालीं हनान बिन जकर बिन मतन्या हा होता; हे भरंवशाचे होते; त्यांच्या भाऊ-बंधांस वांटे करून देण्याचें काम मीं त्यांजकडे सोंपविलें. १४ हे माझ्या देवा, या कामगिरीबद्दल माझें स्मरण ठेव; माझ्या देवाचें मंदिर व त्यांतील उपासना यांसंबंधानें चांगलीं कामें मीं केलीं आहेत, तीं पुसून टाकूं नको.

१५ त्या काळीं यहुदांत कांहीं लोक शब्बाथ दिवशीं द्राक्षाकुंडांत द्राक्षें तुडवीत असलेले माझ्या दृष्टीस पडले. ते धान्याच्या पेंढ्या आणून गाढवांवर लादीत; त्याप्रमाणेंच द्राक्षारस, द्राक्षें, अंजीर, व इतर पदार्थ यांचे बोजे शब्बाथ दिवशीं ते यरुशलेमांत घेऊन येत. त्यांनीं अन्नसामग्रीची विक्री चालविली त्याच दिवशीं त्यांची

मीं कानउघाडणी केली. १६ तेथें सोरकरहि राहत असत; ते मासे व नाना प्रकारचे पदार्थ आणून शब्बाथ दिवशीं यहूदी लोक व यरुशलेमकर यांस विक्रीत असत. १७ मग यहुदाच्या सरदार मंडळीशीं वाद करून मी म्हणालों, तुम्ही असलें दुष्कर्म करून शब्बाथ दिवस पवित्र असा पाळीत नाहीं हें काय? १८ तुमच्या वाड-वडिलांनींही असेंच केलें ना? त्यामुळें देवानें आम्हांवर व या नगरावर हें सर्व अरिष्ट आणिलें ना? तुम्ही शब्बाथ दिवस पवित्र न मानून इस्राएलावर आणखी अरिष्ट आणावयास पाहतां. १९ शब्बाथ सुरू होण्यापूर्वीं यरुशलेमाच्या वेशींच्या आसपास अंधार पडूं लागे; म्हणून मीं आज्ञा केली कीं वेशीचे दरवाजे लावून घ्यावे आणि शब्बाथ संपेपर्यंत ते उघडूं नयेत; शब्बाथ दिवशीं कांहींएक बोजा आंत आणतां येऊं नये म्हणून मीं आपले कांहीं चाकर वेशींवर ठेविले. २० एक-दोन वेळां व्यापाऱ्यांस व हरत-हेच्या मालाची विक्री करणाऱ्यांस यरुशलेमाच्या बाहेर राहावें लागलें. २१ तेव्हां मीं त्यांस दरडावून म्हटलें, तुम्ही कोटासमोर कां उतरलां? पुनः असें केल्यास तुमच्यावर मी हात टाकीन. तेव्हांपासून ते पुनः शब्बाथ दिवशीं आले नाहीत. २२ मग मीं लेव्यांस आज्ञा केली कीं शब्बाथ दिवस पवित्र मानून पाळावा म्हणून तुम्ही शुद्ध होऊन वेशींवर पहारा करण्यास येत जा. हे माझ्या देवा, माझ्या हितार्थ माझ्या याहि कामगिरीचें स्मरण ठेव, आणि तुझ्या विपुल दयेस अनुसरून माझा वचाव कर.

२३ त्या काळीं अर्दोदी, अम्मोनी व मवाबी स्त्रियांशीं लग्न केलेले यहूदी लोक मला आढळले; २४ त्यांचीं मुलेंबाळें अर्दोदी भाषा अर्धवट बोलत, त्यांस यहूदी भाषा बोलतां येत नसे, ते आपआपल्या जातींची मिश्र भाषा बोलत. २५ मीं त्या लोकांशीं वाद केला, मीं त्यांस शिष्याशाप दिले, त्यांतल्या कित्याकांस मार दिला आणि त्यांचे केस उपटून देवाची शपथ घेऊन त्यांस असें म्हणावयास लाविलें कीं आम्ही इतःपर आमच्या कन्या त्यांच्या पुत्रांस देणार नाहीं आणि त्यांच्या कन्या आम्ही व आमचे पुत्र करणार नाहीं.

२६ इस्त्राएलाचा राजा शलमोन अशाच प्रकारच्या गोष्टींनीं पापमग्न झाला होता ना? पुष्कळ राष्ट्रांत त्याच्यासारखा कोणी राजा झाला नाही; तो देवाचा आवडता असून त्याला सर्व इस्त्राएलावर राजा केलें होतें, तरी त्यालाहि अन्य जातींच्या स्त्रियांनीं पापांत पाडिलें. २७ तुमचें ऐकून आम्हीं अन्य जातींच्या स्त्रियांशीं विवाह करून आमच्या देवाचे अपराधी व्हावें व घोर पातक करावें काय? २८ मुख्य याजक एल्याशीब याचा पुत्र योयादा याच्या पुत्रांपैकीं एक जण सनबळट होरोनी

याचा जावई होता; मीं त्यांस आपल्याजवळून हाकून लाविलें. २९ हे माझ्या देवा, त्यांनीं याजकपद अष्ट केलें आहे आणि याजकवृत्तीचा व लेवीवृत्तीचा करार मोडिला आहे, म्हणून त्यांची आठवण ठेव. ३० या प्रकारें मीं त्यांस सगळ्या परकीयांपासून शुद्ध करून प्रत्येक याजकाची व लेव्याची पाळी व क्रम हीं ठरवून दिलीं; ३१ मग लाकडाचें अर्पण व प्रथम उपज आणण्याची वेळ मीं ठरवून दिली. हे माझ्या देवा, माझ्या हितार्थ माझें स्मरण ठेव.

एस्तेर

१ अहश्वेरोश राजाच्या कारकीर्दींत पुढील १ वृत्त घडलें; त्याचें साम्राज्य हिंदिस्तानापासून कुशापर्यंत होतें; ज्याचा अंमल एकशें सत्तावीस प्रांतांवर होता तोच हा अहश्वेरोश. २ अहश्वेरोश राजानें शूशन राजवाड्यांतल्या आपल्या सिंहासनावर बसल्यानंतर ३ आपल्या कारकीर्दीच्या तिसऱ्या वर्षी आपले सर्व सरदार व सेवक यांस मेजवानी दिली; पारस व मेदय यांचे सेनापति, प्रांतोप्रांतींचे महाजन व सरदार त्याजपुढें हजर झाले; ४ त्यांस त्यानें बहुत दिवसपर्यंत म्हणजे एकशें ऐशीं दिवसपर्यंत आपल्या वैभवशाली राज्याची दौलत आणि आपल्या श्रेष्ठ प्रतापाचें वैभव दाखविलें. ५ एवढे दिवस गेल्यावर राजानें शूशन राजवाड्यांत आलेल्या लहानथोर लोकांस राजमंदिराच्या बागेच्या पटांगणांत सात दिवस मेजवानी दिली; ६ तेथील पडदे पांढऱ्या, हिरव्या, व निळ्या रंगांचे होते; हे पडदे तलम सणाच्या व जांभळ्या रंगाच्या दोऱ्यांनीं चांदीच्या कड्यांमध्ये अडकवून संगमरवरी खांबांस लाविले होते; तेथील संचक सोन्यारुप्याचे असून तांबड्या, पांढऱ्या,

पिवळ्या व काळ्या संगमरवरी पाषाणांच्या फरशींवर ठेविले होते. ७ त्या मेजवानींत राजास पिण्याला योग्य असा द्राक्षारस तऱ्हेतऱ्हेच्या सुवर्णपात्रांत घालून राजाच्या औदार्यानुसार लोकांस विपुल पिण्यास देण्यांत आला. ८ हें पिणें नियमानुसार असे; कोणी कोणास आग्रह करित नसे; राजानें आपल्या मंदिराच्या सर्व कारभार्यांस आज्ञा केली होती कीं त्यांनीं पाहुण्यांची तब्यत संभाळावी. ९ वरती राणीनेंहि राजा अहश्वेरोश याच्या राजमंदिरांत स्त्रियांस मेजवानी दिली. १० सातव्या दिवशीं द्राक्षारसानें राजाचें मन उल्लासयुक्त झालें असतां त्यानें महूमान, बिज्था, हरबोना, विग्था, अबग्था, जेथर व कर्खस असे जे सात खोजे त्याच्या तैनातीस असत त्यांस आज्ञा केली कीं ११ वरती राणीचें सौंदर्य देशोदेशींच्या लोकांस व सरदारांस दाखवावें म्हणून तिला राजमुकुट घालून आपल्यापुढें घेऊन यावें; कारण ती फार देखणी होती. १२ खोजांच्या द्वारें राजाची आज्ञा आली तरी वरती राणीनें येण्याचें नाकारिलें; त्यावरून राजास फार क्रोध येऊन तो संतप्त झाला. १३ मग राजानें कालज्ञ

पंडितांस विचारिलें; (तो राजा सर्व न्यायशास्त्री व धर्मज्ञ यांची अशी संभावना करीत असे;) १४ त्याज-जवळ कर्शना, शोधार, अदमाथा, तर्शाश, मेरेस, मर्सना व ममुखान हे पारस व मेदय येथले सात सरदार असत ते राजाच्या हुजुरास राहून राज्यांत त्यांचा पहिला मान असे; १५ राजानें त्यांस विचारिलें कीं अहश्वेरोशानें खोजांच्याद्वारे केलेली आज्ञा वशती राणीनें मानिली नाहीं तर आम्हीं कायदेशीर रीतीनें तिचें काय करावें? १६ तेव्हां ममुखानानें राजास व सरदारांस उत्तर केलें, वशती राणीनें हा अपमान केवळ राजाचा केला आहे असें नाहीं, तर सर्व सरदारांचा व अहश्वेरोश राजाच्या सर्व प्रांतांत राहणाऱ्या एकंदर लोकांचाहि केला आहे. १७ राणीच्या या कृत्याची खबर सर्व स्त्रियांस लागेल आणि राजा अहश्वेरोश यानें वशती राणीस आपल्यासमोर येण्यास आज्ञा केली असूनहि ती आली नाहीं असें त्यांस कळेल तेव्हां त्या आपआपल्या पर्तीस तुच्छ मानूं लागतील. १८ आज राणीचें हें कृत्य पारस व मेदय यांच्या ज्या सरदारस्त्रियांनीं ऐकिलें आहे त्या राजाच्या सरदारांस असेंच म्हणूं लागतील; तशानें फार अपमान व संताप उत्पन्न होईल. १९ राजाची मर्जी असल्यास त्यानें एक राजकीय फर्मान फिरवावें आणि कांहीं फेरबदल होऊं नये म्हणून पारसी व मेदय यांच्या कायद्यांत असें लिहून ठेवावें कीं वशतीनें राजा अहश्वेरोश याच्यासमोर पुनः येऊं नये आणि तिच्याहून कोणी चांगली असेल तिला पट्टराणीचें पद मिळावें. २० राजाची ही आज्ञा त्याच्या सान्या विस्तीर्ण साम्राज्यांत जाहीर होईल तेव्हां सर्व बायका आपल्या कनिष्ठ अगर थोर नवऱ्यांस मान देतील. २१ हें म्हणणें राजास व सरदारांस पटलें आणि ममुखानाच्या सांगण्याप्रमाणें राजानें केलें; २२ त्यानें आपल्या राज्यांतील सर्व प्रांतांतून त्या त्या प्रांतांच्या लिपींत व त्या त्या राष्ट्रांच्या भाषांत पत्रें पाठविलीं कीं प्रत्येक मनुष्यानें आपल्या घरांत सत्ता चालवावी, आणि ही आज्ञा आपल्या लोकांच्या भाषेत प्रसिद्ध करावी.

१ यानंतर अहश्वेरोश राजाचा राम शमला, २ तेव्हां त्यास वशतीनें काय केलें होतें व त्यामुळें तिच्याविरुद्ध काय ठराव झाला होता याचें स्मरण झालें. २ मग त्याची सेवाचाकरी करणारे त्याचे सेवक त्यास म्हणाले, राजासाठीं तरुण व सुंदर कुमारींचा शोध करावा; ३ राजानें आपल्या सर्व प्रांतांत अमलदार नेमावे; त्यांनीं सर्व सुंदर व तरुण कुमारी शूशन वाड्यांतील अंतःपुरांत जमा करून राजस्त्रियांचा रक्षक खोजा जो हेगे त्याच्या स्वाधीन कराव्या आणि त्यांच्या शुद्धतेकरितां जरूर असलेलीं साहित्यें त्यांस द्यावीं; ४ मग त्यांपैकी जी कुमारी राजाच्या मनास येईल ती वशतीच्या ठिकाणीं राजाची पट्टराणी व्हावी. ही गोष्ट राजास पसंत पडून त्याप्रमाणें त्यानें केलें.

५ शूशन राजवाड्यांत मर्दखय बिन याईर बिन शिमई बिन कीश या नांवाचा एक बन्यामिनी यहुदी होता; ६ बाबेलचा राजा नबुखदेस्सर यानें यहुदाचा राजा यखन्या याजबरोबर जे लोक यरुशलैमाहून पकडून नेले होते त्यांपैकी हा एक होता. ७ त्यानें आपल्या चुलत्याची कन्या हदस्सा ऊर्फ एस्तेर हिचें पालनपोषण केलें होतें; तिला आईबाप नव्हते, ती मुलगी सुंदर व रूपवती होती; तिचे आईबाप मेल्यावर मर्दखयानें तिला स्वतांच्या मुलीप्रमाणें संभाळिलें होतें. ८ राजाची आज्ञा व त्याचा ठराव प्रसिद्ध झाल्यावर बहुत कुमारी शूशन राजवाड्यांत हेगेच्या हवालीं करण्यांत आल्या; एस्तेर हिलाहि राजमंदिरांतील स्त्रियांचा रक्षक हेगे याच्या ताब्यांत दिलें. ९ ती तरुण स्त्री त्याला पसंत पडली व तो तिजवर प्रसन्न झाला; त्यानें कांहींएक विलंब न लावितां तिच्या शुद्धतेच्या वस्तु, तिचे भोजनपदार्थ आणि तिला साजतील अशा सात सख्या राजवाड्यांतून दिल्या, आणि तिला व तिच्या सख्यांना तेथून नेऊन अंतःपुरांत सर्वाहून उत्तम जागा राहण्यास दिली. १० एस्तेरेनें आपलें गणगोत सांगितलें नाहीं; तिनें तें सांगूं नये असें मर्दखयानें तिला बजावून सांगितलें होतें. ११ एस्तेर कशी आहे व तिचें काय होणार हें समजण्यासाठीं मर्दखय

रोजच्या रोज अंतःपुराच्या अंगणासमोर फेऱ्या घालीत असे. १२ स्त्रियांसंबंधाच्या ठरविलेल्या नियमाप्रमाणे बारा महिनेपर्यंत सर्वे कांहीं उपचार झाल्यावर एकाएका कुमारीची अहश्चेरोश राजाकडे जाण्याची पाळी आली. त्यांच्या शुद्धीकरणाची रीत म्हटली म्हणजे त्यांस गंधरसाचें तेल सहा महिने व सुगंधी द्रव्ये सहा महिने लावीत असत; शिवाय इतर शुद्धतेच्या वस्तु त्यांस लावीत असत. १३ कुमारीनें राजाकडे जाण्याचा प्रकार असा: जें कांहीं ती मागे तें तिला अंतःपुरांतून राज-मंदिरांत जाण्यासाठीं देण्यांत येई; १४ संध्याकाळीं ती जात असे, आणि सकाळीं ती दुसऱ्या अंतःपुरांत उप-पत्नींचा रक्षक राजाचा खोजा शाशगज याच्या देखरेखी-खाली जाई; राजानें तिजवर प्रसन्न होऊन तिचें नांव घेऊन बोलाविल्यावांचून ती पुनरपि त्याजकडे जात नसे. १५ मर्दखयाचा चुलता अबीहइल याची कन्या एस्तेर, जिला मर्दखयानें मुलगी म्हणून पाळिलें होतें, तिची राजापाशीं जाण्याची पाळी आली तेव्हां स्त्रियांचा रक्षक राजाचा खोजा हेगे यानें जें तिला देण्याचें ठरविलें होतें त्याहून अधिक कांहीं तिनें मागितलें नाहीं. ज्यानें ज्यानें एस्तेरेस पाहिलें त्या सर्वांची तिज-वर कृपादृष्टि झाली. १६ ही एस्तेर अहश्चेरोश राजाच्या कारकीर्दीच्या सातव्या वर्षी दहावा महिना तेबेथ त्यांत राजमंदिरीं राजाकडे आली. १७ राजानें एस्तेरेवर इतर सर्व स्त्रियांहून अधिक प्रीति केली आणि वरकड सर्वे कुमारीपेशां तिजवर त्याचा अनुग्रह व कृपादृष्टि विशेष झाली. त्यानें तिच्या मस्तकीं राजमुकुट घातला व वस्तीच्या जागीं तिला राणी केलें. १८ मग राजानें सर्वे सरदार व सेवक यांस एस्तेरेच्या निमित्तानें मोठी मेजवानी दिली; प्रांतोप्रांतींच्या लोकांचे कर माफ केले आणि आपल्या औदार्यास शोभणारीं इनामें दिलीं. १९ कुमारी दुसऱ्यांदां एकवट झाल्या तेव्हां मर्दखय राजद्वारीं बसला होता. २० एवढा वेळ एस्तेरेनें आपलें गणगोत सांगितलें नव्हतें; मर्दखयानें तिला तशीच आज्ञा केली होती. एस्तेरेचें मर्दखयाच्या येथें संगेपन होत असतां जशी ती त्याची आज्ञा मानी

त्याचप्रमाणे तिनें ह्या समयींहि त्याची आज्ञा मानिली. २१ त्या दिवसांत मर्दखय राजद्वारीं बसत असे; तेव्हां राजाच्या द्वारपाळांपैकी त्याचे दोन खोजे बिग्यान व तेरोश हे कोपायमान होऊन अहश्चेरोश राजावर हात टाकण्याची संधि पाहत होते. २२ मर्दखयास ही गोष्ट कळली तेव्हां त्यानें एस्तेर राणीस ती सांगितली, आणि एस्तेरेनें मर्दखयाच्या नांवानें राजास ती सांगितली. २३ चौकशी झाल्यावर ती बातमी खरी ठरली; तेव्हां त्या दोघांस झाडावर टांगिलें. हें वृत्त राजासमोर इतिहासाच्या ग्रंथांत लिहून ठेविलें.

१ या गोष्टी घडल्यावर अहश्चेरोश राजानें ३ आगागी हामान बिन हम्मदाथा यास बढती देऊन उच्च पदास चढविलें व त्याच्याबरोबरच्या सरदारां-पेशां त्याचें आसन उंच केलें. २ राजद्वारीं असलेले राजाचे सर्वे सेवक हामानासमोर वांकून त्यास मुजरा करीत असत, कारण त्याच्या बाबतींत राजानें अशीच आज्ञा केली होती; पण मर्दखय कांहीं त्यास नमन अथवा मुजरा करीत नसे. ३ तेव्हां राजद्वारांतील राजसेवकांनीं मर्दखयास विचारिलें कीं तूं राजाज्ञेचें कां उल्लंघन करितोस? ४ ते रोज त्यास असें बोलत तरी त्यानें त्यांस जुमानिलें नाहीं, तेव्हां मर्दखयाचें हें करणें चालेल किंवा नाहीं हें पाहण्याकरितां त्यांनीं हामानाच्या कानीं ही गोष्ट घातली; आपण यहूदी आहों असें त्यानें त्यांस सांगितलें होतें. ५ मर्दखय आपणासमोर नमून मुजरा करीत नाहीं हें हामानानें पाहिलें तेव्हां त्यास फार क्रोध आला. ६ एकव्या मर्दखयावर हात टाकणें हें त्याला हलकें वाटलें, कारण मर्दखय कोणत्या जातीचा आहे हें त्यांनीं हामानास सांगितलें होतें; त्यामुळें अहश्चेरोशाच्या अवध्या साम्राज्यांतील मर्दखयाचे लोक म्हणजे सर्वे यहूदी लोक यांचा नायनाट करण्याचा बेत हामानानें केला. ७ अहश्चेरोश राजाच्या कारकीर्दीच्या बाराव्या वर्षी त्यांनीं पहिल्या म्हणजे निसान महिन्या-पासून हामानासमक्ष पूर (चिठ्या) टाकावयास लाविल्या. हा क्रम दररोज, दरमहा, बारावा महिना

अदार संपेपर्यंत चालू राहिला. ८ हामान अहश्चेरोश राजास म्हणाला, तुझ्या साम्राज्यांतील सर्व प्रांतांनी राहणाऱ्या देशोदेशींच्या लोकांमध्ये पांगलेलें व विखरलेलें एक राष्ट्र आहे; त्या लोकांचे कायदे इतर सर्व लोकांच्या कायद्यांहून भिन्न आहेत. ते राजाच्या कायद्यांप्रमाणे चालत नाहीत म्हणून त्यांस राहू देणें राजाच्या हिताचें नाही. ९ राजाची मर्जी असल्यास त्यांचा नाश करावा अशी आज्ञा लिहावी; राजभांडारांत जमा करण्यासाठीं मी दहा हजार किंकार चांदी राजाच्या कारभार्यांच्या हातीं देतो. १० तेव्हां राजानें आपली मुद्रा आपल्या बोटांतून काढून यहुद्यांचा शत्रु जो अगामी हामान बिन हम्मदाथा यास दिली. ११ राजानें हामानास म्हटलें, तुला चांदी दिली आहे व लोकहि दिले आहेत; तुला ठीक वाटेल त्याप्रमाणें त्यांचें कर. १२ तेव्हां पहिल्या महिन्याच्या त्रयोदशीस राजाचे लेखक बोलाविण्यांत आले, आणि राजाचे प्रतिनिधि, प्रत्येक प्रांताचे सुभे व सगळ्या लोकांचे सरदार यांस हामानाच्या सांगण्याप्रमाणें प्रत्येक प्रांताच्या लिपींत व प्रत्येक जातीच्या लोकांच्या भाषेंत लिहून पाठविलें; अहश्चेरोश राजाच्या नांवानें तें लिहून त्यांवर राजाची मोहर केली. १३ राज्याच्या सर्व प्रांतांप्रांतांतून जासुदांच्या हस्ते अशा आशयाचीं पत्रे पाठविण्यांत आलीं कीं एकाच दिवशीं म्हणजे बाराव्या अदार महिन्याच्या त्रयोदशीस वृद्ध, तरुण, स्त्रिया, मुलें अशा सर्व यहुदी लोकांचा विध्वंस, संहार व नाशनाट करावा व त्यांची धनसंपत्ति लुटून घ्यावी. १४ या आज्ञापत्राच्या नकला साऱ्या प्रांतांतून खुल्या पाठविल्या, त्या अशा हेतूनें कीं सर्व लोकांनीं त्या दिवशीं तयार असावें. १५ हा हुकूम शूशन राजवाड्यांत देण्यांत आला, आणि राजाज्ञेनें जासूद खरित निघून गेले; त्या प्रसंगीं राजा व हामान हे प्यावयास बसले; पण शूशन नगर चिंताकांत झालें.

१ हें वर्तमान मर्दखयाच्या कानीं पडलें तेव्हां ४ त्यानें आपलीं वस्त्रें फाडिलीं, गोणताट नेसून राख फांशिली आणि नगराच्या मध्यभागीं जाऊन मोठ्यानें आक्रंदन केलें; २ तो राजमंदिराच्या दरवाजासमोरहि गेला; गोणताट नेसून राजमंदिराच्या दरवाजाच्या आंत येण्याची कोणास परवानगी नसे. ३ राजाचा हुकूम व फर्मान ज्या ज्या प्रांतांत जाऊन पोहंचलें तेथें तेथें यहुदी लोकांत मोठा विलाप, उपोषण व रडारड चालू झाली; बहुतेक लोक गोणताट नेसून राखेंत पडून राहिले. ४ एस्तरेच्या दासी व खोजे यांनीं हें वर्तमान तिला जाऊन सांगितलें; तेव्हां राणीस फार खेद झाला; मर्दखयानें गोणताट काढून वस्त्र त्यावें म्हणून तिनें तें त्याकडे पाठविलें; पण तो तें घेईना. ५ राजानें एस्तरेच्या तैनातीस ठेविलेल्या खोजापैकीं हथाक यास तिनें बोलावून आणून सांगितलें कीं मर्दखयाकडे जाऊन हें काय व असें कां याची चौकशी कर. ६ हथाक निघून राजमंदिराच्या दरवाजासमोरील नगराच्या चौकांत मर्दखयाकडे गेला. ७ आपल्यावर काय प्रसंग गुदरला आहे आणि यहुदी लोकांचा वध व्हावा म्हणून हामानानें राजभांडारांत किती पैसे भरले आहेत ही सर्व हकीकत मर्दखयानें त्यास सांगितली; ८ यहुदी लोकांचा विध्वंस करण्याविषयींची जी आज्ञा शूशन येथें दिली होती त्या लेखाची नकलहि एस्तरेस दाखविण्यासाठीं त्याच्या हातीं त्यानें दिली; आणि हें सर्व कळवून तिला असें बजावण्यास सांगितलें कीं राजाकडे जाऊन आपल्या लोकांसाठीं विनंति व काकळत कर. ९ हथाकानें येऊन मर्दखयाचें म्हणणें एस्तरेस सांगितलें. १० तेव्हां एस्तरेनें हथाकाबरोबर मर्दखयास सांगून पाठविलें कीं ११ राजाचे सर्व सेवक व राजाच्या सर्व परगण्यांतील लोक जाणून आहेत कीं कोणी पुरुष अगर स्त्री बोलाविल्यावांचून आंतल्या चौकांत राजाकडे गेली तर त्याला अगर तिला प्राणदंड करावा असा सक्त हुकूम आहे; मात्र राजा आपला सोन्याचा राजदंड ज्याच्यापुढें करील त्याचाच बचाव

होणार; मला तर आज तीस दिवस राजाकडून बोलावणें आलें नाहीं. १२ एस्तेरेचें हें म्हणणें मर्द-
खयास कळविण्यांत आलें. १३ तेव्हां त्यानें त्याच्या हस्तें
एस्तेरेस सांगून पाठविलें कीं तूं राजमंदिरांत आहेस
म्हणून तूं यहुदी लोकांतून वांचून राहशील असें
तुझ्या मनास वाटूं देऊं नको. १४ तूं या प्रसंगीं गण-
राहिलीस तरी दुसऱ्या कोठूनहि यहुद्यांची सुटका व
उद्धार होईलच, पण मग तुझा व तुझ्या बापाच्या
घराण्याचा नाश होईल; तुला या असल्याच प्रसंगा-
साठीं राजपद प्राप्त झालें नसेल कशावरून? १५ मग
एस्तेरेनें मर्दखयास उलट निरोप पाठविला कीं
१६ जा, श्शान येथले सर्व यहुदी जमवा, माझ्या-
करितां उपास करा; तीन दिवस व तीन रात्री अन्नोदक
सेवूं नका; मीहि आपल्या दासींसह तसाच उपास
करीन; असल्या स्थितींत नियमाविरुद्ध मी आंत
राजाकडे जाईन; मग मी मेल्यें तर मेल्यें. १७ मर्द-
खयानें जाऊन एस्तेरेच्या आज्ञेप्रमाणें सर्व कांहीं केलें.

१ तिसऱ्या दिवशीं एस्तेर राणी आपलीं
५ राजकीय वस्त्रें धारण करून राजमंदिराच्या आंतल्या
चौकांत जाऊन राजमंदिरासमोर उभी राहिली;
राजा राजमंदिरांत सिंहासनावर राजद्वारासमोर बसला
होता. २ राजानें एस्तेर राणी अंगणांत उभी आहे
असें पाहिलें तेव्हां त्याची तिजवर कृपादृष्टि झाली;
आणि राजानें आपल्या हातीं असलेला सुवर्णदंड पुढें
केला. तेव्हां एस्तेरेनें जवळ जाऊन राजदंडाच्या टोंकास
स्पर्श केला. ३ राजानें तिला विचारिलें, एस्तेर राणी,
तुला काय पाहिजे? तुझी काय मागणी आहे? अर्ध्या
राज्याएवढी तुझी मागणी असली तरी ती मिळेल.
४ एस्तेर म्हणाली, राजाच्या मर्जीस आलें तर मीं
आज आपणांसाठीं भोजन तयार केलें आहे त्यास
आपण हामानाला घेऊन यावें. ५ राजा म्हणाला,
जा हामानास लौकर घेऊन या म्हणजे एस्तेरेच्या
म्हणण्याप्रमाणें करूं. मग एस्तेरेनें तयार केलेल्या
भोजनास राजा व हामान हे गेले. ६ जेवितांना
द्राक्षारस पिण्याच्या वेळीं राजानें एस्तेरेस विचारिलें,

तुझा काय अर्ज आहे? तो मान्य केला जाईल; तुझी
मागणी काय आहे? ती अर्ध्या राज्याएवढी असली
तरी तीप्रमाणें करण्यांत येईल. ७ एस्तेर म्हणाली,
माझा अर्ज व मागणी हीच: ८ राजाची मजबूर
कृपादृष्टि झाली असून माझा अर्ज मंजूर करावा व
माझी मागणी मान्य करावी असें राजाच्या मर्जीस
आलें असेल तर मी मेजवानी करणार तीस राजानें
व हामानानें यावें, मग राजानें म्हटल्याप्रमाणें
मी उद्यां काय मागावयाचें तें मागेन. ९ त्या
दिवशीं हामान आनंदित व प्रसन्नचित्त होऊन बाहेर
निघाला; पण राजवाड्याच्या दरवाजाजवळ आपणास
पाहून मर्दखय उठला नाहीं कीं थरथर कांपला नाहीं
हें हामानानें पाहिलें तेव्हां त्याचा त्याला फार क्रोध
आला; १० तरी आपला क्रोध आवरून हामान घरीं
गेला; आणि त्यानें आपले इष्टमित्र व आपली स्त्री जेरेश
यांस बोलावणें पाठवून आणिलें. ११ आपल्या धन-
संपत्तीची थोरवी, आपल्या संततीचा विस्तार, राजानें
आपणास कशी बढती देऊन राजाचे सरदार व सेवक
यांच्यावर दर्जा दिला हें सर्व त्यानें त्यांस निवेदन
केलें. १२ हामानानें त्यांस आणखी सांगितलें कीं एस्तेर
राणीनें मेजवानी दिली, त्या मेजवानीस तिनें राजा-
बरोबर माझ्याखेरीज दुसऱ्या कोणासहि बोलाविलें नाहीं;
उद्यांहि तिनें मला राजाबरोबर आमंत्रण दिलें आहे.
१३ एवढें असूनहि तो मर्दखय यहुदी राजद्वारीं बसलेला
माझ्या दृष्टीला पडत आहे तोवर हें सर्व व्यर्थ आहे.
१४ तेव्हां त्याची स्त्री जेरेश व त्याचे सर्व मित्र त्यास
म्हणाले, पन्नास हात उंचीचा फाशीं देण्याचा एक खांब
उभा करीव आणि उद्यां सकाळीं राजास विनंति कर कीं
मर्दखयास त्यावर फांशीं द्यावें; मग तूं आनंदानें
राजाबरोबर मेजवानीस जा. ही गोष्ट हामानास पसंत
वाटून त्यानें फांशीचा खांब तयार करविला.

१ त्या रात्री राजाची झोप उडाली; तेव्हां त्याच्या
६ आज्ञेनें इतिहासाचा ग्रंथ आणून लोकांनीं त्याजपुढें
वाचिला. २ त्यांत हा मजकूर होता: अहश्वेरोश
राजाचे खोजे द्वारपाळ असत, त्यांपैकीं दोघे बिग्नान

व तेरेश यांनीं राजावर हात टाकण्याचा बेत केल्याची मर्दख्यानं खबर दिली. ३ तेव्हां राजानें विचारिलें कीं या कामगिरीबद्दल मर्दखयाचें कांहीं गौरव अथवा मानसन्मान करण्यांत आला काय ? त्याच्या खिदमतींत असलेल्या सेवकांनीं त्यांस सांगितलें, त्याच्या बाबतींत कांहीं एक करण्यांत आलें नाहीं. ४ राजानें विचारिलें, चौकांत कोण आहे ? त्या वेळीं, तयार केलेल्या फार्शी देण्याच्या खांबावर मर्दखयास फार्शी द्यावें अशी राजा-फार्शी विनंति करावयास हामान राजमंदिराच्या बाहेरल्या चौकांत आला होता. ५ राजसेवकांनीं राजास सांगितलें, हामान चौकांत उभा आहे. राजा म्हणाला, त्याला आंत बोलवा. ६ हामान आंत आल्यावर राजानें त्यास विचारिलें, एकाद्या मनुष्याचा मानसन्मान करण्याचें राजाच्या मर्जीस आल्यास त्या माणसाची कशी काय संभावना करावी ? हामान आपल्या मनांत म्हणाला, मजहून दुसऱ्या कोणाची अधिक संभावना करण्याचें राजाच्या मर्जीस येणार ? ७ हामान राजास म्हणाला, एकाद्याचें गौरव करण्याचें राजाच्या मर्जीस आल्यास ८ राजा धारण करितो तो पोशाख आणवावा, त्याप्रमाणेंच ज्या घोड्यावर राजा खारी करितो तो व राजाच्या मस्तकीं जो राजमुकुट ठेवितात तो आणवावा; ९ मग तो पोशाख व घोडा राजाच्या कोणा एका मोठ्या सरदाराच्या हातीं देऊन राजा ज्याचें गौरव करूं इच्छितो त्यास त्यानं तो पोशाख लेववावा, आणि त्या घोड्यावर बसवून नगराच्या रस्त्यांतून त्याची मिरवणूक काढावी आणि त्याच्यापुढें ललकारावें कीं राजा ज्याचें गौरव करूं इच्छितो त्याची संभावना या प्रकारें होते. १० राजा हामानास म्हणाला, खरा करून हा पोशाख व हा घोडा घे आणि राजद्वारीं मर्दखय बसला आहे त्याची संभावना तुझ्या म्हणण्याप्रमाणें कर; तूं बोललास तसें करण्यांत कांहीं एक अंतर होऊं नये. ११ हामानानें तो पोशाख व तो घोडा घेऊन मर्दखयास सजविलें आणि शहरच्या रस्त्यांतून त्यास मिरवून त्याच्यापुढें ललकारलें कीं राजा ज्याचें गौरव करूं इच्छितो त्याची या प्रकारें संभावना होईल. १२ मर्दखय परत राजद्वारीं आला; आणि

हामान विलाप करीत व आपलें मस्तक झाकून घेऊन लगबगीनं आपल्या घरीं गेला. १३ मग हामानानें आपली स्त्री जेरेश व आपले सर्व मित्र यांस आपल्या-वर आलेला प्रसंग विदित केला. तेव्हां त्याचे बुद्धिमान मित्र व त्याची बायको हीं त्यास म्हणालीं, या मर्दखया-पुढें तुझा अधःपात होऊं लागला आहे; तो जर यहुदी वंशांतला असला तर तुझें वर्चस्व व्हावयाचें नाहीं, त्याच्यापुढें तुझा अधःपात होणार. १४ तीं त्याच्याशीं बोलत आहेत तोंच राजाचे खोजे आले आणि एस्तेर राणीनं तयार केलेल्या मेजवानीस ते हामानांस लग-बगीनं घेऊन गेले.

१ ठरल्याप्रमाणें राजा व हामान एस्तेर राणीच्या मेजवानीस गेले. २ दुसऱ्या दिवशीं भोजनसमयीं राजानें एस्तेरेस पुनः विचारिलें, एस्तेर राणी, तुझा काय अर्ज आहे ? तो मान्य करण्यांत येईल; तुझी मागणी काय आहे ? ती अर्ध्या राज्याएवढी असली तरी तीप्रमाणें करण्यांत येईल. ३ मग एस्तेर राणी म्हणाली, हे राजा, मजवर तुझी कृपादृष्टि झाली असून तुझ्या मर्जीस आल्यास मला व माझ्या लोकांस प्राणदान द्यावें हाच माझा अर्ज व विनंति आहे. ४ माझा व माझ्या लोकांचा विध्वंस, संहार व नाय-नाट व्हावा या हेतूनं आमची विक्री होऊन चुकली आहे; आम्हीं केवळ दासदासी व्हावें या हेतूनं आमची विक्री झाली असती तर मी गप्प राहिलें असतें; तरी त्या स्थितींतहि त्या वैच्याला राजाच्या नुकसानीची भरपाई करितां आली नसती. ५ अहश्वेरोश राजानें एस्तेर राणीस विचारिलें, असें करण्याचा हिंय्या करणारा कोण व तो कोठें आहे ? ६ एस्तेर म्हणाली, हा विरोधी व हा शत्रु कोण म्हणून पुसाल तर हा दुष्ट हामानच. हें ऐकून राजा व राणी यांच्यापुढें हामान घाबरला. ७ तेव्हां राजा क्रोधाविष्ट होऊन भोजनावरून उठला व राजमंदिराच्या बागेंत गेला; तेव्हां मला प्राणदान द्या अशी विनवणी करीत हामान एस्तेर राणीपुढें उभा राहिला; कारण राजानें आपलें वाईट करण्याचें ठरविलें आहे हें तो समजून चुकला.

८ मग राजा मंदिराच्या बागेंतून त्या भोजनाच्या जागीं परत आला असतां एस्तेरेच्या मंचकावर हामानास ओठंगलेलें त्यानें पाहिलें. तेव्हां राजा म्हणाला, या घरांत आणि माझ्यासमोर हा राणीवर जवरीहि करूं पाहतो काय? राजाच्या तोंडून हे शब्द निघतांच सेवकांनीं जाऊन हामानाचें तोंड झाकिलें. ९ राजाच्या तैनातीस असलेल्या खोजापैकीं हबोना नांवाचा एक खोजा म्हणाला, पाहा, हामानाच्या येथें पन्नास हात उंचीचा एक फाशीं देण्याचा खांब उभा केलेला आहे; ज्या मर्दखयानें राजाच्या हिताची खबर दिली त्याला टांगण्यासाठीं हामानानें तो उभा केला आहे. राजानें म्हटलें, त्याच खांबावर यास फाशीं द्या. १० तेव्हां जो खांब मर्दखयासाठीं हामानानें तयार केला होता त्यावर त्यालाच फाशीं दिलें. तेव्हां राजाच्या क्रोधाचें शमन झालें.

१ त्याच दिवशीं अहश्वेरोश राजानें यहुद्यांचा वैरी हामान याचें घरदार एस्तेर राणीस दिलें. मर्दखयहि राजाकडे आला; कारण त्याचें एस्तेरेशीं काय नातें होतें तें तिनें राजाला सांगितलें होतें. २ हामानाकडून घेतलेली मुद्रा राजानें काढून मर्दखयास दिली. एस्तेरेनें मर्दखयास हामानाच्या घराचा कारभारी नेमिलें. ३ मग एस्तेरेनें पुनः राजाचें आर्जव केलें; ती त्याच्या पायां पडली, आणि रडून त्याची मोठी काकळूत करून तिनें म्हटलें, यहुद्यांचा नायनाट करण्याविषयीं हामान अगागीं यानें केलेली अनर्थावह योजना रद्द करण्यांत यावी. ४ तेव्हां राजानें एस्तेरेपुढें आपला सोनेरी राजदंड केला, आणि एस्तेर उठून राजापुढें उभी राहिली. ५ ती म्हणाली, राजाच्या मर्जास आल्यास, मजवर त्याची कृपादृष्टि झाली असल्यास, त्यास योग्य दिसल्यास व मी त्याच्या आवडीची असल्यास राजाच्या सर्व प्रांतांत जे यहुदी आहेत त्यांचा नायनाट करण्याविषयीं अगागीं हामान बिन हम्मदाथा यानें जीं पत्रें लिहून पाठविलीं आहेत तीं रद्द व्हावीं असें फर्मान पाठविण्यांत यावें; ६ माझ्या लोकांवर जो अनर्थ ओढवेल तो मी कसा पाहूं?

माझ्या गोत्राचा नाश होईल तो मी डोळ्यांनीं कसा पाहूं? ७ मग अहश्वेरोश राजा एस्तेर राणीस व मर्दखय यहुद्यास म्हणाला, हामानानें यहुद्यांवर हात टाकिला म्हणून त्याचें घरदार मीं एस्तेरेस दिलें व त्याला फाशीं दिलें. ८ तुम्हांस वाटेल त्याप्रमाणें राजाच्या नांवानें यहुद्यांविषयीं लिहा, आणि पत्रांवर राजाची मोहर करा; राजाच्या नांवानें लिहिलेले लेख व त्यांवर झालेली राजाची मोहर कोणालाहि रद्द करितां यावयाची नाहीं. ९ त्या समयीं शिवान महिन्याच्या म्हणजे तिसऱ्या महिन्याच्या तेविसाव्या दिवशीं राजाच्या लेखांकास बोलावून आणिलें, आणि मर्दखयाच्या सांगण्याप्रमाणें इसाएलाच्या अधिपतीस आणि हिंदिस्तानापासून कूश देशापर्यंतच्या एकशें सत्तावीस परगण्यांचे अधिपति व सरदार यांस प्रत्येक प्रांतांच्या लिपींत व निरनिराळ्या लोकांच्या भाषांत आणि यहुद्यांस त्यांच्या लिपींत व भाषेंत खलिंते पाठविण्यांत आले. १० मर्दखयानें अहश्वेरोश राजाच्या नांवानें पत्रें लिहून त्यांवर राजाची मोहर करून तीं वेगवान् सरकारी घोडे, खेचरें व सांडणी यांच्या स्वारांबरोबर डाकेनें रवाना केलीं. ११ त्या पत्रांत सर्व नगरांच्या यहुद्यांस परवानगी दिली होती कीं तुम्हीं एकवट होऊन आपल्या प्राणांचें संरक्षण करण्यास उभें राहावें आणि ज्या ज्या प्रांतांतील लोक जबरदस्त होऊन तुम्हांस, तुमच्या स्त्रियांस व तुमच्या मुलां-बाळांस उपद्रव देऊं पाहतील त्यांचा विध्वंस, संहार व नायनाट करावा व त्यांची धनसंपत्ति लुटावी. १२ हें सर्व एकाच दिवशीं बाराव्या म्हणजे अदार महिन्याच्या त्रयोदशीस अहश्वेरोश राजाच्या सर्व प्रांतांत करण्यांत यावें. १३ फर्मानाची नकल प्रत्येक प्रांतांत प्रसिद्ध व्हावी; आणि त्या दिवशीं आपल्या शत्रूंचें उसणें फेडण्यास सर्व यहुद्यांनीं तयार व्हावें असें सर्व लोकांस जाहीर करण्यांत आलें. १४ डाकेच्या स्वारांनीं सरकारी वेगवान् घोड्यांवर स्वार होऊन राजाज्ञेप्रमाणें लवरेनें दौड केली; हा हुकूम शशान राजवाड्यांतून सोडण्यांत आला. १५ मग मर्दखय

निळ्या, पांढऱ्या रंगांचीं राजकीय वस्त्रे लेऊन, डोक्यावर सोन्याचा मोठा मुकुट ठेवून, व तलम सणाचा व जांभळ्या रंगाचा झगा घालून राजासमोरून निघाला; तेव्हां शूशन नगरचे लोक आनंदानें जयघोष करूं लागले; १६ आणि यहुदी लोकांस उल्लास, आनंद व मान हीं प्राप्त झालीं. १७ ज्या प्रांतांत व ज्या नगरांत राजाची आज्ञा व फर्मान जाऊन पोहंचलें तेथल्या यहुद्यांस मोठा हर्ष झाला आणि त्यांनीं भोजनसमारंभ करून तो मंगलदिन म्हणून पाळिला; आणि त्या देशचे पुष्कळ लोक यहुदी झाले, कारण त्यांस यहुद्यांचा मोठा धाक बसला.

१ अदार जो बारावा महिना त्याच्या त्रयोदशीस राजाची आज्ञा व फर्मान अमलांत येऊन यहुदी लोकांवर वरचढ होण्याच्या आशेचा दिवस समीप आला तो सर्व उलट होऊन यहुदी लोक आपल्या वैऱ्यांवर वरचढ झाले; २ आपणांस उपद्रव करूं पाहणाऱ्या वैऱ्यांस हात दाखवावा म्हणून अहश्वेरोश राजाच्या सर्व प्रांतांतील यहुदी लोक आप-आपल्या गांवीं एकवट झाले; त्यांच्याशीं कोणासहि सामना करवेना; त्यांचा सर्व लोकांस धाक बसला. ३ प्रांतांचे सरदार, इलाख्यांचे अधिपति, प्रांतांचे अधिपति व राज्यकारभार चालविणारे सर्व जण यांनीं यहुद्यांस कुमक केली; त्या सर्वांस मर्दखायाचा धाक बसला होता. ४ मर्दखायाचा राजदरबारीं मोठा मान असून त्याची कीर्ति सर्व प्रांतांतून पसरली होती; मर्दखायाचा महिमा उत्तरोत्तर वाढत गेला. ५ इकडे यहुदी लोकांनीं आपल्या सर्व शत्रूंवर तरवार चालवून त्यांचा वध व विध्वंस केला; मनास येईल तसा त्यांनीं आपल्या विरोध्यांचा समाचार घेतला. ६ शूशन राजवाड्यांत यहुदी लोकांनीं पांचशें लोकांचा वध करून त्यांचा धुव्वा उडविला. ७ पर्शन्दाथा, दलफोन, अस्पाथा, ८ पोरथा, अदल्या, अरीदाथा, ९ पर्मेस्ता, अरीसई, अरीदथ व वैजाथा, १० हे यहुद्यांचा वैरी हामान बिन हम्मदाथा याचे दहा पुत्र त्यांनीं ठार केले, पण छुटीस त्यांनीं हात लाविला

नाहीं. ११ त्या दिवशीं शूशन राजवाड्यांत ज्यांचा वध झाला त्यांची यादी राजाकडे आणिली. १२ तेव्हां राजा एस्तेर राणीस म्हणाला, यहुद्यांनीं शूशन राजवाड्यांतले पांचशें पुरुष व हामानाचे दहा पुत्र मारून त्यांचा फडशा उडविला आहे; मग राज्याच्या इतर प्रांतांत त्यांनीं काय केलें असेल तें कोणास ठाऊक ! आतां आणखी तुझा कांहीं अर्ज आहे काय ? तो मंजूर होईल; आणखी कांहीं मागणें आहे काय ? त्याप्रमाणें करण्यांत येईल. १३ एस्तेर म्हणाली, राजाची मर्जी असल्यास आजच्या हुकमाप्रमाणें उद्यांहि करण्यास शूशन येथील यहुद्यांस सुभा असावी आणि हामानाच्या दहा पुत्रांस फाशीं देण्याच्या खांबांवर लटकवावें. १४ त्याप्रमाणें करण्याची राजाज्ञा झाली; शूशन येथून फर्मान निघालें व लोकांनीं हामानाच्या दहा पुत्रांस फासावर लटकाविलें. १५ शूशन येथील यहुद्यांनीं अदार महिन्याच्या चतुर्दशीसहि एकवट होऊन शूशन येथील तीनशें पुरुष मारिले; पण त्यांनीं छुटीस हात लाविला नाहीं. १६ राज्यांतील निरनिराळे यहुदी एकवट होऊन आपला प्राण बचावण्यास उभे राहिले; त्यांनीं आपल्या वैऱ्यांपैकीं पंचाहत्तर हजार लोकांचा संहार केला व ते वैऱ्यांपासून विसावा पावले; पण त्यांनीं छुटीस हात लाविला नाहीं. १७ अदार महिन्याच्या त्रयोदशीस हें घडलें; त्यांनीं चतुर्दशीस विश्रांति घेऊन तो दिवस मेजवानीचा व आनंदोत्सवाचा ठरविला; १८ पण शूशन येथले यहुदी तेरावा व चौदावा अशा दोन दिवशीं एकवट झाले आणि पंधराव्या दिवशीं त्यांनीं विश्रांति घेऊन तो दिवस मेजवानीचा व आनंदोत्सवाचा ठरविला. १९ यास्तव गांवकूस नसलेल्या गांवांत राहणारे गांवडेकरी यहुदी अदार महिन्याची चतुर्दशी आनंदोत्सवाचा मंगलदिन व एकमेकांस भेटीचीं ताटें पाठविण्याचा दिवस ठरवून पाळितात.

२० मग मर्दखायानें हें सर्व वृत्त लिहून काढिलें आणि अहश्वेरोश राजाच्या दूरच्या व जवळच्या सर्व प्रांतांतील यहुदी लोकांस पत्रें पाठवून येणेंप्रमाणें फर्माविलें:

२१ अदार महिन्याचा चौदावा व पंधरावा हे दिवस वर्षोवर्षी पाळीत जावे; २२ या दिवशीं यहुद्यांस आपल्या शत्रूंपासून विसावा प्राप्त झाला, या महिन्यांत दुःख जाऊन आनंद झाला, आणि शोक जाऊन शुभदिन प्राप्त झाला, म्हणून तो पाळावा; हे दिवस आनंदोत्सव करण्यांत, एकमेकांस भेटीचीं ताटें पाठविण्यांत व गोरगरिबांस दानधर्म करण्यांत घालवावे. २३ यहुदी लोकांनीं आरंभ केला होता त्याप्रमाणें, व मर्दख्यानें त्यांस लिहून पाठविलें होतें त्याप्रमाणें यहुद्यांनीं संप्रदाय चालू करण्याचें कबूल केलें; २४ सर्व यहुद्यांचा विरोधी अगागी हामान बिन हम्मदाथा यानें यहुद्यांचा विध्वंस करण्याचा संकल्प केला असून त्यांचा पूर्णपणें नायनाट करण्यासाठीं त्यानें पूर म्हणजे चिठ्या टाकिल्या होत्या; २५ पण राजाच्या लक्षांत हें प्रकरण येऊन त्यानें लेखी हुकूम केला. यावरून हामानानें जी दुष्ट युक्ति यहुदी लोकांविरुद्ध योजली होती ती त्याच्याच माथीं उलटली आणि तो व त्याचे पुत्र फाशींच्या खांबावर टांगण्यांत आले. २६ यास्तव पूर या शब्दावरून त्या दिवसास पुरीम हें नांव पडलें. या पत्रांतील मजकुरावरून आणि त्यांनीं स्वतः या बाबतींत जें पाहिलें होतें आणि त्यांजवर जें बेतलें होतें त्यावरूनहि, २७ यहुदी लोकांनीं आपणांसाठीं, आपल्या वंशजांसाठीं व जे त्यांस सामील झाले होते त्यांच्यासाठीं असा अढळ नियम व प्रतिज्ञा केली कीं त्या लेखानुसार वर्षोवर्षी नियमित काळीं हे दोन दिवस पाळावे; २८ आणि पिढ्यान्-पिढ्या प्रत्येक कुटुंबांत, प्रत्येक प्रांतांत व प्रत्येक

गांवांत या दिवसांचें स्मरण करून ते पाळण्यांत यावे. या पुरीम सणाचे दिवस पाळण्यास यहुदी लोकांनीं चुकूं नये; त्यांचें स्मरण आमच्या वंशजांतून कधींहि नाहीसें होऊं नये. २९ या दुसऱ्या पत्रानुसार पुरीम पाळण्याचें मंजूर व्हावें म्हणून अबीहइलाची कन्या एस्तेर राणी हिनें आणि मर्दखय यहुदी यानें आपल्या अधिकारानें फर्मान लिहिलें. ३० त्याच्या नकला मर्दखयानें अहश्बेरोश राजाच्या एकशें सत्तावीस प्रांतांतल्या सर्व यहुद्यांस लिहून पाठविल्या; त्यांत शांतिप्रद सत्य वचनें होती; ३१ ह्या पत्राचा आशय असा होता कीं पुरीमाच्या नेमलेल्या समर्थी मर्दखय व एस्तेर राणी यांच्या आज्ञेप्रमाणें आणि यहुदी लोकांनीं स्वतांसाठीं व आपल्या वंशजांसाठीं केलेल्या ठरावाप्रमाणें उपवास व विलाप करण्यांत यावा. ३२ पुरीमाच्या संबंधाचा नियम एस्तेरेच्या आज्ञेनें मुकर झाला, आणि हें ग्रंथांत लिहून ठेवलें.

१ अहश्बेरोश राजानें देशावर व समुद्रा-
१० लगतच्या बेटांवर खंड बसविला. २ त्याचीं सामर्थ्याचीं व पराक्रमाचीं जीं कृत्यें त्यांची आणि मर्दखयास राजानें महतीस चढविल्याची साद्यंत हकीकत मेदी व पारसी यांच्या इतिहासाच्या ग्रंथांत लिहिली आहे, नाहीं काय ? ३ मर्दखय यहुदी याचा दर्जा अहश्बेरोश राजाच्या खालोखाल होता; यहुदी लोकांमध्ये तो फार थोर होता; त्याच्या बांधव-समुदायांत त्याची मोठी मान्यता असे; तो आपल्या लोकांचें कल्याण करण्यास झट्टे व आपल्या सर्व लोकांचें कुशल कसें होईल याकडे त्याचें लक्ष असे.

ईयोब

१ ऊस देशांत एक पुरुष होता, त्याचें नांव
१ ईयोब असें होतें; तो सालिक व सरळ होता;
तो देवाला भिऊन वागे व पापापासून दूर राही.
२ त्याला सात पुत्र व तीन कन्या झाल्या. ३ सात
हजार मेंढरें, तीन हजार उंटें, बैलाच्या पांचशें जोड्या
व पांचशें गाढवी एवढें त्याचें धन होतें; आणि त्याचा
परिवार फार मोठा होता; असा तो पूर्व देशांतल्या
सर्षे लोकांत थोर होता. ४ त्याचे पुत्र पाळीपाळीनं
एकमेकांच्या घरीं भोजनसमारंभ करीत, व त्या वेळीं
आपल्या तिन्ही बहिणींस पंत्तीस बोलावीत. ५ हें भोजन-
समारंभ आटपल्यावर ईयोब त्यांना बोलावून आपण
त्यांची शुद्धि करी; तो प्रातःकाळीं उठून त्या सर्वांच्या
संख्येइतक्या बलींचें हवन करी; कारण तो म्हणे
कीं न जाणों माझ्या पुत्रांनीं पाप केलें असेल आणि
आपल्या मनानें देवाचा अन्हेर केला असेल. असा
ईयोबाचा नित्यक्रम असे.

६ एक दिवस असा आला कीं त्या दिवशीं देवपुत्र
परमेश्वरापुढें येऊन उभे राहिले, व त्यांच्यामध्ये
सैतानहि आला. ७ परमेश्वर सैतानास म्हणाला, तूं
आतां कोठून आलास? सैतानानें परमेश्वरास उत्तर
केलें, मी पृथ्वीवर इकडेतिकडे हिंडून फिरून आलों
आहें. ८ परमेश्वरानें सैतानास विचारिलें, माझा सेवक
ईयोब याच्याकडे तुझें लक्ष गेलें आहे काय? भूतलावर
त्याच्या तोडीचा सालिक, सरळ, देवाला भिऊन
वांगणारा व पापापासून दूर राहणारा असा दुसरा
कोणी नाहीं. ९ सैतानानें परमेश्वराला उत्तर दिलें कीं
ईयोब देवाचें भय काय फुकट बाळगितो? १० तो,
त्याचें घर व त्याचें सर्वस्व यांभोंवतीं तूं कुंपण घातलें
आहे ना? तूं त्याच्या हातास यश दिलें आहे ना? व
देशांत त्याचें धन वृद्धि पावत आहेना? ११ तूं
आपला हात पुढें करून त्याच्या सर्वस्वास लावून तर

पाहा, म्हणजे तो तुझ्या तोंडावर तुझा अन्हेर करील.
१२ परमेश्वर सैतानास म्हणाला, पाहा, त्याचें सर्वस्व
तुझ्या हातीं देतीं; त्याला मात्र हात लावूं नको. मग
सैतान परमेश्वरासमोरून निघून गेला.

१३ एके दिवशीं असें झालें कीं ईयोबाचे पुत्र
व कन्या आपल्या ज्येष्ठ बंधूच्या घरीं भोजन करीत व
द्राक्षारस पीत असतां, १४ एका जामुदानें ईयोबा-
कडे येऊन सांगितलें, बैल नांगरीत होते व त्यांच्या-
जवळ गाढवी चरत होत्या १५ तेव्हां शवाई लोक
घाला घालून त्यांस घेऊन गेले; त्यांनीं तरवारीच्या
धारेनं गड्यांला वधिलें; हें तुला सांगावयास मीच
एकटा निभावून आलों आहें. १६ तो हें सांगत
आहे इतक्यांत दुसऱ्या एकांनं येऊन सांगितलें, दैवी
अग्नीचा आकाशांतून वर्षाव झाला; त्यानं मेंढरें व
गडी जाळून भस्म केलें; हें तुला सांगावयास मीच
एकटा निभावून आलों आहें. १७ तो हें सांगत आहे
इतक्यांत आणखी एकांनं येऊन सांगितलें, खास्थांनीं
तीन टोळ्या करून उंटांवर घाला घातला व तीं ते
घेऊन गेले; त्यांनीं तरवारीच्या धारेनं गड्यांस
वधिलें; हें तुला सांगावयास मीच एकटा निभावून
आलों आहें. १८ तो हें सांगत आहे इतक्यांत
आणखी एकांनं येऊन सांगितलें, तुझे पुत्र व कन्या हीं
आपल्या ज्येष्ठ बंधूच्या घरीं भोजन करीत व द्राक्षा-
रस पीत होतीं, १९ तों रानाकडून आलेल्या प्रचंड
वाऱ्याच्या सोसाट्यानं त्या घराचे चारी कोपरे हादरले;
त्यामुळें तें घर त्या तरुण मंडळीवर कोसळलें; आणि
तीं सगळीं मरून गेलीं; हें तुला सांगावयास मीच
एकटा निभावून आलों आहें. २० तेव्हां ईयोबानें
उठून आपला झगा फाडिला, आपलें डोकें मुंडिलें, व
भुईवर पालथें पडून त्यानं देवाला दंडवत घातलें.
२१ तो म्हणाला,

मी मातेच्या उदरांतून नम्र आलों
आणि तसाच नम्र जेथून आलों तेथें परत जाव-
याचा आहे;

परमेश्वरानें दिलें, आणि परमेश्वरानें नेलें;

धन्य परमेश्वराचें नाम !

२२ ह्या सर्व प्रसंगांत इयोबाच्या हातून पाप झालें
नाहीं; व अनुचित कृत्य केल्याचा आरोप त्यानें देवावर
केला नाहीं.

१ पुनः एक दिवस असा आला कीं त्या दिवशीं
२ देवपुत्र परमेश्वरासमोर येऊन उभे राहिले; त्यांच्या-
मध्ये सैतानहि परमेश्वरासमोर येऊन उभा राहिला.

२ परमेश्वर सैतानास म्हणाला, तूं आतां कोठून आलास ?
सैतानानें परमेश्वरास उत्तर केलें, मी पृथ्वीवर इकडे-
तिकडे हिंडून फिरून आलों आहे. ३ परमेश्वरानें सैतानास
विचारिलें, माझा सेवक इयोब याजकडे तुझें लक्ष गेलें
आहे काय ? भूतलावर त्याच्या तोडीचा सालिक, सरळ,
देवाला मिळून वागणारा व पापापासून दूर राहणारा
असा दुसरा कोणी नाहीं; त्याचा विनाकारण नाश कर-
ण्यास तूं मला चिथाविलें, तरी तो आपल्या सलाला
ढव धरून राहिला आहे. ४ सैतानानें परमेश्वरास उत्तर
केलें, लवचेसाठीं लवचा ! मनुष्य आपल्या प्राणासाठीं
आपलें सर्वेष्ट देईल. ५ तूं आपला हात पुढें करून
त्याच्या हाडांमांसास लावून तर पाहा, म्हणजे तो तुझ्या
तोंडावर तुझा अन्हेर करील. ६ परमेश्वर सैतानाला
म्हणाला, पाहा, तो तुझ्या हातीं आहे, त्याची प्राणहानि
मात्र करूं नको. ७ मग सैतान परमेश्वरासमोरून
गेला; आणि त्यानें इयोबास मोठमोठ्या गळवांनीं नख-
शिखांत अतिशय पीडिलें. ८ इयोबानें आपलें अंग
खाजविण्यासाठीं एक खापरी घेतली; आणि तो जाऊन
राखेंत बसला. ९ तेव्हां त्याची स्त्री त्याला म्हणाली,
अजून सत्व धरून राहिला आहेस काय ? देवाचें नांव
सोडून दे आणि मरून जा. १० तो तिला म्हणाला, तूं
धर्महीन स्त्रियांप्रमाणें बोलतेस; देवापासून सुख ध्यावें,
आणि दुःख घेऊं नये काय ? ह्या सर्व प्रसंगां इयोबानें
आपल्या वाचनें कांहीं पाप केलें नाहीं.

११ इयोबाचे तिघे मित्र अलीफज तेमानी, बिल्दद
शही, व सोफर नामाथी हे त्याजवर आलेल्या अरिष्टा-
विषयीं ऐकून आपआपल्या ठिकाणाहून निघाले; इयोबा-
कडे आपण मिळून जावें व त्याच्या संकटाबद्दल खेद
प्रदर्शित करून त्याचें समाधान करावें असा त्यांनीं संकेत
केला. १२ त्यांनीं इयोबास दुरुन न्याहाळून पाहिलें तों
तो त्यांस ओळखितां येईना, मग ते मोठ्यानें रडले;
प्रत्येकानें आपला झगा फाडिला आणि आकाशाकडे राख
उडवून त्यांनीं ती आपल्या डोक्यावर घेतली. १३ ते सात
दिवस व सात रात्री त्याजबरोबर जमिनीवर बसले;
त्याचें दुःख फार भारी आहे असें पाहून कोणी
त्याच्याशीं एकहि शब्द बोलला नाहीं.

१ नंतर इयोबानें तोंड उघडून आपल्या
३ जन्मदिवसाला शाप दिला. २ इयोब म्हणाला,
३ मी जन्मलों तो दिवस जळो !

पुरुषगर्भ राहिला असें जी रात्र म्हणाली ती जळो !

४ तो दिवस अंधार होवो;

इश्वर त्या दिवसाची निगा न करो;

त्यावर प्रकाश न पडो.

५ अंधकार व मृत्युच्छाया हीं त्याला आपला आस
लेखोत;

तो दिवस अभ्राच्छादित होवो;

दिवसास काळोखी आणि तें तें सर्व त्याला भय-
भीत करो.

६ काय ती रात्र ! काळोख तिला पछाडो !

वर्षाच्या दिनमालिकेंत ती आनंद न करो;

महिन्याच्या तिथींत तिची गणना न होवो.

७ पाहा ! ती रात्र निष्फळ असो;

तींत आनंदघोषाचा प्रवेश न होवो.

८ दिवसाला शाप देणारे, लिब्याथानाला चेतविण्यांत
निपुण असणारे

तिला शाप देवोत.

९ तिच्या प्रभातसमयींचे तारे अंधकारमय होवोत;

१ समुद्राचा राक्षस

- ती प्रकाशाची अपेक्षा करो, पण तो तिला न मिळो;
तिला उषानेत्रांचें दर्शन न घडो;
- १० कारण तिनें माझ्या मातेचें गर्भाशयद्वार बंद
केलें नाहीं,
- दुःख माझ्या डोळ्यांआड ठेविलें नाहीं.
- ११ मी गर्भाशयांतच कां नाहीं मेलों ?
गर्भाशयांतून निघतांच माझा प्राण कां नाहीं गेला ?
- १२ मांझ्यांनीं माझा स्वीकार कां केला ?
मीं चोखावीं म्हणून स्तनांनीं माझा स्वीकार कां
केला !
- १३ केला नसता तर मी आज पडून स्वस्थ राहिलों
असतों,
- मी निजलों असतों, मी विसावा पावलों असतों;
- १४ आपणांसाठीं शून्य मंदिरें बांधणारे
भूपति व मंत्री यांजबरोबर,
- १५ सोन्याचा संचय करणारे,
आपलीं घरे चान्दीनें भरून ठेवणारे सरदार
यांजबरोबर मी विसावा पावलों असतों.
- १६ अकालीं पतन पावलेल्या गुप्त गर्भासारखा
प्रकाश कधीं न पाहिलेल्या अर्भकांसारखा मी
असतों.
- १७ तेथें दुर्जन त्रास देण्याचें थांबवितात,
श्रांत विश्रांति पावतात.
- १८ तेथें बंदिवान एकत्र निश्चित राहतात;
वेठीस लावणाऱ्याचा शब्द त्यांच्या कानीं पडत
नाहीं.
- १९ तेथें लहानथोर समान असतात;
दास आपल्या धन्यापासून मोकळा असतो.
- २० विपन्नाला प्रकाश कां मिळतो ?
जे मनाचे दुःखी त्यांस जीवन कां प्राप्त होतें ?
- २१ ते मृत्यूची उत्कट अपेक्षा करितात,
पण तो येत नाहीं;
- गुप्त निधीसाठीं खणणाऱ्यांपेक्षां ते मृत्यूच्या
प्राप्तीसाठीं अधिक खटाटोप करितात;
- २२ त्यांस शवगती प्राप्त झाली म्हणजे ते हर्ष करितात,

त्यांस अल्यानंद होतो.

- २३ ज्या पुरुषाचा मार्ग गुप्त आहे,
ज्याला देवानें कुंपण करून कोंडिलें आहे
अशाला प्रकाश कां प्राप्त होतो ?
- २४ मला तर अन्नाऐवजीं उसासे प्राप्त होत आहेत,
माझा आकोश जलधारांप्रमाणें वाहत आहे.
- २५ मला कशाचीहि भीति वाटली तर तेंच मज-
वर येतें,
- कशानेंहि मला थरकांप झाला तर तेंच मजवर येतें.
- २६ मी निश्चित, स्वस्थ व विश्रांत नाहीं,
तरी देखील मला आणखी क्लेश प्राप्त होत आहे.

- १ मग अलीफज तेमानी म्हणाला,
- २ तुजशीं मी कांहीं बोललों तर तुला वाईट
नाहीं ना वाटणार ?
- तरी बोलल्यावांचून कोणाच्यानें राहवेल ?
- ३ पाहा, तूं बहुत जनांस शिक्षण दिलें आहे,
आणि दुर्बल हात सबळ केले आहेत.
- ४ तुझ्या शब्दांनीं पडलेल्यास धीर दिला आहे,
लटपटणारे गुडघे तूं स्थिर केले आहेत;
- ५ पण तुजवर प्रसंग आला असतां तूं कष्टी होतोस;
तुला दुःखस्पर्श झाला म्हणजे तूं घाबरतोस.
- ६ तुझ्या देवभक्तीचा तुला आश्रय आहे ना ?
तुझ्या सात्विक आचरणावर तुझी आशा आहे ना ?
- ७ कोणी निरपराध असून कधीं नाश पावला
आहे काय ?
- धार्मिक कधीं विलयास गेले आहेत काय ? याचा
विचार कर.
- ८ माझ्या पाहण्यांत तर असें आहे कीं जे अधर्माची
नांगरणी करितात
- व दुःखाची पेरणी करितात,
ते तशीच कापणी करितात.
- ९ देवाच्या श्वासानें ते विलय पावतात,
त्याच्या क्रोधाच्या फुंकरानें ते नाहींतसे होतात.
- १० सिंहाची गर्जना खुंटते, विकारल सिंहाचा

नाद खुंटतो,

तरुण सिंहाचे दांत उपटले जातात.

- ११ वृद्ध सिंह भक्ष्य न मिळाल्यामुळे मरतो,
सिंहिणीचे पेटे चोहोंकडे पांगतात.
- १२ एक गुप्त गोष्ट मला कळली,
माझ्या कार्णी तिची गुणगुण आली;
- १३ रात्रीं मनुष्ये निद्रावश होतात अशा समयीं
मला दृष्टांत होऊन मी विचारलहरींत मम
झालों असतां,
- १४ मला भीति प्राप्त होऊन मी थरथरां कांपूं लागलों,
माझीं हाडें लटलटूं लागलीं;
- १५ माझ्या तोंडाजवळून वायुस्वरूपी असा कोणी गेला;
तेव्हां माझ्या अंगावर रोमांच उभे राहिले.
- १६ तो तेथें उभा राहिला, पण त्याचा आकार मला
नीट दिसला नाहीं;
- तरी माझ्यासमोर कांहीं आकृति होती;
मीं मंद वाणी ऐकिली कीं
- १७ मर्त्य मानव ईश्वरापुढें धार्मिक ठरेल काय ?
मनुष्य आपल्या उत्पन्नकर्त्यापुढें शुद्ध ठरेल काय ?
- १८ पाह्या, तो तर आपल्या सेवकांचाहि भरंवसा
धरीत नाहीं;
- तो आपल्या दिव्यदूतांस प्रमाद केल्याचा दोष
लावितो;
- १९ तर मृत्तिकागृहांत जे राहतात,
ज्यांचा पाया मार्तीत घातला आहे,
त्यांचा त्याच्यापुढें काय पाड !
ते पतंगासारखे चिरडले जातात.
- २० सकाळपासून संध्याकाळपर्यंतच्या अवकाशांत ते
छिन्नभिन्न होतात;
- त्यांचा कायमचा नाश होतो व कोणी त्यांची
परवा करीत नाहीं.
- २१ त्यांच्या राहुडीचा तणावा कापला जात नाहीं
काय ?

१ अथवा: आत्मा गेला;

ज्ञानप्राप्तीविना ते मरून जातात.

- १ आतां हाका मारून पाह्या;
५ कोणी तुला उत्तर देईल काय ?
कोणा पवित्र जनाकडे तूं धाव घेशील ?
- २ मूर्ख तर चिंता करून करून नाश पावतो;
वेडा मत्सरानें मरतो.
- ३ मीं मूढास मुळावलेलें पाहिलें;
पण लागलेच मला त्याच्या वसतिस्थानाचा धिक्कार
करावा लागला.
- ४ त्याचीं मुलेंबाळें उद्धाराला अंतरलीं आहेत;
वेशींत त्यांचा चुराडा होतो;
त्यांचा कोणी बचाव करणारा नाहीं.
- ५ त्यांचें पीक क्षुधित लोक खाऊन टाकितात;
कांढ्याकुढ्यांतूनहि तें ते काढून नेतात;
सांपळा त्यांच्या धनासाठीं आ पसरितो.
- ६ कारण विपत्ति मार्तीतून निघत नाहीं,
आणि कष्ट भूमीतून उगवत नाहीं;
- ७ पण ठिणग्या वर उडतात
तसे मानव कष्ट भोगण्यासाठीं जन्मास येतात.
- ८ मीं तर ईश्वराचा धावा केला असता;
मीं देवावर हवाला टाकिला असता.
- ९ तो अतर्क्य महत्कृत्यें करितो;
तो अगणित अद्भुत कृत्यें करितो;
- १० तो पृथ्वीतलास उदक देतो,
शेतांला पाणी पाठवितो;
- ११ तो नीचांस उच्च करितो;
शोकमग्न उन्नत होऊन समृद्धि पावतात.
- १२ तो धूर्तांचे बेत निष्फळ करितो,
त्यामुळे त्यांच्या हातून कांहीं कार्यसिद्धि होत नाहीं.
- १३ तो शहाण्यांस त्यांच्याच धूर्ततेनें धरितो;
कुटिलांच्या मसलतीचा तो खरित शेवट करितो.
- १४ काळोख त्यांस भर दिवसां गांठितो,
भर दुपारीं ते जसे काय रात्रीच्या सारखे
चांचपडतात.

- १५ तो दीनांस बलवानांच्या मुखरूपी तरवारीपासून,
त्यांच्या हातून बांचवितो.
- १६ कंगालांस आशा उत्पन्न होते,
अधर्म आपलें तोंड बंद करितो.
- १७ पाहा, ईश्वर ज्याचें शासन करितो तो पुरुष धन्य;
म्हणून सर्वसमर्थाचें शासन तुच्छ मानूं नको;
- १८ कारण दुखापत तो करितो आणि पट्टीहि
तोच बांधितो;
घाय तो करितो आणि ल्याचाच हात तो
बरा करितो.
- १९ तो तुला सहा संकटांतून सोडवील;
सातांनीं तुला कांहीं अपाय होणार नाही.
- २० दुष्काळांत मृत्यूपासून, युद्धांत तरवारीच्या
धारेपासून
तो तुझा बचाव करील.
- २१ जिव्हाप्रहार होऊं लागला म्हणजे तूं लपविला
जाशील; विनाश प्राप्त झाला असतां तूं त्यास
डगमगणार नाहीस.
- २२ विनाश व दुष्काळ यांस तूं हसशील;
पशूंचें भय तुला वाटणार नाही.
- २३ मैदानांतल्या पाषाणांशींहि तुझा स्नेह होईल;
वनपशु तुझ्याशीं सलोखा करतील.
- २४ तुझा डेरा शांतिसमाधानाचा आहे अशी तुला
प्रतीति येईल;
तूं आपल्या घरादाराकडे पाहशील तेव्हां तुला
कांहीं उणें नाही असें दिसून येईल.
- २५ तुझा वंश वृद्धि पावेल,
जमिनीवरच्या हरलीसारखें तुझें संतान वाढेल,
असें तुला दिसून येईल.
- २६ हंगामाच्या वेळीं धान्याची सुडी आणून ठेवितात,
तसा तूं पुऱ्या वयाचा होऊन कबरेत जाशील.
- २७ पाहा, आम्ही शोध करून पाहिलें तें हें आहे,
हें तूं ऐकून ध्यानांत ठेव.

- १ मग ईयोबानें उत्तर केलें,
६ २ कोणीं माझा खेद तोलावा,
माझी बिपत्ति ताजव्यांत घालावी !
- ३ ती समुद्राच्या वाकूपेशां जड भरेल;
म्हणूनच माझें बोलणें मर्यादेबाहेर गेलें आहे.
- ४ सर्वसमर्थाचे तीर माझ्या देहांत शिरले आहेत,
त्यांचें विष माझा जीव शोषून घेत आहे;
ईश्वराकडून आलेलीं संकटें मजविरुद्ध सज्ज
झालीं आहेत.
- ५ रानगाढवाला गवत सांपडतें तेव्हां तो ओरडतो
काय ?
बैलापुढें चारा असतां तो हंबरतो काय ?
- ६ बेचव वस्तु मिठाशिवाय खातात काय ?
अंड्याच्या पांढऱ्या बलकाला रुचि असते काय ?
- ७ ज्या वस्तूंना मी स्पर्श करीत नसें
त्या माझ्या किळसवाणा आहार झाल्या आहेत.
- ८ माझें मागणें मला मिळतें,
माझें अपेक्षित ईश्वर मला देता,
- ९ ईश्वराची मर्जी लागून त्यानें मला चिरडिलें असतें,
आपला हात लांब करून मला छेदून टाकिलें
असतें,
तर किती बरें होतें !
- १० तशानें माझी शांति झाली असती;
बेसुमार पीडेंतहि मला हर्ष वाटला असता;
कारण त्या पवित्र प्रभूच्या वचनांचा मीं कधीहि
धिकार केला नाही.
- ११ माझ्यांत अशी काय शक्ति आहे कीं मी
उमेद धरूं ?
माझा असा काय परिणाम होणार आहे कीं मी
धीर धरूं ?
- १२ माझी शक्ति पाषाणाच्या इतकी आहे काय ?
माझा देह पितळेचा आहे काय ?

- १३ मी अगदीं लाचार, निरुपाय बनलों असून
माझ्यांतलें कर्तृत्व अगदीं नष्ट झालें आहे ना ?
- १४ गलित झालेल्यावर दया करणें हा मित्रधर्म आहे;
न केल्यास तो सर्वसमर्थांचें भय सोडून द्यावयाचा.
- १५ माझे बांधव ओढ्याप्रमाणें दगा देणारे झाले आहेत;
ते आठणाऱ्या ओहळाच्या पात्राप्रमाणें झाले आहेत;
- १६ ते ओढे वितळणाऱ्या बर्फानें गडूळ होतात;
हिम त्यांत मिश्रित असतें;
- १७ ते तापले म्हणजे आदून जातात;
उष्णता होऊं लागली म्हणजे ते जागच्या जागीं
जिरून जातात.
- १० ते भ्रमून भ्रमून सुकून जातात,
वैराण प्रदेशांत वाहून नष्ट होतात.
- १९ तेमाच्या प्रवाशांनीं त्यांचा शोध केला;
शबाच्या काफल्यांनीं त्यांची अपेक्षा केली;
- २० पण त्याच्या आशेची निराशा झाली;
तेथें पोंचून ते फजीत झाले.
- २१ तसे तुम्हीहि शून्यवत् झालां आहां.
विपत्ति पाहून तुम्ही भ्यालां आहां.
- २२ मला कांहीं द्या,
आपल्या संपत्तींतून मला कांहीं धर्म करा;
- २३ शत्रूंच्या हातून मला सोडवा;
उपद्रव देणाऱ्यांच्या काबूंतून मला मुक्त करा,
असें कांहीं मीं तुम्हांला म्हटलें होतें काय ?
- २४ माझी समजूत करा म्हणजे मी उगा राहीन;
मी कोठें चुकलों हें मला समजावून सांगा.
- २५ सत्याची वाणी किती जोरदार असते !
तुमच्या वाक्ताडनाचा काय उपयोग ?
- २६ तुम्ही शब्दाशब्दाला धरावयाला पाहतां काय ?
निराश मनुष्याचे उद्गार केवळ वायफळ आहेत.
- २७ तुम्ही तर पोरक्यावर चिठ्या टाकण्यास
व आपल्या मित्राचा कयविक्रय करण्यास चुकत
नाहीं.
- २८ आतां मजकडे नीट पाहण्याची मेहरबानी करा;
मी कांहीं तुमच्यासमक्ष सहसा लबाडी करणार नाहीं.

- २९ पुनः चालूं द्या; कांहीं अन्याय होऊं देऊं नका;
पुनरपि बोला; माझी धार्मिकता पूर्ववत् स्थापीत
होईल.
- ३० माझ्या जिबेच्या ठायीं कांहीं अन्याय आहे काय ?
माझ्या तोंडाला अधर्माची रुचि कळत नाहीं काय ?
- १ ह्या जगांत मनुष्याला कष्ट करण्याची मुदत
७ ठेविली आहे ना ?
एकाद्या मजुराप्रमाणें त्याला दिवस कंठावे
लागतात ना ?
- २ आपल्याला सावलींत कधीं बसावयास मिळेल म्हणून
दास उत्कंठित होतो,
मजूर आपल्या वेतनाची वाट पाहतो,
- ३ त्याप्रमाणें निराशेंत महिन्यांचे महिने मला
घालवावयाचे आहेत,
कष्टाच्या रात्री माझ्या वाळ्याला आहेत.
- ४ मी पडलों असतां म्हणतों;
मी केव्हां उठेन ? रात्र केव्हां निघून जाईल ?
दिवस उजाडेपर्यंत मी एकसारखा तळमळत
राहतों.
- ५ माझा देह किड्यांनीं व मातीच्या ढेकळांनीं भरला
आहे;
माझी लक्षा बरी होते तों ती पुनः फुटून चिड-
चिडते.
- ६ माझे दिवस साळ्याच्या धोव्यापेक्षां लवित जातात;
ते निराशेनें निघून जातात.
- ७ माझा प्राण केवळ वायु आहे,
माझ्या डोळ्यांला पुनः कल्याण दिसावयाचें नाहीं,
हें लक्षांत आणा.
- ८ जो मला आतां पाहत आहे;
त्याच्या डोळ्यांना मी पुनः दिसणार नाहीं;
तुझे नेत्र माझा शोध करितील पण मी नसणार.
- ९ मेघ ज्याप्रमाणें वितळून नाहींसा होतो,
तसा अधोलोकांत जाणारा परत वर येत नाहीं.
- १० तो पुनः आपल्या घरीं येणार नाहीं,
त्याचें स्थान त्याला पुनः ओळखणार नाहीं.

- ११ म्हणून मी आपलें तोंड आटोपणार नाहीं;
मी आपल्या मनाचा खेद उघड करून सांगेन;
माझ्या जिवास क्लेश होतात म्हणून मी गाऱ्हाणें
करीन.
- १२ मी काय सागर किंवा समुद्रांतला राक्षस आहे
म्हणून तूं मजवर सक्त नजर ठेवितोस !
- १३ माझा बिछाना मला शांति देईल,
माझा पलंग माझा खेद कांहीं हलका करील असें
मी म्हणतो;
- १४ तेव्हां तूं मला स्वप्ने पाडून घाबरें करितोस,
मला दृष्टांत दाखवून भयभीत करितोस;
- १५ म्हणून माझा गळा दाबून मला मारिलें तरी माझ्या
जिवास पुरवेल;
- माझ्या या अस्थिपंजरापेशां मला मरण पुरवेल.
- १६ मला माझ्या जिवाचा वीट आला आहे; सर्वकाळ
जगणें मला नको.
- माझें नांव सोडून दे, कारण माझे दिवस श्वासवत्
आहेत.
- १७ मानव तो काय कीं तूं त्याला थोर मानावें,
आपलें चित्त त्याजवर ठेवावें,
- १८ रोज सकाळीं त्याचा समाचार घ्यावा,
व क्षणोक्षणीं त्याची कसोटी पाहावी ?
- १९ तूं मजवरची आपली नजर काढीत नाहीस,
अंढळा घोटावयालाहि अवसर देत नाहीस,
असें कोठवर चालणार ?
- २० हे मानवरक्षका ! मीं पाप केलें असलें तर त्यांत
तुझें काय गेलें ?
- तूं मला आपलें निशाण कां करून ठेविलें आहे ?
मी आपणाला भार मात्र झालों आहे.
- २१ तूं माझा अपराध कां क्षमा करीत नाहीस ?
माझ्या ठायींचा दोष कां घालवीत नाहीस ?
आतां तर मी धुळींत पडून राहणार;
तूं माझा पुष्कळ शोध करिशील पण मी नसणार.

- १ मग बिल्दद सृष्टी म्हणाला,
८ २ तूं असल्या गोष्टी कोठवर बोलत राहशील ?
सोसाळ्याच्या वाऱ्यासारखें तुझें तोंड कोठवर
चालणार ?
- ३ देव निर्णय विपरीत करील काय ?
जो सर्वसमर्थ तो न्याय्यता विपरीत करील काय ?
- ४ तुझ्या मुलांनीं त्याच्याविरुद्ध पाप केलें,
म्हणून त्यानें त्यांस त्यांच्या अपराधांचें फळ भोगा-
वयास लाविलें आहे.
- ५ जर तूं देवाचा धावा केला,
सर्वसमर्थाची करुणा भाकिली,
- ६ तूं शुद्ध व सरळ असलांस,
तर खात्रीनें तो तुझ्या हितास जागेल,
तुझा निर्दोष निवास यथापूर्व करील.
- ७ तुझा आरंभ अल्प असला
तरी तुझा शेवट समृद्धीचा होईल.
- ८ मागल्या पिढीच्या लोकांस विचार,
त्यांच्या वडिलांनीं शोध लाविला त्याकडे लक्ष दे;
- ९ (आपण तर कालचे,
आपणांला कांहीं अनुभव नाहीं,
कारण पृथ्वीवरचे आपले दिवस छायारूप आहेत;)
- १० ते तुला शिकविणार व सांगणार नाहीत काय ?
ते आपलें हृद्गत तुला कळविणार नाहीत काय ?
- ११ लव्हाळा चिखलावांचून वाढतो काय ?
लव्हाळा पाण्यावांचून उगवतो काय ?
- १२ तो हिरवाचार असून कापलाहि नाहीं,
तरी तो इतर सर्व प्रकारच्या हिरवळीच्या अगोदर
सुकून जातो.
- १३ देवास विसरून जाणाऱ्यांची गति अशीच आहे;
भक्तीहीनाची आशा मावळते;
- १४ त्याच्या आशेचा भंग होतो;
ज्यावर त्याची भिस्त असते तें कोळ्याच्या

जाळ्यासारखें ठरतें.

- १५ तो आपल्या घरावर टेंकला असतां तें टिकावयाचें नाहीं;
त्यानें तें घट्ट धरिलें असतां तें स्थिर राहावयाचें नाहीं.
- १६ तो सूर्यप्रकाशांत टवटवीत होतो,
त्याच्या पांढ्या बागभर पसरतात.
- १७ त्याचीं मुळें खड्यांच्या राशींना वेष्टितात,
तो खडकाळ जमिनींत शिरतो.
- १८ त्याला त्या जागेंतून उपटून नष्ट केलें
तर ती त्याची ओळख टाकून म्हणेल,
मीं तुला कधीं पाहिलें नाहीं.
- १९ पाहा, त्याच्या जीविताचा हाच काय तो आनंद !
त्याच्यामागे असेच दुसरे जमिनींतून उगवतील.
- २० पाहा, देव सालिक मनुष्याचा अव्हेर करित नाहीं,
तो कुकर्मांला हातीं धरीत नाहीं.
- २१ तुला तर तो हसतमुख करील,
तुझ्या तोंडून जयजयकार करवील.
- २२ तुझे वैरी लजेनें व्याप्त होतील;
दुष्टांची राहुटी नाहींशी होईल.

- १ तेव्हां ईयोब म्हणाला,
२ खरोखर हें असेंच आहे हें मला ठाऊक आहे;
पण मानव देवापुढें कसा नीतिमान ठरेल ?
- ३ तो देवाशीं वाद करूं लागला
तर हजार गोष्टींतल्या एकीचेंहि उत्तर त्याला देतां
येणार नाहीं.
- ४ तो मनानें सुज्ञ व सामर्थ्यानें प्रबल आहे;
त्याच्याशीं विरोध करून कोण टिकला आहे ?
- ५ तो पर्वतांस नकळत अचानक हटवितो,
तो आपल्या क्रोधानें त्यांस उलथून टाकितो.
- ६ तो पृथ्वीस कांपवून तिला स्थानभ्रष्ट करितो,
तिचे आधारस्तंभ थरारतात.
- ७ त्याची आज्ञा झाली असतां सूर्य उगवत नाहीं;
तो ताऱ्यांस मोहरवंद करितो.

- ८ तोच आकाशमंडळ विस्तारितो,
तो समुद्राच्या पर्वतप्राय लहरींवरून चालतो.
- ९ त्यानेंच सप्तऋषि, मृगशीर्ष, कृत्तिका,
व दक्षिणेकडील नक्षत्रमंडळें उत्पन्न केलीं.
- १० तो अतर्क्य महत्कृत्यें,
अगणित अद्भुत कृत्यें करितो.
- ११ पाहा, तो माझ्याजवळून जातो तरी मला दिसत
नाहीं;
तो निघून जातो तरी तो माझ्या दृष्टीस
पडत नाहीं.
- १२ तो हिसकावून घेऊं लागला तर त्याचा हात
कोण धरील ?
तूं हें काय करितोस ? असें त्याला कोण म्हणणार ?
- १३ देव आपला क्रोध आवरीत नाहीं;
राह्यांचे सहकारी त्याच्यापुढें दबून जातात.
- १४ तर मीं त्याला उत्तर द्यावें,
आणि शब्दांची योग्य निवड करून त्याच्याशीं वाद
करावा,
असा मी कोण आहे ?
- १५ मी निर्दोष असतो तरी त्याला मी उत्तर न देतो.
त्या माझ्या प्रतिवाद्याची मी विनवणी करितों.
- १६ मीं धावा केला असता तर त्यानें उत्तर दिलें असतें;
तरी त्यानें माझें ऐकिलेंच अशी माझी खात्री
झाली नसती.
- १७ कारण तो वादळानें माझा चुराडा करितो,
विनाकारण मला घायावर घाय करितो.
- १८ तो मला श्वासहि घेऊं देत नाहीं,
तो मला क्लेशानें व्यापून टाकितो.
- १९ बलवान् कोण ? असा प्रश्न निघाल्यास तो म्हणतो,
मी आहे.
- न्यायाचा प्रश्न निघाल्यास तो म्हणतो,
मला न्यायसमेषुढें कोण आणील ?
- २० मी निरपराध असलों तरी माझें तोंड मला
अपराधीच ठरवील;

- मी निर्दोष असलों तरी तो मला दोषीच ठरवील.
- २१ मी निर्दोष आहे तरी माझे मला कांहीं कळत नाही;
- माझा जीव मला नकोसा झाला आहे.
- २२ हें कसेंहि असो, एकूणएकच; म्हणून मी म्हणतो, देव निर्दोष्याचा तसाच दुष्टाचाहि नाश करितो.
- २३ अकस्मात् अरिष्ट येऊन संहार होत असतां तें निर्दोष्याच्या संकटाला हसतें.
- २४ पृथ्वी दुष्टाच्या हातीं दिली आहे, देव तिच्या शास्त्र्यांचीं मुखें झाकितो; ही त्याची करणी नव्हे तर दुसऱ्या कोणाची?
- २५ माझे दिवस जासुदाहून लवित जात आहेत; ते पळत आहेत, त्यांत कांहीं कल्याण दिसत नाही.
- २६ ते वेगवान् तारवांसारखे, आपल्या भक्ष्यावर झडप घालणाऱ्या गरुडासारखे निघून जात आहेत.
- २७ विलाप करण्याचें मीं विसरावें, मुखाची खिन्नता सोडून उल्लासी दिसावें असें मीं मनांत आणिलें;
- २८ तरी माझ्या ह्या सर्व दुःखांनीं मी घाबरून जातों. तूं मला निर्दोषी ठरविणार नाहीस हें मला ठाऊक आहे.
- २९ मी दोषी ठरणारच; तर मग मी हा व्यर्थ खटाटोप कां करूं?
- ३० माझे अंग बर्फांनं धुतलें, माझे हात खारानें खच्छ केले,
- ३१ तरी तूं मला खाड्यांत टाकशील, माझीं वस्त्रें देखील माझा धिःकार करितील.
- ३२ मीं त्याजशीं वाद करावा, आम्हीं एकमेकांत लढा माजवावा, असा तो माझ्यासारखा मानव नाही.
- ३३ आम्हां दोघांवर हात ठेवील, असा कोणी मध्यस्थ आम्हां उभयतांमध्ये नाही.
- १ मुळांत: लव्हाळ्यांच्या तारवांसारखे.

- ३४ तो मजवरला सोटा दूर करो, त्याचा धाक मला घाबरें न करो,
- ३५ म्हणजे मी त्याजशीं बोलेन, त्याला भिणार नाही; कारण मी आपणास तसा समजत नाही.
- १ माझ्या आत्म्याला जीविताचा कंटाळा आला आहे;
- मी आपलें गाऱ्हाणें एकसारखें चालू ठेवीन; माझ्या जिवाला क्लेश होत आहे म्हणून मी बोलेन.
- २ मी देवाला म्हणें, मला दोषी लेखूं नको; तूं मजशीं विरोध कां करितोस हें मला सांग.
- ३ तूं मला छळितोस; आपल्या हातच्या घडलेल्या वस्तूस तुच्छ लेखून दुष्टांच्या मसलतीला प्रसन्न होतोस, हें तुला उचित वाटतें काय?
- ४ तुला चर्मचक्षु आहेत काय? तुझी दृष्टि मर्त्य मानवाच्यासारखी आहे काय?
- ५ तुझे दिवस मर्त्य मानवाच्यासारखे, तुझीं वर्षें मनुष्याच्यासारखीं आहेत;
- ६ म्हणून तूं माझा अधर्म शोधितोस. माझे पाप हुडकितोस काय?
- ७ तुला तर ठाऊक आहेच कीं मी दुष्ट नाही; तुझ्या हातून सोडविणारा कोणी नाही.
- ८ तुझ्या हातांनीं मला घडिलें आहे; लांणीं सर्वतोपरी मला बनविलें आहे, तरी तूं माझा नाश करित आहेस.
- ९ तूं मला मातीच्या घड्याप्रमाणें घडिलें आहे हें मनांत आण;
- तर पुनः मला मातीस मिळवूं पाहतोस काय?
- १० तूं मला दुधासारखें ओतून दद्याप्रमाणें विरजविलें नाही काय?
- ११ लवचा व मांस यांचें पांघरूण तूं मला घातलें, अस्थि व स्नायु जोडून मला बनविलें.
- १२ तूं मला जीवन दिलें व मजवर प्रसाद केला, तुझ्या निगेनं माझा प्राण सुरक्षित राहिला.

- १३ तरी तूं आपला हा उद्देश मनांत लपवून ठेविला;
तुझ्या मनांत काय होतें तें आतां मला समजलें;
- १४ मीं पाप केलें तर तें ध्यानांत ठेवून
माझ्या अधर्माची तूं मला माफी करणार नाहीस;
- १५ मी दुष्ट झालों तर मला हायहाय करावी लागेल.
मी धार्मिक झालों तरी लज्जेनें व्याप्त होऊन
व माझी विपत्ति पाहून मी आपलें डोकें वर
करणार नाहीं.
- १६ माझे डोकें वर झालें कीं तूं सिंहासारखा माझ्या
पाठीस लागणार;
तुझ्या अद्भुत शक्तीचा मजवर पुनः पुनः प्रयोग
करणार.
- १७ तूं मजविरुद्ध आपले नवेनवे साक्षीदार आणणार;
तूं मजवरचा आपला क्रोध वृद्धिंगत करणार;
तूं मजवर सैन्यामागून सैन्य पाठविणार.
- १८ तूं मला मातेच्या उदरांतून कां बाहेर आणिलें?
बाहेर आणिलें नसतें तर मी प्राणास अंतरलों
असतों,
कोणाच्या दृष्टीस मी पडलों नसतों.
- १९ मी जन्मास येऊन न आल्यासारखा झालों असतों;
मी गर्भावस्थेंतूनच कबरेत गेलों असतों.
- २० माझे दिवस थोडे नव्हत काय ?
तर मला सोड,
मजवरची आपली दृष्टि काढ,
म्हणजे माझ्या मनाला थोडें चैन पडेल;
- २१ मग जेथून परत येणें नाहीं
अशा अंधाराच्या, मृत्यूच्या प्रदेशांत मी जाईन;
- २२ जेथें काळोख, निबिड अंधकार आहे,
अशा मृत्युच्छायेच्या अस्ताव्यस्त प्रदेशांत मी
जाईन;
तेथला प्रकाश अंधकारच होय.

१ मग सोफर नामाशी म्हणाला,
११२ हा शब्दांचा पूर उत्तर दिल्यावांचून वाहूं
द्यावा काय?

- वाचाळ खरा ठरावा काय ?
- ३ तुझ्या वटवटीनें लोकांचीं तोंडें बंद होतील काय ?
तूं निंदा करित असतां तुला कोणी फजीत करा-
वयाचा नाही काय ?
- ४ तूं म्हणतोस, माझा सिद्धांत शुद्ध आहे;
देवाच्या दृष्टीनें मी स्वच्छ आहे.
- ५ देव जर बोलता,
तुजविरुद्ध आपलें तोंड उघडिता,
६ तो ज्ञानाचें रहस्य तुला निवेदन करिता,
आपलें चातुर्य बहुगुणित आहे हें तुला तो
दाखविता
तर किती बरें होतें !
देव तुझ्या बहुत अपराधांकडे कानाडोळा
करितो हें लक्षांत आण.
- ७ देवाच्या रहस्याचा तुला थांग लागेल काय ?
सर्वसमर्थाच्या पूर्णतेचें तुला आकलन होईल
काय ?
- ८ तें गगनाइतकें उंच आहे, तेथें तुझे काय
चालणार ?
तें अधोलोकाहून खोल आहे, तुला तें
काय कळणार ?
- ९ त्याचें परिमाण म्हटलें तर
तें भूगोलाहून लांब व समुद्राहून रुंद आहे.
- १० भ्रमण करित असतां त्यानें एकाद्यास पकडून
अटकेंत टाकिलें,
आणि न्यायसभा भरविली, तर त्याचा हात
कोण धरील ?
- ११ आचारशून्य मनुष्यांस तो ओळखितो;
विचार करावा न लागतां त्याला दुष्टता दिसून येते.
- १२ रानगाढवाचा मनुष्य बनेल
तर अकलशून्य मनुष्याला समज प्राप्त होईल.
- १३ आपलें हृदय नीट करिशील,
देवाकडे आपले हात पसरिशील,
- १४ तुझ्या हातीं असलेला अधर्म तूं दूर करिशील,
आपल्या डेऱ्यांत अन्याय राहूं देणार नाहीस,

- १५ तर निश्चयें तूं आपलें निष्कलंक मुख वर करिशील;
तूं स्थिर होशील, निर्भय होशील;
- १६ कारण तूं आपलें दुःख विसरशील;
ओसरलेल्या पाण्यासारखें तुला तें आठवेल;
- १७ तुझें जीवित मध्यान्हसमयाहून तेजस्वी होईल;
अंधकार असला तरी तो प्रभातेसारखा होईल.
- १८ तुला उमेद प्राप्त झाल्यानं तूं निर्भय होशील;
तूं चोहोंकडे पाहून निर्धास्त आराम करिशील.
- १९ तूं झोपी जाशील तेव्हां तुला कोणी भिव-
विणार नाही;
- बहुत लोक तुझें आर्जव करितील.
- २० दुष्टांचे डोळे थकतील;
त्यांस कोणतें शरणस्थान राहणार नाही;
- प्राण सोडणें एवढीच कायती त्यांना आशा वाटेल.

१ मग ईयोबानें प्रत्युत्तर केलें,

१२ २ खरेंच, तुम्हीच काय ते मानवप्राणी;
तुम्ही मेलीं कीं ज्ञान नष्ट झालेंच.

३ मलाहि तुमच्यासारखी बुद्धि आहे;
मी कांहीं तुमच्याहून कमी नाही;

अहो, असल्या गोष्टी कोणास ठाऊक नाहीत ?

४ मी देवाचा धावा करीं व तो माझें ऐके,
त्यामुळें मला माझ्या शेजाऱ्यापाजाऱ्यांनीं हसावें ना !
धार्मिक व सात्विक मनुष्याला हसावें ना !

५ सुखी मनुष्याच्या मर्ते विपत्ति तिरस्कारास
पात्र आहे;

ज्यांचे पाय लटपटतात त्यांचा तिरस्कार
तत्काळ होतो.

६ लुटारूंचे डेरे समृद्ध असतात,
जे देवाला चेतवितात ते निर्भय राहतात,
ते आपल्या हातालाच आपला देव समजतात.

७ तूं पशूंस विचार, ते तुला शिकवितील;
आकाशांतील पक्ष्यांस विचार, ते तुला समजा-
वून देतील;

१ अथवा: त्यांच्या हातीं देव भरपूर देतो.

- ८ अथवा पृथ्वीशीं बोल, ती तुला शिकवील;
समुद्रांतील मत्स्य तुला सांगतील.
- ९ परमेश्वराच्या हातानें हें घडलें आहे
असें ह्या सर्वांवरून कोणाला समजावयाचें नाही ?
- १० त्याच्याच हातीं सर्व प्राण्यांचा जीव,
सर्व मानवजातीचा प्राण आहे.
- ११ जीभ अन्नाची रुचि घेते,
तसा कान शब्दाची पारख करीत नाहीं काय ?
- १२ वृद्धाच्या ठायीं ज्ञान असतें;
दीर्घायु मनुष्याच्या ठायीं समज असतो.
- १३ त्याच्या ठायीं ज्ञान व बल हीं आहेत;
युक्ति व समज हीं त्याचींच आहेत.
- १४ पाहा, तो जें मोडितो तें पुनः उभारितां
येत नाहीं;
- त्यानं एकाद्याला बंधांत ठेविलें तर त्याला कोणा-
च्यानं खुलें करवत नाहीं.
- १५ पाहा, तो जलवृष्टि आवरितो आणि सर्व पाणी
आटून जातें;
- ती तो सोडितो आणि तीमुळें पृथ्वी उद्ध्वस्त होते.
- १६ सामर्थ्य व चातुर्य हीं त्याला आहेत;
भ्रांत होणारा व भ्रांत करणारा हें त्याच्या
सत्तेत आहेत.
- १७ तो राजमंत्र्यांस अनवाणी घेऊन जातो;
तो न्यायाधीशांस मूढ ठरवितो.
- १८ तो राजांची सत्ता मोडितो,
त्यांच्या कमरेस बंधन लावितो.
- १९ तो याजकाला अनवाणी घेऊन जातो;
स्थिरपदीं असलेल्यांस तो उलथून टाकितो.
- २० तो भरंवशाच्या मनुष्यांचीं तोंडें बंद करितो,
वृद्धांचा विवेक हरण करितो.
- २१ तो सरदारांवर उपहासाचा वर्षाव करितो,
प्रबलांचा कमरबंद सैल करितो.
- २२ तो गूढ गोष्टी अंधकारांतून काढून प्रगट करितो;
तो मृत्युच्छायेला प्रकाश दाखवितो.
- १ देवाच्या

२३ तो राष्ट्रांची समृद्धि करून मग त्यांचा विध्वंस करितो;

तो राष्ट्रांचा विस्तार करून मग त्यांचा संकोच करितो.

२४ तो पृथ्वीवरील लोकनायकांची बुद्धि हरण करितो,

त्यांस मार्गरहित वैराण प्रदेशांत भटकावयास लावितो.

२५ त्यांना प्रकाश नाहीसा होऊन ते अंधकारांत चांचपडत असतात;

तो त्यांस मद्यप्यासारखे झोकांडे खावयास लावितो.

१३

१ पाहा, हें सर्व माझ्या डोळ्यांनी पाहिलेंच आहे, माझे कान हें ऐकून समजलेच आहेत.

२ तुम्हांला कळतें तें मलाहि कळतें; मी काहीं तुमच्याहून कमी नाहीं.

३ खचीत मी सर्वसमर्थाशीं बोलणार; मी देवापुढें वाद चालवूं इच्छितों.

४ तुम्ही तर लबाड्या प्रवृत्त करणारे आहां; तुम्ही सर्व कवडीमोल वैद्य आहां.

५ अहो ! तुम्ही अगदीं गप्प राहाल तर बरें; यांत तुमचा शहाणपणा दिसला असता.

६ आतां माझे म्हणणें ऐकून घ्या;

माझ्या तोंडच्या प्रतिवादाकडे कान द्या.

७ काय ? तुम्ही देवाच्या पक्षानें विपरीत भाषण करितां ?

त्याच्या पक्षानें कपटभाषण करितां ?

८ तुम्ही त्याचे पक्षपाती होणार काय ?

देवाची वकिली करणार काय ?

९ तुमची त्यानें पारख केली तर तें तुम्हांला बरें वाटेल काय ?

मनुष्य मनुष्याला फसवितो तसें तुम्ही त्याला फसवाल काय ?

१० तुम्ही कपटानें पक्षपात कराल

तर तो खात्रीनें तुमचें करणें उघडकीस आणील.

११ त्याच्या माहात्म्यानें तुम्ही घाबरे होणार नाहीं काय ? त्याचा धाक तुम्हांला वाटणार नाहीं काय ?

१२ हीं कर्णोपकर्णीं आलेलीं तुमचीं वचनें केवळ राखेच्या म्हणी होत; तुमचे कोट केवळ मातीचे होत.

१३ गप्प राहा, माझ्या आड येऊं नका म्हणजे मी बोलें;

मग काय होईल तें होवो.

१४ मीं आपलें मांस दांतीं कां धरावें ?

मीं आपला प्राण मुठींत कां धरावा ?

१५ तो मला ठार मारणार तरी मी त्याची आस धरीन;

माझ्या वर्तनकामाचें त्याजसमोर मी समर्थन करीन.

१६ यांतच माझें तारण होईल;

कारण भक्तिहीन त्याच्यासमोर येणार नाहीं.

१७ अहो, चित्त देऊन माझें भाषण ऐका;

माझें म्हणणें तुमच्या कार्ती पडूं द्या.

१८ आतां पाहा, मीं आपल्या दाव्याची पुरी तयारी केली आहे;

मी निर्दोष ठरेन हें मला माहीत आहे.

१९ माझा कोण प्रतिवादी होईल ?

कोणी झाला तर मी गप्प राहून प्राण सोडीन.

२० मला दोनच गोष्टी मात्र करूं नको,

म्हणजे मग मी तुजपासून तोंड लपविणार नाहीं:

२१ मजवरला आपला हात काढ,

आणि मला धाक घालून घाबरें करूं नको.

२२ मला बोलाव, म्हणजे मी बोलें,

नाहीं तर मी बोलतो आणि मग तूं त्याचें उत्तर दे.

२३ माझीं अधर्मकृत्यें व माझीं पातकें किती आहेत !

माझा अपराध व माझें पाप मला दाखवून दे.

२४ तूं आपलें तोंड कां लपवितोस ?

मला आपला वैरी कां लेखितोस ?

२५ इकडून तिकडे उडणाऱ्या पानाचा पिच्छा पुरवितोस काय ?

१ अथवा: मारणार; मी त्याची वाट पाहणार नाहीं;

- शुष्क भुसाच्या पाठीस लागतोस काय ?
- २६ तूं माझ्या नांवावर कठीण शिक्षा लिहितोस,
माझ्या तारुण्यांतील पातकांचें फळ मला भोगा-
वयास लावितोस.
- २७ तूं माझे पाय खोड्यांत घालितोस
आणि माझ्या सगळ्या चालचलणुकीवर नजर
ठेवितोस;
तूं माझ्या पावलांभोंवतीं रेषा मारितोस.
- २८ मी सडलेल्या वस्तूप्रमाणें,
कसरीनें खाल्लेल्या वस्त्राप्रमाणें जीर्ण झालों
आहें.
- १ स्त्रीपासून जन्मलेला मानवप्राणी अल्पायु
व क्लेशभरित असतो.
- २ तो फुलासारखा फुलतो व खुडला जातो;
तो छायेप्रमाणें सत्वर निघून जातो, राहत नाही.
- ३ अशावर तूं डोळा ठेवितोस काय ?
अशा मला तूं आपल्या न्यायासनासमोर नेतोस
काय ?
- ४ अमंगळांतून कांहीं मंगळ निघतें काय ? अगदीं
नाहीं.
- ५ मानवाच्या आयुष्याची मर्यादा ठरलेली आहे;
त्याच्या महिन्यांची संख्या तुझ्या स्वाधीन आहे;
तूं त्याच्या आयुष्याची मर्यादा नेमिली आहे,
ती त्याला ओलांडितां येत नाही;
- ६ म्हणून त्याजवरची आपली दृष्टि काढ व त्याला
चैन पडूं दे;
मजूर रोज भरितो तसे त्याला आपले दिवस
भरूं दे.
- ७ वृक्षाची कांहीं तरी आशा असते; तो तोडिला तरी
पुनः फुटतो;
त्याला धुमारा फुटावयाचा राहत नाही.
- ८ जमिनींत त्याचें मूळ जून झालें असलें,
त्याचें खोड मार्तीत सुकून गेलें असलें,
- ९ तरी पाण्याच्या वासानें तें पुनः फुटतें,
नव्या रोप्याप्रमाणें त्यास फांवा येतात;

- १० पण मनुष्य मेला म्हणजे तो तसाच पडून राहतो;
मनुष्यानें प्राण सोडिला म्हणजे तो कोठें असतो ?
- ११ समुद्राचें पाणी आटून जातें,
नदी आटून कोरडी होते;
- १२ तसा मनुष्य पडला म्हणजे पुनः उठत नाही;
आकाशाचा विलय होई तोंवर तो जागृत होणार
नाहीं;
आणि त्याला झोपेंतून कोणी जागें करणार नाही.
- १३ तूं मला अधोलोकांत लपविशील,
तुझा क्रोध शमेपर्यंत मला दृष्टीआड ठेविशील,
माझी सुदत नियमित करून मग माझी आठवण
करिशील,
तर किती बरें होईल !
- १४ मनुष्य मृत झाल्यावर पुनः जीवत होईल काय ?
माझी सुदका होईपर्यंत कष्टमय सेवेचे सगळे
दिवस मी वाट पाहत राहीन.
- १५ तूं मला हाक मारिशील व मी तुला उत्तर देईन;
मी जो तुझ्या हातची कृति त्या मजविषयीं तुला
उत्कंठा लागेल;
- १६ पण सध्यां तूं माझे एकएक पाऊल मोजीत आहेस;
माझ्या पापावर तूं सक्त नजर ठेवीत आहेस ना ?
- १७ माझे पातक थैलींत घालून मोहरबंद केलें आहे;
माझा अधर्म तूं वज्रलेप करून ठेवितोस.
- १८ पर्वत कोसळून कोसळून लय पावतो;
खडक आपल्या जागचा ढळतो;
- १९ पाण्यानें पाषाण झिजतो;
त्याच्या पुरांनै पृथ्वीवरील माती वाहून जाते;
त्याप्रमाणें तूं मनुष्याची आशाहि नष्ट करितोस.
- २० तूं त्याला कायमचा जेरीस आणितोस, आणि तो
गत होतो;
तूं त्याची चर्या बदलून त्याला घालवून देतोस.
- २१ त्याच्या पुत्रांची उन्नति होते ती त्यास कळत नाही;
त्यांची अवनति होते ती त्यास दिसत नाही.
- २२ त्याच्या देहाला दुःख होतें,
त्याचें अंतर्गमन शोकाकुल होतें.

- १ मग अलीफज तेमानी म्हणाला,
 १५ २ सुज्ञ पुरुष पोकळ ज्ञानाच्या गोष्टी बोलेल
 काय ?
 आपलें अंतर्याम पूर्वेच्या वाऱ्यानें भरील काय ?
 ३ निष्कळ शब्द बोलून, निरर्थक भाषणें करून
 तो वादविवाद करील काय ?
 ४ तूं तर देवाचें भय सोडिलें आहे;
 तूं देवचिंतनाचा संकोच करितोस.
 ५ तुझा अधर्म तुझ्या तोंडाला बोलावयास शिकवितो;
 तुला धूर्ताप्रमाणें बोलणें आवडतें.
 ६ तुझेंच तोंड तुला दोषी ठरवीत आहे, मी नाही;
 तुझ्याच मुखावाटे तुजविरुद्ध साक्ष निघत आहे.
 ७ पहिला पुरुष असा तूंच जन्मलास काय ?
 पर्वतांपूर्वीं तुझी उत्पत्ति झाली काय ?
 ८ देवाचें अंतस्थ रहस्य तुला कळलें आहे काय ?
 अकलेचा मक्ता तूंच घेतला आहे काय ?
 ९ आम्हांला कळत नाही असें तुला काय ठाऊक
 आहे ?
 आम्हांला अवगत नाही अशी तुला काय माहिती
 आहे ?
 १० पिकलेल्या केसांचे, वयानें वृद्ध,
 तुझ्या बापाहून अधिक वयाचे असे पुरुष
 आमच्यांत आहेत.
 ११ देवानें केलेलें सांवन आणि तुजशीं बोललेलीं
 सौम्य भाषणें
 तुला तुच्छ वाटतात काय ?
 १२ तुझें चित्त तुला कां भ्रांत करीत आहे ?
 तूं डोळे कां फिरवितोस ?
 १३ तुझ्या संतापाचा रोख देवाकडे कां ?
 तूं आपल्या तोंडावाटे असले शब्द कां काढतोस ?
 १४ मनुष्य निष्कलंक कोटून असणार ?
 स्त्रीपासून जन्मलेला निर्दोष कोटून असणार ?
 १५ पाहा, तो आपल्या पवित्र जनांचाहि विश्वास
 धरीत नाही;

आकाशहि त्याच्या दृष्टीनें निर्मळ नाही.

- १६ तर जो पाण्यासारखें पातकाचें प्राशन करितो,
 असल्या अमंगळ व भ्रष्ट मानवाची काय कथा !
 १७ मी तुला समजावून सांगतों; माझे ऐकून घे;
 मीं जें स्वतः पाहिलें आहे तें तुला निवेदन करितों;
 १८ (ह्या गोष्टी ज्ञान्यांनीं आपल्या वाडवडिलांपासून
 ऐकून सांगितल्या,
 गुप्त ठेविल्या नाहीत;
 १९ त्यांसच काय तो देश दिला होता;
 कोणा परक्याचा त्यांत प्रवेश होत नव्हता;)
 २० दुर्जन जन्मभर आणि जुलमी मनुष्य
 त्याची आयुष्यमर्यादा संपेपर्यंत यातना
 भोगितो.
 २१ दहशतीचा शब्द त्याच्या कानांत घुमत असतो;
 भरभराटीच्या काळांत विध्वंसक त्याजवर
 चालून येईल.
 २२ अंधारातून परत येण्याची त्याला आशा नसते;
 तरवार त्यावर टपलेली असते.
 २३ अज्ञान करीत तो चोहोंकडे भटकतो;
 अंधकारमय दिवस आपल्यासमीप आहे हें
 त्याला ठाऊक आहे;
 २४ संकट व क्लेश हीं त्याला घाबरीं करितात;
 लढाईस सज्ज झालेल्या राजासारखीं तीं त्याला
 घेरितात;
 २५ कारण त्यानें देवावर हात उचलिला आहे,
 व सर्वसमर्थाशीं उद्दामपणा केला आहे.
 २६ त्यानें आपली मान ताठ करून,
 आपल्या ढालीचीं जाड बोंडें पुढें करून त्याजवर
 हल्ला केला आहे;
 २७ त्याच्या तोंडावर चरबी चढली आहे;
 त्याच्या कमरेत चरबी जमली आहे.
 २८ ओसाड नगरांत, राहावयास अयोग्य अशा घरांत,
 ओस व्हावें म्हणून सोडिलेल्या जागेत तो
 राहत आहे.
 २९ तो धनवान् व्हावयाचा नाही, त्याची मक्ता

टिकावयाची नाही;

त्याचीं पिक्के भारानें भूमीपर्यंत लवणार नाहीत.

३० अंधारांतून त्याची सुटका होणार नाही;

ज्वाला त्याच्या फांद्या सुकवील;

तो देवाच्या मुखश्वासानें नाहीसा होईल.

३१ त्यानें स्वतांस फसवून निरर्थक गोष्टीवर भरंवसा ठेवूं नये;

कारण अनर्थ हेंच त्याला प्रतिफल मिळेल.

३२ त्याचा काळ घेण्यापूर्वीच तें तो भोगील;

त्याची झावळी हिरवी राहणार नाही.

३३ द्राक्षांप्रमाणें त्याचीं अपक फळें झडतील;

जैतून झाडाच्या फुलांप्रमाणें त्याचीं फुलें गळतील.

३४ धर्महीनाचा परिवार फलहीन होईल;

लांच घेणाऱ्यांचे डेरे अग्नि भक्षील.

३५ त्यांस अपकाराचा गर्भ राहून ते अरिष्टास जन्म देतात;

त्यांच्या पोटांत कपट उद्भवतें.

१ मग ईयोबानें प्रत्युत्तर केलें,

१६ २ असल्या गोष्टी मीं पुष्कळ ऐकिल्या आहेत;
तुम्ही सगळे हलकट सांवनकर्ते आहां.

३ असल्या वायफळ शब्दांचा कधीं शेवट होईल ?

प्रत्युत्तर करण्याची तुला कोटून स्फूर्ति झाली ?

४ तुमच्यासारखें मलाहि बोलतां येईल;

तुम्ही माझ्या ठिकाणीं असतां तर मलाहि तुमच्या-
वर वागजाल पसरितां आलें असतें,

तुम्हांकडे पाहून मला आपलें डोकें हालवितां
आलें असतें;

५ पण मीं तुम्हांस आपल्या मुखानें धीर दिला
असता,

आपल्या स्फुरणाच्या ओठांनीं तुमचें सांवन
केलें असतें.

६ मी बोललों तरी माझ्या शोकाचें शमन होत नाही;

मी गप्प राहिलों तरी माझें दुःख कोठें कमी
होत आहे ?

७ पण त्यानें मला व्याकुळ केलें आहे;

१ तूं माझ्या सर्व परिवाराचा विध्वंस केला आहे.

८ तूं मला पकडिलें आहे, हीच मजविरुद्ध
साक्ष आहे;

माझा रोडपणा मजसमोर माझ्याविरुद्ध साक्षी
असा उठला आहे.

९ त्यानें क्रोधाविष्ट होऊन मला फाडून टाकिलें आहे;
त्यानें मजशीं वैर मांडिलें आहे,

तो मजवर दांतओठ चावीत आहे;

माझा वैरी मजवर डोळे वटारीत आहे.

१० लोक मजकडे पाहून तोंडें विचकीत आहेत;

माझी निर्भर्त्सना करून ते माझ्या गालावर
चापट्या मारीत आहेत;

ते एकत्र होऊन मजवर चालून आले आहेत.

११ देवानें मला अधर्म्यांच्या स्वाधीन केलें आहे,
दुष्कर्म्यांच्या हातीं दिलें आहे.

१२ मी सुखानें राहत असतां त्यानें माझा चुराडा केला
आहे;

त्यानें माझी मानगुटी धरून मला आपटून माझे
तुकडे केले आहेत;

मला त्यानें मारा करण्याचें निशाण केलें आहे.

१३ त्याचे बाण माझ्या समोवार उडत आहेत;

माझी गय न करितां त्यानें माझी कमर
मोडिली आहे;

त्यानें माझें पित्त जमिनीवर पाडिलें आहे.

१४ खिडारावर खिडार पाडून तो मला भग्न करितो;
तो वीरांप्रमाणें मजवर धावून आला आहे.

१५ मीं आपल्या त्वचेवर तरट शिविलें आहे,
मीं आपलें शृंग धुळींत लोळविलें आहे.

१६ रडून रडून माझें तोंड लाल झालें आहे;
माझ्या पापण्यांवर मृत्युच्छाया पडली आहे;

१७ माझ्या हातून कांहीं अन्याय झाला नाही;
माझी प्रार्थना शुद्ध भावाची आहे, तरी असें
झालें.

१ देवानें

- १८ अगे पृथ्वी, माझे रक्त झाकून ठेवू नको;
माझ्या आरोळीस कोठेहि खंड न पडो.
- १९ या क्षणीं माझा साक्षी स्वर्गांत आहे,
माझा कैवारी ऊर्ध्वलोकीं आहे.
- २० माझे मित्र माझे उपहासक बनले आहेत;
पण देवासमोर माझे नेत्र अश्रु ढाळीत आहेत,
- २१ यासाठीं की त्यानें देवाविरुद्ध मनुष्यातर्फे
व इष्टमित्रांविरुद्ध मानवपुत्रांतर्फे वाद करावा.
- २२ कारण जेथून परत येतां येत नाहीं अशा मार्गांनें
थोड्याच वर्षांनीं मी जाणार.
- १७ १** माझा प्राणनाश होत आहे; माझे दिवस
संपले आहेत;
- मला कबर काय ती राहिली आहे.
- २ लोकांच्या विटंबनेनें मला घेरिलें आहे,
त्यांचें खिजविणें माझ्या नेत्रांसमोर सतत
चालू आहे.
- ३ आतां हडप दे, तुझ्यामाझ्यामध्ये तूंच माझा
जामीन हो;
- माझ्या हातावर हात मारील असा दुसरा
कोण आहे ?
- ४ कारण तूं त्यांच्या मनांत अकलेचा प्रवेश होऊं
दिला नाहीं;
- म्हणून तूं त्यांचें वर्चस्व होऊं देणार नाहीस.
- ५ जो आपल्या मित्रांशीं दगा करून त्यांस लुटीप्रमाणें
परक्यांच्या हातीं देतो,
- त्याच्या मुलांबाळांचे डोळे जातील.
- ६ त्यानें माझे नांव जनांत निंदाव्यंजक केलें आहे;
लोक माझ्या तोंडावर थुंकत आहेत.
- ७ माझे डोळे दुःखानें अंशुक झाले आहेत;
माझे सर्व अवयव छायारूप झाले आहेत.
- ८ हें पाहून सरळ मनाचे लोक चकित होतील;
निदोष जन भक्तिहीनामुळें क्रुद्ध होतील.
- ९ तरी धार्मिक आपला मार्ग धरून राहील,
निर्मळ हाताच्या मनुष्यास अधिकाधिक शक्ति
प्राप्त होईल;

- १० पण तुम्ही सर्व पुनः वादास या;
तुमच्यामध्ये मला एकहि सुज्ञ आढळाव-
याचा नाही.
- ११ माझे दिवस आटपले आहेत;
माझे मनोरथ, माझ्या मनांतले विचार, निष्फळ
झाले आहेत.
- १२ ते रात्रीला दिवस ठरवितात;
अंधकारापेक्षां प्रकाश जवळ आहे असें ते
म्हणतात.
- १३ जर अधोलोक माझे निजधाम आहे, एवढीच
मला आशा आहे,
- जर मी आपली शय्या अंधकारांत केली आहे,
- १४ जर मी गर्तेस म्हणालों आहे, तूं माझा बाप,
किडीला म्हणालों आहे, तूं माझी आईबहीण;
- १५ तर आतां मला आशा राहिली आहे कोठें ?
माझ्या आशेविषयीं झणाल तर ती कोणाला दिसेल ?
- १६ ती अधोलोकाच्या अडसरार्पयत उतरेल,
तेव्हां मातींत एकदांचा विराम मिळेल.

१ मग बिल्दद शही म्हणाला,

- १८ २** तुम्ही कोठवर शब्द शोधून योजीत बसाल ?
तुम्ही समज घ्या, मग आम्ही बोलूं.
- ३ तुमच्या हिशोबीं आम्ही पशु कां ठरलों ?
तुमच्या दृष्टीनें आम्ही अशुद्ध कां झालों ?
- ४ अरे क्रोधानें स्वतांस फाडून टाकणाऱ्या,
तुजमुळें पृथ्वी ओस पडेल काय ?
खडक आपल्या ठिकाणाचा ढळेल काय ?
- ५ तरी दुष्टाचा दीप मालवेल,
त्याच्या अग्नीची ज्वाला झळकणार नाही.
- ६ त्याच्या डेंच्यांतल्या प्रकाशाचा अंधकार होईल,
त्याचा लांबणदिवा विझून जाईल.
- ७ त्याच्या जोराच्या ढांगा संकोच पावतील,
त्याचीच युक्ति त्याचा निःपात करील.
- ८ तो आपल्याच पायांनीं जाळ्यांत अडकतो,
तो पाशांत पाऊल टाकीत आहे.

- ९ त्याची टांच सांपळ्यांत अडकते;
पाश त्याला धरून ठेवितो.
  - १० त्याच्यासाठीं पाश जमिनींत गुप्त ठेविला आहे;
त्याच्या मार्गांत सांपळा ठेविला आहे.
  - ११ त्याला दहशत चोहोंकडून घाबरे करिते;
ती त्याचा पिच्छा पुरविते.
  - १२ त्याची शक्ति क्षुधिताप्रमाणें क्षीण होईल,
तो केव्हां पडेल याची अरिष्ट वाट पाहत आहे.
  - १३ तें त्याच्या शरीराचे अवयव तोडून खाईल;
मृत्यूचा ज्येष्ठ पुत्र त्याचे अवयव घ्रासील.
  - १४ ज्या डेऱ्याचा तो भरंवसा धरी
त्यांतून त्याला ओडून काढतील;
त्याला भयाच्या राजापुढें हजर करतील.
  - १५ जे त्याचे नव्हत ते त्याच्या डेऱ्यांत वास करतील;
त्याच्या वसतिस्थानावर गंधक उधळतील.
  - १६ खालून त्याचें मूळ सुकेल,
व वरून त्याची डहाळी छाटतील.
  - १७ देशांतून त्याची आठवण बुजेल,
व पेटेंत त्याचें नांव राहणार नाहीं.
  - १८ ते त्याला प्रकाशांतून अंधकारांत लोटतील,
त्याला जगांतून पळवितील.
  - १९ त्याच्या लोकांत त्याचे कोणी पुत्रपौत्र आढळणार
नाहींत;
त्याच्या बिऱ्हाडांत कोणी उरणार नाहीं.
  - २० त्याचा दुर्दिन पाहून पश्चिमेकडे राहणारे चकित
होतील,
पूर्वेकडे राहणारे कंपित होतील.
  - २१ कुटिलाच्या निवासांचें असेंच निःसंशय होणार;
देवाला न ओळखणाऱ्याच्या स्थानाचें असेंच होणार.
- १ मग ईयोबानें प्रत्युत्तर केलें,
२ तुम्ही कोठवर माझ्या जिवांस दुःख देणार ?
कोठवर आपल्या शब्दांनीं माझा चुराडा
करणार ?
३ एवढ्यांत दहा वेळां तुम्ही माझी अप्रतिष्ठा केली;

- तुम्ही मजशीं निघुरतेनें वागतां याची तुम्हांला
लाज कशी वाटत नाहीं ?
- ४ मीं कांहीं चूक केलीच असली,
तर ती माझी मला.
  - ५ तुम्ही मजवर खरोखर तोरा मिरविणार
आणि माझ्या पदरीं अप्रतिष्ठा घालणार,
  - ६ तर हें लक्षांत ठेवा कीं देवानेंच माझा विपरीत
न्याय केला आहे;
  - त्यानें मजवर आपलें जालें टाकिलें आहे.
  - ७ मी जुलूम ! जुलूम ! असें ओरडतों पण कोणी
ऐकत नाहीं;
  - मी दाद मागतों पण मला न्याय मिळत नाहीं.
  - ८ त्यानें माझा रस्ता अडविला आहे, मला पुढें जातां
येत नाहीं;
  - त्यानें माझ्या मार्गावर अंधकार पाडिला आहे;
  - ९ त्यानें माझें वैभव हरिलें आहे;
  - माझ्या डोक्यावरला मुकुट त्यानें काढिला आहे.
  - १० त्यानें मला चोहोंकडून भग्न केलें आहे; व माझें
आटोपलें आहे;
  - त्यानें वृक्षाप्रमाणें माझी आशा उपटून टाकिली
आहे.
  - ११ त्यानें मजवर आपला कोप भडकविला आहे;
तो मला आपल्या शत्रूंत गणीत आहे.
  - १२ त्याच्या फौजा जमून त्या मजवर मोर्चा लावीत
आहेत;
  - त्यांनीं माझ्या डेऱ्याभोंवतीं तळ दिला आहे.
  - १३ त्यानें माझ्या भाऊवंदांस मजपासून दूर केलें आहे;
माझ्या ओळखीपाळखीचे मला पारखे झाले आहेत.
  - १४ माझे आप्त मला अंतरले आहेत;
माझे इष्टमित्र मला विसरले आहेत.
  - १५ माझ्या घरचे दास व दासी मला परकें समजतात;
त्यांच्या दृष्टीनें मी विदेशी झालों आहे.
  - १६ माझ्या दासाला मी हाका मारितों तरी तो मला
उत्तर देत नाहीं;
  - मला तोंडानें त्याचें आर्जव करावें लागतें.

- १७ माझा श्वास माझ्या स्त्रीस अप्रिय वाटतो;
माझ्या सहोदरांस माझी किलस येते.
- १८ पोरेसोरें देखील मला तुच्छ लेखितात;
मी उठावयास लागलों असतां माझी चेष्टा करितात.
- १९ माझे सगळे जिवलग मित्र माझा तिटकारा
करितात;
ज्यांवर मी प्रेम करीं ते मजवर उलटले आहेत.
- २० माझें मांसचर्म जीर्ण होऊन हाडांला लागलें आहे;
मी केवळ दांतांच्या कातडीनिशीं बचावलों आहे.
- २१ माझ्या मित्रांनों, मजवर दया कराहो,
दया करा;
कारण देवाचा हात मजवर पडला आहे.
- २२ देव करित आहे तसा तुम्ही माझा छळ
कां करितां ?
तुम्ही असोशीनें माझें मांस कां तोडितां ?
- २३ माझे शब्द लिहून काढिले,
ते ग्रंथांत लिहून ठेविले,
- २४ लोखंडी कलमानें शिळेवर खोदून
त्यांत शिसें भरून ते कायमचे केले, तर किती
बरे होईल !
- २५ मला तर ठाऊक आहे कीं माझा उद्धारक
जीवंत आहे;
तो अंतीं पृथ्वीवर उभा राहील;
- २६ ही माझी लवचा छिन्नभिन्न होऊन नष्ट झाली,
तरी मी देवाला देहविरहित पाहीन;
- २७ त्याला मी स्वतः पाहीन,
अन्याचे नव्हत तर माझेच नेत्र त्याला पाहतील.
माझा अंतरात्मा झुरत आहे !
- २८ ह्या सगळ्यांचें मूळ माझ्या ठायींच आढळून
आलें आहे,
म्हणून याचा छळ आपण कोणत्या प्रकारें करावा,
असें तुम्ही म्हणाल,
- २९ तर तुम्ही तरवारीचें भय धरा;
कारण क्रोधासुळें तरवारीनें शासन होतें,
यावरून न्याय आहे हें तुम्हांस समजावें.

- १ मग सोफर नामाशी म्हणाला,
२० २ माझे विचार मला उत्तर सुचवितात,
हें माझ्या ठायींच्या स्फूर्तीनें होत आहे.
- ३ माझ्या अप्रतिष्ठेला कारण होणारी निर्भर्त्सना
मला ऐकणें प्राप्त झालें;
म्हणून माझ्या बुद्धीप्रमाणें माझें मन मला
उत्तर सुचवितें.
- ४ मानवाची पृथ्वीवर स्थापना झाली
तेव्हांपासूनचा हा सनातन नियम तुला ठाऊक
नाहीं काय ?
- ५ कीं दुर्जनाचा जयजयकार अल्पकालिक असतो;
अधर्म्यांचा आनंद केवळ क्षणिक असतो.
- ६ त्याचें माहात्म्य गगनास जाऊन पोहंचलें
त्याचें शिर मेघमंडळास जाऊन लागलें,
- ७ तरी त्याच्या विष्टेप्रमाणें त्याचा कायमचा
नाश होईल;
- त्याला जे पाहत असत ते विचारितील, तो
कोठें गेला ?
- ८ तो स्वप्नाप्रमाणें उडून जाईल, कोणाच्या हातीं
सांपडणार नाही;
- रात्रीच्या आभासाप्रमाणें त्याला घालवून देतील.
- ९ ज्या नेत्रांला तो दिसला त्याला तो पुनरपि
दिसणार नाही;
- त्याच्या ठिकाणाला त्याचें पुनः दर्शन होणार नाही.
- १० त्याचीं मुलेंबाळें गरिबांचें आर्जव करितील;
त्याचे हात त्यानें लुबाडलेलें वित्त परत करितील.
- ११ त्याच्या हाडांत तारुण्याचा जोम भरला आहे;
पण तो त्याच्याबरोबर मातीस मिळेल.
- १२ दुष्टता त्याच्या जिमेला गोड लागली,
ती त्यानें जिमेखालीं दाबून ठेविली,
- १३ ती त्यानें तशीच राखून ठेविली, सोडिली नाही,
आपल्या तोंडांतच धरून ठेविली,
- १४ तरी त्याचें अन्न त्याच्या पोटांत पालटून
त्याचें त्याच्या ठायीं फुरशांचें विष बनेल.

- १५ त्यानें धन गिळिलें होतें तें तो ओकून टाकील;
देव तें त्याच्या पोटांतून बाहेर काढील.
- १६ तो फुरशांचें विष चोखील;
नागाचा दंश त्याचा प्राण हरण करील.
- १७ त्याला नद्यांचे म्हणजे अर्थात् मधाचे, दूधदुभत्याचे
प्रवाह व ओघ
यांचें दर्शन व्हावयाचें नाही.
- १८ त्यानें श्रम करून मिळविलें तें त्यानें परत दिलें
पाहिजे,
त्याला तें गिळून टाकितां येणार नाही;
त्यानें मिळविलेल्या धनाच्या मानानें त्याला आनंद
लाभणार नाही.
- १९ तो दुबळ्यांस चिरडून तसाच टाकून गेला आहे;
म्हणून त्यानें जवरीनें एकादें घर घेतल्यास तें
त्याला वाढवून बांधितां येणार नाही.
- २० त्याच्या मनाला तृप्ति म्हणून कधीं वाटली नाही,
म्हणून त्याला आपल्या कोणत्याहि इष्ट वस्तूनिशीं
निभावून जातां येणार नाही.
- २१ त्यानें प्राप्तिलें नाही असें काहीं राहिलें नाही,
म्हणून त्याची समृद्धि टिकावयाची नाही.
- २२ आबादानीच्या काळींहि त्याला ददात पडेल;
प्रत्येक कंगालाचे हात त्याजवर पडतील.
- २३ असें होईल कीं त्याच्या पोटाची भर करण्यास
देव त्याजवर आपला क्रोधाभि पाखडील;
त्याच्या वृष्टीचा प्रवेश त्याच्या पोटांत होईल.
- २४ लोखंडी शस्त्रापासून तो निभावला
तरी पितळी धनुष्य त्याला विंधून टाकील.
- २५ तो तीर उपटून काढील, तो त्याच्या शरीरांतून
बाहेर येईल;
चमकणारें शल्य त्याच्या पित्ताशयांतून बाहेर
येईल; त्याला दहशत पडेल.
- २६ त्याच्या निधीवर काळोख नेमिला आहे;
फुंकावा लागत नाही असा अग्नि त्याला प्राप्त
१ अथवा: तो अन्न खात असतां त्यावर त्याची
वृष्टि होईल.

- टाकील;
त्याच्या डेऱ्यांत जें काहीं उरलें असेल तेंहि तो
खाहा करील.
- २७ आकाश त्याच्या अधर्मे प्रकट करील;
पृथ्वी त्याजविरुद्ध उठेल.
- २८ त्याच्या घरांतील संपदा चालती होईल;
देवाच्या क्रोधदिनीं ती धुऊन जाईल.
- २९ देवाकडून नेमिलेला हा दुर्जनाचा वांटा आहे;
देवानें ठरविलेलें हें त्याचें वतन आहे.
- १ मग ईथोबानें प्रत्युत्तर केलें,
२१ २ एका, अहो, माझे भाषण लक्षपूर्वक ऐका;
एवढ्यानेंच माझे तुमच्याकडून सांखन होईल.
- ३ मला बोलूं या ह्मणजे मी बोलतो;
माझे बोलणें संपल्यावर खुशाल उपहास करा.
- ४ माझे गाऱ्हाणें मनुष्यासंबंधानें आहे काय ?
मीं अधीर कां नसावें ?
- ५ मजकडे चित्त देऊन विस्मित व्हा,
आपल्या तोंडाला हात लावा.
- ६ मला आठवण झाली कीं मी घाबरा होतो;
माझ्या देहास कंप सुटतो.
- ७ दुष्ट कां जीवंत राहतात ?
ते वयोवृद्ध कां होतात ?
ते समृद्ध कां होतात ?
- ८ त्यांच्यासमक्ष त्यांच्याबरोबर,
त्यांच्या डोळ्यांसमोर त्यांचीं मुलेंबाळें नांदतात.
- ९ त्यांचीं घरें सलामत व निर्भय असतात,
देवाचा दंड त्याजवर पडत नाही.
- १० त्यांचा बैल अवलाद उत्पन्न करितो; तो निष्फळ
होत नाही; त्यांची गाय विते, गाभटत नाही.
- ११ ते आपल्या मुलांचा थवा बाहेर सोडितात,
त्यांचीं मुलें नाचतात बागडतात;
- १२ ते डफ व विणा यांवर गातात,
ते पांय्याच्या नाद ऐकून उल्लास पावतात.
- १३ ते आपले दिवस सुखसमाधानांत घालवितात,

व सहज क्षणांत अधोलोकीं जातात.

१४ हेच लोक देवाला म्हणत असत कीं आम्हांपासून दूर हो;

तुझ्या मार्गाची ओळख आम्हांस नको;

१५ सर्वसमर्थ कोण आहे कीं आम्हीं त्याची सेवा करावी ?

त्याची विनवणी करून आम्हांस लाभ तो काय ?

१६ पाहा, त्यांची समृद्धि त्यांच्या हातीं नाही;

दुष्ट लोकांचे विचार मजपासून दूर असोत.

१७ दुष्टांचा वीप मालवला व त्यांजवर विपत्ति आली;
देवानें त्यांजवर कोप करून त्यांस दुःखाचे वांटेकरी केलें;

असें कितीदां होतें ?

१८ वाऱ्यानें जसें धसकट उडतें, तुफानानें जसें भूस उडतें,

तसे ते नष्ट झाले, असें कितीदां घडतें ?

१९ तुम्ही म्हणाल कीं देव दुर्जनाच्या पापाचें प्रतिफल त्याच्या मुलांसाठीं राखून ठेवितो,

तर त्यानें त्यालाच त्याचें प्रतिफल द्यावें, म्हणजे त्याला त्याचा अनुभव घडेल;

२० तो आपल्याच डोळ्यांनीं आपला नाश पाहो;
तो सर्वसमर्थाच्या संतप्त कोपाचें प्राशन करो.

२१ कारण त्याच्या आयुष्याची मुदत खुंटली
तर त्याच्यामागें त्याला आपल्या घराण्याची काय परवा राहिल ?

२२ खर्गांतल्यांचाहि न्याय करणाऱ्या देवाला कोणी ज्ञान शिकवील काय ?

२३ कोणी शक्तीच्या भरांत,
सुखसमाधानांत असतां मरतो.

२४ त्याच्या चरव्या दुधानें भरलेल्या असतात;
त्याच्या हाडांतील मज्जा रसरशीत असते.

२५ कोणी सौख्याचा अनुभव न घेतां
जिवाच्या कष्टदर्शेंत मरतो.

२६ ते दोषेहि बरोबर मातीस मिळतात,

१ मुळांत: महिन्यांची

कीटक त्यांस व्यापितात.

२७ पाहा, तुमचे मनोदय,

माझ्या अहिताच्या तुमच्या योजना मला ठाऊक आहेत.

२८ तुम्ही म्हणतां; सरदाराचा वाडा कोठें राहिला आहे ?

दुष्ट राहत असत तो डेरा कोठें टिकला आहे ?

२९ तुम्हीं देशाटन केलेल्यांस विचारिलें नाहीं काय ?
त्यांचे दाखले तुम्हांस पटले नाहींत काय ?

३० कीं अरिष्टाच्या दिवशीं दुर्जनाचा बचाव होतो;
कोपदिनीं असे लोक निभावतात.

३१ त्याच्या वर्तनाविषयीं त्याच्या तोंडावर कोण बोलेल ?

त्याच्या कृतकर्माचें प्रतिफल त्याला कोण देईल ?

३२ त्याला कबरेत पोंचवितील;

त्याच्या थडग्याची रखवाली करितील;

३३ दरीतलीं ढेंकळें त्याला गोड लागतील;
जसे पूर्वींचे असंख्य लोक गेले

तसे सर्व लोक त्याच्या मागून जातील.

३४ तुमच्या उत्तरांत दगा भरलेला आहे,
तर तुम्ही माझे व्यर्थ सांखन कां करितां ?

१ मग अलीफज तेमानी म्हणाला,
२२ २ मनुष्याकडून देवाला कांहीं लाभ आहे काय ?

सुज्ञ पुरुष स्वतांचाच लाभ करून घेतो.

३ तूं धार्मिक असलांस तर तेणेंकरून सर्वसमर्थाला कांहीं सुख होतें काय ?

तूं सात्विकतेनें वर्तलांस तर त्याला कांहीं लाभ होईल काय ?

४ तो तुझा भक्तिभाव पाहून तुझा निषेध करितो व तुजशीं वाद चालवितो काय ?

५ तुझी दुष्टाई मोठी आहे;

तुझ्या अधर्माला अंत नाहीं, हें खरें ना ?

६ तूं विनाकारण आपल्या बंधूचें गहाण अड-

कवून ठेविलें;

उषध्यानागव्याचीं वखें तूं हिरावून घेतलीं.

७ थकल्याभागल्यास तूं पाणी दिलें नाही,
भुकेलेल्यास अन्न घातलें नाही.

८ जबरदस्ताच्या हातीं भूमि गेली;
प्रतिष्ठित पुरुषानेंच तीत वस्ती केली.

९ तूं विधवांस रिक्तहस्तें लावून दिलें,
पोरक्यांचे हात मोडून टाकिले;

१० म्हणूनच तुला चौहोंकडून पाशांनीं घेरिलें आहे;
भीतीनें तुला अकस्मात् घाबरें केलें आहे.

११ काळोख आणि महापूर तुला व्यापून टाकीत आहेत,
हें तुला दिसत नाही काय?

१२ देवाचा निवास उंच गगन आहे ना?
अतिशयित वरल्या ताऱ्यांकडे पाहा, ते किती
उंच आहेत!

१३ तूं म्हणतोस, देवाला काय फळतें?
दाट अंधाराच्या आडून तो कशी न्यायाधीशी
चालवील?

१४ निविड मेघ त्यास आच्छादितात म्हणून त्यास
दिसत नाही;

आकाशमंडळांतच त्याचा संचार होतो.

१५ ज्या मार्गानें दुर्जन गेले
त्याच प्राचीन मार्गानें तूं जाणार काय?

१६ ते अकालीं उच्छेद पावले,
त्यांच्या पायांखालच्या भूमीचें विरघळून पाणी
झालें;

१७ ते देवाला म्हणाले तूं आम्हांपासून दूर हो;
सर्वसमर्थ आमचें काय करणार?

१८ तरी त्यानें त्यांचीं घरें उत्तम पदार्थांनीं
भरिलीं होती;
दुष्टांची मसलत मजपासून दूर असो.

१९ हें पाहून सज्जन आनंद पावतात;
निर्दोष जन त्यांचा उपहास करून म्हणतात,

२० खरोखर आमच्या विरोध्यांचा उच्छेद झाला आहे;

१ मुळांत: त्यांचे

अमीनें त्यांच्या संपत्तीचा शेष खाऊन
टाकिला आहे.

२१ त्याच्याशीं सख्य कर आणि शांति जोड;
अशानें तुझें कल्याण होईल.

२२ आतां त्याच्या तोंडचें धर्मशिक्षण घे,
त्याचीं वचनें आपल्या हृदयांत सांठीव.

२३ तूं सर्वसमर्थाकडे वळलांस, आपल्या डेऱ्यांतून
तूं अधर्म दूर केला,

तर तुझी पुनः उभारणी होईल.

२४ तूं आपलें सुवर्ण धुळीत टाक;
ओफीरचें सोनें ओढ्यांच्या गोठ्यांत फेंकून दे;

२५ म्हणजे सर्वसमर्थ तुला सुवर्ण
व राशींच्या राशी रुपें असा होईल.

२६ मग सर्वसमर्थाच्या ठायीं तूं आनंद पावशील,
तूं आपलें मुख देवासमोर वर करशील.

२७ तूं त्याची प्रार्थना केली म्हणजे तो तुझें ऐकेल;
आणि तूं आपले नवस फेडशील.

२८ तूं संकल्प केला तर तो सिद्धीस जाईल;
तुझ्या मार्गावर प्रकाश पडेल.

२९ त्या मार्गांनीं तुला खालीं जाण्याचा प्रसंग आला
तर तूं वर! वर! असेंच म्हणशील;

कारण देव नम्रदृष्टि मनुष्याचा बचाव करील.

३० जो निर्दोष नाही त्यालाहि तो वांचवितो;
तुझ्या हातांच्या निर्मलतेमुलें त्याचा बचाव होईल.

१ मग ईयोवानें प्रत्युत्तर केलें,

२३ २ अजूनहि माझें गाऱ्हाणें हृदयादाचें आहे;
त्याचा प्रहार माझ्या विलापाडून भारी आहे.

३ देव कोठें सांपडेल हें मला समजतें,
मी त्याच्या न्यायासनापार्शीं जाऊन पोहंचतो,
तर किती बरें होतें!

४ मग माझी फिर्याद मी त्याच्यापुढें मांडितों;
माझ्या तोंडून भरपूर मुद्दे निघते.

५ तो मला काय उत्तर देता तें मला समजलें असतें;

१ अथवा: कोणी तुला खाली पाडिलें तर

तो मला काय म्हणाला असता तें मीं लक्षांत घेतलें असतें.

६ त्यानें आपलें मोठें बल खर्चून बरोबर वाद केला असता काय ?

नाहीं; तर त्यानें माझी दाद घेतली असती.

७ त्याजशीं वाद करणारा न्यायी ठरला असता; म्हणजे मी एकदांचा माझ्या न्यायाधीशाच्या हातून सुटलों असतो.

८ पाह्या, मी पुढें गेलों तरी तो सांपडत नाहीं, मागें गेलों तरी तो तेथें दिसत नाहीं;

९ डाव्या बाजूस, जेथें तो आपली कृति करितो तिकडे, त्यास मी पाहतों, तरी तो मला दिसत नाहीं; तो उजवीकडे वळतो, तिकडेहि तो मला दिसत नाहीं;

१० परंतु माझा मार्ग त्याला कळला आहे; त्यानें मला पारखून पाहिलें म्हणजे मी सोन्यासारखा निघेन.

११ त्याच्या पावलावर माझें पाऊल पडत आलें आहे; मी त्याचा मार्ग धरून आहे, त्यापासून मी भ्रष्ट झालों नाहीं.

१२ त्याच्या तोंडची आज्ञा पाळण्यास मीं माघार घेतली नाहीं;

माझ्या स्वतांच्या मनोरथापलीकडे मीं त्याच्या तोंडचीं वचनें जतन करून ठेविलीं आहेत.

१३ तो अनन्यहेतु आहे, त्याला त्यापासून कोण फिरविणार ?

आपल्या मनास येतें तें तो करितो.

१४ जें मला नेमिलें आहे तें तो घडवून आणीत आहे;

अशा पुष्कळ गोष्टी त्याजजवळ आहेत;

१५ म्हणून त्याच्यासमोर मी घाबरा होतो; मी याचा विचार करितों तेव्हां मला त्याची मीति वाटते.

१ अथवा: अन्नापेक्षां मीं

१६ देवानें माझें मन उदास केलें आहे;

सर्वसमर्थानें मला हैराण केलें आहे.

१७ अंधकारासुळें मला दहशत पडली असें नाहीं;

घोर अंधकारानें माझें मुख झाकिलें म्हणून मला भय वाटतें असें नाहीं.

२४ १ सर्वसमर्थानें न्यायसमय कां नेमून ठेविले नाहींत ?

त्याला ओळखणाऱ्यांना त्याच्या दिवसांची कां प्रतीति येत नाहीं ?

२ कांहीं लोक मेरेच्या खुणा सारितात, ते बकऱ्यांमैव्या हरण करून चारितात;

३ ते पोरक्यांचा गाढव हाकून पळवून नेतात; विधवेचा बैल गहाणादाखल अडकवून ठेवितात;

४ ते कंगालांस मार्गातून बाजूस करितात; देशांतील दीनदुबळ्यांस एकत्र लपूनछपून राहावें लागतें.

५ पाह्या, वनांतल्या रानगाढवांप्रमाणें ते भक्ष्य मिळविण्याच्या उद्योगास बाहेर पडतात; त्यांच्या मुलाबाळांसाठीं जंगल त्यांस अन्न पुरवितें.

६ ते शेतांत आपल्या गुरांसाठीं चारा कापितात; आणि दुर्जेनाच्या द्राक्षींच्या मळ्यांतलीं राहिलीं-साहिलीं द्राक्षें वेचितात.

७ त्यांस वस्त्रावांचून उघडें पडून रात्र काढावी लागते, थंडीतहि पांघरावयास त्यांला कांहीं नसतें;

८ डोंगरांवरील पर्जन्यवृष्टीनें त्यांस भिजावें लागतें; त्यांस कसलाहि आश्रय न मिळून खडकासच बिलगून राहावें लागतें.

९ कांहीं लोक बापपोरक्यास आईच्या स्तनापासून ओढून काढितात;

कंगालास ते गहाणानें बांधून टाकितात.

१० ते नागवेउघडे चोहोंकडे फिरतात;

ते धान्याच्या पेंढ्या वाहतात तरी उपाशीं मरतात;

११ ते त्यांच्या आवारांत राहून तेल काढितात; ते द्राक्षाकुंडांत द्राक्षें तुडवितात तरी तान्हेले राहतात.

- १२ दाट वस्तीच्या नगरांतून त्यांचा विलास चालला असतो;
घायाळ झालेल्यांचा आक्रोश होत असतो;
पण देव ह्या अधर्माकडे लक्ष देत नाही.
- १३ कित्येक प्रकाशाशीं विरोध करितात;
त्याच्या वाटा ते ओळखीत नाहीत;
ते त्याच्या मार्गांनीं जात नाहीत.
- १४ खुनी मनुष्य मोठ्या पहाटेस उठून दीनदुबळ्यांचा घात करितो;
रात्रीं तो चोर बनतो.
- १५ व्यभिचारी मनांत म्हणतो कीं कोणीं मला पाहूं नये,
म्हणून तो दिवस मावळण्याची वाट पाहत असतो;
तो आपलें तोंड झाकून घेतो.
- १६ रात्रीं ते घरें फोडितात,
दिवसा लपून राहतात;
त्यांना उजेडाची ओळखहि नसते.
- १७ त्या सर्वांला प्रभातसमय मृत्युच्छायाच भासतो;
त्यांस मृत्युच्छायेच्या भयाचा चांगला अनुभव असतो.
- १८ उदकावरून खरित वाहून जाणाऱ्या पदार्थासारखा तो आहे;
पृथ्वीवरचे रहिवासी त्यांच्या वतनाला शाप देतात;
आपल्या द्राक्षांच्या मळ्यांकडील वाटेनें त्याचें पुनः येणें होत नाही.
- १९ अर्बर्षण व उष्णता हीं बर्फाचें पाणीं नाहीसं करितात;
तसाच अथोलोक पापी जनांला नाहीसा करितो.
- २० त्याच्या मातेचें उदर त्याला विसरेल;
कीटक त्याजवर चंगळ करितील;
त्याचें कोणाला स्मरण उरणार नाही;
असा दुष्टाचा वृक्षाप्रमाणें निःपात होईल.
- २१ अपत्यहीन बंध्येस त्यानें प्राशिलें;
विधवेचें त्यानें कधीं बरें केलें नाही.
- २२ तरी बलिष्ठांसहि देव आपल्या सामर्थ्यानें राखितो;

- त्यांनीं वांचण्याची आशाहि सोडून दिली असली तरी ते निभावतात.
- २३ तो त्यांस निर्भय राखितो म्हणून ते स्वस्थ असतात;
त्यांच्या व्यवहारावर त्याची कृपादृष्टि असते.
- २४ ते उन्नति पावतात; तरी अल्प काळांतच ते नाहीतसे होतात;
ते अबनत होऊन सर्वांप्रमाणें त्यांची गति होते,
कणसाच्या शेंड्यासारखे ते छाटले जातात.
- २५ हें खरें नाही असें म्हणून मला कोण लबाड ठरवील ?
माझें म्हणणें निरर्थक आहे असें कोण दाखवून देईल ?

- १ मग बिल्दद शही म्हणाला,
२५ २ प्रभुल चालविणें व भीति दाखविणें हें देवाकडेच आहे;
तो ऊर्ध्वलोकीं शांति राखितो.
- ३ त्याच्या सैन्यांचीं गणती करितां येईल काय ?
त्याचा प्रकाश कोणावर पडत नाही ?
- ४ मर्त्य मानव देवापुढें नीतिमान कसा ठरेल ?
स्त्रीपासून जन्मलेला पुरुष निर्मळ कसा ठरेल ?
- ५ पाहा, त्याच्या दृष्टीनें चंद्रहि निस्तेज आहे,
आणि तारेहि निर्मळ नाहीत.
- ६ तर मर्त्य मानव, जो केवळ कीटक,
मानवपुत्र जो केवळ कृमि, त्याची काय कथा !

- १ मग इयोबानें प्रत्युत्तर केलें,
२६ २ तूं निर्बळांस केवढेंसं साहाय्य केलें ?
शक्तिहीन बाहूला तूं कितीसा आधार दिला ?
- ३ बुद्धिहीनास कशी काय मसलत दिली ?
तूं कितीसं मोठें ज्ञान प्रगट केलें ?
- ४ तूं कोणापुढें हे शब्द बोललांस ?
कोणाचें मनोगत तुझ्या तोंडून निघालें ?
- ५ मृतांचीं प्रेतें जलनिधीच्या
व जलचरांच्या खालीं थरथरां कांपत आहेत.
- ६ त्याच्यापुढें अथोलोक उग्रडा आहे;

विनाशस्थान आच्छादित नाही.

७ त्याने उत्तरेकडील नभोमंडळ शून्य अवकाशावर पसरिले आहे;

त्याने पृथ्वी निराधार टांगिली आहे.

८ तो पाणी मेघमंडळांत कोंडून ठेवितो;

मेघ त्याच्या भाराने भंग पावत नाहीत.

९ तो आपल्या सिंहासनापुढे आपले मेघ पसरून ते झांकून टाकितो.

१० प्रकाश व अंधकार यांमधील हद्दीशीं

त्याने जलनिधीची सीमा भिडविली आहे.

११ त्याच्या धाकाने गगनस्तंभ थरथर कांपतात व भयचकित होतात.

१२ तो आपल्या सामर्थ्याने समुद्र शैमवितो;

तो आपल्या बुद्धिबलाने राहाव छिन्नभिन्न करितो;

१३ त्याच्या निःश्वासाने आकाशाची शोभा प्रगट होते;

त्याच्या हाताने धांवता राक्षसी सर्प विंधिला आहे;

१४ पाहा, ह्या त्याच्या कार्यक्षेत्राच्या केवळ सीमा आहेत;

त्याची केवळ चाहूल आपल्या कार्नी येते;

पण त्याच्या प्रभावाच्या गर्जेनेचा अंत कोणाला लागेल?

१ ईशोब आपला प्रबंध पुढे चालवून

२७

म्हणाला,

२ ज्या देवाने मला न्यायास मुकविले,

ज्या सर्वसमर्थाने माझ्या जिवास क्लेश दिला,

त्याच्या जीविताची शपथ;

३ (अद्यापि माझा श्वासोच्छ्वास बरोबर चालत आहे, देवाने घातलेला श्वास माझ्या नाकपुड्यांत आहे;)

४ माझे तोंड कुटिल भाषण करित नाही;

माझी जिह्वा कपटाचे बोल बोलत नाही.

५ तुमचा वाद खरा आहे असें मी कदापि मान्य करणार नाही;

१ मुळांत: अवघो

२ अथवा: खवळवितो;

माझा प्राण जाई तोंवर मी आपले सखसमर्थन सोडणार नाही.

६ मी धार्मिक आहे हे माझे म्हणणे मी धरून राहणार,

ते मी सोडावयाचा नाही;

माझ्या आयुष्यातील कोणत्याहि दिवसाविषयी माझे मन मला खात नाही.

७ माझा शत्रु दुष्टासमान,

माझा विरोधी अधार्मिकासमान ठरो.

८ देव अधार्मिकाचा उच्छेद करून प्राण हरण करील, तेव्हा त्याची काय आशा राहणार?

९ त्याजवर संकट येईल

तेव्हा त्याची आरोळी देव ऐकेल काय?

१० तो सर्वसमर्थ्याच्या ठायीं आनंद पावेल काय?

तो सर्व प्रसंगीं देवाचा धावा करील काय?

११ देवाच्या करणीविषयी मी तुम्हांस बोध करीन; सर्वसमर्थ्यांचे रहस्य मी छपवून ठेवणार नाही.

१२ पाहा, तुम्ही सर्व हे पाहून चुकलां आहां;

तर तुम्ही अशा पोकळ गोष्टी कां बोलून दाखवितां?

१३ दुष्ट मनुष्यास देवाकडून मिळणारा वांटा हाच, जुलम्यास सर्वसमर्थ्याकडून वतन मिळते ते ते हेच;

१४ त्याची संतति वाढली तर ती तरवारीला बळी पडावयाची;

त्याच्या संतानास पोटभर भाकरी मिळणार नाही.

१५ त्याच्यामागे राहिलेले मरीच्या तडाक्याने माती-आड होतील;

त्याच्या विधवा विलाप करणार नाहीत.

१६ त्याने रुप्याचा संचय धुळीसारखा केला, वस्त्रे चिखलासारखीं विपुल केलीं;

१७ तरी तो वस्त्रे करील तीं धार्मिक अंगावर घालील. निर्दोषी त्याचे रुपे वांटून घेईल.

१८ तो आपले घर सुतेऱ्याच्यासारखे बांधितो;

ते जागल्याने बांधिलेल्या खोपटीसारखे असते.

१ अथवा: मी जीवंत आहे तोपर्यंत माझे मन मला दोष लावणार नाही.

१९ तो संपन्न स्थितींत अंग टाकितो, पण त्याला पुरण्यांत घेणार नाही.

तो डोळे उघडितो तों तो आटपेल.

२० घोर संकटें पुराप्रमाणें त्याजवर गुदरतात;
रात्रीच्या समयीं तुफान त्याला उडवून नेतें.

२१ पूर्वेचा वारा त्याला उडवून नेतो आणि तो गत होतो;

त्याचा सपाटा त्याला त्याच्या स्थानावरून काढून टाकितो.

२२ कारण देव त्याजवर मारा करील, त्याची गय करणार नाही;

तो त्याच्या हातून निसटून जाण्यास पाहील.

२३ लोक टाळ्या पिटून त्याची छीथू करितील,
त्याच्या स्थानांतून त्याला हुसकून लावितील.

१ खरोखर रुप्याची खाण असते;

लोक जें सोनें शुद्ध करतात त्याचेंहि ठिकाण असतें.

२८

२ लोखंड मार्तीतून काढितात,
पाषाण वितळवून तांबें काढितात.

३ मनुष्य अंधकाराचें निवारण करितो,
अगदीं शेवटापर्यंत जाऊन
निबिड अंधकारांतील व मृत्युच्छायेंतील पाषाणां-
चा तो शोध करित असतो.

४ तो लोकवस्तीपासून दूर खाण खणितो;
तेथें जमिनीवर चालणाऱ्यांच्या गांवींहि नसतां
त्यांच्यापासून दूर खालीं ते लटकत व लोंब-
कळत असतात.

५ ही पृथ्वी पाहा; हिच्यापासून भाकरी मिळते;
पण खालीं पाह्यां तों अग्नीनें जशी काय तिची
उलटापालट होते.

६ तींतले पाषाण म्हणजे नीलमण्यांचें घर होत;
तींत सोन्याची मातीहि असते.

७ ती वाट कोणा हिंस्र पक्ष्यास आऊक नाही;
कोणा घारीचीहि दृष्टि तिजवर गेली नाही.

८ तिच्यावर कोणा उन्मत्त पशूनें पाय ठेविला नाही;
तिच्यावरून उग्र सिंह कधीं चालला नाही.

९ मनुष्य गारेच्या पाषाणाला हात घालितो;
तो पर्वत समूळ उलथून टाकितो.

१० तो खडकांतून भुयारें खोदून काढितो;
सर्व प्रकारच्या मोलवान वस्तु त्याच्या नजरेस
पडतात.

११ झरे बंद करून त्यांचें पाणी तो बाहेर झिरपूं
देत नाही;

गूढनिधि तो उजेडांत आणितो.

१२ तरी पण ज्ञान कोटून मिळेल ?
बुद्धीचें स्थान कोणतें ?

१३ त्याचें मोल मानवास कळत नाही;
तें जीवतांच्या भूमींत सांपडत नाही.

१४ अगाध जलाशय म्हणतो, तें माझ्या ठायीं नाही;
समुद्रहि म्हणतो, तें माझ्याजवळ नाही.

१५ उत्कृष्ट सुवर्ण देऊन तें मिळत नाही;
चांदी तोलून देऊन त्याचें मोल होत नाही.

१६ ओफीरचें सोनें, गोमेद व नीलमणि
हीं भारंभार देऊनहि त्याचें मोल होत नाही.

१७ सोनें व काचमणि हीं त्याच्या बरोबरीचीं नाहीत;
उंची सोन्याच्या मगांचीं त्याचा मोबदला होत
नाहीं.

१८ प्रवाळ व स्फटिक यांची काय कथा ?
ज्ञानाचें मोल मोल्यांहून अधिक आहे.

१९ कूश देशाचा पुष्परंग त्याच्या तोडीचा नाही;
बावनकशी सोनें त्याशीं तुल्य नाही.

२० तर मग ज्ञान कोटून येतें ?
बुद्धीचें स्थान कोणतें ?

२१ तें सर्व जीवतांच्या नेत्रांना अगोचर आहे;
आकाशांतील पक्ष्यांना तें गुप्त आहे.

२२ विनाशस्थान व मृत्यु म्हणतात,
आमच्या कार्नी त्याची केवळ वार्ता आली आहे.

२३ देवच त्याचा मार्ग जाणतो;

१ मुळांत: अबद्दोन

- त्याचें स्थान त्यालाच ठाऊक आहे.
 २४ कारण त्याची दृष्टि पृथ्वीच्या दिगंतांला पोचते;
 तो आकाशमंडळाखालचें सर्व कांहीं पाहतो.
 २५ त्यानें वायूचें वजन ठरविलें
 व जल मापून दिलें;
 २६ त्यानें पर्जन्यास नियम लावून दिला,
 गर्जनाच्या विद्युल्लतेस मार्ग नेमून दिला;
 २७ तेव्हां त्यानें ज्ञान पाहून त्याचें वर्णन केलें;
 त्यानें तें स्थापीत केलें व त्याचें रहस्य जाणिलें.
 २८ तो मानवास म्हणाला,
 पाहा, प्रभूचें भय धरणें हेंच ज्ञान होय;
 दुष्टतेपासून दूर राहणें हेंच सुज्ञान होय.

२९

- १ ईथोब आपला प्रबंध पुढें चालवून म्हणाला,
 २ पूर्वीचे मास मला प्राप्त होते,
 पूर्वीच्या सारखे दिवस माझे असते,
 तर किती बरें होतें !
 त्या दिवसांत देव माझें रक्षण करित असे.
 ३ त्याचा दीप माझ्या शिरावर प्रकाशित असे;
 व त्याच्या तेजानें मी अंधकारांत चालत असें;
 ४ त्या काळीं मी भर उमेदीत होतों;
 देवाचा समागम मला माझ्या डेंब्यांत घडे;
 ५ सर्वसमर्थ त्या काळीं माझ्यासन्निध असे;
 माझीं मुलेंबाळें मजसभोंवतीं असत;
 ६ दह्यालोण्यांत माझीं पावले भिजत;
 खडकांतून तेलाचे प्रवाह माझ्यासाठीं निघत.
 ७ मी नगराच्या वेशीनजीक जाऊन.
 चौकांत माझें आसन मांडीं,
 ८ तेव्हां तरुण मला पाहून लपत;
 वृद्ध उठून उभे राहत;
 ९ सरदार बोलावयाचे थांबत
 व तोंडावर हात ठेवीत;
 १० अमीरउमराव स्तब्ध राहत;
 त्यांची जीभ त्यांच्या टाकूस चिकटून राही.
 ११ कोणाच्या कानीं माझें वर्तमान गेलें असतां तो

- मला धन्य म्हणे;
 कोणाच्या दृष्टीस मी पडलों असतां तो मजविषयीं
 गवाही देई;
 १२ कारण करुणा भाकणारा दीन,
 अनाथ व निराश्रित यांचा मी उद्धार करीं.
 १३ नाश होण्याच्या लागास आलेल्याचा मी आशी-
 वाद घेईं;
 विधवेचें मन आनंदित होऊन तिला मी गावयाला
 लावीं.
 १४ धर्ममाझें पांवरुण होई आणि तो मला आच्छादून
 टाकीं;
 माझी नीतिमत्ता हाच माझा झगा व शिरोभूषण
 होत असे.
 १५ मी अंधळ्यास नेत्र होईं;
 लंगड्यास पाय होईं.
 १६ मी लाचारांचा पिता असें;
 अपरिचिताच्या फिर्यादीची मी दाद घेईं.
 १७ मी दुष्टाचे दांत पाडीं,
 त्याच्या दातांतून शिकार सोडवीं.
 १८ तेव्हां मी म्हणें कीं माझ्या घरकुंड्यांतच राहून
 मला मरण येईल,
 व माझे दिवस वाळूच्या कणांप्रमाणें बहुगुणित
 होतील;
 १९ माझें मूळ पाण्याजवळ पसरेल;
 माझ्या फांदीवर रात्रभर दहिंवर राहील.
 २० माझें वैभव जशाचें तसेंच टवटवीत राहील;
 माझें धनुष्य माझ्या हातीं सर्वदा नवेच राहील.
 २१ लोक माझें भाषण कान देऊन ऐकत राहत,
 माझा निर्णय ऐकण्यास ते स्तब्ध राहत.
 २२ माझें बोलणें संपल्यावर ते पुनः बोलत नसत;
 माझें भाषण त्यांला पर्जन्यवृष्टीसारखें होई.
 २३ लोक माझ्या बोलण्याची पावसाप्रमाणें वाट
 पाहत;
 जसें काय अखेरच्या पावसासाठीं तोंड पसरून ते

१ अथवा: फिनिक्स पक्ष्याप्रमाणें

अपेक्षा करीत.

२४ ते निराश झाले असतां मी त्यांजकडे हास्यवदन करून पाहीं;

त्यांच्यानें माझी मुद्रा उतरवत नसे.

२५ मी त्यांचा मार्गदर्शक होई व त्यांच्यामध्ये अग्रस्थानीं बसें;

सैन्यांत जसा राजा, शोकप्रस्तांत जसा समाधान करणारा,

तसा मी त्यांच्यामध्ये असें.

१ असें असूनहि आतां जे मजहून अल्प वयाचे आहेत,

ज्यांच्या वडिलांची लायकी माझ्या मॅल्या-बकऱ्या राखावयास कुत्रे म्हणून ठेवण्याचीहि मी समजत नसें,

ते माझी टवाळी करितात.

२ ज्यांचें वीर्य नष्ट झालें आहे,

त्यांच्या बाहुबलाचा मला काय उपयोग ?

३ ते दुर्भिक्षानें व उपासमारानें दुबळे झाले आहेत; भयान व वैराण प्रदेशांत मिळेल तें चावून ते गुजारां करीत आहेत.

४ तें झाडीच्या आसपासची लोण खुडून घेतात; रतम झाडाच्या मुळांवर ते निर्वाह करीत आहेत.

५ लोकांमधून त्यांला घालवून देतात;

जशी चोराच्या मागून तशी त्यांच्या मागून लोक ओरड करितात.

६ उदासवाण्या खोऱ्यांत,

जमिनीच्या विवरांत व कपारींत त्यांस राहावें लागतें.

७ झाडीमध्ये ते रेंरें करीत बसतात;

खाजकुयलीच्याखाळीं ते पडून राहतात.

८ ते मृदांचे किंबहुना अधमांचे वंशज आहेत;

त्यांला देशांतून हाकून दिलें आहे.

९ हे लोक माझ्या निंदेचे पोवाडे गातात;

माझें नांव ज्याच्या त्याच्या तोंडीं झालें आहे.

१० ते मला अमंगळ मानितात,

माझ्या वाऱ्यासहि उभे राहत नाहींत,

माझ्या तोंडावर धुंकावयास चुकत नाहींत;

११ कारण देवानें माझ्या आयुष्याची दोरी ढिली करून मला दुःख दिलें आहे;

म्हणून ते मजसमोर आपल्या तोंडाचा लगाम झुगारून देतात.

१२ बाजारबुणगे मजवर उजवीकडून गर्दीं करितात, माझे पाय ढकलून देतात, ते माझ्या नाशाचे मोरचे रचितात.

१३ ते माझ्या मार्गाची नासाडी करितात, ज्यांला कोणी साहाय्य नाहीं

ते देखील माझ्या नाशास साहाय्य होतात.

१४ खिडारांतून शिरकाव करणाऱ्याप्रमाणें ते चालून येतात,

कोसळून पडलेल्या ढिगारांतून ते मजवर लोटतात.

१५ मजवर घोर प्रसंग ओढवले आहेत;

माझी प्रतिष्ठा ते वायूप्रमाणें उडवून देत आहेत; माझें सौख्य अभ्राप्रमाणें विरलें आहे.

१६ माझ्या जिवाचें आतां पाणी पाणी झालें आहे; दुःखाच्या दिवसांनीं मला पछाडिलें आहे.

१७ रात्रीच्या समयीं माझीं हाडें पिचून गळतात; मला कुरतुडणाऱ्या वेदना थांबत नाहींत.

१८ व्याधीच्या मोठ्या वेगामुलें माझा झग विस्कळित झाला आहे;

पेहरणाच्या गळ्याप्रमाणें तो अंगाला जखडून बसतो.

१९ त्यानें मला चिखलांत लोटून दिलें आहे; धूळ व राख यांच्यासारखा मी झालों आहे.

२० मी तुझा धावा करितों, पण तूं ऐकत नाहींस; मी उभा राहतों, पण तूं मजवर डोळे वटारितोस.

२१ तूं मजशीं निष्ठुर बनला आहेस;

तूं आपल्या बाहुबलानें माझा छळ करीत आहेस.

२२ तूं मला वायूवर आरूढ करून उडवीत आहेस; आणि गर्जणाऱ्या तुफानांत मला विरवीत आहेस.

२३ मला ठाऊक आहे कीं तूं मला मृत्युवश करिशील; सर्व जीवधारी ज्या धामीं एकवट व्हावयाचे

त्याप्रत मला पोंचविशील.

२४ तरी कोणी कोसळत असतां आपला हात पुढें करित नाहीं काय ?

आपला नाश होऊं लागला असतां तो धावा करित नाहीं काय ?

२५ कठीण दिवस कंठणाऱ्यांला पाहून मी हळहळलों नाहीं काय ?

लाचारांसाठीं मी कष्टी झालों नाहीं काय ?

२६ मी सौख्याची अपेक्षा करित होतो तों विपत्ति आली;

मी प्रकाशाची अपेक्षा करित होतो तों अंधकार आला.

२७ माझे अंतर्ग्राम एकसारखें पोळत आहे;
दुःखाचे दिवस मला प्राप्त झाले आहेत.

२८ मी काळा होऊन फिरत आहे, तरी सूर्याच्या किरणांनीं नव्हे;

मी जनसमाजांत उभा राहून करुणा भाकीत आहे.

२९ मी कोल्ह्यांचा बंधु,
शहामृगांचा सोबती झालों आहे.

३० माझी लचा काळी होऊन गळून पडत आहे;
माझीं हाडें तापानें दग्ध होत आहेत.

३१ माझ्या विण्यांतून शोकसूर,
माझ्या पांढ्यांतून विलापरव निघत आहेत.

३१ १ मीं तर आपल्या डोळ्यांशीं करार केला आहे;
मी कोणा कुमारीवर नजर कशी जाऊं देऊं ?

२ वरून देवाकडून काय वांट्यास येणार ?

ऊर्ध्वलोकाहून कोणतें वतन सर्वसमर्थ भोगावयास लावणार ?

३ दुष्टास विपत्ति व दुष्कर्म्यास अनर्थ
प्राप्त होत नाहीं काय ?

४ माझे सर्व मार्ग तो पाहत नाहीं काय ?
माझीं सर्व पावलें तो गणीत नाहीं काय ?

५ मी असत्याची सोबत केली असली,

१ मुळांत: उक्लत

माझ्या पायांनीं कपटाकडे धाव घेतली असली
६ तर त्यानें मला न्यायाच्या ताजव्यांत तोलावें;
देवाला माझी सालिकता कळून येऊं या.

७ माझे पाऊल आडमार्गावर पडलें असलें,
माझ्या मनानें माझ्या डोळ्यांमागून धाव
घेतली असली,

माझ्या हातांस कांहीं डाग लागला असला,

८ तर मीं पेरिलें तें दुसरा खावो;

लोक माझ्या शेतांतलें पीक उपटून टाकोत.

९ माझे मन कोणा खीला पाहून लंपट झालें असलें,
मी आपल्या शेजाऱ्याच्या दाराशीं टपून बसलों
असलों,

१० तर माझी स्त्री दुसऱ्याचें दळणकांडण करो;
परके तिला ओणवी करोत.

११ कारण हें दुष्कर्म आहे;
हा न्यायाधीशांनीं शिक्षा करण्याजोगा गुन्हा आहे.

१२ कारण हा कामाग्नि भस्म करून नाशाप्रत नेतो;
त्याच्यापायीं माझी सर्व मत्ता समूळ नष्ट झाली
असती.

१३ माझा दास व दासी मजशीं वाद करीत असतां
मी त्यांचा हक्क तुच्छ लेखिला असता,

१४ तर देव माझा न्याय करावयास उठल्यास मीं
काय केलें असतें ?

त्यानें झाडा घेतला असता तर मीं काय जाब
दिला असता ?

१५ ज्यानें मला गर्भाशयांत निर्माण केलें त्यानें
त्यालाहि नाहीं का केलें ?
आम्हां दोघांसहि गर्भाशयांत एकांनंच नाहीं का
घडिलें ?

१६ मीं कंगालांचा आशाभंग केला असला,
बिधवेचे डोळे शिणविले असले,

१७ मीं आपला भाकरतुकडा एकव्यानेंच खाल्ला
असला,

त्यांतला कांहीं पोरक्यास दिला नसला,

१८ (माझ्या बाळपणापासून बापाकडे जसा मुलगा

- तसा तो मजजवळ लहानाचा मोठा झाला आहे,
लहानपणापासून मी विधवेचा संभाळ करित
आलों आहे,)
- १९ अथवा कोणी वस्त्रावांचून मरत आहे,
कोणा दरिद्रास पांघरूण नाही हें पाहून,
२० त्यांस मी आपल्या मेंढरांच्या लोकरीचीं वस्त्रें
दिलीं नसलीं,
त्याच्या अवयवांस ऊब येईलसें करून त्यांचा
आशीर्वाद घेतला नसला,
२१ वेशीवर कोणी आपल्या पक्षाचा आहे हें पाहून
मीं पोरक्यावर आपला हात उचलिला असला;
२२ तर माझीं खवाटें पाठींतून निखळून पडोत,
माझे हात खांद्यांच्या सांध्यांतून मोडून पडोत.
२३ देवाकडून येणाऱ्या विपत्तीचा मला धाक असे;
त्याच्या प्रभावापुढें माझें कांहीं चालत नसे.
२४ जर मीं सुवर्णावर भरंवसा ठेविला असता,
तुजवर माझी भिस्त आहे असें सुवर्णास म्हटलें
असतें,
२५ जर माझें धन बहुत आहे,
माझ्या हातांनीं फार कमाई केली आहे, याचा
मीं आनंद केला असता,
२६ जर सूर्यास प्रकाशतां पाहून,
चंद्रास थाटानें भ्रमण करितां पाहून,
२७ माझें मन गुप्तपणें मोहित झालें असतें,
आणि आपल्या हाताचें चुंबन घेऊन मीं त्यांस
नमन केलें असतें;
२८ तर हाहि न्यायाधीशांपुढें नेण्याजोगा गुन्हा
झाला असता;
अशानें ऊर्ध्वलोकींच्या देवाशीं मीं दगा केला
असें झालें असतें.
२९ माझ्या द्वेष्याचा नाश झालेला पाहून मला आनंद
वाटला असता,
त्याजवर अरिष्ट आलें हें पाहून मला उल्लास
वाटला असता,
३० (त्याचा प्राणनाश व्हावा असा शाप मागून

- मीं आपल्या जिऱ्हेस पाप करूं दिलें नाहीं,)
३१ याच्या घरीं मांसाच्यानें तृप्ति झाली नाहीं असा
एक तरी आढळेल,
असें माझ्या डेऱ्यांतल्या लोकांनीं म्हटलें नसेल,
३२ (कोणा परदेशस्थास माझ्या दाराबाहेर बिऱ्हाड
करून राहण्याची पाळी आली नाहीं,
वाटसरास माझें दार खुलें असे,)
३३-३४ जनसमूहाला भिऊन,
कुलीन घराणीं मला नांवें ठेवितील याचा
धाक वाटून
मी गपचूप राहिलों व घराबाहेर पडलों नाहीं,
मनुष्यांसारखें मीं आपल्या अपराधावर झांकण
घातलें असतें,
माझें पाप मनांतल्या मनांत लपविलें असतें तर
३५ माझें कोणी ऐकणारा असता तर किती बरें होतें!
हेंच माझें दस्तखत, सर्वसमर्थानें मला जाब द्यावा;
माझ्या प्रतिवाद्याचा लेखी आरोप दाखल झाला
असता तर बरें झालें असतें.
३६ तो मीं आपल्या खांद्यावर वागविला असता;
शिरोभूषणाप्रमाणें तो डोक्याला वेष्टिला असता.
३७ मीं पावलापावलाचा हिशोब त्याला दिला असता;
त्याजपाशीं मी सरदारासारखा गेलों असतों.
३८ माझ्या शेतांनें मजविरुद्ध गाऱ्हाणें केलें असेल,
त्याच्या सर्व तासांनीं मिळून आक्रोश केला असेल,
३९ मोबदला दिल्यावांचून त्यांतलें पीक मीं खाल्लें असेल,
त्याच्या मालकाच्या प्राणोत्कमणास कारण झालों
असेन,
४० तर त्यांत गव्हांच्या ऐवजीं कांटेधोतरे,
जवांच्या ऐवजीं कुसळें उगवोत.
येथें इयोबाचें भाषण समाप्त झालें.

१ इयोब स्वतांच्या दृष्टीनें निर्दोष आहे
३२ हें पाहून त्या तिघां पुरुषांनीं त्यास उत्तर
देण्याचें सोडून दिलें. २ मग राम घराण्यांतील

बरखेल बूजी याचा पुत्र अलीहू याचा राग भडकला; ईयोबानें देवाला निर्दोषी ठरविण्याचें सोडून स्वतांस निर्दोषी ठरावयास पाहिलें, म्हणून त्याजवर त्याचा राग भडकला. ३ आपल्या तिघां मित्रांस ईयोबाला उत्तर द्यावयास सांपडलें नसतां हि त्यांनीं त्यास दोषी ठरविलें म्हणून त्याजवरहि त्याचा राग भडकला. ४ ते वयानें मोठे होते म्हणून अलीहू ईयोबाशीं भाषण करावयास मिळेपर्यंत थांबला होता. ५ त्या तिघां पुरुषांच्या तोंडून कांहीं प्रत्युत्तर निघेना हें पाहून त्याचा राग भडकला.

६ मग बरखेल बूजी याचा पुत्र अलीहू यानें उत्तर दिलें; तो म्हणाला,

मी अल्पवयी आहे व तुम्ही वयोवृद्ध आहां;

म्हणून मीं मुरवत धरिली; आपलें मत तुमच्या-
पुढें प्रगट करण्यास मी कचरलों.

७ मला वाटलें, पुष्कळ दिवस पाहिलेल्यांनीं
भाषण करावें,

बहुत वर्षे घालविलेल्यांनीं अकल सांगावी;

८ पण मानवाच्या ठायीं आत्मा असतो;
सर्वसमर्थाचा श्वास त्यास बुद्धि देतो.

९ मनुष्य वयानें मोठे असले तरच ते ज्ञानी असतात,
वयोवृद्ध असले तरच त्यांस खरेंखोटें समजतें,
असें नाहीं.

१० ह्याकरितां मी म्हणतो कीं माझें ऐका;
मीहि आपलें मत कळवितों.

११ तुम्ही कांहीं समर्पक उत्तरें शोधून काढाल
या आशेनें मी तुमचें भाषण ऐकत राहिलों,
तुमचे मुद्दे मीं लक्षपूर्वक श्रवण केले.

१२ मीं तुमचें बोलणें मन लावून ऐकिलें;
तों पाहा, तुम्हांतल्या कोणींहि ईयोबाच्या पक्षाचें
खंडन केलें नाहीं,
कोणीं त्याला समर्पक उत्तर दिलें नाहीं.

१३ देवच त्याचें खंडन करील, मनुष्याच्यानें
होणार नाहीं,

इतकें ज्ञान त्याच्या ठायीं आम्हांस आढळून आलें

आहे असें म्हणूं नका;

१४ कारण त्यानें मजवर वादाचा मोरचा फिरविला
नाहीं;

तुमचे शब्द घेऊन मी त्यांस उत्तर देणार नाहीं.

१५ ते थक् झाले आहेत, कांहीं उत्तर देत नाहींत;
शब्द त्यांना सोडून गेले आहेत.

१६ ते बोलत नाहींत, निरुत्तर होऊन उभे आहेत,
म्हणून मीं थांबावें काय ?

१७ मीहि माझ्या तर्फेचें बोलतों,
माझें मत प्रगट करितों.

१८ माझ्या मनांत शब्दांची गर्दी झाली आहे;
माझा अंतरात्मा मला स्फूर्ति देत आहे.

१९ पाहा, माझें अंतर्त्याम बंद करून ठेविलेल्या द्राक्षा-
रसाप्रमाणें झालें आहे;

नव्या द्राक्षारसाच्या बुधल्यांप्रमाणें तें फुटावयास
आलें आहे.

२० मी बोललों तरच मला चैन पडेल;
मी आपलें तोंड उघडीन, उत्तर देईन.

२१ मी कोणाचा पक्ष धरणार नाहीं,
कोणाची खुशामत करणार नाहीं.

२२ खुशामत करण्याचें मला ठाऊक नाहीं,
असेल तर माझा उत्पन्नकर्ता मला तत्काळ घेऊन
जाईल.

३३ १ तर आतां हे ईयोबा, माझें भाषण
श्रवण कर,
माझें सगळें बोलणें ऐकून घे.

२ पाहा, आतां मीं आपलें तोंड उघडिलें आहे,
माझी जीभ माझ्या तोंडांत हाल्ल लागली आहे.

३ माझ्या मनांतले विचार जशाचे तसे माझ्या
शब्दांनीं प्रगट होणार;
माझ्या वाचेनें प्रगट होणारें ज्ञान माझ्या तोंडून
निष्कपटपणें निघणार.

४ देवाच्या आत्म्यानें मला निर्माण केलें आहे;
सर्वसमर्थाच्या श्वासानें मला जीवन प्राप्त झालें आहे.

५ तुला उत्तर देतां येईल तर दे;

- सिद्ध हो, मजपुढें उभा रहा.
- ६ पाहा, देवापुढें मी तुजसारखाच आहे; मीहि मातीच्या गोळ्याचा घडलेला आहे.
- ७ माझ्या धाकानें तुला घाबरावयाला नको; माझा दाब तुला भारी होणार नाही.
- ८ तुझें बोलणें माझ्या कानी पडलें, तुझे शब्द मी ऐकिले, ते हे:
- ९ मी शुद्ध आहे, मी निरपराध आहे; मी निष्कलंक आहे, मी निर्दोष आहे;
- १० पाहा, देव कसा मजविरुद्ध निमित्त शोधितो; तो मला शत्रु गणितो;
- ११ तो माझे पाय खोज्यांत घालितो; तो माझ्या सगळ्या चालचलणुकीवर नजर ठेवितो.
- १२ पाहा, मी तुला याचें उत्तर देतो; हें तुझें बोलणें यथार्थ नाही;
- कारण देव मानवाहून थोर आहे.
- १३ तो आपल्या कोणत्याहि करणीचें कारण सांगत नाही,
- म्हणून का तूं त्याजशीं वाद घालितोस ?
- १४ देव एका प्रकारें नव्हे तर दोन प्रकारें मनुष्याशीं बोलतो;
- पण तो त्याकडे चित्त देत नाही.
- १५ स्वप्रस्थितींत, रात्रीच्या दृष्टांतांत, मनुष्य गाढ निद्रेंत असतां,
- तो बिछान्यावर पडून झोप घेत असतां,
- १६ देव त्याचे कान उघडितो;
- त्यास प्राप्त झालेल्या बोधावर तो मुद्रा करितो.
- १७ तेणेंकरून तो मनुष्याच्या कृतीला आळा घालितो,
- पुरुषाच्या गर्वाचा परिहार करितो.
- १८ तो त्याचा जीव गतेंपासून रक्षितो,
- शस्त्रानें होणाऱ्या नाशापासून त्याचा जीव बचावितो.
- १९ कोणाला अशी शिक्षा होते कीं तो क्लेश भोगित
- बिछान्यावर लोळत राहतो;
- त्याच्या हाडांची एकसारखी तडफड चालतें;
- २० त्याचा जीव अन्नास कंटाळतो,

- त्याच्या मनाला मिष्टान्नाचा तिटकारा येतो.
- २१ त्याचा देह गळून तो दिसतो न दिसतोसा होतो;
- त्याचीं हाडें पूर्वीं दिसत नसत, तीं बाहेर येतात.
- २२ शेवटीं तो गर्तेजवळ जाऊन ठेपतो,
- त्याचें जीवन नाश करणाऱ्यांच्या तावडींत जातें.
- २३ मनुष्याला सन्मार्ग दाखविणारा हजारोंत एक असा कोणी मध्यस्थ दिव्यदूत त्यास आढळला,
- २४ तर देव त्याजवर प्रसन्न होऊन म्हणेल,
- याचा बचाव कर, याला गतेंत पडूं देऊं नको;
- मला खंड मिळाला आहे.
- २५ मग त्याचें शरीर बालकाच्यापेक्षां टवटवीत होतें;
- त्याचे तारुण्याचे दिवस त्याला पुनः प्राप्त होतात.
- २६ तो देवाची प्रार्थना करितो, आणि तो त्याजवर प्रसन्न होतो;
- तो आनंदानें त्याचें दर्शन घेतो;
- देव त्याची निर्दोषता पूर्ववत् स्थापीत करितो.
- २७ तो गाणीं गाऊन लोकांस म्हणतो,
- मीं पाप केलें होतें; मी सरळ मार्ग सोडून
- वांकड्या मार्गानें चाललों होतो,
- त्याचें प्रायश्चित्त मला मिळालें नाही;
- २८ त्यानें माझा जीव रक्षिला, मला गतेंत पडूं दिलें नाही,
- माझ्या जिवाला प्रकाश लाभला आहे.
- २९ पाहा, हें सर्व देव मनुष्याला दोनतीनदां करितो;
- ३० असा तो त्याचा जीव गतेंपासून बचावितो,
- म्हणजे तो जीवनप्रकाशानें प्रकाशित होतो.
- ३१ हे ईयोबा, कान देऊन माझें ऐक;
- उगा राहा, मला बोलूं दे.
- ३२ तुला कांहीं उत्तर द्यावयाचें असेल तर तें दे;
- बोल, कारण तुला निर्दोष ठरवावयाची माझी इच्छा आहे.
- ३३ नाहीं तर माझें ऐक;
- उगा राहा, मी तुला ज्ञान सांगतो.

३४

१ अलीहू आणखी म्हणाला,

२ समजदार लोकहो, तुम्ही माझें बोलणें ऐका;
अहो, जाणते लोकहो, कान द्या.३ अन्नाची परीक्षा जशी जिमेला होते,
तशी शब्दांची परीक्षा कानाला होते.४ आतां न्याय्य असेल तें आपण निवडून घेऊं;
चांगलें काय याचा आपण आपसांत निवाडा करूं.५ आतां इथोब म्हणतो की मी निर्दोष आहे;
देवानें माझा अन्याय केला आहे;६ माझा पक्ष खरा असतां मी खोटा ठरलों आहे;
मी निरपराध असतां माझा घाय असाध्य आहे.७ ईश्वरनिंदा उदकाप्रमाणें प्राशन करणारा
इथोबासारखा मनुष्य कोण आहे?८ तो अधर्म करणाऱ्यांबरोबर संगति करितो,
दुर्जेनांची सोबत धरितो.९ तो म्हणतो, देवाशीं सख्य ठेवून
मनुष्याला काय लाभ होतो?१० ह्याकरितां समजस जनहो, माझें ऐकून घ्या;
देवाकडून दुष्कर्म व्हावें, सर्वसमर्थाकडून अन्याय
व्हावा,
ही कल्पनाहि करावयाला नको.११ तो मनुष्याला त्याच्या कर्माचें प्रतिफल देतो.
प्रत्येकास त्याच्या त्याच्या आचाराप्रमाणें गति देतो,१२ देव निःसंशय कांहीं वाईट करित नाही,
सर्वसमर्थ प्रभु विपरीत न्याय करित नाही.१३ ही पृथ्वी त्याच्या खाधीन कोणीं केली आहे?
ह्या सर्व जगाची व्यवस्था कोणीं लाविली?१४ त्याचें चित्त स्वतांकडेसच असलें,
त्यानें आपला आत्मा व श्वास आवरून स्वतांच्या
ठायीं परत घेतला,१५ तर सर्व जीवधान्यांचा एकदम प्राणांत होईल;
मानव पुनः मातीस मिळेल.१६ आतां समजून घे, हें ऐक;
माझ्या तोंडून शब्द निघतील त्यांकडे कान दे.

१७ जो न्यायाचा वैरी तो शास्ता होईल काय?

जो न्यायी, जो समर्थ, त्याला तूं दोषी ठरविशील
काय?१८ तूं अधर्म आहेस, असें राजाला म्हणणें,
तुम्ही दुष्ट आहां असें अमिरांस म्हणणें उचित
होईल काय?१९ जो अमिरांची भीड राखीत नाही,
जो श्रीमंतांला गरिबांहून अधिक मानीत नाही,
(कारण ते सर्व त्याच्या हातानें निर्माण झाले
आहेत,)

त्याला दोषी ठरविणें उचित होईल काय?

२० लोक क्षणांत मृत्यु पावतात,
ऐन मध्यरात्रीं झटके खाऊन गत होतात;
बलिष्ठ जन कोणाचा हात न लागतां उच्छेद
पावतात.२१ कारण देवाची दृष्टि प्रत्येकाच्या आचरणावर असते;
त्याचें प्रत्येक पाऊल तो पाहतो.२२ अधर्मी ज्यांत लपून राहतील असा काळोख,
असा घोर अंधकार नाही.२३ मनुष्यानें देवाच्या न्यायासनापुढें जावें. म्हणून
त्याला त्याजकडे आणखी लक्ष पुरविण्याचें प्रयो-
जन नसतें.२४ तो बलिष्ठांचा चुराडा करितो
आणि त्यांच्या स्थानीं दुसऱ्यांस स्थापितो;
त्याला त्यांची चौकशी करावी लागत नाही.२५ ह्याप्रमाणें तो त्यांचीं कृत्यें जाणितो;
तो त्यांस रात्रीं असा उलथून टाकितो कीं त्यांचा
चुराडा होतो.२६ ते दुष्ट आहेत म्हणून
त्यांस तो लोकांसमक्ष ताडून करितो;२७ कारण त्याला अनुसरण्याचें सोडून
त्याचा कोणताहि मार्ग त्यांनीं ध्यानांत आणिला
नाहीं.२८ त्यांच्या करणीमुळें कंगालांचा आक्रोश त्याच्यापर्यंत
गेला;

- दीनांची आरोळी त्याच्या कार्नी गेली.
- २९ त्याने कोणास शांतिसमाधान दिले तर त्याला कोण दोष देईल ?
- त्याने तोंड फिरविले तर त्याचे दर्शन कोणाला होईल ?
- हे राष्ट्रासंबंधाने असो की एका व्यक्तीसंबंधाने असो, सारखेच;
- ३० हे अशासाठी की अधर्माचे राज्य होऊ नये, व लोकांस कोणी मोहपाशांत घालू नये.
- ३१ देवाला कोणी कधी म्हटले काय की मी निरपराध असून शिक्षा भोगिली;
- ३२ जो माझा अपराध मला दिसत नाही तो मला दाखीव;
- मी जर वाईट केले असेल तर यापुढे मी तसे करणार नाही ?
- ३३ देवाकडून मिळणारे प्रतिफल तुला तुच्छ वाटते, तर तें काय तुझ्या मनाप्रमाणे असावे ?
- तू पाहिजे तर आवडनिवड कर, मी नाही;
- तुला काय वाटते तें सांग.
- ३४ सर्व समंजस लोक,
- माझे भाषण ऐकणारे सर्व शहाणे पुरुष असे म्हणतील की
- ३५ इथोब अज्ञानाने बोलत आहे;
- त्याचे बोलणे समंजसपणाचे नाही.
- ३६ शेवटपर्यंत इथोबाची कसोटी पाहावी हे बरे;
- कारण दुष्टाप्रमाणे त्याने उत्तरे दिली आहेत.
- ३७ आपल्या पापांत आणखी अमर्यादेची भर त्याने घातली आहे;
- आमच्यादेखत तो टाळी वाजवितो आणि देवाविरुद्ध बेसुमार बोलतो.
- १ अलीहू आणखी म्हणाला,
- ३५ २ देवावरील माझी फिर्याद न्यायाची आहे
- असे तू म्हणतोस काय ?
- हे तुला म्हणण्याचा हक्क आहे असे तुला वाटते काय ?

- ३ यास्तव तू म्हणतोस की तुला काय लाभ होणार ?
- मी पाप केले असते तर माझे काय कमी झाले असते ?
- ४ मी तुला व तुझ्याबरोबर तुझ्या मित्रांसहि उत्तर देतो:
- ५ आकाशाकडे दृष्टि देऊन पाहा;
- हे नभोमंडळ पाहा, हे तुजहून उंच आहे.
- ६ तू पाप केले तर देवाचे काय जाते ?
- तुझे अपराध बहुत असले तर त्याचे काय बिघडणार ?
- ७ तू धार्मिक असलास तर तू त्याला काय देणार ?
- तुजपासून त्याला काय मिळणार ?
- ८ तुझ्या अधर्माचे फळ तुजसारख्या मानवालाच बाधेल;
- तुझ्या धर्माचे फळ मानवसंततीलाच लाभेल.
- ९ अतिशयित जुद्धम झाला म्हणजे लोक आक्रोश करितात;
- जबरदस्तांचा हात त्यांजवर पडला म्हणजे ते साहाय्यासाठी आरोळी मारितात.
- १० तरी पण असे कोणीहि म्हणत नाही की जो रात्रीचीं स्तोत्रे गावयाला देतो तो माझा निर्माणकर्ता कोठे आहे ?
- ११ जो आम्हांस पृथ्वीवरील पशूहून अधिक शिकवितो,
- आणि आकाशांतील पक्ष्यांहून अधिक ज्ञान देतो, तो कोठे आहे ?
- १२ दुर्जनांच्या उन्मत्तपणामुळे
- ते असा आक्रोश करितात पण कोणी ऐकत नाही.
- १३ देव निरर्थक ओरड खरोखर ऐकत नाही;
- सर्वसमर्थ तिजकडे लक्ष देत नाही.
- १४ तू म्हणतोस की त्याचे दर्शन मला घडत नाही;
- पण हा तुझा वाद त्याच्यासमोरच आहे,
- तर तू त्याची वाट पाहत राहा;
- १५ पण आतां त्याने कोपून दंड केला नाही,

१ अथवा: मला

त्यानें अपराधाकडे फारसें लक्ष पुरविलें नाहीं;

१६ म्हणून ईशोब आपलें तोंड उघडून निरर्थक
भाषण करितो,
आणि अज्ञानानें वाद माजवितो.

३६ १ अलीढू आपलें भाषण पुढें चालवून
म्हणाला,

२ अमळ थांब; देवाच्या वतीनें आणखी कांहीं
बोलण्याजोगें आहे,

असें मी तुला दाखवितों.

३ मी दुरून आपलें ज्ञान आणून
आपल्या उत्पन्नकर्त्याचें न्याय्यत्व स्थापीत करीन.

४ माझे शब्द वास्तविक खोटे नाहींत;
हा पूर्ण ज्ञानी पुरुष तुजपुढें उभा आहे.

५ पाहा, देव समर्थ आहे तरी तो कोणास तुच्छ
मानीत नाहीं;
त्याचें ज्ञानबल प्रचंड आहे.

६ तो अधर्म्यास बांचवीत नाहीं;
तो दीनांचा न्याय करितो.

७ तो धार्मिकांवरील आपली दृष्टि काडीत नाहीं;
त्यांस राजांबरोबर सिंहासनावर अक्षय स्थापितो,
व त्यांची उन्नति होते.

८ त्यांना बेज्यांनीं जखडिलें,
दुःखरूप रज्जूंनीं त्यांस बांधून ठेविलें,

९ तर त्यांची कृति व त्यांचे अपराध यांची त्यांस
जाणीव करून देतो,
त्यांनीं उन्मत्तपणाचें वर्तन केलें असें त्यांस दाख-
वून देतो.

१० त्यांचे कान उघडून ते बोध घेतील असें तो करितो
आणि त्यांस अधर्म सोडावयास सांगतो.

११ हें ऐकून ते अंकित झाले तर
ते आपले दिवस सुस्थितीत घालवतील,
आपलीं वषें सुखानें काढतील;

१२ पण त्यांनीं ऐकिलें नाहीं तर ते शस्त्रानें ठार
होतील;

ज्ञानप्राप्तीबांचून त्यांचा प्राणांत होईल.

१३ जे मनानें अधर्मी असतात ते हृदयांत कोध
बाळगितात;

त्यानें त्यांस बांधिलें असतां ते धावा करित नाहींत.

१४ ते भरज्वानींत मरतात;

त्यांचा प्राण असंगळ पुरुषांप्रमाणें नाश पावतो;

१५ तो दुःखितांस त्यांच्या दुःखाच्याद्वारें सोडवितो;
विपत्तीच्याद्वारें त्यांची कानउघाडणी करितो.

१६ तो तुलाहि दुःखाच्या जबड्यांतून सोडवून
संकोच नाहीं अशा प्रशस्त स्थलीं नेतो;
तुझ्या मेजावर मिष्टान्नाची रेलचेल होईल.

१७ तूं दुष्टासारखा दोषारोप करित राहशील
तर दोषारोप व न्यायदंड यांच्या तावडींत तूं
सांपडशील.

१८ आपल्या क्रोधानें मोहांत पडून तूं अपमान
करण्यास प्रवृत्त होऊं नको;
हा खंड भारी आहे म्हणून बहकूं नको.

१९ तुझ्या अपार संपत्तीचा,
तुझ्या संपत्तीच्या साऱ्या बळाचा कांहीं उपयोग
होईल काय ?

२० लोक जागच्या जागीं नष्ट होतील
अशा रात्रीचीं उत्कंठा धरूं नको.

२१ संभाळ, दुष्टतेकडे वळूं नको;
ती तुला दुःखापेक्षां पसंत वाढत आहे.

२२ पाहा, देव आपल्या सामर्थ्यानें थोर कृत्यें करितो;
त्याच्यासमान शिक्षण देणारा कोण आहे ?

२३ त्याला मार्ग लावून देणारा कोण आहे ?
तूं अधर्म केला आहे असें त्याला कोण म्हणणार ?

२४ लोकांनीं गायनरूपें त्याच्या करणीचा महिमा वर्णिला
आहे, तो गाण्याचें स्मरण ठेव.

२५ सर्व मनुष्यें ती पाहत राहतात;
मानव ती दुरून पाहतो.

२६ पाहा, देव थोर आहे, तो आम्हांस अगम्य आहे,
त्याच्या वर्षांची संख्या अगण्य आहे.

२७ तो जलबिंदु आकर्षितो;

- त्यांची वाफ होऊन ते पर्जन्यरूपाने पडतात;
 २८ मेघ त्यांची वृष्टि करितात;
 ते लोकसमूहावर विपुल वर्षाव करितात.
 २९ मेघांचा पसारा, मेघमंडपांतील गडगडाट
 यांचें ज्ञान कोणाला होईल ?
 ३० पाहा, तो आपणाभोवतीं प्रकाश पसरितो;
 त्यानें समुद्रतल व्यापितो.
 ३१ यांच्या योगानें तो राष्ट्रांचा न्याय करितो,
 अन्नाची विपुलता करितो.
 ३२ तो विद्युलता आपल्या हातीं धरून
 तिनें अचूक आघात करावा अशी तिला आज्ञा
 करितो.
 ३३ मेघगर्जना त्याच्या येण्याची खबर देते;
 गुरेंदोरेंहि तो येत आहे असें कळवितात.
३७ १ हे ऐकून माझे हृदय थरथरून
 स्थानभ्रष्ट होतें.
 २ ऐका हो ऐका ! त्याच्या वाणीची गर्जना ऐका,
 त्याच्या मुखांतून निघणारा ध्वनि ऐका.
 ३ तो त्यास नभोमंडळाखालीं सर्वत्र धाडितो,
 विद्युलतेसह पृथ्वीच्या दिगंतरीं त्यास पाठवितो.
 ४ तिच्या मागून गर्जेनेचा ध्वनि होतो;
 तो आपल्या प्रतापी ध्वनीनें गर्जतो;
 त्याचा शब्द ऐकूं येतो तेव्हां तो विद्युलतेचें चम-
 कणें थांबवीत नाहीं.
 ५ देव अद्भुत शब्दानें गर्जतो;
 आम्हांस अगम्य अशीं मोठीं कृत्यें तो करितो.
 ६ तो हिमाला म्हणतो, पृथ्वीवर पड;
 पावसाच्या सरीला व भारी पर्जन्यवृष्टीला तो असेंच
 म्हणतो.
 ७ त्यानें उत्पन्न केलेल्या सर्व मानवांनीं त्याला ओळ-
 खावें,
 म्हणून तो प्रत्येक मनुष्याच्या हातचा व्यवसाय
 बंद करितो.
 ८ तेव्हां वनपशु आडोसा शोधितात
 व आपल्या गुहांत पडून राहतात.

- ९ वावटळ आपल्या खजिन्यांतून निघून येते,
 उत्तरेकडील वाऱ्यामुळे थंडी येते.
 १० देवाच्या श्वासाच्या फुंकरानें हिम होतें,
 तेव्हां विस्तीर्ण जलाशय गोठून जातात.
 ११ तो मेघ जलपूर्ण करितो;
 तो आपल्या विद्युलतेचें अभ्र चोहोंकडे पसरितो;
 १२ ते त्याच्या सूत्रानें चोहोंकडे फिरतात;
 १३ म्हणजे अर्थात् त्यांस आज्ञापिलेलें कार्य ते अखिल
 भूपृष्ठावर करितात;
 १३ शिक्षेसाठीं असो, त्याच्या ह्या पृथ्वीच्या हितासाठीं
 असो,
 किंवा दया करण्यासाठीं असो, तो त्यांस पाठवितो.
 १४ इयोबा, कान देऊन हें ऐक;
 स्तब्ध राहून देवाच्या अद्भुतकृत्यांचें मनन कर.
 १५ देव मेघांना आज्ञा देऊन त्यांचा प्रकाश चमकाव-
 यास कसा लावितो,
 हें तुला कळतें काय ?
 १६ मेघ कसे समतोल राहतात हें तुला कळतें काय ?
 त्या सर्वज्ञाच्या अद्भुतकृत्यांचें मर्म तूं जाणतोस
 काय ?
 १७ दक्षिणेकडील वाऱ्यानें पृथ्वी निर्बात होते
 तेव्हां तुझीं वस्त्रें कशीं तापतात ?
 १८ तुला ओतीव आरशासारखें भक्कम नभोमंडळ
 त्याच्याप्रमाणें विस्तारितां येईल काय ?
 १९ त्याच्याशीं काय बोलावें हें आम्हांस शिकीव;
 अंधकारामुळे आम्हांस शब्दयोजना करितां येत
 नाहीं.
 २० मी बोलणार असें त्याला सांगावयाचें काय ?
 असें सांगून कोणी आपला नाश करून घेईल
 काय ?
 २१ आतां मेघमंडळांतील देदीप्यमान सूर्यप्रकाश
 दिसत नाहीं;
 पण वारा सुद्धा तें स्वच्छ करितो.
 २२ उत्तरदिशेकडून सुवर्णप्रभा येते;
 देव भयजनक तेजानें मंडित आहे.

- २३ सर्वसमर्थ तर अगम्य आहे,
त्याचें सामर्थ्य अप्रतिम आहे;
तो न्याय व धर्म विपरीत करीत नाही;
- २४ म्हणून मनुष्य त्याचें भय धरितात;
जे शहाणपणाचा अभिमान वाहतात,
त्यांजकडे तो लक्ष देत नाही.

३८ १ तेव्हां परमेश्वरानें वावटळींतून ईशोबास
उत्तर दिलें; तो म्हणाला,
२ अज्ञानाचे शब्द बोलून

दिव्य संकेतावर अंधकार पाडणारा हा कोण ?

- ३ आतां मर्दाप्रमाणें आपली कमर बांध;
मी तुला हें विचारितों; मला सांग.
- ४ मीं पृथ्वीचा पाया घातला तेव्हां तूं कोठें होतास ?
तुला समजण्याची अक्ल असेल तर सांग.
- ५ तिचें मोजमाप कोणीं ठरविलें बरें ?
तिला मापनसूत्र कोणीं लाविलें ?
हें तुला ठाऊक आहे काय ?
- ६ तिच्या स्तंभांचा पाया कशावर घातला ?
तिची कोनशिला कोणीं बसविली ?
- ७ त्या समयीं प्रभातनक्षत्रांनीं मिळून गायन केलें
व सर्व देवकुमारांनीं जयजयकार केला.
- ८ समुद्र उफळून गर्भाशयांतून पडावा असा बाहेर पडला
तेव्हां त्यास कवाडें लावून तो कोणीं अडविला ?
- ९ त्या समयीं मीं त्यास मेघवस्त्राचें पांघरूण घातलें,
दाट अत्राचें त्यास बाळतें केलें;
- १० मीं त्याची मर्यादा फोडून काढिली
आणि त्यास अडसर व दरवाजे लाविले;
- ११ आणि मी म्हणालों तूं येथवरच ये; यापलीकडे
तुला येतां कामा नये;
येथें तुझ्या उन्मत्त लहरी थांबल्या पाहिजेत.
- १२ तूं जन्मांत कधीं प्रातःसमयाचें नियमन केलें
आहे काय ?
- प्रभातेला आपलें स्थान दाखवून दिलें आहे काय ?
- १३ यासाठीं कीं त्यानें पृथ्वीच्या दिगंतांस धरून

- तीवरील दुष्टांस झटकून टाकवें;
- १४ तेव्हां मुद्रेच्या ठशानें जसा मातीला आकार येतो,
तसा प्रभातेन पृथ्वीचा आकार व्यक्त होतो;
सर्व वस्तु जशा काय त्याच्या पेहरावाप्रमाणें ठळक
दिसतात.
- १५ दुष्टांना त्यांचा प्रकाश नाहीसा होतो;
त्यांचा उगारलेला हात मोडतो.
- १६ समुद्राच्या झऱ्यापर्यंत तुझा कधीं रिघाव झाला
आहे काय ?
सागराच्या खोल प्रदेशीं तूं कधीं भ्रमण केलें
आहे काय ?
- १७ मृत्युद्वारें तुला दृष्टिगोचर झालीं आहेत काय ?
तूं अधोलोकाचीं द्वारें पाहिलीं आहेत काय ?
- १८ पृथ्वीच्या विस्ताराचें तुला आकलन झालें आहे
काय ?
तुला हें सर्व ठाऊक असेल तर सांग.
- १९ प्रकाश वसतो तिकडची वाट कोणती ?
अंधकाराचें स्थान कोठें आहे ?
- २० त्यास त्याच्या प्रदेशाच्या सीमेपर्यंत नेऊन तुला
पोंचवितां येईल काय ?
त्याच्या गृहाच्या वादा तूं ओळखितोस काय ?
- २१ हें सर्व तुला ठाऊक असेलच;
कारण त्या वेळीं तूं जन्मला असावास;
तूं बहुत दिवसांचा म्हणावयाचा.
- २२ तूं हिमाच्या भांडारांत जाऊन शिरला आहेस काय ?
तूं गारांचीं भांडारें पाहिलीं आहेत काय ?
- २३ तीं मीं संकटसमयासाठीं,
लढाई व युद्ध यांच्या प्रसंगांसाठीं राखून ठेविलीं
आहेत.
- २४ प्रकाशाची वांटणी कशी झाली आहे ?
पूर्वेचा वारा पृथ्वीवर कसा पसरतो ?
- २५ पर्जन्याचा लोट खालीं यावा म्हणून पाट कोण
फोडितो ?
गर्जणाच्या विद्युल्लतेला मार्ग कोण करितो ?
- २६ अशासाठीं कीं निर्जन प्रदेशांत,

- मनुष्यहीन अरण्यांत पाऊस पडवा,
 २७ उजाड व बैराण प्रदेश तृप्त करावा,
 कोंबळी हिरवळ उगवेशी करावी.
 २८ पर्जन्यास कोणी पिता आहे काय ?
 दहिंवरबिंदूस कोण जन्म देतो ?
 २९ हिम कोणाच्या गर्भाशयांतून निघते ?
 आकाशांतील हिमकणांस कोण जन्म देतो ?
 ३० जल थिजून पाषाणाप्रमाणें घट्ट होतें;
 जलाशयाच्या पृष्ठभाग गोठून जातो.
 ३१ कृत्तिकांचा गुच्छ तुला गुंफितां येईल काय ?
 मृगशीर्षाचे बंध तुला सोडितां येतील काय ?
 ३२ तुला राशिक्रक योग्य समयीं उदयास आणितां
 येईल काय ?
 सप्तर्षीस त्यांच्या संततीसह तुला मार्ग दाखवितां
 येईल काय ?
 ३३ आकाशमंडळाचे नियम तुला माहीत आहेत काय ?
 पृथ्वीवर त्याची सत्ता तुला नेमून देतां येईल काय ?
 ३४ तुजवर विपुल जलवर्षाव व्हावा
 म्हणून मेघांस तुला पुकारून सांगतां येईल काय ?
 ३५ विद्युत्ता तुझ्या आज्ञेत आहेत काय ?
 आणि त्या येऊन, काय आज्ञा, असें तुला
 म्हणतात काय ?
 ३६ घनमेघांत अकल कोणीं घातली ?
 अश्रांस समज कोणीं दिली ?
 ३७ कोणास आपल्या बुद्धिसामर्थ्यानें मेघांची हजिरी
 घेतां येते ?
 आकाशचे बुधले कोण ओतितो ?
 ३८ तेव्हां धूल भिजून गोळा बनतो
 व ढेंकळें विरघळून एकमेकांस चिकटून जातात.
 ३९ तुला सिंहिणीची शिकार करितां येते काय ?
 तरुण सिंहाची क्षुधा तुला तृप्त करितां येते काय ?
 ४० ते गुहांत दबा धरून बसतात,
 जाळांत दडून टपून बसतात.
 ४१ कावळ्याचीं पिलें देवाला हाका मारितात,
 तीं अज्ञान करीत चोहोंकडे भटकतात,

- तेव्हां त्यांस तें कोण देतो ?
 ३९ १ पहाडी रानशेळ्या विण्याचा काल तुला
 ठाऊक आहे काय ?
 हरिणी केव्हां प्रसवतात हें तुला कळतें काय ?
 २ त्यांचे महिने केव्हां भरतात याचें गणित तुला
 करितां येतें काय ?
 त्यांचा प्रसवकाल तुला कळतो काय ?
 ३ त्या ओणवून आपलीं पिलें वितात;
 त्या प्रसूतिवेदनांपासून मुक्त होतात.
 ४ त्यांचीं पिलें धष्टपुष्ट होऊन रानांत वाढतात;
 तीं त्याला सोडून जातात, त्यांकडे परत येत नाहीत.
 ५ रानगाढवास कोणीं स्वैर फिरू दिलें ?
 त्याला बंधमुक्त कोणीं केलें ?
 ६ त्याचें निवासस्थान
 मीं रक्ष मैदानांतील क्षारभूमि केलें आहे.
 ७ नगरांतील गजबजीचा त्याला तिटकारा असतो;
 हाकणाऱ्याचा शब्द त्याच्या कानीं पडत नाही.
 ८ डोंगरांवर जें कांहीं सांपडेल तें त्याचा चारा;
 तो हरतऱ्हेची हिरवळ शोधीत फिरतो.
 ९ गवा तुझी सेवा करण्यास मान्य होईल काय ?
 तो रात्रीचा गव्हाणींत राहील काय ?
 १० त्याच्या गळ्यांत जुंपणी बांधून त्याला शेताच्या
 तासांत तूं चालविशील काय ?
 तो तुझ्यामागून खोऱ्यांतली जमीन कोळपील
 काय ?
 ११ त्याचें बळ मोठें आहे म्हणून तूं त्यावर भिस्त
 ठेविशील काय ?
 अथवा त्यावर आपलें काम सोपवशील काय ?
 १२ तो तुझें धान्य घरीं आणील व तुझ्या खळ्यांतलें
 धान्य जमा करील
 असा त्याचा तुला भरंवसा आहे काय ?
 १३ शहामृगीचे पंख आनंदांनं फडफडतात;
 तिचे पिसारे व पर माया करण्याच्या कामीं
 पडतात काय ?
 १४ ती आपलीं अंडी जमिनीच्या हवालीं करिते,

तीं धुळीनें उबविते.

- १५ तीं कोणाच्या पायाखालीं चिरडतील,
किंवा कोणी वनपशु तीं तुडवील, याचें तिला
मान नसतें.
- १६ ती आपल्या पिंलांशीं अशी निर्दयतेनें वागते कीं
जशीं काय तीं तिचीं नव्हतच;
आपले श्रम निष्फळ झाले तरी ती निश्चित राहते;
- १७ कारण देवानें तिला बुद्धिहीन उत्पन्न केलें आहे;
तिच्या वांढ्याला अकल आली नाही.
- १८ ती आपली मान उंच उभारून आपले पंख फड-
फडावीत धावते,
तेव्हां ती घोड्याला व खाराला हसते.
- १९ घोड्यास बळ तूं देतोस काय ?
त्याच्या मानेला हलणाऱ्या आयाळीचें पांघरून तूं
घालतोस काय ?
- २० त्यास पोळाप्रमाणें उड्या मारण्यास तूं लावतोस
काय ?
त्याच्या फुरफुरण्याचा तोरा भयंकर असतो.
- २१ तो मैदानांत टापा मारितो,
तो आपल्या बलाचा अभिमान मिरवितो,
तो हत्यारबंद शिपायाशीं सामना करण्यास पुढें
सरसावतो.
- २२ तो भीतीस हसतो, घाबरत नाही,
तरवारीपासून मागें हटत नाही.
- २३ भाता, चमकणारा भाला व बरची
हीं त्यावर आपटून खणखणतात.
- २४ तो उग्रतेनें व क्रोधानें जमीन तोडून जातो;
रणशिंगाचा नाद ऐकतांच तो अनावर होतो.
- २५ रणशिंग जेव्हांजेव्हां वाजतें तेव्हां तो अहा !
म्हणतो;
लढाई, सरदारांची गर्जना व रणशब्द यांचा वास
तो दुरून काढितो.
- २६ ससाणा तुझ्या चातुर्यानें उडतो
आणि दक्षिणेकडे उडून जाण्यास तो पंख फडफडा-
वितो काय ?

- २७ गरुड तुझ्या आज्ञेनें भरारी मारितो
व उंच ठिकाणीं घरटें करितो काय ?
- २८ तो खडकांत वस्ती करितो,
खडकाच्या सुळक्यावर दुर्गमस्थानीं आपलें कोटें
करितो.
- २९ तेथून तो आपलें भक्ष्य निरखितो;
त्याच्या नेत्रांस तें दूरवर दिसतें.
- ३० त्याचीं पिलें रक्त चाखितात;
जेथें वध पावलेले असतात तेथें तो असतो.

१ परमेश्वरानें ईयोबाला आणखी म्हटलें,
४० २ हा बोल लावणारा सर्वसमर्थाशीं आतां
वाद घालील काय ?
देवाशीं वाद घालणाऱ्यानें आतां उत्तर द्यावें.

- ३ मग ईयोबानें परमेश्वराला उत्तर केलें,
४ पाहा, मी तर पामर आहें,
मी तुला काय उत्तर देऊं ?
मी आपला हात आपल्या तोंडावर ठेवितों.
- ५ एकदां मी बोललों खरा, पण आतां मी तुला कांहीं
जाब देणार नाहीं;
मी दोनदां हि बोललों, पण आतां पुनः बोलणार
नाहीं.
- ६ मग परमेश्वरानें वावटळींतून ईयोबास उत्तर
दिलें; तो म्हणाला:
- ७ आतां मर्दाप्रमाणें आपली कमर बांध;
मी तुला विचारितों, मला सांग.
- ८ तूं माझें न्याय्यत्व खोटें पाहूं पाहतोस काय ?
आपण निर्दोषी ठरावें म्हणून तूं मला दोषी
ठरवितोस काय ?
- ९ देवाच्यासारखा तुझा भुज आहे काय ?
त्याच्या वाणीप्रमाणें तुला गर्जना करितां येते
काय ?
- १० तूं आपणास महिमा व प्रताप यांनीं भूषित कर;

तेज व ऐश्वर्य हीं धारण कर.

- ११ तुझ्या कोठाला भरतें घेऊं दे,
आणि प्रत्येक गर्विष्टास पाहून त्याची मानखंडना कर.
- १२ प्रत्येक गर्विष्टास पाहून त्याला खाली पाड
आणि दुष्टांस जागच्या जागीं तुडीव.
- १३ त्या सर्वांस मातीस मिळीव;
त्यांचीं तोंडें काळोखांत राहतील असें त्यांला
बांधून टाक.
- १४ मग तुझा उजवा हात तुझा उद्धार करितो,
अशी तुझी मीहि प्रशंसा करीन.
- १५ तुजबरोबर निर्माण केलेल्या बद्देमोथास पाहा;
तो बैलाप्रमाणें गवत खात असतो.
- १६ पाहा, त्याच्या कमरेत ताकद असते;
त्याच्या पोटाच्या स्नायूंत सामर्थ्य असतें.
- १७ देवदारूच्या फांदीसारखें तो आपलें शेंपूट हालवितो;
त्याच्या जांघांचे स्नायु एकमेकांशीं जोडलेले
असतात.
- १८ त्याचीं हाडें जशा काय पितळेच्या नळ्या,
त्याच्या फासोळ्या जसे काय लोखंडाचे गज.
- १९ तो देवाची प्रमुखकृति आहे;
त्याच्या निर्माणकर्त्यानें त्याला तरवारीनें सज
केलें आहे.
- २० डोंगर त्याला चारा पुरवितात;
तेथें सर्व वनपशु क्रीडा करितात.
- २१ तो कमलिनींखालीं, लव्हाळ्याच्या बेटांत
व दलदलींत पडून राहतो.
- २२ कमलिनी त्यावर छाया करितात;
ओहोळांतले वाळूज त्याला घेरितात.
- २३ पाहा, नदीच्या पुराचा लोट त्यावर आला तरी
तो डगमगत नाही;
यादेंनेसारख्या नदीचा प्रवाह झपाट्यानें वाहून
त्याच्या तोंडावर
आदळला तरी तो निर्भय राहतो.
- २४ तो सावध असतां त्याला कोण धरील ?

१ म्हणजे जलघोटकास

पाशांत पकडून त्याच्या नाकांत वेसण कोण
घालील ?

४११ लिब्याथानास गळ घालून तुला ओढितां
येईल काय ?

दोरीनें त्याची जीभ तुला दाबून धरितां येईल
काय ?

२ त्याच्या नाकांत लव्हाळ्याची वेसण तुला घालितां
येईल काय ?

त्याच्या जबड्यांत गळ रोवितां येईल काय ?

३ तो तुझें आर्जव करीत राहील काय ?

तो तुजशीं लाडीगोडी लावील काय ?

४ मी तुझा सतत दास होऊन राहीन,

अशी आणभाक तो तुजशीं करील काय ?

५ लहान पक्ष्याशीं खेळतात तसा तूं त्याशीं खेळ-
शील काय ?

त्याला बांधून तुझ्या कुमारींस खेळावयास देशील
काय ?

६ धीवरांचे संघ त्याचा व्यापार करितील काय ?

त्याला विभागून ते व्यापाऱ्यांला देतील काय ?

७ त्याच्या कातडींत तूं शूळ भरून देशील काय ?

मासे मारण्याच्या बरच्या त्याच्या डोकींत खुप-
सशील काय ?

८ तूं त्याला हात लावून तर पाहा,

ह्या झटापटीची आठवण तुला पक्की राहील;

आणि पुनः तूं तसें करावयाचा नाहीस.

९ पाहा, त्याला धरूं पाहणाऱ्याची आशा निष्फळ होते;

त्याला पाहूनच एकादा गांगरून जाणार नाहीं
काय ?

१० त्याला चिडविण्याचें धाडस कोणी करणार नाहीं;
तर मग मजसमोर टिकेल असा कोण आहे ?

११ सला कोणीं प्रथम कांहीं दिलें आहे काय कीं मी
त्याची फेड करूं ?

१ म्हणजे मगरास

२ मुळांतः कनान्यांला (जखन्या १४:२१ ताडून
पाहा)

अखिल नभोमंडळाखालीं जें कांहीं आहे तें
माझें आहे.

१२ त्याचे अवयव, त्याचें महाबल, त्याचा सुंदर बांधा
यांविषयीं बोलण्याचा मी राहणार नाहीं.

१३ त्याचें वरलें आवरण कोणाला काढून घेतां येईल?
त्याच्या दाटांत कोणाला शिरकाव करितां येईल?

१४ त्याच्या तोंडाचीं कवाडें कोणास उघडितां येतील?
त्याचे दांत चोहोंकडून विक्राळ आहेत;

१५ त्याच्या कवचांच्या रांगांचा त्याला अभिमान
वाटतो;

तीं जशीं काय परस्परांस जखडून टाकिलीं आहेत.

१६ तीं एकमेकांशीं जडलेलीं आहेत;
त्यांमधून हवेचा प्रवेश होत नाहीं.

१७ तीं एकमेकांवर जुळलेलीं व चिकटलेलीं आहेत;
तीं सुटीं करितां येत नाहींत.

१८ तो शिंकला म्हणजे प्रकाश चमकतो;
त्याचे डोळे प्रभातनेत्रांसारखे आहेत.

१९ त्याच्या तोंडांतून ज्वाळा निघतात,
अग्नीच्या ठिणग्या उडतात.

२० लव्हाळ्यांच्या जाळावर उकळत ठेविलेल्या
भांड्यांतून निघतो,

तसा त्याच्या नाकपुड्यांतून धूर निघतो.

२१ त्याच्या श्वासानें कोळसे पेट घेतात;
त्याच्या तोंडांतून अग्निज्वाळा निघते.

२२ त्याच्या मानेंत बळ असतें;
त्याच्यापुढें दहशत थईथई नाचत असते.

२३ त्याचे मांसल भाग दाट असतात;

ते त्याच्या अंगांत घट्ट बसलेले असतात, हालत
नाहींत.

२४ त्याचें ऊर पाषाणासारखें कठीण आहे;
जात्याच्या खालच्या तळीसारखा तो कणखर आहे.

२५ त्यानं डोकें वर केलें कीं वीरहि घाबरतात;
भीतीनें त्यांची गाळण उडते.

२६ कोणीं त्यावर तरवार चालविली तर ती त्याला
लागत नाहीं;

भाला, बरची, तीर हीं कांहींच त्याला लागत
नाहींत.

२७ तो लोखंडास कसपटासमान,
पितळेस कुजलेल्या लाकडासमान लेखितो,

२८ बाण त्यास पळवीत नाहीं;
गोफणगुंडे त्याला भुसासारखे लागतात.

२९ गदा तो कसपटासमान लेखितो;
परजणाच्या भाल्यास तो हसतो.

३० त्याच्या अंगाचे भाग तीक्ष्ण धारेच्या ठिकऱ्यां-
सारखे आहेत;

तो चिखलावर जसा काय कुळव फिरवितो.

३१ तो सागर रांजणासारखा घुसळतो;

तो समुद्र मलमाच्या भांड्यासारखा करून
सोडितो,

३२ तो आपल्यामागून पाण्याचा माग प्रकाशयुक्त करितो;
सागर शुभ्रकेशधाऱ्यासारखा भासतो.

३३ जन्मतःच भीतिविरहित

असा भूतलावर त्याजसारखा कोणी नाहीं.

३४ तो उंच असलेल्या सर्वांकडे नजर लावण्यास भीत
नाहीं;

तो सर्व उन्मत्त पशूंचा राजा आहे.

१ मग इथोब परमेश्वराला म्हणाला,
४२ २ तुला सर्व कांहीं करितां येतें;
तुझ्या कोणत्याहि योजनेला प्रतिबंध होणें
नाहीं

असें मला आतां कळून आलें आहे.

३ अज्ञानानें दिव्य संकेतावर अंधकार पाडितो असा
कोण? तो मी.

यास्तव मला समजत नाहीं तें मी बोललों,
तें माझ्या आटोक्याबाहेर अद्भुत आहे, तें मला
कळलें नाहीं.

४ आतां ऐक; मी बोललों !

मी तुला विचारितों, तूं मला बोध कर.

५ मीं तुजविषयीं कर्णोपकर्णी ऐकिलें होतें,

आतां तर प्रत्यक्ष डोळ्यांनीं मी तुला पाहत आहे; ६ म्हणून मी माघार घेऊन धुळींत पश्चात्ताप करित आहे.

७ परमेश्वराचें ईयोबाबरोबर हें बोलणें झाल्यावर तो अलीफज तेमानीला म्हणाला, तुजवर आणि तुझ्या दोन्ही मित्रांवर मी संतप्त झालों आहे, कारण मजविषयीं माझा सेवक ईयोब जसें यथार्थ बोलला, तसें तुम्ही बोललां नाहीं. ८ तर आतां तुम्ही सात बैल व सात एडके घेऊन माझा सेवक ईयोब याजकडे जा व आपल्यासाठीं होमबलि अर्पण करा; मग माझा सेवक ईयोब तुम्हांसाठीं प्रार्थना करील; कारण मी त्याजवरच अनुग्रह करीन; म्हणजे मग माझा सेवक ईयोब यथार्थ बोलला तसें तुम्ही बोललां नाहीं, या तुमच्या मूर्खपणाचें फळ तुम्हांस मिळणार नाहीं. ९ हें ऐकून अलीफज तेमानी, बिल्दद शूही व सौफर नामाथी यांनीं जाऊन परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें केलें; आणि परमेश्वरानें ईयोबावर अनुग्रह केला. १० ईयोबानें आपल्या मित्रांसाठीं प्रार्थना केली तेव्हां परमेश्वरानें ईयोबाच्या दुःखाचा परिहार केला; पूर्वी ईयोबाची मालमत्ता होती तिच्या दुप्पट परमेश्वरानें

त्याला दिली. ११ मग त्याचे सर्वे बंधु व भगिनी आणि पूर्वीचे त्याच्या ओळखीचे सर्व लोक त्याजकडे आले, आणि त्यांनीं त्याच्या घरीं त्याच्या पंक्तीला बसून भोजन केलें; आणि परमेश्वरानें त्याजवर जी विपत्ति आणिली होती तीविषयीं दुःख प्रदर्शित करून त्यांनीं त्याचें समाधान केलें; प्रत्येकानें त्याला एक कसीता व सोन्याची एक आंगठी दिली. १२ परमेश्वरानें ईयोबाचें उत्तरवय पूर्ववयाहून अधिक सुखसंपन्न केलें; चौदा हजार मेंढरे, सहा हजार उंटें, बैलांच्या हजार जोड्या आणि हजार गाढवी इतक्यांचा तो धनी झाला. १३ त्याला आणखी सात पुत्र व तीन कन्या झाल्या. १४ एका कन्येचें नांव यमीमा, दुसरीचें कसीया व तिसरीचें केरेनहप्पूक अशीं त्यांचीं नांवें त्यानें ठेविलीं. १५ ईयोबाच्या कन्या-इतक्या सुंदर स्त्रिया सगळ्या देशांत नव्हत्या; त्यांच्या बापानें त्यांस त्यांच्या भावांप्रमाणेंच वतन वांटून दिलें. १६ त्यानंतर ईयोब एकशें चाळीस वर्षे जगला; आणि त्यानें चार पिढ्यांपर्यंत आपले पुत्रपौत्र पाहिले. १७ नंतर ईयोब वृद्ध व पुन्या वयाचा होऊन मरण पावला.

१ एक विशिष्ट बजनाचें रुप्याचें नाणें.

स्तोत्रसंहिता

भाग पहिला

१ धन्य तो पुरुष, जो दुर्जनांच्या मसलतीनें चालत नाही; पापी जनांच्या मार्गांत पाऊल घालीत नाही; आणि धर्मनिंदकांच्या बैठकींत बसत नाही, २ तर परमेश्वराच्या शास्त्रांत रमतो, त्याच्या शास्त्राचें अहोरात्र मनन करितो;

३ जें झाड पाण्याच्या प्रवाहाजवळ लाविलेलें असतें, जें आपल्या हंगामीं फळ देतें, ज्याचीं पांनें कोमत नाहीत, अशा झाडासारखा तो आहे; आणि जें कांहीं तो हातीं घेतो तें सिद्धीस जातें. ४ दुर्जन तसे नाहीत,

ते वाच्यानें उडून जाणाऱ्या भुसासारखे आहेत.

५ यामुळे दुर्जन न्यायसमयीं टिकावयाचे नाहीत;

पापी जन धार्मिकांच्या मंडळींत उभे राहावयाचे नाहीत;

६ कारण धार्मिकांचा आयुःक्रम परमेश्वराला अवगत असतो,

पण दुर्जनांचा आयुःक्रम नष्ट होतो.

१ राष्ट्रांनीं दंगल कां मांडिली आहे ?

२ लोक व्यर्थ योजना कां करित आहेत ?

३ परमेश्वराविरुद्ध व त्याच्या अभिषिक्ताविरुद्ध पृथ्वीवरले राजे उठले आहेत,

सत्ताधीश एकत्र होऊन मसलत करित आहेत कीं

४ उठा, आपण त्यांचीं बंधनें तोडून टाकू, आपणांवरून त्यांच्या दोऱ्या फेंकून देऊ.

५ स्वर्गांत जो सिंहासनारूढ आहे तो हसत आहे; प्रभु त्यांचा उपहास करित आहे.

६ पुढें तो त्यांच्याशीं क्रोधयुक्त होऊन बोलेल, तो संतप्त होऊन त्यांस घाबरें करील.

७ तो म्हणेल, मीं आपल्या पवित्र सीयोन डोंगरावर आपला राजा अधिष्ठित केला आहे.

८ मी निर्णय कळवितों:

परमेश्वर मला म्हणाला, तूं माझा पुत्र आहेस, आज मीं तुला जन्म दिला आहे;

९ मजजवळ माग म्हणजे राष्ट्रें मी तुला वतनादाखल देतों,

पृथ्वीच्या दिगंतांचें स्वामित्व तुला देतों;

१० लोहदंडानें तूं त्यांस ठेंबशील;

कुंभाराच्या मडक्यासारखा त्यांचा चुराडा करिशील.

११ राजांनो, आतां शहाणे व्हा,

पृथ्वीवरील न्यायाधीशांनो, बोध घ्या.

१२ भीड धरून परमेश्वराची सेवा करा,

कंपित होऊन हर्ष करा.

१३ पुत्रांनो रागावूं नये आणि तुम्हीं वाटेनें नाश पावूं नये

म्हणून त्याचें चुंबन घ्या;

कारण त्याचा क्रोध लखित पेटेल;

त्याला शरण जाणारे सारे धन्य होत.

३

[आपला पुत्र अबशालोम याच्यापुढून दावीद पळाला त्या प्रसंगींचें स्तोत्र]

१ हे परमेश्वरा, माझे शत्रु किती तरी झाले आहेत ! मजवर उठलेले बहुत आहेत.

२ याला देवाच्या ठायीं तारण नाही,

असैं माझ्या जिवाविषयीं म्हणणारे पुष्कळ झाले आहेत. [सेला]

३ तरी हे परमेश्वरा, तूं माझ्याभोंवतीं कवच आहेस; तूं माझें गौरव, तूं माझें डोकें वर करणारा आहेस.

४ मी मोठ्यानें परमेश्वराचा धावा करितों, आणि तो आपल्या पवित्र डोंगरातून माझें ऐकितो. [सेला]

५ मीं अंग टाकिलें व झोपीं गेलों;

मी जागा झालों, कारण मला परमेश्वराचा आधार आहे.

६ लाखों लोकांनीं मला गराडा घातला आहे, मी त्यांस भ्यावयाचा नाही.

७ हे परमेश्वरा, ऊठ; माझ्या देवा, मला तार;

तूं माझ्या सर्व वैऱ्यांच्या तोंडांत मारिली आहे;

तूं दुर्जनांचे दांत पाडिले आहेत.

८ तारण परमेश्वराच्या हातून होतें;

तुझ्या लोकांना तुझा आशीर्वाद लाभो. [सेला]

४

[मुख्य गवयासाठीं; तंतुवाद्यांच्या साथीनें गावयाचें दाविदाचें स्तोत्र]

१ हे माझ्या न्यायदाला देवा,

मी तुझा धावा करितों तेव्हां माझें ऐक;

मला तूं पेंचांतून मोकळें केलें आहे;

मजवर कृपा कर, माझी प्रार्थना ऐक.

२ अहो महाजनहो, माझ्या गौरवाची अप्रतिष्ठा

कोठवर चालणार ?

तुम्हांला वायफळ गोष्टी आवडणार काय ?

- तुम्ही लबाडीची कास कोठवर धरणार ? [सेला]
- ३ तरी हें ध्यानांत ठेवा कीं
परमेश्वरानें आपणासाठीं भक्तिमान् इसम निवडून
काढिला आहे;
- मी परमेश्वराचा धावा करीन तेव्हां तो ऐकेल.
- ४ भीति बाळगा, पाप करूं नका;
शय्येवर पडून आपल्या मनाशीं विचार करा;
स्तब्ध राहा. [सेला]
- ५ धार्मिकतापूर्वक यज्ञ करा;
परमेश्वरावर भाव ठेवा.
- ६ आम्हांला चांगले दिवस कोण दाखवील
असें म्हणणारे पुष्कळ आहेत;
हे परमेश्वरा, तूं आपलें मुखतेज आम्हांवर पाड.
- ७ धान्य व द्राक्षारस यांची समृद्धि झाली
म्हणजे लोकांस आनंद होतो
त्यापेक्षां अधिक आनंद तूं माझ्या हृदयांत उत्पन्न
केला आहे.
- ८ मी स्वस्थपणें पडून लागलाच झोपीं जातों,
कारण, हे परमेश्वरा, तूं मला एकांतांत निर्भय
ठेवितोस.
- ९ [मुख्य गवयासाठीं; वाजंत्रांच्या साथीनें गाव-
याचें दाविदाचें स्तोत्र]
- १ हे परमेश्वरा, माझ्या बोलण्याकडे कान दे,
माझ्या चितनाकडे लक्ष दे.
- २ हे माझ्या राजा, माझ्या देवा,
माझ्या धाव्याच्या वाणीकडे कान दे;
मी तुझी प्रार्थना करीत आहे.
- ३ हे परमेश्वरा, प्रातःकाळीं तूं माझी वाणी ऐकतोस;
सकाळीं मी प्रार्थना जुळवून ती तुला सादर करीन,
आणि तुझी प्रतीक्षा करीत राहीन.
- ४ कारण तूं दुष्टाईची आवड धरणारा देव नाहीस;
दुर्जनाला तुझ्याजवळ थारा नाही.
- ५ तुझ्या दृष्टीपुढें बढाई करणारे टिकणार नाहीत;
सर्व कुकर्म करणाऱ्यांचा तुला तिडकारा आहे.

- ६ असत्य भाषण करणाऱ्यांचा तूं नाश करितोस;
खुनी व कपटी मनुष्याचा परमेश्वराला वीट आहे.
- ७ मी तर तुझ्या अपार कृपेनें तुझ्या मंदिरांत येईन;
तुझी मीड धरून तुझ्या पवित्र स्थानाकडे तोंड
करून दंडवत घालीन.
- ८ हे परमेश्वरा, माझ्यासाठीं शत्रु टपले आहेत,
म्हणून तूं मला आपल्या न्यायपथानें ने,
आपला मार्ग मजपुढें नीट कर.
- ९ त्यांच्या तोंडाचा भरंवसा नाही;
त्यांचें अंतर्ग्राम केवळ खांच आहे;
त्यांचा घसा केवळ उघडें थडें आहे;
ते आपल्या जिव्हेनें गोडगोड बोलतात.
- १० हे देवा, त्यांस दोषी ठरीव;
ते आपल्या मसलतींत फसोत;
त्यांच्या बहुत अपराधांस्तव त्यांस झुगारून दे,
कारण ते तुला जुमानीत नाहीत;
- ११ परंतु तुझा आश्रय करणारे सारे हर्ष करोत;
त्यांचें तूं रक्षण करितोस म्हणून ते सदा गजर करोत;
ज्यांस तुजें नाम प्रिय आहे ते तुझ्या ठायीं
उल्लास पावोत.
- १२ कारण तूंच धार्मिकाला आशीर्वाद देतोस;
हे परमेश्वरा, तूं कवचाप्रमाणें त्याला कृपाप्रसादानें
वेष्टितोस.

- ६ [मुख्य गवयासाठीं; तंतुवाद्यांच्या साथीनें आठव्या
(नीच) स्वरावर गावयाचें दाविदाचें स्तोत्र]
- १ हे परमेश्वरा, कोधानें मला शासन करूं नको;
संतापानें मला शिक्षा करूं नको.
- २ हे परमेश्वरा, मी गळून गेलों आहे म्हणून मजवर
दया कर;
माझीं हाडें लटलटत आहेत,
हे परमेश्वरा, मला बरें कर.
- ३ माझा जीव अगदीं घाबरा झाला आहे;
हे परमेश्वरा, हें कोठवर चालणार ?
- ४ हे परमेश्वरा, मजकडे वळ, माझा जीव सोडीव,

- तूं आपल्या वात्सल्यास्तव मला तार;
- ५ कारण मृतावस्थेत तुझें स्मरण राहत नाही;
- अधोलोकांत तुझें उपकारस्मरण कोण करणार !
- ६ मी कण्ठून कण्ठून थकलों आहे,
- रोज रात्री मी आपलें अंथरूण आसवांत पोहवितों;
- मी आपला पलंग अश्रूंनीं भिजवितों.
- ७ शोकानें माझी दृष्टि क्षीण झाली आहे;
- माझ्या सर्व शत्रूंमुळें माझे नेत्र जीर्ण झाले आहेत.
- ८ अहो दुष्कर्म्यांनो, तुम्ही सर्व माझ्यापुढून निघून जा,
- कारण परमेश्वरानें माझा आक्रोश ऐकिला आहे.
- ९ परमेश्वरानें माझी विनवणी ऐकिली आहे;
- परमेश्वर माझी प्रार्थना मान्य करील.
- १० माझे सर्व वैरी फजीत होतील व फार घाबरतील;
- ते माघारीं फिरतील, एकाएकीं लज्जित होतील.
- ७ [वन्यामिनी कृश याच्या बोलण्यामुळें परमेश्वराला गाइलेलें दाविदाचें क्षोभस्तोत्र]
- १ हे परमेश्वरा, माझ्या देवा,
- मीं तुझा आश्रय केला आहे;
- माझ्या पाठीस लागणाऱ्या सर्वांपासून माझें रक्षण कर,
- मला सोडीव;
- २ नाहीं तर सिंहाप्रमाणें तो मला फाडून टाकील;
- मला सोडविणारा नाहीं म्हणून माझे तुकडेतुकडे करील.
- ३ हे परमेश्वरा, माझ्या देवा,
- मीं असें काहीं केलें असेल,
- माझ्या हातून अन्याय घडला असेल,
- ४ मजशीं मिळूनमिसळून असणाऱ्याचें मीं वाईट केलें असेल,
- (मीं तर उलट निष्कारण झालेल्या आपल्या वैच्याला सोडविलें आहे,)

- ५ तर वैरी माझ्या पाठीस लागो, मला गांठो,
- माझा जीव मार्तीत तुडवो,
- आणि माझें गौरव धुळीस मिळवो. [सिला]
- ६ हे परमेश्वरा, तूं क्रोधाविष्ट होऊन उठ;
- माझ्या शत्रूंच्या संतापाविरुद्ध उभा राहा;
- माझ्यासाठीं जागृत हो,
- तूं न्यायाची योजना केलीच आहे;
- ७ तुला लोकांचा समुदाय घेरो;
- तूं पुनरपि त्यांच्यावर उच्चस्थानीं आरुढ हो.
- ८ परमेश्वर लोकांचा न्याय करितो;
- माझ्या धार्मिकतेप्रमाणें व माझ्या ठायीं असलेल्या सात्विकतेप्रमाणें,
- हे परमेश्वरा, माझा न्याय कर.
- ९ दुष्टाची दुष्टाई नष्ट होवो,
- धार्मिकाला तूं खंबीर कर;
- न्यायी देव हृदयें व अंतःकरणें पारखणारा आहे.
- १० सरळ मनाच्यांस तारणारा देव
- यानें माझी ढाल धरिली आहे.
- ११ देव न्यायपर न्यायाधीश आहे;
- तो प्रतिदिनीं धाक दाखविणारा देव आहे.
- १२ कोणी मनुष्य वळला नाहीं
- तर त्याच्याविरुद्ध तो आपली तरवार पाजळितो,
- त्यानें धनुष्य वांकवून सज्ज केलें आहे.
- १३ त्याच्यासाठीं त्यानें प्राणघातक शस्त्रें सिद्ध केलीं आहेत;
- त्यानें आपले अभिबाण तयार केले आहेत.
- १४ पाहा, तो दुष्कर्माच्या वेणा देतो;
- उपद्रवाची गर्भधारणा करितो,
- व असल्याला प्रसवतो.
- १५ त्यानें खाडा खणून खोल केला;
- आपल्या खाड्यांत आपणच पडला.
- १६ त्यानें केलेला अपकार त्याच्याच शिरीं पडेल;
- त्याचा बलात्कार त्याच्याच माथीं येईल.
- १७ परमेश्वराच्या न्यायपरायणतेमुळें मी त्याची स्तुति करीन;

परात्पर परमेश्वराच्या नामाचें स्तोत्र गाईन.

[मुख्य गवयासाठी; गिती चालीवर
गावयाचें दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, आमच्या प्रभो,
सर्व पृथ्वीवर तुझें नाम किती थोर आहे !
तूं आपलें वैभव आकाशभर पसरिलें आहे.
- २ तूं बाळकें व तान्हुलीं यांच्या मुखानें सामर्थ्य
स्थापीत केलें आहे;
तुला विरोधी आहेत म्हणून
आणि वैरी व सूड घेणारा यांस
कुंठित करावें म्हणून तूं असें केलें.
- ३ आकाश जें तुझें अंगुलिकार्य,
व त्यांत तूं नेमिलेले चंद्र व तारे यांजकडे
पाहवें तर—
- ४ मर्त्य मनुष्य तो काय कीं तूं त्याची आठवण
करावी ?
मानव तो काय कीं तूं त्याला दर्शन द्यावें ?
- ५ तूं त्याला देवापेशां किंचित् कमी असें उत्पन्न
केलें आहे;
त्याला गौरव व थोरवी यांनीं मुकुटमंडित केलें आहे.
- ६ तूं त्याला आपल्या हातच्या कृत्यांवरचें प्रमुख
दिलें आहे,
तूं सर्व कांहीं त्याच्या पायांखालीं ठेविलें आहे.
- ७ शेरडेमेंढरें, गुरेंढोरें हीं सारीं,
तसेंच वनपशु;
- ८ आकाशांतील पांखरें, समुद्रांतील मासे
व जलांत संचार करणारे सर्व प्राणी.
- ९ हे परमेश्वरा, आमच्या प्रभो,
सर्व जगांत तुझें नाम किती थोर आहे !

[मुख्य गवयासाठी; मूखलाब्धेन या
रागावर गावयाचें दाविदाचें स्तोत्र]

- १ मी अगदीं मनापासून परमेश्वराचें उपकारस्मरण
करीन;

तुझ्या सर्व अद्भुत कृतींचें वर्णन करीन.

- २ मी तुझ्या ठायीं हर्ष व उल्लास पावेन;
हे परमेश्वरा, मी तुझ्या नामाचें स्तवन गाईन.
- ३ माझे वैरी फिरून ठोकर खातात,
तुला पाहून नाश पावतात;
- ४ कारण तूं माझा कैवार घेऊन न्याय केला आहे;
तूं यथार्थ न्याय करीत सिंहासनावर बसला आहेस.
- ५ तूं राष्ट्रांस धमकाविलें आहे;
दुर्जनांचा तूं नाश केला आहे;
त्यांचें नांव सदासर्वकाळ पुसून टाकिलें आहे.
- ६ वैऱ्यांचा समूल नाश झाला आहे,
त्यांचा कायमचा नायनाट झाला आहे;
जीं शहरें तूं उजाड केलीं त्यांची
आठवण देखील नाहींशी झाली आहे.
- ७ परमेश्वर तर सर्वकाळ सिंहासनारूढ आहे;
त्यानें न्याय करण्याकरितां आपलें आसन स्थापिलें
आहे.
- ८ तोच जगाचा यथार्थ न्याय करील;
तो लोकांना खरा न्याय देईल.
- ९ परमेश्वर पीडितांसाठीं उच्चदुर्ग आहे;
तो संकटसमयीं उच्चदुर्ग आहे;
- १० ज्यांस तुझ्या नामाची ओळख आहे ते तुजवर
भाव ठेवितील,
कारण, हे परमेश्वरा, जे तुला शरण आले त्यांस तूं
टाकिलें नाहीं.
- ११ सीयोननिवासी परमेश्वराचें स्तवन करा,
त्याचीं कृत्यें राष्ट्रांसाठीं विदित करा;
- १२ कारण रक्तपाताचा सूड उगविणाऱ्यास त्यांची
आठवण आहे;
तो दीनांचा आक्रोश विसरला नाहीं.
- १३ हे परमेश्वरा, मजवर दया कर,
मला मृत्युद्वारांतून उठविणाऱ्या,
माझा द्वेष करणाऱ्यांपासून मला झालेली पीडा
पाहा;
- १४ म्हणजे मी तुझी सारी कीर्ति वर्णन;

तूं केलेल्या उद्धारास्तव मी सीयोनकन्येच्या
द्वारांसमोर हर्ष करीन.

१५ राष्ट्रं आपण केलेल्या खांचेंत स्वतःच पडलीं आहेत;
त्यांनीं गुप्तगुणें मांडिलेल्या जाळ्यांत त्यांचेच पाय
गुंतले आहेत.

१६ परमेश्वरानें न्यायनिवाडा करून स्वतःला प्रगट केलें
आहे;

दुर्जनास त्याच्याच हातच्या पाशांत त्यानें गुंत-
विलें आहे. [हिग्मायोन. सेला]

१७ देवाला विसरणारीं सर्व राष्ट्रे
म्हणजे दुर्जन अधोलोकांत परत जातील.

१८ कंगालाचें नेहमींच विस्मरण होणार नाहीं;
दीनांच्या आशेचा सर्वदा भंग होणार नाहीं.

१९ हे परमेश्वरा, ऊठ,
मर्त्य मानवास प्रबळ होऊं देऊं नको;
राष्ट्रांचा न्यायनिवाडा तुजपुढें होऊं दे.

२० हे परमेश्वरा, त्यांस दहशत घाल;
आपण केवळ मर्त्य आहों असें त्यांस
कळू दे. [सेला]

१० १ हे परमेश्वरा, तूं दूर कां राहतोस
संकटसमयीं दृष्टीआड कां होतोस !
२ दुर्जनांच्या गर्वामुलें दीन दुःखानें होर-
पळून जातो;

ज्या युक्ति ते योजितात त्यांतच ते सांपडतात.

३ कारण दुर्जन आपल्या मनांतील हावेची शेखी
मिरवितो;

लोभिष्ट इसम परमेश्वराचा त्याग करून
त्याला तुच्छ मानितो.

४ दुर्जन नाक वर करून म्हणतो,
तो झडती घेणार नाहीं;
देव नाहीं असेच त्याचे सर्व विचार असतात.

५ त्याच्या युक्ति सर्वदा साधतात;
तुझे निर्णय त्याच्या अगदीं दृष्टीपलीकडे उच्च असे
असतात;

तो आपल्या सर्व शत्रूंवर फूत्कारतो.

६ तो आपल्या मनांत म्हणतो,
मी ढळावयाचा नाहीं,
मी पिढ्यानपिढ्याहि विपत्तींत पडावयाचा नाहीं.

७ शाप, कपट व जुलूम यांनीं त्याचें तोंड भरलें
आहे;

उपद्रव व दुष्टाई त्याच्या जिव्हेशीं आहेत.

८ गांवांतील दडण्याच्या ठिकाणीं तो दबा धरून
बसतो;

गुप्त स्थळीं तो निरपराध्याचा घात करितो;
त्याचे डोळे लाचाराविरुद्ध टपलेले असतात.

९ जाळींत जसा सिंह तसा तो गुप्त स्थळीं टपून
बसतो;

तो दीनास धरावयास टपून बसतो;
दीनास आपल्या जाळ्यांत ओढून धरितो.

१० लाचाराचा चुराडा होऊन तो वांकून जातो,
आणि त्याच्या बळकट पंजांत सांपडतो.

११ तो आपल्या मनांत म्हणतो,
देवाला विसर पडला आहे,
त्यानें आपलें तोंड लपविलें आहे, तो हें कधींच
पाहणार नाहीं.

१२ हे परमेश्वरा, ऊठ; हे देवा, आपला हात उगार;
दीनास विसरू नको.

१३ देवाला दुर्जन इसम कां तुच्छ मानितो ?
तूं झडती घेणार नाहीस असें तो आपल्या मनांत
कां म्हणतो ?

१४ तूं हें पाहिलेंच आहे,
उपद्रव व दुःख यांचा बदला आपल्या हातानें
देण्यासाठीं

त्यांजकडे तूं नजर लावितोस;
लाचार तुजवर हवाला टाकितो;
पोरक्यांचा साहाय्यकर्ता तूं आहेस.

१५ दुर्जनांचा भुज मोडून टाक;
दुष्टाचें दुष्कर्म निःशेष होईपर्यंत त्याचा पिच्छा
पुरीव.

- १६ परमेश्वर युगानुयुग राजा आहे;
त्याच्या देशांतून राष्ट्रं नष्ट झालीं आहेत.
१७ हे परमेश्वरा, तूं दीनांचा मनोरथ अगदीं पूर्ण
केला आहे;
त्यांचें मन तूं स्थिर करितोस;
१८ पोरक्यांस व पीडितांस न्याय मिळावा
आणि मृत्तिकेच्या घडलेल्या मनुष्यानें त्यांस इतःपर
दहशत घालूं नये म्हणून
तूं त्यांच्याकडे कान देतोस.

११ [मुख्य गवयासाठीं; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ मीं परमेश्वराचा आश्रय केला आहे;
तर तुम्ही माझ्या जिवाला असें कां म्हणतां कीं
तूं पक्ष्याप्रमाणें आपल्या डोंगराकडे उडून जा ?
२ पाहा, दुर्जन धनुष्य वांकवीत आहेत;
सरळ मनाच्यांस अंधारांत मारावयासाठीं दोरीला
तीर लावीत आहेत.
३ आधारस्तंभच ढांसळले
तर धार्मिक काय करणार ?
४ परमेश्वर आपल्या पवित्र मंदिरांत आहे;
परमेश्वराचें सिंहासन स्वर्गांत आहे;
त्याचे नेत्र मानवांस पाहतात,
त्याच्या पापण्या त्यांस अजमावितात.
५ परमेश्वर धार्मिकाला कसास लावितो;
त्याला दुर्जन व बलात्कारप्रिय यांचा वीट येतो.
६ दुर्जनांवरतीं तो पाशावर पाश टाकील;
अग्नि, गंधक व दाहक वारा
यांचा प्याला त्यांच्या वांढ्यास येईल.
७ कारण परमेश्वर न्यायी आहे;
त्याला धार्मिकता प्रिय आहे;
सरळांस त्याचें दर्शन होईल.

१२ [मुख्य गवयासाठीं; आठव्या (नीच)
स्वरावर गावयाचें दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, साहाय्य कर, कारण कोणी भक्ति-

मान उरला नाही;

मानवजातींतले विश्वसनीय लोक नाहीतसे झाले
आहेत.

- २ ते एकमेकांशीं असत्य भाषण करितात,
ते दुजाभाव ठेवून खुशामतीचे शब्द बोलतात.
३ खुशामत करणारे सर्व ओठ,
फुशारक्या मारणारी जिब्या परमेश्वर कापून टाकील.
४ ते म्हणतात, आम्ही आपल्या जिब्येनें प्रबल होऊं,
आमचे ओठ आमचेच आहेत,
आमचा धनी कोण ?
५ परमेश्वर म्हणतो, दीनांवरील
जुलमासुळें व कंगालांच्या उसाशांसुळें
मी आतां उठलों आहें,
ज्या आश्रयाचा सोस त्याला लागला आहे,
त्यांत मी त्यास सुरक्षित ठेवीन.
६ परमेश्वराचीं वचनें शुद्ध वचनें आहेत;
भट्टींत सात वेळां शुद्ध करून
भूमीवर ओतिलेल्या रुप्यासारखीं तीं आहेत.
७ हे परमेश्वरा, तूं त्यांस संभाळशील,
ह्या पिढीपासून तूं त्यांचा कायमचा बचाव करिशील.
८ मानवजातींत नीचलाला उच्चपद प्राप्त झालें
म्हणजे दुर्जन चोहोंकडे मिरवत चालतात.

१३ [मुख्य गवयासाठीं; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, तूं मला कोठवर विसरणार ? सर्वकाळ
काय ?
तूं मजपासून आपलें मुख कोठवर लपविणार ?
२ मीं कोठवर आपल्या मनांत बेत योजीत राहावें
आणि दिवसभर हृदयांत दुःख वागवावें ?
कोठवर माझा शत्रु मजवर वरचढ करणार ?
३ हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, मजकडे पाहा, माझें ऐक;
मला मृत्युनिद्रा येऊं नये म्हणून माझे डोळे
तेजवान कर;
४ नाही तर मीं याला जिंकिलें असें माझा वैरी
म्हणेल;

आणि मी ढळलों असतां माझे शत्रु उल्लासतील.

५ मीं तर तुझ्या दयेवर भरंवसा ठेविला आहे;

माझे हृदय तुझ्या तारणानें उल्लासेल.

६ परमेश्वरानें मजवर बहुत उपकार केले,

म्हणून मी त्यापुढें गायन करीन.

१४ [मुख्य गवयासाठीं; दाविदाचें स्तोत्र]

१ मूढ आपल्या मनांत म्हणतो, देव नाही;

लोक दुष्ट व अमंगळ कमें करितात,

सत्कर्म करणारा कोणी नाही.

२ कोणी समंजस आहे कीं काय,

कोणी देवभक्त आहे कीं काय,

हें पाहण्यासाठीं परमेश्वरानें मानवांकडे स्वर्गातून अवलोकन केलें;

३ ते सर्व मार्गभ्रष्ट झाले आहेत;

एकूण एक बिघडले आहेत,

सत्कर्म करणारा असा कोणी नाही, एकहि नाही.

४ सर्व दुष्कर्म करणारे अगदीं ज्ञानशून्य आहेत काय?

ते भाकरीप्रमाणें माझ्या लोकांस खातात,

परमेश्वराचें नाम घेत नाहीत.

५ पाहा, ते भयभीत झाले आहेत,

कारण देव धार्मिक लोकांत वसतो.

६ दीनाच्या विचारमसलतीची तुम्ही अवहेलना करितां,

पण त्याचा आश्रय परमेश्वर आहे.

७ देव करो आणि सीयोनेंतून इस्राएलाचा उद्धार होवो.

परमेश्वर आपल्या लोकांचें दास्य उलटवील,

तेव्हां याकोब उल्लासेल, इस्राएल हर्ष पावेल.

१५

[दाविदाचें स्तोत्र]

१ हे परमेश्वरा, तुझ्या मंडपांत कोण वस्ती करील?

तुझ्या पवित्र डोंगरावर कोण राहील?

२ जो सालिकतेनें चालतो व नीतीनें वागतो,

आपल्या मनापासून सत्य बोलतो,

३ आपल्या जिव्हेनें चुगली करीत नाहीं,

आपल्या सोबत्याचें वाईट करीत नाहीं,

आपल्या शेजाऱ्याची निंदा ऐकत नाहीं,

४ अधमाला तुच्छ लेखितो,

परमेश्वराचें भय बाळगणाऱ्यांचा सन्मान करितो,

आपण वाहिलेल्या शपथेनें अहित झालें

तरी ती मोडीत नाहीं,

५ आपला पैसा वाढीदिडीला लावीत नाहीं,

निरपराध्याची हानि करण्याकरितां लांच घेत नाहीं, तो;

जो असा वागतो तो कधीं ढळणार नाहीं.

१६

[दाविदाचें मित्ताम स्तोत्र]

१ हे परमेश्वरा, माझे रक्षण कर,

कारण मीं तुझा आश्रय धरिला आहे.

२ मीं परमेश्वराला म्हटलें, तूंच माझा प्रभु आहेस,

तुजपरतें मला सुख नाहीं.

३ पृथ्वीवरील पवित्र जन हेच श्रेष्ठ होत,

त्यांच्या ठायीं माझा सर्व आनंद आहे.

४ जे परमेश्वराला सोडून अन्य देवाच्या भक्तीस

लागतात त्यांना बहुत दुःखें होतील;

ते रक्तमय पेयार्पणें अर्पितात

तशीं मी अर्पणार नाहीं,

मी त्यांच्या देवांचें नांव घेणार नाहीं.

५ परमेश्वर माझ्या वतनाचा

व प्याल्याचा वांटा आहे;

माझा वांटा संभालणारा तूंच आहेस.

६ मजसाठीं मापनसूत्रें रमणीय स्थानीं पडलीं आहेत;

माझे वतन माझ्या मनाजोगें आहे.

७ परमेश्वरानें मला बोध केला आहे,

त्याचा मी धन्यवाद करितों;

माझे अंतर्गमहि मला रात्रीं उपदेश करितें.

- ८ मीं आपल्यापुढें परमेश्वराला नित्य ठेविलें आहे;
तो माझ्या उजवीकडे आहे,
म्हणून मी ढळणार नाहीं.
- ९ यास्तव माझें हृदय आनंदित होतें,
माझा आत्मा उल्लासतो;
माझा देहहि सुरक्षित राहतो.
- १० कारण तूं माझा जीव अधोलोकांत राहूं देणार
नाहींस;
तूं आपल्या भक्तास गर्तेचा अनुभव घडूं देणार
नाहींस;
- ११ जीवनाचा मार्ग तूं मला दाखविशील;
तुझ्या सान्निध्यांत पूर्णानंद आहे;
तुझ्या उजव्या हातांत सौख्यें सदोदित आहेत.

१७

[दाविदाची प्रार्थना]

- १ हे परमेश्वरा, न्यायवाद ऐक,
माझ्या आरोलीकडे लक्ष दे,
माझ्या निष्कपट मुखानें उच्चारिलेल्या प्रार्थनेकडे
कान दे.
- २ माझा निवाडा तुझ्यापुढें होवो;
तुझे डोळे समतेनें पाहतात.
- ३ तूं माझें हृदय पारखिलें आहे,
रात्रीं तूं माझी झडती घेतली आहे,
तूं मला तावून पाहिलें आहे,
तरी तुला कांहीं आढळलें नाहीं;
मी मुखानें अतिक्रमण करणार नाहीं,
असा संकल्प मीं केला आहे.
- ४ मनुष्यांच्या कृत्यांविषयीं म्हटलें तर, तुझ्या
तोंडच्या वचनानें
मीं आपणाला जबरदस्तांच्या
मार्गापासून दूर राखिलें आहे.
- ५ माझीं पावलें तुझ्या मार्गाला अगदीं धरून आहेत,
माझे पाय घसरले नाहीत.
- ६ मीं तुझा धावा केला आहे,

- कारण, हे देवा, तूं माझें ऐकितोस;
मजकडे कान दे, माझें म्हणणें ऐक.
- ७ तुझा आश्रय करणाऱ्यांचें
त्यांच्या विरोध्यांपासून
तूं आपल्या उजव्या हातानें रक्षण करितोस;
तर तूं आतां विशेष वात्सल्य दाखीव.
- ८ मला डोळ्याच्या बाहुलीप्रमाणें राख,
आपल्या पंखांच्या छायेत लपिव,
- ९ कारण दुर्जन मजवर जुलूम करितात,
माझे हाडवैरी मला घेरितात.
- १० त्यांना चरवी दाटली आहे;
ते आपल्या मुखानें गर्वाचें भाषण करितात.
- ११ आतां ते पावलोपावलीं आम्हांस घेरीत आहेत;
ते आम्हांस धुळीस मिळविण्यास पाहत आहेत.
- १२ फाडण्यास उतावळा झालेला सिंह,
टपून बसलेला तरुण सिंह,
थांसारखा तो आहे.
- १३ हे परमेश्वरा, ऊठ, त्याजशीं सामना कर, त्याला
घीत कर;
आपल्या तरवारीनें दुर्जनांपासून माझा जीव सोडीव.
- १४ हे परमेश्वरा, आपलें वतन इहलोकींच आहे असें
ज्यांस वाटतें,
ज्यांचें पोट तूं आपल्या भांडारांतून भरितोस,
अशा मानवांपासून, प्रापंचिक मानवांपासून
आपल्या हातानें माझा जीव सोडीव;
ते संतर्तीतच तृप्त असतात,
आणि आपण सांठविलेलें धन आपल्या मुलां-
साठीं मागे ठेवितात.
- १५ मी तर धार्मिक ठरून मला तुझ्या मुखानें
दर्शन घडो.
मी जागा होईन तेव्हां तुझ्या दर्शनानें माझी
तृप्ति होवो.

१८ [मुख्य गवथासाठीं; परमेश्वराचा सेवक
दाविद याचें स्तोत्र; परमेश्वरानें त्याला त्याच्या

सर्व वैय्यांच्या हातून व शौलाच्या हातून सोडविलें
त्या दिवशीं तो जीं वचनें गीतरूपानें परमेश्वरापुढें
बोलला तीं हीं:]

- १ हे परमेश्वरा, माझ्या सामर्थ्या,
मी तुजवर प्रेम करितों.
- २ परमेश्वर माझा दुर्ग, माझा गड, मला सोडविणारा,
माझा देव, माझा खडक आहे, त्याचा आश्रय मी
करितों;
तो माझे कवच, माझे तारणशृंग, माझा उंच
बुरूज आहे.
- ३ स्तुतिपात्र परमेश्वराचा मी धावा करितों,
तेव्हां शत्रूंपासून माझा बचाव होतो.
- ४ मृत्युबंधनांनीं मला वेष्टिलें,
नाशाच्या पुरांनीं मला घाबरें केलें.
- ५ अधोलोकाच्या बंधनांनीं मला घेरिलें,
मृत्युपाश मजवर आले.
- ६ मीं आपल्या संकटांत परमेश्वराचा धावा केला,
माझ्या वैवाला मीं हाक मारिली;
त्यानें आपल्या मंदिरांतून माझी वाणी ऐकिली
मीं मारिलेली हाक त्याच्या कार्नी गेली.
- ७ तेव्हां पृथ्वी हालली व कांपली,
पर्वतांचे पाये ढळमळले,
त्याला झोके बसले,
कारण तो संतप्त झाला होता.
- ८ त्याच्या नाकपुड्यांतून धूर निघत होता,
त्याच्या मुखांतून अग्नि निघून ग्राशीत चालला
होता,
त्यामुळें निखारे धगधगत होते.
- ९ तो आकाश लवचून खालीं उतरला;
त्याच्या पायांखालीं निबिड अंधकार होता.
- १० तो करुबारूढ होऊन उडाला,
त्यानें वायूच्या पंखांनीं वेगानें उड्डाण केलें.
- ११ त्यानें आपणास काळोखानें आच्छादून घेतलें,
त्यानें आपणाला मेघमय अंधाराचा,
दाट ढगांचा मंडप केला.

- १२ त्याजपुढील तेजांनं घनमेघांमधून
गारा व धगधगीत इंगळ बाहेर पडले.
- १३ परमेश्वरानें आकाशांत गर्जना केली,
परात्पराची वाणी झाली,
गारा व धगधगीत इंगळ पडले.
- १४ त्यानें आपले बाण सोडून त्यांची दाणादाण केली;
त्यानें विजा पाडून त्यांची त्रेधा उडविली.
- १५ तेव्हां हे परमेश्वरा, तुझ्या धमकीनें,
तुझ्या नाकपुड्यांतील श्वासाच्या सोसाट्यानें जला-
शयाचे तळ दिसूं लागले,
पृथ्वीचे पाये उघडे पडले.
- १६ त्यानें वरून हात लांब करून मला धरिलें,
आणि मोठ्या जलसंचयांतून मला बाहेर काढिलें.
- १७ माझा बलाढ्य वैरी, माझे द्वेषे यांपासून मला त्यानें
सोडविलें,
कारण ते मजहून अति बलिष्ठ होते.
- १८ माझ्या विपत्कालीं ते मजवर चालून आले;
तेव्हां परमेश्वर माझा आधार झाला.
- १९ त्यानें मला प्रशस्त स्थलीं बाहेर आणिलें;
त्याचा प्रसाद मजवर होता म्हणून त्यानें मला
सोडविलें.
- २० परमेश्वरानें माझ्या धार्मिकतेप्रमाणें मला फळ दिलें;
माझ्या हातांच्या निर्मलतेप्रमाणें त्यानें मला प्रति-
फळ दिलें.
- २१ कारण मी परमेश्वराचे मार्ग धरून राहिलों,
मीं आपल्या देवाला सोडण्याची दुष्टाई केली नाहीं;
- २२ त्याचे सर्व निर्णय माझ्या दृष्टीपुढें असत,
मीं त्याच्या विधींचा त्याग केला नाहीं.
- २३ मीं त्याच्याशीं निर्दोषतेनें वागत असें,
आणि मीं अधर्मापासून स्वताला अलिप्त राखिलें.
- २४ यास्तव परमेश्वरानें माझ्या धार्मिकतेप्रमाणें,
त्याच्या नजरेस आलेल्या माझ्या हाताच्या
निर्मलतेप्रमाणें,
मला प्रतिफळ दिलें.
- २५ दयाळू जनार्शीं तूं दयेनें वागतोस;

- सात्विकाशीं सात्विकतेनें वागतोस;
 २६ शुद्धाशीं तूं शुद्ध भावनेनें वागतोस,
 कुटिलाशीं तूं कुटिलतेनें वागतोस.
 २७ दीनजनांस तूं तारितोस;
 उद्गमत्त दृष्टीच्या लोकांस नीच करितोस;
 २८ तूं माझा दीप उजळितोस;
 परमेश्वर माझा देव माझ्या अंधकाराचा प्रकाश
 करितो.
 २९ तुझ्या साहाय्यानें मी फौजेवर चाल करून धावत
 जातो,
 माझ्या देवाच्या साहाय्यानें मी तट उद्धून जातो.
 ३० देवाविषयीं म्हणाल तर त्याचा मार्ग अव्यंग आहे;
 परमेश्वराचें वचन कसास लागलेलें आहे;
 त्याचा आश्रय करणाऱ्या सर्वांची तो ङाल आहे.
 ३१ परमेश्वरापरता देव कोण आहे !
 आमच्या देवापरता दुर्ग कोण आहे !
 ३२ तोच देव मला सामर्थ्याचा कमरबंद बांधितो,
 तो माझा मार्ग नीटनेटका करितो.
 ३३ तो माझे पाय हरिणीच्या पायांसारखे करितो,
 आणि उच्च स्थानीं माझी स्थापना करतो.
 ३४ तो माझ्या हातांस युद्धकला शिकवितो,
 म्हणून माझे भुज पितळी धनुष्य बांधितात.
 ३५ तूं मला आपलें तारणरूप कवच दिलें आहे;
 आपल्या उजव्या हातानें मला उचलून धरिलें आहे;
 तुझ्या लीनतेमुळें मला थोरवी प्राप्त झाली आहे.
 ३६ तूं माझ्या पावलांसाठीं प्रशस्त जागा केली आहे,
 माझे पाय घसरले नाहीत.
 ३७ मीं आपल्या वैऱ्यांच्या पाठीस लागून त्यांला
 आटोपिलें;
 आणि त्यांचा नायनाट केल्याशिवाय परत फिरलों
 नाहीं.
 ३८ मीं त्यांस इतका मार दिला कीं त्यांस उठतां
 येईना;
 त्यांस मीं पायांखालीं तुडविलें.
 ३९ लढाईकरितां तूं मला सामर्थ्याचा कमरबंद

- बांधिला;
 मजवर उठलेल्यांस तूं माझ्याखालीं भीत केलें.
 ४० तूं माझ्या वैऱ्यांस पाठ दाखवावयास लाविलें,
 मीं आपल्या द्वेष्यांचा अगदीं संहार केला.
 ४१ त्यांनीं ओरड केली तरी त्यांस सोडवावयाला
 कोणी नव्हता;
 त्यांनीं परमेश्वराचा धाबा केला तरी त्यानें त्यांचें
 ऐकिलें नाहीं.
 ४२ तेव्हां वाऱ्यानें उडणाऱ्या धुळीसारखें मीं त्यांचें
 चूर्ण केलें;
 रस्त्यांवरील चिखलप्रमाणें मीं त्यांस काढून
 टाकिलें.
 ४३ लोकांच्या बळेज्यांपासून तूं मला मुक्त केलें;
 तूं मला राष्ट्रांचा प्रमुख केलें;
 जे लोक माझ्या परिचयाचे नव्हते ते माझे
 अंकित झाले.
 ४४ माझी कीर्ति त्यांच्या कार्नीं पडतांच ते मला
 वश झाले;
 परदेशीय लोकांनीं माझे आर्जव केलें.
 ४५ परदेशीय लोक गलित झाले,
 ते आपल्या कोटांतून कांपत कांपत बाहेर आले.
 ४६ परमेश्वर जीवंत आहे;
 त्या माझ्या दुर्गाचा धन्यवाद होवो;
 माझे तारण करणाऱ्या देवाचा महिमा वाढो;
 ४७ त्याच देवानें मला सूड उग्रवूं दिला,
 अन्य राष्ट्रांस माझ्या सत्तेखालीं आणिलें.
 ४८ तोच मला माझ्या वैऱ्यांपासून सोडवितो;
 मजविरुद्ध उठणाऱ्यांवर तूं माझे वर्चस्व करितोस;
 बलात्कारी मनुष्यांपासून मला सोडवितोस.
 ४९ यास्तब हे परमेश्वरा, मी राष्ट्रांमध्ये तुझे
 स्तवन करीन,
 तुझ्या नामाचीं स्तोत्रें गाईन.
 ५० तो आपल्या राजाचा मोठा उद्धार करितो;
 आपल्या अभिषिक्ताला,
 दाविदाला व त्याच्या संततीला,

सर्वकाळ वात्सल्य दाखवितो.

१९ [मुख्य गवयासाठी; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ आकाश देवाचा महिमा वर्णितें;
अंतरिक्ष त्याची हस्तकृति दर्शवितें.
- २ दिवस दिवसाशीं संवाद करितो,
रात्र रात्रीला ज्ञान सांगते.
- ३ वाचा नाही, शब्द नाही.
त्यांची वाणी ऐकूं येत नाही.
- ४ तरी त्यांचा स्वर सर्व पृथ्वी आक्रमितो,
त्यांचे शब्द दिगंतरीं पोहंचतात.
सूर्यासाठीं आकाशांत त्यानें मंडप घातला आहे.
- ५ शय्यागृहांतून वरासारखा तो बाहेर पडतो;
तो वीरपुरुषाप्रमाणें आपल्या मार्गांनं धावण्यांत
आनंद पावतो.
- ६ आकाशाच्या एका सीमेपासून निघून,
तो दुसऱ्या सीमेपर्यंत भ्रमण करित जातो;
त्याच्या उष्णतेपासून कांहींएक सुटत नाही.
- ७ परमेश्वराचें नियमशास्त्र पूर्ण आहे,
तें मनाचें पुनरुज्जीवन करितें;
परमेश्वराचा निर्बंध विश्वसनीय आहे,
तो भोळ्यास समजस करितो.
- ८ परमेश्वराचे विधि सरळ आहेत,
ते हृदयाला आनंदित करितात;
परमेश्वराची आज्ञा चोख आहे,
ती नेत्रांला प्रकाश देते.
- ९ परमेश्वराचें भय शुद्ध आहे,
तें सर्वकाळ टिकणारें आहे;
परमेश्वराचे निर्णय सत्य आहेत,
ते सर्वथैव न्याय्य आहेत.
- १० ते सोन्यापेक्षां, बावनकशी सोन्याच्या राशीपेक्षां
इष्ट आहेत,
ते मधापेक्षां, मोहोळांतून पाझरणाच्या मधापेक्षां
गोड आहेत.

- ११ शिवाय त्यांपासून तुझ्या सेवकाला बोध होतो;
ते पाळिल्यानें मोठी फलप्राप्ति होते.
- १२ स्वतांच्या चुका कोणाला दिसतात !
गुप्त दोषांपासून मला मुक्त कर.
- १३ तसेंच जाणूनबुजून घडणाऱ्या पातकांपासून
आपल्या सेवकाला आवर;
त्यांची सत्ता मजवर न चालो,
म्हणजे मी पूर्ण होईन
आणि महापातकापासून अलिप्त राहीन.
- १४ हे परमेश्वरा, माझ्या दुर्गा, माझ्या उद्धारका,
माझ्या तोंडचे शब्द व माझ्या मनचे विचार
तुला मान्य असोत.

२० [मुख्य गवयासाठी; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ संकटाच्या दिवशीं परमेश्वर तुझें ऐको;
याकोबाच्या देवाचें नाम तुला उच्चपदीं स्थापो;
- २ पवित्रस्थानांतून तो तुला साहाय्य पाठवो,
सीयोनांतून तो तुला आधार देवो;
- ३ तो तुझ्या सर्व अर्पणांचें स्मरण ठेवो,
तुझा होम त्याला मान्य होवो; [सेला]
- ४ तुझा मनोरथ तो पूर्ण करो,
तुझे सर्व संकल्प सिद्धीस नेवो.
- ५ तुझ्या तारणामुळें आम्ही जयोत्सव करूं;
आमच्या देवाच्या नामाचा ध्वज उभारूं;
तुझ्या सर्व मागण्या परमेश्वर पुऱ्या करो.
- ६ परमेश्वर आपल्या अभिषिक्ताला तारितो,
हें मला आतां कळून आलें;
तो आपल्या उजव्या हाताच्या उद्धारक प्रतापाचीं
कृत्यें करून
आपल्या पवित्र स्वर्गांतून त्याचें ऐकेल.
- ७ कोणी रथांची व कोणी घोड्यांची प्रशंसा मिरवितात;
आम्ही तर परमेश्वराच्या नामाची प्रशंसा करूं.
- ८ ते वांकून खालीं पडले आहेत;
आम्ही तर उठून ताठ उभे आहों.
- ९ हे परमेश्वरा, तारण कर;

आम्ही धावा करितों तेव्हां राजानें आमचें ऐकावें.

२१ [मुख्य गवयासाठी; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, तुझ्या सामर्थ्यामुळे राजा हर्ष करितो;
तूं केलेल्या तारणामुळे त्याला केवढा उल्लास होतो!
- २ त्याचा मनोरथ तूं पूर्ण केला आहे,
त्याचा तोंडचें मागणें तूं अमान्य केलें नाही. [सेला]
- ३ कल्याणदायी वरदानें घेऊन तूं त्याला सामोरा येतोस;
तूं त्याच्या मस्तकीं शुद्ध सुवर्णाचा मुकुट घालितोस.
- ४ त्यानें तुजजवळ जीवन मागितलें;
तूं त्याला युगानुयुगाचें दीर्घ आयुष्य दिलें.
- ५ तुझ्या तारणानें त्याचें मोठें गौरव होतें;
तूं त्याला प्रताप व महिमा यांनीं भूषित करितोस.
- ६ तूं त्याला सर्वकाळ भरपूर वरकत देतोस;
तूं त्याला आपल्या समक्षतेनें आनंदित करितोस.
- ७ कारण परमेश्वरावर राजाची श्रद्धा आहे,
परात्पराच्या कृपेनें तो ढळणार नाही.
- ८ तुझा हात तुझ्या सर्व वैच्यांवर पडेल;
तुझा उजवा हात तुझ्या द्वेष्ट्यांवर पडेल.
- ९ तूं प्रगट होशील तेव्हां तूं त्यांस जळजळीत भट्टी-
सारखें करिशील;
परमेश्वर आपल्या क्रोधानें त्यांस ग्राशील,
अग्नि त्यांचा संहार करील.
- १० त्यांचें फळ पृथ्वीवरून, त्यांचें बीज मानवजातींतून
तूं नाहीसें करिशील.
- ११ कारण त्यांनीं तुझें अनिष्ट चितिलें;
त्यांनीं युक्ति योजिली ती त्यांस साधावयाची नाही.
- १२ तूं त्यांस पाठ दाखवावयास लाविशील,
आपल्या धनुष्याची दोरी ओढून त्यांच्या मुखावर
नेम धरिशील.
- १३ हे परमेश्वरा, तूं आपल्या सामर्थ्यानें उन्नत हो;
आम्ही गानवादन करून तुझा पराक्रम वाखाणूं.

[मुख्य गवयासाठी; प्रभातहरिणी
रागावर दाविदाचें स्तोत्र]

- १ माझ्या देवा, माझ्या देवा, तूं मला कां अंतरलास?
माझ्या दुःखाचा आकोश ऐकून माझा बचाव करा-
वयास तूं जवळ नाहीस.
- २ माझ्या देवा, दिवसा मी धावा करितों तरी तूं
ऐकत नाहीस;
रात्रीहि धावा करितों तरी मला चैन पडत नाही.
- ३ हे इस्राएलाच्या स्ववनांत वसणाऱ्या, तूं पवित्र
आहेस.
- ४ आमचे पूर्वज तुजवर भाव ठेवीत;
ते तुजवर भाव ठेवीत आणि तूं त्यांस मुक्त करित
असस.
- ५ ते तुझा धावा करित आणि मुक्त होत,
ते तुजवर भाव ठेवीत, आणि निराश होत नसत.
- ६ मी तर कीटक आहे, मानव नव्हें;
मनुष्यांनीं निंदिलेला, लोकांनीं धिक्कारिलेला आहे.
- ७ मला पाहणारे सर्व माझा उपहास करितात,
वाकुल्या दाखवितात, थेंबेनें डोकें हालवितात;
- ८ ते म्हणतात, परमेश्वरावर आपला हवाला टाक;
तो त्याला मुक्त करो;
तो त्याला सोडवो, तो त्याचा आवडता आहे.
- ९ मला उदरांतून बाहेर आणणारा तूंच आहेस;
मी आईचें स्तनपान करित होतो तेव्हां तूं मला
आपणावर भाव ठेवण्याची स्फूर्ति दिली.
- १० मी जन्मलों तेव्हांपासून मला तुझ्या हातीं सोपलेलें
आहे;
मातेच्या उदरांतून बाहेर पडलों तेव्हांपासून तूंच
माझा देव आहेस.
- ११ मजपासून दूर राहूं नको, कारण संकट येऊन
ठेपलें आहे;
आणि साहाय्य करणारा कोणी नाही.
- १२ बहुत गोष्ट्यांनीं मला वेढिलें आहे;
बाशानच्या दांडग्या गोष्ट्यांनीं मला घेरिलें आहे.
- १३ फाडून टाकणारा व गर्जना करणारा सिंह
यासारखे ते तोंड वासून मजवर आले आहेत.
- १४ मी पाण्यासारखा ओतला गेलों आहे,

- माझ्या हाडांचे सर्व सांधे ढिले झाले आहेत;
माझे हृदय मेणासारखे झाले आहे;
तें आंतल्या आंत विरघळले आहे.
- १५ माझी शक्ति आदून खापरीसारखी झाली आहे;
माझी जीभ माझ्या टाळूस चिकटली आहे;
तूं मला मरणाच्या धुळीस मिळवीत आहेस.
- १६ कुत्र्यांनीं मला वेढिलें आहे;
दुर्जेनांच्या टोळीनें मला घेरिलें आहे;
त्यांनीं माझे हातपाय विंधिले आहेत.
- १७ मला आपलीं सर्व हाडें मोजितां येतात;
ते मजकडे टक लावून पाहतात.
- १८ ते माझीं वस्त्रे आपसांत वांदून घेतात
आणि माझ्या पेहरावावर चिठ्या टाकतात.
- १९ हे परमेश्वरा, तूं दूर राहूं नको;
हे माझ्या सामर्थ्या, माझ्या साहाय्यासाठीं लवकर.
- २० तूं माझा जीव तरवारीपासून सोडीव;
कुत्र्याच्या पंजातून माझा प्राण सोडीव.
- २१ सिंहाच्या जबड्यापासून मला वांचव;
गव्यांनीं मला शिंगावर घेतलें असतां तूं माझा
धावा ऐकिला.
- २२ मी आपल्या बांधवांजवळ तुझ्या नामाची कीर्ति
वर्णन;
लोकसभेंत तुझें स्तवन करीन.
- २३ अहो परमेश्वराचें भय धरणाऱ्यांनो, त्याचें स्तवन
करा;
याकोबाचे वंशजहो, तुम्ही सर्व त्याचें गौरव करा;
इस्त्राएलाचे सर्व वंशजहो, तुम्ही सर्व त्याचें भय
धरा.
- २४ कारण त्यानें पीडिताची याचना तुच्छ लेखिली
नाहीं व तिचा वीट मानिला नाहीं;
त्यानें आपलें मुख त्याच्या दृष्टीआड केलें नाहीं;
तर त्यानें धावा केला तेव्हां त्यानें तो ऐकिला.
- २५ महासभेंत तुजमुळेंच मी स्तवन करितों;
त्याच्या भक्तांसमक्ष मी आपले नवस फेडीन.

- २६ दीन जन अन्न सेवन करून तृप्त होतील;
परमेश्वराला शरण जाणारे त्याची स्तुति करतील;
तुम्ही चिरंजीव असा.
- २७ दिगंतरींचे सर्व जन परमेश्वराला स्मरून त्याजकडे
बळतील;
सगळीं राष्ट्रकुलें तुला दंडवत घालतील.
- २८ कारण राज्य परमेश्वराचें आहे;
तोच राष्ट्रांचा शास्ता आहे.
- २९ पृथ्वीवरील सर्व थोर लोक भोजन करतील व
त्याला भजतील;
धुळीस मिळालेले सर्व त्याला नमन करतील,
ज्याला आपला जीव वांचवितां येत नाहीं तेहि
नमतील.
- ३० त्यांचे वंशजहि त्याची सेवा करतील;
पुढल्या पिढीच्या लोकांस प्रभूविषयीं कथन
करतील.
- ३१ तेहि येऊन भावी पिढीला त्याचें न्याय्यत्व
कळवतील;
त्यानेंच हें सिद्धीस नेलें असें म्हणतील.

२३

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ परमेश्वर माझा मेंढपाळ आहे;
मला कांहीं उणें पडणार नाहीं.
- २ तो मला हिरव्याचार कुरणांत बसवितो;
तो मला शांत पाण्याजवळ नेतो.
- ३ तो माझा जीव ताजातवाना करितो;
तो आपल्या नामास्तव मला नीतिमार्गांनीं
चालवितो.
- ४ मृत्युच्छायेच्या दरींतूनहि मी जात असलों
तरी अरिष्टांस भिणार नाहीं,
कारण तूं मजबरोबर आहेस;
तुझी आंकडी व तुझी काठी मला धीर देतात.
- ५ तूं माझ्या शत्रूंच्या देखत मजपुढें ताट वाढितोस;
तूं माझ्या डोक्याला तेलाचा अभ्यंग करितोस;

माझे पात्र कांठोकाठ भरलें आहे.

६ माझ्या आयुष्याचे सर्व दिवस मला कल्याण व दया
हीं लाभतील;

आणि परमेश्वराच्या घरांत मी चिरकाल राहीन.

२४

[दाविदाचें स्तोत्र]

१ पृथ्वी व तीवरील सर्व कांहीं परमेश्वराचें आहे;
जग व त्यांत राहणारे परमेश्वराचे आहेत.

२ कारण त्यानेंच सागरावर तिचा पाया घातला,
त्यानेंच जलप्रवाहांवर तिला स्थिर केलें.

३ परमेश्वराच्या गिरीवर कोण चढेल ?
त्याच्या पवित्र स्थानांत कोण उभा राहील ?

४ ज्याचे हात स्वच्छ आणि मन शुद्ध
आहे,

जो आपलें चित्त असल्याकडे लावीत नाहीं,
व कपटानें शपथ वाहत नाही तो.

५ त्याला परमेश्वरापासून आशीर्वाद मिळेल,
आपल्या उद्धारक देवाच्या हातून तो धार्मिक ठरेल.

६ त्याला शरण जाणारे हेच लोक होत;
हे याकोबाच्या देवा, तुझ्या दर्शनासाठीं उत्सुक
असलेले हेच लोक होत. [सेला]

७ अहो वेशींनो, उन्नत व्हा;
पुरातन द्वारांनो, उंच व्हा;
म्हणजे प्रतापशाली राजा आंत येईल.

८ हा प्रतापशाली राजा कोण ?
बलवान् व पराक्रमी परमेश्वर,
युद्धांत पराक्रमी परमेश्वर तोच.

९ अहो वेशींनो, उन्नत व्हा;
पुरातन द्वारांनो, उंच व्हा;
म्हणजे प्रतापशाली राजा आंत येईल.

१० हा प्रतापशाली राजा कोण ?
सेनाधीश परमेश्वर,
हाच प्रतापशाली राजा.

२५

[दाविदाचें स्तोत्र]

१ हे परमेश्वरा, तुजकडे मी आपलें चित्त लावितों.

२ हे देवा, तुजवर माझी श्रद्धा आहे;

माझी फजिती होऊं देऊं नको;

माझ्या वैच्यांना मजवर विजयी होऊं देऊं नको.

३ तुझी कास धरणारा कोणीच फजीत होत नाहीं;
निष्कारण कपट करणारे फजीत होतात.

४ हे परमेश्वरा, तुझ्या वाटा मला दाखीव;

तुझे मार्ग मला प्रगट कर.

५ तूं आपल्या सत्पथानें मला ने, मला शिक्षण दे,
कारण तूं माझा उद्धारक देव आहेस;
मी तुझी नित्य प्रतीक्षा करितों.

६ हे परमेश्वरा, तूं आपला कळवळा व वात्सल्य
हीं आठीव;

तीं पुरातन काळापासून आहेत.

७ हे परमेश्वरा, माझीं तारुण्यांतलीं पातकें व माझे
अपराध आठवूं नको;

तूं आपल्या वात्सल्यानुसार आपल्या सौजन्यानें
माझें स्मरण कर.

८ परमेश्वर श्रेष्ठ व सरळ आहे,
म्हणून तो पाण्यांस सन्मार्ग दाखवितो.

९ तो नष्ट जनांस न्यायपथाला लावितो;
तो दीनांस आपला मार्ग शिकवितो.

१० परमेश्वराचा करार व त्याचे विधि पाळणाऱ्यांस
त्याचे सर्व मार्ग वात्सल्यमय व सत्यपूर्ण आहेत.

११ हे परमेश्वरा, तूं आपल्या नामासाठीं माझ्या
दुष्टाईची क्षमा कर;
ती फार झाली आहे.

१२ परमेश्वराचें भय धरणारा असा मनुष्य कोण ?
त्यानें जो मार्ग धरवा त्याविषयींचें शिक्षण तो
त्याला देईल.

१३ त्याचा जीव सुखासमाधानानें राहील;
त्याचा वंश पृथ्वीचें वतन पावेल.

१४ परमेश्वराचें सख्य त्याचें भय धरणाऱ्यांबरोबर असतें;

तो आपला करार त्यांस कळवील.

१५ माझे नेत्र परमेश्वराकडे निल लागले आहेत;

तो माझे पाय जाळ्यांतून सोडवील.

१६ मजकडे वळून मला प्रसन्न हो;

कारण मी निराश्रित व दीन आहे.

१७ माझ्या मनावरचें दडपण काढ;

माझ्या संकटांतून मला सोडीव.

१८ माझी दैन्यावस्था व माझे कष्ट पाहा;

माझ्या सर्व पापांची क्षमा कर.

१९ माझे वैरी पाहा, ते बहुत झाले आहेत;

ते अत्यंत कठोरपणें माझा द्वेष करितात.

२० माझ्या जिवाचें रक्षण कर;

मला मुक्त कर;

मी तुझा आश्रय धरिला आहे म्हणून माझी

फजिती होऊं देऊं नको.

२१ सात्विकपण व सरळपण माझें संरक्षण करोत,

कारण मी तुझी प्रतीक्षा करीत आहे.

२२ हे देवा, झालास त्याच्या सर्व संकटांतून सोडीव.

२६

[दाविदाचें स्तोत्र]

१ हे परमेश्वरा, माझा न्याय कर, कारण मी
सात्विकपणें वागलों आहे;

आणि परमेश्वरावर अढळ भाव ठेविला आहे.

२ हे परमेश्वरा, मला कसास लाव, माझी पारख कर;

माझें अंतर्त्याम व माझें हृदय पडताळून पाहा.

३ तुझें वात्सल्य माझ्या दृष्टीपुढें आहे;

तुझ्या सत्यमार्गानें मी चाललों आहे.

४ अधमांच्या मंडळींत मी बसलों नाहीं;

कपटी लोकांची संगत मीं धरिली नाहीं.

५ दुष्कर्म्यांच्या जमसभेचा मी द्वेष करितों;

दुर्जनांबरोबर मी बसत नाहीं.

६ हे परमेश्वरा, मी निर्दोषतेनें आपले हात धुईन,

तेव्हां तुझ्या वेदीला फेरा घालीन;

७ म्हणजे मला तुझें उपकारस्मरण प्रकट करावयास

व तुझीं सर्व आश्चर्यकर्में वर्णावयास सांपडेल.

८ हे परमेश्वरा, तुझ्या मंदिराचें स्थान,

तुझ्या गौरवाचें निवासस्थान हीं मला प्रिय आहेत.

९ पातक्यांबरोबर माझा जीव,

घातकी मनुष्यांबरोबर माझा प्राण काढून

नेऊं नको;

१० त्यांचे हात उपद्रवानें,

त्यांचा उजवा हात लांचांनीं भरलेला आहे.

११ मी तर सात्विकपणें वागेन;

माझा उद्धार कर, मजवर दया कर.

१२ माझा पाय प्रशस्त स्थळीं स्थिर आहे;

जनसभांत मी परमेश्वराचा धन्यवाद करीन.

२७

[दाविदाचें स्तोत्र]

१ परमेश्वर माझा प्रकाश व माझें तारण आहे;

मी कोणाची भीति बाळगूं ?

परमेश्वर माझ्या जिवाचा दुर्ग आहे, मी कोणाचें

भय धरूं ?

२ माझे शत्रु व द्वेषे असे जे दुष्कर्मी

माझें मांस खाऊन टाकण्यास मजवर चढाई करून

आले,

तेव्हां तेच ठेंव खाऊन पडले.

३ सैन्यानें मजपुढें ठाणें दिलें तरी माझें हृदय कचर-

णार नाहीं;

मजवर युद्धप्रसंग ओढवला तरीहि मी हिंमत

धरून राहीन.

४ परमेश्वराजवळ मीं एक वरदान मागितलें, त्याच्या

प्राप्तीसाठीं मी झटेन;

तें हें कीं माझ्या सर्व आयुष्यभर परमेश्वराच्या

मंदिरां माझी वस्ती व्हावी;

म्हणजे मी परमेश्वराचें मनोहर रूप पाहत राहीन

व त्याच्या पवित्र स्थानीं ध्यान करीन.

५ तो तर विपत्कालीं मला आपल्या मंडपांत लपवूं

ठेवील;

तो मला आपल्या डेऱ्याच्या गुप्त स्थळीं ठेवील;

- तो मला खडकावर उचलून ठेवील.
- ६ आतां सभोंवतालच्या माझ्या वैन्यांवर माझे मस्तक उन्नत होईल;
- त्याच्या डेऱ्यांत मी उत्सवपूर्वक यज्ञ करीन;
- मी गायन करीन, परमेश्वराचें गुणगान गाईन.
- ७ मी उच्चस्वरानें तुझा धावा करीत आहे, हे परमेश्वरा, ऐक;
- मजवर दया कर, माझी याचना ऐक.
- ८ माझे दर्शन घ्या असें तूं म्हटलें तेव्हां माझे हृदय म्हणालें
- हे परमेश्वरा, मी तुझ्या दर्शनाला उत्सुक झालों आहे.
- ९ तूं आपलें मुख माझ्या दृष्टीआड करूं नको;
- आपल्या सेवकाला रागानें दूर घालवूं नको;
- तूं माझे साहाय्य होत आला आहेस;
- हे माझ्या उद्धारक देवा, माझा त्याग करूं नको,
- मला सोडूं नको.
- १० माझ्या आईबापांनीं मला सोडिलें आहे,
- तरी परमेश्वर मला जवळ घेईल.
- ११ हे परमेश्वरा, आपला मार्ग मला दाखीव;
- लोक माझ्या पाळतीवर बसले आहेत,
- म्हणून मला धोपट मार्गानें ने.
- १२ माझ्या शत्रूंच्या इच्छेवर मला सोपवूं नको,
- कारण खोटे साक्षी व निष्ठुरपणाचे फुत्कार टाकणारे
- मजवर उठले आहेत.
- १३ ह्या जीवलोकींच परमेश्वराची दया मजवर होईल
- अशी जर माझी श्रद्धा नसती तर मग काय!
- १४ परमेश्वराची प्रतीक्षा कर;
- धीर धर, हिंमंत बांध; परमेश्वराचीच प्रतीक्षा कर.
- २८ [दाविदाचें स्तोत्र]
- १ हे परमेश्वरा, मी तुझा धावा करितों;
- माझ्या दुर्गा, माझे न ऐकिलेंसें करूं नको;
- नाहीं तर तूं मजशीं मौन धरिल्यास

- गेंतें पडणाऱ्यासारखी माझी गति होईल.
- २ मी तुझा धावा करितों, तुझ्या पवित्र गाभाऱ्याकडे हात वर करितों,
- तेव्हां माझी दीनवाणी ऐक.
- ३ मनांत दगा असून आपल्या शेजाऱ्यांशीं नेह-भावानें बोलणारे
- असे दुर्जन व दुष्कर्मी यांच्याबरोबर मला ओढून नेऊं नको.
- ४ त्यांच्या करणीप्रमाणें, त्यांच्या कर्मांच्या दुष्टतेप्रमाणें त्यांच्या हातांच्या कृतीप्रमाणें त्यांचें पारिपत्य कर;
- त्यांच्या कर्मांचें फळ त्यांस दे.
- ५ परमेश्वराचीं कृत्यें, त्यांच्या हातची कृति, ते श्यानांत आणीत नाहींत म्हणून तो त्यांस पाडून टाकील,
- उभारणार नाहीं.
- ६ परमेश्वर धन्यवादित असो,
- कारण त्यानें माझी दीनवाणी ऐकिली आहे.
- ७ परमेश्वर माझे सामर्थ्य व माझी ढाल आहे;
- त्याजवर माझ्या हृदयानें भाव ठेविला आणि मी साहाय्य पावलों;
- यास्तव माझे हृदय उल्लासतें;
- मी गीत गाऊन त्याचें स्तवन करीन,
- ८ परमेश्वर त्यांचें सामर्थ्य आहे,
- तोच आपल्या अभिषिक्ताचा तारणदुर्ग आहे.
- ९ तूं आपल्या लोकांस तार, आपल्या वतनाला आशीर्वाद दे;
- त्यांचा प्रतिपाळ कर, त्यांस सदोदित वाहून ने.

२९

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ अहो दिव्यदूतहो, परमेश्वराला श्रेय द्या,
- परमेश्वराला गौरव व सामर्थ्य यांचें श्रेय द्या.
- २ परमेश्वराला त्याच्या वैभवी नामाचें श्रेय द्या;
- पवित्र्यानें युक्त होऊन त्याची आराधना करा.
- ३ परमेश्वराचा ध्वनि जलांमधून चढत आहे;
- १ मुळांत: देवाचे पुत्र

- तेजपूर्ण देव गर्जना करीत आहे;
परमेश्वर जलाशयांवर आहे.
- ४ परमेश्वराचा ध्वनि प्रबल आहे;
परमेश्वराचा ध्वनि प्रतापमय आहे.
- ५ परमेश्वराचा ध्वनि देवदारु मोडितो;
परमेश्वर लबानोनांचे देवदारु मोडितो.
- ६ तो त्यांस वासराप्रमाणे उसळावयास लावितो;
लबानोन व शियोन यांस गव्याच्या वत्साप्रमाणे
उसळावयास लावितो.
- ७ परमेश्वराचा ध्वनि अभिज्वाला भेदितो.
- ८ परमेश्वराचा ध्वनि वनें कंपयमान करितो;
परमेश्वर कादेशचें वन कंपित करितो.
- ९ परमेश्वराचा ध्वनि हरिणींस गर्भ गाळावयास
लावितो
आणि वनवृक्ष बोडके करितो;
त्याच्या मंदिरांत सर्वत्र महिमा ! महिमा !
असा ध्वनि दुमदुमतो.
- १० परमेश्वर जलप्रलयावर आरूढ होतो;
परमेश्वर राजासनावर सर्वकाळ बसलेला आहे.
- ११ परमेश्वर आपल्या लोकांस सामर्थ्य देईल;
परमेश्वर आपल्या लोकांस शांतीचें वरदान
देईल.
- ३०** [गृहप्रवेशाच्या वेळीं गावयाचें दाविदाचें स्तोत्र]
- १ हे परमेश्वरा, मी तुझी थोरवी गाईन, कारण
तूं मला उद्धरिलें आहे;
तूं माझ्या वैऱ्यांस मजवर हर्षू दिलें नाहीं.
- २ हे परमेश्वरा, माझ्या देवा,
मीं तुझा धावा केला आणि तूं मला रोगमुक्त
केलें.
- ३ हे परमेश्वरा, तूं माझा जीव अधोलोकांतून वर
काढिला;
तूं मला जिवंत राखिलें, मला गर्तेत पडूं दिलें
नाहीं.
- ४ अहो परमेश्वराचे भक्तहो, त्याचें गुणगान गा;

आणि त्याच्या पवित्र नामाचें स्मरण करितांना
धन्यवाद करा.

- ५ त्याचा क्रोध क्षणमात्र राहतो;
त्याचा प्रसाद आयुष्यभर राहतो;
रात्रौ विलापानें बिन्हाड केलें
तरी प्रातःकाळीं हर्षध्वनि होतो.
- ६ मीं तर आपल्या संपत्कालीं म्हटलें,
मी कधीं ढळणार नाहीं.
- ७ हे परमेश्वरा, तूं प्रसन्न होऊन माझा पर्वत खंबीर
केला;
तूं आपलें मुख लपविलें तोंच मी भयभीत झालों.
- ८ हे परमेश्वरा, मीं तुझा धावा केला;
परमेश्वराची विनवणी करून मी म्हणालों:
- ९ माझा रक्तपात झाल्यानें, मी गर्तेत पडल्यानें
काय लाभ ?
माती तुझी स्तुति करील काय ? ती तुझें सत्य
विदित करील काय ?
- १० हे परमेश्वरा, ऐक, मजवर दया कर;
हे परमेश्वरा, माझें साहाय्य कर.
- ११ तूं माझा विलाप दूर करून मला नाचावयास
लाविलें आहे;
तूं माझें गोनटाट काढून मला हर्षाचा कटिबंध
नेसविला आहे;
- १२ यासाठीं कीं माझ्या आत्म्यानें
तुझें गुणगान गावें, गण्य राहूं नये;
हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, मी सर्वकाळ तुझें
उपकारस्मरण करीन.
- ३१** [मुख्य गवयासाठीं; दाविदाचें स्तोत्र]
- १ हे परमेश्वरा, मीं तुझा आश्रय धरिला आहे;
मला कधीं लज्जित होऊं देऊं नको;
तूं आपल्या न्यायानें मला मुक्त कर.
- २ मजकडे आपला कान लाव;
मला सत्वर सोडीव;
तूं माझा प्रबल दुर्ग हो;

- माझ्या वचावासाठी आश्रयस्थान हो:
- ३ कारण माझा दुर्ग, व माझा गड तूं आहेस;
तूं आपल्या नामास्तव मला हातीं धरून चालीव.
  - ४ त्यांनीं मजसाठीं चोरून मांडिलेल्या जाळ्यांतून तूं
मला सोडीव,
  - कारण तूं माझा आश्रय आहेस.
  - ५ तुझ्या हातीं मी आपला आत्मा सोपवितों;
हे परमेश्वरा, सत्यस्वरूप देवा,
तूं मला उद्धरिलें आहे.
  - ६ निरर्थक मूर्तीला भजणाऱ्यांचा मी द्वेष करितों;
माझा भाव तर परमेश्वरावर आहे.
  - ७ मी तुझ्या प्रसादानें उल्लास व हर्ष पावेन;
कारण तूं माझी दैन्यावस्था पाहिली आहे;
माझ्या जिवावरलीं संकटें तुला अवगत आहेत.
  - ८ तूं मला वैन्याच्या कोंडींत सांपडूं दिलें नाहीं;
माझे पाय तूं प्रशस्त स्थळीं स्थिर केलें.
  - ९ हे परमेश्वरा, मजवर कृपा कर,
कारण मी संकटांत आहे;
माझे नेत्र, माझा जीव व माझे शरीर हीं दुःखानें
क्षीण झालीं आहेत.
  - १० माझे आयुष्य शोकांत, माझीं वर्षें उसासे टाक-
ण्यांत गेलीं आहेत;
माझ्या दुष्टाईनें माझी शक्ति क्षीण झाली आहे,
माझीं हाडें जीणें झालीं आहेत.
  - ११ माझ्या सर्व शत्रूंमुलें माझी निंदा होत आहे;
माझ्या शेजाऱ्यांपाजाऱ्यांत माझी फार निर्भर्त्सना
होत आहे;
माझ्या ओळखीपाळखीच्या लोकांस माझे भय
वाटत आहे;
मला रस्त्यांत पाहून लोक पळून जातात.
  - १२ स्मरणांतून गेलेल्या स्मृतासारखा माझा विसर
पडला आहे;
फुटक्या भांज्यासारखा मी झालों आहे.
  - १३ कारण बहुतांच्या तोंडून माझी बेअब्रू झालेली मी
ऐकिली आहे;

- पाहानें तिकडे भ्रांतीच !
मजविरुद्ध मनसुबा करून
त्यांनीं माझा जीव घेण्याची योजना केली.
- १४ हे परमेश्वरा, मीं तर तुजवर भाव ठेविला आहे;
मीं म्हणतो, तूं माझा देव आहेस.
  - १५ माझे दिवस तुझ्या हातीं आहेत;
माझ्या वैन्यांच्या हातांतून, माझ्या पाठीस लाग-
णाऱ्यांपासून मला सोडीव.
  - १६ तूं आपल्या सेवकावर आपला मुखप्रकाश पाड;
तूं आपल्या वात्सल्यानें मला तार.
  - १७ हे परमेश्वरा, मला लज्जित होऊं देऊं नको;
कारण मीं तुझा धावा केला आहे;
दुर्जन लज्जित होवोत, ते अधोलोकांत निःशब्द
राहोत.
  - १८ धार्मिकाविरुद्ध गर्वानें, तिरस्कारानें व उद्दामपणानें
बोलणाऱ्यांची वाचा बंद पडो.
  - १९ तुझे चांगुलपण किती थोर आहे !
तुझे भय धरणाऱ्यांकरितां तूं तें सांठवून ठेविलें
आहे,
तुझा आश्रय करणाऱ्यांसाठीं मनुष्यमात्रांदेखत
तूं तें सिद्ध केलें आहे.
  - २० तूं आपल्या समक्षतेच्या गुप्त स्थळीं मनुष्यांच्या
कलहापासून त्यांस लपवितोस;
शब्दकलहापासून त्यांस आपल्या मंडपांत रक्षितोस.
  - २१ परमेश्वर धन्यवादित असो;
त्यानें मला तटबंदीच्या शहरांत ठेवून आपल्या
वात्सल्याचें कौतुक दाखविलें आहे.
  - २२ मी तर अधीर होऊन म्हणालों,
मी तुझ्या दृष्टीपुढून दूर झालों आहे;
तरी मीं तुझा धावा केला तेव्हां तूं माझ्या विन-
वणीचा शब्द ऐकिला.
  - २३ अहो परमेश्वराचे सर्व भक्तहो, तुम्ही त्याजवर
प्रेम करा;
परमेश्वर सत्यक्षीलांचें रक्षण करितो;
गर्विष्ठांचें पुरें पारिपत्य करितो.

२४ अहो परमेश्वराची आशा धरणारे,
तुम्ही सर्व हिम्मत बांधा, तुमचें मन धीर धरो.

३२ [दाविदाचें मास्कीळ (ध्यानपर) स्तोत्र]

१ ज्याच्या अपराधाची क्षमा झाली आहे,
ज्याच्या पापावर पांघरूप घातलें आहे, तो धन्य !

२ ज्याच्या हिशेबी परमेश्वर अधर्माचा दोष लावीत
नाहीं

व ज्याच्या मनांत कपट नाही,
तो मनुष्य धन्य !

३ मी गप्प राहिलों होतों,
तेव्हां सतत कण्हण्यामुळें माझीं हाडें जीण झालीं;

४ कारण रात्रंदिवस तुझ्या हाताचा भार मजवर
होता;

उन्हाळ्याच्या तापानें माझ्यांतलें पाणी सुकून
गेलें. [सेला]

५ मीं आपलें पाप तुजजवळ कबूल केलें;
आपला अधर्म मीं लपवून ठेविला नाहीं;

मी आपले अपराध परमेश्वराजवळ कबूल करीन
असें मी म्हणालों,

तेव्हां तूं मला माझ्या पापदोषाची क्षमा केली.
[सेला]

६ यास्तव तूं पावशील त्या वेळीं प्रत्येक भक्तांनें
तुझी प्रार्थना करावी;

जलांचा महापूर आला तरी त्याला त्याचा स्पर्श
होणार नाहीं.

७ तूं माझें आश्रयस्थान आहेस, तूं संकटापासून
माझें रक्षण करिशील;

मुक्तेच्या स्तोत्रांनीं तूं मला वेढिशील.
[सेला]

८ मी तुला बोध करीन; ज्या मार्गांनीं तुला गेलें
पाहिजे

त्याचें शिक्षण तुला देईन;
मी आपली दृष्टि तुजवर ठेवून तुला बुद्धिवाद

सांगेन.

९ निर्बुद्ध घोडा किंवा खेबर यासारखें होऊं नका;
त्याला आकळण्यासाठीं लगाम व बागदोर अशी
सामग्री पाहिजे;
नसली तर तीं तुझ्याजवळ यावयाचीं नाहींत.

१० दुर्जेनाला पुष्कळ दुःखें भोगावीं लागतात;
परमेश्वरावर भाव ठेवणाऱ्याभोंवतें दयेचें वेष्टन
असतें.

११ अहो धार्मिकहो, परमेश्वराच्या ठायीं आनंदोत्सव
करा;
अहो सरळ मनाचे जनहो, तुम्ही सर्व आनंदाचा
गजर करा.

३३ १ अहो धार्मिकहो, परमेश्वराचा जयजय-
कार करा;
सरळांस स्तुतिगान शोभतें.

२ विण्यावर परमेश्वराचें उपकारस्मरण करा;
दशतंतु वाद्यावर त्याचें गुणगान गा,

३ त्यापुढें नवें गीत गा;
जयघोष करीत कुशलतेनें वायें वाजवा;

४ कारण परमेश्वराचें वचन सरळ आहे;
त्याची सर्व कृति सत्याची आहे.

५ त्याला नीति व न्याय हीं प्रिय आहेत;
परमेश्वराच्या वात्सल्यानें पृथ्वी भरली आहे;

६ परमेश्वराच्या शब्दानें आकाश निर्माण झालें;
त्याच्या मुखश्वासानें आकाशांतील सैन्य निर्माण
झालें.

७ तो समुद्राचीं जलें राशीसारखीं एकवट करितो;
महासागरांचे निधि सांठवितो.

८ अखिल पृथ्वी परमेश्वराचें भय धरो;
जगांत राहणारे सर्व त्याचा धाक बाळगोत.

९ तो बोलला आणि अवघें झालें;
त्यानें आज्ञा केली आणि सर्व कांहीं स्थिर झालें.

१० राष्ट्रांच्या मसलती परमेश्वर निरर्थक करितो;
लोकांचे संकल्प निष्फळ करितो.

११ परमेश्वराची योजना सर्वकाळ टिकते;

त्याच्या मनांतील संकल्प पिढ्यानपिढ्या कायम राहतात.

- १२ ज्या राष्ट्राचा देव परमेश्वर आहे,
ज्या लोकांस त्यानें आपल्या वतनाकरितां प्रजा म्हणून निवडिलें आहे,
ते धन्य !
- १३ परमेश्वर आकाशांतून पाहतो;
सर्व मानवजातीला तो निरखितो.
- १४ तो आपल्या निवासस्थानांतून
पृथ्वीवर राहणाऱ्या सर्वांना न्याहाळून पाहतो.
- १५ त्या सर्वांचीं हृदये उघडणारा
व त्यांचीं सर्व कामे जाणणारा तो आहे.
- १६ कोणीहि राजा मोठ्या सैन्यबलानें जय पावतो
असें नाहीं;
वीरपुरुष आपल्या पराक्रमानें निभावतो असें नाहीं.
- १७ जयप्राप्तीसाठीं घोडा केवळ व्यर्थ होय;
त्याला आपल्या महाबळानें कोणाचा बचाव करितां येणार नाहीं.
- १८ पाहा, जे परमेश्वराचें भय धरितात
व त्याच्या दयेची अपेक्षा करितात,
१९ त्यांचा जीव मृत्यूपासून सोडवावा
व दुष्काळांत त्यांचा प्राण वांचवावा
म्हणून त्यांजवर त्याची नजर असते.
- २० आमचा आत्मा परमेश्वराची प्रतीक्षा करित आहे;
आमचें साहाय्य व ढाल तोच आहे.
- २१ त्याच्या ठायीं आमच्या हृदयाला आनंद आहे,
कारण त्याच्या पवित्र नामावर आमची श्रद्धा आहे.
- २२ हे परमेश्वरा, आम्हीं तुझी आशा धरिली आहे
म्हणून आम्हांवर तुझा प्रसाद असो.

३४

[दाविदाचें स्तोत्र; त्यानें अबीमलेखासमोर बुद्धिभ्रंश झाल्याचें मिष केल्यावर त्याला

हाकून लाविलें आणि तो निघून गेला तेव्हांचें.]

१ परमेश्वराचा धन्यवाद मी सर्वदा करीन;
माझ्या मुखांत त्याचें स्तवन सतत असेल.

- २ माझा जीव परमेश्वराच्या ठायीं प्रतिष्ठा मिरवील;
दीन हें ऐकून हर्ष करितील.
- ३ तुम्ही मजबरोबर परमेश्वराची थोरवी गा;
आपण सर्व मिळून त्याच्या नामाची महती वर्णू या.
- ४ मी परमेश्वराला शरण गेलों आणि तो मला पावला;
त्यानें माझ्या सर्व भयांपासून मला सोडविलें.
- ५ ज्यांनीं त्याजकडे पाहिलें ते प्रकाश पावले;
त्यांचीं मुखें लजेनें कदापि काळवंडणार नाहींत.
- ६ या पामरांनें धावा केला आणि परमेश्वरांनें तो ऐकिला;
त्यानें त्याच्या सर्व संकटांतून त्याला सोडविलें.
- ७ परमेश्वराचा दिव्यदूत त्याचें भय धरणाऱ्यांस भोंवतीं
छावणी देतो
आणि त्यांचें संरक्षण करितो.
- ८ परमेश्वर किती चांगला आहे याचा अनुभव घेऊन
पाहा;
त्याजवर भाव ठेवितो तो पुरुष धन्य !
- ९ परमेश्वराचे पवित्र जनहो, त्याचें भय धरा,
कारण त्याचें भय धरणाऱ्यांस कांहीं उणें पडत नाहीं.
- १० तरुण सिंहांसहि वाण पडते व त्यांची उपासमार
होते;
पण परमेश्वराला शरण जाणाऱ्या कोणासहि
चांगल्या वस्तूची वाण पडत नाहीं.
- ११ मुलांनो, या, माझे ऐका;
मी तुम्हांस परमेश्वराचें भय धरावयास शिकवीन.
- १२ सुख भोगवें म्हणून जीविताची इच्छा धरणारा
व दीर्घायुष्य चाहणारा असा मनुष्य कोण !
- १३ तूं आपली जिव्हा दुर्भाषणापासून
व आपले ओठ कपटी भाषणापासून आवर.
- १४ वाईटाचा त्याग कर व बरें तें कर;
शांतिप्राप्त्यर्थ प्रयत्न कर व तिचें अवलंबन कर.
- १५ परमेश्वराचे नेत्र धार्मिकांकडे असतात;
त्याचे कान त्यांच्या हाकेकडे असतात.
- १६ वाईट करणाऱ्यांची आठवण सुद्धां पृथ्वीवर राहूं
नये म्हणून
परमेश्वर त्यांना विनमुख होतो.

१७ धार्मिक धावा करितात

तो ऐकून परमेश्वर त्यांना त्यांच्या सर्व संकटांपासून मुक्त करितो.

१८ परमेश्वर भगवद्दयी लोकांच्या सन्निध असतो;

अनुत्तम मनाच्या लोकांस तो उद्धरितो.

१९ धार्मिकाला बहुत कष्ट होतात;

तरी परमेश्वर त्या सर्वांतून त्याला सोडवितो.

२० त्याचें हाड न हाड तो संभालितो;

त्यांतलें एकहि मोडत नाही.

२१ दुष्टाचें मरण दुष्टाईतच होणार;

धार्मिकाचे द्वेष्टे दंड पावतात.

२२ परमेश्वर आपल्या सेवकांचा जीव उद्धरितो;

त्याचा आश्रय धरणारा कोणीहि दोषपात्र होत नाही.

३५

[दाविदाचें स्तोत्र]

१ हे परमेश्वरा, माझा विरोध करणाऱ्यांबरोबर विरोध कर;

मजबरोबर लढणाऱ्यांशीं लढ.

२ कवच व ढाल धारण कर,

माझ्या साहाय्यासाठीं उभा राहा.

३ भाला हातीं घे, माझा पाठलाग करणाऱ्यांचा मार्ग अडीव;

माझ्या जिवाला म्हण की मीच तुझें तारण आहे.

४ माझा जीव घेऊं पाहणारे लज्जित व फजीत होवोत;

माझें नुकसान व्हावें म्हणून मनसुबा करणारे मागें हटोत व लाज पावोत.

५ ते वाऱ्यापुढें उडणाऱ्या भुसासारखे होवोत,

परमेश्वराचा दिव्यदूत त्यांस उधळून लावो.

६ त्यांचा मार्ग अंधकारमय व निसरडा होवो,

परमेश्वराचा दिव्यदूत त्यांच्या पाठीस लागो.

७ कारण त्यांनीं विनाकारण मजसाठीं आपला

फांसा चोरून मांडिला,

माझ्या जिवासाठीं निष्कारण खांचहि खणिली.

८ त्याजवर नकळत आपत्ति येवो;

जो फांसा त्यानें चोरून मांडिला त्यांत तोच गुंतून पडो;

तो त्यांत अचानक नाश पावो.

९ मग माझा जीव परमेश्वराच्या ठायीं उक्तास पावेल;

त्यानें केलेल्या तारणामुळें हर्ष करील.

१० माझीं सर्व हाडें म्हणतील, हे परमेश्वरा, तुज-
सारखा कोण आहे ?

तूं दीनास त्याच्याहून जो बलिष्ठ त्याजपासून सोडवितोस;

तूं दीनास व कंगालांस लुटणाऱ्यापासून सोडवितोस.

११ द्रोह करणारे साक्षी पुढें येतात

आणि जें मला ठाऊक नाही त्याविषयीं मला विचारितात.

१२ मीं केलेल्या बऱ्याची फेड ते वाड्यानें करितात,
माझ्या जिवाला सारे अंतरले आहेत.

१३ ते आजारी असतां मी तर गोणताड नेसत असें;
मी उपास करून आपल्या जिवाला क्लेश देत असें;
माझी प्रार्थना माझ्या पदरीं परत आली.

१४ तो जसा काय माझा मित्र, माझा भाऊ आहे
असें समजून मी त्याजशीं वागलों;
आईसाठीं शोक करणाऱ्यासारखा सुतकी पेहरा-
वानें मी मान खाली घालून हिंडलों.

१५ मी लंगडलों तेव्हां त्यांना आनंद झाला;
ते एकत्र जमले, ते अधम मला नकळत मज-
विरुद्ध एकत्र जमले;

त्यांनीं माझी निंदा एकसारखी चालविली.

१६ तुकड्यासाठीं मस्करी करणाऱ्या अधर्माप्रमाणें
त्यांनीं मजवर दांत करकर चावले.

१७ हे प्रभू, कोठवर पाहत राहशील ?

त्यांनीं योजिलेल्या अरिष्टांपासून माझा जीव,
तरुण सिंहांपासून माझा प्राण सोडीव.

१८ महासभेंत मी तुझें उपकारस्मरण करीन;
बलिष्ठ लोकांमध्ये मी तुझें स्तवन करीन.

- १९ माझे वैरी मजविषयीं खोडसालपणानें हर्ष न करोत;
माझा विनाकारण द्वेष करणारे डोळे न मिचकावोत;
२० कारण त्यांचें बोलणें सलोख्याचें नाहीं;
देशांत शांततेनें राहणाऱ्यांविरुद्ध ते मसलती करितात.
२१ माझ्यापुढें तोंड विचकून ते म्हणाले,
अहाहा ! अहाहा ! आम्ही आमच्या डोळ्यांनीं पाहिलें आहे.
२२ हे परमेश्वरा, तूंही पाहिलें आहेस, उगा राहूं नको;
हे प्रभू, मजपासून दूर राहूं नको.
२३ हे माझ्या देवा, हे माझ्या प्रभू, माझा न्यायनिवाडा,
माझा वाद करावा म्हणून उठ, जाग्रत हो.
२४ हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, आपल्या नीतीनें माझा न्यायनिवाडा कर;
ते मजविरुद्ध हर्ष न करोत.
२५ अहाहा ! आमच्या मनासारखें झालें असें ते आपल्या मनांत न म्हणोत;
आम्ही त्याला गिळून टाकिलें असें ते न म्हणोत.
२६ माझ्या अहितामुलें आनंद करणारे सर्व एकदम लज्जित व फजीत होवोत;
मजवर तोरा मिरविणारे लजा व फजिती यांनीं व्याप्त होवोत.
२७ माझ्या न्याय्य पक्षाला अनुकूल असणारे उत्साह व हर्ष पावोत;
भक्तांच्या कल्याणानें आनंद पावणाऱ्या परमेश्वराचा गौरव होवो, असें ते सतत म्हणोत.
२८ माझी जिह्वा तुझ्या न्यायपरायणतेविषयीं गुणगुणत राहील
व तुझें सतत स्तवन करील.

३६ [मुख्य गवयासाठीं; परमेश्वराचा सेवक दावीद याचें स्तोत्र]

१ दुर्जनाच्या मनांतून अधर्माचा ध्वनि निघत असतो;

- त्याच्या डोळ्यांपुढें देवाचें भय नाहीं.
२ आपलें पाप उघडकीस येणार नाहीं, त्याचा कोणी तिटकारा करणार नाहीं,
अशी तो आपल्या मनाची समजूत करून घेतो.
३ त्याच्या तोंडचे शब्द अधर्माचे व कपटाचे असतात;
त्यानें सुबुद्धि व सद्गर्तेन हीं टाकून दिलीं आहेत.
४ तो अंधरुणावर पडल्यापडल्या अधर्माच्या मसलती करितो; तो कुमार्ग धरून राहतो,
वाइटाचा वीट मानीत नाहीं.
५ हे परमेश्वरा, तुझें वात्सल्य आकाशापर्यंत पोहचलें आहे;
तुझें सत्य गगनाला जाऊन मिळलें आहे.
६ तुझी नीति देवाच्या पर्वतांसारखी आहे;
तुझे निर्णय गंभीर महासागरासारखे आहेत;
हे परमेश्वरा, तूं मनुष्य व पशु यांचा प्रतिपाळ करितोस.
७ हे देवा, तुझें वात्सल्य किती अमोल आहे !
मानवजाति तुझ्या पंखांच्या छायेचा आश्रय करिते !
८ तुझ्या मंदिरांतील समृद्धीतून त्यांची तृप्ति होईल,
आणि तूं आपल्या आनंदनदीतून त्यांस पाजिशील.
९ कारण जीवनाचा शरा तुजजवळ आहे;
तुझ्या प्रकाशानें आम्ही प्रकाश पाहतों.
१० तुला ओळखणाऱ्यांस तुझें वात्सल्य,
सरळ मनाच्यांस तुझा न्याय लाभूं दे.
११ गर्विष्ठाचा पाय मला न तुडवो;
दुर्जनांचा हात मला हाकून न लावो.
१२ पाहा, दुष्कर्मीं कसे पडले आहेत !
त्यांना लोडून दिलें आहे, त्यांच्यानें उठवणार नाहीं.

३७

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ दुष्कर्मांवर जळफळूं नको;
अधर्म करणाऱ्यांचा हेवा करूं नको.
२ कारण ते गवताप्रमाणें लवकर कापले जातात,
हिरवळीसारखे वाकून जातात.

- ३ परमेश्वरावर भाव ठेव व सदाचारानें वाग;
देशांत वस्ती करून राहा, सत्याचें अवलंबन कर;
- ४ म्हणजे परमेश्वराच्या ठायीं तुला आनंद होईल;
तो तुझे मनोरथ पूर्ण करील.
- ५ आपला जीवितक्रम परमेश्वराकडे सोपून दे;
त्याजवर भाव ठेव म्हणजे तो तुझी कार्यसिद्धि करील.
- ६ तो तुझी धार्मिकता प्रकाशासारखी,
तुझें न्याय्यत्व मध्यान्हासारखें प्रगट करील.
- ७ परमेश्वराच्या अधीन होऊन स्वस्थ राहा;
त्याची प्रतीक्षा शांतपणें करून राहा;
जो मनुष्य आपल्या मार्गानें उत्कर्ष पावतो,
जो मनुष्य दुष्ट संकल्प सिद्धीस नेतो त्याजवर
जळफळू नको.
- ८ राग सोडून दे, क्रोधाविष्टपणाचा त्याग कर;
जळफळू नको, अशानें दुष्कर्माकडे प्रवृत्ति होत.
- ९ दुष्कर्म्यांचा उच्छेद होईल;
पण परमेश्वराची प्रतीक्षा करणारे पृथ्वीचें वतन
पावतील.
- १० धोडक्याच अवधीत दुर्जन नाहींसा होईल;
तूं त्याचें ठिकाण शोधिलील पण त्याचा पत्ता
लागणार नाहीं;
- ११ लीनजन पृथ्वीचें वतन पावतील;
ते उदंड सुखाचा उपभोग घेतील.
- १२ दुर्जन धार्मिकाविरुद्ध मसलती करितो,
त्याजवर दांतओठ खातो.
- १३ प्रभु त्याला हसत आहे;
कारण त्याचा दिवस येत आहे हें त्याला
दिसतें.
- १४ हीनदीनांस चीत करावयाला, सरळ मार्गानें
चालणाऱ्यांस वधावयाला,
दुर्जनांनीं तरवार उपसली आहे व धनुष्य वांकवून
सज्ज केलें आहे.
- १५ त्यांची तरवार त्यांच्याच उरांत बिरेल,
आणि त्यांचीं धनुष्यें भंग पावतील.

- १६ धार्मिकांचें अल्प धन
बहुत दुर्जनांच्या विपुल धनापेक्षां उत्तम आहे.
- १७ दुर्जनांचे भुज मोडतील;
पण धार्मिकांस परमेश्वर आधार असतो.
- १८ सालिकांच्या दिनचर्येकडे परमेश्वराचें लक्ष असतें;
त्यांचें वतन सर्वकाळ टिकेल.
- १९ ते विपत्कालीं लज्जित होणार नाहीत;
दुष्काळाच्या दिवसांत तृप्त राहतील.
- २० दुर्जन तर नाश पावतील;
परमेश्वराचे वैरी कुरणाच्या क्षणिक शोमेसारखे
होतील;
धुरासारखे नाहीतसे होतील, नाहीतसे होऊन जातील.
- २१ दुर्जन उसनें घेतो, परत करीत नाहीं;
धार्मिक उदारपणें वागतो व दान देतो.
- २२ ज्यांस त्याचा आशीर्वाद प्राप्त होतो ते पृथ्वीचें
वतन पावतील;
ज्यांवर त्याचा शाप येईल त्यांचा उच्छेद होईल.
- २३ परमेश्वर मनुष्याची गति स्थिर करितो,
आणि त्याचा आयुष्यक्रम त्याला प्रिय आहे.
- २४ तो पडला तरी सपशेल पडणार नाहीं;
कारण परमेश्वर त्याला हात देऊन सावरील.
- २५ मी तरुण होतो आणि आतां म्हातारा झालों,
तरी धार्मिक निराश्रित झालेला
व त्याची संतति भिकेस लागलेली मीं पाहिली नाहीं.
- २६ तो नेहमीं उदार असतो, तो उसनें देतो;
त्याची संतति आशीर्वादित असते.
- २७ वाइटापासून दूर राहा, बरें तें कर;
म्हणजे तुझी वस्ती कायमची राहिल.
- २८ कारण परमेश्वराला न्याय प्रिय आहे;
तो आपल्या भक्तांस सोडीत नाहीं;
त्यांचें रक्षण सर्वकाळ होतें;
पण दुर्जनांच्या संततीचा उच्छेद होतो.
- २९ धार्मिक पृथ्वीचें वतन पावतील,
तीं ते सर्वदा वास करतील.
- ३० धार्मिकांचें मुख सुज्ञान व्रदतें,

त्याची जिन्हा न्याय उच्चारिते.

३१ त्याच्या देवाचें नियमशास्त्र त्याच्या हृदयांत असतें;
त्याची पावले घसरणार नाहीत.

३२ दुर्जन धार्मिकावर टपलेला असतो,
व त्याला जिवें मारावयास तो पाहत असतो.

३३ परमेश्वर त्याला त्याच्या हातीं देणार नाही,
त्याचा न्याय होईल तेव्हां तो त्याला दोषी ठर-
विणार नाही.

३४ परमेश्वराची प्रतीक्षा कर व त्याच्या मार्गाचें अव-
लंबन कर,

म्हणजे तो तुझी उन्नति करून

तुला पृथ्वीचें वतन देईल;

दुर्जनांचा उच्छेद झालेला तूं आपल्या डोक्यांनीं
पाहशील.

३५ मीं एक उग्रस्वरूपी दुर्जन पाहिला,
तो हिरव्यागार वृक्षासारखा आपल्या जागीं विस्तार-
लेला दिसला;

३६ पण मी तिकडून गेलों तों त्याचा मागमूस राहिला
नाहीं;

मीं त्याचा शोध केला तरी तो सांपडला नाही.

३७ सात्विक मनुष्याकडे लक्ष दे, सरळ मनुष्याकडे
पाहा;

शांतिप्रिय मनुष्याची वंशपरंपरा राहिल.

३८ पातकी तर एकंदरीनें नष्ट होतील;

दुर्जनांचा वंश छेदिला जाईल;

३९ परंतु धार्मिकांचें तारण परमेश्वरापासून होतें;
संकटसमयीं तोच त्यांचा दुर्ग आहे.

४० परमेश्वर त्यांचें साहाय्य करितो व त्यांस मुक्त
करितो;

त्यांस दुर्जनांपासून मुक्त करितो व तारितो,
कारण त्यांनीं त्याचा आश्रय धरिला आहे.

३८ [सरण देण्याकरितां दाविदाचें स्तोत्र]

१ हे परमेश्वरा, तूं आपल्या क्रोधानें माझा निषेध
करूं नको;

तूं संतापानें मला शिक्षा करूं नको.

२ तुझे बाण माझ्या देहांत खोल रुतले आहेत;
माझ्या हाताच्या भारानें मी दबलों आहे.

३ तुझ्या कोपामुळें माझ्या अंगीं आरोग्य राहिलें नाही;
माझ्या पापामुळें माझ्या अस्थींत स्वस्थता नाही;

४ कारण माझे अपराध माझ्या डोक्यावरून गेले
आहेत;

जड ओझ्याप्रमाणें ते मला फार भारी झाले आहेत.

५ माझ्या मूर्खपणामुळें
माझ्या जखमा सडून त्यांस घाण सुटली आहे.

६ माझ्या अंगाला आलेपिले येतात, मी अगदीं वांकून
गेलों आहे;

दिवसभर मी सुतक्याच्या वेषानें फिरतों.

७ माझ्या कंबरेंत दाह सुटला आहे;

माझ्या अंगीं आरोग्य अगदींच राहिलें नाही.

८ माझें अंग बधिर झालें आहे व फारच ठेंकून गेलें
आहे;

मी आपल्या हृदयांतील तळमळीमुळें ओरडत आहे.

९ हे प्रभू, माझी सर्व इच्छा तुला ठाऊक आहे;
माझें कण्ठणें तुजपासून गुप्त नाही.

१० माझें काळीज धडधडतें; माझी शक्ति मला सोडून
गेली आहे;

माझ्या डोक्यांतलें तेजहि राहिलें नाही.

११ माझे प्रियजन व माझे मित्र माझा व्याधि पाहून
दूर राहतात;

माझे जवळचे आप्तजन दूर उभे राहतात.

१२ माझा जीव ध्यावयास टपणारे मला धरण्यासाठीं
फासे मांडितात;

माझें अनिष्ट चिंतिणारे अपकारक गोष्टी बोलतात,
दिवसभर कपटाच्या मसलती करीत राहतात.

१३ मी तर बहिःन्यासारखा ऐकत नाही;
मुक्यासारखा मी आपलें तोंड उघडीत नाही.

१४ ज्या मनुष्याला ऐकूं येत नाही,
ज्याच्या मुखांतून प्रत्युत्तर निघत नाही,
त्याच्यासारखा मी झालों आहे.

- १५ हे परमेश्वरा, मीं तुझी आशा धरिली आहे;
हे प्रभू, माझ्या देवा, तूं माझें ऐकशील.
- १६ मी म्हणालों, तूं ऐकिलें नाहीं तर ते हर्षतील;
माझा पाय घसरला म्हणजे ते माझ्यावर तोरा
मिरवतील.
- १७ मी पडण्याच्या लागास आलों आहे;
माझें दुःख मजसमोर नित्य आहे.
- १८ मी आपला दोष पदरीं घेतों;
माझ्या पापामुळें मी खिन्न आहे.
- १९ माझे वैरी जोमदार व पुष्कळ आहेत;
खोडसाळपणानें माझा द्वेष करणारे बहुत झाले
आहेत.
- २० जें चांगलें आहे तें धरून मी चालतों,
म्हणून बऱ्याची फेड वाड्यानें करणारे द्रोहानें
माझा विरोध करितात.
- २१ हे परमेश्वरा, मला सोडूं नको;
माझ्या देवा, मजपासून दूर राहूं नको.
- २२ हे प्रभू, माझ्या उद्धारका,
माझें साहाय्य करण्याची त्वरा कर.

३९

[मुख्य गवई यदूथून याच्यासाठी; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ मी म्हणालों कीं मीं आपल्या जिव्हेनें पाप
करूं नये
म्हणून आपल्या चालचलणुकीस जपेन;
मजसमोर दुर्जन आहे तोंपर्यंत
मी आपल्या तोंडाला लगाम घालून ठेवीन.
- २ मौन धरून मी गप्प राहिलों, बरेवाईट कांहीं
बोललों नाहीं,
तरी माझें दुःख खवळलें.
- ३ माझें हृदय आंतल्या आंत संतप्त झालें;
मला ध्यास लागला असतां मजमध्ये अग्नि
भडकला,
तेव्हां मी आपल्या जिव्हेनें बोललों:
- ४ हे परमेश्वरा, माझा अंतकाळ केव्हां, व माझें

- आयुष्यमान किती, हें मला समजूं दे;
मी किती नश्वर आहे हें मला कळूं दे.
- ५ पाहा; तूं माझे दिवस चौगाभर केले आहेत;
माझ्या आयुष्याचा काळ तुजपुढें कांहीं नाहीं;
कोणी मनुष्य कितीहि खंबीर असला तरी तो
श्वासरूपच होय. [शेज]
- ६ मनुष्य छायेसारखा फिरतो;
तो उगीच धामधूम करितो;
तो धन सांठवितो, पण तें कोणाच्या हातीं लागेल
हें त्याला ठाऊक नाहीं.
- ७ तर आतां हे प्रभू, मी कशाची अपेक्षा करूं !
माझी आशा तुझ्याच ठायीं आहे.
- ८ माझ्या सर्व अपराधांपासून मला सोडीव;
मला मूर्खाच्या निंदेस पात्र करूं नको.
- ९ मी मुका झालों आहे, आपलें तोंड उघडीत नाहीं,
कारण हें तूंच केलें आहे.
- १० तुझा प्रहार मजवरून दूर कर;
तुझ्या हाताच्या तडाख्यानें माझा क्षय होत आहे.
- ११ तूं मनुष्याला अधर्माबद्दल धमकावून शासन
करितोस,
तेव्हां तूं त्याचें सौंदर्य पतंगाप्रमाणें विलयास
नेतोस;
सर्व मनुष्ये श्वासवत् आहेत.
- १२ हे परमेश्वरा, माझी प्रार्थना ऐक;
माझ्या धाव्याकडे कान लाव;
माझे अश्रु पाहून उगा राहूं नको;
कारण मी आपल्या सर्व पूर्वजांप्रमाणें
तुजपुढें परदेशीय व उपरी आहे.
- १३ मी येथून जाऊन नाहींसा होण्यापूर्वीं मीं आनंदित
व्हावें म्हणून मजवरून आपली क्रोधदृष्टि काढ.

४०

[मुख्य गवयासाठी; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ मीं धीर धरून परमेश्वराची वाट पाहिली
तेव्हां त्यानें मजकडे वळून माझा धावा ऐकिला.
- २ नाशाच्या खाचेंतून, दलदलीच्या चिखलांतून

त्यानें मला वर काढिलें;

माझे पाय खडकावर ठेविले आणि माझीं पावलें
स्थिर केलीं.

३ त्यानें माझ्या मुखांत नवें गीत,
आमच्या देवाचें स्तोत्र घातलें;
हैं पाहून बहुत लोक भय धरितील
व परमेश्वरावर भाव ठेवितील.

४ जो पुरुष परमेश्वराला आपला भावविषय करितो,
आणि गर्विष्ठांच्या व असत्याकडे प्रवृत्ति असले-
ल्यांच्या वाऱ्यास उभा राहत नाही तो धन्य !
५ हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, तूं आम्हांसाठीं केलेलीं
अद्भुतकृत्ये

व प्रगट केलेले आपले विचार बहुत आहेत;
तुझ्यासमोर त्यांची कमवार मांडणी करितां
येणार नाहीं;
त्यांचें वर्णन करूं लागलों
तर ते माझ्या गणनेपलीकडे आहेत.

६ यज्ञपशु व अन्नार्पण यांत तुला संतोष नाहीं;
तूं माझे कान उघडिले आहेत;
होम व पापाबद्दल अर्पण हीं तूं मागत नाहीस.

७ यावरून मी म्हणलों, पाहा, मी आलों आहें;
ग्रंथपटांत मजविषयीं लिहून ठेविलें आहे कीं

८ हे माझ्या देवा, तुझ्या इच्छेप्रमाणें करण्यांत मला
संतोष आहे;

तुझें शास्त्र माझ्या अंतर्दयांमिं आहे.

९ महासभेंत मीं धार्मिकतेचें सुवृत्त सांगितलें;
हे परमेश्वरा, मीं आपलें तोंड बंद केलें नाहीं,
हैं तूं जाणतोस.

१० मीं आपल्या मनांत तुझें न्यायीपण छपवून
ठेविलें नाहीं;

तुझी सत्यता व तुझें तारण मीं विदित केलें;
महासभेपासून तुझें वात्सल्य व तुझें सत्य मीं
गुप्त ठेविलें नाहीं.

११ हे परमेश्वरा, तूं मजविषयींचा आपला कळवळा

१ अथवा: तुझ्यासारखा कोणी नाही;

आवरून धरूं नको;

तुझें वात्सल्य व तुझें सत्य हीं माझें नित्य रक्षण करोत.

१२ असंख्य अरिष्टांनीं मला घेरिलें आहे;

माझ्या दुष्कर्मांनीं मला पछाडिलें आहे म्हणून
मला वर तोंड करितां येत नाहीं;
तीं माझ्या डोक्याच्या केसांपेक्षां अधिक आहेत;
माझ्यांत त्राण उरलें नाहीं.

१३ हे परमेश्वरा, प्रसन्न होऊन मला मुक्त कर;

हे परमेश्वरा, माझें साहाय्य करण्यास त्वरा कर.

१४ जे माझा जीव ध्यावयास पाहतात
ते एकंदर लज्जित व फजीत होवोत;
माझे विघ्नसंतोषी मार्गें हद्दून अप्रतिष्ठा पावोत.

१५ मजविषयीं अहाहा ! अहाहा ! असें म्हणणाऱ्यांची
फजिती होऊन त्यांचीं तोंडें बंद पडोत.

१६ तुला शरण येणारे सर्व तुझ्या ठायीं आनंद व
उल्लास पावोत;

तुझें तारण प्रिय मानणारे

परमेश्वराचा महिमा वाढो असें सतत म्हणोत.

१७ मी तर दीन व दरिद्री आहें;

तरी प्रभूला माझी चिंता आहे;

माझा साहाय्यकारी व माझा मुक्तिदाता तूं आहेस;
हे माझ्या देवा, विलंब लावूं नको.

४१ [मुख्य गबयासाठीं; दाविदाचें स्तोत्र]

१ जो दीनांची चिंता बाहतो तो धन्य !

संकटसमयीं परमेश्वर त्याला मुक्त करील.

२ परमेश्वर त्याचें रक्षण करील व त्याचा प्राण
वांचवील; भूतलावर तो सुखी होईल,
आणि तूं त्याला त्याच्या वैऱ्यांच्या इच्छेवर सोड-
णार नाहीस.

३ तो रोगानें अंथरुणास खिळला असतां परमेश्वर
त्याला सांभाळील;

तो रोगी असतां तूं त्याचें अंथरुण बदलितोस.

१ अथवा: तूं त्याचा रोग दूर करून त्याला नरें
करितोस.

- ४ मी म्हणालों, हे परमेश्वरा, मजवर कृपा कर;
माझ्या जिवाला बरें कर;
मीं तुजविरुद्ध पाप केलें आहे.
- ५ माझे वैरी मजविषयीं अभद्र बोलून म्हणतात कीं
हा केव्हां मरेल आणि याचें नांवगांव केव्हां नाहीसं
होईल.
- ६ त्यांच्यापैकीं कोणी माझ्या समाचारास आला तर
तो वरपंगी बोलतो;
तो आपल्या मनांत कुकल्पना सांठवितो;
आणि बाहेर जाऊन त्या सांगतो.
- ७ माझे सर्व द्वेषे मिळून मजविरुद्ध कुजबुज करितात
आणि माझ्या अहिताच्या मसलती योजितात:
- ८ त्याला दुष्ट रोग जडला आहे,
तो पडला आहे, तो आतां उठणार नाहीं असें

म्हणतात.

- ९ जो माझा सखा, ज्यावर माझा विश्वास होता,
ज्यानें माझें अन्न खाल्लें त्यानेंहि मजवर लोत उगा-
रिली आहे.
- १० हे परमेश्वरा, मजवर दया करून मला उठीव,
म्हणजे मी त्यांचें उसनें फेडीन.
- ११ माझा वैरी मजविरुद्ध जयोत्सव करित नाहीं,
यावरून तूं मजवर प्रसन्न आहेस असें मी समजतों.
- १२ मला तर तूं माझ्या सात्विकपणांत स्थिर राखितोस,
मला तूं आपल्या सन्मुख सर्वकाळ ठेवितोस.
- १३ इस्राएलाचा देव परमेश्वर
युगानुयुग धन्यवादित आहे.
आमेन, आमेन.

भाग दुसरा

४२

[मुख्य गवयासाठीं; कोरहाच्या
पुत्रांचें मास्कील (ध्यानपर स्तोत्र)]

- १ हरिणी जशी पाण्याच्या प्रवाहांसाठीं लुलपते
तसा हें देवा, माझा जीव तुजसाठीं लुलपत आहे.
- २ माझा जीव देवासाठीं, जीवंत देवासाठीं तान्हेला
झाला आहे;
- मी केव्हां देवासमोर येऊन त्याचें दर्शन घेईन ?
- ३ तुझा देव कोठें आहे, असें ते मला सतत म्हणतात,
म्हणून अहोरात्र माझे अश्रु माझा आहार झाले
आहेत.
- ४ लोकसमुदाय सण करित तेव्हां त्यांच्या मेळ्या-
बरोबर मी कसा चालें,
आणि आनंदोत्सव व देवस्तवन यांचा गजर चालला
असतां
- देवाच्या मंदिराकडे त्यांस मी कसा मिरवीत नेईं,

याची मला आठवण झाली म्हणजे माझा जीव
हलाख होतो.

- ५ हे माझ्या जिवा, तूं कां खिन्न झालास ?
तूं आंतल्या आंत कां तळमळत आहेस ?
देवाची आशा धर; तो मला दर्शन देऊन माझा
उद्धार करितो,
म्हणून मी त्याचें पुनरपि उपकारस्मरण करीन.
- ६ माझा जीव माझ्या ठायीं खिन्न झाला आहे
म्हणून यादेंनेच्या व हमौनाच्या प्रदेशांत
व मिस्रारच्या डोंगराजवळ मी तुझें स्मरण करितों.
- ७ तुझ्या धबधब्यांच्या आवाजानें जणूं काय लोंढा
लोंढ्याला बोलावीत आहे;
- तुझ्या सर्व लाटा व कळोळ मजवरून गेले आहेत.
- ८ तरी परमेश्वर दिवसा आपलें वात्सल्य प्रकट
करील;
- मी रात्रीस त्याचें गीत,

माझ्या जीवनदात्या देवाची प्रार्थना, गात राहीन.

९ देव जो माझा खडक त्यास मी म्हणेन: तूं मला कां विसरलास ?

वैच्याच्या जाचामुळें सुतक्याच्या वेषानें मीं कां फिरावें ?

१० तुझा देव कोठें आहे असें माझे शत्रु मला एक-सारखें म्हणून माझी निंदा करितात;

तेणेंकरून माझ्या हाडांचा चुराडा होतो.

११ हे माझ्या जिवा, तूं कां खिन्न झालास ?

तूं आंतल्या आंत कां तळमळत आहेस ?

देवाची आशा धर; तो मला दर्शन देऊन माझा उद्धार करितो,

म्हणून मी त्याचें पुनरपि उपकारस्मरण करीन.

४३

१ हे देवा, माझा न्याय कर;

भक्तिहीन राष्ट्रांशीं माझ्या पक्षानें लढ;

कपटी व कुटिल मनुष्यापासून मला मुक्त कर.

२ कारण हे देवा, तूं माझा बळकट दुर्ग आहेस;

तूं माझा कां त्याग केला ?

वैच्याच्या जाचामुळें सुतक्याच्या वेषानें मीं कां फिरावें ?

३ तूं आपला प्रकाश व आपलें सत्य प्रगट कर;

तीं मला मार्ग दाखवोत;

तुझ्या पवित्र डोंगरावर, तुझ्या निवासस्थानीं पोहंचवोत;

४ म्हणजे मी देवाच्या वेदीजवळ, देव जो माझा

परमानंद त्याजजवळ जाईन;

आणि हे देवा, माझ्या देवा,

विष्णूवर मी तुझें गुणगान गाईन.

५ हे माझ्या जिवा, तूं कां खिन्न झालास ?

तूं आंतल्या आंत कां तळमळत आहेस ?

देवाची आशा धर; तो मला दर्शन देऊन माझा उद्धार करितो,

म्हणून मी पुनरपि त्याचें गुणगान गाईन.

४४

[मुख्य गवयांसाठी; कोरहाच्या

पुत्रांचें मास्कील (ध्यानपर स्तोत्र)]

१ हे देवा, आमच्या पूर्वजांच्या दिवसांत,

पुरातन काळीं, तूं एक कार्य केलें;

त्याचें वर्णन त्यांनीं केलें, व तें आम्हीं आपल्या कानांनीं ऐकिलें.

२ तूं आपल्या हातानें राष्ट्रांस घालवून तेथें यांस स्थापिलें;

त्या लोकांचें निर्मूलन करून यांचा विस्तार केला.

३ यांनीं आपल्या तरवारीनें देशाची मालकी मिळविली असें नाही,

यांच्या बाहुबलानें यांस विजयप्राप्ति झाली असें नाही,

तर तुझा उजवा हात, तुझा भुज व तुझें मुखतेज ह्यांनीं ती झाली,

कारण यांजवर तुझी कृपादृष्टि होती.

४ हे देवा, तूंच माझा राजा आहेस;

याकोबाला जयावर जय प्राप्त होईल असें कर.

५ आम्ही तुझ्या साहाय्यानें आपल्या शत्रूंंस उलथून टाकूं;

आम्हांवर उठणाऱ्यांची तुझ्या नामानें पायमल्ली करूं.

६ मी आपल्या धनुष्यावर भिस्त ठेवीत नाहीं, माझी तरवार माझा बचाव करावयाची नाही.

७ तर आमच्या शत्रूंंपासून तूं आमचा बचाव करितोस आणि आमचा द्वेष करणाऱ्यांस तूं फजीत करितोस.

८ आम्ही सतत देवाची प्रतिष्ठा मिरवितों, आणि तुझ्या नामाचें सर्वकाळ उपकारस्मरण करितों. [सेला]

९ तरी आतां तूं आम्हांस टाकिलें आहे, आम्हांस फजीत केलें आहे;

आमच्या सैन्यांबरोबर तूं जात नाहीस.

१० तूं आम्हांस शत्रूला पाठ दाखवावयास लाविलें, आमचा द्वेष करणारे आम्हांस यथेच्छ छुडितात.

- ११ तूं आम्हांस मेंढरांसारखें भक्ष्यरूप केलें आहे;
आणि तूं राष्ट्रांराष्ट्रांमध्यें आमची दाणादाण केली आहे.
- १२ तूं आपले लोक फुकटवारीं विकिले,
त्यांची किंमत घेऊन आपला फायदा केला नाही.
- १३ तूं आम्हांस आमच्या शेजाऱ्यांच्या निंदेचा विषय केलें,
आमच्या सभोवतालच्या लोकांच्या उपहासाचा व धिःकाराचा विषय केलें.
- १४ तूं राष्ट्रांत आमचें नांव निंदासूचक असें केलें;
व आम्हांस पाहून लोकांनीं डोकें हालवावें असें तूं केलें.
- १५ माझी फजिती नित्य मजपुढें आहे
आणि माझ्या मुखावरील लज्जेनें मला व्यापिलें आहे;
- १६ कारण निंदा व निर्भर्त्सना करणाऱ्यांचे शब्द मी ऐकत आहे
आणि वैरी व सूड उगविणारे माझ्या दृष्टीसमोर आहेत.
- १७ हें सर्व आम्हांवर आलें तरी आम्ही तुला विसरलों नाहीं,
तुझ्या करारासंबंधानें विश्वासघात केला नाही.
- १८ आमचें मन फितूर झालें नाहीं;
आमचीं पाउलें तुझ्या मार्गातून ढळलीं नाहीत;
- १९ तरी तूं आम्हांस कोल्हे राहण्याच्या ठिकाणीं ठेंचिलें,
मृत्युच्छायेनें आच्छादिलें.
- २० जर आम्ही आपल्या देवाचें नाम विसरलों असतों
व अन्य देवापुढें हात पसरले असते,
- २१ तर याची झडती देवानें घेतली नसती काय ?
कारण तो मनांतील गुप्त गोष्टी जाणतो.
- २२ तरी तुझ्यामुळें आमचा वध सतत होत आहे;
कापावयाच्या मेंढरांसारखें आम्हांस गणितात.
- २३ हे प्रभू, जागा हो, कां निजलास ?
ऊठ, तूं आमचा कायमचा त्याग करूं नको.
- २४ तूं आपलें मुख कां लपवितोस ?

आमचें दुःख व आमचा छळ कां विसरतोस ?

२५ आमचा जीव धुळीस मिळत आहे,
आमचें पोट भूमीस लागत आहे.

२६ आमच्या साहाय्यार्थं ऊठ,
आपल्या वात्सल्यास्तव आमचा उद्धार कर.

४५ [मुख्य गवयासाठीं; भूकमल (शोशनीम्) या चालीवर गावयाचें कोरहाच्या पुत्रांचें मारकीक (ध्यानपर स्तोत्र); प्रेमगीत]

१ माझ्या मनांत चांगल्या विचारांची उकळी आली आहे;

राजाविषयीं जें काव्य मीं रचिलें तें मी म्हणून दाखवितों;

माझी जीभ चतुर लेखकाची लेखणी अशी आहे.

२ मानवजातींत तूं अति सुंदर आहेस;

तुझ्या मुखांत प्रसाद भरला आहे;

यामुळें देवानें तुला सर्वकाल धन्यवादित केलें आहे.

३ हे वीरा, तूं आपली तरवार कंबरेला बांध,
आपलें वैभव व आपला प्रताप धारण कर.

४ सत्य, नम्रता व न्यायपरायणता यांच्याप्रीत्यर्थ प्रतापानें खारी करून विजयशाली हो,
म्हणजे तुझा उजवा हात तुला भयानक कृत्यें करावयास शिकवील.

५ तुझे बाण तीक्ष्ण आहेत;
लोक तुजपुढें चीत होतात;

तुझे बाण राजाच्या शत्रूंच्या हृदयांत शिरतात.

६ हे देवा, तुझें सिंहासन युगानुयुगीचें आहे;
तुझें राजवेत्र सरळतेचें वेत्र आहे.

७ तुला न्यायाची आवड व दुष्टाईचा वीट आहे;

म्हणून देवानें, तुझ्या देवानें, तुझ्या बरोबरीच्या लोकांपेक्षां श्रेष्ठ असा

हर्षरूप तेलाचा अभिषेक तुला केला आहे.

८ बोल, अगरू व तज यांचा सुगंध तुझ्या वस्त्रांना येत आहे;

हस्तिदंती राजमंदिरांतील तंतुवायें तुला आनंदित
करितात.

९ तुझ्या सन्मान्य स्त्रियांमध्ये राजकन्या आहेत;
राणी ओफीरच्या सुवर्णानें मंडित होऊन तुझ्या
उजवीकडे उभी आहे.

१० अगे कन्ये, ऐक, लक्ष दे, कान लाव;
तूं आपले लोक व आपल्या बापाचें घर हीं
विसर.

११ राजा तुझ्या सौंदर्याचा अभिलाषी आहे;
तो तुझा पति आहे, म्हणून त्याच्या चरणीं लाग.

१२ सोराची कन्या तुला नजराणा आणील;
धनवान लोक तुझें आर्जव करितील.

१३ राजकन्या आपल्या अंतःपुरांत अगदीं ऐश्वर्यमंडित
आहे;
तिचीं वस्त्रें भरजरी आहेत.

१४ तिला कशियाचीं वस्त्रें नेसवून राजाकडे मिरवीत
नेतील,
तिच्यामागून चालणाऱ्या कुमारींना तिच्या सख्या
तुजकडे आणतील,

१५ आनंदानें व उत्सवानें त्यांस मिरवितील.
त्या राजमंदिरांत प्रवेश करितील.

१६ तुझ्या वडिलांच्या ठिकाणीं तुझीं मुलें येतील;
तूं सर्व पृथ्वीवर त्यांस अधिपति करिशील.

१७ तुझ्या नामाचें स्मरण पिढ्यानपिढ्या राहील असें
मी करीन,
म्हणजे लोक युगानुयुग तुझें उपकारस्मरण
करितील.

४६ [मुख्य गवयासाठी; कोरहाच्या पुत्रांचें टिपेच्या
सुरानें गावयाचें स्तोत्र]

१ देव आमचा आश्रय व आमचें सामर्थ्य आहे;
तो संकटसमर्थी साहाय्य करण्यास सदा सिद्ध
असतो.

२ यास्तव पृथ्वी उलथीपालथी झाली,
पर्वत कोसळून सागरतळीं बुडाले;

३ त्याच्या लाटा गर्जन उसळल्या,
त्यांच्या उचंबळण्यानें पर्वत हालले तरी आम्ही
भिणार नाहीं. [सेला]

४ अशी एक नदी आहे की तिचे प्रवाह देवाच्या
नगराला,

परात्पराच्या परमपवित्र निवासस्थानाला आनंदमय
करितात.

५ त्याच्या ठायीं देव आहे; तें ढळावयाचें नाहीं;
प्रभात होतांच देव त्याचें साहाय्य करील.

६ राष्ट्रे खवळलीं, राज्यें डळमळलीं;
त्यानें गर्जना केली तों पृथ्वी विरघळून गेली.

७ सेनाधीश परमेश्वर आम्हांबरोबर आहे;
याकोबाचा देव आमचा आश्रय आहे. [सेला]

८ या, परमेश्वराचीं कृत्यें पाहा,
त्यानें पृथ्वीची कशी नासधूस केली आहे.

९ तो दिगंतापर्यंत लढाया बंद करितो;
तो धनुष्य मोडितो, भाला तोडून टाकितो;
रथ अग्नींत जाळून टाकितो.

१० शांत व्हा आणि लक्षांत ठेवा की मीच देव आहे,
राष्ट्रांमध्ये माझी महती होईल.
पृथ्वीभर माझी महती होईल.

११ सेनाधीश परमेश्वर आम्हांबरोबर आहे;
याकोबाचा देव आम्हांस आश्रय आहे. [सेला]

४७ [मुख्य गवयासाठी; कोरहाच्या पुत्रांचें स्तोत्र]

१ अहो सर्व लोकहो, टाळ्या वाजवा;
उत्साहशब्दांनीं देवाचा जयजयकार करा.

२ कारण परमेश्वर परात्पर व भयप्रद आहे;
तो अखिल पृथ्वीचा महान् सार्वभौम राजा आहे.

३ तो लोकांस हतवीर्य करून आमच्या ताब्यांत
आणितो;

राष्ट्रांस आमच्या पायांखाली घालितो.

४ त्याचा आवडता याकोब यास ज्या वतनाचा
अभिमान होता,

- तें त्यानें आम्हांसाठीं निवडिलें आहे. [सेला]
- ५ जयघोष होत असतां देव वर गेला आहे,
करण्याचा शब्द होत असतां परमेश्वर वर गेला आहे.
  - ६ देवाचीं स्तुतिस्तोत्रें गा, स्तुतिस्तोत्रें गा;
आमच्या राजाचीं स्तुतिस्तोत्रें गा, स्तुतिस्तोत्रें गा.
  - ७ कारण देव सर्व पृथ्वीचा राजा आहे;
तुम्ही लक्षपूर्वक त्याचीं स्तुतिस्तोत्रें गा.
  - ८ देव राष्ट्रांवर राज्य करित आहे;
देव आपल्या पवित्र सिंहासनावर बसला आहे.
  - ९ राष्ट्रांतले अधिपति जमले आहेत;
अब्राहामाच्या देवाची प्रजा एकत्र झाली आहे;
कारण पृथ्वीवरील सर्व ढाली देवाच्या आहेत;
तो परम थोर आहे.

४८

[कोरहाच्या पुत्रांचें स्तोत्र]

- १ परमेश्वर थोर आहे, आमच्या देवाच्या नगरांत,
त्याच्या पवित्र डोंगरावर, तो स्तुतीस अत्यंत पात्र आहे.
- २ उत्तर सीमेवरील सीयोन डोंगर,
राजाधिराजाचें नगर,
उच्चतेमुळें सुंदर व सर्व पृथ्वीचा आनंद आहे.
- ३ त्याच्या मंदिरांत देव
आश्रयदुर्ग असा प्रकट झाला आहे.
- ४ राजे एकत्र होऊन
जुटीनें चढाई करून आले.
- ५ ते पाहतांच विस्मित झाले;
घाबरे होऊन पळत सुटले.
- ६ तेथें त्यांस कंप सुटला;
त्यांस प्रसूतिवेदनांप्रमाणें वेदना झाल्या.
- ७ पूर्वेच्या वाऱ्यानें
तार्शिशचीं गलबतें तूं फोडितोस.
- ८ जें आम्हीं ऐकिलें
तें सेनाधीश परमेश्वराच्या नगरांत,
आमच्या देवाच्या नगरांत पाहिलें;

- तें हें कीं देव सर्वकाल तें स्थिर राखील. [सेला]
- ९ हे देवा, तुझ्या मंदिरांत
आम्हीं तुझ्या वात्सल्याचें चिंतन केलें.
  - १० हे देवा, जसें तुझें नाम,
तशी तुझी कीर्ति दिगंतांपर्यंत जात आहे;
तुझा उजवा हात न्यायपूर्ण आहे.
  - ११ तुझ्या न्यायकृत्यांमुळें सीयोन डोंगर आनंद पावो,
यहुदाच्या कन्या उल्लासोत.
  - १२ सीयोनसभोंवतीं फिरा, त्याला फेरा घाला;
त्याचे वुरूज मोजा;
  - १३ त्याच्या प्राकारांकडे लक्ष द्या,
त्याच्या मंदिरांतून फिरा
म्हणजे पुढील पिढीला ह्याविषयीं तुम्हांला सांगतां येईल.
  - १४ हा देव आमचा सनातन देव आहे;
तो सर्वकाल आमचा मार्गदर्शक होईल.

४९

[मुख्य गवयासाठीं; कोरहाच्या पुत्रांचें स्तोत्र]

- १ अहो सर्व लोकहो, हें ऐका;
जगांत राहणारे उच्च व नीच,
- २ श्रीमंत व दरिद्री लोकहो,
तुम्ही सर्व कान द्या.
- ३ माझें मुख ज्ञान वदणार आहे;
माझ्या मनचे विचार सुज्ञतेचे असणार.
- ४ मी दृष्टांताकडे कान लावीन;
विण्यावर गाणें गाऊन गूढवचन उलगडून सांगेन.
- ५ मला फसविणाऱ्यांचा दुष्टपणा मला वेढितो;
अशा विपत्कालीं मीं कां भ्यावें ?
- ६ ते तर आपल्या संपत्तीवर भरंवसा ठेवितात;
व आपल्या विपुल धनाचा तोरा मिरवितात.
- ७ कोणाहि मनुष्यास आपल्या भावाला मुक्त
करितां येत नाहीं,
किंवा त्याच्याबद्दल देवाला खंडणी भरून देतां येत
नाहीं.

- ८ त्यानें सर्वदा जगावें, त्याला कधीं गर्तेचा अनुभव घडूं नये,
म्हणून त्याच्यानें देवाला खंडणी देवघत नाही;
- ९ कारण त्याच्या जिवाची खंडणी इतकी मोठी आहे कीं तिची भरपाई करण्याचें नेहमीं राहणारच.
- १० कारण तो पाहतो कीं ज्ञानी मरतात,
तसेंच जड व मतिमंद हे नष्ट होतात,
आणि आपलें धन दुसऱ्यांना ठेवून जातात.
- ११ ते मनांतल्या मनांत म्हणतात कीं
आमचीं घरें सदोदित राहतील,
आमचीं ठिकाणें पिढ्यानपिढ्या टिकतील;
ते आपल्या जमिनींस आपलीं नांवें देतात.
- १२ मनुष्य प्रतिष्ठा पावला तरी टिकत नाही;
तो नश्वर पशंसारखा आहे.
- १३ जे अभिमानी आहेत त्यांची,
व त्यांचें बोलणें ज्यांस पसंत पडतें अशा त्यांच्या
अनुयायांचीहि हीच गति आहे. [सेला]
- १४ ते मेंढरांच्या कळपासारखे अधोलोकाकरितां नेमिलेले आहेत;
मृत्यु त्यांचा मेंढपाळ आहे;
प्रभातकाल प्राप्त झाला म्हणजे नीतिमान् त्यांजवर प्रभुत्व करितील;
त्यांचे देह अधोलोकांत क्षय पावतील;
त्यांला वस्तीला कोठें थारा राहणार नाही;
- १५ परंतु देव माझा जीव अधोलोकाच्या कवजांतून सोडवील;
तो मला आपणाजवळ घेईल. [सेला]
- १६ कोणी मनुष्य धनवान् झाला,
त्याच्या घरचा डामडौल वाढला तरी तूं घाबरूं नको;
- १७ कारण तो मृत्यु पावेल तेव्हां बरोबर काहींच घेऊन जाणार नाही;
त्याचा थाटमाट त्याच्यामागून खालीं उतरणार नाही.
- १८ तो जीवंत असतां आपल्या जिवाला धन्य म्हणे;
तूं आपलें बरें करून घेतलें म्हणजे लोक तुझा स्तुतिपाठ गातात.

- १९ तरी तो आपल्या वडिलांच्या पिढीला जाऊन मिळेल;
त्याच्या दृष्टीस प्रकाश कधींच पडावयाचा नाही.
- २० मनुष्य प्रतिष्ठित असून त्याला अकल नसली,
तर तो नश्वर पशंसारखा आहे.

५०

[आसाफाचें स्तोत्र]

- १ देवाधिदेव परमेश्वर बोलला आहे,
त्यानें सूर्याच्या उगवतीपासून मावळतीपर्यंत पृथ्वीला हाक मारिली आहे.
- २ सौंदर्याचा केवळ कळस असा सीयोन डोंगर,
त्यावरून देव प्रकाशला आहे.
- ३ आमचा देव येत आहे, तो उगा राहावयाचा नाही;
त्याजपुढें अग्नि प्राशीत चालला आहे,
त्याच्यासमोवतीं मोठें वादळ सुटलें आहे.
- ४ त्यानें आपल्या लोकांचा न्याय करावा
म्हणून तो वर आकाशास व पृथ्वीस हाक मारून म्हणतो:
- ५ ज्यांनीं यज्ञ करून मजशीं करार केला आहे,
त्या माझ्या भक्तांस माझ्याजवळ एकत्र करा.
- ६ आकाश त्याची न्यायपरायणता प्रकट करितें;
देव स्वतः न्याय करणार आहे. [सेला]
- ७ माझ्या लोकांनो, एका, मी बोलत आहे;
हे इस्राएला, मी तुला प्रतिज्ञापूर्वक सांगतोः
मी देव, तुझा देव आहे;
- ८ तुझ्या यज्ञांसंबंधानें तर मी तुला बोल लावीत नाहीं;
तुझे होमबलि मजपुढें निल्य आहेतच.
- ९ तुझ्या घरचा खोंड किंवा तुझ्या मेंढवाज्यांतले बोकड मी घ्यावयाचा नाही.
- १० कारण वनांतील सर्व पशु,
हजारों डोंगरांवरील गुरेंढोरें माझीं आहेत.
- ११ डोंगरांवरील सर्व पाखरें मला ठाऊक आहेत;
आणि रानांतील प्राणी माझ्या लक्षांत आहेत.
- १२ मला भूक लागली तरी मी तुला सांगणार नाहीं,

कारण जग व जगांतलें सर्व कांहीं माझें आहे.

१३ बैलांचें मांस मी खाणार काय ?

बोकडांचें रक्त मी पिणार काय ?

१४ देवाला उपकारस्मरण हाच यज्ञ कर;

परात्परापुढें आपले नवस फेड;

१५ संकटसमयीं माझा धावा कर;

मी तुला मुक्त करीन आणि तूं माझें गौरव करिशील;

१६ परंतु तुज्जनाला देव म्हणतो:

माझे नियम विदित करणारा तूं कोण ?

माझा करार आपल्या मुखानें उच्चारणारा तूं कोण ?

१७ तूं तर माझ्या शासनाचा तिरस्कार करितोस,

माझीं वचनें मागें झुगारून देतोस.

१८ तूं चोर पाहिला कीं तुला आनंद झालाच;

तूं व्यभिचारी इसमाचा साथीदार आहेस.

१९ तूं आपलें तोंड दुष्टपणासाठीं मोकळें सोडिलें आहे,

तुझी जिव्हा कपटाची योजना करिते.

२० तूं आपल्या भावाविरुद्ध बोलत बसतोस;

तूं आपल्या सहोदराची चहाडी करितोस.

२१ असें तूं केलें तरी मी उगा राहिलों;

मी तुजसारखाच आहे असें तुला वाटलें;

तथापि मी तुझा निषेध करीन,

मी तुझीं कमें तुजपुढें मांडीन.

२२ अहो देवाला विसरणाऱ्यांनो, याचा विचार करा,

नाहीं तर मी तुम्हांस फाडून टाकीन,

तेव्हां कोणी सोडविणारा सांपडावयाचा नाही.

२३ जो आभाररूपी यज्ञ करितो तो माझें गौरव करितो;

आणि जो आपला मार्ग नीट ठेवितो त्याला मी ईश्वरकृत तारण प्राप्त करून देईन.

[मुख्य गवयासाठीं; दाविदाचें स्तोत्र; बथशेवेपाशीं

गेल्यानंतर नाथान संदेष्टा त्याजकडे आला तेव्हांचें]

१ हे देवा, तूं आपल्या वात्सल्यास अनुसरून मज-
वर कृपा कर;

तूं आपल्या विपुल करुणेश अनुसरून माझे अप-
राध पुसून टाक.

२ मला धुऊन माझा दोष अगदीं काढून टाक,
माझें पाप दूर करून मला स्वच्छ कर.

३ कारण मी आपले अपराध जाणून आहें,
माझें पाप मजपुढें नित्य आहे.

४ तुजविरुद्ध, तुजविरुद्धच मीं पाप केलें आहे,
तुझ्या दृष्टीनें जें वाईट तें केलें आहे;
म्हणून तूं बोलशील तेव्हां न्यायी ठरशील,
व निवाडा करिशील तेव्हां निर्दोष ठरशील.

५ पाहा, मी जन्माचाच पापी आहें;

माझ्या आईनें गर्भधारण केलें तेव्हांचाच मी
पातकी आहे.

६ पाहा, अंतर्त्यामींची सत्यता तुला आवडते;

तूं माझ्या अंतर्त्यामाला ज्ञानाची ओळख करून दे.

७ एजोबानें माझा पापमल काढ म्हणजे मी निर्मळ
होईन;

मला धू म्हणजे मी बर्फाहून पांढरा होईन.

८ आनंदाचे व हर्षाचे शब्द माझ्या कार्णी पडूं दे;
म्हणजे तूं मोडिलेलीं माझीं हाडें उल्लासतील.

९ माझ्या पापांपासून तूं आपलें तोंड फिराव;
माझे सर्व अपराध पुसून टाक.

१० हे देवा, माझ्या ठायीं शुद्ध हृदय उत्पन्न कर;
माझ्या ठायीं स्थिर असा आत्मा पुनः घाल.

११ तूं मला आपल्यापुढून घालवून देऊं नको;
आणि आपला पवित्र आत्मा मजमधून काढून
घेऊं नको.

१२ तूं केलेल्या उद्धाराचा आनंद मला पुनः होऊं दे;
आणि उत्सुकतेच्या आत्म्यानें मला सावरून धर;

१३ म्हणजे मी अपराधांस तुझे मार्ग शिकवीन;
आणि पातकी तुजकडे वळतील.

१४ हे देवा, माझ्या उद्धारक देवा,
तूं मला रक्तपाताच्या दोषापासून मुक्त कर,

म्हणजे माझी जिव्हा तुझ्या न्यायपरायणतेचा गजर करील.

१५ हे प्रभू, माझे ओठ उघड;

म्हणजे माझें मुख तुझी कीर्ति वर्णील.

१६ तुला पशुयज्ञ आवडत नाहीं, नाहीं तर तो मीं केला असता;

होमबलिहि तुला प्रिय नाहीं.

१७ देवाचे यज्ञ म्हणजे भग्न आत्मा;

हे देवा, भग्न व अनुत्तम हृदय तूं तुच्छ मानणार नाहीस.

१८ तूं प्रसन्न होऊन सीयोनाचें हित कर,

यरुशलेमाचे कोट बांधून काढ;

१९ म्हणजे धार्मिकतेनें केलेले यज्ञ, होमबलि,

निःशेष होमबलि तुला आवडतील;

आणि तुझ्या वेदीवर गोऱ्हे अर्पितील.

५२ [मुख्य गवयासाठीं दाविदाचें मास्कील (बोध-पर स्तोत्र). दावीद अहीमलेखाच्या घरीं आला असें दवेग अदोमी यानें शौलाकडे येऊन त्याला कळविलें तेव्हांचें]

१ हे बलवान् पुरुषा, दुष्कर्माची आढ्यता कां मिरवितोस ?

देवाचें वात्सल्य अखंड आहे.

२ अरे कपट करणाऱ्या, तुझी जिव्हा तीक्ष्ण वस्त्यासारखी अनर्थाची योजना करिते.

३ तुला बऱ्याची नव्हे तर वाड्याची; सत्याची नव्हे तर असत्याची आवड आहे. [सेला]

४ अगे कपटी जिभे, तुला सर्वे विध्वंसकारक शब्द आवडतात;

५ परंतु देव तुझा समूळ नाश करील; तुला धरून डेऱ्यांतून खेचून काढील; जीवांतांच्या भूमींतून मुळासकट उपटून टाकील. [सेला]

६ सत्पुरुष हें पाहून भितील,

ते त्याला हसून म्हणतील:

७ पाहा, हाच तो पुरुष, यानें देवाला आपलें आश्रय-

स्थान केलें नाहीं,

तर ह्यानें आपल्या विपुल धनावर भरंवसा ठेविला आणि हा दुष्कर्मानें माजला.

८ मी तर देवाच्या घरीं हिरव्यागार जैतून झाडा-सारखा आहे;

देवाच्या दयेवर सदासर्वकाळ माझा भरंवसा आहे.

९ हें तूं घडवून आणिलें आहे म्हणून मी सर्वकाळ तुझें उपकारस्मरण करीन;

तुझ्या भक्तांसमोर तुझ्या नामाची घोषणा करीन, कारण तें उत्तम आहे.

५३ [मुख्य गवयासाठीं; महलथ या चालीवर गावयाचें दाविदाचें मास्कील (बोधपर स्तोत्र)]

१ मूड आपल्या मनांत म्हणतो, देव नाहीं.

लोक दुष्ट व अमंगळ कर्मे करितात;

सत्कर्मे करणारा कोणी नाहीं.

२ कोणी समंजस आहे कीं काय, कोणी देवभक्त आहे कीं काय, हें पाहण्यासाठीं देवानें मानवांकडे स्वर्गांतून अव-लोकन केलें;

३ ते एकूणएक मार्गभ्रष्ट झाले आहेत; एकंदर सर्व विघडले आहेत;

सत्कर्मे करणारा असा कोणी नाहीं, एकहि नाहीं.

४ दुष्कर्मी अगदीं ज्ञानशून्य आहेत काय ? ते भाकरीसारखे माझ्या लोकांस खातात, देवाचें नाम घेत नाहीत.

५ ते भय नसतां भयभीत झाले आहेत; कारण तुझ्याविरुद्ध छावणी देऊन बसणाऱ्यांची हाडे देवानें विखरिली आहेत; तूं त्यांची फजिती केली आहे, कारण देवानें त्यांचा धिक्कार केला आहे.

६ सीयोनांतून इस्राएलाचा उद्धार झाल्यास किती बरें होईल !

देव आपल्या लोकांचें दास्य उलटवील तेव्हां याकोब उल्लासेल, इस्राएल हर्ष पावेल.

५४ [मुख्य गवयासाठी; तंतुवाद्यांच्या साथीने
गावयाचें दाविदाचें मास्कील (बोधपर स्तोत्र);
दावीद आम्हांजवळ लपून राहिला नाही काय
असें जिकी लोक शौलाकडे येऊन म्हणाले तेव्हांचें]

- १ हे देवा, तूं आपल्या नामेंकरून मला तार;
आपल्या सामर्थ्यानें माझा न्याय कर.
- २ हे देवा, माझी प्रार्थना ऐक;
माझ्या तोंडच्या शब्दांकडे कान दे.
- ३ कारण विदेशी लोक मजवर उठले आहेत;
दांडगे लोक माझा जीव घेण्यास पाहतात;
त्यांनीं देवाकडे लक्ष लाविलें नाहीं. [सेला]
- ४ पाहा, देव माझा साहाय्यकर्ता आहे;
माझ्या जिवाचा आधार प्रभुच आहे.
- ५ मजवर टपून बसणाऱ्या शत्रूंनीं केलेल्या अप-
काराचा बदला तो त्यांस देईल;
तूं आपल्या सत्याच्या प्रभावानें त्यांचा उच्छेद कर.
- ६ मी स्वसंतोषानें तुला यज्ञबलि अर्पित;
हे परमेश्वरा, तुझें नाम उत्तम आहे, मी त्याचें
स्तवन करीन.
- ७ कारण त्यानें मला सर्व संकटांतून सोडविलें आहे;
माझ्या शत्रूंकडे पाहून माझे डोळे निवाले आहेत.

५५ [मुख्य गवयासाठी; तंतुवाद्यांच्या साथीने गाव-
याचें दाविदाचें मास्कील (बोधपर स्तोत्र)]

- १ हे देवा, माझ्या प्रार्थनेकडे कान दे;
माझ्या विनंतीपासून तोंड फिरवू नको.
- २ मजकडे लक्ष दे, माझें ऐक;
मी चिंताकांत होऊन तळमळत व कण्हत आहे;
- ३ आणि तें वैद्याच्या शब्दामुळें व दुर्जनाच्या
जाचामुळें;
- कारण ते मजवर अरिष्ट आणितात व क्रोधानें
माझ्या पाठीस लागतात.
- ४ माझ्या ठायीं माझ्या हृदयाला यातना होत आहेत;
मरणाचें भय मला लागलें आहे.

- ५ मीति व कांपरें हीं मजवर येऊन गुदरलीं आहेत;
घोरानें मला व्यापिलें आहे.
- ६ मीं म्हटलें, मला पारव्यासारखे पंख असते
तर मी उडून जाऊन कसा आराम पावलों असतों!
- ७ मीं दूर निघून जाऊन
रानांत वस्ती केली असती. [सेला]
- ८ प्रचंड वायु व वादळ यांपासून
आसरा मिळविण्याची मीं लरा केली असती.
- ९ हे प्रभू, त्यांचा विध्वंस कर,
त्यांच्या भाषेची भेळभेळ कर;
कारण मीं नगरांत जुलूम व कलह पाहिले आहेत.
- १० अहोरात्र त्याच्या कोटावर ते सभोंवतालीं फिरतात;
त्यामध्ये दुष्टाई व उपद्रव हीं चालूं आहेत.
- ११ त्यामध्ये अनर्थ माजला आहे;
त्याच्या पेटेंतून जुलूम व कपट हीं निघून जात
नाहींत.
- १२ कारण ज्यानें माझी निंदा केली तो कांहीं माझा
बैरी नव्हता;
असता तर मीं तें सोडिलें असतें;
मजवर ज्यानें तोरा मिरविला तो कांहीं माझा शत्रु
नव्हता;
असता तर मी त्याजपासून लपून राहिलों असतों;
- १३ पण तूंच तो, माझ्या बरोबरीचा इसम,
माझा सोबती व माझा सलगीचा मित्र, असा
तूं होतास.
- १४ आम्ही एकमेकांशीं गोडगोड गोष्टी बोलत असूं;
देवाच्या मंदिरांत मेळयाबरोबर जात असूं.
- १५ त्यांस अकस्मात् मरण येवो; ते जीवंतच अधोलोकीं
उत्तरीत;
त्यांच्या घरांत व अंतर्थांमांत दुष्टाई आहे.
- १६ मी तर देवाचा धावा करीन,
आणि परमेश्वर मला तारील.
- १७ संध्याकाळीं, सकाळीं व दुपारीं मी काकळुतीनें
आपलें गाव्हाणें करीन
आणि तो माझी वाणी ऐकेल.

१८ त्यानें माझा जीव सोडवून सुरक्षित ठेविला आहे,
म्हणून मजवर कोणाला हल्ला करितां आला नाहीं;
मजशीं कलह करणारे तर बहुत होते.

१९ देव ऐकेल व त्यांचें पारिपत्य करील;
तोच अनादिकालापासून सिंहासनारूढ आहे. [सेला]
त्यांची वृत्ति पालटत नाहीं
आणि ते देवाला भीत नाहींत.

२० त्याजशीं जे सलोख्यानें होते त्यांजवर त्यानें
आपला हात उगारिला;
त्यानें आपला करार मोडिला.

२१ त्याच्या तोंडचे शब्द लोण्यासारखे मृदु होते पण
त्याच्या हृदयांत कलह भरला होता;
त्याचे शब्द तेलापेक्षां बुळबुळीत, पण नागव्या
तरवारीसारखे होते.

२२ तूं आपला भार परमेश्वरावर टाक म्हणजे तो तुझा
पाठिंबा होईल;
धार्मिकाला तो कधीहिं ढळूं देणार नाही.

२३ हे देवा, तूं त्या लोकांस गर्तेच्या तोंडांत
लोहून देशील;
खुनी व कपटी मनुष्ये अर्थे आयुष्यहिं जगणार
नाहींत;
माझा भाव तर तुजवर आहे.

५६ [मुख्य गवयासाठीं; दूर असलेल्या लोकांतील
स्तब्ध असां पारबा, या चालीवर गावयांचें; पलि-
ष्ठ्यांनीं दाविदाला गथ एथें धरिलें तेव्हां रचिलेलें
त्याचें मिक्ताम नांवाचें स्तोत्र]

१ हे देवा, मजवर दया कर, कारण मनुष्ये माझा
पिच्छा पुरवीत आहेत;
दिवसभर मजशीं लहून त्यांनीं माझा छळ मांडिला
आहे.

२ दिवसभर माझे शत्रु माझा पिच्छा पुरवीत आहेत;
मजशीं मगसरीनें लढणारे बहुत आहेत;

३ मला भीति वाटेल तेव्हां
मी तुजवर भरंवसा टाकीन.

४ देवाच्या साहाय्यानें मी त्याच्या वचनाची प्रशंसा
करीन;

देवावर मीं भरंवसा ठेविला आहे,
मी भिणार नाहीं;

कोण माझे काय करणार ?

५ दिवसभर ते माझ्या शब्दांचा विपर्यास करितात;
त्यांचे सर्व विचार मजविरुद्ध, माझ्या वाड्यासाठीं
असतात.

६ ते एकत्र मिळतात, ते टपून राहतात;
ते माझ्या पावलांवर पाळत ठेवितात;
ते माझा जीव ध्यावयास पाहतात.

७ इतकी त्यांची दुष्टाई असून ते सुटतील काय ?
हे देवा, लोकांस कोधानें पाडून टाक.

८ मी किती ठिकाणीं भटकलों तें तूं मोजिलें आहे;
माझीं आसवें तूं आपल्या बुधलींत भरून ठेविलीं
आहेत;

तुझ्या वहींत तीं नमूद झालीं नाहीत काय ?

९ मी धावा करीन त्या दिवशीं माझे वैरी मागे फिरतील;
देव माझ्या पक्षाचा आहे हें मी जाणतो.

१० देवाच्या साहाय्यानें मी त्याच्या वचनाची प्रशंसा
करीन,
परमेश्वराच्या साहाय्यानें त्याच्या वचनाची प्रशंसा
करीन.

११ देवावर मीं भरंवसा ठेविला आहे,
मी भिणार नाहीं;
कोण माझे काय करणार ?

१२ हे देवा, तुझ्या नवसांचें ऋण मजवर आहे;
मी तुला आभाररूपी अर्पणें वाहीन.

१३ कारण तूं माझा जीव मरणापासून रक्षिला आहे;
जीवनाच्या प्रकाशांत देवासमोर मीं चालावें
म्हणून पतनापासून तूं माझे पाय रक्षिले नाहीस काय?

५७ [मुख्य गवयासाठीं; नष्ट करूं नको या चालीवर
गावयांचें; दावीद शौलापासून पडून गुहेंत गेला
तेव्हां त्यानें रचिलेलें मिक्ताम नांवाचें स्तोत्र]

- १ हे देवा, मजवर दया कर, मजवर दया कर;
माझा जीव तुझा आश्रय करितो;
हीं अरिष्टें टळून जात तोंपर्यंत मी तुझ्या पक्ष-
च्छायेचा आश्रय करीन.
- २ परात्पर देवाचा,
माझे सर्वे काहीं सिद्धीस नेणाऱ्या देवाचा मी
धावा करीन.
- ३ तो स्वर्गातून पाठवून मला तारील;
कारण माझा पिच्छा पुरविणारा माझा उपहास
करीत आहे; [सेला]
देव आपली दया व सत्य पाठवून देईल.
- ४ माझा जीव सिंहांमध्ये पडला आहे;
ज्यांचे दांत केवळ भाले व बाण आहेत,
ज्यांची जीभ तीक्ष्ण तरवारच आहे,
अशा जाज्वल्य मनुष्यांमध्ये देखील मी पडून
राहीन.
- ५ हे देवा, आकाशाहून तू उन्नत हो;
तुझें गौरव सर्वे पृथ्वीभर होवो.
- ६ माझ्या पायांसाठीं त्यांनीं जालें मांडिलें आहे;
माझा जीव गळून गेला आहे;
माझ्या वाटेत त्यांनीं खांच खणिली,
तीत ते स्वतःच पडले आहेत. [सेला]
- ७ हे देवा, माझें चित्त स्थिर आहे, माझें चित्त
स्थिर आहे;
मी गाईन, मी सुखर भजन करीन.
- ८ हे माझ्या जिवा, जाग्रत हो, हे सतारी, हे विण्या,
जाग्रत व्हा;
मी प्रभातेला जागें करीन.
- ९ हे प्रभू, लोकांमध्ये मी तुझें उपकारस्मरण करीन,
राष्ट्रांमध्ये तुझीं स्तोत्रें गाईन;
- १० कारण आकाशापर्यंत तुझी दया व गगनापर्यंत
तुझें सत्य थोर आहे.
- ११ हे देवा, आकाशावर उन्नत हो;
तुझें गौरव सर्वे पृथ्वीभर होवो.

[मुख्य गवयासाठीं; नष्ट करूं नको या
५८ चालीवर गावयाचें, मिक्ताम नांवाचें दाविदाचें
स्तोत्र]

- १ अहो, तुम्ही न्यायनिवाडा खरोखर करितां काय ?
तुम्ही मनुष्यांमनुष्यांमध्ये चोख निवाडा करितां
काय ?
- २ नाही, तुम्ही मनांत दुष्कमें योजितां;
तुम्ही पृथ्वीवर आपल्या हातानें बलात्कार तोळून
देतां.
- ३ मातेच्या उदरीं असतांनाच दुर्जन फितूर होतात;
जन्मापासूनच असत्य बोलत बहकतात.
- ४ त्यांच्या ठायीं सर्पाच्या विषासारखें विष असतें;
जो बहिरा जोगी साप आपले कान झांकतो
त्यासारखे ते आहेत;
- ५ मांत्रिक कितीहि निपुणतेनें मंत्र घालूं लागला,
तरी तो साप त्याचा शब्द ऐकत नाही.
- ६ हे देवा, त्यांचे दांत त्यांच्याच घशांत घाल;
हे परमेश्वरा, तरुण सिंहांच्या दाढा पाडून टाक.
- ७ जोरांनं येणाऱ्या लोंढ्याप्रमाणें ते वाहून जावोत;
तो बाण रोखील तेव्हां ते भंग पावल्याप्रमाणें
होवोत.
- ८ सरपटतांना जणू काय विरघळून जाणाऱ्या गोगल-
गाईसारखे,
ज्या पतन पावलेल्या गर्भाला सूर्यदर्शन होत नाही
त्यासारखे ते होवोत.
- ९ तुमच्या पातेल्यांस काटेच्या जळणाची आंच
लागण्यापूर्वीच
त्यांतलें हिरवें असो, शिजलेलें असो,
तें तो वावटलीनें उडवून देईल.
- १० सूड घेतला आहे असें पाहून धार्मिक हर्षेल;
हुश्यांच्या रक्तांत तो आपले पाय धुईल.
- ११ तेव्हां मनुष्यें म्हणतील कीं धार्मिकास निश्चयें फल-
प्राप्ति होते;

निश्चये पृथ्वीवर न्याय करणारा देव आहे.

५९ [मुख्य गवयासाठी; नष्ट करू नको या चाली-
वर गावयाचें; शौलानें मनुष्ये पाठवून दाविदाला
ठार मारण्याकरितां त्याच्या घरावर पहारा ठेविला
तेव्हां रचिलेलें त्याचें मित्काम नांवाचें स्तोत्र]

१ हे माझ्या देवा, माझ्या वैज्यांपासून मला सोडीव;
जे मजवर उठतात त्यांच्यापासून मला उद्धर.

२ दुष्कर्म करणाऱ्यांपासून मला सोडीव;
घातकी मनुष्यांपासून माझा बचाव कर.

३ पाहा, ते माझा जीव ध्यावयाला टपले आहेत;
हे परमेश्वरा, माझा अपराध किंवा दोष नसतां
दांडगे लोक मजविरुद्ध ऐकत्र जमले आहेत.

४ माझा दोष नसतां ते धावून सज्ज होत आहेत;
माझें साहाय्य करावें म्हणून तूं जागा होऊन पाहा.

५ हे परमेश्वरा, सेनाधीश देवा, इस्राएलाच्या देवा,
तूं सर्व राष्ट्रांची झडती घेण्यास जाग्रत हो;
कोणाहि दगेखोर दुष्टावर दया करू नको. [सेला]

६ संध्याकाळीं ते माघारीं येतात,
कुत्र्याप्रमाणें गुरगुरतात व नगराभोंवतीं हिंडतात.

७ पाहा, ते आपल्या मुखावाटे दुष्ट उद्गार काढितात;
त्यांच्या तोंडांत तरवारी आहेत;
कारण ऐकतो कोण? असें ते म्हणतात;

८ परंतु हे परमेश्वरा, तूं त्यांस हसशील;
तूं सर्व राष्ट्रांचा उपहास करशील.

९ हे माझ्या सामर्थ्या, मी तुझी अपेक्षा करीन;
कारण देवच माझा उंच गड आहे.

१० माझा देव मला प्रेमळपणानें मेढेल;

देव माझ्या शत्रूंच्या वाबतींत माझ्या डोळ्यांचें
पारणें फेडील.

११ त्यांस जिवें मांरू नको, मारिलें तर माझ्या लोकांस
विसर पडेल;

हे प्रभू, तूं आमची ढाल आहेस; आपल्या बलानें
त्यांची दाणादाण कर, त्यांस खालीं पाड.

१२ त्यांच्या तोंडचें पातक, त्यांच्या मुखांतील शब्द,

त्यांनीं उच्चारलेल्या शाप व लबाड्या,
ह्यांमुळे ते आपल्या गर्वांत गुरफटून जावोत.

१३ क्रोधानें त्यांचा संहार कर;
ते नार्हीतसे होत तोंपर्यंत त्यांचा संहार कर;
देव याकोबावर व पृथ्वीच्या दिगंतापर्यंत सत्ता-
धारी आहे

अशी त्यांची खातरी होवो. [सेला]

१४ संध्याकाळीं ते माघारीं येवोत,
कुत्र्याप्रमाणें गुरगुरोत व नगराभोंवतीं हिंडोत.

१५ ते अन्नासाठीं भटकत फिरतात;
त्यांची तृप्ति झाली नाही तर सारी रात्र राहतात.

१६ मी तर तुझ्या सामर्थ्याची कीर्ति गाईन,
पहाटेस तुझ्या दयेचा गजर करीन;
कारण माझ्या संकटाच्या समयीं
तूं मला उंच गड व शरणस्थान असा झाला आहेस.

१७ हे माझ्या सामर्थ्या, मी तुझें सुखर भजन करीन;
कारण देव माझा उंच गड, माझा दयामय देव आहे.

[मुख्य गवयासाठी; शूशन एदुथ (साक्षीचें
६० भूकमल) या चालीवर शिक्षणासाठीं गावयाचें
मित्काम नांवाचें दाविदाचें स्तोत्र. तो अराम-नहरा-
ईम व अराम-सोबा यांशीं लढाई करीत असतां यबाबानें
परत जाऊन क्षाराच्या खोऱ्यांत अदोमांतले बारा हजार
पुरुष मारिले तेव्हां रचिलेलें]

१ हे देवा, तूं आमचा त्याग केला आहे, आमची
दाणादाण केली आहे;

तूं कोपायमान झाला आहेस;
तूं आम्हांस पूर्व स्थितीवर आण.

२ तूं भूमि कंपित केली आहे,
ती विदारिली आहे;

तिचीं भगदाडें भरून काढ, कारण तीं उळमळत
आहे.

३ तूं आपल्या लोकांस कठीण प्रसंग दाखविला आहे;
तूं आम्हांला जणूं काय शोकांडे खावयास लावणारा
द्राक्षारस पाजिला आहे;

- ४ तुझें भय बाळगणाऱ्यांस तूं पताका दिली आहे;
अशासाठीं कीं ती सत्याकरितां फडकावावी. [सेला]
- ५ तुझ्या प्रियजनांनीं मुक्त व्हावें, म्हणून
तूं आपल्या उजव्या हातानें त्यांचें तारण कर व
आमचें ऐक.
- ६ देव आपल्या पवित्रतेला स्मरून म्हणाला कीं मी
उल्लासेन;
मी शखेम विभागीन व सुक्रोथाचें खोरें मापून देईन;
७ गिलाद माझा आहे व मनश्शे माझा आहे;
एफ्राईम माझें शिरच्छाण आहे;
यहूदा माझें राजवेत्र आहे;
८ मवाब माझें झानाचें गंगाळ आहे;
अदोमावर मी आपलें पायतण फेकीन;
हे पलेशेथा, मजमुळें तूं जयघोष कर.
९ मला तटबंदी नगरांत कोण घेऊन जाईल ?
अदोमांत मला कोण नेईल ?
१० हे देवा, तूं आमचा त्याग केलाना ?
हे देवा, तूं आमच्या सैन्यांवरोवर जात नाहीस.
११ शत्रूपासून तूं आमची सुटका कर;
मनुष्याचें साहाय्य केवळ व्यर्थ आहे.
१२ देवाच्या साहाय्यानें आम्ही पराक्रम करूं,
आणि तो आमच्या शत्रूंस तुडवून टाकील.

६१ [मुख्य गवयासाठीं; तंतुवाद्यांच्या साथीनें
गवयाचें दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे देवा, माझा धावा ऐक;
माझ्या प्रार्थनेकडे लक्ष दे.
२ माझें मन व्याकुळ झालें असतां दिगंतांपासूनहि
मी तुझा धावा करितों;
जो खडक मला दुर्गम आहे त्यावर मला ने.
३ तूं माझा आश्रय, वैन्यापासून लपण्यास बळकट
दुर्ग,
असा होत आला आहेस.
४ तुझ्या मंडपांत मी सर्वकाळ राहीन;
मी तुझ्या पंखांच्या छायेचा आश्रय करीन. [सेला]

- ५ कारण, हे देवा, तूं माझ्या नवसांची प्रार्थना
ऐकिली आहे;
तुझ्या नामाचें भय धरणाऱ्यांचें वतन तूं मला
दिलें आहे.
६ तूं राजाला दीर्घायु कर;
त्याच्या आयुष्याचीं वर्षे कैक पिढ्यांच्या वर्षांइतकीं
होवोत.
७ तो देवासमोर चिरकाल राहो;
तुझें वात्सल्य व सत्य त्याचें रक्षण करितील असें
कर;
८ म्हणजे तुझ्या नामाचीं स्तोत्रे निरंतर गाऊन
मी आपले नवस नित्य फैडीत राहीन.

६२ [मुख्य गवयासाठीं; यदुथूनाच्या पद्धतीप्रमाणें
दाविदाचें स्तोत्र]

- १ माझ्या जिवाची भिस्त केवळ देवावर आहे;
त्याजपासूनच मला तारणप्राप्ति होते.
२ तोच केवळ माझा दुर्ग, तोच माझें तारण आहे;
तो माझा उंच गड आहे; मी सहसा ढळणार नाहीं.
३ एकट्या मनुष्याला मारण्याकरितां त्याजवर तुम्ही
सर्वे कोठवर चढाई करून याल ?
तो झुकलेल्या भिंतीसारखा, कोसळलेल्या कुंपणा-
सारखा आहे.
४ त्याच्या उच्च पदावरून त्याला पाडावयाकरितां मांत्र
ते मसलत करितात;
त्यांस लबाडी आवडते;
ते आपल्या तोंडांनें आशीर्वाद देतात,
पण अंतर्गामीं शाप देतात. [सेला]
५ हे माझ्या जिवा, तूं केवळ देवावर भिस्त टाकून
स्वस्थ राहा;
कारण माझी आशातृप्ति करणारा तो आहे.
६ तोच केवळ माझा खडक, तोच माझें तारण आहे;
तो माझा उंच गड आहे; मी ढळणार नाहीं.
७ माझें तारण व माझें वैभव देवसहवासांत आहे;
माझ्या बलाचा दुर्ग, माझा आश्रय देवच आहे.

- ८ अहो लोकहो, सर्वदा त्याजवर भाव ठेवा;
त्याजपुढें आपलें मन मोकळें करा;
देव आमचा आश्रय आहे. [सेल]
- ९ मानवप्राणी केवळ वाफ आहेत; ते केवळ मिथ्या आहेत;
ताजव्यांत घातले असतां ते हलके भरतील;
ते सर्व वाफच आहेत.
- १० जुळुमजबरीवर भिस्त ठेवूं नका,
लूट केल्याची शेखी मिरवूं नका;
संपत्ति वाढली तरी तिच्यावर चित्त ठेवूं नका.
- ११ देव एक गोष्ट बोलला आहे;
सामर्थ्य देवाचें आहे; हें मीं दोनदां ऐकिलें आहे.
- १२ शिवाय हे प्रभू, तुझ्याच ठायीं वात्सल्य आहे;
कारण प्रत्येकाला त्याच्या कृतीप्रमाणें तूं प्रतिफल देतोस.

६३ [यहूदाच्या रानांत असतांना रचिलेलें दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे देवा, तूं माझा देव आहेस; मी आस्थेनें तुझा शोध करीन;
शुष्क, रूक्ष व निर्जल प्रदेशांत माझा जीव तुजसाठीं तान्हेला होतो,
माझ्या देहालाहि तुझी उत्कंठा लागली आहे.
- २ अशा प्रकारें तुझें बळ व वैभव पाहण्यास पवित्रस्थानीं मीं तुजकडे दृष्टि लाविली आहे.
- ३ तुझें वात्सल्य जीवनाहून उत्तम आहे;
माझे ओंठ तुझें स्तवन करितील.
- ४ मी जीवंत आहेन तोपर्यंत तुझा धन्यवाद असाच करीन;
तुझ्या नामानें मी आपले हात उभारीन.
- ५ जसा मजेनें व मेदानें व्हावा तसा माझा जीव तृप्त होईल,
आणि माझें मुख हर्षभरित होऊन तुझें स्तवन करील.
- ६ मी रात्रीं आपल्या अंथरुणावर पडून तुझें स्मरण करितों,

- व प्रहरोप्रहरीं तुझें ध्यान करित असतों.
- ७ कारण तूं माझें साहाय्य होत आला आहेस,
यास्तव तुझ्या पंखच्छायेखालीं मी आनंद करीन.
- ८ माझ्या जिवानें तुझी कास धरिली आहे;
तुझा उजवा हात मला संभाळून धरितो;
- ९ पण जे माझ्या जिवाचा घात करावयास टपले आहेत
ते पृथ्वीच्या अधोभागीं जातील.
- १० तरवारीनें त्यांचा निःपात होईल;
ते कोल्ह्याकुत्र्यांचें खाद्य होतील.
- ११ राजा देवाच्या ठायीं हर्ष पावेल;
जो कोणी त्याची शपथ वाहतो तो उत्साह करील;
कारण असत्य बोलणाऱ्यांचें तोंड बंद होईल.

६४ [मुख्य गवयासाठीं; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे देवा, माझी काकळुतीची वाणी ऐक;
वैच्याच्या भयापासून माझ्या जिवाचें रक्षण कर.
- २ दुष्टांच्या कटापासून,
दुष्कर्म्यांच्या गुप्त मसलतीपासून मला लपीव.
- ३ त्यांनीं आपली जीभ तरवारीसारखी पाजविली आहे,
त्यांनीं आपल्या कडू शब्दांचा नेम तिरासारखा धरिला आहे.
- ४ सालिकाला एकांतांत पाहून मारावें म्हणून
ते त्याजवर अकस्मात् मारा करितात, ते भीत नाहींत.
- ५ ते आपला दुष्ट संकल्प दृढ करितात;
पाश गुप्तपणें मांडण्याविषयीं ते कुजबुज करितात;
आम्हांस कोण पाहणार असें ते म्हणतात.
- ६ ते कुटिल युक्ती शोधून काढितात;
ते म्हणतात, आपण चतुराईनें युक्ति शोधून काढिली आहे;
- प्रत्येकाचें अंतर्गम व हृदय खोल आहे.
- ७ तरी देव त्याजवर तीर सोडील;
ते अकस्मात् घायाळ होतील.

- ८ त्यांचीच जिव्हा त्यांस प्रतिकूल होऊन ते अडखळून पडतील;
- त्यांस पाहणारे सर्व डोकें हालवितील.
- ९ तेव्हां सर्व मनुष्यांस धाक बसेल;
- ते देवाची कृति वाखाणितील
- व त्याच्या कृतीचा नीट विचार करितील.
- १० परमेश्वराच्या ठायीं धार्मिक मनुष्य हर्ष पावेल व त्याचा आश्रय करील;
- सरळ अंतःकरणाचे सर्व जन उल्लास पावतील.

६५ [मुख्य गवयासाठीं; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे देवा, सीयोनांत तुझी स्तुति होते;
- तुला केलेल्या नवसाची फेड तेथें होते.
- २ तूं जो प्रार्थना ऐकतोस
- त्या तुजकडे सर्व मानवजाति येते.
- ३ दुष्कर्मांनीं मला बेजार केलें आहे
- तरी तूं आमचे अपराध नाहीतसे करिशील.
- ४ तुझ्या अंगणांत राहण्यासाठीं ज्याला तूं निवडून घेतोस
- आणि आपल्यासन्निध आणितोस तो धन्य;
- तुझ्या घराच्या, तुझ्या मंदिराच्या पवित्रस्थानांतील
- उत्तम लाभांनीं आम्ही तृप्त होऊं.
- ५ हे आमच्या तारणाऱ्या देवा,
- पृथ्वीच्या सर्व सीमांचा व दूर द्वीपांतरीं असलेल्यांचा
- आधार तूं आहेस;
- तूं न्यायाच्या भयंकर कृत्यांनीं आम्हांस उत्तर देतोस.
- ६ तूं पराक्रमानें कमर बांधून
- आपल्या सामर्थ्यानें पर्वत स्थिर ठेवितोस;
- ७ तूं समुद्रांची गर्जना, त्यांच्या लाटांचा कळोळ
- व लोकांचा दंगल शमवितोस;
- ८ म्हणून जे पृथ्वीच्या कडेवर राहतात तेहि तुझ्या
- उत्पातांस भितात;
- दिवसाचा उदय व अस्त ह्यांच्याद्वारे तूं गजर
- करवितोस.

- ९ तूं पृथ्वीचा समाचार घेऊन ती भिजविली आहे;
- तूं तिला बहुत फलद्रूप करितोस;
- देवाची नदी जलपूर्ण आहे;
- भूमि तयार करून तूं मनुष्यांस धान्य पुरवितोस.
- १० तिच्या तासांस तूं भरपूर पाणी देतोस;
- तिचे उंचवटे सपाट करितोस;
- तिला पावसाच्या सरींनीं मज्ज करितोस;
- तींत उगवलेले अंकुर सफल करितोस.
- ११ तूं आपल्या प्रसादानें वर्ष भूषित करितोस;
- आणि तुझे मार्ग समृद्धिमय झाले आहेत.
- १२ रानांतलीं कुरणेंहि समृद्ध होतात;
- आणि डोंगरांना उल्लासाचें वेष्टन पडलें आहे.
- १३ कुरणें कळपांनीं झाकून गेलीं आहेत;
- खोरींहि धान्यानें सुशोभित होऊन गेलीं आहेत;
- तीं मोठ्यानें जयजयकार करितात व गातात.

६६ [मुख्य गवयासाठीं; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ अहो सर्व पृथ्वीवरील लोकहो,
- देवाचा जयजयकार करा.
- २ त्याच्या नामाचा महिमा गा,
- त्याच्या स्तुत्यर्थ त्याचें गौरव करा.
- ३ देवाला म्हणा, तुझीं कृत्यें किती भयप्रद आहेत !
- तुझ्या महाबलेंकरून तुझे वैरी तुला वश होतात.
- ४ सर्व पृथ्वीवरील लोक तुला नमतील
- व तुझीं स्तोत्रें गातील; तुझ्या नामाचीं स्तोत्रें
- गातील. [सेला]
- ५ अहो, या, देवाचीं कृत्यें पाहा;
- तो आपल्या कृतींनीं मानवजातीस धाक बसवितो.
- ६ त्यानें समुद्राची कोरडी भूमि केली;
- ते नदीतून पायांनीं पार गेले,
- तेव्हां आम्ही त्याच्या ठायीं हर्ष पावलों.
- ७ तो आपल्या सामर्थ्यानें सर्वकाळ सत्ता चालवितो;
- त्याचे नेत्र राष्ट्रांस निरखून पाहतात;
- बंडखोरांनीं आपली मान ताठ करूं नये. [सेला]

- ८ अहो लोकांनो, आमच्या देवाचा धन्यवाद करा,
त्याच्या स्तुतीचा घोष उच्च स्वरांनी करा;
- ९ त्यानेच आमचा प्राण राखिला,
त्याने आमचे पाय सरकू दिले नाहीत.
- १० हे देवा, तू आम्हांस पारखिले आहे;
सपे गाळतात तसें तू आम्हांला गाळून पाहिले
आहे.
- ११ तू आम्हांस जाळ्यांत गुंतविले;
तू आमच्या कंबरेला भारी ओझे बांधिले.
- १२ तू मनुष्यांना आमच्या डोक्यांवरून स्वारी कराव-
यास लाविले;
आम्ही अग्नीत व पाण्यांत सांपडलो,
तरी तू आम्हांस बाहेर काढून समृद्ध स्थळीं
आणिले.
- १३ मी होमार्पणे घेऊन तुझ्या मंदिरांत येईन,
तुला केलेले नवस फेडीन;
- १४ संकटांत असतां ते मीं आपल्या ओठांनीं उच्चारिले;
मीं ते आपल्या तोंडांनीं केले.
- १५ पुष्ट पशूंचे होम, मेंढ्याच्या धूपासहित मी तुला
अर्पित;
बोकडांसह मी गोच्छे अर्पित. [सेवा]
- १६ अहो देवांचे भय धरणारे सर्व जनहो, तुम्ही या,
ऐका;
त्याने माझ्या जिवासाठीं जे केले आहे ते मी
सांगतो.
- १७ मीं आपल्या मुखानें त्याचा धावा केला,
माझ्या जिव्हेवर त्याचें स्तवन होतें.
- १८ माझ्या मनांत दुष्कर्मांचा विचार असता
तर प्रभु माझें न ऐकता;
- १९ पण देवानें ऐकिलेंच आहे;
माझ्या प्रार्थनेच्या वाणीकडे त्यानें लक्ष दिलें आहे.
- २० देवाचा धन्यवाद होवो,
त्यानें माझी प्रार्थना अवमानिली नाही,
आपली मजवरची दया त्यानें काढून घेतली
नाहीं.

- ६७ [मुख्य गवयासाठीं; तंतुवाद्यांच्या साथीनें
गवयाचें स्तोत्र]
- १ देवानें आम्हांवर दया करावी व आम्हांस
आशीर्वाद द्यावा;
त्यानें आपला मुखप्रकाश आम्हांवर पाडावा; [सेवा]
- २ यासाठीं कीं पृथ्वीवर तुझा मार्ग कळावा,
सर्व राष्ट्रांस तुझें तारण विदित व्हावें.
- ३ हे देवा, राष्ट्रे तुझी स्तुति करोत.
सर्व राष्ट्रे तुझी स्तुति करोत.
- ४ राष्ट्रे हर्षोत व जयघोष करोत;
कारण तू राष्ट्रांचा न्याय सरळपणें करिशील
व पृथ्वीवरील राष्ट्रांला मार्ग दाखविशील. [सेवा]
- ५ हे देवा, राष्ट्रे तुझी स्तुति करोत;
सर्व राष्ट्रे तुझी स्तुति करोत.
- ६ भूमीनें आपला उपज दिला आहे;
देव, आमचा देव, आम्हांस आशीर्वाद देवो.
- ७ देव आम्हांस आशीर्वाद देवो,
व पृथ्वीच्या सर्व सीमा त्याचें भय धरोत,

- ६८ [मुख्य गवयासाठीं; दाविदाचें स्तोत्र]
- १ देवानें उठावें, त्याच्या वैन्यांची दाणादाण होवो;
त्याचा द्वेष करणारे त्याजपुढून पळोत.
- २ जसा धूर उडविला जातो तसें त्यांस उडवून दे;
जसें मेण अग्नीपुढें ठेविलें असतां वितळतें
तसें दुष्ट देवापुढें नष्ट होवोत;
- ३ परंतु धार्मिक हर्षोत, देवापुढें उल्लासोत,
व हर्षामुळें आनंद करोत.
- ४ देवाला गीत गा, त्याच्या नामाचें स्तवन करा;
ज्याची स्वारी ओसाड प्रदेशांतून चालली आहे,
त्याच्यासाठीं राजमार्ग तयार करा;
त्याचें नाम परमेश आहे, त्याच्यापुढें उल्लास करा.
- ५ पितृहीनांचा पिता, विधवांचा कैवारी
असा देव आपल्या पवित्र निवासस्थानीं आहे.

- ६ एकटे असलेल्यांस देव कुटुंबवत्सल करितो;
बंदिवानांस बाहेर काढून भाग्यवान् करितो;
परंतु बंडखोर रुक्ष प्रदेशांत राहतात.
- ७ हे देवा, जेव्हां तूं आपल्या लोकांपुढें चाललास
व रानांतून प्रयाण केलें, [सेला]
- ८ तेव्हां भूमि कंपित झाली,
व देवासमोर आकाशांतून पर्जन्यवृष्टि झाली;
देवासमोर, इष्टाएलाच्या देवासमोर, सीनाय पर्वत
देखील कंपित झाला.
- ९ हे देवा, तूं विपुल वृष्टि पाठवून दिली;
तुझें वतन कोमेजलें होतें तेव्हां तूं तें सुस्थित केलें.
- १० त्यांत तुझी मंडळी राहिली;
हे देवा, तूं आपल्या चांगुलपणानें दीनांसाठीं
वेगमी केली.
- ११ प्रभु अनुज्ञा देतो;
मंगल वार्ता प्रसिद्ध करणाऱ्या स्त्रियांची मोठी सेना
सिद्ध होऊन म्हणते कीं
- १२ सैन्यांचे राजे पळ काढितात, पळ काढितात;
आणि घरी राहिलेली गृहिणी लूट वाढून देते.
- १३ तुम्ही मंडवाळ्यांमध्ये पडून राहतां काय ?
ज्याचे पंख रुप्यानें व पिसें पिवळ्या सोन्यानें
मंडित आहेत,
- अशा कुतूहलासारखे तुम्ही आहां ना ?
- १४ सर्वसमर्थानें राजांची दाणादाण केली,
तेव्हां सल्मोनावर बर्फ पडतें त्याप्रमाणें झालें.
- १५ बाशान पर्वत देवाचा पर्वत आहे,
बाशान पर्वत शिखरांचा पर्वत आहे.
- १६ अहो शिखरांच्या पर्वतांनो,
देवाला निवाससाठीं जो पर्वत आवडला
त्याकडे वकट्टीनें कां पाहतां ?
त्यावर परमेश्वर निश्चयें सदोदित राहिल.
- १७ देवाचे रथ वीस हजार आहेत, हजारों हजार
आहेत,
- प्रभु सीनायवरून पवित्रस्थानीं आला आहे.
- १८ तूं उच्चस्थानीं आरोहण केलें आहे;

- तूं पाडाव केलेल्यांस कैद करून नेलें आहे;
मनुष्यांमध्ये, बंडखोरांमध्येहि तुला नजराणे मिळाले
आहेत,
- यासाठीं कीं हे परमेशा, देवा, तूं तेथें वास करावा.
- १९ प्रभूचा धन्यवाद होवो,
तो प्रतिदिनीं आमचा भार वाहतो;
देव हा आमचें तारण आहे. [सेला]
- २० देव हा आम्हांला संकटांतून मुक्त करणारा आहे;
आणि मृत्यूपासून सुटण्याचे मार्ग दाखविणें प्रभु
जो परमेश्वर त्याजकडे आहे.
- २१ देव निश्चयें आपल्या वैच्यांचें मस्तक फोडील,
आपल्या दुष्टाईत निमग्न होऊन चालतो त्याचें
केंसाळ माथें फोडील.
- २२ प्रभु म्हणाला, बाशानापासून मी त्यांस परत
आणीन,
- समुद्राच्या खोल डोहांतून त्यांस परत आणीन;
- २३ यासाठीं कीं तूं आपला पाय रक्तांत बुचकळावा,
तुझे शत्रु तुझ्या कुत्र्यांच्या जिभांचें खाद्य व्हावें.
- २४ हे देवा, त्यांनीं तुझ्या खाऱ्या पाहिल्या आहेत,
पवित्रस्थानीं माझ्या देवाच्या,
माझ्या राजाच्या खाऱ्या त्यांनीं पाहिल्या आहेत.
- २५ खंजिऱ्या वाजविणाऱ्या कुमारीच्यामध्ये
गाणारे पुढें व वाजविणारे मागे असे चालून
म्हणतात कीं
- २६ ज्यांचा उगम इष्टाएलापासून आहे असे तुम्ही,
प्रभु जो देव त्याचा, जनसमूहामध्ये धन्यवाद करा.
- २७ तेथें त्यांजवर प्रभुत्व करणारा कनिष्ठ बऱ्यामीन,
यहूदाचे अधिपति, व त्यांच्याबरोबरचे समुदाय,
जबुल्लाचे अधिपति, नफतालीचे अधिपति हे
आहेत.
- २८ तूं प्रबळ व्हावें असें तुझ्या देवांनो आज्ञापिलें
आहे;
- हे देवा, तूं आम्हांसाठीं जें केलें आहे तें दृढ कर.
- २९ यरुशलेमांतील तुझ्या मंदिराकरितां
राजे तुला भेटी आणतील.

- ३० लव्हाल्यांमध्ये राहणारे वनपशु, गोन्हांची झुंड
व लोकांचे वत्स यांस धमकाव,
म्हणजे ते रुपाच्या लगडी आणून तुला दंडवत
घालतील;
- युद्धप्रिय लोकांची त्यानें दाणादाण केली आहे.
- ३१ मिसर देशांतून सरदार येतील;
कूश आपले हात देवाकडे पसरण्याची खरा
करील.
- ३२ अहो पृथ्वीवरील राष्ट्रांनो, तुम्ही देवाला गीत गा;
प्रभूचीं स्तोत्रें गा. [सेला]
- ३३ पुरातन आकाशाच्या आकाशावर आरूढ होऊन
जो स्वारी करितो, त्याचीं स्तोत्रें गा;
पाहा, तो आपला शब्द, सामर्थ्याचा शब्द
उच्चारितो.
- ३४ देवाच्या बलाचें वर्णन करा;
इक्ष्वाएलावर त्याचें ऐश्वर्य आणि गगनमंडलांत
त्याचें बल आहे.
- ३५ तुझ्या पवित्र स्थानांतून कार्य करणारा देव भयं-
कर आहे;
इक्ष्वाएलाचा देव आपल्या लोकांस बल व सामर्थ्य
देतो.
देवाचा धन्यवाद होवो.
- ६९ [सुख गवयासाठी; शोशन्नीम (भूकमल) या
चालीवर गावयाचें दाविदाचें स्तोत्र]
- १ हे देवा, मला तार;
कारण जलें माझ्या प्राणाशीं येऊन भिडलीं आहेत.
- २ मी खोल दलदलींत रुतलों आहे, तेथें उभें राह-
ण्यास आधार नाही;
मी खोल पाण्यांत आलों आहे, आणि लोंढा मज-
वरून जात आहे.
- ३ आरोळी मारितां मारितां मी थकलों आहे;
माझा घसा कोरडा पडला आहे;
मी आपल्या देवाची वाट पाहतां पाहतां माझे
डोळे क्षिणले आहेत.

- ४ माझा द्वेष विनाकारण करणारे माझ्या डोक्याच्या
केशांपेक्षां अधिक आहेत;
अन्यायांनं मजशीं वैर करणारे, माझा जीव घेजं
पाहणारे बलिष्ठ आहेत;
मीं हरण केलें नव्हतें तेंहि मला याचें लागलें.
- ५ हे देवा, तूं माझें मूर्खपण जाणतोस;
आणि तुजपुढें माझीं पातकें लपलेलीं नाहीत.
- ६ हे प्रभू, सेनाधीश परमेश्वरा, जे तुझी अपेक्षा
करितात
त्यांच्या फजितीला मीं कारण होऊं नये;
हे इक्ष्वाएलाच्या देवा, जे तुझी प्रतीक्षा करितात
त्यांच्या अप्रतिष्ठेला मीं कारण होऊं नये.
- ७ कारण तुजकरितां मीं निंदा सोशिली आहे;
लज्जेनं माझें मुख व्याप्त झालें आहे.
- ८ मी आपल्या भावांस नवखा,
माझ्या सहोदरांस परका असा झालों आहे.
- ९ कारण तुझ्या मंदिराविषयींच्या आवेशानें मला
ग्रासून टाकिलें आहे,
तुझी निंदा करणाऱ्यांनीं केलेली निंदा मजवर आली
आहे.
- १० मीं उपास करून शोक केला,
तेंच माझ्या निंदेस कारण झालें.
- ११ मीं गोणताटाचे कपडे चढविले,
तेव्हां मी त्यांच्या उपहासाचा विषय झालों.
- १२ वेशींत बसणारे मजविषयीं बोलत असतात,
मी मद्यच्यांच्या गायनाचा विषय झालों.
- १३ मी तर, हे परमेश्वरा, तुला मान्य होईल अशा
समयीं तुझी प्रार्थना करितों;
हे देवा, तूं आपल्या विपुल दयेस
व आपल्या उद्धाराच्या सत्यास अनुसरून मला
उत्तर दे.
- १४ चिखलांतून मला काढ, मला रुतूं देऊं नको;
मला माझ्या द्वेष्यांपासून मुक्त कर व खोल
पाण्यांतून मला काढ.
- १५ पाण्याचा लोंढा मजवरून जाऊं देऊं नको;

- दलदलींत मला खचूं देऊं नको;
गर्तेच्या जाभाडांत मला गुंतून पडूं देऊं नको.
- १६ हे परमेश्वरा, माझे ऐक, कारण तुझे वात्सल्य
अनुपम आहे;
आपल्या विपुल करुणेश अनुसरून मजकडे वळ.
- १७ आपल्या दासापासून तू आपलें मुख लपवूं नको;
कारण मी संकटांत आहे; माझे सत्वर ऐक.
- १८ माझ्या जिवाजवळ येऊन त्याचा उद्धार कर;
माझे वैरी पाहून माझा उद्धार कर.
- १९ माझी निंदा, माझी फजिती आणि माझी अप्रतिष्ठा
तू जाणतोस;
माझे सर्व शत्रु तुजपुढे आहेत.
- २० निवेनें माझे हृदय भ्रम झालें आहे;
मी अगदीं बेजार झालों आहे;
माझी कीव करणारा कोणी आहे की काय हें मी
पाहिलें, पण कोणी आढळला नाही;
माझे कोणी समाधान करील म्हणून वाद पाहिली,
पण कोणी दिसला नाही.
- २१ त्यांनीं मला खावयास अन्न म्हणून विष दिलें,
तहान भागविण्यास मला आंब दिली.
- २२ त्यांजपुढें मांडिलेलें ताद त्यांस पाश होवो,
ते निश्चित असतां त्यांस तें जाळें होवो.
- २३ त्यांस दिसूं नये म्हणून त्यांचे डोळे अंधळे होवोत;
तू त्यांची कंबर सदा खचीव,
- २४ तू त्यांजवर आपल्या क्रोधाचा वर्षाव कर,
तुझा कोपामि त्यांस गांठो.
- २५ त्यांची वस्ती ओसाड पडो,
त्यांच्या डेऱ्यांत कोणी राहावयाला न उरो.
- २६ कारण ज्याला तू शिक्षा केली त्याच्या पाठीस ते
लागतात;
तू ज्यांस घायाळ केलें आहे त्यांच्या दुःखांत ते
भर घालितात.
- २७ त्यांच्या अन्यायांत अन्यायाची भर टाक;
तुझ्या न्यायपरायणतेचा लाभ त्यांस न होवो.
- २८ जीवनाच्या पुस्तकांतून त्यांचीं नांवे खोडलीं जावोत,

- धार्मिकांबरोबर त्यांची नावनिशी न होवो.
- २९ मी तर दीन व दुःखी आहे;
हे देवा, तुझे तारण मला उच्चस्थानीं नेऊन ठेवील.
- ३० देवाच्या नामाचें मी गीत गाऊन स्तवन करीन.
उपकारस्मरण करून त्याचा महिमा वर्णान.
- ३१ तें बैलापेक्षां, शिंगें असलेल्या व दुभागलेल्या
खुरांच्या गोऱ्यापेक्षां परमेश्वराला आवडेल.
- ३२ दीन हें पाहून हर्षतील;
देवाचा शोध करणाऱ्यांनो,
तुमच्या हृदयांत नवजीवन येवो.
- ३३ कारण परमेश्वर दरिद्रांचें ऐकतो;
बंदींत पडलेल्या आपल्या लोकांचा तो अव्हेर
करीत नाही.
- ३४ आकाश, पृथ्वी, समुद्र
व त्यांत चलनवलन करणारे सर्व प्राणी त्याचें
स्तवन करोत.
- ३५ कारण देव सीयोनानें तारण करील,
तो यहूदाचीं नगरें बांधील;
लोक तेथें राहतील व तें त्यांच्या ताब्यांत येईल,
- ३६ तें त्याच्या दासांच्या संततीचेंहि वतन होईल;
ज्यांस त्याचें नाम प्रिय आहे ते त्यांत वस्ती
करतील,

७० [मुख्य गवयासाठीं; दाविदाचें स्मरणार्थ स्तोत्र]

- १ हे देवा, प्रसन्न होऊन मला मुक्त कर;
हे परमेश्वरा, माझे साहाय्य करण्यास त्वरा कर.
- २ जे माझा जीव ध्यावयास पाहतात
ते लज्जित व फजीत होवोत,
माझे विघ्नसंतोषी मागे हटून अप्रतिष्ठा पावोत.
- ३ अहाहा ! अहाहा ! असें म्हणणाऱ्यांची फजिती
होऊन
ते लजेनें मागे हटोत.
- ४ तुला शरण येणारे सर्व तुझ्या ठायीं आनंद व
उल्लास पावोत;

ज्यांना तुझ्या तारणाची आवड वाटते ते, देवाचा
महिमा वाढो, असें सतत म्हणोत.

- ५ मी तर दीन व दरिद्री आहे; हे देवा, मजकडे येण्याची त्वरा कर; माझा साहाय्यकर्ता व माझा मुक्तिदाता तूं आहेस; हे परमेश्वरा, विलंब लावूं नको.

७१

१ हे परमेश्वरा, मीं तुझा आश्रय धरिला आहे; मीं कधीं लज्जित होऊं नये.

- २ तूं आपल्या न्यायाचारानें मला उद्धर व मुक्त कर; मजकडे आपला कान लाव व माझें तारण कर;

- ३ मला नेहमीं थारा सांपडावा म्हणून मजसाठीं निवासाचा खडक हो;

मला तारण्याचें तूं ठरविलें आहे, कारण तूं माझा गड व माझा दुर्ग आहेस.

- ४ हे माझ्या देवा, दुर्जनाच्या हातांतून मला मुक्त कर,

अन्यायी व निर्दय यांच्या तावडींतून मुक्त कर.

- ५ कारण, हे प्रभू परमेश्वरा, तूं माझें आशास्थान आहेस;

माझ्या तरुणपणापासून तूं माझें श्रद्धास्थान आहेस.

- ६ जन्मापासून तूं माझा आधार आहेस;

मातेच्या उदरांतून निघाल्यापासून तूं माझा कल्याणकर्ता आहेस;

मी तुझी स्तुति निरंतर करीन.

- ७ बहुतांस मी आश्चर्याचा विषय झालों आहे; तरी तूं माझा खंबीर आश्रय आहेस.

- ८ माझ्या मुखांत तुझें स्तुतिस्तोत्र सदा असत जाईल; त्यांतून दिवसभर गौरवपर शब्द निघतील.

- ९ उतारवयांत माझा त्याग करूं नको;

माझी शक्ति क्षीण होत चालली असतां मला सोडूं नको.

- १० कारण माझे वैरी मजविषयीं चर्चा करितात आणि माझ्या जिवावर टपणारे एकत्र मिळून मस-

लत करितात.

- ११ ते म्हणतात, देवानें याला सोडिलें आहे;

याच्या पाठीस लाग, याला धरा; कारण याला सोडविणारा कोणी नाही.

- १२ हे देवा, मजपासून दूर असूं नको;

हे माझ्या देवा, माझ्या साहाय्यासाठीं त्वरा कर.

- १३ माझ्या जिवाला अपाय करणारे लज्जित होऊन नष्ट होवोत;

माझें अनिष्ट करावयास पाहणारे निंदेनें व अप्रतिष्ठेनें व्याप्त होवोत.

- १४ मी तर नित्य आशा धरून राहीन

आणि तुझें स्तवन अधिक अधिक करित जाईन.

- १५ माझें मुख तुझ्या न्यायपरायणतेचें

आणि तुझ्या तारणाचें दिवसभर वर्णन करील; त्यांची गणती मला कळत नाही.

- १६ प्रभु परमेश्वराच्या महत्कृत्यांचें मी वर्णन करित येईन;

तुझ्या, केवळ तुझ्याच, न्याय्यत्वाचें मी निवेदन करीन.

- १७ हे देवा, माझ्या तरुणपणापासून तूं मला शिकवीत आला आहेस;

आणि मीं आजपर्यंत तुझीं अद्भुतकृत्यें वर्णिलीं आहेत.

- १८ मी वयोवृद्ध होऊन माझे केस पिकले

तरी हे देवा, मला सोडूं नको;

म्हणजे मी भावी पिढीला तुझें वाहुवल विदित करीन,

पुढच्या पिढींतील सर्वांस तुझ्या पराक्रमाचें वर्णन करीन.

- १९ हे देवा, तुझे न्याय्यत्व गगनापर्यंत पोहंचलें आहे;

हे देवा, तूं महत्कृत्यें केलीं आहेत, तुजसमस्त कोण आहे ?

- २० तूं आमलां बहुत व भारी संकटें भोगण्यास लाविलीं,

तरी तूं आमचें पुनरुज्जीवन करिशील,

आणि पृथ्वीच्या अयोभागांतून पुनः वर आणिशील.

- २१ तूं माझे महत्त्व वाढीव
आणि मजकडे वळून माझे सांत्वन कर.
- २२ मी तर तुझें स्तुतिस्तोत्र सतारीवर गाईन,
हे माझ्या देवा, तुझ्या सत्याचें स्तवन करीन;
हे इस्त्राएलाच्या पवित्र देवा, विण्यावर तुझीं
स्तोत्रें गाईन.
- २३ मी तुझीं स्तोत्रें गातांना माझे ओठ गजर करितील;
तूं मुक्त केलेला माझा जीव गजर करील.
- २४ माझी जिह्वा दिवसभर तुझ्या न्याय्यत्वाविषयीं
गुणगुणत राहील;
कारण माझे वाईट करावयास पाहणारे लज्जित
व फजीत झाले आहेत.

७२

[शलमोनाचें स्तोत्र]

- १ हे देवा, तूं आपलें न्यायानुशासन राजाला दे,
राजपुत्राला आपली धर्मनीति शिकीव.
- २ तो नीतीनें तुझ्या लोकांचा न्याय करील,
तुझ्या दीनांचा निवाडा न्याय्य बुद्धीनें करील.
- ३ पर्वत व डोंगर नीतीच्या द्वारे
लोकांस शांतिदायक होतील.
- ४ तो प्रजेतल्या दीनांचा न्याय करील.
तो दरिद्री जनांच्या मुलांवाळांचें तारण करील,
तो जुलूम करणाऱ्यांस चिरडून टाकील.
- ५ चंद्रसूर्य आहेत तोपर्यंत
ते पिढ्यानुपिढ्या तुझें भय धरितील.
- ६ कापलेल्या गवतावर पडणाऱ्या पर्जन्याप्रमाणें,
भूमी सिंचन करणाऱ्या सरीरप्रमाणें तो उतरेल.
- ७ त्याच्या काळीं धार्मिक उत्कर्ष पावतील;
आणि चंद्र नाहींसा होईपर्यंत विपुल शांति असेल.
- ८ समुद्रापासून समुद्रापर्यंत
आणि त्या नदीपासून पृथ्वीच्या दिगांतांपर्यंत त्याची

सत्ता होईल.

- ९ अरण्यांतले रहिवासी त्याला नमन करितील;
त्याचे बैरी धूळ चाटितील.
- १० ताशॉश व द्वीपें यांचे राजे नजराणे आणितील.
शबा व सबा यांचे राजे खंडणी देतील.
- ११ सर्वे राजे त्याला दंडवत घालितील;
सर्वे राष्ट्रें त्याची सेवा करितील.
- १२ कारण धावा करणारा दरिद्री,
दीन व अनाथ, यांला तो सोडवील.
- १३ दुबळा व दरिद्री यांजवर तो दया करील,
दरिद्र्यांचे जीव तो तारील.
- १४ जुलूम व बलात्कार यांपासून त्यांचे जीव तो
मुक्त करील;
आणि त्याच्या दृष्टीनें त्यांचें रक्त अमोल ठरेल;
- १५ तो चिरायु होवो व त्याला शबाचें सोने मिळो;
त्यासाठीं सतत प्रार्थना केली जावो;
त्याचा धन्यवाद दिवसभर होवो.
- १६ भूमीवर पर्वतांच्या शिखरांपर्यंत भरपूर पीक येवो;
त्याचीं कणसें लबानोनाप्रमाणें डोलोत;
नगरोनगराचे लोक पृथ्वीवरील तृणाप्रमाणें
विपुल होवोत.
- १७ त्याचें नाम सर्वकाळ राहो;
सूर्य आहे तोवर त्याचें नाम वृद्धिंगत होवो;
त्याच्या नामानें लोक आपणांस धन्य म्हणोत;
सर्वे राष्ट्रें त्याचा धन्यवाद करोत.
- १८ परमेश्वर देव, इस्त्राएलाचा देव, तोच काय तो
अद्भुत कृत्यें करितो;
त्याचा धन्यवाद होवो.
- १९ त्याचें गौरवयुक्त नाम सदा सुवंदित असो;
त्याच्या महिम्यानें सर्वे पृथ्वी भरो.
आमेन, आमेन.
- [इशयाचा पुत्र दावीद याच्या प्रार्थना समाप्त]

भाग तिसरा

७३

[आसाफाचें स्तोत्र]

- १ देव इस्राएलावर, शुद्ध मनाच्या लोकांवर,
खरोखर कृपा करणारा आहे.
- २ मजविषयीं म्हणाल तर माझे पाय लटपटण्याच्या
लागास आले होते;
- माझीं पावलें बहुतेक घसरणार होतीं.
- ३ कारण दुर्जनांचा उत्कर्ष पाहून
मी गर्विष्ठांचा हेवा करूं लागलों.
- ४ त्यांस मरणयातना नसतात,
ते शरीरानें धडधाकट व पुष्ट असतात;
- ५ मानवजातीप्रमाणें त्यांना क्लेश होत नसतात,
इतर मनुष्यांप्रमाणें त्यांस पीडा होत नसतात;
- ६ म्हणून अहंकार हा त्यांच्या कंठीचा हार बनला
आहे;
- बलात्कार हा त्यांस वस्त्राप्रमाणें आच्छादन झाला
आहे.
- ७ पुष्टतेमुळें त्यांचे डोळे बाहेर येतात;
त्यांच्या मनांतील कल्पना उचंबळतात.
- ८ ते थडा करितात, व दुष्टतेनं जुलमाच्या गोष्टी
बोलतात;
- ते मोठ्या डौलानें भाषण करितात.
- ९ ते आपलें तोंड आकाशापर्यंत पोचवितात;
त्यांची जीभ पृथ्वीभर मिरवते.
- १० यामुळें त्यांचे लोक त्यांकडे वळतात,
आणि त्यांच्याजवळचें पाणी भरपूर पितात;
- ११ आणि म्हणतात, देवाला कसें समजणार ?
परात्पराला काय ज्ञान आहे ?
- १२ पाहा, दुर्जन ते हेच;
हे स्वस्थ असून सर्वदा धनवृद्धि करीत असतात.
- १३ मीं आपलें मन स्वच्छ राखिलें,
आपले हात निर्दोषतेनं धुतले, हें सगळें व्यर्थ;
- १४ कारण मीं दिवसभर पीडा भोगिली आहे;

- प्रतिदिवशीं सकाळीं मला शिक्षा झाली आहे.
- १५ याप्रमाणें बोलण्याचें मी मनांत आणिलें असतें,
तर मी तुझ्या प्रजेच्या पिढ्यानुपिढीचा गुन्हेगार
ठरलों असतो.
- १६ ही गोष्ट मला समजावी म्हणून तिचा विचार
करूं लागलों
- तों ती मला दुःखदायक वाटली;
- १७ पण मी देवाच्या पवित्र स्थानांत गेलों
आणि त्या लोकांचा शेवट मनांत आणिला तेव्हां
ती मला समजली.
- १८ खचीत तूं त्या लोकांस निसरड्या स्थलांवर उभें
करितोस,
- त्यांस पाहून त्यांचा नाश करितोस.
- १९ एका क्षणांत त्यांची कशी धूळधाण झाली आहे !
भयानें ते अगदीं गांगरून गेले आहेत;
- २० जागा झालेला मनुष्य जसें खन्न कांहींच नाहीं असें
मानितो,
- तसा हे प्रभू, तूं जागा होतांच त्यांचें तें रूप
तुच्छ मानितोस.
- २१ माझें मन खिन्न झालें
व माझें अंतर्गम व्यथित झालें.
- २२ मी तर मूढ व अज्ञानी होतो;
- तुजपुढें मी पशुतुल्य होतो.
- २३ तरी मी नेहमीं तुजजवळ आहे;
- तूं माझा उजवा हात धरिला आहे.
- २४ तूं बोध करून मला मार्ग दाखविशील
आणि तदनंतर गौरवानें माझा स्वीकार करिशील.
- २५ स्वर्गांत तुजशिवाय मला कोण आहे ?
पृथ्वीवर मला तुजशिवाय दुसरा कोणीहि प्रिय नाही.
- २६ माझा देह व माझें हृदय हीं खचलीं;
तरी देव सर्वकाळ माझ्या जिवाचा आधार व
माझा वांटा आहे.
- २७ पाहा, जे तुजपासून दूर जातात ते नष्ट होतात;

अनाचार करून बहकून जाणाऱ्या सर्वांचा तूं समूळ नाश करितोस.

२८ मजविषयीं म्हटलें तर देवासमीप जाणें यांतच माझें कल्याण आहे;
मीं प्रभु परमेश्वराला आपलें आश्रयस्थान केलें आहे,
यासाठीं कीं मीं तुझीं सर्व कृत्यें जाहीर करावीं.

७४ [आसाकाचें मास्कील (बोधपर स्तोत्र)]

१ हे देवा, तूं आम्हांस कां कायमचें टाकिलें आहे ?
आपल्या कुरणांतल्या कळपावर तुझा कोपाग्नि कां
धुमसतो ?

२ जी मंडळी पुरातन काळीं तूं विकत घेतली,
जिला तूं आपले वारस होण्याकरितां उद्धरिलें तिचें,
व ज्या सीयोन पर्वतावर तूं वस्ती केली त्याचें
स्मरण कर.

३ सर्वेस्त्रीं विध्वस्त झालेल्या स्थलाकडे पाय उचलून
चल;

वैच्यानें पवित्रस्थानाची अगदीं नासाडी केली आहे.

४ तुझ्या सभागृहांत तुझ्या शत्रूंनीं कळोळ मांडिला
आहे;

त्यांनीं आपले ध्वज चिन्हांसाठीं उभारिले आहेत.

५ दाट झाडीवर जसे लोक कुन्हाडी उचलतात
त्यासारखे ते दिसले.

६ त्यांचें एकंदर नकशीकाम
ते कुन्हाडीनें व हातोड्यांनीं फोडून टाकितगत.

७ त्यांनीं तुझ्या पवित्रस्थानाला आग लाविली आहे;
तुझ्या नामाचें निवासस्थान भ्रष्ट करून अगदीं
धुळीस मिळविलें आहे.

८ ते आपल्या मनाशीं म्हणाले,
आपण यांचा नायनाट करून टाकूं;
त्यांनीं देशांत असलेलीं देवाचीं सर्व सभास्थानें
जाळून टाकिलीं आहेत.

९ आमचीं चिन्हें आमच्या दृष्टीस पडत नाहीत;
कोणी संदेष्टा उरला नाही;
आणि असें कोठवर चालेल हें जाणणारा आमच्या-

मध्ये कोणी नाही.

१० हे देवा, शत्रु कोठवर निंदा करणार ?

वैरी तुझ्या नामाची निर्भर्त्सना सदा करणार काय ?

११ तूं आपला हात, म्हणजे आपला उजवा हात, कां
आवरून धरितोस ?

तो आपल्या छातीवरून काढून तूं त्यांचा संहार कर.

१२ देव माझा पुरातन कालापासूनचा राजा आहे;
पृथ्वीवर उद्धार करणारा तो आहे.

१३ तूं आपल्या सामर्थ्यानें समुद्र दुभागिला;
जलाशयांतील मगरांचीं मस्तकें तूं ठेंबून टाकिलीं.

१४ तूं लिब्याथानाच्या मस्तकांचा चुराडा केला,
वनचरांना तो तूं खाऊं घातला.

१५ तूं झरा फोडून जलप्रवाह बाहेर काढिला;
तूं निरंतर वाहणाऱ्या नद्या सुकवून टाकिल्या.

१६ दिवस तुझा आहे, रात्रहि तुझीच आहे;
चंद्र व सूर्य तूं स्थापन केले.

१७ पृथ्वीच्या सर्व सीमा तूंच ठरविल्या;
उन्हाळा व हिवाळा हे तूंच केले.

१८ हे परमेश्वरा, लक्षांत असूं दे कीं वैच्यानें कशी
विटंबना मांडिली आहे,

मूर्ख राष्ट्रांनें तुझ्या नामाची कशी निंदा केली आहे.

१९ तूं आपल्या कपोताला श्वापदापुढें टाकूं नको;
आपल्या दीनजनांच्या प्राणांचा विसर कायमचा
पडूं देऊं नको.

२० तूं कराराकडे लक्ष दे;

कारण देशाचे कोनेकोपरे केवळ बलात्काराचीं
स्थानें झालीं आहेत.

२१ पीडितांस लज्जित होऊन मागें फिरूं देऊं नको;
दीन व दरिद्री तुझ्या नामाची स्तुति करोत.

२२ हे देवा, ऊठ, तूं आपणच आपला वाद चालीव;
मूर्ख तुझी निंदा कशी निलय करीत आहे हें लक्षांत
आण.

२३ शत्रूंची आरडाओरड,

तुझ्यावर उठणाऱ्यांचा एकसारखा वर चढणारा
गोंगाट विसरूं नको.

७५ [मुख्य गवयासाठी; नष्ट करूं नको या चाली-
वर गावयाचें आसाफाचें संगीत स्तोत्र]

- १ हे देवा, आम्ही तुझें उपकारस्मरण करितों;
तुझें उपकारस्मरण करितों,
कारण तुझें नाम समीप आहे;
तुझ्या अद्भुत कृत्यांचें वर्णन लोक करितात.
- २ नेमिलेली वेळ आली म्हणजे
मी यथार्थ न्याय करीन.
- ३ पृथ्वी व तिच्यावर सर्व राहणारे भेदरून गेले
तरी तिचे स्तंभ मीच स्थापिले आहेत. [सेला]
- ४ फुशारकी मारणाऱ्यांस मी म्हणालों, फुशारकी मारूं
नका;
आणि दुर्जनांस म्हणालों, शिंग वर करूं नका;
- ५ तुम्ही आपलें शिंग उंच करूं नका;
ताठ मानेनें बोलूं नका.
- ६ कारण उन्नति ही पूर्वेकडून नव्हे,
पश्चिमेकडून नव्हे, व अरण्याकडूनहि नव्हे;
- ७ तर न्याय करणारा देव आहे;
तो एकाला खाली घालितो व दुसऱ्याला वर
आणितो.
- ८ पाहा, परमेश्वराच्या हातीं प्याला आहे व त्यांत
द्राक्षारस फेंसाळत आहे;
त्यांत मसाला मिसळला आहे आणि त्यांतून तो
ओतून देतो;
त्याचा गाळ पृथ्वीवरील सर्व दुर्जनांस खातरीनें
निथळून प्यावा लागेल.
- ९ मी तर सदा आनंद करीन,
याकोबाच्या देवाचीं स्तोत्रें गाईन.
- १० दुर्जनांचीं सर्व शिंगें मी तोडून टाकीन;
पण धार्मिकांचीं शिंगें उन्नत होतील.

७६ [मुख्य गवयासाठी; तंतुवाद्यांच्या साथीनें
गावयाचें आसाफाचें संगीत स्तोत्र]

- १ यद्गदांत देव प्रगट झाला आहे;

इस्त्राएलांत त्याचें नाम थोर आहे.

- २ शालेमांत त्याचा मंडप आहे;
व सीयोनांत त्याचें निवासस्थान आहे.
- ३ तेथें धनुष्याचे बाण,
ढाल, तरवार व युद्धसामग्री हीं त्यानें मोडून
टाकिलीं. [सेला]
- ४ तूं प्रतापी आहेस,
लुडीनें भरलेल्या पर्वतावर तेजस्वी आहेस.
- ५ जातीच्या धैर्यवानांना लुबाडिलें आहे, ते झोपीं
गेले आहेत;
त्यांतील कोणाहि बलवानाचे हात चालेनात.
- ६ हे याकोबाच्या देवा, तुझ्या धमकीनें रथ व घोडा
यांना गाढ निद्रा लागली आहे.
- ७ तुझें, तुझेंच, भय धरिलें पाहिजे;
तुला एकदां क्रोध आला म्हणजे तुजपुढें कोण
उभा राहील ?
- ८ तूं स्वर्गातून आपला निर्णय ऐकविला;
तो पृथ्वी भ्याली व स्तब्ध झाली;
- ९ पृथ्वीवरील सर्व दीनांस तारावयासाठीं,
न्यायनिवाडा करावयासाठीं देव उठला,
तेव्हां असें झालें. [सेला]
- १० कारण मनुष्याचा क्रोध तुझ्या स्तुतीचें साधन
असा होतो;
अवशिष्ट क्रोधानें तूं आपली कमर बांधितोस.
- ११ परमेश्वर तुमचा देव याला नवस करा व
ते फेडा;
ज्याचें भय धरिलें पाहिजे त्याला त्याच्या समोव-
तालच्या सर्वांनीं नजराणे आणावे.
- १२ अधिपतींचा संताप तो नष्ट करितो;
पृथ्वीवरील राजांस तो भयप्रद आहे.

७७ [मुख्य गवई यद्गूथून याच्यासाठीं आसाफाचें
स्तोत्र]

- १ मी आपल्या वाणीनें देवाला हाक मारीन;
मी देवाला हाक मारीन व तो माझे ऐकेल.

- २ माझ्या संकटाच्या दिवशीं मी प्रभूला शरण गेलों;
रात्रीं माझा हात पसरलेला राहिला,
तो ढिला पडला नाही;
माझा जीव सांखन पावेना.
- ३ मी देवाचें स्मरण करून करून व्याकुळ होतो;
मी ध्यान करूं इच्छितों पण माझा जीव मूर्च्छित
होतो. [सेला]
- ४ तूं माझ्या पापणीस पापणी लागूं देत नाहीस;
मी विव्हाळ झालों आहे, मला बोलवत नाही.
- ५ पूर्वीचे दिवस व प्राचीन काळचीं वर्षे
हीं मीं ध्यानांत आणिलीं आहेत.
- ६ रात्रीं मला आपल्या गीताचें स्मरण होतें;
मी आपल्या मनांत चिंतन करितों;
माझा जीव विचारांत पडला आहे कीं
- ७ प्रभु सर्वकाळ आमचा त्याग करील काय ?
तो पुनः कधीं प्रसन्न होणार नाही काय ?
- ८ त्याची दया कायमची नाहीशी झाली काय ?
त्याचें अभिवचन पिढ्यानुपिढ्या निष्फळ राहणार
काय ?
- ९ देव कृपा करावयाचें विसरला काय ?
त्यानें क्रोधामुखें आपला कळवळा आवरून धरिला
काय ? [सेला]
- १० मी म्हणालों, ही तर केवळ माझी दुर्बलता आहे;
परंतु मी परात्पराच्या उजव्या हातच्या वर्षाचें
स्मरण करीन.
- ११ मी परमेशाचीं महत्कृत्यें वर्णान्;
आणि मी तुझ्या पुरातन कालच्या अद्भुत कृत्यांचें
स्मरण करीन.
- १२ मी तुझ्या सर्व कृत्यांचें मननहि करीन,
आणि तुझ्या कार्यांचा विचार करीन.
- १३ हे देवा, तुझा मार्ग पवित्रतेचा आहे;
परमेश्वरासारखा थोर देव कोण आहे ?
- १४ अद्भुत कृत्यें करणारा तूंच देव आहेस;
तूं आपलें सामर्थ्य लोकांत प्रगट केलें आहे.
- १५ याकोब व योसेफ यांची संतति म्हणजे तुझे लोक

- यांस तूं आपल्या भुजानें मुक्त केलें आहे. [सेला]
- १६ जलांनीं तुला पाहिलें, हे देवा, जलांनीं तुला पाहिलें;
तीं कंपित झालीं, जलाशयहि खळबळले.
- १७ मेघांनीं वर्षाव केला;
आभाळ कडाडलें;
तुझे बाणहि सुटले.
- १८ तुझ्या गर्जनेचा शब्द झंझावातांत होता;
विजांचा पृथ्वीवर चकचकाट झाला;
भूमी कंपित होऊन डळमळली.
- १९ समुद्रांत तुझा मार्ग
व महाजलांत तुझ्या वाटा होत्या,
तुझीं पावलें दिसलीं नाहीत.
- २० मोशे व अहरोन यांच्या हस्तें
तूं आपले लोक कळाप्रमाणें नेले.

७८ [आसाफाचें मास्कील (बोधपर स्तोत्र)]

- १ अहो माझे लोकहो, माझ्या धर्मशास्त्राकडे लक्ष द्या;
माझ्या तोंडच्या वचनांकडे कान लावा.
- २ मी आपलें तोंड उघडून दृष्टांत सांगेन;
प्राचीन काळच्या गूढकथांचें निवेदन करीन.
- ३ जें आम्हीं ऐकलें, जें आम्हांला समजलें,
जें आमच्या वडिलांनीं आम्हांस सांगितलें,
- ४ तें आम्ही त्यांच्या वंशजांपासून गुप्त ठेवणार नाही;
तर पुढल्या पिढीला परमेश्वराचीं सुख कृत्यें,
त्याचा पराक्रम आणि त्यानें केलेलीं अद्भुत कृत्यें
यांचें वर्णन करूं.
- ५ त्यानें याकोबवंशाला निर्बध,
इसाएलवंशाला नियम लावून दिला;
आमच्या वडिलांस आज्ञा केली कीं त्यांनीं ते
आपल्या वंशजांस शिकवावे,
- ६ आणि पुढल्या पिढीनें, म्हणजे पुढें जन्मास
येणाऱ्या संततीनें ह्या गोष्टी जाणाव्या;
त्यांनीं त्या आपल्या मुलांस कथन करण्यास
उद्युक्त व्हावें.
- ७ त्यांनीं देवावर भाव ठेवावा,

- देवाचीं कृत्यें विसरूं नयेत,
तर त्याच्या आज्ञा पाळाव्या;
८ आणि त्यांनीं आपल्या पूर्वजांसारखे हट्टी, बंडखोर
स्वभावाचे,
आपलें अंतःकरण नीट न राखणारे व देवाशीं
एकनिष्ठपणें न वागणारे होऊं नये.
९ एफ्राइमाच्या वंशजांनीं सशस्त्र व धनुर्धारी असूनहि
लढाईच्या वेळीं पाठ फिरविली.
१० त्यांनीं देवाचा करार पाळिला नाहीं;
त्याच्या नियमशास्त्राप्रमाणें चालावयास ते कबूल
नव्हते;
११ आणि त्यानें केलेल्या गोष्टी व त्याचीं अद्भुत कृत्यें
ते विसरले.
१२ मिसर देशांत सोअनाच्या पटांगणावर
त्यांच्या वडिलांसमक्ष त्यानें अद्भुत कृत्यें केलीं.
१३ त्यानें समुद्र दुभागून त्यांतून त्यांस पार नेलें;
त्यानें पाणी राशीसारखें उभें केलें.
१४ दिवसा मेघ व रात्रभर अग्निप्रकाश
यांच्यायोगें तो त्यांस नेत असे.
१५ त्यानें रानांत खडक फोडून
खोल जलाशयांप्रमाणें भरपूर पाणी त्यांस प्याव-
यास दिलें.
१६ त्यानें खडकांतून पाण्याचे प्रवाहहि काढिले,
नद्यांप्रमाणें पाणी वाहविलें.
१७ तथापि ते त्याच्याविरुद्ध अधिकाधिक पातक
करूं लागले,
परात्पराविरुद्ध रुक्ष अरण्यांत त्यांनीं बंड केलें.
१८ त्यांनीं आपली वासना तृप्त करण्यासाठीं अन्न
मागून
आपल्या मनांत देवाची परीक्षा पाहिली.
१९ ते देवाविरुद्ध बोलले;
ते म्हणाले, रानांत भोजनाची सिद्धता करण्यास
ईश्वर समर्थ आहे काय?
२० पाहा, त्यानें खडकावर टोला मारिला तों पाणी
भळभळां वाहूं लागलें,

- व त्याचे लोट चालले;
तो भाकरीहि देण्यास समर्थ आहे काय?
तो आपल्या लोकांस मांस पुरवील काय?
२१ हें ऐकून परमेश्वर कोपला
आणि याकोबवंशावर त्याचा अग्नि पेटला;
इस्त्राएलवंशावर त्याचा क्रोध भडकला;
२२ कारण त्यांनीं देवावर विश्वास ठेविला नाहीं,
आणि त्याच्या तारणावर भरंवसा ठेविला नाहीं.
२३ तरी त्यानें वरतीं आभाळांस आज्ञा केली,
व आकाशद्वारें उघडलीं.
२४ खाण्याकरितां त्यानें त्यांजवर मान्याचा वर्षाव
केला;
आणि त्यांस स्वर्गाचें धान्य दिलें.
२५ दिव्यदूतांची भाकरी मानवांनीं खाळी;
त्यानें पुरुन उरे इतकें अन्न त्यांस दिलें.
२६ त्यानें पूर्वेचा वारा आकाशांत वाहविला;
आणि त्यानें आपल्या सामर्थ्यानें दक्षिणेचा वारा
आणिला.
२७ त्यानें त्यांजवर धुळीसारखा मांसाचा वर्षाव केला,
समुद्रांच्या वाळूसारखी पक्ष्यांची वृष्टि केली;
२८ त्यानें त्यांच्या छावणीमध्ये,
त्यांच्या वस्तीच्या ठिकाणाभोंवतीं तें पाडिलें.
२९ तें खाऊन ते अतितृप्त झाले;
अशा रीतीनें त्यांची वासना त्यानें पुरविली.
३० त्यांची वासना सुटली नव्हती,
त्यांच्या तोंडीं अन्नाचा घास होता,
३१ इतक्यांत त्यांजवर देवाचा कोप भडकला,
आणि त्यानें त्यांच्यांतल्या धष्टपुष्टांस मारून
टाकिलें,
इस्त्राएलांच्या तरुणांस ठोकून खालीं पाडिलें.
३२ हें सर्व झालें तरी ते पाप करीतच राहिले,
व त्याच्या अद्भुत कृत्यांवर त्यांनीं विश्वास ठेविला
नाहीं.
३३ यामुलें त्यानें त्यांचे दिवस
व त्यांचीं वर्षे एकाएकीं संपविलीं.

- ३४ तो त्यांचा वध करू लागला
तेव्हां ते त्याचा शोध करू लागले;
ते परमेश्वराकडे वळून अनन्यभाषें त्याला शरण
गेले.
- ३५ देव आमचा दुर्ग आहे,
परात्पर परमेश्वर आम्हांस मुक्त करणारा आहे,
ही आठवण त्यांस झाली.
- ३६ त्यांनीं आपल्या मुखानें त्याजशीं कपट केले,
आपल्या जिव्हेनें त्याजशीं लबाडी केली.
- ३७ कारण त्यांचें मन त्याच्या ठायीं स्थिर नव्हतें,
शिवाय त्याचा करार त्यांनीं इमानानें पाळिला
नाहीं;
- ३८ पण तो कनवाळू असल्यामुळे त्यांच्या अपराधाची
क्षमा करीत असतो,
तो नाश करीत नाही;
तो आपला कोप वारंवार आवरितो,
आपला सगळा संताप भडकू देत नाही.
- ३९ ते केवळ देहमय आहेत, वाऱ्याची छुळक निघून
जाते आणि परत येत नाहीं तसे ते आहेत,
याची त्यानें आठवण केली.
- ४० कितीदां त्यांनीं रानांत त्याजविरुद्ध बंडाळी केली;
कितीदां त्यांनीं अरण्यांत त्याला दुःख दिलें.
- ४१ पुनःपुनः त्यांनीं ईश्वराची परीक्षा पाहिली,
व इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूस दुखविलें.
- ४२ त्याच्या प्रतापी हस्ताचें त्यांस स्मरण झालें नाहीं;
त्यानें त्यांस शत्रूपासून सोडविलें;
- ४३ त्यानें मिसर देशांत आपलीं चिन्हे,
सोअनाच्या पटांगणावर अद्भुत कृत्यें दाखविलीं,
तो दिवस त्यांनीं आठविला नाहीं.
- ४४ त्यानें त्यांच्या नील नदींतील पाण्याचें रक्त केले,
म्हणून त्यांच्यानें तिचें वाहतें पाणी पिववेना.
- ४५ त्यानें त्यांच्यामध्ये माशा पाठविल्या
त्या त्यांस डसल्या;
आणि बेडूक पाठविले त्यांनीं त्यांचें सर्व कांहीं

१ अथवा: आळा घातला.

- नासून टाकिलें.
- ४६ त्यानें त्यांच्या शेतांतल्या उत्पन्नावर सुरवंद
व त्यांच्या श्रमफलावर टोळ पडूं दिले.
- ४७ त्यानें गारांनीं त्यांच्या द्राक्षवेलांचा
व बर्फानें त्यांच्या उंबराच्या झाडांचा नाश केला.
- ४८ त्यानें त्यांचीं गुरेंढोरे गारांच्या,
व जनावरें विजांच्या हवालीं केलीं.
- ४९ त्यानें त्यांजवर आपला कोपाग्नि, क्रोध, रोष व
संकट
ह्या अनिष्टकारक दूतांची खारी सोडिली.
- ५० त्यानें आपल्या कोपासाठीं मार्ग सिद्ध केला;
त्यानें त्यांचा जीव मृत्यूपासून रक्षिला नाहीं,
तर त्यांचा प्राण मरीच्या हवालीं केला.
- ५१ त्यानें मिसर देशांतले सर्व प्रथम जन्मलेले,
हामाच्या डेच्यांतलें त्यांच्या पौरुषाचें प्रथमफल
ह्यांस मारिलें;
- ५२ पण त्यानें आपल्या लोकांस मेंढरांसारखे बाहेर
आणून
त्यांस कळपाप्रमाणें रानांतून नेलें.
- ५३ त्यानें त्यांस सुखरूप नेलें, ते भ्याले नाहींत;
त्यांच्या शत्रूला तर समुद्रानें बुडवून टाकिलें.
- ५४ त्यानें त्यांस आपल्या पवित्र प्रदेशाकडे
आपल्या उजव्या हातानें मिळविलेल्या डोंगराकडे
आणिलें.
- ५५ त्यानें त्यांजकडून राष्ट्रें हांकून लाविलीं,
त्यांच्या राहण्याच्या जागा सूत्रानें मापून
त्यांस वतन म्हणून वांटून दिल्या,
आणि त्यांच्या तंबूंत इस्राएलाचे वंश वसविले.
- ५६ तरी त्यांनीं परात्पर देवाची परीक्षा पाहिली व
त्याजविरुद्ध बंड केले,
व त्याचे निर्बंध पाळिले नाहींत,
- ५७ तर आपल्या पूर्वजांप्रमाणें त्याजकडे पाठ करून
ते फितूर झाले;
वक्र धनुष्यासारखे ते वळले.
- ५८ त्यांनीं आपल्या उच्चस्थानांमुळे त्याला राग आणिला;

आपल्या कोरीव मूर्तीमुळे त्याला ईर्ष्या आणिली.

- ५९ हें ऐकून देव कोपला
आणि इस्राएलास अगदी कंटाळला;
- ६० त्यानें शिलो येथील निवासमंडप
म्हणजे मानवांमध्ये उभारिलेला डेरा सोडून दिला;
- ६१ त्यानें आपल्या बलाचा पाडाव होऊं दिला,
व आपलें वैभव शत्रूच्या हातीं पडूं दिलें.
- ६२ त्यानें आपले लोक तरवारीच्या हवालीं केले;
आपल्या वतनावर तो रुष्ट झाला.
- ६३ अमीनें त्यांचे कुमार खाऊन टाकिले;
त्यांच्या कुमारींस लग्नीतें लाभलीं नाहींत.
- ६४ त्यांचे याजक तरवारीनें पडले;
व त्यांच्या विधवा रडल्या नाहींत.
- ६५ तेव्हां प्रभु झोपेंतून जागा झालेल्या मनुष्यासारखा
उठला,
द्राक्षारस पिऊन आरोळी मारणाऱ्या वीरासारखा
उठला.
- ६६ त्यानें आपल्या शत्रूंस मारून मार्गे हटविलें;
त्यांची कायमची अप्रतिष्ठा केली.
- ६७ त्यानें योसेफाचा डेरा वर्जिला,
एफ्राइमाचा वंश पसंत केला नाहीं;
- ६८ तर यहूदाचा वंश त्यानें पसंत केला;
आपणाला प्रिय जो सीयोन डोंगर तो त्यानें पसंत
केला.
- ६९ आकाशासारखें उंच व आपण चिरकाल स्थापिलेल्या
पृथ्वीसारखें
त्यानें आपलें पवित्रस्थान बांधिलें.
- ७० त्यानें आपला सेवक दावीद यास निवडिलें;
त्यास त्यानें मेंढरांच्या कोंडवाड्यांतून घेतलें;
- ७१ आपली प्रजा म्हणजे याकोबाची संतति, आपलें
वतन इस्राएल लोक, यांचें पालन करण्यास,
दुभल्या मेंढ्यांमागे तो होता तेथून त्यास त्यानें
आणिलें.
- ७२ आणि त्यानें आपल्या मनाच्या सरळतेनें त्यांचें
पालन केलें,

आपल्या हातांच्या चातुर्यानें त्यांस मार्ग दाखविला.

७९

[आसाफाचें स्तोत्र]

- १ हे देवा, तुझ्या वतनांत परराष्ट्रें शिरलीं आहेत;
त्यांनीं तुझें पवित्र मंदिर भ्रष्ट केलें आहे;
त्यांनीं यरुशलेमाचे ढिगारे केले आहेत.
- २ त्यांनीं आकाशांतल्या पांखरांस तुझ्या सेवकांचीं
प्रेतें,
व पृथ्वीवरील पशूंस तुझ्या भक्तांचें मांस खाव-
यास दिलें आहे.
- ३ त्यांनीं यरुशलेमाभोंवतीं त्यांचें रक्त पाण्यासारखें
वाहविलें;
त्यांस पुरावयास कोणी राहिलें नाहीं.
- ४ आम्ही आमच्या शेजाऱ्यांस निंदास्पद
आणि आमच्या सभोवतालच्या लोकांस तुच्छ व
हास्यास्पद झालों आहों.
- ५ हे परमेश्वरा, हें कोठवर चालणार ?
तूं सर्वकाळ कोपायमान राहणार काय ?
तुझा रोष अमीसारखा भडकत राहणार काय ?
- ६ जीं राष्ट्रें तुला जाणत नाहींत,
जीं राज्यें तुझें नाम घेऊन धावा करित नाहींत,
त्यांवर तूं आपल्या क्रोधाचा वर्षाव कर.
- ७ कारण त्यांनीं याकोबाला गिळून टाकिलें आहे,
व त्याची वस्ती ओसाड केली आहे.
- ८ आमच्या पूर्वजांचीं दुष्कर्में आठवून आमची हानि
करूं नको;
तुझी करुणा आम्हांवर सत्वर होवो;
कारण आम्ही फार दुर्दशेंत पडलों आहों.
- ९ हे आमच्या उद्धारक देवा,
तूं आपल्या नामाच्या महिम्याकरितां आमचें
साहाय्य कर;
आपल्या नामाकरितां आम्हांस सोडीव व आमचीं
पातकें पुसून टाक.
- १० यांचा देव कोठें आहे असें राष्ट्रांनीं कां म्हणावें ?
तुझ्या सेवकांचा रक्तपात झाला त्याबद्दलचा सूड

उगविण्यांत आला आहे

हे आमच्यादेखत राष्ट्रांस कळू दे.

११ बंदिवानाचें कण्ठणें तुझ्या कानीं येवो;

ज्यांचा वध करण्याचें ठरलें आहे त्यांस तूं
आपल्या बाहुबलानें वांचीव.

१२ हे प्रभू, आमच्या शेजारच्या राष्ट्रांनीं केलेली
तुझी निंदा

त्यांच्या पदरीं उलट सातपट घाल.

१३ मग जे आम्ही तुझी प्रजा व तुझ्या कुरणांतलीं
मेंढरें

ते सर्वकाळ तुझें उपकारस्मरण करित राहूं;

तुझी कीर्ति पिढ्यानपिढ्या वर्णित जाऊं.

८० [मुख्य गवयासाठीं; विधिभूकमलें या चाली-
वर गावयाचें आसाफाचें स्तोत्र]

१ हे इस्राएलाच्या मेंढपाळा,

जो तूं योसेफाला कळपाप्रमाणें चालवितोस तो तूं
कान दे;

जो तूं करुबारूढ आहेस तो तूं आपलें तेज प्रगट
कर.

२ एफ्राईम, बन्यामीन व मनश्शे यांसमक्ष तूं आपला
पराक्रम दाखीव,

आणि आम्हांस तारावयास ये.

३ हे देवा, तूं आम्हांस परत आण;

आपला मुखप्रकाश आम्हांवर पाड म्हणजे आम्ही
तरूं.

४ हे परमेश्वरा, सेनाधीश देवा,

तुझे लोक प्रार्थना करित असतां तूं कोठवर कोपा-
यमान राहणार ?

५ तूं त्यांस अश्रुरूप अन्न खावयास दिलें आहे,

आणि त्यांस मापें भरून आसवें प्यावयास दिलीं
आहेत.

६ तूं आम्हांस आमच्या शेजाऱ्यांच्या कलहास कारण
करितोस;

आणि आमचे वैरी आमचा यथेच्छ उपहास करितात.

७ हे सेनाधीश देवा, तूं आम्हांस परत आण;

तूं आपला मुखप्रकाश आम्हांवर पाड म्हणजे
आम्ही तरूं.

८ मिसर देशांतून तूं द्राक्षवेल काढून आणिला;
आणि राष्ट्रांस घालवून देऊन तो तेथें लाविला.

९ तूं त्याकरितां जागा तयार केली
आणि त्यानें मूळ धरून देश व्यापिला.

१० त्याच्या छायेनें पर्वत,
आणि त्याच्या फांद्यांनीं परमेश्वराचे गंधसरू
आच्छादित झाले.

११ त्यानें आपल्या फांद्या समुद्रपर्यंत
आणि आपले फाटे फरात नदीपर्यंत लांबविले.

१२ त्याचीं कुंपणें तूं कां मोडिलीं ?
ह्यामुळें वाटेनें येणारेजाणारे सगळे त्याचीं द्राक्षें
तोडितात.

१३ रानडुकर त्याची नासधूस करितात,
वनपशु त्याच्यावर आपला निर्वाह करितात.

१४ हे सेनाधीश देवा, तूं माघारीं फीर अशी आम्ही
विनंति करितों;

खर्गांतून दृष्टि लावून पाहा व ह्या द्राक्षवेलानें
संगोपन कर;

१५ जो रोपा तूं आपल्या उजव्या हातानें
लाविला,

जी शाखा तूं स्वतांसाठीं मजबूत केली तिचें
संगोपन कर.

१६ ती अग्नीनें जाळिली आहे, ती तोडून टाकिली आहे;
तुझ्या मुखाच्या धमकीनें तुझे लोक नष्ट होतात.

१७ तुझ्या उजव्या हाताकडे असलेल्या पुरुषावर,
तूं आपल्यासाठीं बलवान् केलेल्या मानवपुत्रावर
तुझा हात राहो;

१८ म्हणजे आम्ही तुजपासून वळणार नाहीं;

आमच्या जिवांत जीव आण म्हणजे आम्ही तुझ्या
नामाचा धावा करूं.

१९ हे परमेश्वरा, सेनाधीश देवा, तूं आम्हांस परत
आण;

तूं आपला मुखप्रकाश पाड म्हणजे आम्ही तरूं.

८१

[मुख्य गवयासाठी; गिती चालीवर गावयाचें आसाफाचें स्तोत्र]

- १ देव जो आमचें सामर्थ्य, त्याचें मोठ्यानें गुणगान करा; याकोबाच्या देवाचा जयजयकार करा.
- २ सुरावर गीत म्हणा, आणि डफ इकडे घेऊन या; मंजुळ विणा व सतार वाजवा.
- ३ शुक्रप्रतिपदेस, पौर्णिमेस, आमच्या सणाच्या दिवशीं करणा वाजवा.
- ४ कारण हा इस्राएलासाठीं नियम आहे, हा याकोबाच्या देवाचा निर्बंध आहे.
- ५ तो मिसर देशावरून गेला, तेव्हां त्यानें योसेफांत हाच निर्बंध साक्षीसाठीं नेमिला; ज्याला मीं ओळखलें नव्हतें त्याचें भाषण मीं ऐकलें, तें असें कीं
- ६ मीं त्याच्या खांद्यावरला भार काढिला आहे; त्याच्या हातांतली पाटी काढून घेतली आहे.
- ७ तूं संकटांत असतां आरोळी केली तेव्हां मीं तुला सोडविलें; मीं तुला मेघगर्जनेच्या गुप्त स्थलांतून उत्तर दिलें; मरीबाच्या जलांजवळ मीं तुला पारखिलें. [सेला]
- ८ अहो माझ्या लोकांनो, ऐका, मी तुम्हांस बोध करितों; हे इस्राएला, तूं माझें ऐकशील तर बरें होईल !
- ९ तुला अन्य देव नसावा, तूं परक्या देवाच्या पायां पडूं नये.
- १० मीच तुझा देव परमेश्वर आहे, मींच तुला मिसर देशांतून बाहेर काढिलें, तूं आपलें तोंड चांगलें उघड म्हणजे मी तें भरीन;
- ११ परंतु माझ्या लोकांनीं माझी वाणी ऐकली नाही; इस्राएलानें माझें ऐकिलें नाही.
- १२ ह्यामुळें मी त्यांस त्यांच्या हृदयाच्या निष्ठुरतेप्रमाणें वागूं दिलें, ते आपल्याच संकल्पाप्रमाणें चालले.

- १३ माझे लोक माझें ऐकतील, इस्राएल माझ्या मार्गांनीं चालेल, तर बरें होईल !
- १४ मी तेव्हांच त्यांच्या बैऱ्यांचा मोड करीन, त्यांच्या शत्रूंवर मी आपला हात चालवीन;
- १५ परमेश्वराचे द्वेषे त्याला वश होतील, पण इस्राएलाचा काल अखंड राहील.
- १६ मी त्याला गव्हाचें सत्व खाऊं घालीन आणि पहाडांतल्या मधानें मी तुला तृप्त करीन.

८२

[आसाफाचें स्तोत्र]

- १ देव आपल्या मंडळींत उभा आहे; तो सत्ताधीशांमध्ये न्याय करून म्हणतो;
- २ तुम्ही कोठवर विपरीत न्याय कराल, कोठवर दुर्जनांची तरफदारी कराल ? [सेला]
- ३ गरीब व अनाथ यांचा न्याय करा; दीन व कंगाल यांची दाद घ्या.
- ४ दुबळे व गरजवंत यांस मुक्त करा; दुर्जनांच्या हातांतून त्यांस सोडवा.
- ५ त्यांना माहिती नाही व कळतहि नाही; ते अंधारांत इकडेतिकडे फिरतात; पृथ्वीचे सर्व आधारस्तंभ ढळले आहेत.
- ६ मी म्हणालों, तुम्ही देव आहां, तुम्ही सर्व परात्पराचे पुत्र आहां.
- ७ तरी मरत्य मानवांप्रमाणें तुम्ही मराल, एकाद्या सरदाराप्रमाणें तुम्ही पडाल.
- ८ हे देवा, ऊठ, पृथ्वीचा न्याय कर; कारण तूं सर्व राष्ट्रांचा मालक आहेस.

८३

[आसाफाचें गीत; संगीत स्तोत्र]

- १ हे देवा, तूं स्वस्थ राहूं नको; हे देवा, मौन धरूं नको, स्वस्थ राहूं नको.

१ मुळांत: देवांमध्ये

- २ कारण पाहा, तुझे शत्रु दंगल करीत आहेत;
तुझ्या द्वेष्यांनीं डोकें वर काढिलें आहे.
- ३ ते तुझ्या लोकांविरुद्ध कपटाची योजना करितात;
तुझ्या आश्रितांविरुद्ध ते मसलत करितात.
- ४ ते म्हणतात, चला, आपण राष्ट्रांतून त्यांचा विध्वंस करूं,
म्हणजे इस्राएलाच्या नांवाची आठवण पुढें राहणार नाही.
- ५ कारण त्यांनीं एकचित्तानें मसलत केली आहे;
ते तुझ्याविरुद्ध कट करितात;
- ६ तंबूंत राहणारे अदोमी व इश्माएली,
मवाब व हगारी,
- ७ गबाल, अम्मोन व अमालेक,
पलेशेथ व सोरकर हे ते आहेत;
- ८ अश्शूरहि त्यांस सामील झाला आहे;
त्यांनीं लोटाच्या वंशजांस हात दिला आहे. [सेला]
- ९ मियानाला, आणि सीसरा व याबीन यांला, कीशोन
नदीजवळ
तूं जसें केलें, तसें त्यांना कर;
- १० ते एन-दोर येथें नाश पावले;
ते शेताला खत झाले.
- ११ ओरेब व जेब यांच्यासारखें त्यांच्या अमिरांला
कर;
जेबह व सलमुन्ना यांसारखें त्यांच्या सर्व सर-
दारांस कर.
- १२ ते म्हणतात, देवाचीं निवासस्थानें
आपल्या ताब्यांत घेऊं या.
- १३ हे माझ्या देवा, वावटळीच्या धुरळ्यासारखें,
वाच्यानें उडविलेल्या भुसासारखें त्यांस कर.
- १४ अग्नि वनाला भस्म करितो,
ज्वाला डोंगराला आग लावते,
- १५ त्याप्रमाणें तूं आपल्या वादळानें त्यांचा पाठलाग
कर
व आपल्या तुफानानें त्यांस घाबरवून सोड.
- १६ हे परमेश्वरा, त्यांनीं तुझ्या नामाचा शोध करावा

- म्हणून त्यांचीं मुखें अगदीं लज्जित कर.
  - १७ ते सदासर्वकाळ फजीत व भयभीत होवोत;
ते लज्जित होवोत, ते नष्ट होवोत;
  - १८ म्हणजे तूं, केवळ तूंच, परमेश्वर या नामानें
सर्व पृथ्वीवर परात्पर आहेस
असें त्यांना कळून येईल.
- ८४ [मुख्य गवयासाठीं; गित्ती चालीवर गावयाचें
कोरहपुत्रांचें स्तोत्र]
- १ हे सेनाधीश परमेश्वरा,
तुझीं निवासस्थानें किती रम्य आहेत !
  - २ माझ्या जिवाला परमेश्वराच्या अंगणांची उत्कंठा
लागली असून तो झुरत आहे;
माझा जीव व देह अमर देवाला हर्षानें आरोळी
मारीत आहेत.
  - ३ हे सेनाधीश परमेश्वरा, माझ्या राजा, माझ्या
देवा,
तुझ्या वेद्यांजवळ आपल्या पिलांसाठीं घरटें करा-
वयास चिमणीस,
आणि कोटें बांधावयास निळवीस स्थळ मिळालें
आहे.
  - ४ तुझ्या मंदिरांत राहणाऱ्यांची केवढी धन्यता !
ते निरंतर तुझी स्तुति करीत राहतील. [सेला]
  - ५ ज्या मनुष्याला तुजपासून सामर्थ्य प्राप्त होतें,
ज्याच्या मनाला सीयोनाच्या मार्गाचा ध्यास
लागला आहे तो केवढा धन्य !
  - ६ शोकजनक खोऱ्यांतून जातांना तें त्यांस झन्यांचें
स्थानच वाढतें;
अगोटीचा पाऊसहि त्याची आबादानी करितो.
  - ७ ते अधिकाधिक शक्ति पावत जातात,
सीयोनांत प्रत्येकाला देवाचें दर्शन लाभतें.
  - ८ हे परमेश्वरा, सेनाधीश देवा, माझी प्रार्थना
ऐक;

१ मुळांत: याव्हे (निर्गम ६:३ पाहा)

२ मुळांत: बाका

हे याकोबाच्या देवा, कान दे. [सेला]

९ देवा, तूं आमची ढाल आहेस, अवलोकन कर,
तुझ्या अभिषिक्ताच्या मुखाकडे दृष्टि लाव.

१० खरोखर तुझ्या अंगणांतील एक दिवस
हा सहस्र दिवसांपेक्षा उत्तम आहे;
दुष्टाईच्या तंबूत राहण्यापेक्षा
माझ्या देवाच्या मंदिराचा द्वारपाळ होणें मला
इष्ट वाटतें.

११ कारण परमेश्वर देव सूर्य व ढाल आहे,
परमेश्वर अनुग्रह व गौरव देतो;
जे सालिकपणें चालतात त्यांस
उत्तम तें दिल्यावांचून तो राहणार नाही.

१२ हे सेनाधीश परमेश्वरा,
जो मनुष्य तुजवर भाव ठेवितो तो किती तरी
धन्य !

८५ [मुख्य गवयासाठी; कोरहपुत्रांचें स्तोत्र]

१ हे परमेश्वरा, तूं आपल्या देशावर प्रसन्न झाला
आहेस;

तूं याकोबाला बंदिवासांतून परत आणिलें आहे.

२ तूं आपल्या लोकांच्या अधर्माची क्षमा केली आहे,
त्यांच्या सर्व पापांवर पांघरून घातलें
आहे. [सेला]

३ तूं आपला सर्व क्रोध आवरिला आहे;
तूं आपल्या कोपाची तीव्रता सोडून दिली आहे.

४ हे आमच्या उद्धारक देवा, आम्हांस परत आण;
आणि आम्हांवरील आपला रोष नाहीसा कर.

५ तूं आम्हांवर सर्वकाळ कोपलेला राहणार काय ?
पिढ्यानपिढ्या तूं आपला क्रोध चालू ठेवणार
काय ?

६ तुझ्या लोकांनीं तुझ्या ठायीं हर्ष पावावा
म्हणून तूं आमचें पुनरुज्जीवन करणार नाहीस
काय ?

७ हे परमेश्वरा, तुझ्या दयेचा आम्हांस अनुभव येऊं दे,

व तुझें तारण आम्हांस दे.

८ परमेश्वर देव काय बोलेल तें मी ऐकून घेईन;
कारण तो आपल्या लोकांशीं व आपल्या भक्तांशीं
क्षेमकुशलाचें भाषण करील;

मात्र त्यांनीं मूर्खपणाकडे पुनः वळूं नये.

९ त्याचें भय धरणाऱ्यांना त्याचें तारण खरोखर
समीप असतें;

यासाठीं कीं आमच्या देशांत वैभव नांदावें.

१० दया व सत्य हीं एकत्र झालीं आहेत;
न्याय्यत्व व शांति यांनीं एकमेकांचें चुंबन घेतलें
आहे.

११ पृथ्वीतून सत्य बाहेर पडत आहे;
स्वर्गातून न्याय्यत्व अवलोकन करित आहे.

१२ जें उत्तम तें परमेश्वर देईल;
आणि आमची भूमि आपलें फळ देईल.

१३ त्याच्यापुढें नीतिमत्ता चालेल
व त्याचीं पावलें इतरांना मार्गदर्शक होतील.

८६ [दाविदाची प्रार्थना]

१ हे परमेश्वरा, कान लाव, मला उत्तर दे;
मी दीन व दरिद्री आहे.

२ माझ्या जिवाचें रक्षण कर, कारण मी तुझा भक्त
आहें;

हे माझ्या देवा, तुजवर भाव ठेवणाऱ्या सेवकाचें
तारण कर.

३ हे प्रभू, मजवर कृपा कर;
कारण मी दिवसभर तुझा धावा करितों.

४ हे प्रभू, आपल्या सेवकाचा जीव हर्षित कर;
मी आपलें चित्त तुजकडे लावितों.

५ हे प्रभू, तूं उत्तम व क्षमाशील आहेस
आणि तुझा धावा करणाऱ्या सर्वांवर विपुल दया
करणारा आहेस.

६ हे परमेश्वरा, माझ्या प्रार्थनेकडे कान दे;
माझ्या काकळुतीच्या वाणीकडे लक्ष दे.

- ७ मी आपल्या संकटसमयीं तुझा धावा करीन;
कारण तूं मला उत्तर देशील.
- ८ हे प्रभू, देवांमध्ये तुजसमान कोणी नाही,
आणि तुझ्या कृत्यांसारखीं कोणतींहि कृत्ये नाहीत.
- ९ हे प्रभू, तूं उत्पन्न केलेलीं सर्व राष्ट्रें येऊन तुझ्या
पायां पडतील
व तुझ्या नामाचा महिमा गातील.
- १० कारण तूं थोर व अद्भुत कृत्ये करणारा आहेस;
तूंच केवळ देव आहेस.
- ११ हे परमेश्वरा, तुझा मार्ग मला दाखीव;
मी तुझ्या सत्यमार्गांनं चालेन;
तुझ्या नामाचें भय धरण्यास माझें चित्त एकाग्र कर.
- १२ हे प्रभू, माझ्या देवा, मी आपल्या जिवेंभावें
तुझें गुणगान गाईन,
तुझ्या नामाचा महिमा सदोदित वर्णानं.
- १३ कारण मजवर तुझी दया फार आहे;
अधोलोकाच्या तळापासून तूं माझा जीव उद्धरिला
आहे.
- १४ हे देवा, उन्मत्त लोक मजवर उठले आहेत,
बलात्कारी लोकांचा समुदाय माझा जीव ध्याव-
यास पाहत आहे;
ते तुला जुमानीत नाहीत.
- १५ तरी हे प्रभू, तूं सद्य व कृपाळू देव आहेस,
मंदक्रोध, दयामय व सत्यसंपन्न आहेस.
- १६ तूं मजकडे वळून मजवर कृपा कर.
आपल्या दासाला आपलें सामर्थ्य दे,
आपल्या दासीच्या पुत्राचें तारण कर.
- १७ हे परमेश्वरा, तूं मजवर प्रसन्न झाल्याचें कांहीं
चिन्ह दाखीव, यासाठीं कीं तूं माझें साहाय्य व
समाधान केलें आहे,
हें पाहून माझ्या द्वेष्यांनीं लज्जित व्हावें.

- २ याकोबाच्या सर्व बसतिस्थानांहून,
सीयोनार्चीं द्वारें त्याला अधिक प्रिय आहेत.
- ३ हे देवाच्या नगरा,
तुझ्या वैभवाच्या कथा सांगतात; [सेला]
- ४ राहाव व बाबेल मला ओळखितात असें मी
विदित करीन;
पाहा, पलेशेथ, सोर व कूश,
यांचाहि जन्म तेथलाच असें म्हणतील.
- ५ सीयोनविषयीं म्हणतील कीं प्रत्येक मनुष्य त्यांतच
जन्मला होता,
आणि परात्पर त्याला दृढ करील.
- ६ लोकांची नांवनिशी करितांना
अमुक तेथें जन्मला, असें परमेश्वर लिहील. [सेला]
- ७ गायन व नृत्य करणारे म्हणतील:
माझे सर्व उगम तुझ्याच ठायीं आहेत.

[कोरहपुत्रांचें संगीत स्तोत्र, मुख्य गवया-
साठीं; महलथ या चालीवर गावयाचें, एजाहीय
हेमान याचें मास्कील (ध्यानपर स्तोत्र)]

- १ हे परमेश्वरा, माझ्या उद्धारक देवा,
मी रात्रंदिवस तुजपुढें आरोळी करितों;
- २ माझी प्रार्थना तुजपुढें सादर होवो;
माझ्या विनवणीकडे तुझा कान असूं दे;
- ३ कारण माझा जीव क्लेशांनीं व्यापिला आहे;
माझा प्राण अधोलोकाजवळ जाऊन पोहंचला
आहे.
- ४ गर्तेत पडणाऱ्यांत माझी गणना झाली आहे;
मी निराधार पुरुषासारखा झालों आहे;
- ५ मला प्रेतांमध्ये टाकिलें आहे;
वध होऊन जे कबरेंत पडले आहेत,
ज्यांची आठवण तूं कधीं करीत नाहीस,
ज्यांना तुझ्या हाताचा आधार तुटला आहे,
त्यांसारखा मी झालों आहे.
- ६ गर्तेच्या अगदीं तळाशीं, अंधकारमय स्थलीं,
खोल डोहांत, तूं मला टाकिलें आहे.

८७

[कोरहपुत्रांचें संगीत स्तोत्र]

- १ परमेश्वराचें अधिष्ठान पवित्र पर्वतांवर आहे.

- ७ तुझ्या संतापाचा भार मजवर पडला आहे,
तू आपल्या सर्व लाटांनीं मला पीडिलें
आहे. [सेवा]
- ८ तूं माझ्या परिचितांना मजपासून दूर केलें आहे;
त्यांना माझा वीट येईल असें तूं मला केलें आहे;
मी कोडलेला आहे, माझ्यानें बाहेर निघवत नाही.
- ९ कष्टांमुळे माझे डोळे क्षीण झाले आहेत;
हे परमेश्वरा, मी दररोज तुझा धावा करितों;
तुजपुढें मी आपले हात पसरितों.
- १० मृतांकरितां तूं अद्भुत कृत्यें करशील काय?
प्रेतें उठून तुझी स्तुति करितील काय? [सेवा]
- ११ तुझ्या कृपेचें वर्णन शवगतेंत होईल काय?
विनाशस्थानीं तुझ्या सत्यतेचें वर्णन होईल काय?
- १२ अंधकारांत तुझीं अद्भुत कृत्यें प्रकट होतील काय?
विस्मरणलोकीं तुझें न्यायीपण प्रकट होईल काय?
- १३ मी तर, हे परमेश्वरा, तुझा धावा करितों;
प्रातःकाळीं माझी प्रार्थना तुजपुढें सादर होते.
- १४ हे परमेश्वरा, तूं माझ्या जिवाचा त्याग कां
करितोस?
तूं आपलें मुख मजपासून कां लपवितोस?
- १५ मी तारुण्यापासून पीडा पावून मरणोन्मुख झालों
आहें;
तुझ्या भीतीनें मी व्याकुळ झालों आहें.
- १६ तुझा क्रोध मजवर ओढवला आहे;
तुझ्या धाकानें मी केवळ नष्टप्राय झालों आहें.
- १७ त्यांनीं जलाप्रमाणें मला दिवसभर घेरिलें आहे;
त्यांनीं मला सर्वेस्वीं वेढून टाकिलें आहे.
- १८ तूं मजपासून प्रियजन व मित्र दूर केले आहेत,
माझ्या परिचयाचा कायतो अंधकारच आहे.

- २ कारण मी म्हणालों, तुझ्या दयेची उभारणी सदो-
दित होत राहील;
स्वर्गांत तुझी सत्यता तूंच स्थापिली आहे.
- ३ मीं आपल्या निवडलेल्या पुरुषांशीं करार केला आहे;
मीं आपला सेवक दावीद याजशीं शपथ केली आहे:
- ४ मी तुझ्या संततीची परंपरा सर्वकाळ चालवीन,
तुझें सिंहासन पिढ्यानपिढ्या स्थिर स्थापीन. [सेवा]
- ५ हे परमेश्वरा, तुझ्या अद्भुत कृतींची स्तुति आकाश
करील;
तुझ्या सत्यतेची स्तुति पवित्रजनांच्या मंडळींत
होईल.
- ६ कारण परमेश्वराशीं तुलना करितां येईल असा
आकाशांत कोण आहे?
- दिव्यदूतांच्या मंडळांत परमेश्वरासमान कोण आहे?
- ७ पवित्रजनांच्या सभेंत भीति बाळगण्यास योग्य
असा एक देव आहे,
त्याच्या सभोंवतालच्या सर्वांपेक्षां तो भीतिप्रद आहे.
- ८ हे सेनाधीश देवा, परमेश्वरा,
तुझ्यासारखा समर्थ कोण आहे?
हे परमेश्वरा, तुझी सत्यता तुजभोंवतीं आहे.
- ९ समुद्राचा खळबळट तूं निवांत करितोस;
तो उंचंबळतो तेव्हां त्याच्या लाटा तूं शांत करितोस.
- १० तूं राहाबाला ठेंचून ठार केलें आहे;
तूं आपल्या बाहुबलानें आपल्या शत्रूंची दाणादाण
केली आहे.
- ११ आकाश तुझें आहे, पृथ्वीहि तुझी आहे;
जग व जगांतलें सर्व कांहीं तूंच स्थापिलें आहे.
- १२ उत्तर व दक्षिण ह्या तूं उत्पन्न केल्या;
ताबोर व हर्मोन तुझ्या नामाचा जयजयकार
करितात.
- १३ तुझा भुज पराक्रमी आहे;
तुझा हात बळकट आहे,
तुझा उजवा हात उभारलेला आहे.
- १४ नीति व न्याय हीं तुझ्या सिंहासनाचा पाया
आहेत;

८९

[एजाहीय पथान याचें मास्कील (ध्यानपर
स्तोत्र)]

- १ परमेश्वराच्या दयेविषयीं मी नित्य गीत गाईन;
मी आपल्या मुखानें पिढ्यानपिढ्याला तुझी सत्यता
कळवीन.

दया व सत्य तुझे सेवक आहेत.

- १५ ज्या लोकांस उत्साहशब्दाचा परिचय आहे ते धन्य !
हे परमेश्वरा, ते तुझ्या मुखप्रकाशांत चालतात.
- १६ ते तुझ्या नामामुळें नेहमीं उल्लास करितात;
तुझ्या न्यायपरायणतेनें त्यांची उन्नति होते.
- १७ कारण त्यांच्या बलाचें वैभव तूं आहेस;
तुझ्या प्रसादानें आमचें शिंग उंच होतें.
- १८ आमचीं ढाल परमेश्वराच्या मालकीची आहे;
आमचा राजा इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूचा आहे.
- १९ एके समयीं तूं आपल्या भक्तांशीं दृष्टांतानें
बोललास;
तूं म्हणालास, मीं एका वीराकडे साहाय्य कर-
ण्याचें सोंपविलें आहे;
लोकांतून निवडलेल्या एकास मीं श्रेष्ठ पदास
चढविलें आहे.
- २० माझा सेवक दावीद मला मिळाला आहे;
मीं आपल्या पवित्र तेलानें त्याला अभिषेक
केला आहे.
- २१ त्याजबरोबर माझा हात सदा राहील;
माझा भुजहि त्याला बलवान् करील.
- २२ शत्रु त्याला छळणार नाहीं;
दुष्टजन त्याला पीडणार नाहीं.
- २३ मी त्याच्यादेखत त्याच्या शत्रूंस मारून चीत
करीन,
त्याच्या द्वेष्यांस मारून टाकीन.
- २४ माझी सत्यता व माझी दया त्याजपाशीं राहतील;
माझ्या नामानें त्याचें शिंग उंच होईल.
- २५ मी त्याचा हात समुद्रावर,
आणि त्याचा उजवा हात नद्यांवर ठेवीन.
- २६ तो माझा धांवा करून म्हणेल, तूं माझा पिता,
माझा देव, माझ्या तारणाचा दुर्ग आहेस.
- २७ मी तर त्याला ज्येष्ठ करीन,
पृथ्वीवरील राजांत त्याला सर्वश्रेष्ठ करीन.
- २८ मी आपली दया त्याजवर सर्वकाळ कायम
राखीन,

त्याजशीं केलेला माझा करार अढळ राहील.

- २९ त्याची संतति सर्वकाळ राहील
व त्याचें सिंहासन स्वर्गाच्या दिवसांप्रमाणें अक्षय
राहील असें करीन.
- ३० जर त्याच्या वंशजांनीं माझें नियमशास्त्र सोडिलें,
माझ्या निर्णयांप्रमाणें ते चालले नाहीत,
- ३१ जर माझे नियम त्यांनीं उल्लंघिले,
माझ्या आज्ञा पाळिल्या नाहीत,
- ३२ तर मी त्यांच्या अधर्माचें शासन दंडानें करीन,
त्यांच्या अपराधाचें शासन फटक्यांनीं करीन;
- ३३ तरी त्याजवरील माझी दया मी दूर करणार नाहीं,
मी आपल्या सत्यवचनाचा भंग करणार नाहीं;
- ३४ मी आपला करार मोडणार नाहीं;
माझ्या मुखांतून जें निघालें तें मी बदलणार नाहीं.
- ३५ एकवार मीं आपल्या पवित्रतेची शपथ वाहिली
आहे कीं
मी दाविदाला कदापि दगा देणार नाहीं;
- ३६ त्याची संतति सर्वकाळ राहील
व त्याचें सिंहासन माझ्यासमोर सूर्याप्रमाणें कायम
राहील;
- ३७ चंद्राप्रमाणें तें सर्वकाळ टिकेल;
आकाशांतील साक्षी विश्वसनीय आहे. [सेला]
- ३८ तरी पण तूं आपल्या अभिषिक्ताचा त्याग केला,
त्याचा अव्हेर केला, त्याजवर संतप्त झालास.
- ३९ तूं आपल्या सेवकाशीं केलेला करार अवमानिला
आहे,
त्याचा मुकुट धुळींत टाकून भ्रष्ट केला आहे.
- ४० तूं त्याचे सर्व तट मोडून टाकिले आहेत,
त्याच्या गळ्या जमीनदोस्त केल्या आहेत.
- ४१ सर्व येणारेजाणारे त्याला छुटतात;
तो आपल्या शेजाऱ्यापाजाऱ्यांस निंदेचा विषय
झाला आहे.
- ४२ त्याच्या शत्रूंचा उजवा हात तूं उंच केला आहे;
तूं त्याच्या सर्व वैभवांस हर्षविलें आहे.
- ४३ तूं त्याच्या तरवारीची धार मोडिली आहे,

- लढाईत त्याला टिकाव धरूं दिला नाहीं.
 ४४ तूं त्याला निस्तोज केलें आहे,
 त्याचें सिंहासन तूं धुळीस मिळविलें आहे.
 ४५ त्याच्या तारुण्याचे दिवस खुंटविले आहेत;
 तूं त्याला लज्जेनें वेष्टिलें आहे. [सेला]
 ४६ हे परमेश्वरा, हें कोठवर चालणार?
 तूं सर्वकाळ लपून राहणार काय?
 तुझा संताप अग्नीसारखा कोठवर भडकत राहणार?
 ४७ माझें आयुष्य किती अल्प आहे हें मनांत आण;
 तूं सर्व मानवजाति निर्माण केली
 ती व्यर्थच काय?
 ४८ असा मनुष्य कोण आहे कीं
 तो जीवंत राहील, मृत्यु पाहणार नाहीं?

- अधोलोकांच्या कबजांतून आपला जीव कोण
 सोडवील? [सेला]
 ४९ हे प्रभू, ज्यांविषयीं तूं दाविदाशीं आपल्या
 सत्यतेनें शपथ वाहिली,
 तीं तुझीं पूर्वींचीं दयाकृत्यें कोठें आहेत?
 ५० हे प्रभू, तुझ्या सेवकांची निंदा होत आहे ती
 मनांत आण;
 बहुत राष्ट्रांनीं केलेली माझी निंदा मी हृदयांत
 वागवीत आहे हें लक्षांत आण.
 ५१ हे परमेश्वरा, हे तुझे शत्रु निंदा करितात,
 पदोपदीं तुझ्या अभिषिक्ताची निंदा करितात.
 ५२ परमेश्वर सदासर्वकाळ धन्यवादित असो.
 आमेन, आमेन.

भाग चवथा

- ९० [देवाचा भक्त मोशे याची प्रार्थना]
 १ हे प्रभू, तूं पिढ्यानपिढ्या आम्हांस निजधाम
 आहेस.
 २ पर्वत उत्पन्न झाले त्यापूर्वीं,
 पृथ्वी व जग निर्माण केलीं त्यापूर्वीं
 तूं युगानुयुग देव आहेस.
 ३ तूं मनुष्याला पुनः मातीस मिळवितोस,
 आणि म्हणतोस, अहो मानवांनो, परत या.
 ४ कारण तुझ्या दृष्टीनें सहस्र वर्षे कालच्या गेलेल्या
 दिवसासारखीं,
 रात्रीच्या प्रहरासारखीं आहेत.
 ५ तूं पुराप्रमाणें मानवांस घेऊन जातोस,
 त्यांना महानिद्रा लागते,
 ते सकाळीं गवताप्रमाणें उगवतात;
 ६ सकाळीं तें तरारून वाढतें;
 संध्याकाळीं तें कापल्यावर सुकून जातें.
 ७ कारण आम्ही तुझ्या क्रोधानें भस्म होतो,

- तुझ्या संतापानें आम्ही घाबरून जातो.
 ८ तूं आमचे अपराध आपल्यापुढें ठेविले आहेत;
 आमचीं गुप्त पातकें आपल्या मुखप्रकाशांत
 ठेविलीं आहेत.
 ९ तुझ्या क्रोधांत आमचे सर्व दिवस गुदरतात;
 आम्ही आपलीं वर्षे मंदावणाऱ्या सुराप्रमाणें
 घालवितों.
 १० आमचें आयुष्य सत्तर वर्षें,
 शक्ति असल्यास फार तर ऐशीं वर्षें;
 तरी त्यांचा डामडौल केवळ कष्टमय व दुःखमय
 आहे;
 कारण तें लवकर सरतें आणि आम्ही निघून
 जातो.
 ११ तुझ्या क्रोधाचें बल कोणाला समजतें?
 आणि तुझी योग्य भीति बाळगण्याइतकी कोणाला
 तुझ्या कोपाची जाणीव आहे?
 १२ ह्याकरितां आम्हांस आमचे दिवस असे गणण्यास
 शिकीव कीं आम्हांस सबुद्ध हृदय प्राप्त होईल.

- १३ हे परमेश्वरा, किती वेळ लाविशील ?
 आपलें मन पालट, आपल्या सेवकांवर करुणा कर.
 १४ तूं आपल्या दयेचा प्रसाद आम्हांस प्रभातींच
 देऊन तृप्त कर
 म्हणजे आम्ही आमचे सर्व दिवस आनंदांत
 घालवूं.
 १५ जेवढे दिवस तूं आम्हांस पीडिलें,
 जेवढीं वर्षें आम्हीं दुःख भोगिलें,
 त्याच्या मानानें आम्हांस आनंदित कर.
 १६ तुझी कृति तुझ्या सेवकांस,
 तुझें वैभव त्यांच्या मुलांस प्रगट होऊं दे.
 १७ परमेश्वर जो आमचा देव त्याचा प्रसाद आम्हांवर
 होवो;
 आमच्या हातचें काम आम्हांसाठीं सिद्धीस ने,
 आमच्या हातचें काम सिद्धीस ने.

- ९१** १ जो परात्पराच्या गुप्त स्थलीं वसतो,
 तो सर्वसमर्थ्याच्या सावलींत राहील.
 २ मी परमेश्वराला म्हणतो, तूं माझा आश्रय,
 तूं माझा दुर्ग,
 तूं माझा देव, तुजवर मी भाव ठेवितों.
 ३ कारण तो पारध्याच्या पाशापासून,
 घातक मरीपासून तुझा बचाव करील.
 ४ तो तुजवर पाखर घालील,
 त्याच्या पंखांखालीं तुला आश्रय मिळेल;
 त्याचें सत्य ढाल व कवच आहे.
 ५ रात्रीच्या समयींचें भय,
 दिवसा सुटणारा बाण,
 ६ काळोखांत फिरणारी मरी,
 भर दोन प्रहरीं नाश करणारी पटकी,
 यांची तुला भीति वाटणार नाहीं.
 ७ तुझ्या बाजूस सहस्रावधि पडले,
 तुझ्या उजव्या हातास लक्षावधि पडले,
 तरी तो तुला भिडणार नाहीं;
 ८ मात्र तुझ्या डोळ्यांस तें दिसेल, आणि

- दुर्जनांस प्राप्त होणारें प्रतिफल तुझ्या दृष्टीस पडेल.
 ९ कारण परमेश्वर माझा आश्रय आहे असें म्हणून
 तूं परात्पराला निजधाम केलें आहे.
 १० यास्तव कोणतेंहि अरिष्ट तुजवर येणार नाहीं,
 कोणताहि व्याधि तुझ्या तंबूजवळ येणार नाहीं.
 ११ कारण तुझ्या सर्व मार्गांत तुझें रक्षण करण्याची
 तुजविषयीं तो आपल्या दिव्यदूतांस आज्ञा देईल.
 १२ तुझ्या पायांला धोंड्याची ठेंच लागूं नये
 म्हणून ते तुला आपल्या हातांवर झेलून नेतील.
 १३ तूं सिंह व नाग यांवर पाय देऊन चालशील;
 तरुण सिंह व अजगर यांस तुडवीत चालशील.
 १४ त्याचें प्रेम मजवर आहे,
 म्हणून मी त्याला मुक्त करीन;
 त्याला माझ्या नामाची जाणीव आहे
 म्हणून मी त्याला उच्च स्थळीं निर्भय ठेवीन.
 १५ तो माझा धावा करील आणि मी त्याचें ऐकेन;
 संकटसमयीं मी त्याच्याजवळ असेन;
 मी त्याला मुक्त करीन, मी त्याचें गौरव करीन;
 १६ त्याला दीर्घायुध्य देऊन तृप्त करीन,
 त्याला माझ्या तारणाचा अनुभव घडवीन.

९२ [शब्बाथ दिवशीं गावयाचें स्तोत्र]

- १ परमेश्वराचें उपकारस्मरण करणें,
 हे परात्परा, तुझें नामसंकीर्तन करणें गोड आहे.
 २ प्रभातसमयीं तुझें वात्सल्य,
 प्रतिरात्रीं तुझी सत्यता वाखाणणें,
 ३ दशतंतुवाद्य, सतार व विणा यांच्या साथीनें,
 गंभीर स्वरानें गाणें गोड आहे.
 ४ कारण तूं, हे परमेश्वरा, आपल्या कृतीनें मला
 हर्षित केलें आहे;
 तुझ्या हातच्या कृत्यांचा मी जयजयकार करितों.
 ५ हे परमेश्वरा, तुझीं कृत्यें किती थोर आहेत !
 तुझे विचार फार गहन आहेत.
 ६ पशुवृत्तीचा मनुष्य हें जाणत नाहीं;

- मूर्खाला हें समजत नाहीं;
 ७ दुर्जन गवताप्रमाणें उद्धवले
 व सर्व दुष्कर्मी उत्कर्ष पावले,
 म्हणजे त्यांचा कायमचा विध्वंस ठरलाच म्हणून
 समजावें.
 ८ तूं तर, हे परमेश्वरा, सदासर्वकाळ उच्चस्थानीं
 आहेस.
 ९ पाहा, हे परमेश्वरा, तुझे वैरी, तुझे वैरी नाश
 पावतील;
 सर्व दुष्कर्मींची दाणादाण होईल.
 १० माझे शिंग तर तूं गव्याच्या शिंगाप्रमाणें उन्नत केलें
 आहे,
 मला ताज्या तेलाचा अभ्यंग झाला आहे.
 ११ माझ्या शत्रूंच्या बाबतीत माझ्या डोळ्यांचें पारणें
 फिटलें आहे;
 मजवर उठलेल्या दुष्कर्मींसंबंधानें माझे कान तृप्त
 झाले आहेत.
 १२ धार्मिक खजुरीसारखा समृद्ध होईल,
 लबानोनावरल्या गंधसरूसारखा वाढेल.
 १३ जे परमेश्वराच्या मंदिरांत रोपलेले असतात
 ते आपल्या देवाच्या अंगणांत समृद्ध होतील.
 १४ वृद्धपणांतहि ते फल देत राहतील;
 ते रसभरित व टवटवीत असतील;
 १५ यावरून दिसेल कीं परमेश्वर सरळ आहे;
 तो माझा दुर्ग आहे, त्याच्या ठायीं
 अधर्म मुळींच नाहीं.
- ९३ १ परमेश्वर राज्य करितो, तो ऐश्वर्यानें मंडित आहे;
 परमेश्वरानें पेहराव चढविला आहे;
 त्यानें बलरूप कमरबंद कसला आहे;
 म्हणून पृथ्वी स्थिर आहे, डळमळत नाहीं.
 २ तुझे सिंहासन अनाविकालापासून स्थिर आहे;
 तूं सनातन आहेस.
 ३ हे परमेश्वरा, नद्यांनीं कल्लोळ केला आहे, महानाद
 केला आहे;

- नद्यांनीं आपल्या लाटांची गर्जना केली आहे.
 ४ विपुल जलांच्या, महासागराच्या,
 प्रचंड लाटांच्या गर्जनेहून
 उच्चस्थानीं असलेला परमेश्वर प्रतापशाली आहे.
 ५ तुझे निर्बंध अभंग आहेत;
 हे परमेश्वरा, तुझ्या मंदिराला पावित्र्य सदैव
 शोभतें.
- ९४ १ हे पारिपत्य करणाऱ्या देवा, परमेश्वरा,
 हे पारिपत्य करणाऱ्या देवा,
 तूं आपलें तेज प्रगट कर.
 २ हे पृथ्वीच्या न्यायाधीशा, ऊठ;
 गर्विष्ठांस त्यांच्या कर्मांचें प्रतिफल दे.
 ३ हे परमेश्वरा, दुर्जन कोठवर,
 दुर्जन कोठवर जयोत्सव करितील ?
 ४ ते बडबड करितात, उद्धटपणें बोलतात,
 सर्व दुष्कर्मीं फुशारकी मारितात;
 ५ हे परमेश्वरा, ते तुझ्या लोकांचा चुराडा करितात,
 तुझ्या वतनाला पीडितात.
 ६ ते विधवा व उपरी यांचा जीव घेतात,
 अनाथांस ठार मारितात.
 ७ ते म्हणतात, परमेश पाहत नाहीं,
 याकोबाचा देव लक्ष देत नाहीं.
 ८ अहो पशुतुल्य लोकहो, लक्ष द्या;
 मूर्खानो, तुम्ही कधीं शहाणे व्हाल ?
 ९ ज्यानें काच जडला तो ऐकणार नाहीं काय ?
 ज्यानें डोळा घडला तो पाहणार नाहीं काय ?
 १० जो राष्ट्रांचा शास्ता, जो मानवांचा ज्ञानदाता,
 तो शासन करणार नाहीं काय ?
 ११ परमेश्वर मानवांचे विचार जाणतो,
 ते तर केवळ वायफळ आहेत.
 १२ हे परमेशा, ज्या मनुष्याला तूं शिस्त लावितोस,
 ज्याला तूं आपल्या धर्मशास्त्रांतून शिकवितोस,
 तो धन्य;
 १३ अशा मनुष्याला तूं विपत्कालीं आराम देशील,

- आणि तोंवर दुर्जनांकरितां खांच खणिली जाईल.
 १४ कारण परमेश्वर आपल्या लोकांचा त्याग करणार नाही;
 तो आपलें वतन सोडून देणार नाही.
 १५ न्याय धर्माच्या पक्षाचा होईल
 आणि सात्विक मनाचे सर्व जन तो अनुसरतील.
 १६ माझ्यासाठीं दुष्कर्म्यांविरुद्ध कोण उठेल?
 माझ्यासाठीं अधर्म करणाऱ्यांविरुद्ध कोण उभा राहील?
 १७ परमेश्वर मला साहाय्य झाला नसता
 तर माझ्या जिवाची वस्ती निर्व्यापार स्थितींत केव्हांच झाली असती.
 १८ माझा पाय निसरला असें मी म्हणतों तोंच,
 हे परमेश्वरा, तुझी दया मला आधार देते.
 १९ माझे मन बहुत चिंताकांत होतें
 तेव्हां तुजपासून लाभणारें सांखन माझ्या जिवाचें समाधान करितें.
 २० न्याय करण्याच्या मिषानें अरिष्ट योजनाच्या अनर्थकारक न्यायासनाचा
 तुजशीं कांहीं संबंध असेल काय?
 २१ ते धार्मिकाच्या जिवावर घाला घालितात,
 आणि निर्दोष्यांस देहांत शिक्षा ठरवितात;
 २२ पण परमेश्वर मला उंच गडासारखा आहे;
 माझा देव मला आश्रयाचा दुर्ग आहे.
 २३ तो त्यांचा अधर्म त्यांजवरच उलटवील;
 त्यांच्या दुष्टपणामुळें तो त्यांस नाहींतसे करील;
 आमचा देव परमेश्वर त्यांस नाहींतसे करील.

- १ याहो या, आपण परमेश्वराचा जयजयकार करू या;
 आपल्या तारणदुर्गाचा जयजयकार करूं.
 २ उपकारस्मरण करीत आपण त्याजपुढें जाऊं,
 स्तोत्रें गाऊन त्याचा जयजयकार करूं.
 ३ कारण परमेश्वर थोर देव आहे;

- तो थोर राजा आहे, तो सर्व देवांहून श्रेष्ठ आहे.
 ४ त्याच्या हातीं पृथ्वीचीं खोल स्थलें आहेत;
 पर्वतांचीं उंच शिखरेंहि त्याचींच आहेत.
 ५ समुद्र त्याचा आहे, त्यानेंच तो उत्पन्न केला;
 कोरडी भूमिहि त्याच्याच हातानें रचिली गेली.
 ६ याहो या, परमेश्वर जो आमचा उत्पन्नकर्ता
 त्याच्यापुढें आपण गुडघे टेकूं;
 त्याची भक्ति करूं, त्यापुढें नमन करूं.
 ७ कारण तो आमचा देव आहे,
 आणि आम्ही त्याच्या कुरणांतील प्रजा,
 त्याच्या हातचा कळप आहों.
 आज तुम्ही त्याची वाणी ऐकाल तर किती बरें होईल!
 ८ मरीबा येथल्याप्रमाणें,
 रानांतील मस्सा प्रकरणाच्या दिवसांत केल्याप्रमाणें
 तुम्ही आपलें मन कठीण करूं नका;
 ९ तेव्हां तुमच्या वडिलांनीं माझी परीक्षा पाहिली,
 मला पारखिलें, माझी कृति पाहिली.
 १० चाळीस वर्षें त्या पिढीचा मला वीट आला;
 मी म्हणालों, हे भ्रांत मनाचे लोक आहेत;
 त्यांनीं माझे मार्ग जाणिले नाहींत;
 ११ म्हणून मी रागानें शपथ वाडून म्हणालों,
 हे माझ्या विश्रामस्थानीं निश्चयें यावयाचे नाहींत.

९६

- १ परमेश्वराचें गुणगान नवें गीत गाऊन करा.
 हे सर्व पृथ्वी, परमेश्वराचें गुणगान कर.
 २ परमेश्वराचें गुणगान करा, त्याच्या नामाचा धन्यवाद करा;
 त्यानें केलेल्या तारणाची घोषणा प्रतिदिनीं करा.
 ३ राष्ट्रांमध्ये त्याचें गौरव,
 सर्व लोकांमध्ये त्याचीं अद्भुत कृत्यें जाहीर करा.
 ४ कारण परमेश्वर थोर व परमस्तुत्य आहे;
 सर्व दैवतांहून त्याचेंच भय धरणें योग्य आहे.
 ५ कारण राष्ट्रांचीं सर्व दैवतें निरुपयोगी आहेत;
 परमेश्वर आकाशाचा निर्माणकर्ता आहे.
 १ अथवा: राष्ट्रांचे सर्व देव अवास्तव आहेत;

- ६ तेज व प्रताप हीं त्याजपुढें आहेत;
सामर्थ्य व शोभा हीं त्याच्या पवित्रस्थानीं आहेत;
७ अहो राष्ट्रकुलांनो, परमेश्वराचें गौरव करा;
परमेश्वराचें गौरव करा व त्याचें सामर्थ्य वाखाणा.
८ परमेश्वराच्या नामाची थोरवी गा;
अर्पण घेऊन त्याच्या अंगणांत या;
९ पावित्र्यानें युक्त होऊन परमेश्वराची आराधना
करा;
हे सर्व पृथ्वी, त्याजपुढें कंपायमान हो.
१० राष्ट्रांमधल्या लोकांस विदित करा कीं
परमेश्वर राज्य करितो.
जग स्थिर स्थापिलेलें आहे, तें डळमळत नाही.
तो सालिकपणें लोकांचा न्याय करील.
११ आकाश हर्षो, पृथ्वी उल्लासो;
समुद्र व त्यांतील सर्व कांहीं गर्जना करोत;
१२ शेत व त्यांतील सर्व कांहीं उत्सव करोत;
म्हणजे वनांतील सर्व झाडें परमेश्वरासमोर आनंदा-
चा गजर करितील;
१३ कारण तो आला आहे;
पृथ्वीचा न्यायनिवाडा करावयास तो आला आहे;
तो जगाचा न्यायनिवाडा यथार्थतेनें करील,
लोकांचा न्याय सत्यतेनें करील.

- १ परमेश्वर राज्य करितो; पृथ्वी उल्लासो;
२७ द्वीपसमूह हर्षो.
२ ढग व घनमेघ त्याच्यासभोंवतीं आहेत.
नीति व न्याय त्याच्या सिंहासनाचा आधार आहेत.
३ त्याजपुढें अग्नि चालतो,
तो आपल्या सभोंवतालचे शत्रु जाळून टाकितो.
४ त्याच्या विजांनीं जग प्रकाशित केलें;
तें पाहून पृथ्वी कंपायमान झाली.
५ परमेश्वरासमोर, सर्व पृथ्वीच्या प्रभूसमोर
पर्वत मेणाप्रमाणें वितळले.
६ आकाशानें त्याची नीति जाहीर केली;
सर्व लोकांनीं त्याचें गौरव पाहिलें.

- ७ जे कोरीव मूर्तींची उपासना करितात,
जे अवास्तव देवांचा अभिमान बाळगितात,
ते सर्व लज्जित झाले.
अहो सर्व देवहो, त्याच्या चरणीं लागा.
८ हें ऐकून सीयोन हर्षित झालें;
हे परमेश्वरा, तुझ्या न्यायकृत्यांमुळें यहूदाच्या
कन्या उल्लासल्या.
९ कारण हे परमेश्वरा, तूं सर्व पृथ्वीच्यावर अत्युच्च
आहेस;
सर्व देवांवर तूं परमथोर आहेस.
१० अहो परमेश्वरावर प्रीति करणाऱ्यांनो, वाइटाचा
द्वेष करा;
तो आपल्या भक्तांचा प्राण रक्षितो;
तो त्यांस दुर्जेनांच्या हातांतून सोडवितो.
११ धार्मिकांसाठीं प्रकाश व जे सालिक मनाचे आहेत
त्यांच्यासाठीं हर्ष पेरिला आहे.
१२ अहो धार्मिक जनहो, परमेश्वराच्या ठायीं हर्ष करा;
त्याच्या पवित्र नामाचें कृतज्ञतापूर्वक स्तवन करा.

९८

[स्तोत्र]

- १ परमेश्वराचें गुणगान नवें गीत गाऊन करा
कारण त्यानें अद्भुत कृत्यें केलीं आहेत;
त्याच्या उजव्या हातानें, त्याच्या पवित्र भुजानें
तारण साधिलें आहे.
२ परमेश्वरानें आपलें तारण विदित केलें आहे;
राष्ट्रांसमक्ष आपलें न्यायीपण प्रगट केलें आहे.
३ इस्राएलाच्या घराण्यावरील आपली दया व
सत्यता यांचें त्यानें स्मरण केलें आहे;
पृथ्वीच्या सर्व सीमांनीं आमच्या देवानें केलेलें
तारण पाहिलें आहे.
४ अहो पृथ्वीवरील सर्व लोकहो,
परमेश्वराचा जयजयकार करा;
उच्च स्वरांनें, आनंदांनें, गा; त्याचीं स्तोत्रें गा.
१ अथवा: दिव्यदूतहो (इब्री. १:६ पाहा)

- ५ परमेश्वराचें गुणगान विण्यावर करा,
विण्यावर सुखर स्तोत्र गा.
- ६ करणा व शिंग वाजवून
परमेश्वर राजासमोर जयघोष करा.
- ७ समुद्र व त्यांतील सर्व कांहीं,
जग व त्यांत राहणारे हीं हर्षनाद करोत.
- ८ नद्या टाळ्या वाजवोत;
पर्वत एकवटून परमेश्वरासमोर आनंदानें गावोत;
- ९ कारण तो पृथ्वीचा न्यायनिवाडा करावयास आला
आहे;
तो जगाचा न्यायनिवाडा यथार्थतेनें करील,
लोकांचा न्याय समतेनें करील.

- ९९ १ परमेश्वर राज्य करितो; लोक कंपित होवोत;
तो करूबारूढ आहे; पृथ्वी थरथरो.
- २ परमेश्वर सीयोनांत थोर आहे;
तो सर्व लोकांहून परमथोर आहे.
- ३ ते तुझें थोर व भयप्रद नाम स्तवोत;
तो पवित्र आहे.
- ४ न्यायप्रिय राजाचें सामर्थ्य तूं सालिकतेत स्थिर
केलें आहे;
तूं याकोबांत न्याय व नीति यांचा प्रचार करितोस.
- ५ परमेश्वराची, आमच्या देवाची, थोरवी गा
व त्याच्या पादासनापुढें नमन करा;
तो पवित्र आहे.
- ६ त्याच्या याजकांपैकी मोशे व अहरोन,
आणि त्याच्या नामाचें स्मरण करणाऱ्यांपैकीं शमुएल,
यांनीं परमेश्वराचा धावा केला आणि त्यांचें
ल्यानें ऐकिलें.
- ७ मेघस्तंभांतून तो त्यांजशीं बोलला;
त्याचे निर्बंध व त्यानें लावून दिलेला नियम हे
त्यांनीं पाळिले.
- ८ हे परमेश्वरा, आमच्या देवा, तूं त्यांचें ऐकिलें;
तूं त्यांला क्षमा करणारा असा देव होतास,
तरी त्यांच्या कर्माबद्दल त्यांस शासन करीत असस.

- ९ परमेश्वर आमचा देव याची थोरवी गा,
आणि त्याच्या पवित्र पर्वतापुढें नमन करा;
कारण परमेश्वर आमचा देव पवित्र आहे.

१०० [उपकार मानण्याचें स्तोत्र]

- १ अहो पृथ्वीवरील सर्व लोकहो,
परमेश्वराचा जयजयकार करा.
- २ हर्षानें परमेश्वराची सेवा करा;
गायन करीत त्याजपुढें या.
- ३ परमेश्वर हाच देव आहे असें जाणा;
त्यानेंच आम्हांस उत्पन्न केलें;
आम्ही त्याचेच आहों,
आम्ही त्याची प्रजा, त्याच्या कुरणांतील कळप आहों.
- ४ उपकारस्मरण करीत त्याच्या द्वांरांत,
स्तवन करीत त्याच्या अंगणांत प्रवेश करा;
त्याचें उपकारस्मरण करा;
त्याच्या नामाचा धन्यवाद करा.
- ५ कारण परमेश्वर चांगला आहे;
त्याची दया युगानुयुग
आणि त्याची सत्यता पिढ्यानपिढ्या टिकतात.

१०१ [दाविदाचें स्तोत्र]

- १ दया व न्याय यांविषयीं मी गाणें गाईन;
हे परमेश्वरा, मी तुझीं स्तोत्रें गाईन.
- २ मी अव्यंग मार्गावरून सद्बुद्धीनें चालेन;
तूं माझ्याजवळ केव्हां येशील ?
मी आपल्या घरीं सालिक मनानें वागेन.
- ३ मी अनुचित गोष्ट आपल्या नेत्रांपुढें येऊं देणार
नाहीं;
अनाचाराचा मी तिरस्कार करितों,
तो मला बिलगणार नाही.
- ४ हृदयाची कुटिलता मला सोडून जाईल;
मी वाइटाशीं परिचय ठेवणार नाही.

- ५ आपल्या शेजाऱ्यांची गुप्तपणे चहाडी करणाऱ्याचा मी विध्वंस करीन;
- जो कुरेंबाज व गर्विष्ठ मनाचा आहे त्याची मी गय करणार नाहीं.
- ६ देशांतील भाविक जन मजजवळ राहावे म्हणून मी त्यांजवर दृष्टि ठेवितों;
- सात्विक मार्गांनें चालणारा माझा सेवक होईल.
- ७ कपट करणाऱ्याला माझ्या घरांत थारा मिळणार नाहीं;
- असत्य बोलणारा माझ्या दृष्टीपुढें टिकणार नाहीं.
- ८ रोज सकाळीं मी देशांतल्या सर्व दुर्जनांचा विध्वंस करीत जाईन,
- म्हणजे परमेश्वराच्या नगरांतून अधर्म करणाऱ्या सर्वांचा उच्छेद होईल.

१०२ [व्याकुल होऊन आपलें गाऱ्हाणें परमेश्वरापुढें मांडणाऱ्या दीनानें करावयाची प्रार्थना]

- १ हे परमेश्वरा, माझी प्रार्थना ऐक,
- माझी आरोळी तुजकडे पोहंचो.
- २ माझ्या संकटाच्या दिवशीं तूं मजपासून आपलें मुख लपवूं नको;
- तूं आपला कान मजकडे लाव;
- मी धावा करीन त्या दिवशीं माझें सत्वर ऐक.
- ३ माझे दिवस धुरासारखे विरून जातात,
- माझीं हाडें चुलींतल्या निखाऱ्यासारखीं जळून गेलीं आहेत.
- ४ माझें हृदय गवताप्रमाणें वाळून करपलें आहे,
- म्हणून मला अन्न खाण्याचेंहि भान राहत नाहीं.
- ५ मोठ्यानें कण्ठून कण्ठून
- माझी चामडी माझ्या हाडांला चिकटून गेली आहे;
- ६ मी रानांतल्या पाणकोळ्यासारखा झालों आहे;
- वैराण प्रदेशांतील घुबडासारखा झालों आहे.
- ७ मी जागरण करीत आहे,
- धाब्यावर एकटें राहणाऱ्या चिमण्यासारखा मी झालों आहे.

- ८ माझे वैरी दिवसभर माझी निंदा करितात;
- मजवर खवळलेले इसम माझ्या नांवानें शाप देतात.
- ९ मीं राख भाकरीप्रमाणें खाली आहे,
- व माझ्या पाण्यांत माझीं आसवें मिसळलीं आहेत.
- १० याला कारण तुझा रोष, तुझा क्रोध, हें होय,
- कारण तूं मला वर उचलून फेकून दिलें आहे.
- ११ माझे दिवस वाढत्या सावलीसारखे झाले आहेत;
- गवताप्रमाणें मी वाळून गेलों आहे.
- १२ हे परमेश्वरा, तूं सर्वकाळ सिंहासनारूढ आहेस;
- तुझ्या नामाचें स्मरण पिढ्यान्पिढ्या कायम राहिल.
- १३ तूं उठून सीयानावर दया करिशील;
- कारण त्याजवर कृपा करण्याचा समय आला आहे,
- नेमिलेला समय येऊन ठेपला आहे;
- १४ तुझ्या सेवकांचें चित्त त्याच्या दगडांकडे लागलें आहे,
- त्याची धूळधाण पाहून ते हळहळतात.
- १५ राष्ट्रें परमेश्वराच्या नामाला,
- पृथ्वीवरचे सर्व राजे तुझ्या ऐश्वर्याला भितील;
- १६ कारण परमेश्वरानें सीयोन पुनः बांधिलें आहे,
- तो आपल्या गौरवानें प्रगट झाला आहे;
- १७ त्यानें निराश्रितांच्या प्रार्थनेकडे लक्ष दिलें आहे;
- त्यांची प्रार्थना त्यानें तुच्छ मानिली नाही.
- १८ पुढच्या पिढीसाठीं हें लिहून ठेविलें जाईल;
- पुढें उत्पन्न होणारी प्रजा परमेशाचें स्तवन करील;
- १९ कारण त्यानें आपल्या पवित्र उच्चस्थानावरून खालीं पाहून,
- परमेश्वरानें आकाशांतून पृथ्वीकडे अवलोकन करून,
- २० बंदिवांनांचे उसासे ऐकिले,
- ज्यांचें मरण ठरलें होतें त्यांस सोडविलें;
- २१ म्हणून ते सीयानांत परमेश्वराच्या नामाचा जय-जयकार करितील,
- यशलेमांत त्याची स्तुति गातील.
- २२ परमेश्वराची उपासना करावयास लोक व राज्यें एकत्र होतील तेव्हां असें होईल.
- २३ त्यानें माझी शक्ति मार्गांतच क्षीण केली;
- त्यानें माझें आयुष्य कमी केलें.

- २४ मी म्हणालों, हे माझ्या देवा,
माझा आयुष्यकाळ पुरा होण्यापूर्वी मला घेऊन जाऊं
नको;
तुझीं वर्षें पिढ्यांनपिढ्यांत आहेत.
२५ तूं सनातन काळीं पृथ्वीचा पाया घातला;
गगनं तुझ्या हातचें कृत्य आहे.
२६ तीं नाहीतशीं होतील, परंतु तूं निरंतर आहेस;
तीं सर्व वस्त्रासारखीं जीण होतील;
त्यांस तूं पांघरुणासारखीं पालटशील आणि तीं
पालटतील;
२७ परंतु तूं तसाच राहतोस,
तुझ्या वर्षांना अंत नाही.
२८ तुझ्या सेवकांचे वंशज कायम ठिकून राहतील,
त्यांची संतति तुजसमोर स्थायिक होईल.

१०३

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे माझ्या जिवा, परमेश्वराचा धन्यवाद कर:
हे माझ्या सर्व अंतर्गामा, त्याच्या पवित्र नामाचा
धन्यवाद कर.
२ हे माझ्या जिवा, परमेश्वराचा धन्यवाद कर,
त्याचे सर्व उपकार विसरूं नको;
३ तो तुझ्या एकंदर दुष्कर्मांची क्षमा करितो;
तो तुझे सर्व रोग बरे करितो;
४ तो तुझा जीव विनाशगर्तेतून उद्धरितो;
तो तुला दया व करुणा यांचा मुकुट घालतो;
५ तो तुझें आयुष्य उत्तम पदार्थांनीं तृप्त करितो;
म्हणून तुझें तारुण्य गरुडासारखें नवें होतें.
६ जाचलेल्या सर्वांकरितां
परमेश्वर नीतीचीं व न्याय्यत्वाचीं कृत्यें करितो.
७ त्यानं आपले मार्ग मोशाला
आणि आपलीं कृत्यें इस्राएलाच्या वंशजांला
विदित केलीं.
८ परमेश्वर कन्हवाळू व कृपाळू,
मंदक्रोध व दयामय आहे.
९ तो सर्वदाच दोष देत राहणार नाही;

- तो आपला क्रोध सर्वकाळ राहूं देणार नाही.
१० आमच्या पातकांच्या मानानें त्यानं आमचें पारि-
पत्य केलें नाही,
त्यानं आमच्या दुष्कर्मांच्या मानानें आम्हांस प्रति-
फल दिलें नाही.
११ कारण जसें पृथ्वीच्यावर आकाश फार उंच आहे,
तशी त्याची दया त्याचें भय धरणाऱ्यांवर विपुल
आहे.
१२ पश्चिमेपासून पूर्वे जितकी दूर आहे,
तितके त्यानं आमचे अपराध आम्हांपासून दूर
केले आहेत.
१३ जसा बाप आपल्या मुलांवर ममता करितो,
तसा परमेश्वर आपलें भय धरणाऱ्यांवर ममता
करितो.
१४ कारण तो आमची प्रकृति जाणतो;
आम्ही केवळ माती आहों हें लक्षांत ठेवितो.
१५ मानवप्राण्याचें आयुष्य गवतासारखें आहे;
वनांतील फुलाप्रमाणें तो फुलतो.
१६ वारा त्यावरून गेला म्हणजे तें नाहीसें होतें,
आणि त्याचा त्या ठिकाणाशीं पुनरपि संबंध जडत
नाहीं;
१७ परंतु परमेश्वराची दया त्याचें भय धरणाऱ्यांवर
युगानुयुग असते,
आणि त्याच्या न्याय्यत्वाचा अनुभव त्यांच्या
पुत्रपौत्रांस घडतो;
१८ म्हणजे त्याचा करार जे पाळितात
आणि त्याच्या विधीचें स्मरण ठेवून त्यांप्रमाणें
चालतात त्यांस तो घडतो.
१९ परमेश्वरानें आपलें सिंहासन आकाशांत स्थापिलें
आहे;
त्याचें राज्य सर्वांवर आहे.
२० अहो परमेश्वराच्या दिव्यदूतांनो,
जे तुम्ही बलसंपन्न आहां,
आणि त्याचें आज्ञावचन ऐकून त्यांप्रमाणें करितां,
ते तुम्ही त्याचा धन्यवाद करा.

- २१ अहो परमेश्वराच्या सर्व सैन्यांनो,
 जीं तुम्ही त्याची सेवा करून त्याचा मनोदय
 सिद्धीस नेतां,
 तीं तुम्ही त्याचा धन्यवाद करा.
 २२ परमेश्वराच्या साम्राज्यांतील सर्व ठिकाणचे त्याचे
 अखिल सृष्टपदार्थहो,
 त्याचा धन्यवाद करा;
 हे माझ्या जिवा, परमेश्वराचा धन्यवाद कर.

१०४

१ हे माझ्या जिवा, परमेश्वराचा धन्य-
 वाद कर.
 हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, तूं परम
 थोर आहेस;

- तूं प्रताप व महिमा यांनीं मंडित आहेस.
 २ तूं पोशाखाप्रमाणें प्रकाश धारण करितोस;
 कनाथीप्रमाणें आकाश विस्तारितोस;
 ३ आपल्या माझ्यांच्या तुळया जलाच्या ठायीं
 बसवितोस,
 मेघांला आपला रथ करितोस,
 वायूच्या पंखांवर आरोहण करून जातोस;
 ४ वायूला आपले दूत करितोस,
 ज्वलित अग्नीला आपले सेवक करितोस.
 ५ तूं पृथ्वीला तिच्या पायावर अशी बसविली
 आहेस कीं
 ती कधीं काळीं ढळणार नाही.
 ६ तीं तूं वस्त्राप्रमाणें जलाशयानें आच्छादिली;
 पर्वतांवर जलें राहिलीं;
 ७ तुझ्या धमकीनें तीं पळालीं,
 तुझ्या गर्जनेच्या शब्दानें तीं लरेनें ओसरलीं;
 ८ तीं पर्वतांवरून जाऊन खालीं खोऱ्यांतून वाहिलीं,
 त्यांच्यासाठीं नेमलेल्या स्थळीं तीं जाऊन राहिलीं.
 ९ तूं मर्यादा ठरविली तिचें त्यांना उल्लंघन करितां
 येत नाही;
 भूमि झाकावयाला त्यांना परत येववत नाहीं.
 १० तो खोऱ्यांतून झरे काढितो;

ते डोंगरांमधून वाहतात;

- ११ ते सर्व वनपशूंस प्यावयाला पाणी पुरवितात;
 त्यांवर रानगाढवें आपली तहान भागवितात.
 १२ त्यांच्याजवळ आकाशांतील पक्षी वस्ती करितात;
 ते वृक्षांच्या फांद्यांवरून गातात.
 १३ तो आपल्या माझ्यांवरून पर्वत सिंचितो;
 तुझ्या कृतींच्या फळानें भूमि तृप्त होते.
 १४ तो जनावरांसाठीं गवत आणि मनुष्याच्या उप-
 योगासाठीं वनस्पति उगववितो;
 अशा प्रकारें तो भूमींतून अन्न उत्पन्न करितो;
 १५ म्हणजे मनुष्याचें अंतःकरण आनंदित करणारा
 द्राक्षारस,
 मुख टवटवीत करणारें तेल,
 मनुष्याच्या जिवाला आधार देणारी भाकरी,
 हीं तो उत्पन्न करितो.
 १६ परमेश्वराचे वृक्ष, लवानोनावर त्यानें लाविलेले
 गंधसरू,
 हे रसभरित असतात;
 १७ त्यांवर पक्षी आपलीं घरटीं करितात;
 करकोचा पक्ष्याचें घर देवदारूमध्ये असतें.
 १८ उंच पर्वत रानबकऱ्यांसाठीं आहेत;
 सशांचें आश्रयस्थान कडे आहेत.
 १९ त्यानें कालमान समजण्यासाठीं चंद्र नेमिला;
 सूर्य आपला अस्तसमय समजून घेतो.
 २० तूं अंधार करितोस तेव्हां रात्र होते;
 तीत सर्व जातींचे वनपशु संचार करितात.
 २१ तरुण सिंह स्वभक्ष्यामागून गर्जना करीत धावतात,
 देवाजवळ आपलें अन्न मागतात.
 २२ सूर्य उगवितो तेव्हां ते परत जाऊन
 आपआपल्या गुहांत निजून राहतात.
 २३ मनुष्य आपल्या कामधंद्यास जाऊन
 संभ्याकाळपर्यंत श्रम करितो.
 २४ हे परमेश्वरा, तुझीं कृत्यें किती अगणित आहेत !
 तीं सर्व तूं चातुर्यानें केलीं;
 तुझ्या संपत्तीनें पृथ्वी परिपूर्ण आहे.

- २५ तो पलीकडचा समुद्र पाहा, तो अफाट व विस्तीर्ण आहे,
त्यांत लहानमोठे असंख्य जलचर विहार करितात.
- २६ पाहा, त्यांत गलबतें चालतात;
त्यांत क्रीडा करण्यासाठीं तूं निर्मिलेला लिव्याथान तेथें आहे.
- २७ तूं त्यांस यथाकालीं भक्ष्य देशील
म्हणून ते सर्वे तुझी वाट पाहतात.
- २८ जें तूं त्यांस घालितोस तें ते घेतात;
तूं आपली मूठ उघडितोस
तेव्हां उत्तम पदार्थानीं त्यांची तृप्ति होते.
- २९ तूं आपलें तोंड लपवितोस
तेव्हां ते व्याकुल होतात;
तूं त्यांचा श्वास काढून घेतोस
तेव्हां ते मरून मातीस मिळतात.
- ३० तूं आपला आत्मा पाठवितोस
तेव्हां ते उत्पन्न होतात;
तूं पृथ्वीचा पृष्ठभाग पुनः नवा करितोस.
- ३१ परमेश्वराचें वैभव चिरकाल राहो !
परमेश्वराला आपल्या कृतींपासून आनंद होवो !
- ३२ तो पृथ्वीकडे अवलोकन करितो तेव्हां ती कांपते;
तो पर्वतांस स्पर्श करितो तेव्हां ते धुमसतात.
- ३३ माझ्या जिवांत जीव आहे तोंपर्यंत परमेश्वराचें
गुणगान गाईन;
मी जीवंत आहे तोंपर्यंत माझ्या देवाचें स्तोत्र
गाईन.
- ३४ मी केलेलें त्याचें ध्यान त्याला गोड लागो;
परमेश्वराच्या ठायीं मी हर्ष पावेन.
- ३५ पृथ्वीवरून पातकी नष्ट होवोत;
यापुढें दुर्जन न उरोत.
हे माझ्या जिवा, परमेश्वराचा धन्यवाद कर.
परमेश्वराला स्तवा.
- १ म्हणजे देवमासा
- २ मुळांत: हालेल्या.

- १ परमेश्वराचें उपकारस्मरण करा, त्याचें
नाम ध्या;
राष्ट्रांस त्याचीं कृत्यें जाहीर करा.
- २ त्याला त्याचीं स्तोत्रें गा;
त्याच्या सर्वे अद्भुत कृत्यांचें वर्णन करा.
- ३ त्याच्या पवित्र नामाचा अभिमान बाळगा;
ज्यांना परमेश्वराचा ध्यास लागला आहे त्यांचें
हृदय हर्षित होवो.
- ४ परमेश्वर व त्याचें सामर्थ्य यांवर भरंवसा ठेवा;
त्याच्या दर्शनाविषयीं सदा आतुर असा.
- ५ त्यानें केलेलीं अद्भुत कृत्यें, त्याचे चमत्कार,
व त्यानें उच्चारिलेले निर्णय आठवा,
- ६ त्याचा सेवक अब्राहाम याचे वंशजहो,
त्यानें मिवडलेल्या याकोबाचे वंशजहो, तुम्ही
असें करा.
- ७ तो परमेश्वर आमचा देव आहे;
त्याचीं न्यायकृत्यें सर्वे पृथ्वीभर आहेत.
- ८ तो आपल्या कराराचें निरंतर स्मरण करितो,
हजारों पिढ्यांसाठीं आज्ञापिलेलें आपलें वचन तो
आठवतो;
- ९ हा करार त्यानें अब्राहामाशीं केला
आणि त्याविषयीं इसहाकाजवळ शपथ वाहिली;
- १० ती त्यानें याकोबासाठीं नियम,
इझाएलासाठीं सर्वकाळचा करार या रूपानें कायम
केली;
- ११ तो म्हणाला, कनान देश
तुझा वतनभाग म्हणून तुला देईन.
- १२ त्या वेळीं ते मोजके, फार थोडे होते,
व त्या देशांत तेहि उपरी होते.
- १३ ते राष्ट्रांराष्ट्रांतून,
एका राज्यांतून दुसऱ्या लोकांत हिंडले.
- १४ त्यानें कोणत्याहि मनुष्याला त्यांस उपद्रव करूं
दिला नाही,

- ल्यांजकरितां त्यानें राजांचाहि निषेध करून म्हटलें कीं
- १५ माझ्या अभिषिक्तांस हात लावूं नका,
माझ्या संदेष्ट्यांस उपद्रव करूं नका.
- १६ त्यानें देशावर दुष्काळ आणिला;
त्यांचा अन्नाचा आधार अगदीं तोडून टाकिला.
- १७ त्यांच्यापुढें त्यानें एक मनुष्य पाठविला;
योसेफ दास म्हणून विकला गेला;
- १८ त्यांनीं बेच्या घालून त्याच्या पायांला इजा केली;
लोखंड त्याच्या जिव्हालीं लागलें;
- १९ त्याच्या सांगण्याप्रमाणें घडून येईपर्यंत,
परमेश्वराच्या वचनानें त्याला पारखिलें.
- २० राजानें माणसें पाठवून त्याला सोडविलें;
राष्ट्रांच्या अधिपतीनें त्याला मुक्त केलें.
- २१ त्यानें त्याला आपल्या घरचा मुखत्यार,
आपल्या सर्व संपत्तीवर अधिकारी नेमिलें,
- २२ अशासाठीं कीं त्यानें आपल्या मर्जांस येईल
त्याप्रमाणें त्याच्या सरदारांना बांधावें,
त्याच्या मंत्र्यांस बुद्धिवाद सांगावा.
- २३ नंतर इस्राएल मिसर देशांत आला;
याकोब हामाच्या देशांत उपरी म्हणून राहिला.
- २४ परमेश्वरानें आपले लोक फार वाढविले,
त्यांच्या शत्रूंपेक्षां त्यांना बलिष्ठ केलें.
- २५ आपल्या लोकांचा द्वेष करावा
आणि आपल्या सेवकांशीं कपटानें वागावें
म्हणून त्यानें त्यांच्या शत्रूंचें मन फिरविलें.
- २६ त्यानें आपला सेवक मोशे
व आपण निवडलेला अहरोन यांस पाठविलें.
- २७ त्यांनीं त्यांजमध्ये परमेश्वराचीं चिन्हें,
हामाच्या देशांत अद्भुत कृत्यें करून दाखविलीं.
- २८ त्यानें अंधकार पाठवून काळोख पाडला;
आणि त्यांनीं त्याच्या आज्ञांचें उल्लंघन केलें नाहीं.
- २९ त्यानें मिसऱ्यांचें पाणी पालटून रक्त केलें
व त्यांतील मासे मारून टाकिले.
- ३० त्यांचा देश, त्यांचे राजवाडे
बेडकांनीं व्यापून टाकिले.

- ३१ त्यानें आज्ञा करितांच गोमाशा आल्या,
त्यांच्या सर्व प्रदेशांत उवा झाल्या.
- ३२ त्यानें पावसाऐवजीं त्यांच्यावर गारा पाडिल्या;
त्यांच्या देशावर अग्नीचे लोळ पाठविले.
- ३३ त्यानें त्यांचे द्राक्षवेळ व अंजीर यांचा विध्वंस
केला,
त्यांच्या देशांतील झाडे मोडून टाकिलीं.
- ३४ त्यानें आज्ञा करितांच
टोळ व असंख्य घुलीं आलीं.
- ३५ त्यांनीं त्यांच्या देशांतील सर्व हिरवळ,
त्यांच्या भूमीचें उत्पन्न खाल्लें.
- ३६ त्यानें त्यांच्या देशांतील प्रत्येक प्रथम जन्मलेला
म्हणजे त्यांच्या संपूर्ण पौरुषाचें प्रथम फळ मारिलें.
- ३७ त्यानें लोकांस सोन्यारुप्यासुद्धां बाहेर नेलें;
त्यांच्या लोकांच्या वंशांत कोणी दुर्बल नव्हता.
- ३८ त्यांच्या जाण्यानें मिसरी लोक आनंद पावले,
कारण त्यांचें भय त्यांला पडलें होतें.
- ३९ त्यांच्यावर छत्र होण्यासाठीं त्यानें ढग पसरिला,
आणि रात्रीस प्रकाश देण्यासाठीं अग्नि दिला.
- ४० त्यांनीं अन्न मागितलें तेव्हां त्यानें लावे पक्षी आणिले,
आणि स्वर्गीय अन्नानें त्यांस तृप्त केलें.
- ४१ त्यानें खडक फोडिला तों पाणी निघालें.
तें नदी होऊन रुक्ष प्रदेशांतून वाहूं लागलें.
- ४२ कारण त्याला आपल्या पवित्र वचनाची
व आपला सेवक अब्राहाम याची आठवण होती.
- ४३ त्यानें आपल्या लोकांस आनंद करीत,
आपल्या निवडिलेल्या लोकांस जयोत्सव करीत
बाहेर आणिलें.
- ४४ त्यानें त्यांस परक्या राष्ट्रांचे देश दिले;
त्या लोकांचें श्रमफल त्यांच्या हातीं आलें,
- ४५ यासाठीं कीं आपले नियम त्यांनीं पाळावे,
आपल्या धर्मशास्त्राप्रमाणें वागावें.
परमेश्वराला स्तवा.

१ मुळांत: हालेल्या

१०६

१ परमेश्वरांला स्तवा,
परमेश्वराचें उपकारस्मरण करा, कारण
तो चांगला आहे;

त्याची दया सनातन आहे.

२ परमेश्वराचे पराक्रम कोण वर्णू शकेल ?
त्याची सर्व स्तुति कोणाला निवेदन करितां येईल ?

३ जे त्याच्या न्यायानुसार वागतात,
आणि सर्वदा नीति आचरितात, ते धन्य !

४ हे परमेश्वरा, तूं आपल्या लोकांवर प्रसन्न आहेस,
त्यांत माझी गणना कर;
माझ्या उद्धारार्थ मला दर्शन दे;

५ म्हणजे तुझ्या निवडिलेल्यांचा उत्कर्ष माझ्या दृष्टीस
पडेल,

तुझ्या लोकांच्या आनंदानें मी आनंदित होईन.

तुझ्या वतनाच्या लोकांबरोबर मी उत्साह करीन.

६ आम्हीं आपल्या पूर्वजांप्रमाणें पाप केलें आहे,
आम्हीं अधर्म केला आहे, आम्हीं दुष्कर्म केलें आहे.

७ आमच्या पूर्वजांनीं मिसर देशांत असतां
तुझ्या अद्भुत कृत्यांकडे लक्ष पुरविलें नाहीं,
तुझ्या उदंड उपकारांचें स्मरण केलें नाहीं,
तर समुद्राजवळ, तांबड्या समुद्राजवळ, ते फितूर
झाले.

८ तरी आपला पराक्रम विदित करावा म्हणून,
त्यानें आपल्या नामास्तव त्यांचें तारण केलें.

९ त्यानें तांबड्या समुद्राला धमकाविलें आणि तो
कोरडा झाला,
आणि जसें काय मैदानावरून चालावें
तसें त्या जलशयाच्या खोल स्थलांवरून त्यानें
त्यांस चालविलें.

१० त्यानें त्यांस त्यांचा द्वेष करणाऱ्याच्या हातून
सोडविलें.

शत्रूच्या हातून त्यांस मुक्त केलें.

११ त्यांचे वैरी पाण्यांत गडप झाले,

१ मुळांत: हालेल्या.

त्यांतला कोणीहि उरला नाहीं.

१२ तेव्हां त्यांनीं त्याच्या वचनांवर विश्वास ठेविला;
त्यांनीं त्याचीं स्तोत्रें गाइलीं.

१३ तरी ते त्याचीं कृत्यें लवकरच विसरले;
त्याच्या योजनेसंबंधानें त्यांनीं धीर धरिला नाहीं.

१४ रानांत त्यांची वासना अनावर झाली;
ओसाड प्रदेशांत त्यांनीं देवाची परीक्षा पाहिली.

१५ तेव्हां त्यानें त्यांच्या मागण्याप्रमाणें त्यांस दिलें,
पण त्यांचा जीव झुरणीस लाविला.

१६ त्यांनीं छावणींत मोशे
व परमेश्वराचा पवित्र सेवक अहरोन यांजशीं हेवा
केला.

१७ तेव्हां भूमि फाटली व तिनें दाथानाला गिळून
टाकिलें,

आणि अबीरामाच्या टोळीस गडप केलें;

१८ त्यांच्या टोळीस अग्नीनें पछाडिलें,
आगीच्या लोळानें त्या दुर्जनांस जाळून टाकिलें.

१९ त्यांनीं होरेबांत वासराची मूर्ति केली,
ओतीव मूर्तीची पूजा केली.

२० त्यांनीं परमेश्वर जो त्यांचें ऐश्वर्य
त्याच्याऐवजीं गवत खाणाऱ्या बैलाची प्रतिमा
स्वीकारिली.

२१ ते आपल्या उद्धारक देवाला विसरले;
त्यानें मिसर देशांत महत्कृत्यें,

२२ हामानाच्या देशांत अद्भुत कृत्यें,
तांबड्या समुद्राजवळ भयंकर कृत्यें केलीं होती.

२३ तेव्हां तो म्हणाला, यांचा नाश केला पाहिजे;
पण त्याचा क्रोध शांत करावा,
व त्यानें त्यांचा नाश करूं नये,
म्हणून त्याचा निवडलेला मोशे त्यास
आड आला.

२४ त्यांनीं रम्य देश तुच्छ मानिला;
त्यांनीं त्याच्या वचनावर विश्वास ठेविला नाहीं.

२५ त्यांनीं आपल्या तंबूंत कुरकुर केली,
परमेश्वराचा शब्द मानिला नाहीं.

- २६ तेव्हां त्यानें आपला हात वर करून त्यांजविषयीं
शपथ वाहिली कीं
मी त्यांस रानांत आपटीन,
२७ त्यांची संतति राष्ट्रांत विखरीन,
त्यांस देशोधडीस लावीन.
२८ ते बाल-पौरावर आसक्त झाले;
त्यांनीं निर्जीव मूर्तींना वाहिलेले बळी खाल्ले.
२९ त्यांनीं आपल्या कर्मांनीं त्याला क्रोध आणिला
म्हणून त्यांच्यामध्ये पटकी उठली.
३० तेव्हां फीनहासानें पुढें होऊन मध्यस्थी केली;
आणि पटकी बंद झाली.
३१ हें त्यांचें करणें न्यायाचें
असें पिढ्यानपिढ्या सर्वकाळ गणिलें गेलें.
३२ मरीबाच्या जलाजवळहि त्यांनीं त्याला संतापविलें,
आणि त्यांच्यामुळें मोशावर अरिष्ट आलें;
३३ कारण त्यांनीं देवाच्या आत्म्याशीं विरोध केला,
आणि मोशानें अविचाराचे शब्द तोंडांतून काढिले.
३४ परमेश्वराची आज्ञा उल्लंघून
त्यांनीं विधर्मी राष्ट्रांचा विध्वंस केला नाहीं,
३५ तर ते त्या राष्ट्रांत मिसळले,
आणि त्यांचे आचार शिकले.
३६ त्यांनीं त्यांच्या मूर्तींची पूजा केली;
त्या त्यांस पाशरूप झाल्या.
३७ त्यांनीं आपले पुत्र व आपल्या कन्या
यांचे बळि भूतांला दिले;
३८ त्यांनीं निरपराध्यांचा रक्तपात केला,
म्हणजे आपले पुत्र व कन्या यांचें रक्त पाडिलें;
त्यांनीं कनानाच्या मूर्तींस त्यांचे बळी दिले;
असें करून त्यांनीं रक्तानें भूमि विटाळिली.

- ३९ ते आपल्या कर्मांनीं भ्रष्ट झाले;
ते आपल्या कृतीनें अनाचारी बनले.
४० त्यामुळें परमेश्वराचा क्रोध त्याच्या लोकांवर
भडकला;
त्याला आपल्या वतनाचा वीट आला.
४१ त्यानें त्यांस परराष्ट्रांच्या हातीं दिलें;
त्यांच्या द्वेष्यांनीं त्यांजवर राज्य केलें.
४२ त्यांच्या शत्रूंनीं त्यांस छळिलें;
ते त्यांच्या हाताखालीं दडपून गेले.
४३ बहुत वेळां त्यानें त्यांस मुक्त केलें
तरी ते आपला हेका न सोडितां बंडखोरच राहिले,
व आपल्या अधर्मानें अधोगतीस पोहंचले.
४४ तथापि त्यांची आरोळी ऐकून
परमेश्वरानें त्यांच्या संकटाकडे दृष्टि पुरविली;
४५ त्यानें आपल्या कराराचें स्मरण त्यांच्यासाठीं
करून
आपल्या अपार दयेनें त्यांची कींव केली.
४६ त्यांचा पाडाव करणाऱ्या सर्वांच्या मनांत
त्यांजविषयीं त्यानें दया उत्पन्न केली.
४७ हे परमेश्वरा, आमच्या देवा, आम्हांस तार,
आम्हांस राष्ट्रांतून काढून एकवट कर,
म्हणजे आम्ही तुझ्या पवित्र नामाचें स्तवन
करूं,
तुझ्या स्तवनांतच आम्हांला उल्लास वाटे.
४८ इस्राएलाचा देव परमेश्वर याचा
अनादिकालापासून अनंतकालपर्यंत धन्यवाद होवो.
सर्व लोक आमेन म्हणोत.
परमेश्वरांला स्तवा.
१ मुळांत: हालेल्या.

भाग पांचवा

१ परमेश्वराचें उपकारस्मरण करा; तो
चांगला आहे;
त्याची दया सनातन आहे;

२ परमेश्वरानें उद्धरिलेले जन असें म्हणोत,
कारण त्यानें त्यांस शत्रूंच्या तावडींतून मुक्त केलें
आहे;

३ त्यांस निरनिराळ्या देशांतून, पूर्वे, पश्चिम, उत्तर
व दक्षिण

या दिशांकडून आणून एकवट केलें आहे.

४ ते अरण्यांत वैराण प्रदेशांतील वाटेनें भटकले;

त्यांस वस्तीचें नगर आढळलें नाहीं.

५ ते भुकेले व तान्हेले असल्यामुळें

त्यांचा जीव त्यांच्या ठायीं व्याकुळ झाला.

६ तेव्हां त्यांनीं संकटसमयीं परमेश्वराचा धावा केला,

आणि त्यानें त्यांस क्लेशांतून मुक्त केलें.

७ वस्तीच्या नगरास त्यांनीं जावें

म्हणून त्यानें त्यांस नीट मार्गानें चालविलें.

८ परमेश्वराच्या दयेस्तव व त्यानें मनुष्यांसाठीं केलेल्या

अद्भुत कृत्यांस्तव

लोक त्याचें उपकारस्मरण करोत.

९ तो तान्हेल्या जिवास तृप्त करितो,

भुकेल्या जिवास उत्तम पदार्थांनीं संतुष्ट करितो.

१० जे क्लेशांनं व बेज्यांनीं जखडले होते,

जे अंधकारांत व मृत्युच्छायेंत बसले होते,

११ ज्यांनीं देवाच्या आज्ञांविरुद्ध बंडाळी करून

परात्पराचा बोध तुच्छ मानिला होता,

१२ त्यांस कष्ट देऊन त्यानें त्यांचा ताठा उतरिला;

ते पतन पावले, त्यांस साहाय्य करण्यास कोणी
नव्हता;

१३ तेव्हां त्यांनीं संकटसमयीं परमेश्वराचा धावा केला,

आणि त्यानें त्यांस क्लेशांतून मुक्त केलें.

१४ त्यानें त्यांस अंधकारांतून व मृत्युच्छायेंतून बाहेर

आणिलें

व त्यांचीं बंधनें तोडून टाकिलीं.

१५ परमेश्वराच्या दयेस्तव व त्यानें मनुष्यांसाठीं केलेल्या

अद्भुत कृत्यांस्तव

लोक त्याचें उपकारस्मरण करोत.

१६ त्यानें पितळेचीं दारें फोडिलीं

व लोखंडाचे अडसर तोडून टाकिले.

१७ अविचान्यांना त्यांच्या दुराचरणांमुळें

व त्यांच्या दुष्कर्मांमुळें पीडा भोगावी लागते.

१८ त्यांच्या जिवाला सर्व प्रकारच्या अन्नाचा वीट येतो;
ते मृत्युद्वारांजवळ पोहंचतात.

१९ ते संकटसमयीं परमेश्वराचा धावा करितात,
आणि तो त्यांस क्लेशांतून मुक्त करितो.

२० तो आपला संदेश पाठवून त्यांस बरें करितो,
नाशापासून त्यांचा बचाव करितो.

२१ परमेश्वराच्या दयेस्तव व त्यानें मनुष्यांसाठीं केलेल्या
अद्भुत कृत्यांस्तव

लोक त्याचें उपकारस्मरण करोत.

२२ ते उपकारस्मरणरूपी यज्ञ अपोंत,

व स्तोत्रें गाऊन त्याचीं कृत्यें वर्णोंत.

२३ जे गलबतांत बसून समुद्रांतून प्रवास करितात,

महाजलांत उद्योगधंदा करितात,

२४ ते परमेश्वराचीं कृत्यें,

त्याचीं अद्भुत कृत्यें, भरसमुद्रांत पाहतात.

२५ तो आज्ञा करून वादळ उठवितो

तेव्हां त्याच्या लाटा उसळतात.

२६ ते आभाळापर्यंत वर जातात, तळापर्यंत खालीं
जातात;

क्लेशांनं त्यांच्या जिवाचें पाणी पाणी होतें.

२७ ते मद्यप्यासारखे झोके व मेलकंज्या खातात,

त्यांची बुद्धि अगदीं खुंटते.

२८ ते संकटसमयीं परमेश्वराचा धावा करितात,

आणि तो त्यांस क्लेशांतून मुक्त करितो.

२९ तो वादळ शमवितो

तेव्हां लाटा शांत होतात.

३० त्या शांत झाल्यामुळें ते हर्षित होतात,

आणि तो त्यांस इच्छित बंदरास नेतो.

३१ परमेश्वराच्या दयेस्तव व त्यानें मनुष्यांसाठीं केलेल्या

अद्भुत कृत्यांस्तव

लोक त्याचें उपकारस्मरण करोत.

३२ लोकसभेंत ते त्याची थोरवी गावोत,

आणि वडिलांच्या बैठकींत त्याचें स्तवन करोत,

३३ तो नद्यांचें अरण्य करितो,

पाण्याच्या झऱ्यांच्या जागीं शुष्क भूमि करितो.

- ३४ सुपीक देश त्यांत राहणाऱ्यांच्या दुष्टतेमुळे
खारट भूमि करितो.
- ३५ तो अरण्याचें तळें करितो,
व शुष्क भूमीचे झरे करितो.
- ३६ तेथें तो भुकेल्यांस वसवितो,
ते वस्तीकरितां नगर तयार करितात;
- ३७ ते शेते पेरितात,
व त्याच्या योगानें द्राक्षांचे मळे लावितात आणि
त्यांस पीक मिळतें.
- ३८ तो त्यांस आशीर्वाद देतो, आणि त्यांची फार वाढ
होते;
- त्यांला गुरांची कमतरता पडूं देत नाही.
- ३९ पुढें जुलूम, विपत्ति व दुःख यांच्यामुळे
ते कमी होतात व खालावतात.
- ४० तो अधिपतींवर अपमानाचा वर्षाव करितो;
त्यांला मार्गहीन वैराण प्रदेशांत भटकावयास
लावितो.
- ४१ पण दरिद्रांस क्लेशांतून मुक्त करून तो उच्च स्थानीं
ठेवितो,
- त्यांचीं कुटुंबें मंदरांच्या कळपासारखीं वाढवितो.
- ४२ हें पाहून सुजन हर्ष पावतात;
सर्व दुष्टाई आपलें तोंड बंद करिते.
- ४३ जो कोणी बुद्धिमान् असेल त्यानें ह्या गोष्टींकडे
लक्ष पुरवावें,
- त्यानें परमेश्वराची दया ओळखावी.

१०८ [दाविदाचें गावयाचें स्तोत्र]

- १ हे देवा, माझें मन स्थिर आहे;
मी गाईन, मी जिवेंभावें स्तोत्र गाईन.
- २ हे सतारी, हे विण्या, जाग्रूत व्हा;
मी प्रभातेला जागें करीन.
- ३ हे परमेश्वरा, लोकांमध्ये मी तुझें उपकारस्मरण
करीन;
- राष्ट्रांमध्ये तुझीं स्तोत्रें गाईन.
- ४ कारण तुझी दया आकाशाहून उंच आहे.

- तुझें सत्य गगनापर्यंत जाऊन पोहचलें आहे.
- ५ हे देवा, तूं आकाशाहून उच्च हो;
तुझ्या गौरवाची प्रतिष्ठा सर्व पृथ्वीवर वाढो.
- ६ तुझ्या प्रिय जनांनीं मुक्त व्हावें
म्हणून तूं आपल्या उजव्या हातानें त्यांचें तारण
कर, आणि आमचें ऐक.
- ७ देव आपल्या पवित्रतेला स्मरून म्हणाला, मी
उल्लासेन;
मी शखेम विभागीन व सुक्कोथाचें खोरें मापून
देईन.
- ८ गिलाद माझा आहे व मनश्शे माझा आहे;
एफ्राईम माझें शिरस्त्राण आहे;
यहूदा माझें राजवेत्र आहे.
- ९ मवाब माझें स्नानाचें गंगाळ आहे;
अदोमावर मी आपलें पायतण फेकीन;
पलेशेथाविषयीं मी जयघोष करीन.
- १० मला तटबंदीच्या नगरांत कोण घेऊन जाईल ?
अदोमांत मला कोण नेईल ?
- ११ हे देवा, तूं आमचा त्याग केला ना !
हे देवा, तूं आमच्या सैन्यांबरोबर चालत नाहीस.
- १२ शत्रूपासून तूं आमची सुटका कर;
मनुष्याचें साहाय्य केवळ व्यर्थ आहे.
- १३ देवाच्या साहाय्यानें आम्ही पराक्रम करूं;
तोच आमच्या शत्रूस तुडवून टाकील.

१०९ [मुख्य गवयासाठीं; दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे माझ्या स्तुतिपात्र देवा, मौन धरूं नको;
२ कारण दुष्टांनीं व कपटी जनांनीं मजवर तोंड
सोडिलें आहे;
- ते खोडसाळ जिव्हेनें मजविरुद्ध बोलले आहेत.
- ३ त्यांनीं मजवर द्वेषयुक्त शब्दांचा वर्षाव केला आहे,
ते मजशीं विनाकारण झगडले.
- ४ मी प्रेम करित असतां ते माझा विरोध करितात;
मी तर प्रार्थनेंत मग्न असतां.
- ५ मीं केलेल्या बऱ्याची फेड त्यांनीं वाड्यानें केली,

- व माझ्या प्रेमाची फेड द्वेषानें केली.
 ६ त्याजवर दुर्जनाला अधिकारी नेम;
 त्याच्या उजव्या हाताकडे विरोधी उभा राहो.
 ७ त्याचा न्याय होईल तेव्हां तो अपराधी ठरो,
 आणि त्याची प्रार्थना पापरूप ठरो.
 ८ त्याचे दिवस थोडे होवोत;
 त्याचा हुद्दा दुसरा घेवो.
 ९ त्याचीं मुलें अनाथ होवोत,
 व त्याची बायको विधवा होवो.
 १० त्याचीं मुलें भटकत फिरात,
 आणि तीं आपल्या उजाड झालेल्या वस्तीतून
 बाहेर पडून अन्नान्न करोत.
 ११ सावकार त्याचें सर्वस्व हिरावून घेवो;
 त्याची कष्टाची कमाई परके लुटोत.
 १२ त्याजवर कोणीहि दया न करो;
 त्याच्या अनाथ मुलांची कीव कोणालाहि न येवो.
 १३ त्याचा कुलक्षय होवो;
 पुढल्या पिढीत त्याचा नामनिर्देश न होवो.
 १४ त्याच्या वडिलांच्या अधर्माचें परमेश्वराला स्मरण
 राहो;
 त्याच्या आईचें पातक पुसून न जावो.
 १५ त्यांचीं पातकें परमेश्वरापुढें सदा राहोत,
 तो पृथ्वीवरून त्यांचें स्मरण नाहीसें करो.
 १६ कारण त्या मनुष्याला दया करण्याचें भान राहिलें
 नाही,
 तर दीन, दरिद्री व घाबरलेल्या माणसांचा वध
 करण्यासाठीं
 तो त्यांच्या पाठीस लागला.
 १७ शाप देण्याची त्याला आवड असे
 म्हणून तो शाप त्यालाच लागला;
 आशीर्वाद देण्याची त्याला आवड नसे,
 म्हणून तो आशीर्वादाला मुकला.
 १८ शाप देणें हा त्याचा पेहराव बनला होता,
 तें त्याच्या पोटांत पाण्यासारखें
 व त्याच्या हाडांत तेलासारखें भिनून गेलें.

- १९ तें त्याला पांघरावयाच्या वस्त्राप्रमाणें होवो,
 नेहमीं वापरावयाच्या कंबरपट्ट्याप्रमाणें तें त्याला
 जखडून राहो.
 २० माझ्या विरोध्यांस, मजविरुद्ध वाईट बोलणाऱ्यांस,
 परमेश्वरांकडून हेंच प्रतिफल मिळो.
 २१ हे परमेश्वरा, हे प्रभू, तूं आपल्या नामाकरितां
 मला वागवून घे;
 तुझी दया उत्तम आहे म्हणून तूं मला सोडीव.
 २२ कारण मी दीन व दरिद्री आहें,
 आणि माझें हृदय विव्हाळ झालें आहे.
 २३ उतरत्या साबलीप्रमाणें मी चाललों आहे;
 मी दोळाप्रमाणें उडविला जात आहे.
 २४ उपासानें माझे गुडघे लटपटत आहेत;
 माझें शरीर रोड होऊन मला शक्ति राहिली नाही.
 २५ मी लोकांस निंदेचा विषय झालों आहे;
 मला पाहून ते माना हालवितात.
 २६ हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, माझें साहाय्य कर;
 तूं आपल्या दयेस अनुसरून मला तार.
 २७ हे परमेश्वरा, ह्यांत तुझा हात आहे,
 हें तूंच केलें आहे असें ते जाणोत.
 २८ ते शाप देतात पण तूं आशीर्वाद देतोस;
 ते उठतील तेव्हां लज्जित होतील,
 परंतु तुझा सेवक हर्षित होईल.
 २९ माझे विरोधी अपमानानें व्याप्त होतील,
 झगत्याप्रमाणें ते लज्जा पांघरितील.
 ३० मी आपल्या मुखानें परमेश्वराचें बहुत उपकार-
 स्मरण करीन,
 लोकसमाजांत त्याला स्तवीन.
 ३१ कारण दरिद्राचा जीव दोषी ठरविणारे जे आहेत
 त्यांपासून त्याचा बचाव करावयासाठीं,
 तो त्याच्या उजव्या हाताकडे उभा असतो.

११०

[दाविदाचें स्रोत्र]

- १ माझ्या प्रभूला परमेश्वर म्हणतो,
 मी तुझे वैरी तुझें पादासन करीपर्यंत तूं माझ्या

उजवीकडे बैस.

- २ परमेश्वर तुझें बलवेत्र सीयोनांतून पुढें नेऊन म्हणतो,
तूं आपल्या शत्रूंवर प्रभुत्व कर.
- ३ तुझ्या पराक्रमाच्या दिवशीं तुझे लोक संतोषानें
पुढें होतात,
पावित्र्यानें मंडित झालेले तुझे तरुण पहाटेच्या
दहिंवरासारखे तुला येऊन मिळतात.
- ४ परमेश्वरानें शपथ वाहिली आहे आणि ती तो
बदलणार नाही;
ती अशी कीं मलकीसदेकाच्या संप्रदायाप्रमाणें
तूं युगानुयुग याजक आहेस.
- ५ तुझ्या उजव्या हाताकडे असलेला प्रभु
आपल्या क्रोधाच्या दिवशीं राजांस मारीत आहे.
- ६ तो राष्ट्रांत न्यायाधिशी करील;
रणभूमि प्रेतांनीं भरील;
चोहोंकडे मस्तकें फोडील.
- ७ मार्गानें चालत असतां तो ओहोळांतलें पाणी
पिईल;
आणि आपलें डोकें वर करील.

१११

१ परमेश्वराचें स्तवन करा.

सरळ जनांच्या समेत व मंडळींत
मी अगदीं मनःपूर्वक परमेश्वराचें उप-
कारस्मरण करीन.

- २ परमेश्वराचीं कृत्यें थोर आहेत,
ज्यांस तीं आवडतात ते सर्व त्यांचा शोध
करितात.
- ३ त्याची करणी साक्षात् प्रताप व महिमा आहे.
त्याचें न्याय्यत्व सर्वकाळ टिकून राहतें.
- ४ आपल्या अद्भुत कृत्यांचें स्मरण राहावें असें त्यानें
केलें आहे;
परमेश्वर कृपाळू व कन्हवाळू आहे.
- ५ त्यानें आपलें भय धरणाऱ्यांस अन्न दिलें आहे;
तो आपला करार सदा स्मरतो.

२ मुळांत: हालेल्या.

- ६ त्यानें आपल्या लोकांस राष्ट्रे वतनादाखल देऊन
आपल्या कृत्यांचें सामर्थ्य दाखविलें आहे.
- ७ त्याच्या हातचीं कृत्यें साक्षात् सत्य व न्याय आहेत;
त्याचे सर्व विधि विश्वासनीय आहेत.
- ८ ते सदासर्वकाळ अढळ असे आहेत.
ते सत्यानें व सरळपणानें नेमिलेले आहेत.
- ९ त्यानें आपल्या लोकांस उद्धारदान पाठवून दिलें
आहे;
त्यानें आपला करार सर्वकाळचा नेमिला आहे.
त्याचें नाम पवित्र व भययोग्य आहे.
- १० परमेश्वराचें भय ज्ञानाचा उगम होय.
त्याप्रमाणें जे वर्ततात त्या सर्वांस सुबुद्धि प्राप्त होते;
त्याचें स्तवन चिरकाल चालतें.

११२

१ परमेश्वराचें स्तवन करा.

जो मनुष्य परमेश्वराचें भय धरितो
आणि ज्याचा हर्ष त्याच्या आज्ञांमध्ये आहे
तो धन्य !

- २ त्याची संतति पृथ्वीवर पराक्रमी होईल;
सालिकांचा वंश आशीर्वादयुक्त होईल.
- ३ धनसंपदा त्याच्या घरीं असते;
त्याचें नीतिमत्त्व सर्वकाळ राहतें.
- ४ सालिक जनांस अंधकारांत सूर्यप्रकाश प्राप्त होतो;
त्याच्या ठायीं कृपा, दया व न्याय हीं ओतप्रोत
आहेत.
- ५ जो मनुष्य दया करितो व उसनें देतो त्याचें
कल्याण होतें;
तो न्यायसमैत आपल्या वादाचें समर्थन करील.
- ६ तो कधीहि ढळणार नाही;
धार्मिकाचें स्मरण सर्वकाळ राहतें.
- ७ तो वाईट बातमीला मिणार नाही;
त्याचें मन परमेश्वरावर भाव ठेवून अढळ राहतें.
- ८ त्याचें मन स्थिर असतें,
आपल्या शत्रूंची गति आपल्या इच्छेप्रमाणें

१ मुळांत: हालेल्या.

झालेली पाहीपर्यंत तो डगमगणार नाही.

९ त्यानें सढळ हातानें गरिबांस दानधर्म केला आहे;

त्याची धार्मिकता सर्वकाळ राहील;

त्याचें शिंग गौरवयुक्त होऊन उच्चत होतें.

१० हें पाहून दुर्जन खिन्न होतील;

ते दांतओढ चावतील पण विरघळून जातील;

दुर्जनांची इच्छा नष्ट होईल.

१ परमेश्वराचें स्तवन करा.

११३

परमेश्वराच्या सेवकांनो,

स्तवन करा;

परमेश्वराच्या नामाचें स्तवन करा.

२ आतांपासून सर्वकाळ

परमेश्वराच्या नामाचा धन्यवाद होवो.

३ सूर्याच्या उगवतीपासून मावळतीपर्यंत

परमेश्वराचें नाम स्तवनीय आहे.

४ परमेश्वर सर्व राष्ट्रांवर उच्चत आहे;

त्याचें वैभव आकाशाहून उंच आहे.

५ परमेश्वर आमचा देव याच्यासारखा कोण आहे ?

तो उच्च स्थळीं सिंहासनारूढ आहे.

६ तो आकाश व पृथ्वी यांचें अवलोकन करण्यास लवतो.

७ तो दीनांस धुळींतून उठवितो,

दरिद्रांस उकिरज्वावरून उचलितो;

८ आणि त्यांस अधिपतींच्या,

आपल्या लोकांच्या अधिपतींच्या, पंतीस बसवितो.

९ तो वांझ स्त्रियेला गृहिणी करून

मुलांची आनंदी माता करितो.

परमेश्वराचें स्तवन करा.

१ इस्राएल मिसर देशांतून निघाला,

११४

याकोबाचें घराणें परकी भाषा बोल-

णाऱ्या लोकांतून निघालें,

२ तेव्हां यहुदा त्याचें पवित्रस्थान झाला.

३ मुळांतः हालेल्या.

इस्राएल त्याचें राष्ट्र झाला.

३ हें पाहून समुद्र पळाला;

यादेन मागे हटली.

४ पर्वतांनीं मेंढ्यांसारख्या,

टेकड्यांनीं कोंकरांसारख्या उज्या मारिल्या.

५ हे समुद्रा, तुला काय झालें म्हणून तूं पळतोस ?

हे यादेन, तुला काय झालें म्हणून तूं मागे हटतेस ?

६ अहो पर्वतांनो, तुम्हांला काय झालें म्हणून तुम्ही

मेंढ्यांसारख्या उज्या मारितां ?

अहो टेकड्यांनो, तुम्हांला काय झालें म्हणून तुम्ही

कोंकरांसारख्या उज्या मारितां ?

७ अगे पृथ्वी, तूं प्रभूसमोर,

याकोबाच्या देवासमोर, थरथरां कांप.

८ तो खडक पालटून पाण्याचें तळें करितो,

गारेचा खडक पालटून पाण्याचा झरा करितो.

१ हे परमेश्वरा, आमचें नको, आमचें नको,

११५

तर आपल्या नामाचेंच गौरव कर,

कारण तूं दयाळू व सत्य आहेस.

२ यांचा देव कोठें आहे ?

असें राष्ट्रांनीं कां म्हणावें ?

३ आमचा देव स्वर्गांत आहे;

त्याला बरें वाटतें तें सर्व तो करितो.

४ त्यांच्या मूर्ति केवळ सोनेंरुपें आहेत;

त्या मनुष्यांच्या हातच्या कृति आहेत.

५ त्यांस तोंड आहे पण बोलतां येत नाहीं;

त्यांस डोळे आहेत पण दिसत नाहीं;

६ त्यांस कान आहेत पण ऐकूं येत नाहीं;

त्यांस नाक आहे पण वास येत नाहीं;

७ त्यांस हात आहेत पण स्पर्श करतां येत नाहीं;

पाय आहेत पण चालतां येत नाहीं;

त्यांच्या कंठांतून शब्द निघत नाहीं.

८ त्या बनविणारे व त्यांवर भाव ठेवणारे सर्व

त्यांसारखे बनतात.

९ हे इस्राएला, परमेश्वरावर भाव ठेव;

तोच त्यांचा साहाय्यकर्ता व त्यांची ढाल आहे.

१०. हे अहरोनाच्या घराण्या, परमेश्वरावर भाव ठेव;
तोच त्यांचा साहाय्यकर्ता व त्यांची ढाल आहे.
- ११ अहो परमेश्वराचें भय घरणाच्यानो, परमेश्वरावर
भाव ठेवा,
तोच त्यांचा साहाय्यकर्ता व त्यांची ढाल आहे.
- १२ परमेश्वरानें आमची आठवण केली आहे; तो
आशीर्वाद देईल,
इस्त्राएलाच्या घराण्याला आशीर्वाद देईल,
अहरोनाच्या घराण्याला आशीर्वाद देईल.
- १३ परमेश्वराचें भय घरणाच्या लहानथोरांस
तो आशीर्वाद देईल.
- १४ परमेश्वर तुमची वाढ करील,
तुमची व तुमच्या मुलांची वाढ करील.
- १५ आकाश व पृथ्वी हीं निर्माण करणाऱ्या परमेश्वराचा
तुम्हांस आशीर्वाद असो.
- १६ स्वर्ग तर परमेश्वराचा आहे;
पण पृथ्वी त्यानें मानवजातीला दिली आहे.
- १७ मेलेले, निःशब्दस्थानीं उतरलेले, कोणीहि
परमेश्वराचें स्तवन करित नाहींत;
- १८ पण आम्ही आतांपासून सर्वकाळ परमेशाचा धन्य-
वाद करित राहूं.
परमेश्वराचें स्तवन करा.

११६

- १ मी परमेश्वरावर प्रेम करितों,
कारण तो माझी विनवणी ऐकितो.
- २ त्यानें आपला कान मजकडे लाविला
आहे,

म्हणून मी जन्मभर त्याचा धावा करीन.

- ३ मृत्यूच्या बंधनांनीं मला वेष्टिलें,
अधोलोकच्या यातना मला झाल्या,
पेंच व क्लेश हीं मला प्राप्त झालीं.
- ४ तेव्हां मी परमेश्वराच्या नामाचा धावा करून
म्हणालों,
हे परमेश्वरा, तुला मी विनवितों कीं माझा जीव

१ मुळांत: हालेल्या.

मुक्त कर.

- ५ परमेश्वर कृपाळू व न्यायी आहे;
आमचा देव कन्हवाळू आहे.
- ६ परमेश्वर भोळ्याचें रक्षण करितो;
मी दीनावस्थेंत होतों तेव्हां त्यानें माझा उद्धार केला.
- ७ हे माझ्या जिवा, तूं आपल्या विश्रामस्थानीं परत ये,
कारण परमेश्वरानें तुजवर बहुत उपकार केले
आहेत.
- ८ तूं माझा जीव मरणापासून,
माझे डोळे अश्रूंपासून,
माझे पाय ठेंचाळण्यापासून रक्षिले आहेत.
- ९ जीवंतांच्या भूमीवर मी परमेश्वरासमोर चालेन.
- १० मी फार पीडित आहे असें मी म्हणतों;
तरी देवावर माझी श्रद्धा आहे.
- ११ मी अधीरपणें म्हणालों कीं
सर्व मनुष्यें लबाड आहेत.
- १२ परमेश्वरानें मजवर केलेल्या उपकारांचा
मी कसा उतराई होऊं ?
- १३ मी तारणाचा प्याला हातीं घेऊन
परमेश्वराच्या नामाचा धावा करीन.
- १४ परमेश्वराला केलेले नवस
मी त्याच्या सर्व लोकांसमक्ष फेडीन.
- १५ परमेश्वराच्या दृष्टीनें
त्याच्या भक्तांचें मरण अमोल आहे.
- १६ हे परमेश्वरा, मी खरोखर तुझा दास आहे;
मी तुझा दास; तुझ्या दासीचा पुत्र आहे;
तूं माझीं बंधनें सोडिलीं आहेत.
- १७ मी तुला उपकारस्मरणरूप होमवलि अर्पिन,
परमेश्वराच्या नामाची घोषणा करीन.
- १८ मीं परमेश्वराला केलेले नवस
त्याच्या सर्व लोकांसमक्ष फेडीन,
- १९ परमेश्वराच्या मंदिराच्या अंगणांत,
हे यरुशलेमा, तुझ्यामध्ये ते फेडीन.
परमेश्वराचें स्तवन करा.

१ मुळांत: हालेल्या.

११७ १ अहो सर्व राष्ट्रांनो, परमेश्वराचें स्तवन करा;
अहो सर्व लोकांनो, त्याचें स्तवन करा.

२ कारण त्याची दया आम्हांवर विपुल
झाली आहे

आणि परमेश्वराचें सत्य सनातन आहे.
परमेश्वराचें स्तवन करा.

११८ १ परमेश्वराचें उपकारस्मरण करा, तो
चांगला आहे;
त्याची दया सनातन आहे.

२ आतां इस्राएलानें म्हणावें कीं
त्याची दया सनातन आहे.

३ अहरोनाच्या घराण्यानें म्हणावें कीं
त्याची दया सनातन आहे.

४ परमेश्वराचें भय धरणाऱ्यांनीं म्हणावें कीं
त्याची दया सनातन आहे.

५ अडचणीच्या स्थळांतून मीं परमेश्वराचा धावा केला;
तो ऐकून परमेश्वरानें मला प्रशस्त स्थलीं नेलें.

६ परमेश्वर माझ्या पक्षाचा आहे; मी मिणार नाहीं;
मनुष्य माझें काय करणार?

७ माझा साहाय्यकर्ता परमेश्वर माझ्या पक्षाचा आहे;
माझ्या द्वेष करणाऱ्यांची दशा मी डोळे भरून
पाहीन.

८ मनुष्यावर भरंवसा ठेवण्यापेक्षां
परमेश्वराला शरण जावें हें बरें.

९ अधिपतींवर भरंवसा ठेवण्यापेक्षां परमेश्वराला
शरण जावें हें बरें.

१० सर्व राष्ट्रांनीं मला घेरिलें आहे;
परमेश्वराच्या नामानें मी त्यांचा उच्छेद करीन.

११ त्यांनीं मला घेरिलें आहे, अहो, मला घेरिलें आहे;
परमेश्वराचें नाम घेऊन मी त्यांचा उच्छेद करीन.

१२ त्यांनीं मला मधमाशांप्रमाणें घेरिलें आहे;
कांठवणाच्या आगीप्रमाणें ते विझून जातील,
परमेश्वराच्या नामानें मी त्यांचा उच्छेद करीन.

१ मुळांत: हालेल्या.

१३ मीं पडावें म्हणून तूं मला जोरानें धक्का दिला,
पण परमेश्वरानें मला सावरिलें.

१४ परमेश्वर माझें सामर्थ्य व माझें स्तोत्र आहे;
तो माझा उद्धारक झाला आहे.

१५ उत्सवाचा व तारणाचा शब्द धार्मिकांच्या वस्तींत
आहे;

परमेश्वराचा उजवा हात पराक्रम करितो.

१६ परमेश्वराचा उजवा हात उभारिलेला आहे;
परमेश्वराचा उजवा हात पराक्रम करितो.

१७ मी मरावयाचा नाहीं, मी जगणार,
आणि परमेश्वराच्या कृत्यांचें वर्णन करणार.

१८ परमेश्वरानें मला जबर शासन केलें;
तरी मला मृत्यूच्या हवालीं केलें नाहीं.

१९ मजसाठीं धार्मिकतेचीं द्वारें उघडा;
मी त्यांतून प्रवेश करून परमेश्वराचें उपकारस्मरण
करीन.

२० हें परमेश्वराचें द्वार आहे;
यांतून धार्मिक प्रवेश करोत.

२१ तूं माझें ऐकिलें आहे,
तूं माझा तारक झाला आहेस,
यास्तव मी तुझें उपकारस्मरण करितों.

२२ बांधणाऱ्यांनीं नापसंत केलेला दगड
कोनशिला झाला आहे.

२३ हें परमेश्वराच्या हातून घडलें आहे;
हें आमच्या दृष्टीनें अद्भुत कृत्य आहे.

२४ परमेश्वरानें हा दिवस नेमिला आहे;
यांत आपण उल्लास व आनंद करूं.

२५ हे परमेश्वरा, तुला विनवितों कीं आमचा उद्धार कर.
हे परमेश्वरा, तुला विनवितों कीं आम्हांस संपदा दे.

२६ परमेश्वराच्या नामानें येणाऱ्याचा धन्यवाद होवो;
परमेश्वराच्या मंदिरांतून आम्ही तुम्हांस आशीर्वाद
देतों.

२७ परमेश्वर देव आहे, त्यानें आम्हांस प्रकाश दिला
आहे;

उत्सवाचा यज्ञपशु वेदीच्या शिंगांस
दोन्यांनीं बांधा.

- २८ तूं माझा देव आहेस;
मी तुझें उपकारस्मरण करीन;
हे माझ्या देवा, मी तुझी थोरवी गाईन.
२९ परमेश्वराचें उपकारस्मरण करा; तो चांगला आहे;
त्याची दया सनातन आहे.

११९

१ धन्य ते जन, जे आपलें वर्तन चोख ठेवून

परमेश्वराच्या शास्त्राप्रमाणें चालतात.

- २ धन्य ते जन, जे त्याचें निर्बंध पाळून
त्याला मनःपूर्वक शरण जातात.
३ ते कांहीं अधर्माचरण करीत नाहीत;
तर त्याच्या मार्गांनं चालतात.
४ तुझे विधि आम्हीं मनःपूर्वक पाळावे
म्हणून तूं ते आम्हांस लावून दिले आहेत.
५ तुझे नियम पाळावयासाठीं माझी चालचलणूक
व्यवस्थित असावी,
हेंच माझें मागणें आहे.
६ मीं तुझ्या सर्व आज्ञांकडे लक्ष पुरविलें
तर मी फजीत होणार नाहीं.
७ तुझ्या रास्त निर्णयांचें ज्ञान मी प्राप्त करून घेईन
तेव्हां मी सरळ मनानें तुझें स्तवन करीन.
८ मी तुझे नियम पाळीन;
माझा सर्वस्वी त्याग करूं नको.

९ तरुण आपला वर्तनक्रम कशानें शुद्ध राखील ?

तुझ्या वचनाप्रमाणें सावधान राहण्यानें.

- १० सर्व मनानें तुला मी शरण आलों आहे; तुझ्या आज्ञांपासून मला बहकूं देऊं नको.
११ मीं तुझ्याविरुद्ध पाप करूं नये
म्हणून मीं आपल्या मनांत तुझें वचन जपून ठेविलें आहे.
१२ हे परमेश्वरा, तूं धन्य आहेस;
तुझे नियम मला शिकीव.
१३ मी आपल्या मुखानें

तुझ्या तोंडच्या सर्व निर्णयांचें निवेदन करितों.

- १४ तुझ्या निर्बंधांचा मार्ग हीच माझी धनसंपदा;
असें मानून मी अल्यानंद करितों.
१५ मी तुझ्या विधींचें मनन करीन,
तुझ्या मार्गांकडे लक्ष देईन.
१६ मी तुझ्या नियमांनीं सुख पावेन;
मी तुझें वचन विसरावयाचा नाहीं.
१७ आपल्या दासाला औदार्य दाखीव,
म्हणजे मी जिवंत राहून तुझें वचन पाळीन.
१८ तूं माझे नेत्र उघड,
म्हणजे तुझ्या शास्त्रांतील अद्भुत गोष्टी माझ्या
दृष्टीस पडतील.
१९ मी या जगांत केवळ प्रवासी आहे; तुझ्या आज्ञा मजपासून गुप्त ठेवूं नको.
२० तुझ्या निर्णयांची सर्वदा उत्कंठा धरून
माझा जीव कासावीस झाला आहे.
२१ गर्विष्टांस तूं धमकावितोस,
तुझ्या आज्ञांपासून बहकणारे शापित आहेत.
२२ निंदा व तिरस्कार मजपासून दूर कर;
कारण मी तुझे निर्बंध पाळितों.
२३ अधिपतिहि बसून आपसांत मजविरुद्ध बोलतात;
पण तुझा दास तुझ्या नियमांचें मनन करितो.
२४ तुझे निर्बंध मला फार गोड आहेत.
ते माझे मंत्री आहेत.

२५ माझा जीव धुळीस मिळाला आहे;

तूं आपल्या वचनांप्रमाणें मला नवजीवन दे.

२६ मीं आपला वर्तनक्रम तुजपुढें मांडिला आणि तूं
माझें ऐकिलें;

तूं आपले नियम मला शिकीव.

२७ तुझ्या विधींची पद्धति मला समजावून दे,
म्हणजे मी तुझ्या अद्भुत कृत्यांचें मनन करीन.

२८ माझा जीव खेदानें गळून जातो;

आपल्या वचनांप्रमाणें मला आधार दे.

- २९ असत्याचा मार्ग मजपासून दूर कर;
कृपाळू होऊन तुझें शास्त्र मला दे.
- ३० मीं सत्याचा मार्ग निवडिला आहे;
मीं तुझे निर्णय आपल्यासमोर ठेविले आहेत.
- ३१ मी तुझे निर्बंध धरून राहिलों आहे; हे परमेश्वरा, मला फजीत होऊं देऊं नको.
- ३२ तूं माझें मन विकसित करतोस, म्हणून मी तुझ्या आज्ञांच्या मार्गांनीं धावतो.
- ३३ हे परमेश्वरा, तूं आपल्या नियमांचा मार्ग मला दाखीव, म्हणजे तो मी शेवटपर्यंत धरून राहीन.
- ३४ मला बुद्धि दे, म्हणजे मी तुझें शास्त्र पाळीन; खरोखर पूर्ण मनोभावें तें मी पाळीन.
- ३५ तूं आपल्या आज्ञांच्या मार्गांनीं मला चालीव; त्यांतच माझा सुखानंद आहे.
- ३६ माझ्या मनाचा कल लाभाकडे नको तर तुझ्या निर्बंधांकडे होऊं दे.
- ३७ निरर्थक गोष्टींपासून माझी दृष्टि फिरीव; तुझ्या मार्गांत मला उत्तेजित कर.
- ३८ तूं आपलें भय धरणाऱ्यांस दिलेलें वचन आपल्या दासासंबंधानें खरें कर.
- ३९ मला निंदेचें भय आहे म्हणून ती दूर कर; तुझे निर्णय उत्तम आहेत.
- ४० पाहा, मला तुझ्या विधींचा ध्यास लागून राहिला आहे; तूं आपल्या न्याय्यत्वानें मला उत्तेजित कर.
- ४१ हे परमेश्वरा, तुझी प्रेमयुक्त दया मला प्राप्त होवो. तुझ्या वचनानुसार तुझें तारण मला प्राप्त होवो;
- ४२ म्हणजे माझी निंदा करणाऱ्यास मला उत्तर देतां येईल; कारण तुझ्या वचनावर माझा भरंवसा आहे.
- ४३ तूं आपलें सत्यवचन माझ्या सुखांतून सर्वथा नाहीस होऊं देऊं नको.

- कारण मीं तुझ्या निर्णयांची आशा धरिली आहे.
- ४४ तेणेंकरून मी तुझें शास्त्र नित्यनेमानें सदासर्वकाळ पाळीत राहीन.
- ४५ मी मोकळेपणानें चालेन, कारण मीं तुझ्या विधींचा आश्रय केला आहे.
- ४६ मी राजांसमोरसुद्धां तुझे निर्बंध सांगेन, संकोच धरणार नाहीं.
- ४७ मी तुझ्या आज्ञांमध्ये पूर्णानंद मानीन, त्या मला प्रिय आहेत.
- ४८ तुझ्या आज्ञा मला प्रिय आहेत म्हणून मी आपले हात उभारीन आणि तुझ्या नियमांचें मनन करीन.
- ४९ तूं आपल्या दासाला दिलेलें वचन आठीव, कारण तूं मला आशा लाविली आहे.
- ५० तुझें वचन मला उत्तेजित करितें; हेंच माझ्या दुःखांत माझें सांवन आहे.
- ५१ गर्विष्ठानां माझा फार उपहास केला, तरी मी तुझ्या शास्त्रापासून बहकलों नाहीं.
- ५२ हे परमेश्वरा, तुझे पुरातन निर्णय आठवून मी समाधान पावलों आहे.
- ५३ दुर्जन तुझ्या शास्त्राचा धिक्कार करितात, म्हणून मला फार संताप येतो.
- ५४ माझ्या संसारयात्रेंत तुझे नियम मला गीतरूप झाले आहेत.
- ५५ हे परमेश्वरा, मीं रात्रीं तुझ्या नामाचें स्मरण करून तुझें शास्त्र पाळिलें आहे.
- ५६ मी तुझे विधि आचरितों त्यांपासूनच माझें हित झालें आहे.
- ५७ परमेश्वर माझा वतनभाग आहे; तुझीं वचनें पाठण्याचा मीं निश्चय केला आहे.
- ५८ मीं अगदीं मनापासून तुझा प्रसाद याचिला आहे; आपल्या वचनाप्रमाणें मजवर कृपा कर.
- ५९ मीं आपल्या वर्तनक्रमाविषयीं विचार करून

- तुझ्या निर्बंधांकडे पावलें फिरविलीं.
- ६० मी तुझ्या आज्ञा पाळण्याविषयीं उतावळा झालों.
मीं विलंब लाविला नाहीं.
- ६१ तुर्जनांच्या पाशांनीं मला वेष्टिलें,
तरी मी तुझें शास्त्र विसरलों नाहीं.
- ६२ तुझ्या रास्त निर्णयांबद्दल तुझें उपकारस्मरण
करावयास
मी मध्यरात्रीं उठलों.
- ६३ तुझें भय धरणाच्या सर्वांचा,
तुझे विधि पाळणाऱ्यांचा, मी सोबती आहे.
- ६४ हे परमेश्वरा, तुझ्या दयेनें पृथ्वी भरली आहे;
तूं आपले नियम मला शिकीव.
- ६५ हे परमेश्वरा, तूं आपल्या वचनाप्रमाणें
आपल्या दासाचें हित केलें आहे.
- ६६ सद्विवेक व ज्ञान मला दे,
कारण तुझ्या आज्ञांवर माझी निष्ठा आहे.
- ६७ मी पीडित झाल्यापूर्वीं भटकत असें,
पण आतां मी तुझें वचन पाळीत आहे.
- ६८ तूं चांगला आहेस, तूं चांगलें करितोस.
तुझे नियम मला शिकीव.
- ६९ गर्विष्ठांनीं मजवर खोटा आरोप आणिला आहे;
तथापि मी अगदीं मनापासून तुझे विधि पाळीन.
- ७० त्यांचें मन कठीण झालें आहे;
मी तर तुझ्या शास्त्रांत रमून गेलों आहे.
- ७१ मी पीडित झाल्यामुळें माझें बरें झालें;
कारण तेणेंकरून मी तुझे नियम शिकलों.
- ७२ सोन्यारुप्याच्या लक्षावधि नाण्यांपेक्षां
तुझ्या मुखींचें शास्त्र मला मोलवान् आहे.
- ७३ तुझ्या हातांनीं मला निर्माण केलें व घडिलें;
तुझ्या आज्ञा शिकविण्यास मला बुद्धि दे.
- ७४ तुझें भय धरणारे मला पाहून हर्ष पावोत;
कारण मीं तुझ्या वचनाची आशा धरिली आहे.
- ७५ हे परमेश्वरा, तुझे निर्णय न्यायानुसार आहेत,

- आणि सत्यास अनुसरून तूं मला पीडिलें आहे हें
मी जाणतो.
- ७६ तूं आपल्या सेवकाला दिलेल्या वचनानुसार
तुझ्या प्रेमयुक्त दयेनें मला सांवन प्राप्त होऊं दे.
- ७७ मजवर करुणा कर म्हणजे मी जगेन;
कारण तुझें शास्त्र माझा पूर्णानंद आहे.
- ७८ गर्विष्ठ फजीत होवोत, कारण त्यांनीं लबाडीनें
माझा अन्याय केला आहे;
मी तुझ्या विधींचें मनन करीन.
- ७९ तुझें भय धरणारे माझ्याकडे पाहोत,
म्हणजे त्यांस तुझे निर्बंध कळतील.
- ८० मीं लज्जित होऊं नये
म्हणून माझें चित्त तुझ्या नियमांकडे एकनिष्ठपणें
लागूं दे.
- ८१ तुझ्या तारणाची उत्कंठा धरून माझा जीव
व्याकुल झाला आहे;
मी तुझ्या वचनाची आशा धरितों.
- ८२ तुझ्या वचनाचा ध्यास लागून माझे डोळे शिणले
आहेत;
तूं माझें सांवन केव्हां करिशील ?
असें मी म्हणत आहे.
- ८३ धुरांत ठेविलेल्या बुधलीसारखा मी झालों आहे;
तरी मी तुझे नियम विसरलों नाहीं.
- ८४ तुझ्या सेवकाचे दिवस कितीसे उरले आहेत ?
माझ्या पाठीस लागणाऱ्यांस तूं कधीं न्यायदंड
करिशील !
- ८५ गर्विष्ठ तुझ्या शास्त्राप्रमाणें चालत नाहीत;
त्यांनीं मजसाठीं खांचा खणून ठेविल्या आहेत.
- ८६ तुझ्या सर्व आज्ञा सत्य आहेत;
ते लबाडीनें माझ्या पाठीस लागले आहेत, तूं
मला साहाय्य कर.
- ८७ त्यांनीं पृथ्वीवरून माझा बहुतेक नायनाट केला;
तरी मीं तुझे विधि सोडिले नाहीत.
- ८८ तूं आपल्या सप्रेम दयेनें मला नवजीवन दे;

म्हणजे मी तुझ्या सुखीचे निर्वंध पाळीन.

८९ हे परमेश्वरा, तुझे वचन स्वर्गात सर्वकाळ स्थिर आहे.

९० तुझी सत्यता पिढ्यानपिढ्या आहे;
तू पृथ्वी स्थापिली व ती तशीच कायम आहे.

९१ ती तुझ्या निर्णयांप्रमाणे आजपर्यंत
कायम राहिली आहेत;
कारण सर्व कांहीं तुझी सेवा करीत आहेत.

९२ तुझ्या शास्त्राच्या ठायीं मला आनंद वाटला नसता
तर माझ्या दुःखांत माझा अंत कधीच झाला
असता.

९३ तुझे विधि मी कधीहि विसरणार नाही;
कारण तू त्यांच्यायोगें मला नवजीवन दिलें आहे.

९४ मी तुझा आहे, माझे तारण कर;
कारण मी तुझ्या विधींचा आश्रय केला आहे.

९५ दुर्जन माझा नाश करावयास टपले आहेत;
तरी मी तुझे निर्वंध ध्यानांत धरीन.

९६ सर्व पूर्णतेला मर्यादा आहे हें मी पाहिलें आहे;
तुझी आज्ञा अत्यंत व्यापक आहे;

९७ अहा, तुझे शास्त्र मला किती प्रिय आहे !
दिवसभर त्याकडे माझे लक्ष लागलेलें असतें.

९८ तुझ्या आज्ञा मला आपल्या वैभवांच्यापेक्षां शहाणें
करितात;

कारण त्या सदोदित माझ्याच आहेत.

९९ माझ्या सर्व शिक्षकांपेक्षां मला अधिक समज
आहे;

कारण मी तुझ्या निर्वंधांचें मनन करितों.

१०० वयोवृद्धांपेक्षां मला अधिक कळतें;
कारण मी तुझे विधि पाळितों.

१०१ तुझे वचन पाळावें म्हणून
मी आपलें पाऊल हरएक कुमार्गापासून आवरितों.

१०२ तुझ्या निर्णयांपासून मी ढळलों नाही;
कारण तू मला शिकविलें आहे.

१०३ तुझीं वचनें माझ्या जिबहेला किती मधुर
लागतात !

माझ्या तोंडाला तीं मधापेक्षां गोड लागतात.

१०४ तुझ्या विधींच्याद्वारे मला समज प्राप्त होतो,
म्हणून मी प्रत्येक असत्यमार्गाचा द्वेष करितों.

१०५ तुझे वचन माझ्या पावलांकरितां दिवा
व माझ्या मार्गावर प्रकाश आहे.

१०६ तुझे रास्त निर्णय पाळीन अशी शपथ मीं
वाहिली आहे,
ती मी खरी करीन.

१०७ मी फार पीडलों आहे;ं
हे परमेश्वरा, तू आपल्या वचनाप्रमाणें मला
नवजीवन दे.

१०८ हे परमेश्वरा, माझ्या तोंडचीं वचनें हीं
स्वसंतोषाचीं अर्पणें समजून मान्य कर;
तुझे निर्णय मला शिकीव.

१०९ मी आपला जीव नेहमीं मुठींत धरून आहे,ं
तरी मी तुझे शास्त्र विसरलों नाही.

११० दुर्जनांनीं माझ्यासाठीं पाश मांडिला आहे,
तरी तुझ्या विधींपासून मी बहकलों नाही.

१११ तुझे निर्वंध माझे सर्वकाळचें वतन म्हणून मीं
स्वीकारिले आहेत;

कारण त्यांच्या योगें माझ्या मनाला हर्ष होतो.

११२ तुझे नियम सर्वदा शेवटपर्यंत पाळण्याकडे
मी आपलें मन लाविलें आहे.

११३ मी दुष्टांपी मनुष्यांचा द्वेष करितों,
तथापि तुझे शास्त्र मला प्रिय आहे.

११४ तूं माझा आश्रय व माझी ढाल आहेस;
मी तुझ्या वचनाची आज्ञा धरितों.

११५ अहो दुष्कर्म्यांनो, मजपासून दूर व्हा;
मी आपल्या देवाच्या आज्ञा पाळणार.

११६ तूं आपल्या वचनानुसार मला संभाळ म्हणजे
मी जगेन;

माझ्या आशेसंबंधानें मला फजीत होऊं देऊं नको.

११७ मला आधार दे म्हणजे मी सुरक्षित राहीन,
आणि तुझ्या नियमांवर निरंतर चित्त ठेवीन.

११८ नियमांपासून बहकणाऱ्या सर्वांचा तूं धिक्कार
करितोस;

त्यांचें कपट निरर्थक आहे.

११९ पृथ्वीवरील सर्वे दुर्जनांस तूं गाळाप्रमाणें दूर
करितोस;

यामुळें तुझे निर्वंध मला प्रिय आहेत.

१२० तुझ्या भयानें माझ्या अंगावर कांटा उभा राहतो;
तुझ्या निर्णयांस मी भितों.

१२१ मी न्याय व नीति आचरिली आहे;

माझ्या छळणाऱ्यांच्या हातीं मला सोडून देऊं
नको.

१२२ तूं आपल्या दासाच्या हितासाठीं जामीन हो;
गर्विष्ठांस माझा छळ करूं देऊं नको.

१२३ तुझ्या तारणाची व तुझ्या न्याय्य वचनाची
प्रतीक्षा करितां करितां
माझे डोळे शिणले आहेत.

१२४ तूं आपल्या दासाला आपल्या दयेस अनुसरून
वागवून घे,

आणि तूं आपले नियम मला शिकीव.

१२५ मी तुझा दास आहे,

मला तुझ्या निर्वंधांचें ज्ञान व्हावें म्हणून मला
बुद्धि दे.

१२६ परमेश्वरानें आपला हस्तपराक्रम दाखविण्याचा
समय आला आहे;

कारण त्यांनीं तुझ्या शास्त्राचें अतिक्रमण केलें
आहे;

१२७ म्हणूनच मी तुझ्या आज्ञा सोन्यापेक्षां,
बावनकशी सोन्यापेक्षां प्रिय मानितों.

१२८ यामुळें सर्वे बाबींसंबंधानें तुझे सर्वे विधि यथा-
योग्य आहेत असें मी मानितों;

आणि प्रत्येक असत्य मार्गाचा मी द्वेष करितों.

१२९ तुझे निर्वंध आश्चर्यकारक आहेत;
म्हणून माझा जीव ते पाळितो.

१३० प्रकाश तुझ्या वचनांचा उलगडा करतो.
तो भोळ्यांस ज्ञान देतो.

१३१ मीं तोंड उघडून धापा टाकल्या;

कारण मला तुझ्या ज्ञानाचा ध्यास लागला.

१३२ मजकळे वळ आणि तुझ्या नामाची आवड
धरणाऱ्यांस योग्य

अशी कृपा मजवर कर.

१३३ तुझ्या वचनाच्या द्वारें माझीं पावले स्थिर कर,
आणि कसल्याहि दुष्टाईचा मजवर अंमल होऊं
देऊं नको.

१३४ मनुष्याच्या बलात्कारापासून मला मुक्त कर,
म्हणजे मी तुझे विधि पाळीन.

१३५ तूं आपला मुखप्रकाश आपल्या दासावर पाड;
आणि तुझे नियम मला शिकीव.

१३६ मनुष्यें तुजें शास्त्र पाळीत नाहीत,
म्हणून माझ्या डोळ्यांतून अश्रूंचे प्रवाह चालतात.

१३७ हे परमेश्वरा, तूं न्यायी आहेस;
तुझे निर्णय सरळ आहेत.

१३८ तूं आपले निर्वंध न्याय्य व पूर्ण विश्वसनीय
असे लावून दिले आहेत.

१३९ माझ्या आस्थेनें मला ग्रासून टाकिलें आहे;
कारण माझे शत्रु तुझीं वचनें विसरले आहेत.

१४० तुजें वचन अगदीं शुद्ध आहे;
तें तुझ्या दासाला प्रिय आहे;

१४१ मी क्षुद्र व तुच्छ आहे;
तरी मी तुझे विधि विसरत नाहीं.

१४२ तुजें न्याय्यत्व हें सनातन न्याय्यत्व आहे,
आणि तुजें शास्त्र सत्य आहे.

१४३ मी संकटांत व क्लेशांत सांपडलों आहे;
तरी तुझ्या आज्ञा मला आनंददायी आहेत,

१४४ तुझे निर्बंध सनातन व न्याय्य आहेत;
मला बुद्धि दे म्हणजे मी वांचेन.

१४५ मी अगदी मनापासून तुझा धावा करितों;
हे परमेश्वरा, तूं माझें ऐक;
मी तुझे नियम पाळीन.

१४६ मी तुझा धावा करितों; तूं मला तार,
म्हणजे मी तुझे निर्बंध पाळीन.

१४७ उजाडण्यापूर्वी उठून मी आरोळी करितों;
मी तुझ्या वचनांची आशा धरितों.

१४८ तुझ्या वचनाचें चिंतन करावयास रात्रीच्या
प्रत्येक प्रहरापूर्वी
मी डोळे उघडून जागा असतो.

१४९ तूं आपल्या सप्रेम दयेनें माझी वाणी ऐक;
हे परमेश्वरा, तूं आपल्या निर्णयांस अनुसरून
मला नवजीवन दे.

१५० दुष्कर्म योजणारे जवळ आले आहेत;
ते तुझ्या शास्त्रापासून दूर आहेत.

१५१ हे परमेश्वरा, तूं जवळ आहेस;
तुझ्या सर्व आज्ञा सत्य आहेत.

१५२ तुझ्या निर्बंधांवरून मला पूर्वीपासून ठाऊक
आहे कीं
ते तूं सर्वकाळासाठीं स्थापिले आहेत.

१५३ माझें दुःख पाहा, त्यापासून मला मुक्त कर;
कारण मी तुझें शास्त्र विसरलों नाहीं.

१५४ माझा वाद तूं चालीव, मला मुक्त कर;
तूं आपल्या वचनाप्रमाणें मला नवजीवन दे.

१५५ तारण दुर्जनांपासून दूर आहे;
कारण ते तुझ्या नियमांकडे लक्ष पुरवीत नाहींत.

१५६ हे परमेश्वरा, तुझी करुणा थोर आहे;
तूं आपल्या निर्णयांस अनुसरून मला उत्तेजित
कर.

१५७ माझ्या पाठीस लागणारे व माझे शत्रु बहुत
आहेत;

तरी मी तुझ्या निर्बंधांपासून ढळलों नाहीं.

१५८ विश्वासघातक्यांस पाहून मला वीट आला
आहे;

कारण ते तुझें वचन पाळीत नाहींत.

१५९ तुझे विधि मी किती प्रिय मानीत आहे तें पाहा;
हे परमेश्वरा, तूं आपल्या सप्रेम दयेनें मला
उत्तेजित कर.

१६० तुझें एकंदर वचन सत्य आहे;
तुझे सर्व रास्त निर्णय सनातन आहेत.

१६१ अधिपति माझ्या पाठीस विनाकारण लागले
आहेत;

परंतु माझें हृदय तुझ्या वचनांचें भय धरितें.

१६२ मोठा धनसंचय सांपडलेल्या मनुष्याला जसा
आनंद होतो

तसा तुझ्या वचनाविषयीं मला होतो.

१६३ मी असत्याचा द्वेष करितों व त्याचा वीट
मानितों;

परंतु तुझ्या शास्त्रावर माझी आवड आहे.

१६४ तुझ्या रास्त निर्णयांस्तव
मी दिवसांतून सात वेळां तुझें स्तवन करितों.

१६५ तुझें शास्त्र प्रिय मानणाऱ्यांस फार शांति असते;
त्यांस कशाचाहि अडखळा नाहीं.

१६६ हे परमेश्वरा, मी तुझ्या तारणाची आशा धरितों;
तुझ्या आज्ञा मी पाळिल्या आहेत.

१६७ माझा जीव तुझे निर्बंध पाळितो;
व ते मला अत्यंत प्रिय आहेत.

१६८ मी तुझे विधि व तुझे निर्बंध पाळितों;
माझा सर्व वर्तनक्रम तुजपुढें आहे.

१६९ हे परमेश्वरा, माझी आरोळी तुजपर्यंत पोहंचो;
तूं आपल्या वचनानुसार मला बुद्धि दे.

१७० माझी विनंति तुजपुढें येवो;
तूं आपल्या वचनानुसार मला मुक्त कर.

१७१ तूं मला आपले नियम शिकवितोस

म्हणून माझ्या मुखांतून स्तुतीचा प्रवाह निघो.

१७२ माझी जिन्हा तुझ्या वचनाची स्तुति गावो;

कारण तुझ्या सर्व आज्ञा न्याय्य आहेत.

१७३ तुझा हात मला साहाय्य करो;

कारण मीं तुझे विधि स्वीकारिले आहेत.

१७४ हे परमेश्वरा, मीं तुझ्या तारणाची उत्कंठा धरिली आहे;

तुझे शास्त्र मला आनंददायी आहे.

१७५ माझा जीव वांचो, म्हणजे तो तुझी स्तुति करील;

तुझे निर्णय मला साहाय्य करोत,

१७६ हरवलेल्या मेंढरासारखा मी हरवलों आहे;

आपल्या दासाचा शोध कर;

कारण मी तुझ्या आज्ञा कधी विसरलों नाहीं.

१२०

[उत्क्रमणस्तोत्र]

१ मीं संकटांत असतां परमेश्वराचा धावा केला,
आणि त्यानें माझें ऐकिलें.

२ हे परमेश्वरा, माझा जीव असत्य वाणीपासून,
कपटी जिन्हेपासून मुक्त कर.

३ अगे कपटी जिन्हे, तुला काय मिळणार ?
आणखी तुला काय मिळणार ?

४ वीरांचे तीक्ष्ण बाण
आणि रतम लाकडाचे निखारे.

५ हाय हाय ! मी मेशेखांत प्रवासी होऊन राहतों,
केदाराच्या डेऱ्यांजवळ राहतों.

६ शांतीचा द्वेष करणाऱ्याजवळ
माझ्या जिवाचें राहणें बहुत काळ झालें.

७ मी शांतिप्रिय आहे;

तरी मी बोलतांच ते लढाईस उठतात.

१२१

[उत्क्रमणस्तोत्र]

१ मी आपली दृष्टि पर्वतांकडे लावितों;
मला साहाय्य कोटून येईल ?

२ आकाशाचा व पृथ्वीचा निर्माणकर्ता जो परमेश्वर

त्याजपासून मला साहाय्य येतें.

३ तो तुझा पाय कदापि ढळूं देत नाही;

तुझ्या रक्षकास झोप लागत नाही.

४ पाहा, इस्राएलाच्या रक्षकाला झोप लागत नाही
व तो डुलकीहि घेत नाही.

५ परमेश्वर तुझा रक्षक आहे;

परमेश्वर तुझ्या उजव्या हाताला सावली आहे.

६ दिवसा सूर्य व रात्री चंद्र

तुला बाधा करणार नाही.

७ परमेश्वर सर्व अनिष्टांपासून तुझे रक्षण करील;

तुझ्या जिवाचें रक्षण करील.

८ परमेश्वर तुझे येणेंजाणें

आतांपासून सर्वकाळ सुरक्षित करील.

१२२

[दाविदाचें उत्क्रमणस्तोत्र]

१ आपण परमेश्वराच्या मंदिराला जाऊं असें ते
मला म्हणाले,
तेव्हां मला आनंद झाला.

२ हे यरुशलेमा,
तुझ्या द्वारांत आमचे पाय उभे आहेत.

३ हे यरुशलेमा, मजवूत रचलेल्या शहरासारखें
तूं बांधिलेले आहेस.

४ तुझ्याकडे वंश, परमेश्वराचे वंश,
परमेश्वराच्या नामाचें उपकारस्मरण करावयास
चहून जातात,
हीच इस्राएलास साक्ष होय.

५ कारण तेथें न्यायासनें,
दाविदाच्या घराण्याचीं सिंहासनें मांडिलीं आहेत.

६ यरुशलेमाच्या कुशलासाठीं प्रार्थना करा;
तुजवर प्रीति करणाऱ्यांचें क्षेम असो.

७ तुझ्या कोटांत शांति असो;

तुझ्या मंदिरांत क्षेमकुशल असो.

८ माझे बंधु व माझे मित्र यांजकरितां तुजमध्यें
शांति वसो,

अशी मी प्रार्थना करीन.

९ परमेश्वर आमचा देव याच्या मंदिरासाठी,
तुझ्या कल्याणास्तव मी झटत जाईन.

१२३

[उत्क्रमणस्तोत्र]

- १ हे स्वर्गात सिंहासनारूढ असणाऱ्या,
मी आपली दृष्टि वर तुजकडे लावितों.
- २ पाहा, जसे दासांचे डोळे आपल्या धन्याच्या
हाताकडे असतात,
जसे दासीचे डोळे आपल्या धनिणीच्या हाताकडे
असतात,
तसे परमेश्वर आमचा देव आम्हांवर कृपा करीपर्यंत
त्याजकडे आमचे डोळे लागलेले असतत.
- ३ हे परमेश्वरा, आम्हांवर कृपा कर, आम्हांवर कृपा कर;
कारण आमची पुरी छीथू होत आहे.
- ४ सुखवस्तु लोकांनीं केलेला उपहास आणि गर्वि-
ष्टांनीं केलेली छीथू
यांनीं आमच्या जिवाला पुरेपुरे करून टाकलें आहे.

१२४

[दाविदाचें उत्क्रमणस्तोत्र]

- १ इस्राएल आतां म्हणो कीं
जर परमेश्वर आमच्या पक्षाचा नसता,
२ लोक आम्हांवर उठले तेव्हां
जर परमेश्वर आमच्या पक्षाचा नसता,
३ तर त्यांचा क्रोध आम्हांवर भडकला त्या वेळीं
त्यांनीं आम्हांस जीवंत गिळून टाकिलें असतें;
४ जलांनीं आम्हांस बुडविलें असतें,
त्यांचा लोंढा आमच्या प्राणावरून गेला असता;
५ खळबळलेले लोंढे
आमच्या जिवावरून गेले असते.
६ परमेश्वराचा धन्यवाद होवो;
त्यानें आम्हांस त्यांच्या दाढांला भक्ष्य होऊं
दिलें नाहीं.
- ७ जसा पक्षी पारध्यांच्या पाशांतून सुटतो
तसा आमचा जीव मुक्त झाला आहे;
पाश तुटून आम्ही मुक्त झालों आहों.

८ आकाश व पृथ्वी यांचा निर्माणकर्ता जो परमेश्वर
त्याच्या नामामुळें आम्हांस साहाय्य मिळतें.

१२५

[उत्क्रमणस्तोत्र]

- १ ज्यांची श्रद्धा परमेश्वरावर आहे
ते जो सीयोन पर्वत निश्चल असून सर्वकाळ
टिकतो त्यासारखे आहेत.
- २ यरुशलेमाच्या समोवतीं डोंगर आहेत,
तसा परमेश्वर आतांपासून सर्वकाळपर्यंत आपल्या
लोकांसमोवतीं आहे.
- ३ दुर्जेनांची दंडेली धार्मिकांच्या वतनावर राहणार
नाहीं;
तेणेंकरून धार्मिक आपले हात दुष्कर्मास लावणार
नाहींत.
- ४ हे परमेश्वरा, जे चांगले व सरळ मनाचे आहेत,
त्यांचें कल्याण कर.
- ५ जे आपल्या कुटिल मार्गाकडे वळतात
त्यांस परमेश्वर दुष्कर्मांबरोबर घालवून देईल.
इस्त्राएलांत शांति असो.

१२६

[उत्क्रमणस्तोत्र]

- १ सीयोनांतून धरून नेलेल्या लोकांना जेव्हां
परमेश्वरानें परत आणिलें
तेव्हां आम्ही स्वप्नांत आहों असें आम्हांस वाटलें.
- २ तेव्हां आमचें मुख हास्यानें व आमची जिव्हा
जयघोषानें भरली;
त्या समयीं अन्य राष्ट्रांतील लोक म्हणूं लागले कीं
परमेश्वरानें यांच्यासाठीं महत्कृत्यें केलीं.
- ३ परमेश्वरानें आम्हांसाठीं महत्कृत्यें केलीं आहेत
त्यामुळें आम्हांस अत्यानंद झाला आहे.
- ४ हे परमेश्वरा, दक्षिणेकडल्या ओब्यांप्रमाणें
आम्हांस बंदिवासांतून परत आण.
- ५ जे अश्रु ढाळीत पेरणी करितात
ते हर्षानें कापणी करतील.
- ६ जो रडत रडत पाभर धरितो

तो खात्रीने आनंद करित आपल्या पेंढ्या घेऊन येईल.

१२७ [शलमोनाचें उत्क्रमणस्तोत्र]

- १ परमेश्वर घर बांधीत नाही
तर तें बांधणाऱ्यांचे श्रम व्यर्थ आहेत;
परमेश्वर नगर रक्षीत नाही
तर पाहरेकऱ्याचें जागणें व्यर्थ आहे.
- २ तुम्ही पहाटेस उठतां, उशिरानें विश्रांति घेतां,
व कष्ट करून अन्न खातां,
पण तुमचें हें करणें व्यर्थ आहे;
तोच आपल्या प्रियजनांस लागेल तें झोपेंतहि देतो.
- ३ पाहा, संतति ही परमेश्वरानें दिलेलें धन आहे,
पोटचें फळ त्याची देणगी आहे.
- ४ तरुणपणांतले पुत्र
हे वीराच्या हातांतील बाणांप्रमाणें आहेत.
ज्या पुरुषाचा भाता अशांनीं भरला आहे
तो धन्य !
वेशीवर शत्रूंशीं त्यांची बोलाचाली होत असतां
ते ओशाळणार नाहीत.

१२८ [उत्क्रमणस्तोत्र]

- १ धन्य तो पुरुष, जो परमेश्वराचें भय धरितो,
जो त्याच्याच मार्गांनीं चालतो.
- २ तूं आपल्या श्रमाचें फळ खाशील;
तूं सुखी होशील, तुझें कल्याण होईल.
- ३ तुझ्या माजघरांत तुझी स्त्री जणूं काय
द्राक्षीच्या सफळ वेलासारखी होईल;
तुझीं मुलें तुझ्या मेजासभोंवतीं जैतुनाच्या
रोप्यांसारखीं होतील.
- ४ पाहा, परमेश्वराचें भय धरणारा पुरुष
याप्रमाणें आशीर्वाद पावेल.
- ५ परमेश्वर सीयोनांतून तुला आशीर्वाद देवो
आणि तुझ्या आयुष्याचे सर्व दिवस यरूशलेमाचें
कल्याण तुझ्या दृष्टीस पडो.

६ तुझ्या मुलांचीं मुलें तुझ्या दृष्टीस पडोत.
इस्त्राएलास शांति असो.

१२९ [उत्क्रमणस्तोत्र]

- १ आतां इस्त्राएलास म्हणूं दे कीं
माझ्या तरुणपणापासून त्यांनीं मला फार पीडिलें
आहे;
- २ माझ्या तरुणपणापासून त्यांनीं मला फार पीडिलें
आहे;
तरी माझ्याविरुद्ध त्यांचें काहीं चाललें नाही.
- ३ नांगऱ्यांनीं माझी पाठ नांगरिली;
त्यांनीं आपल्या नांगरांनीं लांबलांब तासें काढिलीं.
- ४ परमेश्वर न्यायी आहे;
तुर्जनांनीं लाविलेल्या जुंपण्या त्यानें तोडिल्या.
- ५ जे कोणी सीयोनाशीं वैर करितात ते लज्जित होवोत
आणि मार्गे फिरात.
- ६ धाब्यांवर गवत उगवतें
त्याप्रमाणें ते होवोत;
- ७ कापणारा त्यानें आपली मूठ भरीत नाहीं,
पेंढ्या बांधणारा त्यानें आपली कव भरीत नाहीं.
- ८ जवळून येणारेजाणारे त्यांस एवढेंसुद्धां म्हणत
नाहींत कीं
परमेश्वराचा आशीर्वाद तुम्हांला प्राप्त होवो.
परमेश्वराच्या नामानें आम्ही तुम्हांस आशीर्वाद
देतो.

१३० [उत्क्रमणस्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, मी शोकसागरांतून तुझा धावा
करित आहे.
- २ हे प्रभू, माझी वाणी ऐक;
माझ्या विनवणीच्या शब्दांकडे तुझे कान लागोत.
- ३ हे परमेश्वरा, तूं पापें लक्षांत आणशील,
तर हे प्रभू, तुजपुढें कोण टिकाव धरील ?
- ४ तरी पण लोकांनीं तुझें भय धरावें
ह्याकरितां तुझ्याठायीं क्षमा आहे.

- ५ मी परमेश्वराची अपेक्षा करितों,
माझा जीव अपेक्षा करितो,
आणि मी त्याच्या वचनाची आशा धरितों.
- ६ पहाटेची वाट पाहणाऱ्या पहारेकऱ्यांपेक्षां, पहाटेची
वाट पाहणाऱ्या पहारेकऱ्यांपेक्षां
माझा जीव प्रभूची अधिक वाट पाहतो.
- ७ हे इस्त्राएला, परमेश्वराची आशा धर,
कारण परमेश्वर दयानिधि आहे;
त्याजवळ उद्धारसंग्रह विपुल आहे.
- ८ तो इस्त्राएलास त्याच्या सर्व पातकांपासून मुक्त करील.

१३१

[दाविदाचें उत्क्रमणस्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, माझे मन गर्विष्ठ नाही,
माझी दृष्टि उन्मत्त नाही;
आणि मोठमोठ्या व मला असाध्य अशा गोष्टींच्या
भानगडींत मी पडत नाहीं.
- २ खरोखरच मीं आपला जीव स्वस्थ व शांत ठेविला
आहे;
दूध तुटलेलें बाळक आईबरोबर असतें
तसा माझा जीव दूध तुटलेल्या बाळकासारखा
माझ्याठायीं आहे.
- ३ हे इस्त्राएला, आतांपासून सर्वकाळपर्यंत
तूं परमेश्वराची आशा धरून राहा.

१३२

[उत्क्रमणस्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, दाविदाप्रीत्यर्थ
त्याच्या सर्व कष्टाचें स्मरण कर.
- २ त्यानें परमेश्वराजवळ प्रतिज्ञा केली,
याकोबाच्या समर्थ प्रभूस नवस केला कीं
- ३ मी आपल्या राहण्याच्या तंबूंत जाणार नाहीं,
आपल्या निजावयाच्या पलंगावर चढणार नाहीं;
- ४ मी आपल्या डोळ्यांस झोंप
आपल्या पापण्यांस तंद्री लागूं देणार नाहीं;
- ५ परमेश्वरासाठीं स्थान,
याकोबाच्या समर्थ प्रभूसाठीं निवासमंडप मिळवी-

पर्यंत मी असेंच करीन.

- ६ पाहा, कोश एफ्राथांत आहे असें आम्हीं ऐकिलें;
तो वैराण प्रदेशांत आम्हांस सांपडला.
- ७ आपण त्याच्या निवासमंडपांत जाऊं,
त्याच्या पादासनापुढें दंडवत घालूं.
- ८ हे परमेश्वरा, ऊठ;
तूं आपल्या सामर्थ्याच्या कोशासह आपल्या
विश्रामस्थानीं ये.
- ९ तुझे याजक धार्मिकतेनें भूषित होवोत;
तुझे भक्त आनंदघोष करोत.
- १० तुझा सेवक दावीद याच्याप्रीत्यर्थ
तूं आपल्या अभिषिक्ताचें तोंड मागें फिरवूं नको.
- ११ परमेश्वरानें दाविदाजवळ खरी शपथ वाहिली आहे;
तो माघार घेणार नाहीं; ती शपथ अशी कीं
मी तुझ्या पोटच्या फळांतलें तुझ्या सिंहासनावर
बसवीन;
- १२ तुझीं मुलें माझा करार
व मी त्यांस शिकविलेले निर्बंध पाळितील,
तर त्यांचींही मुलें सर्वकाळ तुझ्या सिंहासनावर
बसतील.
- १३ परमेश्वरानें सीयोन निवडून घेतलें आहे;
आपल्या निवासासाठीं त्यानें तें इच्छिलें आहे.
- १४ हें सर्वकाळ माझे विश्रामस्थान आहे;
एथें मी राहीन, कारण तें मला आवडलें आहे.
- १५ मी त्याला विपुल अन्नसामग्रीचा आशीर्वाद देईन,
त्याच्यांतल्या दरिद्रांस भाकरीनें तृप्त करीन.
- १६ मी त्याच्या याजकांस उद्धारानें मंडित करीन;
त्यांतील भक्त मोठा जयघोष करितील.
- १७ तेथें दाविदाच्या शृंगास अंकुर फुटेल असें मी करीन;
मीं आपल्या अभिषिक्तासाठीं दीप मांडिला आहे.
- १८ मी त्याच्या वैन्यांस लज्जेनें वेष्टित करीन;
पण त्याच्या शिरीं त्याचा मुकुट झळकेल.

१३३

[दाविदाचें उत्क्रमणस्तोत्र]

- १ पाहा, बंधूंनीं ऐक्यानें एकत्र राहणें

किती चांगलें व मनोहर आहे !

- २ तें मस्तकावर घातलेल्या, अहरोनाच्या दाढीवर उतरलेल्या, त्याच्या वस्त्रांच्या कांठापर्यंत आलेल्या, बहुमोल तेलासारखें आहे;
- ३ सीयोनाच्या डोंगरांवर उतरणाऱ्या हर्मोनाच्या दहिंवरासारखें तें आहे;
- कारण तेथें परमेश्वरानें आशीर्वाद म्हणजे अनंतकालिक जीवन देण्याचें ठरविलें आहे.

१३४

[उत्क्रमणस्तोत्र]

- १ परमेश्वराच्या मंदिरांत अहोरात्र उभे राहणारे, परमेश्वराचे सर्व सेवकहो, तुम्ही परमेश्वराचा धन्यवाद करा;
- २ पवित्रस्थानाकडे तोंड करून आपले बाहु उभारा, आणि परमेश्वराचा धन्यवाद करा.
- ३ आकाश व पृथ्वी यांचा निर्माणकर्ता परमेश्वर सीयोनांतून तुला आशीर्वाद देवो.

१३५

१ परमेश्वराचें स्तवन करा.

परमेश्वराचें नामसंकीर्तन करा;

- २ परमेश्वराच्या मंदिरांत, आमच्या देवाच्या मंदिराच्या अंगणांत असणारे परमेश्वराचे सेवकहो, तुम्ही त्याचें स्तवन करा.
- ३ परमेश्वराचें स्तवन करा, कारण परमेश्वर चांगला आहे.
- त्याच्या नामाचा महिमा गा, कारण तें मनोरम आहे.
- ४ कारण परमेश्वरानें आपणासाठीं याकोबाला निवडिलें आहे,
- आपलें स्वतःचें धन होण्यासाठीं इस्राएलास निवडून घेतलें आहे.
- ५ कारण परमेश्वर थोर आहे;
- आमचा प्रभु सर्व देवांपेक्षां श्रेष्ठ आहे हें मी जाणतो.
- ६ परमेश्वराला जें काहीं बरें वाटतें
- तें तो आकाशांत व पृथ्वीवर, समुद्रांत व सर्व
- १ मुळांतः हालेल्या.

जलाशयांत करितो.

- ७ तो दिगांतांपासून मेघ वर चढवितो;
- पाऊस पडण्यासाठीं विजा उत्पन्न करितो;
- तो आपल्या भांडारांतून वारे बाहेर आणितो.
- ८ त्यानें मिसर देशांतील मनुष्यांचे व पशूंचेहि प्रथम जन्मलेले मारून टाकिले.
- ९ हे मिसर देशा, त्यानें तुजमध्यें, फारो व त्याचे सर्व सेवक
- यांजवर चिन्हें व उत्पात पाठविले.
- १० त्यानें बहुत राष्ट्रांचा मोड केला;
- बलवान् राजे मारून टाकिले;
- ११ अमोऱ्यांचा राजा सीहोन,
- व बाशानाचा राजा ओग यांला मारून टाकिलें;
- कनान देशाच्या सर्व राजांचा मोड केला;
- १२ आणि त्यांचा देश त्यानें आपले लोक इस्राएल
- यांस वतन करून दिला.
- १३ हे परमेश्वरा, तुझें नाम चिरकाल राहील;
- हे परमेश्वरा, तुझें स्मरण पिढ्यापिढ्या राहील.
- १४ कारण परमेश्वर आपल्या लोकांचा न्याय करील,
- त्याला आपल्या सेवकांचा कळवळा येईल.
- १५ राष्ट्रांच्या मूर्ति सोन्याच्याच्या आहेत,
- त्या मनुष्याच्या हातच्या कृति आहेत.
- १६ त्यांस तोंड आहे पण बोलतां येत नाहीं;
- त्यांस डोळे आहेत पण दिसत नाहीं.
- १७ त्यांस कान आहेत पण ऐकूं येत नाहीं;
- आणि त्यांच्या मुखांत मुळीच श्वास नाहीं.
- १८ त्या बनविणारे व त्यांवर भाव ठेवणारे सर्व
- त्यांसारखे बनतात.
- १९ हे इस्राएलाच्या घराण्या, परमेश्वराचा धन्यवाद कर;
- हे अहरोनाच्या घराण्या, परमेश्वराचा धन्यवाद कर;
- २० हे लेवीच्या घराण्या, परमेश्वराचा धन्यवाद कर;
- परमेश्वराचें भय धरणाऱ्यांनो,
- परमेश्वराचा धन्यवाद करा.
- २१ यरुशलेमांत वस्ती करणाऱ्या परमेश्वराचा धन्य-
- वाद सीयोनांतून होवो.

परमेश्वराचें स्तवन करा.

१३६

१ परमेश्वराचें उपकारस्मरण करा,
कारण तो चांगला आहे;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

२ देवाधिदेवाचें उपकारस्मरण करा;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

३ प्रभूंच्या प्रभूचें उपकारस्मरण करा;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

४ जो एकटाच मोठीं अद्भुत कृत्यें करितो त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

५ ज्यानें बुद्धिचातुर्यानें आकाश केलें त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

६ ज्यानें पृथ्वी जलांवर विस्तारिली त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

७ ज्यानें मोठमोठ्या ज्योति निर्माण केल्या त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

८ ज्यानें दिवसा प्रभुत्व चालविण्यासाठीं सूर्य निर्माण
केला त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे;

९ ज्यानें रात्रीं प्रभुत्व चालविण्यासाठीं चंद्र व तारे
निर्माण केले त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

१० ज्यानें मिसर देशांतील प्रथम जन्मलेले मारून
टाकिले त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

११ ज्यानें मिसरी लोकांतून इस्राएल लोकांस बाहेर
आणिलें त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

१२ ज्यानें प्रतापी हस्तानें व पुढें केलेल्या बाहूनें त्यांस
बाहेर आणिलें त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

१३ ज्यानें तांबडा समुद्र दुभागिला त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

१ मुळांत: हालेल्या.

१४ ज्यानें इस्राएलास त्यामधून पार नेलें त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

१५ ज्यानें फारोला व त्याच्या सैन्याला तांबड्या समुद्रांत
गडप केलें त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

१६ ज्यानें आपल्या लोकांस अरण्यांतून नेलें त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

१७ ज्यानें मोठमोठ्या राजांस मारून टाकिलें त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

१८ ज्यानें प्रतापी राजे ठार मारिले त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

१९ ज्यानें अमोन्यांचा राजा सीहोन याला ठार मारिलें
त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

२० ज्यानें बाशानाचा राजा ओग याला ठार मारिलें
त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

२१ ज्यानें त्यांचा देश वतन करून दिला त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

२२ ज्यानें आपला सेवक इस्राएल यास तो वतन करून
दिला त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

२३ ज्यानें आमच्या दैन्यावस्थेंत आमची आठवण
केली त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

२४ ज्यानें आम्हांस आमच्या शत्रूंपासून सोडविलें त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

२५ जो सर्व प्राण्यांस अन्न देतो त्याचें;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

२६ स्वर्गाच्या देवाचें उपकारस्मरण करा;
कारण त्याची दया सनातन आहे.

१३७ १ बाबेलच्या नद्यांजवळ आम्ही बसलों;
हो, तेथें आम्हांला सीयोनची आठवण
झाली;

तेव्हां आम्ही रडलों.

२ तेथील वाळुंजांवर

आम्हीं आपले विणें टांगून ठेविले.

३ कारण तेथें आमचा पाडाव करणाऱ्यांनीं
आम्हांस गाणीं गावयास सांगितलें;

आमचा छळ करणाऱ्यांनीं आम्हांस मौज कराव-
यास सांगितलें;

ते म्हणाले, आम्हांस सीयोनाचें एकादें गाणें गाऊन
हाखवा.

४ आम्हीं परक्या स्थळीं

परमेश्वराचें गाणें कसें गावें ?

५ हे यरुशलेमा, जर मी तुला विसरलों

तर माझा उजवा हात आपलें कौशल्य विसरो.

६ जर मीं तुझी आठवण ठेविली नाहीं,

जर मीं यरुशलेमाला माझ्या आनंदाच्या मुख्य

विषयाहून अधिक मानिलें नाहीं,

तर माझी जीभ माझ्या टाकूल चिकटो.

७ हे परमेश्वरा, अदोमी लोकांच्याविरुद्ध यरुशलेमा-
च्या त्या दिवसाची आठवण ठेब;

ते म्हणाले, तें पाहून टाका, पायापासून पाहून
टाका.

८ अगे बाबेलच्या कन्ये, तूं ओसाड पडणार आहेस;

तूं आम्हांशीं केलेल्या वर्तनाबद्दल जो तुझें पारिपत्य
करील तो धन्य !

९ जो तुझीं बाळकें धरून खडकावर आपटील
तो धन्य !

१३८

[दाविदाचें स्तोत्र]

१ मी अगदीं मनापासून तुझें उपकारस्मरण
करीन;

अन्य देवांच्यासमक्ष तुझीं स्तोत्रें गाईन.

२ तुझ्या पवित्र मंदिराकडे वळून मी तुझी उपासना
करीन,

तुझ्या दयेमुलें व तुझ्या सत्यामुलें मी तुझ्या
नामाचें उपकारस्मरण करीन;

कारण तूं आपल्या संपूर्ण नामाहून

आपल्या वचनाची थोरवी वाढविली आहे.

३ मीं धावा केला तो तूं त्याच दिवशीं ऐकिला;

तूं मला हिम्मत दिली तेव्हां माझ्या आत्म्याला
सामर्थ्य प्राप्त झालें.

४ हे परमेश्वरा, पृथ्वीवरील सर्व राजे तुझें उपकार-
स्मरण करितील;

कारण त्यांनीं तुझ्या तोंडचीं वचनें ऐकिलीं आहेत.

५ ते परमेश्वराच्या मार्गाविषयीं गातील;

कारण परमेश्वराचा महिमा थोर आहे.

६ परमेश्वर परम थोर आहे तरी तो दीनाकडे लक्ष देतो;
पण गर्बिष्ठाला दुरून ओळखितो.

७ मी संकटामध्यें भ्रमत असलों तरी मला तूं उत्तेजन
देतोस;

माझ्या वैऱ्यांच्या क्रोधावर तूं आपला हात
चालवितोस,

आणि तुझा उजवा हात माझा बचाव करितो.

८ परमेश्वर माझें सर्व कांहीं साधील;

हे परमेश्वरा, तुझी दया सनातन आहे;

तूं आपल्या हातचें काम मध्येच सोडूं नको.

१३९

[मुख्य गवयासाठीं; दाविदाचें स्तोत्र]

१ हे परमेश्वरा, तूं मला पारखिलें आहे, तूं मला
जाणतोस.

२ माझें बसणें व माझें उठणें तूं जाणतोस,
तूं दुरून माझें मनोगत समजतोस.

३ तूं माझें चालणें व माझें निजणें बारकाईनें पाहतोस,
आणि माझ्या एकंदर वर्तनक्रमाची माहिती तुला
आहे.

४ हे परमेश्वरा, माझ्या मुखांतून असा एकहि शब्द
येत नाहीं कीं

तो तुला मुळीं ठाऊक नाही.

५ तूं मागूनपुढून मला घेरिलें आहे,

माझ्यावर तूं आपला हात ठेविला आहे.

६ हें ज्ञान माझ्या कल्पनेपलीकडे आहे;

हैं अगम्य आहे, हैं माझ्या आवाक्याबाहेर आहे.

७ मी तुझ्या आत्म्यापासून कोठें जाऊं ?

मी तुझ्या समक्षतेपासून कोठें पळूं ?

८ मी वर आकाशांत चढलों तरी तेथें तूं आहेस;
अधोलोकीं मीं आपलें अंधरूप केलें, तरी पाहा,
तेथें तूं आहेस.

९ मी उदयपंख धारण करून

समुद्राच्या अगदीं पलीकडल्या तीरावर जाऊन
राहिलों,

१० तरी तेथेहि तुझा हात मला नेईल;

तुझा उजवा हात मला धरून राहील.

११ अंधकार तरी मला लपवो,

मजभोंवतालचा प्रकाश काळोख होवो, असें जरी
मी म्हणालों,

१२ तरी अंधकार तुजपासून कांहींएक छपवीत नाही,
रात्र दिवसाप्रमाणें प्रकाशते,
काळोख आणि उजेड हे तुला सारखेच आहेत.

१३ तूच माझें अंतर्ग्राम निर्माण केलें;

तूच माझ्या आईच्या उदरीं माझी घटना केली.

१४ भयजनक व आश्चर्यकारक रीतीनें माझी घटना
झाली आहे,

म्हणून मी तुझें उपकारस्मरण करितों;

तुझीं कृत्यें अद्भुत आहेत हैं माझा जीव पूर्णपणें
जाणून आहे.

१५ मी गुप्त स्थळीं निर्माण होत असतां

आणि पृथ्वीच्या अधोभागीं विलक्षण प्रकारें माझी
घटना होत असतां

माझी आकृति तुला गुप्त नव्हती.

१६ मी गर्भांत पिंडरूपानें असतांना तुझ्या नेत्रांनीं
मला पाहिलें,

आणि माझा एकहि दिवस उगवण्यापूर्वीं

ते सर्व तुझ्या वहीत नमूद करून ठेविले होते.

१७ हे देवा, मला तुझे संकल्प किती मोलवान् आहेत !

त्यांची संख्या किती मोठी आहे !

१८ ते मी गणूं लागलों तर वाळूच्या कणांपेक्षां

अधिक ठरतील;

मी जागृत होतो तेंव्हां मी तुजजवळच असलों.

१९ हे देवा, तूं दुर्जनास ठार मारून टाक;

अहो रक्तपात करणाऱ्यांनो, मजपासून दूर व्हा.

२० ते तुजविरुद्ध कपटानें बोलतात,

तुझे वैरी तुझें नाम व्यर्थ घेतात.

२१ तुझा द्वेष करणाऱ्यांचा मीं कां द्वेष करूं नये ?

तुजवर उठणाऱ्यांचा मला कां वीट वाढूं नये ?

२२ मी त्यांचा पराकाष्ठेचा द्वेष करितों;

मी त्यांना आपले शत्रु मानितों.

२३ हे देवा, माझी झडती घेऊन माझें हृदय जाण;

मला कसोटीस लावून माझे मनोभाव तपास.

२४ माझ्या ठायीं दुष्टपणाकडे कांहीं प्रवृत्ति असेल तर
पाहा,

आणि मला सनातन मार्गानें ने.

१४० [मुख्य गवयासाठीं; दाविदाचें स्तोत्र]

१ हे परमेश्वरा, मला दुष्ट मनुष्यापासून सोडीव;
बलात्कारी पुरुषापासून माझें रक्षण कर.

२ ते आपल्या मनांत दुष्कर्में योजितात;
ते सतत लढाई उपस्थित करितात.

३ ते आपली जीभ सर्पाप्रमाणें तीक्ष्ण करितात;
नागांचें विष त्यांच्या ओठांखालीं आहे. [सेला]

४ हे परमेश्वरा, दुर्जनांच्या हातून माझा बचाव
कर;

बलात्कारी पुरुषापासून माझें रक्षण कर;
ते माझीं पावलें घसरवूं पाहतात.

५ गर्विष्ठ मजसाठीं पाश व दोऱ्या छपवून मांडितात;
रस्त्याच्या बाजूस जाळें पसरितात;
ते मजसाठीं सांपळे मांडितात. [सेला]

६ मी परमेश्वराला म्हणतो, तूं माझा देव आहेस;
हे परमेश्वरा, माझ्या विनवण्यांच्या शब्दाकडे कान दे.

७ हे परमेश्वरा, माझ्या तारणसामर्थ्या,
तूं लढाईच्या प्रसंगीं माझें शिरन्नाण आहेस.

८ हे परमेश्वरा, दुर्जनांच्या इच्छा पुरवूं नको,

त्याची दुष्ट योजना सिद्धीस जाऊं देऊं नको;
नाहीं तर तो उन्मत्त होईल. [शेला]

- ९ ज्यांनीं मला घेरिलें आहे
त्यांच्या वाचेपासून होणारा अनर्थ त्यांच्याच
शिरीं पडो.
- १० त्यांच्यावर इंगळ पडोत; ते त्यांस अग्नींत टाकोत,
ज्यांसून त्यांला उठून वर येववणार नाहीं अशा
खांचांत ते टाकण्यांत येवोत.
- ११ दुर्भाषण करणारा पुरुष पृथ्वीवर टिकणार नाहीं;
बलात्कारी पुरुषाच्या पाठीस अरिष्ट एकसारखें
लागेल.
- १२ परमेश्वर दीनाच्या पक्षाचें, दारिद्र्याच्या वादाचें
समर्थन करील,
हें मला ठाऊक आहे.
- १३ धार्मिक तुझ्या नामाचें उपकारस्मरण निश्चयें
करितील;
सरळ मनाचे तुजसमोर वसतील.

१४१

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, मी तुझा धावा करितों;
मजकडे सत्वर ये;
मी तुझा धावा करितों तेव्हां माझ्या वाणीकडे
कान दे.
- २ माझी प्रार्थना तुजसमोर धुपाप्रमाणें,
माझें हात उभारणें संध्याकाळच्या अर्पणाप्रमाणें
सादर होवोत.
- ३ हे परमेश्वरा, माझ्या मुखावर पहारा ठेव;
माझ्या वाणीचें द्वार संभाळ.
- ४ अधर्म करणाऱ्या मनुष्याबरोबर दुराचरण
करण्यास
माझें मन कोणत्याहि वाईट गोष्टीकडे वळूं देऊं
नको;
मला त्यांचीं मिष्टान्नं खाऊं देऊं नको.
- ५ धार्मिक मला ममतेनें ताडन करील व मला बोल
लावील,

तरी असें उत्कृष्ट तेल माझें मस्तक नको म्हणणार
नाहीं;

दुर्जनानीं दुष्टाई केली तरी मी प्रार्थना करीत
राहीन.

- ६ त्यांच्या अधिपतींस कड्यावरून लोटून दिलें आहे;
आणि ते लोक माझीं वचनं ऐकून समाधान पावतात.
- ७ कोणी भूमि नांगरितांना व ढेंकळें फोडितांना
जशी माती विखरिली जाते,
तशीं आमचीं हाडें अधोलोकाच्या तोंडाशीं विख-
रलीं गेलीं आहेत.
- ८ हे प्रभू परमेश्वरा, माझे डोळे तुजकडे लागले आहेत;
मीं तुजवर भरंवसा टाकिला आहे; माझा जीव
जाऊं देऊं नको.
- ९ त्यांनीं मजसाठीं मांडिलेल्या पाशापासून
आणि दुष्कर्म्यांच्या सांपळ्यापासून मला राख.
- १० दुर्जन आपल्या जाळ्यांत पडोत;
मी तर त्यांतून साफ निसटून जाईन.

१४२

[दाविदाचें मास्कील (बोधपर स्तोत्र);

गुहेंत असतांना त्यानें केलेली प्रार्थना]

- १ मी आपल्या वाणीनें परमेश्वराला आरोळी मारितों;
आपल्या वाणीनें परमेश्वराची काकळूत करितों.
- २ मी त्याच्यापुढें आपलें गा-हाणें मांडितों;
मी आपलें संकट त्याला निवेदन करितों.
- ३ माझ्या ठायीं माझा जीव गळून गेला,
तरी माझी गति तुला ठाऊक होती;
ज्या वाटेनें मी चालतों
तींत त्यांनीं मजसाठीं गुप्तपणें पाश मांडिला आहे.
- ४ माझ्या उजवीकडे दृष्टि लावून पाहा,
मला ओळखणारा कोणी नाहीं;
मला कशाचाहि आश्रय नाहीं;
माझ्या जिवाची परवा करणारा कोणी नाही.
- ५ हे परमेश्वरा, मी तुला आरोळी मारितों;
मी म्हणतो, तूंच माझा आश्रय आहेस,
जीवंतांच्या भूमींत तूं माझा वतनभाग आहेस.

- ६ माझ्या आरोळीकडे लक्ष दे, कारण मी दुर्बल आहे;
माझी फार दुर्दशा झाली आहे;
माझा छळ करणाऱ्यांपासून तूं मला सोडीव,
कारण ते मजपेक्षा बलिष्ठ आहेत.
- ७ मीं तुझ्या नामाचें उपकारस्मरण करावें म्हणून तूं
माझा जीव बंदीतून काढ;
तूं मला औदार्य दाखवितोस,
यास्तव धार्मिक मजविषयीं उल्लास पावतील.

१४३

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ हे परमेश्वरा, माझी प्रार्थना ऐक;
माझ्या विनवणीकडे कान दे;
तूं आपल्या सत्यतेनें व न्याय्यत्वानें माझे ऐक.
- २ तूं आपल्या दासाबरोबर न्यायवाद करूं नको;
कारण तुजपुढें कोणीहि मनुष्य नीतिमान् ठरणार
नाहीं.
- ३ वैरी माझ्या आत्म्याच्या पाठीस लागला आहे;
त्यानें माझा जीव धुळीस मिळविला आहे;
पुरातन काळच्या मृतांप्रमाणें मला त्यानें अंध-
काराच्या स्थलीं ठेविलें आहे.
- ४ माझा जीव माझ्या ठायीं गळून गेला आहे;
माझे अंतर्गम घाबरें झालें आहे.
- ५ मी प्राचीन काळचे दिवस मनांत आणितों;
तुझ्या सर्व कृत्यांचें मनन करितों;
तुझ्या हातच्या कृतींचें चिंतन करितों.
- ६ मी आपले हात तुजपुढें पसरितों;
शुष्क भूमीप्रमाणें माझा आत्मा तुजसाठीं तान्हेला
झाला आहे.
- ७ हे परमेश्वरा, लव्रा करून माझे ऐक; माझा जीव
गळून गेला आहे;
तूं आपलें मुख मजपासून लपवूं नको;
लपविशील तर गतेंत उतरणाऱ्यांसारखा मी
होईन.
- ८ प्रातःकालीं तुझ्या सप्रेम दयेचे शब्द मला ऐकूं दे;
कारण तुजवर माझा भाव आहे;

- ज्या मार्गानें मीं चालावें तो मला कळीव;
कारण मीं आपलें चित्त तुझ्याकडे लाविलें आहे.
- ९ हे परमेश्वरा, माझ्या वैच्यांपासून मला मुक्त कर;
मी पळून येऊन तुजकडे लपलों आहे.
- १० तुझ्या इच्छेप्रमाणें वागण्यास मला शिकीव;
कारण तूं माझा देव आहेस;
तुझा उत्तम आत्मा मला सद्धर्मभूमीत नेवो.
- ११ हे परमेश्वरा, तूं आपल्या नामास्तव मला नव-
जीवन दे;
तूं आपल्या न्यायानें माझा जीव संकटांतून काढ.
- १२ तूं आपल्या दयेनें माझ्या वैच्यांचा नायनाट कर;
माझ्या जिवास गांजणाऱ्या सर्वांचा नाश कर;
कारण मी तुझा दास आहे.

१४४

[दाविदाचें स्तोत्र]

- १ परमेश्वर जो माझा दुर्ग त्याचा धन्यवाद होवो;
तो माझ्या हातांस लढावयास शिकवितो;
माझ्या बोटांस युद्धकौशल्य शिकवितो.
- २ तो माझा दयानिधि, माझा दुर्ग,
माझा गड, माझा मुक्तिदाता, माझी ढाल आहे;
मी त्याचा आश्रय धरितों;
तो माझ्या प्रजाजनांस माझे अंकित करितो.
- ३ हे परमेश्वरा, मनुष्य तो काय कीं तूं त्याची ओळख
ठेवावी ?
मानवजाति ती काय कीं तूं तिच्याकडे लक्ष पुरवावें ?
- ४ मनुष्य श्वासवत् आहे;
त्याचें आयुष्य नश्वर छायेसारखें आहे.
- ५ हे परमेश्वरा, तूं आपलें आकाश लववून खालीं
उतर;
पर्वतांस स्पर्श कर म्हणजे ते धुमसतील.
- ६ वीज पाडून त्यांची दाणादाण कर;
तूं आपले बाण सोडून त्यांची धांदल उडीव.
- ७ वरून आपले हात लांब कर;
व महापुरांतून, परक्यांच्या हातांतून, माझा बचाव
कर.

- ८ त्यांचें मुख असत्य वदतें;
त्यांचा उजवा हात असत्याचा हात आहे.
- ९ हे देवा, मी तुला नवें गीत गाईन;
दहातारी विण्यावर मी तुझें स्तोत्र गाईन;
- १० तूंच राजांस तारण देणारा आहेस;
तूंच आपला सेवक दावीद याला दुष्टांच्या तरवारी-
पासून मुक्त करणारा आहेस.
- ११ मला परक्यांच्या हातांतून सोडवून मुक्त कर;
त्यांचें मुख असत्य बोलतें;
त्यांचा उजवा हात असत्याचा हात आहे.
- १२ आमचे पुत्र आपल्या तारुण्याच्या भरांत उंच
बाढलेल्या रोप्यांसारखे आहेत;
आमच्या कन्या राजमंदिराच्या कोपऱ्यांच्या
कोरलेल्या खांबांसारख्या आहेत;
- १३ आमचीं भांडारें भरलेलीं आहेत;
त्यांतून सर्व प्रकारच्या वस्तु मिळतात;
आमच्या कुरणांत आमचीं मेंढरें सहस्रपट, दश-
सहस्रपट वाढतात;
- १४ आमचे बैल लादलेले आहेत;
दरोडे, धरपकड व आकांत हे आमच्या रस्त्यांत
नाहींत;
- १५ ज्या लोकांची स्थिति अशी आहे ते धन्य !
ज्या लोकांचा देव परमेश्वर आहे ते धन्य !
- १४५** [दाविदाचें स्तोत्र]
- १ हे माझ्या देवा राजा, मी तुझा महिमा वर्णान;
आणि सदासर्वकाळ तुझ्या नामाचा धन्यवाद
करीन.
- २ मी प्रतिदिवशीं तुझा धन्यवाद करीन;
आणि सदासर्वकाळ तुझ्या नामाचें स्तवन करीन.
- ३ परमेश्वर थोर व परमस्तुत्य आहे;
त्याची थोरवी अगम्य आहे.
- ४ एक पिढी दुसऱ्या पिढीकडे तुझ्या कृत्यांची प्रशंसा
करीत राहिल,
त्या तुझ्या पराक्रमांचें वर्णन करितील.

- ५ तुझ्या वैभवाचा गौरवयुक्त प्रताप
व तुझीं अद्भुत कृत्यें यांचें मी मनन करीन.
- ६ तुझ्या भयावह कृत्यांचें प्राबल्य लोक विदित
करितील;
मी तुझें माहात्म्य वर्णान.
- ७ ते तुझ्या परमकृपेची आठवण काढितील;
व तुझ्या न्याय्यत्वाचे पोवाडे गातील.
- ८ परमेश्वर कृपाळू व कन्हवाळू आहे;
तो मंदक्रोध व अतिदयाळू आहे.
- ९ परमेश्वर सगळ्यांला चांगला आहे;
त्याची कृपा त्यानं केलेल्या सर्व कृत्यांवर
आहे.
- १० हे परमेश्वरा, तुझीं सर्व कृत्यें तुझीं स्तुतिस्तोत्रें
गातात;
आणि तुझे भक्त तुझा धन्यवाद करितात.
- ११ ते तुझ्या राज्याचा महिमा वर्णितात,
आणि तुझा पराक्रम कथन करितात;
- १२ यासाठीं कीं तुझे पराक्रम
व तुझ्या राज्याचें प्रबल वैभव हीं मानवजातीस
कळावीं.
- १३ तुझें राज्य युगानुयुग राहणारें राज्य आहे,
तुझा राज्याधिकार पिढ्यानपिढ्यांचा आहे.
- १४ परमेश्वर पतन पावणाऱ्या सर्वांस आधार देतो,
व बांकलेल्या सर्वांस उभे करितो.
- १५ सर्वांचे नेत्र तुजकडे लागतात;
आणि तूं त्यांस त्यांचा आहार वेळेवर पुरवितोस.
- १६ तूं आपली मूठ उघडून
सर्व प्राणिमात्रांची इच्छा पुरी करितोस.
- १७ परमेश्वर आपल्या सर्व मार्गांत न्यायपर आहे,
तो आपल्या सर्व कृत्यांत दयाळू आहे.
- १८ जे कोणी त्याचा धावा करितात,
जे खऱ्या भावानें त्याचा धावा करितात,
त्या सर्वांस परमेश्वर समीप आहे,
- १९ तो आपलें भय धरणाऱ्यांची इच्छा पुरवितो;
व त्यांची आरोळी ऐकून त्यांस तारितो.

२० परमेश्वर आपल्यावर प्रेम करणाऱ्या सर्वांचें रक्षण करितो;

पण सर्व दुर्जनांचा नाश करितो.

२१ माझे मुख परमेश्वराचें स्तवन करील;
प्राणिमात्र त्याच्या पवित्र नामाचा धन्यवाद
युगानुयुग करो.

१४६

१ परमेश्वराचें स्तवन करा.

हे माझ्या जिवा, परमेश्वराचें स्तवन कर.

२ माझ्या जिवांत जीव आहे तोंवर मी

परमेश्वराचें स्तवन करीन;

मला अस्तित्व आहे तोंपर्यंत माझ्या देवाचें स्तोत्र
गाईन.

३ अधिपतींवर भरंवसा ठेवूं नका;

मनुष्यावर भरंवसा ठेवूं नका;

त्याच्याकडून साहाय्य मिळणें शक्य नाही.

४ त्याचा प्राण जातो, तो आपल्या मातीस पुनः मिळतो;
त्याच वेळीं त्याच्या योजनांचा शेवट होतो.

५ ज्याच्या साहाय्यास याकोबाचा देव आहे,
ज्याची आशा आपला देव परमेश्वर यावर आहे,
तो धन्य.

६ त्यानेंच आकाश, पृथ्वी, समुद्र व त्यांतलें सर्व
काहीं निर्माण केलें;

तो सदा आपलें सत्य वचन पाळितो.

७ तो छळलेल्यांचा न्यायनिवाडा करितो;

भुकेल्यांस अन्न देतो;

परमेश्वर बंदिवांनांस मोकळे करितो.

८ परमेश्वर अंधळ्यांस दृष्टि देतो;

परमेश्वर वांकलेल्यांस उभे करितो;

परमेश्वर धार्मिकांवर प्रेम करितो.

९ परमेश्वर उपन्यांचें रक्षण करितो;

अनाथ व विधवा यांची दाद घेतो;

परंतु दुर्जनांचा मार्ग विपरीत करितो.

१० परमेश्वर सर्वकाळ राज्य करितो;

हे सीयोना, तुझा देव पिढ्यानपिढ्या राज्य करितो.
परमेश्वराचें स्तवन करा.

१४७

१ परमेश्वराचें स्तवन करा.

कारण आमच्या देवाचीं स्तोत्रं गाणें
चांगलें आहे,

आल्हादकारक आहे आणि स्तोत्रगान शुभच आहे.

२ परमेश्वर यरुशलेम पुनः बांधून वसवितो;
बाहेर घालवून दिलेल्या इस्राएलांस तो एकत्र
करितो.

३ भग्नहृदयी जनांस बरें करितो;

तो त्यांच्या जखमांस पट्ट्या बांधितो.

४ तो ताऱ्यांची गणती करितो;

तो त्या सर्वांस त्यांचीं त्यांचीं नांवें देतो.

५ आमचा प्रभु थोर व महासमर्थ आहे;

त्याची बुद्धि अति विशाल आहे.

६ परमेश्वर दीनांची दाद घेतो;

तो दुर्जनांस धुळीस मिळवितो.

७ तुम्ही उपकारस्मरण करून परमेश्वराची कीर्ति वर्णा;
विण्यावर आमच्या देवाचीं स्तोत्रं गा.

८ तो मेघांनीं आकाश आच्छादितो;

तो भूमीकरितां पर्जन्य तयार करितो,

डोंगरांवर गवत रुजवितो.

९ तो पशूंस व कावकाव करणाऱ्या

कावळ्यांच्या पिलांस त्यांचें अन्न देतो.

१० तो घोड्याच्या बलानें आनंदित होत नाहीं,
मनुष्याच्या पायांनीं संतोष पावत नाहीं.

११ जे परमेश्वराचें भय धरितात,

जे त्याच्या दयेची प्रतीक्षा करतात,

त्यांजवर तो प्रसन्न होतो.

१२ हे यरुशलेमा, परमेश्वराचें गौरव कर;

हे सीयोना, तूं आपल्या देवाचें स्तवन कर.

१३ कारण त्यानें तुझ्या वेशींचे अडसर बळकट केले
आहेत;

त्यानें तुझ्या ठायीं तुझ्या मुलांस आशीर्वाद
दिला आहे.

- १४ तो तुझ्या सीमांच्या आंत शांतता पसरितो;
उत्कृष्ट गव्हानें तुला तृप्त करितो;
- १५ तो आपली आज्ञा पृथ्वीवर पाठवितो;
त्याचा शब्द फार वेगानें धावतो.
- १६ तो लोकरीसारखें हिम पाडितो;
राखेसारखे दंवाचे कण पसरितो.
- १७ तो आपल्या बर्फाच्या तुकड्यांचा वर्षाव करितो.
त्याच्या हिमापुढें कोण टिकेल ?
- १८ तो आपला हुकूम पाठवून ते विरघळवितो;
तो आपला वारा वाहवितो तेव्हां पाणी वाहूं लागतें.
- १९ तो याकोबास आपलें वचन,
इस्त्राएलास आपले नियम व निर्णय विदित करितो.
- २० कोणत्याहि राष्ट्राबरोबर त्यानें असें वर्तन केलें नाहीं;
त्याचे निर्णय तीं जाणत नाहींत.
परमेश्वराचें स्तवन करा.

१ परमेश्वराचें स्तवन करा.

१४८ आकाशांतून परमेश्वराचें स्तवन करा;
ऊर्ध्व लोकीं त्याचें स्तवन करा.

- २ अहो त्याच्या सर्व दिव्यदूतांनो, त्याचें स्तवन करा;
त्याच्या सर्व सैन्यांनो, त्याचें स्तवन करा;
- ३ अहो सूर्यचंद्रहो, त्याचें स्तवन करा;
सर्व प्रकाशमय ताऱ्यांनो, त्याचें स्तवन करा.
- ४ आकाशांवरील आकाशांनो, त्याचें स्तवन करा.
आकाशांवरील जलांनो, त्याचें स्तवन करा.
- ५ तीं परमेश्वराच्या नामाचें स्तवन करोत;
कारण त्यानें आज्ञा केली आणि तीं निर्माण झालीं.
- ६ त्यानें तीं सर्वकाळासाठीं स्थापिलीं;
त्यानें नियम लावून दिला त्याचें उल्लंघन कोणी
करणार नाहीं.
- ७ पृथ्वीवरून परमेश्वराचें स्तवन करा,
मोठमोठे जलचर व सर्व जलशय,

१ मुळांत: हालेलया.

- ८ अग्नि, गारा, हिम व धुकें,
त्याची आज्ञा सिद्धीस नेणारें वादळ,
- ९ पर्वत व सर्व डोंगर,
फळझाडें व सर्व गंधसहू,
- १० वनपशु व सर्व ग्रामपशु,
सरपटणारे प्राणी व उडणारे पक्षी,
- ११ पृथ्वीवरील राजे व सर्व प्रजा,
अधिपति व पृथ्वीवरील सर्व न्यायाधीश,
- १२ कुमार व कुमारी,
वृद्ध व तरुण,
- १३ हीं सगळीं परमेश्वराच्या नामाचें स्तवन करोत;
कारण केवळ त्याचेंच नाम उच्च आहे;
त्याचें ऐश्वर्य पृथ्वी व आकाश यांच्यावर आहे.
- १४ आणि त्यानें आपल्या लोकांचें शिंग पुनः उभारिलें,
हें त्याच्या सर्व भक्तांस,
त्याच्या सन्निध असलेल्या लोकांस म्हणजे इस्त्रा-
एलाच्या संततीस स्तुतिपात्र झालें आहे.
परमेश्वराचें स्तवन करा.

१ परमेश्वराचें स्तवन करा.

१४९ नवें गीत गाऊन परमेश्वराचें गुणगान करा.
भक्तांच्या सभेंत त्याचें स्तुतिस्तोत्र गा.

- २ इस्त्राएल आपल्या निर्माणकर्त्याच्या ठायीं आनंद
करो;
सीयोनार्चीं मुलें आपल्या राजाच्या ठायीं उल्लास
पावोत.
- ३ तीं नृत्य करीत त्याच्या नामाचें स्तवन करोत.
डफ व वीणा यांवर त्याला गावोत.
- ४ कारण परमेश्वर आपल्या लोकांवर प्रसन्न आहे;
तो दीनांस तारणानें सुशोभित करितो.
- ५ भक्त गौरवामुलें उल्लासोत;
ते आपल्या अंथरुणांवरून हर्षघोष करोत.
- ६ परमेश्वराची परमश्रेष्ठ स्तुति त्यांच्या कंठीं असो;
दुधारी तरवार त्यांच्या हातीं असो;

१ मुळांत: हालेलया.

- ७ तिच्यायोगें राष्ट्रांचा सूड त्यांनीं उगवावा
आणि लोकांस शासन करावें.
- ८ त्यांच्या राजांस सांखळदंडांनीं बांधावें
आणि त्यांच्या सरदारांस लोखंडी बेड्या घालाव्या.
- ९ लिहून ठेविलेला निवाडा त्यांजवर बजवावा,
हें त्याच्या सर्व भक्तांस भूषण होईल.
परमेश्वराचें स्तवन करा.

१५०

- १ परमेश्वराचें स्तवन करा.
देवाचें त्याच्या पवित्रस्थानीं स्तवन करा;
त्याच्या सामर्थ्याच्या नभोमंडळांत
त्याचें स्तवन करा.

१ मुळांत: हालेल्या

- २ त्याच्या पराक्रमाच्या कृत्यांस्तव त्याचें स्तवन करा;
त्याच्या थोरवीच्या वैपुल्यानुसार त्याचें स्तवन करा.
- ३ करणा वाजवून त्याचें स्तवन करा.
सतार व वीणा वाजवून त्याचें स्तवन करा.
- ४ डफ वाजवून व नृत्य करून त्याचें स्तवन करा.
तंतुवाद्यें व बांसरी वाजवून त्याचें स्तवन करा.
- ५ खणखणणारे टाळ वाजवून त्याचें स्तवन करा.
झणझणणाऱ्या झांजा वाजवून त्याचें स्तवन करा.
- ६ प्रत्येक श्वासवान् प्राणी परमेशाचें स्तवन
करो.
परमेश्वराचें स्तवन करा.

१ मुळांत: हालेल्या.

नीतिसूत्रे

- १ इस्राएलाचा राजा दावीदपुत्र शलमोन
याचीं नीतिसूत्रे:
- २ ज्ञान व शिक्षण हीं संपादावीं;
बोधमय वचनांचें परीक्षण करावें;
- ३ सुज्ञतेच्या व्यवहाराचें शिक्षण,
धर्म, नीति व सात्विकपण हीं प्राप्त करून घ्यावीं;
- ४ भोळ्यांस चातुर्य,
तरुणाला ज्ञान व चाणाक्षपण प्राप्त करून द्यावें;
- ५ ज्ञानी पुरुषांनं ऐकावें, त्याचें ज्ञान वाढावें;
बुद्धिमानांनं सुविचार प्राप्त करून घ्यावा;
- ६ बोधवचनें व दृष्टांत,
ज्ञानी लोकांच्या उक्ति व गूढवचनें समजावीं;
यांसाठीं हीं आहेत.

७ परमेश्वराचें भय हें ज्ञानाचा प्रारंभ होय,

१ अथवा: मुख्य भाग

- पण मूर्ख लोक ज्ञान व शिक्षण तुच्छ मानितात.
- ८ माझ्या मुला, आपल्या बापाचा बोध ऐक,
आपल्या आईची शिस्त सोडूं नको;
- ९ कारण तीं तुझ्या शिराला भूषण,
व तुझ्या गळ्याला हार अशीं आहेत.
- १० माझ्या मुला, पापी जन तुला भुलथाप देतील
तर तिला वश होऊं नको.
- ११ ते म्हणतील, आम्हांबरोबर ये,
आपण रक्तपात करण्यास टपून बसूं,
निर्दोषी मनुष्याकरितां निष्कारण लपून बसूं;
- १२ त्यांस जीवंतपणींच अधोलोकाप्रमाणें गट्ट करूं,
गतेंत गडप होणाऱ्यांप्रमाणें सात्त्विकांस गिळून टाकूं;
- १३ आपणांस सर्व प्रकारचे मोलवान् पदार्थ मिळतील,
आपलीं घरें छुटींनं भरूं;
- १४ तूं आमचा भागीदार हो,
आपण सर्व एकच पिशवी बाळगूं;

- १५ तर माझ्या मुला, त्यांच्या मार्गानें तूं जाऊं नको;
त्यांच्या वाटेत आपलें पाऊल पडूं देऊं नको;
- १६ कारण त्यांचे पाय दुष्कर्म करण्यास धावतात,
आणि रक्तपात करण्यास लव्रा करितात.
- १७ एकाद्या पक्ष्याच्या डोळ्यांदिखत,
जाळें पसरणें व्यर्थ होय.
- १८ ते आपल्या रक्तपातासाठीं टपतात,
ते आपल्याच प्राणघातासाठीं दहून बसतात.
- १९ धनाचा लोभ धरणाऱ्या सर्वांची गति अशीच
आहे;
तें आपल्या मालकांचा जीव घेतें.
- २० ज्ञान रस्त्यावर पुकारा करितें,
चवाट्यांवर आपली वाणी उच्चारितें;
- २१ गजबजलेल्या रस्त्यांच्या नाक्यांवर,
वेशींच्या दारांत, घोषणा करितें,
नगरांत आपले हे शब्द उच्चारितें:
- २२ अहो भोळ्यांनो, तुमचें भोळेपण तुम्हांस कोठवर
आवडणार ?
धर्मेनिंदा करणारे धर्मेनिंदेत कोठवर आनंद
पावणार,
आणि मूर्ख लोक ज्ञानाचा तिटकारा कोठवर करणार ?
- २३ माझा वागदंड ऐकून वळा;
पाहा, मी आपल्या आत्म्याचा वर्षाव तुम्हांवर करीन,
मी आपलीं वचनें तुम्हांस कळवीन.
- २४ मीं हाक मारिली पण तुम्ही आलां नाहीं;
मीं आपला हात पुढें केला पण कोणीं लक्ष
दिलें नाहीं;
- २५ तुम्हीं माझ्या सर्व बोधाचा अव्हेर केला,
व माझा वागदंड सुळीं जुमानिला नाहीं;
- २६ यास्तव तुमच्या विपत्कालीं मीहि हसेन;
तुमच्यावर संकट आलें असतां मी थटा करीन;
- २७ वादळाप्रमाणें तुम्हांवर संकट येईल,
आणि तुफानाप्रमाणें तुम्हांस विपत्ति प्राप्त होईल;
विपत्ति व उद्वेग हीं तुम्हांवर ओढवतील.

- २८ त्या समर्थीं ते मला हाक मारितील पण मी उत्तर
देणार नाहीं;
ते मला आसक्तीनें शोधितील, पण मी त्यांस
सांपडणार नाहीं;
- २९ कारण त्यांनीं ज्ञानाचा तिटकारा केला,
आणि परमेश्वराचें भय मान्य केलें नाहीं;
- ३० त्यांनीं माझ्या बोधाचा अव्हेर केला,
त्यांनीं माझा वागदंड तुच्छ लेखिला;
- ३१ म्हणून ते आपल्या वर्तनाचें फळ भोगितील,
आपल्या मसलतीचें भरपूर फळ भोगितील.
- ३२ कारण भोळ्यांचें भलतीकडे वळणें त्यांच्या नाशस
कारण होईल.
मूर्खांची भरभराट त्यांचा नाश करिते;
- ३३ पण माझे ऐकतो तो सुरक्षित राहतो,
आणि अरिष्टाची भीति नसल्यामुळें स्वस्थ असतो.
- १ माझ्या मुला, जर तूं माझीं वचनें स्वीकारिशील,
माझ्या आज्ञा आपल्याजवळ सांठवून
ठेविशील,
- २ आपला कान ज्ञानाकडे देशील,
आणि आपलें मन सुज्ञानाकडे लाविशील;
- ३ जर तूं विवेकाला हाक मारिशील,
सुज्ञतेची आराधना करिशील;
- ४ जर तूं रुप्याप्रमाणें त्याचा शोध करिशील,
व गुप्त निधीप्रमाणें त्याला उमगून काढिशील;
- ५ तर परमेश्वराच्या भयाची तुला जाणीव होईल,
आणि देवाविषयींचें ज्ञान तुला प्राप्त होईल.
- ६ कारण ज्ञान परमेश्वर देतो;
त्याच्या मुखांतून ज्ञान व सुज्ञता येतात;
- ७ सरळांसाठीं तो यशःप्राप्ति सुलभ करितो;
सात्त्विकपणें चालणाऱ्यांस तो ढाल आहे;
- ८ अशासाठीं की त्यानें नीतिमार्गाचें रक्षण करावें,
आणि आपल्या भक्तांचा मार्ग संभाळावा.
- ९ धर्म, नीति व सात्विकता
अशा सर्व सन्मार्गांची तुला जाणीव घडेल.

- १० कारण ज्ञान तुझ्या चित्तांत प्रवेश करील,
आणि विद्या तुझ्या जिवाला रम्य वाटेळ;
- ११ विवेक तुझें रक्षण करील,
समंजसपणा तुला संभाळील;
- १२ म्हणजे कुमार्गापासून, विवेकशून्य गोष्टी
करणाऱ्या मनुष्यांपासून, तो तुला दूर ठेवील;
- १३ ते सरळपणाचे मार्ग सोडून
अंधकाराच्या मार्गांनीं चालतात;
- १४ त्यांना दुष्कर्म करण्यांत आनंद वाटतो,
दुष्कर्माच्या कुटिलतेवरून ते उल्लास पावतात;
- १५ त्यांचे मार्ग वांकडे आहेत,
त्यांचे मार्ग विपरीत आहेत.
- १६ परस्त्रीपासून, मोहक भाषण करणाऱ्या परस्त्रीपासून,
ज्ञान तुझा बचाव करील;
- १७ तिनें आपल्या तरुणपणाचा मित्र सोडिला आहे,
ती आपल्या देवाचा करार विसरली आहे;
- १८ तिच्या घरांतून मृत्युसुखाकडे वाट आहे,
तिच्या वाटा मेलेल्यांकडे जातात;
- १९ जे तिजकडे जातात त्यांतून कोणी परत येत नाहीं,
त्यांना जीवनाचे मार्ग सांघत नाहीत;
- २० यास्तब तूं भल्यांच्या मार्गांनीं चालावें
व धार्मिकांच्या रितींचें अवलंबन करावें.
- २१ कारण सरळ जनच देशांत वस्ती करितील;
सात्विक जन त्यांत राहतील.
- २२ दुर्जनांच्या देशांतून उच्छेद होईल,
अनाचाऱ्यांचें त्यांतून निर्मूलन होईल.

- १ माझ्या मुला, माझें धर्मशास्त्र विसरूं नको;
तुझ्या चित्तांत माझ्या आज्ञा वागोत;
- २ कारण त्यांपासून दीर्घ आयुष्य, वयोवृद्धि व
कल्याण हीं तुला प्राप्त होतील.
- ३ दया व सत्य हीं तुला न सोडोत;
त्यांची माळ तूं आपल्या गळ्यांत वागीव;
त्यांस आपल्या हृत्पटावर लिहून ठेव;
४ म्हणजे तुला देव व मनुष्य यांजकडून,

- अनुग्रह व सुकीर्ति हीं प्राप्त होतील.
- ५ तूं आपल्या अगदीं मनापासून परमेश्वरावर भाव ठेव,
आपल्याच बुद्धीवर अवलंबून राहूं नको;
- ६ तूं आपल्या सर्व मार्गांत त्याचा आदर कर,
म्हणजे तो तुझा मार्गदर्शक होईल.
- ७ तूं आपल्या दृष्टीनें स्वतःस शहाणा समजूं नको;
परमेश्वराचें भय धर आणि दुष्कर्मापासून दूर राहा.
- ८ हें तुझ्या देहाला आरोग्य
व हाडांना सत्व असें होईल.
- ९ तूं आपल्या द्रव्यानें व आपल्या सर्व उत्पन्नाच्या
प्रथम फळानें परमेश्वराचा सन्मान कर;
- १० म्हणजे तुझीं कोठारें समृद्धीनें भरतील,
तुझीं कुंडें नव्या द्राक्षारसानें भरून वाहतील.
- ११ माझ्या मुला, परमेश्वराचें शिक्षण तुच्छ मानूं
नको
आणि त्याच्या शासनाला कंटाळूं नको;
- १२ कारण जसा बाप आपल्या आवडत्या मुलाला
तसा परमेश्वर ज्याच्यावर प्रीति करितो त्याला
शासन करितो.
- १३ ज्याला ज्ञान प्राप्त होतें, जो सुज्ञता संपादन करितो,
तो मनुष्य धन्य होय.
- १४ कारण त्याचा सौदा रुप्याच्या सौद्यापेक्षां,
व त्याचा लाभ उत्कृष्ट सोन्यापेक्षां उत्तम आहे.
- १५ ज्ञान मोल्यापेक्षां मौल्यवान् आहे;
आणि तुला कोणतीहि इष्ट वाटणारी वस्तु त्याच्याशीं
तुल्य नाहीं.
- १६ त्याच्या उजव्या हातांत दीर्घ आयुष्य आहे;
त्याच्या डाव्या हातांत धन व गौरव हीं आहेत.
- १७ त्याचे मार्ग आनंदाचे आहेत;
त्याच्या सर्व वाटा शांतिमय आहेत.
- १८ जे त्याला धरून राहतात त्यांस तें जीवनवृक्षरूप
आहे;
जो कोणी तें राखून ठेवितो तो धन्य होय.
- १९ परमेश्वरानें पृथ्वीचा पाया ज्ञानानें घातला;

त्याने बुद्धीने आकाश निर्माण केले.

२० त्याच्या ज्ञानबलाने जलाशय बाहेर आले,
व आकाश दहिवर वर्षेते.

२१ माझ्या मुला, तीं तुझ्या डोळ्यांआड होऊं देऊं
नको;

तूं चातुर्य व विवेक हीं संभाळून ठेव.

२२ म्हणजे तीं तुझ्या आत्म्याला जीवन
व तुझ्या कंठाला भूषण अशीं होतील.

२३ तेव्हां तूं आपल्या मार्गीने निर्भय चालशील,
तुझ्या पायाला ठोकर लागणार नाही.

२४ तूं निजतेवेळीं भिणार नाहीस;
तूं निजशील आणि तुझी झोप सुखाची होईल.

२५ तूं अकस्मात् आलेल्या धोक्याला भिऊं नको,
दुष्टांची धाड आली तरी भिऊं नको;

२६ कारण परमेश्वर तुझा रक्षणकर्ता होईल,
तो तुझा पाय गुंतूं देणार नाही.

२७ एखाद्याचें बरें करणें उचित असून तें करण्याचें
तुझ्या अंगीं सामर्थ्य असल्यास,
तें करण्यास माघार घेऊं नको.

२८ एकादी वस्तु तुजजवळ असतां, आपल्या शेजाऱ्याला
असें सांगूं नको कीं
तूं जा आणि उद्यां परत ये, म्हणजे ती मी तुला
देईन.

२९ तुझा शेजारी तुजजवळ निर्भय राहतो असें पाहून
त्याचें वाईट योजूं नको.

३० एकाद्या मनुष्यानें तुझें वाईट केलें नसतां
त्याजशीं उगीच भांडण करूं नको.

३१ जुलूम करणाऱ्याची स्पर्धा करूं नको,
त्याची कोणतीहि रीत स्वीकारूं नको.

३२ कारण परमेश्वराला कुटिलाचा वीट आहे,
पण सरलांबरोबर त्याचें रहस्य आहे.

३३ परमेश्वराचा शाप दुर्जनांच्या घरावर असतो;
पण धर्मिकांच्या वस्तीला तो आशीर्वाद देतो.

३४ उपहास करणाऱ्यांचा तो अवश्य उपहास करितो,

पण दीनांवर तो कृपाप्रसाद करितो.

३५ ज्ञानी वैभवाचे वतनदार होतील,
पण मूर्ख लजेची बढती पावतील.

१ मुलांनो, बापाचें शिक्षण ऐका,
व सुज्ञता समजण्यासाठीं त्याकडे लक्ष द्या.

२ कारण मी तुम्हांस उत्तम धर्मोपदेश करितों;
माझे धर्मशास्त्र सोडूं नका.

३ कारण मी आपल्या बापाचा पुत्र होतों,
माझ्या आईच्या दृष्टीनें मी सुकुमार व एकुलता एक
होतों.

४ तो मला शिकवी व म्हणे,
माझीं वचनें तुझ्या चित्तीं राहोत;
तूं माझ्या आज्ञा पाळ व दीर्घायु हो;

५ ज्ञान संपादन कर, सुज्ञता संपादन कर;
तीं विसरूं नको, माझ्या तोंडच्या वचनांला परा-
ड्भुव होऊं नको;

६ तें सोडूं नको म्हणजे तें तुझें संरक्षण करील;
त्याची आवड धर म्हणजे तें तुझा संभाळ करील.

७ ज्ञान ही श्रेष्ठ चीज आहे म्हणून तें संपादन कर;
आपली सर्व संपत्ति वेंचून सुज्ञता संपादन कर.

८ त्याला उच्च पद दे म्हणजे तें तुझी उन्नति करील;
त्याला कंवटाळून राहशील तर तें तुझें गौरव करील.

९ तें तुला शोभिवंत शिरोभूषण देईल;
तुला सुंदर मुकुट देईल.

१० माझ्या मुला, माझीं वचनें ऐकून घे,
म्हणजे तुझ्या आयुष्याची मर्यादा वृद्धिंगत होईल,

११ मी तुला ज्ञानाचा मार्ग शिकविला आहे,
तुला सरलतेच्या वाटांनीं चालविलें आहे.

१२ तूं चालशील तेव्हां तुझीं पावले अडखळणार नाहीत;
तूं धावशील तेव्हां तुला ठेंब लागणार नाही.

१३ तूं शिक्षण दृढ धरून ठेव; सोडूं नको;
तें जवळ राख; कारण तें तुझें जीवन आहे.

१४ दुर्जनांच्या मार्गांत शिरूं नको;

दुष्टांच्या मार्गानें चालूं नको.

- १५ त्यापासून दूर राहा, त्याजवळून जाऊं नको;
त्यावरून मार्गें फिर आणि आपल्या मार्गाला लाग.
- १६ कारण दुष्कर्म केल्यावांचून त्यांना झोप येत नाहीं;
कोणाला पाडिलें नाहीं तर त्यांची झोप उडते.
- १७ कारण ते दुष्टाईनें मिळविलेलें अन्न खातात,
बलात्कारानें मिळविलेला द्राक्षारस पितात;
- १८ परंतु धार्मिकांचा मार्ग
मध्याम्हापर्यंत उत्तरोत्तर वाढणाऱ्या उदयप्रकाशा-
सारखा आहे.
- १९ दुर्जनांचा मार्ग अंधकारासारखा आहे;
त्याला कशाची ठेंब लागते हें त्यांस कळत नाहीं.

- २० माझ्या मुला, माझ्या वचनांकडे लक्ष लाव;
माझ्या सांगण्याकडे कान दे.
- २१ तीं तुझ्या डोळ्यांपुढून जाऊं देऊं नको;
तीं आपल्या अंतःकरणांत ठेव.
- २२ कारण तीं ज्यांस लाभतात,
त्यांस तीं जीवन देतात आणि त्यांच्या सर्व
देहाला आरोग्य देतात.
- २३ सर्वे रक्षणीय वस्तूपेक्षां आपल्या अंतःकरणाचें
विशेष रक्षण कर,
कारण त्यांत जीवनाचा उगम आहे.
- २४ तूं उद्दामपणाचें भाषण करण्याचें सोडून दे,
कुदिल वाणीपासून फार दूर राहा.
- २५ तुझे डोळे नीट पुढें पाहोत,
तुझ्या पापण्या तुझ्यापुढें सरळ राहोत.
- २६ आपल्या पायांची वाट सपाट कर,
तुझे सर्व मार्ग निश्चित असोत.
- २७ तूं डावीउजवीकडे वळूं नको;
दुष्कर्मांतून आपलें पाऊल काढ.

- १ माझ्या मुला, तूं विवेक राखावा
व तुझ्या वाणीनें ज्ञान जपून ठेवावें,
२ म्हणून तूं माझ्या ज्ञानशिक्षणाकडे लक्ष लाव,

माझ्या सुज्ञतेच्या बोधाकडे कान दे.

- ३ कारण परस्त्रीच्या ओठांतून मध स्रवतो,
तिचें तोंड तेलापेक्षां तुळतुळीत असतें;
- ४ तरी ती अखेरीस दवण्यासारखी कडू
व दुधारी तरबारीसारखी तीक्ष्ण होते.
- ५ तिचे पाय मृत्यूकडे खालीं जातात;
तिचीं पावलें अधोलोकास लागतात;
- ६ म्हणून तिला जीवनाची नीट वाट सांपडत नाहीं;
तिचे मार्ग डळमळीत आहेत, हें तिला कळत
नाहीं.
- ७ तर आतां मुलांनो, माझे ऐका,
माझ्या तोंडचीं वचनें सोडूं नका.
- ८ तिच्याकडची वाट सोडून दे,
तिच्या घराच्या दाराजवळ जाऊं नको;
९ गेलास तर तुझी अन्न दुसऱ्यांच्या हातीं जाईल,
आणि तुझ्या आयुष्याचे दिवस निष्ठुरांच्या हातीं
जातील;
- १० तुझ्या धनानें परके गबर होतील,
आणि तुझ्या श्रमाचें फळ दुसऱ्यांच्या घरांत जाईल;
- ११ आणि परिणामीं तुझा देह व तुझी शक्ति क्षीण
झाल्यावर तूं शोक करिशील;
- १२ आणि मग तूं येणेंप्रमाणें म्हणशील:
मीं शिक्षणाचा द्वेष कसा केला ?
माझ्या अंतःकरणानें शासन कसें तुच्छ मानिलें ?
- १३ मीं आपल्या शिक्षकांची वाणी ऐकिली नाहीं,
मला जे बोध करीत त्यांच्याकडे मीं कान दिला नाहीं.
- १४ मंडळी व सभा यांच्यादेखत
मी बहुतेक दुष्कर्मांत गडलेला असें.
- १५ तूं आपल्याच टाक्यांतलें पाणी पी,
आपल्या विहिरीतलें वाहतें पाणी पी.
- १६ तुझे झरे बाहेर वाहून जावे काय ?
तुझे जलाचे प्रवाह रस्त्यांवरून वाहावे काय ?
- १७ ते केवळ तुझ्यासाठीं असोत,
तुझ्याबरोबर दुसऱ्यांना त्यांचा उपयोग न घडो.
- १८ तुझ्या झऱ्याला आशीर्वाद प्राप्त होवो;

तरुणपर्णी केलेल्या खीसह संतुष्ट ऐस.

- १९ रमणीय हरिणी, सुंदर रानशेळी
यांप्रमाणें तिचे स्तन तुला सर्वदा तृप्त राखोत,
तिच्या प्रेमानें तुझें चित्त मोहित होवो.
- २० माझ्या मुला, परस्त्रीनें तुझें चित्त कां मोहित व्हावें ?
परक्या स्त्रीला तूं कां आलिंगन द्यावें ?
- २१ मनुष्याचे मार्ग परमेश्वराच्या दृष्टीसमोर आहेत,
आणि तोच त्याच्या सर्व वाटा नीट करितो.
- २२ दुर्जनाला त्याचीं स्वतांचींच दुष्कर्म पछाडितात;
तो आपल्याच पापाच्या पाशांत सांपडतो.
- २३ त्याला शिक्षण मिळालें नाहीं म्हणून तो मरतो;
तो आपल्या अति मूर्खपणामुळें भ्रांत होतो.

६

- १ माझ्या मुला, जर तूं आपल्या शेजाऱ्याला
जामीन राहिलास,
परक्यासाठीं तूं हातावर हात दिला,
२ तर तूं आपल्या तोंडच्या वचनांला गुंतला आहेस;
तूं आपल्या तोंडच्या शब्दांनीं बद्ध झाला आहेस.
- ३ ह्याकरितां माझ्या मुला, तूं असें कर कीं आपणाला
मुक्त करून घे,
कारण तूं आपल्या शेजाऱ्याच्या हातीं सांपडला
आहेस;
तर जा, लरा कर; आपल्या शेजाऱ्याला अत्या-
ग्रहानें गळ घाल.
- ४ तूं आपल्या डोळ्यांस निद्रा लागूं देऊं नको,
आपल्या पापण्यांस झांपड पडूं देऊं नको.
- ५ ज्याप्रमाणें पारध्याच्या हातून हरिणीला,
ज्याप्रमाणें फांसेपारध्याच्या हातून पक्ष्याला,
त्याप्रमाणें आपणाला मुक्त करून घे.

- ६ अरे आळशा, मुंगीकडे जा;
तिचें वर्तन पाहून शहाणा हो;
- ७ तिला कोणी धनी,
देखरेख करणारा किंवा अधिपति नसतां
- ८ ती उन्हाळ्यांत आपलें अन्न मिळविते,

आणि कापणीच्या दिवसांत आपलें भक्ष्य जमा
करून ठेविते.

- ९ अरे आळशा, तूं किती वेळ निजशील ?
आपल्या झोपेंतून केव्हां उठशील ?
- १० आणखी थोडीशी झोप घेतों, आणखी थोडीशी
डुकली खातों,
आणखी हात उराशीं धरून जरा निजतों,
- ११ असें म्हणत जाशील तर तुला दारिद्र्य दरोडेखोरा-
प्रमाणें,
आणि गरिबी तुला सशस्त्र मनुष्याप्रमाणें गांठील.
- १२ अधम व दुर्जन मनुष्य
उद्दामपणाचें भाषण करित जातो;
- १३ डोळे मिचकावितो, पायांनीं इशारा करितो,
बोटांनीं खुणावितो;
- १४ त्याच्या मनांत उद्दामपणा असतो;
तो दुष्कर्माची योजना करित असतो;
तो वैमनस्य पसरितो.
- १५ यामुळें त्याच्यावर विपत्ति अकस्मात् येईल;
त्याचा एकाएकी चुराडा होईल,
त्याचा निभाव लागणार नाहीं.
- १६ परमेश्वर ज्यांचा द्वेष करितो अशा सहा गोष्टी
आहेत;
नव्हे, त्याला अशा सात गोष्टींचा वीट आहे:
- १७ उन्मत्त दृष्टि, लबाड बोलणारी जिह्वा,
निर्दोष रक्त पाडणारे हात,
- १८ दुष्ट योजना करणारें अंतःकरण,
दुष्कर्म करण्यास लरेनें धावणारे पाय,
- १९ लबाड बोलणारा खोटा साक्षी,
व भावांभावांत वैमनस्य उत्पन्न करणारा मनुष्य,
ह्या त्या होत.
- २० माझ्या मुला, तूं आपल्या बापाची आज्ञा पाळ,
आपल्या आईची शिस्त सोडूं नको;
- २१ ती तूं नेहमीं आपल्या उराशीं कंवटाळून धर,

- ती तूं आपल्या गळ्यांत बांधून ठेव.
 २२ तूं चालशील तेव्हां ज्ञान तुला मार्ग दाखवील;
 तूं निजशील तेव्हां तें तुझें रक्षण करील;
 तूं जागा होशील तेव्हां तें तुजशीं बोलेल.
 २३ कारण ती आज्ञा केवळ दिवा आहे
 व ती शिस्त केवळ प्रकाश आहे;
 बोधाचा वागदंड जीवनाचा मार्ग आहे;
 २४ दुष्ट स्त्रीपासून, परस्त्रीच्या गोडबोल्या जिव्हेपासून,
 तीं तुझें रक्षण करणारीं आहेत.
 २५ तूं आपलें चित्त तिच्या सौंदर्यास लोलुप होऊं
 देऊं नको;
 तिच्या नेत्रकटाक्षांला वश होऊं नको.
 २६ कारण व्यभिचारिणीच्या संगतीनें
 मनुष्य भाकरीच्या तुकड्याला मोताद होतो;
 खैरिणी स्त्री पुरुषाच्या अमोल जिवाची शिकार करिते.
 २७ मनुष्यानें आपल्या उराशीं विस्त्रव धरिला
 तर त्याचीं वस्त्रें जळणार नाहींत काय ?
 २८ कोणी निखाऱ्यांवरून चालला
 तर त्याचे पाय पोळणार नाहींत काय ?
 २९ जो कोणी आपल्या शेजाऱ्याच्या स्त्रीपाशीं जातो
 तो असा आहे;
 जो कोणी तिला स्पर्श करितो तो निर्दोष अस-
 णार नाहीं.
 ३० चोर भुकेला असल्यामुळे त्यानें आपला जीव
 शांत करण्याकरितां चोरी केली,
 तर त्याला लोक तुच्छ मानीत नाहींत;
 ३१ पण तो सांपडला तर सातपट परत देईल;
 तो आपल्या घरची सर्व मत्ता देईल.
 ३२ स्त्रीशीं जारकर्म करणारा अकलशून्य आहे;
 जो आपल्या जिवाचा नाश करून घेऊं पाहतो,
 तो असें करितो.
 ३३ त्याला घाय व अपकीर्ति हीं प्राप्त होतील;
 त्याची निंदा कधीं पुसून जाणार नाहीं.
 ३४ कारण ईर्ष्या पुरुषास संतप्त करिते;
 सूड उगविण्याच्या दिवशीं तो गय करणार नाहीं.

३५ तो कसल्याहि खंडणीची पर्वा करणार नाहीं;
 त्याला तूं बहुत देणग्या दिल्या तरी त्याचें समा-
 धान होणार नाहीं.

- १ माझ्या तुला, माझीं वचनें राखून ठेव,
 ७ माझ्या आज्ञा आपल्याजवळ सांठवून ठेव.
 २ माझ्या आज्ञा पाळ म्हणजे तूं वांचशील;
 माझी शिस्त तूं आपल्या डोळ्यांतल्या बाहुली-
 प्रमाणें संभाळ.
 ३ तीं आपल्या बोटांस बांध;
 तीं आपल्या हृत्पटावर लिहून ठेव.
 ४ तूं माझी बहीण आहेस असें ज्ञानाला म्हण;
 आणि सुज्ञतेला आपली जिवलग मैत्रीण म्हण;
 ५ त्यांच्यायोगानें परस्त्रीपासून,
 गोड भाषण करणाऱ्या परक्या स्त्रीपासून तुझें
 रक्षण होईल.
 ६ मी आपल्या घराच्या खिडकीजवळील
 जाळीतून बाहेर पाहिलें तों,
 ७ मोळ्या मंडळींत, तरुण जनांमध्ये
 एक बुद्धिहीन तरुण पुरुष
 माझ्या दृष्टीस पडला.
 ८ तो तिच्या घराच्या कोनाजवळून जाणाऱ्या आळी-
 तून फिरत होता,
 तो तिच्या घराकडच्या वाटेनें,
 ९ संध्याकाळीं, दिवस मावळतां,
 रात्रीच्या काळोखांत, निविड अंधकारांत गेला.
 १० तेव्हां वेश्येचा पोशाख केलेली
 कोणी एक कावेबाज स्त्री त्याला मेटली.
 ११ ती वाचाळ व स्वच्छंदी असून
 तिचे पाय घरीं टिकत नाहींत;
 १२ कधीं रस्त्यांवर, कधीं चवाळ्यांवर,
 कधीं प्रलेक नाक्याजवळ ती टपत असते.
 १३ तिनें त्याला धरून त्याचें चुंबन घेतलें,
 तिनें निर्लज्ज मुखानें त्याला म्हटलें,
 १४ मला शांत्यर्पणें करावयाचीं होतीं,

- मी आपले नवस आज फेडून चुकलें.
- १५ ह्याकरितां तुला भेटावयाला व तुझें मुख पाहावयाला,
मी बाहेर आलों आहें आणि तूं मला सांपडला आहेस.
- १६ मीं आपला पलंग वेलबुदीदार गिरद्यांनीं,
मिसरी तागाच्या पट्टेदार वस्त्रांनीं सजविला आहे.
- १७ मीं आपली गादी बोळ, अगरू व दालचिनी,
यांनीं सुवासिक केली आहे.
- १८ ये, चल, आपण सकाळपर्यंत प्रीतीनें रमून तृप्त होऊं;
आपण प्रेमानंदानें आराम पावूं.
- १९ कारण घरधनी घरीं नाहीं,
तो दूरच्या प्रवासाला गेला आहे;
- २० त्यानें पैशांची पिशवी बरोबर नेली आहे;
तो पौर्णिमेस घरीं येईल.
- २१ तिनें आपल्या पुष्कळ मोहक भाषणानें त्याला
वश केलें,
आपल्या वाणीच्या माधुर्यानें त्याला आकर्षून घेतलें.
- २२ तो तत्काळ तिच्या मार्गे चालला,
जसा बैल कापला जाण्यास जातो,
जसा बेडी घातलेला मूर्ख शिक्षा भोगण्यास जातो,
- २३ जसा पक्षी, पाश आपला जीव घेण्याकरितां आहे,
हें न जाणून त्याकडे धाव घेतो;
तसा तो जातो;
- पण अखेरीस तीर त्याचें काळीज भेदून जातो.
- २४ तर माझ्या मुलांनो, माझें ऐका,
माझ्या तोंडच्या वचनांकडे लक्ष द्या.
- २५ तुझ्या मनाला तिच्या मार्गांकडे वळूं देऊं नको,
तिच्या वाटांनीं जाऊन बहकूं नको.
- २६ कारण तिनें बहुतांना घायाळ करून पाडिलें आहे;
तिनें वधिलेल्या सर्वांची संख्या फार मोठी आहे.
- २७ तिचें घर म्हटलें म्हणजे अधोलोकाकडे, मृत्यूच्या
खोल्यांकडे,
खालीं उतरण्याचा मार्ग होय.
- १ ज्ञान घोषणा करित नाहीं काय ?
सुज्ञपण आपल्या वाणीची गर्जना करित नाहीं
काय ?

- २ मार्गावरील उंचवट्यांच्या शिखरांवर,
चवाट्यांवर तें उभें असतें;
- ३ तें वेशीनजीक, नगराच्या तोंडीं,
प्रवेशद्वारीं मोठ्यानें ओरडून म्हणतें,
- ४ मानवहो, मी तुम्हांला हाका मारीत आहे;
- मनुष्यजातीसाठीं माझी वाणी आहे.
- ५ अहो भोळ्यांनो, तुम्ही चातुर्याची ओळख करून घ्या;
मूर्खांनो, सुबुद्ध हृदयाचें व्हा.
- ६ ऐका, कारण मी उत्कृष्ट गोष्टी सांगणार आहे.
- माझ्या वाणीतून सरळ गोष्टी निघणार आहेत.
- ७ माझें तोंड सत्य बोलतें;
माझ्या वाणीला दुष्टपणाचा वीट आहे.
- ८ माझ्या तोंडचीं सर्व वचनें न्यायाचीं आहेत;
त्यांत कांहीं वांकडें व विपरीत नाहीं.
- ९ ज्याला समजत आहे त्याला तीं सर्व उघड आहेत,
तीं ज्ञान प्राप्त झालेल्यांस सरळ आहेत.
- १० हवें घेऊं नका तर माझें शिक्षण घ्या;
उत्कृष्ट सोनें न घेतां ज्ञान घ्या.
- ११ कारण मोल्यांपेक्षां ज्ञान उत्तम आहे;
सर्वे इष्ट वाटणाऱ्या वस्तु त्याच्याशीं तुल्य नाहींत.
- १२ मी जें ज्ञान त्याची वस्ती चातुर्याबरोबर आहे;
आणि विद्या व विवेक हीं मीं प्राप्त करून घेतलीं
आहेत.
- १३ परमेश्वराचें भय धरणें म्हणजे दुष्कर्माचा द्वेष
करणें होय;
गर्व, अभिमान, कुमार्ग, व उद्दामपणाची वाणी
यांचा मी द्वेष करितें.
- १४ मसलत व कार्यसिद्धि हीं माझीं आहेत;
मी सुज्ञतामय आहे; मला सामर्थ्य आहे.
- १५ माझ्या साहाय्यानें राजे राज्य करितात,
अधिपति न्याय ठरवितात.
- १६ माझ्या साहाय्यानें अधिपति, सरदार,
व पृथ्वीवरील सर्व न्यायाधीश अधिकार चालवितात.
- १७ मजवर जे प्रीति करितात त्यांजवर मी प्रीति
करितें;
जे मला परिश्रमानें शोधितात त्यांस मी सांपडतें.

- १८ संपत्ति व मान, टिकणारें धन व न्याय,
हीं माझ्या हातीं आहेत.
- १९ माझें फळ सोन्यापेक्षां, शुद्ध सोन्यापेक्षां उत्तम
आहे;
माझी प्राप्ति उत्कृष्ट रुप्यापेक्षां उत्तम आहे.
- २० मी नीतिमार्गानें,
न्यायाच्या वाटांनीं चालतें;
- २१ मजवर प्रीति करणाऱ्यांस मी संपत्ति प्राप्त करून
देतें,
त्यांचीं भांडारें भरितें,
- २२ परमेश्वरानें सृष्टिक्रमाच्या आरंभी त्याच्या प्राचीन
कृत्यांतील पहिलें कृत्य,
असैं मला पैदा केलें.
- २३ अनादिकालीं, प्रारंभापासून
पृथ्वीच्या पूर्वी माझी स्थापना झाली.
- २४ जलाशय नव्हते, पाण्यानें भरलेले झरे नव्हते,
तेव्हां मीं जन्म पावलों.
- २५ पर्वत स्थापित झाल्यापूर्वीं,
डोंगरांपूर्वीं, मला निर्माण केलें;
- २६ त्या वेळापर्यंत त्यानें पृथ्वी, शेते व पृथ्वीचा
धूलिसंचय हीं निर्माण केलीं नव्हतीं.
- २७ त्यानें आकाश स्थापिलें तेव्हां मी होतें;
जेव्हां त्यानें जलाशयाची चकाकार मर्यादा ठरविली;
- २८ जेव्हां त्यानें वरतीं अंतराल दृढ केलें;
जेव्हां जलाशयाचे झरे जोरानें बाहूं लागले;
- २९ जलांनीं त्याची आज्ञा उल्लंघून नये
म्हणून जेव्हां त्यानें समुद्राला मर्यादा घालून दिली;
जेव्हां त्यानें पृथ्वीचे पाये रेखिले;
- ३० तेव्हां मी त्याच्यापाशीं कुशल कारागीर होतें;
मी त्याला नित्य आनंददायी होतें;
त्याच्यासमोर मी सर्वदा हर्ष पावत असैं;
- ३१ त्याच्या पृथ्वीवर मी हर्ष करीं;
मनुष्यजातीच्या ठायीं मी आनंद पावें.
- ३२ तर आतां माझ्या मुलांनो, माझें ऐका;
जे माझ्या मार्गांनीं चालतात ते धन्य होत;

- ३३ बोध ऐकून शहाणे व्हा,
त्याचा अब्देर करूं नका.
- ३४ जो माझ्या दाराशीं नित्य जागत राहून,
माझ्या दारांच्या खांबांजवळ उभा राहून माझें
ऐकतो तो धन्य.
- ३५ कारण ज्याला मी प्राप्त होतें,
त्याला जीवन प्राप्त होतें,
आणि त्याला परमेश्वराची दया प्राप्त होते;
- ३६ परंतु जो मला चुकतो तो आपल्या जिवाची हानि
करून घेतो;
जे माझा द्वेष करितात त्या सर्वांला मरण प्रिय आहे.

- १ ज्ञानानें आपलें घर बांधिलें आहे;
त्यानें आपले सात खांब तयार केले आहेत.
- २ त्यानें आपले पशु कापिले आहेत;
त्यानें आपला द्राक्षारस मिसळला आहे,
आपलें मेजहि बाहून तयार केलें आहे.
- ३ त्यानें आपल्या दासी पाठविल्या आहेत,
तें नगराच्या उच्च स्थानावरून ओरडून म्हणतें,
- ४ जो कोणी भोळा आहे तो इकडे वळो;
जो बुद्धिहीन आहे त्याला तें म्हणतें,
- ५ ये, माझी भाकरी खा;
आणि मीं मिसळलेला द्राक्षारस पी.
- ६ भोळ्यांनो, तुम्ही आपलें भोळेपण सोडा व वांचा;
आणि सुज्ञतेच्या मार्गानें चाला.
- ७ जो धर्मनिंदकास वादंड करितो तो आपली
अप्रतिष्ठा करून घेतो;
जो दुर्जनाला बोल लावितो,
तो आपणाला कलंक लावून घेतो.
- ८ धर्मनिंदकाला बोल लावूं नको, लाविशील तर तो
तुझा द्वेष करील;
ज्ञान्याला तूं बोल लाविला, तर तूं त्याला प्रिय
होशील.
- ९ ज्ञान्याला बोध केला तर तो अधिक ज्ञानी होईल;

- धार्मिकाला बोध केला तर त्याचें ज्ञान वाढेल.
- १० परमेश्वराचें भय ज्ञानाचा आरंभ होय;
आणि परमपवित्राला ओळखणें हीच सुज्ञता होय.
- ११ कारण माझ्यामुळें तुझे दिवस बहुगुणित होतील,
तुझी आयुष्याची वर्षे अधिक होतील.
- १२ तूं ज्ञानी असलास तर तें तुझें तुला;
तूं धर्मनिंदा केली तर त्याचें फळ तूच भोगशील.
- १३ मूर्ख स्त्री गडबड करणारी असते;
ती भोळेपणाची केवळ मूर्ति असून तिला कांहीं
कळत नाही.
- १४ ती नगराच्या उच्च स्थानीं आपल्या घराच्या
दाराजवळ
आसनावर बसून राहते;
- १५ आणि कोणी आपल्या वाटेनें नीट जाणारा
तिच्याजवळून जाऊं लागला म्हणजे
- १६ ती म्हणते, जो कोणी भोळा आहे तो इकडे वळो;
जो कोणी बुद्धिहीन असतो त्याला ती म्हणते,
- १७ चोरिलेलें पाणी गोड लागतें,
चोरून खावेली भाकरी रुचकर लागते;
- १८ पण तेथें मेलेले आहेत,
तिचे आमंत्रित अधोलोकाच्या खोल स्थानीं आहेत,
हें त्याला समजत नाही;

१ शलमोनाचीं नीतिसूत्रें:

- १० मुलगा शहाणा तर बाप सुखी,
मुलगा मूर्ख तर आई दुःखी.
- २ दुष्टाईनें मिळविलेली संपत्ति हितकर नाही,
पण धार्मिकता मरणापासून मुक्त करिते.
- ३ परमेश्वर धार्मिकाच्या जीवाची उपासमार होऊं देत
नाहीं,
पण तो दुर्जनांच्या कामना व्यर्थ करितो.
- ४ सैल हातानें काम करणारा दरिद्री होतो,
परंतु उद्योगाचा हात धन मिळवितो.

- ५ उन्हाळ्यांत जमवाजमव करितो तो मुलगा शहाणा
होय;
जो मुलगा हंगामाच्या वेळीं झोपेंत गुंग असतो
त्याचें तें वाणें लज्जास्पद होय.
- ६ धार्मिकाच्या मस्तकीं आशीर्वाद असतात;
दुर्जनांचें मुख बलात्कारानें व्याप्त असतें.
- ७ धार्मिकाच्या स्मरणानें धन्यता वाटते;
दुर्जनांचें नांव वाईट होऊन जातें.
- ८ सुज्ञ मनाचा इसम आज्ञा मान्य करितो;
वाचाळ मूर्ख अधःपात पावतो.
- ९ सात्त्विकपणें चालणारा निर्भयपणें चालतो;
कुटिल मार्गानें चालणारा कळून येईल.
- १० जो डोळे मिचकावितो तो दुःखास कारण होतो;
वाचाळ मूर्ख अधःपात पावतो.
- ११ धार्मिकाचें मुख जीवनाचा झरा आहे;
दुर्जनांचें मुख बलात्कारानें व्याप्त असतें.
- १२ द्वेष कलह उत्पन्न करितो;
प्रीति सर्व अपराधांवर झांकण धालिते.
- १३ विवेकशीलाच्या वाणींत ज्ञान असतें,
पण जो अकलशून्य असतो त्याच्या पाठीस
काठीच योग्य आहे.
- १४ शहाणे जन ज्ञानसंग्रह करितात,
परंतु मूर्खाचें तोंड म्हटलें म्हणजे साक्षात् अरिष्ट होय.
- १५ धनवानाचें धन हें त्याचें बळकट नगर होय,
परंतु गरिबांचा नाश त्यांच्या दारिद्र्यांत आहे.
- १६ धार्मिकाचा उद्योग जीवनप्रद आहे;
दुर्जनाची समृद्धि पापाला कारण होते.
- १७ बोधाकडे लक्ष पुरविणारा जीवनाच्या मार्गांत असतो,
परंतु शिक्षण सोडणारा भ्रान्त होतो.
- १८ गुप्तपणें द्वेष करणाऱ्याची वाणी असत्य असते,
आणि चहाडी करणारा मूर्ख असतो.
- १९ फार वाचाळता असली म्हणजे पापाला तोटा नाही,
पण जो आपली वाणी स्वाधीन ठेवितो तो शहाणा.
- २० धार्मिकांची जिह्वा उत्कृष्ट रुप्यासारखी आहे;
दुर्जनांचें हृदय कवडीमोल आहे.

- २१ धार्मिकाची वाणी बहुतांचें पोषण करिते,
परंतु मूर्ख अकल नसल्यामुळें मरतात.
- २२ परमेश्वराचा आशीर्वाद समृद्धि देतो,
तिच्याबरोबर तो आणखी कष्ट देत नाही.
- २३ मूर्खाला दुष्कर्म करण्यांत मौज वाटते,
तशी सुज्ञाला ज्ञानांत वाटते.
- २४ दुर्जन ज्याला भितो तें त्याजवर येईल,
आणि धार्मिकांची इच्छा पूर्ण होते.
- २५ वावटळीच्या सपाठ्यानें दुर्जन नाहीसा होतो,
पण धार्मिक सर्वकाळ टिकणाऱ्या पायासारखा आहे.
- २६ जशी आंब दांतांस, जसा धूर डोळ्यांस,
तसा सुस्त मनुष्य त्याला पाठविणाऱ्यांस आहे.
- २७ परमेश्वराचें भय आयुष्य वाढवितें,
पण दुर्जनांचीं वर्षे कमी होतात.
- २८ धार्मिकांची आशा आनंदप्रद होईल,
पण दुर्जनांची अपेक्षा नष्ट होईल.
- २९ परमेश्वराचा मार्ग सालिकाला दुर्गरूप आहे,
पण दुष्कर्म करणाऱ्यांस तो नाशकारक आहे,
- ३० धार्मिक कधीहि ढळणार नाही,
पण दुर्जन देशांत वसणार नाही.
- ३१ धार्मिकाच्या मुखावाटे ज्ञान निघतें,
पण उन्मत्त जिह्वा छोटली जाईल.
- ३२ धार्मिकाच्या वाणीला जें कांहीं प्राद्य आहे तेंच कळतें,
पण दुर्जनांचें मुख उन्मत्तपणा वदतें.

११

- १ खोठ्या तागडीचा परमेश्वराला वीट आहे,
पण खरें वजन त्याला प्रिय आहे.
- २ गर्व झाला कीं अप्रतिष्ठा आलीच,
पण नम्रजनांच्या ठायीं ज्ञान असतें.

- ३ सरळांचा सालिकपणा त्यांला संभाळून नेतो,
कपटी इसमांचा कुटिलपणा त्यांचा नाश करितो.
- ४ क्रोधाच्या समयीं धन उपयोगीं पडत नाही,
पण धार्मिकता मृत्यूपासून सोडविते.
- ५ सालिकांची धार्मिकता त्यांचा मार्ग नीट करिते,
पण दुर्जन आपल्या दुष्टतेनें पतन पावेल.
- ६ सरळांची धार्मिकता त्यांला सोडवील,

पण जे कपटानें वर्ततात ते आपल्या दुष्कृतीनेंच
बद्ध होतील.

- ७ दुर्जन मेला म्हणजे त्याची अपेक्षा नष्ट होईल,
आणि बलाविषयींचा भरंवसा नाहीसा होईल.
- ८ धार्मिक संकटांतून मुक्त होतो,
आणि त्याच्या जागीं दुर्जन सांपडतो.
- ९ अधर्मी आपल्या तोंडानें आपल्या शेजाऱ्याचा
नाश करितो,
पण धार्मिक आपल्या ज्ञानानें मुक्त होतो.
- १० धार्मिकाचें कुशल असतें तेव्हां नगर उल्लास पावतें;
दुर्जन नाश पावतात तेव्हां उत्साह होतो.
- ११ सरळांच्या आशीर्वादानें नगराची उन्नति होते,
पण दुर्जनांच्या मुखानें त्याचा विध्वंस होतो.
- १२ जो आपल्या शेजाऱ्याला तुच्छ मानितो तो बुद्धि-
शून्य होय,
पण सुज्ञ मनुष्य मौन धारण करितो.
- १३ लावालावी करीत फिरणारा गुप्त गोष्टी उघड करितो,
पण ज्याच्या चित्तीं इमान वसतें तो गोष्ट गुप्त ठेवितो.
- १४ शहाणा मार्गदर्शक नसल्यामुळें लोकांचा अधःपात
होतो,
पण सुमंत्री बहुत असले म्हणजे कल्याण होतें.
- १५ परक्याला जामीन राहिल तो पस्तावेल,
पण हातावर हात देणारांचा ज्याला तिटकारा आहे
तो निर्भय राहतो.
- १६ कृपाळू स्त्री सन्मान संपादिते, •
आणि बलात्कारी इसम धन संपादितो.
- १७ दयाळू मनुष्य आपल्या जिवाचें हित करितो,
पण निर्दय स्वतांवर संकट आणितो.
- १८ दुर्जन वेतन मिळवितो तें बेभरंवशाचें असतें,
परंतु जो नीति पेरितो त्याचें वेतन खात्रीचें असतें.
- १९ ज्याच्या ठायीं अढळ नीति असते त्याला जीवन
प्राप्त होतें;
जो दुष्कर्मामार्गे लागतो तो आपणावर मृत्यु आणितो.
- २० जे मनाचे कुटिल असतात त्यांचा परमेश्वराला वीट
आहे,

- पण ज्याचा मार्ग सालिकतेचा आहे त्यास त्या-
बद्दल आनंद वाटतो.
- २१ दुर्जनाला शिक्षा चुकणार नाहीं हैं मी टाळी देऊन
सांगितों,
- पण धार्मिकांच्या वंशजांची मुक्तता होईल.
- २२ डुकराच्या नाकांत जशी सोन्याची नथ,
तशी तारतम्य नसलेली सुंदर स्त्री समजावी.
- २३ धार्मिकांची इच्छा शुभच असते;
दुर्जनांची अपेक्षा रोषरूप आहे.
- २४ एक इसम व्यय करितो तरी त्याची वृद्धिच होते,
एक वाजवीपेक्षां फाजील काटकसर करितो,
तरी तो भिकेस लागतो.
- २५ उदार मनाचा समृद्ध होतो;
जो पाणी पाजितो त्याला स्वतांला पाजितील.
- २६ जो धान्य अडवून ठेवितो त्याला लोक शाप देतात;
जो तें विकितो त्याच्या मस्तकीं आशीर्वाद येईल.
- २७ जो झटून हित साधूं पाहतो तो कृपाप्रसाद साधितो;
जो अरिष्टाच्या शोधांत असतो त्याला तेंच प्राप्त
होईल.
- २८ जो आपल्या धनावर भरंवसा ठेवितो तो पडेल,
पण धार्मिक नव्या पालवीप्रमाणें टवटवीत होईल.
- २९ जो घराच्यांस दुःख देतो त्याच्या वांट्याला वारा येईल;
मूर्ख मनुष्य शहाण्याचा चाकर होईल.
- ३० धार्मिकांचें फळ जीवनाचा वृक्ष होय,
आणि जो ज्ञानी असतो तो जिवांस वश करितो.
- ३१ पाहा, धार्मिकाला पृथ्वीवर त्याच्या कर्मांचें फळ
मिळतें;
तर मग दुर्जनाला व पातक्याला किती तरी जास्त
मिळेल!
- १ ज्याला ज्ञान प्रिय, त्याला शिक्षण प्रिय;
पण जो वागदंड तुच्छ लेखितो तो पशुतुल्य
होय.
- २ सर्जनाला परमेश्वराचा प्रसाद घडतो,
परंतु दुष्टपणाच्या युक्ति योजनाच्याला तो दोषी
ठरवितो.

१२

- ३ मनुष्य दुष्टतेनें स्थिर होत नाहीं,
पण धार्मिकांचें मूळ ढळत नाहीं.
- ४ सद्गुणी स्त्री आपल्या पतीला मुकुट आहे,
पण लाज आणणारी स्त्री त्याचीं हाईं सड-
विणारी आहे.
- ५ धार्मिकांचे विचार यथान्याय असतात;
दुर्जनांच्या मसलती कपटाच्या असतात.
- ६ दुर्जनांचें भाषण रक्तपातासाठीं टपून बसलेलें असतें,
पण सरळांचें मुख त्यांस सोडवील.
- ७ दुर्जन उलथे पडून नष्ट होतात,
परंतु धार्मिकांचें घर टिकतें.
- ८ मनुष्याची प्रशंसा त्याच्या सुज्ञतेप्रमाणें होते,
पण ज्याचें हृदय कुटिल असतें त्याचा तिरस्कार होतो.
- ९ जो आपणास प्रतिष्ठित समजतो पण अज्ञाला
मोताद असतो
त्यापेक्षां ज्याची प्रतिष्ठा बेताची असून ज्याच्या
पदरीं सेवक असतो तो चांगला समजावयाचा.
- १० धार्मिक मनुष्य आपल्या पशूच्या जिवाकडे लक्ष देतो;
पण दुर्जनांचें अंतर्ग्राम क्रूर असतें.
- ११ जो आपलें शेत स्वतः करितो त्याला भरपूर
अन्न मिळतें,
परंतु जो निरर्थक गोष्टींमागें लागतो तो अकल-
शून्य होय.
- १२ दुष्ट लोकांस मिळणाऱ्या लुटीची इच्छा दुर्जन करितो,
परंतु धार्मिकांचें मूळ फळ देतें.
- १३ मुखांतील वाणीचा अपराध दुर्जनाला पाश आहे;
परंतु धार्मिक संकटांतून निभावतो.
- १४ आपल्या मुखांतून निघालेल्या गोष्टींच्या योगें
मनुष्य तृप्त होतो,
आणि मनुष्याला आपल्या हातच्या कर्मांचें प्रतिफल
मिळतें.
- १५ मूर्खाचा मार्ग त्याच्या दृष्टीनें नीट आहे,
पण जो सुज्ञ असतो तो उपदेश ऐकतो.
- १६ मूर्खाची तळमळ तत्काळ कळते;
शहाणा आपली लाज झांकून ठेवितो.

- १७ ज्याच्या तोंडून सत्याचे उद्गार श्वासाप्रमाणे बाहेर पडतात तो न्याय्यत्व प्रकट करितो,
परंतु असत्य साक्षी कपट उच्चारितो.
- १८ कोणी असा असतो की तरवार भोसकावी तसें
अविचाराचें भाषण करितो,
परंतु सुज्ञांची जिव्हा आरोग्यदायी आहे.
- १९ सत्याची वाणी सर्वकाळ टिकेल;
असत्य बोलणारी जिव्हा केवळ क्षणिक आहे.
- २० वाईट योजनांच्याच्या अंतःकरणांत कपट असतें,
परंतु शांतीची मसलत देणाऱ्यांच्या मनांत हर्ष
असतो.
- २१ धार्मिकाला विपत्ति येत नाही,
पण दुर्जन अरिष्टांनीं व्याप्त होतील.
- २२ असत्य वाणी परमेश्वराला वीट आणिते,
परंतु सत्यानें वागणारे त्यास आनंद देतात.
- २३ शहाणा मनुष्य ज्ञान लपवून ठेवितो,
परंतु मूर्खाचें मन मूर्खपणाचा पुकारा करितें.
- २४ उद्योग्यांच्या हातीं अधिकार येतो,
पण जे आळशी आहेत त्यांना दास्य प्राप्त होतें.
- २५ मनुष्याचें मन चिंतेंतें दबून जातें,
परंतु गोड शब्द त्याला आनंदित करितो.
- २६ धार्मिक आपल्या शेजाऱ्याला मार्ग दाखवितो,
पण दुर्जनांचा मार्ग लोकांस बहूकवितो.
- २७ आळस आपली शिकार धरीत नाही,
पण उद्योग मनुष्याचें मोलवान् धन आहे.
- २८ न्याय्यत्वाच्या मार्गांत जीवन आहे;
त्याच्या वाटेत मरण नाही.

१३

- १ सुज्ञ पुत्र बापाचें शिक्षण ऐकतो,
पण धर्मनिंदक वाग्दंडाला मोजीत नाही.
- २ तोंडच्या शब्दांनीं मनुष्य स्वतः चांगलें
फल भोगितो,
पण कपटी इसमांच्या जिवाला बलात्काररूप फल
मिलतें;
- ३ जो आपलें तोंड संभाळितो तो आपला जीव राखितो;
जो आपले ओठ वासतो त्याच्यावर अरिष्ट येतें.

- ४ आळशाच्या जिवाला हांव असते तरी त्याला कांहीं
मिलत नाही;
उद्योग्याचा जीव पुष्ट होतो.
- ५ धार्मिकाला असत्याचा तिटकारा असतो,
परंतु दुर्जन अप्रतिष्ठा व निंदा यांस कारण होतो.
- ६ धार्मिकता सालिक मार्गानें चालणाऱ्याचें रक्षण
करिते;
दुष्टता पातक्यास उताणा पाडिते.
- ७ कित्येक असे आहेत कीं ते श्रीमंतीचा आव घालि-
तात तरी त्यांच्याजवळ कांहींएक नसतें;
कित्येक असे आहेत कीं ते गरिबी दाखवितात
तरी त्यांच्यापाशीं बहुत धन असतें.
- ८ मनुष्याच्या जिवाची खंडणी त्याचें द्रव्य होय,
परंतु दरिद्राला धमकी एकावी लागत नाही.
- ९ धार्मिकांची ज्योति प्रज्वलित असते;
दुर्जनांचा दीप मालवतो.
- १० गर्धामुळें भांडणें मात्र होतात,
पण चांगली मसलत घेणाऱ्याजवळ ज्ञान असतें.
- ११ घाईनें मिळविलेलें धन क्षय पावतें,
परंतु जो मूठ मूठ साठवितो त्याचें धन वृद्धि पावतें.
- १२ आशा लांबणीवर पडली असतां अंतःकरण कष्टी होतें,
पण इष्टप्राप्ति जीवनाचा वृक्ष आहे.
- १३ वचन तुच्छ मानणारा स्वतांवर अनर्थ आणितो,
पण आज्ञेचा धाक वाळगणाऱ्यास चांगलें प्रतिफल
मिलतें.
- १४ सुज्ञाचा बोध जीवनाचा झरा आहे,
तो मृत्युपाश चुकवितो.
- १५ समंजसपणानें कृपा संपादितो येते,
पण कपटी इसमांचा मार्ग खडतर असतो.
- १६ प्रत्येक शहाणा मनुष्य अकलेनें काम करितो,
पण मूर्ख मनुष्य मूर्खतेचा पसारा मांडितो;
- १७ दुष्ट जासूद संकटांत पडतो;
पण विश्वासू वकील हा एक औषधी आहे.
- १८ बोधाचा अग्नेर करणाऱ्याला दारिद्र्य व लज्जा हीं
प्राप्त होतात,

- परंतु वादंड ऐकणारा सन्मान पावतो.
- १९ इच्छातृप्ति जिवाला गोड वाटते,
पण वाईट सोडून देण्याचा मूर्खाला वीट आहे.
- २० सुज्ञाची सोबत धर म्हणजे सुज्ञ होशील;
मूर्खाचा सोबती कष्ट पावतो.
- २१ पाण्याच्या पाठीस अरिष्ट लागतें,
पण धार्मिकास कल्याणरूप प्रतिफल मिळतें.
- २२ चांगला मनुष्य आपल्या पुत्रपौत्रांस वतन ठेवितो,
पण पाण्याचें धन धार्मिकासाठीं सांठविलेलें असतें.
- २३ गरिबांचें नांगरलेलें शेत विपुल अन्न देतें;
तरी अन्यायामुळें कित्येकांचा नाशहि होतो.
- २४ जो आपली छडी आवरितो तो आपल्या मुलाचा वैरी होय,
पण जो वेळींच त्याला शिक्षा करितो तो त्याजवर प्रीति करणारा होय.
- २५ धार्मिक पोटभर जेवितो,
परंतु दुर्जनाचें पोट रितें राहतें.
- १ प्रत्येक सुज्ञ स्त्री आपलें घर बांधिते;
१४ पण मूर्ख स्त्री आपल्या हातांनीं तें पाडून टाकिते.
- २ जो सरळपणें चालतो तो परमेश्वराचें भय धरितो,
पण ज्याचा मार्ग कुटिल असतो तो त्याला तुच्छ मानितो.
- ३ मूर्खाच्या तोंडींच गर्वाची काठी असते,
पण सुज्ञाची वाणी त्याचें रक्षण करिते.
- ४ बैल नसले तर गोठा स्वच्छ राहतो,
पण बैलाच्या बलानें धनसमृद्धि होते.
- ५ विश्वासू साक्षी खोटें बोलत नाही;
खोटा साक्षी मुखानें असत्य वदतो.
- ६ धर्मेनिंदक ज्ञानाचा शोध करितो, पण व्यर्थ;
समंजसाला ज्ञानप्राप्ति सोपी असते.
- ७ मूर्ख मनुष्याच्या वाऱ्यास जाळं नको,
कारण त्याच्या ठायीं तुला ज्ञानाची वाणी आढळणार नाही.

- ८ शहाण्यानें आपला मार्ग जाणणें यांत त्याची सुज्ञता असते,
पण मूढांची मूढता कपटरूप होय.
- ९ मूर्खाला अपराध करणें म्हणजे शस्त्र वाटते,
परंतु सरळांत परस्पर प्रेमभाव असतो.
- १० हृदयाला आपल्या ठायींच्या खेदाची जाणीव असते,
आणि परक्याला त्याच्या आनंदाच्या आड येववत नाही.
- ११ दुर्जनांचें घर कोसळतें,
सरळांचा तंबू चांगला राहतो.
- १२ मनुष्याला एक मार्ग सरळ दिसतो,
पण त्याच्या शेवटास मृत्युपथ फुटतात.
- १३ हसतानादेखील हृदय खिन्न असतें,
आणि हर्षाचा शेवट दुःखांत होतो.
- १४ भ्रांत चित्ताचा मनुष्य आपल्या वर्तनाचें फळ भोगितो,
आणि सत्पुरुष आपल्या ठायीं तृप्त असतो.
- १५ भोळा प्रत्येक शब्दावर विश्वास ठेवितो;
शहाणा नीट पाहून पाऊल टाकितो.
- १६ सुज्ञ धाक बाळगून वाईट सोडून देतो;
मूर्ख उन्मत्त होऊन बेपर्वा बनतो;
- १७ शीघ्रक्रोपी मूर्खपणा करितो;
दुष्ट संकल्प योजनाऱ्याचा लोक द्वेष करितात.
- १८ भोळे मूर्खतारूप वतन पावतात,
पण शहाणे ज्ञानरूप मुकुट धारण करितात.
- १९ दुर्जन सज्जनांपुढें नमतात,
दुष्ट लोक धार्मिकाच्या दारापुढें नमतात.
- २० गरिबाचा द्वेष त्याचा शेजारीहि करितो,
पण श्रीमंताला चाहणारे बहुत असतात.
- २१ जो आपल्या शेजाऱ्याचा तिरस्कार करितो तो पापी होय,
पण गरिबांवर दया करितो तो धन्य होय.
- २२ दुष्टपणाची मसलत करणारे भ्रांत नव्हत काय ?
चांगल्याची मसलत करणाऱ्यांस दया व सत्य हीं प्राप्त होतात.

- २३ सर्वे श्रमांत लाभ आहे,
पण तोंडाच्या वटवटीनें दारिद्र्य येतें.
- २४ सुज्ञांचें धन त्यांचा मुकुट आहे;
मूर्खांची मूर्खता केवळ मूर्खताच राहते.
- २५ खरा साक्षी लोकांचे प्राण सोडवितो;
पण जो आपल्या मुखावाटे लबाडी उच्चारितो तो
दगलबाजी करितो.
- २६ परमेश्वराचें भय धरिल्यानें श्रद्धा दृढ होते;
आणि ज्यांच्या ठायीं श्रद्धा असते त्यांच्या मुलांस
ती आश्रयस्थान होते.
- २७ परमेश्वराचें भय जीवनाचा झरा होय,
तें मृत्युपाश चुकवितें.
- २८ प्रजावृद्धींत राजाचें वैभव असतें;
प्रजा नसल्यानें अधिपतीचा नाश होतो.
- २९ ज्याला लौकर क्रोध येत नाही तो महाबुद्धिमान
होय;
उतावळ्या स्वभावाचा माणूस मूर्खता प्रकट करितो.
- ३० शांत अंतःकरण देहाचें जीवन आहे,
पण मत्सरानें हाडें कुजतात.
- ३१ जो गरिबाला छळितो तो आपल्या उत्पन्नकर्त्याचा
अवमान करितो,
पण जो गरजवंतावर दया करितो तो त्याचा
सन्मान करितो.
- ३२ विपत्ति आली असतां दुर्जन चीत होतो,
पण धार्मिकास मरणसमयींहि उमेद असते.
- ३३ बुद्धिमानाच्या अंतःकरणांत ज्ञान स्थिर असतें,
पण मूर्खांच्या अंतर्गामींची गोष्ट तेव्हांच कळते.
- ३४ धार्मिकता राष्ट्राची उन्नति करिते;
पापानें प्रजेची अप्रतिष्ठा होते.
- ३५ शहाण्या सेवकावर राजाचा प्रसाद होतो,
पण निर्लज्जपणें वागणाऱ्यावर तो रुष्ट होतो.
- १ मुहु उत्तराचें कोपाचें निवारण होतें;
कठोर शब्दानें क्रोध उत्तेजित होतो.
- २ सुज्ञांची जिव्हा सुज्ञान वदते.
मूर्खांच्या मुखांतून मूर्खता बाहेर पडते.

- ३ परमेश्वराचे नेत्र सर्वत्र आहेत,
ते बरेंवाईट पाहत असतात,
- ४ जिव्हेची सौम्यता जीवनाचा वृक्ष आहे,
पण तिची कुटिलता अंतःकरण विदारिते.
- ५ मूर्ख आपल्या बापाचें शिक्षण तुच्छ मानितो;
वागदंड लक्षांत ठेवितो तो शहाणा होतो.
- ६ धार्मिकाच्या गृहांत मोठें भांडार असतें;
दुर्जनाच्या मिळकतींत उपद्रव असतो.
- ७ ज्ञान्यांची वाणी विद्येचा प्रसार करिते;
मूर्खांचें हृदय स्थिर नसतें.
- ८ दुर्जनांचा यज्ञ परमेश्वराला वीट आणितो,
परंतु सरळांची प्रार्थना त्याला आनंदविते.
- ९ दुर्जनाचा मार्ग परमेश्वराला वीट आणितो,
पण जो नीतीला अनुसरतो तो त्याला प्रिय आहे.
- १० जो सन्मार्ग सोडितो त्याला भारी शासन होतें;
जो वागदंडाचा तिटकारा करितो तो मरेल.
- ११ अधोलोक आणि विनाशस्थान हीं परमेश्वराच्या
दृष्टीपुढें आहेत;
तर मग मनुष्यजातीचीं अंतःकरणें त्याच्या दृष्टीपुढें
किती जास्त असलीं पाहिजेत !
- १२ धर्मनिंदकाला वागदंड आवडत नाही;
तो ज्ञान्यांकडे जात नाही.
- १३ आनंदी मन मुख प्रसन्न करितें;
मनांतील खेदानें हृदय भंग पावतें.
- १४ बुद्धिमानाचें मन ज्ञानाचा शोध करितें;
मूर्खांचें मुख मूर्खता भक्षितें.
- १५ दुःखप्रस्ताला सर्व दिवस वाईट असतात,
पण ज्याचें हृदय आनंदी असतें त्याला सदा
मेजवानी असते.
- १६ बहुत धन असून त्याच्याबद्दल दगदग सोसावी
लागणें यापेक्षां
तें थोडकें असून परमेश्वराचें भय बाळगणें हें बरें;
१७ पोसलेल्या बैलाची मेजवानी देऊन मनांत द्वेष
वागविणें,

१ मुलांतः अबोधन

यापेक्षां प्रेमाची भाजीभाकरी बरी.

- १८ तापट मनुष्य तंटा उपस्थित करितो;
मंदकोथ झगडा शमवितो;
- १९ आळशाची वाट कांटेरी कुंपणासारखी असते,
पण सरळांची वाट राजमार्ग बनते.
- २० शहाणा मुलगा बापाला आनंदवितो;
मूर्ख मनुष्य आपल्या आईला तुच्छ मानितो.
- २१ बुद्धिहीन इसम मूर्खपणांतच आनंद मानितो;
समंजस मनुष्य सरळ मार्गानें जातो.
- २२ मसलत मिळाली नाही म्हणजे बेत निष्फळ होतात;
मसलत देणारे पुष्कळ असले म्हणजे ते सिद्धीस
जातात.
- २३ मनुष्य आपल्या तोंडच्या समर्पक उत्तरानें आनंद
पावतो;
समयोचित बोल किती उत्तम !
- २४ सुज्ञ इसमानें खालीं अधोलोकास जाऊं नये म्हणून
त्याचा जीवनमार्ग वर जातो.
- २५ परमेश्वर गर्विष्ठांचें घर जमीनदोस्त करितो,
पण विधवेची मेर कायम राखितो.
- २६ परमेश्वराला दुष्ट कल्पनांचा वीट आहे.
पण ममतेचीं वचनं त्याच्या दृष्टीनें शुद्ध आहेत.
- २७ धनलोभी आपल्या कुटुंबाला त्रास देतो,
पण ज्याला लांचेचा तिटकारा असतो तो वांचतो.
- २८ धार्मिक मनुष्य विचार करून उत्तर देतो,
पण दुर्जनाचें मुख वाईट गोष्टी बाहेर टाकितें.
- २९ परमेश्वर दुर्जनांपासून दूर राहतो,
पण तो धार्मिकांची प्रार्थना ऐकितो.
- ३० नेत्रांचें तेज अंतःकरणाला उल्लासवितें;
चांगलें वर्तमान हाडें पुष्ट करितें.
- ३१ जीवनाच्या शिक्षणाकडे जो कान देतो
तो ज्ञान्यांमध्ये वस्ती करितो.
- ३२ जो शिक्षण अव्हेरितो तो आपल्या जिवाला तुच्छ-
लेखितो;
जो वागदंड ऐकून घेतो तो ज्ञान मिळवितो.
- ३३ परमेश्वराचें भय हें सुज्ञतेचें शिक्षण होय;

आधीं नम्रता मग मान्यता.

- १ मनांत योजना करणें मनुष्याच्या हातचें
आहे,
पण जिव्हेनें उत्तर देणें परमेश्वराकडचें आहे;
- २ मनुष्याचे सर्व मार्ग त्याच्या दृष्टीनें शुद्ध असतात,
पण परमेश्वर आत्मे तोलून पाहतो.
- ३ आपलीं सर्व कार्यें परमेश्वरावर सोप,
म्हणजे तुझे बेत सिद्धीस जातील.
- ४ परमेश्वरानें सर्व कांहीं विशेष उद्देशानें निर्माण
केलें आहे,
दुर्जनदेखील अरिष्टाच्या दिवसासाठीं केलेला आहे.
- ५ प्रत्येक गर्विष्ठ मनाच्या मनुष्याचा परमेश्वराला वीट
येतो;
त्याला शिक्षा झाल्यावांचून राहणार नाही हें मी
टाळी देऊन सांगतों.
- ६ दया व सत्य यांच्या योगानें पापाचें क्षालन होतें,
आणि परमेश्वराचें भय बाळगिल्यानें मनुष्यें
दुष्कर्मांपासून दूर राहतात.
- ७ मनुष्याचे मार्ग परमेश्वराला आवडले
म्हणजे तो त्याच्या शत्रूस त्याच्याशीं समेट
करावयास लावितो.
- ८ अन्यायानें मिळविलेल्या मोठ्या मिळकतीहून,
न्यायानें कमविलेलें थोडें बरें.
- ९ मनुष्याचें मन मार्ग योजितें,
पण परमेश्वर त्याच्या पावलांस मार्ग दाखवितो.
- १० राजाच्या तोंडचे शब्द देववचन आहेत,
न्याय करितांना त्याचें मुख अन्याय करित नाही.
- ११ खरी तागडी व खरी पारडी परमेश्वराचीं आहेत;
पिशवींतील सर्व वजनं त्यांचीच आहेत,
- १२ दुष्कर्म करणें राजांस अमंगल आहे;
कारण गादी धर्मानेंच स्थिर राहते.
- १३ धार्मिकतेची वाणी राजांस आनंद देणारी आहे,
यथान्याय बोलणाऱ्यावर ते प्रेम करितात.
- १४ राजाचा संताप मृत्युदूतांसारखा आहे;
सुज्ञ मनुष्य त्याचें शमन करितो.

- १५ राजाच्या मुखतेजांत जीवन आहे;
त्याची प्रसन्नता सरत्या पावसाच्या मेघासारखी आहे.
- १६ ज्ञानप्राप्ति उत्कृष्ट सोन्यापेक्षां किती उत्तम आहे !
सुज्ञता संपादन करणें रूपापेक्षां इष्ट आहे.
- १७ दुष्कर्मापासून दूर राहणें हा सरळांचा धोपट-
मार्ग होय;
जो आपला मार्ग धरून राहतो तो आपला जीव राखितो.
- १८ गर्व झाला कीं नाश ठेवलेला;
मनाचा ताठा अधःपाताचें मूळ होय.
- १९ गर्विष्ठांबरोबर राहून लूट वांटून घेण्यापेक्षां
दीनांबरोबर नम्रचित्त असणें बरें.
- २० जो वचनाकडे लक्ष पुरवितो त्याचें कल्याण होतें;
जो परमेश्वरावर भाव ठेवितो तो धन्य.
- २१ जो मनाचा सुज्ञ त्याला समजस म्हणतात,
मधुर वाणीनें शिक्षणाचा संस्कार अधिक होतो.
- २२ ज्याच्या ठायीं सुज्ञता असते त्याला ती जीवनाच्या
ज्ञान्याप्रमाणें होय,
पण मूर्खाची मूर्खता हीच त्यांचें शासन होय.
- २३ ज्ञान्याच्या हृदयापासून त्याच्या मुखास शिक्षण
मिलतें;
तें त्यांच्या वाणींत ज्ञानाची भर घालितें.
- २४ समतेचीं वचनें मधाच्या पोळ्यासारखीं
मनाला गोड व हाडांस आरोग्य देणारीं आहेत.
- २५ मनुष्याला एक मार्ग सरळ दिसतो,
पण त्याच्या शेवटास मृत्युपथ फुटतात.
- २६ मजुराची क्षुधा त्याच्याहातून मजुरी करविते,
कारण त्याचें तोंड त्याला ती करावयास लावितें.
- २७ अधम कुयुक्ति उकरून काढितो;
त्याच्या वाणींत जशी काय जळती आग असते.
- २८ कुटिल मनुष्य वैमनस्य पसरितो;
कानास लागणारा मोठ्या स्नेह्यांत फूट पाडितो.
- २९ उद्दाम मनुष्य आपल्या शेजाऱ्याला भुलथाप देऊन
कुमार्गीस लावितो.

- ३० कुटिल कल्पना योजण्याला जो डोळे मिचकावितो
व ओठ चावितो तो दुष्कर्म घडवून आणितो.
- ३१ पिकलेले केस शोभेचा मुकुट होत;
धर्ममार्गीनें चालल्यानें तो प्राप्त होतो.
- ३२ ज्याला लौकर क्रोध येत नाही तो पराक्रम करणा-
ऱ्यापेक्षां श्रेष्ठ होय;
आत्मसंयमन करणारा नगर जिंकणाऱ्यापेक्षां
श्रेष्ठ होय.
- ३३ पदरांत चिठ्ठा टाकिताना,
पण सर्व योजना परमेश्वराकडून होते.
- १ एकाद्या घरांत मेजवानीची चंगळ असून
त्यांत कलह असला
तर त्यापेक्षां शांति असून कोरडा तुकडा
मिळाला तरी तो बरा.
- २ शहाणा सेवक लज्जा आणणाऱ्या मुलावर हुकमत
चालवील,
व भाऊवंदांच्या वतनाचा विभागी होईल.
- ३ रुपें मुशींत व सोनें भट्टींत तावून पाहतात,
पण परमेश्वर हृदये पारखितो.
- ४ दुष्कर्मी मनुष्य दुष्ट वाणी लक्ष देऊन ऐकतो;
लबाड मनुष्य उपद्रवी जिव्हेला कान देतो.
- ५ जो गरिबाची कुचेष्टा करितो तो उत्पन्न करणा-
ऱ्याचा अवमान करितो;
जो दुसऱ्याच्या विपत्तीनें आनंद पावतो त्याला
शिक्षा चुकणार नाही.
- ६ पुत्रपौत्र वृद्धांचा मुकुट होत;
मुलांची शोभा त्यांचे वडील होत;
- ७ उत्कृष्ट बोलणें मूर्खाला शोभत नाही;
मग खोटें बोलणें सरदारारास कसें शोभेल ?
- ८ घेणाऱ्याच्या दृष्टीनें लांच रत्नासारखी मोलवान्
आहे;
ज्या ज्या कामाकडे तो वळतो तें तो चातुर्यानें
करितो.
- ९ जो इतराच्या अपराधावर ज्ञांकण घालितो तो
प्रेमाची वृद्धि करितो;

पण जो गत गोष्टी घोकीत बसतो त्याला मित्र
अंतरतात.

- १० वागदंड समंजसाच्या मनावर ठसतो,
तसे शंभर फटके मूर्खाच्या मनावर ठसत नाहीत.
- ११ फितुरी मनुष्य केवळ बंड करू पाहतो,
म्हणून त्याजकडे निर्दय जासूद पाठविण्यांत
येईल.
- १२ जिची पोरीं चोरून नेली आहेत अशा अखलीची
गांठ पडलेली पुरवली,
पण मूर्खतेत खितपत असलेल्या मूर्खाची
गांठ न पडो.
- १३ जो बऱ्याची फेड वाईटानें करितो,
त्याच्या घरांतून अरिष्ट जाणार नाही.
- १४ कोणी धरणाला छिद्र पाडून पाणी वाहू द्यावें
त्याप्रमाणें भांडणाचा आरंभ होतो,
म्हणून भांडण पेटण्यापूर्वी बाचाबाची सोडून द्यावी.
- १५ दुष्टास निर्दोष ठरविणारा आणि धार्मिकास दोषी
ठरविणारा,
ह्या दोघांचाहि परमेश्वराला वीट येतो.
- १६ मूर्खाला बुद्धि नसता
ज्ञानाची खरेदी करण्याकरितां तो हातीं द्रव्य कां घेतो?
- १७ मित्र सर्व प्रसंगीं प्रेम करितो,
आणि विपत्कालासाठीं तो बंधु म्हणून निर्माण
झालेला असतो.
- १८ बुद्धिहीन मनुष्य आपल्या शेजाऱ्यासमक्ष,
ह्यातावर हात मारून जामीन होतो.
- १९ जो कलहप्रिय तो अपराधप्रिय असतो;
जो आपलें दार उंच करितो तो नाशाला आमंत्रण
देतो.
- २० ज्याचें चित्त उन्मत्त असतें त्याचें कल्याण होत नाही;
ज्याची जिव्हा कुटिल तो विपत्तींत पडतो.
- २१ मूर्खाला जन्म देतो तो दुःखाची जोड करितो;
मूर्खाच्या बापाला आनंद नाही.
- २२ आनंदी हृदय हें उत्कृष्ट औषध होय;
खिन्न हृदय हाडें शुष्क करितें.

- २३ न्यायमार्ग विपरीत करण्यासाठीं,
दुर्जन आपल्या उरानजीक ठेविलेली लांच काढून
देतो.
  - २४ जो समंजस असतो त्याचें ज्ञान डोळ्यांसमोर
असतें,
पण मूर्खाचे डोळे पृथ्वीच्या शेवटांकडे असतात.
  - २५ मूर्ख मुलगा आपल्या बापाला दुःख देतो
आणि आपल्या जन्मदात्रीला क्लेश देतो.
  - २६ धार्मिकास दंड करणें
व सरदारांस त्यांच्या सरळतेस्तव ताडण करणें
योग्य नाही.
  - २७ जो मित भाषण करितो त्याच्या अंगीं शहाणपण
असतें;
ज्याची वृत्ति शांत तो समंजस असतो.
  - २८ मौन धारण करणाऱ्या मूर्खालाहि शहाणा समजतात;
तो ओठ मिटून धरितो तेव्हां त्याला समंजस
मानितात.
- १८** १ जो फटकून राहतो तो आपली इच्छा पुरवूं
पाहतो,
व त्याला सगळ्या सुज्ञतेचा संताप येतो.
- २ मूर्खाला ज्ञानाचा संतोष वाटत नाही,
तर केवळ आपल्या मनांत जें 'काहीं आहे
तें प्रगट करण्यांतच त्याला संतोष वाटतो.
  - ३ जेथें दुष्ट तेथें तिरस्कार,
आणि जेथें अधमता तेथें निंदा.
  - ४ मनुष्याच्या तोंडचे शब्द खोल पाण्यासारखे आहेत,
ते वाहता ओढा व ज्ञानाचा द्वारा असे आहेत,
  - ५ दुर्जनाचा पक्ष धरून
धार्मिकाचा न्याय विपरीत करणें उचित नाही.
  - ६ मूर्ख कलहाला तोंड देतो;
त्याचें मुख चापटीला आमंत्रण करितें.
  - ७ मूर्खाचा नाश त्याच्या तोंडामुळें होतो.
त्याची वाणी त्याच्या जिवाला पाश होय.
  - ८ कानास लागणाऱ्याचे शब्द स्वादिष्ट पक्वान्नासारखे
आहेत,

ते अगदीं खोल पोटांत शिरतात.

- ९ आपल्या कामांत हयगय करणारा,
नासधूस करणाऱ्याचा भाऊ होय.
- १० परमेश्वराचें नाम बळकट दुर्ग आहे,
त्यांत धार्मिक धावत जाऊन निर्भय राहतो.
- ११ धनवानाचें धन त्याचें बळकट नगर आहे,
त्याच्या मते तें उंच तटासारखें आहे.
- १२ नाशापूर्वीं मनुष्याचें अंतःकरण गर्विष्ठ असतें;
आधीं नम्रता मग मान्यता.
- १३ ऐकून घेण्यापूर्वीं जो उत्तर देतो
त्याचें तें करणें मूर्खपणाचें व लज्जास्पद ठरतें.
- १४ मनुष्याचें चित्त आपला व्याधि सहन करितें;
पण व्याकुल चित्त कोणाच्यानें प्रसन्न करवेल ?
- १५ सुज्ञाचें मन ज्ञान प्राप्त करून घेतें;
शहाण्यांचे कान ज्ञानाविषयीं आतुर असतात.
- १६ लांच मनुष्याचा मार्ग भोकळा करिते,
व त्याला बड्या लोकांसमोर नेते.
- १७ जो आपला दावा प्रथम मांडितो त्याचा पक्ष खरा
भासतो,
पण त्याचा शेजारी येऊन त्याला कसाला लावितो.
- १८ चिठ्या टाकिल्यानें झगडे मिटतात,
व झुंजार भिडण्याचे राहतात.
- १९ दुखविलेल्या भावाची समजूत घालणें मजबूत
शहर जिंकण्यापेक्षां अवघड आहे;
कलह म्हटले म्हणजे ते दुर्गाच्या अडसारांसारखे होत.
- २० मनुष्याला आपल्या तोंडाळपणाचीं फळे पोटभर
खावीं लागतात;
त्याला आपल्या वाणीचें पीक भोगिलें पाहिजे.
- २१ जिव्हेच्या हातीं मृत्यु व जीवन हीं आहेत;
तिची आवड धरणारे तिचें फळ भोगितात.
- २२ ज्याला गृहिणी लाभते त्यास उत्तम लाभ घडतो,
त्यास परमेश्वराचा अनुग्रह प्राप्त होतो.
- २३ निर्धन विनवण्या करितो,
पण धनवान निष्ठुरपणाचें उत्तर देतो.
- २४ जो पुष्कळ मित्र मिळवितो तो आपला नाश

करून घेतो,

परंतु एकादा असा मित्र असतो कीं तो आपल्या
बंधूपेक्षांहि आपणास धरून राहतो.

१ ज्याची वाणी कुटिल असून जो मूर्ख आहे,
१९ त्याच्यापेक्षां सालिकपणें चालणारा दरिद्री
बरा.

- २ आत्मा ज्ञानहीन असणें बरें नाहीं;
उतावळ्या पायांचा मनुष्य वाट चुकतो.
- ३ मनुष्याची मूर्खता त्याला मार्गभ्रष्ट करिते,
आणि त्याचें मन परमेश्वरावर रुष्ट होतें.
- ४ संपत्ति मित्र जोडिते,
गरिबाला मित्र सोडितात.
- ५ खोटी साक्ष देणाराला शिक्षा चुकणार नाहीं;
लबाड बोलणारा सुटणार नाहीं.
- ६ थोर मनुष्याची बहुत लोक हांजीहांजी करितात;
दानशूराचा प्रत्येक जण मित्र असतो.
- ७ दरिद्र्याचे सर्व भाऊ त्याचा द्वेष करितात;
मग त्याचे मित्र त्याला सोडून जातात यांत
नवल तें काय !
त्यांनीं आपल्याशीं बोलवें म्हणून तो त्यांच्या
मागून जातो,
परंतु ते निघून जातात.
- ८ जो ज्ञान संपादन करितो तो आपल्या जिवावर
प्रेम करितो;
ज्याच्या ठायीं सुज्ञता असते त्याचें कल्याण होतें.
- ९ खोटी साक्ष देणाऱ्याला शिक्षा चुकणार नाहीं,
लबाड बोलणारा नष्ट होईल.
- १० ऐषआराम मूर्खाला शोभत नाहीं;
सरदारांवर दासानें सत्ता करावी हें त्यास कसें
शोभणार ?
- ११ विवेक मनुष्याला मंदक्रोध करितो;
अपराधाची गय करणें त्याला भूषण आहे.
- १२ राजाचा कोप सिंहाच्या गर्जनेसारखा आहे;
त्याची प्रसन्नता गवतावर पडलेल्या दहिंवरासारखी
आहे.

१३ सूर्ख मुलगा आपल्या बापाला अरिष्टाप्रमाणें आहे;
बायकोच्या कटकटी सतत गळणाऱ्या ठिपक्यां-
प्रमाणें आहेत.

१४ घर व धन हीं बडिलांपासून मिळालेला दायभाग
होत;

सुज्ञ पत्नी परमेश्वराकडून प्राप्त होते.

१५ आळस घोर निद्रेंत लोटितो;
रिकामा फिरणारा उपाशीं मरतो.

१६ जो आज्ञा पाळितो तो आपले प्राण रक्षितो;
जो आपल्या वर्तनाविषयीं बेपर्वा असतो तो
मरेल.

१७ जो दरिद्र्यांवर दया करितो तो परमेश्वराला उसनें
देतो;

त्याच्या सत्कृत्याची फेड तो करील.

१८ कांहीं आज्ञा असेल तर आपल्या पुत्राला शासन कर;
त्याचें वाटोळें व्हावें अशी इच्छा धरूं नको.

१९ क्रोधाविष्ट मनुष्यानें आपला दंड भोगिला पाहिजे,
कारण त्याला एकदां दंडमुक्त केलें तर तसें पुनःपुनः
करावें लागेल.

२० सुबोध ऐक व शिक्षण स्वीकार,
म्हणजे आपल्या उरलेल्या आयुष्यांत तूं सुज्ञपणें
वागशील.

२१ मनुष्याच्या मनांत अनेक मसलती येतात,
परंतु परमेश्वराची योजना स्थिर राहते.

२२ मनुष्याच्या इच्छेवरून त्याच्या दयाळूपणाचें मान
समजतें;

लबाडापेक्षां दरिद्री बरा.

२३ परमेश्वराचें भय जीवनप्राप्तीचा मार्ग होय;
जो तें धरितो तो सुखानें नांदतो, त्याचें वाईट
होणार नाही.

२४ आळशी एकदां आपला हात ताटांत घालितो,
तो पुनः तोंडाकडे वर नेत नाही.

२५ धर्मनिंदकास ताडण कर म्हणजे भोळा शहाण-
पणा शिकेल;

समंजसाला वागदंड कर म्हणजे त्याला ज्ञान कळे.

२६ जो आपल्या बापाशीं दंडेली करितो व आपल्या
आईला हाकून लावितो,
तो लज्जा व अप्रतिष्ठा आणणारा मुलगा होय.

२७ माझ्या मुला, ज्ञानाचीं वचनें सोडून भटकाव्याचें
असलें
तर शिक्षण घेणें सोडून दे.

२८ अधम साक्षी न्यायाची चिटंबना करितो;
दुर्जनांचें मुख अधर्म गिळितें.

२९ धर्मनिंदकांसाठीं दंड,
व मूर्खांच्या पाठीसाठीं फटके सिद्ध केले आहेत.

१ द्राक्षारस चेष्टा करणारा आहे,
मद्य गलबला करणारें आहे,
त्यांच्यामुळें झिंगणारा शहाणा नव्हे.

२ राजाचा दरारा सिंहाच्या गर्जेसारखा आहे,
त्याला जो राग आणितो तो आपल्या जिवाविरुद्ध
पाप करितो.

३ भांडणापासून दूर राहणें हें मनुष्याला भूषणावह
आहे,
पण प्रत्येक मूर्ख इसम कलह करित राहतो.

४ हिवाळा लागल्यामुळें आळशी नांगरीत नाही,
म्हणून हंगामाच्या वेळीं तो भीक मागेल;
पण त्याला कांहीं मिळणार नाही.

५ मनुष्याच्या मनांतील मसलत खोल पाण्यासारखी
असते,
तरी समंजस ती बाहेर काढितो.

६ दयेचा आव घालणारे बहुत आहेत,
पण भद्रवंशाचा मनुष्य कोणास मिळतो ?

७ जो धार्मिक मनुष्य सात्त्विकपणें चालतो,
त्याच्यामागे त्याचीं मुलें धन्य होतात.

८ राजा न्यायासनावर बसतो
तेव्हां तो आपल्या नजरेनें सर्व दुष्टता उडवून
देतो.

९ मीं आपलें अंतःकरण पवित्र केलें आहे,
मीं आपल्या पापाचें क्षालन केलें आहे असें कोण
म्हणेल ?

- १० वजनावजनांत व मापामापांत फरक असणें
या दोहोंचा परमेश्वराला वीट आहे.
- ११ वृत्ति शुद्ध आहे कीं नाहीं, नीट आहे कीं नाहीं,
हें मूलसुद्धां आपल्या कृत्यानीं उघड करितें.
- १२ ऐकणारे कान व पाहणारे डोळे,
हे दोन्ही परमेश्वरानें केले.
- १३ निद्राप्रिय होऊं नको, झालास तर भिकेला लागशील;
आपले नेत्र उघड म्हणजे तुला पोटभर अन्न
मिळेल.
- १४ हें पसंत नाहीं, तें पसंत नाहीं, असें विकत घेणारा
म्हणतो,
मग तेथून गेल्यावर बढाई मारितो.
- १५ सोनें आहे व मोत्येंहि विपुल आहेत,
पण ज्ञानमय वाणी मोलवान् रत्न आहे.
- १६ जो अनोळख्याला जामीन राहतो त्याचें वस्त्र
ठेवून घे,
तो परक्याला जामीन झाला आहे म्हणून त्याला
तारणादाखल ठेव.
- १७ लबाडीची भाकरी मनुष्यास गोड लागते,
पण मग त्याच्या तोंडांत माती पडते.
- १८ प्रत्येक नेत मसलतीनें सिद्धीस जातो;
शहाणपणानें मार्गास लागून युद्ध चालीव.
- १९ जो चहाडी करीत फिरतो तो गुप्त गोष्टी उघड
करितो,
म्हणून बडबड करणाऱ्याची संगत धरूं नको.
- २० जो बापाला किंवा आईला शाप देतो
त्याचा दीप मालवून त्याला निबिड काळोख होईल.
- २१ आरंभीं उतावळीनें मिळविलेल्या धनाचा शेवट
कल्याणकारक होत नाहीं.
- २२ वाईटाचा बदला मी घेईन असें म्हणूं नको;
परमेश्वरावर भरंवसा ठेवून राहा म्हणजे तो तुला
साहाय्य करील.
- २३ वजनावजनांत फरक असणें याचा परमेश्वराला
वीट आहे,
आणि खोटी तागडी बरी नाहीं.

- २४ मनुष्याचें जाणेंयेणें परमेश्वराच्या हातीं आहे,
तर कोणत्या मार्गानें जावें हें मनुष्याला कसें कळेल ?
- २५ हें पवित्र आहे असें उतावळीनें म्हणणें व असला
नवस केल्यावर मग विचार करीत बसणें
हें मनुष्यानें पाशांत पडणें होय.
- २६ सुन्न राजा दुर्जनांस पाखडून टाकितो,
त्यांजवर चाक फिरवून त्याची मळणी करितो.
- २७ मनुष्याचा आत्मा परमेश्वरानें दिलेला दीप होय,
त्यानें तो आपल्या अंतर्थांमींच्या सर्व गोष्टींचें
निरीक्षण करितो.
- २८ दया व सत्य हीं राजाचें रक्षण करितात;
तो दयेनें आपलें सिंहासन दृढ करितो.
- २९ बल हें तरुणांस भूषण आहे;
पिकलेले केस वृद्धांची शोभा आहे.
- ३० जखम करणारे घाय आणि वर्मी लागणारे फटके
दुष्टतेचें क्षालन करितात.

२१

- १ राजाचें मन पाटांच्या पाण्याप्रमाणें परमे-
श्वराच्या हातीं आहे,
त्याला वाटेला तिकडे तो तें वळवितो.
- २ मनुष्याचे सर्व मार्ग त्याच्या दृष्टीनें नीट आहेत,
पण अंतःकरणें तोलून पाहणारा परमेश्वर आहे.
- ३ धर्मानें व न्यायानें वागणें
हें परमेश्वराला यज्ञापेक्षां विशेष मान्य आहे.
- ४ चढेल दृष्टि व गर्विष्ठ अंतःकरण,
तसाच दुर्जनांच्या शेताचा उपज हीं पापरूप होत.
- ५ उद्योग्याचे विचार समृद्धि करणारे असतात;
जो कोणी उतावळी करितो तो दारिद्र्याकडे धाव
घेतो.
- ६ असत्य जिव्हेनें मिळविलेलें धन इकडेतिकडे उडून
जाणाऱ्या वाफेसारखें आहे;
मृत्यूच्यामागें लागणारे त्याला बोलावितात.
- ७ दुर्जनांचा बलात्कार त्यांस उडवून टाकील,
कारण ते न्यायानें वागण्यास तयार नसतात.
- ८ अपराधांचा भार वाहणाऱ्याचा मार्ग फार कुटिल
असतो,

- पण जो शुद्ध असतो त्याचें वर्तन सरळ असतें.
- ९ भांडखोर बायकोबरोबर प्रशस्त घरांत राहण्यापेक्षां,
धाव्याच्या एका कोपऱ्याला राहणें पुरवळें.
- १० दुर्जनाचें मन वाईट इच्छितें,
क्षेजाऱ्यावर तो कृपादृष्टि करित नाही.
- ११ धर्मनिंदकास शासन केलें म्हणजे भोळा शहाणा
होतो;
सुज्ञास शिक्षण दिलें म्हणजे तो ज्ञान पावतो.
- १२ न्यायी परमेश्वर दुर्जनाच्या घराकडे लक्ष देतो,
तो दुर्जनाला विपत्तींत पाडितो.
- १३ गरिबाची आरोळी ऐकून जो कानांत बोटें घालितो
तोहि आरोळी करील पण कोणी ऐकणार नाही.
- १४ एकांती दिलेली देणगी राग शमविते,
पदरांत झाकिलेली लांच तीव्र कोप शमविते.
- १५ न्याय झाल्यानं धार्मिकाला आनंद होतो,
पण अधर्म करणाऱ्यांचा त्यामुळें नाश होतो.
- १६ ज्ञानपथापासून जो बहकतो
त्याला मेलेल्यांच्या मंडळींत विश्रांति मिळेल.
- १७ ज्याला ख्यालीखुशाली आवडते तो दरिद्री होतो;
ज्याला द्राक्षारसाचा व सुगंधी तेलाचा शोक आहे
तो धनवान् होत नाही.
- १८ धार्मिकाची खंडणी दुर्जन,
आणि सरळांचा मोबदला विश्वासघातकी असतो.
- १९ भांडखोर बायकोजवळ राहून संताप करून ध्यावा
त्यापेक्षां अरण्यवास पुरवला.
- २० सुज्ञाच्या घरांत मोलवान वस्तु व तेल यांचा सांठा
असतो,
पण मूर्ख मनुष्य त्यांचा फत्ता उडवितो.
- २१ जो धार्मिकता व दया यांस अनुसरून वर्ततो,
त्याला जीवन, धार्मिकता व सन्मान हीं प्राप्त होतात.
- २२ सुज्ञ मनुष्य बलाढ्यांच्या नगराच्या तटावर चढून
त्यांचा आश्रयदुर्ग पाहून टाकितो.
- २३ जो आपलें तोंड व जिह्वा संभालितो.
तो संकटांपासून आपला जीव बचावितो.
- २४ गर्विष्ठ व चढेल मनुष्याला उद्वास म्हणतात,

तो गर्वाच्या ताव्यानें वागतो.

- २५ आळशाची वासना त्याला मारून टाकिते,
कारण त्याचे हात श्रम करण्यास कबूल नसतात.
- २६ कोणी दिवसभर लाभाची हाव धरितात;
धार्मिक देतो, हात आंखडीत नाही.
- २७ दुर्जनांचें यज्ञार्पण वीट आणणारें असतें;
त्यानें तें दुष्कर्माबद्दल प्रायश्चित्त म्हणून आणिलें
तर मग तें किती अधिक वीट आणणारें
असणार !
- २८ खोटा साक्षी नाश पावतो,
पण जो ऐकिल्याप्रमाणें सांगतो त्याच्या सांगण्याला
कोणी हरकत घेत नाही.
- २९ दुर्जन आपला हट्ट आपल्या मुखचर्येवर व्यक्त
करितो,
पण सरळ मनुष्य आपल्या वर्तनक्रमाचा विचार
करितो.
- ३० परमेश्वरापुढें शहाणपण, बुद्धि व युक्ति
हीं मुळीं चालत नाहीत.
- ३१ लढाईच्या दिवसासाठीं घोडा सज्ज करितात,
पण यश देणें परमेश्वराकडे असतें.
- १ चांगलें नांव विपुल धनाहून इष्ट होय;
प्रेमयुक्त कृपा सोन्यारुप्यापेक्षां उत्तम आहे.
- २ सधन व निर्धन यांचा एकमेकांशीं व्यव-
हार असतो,
त्या सर्वांचा निर्माणकर्ता परमेश्वर आहे.
- ३ चतुर मनुष्य अरिष्ट येतां पाहून लपतो;
भोळे पुढें जातात आणि हानि पावतात.
- ४ नम्रता व परमेश्वराचें भय
यांचें पारितोषिक धन, सन्मान व जीवन हीं
होत.
- ५ कुटिल मनुष्याच्या मार्गांत कांटे व पाश असतात;
ज्याला जिवाची काळजी असते त्यानें त्यापासून
दूर राहावें.
- ६ मुलाच्या स्थितीस अनुरूप असें शिक्षण त्याला दे,
म्हणजे वृद्धपणींहि तो त्यापासून परावृत्त होणार नाही.

- ७ धनिक मनुष्य निर्धनांवर सत्ता चालवितो,
ऋणको धनकोचा दास होतो.
- ८ जो दुष्कर्म पेरितो तो अनर्थाची कापणी करितो,
त्याच्या क्रोधाचा सोटा व्यर्थ होईल.
- ९ ज्याची दृष्टि उदार त्याचें कल्याण होतें,
कारण तो आपल्या अज्ञांतून गरिबांस देतो.
- १० उन्मत्तपणा करणाऱ्यास घालवून दे म्हणजे भांडण
मिटेल,
आणि कलह व अप्रतिष्ठा हीं बंद पडतील.
- ११ ज्याला मनाची शुद्धता आवडते, ज्याची वाणी
कृपामय असते,
अशाचा मित्र राजा असतो.
- १२ परमेश्वराचे नेत्र ज्ञानाचे रक्षक आहेत,
पण विश्वासघातक्याचे शब्द तो व्यर्थ करितो.
- १३ आळशी म्हणतो, बाहेर सिंह आहे,
भररस्त्यावर मी ठार होईन.
- १४ परस्त्रियांचें मुख मोठा खाडा आहे;
ज्यावर परमेश्वराचा कोप होतो तो त्यांत पडतो.
- १५ बालकाच्या हृदयांत मूर्खता जखडलेली असते;
शासनवेत्र त्याच्यापासून तिला घालवून देतें.
- १६ आपलें धन वाढविण्यासाठीं जो गरिबास नाडितो
व धनिकास मेटी देतो तो भिकेस लागतो.
- १७ ज्ञान्यांचीं वचनें कान लावून ऐक,
माझ्या ज्ञानाकडे चित्त लाव,
- १८ कारण तीं तूं अंतर्गामीं वागविलीं
व आपल्या वाणीच्या ठायीं स्थापिलीं तर किती
चांगलें होईल.
- १९ परमेश्वरावर तुझा भाव असावा,
म्हणून मीं तुला तीं वचनें आज कळविलीं आहेत.
- २०-२१ सत्याच्या वचनांचें तत्त्व तुला कळवावें,
व तुला पाठविणाऱ्यांना सत्याचीं वचनें तूं परत
जाऊन सांगावीं म्हणून
मसलती व ज्ञान यांनीं युक्त अशा उत्कृष्ट गोष्टी
मीं तुला लिहून दिल्या नाहीत काय ?

- २२ गरीब हा केवळ गरीब आहे म्हणून त्याला नाई
नको,
आणि वेशींत विपन्नावर जुलूस करूं नको;
- २३ कारण परमेश्वर त्यांचा कैवार घेईल,
आणि त्यांस नागविणाऱ्यांचा जीव मागवील.
- २४ रागीट मनुष्याशीं मैत्री करूं नको;
कोपिष्टाची संगति धरूं नको,
- २५ घरिशील तर त्याची चालचलणूक शिकून
आपला जीव पाशांत घालिशील.
- २६ हातावर हात मारणारे
व कर्जाला जामीन होणारे यांतला तूं होऊं नको.
- २७ तुजजवळ कर्ज फेडण्यास कांहीं नसलें
म्हणजे तुझ्या अंगाखालचें अंथरून काढून
तो नेईल अशी पाळी तूं कां येऊं द्यावी ?
- २८ तुझ्या पूर्वजांनीं घातलेली मेर सारूं नको.
- २९ आपल्या धंद्यांत चपळ असा कोणी तुला दिसतो
काय ?
त्याचें स्थान राजांसमोर आहे,
हलकट लोकांसमोर नाही.

२३

१ अधिपतीबरोबर भोजनास बसतोस
तेव्हां तुजपुढें कोण आहे याचा पूर्ण
विचार कर;

- २ तूं खादाड असलास
तर तूं आपल्या गळ्याला सुरी लाव.
- ३ त्याच्या मिष्टान्नांची इच्छा करूं नको;
तीं कपटाचीं खाद्ये आहेत.
- ४ धनवान् होण्यासाठीं धडपड करूं नको;
आपलें चातुर्य एकीकडे ठेव.
- ५ जें पाहतां पाहतां नाहीसं होतें त्याकडे तूं नजर
लावावी काय ?
कारण गगनांत उडणाऱ्या गरुडासारखे पंख धन
आपणास लावितें.
- ६ दुष्टदृष्टि मनुष्याचें अन्न खाऊं नको,
त्याच्या मिष्टान्नांची इच्छा करूं नको;

- ७ कारण तो आपल्या मनांत घास मोजणाऱ्या-
सारखा आहे,
तो तुला खा, पी म्हणतो,
पण त्याचें मन तुजवर नाही.
- ८ गिळिलेला घास तूं ओकून टाकशील,
तुझें गोड बोलणें व्यर्थ होईल.
- ९ मूर्खाच्या कानांत काहीं सांगूं नको,
तुझे शहाणपणाचे बोल तो तुच्छ मानील.
- १० जुनी मेर सारूं नको;
अनाथांच्या शेतांत शिरूं नको;
- ११ कारण त्यांचा कैवारी समर्थ आहे;
तो त्यांचा कैवार घेऊन तुजविरुद्ध होईल.
- १२ तूं आपलें मन शिक्षणाकडे
आणि आपले कान ज्ञानाच्या वचनांकडे लाव.
- १३ मुलास शिक्षा करण्यास अनमान करूं नको,
कारण त्याला छडी मारिल्यानें तो मरणार
नाहीं.
- १४ तूं त्यास छडी मार
आणि अधोलोकापासून त्याचा जीव वांचीव.
- १५ माझ्या मुला, तुझें चित्त सुज्ञ असलें
तर माझ्या, माझ्याच चित्ताला आनंद होईल;
- १६ तुझ्या वाणींतून यथार्थ बोल निघाल्यास
माझें अंतर्गम उल्लासेल.
- १७ पातक्यांचा हेवा करूं नको,
तर परमेश्वराचें भय अहर्निश बाळग;
- १८ कारण पारितोषिक निश्चयें मिळणार;
तुझी आज्ञा नष्ट होणार नाही.
- १९ माझ्या मुला, तूं ऐकून शहाणा हो
व आपलें मन सरळ मार्गांत राख.
- २० मद्यपी व मांसाचें अतिभक्षण करणारे
यांच्या वाच्यास राहूं नको;
- २१ कारण मद्यपी व खादाड दरिद्री होतात,
कैफ मनुष्याला चिंध्या नेसवितो.
- २२ तूं आपल्या जन्मदाला बापाचें ऐक,
आपल्या वृद्ध झालेल्या आईला तूं तुच्छ मानूं नको.

- २३ सत्य, सुज्ञता, शिक्षण व समंजसपणा,
हीं विकत घे, विकूं नको.
- २४ धार्मिकाचा बाप फार उल्लासतो;
सुज्ञ मुलास जन्म देतो तो त्याजविषयीं आनंद
पावतो.
- २५ तुझीं मातापितरें आनंद पावोत,
तुझी जन्मदात्री हर्ष पावो.
- २६ माझ्या मुला, तूं आपलें चित्त मला दे,
माझे मार्ग तुझ्या दृष्टीला आनंद देवोत.
- २७ वेदशा खोल खांचेसारखी आहे;
परस्त्री अरुंद कूपासारखी आहे.
- २८ ती छुटारूसारखी टपून राहते
आणि मनुष्यांतील विश्वासघातक्यांची संख्या
वाढविते.
- २९ हाय हाय कोण म्हणतो ? अरे अरे कोण करितो ?
तंत्र्याभांडणांत कोण पडतो ?
गान्हाणीं कोण सांगतो ? विनाकारण घाय कोणास
होतात ?
धुंदी कोणाच्या डोळ्यांत असते ?
- ३० जे फार वेळपर्यंत द्राक्षारस पीत राहतात,
जे मिश्रमेद्याचा पूर्ण आस्वाद घेण्यास
जातात त्यांच्या.
- ३१ द्राक्षारस कसा तांबडा दिसतो,
प्याल्यांत कसा चमकतो,
घशांतून खालीं कसा सहज उतरतो हें पाहत बसूं
नको.
- ३२ शेवटीं तो सर्पासारखा दंश करितो,
फुरशाप्रमाणें झोंबतो.
- ३३ तुझे डोळे विलक्षण प्रकार पाहतील;
तुझ्या मनांतून विपरीत गोष्टी बाहेर पडतील;
- ३४ समुद्रामध्यें आडवा पडलेल्याच्यासारखी,
डोलकाठीच्या माथ्यावर आडवा पडलेल्याच्या-
सारखी तुझी स्थिति होईल.
- ३५ तूं म्हणशील, त्यांनीं मला ताडण केलें तरी माझें

कांहीं दुखलें नाहीं,
ल्यांनीं मला मारिलें तरी मला कांहीं लागलें नाहीं;
मी शुद्धीवर केव्हां येईन ?
मी पुनः त्याचें सेवन करीन.

२४ १ दुर्जेनांचा हेवा करूं नको,
त्यांच्या संगतीची इच्छा धरूं नको.
२ त्यांचें अंतःकरण बलात्कार करण्याचा बेत
करितें,

त्यांच्या वार्णीतून घातपाताचे बोल निघतात.

३ सुज्ञानाच्या योगें घर बांधितां येतें;

समंजसपणानें तें मजबूत राहतें;

४ ज्ञानाच्या योगें त्याच्या खोल्या

मोलवान व मनोरम वस्तूंनीं भरून जातात.

५ सुज्ञ पुरुष बलवान असतो;

ज्ञानी मनुष्य आपलें बल दृढ करितो.

६ शहाणपणानें व्यवस्था करून युद्ध चालीव;

बहुत सुमंत्री असल्यानें यश मिळतें.

७ ज्ञान मूर्खांच्या आटोक्याबाहेर असतें;

वेशीवर तो आपलें तोंड उघडीत नाहीं.

८ जो दुष्कर्म करण्याचें योजितो,

त्याला लोक घातकी माणूस म्हणतात.

९ मूर्खांचा विचार पापरूप असतो;

धर्मनिंदकाचा लोकांस वीट येतो.

१० संकटकारीं तुझें धैर्य खचलें

तर तुझी शक्ति अल्प होय.

११ ज्यांना ठार मारण्यासाठीं धरून नेत असतील

त्यांस सोडीव,

ज्यांच्या वधाची तयारी झाली आहे

त्यांचा बचाव करण्याचा साधेल तेवढा प्रयत्न
कर.

१२ आम्हांस हें ठाऊक नव्हतें असें म्हणशील

तर हृदयें तोलून पाहणाऱ्यास हें कळत नाहीं
काय ?

तुझा जीव राखणाऱ्याला माहीत नाहीं काय ?

तो प्रत्येकास ज्याच्या त्याच्या कृतीप्रमाणें प्रतिफल
देत नाहीं काय ?

१३ माझ्या मुला, मध खा, तो चांगला आहे,

मधाचें पोळें खा, तें तुझ्या जिभेला गोड लागतें;

१४ असेंच ज्ञान तुझ्या जिवाला आहे असें समज;

तें तुला प्राप्त झालें तर फलप्राप्ति घडेल;

तुझी आशा खुंटणार नाहीं.

१५ अरे दुष्टा, धार्मिकाच्या घराचा नाश करण्यास ठपूं
नको,

त्याच्या विश्रांतिस्थानाचा विघाड करूं नको;

१६ कारण धार्मिक सात वेळां पडला तरी पुनः उठतो,

पण दुर्जन अरिष्ट आल्याबरोबर जमीनदोस्त
होतात.

१७ तुझा वैरी पडला तर त्याबद्दल आनंद मानूं नको,

तो जमीनदोस्त झाल्यानें तुझें मन उल्लासं नये;

१८ उल्लासलें तर तें परमेश्वर पाहील, आणि त्याला तें

आवडणार नाहीं,

आणि तो त्याच्यापासून आपला क्रोध फिरवील.

१९ दुष्कर्म्यावर जळफळूं नको;

दुर्जेनाचा मत्सर करूं नको.

२० कारण दुष्कर्म्यांस चांगली गति नाहीं;

दुर्जेनांचा दीप मालवेल.

२१ माझ्या मुला, परमेश्वराचें व राजाचें भय बाळग;

चंचलवृत्तीच्या मनुष्यांत मिसळूं नको;

२२ कारण त्यांवर विपत्ति अचानक येईल,

आणि त्यांच्या आयुष्याचा क्षय केव्हां होईल कोण
जाणें ?

२३ हीं हि सुज्ञांचीं वचनें आहेत:

तोंड पाहून न्याय करणें ठीक नाहीं.

२४ तूं धार्मिक आहेस असें जो दुर्जेनास म्हणतो,

त्याला लोक शाप देतील, राष्ट्रें त्याचा तिटकारा
करतील;

२५ पण जे दुर्जेनांस ठपका देतील त्यांचें बरें होईल,

त्यांस चांगला आशीर्वाद मिळेल.

२६ जो योग्य उत्तर देतो

तो जणू काय ओठांचें चुंबन देतो.

२७ तुझें बाहेरचें व शेतांतलें जें काम तें आधीं कर,
मग आपलें घर बांध.

२८ आपल्या भाऊबंदाविरुद्ध विनाकारण साक्ष देऊं
नको;

तूं आपल्या वाणीनें ठकवूं नको.

२९ मी जशास तसें करीन,

त्याचें उसनें फेडीन असें म्हणूं नको.

३० एकदां मी आळशाच्या शेताजवळून,
बुद्धिहीनाच्या द्राक्षमळ्याजवळून जात होतो;

३१ तों तो कांटेच्यांनीं भरून गेला आहे,
त्याची जमीन खाजकुड्डीनें व्यापिली आहे,
व त्याची दगडी भिंत कोसळली आहे असें मला
आढळलें.

३२ तें मी पाहिलें, त्याचा विचार केला,
आणि तें पाहून मीं बोध घेतला.

३३ आणखी थोडीशी झोप घेतों, आणखी थोडीशी
डुकली घेतों,

हात उराशीं धरून जरा निजतों,

३४ असें म्हणत जाशील तर दारिद्र्य तुला दरोडेखोरा-
प्रमाणें,

गरिबी तुला हल्यारबंद माणसाप्रमाणें गांठील.

२५ १ हीं हि शलमोनाचीं नीतिसूत्रें आहेत;
यहूदाचा राजा हिज्कीया याच्या मनुष्यांनीं
यांचा संग्रह केला:

२ एकादी गोष्ट गुप्त ठेवणें यांत देवाचें गौरव आहे;
पण एकाद्याचा शोध लावणें यांत राजांचें गौरव
आहे.

३ उंचीमुळें आकाशाचा, खोलीमुळें पृथ्वीचा,
व राजांच्या मनाचा थांग लागत नाही.

४ रुध्यांतला गाळ काढून टाक,

म्हणजे धातु गाळणाऱ्यासाठीं त्याचें चांगलें पात्र
बनतें;

५ राजासमोरून दुर्जनाला घालवून दे,

म्हणजे त्याचें सिंहासन धर्माच्या ठायीं स्थापीत
होईल.

६ राजासमोर आपली प्रतिष्ठा मिरवूं नको;

थोर लोकांच्या जागीं उभा राहूं नको;

७ कारण कोणा सरदारास येतांना पाहून त्याच्या-
समोर तुला खालच्या जागीं बसविण्यांत यावें,
त्यापेक्षां वर येऊन बैस असें तुला म्हणावें हें वरें.

८ फिर्याद करावयास जाण्यांची उतावळी करूं नको,
ती तूं केली आणि तुझ्या शेजाऱ्यानें तुझी फजिती
केली

तर परिणामीं काय करूं असें तुला होऊन जाईल.

९ तुझा व तुझ्या शेजाऱ्याचा वाद असला तर तो
चालीव,

पण इतरांच्या गुप्त गोष्टी बाहेर फोडूं नको;

१० फोडिल्या तर ऐकणारा तुझी निर्भर्त्सना करील,
आणि हें दूषण तुला लागून राहील.

११ रुपेरी करंड्यांत सोन्याचीं फळें,
तसें समयोचित भाषण होय.

१२ सोन्याचें कर्णभूषण आणि उत्कृष्ट सोन्याचा
दागिना,

तसा सुज्ञ उपदेशक लक्ष देणाऱ्या कानाला आहे.

१३ कापणीच्या समयीं जसें बर्फाचें पेय,

तसा विश्वासू जासूद त्याला पाठविणाऱ्यास
आहे,

कारण तो आपल्या धन्यांचा जीव गार करितो.

१४ मेघ व वारा असून वृष्टि नाही,

त्याप्रमाणें आपल्या देणग्यांची खोटी आढ्यता
मिरविणारा आहे.

१५ बराच वेळ धीर धरल्यानें न्यायाधीशाचें मन वळतें,
नरम जीभ हाड फोडिते.

१६ मध सांपडल्यास तुला तो पुरे इतकाच खा.

ज्यास्त खाल्ला तर तुला वांति होईल.

- १७ शेजाऱ्याच्या घरीं आपलें पाऊल विरळा टाक,
नाहीं तर त्याला कंटाळा येऊन तो तुझा द्वेष करील.
- १८ जो शेजाऱ्याविरुद्ध खोटी साक्ष देतो
तो घण, तरवार व तीक्ष्ण बाण यांसारखा आहे.
- १९ संकटसमयीं विश्वासघातक्यावर भरंवसा ठेवणें
हें तुटलेल्या दांतांनें खाणें, लचकलेल्या पायांनें
चालणें यांसारखें आहे.
- २० थंडीच्या दिवसांत अंगावरील पांघरूण काढणें,
सोन्यावर शिरका घालण्यासारखें
आणि खिन्न हृदयापुढें गायन करण्यासारखें
आहे.
- २१ तुझा शत्रु भुकेला असल्यास त्याला खावयाला दे,
तान्हेला असल्यास त्याला पाणी प्यावयाला दे;
- २२ असें केल्यानें त्याच्या मस्तकावर तूं निखाऱ्यांचीं रास
केल्यासारखें त्याला होईल,
आणि परमेश्वर तुला प्रतिफल देईल.
- २३ उत्तरेचा वारा पाऊस आणितो,
त्याप्रमाणें चुगलखोर जीभ मुद्रा कोधाविष्ट करिते.
- २४ भांडखोर बायकोबरोबर प्रशस्त घरांत राहण्यापेक्षां
धाव्याच्या एका कोपऱ्याला बसणें पुरवळें.
- २५ तान्हेल्या जिवाला जसें गार पाणी,
तसें दूर देशाहून आलेलें शुभ वर्तमान होय.
- २६ दुर्जनापुढें स्थानभ्रष्ट झालेला धार्मिक
हा गढूळ केलेला झरा, नासलेलें जलकुंड यांप्रमाणें
आहे.
- २७ मधाचें अंति सेवन करणें बरें नाहीं;
तसें मनुष्यानें आपल्या गौरवाच्या पाठीस लाग-
ण्यांत कांहीं गौरव नाहीं.
- २८ ज्या मनुष्याचें चित्त स्वाधीन नाहीं,
तो गांवकुसूं नसलेल्या पडक्या गांवासारखा आहे.
- १ उन्हाळ्यांत जसें बर्फ, कापणीच्या समयीं
जसा पाऊस,
तसा मूर्खाला सन्मान शोभत नाहीं.
- २ भ्रमण करणारी चिमणी व उडणारी निळवी
यांप्रमाणें निष्कारण दिलेला शाप कोठेंच ठरत नाहीं.

२६

- ३ घोड्याला चाबूक, गाढवाला लगाम,
मूर्खाच्या पाठीला बडगा.
- ४ मूर्खाला त्याच्या मूर्खतेप्रमाणें उत्तर देऊं नको,
देशील तर तूं त्याच्यासारखा ठरशील.
- ५ मूर्खाला त्याच्या मूर्खतेला योग्य असें उत्तर दे,
नाहीं तर तो आपल्या मते खतांला शहाणा
समजेल.
- ६ जो मूर्खाच्या हातीं निरोप पाठवितो
तो आपले खतांचे पाय कापून घेतो,
त्याचें नुकसान त्याच्या पदरीं पडतें.
- ७ लंगड्याचे पाय जसे कमजोर
तसें मूर्खाच्या तोंडचें नीतिवचन असतें.
- ८ मूर्खाला मान देणारा
गोफणींत गोटा घट्ट बांधणाऱ्यासारखा आहे.
- ९ मूर्खाच्या तोंडचें नीतिवचन,
झिंगलेल्या इसमाच्या हातांत शिरणाऱ्या काळ्या-
सारखें आहे.
- १० कुशल कारागीर सर्व वस्तु सिद्ध करितो,
आणि जो मूर्खाला कामास लावितो तो कोणाहि
आल्यागेल्यास कामास लावणाऱ्यासारखा आहे.
- ११ जो मूर्ख आपला मूर्खपणा पुनःपुनः करितो,
तो आपल्या ओकीकडे परतणाऱ्या कुत्र्यासारखा
होय.
- १२ आपल्या शहाणपणाची घमेंड बाळगणारा इसम
तुला दिसतो काय ?
अशा मनुष्यापेक्षां मूर्खाची अधिक आशा आहे.
- १३ आळशी म्हणतो, रस्त्यावर सिंह आहे,
चवाढ्यावर सिंह आहे.
- १४ दरवाजा आपल्या बिजागरांवर फिरतो,
तसा आळशी आपल्या अंधरुणावर लोळतो.
- १५ आळशी आपला हात ताटांत घालितो,
तो परत तोंडाकडे नेण्यास त्याला श्रम वाटतात.
- १६ योग्य उत्तर देणाऱ्या सात जणांपेक्षां
आळशी आपणाला शहाणा समजतो.
- १७ दुसऱ्याच्या तंत्र्यांत पडून संतप्त होणारा,

- सहज जवळून जाणाऱ्या कुत्र्याचे कान धरून
ओढणाऱ्यासारखा होय.
- १८-१९ जो आपल्या शेजाऱ्याला फसवितो आणि
म्हणतो कीं
मी थट्टा नव्हतों का करित ?
तो कोलतें, बाण व मारक शस्त्रें फेकणाऱ्या
वेज्यासारखा आहे.
- २० सर्पण नसल्यामुळें विस्तव विज्ञतो;
कानाशीं लागणारा कोणी नसला म्हणजे तंटा
मिटतो.
- २१ निखाऱ्यांस जसे कोळसे, विस्तवाला जसें सर्पण,
तसा भांडण पेटविण्यास भांडखोर लागतो.
- २२ कानीं लागणाऱ्याचे शब्द रुचकर पक्वान्नासारखे
असतात,
ते पोटांत अगदीं खोल शिरतात.
- २३ वाणी कळवळ्याची पण मन दुष्ट असणें
हें, रुप्याचा मुलामा दिलेल्या मडक्यासारखें होय.
- २४ द्वेष आपल्या वाणीनें खोटा बहाणा करितो,
पण अंतर्यासीं कपट बाळगितो;
- २५ तो गोडगोड बोलतो तेव्हां त्याच्यावर विश्वास
ठेवूं नको,
कारण त्याच्या हृदयांत सात विषे आहेत;
- २६ त्याचा द्वेष धूर्ततेनें झांकला आहे,
तरी लोकसमाजापुढें त्याची दुष्टता उघडकीस
येईल.
- २७ जो खांच खणतो तो तीत पडेल,
जो धोंडा लोटितो त्याजवर तो उलट येईल.
- २८ लबाड जिह्वा आपण घायाळ केलेल्यांचा द्वेष करिते,
खुशामत करणारें तोंड नाशाला कारण होतें.
- १ उद्यांची खात्री मानूं नको,
कारण एका दिवसांत काय होईल हें तुला
कळत नाहीं.
- २ स्वमुखानें नव्हे, तर इतरांनीं,
आपल्या तोंडानें नव्हे तर परक्यांनीं तुझी प्रशंसा
करावी.

- ३ दगड जड असतो व वाळू वजनानें भारी असते,
पण मूर्खाचा राग ह्या दोहोंहून भारी असतो.
- ४ कोधाची निष्ठुरता व कोपाचा तडाखा हीं पुरवर्ली,
पण प्रेमसंशयापुढें कोण टिकेल ?
- ५ झाकलेल्या प्रेमापेक्षां,
उघड शब्दताडण बरें.
- ६ मित्रांनं केलेले घाय खऱ्या प्रेमाचे आहेत,
पण वैरी चुंबनाची गर्दी उडवितो.
- ७ धाळेच्या जिवाला मधाचा वीट येतो,
पण भुकेल्या जिवाला कोणतीहि कडू वस्तु गोड
लागते.
- ८ स्वस्थान सोडून भ्रमण करणारा मनुष्य
आपलें कोटें सोडून भटकणाऱ्या पक्ष्यासारखा आहे.
- ९ तेल व सुगंधी द्रव्यें मनाला आल्हाद देतात,
त्याप्रमाणें मनापासून मसलत देणाऱ्या मित्राचें
माधुर्य होय.
- १० स्वतःच्या व आपल्या बापाच्या मित्राला सोडूं नको;
आपल्या संकटसमयीं भावाच्या दारीं जाऊं नको;
दूर असलेल्या आपल्या भावापेक्षां जवळ असलेला
शेजारी बरा.
- ११ माझ्या मुला, सुज्ञ होऊन माझें मन आनंदित कर,
म्हणजे माझी निंदा करणाऱ्यास मी प्रत्युत्तर देईन.
- १२ चतुर मनुष्य अरिष्ट येत आहे असें पाहून लपतो,
पण भोळे पुढें जातात आणि हानि पावतात.
- १३ अनोळख्याला जामीन होतो त्याचें वस्त्र ठेवून घे;
जो परस्त्रीला जामीन होतो त्याला तारणादाखल
ठेव.
- १४ कोणीं मोठ्या पहाटेस उठून उंच खरानें आपल्या
मित्रास आशीर्वाद दिला
तर तो त्याला शाप होय असें मानितील.
- १५ पावसाच्या झडीच्या दिवशीं सतत गळते टिपके,
व कटकटी बायको हीं सारखीं आहेत;
- १६ तिला आवरणारा म्हणजे वाऱ्याला आवरणारा
होय;
त्याच्या उजव्या हाताला तेल लागल्यासारखें होतें.

- १७ तिखें तिख्याला पाणीदार करितें,
तसा मनुष्य आपल्या मित्राचा चेहरा पाणीदार
करितो.
- १८ जो अंजिराचें झाड राखितो तो त्याचें फळ चाखितो;
जो आपल्या धन्याच्या सेवेला जपतो त्याचा
मान होतो.
- १९ जसें पाण्यांत मुखाचें प्रतिबिंब हुबेहूब दिसतें
तशीं मनुष्यांचीं हृदये परस्परांचीं प्रतिबिंबें होत.
- २० अधोलोक व विनाशस्थान हीं कधीं तृप्त होत
नाहींत;
आणि मनुष्याचे नेत्रहि कधीं तृप्त होत नाहींत.
- २१ रुपासाठीं मूस व सोन्यासाठीं भट्टी,
तशी मनुष्यासाठीं प्रशंसेची कसोटी होय.
- २२ मूर्खाला कुटलेल्या धान्याबरोबर उखळांत घालून
मुसळानें कुटलें,
तरी त्याची मूर्खता त्याला सोडणार नाहीं.
- २३ तूं आपल्या शेरडामेंढरांची स्थिति पाहत जा;
आपल्या कळपांवर चांगली नजर ठेव;
- २४ कारण संपत्ति सदा टिकत नाहीं;
राजमुकुट तरी पिढ्यानपिढ्या टिकेल काय ?
- २५ वाळलेलें गवत जाऊन त्या जागीं कोवळें गवत
उगवतें,
डोंगरांवरील हिरवळ कापून गोळा करितात.
- २६ वस्त्रांसाठीं कोंकरीं आहेत;
बकरीं शेताचें मोल आहेत;
- २७ तुझ्या व तुझ्या घराण्याच्या अन्नापुरतें,
आणि तुझ्या दासींच्या पोषणापुरतें शेळ्यांचें दूध
तुझ्याजवळ आहे.

२८

- १ कोणी पाठीस लागलें नसतां दुर्जन
पळतात,
पण धार्मिक सिंहासारखे निर्भय राहतात.
- २ देशाच्या पातकामुळें त्याचे बहुत अधिपति होतात,
पण समंजस व जाणत्या मनुष्यांकडून त्याची

सुस्थिति दीर्घ काळ राहते.

- ३ दुबळ्यांस पीडणारा दरिद्री पुरुष,
हा धुऊन नेणाऱ्या व अन्न राहूं न देणाऱ्या
पावसासारखा आहे.
- ४ शास्त्रज्ञा मोडणारे दुर्जनांची प्रशंसा करितात,
पण धर्मशास्त्र पाळणारे त्यांजवर संतापतात.
- ५ दुर्जनांला न्याय समजत नाहीं,
पण परमेश्वराला शरण जाणाऱ्यांना सर्व कांहीं
समजतें.
- ६ धनवान् असून जो दुष्टांनी मनाचा आहे,
त्याच्यापेक्षां सात्विकपणें चालणारा दरिद्री बरा.
- ७ सुज्ञ पुत्र धर्मशास्त्र पाळितो,
पण खादाडांचा सोबती आपल्या बापास लाज
आणितो.
- ८ जो आपलें धन वाढीदिडीनें वाढवितो,
तो तें गरिबांवर दया करणाऱ्यासाठीं सांठवितो.
- ९ धर्मशास्त्र कारीं पडूं नये म्हणून जो आपला कान
फिरवितो,
त्याची प्रार्थना देखील वीट आणणारी आहे.
- १० जो सरळांस बहकवून कुमारांस लावितो
तो आपण खणिलेल्या खांचेंत स्वतः पडेल;
पण सात्विक कल्याणरूप वतन पावतील.
- ११ धनवान् आपल्या मर्ते शहाणा असतो,
पण समंजस गरीब त्याचा भेद बाहेर काढितो.
- १२ धार्मिकांचा विजय होतो तेव्हां मोठा उत्सव होतो,
पण दुर्जन प्रबल झाले असतां लोक लपून बसतात.
- १३ जो आपले दोष झाकितो त्याचें बरें होत नाहीं;
जो ते कबूल करून सोडून देतो त्याजवर दया होते.
- १४ जो नेहमीं पापभीरू असतो तो धन्य,
पण जो आपलें मन कठीण करितो तो विपत्तींत
पडतो.
- १५ गरीब प्रजेवरचा दुष्ट अधिपति गर्जणाऱ्या सिंहा-
सारखा
आणि भक्ष्य शोधीत फिरणाऱ्या अखलासारखा
आहे.

१६ ज्या अधिपतीला बुद्धि कमी त्याचा जुलूम फार,
ज्याला लोभीपणाचा तिडकारा वाटतो तो दीर्घायु
होतो.

१७ रक्तपाताच्या दोषाचा ज्याला भार झाला आहे,
तो शवगर्तेकडे धावतो; त्याला धरूं नको.

१८ सरळ मार्गानें चालणाऱ्याचा बचाव होतो,
पण दुष्टपी मनाच्या मनुष्याचा अचानक अधःपात
होतो,

१९ जो आपलें शेत आपण करितो त्याला भरपूर अन्न
मिळतें,

जो गर्विष्ठांच्या मार्गे लागतो त्याला पुरें दारिद्र्य येतें.

२० स्थिर मनाच्या मनुष्याला आशीर्वादांची रेलचेल
होते;

पण जो धनवान् होण्याची उतावळी करितो त्याला
शिक्षा झाल्यावांचून राहत नाहीं.

२१ तोंड पाहून वागणें बरें नाहीं,
चतकोर भाकरीसाठीं हि मनुष्य गुन्हा करील.

२२ दुष्ट दृष्टीचा मनुष्य धन मिळविण्याची उतावळी
करितो,

आपणास दारिद्र्य येईल हें त्याला समजत नाहीं.

२३ जिन्हें खुशामत करणाऱ्यापेक्षां
वाग्दंड करणाऱ्याचे आभार अंतीं मानितात.

२४ जो आईबापांस लुटितो आणि म्हणतो कीं ह्यांत
कांहीं गुन्हा नाहीं,

तो घातपात करणाऱ्याचा सोबती होय.

२५ लोभी मनुष्य तंटा उपस्थित करितो;
पण परमेश्वरावर भाव ठेवणारा धष्टपुष्ट होतो.

२६ जो आपल्या मनावर भरंवसा ठेवितो तो मूर्ख,
पण जो सुज्ञतेनें चालतो त्याचा बचाव होतो.

२७ जो दरिद्र्यांस देतो त्याला कांहीं उणें पडत नाहीं,
पण जो त्यांविषयीं डोळेझांक करितो त्याला शापां-
वर शाप मिळतात.

२८ दुर्जन प्रबल झाले असतां लोक लपून बसतात,
त्यांचा नायनाट झाला म्हणजे धार्मिक वृद्धि
पावतात.

२९ १ पुष्कळां वाग्दंड झाला असूनहि जो
आपली मान ताठ करितो
त्याचा अचानक चुराडा होतो, त्याचा कांहीं
उपाय चालत नाहीं.

२ धार्मिक बढती पावतात तेव्हां लोक आनंद पावतात,
पण दुर्जन प्रभुल चालवितो तेव्हां प्रजा हायहाय
करिते.

३ ज्या मनुष्याला ज्ञानाची आवड असते तो आपल्या
बापाला आनंदित करितो,
पण वेश्यांची संगत धरणारा आपल्या मालमत्तेची
धूळधाण करितो.

४ राजा न्यायानें देश सुस्थितींत ठेवितो,
पण नजराणे घेणारा त्याचें वाटोळें करितो.

५ जो आपल्या शेजाऱ्याची खुशामत करितो
तो त्याच्या पावलांसाठीं जाळें पसरितो,

६ दुर्जनाचें पाप पाशरूप आहे,
पण धार्मिक उल्लासतो आणि हर्ष व स्तवन करितो.

७ धार्मिक गरिबांच्या वादांत मन घालितो;
दुर्जनास तो समजण्याची बुद्धि नसते.

८ उद्दामपणा करणारे नगराला आग लावून देतात,
पण सुज्ञ जन क्रोडाला फिरवितात.

९ सुज्ञाचा मूर्खाशीं वाद असला तर मूर्ख रागावो
किंवा हसो, त्याला स्वस्थता म्हणून नसतेच.

१० खुनशी मनुष्यें सात्विकाचा द्वेष करतात,
पण सरळ मनुष्यें त्याच्या जिवाला जपतात.

११ मूर्ख आपल्या मनांतील सर्व क्रोध व्यक्त करितो,
पण सुज्ञ तो मार्गे आवरून ठेवितो.

१२ अधिपति खोट्या गोष्टीला कान देणारा असला,
तर त्याचे सर्व सेवक दुष्ट बनतात.

१३ गरीब व रावकार यांचा व्यवहार होतो;
या दोघांस प्रकाश देणारा परमेश्वर आहे.

१४ जो राजा गरिबांचा खरेपणानें न्याय करितो,
त्याचें सिंहासन सदा टिकतें.

१५ लडी व वाग्दंड ज्ञान देतात,
पण मोकळें सोडिलेलें पोर आपल्या आईला लाज

आणितें.

- १६ दुर्जन बढती पावले म्हणजे गुन्हें वाढतात,
धार्मिकांला त्यांचें पतन पाहावयास सांपडतें.
- १७ तूं आपल्या मुलास शासन कर, म्हणजे तो तुला
स्वास्थ्य देईल,
तो तुझ्या जिवाला हर्ष देईल.
- १८ ईश्वरी दृष्टांत न झाल्यास लोक अनावर होतात,
पण धर्मशास्त्र पाळितो तो धन्य.
- १९ चाकर शब्दांनीं सुधारत नाहीं;
त्याला समजतें तरी तो पर्वा करीत नाहीं.
- २० बोलण्यांत उतावळा असा कोणी तुला दिसतो
काय ?
त्याच्यापेक्षां मूर्खाविषयीं अधिक आशा असते.
- २१ कोणीं आपल्या चाकरास बाळपणापासून लाडानें
वाढविलें,
तर तो शेवटीं मुलगाच होऊन बसेल.
- २२ रागीट मनुष्य तंटा उपस्थित करतो,
क्रोधाविष्ट मनुष्याकडून बहुत अपराध घडतात.
- २३ गर्व मनुष्याला खालीं उतरितो,
पण ज्याचें चित्त नम्र तो सन्मान पावतो.
- २४ चोराचा भागीदार आपल्या आत्म्याचा द्वेष होय;
तो शपथ ऐकितो तरी तो कांहीं सांगत नाहीं.
- २५ मनुष्याची भीति पाशरूप होते;
जो परमेश्वरावर भाव ठेवितो त्याचें संरक्षण होतें.
- २६ अधिपतीची मर्जी संपादण्यास पुष्कळ लोक
झटतात;
मनुष्याचा निवाडा करणारा परमेश्वर आहे.
- २७ कुटिल मनुष्याचा धार्मिकांला वीट वाटतो,
आणि सरळमार्गी मनुष्याचा दुर्जनाला वीट वाटतो.

३०

१ याकेचा पुत्र आगूर याचीं वचनें म्हणजे
देववाणीः
त्या पुरुषानें म्हटलें, हे देवा, मी स्वतः
कष्टी आहे;

हे देवा, मीं स्वतांला कष्ट दिले आहेत, मी क्षीण
झालों आहे;

२ मला मनुष्य म्हणूं नये इतका मी मूढ आहे,
मनुष्यांत समज असतो तो माझ्यांत नाहीं.

३ परमपवित्राचें ज्ञान मला व्हावें
इतकें सुज्ञान मी शिकलों नाहीं.

४ आकाशांत चढून कोण उतरला आहे ?
वायु आपल्या ओंजळींत कोणी धरून ठेविला
आहे ?

जलाशय वस्त्रांत कोणी बांधून ठेविला आहे ?
पृथ्वीच्या सर्व सीमा कोणी स्थापिल्या आहेत ?
त्याचें नांव काय ? त्याच्या पुत्राचें नांव काय ?
तुला ठाऊक असल्यास सांग.

५ ईश्वराचें प्रत्येक वचन शुद्ध आहे;
त्याचा आश्रय करणाऱ्यांची तो ढाल आहे.

६ त्याच्या वचनांत तूं कांहीं भर घालूं नको,
घालिशील तर तो तुझा दोष उघड करील आणि
तूं लबाड ठरशील.

७ मी तुजजवळ दोन वर मागतों;
मी मरण्यापूर्वीं ते मला दे, नाहीं म्हणूं नको;

८ व्यर्थ अभिमान व लबाडी मजपासून दूर राख;
दारिद्र्य किंवा श्रीमंती मला देऊं नको;
मला आवश्यक तेवढें अन्न खावयास दे.

९ माझी अतितृप्ति झाल्यास मी कदाचित् तुझा
अव्हेर करीन,

आणि परमेश्वर कोण आहे, असें म्हणेन;
मी दरिद्री राहिल्यास कदाचित् चोरी करीन,
आणि माझ्या देवाच्या नामाची निंदा करीन.

१० चाकराची चुगली त्याच्या धन्याजवळ करूं नको;
करिशील तर तो तुला शिव्याशाप देईल आणि तूं
अपराधी ठरशील.

११ बापाला शाप देणारा व तुला आशीर्वाद प्राप्त
होवो असें आईला न म्हणणारा
अशा लोकांचा एक वर्ग आहे.

१२ आपला मळ धुतलेला नसतां

- आपल्या मते स्वतःला शुद्ध समजणारा
असा एक वर्ग आहे.
- १३ ज्याची दृष्टि किती तरी उंच,
व ज्याच्या पापण्या वर चढलेल्या आहेत
असा एक वर्ग आहे.
- १४ पृथ्वीवरून गरीब व मनुष्यांपैकी कंगाल यांस
खाऊन नाहीतसे करावे,
असे तरवारीसारखे ज्यांचे दांत व सुन्यांसारख्या
ज्यांच्या दाढा,
असा एक वर्ग आहे.
- १५ जळवेच्या दोन कन्या आहेत,
त्या दे दे असें ओरडत असतात;
कधीं तृप्त होत नाहीत अशा तीन वस्तु आहेत;
पुरे म्हणून कधीं म्हणत नाहीत अशा चार वस्तु
आहेत;
- १६ त्या ह्या: अधोलोक, वांक्षेचें उदर,
पाण्यानें कधीं पोट भरत नाहीं अशी पृथ्वी,
पुरे म्हणून कधीं न म्हणणारा अग्नि.
- १७ जो डोळा बापाची थट्टा करितो
व आईचें ऐकणें तुच्छ मानतो
त्याला खोऱ्यांतले डोमकावळे बोंचून बाहेर
काढितात,
त्याला गिधाडांचीं पिलें खाऊन टाकितात.
- १८ तीन गोष्टी माझ्या समजापलीकडे आहेत,
चार मला कळत नाहीत:
- १९ गरुडाचें आकाशांत उडणें,
सर्पाचें खडकावर सरपटणें,
जहाजाचें समुद्रावर चालणें,
व पुरुषाचा तरुणीशीं संबंध.
- २० जारिणीचा रिवाज असा असतो:
ती खाऊनपिऊन तोंड पुसते
आणि म्हणते, मीं कांहीं दुष्कर्म केलें नाहीं.
- २१ तीन गोष्टींनीं भूमि कंपित होते,
चारींचा भार तिला सहन होत नाहीं;
- २२ त्या ह्या: राजा झालेला दास,

- अन्नानें तुडुंब पोट भरलेला मूर्ख,
२३ लग्न झालेली त्रासदायक स्त्री,
व धनिणीची वारस झालेली दासी.
- २४ लहान पण अत्यंत शहाणे
असे चार प्राणी पृथ्वीवर आहेत:
- २५ मुंग्या ह्या प्राणिवर्गांत अशक्त आहेत,
तरी उन्हाळ्यांत त्या आपलें अन्न सांठवून
ठेवितात.
- २६ ससे हे सशक्त प्राणी नाहीत,
तरी ते खडकांत आपलीं बिळें करितात;
- २७ टोळांस कोणी राजा नाहीं,
तरी ते टोळ्या करून एकदम उडतात.
- २८ पाल हातानें धरितां येते;
तरी ती राजमहालांत असते.
- २९ चांगल्या पावलांचे तीन प्राणी आहेत,
चौघांची चाल सुरेख आहे;
- ३० ते हे: सर्व वनपशूंत बलवान्
व कौणासहि पाठ न दाखविणारा सिंह;
- ३१ कसलेला शिकारी कुत्रा,
बोकड व सैन्याधीश राजा.
- ३२ तूं गर्वानें ताठ होण्याचें मूर्खत्व केलें,
अथवा मनांत दुष्कर्म योजिलें,
तर तूं आपल्या मुखावर हात ठेव.
- ३३ दूध घुसळिल्यानें लोणी निघतें,
नाक पिळिल्यानें रक्त निघतें,
तसा राग चेतविल्यानें तंडा उपस्थित होतो.

- १ लमुएल राजाचीं वचनें म्हणजे त्याच्या
३१ आईनें शिकविलेली देववाणी:
- २ माझ्या मुला, मी काय सांगूं?
माझ्या पोटच्या मुला, मी काय सांगूं?
माझ्या नवसाच्या मुला, मी काय सांगूं?
- ३ तूं आपलें वीर्य स्त्रियांस देऊं नको;
आपलें मन राजांचा नाश करणाऱ्यास वश होऊं
देऊं नको.

- ४ हे लमुएला, द्राक्षारस पिणें राजांस शोभत नाही,
राजांस तें नाही शोभत;
मद्य कोठें आहे असें विचारणें सरदारांस शोभत
नाहीं.
- ५ तें ते प्याले तर धर्मशास्त्र विसरून
पीडलेल्यांचा न्याय विपरीत करितील.
- ६ मरणाच्या लागस आलेल्यास मद्य दे,
खिन्न मनाच्या मनुष्यास द्राक्षारस दे.
- ७ त्यानं तें पिऊन आपली विपत्ति विसरावी,
त्याच्या हालांचें त्याला विस्मरण व्हावें.
- ८ मुक्यांच्या वतीनं, आसन्नमरण झालेल्यांच्या वतीनं
आपलें तोंड उघड.
- ९ आपलें मुख उघड, धर्मानें न्याय कर;
गरीब व कंगाल यांस न्याय मिळूं दे.
- १० सद्गुणी स्त्री कोणाला प्राप्त होते ?
तिचें मोल मोल्यांहून अधिक आहे.
- ११ तिच्या पतीचें मन तिजवर भरंवसा ठेवितें;
त्याला संपत्तीची वाण पडत नाही.
- १२ ती आमरण त्याचें हित करिते,
अहित करित नाही.
- १३ ती लोंकर व ताग खटपटीनं मिळविते,
आणि आनंदानें आपल्या हातांनीं काम करिते.
- १४ ती व्यापारी गलबतांसारखी आहे,
ती आपली अन्नसामग्री दुरून आणिते.
- १५ रात्र सरली नाही तोंच ती उठून
कुटुंबाच्या अन्नसामग्रीची व्यवस्था करिते,
आणि आपल्या दासींस त्यांचा अन्नाचा वांटा देते.
- १६ शेताची चौकशी करून तें ती विकत घेते;
ती आपल्या हातच्या कमाईनं द्राक्षांचा मळा लाविते.
- १७ ती बलरूप पट्ट्यानं आपली कंबर बांधिते;

- ती आपले बाहु नेटानं कामास लाविते.
- १८ आपला उद्योग फायदेशीर आहे हें तिला कळतें,
तिचा दिवा रात्रीस मालवत नाही.
- १९ ती चाती आपल्या हातीं घेते,
ती हातांनीं चरकी धरिते.
- २० ती गरिबांसाठीं मूठ उघडिते,
गरजवंतांस हात देते.
- २१ आपल्या कुटुंबांकरितां तिला बर्फाचें भय वादत
नाहीं,
कारण तिचें सर्व कुटुंब किरमिजी बनात पांघरलेलें
असतें.
- २२ ती आपणासाठीं वेलबुद्दीदार पलंगपोस करिते,
तिचें वस्त्र तलम तागाचें व जांभळें आहे.
- २३ तिचा पती वेशींत देशाच्या वडील मंडळींत बसला
असतां तेव्हांच ओळखितां येतो.
- २४ ती तागाचीं वस्त्रें करून विकिते,
व्यापाऱ्यांस कमरबंद विकत देते.
- २५ बल व प्रताप हींच तिचीं वस्त्रें आहेत,
ती पुढील काळाविषयीं निश्चित राहते.
- २६ तिच्या तोंडांतून सुज्ञतेचे बोल निघतात,
तिच्या जिव्हेच्या ठायीं दयेचें शिक्षण असतें.
- २७ ती आपल्या कुटुंबाच्या आचारविचारांकडे लक्ष देते,
ती आळशी बसून अन्न खात नाही.
- २८ तिचीं मुलें उठून तिला धन्य म्हणतात,
तिचा नवराहि उठून तिची प्रशंसा करून म्हणतो:
- २९ बहुत स्त्रियांनीं सद्गुण दाखविले आहेत,
पण तूं त्या सर्वांहून वरचढ आहेस.
- ३० सौंदर्य भुलविणारें आहे व लावण्य व्यर्थ आहे,
परमेश्वराचें भय बाळगणाऱ्या स्त्रीची प्रशंसा होते,
- ३१ तिच्या हातांचें श्रमफल तिला लाभूं या,
तिच्या कृत्यांनीं भर वेशींत तिची प्रशंसा होवो.

उपदेशक

१ यरुशलेमांतील राजा दावीदपुत्र, उपदेशक,
१ याची वचने:

२ व्यर्थ हो व्यर्थ ! असें उपदेशक म्हणतो;
व्यर्थ हो व्यर्थ ! सर्व कांहीं व्यर्थ. ३ या भूतलावर
मनुष्य जे सर्व परिश्रम करितो त्यांत त्याला काय लाभ ?
४ एक पिढी जाते व दुसरी येते; पृथ्वीच कायती सदा
कायम राहते. ५ सूर्य उदय पावून अस्तास जातो
आणि तेथून आपल्या उदयस्थानाकडे धाव घेतो.
६ वायु दक्षिण दिशेकडे वाहतो व उलटून उत्तर
दिशेकडे वाहतो; तो एकसारखा धुमत जाऊन पुनःपुनः
आपली फेरी करितो. ७ सर्व नद्या सागराला जाऊन
मिलतात तरी सागर भरून जात नाही; ज्या स्थळी त्या
जाऊन मिळतात तेथेंच त्या पुनःपुनः वाहत राहतात.
८ सर्व कांहीं कष्टमय आहे; कोणालाहि त्याचें वर्णन
करितां येत नाही; तें पाहून डोळ्याची तृप्ति होत नाही,
ऐकून कानाचें समाधान होत नाही. ९ एकदां होऊन
गेलें तेंच होणार; करण्यांत आलें तेंच करण्यांत येणार;
भूतलावर नवें म्हणून कांहींच नाही. १० हें पाहा,
कांहीं नवीन आहे, असें एकाद्या गोष्टीविषयीं कोणीं
म्हटल्यास ती आपल्यापूर्वी युगांतरीं होऊन गेलेली
असते. ११ मागल्याचें स्मरण राहिलें नाही; पुढें जे
होतील त्यांचेंहि स्मरण त्यांच्या पुढल्यास राहणार नाही.

१२ मी, उपदेशक, यरुशलेमांत इस्राएलांचा राजा
होतो. १३ ह्या भूतलावर जे कांहीं व्यापार चालले
असतात त्यांचा नीट शोध करून ज्ञानाच्या योगानें
रहस्य पाहण्याकडे मीं आपलें चित्त लाविलें. देवानें
मनुष्यांच्या मार्गे विकट कष्ट लावून दिले आहेत.
१४ ह्या भूतलावर जीं कांहीं कामें चालत असतात तीं

१ अथवा: संशयवादी

२ मुळांत: सर्वांखालतीं

मीं पाहिलीं; तों पाहा, हा सर्व व्यर्थ, वायफळ उद्योग होय.
१५ जें वाकडें आहे तें सरळ होत नाही; जें उणें
आहे तें जमेस धरितां येत नाही. १६ मी आपल्या
मनाशीं म्हणालों, माझ्यापूर्वीं जितके राजे यरुशलेमावर
होऊन गेले तितक्यांहून अधिक ज्ञान मीं प्राप्त करून
घेतलें आहे; ज्ञान व विद्या यांची पूर्ण प्रतीति माझ्या
मनाला घडली आहे. १७ ज्ञान काय आणि वेडेपण व
मूर्खपण हीं काय हें जाणण्याकडे मीं आपलें चित्त
लाविलें, तों मला असें दिसून आलें कीं हाहि वायफळ
उद्योग होय. १८ कारण जेथें ज्ञान फार तेथें खेदहि
फार; ज्याला विद्या अधिक त्याला दुःखहि अधिक.

१ मग मीं आपल्या मनांत म्हटलें, चल,
२ हास्यविनोदानें मी तुला अजमावून पाहतों; तर
आतां तूं सुख भोगून घे; पण हेंहि व्यर्थ. २ मीं
हास्यास म्हटलें, तूं वेडें आहेस; मीं विनोदास म्हटलें,
तुजपासून काय लाभ ? ३ मानवपुत्रांनीं आपल्या
साऱ्या आयुष्यांत ह्या भूतलावर काय केलें असतां त्यांचें
हित होईल याचा निर्णय समजावा म्हणून विवेकानें
माझ्या मनाचें संयमन करून द्राक्षारसानें माझ्या
शरीराची चैन कशी होईल आणि मूर्खपणाच्या आचारांचें
अवलंबन कसें करितां येईल याचा मीं आपल्या मनाशीं
शोध केला. ४ मीं मोठमोठीं कामें हातीं घेतलीं,
आपल्यासाठीं घरेदारें बांधिलीं, द्राक्षीचे मळे लाविले;
५ मीं आपल्यासाठीं बागा व त्यांत हरतःहेचीं फळझाडे
लाविलीं; ६ वृक्षांची लागवड केलेल्या वनास पाण्याचा
पुरवठा करावा म्हणून मीं तलाव करविले; ७ मीं दास-
दासी खरेदी केल्या; माझ्या घरांत जन्मलेले दास माझे
झाले होते; खिलारें व कळप यांचें मोठें धन मजजवळ
होतें, तेवढें माझ्यापूर्वीं यरुशलेमांत कोणाजवळ नव्हतें.
८ मीं सोन्यारुप्याचा आणि राजांजवळ असणाऱ्या

देशोदेशींच्या बहुमूल्य पदार्थांचा संचय केला; खातां-
साठीं गाणारे व गाणारणी मिळविल्या आणि मानवपुत्रांस
रंजविणाऱ्या अशा बहुत उपस्त्रिया मीं ठेविल्या. ९ असा
मी थोर झालों; माझ्यापूर्वी यरुशलेमांत जे होऊन गेले
त्यांच्यापेक्षां मी थोर झालों तरी माझा विवेक कायम
होता. १० माझे नेत्र ज्याची म्हणून वांच्छा करित तें मीं
त्यांच्यापासून वेगळें केलें नाहीं; मीं कोणत्याहि आनंदाच्या
विषयापासून आपलें मन आवारिलें नाहीं; कारण
ह्या सर्व खाटाटोपाचा माझ्या मनास आलह्याद होत असे;
ह्या सर्व खाटाटोपापासून माझ्या वांच्यास एवढेंच आलें.
११ मग मीं आपल्या हातानें केलेलीं सर्व कामें आणि
परिश्रम ह्यांचें निरीक्षण केलें; तों पाहा, सर्व कांहीं व्यर्थ व
वायफळ उद्योग होय; भूतलावर हित असें कशांतच नाहीं.

१२ मग पाहा, ज्ञान, वेडेपण व मूर्खपण यांकडे
मीं लक्ष पुरविलें; कारण राजाच्या मागून येणाऱ्या
पुरुषाच्या हातून काय होणार? आजवर लोक जें
करीत आले तेंच तो करणार. १३ मग माझ्या नजरेस
आलें कीं अंधकारापेक्षां प्रकाश जसा श्रेष्ठ तसें मूर्खते-
पेक्षां ज्ञान श्रेष्ठ. १४ ज्ञानाचे नेत्र त्याच्या मस्तकांत
असतात; आणि मूर्ख अंधकारांत चालतो; असें असून
सर्वांची गति एकच आहे असें माझ्या लक्षांत आलें.
१५ मग मीं आपल्या मनांत म्हटलें, मूर्खाची जी
गति तीच माझी, तर मी एवढा ज्ञानी झालों तरी
कशाला? मीं आपल्या मनांत म्हटलें, हेंहि व्यर्थच!
१६ मूर्खाप्रमाणेंच ज्ञान्याची आठवण सदा राहणार नाहीं;
कारण पुढें येणाऱ्या काळीं सर्वांचें विस्मरण होणार आहे.
तर पाहा, ज्ञानी कसा मरण पावतो तर मूर्खाप्रमाणेंच!
१७ यावरून जीविताचा मला वीट आला; कारण ह्या
भूतलावर जे कांहीं मानवी व्यवहार होतात ते मला
अनुचित वाटले; एकूण सर्व कांहीं व्यर्थ व वायफळ
उद्योग आहे.

१८ माझ्या सर्व श्रमांचें फळ माझ्यामागून येणाऱ्याला
ठेवून मला जावें लागणार आहे, हें लक्षांत येऊन
मीं या भूतलावर जे कांहीं परिश्रम केले त्या सगळ्यांचा
मला वीट आला. १९ तो सुज्ञ निघेल कीं मूर्ख निघेल

हें कोणास ठाऊक? तरी जें कांहीं मीं परिश्रम करून
व शहाणपण खर्चून ह्या भूतलावर संपादिलें आहे
त्यावर तो ताबा चालविणार; हेंहि व्यर्थच! २० यास्तव
ह्या भूतलावर जे परिश्रम मी करित होतो ते मीं सोडून
दिले; आणि माझें मन हताश झालें. २१ कोणीं सुज्ञता,
ज्ञान व चतुराई यांनीं परिश्रम करून कांहीं संपादावें,
आणि त्यासाठीं ज्यानें परिश्रम केले नाहींत त्याच्या
वांच्यास तें ठेवून सोडून जावें; हेंहि व्यर्थ व मोठें
अनिष्ट होय. २२ मनुष्य जे कांहीं परिश्रम करितो व
आपला जीव उलथापालथा करून या भूतलावर खटा-
टोप करितो त्याचा त्याला काय लाभ? २३ त्याचे सर्व
दिवस दुःखमय असतात; त्याची दगदग कष्टमय असते;
रात्रीहि त्याच्या मनास चैन नसतें; हेंहि व्यर्थच!

२४ मनुष्यानें खावें, प्यावें व श्रम करून आपल्या
जिवास सुख द्यावें यापेक्षां त्याला कांहींहि इष्ट नाहीं;
हेंहि देवाच्या हातून मिळतें असें माझ्या ध्यानांत आलें.
२५ कारण त्याच्या प्रसादावांचून खाणेंपिणें व सुख
भोगणें हीं कोणास प्राप्त होणार? २६ जो देवाच्या
दृष्टीनें चांगला त्यास तो बुद्धि, ज्ञान व सुख हीं देतो;
धन मिळवून सांठविण्याचे कष्ट देव पाण्यावर लादितो,
अशासाठीं कीं देवाच्या दृष्टीनें जो चांगला त्यास तें
द्यावें; हाहि व्यर्थ व वायफळ उद्योग होय.

१ सर्वांचा कांहीं उचित काळ म्हणून असतो;
२ भूतलावरील प्रत्येक कार्याला समय असतो. २ जन्म-
समय व मृत्युसमय, रोपण्याचा समय व रोपलेले
उपटण्याचा समय असतो; ३ वधण्याचा समय व बरें
करण्याचा समय, मोडून टाकण्याचा समय व बांधून
काढण्याचा समय असतो; ४ रडण्याचा समय व
हसण्याचा समय, शोक करण्याचा समय व नृत्य करण्याचा
समय असतो; ५ धोंडे फेकून देण्याचा समय व धोंडे
गोळा करण्याचा समय, आलिंगन देण्याचा समय व
आलिंगन दिल्यावांचून राहण्याचा समय असतो;
६ शोधण्याचा समय व गमावण्याचा समय, राखून
ठेवण्याचा समय व टाकून देण्याचा समय असतो;
७ फाडून टाकण्याचा समय व शिवण्याचा समय, मौन

धरण्याचा समय व बोलण्याचा समय असतो; ८ प्रेम करण्याचा समय व द्वेष करण्याचा समय, युद्ध करण्याचा समय व सख्य करण्याचा समय असतो. ९ मनुष्य ज्यासाठी कष्ट करितो त्यांत त्याला काय लाभ? १० मानव-जातीस जे कष्ट देव भोगावयास लावीत असतो ते मी पाहिले आहेत. ११ आपआपल्या समर्थी होणारी हरएक वस्तु त्यानें सुंदर बनविली आहे; त्यानें मनुष्याच्या मनांत अनंतकालाविषयीची कल्पना उत्पन्न केली आहे; तरी देवाचा आदिपासून अंतापर्यंतचा कार्यक्रम मनुष्याला उमगत नाही. १२ मनुष्यांनीं आमरण सुखानें राहावें व हित साधावें यापरतें इष्ट त्यांस कांहीं नाहीं हें मला कळून आलें आहे. १३ तरी प्रत्येक मनुष्यानें खावें, प्यावें व आपला सर्व उद्योग करून सुख मिळवावें हीहि देवाची देणगी आहे. १४ मला हें देखील समजून आलें कीं देव जें कांहीं करितो तें सर्वकाळ राहणार; तें अधिक करितां येत नाही व उणें करितां येत नाही; मनुष्यानें त्याचें भय धरावें म्हणून देव असा क्रम चालवितो. १५ जें कांहीं होत आहे तें पूर्वीच होऊन चुकलें आहे; आणि जें होणार आहे तें आधीच होऊन चुकलें आहे; आणि देव गत गोष्टी पुनः आपल्यापुढें आणितो.

१६ आणखी ह्या भूतलावर न्यायाचें स्थान पाहावें तर तेथें दुष्टता आहे; धर्माचें स्थान पाहावें तर तेथें दुराचार आहे. १७ मीं आपल्या मनांत म्हटलें, देव धार्मिकांचा आणि दुष्टांचा न्याय करील; कारण हरएक गोष्टीचा व हरएक कामाचा नेमिलेला समय आहे. १८ मीं आपल्या मनांत म्हटलें, देव हें असें मानवपुत्रां-करितां करितो, तें ह्या हेतूनें कीं त्यांला कसोटीस लावावें आणि आपण केवळ पशु आहों हें त्यांस कळून यावें. १९ मानवपुत्रांवर प्रसंग येतात तसेच पशूंवरहि येतात; दोघांवरहि एकच प्रसंग येतो; हा मरतो तसाच तोहि मरतो; त्या सर्वांचा प्राण सारखाच आहे; पशूपेक्षां मनुष्य कांहीं श्रेष्ठ नाही; कारण सर्व कांहीं व्यर्थ आहे ! २० सर्व एकाच स्थानीं जातात; सर्वांची उत्पत्ति माती-पासून आहे व सर्व पुनः मातीस मिळतात. २१ मानव-

जातीचा प्राण वर जातो आणि पशुजातीचा प्राण खालीं जमिनींत जातो कीं काय हें कोणास ठाऊक? २२ ह्यावरून मीं असा विचार केला कीं मनुष्यानें आपले व्यवसाय करून सुख मिळवावें, यापरतें इष्ट त्याला कांहीं नाहीं. त्याच्या वांढ्यास एवढेंच आहे; त्याच्यामागे जें कांहीं होणार तें त्यानें पाहावें म्हणून त्याला परत कोण आणील?

१ मग ह्या भूतलावर चालू असलेल्या सर्व जुलमांचें मीं फिरून पर्यालोचन केलें; तों पाहा, गांजलेल्यांचे अश्रु गळत आहेत, पण त्यांचें सांवन करणारा कोणी नाही; त्यांजवर जुलूम करणाऱ्यांच्या ठायीं बळ आहे, पण गांजलेल्यांचें सांवन करणारा कोणी नाही; २ म्हणून जे जीवंत जन अद्यापि हयात आहेत त्यापेक्षां जे मृतजन मरून गेले आहेत त्यांस मीं बरें म्हटलें. ३ जो अजून उत्पन्न झाला नाही, ज्यानें ह्या भूतलावर घडणारीं दुष्कर्म पाहिलीं नाहींत, त्याची दशा ह्या दोघांपेक्षांहि बरी.

४ मग मीं सर्व उद्योग व कारागिरी हीं पाहिलीं; हीं सर्व चढाओढीमुळें होतात; हाहि व्यर्थ व वायफळ उद्योग होय. ५ मूर्ख हात पांघरून बसतो व आपल्याच देहाचा नाश करून घेतो. ६ कष्टानें व वायफळ उद्योगानें भरलेल्या दोन मुठीपेक्षां शांतीनें भरलेली एक मूठ पुरवली.

७ मग मीं फिरून भूतलावरील व्यर्थ गोष्टी पाहिल्या. ८ कोणी एकटाच असून त्याला दुसरा कोणी नाही; त्याला पुत्र किंवा बंधु नाही; तरी त्याच्या कष्टाला अंत नाही, व धनानें त्याच्या नेत्रांची तृप्ति होत नाही. तो म्हणतो मी हे श्रम करितों व माझ्या जिवाचें सुख दवडितों, हें कोणासाठीं? हेंहि व्यर्थ, कष्टमय होय. ९ एकट्यापेक्षां दोघे बरे; कारण त्यांच्या श्रमाचें त्यांना चांगलें फळ प्राप्त होतें. १० त्यांतला एक पडला तर त्याचा सोबती त्याला हात देईल; पण जो एकटा असून पडतो त्याला हात देण्यास कोणी नसतें; त्याची दुर्दशा होते. ११ दोघे एकत्र निजले तर त्यांस ऊब येते; एकट्याला ऊब कशी येईल? १२ जो

१ मुळांत: आपलें मांस खातो.

एकटा असतो त्याला कोणी माणूस भारी झाला तर त्याचा प्रतिकार दोघांला करितां येईल; तीनपदरी दोरी सहसा तुटत नाही.

१३ अधिकाधिक बोध ग्रहण करण्याचें कळत नाहीं अशा बृद्ध पण मूढ राजापेक्षां गरीब पण शहाणा तरुण बरा. १४ कारण हा कारागृहांतून निघून राजा झाला; पण तो आपल्या राज्यांत जरी जन्मला तरी कंगाल झाला. १५ हा जो दुसरा तरुण पहिल्याच्या जागीं आला त्याच्या पक्षाचे भूतलावरील सगळे लोक होते असें माझ्या नजरेस आले. १६ ज्यांचा तो अधिपति झाला ते अगणित होते; तरी पुढील काळचे लोक त्याजविषयीं आनंद पावणार नाहीत. निःसंशय हाहि व्यर्थ व वायफळ उद्योग होय.

१ तूं देवाच्या मंदिरीं जातोस तेव्हां संभाळून पाऊल टाक; बोध श्रवण करण्यास समीप जाणें हें मूर्खाच्या बलिहवनापेक्षां बरें; आपण अधर्म करितों हें त्यांस कळत नाहीं. २ बोलण्याची घाई करूं नको; देवासमोर कोणताहि उद्गार तोंडावाटे काढण्यास आपलें मन उतावळें करूं नको; कारण देव स्वर्गांत आहे आणि तूं तर पृथ्वीवर आहेस; म्हणून तुझें बोलणें अल्प असावें. ३ काम फार पडल्यानें त्याचें स्वप्न पडतें; तशीच फार वाचालतेनें मूर्खाची वाणी प्रगट होते. ४ तूं देवाला नवस केला असल्यास तो फेडण्यास विलंब करूं नको, कारण देव मूर्खावर प्रसन्न होत नसतो; जो नवस तूं केला असेल त्याची फेड कर. ५ नवस करावा आणि तो फेडूं नये यापेक्षां तो मुळींच न करणें बरें. ६ तुझ्या तोंडामुळें तुझ्या देहाला शासन होऊं देऊं नको. मी चुकून बोललों असें दिव्य दूतासमोर म्हणूं नको; तुझ्या बोलण्याचा देवाला राग येऊन त्यानें तुझ्या हातचीं कामें कां नष्ट करावीं? ७ बहुत स्वप्ने पाहणें व बहुत भाषण करणें ह्या वायफळ गोष्टी होत; पण तूं देवाचें भय धर.

८ एकाद्या प्रांतांत दुर्बलांवर जुलूम होत आहे, न्याय व धर्म यांची पायमल्ली होत आहे, असें तूं

पाहिलें तर त्यामुळें चकित होऊं नको; कारण वरिष्ठ माणसावर त्याच्याहूनहि वरिष्ठाची नजर असते आणि त्यांच्यावरहि कोणी वरिष्ठ असतो. ९ शेतींत मन घालणारा राजा देशाच्या कल्याणास सर्वस्वीं कारण होतो.

१० ज्याला पैसा प्रिय वाटतो त्याची पैशानें तृप्ति होत नाहीं; जो विपुल धनाचा लोभ धरितो त्याला कांहीं लाभ घडत नाहीं; हेंहि व्यर्थ! ११ संपत्ति वाढली म्हणजे तिचा उपभोग घेणारेहि वाढतात; ढोळ्यांनीं पाहण्यापलीकडे तिचा मालकाला काय लाभ होतो? १२ कष्ट करणारा थोडें खावो कीं फार खावो, त्याची निद्रा गोड असते; पण धनिकाची धनाढ्यता त्याला झोप येऊं देत नाहीं.

१३ धनिक धन राखून ठेवितो तें त्याच्या हानीला कारण होतें; हें एक मोठें अनिष्ट भूतलावर माझ्या दृष्टीस पडलें आहे; १४ त्याचें तें धन एकाद्या अनिष्ट प्रसंगामुळें विलयास जातें; आणि त्याला पुत्र झाला असतां त्याच्या हातीं कांहीं येत नाहीं. १५ तो मातेच्या उदरांतून निघाला तसाच नम्र परत जाईल, आपल्या श्रमाचें कांहींहि फळ आपल्याबरोबर घेऊन जाणार नाहीं. १६ तो जसा आला तसाच सर्वतोपरी परत जाईल, हेंहि एक मोठें अनिष्ट आहे; त्यानें वायफळ उद्योग केला त्याचा त्याला काय लाभ? १७ तो सर्व आयुष्यभर अंधारांत अन्न खातो; त्यास बहुत खेद, रोग व संताप हीं होतात.

१८ मला जें बरें व मनोरम दिसून आलें तें हें: मनुष्यानें खावें, प्यावें व ह्या भूतलावर जे श्रम तो करितो त्या सर्वांत देवानें त्यास दिलेल्या आयुष्यभर सुख भोगावें; कारण एवढेंच त्याच्या वांढ्यास आहे. १९ कोणास देवानें धनसंपत्ति दिली असेल, तिचा उपभोग घेण्याची, आपला वांटा उचलण्याची व परिश्रम करितांना आनंद पावण्याची शक्ति दिली असेल, तर ही देवाची देणगीच समजावी. २० त्याला आपल्या आयुष्याच्या दिवसांची फारशी चिंता वाटणार नाही; देव त्याच्या मनाच्या आनंदास अनुकूल असतो.

१ मीं भूतलावर एक अनिष्ट पाहिलें; तें मनुष्यावर मोठ्या बोजासारखें असतें. २ तें हें: कोणा मनुष्यास देव धनसंपत्ति व प्रतिष्ठा हीं एवढीं देतो कीं त्याला सगळें कांहीं मनसोक्त मिळतें, कांहीं कमी पडत नाही; तरी देव त्याला तें भोगूं देत नाही, तें परकाच भोगितो; हेंहि व्यर्थ व एक मोठी विकृतिच होय. ३ कोणा मनुष्यास शंभर मुलें झालीं व तो बहुत वर्षे जगला, त्याच्या आयुष्याची वर्षसंख्या मोठी असली, तरी त्याचा जीव सुखप्राप्तीनें समाधान पावला नाही, त्याचें उत्तरकार्य झालें नाही, तर अशा मनुष्यापेक्षां मृतपिंड पुरवला, असें मी म्हणतो; ४ कारण तो शून्यावस्थेंत येतो व अंधकारांत नाहीसा होतो; त्याचें नांव अंधकारानें व्याप्त राहतें; ५ त्याप्रमाणेंच सूर्य त्याला दिसला नाही कीं कळला नाही; म्हणून त्याला त्या दुसऱ्या मनुष्यापेक्षां अधिक शांति प्राप्त होते. ६ हजारोंच्या दुप्पट वर्षे जगूनहि त्यानें कांहीं सुख भोगिलें नाही तर त्यांत काय अर्थ? सर्व एकाच स्थानीं जातात ना? ७ मनुष्याचा सर्व परिश्रम पोटासाठीं आहे, तरी त्याच्या जिवाची तृप्ति म्हणून होत नाही. ८ मूर्खापेक्षां शहाण्याला काय अधिक लाभ होतो? त्याप्रमाणेंच जो दीन असून लोकांत कसें वागावें हें जाणतो त्याला तरी काय लाभ? ९ मन इकडेतिकडे धावूं देण्यापेक्षां तुझ्या दृष्टीसमोर असलेल्या गोष्टींत सुख मानणें बरें; हाहि व्यर्थ व वायफळ उद्योग होय.

१० जें कांहीं झालें आहे त्याला पूर्वीच नांव दिलें होतें; मनुष्याचें काय होणार हेंहि पूर्वीच माहीत असतें; त्याजहून जो समर्थ त्याच्याशीं त्याला झगडतां येणार नाही. ११ व्यर्थतेची वृद्धि करणाऱ्या अशा बहुत गोष्टी आहेत; त्यांपासून मनुष्याला काय लाभ? १२ मनुष्य आपल्या निरर्थक आयुष्याचे छायारूप दिवस घालवितो, त्यांत त्याला काय लाभ होतो तें कोणास ठाऊक? मनुष्याच्या पश्चात् भूतलावर काय होईल हें त्याला कोणाच्यानें सांगवेल?

१ सुवासिक अत्तरापेक्षां नांवलौकिक बरा; ७ जन्मदिनापेक्षां मृत्युदिन बरा. २ भोजनोत्सवगृही जाण्यापेक्षां शोकगृही जाणें बरें; कारण प्रत्येक

मनुष्याचा शेवट हाच आहे; जीवताच्या मनांत ही गोष्ट विबून राहील. ३ हसण्यापेक्षां खेद करणें बरें; मुद्रा खिन्न असल्यानें मन सुधारतें. ४ शहाण्याचें चित्त शोकगृहाकडे लागतें; पण मूर्खाचें चित्त हास्यविनोद-गृहाकडे लागतें. ५ मूर्खाचें गायन ऐकण्यापेक्षां शहाण्याची निषेधवाणी ऐकणें बरें. ६ कारण मूर्खाचें हास्य हांज्याखालीं जळणाऱ्या काठ्याकुठ्यांच्या कडकडण्यासारखें असतें; हेंहि व्यर्थ होय. ७ जुलूम केल्यानें शहाणा वेडा बनतो; लांच खाव्यानें बुद्धीला भ्रंश होतो. ८ एकाद्या गोष्टीच्या आरंभापेक्षां तिचा शेवट बरा; उन्मत्त मनाच्या इसमापेक्षां सहनशील मनाचा इसम बरा. ९ मन उतावळें होऊं देऊन रागावूं नको; कारण राग मूर्खाच्या हृदयांत वसतो. १० सांप्रतच्यापेक्षां पूर्वीचे दिवस बरे होते, हें कां? असें म्हणूं नको; हें तुझें विचारणें शहाणपणाचें नव्हे. ११ वतनाबरोबर शहाणपण असल्यास बरें; भूतलावर जन्म पावलेल्यांस तें विशेष हितावह आहे. १२ ज्ञान आश्रय देणारें आहे व पैसाहि आश्रय देणारा आहे; तरी ज्ञानापासून असा लाभ होतो कीं ज्याच्यापाशीं शहाणपण असतें त्याच्या जीविताचें तें रक्षण करितें. १३ देवाची करणी पाहा; त्यानें जें वाकडें केलें आहे तें कोणाच्यानें सरळ करवेल? १४ संपत्काळीं आनंद कर; विपत्काळीं विवेकानें वाग; कारण मनुष्याच्यामागे काय होईल हें त्यास कळूं नये म्हणून देवानें सुखदुःखें शेजारी-शेजारी ठेविली आहेत.

१५ एकादा धार्मिक मनुष्य धर्माचरण करीत असतो तरी तो नष्ट होतो; आणि एकादा दुष्ट मनुष्य अधर्माचरण करीत असतांही दीर्घायु होतो; हें सर्व मीं आपल्या व्यर्थ गेलेल्या दिवसांत पाहिलें आहे. १६ फाजील धार्मिक होऊं नको; मर्यादेबाहेर शहाणपणा मिरवूं नको; तूं आपला नाश कां करून घ्यावा? १७ दुष्टतेचा अतिरेक करूं नको; मूर्ख होऊं नको; तूं अकालीं कां मरावें? १८ याला तूं धरून राहावें, आणि त्यापासून तूं आपला हात मागे घेऊं नये हें बरें; कारण जो देवाचें भय धरितो तो या

१ मुळांत: सर्वदर्शन घडलेल्यांस

सर्वांतून पार पडेल.

१९ नगरांतल्या दहा अधिपतीपैक्षां अधिक चांगलें रक्षण शहाणपण शहाण्याचें करितें. २० सदाचारानें वागणारा व पाप न करणारा असा धार्मिक पुरुष पृथ्वीवर आढळणार नाही. २१ बोललेल्या सर्व शब्दांकडे लक्ष देऊं नको, देशील तर कदाचित् तूं आपल्या चाकराला तुला शिव्याशाप देतांना ऐकशील; २२ कारण तूंहि इतरांस वारंवार शिव्याशाप दिल्या हें तुझ्या मनास ठाऊक आहे.

२३ मीं ह्या सर्व गोष्टी विवेकानें अजमावून पाहिल्या आहेत; आपण ज्ञानसंपन्न व्हावें असें मला वाटलें, पण तें मजपासून दूरच राहिलें. २४ जें आहे तें दूर व अत्यंत गूढ आहे; त्याचा थांग कोणास लागणार? २५ ज्ञान व विवेक हीं समजून घेऊन त्यांचें रहस्य जाणावें व त्यांचा शोध लावावा, आणि दुष्टता केवळ मूर्खत्व आहे व मूर्खत्व केवळ वेदगळपणा आहे, हें समजावें म्हणून मीं फिरून आपलें चित्त ह्या गोष्टींकडे लाविलें. २६ मला मृत्यूहूनहि दुःखदायी अशी एक वस्तु आढळली, ती पाशरूप झालेली स्त्री होय; तिचें हृदय केवळ पारध्याचें जाळें आहे; तिचे हात शंखला आहेत; जो पुरुष देवाला प्रिय असतो तोच तिच्या हातून सुटतो; पापी तिच्या तावडींत सांपडतो. २७ उपदेशक म्हणतो, हिशोब पाहावा म्हणून एकंदर गोळाबेरीज करितां मला आढळून आलें तें हें; २८ पण मी आजवर धुंडाळीत आहे तरी मला आढळलें नाही तें हें; हजारांत एक पुरुष मला आढळला, पण तेवढ्या स्त्रियांत मला एकहि स्त्री आढळली नाही. २९ पाहा, एवढेंच मला आढळलें कीं देवानें मनुष्य सरळ असा उत्पन्न केला आहे, पण तो अनेक कल्पनांच्यामागे लागला आहे.

१ ज्ञानी पुरुषासमान कोण आहे? कोणत्याहि गोष्टीचा उलगडा करण्याचें कोणाला समजतें? ज्ञान मनुष्याचें मुख तेजस्वी करितें; तेणेंकरून त्याच्या मुखाचा उद्घटपणा पालटतो. २ मी म्हणतो कीं राजाची

१ अथवा: संशयवादी

आज्ञा पाळ; तूं देवाची शपथ घेतली आहे म्हणून ती पाळ. ३ त्याला सोडून जाण्याची घाई करूं नको; दुष्ट मसलतींत शिरूं नको; कारण त्याला आवडेल तें तो करितो. ४ राजाचा शब्द तर प्रबळ असतो; तूं हें काय करितोस, असें त्याला कोण म्हणेल? ५ जो आज्ञा पाळितो तो अनिष्ट पाहणार नाही; नेमिलेला काळ व न्यायसमय हे ज्ञान्याच्या मनाला अवगत होतील; ६ प्रत्येक गोष्टीला नेमिलेला काळ व न्यायसमय असतो, कारण मनुष्याची दुर्दशा मनस्वी असते; ७ पुढें काय होणार हें त्याला ठाऊक नसतें; कसें काय होणार हें त्याला कोण सांगेल? ८ प्राणावर कोणा मनुष्याची अशी सत्ता नसते कीं तो त्याला जाऊं देणार नाही; मरणदिवस कोणाच्या स्वाधीन नाही; हा संग्राम कोणाला सुटणार नाही. दुष्कर्म आपल्या मालकाचा बचाव करित नाही. ९ हें सर्व मीं पाहिलें आहे; भूतलावर चालू असलेल्या सर्व कृत्यांकडे मीं आपलें चित्त लाविलें आहे; एक मनुष्य दुसऱ्यावर सत्ता चालवून त्याचें नुकसान करितो.

१० त्या वेळीं माझ्या नजरेस असें आलें कीं दुष्टांना मूठमाती मिळून ते विराम पावतात; धर्मानें वागणाऱ्यांस पवित्रस्थान सोडून जावें लागतें, आणि नगरांतील लोक त्यांस विसरून जातात; हेंहि व्यर्थ. ११ दुष्कर्माबद्दल शिक्षा तत्काळ होत नाही म्हणून मानवपुत्रांचें मन दुष्कर्म करण्याकडे प्रवृत्त होतें. १२ पापी शंभरदां पाप करून पुष्कळ दिवस वांचला तरी माझी खात्री आहे कीं देवाचें भय बाळगणारे जे त्यास भिऊन वागतात त्यांचें कल्याणच होईल; १३ पण दुष्टांचें कल्याण होणार नाही, व त्याचें छायारूप आयुष्य दीर्घ असणार नाही; कारण तो देवाला भिऊन वागत नाही. १४ पृथ्वीवर आणखी एक व्यर्थ गोष्ट घडते: असे काहीं धार्मिक लोक असतात कीं दुष्टांच्या करणीमुळें त्यांची जी स्थिति व्हावी ती यांची होते; आणि असे काहीं दुर्जेन असतात कीं धार्मिकांच्या करणीमुळें त्यांची जी स्थिति व्हावी ती यांची होते; हेंहि व्यर्थ!

असें मीं म्हटलें. १५ मग मी हास्यविनोदाची प्रशंसा करून म्हणालों, ह्या भूतलावर मनुष्यानें खावें, प्यावें व चैन करावी यापेक्षां इष्ट त्याला कांहीं नाहीं; देवानें त्याला या भूतलावर जो आयुष्यकाल दिला आहे त्यांत श्रम करीत असतां एवढेंच त्याच्याबरोबर राहणार.

१६ मग ज्ञानाची ओळख करून घेण्याकडे व पृथ्वीवर चालू असलेला उद्योग पाहण्याकडे मीं आपलें चित्त लाविलें; कारण ज्यांचा अहोरात्र डोळ्यास डोळा लागत नाहीं असेहि लोक असतात. १७ मग मीं देवाच्या सर्व करणीकडे लक्ष दिलें तों असें दिसून आलें कीं भूतलावर जो कांहीं उद्योग चालला आहे त्याचें तत्त्व मनुष्याला कळत नाहीं; शिवाय मनुष्यानें परिश्रम करून त्याचा शोध केला तरी त्याचा थांग लागत नाहीं; ज्ञानी पुरुष म्हणेल कीं मी तें शोधून काढीन, तर त्यालाहि त्याचा थांग लागवयाचा नाहीं. १ ह्या सगळ्याचें

मनन मीं केलें आणि हें स्पष्टपणें समजण्याचा प्रयत्न केला; तें हें कीं धार्मिक व ज्ञानी आणि त्यांचीं कृत्यें हीं सर्व देवाच्या स्वाधीन आहेत; आपण प्रेम करणार कीं वैर करणार हें मनुष्यास कळत नाहीं; हें सर्व कांहीं त्याला पुढें प्राप्त होणार असतें. २ जें कांहीं घडतें तें सर्वांस सारखेंच घडतें; धार्मिक व दुष्ट, सात्त्विक, शुद्ध व अशुद्ध, यज्ञ करणारा व यज्ञ न करणारा ह्या सर्वांची एकच गति होते; सात्त्विकाची व पाप्याची, शपथ वाहणाऱ्याची, तशीच शपथ वाहण्यास मिणाऱ्याची सारखीच दशा होते. ३ भूतलावर जें कांहीं घडतें त्या सर्वांत हें एक अनिष्ट आहे कीं सर्वांची सारखीच गति होते; मानवपुत्रांच्या मनांत दुष्टता भरलेली असते, त्यांचें मन जन्मभर आंतिमय असतें, मग ते मेलेल्यांस जाऊन मिळतात. ४ जो जीवसृष्टीशीं मिळून असतो त्याला आशा असते, कारण मृत सिंहापेक्षां जीवंत श्वान बरा. ५ आपणांस मरावयाचें आहे हें जीवंतांला निदान कळत असतें; पण मृतांस तर कांहींच कळत नाहीं; त्यांस आणखी कांहीं फलप्राप्ति व्हावयाची नसते; त्यांचें स्मरण कोणास राहत नाहीं. ६ त्यांचें प्रेम, त्यांचें वैर व त्यांचा हेवादेवा हीं

नष्ट होऊन गेलीं आहेत; ह्या भूतलावरील व्यवहारांत त्यांचा भाग कधीहि असणार नाहीं.

७ जा, तूं आनंदांन आपली भाकरी खा; हर्षभरानें आपला द्राक्षारस पी; कारण देवाचा तुझ्या कृत्यांवर प्रसाद झाला आहे. ८ तुझीं वस्त्रें सदा शुभ्र असोत; तुझ्या डोक्याला तेलाची वाण नसो. ९ देवानें ह्या भूतलावर तुझ्या व्यर्थ आयुष्याचे जे दिवस नेमिले आहेत ते तुझे सर्व व्यर्थ दिवस आपल्या प्रिय स्त्रीबरोबर सुखानें घालीव; आयुष्यांत हा तुझा वांटा आहे; ह्या भूतलावर जे परिश्रम तूं करितोस त्यांचें हें फळ तुला आहे. १० जें कांहीं काम तुझ्या हातीं पडेल तें आपलें सगळें सामर्थ्य खर्चून कर; कारण ज्या अधोलोकाकडे तूं जावयाचा आहेस तेथें कांहीं उद्योग, युक्तिप्रयुक्ति, बुद्धि व ज्ञान यांचें नांव नाहीं.

११ मीं परत येऊन भूतलावर आणखी पाहिलें तों वेगवानांसच शर्यतींत यश व वीरांसच युद्धांत विजयश्री मिळते असें नाहीं; शहाण्यालाच अन्न व समंजसांलाच धन मिळतें आणि ज्ञात्यांवरच अनुग्रह होतो असें नाहीं; पण सर्व कालवश व दैववश आहेत. १२ कारण मनुष्याला स्वतांवर येणारा प्रसंग कळत नाहीं; अपायकारक जाळ्यांत सांपडणाऱ्या माशांप्रमाणें, पाशांत अडकणाऱ्या पक्ष्यांप्रमाणें, मानवपुत्रांवर अनिष्ट कालपाश अकस्मात् पडतो; त्यांत ते सांपडतात.

१३ मीं भूतलावर पुढील प्रकारचें ज्ञान पाहिलें, तें मला फार थोर भासलें; तें असें: १४ एक लहानसें नगर होतें, त्यांत थोडेच लोक होते; त्यावर एका मोठ्या राजानें चढाई करून त्यास वेढा दिला व त्याच्यासमोर मोठाले मोरचे लाविले. १५ त्यांत एक गरीब पण बुद्धिमान मनुष्य होता; त्यानें आपल्या बुद्धिबलानें त्या नगराचा बचाव केला; पण त्या गरीब मनुष्याचें स्मरणहि कोणाला राहिलें नाहीं. १६ तेव्हां मी म्हणालों, बलाहून ज्ञान श्रेष्ठ खरें; तथापि गरिबाची अक्कल लोक तुच्छ मानितात आणि त्याचे शब्द ऐकत नाहींत.

१७ मूर्खांच्या राजानें केलेल्या ओरडीपेक्षां शांतपणें ऐकलेले शहाण्यांचे शब्द बरे. १८ युद्धशस्त्रापेक्षां ज्ञान

श्रेष्ठ आहे; एकटा पापी बहुत हिताची नासाडी
१० करितो. १ गंध्याच्या तेलास, मरून पडलेल्या
 माशांमुळे दुर्गंधी येते व तें नासून जातें, तसा
 अल्पमात्र मूर्खपणाचा पगडा अकल व प्रतिष्ठा यांवर
 बसतो. २ शहाण्याचें मन उजवीकडे पण मूर्खाचें मन
 डावीकडे असतें. ३ मूर्ख आपल्या बुद्धीशीं फारकत करून
 वाटेन चालला असतां तो ज्याला त्याला म्हणतो, तूं मूर्ख
 आहेस. ४ तुजवर अधिपतीचा क्रोध झाला तर आपली
 जागा सोडूं नको, कारण शांतीनें मोठमोठीं पापकर्म
 टळतात. ५ भूतलावर मीं एक अनिष्ट पाहिलें, तें अधि-
 पतीच्या चुकीनें होतें असें मला दिसलें; ६ तें हें कीं मूर्खत्व
 अति प्रतिष्ठित स्थानीं स्थापित होतें, आणि श्रीमंतांस
 नीच स्थानीं बसावें लागतें. ७ चाकर घोड्यांवर बसतांना
 व सरदार चाकरांप्रमाणें जमिनीवर पायीं चालतांना
 मीं पाहिले. ८ जो खाडा खणितो तोच त्यांत पडतो;
 जो कुंपण तोडितो त्याला सर्प डसतो. ९ धोंडे फोडणा-
 र्याला त्यांपासून इजा होते; लाकडें तोडणारा त्यांमुळे
 धोक्यांत येतो. १० लोखंडी हत्यार बोथटलें व त्याला
 धोर लाविली नाहीं तर अधिक जोर लावावा लागतो.
 कार्यसिद्धीस ज्ञान उपयोगाचें आहे. ११ सर्पावर मंत्र-
 प्रयोग होण्यापूर्वीं तो डसला तर पुढें मांत्रिकांचा कांहीं
 उपयोग नाहीं. १२ शहाण्याच्या तोंडचे शब्द अनुग्रहपर
 असतात; पण मूर्खाचें तोंड त्यालाच प्रासतें. १३ त्याच्या
 तोंडच्या शब्दांच्या आरंभीं मूर्खपणा व त्याच्या भाषणा-
 च्या अंतीं अपायकारक वेडेपणा असतो. १४ मूर्ख
 फार वाचाळपणा करितो, परंतु पुढें काय होणार हें
 मनुष्याला ठाऊक नसतें; त्याच्यामागे काय होणार हें
 त्याला कोणाच्यानें सांगवेल? १५ मूर्ख श्रम करून
 कळत थकतो, पण त्याला शहराची वाट देखील उमगत
 नसते. १६ हे देशा, तुझा राजा अल्पवयी असला व
 तुझे सरदार प्रातःकाळीं उठून खातपीत बसले तर
 तुझी दुर्दशा केवढी! १७ हे देशा, तुझा राजा कुलीन
 घराण्यांतला असला व तुझे सरदार निशेसाठीं नव्हे तर
 बलप्राप्तीसाठीं योग्य वेळीं भोजन करित असले तर तूं
 धन्य! १८ आळसानें घराचें छपर खालीं येतें; हाताच्या
 सुस्तीनें घर गळतें. १९ ख्यालीखुशालीसाठीं मेजवानी

करितात; द्राक्षारस जिवास उल्लास देतो; पैशानें सर्व
 कांहीं साध्य होतें. २० तूं आपल्या मनांतहि राजाला
 शाप देऊं नको; आपल्या निजावयाच्या खोलींतसुद्धां
 श्रीमंतास शिव्याशाप देऊं नको; कारण अंतराळांतलें
 पांखरुं तुझे शब्द घेऊन उडून जाईल; पक्षी तुझी गोष्ट
 प्रगट करील.

१ आपलें अन्न जलाशयावर सोड; तें बहुत
११ दिवसांनीं तुझ्या हातीं येईल. २ तूं सातआठ
 जणांस वांटा दे; कारण पृथ्वीवर काय अनिष्ट
 प्रसंग येईल तें तुला ठाऊक नाहीं. ३ मेघ जलपूर्ण
 झाले म्हणजे ते पृथ्वीवर रिचवतात; झाड दक्षिणेकडे
 पडो कीं उत्तरेकडे पडो, तें पडेल त्याच ठिकाणीं राहणार.
 ४ जो वारा पाहत राहतो तो पेरणी करणार नाहीं;
 जो मेघांचा रंग पाहत बसतो तो कापणी करणार नाहीं.
 ५ वाऱ्यांची गति कशी असते, गर्भवती स्त्रीच्या गर्भा-
 शयांत हाडें कशीं बनतात हें तुला कळत नाहीं; तसेंच
 सर्व कांहीं घडविणाऱ्या देवाची कृति तुला कळत नाहीं.
 ६ सकाळीं आपलें बीं पेर, संध्याकाळींहि आपला हात
 आवरुं नको; कारण त्यांतून कोणतें फळास येईल, हें
 किंवा तें; अथवा दोन्ही मिळून चांगलीं होतील, हें
 तुला ठाऊक नसतें. ७ प्रकाश खरोखर मनोहर असतो;
 सूर्यदर्शन नेत्रांस रम्य असतें. ८ मनुष्य कितीहि वर्षें
 जगला तरी तीं त्यानें आनंदानें घालवावीं; अंधकाराचे
 दिवस बहुत असणार हें तो मनांत वागवो; जें प्राप्त
 होणार तें सर्व व्यर्थच आहे!

९ हे तरुणा, आपल्या तारुण्यांत आनंद कर; तुझ्या
 तारुण्याच्या दिवसांत तुझें हृदय तुला उल्लास देवो; तूं
 मनास वाटेल त्या मार्गानें व नजरेस येईल तसा चाल;
 पण ह्या सर्वांबद्दल देव तुझा झाडा घेईल हें तुझ्या लक्षांत
 असूं दे. १० यास्तव आपल्या मनांतून खेद दूर कर
 आणि आपला देह उपद्रवापासून राख; कारण तारुण्य
 व भरज्वानी हीं व्यर्थ आहेत. १ आपल्या
१२ तारुण्याच्या दिवसांत आपल्या निर्माणकर्त्याला
 स्मर; पाहा, अनिष्ट दिवस येत आहेत, आणि
 अशीं वर्षें जवळ येत आहेत कीं त्यांत मला कांहीं सुख

१ अथवा: आत्म्याची

नाहीं असें तूं म्हणशील. २ त्या समयीं सूर्य, प्रकाश, चंद्र व तारे अंधक होतील; आणि पावसानंतर अग्ने पुनः येतील. ३ त्या काळीं घराचे रखवालदार कांपतील; बळकट पुरुष वाकतील; दळणाऱ्या थोड्या उरल्यामुळें त्यांचें काम बंद पडेल; खिडक्यांतून पाहणाऱ्या अंध होतील. ४ जात्याचा आवाज मंद झाला म्हणजे बाहेरलीं दारें मिटतील; पक्ष्याच्या शब्दानें देखील त्याच्या निद्रेचा भंग होईल; सर्व गायनस्वर मंदावतील. ५ ते चढावाला भितील; रस्ता धोक्यांनीं भरला आहे असें त्यांस वाटेल; बदाम फुलेल; टोळसुद्धां जड असा वाटेल; वासना निमेल; कारण मनुष्य आपल्या अनंतकालिक निजधामास चालला आहे, आणि ऊर बडवून रडणारे गह्व्या-गह्व्यांतून फिरतील. ६ मग चांदीचा दोर तुटेल; सोन्याचा कटोरा फुटेल; झऱ्याजवळचा घडा फुटेल; आडावरचा रहाट मोडेल. ७ तेव्हां माती पूर्ववत् मातीस मिळेल; आणि देवानें दिलेला आत्मा त्याजकडे परत जाईल.

१ मुळांतः गायनकन्या

८ व्यर्थ हो व्यर्थ ! उपदेशक म्हणतो; सर्व कांहीं व्यर्थ !
९ उपदेशक ज्ञानी असून तो लोकांला ज्ञान शिक-
वीत गेला; त्यानें विचार व शोध करून पुष्कळ
बोधवचनें रचिलीं. १० सरळ लिहिलेलीं सत्य
व मनोहर वचनें शोधण्याचा उपदेशकानें प्रयत्न
केला आहे.

११ ज्ञान्यांचीं वचनें पराण्यांसारखीं असतात; सभा-
पतींचे बोल घट्ट ठोकलेल्या खिळ्यांप्रमाणें असतात;
एकाच मेंढपाळापासून तीं प्राप्त झालीं आहेत. १२ ह्या-
खेरीज, माझ्या पुत्रा, असा बोध घे कीं ग्रंथरचनेला
कांहीं अंत नाही; बहुत ग्रंथपठण देहास शिणवितें.

१३ आतां सर्व कांहीं तुम्हीं ऐकिलें; सर्वांचें सार हें
कीं देवाचें भय धर व त्याच्या आज्ञा पाळ; मनुष्य-
कर्तव्य कायतें एवढेंच आहे. १४ सगळ्या बऱ्यावाईट
गुप्त गोष्टींचा न्याय करितांना देव सगळ्या कृत्यांचा
झाडा घेईल.

१ अधवाः संशयवादी

गीतरत्न

- १ शलमोनानें रचिलेलें गीतरत्न.
- २ तो मला मुखचुंबन देवो;
- ३ तुझें प्रेम द्राक्षारसाहून
मधुर आहे.
- ४ तुझ्या सुवासिक अत्तराचा धमधमाट सुटतो;
तुझें नाव सिंचन केलेलें सुगंधी अत्तरच होय;
म्हणूनच कुमारी तुजवर प्रेम करितात.
- ५ माझ्या चित्ताचें आकर्षण कर, म्हणजे आम्ही
तुझ्यामागून धावत येऊं.
- ६ राजानें मला अंतःपुरीं आणिलें आहे.
- ७ आम्ही तुझ्याठायीं आनंदोत्सव करूं;

तुझें प्रेम द्राक्षारसाहून अधिक वर्णू;
त्या एकनिष्ठपणें तुजवर प्रीति करीत आहेत.

- ८ यरुशलमनिवासी कन्यांनो,
- ९ मी काळीसावळी पण सुरूप आहे;
- १० केदाराच्या तंबूसारखी,
- ११ शलमोनाच्या पडद्यांसारखी मी काळी आहे.
- १२ मी काळीसावळी आहे हें मनांत आणूं
नका,
- १३ कारण मी उन्हांनें होरपळलें आहे.
- १४ माझे सहोदर बंधु मजवर संतप्त झाले;

त्यांनीं मला द्राक्षीच्या मळ्यांची राखण करावयास ठेविलें;

पण माझ्या स्वतांच्या मळ्याची राखण मीं केली नाहीं.

७ माझ्या प्राणसख्या, मला सांग:

तूं आपला कळप कोठें चारितोस ?

दुपारीं तो कोठें बसवितोस ?

तुझ्या सोबत्यांच्या कळपांजवळ मीं कां भ्रमत राहावें ?

८ हे परम सुंदर स्त्रिये, तुला हें ठाऊक नसेल

तर तूं त्या शेरडामेंढरांच्या पावलांमागे पाऊल टाकून जा;

मेंढपाळांच्या राहुव्यांनजीक आपली करडें चारीत राहा.

९ माझ्या सखे,

मी तुला फारोच्या रथाच्या घोडीसारखी लेखितों.

१० गोफांनीं तुझे गाल,

रत्नहारांनीं तुझा कंठ सुरेख दिसत आहे.

११ आम्ही तुजसाठीं चांदीच्या टिका लाविलेले

सोन्याचे गोफ करूं.

१२ राजा मेजाजवळ बसला असतां

माझ्या जटामांसीचा सुगंध पसरला.

१३ माझा वल्लभ माझ्या कुचद्वयामध्ये ठेविलेल्या

गंधरसाच्या पुडीसारखा मला आहे.

१४ माझा वल्लभ मला एन-गेदी येथील द्राक्षीच्या मळ्यांतील

मेंदीच्या पुष्पगुच्छाप्रमाणें आहे.

१५ माझ्या सखे, तूं सुंदर आहेस ! अगे, तूं सुंदर आहेस !

तुझे नेत्र कपोतासारखे आहेत.

१६ माझ्या वल्लभा, तूंच सुरूष आहेस; तूंच मनोहर आहेस;

आमचा मंचक पर्णशय्या आहे.

१७ आमच्या घराच्या तुळ्या गंधसरूच्या आहेत; आमची तक्तपोशी सुरूची आहे.

१ मी शारोनाचें कुंकुमपुष्प आहे; मी खोऱ्यांतलें भुईकमळ आहे.

२ कांटेरी झुडपांमध्ये जसें भुईकमळ, तशी इतर युवतींमध्ये माझी सखी आहे.

३ वनवृक्षांमध्ये जसें सफरचंदाचें झाड

तसा तरुणांमध्ये माझा वल्लभ.

त्याच्या छायेत बसून मला आनंद झाला;

त्याचें फळ मला खादिष्ट लागलें.

४ त्यानें मला आपल्या पानगृहांत आणिलें;

त्यानें मजवर प्रेमध्वजा फडकाविली.

५ मनुकांची पोळी देऊन माझ्या जिवाला आराम द्या;

सफरचंद खाऊन मला हुशारी येऊं द्या.

मी प्रेमज्वरानें पीडित झालें आहे.

६ त्याचा डावा हात माझ्या डोक्याखाली आहे;

त्याचा उजवा हात मला आलिंगीत आहे.

७ यरुशलेमाच्या कन्यांनो,

तुम्हांस वनांतील मृगींची, हरिणींची शपथ घालून सांगतें;

माझ्या प्रेमानंदाला व्यत्यय आणूं नका, विघ्न आणूं नका;

तो राहील तितका वेळ राहूं द्या.

८ हा माझ्या वल्लभाचा शब्द !

पाहा, तो डोंगरांवरून उड्या टाकीत, टेकड्यांवरून दौडत येत आहे !

९ माझा वल्लभ हरिणासारखा, मृगीच्या पाडसासारखा आहे;

पाहा, तो आमच्या भिंतीमागे उभा आहे;

तो खिडकीतून डोकावीत आहे;

तो झरोक्यांतून पाहत आहे.

१० माझा वल्लभ मला म्हणाला,

माझे प्रिये, माझे सुंदरी, ऊठ, चल.

- ११ पाहा, हिंवाळा गेला आहे;
पाऊस संपून गेला आहे;
- १२ पृथ्वीवर फुलें दिसूं लागलीं आहेत;
पक्षी गाऊं लागण्याचा समय आला आहे;
आमच्या प्रांतांत होल्याचा शब्द ऐकूं येत आहे.
- १३ अंजिराचीं हिरवीं फळें लाल होऊं लागलीं आहेत;
द्राक्षींस फुलवरा येऊन सुगंध सुटला आहे;
माझे प्रिये, माझे सुंदरी, ऊठ, चल ये.
- १४ अगे माझे कपोते, खडकाच्या कपारींत, कड्याच्या
अडोशास रहाणाऱ्ये,
मला तुझें मुख पाहूं दे, तुझा शब्द मला ऐकूं दे;
कारण तुझा कंठ मधुर आहे; तुझें मुख रम्य आहे.
- १५ द्राक्षीच्या मळ्यांची नासधूस करणाऱ्या खोकडांस,
त्या लहान कोठ्यांस आम्हांसाठीं धरा,
कारण आमचे द्राक्षीचे मळे फुलले आहेत.
- १६ माझा वल्लभ माझा, व मी त्याची;
तो आपला कळप भुईकमळांत चारीत आहे.
- १७ झिलोण्याची वेळ, छाया नाहींशी होण्याची वेळ,
येईपर्यंत तूं फिरत राहा;
माझ्या वल्लभा, हरिणाप्रमाणें, मृगीच्या पाडसा-
प्रमाणें,
वियोगपर्वतांवर फीर.
- १ रात्रीं शय्येवर पडलें असतां माझ्या प्राण-
प्रियाच्या दर्शनाची उत्कंठा मला लागली;
मीं त्याला चोहोंकडे पाहिलें; पण तो मला
आढळला नाहीं.
- २ माझ्या मनांत आलें कीं आतां उठून शहरभर
फिरावें,
आपल्या प्राणप्रियाचा शोध पेटांतून व गळ्यांतून
करावा;
मीं त्याचा शोध केला पण तो मला आढळला नाहीं.
- ३ नगरांत फिरणारे जागले मला भेटले;

मीं त्यांस विचारिलें, माझा प्राणप्रिय तुम्हांस कोठें
आढळला काय ?

- ४ त्यांस सोडून मी अंमळ पुढें जातें
तो माझा प्राणप्रिय मला भेटला;
मीं त्याला धरून ठेविलें;
मीं त्याला आपल्या मातृगृहीं, आपल्या जननीच्या
कोठडींत
आणीपर्यंत सोडिलें नाहीं.
- ५ यरुशलेमाच्या कन्यांनो,
तुम्हांस वनांतील मृगींची, हरिणींची शपथ घालून
सांगतें,
माझ्या प्रेमानंदाला व्यत्यय आणूं नका, विघ्न आणूं
नका,
तो राहिल तितका वेळ राहूं या.
- ६ गंधरस व ऊद,
सौदागरांकडील एकंदर सुवासिक द्रव्यें यांच्या
सुगंधानें युक्त
असें धुराच्या स्तंभासारखें रानांतून हें येत आहे
तें काय ?
- ७ पाहा, ती शलमोनाची पालखी येत आहे;
तिच्याबरोबर साठ वीरपुरुष चालत आहेत;
ते इस्राएलाच्या वीरपुरुषांपैकी आहेत.
- ८ ते सर्व खड्गधारी व युद्धप्रवीण आहेत;
रात्रीच्या समर्थी प्राप्त होणाऱ्या भयास्तव
प्रत्येकाच्या कमरेस तरवार लटकत आहे.
- ९ शलमोन राजानें आपणासाठीं लबानोनी लाकडाची
एक पालखी करविली आहे.
- १० तिचे दांडे रुप्याचे आहेत;
तिची पाठ सोन्याची आहे; तिची गादी जांभळ्या
रंगाची आहे;
- तिचा अंतर्भाग यरुशलेमाच्या कन्यांनीं प्रेमानें
विभूषित केला आहे.
- ११ सीयोननिवासी कन्यांनो, बाहेर या, शलमोन
राजास पाहा;

त्याच्या विवाहदिवशीं, त्याच्या मनास उल्लास
झाला त्या दिवशीं,
त्याच्या मातेनें त्यास घातलेल्या मुकुटानें मंडित
झालेला, असा हा पाहा.

४ १ अहा ! तूं सुंदर आहेस ! माझ्या सखे, तूं
सुरूप आहेस !

तुझ्या बुरख्याच्या आंतून तुझे नेत्र कपोतां-
सारखे दिसतात.

तुझे केस गिलाद डोंगराच्या उतरणीवर बसलेल्या
शेरडांच्या कळपासारखे दिसतात.

२ लोकर कातरून धुतलेल्या मेंढ्या जोडीजोडीनें
येतात,

त्यांतल्या कोणाचीहि जोडी फुटत नसते,
त्यांच्या कळपासारखे तुझे दांत आहेत.

३ तुझे ओठ किरमिजी सूत्रासमान आहेत;
तुझें मुख रम्य आहे;

तुझ्या बुरख्यांतून तुझीं कानशिलें
डाळिंबाच्या फांकेसमान दिसतात.

४ तुझी मान दाविदानें शस्त्रागारासाठीं बांधिलेल्या
बुरुजासारखी आहे,

त्यावर सहस्र ढाळी व वीरांचीं सगळीं कवचें
लटकत असतात.

५ भुईकमळांमध्ये चरणांच्या हरिणीच्या जुळ्या
पाडसांप्रमाणें, तुझें कुचद्वय आहे.

६ शिळोप्याची छाया नाहींशी होण्याची वेळ
येईपर्यंत

मी गंधरसाच्या पर्वतावर,
उदाच्या टेकडीवर जाऊन राहीन.

७ माझ्या प्रिये, तूं सर्वांगसुंदर आहेस;
तुझ्यांत काहीं व्यंग नाहीं.

८ लबानोनावरून मजबरोबर, अगे माझ्या वधू !
लबानोनावरून मजबरोबर ये;

अमानाच्या माथ्यावरून,

सनीर व हमोन यांच्या माथ्यावरून, सिंहांच्या
गुहांतून,

चिच्यांच्या पहाडांवरून तूं नजर फेक.

९ अगे माझे भगिनी, माझे वधू, तूं माझें मन
मोहिलें;

तुझ्या नेत्रकटाक्षानें,

तुझ्या गळ्यांतल्या लहानशा हारानें माझें मन
मोहिलें.

१० अगे माझे भगिनी, माझे वधू !

तुझें प्रेम किती मनोरम आहे !

तुझें प्रेम द्राक्षारसाहून किती तरी मधुर आहे !

तुझ्या उटण्यांचा वास सर्व प्रकारच्या सुगंधी
द्रव्यांहून मधुर आहे !

११ माझे वधू ! तुझ्या ओठांतून मधु खवतें;

तुझ्या जिव्हेखालीं मधु व दुग्ध हीं आहेत;

तुझ्या वस्त्रांचा सुवास लबानोनाच्या सुगंधासारखा
आहे.

१२ माझी भगिनी, माझी वधू, ही बंद असलेला बाग,
बंद असलेला निर्झर, मोहरबंद कारंजें होय.

१३ तुझ्या ठायीं सुंदर फळें देणारी डाळिंबाची वाटिका
अंकुरित झाली आहे;

मेंढी व जटामांसी,

१४ जटामांसी व केशर,

वेखंड व दालचिनी, उदाचीं सर्व प्रकारचीं झाडें
आणि गंधरस व अगरू, तशींच इतर सर्व सुगंधी

झाडें

तुझ्याठायीं आहेत.

१५ बागेंतलें कारंजें,

जीवंत झऱ्याचा कूप,

लबानोनाहून वाहून येणारे जलप्रवाह अशी तूं
आहेस.

१६ हे उत्तरवायू, जागृत हो; दक्षिणवायू, तूंहि ये;
माझ्या बागेवरून वाहा, तिचा परिमल फांकीव.

माझा वल्लभ आपल्या बागेत येऊन
आपल्या आवडीचीं फळे सेवन करो.

५

१ हे माझे भगिनी, माझे वधू, मी आपल्या
बागेत आलों आहे;

मी आपला गंधरस व सुगंधी द्रव्ये जमा केलीं
आहेत;

मी आपलें मधूनं थबथबलेलें पोळें खाल्लें आहे;

मीं दुग्ध व द्राक्षारस हीं सेविलीं आहेत;

मित्रहो, खा,

प्रियजनहो, प्या, मनमुराद प्या.

२ मी निद्रिस्त आहे, तरी माझें मन जागृत आहे;
ऐका ! माझा वल्लभ दार ठोकीत आहे !

त्याचा शब्द माझ्या कार्णी पडत आहे;

तो म्हणतो, माझे भगिनी, माझे प्रिये, माझे
कपोते, माझे विमले:

मला दार उघड;

माझें डोकें दवानें थबथबलें आहे;

माझीं झुलपें रात्रीच्या दहिंवरबिंदूनीं भरून गेलीं
आहेत.

३ मीं पेहराव उतरिला आहे, तो पुनः कसा लेऊं ?
मीं पाय धुतले आहेत, ते पुनः कसे मळवूं ?

४ माझ्या वल्लभानें झरोक्यांतून आपला हात आंत
घातला,

तेव्हां माझें हृदय त्याच्यासाठीं कळकळलें.

५ मी आपल्या वल्लभास दार उघडण्यासाठीं उठलें

तेव्हां अर्गळीच्या सुठीवरील गंधरस माझ्या हातांस
लागला,

माझ्या बोटांवरून त्याचा द्रव थिबकला.

६ मीं आपल्या वल्लभासाठीं दार उघडिलें,

आणि पाहतें तों तो निघून गेला होता.

तो बोलत होता तेव्हां माझा जीव ठिकाणावर
नव्हता;

मी त्याचा शोध केला पण तो सांपडला नाही;

मीं त्याला हाका मारिल्या पण त्यानें उत्तर दिलें
नाहीं.

७ नगरांत फिरणारे जागत्ये मला भेटले;

त्यांनीं मला मार देऊन घायाळ केलें;

तटाच्या रखवालदारांनीं माझा शाळू हिसकावून
घेतला.

८ यरूशलेमाच्या कन्यांनो, मी तुम्हांस शपथ घालून
विनंति करितें कीं

माझा वल्लभ तुम्हांस आढळला तर त्याला सांगा,
मला प्रेमज्वर लागला आहे.

९ स्त्रियांतल्या परम सुंदरी,

तुझ्या वल्लभांत इतरांहून अधिक तें काय आहे ?

तूं आम्हांस शपथ घालितेस तर

तुझ्या वल्लभांत इतरांहून अधिक तें काय आहे ?

१० माझा वल्लभ गोरापान व लालबुंद आहे;
तो लाखांत मोहरा आहे.

११ त्याचें शिर बावनकशी सोन्यासारखें आहे;

त्याचीं झुलपें कुरळ व डोमकावळ्यासारखीं काळीं
कुळकुळीत आहेत.

१२ त्याचे डोळे ओढ्यांच्या काठांवरील होल्यांसारखे
आहेत;

ते दुधांत डुंबत असून नीट जडलेले आहेत.

१३ त्याचे गाल सुगंधोत्पादक वनस्पतीचे ताटवे आहेत;
त्याचे ओंठ कमलांप्रमाणें असून त्यांतून गंधरस
स्रवतो.

१४ त्याचे हात पुष्परागानें खचलेल्या सुवर्णनलिकांच
होत;

त्याचें पोट नीलमणि जडलेल्या हस्तिदंतफलका-
सारखें आहे.

१५ त्याचे पाय सुवर्णाच्या कोंदणांत बसविलेल्या
संगमरवरी स्तंभांसारखे आहेत;

त्याचा बांधा लबानोनासारखा आहे;

तो गंधसरूसारखा उमदा आहे;

१६ त्याची वाणी परम मधुर आहे;
तो सर्वस्वी मनोहर आहे.
यशलेमाच्या कन्यांनो,
माझा वल्लभ, माझा सखा, असा आहे !

६ १ स्त्रियांतल्या परम सुंदरी,
तुझा वल्लभ कोठें गेला ?
तुझा वल्लभ कोणीकडे निघून गेला तें सांग,
म्हणजे त्यास शोधावयाला आम्ही तुजबरोबर येऊं.

२ माझा वल्लभ आपल्या बागेंत, सुगंधी झाडांच्या
ताटव्यांत गेला आहे;
तो उपवनांत कळप चारण्यास,
भुईकमळें वेंचण्यास गेला आहे.

३ मी आपल्या वल्लभाची आहे व माझा वल्लभ माझा
आहे;
तो आपला कळप भुईकमळांमध्ये चारितो.

४ माझ्या सखे, तूं तिरसाप्रमाणें सुंदर,
यशलेमाप्रमाणें सुरेख आहेस;
ध्वजा फडकाविणाऱ्या सेनेसारखी तूं हैराण कर-
णारी आहेस.

५ तूं मजवरून आपले डोळे काढ;
ल्यांनीं मला घाबरें केलें आहे;
तुझे केस गिलाद डोंगराच्या उतरणीवर बसलेल्या
शेरडांच्या कळपासारखे दिसतात.

६ धुतलेल्या मेंढ्या जोडीजोडीनें येतात,
त्यांतल्या कोणाचीही जोडी फुटत नसते,
त्यांच्या कळपासारखे तुझे दांत आहेत.

७ तुझ्या बुरख्यांतून तुझीं कानशिळें
डाळिंबाच्या फांकेसमान दिसतात.

८ साठ राण्या, ऐशीं उपपत्नी,
आणि अगणित कुमारी आहेत;

९ पण माझी कपोती, माझी विमला अशी एकच;
ती आपल्या आईची एकुलती एक,

आपल्या जननीची लाडकी आहे;
तिला पाहून कन्यांनीं धन्य म्हटलें,
राण्यांनीं व उपपत्नींनीं तिची प्रशंसा केली.

१० ही प्रभातेसारखी आरक्त,
चंद्रासारखी सुंदर,
सूर्यासारखी निर्मळ,
ध्वजा फडकाविणाऱ्या सेनेप्रमाणें
भीति उत्पन्न करणारी अशी ही दर्शन देत आहे,
ती कोण ?

११ खोऱ्यांतलीं हिरवींगार झाडेंझुडपें पाहावीं,
द्राक्षलता फुटल्या आहेत कीं काय,
डाळिंबींला फुलें आलीं आहेत कीं काय,
तें पाहावें म्हणून मी अक्रोडाच्या बागेंत गेलें होतें.

१२ माझ्या राजवंशी लोकांच्या रथांत
माझ्या मनानें मला उचलून बसविलें,
याचें मला भानच राहिलें नाहीं.

१३ मागें फीर, मागें फीर, अगे शुलेमकरिणी;
मागें फीर, मागें फीर, म्हणजे आम्ही तुला ढोळे
भरून पाहूं.

शुलेमकरिणीचें तुम्ही काय पाहूं इच्छितां ?
महनाइम येथील नृत्यासारखें नृत्य काय ?

७ १ हे राजकन्ये, तुझे पादत्राणयुक्त पाय किती
सुंदर आहेत !

कुशल कारागिराच्या हातच्या रत्नहारांसारख्या
तुझ्या जांघा गोल आहेत.

२ तुझी नाभि वाटोळा गरगरीत पेलान्व आहे;
त्यांत मिश्रित द्राक्षारसाची वाण नाहीं,
तुजें उदर सभोंवतीं भुईकमळें लाविलेल्या गव्हाच्या
राशीसारखें आहे.

३ तुजें कुचद्वय हरिणीच्या जुळ्या
पाडसांसारखें आहे.

- ४ तुझा कंठ हस्तिदंती मनोऱ्यासारखा आहे;
तुझे नेत्र बाथ-रब्बीमच्या वेशीजवळील हेसबोनच्या
कुंडांसारखे आहेत;
तुझें नाक दिमिष्कासमोरील लबानोनाच्या बुरजा-
सारखें आहे.
- ५ तुझा शिरोभाग कर्मेलासारखा आहे;
तुझ्या डोक्याचे केस जांभळ्या वस्त्रासारखे आहेत;
तुझ्या केशपाशांत राजा बद्ध आहे.
- ६ हे प्रिये, मनोरम विषयांमध्ये तूं किती सुंदर,
किती चित्ताकर्षक आहेस !
- ७ तुझा हा बांधा तालवृक्षासारखा आहे;
तुझे कुच द्राक्षांच्या घोसांसारखे आहेत.
- ८ मी म्हटलें, मी तालवृक्षावर चढून
ल्याच्या शाखा धरीन;
तेव्हां तुझे कुच मला द्राक्षांच्या घोसांसमान
व्हावे,
आणि तुझ्या नासिकेचा श्वास सफरचंदाच्या सुवासा-
समान व्हावा;
- ९ तुझें मुख उत्तम द्राक्षारसासमान व्हावें;
तो माझ्या प्रियेप्रीत्यर्थ घशांत नीट उतरतो;
निद्रिस्तांच्याहि तोंडांतून तो खाली सहज जातो.
- १० मी आपल्या वल्लभाची आहे;
ल्याचें मन मजवर बसलें आहे.
- ११ माझ्या वल्लभा, ऊठ, आपण गांवव्यांत जाऊं;
खेड्यांत रात्र घालवूं.
- १२ आपण प्रातःकाळीं उठून द्राक्षीच्या मळ्यांत जाऊं;
तेथें द्राक्षी फुटून तिच्या कळ्या उमलल्या आहेत
कीं काय,
डाळिंबीला फुलें आलीं आहेत कीं काय तें पाहूं;
तेथें मी आपलें प्रेम तुला अर्पिन.
- १३ पुत्रदात्रीचा सुगंध सुटला आहे;
आमच्या दारांवर नाना प्रकारचीं, नव्याजुन्या
बारांचीं उत्तम फलें आहेत;

हे माझ्या वल्लभा, तीं मीं तुजसाठीं जतन करून
ठेविलीं आहेत.

- १ तूं माझ्या बंधूसारखा,
माझ्या मातेचें स्तनपान केलेल्यासारखा अस-
तास तर किती बरें होतें !

तूं मला बाहेर रस्त्यांत कोठें भेटल्यास मीं तुझें
चुंबन घेतलें असतें,

माझी कोणीं अप्रतिष्ठा केली नसती.

- २ मी तुला आपल्या मातृगृहीं घेऊन गेलें असतें,
तूं मला शिकविलें असतें,

मसाला घातलेला द्राक्षारस, माझ्या डाळिंबाचा रस
मीं तुला प्यावयास दिला असता.

- ३ त्याचा डावा हात माझ्या डोक्याखालीं असो;
त्याचा उजवा हात मला आलिंगो.

- ४ यरुशलेमाच्या कन्यांनीं,
तुम्हांस शपथ घालून सांगतें;
माझ्या प्रेमानंदाला व्यत्यय आणूं नका, विघ्न आणूं
नका.

तो राहील तितका वेळ राहूं द्या.

- ५ आपल्या वल्लभावर ओठंगून
रानांतून येत आहे ही कोण ?
सफरचंदाच्या झाडाखालीं मीं तुझें प्रेम जागृत केलें;

तेथें तुझी माता तुला प्रसवली;
तुझ्या जननीला तेथें प्रसववेदना झाल्या.

- ६ आपल्या हृदयाशीं मला मुद्रेप्रमाणें ठेव,
मुद्रेप्रमाणें मला आपल्या बाहूवर ठेव;
कारण प्रेम मृत्यूसारखें प्रबळ आहे;
प्रेमसंशय अधोळकासारखा निष्ठुर आहे;
त्याची ज्वाला अग्निज्वालेसारखी,
किंबहुना परमेशानें प्रदीप्त केलेला तो अग्निच आहे.

- ७ असलें प्रेम महाजलांच्यानंहि विस्त्रवणार नाही;
महापुरालाहि तें बुडवून टाकितो येणार नाही;
मनुष्यानें प्रेमासाठीं आपल्या घरची सगळी संपत्ति
दिली

तरी ती त्यापुढें तुच्छ होय.

- ८ आमची एक धाकटी बहीण आहे,
तिला अजून ऊर फुटले नाहीत;
आमच्या ह्या बहिणीस मागणी येईल त्या दिवशीं
आम्हीं तिचें काय करावें ?
- ९ ती तटासारखी असली तर
तिजवर आम्ही रुप्याचा मनोरा बांधूं;
ती वेशीसारखी असली तर
गंधसरूच्या फळ्यांनीं तिची बंदिस्ती करूं.
- १० मी तटासारखी होतें, माझे कुच दुर्गासारखे होते,
म्हणून मी आपल्या वल्लभाच्या दृष्टीनें कृपाप्रसादास
पात्र झालें.
- ११ बाल-हामोन येथें शलमोनाचा एक द्राक्षीचा मळा
होता;

त्यानें तो बागवानांस लावून दिला होता;
त्यांतील फळांबद्दल प्रत्येकांनें हजारहजार रुपये
दावे असें होतें.

- १२ माझाहि एक द्राक्षीचा मळा आहे; त्यावर माझी
मालकी आहे;
हे शलमोना, त्याबद्दलचे हजार रुपये तुझे
आणि दोनशें रुपये फळांची राखण करणाऱ्यांचे.
- १३ अगे बागांत राहणाऱ्ये,
तुझ्या सख्या तुझे शब्द ऐकण्यास आतुर झाल्या
आहेत;
मलाहि ते ऐकीव.
- १४ माझ्या वल्लभा, खरा कर,
सुगंधी वनस्पतींच्या डोंगरांवर
हरिणासारखा, मृगीच्या पाडसासारखा तूं हो.

यशया

१ यहुदाचे राजे उज्जीया, योथाम, आहाज व
१ हिज्कीया यांच्या काळीं यहुदा व यरुशलेम
यांविषयीं आमोजाचा पुत्र यशया याला झालेला
दृष्टांत.

२ हे आकाशा, ऐक; अगे पृथ्वी, कान दे, कारण
परमेश्वर बोलत आहे: मीं मुलांचें पालनपोषण केलें,
त्यांस लहानाचें मोठें केलें तरी तीं माझ्याशीं फितूर
झालीं. ३ बैल आपल्या धन्याला ओळखितो, गाढव
आपल्या मालकाचा कोठेंबा ओळखितो; पण इस्राएल
ओळखित नाही, माझे लोक विचार करीत नाहीत.
४ किती हें पापिष्ठ राष्ट्र! दुष्कर्मांनें भारावलेले लोक, दुर्ज-
नांची संतति! हीं आचारभ्रष्ट मुलें! यांनीं परमेश्वराला

सोडिलें आहे, इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूस तुच्छ मानिलें
आहे; तीं वियुक्त होऊन मार्गे फिरलीं आहेत. ५ तुम्ही
अधिकाधिक फितूर मार कां खात राहतां? हरएक
मस्तक व्यथित झालें आहे, हरएक हृदय ग्लान झालें
आहे. ६ पायाच्या तळव्यापासून मस्तकापर्यंत कांहींच
धड नाही; जखमा, चेंचरलेले व पुवळलेले घाय आहेत;
ते कोणी पिळून काढीत नाही, त्यांवर कोणी पट्टी बांधीत
नाहीं, कोणी तेलानें नरम करीत नाही. ७ तुमचा देश
ओसाड आहे; तुमचीं नगरें अग्नीनें जळलीं आहेत;
तुमचीं शेते परके लोक तुम्हांदेखत खाऊन टाकीत
आहेत; परक्यांनीं उद्ध्वस्त केल्याप्रमाणें तीं ओसाड
झालीं आहेत. ८ सीयोनाची कन्या द्राक्षीच्या मळ्यांतल्या

खोपीसारखी, बागेंतल्या माचाळासारखी, वेढा पडलेल्या नगरासारखी राहिली आहे. ९ सेनाधीश परमेश्वरानें आम्हांसाठीं यत्किंचित् शेष राखून ठेविलें नसतें तर आम्ही सद्दोमासारखें झालों असतों, गमोऱ्याप्रमाणें बनलों असतों.

१० सद्दोमाच्या अधिपतींनो, परमेश्वराचें वचन ऐका; गमोऱ्याच्या लोकांनो, आमच्या देवाच्या धर्मशास्त्राकडे कान द्या. ११ परमेश्वर म्हणतो, तुमचे बहुत यज्ञबलि माझ्या काय कामाचे? मेंढरांचे होम, पुष्ट वासरांची बषा यांनीं माझी अति तृप्ति झाली आहे; बैल, कोंकरें व बोकड यांच्या रक्तांनें मला संतोष होत नाही. १२ तुम्ही माझें दर्शन घेण्यास येतांना माझीं अंगणें तुडबितां, हें तुम्हांस सांगितलें कोणी? १३ निरर्थक अर्पणें आणखी आणूं नका; धुपाचा मला वीट आहे; चंद्रदर्शन, शब्बाथ व मेळे भरविणें मला खपत नाही; सणाचा मेळा हाहि अधर्मच होय. १४ माझा जीव तुमचीं चंद्रदर्शनें व सण यांचा द्वेष करितो; त्यांचा मला भार झाला आहे; तो सोसून मी थकलों आहे. १५ तुम्ही हात पसरतां तेव्हां मी तुमच्यापुढें ढोळे झाकितों; तुम्हीं कितीहि विनवण्या केल्या तरी मी ऐकत नाही; तुमचे हात रक्तांनें भरले आहेत. १६ आपणांस धुवा, स्वच्छ करा; माझ्या डोळ्यांपुढून आपल्या कर्मांचें दुष्टपण दूर करा; दुष्टपणा करण्याचें सोडून द्या; १७ चांगलें करण्यास शिका, नीतीच्या मार्गें लागा; जैलम्याला ताळ्यावर आणा; अनाथाचा न्याय करा; विधवेचा कैवार घ्या.

१८ परमेश्वर म्हणतो, चला, या, आपण बुद्धिवाद करूं; तुमचीं पातकें लाखेसारखीं लाल असलीं तरी तीं बर्फासारखीं पांढरीं होतील; तीं किरमिजासारखीं तांबडीं असलीं तरी लोकरीसारखीं निघतील. १९ तुम्ही माझें ऐकावयाला मान्य व्हाल तर भूमीचें उत्तम फळ खाल; २० तुम्ही अमान्य होऊन बंड कराल तर तरवार तुम्हांला खाऊन टाकील; कारण परमेश्वराच्या तोंडचें हें वचन आहे.

१ अथवा: पीडितास मुक्त करा;

२१ साध्वी नगरी कशी असाध्वी झाली आहे? ती न्यायपूर्ण होती, तींत धर्म वसत असे, आतां तींत घातकी राहतात. २२ तुझें रुपें कीट झालें आहे; तुझ्या द्राक्षारसांत पाणी मिसळलें आहे. २३ तुझे सरदार बंडखोर व चोरांचे साथीदार झाले आहेत; त्यांतील प्रत्येकाला लांचांची आवड आहे, प्रत्येक जण नजराण्यां-मार्गे लागणारा आहे; ते अनाथाचा न्याय करीत नाहीत, विधवेची दाद घेत नाहीत.

२४ याकरितां प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा समर्थ देव म्हणतो, माझ्या शत्रूंचा समाचार घेऊन मी स्वस्थता पावेन, माझ्या वैऱ्यांचा सूड घेईन; २५ मी आपला हात तुला लावून क्षार घातल्यासारखा तुझा कीट गाळून नाहीसा करीन, तुझ्यांतील सर्व शिसें काढून टाकीन; २६ आणि मी पूर्वीप्रमाणें तुला न्यायाधीश व आरंभींच्याप्रमाणें तुला पुनः मंत्री देईन; आणि मग तुला धर्मपुरी, सती नगरी, म्हणतील. २७ सीयोनचा न्यायेंकरून उद्धार होईल व त्यांतील पापनिवृत्त जन नीतीनें उद्धरले जातील. २८ बंडखोर व पापी यांचा बरोबरच विध्वंस होईल; परमेश्वराला सोडणारे नष्ट होतील. २९ तुमच्या आवडीचीं जीं एलाचीं झाडें त्यांविषयीं ते लज्जित होतील, आणि ज्या बागांवर तुमचें मन बसलें होतें त्यांसंबंधानें तुमच्या तोंडाला कालिमा लागेल. ३० कारण तुम्ही पांला सुकून गेलेल्या एलाच्या झाडासारखे, पाणी नसलेल्या बागेसारखें व्हाल. ३१ बलाढ्य मनुष्य पिंजलेल्या तागासारखा होईल, आणि त्याच्या हातचें काम ठिणगी होईल; तीं दोन्ही बरोबरच जळतील, तीं कोणी विज्ञविणार नाही.

१ आमोजाचा पुत्र यशया याला यहूदा व २ यरुशलेम यांविषयीं प्राप्त झालेलें दृष्टांतवचनः २ शेवटल्या दिवसांत असें होईल कीं परमेश्वराच्या मंदिराचा डोंगर पर्वतांच्या माथ्यावर स्थापण्यांत येईल, आणि सर्व डोंगरांहून तो उंच होईल; त्याकडे सर्व राष्ट्रांतील लोक लोटतील. ३ देशोदेशां-तील लोकांच्या झुंडी जातील व म्हणतील, चला,

आपण परमेश्वराच्या पर्वतावर याकोबाच्या देवाच्या मंदिराकडे चढून जाऊं; तो आम्हांस आपले मार्ग शिकवो, म्हणजे आम्ही त्याच्या पथांनीं चालूं; कारण सीयोनान्तून धर्मशास्त्र व यरुशलेमान्तून परमेश्वराचें वचन निघेल. ४ तो राष्ट्रांचा न्यायनिवाडा करील, देशोदेशींच्या बहुत लोकांचा इनसाफ ठरवील; तेव्हां ते आपल्या तरवारी मोडून त्यांचे फाळ करितील, आपल्या भात्यांच्या कोयत्या करितील; यापुढें एक राष्ट्र दुसऱ्या राष्ट्रावर तरवार उचलणार नाही; ते इतःपर युद्धकला शिकणार नाहीत.

५ याकोबाच्या घराण्या, चल, ये, आपण परमेश्वराच्या प्रकाशांत चालूं. ६ तुझे लोक, म्हणजे याकोबाचें घरानें, याचा तूं त्याग केला आहे; कारण ते पूर्वेकडील रितीभातींत मग्न झाले आहेत, पलिष्ट्यांसारखे मांत्रिक बनले आहेत आणि परदेशीयांच्या हातांत हात घालीत आहेत. ७ त्यांचा देश सोन्या-रुप्यानें भरला आहे; त्यांच्या निर्धीला अंत नाही. त्यांचा देश घोड्यांनीं भरून गेला आहे, त्यांच्या रथांला अंत नाही. ८ त्यांचा देश मूर्तींनीं भरून गेला आहे; ते आपल्या हातांनीं घडलेल्या, बोटांनीं केलेल्या वस्तुंची पूजा करितात. ९ हलका मनुष्य लवला आहे, थोर मनुष्य नीचावस्था पावला आहे; त्यांची तूं क्षमा करूंच नको. १० परमेश्वराच्या भयप्रद दृष्टीपुढून, त्याच्या ऐश्वर्याच्या प्रतापापुढून खडकांत दडून जा; आपणाला धुळींत पुरून घे. ११ त्या दिवशीं लोकांची उन्मत्त दृष्टि नीच होईल, माणसांचा गर्व उतरेल, व परमेश्वरच कायतो उच्च स्थानीं विराजेल. १२ सर्व जें काहीं गर्विष्ठ, उन्मत्त व चढेल आहे त्यासाठीं सेनाधीश परमेश्वरानें दिवस नेमिला आहे; त्या दिवशीं तें नीच होईल. १३ लबानोनाचे मोठे व उंच गेलेले सर्व गंधसरू, बाशानांतील सर्व अल्लोनाचीं झाडें; १४ सर्व उंच पर्वत, सर्व मोठे डोंगर; १५ सर्व उंच बुरुज, सर्व मजबूत तट; १६ तार्शीशाचीं सर्व गलबतें व सर्व मनोहर मनोरे यांसाठीं दिवस नेमिला आहे. १७ त्या दिवशीं लोकांचा उन्मत्तपणा मंग पावेल,

मनुष्यांचा गर्व उतरेल; आणि परमेश्वरच काय तो उच्च-स्थानीं विराजेल. १८ मूर्ति तर अगदीं नाहीतशा होतील. १९ परमेश्वर पृथ्वीस भयकंपित करण्यास उठेल तेव्हां त्याच्या भयप्रद दृष्टीपुढून व त्याच्या ऐश्वर्याच्या प्रतापापुढून लोक खडकांच्या गुहांत व भूमीच्या विवरांत शिरतील. २० मनुष्यांनीं पुजण्यासाठीं केलेल्या सोन्यारुप्याच्या मूर्ति त्या दिवशीं लोक चिंचुंद्या व वडवागळें यांपुढें टाकून देतील. २१ परमेश्वर पृथ्वीस भयकंपित करण्यास उठेल तेव्हां त्याच्या भयप्रद दृष्टीपुढून व त्याच्या ऐश्वर्याच्या प्रतापापुढून ते खडकांच्या गुहांत व दगडांच्या कपारींत शिरतील. २२ मनुष्याचें नावच घेऊं नका; त्याचा श्वास त्याच्या नाकपुड्यांत आहे; त्याला काय जमेस धरावयाचें आहे ?

१ पाहा, प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर, यरुशलेम व ३ यहुदा यांचा आधार व टेंका काढून घेतो, म्हणजे भाकरीचा सर्व आधार व पाण्याचा सर्व आधार काढून घेतो; २ वीर व योद्धा, न्यायाधीश व संदेष्टा, दैवज्ञ व वडील, ३ पन्नासांचा नायक, प्रतिष्ठित पुरुष, मंत्री, शिल्पप्रवीण व मंत्रनिपुण यांस काढून घेतो. ४ मी मुलांस त्यांचे अधिपति करीन; त्यांजवर पोरकटपणाचा अमल चालेल. ५ हा त्याला व तो ह्याला, असे लोक एकमेकांस पीडितील; मुलगा वडिलांशीं व हलका प्रतिष्ठिताशीं दांडगाईनें वर्तेल. ६ कोणी आपल्या वडिलाच्या घरांत भावाचा हात धरून म्हणेल, तुला वस्त्रप्रावरण आहे तर तूं आमचा अधिकारी हो, ही मोडतोड आपल्या हातीं घे; ७ त्या दिवशीं तो ओरडून म्हणेल, मी दुरुस्ती करणारा होणार नाही, माझ्या घरीं अन्नवस्त्र नाही, मला लोकांचा नायक करूं नका. ८ यरुशलेम कोसळेल आहे, यहुदा पतन पावला आहे; कारण त्यांची जिऱ्हा व त्यांचीं कृत्यें परमेश्वरा-विरुद्ध असून ते त्याच्या तेजोमय नेत्रांला तुच्छ लेखितात. ९ त्यांची मुद्रा त्यांच्याविरुद्ध साक्ष देते; ते सदोमा-प्रमाणें आपलें पाप जाहीर करितात, लपवीत नाहीत; त्यांच्या जीविताला धिक्कार असो; ते स्वतांचें वाईट

करून घेतात. १० धार्मिकांविषयीं म्हणा कीं त्यांचें कल्याण होणार; कारण ते आपल्या कृत्यांचें फल उपभोगणार. ११ दुष्ट हायहाय करणार; त्यांचें वाईट होणार; कारण त्यानें आपल्या हातांनीं जें केलें त्याचें फल त्याला मिळेल. १२ माझ्या लोकांविषयीं म्हणाल तर पोरें त्यांस पीडितात; स्त्रिया त्यांजवर अधिकार चालवितात. हे माझ्या प्रजे, तुझे नेते तुला बहकवितात; त्यांनीं तुझ्या जाण्याच्या वाटा बुजवून टाकिल्या आहेत. १३ परमेश्वर वाद चालविण्यास उभा आहे; राष्ट्रांचा न्याय करण्यास उभा आहे. १४ परमेश्वर आपल्या लोकांचे वडील व सरदार यांचा निवाडा करील; तुम्हींच द्राक्षीचा मळा खाऊन टाकिला आहे; दीनांची छट तुमच्या घरांत आहे. १५ तुम्ही माझ्या लोकांस चिरडितां, दीनांचें तोंड ठेंचितां, हें काय, असें प्रभु सेनाधीश परमेश्वर याचें म्हणणें आहे.

१६ परमेश्वर असेंहि म्हणतो, सीयोनाच्या कन्या गर्विष्ठ आहेत, त्या मान ताठ करून व डोळे मारीत चालतात, आपल्या पायांतील नूपुरांचा छमछम आवाज करीत दुमकत चालतात; १७ म्हणून प्रभु सीयोनाच्या कन्यांच्या माथ्यांला खवडे उठवील व परमेश्वर त्यांचीं गुह्यांगें उघडीं करील. १८ तो त्या दिवशीं पैजण, बिंद्या व चंद्रकोरी, १९ बाळ्या, तोडे, जाळ्या, २० शिरोभूषणें, सांखळ्या, कमरपट्टे, अत्तरदाण्या व ताईत, २१ अंगठ्या व नथा, २२ भपक्याचा पोशाक, कुडती, शाला, बटवे, २३ आरसे, मलमलीचीं वस्त्रें, दुपट्टे व ओढण्या यांची शोभा नाहींशी करील; २४ आणि मधुर सुवासाच्या जागीं कुजल्याची घाण, कमरपट्ट्याच्या जागीं दोरी, वेणीफणी केलेल्या केसांच्या जागीं टक्कल, झग्याच्या जागीं गोणताटाचें वेष्टण व सौंदर्याच्या जागीं लास असें होईल. २५ तुझे पुरुष तरवारीनें पडतील, तुझे वीर लढाईत पडतील. २६ तेव्हां तिच्या वेशी आकांत करितील, शोकाकुल होतील व ती एकटी

होऊन भुईवर बसेल. १ त्या समयीं सात स्त्रिया एका पुरुषाला धरून म्हणतील, आम्ही आपलें अन्न खाऊं व आपलें वस्त्र लेऊं; तुझें नांव मात्र आम्हांला लावूं दे; आमची अपकीर्ति दूर कर.

२ त्या समयीं परमेश्वराचा अंकुर शोभिवंत व तेजस्वी होईल, भूमीचें उत्पन्न इस्राएलाच्या नचावलेल्यांस वैभव व शोभा देणारें होईल. ३ मग असें होईल कीं सीयोनांत उरलेल्या, यरुशलेमांत शेष राहिलेल्या ज्या प्रत्येकाचें नांव यरुशलेमांतील जीवन पावणाऱ्यांच्या यादींत लिहिलें आहे त्या प्रत्येकास पवित्र म्हणतील. ४ प्रभु न्याय करणाऱ्या व दहन करणाऱ्या आत्म्याच्या द्वारे सीयोनाच्या कन्यांचा मळ काढून टाकील आणि यरुशलेमांतून तिचा रक्तदोष काढून टाकील, तेव्हां असें घडेल; ५ आणि परमेश्वर सीयोन डोंगराच्या प्रत्येक स्थानावर व त्याच्या सणांमेळ्यांवर दिवसास धूममय मेघ व रात्रीस प्रज्वलित अग्नीचा प्रकाश निर्माण करील; कारण त्याच्या सर्व वैभवावर छत्र होईल; ६ आणि दिवसास ऊन लागूं नये, सावली व्हावी; आणि वादळ व पाऊस यांपासून रक्षण होण्यासाठीं निवारा व आश्रय असावा म्हणून मंडप घालण्यांत येईल.

१ मी आपल्या वल्लभाप्रीत्यर्थ गाणें गाईन, ५ आपल्या प्रियतमाचें त्याच्या द्राक्षीच्या मळ्याविषयींचें गीत गाईन. माझ्या वल्लभाचा द्राक्षमळा डोंगराच्या एका अतिशयित सुपीक शृंगार होता; २ तो त्यानें खणून त्यांतील गोटे काढून टाकिले व तेथें उत्तम प्रतीच्या द्राक्षीच्या वेलींची लागवड केली, आणि त्यांत एक बुरुज बांधिला व द्राक्षकुंड खोदिलें; मग त्यापासून द्राक्षें पैदा होतील म्हणून वाट पाहिली, तों त्यानें रानद्राक्षें दिलीं. ३ तर आतां यरुशलेमकरांनो व यहूदांतील पुरुषांनो, माझा व माझ्या द्राक्षीच्या मळ्याचा न्याय करा बरें. ४ माझ्या द्राक्षीच्या मळ्यांत मीं केलें नाहीं असें अधिक काय करावयाचें राहिलें? तो द्राक्षें देईल म्हणून मी वाट पाहत असतां त्यानें रानद्राक्षें कां दिलीं? ५ आतां मी

आपल्या द्राक्षीच्या मळ्याचें काय करणार तें तुम्हांस सांगतीं: मी त्याचें कुंपण काढून टाकीन म्हणजे तो खाऊन टाकितील; त्याचें आवार मोडीन म्हणजे तो तुडविला जाईल. ६ मी तो उद्ध्वस्त करीन; त्याला कोणी खच्ची करणार नाही व कुदळणार नाही; त्यांत कांटेसराटे उगवतील; त्यांवर पाऊस पाडूं नका अशी आज्ञा मी मेघांस करीन. ७ कारण सेनाधीश परमेश्वराचा द्राक्षमळा म्हणजे इस्राएलाचें घराणें; त्यांतील त्याची आवडीची लागवड म्हणजे यहूदाचे पुरुष; त्यानें न्याय्यत्वाची अपेक्षा केली तों अपहार; धार्मिकतेची अपेक्षा केली तों आक्रोश आढळून आला.

८ जे घराशीं घर व शेताशीं शेत जोडून घेतात, जागा मुळींच उरूं देत नाहीत ते हायहाय करणार; तुमचीच काय ती देशांत वस्ती आहे असें झालें आहे. ९ सेनाधीश परमेश्वरानें माझ्या कानांत सांगितलें; बहुत मोठी व सुंदर घरे खरोखर ओसाड व लोकरहित होतील. १० दहा विघे द्राक्षमळा दहा शेर रस देईल; एक मण बीं एक पायली धान्य देईल.

११ जे पहाटेस उठून मद्याच्या पाठीस लागतात, जे अपरात्रपर्यंत द्राक्षारस पिऊन धुंद होतात ते हायहाय करणार. १२ विणा, सारंगी, डफ, बासरी व द्राक्षारस हींच त्यांची मेजवानी; पण ते परमेश्वराच्या कृतीकडे लक्ष देत नाहीत, ते त्याच्या हातचें कार्य पाहत नाहीत. १३ यास्तव माझे लोक अज्ञानामुळें बंदिवासांत गेले आहेत; त्यांतले प्रतिष्ठित उपाशीं मरत आहेत, आणि लोकसमुदाय तृषाकांत झाला आहे. १४ ह्यामुळें अधो-लोकानें आपली क्षुधा वाढविली आहे, आपलें तोंड अमर्याद पसरिलें आहे; त्यांत त्यांचें वैभव, त्यांचे जमाव, त्यांचा थाटमाट, तेथले मौज मारणारे हीं पडतील. १५ हलके लोक दबले आहेत, बडे लोक नीचावस्था पावले आहेत, गर्विष्ठांची मान खालीं झाली आहे; १६ सेनाधीश परमेश्वर तर न्यायानें उन्नत असा प्रकट होईल; पवित्र देव धार्मिकतेनें पवित्र असा प्रकट होईल. १७ तेथें कोंकरें आपलें कुरण समजून चरतील, धष्टपुष्टांच्या ओसाड झालेल्या जागा परके खाऊन टाकितील.

१८ जे दुष्टतेच्या दोऱ्यांनीं दुष्कर्मांस, जसें काय गाडीच्या दोरानें पापिष्ठपणाला ओढून आणितात, ते हायहाय करणार; १९ ते म्हणतात, त्यानें त्वरा करावी, आपलें कार्य शीघ्र करावें म्हणजे आम्हांस तें पाहावयास सांपडेल; इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूचा संकल्प लवकर पूर्ण होवो, म्हणजे आम्हांला त्याचा अनुभव घडेल.

२० जे वाईटाला बरें व बऱ्याला वाईट म्हणतात, जे प्रकाशाला अंधकार व अंधकाराला प्रकाश समजतात, गोडाला कडू व कडूला गोड मानितात ते हायहाय करणार.

२१ जे आपल्या दृष्टीनें ज्ञानी व आपल्या मते समंजस ते हायहाय करणार.

२२ ज्यांचें शौर्य द्राक्षारस पिण्यांत आणि ज्यांची बहादुरी मद्य मिसळण्यांत; २३ जे लांच घेऊन दुष्कर्म करणाऱ्यास निर्दोषी ठरवितात व धार्मिकाच्या निर्दोषीपणाची हानि करितात, ते हायहाय करणार. २४ यास्तव अग्नीची ज्वाळा धसकट खाऊन टाकिते, व वाळलेल्या गवताचें अग्नींत भस्म होऊन जातें तसें त्यांचें मूळ कुजलेल्या पदार्थासारखें होईल; त्यांचा फुलवरा धुळीसारखा उडून जाईल; कारण त्यांनीं सेनाधीश परमेश्वराचें धर्मशास्त्र तुच्छ लेखिलें आहे, इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूचें वचन अन्वहेरिलें आहे.

२५ यासाठीं परमेश्वराचा क्रोध त्याच्या लोकांवर पेटला आहे; त्यानें आपला हात त्यांवर उगारून त्यांस मारिलें आहे; डोंगर थरारले; त्यांचीं प्रेतें रस्त्यांतल्या घाणीसारखीं आहेत. इतकें झालें तरी त्याचा क्रोध शमला नाही, त्याचा हात अजून उगारलेला आहे. २६ तो दूरच्या राष्ट्रांसाठीं निशाण उभारितो व शीळ घालून दिगंतापासून त्यांस बोलवितो; पाहा, ते त्वरा करून धावत येत आहेत. २७ त्यांतील कोणी थकलेला, कोणी ठोकर खाल्लेला नाही; कोणी डुकली किंवा झोप घेणारा नाही, कोणाचा कमर-बंद सैल झालेला नाही, कोणाच्या वाहणांचे बंद तुटलेले नाहीत; २८ त्यांचे बाण तीक्ष्ण आहेत, त्यांचीं धनुष्यें सज्ज केलीं आहेत; त्यांच्या घोड्यांचे खूर गारे-

सारखे, त्यांचीं चाकें वावटळीसारखीं आहेत; २९ ते सिंहासारखी गर्जना करित आहेत; ते तरुण सिंहां-
प्रमाणें गुरगुरत आहेत, व गुरगुरून शिकार पकडीत
आहेत; ते ती घेऊन जात आहेत, कोणी सोडवीत
नाहींत. ३० त्या दिवशीं समुद्रगर्जनेप्रमाणें ते त्यांज-
वर गर्जना करितील; भूमीकडे पाहवें तों अंधकार व
संकट; तेथील अत्रांमुळें प्रकाश जाऊन काळोख होईल.

१ उज्जीया राजा मरण पावला त्या वर्षी प्रभूस

६ उच्चस्थळीं असलेल्या उच्च सिंहासनावर बसलेले मीं
पाहिलें; त्याच्या झग्याच्या सोग्यांनीं मंदिर व्यापून
गेलें होतें. २ त्याच्या भोंवतालीं सराफीम उभे होते;
त्या प्रत्येकाला सहासहा पंख होते; दोहोंनीं तो आपलें
तोंड झाकी, दोहोंनीं आपले पाय झाकी व दोहोंनीं
उडे. ३ ते आळीपाळीं उच्चखरांनं म्हणत, पवित्र !
पवित्र ! पवित्र ! सेनाधीश परमेश्वर ! अखिल पृथ्वीची
समृद्धि त्याचें वैभव होय. ४ घोषणा करणाऱ्यांच्या
ह्या वाणींनीं उंबरठे हालले व मंदिर धुरांनं भरलें.
५ तेव्हां मी म्हणालों, हाय हाय ! माझें आतां वाईट
झालें, कां तर मी अशुद्ध ओठांचा मनुष्य आहे आणि
मी अशुद्ध ओठांच्या लोकांत राहतों; आणि सेनाधीश पर-
मेश्वर, राजाधिराज ह्यास मीं आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलें.
६ मग एक सराफदूत वेदीवरील अंगारा चिमव्यानें हातीं
घेऊन मजकडे उडत आला; ७ तो माझ्या ओठांस
लावून त्यानें म्हटलें, पाह्या, याचा स्पर्श तुझ्या ओठांस
झाला म्हणून तुझा दोष दूर झाला आहे, तुझ्या पापाचें
प्रायश्चित्त झालें आहे. ८ तेव्हां मीं प्रभूची वाणी
ऐकिली ती अशी, मी कोणाला पाठवूं ? आमच्यासाठीं
कोण जाईल ? तेव्हां मी म्हणालों, हा मी आहे, मला
पाठीव. ९ तो म्हणाला, जा, या लोकांस सांग कीं
ऐकत राहा पण समजूं नका, पाहत राहा पण जाणूं
नका. १० ह्या लोकांनीं डोळ्यांनीं पाहून, कानांनीं
ऐकून व मनानें समजून, मजकडे वळून सुधारूं नये
म्हणून त्यांचें हृदय जड कर, त्यांचे कान बधिर कर व

१ अथवा: पृथ्वी त्याच्या तेजानें भरली आहे.

त्यांचे डोळे चिपडे कर. ११ मी म्हणालों, हे प्रभू,
असें कोठवर ? तो म्हणाला, नगरें वस्तीहीन होतील,
घरें मनुष्यविरहित होतील, जमीन ओसाड व वैराण
होईल, १२ परमेश्वर लोकांस दूर घालवून देईल व
देशांत ओसाड स्थळें बहुत होतील तोंवर. १३ त्यांत
लोकांचा दहावा हिस्सा राहिला तर त्याचाहि नाश
व्हावयाचा; तरी एला व अलोन हीं झाडें तोंडिल्यावर
ज्याप्रमाणें त्यांचा बुडखा राहतो त्याप्रमाणें त्यांचा
बुडखा पवित्र बीज असा राहील.

१ यहुदाचा राजा आहाज बिन योथाम बिन

७ उज्जीया याच्या काळीं असें झालें कीं अरामाचा
राजा रसीन व इस्राएलाचा राजा पेकह बिन रमात्या
हे यरुशलेमाबरोबर लढण्यास चढाई करून गेले, परंतु
त्यांची त्यावर कांहीं सरशी झाली नाहीं. २ अरामाची
एफ्राइमाशीं जूट झाली आहे असें दाविदाच्या घराण्याला
कळविण्यांत आलें. तेव्हां रानांतील वृक्ष वाऱ्यानें कांपतात
तसें त्याचें मन व त्याच्या लोकांचीं मनं कंपित झालीं.

३ तेव्हां परमेश्वर यशयास म्हणाला, तूं आपला पुत्र
शआर-याशूब (अवशेष परत येईल) यास बरोबर घेऊन
वरच्या तळ्याचा नळ जेथें संपतो तेथें परदाच्या शेताच्या
वाटेवर आहाजास भेटावयाला जा; ४ आणि त्याला
सांग कीं, सावध हो व शांत राहा; भिऊं नको;
ह्या दोन कोलितांच्या उरलेल्या धुमसणाऱ्या शेवटांमुळें
म्हणजे क्रोधसंतप्त झालेले अरामी रसीन व रमात्याचा
पुत्र यांच्यामुळें तुझें मन खचूं देऊं नको. ५ अराम,
एफ्राइम व रमात्याचा पुत्र यांनीं तुजविरुद्ध दुष्ट संकल्प
केला आहे कीं ६ आपण यहुदावर चालून जाऊन त्यास
धाक घालूं, तटबंदी फोडून तो घेऊं आणि ताबेलाच्या
पुत्राची त्यामध्ये राजा म्हणून स्थापना करूं. ७ प्रभु

१ अथवा: तरी पण त्यांतला दहावा हिस्सा राहील,
आणि तो परत येईल; तो भस्म होईल तथापि एला व
अलोन ह्या वृक्षांचीं पानें गळल्यावर त्यांचें सत्व जसें
त्यांत कायम राहतें तसें त्याचें पवित्र बीजरूप सत्व
कायम राहील.

परमेश्वर म्हणतो, हें सफल व्हावयाचें नाही, हें घडावयाचें नाही. ८ अरामाचें शीर दिमिष्क व दिमिष्काचें शीर रसीन; पांसष्ट वर्षे झालीं नाहीत तोंच एफ्राईम भंग पावेल व त्याचें राष्ट्रल राहणार नाही; ९ एफ्राईमाचें शीर शोमरोन व शोमरोनाचें शीर रमाल्याचा पुत्र. तुम्ही भाव ठेवणार नाही तर तुमचा निभाव लागणार नाही.

१० परमेश्वर आहाजास आणखी म्हणाला: ११ तुझा देव परमेश्वर याजपाशीं तूं आपणासाठीं चिन्ह माग; तें खालीं अधोलोकांत असो किंवा वर ऊर्ध्व लोकांत असो. १२ आहाज म्हणाला, मी मागणार नाही, मी परमेश्वराची परीक्षा पाहणार नाही. १३ तेव्हां तो म्हणाला, हे दाविदाच्या घराण्या, मी सांगतां तें ऐक: तुम्ही मनुष्यांस कंटाळा आणितां हें थोडें झालें म्हणून माझ्या देवासहि कंटाळवितां काय? १४ यास्तव प्रभु स्वतः तुम्हांस चिन्ह देत आहे; पाहा, कुमारी गर्भवती होऊन पुत्र प्रसवेल व त्याचें नांव इम्मानुएल (आमच्यासन्निध देव) असें ठेवील. १५ वाईट टाकावें व चांगलें ध्यावें हें त्यास समजू लागलें म्हणजे तो लोणी व मध यांचें सेवन करील. १६ कारण वाईट टाकावें व चांगलें ध्यावें हें त्या मुलास समजू लागण्यापूर्वी ज्या दोन राजांच्या भीतीनें तूं घाबरला आहेस त्यांचा देश उजाड होईल. १७ एफ्राईम यहूदापासून वेगळा झाला तेव्हांपासून आले नाहीत असे दिवस परमेश्वर तुला, तुझ्या लोकांला व तुझ्या बापाच्या घराण्याला आणील; म्हणजे अश्रूच्या राजाला तुजवर आणील.

१८ त्या समयीं असें होईल कीं मिसरी नदीच्या फाव्यांच्या शेवटांस असलेल्या माशा व अश्रू देशांत असलेल्या मधमाशा यांस परमेश्वर शील घालून बोलावील. १९ त्या सगळ्या येऊन खडकाळ खोऱ्यांत, खडकांच्या कपारींत, सगळ्या कांटेरी झुडपांत व कुरणांत उतरतील.

२० त्या नदापलीकडल्या देशांतील भाड्याच्या वस्त्यानें, म्हणजे अश्रूच्या राजाच्या योगानें, प्रभु डोक्याचे, पायांचे केस मुंडील; तो वस्तरा दाढीहि काढून टाकील.

२१ त्या समयीं असें होईल कीं एकेक मनुष्य एकेक कालवड व दोनदोन मेंढ्या पाळील; २२ त्या दूध पुष्कळ देतील म्हणून तो लोणी खाईल; देशांत शेष राहिलेला प्रत्येक जण लोणी व मध खाईल.

२३ त्या समयीं असें होईल कीं जेथें जेथें हजार रुपये किंमतीचे हजार द्राक्षीचे वेल असत तेथें तेथें कांटेकुटे होतील. २४ तेथें धनुष्यबाण घेऊन लोक जातील; कारण सगळा देश कंटकमय होईल. २५ ज्या टेकड्यांवर कुदळींनीं खणीत त्या सगळ्यांवर कांटेऱ्यांच्या भीतीनें तूं जाणार नाहीस, तर त्या ठिकाणीं गुरेढोरे चरतील व मेंढरेबकरीं फिरतील.

१ परमेश्वरानें मला म्हटलें, एक मोठी पाटी घेऊन तीवर व्यावहारिक लिपींत असें लिही, महेर-शालाल-हाश-बज (लूट करा करिते, पारध घाई करिते) याविषयीं. २ उरीया याजक व यबरेख्याचा पुत्र जखऱ्या हे विश्वासू साक्षी यांस मी साक्षीला ठेवितों. ३ मग मी संदेष्ट्रीपार्शीं गेलों; ती गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला; तेव्हां परमेश्वरानें मला म्हटलें कीं त्याचें नांव महेर-शालाल-हाश-बज असें ठेव. ४ कारण या मुलास आई, बाबा, म्हणतां येण्यापूर्वीच अश्रूच्या राजापुढें दिमिष्काचें धन व शोमरोनाची लूट म्हणून घेऊन जातील.

५ परमेश्वरानें मला पुनः म्हटलें, ६ हे लोक संथपणानें वाहणारें शिलोहाचें पाणी धिक्कारितात, आणि रसीन व रमाल्याचा पुत्र यांच्या सहवासांत आनंद पावतात; ७ यास्तव प्रभु त्यांजवर फरात नदाच्या जलाचा प्रबल व विपुल ओघ म्हणजे अश्रूचा राजा ह्याचा सर्व दळभार आणील; तो आपलीं सर्व पात्रें व तीर भरून वाहील; ८ त्याचा पूर यहूदावर येईल; त्यास बुडवून तो पुढें वाहील; त्याचें पाणी लोकांच्या गळ्यापर्यंत येईल; हे इम्मानुएला, तो आपले पंख पसरून तुझी सर्व भूमि व्यापून टाकील.

९ अहो राष्ट्रांनो, दंगल करा, पण तुमचा चुराडा होईल; पृथ्वीवरील दूरच्या देशांनो, कान देऊन ऐका;

तुम्ही आपली कमर बांधा, पण तुमचा चुराडा होईल; तुम्ही आपली कमर बांधा, पण तुमचा चुराडा होईल. १० मसलत करा, पण ती निष्फळ होईल; विचार प्रगट करा, पण तो टिकणार नाही; कारण आमच्यासन्निध देव आहे. ११ परमेश्वराने मला आपल्या हाताने बळकट धरून असे बजावून सांगितले होते की या लोकांच्या मार्गाने जाऊ नको. तो म्हणाला, १२ हे लोक ज्याला बंड म्हणतात त्या सर्वाला बंड बंड म्हणू नका; ज्याला ते मितात त्याला मिजं नका, घाबरू नका. १३ तर सेनाधीश परमेश्वरालाच पवित्र माना; त्याचेच भय व धाक धरा; १४ म्हणजे तो तुम्हांस पवित्रस्थान होईल; तथापि इस्राएलाच्या उभय घराण्यांत तो ठेच लागण्याचा धोंडा व अडखळण्याचा खडक आणि यरूशलेमाच्या रहिवाश्यांस पाश व सांपळा असा होईल. १५ त्यांपैकी बहुत लोक ठेंचा खातील, पडतील व आपटून छिन्नभिन्न होतील, पाशांत अडकून धरिले जातील.

१६ माझ्या शिष्यांच्या ठायीं ही साक्ष पक्की करा, हें धर्मशास्त्र मुद्रित करा. १७ परमेश्वर याकोबाच्या घराण्यापासून आपले मुख फिरवितो; त्याची वाट मी पाहतो, त्याची आशा धरितो. १८ पाहा, मजसाठीं व परमेश्वराने मला दिलेल्या मुलांसाठीं सीयोननिवासी सेनाधीश परमेश्वराने इस्राएलांत चिन्हें व उत्पात ठेविली आहेत.

१९ ते तुम्हांस म्हणतील, भूतवैद्यांस व छाछं करणाऱ्या मांत्रिकांस विचारावयास जा; तेव्हां म्हणा, लोकांनीं आपल्या देवाला विचारूं नये काय? जीवतांकरितां मेलेल्यांस विचारावें काय? २० धर्मशास्त्र व विधि यांकडे पाहा! याप्रमाणें ते न बोलल्यास त्यांकरितां निश्चयें प्रभातसमय नाही. २१ ते कधी व क्षुधित होऊन देशांत भटकतील; आणि असें होईल कीं त्यांस भूक लागली म्हणजे ते संतापून आपल्या राजाला व आपल्या देवाला शिष्यांशप देतील; मग आपलीं तोंडे ते वर करतील; २२ ते पृथ्वीकडे दृष्टि देतील तों पाहा, संकट, अंधकार व दुःखाचें काहूर त्यांना दिसले;

१ मुळांत: इम्मानुएल.

ते निविड काळोखांत लोटले जातील. १ तथापि आतां ज्या भूमींत विपत्ति आहे तेथें हा अंधकार राहणार नाही. त्यानें मागील काळीं जबुलन प्रांत व नफताली प्रांत यांची अप्रतिष्ठा केली तरी पुढील काळीं समुद्रतीरीचा प्रदेश, यादेंनेच्या पलीकडील प्रांत, विदेशी लोकांचें मंडळ (गालील) यांची तो प्रतिष्ठा करील. २ अंधकारांत चालणाऱ्या लोकांनीं मोठा प्रकाश पाहिला आहे; सृत्युच्छायेच्या प्रदेशांत बसणाऱ्यांवर प्रकाश पडला आहे. ३ तूं राष्ट्राची वृद्धि केली आहे; त्याला महानंदप्राप्ति करून दिली आहे, हंगामाच्या उत्सवसमयीं करावयाच्या आनंदाप्रमाणें, लूट वांटून घेणाऱ्या लोकांच्या आनंदाप्रमाणें, ते तुजसमोर आनंद करितात. ४ कारण मियानाच्या दिवसाप्रमाणें तूं त्याच्या भाराचें जूं, त्याच्या खांद्यावरची काठी, त्यावर जुलूम करणाऱ्याचा सोटा मोडिला आहे. ५ युदाच्या गर्दीत जोडे घातलेल्या योद्ध्यांचे जोडे व रक्तानें भरलेलीं वस्त्रें हीं जाळण्यासाठीं अग्नीला सर्पण झालीं आहेत. ६ कारण आम्हांसाठीं बाल जन्मला आहे, आम्हांस पुत्र दिला आहे; त्याच्या खांद्यांवर सत्ता राहिल; त्याला अद्भुत मंत्री, समर्थ देव, सनातन पिता, शांतीचा अधिपति म्हणतील. ७ त्याच्या सत्तावृद्धीला व शांतीला अंत नसणार; तो दाविदाच्या सिंहासनावर बसून त्याचें साम्राज्य चालवील आणि तेथून पुढें तें सर्वकाळ न्यायानें व धर्मानें दृढ व स्थिर करील. सेनाधीश परमेश्वराचा आवेश हें सिद्धीस नेईल.

८ प्रभूनें याकोबाला संदेश पाठविला असून तो इस्राएलाच्या ठायीं प्रविष्ट झाला आहे. ९, १० विटा फुटून पडल्या आहेत, तर आम्ही चिऱ्यांचें बांधकाम करूं; उंबराचीं झाडें तोडून टाकिलीं आहेत तर त्यांच्या जागीं गंधसह लावूं; असें गर्वाचें व उद्दामपणानें म्हणणाऱ्या सर्व लोकांस म्हणजे एफ्राइमास व शोमरोनच्या रहिवाश्यांस हें करून येईल. ११ परमेश्वर रसीनाच्या योद्ध्यांचा त्याजवर वरचष्मा करील, त्याच्या शत्रूंस उठवील; १२ पूर्वेकडून अराम्यांस व पश्चिमेकडून

पलिष्ठ्यांस उठवील; ते तोंड पसरून इस्राएलास गिळून टाकितील. इतकें झालें तरी त्याचा क्रोध शमला नाही, त्याचा हात अजून उगारलेला आहे.

१३ तथापि लोक आपलें ताडण करणाऱ्याकडे फिरत नाहीत, सेनाधीश परमेश्वराला शरण जात नाहीत; १४ म्हणून परमेश्वर इस्राएलाचें शीर व शेपूट, तालवृक्षाची झावळी व लव्हाळा हीं एका दिवसांत छेदून टाकील. १५ वडील व सन्मान्य पुरुष हा शीर; असत्य शिक्षण देणारा संदेष्टा हा शेपूट. १६ या लोकांचे नेते त्यांस बहकविणारे झाले आहेत; व त्यांचे अनुगामी ग्रासून टाकण्यांत आले आहेत. १७ ह्यामुळें प्रभु त्यांच्या तरुणांवर प्रसन्न होत नाही; त्यांचे अनाथ व विधवा यांचा त्याला कळवळा येत नाही; कारण ते सर्वे अधर्मी व कुकर्मि आहेत; प्रत्येक मुखांतून धर्मनिंदा निघते. इतकें झालें तरी त्याचा क्रोध शमला नाही, त्याचा हात अजून उगारलेला आहे

१८ दुष्टता अग्नीसारखी पेट घेते; ती कांटेकुटे व कांटेझुडपे खाऊन टाकिते; वनांतील झाडींतहि ती पेट घेते; त्यांच्या धुराचा लोळ वर चढतो. १९ सेनाधीश परमेश्वराच्या क्रोधानें भूमि जळून खाक झाली आहे; लोकहि जसे काय अग्नीला सर्पण झाले आहेत; आपल्या भावालाहि कोणी सोडीत नाहीत. २० ते उजवीकडे लचके तोडितात तरी भुकेलेले राहतात; ते डावीकडे खातात तरी त्यांची तृप्ति होत नाही; प्रत्येक जण आपल्याच बाहुंचें मांस खातो; २१ मनश्शे एफ्राइमाला खातो, आणि एफ्राइम मनश्शाला खातो; ते दोघे मिळून यहूदाचा विरोध करितात. इतकें झालें तरी त्याचा क्रोध शमला नाही, त्याचा हात अजून उगारलेला आहे.

१ जे अन्यायाचे निर्णय करितात व जे १० लेखक उपद्रवकारक ठराव लिहितात ते हाय हाय करितील. २ ते दाद मागणाऱ्या दुबळ्यांस धुडकावून लावितात व माझ्या प्रजेतल्या गरिबांचे हक बुडवितात; ते विधवांस लुडितात व पोरक्यांस नागवितात. ३ पारिपत्याच्या दिवशीं व दुरून नाश-

कारक वादळ येईल तेव्हां तुम्ही काय कराल? तुम्ही साहाय्यार्थ कोणाकडे धाव घ्याल? आपलें ऐश्वर्य कोठें ठेवून जाल? ४ बंदिवांनांच्या पायांशीं दबून राहणें व वध झालेल्यांच्या खालीं पडून राहणें याशिवाय त्यांना दुसरी गति नाही. इतकें झालें तरी त्याचा क्रोध शमला नाही, त्याचा हात अजून उगारलेला आहे.

५ जो माझ्या क्रोधाची काठी आहे, ज्याच्या हातांतील सोटा माझा कहर आहे तो अश्रुर हाय हाय करणार. ६ मी त्यास अधर्मी राष्ट्रावर पाठवीन. माझ्या क्रोधास पात्र झालेल्या लोकांची लूट हरण करावी, त्यांनीं लुबाडलेल्या मत्तेचा अपहार करावा व त्यांस रस्त्यांवरील चिखलाप्रमाणें तुडवावें, अशी त्यांच्या-संबंधानें त्यास आज्ञा करीन. ७ तथापि त्याचा विचार कांहीं असा नाही, त्याच्या मनाचा समज असा नाही; कारण केवळ नासधूस करावी, बहुत राष्ट्रांची कत्तल करावी हेंच त्याच्या मनांत आहे. ८ तो म्हणतो, माझे सर्व सरदार राजे नाहीत काय? ९ कालनो कर्कमीशा-सारखें, हमथ अर्पादासारखें व शोमरोन दिमिष्कासारखें नाही काय? १० मूर्तिपरायण राज्यें माझ्या हातीं लागलीं आहेत; त्यांच्या कोरीव मूर्ति तर यरुशलेम व शोमरोन यांच्या मूर्तीपेक्षा अधिक होत्या; ११ म्हणून शोमरोन व त्यांतील मूर्ति यांचें मीं केलें तसें यरुशलेम व त्यांतील मूर्ति यांचें मी करणार नाहीं काय?

१२ यास्तव प्रभूनें सीयोन डोंगर व यरुशलेम या-संबंधानें आपलें समग्र कार्य समाप्त केल्यावर असें होईल कीं अश्रुरचा राजा याच्या मनांतील गर्वाचा परिणाम व त्याच्या उन्मत्त दृष्टीचा दिमाख यांचा बदल मी घेईन. १३ कारण तो म्हणतो, माझ्याच बाहुबलांनं व माझ्या स्वतांच्या अकलेनं हें मीं केलें आहे; मी चतुर आहे; मीं राष्ट्रांच्या सीमा फिरविल्या आहेत व त्यांचीं भांडारें लुटिलीं आहेत; बलाढ्य वीरांप्रमाणें मीं तत्त्वांवर बसलेल्यांस ओढून काढिलें आहे; १४ पक्ष्यांच्या कोठ्या-प्रमाणें राष्ट्रांचें धन माझ्या हातीं लागलें आहे; पक्ष्यांनीं टाकून दिलेलीं अंडीं कोणी गोळा करितो त्याप्रमाणें

सर्वे पृथ्वी मीं हस्तगत केली आहे; तेव्हां कोणीं पंख फडफडाविले नाहीत, तोंड उघडिलें नाही, चिवचिव केले नाही. १५ कुऱ्हाडीनें तोडणाऱ्यापुढें कुऱ्हाड घमेंड करील काय ? करवत, आपणास चालविणाऱ्या-पुढें, आव्यता मिरवील काय ? सोड्यानें, आपणास हातीं धरणाऱ्यास, गरगर फिरवावें; काष्ठानें, काष्ठेतरास उचलावें; तसें हें आहे.

१६ यास्तव प्रभु, सेनाधीश प्रभु, त्याच्या पुष्ट जनांस रोडपणा आणील; त्याच्या वैभवाखालीं, अग्निज्वाले-सारखी ज्वाला भडकेल. १७ इस्राएलाची ज्योति अग्नि होईल, त्याचा जो पवित्र प्रभु तो ज्वाला होईल; एका दिवसांत त्याचे कांटेकुटे व कांटेझुडपें तो जाळून खाक करील. १८ तो त्याच्या बनोपवनांचा देह व आत्मा यांची शोभा नष्ट करील; रोगी क्षीण होत जातो त्याप्रमाणें त्याची स्थिति होईल. १९ त्याचे बनवृक्ष थोडे उरतील, ते मुलासहि टिपतां येतील.

२० त्या समयीं असें होईल कीं इस्राएलाचा अवशेष, याकोबाच्या घराण्यांतील बचावलेले, आपणांस ताडण करणाऱ्याचा यापुढें आश्रय धरून राहणार नाहीत; तर परमेश्वराचा, इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूचा, आश्रय ते खऱ्या मनानें करतील. २१ अवशेष, याकोबाचा अवशेष, समर्थ देवाकडे परत येईल. २२ कारण हे इस्राएला, तुझे लोक समुद्राच्या रेतीइतके असले तरी त्यांचा अवशेष मात्र परत येईल; न्यायानें परिपूर्ण असा प्रलय नेमिला आहे. २३ कारण प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर, सर्व देशभर नेमिलेला प्रलय आणीत आहे.

२४ यास्तव प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर, म्हणतो, हे माझे सीयोननिवासी प्रजे, अदृश्र मिसराप्रमाणें तुला दंडानें ताडन करील व तुजवर सोटा उचलील, तरी त्याला भिळं नको. २५ कारण थोडक्याच काळानें तुजवरचा माझा कोप शमून माझा क्रोध त्याच्या नाशास प्रवृत्त होईल. २६ ओरेब खडकाजवळ मिद्यानाची कत्तल झाली तेव्हाच्याप्रमाणें सेनाधीश परमेश्वर त्यावर चाबूक चालवील; तो आपली काठी समुद्रावर लांबवील; ती तो मिसराप्रमाणें त्यावर उगारील. २७ त्या समयीं असें

होईल कीं तुझ्या खांद्यावरून त्याचा भार व तुझ्या मानेवरून त्याचें जूं निघेल आणि तुझ्या पुष्टतेमुळे तें मोडून जाईल.

२८ तो अयाथास आला, मिप्रोनांतून पार गेला; मिखमाशांत त्यानें आपला सरंजाम ठेविला आहे; २९ ते घाटांतून पार गेले; गेबा येथें मुक्काम करूं असें ते म्हणत आहेत; रामा थरथर कांपत आहे; शौलाचा गिबा पळून जात आहे. ३० गल्लीमेच्या कन्ये, मोठ्यानें हेल काडून ओरड ! हे लईशा, कान दे ! बिचारे अनाथोथ ! ३१ मदमेना पळत आहे; गेबी-मांतील रहिवासी पळ काढण्यासाठीं आपली मालमत्ता गोळा करित आहेत. ३२ त्याचा आजचा मुक्काम नोबास आहे; तो सीयोनकन्येच्या डोंगराला, यरुशलेमाच्या टेंकडीला, हातानें धमकावीत आहे.

३३ पाहा, प्रभु सेनाधीश परमेश्वर खांद्या भयंकर झपाट्यानें छाटीत आहे; उंच वाढलेलीं खोडें तोडून टाकिलीं जात आहेत; उन्नत नीच होत आहेत. ३४ तो लोखंडानें वनांतलीं झाडें तोडीत आहे, लबानोन प्रताप्याच्या हातून पतन पावत आहे.

१ इसायाच्या बुंधाला धुमारा फुटेल; ११ त्याच्या मुळांतून फुटलेली शाखा फळ देईल;

२ परमेश्वराचा आत्मा, सुज्ञानाचा व समंजस-पणाचा आत्मा, सुसंकल्पाचा व सामर्थ्याचा आत्मा, परमेश्वराच्या ज्ञानाचा व भयाचा आत्मा त्याजवर राहील; ३ परमेश्वराचें भय त्याला सुगंधमय होईल; तो डोळ्यांनीं पाहील तेवढ्यावरूनच न्याय करणार नाही, कानांनीं ऐकेल तेवढ्यावरूनच तो निर्णय करणार नाही, ४ तर तो दुबळ्यांचा न्याय यथार्थतेनें करील, पृथ्वीवरील दीनांच्या वादाचा यथार्थ निर्णय करील; तो आपल्या मुखरूप वेत्रानें पृथ्वीचें ताडण करील, आपल्या मुखाच्या फुंकरानें दुर्जनाचा संहार करील. ५ धार्मिकता त्याचें वेष्टन व सत्यता त्याचा कमरबंद होईल. ६ लांडगा कोंकराजवळ राहील, चित्ता करडाजवळ बसेल, वासरूं, तरुण सिंह व पुष्ट बैल एकत्र राहतील; त्यांस लहान मूल वळील. ७ गाय व अखल एकत्र चरतील; त्यांचे बच्चे

एकत्र बसतील; सिंह बैलाप्रमाणे कडवा खाईल. ८ तान्हे बाळ नागाच्या बिळाजवळ खेलेल, थानतुटें मूल फुरशाच्या बुबुळाला हात लावील. ९ माझ्या सगळ्या पवित्र डोंगरावर तीं उपद्रव देणार नाहीत व नासधूस करणार नाहीत; कारण सागर जसा जलपूर्ण आहे तशी परमेश्वराच्या ज्ञानाने पृथ्वी परिपूर्ण होईल.

१० त्या समयीं असें होईल कीं राष्ट्रांकरितां ध्वजवत् उभारिलेल्या इशयाच्या धुमाऱ्याला राष्ट्रें शरण येतील; त्याचें निवासस्थान गौरवयुक्त होईल.

११ त्या समयीं असें होईल कीं अश्शूर, मिसर, पथोस, कूश, एलाम, शिनार, हमाथ व समुद्रतीरींचे प्रदेश येथून प्रभु आपल्या लोकांचा अवशेष आपल्या हातानें खरेदी करून दुसऱ्यानें सोडवील. १२ तो राष्ट्रांसाठीं निशाण उभारील, व पृथ्वीच्या चारी दिशां-कडून इस्त्राएलांतल्या घालवून दिलेल्यांस एकवट करील व यहूदांतल्या परागंदा झालेल्यांस गोळा करील. १३ एफ्राइमाचा मत्सर नाहीसा होईल, यहूद्याचे वैरी उच्छेद पावतील; एफ्राइम यहूद्याचा हेवा करणार नाही व यहूदा एफ्राइमाशीं विरोध करणार नाही. १४ ते पश्चिमेकडे पलिष्ट्यांच्या खांद्यावर (खालाटीवर) झडप घालतील; ते एकत्र होऊन पूर्व-देशीयांस छुटतील; अदोम व मबाब यांस हस्तगत करतील; अम्मोनी त्यांस वश होतील. १५ परमेश्वर मिसरी समुद्राची खाडी नष्ट करील; तो आपला उष्ण श्वास सोडून आपला हात नदावर (फरातावर) परजील; त्यावर प्रहार करून त्याचे सात फांटे करील; त्यांवरून लोकांस जोडे घालून जातां येईसं करील. १६ मिसर देशांतून निघण्याच्या वेळीं इस्त्राएलास जसा मार्ग झाला तसा त्याच्या अवशिष्ट लोकांस अश्शुरांतून निघून जाण्यास हमरस्ता होईल.

१ त्या दिवशीं तूं म्हणशील, हे परमेश्वरा, १२ तुझा मी धन्यवाद करितों, कारण तूं मजवर कोप केला होता, तो तुझा कोप शमला आहे व तूं माझें सांलन केलें आहे. २ पाहा, देव माझें तारण आहे; मी भाव धरितों, भीत नाही; कारण

प्रभु परमेश्वर माझें बल व गीत आहे; तो मला तारण झाला आहे. ३ तेव्हां तुम्ही तारणकृपांतून उल्लासानें पाणी काढाल. ४ त्या दिवशीं तुम्ही म्हणाल, परमेश्वराचा धन्यवाद करा, त्याच्या नामाचा जयघोष करा, राष्ट्रांमध्ये त्याचीं कृत्यें विदित करा, त्याचें नाम थोर आहे अशी वाखाणणी करा. ५ परमेश्वरापुढें गायन करा कारण त्याची करणी प्रतापमय आहे; हें सर्व पृथ्वीभर विदित होवो. ६ अगे सीयोननिवासिनी, जयघोष कर, गजर कर; कां कीं इस्त्राएलाचा पवित्र प्रभु तुझ्याठायीं थोर आहे.

१ बाबेलाविषयीं आमोजाचा पुत्र यशया १३ याला दृष्टांतांत प्राप्त झालेली देववाणी:

२ उघड्या डोंगरावर ध्वज उभारा, लोकांस मोठ्यानें हाका मारा, हातानें खुणावा म्हणजे ते सर-दारांच्या वेशींत प्रवेश करतील. ३ मीं आपल्या पवित्र केलेल्या जनांस आज्ञा केली आहे, माझ्या क्रोधास्तव माझ्या वीरांस, अभिमानानें उल्लास पावणाऱ्या माझ्या जनांस मीं बोलाविलें आहे. ४ ऐका, एकाद्या मोठ्या राष्ट्राच्या सारखा गोंगाट डोंगरांवर होत आहे, एकत्र झालेल्या राष्ट्रसमूहाचा गलबला होत आहे; सेनाधीश परमेश्वर युद्धासाठीं सैन्याची पाहणी करित आहे. ५ ते दूर देशांतून, दिगंतांपासून येत आहेत; परमेश्वर व त्याचीं क्रोधशस्त्रें देशाचा विध्वंस करावयास येत आहेत. ६ आक्रोश करा; परमेश्वराचा दिवस समीप आला आहे; सर्वसमर्थाकडून हा एक विनाशच येत आहे. ७ ह्यामुळे सर्वांचे बाहू गळले आहेत, प्रत्येकाचें हृदय विरघळलें आहे; ८ ते अगदीं घाबरले आहेत; त्यांस पेटके व वेदना घेरीत आहेत; प्रसूत होणाऱ्या स्त्री-प्रमाणें ते वेणा देत आहेत; एकमेकांकडे टकमक पाहत आहेत, त्यांचीं मुखें काळवंडलीं आहेत. ९ पाहा, रोष व तीव्र क्रोध यांनीं दुःखकर झालेला असा परमेश्वराचा दिवस येत आहे; तो देश उजाड करून सोडील, त्यांतील पातक्यांचा संहार करील. १० आकाशांतील

१ मुळांत: याह याब्दे

तारे व नक्षत्रें आपला प्रकाश देणार नाहीत; सूर्य उदय पावतांच काळा ठिकर पडेल, चंद्र आपला प्रकाश देणार नाही. ११ मी जगाचें त्याच्या दुष्टतेबद्दल व पातक्यांचें त्याच्या अन्यायाबद्दल पारिपत्य करीन; गर्विष्ठांचा दिमाख बंद करीन, जुलम्यांचा तोरा उलट-रवीन. १२ पुरुष उत्कृष्ट सोन्याहून दुर्मिळ करीन, मानव ओफीराच्या शुद्ध सोन्याहून दुर्मिळ करीन. १३ मी आकाश कंपायमान करीन व पृथ्वी स्थानभ्रष्ट होईल; सेनाधीश परमेश्वराचा कोप व त्याच्या तीव्र क्रोधाचा दिवस ह्यांमुळे असें होईल. १४ हुसकलेला हरिण, मेंढपाळावांचून मेंढरांचा कळप, ह्यांसारखे ते होतील; प्रत्येक जण आपल्या लोकांकडे धाव घेईल; प्रत्येक जण आपल्या देशांकडे पळून जाईल. १५ जो कोणी सांपडेल त्याला भोंसकतील; ज्या कोणाला पकडतील तो तरबारीनें पडेल. १६ त्यांच्या डोळ्यांदेखत त्यांचीं तान्हीं बाळें ते आपटून मारतील; त्यांचीं घरें लुट-तील; त्यांच्या स्त्रिया भ्रष्ट करितील. १७ पाहा, मी त्यांजवर मेढी लोक उठवीन, ते रुप्याची परवा करणार नाहीत व सोन्यानें खुष होणार नाहीत. १८ त्यांचीं धनुष्यें तरुणांस पाडितील; ते पोटाच्या फळावर दया करणार नाहीत; त्यांचे नेत्र मुलांची कीव करणार नाहीत. १९ तेव्हां राष्ट्रांचा मुकुटमणि, खास्दी लोकांच्या ऐश्वर्याचें भूषण असा जो बाबेल त्याची, सदोम व गमोरा यांचा देवानें सत्यनाश केला तेव्हांच्यासारखी, स्थिति होईल. २० त्यांत पुनः कधीं वस्ती होणार नाही, पिढ्यानपिढ्या त्यांत कोणी राहणार नाही; अरब आपले तंबू तेथें ठोकणार नाहीत; मेंढपाळ आपले कळप तेथें बसविणार नाहीत. २१ तेथें वनपशु बसतील; त्यांच्या घरांत घुबडें भर-तील; शहामृग तेथें राहतील; बोकडाच्या रूपाचीं पिशाचें तेथें नाचतील; २२ रानकुत्री त्यांच्या किल्ल्यांत, कोल्हीं त्यांच्या मनोरम महालांत ओरडतील; तिचा काळ जवळ आला आहे; तिचे आयुर्दिन वाढणार नाहीत. १ कारण याकोबावर परमेश्वर दया करील; तो पुनः इस्राएलास निवडून घेईल, त्यास त्यांच्या स्वदेशांत बसवील; त्याला परके

१४

येऊन मिळतील; ते याकोबाच्या घराण्याशीं लग्नून राहतील. २ विदेशी लोक त्यांस नेऊन स्वस्थानीं पोचवितील; आणि इस्राएलाचें घरणें परमेश्वराच्या भूमींत त्यांस दासदासी करून ठेवील; ज्यांनीं त्यांस बंदिवान करून नेलें होतें त्यांस ते बंदीत ठेवितील; असे ते आपणांस पीडणाऱ्यांवर स्वामित्व करितील.

३ ज्या दिवशीं तुझी पीडा, चिंता व तुजवर लाद-लेलें कठीण दास्य यांपासून परमेश्वर तुला आराम देईल, ४ त्या दिवशीं असें होईल कीं बाबेलच्या राजासंबंधानें हें कवन तूं म्हणशील: पीडणारा कसा नाहीसा झाला ! पिळून काढणारी नगरी कशी नष्ट झाली आहे ! ५-६ जो क्रोधानें लोकांचें सतत ताडण करीत असे, जो कोपानें अनिवार छळ करून राष्ट्रांवर सत्ता चालवीत असे, तो दुर्जेनांचा सोटा, अधिपतींचा दंड, परमेश्वरानें मोडून टाकिला आहे. ७ सर्व पृथ्वी विश्राम पावली आहे, शांत झाली आहे; लोक गाण्याचा गजर करीत आहेत. ८ सरुचीं झाडें व लबानोनावरील गंधसरू तुजमुळें हर्षित होऊन म्हणतात, तूं पडलास तेव्हांपासून आम्हां-वर कुन्हाड चालविणारा कोणी येत नाही. ९ खालीं अधोलोकांत तुझ्या स्वागतार्थ गडबड उडाली आहे; तो तुजसाठीं पृथ्वीवरील मरून गेलेल्या सर्व प्रमुखांस जागृत करीत आहे; राष्ट्रांच्या सर्व राजांस त्यांच्या त्यांच्या सिंहासनांवरून उठवीत आहे. १० ते सर्व उठून तुला म्हणतात, तूंहि आम्हांप्रमाणें निर्बळ झाला आहेस काय ? तूं आमच्यासारखा बनला आहेस काय ? ११ तुझा डामडौल, तुझ्या सारंग्यांचा नाद अधोलोकांत उतरत आहे; तुझ्या खालीं कृमींचें अंथरुण झालें आहे, आणि वरून तुला कीटकांचें पांघरुण झालें आहे. १२ हे देदीप्यमान तान्या, प्रभातपुत्रा, तूं आकाशांतून कसा पडलास ! राष्ट्रांस लोळविणाऱ्या, तुला धुळींत कसें टाकिलें ! १३ जो तूं आपल्या मनांत म्हणालास, मी आकाशांत चढेन, देवाच्या तारागणांहून माझें सिंहासन उच्च करीन, उत्तर भागांतील देवसमेच्या पर्वतावर मी विराजमान होईन; १४ मी मेघांवर आरोहण करीन, मी परात्परासमान होईन; १५ त्या तुला अधोलोकांत, गतेंच्या अधोभागांत टाकिलें आहे. १६ जे तुला पाह-

तील ते तुला निरखून मनांत म्हणतील की ज्यानें पृथ्वी थरथर कांपविली व राज्यें डळमळविलीं तो हाच का पुरुष ? १७ ज्यानें जगाचें रान केले, त्यांतील नगरांचा विध्वंस केला, व आपल्या बंदिबानांस मुक्त करून घरी जाऊ दिलें नाहीं तो हाच का पुरुष ? १८ राष्ट्रांचे राजे सगळे आपआपल्या घरी गौरवानें निद्रिस्त आहेत; १९ पण तुला फेंकून दिलेल्या खांदी-प्रमाणें आपल्या थडग्यापासून दूर झुगारून दिलें आहे; वधिलेले, तरवारीनें विंधिलेले, गर्तेच्या धोंड्यांमध्ये पडलेले यांनीं तूं वेष्टिला आहेस. पायांखालीं तुडविलेल्या मळ्यासारखा तूं झाला आहेस. २० त्यांच्याबरोबर तुला मूठमाती मिळणार नाहीं, कारण तूं आपल्या देशाची नासधूस केली व आपल्या प्रजेचा वध केला; कुकर्माच्या वंशाचें नांव कधीं मागें उरणार नाहीं. २१ वडिलांच्या दुष्कर्मास्तव त्याच्या पुत्रांसाठीं वधस्थान सिद्ध करा, म्हणजे ते उदयास येऊन देश जिंकणार नाहींत, व पृथ्वीचा पृष्ठभाग नगरांनीं व्यापून टाकणार नाहींत. २२ मी त्यांजवर उठेन, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; बाबेलचें नांव व अवशेष, त्यांचे पुत्रपौत्र यांचा मी समूळ उच्छेद करीन असें परमेश्वर म्हणतो. २३ तो साळूचें वतन व पाणथळे होईल असेंहि मी करीन; नाशरूप झाडूनें मी त्यास झाडून टाकीन असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

२४ सेनाधीश परमेश्वर शपथ वाहून म्हणाला आहे की, मीं कल्पिलें तसें होईलच; मीं योजिलें तसें घडेलच; २५ मी आपल्या देशांत अश्रूंचा चुराडा करीन, माझ्या पर्वतांवर त्याला पायांखालीं तुडवीन; तेव्हां त्याचें जूं त्यांजवरून निघेल, त्यांच्या खांद्यांवरून त्याचें ओझें उतरेल. २६ सर्व पृथ्वीविषयीं योजिलेला संकल्प हाच आहे; सर्व राष्ट्रांवर उगारिलेला हात हाच आहे. २७ सेनाधीश परमेश्वरानें संकल्प केला आहे तो कोणाच्यानें रद्द करवेल ? त्याचा हात उगारलेला आहे तो कोणाच्यानें मागें आणवेल ?

२८ आहाज राजा मरण पावला त्या वर्षीं ही देव-

वाणी प्राप्त झाली:

२९ हे समग्र पलेशेथा, तुला मारणारा सोटा मोडला आहे म्हणून आनंद करूं नको, सापाच्या मुळांतून फुरसें निघेल, त्याचें फळ उडता आग्या साप होईल. ३० गरिबांतले गरीब पोटाभर खातील; गरजवंत सुखानें झोप घेतील; तुझें मूळ मी क्षुधेनें मारीन; व तुझा अवशेष वधिलेल. ३१ अगे वेशी, हायहाय कर; अगे नगरी, ओरड; हे पलेशेथा, तूं सर्वेस्वीं वितळून जाशील; कारण उत्तरेकडून धूर येत आहे; त्याच्या सैन्यापैकीं कोणी चुकून मागें राहणार नाहीं. ३२ राष्ट्रांच्या जासुदांस काय उत्तर द्यावें ? परमेश्वरानें सीयोन स्थापिलें आहे; त्याच्या लोकांपैकीं दीनदुर्बळ त्यांत आश्रय करून आहेत.

१ मवाबाविषयींची देववाणी:

१५ एका रात्रींत मवाबाचें आर उजाड झालें, नष्ट झालें; एका रात्रींत मवाबाचें कीर उजाड झालें, नष्ट झालें. २ बईथ व दीबोन उच्चस्थानीं विलाप करण्यास चवून जात आहेत; नबो व मेदबा यांवर जाऊन मवाब आक्रंदन करीत आहे; सर्वांचीं डोकीं मुंडिलेलीं आहेत; प्रत्येकाची दाढी काढिलेली आहे. ३ आपल्या पेठांत ते गोणताट नेसून आहेत; आपल्या धाब्यांवर व चौकांत ते सगळे आकांत करीत आहेत, अश्रु ढाळीत आहेत. ४ हेराबोन व एलालें हीं ओरडत आहेत; याहसापर्यंत त्यांचा आक्रोश ऐकूं जात आहे; यास्तव मवाबाचे हत्यारबंद लोक आरोळ्या देत आहेत; त्याचा जीव घाबरा झाला आहे; ५ माझे हृदय मवाबा-विषयीं आक्रोश करीत आहे; त्याचे सरदार सोअर नगर, एगलाथ-शलिशीया येथवर पळून गेले आहेत; लह्थीथ चढणीवर ते रडत रडत चढत आहेत; होरोनाइमाच्या वाटेवर नाश झाल्याची आरोळी ते करीत आहेत. ६ निम्नीमाचें पाणी आटलें आहे; गवत वाळून गेलें आहे; झाडपाला सुकून गेला आहे; हिरवळ

१ अथवा: पळालेले लोक तीन वर्षांच्या कालवडी-प्रमाणें सोअरापर्यंत निघून गेले आहेत.

नाहीशी झाली आहे. ७ यास्तव त्यांनीं वांचविलेलें व सांठविलेलें धन ते वाळुंजांच्या ओहळापलीकडे नेत आहेत. ८ कारण मवाबाच्या प्रदेशांत चोहोंकडे आरडा-ओरड झाली आहे; त्यांचें आक्रंदन एगलाइमापर्यंत, त्यांचा आक्रोश बैर-एलीमापर्यंत ऐकूं जात आहे. ९ दीमोनाचे जलप्रवाह रक्तांनं भरले आहेत; आणि दीमोनावर मी आणखी अरिष्ट आणणार; मवाबाच्या वांचलेल्या लोकांवर व देशांतील अवशिष्ट लोकांवर एक सिंह आणणार.

१ अधिपतीस पाठवावयाचा कोंकरांचा नज-
१६ राणा तुम्ही रानाजवळचें सेला येथून सीयोन-
कन्येच्या पर्वताकडे रवाना करा. २ कारण कोठ्यांतून उडविलेल्या भटकणाऱ्या पाखरांप्रमाणें मवाबाच्या कन्या आर्पोनच्या उतारांजवळ भटकतील. ३ मसलत दे, निर्णय कर; भरदुपारीं आपली छाया रात्रीसारखी कर; घालवून दिलेल्यांस लपीव, भटकणाऱ्यांस दाखवून देऊं नको. ४ माझ्या घालवून दिलेल्यांस तुजजवळ राहूं दे; मवाबाला लुटारुंपासून आसरा हो; कारण पिळून काढणारा नष्ट झाला आहे; नासधूस बंद झाली आहे; पायमल्ली करणारे देशांतून नाहीतसे झाले आहेत. ५ वात्सल्याचें सिंहासन स्थापिलें आहे; त्यावर दाविदाच्या डेऱ्यांत कोणी एक सत्यनिष्ठ विराजमान होईल; तो न्याय करणारा, न्यायप्रिय, धार्मिकतेंत निपुण असा असेल.

६ मवाबाच्या गर्वाविषयीं आम्ही ऐकून आहों; तो मोठा अभिमानी आहे; त्याचा उन्मत्तपणा, त्याचा गर्व व त्याचा क्रोध, यांविषयीं आम्ही ऐकून आहों; त्याची बढाई निरर्थक आहे. ७ यास्तव मवाब स्वतःविषयीं विलाप करील, सर्व लोक शोक करतील, कीरहरेसेथाच्या मैनुकांच्या डेपांविषयीं अगदीं निराश होऊन तुम्ही उसासा टाकाल. ८ हे शबोनाचे मळे व सिब्मेच्या द्राक्षलता हीं सुकून गेलीं आहेत; राष्ट्रांच्या अधिपतींनीं तिच्या लतांचे अंकुर खुडून टाकिले आहेत; ती याजेरापर्यंत विस्तारली होती, ती रानांतहि पसरली

होती; तिच्या फांद्या चोहोंकडे पसरून समुद्रापलीकडे गेल्या होत्या; ९ म्हणून मी याजेराच्या विलापाप्रमाणें सिब्मेच्या द्राक्षलतेविषयीं विलाप करितों; हे देशबोना, हे एलाले, मी आपल्या अश्रूंनीं तुम्हांला न्हाऊं घालीन. कारण उन्हाळ्यांतील तुझ्या फळांच्या व पिकांच्या हंगामाच्या वेळीं रणशब्द कानीं पडला. १० सुपीक मळ्यांतला आनंद व उल्लास नाहीसा झाला; द्राक्षीच्या मळ्यांत गायनाचा व हर्षाचा गजर होत नाही; द्राक्ष-कुंडांत द्राक्षें तुडवून कोणी द्राक्षारस काढीत नाही; द्राक्षांच्या हंगामांतला उत्सवशब्द मीं बंद केला आहे. ११ ह्यामुळें माझीं आंतडीं मवाबासाठीं, माझें काळीज कीर-हरेसासाठीं विण्याप्रमाणें नाद करीत आहे. १२ मवाब देवदर्शन घेईल आणि उंच स्थानीं रडून रडून थकेल; देवघरांत प्रार्थना करावयास जाईल तरी त्याचें कांहीं चालणार नाही.

१३ मवाबाविषयीं गतकाळीं परमेश्वरानें जें वचन विदित केलें तें हें: १४ आतां परमेश्वर म्हणतो, सालदाराच्या मुदतीप्रमाणें तीन वर्षांत मवाबाचें वैभव त्याच्या सगळ्या मोठ्या समुदायासह क्षीण होईल; त्याचा अवशेष राहील, पण तो अत्यल्प; म्हणण्यासारखा नसणार.

१ दिमिष्काविषयींची देववाणी:

१७ पाहा, दिमिष्क हें नगर या नांवाला सुकलें आहे; तें मोडतोडीचा ढीग बनलें आहे. २ अरोएराचीं नगरें लोक सोडून गेले आहेत; तीं गुरांच्या कळपांचीं ठिकाणें झालीं आहेत. ते तेथें बसतात; त्यांस मेडाविणारा कोणी नाही. ३ एफाईमाची तटबंदी, दिमिष्काचें राज्य व अरुमाचा अवशेष हीं नाहीतशीं होतील; इस्राएलाच्या वैभवाची गत झाली तशी त्यांची होईल, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

४ त्या समयीं असें होईल कीं याकोबाचें वैभव क्षय पावेल, त्याचा पुष्ट देह रोड होईल. ५ कापणी करणारा उभ्या पिकाची कवळी धरून आपल्या हातांचें कणसें कापितो तसें होईल; रफाईम खोऱ्यांत कोणी

कणसें टिपितो तसें होईल. ६ तरी जैतून झाड हालविलें असतां त्यावर कांहीं फळें शिळक राहतात, वरच्या फांदीवर दोनतीन व त्याच्या अगदीं बाहेर पसरलेल्या बहुफल शाखांवर चारपांच राहतात, तसा त्यांचा शेष राहील, असें परमेश्वर इस्राएलाचा देव म्हणतो. ७ त्या समयीं मनुष्य आपल्या उत्पन्नकर्त्याकडे पाहील; त्याचे डोळे इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूकडे लागतील. ८ आपल्या हातांनीं बनविलेल्या वेयांकडे तो पाहणार नाही; आपल्या बोटांनीं घडिलेल्या अशेरामूर्ति व सूर्य-मूर्ति यांकडे तो पाहणार नाही. ९ त्या समयीं इस्राएलाच्या भीतीस्तव सोडून दिलेल्या व उद्ध्वस्त झालेल्या वनांतील आणि डोंगराच्या माथ्यावरील स्थलांप्रमाणें त्याचीं तट-बंदीचीं नगरें होतील; तीं उजाड होतील. १० कारण तूं आपल्या तारणकर्त्या देवाला विसरलास व आपल्या आश्रयाच्या दुर्गाचें स्मरण केलें नाही; म्हणून तूं मर्नोरम झाडांची लागवड केली व परदेशीय द्राक्षलतेचीं कलमें लाविलीं; ११ तीं तूं लाविलीं त्या दिवशीं त्यांला तूं कुंपण घातलें व लाविलेलें बीं दुसऱ्या दिवशीं सकाळीं फुलावें असें केलें; पण त्याचा हंगाम दुःखाच्या व दुःसह क्लेशाच्या दिवशीं केराचा ढीग होईल.

१२ अरेरे, बहुत राष्ट्रांचा केवडा हा गलबला ! समुद्राच्या गर्जनेसारखा ते गलबला करितात; केवढी ही राष्ट्रांची खळबळ ! तीं महापुराच्या खळखळीसारखीं खळबळ करितात. १३ राष्ट्रे महापुराच्या खळखळीसारखीं खळबळ करितात; परंतु तो त्या खळबळीस प्रतिरोध करील व ती नाहीशी होईल; डोंगरांवरचें भूस व वाव-टळींतील धूळ हीं वाऱ्यापुढें उडून जातात तशी ती नष्ट होईल. १४ संध्याकाळीं पाहाल तर थरकांप; पहाट झाली नाही तों तिचा फडशा. जे आम्हांस लुटितात त्यांच्या वांढ्याला हें आहे; जे आमचा अपहार करितात त्यांच्या हिशाला हें आहे.

१ अथवा: अदोनिस दैवताच्या झाडांची

२ अथवा: अन्य देवांच्या द्राक्षलतेची

१ अरे, कुशांतील नद्यांपलीकडल्या फड-
१८ फडणाऱ्या पंखांच्या देशा ! २ तो पाण्यावर चालणाऱ्या लव्हाळ्यांच्या नावांतून जलमार्गानें वकील पाठवितो. शीघ्रगति दूतांनो, त्या उंच बांध्याच्या व तुळतुळीत अंगाच्या लोकांकडे जा; ते लोक पूर्वी-पासून भयंकर आहेत. तें हुकमत चालविणारें व पादा-क्रांत करणारें राष्ट्र आहे; त्याची भूमि नद्यांनीं विभागिली आहे. ३ अहो भूतलवासी अखिल जनहो, पृथ्वीवरील रहिवाश्यांनो, पर्वतांवर ध्वज उभारण्यांत येईल तेव्हां तुम्ही पाहा; तुतारी वाजविण्यांत येईल तेव्हां ऐका. ४ परमेश्वरानें मला सांगितलें कीं सूर्य प्रकाशत असतां स्वच्छ ऊन पडतें व कापणीच्या समयीं उष्णकाळीं दहिंवरयुक्त अभ्र येतें, तसा मी शांत राहून आपल्या निवासस्थानांतून अवलोकन करीन. ५ कारण मोहर गळाल्यावर त्याच्या जागीं द्राक्षें येऊन पिकावयास लागतात तेव्हां हंगामापूर्वीं तो कोयत्यांनीं ढहाळ्या छाटील व पसरलेल्या फांद्या तोडून टाकील. ६ डोंगरांवरील अधाशी पक्ष्यांसाठीं व देशांतील गुरांदोरांसाठीं त्या सर्व पडून राहतील; त्यांवर अधाशी पक्षी उन्हाळा काढतील आणि देशांतील सर्व गुरेढोरे हिंवाळा काढतील. ७ त्या समयीं उंच बांध्याचे व तुळतुळीत अंगाचे लोक, मूळपासूनच भयंकर, हुकमत चालविणारें, पादाक्रांत करणारें; ज्या राष्ट्राचा देश नद्यांनीं विभागिलेला आहे तें, सेनाधीश परमेश्वराचें नाम दिलेल्या स्थळीं म्हणजे सीयोन डोंगरावर सेनाधीश परमेश्वराला स्वतांचा नजराणा म्हणून अर्पील.

१ मिसर देशाविषयींची देववाणी:
१९ परमेश्वर शीघ्रगति मेघावर आरूढ होऊन मिसराकडे येत आहे; मिसरांतील मूर्ति त्याज-समोर कांपत आहेत आणि मिसराचें हृदय आंतल्या आंत विरघळत आहे. २ मी मिसरी मिसऱ्यांवर उठवीन;

१ अथवा: परमेश्वराला नजराणा अर्पील.

प्रत्येक आपल्या भावाबरोबर व प्रत्येक आपल्या शेजाऱ्याबरोबर, नगर नगराशी, राज्य राज्याशी लढेल. ३ मिसराच्या अंगची हिंमत खचेल; त्याची मसलत मी व्यर्थ करीन; ते मूर्तीला, मांत्रिकांला भूतवैद्यांला व गारुड्यांला प्रश्न विचारितील. ४ मी मिसऱ्यांला एका कठोर धन्याच्या हातीं देईन; एक उग्र राजा त्यांजवर सत्ता करील, असें प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ५ समुद्राचें पाणी आटून जाईल, नदी आटून कोरडी होईल. ६ नदीच्या फाट्यांला घाण सुटेल; मिसर देशाचे कालवे बारीक होऊन सुकून जातील; बोरु व लव्हाळे सुकून जातील. ७ नील नदीजवळची, नील नदीतीरीचीं कुरणें व नील नदीच्या आसपासची सर्व शेती वाळून जाईल व तींतील सर्व कांहीं विखरून नाहीसें होईल. ८ तेव्हां धीवर शोक करितील; नील नदींत गळ टाकणारे सर्व विलाप करितील; पाण्यावर पाग टाकणारे म्लान होतील. ९ पिंजलेल्या तागाचें काम करणारे, कापसाचें वीणकाम करणारे काळवंडतील. १० देशाचे स्तंभ भग्न होतील; वेतन घेऊन काम करणाऱ्या सर्वांचीं मनें खिन्न होतील. ११ सोअनाचे सरदार, फारोचे शहाणे मंत्री निवळ मूर्ख बनले आहेत; त्यांची मसलत पशूच्या समान झाली आहे; मी शहाण्याचा पुत्र आहे, मी प्राचीन राजांचा वंशज आहे असें तुम्ही फारोला कसें म्हणतां ? १२ तुझे शहाणे कोठें आहेत ? त्यांनीं तुला आतां सांगावें; मिसराविषयीं सेनाधीश परमेश्वरानें काय संकल्प केला आहे हें त्यांस कळूं या. १३ सोअनाचे सरदार मूर्ख बनले आहेत; नोफाचे सरदार फसले आहेत; मिसरी गोत्रांची कोनशिला असे जे, त्यांनीं मिसरास बहकविलें आहे. १४ परमेश्वरानें त्यांच्यांत भ्रांतवृत्ति घातली आहे; मद्यपी वांति करित लोळतो तसें त्यांनीं मिसर देशाला त्याच्या प्रत्येक कामांत बहकविलें आहे. १५ तेव्हां शीर अथवा शेपूट, झावळी किंवा लव्हाळा यांस करितां येईल असें एकहि कार्य मिसर देशांत उरणार नाही.

१६ त्या काळीं मिसरी लोक बायकांसारखे होतील; सेनाधीश परमेश्वर त्यांजवर आपला हात उगारील

त्यामुळें ते थरथर कांपतील व भयभीत होतील. १७ तेव्हां यहूदाची भूमि मिसर देशाला भीतिप्रद होईल; तिचें मिसर देशाजवळ कोणी नांव काढिल्यास तो भयग्रस्त होईल; सेनाधीश परमेश्वरानें जो संकल्प त्याजविषयीं योजिला आहे त्यामुळें असें होईल.

१८ त्या समयीं मिसर देशाचीं पांच नगरें कनान देशाची भाषा बोलतील; तीं सेनाधीश परमेश्वरापुढें एकनिष्ठतेची शपथ वाहतील; त्यांपैकीं एकाला ईर-हरेस (विनाश-नगर) म्हणतील.

१९ त्या काळीं मिसर देशाच्या मध्यें परमेश्वरासाठीं वेदी होईल, व त्याच्या सीमेवर परमेश्वरासाठीं स्तंभ होईल. २० हीं मिसर देशांत सेनाधीश परमेश्वराचें चिन्ह व साक्ष अशीं होतील; आपणांवर जुलूम करणाऱ्यामुळें लोक परमेश्वराचा धावा करितील तेव्हां तो एक उद्धारक व कैवारी पाठवून त्यांस मुक्त करील. २१ त्या काळीं परमेश्वर मिसऱ्यांस आपली ओळख देईल व मिसरी परमेश्वराला ओळखतील; ते यज्ञ व बलि अर्पून त्याची उपासना करितील; ते परमेश्वरास नवस करितील व तो फेडतील. २२ परमेश्वर मिसर देशास मारील; मारील व बरेंहि करील; ते परमेश्वराकडे वळतील आणि तो त्यांची विनंती ऐकेल व त्यांस बरें करील.

२३ त्या काळीं मिसराहून अश्शुरास हमरस्ता होईल; अश्शूर मिसरांत व मिसर अश्शुरांत येईल-जाईल; मिसर अश्शुराबरोबर उपासना करील.

२४ त्या काळीं मिसर व अश्शूर यांचा इस्राएल हा तिसरा सोबती बनेल व पृथ्वीस मंगलप्रद होईल; २५ कारण सेनाधीश परमेश्वरानें त्यांस हा आशीर्वाद दिला: माझी प्रजा मिसर धन्य असो; माझ्या हातची कृति अश्शूर धन्य असो; आणि माझें वतन इस्राएल धन्य असो.

१ अश्शूर देशाचा राजा सर्गोन यानें पाठ-
२० विल्यावरून तर्तान अर्दोद येथें आला, व त्यानें अर्दोदाशीं लढून तें हस्तगत केलें. २ त्या

वेळीं आमोजाचा पुत्र यशया याच्या द्वारे परमेश्वर म्हणाला: जा, आपल्या कंबरेचें गोणताट सोडून टाक, आपल्या पायांतला जोडा काढ. त्यानें तसें केलें, तो उघडा व अनवाणी चालला. ३ तेव्हां परमेश्वर म्हणाला, तीन वर्षेपर्यंत मिसर व कूश यांस चिन्ह व विस्मय व्हावा म्हणून माझा सेवक यशया उघडा व अनवाणी चालला; ४ तसा अश्शूर देशाचा राजा मिसरांतील बंदिवान व कुशाचे हद्दपार केलेले तरुण व म्हातारे यांस उघडे, अनवाणी व उघड्या कुल्ल्यांनीं, मिसर देश फजीत व्हावा म्हणून, घेऊन जाईल. ५ ज्या कुशाची त्यांनीं अपेक्षा केली व ज्या मिसर देशाची त्यांना घमेंड वाटली त्याच्यामुळें ते घाबरे व लज्जित होतील. ६ त्या समयीं या समुद्रतीरचे रहिवासी म्हणतील, पाहा, अश्शूरच्या राजापासून आम्हांस सोडवावें म्हणून आम्ही ज्याची अपेक्षा केली, ज्याकडे आम्ही साहाय्यार्थ धावलों त्याची अशी गति झाली; मग आमचा कसा निभाव लागेल ?

२१ १ समुद्रालगतच्या रानाविषयींची देववाणी: दक्षिणेकडून जशा वावडली झपाट्यानें येतात, तसें रानांतून, भयानक देशांतून, अरिष्ट येतें. २ मला कष्टप्रद दृष्टांत झाला आहे; लुटारू लुटीत आहे, ठक ठकबाजी करीत आहे. हे एलामा, चढाई कर; हे मादया, वेढा घाल; त्याच्यामुळें लोक टाक्रीत असलेले सर्व उसासे मी थांबवितों. ३ हें पाहून माझ्या कमरेस कळा लागल्या आहेत; प्रसूत होणाऱ्या स्त्रीच्या वेदनांप्रमाणें मला वेदना होत आहेत; मी एवढे आलेपिले देत आहे कीं मला ऐकूं येत नाही; मी इतका घाबरलों आहे कीं मला दिसत नाही. ४ माझें हृदय धडधडतें; मीतीनें मी त्रस्त झालों आहे; माझी आवडती वेळ संध्याकाळ मला कंपित करणारी झाली आहे. ५ ते मेजवानीची तयारी करितात; ते पहारेकरी ठेवितात; खातापितात; सरदारहो, उठा, ढालीस तेल लावा. ६ परमेश्वर मला म्हणाला, जा एक टेहळणारा ठेव;

त्याच्या नजरेस पडेल तें त्यानें कळवावें. ७ रथ, जोडीजोडीनें चालणारे घोडेस्वार, गाढवांवर बसलेले स्वार व सांडणीस्वार हे त्याच्या दृष्टीस पडले तेव्हां त्यानें अतिशयित उत्कंठेनें कान लाविले. ८ तो सिंहनाद करून म्हणाला, प्रभू, मी दिवसा बुरुजावर एकसारखा उभा असतो, रात्रीच्या रात्री आपल्या चौकीवर काढितों. ९ तर पाहा, पायदळ, जोडीजोडीनें चालणारे घोडेस्वार येत आहेत; ते उच्च स्वरांनीं म्हणतात, बाबेल पडला हो पडला; त्याच्या देवांच्या सर्व मूर्ति जमिनीवर आपटून फोडिल्या. १० हे माझ्या मळलेल्या, माझ्या खळ्यांतल्या धान्या, इस्राएलाचा देव, सेनाधीश परमेश्वर, याजकडून जें मी ऐकिलें तें मी तुम्हांस कळविलें आहे.

११ दुमाविषयींची देववाणी:

सेईराहून मला शब्द ऐकूं येतो कीं जागल्या, रात्र किती झाली ? जागल्या, रात्र किती झाली ? १२ जागल्या म्हणाला, पहाट होत आहे, रात्रहि होणार; तुम्हांला कांहीं विचारावयाचें असेल तर विचारा; परत या.

१३ अरबस्तानाविषयींची देववाणी:

ददानींच्या काफल्यांनो, तुम्हांस अरबस्तानांतील रानांत रात्र कंठावी लागेल. १४ तान्हेल्यांसाठीं पाणी आणा; तेमा देशांतील रहिवाश्यांनो, पळणाऱ्यांच्या मेटीस भाकरी घेऊन या. १५ तरवारी, उपसलेल्या तरवारी, वाकविलेलें धनुष्य व घोर संग्राम यांपासून ते पळत आहेत. १६ कारण प्रभूनें मला असें सांगितलें आहे कीं सालदाराच्या मुदतीप्रमाणें एक वर्षाच्या मुदतींत केदाराचें सर्व वैभव लयास जाईल; १७ केदार देशांतील धनुर्धारी वीरांची संख्या थोडीच उरेल; कारण परमेश्वर, इस्राएलाचा देव, हें बोलला आहे.

२२ १ दृष्टांताचें खोरें याविषयींची देववाणी: तुम्ही सर्व धाव्यांवर चढलां त्या तुम्हांस काय झालें ? २ हे गोंगाटांनें भरलेल्या, गजबजलेल्या

शहरा, उत्सवशब्द करणाच्या नगरा, तुझ्यांतील वध पावलेले तरवारीनें वधिले नाहीत, युद्धांत मारिले नाहीत. ३ तुझे सर्व सरदार एकत्र मिळून पळाले; धनुष्यास बाण लाविल्यावांचून त्यांस बद्ध केलें; तुझ्यांतून पळून जात होते त्यांपैकीं जे हातीं लागले त्या सर्वांस एकत्र बांधिलें. ४ ह्याकरितां मी म्हणलों, मजकडून आपली दृष्टि फिरवा; मी मनस्वीं रडणार आहे; माझ्या लोकांच्या कन्येचा नाश झाला आहे; त्याबद्दल माझें सांवन करण्याचे श्रम घेऊं नका. ५ कारण दृष्टांताच्या खोऱ्यांत हा दिवस प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर यानें गडबडीचा, पाय-मल्लीचा व घाबरण्याचा असा नेमिलेला आहे; या दिवशीं भिंती मोडतील आणि डोंगरांत आरोळ्यांचा प्रतिध्वनि होईल. ६ एलामानें भाता घेतला आहे; पायदळ व घोडेस्वार हेहि त्याजबरोबर आहेत; कीरानें ढालीची गवसणी काढिली आहे. ७ असें झालें आहे कीं तुम्हीं उत्कृष्ट खोरी रथानीं भरिलीं आहेत, व वेशीसमोर घोडेस्वार रांग धरून उभे आहेत. ८ तेव्हां त्यांनं यहुदाची झांपड दूर केली; त्या दिवशीं तूं वनगृहांतील शस्त्रागाराकडे दृष्टि लाविली. ९ तुम्हीं दाविदाच्या नगरीचीं भगदाडें पाहिलीं तीं पुष्कळ होती; तेव्हां तुम्हीं खालील तळ्यांत पाण्याचा संचय केला. १० तुम्हीं यरुशलेमांतील घरांची मोजदाद करून तट मजबूत करण्यासाठीं घरें पाडिलीं. ११ जुन्या तळ्याच्या पाण्यासाठीं तुम्हीं दोन भिंतींच्या मध्यें हौद केला; पण ज्यानें हें सर्व केलें त्याजकडे लक्ष दिलें नाही; ज्यानें हें पूर्वींच योजिलें त्याजकडे तुम्हीं दृष्टि लाविली नाही. १२ त्या समयीं तुम्हीं रडावें, शोक करावा, केस तोडावे, गोण-ताट नेसावें असें प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर यानें सांगितलें होतें; १३ पण पाहावें तों आनंद व हर्ष, बैल मारणें व मेंढरें कापणें, मांस खाणें व द्राक्षारस पिणें चाललें आहे; उद्यां मरावयाचें आहे म्हणून खाऊनपिऊन घेऊं या, असें ते म्हणत आहेत. १४ सेनाधीश परमेश्वरानें माझ्या कानांत सांगितलें आहे कीं तुम्हीं मरावें ह्याशिवाय या अन्यायाचें दुसरें प्रायश्चित्त खरोखर नाही, असें प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर, म्हणतो.

१५ प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणाला कीं जा, राजमहालांतील व्यवस्था पाहणारा कारभारी जो शेवना त्याजकडे जाऊन असें म्हण: १६ येथें तुझें काय आहे? येथें तुझें कोण आहे? तूं आपल्यासाठीं थडगें खोदविलें आहे; उच्चस्थळीं थडगें खोदविलें आहे; खडक कोरून तूं आपणासाठीं जागा केली आहे. १७ पाहा, परमेश्वर तुला बलवान् पुरुषाप्रमाणें झुगारून देणार आहे; तुला मगरमिठींत धरणार आहे. १८ तुझी मोट बांधून तुला चेंडूसारखें विस्तृत प्रदेशावर फेकून देणार आहे; अरे स्वामिश्रहास कलंक लावणाऱ्या, तेथें तुला मरण येईल; तुझे ऐश्वर्याचे रथ तेथेंच राहतील. १९ मी तुला तुझ्या हुद्द्यावरून काढून टाकीन; तो तुला तुझ्या पदावरून खाली ओढील. २० त्या समयीं असें होईल कीं माझा सेवक, हिलकीयाचा पुत्र एल्याकीम, यास मी बोलावीन; २१ त्याला तुझा झगा घालीन, त्याला तुझा कमरबंद कशीन, तुझी सत्ता त्याच्या हातीं देईन; तो यरुशलेमकरांचा व यहुदाच्या घराण्याचा पिता होईल. २२ दाविदाच्या घराण्याची किल्ली त्याच्या खांद्यावर ठेवीन; त्यानें उघडलें तर कोणी बंद करणार नाही; त्यानें बंद केलें तर कोणी उघडणार नाही. २३ मजबूत ठिकाणच्या खुंदीसारखें मी त्याला स्थिर करीन; म्हणजे तो आपल्या पित्याच्या घराण्यास वैभवशाली आसन होईल. २४ त्याच्या पित्याच्या घराण्याच्या सर्व शाखा व प्रतिशाखा, पंचपात्रीपासून सुरईपर्यंत सगळीं पात्रें, यांचा भार त्याजवर लटकून राहील. २५ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं मजबूत ठिकाणीं बसलेली खुंदी ढळेल; ती कापली जाऊन खाली पडेल व तीवरील भार छेदिला जाईल; कारण परमेश्वर हें बोलला आहे.

१ सोराविषयींची देववाणी:

२३

तार्शाशच्या गलबतांनो, हायहाय करा; त्याचा विध्वंस झाला आहे; तेथें आतां घरदार किंवा बंदर राहिलें नाही; किती लोकांच्या देशांतून त्यांस ही

खबर कळली. २ समुद्रतीरींच्या रहिवाश्यांनो, भीतीनें स्तब्ध व्हा; समुद्रपर्यटन करणारे सीदोनी व्यापारी तुला समृद्ध करीत. ३ महासागरावरून आलेले शीहोर थडीचें उत्पन्न, व नील नदीचें पीक हीं त्याची मिळकत होती; तें राष्ट्रांचें पेट झालें होतें. ४ हे सीदोना, फजीत हो; समुद्र, समुद्रदुर्ग म्हणत आहे: मीं वेणा दिल्या नाहीत, प्रसवलों नाहीं, तरुणांस वाढविलें नाहीं, कुमारी लहानाच्या भोव्या केल्या नाहीत. ५ मिसर देशास ही बातमी पोहंचेल तेव्हां सोराच्या ह्या वर्तमानानें ते घोरांत पडतील. ६ तार्शीशास निघून जा; समुद्रतीरींच्या रहिवाश्यांनो, हायहाय करा. ७ हेंच का तुमचें आनंदपूर्ण नगर? तें अति प्राचीन काळापासून वसलेलें आहे; त्याचे पाय वसाहतीसाठीं त्याला दूरदूर घेऊन गेले. ८ सोर ही राजमुकुटदात्री; तिचे व्यापारी सरदार, तिचे उदमी जगांतले महाजन; तिच्याविरुद्ध हें कोणीं योजिलें? ९ सर्व डामडौलास बट्टा लागावा व जगांतील सर्व महाजनांची अप्रतिष्ठा व्हावी, म्हणून हें सेनाधीश परमेश्वरानें योजिलें आहे. १० अगे तार्शीशकन्ये, तूं नील नदीप्रमाणें आपली भूमि व्यापून टाक, तुला आतां अटकाव करणारा कटिबंध राहिला नाही. ११ परमेश्वरानें आपला हात समुद्रावर उगारिला आहे; त्यानें राष्ट्रांस थरथर कांपविलें आहे; त्यानें कनानासंबंधानें अशी आज्ञा केली आहे कीं त्याचे दुर्ग नष्ट करावे. १२ तो म्हणाला, हे कलंक लागलेल्या सीदोनाच्या कुमारिके, तूं इतःपर उज्जासणार नाहीस; ऊठ, किती लोकांच्या देशांत निघून जा; तेथेंहि तुला थारा मिळणार नाही. १३ खास्यांचा देश पाहा, तो आतां राष्ट्र नाही; त्यांची भूमि अश्शुर्यांनीं वनचरांसाठीं सोडिली आहे; त्यांनीं मोर्चे लावून तिचे महाल जमीनदोस्त करून ती उद्ध्वस्त केली आहे. १४ तार्शीशच्या गलबतांनो, हायहाय करा. तुमचा दुर्ग उद्ध्वस्त केला आहे. १५ त्या काळीं असें होईल कीं एकाच राजाच्या कारकीर्दीच्या इतकीं म्हणजे सत्तर वर्षे सोराची विस्मृति पडेल; सत्तर वर्षे संपल्यावर वेद्येच्या ह्या गाण्यांत सांगितल्याप्रमाणें सोराचें होईल: १६ स्मरणा-

तून गेलेले वेद्ये, हातीं किनरी घे, शहरभर भटक, चांगलें वाजीव, पुष्कळ गा, म्हणजे तुझें स्मरण राहील. १७ हीं सत्तर वर्षे गेल्यावर असें होईल कीं परमेश्वर सोरेचा समाचार घेईल; ती पुनः आपल्या कमाईकडे फिरेल; ती भूपृष्ठावरील सर्व राष्ट्रांशीं व्यभिचार करील. १८ तिच्या व्यापाराची प्राप्ति व तिची कमाई परमेश्वराला समर्पून पवित्र होईल; ती भांडारांत ठेवणार नाहीत; तिचा संचय करणार नाहीत; तर जे परमेश्वराच्या सन्निध असतात त्यांस भरपूर खावयास मिळावें व त्यांनीं उंची वखें त्यावीं म्हणून तिच्या व्यापाराची प्राप्ति त्यांच्या कामीं लागेल.

१ पाहा, परमेश्वर पृथ्वी रिक्त करीत आहे, २४ तिला ओसाड करीत आहे, तिला विरूप करीत आहे व तिच्या रहिवाश्यांची दाणादाण करीत आहे. २ तेव्हां जशी लोकांची तशी याजकाची, चाकराची तशी धन्याची, दासीची तशी धनिणीची, विकत घेणाऱ्याची तशी विकत देणाऱ्याची, सावकाराची तशी कुळाची, धनकोची तशी ऋणकोची स्थिति होईल. ३ पृथ्वी अगदीं रिक्त होईल, तिची लूट होईल; कारण परमेश्वर हें वचन बोलला आहे. ४ पृथ्वी शोकाकुल व क्रुश झाली आहे; जग झुकून क्रुश झालें आहे; पृथ्वीवरील प्रतिष्ठित जन जर्जर झाले आहेत. ५ पृथ्वी आपल्या रहिवाश्यांकडून भ्रष्ट झाली आहे, कारण त्यांनीं नियमांचें उल्लंघन केलें आहे, विधीचें अतिक्रमण केलें आहे आणि सनातन करार मोडिला आहे. ६ यास्तव पृथ्वी शापानें ग्राशिली आहे, तिचे रहिवासी पापाचें फळ भोगीत आहेत, पृथ्वीचे रहिवासी जळून भस्म झाले आहेत, मानव थोडेच उरले आहेत. ७ नवा द्राक्षारस शोकाकुल झाला आहे, द्राक्षी करपून गेली आहे, हर्षित मनाचे सर्व जन उसासे टाकीत आहेत. ८ डफांचा हर्षनाद बंद पडला आहे, उत्सव करणाऱ्यांचा कळा थांबला आहे, किनरीचा हर्षनाद बंद झाला आहे. ९ ते गातगात द्राक्षारस पीत नाहीत, मद्यप्यांस मद्य

कडू लागते. १० व्यवस्थाभ्रष्ट नगर भंग पावले आहे; प्रत्येक घर बंद पडले आहे, कोणाचाहि आंत रिधाव होत नाही. ११ बाहेर रस्त्यांत द्राक्षारसास्तव ओरड चालली आहे, सर्व उत्सव मावळला आहे, पृथ्वीचा हर्ष लोपला आहे. १२ नगरांत नुसती ओसाडी झालेली आहे; वेशीचा भुगाभुगा झाला आहे. १३ जैतून वृक्ष हालविल्यावर, द्राक्षांचा हंगाम आटोपल्यावर, सरवा वेंचतांना जशीं थोडींशीं फळे राहतात तसें पृथ्वीवरील राष्ट्रांचें होईल. १४ ते उच्च खरानें गजर करितील, परमेश्वराच्या प्रभावास्तव समुद्रावरून गजर करितील. १५ यास्तव उगवतीकडल्या लोकांनो, परमेश्वराचें गौरव करा; समुद्रतीरी राहणाऱ्यांनो, इस्राएलाचा देव परमेश्वर याच्या नामाचें गौरव करा.

१६ धार्मिकाची प्रतिष्ठा होवो अशीं गीतें दिगंतांपासून आमच्या कानीं पडलीं. तेव्हां मी म्हणालों, माझा नाश झाला हो नाश झाला ! हाय हाय ! ठकांनीं ठकविलें, ठकांनीं ठकबाजीनें ठकविलें. १७ हे पृथ्वीवरील रहिवाद्या, दरारा, खाडा व पाश हे तुजपुढें आहेत. १८ असें होईल कीं दराऱ्याच्या शब्दामुळे पळणारा खाज्यांत पडेल, खाज्यांतून निभावलेला पाशांत सांपडेल; कारण आकाशाचीं द्वारे उघडलीं आहेत, पृथ्वीचे आधार हालत आहेत. १९ भूमि अगदीं फाटून गेली आहे, भूमि साफ फुटून गेली आहे, भूमि अतिशय हादरून गेली आहे. २० भूमि, मयप्यासारखी झोकांच्या खात आहे, मांचाळासारखी झुलत आहे; तिच्या अपराधांचा भार तिला दावीत आहे; ती पडेल, आणि पुनः उठणार नाही.

२१ त्या समयीं असें होईल कीं उच्च आकाशांत आकाशस्थानें सैन्य व भूमीवर भूमीचे राजे यांची परमेश्वर झडती घेईल. २२ बंदिवांनांस जसें अंधार-खणींत कोंडितात, तसें त्यांस कोंडितील व कारागृहांत ठेवितील; आणि बहुत दिवसांनीं त्यांची झडती घेतील. २३ चंद्र तांबूस होईल, सूर्य फिक्का पडेल; कारण सेनाधीश परमेश्वर सीयोन डोंगरावर व यरुशलेमांत आपल्या प्रजेतील वडिलांसमोर वैभवानें राज्य करील.

१ हे परमेश्वरा, तूं माझा देव आहेस; मी २५ तुझी थोरवी वर्णान, तुझ्या नामाचें स्तवन करीन; कारण तूं आश्चर्यकारक कृत्यें केलीं आहेत; तूं आपले पुरातन संकल्प पूर्ण सत्वशीलतेनें सिद्धीस नेले आहेत. २ तूं शहराला मोडतोडीचा ढीग बनविलें आहे; तटबंदीचा गांव धुळीस मिळविला आहे; विदेश्यांच्या वाड्यांनीं भरलेलें शहर नष्ट आहे; त्याचा कधीं जीर्णोद्धार होणार नाही. ३ यास्तव आडदांड लोक तुझे गौरव करितील, बलात्कारी लोकांचीं शहरें तुझे भय धरितील. ४ कारण उग्र लोकांचा झपाटा जसा वादळाप्रमाणें भिंतीवर आदळावा तसा तूं दुर्बलास दुर्ग, लाचारास विपत्कालीं आश्रय, वादळांत निवारा, उन्हांत सावली, असा त्यास झालास. ५ रक्ष भूमीवर जसा सूर्याचा ताप शांत व्हावा तसा उग्र लोकांचा गोंगाट तूं शांत करितोस; मेघाच्या छायेनें जसा सूर्याचा ताप क्षीण होतो तसें बलात्काऱ्यांचें जयगीत होतें. ६ सेनाधीश परमेश्वर ह्या डोंगरावर सर्व राष्ट्रांसाठीं मिष्टान्नाची मेजवानी, राखून ठेविलेल्या द्राक्षारसाची मेजवानी करित आहे; उत्कृष्ट मिष्टान्नाची व राखून ठेविल्यावर गाळलेल्या द्राक्षारसाची मेजवानी करित आहे. ७ सर्व लोकांस झाकून टाकणारें झाकण, सर्व राष्ट्रांस आच्छादून टाकणारें आच्छादन, तो या डोंगरावरून उडवून देत आहे. ८ तो मृत्यु कायमचा नाहीसा करितो, प्रभु परमेश्वर सर्वांच्या मुखावरील अश्रु पुसितो; तो अखिल पृथ्वीवरून आपल्या लोकांची अप्रतिष्ठा दूर करितो, कारण परमेश्वर हें बोलला आहे.

९ त्या समयीं ते म्हणतील, पाहा, हा आमचा देव ! याची आम्ही आशा धरून राहिलों; तो आमचें तारण करील; हाच परमेश्वर आहे; याची आम्ही आशा धरून राहिलों; त्यानें केलेल्या तारणानें आपण उच्चास व हर्ष पावूं. १० परमेश्वराचा हात ह्या डोंगरावर राहील, व जसें शेणाच्या खाईतील रेंयांत गवत तुडवितात तसें मवाबास जागच्या जागीं तुडवितील. ११ जसा पोहणारा पोहण्यासाठीं झेंपा टाकितो तसा तो तीत झेंपा

टाकील; त्यानें आपल्या हाताची करामत कितीहि चालविली तरी परमेश्वर त्याचा गर्व दडपून टाकील. १२ तो तुझी उंच तटबंदी पाडून कोसळून टाकील, आणि जमीनदोस्त करून धुळीस मिळवील.

१ त्या समयीं यहूदा देशांत हें गीत गातील:
२६ आमचें नगर तटबंदी केलेलें आहे; तारण हेंच त्याचे कोट व तट नेमिले आहेत. २ वेशी उघडा म्हणजे सत्याचें पालन करणारें धार्मिक राष्ट्र आंत येईल. ३ ज्याचें मन तुझ्या ठायीं स्थिर झालें आहे त्यास तूं पूर्ण शांति देतोस, कारण त्याचा भाव तुजवर असतो. ४ परमेश्वरावर सर्वकाळ भाव ठेवा, कारण प्रभु परमेश्वर हा सनातन आश्रयदुर्ग आहे. ५ उच्चस्थलीं राहणाऱ्यांस त्यानें खालीं आणिलें आहे; त्यानें उच्च नगर पाडून टाकिलें आहे, जमीनदोस्त केलें आहे, धुळीस मिळविलें आहे. ६ तें पायां-खालीं तुडवितील; गरिबांचे पाय, दीनांचीं पावले देखील तें तुडवितील. ७ धार्मिकाचा मार्ग नीट आहे; तूं न्यायपरायण असून धार्मिकाची गति सरळ करितोस. ८ हे परमेश्वरा, तुझ्या न्यायमार्गांत राहून तुझी आम्ही प्रतीक्षा करीत आहों; तुझ्या नामाची व तुझ्या स्मरणाची उत्कंठा आमच्या जिवास लागून राहिली आहे. ९ रात्रीं माझ्या जिवास तुझी उत्कंठा लागली; मीं अगदीं अंतःकरणपूर्वक तुझा शोध करीन; कारण तुझीं न्यायकृत्यें पृथ्वीवर होतात तेव्हां जगांत राहणारे धार्मिकता शिकतात. १० दुर्जना-बर कृपा केली तरी तो नीति शिकावयाचा नाही; धर्मराज्यांत देखील तो अधर्म करील; परमेश्वराचें ऐश्वर्य त्याला दिसावयाचें नाही.

११ हे परमेश्वरा, तुझा हात बर झाला तरी त्यांनीं पाहिलें नाही. लोकाविषयींची तुझी आस्था पाहून ते फजीत होतील; अग्नि तुझ्या शत्रूंस ग्राशील. १२ हे परमेश्वरा, आम्हांसाठीं तूं शांतता स्थापीत करिशील; कारण तूं आम्हांसाठीं आमचीं सर्व कांयें साधिलीं आहेत. १३ हे आमच्या देवा, परमेश्वरा, तुझ्याहून अन्य प्रभूंनीं आम्हांवर सत्ता चालविली होती, पण

तुझ्याचद्वारें आम्हीं तुझें नाम स्तवितों. १४ मृत जीवंत होत नसतात, प्रेतें उठत नसतात; तद्वत् तूं त्यांची झडती घेऊन त्यांचा विध्वंस केला आहे, त्यांचें स्मरण अगदीं नाहीसं केलें आहे. १५ तूं राष्ट्राची वाढ केली आहे, हे परमेश्वरा, तूं राष्ट्राची वाढ केली आहे; तूं आपला महिमा दाखविला आहे; तूं देशाच्या चतुःसीमा वाढविल्या आहेत.

१६ हे परमेश्वरा, संकटाच्या वेळीं त्यांनीं तुजकडे दृष्टि फिरविली; त्यांस तुजकडून शिक्षा झाली तेव्हां त्यांनीं मंद खरानें आपलें हृदय तुला कळविलें. १७ प्रसूतिकाळ जवळ आलेली गरोदर स्त्री जशी वेणा देते व वेदनांनीं ओरडते तसे, हे परमेश्वरा, तुझ्या दृष्टीसमोर आम्ही झालों आहों. १८ आम्ही गरोदर होतो, आम्हीं वेणा दिल्या, पण आम्ही जसे काय वारा प्रसवलों; आम्हीं देशाचा कांहीं उद्धार केला नाही; देशांत वस्ती करावयास कोणी जन्म पावले नाहीत. १९ तुझे मृत जीवंत होतील, माझ्या (लोकांचीं) प्रेतें उठतील. मातीस मिळालेल्यांनो, जागृत व्हा, गजर करा; कारण तुजवरील दहिंवर, हें प्रभातेचें जीवनदायी दहिंवर आहे, भूमि प्रेतें बाहेर टाकील.

२० चला, माझ्या लोकांनो, आपआपल्या खोल्यांत जा, दारें लावून घ्या; कोधाचा झपाटा निघून जाई-पर्यंत थोडा वेळ लपून राहा. २१ कारण, पाहा, परमेश्वर पृथ्वीवरील रहिवाश्यांना त्यांच्या पापास्तव शासन करण्यास आपल्या स्थानाहून निघाला आहे. शोषलेलें रक्त पृथ्वी प्रगट करील, वधिलेल्यांस ती यापुढें झाकून ठेवावयाची नाही.

१ त्या समयीं परमेश्वर आपल्या दुःखकर,
२७ महान् व बलवान् खड्गानें लिब्याथान चपल सर्प व लिब्याथान वक्र सर्प यांचें पारिपत्य करील; समुद्रांतील अजगराला ठार मारील.

२ त्या समयीं द्राक्षांच्या रम्य मळ्याविषयीं गीत गा. ३ त्याची निगा ठेवणारा मी परमेश्वर; मी त्यास घडोघडी पाणी घालितों; त्याला कोणी उपद्रव करूं नये म्हणून मी त्याची रात्रंदिवस राखण करितों.

४ माझ्या ठायीं राग कसला तो नाहीच; मजपुढें युद्धांत कांढे व कांढेरीं असतीं तर तीं मीं पायांखालीं तुडवून एकंदर जाऊन टाकिलीं असतीं; ५ पण त्यानें माझा आश्रय धरावा, त्यानें मजबरोबर दोस्ती करावी, मजबरोबर दोस्ती करावी. ६ भावी काळीं याकोब मूळ धरील; इस्राएल फुलेल व त्याला फळें येतील; ते फळांनीं भूषुष्ट भरितील.

७ त्याच्या मारणाऱ्यास मारण्यांत आलें तसें त्यानें त्याला मारिलें काय ? त्यानें ज्यांना वधिलें त्यांच्या वधा-प्रमाणें त्यास वधण्यांत आलें काय ? ८ तूं तिचा त्याग केला तेव्हां तिला तूं बेताचें शासन केलें; पूर्वेकडील वारा वाहत असतां त्यानें तिला प्रचंड वाऱ्यानें उडवून दिलें. ९ अशा रीतीनें याकोबाच्या दोषाचें क्षालन होईल; त्याचें पाप दूर केल्याचें फळ हेंच आहे; तो वेद्यांचे सर्व चिरे फुटलेल्या चुनखड्यांसारखें करील तेव्हां अशेरामूर्ति व सूर्यमूर्ति पुनः उभारणार नाहीत. १० तटबंदीचें शहर उजाड आहे; तें रानासारखें सोडून दिलेलें व टाकिलेलें वसतिस्थान झालें आहे; तेथें वासरें चरतात, वसतात व तेथल्या फांद्या खाऊन टाकितात. ११ त्याच्या डहाळ्या वाळल्या म्हणजे त्या तोडून टाकितील, स्त्रिया येऊन त्या जाळितील; ते लोक ज्ञानशून्य आहेत म्हणून त्यांच्या उत्पन्नकर्त्याला त्यांचा कळवळा येत नाही, त्यांचा निर्माणकर्ता त्यांजवर कृपा करित नाही.

१२ त्या समर्थीं असें होईल कीं फरात नदाच्या प्रवाहा-पासून तों मिसरी ओहळापर्यंत परमेश्वर मळणी करील, आणि इस्राएल लोकांनीं, तुम्हांला एकएक असे वेंचतील.

१३ त्या समर्थीं असें होईल कीं एक मोठा करण वाजेल; तेव्हां अश्शूर देशांत गडप झालेले व मिसर देशांत परागंदा झालेले लोक येतील आणि यरुशलैमांतील पवित्र डोंगरावर परमेश्वरास दंडवत घालितील.

१ एफ्राइमांतील मद्यप्यांच्या दिमाखखोर मुकुटाचा, द्राक्षारसानें झिंगलेल्यांच्या सुपीक खोऱ्याच्या माथ्यावरील मोठी शोभा देणारें

जें कोमेजणारें फूल त्याचा समूळ नाश होणार. २ पाहा, प्रभूच्या हातीं मजबूत व समर्थ असा कोणी आहे; तो गारांच्या वृष्टीसारखा, नासाडी करणाऱ्या वादळा-सारखा, अतिवृष्टीनें आलेल्या महापुराच्या झपाट्या-सारखा सर्व बलांनें तो मुकुट भूमीवर झुगारून देत आहे. ३ एफ्राइमांतील मद्यप्यांचा दिमाखखोर मुकुट पायांखालीं तुडवितील. ४ हंगामापूर्वीं आगसलेला अंजीर कोणाच्या दृष्टीस पडला म्हणजे तो हातीं लागतांच त्यानें चटकन खाऊन टाकावा, त्याप्रमाणें सुपीक खोऱ्याच्या माथ्यावरील मोठी शोभा देणारें जें कोमेजणारें फूल त्याची गति होईल. ५ त्या दिवशीं सेनाधीश परमेश्वर आपल्या अवशिष्ट लोकांस वैभवी मुकुट, शोभिवंत किरीट असा होईल. ६ न्यायासनावर बसणाऱ्यास न्यायस्फूर्ति, वेशीवर हल्ला करणाऱ्या शत्रूला हटवि-णाऱ्यास वीरश्री असा तो होईल. ७ हेहि द्राक्षारसानें मेलकंडत आहेत, मद्यानें झुकांच्या खात आहेत, याजक व संदेष्टा हे मद्यानें मेलकंडत आहेत, द्राक्षारसानें गुंग झाले आहेत, मद्यानें झुकांच्या खात आहेत; ते दृष्टांत पाहतांना मेलकंडतात, निर्णय सांगतांना झोके खातात. ८ सर्व मेजें वांतीच्या घाणीनें भरलीं आहेत, निर्मळ जागाच उरली नाही. ९ 'तो कोणाला ज्ञान शिकवितो ? कोणाला संदेश समजावून सांगतो ? दूध तुटलेल्यांस काय ? थानतुट्या बाळकांस काय ? १० कारण नियमावर नियम; नियमावर नियम; कानू-वर कानू, कानूवर कानू; थोडें येथें, थोडें तेथें; असें तो बोलत असतो.' ११ तोतऱ्यांच्याद्वारेणें परभाषेत तो या लोकांशीं बोलेल; १२ तो त्यांस म्हणाला होता, ही विश्रांति आहे; भागलेल्यास विसावा द्या; यानें त्यास आराम होईल, तरी ते ऐकतना. १३ ह्यामुळे त्यांस परमेश्वराचा संदेश अशा प्रकारें प्राप्त होईल: नियमावर नियम, नियमावर नियम; कानूवर कानू, कानूवर कानू; थोडें येथें, थोडें तेथें; म्हणजे चालतांना ते अडखळून मार्गे पडतील, भंगतील, पाशांत सांपडतील, पकडले जातील.

१४ यास्तव हेटाळणी करणाऱ्यांनो, यरुशलैमांतील

या लोकांचे अधिपतिहो, परमेश्वराचा संदेश ऐका. १५ तुम्ही म्हणतां, आम्हीं मृत्यूबरोबर करार केला आहे, अधोलोकाबरोबर संकेत केला आहे; संकटाचा लोट येईल तेव्हां तो आम्हांवर येणार नाही, कारण आम्हीं लबाडीचा आश्रय केला आहे व कपटाखालीं दडून राहिलों आहों. १६ ह्यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो: पाहा, सीयोनांत पायाचा दगड बसविणारा मी आहे; तो पारखलेला दगड आहे; पायाला योग्य अशी मजबूत व मोलवान्ती कोनशिला आहे; विश्वास ठेवणाऱ्याची त्रेधा उडणार नाही. १७ न्याय ही दोरी व धार्मिकता हा ओळंबा असें मी करीन; लबाडीचा आश्रय गारांनीं वाहून जाईल, व दडण्याची जागा जलाचे ओघ बुडवून टाकितील. १८ मृत्यूबरोबर केलेला तुमचा करार रद्द होईल; अधोलोकाबरोबर केलेला तुमचा संकेत टिकणार नाही; संकटाचा लोट येईल तेव्हां तुमची पायमल्ली होईल. १९ जेव्हांजेव्हां तो येईल तेव्हांतेव्हां तो तुम्हांला प्राशील; नित्य सकाळीं, रात्रीं व दिवसा तो येईल; हा संदेश कळल्यानें दहशत पोहंचेल. २० कारण पाय पसरण्याला खाट फार आंखूड आहे; पांघरण्याला पासोडी फार अरुंद आहे. २१ परमेश्वर आपलें कार्य, आपलें अपूर्व कार्य करण्यास, आपली कृति, आपली विलक्षण कृति सिद्धीस नेण्यास परासीम डोंगरावर उठल्याप्रमाणें उठेल, गिबोन खोऱ्यांतल्याप्रमाणें क्षुब्ध होईल. २२ आतां हेटाळणी करूं नका, नाहीतर तुमच्या बिड्या जास्त आवळतील; कारण सर्व भूमीवर निश्चयानें येणारा जो भयंकर नाश त्याविषयीं प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर, याजकडून मीं ऐकिलें आहे.

२३ कान देऊन माझी वाणी ऐका, लक्ष लावून माझें वचन ऐका. २४ पेरण्यासाठीं नांगरणारा नांगरीत, तास पाडीत व गुठें घालीत सतत राहतो काय? २५ जमीन सारखी केल्यावर तींत तो काळें जिरें टाकितो, जिरें विखरितो, गहूं रांगेनें व जव नेमल्या जागीं पेरितो व कडेला काठ्या गहूं पेरितो कीं नाही? २६ हें योग्य प्रकारें करण्याचें शिक्षण त्याला मिळालें आहे; त्याचा देव त्याला शिकवितो. २७ ह्यामुळे तो

काळ्या जिऱ्याची मळणी तीक्ष्ण धारेच्या यंत्रानें करीत नाही व जिऱ्यावर गाडीचें चाक फिरवीत नाही, तर काळें जिरें काठीनें व जिरें दांड्यानें झोडपतो. २८ भाकरीच्या धान्याचा तो भुगा करितो काय? नाही. तो त्याची मळणी सतत चालवीत नाही, तो आपल्या गाडीचें चाक व घोडे त्यावर सतत घालीत नाही, तो त्याचा भुगा करीत नाही. २९ हेंहि सेनाधीश परमेश्वराकडून घडतें, त्याची बुद्धि आश्चर्यकारक व त्याचें चातुर्य थोर आहे.

१ अरीएल हायहाय करणार! दाविदानें तळ २९ दिलें अरीएल नगर हायहाय करणार! या वर्षांत आणखी एक वर्ष मिळवा, सणांचा एक फेरा होऊं या. २ मग मी अरीएलावर संकट आणीन; शोक व कण्हणें चालू होईल, तरी पण तें नगर मला अरीएलच असें होईल. ३ मी तुझ्याभोंवतीं वेढा घालीन व तुझी नाकेबंदी करून तुजवर मोर्चे रचीन. ४ तुला खालीं पाडितील तेव्हां तूं भूमीतून बोलशील; धुळींतून तुझा शब्द हळूच निघेल; जमिनींतून भूतासारखा तुझा ध्वनि उठेल; धुळींतून कुजबुजल्यासारखी तुझी वाणी निघेल. ५ तरी तुझ्या शत्रूंचा समुदाय रजःकर्णासारखा होईल, तुला पीडणाऱ्यांचा समुदाय उडणाऱ्या भुसासारखा होईल; हें एका क्षणांत, एकाएकीं घडेल. ६ मेघगर्जना, भूमिकंप, महानाद, वावटळ, तुफान व ग्रासणारी अग्निज्वाला यांनीं सेनाधीश परमेश्वर तुझा समाचार घेईल. ७ अरीएलावर उठलेल्या सर्व राष्ट्रांचा समुदाय, अरीएल व त्याचा दुर्ग यांवर हल्ला करून त्याला पीडा देणारे सगळे स्वप्रासारखे, रात्रीच्या आभासासारखे होतील. ८ कोणी क्षुधित स्वप्रांत जेवतो आणि जागा होऊन पाहतो तो पोट रितेंच; कोणी तृषित स्वप्रांत पितो आणि जागा होऊन पाहतो तो व्याकुळ व तृषाक्रांत; तशीच सीयोन पर्वताविरुद्ध उठलेल्या सर्व राष्ट्रांसमूहाची स्थिति होईल.

९ थांबा, विस्मय पावा, आपले डोळे मिटा, अंध व्हा; ते मस्त झाले आहेत पण द्राक्षारसानें नव्हत; ते

१ म्हणजे देवाचा सिंह किंवा देवाचें अश्विकुंड

झोकांडे खात आहेत पण मयानें नव्हत. १० पर-
मेश्वरानें गाढ झोपेची धुंदी तुम्हांवर घातली आहे,
तुमचे नेत्र बांधून टाकिले आहेत, संदेष्टे व तुमचे
प्रमुख जे द्रष्टे त्यांजवर पडदा टाकिला आहे. ११ सगळा
दृष्टांत मोहरबंद केलेल्या लेखांतील शब्दांसारखा झाला
आहे; तो लेख वाचणाऱ्याकडे देऊन म्हणतात, एवढें
वाचून दाखीव; तो म्हणतो, हा मला वाचतां येत
नाहीं, कारण हा मोहरबंद केलेला आहे. १२ ज्याला
लेख वाचतां येत नाही अशाजवळ तो देऊन
म्हणतात, एवढें वाचून दाखीव; तो म्हणतो, मला
वाचतां येत नाही.

१३ प्रभु म्हणाला आहे कीं हे लोक माझ्यासमीप
येऊन आपल्या तोंडच्या शब्दांनीं माझा सन्मान
करितात तरी मजपासून आपलें अंतःकरण दूर
राखितात; आणि हे माझें भय बाळगितात तें केवळ
मनुष्यांनीं पडविलेल्या आज्ञेप्रमाणें बाळगितात. १४ तर
पाहा, मी या लोकांशीं अद्भुत प्रकारें वर्तण्यास
प्रवृत्त होतो; मी अद्भुत व आश्चर्यावह कृत्य करीन,
तेव्हां त्यांच्यांतील ज्ञानांचें ज्ञान नष्ट होईल, त्यांच्यां-
तील बुद्धिमानांची बुद्धि लुप्त होईल.

१५ जे परमेश्वरापासून आपले मनसुबे लपवितात,
आपला कारभार अंधारांत चालवितात आणि आम्हांला
कोण पाहतो, आमचें कोणाला कळतें, असें म्हणतात; ते
हायहाय करणार. १६ धिक्कार असो तुमच्या उलट्या
समजाला ! माती कुंभाराशीं समान असें गणतील काय ?
तूं मला केलें नाही असें कर्त्याला कर्म म्हणेल काय ?
तुला अकल नाही असें घडलेली वस्तु घडणाऱ्यास
म्हणेल काय ? १७ लबानोनाचा बाग होण्यास,
बागाचें वन गणिलें जाण्यास थोडासा अवधि आहे,
नाहीं काय ? १८ त्या दिवशीं लेखांतील शब्द बहिरे
ऐकितील व अंधळ्यांचे डोळे काळोख व अंधार
यांपासून मुक्त होऊन पाहतील. १९ नम्र जनांचा
परमेश्वराच्या ठायींचा आनंद वृद्धि पावेल; लोकांतील दीन
जन इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूच्याठायीं उल्लास पावतील.
२० कारण जुलमी नाहीतसे झाले आहेत; हेटाळणी

करणारे आटपले आहेत, वाइटाला जागणारे सर्व
समूळ उच्छेद पावले आहेत. २१ ते नुसत्या शब्दा-
वरून मनुष्याला दोषी ठरवितात, वेशीवरील स्पष्ट
वक्त्यासाठीं जाळें पसरितात व धार्मिकास धडधडीत
लबाडीनें उलथून पाडितात; २२ म्हणून अब्राहामाचा
उद्धारकर्ता परमेश्वर याकोबाच्या घराण्याविषयीं म्हणतो,
यापुढें याकोब लजायमान होणार नाही व त्याचा
चेहरा फिका पडणार नाही. २३ कारण त्याचे वंशज
आपल्यामध्ये माझ्या हातून झालेलें काम पाहतील
तेव्हां ते माझें नाम पवित्र मानतील; याकोबाच्या
पवित्र प्रभूस पवित्र मानतील व इस्राएलाच्या देवाचें
भय बाळगतील. २४ भ्रांतबुद्धि जन सुज्ञान पावतील
व कुरकुर करणारे शिक्षण घेतील.

१ परमेश्वर म्हणतो, फितुरी मुलें हायहाय
३० करतील; तीं मसलती करितात पण त्या माझ्या
प्रेरणेनें करीत नाहीत; तीं करारमदार करितात
पण माझ्या आत्म्यास अनुसरून करीत नाहीत; अशीं
ती पापानें पाप वाढवितात; २ तीं फारोचा आश्रय
करण्यासाठीं व मिसराच्या छायेंत लपण्यासाठीं माझ्या
तोंडचें वचन न विचारून घेतां मिसराची वाट धरितात;
३ म्हणून फारोचा आश्रय तुम्हांस लज्जेस कारण होईल,
व मिसराच्या छायेंत लपणें तुम्हांस फजितीस कारण
होईल. ४ त्याचे (यहूदाचे) सरदार सोअनास दाखल
झाले आहेत व त्याचे वकील हानेसाला पोहंचले
आहेत. ५ तरी त्या लोकांबद्दल त्या सर्वास लजा प्राप्त
होईल, त्यांपासून त्यास कांहीं लाभ व्हावयाचा
नाहीं, त्यांपासून त्यांस साहाय्य व उपयोग न होतां
लजा व अप्रतिष्ठा ह्या प्राप्त होतील.

६ दक्षिणेंतल्या पशूविषयीं देववाणी:

ज्यांत सिंहीण व सिंह, सर्प व उडता आग्या साप हीं
असतात अशा कष्टमय व संकटमय देशांत ज्वान
गाढवांच्या पाठीवर आपली दौलत व उंट्यांच्या मदारींवर
आपले खजिने लादून ज्यापासून कांहीं लाभ होणार नाहीं
अशा राष्ट्राकडे ते घेऊन जातात. ७ मिसराचें साहाय्य

कवडीमोल व व्यर्थ ठरेल, म्हणून या मिसरास राहाव म्हणजे स्वस्थ बसणारे महामुख असें नाव मी देतो. ८ तर आतां चल, त्यांच्यासमक्ष हें पाटीवर लिही, वहीत टिपून ठेव म्हणजे तें पुढील पिढ्यांसाठीं युगा-न्युग राहील. ९ कारण हे बंडखोर लोक आहेत, हीं लबाड मुलें आहेत; परमेश्वराचें धर्मशास्त्र ऐकावयास नको अशीं हीं मुलें आहेत; १० ते द्रष्ट्यांस म्हणतात, दृष्टांत पाहूं नका; संदेष्ट्यांस म्हणतात, आम्हांस यथार्थ गोष्टींचा संदेश सांगूं नका, आम्हांला गोडगोड गोष्टी सांगा, कपटवचनें सांगा; ११ मार्गातून निघा, वाटे-वरून दूर व्हा, आमच्यासमोरून इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूस दूर करा. १२ यामुळें इस्राएलाचा पवित्र प्रभु म्हणतो, तुम्ही ह्या वचनाचा धिक्कार करून बलात्कार व कुटिलाचार यांवर भिस्त ठेवितां व अवलंबून राहतां; १३ म्हणून एकाएकीं कोसळून पडणाऱ्या उंच भिंतीच्या सुटलेल्या भागाप्रमाणें ह्या अधर्मीचें तुम्हांस अकस्मात् फळ मिळेल, १४ कुंभाराच्या मडक्याचा सपाट्यासरसा चुराडा होतो आणि पडलेल्या तुकड्यांत आगटीतून विस्तव घेण्यास किंवा हौदांतून पाणी घेण्यास खापरीहि सांपडत नाही, तसा तो त्याचा चुराडा करील. १५ कारण प्रभु परमेश्वर, इस्राएलाचा पवित्र प्रभु म्हणाला, मागे फिरणें व स्वस्थ राहणें यांत तुमचा बचाव आहे; शांतता व श्रद्धा यांत तुमचें सामर्थ्य आहे; तरी तसें तुम्ही करीतना. १६ तुम्ही म्हणालां, नाही, आम्ही घोड्यांवर बसून पळूं, म्हणून तुम्हांस पळावें लागेल; तुम्ही म्हणालां, आम्ही चपळ घोड्यांवर बसूं, म्हणून तुमचा पाठलाग करणारे चपळ बनतील. १७ एकाच्या धमकीनें तुमचे हजार पळतील, पांचांच्या धमकीनें तुम्ही पळाल; डोंगरमाथ्यावरील एकाद्या ध्वजस्तंभासारखे, टेकडीवरील ध्वजेसारखे तुम्हीच तेवढे शेष उराल. १८ ह्यामुळें परमेश्वर तुम्हांवर प्रसन्न होण्यास विलंब लावील, तुम्हांवर करुणा करावी म्हणून उच्चस्थानीं आरूढ होईल; परमेश्वर न्यायी देव आहे, जे त्याची वाट पाहतात ते सर्व धन्य.

१९ सीयोनंत, यरुशलेमांत, लोकांची वस्ती

राहील; तूं इतःपर कधीं शोक करणार नाहीस; तुझ्या धाव्याच्या शब्दाबरोबर तो तुजवर कृपा करीलच; तो ऐकतांच तो तुला पावेल. २० प्रभु तुम्हांस भाकरीची टंचाई व पाण्याची कमताई करील, तरी यापुढें तुझे शिक्षक दृष्टीआड राहणार नाहीत; तुझ्या डोळ्यांना तुझे शिक्षक दिसतील. २१ हाच मार्ग आहे, यानें चला, अशी वाणी तुमच्यामागून कार्नी पडेल; मग तुम्हांला उजवीकडे जावयाचें असो किंवा डावीकडे जावयाचें असो. २२ तुमच्या रुपेरी कोरीव मूर्तीची मढवणी व तुमच्या सोनेरी ओतीव मूर्तीचा मुलामा तुम्ही अपवित्र लेखाल, एकाद्या अमंगळ वस्तूप्रमाणें त्या तुम्ही झोंकून द्याल; चालती हो, असें तुम्ही मूर्तींस म्हणाल. २३ तूं भूमींत आपलें बीं पेरिशील त्यावर तो पाऊस पाडील, भूमि पीक देईल तें अन्न रसभरित व सखपूर्ण असेल; त्या काळीं तुझीं गुरेंदोरें विस्तीर्ण कुरणांत चरतील. २४ शेतांत राबणारे बैल व जवान गाढव यांस दांताळयानें उफणलेल्या व सुपानें पाखडलेल्या धान्याचें आंबवण खावयास मिळेल. २५ मोठ्या कत्तलीच्या दिवशीं बुरुज पडतील तेव्हां प्रत्येक उंच डोंगरावर व प्रत्येक उंच टेकडीवर झरे व ओहोळ होतील. २६ ज्या दिवशीं परमेश्वर आपल्या लोकांचे घाय बांधील, त्यांच्या प्रहाराच्या जखमा बऱ्या करील, त्या दिवशीं चंद्रप्रकाश सूर्यप्रकाशासारखा आणि सूर्यप्रकाश सात दिवसांच्या प्रकाशाएवढा सातपट होईल.

२७ पाहा, परमेश्वराचें नाम दुरून येत आहे, त्याचा क्रोध भडकला आहे, धुराचा लोट चढत आहे; त्याचे ओंठ क्रोधानें स्फुरत आहेत, त्याची जिह्वा भस्म करणाऱ्या अग्नीसारखी आहे; २८ त्याचा श्वास तुथडी भरून वाहणाऱ्या व गळ्यापर्यंत पोहंचणाऱ्या प्रवाहासारखा आहे, तो राष्ट्रांस नाशरूप चालणीनें चालितो; भ्रांतिमूलक लगाम लोकांच्या जाभाडांत आला आहे. २९ सण पाळितांना जसा रात्रीं गायनाचा नाद उठतो तसा तुमच्या गायनाचा नाद उठेल; परमेश्वराच्या पर्वताकडे, इस्राएलाच्या दुर्गाकडे बासरी वाजवीत समारंभानें जाणाऱ्यांच्याप्रमाणें तुमच्या मनास उल्लास

प्राप्त होईल. ३० तेव्हां परमेश्वर आपला प्रतापी शब्द कानीं पाडील, आणि आपल्या क्रोधाचें फुरफुरणें, भस्म करणाऱ्या अग्नीची ज्वाळा, मेघांचा गडगडाट आणि पर्जन्य व गारा यांची वृष्टि यांनीं आपलें भुजबल दाखवील. ३१ कारण परमेश्वर आपल्या दंडानें ताडण करील तेव्हां त्याच्या वाणीनें अश्रू भयकंपित होईल; ३२ आणि असें होईल कीं डफांचा व विण्यांचा नाद होत असतां परमेश्वर त्यांजवर नेमिलेल्या दंडाचा प्रत्येक प्रहार करील व हात खालींवर करून त्यांशीं युद्ध करील. ३३ कारण पूर्वींच दर्हानस्थान तयार केलें आहे; तें राजासाठीं सिद्ध केलें आहे; तें खोल व रुंद केलें आहे; त्याच्या चित्तेसाठीं विस्तव व भरपूर लाकडें आहेत; गंधकाच्या धारेसारखा परमेश्वराचा फुंकर ती पेटवितो.

१ जे साहाय्यार्थ खालीं मिसर देशांत ३१ जातात व घोड्यांवर भिस्त ठेवितात, आणि रथ बहुत आहेत व घोडेस्वार फार बळकट आहेत म्हणून त्यांवर भरंवसा ठेवितात, पण इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूकडे लक्ष देत नाहीत, परमेश्वराचा आश्रय करीत नाहीत, ते हायहाय करितील. २ तरी तोहि सुज्ञ आहे, तो अरिष्ट आणील, आपलीं वचनें टळूं देणार नाही, तर तो दुष्कर्मांच्या घराण्यावर व अधर्म करणारे ह्यांच्या कुमकेवर उठेल. ३ मिसरी तर मानव आहेत, देव नाहीत; त्यांचे घोडे रक्तमांसाचे आहेत, आत्मरूप नाहीत; परमेश्वर आपला हात उगारील तेव्हां साहाय्यकर्ता ठोकर खाईल व साहाय्य पावलेलाहि पडेल; ते सर्व एकंदर विनाश पावतील. ४ परमेश्वर मला म्हणाला, जसा सिंह, तरुण सिंह, आपल्या भक्ष्यावर गुंरगुरत असतां, मेंढरांची टोळी बोलावून त्यावर घातली तरी त्यांच्या आरोळीनें तो घाबरावयाचा नाही व त्यांच्या गोंगाटांनं दबावयाचा नाही, तसा सेनाधीश परमेश्वर सीयोन डोंगरावर

१ मुळांत: तोफेत (२ राजे २३:१० आणि यिर्मया ७:३१ पाहा)

त्याच्या टेकडीवर लढावयास उतरेल. ५ पक्षी जसे पाखर घालितात तसा सेनाधीश परमेश्वर यरुशलेमाचें रक्षण करील, तो त्याचा बचाव करून त्याला सोडवील, त्याला ओलांडून (सलामत राखून) मुक्त करील. ६ इस्राएल वंशजांनो, ज्याच्याशीं तुम्हीं फितुरी केली आहे त्याजकडे वळा. ७ त्या समर्थीं तुम्ही आपल्या हातांनीं रुप्याच्या व सोन्याच्या मूर्ति करून पापांत पडलां; त्यांचा ते सगळें त्याग करितील. ८ अश्रू तरवारीनें पडेल पण मनुष्याच्या नव्हे; मनुष्याची नव्हे अशी तरवार त्यास घ्राशील; तो तरवारीपुढून पडेल; त्याच्या तरुण पुरुषांस वेठीस धरितील. ९ त्याचा दुर्ग भयानें पळून जाईल, व त्याचे सरदार झेंडा पाहून घाबरतील; ज्याचा अग्नि सीयोनांत आहे व ज्याची भट्टी यरुशलेमांत आहे, तो परमेश्वर असें म्हणतो.

१ पाहा, राजा धर्मानें राज्य करील, त्याचे ३२ सरदार न्यायानें सत्ता चालवितील. २ वाऱ्यापासून आसरा व वादळापासून निवारा असा मनुष्य होईल; रक्ष भूमींत पाण्याचे नाले, तप्त भूमींत विशाल खडकाची छाया असा तो होईल. ३ तेव्हां पाहणाऱ्यांचे डोळे मंद होणार नाहीत; ऐकणाऱ्यांचे कान ऐकतील. ४ उतावळ्यांच्या मनाला ज्ञानाचा उमज पडेल, तोतऱ्यांची जीभ अस्खलित स्पष्ट बोलेल. ५ मूर्खाला थोर व ठकास प्रतिष्ठित म्हणणार नाहीत. ६ अष्टाचार करावा, परमेश्वराविरुद्ध पाखंड सांगावें, भुकेला जीव भुकेला ठेवावा, तान्हेल्यास पिण्यास कांहीं मिळूं देऊं नये म्हणून मूर्ख मूर्खतेचें भाषण करितो, त्याचें मन अधर्म करितें. ७ ठकाचीं साधनें हि दुष्टतेचीं असतात; दीन आपल्या वाजवी हक्काचें समर्थन करित असतां ठक खोख्या शब्दांनीं दुर्बलांचा नाश करण्याच्या दुष्ट युक्ति योजितो; ८ पण थोर पुरुष थोर गोष्टी योजितो व थोर गोष्टीला धरून राहतो.

९ अहो सुखांत राहणाऱ्या स्त्रियांनो, उठा, माझी वाणी ऐका; अहो निश्चित कन्यांनो, माझ्या बोलण्याकडे कान

द्या. १० अहो निश्चित स्त्रियांनो, एका वर्षाहून कांहीं दिवस अधिक तुम्ही बेचैन व्हाल; कारण द्राक्षांचा हंगाम बुडेल, फळे हातीं लागणार नाहीत. ११ सुखांत राहणाऱ्या स्त्रियांनो, थरथर कांपा; निश्चित असणाऱ्यांनो, घाबऱ्या व्हा, वस्त्रे फेडा, उघड्या व्हा, कंबरेस गोणताट गुंडाळा. १२ रम्य शेते व फलयुक्त द्राक्षांचे वेल नाहीत म्हणून त्या ऊर बडवितील. १३ माझ्या लोकांच्या भूमीवर कांटेकुसळें उगवतील; या उल्लासी नगराच्या सर्व आनंदमय घरांवरहि तीं उगवतील; १४ कारण राजभुवन ओस होईल, गजबजलेलें शहर सुनें पडेल; टेकडी व टेहळणीचा बुरुज हीं सदासर्वदा गुहा बनतील, तेथें रानगाढवांचें क्रीडास्थान व कळपांची चरण होईल. १५ आम्हांवर आत्म्याची वृष्टि वरून होईल तोंवर असें होईल; मग अरण्य बाग होईल, व बागेस वन गणितील. १६ तेव्हां अरण्यांत न्याय्यत्व वास करील व बागेंत नीतिमत्ता वसेल. १७ नीतिमत्तेचा परिणाम शांति व तिचें फल सर्वकाळचें स्वास्थ्य व निर्भयता होईल; १८ आणि माझे लोक शांत स्थळीं, निर्भय वसतिस्थानांत व सुखाश्रमांत राहतील; १९ पण वनाचा नाश होतेवेळीं गारा पडतील व शहर निखालस जमीनदोस्त करण्यांत येईल. २० जे तुम्ही सर्व ठिकाणच्या पाण्यालगत पेरणी करितां आणि बैलांना व गाढवांना मोकळेपणें फिरू देतां ते तुम्ही धन्य.

१ अरे लुटाऱ्या, तुला लुटलें नाही; अरे ३३ ठका, तुला ठकविलें नाही; तूं हायहाय करणार ! तुझें लुटणें आटपलें म्हणजे तुला लुटितील; तुझें ठकविणें आटपलें म्हणजे तुला ठकवितील. २ हे परमेश्वरा, आम्हांवर कृपा कर; आम्ही तुझी आशा धरून आहों; रोज सकाळीं तूं त्यांचा भुज हो, आणि संकट-समयीं आमचा उद्धारक हो. ३ कलहाचा ध्वनि ऐकतांच लोक पळून गेले; तूं उभा राहतांच राष्ट्रें पांगून गेलीं. ४ टोळ जसे फस्त करितात तशी तुमची लूट हरण करितील, नाकतोडे धाड घालतात तसे तिजवर धाड घालितील. ५ परमेश्वर उन्नत झाला आहे, उच्च

स्थानी राहून त्यानें सीयोन न्यायशीलतेनें व धार्मिकतेनें भरिलें आहे. ६ तुझ्या काळीं स्थिरता वसेल; तारण, सुज्ञता व ज्ञान यांचें वैपुल्य होईल; परमेश्वराचें भय त्याचा निधि होईल.

७ पाहा, त्यांचे वीर बाहेर रडत आहेत; शांतीचा संदेश आणणारे स्फुंदून स्फुंदून रडत आहेत. ८ राजमार्ग ओस पडले आहेत, कोणी प्रवासी आढळत नाहीत; त्यानें करार मोडिला, नगरांचा उपमर्द केला, मनुष्यांचा धिक्कार केला. ९ देश विलाप करितो; तो म्लान झाला आहे; लबानोन निस्तेज व शुष्क झाला आहे; शारोन अरण्यप्राय झाला आहे; बाशान व कर्मेळ आपलीं पानें गाळीत आहेत. १० परमेश्वर म्हणतो, आतां मी उठेन; मी उभा राहीन; आतां मी आपली महती दाखवीन. ११ तुम्ही भुसाचा गर्भ धराल व धसकट प्रसवाल; तुमचा श्वास हाच अग्नि आहे, तो तुम्हांस ग्राशील. १२ राष्ट्रें भाजलेल्या चुन-खडीसारखीं भस्म होतील; कांटेरीं तोडून आगींत जालि-तात तशीं तीं होतील.

१३ दूरच्या लोकांनो, मीं काय केलें तें ऐका; जवळच्या लोकांनो, माझें सामर्थ्य ओळखा. १४ सीयोनांतील पातकी घाबरले आहेत; अधर्म्यांस कांपरें भरलें आहे. भस्म करणाऱ्या अग्नीसमीप आमच्यांतला कोण राहील ? सर्वकाळ पेटत राहणाऱ्या अग्नीसमीप आमच्यांतला, कोण टिकेल ? १५ जो धर्मानें चालतो, सरळ भाषण करितो, जुद्धम करून होणारा लाभ अन्वहेरितो, लांच घेण्यापासून आपला हात आवरितो, घातपाताच्या मनसुब्याला आपले कान बंद करितो, दुष्कर्माला आपले डोळे मिटतो, १६ तो उच्च स्थानीं वास करील, दुर्गम पहाड त्याचा दुर्ग होईल, त्याला अज्ञाचा सुबलक पुरवठा होईल, त्याचें जल आटणार नाही. १७ तुझे नेत्र राजाला वैभवसंपन्न असा पाहतील; ते दूरदूर विस्तृत झालेली भूमी पाहतील. १८ त्या भय-प्रसंगाचें तूं आपल्या मनांत चिंतन करिशील; कोठें गेला तो गणना करणारा ? कोठें गेला तो तोलणारा ? कोठें आहे तो बुरुजांची गणना करणारा ? १९ आडदांड लोक, असष्ट

शब्द बोलणारे बाबर ओठाचे लोक, ज्यांची बोली समजत नाही अशा तोतऱ्या जिमेचे लोक यापुढे तुझ्या नजरेस पडणार नाहीत. २० आमचे मेळे भरविण्याचें सीयोन नगर पाहा; यरुशलैम सुखधाम आहे असें तुझ्या दृष्टीस पडेल; जो कधीं हालवीत नाहीत, ज्याच्या मेखा कधीं उपटीत नाहीत, ज्याची एकहि दोरी तोडीत नाहीत, अशा तंबूसारखें तें तुझ्या दृष्टीस पडेल. २१ आणखी तेथें आम्हांसाठीं प्रतापी परमेश्वराचा निवास होईल; तें रुंद नदीनाल्याचें ठिकाण होईल; त्यांत वल्ह्यांच्या तारवाचा, मोठ्या जहाजाचा प्रवेश होणार नाही. २२ कारण परमेश्वर आमचा न्यायाधीश आहे, परमेश्वर आमचा नियंता आहे, परमेश्वर आमचा राजा आहे; तो आम्हांस तारील. २३ तुझे दोर ढिले पडले आहेत; ते डोलकाठीचा आधार स्थिर राखीत नाहीत; ते शीड पसरित नाहीत; ते विपुल लूट वांटितात; लंगडेहि लूट करितात. २४ मी रोगी आहे असें एकहि रहिवासी म्हणणार नाही; तेथें राहणारे पातकाची क्षमा पावतात.

१ अहो राष्ट्रांनो, एकावयाला जवळ या; ३४ लोकांनो, कान या; पृथ्वी व तीवरील सर्व कांहीं, जग व त्यांत उपजलेलें सर्व कांहीं ऐकोत. २ कारण परमेश्वराचा कोप सर्व राष्ट्रांवर होत आहे, त्याचा संताप त्यांच्या सर्व सैन्यांवर होत आहे; त्यानें त्यांचा सर्वस्वीं नाश केला आहे; त्यानें त्यांचा वध करावयास लाविलें आहे. ३ त्यांच्यांतले वधलेले बाहेर टाकून देतील, त्यांच्या प्रेतांची दुर्गंधि सुटेल व त्यांच्या रक्तानें पर्वत विरघळतील. ४ आकाशांतील सर्व सेना गळून पडेल, आकाश गुंडाळीप्रमाणें गुंडाळलें जाईल; द्राक्षवेलीचें पान सुकून पडतें, अंजिराचा सुकलेला पाला गळतो, त्याप्रमाणें ती सेना समूळ गळून पडेल. ५ कारण माझ्या तरवारीस आकाशांत उन्माद चढला आहे; पाहा, शासन करण्यासाठीं अदोमावर, ज्या लोकांचा सर्वस्वीं नाश करण्याचें मीं योजिलें आहे त्यांच्यावर ती

उतरेल. ६ परमेश्वराची तरवार रक्तानें भरली आहे. मांद्यानें, कोकरांच्या व बकऱ्यांच्या रक्तानें, एडक्यांच्या गुर्यांच्या मांद्यानें पुष्ट झाली आहे; कारण परमेश्वर बसांत यज्ञ, अदोमाच्या देशांत महावध करणार आहे. ७ रेडे, बैल व गोऱ्हे हे सर्व त्यांच्याबरोबर पडतील; त्यांच्या रक्तानें त्यांची भूमि मस्त होईल; तेथली माती मांद्यानें भरून जाईल. ८ सीयोनाला न्याय मिळावा म्हणून सूड घेण्याचा हा परमेश्वराचा दिवस, प्रतिफल देण्याचें हें वर्ष होय. ९ त्याचे ओढे राळ बनतील, त्याची धूळ गंधक होईल, व त्याचा देश राळेसारखा जळेल. १० तो रात्रंदिवस विझणार नाही; त्याचा धूर सदा चढत राहील; पिढ्यानपिढ्या तो ओसाड पडेल; कधींहि त्यांत कोणी संचार करणार नाही. ११ पाणकोळी व साळ हीं त्याचीं मालक होतील; घुबडें व डोमकावळे हीं तेथें वस्ती करतील; आणि परमेश्वर अव्यवस्थेचें सूत्र व शून्यतेचा ओळंबा त्यावर लावील, १२ त्याच्या सरदारांस राजपदासाठीं बोलावितील पण कोणी सांपडावयाचा नाही; त्याचे सर्व अधिपति नाहीतसे होतील. १३ त्याच्या राजवाड्यांत कांटेरी उगवतील व त्याच्या किळघांत खाजकुईली व कांटेझाडें उगवतील; तो कोल्ह्यांचें वसतिस्थान व शहामृगांचें अंगण होईल. १४ तेथें वनपशु कोल्ह्यांस भेटतील, बोकडरूपी पिशाच आपल्या सोबत्यास हाक मारील; निशाचरहि तेथें राहून आराम पावेल. १५ तेथें सर्पांण आपल्यासाठीं बीळ करील, अंडी घालून उबवील व तेथील छायेंत पिलांचें संगोपन करील; तेथें गिधाडें जोडप्याजोडप्यांनीं जमा होतील. १६ परमेश्वराच्या ग्रंथांत शोधा, वाचा; या प्राण्यांपैकीं एकहि कमी असणार नाही, कोणी जोडप्यांचांचून असणार नाही; कारण माझ्याच मुखानें हें आज्ञापिलें आहे, त्याच्या श्वासानें त्यास एकवट केलें आहे. १७ त्यानें त्यांसाठीं चिठी टाकिली आहे, त्यानें आपल्या हातानें मापनसूत्र लावून देश त्यांस वांटून दिला आहे; ते त्याचे सर्वकाळचे वतनदार होतील, ते पिढ्यानपिढ्या त्यांत राहतील.

१ अरण्य व रुक्ष भूमि हीं हर्षतील; वाळवंट उल्लासेल व कमलाप्रमाणे फुलेल. २ ते अत्यंत प्रफुल्लित होईल, आनंदांनं गाऊन उत्सव करील; लबानोनाची शोभा त्याला मिळेल; कमेंल व शारोन यांचें ऐश्वर्य त्याला प्राप्त होईल; तीं परमेश्वराचें वैभव, आमच्या देवाचें ऐश्वर्य, पाहतील.

३ गलित हस्त दृढ करा; लटपटणारे गुडघे बळकट करा. ४ घाबऱ्या मनाच्यांस म्हणा, हिथ्या धरा, भिजं मंका; पाहा, तुमचा देव सूड घ्यावयास, अनुरूप असें प्रतिफल द्यावयास येईल; तो येईल व तुमचा उद्धार करील. ५ तेव्हां अंधांचे नेत्र उघडतील, बहिऱ्यांचे कान खुले होतील. ६ तेव्हां लंगडा हरिणाप्रमाणें उड्या मारील, मुक्याची जीभ गजर करील; कारण रानांत जलप्रवाह, वाळवंटांत झरे फुटतील. ७ मृग-जलाचा तलाव होईल; तृषित भूमीचे उपलते झरे होतील; कोल्हे राहतात त्या स्थळीं बोरू व लव्हाळे यांसहित गवत उगवे. ८ तेथील मार्ग राजमार्ग होईल; त्याला पवित्र मार्ग म्हणतील; त्यानं अपवित्र जन जाणार नाहीत; पण तो त्यांच्यासाठींच, परमेश्वराच्या लोकांसाठीं होईल; त्या मार्गानं जाणारे मूढ असले तरी मार्ग चुकणार नाहीत. ९ तेथें सिंह असणार नाहीत, हिंस पशूंचा तेथें रिघाव होणार नाही, तेथें ते आढळणार नाहीत; पण तेथें उद्धरलेले संचार करतील. १० परमेश्वराचे मुक्त केलेले लोक परत येतील; ते जयजयकार करीत सीयोनांत येतील; त्यांच्या मस्तकीं अक्षय आनंद राहील; ते आनंद व हर्ष पावतील, दुःख व उसासे पळ काढतील.

१ हिज्कीया राजाच्या कारकीर्दीच्या चौदाव्या वर्षीं असें झालें कीं अशूरचा राजा सन्हेरीब यानें यहूदाच्या सर्व तटबंदी नगरांवर चढाई करून तीं घेतलीं. २ तेव्हां अशूरच्या राजानें लाखीशाहून रब-शाके यास मोठ्या सैन्यानिशीं हिज्कीया

३ हे एक हुद्द्याचें नांव आहे.

राजाकडे यरुशलेमास पाठविलें. तो परटाच्या शेता-जवळील रस्त्यावरील वरच्या तळ्याच्या नळाजवळ येऊन ठेपला. ३ त्याजकडे खानगी कारभारी एल्याकीम बिन हिज्कीया, चिटणीस शेबना व बखरनवीस आसाफाचा पुत्र यवाह हे गेले. ४ तेव्हां रब-शाके त्यांस म्हणाला, हिज्कीयाला सांगा कीं राजाधिराज अशूरचा राजा म्हणतो, हा तुझा भरंवसा कसला ? ५ मी म्हणतो, तुझा युद्धसंकल्प व तुझें युद्धबळ हीं केवळ वायफळ होत; तूं माझ्याशीं फितूर झालास तो कोणाच्या बळावर ? ६ पाहा, तो मिसर म्हणजे चेंच-लेला बोरू, त्यावर तूं टेंकतोस; त्यावर कोणी टेंकला तर तो त्याच्या हातांत शिरून बोंचेल; जे कोणी मिसरी राजा फारो याजवर टेंकतात ते तसेच होतात. ७ त्या सर्वांस जर तूं असें म्हणशील कीं आम्ही आमचा देव परमेश्वर याजवर भिस्त ठेवितों, तर ज्या देवाचीं उच्चस्थाने व वेद्या काढून टाकून यहूदा व यरुशलेम यांस हिज्कीया म्हणाला होता कीं या एका वेदीपुढें भजन करा, तोच नव्हे का तो देव ? ८ आतां माझा धनी अशूरचा राजा याच्याशीं पैज लाव; तुला स्वार बस-विण्याची ताकद असली तर तुला दोन हजार घोडा देतो. ९ माझ्या धन्याच्या कनिष्ठ दर्जाचा एक तरी सरदार कसा पिटाळून लाविशील ? आणि तूं रथ व स्वार मिळविण्याविषयीं मिसरावर भिस्त ठेवितोसना ? १० मी या देशावर चढाई करून त्याचा विध्वंस करण्यास आलों तो का परमेश्वराच्या सांगण्यावांचून ? परमेश्वरानेंच मला सांगितलें आहे कीं या देशावर चढाई करून जा व याचा विध्वंस कर. ११ मग एल्याकीम, शेबना व यवाह यांनीं रब-शाके यास विनंति केली कीं तुझ्या ह्या दासांशीं अरामी भाषेंत बोल, ती आम्हांस सम-जते; कोटावरील लोकांच्या कार्नी पडेल म्हणून यहूदी भाषेंत आम्हांशीं बोलूं नको. १२ रब-शाके यानें उत्तर केलें कीं माझ्या धन्यानें केवळ तुझ्या धन्याशीं व तुजशीं हें बोलण्यास मला पाठविलें काय ? कोटावर बसलेल्यांनीं तुम्हांबरोबर आपलें मलमूत्र भक्षण करावें म्हणून त्यांजकडेहि मला पाठविलें नाही काय ?

१३ मग रब-शाके पुढें होऊन यहूदी भाषेत मोठ्याने म्हणाला, लोकहो, राजाधिराज अशूरचा राजा याचें म्हणणें ऐका. १४ राजा म्हणतो, हिज्कीयास तुम्हांला भुरळ घाळूं देऊं नका; त्याच्यानें तुमचा बचाव व्हावयाचा नाही; १५ परमेश्वर आमचा बचाव करीलच करील, हें शहर अशूरच्या राजाच्या हातीं जाणार नाही, असें बोलून हिज्कीया तुम्हांस परमेश्वरावर भिस्त ठेवावयास न लावो. १६ हिज्कीयाचें ऐकूं नका, कारण अशूरचा राजा म्हणतो: मजशीं सल्ला करा व मजकडे निघून या, आणि तूर्त तुम्ही प्रत्येक जण आपआपल्या द्राक्षीचें फळ खा, तुम्ही प्रत्येक जण आपआपल्या अंजिराचें फळ खा व तुम्ही प्रत्येक जण आपआपल्या हौदाचें पाणी प्या; १७ पुढें मी येऊन तुमच्या देशासारखा देश, धान्याचा व द्राक्षांचा देश, अन्नाचा व द्राक्षींच्या मळ्यांचा देश यांत तुम्हांस नेईन. १८ परमेश्वर आमचा बचाव करील असें बोलून हिज्कीया तुमचें मन न फिरवो. राष्ट्रांच्या देवांपैकीं कोणीं आपला देश अशूरच्या राजाच्या हातून सोडविला आहे? १९ ह्याच व अर्पाद यांचे देव कोठें आहेत? सफरवाईमचे देव कोठें आहेत? त्यांनीं शोमरोन माझ्या हातून सोडविलें आहे काय? २० या सर्व देशांच्या देवांपैकीं कोणीं आपला देश माझ्या हातून सोडविला आहे? तर परमेश्वर माझ्या हातून यरुशलेम कसें सोडविणार? २१ ह्यावर ते गप्प राहिले, त्याजशीं एकहि शब्द बोलले नाहीत; कारण तुम्हीं त्याला उत्तर देऊं नये, अशी राजाची त्यांस ताकीद होती. २२ मग खानगी कारभारी एल्याकीम विन हिज्कीया, चिटणीस शेबना व बखरनवीस यवाह विन आसाफ हे आपलीं वस्त्रें फाडून हिज्कीयाकडे आले व त्याला त्यांनीं रब-शाके याचें बोलणें कळविलें.

१ हें ऐकून हिज्कीया राजा आपलीं वस्त्रें ३७ फाडून व गोणताट नेसून परमेश्वराच्या मंदिरांत गेला. २ तेव्हां खानगी कारभारी एल्याकीम, चिटणीस शेबना व याजकांपैकीं वडील यांना गोणताट नेसलेले असे आमोजाचा पुत्र यशया

संदेशा याच्याकडे त्यानें पाठविले. ३ ते त्याला म्हणाले, हिज्कीया असें म्हणतो कीं आजचा दिवस क्लेश, शिक्षा, व अपमान यांचा आहे, कारण मुलें जन्मावयास आलीं पण प्रसवण्याची शक्ति नाही. ४ तुझा देव परमेश्वर कदाचित् रब-शाके याचे शब्द ऐकेल; त्याला त्याचा धनी अशूरचा राजा यानें जीवंत देवाचा उपमर्द करण्यास पाठविलें आहे; आणि ते त्याचे शब्द ऐकून तुझा देव परमेश्वर त्यांचा निषेध करील; म्हणून जें कांहीं शेष उरलें आहे त्यांच्याकरितां तूं रदबदली कर. ५ ह्याप्रमाणें हिज्कीया राजाचे सेवक यशया याजकडे आले. ६ तेव्हां यशया त्यांस म्हणाला, आपल्या धन्याला असें सांगा: परमेश्वर म्हणतो, अशुरी राजाच्या सेवकांनीं ज्या शब्दांनीं माझा उपमर्द केला आहे ते शब्द तूं ऐकिले आहेत, त्यांमुलें तूं घाबरूं नको. ७ पाहा, मी त्याच्या ठायीं अशी कांहीं प्रेरणा करीन कीं तो कसली तरी अफवा ऐकून आपल्या देशास परत जाईल, व आपल्याच देशांत तो तरवारीनें पडेल, असें मी करीन.

८ नंतर रब-शाके परत गेला तेव्हां अशुराचा राजा लिब्ना नगराबरोबर लढतांना त्याला आढळला; कारण लाखीशाहून राजानें तळ उठविला अशी त्याला खबर लागली होती. ९ मग कुशाचा राजा तिन्हाका तुजशीं लढावयास निघाला आहे असें कोणी बोलतांना त्यानें ऐकिलें. हें ऐकून त्यानें हिज्कीयाला जासुदांच्या हातीं सांगून पाठविलें कीं, १० तुम्ही यहूदाचा राजा हिज्कीया याजकडे जाऊन सांगा, ज्या तुझ्या देवावर तूं भिस्त ठेवितोस तो, यरुशलेम अशुरी राजाच्या हातीं लागणार नाही, असें बोलून तुला न फसवो. ११ अशुरी राजांनीं सर्व देशांचें काय केलें तें पाहा! त्यांचा विध्वंस कसा केला हें तूं ऐकिलें आहेच; तर तूं सुटणार काय? १२ गोजान, हारान, रेसफ व तलस्सार येथें राहणारे एदेनी लोक यांचा माझ्या वाडवडिलांनीं विध्वंस केला; त्यांचा त्या राष्ट्रांच्या देवांनीं बचाव केला काय? १३ ह्यामाथाचा राजा, अर्पादाचा राजा, सफरवाईम शहर, हेना व इव्वा यांचा राजा हे कोठें आहेत?

१४ हिज्कीयानें जासुदांच्या हातून तें पत्र घेऊन वाचिलें; मग हिज्कीयानें परमेश्वराच्या मंदिरांत जाऊन तें परमेश्वरापुढें उघडून ठेविलें. १५ मग हिज्कीयानें परमेश्वराची अशी प्रार्थना केली: १६ सेनाधीश परमेश्वरा, इस्राएलाच्या देवा, करुबारूढ असलेल्या देवा, तूंच कायतो पृथ्वीवरील सर्व राज्यांचा देव आहेस. तूंच आकाश व पृथ्वी निर्माण केली. १७ हे परमेश्वरा, कान लावून ऐक; हे परमेश्वरा, तू डोळे उघडून पाहा; आणि तुझा, सदाजीवी देवाचा उपमर्द करण्यासाठीं सन्हेरिबानें निरोप पाठविला आहे, त्याचे सर्व शब्द ऐक. १८ हे परमेश्वरा, खरोखर अश्रुराच्या राजांनीं सर्व देश व त्यांतली जमीन ओसाड केली आहे; १९ त्यांचे देव त्यांनीं अग्नींत टाकिले आहेत; कारण ते देव नव्हते, ते मनुष्यांच्या हातांनीं घडलेले काष्ठपाषाण होते; म्हणून त्यांनीं त्यांचा नाश केला. २० आतां परमेश्वरा, आमच्या देवा, त्याच्या हातांतून आम्हांला सोडीव, म्हणजे पृथ्वीवरील सर्व राज्यें जाणतील कीं तूंच कायतो परमेश्वर आहेस.

२१ तेव्हां आमोचाचा पुत्र यशया यानें हिज्कीयाला सांगून पाठविलें कीं परमेश्वर इस्राएलाचा देव असें म्हणतो: अश्रुरी राजा सन्हेरीब याच्यासंबंधानें तूं माझी प्रार्थना केली; २२ तर त्याच्याविषयीं परमेश्वर वचन बोलला आहे कीं सीयोनची कुमारी तुला तुच्छ लेखिते व तुझा उपहास करिते; यरुशलेमाची कन्या तूं पाठमोरा झालेला पाहून आपलें मस्तक हालविते. २३ तूं कोणाची निंदा केली? कोणाच्या विरुद्ध दुर्भाषण केलें? कोणाच्या विरुद्ध ताठ्यानें बोललास? कोणावर आपल्या भोंवया चढविल्या? इस्राएलाचा जो पवित्र प्रभु त्याजवर? २४ तूं आपल्या सेवकांच्या द्वारे प्रभूची निंदा करून म्हणालास, मी आपल्या बहुत रथांनिशीं पर्वतांच्या माथ्यांवर, लबानोनाच्या अगदीं मध्यापर्यंत चढून आलों आहे; मी त्याचे उंच गंधसरू व निवडक देवदार तोडून टाकीन; त्याच्या अत्यंत दूरच्या उच्चस्थानीं त्याच्या फळझाडांच्या राईत प्रवेश करीन. २५ मी

जमीन खणून पाणी प्यालों; माझ्या पायांच्या तळव्यांनीं मिसर देशाचे सर्व जलप्रवाह मी सुकवून टाकीन. २६ तूं ऐकिलें ना? मीं हें पूर्वकाळीं केलें, प्राचीन काळीं योजिलें असून आतां असें घडवून आणिलें कीं तुझ्या हातून तटबंदीच्या नगरांचा विध्वंस व नासधूस व्हावी; २७ म्हणून त्यांतील रहिवासी बलहीन झाले, ते भयभीत व फजीत झाले; शेतांतील हिरवळ, हिरवें गवत, धान्यांवरचें गवत, कोवळें शेत यांसारखे ते झाले. २८ तुझें बसणें उठणें, तुझें जाणें येणें व तुझा मजवरला संताप मला ठाऊक आहे. २९ मजवरल्या तुझ्या संतापामुळें व तुझा उन्मत्तपणा माझ्या कानांवर आल्यामुळें मी तुझ्या नाकांत माझी वेसण व तुझ्या तोंडांत माझा लगाम घालून ज्या वाटेनें तूं आलास तिनेंच तुला परत लावीन. ३० आतां तुला हें चिन्ह देतो: यंदा तुम्ही आपोआप उगवलेलें खाल, पुढल्या वर्षीं त्याला खोडवा फुटेल तो खाल; तिसऱ्या वर्षीं तुम्ही पेरा, कापा, द्राक्षांचे मळे लावा व त्यांचें फळ खा. ३१ यहुदाच्या घराण्यांतील निभावलेला अवशेष पुनः खालीं मूळ धरील व वर फळ देईल. ३२ कारण यरुशलेमांतून अवशेष निघेल व सीयोन डोंगरांतून निभावलेले निघतील; सेनाधीश परमेश्वराचा आवेश हें सिद्धीस नेईल; ३३ म्हणून अश्रुराच्या राजाविषयीं परमेश्वर म्हणतो, तो या नगरापर्यंत येणार नाही; यावर एकहि बाण सोडणार नाही; तो ढाल घेऊन याशीं सामना करणार नाही आणि यावर मोर्चा रचणार नाही. ३४ ज्या वाटेनें तो आला तिनेंच तो परत जाईल; तो या नगरापर्यंत येणार नाही; असें परमेश्वर म्हणतो. ३५ आपल्याकरितां व माझा सेवक दावीद याच्याकरितां या नगराचा बचाव होईल असें मी याचें रक्षण करीन.

३६ मग परमेश्वराच्या दिव्यदूतानें जाऊन अश्रुरी गोटांतल्या एक लक्ष पंचायशीं हजार लोकांस मारिलें; पहाटेस लोक उठून पाहतात तों सर्व प्रेतेंच प्रेतें! ३७ ह्याप्रमाणें अश्रुराचा राजा सन्हेरीब तळ उठवून माघारीं चालता झाला आणि निनवेंत जाऊन राहिला.

३८ तेव्हां असें झालें कीं तो आपलें दैवत निस्सोख याच्या देवळांत पूजा करित असतां त्याचे पुत्र अद्रम्मे-लेक व शरेश्वर यांनीं त्यास तरवारीनें वधिलें व ते अराराट देशांत पळून गेले. मग त्याच्या जागीं त्याचा पुत्र एसर-हदोन राजा झाला.

१ त्या समयीं हिज्कीया आजारी पडून ३८ मरावयास देकला. तेव्हां आमोजाचा पुत्र यशया संदेष्टा त्याजकडे येऊन त्याला म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, आपल्या घराण्याची निरवानिरव कर, कारण आतां तूं मरणार, जगणार नाहीस. २ तेव्हां हिज्कीयानें आपलें तोंड भिंतीकडे फिरवून परमेश्वराची प्रार्थना केली. ३ तो म्हणाला, हे परमेश्वरा, मी तुझ्यासमोर सत्यतेनें व सात्विक मनानें वागलों आहे व तुझ्या दृष्टीनें जें योग्य तेंच करित आलों आहे हें स्मर, अशी मी तुला विनंति करितों. असें म्हणून हिज्कीया मनस्वीं रडला. ४ तेव्हां यशयाला परमेश्वराचा संदेश आला तो हा: ५ हिज्कीयास जाऊन सांग कीं तुझा पूर्वज दावीद याचा देव परमेश्वर म्हणतो, मीं तुझी प्रार्थना ऐकिली आहे, तुझे अश्रु पाहिले आहेत; पाहा, मी तुझें आयुष्य आणखी पंधरा वर्षें वाढवितों. ६ मी तुला व ह्या नगराला अश्शूरच्या राजाच्या हातांतून सोडवीन, ह्या नगराचें संरक्षण करीन. ७ परमेश्वर बोलला आहे, तें करीलच, याविषयीं परमेश्वराकडून तुला हें चिन्ह आहे: ८ पाहा, आहाजाच्या शंकुर्यत्राच्या पायऱ्यांवर सूर्याबरोबर छाया दहा पायऱ्या उतरली आहे, तिला परत दहा पायऱ्या वर आणितों. तेव्हां सूर्याबरोबर छाया दहा पायऱ्या उतरली होती ती दहा पायऱ्या मागें सरली.

९ यहूदाचा राजा हिज्कीया दुखण्यांत पडला होता त्यांतून वांचल्यावर त्यानें लेख लिहिला तो हा:

१० मीं म्हटलें, माझ्या आयुष्याच्या सुखावस्थेंत मी अधोलोकाच्या द्वारांत प्रवेश करीन; माझ्या आयुष्याचीं अवशिष्ट वर्षें मजपासून हिरावून घेतलीं आहेत.

१ अथवा: ऐन मध्यान्हीस.

११ मीं म्हटलें, मला परमेशाचें, जीवतांच्या भूमीवर असतां,

परमेशाचें दर्शन होणार नाही;

मी जगांतील रहिवाश्यांसह राहून मनुष्य माझ्या दृष्टीस इतःपर पडणार नाही.

१२ माझें घर मोडिलें आहे, तें धनगराच्या राहुटी-सारखें उखळून नेलें आहे;

कोष्ट्याप्रमाणें मीं आपलें जीवित आटोपलें आहे;

तो मागच्या ताण्यांतून मला तोडणार आहे;

दिवस जाऊन रात्र येईल तो तूं माझा अंत करिशील.

१३ सकाळपर्यंत मी आपलें मन शांत करित राहिलों; तो सिंहाप्रमाणें माझीं सर्व हाडें मोडणार;

दिवस जाऊन रात्र येईल तो तूं माझा अंत करिशील.

१४ निळवीप्रमाणें, सारसाप्रमाणें मी चिवचिवलों;

पारव्याप्रमाणें मी घुमलों; वर पाहून पाहून माझे डोळे शिणले;

हे परमेश्वरा, मजवर गहजब झाला आहे, मला जामीन हो.

१५ आतां मी काय सांगूं?

त्यानें मला वचन दिलें व त्याप्रमाणें केलेहि;

माझ्या जिवाच्या पीडेस्तव माझीं सर्व वर्षें मी संथपणें कमीन.

१६ हे प्रभू, अशा गोष्टींच्या योगें लोक जीव धरून राहतात;

त्यांतच सर्वेस्वीं माझ्या आत्म्याचें जीवित आहे; म्हणून तूंच मला बरें कर व जीवत ठेव.

१७ पाहा, माझ्या बऱ्यासाठींच ही पीडा मला झाली;

तूं माझा जीव नाशगर्तेतून मायेनें उद्धरिला;

कारण तूं माझीं सर्व पापें आपल्या पाठीकडे टाकिलीं आहेत.

१८ अधोलोक तुझा धन्यवाद करित नाही,

मृत्यु तुझी स्तुति गात नाही;

१ अथवा: मी मृतांच्या लोकीं असतां मनुष्य माझ्या

शवगर्तेत उतरलेले तुझ्या सत्याची अपेक्षा करित नाहीत.

१९ जीवंत, जीवंत माणूसच तुझा धन्यवाद करितो,

तसा मी आज करित आहे;

बाप तुझे सत्य मुलांस प्रकट करितो.

२० परमेश्वर मला तारण्यास सिद्ध आहे;

म्हणून आम्ही आपलीं तंतुवाघें वाजवूं;

तीं सर्व आयुष्यभर परमेश्वराच्या मंदिरांत वाजवूं.

२१ यशयानें सांगितलें कीं अंजिरांची एक चांदकी आणून गळवावर बांधा म्हणजे त्याला गुण पडेल. २२ हिज्कीयानें म्हटलें, मी परमेश्वराच्या मंदिरांत चढून जाईन याचें चिन्ह काय ?

१ त्या वेळीं बलदानाचा पुत्र मरोदख-
३९ बलदान, जो बाबेलचा राजा, त्यानें हिज्कीयाला पत्रें व नजराणा हीं पाठविलीं; कारण तो आजारी पडल्यानंतर बरा झाला असें त्यानें ऐकिलें होतें. २ तेव्हां त्यांजवर हिज्कीयानें खुश होऊन त्यांस आपलें अमोल भांडार दाखविलें; आपलें सोनेरुपें, सुगंधी द्रव्यें, उत्तम तेल, सगळा शस्त्रागार, सारांश आपल्या भांडागारांत होतें नव्हतें तें सगळें त्यानें त्यांस दाखविलें; त्याच्या घरांत व सगळ्या राज्यांत त्यांना दाखवावयाचें कांहीं एक राहिलें नाहीं. ३ मग यशया संदेष्ट्यानें हिज्कीया राजाकडे येऊन विचारिलें, हीं मनुष्यें काय म्हणालीं, व तुजकडे कोठून आलीं ? हिज्कीयानें उत्तर केलें, तीं दूर देशाहून, बाबेलाहून मजकडे आलीं होती. ४ मग त्यानें विचारिलें, त्यांनीं तुझ्या घरांत कायकाय पाहिलें ? हिज्कीयानें म्हटलें, माझ्या घरांतलें सर्व कांहीं त्यांनीं पाहिलें; त्याला माझ्या भांडागारांतलें दाखविलें नाहीं असें कांहींच नाहीं. ५ तेव्हां यशया हिज्कीयाला म्हणाला, सेनाधीश परमेश्वराचें वचन ऐकः ६ पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं तुझ्या घरांत जें कांहीं आहे व तुझ्या वाडवडिलांनीं जें आजवर सांठवून ठेविलें आहे,

तें सर्व बाबेलास नेण्यांत येईल, कांहीं शिळक राहणार नाहीं, असें परमेश्वर म्हणतो. ७ जे पुत्र तुला होतील, तुझ्या पोटी निर्माण होतील, त्यांस घेऊन जाण्यांत येईल ते बाबेलच्या राजवाड्यांत खोजे होऊन राहतील. ८ तेव्हां हिज्कीया यशयाला म्हणाला, तूं सांगितलेलें परमेश्वराचें वचन यथायोग्य आहे. तो आणखी म्हणाला, माझ्या काळीं तरी शांतता व स्थिरता राहील.

१ सांवन करा, माझ्या लोकांचें सांवन ४० करा, असें तुमचा देव म्हणतो. २ यरुशलेमाच्या मनाला धीर येईल असें बोला, त्याला पुकारून सांगा, तुझे युद्ध संपलें आहे, तुझ्या पापा-बद्दलचा दंड मिळाला आहे; परमेश्वराच्या हातून तुझ्या सर्व पापांचा तुला दुप्पट बदला मिळाला आहे.

३ घोषणा करणाऱ्याची वाणी ऐकू येते कीं अरण्यांत परमेश्वराचा मार्ग सिद्ध करा, आमच्या देवासाठीं रानांत सरळ राजमार्ग करा. ४ प्रत्येक खोरें उंच होवो, प्रत्येक डोंगर व टेंकडी सखल होवो; उंचनीच असेल तें सपाट होवो व खडकाळीचें मैदान होवो; ५ म्हणजे परमेश्वराचें गौरव प्रगट होईल आणि सर्व मानवजाति एकत्र मिळून तें पाहील, कारण हें बोलणें परमेश्वराच्या तोंडचें आहे. ६ घोषणा कर, अशी वाणी ऐकू आली. तेव्हां कोणी म्हणाला काय घोषणा करूं ? सर्व मानवजाति गवत आहे, तिची सर्व शोभा वनांतल्या फुलासारखी आहे; ७ गवत सुकतें, फूल कोमेजतें; कारण परमेश्वराचा फुंकर त्यावर पडतो; लोक खरोखर गवत आहेत. ८ गवत सुकतें; फूल कोमेजतें, पण आमच्या देवाचें वचन सर्वकाळ कायम राहतें.

९ सीयोनार्स सुवार्ता सांगणाऱ्या, उंच डोंगरावर चढ; यरुशलेमास सुवार्ता सांगणाऱ्या, आपला खर जोरानें उंच कर, कर उंच, भिजून नको; यहुदाच्या नगरांस म्हण, तुमचा देव पाहा. १० पाहा, प्रभु परमेश्वर पराक्रम्यासारखा येत आहे; त्याचा भुज त्याचें

१ अथवा: बरोदख-बलदान (२ राजे २०:१२ पाहा.)

१ अथवा: सुवार्तिके सीयोन, उंच

२ अथवा: सुवार्तिके यरुशलेमे, आपला

प्रभुत्व चालवील; पाहा, वेतन त्याजवळ आहे, व प्रतिफल त्याच्या हातीं आहे. ११ मॅदपाळा-प्रमाणें तो आपल्या कळपास चारील, कोंकरें आपल्या कबैत घेऊन उराशीं धरून बाहील, आणि पोरें पाजणाऱ्यांस संभाळून नेईल.

१२ जलांचें माप आपल्या चुळक्यानें कोणीं केलें आहे? आकाशाचें माप आपल्या वितीनें कोणीं घेतलें आहे? पृथ्वीची धूळ मापानें कोणीं मापिली आहे? डोंगर कांढ्यानें व टेकड्या तराजूनें कोणीं तोलिल्या आहेत? १३ परमेश्वराच्या आत्म्याचें नियमन कोणीं केलें आहे? त्याचा मंत्री होऊन त्याला कोणीं शिकविलें आहे? १४ त्यानें कोणाला मसलत विचारिली? सन्मार्गाविषयीं समज देऊन त्याला कोणीं शिक्षण दिलें? त्याला कोणीं ज्ञान शिकविलें? सुज्ञतेचा मार्ग त्याला कोणीं दाखविला? १५ पाहा, त्याच्या हिशोबीं राष्ट्रें पोहऱ्यांतल्या जलबिंदूसमान, तराजूंतल्या रजासमान आहेत; पाहा, द्वीपेंहि तो धुळीच्या कणांसारखीं उचलितो. १६ लवानोन जळणास पुरावयाचा नाही व त्यावरील वनपशु होमास पुरे पडावयाचे नाहीत. १७ सर्वे राष्ट्रें त्याजपुढें कांहींच नाहीत; त्याच्या हिशोबीं तीं अभाव व शून्यता यांहूनहि कमी आहेत. १८ तुम्ही देवाला कोणाची उपमा द्याल? त्याच्याशीं कोणती प्रतिमा लावून पाहिल? १९ कारागीर मूर्ति ओतून तयार करितो, सोनार तिला सोन्याच्या पत्र्यानें मढवितो, तिच्यासाठीं चांदीच्या सांखळ्या घडितो. २० जो दारिद्र्यामुळें अर्पण आणण्यास समर्थ नाही तो न कुजणारें लाकूड निवडून घेतो; न ढळणारी अशी मूर्ति बनविण्यासाठीं तो चतुर कारागीर शोधून काढितो. २१ तुम्हांस कळत नाही काय? तुम्हांस ऐकू येत नाही काय? प्रारंभापासून तुम्हांला हें कळविलें नाही काय? पृथ्वीचा पाया घातल्यापासून हें तुम्हांस समजलें नाही काय? २२ हाच तो पृथ्वीच्या वरील नभोमंडळावर आरूढ झाला आहे; तिच्यावरील रहिवासी टोळांसमान आहेत; तो आकाश मलमलीप्रमाणें पसरितो, राहण्यासाठीं तंबू

ताणितत तसें तें तो ताणितो. २३ तो अधिपतींना नाहीं असें करितो; पृथ्वीच्या न्यायाधीशांना शून्यत्व करितो. २४ त्यांना लाविलें न लाविलें, पेरिलें न पेरिलें, त्यांचें मूळ भूमींत रुजलें न रुजलें, तोंच तो त्यांवर फुंकर मात्र घालितो म्हणजे ते सुकून जातात; वादळ त्यांस भुसाप्रमाणें उडवून नेतें. २५ मी कोणारीं तुल्य आहे म्हणून त्यांची उपमा मला तुम्ही द्याल असें पवित्र प्रभु म्हणतो. २६ आपले डोळे बर करून पाहा; ह्यांना कोणी उत्पन्न केलें? तो त्यांच्या सैन्याची मोजणी करून त्यांस बाहेर आणितो; तो त्या सर्वांस नावांनीं हाका मारितो, तो महासमर्थ व प्रबळ सत्ताधीश आहे; म्हणून त्यांपैकीं कोणी उणा पडत नाहीं.

२७ हे याकोबा, असें कां म्हणतोस, हे इस्राएला, असें कां बोलतोस कीं माझा मार्ग परमेश्वरापासून गुप्त आहे व माझा न्याय देवाच्या दृष्टीआड झाला आहे? २८ तुला कळलें नाहीं काय? तूं ऐकिलें नाहीं काय? परमेश्वर हा सनातन देव, परमेश्वर, दिगंत पृथ्वीचा उत्पन्नकर्ता, थकतभागत नाही; त्याची बुद्धि अगम्य आहे. २९ तो भागलेल्यास जोर देतो, निर्बलास विपुल बल देतो. ३० तरुण थकतात, भागतात; भरज्वानींतले ठेंचा खातात; ३१ तरी परमेश्वराची आज्ञा धरून राहणारे नवीन शक्ति संपादन करितील; ते गरुडांप्रमाणें पंखांनीं बर उडतील; ते धावतील तरी दमणार नाहीत, चालतील तरी थकणार नाहीत.

१ अहो द्वीपांनो, मजपुढें गप्प राहा; राष्ट्रें ४१ नवीन शक्ति संपादन करोत; तीं जवळ येवोत, मग बोलोत; निवाडा करण्यास आपण एकत्र जमूं. २ ज्याच्या पावलांस धार्मिकता अनुसरते, अशाची उगवतीकडून उठावणी कोणीं केली? राष्ट्रें त्याला वश होतील असें तो करितो; राजांवर त्याची सत्ता बसवितो, तो त्यांस धुळीसारखे त्याच्या तरवारीच्या स्वाधीन करितो, व उडणाऱ्या धसकटाप्रमाणें त्यांस त्याच्या धनुष्याच्या स्वाधीन करितो. ३ तो त्यांचा पाठलाग करितो, ज्या वाटेत त्यानें कधीं पाऊल ठेविलें नव्हतें

तिनें तो विनयोक जातो. ४ हें कार्य कोणीं केलें ? तें शेवटास कोणीं नेलें ? जो प्रारंभापासून एकामागून एक पिढ्या जन्मास आणितो त्यानेंच. तो मी परमेश्वर आदि आहें व अंतीं असणाऱ्यांसहि तो मीच आहें. ५ द्वीपें पाहून भ्यालीं, पृथ्वीच्या सीमा हादरल्या; तीं जवळ येऊन भिडलीं. ६ त्यांतील प्रत्येकानें आपआपल्या सोबत्याला साहाय्य केलें; प्रत्येक आपल्या बंधूस म्हणाला, हिंमत धर. ७ ओताऱ्यानें सोनाराला, हातोड्यानें गुळगुळीत करणाऱ्यानें ऐरणीवर घण मारणाऱ्याला, धीर दिला आणि सांघा चांगला बसला असें म्हटलें; मूर्ति ठळू नये म्हणून ती खिळ्यांनीं मजबूत बसविली.

८ माझ्या सेवका, इस्राएला, माझ्या निवडलेल्या याकोबा, माझा मित्र अब्राहाम याच्या संताना, ९ मीं तुला हातीं धरून पृथ्वीच्या दिगंतांपासून आणिलें, तिच्या सीमांपासून बोलावून तुला म्हटलें, तूं माझा सेवक आहेस, मीं तुला निवडिलें आहे, तुझा त्याग केला नाहीं. १० तूं भिजं नको, कारण मी तुझ्याबरोबर आहें; घाबरूं नको, कारण मी तुझा देव आहें; मी तुला शक्ति देतो; मी तुझें साहाय्यहि करितों; मी आपल्या धार्मिकतेच्या उजव्या हातानें तुला सावरितों. ११ पाहा, जे तुजवर क्षुब्ध झाले ते लज्जित व फजीत होतील; तुजशीं झुंजणारे शून्यवत् व नष्ट होतील. १२ तुजशीं लडणाऱ्यांस तूं धुंडालिशील पण ते तुला सांपडावयाचे नाहींत; तुजशीं युद्ध करणाऱ्यांचा नायनाट होईल. १३ कारण मी परमेश्वर तुझा देव तुझा उजवा हात धरून म्हणत आहें कीं, भिजं नको, मी तुझें साहाय्य करितों. १४ हे कीटका, याकोबा, इस्राएलाचे लोकहो, भिजं नका, असें परमेश्वर म्हणतो; मी तुझें साहाय्य करितों; इस्राएलाचा पवित्र प्रभु तुझा उद्धारकर्ता आहे. १५ पाहा, मी तुझें तीक्ष्ण, नवीन व दुधारी असें मळणीचें आजूत बनवीत आहें; तूं डोंगर मळून त्यांचा चुराडा करिशील व टेकड्यांचा भुसा करिशील. १६ तूं त्यांस उफणशील, वारा त्यांस उडवून टाकील, वावटळ त्यांस उधळून देईल; आणि तूं परमेश्वराच्या ठायीं उल्लास पावशील, इस्राएलाच्या

पवित्र प्रभूचा अभिमान धरिशील. १७ दीन व दरिद्री पाणी शोधितात पण तें कोठेंच नाहीं; त्यांची जीभ तहानेनें कोरडी पडली आहे; त्यांची विनंती मी परमेश्वर ऐकेन, मी इस्राएलाचा देव त्यांचा त्याग करणार नाहीं. १८ मी उजाड टेकड्यांवर नया व खोल दऱ्यांतून झरे वाहवीन; मी अरण्य पाण्याचें तळें व निर्जल प्रदेश जलप्रवाह करीन. १९ अरण्यांत मी गंधसरू, बाभूळ, मेंदी व कण्हेर यांची लावणी करीन व रानांत सरू, देवदारू व भद्रदारू एकत्र लावीन. २० येणेंकरून लोक तत्काळ पाहतील, जाणतील, मनन करितील व समजतील कीं परमेश्वराच्या हातून हें झालें आहे; इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूनें हें उत्पन्न केलें आहे.

२१ परमेश्वर म्हणतो, आपला वाद पुढें आणा; याकोबाचा राजा म्हणतो, तुम्ही आपले बळकट पुरावे आणा. २२ ते आणा व पुढें काय घडणार तें आम्हांस कळवा; प्रथम घडणाऱ्या गोष्टी कोणत्या तें सांगा, म्हणजे त्यांचा आम्ही विचार करूं व त्यांचा अखेर परिणाम काय तो पाहूं; अथवा पुढें होणाऱ्या गोष्टी आम्हांस ऐकवा. २३ पुढें काय होईल तें कळवा म्हणजे तुम्ही देव आहां असें आम्ही समजूं; तुम्ही बरेंवाईट कांहीं तरी करा, म्हणजे आम्ही तत्काळ चकित होऊन पाहूं. २४ पाहा, तुम्ही कांहींच नाहीं, तुमच्या हातून कांहींएक होणें नाहीं; तुमची निवड करणारा साक्षात् अमंगल होय.

२५ मीं उत्तरेकडून एकाची उठावणी केली आहे; तो आला आहे; जो माझें नाम घेतो त्याची मीं सूर्याच्या उगवतीकडून उठावणी केली आहे; चिखल तुडवितात किंवा कुंभार मातीचा गारा तुडवितो तसा तो अधिपतींस तुडवील. २६ आम्हांस समजावें म्हणून हें प्रारंभापासून कोणीं प्रगट केलें ? तो न्यायी आहे असें आम्ही म्हणावें म्हणून पूर्वकालापासून कोणीं सांगितलें ? हें कोणींच कळविलें नाहीं; कोणीं हें ऐकविलें नाहीं, कोणीं तुमचे शब्द ऐकिले नाहींत.

१ अथवा: आम्ही एकमेकांविषयीं स्पर्धायुक्त होऊन त्यांकडे पाहूं.

२७ मीच प्रथम सीयोनस म्हणालों, हें पाहा, मीं यरुशलेमासाठीं सुवार्तिक नेमिला आहे. २८ मी पाहतों तों कोणी दिसेना; मी विचारितों तों त्यांच्यामध्ये उत्तर देईल असा एकहि मंत्री नाही. २९ पाहा, ते सर्व व्यर्थ आहेत, त्यांचीं कृत्यें निरर्थक आहेत; त्यांच्या ओतींव मूर्ति वायफळ व शून्यवत् आहेत.

४२ १ पाहा, हा माझा सेवक, याला मी आधार आहे; पाहा, हा माझा निवडलेला, याजविषयीं माझा जीव संतुष्ट आहे; याच्या ठायीं मी आपला आत्मा घातला आहे; तो राष्ट्रांस न्याय प्राप्त करून देईल. २ तो गवगवा करणार नाही, तो आपला खर उच्च करणार नाही, तो रस्त्यांतून पुकारा करणार नाही. ३ चेपलेला बोरु तो मोडणार नाही, मिणमिणीत वात तो विझविणार नाही; तो सत्यानें न्यायाची प्रवृत्ति करील. ४ पृथ्वीवर न्याय स्थापीपर्यंत तो मंदावणार नाही व भंगणार नाही; द्वीपें त्याच्या धर्मशास्त्राची प्रतीक्षा करितात. ५ आकाश निर्माण करून विस्तारणारा पृथ्वीचा व तिच्या उपजाचा फैलाव करणारा, तिच्यावरील लोकांत प्राण घालणारा व तिच्यावर संचार करणाऱ्यांस जीवित देणारा देव परमेश्वर असें म्हणतो; ६ मीं परमेश्वरानें न्यायानुसार तुला बोलाविलें आहे, मीं तुझा हात धरिला आहे, तुला राखिलें आहे; तूं लोकांला करार व राष्ट्रांला प्रकाश देणारा असें मी तुला करीन; ७ अंधळ्यांचे डोळे उघडावे, बंदिशाळेंतून बंदिवानांस व अंधारांत बसलेल्यांस कारागृहांतून बाहेर काढावें म्हणून मी असें करीन. ८ मी परमेश्वर आहे; हें माझें नाम आहे; मी आपलें गौरव दुसऱ्यास देऊं देणार नाही; मी आपली प्रशंसा मूर्तीस प्राप्त होऊं देणार नाही. ९ पहिल्या गोष्टी घडून चुकल्या आहेत; नव्या गोष्टी मी विदित करितों; त्यांस आरंभ होण्यापूर्वी त्या तुम्हांस ऐकवितों.

१० अहो समुद्रावर पर्यटन करणारे व त्यांत राहणारे सर्व लोकहो, अहो द्वीपांनो, तुम्ही आपल्या रहिवाश्यांसह परमेश्वराला नवगीत गा, पृथ्वीच्या दिगंतापर्यंत त्याचीं स्तोत्रें गा. ११ अरण्य व त्यांतील नगरें, आणि

ज्या खेड्यापाड्यांत केदार वसत आहे तीं, गाण्याचा गजर करोत; सेलाचे रहिवासी उत्सव करोत, ते टेकड्यांच्या माथ्यांवर मोठ्यानें जयघोष करोत. १२ ते परमेश्वराचें गौरव करोत, द्वीपद्वीपांतरीं त्याचा गुणानुवाद करोत. १३ परमेश्वर वीराप्रमाणें निघेल; रणधुरंधराप्रमाणें तो आपल्या आवेशाचें उद्दीपन करील; तो प्रचंड शब्द करील; तो रणशब्द करील; तो खशत्रूस आपला प्रभाव दाखवील. १४ मीं दीर्घकाळ मौन धरिलें; मी स्तब्ध राहिलों; मीं स्वतांला आवरिलें; वेणा देणाऱ्या स्त्रीप्रमाणें मी आतां कुंथत आहे, उसासे व धापा टाकीत आहे. १५ मी पर्वत व टेकड्या उद्ध्वस्त करीन, त्यांवरचा झाडपाला सुकवीन; नद्यांचीं बेटें करीन, तळीं आटवून टाकीन. १६ माहीत नाही अशा रस्त्यानें मी अंधळ्यांस नेईन; अज्ञात अशा मार्गांनीं मी त्यांस चालवीन; त्यांच्यापुढें अंधकार प्रकाश होईल व उंचसखल जागा सपाट मैदान होईल असें करीन. ह्या गोष्टी मी करणार, सोडणार नाही. १७ जे कोरीव मूर्तींवर भाव ठेवितात, ओतींव मूर्तीला तुम्ही आमचे देव आहां असें म्हणतात, ते उलथून पडतील व परम लज्जित होतील.

१८ बहिऱ्यांनो, एका; अंधळ्यांनो, पाहा, म्हणजे तुम्हांस दिसेल. १९ माझ्या सेवकाखेरीज कोण अंधळा आहे? मी पाठवितों त्या माझ्या दूतासारखा कोण बहिरा आहे? माझ्या भक्तासारखा कोण अंधळा आहे? परमेश्वराच्या सेवकासारखा कोण अंधळा आहे? २० तूं बहुत पाहिलें आहे तें ध्यानांत ठेवीत नाहीस; त्याचे कान उघडे आहेत पण तो ऐकत नाही. २१ परमेश्वर आपल्या न्यायपरायणतेमुळें प्रसन्न झाला व आपल्या धर्मशास्त्राची महती व थोरवी त्यानें वाढविली. २२ तरी हे छुटिलेले, नागविलेले लोक आहेत; ते सर्व गर्ताच्या पाशांत सांपडले आहेत, कारागृहांत कोंडिले आहेत; ते भक्ष्य झाले आहेत, त्यांस सोडविणारा कोणी नाही; ते लूट झाले आहेत, आणि ती परत द्या असें म्हणणारा कोणी नाही. २३ याकडे तुमच्यांतला कोण कान देईल?

यापुढें कोण लक्ष देऊन हें ऐकेल? २४ याकोबाला लुटीस कोणीं जाऊं दिलें? इस्राएलास लुटारुंच्या स्वाधीन कोणीं केलें? ज्या परमेश्वराविरुद्ध आम्हीं पाप केलें त्यानें व कीं नाहीं? त्याच्या मार्गांनीं ते चालेनात, त्याचें धर्मशास्त्र ते ऐकेनात; २५ म्हणून त्यानें त्यांजवर आपला कोप, आपला संताप व युद्धाचा गहजब यांचा वर्षाव केला; त्याला चोर्होंकडून आग लागली तरी त्याला कळलें नाहीं; तिचा भडका झाला तरी त्यानें त्याची पर्वा केली नाहीं.

१ तरी आतां हे याकोबा, तुझा उत्पन्नकर्ता, ४३ आणि हे इस्राएला, तुझा निर्माणकर्ता परमेश्वर, असें म्हणतो, भिऊं नको; कारण मीं तुला सोडविलें आहे; मीं तुला तुझ्या नावानें हांक मारिली आहे; तूं माझा आहेस. २ तूं जलांतून चालशील तेव्हां मी तुजबरोबर असेन; नद्यांतून जाशील तेव्हां त्या तुला बुडवावयाच्या नाहींत; अग्नींतून चालशील तेव्हां तूं भाजावयाचा नाहींस; ज्वाला तुला पोळावयाची नाहीं. ३ कारण मी परमेश्वर तुझा देव आहे; मी इस्राएलाचा पवित्र प्रभु तुझा त्राता आहे; मीं तुझ्याकरितां मिसर खंडादाखल दिला आहे, तुझ्याबद्दल क्रुश व सबा दिले आहेत. ४ तूं माझ्या दृष्टीनें अमोल आहेस; तूं मोठ्या योग्यतेचा आहेस व मी तुजवर प्रेम करितों, म्हणून तुजबद्दल, तुझ्या जिवाबद्दल, मनुष्यें, राष्ट्रें, मी देखिन. ५ भिऊं नको, कारण मी तुझ्याबरोबर आहे; मी तुझा वंश उगवतीकडून आणीन; मावळतीकडून तुला मी एकवट करीन. ६ मी उत्तरेला म्हणेन, देऊन टाक; दक्षिणेला म्हणेन, अटकाव करूं नको; माझे पुत्र दुरून व माझ्या कन्या दिगंतापासून घेऊन या; ७ ज्यांस माझें नाम ठेविलें, ज्यांस माझ्या गौरवासाठीं उत्पन्न केलें, निर्माण केलें आणि घडिलें त्या सर्वांस घेऊन या. ८ डोळे असून अंधळे, कान असून बहिरे अशा लोकांस घेऊन या. ९ सर्वे राष्ट्रें एकत्र जमोत, लोक एकवटोत; अशा गोष्टी त्यांतला कोण सांगेल? पूर्वीं घडलेल्या गोष्टी त्यांनीं आम्हांस ऐकवाव्या; त्यांनीं आपलें खरें करण्यास साक्षी आणावे; त्यांनीं तें ऐकून म्हणावें

कीं हें खरें आहे. १० परमेश्वराचें असें म्हणणें आहे कीं तुम्हीं मला ओळखावें, मजवर भाव ठेवावा व मी तोच आहे, माझ्यापूर्वीं कोणी देव नव्हता व माझ्यानंतरहि कोणी होणें नाहीं हें तुम्हांला समजावें म्हणून तुम्ही माझे साक्षी आहां, तूं माझा निवडलेला सेवक आहेस. ११ मीच परमेश्वर आहे, माझ्या-शिवाय कोणी त्राता नाहीं. १२ मीच तारण विदित केलें, प्राप्त करून दिलें व समजाविलें; तुमच्यामध्ये कोणी अन्य देव नव्हता; म्हणून तुम्ही माझे साक्षी आहां व मीच देव आहे असें परमेश्वर म्हणतो. १३ येथून पुढेंहि मीच तो आहे; माझ्या हातांतून कोणाला सोडवून घेतां येणार नाहीं; मी करितों तें कोणाच्यानें पालटवणार?

१४ परमेश्वर तुमचा उद्धार करणारा, इस्राएलाचा पवित्र प्रभु असें म्हणतो, तुम्हांसाठीं मी बाबेलास निरोप पाठविला आहे; तेथील सर्व खास्वांस त्यांच्या अभिमाना-स्यद जहाजांत बसून पळावयास लावीन. १५ मी परमेश्वर तुमचा पवित्र प्रभु आहे; मी इस्राएलाचा उत्पन्नकर्ता, तुमचा राजा आहे. १६ जो समुद्रांत मार्ग, प्रचंड प्रवाहांत वाट करितो, १७ ज्यानें रथ व घोडे, सैन्य व वीर यांस बाहेर काढिल्यामुळें ते एकत्र पडले आहेत, त्यांच्यानें उठवत नाहीं, ते विझले आहेत, वातीप्रमाणें मालवले आहेत, असा जो परमेश्वर तो म्हणतो कीं: १८ पूर्वींच्या गोष्टींची आठवण करूं नका, जुन्या गोष्टी मनांत आणूं नका. १९ पाहा, मी एक नवीन गोष्ट करणार आहे; आतांच ती उद्भवत आहे; तुम्ही ती पाहणार नाहीं काय? मी अरण्यांत सडक करीन, मरुभूमींत नद्या वाहवीन. २० वनप्रभु, कोल्हे व शहामृग माझें स्तवन करितील; कारण मी आपल्या लोकांस, आपल्या निवड-लेल्यांस, पिण्यासाठीं अरण्यांत जलें, मरुभूमींत नद्या देणार; २१ मीं आपल्यासाठीं निर्माण केलेले लोक माझें स्तवन करितील. २२ हे याकोबा, तूं तर माझा धावा केला नाहीं; हे इस्राएला, माझा तुला कंटाळा आला. २३ तूं मला होमार्पण करण्यासाठीं मेंढरें आणिलीं नाहींत; आणि मला यज्ञ करून माझें गौरव केलें नाहीं. मीं

तुजवर अन्नार्पणांसाठी सत्ती केली नाही, धूपाकरितां तुला त्रास दिला नाही. २४ तूं पैसे देऊन मजसाठीं अगुरू विकत घेतला नाही, आपल्या यज्ञबलीच्या वपेनें तूं मला तृप्त केलें नाही; तर तूं आपल्या पातकांची मजवर सत्ती केली, तूं आपल्या दुष्कर्मानीं मला शिणविलें. २५ मी, आपल्याकरितां तुझे अपराध पुसून टाकितों; मीच तो; तुझीं पातकें स्मरत नाहीं. २६ मला स्मरण दे; आपण एकमेकांशीं वाद करूं; तुझें खरें ठरावें म्हणून आपली बाजू सांग. २७ तुझ्या मूळ-पुरुषानें पातक केलें, तुझे मध्यस्थ माझ्याशीं फितुरी करीत आले आहेत; २८ म्हणून मीं पवित्र अधिपतींस अपवित्र ठरविलें; याकोबाला शापवश व इस्राएलास

निंदावश केलें आहे. १ तर आतां माझ्या ४४ सेवका याकोबा, माझ्या निवडलेल्या इस्राएला, ऐक; २ परमेश्वर तुझा निर्माणकर्ता, गर्भस्थानापासून तुझा घडणारा व साहाय्यकर्ता असें म्हणतो; हे माझ्या सेवका याकोबा, माझ्या निवडलेल्या यशुरुना, मिळून नको. ३ कारण मी तृप्ति भूमीवर पाणी आणि रुक्ष भूमीवर जलधारा ओतीन; मी तुझ्या संतानावर माझ्या आत्म्याची व तुझ्या संततीवर माझ्या आशीर्वादाची वृष्टि करीन; ४ वाहत्या पाण्याजवळ जसें बालूज उगवतें, तसे ते गवतामध्ये उगवतील. ५ तेव्हां कोणी म्हणेल, मी परमेश्वराचा आहे; कोणी याकोबाचें नाव घेईल; कोणी आपल्या हातानें, मी परमेश्वराचा, असें लिहील आणि इस्राएल हें उपनाव घेईल.

६ इस्राएलाचा राजा परमेश्वर, त्याचा उद्धारकर्ता, सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; मी आदि आहे, मी अंत आहे; मजवेगळा देव नाहीच. ७ मी प्राचीन काळच्या लोकांची स्थापना केली तेव्हांपासून मजसारखा संदेश प्रगट करणारा कोण आहे? कोणी असला तर त्यानें बोलवें व मजपुढें प्रतिपादन करावें; त्यांनीं भावी गोष्टी व आतां होणाऱ्या गोष्टी सांगाय्या. ८ भयभीत होऊं नका; थरथर कांपूं नका; मीं मार्गेच तुला हें ऐकविलें व कळविलें कीं नाही? तुम्ही माझे साक्षी

आहां. मजवेगळा कोणी देव आहे काय? मजवेगळा कोणी दुर्ग नाही; मला कोणी ठाऊक नाही. ९ कोरीव मूर्ति घडणारे सर्व शून्यवत् आहेत; त्यांचे रम्य विषय कांहीं कामाचे नाहीत; त्यांविषयीं साक्ष देणाऱ्यांस दृष्टि नाही अगर अकल नाही; म्हणून ती देणाऱ्यांस लज्जा प्राप्त होईल. १० हा देव कोणीं घडिला? ही मूर्ति कोणीं व्यर्थ ओतिली? ११ पाहा, त्याचे सर्व अनुयायी फजीत होतील; ही मूर्ति घडविणारे मनुष्यच आहेत; ते सर्व एकत्र जमोत, पुढें येवोत, भयभीत होवोत, ते सारे लजित होवोत. १२ लोहार छिनी पाजवितो, तो पेटलेल्या कोळशांनीं काम करितो, हातोड्यांनीं मूर्तीला आकार आणितो, तो आपल्या बाहुबलानें ती घडितो; त्याला भूक लागते व त्याची शक्ति गळते; तो पाणी प्याला नाही तर व्याकुळ होतो. १३ सुतार सूत धरितो; गेरूनें आखणी करितो; कोरण्यांनीं कोरितो व कैवारानें खुणा करितो; आणि ती घरांत ठेवण्याजोगी न्हावी म्हणून तिला मनुष्याचा आकार व सौंदर्य देतो. १४ कोणी आपणासाठीं गंधसरू तोडितो; सरू व अन्नोन झाडें घेतो; तो वनवृक्षांतून जून झाडें निवडितो; तो देवदारूचें झाड लावितो; तें पावसानें वाढतें. १५ तें मनुष्यास सर्पणाच्या कामीं पडतें; त्यांतलें कांहीं लाकूड घेऊन त्यानें तो शोक घेतो; तें पेटवून त्यावर भाकरी भाजितो; तो त्याचा देवहि बनवितो व त्याच्या पायां पडतो; तो त्याची कोरीव मूर्ति करितो व तिचें भजनपूजन करितो. १६ त्यांतलें अन्न लाकूड तो अग्नींत जाळितो; त्या अर्ध्यावर मांस भाजून खातो व तृप्त होतो; तो शोकतांना म्हणतो, मला ऊब येत आहे, मला शोक लागत आहे. १७ तो त्याच्या उरलेल्या भागाचा देव घडितो, म्हणजे कोरीव मूर्ति आपल्यासाठीं बनवितो; तो तिच्या पायां पडतो, तिचें भजनपूजन करितो, तिची प्रार्थना करितो; तो तिला म्हणतो, माझें तारण कर, तूं माझा देव आहेस. १८ अशा मूर्तीस कळत नाही, समजत नाही; त्यांचे डोळे लिपिले असल्यामुळें त्यांस दिसत नाही; त्याचीं हृदये लिपिलीं असल्यामुळें त्यांना समजत नाही. १९ कोणी हें

ध्यानांत आणीत नाही; त्याचा अर्धा भाग आपण अग्रीत जाळिला, त्याच्या निखाऱ्यांवर भाकरी भाजिली, मांस भाजून खाळें आणि त्याच्या अवशेषाची अमंगल वस्तु मी कशी बनवूं; झाडापासून काढिलेल्या लाकडाच्या पायां मी कसा पडूं, असें म्हणण्याइतकें कोणाला ज्ञान नाही, अकल नाही. २० तो राख भक्षितो, त्याचें हृदय मूढ झाल्यामुळें तो बहकला आहे; तो आपला जीव बचावीत नाही; माझ्या उजव्या हातांत आहे ती साक्षात् लांबी नव्हे काय ? असें तो म्हणत नाही.

२१ हे याकोबा, हे इस्राएला, ह्या गोष्टी स्मरणांत ठेव; तूं माझा सेवक आहेस; मीं तुला घडिलें आहे, तूं माझा सेवक आहेस; हे इस्राएला, तुझा मला विसर पडावयाचा नाही. २२ तुझे अपराध धुक्याप्रमाणें, तुझीं पातकें अभ्राप्रमाणें मीं नाहीतशीं केलीं आहेत; मजकडे फीर, कारण मीं तुला उद्धरिलें आहे. २३ हे आकाशा, जयघोष कर, कारण परमेश्वरानें हें केलें आहे; अहो पृथ्वीच्या अधोभागांनो, हर्षनाद करा; अहो पर्वतांनो, हे वना, हे त्यांतील प्रत्येक वृक्षा, तुम्ही जयजयकार करा; कारण परमेश्वरानें याकोबास उद्धरिलें आहे; तो इस्राएलाच्या ठायीं आपला प्रताप प्रगट करितो.

२४ तुझा उद्धारकर्ता, गर्भावस्थेपासून तुला घडणारा परमेश्वर म्हणतो, मी वस्तुमात्राचा कर्ता परमेश्वर आहे; मीं एकट्यानें आकाश पसरिलें, पृथ्वीचा विस्तार केला, तेव्हां मजजवळ कोण होतें ? २५ खोळ्या संदेष्ट्यांचीं चिन्हें खोटीं करणारा, दैवज्ञांस वेडे ठरविणारा, ज्ञान्यांस मार्गें सारून त्यांचें ज्ञान मूर्खत्व ठरविणारा मी आहे. २६ मी आपल्या सेवकाचा शब्द खरा करणारा, आपल्या दूतांचीं संदेशवचनें सिद्धीस नेणारा आहे; मी यरुशलेमाविषयीं म्हणतो, त्यांत वस्ती होवो; यहुदाच्या नगरांविषयीं म्हणतो, तीं बांधण्यांत येवोत; त्यांच्या उजाड झालेल्या स्थलांचा जीर्णोद्धार मी करीन; २७ मी खोल पाण्याच्या डोहास म्हणतो, कोरडा हो, मी तुझे प्रवाह आटवीन; २८ मी कोरेशाविषयीं म्हणतो, तो माझा मेंढपाळ आहे, तो माझे सर्व

मनोरथ सिद्धीस नेईल. तो यरुशलेमाविषयीं म्हणेल, तें बांधितील, मंदिराचा पाया घालितील.

१ परमेश्वर म्हणतो, कोरेश माझा अभिषिक्त आहे; त्याच्यापुढें राष्ट्रे पादाक्रांत करण्यासाठीं मी त्याचा उजवा हात धरिला आहे; राजांस आपल्या कमरा सोडावयास मी लावितां; त्याच्यापुढें दरवाजे उघडतील, वेशी बंद राहणार नाहीत, असें मी करितां. २ परमेश्वर त्याला म्हणतो, मी तुझ्यापुढें चालेन व उंचसखल असलेलें सपाट करीन; मी पितळेच्या दरवाजांचे फोडून तुकडे करीन, लोखंडाचे अडसर मोडून टाकीन. ३ तुला अंधारांतील निधि व गुप्त स्थलीं लपविलेलें धन देईन, म्हणजे तूं समजशील कीं तुला तुझ्या नावानें हाक मारणारा मी परमेश्वर इस्राएलाचा देव आहे. ४ माझा सेवक याकोब, माझा निवडलेला इस्राएल याच्यामुळें मीं तुझें नाव घेऊन हाक मारिली; तूं मला ओळखीत नव्हतास तरी मीं तुला उपनाव दिलें. ५ मीच परमेश्वर, अन्य कोणी नव्हे, मजवेगळा देव नाही; तूं मला ओळखत नव्हतास तरी मी तुला सज्ज केलें. ६ येणेंकरून सर्वांनीं जाणावें कीं उगवतीपासून मावळतीपर्यंत मजवेगळा कोणी नाही; मीच परमेश्वर, अन्य कोणी नव्हे. ७ प्रकाशकर्ता, अंधाराचा उत्पन्नकर्ता, शांतीचा जनक व अरिष्टाचा उत्पादक मी आहे; हें सर्व करणारा मी परमेश्वर आहे.

८ हे आकाशा, वरून वृष्टि कर; आभाळ धार्मिकतेचा पाऊस पाडो; पृथ्वी उकलो, तारण आणि धार्मिकता हीं प्रफुल्लित होवोत; तीं एकत्र उगवोत; मी परमेश्वरच ह्याचा उत्पन्नकर्ता आहे.

९ जो आपल्या उत्पन्नकर्त्याशीं वाद घालितो तो हाय हाय करणार; तो मातीच्या खापऱ्यांपैकीं एक आहे. तूं काय करितोस असें माती आपल्या घडणाऱ्याला म्हणेल काय ? तुला हात नाहीत असें तुजें कृत्य तुला म्हणेल काय ? १० तूं काय जन्म देतोस असें जो बापाला म्हणतो, आणि तूं काय प्रसवतेस असें जो आईला म्हणतो त्याला धिक्कार असो ! ११ इस्राएलाचा पवित्र प्रभु व त्याला घड-

णारा परमेश्वर म्हणतो, होणाऱ्या गोष्टीविषयीं मला कोण विचारणार ? माझे पुत्र व माझ्या हातचें कृत्य हीं पाहा, असें मला कोण सांगणार ? १२ मीच पृथ्वी केली व तीवर मनुष्यें उत्पन्न केलीं; मीं म्हणजे माझ्या हातांनीं आकाश पसरिलें; मीं आकाशसेनेस आज्ञा दिली. १३ मीच न्याय्य दृष्टीनें कोरेशाची उठावणी केली; मी त्याचे सगळे मार्ग सरळ करीन; तो माझे नगर बांधील व कांहींएक मोल अथवा मोबदला न घेतां बंदिवान झालेल्या माझ्या लोकांस मुक्त करील असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

१४ परमेश्वर असें म्हणतो, मिसराच्या श्रमाचें फळ, कुशाची कमाई व धिप्पाड सर्बाई लोक हीं तुजजवळ येऊन तुझीं होतील; ते तुझ्यामागून येतील; बेड्या घातलेले येतील, तुला दंडवत घालितील; ते तुला विनंती करून म्हणतील कीं खरोखर तुजजवळ देव आहे, त्याज-शिवाय अन्य देव नाही, दुसरा देवच नाही. १५ हे इस्राएलाच्या देवा, तारका, तूं खचीत गूढ देव आहेस. १६ ते सर्व लज्जित व फजीत झाले आहेत; एकंदरीनें मूर्तिकांांची फजिती उडाली आहे. १७ इस्राएलास परमेश्वराकडून सर्वकाळचा उद्धार प्राप्त झाला आहे; तुम्ही अनंतकाळ लज्जित व फजीत होणार नाही.

१८ आकाशाचा उत्पन्नकर्ता तोच देव, पृथ्वीचा घडणारा व कर्ता तोच; त्यानें तिची स्थापना केली; त्यानें ती निर्जन राहावी म्हणून उत्पन्न केली नाही, तर तिजवर लोकवस्ती व्हावी म्हणून घडिली; हा परमेश्वर म्हणतो, मीच परमेश्वर आहे, अन्य कोणी नव्हे. १९ मी गुप्तपणें अंधकारमय प्रदेशाच्या स्थळीं बोललों असें नाही; शून्य स्थळीं मला धुंडा असें याकोबाच्या वंशाला मी म्हणालों नाही; धर्मनीति सांगणारा, रास्त गोष्टी विदित करणारा असा मी परमेश्वर आहे. २० राष्ट्रांतून निभावलेल्यांनो, जमा होऊन या, सर्व मिळून जवळ या; जे असल्या कोरींय मूर्ति म्हणजे केवळ लाकडें मिरवितात व उद्धार न करणाऱ्या दैवतांची प्रार्थना करितात ते ज्ञानशून्य आहेत. २१ बोला, त्यांला समोर आणा; त्यांस आप-आपसांत विचार करू द्या; हें कोणीं पुरातन काळापासून ऐकविलें ? हें कोणीं पूर्वीपासून कळविलें ? मीं परमे-

श्वरानेंच नव्हे काय ? मजवेगळा देव नाही; मजवांचून न्यायी व तारणकर्ता दुसरा कोणी देव नाही. २२ पृथ्वीच्या सर्व सीमांनीं, मजकडे वळा, उद्धार पावा; कारण मी देव आहे, अन्य कोणी नव्हे. २३ मीं आपलीच शपथ वाहिली आहे; माझ्या न्याय्यत्वाच्या मुखांतून वचन निघालें आहे तें बदलणार नाही; तें हें कीं मज-पुढें प्रत्येक जण गुडघा टेकील, प्रत्येक जिव्हा माझ्या ठायीं निष्ठेची शपथ वाहिल. २४ मजविषयीं म्हणतील कीं केवळ परमेश्वराच्या ठायीं न्याय्यत्व व सामर्थ्य आहे; त्याला प्रत्येक जण शरण येईल; त्याजवर संतापलेले सर्व लज्जित होतील. २५ इस्राएलाचा वंश परमेश्वराच्या ठायीं नीतिमान् ठरेल व त्याचा अभिमान बाळगील.

१ बेल खचला आहे, नबो वाकला आहे; ४६ त्यांच्या मूर्ति पाठाळांवर घातल्या आहेत; तुमच्या मिरवणुकीच्या मूर्ति थकलेल्या जनावरां-वर ओझ्याप्रमाणें लादिल्या आहेत. २ तीं एकदम वाकलींखचलीं आहेत; त्यांना हें ओझें सावरतां आलें नाही; तीं स्वतःच पकडून नेण्यांत आलीं आहेत.

३ हे याकोबाच्या घराण्या, इस्राएल घराण्यांतील सर्व अवशिष्ट लोकहो, गर्भवासापासून मीं तुमचें ओझें वाहिलें; उदरांत होतां तेव्हांपासून तुम्हांस मीं वाग-विलें; माझे एका. ४ तुमच्या वृद्धापकाळापर्यंतहि मीच तो आहे; तुमचे केस पिकत तोंपर्यंत मी तुम्हांस वागवीन; निर्माणकर्ता मीच आहे, वागविणारा मीच आहे; मी खांद्यावर वागवून तुमचा बचाव करीन. ५ माझी कोणाशीं तुलना कराल ? मला कोणाशीं समान लेखाल ? माझी कोणाशीं बरोबरी कराल कीं जेणें-करून ते मजशीं समान ठरतील ? ६ जे थैलींतून सोनें ओतितो, जे कांड्यानें रुपें तोळून देतो, त्यांचें दैवत घडविण्यासाठीं ते सोनारास मजुरीनें लावितात; ते त्याच्या पायां पडतात, त्याला दंडवत घालितात. ७ ते त्याला उचलून खांद्यावर घेतात, त्याला नेऊन त्याच्या स्थानीं स्थापितात; तेथें तो उभा असतो, आपल्या स्थानावरून हालत नाही; त्याचा धावा केल्यास तो येत नाही, त्यांस संकटांतून तारीत नाही.

८ अहो फितुरी लोकांनो, हें लक्षांत आणून दड व्हा; हें ध्यानांत वागवा. ९ प्राचीन काळापासून घडलेल्या गत गोष्टी स्मरा आणि समजा की मीच देव आहे, दुसरा कोणी देव नव्हे, मजसमान कोणीच नाही. १० मी आरंभीच शेवट कळवितों, होणाऱ्या गोष्टी घडण्यापूर्वी त्या मी प्राचीन काळापासून सांगत आलों आहे; माझा संकल्प सिद्ध होईल, माझा मनोरथ मी पूर्ण करीन. ११ उगवतीकडून मी हिंस पक्षी बोलावितों, माझें कार्य साधणारा मी दूर देशाडून बोलावितों, मी बोलतों तसें घडवूनहि आणितों, मी योजितों तें शेवटास नेतों. १२ धार्मिकतेपासून दूर असलेल्या अहो कठोर मनाच्या लोकांनो, माझें ऐका. १३ मी आपला न्याय जवळ आणीत आहे, आतां तो दूर नाही; मजकडून होणाऱ्या उद्धारास विलंब लागणार नाही; मी सीयोनांत उद्धार स्थापितों, इस्राएलास माझें गौरव देतों.

१ अगे बाबेलाच्या कुमारिके, खालीं उतरून धुळींत बैस; खास्थांच्या कन्ये, सिंहासन सोडून भूमीवर बैस; कारण तुला यापुढें नाजूक व सुकुमार म्हणणार नाहीत. २ जातें घेऊन पीठ दळ, आपला बुरखा मागें सार, वस्त्राचा घोळ उचलून धर, मांड्या उघड्या करून नदीनाल्यांतून पार चालत जा. ३ तुझी काया उघडी पडूं दे; तुझी लज्जा दिसूं दे; मी सूड घेईन, कोणाची गय करणार नाही. ४ आमच्या उद्धारकर्त्याचें नाम सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा पवित्र प्रभु, असें आहे. ५ अगे खास्थांच्या कन्ये, गप्प बैस, अंधारांत जाऊन लप, कारण लोक यापुढें तुला राज्यांची स्वामिनी म्हणणार नाहीत. ६ मी आपल्या लोकांवर रष्ट झालों, मीं आपलें वतन अपवित्र केलें; त्यांस तुझ्या हातीं दिलें. तूं त्यांजवर किमपि दया केली नाही, वृद्धांवर तूं आपलें भारीं जूं लादिलें. ७ तूं म्हणालीस, मी सर्वकाळ स्वामिनी राहीन, म्हणून तूं ह्या गोष्टी ध्यानांत धरिल्या नाहीत, त्यांचा परिणाम लक्षांत आणिला नाही.

८ अगे विलासिनी, जी तूं निश्चित बसतेस व मनांत म्हणतेस, मीच आहे, मजवेगळी कोणी नाही, मी विधवा

होणार नाही, अपत्यहीनतेचा अनुभव मला घडणार नाही, ती तूं हें ऐक: ९ अपत्यहीनता व वैधव्य हीं दोन्ही एकाच दिवशीं, एकाच क्षणीं तुला प्राप्त होतील; तुझे बहुविध मंत्रतंत्र व तुझीं विपुल चेटकें यांस न जुमानितां तीं तुजवर पूर्णपणें गुजरतील. १० कारण तूं आपल्या दुष्टतेवर भिस्त ठेविली; तूं म्हणालीस, कोणी मला पाहत नाही; तुझें शहाणपण व तुझें ज्ञान यांनीं तुला बहकविलें म्हणून तूं आपल्या मनांत म्हणालीस, मीच आहे, मजवेगळी कोणी नाही. ११ यामुळें मंत्र-तंत्रांनीं निवारितां येणार नाही अशी विपत्ति तुजवर येईल; खंडणी देऊन टाळितां येणार नाही असें अरिष्ट तुजवर येईल; तुझ्या ध्यानींमनीं नाही असा नाश तुला एकाएकीं गांठील. १२ तर तुझे मंत्रतंत्र व बहुविध चेटकें, ज्यांचा जप तूं तरुणपणापासून करून थकलीस, तीं आतां चालीव; कदाचित् त्यांचा तुला उपयोग होईल, त्यांनीं कदाचित् तुझा धाक बसेल. १३ तूं पुष्कळ मसलती करितांकरितां थकलीस; तर तुजवर काय काय येणार हें तुला दर चंद्रदर्शनाच्या वेळीं कळविणारे ज्योतिषी व नक्षत्रे पाहणारे पुढें येवोत; त्यांच्यानें तुझा बचाव होईल तर ते करोत. १४ पाहा, ते घसकटासारखे झाले आहेत; अग्नीनें त्यांस भस्म केलें आहे; ज्वालेंच्या तडाक्यांतून त्यांला स्वतांचा बचाव करितां येईना. हा शेकत बसण्याचा विस्तव नव्हे, भोंवतीं बसण्याच्या शेगडीचा अग्नि नव्हे. १५ तूं ज्यासाठीं शिणलीस त्या तुझ्या लोकांची अशी गत झाली आहे; तुझ्या तारुण्यापासून तुझ्याबरोबर व्यापार करणारे भटकत भटकत आपआपल्या स्थानीं जात आहेत; तुझा बचाव करणारा कोणी नाही.

१ हे याकोबाच्या घराण्या, ऐक, तुला इस्राएल हें नाव आहे; तूं यहूदाच्या झन्यांतून निघाला आहेस; तूं परमेश्वराच्या नामाची शपथ वाहतोस व इस्राएलाच्या देवाचें स्तवन करितोस, पण सत्यानें व धर्मानें नव्हे. २ ते तर आपणांस पवित्र नगराचे म्हणवितात व इस्राएलाच्या देवाचा आश्रय करितात; त्याचें नाम सेनाधीश परमेश्वर आहे.

३ मीं मागेच पूर्वीच्या गोष्टी सांगितल्या; माझ्या मुखांतून त्या निघाल्या, मीं त्या कळविल्या; मी त्या अकस्मात् करुं लागलों, आणि त्या घडून आल्या. ४ तूं हद्दी आहेस, तुझ्या मानेचे स्त्रायु जसें काय लोखंड व तुझें कपाळ जसें काय पितळ आहे हें मला ठाऊक होतें; ५ म्हणून हें बहुत काळापूर्वीच तुला कळविलें, तें घडावयाच्या पूर्वीच तुला विदित केलें; माहीं तर तूं म्हणाला असतास कीं माझ्या मूर्तीनें तें केलें; माझ्या कोरीव मूर्तीच्या आज्ञेनें व माझ्या ओतीव मूर्तीच्या आज्ञेनें तें झालें. ६ तूं हें ऐकिलें आहे, हें सर्व पाहा; तुम्हांला हें कबूल करावयाला नको काय? आतांपासून मी नव्या गोष्टी, गुह्य गोष्टी, तुला माहीत नाहींत अशा गोष्टी तुला ऐकवितों. ७ त्या आतांच उद्भवल्या, फार मागे नाहींत; त्या तुला आजपर्यंत ठाऊक नव्हल्या, नाहीं तर तूं म्हणतास, पाहा, त्या मला आधींच ठाऊक होत्या. ८ तूं त्या ऐकिल्या नव्हल्या; जाणिल्या नव्हल्या; प्राचीन काळापासून तुझे कान उघडले नव्हते, कारण तूं विश्वासघातकी आहेस; गर्भवासापासून तुला फितुरी हें नाव पडलें आहे, हें मला ठाऊक होतें. ९ माझ्या नामाप्रीत्यर्थ मीं आपला क्रोध लांबणीवर टाकिला; तुझा उच्छेद करुं नये म्हणून माझ्या प्रशंसेप्रीत्यर्थ मीं स्वतांला आवरिलें. १० मीं तुला गाळिलें आहे, पण रुप्याप्रमाणें नव्हे; मीं दुःखरूप भट्टींत तुला कसोटीस लाविलें आहे. ११ माझ्या, केवळ माझ्याच प्रीत्यर्थ हें मी करितों; माझ्या नामाची अप्रतिष्ठा कां न्हावी! माझें गौरव मी इतरांस देत नाहीं.

१२ हे याकोबा, मीं बोलावलेल्या इस्राएला, माझें ऐक; मी तोच आहे; मी आदि आहे व अंतहि आहे. १३ माझ्याच हातानें पृथ्वीचा पाया घातला; माझ्या उजव्या हातानें आकाश विस्तारिलें; मीं हाक मारितांच तीं मजपुढें एकत्र उभीं राहतात. १४ तुम्ही सर्व जमा व्हा, ऐका; त्या मूर्तीपैकीं कोणीं ह्या गोष्टी कळविल्या? परमेश्वरास प्रिय असलेला मनुष्य आपल्या इच्छेप्रमाणें बाबेलचें करील; तो आपलें भुजबल खास्थांवर चालवील. १५ मी, केवळ मीच बोललों आहे; मीं त्याला बोलाविलें

आहे, त्याला आणिलें आहे. त्याचा आयुष्यक्रम सफल होईल. १६ तुम्ही मजजवळ या, हें ऐका; प्रारंभापासून मी गुप्तपणें बोललों नाहीं; तें होऊं लागल्यापासून तेथें मी आहेच; आतां प्रभु परमेश्वरानें मला व आपल्या आत्म्याला पाठविलें आहे. १७ परमेश्वर तुझा उद्धारकर्ता, इस्राएलाचा पवित्र प्रभु, म्हणतो; तुला जें हितकारक तें मी परमेश्वर तुझा देव तुला शिकवितों; ज्या मार्गानें तुला गेलें पाहिजे त्यानें तुला नेतों. १८ तूं माझ्या आज्ञा लक्षपूर्वक ऐकतास तर बरें होतें; मग तुझी शांति नदीसारखी, तुझी धार्मिकता समुद्राच्या लाटांसारखी झाली असती; १९ तुझा वंश रेतीइतका, तुझ्या पोटचें संतान रेतीच्या कणांइतकें झालें असतें; त्याचें नाव मजसमोरून उच्छेद पावलें नसतें, तें नष्ट झालें नसतें.

२० तुम्ही बाबेलांतून निघा, खास्वी लोकांमधून जयजयकार करीत पळत सुटा; हें कळवा, ऐकवा, दिगंतांपर्यंत असें पुकारा कीं परमेश्वरानें आपला सेवक याकोब याचा उद्धार केला आहे. २१ त्यांस त्यानें रुक्ष भूमीवरून नेलें, तेथें त्यांस तहान लागली नाहीं; त्यांच्यासाठीं त्यानें खडकांतून पाणी वाहविलें; त्यानें खडक फोडिला तो पाणी खळखळां वाहिलें. २२ परमेश्वर म्हणतो, तुर्जनास शांति नसते.

१ झीपांनो, माझें ऐका; दूरदूरच्या राष्ट्रांनो, कान द्या; मी गर्भावस्थेंत असतांनाच परमेश्वरानें मला बोलाविलें; मी मातेच्या उदरांत होतो तेव्हांच त्यानें माझें नाव घेतलें. २ त्यानें माझें मुख तीक्ष्ण तरवारीसारखें केलें; त्यानें मला आपल्या हाताच्या छायेखालीं लपविलें; त्यानें मला चक्रचक्रीत बाणासारखें करून आपल्या भालांत गुप्त ठेविलें. ३ तो मला म्हणाला, तूं माझा सेवक आहेस; मला शोभा आणणारा तूं इस्राएल आहेस. ४ मी तर म्हणालों होतो कीं मीं व्यर्थ श्रम केले, मीं आपलें बळ उगीच व निरर्थक वेचिलें; तथापि माझा न्याय परमेश्वराच्या हातीं आहे; माझें प्रतिफल माझ्या देवाच्या हातीं आहे. ५ मीं याकोबास त्याजकडे परत आणावें,

ल्याजवळ इस्त्राएल एकत्र जमवावे म्हणून आपला सेवक होण्यासाठी ज्या परमेश्वराने मला गर्भाशयांत घडिले, ज्या परमेश्वराच्या दृष्टीने मला मान मिळाला व जो माझा देव माझे सामर्थ्य झाला, ६ तो परमेश्वर म्हणतो: याकोबाच्या वंशाचा उद्धार करावा, इस्त्राएलच्या रक्षिलेल्या लोकांस परत आणावे म्हणून तू माझा सेवक व्हावे यांत कांहीं मोठेसें नाही; तर मजकडून होणारे तारण तू दिगंतापर्यंत न्यावे म्हणून मी तुला राष्ट्रांचा प्रकाश असा नेमितो. ७ ज्याला माणसें तुच्छ लेखितात, ज्याला लोक अमंगल मानितात, जो अधिपतींचा दास आहे, त्याला इस्त्राएलचा उद्धारकर्ता, इस्त्राएलचा पवित्र प्रभु जो परमेश्वर, तो म्हणतो, राजे तुला पाहून उठून उभे राहतील, अधिपति तुला नमन करतील; परमेश्वर जो सत्यवचनी आहे, इस्त्राएलचा पवित्र प्रभु आहे, त्यानें तुला निवडून घेतले आहे म्हणून असें होईल. ८ परमेश्वर म्हणतो, प्रसादसमयीं मीं तुझे ऐकिलें, उद्धारदिनीं मीं तुला साहाय्य केलें; देशाचा उत्कर्ष व्हावा, उजाड झालेल्या वतनांची पुनः वांटणी व्हावी म्हणून मी तुझे रक्षण करितो व लोकांच्या कराराप्रीत्यर्थ तुला नेमितो. ९ तू बंदींत असलेल्यांस म्हणावे, बाहेर या; अंधारांत आहेत त्यांस म्हणावे, उजेडांत या. ते रस्त्यावर चरतील, संगळ्या उजाड टेक्यांवरहि त्यांस चारा मिळेल. १० त्यांस तहानभूक लागणार नाही; झळई व ऊन यांची बाधा त्यांस होणार नाही; कारण त्यांजवर दया करणारा त्यांचा नेता होईल; पाण्याच्या झऱ्यांवर तो त्यांस नेईल. ११ मी आपले सर्व पर्वत धोपट मार्ग करीन, माझे राजमार्ग उंच होतील. १२ हे पाहा, हे लांबून येत आहेत; हे पाहा, हे उत्तरेकडून व पश्चिमेकडून येत आहेत; हे सीनी लोकांच्या देशांतून येत आहेत. १३ हे आकाशा, जयजयकार कर; हे पृथ्वी, आनंद कर; अहो पर्वतानो, जयघोष करा; कारण परमेश्वराने आपल्या लोकांचे सांवन केले आहे, आपल्या पीडलेल्या लोकांवर दया केली आहे.

१४ ह्यावर सीयोन म्हणाले, परमेश्वराने माझा त्याग

केला आहे; प्रभु मला विसरला आहे. १५ स्त्रीला आपल्या पोटच्या मुलाची करुणा येणार नाही एवढा तिला आपल्या तान्ह्या बाळाचा विसर पडेल काय? कदाचित् स्त्रियांना विसर पडेल, पण मी तुला विसरणार नाही. १६ पाहा, मी तुला आपल्या तळहातांवर कोरून ठेविलें आहे; तुझे कोट नित्य माझ्या दृष्टीसमोर आहेत. १७ तुझीं मुलें लवरेनें येत आहेत; तुझा नाश करणारे, तुला उजाड करणारे, तुझ्यांतून निघून जात आहेत. १८ आपले डोळे वर कर, चोहोंकडे पाहा; ते सर्व एकवट होऊन तुजकडे येत आहेत. परमेश्वराचे वचन असें आहे कीं माझ्या जिवाची शपथ, तू खरोखर त्या सर्वांस अलंकाराप्रमाणें लेशील; नववधूप्रमाणें तू त्यांस आपल्या अंगावर घालशील. १९ तुझीं उजाड व ओसाड स्थळें व तुझी उद्ध्वस्त भूमि यांविषयीं म्हणशील तर तुझ्या ठायीं वस्तीला जागा पुरणार नाही; तुला ग्रासून टाकणारे दूर गेले आहेत. २० तुझीं वियुक्त झालेलीं मुलें तुझ्या कानांत असें म्हणणार कीं आम्हांला ही जागा फार संकुचित आहे, आम्हांला वस्ती करण्यास जागा दे. २१ तेव्हां तू आपल्या मनांत म्हणशील, माझीं मुलें तर हिरावून नेलीं आहेत, मी वांझ आहे, मी स्वदेशास मुकलें आहे, व परागंदा झालें आहे, अशा मजसाठीं यांस जन्म कोणी दिला? यांस लहानाचे मोठे कोणी केले? पाहा, मी एकटीच उरलें होतें; हीं कोठें होतीं?

२२ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी राष्ट्रांला आपल्या हातानें इशारा करीन, लोकांसमोर आपला झेंडा उभारीन; ते तुझ्या पुत्रांस आपल्या उराशीं धरून आणतील; तुझ्या कन्यांस खांद्यांवर बसवून पोंहचल्या करतील. २३ राजे बापासमान तुझे पालक होतील, त्यांच्या राष्ट्रा तुझ्या दाया होतील; तीं तुला भूमीपर्यंत लवून नमन करतील, तुझ्या पायांची धूळ चाटतील; तेव्हां मी परमेश्वर आहे, माझी आस धरणारे फजीत होत नाहीत, असें तुला कळून येईल. २४ विरांपासून लूट हिसकावून घेतां येईल काय? पकडून नेलेल्या धार्मिक जनांची सुटका होईल काय? २५ परमेश्वर म्हणतो,

हो, वीरानें केलेले बंदिवान हिसकावून घेण्यांत येतील; जुलमी पुरुषानें केलेली लूट सोडविण्यांत येईल; कारण तुजशीं युद्ध करणाऱ्याबरोबर मी युद्ध करीन व तुझ्या मुलांचा उद्धार करीन. २६ तुझा छळ करणाऱ्यांस स्वतांचेच मांस खावयास लावीन; नव्या द्राक्षारसानें जसें लोक मस्त होतात तसें ते आपल्या रक्तानें मस्त होतील; यावरून, मी परमेश्वर तुझा त्राता, तुझा उद्धारकर्ता, याकोबाचा समर्थ प्रभु आहे हें सर्व मानवजातीला समजेल.

१ परमेश्वर म्हणतो, तुमच्या आईस मीं ५० सोडून दिल्याचें सूटपत्र कोठें आहे? ज्यास तुम्हांला विकिलें तो माझा सावकार कोणता? पाहा, तुमच्या दुष्कर्मांमुळे तुमचा विक्रय झाला; तुमच्या अपराधांमुळे तुमच्या आईस सोडावें लागलें. २ मी आलों तेव्हां कोणी नव्हता; मीं हाक मारिली तेव्हां जबाब द्यावयाला कोणी नव्हता, तें कां? मुक्त करवत नाहीं इतका माझा हात तोकडा झाला आहे काय? माझ्या ठायीं सोडविण्याचें सामर्थ्य नाहीं काय? पाहा, मी आपल्या धमकीनें समुद्र कोरडा करितों, नद्यांचें रान करितों; पाणी नसल्यामुळे त्यांतील मासे कुजून त्यांची घाण येते, ते पाण्यावांचून मरतात. ३ मी आकाशास काळा पेहराव लेववितों; गोणताट त्याचें पांघरूण करितों.

४ शिणलेल्यास बोलून धीर कसा द्यावा तें समजावें म्हणून प्रभु परमेश्वरानें मला सुशिक्षितांची जिव्हा दिली आहे; तो रोजरोज सकाळीं मला जागें करितो; शिष्यांप्रमाणें ऐकावें म्हणून माझे कान उघडितो. ५ प्रभु परमेश्वरानें माझे कान उघडिले आहेत; मी फितूर झालों नाहीं, मागे फिरलों नाहीं. ६ मीं मारणाऱ्यांपुढें आपली पाठ केली, केस उपटणाऱ्यांपुढें मीं आपले गाल केले; उपमर्द व छिथू यांपासून मीं आपलें तोंड चुकविलें नाहीं. ७ प्रभु परमेश्वर माझें साहाय्य करणार म्हणून मी लज्जित झालों नाहीं; मीं आपलें तोंड गार-गोटीसारखें केलें; माझी फजिती होणार नाहीं हें मला ठाऊक होतें. ८ मला नीतिमान ठरविणारा जवळ आहे; मजबरोबर वाद कोण करणार? आपण समोरासमोर उभे राहूं, माझा प्रतिवादी कोण असेल त्यानें मजपुढें यावें.

९ पाहा, प्रभु परमेश्वर माझा साहाय्यकर्ता आहे, तर मला दोषी कोण ठरविणार? ते वस्त्राप्रमाणें जीण होतील; त्यांस कसर खाऊन टाकील.

१० परमेश्वराचें भय बाळगून त्यांच्या सेवकाचें ऐकणारा असा तुमच्यामध्ये कोण आहे? जो अंधारांत चालतो, ज्याला प्रकाश मिळत नाही, त्यानें परमेश्वराच्या नामावर भाव ठेवावा, आपल्या देवाचा आश्रय करावा. ११ जे तुम्ही अग्नि पेटवितो, जे तुम्ही कोलितें वागवितो ते तुम्ही सर्व आपल्याच अग्नीच्या ज्वालेंत चालते व्हा, तुम्ही स्वतः पेटविलेल्या कोलितांत जाऊन पडा. माझ्या हातून हें तुम्हांस घडेल; तुम्ही क्लेशांत पडून राहाल.

१ तुम्ही जे धार्मिकतेस अनुसरणारे, परमे- ५१ श्वास शरण जाणारे, ते माझे ऐका; ज्या खडकांतून तुम्हांस खोदून काढिलें त्याकडे व खाणीच्या ज्या खळग्यांतून तुम्हांस खणून काढिलें त्याकडे लक्ष द्या. २ अब्राहाम तुमचा पिता व सारा तुमची जननी ह्यांकडे लक्ष द्या; तो एकटा होता तेव्हां त्याला मीं बोलाविलें व त्याला आशीर्वाद देऊन त्या एकाचे पुष्कळ केले. ३ पाहा, परमेश्वरानें सीयोनानें सांखन केलें आहे; त्याच्या सर्व ओसाड स्थळांचें सांखन केलें आहे, त्याचें रान एदेनासारखें केलें, त्याचा निर्जल प्रदेश परमेश्वराच्या बागेसारखा केला; आनंद व उल्लास, उपकारस्मरण, गायनवादनाचा ध्वनि त्याजमध्ये होत आहे.

४ माझ्या लोकांनो, मजकडे लक्ष द्या; माझ्या प्रजे, मजकडे कान दे; कारण माझ्यापासून धर्मशास्त्र निघेल व राष्ट्रांस प्रकाश प्राप्त व्हावा म्हणून मी आपल्या धर्माची संस्थापना करीन. ५ माझा न्याय समीप आला आहे, माझे उद्धारकार्य सुरू झालें आहे, माझे भुज राष्ट्रांचा न्याय करितील; द्वीपांला माझा ध्यास लागला आहे, त्यांचा भरंवसा माझ्या बाहूंवर आहे. ६ वर आकाशाकडे आपले डोळे लावा; खालीं पृथ्वीकडे लक्ष द्या; कारण आकाश थुराप्रमाणें विरून जाईल; पृथ्वी वस्त्राप्रमाणें जीण होईल, तिचे रहि-

वासी चिलटांप्रमाणें मरतील; तरी माझें तारण सर्व-
काळ टिकेल; माझा न्याय भंग पावणार नाही.

७ हे धर्म जाणणाऱ्यांनो, माझें धर्मशास्त्र मनांत
वागविणाऱ्यांनो, तुम्ही माझें ऐका; मर्त्य मानव नावें
ठेवितील त्यांस भिडून नका; त्यांच्या निंदेनें घाबरूं
नका. ८ कारण वस्त्राप्रमाणें त्यांस कसर भक्षील, लोकरी-
प्रमाणें त्यांस कीड खाऊन टाकील; माझा न्याय तर
सर्वकाळ टिकेल, पिढ्यानपिढ्या राहील.

९ हे परमेश्वराच्या भुजा, जाग्रत हो, जाग्रत हो,
बलयुक्त हो; पूर्वकाळच्या दिवसांतल्याप्रमाणें, प्राचीन
युगांतल्याप्रमाणें जाग्रत हो. राहावास छिन्नभिन्न कर-
णारा तूच नव्हेस काय? मगरास विंघिणारा तूच
नव्हेस काय? १० ज्यानें समुद्र आटविला, खोल
सागराचें जल आटविलें, उद्धरिलेले पार उतरून
जावे म्हणून सागराच्या अगाध डोहांतून मार्ग केला,
तो तूच नव्हेस काय? ११ परमेश्वरानें उद्धरिलेले जन
परततील व जयजयकार करित सीयोनस येतील;
त्यांच्या मस्तकीं सार्वकालिक हर्ष राहील; त्यांस आनंद
व उल्लास प्राप्त होईल; दुःख व उसासे पळ काढतील.

१२ तुमचें सांखन करणारा मी, केवळ मीच आहे; तूं
मर्त्य मनुष्याला, तृणवत् मानवपुत्राला भितेस अशी तूं
कोण? १३ आकाश पसरणारा, पृथ्वीचा पाया घाल-
णारा परमेश्वर तुझा कर्ता, याला तूं कां विसरलीस?
जुलूम करणारा तुझा नाश करण्यास पाहत आहे
म्हणून त्याच्या क्रोधास सारा दिवस एकसारखी कां
भितेस? जुलूम्याचा क्रोध उरला आहे कोठें? १४ दब-
लेला मुक्त होण्याची लरा करितो, तो मरणार नाही,
गंतेंत पडणार नाही, त्याला अन्नाची वाण पडणार
नाहीं. १५ कारण मी परमेश्वर तुझा देव आहे; मी
समुद्र खवळवितों तेव्हां त्याच्या लाटा गर्जना करितात;
सेनाधीश परमेश्वर हें माझें नाम आहे. १६ मीं
आकाशाची स्थापना करावी, पृथ्वीचा पाया घालावा व तूं
माझी प्रजा आहेस असें सीयोनस म्हणावें म्हणून मीं
आपलीं वचनें तुझ्या मुखांत घातलीं; आपल्या हाताची
छाया मीं तुजवर केली.

१७ हे यरुशलेमे, जागी हो, जागी हो, ऊठ; तूं
परमेश्वराच्या हातून त्याच्या क्रोधाचा प्याला पिऊन
टाकिला आहे; झोंकांडे देणारा कटोरा तूं प्यालीस,
त्यांतील थेंबहि उरला नाही. १८ तिनें जन्म दिलेल्या
मुलांपैकी कोणी तिला मार्गदर्शक नव्हता; तिनें वाढ-
विलेल्या मुलांपैकी कोणी तिचा हात धरिला नाही.
१९ तुजवर ह्या दोन गोष्टी गुदरल्या: उजाडी व नाश,
दुष्काळ व तरवार; तुझें समाधान कोण करील? मी तुझें
सांखन कसें करूं? २० तुझे पुत्र मूर्च्छित झाले आहेत,
पाशांत सांपडलेल्या हरिणाप्रमाणें रस्त्यांच्या नाक्यां-
नाक्यांनीं ते पडले आहेत; ते परमेश्वराच्या क्रोधानें,
तुझ्या देवाच्या धमकीनें प्राशिले गेले आहेत. २१ ह्या-
करितां तूं जी पीडित व मस्त झाली आहेस, पण मद्यानें
नव्हे, ती तूं हें ऐक: २२ तुझा प्रभु परमेश्वर, आपल्या
लोकांचा कैवरी जो तुझा देव, तो म्हणतो, याहा,
झोंकांडे देणारा प्याला, माझ्या क्रोधाचा कटोरा तुझ्या
हातांतून मी काढून घेतों; यापुढें तूं तो पिणार नाहीस;
२३ ज्या पीडा करणाऱ्यांनीं तुझ्या जिवाला
म्हटलें, खालीं वांक म्हणजे आम्ही तुजवरून चालून
जाऊं, आणि तुजवरून ज्या चालणाऱ्यांसाठीं तूं आपली
पाठ भूमि व रस्ता अशी केली, त्यांच्या हातीं मी तो
प्याला देईन.

१ हे सीयोने, जागी हो, आपल्या बलांनें
५२ युक्त हो; हे यरुशलेमे, पवित्र नगरी, आपलीं
सुंदर वस्त्रे परिधान कर, कारण यापुढें बेसुती
किंवा अशुद्ध असा कोणी तुझ्या ठायीं प्रवेश करणार
नाहीं. २ अंगाची धूळ झाड; हे यरुशलेमे, उठून बस;
सीयोनेच्या बंदिवान कन्ये, आपल्या गळ्याचीं बंधनें
सोडून टाक.

३ कारण परमेश्वर म्हणतो कीं मोलावांचून
तुम्हांस विकिलें, आणि पैक्यावांचून तुमची मुक्तता
होणार. ४ कारण प्रभु परमेश्वर म्हणतो कीं माझे
लोक मिसर देशांत जाऊन राहिले; अश्रुरानेंहि विना-
कारण त्यांच्यावर जुलूम केला. ५ परमेश्वर म्हणतो,
माझ्या लोकांस फुकट धरून नेलें आहे, आणि आतां

मी येथें काय करूं ? परमेश्वर म्हणतो, त्यांजवर प्रभुत्व करणारे गर्जना करित आहेत, दिवसभर एकसारखी माझ्या नामाची निंदा होत आहे; ६ म्हणून माझ्या लोकांस माझ्या नामाची ओळख होईल, आणि मग मी तुमच्याजवळ आहे असें बोलणारा तोच मी आहे असें ते त्या दिवशीं जाणतील.

७ जो सुवार्ता सांगतो, शांतीची घोषणा करितो, शुभवृत्त विदित करितो, तारण जाहीर करितो, तुझा देव राज्य करित आहे असें सीयोनास म्हणतो, त्याचे पाय पर्वतांवरून येतांना किती मनोरम दिसतात. ८ तुझ्या जागृण्याचा हा शब्द ऐक; ते एकदम उच खरानें गात आहेत; कारण परमेश्वर सीयोनास परत येत आहे हें ते प्रत्यक्ष पाहत आहेत. ९ यरुशलेमाच्या उद्ध्वस्त झालेल्या स्थलांनो, आनंदघोष करा, सर्व मिळून गा; कारण परमेश्वरानें आपल्या लोकांचें सांवन केलें आहे, त्यानें यरुशलेमास उद्विरलें आहे. १० परमेश्वरानें सर्व राष्ट्रांपुढें आपल्या पवित्र हाताची अर्स्तनी मार्गे सारिली आहे; सगळ्या दिगंतांस आमच्या देवानें केलेलें तारण दिसून येत आहे. ११ निघा, निघा, तेथून निघून जा; अशुद्ध वस्तूला शिवून नका; त्याच्यामधून निघून जा; परमेश्वराचीं पात्रें वाहणाऱ्यांनो, तुम्ही आपणांस शुद्ध करा. १२ तुम्हांला घाईघाईनें निघाचें लागणार नाही, पळ काढावा लागणार नाही; कारण परमेश्वर तुमचा पुढारी आहे; इस्राएलाचा देव तुमचा पाठीराखा आहे.

१३ पाहा, माझा सेवक सुज्ञतेनें वर्तेल, तो थोर व उन्नत होईल, तो अत्युच्च होईल. १४ ज्याप्रमाणें तुला पाहून बहुत लोक चकित झाले, (त्याचा चेहरा मनुष्यांच्यासारखा नव्हता, त्याचें स्वरूप मनुष्यजातीच्यासारखें नव्हतें इतका तो विरूप होता,) १५ त्याप्रमाणें तो अनेक राष्ट्रांस दर्चेकावयास लावील; राजे त्याला पाहून आपलीं तोंडें बंद करितील; कारण कोणीं सांगितल्या नाहीत असल्या गोष्टी ते पाहतील; त्यांच्या कानीं

१ मुळांत: आपला पवित्र भुज उघडा केला आहे;

२ अथवा: सिंचील;

पडल्या नाहीत असल्या गोष्टी त्यांला कळतील.

१ आम्हीं ऐकिलेल्या वार्तेवर कोणीं विश्वास ठेविला आहे ? परमेश्वराचा भुज कोणास प्रगट झाला आहे ? २ कारण तो त्याजपुढें रोण्यासारखा, रक्ष भूमींतील अंकुरासारखा वाढला; त्याला रूप नव्हतें, त्याला शोभा नव्हती; त्याजकडे पाहिलें तर त्याजवर मन बसेल असें त्याच्या ठायीं सौंदर्य नव्हतें. ३ तुच्छ मानिलेला, मनुष्यांनीं टाकिलेला, क्लेशांनीं व्यापिलेला व व्याधीशीं परिचित असलेला असा तो पुरुष पाहून लोक तोंडें फिरवीत, व त्याला तुच्छ लेखित; आणि त्याला आम्हीं मानिलें नाही.

४ खरोखर आमचे व्याधि त्यानें आपल्यावर घेतले, आमचे क्लेश त्यानें वाहिले; तरी त्यास ताडण केलेलें, देवानें त्यावर प्रहार केलेलें, व त्याला पीडिलेलें असें आम्हीं त्याला लेखिलें. ५ खरें पाहिलें असतां तो आमच्या अपराधांमुळें घायाळ झाला, आमच्या दुष्कर्मांमुळें ठेंबला गेला; आम्हांस शांति देणारी अशी शिक्षा त्यास झाली; त्यास वसलेल्या फटक्यांनीं आम्हांस आरोग्य प्राप्त झालें. ६ आम्ही सर्व मेंढरांप्रमाणें बहकून गेलों होतो; आम्हीं प्रत्येकानें आपआपला मार्ग धरिला होता; अशा आम्हांस सर्वांचें पाप परमेश्वरानें त्याजवर लादिलें.

७ त्याचे हालहाल केले तरी ते त्यानें सोशिले, आपलें तोंडसुद्धां उघडिलें नाही; वधावयास नेत असलेल्या कोंकराप्रमाणें, लोकर कातरणाऱ्यांपुढें गप्प राहणाऱ्या मेंढराप्रमाणें, तो गप्प राहिला; त्यानें आपलें तोंड उघडिलें नाही. ८ त्याजवर जुद्धम करून व खटला चालवून त्याला घेऊन गेले; जीवतांच्या भूमींतून त्याला काढून टाकिलें, आणि माझ्या लोकांच्या पातकांमुळें त्याला ताडण करण्यांत आलें; असा त्या पिढीच्या लोकांपैकीं कोणीं तरी विचार केला काय ? ९ त्याची कबर दुर्जेनांच्या कबरांमध्ये नेमिली होती आणि तो मेल्यावर धनवंतांची कबर त्यास प्राप्त झाली; तथापि त्यानें कांहीं अधर्म केला नव्हता, त्याच्या मुखांत कांहीं कपट नव्हतें.

१० त्याला ठेंबाचें असें परमेश्वराच्या मर्जास आलें;

ल्यानें त्याला पीडिलें; त्याच्या जिवाचें दोषार्पण झाल्यावर तो संतति पाहील, तो दीर्घायु होईल, त्याच्या हातून परमेश्वराचा मनोरथ सफल होईल. ११ त्याच्या जिवाच्या वेदना सरल्यावर तो त्यांचें फल पाहून समाधान पावेल; तो माझा धर्मशील सेवक आपल्या ज्ञानानें बहुतांस निर्दोष ठरवील; त्यांच्या अधर्माचा भार तो आपल्यावर घेईल. १२ ह्यामुळें मी त्याला थोरांबरोबर विभाग देईन, तो बलवानांबरोबर लूट वांटून घेईल; कारण आपला प्राण वाहूं देऊन तो मृत्यु पावला, त्यानें आपणास अपराध्यांत गणू दिलें; त्यानें बहुतांचें पाप आपल्यावर घेतलें व अपराध्यांसाठीं मध्यस्थी केली.

५४ १ मूल न झालेल्या वंध्ये, आनंदांनै गजर कर; ज्या तुला प्रसूतिवेदना माहीत नाहीत ती तूं आनंदांनै जयघोष कर, आनंदाची आरोळी मार; कारण विवाहित स्त्रीच्या मुलांपेक्षां सोडलेलीचीं मुलें पुष्कळ आहेत असें परमेश्वर म्हणतो. २ आपल्या डेऱ्यांची जागा वाढीव, आपल्या राहुऱ्यांच्या कनाथा पसरूं दे; अटकाव करूं नको; आपल्या दोऱ्या लांब कर, मेखा पक्क्या ठोक. ३ कारण उजवीकडे व डावीकडे तुझा विस्तार होईल; तुझें संतान राष्ट्रांवर ताबा करील, उजाड झालेलीं नगरे वसवील. ४ भिऊं नको, तूं लज्जित होणार नाहीस; घाबरूं नको, तूं फजीत होणार नाहीस; तुझ्या तारुण्यांतील अप्रतिष्ठेचा तुला विसर पडेल; तुला आपल्या वैधव्याच्या बऱ्याचें स्मरण यापुढें होणार नाही. ५ कारण तुझा निर्माणकर्ता तुझा पति आहे; सेनाधीश परमेश्वर हें त्याचें नाम; इस्राएलाचा पवित्र प्रभु तुझा उद्धारकर्ता आहे; त्याला सर्व पृथ्वीचा देव म्हणतात. ६ सोडिलेल्या व दुःखित मनाच्या स्त्रीप्रमाणें तुला परमेश्वर बोलावीत आहे, तरुणपणीं टाकलेल्या स्त्रीप्रमाणें तुला परमेश्वर बोलावीत आहे, असें तुझा देव म्हणतो. ७ केवळ क्षणभर मीं तुला सोडिलें, तरी मोठ्या करुणें मी तुला जवळ करीन. ८ रागाच्या आवेशांत मीं आपलें तोंड तुजपासून क्षणभर लपविलें; पण मी तुजवर दया करीन, तुजवर मी सर्वकाळ

१ अथवा: धर्मशील करील;

प्रसन्न राहीन असें तुझा उद्धारकर्ता परमेश्वर म्हणतो. ९ नोहाच्या जलप्रलयाप्रमाणें हें मी लेखितों; नोहाचा जलप्रलय भूमीवर पुनरपि येणार नाही अशी मीं शपथ वाहिली होती त्याप्रमाणें तुजवर कोप करणार नाही, तुला दयाविणार नाही अशी शपथ मीं वाहिली आहे. १० कारण पर्वत दृष्टीआड होतील, टेकड्या ढळतील, परंतु माझी तुजवरची दया ढळणार नाही; माझा शांतीचा करार हलणार नाही, असें तुजवर करुणा करणारा परमेश्वर म्हणतो.

११ अगे पीडलेल्ये, वादळांनीं त्रस्त झालेल्ये, सांखन न पावलेल्ये, मी तुझे पाषाण सुरम्य प्रकारें बसवीन आणि नीलमण्यांनीं तुझा पाया धालीन. १२ तुझ्या भिंतीवरील कळस माणकांचे, तुझ्या वेशी लालांच्या, तुझ्या भोंवतालचा प्रदेश रत्नखचित करीन. १३ तुझीं सर्व मुलें परमेश्वरापासून शिक्षण पावतील; तुझ्या मुलांना मोठी शांति प्राप्त होईल. १४ धार्मिकतेनें तूं खंबीर होशील, जाचापासून दूर राहशील, कां की तुला भीतिच उरणार नाही; तूं धाकापासून दूर राहशील, तो तुजजवळ येणार नाही. १५ पाहा, तुजवर गर्दी झाली ती मजकडून झाली नाही; तुझ्यावर कोण गर्दी करितो? जो करील तो तुजमुळें पडेल. १६ पाहा, लोहार विस्व फुंकून आपल्या कामाला पाहिजे तसें हत्यार घडितो, त्याला मी उत्पन्न केलें आहे; विध्वंस करण्यासाठीं विध्वंसकहि मी उत्पन्न केला आहे. १७ तुझ्यावर चालविण्याकरितां घडिलेलें कोणतेंहि हत्यार तुजवर चालणार नाही; तुजवर आरोप ठेवणाऱ्या सर्व जिवांना तूं दोषी ठरविशील. परमेश्वराच्या सेवकांचें हेंच वतन आहे; हीच मजकडून मिळालेली त्यांची धार्मिकता आहे, असें परमेश्वर म्हणतो.

५५ १ अहो तान्हेल्यांनो, तुम्ही सर्व जलाशयांकडे या, जवळ पैका नसलेले तुम्ही या; सौदा करा, खा; या, पैक्यावांचून व मोलावांचून द्राक्षारसाचा व दुधाचा सौदा करा! २ जें अन्न नव्हे त्याकरितां दाम कां देतां? ज्यानें तृप्ति होत नाही त्यासाठीं श्रम कां करितां? माझे लक्षपूर्वक ऐका,

आणि उत्तम तें खा; तुमचा जीव पौष्टिक पदार्थांचें सेवन करून संतुष्ट होवो. ३ कान या, मजकडे या; ऐका, म्हणजे तुमचा जीव वांचेल; आणि मी तुम्हांबरोबर सर्वकाळाचा करार करीन, म्हणजे दाविदाला देऊं केलेले अढळ प्रसाद तुम्हांस देईन. ४ पाहा, मी त्यास राष्ट्रांचा साक्षी, राष्ट्रांचा नेता व शास्ता नेमिलें आहे. ५ पाहा, तूं ओळखीत नाहीस अशा राष्ट्रास तूं बोलाविशील; ज्या राष्ट्राला तुझी ओळख नाही तें तुजकडे धाव घेईल; ज्यानें तुला वैभवयुक्त केलें तो परमेश्वर तुझा देव, इस्राएलाचा पवित्र प्रभु याच्यामुळे असें होईल.

६ परमेश्वरप्राप्तीचा काळ आहे तोंवर त्याला शोधा; तो जवळ आहे तोंच त्याचा धावा करा; ७ दुर्जन आपला मार्ग सोडो, अधर्मी आपल्या कल्पनांचा त्याग करो आणि परमेश्वराकडे वळो म्हणजे तो त्याजवर दया करील; तो आमच्या देवाकडे वळो, कारण तो त्याला भरपूर क्षमा करील. ८ कारण माझ्या कल्पना तुमच्या कल्पना नव्हत; माझे मार्ग तुमचे मार्ग नव्हत, असें परमेश्वर म्हणतो. ९ कारण आकाश जसें पृथ्वीहून उंच आहे तसे माझे मार्ग तुमच्या मार्गाहून आणि माझ्या कल्पना तुमच्या कल्पनाहून उंच आहेत. १० पाहा, पाऊस व बर्फ हीं आकाशांतून पडतात; आणि पृथ्वी भिजवून, तिला सफल व हिरवीगार केल्यावांचून, पेरणाऱ्यास बीज, खाणाऱ्यास भाकरी दिल्यावांचून तीं परत वर जात नाहीत; ११ त्याप्रमाणें माझ्या मुखांतून निघणारे वचन होईल; तें माझी इच्छा पूर्ण केल्यावांचून व ज्या कार्याकरितां मीं तें पाठविलें तें केल्यावांचून मजकडे विफल होऊन परत येणार नाही. १२ तसें तुम्ही आनंदानें निघाल, शांतीनें मिरवत जाल; पर्वत व टेकड्या तुम्हांपुढें जयघोष करितील; वनांतील सर्व वृक्ष टाळ्या वाजवितील. १३ कांटेऱ्याच्या जागीं सरू उगवेल, रिंगणीच्या जागीं मेंदी उगवेल; यावरून परमेश्वराचें नाव होईल; तें सर्वकाळचें चिन्ह होईल, तें कधीं नष्ट होणार नाही.

५६ १ परमेश्वर म्हणतो, न्यायाचें पालन करा, धर्माचरण करा; कारण माझे तारण जवळ आलें आहे, माझे न्याय्यत्व प्रगट व्हावयास आलें आहे. २ जो मानव हें करितो व जो मानवपुत्र यास धरून राहतो, जो शब्बाथ पाळितो, कांहीं अपवित्र करित नाही, जो कोणतेंहि दुष्कर्म करण्यापासून आपला हात आवरितो तो धन्य! ३ जो विदेशी परमेश्वरचरणीं जडला आहे तो असें न म्हणो कीं परमेश्वर आपल्या लोकांतून माझा उच्छेद करील; आणि पंडहि न म्हणो कीं मी केवळ शुष्क वृक्ष आहे. ४ कारण परमेश्वर म्हणतो, जे पंड माझे शब्बाथ पाळितात, मला आवडणाऱ्या गोष्टी पसंत करितात व माझ्या करारास दृढ धरून राहतात, ५ त्यांचें माझ्या गृहांत व माझ्या कोटाच्या आंत कन्यापुत्रांहून श्रेष्ठ असें स्मारक मी स्थापीन व त्यांचें नाव राखीन; सर्वकाळ राहील असें त्यांचें नाव मी करीन, तें नाहीसें होणार नाही. ६ तसेंच परमेश्वराची सेवा करण्यासाठीं, त्याच्या नामाची आवड धरण्यासाठीं व त्याचे सेवक होण्यासाठीं जे विदेशी त्याच्या चरणीं जडले आहेत, त्यांतील जे कोणी शब्बाथ अपवित्र न करावा म्हणून जपतात व माझा करार दृढ धरून राहतात, ७ त्यांस मी आपल्या पवित्र पर्वतावर आणीन आणि माझ्या प्रार्थनामंदिरांत त्यांस हर्षित करीन; माझ्या वेदीवर केलेले त्यांचे होम व यज्ञ मला पसंत होतील; कारण माझे मंदिर हें सर्व राष्ट्रांसाठीं प्रार्थनामंदिर आहे असें म्हणतील. ८ घालवून दिलेल्या इस्राएलांस एकवट करणाऱ्या प्रभु परमेश्वराचें हें वचन आहे कीं एकवटलेल्या इस्राएलां-खेरीज इतरांसहि एकत्र करून त्यांच्यांत मिळवीन.

९ रानांतील सर्व पशूतो, वनांतील सर्व पशूतो, या, खाऊन टाकावयास या. १० त्याचे जागल्ये अंधळे आहेत, ते सगळे ज्ञानशून्य आहेत; ते सगळे सुके कुत्रे आहेत, त्यांस भुंक्तां येत नाही; ते बरळणारे, पडून राहणारे, निद्राप्रिय असे आहेत. ११ ते अधाशी कुत्रे आहेत; त्यांस तृप्ति कशी ती ठाऊक नाही; ते

मेंडपाळ ज्ञानशून्य आहेत; चोहोंकडून आपला स्वार्थ साधण्यासाठी ते एकंदर आपआपल्या मार्गास लागले आहेत. १२ ते म्हणतात, चला, या, मी द्राक्षारस घेऊन येतो; आपण मद्यानें मस्त होऊं; आजच्या सारखा उद्यांचा दिवस होईल, तो पराकाष्ठेच्या चैनीचा होईल.

१ धार्मिक नष्ट होतो पण तें कोणी मनास ५७ आणीत नाही; देवभक्त प्राणांस मुक्तात, पण अरिष्टामुळें धार्मिक प्राणास मुक्तो हा विचार कोणी करित नाही. २ तो शांति पावतो; सरळ मार्गानें चालणारा प्रत्येक जण आपल्या विछान्यावर शांत पडतो.

३ अहो चेटकिणीच्या मुलांनो, जाराच्या व जारिणीच्या वंशजांनो, तुम्ही इकडे जवळ या. ४ कोणाची तुम्ही चेष्टा करितां? कोणाला तोंड विचकतां? कोणाला जीभ काढून दाखवितां? तुम्ही अधर्माची अवलाद, लबाडीच्या बीजाचे नाहीं काय? ५ प्रत्येक हिरव्या झाडाखालीं, एला झाडांमध्ये तुम्ही मदोन्मत्त होतां, ओढ्यांतल्या खडकाच्या कपारींत मुलांस ठार मारितां तेच ना तुम्ही? ६ ओढ्यांतले गुळगुळीत गोटे हाच तुझा वाटा; हाच तुझा भाग; त्यांसच तूं पेयार्पणें व अन्नार्पणें वाहिलीं. असल्या गोष्टी होत असतां मला समाधान वाटेल काय? ७ मोठ्या उंच पर्वतावर तूं आपली खाट घातली, तेथेंच यज्ञ करावयास तूं वर चढून गेलीस. ८ तूं आपलें स्मारकचिन्ह दरवाजांच्या आड व खांबांच्या आड ठेविलें; मला सोडून दुसऱ्यापुढें तूं आपली काया उघडी केली; चढून वर गेलीस; तूं आपली खाट रुंद केली; तूं त्यांजशीं ठराव केला; त्यांचा संग तुला आवडला; तूं शरीरपूजा केली. ९ तूं तेलानें माखून राजाकडे गेलीस, पुष्कळ सुगंधी द्रव्यें तूं चर्चिलीं, आपले जासूद दूरदूर पाठविले, अधो-लोकापर्यंत तुझ्या नीचतेचा पन्ना गेला. १० दूरच्या पन्थ्यामुळें तूं थकलीस, तरी मीं आतां हात ठेकिले असें तूं म्हणाली नाहीस; तुला नवा दम आला म्हणून तुला ग्लानि आली नाही. ११ कोणाला घाबरून, कोणाला भिऊन तूं लबाडी केली; माझें स्मरण ठेविलें नाही, परिणामाची पर्वा केली नाही? मी दीर्घ काळ

स्तब्ध राहिलों, म्हणूनच का तूं माझें भय धरिलें नाहीं? १२ तुझी धार्मिकता मी उजेडास आणीन; तुझ्या कर्माविषयीं म्हणशील तर त्यांपासून तुला कांहीं-एक लाभ होणार नाही. १३ तूं धावा करिशील तेव्हां तुझ्या मूर्तीच्या समुदायानें तुला सोडवावें; त्या सगळ्यांस तर बारा उडवून नेईल, एक फुंकर त्यांस घेऊन जाईल; पण जो माझा आश्रय करील तो पृथ्वीचें वतन पावेल आणि माझ्या पवित्र पर्वताचा ताबा घेईल. १४ अशी वाणी झाली कीं भरणी घाला, भरणी घाला, मार्ग तयार करा; माझ्या लोकांच्या मार्गावरून टेंच लागण्याजोगें असेल तें काढून टाका.

१५ कारण जो उच्च, परम थोर आहे, जो अक्षय स्थितींत वास करतो, ज्याचें नाम पवित्र प्रभु आहे, तो असें म्हणतो: मी उच्च व पवित्र स्थानीं वसतो, तसाच ज्याचें चित्त अनुतापयुक्त व नम्र आहे त्याच्या ठायींहि मी वसतो; येणेंकरून नम्रजनांच्या आत्म्याचें मीं संजीवन करितों व अनुतापी जनांचें हृदय उत्तेजित करितों. १६ कारण मी सतत वाद करणारा नव्हें, सदा कोप करणारा नव्हें; असतो तर माझ्यापुढें मानवी आत्मा, मीं उत्पन्न केलेले मानवी प्राणी गलित झाले असते. १७ त्याच्या स्वास्थ्यमूलक अधर्मांमुळें मीं रागावून त्याला ताडिलें, मी विन्मुख झालों, मी त्याजवर कोपलों; पण तो आपल्या मनाच्या कलाप्रमाणें वागत गेला. १८ मीं त्याची चालचर्या पाहिली, मी त्याला सुधारीन; मी त्याला मार्ग दाखवीन, मी त्याचें, त्याच्यांतल्या शोकग्रस्तांचें समाधान करीन. १९ मी त्याच्या तोंडून आभारवचन उच्चारवीन, जे दूर आहेत व जे जवळ आहेत, त्यांस शांति असो, शांति असो; मी त्यास सुधारीन असें परमेश्वर म्हणतो. २० दुर्जन खवळलेल्या सागरासारखे आहेत; त्यांच्यानें स्थिर राहवंत नाहीं; त्यांच्या लाटा चिखल व गाळ बाहेर टाकतात. २१ दुर्जनांस शांति नाही असें माझा देव म्हणतो.

१ कंठवर कर, कसर करू नको; आपला ५८ स्वर करण्याप्रमाणें मोठा कर; माझ्या लोकांस त्यांचे अपराध, याकोबाच्या घराण्यास त्याचीं

पातकें विदित कर. २ ते तर रोजरोज मजकडे येतात, माझे मार्ग ते जाणू इच्छितात; धर्माचरण करणाऱ्या व आपल्या देवाचें नियमशास्त्र न सोडणाऱ्या राष्ट्राप्रमाणें ते मजजवळ रास्त निर्णय मागतात; देवाची समीपता ते इच्छितात. ३ आम्ही उपास करितों ते तूं कां पाहत नाहीस? आम्ही आपल्या जिवास पीडा देतो ती तूं कां लक्षांत आणीत नाहीस? पाहा, आपल्या उपासाच्या दिवशीं तुम्ही आपलें कामकाज चालवितां, तुम्ही आपल्या सर्व मजुरांकडून काबाडकष्ट करवितां. ४ पाहा, तुमच्या उपासांचा परिणाम तर असा होतो कीं तुम्हीं त्या वेळीं कटकटी करितां व दुष्टपणानें ठोसाठोसी करितां; तुमचा शब्द ऊर्ध्वलोकीं ऐकू जावा याकरितां तुमचे हल्लींचे उपास आहेत असें नाही. ५ मला पसंत पडणारा असा हा उपास आहे काय? मनुष्याच्या जिवास पीडा व्हावी असा हा तुमचा उपासाचा दिवस आहे काय? लव्हाळ्यासारखें आपलें डोकें लवविणें आणि आपल्या अंगाखालीं गोणताट व राख पसरणें याला उपास म्हणतोस काय? आणि असा दिवस परमेश्वराला मान्य होईल काय? ६ दुष्टतेच्या बेड्या तोडाव्या, जुंवाच्या दोऱ्या सोडाव्या, जाचलेल्यांस मुक्त करावें, सगळें जोखड मोडावें, हाच मला पसंत असा उपास नव्हे काय? ७ तूं आपलें अन्न भुकेल्यांस वांटायें; तूं लाचारांस व निराश्रितांस आपल्या घरीं न्यावें; उघडा दृष्टीस पडल्यास त्यास वस्त्र द्यावें; तूं आपल्या बांधवाला तोंड लपवूं नये हाच तो उपास नव्हे का? ८ असें करिशील तर तुझा प्रकाश प्रभातेप्रमाणें फांकेल, तुझी जखम लौकर भरेल, तुझी धार्मिकता तुझ्यापुढें चालेल व परमेश्वराचें गौरव तुझें पाठीराखें होईल. ९ तेव्हां तूं हाक मारिशील ती परमेश्वर ऐकेल; तूं धावा करिशील तेव्हां तो म्हणेल, हा मी आहे. जर तूं आपल्यामधून जोखड लादण्याचें सोडून देशील, बोट दाखविण्याचें व दुष्ट गोष्टी बोलण्याचें टाकून देशील; १० जर तूं आपल्या जिवाला इष्ट तें भुकेल्यांस देशील, दुःखग्रस्त जिवांस तृप्त करिशील, तर तुझा प्रकाश अंधकारांत

झळकेल, निविड अंधकार तुला मध्यान्हाचें तेज असा होईल. ११ परमेश्वर तुझा सततचा मार्गदर्शक होईल, तो अवषणसमयीं तुझ्या जिवास तृप्त करील, तुझ्या हाडांस मजबूत करील; तूं भरपूर पाणी दिलेल्या मळ्याप्रमाणें होशील; पाणी कधीं न आटणाऱ्या झऱ्याप्रमाणें होशील. १२ बहुत काळ मोडून पडलेलीं शहरें तुझे लोक पुनः बांधितील; पूर्वीच्या पिढ्यांनीं घातलेले पाये तूं पुनः उभारिशील; मोडतोडीचा जीर्णोद्धार करणारा, वस्ती होण्यासाठीं रस्त्यांची दुरुस्ती करणारा असें तुझें नाव पडेल. १३ तूं शब्बाथाची पायमल्ली करणार नाहीस, माझ्या पवित्र दिवशीं आपला उद्योगधंदा करणार नाहीस, शब्बाथ आनंद-दिन आहे, परमेश्वराचा पवित्र व सन्मान्य दिन आहे असें म्हणून त्याचा आदर करिशील, व त्या दिवशीं आपलें कामकाज करणार नाहीस, आपला धंदा चालविणार नाहीस, वायफळ गोष्टी बोलत बसणार नाहीस; १४ तर तूं परमेश्वराच्या ठायीं हर्ष पावशील; तूं देशांच्या उच्च स्थलांचें जयोत्साहानें आक्रमण करिशील, असें मी करीन; आणि तुझा पिता याकोब याच्या वतनाचा तुला उपभोग घेऊं देईन; परमेश्वराच्या तोंडचे हे शब्द आहेत.

५९ १ पाहा, उद्धार करवत नाहीं इतका परमेश्वराचा हात तोकडा झाला नाही; ऐकू येत नाहीं इतका त्याचा कान मंद झाला नाही; २ तर तुमचे अपराध तुम्ही व तुमचा देव यांच्यामध्ये आडभिंतीप्रमाणें झाले आहेत; तुमच्या पातकांमुळे तो तुम्हांस दर्शन देत नाही, तुमचें ऐकत नाही. ३ कारण तुमचे हात रक्तानें, तुमचीं बोटां अधर्मानें विटाळलीं आहेत; तुमची वाणी असत्य आहे, तुमची जिह्वा दुष्टतेचे शब्द पुटपुटते. ४ धर्मास अनुसरून दावा करणारा कोणी नाही, आणि सत्यास स्मरून खटला चालविणारा कोणी नाही; लोक पोकळ गोष्टींवर भिस्त ठेवितात, कपटानें बोलतात; ते उपद्रवरूप गर्भ धारण करितात आणि अनर्थाला जन्म देतात. ५ ते नागाचीं अंडी उबवितात, कातिणीचें जाळें विणितात; त्यांचीं

अंडीं खाणारा मरणारच; त्यांतलें एकादें चिरडिलें तर त्यांतून फुरसें निघतें. ६ त्यांचीं जाळीं पांघरण्याच्या उपयोगी नाहीत; ह्या आपल्या वीणकामानें त्यांला स्वतांस झाकतां येत नाही; त्यांचीं कामें केवळ उपद्रवजनक होत; त्यांच्या हातून बलात्काराचीं कामें होतात. ७ त्यांचे पाय दुष्कर्म करण्यास धावतात; निर्दोष रक्तपात करण्यास त्वरा करितात; त्यांच्या कल्पना अधर्माच्या असतात; त्यांच्या मार्गांत नाश व विध्वंस असतात. ८ शांतीचा मार्ग त्यांस ठाऊक नाही; त्यांच्या वाटांत न्याय नाही; ते आपणांसाठीं वांकडे मार्ग करितात; त्या मार्गांनीं चालणाऱ्या कोणासहि शांति ठाऊक नाही; ९ म्हणून न्याय आम्हांपासून दूर राहतो, दोषमुक्ता आम्हांस प्राप्त होत नाही; आम्ही प्रकाशाची अपेक्षा करितों तों अंधकार; उजेडाची आशा करितों तों आम्हीं काळोखांत चालूं लागतो. १० आम्ही अंधळ्यांसारखे भित चाचपतो, नेत्रहीनांप्रमाणें चाचपतो, संधिप्रकाशांत अडखळावें तसें मध्यान्हसमयीं अडखळतो; धष्टपुष्टांमध्ये आम्ही मृतवत् आहो. ११ आम्ही सगळे अखलांसारखें गुरगुरतो, पारव्यांसारखें धुमत राहतो; आम्ही न्यायाची अपेक्षा करितों तों त्याचा पत्ता नाही; तारणाची आशा धरितों तों तें आम्हांपासून दूर राहतें. १२ कारण आमचे अपराध तुजसमोर बहुत आहेत; आमचीं पातकें आम्हांविरुद्ध साक्ष देतात; आमचे अपराध आम्ही जाणून आहो, आमचीं दुष्कृत्यें आम्हांस ठाऊक आहेत. १३ धर्मच्युति, परमेश्वराचा अव्हेर, आमच्या देवास अनुसरण्यास माघार घेणें, छलसूचक व असत्य भाषण करणें, लबाडी मनांत योजून ती बोळून दाखविणें, हीं तीं आहेत. १४ न्यायाला मागें ढकललें आहे, धार्मिकता लांब उभी राहिली आहे; कारण चवाक्यावर सत्य अडखळून पडलें आहे, तेथें सरळतेचा प्रवेशच होत नाही. १५ सत्याचा अगदीं अभाव झाला आहे; दुष्कर्मापासून दूर राहणारा बळि पडतो; परमेश्वरानें हें पाहिलें व न्याय नाही म्हणून त्याची इतराजी झाली. १६ कोणीच कर्ता पुरुष नाही हें त्याला दिसून आलें, कोणी मध्यस्थ नाही

म्हणून तो विस्मित झाला; तेव्हां त्याच्याच बाहूनें त्याला साहाय्य केलें, त्याच्या न्यायीपणानें त्याला आधार दिला. १७ त्यानें उरझणाप्रमाणें न्यायीपण धारण केलें व आपल्या मस्तकीं तारणरूप शिरस्त्राण घातलें; सूडरूपी पेहराव तो त्याला, आवेशरूप झग्यानें आपलें अंग त्यानें झाकिलें. १८ ज्याच्या त्याच्या कर्माप्रमाणें तो प्रतिफल देईल, म्हणजे आपल्या शत्रूंस संताप आणील, आपल्या वैऱ्यांस शासन करील, द्वीपांचें उसनें फेडील. १९ ते मावळतीपासून परमेश्वराच्या नामाचें भय ब्राह्मिणीत, सूर्याच्या उगवतीपासून त्याच्या प्रतापाचें भय ब्राह्मिणीत; कारण शत्रु पाण्याच्या लोंढ्यासारखा येईल तेव्हां परमेश्वराचा आत्मा त्याजविरुद्ध झेंडा उभारील. २० तो सीयोनाकडे आणि याकोबापैकीं जे अधर्मापासून परावृत्त झाले त्यांकडे उद्धारकर्ता म्हणून येईल, असें परमेश्वर म्हणतो. २१ परमेश्वर म्हणतो, माझा तर त्यांच्याशीं हाच करार: तुजवर असलेला माझा आत्मा, तुझ्या मुखांत घातलेलीं माझीं वचनें, तुझ्या मुखांतून, तुझ्या संतानाच्या मुखांतून व तुझ्या संतानाचें जें संतान त्याच्या मुखांतून आतां पासून पुढें सर्वकाळ निघून जावयाचीं नाहीत, असें परमेश्वर म्हणतो.

१ ऊठ, प्रकाशमान हो; कारण प्रकाश तुज-
६० कडे आला आहे; परमेश्वराचें तेज तुजवर उदय पावलें आहे. २ पाहा, अंधकार पृथ्वीला झाकीत आहे, निबिड काळोख राष्ट्रांस झाकीत आहे; पण तुजवर परमेश्वर उदय पावत आहे, त्याचें तेज तुजवर दिसत आहे. ३ राष्ट्रे तुझ्या प्रकाशाकडे येतील, राजे तुझ्या उदयप्रमेकडे येतील. ४ तूं आपले डोळे बंद करून चोहोंकडे पाहा; ते सर्व एकत्र होत आहेत, तुजकडे येत आहेत; तुझे पुत्र दुरून येत आहेत, तुझ्या कन्यांला कडेवर बसवून आणीत आहेत. ५ हें पाहशील तेव्हां तुझ्या मुखावर आनंद चमकेल, तुझ्या हृदयाला स्फुरण येऊन तें विकास पावेल, कारण समुद्राकडून विपुल धन तुजकडे लोटेल, राष्ट्रांची संपत्ति तुजकडे येईल. ६ उंटांच्या झुंडी, मियान व एफा एथील तरुण उंट तुला व्यापून टाकि-

तील; सर्व लोक सोनें व ऊद घेऊन शबा येथून येतील, परमेश्वराचा आनंदभराणें गुणानुवाद करितील. ७ केदारचे सर्व कळप तुजजवळ एकवट होत आहेत; नवायोथचे एडके तुझ्या कामीं येतील; ते मला पसंत पडून माझ्या वेदीवर चढतील, आणि मी आपल्या सुंदर मंदिराची शोभा वाढवीन. ८ जे मेघाप्रमाणें धावत आहेत, कबुतरें आपल्या घरकुल्यांकडे उडून जातात तसे उडत आहेत ते कोण ? ९ खरेंच, द्वीपें माझी वाट पाहत आहेत; तुझा देव परमेश्वर याच्या नामासाठीं, इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूसाठीं ताशांशचीं गलबतें तुझ्या पुत्रांस त्यांच्या सोन्यारुप्यासहित हरून घेऊन प्रथम येत आहेत, कारण परमेश्वरानें तुला वैभवयुक्त केलें आहे. १० परदेशचे लोक तुझे कोट बांधीत आहेत, त्यांचे राजे तुझी सेवा करीत आहेत; कारण मीं क्रोधाविष्ट होऊन तुला ताडिलें तरी आतां मीं प्रसन्न होऊन तुजवर दया केली आहे. ११ राष्ट्रांची संपत्ति तुजकडे आणावी, त्यांचे राजे तुजकडे मिरवीत आणावे म्हणून तुझ्या वेशी सतत उघड्या राहतील, त्या अहोरात्र बंद म्हणून राहणार नाहीत. १२ कारण जें राष्ट्र व जें राज्य तुझी सेवा करणार नाही तें विलयास जाईल; अशीं राष्ट्रे खातरीनें उद्ध्वस्त होतील. १३ माझें पवित्रस्थान शोभिवंत व्हावें म्हणून लवानोनचें वैभव तुजकडे येईल; अर्थात् सुरू, देवदारु, भद्रदारु हे एकंदर तुजकडे येतील; माझें पादासन मी शोभायमान करीन. १४ तुला पीडा करणाऱ्यांचीं मुलें तुजकडे नमत येतील, तुला तुच्छ मानणारे सर्व तुझ्या चरणीं लोटांगण घालतील; तुला परमेश्वराचें नगर, इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूचें सीयोन म्हणतील. १५ तूं टाकिलेली व द्वेषिलेली होतीस, तुझ्याकडे कोणी जातयेत नसत; तरी तुला सर्वकाळचें भूषण, पिब्यानपिब्यांचा आनंद अशी मी करीन. १६ तूं राष्ट्रांचें दूध शोषून घेशील, राजांचे स्तन तूं चोखिशील, आणि मी परमेश्वर तुझा तारणकर्ता, उद्धारकर्ता, याकोबाचा समर्थ प्रभु आहे हें तूं जाणिशील. १७ मी तांब्याच्या जागीं सोनें, लोखंडाच्या

जागीं रुपें आणीन; लाकडांच्या जागीं तांबें व दगडांच्या जागीं लोखंड आणीन; तुजवर शांति सत्ता चालवील व न्याय तुझा कारभार पाहील, असें मी करीन. १८ यापुढें तुझ्या देशांत कसलाहि जुलूम अगर तुझ्या सीमांच्या आंत उजाडी व नाश यांचें नांवहि ऐकूं येणार नाही; तारण माझा कोट व कीर्ति माझी वेस आहे असें तूं म्हणशील. १९ यापुढें दिवसा प्रकाश देण्यास तुला सूर्याची, चांदण्यासाठीं तुला चंद्राची गरज लागणार नाही, कारण परमेश्वर तुझा सार्वकालिक दीप होईल, तुझा देव तुझें तेज होईल. २० तुझ्या सूर्याचा यापुढें अस्त होणार नाही; तुझा चंद्र निस्तेज होणार नाही, कारण परमेश्वर तुझा सार्वकालिक दीप होईल; तुझे शोकाचे दिवस संपले आहेत. २१ तुझे सर्व लोक धार्मिक होतील, ते भूमीचें वतन सर्वकाळ भोगितील; माझें गौरव व्हावें म्हणून ते माझे लाविलेले रोप होतील, ते माझ्या हातची कारागिरी होतील. २२ जो सर्वांत लहान त्याचे सहस्र होतील, जो क्षुद्र त्याचें बलाढ्य राष्ट्र होईल; मी परमेश्वर हें योग्य समयीं खरित घडवून आणीन.

१ प्रभु परमेश्वराचा आत्मा मजवर आला आहे; कारण दीनांस शुभवृत्त सांगण्यास परमेश्वरानें मला अभिषेक केला आहे; भद्र हृदयांच्यांस पट्टी बांधावी, धरून नेलेल्यांस मुक्ता, बंदिवांनांस बंधमोचन विदित करावें; २ परमेश्वराच्या प्रसादाचें वर्ष, व आमच्या देवाचा सूड घेण्याचा दिवस विदित करावा; सर्व शोकग्रस्तांचें सांवन करावें; ३ सीयोनांतील शोकग्रस्तांस राखेच्याऐवजीं शिरोभूषण घालावें, त्यांस शोकाच्याऐवजीं हर्षरूप तेल द्यावें, खिन्न आत्म्याऐवजीं प्रशंसारूप वस्त्र द्यावें; तें अर्थात् अशासाठीं कीं परमेश्वराच्या गौरवार्थ त्यांस धार्मिकतेचे वृक्ष, परमेश्वरानें लाविलेले रोप म्हणतां यावें म्हणून त्यानें मला पाठविलें आहे. ४ ते पुरातन काळची मोडतोड बांधून काढितील, आपल्या वाडवडिलांच्या वेळचीं खिडारें भरून काढितील, उजाड नगरें व

पूर्वीच्या पिढ्यांचीं ओसाड स्थळें पुनः वसवितील. ५ परके उभे राहून तुमचे कळप चारितील, परदेशी तुमचे नांगऱ्ये व द्राक्षांचे मळे लावणारे होतील. ६ तुम्हांस तर परमेश्वराचे याजक असें नाव पडेल, लोक तुम्हांस आमच्या देवाचे सेवक म्हणतील; राष्ट्रांची संपत्ति तुम्ही भोगाल, त्यांचें वैभव तुम्हांस प्राप्त झाल्याचा अभिमान वाहाल. ७ तुमच्या अप्रतिष्ठेचा मोबदला तुम्हांस दुष्पट मिळेल; आपल्या उपमर्दाबद्दल मिळालेल्या वतनभागानेंच ते आनंद पावतील; असे ते आपल्या देशांत दुष्पट वतन पावतील; त्यांस सार्वकालिक आनंद प्राप्त होईल. ८ कारण मला, परमेश्वराला, न्याय प्रिय आहे, अन्यायाच्या लुटीचा मला वीट आहे; मी त्याला खात्रीनें प्रतिफल देईन; त्यांच्याशीं सार्वकालिक करार करीन. ९ अन्य राष्ट्रांत त्यांचा वंश, देशोदेशींच्या लोकांत त्यांची संतति प्रख्यात होईल; परमेश्वरानें आशीर्वाद दिलेली ती ही असें त्यांस पाहणारे कबूल करितील.

१० मी परमेश्वराच्या ठायीं अत्यंत हर्ष पावलों, माझ्या देवाच्या ठायीं माझा जीव उल्लासतो; कारण जसा नवरा शेषापगोटें लेऊन स्वतःला याजकासारखा मंडित करितो व नवरी जशी अलंकारांनीं स्वतांला भूषित करिते, तशीं त्यानें मला तारणाचीं वस्त्रें नेसविलीं आहेत; मला धार्मिकतेच्या झय्यानें आच्छादिलें आहे. ११ कारण भूमि जशी आपले अंकुर उगवविते, मला जसा आपणांत पेरलेलें बीज उगवेंसें करितो, तसा प्रभु परमेश्वर सर्व राष्ट्रांदेखत धार्मिकता व कीर्ति अंकुरित करील.

१ सीयोनची धार्मिकता उदयप्रभेप्रमाणें
६२ फांके तोंवर तिच्याकरितां मी मौन धरणार नाहीं, यरुशलैमाचें तारण पेटलेल्या मशालीप्रमाणें दिसे तोंवर तिच्याकरितां मला चैन पडणार नाहीं. २ राष्ट्रें तुझी धार्मिकता पाहतील, सर्व राजे तुझें वैभव पाहतील; परमेश्वराच्या मुखानें ठेविलेल्या नव्या नावानें तुला हाक मारितील. ३ तूं परमेश्वराच्या हातीं शोभायमान मुकुट, आपल्या देवाच्या हातीं राजकिरीट होशील. ४ यापुढें तुला सोडिलेली म्हणणार नाहीत, यापुढें

तुझ्या भूमीला वैराण म्हणणार नाहीत; तर तुला हेफ-सीबा (ती माझा आनंद) व तुझ्या भूमीला बजला (विवाहित) म्हणतील; कारण तूं परमेश्वराला आनंद देणारी आहेस, तुझी भूमि सधवा होईल, ५ कारण तरुण जसा कुमारीशीं विवाह करितो, तशीं तुझीं मुलें तुजशीं विवाह करितील, नवरा जसा नवरी पाहून हर्षितो तसा तुझा देव तुला पाहून हर्षेल.

६ हे यरुशलैमा, मीं तुझ्या कोटांवर पाहरेकरी नेमिले आहेत; ते रात्रंदिवस उगे राहत नाहीत; अहो परमेश्वराला स्मरण देणाऱ्यांनो, तुम्ही ब्रिस्बूं नका; ७ आणि तो यरुशलैम सुस्थित करून तें पृथ्वीला प्रशंसा-विषय करी तोंवर त्याला चैन पडूं देऊं नका. ८ परमेश्वरानें आपल्या उजव्या हाताची, बलवान भुजेची शपथ वाहिली आहे कीं यापुढें तुझें धान्य तुझ्या शत्रूंस मी खात्रीनें खाऊं देणार नाहीं; तूं ज्यासाठीं श्रम केलेस तो तुझा द्राक्षारस परके प्राशन करणार नाहीत; ९ तर ज्यांनीं तें धान्य कोठारांत सांठविलें तेच तें खातील व परमेश्वराचें स्तवन करितील; ज्यांनीं तो द्राक्षारस सांठविला तेच माझ्या पवित्र मंदिराच्या अंगणांत तो पितील.

१० बाहेर पडा, वेशींतून बाहेर पडा; लोकांचा मार्ग नीट करा; राजमार्गाला भर घाला, घाला भर; धोंडे काढून टाका; अन्य राष्ट्रांसाठीं श्वजा उभारा. ११ पाहा, परमेश्वरानें दिगंतापर्यंत हें वर्तमान गाजविलें आहे कीं सीयोनच्या कन्येला म्हणा, पाहा, तुझें तारण येत आहे; पाहा, वेतन त्याजपाशीं आहे व पारिपत्य त्याजसमोर आहे. १२ पवित्र लोक, परमेश्वरानें उद्धरलेले लोक असें त्यांस म्हणतील, व तूं निगा केलेली व न टाकिलेली नगरी आहेस असें म्हणतील.

१ अदोमाहून येत आहे हा कोण ? लाल-
६३ भडक वस्त्रें लेऊन बस्राहून येत आहे हा कोण ? आपल्या वस्त्राभरणांनीं भूषित होऊन, आपल्या पराक्रमांच्या आवडतेनें डुलत येत आहे हा कोण ? जो धर्मानें बोलणारा, जो तारण करण्यास समर्थ तो मी आहे. २ तुझ्या पोशाखाला लाली कोठून ? तुझीं वस्त्रें द्राक्षकुंड तुडविणाऱ्याच्यासारखीं कां ? ३ मीं

एकव्यानेच द्राक्षकुंड तुडविलें; मजबरोबर अन्य राष्ट्रां-
तला कोणी नव्हता; मीं त्यांस आपल्या कोधानें तुडविलें,
मीं त्यांस आपल्या संतापानें रगडिलें; त्यांचें रक्त
माझ्या वस्त्रांवर उडालें; माझ्या सर्व वस्त्रांवर डाग
पडले आहेत. ४ कारण सूड घेण्याचा दिवस मी
आपल्या मनांत योजिला होता, माझ्या उद्धारकार्याचें
वर्ष आलें आहे. ५ मीं पाहिलें तों कोणी साहाय्यकर्ता
नव्हता; कोणाची अनुकूलता नव्हती म्हणून मी
विस्मित झालों; तेव्हां माझ्याच बाहून मला साहाय्य
केलें व माझ्या संतापानें मला आधार दिला. ६ मीं
आपल्या कोधानें राष्ट्रांस तुडविलें; मीं त्यांस आपल्या
संतापरूप मद्यानें बेहोश केलें व त्यांचें रक्त भूमीवर
वाहविलें.

७ परमेश्वरानें आम्हांवर जे सर्व उपकार केले
आणि आपल्या दयेनें व आपल्या विपुल करुणेनें
इस्त्राएलाच्या घराण्याचें जें फार कल्याण केलें, त्यांस
अनुरूप असें परमेश्वराच्या सद्य कृत्यांचें मी वर्णन
करीन, त्यांचे गुणानुवाद गाईन. ८ कारण तो म्हणाला,
खरोखर हे माझे लोक आहेत, कधीं लबाडी न कर-
णारीं अशीं हीं मुलें आहेत, म्हणून तो त्यांचा त्राता
झाला. ९ त्यांच्या सर्व दुःखानें तो दुःखी झाला,
त्याची प्रत्यक्षता दर्शविणाऱ्या दिव्यदूतानें त्यांचें तारण
केलें; त्यानें आपल्या प्रीतीनें व आपल्या करुणेनें
त्यांस उद्धारिलें; पूर्वीचे सर्व दिवस त्यानें त्यांचें लालन-
पालन केलें. १० तरी त्यांनीं बंड केलें व त्याच्या
पवित्र आत्म्यास खिन्न केलें; तेव्हां तो उलटला व
त्यांचा शत्रु बनला, तो स्वतः त्यांजशीं लढला. ११ मग
त्याच्या लोकांस मोशाच्या बैलचे प्राचीन दिवस आठ-
वले; ते म्हणाले, ज्यानें त्यांस त्यांच्या कळपांच्या
मेंढपाळांसह समुद्रांतून बाहेर आणिलें तो कोठें आहे?
ज्यानें आपला पवित्रतेचा आत्मा त्यांच्यांत घातला तो
कोठें आहे? १२ ज्यानें आपला प्रतापी भुज मोशाच्या
उजव्या बाजूनें चालविला, आपलें नाम सर्वकाळ राहावें
म्हणून ज्यानें त्यांच्यापुढें समुद्र दुभागला, १३ मैदानां-
तून घोडा नेतात तसें त्यांस समुद्रडोहांतून अडखळ

न देतां ज्यानें नेलें, तो कोठें आहे? १४ खोऱ्यांत
उतरणाऱ्या गुरांप्रमाणें परमेश्वराच्या आत्म्यानें त्यांस
विश्रांतीस आणिलें; या प्रकारें आपलें नाम प्रतापी
व्हावें म्हणून तूं आपल्या लोकांस नेलें. १५ तूं स्वर्गांतून
अवलोकन कर, आपल्या पवित्रतेच्या व प्रतापाच्या
निवासस्थानांतून पाहा; तुझी आस्था व तुझें पराक्रम-
प्रदर्शन कोठें आहे? तुझ्या पोटांतला कळवळा व
तुझी करुणा मजविषयीं संकुचित झाली आहे. १६ तरी
तूं आमचा पिता आहेस; अब्राहाम आम्हांस जाणत
नाहीं, इस्त्राएल आम्हांस ओळखीत नाहीं, तरी हे परमे-
श्वरा, तूं आमचा पिता आहेस; आमचा त्राता हें तुझें
प्राचीन काळापासून नाम आहे. १७ हे परमेश्वरा,
आम्हांस तुझ्या मार्गापासून कां बहकूं देतोस? आम्हीं
तुझें भय बाळगूं नये इतकीं आमचीं मनें कठोर कां
करितोस? तुझे सेवक, तुझे वतन झालेले वंश यांज-
करितां परत ये. १८ तुझ्या पवित्र लोकांनीं केवळ
थोडा काळ वतन भोगिलें; आमच्या शत्रूंनीं तुझें
पवित्रस्थान तुडवून टाकिलें आहे. १९ ज्यांवर तूं कधीं
राज्य केलें नाहीं, ज्यांस तुझें नाम दिलें नाहीं त्यांच्या-

सारखें आम्ही झालों आहों. १ अहाहा! तूं
६४ आकाश विदारून उतरतास, तुझ्या दर्शनानें
पर्वत कंपायमान झाले असते, तर बरें
होतें! २ अग्नि जसा काड्याकुड्या जाळितो व पाणी
उकळवितो तसा तूं आपल्या शत्रूंस आपलें नाम प्रकट
करण्यासाठीं उतरला असतास, ३ तूं अनपेक्षित
भयप्रद कृत्यें करित असतां तुझ्या दर्शनानें राष्ट्रे थर-
थर कांपलीं असतीं तर बरें होतें! ४ हे देवा, तुझी
आज्ञा धरून राहणाऱ्याचें इष्ट काम करणारा असा तुझ्या-
शिवाय दुसरा कोणी प्राचीन काळापासून ऐकण्यांत
आलेला नाही, त्याचें नाव आलेलें नाही, कोणी तो
डोळ्यांनीं पाहिला नाही. ५ जो आवडीनें धर्माचरण
करितो त्याला, जे तुझ्या मार्गानें चालतांना तुझें स्मरण
करितात त्यांना, तूं भेट देतोस; पाहा, तूं आम्हांवर कोप-
लास, कारण आम्ही पापी ठरलों; ह्या स्थितींत आम्ही बहुतेक
काळ आहों; तर आमचा उद्धार होईल काय? ६ आम्ही

सगळे अशुद्ध मनुष्यासारखे झालो आहो; आमचीं सर्व धर्मकृत्ये घाणेरच्या वस्त्रासारखीं झालीं आहेत; आम्ही सर्व पात्याप्रमाणे वाळून गेलो आहो; आमच्या अधर्माने आम्हांस वादलाप्रमाणे उडवून दिले आहे. ७ तुझा धावा करणारा कोणी नाही; तुझा आश्रय करण्यासाठी कोणी स्वतांला जाग्रत करित नाही; कारण तू आपले मुख आम्हांपासून लपविले आहे; आमच्या अधर्माच्या योगानेच तू आम्हांस भस्म केले आहे. ८ तर आतां, हे परमेश्वरा, तू आमचा पिता आहेस; आम्ही माती आहो, तू आमचा कुंभार आहेस; आम्ही सर्व तुझ्या हातची कृति आहो. ९ हे परमेश्वरा, फार कोपून नको, आमचा अधर्म सदा स्मरू नको; पाहा, दृष्टि लाव, आम्ही तुला विनवितो, आम्ही सर्व तुझी प्रजा आहो. १० तुझी पवित्र नगरे वने बनली आहेत; सीयोन रान बनले आहे; यरुशलेम ओसाड झाले आहे. ११ आमचे पूर्वज ज्या आमच्या पवित्र व सुशोभित मंदिरांत तुला स्तवीत ते अग्नीचे भक्ष्य झाले आहे, आणि आमच्या सगळ्या मनोरम वस्तु नष्ट झाल्या आहेत. १२ हे परमेश्वरा, हें पाहून तू आपल्याला आवरिशील काय? तू स्वस्थ राहून आम्हांला अशा दुधर पीडेत राहू देशील काय?

१ जे मला विचारीत नसत त्यांस मी दर्शन दिले; माझा धावा करित नसत त्यांस मी प्राप्त झालो; ज्यांस माझे नाम प्राप्त झालेले नव्हते त्यांस मी म्हणालो, पाहा मी आहे, हा मी आहे. २ जो चांगला नाही अशा मार्गाने स्वच्छंदपणे चालणाऱ्या फितुरी लोकांपुढे मी आपले हात नित्य केले; ३ माझ्या-समक्ष बागांत यज्ञ करून व विटांवर धूप जाळून मला क्षोभ आणणारे असे हे लोक आहेत; ४ ते कबरांमध्ये राहतात, गुप्त स्थानीं रात्र काढतात; डुकरांचे मांस खातात, अमंगळ पदार्थांचा रस त्यांच्या पात्रांत असतो; ५ ते म्हणतात, हां! जवळ येऊ नको; तुजहून मी पवित्र आहें; हे माझ्या नाकांत धुरासारखे, सतत पेटलेल्या अग्नीसारखे आहेत. ६ पाहा, माझ्या-समोर हा लेख आहे; मी पारिपत्य करीपर्यंत उगा

राहणार नाही, प्रतिफल त्यांच्या पदरीं मोजून घालीन; ७ तुमच्या दुष्कर्मांचे व तुमच्या वाडवडिलांनीं पर्वतां-वर धूप जाळिला व टेकड्यांवर माझा अपमान केला त्यांच्या दुष्कर्मांचे फळ मी त्यांस देईन असें परमेश्वर म्हणतो; मी आधीं त्यांच्या कर्मांचे फळ त्यांच्या पदरीं मोजून घालीन.

८ परमेश्वर असें म्हणतो, द्राक्षांच्या घोसांत नवा द्राक्षारस दृष्टीस पडला असता त्यांत लाभ आहे म्हणून त्याचा नाश करूं नका असें लोक म्हणतात; त्याप्रमाणे मी आपल्या सेवकांस्तव करीन; मी अवघ्यांचा नाश करणार नाही. ९ मी याकोबांतून संतान, यहुदांतून माझ्या पर्वतांचा वारस उत्पन्न करीन; माझे निवडलेले त्यांचे वतन पावतील, माझे सेवक तेथे वस्ती करितील. १० माझा धावा करणाऱ्या लोकांसाठीं शारोन कळप चारण्याचे कुरण होईल, आखोराचे खोरे गुरांचा गोठा होईल; ११ पण तुम्ही परमेश्वरास सोडिले; जे तुम्ही माझ्या पवित्र पर्वताची पर्वा करित नाही, गादासाठीं (भाग्यदेवतेसाठीं) मेजवानी तयार करितां, मनीसाठीं (कर्मदेवतेसाठीं) मिश्रित पेयांचे प्याले भरून ठेवितां, १२ त्या तुम्हांस मीं तरवार नेमिली आहे; तुम्ही सगळे वधासाठीं खालीं वांकाल; कारण मीं हाक मारिली तरी तुम्ही उत्तर दिले नाही; मी बोललो तरी तुम्ही ऐकिले नाही; माझ्या दृष्टीनें जें वाईट तें तुम्हीं केले, जें मला नापसंत तें तुम्हीं पसंत केले.

१३ ह्याकरितां प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, माझे सेवक खातील, पण तुम्ही उपाशीं राहाल; माझे सेवक पितील, पण तुम्ही तान्हेले राहाल; पाहा, माझे सेवक आनंद करितील पण तुम्ही फजीत व्हाल; १४ पाहा, माझे सेवक हर्षित चित्ताने जयजयकार करितील, पण तुम्ही खिन्न चित्ताने ओरडाल, भग्नहृदय होऊन आकांत कराल. १५ तुम्ही आपले नाव मागे ठेवाल त्याचा उपयोग माझे निवडलेले लोक शाप देण्याकडे करून म्हणतील कीं प्रभु परमेश्वर तुला जिवें मारील; तो आपल्या सेवकांस दुसरें नाव ठेवील. १६ म्हणून देशांतला जो आपणास

धन्य म्हणवील तो सत्यदेवाच्या नामानें आपणास तसा म्हणवील; देशांतला जो शपथ वाहील तो ती सत्यदेवाच्या नामाची वाहील; कारण पूर्वीच्या कष्टांचा विसर पडला आहे व ते माझ्या दृष्टीआड झाले आहेत. १७ पाहा, मीं नवें आकाश व नवी पृथ्वी निर्माण करितों; पूर्वीच्या गोष्टी कोणी स्मरणार नाहीत, त्या कोणाच्या ध्यानांत येणार नाहीत; १८ परंतु जें मी उत्पन्न करितों त्यानें तुम्ही सदा आनंदी व्हा व उल्लास पावा; पाहा, मी यरुशलेम उल्लासमय, त्याचे लोक आनंदमय करितों. १९ मी यरुशलेमाविषयीं उल्लास पावेन, माझ्या लोकांविषयीं आनंद पावेन; त्यांत शोकाचा व आकांताचा शब्द पुनः ऐकूं येणार नाही. २० यापुढें थोडे दिवस वांचणारें अर्भक त्यांत जन्मास येणार नाही, जो पुऱ्या आयुष्याचा होणार नाही असा म्हातारा त्यांत असणार नाही; तेथील जो कोणी तरुणपणीं मरेल तो शंभर वर्षांचा होऊन मरेल, देवाच्या शापानें मरणार पापीहि शंभर वर्षांचा होऊन मरेल. २१ ते घरे बांधून त्यांत राहतील, द्राक्षांचे मळे लावून त्यांचें फळ खातील. २२ ते घरे बांधतील आणि त्यांत दुसरे राहतील, ते लावणी करतील आणि फळ दुसरे खातील, असें व्हावयाचें नाही; कारण वृक्षाच्या आयुष्याप्रमाणें माझ्या लोकांचें आयुष्य होईल, व माझे निवडलेले आपल्या हाताच्या श्रमाचें फळ पूर्णपणें भोगतील. २३ त्यांचे परिश्रम व्यर्थ जाणार नाहीत, संकट तत्काळ गांठील अशा संततीला ते जन्म देणार नाहीत; कारण परमेश्वरानें आशीर्वाद दिलेली ती संतति आहे, व त्यांचीं मुलें त्यांजवळ राहतील. २४ त्यांनीं हाक मारण्यापूर्वीं मी उत्तर देईन, ते बोलत आहेत तोंच मी त्यांचें ऐकेन, असें होईल. २५ तेव्हां लांडगा व कोंकर एकत्र चरतील, सिंह बैलाप्रमाणें कडबा खाईल, सर्पांचें खाणें धूळ होईल; माझ्या सगळ्या पवित्र डोंगरावर तीं उपद्रव देणार नाहीत, नासधूस करणार नाहीत, असें परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वर म्हणतो, आकाश माझे सिंहासन ६६ व पृथ्वी माझे पादासन आहे; तुम्ही मजसाठीं कशा प्रकारचें घर बांधणार? मला विश्रांती-

साठीं कोणतें स्थल असणार? २ परमेश्वर म्हणतो, ह्या सर्व वस्तु माझ्याच हातातें बनलेल्या आहेत; त्या अशा प्रकारें झाल्या आहेत; पण जो दीन व भग्नहृदय आहे व माझीं वचनें ऐकून कंपायमान होतो, त्याजकडे मी पाहतों. ३ बैल कापतो तो मनुष्यवध करणारा होय; मेंढ्याचा यज्ञ करितो तो कुत्र्याची मान मोडणारा होय; अन्नार्पण करितो तो डुकराचें रक्त अर्पणारा होय; धूप दाखवितो तो मूर्तीचा धन्यवाद करणारा होय; ज्या अर्थी त्यांनीं आपलेच मार्ग पसंत केले आहेत व असंगल पदार्थांनीं त्यांचा जीव संतुष्ट होतो, ४ त्या अर्थी मी त्यांच्यासाठीं दुर्दशा पसंत करीन, ज्याची त्यांस भीति वाटते तें त्यांजवर आणीन; कारण मीं हाक मारिली तेव्हां कोणी उत्तर दिलें नाही, मी बोललों तेव्हां माझे ऐकिलें नाही, तर माझ्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यांनीं केलें, मला जें नापसंत तें त्यांनीं पसंत केलें.

५ परमेश्वराचें वचन ऐकून कंपायमान होणाऱ्यांनो, त्याचें वचन ऐका; तुमचा द्वेष करणारे तुमचे जे बंधु माझ्या नामाचें निमित्त करून तुम्हांस हाकून देतात व म्हणतात कीं परमेश्वराचें गौरव होवो म्हणजे तुमचा हर्ष आम्हांस पाहण्यास सांपडेल, ते फजीत होतील.

६ नगरांतून कोलाहल ऐकूं येतो; मंदिरांतून शब्द ऐकूं येतो; आपल्या शत्रूंचें पारिपत्य करणाऱ्या परमेश्वराचा शब्द ऐकूं येतो. ७ वेणा येण्यापूर्वींच ती प्रसूत झाली, वेदना होण्यापूर्वींच तिला पुत्र झाला. ८ अशी गोष्ट कोणीं कधीं ऐकिली काय? अशी गोष्ट कोणीं पाहिली काय? देश एका दिवसांत जन्म पावतो काय? राष्ट्र एका क्षणांत जन्मास येतें काय? परंतु सीयोननें वेणा दिल्या, ती आपलीं मुलें प्रसवली. ९ मुलें जन्माच्या लागास आणून त्यांस मी प्रसवविणार नाहीं काय, असें परमेश्वर म्हणतो. जो मी जन्मास घालणारा तो काय गर्भाशय बंद करणार, असें तुझा देव म्हणतो.

१० यरुशलेमेबरोबर आनंद करा, तिजवर प्रेम करणारे तुम्ही सर्व तिजमुलें उल्लासा; तिचा शोक करणारे तुम्ही सर्व तिजबरोबर अत्यंत हर्षित व्हा;

११ म्हणजे तुम्ही तिचे स्तन चोखून तुम व्हाल, सांवन पावाल व तिचें विपुल वैभव भोगून संतुष्ट व्हाल. १२ कारण परमेश्वर म्हणतो, पाहा, नदीप्रमाणें शांति व पाण्याच्या पुराप्रमाणें राष्ट्रांचें वैभव मी तिज-कडे वाहवितों; तुम्ही स्तनपान कराल; तुम्हांस कडेवर वागवितील, मांडीवर खेळवितील. १३ आई मनुष्याचें सांवन करिते तसें मी तुमचें सांवन करीन; यरुशलेमांत तुमचें सांवन करीन. १४ तें पाहून तुमचें हृदय आनंदित होईल, कोवळ्या हिर-वळीप्रमाणें तुमचीं हाडें तरतरीत होतील; परमेश्वराचा हात त्याच्या सेवकांच्या ठायीं प्रगट होईल आणि त्याचा क्रोध शत्रूंवर होईल. १५ कारण पाहा, आपला क्रोध अग्नीच्याद्वारेणें प्रगट करावा, आपल्या धमकी-बरोबर ज्वाला निघाव्या म्हणून परमेश्वर अग्नीतून येईल, त्याचे रथ वावटळीसमान असणार. १६ कारण परमेश्वर अग्नीनें न्याय करील, सर्व मनुष्यजातीचा आपल्या तरवारीनें न्याय करील; परमेश्वरानें वधि-लेल्यांची संख्या मोठी असणार. १७ बागेच्या मध्यभागीं असलेल्या मूर्तीच्या मार्गे लागवें म्हणून जे आपणांस पवित्र व शुद्ध करितात व डुकराचें मांस, अमंगळ पदार्थ व उंदीर खातात ते सगळे एकदम विलयास जातील असें परमेश्वर म्हणतो. १८ मी त्यांचीं कृत्यें व त्यांचे विचार जाणतों; सर्व राष्ट्रांनीं व भिन्नभिन्न भाषा बोलणाऱ्यांनीं माझें वैभव पाहवें म्हणून मी त्यांस एक-

वट करावें अशी वेळ आली आहे. १९ मी त्यांना एक चिन्ह दाखवीन; त्यांतून जे बचावतील त्यांस मी तार्शीश, पूल व लूद अशा धनुर्धारी राष्ट्रांकडे पाठ-वीन; ज्यांनीं माझें नाम ऐकिलें नाहीं, माझा महिमा पाहिला नाहीं अशा तबल व यवान या दूरच्या द्वीपांत मी त्यांस पाठवीन; ते अन्य राष्ट्रांत माझा महिमा प्रगट करितील. २० परमेश्वर म्हणतो, परमेश्वराच्या मंदिरांत जसें इस्राएल लोक परमेश्वरास शुद्ध पात्रांतून अन्नार्पण आणितात तसें सर्व राष्ट्रांमधून तुमच्या बांधवांस अर्पण म्हणून घोड्यांवर, रथांत, पालख्यांत, खेंचरांवर व सांडणींवर बसवून यरुशलेमास माझ्या पवित्र पर्वतावर आणतील. २१ त्यांच्यांतून कांहीं जण याजक व लेवी व्हावे म्हणून मी घेईन असें परमेश्वर म्हणतो. २२ कारण मी नवें आकाश व नवी पृथ्वी निर्माण करणार, तीं जशीं मजसमोर टिकून राहतील तसा तुमचा वंश व तुमचें नाव टिकून राहील असें परमेश्वर म्हणतो. २३ असें होईल कीं एका चंद्रदर्शनापासून दुसऱ्या चंद्रदर्शनापर्यंत, एका शब्बाथापासून दुसऱ्या शब्बाथापर्यंत सर्व मनुष्यजाति मजपुढें भजनपूजन करण्यास येईल, असें परमेश्वर म्हणतो. २४ ज्या मनुष्यांनीं मजविरुद्ध बंड केलें त्यांचीं प्रेतें ते बाहेर जाऊन पाहतील; कारण त्यांस लागलेली कीड कधीं मरावयाची नाहीं; त्यांस लागलेला अग्नि कधीं विझावयाचा नाहीं; सर्व मानवजातीस त्यांची किळस येईल.

यिर्मया

१ बन्नामीन प्रांतांतील अनाथोथ एथल्या याजकांपैकीं हिल्कीयाचा पुत्र यिर्मया याचीं वचनेः
२ यहूदाचा राजा आमोनपुत्र योशीया याच्या कारकीर्दीच्या तेराव्या वर्षी परमेश्वराचें वचन यिर्मयास

आलें. ३ तसेंच यहूदाचा राजा योशीयापुत्र यहो-याकीम याच्या काळापासून यहूदाचा राजा योशीया-पुत्र सिद्कीया याच्या कारकीर्दीच्या अकराव्या वर्षाच्या अखेरपर्यंत, म्हणजे पांचव्या महिन्यांत यरु-

शलेमकरांस बंदिवान करून नेलें तेथवर तें वचन आलें.

४ परमेश्वराचें वचन मला आलें तें असें: ५ मीं तुला गर्भाशयांत घडिलें त्यापूर्वीं तूं मला ठाऊक होतास, तूं उदरांतून निघाल्यापूर्वीं मीं तुला पवित्र केलें, मीं तुला राष्ट्रांचा संदेष्टा नेमिलें आहे. ६ तेव्हां मी म्हणालों, अहा, प्रभू परमेश्वरा, पाहा, मला बोलावयाचें ठाऊक नाहीं; मी केवळ बाळ आहे. ७ मग परमेश्वर मला म्हणाला, मी बाळ आहे असें म्हणूं नको; ज्या कोणाकडे मी तुला पाठवीन त्याकडे तूं जा व तुला आज्ञापीन तें बोल. ८ त्यांस तूं भिऊं नको; तुझा बचाव करण्यास मी तुझ्याबरोबर आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. ९ तेव्हां परमेश्वरानें आपला हात पुढें करून माझ्या सुखास स्पर्श केला, व तो मला म्हणाला, पाहा, मीं आपलीं वचनें तुझ्या सुखांत घातलीं आहेत; १० पाहा, उपटण्यास व विध्वंस करण्यास, नासधूस करण्यास व पाडून टाकण्यास, बांधण्यास व लागवड करण्यास मीं तुला आज राष्ट्रांवर व राज्यांवर नेमिलें आहे.

११ मग परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं यिर्मया, तुला काय दिसतें? मी म्हणालों, मला बदामाच्या झाडाची डहाळी दिसते. १२ परमेश्वर मला म्हणाला, तुला ठीक दिसलें; मी आपलें वचन पूर्ण करण्यास सावध राहीन. १३ परमेश्वराचें वचन पुनरपि मला प्राप्त झालें कीं तुला काय दिसतें? मी म्हणालों, एक उकळती कढई दिसते, तिचें तोंड उत्तरेकडून फिरलें आहे. १४ तेव्हां परमेश्वर मला म्हणाला, देशाच्या सर्व रहिवाश्यांवर उत्तरेकडून अरिष्ट उद्भवेल. १५ कारण पाहा, मी उत्तरेकडल्या राष्ट्रांतील सर्व जाती बोलावीत आहे असें परमेश्वर म्हणतो; ते येऊन यरुशलेमाच्या वेशींपुढें, त्याच्या सभोंवार असलेल्या सर्व तटांपुढें व यहुदाच्या सर्व नगरांपुढें आपआपलीं सिंहासनें स्थापितील. १६ त्यांनीं मला सोडिलें आहे, अन्य देवांपुढें धूप जाळिला आहे व आपल्या हातच्या कृतींची पूजा केली आहे; त्यांच्या या सर्व दुष्टतेबद्दल

मी त्यांस शिक्षा सांगेन. १७ तूं तर आपली कंबर कस; ऊठ, मी तुला आज्ञापितों तें सर्व त्यांला सांग; त्यांस घाबरूं नको; घाबरलास तर मी तुला त्यांच्या-पुढें घाबरवीन. १८ पाहा, आज या सगळ्या देशा-विरुद्ध, यहुदाचे राजे, त्याचे सरदार, त्याचे याजक देशांतील लोक यांच्याविरुद्ध तुला तटबंदीचें नगर, लोहस्तंभ, पितळी कोट असें करितों. १९ ते तुजबरोबर सामना करितील पण तुजवर त्यांचा बरचष्मा होणार नाही; कारण तुझा बचाव करण्यास मी तुझ्याबरोबर आहे असें परमेश्वर म्हणतो.

१ तेव्हां परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २ जा, हें पुकारून यरुशलेमाच्या कानीं पाड: परमेश्वर असें म्हणतो कीं तुझें तारुण्यांतलें प्रेम, वाङ्मन्यशाच्या वेळचा तुझा अनुराग व रानांत पळीत स्थळीं तुझें माझ्या मागून येणें यांचें मला स्मरण आहे. ३ इस्राएल परमेश्वराला पवित्र, त्याच्या उपजाचें प्रथम फळ असा होता; त्याला गिळून टाकणारे सर्व दोषी ठरले; त्यांच्यावर अरिष्ट आलें, असें परमेश्वर म्हणतो.

४ हे याकोबाच्या घराण्या, इस्राएल घराण्यांतील सर्व गोत्रांनो, परमेश्वराचें वचन ऐका; ५ परमेश्वर म्हणतो कीं तुमच्या पूर्वजांस माझ्या ठायीं असा कोणता अन्याय आढळला कीं ते मजपासून दूर गेले व शून्याच्या मागें लागून शून्यच झाले? ६ ते असेंहि म्हणाले नाहीत कीं ज्या परमेश्वरानें आम्हांस मिसर देशांतून आणिलें, आम्हांस रानांतून, वैराण व खांच-खळग्यांच्या प्रदेशांतून, निर्जल देशांतून व मृत्युच्छाये-तून नेलें, ज्या प्रदेशांत कोणी जातयेत नाही व जेथें मनुष्यवस्ती नाही त्यांतून आम्हांस नेलें, तो परमेश्वर कोठें आहे? ७ मीं तुम्हांस सुपीक भूमीवर तिचा उपज खाण्यासाठीं व तिची संपत्ति भोगण्यासाठीं आणिलें, पण तुम्हीं येऊन माझा देश विटाळिला, माझें वतन तुम्हीं अवंगळ केलें आहे. ८ परमेश्वर कोठें आहे असें याजक म्हणाले नाहीत व धर्मशास्त्राचा कारभार चालविणाऱ्यांनीं मला जाणिलें नाही; लोकपालहि

१ मुळांत: शकेद

२ मुळांत: शोकेद.

मजपासून फितले; संदेष्टे बालदैवताच्या नावानें भाषणें करूं लागले व निरर्थक गोष्टींच्या मार्गे लागले; ९ म्हणून मी तुम्हांशीं आणखी वाद करीन, मी तुमच्या मुलांच्या मुलांशीं वाद चालवीन असें परमेश्वर म्हणतो. १० किती लोकांच्या द्वीपांत जाऊन पाहा, केदारास कोणास तरी पाठवून नीट विचार करा, व असल्या गोष्टी कधी झाल्या आहेत कीं काय तें पाहा. ११ जे देवच नव्हत असले देव तरी कोणा राष्ट्रांनें बदलिले काय? तरी पण माझ्या लोकांनीं आपल्या वैभवाचा मोबदला जीत हित नाही अशा गोष्टींशीं केला आहे. १२ हे आकाशा, हें पाहून भयचकित हो; थरथर कांप, शुष्क होऊन जा, असें परमेश्वर म्हणतो. १३ कारण माझ्या लोकांनीं दुहेरी दुष्कर्म केलें; मी जो जीवंत पाण्याचा झरा, त्या मला त्यांनीं सोडिलें आणि ज्यांत पाणी राहणार नाहीं असे फुटके हौद आपल्यासाठीं खोदून तयार केले. १४ इस्राएल गुलाम आहे काय? तो घरीं जन्मलेला दास आहे काय? तर तो लूट कां झाला आहे? १५ तरुण सिंहांनीं त्याजवर गर्जना केली आहे, त्यांनीं महानाद केला आहे, त्यांनीं त्याचा देश उजाड केला आहे, त्याचीं नगरें जाळूनपोळून निर्जन केलीं आहेत. १६ नोफ व तहपन्हेस यांच्या लोकांनीं तुला खाऊन टाकिलें आहे. १७ तुझा देव परमेश्वर तुला मार्गीनें नेत असतां त्याला सोडून तूं हें आपणावर आणिलें नाहीं काय? १८ मिसर देशाच्या वाटेस लागून नील नदीचें पाणी पिण्याचें तुला काय प्रयोजन? अशूर देशाच्या वाटेस लागून फरात नदीचें पाणी पिण्याचें तुला काय प्रयोजन? १९ तुझीच दुष्टता तुला शासन करील, तुझीच धर्म-अश्रुता तुला शिक्षा करील; तर हें समजून घेऊन ध्यानांत आण कीं परमेश्वर तुझा देव याला तूं सोडिलें आहे; आणि तुला माझा धाक नाहीं हें अनिष्टकारक व क्लेशदायक आहे, असें प्रभु सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; २० कारण प्राचीन काळीं तूं आपलें जूं मोडिलें, आपलीं बंधनें तोडिलीं आणि तूं म्हणालीस मी सेवा करावयाची नाहीं; आणि तूं कसबिणीसारखी प्रत्येक उंच टेकडीवर व प्रत्येक हिरव्या झाडाखालीं ओणवी झालीस. २१ मीं तर तुला

उत्कृष्ट जातीची उत्तम द्राक्षालता अशी लाविली, ती तूं माझ्यासमोर परदेशची हीनजातीची द्राक्षालता कशी झालीस? २२ तर तूं आपणास खारानें धुतलें व आपणास पुष्कळसा साबण लाविला तरी माझ्या दृष्टीनें तुझ्या पापाचा डाग तसाच राहिल असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. २३ मी भ्रष्ट झालें नाहीं, बालदैवतांच्या मार्गे गेलें नाहीं असें तुला कसें म्हणतां येईल? खोऱ्यांत तूं काय केलें त्या तुझ्या वर्तनाचा विचार करून पाहा; तूं चपल, तरुण सांडणीसारखी इकडून तिकडे धावत आहेस. २४ ती रानांत हिंडावयाला सवकलेली, कामा-तुर होऊन धापा टाकणारी रानगाढवी आहे; ती हातेणास आली असतां तिला कोण रोखील? तिला घरावयास जाणाऱ्यांनीं क्षिणण्याचें कारण नाहीं; तिच्या कटूंत ती हातीं लागेल. २५ आपले पाय झिजूं देऊं नको, आपल्या घशास कोरड पडूं देऊं नको; पण तूं म्हणालीस, काय उपयोग? कांहीं नाहीं; मीं परक्यांवर प्रेम केलें आहे, त्यांच्यामार्गे मी जाणार. २६ चोरास पकडिलें म्हणजे तो जसा लाजतो तसें इस्राएलाचें घराणें लजित झालें आहे; ते, त्यांचे राजे, त्यांचे सरदार, त्यांचे याजक व त्यांचे संदेष्टे लजित झाले आहेत. २७ ते काष्टास म्हणतात, तूं माझा बाप; पाषाणास म्हणतात, तूं मला जन्म दिला; त्यांनीं मजकडे मुख नव्हे तर पाठ फिरविली; तरी संकटसमयीं ते म्हणतील, ऊठ; आमचा बचाव कर. २८ तर तूं आपणासाठीं केलेले देव कोठें आहेत? तुझ्या संकटसमयीं ते उठून तुला बचाविली कीं काय तें पाहा; कारण हे यहुदा, तुझ्या नगरांइतकी तुझ्या दैवतांची संख्या आहे.

२९ तर तुम्ही मजशीं कां वाद घालितां? तुम्हीं सर्वांनीं मजविरुद्ध पाप केलें आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. ३० तुमच्या पुत्रांस मीं ताडण केलें तें व्यर्थ, त्यानें ते शुद्धीवर आले नाहीत; फाडणाऱ्या सिंहाप्रमाणें तुमच्याच तरवारीनें तुमच्या संदेष्ट्यांस खाऊन टाकिलें आहे. ३१ अहो, ह्या पिढीचे लोकहो! तुम्ही परमेश्वराचें वचन लक्षांत आणा; मी इस्राएलास वैराण, निबिड काळोखाचें स्थल असा झालों आहे काय?

आम्ही मोकार झालों आहों; यापुढें आम्ही तुजकडे येणार नाहीं असें माझे लोक कां म्हणतात ? ३२ कुमारी आपलीं भूषणें, नवरी आपला पोषाख विसरेल काय ? तरी माझे लोक अगणित दिवस मला विसरले आहेत. ३३ तूं फार छानछोकी करून इष्का-मागें कशी लागली आहेस ! अशानें तूं आपली चाल दुष्ट क्रियांसहि शिकविली आहे. ३४ निर्दोष, दीन जनांच्या जिवांचें रक्त तुझ्या अंगावरील वस्त्रांत सांपडलें आहे; ते तुझें घर फोडितांना तुझ्या हातीं लागले नाहींत, तर ह्या सर्वांला तुझें वर्तन कारण झालें. ३५ तरी तूं म्हणालीस, मी निर्दोष आहे, त्याचा राग मजवरून फिरलाच आहे; तूं म्हणालीस, मीं पाप केले नाहीं म्हणून पाहा, मी तुजशीं दावा चालवीन. ३६ आपली चाल बदलून इकडून तिकडे कां भटकतेस ? तूं अशुरामुळें खजील झालीस तशी मिसरामुळेंहि होशील. ३७ तूं हातांनीं आपलें कपाळ बडवीत त्याजपासूनहि निघून जाशील; कारण तुझी भिस्त ज्यांवर आहे त्यांस परमेश्वरानें धिक्कारिलें आहे, व त्यांच्यायोगें तुझें कल्याण होणार नाहीं.

१ परमेश्वर म्हणतो, कोणीं आपली बायको ३ टाकिली व ती त्याच्यापासून निघून जाऊन दुसऱ्याची झाली तर तो पुनः तिच्याकडे परत जाईल काय ? अशानें देश भ्रष्ट होणार नाहीं काय ? तूं तर अनेक जारांशीं व्यभिचार केला तरी तूं मजकडे पुनः फिरू पाहतेस काय ? असें परमेश्वर म्हणतो. २ डोळे वर करून उजाड टेकड्यांकडे पाहा; जेथें तुझ्याजवळ कोणी निजला नाहीं असें कोणतें ठिकाण उरलें आहे ? रानांत अरब दबा धरितो तशी तूं त्यांच्या वाटा धरून बसलीस; तूं आपल्या शिंदळकीनें व दुष्टतेनें देश भ्रष्ट केला आहे. ३ ह्यामुळें पर्जन्यवृष्टि आवरण्यांत आली आहे आणि वळवाचा पाऊस पडला नाही; तरी तुझें कपाळ पडलें कसबिणीचें; तुला लाज कशी ती ठाऊक नाही. ४ माझ्या बापा, माझ्या तारुण्यांतील मार्गदर्शक तूच आहेस, असें तूं आतांपासून मला म्हणणार नाहीस काय ? ५ तो नेहमीं मनांत अढी धरील काय ?

तो सर्वकाळ ती ठेवील काय ? पाहा, तूं असें बोलतेस खरी, तरी कुकर्में करितेस व आपलाच क्रम चालवितेस.

६ ह्याशिवाय योशीया राजाच्या कारकीर्दीत परमेश्वर मला म्हणाला, मला सोडून जाणारी इस्राएल हिनें काय केलें हें तूं पाहिलें आहे काय ? प्रत्येक उंच पर्वतावर व प्रत्येक हिरव्या झाडाखालीं जाऊन तेथें तिनें व्यभिचार केला. ७ मी म्हणालों, हें सर्व केल्यावर तरी तिनें मजकडे परत यावें ना ? पण ती आली नाही; तिची बेइमान बहीण यहुदा हिनें हें पाहिलें; ८ आणि तिला जरी असें दिसून आलें कीं मला सोडून जाणारी इस्राएल हिला जारकर्म केल्यामुळें मीं टाकून सूटपत्र दिलें, तरी तिचीं बेइमान बहीण यहुदा, हिला बिलकूल भीति वाटली नाही; तीहि जाऊन व्यभिचार करूं लागली. ९ तिच्या व्यभिचाराच्या खैरतेनें देश भ्रष्ट झाला; तिनें काष्ठपाषाणांशीं व्यभिचार केला. १० इतकें असूनहि तिची बेइमान बहीण यहुदा मनापासून मजकडे वळली नाही, तर कपटानें वळली असें परमेश्वर म्हणतो. ११ परमेश्वर मला म्हणाला, बेइमान यहुदा-पेक्षां मला सोडून जाणारी इस्राएल कमी दोषी आहे. १२ जा, उत्तरेकडे हें पुकारून सांग कीं हे मार्ग सोडून जाणाऱ्या इस्राएल, मागें फिर, असें परमेश्वर म्हणतो; मी तुजकडे रागानें पाहणार नाहीं, कारण मी कृपाळू आहे; मी सदां क्रोधयुक्त राहणार नाहीं, असें परमेश्वर म्हणतो. १३ तूं आपला देव परमेश्वर याजपासून पतन पावून इकडेतिकडे प्रत्येक हिरव्या झाडाखालून परक्याबरोबर भटकलीस व माझा शब्द ऐकिला नाही, हा आपला दोष मात्र पदरीं घे, असें परमेश्वर म्हणतो. १४ परमेश्वर म्हणतो, मुलांनो, मागें फिरा, कारण मी लग्नाचा नवरा आहे; मी तुम्हांस या शहरांतून एक, त्या कुळांतून दोघे, असे घेऊन सीयोनस आणीन. १५ मी तुम्हांस माझ्या मनासारखे मंडपाळ देईन; ते तुम्हांस ज्ञान व अकल ह्यांनीं तृप्त करित्तील. १६ परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही वाढून देशांत बहुगुणित व्हाल त्या काळीं परमेश्वराच्या कराराचा कोश असें ते यापुढें म्हणणार नाहींत, तो

त्यांच्या ध्यानीं हि येणार नाही, त्यांस तो आठवणारहि नाही, ते त्याची खंत करणार नाहीत, आणि तो पुनः बनविणार नाहीत. १७ त्या काळीं यरुशलेमास परमेश्वराचें सिंहासन म्हणतील, त्याच्याकडे सर्वे राष्ट्रें जमा होतील, कारण परमेश्वराचें नाम यरुशलेमांत आहे; यापुढें तीं आपल्या दुष्ट अंतःकरणाच्या हृद्यप्रमाणें चालणार नाहीत. १८ त्या काळीं यहूदाचें घराणें इस्राएलाच्या घराण्याबरोबर चालेल, ते उत्तरेकडील देशांतून निघून एकवट होतील व तुमच्या पूर्वजांस मी वतन करून दिलेल्या देशास येतील. १९ मीं तुला पुत्राच्या योग्यतेस आणावें, तुला मनोरम भूमी द्यावी, राष्ट्रांतील श्रेष्ठ वैभवाचें वतन तुला द्यावें असें मला वाटलें होतें; तुम्ही मला, माझ्या बापा, असें म्हणाल व मला अनुसरावयाचें सोडून मार्गें फिरणार नाही असें मला वाटलें होतें. २० इस्राएलाच्या घराण्या, बायको बेइमान होऊन आपल्या पतीस सोडिते तसे तुम्ही मजशीं बेइमान झालां आहां, असें परमेश्वर म्हणतो. २१ उजाड टेकड्यांवर शब्द ऐकूं येत आहे, इस्राएलवंशजांच्या आक्रंदनाचा व विनवण्यांचा शब्द कानीं येत आहे; कारण त्यांनीं वांकडा मार्ग धरिला आहे, ते आपला देव परमेश्वर यास विसरले आहेत. २२ अहो मला सोडून जाणाऱ्या मुलांनो, मार्गें फिरा, मी तुम्हांला वाटेवर आणीन. पाहा, आम्ही तुजकडे वळतो, कारण तूं परमेश्वर आमचा देव आहेस. २३ टेकड्यांवरील शब्द, डोंगरांवरील गडबड खोटी ठरली आहे; खरोखर आमचा देव परमेश्वर याच्याकडूनच इस्राएलाचें तारण आहे. २४ आमच्या बालपणापासून आमच्या वडिलांचें श्रमफल म्हणजे त्यांचीं शेरडेंमेंढरें, त्यांचीं गुरेंदोरें, त्यांचे पुत्र व कन्या यांस ह्या लजास्यद दैवतानें प्राप्तून टाकिलें आहे. २५ आपण आपल्या लज्जेत लोळूं या, आमची अप्रतिष्ठा आम्हांस झांको; कारण आम्ही व आमच्या पूर्वजांनीं बाळपणापासून आजवर आमचा देव परमेश्वर याच्याविरुद्ध पाप केलें आहे आणि आमचा देव परमेश्वर याच्या वाणीकडे लक्ष दिलें नाही.

१ परमेश्वर म्हणतो, हे इस्राएला, जर तूं मजकडे वळशील, आपलीं अमंगल कृत्यें माझ्यासमोरून दूर करशील, बहकणार नाहीस, २ आणि सत्यानें, धर्मानें व सरळपणानें परमेश्वराच्या जीविताची शपथ वाहशील, तर राष्ट्रें परमेश्वराच्या ठायीं आपणांस धन्य गणितील व त्याचा अभिमान बाळगितील.

३ कारण परमेश्वर यहूदा व यरुशलेम यांतल्या लोकांस म्हणतो, आपली पडीत जमीन नांगरा, कांद्यांमध्ये पेरूं नका. ४ यहूदाचे लोकहो, यरुशलेमकरहो, परमेश्वराप्रीत्यर्थ आपली सुंता करा, आपल्या अंतःकरणाची सुंता करा; नाहीतर तुमच्या कर्मांच्या दुष्टतेमुळे माझा क्रोध अग्नीसारखा भडकेल आणि तो कोणाच्यानें विझववणार नाही असा पेटेल. ५ यहूदांत पुकारा, यरुशलेमांत जाहीर करा, आणि म्हणा कीं देशांत रणशिंग फुका; जोरातें ओरडून म्हणा, एकत्र व्हा, चला, आपण तटबंदीच्या नगरांत जाऊं. ६ सीयोनच्या दिशेकडे ध्वजा उभारा; आश्रयासाठीं पळा, थांबूं नका, कारण मी उत्तरेकडून अरिष्ट, मोठा नाश, आणीत आहे. ७ सिंह आपल्या झाडींतून बाहेर निघाला आहे; राष्ट्रांस फेस्त करणारा वाट चालत आहे, तुझा देश ओस करण्यासाठीं, तुझीं नगरें उजाड, निर्जन करण्यासाठीं तो आपल्या स्थानांतून निघाला आहे; ८ म्हणून तुम्ही कंबरेस गोणताट गुंडाळा, शोक व आक्रंदन करा; कारण आम्हांवरला परमेश्वराचा तीव्र कोप अजून गेला नाही. ९ परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं असें होईल कीं राजाचें व सरदारांचें काळीज ठाव सोडील, याजकांची त्रेधा उडेल आणि संदेष्टे भयचकित होतील. १० तेव्हां मी म्हणालों, अहा, प्रभू परमेश्वरा, तुमचें कुशल होईल असें म्हणून तूं या लोकांस व यरुशलेमास खरोखर फारच चकविलें आहे; इकडे तर तरवार जिवाला जाऊन लागली आहे. ११ त्या काळीं या लोकांस व यरुशलेमास म्हणतील, रानांतील उजाड टेकड्यांवरून उष्ण वारा माझ्या लोकांच्या कन्येवर येत

आहे, तो कांहीं विंझणवारा म्हणून किंवा स्वच्छ करण्यासाठीं येत नाहीं. १२ या कामास लागतो त्याहून जोराचा वारा माझ्या कार्यासाठीं येईल; मी आतां त्यांच्या शिक्षाहि सांगतो. १३ पाहा, ढगांप्रमाणें तो येत आहे, त्याचे रथ वादळाप्रमाणें आहेत, त्याचे घोडे गरुडांपेक्षां वेगवान् आहेत. आम्ही हायहाय करणार! आमचें वाटोळें झालें. १४ हे यरुशलेमे, तूं आपल्या अंतःकरणाची दुष्टता धुऊन टाक, म्हणजे वांचशील. तुझे वाईट विचार तुजमध्ये कोठवर वसणार? १५ कारण दानाकडून शब्द होत आहे, एफ्राईम डोंगराकडून अरिष्टाची घोषणा होत आहे; १६ ती राष्ट्रांस सांगा; पाहा, ती यरुशलेमेस जाहीर करा; दूर देशांतून वेढा घालणारे येत आहेत, यहूदाच्या नगरांसमोर ते ललकारत आहेत. १७ शेत राखणाऱ्यांसारखें त्यांनीं तिला चोहोंकडून घेरिलें आहे; कारण तिनें मजशीं फितुरी केली आहे असें परमेश्वर म्हणतो. १८ तुझे वर्तन व तुझीं कर्मे यांमुळें तुला हा प्रसंग प्राप्त झाला आहे; ही तुझी दुष्टता आहे; ती खरोखर क्लेशदायी आहे, तुझ्या हृदयास ती भिडली आहे.

१९ माझीं आंतडीं तुटतात हो तुटतात! माझ्या हृदयकोशास वेदना होत आहेत! माझें अंतर्याम अस्वस्थ झालें आहे! माझ्यानें स्तब्ध राहवत नाहीं! कारण माझ्या जिवा, करण्याचा नाद, रणशब्द तूं ऐकिला आहे. २० नाशावर नाश पुकारिला आहे; कारण सर्व देश छुटिला आहे; माझे डेरे अकस्मात्, माझ्या कनाती क्षणांत छुटिल्या आहेत. २१ मी ध्वजा कोठवर पाहूं? करण्याचा शब्द कोठवर ऐकूं? २२ कारण माझे लोक मूर्ख आहेत, ते मला ओळखीत नाहीत; तीं निर्बुद्ध, असमंजस अशीं मुलें आहेत; वाईट करण्यांत तीं हुशार आहेत, पण बरें करण्याचें त्यांस ज्ञान नाहीं.

२३ मीं पृथ्वीकडे पाहिलें तों ती वैराण व शून्य झाली आहे; आकाशाकडे पाहिलें तों त्यांत प्रकाश नाहीं. २४ मीं पर्वतांकडे पाहिलें तों ते कांपत आहेत; सर्व डोंगर ढळमळत आहेत. २५ मीं पाहिलें तो कोणी मनुष्य नाहीं व आकाशांतील सर्व पक्षी उडून

गेले आहेत. २६ मीं पाहिलें तों पाहा, बागाईत वैराण झाली आहे व परमेश्वरासमक्ष, त्याच्या तीव्र कोपानें तेथील सर्व नगरें नष्ट झालीं आहेत. २७ परमेश्वर म्हणतो, सर्व देश उजाड होईल; पण मी त्याचा पुरा अंत करणार नाहीं. २८ यामुळें पृथ्वी शोक करील, वर आकाश काळें होईल; कारण मी असें बोललों आहे, मीं हें योजिलें आहे; मी अनुताप पावणार नाहीं; मी माघार घेणार नाहीं. २९ घोडेस्वारांच्या व तिरंदाजांच्या शब्दांनीं सर्व शहर पळत आहे; ते झाडींत, खडकांच्या फटींत लपत आहेत; लोकांनीं प्रत्येक नगर सोडिलें आहे, कोणी माणूस त्यांत राहत नाहीं. ३० हे छुटलेल्ये, तूं काय करिशील? तूं जांभळें वस्त्र ल्यालीस, सोन्याच्या अलंकारांनीं भूषित झालीस, काजळ घालून आपले डोळे मोठे केले, तरी तुझी सुरेख दिसण्याची खटपट व्यर्थ आहे; तुझे जार तुला तुच्छ मानितात, ते तुझ्या प्राणावर टपत आहेत. ३१ वेणा देणाऱ्या स्त्रीच्या शब्दासारखा शब्द मी ऐकत आहे; प्रथम प्रसूत होणाऱ्या स्त्रीच्या वेदनांप्रमाणें वेदना ऐकत आहे; सीयोनच्या कन्येचा खर ऐकूं येत आहे; ती उसासे टाकीत आहे, ती आपले हात पसरीत आहे; ती म्हणत आहे, हायरे हाय! कारण ह्या मनुष्याघातक्यांपुढें माझा जीव घाबरा होत आहे.

१ यरुशलेमाच्या गळ्यांतून इकडून तिकडे धावा व पाहून आपली खातरी करून घ्या; त्याच्या चौकांत शोध करा कीं कोणी धर्मानें वागणारा, सत्याची कास धरणारा सांपडेल काय? सांपडल्यास मी त्याला क्षमा करीन. २ परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, असें ते म्हणतात, तरी ती शपथ खोटी आहे. ३ हे परमेश्वरा, तुझे नेत्र सत्याकडे नाहीत काय? तूं त्यांस ताडण करितोस तरी ते दुःखित होत नाहीत; तूं त्यांस क्षीण करितोस तरी ते ताळ्यावर येत नाहीत; ते आपलीं मुखें वज्रापेक्षां कठीण करितात, ते वळत नाहीत. ४ तेव्हां मीं म्हटलें, हे तुच्छ आहेत, हे मूर्ख आहेत; परमेश्वराचा मार्ग, त्यांच्या देवाची धर्मेनीति त्यांस ठाऊक

नाहीं. ५ ह्याकरितां मी महाजनांकडे जाऊन त्यांच्याशीं बोलें; कारण त्यांस परमेश्वराचा मार्ग, त्यांच्या देवाची धर्मनीति ठाऊक आहे; पण त्यांनीं तर जोखड साफ मोडिलें आहे व बंधनें तोडून टाकिलीं आहेत. ६ यास्तव रानांतला सिंह त्यांस फाडील, वनांतला लांडगा त्यांस फस्त करील, चित्ता त्यांच्या नगरांजवळ दबा धरून तेथून बाहेर पडणाऱ्या प्रत्येकाचे फाडून तुकडे करील; कारण त्यांचे अपराध व त्यांची धर्म-अग्रता हीं बहुत आहेत. ७ तुला क्षमा कशी करूं ? तुझ्या पुत्रांनीं मला सोडिलें आहे व जे देव नव्हत त्यांची शपथ वाहिली आहे; मीं त्यांस पोटभर चारिलें तेव्हां त्यांनीं जारकर्म केलें व वेश्यांच्या घरांत गदीं केली. ८ खाऊन मस्त झालेल्या घोड्यांप्रमाणें ते चोहोंकडे फिरतात; त्यांतला प्रत्येक आपल्या शेजाऱ्याच्या बायकोला पाहून किंचाळतो. ९ परमेश्वर म्हणतो, याबद्दल मी नाहीं का समाचार घेणार ? माझा आत्मा या असल्या राष्ट्रांचें पारिपत्य नाहीं का करणार ?

१० तिच्या द्राक्षवेलांच्या रांगांत शिरा व नासधूस करा; तरी पुरी नासधूस करूं नका. तिच्या फांद्या तोडून टाका, त्या परमेश्वराच्या नाहींत. ११ कारण इस्राएलाचें घराणें व यहुदाचें घराणें हीं मजशीं बेइमान-पणें वागलीं आहेत असें परमेश्वर म्हणतो. १२ ते परमेश्वराला अवमानून म्हणतात, तो नाहींच; आम्हांवर अरिष्ट म्हणून येणार नाहीं, आम्ही तरवार व दुष्काळ पाहणार नाहीं. १३ संदेष्टे वायुरूप होतील, त्यांच्याकडे संदेश नाही; त्यांची अशी गति होईल. १४ ह्यामुळें परमेश्वर, सेनाधीश देव म्हणतो, तुम्ही असें बोलतां म्हणून पाहा, मी आपले शब्द तुझ्या मुखांत अग्नि असे आणि हे लोक सर्पण असे करीन आणि तो त्यांस खाऊन टाकील. १५ परमेश्वर म्हणतो, हे इस्राएलाच्या घराण्या, पाहा, मी तुम्हांवर दुरून एक राष्ट्र आणितों; तें बळकट व प्राचीन राष्ट्र आहे; तुला त्याची भाषा माहीत नाही, तुला त्यांचें बोलणें समजणार नाहीं. १६ त्यांचा भाता उघडी कबर आहे; ते सर्व पराक्रमी वीर आहेत. १७ ते तुझें पीक, तुझ्या मुलांबाळांचें अन्न खाऊन

टाकतील; ते तुझीं शेरडेंमेंढरें, तुझीं गुरेंढोरें खाऊन टाकतील; तुझ्या द्राक्षलता व अंजिराचीं झाडें फस्त करतील; ज्या तटबंदीच्या नगरांवर तुझी भिस्त आहे त्यांस ते तरवारीनें उद्ध्वस्त करतील. १८ तरी त्या समर्थीहि मी तुमचा पुरा अंत करणार नाहीं असें परमेश्वर म्हणतो. १९ जर तुम्ही म्हणाल कीं परमेश्वर आमचा देव त्यानें आमचें असें कां केलें ? तर तूं त्यांस सांग कीं तुम्हीं मला सोडून आपल्या देशांत अन्य दैवतांची सेवा केली तशी जो देश तुमचा नाहीं त्यांत तुम्ही परक्यांची सेवा कराल.

२० याकोबघराण्यामध्ये हें जाहीर करा, यहुदामध्ये हें प्रसिद्ध करा; असें कीं २१ मूर्ख, बुद्धिहीन लोकहो, हें आतां ऐका; तुम्हांस डोळे असून दिसत नाहीं, तुम्हांस कान असून ऐकूं येत नाहीं. २२ परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही माझे भय धरणार नाहीं काय ? मजपुढें थरथर कांपणार नाहीं काय ? मीं तर ससुद्राला वाळू ही सीमा नेमिली आहे; ही सर्वकाळची मर्यादा त्याच्यानें उल्लंघवत नाहीं; त्याच्या लाटा उचंबळतात तरी त्यांचें कांहीं चालत नाहीं; त्या गर्जना करितात तरी त्यांना ती उल्लंघवत नाहीं. २३ तरी या लोकांचें हृदय हृदी व फितुरी आहे; ते फितून निघून गेले आहेत. २४ जो परमेश्वर आमचा देव आम्हांस पाऊस देतो, योग्य समर्थी आगोठीचा व वळवाचा पाऊस वर्षितो, जो कापणीचीं नेमिलेलीं सप्तकें आम्हांसाठीं राखून ठेवितो त्याचें भय आम्ही धरूं असें ते आपल्या मनांत म्हणत नाहींत. २५ तुमच्या दुष्कर्मांनीं हीं फिरविलीं आहेत, तुमच्या पातकांनीं तुमचें हित रोखून धरिलें आहे. २६ कारण माझ्या लोकांमध्ये दुष्ट जन आढळतात, ते फांसेपारध्यांप्रमाणें दबा धरितात; ते सापळा मांडून माणसांना धरितात. २७ पिंजरा पक्ष्यांनीं भरलेला असतो तशीं त्यांचीं घरे कपटाच्या प्राप्तीनें भरलेलीं असतात; म्हणून ते थोर व श्रीमंत झाले आहेत. २८ ते धष्टपुष्ट व तेजस्वी झाले आहेत, ते दुष्कर्मांची कमाल करितात; आपली चलती व्हावी म्हणून ते पोरक्यांचा न्याय करीत नाहींत, कंगालांस न्याय देत नाहींत. २९ परमे-

श्वर म्हणतो, या गोष्टीबद्दल मी त्यांचा समाचार नाही का घेणार ? माझा आत्मा या असल्या राष्ट्राचें पारिपत्य नाही का करणार ?

३० चकित करणारें अघोर कृत्य देशांत घडलें आहे. ३१ संदेष्टे खोटे संदेश देतात, त्यांच्या धोरणानें याजक अधिकार चालवितात व माझ्या लोकांसहि असेंच आवडतें; पण अखेरीस तुम्ही काय करणार ?

१ बऱ्यामीनवंशजहो, यरुशलेमांतून रक्षणार्थ पळून जा, तकोवांत रणशिंग फुंका, बेथ-हक्करेमावर ध्वज उभारा; कारण उत्तरेकडून अरिष्ट व मोठा नाश डोकावत आहे. २ सुंदर व सुकुमार अशा त्या सीयोनकन्येचा मी उच्छेद करीन. ३ मेंढपाळ आपले कळप घेऊन तिजकडे येतील, तिच्या आसपास आपले तंबू ठोकतील, त्यांच्यांतला प्रत्येक आपआपल्या स्थानीं चरेल. ४ तिच्याशीं लढण्याची तयारी करा; उठा, आपण दुपारीं चढाई करूं. हाय हाय ! दिवस कलला आहे, संध्याकाळची छाया वाढत आहे. ५ उठा, आपण रात्रीं चढाई करून तिच्या वाड्यांचा नाश करूं. ६ कारण सेनाधीश परमेश्वर म्हणाला आहे कीं झाडें तोडून यरुशलेमासमोर मोर्चा रचा; पारिपत्य करावयाचें तें याच नगराचें; त्याच्यांत जुलूमच जुलूम माजला आहे. ७ झऱ्यांतून जसें निल्य नवें पाणी येतें तशी त्यांत निल्य नवी दुष्टता घडते; त्याच्याठायीं बलात्कार व लुटालुट यांचा गोंगाट ऐकूं येतो; निल्य माझ्यासमोर रोग आणि जखमा आहेत. ८ यरुशलेमा, शुद्धीवर ये, नाहीतर तुजवरचा माझा जीव उडेल, मी तुला ओसाड व निर्जन भूमि करीन.

९ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, द्राक्षालतांचा सरवा काढितात तसा अवशिष्ट इस्राएलाचा सरवा साफ काढून नेतील; द्राक्षें खुडणाऱ्याप्रमाणें तूं आपला हात डहाळ्यांना घाल. १० मी हें कोणास सांगून पटवूं म्हणजे ते ऐकतील ? पाहा, त्यांचा कान बेसुनत आहे, त्यांस ऐकूं येत नाही; पाहा, परमेश्वराचें वचन त्यांस निंदास्पद झालें आहे, त्यांत त्यांस कांहीं संतोष वाटत

नाहीं. ११ ह्याकरितां मी परमेश्वराच्या संतापानें भरलों आहे; तो दावून ठेवितां ठेवितां मी थकलों आहे; रस्त्यांतल्या पोरांवर, तरुणांच्या जमावांवर तो ओत; नवरा व बायको, वृद्ध व पुऱ्या वयाचे या सर्वांना तो गांठील. १२ त्यांचीं घरें, शेतें व ब्रिया हीं सर्व दुसऱ्यांच्या हातीं जातील; मी आपला हात देशाच्या रहिवाश्यांवर उगारीन असें परमेश्वर म्हणतो. १३ कारण लहानथोर सर्व स्वहिताला हपापलेले आहेत; संदेष्ट्यांपासून याजकापर्यंत सगळे कपटाचा व्यवहार करितात. १४ शांतीचें नाव नसतां शांति शांति असें म्हणून माझ्या लोकांचा घाय ते वरवर बरा करितात. १५ त्यांनीं अमंगल कृत्य केलें त्याची त्यांस लाज वाटली काय ? नाही; त्यांस लाज मुळींच वाटली नाही; शरम कसली ती त्यांना ठाऊक नाही; म्हणून पतन पावणाऱ्यांबरोबर ते पतन पावतील; मी त्यांचा समाचार घेईन तेव्हां ते ठोकर खाऊन पडतील असें परमेश्वर म्हणतो.

१६ परमेश्वर म्हणतो, चवाक्यावर उभे राहून पाहा आणि पुरातन मार्गापैकीं कोणता म्हणून विचारा; सन्मार्गानें चाला; अज्ञानें तुमच्या जिवास विश्रांति मिळेल; पण ते म्हणाले, आम्ही चालणार नाहीं. १७ मीं तुम्हांवर पहारेकरी ठेवून तुम्हांस म्हटलें, रणशिंगाचा शब्द ऐका; पण ते म्हणाले, आम्ही ऐकत नाहीं. १८ ह्याकरितां राष्ट्रांनी, तुम्ही ऐका; जमलेले लोकहो, त्यांचें काय होतें तें समजून घ्या. १९ अगे पृथ्वी, ऐक; पाहा, मी या लोकांच्या कल्पनांचें फल, अर्थात् विपत्ति, त्यांजवर आणीन; कारण त्यांनीं माझीं वचनं ऐकिलीं नाहींत, माझ्या नियमशास्त्राचा त्यांनीं धिक्कार केला आहे. २० शबाडून ऊद व दूर देशाहून अगुरु मजकडे आणण्याचें काय प्रयोजन ? तुमच्या होमबलींनीं मला संतोष नाही, तुमचे यज्ञबलि मला प्रसंत नाहीत. २१ ह्याकरितां परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी या लोकांपुढें अडखले ठेवीन, बाप व लेक दोघेहि त्यांवर ठोकर खाऊन पडतील; शेजारी आणि त्याचा मित्र हे नाश पावतील.

२२ परमेश्वर असें म्हणतो की पाहा, उत्तरदेशाहून एक राष्ट्र येत आहे; पृथ्वीच्या दिगंतांपासून एक मोठे राष्ट्र उठत आहे. २३ ते लोक धनुष्ये व भाले धारण करितात, ते क्रूर आहेत, त्यांस दयामाया नाही, ते सागराप्रमाणे गर्जना करितात, ते घोड्यांवर स्वार झाले आहेत; हे सीयोनकन्ये, ते युद्धास सिद्ध होऊन तुजविरुद्ध एकजुटीने येत आहेत. २४ आम्ही त्यांचा लौकिक ऐकिला आहे; आमचे हात गळले आहेत, आम्हांस क्लेश झाला आहे, प्रसवणाऱ्या स्त्रीप्रमाणे वेणा लागल्या आहेत. २५ मैदानांत जाऊं नको, कारण शत्रूची तरवार व भीति चोहोंकडे आहे. २६ माझ्या लोकांच्या कन्ये, कमरेला गोणताट गुंडाळ, राखेंत लोळ; एकुलत्या एका मुलाविषयीच्या शोकाप्रमाणे शोक व आर्कदन कर; कारण लुटारू आम्हांवर एकाएकी येईल.

२७ तूं त्याचा मार्ग जाणावा व पारखावा म्हणून मीं तुला माझ्या लोकांत पारख करणारा व दुर्ग असें ठेविलें आहे. २८ ते सर्व फितुऱ्यांतले फितुरी आहेत, ते चोहोंकडे चहाड्या करीत फिरतात, ते पितळ व लोखंड आहेत, त्या सर्वांची वर्तणूक विघडली आहे. २९ भाता फुंक फुंक फुंकला आहे, शिसें जळून खाक झालें आहे; ते गाळून गाळून थकले आहेत तरी दुष्टांची छाननी कांहीं झाली नाही. ३० त्यांस टाकाऊ रुपें म्हणतील, कारण परमेश्वरानें त्यांस टाकिलें आहे.

१ थिमियाला परमेश्वराकडून वचन प्राप्त झालें ७ तें हें: २ परमेश्वराच्या मंदिरद्वारांत उभा राहा व हें वचन जहीर कर: यहुदाचे सर्व लोकहो, परमेश्वराचें भजनपूजन करण्यासाठीं या द्वारांनीं आंत जातां ते सर्व तुम्ही परमेश्वराचें वचन ऐका. ३ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, आपले मार्ग व आपली कृति सुधारा, म्हणजे या स्थळीं मी तुमची वस्ती करवीन. ४ हें परमेश्वराचें मंदिर, हें परमेश्वराचें मंदिर, हें परमेश्वराचें मंदिर असें बोलून लटक्या भाषणावर

१ अथवा: दहळणीचा बुरुज.

भिस्त ठेवूं नका. ५ जर तुम्ही आपले मार्ग व आपली कृति पूर्णपणे सुधाराल; माणसामाणसांत खरा न्याय कराल; ६ परका, पोरका व विधवा यांस जाचणार नाही; या स्थळीं निर्दोष रक्त पाडणार नाही; आणि अन्य दैवतांचें अनुसरण करून आपली हानि करून घेणार नाही; ७ तर जो देश, जें स्थल तुमच्या पूर्वजांस मीं युगानुयुग दिलें आहे त्यांत तुमची वस्ती होईल असें मी करीन. ८ पाहा, ज्यापासून कांहीं लाभ नाही असल्या लटक्या वचनांवर तुम्ही श्रद्धा ठेवितां. ९ हें काय? तुम्ही चोरी, खून, व्यभिचार करितां, खोटी शपथ वाहतां, बालाच्या मूर्तीस धूप दाखवितां व ज्यांस तुम्ही ओळखीत नाहीं अशा अन्य देवांच्या मार्गे लागतां, १० आणि मग येऊन ज्या मंदिरास मीं आपलें नाम दिलें आहे त्यांत माझ्यासमोर उभे राहतां, व आमची मुक्ति झाली आहे म्हणून हीं सर्व अमंगल कृत्ये करावयास आम्हांस हरकत नाही, असें मनांत म्हणतां. ११ माझे नाम दिलेलें हें मंदिर तुमच्या दृष्टीनें लुटारूंची गुहा झालें आहे काय? पाहा, हें माझ्या लक्षांत येऊन चुकलें आहे असें परमेश्वर म्हणतो. १२ तर ज्या स्थळीं माझे नाम राहावें असें मीं प्रथम योजिलें होतें त्या शिलोस जा व माझे लोक इस्राएल यांच्या दुष्टतेमुळे मीं त्यांचें काय केलें तें पाहा. १३ परमेश्वर म्हणतो, तुम्हीं हीं सर्व कृत्ये केलीं, मी तुम्हांशीं मोठ्या निकडीनें बोलत असतां तुम्हीं माझे ऐकिलें नाही; मी तुम्हांस हाक मारीत असतां तुम्हीं उत्तर दिलें नाही; १४ म्हणून ज्याला माझे नाम दिलें आहे व ज्यावर तुमची श्रद्धा आहे त्या या मंदिराचें आणि तुम्हांस व तुमच्या पूर्वजांस मीं दिलेल्या या स्थळाचें, शिलोचें केलें तसें, करीन; १५ आणि तुमचे सर्व भाऊबंध, एफ्राइमाचें सर्व संतान यांस घालवून दिलें त्याप्रमाणे मी तुम्हांस मजसमोरून घालवून देईन.

१६ याकरितां तूं या लोकांसाठीं प्रार्थना करूं नको, आरोळी व विनंती करूं नको, मजजवळ मध्यस्थी करूं नको; कारण मी ऐकावयाचा नाही. १७ यहुदाच्या नगरांत, यरुशलैमाच्या रस्त्यांत ते काय करितात तें तूं

पाहतोस ना ? १८ मुलेंबाळें फाटीं जमा करितात, वडील माणसें अग्नि पेटवितात, आणि आकाशराणीप्रीत्यर्थ पोळया कराव्या व अन्य देवांस पेयार्पणें द्यावीं म्हणून स्त्रिया कणीक तिंबितात, असे ते मला क्रोधास पेटवितात. १९ परमेश्वर म्हणतो, ते मला संताप आणि-तात किंवा स्वतांला संताप करून घेऊन आपलें तोंड काळें करितात ? २० ह्याकरितां प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, माझा क्रोध व माझा संताप या स्थलावर, मानवावर, पशूवर, शेतांतल्या झाडांवर व भूमीच्या उपजावर वर्षेल, तो पेटत राहील, विझणार नाही.

२१ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, तुमच्या यज्ञबलींत आपल्या होमबलींची भर घाला व मांस खात जा. २२ तुमच्या पूर्वजांस मीं मिसर देशांतून बाहेर आणिलें त्या दिवशीं होमबलींविषयीं किंवा यज्ञबलींविषयीं मीं त्यांस कांहीं सांगितलें नाहीं व आज्ञा दिली नाहीं; २३ तर मीं त्यांस एवढीच आज्ञा केली कीं माझें वचन ऐका, म्हणजे मी तुमचा देव होईन व तुम्ही माझे लोक व्हाल; तुमचें बरें व्हावें म्हणून जो सरळ मार्ग मी तुम्हांस सांगतों त्यानें चाला. २४ तरी पण त्यांनीं ऐकिलें नाहीं, आपला कान दिला नाहीं, ते आपल्या संकल्पाप्रमाणें, आपल्या दुष्ट मनाच्या हृद्यप्रमाणें चालले, ते मागें गेले, पुढें आले नाहींत. २५ तुमचे पूर्वज मिसर देशांतून निघाले तेव्हांपासून आजवर माझे सर्व सेवक जे संदेष्टे त्यांस तुम्हांकडे मी पाठवीत आलों, त्यांस मोठ्या निकडीनें पाठवीत आलों; २६ पण त्यांनीं माझें ऐकिलें नाहीं, आपला कान दिला नाहीं; त्यांनीं आपली मान ताठ केली व आपल्या पूर्वजांपेक्षां अधिक वाईट केलें.

२७ तूं हीं सर्व वचनें त्यांस सांगशील तरी ते तुझें ऐकणार नाहींत, तूं त्यांस हाक मारशील पण ते तुला उत्तर देणार नाहींत. २८ त्यांस असें सांग, आपला देव परमेश्वर याचा शब्द ऐकत नाहीं व शिक्षेला मान्य होत नाहीं तें हेंच राष्ट्र आहे; सत्य नष्ट झालें आहे, तें त्यांच्या मुखांतून नाहींसें झालें आहे.

२९ हे सीयोनकन्ये, आपला केशकलाप काढून

फेकून दे, उजाड डोंगरांच्या शिखरांवर विलाप कर, कारण आपल्या क्रोधास पात्र झालेल्या या पिढीस परमेश्वरानें धिक्कारिलें आहे, व टाकून दिलें आहे. ३० कारण यहूदावंशानें माझ्या दृष्टीनें वाईट केलें आहे; माझें नाम ज्या मंदिरास दिलें आहे तें भ्रष्ट करण्यासाठीं त्यांनीं आपल्या अमंगळ वस्तु त्यांत ठेविल्या आहेत, असें परमेश्वर म्हणतो. ३१ आपल्या पुत्रांचा व आपल्या कन्यांचा अग्नींत होम करण्यासाठीं बेन-हिन्नोमाच्या खोऱ्यांतील तोफेतांत त्यांनीं उच्चस्थानें बांधिलीं आहेत; मीं त्यांस असली आज्ञा केली नव्हती; तीं माझ्या मनांतहि आली नव्हती. ३२ यास्तव परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं त्यांत लोक इतःपर त्या स्थलास तोफेत व बेन-हिन्नोमाचें खोरे म्हणणार नाहींत, तर वधाचें खोरें म्हणतील आणि जागेच्या संकोचामुलें तोफेतांत प्रेतें पुरितील. ३३ या लोकांचीं प्रेतें आकाशांतल्या पाखरांस व पृथ्वीवरल्या पशूंस खाद्य होतील, त्यांस कोणी हाकून लावणार नाहीं. ३४ हर्षाचा व आनंदाचा शब्द, वराचा व वधूचा शब्द, यहूदाच्या नगरांतून व यरुशलेमाच्या रस्त्यांतून बंद पडेल असें मी करीन; कारण भूमि वैराण होईल.

१ परमेश्वर म्हणतो, त्या काळीं यहूदाच्या राजांच्या अस्थि, त्यांच्या सरदारांच्या अस्थि, याजकांच्या अस्थि, संदेष्ट्यांच्या अस्थि व यरुशलेमकरांच्या अस्थि त्यांच्या कबरांतून बाहेर काढतील. २ त्या ते सूर्य, चंद्र व आकाशांतील सर्व नक्षत्रगण यांपुढें पसरतील; त्यांची तर त्यांनीं आवड धरिली, त्यांची सेवा केली, त्यांच्यामागें ते चालले, त्यांचा त्यांनीं धांवा केला व त्यांचें भजनपूजन केलें; त्या अस्थि गोळा करून पुरणार नाहींत तर त्या भूतलावर खत होतील. ३ या दुष्ट वंशाचे अवशिष्ट राहिलेले ज्या ज्या स्थळीं मीं हाकून लाविले त्या त्या स्थळीं जे बाकी उरतील ते जीवनाऐवजीं मरण पसंत करितील, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

४ परमेश्वर म्हणतो, आणखी त्यांस सांग, कोणी

पडला तर पुनः उठत नाहीं काय ? कोणी बहकला तर पुनः वळत नाहीं काय ? ५ तर हे यरुशलेमकर एकसारखे कां बहकत राहिले आहेत ? ते कपटाला चिकटून राहिले आहेत, ते वळावयास कबूल होत नाहीत. ६ मीं कान देऊन ऐकिलें तों ते ठीक बोलत नाहीत; त्यांच्या दुष्टतेचा त्यांस पश्चात्ताप होत नाही; मीं हें काय केलें असें कोणी म्हणत नाही; घोडारणांत धांव घेतो तसे ते सर्व उलटून आपल्या मार्गावर जातात. ७ आकाशांतील करकोची आपला नेमिलेला समय जाणते; होला, निळवी व सारस आपल्या येण्याच्या वेळेचें स्मरण ठेवितात; पण माझे लोक परमेश्वराचा निर्णय ओळखीत नाहीत. ८ आम्ही सुन्न आहों, परमेश्वराचें धर्मशास्त्र आम्हांजवळ आहे, असें तुम्ही कसें म्हणतां ? परंतु पाहा, लेखकांच्या लबाड लेखणीनें तें खास खोटें केलें आहे. ९ शहाणे लज्जित होतात, त्यांची त्रेधा उडून ते पकडले जातात; पाहा, परमेश्वराचें वचन ते धिक्कारितात; त्यांच्यांत शहाणपण कोठचें असणार ! १० ह्यामुळे मी त्यांच्या स्त्रिया इतरांस देईन; त्यांचीं शेते नव्या वृद्धिवाटदारांस देईन; कारण लहानापासून थोरापर्यंत ते झाडून सर्व लोभवश झाले आहेत; संदेष्ट्यापासून याजकापर्यंत ते सर्व कपट करितात. ११ शांतीचें नांव नसतां शांति, शांति असें म्हणून माझ्या लोकांच्या कन्येचा घाय ते वरवर बरा करतात. १२ त्यांनीं अमंगल कृत्य केलें त्याची त्यांस लाज वाटली काय ? नाही; त्यांस लाज बिलकूल वाटली नाही; शरम कसली ती त्यांस ठाऊक नाही; म्हणून पतन पावणाऱ्याबरोबर ते पतन पावतील; मी त्यांचा समाचार घेईन तेव्हां ते ठोकर खाऊन पडतील, असें परमेश्वर म्हणतो. १३ परमेश्वर म्हणतो, मी त्यांचा अगदीं नायनाट करीन; द्राक्षलतेवर द्राक्षें, अंजिराच्या झाडांवर अंजीर नसतील; पानेंहि वाळून जातील; म्हणून त्यांस पायांनीं तुडवितील अशांस मी नेमीन. १४ आपण स्वस्थ कां बसलों आहों ? जमा व्हा, चला, आपण तटबंदीच्या नगरांत शिरूं व तेथें नष्ट होऊं, कारण आम्हीं परमेश्वराविरुद्ध पाप केलें आहे म्हणून

परमेश्वर आमचा देव यानें आम्हीं नाश पावावा असें ठरविलें आहे व विषाचें पाणी आम्हांस प्यावयास दिलें आहे. १५ आम्ही शांतीची अपेक्षा करितों पण कांहीं हित होत नाही; घाय बरा होण्याची वाट पाहतों, पण पाहा, दहशतच उभी १६ त्याच्या घोड्यांचें फुरफुरणें दानांतील नगरांतून ऐकूं येतें; त्याच्या वारूंच्या मोठ्या खिकाळण्यांनीं सर्व भूमी हादरत आहे; ते येऊन देश व त्यांतील सर्वेस्व, नगर व त्यांतील रहिवासी यांस ग्रासून टाकितात. १७ कारण पाहा, मी तुमच्यांत सर्प व नाग पाठवीन, त्यांवर मंत्रतंत्र चालावयाचे नाहीत, ते तुम्हांस दंश करतील; असें परमेश्वर म्हणतो.

१८ हाय हाय ! माझ्या दुःखाचें सांवन मला करितां आलें असतें तर बरें होतें ! माझें हृदय माझ्या ठायीं ग्लान झालें आहे. १९ पाहा, दूर देशांतून माझ्या लोकांच्या कन्येची आरोळी ऐकूं येते कीं सीयोनांत परमेश्वर नाही ना ? त्यांत तिचा राजा नाही ना ? त्यांनीं आपल्या मूर्तींनीं व परक्या खोठ्या दैवतांनीं मला कां चिडविलें आहे ? २० सुगी सरली, हंगाम आटोपला, पण आमचें तारण झालें नाही. २१ माझ्या लोकांच्या कन्येच्या घायानें मी घायाळ झालों आहे, मी सुतकी आहे; महाभयानें मला घेरिलें आहे. २२ गिलादांत मलम नाही काय ? तेथें कोणी वैद्य नाही काय ? माझ्या लोकांच्या कन्येचे पाय कां बरे झाले नाहीत ?

१ अहाहा ! माझें मस्तक जलसंचय, माझे डोळे अश्रूंचा झरा असते तर किती बरें होतें ! म्हणजे माझ्या लोकांच्या कन्येच्या वध पावलेल्यांबद्दल मीं रात्रंदिवस अश्रुपात केला असता. २ मला वनांत वाटसरूंच्यासारखें बिऱ्हाड असतें तर किती बरें होतें ? म्हणजे मीं आपल्या लोकांचा त्याग केला असता, लांजपासून निघून गेलों असतों; कारण ते सर्व व्यभिचारी, बेइमान्यांचा जमाव आहेत. ३ खोटें बोलण्यास ते आपली जीभ धनुष्याप्रमाणें वांकवितात; ते देशांत प्रबळ झाले आहेत; पण सत्यासाठीं नव्हे, तर दुष्कर्मांला दुष्कर्म ते जोडितात; मला ते ओळखीत नाहीत, असें परमेश्वर म्हणतो.

४ आपआपल्या शेजाऱ्याविषयीं सावध असा, कोणाहि बंधूचा विश्वास धरू नका; कारण प्रत्येक बंधु खास ठकवितो, प्रत्येक शेजारी चहाड्या करीत फिरतो. ५ जो तो आपल्या शेजाऱ्याला फसवितो; ते सत्य म्हणून बोलत नाहीत; त्यांनीं आपल्या जिभेस खोटें ब्रोलण्यास शिकविलें आहे; ते कुटिलाचार करण्यासाठीं स्वतांस शिणवितात. ६ कपटानें घेरिलेली अशी तुझी वस्ती आहे; कपटामुळें ते मला ओळखण्यास अमान्य आहेत, असें परमेश्वर म्हणतो.

७ ह्यासाठीं सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी त्यांस गाळून पारखीन; माझ्या लोकांच्या कचेच्या वर्तनास्तव मी दुसरें काय करणार? ८ त्यांची जीभ प्राणहारक बाण आहे; ते असत्य बोलतात; ते तोंडांनं शेजाऱ्यांशीं सलोख्याचें भाषण करितात, पण अंतर्थांमीं त्यांवर टपून असतात. ९ परमेश्वर म्हणतो, याबद्दल मी त्यांचा समाचार घेणार नाहीं काय? माझा आत्मा या राष्ट्राचें पारिपत्य करणार नाहीं का?

१० मी पर्वतांविषयीं आक्रंदन करीन, विलाप करीन, रानांतल्या कुरणांबद्दल शोक करीन; कारण तीं जळून खाक झालीं आहेत; त्यांवरून कोणी चालत नाहीत; तेथें कोणाला गुरांदोराचा शब्द ऐकू येत नाही; जनावरें पळालीं आहेत, आकाशांतील पक्षी निघून गेले आहेत. ११ यरुशलेम दिगार, कोल्ह्यांचें वसतिस्थान असें मी करीन; यहूदाचीं नगरें ओसाड, निर्जन करीन. १२ हें समजून घेईल असा शहाणा कोण आहे? परमेश्वराच्या मुखानें त्याला सांगितलें असून तें इतरांस कळवील असा कोण आहे? देशाचा नाश कां झाला? कोणी त्यांतून येतजात नाही, असा तो जळून वैराणासारखा कां झाला?

१३ परमेश्वर म्हणतो, मीं त्यांच्यापुढें ठेविलेलें माझें धर्मशास्त्र त्यांनीं सोडिलें, त्यांनीं माझा शब्द ऐकिला नाही व त्याप्रमाणें ते चालले नाहीत; १४ तर ते आपल्या मनाच्या हट्टप्रमाणें चालले, त्यांच्या पूर्वजांनीं त्यांस शिकविल्याप्रमाणें ते बालमूर्तीच्या मार्गें लागले. १५ ह्यास्तव सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो,

पाहा, मी या लोकांस कडू दवणा चारीन, त्यांस विषाचें पाणी पाजीन, १६ आणि जीं राष्ट्रे त्यांस व त्यांच्या पूर्वजांस माहीत नव्हतीं त्यांच्यामध्ये त्यांची दाणादाण करीन; त्यांस नष्ट करीपर्यंत तरवार त्यांच्या पाठीस लावीन.

१७ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, विचार करा, मोलानें ऊर बडविणाऱ्या स्त्रियांस बोलावून आणा, कुशल स्त्रियांस आमंत्रण करा; १८ त्यांनीं त्वरा करून आम्हांसाठीं शोकगीत म्हणावें म्हणजे आमच्या नेत्रांतून अश्रु गळतील, आमच्या डोळ्यांतून पाण्याच्या धारा वाहतील. १९ कारण सीयोनांतून आक्रंदनाचा शब्द ऐकूं येत आहे: आम्हांस कसें नागविलें! आमची कशी फजिती उडाली आहे! आम्हीं देश त्यागिला आहे, कारण त्यांनीं आमचीं घरें पाडिलीं आहेत.

२० स्त्रियांनो, परमेश्वराचें वचन ऐका,

त्याच्या तोंडचे शब्द तुमचे कान स्वीकारोत;
तुम्ही आपल्या कन्यांस विलापगीत शिकवा,
एकमेकींस शोकगीत शिकवा.

२१ कारण रस्त्यांतलीं मुलें व चौकांतील तरुण नष्ट करण्यास

मृत्यु आमच्या खिडक्यांतून आंत शिरला आहे,
त्यांनं आमच्या वाड्यांत प्रवेश केला आहे.

२२ शेतांत खत पडतें,

कापणाऱ्याच्या मार्गें पेंढी गळून पडते,
कोणी उचलीत नाहीं,
तशीं माणसांचीं मढीं पडतील;
असें परमेश्वर म्हणतो, हें सांग.

२३ परमेश्वर म्हणतो, ज्ञान्यानें आपल्या ज्ञानाचा अभिमान बाळगूं नये; बलवानानें आपल्या बलाचा व श्रीमंतांनं आपल्या श्रीमंतीचा अभिमान बाळगूं नये; २४ बाळगावयाचा असला तर, मी दया करणारा व पृथ्वीवर धर्म व न्याय चालविणारा परमेश्वर आहे, याची त्याला जाणीव आहे, ओळख आहे, याच्याविषयीं बाळगावा; यांत मला संतोष आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. २५ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं सुंती, पण वास्तविक बेसुनत

अशा सर्व लोकांला मी शासन करीन; २६ मिसर, यहुदा, अदोम, अँमोनी, मवावी व आपल्या केसांची चोंच काढणारे रानांतले रहिवासी या सर्वांला मी शासन करीन; कारण सर्व राष्ट्रे बेसुनत आहेत व इस्राएलाचें सर्व घराणें हृदयानें बेसुनत आहे.

१ हे इस्राएलाच्या घराण्या, परमेश्वर तुम्हांस १० जें वचन सांगतो तें ऐका; २ परमेश्वर असें म्हणतो, राष्ट्रांचे संप्रदाय शिकूं नका, आकाशांतील उत्पातांनीं घाबरूं नका; राष्ट्रे तर त्यांनीं घाबरतात. ३ लोकांचे विधि व्यर्थ आहेत; अरण्यांतून कोणीं तोडून आणिलेलें तें काष्ठच होय, तें कारागिराच्या हातचें हत्यारानें केलेलें काम आहे. ४ तो सोन्यारुप्यानें तें भूषित करितो व हाळें नये म्हणून हातोड्यानें खिळे ठोकून तें घट्ट बसवितो. ५ त्या मूर्ति वागेंतल्या बुजगावण्यासारख्या आहेत; त्यांस बोलतां येत नाहीं, त्या उचलून न्याव्या लागतात, कारण त्यांस चालतां येत नाहीं; त्यांस भिजें नका; कारण त्यांच्यानें कांहीं वाईट करवत नाहीं, व त्यांना कांहीं बरें करण्याचें सामर्थ्य नाही. ६ हे परमेश्वरा, तुजसारखा कोणीच नाही; तूं थोर आहेस, पराक्रमांमुळे तुझें नाम मोठें आहे. ७ हे राष्ट्रांच्या राजा, तुला कोण भिणार नाही ? हें तुला साजतें; राष्ट्रांतील सर्व ज्ञात्यांत, त्यांच्या सर्व राज्यांत तुजसमान कोणीच नाही; ८ ते एकंदर सर्व पशुवत् व मूर्ख आहेत; मूर्तीपासून घ्यावयाचा बोध म्हटला म्हणजे काष्ठरूप. ९ तार्शीशाहून आणिलेले रुप्याचे पत्रे व उफाजचें सोनें यांचें कारागिरानें केलेलें, सोनाराच्या हातांनीं घडिलेलें काम त्या आहेत, त्यांस निळा जांभळा पोशाख चढवितात; त्या सगळ्या कुशल कारागिरांच्या हातचें काम होत. १० तरी परमेश्वर सत्य देव आहे; तो जिवंत देव, सनातन राजा आहे; त्याच्या क्रोधानें पृथ्वी कंपायमान होते; त्याच्या कोपापुढें राष्ट्रांचा टिकाव लागत नाही.

११ तुम्ही त्यांस हें सांगा कीं ज्या देवांनीं आकाश व पृथ्वी केली नाहीं ते पृथ्वीवरून, आकाशाखालून नष्ट होतील.

१२ त्यानें पृथ्वी आपल्या सामर्थ्यानें उत्पन्न केली, त्यानें आपल्या ज्ञानानें विश्व स्थापिलें, त्यानें आपल्या बुद्धीनें आकाश पसरिलें.

१३ तो आपला शब्द उच्चारितो तो आकाशांत पाण्याचा गडगडाट होतो;

तो पृथ्वीच्या दिगंतांपासून वाफेचे लोट वर चढवितो;

तो पावसासाठीं विजा सिद्ध करितो

आणि आपल्या भांडारांतून वायु बाहेर काढितो.

१४ प्रत्येक मनुष्य पशुतुल्य व ज्ञानशून्य झाला आहे; प्रत्येक मूर्तिकार मूर्तींमुळे लज्जित झाला आहे; कारण त्यानें ओतलेली मूर्ति साक्षात् लबाडी आहे, त्यांच्यांत मुळींच प्राण नाही.

१५ त्या शून्य, उपहासाला पात्र वस्तु होत;

त्यांचा समाचार घेऊं लागतांच त्या नष्ट होतात.

१६ जो याकोबाचा वाटा तो त्यांसारखा नव्हे,

तर तो सर्वांचा निर्माणकर्ता आहे

व इस्राएल त्याच्या वतनाचा वंश आहे;

सेनाधीश परमेश्वर हें त्याचें नाम आहे.

१७ हे वेढ्यांत सांपडलेले, तूं आपलें गाठोडें गुंडाळून ह्या भूमीवरून नीघ. १८ कारण परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी या प्रसंगीं या देशचे रहिवासी गोफणून टाकितों, मी त्यांस अशी पीडा करितों कीं ती त्यांस जाणवेल. १९ हाय हाय ! मला जखम झाली आहे, मला लागलेला मार भारी आहे ! तरी मला वाटतें, हें दुःख माझ्या वाढ्याला आलें आहे म्हणून मला तें सोसलें पाहिजे. २० माझा डेरा लुटला आहे, माझे सर्व दोर तुटले आहेत; माझे पुत्र निघून गेले आहेत; ते नाहीत; माझा डेरा ताणावयाला कोणी नाही, माझ्या कनाती लावावयाला कोणी नाही. २१ कारण मेंढपाळ पशुतुल्य झाले आहेत; ते परमेश्वराच्या शोधास लागले नाहीत म्हणून त्यांची कार्यसिद्धि झाली नाही, त्यांचा सर्व कळप विसरून गेला आहे. २२ ऐका ! अवई ऐका ! पाहा, ती येत आहे, उत्तर देशांतून मोठी गर्दी येत आहे, ती यहुदाचीं नगरें वैराण, कोल्ह्यांची

राहण्याची जागा अशी करून सोडील. २३ हे परमेश्वरा, मला ठाऊक आहे की मनुष्याचा मार्ग त्याच्या हातीं नाही, पावलें नीट टाकणें हें चालणाऱ्या मनुष्याच्या हातीं नाही. २४ हे परमेश्वरा, मला शिक्षा कर, पण ती न्यायानें कर, तुझ्या कोपानें नको; नाही तर तूं मला शून्यवत् करिशील. २५ जीं राष्ट्रें तुला ओळखीत नाहीत, ज्या जाती तुझ्या नामाचा धावा करीत नाहीत त्यांवर तूं आपल्या संतापाचा वर्षाव कर. कारण त्यांनीं याकोबास ग्रासून टाकिलें आहे, त्याला खाऊन टाकिलें आहे, त्याचें वसतिस्थान उद्ध्वस्त केलें आहे.

१ परमेश्वराकडून यिर्मयाला वचन प्राप्त झालें तें हें: २ तुम्ही ह्या कराराचीं वचनें ऐका; यहुदाचे लोक व यरुशलेमकर यांच्याशीं बोला. ३ तूं त्यांस सांग, परमेश्वर इस्राएलाचा देव म्हणतो, या कराराचीं वचनें जो ऐकत नाही तो शापित आहे. ४ ज्या दिवशीं मीं तुमच्या पूर्वजांस मिसर देशांतून, लोखंडी भट्टींतून, बाहेर काढिलें त्या दिवशीं हा करार मीं त्यांस आज्ञापिला व म्हटलें, माझी वाणी ऐका व माझ्या आज्ञेप्रमाणें सगळीं वचनें पाळा, म्हणजे तुम्ही माझे लोक व्हाल व मी तुमचा देव होईन; ५ आणि ज्यांत दुधामधाचे प्रवाह वाहत आहेत असा देश, आज आहे तसा, तुमच्या पूर्वजांस मीं शपथपूर्वक देऊं केला, ती शपथ मी पूर्ण करीन. तेव्हां मीं उत्तर देऊन म्हटलें; हे परमेश्वरा, आमेन.

६ परमेश्वर मला म्हणाला, यहुदाच्या नगरांत व यरुशलेमाच्या रस्त्यांत हीं सर्व वचनें पुकारून सांग: या कराराचीं वचनें ऐका व त्याप्रमाणें वागा. ७ मीं तुमच्या पूर्वजांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें त्या दिवसापासून आजवर मी त्यांस बजावून सांगत आलों आहें, नित्य मोठ्या निकडीनें बजावीत आलों आहें कीं माझा शब्द ऐका; ८ पण ते ऐकेनात, आपला कान लावीनात, तर आपल्या दुष्ट मनाच्या हट्टाप्रमाणें ते चालत गेले; मीं त्यांस या कराराचीं वचनें पाळण्यास सांगितलें असून त्यांनीं तीं पाळिलीं

नाहींत, म्हणून त्या करारांत सांगितलेलें सर्व मीं त्यांजवर आणिलें.

९ परमेश्वर मला म्हणाला, यहुदांतील मनुष्यें व यरुशलेमकर यांचा कट झालेला उघडकीस आला आहे. १० त्यांच्या वडिलांनीं माझ्या वचनांकडे कान देण्याचें नाकारिलें, त्याच त्यांच्या दुष्कर्माला ते फिरून अनुसरले आहेत; अन्य देवांची सेवा करण्यास ते त्यांच्या मार्गे लागले आहेत; इस्राएलाचें घराणें व यहुदाचें घराणें यांनीं, त्यांच्या पूर्वजांशीं मीं केलेला करार मोडिला आहे. ११ यास्तव परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी त्यांजवर अरिष्ट आणितों त्यांतून त्यांचा निभाव होणार नाही; ते मला आरोळी मारितील तरी मी त्यांचें ऐकणार नाही. १२ यहुदाचीं नगरें व यरुशलेमकर ज्या दैवतांस धूप जाळितात त्यांकडे ते जाऊन आरोळी मारितील; पण संकटसमयीं तीं त्यांचें रक्षण मुळीं करणार नाहीत. १३ हे यहुदा, तुझ्या नगरांतकी तुझ्या दैवतांची संख्या आहे; यरुशलेमांत जितके रस्ते आहेत तितक्या त्या लाजिरवाण्या वस्तूसाठीं, म्हणजे अर्थात् बालमूर्तीपुढें धूप जाळण्याकरितां तुम्हीं वेद्या मांडिल्या आहेत. १४ ह्याकरितां तूं या राष्ट्रांसाठीं प्रार्थना करूं नको, त्यांच्यासाठीं विनंती करूं नको कीं धावा करूं नको; कारण ते आपल्या संकटसमयीं मला हाक मारितील तेव्हां मी ऐकणार नाही.

१५ मजशीं कपटानें वागणाऱ्या माझ्या प्रियेचें माझ्या मंदिरांत काय काम? नवसांनीं व पवित्र मांस अर्पिल्यानें तुजवरचें संकट टळेल काय? टळत असेल तर आनंद कर. १६ परमेश्वरानें तुला चांगल्या फळांनीं शोभित असेल्लें हिरवें जैतून झाड हें नाव दिलें, पण मोठी गर्जना करून त्यानें त्याला आग लाविली व त्याच्या फांद्या मोडिल्या. १७ इस्राएलाचें घराणें व यहुदाचें घराणें यांनीं बालमूर्तींस धूप जाळून मला चिडविण्याचें दुष्कर्म केलें, म्हणून ज्या सेनाधीश परमेश्वरानें तुला लाविलें त्यानें तुला अरिष्टाची शिक्षा सांगितली आहे.

१८ परमेश्वरानें मला तें कळविलें; व मला तें कळलें

तेव्हां तूं मला त्यांचीं कर्मे दाखविलीं. १९ मी तर सौम्य कोंकासारखा होतो; मला न कळतां ते वधावयास नेत होते; ह्या झाडाचा आपण फळासकट नाश करूं व त्याच्या नावाचें स्मरण पुनः होऊं नये म्हणून त्यास जीवतांच्या भूमीवरून नाहीसें करूं, असा त्यांचा मज-विरुद्ध कट चालला होता. २० तथापि हे सत्य न्याय करणाऱ्या, अंतर्त्याम व हृदय पारखणाऱ्या, सेनाधीश परमेश्वरा, त्यांचा तूं सूड घेतील तो मला पाहूं दे, कारण मीं आपली फिरीद तुजपुढें मांडिली आहे. २१ अनाथोधचे जे लोक माझ्या जिवावर टपले असून म्हणतात कीं तूं परमेश्वराच्या नामानें संदेश देऊं नको, देशील तर आमच्या हातून मरशील, त्यांच्या-विरुद्ध परमेश्वर बोलला आहे, २२ सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणतो, पाहा, त्यांस मी शिक्षा करीन; त्यांचे तरुण तरवारीनें मरतील, त्यांचे पुत्र व कन्या दुष्काळानें फस्त होतील. २३ त्यांतला कोणी शेष उरणार नाही, कारण अनाथोधकरांवर मी अरिष्ट, त्यांची खबर घेण्याचा वर्षाकाल आणितों.

१ परमेश्वरा, मी तुजशीं वाद घालूं लागलों
 १२ तर तूं न्यायीच ठरशील; तरी मी तुजशीं असा वाद करितों कीं दुष्टांचा मार्ग कां सफल होतो? बेइमानी करणाऱ्या सर्वांस सुखसमाधान कां होतें? २ तूं त्यांस लाविलें आहे, त्यांनीं मूळ धरिलें आहे; तें वाढून त्यांस फळें येतात; तूं त्यांच्याजवळ त्यांच्या मुखांत असतोस पण त्यांच्या अंतर्त्यामापासून तूं दूर असतोस. ३ तथापि हे परमेश्वरा, तूं मला जाणतोस, मला पाहतोस, तुजविषयीं माझें हृदय कसें आहे हें तूं पारखितोस; वधावयास न्यावयाच्या मेंढरांसारखें त्यांस बाहेर काढ; वधाच्या दिवसासाठीं त्यांस सिद्ध कर. ४ देशानें कोठवर शोक करावा? सर्व देशांतली वन-स्पति कोठवर सुकणार? त्यांत वस्ती करणाऱ्यांच्या दुष्टतेनें पशुपक्षी नष्ट झाले आहेत, कारण ते म्हणतात, आमचा अंत तो पाहणार नाही. ५ तूं पायीं चालणाऱ्यांबरोबर धावतांना थकलास तर घोडेखारांबरोबर कसा टिकशील? शांततेच्या देशांत तूं निर्भय आहेस,

पण यादेंनेच्या घोर अरण्यांत तूं काय करशील? ६ कारण तुझे भाऊबंद, तुझ्या बापाचें घराणें हीं देखील तुजशीं बेइमानपणें वागलीं आहेत; त्यांनीं देखील तुजवर शब्दांचा भडिमार केला आहे; तीं तुजशीं गोड बोललीं तरी त्यांचा विश्वास धरूं नको.

७ मीं आपल्या घराचा त्याग केला आहे, मीं आपलें वतन टाकून दिलें आहे; मीं आपल्या प्राण-प्रियेस तिच्या शत्रूंच्या हातीं दिलें आहे. ८ माझें वतन मला वनांतल्या सिंहाप्रमाणें झालें आहे; तिनें आपला शब्द मजविरुद्ध उच्चारिला आहे, म्हणून मीं तिचा द्वेष केला आहे. ९ माझें वतन मला चित्रविचित्र रंगांच्या गिधाडाप्रमाणें आहे काय? तिला गिधाडांनीं घेरिलें काय? चला, वनांतले सर्व पशु जमवा, तिला खाऊन टाकण्यास त्यांस आणा. १० बहुत मेंढपाळांनीं माझ्या द्राक्षीच्या मळ्याची नासाडी केली आहे, त्यांनीं माझें वतन पायांखालीं तुडविलें आहे, त्यांनीं माझें रम्य वतन शुष्क जंगल केलें आहे. ११ त्यांनीं तें ओसाड केलें आहे; तें ओसाड होऊन मजपुढें विलाप करीत आहे; सगळा देश ओसाड झाला आहे, कारण कोणालाहि त्याची पर्वा वाटली नाही. १२ बैराणांतील सर्व उजाड टेकड्यांवर लुटारू आले आहेत; कारण परमेश्वराची तरवार या टोंकापासून त्या टोंकापर्यंत देश ग्रासून टाकीत आहे; कोणत्याहि मानवी प्राण्यास चैन नाही. १३ त्यांनीं गहूं पेरिला आणि कापणी कांटेऱ्यांची केली; त्यांनीं कष्ट केले पण कांहीं फायदा झाला नाही; परमेश्वराच्या तीव्र कोपामुळें तुमची आपल्या उपजासंबंधानें फजिती होईल.

१४ माझे लोक इस्राएल यांस मीं दिलेल्या वतनास जे माझे दुष्ट शेजारी हात लावितात त्या सर्वांविरुद्ध परमेश्वर असें म्हणतो, पाहा, मी त्यांस त्यांच्या देशांतून उपटून टाकीन आणि त्यांच्यामधून यहुदाचें घराणें उपटून टाकीन. १५ तरी त्यांस उपटून टाकिल्यावर मी त्यांजवर पुनरपि दया करीन, व त्यांतल्या प्रत्येकास ज्याच्या त्याच्या वतनांत व

१ अथवा: महापुरांत

जमिनींत परत आणीन. १६ ते जर माझ्या लोकांच्या चालीरिती मन लावून शिकतील म्हणजे अर्थात् त्यांनीं माझ्या लोकांस बालमूर्तींची शपथ घेण्यास शिकविलें त्याप्रमाणें परमेश्वराच्या जीविताची, माझ्या नामाची, शपथ बाहावयास शिकतील तर ते माझ्या लोकांमध्ये वसतील; १७ पण ते माझें ऐकणार नाहीत तर असलें राष्ट्र मी समूळ उपटून टाकीन; तें उपटून त्याचा नाश करीन, असें परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वरानें मला सांगितलें, तूं जाऊन १३ आपणासाठीं तागाचा कमरबंद विकत घे, तो कमरेस गुंडाळ पण त्याला पाणी लागूं देऊं नको. २ तेव्हां परमेश्वराच्या सांगण्याप्रमाणें मीं कमरबंद विकत घेऊन कमरेस गुंडाळिला. ३ मग परमेश्वराचें वचन दुसऱ्यानें मला प्राप्त झालें कीं ४ तूं विकत घेतलेला तुझ्या कमरेस असलेला कमरबंद घे, ऊठ, फरात नदीकडे जा व तो तेथें खडकाच्या कपारींत लपवून ठेव. ५ मीं परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणें जाऊन तो फरात नदीजवळ लपवून ठेविला. ६ बरेच दिवस लोटल्यावर परमेश्वर मला म्हणाला, ऊठ, फरात नदीकडे जा व जो कमरबंद तेथें लपवून ठेवण्यास तुला मीं सांगितलें होतें तो घेऊन ये. ७ तेव्हां मी फरात नदीकडे गेलों व कमरबंद जेथें लपवून ठेविला होता तेथून तो खणून काढिला आणि पाहतों तों कमरबंद खराब, कुचकामाचा झाला होता. ८ तेव्हां परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें; ९ परमेश्वर असें म्हणतो, असाच मी यहुदाचा दिमाख, यरुशलेमाचा मोठा दिमाख नष्ट करीन. १० ते दुष्ट लोक माझीं वचनें ऐकत नाहीत, ते आपल्या अंतःकरणाच्या हट्टाप्रमाणें चालतात आणि अन्य देवांची सेवा करण्यास व त्यांस भजण्यास त्यांच्या मागे जातात म्हणून त्यांची गति ह्या निरुपयोगी झालेल्या कमरबंदाप्रमाणें होईल. ११ इस्राएलाचें सर्व घराणें व यहुदाचें सर्व घराणें ह्यांनीं माझी प्रजा व्हावें, आणि माझें नाम, स्तुति व भूषण यांस कारण व्हावें म्हणून, कमरबंद जसा मनुष्याच्या कमरेस

लगटलेला असतो तसें, त्यांनीं मला लगटून राहावें असें मीं केलें, तरी त्यांनीं मानिलें नाहीं, असें परमेश्वर म्हणतो. १२ यास्तव त्यांस हें वचन सांगः परमेश्वर इस्राएलाचा देव म्हणतो, प्रत्येक सुरई द्राक्षारसानें भरलेली आहे; ते तुला म्हणतील, प्रत्येक सुरई द्राक्षारसानें भरलेली आहे हें आम्हांस ठाऊक नाहीं काय ? १३ तेव्हां त्यांस तूं सांग, पाहा, परमेश्वर म्हणतो, मी या देशचे सर्व रहिवासी म्हणजे दाविदाच्या गादीवर बसणारे राजे, याजक, संदेष्टे व सर्व यरुशलेमनिवासी यांस मद्यानें मस्त करीन. १४ त्यांस मी एकमेकांवर आदळीन, बाप व मुलें हीं मी एकमेकांवर आदळीन; मी त्यांची गय करणार नाहीं, त्यांच्यावर दयामाया करणार नाहीं; त्यांचा नाश केल्यावांचून राहणार नाहीं असें परमेश्वर म्हणतो.

१५ तुम्ही ऐका, कान द्या ! गर्विष्ठ होऊं नका, कारण परमेश्वर हें बोलला आहे. १६ परमेश्वर तुमचा देव अंधकार पाडील, अंधकारमय डोंगरांवर तुमचे पाय ठेंचा खातील, तुम्ही उजेडाची अपेक्षा करीत असतां उजेड पालटून तो मृत्युच्छाया व काळोख करील, त्यापूर्वीं त्याला थोर माना; १७ पण तुम्ही ऐकणार नाहीं तर तुमच्या गर्वामुळें माझें हृदय एकांतीं शोकाकुल होईल; परमेश्वराच्या कळपाचा पाडाव होतो म्हणून मी रडेन, माझ्या डोळ्यांतून टपटप आसवें गळतील. १८ राजास व राजमातेस सांग, आसनावरून खालीं बसा; कारण तुमच्या वैभवाचा सुकुट तुमच्या शिरावरून खालीं पडत आहे. १९ दक्षिणेंतील नगरें बंद पडलीं आहेत, तीं उघडावयास कोणी नाहीं; यहुदाला सर्वेस्वी बंदिवान करून नेलें आहे, तो पूर्णपणें बंदिवान झाला आहे.

२० उत्तरेकडून जे येत आहेत त्यांस नजर वर करून पाहा ! तुला दिलेला कळप, तुझा रम्य कळप कोठें आहे ? २१ ज्यांचा स्नेह संपादन करण्याचा प्रयत्न तूं केला त्यांस त्यानें तुझ्या शिरावर ठेविलें तर तूं काय म्हणशील ? प्रसववेदना लागलेल्या स्त्रीप्रमाणें तुला क्लेश होणार नाहींत काय ? २२ हें मजवर कां आलें

असें आपल्या मनांत म्हणशील तर तुझ्या मनस्वी दुष्कर्मांमुळे तुझ्या अंगावरील वस्त्राचा पदर सारिला आहे व तुझ्या टांचा जवरीनें उघड्या केल्या आहेत. २३ कूशीला आपली कातडी, चित्याला आपले ठिपके पालटांत येतील काय? असें घडेल तरच दुष्टतेला सवकलेल्या तुम्हांस चांगलें आचरण करितां येईल. २४ यास्तव रानांतल्या वाऱ्यापुढें भूस उडतें तसें मी त्यांस उडवीन. २५ परमेश्वर म्हणतो, हा तुझा वाटा, मजकडून तुला मापून दिलेला वतनभाग आहे; कारण तूं मला विसरलीस व खोव्यावर भरंवसा ठेविलास; २६ म्हणून मी तुझ्या अंगावरील वस्त्राचा पदर तुझ्या तोंडावर फेकीन म्हणजे तुझी लज्जा दिसेल. २७ तुझे व्यभिचार, तुझें खिदलणें, तुझ्या जारकर्मांचे चाळे, हीं तुझीं घोर कर्मे मी त्या मैदानांतल्या टेकड्यांवर पाहिलीं आहेत. हे यरुशलेमे, तूं हाय हाय करणार! तूं आपणाला शुद्ध करणार नाहीस काय? असें कोठवर चालणार?

१ अवघर्षणाविषयीं यिर्मयाला परमेश्वराचें
१४ वचन प्राप्त झालें तें हें:

२ यद्ब्रुवा शोक करीत आहे, त्याच्या वेशी उदासवाण्या झाल्या आहेत; ते भूमीवर शोक करीत पडले आहेत; यरुशलेमाची आरोळी वर गेली आहे. ३ त्यांतले श्रेष्ठ जन आपल्या कनिष्ठांस पाण्यासाठीं पाठवितात; ते विहिरींवर जातात पण त्यांस पाणी मिळत नाही, ते रिकाम्या घागरी घेऊन येतात; ते लज्जित व फजीत होऊन आपलीं डोकीं झाकून घेतात. ४ पृथ्वीवर पाऊस न पडल्यानें जमीन व्याकुळ झाली आहे, म्हणून शेतकरी फजीत होऊन आपलीं डोकीं झाकून घेत आहेत. ५ रानांतली हरिणीहि व्यालेल्या पाडसांस टाकून जात आहे, कारण गवत नाहीस झालें आहे. ६ रानगाढवें उजाड टेकड्यांवर उभी राहून कोळ्यांप्रमाणें धापा टाकीत आहेत, झाडपाला कांहींएक नसल्यामुळें त्यांचे डोळे खोल गेले आहेत.

७ हे परमेश्वरा, आमचे अपराध जरी आम्हांविरुद्ध साक्ष देतात तरी तूं आपल्या नामास्तव कार्य कर;

आमचें कितीदां पतन झालें आहे! तुजविरुद्ध आम्हीं पाप केलें आहे. ८ हे इसाएलाच्या आशाकंदा, संकटसमयींच्या त्यांच्या त्रात्या, देशांतल्या उपत्या-सारखा, रात्रीच्या उतारूसारखा तूं कां झालास? ९ स्तब्ध झालेल्या मनुष्यासारखा, वीर असून उद्धार करण्यास असमर्थ अशा पुरुषासारखा कां झालास? तरी हे परमेश्वरा, तूं आमच्यामध्ये आहेस, तुझें नाम आम्हांस दिलेलें आहे; आमचा त्याग करूं नको.

१० परमेश्वर या लोकांस असें म्हणतो, त्यांस अशा प्रकारें भटकणें आवडलें, त्यांनीं आपले पाय आवरिले नाहीत; म्हणून परमेश्वर त्यांचा स्वीकार करित नाही; तो आतां त्यांचें दुष्कर्म स्मरून त्यांच्या पापांची झडती घेईल. ११ परमेश्वर मला म्हणाला, या लोकांसाठीं, त्यांच्या बऱ्यासाठीं, प्रार्थना करूं नको. १२ ते उपोषण करितील तेव्हां मी त्यांची आरोळी ऐकणार नाही; ते होमार्पण व अन्नार्पण मला आणितील, तीं मी स्वीकारणार नाही; मी तरवारीनें, दुष्काळानें व मरीनें त्यांचा संहार करीन. १३ मग मी म्हणालों, हे प्रभू परमेश्वरा, पाहा, संदेष्टे त्यांस म्हणत आहेत, तुम्ही तरवार पाहणार नाही, तुम्हांस दुष्काळ गांठणार नाही; तर या स्थलीं मी तुम्हांस खरी शांति देईन. १४ परमेश्वर मला म्हणाला, संदेष्टे माझ्या नामानें असत्य संदेश देतात; मी त्यांस पाठविलें नाही, मी त्यांजवरोबर बोललों नाही; ते खोटा दृष्टांत, शकुन, निरर्थक गोष्टी व आपल्या मनांतील कपटयोजना संदेशरूपानें तुम्हांस सांगतात. १५ ह्यास्तव ज्या संदेष्ट्यांस मी पाठविलें नाही व जे माझ्या नामानें संदेश देतात व म्हणतात, या देशावर तरवार व दुष्काळ येणार नाही, त्यांच्या संबंधानें परमेश्वर म्हणतो, हे संदेष्टे तरवारीनें व दुष्काळानें नष्ट होतील; १६ आणि ज्या लोकांस ते संदेश देतात तेहि दुष्काळानें व तरवारीनें मरतील व त्यांस यरुशलेमाच्या रस्त्यांनीं पकडून देतील; त्यांस, त्यांच्या स्त्रियांस, त्यांच्या पुत्रांस व त्यांच्या कन्यांस कोणी पुरणार नाही; मी त्यांची दुष्टता त्यांजवरच लोटीन. १७ तूं त्यांस हें वचन सांग, माझ्या डोळ्यांतून रात्र-

दिवस अश्रुधारा वाहोत, त्या न थांबोत; कारण माझ्या लोकांची कुंवार कन्या भयंकर जखम लागून अति छिन्न-भिन्न झाली आहे. १८ मी वनांत जातो तों तेथे तरवारीने वधलेले आहेत! शहरांत येतो तों दुष्काळाने पीडलेले मला आढळतात; कारण संदेष्टे व याजक हे अज्ञात देशांत भटकत आहेत.

१९ तूं यहुदाचा अगदीं त्याग केला आहे काय ? तुझ्या जिवाला सीयोनाचा वीट आला आहे काय ? आम्ही बरे होऊं नये असें तूं आम्हांस कां मारिलें आहे ? आम्ही शांतीची अपेक्षा करितों पण हित कांहीं होत नाही; आम्ही बरे होण्याची वाट पाहतों तों पाहा दहशत. २० हे परमेश्वरा, आमची दुष्टता, आमच्या पूर्वजांचें दुष्कर्म, आम्ही जाणतो; आम्ही तुजविरुद्ध पाप केले आहे. २१ तूं आपल्या नामास्तव आमचा वीट मानूं नको; तुझ्या वैभवाच्या गादीची अप्रतिष्ठा करूं नको; आम्हांशीं केलेला करार स्मर, तो मोडूं नको. २२ विदेशांच्या निरुपयोगी दैवतांत कोणी पर्जन्य देणारी आहेत काय ? आकाशाला वृष्टि करितां येईल काय ? हे परमेश्वरा, आमच्या देवा, हें करणारा तूंच ना ? आम्ही तुझी आशा धरितों, कारण तूं ह्या सर्वांस उत्पन्न केले आहे.

१ मग परमेश्वर मला म्हणाला, मोशे व १५ शमुवेल हे मजपुढें उभे राहिले तरी माझे अंतःकरण या लोकांकडे वळावयाचें नाही; त्यांस माझ्या दृष्टीसमोरून घालीव, त्यांस निघून जाऊं दे. २ ते जर तुला म्हणतील, आम्ही कोठें जावें ? तर त्यांस सांग, परमेश्वर असें म्हणतो, जे मृत्यूसाठीं नेमिलेले आहेत त्यांनीं मृत्यूकडे; जे तरवारीसाठीं नेमिलेले आहेत त्यांनीं तरवारीकडे; जे दुष्काळासाठीं नेमिलेले आहेत त्यांनीं दुष्काळकडे; व जे बंदिवासासाठीं नेमिलेले आहेत त्यांनीं बंदिवासांत जावें. ३ परमेश्वर म्हणतो, मी त्यांजवर चार गोष्टी आणीन: ठार करण्यास तरवार, फाडून टाकण्यास कुत्रे, खाऊन नाश करण्यास आकाशांतील पक्षी आणि पृथ्वीवरील श्वापदें. ४ यहुदाचा राजा हिज्कीया याचा पुत्र मनश्शे यानें

यरुशलेमांत जें कांहीं केलें त्यामुळे पृथ्वीवरल्या सर्व राष्ट्रांना दहशत पोहंचेल असें मी त्यांचें करीन. ५ हे यरुशलेमा, कोणाला तुझी करुणा येईल ? कोण तुजसाठीं शोक करील ? कोण तुजकडे वळून तुझे क्षेम-कुशल विचारील ? ६ परमेश्वर म्हणतो, तूं माझा त्याग केला आहे; तूं मागें फिरला आहेस; म्हणून मी आपला हात तुजवर उगारून तुझा नाश करीन; मी अनुताप करून करून कंटाळलों आहे. ७ मीं त्यांस आपल्या देशाच्या वेशीवर सुपानें पाखडून टाकिलें, त्यांस अपत्य-हीन केले; मीं त्या लोकांचा विध्वंस केला; कारण ते आपल्या मार्गांवरून मागें फिरले नाहींत. ८ मजसमोर त्यांच्या विधवा सागराच्या वाळूपेक्षां अधिक झाल्या आहेत; मी भरदुपारी त्यांजवर व तरुणांच्या मातेवर छुटारू आणितों; तिजवर क्लेश व त्रेधा हीं अकस्मात् ओढवतील असें मी करितों. ९ सातपुती म्लान झाली आहे; ती प्राण सोडीत आहे; भरदिवसा तिचा सूर्य मावळत आहे; ती लज्जित व फजीत होत आहे; त्यांचा अवशेष त्यांच्या वैन्यांसमक्ष मी तरवारीस बळी देईन, असें परमेश्वर म्हणतो.

१० अगे माझ्या आई! हाय हाय! सर्वे जगाबरोबर झगडा व विवाद करणाऱ्या अशा मला तूं जन्म दिला आहे. मीं कोणाशीं वाढीदिडीचा व्यवहार केला नाहीं व कोणीं मजशीं तो केला नाहीं; तरी सर्वे मला शाप देतात. ११ परमेश्वर म्हणतो, तुझ्या बऱ्या-साठीं मी तुला खचीत बळ देईन; अनिष्टाच्या व क्लेशाच्या समर्थीं शत्रु तुझी विनवणी करतील असें मी खचीत करीन.

१२ कोणी लोखंड, उत्तरेहून आणिलेलें लोखंड व पितळ, फोडूं शकतो काय ? १३ तुझ्या सर्वे पातकां-मुळे तुझ्या सर्वे हद्दींतील तुझे वित्त व निधि मी मोबदल्यावांचून लूट म्हणून देईन. १४ तुला ठाऊक नाहीं अशा देशांत तुझे शत्रु ती लूट घेऊन जातील असें मी करीन; कारण माझा क्रोधाग्नि पेटला आहे, तुम्हांविरुद्ध पेटला आहे.

१५ हे परमेश्वरा, तूं जाणत आहेस; माझे स्मरण

कहून मला भेट दे, माझ्याकरिता मला छळणाऱ्यांचा सूड घे ! तू त्यांच्यासंबंधाने मंदकोध होऊन माझा संहार करू नको; तुझ्यासाठी मी निंदा सहन करितो याचें स्मरण कर. १६ मला तुझी वचने प्राप्त झाली ती मी स्वीकारिली; तुझी वचने माझा आनंद, माझ्या जिवाचा उल्लास अशी होती; कारण हे परमेश्वरा, सेनाधीश देवा, तुझे नाम घेऊन मी आपणास तुझा म्हणवितो. १७ विनोद करणाऱ्या मंडळींत मी बसलों नाही, मी मजा केली नाही; तुझा हात मजवर पडल्यामुळे मी एकांती बसलों; कारण तू मला अस्वस्थ केले आहे. १८ मला सतत दुःख कां ? माझी जखम भारी व असाध्य कां ? फसविणारा ओहोळ, आटून जाणारे पाणी, यांसारखा तू खरोखर मला होशील काय ?

१९ ह्याकरिता परमेश्वर असे म्हणतो, तू वळशील तर माझ्या सेवेस हजर राहण्यास मी तुला परत आणीन; तू हीणकसापासून मौल्यवान वेगळें करशील तर तू माझें मुख होशील; ते तुजकडे परत येतील, पण तू त्यांकडे जाणार नाहीस. २० तुला या लोकांसंबंधाने मी पितळेची मजबूत भित करीन; म्हणजे ते तुजबरोबर लढाई करतील, तरी तुजवर वरचढ होणार नाहीत; कारण तुझा वचाव करण्यास व तुला सोडविण्यास मी तुझ्याबरोबर आहे, असे परमेश्वर म्हणतो. २१ मी तुला दुष्टांच्या हातून सोडवीन, तुला बलात्काऱ्यांच्या तावडीतून मुक्त करीन.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें तें १६ असें: २ तू बायको करू नको व या स्थळीं तुला पुत्र व कन्या न होवोत. ३ कारण या देशांत जन्मलेले पुत्र व कन्या यांविषयी व ज्या माता त्यांस प्रसवल्या व ज्या पित्यांनीं त्यांस जन्म दिला त्यांज-विषयी परमेश्वर असे म्हणतो की ४ तीव्र यातना होऊन तीं मरतील; त्यांच्याकरिता कोणी शोक करणार नाही व त्यांस कोणी पुरणार नाही; तीं भूमीला खत होतील; त्यांचा तरवारीने व दुष्काळाने संहार होईल; त्यांचीं प्रेतें आकाशांतील पक्ष्यांस व पृथ्वीवरील श्वापदांस भक्ष्य

१ मुळांत: सेवन केली;

होतील. ५ कारण परमेश्वर म्हणतो की शोक करितात त्या घरांत प्रवेश करू नको, विलाप करण्यास जाऊं नको, त्यांच्याविषयी खेद करू नको; कारण या लोकांपासून मी आपली शांति काढून घेतली आहे, कृपा व दया ही काढिली आहेत असे परमेश्वर म्हणतो. ६ या देशांतील लहानथोर मरतील; कोणी त्यांस पुरावयाचे नाहीत, कोणी त्यांकरिता शोक करावयाचे नाहीत, कोणी त्यांजमुळे आपल्या शरीरांस घाय करणार नाहीत, त्यांजमुळे आपलीं डोक्यां भादणार नाहीत. ७ मृतां-विषयी एकाद्याचें समाधान करावें म्हणून कोणी त्यांजसाठी भाकरी मोडणार नाहीत; कोणाचे आईबाप मेले तर त्यांचें सांवन करण्यास कोणी त्यांच्यापुढें प्याला करणार नाहीत. ८ ज्या घरांत मेजवानी असेल त्यांत जाऊं नको, त्यांच्याबरोबर खाण्यापिण्यास बसू नको. ९ कारण सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, पाहा, तुमच्या हयातींत, तुमच्या डोळ्यांपुढें या ठिकाणांतून खुशालीचा व आनंदाचा शब्द, नवऱ्याचा व नवरीचा शब्द नाहीसा होईल असे मी करीन. १० तू ह्या लोकांस ह्या सर्व गोष्टी सांगितल्या म्हणजे ते तुला विचारतील, परमेश्वरानें हें सर्व मोठें अरिष्ट आम्हांवर येईल असे कां सांगितलें ? परमेश्वर आमचा देव याच्याविरुद्ध आम्ही कोणता अपराध, कोणतें पातक केले आहे ? ११ तेव्हां तू त्यांस सांग, परमेश्वर म्हणतो, कारण हेंच की तुमच्या पूर्वजांनीं माझा त्याग केला, ते अन्य देवांमार्गे लागले, त्यांनीं त्यांची सेवा व भजन केलें, त्यांनीं मला सोडिलें, माझें नियमशास्त्र पाळिलें नाही. १२ तुम्ही तर तुमच्या पूर्वजांच्यापेक्षां ज्यास्त दुष्कर्म केले आहे; कारण पाहा, तुम्ही सगळे आपल्या दुष्ट मनाच्या हट्टप्रमाणें वागत असून माझें ऐकत नाही; १३ ह्याकरितां जो तुम्हांस ठाऊक नाही व तुमच्या पूर्वजांसहि ठाऊक नाही अशा देशांत तुम्हांस ह्या देशांतून घालवून देईन; तेथें तुम्ही रात्रंदिवस अन्य देवांची सेवा करीत राहाल; कारण मी तुम्हांवर कृपा करणार नाही.

१४ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, यास्तव असे दिवस

येत आहेत की ज्या परमेश्वरानें इस्राएलवंशजांस मिसर देशांतून आणिलें त्याच्या जीविताची शपथ असें कोणी म्हणणार नाही; १५ तर ज्या परमेश्वरानें इस्राएल-वंशजांस उत्तरदेशांतून, व ज्या देशांत त्यांस त्यानें हाकून लाविलें होतें त्या देशांतून आणिलें, त्या परमेश्वराच्या जीविताची शपथ असें म्हणतील; कारण जी भूमि मीं त्यांच्या पूर्वजांस दिली तींत त्यांस मी परत आणीन. १६ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी पुष्कळ पाग टाकणाऱ्यांस बोलावीन, म्हणजे ते त्यांस पाग टाकून पकडतील; नंतर मी पुष्कळ शिकान्यांस बोलावीन, म्हणजे ते प्रत्येक डोंगरावरून, प्रत्येक टेकडीवरून व खडकांच्या कपारींतून त्यांस हुसकून काढून त्यांची शिकार करितील. १७ कारण माझे डोळे त्यांच्या सर्व मार्गावर आहेत; ते मला गुप्त नाहीत; त्यांचें दुष्कर्म माझ्या डोळ्यांपासून लपलेलें नाही. १८ प्रथमतः त्यांचें दुष्कर्म व त्यांचें पाप यांचें दुप्पट प्रतिफल मी त्यांस देईन; कारण त्यांनीं आपल्या प्रेतवत् व अमंगळ मूर्तींनीं माझा देश भ्रष्ट केला आहे; त्यांनीं आपल्या किळसवाण्या वस्तूंनीं माझे वतन भरिलें आहे. १९ हे परमेश्वरा, माझ्या सामर्थ्या, माझ्या दुर्गा, संकटसमयींच्या माझ्या आश्रया, पृथ्वीच्या दिग्गतांपासून राष्ट्रें तुजकडे येऊन म्हणतील, आमच्या पूर्वजांस खोड्या, निरर्थक व निरुपयोगी अशा वस्तूंचाच काय तो वतनभाग मिळाला. २० मानव आपणासाठीं देव बनवील काय? असल्या वस्तु तर देव नव्हत; २१ म्हणून पाहा, मी त्यांस दाखवून देईन, माझे भुजबल व पराक्रम हीं त्यांस एकदांचीं दाखवीन, म्हणजे माझे नाम परमेश्वर आहे असें ते जाणतील.

१ यहुदाचें पातक लोखंडी खचरणीनें, १७ हिरकणीच्या टोंकानें लिहिलें आहे; त्यांच्या हृदयपटावर, त्यांच्या वेद्यांच्या श्रृंगांवर खोदिलें आहे; २ कारण त्यांची संतति उंच टेकड्यांवरील हिरव्या झाडांजवळच्या वेद्या व अशेरामूर्ति यांचें स्मरण ठेविते. ३ हे माझ्या वनांतल्या पर्वता, तुझे वित्त, तुझे सर्व निधि व तुझ्या सर्व सीमांच्या आंतील तुझी उच्चस्थानें तुझ्या पापामुळें मी लुटीस जाऊं देईन. ४ मीं

जें तुला वतन दिलें तें तुझ्या हातचें जाईल; तुला ठाऊक नाही अशा देशांत तूं आपल्या शत्रूंची सेवा करिशील असें मी करीन; कारण माझा क्रोधामि तुम्हीं भडकविला आहे, तो सर्वकाळ जळत राहील.

५ परमेश्वर असें म्हणतो, जो इसम मनुष्यावर भिस्त ठेवितो, मानवाला आपला बाहु करितो व ज्याचें अंतःकरण परमेश्वरापासून फिरलें आहे तो शापित आहे. ६ तो वैराणांतल्या झुडपासारखा होईल; कल्याण होईल तें तो पाहणार नाही; अरण्यांतील रुक्ष स्थळें, क्षारभूमि व निर्जन प्रदेश यांत तो वस्ती करील. ७ जो पुरुष परमेश्वरावर भाव ठेवितो, ज्याचा भाव-विषय परमेश्वर आहे तो धन्य. ८ तो जलतटाकीं लाविलेल्या वृक्षासारखा होईल, तो आपलीं मुळें नदी-तटाकीं पसरील; उन्हाची झळई येते तिला तो भिणार नाही, त्याचीं पांनें हिरवीं राहतील; अवर्षणाच्या वर्षीं त्याला चिंता पडणार नाही, तो फळें देण्याचें सोडणार नाही. ९ हृदय सर्वांत कपटी आहे, तें असाध्य रोगानें ग्रस्त आहे, त्याचा भेद कोणास समजतो? १० प्रत्येकास त्याच्या त्याच्या वर्तनाप्रमाणें, त्याच्या त्याच्या करणी-प्रमाणें प्रतिफल देण्यास मी परमेश्वर हृदय चाळून पाहतों; अंतर्धाम पारखितों. ११ तित्तिर पक्षी आपण न घातलेलीं अंडीं उबवितो तसें अन्यायानें धन मिळविणाऱ्याचें आहे; तें त्याला त्याच्या आयुष्याच्या ऐन भरांत सोडून जाईल; व तो अंतीं मूर्ख ठरेल.

१२ आमच्या पवित्र स्थानाचें स्थल, सनातन काळा-पासून उच्च व वैभवी सिंहासन आहे. १३ हे परमेश्वरा, इस्राएलाच्या आशाकंदा, तुझा त्याग करणारे सर्व फजीत होतील; मजपासून फितणाऱ्यांचीं नावें धुळीवर लिहिलीं जातील, कारण परमेश्वर जो जीवंत पाण्याचा झरा त्याचा त्यांनीं त्याग केला आहे. १४ हे परमेश्वरा, मला बरें कर म्हणजे मी बरा होईन; मला तार म्हणजे मी तरेन; कारण तूं माझा स्ववनिषय आहेस. १५ पाहा, ते मला म्हणतात, परमेश्वराचें वचन कोठें आहे? तें पुढें येऊं या. १६ मीं तुला अनुसरणारा तुझा मेंढपाळ असण्यापासून माघार घेतली नाही आणि

संकटाच्या दिवसाची अपेक्षा केली नाही, हें तुला ठाऊक आहे; जें माझ्या तोंडून निघालें तें तुझ्या दृष्टीसमोर होतें. १७ तूं मला भीतिप्रद होऊं नको, विपत्काळीं तूं माझा आश्रय आहेस. १८ माझा छळ करणारे फजीत होवोत; मीं फजीत न व्हावें. ते घाबरे होवोत; मीं घाबरा न व्हावें. त्यांजवर विपत्काळ आण, दुष्पट नाशानें त्यांचा नायनाट कर.

१९ परमेश्वर मला म्हणाला, ज्या वेशीनें यहुदाचे राजे येतातजातात त्या सार्वजनिक वेशींत व यरुशलेमाच्या सर्व वेशींत जाऊन उभा राहा; २० आणि लोकांस सांग, अहो यहुदाच्या राजांनो, हे सर्व यहुदा, या वेशींनीं वागणारे सर्व यरुशलेमनिवासी जनहो, परमेश्वराचें वचन ऐका. २१ परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही आपणां-विषयीं सावध असा, शब्बाथ दिवशीं कांहीं ओझे वाहूं नका, यरुशलेमाच्या वेशींतून तें आणूनेऊं नका. २२ शब्बाथ दिवशीं आपल्या घरांतून कांहीं ओझे बाहेर नेऊं नका; कांहीं कामधंदा करूं नका, आणि तुमच्या पूर्वजांस मीं आज्ञापिल्याप्रमाणें शब्बाथ दिवस पवित्रपणें पाळा; २३ पण त्यांनीं ऐकिलें नाहीं, त्यांनीं आपला कान दिला नाहीं; ऐकूं नये व शिक्षण घेऊं नये म्हणून त्यांनीं आपली मान ताठ केली. २४ तथापि परमेश्वर म्हणतो, शब्बाथ दिवशीं ह्या नगराच्या वेशींतून तुम्ही कांहीं ओझे आणणारानेणार नाहीं आणि शब्बाथ दिवशीं कांहीं कामधंदा न करितां तो पवित्रपणें पाळाल, म्हणून हें तुम्ही मनापासून ऐकाल; २५ तर असें होईल कीं दाविदाच्या सिंहासनावर बसणारे राजे व सरदार रथारूढ व अश्वारूढ होऊन आणि त्यांचे सरदार, यहुदाचे लोक व यरुशलेमनिवासी या नगराच्या वेशींतून येजा करितील व हें नगर सर्वकाळ वसेल. २६ यहुदाच्या नगरांतून, यरुशलेमाच्या लगत्यांतून, बन्यामीन प्रांतांतून, तळवटींतून, डोंगरवटींतून व दक्षिणेंतून ते येऊन होमबलि, यज्ञबलि, अन्ना-र्पणें व धूप अर्पितील; असे ते परमेश्वराच्या मंदिरांत स्तुत्यर्पणें आणतील; २७ पण तुम्हीं शब्बाथ पवित्रपणें पाळावा, शब्बाथ दिवशीं ओझे वाहूं नये व यरुशलेमाच्या वेशींतून येजा करूं नये, ही माझी आज्ञा तुम्ही ऐकणार

नाहीं तर त्याच्या वेशींत मी अग्नि पेटवीन; तो यरुशलेमाचे वाडे जाळून खाक करील, तो विज्ञानार नाहीं.

१ परमेश्वरापासून जें वचन यिर्मयाला प्राप्त झालें तें हें: २ ऊठ, कुंभाराच्या घरीं जा, तेथें मी तुला आपलीं वचनें ऐकवीन. ३ मी कुंभाराच्या घरीं गेलों तों तो चाकावर काम करीत होता. ४ कुंभार मातीचें पात्र घडीत होता; तें त्याच्या हातीं असतांच बिघडून गेलें, मग त्याला पाहिजे तसें त्यानें तिचें दुसरें पात्र घडिलें.

५ तेव्हां परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें: ६ हे इस्राएलाच्या घराण्या, या कुंभाराप्रमाणें मला तुमचें पाहिजे तें करितां येत नाहीं काय, असें परमेश्वर म्हणतो. हे इस्राएलाच्या घराण्या, पाहा, कुंभाराच्या हातीं माती असते तसे तुम्ही माझ्या हातीं आहां. ७ एकादें राष्ट्र अथवा राज्य समूळ उपटून नष्ट करीन असें मी एकदां बोललों; ८ तरी पण ज्या राष्ट्राविरुद्ध हें मी बोललों, तें आपली दुष्टता सोडील तर त्यावर जें अरिष्ट आणण्याचा माझा विचार होता त्याविषयीं मला अनुताप होईल. ९ एकाद्या राष्ट्राची अथवा राज्याची लागवण करून तें मी स्थापीन असें मी एकदां बोललों, १० तरी पण माझ्या दृष्टीनें जें वाईट तें करून त्यानें माझें वचन पाळिलें नाहीं; म्हणून त्याचें मी हित करीन म्हणून बोललों त्याविषयीं मला अनुताप होईल. ११ तर आतां यहुदाचे लोक व यरुशलेमनिवासी यांस जाऊन सांग: परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी तुम्हांवर अनर्थ योजीत आहे, तुम्हांविरुद्ध मनसुबा योजीत आहे; तुम्ही सगळे आपआपल्या कुमार्गापासून वळा, आपल्या चालीरिती सुधारा. १२ तरी तें म्हणतात, काय उपयोग? आम्ही आपल्या मनसुब्यांप्रमाणें चालणार; आम्ही सर्व आपआपल्या दुष्ट मनाच्या हट्टाप्रमाणें करणार.

१३ यास्तव परमेश्वर म्हणतो, राष्ट्रांमध्ये चौकशी करून पाहा, अशा गोष्टी कोणीं कधीं ऐकिल्या आहेत काय? इस्राएलाच्या कुमारीनें अति घोर कर्म केलें आहे. १४ लबानोन पर्वताच्या शिखरावरील बर्फ

कधीं नाहीसैं होतें काय ? दुरून खालीं वाहत येणारें थंड पाणी आटतें काय ? १५ तरी पण माझे लोक मला विसरले आहेत, ते व्यर्थतेपुढें धूप जाळितात; त्यांनीं त्यांच्या मार्गांत, त्यांच्या प्राचीन मार्गांत त्यांस ठोकर खावयास लाविलें; भर घालून तयार न केलेल्या आडवाटांनीं त्यांस जाण्यास लाविलें. १६ अशा प्रकारें ते आपला देश दहशत व निरंतरचा उपहास यांस पात्र करितात; त्याजवळून येणारा-जाणारा प्रत्येक जण विस्मित होऊन आपलें डोकें हालवील. १७ पूर्वेकडील वाऱ्याप्रमाणें मी त्यांस शत्रूपुढें विखरीन; त्यांच्या संकटसमयीं मी त्यांजकडे पाठ करीन, तोंड करणार नाहीं.

१८ तेव्हां ते म्हणाले, चला, आपण यिर्मयाविरुद्ध मनसुबा करूं, कारण याजकाचें नियमशास्त्रज्ञान, मंत्र्याची मसलत, संदेष्ट्याचें वचन हीं त्यांस सोडणार नाहीत. चला, आपण त्याच्यावर आरोप ठेवूं, त्याच्या क्रोधल्याहि भाषणाची पर्वा करणार नाहीं.

१९ हे परमेश्वरा, मजकडे लक्ष दे, मजबरोबर झगडणाऱ्यांची वाणी ऐक. २० बऱ्याची फेड वाडटांनं व्हावी काय ? कारण त्यांनीं माझ्या जिवासाठीं खाडा खणिला आहे. तुझ्या त्यांजवरल्या रागाचें निवारण व्हावें म्हणून त्यांच्यासाठीं मध्यस्थी करण्यास मी तुजसमोर उभा राहिलों याचें स्मरण कर. २१ ह्यामुळें त्यांचे पुत्र दुष्काळांत सापडूं दे, त्यांस तरवारीच्या तडाक्यांत सापडूं दे; त्यांच्या स्त्रिया अपत्यहीन व विधवा होवोत, मृत्यु त्यांचे पुरुष ठार करो; त्यांचे तरुण लढाईत तरवारीनें पडोत. २२ तूं त्यांच्यावर एकाएकी सैन्य आणिशील तेव्हां त्यांच्या घरांतून आक्रोश कानीं पडो; कारण त्यांनीं मला पकडण्यासाठीं खाडा खणिला आहे, माझ्या पायांसाठीं पाश मांडिले आहेत. २३ हे परमेश्वरा, मला मारण्याचे त्यांचे सर्व मनसुबे तूं जाणतोसच; त्यांच्या दुष्कर्मांची क्षमा करूं नको, आपल्या दृष्टीपुढून त्यांचें पातक पुसून टाकूं नको; म्हणजे ते तुजपुढें ठोकर खाऊन पडतील; तुझ्या क्रोधसमयीं त्यांची अशी वाट लाव.

१ परमेश्वर म्हणाला, जा, कुंभाराचें एक मडकें विकत घे आणि आपल्याबरोबर लोकांचे व याजकांचे कांहीं वडील घेऊन, २ जेथें खापऱ्या टाकितात त्या वेशीसमोरच्या बेनहिचोम खोऱ्यांत जा; तेथें मी तुला सांगेन तीं वचनें जाहीर कर. ३ असें म्हण, अहो यहूदाच्या राजांनो, व अहो यहूशलेमनिवासी जनांनो, परमेश्वराचें वचन ऐका: सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, पाहा, या स्थलावर मी अरिष्ट आणितो, त्याविषयीं जो कोणी ऐकेल त्याचे कान भणभणतील. ४ त्यांनीं माझा त्याग केला आहे, हें स्थान त्यांनीं परक्यांचें असें मानिलें आहे; त्यांचे पूर्वज व यहूदाचे राजे यांस जे माहीत नव्हते अशा अन्य देवांपुढें त्यांनीं तेथें धूप जाळिला; निर्दोष्यांच्या रक्तानें तें स्थान भरिलें; ५ आणि बालदैवताप्रीत्यर्थ आपले पुत्र होमार्पण म्हणून अग्नींत होम करण्यासाठीं त्यांनीं उच्चस्थानें बांधिलीं; अशी आज्ञा मीं केली नव्हती, हें मीं सांगितलें नव्हतें, हें माझ्या मनांतहि आलें नव्हतें. ६ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, या कारणास्तव या स्थलास तोफेत व बेनहिचोमाचें खोरें म्हणणार नाहीत, तर वधाचें खोरें म्हणतील; असे दिवस येत आहेत. ७ या स्थळीं यहूदा व यहूशलेम यांची मसलत मी निष्फळ करीन; त्यांच्या शत्रूपुढें त्यांचा जीव घेण्यास टपणाऱ्यांच्या हातानें, तरवारीनें ते पडतील असें मी करीन; त्यांचीं प्रेतें आकाशांतील पक्ष्यांस व पृथ्वीवरील श्वापदांस भक्ष्य म्हणून देईन. ८ मी हें नगर विस्मय व उपहास यांस पात्र करीन; त्यावर झालेल्या सर्व आघातांमुळें त्याजवळून जाणारायेणारा प्रत्येक जण विस्मित होऊन उपहास करील. ९ मी त्यांस त्यांच्या पुत्रांचें मांस व त्यांच्या कन्यांचें मांस खावयास लावीन; त्यांचे शत्रु व त्यांचा जीव घेण्यास टपणारे त्यांस वेढा घालितील व पेंचांत आणितील, तेव्हां त्यांतला प्रत्येक जण आपल्या शेजाऱ्याचें मांस खाईल. १० मग जीं मनुष्यें तुजबरोबर जातील त्यांच्या डोळ्यांदेखत तें मातीचें मडकें फोड;

११ आणि त्यांस सांग, सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, कुंभाराच्या मडक्याचा भंग केल्यास तें नीट करितां येत नाही, तसें मी या लोकांचा व या नगराचा भंग करीन आणि पुरावयास जागा उरणार नाहीं इतके लोक तोफेत येथें पुरण्यांत येतील. १२ परमेश्वर म्हणतो, हें नगर तोफेतासारखें करावें म्हणून मी हें स्थल व यांतील रहिवासी यांचें असें करीन; १३ ज्या सर्व घरांच्या धाव्यांवर त्यांनीं आकाशांतील सर्व सैन्यांस धूप जालिला व अन्य देवांस पेयार्पणें अर्पिलीं तीं यरुशलैमांतील घरे व यहुदाच्या राजांचीं घरे तोफेताच्या स्थलाप्रमाणें अशुद्ध होतील.

१४ मग परमेश्वरानें यिमेयास तोफेत एथें जाऊन संदेश देण्यास पाठविलें; तेथून तो आला व परमेश्वराच्या मंदिराच्या अंगणांत उभा राहून सर्व लोकांस म्हणाला, १५ सेनाधीश परमेश्वर, इस्त्राएलाचा देव म्हणतो, पाहा, मी ह्या नगरावर व त्याच्या सर्व गावांवर जें अरिष्ट आणणार म्हणून म्हणालों तें सर्व आपीन, कारण माझीं वचनें ऐकूं नयेत म्हणून त्यांनीं आपली मान ताठ केली.

१ परमेश्वराच्या मंदिरांतला प्रमुख अधिपति २० इम्मेराचा पुत्र पशहूर याजक यानें यिमेया जो हा संदेश सांगत होता तो ऐकिला. २ तेव्हां पशहूरानें यिमेया संदेशाला फटके मारिले आणि परमेश्वराच्या मंदिरांतील वरल्या बाजूच्या बऱ्यामीनद्वारांत खोडे होते त्यांत त्यास अडकवून ठेविलें. ३ सकाळीं पशहूरानें यिमेयास खोऱ्यांतून काढून बाहेर आणिलें, तेव्हां यिमेया त्यास म्हणाला, परमेश्वरानें तुझें नांव पशहूर नव्हे तर मागोर-मिससावीब (चोहोंकडे दहशत) ठेविलें आहे. ४ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, तूं स्वतांस व तुझ्या सर्व इष्टमित्रांस दहशत होतील, असें मी करीन; ते आपल्या शत्रूच्या तरवारीनें पडतील, हें तुझे डोळे पाहतील; बाबेलच्या राजाच्या हातीं मी सर्व यहुदा देईन; तो त्यांस बंदिवान करून बाबेलास नेईल व तरवारीनें वधील. ५ नगरांतले सर्व निधि, त्यांतलीं सर्व कमाई, त्यांतल्या सर्व मोलवान

वस्तु व यहुदाच्या राजांचीं सर्व भांडारें मी त्यांच्या शत्रूंच्या हातीं देईन, आणि ते तीं लुटून बाबेलास घेऊन जातील. ६ हे पशहूरा, तूं व तुझ्या घरांत राहणारे ह्या सर्वांना धरून नेण्यांत येईल; तूं बाबेलास जाऊन तेथें मरशील, तुला व ज्यांस तूं खोटा संदेश दिला त्या तुझ्या सगळ्या इष्टमित्रांला तेथेंच पुरितील.

७ हे परमेश्वरा, तूं मला फसविलें आणि मी फसलों; तूं मजहून प्रबळ असल्यामुलें विजयी झालास; मी दिवसभर हसण्याचा विषय झालों आहे; जो तो माझा उपहास करितो. ८ कारण मी बोलूं लागलों कीं जुलूम, लूट, हे शब्द मला उच्चारवे लागतात आणि दिवसभर परमेश्वराचें वचन माझ्या निंदेला व अप्रतिष्ठेला कारण झालें आहे. ९ मी म्हणालों, मी त्याचें नांव काढणार नाहीं, यापुढें मी त्याच्या नामानें बोलणार नाहीं, तेव्हां माझ्या हाडांत कोंडलेला अग्नि जळत आहे असें माझ्या हृदयाला झालें; मी स्वतांला आवरितां आवरितां थकलों, पण मला तें साधेना. १० कारण मी पुष्कळांना कुजबुजतांना ऐकतों; चोहोंकडे दहशत आहे. मला ठेंव लागवी म्हणून टपणारे माझे सर्व इष्टमित्र म्हणतात कीं त्याच्याविरुद्ध गिला करा, आपण त्याच्याविरुद्ध गिला करूं; कदाचित् तो फसेल, म्हणजे मग त्याजहून आपण प्रबळ होऊन त्याचा सूड उगवूं. ११ तरी परमेश्वर पराक्रमी वीराप्रमाणें मजबरोबर आहे, म्हणून माझा छळ करणारे ठोकर खातील, ते प्रबळ होणार नाहीत; ते शहाणपणानें वागले नाहीत म्हणून ते अत्यंत फजीत होतील; विसर न पडेल अशी त्यांची कायमची अप्रतिष्ठा होईल. १२ तरी हे धार्मिकांचें सत्व पाहणाऱ्या, अंतर्ग्राम व हृदय पारखणाऱ्या, सेनाधीश परमेश्वरा, तूं त्यांचा सूड घेशील तो मला पाहूं दे; कारण मीं आपली फिर्याद तुजपुढें सादर केली आहे. १३ परमेश्वरापुढें गाणें गा, परमेश्वराचें स्तवन करा; कारण तो दुष्कर्म्यांच्या हातून शीनाचा जीव वांचवितो.

१४ मी जन्मलों तो दिवस शापित असो; माझी आई मला प्रसवली तो दिवस धन्य न होवो !

१५ तुला पुत्र झाला हें वर्तमान माझ्या वापास कळवून

त्यास फार हर्षित करणारा मनुष्य शापित असो. १६ ज्या नगरांचा विध्वंस करून परमेश्वर अनुताप पावला नाही त्यांसारखा तो मनुष्य होवो; सकाळीं आरोळी, दुपारीं रणशब्द त्याच्या कार्णी पडो. १७ त्यानें मला गर्भाशयांतच मारून टाकिलें नाही; टाकता तर माझी आई माझी कबर झाली असती, तिचें गर्भस्थान सदा सगर्भ राहिलें असतें. १८ मीं कष्ट व क्लेश भोगावे व माझे दिवस अप्रतिष्ठेंत घालवावे याकरितांच मी गर्भाशयांतून बाहेर निघालों काय ?

१-२ सिद्कीया राजानें मल्कीयाचा पुत्र पशहूर व मासेचा पुत्र सफन्या याजक यांस यिर्मयाकडे पाठवून सांगितलें, परमेश्वराला प्रश्न कर; बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर आमच्याबरोबर लढाई करीत आहे, तो आम्हांपासून निघून जावा म्हणून परमेश्वर कदाचित् आपल्या सर्व अद्भुत कृतींस अनुसरून आम्हांशीं वर्तेल काय, असें विचार; त्या वेळीं परमेश्वराचें वचन यिर्मयाला प्राप्त झालें तें हें:

३ यिर्मया त्यांस म्हणाला, सिद्कीयास तुम्ही असें सांगा: ४ इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, पाहा, तटाबाहेर तुम्हांस वेढा घालणारा बाबेलचा राजा व खास्दी लोक यांच्याशीं ज्या शस्त्रांनीं तुम्ही लढत आहां तीं मी उलटवीन आणि त्यांस या नगरामध्यें एकवट करीन. ५ राग, संताप व क्रोध यांनीं भरून, बाहु उभारून, बलवान् महाभुजानें तुमच्याबरोबर मी स्वतः लढेन. ६ ह्या नगरांत राहणारीं मनुष्यें व पशु यांस मी मारीन; तीं मोठ्या मरीनें मरतील. ७ परमेश्वर म्हणतो, मग यहूदाचा राजा सिद्कीया, त्याचे चाकर, व त्याच्या प्रजेतले जे कोणी मरी, तरवार व दुष्काळ यांतून बांचून या नगरांत राहतील त्यांस मी बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर याच्या हातीं, त्यांच्या शत्रूंच्या हातीं, व जे त्यांचा जीव घेण्यास टपत आहेत त्यांच्या हातीं देईन; तो त्यांस तरवारीनें मारून टाकील; तो त्यांस सोडावयाचा नाही, त्यांवर दयामाया करावयाचा नाही. ८ या लोकांस असें सांग, परमेश्वर म्हणतो,

पाहा, मी तुम्हांला जीवनाचा मार्ग व मरणाचा मार्ग दाखवितों. ९ या नगरांत जो राहील तो तरवारीनें, दुष्काळानें, मरीनें मरेल; जो बाहेर जाऊन तुम्हांस वेढा घालणाऱ्या खास्यांस मिळेल तो जंगेल, जिवानिशीं सुटेल. १० कारण मीं या नगराकडे तोंड केलें आहे तें त्याच्या वाईटासाठीं, त्याच्या बऱ्यासाठीं नव्हे, असें परमेश्वर म्हणतो; तें बाबेलच्या राजाच्या हातीं जाईल, तो त्याला आग लावून देईल.

११ यहूदाच्या राजघराण्याविषयीं परमेश्वराचें वचन ऐका: १२ परमेश्वर म्हणतो, हे दावीदघराण्या, रोज सकाळीं इनसाफ कर, जुलम्याच्या हातांतून लुबाडलेल्यांस सोडीव; नाहीं तर तुझ्या कर्मांच्या दुष्टतेमुळें माझा संताप अग्नीसारखा भडकेल, तो कोणाच्यानें विझवणार नाही. १३ परमेश्वर म्हणतो, अगे खोऱ्यांतील व पठारावरील रहिवाशिणी: पाहा, जे तुम्ही म्हणतां कीं आम्हांवर कोण चढाई करून येईल, आमच्या वस्तींत येण्याची कोणाची छाती आहे, त्या तुमच्या विरुद्ध मी आहे. १४ परमेश्वर म्हणतो, तुमच्या करणीच्या फळाप्रमाणें मी तुमचा समाचार घेईन; तिच्या वनांत मी अग्नि पेटवीन, तो तिच्या आसपासचें सगळें भस्म करील.

१ परमेश्वर म्हणाला, यहूदाच्या राजाच्या २२ घरीं खालीं जा, आणि तेथें हें वचन बोल.

२ असें म्हण: दाविदाच्या सिंहासनावर बसणाऱ्या यहूदाच्या राजा, तूं, तुझे दास व या वेशींनीं येजा करणारे तुझे लोक असे तुम्ही परमेश्वराचें वचन ऐका. ३ परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही न्यायनिवाडा करा; जुलम्याच्या हातांतून लुबाडलेल्यांस सोडवा; परका, पोरका व विधवा यांचा अन्याय करू नका; त्यांस उपद्रव करू नका; या स्त्राळीं निर्दोष रक्त पाडूं नका; ४ तुम्ही खरोखर असें कराल तर दाविदाच्या सिंहासनावर बसणारे राजे, त्यांचे सेवक व त्यांचे लोक रथारूढ व अश्वारूढ होऊन या मंदिराच्या वेशींनीं येजा करतील. ५ परमेश्वर म्हणतो, माझी शपथ, तुम्हीं हीं वचनें ऐकिलीं नाहीत तर हें मंदिर ओस पडेल; ६ कारण

यहूदाच्या राजघराण्याविषयी परमेश्वर म्हणतो, तूं मला गिलाद, लबानोनाचें शिखर असें आहेस; मी तुला खातरीनें ओसाड भूमीसारखें, निर्जन नगरासारखें करीन. ७ मी तुजविरुद्ध विध्वंसक, त्यांच्या शस्त्रांनिशीं सिद्ध करीन; ते तुझे निवडक गंधसरू तोडून अग्नीत टाकितील. ८ बहुत राष्ट्रांतील लोक या नगराजवळून जातील; ते एकमेकांस म्हणतील कीं परमेश्वरानें या मोठ्या नगराचें असें कां केलें ? ९ तेव्हां ते उत्तर देतील कीं त्यांनीं आपला देव परमेश्वर याचा करार मोडिला व अन्य देवांस भजून त्यांची सेवा केली म्हणून.

१० मृतासाठीं रडूं नका, त्याकरितां शोक करूं नका; तर देशांतर करणाऱ्यासाठीं आक्रोश करा; कारण तो परत येणार नाही, त्याला त्याच्या जन्मभूमीचें पुनः दर्शन होणार नाही. ११ यहूदाचा राजा योशीया याचा पुत्र शलूम हा आपला बाप योशीया याच्या जागीं राजा होऊन या ठिकाणाहून गेला त्याजविषयीं परमेश्वर म्हणतो, तो येथें कधीं परत येणार नाही; १२ तर जेथें त्याला बंदिवान करून नेलें आहे तेथेंच तो मरेल; या देशाचें दर्शन त्याला पुनः होणार नाही.

१३ जो आपलें घर अधर्मानें बांधितो, आपल्या माझ्या अन्यायानें उभारितो, आपल्या शेजाऱ्याकडून फुकट सेवा घेतो, त्याला वेतन देत नाही, तो हाय हाय करणार. १४ तो म्हणतो, मी आपल्यासाठीं विस्तीर्ण घर व लांबरुंद माझ्या बांधीन; तो त्याला बहुत खिडक्या पाडितो; त्यानें घरास गंधसरूची तक्तपोशी केली आहे, हिंगुळांचा रंग दिला आहे. १५ तूं गंधसरूची शेखी मिरवितोस म्हणून तूं राजा ठरशील काय ? तुझा बाप खातपीत व धर्मन्याय करीत नसे काय ? तेव्हां त्याचें बरें चाललें होतें. १६ दीनदुबळ्यांचा तो न्यायनिवाडा करी तेव्हां त्याचें बरें चाललें होतें. परमेश्वर म्हणतो, हेंच मला जाणणें नव्हे काय ? १७ तरी पण केवळ निर्दोष्यांचा रक्तपात, जुलूसजबरी व अन्याय धनप्राप्ति यांकडे तुझे डोळे व मन हीं लागलीं आहेत. १८ ह्या-

१ याचें नाव २ राजे २३:३० येथें यहोअहाज असें दिलें आहे; १ इतिहास ३:१५ ताडून पाहा.

करितां यहूदाचा राजा योशीया याचा पुत्र यहोयाकीम याच्याविषयीं परमेश्वर म्हणतो, अहारे माझ्या भाऊ, अहागे माझ्या बहिणी, असें म्हणून कोणी त्याजविषयीं विलाप करणार नाहीत; अहारे माझा धनी, अहारे त्याची थोरवी, असें म्हणून त्याजविषयीं कोणी विलाप करणार नाहीत. १९ गाढवाच्या मूठमातीसारखी त्याची मूठमाती होईल; त्याचें शव यरुशलैमाच्या वेशीबाहेर ओढीत नेऊन फेकून देतील.

२० लबानोनावर चढून आक्रोश कर; बाशानांत हेल काढून रड; अबारीमाहून आरोळी कर; कारण तुझे सर्व वल्लभ भंगले आहेत. २१ तुझी सुखसोय असतां मी तुजबरोबर बोललों तेव्हां तूं म्हणालीस, मी एकावयाची नाही. माझें म्हणणें ऐकूं नये ही लहानपणापासून तुला खोड आहे. २२ वारा तुझ्या सर्व मेंढपाळांस उधळून लावील, तुझे वल्लभ बंदिवान होतील, तेव्हां तूं आपल्या सर्व दुष्टतेमुळें लज्जित व फजीत होशील. २३ अगे लबानोनावासिनी, गंधसरूवर घरटें करणाऱ्ये, तुला तिडका येतील; प्रसूत होणाऱ्या स्त्रीप्रमाणें तूं वेणा देशील तेव्हां तूं कशी धापा टाकिशील ! २४ परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, यहूदाचा राजा यहोयाकीम याचा पुत्र कोन्या माझ्या उजव्या हातांतील मुद्रिकेसारखा असला तरी तेथून मी तुला काढून फेकून देईन. २५ तुझा जीव घेण्यास टपणाऱ्यांच्या हातीं, तुला ज्यांची भीति आहे त्यांच्या हातीं, बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर याच्या हातीं, खास्यांच्या हातीं मी तुला देईन. २६ मी तुला व तुझ्या जन्म देणाऱ्या आईला, तुमची जन्मभूमि नव्हे अशा देशांत फेकून देईन; तेथें तुम्ही मराल. २७ ज्या देशांत परत येण्याची ते वांच्छा करितील त्यांत ते परत येणार नाहीत. २८ हा कोन्या तुच्छ फुटक्या पात्रासारखा माणूस आहे काय ? तो नापसंत पात्र आहे काय ? त्याला व त्याच्या संतानाला माहीत नाही अशा देशांत त्यांस कां फेकून

१ याचें नाव अ० २४:१ व १ इतिहास ३:१६ येथें यकोन्या आणि २ राजे २४:६,८ येथें यहोयाखीन असें दिलें आहे,

दिलें आहे? २९ अगे पृथ्वी, अगे पृथ्वी, अगे पृथ्वी, परमेश्वराचें वचन ऐक. ३० परमेश्वर म्हणतो, हें लिहून ठेवा कीं हा मनुष्य निर्बंश आहे, हा मनुष्य आपल्या सर्व हयातींत उत्कर्ष पावावयाचा नाही; कारण दाविदाच्या सिंहासनावर बसून यहूदावर राज्य करण्याचें यश त्याच्या वंशांतील कोणाला कधीं मिळणार नाही.

१ जे मेंढपाळ माझ्या कुरणांतल्या कळपाचा नाश करितात व त्यास विखरितात ते हाय हाय करितील असें परमेश्वर म्हणतो. २ ह्यामुळें माझ्या लोकांस चारणाच्या मेंढपाळांविषयीं इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, तुम्हीं माझा कळप विखरिला आहे, त्यास हाकून लाविलें आहे, त्याचा समाचार घेतला नाही; पाहा, मी तुमच्या कर्मांचा अनिष्ट परिणाम तुम्हांवर आणून तुमचा समाचार घेईन असें परमेश्वर म्हणतो. ३ मी ज्या ज्या देशांत आपला कळप हाकून लाविला त्या त्या देशांतून त्याचा अवशेष जमा करीन व त्यांस त्यांच्या मेंढवाळ्यांत परत आणीन, म्हणजे ते फलद्रूप होऊन वृद्धि पावतील. ४ मी त्यांजवर मेंढपाळ नेमीन, ते त्यांस चारितील, म्हणजे ते पुढें भिणार नाहीत, घाबरणार नाहीत, कमी होणार नाहीत, असें परमेश्वर म्हणतो.

५ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी दाविदाकरितां एक धार्मिक अंकुर उगववीन; तो राजा होऊन राज्य करील, तो सुज्ञतेनें वागेल, देशांत धर्मन्याय करील, असे दिवस येत आहेत. ६ त्याच्या काळीं यहूदा सुरक्षित होईल, इस्त्राएल निर्भय वसेल, व जें नाव त्याला देतील तें हें: **परमेश्वर आमची धार्मिकता.** ७ परमेश्वर म्हणतो, यास्तव पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं त्यांत ज्या परमेश्वरानें इस्त्राएलवंशजांस मिसर देशांतून आणिलें त्याच्या जीविताची शपथ असें म्हणणार नाहीत; ८ तर उत्तर देशांतून व ज्या ज्या देशांत इस्त्राएल घराण्याच्या संतानाला हाकून लाविलें होतें त्यांतून ज्यानें त्यांस आणिलें त्या परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, असें म्हणतील व ते स्वतांच्या देशांत राहतील.

९ संदेष्ट्यांविषयीं: माझे हृदय माझ्या ठायीं भन्न झालें आहे; माझीं सर्व हाडें थरथर कांपत आहेत; परमेश्वर व त्याचीं पवित्र वचनें यांमुळें मी मयप्यासारखा, द्राक्षारसानें मस्त झालेल्या मनुष्यासारखा झालों आहे. १० कारण जारकर्म्यांनीं देश व्यापिला आहे; शापांमुळें भूमि शोक करित आहे; रानांतील कुरणें वाळलीं आहेत; लोकांची गति वाईट आहे, त्यांचा पराक्रम म्हटला तर अधर्म; ११ कारण संदेष्टा व याजक हे दोघेहि भ्रष्ट आहेत; माझ्या मंदिरांत देखील मला त्यांचें दुष्कर्म दिसून आलें आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. १२ ह्यामुळें अंधारांतल्या निसरड्या जागांप्रमाणें त्यांचा मार्ग त्यांस होईल, ते ढकलले जाऊन त्यांत पडतील; कारण मी त्यांच्यावर अरिष्ट, त्यांची खबर घेण्याचा वर्षकाळ, आणीन असें परमेश्वर म्हणतो. १३ शमरोनांतील संदेष्ट्यांच्या ठायीं मीं मूर्खपणा पाहिला आहे; त्यांनीं बालदैवताच्या नावानें भाषणें करून माझे लोक इस्त्राएल यांस बहकविलें आहे. १४ यरुशलेमांतल्या संदेष्ट्यांच्या ठायींहि मीं एक घोर प्रकार पाहिला आहे; ते जारकर्म करितात व लबाडीनें चालतात; ते दुष्कर्म्यांचे हात असे दृढ करितात कीं त्यांतला कोणी आपल्या दुष्कर्मापासून वळत नाही; ते सर्व मला सदोमासारखे झाले आहेत, व त्याचे रहिवासी गमोऱ्यासारखे झाले आहेत.

१५ याकरितां सेनाधीश परमेश्वर संदेष्ट्यांविषयीं म्हणतो, पाहा, मी त्यांस खावयास कडू दवणा व प्यावयास विष देईन, कारण यरुशलेमाच्या संदेष्ट्यांपासून अधर्म निघून देशभर पसरला आहे. १६ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, तुम्हांस संदेश देणाऱ्या संदेष्ट्यांचीं वचनें ऐकूं नका, ते तुम्हांला फसवितात; ते आपल्याच मनाप्रमाणें दृष्टांत सांगतात, परमेश्वराच्या मुखांतला सांगत नाहीत. १७ मला तुच्छ मानणाऱ्यांस ते म्हणत राहतात कीं परमेश्वर बोलला आहे: तुम्हांस शांति प्राप्त होईल; आपल्या अंतःकरणाच्या दृष्टांप्रमाणें चालणाऱ्या सर्वांस ते म्हणतात कीं तुम्हांवर कांहीं अरिष्ट येणार नाही. १८ कारण त्यांच्यापैकीं परमेश्वराचा शब्द ओळखणारा व ऐकणारा असा त्यांच्या मंत्रिमंडळांत कोण होता?

माझ्या वचनाकडे लक्ष देऊन तें कोणी ऐकिलें ? १९ पाहा, परमेश्वरापासून त्याचें कोधरूप तुफान सुटलें आहे; गरगर फिरणारी वावटळ दुष्टांच्या डोक्यावर आदलेल. २० परमेश्वर आपलें कार्य करीपर्यंत, आपला मनोदय पूर्ण करीपर्यंत, त्याचा संताप फिरावयाचा नाही; पुढील काळीं तुम्हांला हें चांगलें समजेल. २१ मी ह्या संदेष्ट्यांस पाठविलें नाही तरी ते धावत सुटले; मी त्यांजबरोबर बोललों नाहीं तरी त्यांनीं संदेश दिला; २२ पण ते माझ्या मंत्रिमंडळांत असते तर त्यांनीं माझीं वचनें माझ्या लोकांस विदित केलीं असतीं आणि त्यांस त्यांच्या दुष्ट मार्गांतून व त्यांच्या कर्मांच्या दुष्टते-पासून फिरविलें असतें. २३ परमेश्वर म्हणतो, मी जवळचा मात्र देव आहे आणि दूरचा देव नव्हे काय ? २४ परमेश्वर म्हणतो, माझ्या दृष्टीस पडणार नाहीं अशा गुप्त स्थळीं कोणास लपतां येईल काय ? मी आकाश व पृथ्वी व्यापून राहत नाहीं काय ? असें परमेश्वर म्हणतो. २५ मीं स्वप्न पाहिलें आहे, स्वप्न पाहिलें आहे, असें म्हणून माझ्या नावानें असत्य संदेश देतात; ते संदेष्टे काय बोलतात तें मीं ऐकिलें आहे. २६ माझ्या नावानें असत्य संदेश देणारे ते संदेष्टे आपल्या मनांतलें कपट संदेशरूपानें कथन करितात, हें कोठवर चालणार ? २७ त्यांचे पूर्वज बालदैवतामुळें माझे नाम विसरले, तसें ते आपलीं स्वप्नें एकमेकांस सांगून माझ्या लोकांस माझे नाम विसरावयास लावितील अशी त्यांची कल्पना आहे. २८ कोणा संदेष्ट्यानें स्वप्न पाहिलें असेल तर तें तो कथन करो; माझे वचन कोणाजवळ असेल तर सत्याला स्मरून तो तें माझे वचन सांगो. गव्हापुढें पेंढा तो काय ? असें परमेश्वर म्हणतो. २९ परमेश्वर म्हणतो, माझे वचन अभीसारखें, खडकाला फोडून तुकडेतुकडे करणाऱ्या हातोऱ्यासारखें नव्हे काय ?

३० ह्यामुलें पाहा, जे संदेष्टे एकमेकांपासून माझीं वचनें चोरून घेतात त्यांच्याविरुद्ध मी आहे. ३१ पाहा, जे आपली जीभ चालवून म्हणतात कीं हें देवाचें वचन आहे त्यांच्याविरुद्ध मी आहे, असें परमेश्वर म्हणतो.

३२ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, जे संदेष्टे खोटीं स्वप्नें संदेश म्हणून सांगतात त्यांच्याविरुद्ध मी आहे; ते माझ्या लोकांस आपल्या लबाडीनें व आपल्या अमर्याद भाषणांनं ब्रह्मकवितात; मीं तर त्यांस पाठविलें नाहीं व आज्ञापिलेंहि नाहीं; ते या लोकांचें बिलकूल हित करीत नाहीत, असें परमेश्वर म्हणतो. ३३ जेव्हां हे लोक, अगर एकादा संदेष्टा किंवा याजक तुला विचारिल कीं परमेश्वराचें भारी वचन काय आहे ? तेव्हां त्यांस म्हण, तुम्ही भारी आहां आणि मीच तुम्हांस टाकून देईन असें परमेश्वर म्हणतो. ३४ कोणी संदेष्टा, याजक किंवा लोकांतला कोणी, परमेश्वराचें भारी वचन, हे शब्द उच्चारिल तर मी त्या माणसाला व त्याच्या घराण्याला शिक्षा करीन. ३५ तर तुम्हांपैकीं एकांन आपल्या शेजाऱ्याला व आपल्या बांधवाला म्हणावें, परमेश्वरानें काय उत्तर केलें ? परमेश्वर काय बोलला ? ३६ तुम्हीं यापुढें, परमेश्वराचें भारी वचन, असें म्हणूं नये, कारण प्रत्येकाचें वचन त्याला स्वतांला भारी आहे; तुम्हीं तर जीवंत देवाचीं, सेनाधीश परमेश्वर आमचा देव याचीं, वचनें विपरीत केलीं आहेत. ३७ तूं संदेष्ट्याला विचार कीं परमेश्वरानें तुला काय उत्तर दिलें ? परमेश्वर काय बोलला ? ३८ तरी पण परमेश्वराचें भारी वचन असेंच तुम्ही बोलत राहाल तर, परमेश्वर म्हणतो, ज्या अर्थी तुम्ही परमेश्वराचें भारी वचन हे शब्द बोलत राहतां व तुम्ही, परमेश्वराचें भारी वचन, हे शब्द बोलूं नका म्हणून मी तुम्हांस सांगून पाठविलें, ३९ त्या अर्थी पाहा, मी तुम्हांला अगदीं विसरेन, मी तुम्हांस आणि जें नगर तुम्हांस व तुमच्या पूर्वजांस दिलें त्यांस माझ्या नजरे-समोरून झुगारून देईन; ४० आणि तुम्हांस सर्वकालचा कलंक लावीन; जिचा कधीं विसर पडणार नाहीं अशी तुमची सतत अप्रतिष्ठा करीन.

१ यहोयाकीम याचा पुत्र यकोन्या जो यहूदाचा राजा त्यास व यहूदाचे सरदार, कारागीर व लोहार यांस नबुखद्रेस्सरानें धरून यरूशलेमांतून

बाबेलास नेल्यानंतर परमेश्वरानें मला हें दाखविलें; प्राहा, परमेश्वराच्या मंदिरासमोर अंजिरांच्या दोन टोपल्या ठेविल्या होत्या. २ एका टोपलींत पहिल्या बाराच्या अंजिरांसारखे फार चांगले अंजीर होते; दुसऱ्या टोपलींत फार वाईट अंजीर होते, एवढे की ते खावयाजोगे नव्हते. ३ परमेश्वर मला म्हणाला, यिर्मया, तुला काय दिसतें ? मी म्हणालों, अंजीर; चांगले ते फार चांगले आहेत आणि वाईट ते फार वाईट आहेत, एवढे की ते खावयाजोगे नाहीत. ४ मग परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें की ५ इस्राएलाचा देव परमेश्वर म्हणतो, या ठिकाणाहून यहूदाचे बंदिवान केलेले जे लोक मीं खास्यांच्या देशीं पाठविले आहेत त्यांस या चांगल्या अंजिरांप्रमाणें मी समजेन. ६ मी त्यांवर कृपादृष्टि करीन; आणि त्यांस या देशीं परत आणीन; त्यांस उभारीन, पाडून टाकणार नाहीं; त्यांची लागवड करीन, त्यांस उपद्दन टाकणार नाहीं. ७ मी परमेश्वर आहे असें मला ओळखणारें हृदय मी त्यांस देईन; ते माझे लोक होतील व मी त्यांचा देव होईन; कारण ते आपल्या मनापासून मजकडे वळतील. ८ परमेश्वर खरोखर म्हणतो, खावयाजोगे नाहीत असे जे वाईट अंजीर आहेत त्यांप्रमाणें यहूदाचा राजा सिद्कीया व त्याचे सरदार, आणि या देशांत राहिलेले व मिसर देशांत वस्ती करून राहिलेले यरुशलेमाचे अवशिष्ट लोक यांचें मी करीन; ९ त्यांचें वाईट होईल; पृथ्वीवरल्या सर्व राष्ट्रांना दहशत पोहंचेल असें मी त्यांचें करीन; आणि जेथें मी त्यांस हाकून देईन तेथें ते अपशब्द व लोकप्रवाद, निंदा व शाप यांचे विषय होतील; १० आणि मी त्यांच्यामध्ये तरवार, दुष्काळ व मरी पाठवीन, अशी की जो देश मी त्यांस व त्यांच्या पूर्वजांस दिला त्यांतून त्यांचा नायनाट होईल.

२५ १ यहूदाचा राजा योशीयाचा पुत्र यहोया-
कीम याच्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षी, म्हणजे बाबेलचा राजा नबुखेद्रेस्सर याच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षी यहूदाच्या सर्व लोकांविषयीं यिर्मयाला

वचन प्राप्त झालें तें हें: २ यिर्मया संदेष्ट्यानें यहूदाचे सर्व लोक व सर्व यरुशलेमनिवासी यांस सांगितलें की ३ यहूदाचा राजा आमोनाचा पुत्र योशीया याच्या कारकीर्दीच्या तेराव्या वर्षीपासून आजवर तेवीस वर्षे परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त होत असून तें मी तुम्हांस सांगत आलों, मोठ्या निकडीनें सांगत आलों; तरी तुम्हीं तें ऐकिलें नाहीं. ४ परमेश्वर आपले सर्व सेवक जे संदेष्टे त्यांस तुम्हांकडे पाठवीत आला, मोठ्या निकडीनें पाठवीत आला; तरी तुम्हीं ऐकिलें नाहीं, आपला कान लाविला नाहीं. ५ ते म्हणाले, तुम्ही सगळे आपल्या कुमार्गापासून, आपल्या कर्मांच्या दुष्टतेपासून फिरा, म्हणजे परमेश्वरानें तुम्हांस व तुमच्या पूर्वजांस जो देश युगानुयुग दिला आहे त्यांत तुम्ही राहाल; ६ अन्य देवांची सेवा करण्यास व त्यांचें भजनपूजन करण्यास त्यांच्यामागे जाऊं नका, म्हणजे तुम्ही आपल्या हातच्या कृतीनें मला संताप आणणार नाहीं व मी तुमचें वाईट करणार नाहीं. ७ तरी आपल्या हातच्या कृतीनें मला संताप आणून आपलें नुकसान करून घ्यावें म्हणून तुम्ही माझे ऐकत नाहीं, असें परमेश्वर म्हणतो. ८ यास्तव सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, तुम्हीं माझीं वचनें ऐकिलीं नाहीत, ९ म्हणून प्राहा, मी उत्तरेकडील सर्व राष्ट्रांना व माझा सेवक बाबेलचा राजा नबुखेद्रेस्सर याला बोलावून आणितों, असें परमेश्वर म्हणतो; त्यांस या देशावर, त्यांतील रहिवास्यांवर आणि आसपासच्या या सर्व राष्ट्रांवर आणितों; मी त्यांचा अगदीं नाश करून तीं विस्मयास व उपहासास पात्र आणि कायमचीं उजाड करीन. १० त्यांमधून आनंदाचा व उल्लासाचा शब्द, नवऱ्याचा व नवरीचा शब्द, जात्याचा आवाज व दिव्यांचा प्रकाश हीं नाहीतशीं करीन; ११ हा सगळा देश वैराण आणि विस्मयाला कारण होईल, आणि हीं राष्ट्रे सत्तर वर्षे बाबेलच्या राजाचें दास्य करितील. १२ तथापि सत्तर वर्षे भरल्यावर असें होईल की बाबेलचा राजा, तेथील लोक व खास्यांचा देश यांस त्यांच्या दुकर्षाचें प्रतिफल मी देईन व तो देश कायमचा ओसाड करीन, असें परमेश्वर म्हणतो. १३ मी त्या देशाविषयीं जी

वचनें बोललों आहे, आणि सर्व राष्ट्रांविषयीं यिर्मयानें या संदेशग्रंथांत जें लिहून ठेविलें आहे त्याप्रमाणें सर्व कांहीं त्या देशावर आणीन. १४ त्यांच्याकडूनहि अनेक राष्ट्रे व थोर राजे दाख करवून घेतील; मी त्यांच्या कृतीप्रमाणें व त्यांच्या हातच्या कर्माप्रमाणें त्यांस प्रतिफळ देईन.

१५ परमेश्वर, इस्राएलाचा देव, मला म्हणाला कीं, माझ्या हातून संतापरूप द्राक्षारसाचा हा पेला घे व ज्या सर्व राष्ट्रांकडे मी तुला पाठवितों त्यांस तो पाज; १६ म्हणजे ते तो पितील, आणि त्यांच्यामध्ये मी तरवार पाठवीन तिच्यामुळे ते तेथें झोकांझ्या खातील व वेडे बनतील. १७ तेव्हां परमेश्वराच्या हातून मीं तो पेला घेतला व ज्या राष्ट्रांकडे परमेश्वरानें मला पाठविलें त्या सर्वांस तो पाजिला; १८ म्हणजे यरुशलैम व यहूदाचीं नगरें हीं उद्ध्वस्त व्हावीं आणि राजे व सरदार विस्मय, उपहास व शाप यांचे विषय व्हावे म्हणून त्यांस तो पाजिला; आज त्यांची तशी स्थिति आहे. १९ मिसर देशाचा राजा फारो, त्याचे सेवक, त्याचे सरदार व त्याचे सर्व लोक यांस, २० सर्व मिश्र जातींस, ऊस देशांतील सर्व राजांस आणि पलिष्टी देशांतील अश्कलोन, गज्जा, एक्रोन व अश्दोदाचे अवशेष यांच्या सर्व राजांस, २१ अदोम, मवाब व अम्मोनी लोक यांस, २२ सोर व सीदोन यांचे सर्व राजे व समुद्रापलीकडील देशांचे राजे यांस, २३ ददान, तेमा, बूज व केसांची चोंच काढणारे या सर्वांस, २४ अरबस्तानांतले सर्व राजे व रानांत वसणाऱ्या सर्व मिश्र जातींचे सर्व राजे यांस, २५ जिब्री, एलाम व मेदी यांच्या सर्व राजांस, २६ परस्परांपासून दूर व जवळ असलेले उत्तरेकडचे सर्व राजे व या भूतलावर असलेलीं पृथ्वीवरचीं सर्व राज्यें, यांस तो पेला पाजिला. यांच्या मागून शेशखचा राजाहि तो पिईल. २७ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, तूं त्यांस सांग, मी तुम्हांमध्ये तरवार पाठवितों म्हणून प्या, मस्त व्हा, वांति करा, पडा, पुनः उठूं नका. २८ जर

१ अथवा: बाबेलचा (५१:४१ पाहा)

ते तुझ्या हातून तो पेला घेऊन पिण्यास अमान्य झाले तर त्यांस सांग, सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, तुम्हांला तो प्यावा लागेलच. २९ कारण पाहा, ज्या नगराला मीं आपलें नाम दिलें आहे त्यावरहि मी अनिष्ट आणितों; तर तुम्ही अगदीं शिक्षेवांचून राहाल काय ? तुम्हांस शिक्षा झाल्यावांचून राहणार नाही, कारण पृथ्वीच्या सर्व रहिवाश्यांवर मी तरवार बोलावीत आहे, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ३० याखव तूं त्यांस ह्या सर्व वचनांचा संदेश दे; त्यांस असें सांग कीं परमेश्वर उच्चस्थलावरून गर्जना करील; तो आपल्या पवित्र निवासांतून शब्द उच्चारील; तो आपल्या कळपावर गर्जना करील; दक्षें तुडविणाऱ्यांप्रमाणें तो पृथ्वीच्या सर्व रहिवाश्यांविरुद्ध आरोळी करील. ३१ पृथ्वीच्या दिगंतपर्यंत हा गोंगाट पोहंचला आहे; कारण मी परमेश्वर राष्ट्रांशीं प्रतिवाद करित आहे, मी सर्व मानवजातीबरोबर वाद घालीत आहे व दुष्टांस तरवारीच्या स्वाधीन करित आहे असें परमेश्वर म्हणतो.

३२ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, पाहा, राष्ट्रांराष्ट्रांतून अनिष्ट फिरत आहे, पृथ्वीच्या अति दूरच्या प्रदेशांतून मोठें तुफान उद्धवेळ. ३३ त्या दिवशीं परमेश्वरानें संहारिलेले, पृथ्वीच्या या टोंकापासून त्या टोंकापर्यंत पडून राहतील; त्यांकरितां कोणी शोक करणार नाही, त्यांस कोणी उचलणार नाही, पुरणार नाही; ते भूमीला खत होतील. ३४ मेंढपाळहो, हाय हाय करा, ओरडा; कळपांचे प्रमुखहो, राखेंत लोळा; कारण तुमच्या वधाचे दिवस भरले आहेत, मोलवान् भांडें पडून भंगतें तसें तुम्ही पडाल; अशी मी तुमची दाणादाण करीन. ३५ मेंढपाळांस पळावयाला मार्ग राहणार नाही, कळपांचे प्रमुख निभावणार नाहीत. ३६ मेंढपाळांची आरोळी ऐका ! कळपाच्या प्रमुखांची हायहाय ऐका ! कारण परमेश्वर त्यांचें कुरण उद्ध्वस्त करित आहे. ३७ परमेश्वराच्या संतप्त क्रोधामुळे शांतिमय कुरणें सामसूम झालीं आहेत. ३८ तरुण सिंहाप्रमाणें त्यानें आपली जाळी सोडिली आहे; क्लेश देणाऱ्या तरवारीनें व

त्याच्या क्रोधाच्या संतापाने त्यांचा देश उजाड झाला आहे.

२६ १ यहुदाचा राजा योशीयाचा पुत्र यहोया-
कीम याच्या कारकीर्दीच्या आरंभी परमेश्वराचे
हैं वचन प्राप्त झाले: २ परमेश्वर म्हणतो,
परमेश्वराच्या मंदिराच्या अंगणांत उभा राहा, व यहुदा-
च्या सर्व नगरांतून जे परमेश्वराच्या मंदिरांत भजन-
पूजन करण्यास येतात त्यांत जे शब्द बोलण्याची मी तुला
आज्ञा केली आहे ते सर्व त्यांस सांग, एक शब्दहि गाळू
नको. ३ न जाणो ते कदाचित् ऐकतील व त्यांतला प्रत्येक
जण आपल्या कुमार्गापासून फिरेल, म्हणजे मग त्यांच्या
कृतींच्या दुष्टतेमुळे त्यांजवर जें अनिष्ट आणण्याचें मीं
योजिलें आहे त्याविषयी मला अनुताप होईल. ४ त्यांस
सांग की परमेश्वर असें म्हणतो, तुम्ही माझे ऐकणार
नाहीं, मीं तुम्हांपुढें ठेविलेल्या नियमांप्रमाणें तुम्ही
चालणार नाहीं, ५ माझे सेवक जे संदेष्टे त्यांस मीं
मोठ्या निकडीनें तुम्हांकडे पाठविलें असतां त्यांचें
तुम्हीं ऐकिलें नाहीं, त्यांचीं वचनें आतां तुम्ही
ऐकणार नाहीं; ६ तर मीं हें मंदिर शिलोसारखें
करीन, आणि हें नगर पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रांना
शापमूलक करीन. ७ हीं वचनें परमेश्वराच्या
मंदिरांत यिर्मयाला बोलतांना याजकांनीं, संदेष्ट्यांनीं व
सर्व लोकांनीं ऐकिलें. ८ तीं वचनें सर्व लोकांना कळ-
वावीं म्हणून यिर्मयास परमेश्वरानें सांगितलें होतें; तीं
सर्व त्यानें बोलण्याचीं संपविल्यावर याजकांनीं, संदेष्ट्यांनीं
व सर्व लोकांनीं यिर्मयास पकडून म्हटलें, तूं मेलाच
पाहिजेस. ९ हें मंदिर शिलोप्रमाणें होईल व हें नगर
उजाड व निर्जन होईल असा संदेश तूं परमेश्वराच्या
नामानें कां दिला ? मग सर्व लोक परमेश्वराच्या
मंदिरांत यिर्मयाच्याभोंवतीं जमले.

१० हें ऐकल्यावर यहुदाचे सरदार राजगृहांतून
परमेश्वराच्या मंदिरांत आले व परमेश्वराच्या मंदिराच्या
नवीन द्वाराच्या देवडीत बसले. ११ तेव्हां याजक व
संदेष्टे सरदारांस व सर्व लोकांस म्हणाले, हा मनुष्य

मरणदंडास पात्र आहे, कारण या नगराविरुद्ध यानें
संदेश दिला तो तुम्हीं आपल्या कानांनीं ऐकिला आहे.
१२ मग यिर्मया सर्व सरदारांस व सर्व लोकांस म्हणाला,
जें संदेशवचनें तुम्हीं ऐकिलीं तीं सर्व या मंदिरा-
विरुद्ध व या नगराविरुद्ध सांगावीं म्हणून परमेश्वरानें
मला पाठविलें. १३ यास्तव आतां तुम्ही आपले मार्ग व
आपलीं कर्मे सुधारा, परमेश्वर तुमचा देव याची वाणी
तुम्ही ऐका, म्हणजे तुम्हांवर जें अरिष्ट आणीन असें
परमेश्वर बोलला त्याविषयी त्यास अनुताप होईल.
१४ माझ्याविषयीं म्हणाल तर पाहा, मी तुमच्या हातीं
आहें; तुम्हांला बरें व नीट दिसेल तसें माझे करा.
१५ एवढें मात्र पक्कें समजा कीं तुम्ही मला जिवें
माराल तर तुम्ही आपणांवर, ह्या नगरावर व यांतील
रहिवाश्यांवर निर्दोष रक्त पाडिल्याचा दोष आणाल;
कारण वास्तविक हीं सर्व वचनें तुमच्या कानीं पडावीं
म्हणून परमेश्वरानें मला तुम्हांकडे पाठविलें आहे.
१६ तेव्हां सरदार व सर्व लोक याजकांस व संदेष्ट्यांस
म्हणाले, हा मनुष्य मरणदंडास पात्र नाही; कारण
परमेश्वर आमचा देव याच्या नामानें तो आम्हांबरोबर
बोलला आहे. १७ यावर देशांतले कांहीं वडील उठून सर्व
सभाजनांस म्हणाले, १८ यहुदाचा राजा हिज्कीया
याच्या काळीं मीखा मोरष्टकर यानें संदेश दिला; तो
यहुदाच्या सर्व लोकांस म्हणाला, सेनाधीश परमेश्वर
म्हणतो, सीयोन शेताप्रमाणें नांगरितील, यरुशलेम
ढिगार होईल व मंदिराचा पर्वत जंगलानें भरलेला
उंचवटा होईल. १९ यहुदाचा राजा हिज्कीया व सर्व
यहुदा यांनीं त्याला ठार केलें काय ? त्यानें परमेश्वराचें
भय धरून परमेश्वराचा प्रसाद मागितला नाही काय ?
त्यांजवर अरिष्ट आणीन असें परमेश्वरानें म्हटलें होतें
त्याविषयीं त्याला अनुताप झाला. तर मग अशानें आपण
आपल्या जिवांची मोठी हानि करित आहों. २० परमे-
श्वराच्या नामानें संदेश सांगणारा असाच आणखी एक
मनुष्य होता, त्याचें नाव उरीया; हा किर्याथ-यारीमकर
शमायाचा पुत्र; त्यानें यिर्मयानें सांगितलेल्या सर्व वचनां-

१ अथवा: मीखाया

प्रमाणेंच या नगराविरुद्ध व या देशाविरुद्ध संदेश दिला; २१ यहोयाकीम राजा, त्याचे सर्व वीर व सर्व सरदार यांनी त्याची वचनें ऐकिलीं तेव्हां राजानें त्यास ठार मारावयास पाहिलें; तों उरीया हें ऐकून भ्याला व पळून मिसर देशांत गेला. २२ मग यहोयाकीमानें मिसर देशांत माणसें पाठविलीं; त्यानें अखबोराचा पुत्र एलनाथान याच्याबरोबर कांहीं माणसें देऊन त्यास मिसर देशांत पाठविलें. २३ त्यांनीं उरीयाला मिसर देशांतून धरून आणिलें व यहोयाकीम राजाकडे नेलें; राजानें त्याला तरवारीनें ठार करून त्याचें शव साधारण लोकांच्या कबरींत टाकून दिलें. २४ शाफानाचा पुत्र अहीकाम याचें यिर्मयाला पाठवळ होतें, म्हणून तो लोकांच्या हातीं लागला नाहीं, व त्यांनीं त्याला ठार मारिलें नाहीं.

१ यहूदाचा राजा योशीयाचा पुत्र सिद्कीया २७ याच्या कारकीर्दीच्या आरंभीं यिर्मयाला परमेश्वराचें हें वचन प्राप्त झालें: २ परमेश्वर मला म्हणाला, तूं आपणासाठीं बंधनें व जूं तयार करून आपल्या मानेवर ठेव; ३ आणि तीं यहूदाचा राजा सिद्कीया याजकडे यरुशलैमास जे जासूद आले आहेत त्यांच्या हस्ते अदोमाचा राजा, मवाबाचा राजा अम्मोन्यांचा राजा, सोराचा राजा आणि सीदोनाचा राजा यांच्याकडे पाठीव; ४ आणि त्यांना त्यांच्या धन्याकडे असा निरोप देऊन पाठीव कीं सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, तुम्ही आपल्या धन्यांस हें सांगा, ५ मीं आपल्या महाशक्तीनें, आपले बाहू उभारून पृथ्वी आणि पृथ्वीच्या पाठीवर असलेलीं मनुष्ये व पशु यांस निर्माण केलें आहे, व मला नीट दिसेल त्यांस तीं मी देतो. ६ आतां हे सर्व देश मीं आपला सेवक बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर याच्या हातीं दिले आहेत; त्याची सेवाचाकरी करण्यास वनांतील पशुहि मीं त्याला दिले आहेत. ७ सर्व राष्ट्रे त्याची सेवा करितील, त्याच्या पुत्रपौत्रांचीहि सेवा करितील; मग त्याच्या देशाची वेळ येईल तेव्हां बहुत राष्ट्रे व थोर राजे त्याजकडून सेवा करवून घेतील. ८ बाबेलचा राजा

नबुखद्रेस्सर याची सेवा जें राष्ट्र व राज्य करणार नाहीं आणि बाबेलच्या राजाच्या जोखडाला मान देणार नाहीं, अशा राष्ट्राचा त्याच्या हातून मी अंत करीपर्यंत तरवार, दुष्काळ आणि मरी यांनीं मी समाचार घेईन. ९ तुमचे संदेष्टे, तुमचे दैवज्ञ, तुमचे स्वप्न-द्रेष्टे, तुमचे मान्त्रिक व तुमचे जादूटोणा करणारे तुम्हांस म्हणतात कीं बाबेलच्या राजाची सेवा करूं नका; त्यांचें तुम्ही ऐकूं नका; १० कारण मीं तुम्हांस तुमच्या देशांतून घालवावें, तुम्हांस हाकून लावावें व तुम्हीं नष्ट व्हावें म्हणून ते तुम्हांस खोटा संदेश देतात. ११ तथापि जे कोणी बाबेलच्या राजाच्या जोखडाला आपली मान देतील व त्याची सेवा करितील त्यांस मी त्यांच्याच देशांत राहूं देईन; ते शेतकी करितील व देशांत वस्ती करितील, असें परमेश्वर म्हणतो.

१२ या सर्व वचनांप्रमाणें यहूदाचा राजा सिद्कीया यास मी म्हणालों कीं बाबेलच्या राजाच्या जोखडाला आपली मान द्या, त्याची व त्याच्या लोकांची सेवा करा म्हणजे तुम्ही जगाल. १३ जें राष्ट्र बाबेलच्या राजाची सेवा करणार नाहीं त्याविषयीं परमेश्वरानें सांगितलें आहे कीं तरवार, दुष्काळ आणि मरी यांनीं तें मरेल, त्याप्रमाणें तूं व तुझे लोक कां मरतां? १४ जे संदेष्टे तुम्हांस सांगतात कीं तुम्ही बाबेलच्या राजाची सेवा करूं नका त्यांचीं वचनें ऐकूं नका; कारण ते तुम्हांस खोटा संदेश देतात. १५ परमेश्वर म्हणतो, मीं त्यांस पाठविलें नाहीं, पण ते माझ्या नामानें खोटा संदेश देतात, यास्तव मी तुम्हांस व तुम्हाला संदेश देणाऱ्या संदेष्ट्यांस हाकून देईन आणि तुम्ही नष्ट व्हाल; १६ तसेंच मी याजकांस व सर्व लोकांस म्हणालों, परमेश्वर म्हणतो, जे तुमचे संदेष्टे तुम्हांस सांगतात कीं पाहा, परमेश्वराच्या मंदिराचीं पात्रें लवकरच बाबेलहून परत आणितील त्यांचें हें बोलणें ऐकूं नका; कारण ते तुम्हांस खोटा संदेश देतात. १७ त्यांचें ऐकूं नका; बाबेलच्या राजाची सेवा करून आपला जीव वांचवा; या नगराची नासाडी कां व्हावी? १८ ते जर संदेष्टे असले व परमे-

श्वराचें वचन त्यांच्याजवळ असलें तर परमेश्वराच्या मंदिरांत, यहुदाच्या राजगृहांत व यरुशलेमांत जीं पात्रें उरलीं आहेत तीं बाबेलास जाऊं नयेत अशी त्यांनीं सेनाधीश परमेश्वराकडे विनंती करून पाहवी. १९ गंगालसागर, स्तंभ, गंगालाच्या बैठकी व इतर पात्रें या नगरांत उरलीं होतीं त्यांविषयीं सेनाधीश परमेश्वर याप्रमाणें म्हणतो; २० बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर यानें यहुदाचा राजा यहोयाकीमाचा पुत्र यकन्या यास यहुदा व यरुशलेम यांतील सर्व सरदारांसह पकडून यरुशलेमांतून बाबेलास नेलें तेव्हां त्यानें पात्रें नेलीं नव्हतीं; २१ हीं जीं पात्रें परमेश्वराच्या मंदिरांत, यहुदाच्या राजगृहांत व यरुशलेमांत राहिलीं होतीं त्यांविषयीं सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो कीं २२ तीं बाबेलास नेतील व मी त्यांचा समाचार घेईपर्यंत तीं तेथेंच राहतील; मग मी तीं तेथून घेऊन या स्थलीं परत आणीन असें परमेश्वर म्हणतो.

१ नंतर असें झालें कीं त्याच वर्षीं यहुदाचा **२८** राजा सिद्कीया याच्या कारकीर्दीच्या आरंभी चौथ्या वर्षाच्या पांचव्या महिन्यांत गिबोनकर संदेष्टा हनन्या विन अजूर ह्यानें परमेश्वराच्या मंदिरांत याजकांसमोर व सर्व लोकांसमोर मला असें सांगितलें कीं २ सेनाधीश परमेश्वर इस्राएलाचा देव असें म्हणतो, मीं बाबेलच्या राजाचें जूं मोडून टाकिलें आहे. ३ बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर यानें परमेश्वराच्या मंदिरांतलीं जीं पात्रें या स्थलांतून घेऊन बाबेलास नेलीं तीं सर्व दोन वर्षांच्या आंत या स्थलीं परत आणीन; ४ यहुदाचा राजा यकन्या विन यहोयाकीम व बाबेलास पकडून नेलेले यहुदाचे सर्व लोक यांस मी या ठिकाणीं परत आणीन, असें परमेश्वर म्हणतो; कारण मी बाबेलच्या राजाचें जूं मोडून टाकीन. ५ तेव्हां जे याजक व जे सर्व लोक परमेश्वराच्या मंदिरांत उभे होते त्यांच्यासमक्ष यिर्मया संदेष्टा हनन्या संदेष्ट्यास म्हणाला, ६ आमेन, परमेश्वर असें करो ! परमेश्वराच्या मंदिरांतलीं पात्रें व बंदिवासांतले सर्व लोक बाबेलाहून या स्थलीं परत आणण्याविषयीं जीं वचनें तूं संदेशरूपांन सांगितलीं

त्यांप्रमाणें परमेश्वर करो. ७ मात्र जें वचन मी तुझ्या कानीं व सर्व लोकांच्या कानीं पाडितों तें ऐक. ८ माझ्या व तुझ्यापूर्वीं जे संदेष्टे प्राचीन काळापासून होऊन गेले त्यांनीं, अनेक देश व मोठीं राज्यें यांवर लढाई, अरिष्ट व मरी हीं येतील असा त्यांविरुद्ध संदेश दिला. ९ कोणी संदेष्टा शांतीचा संदेश देतो तेव्हां त्या संदेष्ट्याचें वचन प्रत्ययास आलें म्हणजे समजावें कीं खरोखर परमेश्वरानें त्यास पाठविलें आहे. १० तेव्हां हनन्या संदेष्ट्यानें यिर्मया संदेष्ट्याच्या मानेवर असलेलें जोखड काढून मोडिलें; ११ आणि तो सर्व लोकांसमक्ष म्हणाला, परमेश्वर म्हणतो, याचप्रमाणें बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर याचें जूं मी पुऱ्या दोन वर्षांच्या आंत सर्व राष्ट्रांच्या मानेवरून उतरून मोडून टाकीन. मग यिर्मया संदेष्टा आपल्या वाटेनें गेला.

१२ यिर्मया संदेष्ट्याच्या मानेवरून जोखड काढून हनन्या संदेष्ट्यानें मोडिल्यावर यिर्मयाला परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें असें: १३ जा, हनन्याला सांग कीं परमेश्वर म्हणतो, तूं लाकडी जोखडें मोडून टाकिलीं पण त्यांच्याऐवजीं लोखंडी जोखडें मी करीन. १४ कारण सेनाधीश परमेश्वर इस्राएलाचा देव म्हणतो, या सर्व राष्ट्रांनीं बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर याची सेवा करावी म्हणून मीं त्यांच्या मानेवर लोखंडी जूं ठेविलें आहे; त्यांस त्याची सेवा करावी लागेल, मीं त्यास वनांतले पशुहि दिले आहेत. १५ मग यिर्मया संदेष्टा हनन्या संदेष्ट्याला म्हणाला, हनन्या, आतां हें ऐक; परमेश्वरानें तुला पाठविलें नाहीं; तूं या लोकांस लबाडीवर भरंवसा ठेवावयास लाविलें; १६ ह्याकरितां परमेश्वर असें म्हणतो, मी तुला भूपृष्ठावरून काढून टाकीन; तूं परमेश्वराविद्ध फितुरीचें भाषण केलें म्हणून या वर्षीं तूं खरोखर मरशील. १७ त्याप्रमाणें त्याच वर्षीं सातव्या महिन्यांत हनन्या संदेष्टा मेला.

१ मग पकडून नेलेल्या लोकांतील अवशिष्ट **२९** वडील, याजक, संदेष्टे व जे सर्व लोक नबुखद्रेस्सरानें पकडून यरुशलेमांतून बाबेलास नेले होते त्या सर्वांस यिर्मया संदेष्ट्यानें यरुशलेमाहून १ पाठभेद: तूं करशील.

पत्र पाठविलें; २ यकन्या राजा, राजमाता, खोजे, यहुदाचे व यरुशलेमाचे सरदार, कारागीर व लोहार हे यरुशलेमांतून गेल्यावर तें त्यानें पाठविलें; ३ तें शाफानाचा पुत्र एलासा व हिलकीयाचा पुत्र गमन्या यांच्या हस्ते रवाना केलें; त्यांस यहुदाचा राजा सिद्दीया यानें बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर याजकडे बाबेलास पाठविलें; त्या पत्रांतील मजकूर असा होता; ४ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, ज्या सर्वांस मीं यरुशलेमाहून बंदिवान होऊन बाबेलास जावयास लाविलें त्या सर्व बंदिवान झालेल्यांस मी असें म्हणतो: ५ तुम्ही घरे बांधून त्यांत वस्ती करा; मळे लावा व त्यांचीं फळे खा; ६ बायका करून पुत्र व कन्या यांस जन्म द्या, आपल्या पुत्रांस बायका करून द्या, व आपल्या कन्या वरांस द्या, म्हणजे त्यांस पुत्र व कन्या होतील; तुमची तेथें वाढ होऊं द्या, क्षय होऊं देऊं नका. ७ तुम्हांस पकडून ज्या नगरास मीं नेलें त्याचें हित, चिंता व त्यासाठीं परमेश्वराची प्रार्थना करा; त्या नगराचें हित तें तुमचें हित. ८ कारण सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, तुमच्यांत वागणारे संदेष्टे व तुमचे दैवज्ञ यांनीं तुम्हांस फसवूं नये; तुम्ही ज्यांस खपें पाहण्यास लावतां त्या खप-द्रष्ट्यांचें ऐकूं नका. ९ कारण ते माझ्या नामानें तुम्हांस खोटा संदेश देतात; मीं त्यांस पाठविलें नाहीं, असें परमेश्वर म्हणतो. १० परमेश्वर असें म्हणतो कीं बाबेलचीं सत्तर वर्षे भरल्यावर मी तुमचा समाचार घेईन व तुम्हांस या स्थळीं परत आणण्याचें जें माझें सुवचन आहे तें तुमच्यासंबंधानें पूर्ण करीन. ११ परमेश्वर म्हणतो, तुम्हांविषयीं माझ्या मनांत जे संकल्प आहेत ते मी जाणतो; ते संकल्प हिताचे आहेत, अनिष्टाचे नाहींत; ते तुम्हांस तुमच्या भावी सुस्थितीची आशा देणारे आहेत. १२ तेव्हां तुम्ही माझा धावा कराल, तुम्ही जाऊन माझी प्रार्थना कराल व मी तुमचें ऐकेन. १३ तुम्ही मला शरण याल, आणि पूर्ण जिवे-भावे माझ्या शोधास लागाल, तेव्हां मी तुम्हांस पावेन. १४ परमेश्वर म्हणतो, मी तुम्हांस पावल्यावर, मी

तुमचा बंदिवास उलटवीन आणि ज्या सर्व लोकांत व ज्या सर्व स्थळीं मीं तुम्हांस हाकून लाविलें आहे तेथून तुम्हांस एकत्र करीन, असें परमेश्वर म्हणतो; आणि ज्या स्थळाहून मीं तुम्हांस पकडून न्यावयास लाविलें त्या स्थळीं तुम्हांस परत आणीन. १५ तुम्ही म्हणतां कीं परमेश्वरानें बाबेलांत आम्हांसाठीं संदेष्टे उत्पन्न केले; १६ पण दाविदाच्या सिंहासनावर बसलेल्या राजाविषयीं व या नगरांत राहणारे सर्व लोक, म्हणजे अर्थात् तुमचे बांधव तुम्हांबरोबर बंदिवान होऊन गेले नाहींत त्यांच्याविषयीं, सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणतो: १७ पाहा, मीं त्यांच्यामध्ये तरवार, दुष्काळ व मरी पाठवीन; मी त्यांस वाईट अंजिरांसारखें करीन; ते नासल्यामुळे खावत नाहींत. १८ मी तरवार, दुष्काळ व मरी यांनीं त्यांची पाठ पुरवीन; सर्व पृथ्वीवरल्या राष्ट्रांना दहशत पोहंचेल असें मी त्यांचें करीन; आणि जेथें मीं त्यांस हाकून दिलें आहे त्या सर्व राष्ट्रांत ते शाप, विस्मय, उपहास आणि निंदा यांचे विषय होतील. १९ परमेश्वर म्हणतो, माझे सेवक जे संदेष्टे त्यांस माझीं वचनें देऊन मी मोठ्या निकडीनें त्यांच्याकडे पाठवीत आलों तरी त्यांनीं तीं ऐकिलीं नाहींत; आणि तुम्हीहि तीं ऐकत नाहीं असें परमेश्वर म्हणतो. २० बंदिवासांतले लोकहो, ज्या तुम्हांस मीं यरुशलेमाहून बाबेलास पाठविलें ते तुम्ही सर्व परमेश्वराचें वचन ऐका.

२१ कोलायाचा पुत्र अहाब आणि मासेयाचा पुत्र सिद्दीया हे माझ्या नामानें तुम्हांस खोटा संदेश देतात त्यांविषयीं सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, पाहा, मी त्यांस बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर याच्या हातीं देईन; व तो त्यांस तुमच्या डोळ्यांदिखत वधील; २२ त्यांच्यावरून बाबेलांत असलेल्या यहुदाच्या होऊन गेलेल्या सर्व बंदिवान लोकांमध्ये हा शाप प्रचारांत येईल कीं बाबेलच्या राजानें सिद्दीया व अहाब या दोघांस अग्नीनें जाळिलें तसें परमेश्वर तुझे करो. २३ कारण त्यांनीं इस्राएलांत मूर्खपण केलें आहे, त्यांनीं आपल्या शेजाऱ्यांच्या बायकांबरोबर जारकर्म केलें आहे,

मीं त्यांस आज्ञापिलीं नाहीत अशीं खोटीं वचनें त्यांनीं माझे नाम घेऊन सांगितलीं; मी तर हें जाणतो व मी साक्षी आहे असें परमेश्वर म्हणतो.

२४ नेहलमी शमाया यास तूं असें सांग, २५ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, तूं आपल्याच नावानें यरुशलैमांत असलेल्या सर्व लोकांस, मासेयाचा पुत्र सफन्या याजक यास व सर्व याजकांस पत्रें पाठवून कळविलें कीं, २६ परमेश्वराच्या मंदिरांत आपण कारभारी व्हावें, आणि जो कोणी वेडा होऊन आपणाला संदेष्टा म्हणतो त्यास खोड्यांत घालून बेड्या घालाव्या म्हणून परमेश्वरानें यहोयादा याजकाच्या जागीं स्वतःला याजक केलें आहे. २७ तर यिर्मया अनाथोथ-कर तुम्हांसमोर आपणास संदेष्टा म्हणवितो त्याला तूं प्रतिबंध कां केला नाही ? २८ त्यानें इकडे आम्हांस बाबेल एथें एक पत्र पाठविलें, त्याचा आशय हा कीं बंदिवास दीर्घकाल राहील; तर घरे बांधा, त्यांत वस्ती करा; मळे लावा व त्यांचीं फळे खा. २९ हें पत्र सफन्या याजकानें यिर्मया संदेष्ट्याला वाचून दाखविलें. ३० तेव्हां परमेश्वराचें वचन यिर्मयाला प्राप्त झालें कीं ३१ सर्व बंदिवासांतल्या लोकांना हें सांगून पाठीव कीं नेहेलमी शमाया याच्यासंबंधानें परमेश्वर म्हणतो, मीं शमायाला पाठविलें नसून त्यानें तुम्हांस संदेश दिला व खोड्या वचनावर भरंवसा ठेवण्यास लाविलें; ३२ म्हणून परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी नेहेलमी शमाया व त्याचे वंशज यांस शिक्षा करीन; या लोकांत राहून त्याचें नाव ध्यावयाला त्याचें कोणी उरणार नाही; मी आपल्या लोकांचें असीष्ट करणार तें तो पाहणार नाही; कारण तो परमेश्वराविरुद्ध फितुरीचे शब्द बोलला आहे, असें परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वराचें वचन यिर्मयाला प्राप्त झालें ३० तें हें: २ परमेश्वर इस्राएलाचा देव असें म्हणतो कीं जीं वचनें मीं तुला सांगितलीं तीं सर्व पुस्तकांत लिहून ठेव. ३ कारण परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं माझे लोक इस्राएल

व यहूदा यांचा बंदिवास मी उलटवीन; मीं जो देश त्यांच्या पूर्वजांस दिला त्यांत त्यांस परत आणीन व ते त्याचा ताबा घेतील असें परमेश्वर म्हणतो.

४ परमेश्वरानें इस्राएल व यहूदा यांविषयीं वचनें सांगितलीं तीं हीं: ५ परमेश्वर असें म्हणतो, तुम्ही म्हणतां आम्हीं थरकाप झालेल्यांचा शब्द ऐकिला आहे, दहशत आहे, शांति नाही. ६ कोणा पुरुषास प्रसववेदना होत आहेत कीं काय, हें विचारा; पाहा, प्रत्येक पुरुष प्रसवणाऱ्या स्त्रीप्रमाणें कंबरेला हात देऊन उभा आहे व प्रत्येकाचें तोंड फिकें पडलें आहे असें माझ्या दृष्टीस कां पडत आहे ? ७ हाय हाय ! तो महादिन आहे; त्यासमान दुसरा नाही; तो याकोबाचा क्लेशसमय आहे, तरी त्यांतून त्याचा निभाव होईल. ८ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं असें होईल कीं मी तुझ्या माने-बरील त्याचें जूं मोडीन, तुझीं बंधनें तोडीन, यापुढें परके तुझ्या लोकांकडून दास्य करवून घेणार नाहीत; ९ तर परमेश्वर त्यांचा देव याची आणि जो त्यांचा राजा दावीद मी त्यांच्यासाठीं स्थापीन त्याची ते सेवा करितील. १० परमेश्वर म्हणतो, हे माझ्या सेवका, याकोबा, तूं भिऊं नको; हे इस्राएल, कच खाऊं नको; कारण पाहा, मी दूर देशांतून तुझा उद्धार करीन, बंदिवासाच्या देशांतून तुझ्या वंशजांचा उद्धार करीन; याकोब परत येईल, तो विश्राम पावेल व निर्भय होईल; त्यास कोणी धाक घालणार नाही. ११ कारण तुझा उद्धार करण्यास मी तुजबरोबर आहे, असें परमेश्वर म्हणतो; कारण ज्या राष्ट्रांतून मीं तुझी पांगापांग केली आहे त्या सर्वांचा मी पुरा नाश करीन, पण तुझा पुरा नाश करणार नाही; तरी मी तुला योग्य शासन करीन, तुला शिक्षा केल्यावांचून सोडणार नाही.

१२ कारण परमेश्वर म्हणतो, तुझी जखम असाध्य आहे, तुझा घाय भारी आहे. १३ तुझी दाद लावणारा कोणी नाही; तुझ्या घायास उपचार नाही; मलमपट्टी नाही. १४ तुझे सर्व वल्लभ तुला विसरले आहेत; ते तुला विचारीत नाहीत; तुझ्या घोर दुष्कर्मांमुळे, तुझीं

पातकें फार झाल्यामुळे, तुला शत्रूप्रमाणें जखम करून, क्रूर जनांप्रमाणें शिक्षा करून, मीं तुला घायाळ केलें आहे. १५ तूं आपल्या घायामुळे कां ओरडतेस ? तुझी जखम असाध्य आहे; तुझ्या घोर दुष्कर्मामुळे तुझीं पातकें फार झालीं आहेत; म्हणून मीं तुला हें सर्व केलें आहे. १६ तुला प्राप्त टाकणाऱ्या सर्वांस प्राप्त टाकीतील; आणि तुझे सर्व वैरी बंदिवान होऊन जातील; तुझे हरण करणाऱ्यांचें हरण होईल, तुला छुटणाऱ्या सर्वांस मी छुटवीन. १७ मी तर तुला आरोग्य देईन व तुझ्या जखमा बऱ्या करीन, असें परमेश्वर म्हणतो; कारण त्यांनीं म्हटलें आहे कीं हिला टाकून दिलें आहे; ही सीयोन ! हिला कोणी विचारीत नाहीं. १८ परमेश्वर म्हणतो, मी याकोबाच्या डेऱ्यांचा बंदिवास उलटवीन, मी त्याच्या वसतिस्थानांवर दया करीन; नगर पुनः त्याच्याच टेकडीवर बांधितील, आणि राजवाड्यांतून पूर्ववत् वस्ती होईल. १९ त्यांमधून उपकारस्मरणाचा व आनंदोत्सव करणाऱ्यांचा शब्द उढेल; मी त्यांची संख्या वाढवीन, ती अल्प होणार नाहीं; मी त्यांचें गौरव करीन म्हणजे ते क्षुद्र असावयाचे नाहीत. २० त्यांच्या मुलांची स्थिति पूर्ववत् होईल, त्यांची मंडळी माझ्यासमोर स्थिर राहील, त्यांजवर जुलूम करणाऱ्यांस मी शासन करीन. २१ त्यांचा पुढारी त्यांच्यांतलाच होईल, त्यांचा नियंता त्यांच्यांतूनच निघेल; मी त्याला जवळ आणीन म्हणजे तो माझ्या सन्निध येईल; कारण माझ्या सन्निध येण्याचा कोणाच्या मनाला हिऱ्या झाला आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. २२ तुम्ही माझे लोक व्हाल व मी तुमचा देव होईन.

२३ पाहा, परमेश्वरापासून क्रोधरूप तुफान सुटलें आहे; धुवा उडविणारी वावटळ दुष्टांच्या डोक्यावर आदळेल. २४ परमेश्वर आपलें कार्य संपवीपर्यंत व आपला मनोदय पूर्ण करीपर्यंत त्याचा संतप्त क्रोध फिरावयाचा नाही; हें पुढील काळीं तुम्हांस समजेल.

१ परमेश्वर म्हणतो, त्या काळीं मी इस्राएलाच्या सर्व वंशांचा देव होईन व ते माझे लोक होतील. २ परमेश्वर म्हणतो, तरवारी-

पासून निभावलेल्या लोकांस रानांत अनुग्रह मिळाला; त्या इस्राएलास विश्रान्ति देण्यास मला जाणें आहे. ३ परमेश्वरानें दुरून येऊन मला दर्शन दिलें; तो म्हणाला, मी सार्वकालिक प्रेमवृत्तीनें तुजवर प्रेम करीत आलों म्हणून मीं तुला वात्सल्यानें जवळ केलें आहे. ४ हे इस्राएलाच्या कुमारी, मी तुझी पुनर्घटना करीन आणि तुझी घटना होईल; तूं पुनः आपल्या खंजिऱ्यांनीं भूषित होशील व उत्सव करणाऱ्यांबरोबर नृत्य करिशील. ५ शोमरोनाच्या डोंगरांवर तूं पुनः द्राक्षमळे लाविशील; लावणारे लावितील व त्यांचीं फळे त्यांला लाभतील. ६ कारण असा दिवस येत आहे कीं त्यांत एफ्राईम डोंगरांवर जागल्ये ओरडून सांगतील, अहो उठा, आपण सीयोनास आपला देव परमेश्वर याच्याकडे जाऊं. ७ कारण परमेश्वर म्हणतो, याकोबाविषयीं आनंदाचा गजर करा; राष्ट्रांच्या अग्रेसराचा जयजयकार करा; घोषणा करा, स्तवन करा व म्हणा, हे परमेश्वरा, तुझ्या लोकांचा, इस्राएलाच्या अवशेषाचा उद्धार कर. ८ पाहा, मी त्यांस उत्तरेच्या देशांतून आणीन, त्यांस पृथ्वीच्या दिगंतांहून जमा करीन; त्यांच्यामध्ये अंधळे व पांगळे, गर्भवती व प्रसूतिवेदना लागलेल्या असणार; मोठ्या समुदायानें ते इकडे परत येतील. ९ ते अश्रुपात करीत येतील; ते विनंती करीत असतां मी त्यांस नेईन; ते ठोकर खाणार नाहीत अशा सरळ मार्गानें मी त्यांस पाण्याच्या प्रवाहांकडे आणीन; कारण मी इस्राएलास पिता झालों आहे व एफ्राईम माझा प्रथम जन्मलेला आहे.

१० अहो राष्ट्रांनो, परमेश्वराचें वचन ऐका; दूरच्या द्वीपांत हें प्रसिद्ध करा व म्हणा, ज्यानें इस्राएलास विखरलें तो त्यांस जमा करील; मेंढपाळ आपल्या कळपाची निगा करितो तशी तो त्यांची निगा करील. ११ कारण परमेश्वरानें इस्राएलाचा उद्धार केला आहे व त्याच्याहून जो बलवान् त्याच्या हातून त्याला मुक्त केलें आहे. १२ ते येऊन सीयोनाच्या माथ्यावर आनंदानें गातील; परमेश्वराचीं उपयुक्त वरदानें म्हणजे धान्य, नवा द्राक्षारस, ताजें तेल व

गुरांमेंढरांचे वत्स यांकडे लोटतील; त्यांचा जीव भरपूर पाणी दिलेल्या बागेप्रमाणें होईल; यापुढें ते म्लान होणार नाहीत. १३ त्या समयीं कुमारी आनंदाचें नृत्य करितील; वृद्ध व तरुण एकत्र आनंद करितील; मी त्यांचा शोक पालटून तेथें आनंद करीन, मी त्यांचें सांवन करीन, त्यांच्या दुःखानंतर त्यांनीं आनंद करावा असें मी करीन; १४ आणि मी त्यांच्या याजकांचा जीव मिष्टान्नांनीं तृप्त करीन; माझे लोक माझ्या उत्तम वरदानांनीं तृप्त होतील, असें परमेश्वर म्हणतो.

१५ परमेश्वर असें म्हणतो, रामांत शोक व आकांत यांचा शब्द ऐकूं येत आहे; राहिल आपल्या मुलांसाठीं रडत आहे; आपल्या मुलांमुळें ती सांवन पावत नाही, कारण तीं नाहीत. १६ परमेश्वर असें म्हणतो, तूं आपला शब्द रडण्यापासून आणि आपले डोळे अश्रुपातापासून आवर; कारण तुझ्या श्रमाचें फळ तुला मिळेल; ते शत्रूच्या देशांतून परत येतील असें परमेश्वर म्हणतो. १७ परमेश्वर म्हणतो, तुला भावी सुस्थितीची आशा आहे; तुझीं मुलें आपल्या सीमेच्या आंत परत येतील. १८ मीं एफ्राइमास खरोखर असा विलाप करितां ऐकिलें आहे कीं, बेबंद वासरासारखा जो मी त्या मला तूं शिक्षा केली आणि मला शिक्षा झाली; तूं मला वळीव म्हणजे मी वलेन; कारण हे परमेश्वरा, तूं माझा देव आहेस. १९ मीं वळल्यावर पश्चात्ताप केला; मला बोधप्राप्ति घडल्यावर मी ऊंर बडवूं लागलों; माझ्या तारुण्यांतील अपकीर्तीच्या भारामुळें मी लजित व फजीत झालों आहे. २० एफ्राईम माझा प्रिय पुत्र आहे ना? तो माझा लाडका मुलगा आहे ना? मी वारंवार त्याच्याविरुद्ध बोलतों तरी मी त्याची आठवण करितच असतो; म्हणून माझीं आंतर्दीं त्याच्यासाठीं कळवळतात; मी त्याच्यावर दया करीनच करीन असें परमेश्वर म्हणतो.

२१ वाटेवर आपल्यासाठीं खुणा कर; खुणेचे खांब उभे कर; ज्या मार्गाचें तूं गेलीस त्या सडकेवर आपलें चिंत ठेव; हे इस्राएलाच्या कुमारी, परत ये, तुझ्या

१ मुळांत: मांडी

या नगरांस परत ये. २२ हे मला सोडून जाणाऱ्या कन्ये, तूं कोठवर इकडेतिकडे भटकशील? परमेश्वरानें तर पृथ्वीवर अजब प्रकार केला आहे; स्त्री पुरुषाच्या मार्गे लागेल.

२३ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव असें म्हणतो कीं मी यहूदा देशाचा व त्यांतील नगरांचा बंदिवास उलटवीन तेव्हां या देशांत लोक पुनः हें आक्षेपचन म्हणतील: हे धार्मिकतेच्या निवासा, पावित्र्याच्या गिरी, परमेश्वर तुजें कल्याण करो! २४ यहूदा व त्यांतील सर्व नगरें यांतले लोक शेतकरी व मेंढरांचे कळप घेऊन फिरणारे असे त्यांत एकत्र राहतील. २५ कारण श्रांत जिवास मीं तृप्त केलें आहे, प्रत्येक म्लान हृदयास पुनः भरून काढिलें आहे. २६ यानंतर मी जागा होऊन पाहतों तों ही माझी निद्रा मला गोड अशी भासली. २७ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं त्यांत मी इस्राएलाच्या घराण्यांत व यहूदाच्या घराण्यांत मनुष्यबीज व पशुबीज पेरीन; २८ आणि असें होईल कीं उपटण्याच्या व मोडून टाकण्याच्या, पाडून टाकण्याच्या व नाश करण्याच्या आणि पीडा करण्याच्या कामीं मीं जशी त्यांवर नजर ठेविली तशी बांधून काढण्याच्या व लागवड करण्याच्या कामीं मी त्यांजवर नजर ठेवीन असें परमेश्वर म्हणतो. २९ बापांनीं आंबट द्राक्षें खाल्लीं व त्यांनें मुलांचे दांत आंबले, असें त्या काळीं लोक म्हणणार नाहीत. ३० तर प्रत्येक मनुष्य आपल्याच दुष्कर्मांमुळें मरेल; जो कोणी आंबट द्राक्षें खाईल त्याचेच दांत आंबतील.

३१ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं त्यांत इस्राएलाचें घराणें व यहूदाचें घराणें यांच्याबरोबर मी नवा करार करीन; ३२ परमेश्वर म्हणतो, मीं त्यांच्या पूर्वजांचा हात धरून त्यांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें, तेव्हांच्या कराराप्रमाणें हा करार व्हावयाचा नाही; मीं त्यांजबरोबर विवाह केला तरी तो माझा करार त्यांनीं मोडिला. ३३ तर परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवसांनंतर इस्राएलाच्या घराण्याबरोबर जो करार मी करीन तो हा: मी आपलें धर्मशास्त्र त्यांच्या अंतर्थांमि

ठेवीन; मी तें त्यांच्या हृदयपटावर लिहीन; मी त्यांचा देव होईन व ते माझे लोक होतील. ३४ परमेश्वर म्हणतो, यापुढें कोणी आपल्या शेजाऱ्यास, कोणी आपल्या बंधूस, परमेश्वराला ओळखा, असा बोध करणार नाहीत; कारण लहानापासून थोरापर्यंत ते सर्व मला ओळखतील; मी त्यांच्या अधर्माची क्षमा करीन, त्यांचें पाप मी यापुढें स्मरणार नाहीं. ३५ जो परमेश्वर दिवसा प्रकाशासाठीं सूर्य देतो व रात्रीं प्रकाशासाठीं चंद्र व नक्षत्रें यांचे नियम लावून देतो, जो समुद्रास खवळवितो म्हणजे त्याच्या लाटा गर्जतात, ज्याचें नाम सेनाधीश परमेश्वर आहे, तो असें म्हणतो कीं ३६ यदा-कदाचित् मजसमोरून हे नियम ढळलेच तर इस्राएलाचा वंश माझ्यासमक्ष राष्ट्र या पदापासून अक्षय ढळेल. ३७ परमेश्वर म्हणतो, वर आकाशाचें मापन करणें व खालीं पृथ्वीच्या पायांचा थांग लावणें हें साध्य असलें तरच इस्राएलाच्या वंशानें जें काहीं केलें त्या सर्वासुलें मी त्या सगळ्या वंशाचा त्याग करीन, असें परमेश्वर म्हणतो. ३८ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं त्यांत मज परमेश्वरासाठीं हानानेलाच्या बुरुजापासून कोपऱ्याच्या वेशीपर्यंत नगर बांधून काढतील; ३९ आणि मापनसूत्र पुनः एकदां थेट गारेबाच्या टेकडीवर लागेल व तेथून गवाथाकडे वळसा घेईल. ४० प्रेतांचें व राखेचें सर्व खोरे आणि किद्रोन ओहोळापर्यंत, पूर्वेकडील घोडवेसीच्या कोपऱ्यापर्यंत सर्व शेतें परमेश्वराला पवित्र होतील; पुनः कधीहि तीं उपटण्यांत येणार नाहीत किंवा मोडून टाकणार नाहीत.

३२

१ यहुदाचा राजा सिद्कीया याच्या कारकीर्दीच्या दहाव्या वर्षी, म्हणजे नबुवद्रेस्सराच्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षी, परमेश्वराचें वचन यिर्मयाला प्राप्त झालें. २ त्या समयीं बाबेलच्या राजाच्या सैन्यानें यरुशलैमास वेढा दिला होता आणि यिर्मया संदेष्टा यहुदाच्या राजगृहांतील पहारेकऱ्यांच्या चौकांत बंदीमध्यें होता. ३ यहुदाचा राजा सिद्कीया

यानें त्याला अटकेंत टाकिलें तेव्हां तो त्याला म्हणाला होता कीं तूं असा संदेश कां देतोस कीं परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी हें नगर बाबेलच्या राजाच्या हातीं देतों, व तो तें हस्तगत करील; ४ आणि यहुदाचा राजा सिद्कीया खास्यांच्या हातून सुटणार नाही, तर बाबेलच्या राजाच्या हातीं खात्रीनें दिला जाईल; तो त्याजशीं समक्ष बोलेल, आपल्या डोळ्यांनीं त्याला पाहील; ५ तो सिद्कीयाला बाबेलास नेईल व मी त्याचा समाचार घेईन तोंवर तो तेथें राहील असें परमेश्वर म्हणतो; तुम्ही खास्यांशीं लढलां तरी तुमची सरशी होणार नाही.

६ यिर्मया म्हणाला, परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं ७ पाहा, तुझा चुलता शलूम याचा पुत्र हानामेल तुजकडे येऊन म्हणेल, अनाथोथ येथलें माझें शेत विकत घे; कारण तें सोडवून घेण्याचा हक्क तुझा आहे. ८ तेव्हां परमेश्वराच्या वचनाप्रमाणें माझा चुलतभाऊ हानामेल मजकडे पहारेकऱ्यांच्या चौकांत आला; तो मला म्हणाला, बन्यामिनाच्या प्रांतांतील अनाथोथ येथलें माझें शेत विकत घे; कारण तें वतन करून घेण्याचा व सोडविण्याचा हक्क तुझा आहे; तूं तें आपल्यासाठीं विकत घे. तेव्हां मी समजलों कीं हें परमेश्वराकडचें वचन आहे. ९ मग मी अनाथोथांतलें तें शेत माझा चुलतभाऊ हानामेल याजपासून विकत घेतलें व त्याला त्याचें मोल सतरा शेकेल रुपें तोलून दिलें. १० मीं खरेदीखतावर सही केली, त्यावर शिक्षा मारिला व साक्षी बोलवून त्यास पैसा तागडीनें तोलून दिला. ११ तेव्हां शर्ती नमूद केलेल्या खरेदीखताची एक मोहरबंद व एक उघडी अशा नकला घेतल्या; १२ आणि माझा चुलतभाऊ हानामेल याच्यासमक्ष व ज्यांनीं खरेदीखतावर साक्षी घातल्या होत्या त्यांच्यासमक्ष आणि पहारेकऱ्यांच्या चौकांत जे यहुदी बसले होते त्या सर्वांच्या समक्ष तें खरेदीखत बारूखा बिन नरीया बिन महसेया याच्या स्वाधीन केलें. १३ मीं त्यांच्यासमक्ष बारूखास बजावून सांगितलें कीं १४ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, मोहरबंद व उघडें अशीं हीं दोन्ही खरेदीखतें घेऊन

एका मातीच्या पात्रांत घाल म्हणजे तीं बरेच दिवस राहतील. १५ कारण सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, घरेंदारे, शेते, द्राक्षांचे मळे यांची या देशांत पुनः खरेदी चालू होईल.

१६ मीं तें खरेदीखत नरीयाचा पुत्र बारूख यास दिल्यावर परमेश्वराची प्रार्थना केली की १७ अहा प्रभू परमेश्वरा ! पाहा, तूं आपल्या महासामर्थ्यानें व आपल्या उभारलेल्या बाहूनें आकाश व पृथ्वी उत्पन्न केली; तुला अवघड असें कांहीं नाही; १८ तूं हजारांवर दया करितोस; बापांच्या अन्यायाचें प्रतिफल त्यांच्या मागे त्यांच्या मुलांच्या पदरीं घालितोस; थोर पराक्रमी देव, सेनाधीश परमेश्वर, हें तुझें नाम आहे; १९ तूं चातुर्यानें थोर व कृतीनें पराक्रमी असून प्रत्येकास ज्याच्या त्याच्या आचरणाप्रमाणें व कर्मफलाप्रमाणें द्यावें म्हणून मानवजातीचे अखिल मार्ग तुझ्या दृष्टीला खुले आहेत; २० तूं मिसर देशांत चिन्हें व अद्भुत कृत्यें केलीं, आजवर इस्राएलांत व इतर लोकांत तीं करीत आला आहेस आणि आज आहे तसें तूं आपलें नाम केलें आहे; २१ तूं चिन्हें व अद्भुत कृत्यें दाखवून समर्थ हातानें व बाहू उभारून मोठी दहशत घालून आपले लोक इस्राएल यांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें; २२ आणि तूं त्यांच्या पूर्वजांस प्रतिज्ञापूर्वक देऊं केलेला हा देश, ज्यांतून दुधामधाचे प्रवाह वाहत आहेत असा हा देश त्यांस दिला; २३ त्यांनीं येऊन याचा ताबा घेतला, परंतु त्यांनीं तुझी वाणी ऐकिली नाही, व तुझ्या धर्मशास्त्राप्रमाणें ते चालले नाहीत; तूं त्यांस आज्ञापिलें त्याप्रमाणें त्यांनीं मुळींच केलें नाही, म्हणून तूं त्यांजवर हें सर्व अरिष्ट आणिलें. २४ पाहा, हें नगर घेण्यासाठीं त्याला वेढा घालणाऱ्यांचे मोर्चे लागले आहेत; तरवार, दुष्काळ व मरी यांमुळे यांशीं युद्ध करणाऱ्या खास्थांच्या हातीं हें लागलें आहे; तूं बोललास तसें घडलें आहे. पाहा, हें तुला दिसत आहे. २५ तरी, हे प्रभू परमेश्वरा, हें नगर खास्थांच्या हातीं लागत असतां तूं मला म्हणालास पैसा देऊन हें शेत आपल्यासाठीं विकत घे व साक्षी बोलाव.

२६ मग परमेश्वराचें वचन यिर्मयाला प्राप्त झालें कीं २७ पाहा, मी परमेश्वर सर्व मानवजातीचा देव आहे; मला अवघड असें कांहीं आहे काय ?

२८ ह्याकरितां परमेश्वर असें म्हणतो, पाहा, मी हें नगर खास्थांच्या हातीं देईन, तें बाबेलचा राजाः नबु- खद्रेस्सर याच्या हातीं देईन, व तो तें हस्तगत करील; २९ आणि या नगराबरोबर युद्ध करणारे खास्वी येऊन या नगरास आग लावून जाळून टाकतील, आणि ज्या घरांच्या धाब्यांवर त्यांनीं बालमूर्तीस धूप जाळिला व मला चिडविण्यासाठीं अन्य देवांस पेयार्पणें वाहिलीं तीं घरेंहि ते जाळून टाकतील. ३० कारण इस्राएलाचे वंशज व यहूदाचे वंशज यांनीं तरुणपणापासून माझ्या दृष्टीनें अगदीं वाईट तें केलें; इस्राएलाचे वंशज आपल्या हातच्या कर्मांनीं केवळ मला संतापवीत आहेत, असें परमेश्वर म्हणतो. ३१ हें नगर त्यांनीं बांधिलें तेव्हां- पासून आजवर माझा क्रोध व संताप चेतविण्यास हें कारण झालें, एथवर कीं तें मी आपल्या दृष्टीसमोरून काढून टाकावें. ३२ इस्राएलाचे वंशज व यहूदाचे वंशज म्हणजे ते, त्यांचे राजे, त्यांचे सरदार, त्यांचे याजक व त्यांचे संदेष्टे, यहूदाचे लोक व यहशलेमनिवासी यांनीं मला चिडवावें म्हणून जीं सर्व दुष्कर्म केलीं त्यांमुळे मी असें करीन. ३३ त्यांनीं मजकडे तोंड नव्हे तर पाठ फिरविली; मीं त्यांस बोध केला, मौढ्या निकडीनें मी त्यांस शिकवीत गेलों तरी ते बोधास कान देईनात. ३४ तर ज्या मंदिरास माझे नाम दिलें आहे तें भ्रष्ट करण्यासाठीं त्यांत त्यांनीं आपल्या अमंगल वस्तु स्थापिल्या. ३५ यहूदाला पापास प्रवृत्त करण्यासाठीं मोलखमूर्तीस आपले पुत्र व कन्या होम करून अर्पाव्या म्हणून बेनहिचोमाच्या खोऱ्यांत त्यांनीं बालमूर्तीचीं उच्च स्थानें बांधिलीं; हें मीं त्यांस आज्ञापिलें नव्हतें; ते असलें घोर कृत्य करतील हें माझ्या ध्यानींमनींहि नव्हतें.

३६ तरी आतां ज्या नगराविषयीं तुम्ही म्हणतां कीं तें तरवार, दुष्काळ व मरी यांमुळे बाबेलच्या राजाच्या हातीं जावयाचें आहे त्याविषयीं परमेश्वर इस्राएलाचा देव असें म्हणतो: ३७ पाहा, मीं आपल्या

क्रोधानें, संतापानें व महारोषानें त्यांस ज्या ज्या देशांत हाकून दिलें आहे त्यांतून त्यांस एकत्र करीन; मी या स्थलीं त्यांस परत आणीन व सुरक्षित वसवीन; ३८ ते माझे लोक होतील व मी त्यांचा देव होईन; ३९ त्यांचें व त्यांच्यानंतर त्यांच्या वंशजांचें हित व्हावें म्हणून त्यांनीं सदा माझे भय बाळगावें यासाठीं मी त्यांस एकच हृदय व एकच मार्ग देईन; ४० आणि मी त्यांजशीं सर्वकाळचा करार करीन; तो असा कीं मी त्यांचें हित करण्यापासून माघार घेणार नाहीं; मी आपलें भय त्यांच्या मनांत उत्पन्न करीन, म्हणजे ते मजपासून माघार घेणार नाहीत. ४१ मी त्यांजविषयीं आनंद पावून त्यांचें कल्याण करीन व मी मनापासून व जिवाभावानें त्यांची या देशांत खरोखर लागवड करीन. ४२ कारण परमेश्वर म्हणतो, ज्या प्रकारें मीं या लोकांवर हें सर्व मोठें अरिष्ट आणिलें आहे त्याच प्रकारें त्यांच्या हितसंबंधाचें जें मी बोललों तें सर्व त्यांस प्राप्त करून देईन. ४३ ज्या ह्या देशाविषयीं तुम्ही म्हणतां कीं तो ओसाड आहे, त्यांत मनुष्य व पशु यांचा मागमूस नाही, तो खास्यांच्या हातीं गेला आहे, त्या ह्या देशांत शेतांची खरेदी होऊं लागेल. ४४ बन्यामीन प्रांतांत, यरुशलेमाच्या लगत्यास, यहूदाच्या नगरांत, डोंगराळ प्रदेशांतील नगरांत, मैदानांतल्या नगरांत व दक्षिणेकडल्या नगरांत लोक पैसा देऊन शेते घेतील, त्यांची खरेदीखर्चें करितील, त्यांवर शिक्षा मारितील व साक्षीदार घेतील; कारण मी त्यांचा बंदिवास उलटवीन असें परमेश्वर म्हणतो.

१ यिर्मया पहारेकऱ्यांच्या चौकांत अजून ३३ बंदिंत असतां परमेश्वराचें वचन त्याला दुसऱ्यानें प्राप्त झालें कीं २ हें करणारा परमेश्वर, हें घडवून स्थापणारा परमेश्वर, परमेश्वर हें नाम धारण करणारा म्हणतो कीं, ३ मला हाक मार म्हणजे मी तुला उत्तर देईन व तुला ठाऊक नाहीत अशा मोठ्या व गहन गोष्टी तुला सांगेन. ४ या शहराचीं घरे व यहूदाच्या राजांचीं घरे मोर्चे व तरवार यांच्या निवारणार्थ मोडून टाकिली आहेत, त्यांविषयीं परमेश्वर इसा-

एलाचा देव म्हणतो, ५ ज्यांस मीं आपल्या क्रोधानें व संतापानें वधिलें व ज्यांच्या सगळ्या दुष्टतेमुळें मीं या नगरापासून आपलें मुख लपविलें त्यांनीं खास्यांबरोबर युद्ध करितांना हीं घरे त्यांच्या प्रेतांनीं भरून टाकिलीं. ६ तर पाहा, मी या नगरास आरोग्याचे उपचार करीन, त्या लोकांस बरें करीन, आणि शांति व सत्य यांचें वैपुल्य त्यांच्या ठायीं प्रकट करीन. ७ मी यहूदाचा बंदिवास व इस्राएलाचा बंदिवास उलटवीन व त्यांस पूर्ववत् स्थापीन. ८ त्यांनीं जें दुष्कर्म करून मजविरुद्ध पाप केलें त्या सर्वांचें मी क्षालन करीन; त्यांनीं जीं दुष्कर्म करून मजविरुद्ध पाप व अपराध केला त्या सर्वांची मी क्षमा करीन; ९ आणि ह्या नगराचें नाव पृथ्वीवरल्या सर्व राष्ट्रांसमोर माझ्या आनंदास, स्तुतीस व सन्मानास कारण होईल; त्यांचें मी जें कल्याण करीन त्याविषयीं तीं ऐकतील; आणि मी त्यांस हित व शांति प्राप्त करून देईन; ह्या सर्वांमुळें तीं राष्ट्रे भयभीत होतील व थरथर कांपतील. १० परमेश्वर म्हणतो, या स्थलाविषयीं तुम्ही म्हणतां कीं हें ओसाड आहे, यांत मनुष्ये व पशु यांचा मागमूस नाही; यहूदाचीं नगरे व यरुशलेमाचे रस्ते उद्ध्वस्त झाले आहेत, त्यांत मनुष्ये, रहिवासी व पशु यांचें नाव नाही; ११ त्यांत आनंद व हर्ष यांचा ध्वनि होईल, नवऱ्याची व नवरीची वाणी ऐकूं येईल; सेनाधीश परमेश्वराची स्तुति असो, कारण परमेश्वर चांगला आहे, त्याची दया सर्वकाळची आहे, असें म्हणून जे परमेश्वराच्या मंदिरांत स्तुत्यर्पणें आणितात त्यांचा शब्द पुनः ऐकूं येईल. कारण मी देशाचा बंदिवास उलटवून आरंभीं होतें तसें सर्व कांहीं करीन, असें परमेश्वर म्हणतो. १२ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, जें हें स्थळ ओसाड आहे व ज्यांत मनुष्य व पशु यांचा मागमूस नाही त्याच्या सर्व नगरांत मेंढपाळ आपले कळप बसविण्यासाठीं पुनः वाडे करितील. १३ डोंगरवटींतल्या शहरांत, मैदानांतल्या शहरांत, दक्षिणेंतल्या शहरांत, बन्यामिनाच्या प्रांतांत, यरुशलेमाच्या लगत्यास आणि यहूदाच्या नगरांत मोजदाद करणाऱ्याच्या हातीं पुनः कळप

जातील, असें परमेश्वर म्हणतो.

१४ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, इस्राएलाच्या घराण्या-विषयी व यहूदाच्या घराण्याविषयी जें हितकर वचन मी सांगितलें तें पूर्ण करण्याचे दिवस येत आहेत. १५ त्या दिवसांत व त्या समयीं दाविदाला धार्मिकतेचा एक अंकुर फुटे असें मी करीन, तो देशांत न्याय व धार्मिकता चालवील. १६ त्या दिवसांत यहूदाचा उद्धार होईल व यरुशलेम सुरक्षित वसेल; आणि परमेश्वर आमची धार्मिकता हें नांव त्याला देतील. १७ कारण परमेश्वर म्हणतो, इस्राएलाच्या घराण्याच्या सिंहासनावर बसणाऱ्याची उणीव दाविदाला पडावयाची नाही; १८ तसेंच मजसमोर होमार्पण करणारा, अन्नार्पणाचा होम करणारा व नित्य यज्ञ करणारा यांची लेवीय याजकांस उणीव पडणार नाही. १९ परमेश्वर वचन यिर्मयाला प्राप्त झालें कीं, २० परमेश्वर म्हणतो, दिवस व रात्र यांविषयी जो माझा करार तो तुमच्यानें मोड-वेल, म्हणजे दिवसाचा व रात्रीचा जो नित्यक्रम तो नाहीसा होईल; २१ तरच माझा सेवक दाविद याजशीं केलेला माझा करार मोडून त्यास आपल्या सिंहासनावर बसण्यास कोणी वंशज असावयाचा नाही, आणि माझे सेवक लेवीय याजक यांजशीं केलेला करारहि मोडेल. २२ आकाशसैन्याची गणती करवत नाही, समुद्राच्या वाळूचें मापन करवत नाही, त्याप्रमाणें माझा सेवक दाविद याची संतति व सेवा करणारे लेवी यांस मी बहुगुणित करीन. २३ परमेश्वराचें वचन यिर्मयाला प्राप्त झालें कीं, २४ हे लोक म्हणतात कीं, परमेश्वरानें निवडलेल्या दोन्ही घराण्यांचा त्याग केला नाही काय? या त्यांच्या म्हणण्याकडे तूं लक्ष दिलें ना? ते माझ्या लोकांचा असा धिक्कार करितात कीं ते त्यांना राष्ट्र समजत नाहीत. २५ परमेश्वर असें म्हणतो, दिवस व रात्र यांविषयीचा माझा करार अचल नसला, आकाश व पृथ्वी यांचे नियम मी लावून दिले नसले, २६ तरच याकोब व माझा सेवक दाविद यांच्या संततीचा मी त्याग करीन आणि दाविदाच्या संततीपैकी कोणी अब्राहाम, इसहाक व याकोब यांच्या संततीवर सत्ता चालविण्यास

ठेवणार नाही; मी तर त्यांचा बंदिवास उलटवीन व त्यांजवर दया करीन.

१ बाबेलचा राजा नबुव्नेस्सर व त्याचें सर्व सैन्य, त्याच्या सत्तेखालीं असलेलीं जगांतलीं सर्व राज्ये व सर्व लोक यांनीं यरुशलेमांबरोबर व त्याच्या लगत्याच्या सर्व नगरांबरोबर युद्ध चालविलें, तेव्हां यिर्मयास परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें असें: २ परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, जा, यहूदाचा राजा सिद्कीया याला सांग कीं परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी हें नगर बाबेलच्या राजाच्या हातीं देईन व तो तें अग्नीनें जाळून टाकील; ३ तूं त्याच्या हातून सुटणार नाहीस, तर तुला पकडून त्याच्या हातीं निश्चयें देतील; तूं आपल्या डोळ्यांनीं बाबेलच्या राजाला पाहशील व तो तुजबरोबर समक्ष बोलेल; तूं बाबेलास जाणार. ४ तथापि हे सिद्कीया, यहूदाच्या राजा, परमेश्वराचें वचन ऐक; परमेश्वर तुझ्याविषयीं असें म्हणतो कीं तूं तरवारीनें मरणार नाहीस, ५ तर स्वस्थपणें मरशील; तुझ्या पूर्वींचे राजे तुझे पूर्वज यांच्याकरितां धूप वगैरे जाळीत तसें तुझ्याकरितां जाळतील, व हायरे, माझ्या स्वामी! असें बोलून तुजकरितां शोक करतील; कारण हें वचन मी बोललों आहे असें परमेश्वर म्हणतो. ६ तेव्हां यिर्मया संदेष्ट्यानें हीं सर्व वचनें यहूदाचा राजा सिद्कीया याला यरुशलेमांत सांगितलीं. ७ त्या समयीं बाबेलचें सैन्य यरुशलेमावर आणि यहूदाचीं उरलेलीं नगरे म्हणजे लाखीश व अजेका यांवर चढाई करून युद्ध करीत होतीं; यहूदाचीं तटबंदी केलेलीं नगरे एवढीच उरलीं होतीं.

८ सिद्कीया राजानें त्या वेळीं यरुशलेमांत असलेल्या सर्व लोकांबरोबर बंधमुक्त करण्याचा करार केल्यावर परमेश्वराकडून यिर्मयास वचन प्राप्त झालें तें हें: ९ ज्या कोणाचा दास अगर दासी इत्री असेल त्यानें त्याची सुटका करावी; कोणी आपल्या यहूदी बांधवांकडून दास्य करवून घेऊं नये; १० तेव्हां आम्ही आपल्या सर्व दासांची व दासींची सुटका करूं व आपुढें त्यांस दास्य करावयास लावणार नाहीं असा

करार ज्या सर्व सरदारांनी व सर्व लोकांनी केला होता ते त्यास मान्य झाले; त्यांनी मान्य होऊन दासांस मुक्त केलें; ११ पण मागाहून ते बदलले, व ज्या दासांस व दासींस त्यांनी मुक्त केलें होतें त्यांस त्यांनी परत यावयास लाविलें व आपले दास व दासी होण्यासाठीं त्यांस पुनः ताबेदार केलें. १२ यास्तव परमेश्वराकडून यिर्मयास परमेश्वराचें हें वचन प्राप्त झालें की १३ परमेश्वर इस्राएलाचा देव म्हणतो, तुमचे पूर्वज मिसर देशांतून, दास्यगृहांतून मी बाहेर काढिले तेव्हां मी त्यांच्याबरोबर करार केला की १४ कोणी जातीनें इब्री असून त्यास तुला विकिलें असलें तर सात वर्षांच्या शेवटीं प्रत्येकानें आपल्या बंधूस बंधमुक्त करावें; त्यानें सहा वर्षे तुझें दास्य केल्यावर त्याला तूं मुक्त करून रवाना करावें; पण तुमच्या पूर्वजांनीं माझें ऐकिलें नाहीं, आपला कान दिला नाहीं. १५ तुम्ही तर अलीकडे वकून माझ्या दृष्टीनें नीट तें करू लागलां होतां; तुमच्यांतील प्रत्येकानें आपल्या शेजाऱ्याचें स्वातंत्र्य प्रसिद्धपणें ठरविलें, व ज्या माझ्या मंदिरास माझें नाम दिलें आहे त्यांत तुम्हीं मजसमक्ष करार केला; १६ पण तुम्हीं पुनः बदलून माझ्या नामाची अप्रतिष्ठा केली व प्रत्येकानें ज्या आपल्या दासास व दासीस वाटेल तिकडे जाण्याचें स्वातंत्र्य दिलें होतें त्यांस तुम्हीं परत येण्यास लाविलें, व त्यांनीं तुमचे दास व दासी व्हावें म्हणून त्यांस तुम्हीं आपले ताबेदार केलें. १७ यास्तव परमेश्वर म्हणतो, तुम्हीं प्रत्येकानें आपल्या बंधूस व आपल्या शेजाऱ्यास मोकळें करावें, हें माझें सांगणें तुम्हीं ऐकिलें नाहीं; म्हणून परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी तुम्हांस तरवार, मरी व दुष्काळ यांच्या योगें नाश पावावयास मोकळे सोडून देतो; पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रांना दहशत पोहचेल असें मी तुमचें करीन; १८ आणि ज्या मनुष्यांनीं माझा करार उल्लंघिला व मजसमोर केलेल्या कराराच्या शर्ती पाळिल्या नाहींत त्यांचें, जें वासरूं त्यांनीं कापून दुभागिलें व त्याच्या दोहों भागांमधून ते चालून गेले, त्या वासराप्रमाणें करीन. १९ यहुदाचे सरदार व यरुशलेमाचे सरदार, खोजे, याजक व

देशांतील सर्व लोक वासराच्या दोन भागांतून चालून गेले, २० त्यांस त्यांच्या बैऱ्यांच्या हातीं देईन, त्यांच्या जिवांस टपणाऱ्यांच्या हातीं देईन, म्हणजे त्यांचीं भ्रेतें आकाशांतील पक्ष्यांस व पृथ्वीवरील श्वापदांस भक्ष्य होतील; २१ आणि यहुदाचा राजा सिद्कीया व त्याचे सरदार यांस मी त्यांच्या बैऱ्यांच्या हातीं देईन, त्यांच्या जिवांस टपणाऱ्यांच्या हातीं देईन व बाबेलच्या राजाचें जें सैन्य तुम्हांपुढून निघून गेलें आहे त्याच्या हातीं देईन. २२ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी आज्ञा करून त्यांस या नगराकडे परत यावयास लावीन; ते त्याबरोबर लहून तें घेतील व तें अग्नीनें जाळितील; मी यहुदाचीं नगरें ओसाड व निर्जन करीन.

१ यहुदाचा राजा योशीयाचा पुत्र यहोया-
३५ कीम याच्या काळीं परमेश्वराचें वचन यिर्मयास प्राप्त झालें तें हें: २ रेखाब्यांच्या घराण्याकडे जा, त्यांबरोबर भाषण कर, आणि परमेश्वराच्या मंदिरांत, त्यांतल्या एका कोठडींत आणून त्यांस दाक्षारस प्यावयास दे. ३ तेव्हां मी याजना बिन यिर्मया बिन हबसिन्या यास, त्याच्या बांधवांस व त्याच्या सर्व पुत्रांस आणि रेखाब्यांच्या घराण्यांतील इतर सर्वांस ४ परमेश्वराच्या मंदिरांत आणिलें; द्वारपाळ मासेया बिन शलूम याच्या कोठडीच्या वर असलेल्या सरदारांच्या कोठडीच्या बाजूस देवाचा भक्त हानान बिन इग्दल्या याच्या पुत्रांची कोठडी होती तीत त्यांस नेलें. ५ तेव्हां मी त्या रेखाबवंशजांपुढें दाक्षारसानें भरलेले कटोरे व पेले ठेविले व त्यांस म्हणालों, दाक्षारस प्या; ६ पण ते म्हणाले, आम्ही दाक्षारस पिणार नाहीं; कारण आमचा पूर्वज रेखाब याचा पुत्र योनादाब यानें आम्हांस ताकीद केली आहे की तुम्हीं व तुमच्या वंशजांनीं दाक्षारस कदापि पिऊं नये. ७ तुम्ही कधीं घरेंदारे बांधूं नका, शेते पेहू नका, दाक्षांचे मळे लावूं नका, त्यांची मालकीहि पतकळू नका; तर आपलें आशुष्य तंवूंत घालवा; म्हणजे ज्या देशांत तुम्ही उपरी आहां त्यांत तुमचा बहुत दिवस निभाव लागेल. ८ आमचा पूर्वज रेखाब

याचा पुत्र योनादाब यानें आम्हांस जो निर्बंध घालून दिला तो सर्व आजवर आम्ही ऐकत आलों आहों; आमच्या स्त्रिया, पुत्र व कन्या यांसह आम्ही कधीं द्राक्षारस प्यालों नाहीं; ९ राहण्यास घरे बांधिलीं नाहींत; द्राक्षीचे मळे, शेते, बीं वगैरे आमचें कांहीं नाहीं; १० आम्ही तंबूत राहतों, आमचा पूर्वज योनादाब यानें सांगितलेलें ऐकून त्या सगल्याप्रमाणें आम्ही वागत आलों आहों. ११ बाबेलाचा राजा नबुव्दनेस्सर या देशावर चालून आला तेव्हां मात्र आम्ही म्हटलें, खास्याचें सैन्य व अराम्याचें सैन्य यांच्या भीतीस्तव चला, आपण यरुशलेमास जाऊं; म्हणून आज आम्ही यरुशलेमांत राहत आहों.

१२ तेव्हां परमेश्वराचें वचन यिर्मयाला प्राप्त झालें कीं १३ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, यहूदाचे लोक व यरुशलेमकर यांस जाऊन सांग कीं माझीं वचनें ऐकण्याचा बोध तुम्ही कां घेत नाहीं? असें परमेश्वर म्हणतो. १४ रेखाबाचा पुत्र योनादाब यानें आपल्या वंशजांस द्राक्षारस न पिण्याविषयीं आज्ञा केली त्याप्रमाणें त्यांच्याकडून वागणूक होत आहे; त्यांनीं आजवर द्राक्षारसाचें सेवन केलें नाहीं, आपल्या पूर्वजांची आज्ञा त्यांनीं मानिली; पण मी मोठ्या निकडीनें तुम्हांस सांगत आलों तरी तुम्हीं माझें ऐकिलें नाहीं. १५ मी आपले सर्व सेवक जे सदैव त्यांस मोठ्या निकडीनें तुम्हांकडे पाठवून सांगत आलों कीं आतां तुम्ही प्रत्येक जण आपल्या कुमार्गापासून वळा, आपलें वर्तन सुधारा, अन्य देवांची सेवा करण्यासाठीं त्यांच्या मार्गे लागू नका; म्हणजे जो देश मीं तुम्हांस व तुमच्या पूर्वजांस दिला आहे त्यांत तुमची वस्ती होईल; पण तुम्हीं कान दिला नाहीं, माझें ऐकिलें नाहीं. १६ रेखाबाचा पुत्र योनादाब याच्या वंशजांनीं, आपल्या पूर्वजानें घालून दिलेल्या निर्बंधाचें पालन केलें आहे, पण हे लोक माझें ऐकतना. १७ ह्यास्तव परमेश्वर, सेनाधीश देव, इस्राएलाचा देव म्हणतो, पाहा, मी यहूदा व सर्व यरुशलेमकर यांजवर जें सर्व अरिष्ट आणणार म्हणून

बोललों तें आणीन; कारण मी त्यांजबरोबर बोललों असतां त्यांनीं तें ऐकिलें नाहीं, मीं त्यांस हाक मारिली असतां त्यांनीं उत्तर दिलें नाहीं. १८ तेव्हां यिर्मया रेखाबवंशजांस म्हणाला, सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, तुम्ही आपला पूर्वज योनादाब याचा निर्बंध मानिला व त्याच्या सर्व आज्ञा पाळिल्या व त्यानें आज्ञापिल्याप्रमाणें तुम्हीं सर्व कांहीं केलें; १९ म्हणून सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, माझ्या सेवेस हजर राहण्यासाठीं रेखाबाचा पुत्र योनादाब याच्या घराण्यांत कोणा पुरुषाची उणीव कधींच पडणार नाहीं.

१ यहूदाचा राजा योशीयाचा पुत्र यहो-
३६ याकीम याच्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षी पर-
मेश्वराचें वचन यिर्मयाला प्राप्त झालें तें असें:
२ तूं ग्रंथ लिहिण्याचा पट घे; आणि योशीयाच्या काळीं मी तुजबरोबर बोललों तेव्हांपासून आजवर इस्राएल, यहूदा व सर्व राष्ट्रे यांविरुद्ध जीं सर्व वचनें मीं तुला सांगितलीं तीं त्यावर लिहून काढ. ३ न जाणों यहूदाच्या घराण्यावर जें सर्व अरिष्ट आणण्याचा माझा बेत आहे तें ऐकून ते सर्व आपआपल्या कुमार्गापासून वळतील आणि मी त्यांच्या दुष्कर्मांची व त्यांच्या पापाची त्यांस क्षमा करीन. ४ तेव्हां यिर्मयानें नेरीयाचा पुत्र बारूख याला बोलाविलें; व परमेश्वरानें यिर्मयाला जीं वचनें सांगितलीं होती तीं सर्व त्याच्या तोंडचीं ऐकून बारूखानें त्या पटावर लिहिलीं. ५ तेव्हां यिर्मयानें बारूखाला आज्ञा केली कीं मला प्रतिबंध आहे, मला परमेश्वराच्या मंदिरांत जातां येत नाहीं; ६ म्हणून तूं जा व माझ्या तोंडचीं जीं परमेश्वराचीं वचनें तूं पटावर लिहिलीं तीं उपवासाच्या दिवशीं परमेश्वराच्या मंदिरांत लोकांच्या कानीं पडतील अशीं वाचून दाखीव; तसेंच यहूदाच्या नगरांहून येणाऱ्या सर्वांच्या कानीं पडतील अशीं तीं वाचून दाखीव. ७ कदाचित् ते परमेश्वरापुढें आपली विनंती सादर करतील व आपआपल्या कुमार्गापासून वळतील; कारण परमेश्वरानें या लोकांवर

क्रोध व संताप करीन म्हणून सांगितलें तो भारी आहे. ८ थिर्मया संदेष्ट्याच्या सांगण्याप्रमाणें नेरीयाचा पुत्र बारूख यानें सर्व कांहीं केलें; त्यानें परमेश्वराची वचनें परमेश्वराच्या मंदिरांत पुस्तकांतून वाचून दाखविलीं.

९ तेव्हां असें झालें कीं यहूदाचा राजा योशीयाचा पुत्र यहोयाकीम याच्या कारकीर्दीच्या पांचव्या वर्षाच्या नवव्या मासीं यरुशलैमांतले सर्व लोक व यहूदाच्या नगरांतून जे सर्व यरुशलैमास आले होते त्यांनीं परमेश्वरापुढें जाहीर उपवास नेमिला. १० मग परमेश्वराच्या मंदिराच्या नवीन द्वाराच्या देवडीजवळ वरच्या चौकांतील शाफानाचा पुत्र गमन्या लेखक याच्या दिवाणखान्यांत बारूखानें परमेश्वराच्या मंदिरांत, ग्रंथांत लिहिलेलीं थिर्मयाचीं वचनें सर्व लोकांच्या कानीं पडतील अशीं वाचून दाखविलीं. ११ मीखाया बिन गमन्या बिन शाफान यानें त्या ग्रंथांतलीं परमेश्वराचीं सर्व वचनें ऐकिलीं, १२ तेव्हां तो राजगृहांत लेखकाच्या दिवाणखान्यांत गेला, तों तेथें सर्व सरदार बसले होते; अलीशामा लेखक, दलाया बिन शमाया, एलनाथान बिन अखबोर, गमन्या बिन शाफान, सिदूकीया बिन हनन्या व इतर सर्व सरदार तेथें होते. १३ तेव्हां बारूखानें त्या ग्रंथांतलीं लोकांच्या कानीं पाडलेलीं जीं सर्व वचनें मीखायानें ऐकिलीं होती तीं त्यानें त्यांस कळविलीं. १४ तेव्हां त्या सर्व सरदारांनीं यहूदी बिन नथन्या बिन शलेम्या बिन कुशी याच्या हातीं बारूखास असें सांगून पाठविलें कीं ज्या पटांतून तूं लोकांस वाचून दाखविलें तो हातीं घेऊन ये. तेव्हां नेरीयाचा पुत्र बारूख आपल्या हातीं पट घेऊन त्यांजकडे आला. १५ त्यांनीं त्याला म्हटलें, आतां बसून तीं आमच्या कानीं पाड; तेव्हां बारूखानें त्यांच्या कानीं तीं पाडिलीं. १६ त्यांनीं तीं सर्व वचनें ऐकिल्यावर ते भयभीत होऊन एकमेकांकडे वळले व बारूखास म्हणाले, आम्ही हीं सर्व वचनें राजाला अवश्य सांगूं. १७ त्यांनीं बारूखास विचारिलें, त्याच्या तोंडचीं हीं सर्व वचनें तूं कशीं लिहिलीं हें आम्हांस सांग पाहूं. १८ बारूखानें त्यांस म्हटलें, त्यानें स्वमुखानें हीं सर्व वचनें मला सांगितलीं

व मीं तीं शाईनें या पुस्तकांत लिहिलीं. १९ मग ते सरदार बारूखास म्हणाले, जा, थिर्मया व तूं लपून राहा; तुम्ही कोठें राहाल हें कोणाला कळूं देऊं नका. २० मग ते चौकांत राजाकडे गेले; तो पट त्यांनीं अलीशामा लेखकाच्या दिवाणखान्यांत ठेविला होता; त्यांनीं तीं सर्व वचनें राजाच्या कानीं पाडिलीं. २१ तेव्हां राजानें तो पट आणण्यास यहूदीस पाठविलें; त्यानें तो अलीशामा लेखकाच्या दिवाणखान्यांतून आणिला. तो यहूदीनें राजास व राजाभोवतीं उभे राहणाऱ्या सर्व सरदारांस वाचून दाखविला. २२ हा नववा महिना असून राजा हेमंतगृहांत बसलेला होता, व त्याच्यापुढें शेंगडी पेटलेली होती. २३ तेव्हां असें झालें कीं यहूदीनें तीनचार पानें वाचून दाखविल्यावर राजानें तो पट चाकून कापून शेंगडीतल्या पेटत्या आगींत टाकिला; असा तो सगळा त्या शेंगडीच्या आगींत भस्म झाला. २४ राजानें व त्याच्या सेवकांनीं हीं सर्व वचनें ऐकिलीं तेव्हां ते कोणी घाबरले नाहींत, कोणी आपलीं वस्त्रे फाडिलीं नाहींत. २५ राजानें तो पट जाळूं नये म्हणून एलनाथान, दलाया व गमन्या यांनीं त्याची विनंती केली पण त्यानें त्यांचें ऐकिलें नाहीं. २६ तेव्हां राजानें राजपुत्र यरहमेल, अज्रीएलपुत्र सराया, व अब्देलपुत्र शलेम्या यांस अशी आज्ञा केली कीं बारूख लेखक व थिर्मया संदेष्टा यांस धरून आणावे; पण परमेश्वरानें त्यांस लपविलें.

२७ थिर्मयाच्या तोंडचीं वचनें बारूखानें ज्या पटावर लिहिलीं होती तो राजानें जाळून टाकिल्यावर परमेश्वराचें वचन थिर्मयास प्राप्त झालें कीं, २८ तूं पुनः दुसरा पट घे व यहूदाचा राजा यहोयाकीम यानें जाळिलेल्या पहिल्या पटावर जीं वचनें होती तीं सर्व त्यावर लिही; २९ आणि यहूदाचा राजा यहोयाकीम याला तूं असें सांग, परमेश्वर म्हणतो, तूं हा पट जाळून म्हटलें, तूं यांवर कां लिहिलें कीं बाबेलचा राजा येईलच व या देशाचा विध्वंस करील, आणि यांतून मनुष्य व पशु यांचें निर्मूलन करील ? ३० यास्तव

यहूदाचा राजा यहोयाकीम याजविषयीं परमेश्वर म्हणतो, दाविदाच्या आसनावर बसण्यास त्याचा कोणी राहाव-याचा नाही व त्याचें शव फेंकून देतील, तें दिवसाच्या उन्हांत व रात्रीच्या हिंवांत पडून राहील. ३१ मी त्यास, त्याच्या संततीस व त्याच्या सेवकांस त्यांच्या दुष्कर्माबद्दल शिक्षा करीन, आणि ते, यरुशलेमनिवासी व यहूदाचे लोक यांजवर जें अरिष्ट आणीन म्हणून मी बोललों तें सर्व त्यांच्यावर आणीन, पण त्यांनीं माझे ऐकिलें नाहीं. ३२ मग यिर्मयानें दुसरा पट घेऊन नेरीयाचा पुत्र बारूख लेखक यास दिला; तेव्हां यहूदाचा राजा यहोयाकीम यानें जो ग्रंथ अग्नींत जाळून टाकिला होता त्यांतलीं सर्व वचनें त्यानें त्यावर यिर्मयाच्या सांगण्यावरून लिहिलीं, व त्यांत तशाच दुसऱ्या बहुत वचनांची भर घातली.

१ यहोयाकीमाचा पुत्र कोन्या याच्या ३७ जागीं योशीयाचा पुत्र सिद्कीया राज्य करूं लागला; यास बाबेलचा राजा नबुखदेस्सर यानें यहूदा देशावर राजा केलें होतें; २ परंतु त्यानें, त्याच्या सेवकांनीं व देशाच्या लोकांनीं, यिर्मया संदेष्ट्याच्या-द्वारे जीं वचनें परमेश्वरानें सांगितलीं होतीं तीं ऐकिलीं नाहींत.

३ तेव्हां सिद्कीया राजानें शलेम्याचा पुत्र यहूकल व मासेयाचा पुत्र सफन्या याजक यांस यिर्मया संदेष्ट्याकडे सांगून पाठविलें कीं आम्हांसाठीं आमचा देव परमेश्वर याजकडे प्रार्थना कर. ४ त्या वेळीं यिर्मयाचें लोकांत जाणें येणें होतें कारण त्याला अद्यापि बंदिशाळेंत टाकिलें नव्हतें. ५ त्या समयीं मिसर देशांतून फारोचें सैन्य आलें; ही वार्ता यरुशलेमास वेढा घालणारे खास्दी ऐकून यरुशलेम सोडून गेले. ६ तेव्हां परमेश्वराचें वचन यिर्मया संदेष्ट्याला प्राप्त झालें तें असें: ७ परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, यहूदाच्या राजानें तुम्हांस मजकडे विचारावयास पाठविलें आहे, तर त्याला सांगा, पाहा, फारोचें सैन्य तुमची

कुमक करण्यास आलें आहे तें मिसरास खदेशीं परत जाईल. ८ खास्दी लोक परत येऊन या नगराशीं लढतील व तें घेऊन अग्नीनें जाळतील. ९ परमेश्वर म्हणतो, खास्दी लोक आम्हांला खरोखर सोडून जातील असें म्हणून आपली फसवणूक करून घेऊं नका; ते निघून जावयाचे नाहींत. १० कारण तुम्हांबरोबर लढणाऱ्या खास्द्यांच्या अवघ्या सैन्याचा जरी तुम्हीं पराभव केला व त्यांतले अगदीं घायाळ झालेले मात्र कांहीं उरले तरी ते सर्व आपआपल्या तंबूंत उठून उभे राहतील व हें नगर अग्नीनें जाळतील.

११ फारोच्या सैन्याच्या भीतीनें खास्द्यांचें सैन्य यरुशलेम सोडून गेलें तेव्हां असें झालें कीं १२ लोकांतला आपला वाटा मिळवावा म्हणून यिर्मया यरुशलेमाहून बन्यामीन प्रांतांत जाण्यास निघाला. १३ तो बन्यामिनाच्या वेशींत प्रवेश करितो तो तेथें पहारेकऱ्यांचा नायक इरीया विन शलेम्या विन हनन्या होता; त्यानें यिर्मया संदेष्ट्याला पकडून म्हटलें, तूं खास्द्यांकडे फितूर होऊन जात आहेस. १४ यिर्मया म्हणाला, हें खोटें आहे; मी खास्द्यांकडे फितूर होऊन जात नाहीं; पण इरीया त्याचें ऐकेना; त्यानें यिर्मयाला पकडून सरदारांकडे नेलें. १५ सरदारांनीं यिर्मयावर संतापून त्याला मार दिला व योनाथान लेखकाच्या घरांत अटकेंत ठेविलें; त्यांनीं त्या घराचा तुरुंग केला होता. १६ यिर्मया तेथल्या तळघरांत व अंधारकोठऱ्यांत राहिला; तेथें त्यानें बहुत दिवस काढिले. १७ मग सिद्कीया राजानें त्याला बोलावून आणिलें; तेव्हां राजानें आपल्या वाड्यांत त्याला एकांतीं विचारिलें कीं परमेश्वराकडचें कांहीं वचन आहे काय ? यिर्मया म्हणाला, आहे: तो म्हणतो, तुला बाबेलच्या राजाच्या हातीं देण्यांत येईल. १८ यिर्मया सिद्कीया राजाला आणखी म्हणाला, मी तुझ्याविरुद्ध, तुझ्या सेवकांविरुद्ध, किंवा या लोकांविरुद्ध कोणतें पाप केलें कीं तुम्हीं मला तुरुंगांत टाकिलें ? १९ तुमच्या ज्या संदेष्ट्यांनीं भविष्य केलें कीं बाबेलचा राजा तुम्हांवर व या देशावर चाल करून येणार नाहीं ते कोटें

आहेत ? २० आतां, हे माझ्या स्वामी राजा, माझे ऐक; माझी विनंती तुला मान्य होवो; मला त्या योनाथान लेखकाच्या घरांत परत पाठवूं नको, पाठविशील तर तेथें मी मरेन. २१ मग सिद्कीया राजाच्या आज्ञेनें त्यांनीं यिर्मयाला पाहारेकऱ्यांच्या चौकांत ठेविलें आणि नगरांतील सर्व भाकऱ्या संपेपर्यंत भटारआळींतून रोज त्याला एक रोटी मिळत असे. याप्रमाणें यिर्मया पाहारेकऱ्यांच्या चौकांत राहिला.

१ मग यिर्मयानें सर्व लोकांस जी वचनें ३८ सांगितलीं तीं शफाव्या बिन मत्तान, गदल्या बिन पशहूर, युकाळ बिन शलेम्या व पशहूर बिन मल्कीया यांनीं ऐकिलीं, तीं हीं: २ परमेश्वर म्हणतो, जो या नगरांत राहील तो तरवारीनें, दुष्काळांनं व मरीनें मरेल; पण जो खास्यांकडे जाईल तो जगेल, तो जिवानिशीं सुटेल. ३ परमेश्वर म्हणतो, हें नगर खात्रीनें बाबेलच्या राजाच्या सैन्याच्या हातीं जाईल व तो तें घेईल. ४ मग सरदार राजाला म्हणाले, या मनुष्याला जिवें मारा; कारण असलें भाषण करून या नगरांत राहिलेल्या योद्ध्यांचे व सर्व लोकांचे हात तो निर्बळ करितो; हा मनुष्य या लोकांचें हित नव्हे तर नुकसान करावयास पाहतो. ५ तेव्हां सिद्कीया राजा म्हणाला, पाहा, तो तुमच्या हातीं आहे; राजाला तुमच्या मर्जीविरुद्ध कांहीं करितां येत नाही. ६ मग राज-पुत्र मल्कीया याची पाहारेकऱ्यांच्या चौकांत विहीर होती तींत त्यांनीं यिर्मयास नेऊन टाकिलें; त्यांनीं यिर्मयाला दोरांनीं खालीं उतरिलें. त्या विहिरींत पाणी नव्हतें, चिखल होता; यिर्मया त्या चिखलांत रुतला. ७ त्यांनीं यिर्मयाला विहिरींत टाकिलें असें राजगृहांतला एबद-मलेख कुशी खोजा यानें ऐकिलें; त्या प्रसंगीं राजा धन्यामिनी वेशींत बसला होता. ८ एबद-मलेख राज-गृहांतून निघाला व राजाकडे जाऊन म्हणाला, ९ स्वामी-महाराज, या लोकांनीं यिर्मया संदेष्ट्याला जें सर्व केलें तें फार वाईट केलें; त्यांनीं त्याला विहिरींत टाकिलें; तो आहे तेथें उपासमार होऊन मरेल, कारण नगरांत कांहीं अन्न उरलें नाही. १० तेव्हां राजानें एबद-मलेख

कुशी याला आज्ञा केली कीं येथून तीस माणसें बरोबर घेऊन जा आणि यिर्मया संदेष्ट्याला मृत्यु प्राप्त झाला नाही तो त्याला विहिरींतून काढ. ११ एबद-मलेख बरोबर माणसें घेऊन खजिन्याच्या खालील राजगृहांत गेला; तेथून त्यानें जुनेपुराणे फडके व कुजट चिंध्या घेतल्या, आणि दोरांनीं त्या विहिरींत यिर्मयाकडे पोहं-चविल्या. १२ एबद-मलेख कुशी यिर्मयाला म्हणाला, हे जुनेपुराणे फडके व कुजट चिंध्या दोरांच्या आंत ठेवून आपल्या बगलांखालीं लाव; तसें यिर्मयानें केलें. १३ तेव्हां त्यांनीं यिर्मयाला दोरांनीं विहिरींतून वर ओहून घेतलें; मग यिर्मया पाहारेकऱ्यांच्या चौकांत राहिला.

१४ नंतर सिद्कीया राजानें यिर्मया संदेष्ट्यास बोलावणें पाठवून परमेश्वराच्या मंदिराच्या तिसऱ्या द्वाराच्या देवडोंत आणविलें; राजा यिर्मयाला म्हणाला, मी तुला एक गोष्ट विचारितों; मजपासून कांहीं लपवूं नको. १५ यिर्मया सिद्कीयाला म्हणाला, मी तुला ती सांगितली तर तूं मला खरोखर मारून टाकणार नाहीस ना ? मीं तुला मसलत दिली तर तूं ती ऐकावयाचा नाहीस. १६ सिद्कीयानें गुप्तपणें यिर्मयाला प्रतिज्ञापूर्वक म्हटलें, आमचा जीव ज्यानें उत्पन्न केला त्या परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, मी तुला जिवें मारणार नाहीं, व तुझा प्राण घेऊं पाहणाऱ्या ह्या लोकांच्या हातीं तुला देणार नाहीं. १७ मग यिर्मया सिद्कीयाला म्हणाला, परमेश्वर, सेनाधीश देव, इस्राएलाचा देव म्हणतो, तूं बाबेलच्या राजाच्या सरदारांकडे गेलास तर तुझा जीव वांचेल व हें नगर अग्नीनें जाळणार नाहीत; तूं व तुझे घराणें बचावेल; १८ पण तूं बाबेलच्या राजाच्या सरदारांकडे न गेलास तर हें नगर खास्दी लोकांच्या हातीं देण्यांत येईल, ते तें अग्नीनें जाळितील व तूं त्यांच्या हातून सुटणार नाहीस. १९ सिद्कीया राजा यिर्मयास म्हणाला, जे यहुदी फितून खास्यांकडे गेले आहेत त्यांची मला भीति वाटते कीं ते मला त्यांच्या स्वाधीन करून माझा उपहास करितील. २० यिर्मया म्हणाला, ते तुला त्यांच्या स्वाधीन करणार नाहीत.

१ पाठभेद: तीन

मी तुला जें सांगत आहे ती परमेश्वराची बाणी मान असें मी तुला विनवितीं, म्हणजे तुझें बरें होईल व तुझा प्राण वांचेल; २१ पण तूं निघून जाण्यास अमान्य असलास तर परमेश्वरानें मला प्रगट केलेलें वचन हें आहे: २२ पाह्या, यहुदाच्या राजाच्या घरीं ज्या स्त्रिया उरल्या आहेत त्या सर्वांस बाबेलच्या राजाच्या सरदारांकडे आणितील आणि त्या म्हणतील, तुझ्या जिवलग मित्रांनीं तुला दगा दिला, त्यांनीं तुला चीत केलें व तुझे पाय चिखलांत रुतले असतां ते निघून गेले आहेत. २३ तुझीं सर्व बायका-पोरें खास्यांकडे नेतील; तूं त्यांच्या हातून सुटणार नाहीस, बाबेलच्या राजाच्या हातीं पडशील; तूं हें नगर अग्नीनें जाळण्यास कारण होशील. २४ सिद्कीया यिर्मयाला म्हणाला, हीं वचनें कोणाला कळू देऊं नको, म्हणजे तूं ठार व्हावयाचा नाहीस; २५ पण मीं तुझ्या-बरोबर बोललों असें ऐकून सरदार तुजकडे आले व तुला म्हणाले कीं तूं राजाला काय बोललास तें आम्हांला सांग; आम्हांपासून कांहीं लपवूं नको, आम्ही तुला ठार मारणार नाहीं; राजा तुला काय बोलला तेंहि सांग; २६ तर तूं त्यांस म्हण, राजानें मला योनाथानाच्या घरीं मरावयास परत पाठवूं नये असा मीं त्याला अर्ज केला. २७ मग त्या सर्व सरदारांनीं यिर्मयाकडे येऊन त्याला विचारिलें; तेव्हां राजानें त्याला जे शब्द बोलण्याची आज्ञा केली होती त्या सर्व शब्दांनीं त्यानें त्यांस उत्तर केलें. ते त्याच्याबरोबर आणखीं कांहीं बोलले नाहीत; कारण त्यांना ती गोष्ट समजली नाही. २८ याप्रमाणें यरुशलेम हस्तगत होई तोंवर यिर्मया पहारेकऱ्यांच्या चौकांत राहिला.

१ यहुदाचा राजा सिद्कीया याच्या कार-
३९ कीर्दीच्या नवव्या वर्षाच्या दहाव्या मासीं बाबेलचा राजा नबुखेद्रेसर व त्याचें सर्व सैन्य यरुशलेमावर चालून आलें व त्यांनीं त्यास वेढा घातला; २ सिद्कीयाच्या कारकीर्दीच्या अकराव्या वर्षीं, चौथ्या मासीं, महिन्याच्या नवव्या दिवशीं नगराच्या तटास त्यांनीं खिड पाडिली; अशा प्रकारें यरुशलेम हस्तगत

केल्यावर असें झालें कीं ३ बाबेलच्या राजाचे सर्व सरदार म्हणजे नेर्गल-शरेसर, समगार-नबो, सर्सखीम, रब-सारीस, नेर्गल-शरेसर, रब-माग व बाबेलच्या राजाचे वरकड सरदार हे सर्व मधल्या वेशींत येऊन बसले. ४ हें पाहून यहुदाचा राजा सिद्कीया व सर्व योद्धे यांनीं पलायन केलें; ते रात्रीं राजाच्या बागेच्या वाटेनें, दोहों तटांमधल्या वेशीनें नगराबाहेर निघून गेले; राजा अराबाच्या मार्गानें गेला. ५ खास्यांच्या सैन्यानें त्यांचा पाठलाग करून यरीहोच्या मैदानांत सिद्कीयास गांठिलें; त्यांनीं त्याला पकडून हमथ प्रांतांतलें रिब्ला येथें बाबेलचा राजा नबुखेद्रेसर याज-पुढें आणिलें; त्यानें त्याची शिक्षा ठरविली. ६ रिब्ला येथें बाबेलच्या राजानें सिद्कीयाच्या डोळ्यांदेखत त्याचे पुत्र वधिले; त्याप्रमाणेंच बाबेलच्या राजानें यहुदाचे सर्व मानकरी वधिले. ७ आणखी त्यानें सिद्कीयाचे डोळे फोडून त्याला बाबेलास रवाना करण्या-साठीं बेज्यांनीं जखडिलें. ८ खास्दी लोकांनीं राजगृह व लोकांचीं घरे अग्नीनें जाळिलीं व यरुशलेमाचा कोट मोडून टाकिला. ९ तेव्हां गारयांचा नायक नबूजरदान यानें नगरांत अवशिष्ट राहिलेले लोक, आणि जे फितून त्याच्याकडे गेले होते ते आणि जे कोणी लोक शेष राहिले होते ते अशा सर्वांस कैद करून बाबेलास नेलें. १० तथापि जे लोक लाचार असून ज्यांच्या-जवळ कांहींएक नव्हतें त्यांस गारयांचा नायक नबूजरदान यानें यहुदा देशांत राहूं दिलें; त्याच प्रसंगीं त्यानें त्यांस द्राक्षांचे मळे व शेते दिलीं. ११ यिर्मया-विषयीं तर बाबेलचा राजा नबुखेद्रेसर यानें गारयांचा नायक नबूजरदान यास ताकीद केली कीं १२ त्याला नेऊन त्याची चांगली व्यवस्था ठेव; त्याला कांहीं इजा करूं नको; तो तुला सांगेल तशी त्याची व्यवस्था लाव. १३ तेव्हां गारयांचा नायक नबूजरदान यानें आणि नबूशजबान, रब-सारीस, नेर्गल-शरेसर, रब-माग व बाबेलच्या राजाचे सर्व मुख्य अमलदार १४ यांनीं माणसें पाठवून यिर्मयास पहारेकऱ्यांच्या चौकांतून काढिलें व घरीं न्यावें म्हणून त्यास गदल्या बिन

अहीकाम बिन शाफान याच्या स्वाधीन केलें; येणें-
प्रमाणें तो लोकांत जाऊन राहिला.

१५ यिर्मया पहारेकऱ्यांच्या चौकांत कैदी होता तेव्हां परमेश्वराचें वचन त्याला प्राप्त झालें तें असें: १६ जा, एबद-मलेख कूशी याला सांग की सेनाप्रीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, पाहा, मी आपल्या वचनाप्रमाणें या नगराचें हित नव्हे तर अहित होईल असें करीन; त्या दिवशीं तुझ्यादिखत तीं वचनें पूर्ण होतील. १७ तुला तर त्या दिवशीं मी मुक्त करीन असें परमेश्वर म्हणतो; ज्यांची तुला भीति वाटते त्यांच्या हातीं तुला देणार नाहीत. १८ मी खात्रीनें तुझा बचाव करीन; तूं तरवारीनें पडणार नाहीस, तूं जिवानिशीं सुटशील; कारण तूं मजवर भिस्त ठेविली असें परमेश्वर म्हणतो.

१ गारद्यांचा नायक नवूजरदान यानें यरू-
४० शलेम व यहूदा यांतील जे लोक बंदिवान करून बाबेलास नेले त्या सर्वांबरोबर यिर्मयासहि बेज्या घालून रामा येथें आणिलें होतें; तेथें त्यानें यिर्मयाची सुटका केल्यानंतर यिर्मयाला वचन प्राप्त झालें तें हें: २ गारद्यांचा नायक यिर्मयाला बोलावून म्हणाला, तुझा देव परमेश्वर यानें हें अरिष्ट या स्थळावर येईल असें जाहीर केलें; ३ परमेश्वरानें तें आणिलें व आपल्या म्हणण्याप्रमाणें केलें; तुम्ही परमेश्वराविरुद्ध पाप केलें व त्याची वाणी मानिली नाही म्हणून हें तुमच्यावर आलें. ४ आतां पाहा, आज तुझ्या हातांत असलेल्या बेज्यांपासून मी तुला मुक्त करितों; तुला मजबरोबर बाबेलास येणें बरें वाटलें तर ये, मी तुझी चांगली व्यवस्था ठेवीन; पण मजबरोबर बाबेलास येणें तुला बरें न वाटलें तर येऊं नको; पाहा, सगळा देश तुजपुढें आहे; तुला बरें व सोईचें वाटेल तिकडे जा. ५ तो परतला नाही तोंच तो त्याला म्हणाला, गदल्या बिन अहीकाम बिन शाफान यास बाबेलच्या राजानें यहूदाच्या नगरांवर अधिपति नेमलें आहे त्याजकडे परत जा, व त्याच्याबरोबर लोकांमध्ये जाऊन वस्ती

कर; किंवा तुला सोईचें वाटेल तेथें जा. मग गारद्यांच्या नायकानें त्याला अन्नसामग्री व इनाम देऊन रवाना केलें. ६ तेव्हां यिर्मया निघून मिस्रा एथें गदल्या बिन अहीकाम याजकडे गेला व देशांत जे लोक उरले होते त्यांच्यामध्ये जाऊन राहिला.

७ बाबेलच्या राजानें गदल्या बिन अहीकाम यास देशाचा अधिपति नेमून पुरुष, स्त्रिया, मुलें, देशांतील सर्व लाचार व ज्या कोणास पकडून बाबेलास नेलें नव्हते ते सर्व त्याच्या स्वाधीन केले आहेत असें जेव्हां रानावनांत असलेल्या सेनानायकांनीं व त्यांच्या लोकांनीं ऐकिलें, ८ तेव्हां ते, म्हणजे इश्माएल बिन नथन्या, कारेहपुत्र योहानान व योनाथान, सराया बिन तान्हुमेथ, नटोफाथी रफै याचे पुत्र, व यजन्या (हा एका माकाथाचा पुत्र) हे व त्याचे लोक गदल्याकडे मिस्रास आले. ९ गदल्या बिन अहीकाम बिन शाफान यानें त्यांस व त्यांच्या लोकांस शपथेवर सांगितलें की खास्यांची सेवा करण्यास भिऊं नका; देशांत वस्ती करा, बाबेलच्या राजाची सेवा करा, म्हणजे तुमचें कल्याण होईल. १० पाहा, मी तर जे खास्दी आम्हांकडे येतील त्यांच्या तैनातीसाठीं मिस्रा एथें राहतों; पण तुम्ही द्राक्षारस, ग्रीष्म ऋतूतील फळें व तेल यांचा संचय करून आपल्या भांड्यांत भरून ठेवा व तुम्हीं ताब्यांत घेतलेल्या नगरांत राहा. ११ त्याचप्रमाणें मवाबांत अम्मोनी लोकांमध्ये, अदोमांत व सर्व देशांत जे यहूदी होते त्या सर्वांनीं जेव्हां ऐकिलें की बाबेलाच्या राजानें यहूदाचा अवशेष देशांत राहूं दिला आहे व त्यांजवर गदल्या बिन अहीकाम बिन शाफान नेमिला आहे, १२ तेव्हां ज्या ज्या ठिकाणीं त्यांस हाकून दिलें होतें तेथून सर्व यहूदी परत यहूदा देशांत मिस्रा येथें गदल्याकडे आले व त्यांनीं द्राक्षारस व ग्रीष्म ऋतूतील फळें यांचा मोठा संचय केला.

१३ यांखेरीज योहानान बिन कारेह व रानावनांत असलेले सर्व सेनानायक हे मिस्रा येथें गदल्याकडे आले. १४ ते त्याला म्हणाले, अम्मोनी लोकांचा राजा बालीस यानें तुझा जीव घेण्यासाठीं नथन्याचा पुत्र

इश्माएल यास पाठविलें आहे हें तुला ठाऊक आहे काय ? पण गदल्या बिन अहीकाम याला त्यांचें खरें वाटेना. १५ तेव्हां योहानान बिन कारेह गदल्यास मिस्या एथें गुप्तपणें म्हणाला, मला जाऊन इश्माएल बिन नथन्या यास ठार करूं दे; हें कोणाला कळावयाचें नाहीं; त्यानें तुझा प्राण कां घ्यावा ? घेतल्यास तुजकडे जमलेले सर्व यहुदी पांगतील व यहुदाच्या अवशेषाचा नाश होईल; १६ पण गदल्या बिन अहीकाम हा योहानान बिन कारेह यास म्हणाला, असें करूं नको; कारण तूं इश्माएलाविषयीं खोटेंनाटें सांगत आहेस.

१ सातव्या महिन्यांत असें झालें कीं इश्मा-
४१ एल बिन नथन्या बिन अलीशामा, जो राज-
वंशांतला असून राजाच्या मुख्य अमलदारांपैकी होता तो व त्याजबरोबर दहा माणसें हीं गदल्या बिन अहीकाम याजकडे मिस्या एथें आलीं; मिस्या येथें ते एका पंक्तीला बसून जेवले. २ त्या प्रसंगीं इश्माएल बिन नथन्या व त्याच्याबरोबरचीं दहा मनुष्ये ह्यांनीं उठून गदल्या बिन अहीकाम बिन शाफान ज्यास बाबेलच्या राजांनं देशावर अधिपति म्हणून नेमिलें होतें त्यास तरवारीनं ठार मारिलें. ३ याप्रमाणेंच मिस्या एथें गदल्या-जवळ जे सर्व यहुदी होते त्यांस व तेथें असलेले खास्वी योद्धे यांसहि इश्माएलानें जिवें मारिलें. ४ त्यानें गदल्याचा वध केला ही गोष्ट बाहेर फुटण्यापूर्वीं दुसऱ्या दिवशीं असें झालें कीं ५ शखेम, शिलो व शोमरोन येथून ऐशीं मनुष्ये आलीं; त्यांच्या दाढ्या मुंडलेल्या, त्यांचीं वस्त्रे फाडिलेलीं, त्यांच्या अंगास घाय झालेले, व पर-
मेश्वराच्या मंदिरांत अर्पावयासाठीं हातीं अन्नापणें व ऊद असलेलीं अशीं तीं आलीं. ६ इश्माएल बिन नथन्या हा मिस्या एथून त्यांस सामोरा गेला; तो वाटेनं रडत गेला; त्यांची भेट झाल्यावर तो त्यांस म्हणाला, गदल्या बिन अहीकाम याजकडे चला. ७ ते शहराच्या मध्य-
भागीं आल्यावर असें झालें कीं इश्माएल बिन नथन्या यानें व त्याच्या साथीदारांनीं त्यांस जिवें मारून विहिरींत फेंकून दिलें; ८ पण त्यांपैकीं दहा जण इश्माएलास म्हणाले कीं आम्हांस मारून टाकूं नको; कारण

आमच्याजवळ शेतांत लपवून ठेविलेला गहू, जव, तेल व मध यांचा सांठा आहे. तेव्हां त्यानें त्यांस सोडून दिलें, त्यांच्या बांधवांबरोबर त्यांस मारिलें नाहीं. ९ इश्माएलानें पूर्वीं ज्यांस मारिलें होतें त्यांचीं प्रेतें त्यानें गदल्याच्या बाजूला एका विहिरींत टाकिलीं होती; (ही विहीर आसा राजानें इश्माएलाचा राजा बाशा याच्या भीतीनें खणिली होती;) ही विहीर इश्माएल बिन नथन्या यानें प्रेतांनीं भरून काढिली. १० तेव्हां इश्माएलानें मिस्या एथें असलेले सर्व अवशिष्ट लोक पकडून नेले; राजकन्यांस व मिस्या एथें राहिलेल्या सर्व लोकांस गारद्यांचा नायक नबूजरदान यानें गदल्या बिन अहीकाम याच्या खाधीन केलें होतें त्यांस नेलें; इश्माएल बिन नथन्या यानें त्यांस बंदिवान करून नेलें, व तो अम्मोनी लोकांकडे जावयास निघाला.

११ मग योहानान बिन कारेह व त्याच्याबरोबर असलेले सैन्याचे सर्व नायक यांनीं इश्माएल बिन नथन्या यानें केलेल्या सर्व दुष्कर्मांची बातमी ऐकिली, १२ तेव्हां ते बरोबर सर्व माणसें घेऊन इश्माएल बिन नथन्या याजशीं लढावयास गेले; त्यांनीं गिबोनाजवळ मोठा तलाव आहे तेथें त्यास गांठिलें. १३ तेव्हां असें झालें कीं इश्माएलाबरोबर असलेल्या सर्व लोकांनीं योहानान बिन कारेह व त्याबरोबरचे सैन्याचे सर्व नायक यांस पाहिलें तेव्हां त्यांस आनंद झाला. १४ जे सर्व लोक इश्माएलानें मिस्या एथून पकडून नेले होते ते उलटून योहानान बिन कारेह याजकडे गेले; १५ पण इश्माएल बिन नथन्या आठ असामींसह योहानानापासून निसटून अम्मोनी लोकांकडे गेला. १६ मग गदल्या बिन अहीकाम यास मारल्यावर इश्माएल बिन नथन्या यानें जे योद्धे, स्त्रिया, मुलें व खोजे यांस धरून मिस्या येथून नेलें होतें, त्यांस योहानान बिन कारेह व त्याच्याबरोबर असलेले सैन्याचे सर्व नायक यांनीं मिस्या येथें त्यांच्या हातून सोडवून गिबोनाहून परत आणिलें त्या सर्व अवशिष्ट लोकांस घेऊन, १७ ते मिसर देशास जाण्याच्या हेतूनें बेथलहेमनजीक गेरुथ-किम्हाम येथें खास्यांच्या

भीतीनें जाऊन राहिले; १८ त्यांस त्यांचें भय होतें, कारण बाबेलाच्या राजानें गदल्या बिन अहीकाम यास देशाचा अधिपति नेमिलें होतें त्यास इस्माएल बिन नथन्या यानें जिवें मारिलें होतें.

४२ १ तेव्हां सैन्यांचे सर्व नायक आणि योहानान बिन कारेह व यज्न्या बिन होशया आणि लहानथोर सर्व लोक जवळ येऊन, २ यिर्मया संदेष्ट्याला म्हणाले, आमची एवढी विनंती मान्य कर; तुला दिसत आहे कीं आम्ही बहुतांपैकी थोडेच राहिलो आहो; तर आम्हां सर्व अवशिष्ट लोकांसाठीं परमेश्वर तुझा देव याजकडे प्रार्थना कर कीं ३ आम्हीं कोणत्या मार्गानें जावें व काय करावें हें परमेश्वर तुझा देव यानें आम्हांस दाखवावें. ४ मग यिर्मया संदेष्टा त्यास म्हणाला, मीं तुमचें म्हणणें ऐकिलें आहे; पाहा, मी तुमच्या म्हणण्याप्रमाणें परमेश्वर तुमचा देव याची प्रार्थना करीन व जें कांहीं परमेश्वर तुम्हांविषयीं सांगेल तें मी तुम्हांस कळवीन; तुम्हांपासून कांहीं लपविणार नाही. ५ ते यिर्मयास म्हणाले, परमेश्वर तुझा देव तुझ्या हस्ते जें वचन आम्हांस सांगून पाठवील त्या सर्वांप्रमाणें आम्हीं न केलें तर परमेश्वर आमच्याविरुद्ध खरा व विश्वसनीय साक्षी असो; ६ परमेश्वर आमचा देव याजकडे आम्ही तुला पाठवितों, त्याचें म्हणणें बऱ्याचें असो कीं वाईटाचें असो आम्ही तें ऐकूं; म्हणजे परमेश्वर आमचा देव याची वाणी आम्हीं ऐकित्यास आमचें कल्याण होईल.

७ दहा दिवसांनीं परमेश्वराचें वतन यिर्मयाला प्राप्त झालें, ८ तेव्हां योहानान बिन कारेह व त्याच्या बरोबरचे सैन्यांचे सर्व नायक व लहानथोर सर्व लोक यांस त्यानें बोलाविलें, ९ आणि त्यांस म्हटलें, तुम्हीं आपली विनंती इस्त्राएलाचा देव परमेश्वर याच्यापुढें सादर करण्यास मला पाठविलें; तो असें म्हणतो, १० या देशांत अजूनहिं तुम्ही राहाल तर मी तुम्हांस उभारीन, पाहून टाकणार नाही; तुमची लावणी करीन, उपटून टाकणार नाही; कारण मीं तुमचें अनिष्ट केलें याचा मला अनुताप होत आहे. ११ ज्या बाबेलच्या राजाची तुम्ही भीति धरितां त्याला भिऊं नका; परमे-

श्वर म्हणतो, त्याला भिऊं नका; कारण तुमचा बचाव करण्यास व त्याच्या हातून तुम्हांस मुक्त करण्यास मी तुम्हांबरोबर आहे. १२ मी तुम्हांवर प्रसाद करीन म्हणजे त्याचा प्रसाद तुम्हांवर होईल व तो तुम्हांस तुमच्या देशीं वस्ती करूं देईल; १३ पण तुम्ही जर म्हणाल, आम्ही या देशांत राहणार नाहीं, म्हणजे तुमचा देव परमेश्वर याची वाणी ऐकणार नाहीं, १४ आणि असें म्हणाल, नाहीं, आम्ही मिसर देशांत जाऊं, तेथें आमच्या नजरेस युद्ध पडणार नाहीं, तेथें करण्याचा शब्द आम्हांस ऐकूं येणार नाहीं व भाकरीवांचून आम्ही भुके मरणार नाहीं, आम्ही तेथेंच वस्ती करूं; १५ तर हे यहुदाचे अवशिष्ट लोकहो, तुम्ही परमेश्वराचें वचन ऐका: सेनाधीश परमेश्वर, इस्त्राएलाचा देव म्हणतो, मिसर देशांत जाऊन तेथें कांहीं दिवस राहण्याचा तुमचा निश्चयच असला तर १६ ज्या तरवारीची तुम्हांस भीति वाटत आहे ती तेथें मिसर देशांत तुम्हांस गांठील, व ज्या दुष्कालाची तुम्हांस भीति वाटते, तो मिसर देशांत तुमच्या पाठोपाठ येईल; तेथें तुम्ही मराल. १७ ज्या माणसांनीं मिसर देशांत जाऊन कांहीं दिवस राहण्याचा निश्चय केला आहे ते सर्व तरवार, दुष्काल व मरी यांनीं मरतील; मी त्यांवर अरिष्ट आणिन तेव्हां त्यांपैकीं एकहिं उरणार नाहीं किंवा सुटणार नाहीं. १८ कारण सेनाधीश परमेश्वर, इस्त्राएलाचा देव म्हणतो, माझा क्रोध व संताप यांचा जसा यरुशलेमांत राहणाऱ्यांवर वर्षाव झाला तसा तुम्ही मिसर देशांत गेल्यावर तुम्हांवर होईल, व तुम्ही निर्भर्त्सना, विस्मय, शाप व निंदा यांचे विषय व्हाल, व हें ठिकाण तुमच्या दृष्टीस पुनः पडणार नाहीं. १९ हे यहुदाचे अवशिष्ट लोकहो, परमेश्वरानें तुम्हांस सांगितलें आहे कीं मिसर देशास जाऊं नका; मीं तुम्हांस आज बजावून सांगत आहे हें पक्कें लक्षांत ठेवा. २० या प्रकारें तुम्हीं आपला जीव जोखमांत घातला आहे; कारण परमेश्वर तुमचा देव याकडे मला पाठवून तुम्हीं म्हटलें कीं परमेश्वर आमचा देव याची आम्हांसाठीं प्रार्थना कर व परमेश्वर आमचा देव सांगेल तें सर्व आम्हांस कळीव म्हणजे त्याप्रमाणें आम्ही करूं;

२१ तें आज मीं तुम्हांस कळविलें आहे; तरी परमेश्वर तुमचा देव यानें माझ्याद्वारेणें तुम्हांस जें सांगून पाठविलें त्यांतल्या कशाविषयीहि तुम्हीं त्याची वाणी ऐकिली नाही; २२ म्हणून ज्या स्थलीं जाऊन राहण्याची तुमची मर्जा लागली आहे तेथें तुम्हीं तरवार, दुष्काळ, दुर्मिक्ष व मरी यांनीं मराल हें पकें समजा.

१ मग असें झालें कीं परमेश्वर त्यांचा देव ४३ यानें जीं वचनें यिर्मयाच्या हस्ते लोकांकडे पाठविलीं तीं सर्व त्या सर्वांस सांगण्याचें यिर्मयानें संपविलें. २ तेव्हां अर्जुन्या बिन होशया, योहानान बिन कारेह आणि सर्व गर्विष्ठ मनुष्ये यिर्मयाला म्हणालीं, तूं खोटें बोलतोस; तुम्ही मिसर देशांत जाऊन कांहीं दिवस राहूं नका असें कळविण्यास परमेश्वर आमचा देव यानें तुला पाठविलें नाही; ३ तर तूं आम्हांस खास्यांच्या हातीं द्यावें आणि त्यांनीं आम्हांस जिवें मारावें, आम्हांस बंदिवान करून बाबेलास न्यावें म्हणून बारूख बिन नेरीया तुला आमच्या-विरुद्ध मथवीत आहे. ४ योहानान बिन कारेह, सर्व सेनानायक व सर्व लोक यांनीं यहूदा देशांत राहण्याविषयीं परमेश्वराची वाणी ऐकिली नाही; ५ तर ज्या सर्व राष्ट्रांत त्यांस घालविलें होतें त्यांतून यहूदाचे जे अवशिष्ट लोक यहूदा देशांत राहण्यास परत आले होते त्या सर्वांस योहानान बिन कारेह व सर्व सेनानायक यांनीं आपल्याबरोबर नेले; ६ पुरुष, स्त्रिया, मुलें राजकन्या, यांस गारद्यांचा नायक नबूजर्दान यानें गदल्या बिन अहीकाम बिन शाफान याच्या-हवालीं केलेल्या सर्व लोकांस आणि यिर्मया संदेष्टा आणि बारूख बिन नेरीया यांस त्यांनीं नेले; ७ ते मिसर देशास गेले; त्यांनीं परमेश्वराची वाणी ऐकिली नाही; ते तहपन्हेंस एथें जाऊन पोहंचले. ८ तहपन्हेंस येथें यिर्मयाला परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें असें: ९ आपल्या हातीं मोठे धोंडे घे व यहूदाच्या लोकांसमक्ष तहपन्हेंस येथल्या फारोच्या राजगृहाच्या द्वाराशीं जो चौक आहे त्यांत ते चुना लेपून छपवून टाक; १० आणि

१ अध्याय ४२:१ येथें यजुन्या.

त्यांस सांग, सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, पाहा, मी बाबेलचा राजा, माझा सेवक नबुखद्रेस्सर, यास बोलावून आणीन, व हे जे धोंडे मीं छपवून ठेविले आहेत त्यांवर त्याचें सिंहासन ठेवीन; मग तो त्यांवर आपला भव्य गालिचा पसरील. ११ तो येऊन मिसर देशावर मारा करील; जे मरावयाचे ते मरणाला, जे बंदिवासांत जावयाचे ते बंदिवासाला व जे तरवारीनें वधावयाचे ते तरवारीला देण्यांत येतील. १२ शिवाय मी मिसरी दैवतांच्या गृहांत अग्नि पेटवीन: तो राजा त्यांस जाळील व बंदिवान करून नेईल; मंडपाळ आपलें अंग जसें वस्त्रांनं वेष्टितो तसा तो मिसर देशांनं स्वतःस वेष्टील व शांतीनें तेथून निघून जाईल. १३ तो मिसर देशांतलें जें बेथ-शेमेश त्याचे स्तंभ मोडून टाकील व मिसर देशांतील दैवतांचीं गृहें तो अग्नीनें जाळील.

१ जे यहूदी मिसर देशांत, म्हणजे सिग्दोल, ४४ तहपन्हेंस, नोफ व पथ्रोस प्रांत यांत वस्ती करून होते त्यांविषयीं यिर्मयाला जें वचन प्राप्त झालें तें हें: २ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, मीं यरुशलेमावर व यहूदाच्या सर्व नगरांवर जें अरिष्ट आणिलें तें सर्व तुम्हीं प्रत्यक्ष पाहिलें आहे; पाहा, आज तीं उजाड व निर्जन झालीं आहेत; ३ त्यांनीं जाऊन धूप जाळिला व त्यांस, तुम्हांस व तुमच्या वडिलांसहि अज्ञात अशा अन्य देवांची सेवा केली; असा दुष्टपणा करून त्यांनीं मला चिडविलें म्हणून असें झालें. ४ मी तर आपले सर्व सेवक जे संदेष्टे त्यांस तुम्हांकडे पाठवीत आलों; मोठ्या निकडीनें त्यांस तुम्हांकडे पाठवून सांगत असें कीं या अमंगळ कर्माचा मला वीट आहे; तें करू नका. ५ तरी पण अन्य देवांला धूप जाळण्याचें सोडून देऊन आपल्या दुष्टतेपासून वळण्याचें ते ऐकतना व आपला कान देतना. ६ ह्यामुलें माझा संताप व क्रोध यांचा वर्षाव झाला, तो यहूदाचीं नगरें व यरुशलेमाच्या आळ्या यांत पेटला; तीं ओसाड व वैराण झालीं आहेत हें आज दिसत आहे. ७ ह्यास्तव आतां सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो:

तुम्ही आपल्या हातच्या कर्मांनी मला चिडवावे आणि यहुदांतले तुमचे पुरुष, स्त्रिया, बाळकें व तान्हीं यांचा उच्छेद होऊन तुमच्यांतला कोणी शिल्लक राहूं नये, असें आपल्या जिवावर कां अरिष्ट आणितां ? ८ कारण तुम्ही ज्या मिसर देशांत कांहीं दिवस राहण्यास गेलां आहां त्यांत अन्य देवांस धूप जाळिल्यामुळे तुम्ही आपला उच्छेद करून घ्याल व पृथ्वीवरच्या सर्व राष्ट्रांत शापास व अप्रतिष्ठेस पात्र व्हाल. ९ यहुदा देशांत व यरुशलेमाच्या आळ्यांआळ्यांतून केलेलीं तुमच्या पूर्वजांचीं दुष्कृत्यें, यहुदाचे राजे व त्यांच्या स्त्रिया यांचीं दुष्कृत्यें, तुमचीं स्वतांचीं व तुमच्या स्त्रियांचीं दुष्कृत्यें ह्यांचा तुम्हांला विसर पडला काय ? १० ते अजून नम्र झाले नाहीत, त्यांस मीति वाटत नाही, व तुम्हांस व तुमच्या पूर्वजांस मीं लावून दिलेलें आपलें धर्मशास्त्र व आपले विधि यांप्रमाणें ते चालत नाहीत. ११ ह्यामुळे सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, तुमचें अनिष्ट करण्यासाठीं व सर्व यहुदाचा उच्छेद करण्यासाठीं मी तुम्हांस विन्मुख होईन. १२ मिसर देशांत जाऊन कांहीं दिवस राहण्याचा यहुदाच्या अवशिष्ट लोकांनीं निश्चय केला त्या सर्वांवर माझा हात पडून त्यांचा नायनाट होईल; मिसर देशांत ते पडतील; तरवारीनें व दुष्काळानें त्यांचा नायनाट होईल; लहानथोर तरवारीनें व दुष्काळानें मृत्यु पावतील; ते निर्भर्त्सना, विस्मय, शाप व निंदा यांचे विषय होतील. १३ मीं यरुशलेमास शिक्षा केली तशी मिसर देशांत जाऊन राहिलेल्यांस तरवार, दुष्काळ व मरी यांनीं शिक्षा करीन. १४ यहुदाचे जे अवशिष्ट लोक यहुदा देशास परत जाण्याच्या आशेनें मिसर देशांत कांहीं दिवस राहिले आहेत व स्वदेशीं परत जाऊन राहण्याची फार अपेक्षा करीत आहेत त्यांतला कोणी निभावणार किंवा उरणार नाही; पळून जाणाऱ्या लोकांखेरीज त्यांतला कोणीहि परत जाणार नाही.

१५ तेव्हां आपल्या स्त्रिया अन्य देवांस धूप जाळितात हें ज्या पुरुषांस ठाऊक होतें त्यांनीं आणि तेथें उभ्या असलेल्या सर्व स्त्रियांचा मोठा समुदाय व मिसर

देशांतील पथोसांत राहिलेले सर्व लोकायांनीं यिर्मयाला प्रत्युत्तर केलें कीं १६ तूं परमेश्वराच्या नामानें आम्हांस वचन सांगितलें आहे तरी आम्ही तुझें ऐकणार नाहीं, १७ आम्हीं पूर्वीं जसें केलें, म्हणजे आम्हीं, आमच्या पूर्वजांनीं, आमच्या राजांनीं व आमच्या सरदारांनीं यहुदाच्या नगरांत व यरुशलेमाच्या आळ्यांत जसें केलें त्याप्रमाणें आकाशराणीस धूप जाळण्याविषयीं व तिला पेयार्पणें अर्पण्याविषयीं आमच्या तोंडून निघालेला प्रत्येक शब्द आम्ही खरा करून दाखवूं; कारण त्या काळीं आम्हांस अन्नाची चंगळ असे, आमची आबादानी असे व आम्ही कांहीं अनिष्ट पाहत नसूं; १८ पण आम्हीं आकाशराणीला धूप जाळण्याचें व तिला पेयार्पणें करण्याचें बंद केलें तेव्हांपासून आम्हांला सर्व गोष्टींची वाण पडली, आणि तरवारीनें व दुष्काळानें आमचा नायनाट होत चालला आहे. १९ आम्ही स्त्रिया आकाशराणीस धूप जाळीत होतों व तिला पेयार्पणें करीत होतों तेव्हां तिच्या प्रतिमेच्या पोळ्या करून तिला पेयार्पणें करीत होतों; तें आमच्या नवऱ्यांच्या मतावांचून करीत होतों काय ? २० मग ज्या पुरुषांनीं, स्त्रियांनीं व लोकांनीं यिर्मयाला हें उत्तर दिलें त्या सर्वांस तो म्हणाला, २१ तुम्ही व तुमचे पूर्वज, तुमचे राजे व तुमचे सरदार आणि देशांतील लोक या सर्वांनीं यहुदाच्या नगरांत व यरुशलेमाच्या आळ्यांत धूप जाळिला त्याचें परमेश्वराला स्मरण नाहीं का झालें ? त्याच्या लक्षांत तें नाहीं का आलें ? २२ तुमच्या कर्मांचा दुष्टपणा व तुम्हीं केलेलीं घोर कर्मे हीं परमेश्वराला इतःपर सहन होईनात; म्हणूनच तुमचा देश ओसाड, वैराण, शापग्रस्त व निर्जन झाला आहे, हें आज दिसतच आहे. २३ तुम्हीं धूप जाळिला, परमेश्वराविरुद्ध पाप केलें, परमेश्वराची वाणी ऐकिली नाही, त्याचें धर्मशास्त्र, त्याचे विधि व त्याचे निर्बंध यांनीं तुम्ही चाललां नाही; म्हणून तुम्हांवर हें अरिष्ट आलें आहे हें आज दिसतच आहे.

२४ यिर्मया त्या सर्व लोकांस व सर्व स्त्रियांस

१ अथवा: तिच्या पूजेसाठीं पोळ्या

म्हणाला, यहुदांतले जे तुम्ही सगळे लोक मिसर देशांत आहां ते तुम्ही परमेश्वराचें वचन ऐका. २५ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, तुम्हीं व तुमच्या स्त्रियांनीं आपल्या तोंडांनीं तें बोलून हातांनीं सिद्धीसहि नेलें आहे. तुम्ही म्हणालां, आकाशराणीस धूप जाळण्याचे व तिला पेयार्पणें अर्पण्याचे आम्हीं केलेले नवस फेडूंच, तर तुम्ही आपले नवस कराच व फेडाहि. २६ तरी पण यहुदांतले जे सर्व तुम्ही मिसर देशांत राहत आहां ते तुम्ही परमेश्वराचें वचन ऐका: परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मीं आपल्या थोर नामाची शपथ वाहिली आहे कीं अखिल मिसर देशांत, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ, असें म्हणावयास माझें नाम यहुदांतल्या माणसांपैकीं कोणाच्या मुखांतून निघणारच नाहीं. २७ पाहा, त्यांचें अभीष्ट नव्हे तर अनिष्ट व्हावें म्हणून मी त्यांच्यावर नजर ठेवीन; आणि मिसर देशांत असलेल्या यहुदांतल्या सर्व लोकांचा दुष्काळानें क्षय होत जाऊन शेवटीं ते अंत पावतील. २८ तर-वारीपासून निभावलेले असे अगदीं थोडे लोक मिसर देशांतून यहुदा देशांत परत जातील; आणि जे यहुदाचे सर्व अवशिष्ट लोक मिसर देशांत कांहीं दिवस राहण्यास गेले आहेत त्यांना, माझा शब्द खरा ठरतो कीं त्यांचा खरा ठरतो, हें कळून येईल. २९ परमेश्वर म्हणतो, माझीं वचनें तुमच्या अनिष्टाचीं ठरतील हें तुम्हांस कळून यावें म्हणून मी या ठिकाणीं तुम्हांस शिक्षा करीन, हेंच तुम्हांस चिन्ह होय. ३० परमेश्वर म्हणतो, पाहा, यहुदाचा राजा सिद्कीया याचा वैरी जो बाबेलाचा राजा नबुखद्रेस्सर तो त्याचा घात करण्यास पाहत होता, त्याच्या हातीं मीं त्याला दिलें त्याप्रमाणें मिसरी राजा, फारो हफ्ता यास मी त्याच्या बैऱ्यांच्या व त्याचा घात करूं पाहणाऱ्यांच्या हातीं देईन.

१ यहुदाचा राजा योशीयाचा पुत्र यहोया-
४५ कीम याच्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षी बारूख बिन नेरीया यानें यिर्मयाच्या तोंडचीं हीं वचनें पुस्तकांत लिहिलीं तेव्हां त्यास यिर्मया संदेष्टा हें वचन

बोलला: २ हे बारूखा, परमेश्वर इस्राएलाचा देव तुला असें म्हणतो: ३ तूं म्हणालास, हाय हाय ! परमेश्वरानें माझ्या क्लेशांत दुःखाची भर घातली आहे; मी कण्हून कण्हून थकलों आहे, मला कांहीं चैन पडत नाही. ४ यास्तव त्याला सांग, परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मीं जें उभारिलें तें मोडून टाकीन, मीं जें लाविलें तें उपटून टाकीन; सर्व पृथ्वीची हीच वाट. ५ तूं आपणा-साठीं मोठाल्या गोष्टींची वांच्छा करितोस काय ? ती करूं नको; पाहा, मी सर्व मानवांवर अरिष्ट आणीन, असें परमेश्वर म्हणतो; पण जेथें जेथें तूं जाशील तेथें तेथें तूं जिवानिशीं सुटशील.

१ परमेश्वराचें राष्ट्रांविषयीं जें वचन यिर्मया
४६ संदेष्ट्यास प्राप्त झालें तें हें:

२ मिसराविषयीं; मिसर देशाचा राजा फारो-
नखो याचें सैन्य कर्कमीशाजवळ फरात नदाच्या कांठीं होतें; यहुदाचा राजा योशीयाचा पुत्र यहोयाकीम याच्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षी बाबेलचा राजा नबु-
खद्रेस्सर यानें त्या सैन्याचा निःपात केला त्याविषयीं:

३ ढाल व कवच सिद्ध करा, युद्धास उभे राहा;
४ रथांस घोडे जुंपा; घोड्यांवर स्वार व्हा; शिरस्त्राण घालून उभे राहा; भाले घासून साफ करा; चिलखत घाला. ५ माझ्या दृष्टीस हें कां पडत आहे ? ते दरारा पावून मागें फिरले आहेत, त्यांचे वीर पराभूत झाले आहेत, ते पळ काढीत आहेत, मागें पाहत नाहीत; चोहोंकडे भीतिच भीति आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. ६ चपळांस पळून जातां येणार नाहीं, वीरांस निसटून जातां येणार नाहीं; उत्तर दिशेस फरात नदाच्या तीरीं ते ठोकर खाऊन पडत आहेत. ७ नील नदीप्रमाणें हा कोण चढून येत आहे ? त्याचें जल नद्यांप्रमाणें उसळत आहे. ८ नील नदीप्रमाणें मिसर उसळत आहे; त्याचें जल नद्यांप्रमाणें उसळत आहे; तो म्हणतो, मी चढाई करून जाईन, मी पृथ्वी व्यापून टाकीन; मी नगराचा व त्यांतील रहिवाश्यांचा नाश करीन. ९ अश्वां-
नो, दौड करा; रथानो, भरधांव चाला; वीरहो, पुढें

चाला; ढालाईत कूश व फूट, धनुर्धारी धनुष्य वाकवि-
णारे लुदी हे तुम्ही सर्व चालू लाग्ना. १० तो दिवस
प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर याचा आहे, आपल्या शत्रूंवर
सूड उगविण्याचा तो दिवस आहे; तरवार खाऊन तृप्त
होईल, ती त्यांचे रक्त पोटाभर पिईल; कारण प्रभु,
सेनाधीश परमेश्वर याने उत्तर देशीं फरात नद्याच्या
तीरीं यज्ञ मांडिला आहे. ११ हे कुमारिके, मिसरकन्ये,
चवून गिलादास जा, तेथें मलम घे; तूं औषधोपचारां-
ची व्यर्थ गर्दी केली आहे; तुझ्या घायाला मलमपट्टी
नाहीं. १२ राष्ट्रांनीं तुझी अपकीर्ति ऐकिली आहे,
तुझ्या आक्रोशानें पृथ्वी भरली आहे; कारण वीराला
वीर टक्कर देऊन एकत्र पडत आहेत.

१३ बाबेलचा राजा नबुखेद्रेस्सर येऊन मिसर
देशावर मारा करील, त्याविषयीं यिर्मया संदेष्ट्याला
परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें हें:

१४ हें मिसर देशांत विदित करा, मिगदोलांत
जाहीर करा; नोफ व तहपन्हेस यांत जाहीर करा;
म्हणा, उभा राहा, सज्ज हो; कारण तुझ्याभोंवतालचें
सर्व कांहीं तरवारीनें खाऊन टाकिलें आहे. १५ तुझ्या
बलिष्ठांचा कां निःपात झाला आहे? त्यांस उभें राहवळें
नाहीं कारण परमेश्वरानें त्यांस ढकलून दिलें. १६ पर-
मेश्वरानें पुष्कळांस ठेचा खावयास लाविलें; ते एकावर
एक पडले; ते म्हणाले, उठा, आपण या पीडणाऱ्या
तरवारीपासून निभावून आपल्या लोकांकडे परत जाऊं;
आपल्या मातृभूमीस जाऊं. १७ ते तेथें ओरडले कीं
मिसर देशाचा राजा फारो म्हणजे पोकळ गर्जनाच
होय; नेमलेली वेळ त्यानें दवडिली. १८ राजेश्वर,
सेनाधीश परमेश्वर हें ज्याचें नाम तो म्हणतो, माझ्या
जीविताची शपथ, डोंगरांमध्ये जसा ताबोर व समुद्रा-
जवळ जसा कर्मेळ तसा तो निश्चयें येईल. १९ मिसर-
निवासिनी कन्ये, देशपार जाण्यासाठीं "सामग्री" तयार
कर; कारण नोफ उजाड होईल, जळून निर्जन होईल.
२० मिसर ही फार सुंदर तरुण कालवड आहे; पण
उत्तरेहून एक गांधीलमाशी आली आहे हो आली
आहे! २१ तिचे भाडोत्री शिपाईहि तिच्यामध्ये लडू

वासरांसारखे आहेत; ते आपली पाठ फिरवून
सगळेच पळून जातात; ते तोंड देत नाहींत, कारण
त्यांच्या नाशाचा दिवस, त्यांच्या पारिपत्याचा समय,
त्यांच्यावर आला आहे. २२ सर्प सरसर चालतो तसा
तिचा आवाज होतो; ते सैन्यासह येतात; लाकूडतोड्यां-
प्रमाणें ते तिजवर कुन्हाडी घेऊन येतात. २३ पर-
मेश्वर म्हणतो, ते तिचें वन तोडीत आहेत, त्या
सैन्यांचा अजमास करितां येत नाहीं; ते टोळांहून
असंख्य आहेत, ते अगणित आहेत. २४ मिसरकन्येची
अन्नू गेली आहे; तिला उत्तरेच्या लोकांच्या हातीं दिलें
आहे. २५ सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो,
पाहा, नोएथला आमोन, फारो, मिसर व त्याचीं दैवतें
आणि राजे, फारो व त्याजवर भिस्त ठेवणारे यांचा
मी समाचार घेईन; २६ त्यांचा घात करूं पाहणारे
व बाबेलचा राजा नबुखेद्रेस्सर व त्याचे सेवक यांच्या
हातीं मी त्यांना देईन; तरी पुढें त्यांत पूर्वकालाप्रमाणें
पुनः वस्ती होईल असें परमेश्वर म्हणतो. २७ हे
माझ्या सेवका याकोबा, तूं भिऊं नको; हे इस्रा-
एला, कच खाऊं नको; पाहा, मी तुला दूर देशांतून
बचावून आणीन, तुझ्या संततीस बंदिवासांतून
मुक्त करीन; याकोब परत येईल, तो निर्भयपणें
विश्रांति पावेल, त्यास कोणी धाक घालणार नाहीं.
२८ परमेश्वर म्हणतो, माझ्या सेवका याकोबा, तूं भिऊं
नको; कारण मी तुजवरोबर आहे; ज्या राष्ट्रांत
मीं तुला हाकून दिलें आहे, त्या सर्वांचा मी सर्वस्वीं
नाश करीन, पण तुझा सर्वस्वीं नाश करणार नाहीं;
तरी मी तुझे योग्य शासन करीन, तुला शिक्षा केल्या-
वांचून सोडणार नाहीं.

१ फारोनें गजावर मारा केला त्यापूर्वीं
४७ पलिष्ट्यांविषयीं परमेश्वराचें वचन यिर्मयाला
प्राप्त झालें तें हें:

२ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, उत्तरेकडून पाणी चढत
आहे, त्याचा मोठा लोंढा होत आहे; देश व त्यांतील
सर्व कांहीं, नगर व त्यांतले रहिवासी या सर्वांस तो

बुडवील; लोक आक्रोश करितील, देशांतले सर्व रहिवासी हाय हाय करितील. ३ त्याच्या घोड्यांच्या खुरांच्या टापांमुळे, त्याच्या रथांच्या नादामुळे, व त्याच्या चाकांच्या घडघडाटानें वडिलांचे हात गळाल्यामुळे ते मागें वळून आपल्या मुलांकडे सुद्धां पाहावयाचे नाहींत. ४ पलिष्ट्यांच्या नाशाचा दिवस येत आहे; सोर व सीदोन यांचें साहाय्य करणारा जो कोणी उरला असेल त्याचा उच्छेद होईल; परमेश्वर पलिष्ट्यांचा म्हणजे कफतोर द्वीपांतील अवशिष्ट लोकांचा नाश करणार आहे. ५ गजाचें वपन झालें आहे; त्यांच्या खोऱ्यांतलें उरलेलें अफ्कलोन नष्ट झालें आहे; तूं कोठवर आपणास जखमा करून घेशील? ६ हे परमेश्वराच्या तरवारी, तूं केव्हां स्वस्थ राहणार? तूं परत आपल्या म्यानांत जा, विराम पाव; स्वस्थ राहा. ७ परमेश्वरानें तिला आज्ञा केली आहे, तर ती कशी स्वस्थ राहील? अफ्कलोन व समुद्रकिनारा यांवर तिला त्यानें नेमिलें आहे.

४८ १ मवाबाविषयी: सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, अरेरे! बिचारे नबो; तें ओसाड झालें आहे; किर्याथाईमाची फजिती झाली आहे, तें हस्तगत झालें आहे; मिस्राबाची फजिती होऊन तें भंगलें आहे. २ मवाबकन्येची कीर्ति नाहींशी झाली आहे; हेशबोनांत तिजविरुद्ध कट करित आहेत; ते म्हणतात, चला आपण तिचें राष्ट्रत्व मोडून टाकूं. हे मदमेना, तूं सामसूम होशील; तुझ्यामागें तरवार लागेल. ३ होरोनाईमाकडून जुद्धम! प्रचंड नाश! अशी आरोळी ऐकूं येत आहे. ४ मवाबाचा नाश झाला आहे; त्याच्या हीनदीन झालेल्या लोकांची आरोळी ऐकूं येत आहे. ५ ते रडत रडत लहीथाचा चढाव चढत आहेत; होरोनाईमाच्या उतारावर नाश! नाश! अशी संकटाची आरोळी ऐकूं येत आहे. ६ पळा, आपला जीव वाचवा, वनांतल्या झुडपासारखे व्हा. ७ तुझीं कमें व तुझे निधि यांवर तुझी भिस्त होती म्हणून तूं हस्तगत होशील;

कमोश आपले याजक व सरदार यांसह बंदिवान होऊन जाईल. ८ प्रत्येक नगरावर लुटारू येईल; कोणतेंहि नगर निभावणार नाहीं; खोरें नाश पावेल; पठार उद्ध्वस्त होईल असें परमेश्वर बोलला आहे. ९ मवाबास पंख या म्हणजे तो उडून निघून जाईल; त्याचीं नगरे उजाड होतील, त्यांत कोणी राहावयाचा नाहीं. १० जो परमेश्वराच्या कार्याची हयगय करितो तो शापित होवो; जो रक्तपातापासून आपली तरवार राखितो तो शापित होवो. ११ मवाब लहानपणापासून सुखांत आहे, स्थिर राहिल्यामुळे गाळ खालीं बसलेल्या द्राक्षारसासारखा तो आहे; त्याला या पात्रांतून त्या पात्रांत ओतिलें नाहीं, तो बंदिवान होऊन गेला नाहीं, म्हणून त्याची रुचि तशीच कायम आहे; त्याच्या वासांत कांहीं फरक झालेला नाहीं. १२ ह्यामुळे परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं द्राक्षारसपात्राची उलथापालथ करणाऱ्यांस मी त्याच्याकडे पाठवीन, ते त्याची उलथापालथ करितील; ते त्याचीं पात्रें रिकामीं करितील, त्याच्या घागरी फोडून टाकितील. १३ आपल्या भरंवशाचा विषय जें बेथेल त्याच्यासंबंधानें इस्राएल फजीत झाला तसा मवाब कमोशासंबंधानें फजीत होईल. १४ आम्ही वीर आहों, युद्धाच्या कामीं शूर आहों, असें तुम्ही कां म्हणतां? १५ मवाब ओसाड झाला आहे, त्याच्या नगरांवर लोक चढाई करून गेले आहेत, त्याचे निवडक तरुण वध पावण्यास खालीं उतरून गेले आहेत, असें राजेश्वर म्हणतो; त्याचें नाम सेनाधीश परमेश्वर. १६ मवाबावर अरिष्ट येऊन ठेपलें आहे, त्याची विपत्ति लरा करित आहे. १७ त्याच्या आसपास असणारे व त्याचें नाव जाणणारे तुम्ही सर्व त्याच्यासाठीं शोक करा; म्हणा, मजबूत वेत्र, वैभवी दंड कसा मोडिला आहे! १८ दीबोननिवासी कन्ये, आपल्या वैभवापासून खालीं उतर, रक्ष भूमीवर बैस; कारण मवाबाचा विध्वंस करणारा तुझ्यावर चाल करून आला आहे, त्यानें तुझ्या दुर्गाचा विध्वंस केला आहे. १९ अरोएराच्या रहिवासिनी, रस्त्यावर उभी राहून पाहा; पळून जाणाऱ्यास व

निभावलेलीस विचार की काय झालें आहे ? २० मवाब फजीत झाला; हाय हाय करा, रडा; मवाब ओसाड झाला आहे हें आणोंनांत सांगा. २१ सपाट प्रदेशाला शासन झालें आहे; होलोन्, याहस, मेफाथ, २२ दीबोन नबो, बेथ-दिबलाथाईम, २३ किर्याथाईम, बेथ-गामूल, बेथ-मौन, २४ करीयोथ, वसा, आणि मवाब देशांतलीं दूरचीं व जवळचीं नगरें यांस शासन झालें आहे. २५ परमेश्वर म्हणतो, मवाबाचें शृंग मोडिलें आहे, त्याचा हात मोडिला आहे. २६ त्याला बेहोश करा, कारण त्यानें परमेश्वराविरुद्ध बढाई मारिली आहे; मवाब आपल्या वांतींत लोळेल, तो हास्यविषय होईल. २७ इसाएल तुझा हास्यविषय नव्हता का ? तो चोरां-मर्च्ये आढळला काय ? जेव्हांजेव्हां तूं त्याची गोष्ट काढावीस तेव्हांतेव्हां तूं आपली मान हालवावीस. २८ मवाबाच्या रहिवाश्यांनो, नगरें सोडून या व कड्यांतून वस्ती करा; कपारीच्या बाजूला कोटें करणाऱ्या पारव्यासारखे व्हा. २९ आम्ही मवाबाचा गर्व ऐकून आहों, तो अति गर्विष्ठ आहे; त्याचा ताठा, त्याचा अहंकार, त्याची अभिमान, त्याची उन्मत्तता आम्ही ऐकून आहों. ३० परमेश्वर म्हणतो, त्याचा क्रोध, त्याची पोकळ बढाई, मला ठाऊक आहे; ती व्यर्थ ठरली आहे. ३१ ह्यामुळें मी मवाबविषयीं हाय हाय करीन; अवघ्या मवाबासाठीं आक्रंदन करीन; कीर-हरेसच्या लोकांसाठीं शोक करितील. ३२ हे सिम्मेच्या द्राक्षलते, तुजसाठीं याजेरच्या आक्रोशाहून अधिक आक्रोश करीन; तुझ्या खांद्या समुद्रापलीकडे गेल्या होत्या, याजेर सरोवरापर्यंत त्या पोहंचल्या होत्या; तुझ्या ग्रीष्मऋतूतील फळांवर व द्राक्षांच्या हंगामावर लुटारू पडला आहे. ३३ फळबागेंतून, मवाब देशांतून आनंद व हर्ष नाहीसा केला आहे; द्राक्षकुंडांत द्राक्षारस नाही असें मीं केलें आहे; हर्षनाद करून द्राक्षें कोणी तुडविणार नाही; हर्षनाद होईल तो द्राक्षें तुडविणाऱ्यांचा नसणार. ३४ हेशबोनाहून एलालेपर्यंत, याहसापर्यंत आरोळी होते, सोअरापासून होरोनाईमापर्यंत, एगलाथ-शलिशीयापर्यंत आरोळी होते; कारण निम्नीमाचें पाणी

आटलें आहे. ३५ परमेश्वर म्हणतो, तसेंच मवाबांतून उच्चस्थानीं अर्पण वाहणारा, व आपल्या दैवतांस धूप दाखविणारा नाहीसा होईल असें मी करीन. ३६ ह्यामुळें मवाबासाठीं माझें हृदय वायुवाद्यांसारखें नाद करीत आहे; कीर-हरेसच्या लोकांसाठीं माझें हृदय वायुवाद्यांसारखें नाद करीत आहे; त्यानें संपादिलेलें विपुल धन लयास गेलें आहे. ३७ प्रत्येक डोकें भादरलें आहे; प्रत्येक दाढी मुंडली आहे; सर्वांच्या हातांवर घाय आहेत, कमरांला गोणताट आहे. ३८ मवाबाच्या सर्व धाव्यांवर, त्याच्या सर्व चवाळ्यांवर चोहोंकडे शोक चालू आहे; कारण नापसंत पात्राप्रमाणें मीं मवाबाचा फोडून चुरा केला आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. ३९ तो कसा भंगला आहे ! ते कसे हायहाय करीत आहेत ! मवाबाचें लाजून कशी आपली पाठ फिरविली आहे ! मवाब आपल्या सर्व शेजाऱ्यापाजाऱ्यांस हास्य व विस्मय यांचा विषय झाला आहे ! ४० परमेश्वर म्हणतो, पाहा, तो गरुडा-सारखा उडेल व मवाबावर आपले पंख पसरिले, ४१ करीयोथ हस्तगत झालें आहे, त्याचे दुर्ग सर केले आहेत; त्या दिवशीं मवाबाच्या वीरांचें मन वेणा देणाऱ्या स्त्रीच्या मनासारखें होईल. ४२ मवाब नाश पावून राष्ट्ररूप राहणार नाही, कारण त्यानें परमेश्वरा-विरुद्ध बढाई मारिली आहे. ४३ हे मवाबनिवासी, भीति, गर्ता व पाश हीं तुला प्राप्त झालीं आहेत असें परमेश्वर म्हणतो. ४४ जो भीतीपासून निभावेल तो गर्तेत पडेल, जो गर्तेतून बाहेर येईल तो पाशांत अट-केल; कारण मी त्याजवर म्हणजे मवाबावर समाचार घेण्याचें वर्ष आणीत आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. ४५ पळून जाणारे हेशबोनाच्या छायेत निर्बळ होऊन राहत आहेत; कारण हेशबोनांतून अग्नि, सीहोनांतून ज्वाला निघून मवाबाच्या सीमा, व दंगेखोरांचीं माथीं खाऊन टाकीत आहे. ४६ हे मवाबा, तूं हाय हाय कर-णार ! कर्मोशाचे लोक नष्ट झाले आहेत ! कारण तुझे पुत्र बंदिवान करून नेले आहेत, तुझ्या कन्या बंदिवान करून नेल्या आहेत, ४७ तरी पुढील काळीं मी मवाबाचा बंदिवास उलटवीन, असें परमेश्वर म्हणतो. येथें

मवावाच्या शासनाचें कथन संपलें.

१ अम्मोनी लोकांविषयीं: परमेश्वर म्हणतो,
४९ काय ? इस्राएलास कोणी पुत्र, कोणी वारस
 नाही काय ? तर मिलेकोम दैवतानें गाद कां
 घेतलें ? त्याचे लोक गादाच्या नगरांतून कां वस्ती
 करून आहेत ? २ यास्तव परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे
 दिवस येत आहेत कीं त्यांत अम्मोन्यांच्या राब्बा नगरा-
 विरुद्ध मी रणशब्द ऐकावयास लावीन; तें नासाडीचा
 ढिगार होईल, तिच्या कन्यांस अग्नीनें जाळितील;
 इस्राएल आपले वारस झालेल्यांचा वारस होईल, असें
 परमेश्वर म्हणतो. ३ हे हेशबोना, हायहाय कर !
 कारण आय उजाड केलें आहे; राब्बाच्या कन्यांनो,
 रडा ! आपल्या अंगाला गोणताट गुंडाळा; शोक करा,
 आवारांतून इकडून तिकडे धावा; कारण मिलेकोम दैवत,
 त्याचे याजक व सरदार यांसह, बंदिवान होऊन जाईल.
 ४ तूं खोऱ्यांचा, आपल्या सुपीक खोऱ्यांचा कां अभि-
 मान बाळगितेस ? अगे मला सोडून जाणारे कन्ये, तूं
 आपल्या निर्धीवर भिस्त ठेवून म्हणालीस, मजवर कोण
 चालून येणार ? ५ प्रभु सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो,
 पाहा, तुझ्या आसपास जे कोणी आहेत त्यांच्यांतून
 मी तुजवर दहशत आणितों; तुम्हांतील एकुणएकास
 हाकून लावितील, भटकणाऱ्यांस एकत्र करावयास कोणी
 राहावयाचा नाही. ६ तरी पुढें मी अम्मोन्यांचा बंदि-
 वास उलटवीन, असें परमेश्वर म्हणतो.

७ अदोमाविषयीं: सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो,
 तेमानांत आतां शहाणपण उरलें नाही ना ? समंजसांचें
 शहाणपण लयास गेलें ना ? त्यांचें सर्व शहाणपण
 संपलें ना ? ८ ददानच्या रहिवाश्यांनो, पळा, फिरा,
 दडून राहा; त्याचा समाचार घेण्याची वेळ आली
 म्हणजे मी एसावावर नेमिलेलें अरिष्ट त्याजवर
 आणीन. ९ द्राक्षें गोळा करणारे तुजकडे आले म्हणजे
 ते कांहीं सरवा राहूं देणार नाहीत; रात्रीं चोर आले

१ अथवा: त्यांच्या राजानें

तर त्यांस हवें तितकें मिले तोंवर ते नासधूस करितील.
 १० तसें मीं एसावास उघडेंबोडकें केलें आहे, मीं
 त्याचीं गुप्तस्थानें उघडीं केलीं आहेत, त्याला लपतां
 येत नाही; त्याचा वंश, त्याचे भाऊबंद व त्याचे
 शेजारी नष्ट झाले आहेत, तो गत झाला आहे.
 ११ तुझे अनाथ राहूं दे; मी त्यांस जीवंत ठेवीन;
 तुझ्या विधवा मजवर भरंवसा ठेवोत. १२ कारण
 परमेश्वर म्हणतो, पाहा, न्यायानें पाहतां ज्यांस पेला
 प्यावयाचा नव्हता त्यांस तो प्यावा लागेल; तर तूं
 कोणतीहि शिक्षा झाल्यावांचून राहशील काय ? तूं
 शिक्षा झाल्यावांचून राहणार नाहीस, तुला पेला
 प्यावाच लागेल. १३ परमेश्वर म्हणतो, मीं आपल्या
 जीविताची शपथ वाहिली आहे कीं बस्रा विस्मय,
 निंदा, उजाडी व शाप यांस पात्र होईल; त्याचीं सर्व
 नगरें कायमचीं ओसाड होतील. १४ मीं परमेश्वरा-
 कडून वर्तमान ऐकिलें आहे; राष्ट्रांत जासूद पाठविला
 आहे; तुम्ही सर्व एकवट व्हा, तिजवर चढाई करा,
 युद्धास उभे राहा ! १५ कारण पाहा, मीं तुला राष्ट्रां-
 मध्यें धुद्र केलें आहे, मानवांमध्यें तुला तुच्छ केलें
 आहे. १६ जी तूं कड्याच्या कपारींत राहलेस,
 टेकडीच्या माथ्याचा आश्रय करून बसलेस, त्या तुला
 तुझ्या विकाळपणानें, तुझ्या मनाच्या गर्वानें फसविलें
 आहे; तूं आपलें कोटें गरुडाप्रमाणें उंच ठिकाणीं केलें
 असलें तरी तेथून मी तुला खालीं आणीन, असें
 परमेश्वर म्हणतो. १७ अदोम विस्मयास पाश होईल;
 प्रत्येक येणाराजाणारा तिला पाहून विस्मय पावेल,
 तिच्या सर्व पीडा पाहून तिचा उपहास करील.
 १८ परमेश्वर म्हणतो, सदोम व गमोरा व त्यांजवळचे
 गांव जसे उद्ध्वस्त झाले त्याप्रमाणें तेथें कोणी राहाव-
 याचा नाही; एकहि मनुष्य तेथें बिऱ्हाड करणार नाही,
 असें परमेश्वर म्हणतो. १९ पाहा, तो यार्देनेच्या घोर
 अरण्यामधून येणाऱ्या सिंहाप्रमाणें त्या मजबूत वस्ती-
 वर येईल; मी अदोमास त्या वस्तीपासून एका क्षणांत
 पळवीन, व ज्याला निवडतील त्यास तिजवर नेमीन;
 कारण मजसमान कोण आहे ? मला न्यायसेमेसमोर

कोण आणील? कोणता मेंढपाळ मजसमोर उभा राहील? २० ह्यास्तव परमेश्वरानें अदोमाविरुद्ध केलेला संकल्प व तेमानाच्या रहिवाश्यांविषयीं केलेल्या योजना ऐका: ते त्यांस, कळपांतील लहानसानांस, निश्चयें नेतील; त्यांची वस्ती त्यांच्यामुळें खात्रीनें विस्मय पावेल. २१ त्यांच्या पतनाच्या आवाजानें पृथ्वी कांपत आहे; आरोळी होत आहे, तिचा आवाज तांबड्या समुद्रांत ऐकूं येत आहे. २२ पाहा, तो गरुडासारखा येऊन झडप घालील, तो बऱ्यावर आपले पंख पसरील; त्या दिवशीं अदोमाच्या वीरांचें मन वेणा देणाऱ्या स्त्रीच्या-प्रमाणें होईल.

२३ दिमिष्काविषयीं: हमथ व अर्पाद फजीत झाले आहेत; त्यांनीं वाईट वर्तमान ऐकिलें आहे, त्यांच्या काळजाचें पाणी पाणी झालें आहे; समुद्र क्षुब्ध झाला आहे; तो शांत होऊं शकत नाही. २४ दिमिष्क नगरीचा धीर सुटला आहे; ती पळून जाण्यास तयार झाली आहे; दहशतीनें तिला पछाडिलें आहे; प्रसूत होणाऱ्या स्त्रीप्रमाणें क्लेश व वेदना तिला लागल्या आहेत. २५ प्रशंसनीय नगरी, माझ्या आवडीची नगरी लोक कां सोडून गेले नाहीत? २६ ह्यामुळें त्या दिवशीं तिचे तरुण तिच्या चवाठ्यांवर पडतील, सर्व वीर स्तब्ध होतील असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. २७ मी दिमिष्क नगरीच्या तटांत अग्नि पेटवीन, तो बेन-हदादाचे वाडे खाऊन टाकील.

२८ केदार व हासोराचीं संस्थानें यांवर बाबेलाचा राजा नबुखेद्रेस्सर यानें मारा केला त्याविषयीं:

परमेश्वर म्हणतो, उठा, केदारावर चढाई करा; पूर्वेच्या लोकांचा नाश करा. २९ ते त्यांचे तंबू व कळप नेतील; त्यांच्या कनाती, त्यांचीं सर्व पात्रें, व त्यांचे उंट ते आपल्यासाठीं घेऊन जातील; चोहोंकडे दहशत आहे असें ते त्यांस सांगतील. ३० हासोराच्या रहिवाश्यांनो, पळा! दूर भटका, दडून राहा असें परमेश्वर म्हणतो; कारण बाबेलाचा राजा नबुखेद्रेस्सर यानें

तुमच्याविरुद्ध संकल्प केला आहे, तुमच्याविरुद्ध त्यानें योजना केली आहे. ३१ उठा! स्वस्थ व बेफिकीर राहणाऱ्या राष्ट्रावर चढाई करा असें परमेश्वर म्हणतो; त्याला वेशी किंवा अडसर नाहीत, ते एकीकडे राहतात. ३२ त्यांचे उंट लुटले जातील, त्यांचे बहुत कळप लुटीस जातील; दाढीचे कोपरे छाटलेल्यांची दाही दिशांस मी दाणादाण करीन; व चोहोंकडून त्यांच्यावर अरिष्ट आणीन, असें परमेश्वर म्हणतो. ३३ हासोर हें कोल्ह्यांचें वसतिस्थान होईल, कायमचें ओसाड होईल; तेथें कोणी राहावयाचा नाही, एकहि मनुष्य तेथें बिऱ्हाड करणार नाही.

३४ यहूदाचा राजा सिद्कीया याच्या राज्याच्या आरंभीं एलामाविषयीं यिर्मया संदेष्ट्यास परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें हें: ३५ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, पाहा, त्यांच्या बलाचा मुख्य आधार जें एलामाचें धनुष्य तें मी मोडून टाकीन. ३६ एलामावर आकाशाच्या चारहि भागांतून मी चार वारे सोडीन व त्यांस त्या चारहि दिशांस विखरीन; ज्यांत एलामाचे पांगलेले लोक गेले नाहीत असें एकहि राष्ट्र सांपडा-वयाचें नाही. ३७ एलामाचा घात करूं पाहणाऱ्या त्यांच्या शत्रूंपुढें मी त्यांस घाबरे करीन; मी त्यांवर अरिष्ट, माझा संतप्त क्रोध आणीन असें परमेश्वर म्हणतो; मी त्यांस नष्ट करीपर्यंत तरवार त्यांच्या पाठीस लावीन. ३८ मी एलामांत आपलें सिंहासन मांडीन, आणि तेथून राजा व सरदार यांचा नाश करीन असें परमेश्वर म्हणतो. ३९ तरी पुढील काळीं मी एलामाचा बंदिवास उलटवीन असें परमेश्वर म्हणतो.

१ बाबेलाविषयीं, खास्यांच्या देशाविषयीं
५० परमेश्वर जें वचन यिर्मया संदेष्ट्याच्याद्वारे बोलला तें हें:

२ राष्ट्रांमध्यें हें विदित करा, प्रसिद्ध करा, ध्वज उभारा; प्रसिद्ध करा, छपवून ठेवूं नका; म्हणा, बाबेल घेतला आहे, बेल फजीत झाला आहे, मरोदख भद्र

झाला आहे; त्याच्या मूर्तीची फजिती झाली आहे, त्याचे पुतळे भन्न झाले आहेत. ३ कारण त्याच्यावर उत्तरेकडून एक राष्ट्र चढाई करून आले आहे; ते त्याचा देश ओसाड करील, त्यांत एकहि रहिवासी उरणार नाही; मनुष्यापासून पक्षुपर्यंत सर्व पळाले आहेत, निघून गेले आहेत. ४ परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवसांत, त्या काळीं इस्राएल लोक येतील, ते व यहुदाचे लोक जमून येतील; ते वाटेनें रडत येतील, परमेश्वर आपला देव याला शरण येतील. ५ ते सीयोनची वाट विचारतील, ते आपलीं तोंडें इकडल्या रस्त्याकडे करून म्हणतील: चला, शाश्वत व चिरस्मरणीय अशा करारानें आपण परमेश्वराबरोबर मिलाफ करूं.

६ माझे लोक चुकार मेंढरांच्या कळपासारखे झाले आहेत; त्यांच्या मेंढपाळांनीं त्यांस भ्रांत केले आहे, डोंगरांवर त्यांस बहकविलें आहे; ते पहाडांपहाडांतून भटकले आहेत; ते आपलें विश्रान्तिस्थान विसरले आहेत. ७ ज्यांस ते सांपडले त्यांनीं त्या सर्वांस खाऊन टाकिलें; त्यांचे शत्रु म्हणाले, याबद्दल आम्हांला कांहीं दोष नाही, कारण परमेश्वर, जो न्यायाचें वसतिस्थान, जो त्यांच्या पूर्वजांचा आशाकंद त्यांच्याविरुद्ध त्यांनीं पातक केलें आहे. ८ बाबेलांतून पळून जा, खास्यांच्या देशांतून निघून जा; कळपाच्या पुढें चालणाऱ्या एडक्यांसारखे व्हा. ९ कारण पाहा, मी उत्तर देशातून मोठ्या राष्ट्रांचा जमाव उठवून बाबेलावर आणीन; ते त्याच्याविरुद्ध सज्ज होतील; त्याच दिशेकडून तो हस्तगत होईल; रिकामा परत येत नाही अशा चतुर वीराच्या बाणांप्रमाणें त्यांचे बाण आहेत. १० खास्यांचा देश छुटीस जाईल; त्याला लुटणारे सर्व तृप्त होतील असें परमेश्वर म्हणतो. ११ माझे वतन लुटणाऱ्यांनो, तुम्ही जरी हर्ष व उल्लास करीत आहां, मळणी करणाऱ्या कालवडीप्रमाणें बागडत आहां, मजबूत घोड्यांप्रमाणें खिकाळत आहां, १२ तरी तुमची माता अत्यंत ओशाळी होईल; तुमची जन्मदात्री लाजेल; पाहा, तें अगदीं कनिष्ठ राष्ट्र, वैराण जंगल व शुष्क भूमि होईल. १३ परमेश्वराच्या संतापामुळें तें निर्जन होईल, तें अगदीं ओसाड होईल;

प्रत्येक येणाराजाणारा बाबेलाविषयीं विस्मित होईल, व त्याच्या सर्व क्लेशांस्तव त्याचा उपहास करील. १४ अहो सर्व धनुर्ध्यांनीं, बाबेलाच्या सर्भोवतीं युद्धास उभे राहा; त्याला बाण मारा, एकहि बाण राखून ठेवूं नका; कारण त्यानें परमेश्वराविरुद्ध पातक केलें आहे. १५ त्याच्यावर चोहोंकडून रणघोष करा; त्यानें द्वार खाळी आहे; त्याची तटबंदी पडली आहे; त्याचे कोट पाडिले आहेत; कारण हा परमेश्वराकडून सूड आहे; त्याच्यावर सूड उगवून घ्या; त्यानें केलें तसें त्याला करा. १६ बाबेलांत पेरणारा, कापणीच्या वेळीं विळा चालविणारा नाहीसा करा; जोरदार तरवारीपुढें प्रत्येक जण आपल्या लोकांकडे वळेल, प्रत्येक जण स्वदेशाकडे धाव घेईल.

१७ इस्राएल भडकलेले मेंढरु आहे; सिंहांनीं त्याला बुजविलें आहे; त्याला प्रथम खाणारा अशुराचा राजा; शेवटीं त्याचीं हाडें मोडणारा बाबेलाचा राजा नबुखद्रेस्सर. १८ ह्याकरितां सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, पाहा, मी अशुराच्या राजाचा समाचार घेतला तसा बाबेलाच्या राजाचा व त्याच्या देशाचा समाचार घेईन. १९ मी इस्राएलास त्याच्या कुरणांत परत आणीन, तो कमेंल व बाशान यांवर चरेल, एफ्राइमाच्या डोंगरांवर व गिलादांत त्याचा जीव तृप्त होईल. २० त्या दिवसांत, त्या काळीं, लोक इस्राएलाचें दुष्कर्म धुंडितील पण तें नसावयाचें; यहुदाचीं पातकें धुंडितील पण त्यांस तीं सांपडावयाचीं नाहीत; कारण ज्यांस मी बचावून शेष ठेवीन त्यांस मी क्षमा करीन असें परमेश्वर म्हणतो.

२१ मराथाईम (अत्यंत बंडखोर देश) यावर चढाई कर, आणि पकोडच्या (समाचार ध्यावयाच्या देशाच्या) रहिवाद्यांवर चढाई कर; त्यांची नासधूस कर, त्यांच्या पाठीस लागून त्यांचा समूळ नाश कर, असें परमेश्वर म्हणतो; मीं तुला आज्ञापित्याप्रमाणें सर्व कांहीं कर. २२ देशांत युद्धध्वनि होत आहे, मोठा नाश होत आहे. २३ हा सर्व जगाचा हातोडा कसा मोडूनतोडून टाकिला आहे! बाबेल सर्व राष्ट्रांमध्ये

कसा ओसाड झाला आहे ! २४ हे बाबेला, मीं तुज-
साठीं सापळा मांडिला व तूं सापडला आहेस, पण तुला
कळलें नाहीं; तूं सापडलास व तुला पकडिलेंहि, कारण
तूं परमेश्वराविरुद्ध मांडलास. २५ परमेश्वरानें आपलें
शास्त्रागार उघडिलें आहे, त्यांतून त्यानें आपल्या
क्रोधाचीं हत्यारें बाहेर काढलीं आहेत; कारण प्रभु,
सेनाधीश परमेश्वर यास खास्यांच्या देशीं कार्य कराव-
याचें आहे. २६ तुम्ही सर्वे चोहोंकडून त्याजवर चढाई
करा; त्याचीं भांडारें उघडा; त्याचे ढीग करा; त्याचा
विध्वंस करा; त्याचें कांहीं शिल्लक राहूं देऊं नका.
२७ त्याचे सर्वे वीर मारून टाका; त्यांस वधस्थलीं
जाळू द्या; ते हाय हाय करणार ! कारण त्यांचा दिवस,
त्यांच्या समाचाराची वेळ आली आहे. २८ बाबेल देशां-
तून जे पळून निभावून जात आहेत त्यांचा ध्वनि ऐका; तो
ध्वनि आमचा देव परमेश्वर याकडून सूड, त्याच्या मंदिरा-
विषयींचा सूड, सीयोनास कळवीत आहे. २९ बाबेला-
वर तिरंदाज, सर्वे धनुर्धारी यांस जमवा; त्याच्या सभों-
बतीं तळ द्या; त्याचा कांहीं निभाव लागूं देऊं नका;
त्याच्या कृतीप्रमाणें त्याला प्रतिफल द्या; जें सर्वे त्यानें
केलें तसें त्याला करा; कारण त्यानें परमेश्वराविरुद्ध,
इस्त्राएलाच्या पवित्र प्रभूविरुद्ध तोरा मिरविला आहे.
३० ह्यामुळे त्याचे तरुण त्याच्या चवाट्यांवर पडतील,
त्याचे सर्वे वीर त्या दिवशीं स्तब्ध होतील असें परमे-
श्वर म्हणतो. ३१ हे गर्विष्ठ ! पाहा, मी तुजविरुद्ध आहे
असें प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, कारण तुझा
दिवस, मी तुझा समाचार घेण्याची वेळ आली आहे.
३२ गर्विष्ठ ठोकर खाऊन पडेल, त्याला कोणी उच-
लणार नाहीं; मी त्याच्या नगरांना आग लावून देईन,
ती त्याच्या भोंवतालचें सर्वे कांहीं खाऊन टाकील.

३३ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, इस्त्राएल लोक
व यहुदी लोक यांजवर बरोबरच जुलूम होत आहे;
ज्या सर्वांनीं त्यांस बंदिवान करून नेले त्यांनीं त्यांस
धरून ठेविलें; ते त्यांस मोकळे सोडीनात. ३४ त्यांचा
उद्धारकर्ता समर्थ आहे; सेनाधीश परमेश्वर हें त्याचें
नाम आहे; तो त्यांच्या पक्षानें लढेलच, म्हणजे मग तो

पृथ्वीस विसावा देईल, व बाबेलाच्या रहिवाश्यांना
घाबरे करील. ३५ परमेश्वर म्हणतो, खास्यांवर
तरवार उपसली आहे; आणि तीं बाबेलाचे रहिवासी,
तिचे सरदार व तिचे ज्ञानी यांजवर उपसली आहे.
३६ वाचाळांवर तरवार उपसली आहे; ते वेडे बनतील,
त्याच्या वीरांवर तरवार उपसली आहे; ते फजीत
होतील. ३७ त्यांच्या घोड्यांवर, त्यांच्या रथांवर व
त्याच्यांत राहणाऱ्या सर्व मिश्र जातींवर तरवार
उपसली आहे; ते स्त्रिया बनतील; त्याच्या निर्धींवर
तरवार उपसली आहे, ते छुटीस जातील. ३८ त्याच्या
जलप्रवाहांस झळ लागेल व ते सुकून जातील; कारण
तो देश कोरीव मूर्तींचा आहे, त्यांतल्या लोकांस
मूर्तींचें वेड लागलें आहे. ३९ ह्यास्तव वनपशु रान-
कुत्र्यांसह तेथें राहतील, शहामृग तेथें राहतील; तेथें
कदाकाळीं वस्ती होणार नाहीं; पिढ्यानपिढ्या तेथें
कोणी वस्ती करणार नाहीं. ४० परमेश्वर म्हणतो,
सदोम व गमोरा व त्यांच्या आसपासचीं नगरे यांचा
देवानें समूळ नाश केला, तसाच तेथें कोणी राहणार
नाहीं, एकहि मनुष्य तेथें बिऱ्हाड करणार नाहीं.
४१ पाहा, उत्तरेकडून एक राष्ट्र, मोठें राष्ट्र येत आहे;
पृथ्वीच्या दिगंतांपासून बहुत राजे उठत आहेत.
४२ ते धनुष्य व भाले धारण करितात; ते क्रूर आहेत,
त्यांस दयामाया नाहीं; ते सागराप्रमाणें गर्जना करितात,
ते घोड्यांवर स्वार झाले आहेत. हे बाबेलकन्ये, ते
युद्धास सिद्ध झाल्याप्रमाणें तुजवर येत आहेत.
४३ त्यांचा लौकिक बाबेलाच्या राजानें ऐकिला आहे,
त्याचे हात गळाले आहेत; प्रसवणाऱ्या स्त्रीप्रमाणें क्लेश
आणि कळा त्यास लागल्या आहेत. ४४ पाहा, यार्देने-
च्या घोर अरण्यांतून जसा सिंह तसा तो त्या मजबूत
वस्तीवर येईल; पण मी त्यांस त्या वस्तीपासून एका
क्षणांत पळवीन; ज्यास निवडितील त्यास तीवर नेमीन;
कारण मजसमान कोण आहे ? मला न्यायसभेसमोर कोण
आणील ? कोणता मेंढपाळ मजसमोर उभा राहील ?
४५ ह्यामुळे परमेश्वरानें बाबेलाविरुद्ध केलेला संकल्प,
व खास्यांच्या देशाविरुद्ध केलेल्या योजना ऐकून घ्या;

ते त्यांस, कळपांतील लहानसानांस, निश्चयें ओढीत नेतील; त्यांची वस्ती खात्रीने त्यांच्यामुळें विस्मय पावेल. ४६ बाबेल घेण्याच्या वेळीं झालेल्या आवाजानें पृथ्वी कांपत आहे, तिचा आवाज राष्ट्रांमध्ये ऐकूं येत आहे.

५१ १ परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी बाबेलावर व लेव-कामाईच्या रहिवाश्यांवर एका विध्वंसकाच्या मनास प्रवृत्त करीत आहे. २ मी बाबेलावर परदेशीय पाठवीन; ते त्याला उफणतील व त्याचा देश उजाड करितील; कारण ते संकटसमयीं त्याला चोहोंकडून घेरितील. ३ धनुर्ध्यानें धनुष्य वाकवूं नये, चिलखत घालून त्यानें उभें राहूं नये; त्याच्या तरुणांवर दया करूं नका; त्याच्या सर्व सैन्याचा विध्वंस करा; ४ म्हणजे खास्यांच्या देशांत लोक वध पावून पडतील, त्याच्या आळयांतून विधिलेले पडतील. ५ कारण जरी इस्राएलाच्या पवित्र प्रभूविरुद्ध केलेल्या अपराधांनीं त्याचा देश भरून गेला आहे, तरी इस्राएलास बयहूदास त्यांचा देव, सेनाधीश परमेश्वर यानें सोडिलें नाहीं. ६ बाबेलांतून पळून जा, तुम्ही आपआपले जीव वाचवा; त्याच्या दुष्कर्मांमुळें तुम्ही आपला नाश करून घेऊं नका; कारण परमेश्वराचा हा सूड घेण्याचा समय आहे; त्याच्या करणीचें तो त्याला प्रतिफळ देत आहे. ७ बाबेल परमेश्वराच्या हातांतला सर्व पृथ्वीस मस्त करणारा सोनेरी पेला होता; राष्ट्रें त्याचा द्राक्षारस प्यालीं म्हणून तीं वेडीं झालीं आहेत. ८ बाबेल एका-एकीं पडून भंगला आहे; त्याबद्दल हाय हाय करा; त्याच्या जखमेसाठीं मलम घेऊन जा, त्याला गुण येईल. ९ आम्हीं बाबेलास बरें करण्याचा प्रयत्न केला, पण तो बरा झाला नाहीं; त्याला सोडून या; चला, आपण सर्व आपआपल्या देशीं जाऊं; कारण त्याचा गुन्हा गगनापर्यंत पोहंचला आहे, आकाशापर्यंत चढला आहे. १० परमेश्वरानें आमची धार्मिकता प्रसिद्ध

१ खास्दीलोकदर्शक गुप्त नाव; याचा अर्थ माझ्या विरोध्यांचें कालीज.

केली आहे; चला, परमेश्वर आमचा देव याचें कार्य आपण सीयोनांत विदित करूं. ११ बाण पाजवा; ढाली धारण करा; परमेश्वरानें मेघांच्या राजांस स्फूर्ति दिली आहे. नाश करावा अशी त्याच्याविरुद्ध त्याची योजना आहे; कारण हा परमेश्वराकडून सूड आहे, त्याच्या मंदिराविषयींचा सूड आहे. १२ बाबेलाच्या कोटांसमोर ध्वज उभारा; पहारा मजबूत करा, पहारे-करी ठेवा; छापा घालण्याची तयारी करा; कारण परमेश्वर बाबेलाच्या रहिवाश्यांविरुद्ध जें बोलला त्याची योजना करून तें त्यानें सिद्धीसहि नेलें आहे. १३ हे बहुत जलप्रवाहांजवळ राहणाऱ्या, समृद्ध भांडारें असलेल्या, तुझा अंतसमय आला आहे, तुझ्या मिळकतीस आळा बसला आहे. १४ सेनाधीश परमेश्वर आपल्या जीविताची शपथ वाहून म्हणाला आहे, मी तुझ्यांत टोळांप्रमाणें मनुष्य भरीन; ते तुजविरुद्ध गर्जना करितील.

१५ त्यानें पृथ्वी आपल्या सामर्थ्यानें उत्पन्न केली, त्यानें आपल्या ज्ञानानें विश्व स्थापिलें, आपल्या बुद्धीनें आकाश पसरिलें; १६ तो आपला शब्द उच्चारितो तो आकाशांत पाण्याचा गडगडाट होतो; तो पृथ्वीच्या दिगंतांपासून बाफेचे लोट वर चढवितो; तो पावसासाठीं विजा सिद्ध करितो, व आपल्या भांडारांतून वायु बाहेर काढितो. १७ प्रत्येक मनुष्य पशुतुल्य व ज्ञानशून्य झाला आहे; प्रत्येक मूर्तिकार मूर्तींमुळें लजित झाला आहे. त्यानें ओतलेली मूर्ति प्रत्यक्ष लबाडीच आहे; त्यांच्यांत मुळींच प्राण नाहीं. १८ त्या शून्यरूप असून, उपहासाला पात्र अशा वस्तु होत; त्यांचा समाचार घेतेवेळीं त्या नष्ट होतात. १९ जो याकोबाचा वाटा तो त्यांसारखा नव्हे, तर तो सर्वांचा निर्माणकर्ता आहे, इस्राएल त्याच्या वतनाचा वंश आहे; सेनाधीश परमेश्वर हें त्याचें नाम आहे.

२० तूं माझा परशु आहेस, तूं माझीं युद्धशस्त्रे आहेस; तुझ्याद्वारे मी राष्ट्रे मोडून त्यांचे तुकडेतुकडे करीन; तुझ्याद्वारे राज्ये नष्ट करीन. २१ तुझ्याद्वारे मी घोडा व स्वार यांचे तुकडेतुकडे करीन; २२ तुझ्याद्वारे मी रथ व सारथी यांचे तुकडेतुकडे करीन; तुझ्याद्वारे मी नरनारींचे तुकडेतुकडे करीन; तुझ्याद्वारे मी वृद्ध व तरुण यांचे तुकडेतुकडे करीन; आणि तुझ्याद्वारे मी तरुण व तरुणी यांचे तुकडेतुकडे करीन; २३ तुझ्याद्वारे मी मेंढपाळ व त्याचा कळप यांचे तुकडेतुकडे करीन; तुझ्याद्वारे शेतकरी व त्याच्या बैलांची जोडी यांचे तुकडेतुकडे करीन; आणि तुझ्याद्वारे मी अधिपतींचे व नायब अधिपतींचे तुकडेतुकडे करीन. २४ बाबेल व खास्दी देशाचे सर्व रहिवासी यांनीं तुमच्यादेखत जो सर्व अनर्थ सीयोनंत केला आहे त्याचें मी उसनें फेडीन, असें परमेश्वर म्हणतो.

२५ हे सर्व पृथ्वीचा नाश करणाऱ्या विध्वंसगिरी, पाहा, परमेश्वर म्हणतो, मी तुझ्याविरुद्ध आहे; मी आपला हात तुझ्यावर उगारीन, तुझा कडेलोट करीन, जडून कोळ झालेल्या पर्वतासमान मी तुला करीन. २६ तुझ्यांतला दगड कोपऱ्यासाठीं अथवा पायासाठीं कोणी घेणार नाही; तर तूं कायमचाच उजाड होशील असें परमेश्वर म्हणतो. २७ पृथ्वीवर ध्वज उभारा, राष्ट्रांमध्ये रणशिंग वाजवा, त्याजविरुद्ध राष्ट्रे सिद्ध करा, अरारात, मिची व आष्कनाज या राज्यांस त्याजवर चढाई करण्यास बोलवा; त्याच्याविरुद्ध सेनापतीची नेमणूक करा; विक्राळ टोळांप्रमाणे घोडे येऊं या. २८ त्याजविरुद्ध राष्ट्रे सज्ज करा, मेघांचे राजे, त्यांचे अधिपति, त्यांचे सर्व नायब अधिपति व राजाच्या सत्तेतील सर्व प्रदेश सज्ज करा. २९ पृथ्वी कांपत आहे, वेदना पावत आहे; कारण बाबेल देश उजाड, निर्जन करण्याचे परमेश्वराचे संकेत पूर्ण होत आहेत. ३० बाबेलाचे वीर लढाई करावयाचे थांबले आहेत, ते आपल्या दुर्गांत बसून राहिले आहेत; त्यांचें बल खुंटलें आहे; ते केवळ स्त्रिया बनले आहेत; त्याच्या

वस्तीस आग लाविली आहे; त्याचे अडसर मोडिले आहेत. ३१ बाबेलाच्या राजाचें नगर सर्वस्वीं हस्तगत झालें हें त्यास कळविण्यास एकामागें एक हलकारे, एकामागें एक निरोप्ये, धावत आहेत. ३२ नदीचे उतार हस्तगत झाले आहेत, लढवय्ये फजीत झाले आहेत असें ते सांगत आहेत.

३३ कारण सेनाधीश परमेश्वर, इस्राएलाचा देव असें म्हणतो, धान्य मळण्याच्या वेळीं खळें असतें तशी बाबेलकन्या आहे; अजून थोडा अवधि आहे म्हणजे मग तिचा हंगाम येईल. ३४ बाबेलाचा राजा नबुखद्रेस्सर यानें मला खाऊन टाकिलें आहे, त्यानें मला दळून टाकिलें आहे, त्यानें मला रिकामें पात्र करून ठेविलें आहे, त्यानें मला अजगराप्रमाणें गिळिलें आहे, त्यानें आपलें पोट माझ्या पक्षांनीं भरिलें आहे; त्यानें मला बाहेर फेकून दिलें आहे. ३५ सीयोन-निवासिनी म्हणो, मजवर व माझ्या शरीरावर केलेला जुलूम बाबेलावर उलटो; व यरुशलेम म्हणो, माझ्या रक्तपाताचा दोष खास्दी देशाच्या रहिवाश्यांवर असो; ३६ ह्यामुळे परमेश्वर असें म्हणतो पाहा, मी तुझ्या पक्षांनं लढेन, तुझ्याकरितां सूड उगवीन; मी त्याचा सागर आटवीन, त्याचा झरा सुकवीन. ३७ बाबेल नासाडीचा ढिगार, कोल्ह्यांचें वसतिस्थान, विस्मय व उपहास यांचा विषय आणि निर्जन स्थळ असा होईल. ३८ ते जमून तरुण सिंहांप्रमाणें गर्जना करितात; सिंहींणींच्या पेठ्यांप्रमाणें ते गुरगुरतात. ३९ ते घामाघूस झाले म्हणजे मी त्यांच्यासाठीं मेजवानी सिद्ध करीन, त्यांस मस्त करीन, म्हणजे त्यांस हर्षभ्रम होऊन ते कायमचे निद्रावश होतील, उठावयाचे नाहीत, असें परमेश्वर म्हणतो. ४० कोकरांप्रमाणें, एडके व बोकड यांप्रमाणें मी त्यांस वधावयास घेऊन जाईन. ४१ शेरशेख कसें हस्तगत झालें आहे! सर्व जगाच्या प्रशंसेचा विषय परहस्तीं कसा गेला आहे! राष्ट्रांस बाबेल कसा विस्मयावह झाला आहे! ४२ समुद्र बाबेलावर लोटला आहे; त्याच्या लाटांच्या

१ अथवा: बाबेल (अध्याय २५:२६ पाहा)

समुदायानें तो झाकून गेला आहे. ४३ त्याचीं नगरें ओस पडलीं आहेत, त्यांतला प्रदेश निर्जल झाला आहे, तेथली भूमि रुक्ष झाली आहे, तेथें मनुष्यवसति नाही, व त्यांतून कोणी मानवपुत्र येत जात नाहीत. ४४ मी बेल दैवताचा बाबेलांत समाचार घेईन, त्यानें गिलिलें तें त्याच्या तोंडावाटे मी काढीन, राष्ट्रांचा ओघ त्याच्याकडे वाहणार नाही; बाबेलाचा तटहि पडेल.

४५ माझ्या लोकांनो, तुम्ही त्याच्यांतून निघून जा ! परमेश्वराच्या संतप्त क्रोधापासून तुम्ही प्रत्येक जण आपला बचाव करा. ४६ देशांत ऐकिलेल्या अफवेनें तुम्ही आपलें मन कच्चू देऊन घाबरूं नका; एक अफवा एका वर्षी व दुसरी दुसऱ्या वर्षी पसरेल; देशांत जुलूम होईल, अधिपति अधिपतीवर उठेल. ४७ ह्यास्तव पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं त्यांत मी बाबेलाच्या कोरीव मूर्तीचा समाचार घेईन; त्याचा सर्व प्रदेश लज्जित होईल, त्याचे सर्व लोक त्याच्यांत ढार होऊन पडतील. ४८ आकाश व पृथ्वी आणि त्यांतील सर्व कांहीं हीं बाबेलावर जयजयकार करितील; कारण त्याचा विध्वंस करणारे उत्तरेकडून येत आहेत असें परमेश्वर म्हणतो. ४९ बाबेलानें जसे इस्राएलाचे वधण्यांत आलेले लोक पाडिले तसे बाबेलांत सर्व पृथ्वीवरचे वधण्यांत आलेले लोक पाडण्यांत येतील. ५० जे तुम्ही तरवारीपासून निभावलां आहां ते तुम्ही निघून जा, थांबूं नका ! दुरून परमेश्वराचें स्मरण करा, यरुशलेम आपल्या मनांत वागवा. ५१ निंदा आमच्या कार्नी पडली म्हणून आम्ही ओशाळे झालों; परमेश्वराच्या मंदिरांतल्या पवित्र स्थानांत परके आले आहेत, म्हणून लज्जेनें आमचीं मुखें व्याप्त झालीं आहेत. ५२ यास्तव परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं त्यांत मी तिच्या कोरीव मूर्तीचा समाचार घेईन, तिच्या सर्व देशभर घायाळ झालेले कण्हत पडतील. ५३ बाबेल गगनापर्यंत उन्नत झाला असला, त्यानें आपल्या उंच गळ्या अजिंक्य केल्या असल्या तरी मजकडून त्याचा नाश करणारे येतील असें परमेश्वर म्हणतो. ५४ बाबेलांत आरोळीचा ध्वनि येत आहे,

खास्यांच्या देशांतून विध्वंसाचा गोंगाट होत आहे; ५५ कारण परमेश्वर बाबेलास उजाड करित आहे, त्याच्यांतला कलकलाट नाहीसा करित आहे; त्यांच्या शब्दलहरींचा ध्वनि महासागराच्या गर्जनेसारखा आहे; त्यांच्या गोंगाटाचा ध्वनि होत आहे; ५६ कारण त्याजवर म्हणजे बाबेलावर विध्वंस करणारे आले आहेत, त्याचे वीर कैद झाले आहेत; त्यांचीं धनुष्यें भंग पावलीं आहेत; कारण परमेश्वर सूड घेणारा देव आहे, तो खात्रीनें प्रतिफल देईल. ५७ मी त्याचे सरदार, त्याचे ज्ञानी, त्याचे अधिपति व नायब अधिपति, आणि त्याचे वीर यांस मस्त करीन; ते कायमचे निद्रावश होतील, ते उठावयाचे नाहीत, असें सेनाधीश परमेश्वर, हें नाम धारण करणारा राजेश्वर म्हणतो. ५८ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, बाबेलचे रुंद तट समूळ पाडितील, त्याच्या उंच वेशी अग्नीनें भस्म होतील; अशी राष्ट्रांच्या श्रमाची फलप्राप्ति शून्यवत् होईल, राष्ट्रांचें श्रमफल हें अग्नीला भक्ष्य होईल, ते व्यर्थ शिणतील.

५९ यहुदाचा राजा सिद्धकीया आपल्या कारकीर्दीच्या चौथ्या वर्षी बाबेलास गेला, त्याच्याबरोबर सराया बिन नेरीया बिन मासेया गेला होता, त्यास यिर्मया संदेष्ट्यानें जें आज्ञावचन सांगितलें तें हें. सराया बिनीवाला सरदार होता. ६० बाबेलावर जें सर्व अरिष्ट येणार होतें तें म्हणजे बाबेलाविरुद्ध जीं सर्व वचनें लिहिण्यांत आलीं होती तीं यिर्मयानें एका ग्रंथांत लिहून ठेविलीं होती. ६१ यिर्मया सरायास म्हणाला, तूं बाबेलास पोहंचलास म्हणजे हीं सर्व वचनें अवश्य वाच, ६२ आणि म्हण, हे परमेश्वरा, तूं या स्थानाविषयीं म्हणाला आहेस कीं तें नष्ट होईल, त्यांत कोणी मनुष्य अथवा पशु राहणार नाही, तें कायमचें ओसाड होईल. ६३ मग तूं हा ग्रंथ वाचण्याचें संपविल्यावर त्याला एक धोंडा बांधून फरात नदींत तो फेकून दे; ६४ असें करून म्हण कीं याच प्रकारें मी बाबेलावर जें अरिष्ट आणणार त्यामुळे तो बुडेल, वर येणार नाही; ते व्यर्थ शिणतील. एथवर यिर्मयाचीं वचनें आहेत.

५२ १ सिद्कीया राज्य करूं लागला तेव्हां तो एकवीस वर्षांचा होता; त्यानें यरुशलेमांत अकरा वर्षे राज्य केलें; त्याच्या आईचें नांव हम्पुल; ती लिब्री येथील यिर्मया याची कन्या. २ यहोयाकीमाप्रमाणें त्याचें वर्तन असून परमेश्वराच्या दृष्टीनें जें वाईट तें त्यानें केलें. ३ परमेश्वराच्या कोपामुळें यरुशलेम व यहूदा यांची अशी दशा झाली कीं शेवटीं त्यानें त्यांस आपल्या दृष्टीआड केलें; सिद्कीयानें बाबेलाच्या राजाविरुद्ध बंड केलें. ४ त्याच्या कारकीर्दीच्या नवव्या वर्षाच्या दहाव्या महिन्यांत दशमीस बाबेलाचा राजा नबुखद्रेस्सर आपली सर्व सेना घेऊन यरुशलेमावर चढाई करून आला; त्यानें याच्यासमोर तळ देऊन सभोंवार मेढेकोट उभारिले. ५ सिद्कीया राजाच्या कारकीर्दीच्या अकराव्या वर्षापर्यंत नगरास वेढा पडला होता. ६ चौथ्या महिन्याच्या नवमीपासून नगरांत एवढी महागाई झाली कीं देशाच्या लोकांस कांहीं खावयास मिळेना. ७ मग नगराच्या तटास एक खिंड पाडण्यांत आली; त्या समयीं दोहों तटांच्यामध्ये जी वेस राजाच्या बागेनजीक होती त्या वाटेनें सर्व योद्धे रातोरात पळून गेले; नगरास खास्यांचा वेढा पडलाच होता; इकडे त्यांनीं अराबाचा रस्ता धरिला. ८ तेव्हां खास्दी सेनेनें राजाचा पाठलाग केला; त्यांनीं सिद्कीयास यरीहोच्या मैदानांत गांठिलें, व त्याच्या सर्व सैन्याची दाणादाण केली. ९ मग त्यांनीं राजास पकडून हमाथ देशांतील रिब्ला येथें बाबेलाच्या राजाकडे नेलें; त्यानें त्याची शिक्षा ठरविली. १० बाबेलाच्या राजानें सिद्कीयाचे पुत्र त्याच्या डोळ्यांदेखत वधिले; तसेंच त्यानें यहूदाचे सर्व सरदार रिब्ला येथें मारून टाकिले; ११ मग त्यानें सिद्कीयाचे डोळे फोडिले; बाबेलाच्या राजानें त्याला बेड्या घालून बाबेलास नेलें व त्याच्या मरणाच्या दिवसापर्यंत त्याला कैदेत ठेविलें.

१२ पांचव्या महिन्याच्या दशमीस बाबेलाचा राजा नबुखद्रेस्सर याच्या कारकीर्दीच्या एकुणिसाव्या वर्षी

बाबेलाच्या राजाच्या तैनातीस असणारा गारद्यांचा नायक नबूजरदान यरुशलेमास आला. १३ त्यानें परमेश्वराचें मंदिर व राजवाडा हीं जाळून टाकिलीं व यरुशलेमांतलीं सगळीं मोठमोठीं घरे जाळून टाकिलीं. १४ गारद्यांच्या नायकाबरोबर आलेल्या खास्यांच्या सर्व सैन्यानें यरुशलेमाचे सर्व तट पाडून टाकिले. १५ मग गारद्यांचा नायक नबूजरदान यानें देशांतले अगदीं कंगाल लोक, नगरांत उरलेले अवशिष्ट लोक, फितुर होऊन बाबेलच्या राजाच्या पक्षास मिळालेले लोक व अवशिष्ट राहिलेले कारागीर या सर्वांस बंदिवान करून नेलें. १६ तरी गारद्यांचा नायक नबूजरदान यानें देशांतले जे लोक अतिशयित कंगाल होते त्यांस द्राक्षीच्या मळ्यांची व शेतांची मशागत करण्यास मागें ठेविलें. १७ परमेश्वराच्या मंदिरांत असलेले पितळेचे खांब, परमेश्वराच्या मंदिरांतला पितळी गंगाळसागर व त्याच्या बैठकी हीं खास्दी लोकांनीं फोडूनतोडून त्याचें सर्व पितळ बाबेलास नेलें. १८ पात्रें, पावडीं, चिमटे, वाटगे, धूपदानें आणि सेवेचीं सर्व पितळेचीं उपकरणें त्यांनीं नेलीं. १९ यांखेरीज, पेले, अभिपात्रें वाटगे, बहुगुणीं, समया, चमचे, कटोरे वगैरे जेवढीं सोन्याचीं होती त्यांचें सोने व जीं चांदीचीं होती त्यांची चांदी गारद्यांच्या सरदारानें नेली. २० दोन खांब, गंगाळसागर व त्यांच्या बैठकीखालचे बारा पितळी बैल हे शलमोनानें परमेश्वराच्या मंदिरासाठीं केले होते, या सर्व उपकरणांची पितळ उमाप होती. २१ एका एका खांबाची उंची अठरा हात होती, व त्याच्या घेराला बारा हात दोरी लागे; त्याची जाडी चार बोटे होती; खांब पोकळ होता. २२ त्यांच्या वरल्या भागीं पितळेचे कळस होते; एकेका कळसाची उंची पांच हात होती; त्याच्या सभोंवतीं सर्व जाळीकाम व दाळिबें पितळेचीं होती; दुसऱ्या खांबावरहि तसेंच काम व दाळिबें होती. २३ चोहों बाजूंस शाण्व दाळिबें होती; एकंदर जाळीकामावर सर्व मिळून शंभर दाळिबें होती. २४ गारद्यांच्या सरदारानें मुख्य याजक

सराया, दुय्यम याजक सफन्या व तीन द्वारपाळ यांस पकडून नेले; २५ योद्ध्यांवर नेमिलेल्या एका खोजास त्यानें नगरांतून पकडून नेले; राजाच्या हुजुरास असणारे सात पुरुष त्याला शहरांत आढळले त्यांस त्यानें नेले; त्याप्रमाणेच लोकांची सैन्यांत भरती करणारा सेनापतीचा चिटणीस आणि नगरांत सांपडलेल्या लोकांपैकी साठ असामी ह्यांसहि त्यानें नेले. २६ गारद्यांचा सरदार नबूजरदान याने त्यांस पकडून रिब्ला येथे बाबेलच्या राजाकडे नेले. २७ बाबेलच्या राजाने त्यांस हमाथ देशांतील रिब्ला येथे मार देऊन ठार केले. या प्रकारे यहुदी लोकांस त्यांच्या देशांतून कैद करून नेले. २८ नबुखेद्रेस्सराने जे लोक पकडून नेले ते हे: सातव्या वर्षी तीन हजार तेवीस यहुदी नेले; २९ नबुखेद्रेस्सरच्या कारकीर्दीच्या अठराव्या वर्षी यरुशलेमाहून आठशें वत्तीस मनुष्ये नेली. ३० नबुखेद्रेस्सरच्या कारकीर्दीच्या

तेविसाव्या वर्षी, गारद्यांचा नायक नबूजरदान याने सातशें पंचेचाळीस यहुद्यांना पकडून नेले; एकंदर चार हजार सहाशें लोकांना नेण्यांत आले.

३१ यहुदाचा राजा यहोयाखीन याच्या बंदिवासाच्या सदतिसाव्या वर्षी, म्हणजे ज्या वर्षी अवील-मरोदख बाबेलचा राजा झाला, त्याच्या बाराव्या महिन्याच्या पंचविसाव्या दिवशी त्यानें यहुदाचा राजा यहोयाखीन याचे डोकें वर करून त्याला कारागृहांतून बाहेर काढिले; ३२ त्याजशीं त्यानें गोड भाषण करून बाबेलांत जे राजे त्याच्या बंदींत होते त्यांच्याहून त्यास उच्च आसन दिलें. ३३ त्यानें आपलीं कारागृहांतील वस्त्रे बदललीं, व तो आमरण नित्य राजाच्या पंक्तीस जेवीत असे. ३४ त्याच्या निर्वाहाकरितां त्याला बाबेलच्या राजाने कायमची नेमणूक करून दिली, ती त्याला आमरण नित्य मिळत होती.

यिर्मयाचें विलापगीत

१ हाय हाय ! लोकांनीं गजबजलेली जी नगरी ती कशी एकांतांत बसली आहे !
राष्ट्रांमध्ये जी थोर तिला कसें वैधव्य आले आहे !

परगण्यांमध्ये जी राणी ती कशी करभार देणारी झाली आहे !

२ ती रात्रभर रुदन करीत राहते, तिच्या गालांवर अश्रु आलेले आहेत;

तिच्या सर्वे वल्लभांपैकी तिचें सांवन करणारा कोणी नाहीं;

तिच्या सर्वे मित्रांनीं तिला दगा दिला आहे; ते तिचे शत्रु बनले आहेत.

३ यहुदाची कऱ्या जुलमांमुळे व बिकट दास्यांमुळे

बंदिवान होऊन गेली आहे;
ती राष्ट्रांमध्ये राहत आहे, तिला चैन नाहीं;
तिचा पाठलाग करणाऱ्या सर्वांनीं तिला संकटा-
वस्थेंत गांठिलें आहे.

४ पर्वणीस जाणारे कोणी नाहींत म्हणून सीयोनचे मार्ग शोक करीत आहेत;

तिच्या सर्वे वेशी उजाड झाल्या आहेत; तिचे याजक उसासे टाकीत आहेत;

तिच्या कुमारी खिन्न झाल्या आहेत, ती स्वतः कष्टी आहे.

५ तिच्या शत्रूंचे वर्चस्व झालें आहे; तिचा द्वेष करणारे चैनीत आहेत;

कारण तिच्या बहुत अपराधांमुळे परमेश्वराने

तिला पीडिलें आहे;

वैन्यापुढें तिचीं मुलें बंदिवान होऊन गेलीं आहेत.

६ सीयोनकन्येचें तेज सर्व गेलें आहे;

तिचे सरदार चारा नसलेल्या हरिणांसारखे झाले आहेत;

ते पाठलाग करणाऱ्यापुढून हतबल होऊन पळाले आहेत.

७ यरुशलेम आपल्या क्लेशाच्या व भटकण्याच्या दिवसांत

आपल्या सर्व प्राचीन रम्य वस्तूंचें स्मरण करिते;

जुलूम करणाऱ्याच्या हातीं तिचे लोक लागले तेव्हां तिला कोणी साहाय्यकर्ता नव्हता;

तिच्या शत्रूंनीं तिला पाहून ती उजाड झाली म्हणून तिची थळा मांडिली.

८ यरुशलेमेनें घोर पातक केलें आहे; म्हणून ती किळसवाणी झाली आहे:

जे तिचा आदर करीत ते सर्व तिला तुच्छ मानीत आहेत, कारण त्यांनीं तिची नम्रता पाहिली आहे;

ती उसासे टाकिते, तिनें पाठ फिरविली आहे.

९ तिचा विटाळ तिच्या अंगावरील वस्त्राला लागला आहे; ती आपला अंतकाळ स्मरली नाही;

म्हणून ती विलक्षण प्रकारें अधोगतीस गेली आहे; तिचें सांलन करणारा कोणी नाही.

हे परमेश्वरा, माझी विपत्ति पाहा! वैरी तोरा मिरवीत आहे.

१० वैन्यानें तिच्या सर्व रम्य वस्तूंवर आपला हात फिरविला आहे;

विदेशी तिच्या पवित्रस्थानांत आले हैं तिनें पाहिलें आहे;

त्यांनीं तुझ्या समाजांत येऊं नये अशी तूं आज्ञा केली होती.

११ तिचे सर्व लोक उसासे टाकीत आहेत, अन्नान्न करीत आहेत;

आपला प्राण वांचविण्यास त्यांनीं भाकरीच्या मोब-

दला आपल्या रम्य वस्तु दिल्या आहेत;

हे परमेश्वरा, लक्ष लावून पाहा, मी कशी तुच्छ झालें आहे !

१२ येणाऱ्याजाणाऱ्यांनो, हें पाहून तुम्हांस कांहींच वाटत नाही काय ?

परमेश्वरानें आपल्या संतप्त क्रोधाच्या दिवशीं मला दुःख दिलें;

ह्या माझ्या दुःखासारखें दुसरें कोणतेंहि दुःख आहे काय, हें लक्षपूर्वक पाहा.

१३ त्यानें माझ्या हाडांस वरून अग्नि लाविला, तीं त्यानें ग्रासून टाकिलीं;

त्यानें माझ्या पायांसाठीं पाश मांडिला, त्यानें मला मार्गे वळविलें;

त्यानें मला उजाड, सदा कोमेजलेली असें केलें आहे.

१४ माझ्या अपराधांचें जूं त्यानें आपल्या हातांनीं जखडिलें आहे;

माझे अपराध एकत्र गुंफिले आहेत; ते माझ्या मानेला लागले आहेत; त्यानें माझे बळ खचविलें आहे;

ज्यांच्यापुढें मला उठतां येत नाहीं अशांच्या हातीं प्रभूनें मला दिलें आहे.

१५ प्रभूनें माझ्यामधले माझे सर्व वीर तुच्छ केले आहेत;

माझ्या तरुणांस चिरइन टाकावें म्हणून त्यानें माझ्याविरुद्ध प्रचंड समुदाय बोलावला आहे;

यहूदाच्या कुंवार कन्येला प्रभूनें द्राक्षकुंडांत तुडविलें आहे.

१६ या सर्वांमुळे मी रडत आहे; माझा डोळा, माझा डोळा अश्रु ढाळीत आहे;

कारण माझ्या जिवाचें समाधान व सांलन करणारा मला अंतरला आहे;

माझीं मुलें नष्ट झालीं आहेत, कारण शत्रु प्रबल झाला आहे.

१७ सीयोननें आपले हात पसरिले पण तिचें सांलन

करणारा कोणी नाही;

परमेश्वरानें याकोबासंबंधानें आज्ञा केल्यावरून
त्याच्या वैऱ्यांनीं त्याला घेरिलें आहे;
यरुशलेम त्यांच्यामध्यें अशुचि झालें आहे.

१८ परमेश्वर न्यायपरायण आहे; मीं तर त्याच्या
आज्ञेविरुद्ध बंड केलें आहे.

अहो सर्व लोकहो, आतां ऐका, माझें दुःख पाहा;
माझ्या कुमारी व माझे तरुण हीं बंदिवान होऊन
गेलीं आहेत.

१९ मीं आपल्या वळभांस बोलाविलें, पण त्यांनीं मला
दगा दिला आहे;

आपला जीव वाचवावा म्हणून आपल्यासाठीं अन्न
शोधितां शोधितां

माझे याजक व माझे वडील जन नगरांत मेले.

२० हे परमेश्वरा, पाहा, मी किती संकटांत आहे !

माझ्या आंतर्ज्यांस पीळ पडला आहे;

माझ्या मनाची खळबळ झाली आहे, कारण मी
फार बंडखोर झालें होतें;

बाहेर पाहावें तों तरवार मला निर्वंश करिते,
आंत पाहावें तों मृत्यु आहे.

२१ त्यांनीं ऐकिलें कीं मी उसासा टाकीत आहे व मला
सांखन देणारा कोणी नाही;

माझ्या सर्व वैऱ्यांनीं माझ्या विपत्तीविषयीं ऐकिलें
आहे; तूं हें केलें म्हणून त्यांस आनंद झाला आहे.

तूं नेमिलेला दिवस आणिला म्हणजे ते मजसारखे
होतील.

२२ त्यांची सर्व दुष्टता तुजपुढें येवो;

तूं माझ्या सर्व अपराधांमुळे माझें जसें केलें तसें
त्यांचें कर;

कारण माझे उसासे बहुत आहेत व माझें हृदय
म्लान आहे.

१ हाय हाय ! प्रभु सीयोनकन्येस क्रोधरूप अभ्रानें
कसा वेष्टीत आहे !

त्यानें इस्राएलाचें वैभव आकाशांतून पृथ्वीवर

झुगारून दिलें आहे;

त्यानें आपल्या संतापाच्या दिवशीं आपल्या पादा-
सनाचें स्मरण केलें नाही.

२ प्रभूनें याकोबाचीं सर्व वसतिस्थानें गिळून टाकिलीं
आहेत, गय केली नाही;

त्यानें आपल्या क्रोधानें यहूदाच्या कन्येचे दुर्ग
मोडून टाकिले आहेत;

त्यानें ते धुळीस मिळविले आहेत;

त्यानें राज्य व त्यांतले सरदार यांस भ्रष्ट केलें आहे.

३ त्यानें संतप्त क्रोधानें इस्राएलाचें हरएक शृंग छेदून
टाकिलें आहे;

शत्रु समोर असतां त्यानें आपला उजवा हात
माघारीं घेतला आहे;

समोवतालचें सर्व कांहीं चाटून जाणाऱ्या ज्वाले-
सारखा त्यानें याकोबांत पेट घेतला आहे.

४ त्यानें वैऱ्याप्रमाणें आपलें धनुष्य वाकविलें आहे,
तो आपला उजवा हात उगारून शत्रूप्रमाणें
उभा राहिला आहे;

दृष्टीस रम्य असे सर्व त्यानें मारून टाकिले आहेत;

त्यानें सीयोनकन्येच्या तंबूवर अग्नीप्रमाणें आपला
संतप्त क्रोध वर्षिला आहे.

५ प्रभु वैऱ्यासारखा झाला आहे; त्यानें इस्राएलास
गिळून टाकिलें आहे;

त्यानें तिचे सर्व महाल गिळून टाकिले आहेत,
त्यानें त्याचे दुर्ग मोडून टाकिले आहेत;

त्यानें यहूदाच्या कन्येचें कण्ठणें व आकंदन बहु-
गुणित केलें आहे.

६ बागेतला मांडव उद्ध्वस्त करावा त्याप्रमाणें त्यानें
आपला मांडव उद्ध्वस्त केला आहे;

त्यानें आपल्या सभास्थानाचा विध्वंस केला आहे;
परमेश्वरानें, सण व शब्बाथ यांचा सीयोनांत विसर

पाडिला आहे;

त्यानें आपल्या क्रोधसंतापानें राजा व याजक
यांचा धिक्कार केला आहे.

७ परमेश्वरानें आपल्या वेदीचा त्याग केला आहे,

- त्याला आपल्या पवित्रस्थानाचा वीट आला आहे;
 त्यानें त्याच्या वाज्यांच्या भिंती शत्रूच्या हातीं
 दिल्या आहेत;
 पर्वणीच्या दिवशीं होतो तसा त्यांनीं परमेश्वराच्या
 मंदिरांत गोंगाट केला आहे.
- ८ सीयोनकन्येचा तट नाहीसा करण्याचा परमेश्वरानें
 संकल्प केला आहे;
 त्यानें सूत्र ताणिलें आहे; तो पाहून टाकण्यापासून
 त्यानें आपला हात माघारी घेतला नाही.
 त्यानें कोट व नगराचा तट यांस शोक करावयास
 लाविलें आहे; ते दोन्ही म्लान झाले आहेत.
- ९ तिच्या वेशी जमिनींत खचल्या आहेत; त्यानें
 तिचे अडसर मोडून नष्ट केले आहेत;
 तिचा राजा व तिचे सरदार धर्मशास्त्र नसलेल्या
 राष्ट्रांत आहेत;
 तिच्या संदेष्ट्यांसहि परमेश्वरापासून कांहीं दृष्टांत
 होत नाही.
- १० सीयोनकन्येचे वडील जन जमिनीवर बसले आहेत,
 ते स्तब्ध आहेत;
 त्यांनीं आपल्या डोक्यांवर धूळ उडविली आहे;
 त्यांनीं गोणताटाचीं वस्त्रे परिधान केलीं आहेत;
 यरुशलैमाच्या कुमारी आपलीं डोकीं भूमीपर्यंत
 लववीत आहेत.
- ११ माझे डोळे अश्रूंनीं जर्जर होत आहेत, माझ्या
 आंतड्यांना पीळ पडत आहेत;
 माझ्या लोकांच्या कन्येच्या विनाशामुळे माझे
 काळीज फाटून भूमीवर पडलें आहे;
 कारण बालकें व तान्हीं नगराच्या आळ्यांत
 मूर्च्छित होऊन पडलीं आहेत.
- १२ घायाळ झालेल्यांप्रमाणें नगराच्या आळ्यांत
 मूर्च्छित होऊन
 आपल्या मातांच्या उराशीं त्यांनीं प्राण सोडिला,
 तेव्हां तीं आपल्या मातांस म्हणालीं, धान्य व
 द्राक्षारस हीं कोठें आहेत ?
- १३ मी तुला बोधाच्या कोणत्या गोष्टी सांगूं ? हे यरु-

- शलैमकन्ये, मी तुला कोणाची उपमा देऊं ?
 हे सीयोनच्या कुमारी कन्ये, तुझें सांवन करण्या-
 साठीं मी तुझी कोणाबरोबर तुलना करूं ?
 तुझा विनाश सागरासारखा मोठा आहे; तुला कोण
 बरें करील ?
- १४ तुझ्या संदेष्ट्यांनीं तुजसंबंधानें निरर्थक व मूर्ख-
 पणाच्या गोष्टींचा दृष्टांत पाहिला;
 तुझा बंदिवास उलटण्यासाठीं तुझें दुष्कर्म प्रगट
 करावयाचें तें त्यांनीं केलें नाही;
 तर त्यांनीं तुजसंबंधानें निरर्थक व तुला हद्दपार
 करण्याजोगे दृष्टांत पाहिले.
- १५ येणारेजाणारे सर्व तुला पाहून टाळ्या वाजवितात;
 ते यरुशलैमकन्येकडे पाहून धुत्कारतात व डोकें
 हालवून म्हणतात,
 जिला सौंदर्याची खाण, सर्व पृथ्वीचें आनंदभुवन
 म्हणतात, तें हें का नगर ?
- १६ तुझ्या सर्व शत्रूंनीं तुजवर आपलें तोंड पसरिलें
 आहे;
 ते धुत्कारून दांत खातात; ते म्हणतात, आम्ही
 त्याला गिळून टाकिलें आहे;
 खरोखर याच दिवसाची आम्ही अपेक्षा करीत होतो;
 आम्हांस हा दिवस लाभला, हा आम्ही पाहून
 चुकलों.
- १७ परमेश्वरानें योजिल्याप्रमाणें केलें आहे;
 त्यानें प्राचीन काळापासून दिलेली ताकीद अंमलांत
 आणिली आहे;
 त्यानें मोडतोड केली, गय केली नाही;
 त्यानें शत्रूस तुझ्यावर हर्षविलें आहे, त्यानें
 तुझ्या वैन्यांचें शृंग उन्नत केलें आहे.
- १८ त्यांचें हृदय प्रभूचा धावा करीत आहे;
 हे सीयोनकन्येच्या तटा, तूं रात्रंदिवस जलप्रवाहा-
 प्रमाणें अश्रु ढाळ, खवू देऊं नको;
 तुझ्या डोळ्याच्या बाहुलीला विसावा देऊं नको.
- १९ ऊठ, रात्रीच्या प्रहरारंभी विलाप कर;
 प्रभूसमोर आपलें मनोगत पाण्यासारखें ओत;

- तुझी बालकें हरएक गल्लीच्या चवाठ्यावर भुकेनें
व्याकुळ झालीं आहेत,
त्यांच्या प्राणसंरक्षणासाठीं त्याजकडे हात पसर.
२० हे परमेश्वरा, पाहा, हें तूं कोणाला केलें याचा
विचार कर !
स्त्रियांनीं आपल्या पोटाचें फळ, आपलीं हातावर
खेळविलेलीं बालकें खावीं काय ?
याजक व संदेशा यांस प्रभूच्या पवित्रस्थानांत जिवें
मारावें काय ?
२१ तरुण व वृद्ध रस्त्यांत जमिनीवर पडले आहेत;
माझ्या कुमारी व माझे तरुण तरवारीनें पडले
आहेत;
तूं आपल्या क्रोधदिनीं त्यांचा वध केला आहे,
तूं त्यांस वधिलें, गय केली नाहीं.
२२ तूं पर्वणीच्या दिवसाप्रमाणें दहशतीच्या बावी मज-
कडे चोहोंकडून बोलाविल्या;
परमेश्वराच्या क्रोधदिनीं कोणी पळून जाऊन किंवा
निभावून राहिला नाहीं;
ज्यांचें मीं लालनपालन केलें त्यांचा माझ्या शत्रूनें
फडशा उडविला आहे.
- १ मी त्याच्या क्रोधरूप दंडाचें दुःख भोगलेला
मनुष्य आहे.
२ त्यानें मला घेऊन जाऊन, उजेडांत नव्हे,
तर अंधारांत चालावयास लाविलें.
३ खरोखर तो दिवसभर मजविरुद्ध आपला हात
राहून राहून चालवितो.
४ त्यानें माझें मांस व माझी खचा हीं जीर्ण केलीं
आहेत;
त्यानें माझीं हाडें मोडिलीं आहेत.
५ त्यानें विष व दुःख यांचा कोट माझ्याभोंवतीं
रचिला आहे.
६ जे मागेच मरून गेले त्यांच्याप्रमाणें तो मला अंध-
कारमय स्थळीं बसवितो.

- ७ त्यानें मजभोंवतीं कुंपण केलें म्हणून माझ्यानें बाहेर
पडवत नाहीं; त्यानें माझी बेडी भारी केली.
८ मी धावा करितों व गाऱ्याणें करितों तेव्हां तो
माझ्या विनवणीस प्रतिबंध करितो.
९ त्यानें माझ्या मार्गाभोंवतें चिऱ्यांची मित बांधिली
आहे; त्यानें माझ्या वाटा वाकड्या केल्या आहेत.
- १० टपणाच्या अखलासारखा, गुप्त जागीं असलेल्या
सिंहासारखा, तो मला झाला आहे.
११ त्यानें मला वाटेवरून लोडून देऊन माझे फाडून
तुकडे केले आहेत; त्यानें मला उदास केलें
आहे.
१२ त्यानें आपलें धनुष्य वाकविलें आहे, त्यानें मला
बाणाचें निशाण केलें आहे.
- १३ त्यानें आपले बाण माझ्या अंतर्गमांत शिरविले
आहेत.
१४ मी आपल्या सर्व लोकांत दिवसभर उपहासाचा व
निंदाव्यंजक पोवाड्याचा विषय झालों आहे.
१५ त्यानें मला क्लेशानें व्यापिलें आहे, तो मला कडू
दवणा पाजितो.
- १६ त्यानें मला आपल्या दांतांनीं खडे फोडावयास
लाविलें आहे; त्यानें मला राखेनें माखून काढिलें
आहे.
१७ तूं माझ्या जिवाला शांतीपासून दूर ठेविलें आहे;
समृद्धीला मी पारखा झालों आहे.
१८ तेव्हां मी म्हणालों, माझी जीवनशक्ति, परमेश्वराची
मला वाटत असलेली आशा, गेली आहे.
- १९ माझी विपत्ति व माझें भ्रमण, कडू दवणा व विष,
यांचें स्मरण कर.
२० माझा जीव त्यांचें स्मरण करित राहतो म्हणून तो
माझ्या ठायीं गळाला आहे.

२१ हें मी मनांत आणितों म्हणून मला आशा आहे.

२२ आम्ही भस्म झालों नाही ही परमेश्वराची दया होय, कारण त्याच्या करुणेस खंड पडत नाही.

२३ ती रोज सकाळी नवी होते; तुझी सत्यता थोर आहे.

२४ परमेश्वर माझा वतनभाग आहे असें माझा जीव म्हणतो; म्हणून त्याच्याठायीं मी आशा ठेवीन.

२५ जे परमेश्वराची आशा धरून राहतात त्यांस, जो जीव त्याला शरण जातो त्यास, परमेश्वर प्रसन्न होतो.

२६ परमेश्वरापासून येणाऱ्या तारणाची वाट पाहणें आणि तीहि मुकाट्यानें पाहणें बरें आहे.

२७ मनुष्यानें आपल्या तारुण्यांत जूं वाहावें हें त्याला बरें आहे.

२८ त्यानें एकांतीं बसावें व स्वस्थ असावें, कारण त्यानें त्याजवर हें ओझें ठेविलें आहे.

२९ त्यानें आपलें तोंड मातींत खुपसावें, कदाचित् अद्यापि आशा असेल.

३० मारल्या इसमाकडे त्यानें आपला गाल करावा; त्यानें उपहास सोसावा.

३१ कारण प्रभु कायमचा त्याग करणार नाही;

३२ तो जरी दुःख देतो तरी तो आपल्या दयेच्या वैपुल्यानुसार करुणा करितो.

३३ तो कोणास मुद्दाम पीडा करीत नाही, मानवपुत्रांस दुःख देत नाही.

३४ पृथ्वीवरील सर्व बंदिवांनांस पायांखालीं तुडविणें,

३५ परात्पराच्या समक्ष मनुष्याचे हक बुडविणें,

३६ कोणाचा दावा बिघडविणें, असलीं हीं कृत्यें प्रभु पाहत नाहीं काय ?

त्याप्रमाणें घडून आलें ?

३८ अनिष्ट व इष्ट हीं परात्पराच्या मुखांतून येत नाहीत काय ?

३९ आपल्या पातकांबद्दल शिक्षा होते म्हणून जीवंत मनुष्यानें कां कुरकुर करावी ?

४० चला, आपण आपले मार्ग शोधूं व तपासूं, आणि परमेश्वराकडे परत जाऊं.

४१ आपण आपले हात वर स्वर्गातील देवाकडे करून आपलीं अंतःकरणें त्याजकडे उन्नत करूं.

४२ आम्हीं अपराध केला व फितुरी केली; त्याची तूं क्षमा केली नाही.

४३ तूं क्रोधव्याप्त होऊन आमचा छळ केला; तूं वधिलें, दया केली नाही.

४४ तूं आपणा स्वतःस अभ्रानें आच्छादिलें, प्रार्थनेचा त्यामधून प्रवेश होत नाही.

४५ तूं आम्हांस राष्ट्रांमध्ये हेंदर व केरकचरा केलें आहे.

४६ आमच्या सर्व शत्रूंनीं आम्हांवर आपलें तोंड वासिलें आहे.

४७ भय व गर्ता, विध्वंस व नाश हीं आम्हांस प्राप्त झालीं आहेत.

४८ माझ्या लोकांच्या कन्येचा विनाश झाल्यामुळें माझे डोळे अश्रुप्रवाह ढालीत आहेत.

४९ माझे डोळे वाहत आहेत, थांबत नाहीत, कधी खळत नाहीत;

५० परमेश्वर आकाशांतून अवलोकन करीपर्यंत ते खळावयाचे नाहीत.

५१ माझ्या नगरांतील सर्व कन्यांमुळें माझे डोळे माझ्या जिवास दुःख देत आहेत.

३७ प्रभूनें आज्ञा केली नसल्यास कोण बोलला आणि

५२ निष्कारण वनलेल्या माझ्या वैन्यांनीं पक्ष्याचा

करावा तसा माझा पाठलाग केला आहे.

५३ गतेंत ढकलून त्यांनीं माझ्या जिवाचा अंत केला आहे, मजवर दगड लोटिला आहे.

५४ माझ्या डोक्यावरून पाण्याचे लोट गेले; मी म्हणालों, माझा अंत होत आहे.

५५ हे परमेश्वरा, अतिशयित खोल गतेंतून मीं तुझ्या नामाचा धावा केला.

५६ तूं माझी वाणी ऐकिली; माझ्या उसाशाला, माझ्या आरोळीला, आपला कान बंद करूं नको.

५७ मीं तुझा धावा केला त्या दिवशीं तूं जवळ आलास; तूं म्हणालास, भिऊं नको.

५८ हे प्रभू, तूं माझ्या जिवाच्या पक्षानें लढलास; तूं माझ्या जिवास उद्धरिलें.

५९ हे परमेश्वरा, माझा अन्याय झाला तो तूं पाहिला आहे; तूं माझा न्याय कर.

६० त्यांनीं उगविलेला सर्वे सड, त्यांच्या मजविषयींच्या सर्वे योजना, तूं पाहिल्या आहेत.

६१ हे परमेश्वरा, मजविरुद्ध त्यांनीं केलेली निंदा व त्यांच्या सर्वे योजना तूं ऐकिल्या आहेत.

६२ मजवर उठणाऱ्यांच्या तोंडचे शब्द व दिवसभर चाललेला त्यांचा मजविषयींचा कट तूं ऐकिला आहे.

६३ तूं त्यांचें उठणेंबसणें पाहा; मी त्यांचें उपहास-गीत झालों आहे.

६४ हे परमेश्वरा, त्यांच्या हातच्या कर्माप्रमाणें तूं त्यांस प्रतिफल देशील.

६५ हृदयाची कठोरता हा आपला शाप तूं त्यांस देशील.

६६ तूं क्रोधानें त्यांचा पाठलाग करिशील, व परमेश्वराच्या आकाशाखालून तूं त्यांचा विध्वंस करिशील.

४

१ सोनें कसें निस्तेज झालें आहे! अति शुद्ध सोनें कसें बदललें आहे!

पवित्रस्थानाचे पाषाण हरएक रस्त्याच्या चवाक्यावर विखरले आहेत.

२ शुद्ध सुवर्णतुल्य सीयोनचे प्रिय पुत्र मातीच्या पात्रांच्या, कुंभाराच्या हातच्या कामाच्या योग्यतेचे मानण्यांत येतात!

३ कोल्ही देखील आपले स्तन आपल्या पितांस पाजिते; पण माझ्या लोकांची कन्या रानांतील शहामृगां-प्रमाणें क्रूर झाली आहे!

४ तान्हा मुलाची जीभ तृषेमुळें त्याच्या टाकूस चिकटते;

लहान मुलें भाकरी मागतात, पण त्यांस ती मोडून देण्यास कोणी नाहीं.

५ जे पूर्वी पक्षाचें खात ते रस्त्यांत दुर्बल होऊन पडले आहेत;

किरमिजी पोशाखांत जे वाढले ते उकिरज्यांला आलिंगन देत आहेत.

६ सदोमावर कोणीं हात टाकिला नसून एका क्षणांत तिचा निःपात झाला;

तिच्या पापापेक्षां माझ्या लोकांच्या कन्येचें दुष्कर्म अधिक झालें आहे.

७ तिचे सरदार बर्फाहून स्वच्छ होते, दुधाहून पांढरे होते;

ते पोवळ्यांहून कांतीनें लाल होते; त्यांचें तेज नीलमण्यासारखें होतें;

८ त्यांचा चेहरा काळोखाहून काळा झाला आहे; त्यांस आळ्यांतून कोणी ओळखीत नाहीं;

त्यांची लचा त्यांच्या हाडांस चिकटली आहे; ती शुष्क झाली आहे, काष्ठासारखी झाली आहे.

९ क्षुधेनें मारिलेल्यांपेक्षां तरवारीनें मारिलेले पुरवले; कारण शेताचा उपज नसल्यामुळें ते व्याकुल

१ अथवा: नाजीर (गणना ६:२ पाहा)

होऊन क्षय पावतात.

१० कोमलहृदय स्त्रियांच्या हातांनीं आपलीं अर्भकें
शिजविलीं;

तीं माझ्या लोकांच्या कन्येच्या विनाशसमयीं त्यांचें
खाद्य झालीं.

११ परमेश्वरानें आपला क्रोध पूर्ण प्रगट केला आहे,
त्यानें आपला संतप्त क्रोध वर्षिला आहे;

त्यानें सीयोनान्त अग्नि पेटविला आहे, त्या अग्नीनें
त्याचे पाय भस्म केले आहेत.

१२ विरोधी व शत्रु यरुशलैमाच्या वेशींत शिरेल,
या गोष्टीवर पृथ्वीवरचे राजे, जगांतले सर्व रहि-
वासी विश्वास ठेवीनात.

१३ तिच्या संदेष्ट्यांच्या पातकांमुळे व तिच्या याजकांच्या
दुष्कर्मांमुळे हें झालें;
त्यांनीं तिच्या वस्तींत धार्मिकांचा रक्तपात
केला आहे.

१४ ते अंधाप्रमाणे रस्त्यांनीं भटकतात; ते रक्तानें
माखले आहेत,

म्हणून लोकांना त्यांच्या वस्त्रांना स्पर्श करवत नाहीं.

१५ दूर व्हा, अमंगल लोकहो! दूर व्हा, दूर व्हा, शत्रू
नका, असें त्यांनीं त्यांस ओरडून म्हटलें;
ते पळून जाऊन भटकत राहिले तेव्हां राष्ट्रांतले
लोक म्हणाले, त्यांना आतांपासून येथें वस्ती
करावयाची नाहीं.

१६ परमेश्वराच्या मुखानें त्यांस विखरिलें आहे; तो
आतां त्यांकडे पाहत नाहीं;

ते याजकांचा मान राखीत नाहींत, वडिलांचा
सन्मान करीत नाहीत.

१७ आमचे डोळे निरर्थक साहाय्याची वाट पाहून
शिणले आहेत;

आम्ही वाट पाहत असतां, साहाय्य करावयास
असमर्थ अशा राष्ट्राची वाट पाहिली.

१८ ते आमच्या पावलांच्या मागोमाग असतात म्हणून
आम्हांस आमच्या आळ्यांत फिरवत नाहीं;

आमचा अंत ज्वळ आहे, आमचे दिवस भरले

आहेत; आमचा अंत आलाच आहे.

१९ आमचा छळ करणारे आकाशातील गरुडांपेक्षां
चपल होते;

त्यांनीं डोंगरांवर आमची पाठ पुरविली, रानांत
आम्हांसाठीं दवा धरिला.

२० परमेश्वराचे अभिषिक्त जे आम्ही त्या आमच्या
नाकपुड्यांचा श्वास, त्यांच्या गतेंत अडकला;

त्याच्यासंबंधानें आम्हांस वाटलें होतें कीं त्याच्या
छायेखालीं आम्ही राष्ट्रांमध्ये जीवित कंदूं.

२१ ऊस देशांत राहणाऱ्या अदोमाच्या कन्ये, आनंद
व हर्ष करून घे;

पेला तुजकडेहि येईल; तूं मस्त होऊन आपणास
नम्र करिशील.

२२ हे सीयोनकन्ये, तुझ्या दुष्टाईचें शासन आटोपलें
आहे;

तो तुला आणखी पकडून नेणार नाहीं;
हे अदोमकन्ये, तो तुझ्या दुष्टाईचा समाचार घेईल,
तो तुझीं पातकें उघडकीस आणील.

१ हे परमेश्वरा, आम्हांवर काय गुजरलें
याचें स्मरण कर;
आमच्या अप्रतिष्ठेकडे नजर दे.

२ आमचें वतन परक्यांकडे गेलें आहे;
आमचीं घरे परदेशीयांच्या हातीं गेलीं आहेत.

३ आम्ही पोरकीं, पितृहीन आहोंत;
आमच्या माता जशा काय विधवा आहेत.

४ आमचेंच पाणी आम्ही पैका देऊन पितों;
आमचेंच लाकूड आम्हांस मोल देऊन मिळतें.

५ आमचा छळ करणारे आमच्या मानगुटीस बसले
आहेत;

आम्ही शिणलों आहों, आम्हांला विश्रांति नाहीं.

६ आमच्या पोटेला भाकरी मिळण्यासाठीं,
आम्ही मिसरी लोकांकडे, अशुशरी लोकांकडे,
हात पसरितों.

७ आमच्या पूर्वजांनीं पाप केलें, ते नाहीसे झाले आहेत.

- आम्ही त्यांच्या दुष्कर्मांचें फळ भोगितों.
- ८ दास आम्हांवर सत्ता करितात;
त्यांच्या हातांतून आम्हांस सोडविणारा कोणी नाही.
- ९ रानांत चालू असलेल्या तरवारीमुळें
आम्ही आपला जीव मुठींत धरून आपलें अन्न
मिळवितों.
- १० क्षुधेच्या तापामुळें
आमची लवचा भट्टीसारखी तप्त आहे.
- ११ त्यांनीं सीयोनांतील स्त्रिया,
यहूदाच्या नगरांतील कुमारी, भ्रष्ट केल्या आहेत.
- १२ त्यांच्या हातांनीं सरदार लटकविण्यांत आले आहेत;
प्रत्यक्ष वडील माणसांचा मान ठेवण्यांत आला नाही.
- १३ तरुण जन जाती वाहून नेतात,
पोरें लाकडाच्या ओझ्याखालीं दबतात.
- १४ वेशींत वडील जन दिसत नाहीत,
तरुण आपल्या गायनवादनास अंतरले आहेत.
- १५ आमच्या मनाचा हर्ष नाहीसा झाला आहे;

- आमचें नृत्य जाऊन शोक आला आहे.
- १६ आमच्या मस्तकींचा मुकुट पडला आहे;
आम्ही पातक केलें म्हणून हाय हाय करीत आहों.
- १७ यामुळें आमचें हृदय खचलें आहे;
या गोष्टीमुळें आमचे डोळे मंद झाले आहेत;
- १८ सीयोन पर्वत उजाड झाल्यामुळें ते मंद झाले
आहेत;
त्यांतून कोल्हीं फिरत असतात.
- १९ हे परमेश्वरा, तूं सर्वकाळ सिंहासनारूढ असतोस,
तुझें सिंहासन पिढ्यानपिढ्या आहे.
- २० तूं आम्हांस सर्वकाळ कां विसरतोस ?
दीर्घकाळ आम्हांस कां सोडून देतोस ?
- २१ हे परमेश्वरा, तूं आम्हांस आपणाकडे परत घे
म्हणजे आम्ही वळूं;
पूर्वींचे दिवस आम्हांस पुनः आण.
- २२ तूं आम्हांस सर्वस्वीं टाकून दिलें आहे,
तूं आम्हांवर फार कोपायमान झाला आहेस.

यहेज्केल

१ मी खबार नदीच्या तीरीं पकडून आणिलेल्या
१ लोकांत राहत होतों, तेव्हां तिसाव्या वर्षाच्या चौथ्या
मासीं पंचमीस असें झालें कीं आकाश दुभागून मला
दिव्यदृष्टांत दिसले. २ हें यहोयाखीन राजाच्या बंदि-
वासाचें पांचवें वर्ष होतें; त्या महिन्याच्या पांचव्या
दिवशीं ३ खास्यांच्या देशांत खबार नदीच्या तीरीं
ब्रूजीचा पुत्र यहेज्केल याजक याला परमेश्वराचें वचन
स्पष्टपणें प्राप्त झालें; तेथें परमेश्वराचा वरदहस्त
ल्याजवर आला. ४ मी पाहिलें तों उत्तरेकडून तुफानाचा
वारा सुटला, तेव्हां एक विशाल मेघ येत असून
त्यामध्ये लपेटलेला एक अग्निगोल होता; त्याभोंवतीं प्रभा

फाकली असून अग्नीच्या मध्यभागांतून तृणमण्याच्या-
सारखें तेज झळकत होतें. ५ त्याच्या मध्यभागीं चार
प्राण्यांच्या आकृतींसारखें कांहीं नजरेस पडलें; दिस-
ण्यांत ते मनुष्याकृति होते. ६ त्या प्रत्येकास चार मुखें
होतीं, व प्रत्येकास चार पंख होते. ७ त्यांचे पाय ताठ
उभे होते आणि त्यांच्या पायांचे तळवे वासराच्या
पायांच्या तळव्यांसारखे असून उजळ पितळेसारखे
झळकत होते. ८ त्यांच्या चोहों बाजूंस पंखांच्या खालीं
त्यांना माणसाचे हात होते; त्या चौघांस मुखें व पंख
होते. ९ त्यांचे पंख एकाचे दुसऱ्याशीं लागलेले होते;
ते चालतांना वळत नसत, तर ते प्रत्येक पाहिजे

त्या आपल्या मुखाच्या दिशेने नीट समोर जात. १० त्या चौघांच्या मुखांपैकी एक मुख मनुष्याचें होतें, त्या चौघांचें उजव्या बाजूचें एक मुख सिंहाचें होतें; त्या चौघांचें डाव्या बाजूचें एक मुख बैलाचें होतें; आणि त्या चौघांचें एक मुख गरुडाचेंहि होतें, अशीं त्यांचीं मुखें होतीं. ११ वरच्या अंगीं त्यांचीं मुखें व त्यांचे पंख विभक्त होते; प्रत्येकाचे दोन पंख जवळील दुसऱ्यांच्या एका एका पंखांला लागले होते; आणि प्रत्येकाच्या दोन दोन पंखांनीं त्यांचें शरीर आच्छादिलें होतें. १२ ते प्रत्येक पाहिजे त्या आपल्या मुखाच्या दिशेने नीट समोर जात; आत्मा नेईं तिकडे ते जात, चालतांना वळत नसत. १३ त्या प्राण्यांचें रूप म्हटलें तर अग्नीच्या इंगळासारखें, मशालीसारखें दिसत होतें; अग्नि त्या प्राण्यांमधून खेळत होता; तो धगधगित असून त्यांतून विद्युत्ता निघत होती. १४ ते प्राणी विजेसारखे नागमोडीच्या गतीनें इकडून तिकडे धावत. १५ मीं त्या प्राण्यांकडे पाहिलें तों त्यांजवळ त्यांच्या चारहि मुखांच्या बाजूस भूमीवर एक एक चाक होतें. १६ तीं चाकें व त्यांचा घाट हीं वैदूर्यमण्यासारखीं दिसत होतीं; त्या चोहोंचा आकार एकच होता; त्यांचा आकार व घाट जणूं काय चाकांत चाक असा होता. १७ ते चालत तेव्हां ते चार दिशांपैकी पाहिजे त्या दिशेस नीट समोर चालत; चालतांना वळत नसत. १८ चाकांच्या धावा पाहिल्या तर त्या फार उंच व भयानक होत्या; त्या चोहोंच्या धावांसमोवतीं सर्वत्र डोळे होते. १९ ते प्राणी चालत तेव्हां चाकेंहि त्यांबरोबर चालत आणि ते जमीन सोडून वर चढत तेव्हां चाकेंहि चढत. २० जिकडे आत्मा नेईं तिकडे त्याच्या गतीच्या रोखानें ते जात; त्यांबरोबर चाकेंहि उचलत, कारण त्या प्राण्यांचा आत्मा चाकांत होता. २१ ते चालले म्हणजे हीं चालत; ते थांबले म्हणजे हींहि थांबत; ते जमीन सोडून वर चढले म्हणजे त्यांबरोबर चाकेंहि चढत; कारण त्या प्राण्यांचा आत्मा चाकांत होता. २२ त्या प्राण्यांच्या माथ्यावर चांदव्यासारखें कांहीं होतें, तें दिपविणाऱ्या

व भयानक स्फटिकासारखें दिसलें; तें त्यांच्या डोक्यांवरून ताणिलें होतें. २३ त्या चांदव्याखालीं त्यांचे पंख नीट पसरून एकमेकांला लागलेले होते; या बाजूला आणि त्या बाजूला शरीर आच्छादणारे असे प्रत्येकाला दोन दोन पंख होते. २४ ते चालत असतां मला त्यांच्या पंखांचा आवाज ऐकूं आला; तो महाजलाशयांच्या आवाजासारखा, सर्वसमर्थाच्या वाणीसारखा होता; लष्कराच्या गजबजीप्रमाणें तो मोठा होता; ते उभे राहत तेव्हां आपले पंख खालीं सोडीत. २५ त्यांच्या डोक्यांवर असलेल्या चांदव्यांतून वाणी होत असे; ते उभे राहत तेव्हां आपले पंख खालीं सोडीत. २६ त्यांच्या डोक्यांवर असलेल्या चांदव्यावर नीलमण्याच्या सिंहासनासारखें कांहीं दिसत होतें; आणि त्या सिंहासनावर पुरुष असल्याचा भास होत होता. २७ त्याच्या ठायीं सर्वत्र तृणमण्याच्या तेजासारखा अग्नीचा भास मला झाला; त्याच्या कमरेपासून वर व त्याच्या कमरेपासून खालीं अग्नीचा भास मला झाला व त्यांच्या भोंवतीं प्रभा चमकत होती. २८ पावसाच्या दिवशीं मेघांत दिसणाऱ्या धनुष्याप्रमाणें त्यांच्याभोंवतीं प्रभा फाकलेली मला दिसली; परमेश्वराच्या तेजाचें हें दर्शन होतें. मीं तें पाहून उपडा पडलों व कोणा बोलणाऱ्याची वाणी माझ्या कानीं आली.

१ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, तूं आपल्या २ पायांवर उभा राहा, म्हणजे मी तुजबरोबर बोलेन. ३ तो मजबरोबर बोलत असतां आत्म्यानें माझ्या ठायीं प्रवेश करून मला माझ्या पायांवर उभें केलें तेव्हां त्याचें बोलणें मला ऐकूं आलें. ४ तो मला म्हणाला, हे मानवपुत्रा, मी तुला इस्राएलवंशजांकडे, मजबरोबर फितुरी केलेल्या त्या फितुरी राष्ट्रांकडे पाठवितों; त्यांनीं व त्यांच्या वाडवडिलांनीं आजपर्यंत मजविरुद्ध वर्तन केलें आहे. ५ हे त्यांचे वंशज उद्धट व कठीण हृदयाचे आहेत; मी तुला त्यांकडे पाठवीत आहे; प्रभु परमेश्वर असें म्हणतो हें त्यांस सांग. ६ ते तुझें ऐकोत न ऐकोत, निदान त्यांकडे कोणी तरी संदेष्टा गेला होता हें त्यांस समजेल; तीं तर बोलूनचालून फितुरी

जात आहे. ६ हे मानवपुत्रा, तुझ्याभोंवतीं कांटेझुडपें व कांटे असले, तूं विचवांमध्ये असलास, तरी त्यांना भिजं नको, त्यांच्या शब्दांस भिजं नको; ती फितुरी जात आहे, तरी त्यांच्या शब्दांस भिजं नको, त्यांच्या चर्येस भिजं नको. ७ ते ऐकोत न ऐकोत, तूं माझीं वचनें त्यांस सांग; ते तर अत्यंत फितुरी आहेत. ८ हे मानवपुत्रा, मी सांगतो तें ऐक; त्या फितुरी जातीप्रमाणें तूं फितुरी होऊं नको; आपलें तोंड उघड आणि मी तुला देतो तें खा. ९ मी पाहिलें तों मजकडे एक हात पुढें झाला; आणि पाहा, त्या हातांत ग्रंथाचा पट होता; १० तो त्यानें मजपुढें पसरिला; त्यावर पाठपोट लिहिलें होतें आणि त्यांत विलाप, शोक व आकांत ह्यांविषयींचा लेख होता. १ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, तुझ्या-
३ पुढें जें आलें आहे तें सेवन कर; हा पट सेवन कर व जाऊन इस्राएलघराण्याबरोबर बोल. २ तेव्हां मीं आपलें तोंड उघडलें आणि त्यानें मला तो पट सेवन करावयास लाविलें. ३ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, जो पट मी तुला देतो तो पोटांत जाऊं दे, त्यानें आपलीं आंतर्धी भर. मीं तो सेवन केला तों तो माझ्या तोंडांत मधासारखा मधुर लागला.

४ मग तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, जा, इस्राएलघराण्याकडे जा आणि त्यांजवळ माझीं वचनें बोल, ५ कारण बाबर ओठांच्या व जड जिभेच्या लोकांकडे नव्हे, तर इस्राएलघराण्याकडे मी तुला पाठवितो; ६ ज्यांची बोली तुला समजत नाही अशीं बाबर ओठांचीं व जड जिभेचीं अनेक राष्ट्रे आहेत, त्यांकडे मी तुला पाठवीत नाही. त्यांकडे मीं तुला पाठविलें असतें तर खरोखर त्यांनीं तुझें ऐकिलें असतें; ७ पण इस्राएलघराणें तुझें ऐकणार नाही; कारण माझें तें ऐकणार नाही; कां की इस्राएलाचें सगळें घराणें कठीण कपाळाचें व कठीण हृदयाचें आहे. ८ पाहा, मी त्यांच्या मुद्रेसारखी तुझी मुद्रा वज्रप्राय करितो, त्यांच्या कपाळांसारखें तुझें कपाळ कठीण करितो. ९ मी तुझें डोकें गारगोटीपेशां वज्रप्राय कठीण करितो; त्यांस तूं भिजं नको, त्यांच्या कटाक्षांनीं कांपूं नको; ती तर

फितुरी जात आहे. १० आणखी तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, जीं सर्व वचनें मी तुला सांगतो तीं आपल्या हृदयांत सांठीव, तीं कानानें ऐक. ११ जा, पकडून नेलेल्या तुझ्या लोकांच्या बंशजांकडे जाऊन त्यांजशीं बोल; त्यांस सांग की प्रभु परमेश्वर असें म्हणतो, मग ते तुझें ऐकोत किंवा न ऐकोत.

१२ तेव्हां आत्म्यानें मला उचलून धरिलें आणि माझ्या मागून त्याच्या स्थानांतून परमेश्वराच्या वैभवाचा धन्यवाद असो, असा प्रचंड वेगाचा शब्द झालेला मीं ऐकिला. १३ आणि त्या प्राण्यांचे पंख एकमेकांना लागत त्यांचा आवाज आणि त्यांच्या बाजूंस असलेल्या चाकांचा आवाज, असा प्रचंड वेगाचा शब्द मीं ऐकिला. १४ मग आत्म्यानें मला उचलून धरिलें; मी आपल्या मनाच्या संतापानें क्लेश पावलों तेव्हां परमेश्वराचा वरदहस्त जोरानें मजवर आला. १५ तदनंतर धरून नेलेले लोक राहत असत तेथें त्यांकडे खबर नदीच्या तीरीं तेल-अवीब ह्या ठिकाणीं मी आलों आणि ते बसले होते तेथें मी बसलों; भयचकित होऊन सात दिवस त्यांच्यामध्ये मी बसून राहिलों.

१६ मग ते सात दिवस लोटल्यावर परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें तें असे: १७ मानवपुत्रा, मीं तुला इस्राएलघराण्यावर पहारेकरी नेमिलें आहे, म्हणून तूं माझ्या तोंडचें वचन ऐकून माझ्या वतीनें त्यांस बजावून सांग. १८ तूं खात्रीनें मरशील असें मी पातक्यास म्हणलों असतां तूं जर त्यास बजाविलें नाही व पातक्यानें आपला कुमार्ग सोडून जगावें म्हणून तूं त्यास बजावून सांगितलें नाही, तर तो पातकी आपल्या दुष्टाईमुळें मरेल; पण त्याच्या रक्ताचा झाडा मी तुझ्या हातून घेईन. १९ तूं त्या पातक्यास बजाविलें असून त्यानें आपली दुष्टाई व कुमार्ग हीं सोडिलीं नाहीत, तर तो आपल्या दुष्टाईमुळें मरेल; आणि तूं आपला जीव बचाविला असें होईल. २० तसेंच धार्मिक आपली धार्मिकता सोडून अधर्म करूं लागला व मीं त्याच्यापुढें अडखळा ठेविला तर तो मरेल; तूं त्याला बजाविलें नसल्यास तो आपल्या पातकामुळें मरेल, व

त्याने केलेली धार्मिकता जमेस धरण्यांत येणार नाही; पण त्याच्या रक्ताचा झाडा मी तुझ्या हातून घेईन. २१ पाप करूं नये असें तूं त्या धार्मिकास बजाविलें, व त्यानें पाप केलें नाही, तर त्यानें बोध घेतल्यामुळें तो जगेल आणि तूं आपला जीव बचाविला असें होईल.

२२ तेव्हां तेथें परमेश्वराचा वरदहस्त मजवर आला व तो मला म्हणाला, ऊठ, खोऱ्यांत जा; तेथें मी तुजबरोबर बोलें. २३ मग मी उठून खोऱ्यांत गेलों तों खबार नदीजवळ मी पाहिलें होतें तसें परमेश्वराचें तेज तेथेंहि माझ्यासमोर उभें होतें; तेव्हां मी उपडा पडलों. २४ नंतर आत्म्यानें माझ्या ठायीं प्रवेश करून मला माझ्या पायांवर उभें केलें; त्यानें मजबरोबर भाषण करून म्हटलें, जा, तूं स्वतांला आपल्या घरांत कोडून घे. २५ हे मानवपुत्रा, पाहा, तुला बंधनांनीं जखडून बांधिली, आणि तुला बाहेर त्या लोकांमध्ये जातां येणार नाही; २६ तुझी जीभ तुझ्या टाळूस चिकटे असें मी करीन, म्हणजे तूं मुका होशील, आणि तूं त्यांचा निषेधकर्ता होणार नाहीस; कारण तें फितुरी घराणें आहे; २७ तरी पण मी तुजबरोबर बोलें तेव्हां मी तुजें तोंड उघडीन, मग तूं त्यांस सांग कीं प्रभु परमेश्वर म्हणतो, ज्याला ऐकावयाचें असेल तो ऐको, ज्याला ऐकावयाचें नसेल, तो न ऐको; तें तर फितुरी घराणें आहे.

१ हे मानवपुत्रा, एक वीट घेऊन आपल्यासमोर ४ मांड; तिच्यावर यरुशलेम नगराचें चित्र काढ. २ त्याला वेढा पडला आहे, त्यासमोर बुरूज रचून मोरचे बांधिले आहेत, त्यापुढें तळ पडला आहे, टकर देऊन भित पाडण्याचीं यंत्रें त्याभोंवतीं लागलीं आहेत, असें चित्र काढ. ३ मग तूं एक लोखंडी कढई घे; ती तुझ्यामध्ये व त्या नगरामध्ये जशी काय लोखंडी भित म्हणून ठेव; तूं आपलें तोंड तिच्याकडे कर; तिला वेढ्याच्या स्थितींत आण; तूं तिला वेढा घालणारा हो. हें इस्राएलघराण्यास चिन्ह होईल.

४ आणखी तूं आपल्या डाव्या कुशीवर नीज व इस्राएलघराण्याचा अधर्म त्या कुशीवर ठेव; जितके

दिवस तूं त्या कुशीवर निजून राहशील तितके दिवस त्यांच्या अधर्माचा भार वाहत राहा. ५ कारण त्यांच्या अधर्माच्या वर्षांइतके दिवस मीं तुझ्या हिशोबीं गणिले आहेत; तीनशें नव्वद दिवस तुला इस्राएलघराण्याचा भार वाहावयाचा आहे. ६ पुनः ते दिवस संपल्यावर तूं उजव्या कुशीवर नीज व चाळीस दिवस यहूदा घराण्याच्या अधर्माचा भार वाहा; प्रत्येक वर्षावद्दल तुझ्या हिशोबीं मीं एक दिवस धरिला आहे. ७ तूं आपलें तोंड व उघडा हात यरुशलेमाच्या वेढ्याच्या चित्राकडे रोखून धर व त्याविरुद्ध संदेश दे. ८ पाहा, मी तुला बंधनांनीं बांधितों, म्हणजे तूं आपल्या वेढ्याचे दिवस संपवीपर्यंत या कुशीचा त्या कुशीला वळावयाचा नाहीस.

९ तूं गहूं, जव, पावटे, मसूर, बाजरी व काव्यागहूं घेऊन एका पात्रांत घाल, व आपल्यासाठीं त्याची भाकरी कर; तूं आपल्या कुशीवर निजशील त्या दिवसांच्या संख्येच्या मानानें तीनशें नव्वद दिवस तुला ती खावयाची आहे. १० तूं जें अन्न खाशील तें वजनानें रोजचें वीस शेकेल असून तें तूं मधून मधून खा; ११ आणि पाणी मापानें एक षष्ठांश हीन पी; तें तूं मधून मधून पी. १२ जवाच्या भाकऱ्यांप्रमाणें ती भाकरी करून खा; ती लोकांसमक्ष मानवी विष्टेनें भाज. १३ परमेश्वर बोलला, याप्रमाणें मी इस्राएलवंशजांस ज्या राष्ट्रांत हांकून देईन त्यांत ते आपली अमंगळ भाकरी खातील. १४ तेव्हां मी म्हणलों, अहा ! प्रभू परमेश्वरा ! पाहा, मी कधीं विटाललों नाही; मीं लहान-पणापासून आजवर कधीं कोणत्याहि आपोआप मेलेल्या किंवा पशूंनीं फाडून मारिलेल्या प्राण्यांचें मांस खाल्लें नाही; अमंगळ मांस माझ्या तोंडास शिवलें नाही. १५ मग तो मला म्हणाला, पाहा, मानवी विष्टेऐवजीं गाईचें शेण वापरण्याची मी तुला परवानगी देतो; त्याच्या गोवऱ्यांनीं आपली भाकरी भाज. १६ आणखी तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, पाहा, मी यरुशलेमांत भाकरीचा आधार तोडीन म्हणजे लोक कष्टी होऊन भाकरी तोलून खातील, व भयभीत होऊन पाणी

१ सुमारें एक पक्का शेर.

मापून पितील; १७ कारण भाकरी व पाणी यांची तूट पडेल, लोक एकमेकांकडे पाहून भयचकित होतील आणि अधर्मावस्थेंत क्षय पावतील.

१ हे मानवपुत्रा, तूं एक तीक्ष्ण तरवार घे; २ ती न्हाव्याच्या वस्त्याप्रमाणें वापरून आपल्या डोक्यावर व दाढीवर चालीव; मग तराजू घे आणि केस तोळून त्यांची वाटणी कर. २ नगराच्या वेळ्याचे दिवस संपले म्हणजे ह्या केसांचा एक तृतीयांश नगराच्या मध्यभागीं अग्नीनें जाळून टाक; एक तृतीयांश केस घेऊन त्यांवर चोहोंकडून तरवार चालीव आणि उरलेला तृतीयांश वाऱ्यावर उडीव; ह्या प्रकारें मी तरवार उपसून त्या लोकांची पाठ पुरवीन. ३ त्यांतले थोडेसे केस घेऊन आपल्या वस्त्राच्या पदरीं बांध, ४ त्यांतून पुनः थोडेके घेऊन अग्नींत टाकून जाळ, म्हणजे त्यांमधून अग्नि निघून इस्त्राएलाच्या सर्व घराण्यास व्यापील,

५ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, हें यरुशलेम; हें राष्ट्रांमध्ये स्थापिलें आहे व ह्याच्याभोंवतीं देश बसविले आहेत. ६ तरी त्यानें दुष्ट आचरण करून माझ्या निर्णयांस इतर राष्ट्रांपेक्षांहि अधिक विरोध केला, त्यानें सभोंवतालच्या प्रदेशांपेक्षांहि माझ्या नियमांचा अधिक विरोध केला; कारण त्यांनीं माझ्या निर्णयांचा अव्हेर केला व माझ्या नियमांप्रमाणें ते चालले नाहींत. ७ ह्यामुळें प्रभु परमेश्वर म्हणतो, ज्या अर्थीं तुम्ही आपल्यासभोंवतालच्या राष्ट्रांपेक्षां अधिक बंडाली माजविली व माझ्या नियमांप्रमाणें चाललां नाहीं, माझे निर्णय पाळिले नाहींत, आणि आसपास राष्ट्रे आहेत त्यांच्या निर्णयांप्रमाणें देखील वागलां नाहीं, ८ त्या अर्थीं प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी, मीच तुझ्याविरुद्ध होईन आणि राष्ट्रांदेखत तुजमध्ये न्यायशासन करीन. ९ तुझ्या सर्व अमंगळ कृत्यांमुळें, आजवर मीं केलें नाहीं व पुनः त्याप्रमाणें करणार नाहीं, असें मी तुझ्या ठायीं करीन. १० तुझ्यामध्ये बाप आपल्या मुलांस भक्षितील व मुलें आपल्या बापांस भक्षितील; मी तुझ्या ठायीं न्यायशासन करीन व तुझे सर्व अवशेष राहिलेले लोक दशदिशांस

विखरून टाकीन. ११ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, तूं माझें पवित्रस्थान आपल्या सर्वे तिरस्करणीय वस्तूंनीं व अमंगळ कर्मांनीं भ्रष्ट केलें, म्हणून खात्रीनें मी तुजवरची कृपादृष्टि काढून घेईन, गय करणार नाहीं, दया करणार नाहीं. १२ तुझ्या वस्तीचा तिसरा हिस्सा पटकीनें मरेल व तुजमध्ये लोक उपासमारीनें नाश पावतील; तिसरा हिस्सा तुजभोंवतीं तरवारीनें पडेल; व तिसरा हिस्सा मी दशदिशांस विखरीन; मी तरवारीनें त्यांची पाठ पुरवीन. १३ अशी माझ्या रागाची पूर्वेता होईल आणि त्यांजवरच्या माझ्या क्रोधाची तृप्ति होऊन माझें समाधान होईल. मीं त्यांजवरच्या माझ्या क्रोधाचा शेवट केला म्हणजे ते समजतील कीं मी परमेश्वर आवेशानें हें बोललों आहे. १४ आणखी तुजभोंवतालच्या सर्व राष्ट्रांमध्ये मी तुला उजाड करीन, अपशब्दाचा विषय करीन, आणि येणारेजाणारे हें पाहतील. १५ मी क्रोधानें, संतापानें व तीव्र निषेधवाणीनें तुझें न्यायशासन करीन तेव्हां तुजभोंवतालच्या राष्ट्रांस तूं अपशब्द, निंदा, ताकीद व विस्मय यांचा विषय होशील; मी परमेश्वर हें म्हणलों आहे; १६ मी तुमचा नाश करण्यासाठीं उपासमारीचे नाशकारक तीक्ष्ण बाण सोडीन, तेव्हां तुम्हांवर मी दुष्काळाचा कहर करीन व तुमचा भाकरीचा आधार तोडीन; १७ मी तुम्हांवर दुष्काळ व हिंस पशु पाठवीन; ते तुम्हांस निःसंतान करितील; मरी व रक्तपात हीं तुम्हांवर येतील; मी तुम्हांवर तरवार आणीन; मी परमेश्वर हें म्हणलों आहे.

१ मग परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २ मानवपुत्रा, तूं आपलें मुख इस्त्राएलाच्या पर्वतांकडे करून त्यांस उद्देशून संदेश दे. ३ असें म्हणः इस्त्राएलाच्या पर्वतांनो, प्रभु परमेश्वराचें वचन ऐका; प्रभु परमेश्वर, पर्वत, टेकड्या, नाले व खोरी यांस म्हणतो, पाहा, मी, मीच तुम्हांवर तरवार आणून तुमचीं उच्चस्थानें उद्ध्वस्त करीन. ४ तुमच्या वेद्या ओसाड होतील, तुमच्या सूर्यमूर्ति फोडून टाकितील;

तुमचे वध पावलेले लोक तुमच्या मूर्तीपुढें पडतील असें मी करीन. ५ मी इस्राएलवंशजांचीं प्रेतें त्यांच्या मूर्तीपुढें टाकीन, तुमच्या वेद्यांभोवतीं तुमचीं हाडें विखरीन. ६ तुमच्या सर्व वसतिस्थानांतील नगरें उद्ध्वस्त होतील व उच्चस्थानें उजाड होतील; अशानें तुमच्या वेद्या उद्ध्वस्त व उजाड होतील, तुमच्या मूर्ति भंगून नष्ट होतील, तुमच्या सूर्यमूर्ति तोडून टाकितील; अशीं तुमच्या हातचीं कामें नाहींतशीं करितील. ७ तुम्हांमध्ये वध पावलेले पडतील तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ८ तरी तुम्ही देशो-देशीं परागंदा व्हाल तेव्हां राष्ट्रांमध्ये तुम्हांपैकीं कांहीं तरवारीपासून निभावून राहतील; असे अवशेष मी राखून ठेवीन. ९ तुम्हांपैकीं निभावलेले ज्या राष्ट्रांत पकडून नेले जातील त्यांत ते माझे स्मरण करितील; तेव्हां मजपासून दूर झालेलें त्यांचें दुराचारी हृदय आणि त्यांनीं मूर्तीकडे लावलेले त्यांचे दुराचारी नेत्र हीं मी वठणीस आणीन; त्यांनीं आपल्या सर्व अमंगळ कृत्यांनीं जें दुष्कर्म केलें, त्यामुळें ते आपणांस निंघ मानितील. १० तेव्हां ते जाणतील कीं मी परमेश्वर आहे; त्यांजवर हें अरिष्ट आणीन म्हणून मीं सांगितलें तें निरर्थक सांगितलें नाहीं.

११ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, आपले हातपाय आपटून म्हण: इस्राएलघराण्याच्या सर्व अमंगळ दुष्कर्मांला धिक्कार असो; ते तरवार, दुष्काळ व मरी यांनीं मरतील. १२ जो दूर असेल तो मरीनें मरेल; जो जवळ असेल तो तरवारीनें पडेल; यांतूनहि जो निभावेल तो दुष्काळानें मरेल; अशी मी त्यांच्यावरल्या माझ्या संतापाची परिपूर्ति करीन. १३ प्रत्येक उंच टेकडीवर, सर्व डोंगरांच्या माथ्यांवर, प्रत्येक हिरव्या झाडाखालीं, प्रत्येक दाट पालवीच्या एला झाडाखालीं, ज्या ज्या स्थळीं त्यांनीं आपल्या सर्व मूर्तीपुढें सुवासिक धूप अर्पिला, तेथल्या त्यांच्या मूर्तीच्यामध्ये त्यांच्या वेद्यां-सभोंवतीं त्यांचे वध पावलेले पडतील, तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. १४ मी आपला हात त्यांजवर उगारीन आणि त्यांच्या सर्व वसतिस्थानांतील

भूमि दिबलाकडच्या रानापेक्षां वैराण व ओसाड करीन; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१ आणखी परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें: ७२ प्रभु परमेश्वर इस्राएल देशाला म्हणतो, हे मानवपुत्रा, अंत आला आहे, देशाचा चोहों बाजूंनीं अंत आला आहे. ३ आतां तुझा अंत आला आहे; मी आपला संताप तुजवर भडकवीन, तुझ्या करणीप्रमाणें तुझा न्याय करीन व तुझ्या सर्व अमंगळ कृत्यांचें प्रति-फळ तुला देईन. ४ मी तुजवर कृपादृष्टि करणार नाहीं, मी गय करणार नाहीं; तर तुझ्या करणीचें प्रतिफळ तुला देईन; तुझ्या अमंगळ कृत्यांचें प्रतिफळ तुजमध्ये दिसेल तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

५ प्रभु परमेश्वर म्हणतो: पाहा, विपत्ति, अपूर्व विपत्ति येत आहे. ६ अंत आला आहे, आला आहे! तो तुजसाठीं जाग्रत झाला आहे; पाहा, तो येत आहे. ७ देशांतल्या रहिवाशा, तुझी घडी भरली आहे; काळ आला आहे, दिवस समीप आला आहे; डोंगरांवर हर्ष नव्हे तर धुमाकूळ होणार आहे. ८ आतां मी आपल्या संतप्त क्रोधाचा तुजवर सत्वर वर्षाव करीन, मी आपल्या क्रोधाची परिपूर्ति तुजवर करीन, तुझ्या आचरणाप्रमाणें तुझा न्याय करीन व तुझ्या सर्व अमंगळ कृत्यांचें प्रति-फळ तुला देईन. ९ मी तुजवर कृपादृष्टि करणार नाहीं; मी तुझी गय करणार नाहीं; तर तुझ्या आचरणाचें फळ तुला देईन, तुझ्या अमंगळ कृत्यांचें प्रतिफळ तुला देईन; तेव्हां तुला समजेल कीं मी परमेश्वर तुला मारणार आहे.

१० पाहा, तो दिवस! पाहा तो येत आहे! तुझा शिक्षारूप रोपा उगवला आहे, तो फोफावून त्याचा दंड बनला आहे, तो गर्वानें फुलला आहे. ११ बला-त्कार हा शासनदंड होऊन बसला आहे; त्या लोकांतला कोणीहि, त्यांच्या समूहापैकीं कोणीहि, त्यांच्या धनांतलें कांहींहि उरणार नाहीं; त्यांची कांहीं प्रतिष्ठा राहणार नाहीं. १२ समय आला आहे, दिवस समीप आला आहे; विकृत घेणारा आनंद न करो, विकणारा खेद न पावो; कारण त्या सर्व समूहावर क्रोध येत आहे.

१३ विकणारा जीवंत राहिला तरी तो विकलेल्या भूमीला परत जावयाचा नाही, कारण हें भाकीत त्या सर्व समूहा-विषयीचें आहे, त्यांतलें कांहींहि चुकणार नाही; कोणीहि आपल्या अधर्मानें आपल्या जीवितास बळकटी आणणार नाही.

१४ ते करणा वाजवितात, सर्व तयारी करितात, तरी कोणी युद्धास पुढें सरसावत नाहीत; कारण त्या समूहावर माझा कोप झाला आहे. १५ बाहेर तरवार, आंत मरी व दुष्काळ; शेतांत असलेला तरवारीनें मरेल; नगरांत असलेल्यास दुष्काळ व मरी हीं ग्रासून टाकितील. १६ त्यांतले कांहीं निभावतील ते निभावतील, पण ते सगळे खोऱ्यांतल्या पारव्यांप्रमाणें डोंगरांवर आपल्या अधर्मांमुळें धुमत राहतील. १७ सर्वांचे हात ढिले पडतील; त्यांच्या गुडघ्यांचें पाणी होईल. १८ ते कमरेला गोणताट गुंडाळितील, दरारा त्यांस व्यापील; त्या सर्वांच्या मुखांवर लज्जा असेल व सर्वांचीं डोकीं भादरून टाकितील. १९ ते आपलें रुपें रस्यांवर फेंकून देतील; त्यांस आपलें सोनें अमंगळ वाटेले; परमेश्वराच्या कोपाच्या दिवशीं त्यांच्या सोन्यारुप्यानें त्यांचा बचाव होणार नाही; त्यापासून त्यांच्या जिवाची तृप्ति होणार नाही, त्यांचें पोट भरणार नाही, कारण त्यांनीं त्यामुळें ठोकर खाऊन अधर्म केला आहे. २० त्यांनीं त्याचीं केलेलीं भूषणें दिमाख दाखविण्यासाठीं वापरिलीं; त्यांनीं त्याच्या अमंगळ मूर्ति व तिरस्करणीय वस्तु आपणांसाठीं बनविल्या; म्हणून तें त्यांस अमंगळ वस्तूसमान वाटावें असें मीं केलें आहे. २१ तें मी परदेशीयांस भक्ष्य म्हणून देईन, तें जगांतील दुष्टांस लूट म्हणून देईन; ते तें भ्रष्ट करितील. २२ मी आपलें तोंड त्यांच्यापासून फिरवीन, म्हणजे ते लोक माझें भांडार भ्रष्ट करितील; लुटारू त्यांत शिरून ते भ्रष्ट करितील. २३ बैडी तयार करा, कारण देश रक्तपाताच्या गुन्ह्यांनीं भरला आहे, नगर बलात्कारानें भरलें आहे. २४ यास्तव मी परराष्ट्रांतले अधमाधम जन आणीन; ते त्यांचीं घरे हस्तगत करितील; मी जबरदस्तांचा ताठा मोडीन; त्यांचीं

पवित्रस्थानें भ्रष्ट होतील. २५ नाश येत आहे; ते शांति शोधितील, पण ती मुळीं नसावयाची. २६ नाशावर नाश येईल, अवईवर अवई उठेल; ते संदेष्ट्यास दृष्टांत पाहावयास सांगतील पण याजकाचें धर्मशास्त्रज्ञान व वडिलांचें मसलत देण्याचें सामर्थ्य हीं नष्ट होतील. २७ राजा शोक करील, सरदार दराऱ्यानें व्यास होईल, देशांतील लोकांचे हात थरथरतील; मी त्यांच्या आचाराप्रमाणें त्यांजशीं वर्तन करीन, त्यांच्या गुणदोषांप्रमाणें त्यांचा न्याय करीन; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१ सहाव्या वर्षाच्या सहाव्या महिन्याच्या पंचमीस असें झालें कीं मी आपल्या घरीं बसलों होतो व यहुदाचे वडील मजसमोर बसले होते; तेव्हां तेथें प्रभु परमेश्वराचा वरदहस्त मजवर आला. २ मी पाहिलें तों पुरुष असल्याचा भास मला झाला; त्याच्या कमरेपासून खालीं मला अग्नीचा भास झाला व त्याच्या कमरेपासून वर मला तृणमण्याच्या तेजासारखा भास झाला. ३ त्यानें हाताच्या आकृतीचें कांहीं पुढें करून माझ्या डोक्यावरील एक बट धरिली, आणि आत्म्यानें आकाश व पृथ्वी यांच्या दरम्यान मला उचलून नेऊन दिव्यदृष्टीनें यरुशलेम एथें उत्तरेस असलेल्या आंतल्या अंगणाच्या दरवाजाजवळ आणिलें; तेथें इथ्येस पेटविणाऱ्या मूर्तीचें आसन होतें. ४ मग पाहा, मीं खोऱ्यांत दृष्टांत पाहिला होता त्यासारखें इस्राएलाच्या देवाचें तेज येथें होतें. ५ तेव्हां तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, आपले डोळे वर करून उत्तर दिशेकडे पाहा. मीं उत्तरेकडे दृष्टि लाविली तों वेदी-वेशीच्या उत्तरेस मंदिराच्या प्रवेशमार्गांत ही इथ्येस पेटविणारी मूर्ति होती. ६ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, ते काय करित आहेत तें पाहतोस ना? मीं आपल्या पवित्रस्थानांतून दूर निघून जावें म्हणून अशीं अमंगळ कृत्यें इस्राएलघराणें येथें करित आहे; यांहूनहि अधिक अमंगळ कृत्यें तुझ्या दृष्टीस पडतील. ७ मग त्यानें मला अंगणाच्या प्रवेशमार्गांत आणिलें; मीं

१ पाठभेद: अशितुल्य प्रतिमा मला दिसली

पाहिलें तों भिंतीला भोंक पडलें होतें. ८ त्यानं मला म्हटलें, मानवपुत्रा, भित खण; मीं भित खणिली तों पाहा, एक दार लागलें. ९ तेव्हां तो मला म्हणाला, येथें हे लोक कसलीं दुष्ट व अमंगळ कृत्यें करीत आहेत तीं पाहा. १० मीं आंत जाऊन पाहिलें तों सरपटणारे प्राणी, अमंगळ पशु व इस्राएलघराण्याच्या सर्व मूर्ति यांचीं चित्रें भिंतीवर चोहोंकडे काढिलेलीं होतीं. ११ त्यांच्यापुढें इस्राएलघराण्याच्या वडिलांतले सत्तर पुरुष उभे असून त्यांमध्ये याजच्या विन शाफान हा उभा होता; त्या प्रत्येक माणसाच्या हातीं धुपाटणें होतें; तेथें धुपाच्या दाट धुराचा परिमळ वर जात होता. १२ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, इस्राएलघराण्याचा प्रत्येक वडील आपल्या मूर्तिग्रहांत अंधारा-मध्ये काय करीत आहे तें तुला दिसतें ना ? ते तर म्हणतात कीं परमेश्वर आम्हांस पाहत नाहीं; परमेश्वरानें देशाचा त्याग केला आहे. १३ तो मला म्हणाला, ते यांहुनहि अधिक अमंगळ कृत्यें करीत आहेत, तीं पुनरपि तुला दिसून येतील. १४ तेव्हां त्यानं मला परमेश्वराच्या मंदिराच्या उत्तरेस असलेल्या दरवाजा-जवळ आणिलें, तों तेथें स्त्रिया बसून तम्मुजासाठीं शोक करीत होत्या. १५ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, तुला हें दिसतें ना ? ह्यांहुन अधिक अमंगळ गोष्टी तुझ्या दृष्टीस पडतील. १६ तेव्हां त्यानं मला परमेश्वराच्या मंदिराच्या आंतल्या अंगणांत नेलें, तों पाहा, परमेश्वराच्या मंदिराच्या द्वारीं देवडीच्या व वेदीच्या दरम्यान सुमारें पंचवीस इसम परमेश्वराच्या मंदिराकडे पाठ करून व पूर्वेकडे तोंड करून उभे होते; ते पूर्वदिशेस सूर्याची उपासना करीत होते. १७ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, तुला हें दिसतें ना ? यहूदाचें घराणें येथें हीं अमंगळ कृत्यें करीत आहे, हें थोडें झालें काय ? देश जुलमाच्या कृत्यांनीं भरून ते मला पुनःपुनः संतापवितात; पाहा, ते आपल्या नाकास डहाळी लावीत आहेत. १८ यामुळें मी संतापून करावयाचें तें करीन; मी त्यांजवर कृपादृष्टि करणार नाहीं; त्यांची गय करणार नाहीं; त्यांनीं मोठ्यानं

माझ्या कानीं आरोळी मारिली तरी मी त्यांचें ऐकणार नाहीं.

१ मग त्यानं मला ऐकूं येईसं मोठ्यानं म्हटलें, १ नगररक्षकहो, तुम्ही सगळे आपलीं विध्वंसक हत्यारें हातीं घेऊन इकडे या. २ तेव्हां पाहा, उत्तरेकडील वरच्या वेशीनं सहा पुरुष आपल्या हातीं विध्वंसक हत्यारें घेऊन आले; त्यांमध्ये शुभ्र तागाचें वस्त्र ल्यालेला एक मनुष्य होता, त्याच्या कमरेनजीक कारकुनाची दऊत होती. ते आंत जाऊन पितळी वेदीजवळ उभे राहिले. ३ करुबारूढ असलेल्या इस्राएलाच्या देवाचें तेज तेथून निघून मंदिराच्या उंबरठ्यावर आलें; आणि कमरेनजीक कारकुनाची दऊत असलेल्या व शुभ्र तागाचें वस्त्र ल्यालेल्या त्या मनुष्यास त्यानं हाक मारिली. ४ परमेश्वर त्याला म्हणाला, नगरामधून, यरुशलेमा-मधून जाऊन जीं माणसं आपल्यांत होत असलेल्या सर्व अमंगळ कृत्यांमुळें उसासे टाकून विलाप करीत आहेत त्यांच्या कपाळावर चिन्ह कर. ५ मला ऐकूं येईसं तो त्या बाकीच्यांस म्हणाला, त्याच्यामागून नगरांत जा व संहार करा; कृपादृष्टि करूं नका; गय करूं नका; ६ वृद्ध, तरुण व कुमारी, मुलें व स्त्रिया यांचीं निखालस कत्तल करा; पण ज्यांवर चिन्ह असेल त्यांस स्पर्श करूं नका; माझ्या पवित्रस्थानापासून आरंभ करा. तेव्हां मंदिरापुढें असलेल्या वडिलां-पासून त्यांनीं आरंभ केला. ७ त्यानं त्यांस म्हटलें, मंदिर भ्रष्ट करा; अंगणें वधिलेल्यांनीं भरून टाका; चला, निघा; तेव्हां त्यांनीं जाऊन नगरांत संहार चालविला. ८ त्यांनीं अशी कत्तल चालविली असतां मी सुटलों तेव्हां मी उपडा पडून ओरडून म्हणालों, हाय हाय ! प्रभू परमेश्वरा, तूं यरुशलेमावर आपल्या क्रोधाचा वर्षाव करून अवध्या अवशिष्ट इस्राएलांचा विध्वंस करिशील काय ? ९ तेव्हां तो मला म्हणाला, इस्राएल व यहूदा यांच्या घराण्याचा अधर्म अत्यंत भारी आहे; देश रक्तपातानें भरला आहे; नगर अन्यायानें भरलें आहे; कारण ते म्हणतात, परमेश्वरानें देशाचा त्याग केला आहे, परमेश्वर पाहत नाहीं.

१० मी तर कृपादृष्टि करणार नाही, गय करणार नाही, त्यांच्या आचाराचें प्रतिफल त्यांच्या शिरीं लादीन. ११ तेव्हां पाहा, कमरेनजीक कारकुनाची दऊत असलेल्या व शुभ्र तागाचें वस्त्र त्यालेल्या त्या मनुष्यानें परत येऊन कळविलें कीं तुझ्या आज्ञेप्रमाणें मीं केलें आहे.

१ मीं पाहिलें तों करूबांवरल्या छतावर

१० तृणमण्यासारखें कांहीं दिसलें, तें सिंहासनाच्या प्रतिमेसारखें होतें. २ मग परमेश्वर तागाचें

वस्त्र त्यालेल्या त्या मनुष्यास म्हणाला, करूबांखालीं चाकांच्यामध्ये जाऊन करूबांच्यामधून इंगळांनीं आपली ओंजळ भर व ते नगरावर विखर, तेव्हां तो माझ्या-देखत गेला. ३ तो मनुष्य गेला तेव्हां करूब मंदिराच्या उजवीकडे उभे होते आणि आंतलें अंगण मेघानें व्यापून टाकिलें होतें. ४ परमेश्वराचें तेज करूबांवरून निघून मंदिराच्या उंबरठ्यावर आलें होतें; मंदिर मेघानें व्यापिलें होतें व अंगण परमेश्वराच्या तेजाच्या प्रभेनें भरून गेलें होतें. ५ करूबांच्या पंखांचा ध्वनि बाहेरच्या अंगणांत ऐकूं जात होता; सर्वसमर्थ देवाच्या वाणी-सारखा तो होता. ६ त्यानें शुभ्र तागाचें वस्त्र त्यालेल्या मनुष्यास आज्ञापून सांगितलें कीं त्या चाकांमधून, करूबांच्यामधून, इंगळ घे; तेव्हां तो जाऊन चाकांच्या बाजूस उभा राहिला. ७ मग त्या करूबांपैकीं एकांनें आपला हात लांबवून करूबांमधल्या विस्तवास लाविला; त्यानें त्यांतून कांहीं इंगळ घेऊन तागाचें वस्त्र त्यालेल्या त्या मनुष्याच्या हातांत दिले; तो ते घेऊन निघून गेला. ८ तेथें करूबांजवळ त्यांच्या पंखांखालीं मनुष्याच्या हाताच्या आकृतीसारखें कांहीं दृष्टीस पडलें. ९ मीं पाहिलें तों प्रत्येक करूबाच्या बाजूस एक अशीं सगळ्या करूबांच्या बाजूस चार चाकें होती; तीं चाकें वैदूर्यमण्यासारखीं दिसत होती. १० दिसावयाला त्या चार चाकांचा डौल सारखा होता; तीं जशीं काय चाकाआड चाक अशीं होती. ११ ते चालत तेव्हां चारी दिशांपैकीं पाहिजे त्या दिशेस जात; चालतांना वळत नसत; प्रत्येक मस्तकाच्या कोणत्याहि रोखानें ते जात; चालतांना वळत नसत. १२ त्यांचें

सर्वे शरीर, पाठ, हात, पंख व चार चाकें यांस सर्वत्र डोळे होते. १३ चाकांस गरगर फिरणारीं असें म्हटलें मीं ऐकिलें. १४ त्या प्रत्येकास चार मुखें होती; पहिलें मुख करूबाच्या मुखासारखें होतें, दुसरें मनुष्याच्या मुखासारखें होतें, तिसरें सिंहाच्या मुखासारखें होतें व चौथें गरुडाच्या मुखासारखें होतें. १५ ते करूब उडून वर गेले; मीं खबार नदीच्या तीरीं पाहिला तो हा प्राणी होय. १६ करूब चालले म्हणजे चाकें त्यांबरोबर चालत आणि भूमीवरून उंच उडण्यासाठीं ते आपले पंख उचलीत तेव्हां तीं चाकें वेगळीं होत नसत. १७ ते थांबले म्हणजे तीं थांबत; ते वर उडाले म्हणजे त्यांबरोबर तीं वर जात; कारण त्या प्राण्यांचा आत्मा त्यांत होता.

१८ तेव्हां परमेश्वराचें तेज मंदिराच्या उंबरठ्यावरून निघून करूबांवर जाऊन राहिलें. १९ निघते-वेळीं करूबांनीं आपले पंख उचलिले व ते माझ्यादेखत भूमीवरून वर चढून गेले, त्यांबरोबर चाकेंहि गेलीं; ते परमेश्वराच्या मंदिराच्या पूर्वे द्वारापुढें थांबले; त्यांच्यावर इस्राएलाच्या देवाचें तेज होतें. २० खबार नदीच्या तीरीं मीं इस्राएलाच्या देवाच्या आसनाखालीं पाहिला होता तो हा प्राणी होय; ते करूब आहेत हें मला कळलें. २१ त्या प्रत्येकास चार मुखें होती व प्रत्येकास चार पंख होते; त्यांच्या पंखांखालीं मनुष्याच्या हातासारखी आकृति होती. २२ त्यांच्या चेहऱ्यांविषयीं म्हणाल तर खबार नदीच्या तीरीं मीं पाहिलेल्या चेहऱ्यांसारखेच ते होते, त्याचीं स्वरूपे व ते स्वतः तसेच होते; ते नीट आपल्यासमोर चालत.

१ मग आत्म्यानें मला उचलून घेऊन ११ परमेश्वराच्या मंदिराच्या पूर्वाभिमुख पूर्ववेशीकडे आणिलें; तेव्हां पाहा, वेशीपुढें पंचवीस इसम होते; त्यांच्यामध्ये याजच्या बिन अजूर, व पलट्या बिन बनाया हे लोकनायक माझ्या दृष्टीस पडले. २ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, अधर्माची योजना करणारे व या नगरांत अनिष्ट संकल्प करणारे पुरुष ते हेच; ३ ते म्हणतात, घरे बांधण्याची वेळ अद्यापि जवळ

आली नाही; हें नगर जणू काय कढई व आम्ही तीतलें मांस; ४ म्हणून त्यांजविरुद्ध संदेश दे, मानव-पुत्रा, संदेश दे. ५ तेव्हां परमेश्वराचा आत्मा मजवर उतरला; तो म्हणाला, असें म्हण: परमेश्वर म्हणतो, अहो इस्राएलवंशजहो, तुम्ही असेंअसें म्हटलें; तुमच्या मनांत कायकाय येत आहे तें मी जाणतो. ६ तुम्ही या नगरांत पुष्कळांस वधिलें, त्यांतले रस्ते प्रेतांनीं भरून टाकिलें. ७ ह्याकरितां प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही या नगरांत ज्यांना वधून टाकिलें, ते मांस आहेत, व हें नगर कढई आहे; तुम्हांस तर त्यांतून बाहेर नेतील. ८ तुम्ही तरवारीस भितां; मी तुम्हांवर तरवार आणणार असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ९ मी तुम्हांस त्यांतून बाहेर काढीन, तुम्हांस परदेशीयांच्या हातीं देईन व तुम्हांस न्यायदंड करीन. १० तुम्ही तरवारीनें पडाल; इस्राएलसीमेवर मी तुमचा न्याय करीन; तेव्हां तुम्हांला समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ११ हें नगर तुम्हांस कढई होणार नाही व तुम्ही तीतले मांसहि होणार नाही; इस्राएलसीमेवर मी तुमचा न्याय करीन. १२ तेव्हां तुम्हांला समजेल कीं मी परमेश्वर आहे; कारण तुम्ही माझ्या नियमांप्रमाणें चाललां नाही, माझे निर्णय तुम्हीं पाळिले नाहीत, तर तुम्ही आपल्या सभोंवतीं असणाऱ्या राष्ट्रांच्या निर्णयांप्रमाणें वागलां. १३ मी हा संदेश देत असतां असें झालें कीं पलट्यां बिन बनाया मेला. तेव्हां मी उपडा पडून मोठ्यानें ओरडून म्हणालों, अहा प्रभू परमेश्वरा, तूं इस्राएली अवशेषाचा पुरा अंत करितोस काय ?

१४ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं १५ मानव-पुत्र जे यरुशलेमनिवासी, परमेश्वरापासून दूर राहा, आम्हांलाच देश वतन मिळाला आहे, असें म्हणतात ते तुझे भाऊबंध, तुझे भाऊबंधच, तुझे आसजन, इस्राएलाचें सर्व घराणें आहेत; १६ ह्याकरितां असें म्हण: प्रभु परमेश्वर म्हणतो कीं मी त्यांस राष्ट्रांत दूर घालवून देऊन देशोदेशीं पांगविलें आहे, तरी ज्या ज्या देशांत ते गेले आहेत त्यांत मी त्यांस अल्पकाळ पवित्रस्थान होईन. १७ यास्तव असें म्हण: प्रभु परमेश्वर म्हणतो

कीं मी तुम्हांस राष्ट्रांतून गोळा करून आणीन; ज्या ज्या देशांत तुम्ही पांगलां आहां त्यांतून मी तुम्हांस जमा करून घेईन; आणि इस्राएल देश तुम्हांस देईन. १८ ते येथें येतील आणि येथल्या सर्व तिरस्करणीय व अमंगळ वस्तु येथून काढून टाकतील. १९ मी त्यांस एकच हृदय देईन; तुमच्यांत नवीन आत्मा घालीन; मी त्यांच्या देहांतून पाषाणहृदय काढून टाकून त्यांस मांसमय हृदय देईन; २० म्हणजे ते माझ्या नियमांस अनुसरून चालतील, माझे निर्णय पाळून त्यांप्रमाणें वागतील; ते माझे लोक होतील व मी त्यांचा देव होईन. २१ तरी ज्यांचें मन त्यांच्या तिरस्करणीय व अमंगळ वस्तूंच्या मनोरथास अनुसरतें त्यांच्या आचाराचें प्रतिफल त्यांच्याच शिरीं येईलसें मी करीन, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. २२ तेव्हां करुवांनीं आपले पंख उचलिले, त्यांबरोबर चाकेंहि उचललीं गेलीं आणि इस्राएलाच्या देवाचें तेज त्यांच्यावर होतें. २३ मग परमेश्वराचें तेज नगराच्या मध्यभागाहून वर चढून नगराच्या पूर्वेस असलेल्या पर्वतावर राहिलें. २४ तेव्हां त्या आत्म्यानें दृष्टांतांत मला उचलून घेऊन खास्ती देशांत धरून आणि-लेल्या लोकांकडे आणिलें; आणि जो दृष्टांत मी पाहत होतो तो माझ्या डोळ्याआड झाला. २५ मग परमेश्वरानें मला सांगितलेलीं सर्व वचनें, धरून आणिलेल्या त्या लोकांस मी सांगितलीं.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
१२ २ मानवपुत्रा; तूं फितुरी घराण्यांत राहत आहेस; त्यांस डोळे असून दिसत नाही, कान असून ऐकूं येत नाही; कारण ते फितुरी घराण्यांतले आहेत. ३ ह्याकरितां हे मानवपुत्रा, तूं देशांतर करण्यास लागणारी सामग्री सिद्ध कर, व भरदिवसा त्यांच्यादेखत निघून जा; त्यांच्यादेखत आपलें ठिकाण सोडून दुसऱ्या ठिकाणीं जा; न जाणो हें कदाचित् त्यांच्या लक्षांत येईल; ते तर बंडखोर घराण्यांतले आहेत. ४ देशांतरास जातांना सामग्री बाहेर काढितात तसें तूं भरदिवसा त्यांच्यादेखत आपलें सामानसुमान बाहेर काढ, व देशांतरास निघतात तसा संध्याकाळीं त्यांच्यादेखत निघून जा. ५ त्यांच्यादेखत

तटास आरपार भोंक पाड व त्यांतून आपलें सामान-सुमान ने. ६ त्यांच्यादेखत तें खांद्यावर घे व अंधार पडला म्हणजे तें घेऊन जा; तूं आपलें मुख झाक म्हणजे भूमि तुला दिसावयाची नाही; कारण मीं तुला इस्राएलघराण्यास चिन्हवत् नेमिलें आहे. ७ मला आज्ञा झाली तसें मीं केलें; देशांतरास लागणारी सामग्री नेतात तसें मीं भरदिवसा आपलें सामानसुमान बाहेर काढिलें व संध्याकाळीं मीं तटास आरपार भोंक पाडिलें; अंधार पडला तेव्हां मीं सामान बाहेर नेलें व त्यांच्या-देखत तें मीं खांद्यावर घेतलें. ८ सकाळीं परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं ९ मानवपुत्रा, तूं काय करितोस, असें तुला त्या इस्राएलघराण्यानं, त्या फितुरी घराण्यानं, म्हटलें ना? १० त्यांस सांग: प्रभु परमेश्वर म्हणतो कीं हें देववचन यरुशलेमांतील अधिपतीस व ज्या इस्राएल घराण्यांतले ते आहेत त्या सर्व घराण्याला लागू आहे. ११ असें म्हण कीं मी तुम्हांस चिन्हवत् आहे; मीं त्यांस करून दाखविलें तसेंच त्यांस घडेल; ते हद्दपार होतील, बंदिवासांत जातील. १२ त्यांच्यांतला सरदार अंधार पडला असतां खांद्यावर सामान घेऊन निघून जाईल; ते तट फोडून तें त्यांतून नेतील; तो आपलें मुख झाकील म्हणजे त्याच्या डोळ्यांला भूमि दिसावयाची नाही. १३ मी त्याजवर आपलें जाळें टाकीन म्हणजे तो माझ्या पाशांत सांपडेल; मी त्यास बाबिलास खास्यांच्या देशांत घेऊन जाईन; पण तो देश त्याला दिसणार नाही व तो तेथेंच मरेल. १४ मी त्यामोंवतालचे त्याचे सर्व साहाय्यकर्ते व त्याची सर्व सेना यांची दाही दिशांस दाणादाण करीन, व मी तरवार उपसून त्यांचा पिच्छा पुरवीन. १५ मी त्यांस राष्ट्रांमध्ये परागंदा करीन, त्यांची देशोदेशीं पांगापांग करीन, तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. १६ तरी त्यांच्यांतल्या थोडक्यांस तरवार, दुष्काळ व मरी यांपासून मी बचावीन; म्हणजे ते ज्या ज्या राष्ट्रांत जातील तेथें आपल्या अमंगळ कृत्यांची कहाणी सांगतील; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. १७ नंतर परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं

१८ मानवपुत्रा, तूं थरथर कांपत अन्न खा, कंपायमान व चिंतातुर होऊन पाणी पी; १९ आणि या देशाच्या लोकांस सांग कीं प्रभु परमेश्वर इस्राएल देशांतल्या यरुशलेमनिवासीयांविषयीं म्हणतो कीं ते चिंतातुर होऊन अन्न खातील, भयचकित होऊन पाणी पितील; कारण त्या देशाच्या सर्व रहिवाश्यांच्या दुष्टतेमुळें त्याच्या भूमीतलें सर्व कांहीं नष्ट करून ती ओसाड करण्यांत आली आहे. २० आबाद नगरें उजाड होतील, भूमि ओसाड होईल, म्हणजे तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

२१ मग परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं मानवपुत्रा, २२ दिवस लांबत चालले आहेत, प्रत्येक दृष्टांत निष्फळ होत आहे, हा जो प्रवाद इस्राएल देशांत तुमच्या तोंडीं पडला आहे त्याचा अर्थ काय? २३ तर त्यांस सांग: प्रभु परमेश्वर असें म्हणतो कीं मी ह्या म्हणीचा प्रचार बंद करीन व ती ते इस्राएलांत पुनः उच्चारणार नाहीत; त्यांस सांग कीं दिवस जवळ आले आहेत व प्रत्येक दृष्टांत प्रत्ययास येण्याचा समय जवळ आला आहे. २४ इस्राएलघराण्यांत यापुढें निरर्थक दृष्टांत व खूष करणारा शकुन सांगणार नाहीत. २५ कारण मी परमेश्वर आहे; मी बोलत आहे व मी बोलतो तें वचन सिद्धीस जाईलच; त्याला इतःपर विलंब लागणार नाही; कारण प्रभु परमेश्वर म्हणतो, हे फितुरी घराण्या, मी तुमच्या काळीं वचन बोलेन व तें पूर्ण करीन.

२६ परमेश्वराचें वचन पुनः मला प्राप्त झालें कीं २७ मानवपुत्रा, पाहा, इस्राएलघराणें म्हणत आहे कीं त्यानं जो दृष्टांत पाहिला त्याला पुष्कळ अवधि आहे; तो दूरच्या काळाविषयीं संदेश देत आहे. २८ ह्याकरितां त्यांस सांग: प्रभु परमेश्वर म्हणतो कीं माझ्या कोणत्याहि वचनास विलंब लागणार नाही; मी बोलेन तें वचन सिद्धीस जाईलच असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं १३ मानवपुत्रा, संदेश देणाऱ्या इस्राएलाच्या संदेश्यांविरुद्ध संदेश दे; जे आपल्या मनचाङ्ग

संदेश देतात त्यांस सांग, परमेश्वराचें वचन ऐका; ३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, जे मूर्ख संदेष्टे दृष्टांत पाहिल्यावाचून आपल्याच मनांतील संदेश देतात ते हाय हाय करोत. ४ हे इस्राएला, तुझे संदेष्टे ओसाड जाणीं असलेल्या कोल्ह्यांसारखे झाले आहेत. ५ परमेश्वराच्या दिवशीं युद्धाला तोंड देण्यास तुम्ही खिडारांत उभे राहत नाहीं आणि इस्राएलघराण्याचा तट तुम्ही नीट बांधून काढीत नाहीं. ६ परमेश्वरानें त्यांस पाठविलें नसतां, ही परमेश्वराची वाणी असें म्हणणारे पोकळ दृष्टांत व खोटा शकुन पाहतात; आणि शकुनाप्रमाणें खरोखर घडेल अशी आशा धरितात. ७ तुम्हीं निरर्थक दृष्टांत पाहिला, खोटा शकुन सांगितला; आणि मी बोललों नसतां हैं परमेश्वराचें वचन असें तुम्ही म्हणतां, अशी गोष्ट आहेना ?

८ ह्याकरितां प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही पोकळ गोष्टी सांगतां व खोटे दृष्टांत पाहतां; तर पाहा, मी तुमचा विरोध करीन असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ९ निरर्थक दृष्टांत पाहणाऱ्या व खोटे शकुन सांगणाऱ्या संदेष्ट्यांवर माझा हात चालेल; माझ्या लोकांच्या मंडळांत त्यांचा प्रवेश होणार नाही, इस्राएलघराण्याच्या नामावलींत त्यांची नोंद व्हावयाची नाही, इस्राएल देशांत त्यांचें जाणें होणार नाही; तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी प्रभु परमेश्वर आहे. १० ह्याचें कारण हेंच कीं त्यांनीं माझ्या लोकांस बहकविलें आहे, शांति नसतां शांति आहे असें त्यांनीं म्हटलें आहे; आणि माझे लोक तट बांधीत असतां, पाहा, त्याला ते कच्चा चुना लिंपीत आहेत. ११ त्या कच्चा चुना लिंपणाऱ्यांस म्हण, तट पडेल; झोड पाऊस लागेल; अहो मोठ्या गारांनो, तुम्ही पडाल; तुफानी वारा सुटेल. १२ पाहा, तो तट पडल्यावर तुम्हीं लिपलेला चुना कोठें आहे, असें लोक तुम्हांस म्हणणार नाहीत काय ? १३ ह्याकरितां प्रभु परमेश्वर म्हणतो, आपल्या संतापामुळें तुफानी वारा सुटेल असें मी करीन; माझ्या कोपामुळें झोड पाऊस पडेल, नाश व्हावयासाठीं माझ्या संतापामुळें मोठ्या गारा पडतील. १४ तुम्हीं कच्चा चुना लिपलेला तट मी पाडून जमीनदोस्त करीन,

म्हणजे त्याचा पाया उघडा पडेल; तट पडेल व तुम्ही त्याबरोबर नष्ट व्हाल; तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. १५ मी आपला संतापाचा कहर त्या तटावर व त्यास कच्चा चुना लिंपणाऱ्यांवर गुदरवीन; तेव्हां मी तुम्हांस म्हणेन, तट व त्याला कच्चा चुना लिंपणारे नष्ट झाले आहेत. १६ ज्या संदेष्ट्यांनीं यरूशलेमाविषयीं संदेश दिला व शांति नसतां शांति आहे असा दृष्टांत सांगितला, ते तुम्ही नष्ट झालां आहां, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१७ आणखी हे मानवपुत्रा, आपल्याच मनांतील संदेश देणाऱ्या तुझ्या लोकांच्या कन्यांकडे तोंड करून त्यांच्याविरुद्ध संदेश दे. १८ त्यांस सांग: प्रभु परमेश्वर म्हणतो, लोकांच्या प्राणांची पारध करावी म्हणून ज्या तुम्ही प्रत्येक कोपराला पट्ट्या शिवून लावितां, व निरनिराळ्या उंचीच्या मनुष्यांच्या डोक्यांसाठीं जाळ्या तयार करितां, त्या तुम्ही हायहाय म्हणाल. तुम्ही माझ्या लोकांच्या प्राणांची पारध करितां, पण स्वतांच्या प्राणांचा बचाव करितां. १९ लबाडीस कान देणाऱ्या माझ्या लोकांस तुम्ही लबाडी सांगून, जे मरूं नयेत त्यांस मारून व जे जगूं नयेत त्यांस बचावून मूठभर जवासाठीं व भाकरीच्या तुकड्यासाठीं तुम्हीं माझ्या लोकांसमोर माझा अवमान केला आहे. २० ह्याकरितां प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, ज्या पट्ट्या बांधून तुम्ही पक्ष्यांप्रमाणें पारध करितां, त्यांची मी वाट लावीन; मी तुमच्या बाहूंवरून त्या पट्ट्या फाडून काढीन आणि ज्या आत्म्यांची तुम्ही पक्ष्यांप्रमाणें पारध करितां, त्यांस मुक्त करीन. २१ तुमच्या जाळ्याहि मी फाडून टाकीन, तुमच्या हातांतले माझे लोक मी सोडवीन; ते तुमच्या हातीं यापुढें भक्ष्य होणार नाहीत; तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. २२ कारण ज्या धार्मिकास मीं दुखविलें माहीं त्याचें मन तुम्ही खोटें बोलून दुखवितां, आणि तुष्टानें आपल्या कुमार्गापासून वळूं नये, आपला जीव बचावूं नये असें तुम्ही त्याच्या हातांला बळ देतां; २३ म्हणून यापुढें तुमचें निरर्थक दृष्टांत पाहणें व तुमचें शकुन पाहणें बंद होईल; आणि

मी आपले लोक तुमच्या हातांतून सोडवीन; तेव्हां तुम्हांस समजेल की मी परमेश्वर आहे.

१ इस्राएलाच्या वडिलांपैकी कित्येक मनुष्ये
१४ मजकडे येऊन माझ्यासमोर बसली. २ तेव्हां परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें की ३ मानव-पुत्रा, ह्या मनुष्यांनीं आपल्या हृदयांत आपल्या मूर्ति वागविल्या आहेत; त्यांनीं आपलें पापजनक अडखळण आपल्या नेत्रांसमोर ठेविलें आहे; अशा लोकांस मी आपल्याला प्रश्न विचारूं देईन काय ? ४ ह्याकरितां त्यांजशीं बोल; त्यांस सांग की प्रभु परमेश्वर म्हणतो, इस्राएलघराण्यांतील जो कोणी आपल्या हृदयांत मूर्ति वागवितो, आपलें पापजनक अडखळण आपल्या नेत्रांसमोर ठेवितो आणि संदेष्ट्याकडे येतो त्यास माझें उत्तर त्याच्या मूर्तीच्या संख्येच्या मानानें मिळेल; ५ येणेंकरून मी इस्राएलघराण्यांच्या हृदयास हात घालीन, कारण ते सर्व आपल्या मूर्तींमुळें मला परके झाले आहेत. ६ यास्तव इस्राएलघराण्यास सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मागें फिरा, आपल्या मूर्तींपासून फिरा आणि आपल्या सर्व अमंगळ कर्मांपासून तोंडें फिरवा. ७ इस्राएलघराण्यांतला व इस्राएलांत वस्ती करून असलेल्या उपन्यांतला जो कोणी मजपासून वियुक्त होऊन आपल्या हृदयांत मूर्ति वागवितो, आपल्या पापाचें अडखळण आपल्या नेत्रांसमोर ठेवितो व मला प्रश्न विचारण्यासाठीं संदेष्ट्याकडे येतो, त्याला मी स्वतः मला योग्य वाटेल तें उत्तर देईन; ८ मी त्याला विमुख होईन; त्याला मी विस्मय, चिन्ह व जननिंदा यांचा विषय करीन व त्याचा माझ्या लोकांतून उच्छेद करीन; तेव्हां तुम्हांस समजेल की मी परमेश्वर आहे. ९ जर कोणी संदेष्टा भ्रमांत पडून संदेश देत असला तर समजावें की मीच त्याला भ्रमांत पाडिलें आहे; मी आपला हात त्याजवर उगारीन, व माझे लोक जे इस्राएल त्यांतून त्याचा उच्छेद करीन. १० प्रश्न करणाऱ्याचा जसा दोष तसाच त्या संदेष्ट्याचाहि दोष; ते दोघे आपल्या दोषाचें फळ भोगितील; ११ म्हणजे इस्राएलघराणें मजपासून बहकून जाणार

नाहीं व आपल्या सर्व पातकांनीं आपणास विटाळून घेणार नाहीं; तर ते माझे लोक होतील व मी त्यांचा देव होईन, असें परमेश्वर म्हणतो.

१२ मग परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें की १३ मानवपुत्रा, एकाद्या देशानें विश्वासघात करून मजविरुद्ध पातक केल्यास मी त्यावर आपला हात चालवीन, त्याच्या अन्नाचा आधार तोडीन, देशांत दुष्काळ पाडीन, आणि त्यांतून मनुष्य व पशु यांचा उच्छेद करीन; १४ तेव्हां त्यांत नोहा, दानीएल व ईयोब हे तिघे असले तरी फार झालें; ते आपल्या धार्मिकतेमुळें आपला तेवढा जीव बचावितील असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १५ मी देशांत हिंस्र पशु धाडून तो उद्ध्वस्त केला आणि त्या पशूंमुळें कोणी त्यांतून जातयेत नाहीं इतका निर्जन तो केला; १६ तर प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, त्यांत ते तिघे असले तरी त्यांस पुत्रांचा किंवा कन्यांचा बचाव करितां येणार नाहीं, त्यांचा मात्र निभाव लागेल, पण देश वैराण होईल. १७ मी देशावर तरवार आणून म्हाटलें कीं, अगे तरवारी, देशावर फिर, आणि तिनें मनुष्य व पशु यांचा संहार केला; १८ तर प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, त्यांत ते तिघे असले तरी त्यांस पुत्रांचा किंवा कन्यांचा बचाव करितां येणार नाहीं, त्यांचा कायतो निभाव लागेल. १९ मी त्या देशावर मरी पाठविली आणि त्यांतून मनुष्य व पशु यांचा उच्छेद करण्यासाठीं रक्ताच्या रूपानें माझ्या संतापाचा वर्षाव केला; २० तर प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, नोहा, दानीएल व ईयोब हे त्यांत असले तरी त्यांस पुत्रांचा किंवा कन्येचा बचाव करितां येणार नाहीं; ते आपल्या धार्मिकतेमुळें फार तर आपला जीव वांचवितील. २१ तर मग मी तरवार, दुष्काळ, हिंस्र पशु व मरी हीं माझीं चारी उग्र शासनं यरुशलैमांतील मनुष्य व पशु यांचा संहार करण्यास त्यावर पाठवीन, तेव्हां त्याचा निभाव कसा लागेल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. २२ तरी पाहा, त्याच्यांत अवशेष राहील; त्या अवशिष्ट

पुत्रांस व कन्यांस बाहेर आणितील; पाहा, तीं तुम्हांकडे येतील; तुम्ही त्यांचे मार्ग व त्यांचीं कर्मे पाहाल; तेव्हां मी यरुशलेमावर आणिलेले अनर्थ, त्याजवर आणिलेले सर्व प्रसंग याविषयीं तुम्ही सांखन पावाल. २३ तुम्ही त्यांचा मार्ग व त्यांचीं कर्मे पाहाल तेव्हां त्यांमुळे तुमचें सांखन होईल, आणि मी जें त्याचें सर्व कांहीं केलें आहे त्यांतलें कांहींहि विनाकारण केलें नाही हें तुम्हांस समजेल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
१५ २ मानवपुत्रा, सर्व वृक्षांत द्राक्षालतेची काय श्रेष्ठता आहे ? वनवृक्षांमध्ये जी द्राक्षीची फांदी होती ती काय अधिक आहे ? ३ तिचें लाकूड कोणी कामास लावितो काय ? भांडीं टांगून ठेवण्यासाठीं तिच्या खुंट्या बनवितात काय ? ४ पाहा, ती अग्नींत सर्पण म्हणून टाकितात; अग्नीनें तिचीं दोन्ही टोके जाळिलीं व मधला भाग भस्म झाला तर ती कोणत्या कामास येईल ? ५ पाहा, ती शाबूत असतां कसल्याहि कामीं पडत नाही, तर मग अग्नीनें जळून तिचा कोळसा झाल्यावर ती कोणत्या कामीं पडणार ? ६ ह्याकरितां प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी वनवृक्षांतील द्राक्षालता अग्नींत सर्पण म्हणून टाकितों त्याप्रमाणें यरुशलेमनिवाश्यांस अग्नींत टाकीन. ७ मी त्यांस विमुख होईन; ते अग्नींतून बाहेर पडले तरी अग्नि त्यांस खाऊन टाकील; मी त्यांस विमुख होईन, तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ८ त्यांनीं विश्वासघात केला आहे म्हणून मी देश वैराण करीन असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ पुनः परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें
१६ कीं २ मानवपुत्रा, यरुशलेमेचीं अमंगळ कृत्यें तिच्या लक्षांत आणून दे. ३ असें म्हण, प्रभु परमेश्वर यरुशलेमेस म्हणतो, तुझे मूळ व उत्पत्ति हीं कनान देशांतलीं आहेत; तुझा बाप अमोरी व तुझी आई हितीची होती. ४ तुझ्या जन्माविषयीं म्हटलें तर तूं जन्मलीस तेव्हां तुझा नाळ कापला नाही, तुला पाण्यानें धुऊन स्वच्छ केलें नाही, तुझ्या अंगाला मीठ

चोपडलें नाही व तुला बाळंत्यांत गुंडाळिलें नाही. ५ तुझी करुणा येऊन यांतलें कोणतेंहि करावें अशी तुजवर कोणाची दयादृष्टि झाली नाही; तर तूं जन्मलीस तेव्हां तुला अमंगळ समजून शेतांत टाकून दिलें होतें. ६ मीं तुजजवळून जातांना तुला आपल्या रक्तांत लोळतांना पाहिलें, तेव्हां मी तुला म्हणालों, तूं आपल्या रक्तांत लोळत आहेस तरी जीवंत राहा; असेंच मी तुला म्हणालों. ७ शेतांतलें बीज वाढून सहस्रपट होतें तशी मीं तुझी वृद्धि केली; तूं वाढून उंच झालीस, तूं अति सुंदर झालीस, तुला ऊर फुटले, तुझे केस वाढले, तरी तूं उघडीनागडी होतीस. ८ मग तुजजवळून जातांना मीं तुला पाहिलें, तों ती वेळ तुझ्या प्रेमविकासाची होती; तेव्हां मीं तुजवर पदर घालून तुझी नम्रता झाकिली; प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तेव्हां मीं शपथ वाढून तुजबरोबर करार केला व तूं माझी झालीस. ९ मीं तुला पाण्यानें न्हाऊं घातलें, तुजवरचें रक्त धुऊन काढिलें व तुला तेलानें माखिलें. १० तुला वेलबुट्टीचीं वस्त्रें लेवविलीं, उत्तम चर्मी जोडा तुझ्या पायांत घातला, तुझ्या मस्तकाला उत्तम तागाचें वस्त्र गुंडाळिलें, व तुला रेशमी ओढणी पांघरविली. ११ मीं तुला दागिन्यांनीं सजविलें, तुझ्या हातांत बांगड्या घातल्या व गळ्यांत गळसरी घातली. १२ मीं तुझ्या नाकांत नथ घातली, कानांत बाळ्या घातल्या, तुझ्या डोक्याला उत्तम शिरोभूषण घातलें. १३ तूं सोन्यारुप्यानें नटलीस; तुझा पेहराव उत्तम ताग, रेशीम व जरतारी यांचा होता; तुला भोजनास सपीठ, मध व तेल हीं असत; तूं अति सुंदर होतीस व तूं राजवैभवाला पोहंचली होतीस. १४ तुझ्या सौंदर्यामुळे तुझी कीर्ति राष्ट्रांत पसरली; कारण मीं तुला दिलेल्या तेजानें तुझे सौंदर्य अप्रतिम झालें, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१५ तूं तर आपल्या सौंदर्यावर भरंवसा ठेवून आपल्या कीर्तीच्या जोरावर शिंदळकी केली, आल्यागेल्याबरोबर शिंदळकीचा तूं सपाटा चालविला; तुझे सौंदर्य त्यास लुटावयास सांपडलें. १६ तूं आपलीं वस्त्रें घेऊन रंगीबेरंगी उच्च स्थानें आपणासाठीं सजविलीं आणि कधीं

झाली नाही व पुनः कधी व्हावयाची नाही अशी शिंदळकी त्यांवर केली. १७ मी दिलेल्या सोन्याच्याचे शोभिवंत दागिने घेऊन तूं त्यांच्या पुरुषमूर्ति केल्या व त्यांबरोबर शिंदळकी केली; १८ तूं आपलीं वेलबुडीचीं वस्त्रे घेऊन त्यांस लेवविलीं; मी दिलेल्या तेलाचा व धुपाचा तूं त्यांस नैवेद्य दाखविला. १९ मी भाकरी, सपीठ, तेल व मध हीं तुला देत असें व तुला चारीत असें, तींही तूं त्यांपुढें सुगंध म्हणून अर्पित असस; हे असें घडत असे असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. २० आणखी मजपासून तुला पुत्र व कन्या हीं झालीं, तीं तूं घेऊन त्यांस खाऊन टाकण्यासाठीं बळी म्हणून अर्पिलीं. ह्या तुझ्या शिंदळक्या तुला पुरेशा झाल्या नाहीत; २१ म्हणून तूं माझ्या पुत्रांस वधून त्यांचा मूर्तीप्रीत्यर्थ अर्पित होम केला काय ? २२ हीं सर्व अमंगळ कृत्ये व शिंदळक्या करितांना तूं लहानपणीं उघडीनागडी असून आपल्या रक्तांत लोळत होतीस याची तुला कधीं आठवण झाली नाही. २३ तूं हीं दुष्कर्म केल्यावर (प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुला धिक्कार असो ! तुला धिक्कार असो !) असें झालें कीं २४ तूं आपणासाठीं कमानदार घर बांधिलें, रस्त्यारस्त्यांवर तूं आपणासाठीं उंच स्थानें केलीं. २५ तूं रस्त्यांच्या नाक्यानाक्यांवर आपलीं उच्च स्थानें बांधिलीं, आपलें सौंदर्य भ्रष्ट केलें, आल्यागेल्या सर्वांपुढें आपले पाय पसरून मनस्वी शिंदळकी केली. २६ मोठ्या शरीराचे तुझे शेजारी मिसरी लोक यांबरोबर तूं शिंदळकी केली; मला चिडविण्यासाठीं तूं मनस्वी शिंदळकी केली. २७ तेव्हां पाहा, मीं आपला हात तुजवर उगारून तुझें नित्याचें अन्न कमी केलें आणि ज्यांना तुझें शिंदळकीचें वर्तन लजास्पद वाटतें त्या तुझा द्वेष करणाऱ्या पलिष्ट्यांच्या कन्यांच्या स्वाधीन तुला केलें. २८ तुझी तृप्ति म्हणून कधीं होत नाही, याकरितां तूं अशुन्यांबरोबरहि शिंदळकी केली; हो, त्यांबरोबर तूं शिंदळकी केली तरीहि तुझी तृप्ति होईना. २९ व्यापाऱ्यांचा म्हणजे खास्यांचा देश तेथपर्यंत तूं

मनस्वी शिंदळकी चालविली तरी त्यानेंहि तुझी तृप्ति होईना. ३० प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तूं स्वच्छंदी वेश्येच्या कृतीप्रमाणें हें सर्व केलें; तेव्हां तुझें मन किती दुर्बल आहे ! ३१ नाक्यानाक्यांवर तूं आपलीं कमानदार घरे बांधिलीं, व रस्त्यारस्त्यांनीं उच्च स्थानें बांधिलीं; पण तूं शिंदळकीच्या वेतनाची पर्वा केली नाही, यांत तूं वेश्येची रीत सोडिली. ३२ तूं तर पतीला सोडून पर-पुरुष घेणाऱ्या जारिणी स्त्रीप्रमाणें आहेस ! ३३ लोक वेश्येस वेतन देतात पण तूं उलट आपल्या सर्व जारांस वेतन देतेस ! त्यांनीं चोहोंकडून येऊन तुजबरोबर शिंदळकी करावी म्हणून तूं त्यांस लालच दाखवितेस. ३४ तुझ्या शिंदळकीची रीत इतर स्त्रियांच्या उलट आहे; कोणी व्यभिचारी पुरुष तुझ्यामागून येत नाही, तुला कोणी वेतन देत नाही, तर उलट तूं त्यांस वेतन देतेस, हें तुझें वर्तन विपरीत आहे.

३५ ह्याकरितां अगे वेश्ये, परमेश्वराचें वचन ऐकः ३६ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तूं आपला पैका उधळिला, आपल्या जारांबरोबर शिंदळकी करून आपली लाज दाखविली, तूं आपल्या मूर्तीशीं अमंगळ कृत्यें केलीं आणि आपल्या मुलांचें रक्त त्यांस अर्पिलें; ३७ म्हणून पाहा, ज्यांस तूं खुश केलें, प्रेमपात्र व द्वेषपात्र असे जे तुझे सर्व जार, त्यांस मी चोहोंकडून तुजविरुद्ध जमा करीन, त्यांपुढें तुझी लाज उघडी करीन म्हणजे ते तुझी सारी लाज पाहतील. ३८ जारिणी व रक्तपाती स्त्रिया यांचा न्याय करावा तसा मी तुझा न्याय करीन आणि क्रोधानें व ईर्ष्येनें मी तुझा रक्तपात करीन. ३९ मी तुला त्यांच्या हातीं देईन, म्हणजे ते तुझीं कमानदार घरे उद्ध्वस्त करतील, तुझीं उच्च स्थानें पाडून टाकतील; तुझीं वस्त्रे हिरावून घेऊन व तुझें उंची जवाहीर काढून घेऊन तुला उघडीनागडी करून सोडतील. ४० ते तुजविरुद्ध मंडळी जमवून आणून तुला दगडमार करतील व आपल्या तरवारींनीं तुला भोसकतील. ४१ ते तुझीं घरे अग्नीनें जाळतील आणि बहुत स्त्रियांदेखत तुला शासन करतील; ह्या

प्रकारें तुझी शिंदळकी मी बंद करीन, आणि यापुढें तूं कोणास वेतन देणार नाहीस. ४२ तेव्हां तुजवरचा माझा संताप मी शांत करीन, तुजविषयींची माझी ईर्ष्या नाहीशी होईल; मी शांत होईन, पुनः कोप करणार नाही. ४३ तूं आपल्या तरुणपणाच्या दिवसांचें स्मरण ठेविलें नाहीं, तर हें सर्व करून मला चिडविलें, म्हणून पाहा, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुझ्या अनाचाराचें प्रतिफल मी तुझ्या माथीं लादीन, म्हणजे आपल्या इतर सर्व अमंगळ कर्मांत आणखी शिंदळकीची भर तूं घालणार नाहीस.

४४ पाहा, म्हणी योजणारे सर्व, यथा माता तथा कन्या, ही म्हण तुजविषयीं म्हणतील. ४५ आपल्या नवऱ्याचा व मुलांचा धिक्कार करणारी तुझी माता तिची तूं कन्या; आपल्या नवऱ्याचा व मुलांचा धिक्कार करणाऱ्या तुझ्या बहिणी त्यांची तूं बहीण; तुझी आई पडली हिंतीण व बाप पडला अमोरी. ४६ तुझ्या डावीकडे आपल्या कन्यांसह राहणारी शोमरोन ती तुझी थोरली बहीण आणि तुझ्या उजवीकडे आपल्या कन्यांसह राहणारी सदोम ही तुझी धाकटी बहीण. ४७ तूं त्यांच्या मार्गांनीं व त्यांच्या अमंगळ कृत्यांप्रमाणें थोडीथोडकी चाललीस असें नाहीं, तर तूं आपला सर्व आचार त्यांच्यापेक्षांहि भ्रष्ट केला. ४८ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, तूं व तुझ्या कन्यांनीं जसें वर्तन केलें तसें तुझी बहीण सदोम हिनें व तिच्या कन्यांनीं केलें नाहीं. ४९ पाहा, तुझी बहीण सदोम हिचें पाप येणेंप्रमाणें होतें: गर्व, अज्ञाची विपुलता व ऐषआराम हीं तिला व तिच्या कन्यांला होती; दरिद्री व गरजवंत यांस तिनें हात दिला नाहीं. ५० त्यांनीं उन्मत्त होऊन माझ्यासमोर अमंगळ कृत्यें केलीं; तीं पाहून मी त्यांचा निःपात केला. ५१ शोमरोनेनें तर तुझ्याहून अर्धेसुद्धां पाप केलें नाहीं; तूं आपलीं अमंगळ कृत्यें त्यांच्याहून अधिक केलीं; तूं केलेल्या अमंगळ कृत्यांच्या मानानें तुझ्या बहिणी निर्दोष ठरल्या. ५२ तूं आपल्या बहिणींस आपल्याहून निर्दोष ठरविलें याची तुला लजा

असो; तूं त्यांच्याहून घोर पाप केल्यामुळें तुझ्या मानानें त्या निर्दोष मानिल्या पाहिजेत; तुझ्या बहिणी अधिक नीतिमान् आहेत हें तूं दाखविलें, म्हणून तूं फजीत व लज्जित हो. ५३ मी सदोम व तिच्या कन्या यांचा, आणि शोमरोन व तिच्या कन्या यांचा, व त्यांच्यामध्ये तुझ्या घरून नेलेल्या लोकांचाहि बंदिवास फिरवीन; ५४ म्हणजे तुला लजेचा कालिमा लागेल, ज्या तुझ्या सर्व कृत्यांनीं त्यांच्या मनाला समाधान प्राप्त झालें त्यांविषयीं तूं लज्जित होशील. ५५ तुझ्या बहिणी, सदोम व तिच्या कन्या आपली पूर्वस्थिति पुनः पावतील; शोमरोन व तिच्या कन्या आपली पूर्वस्थिति पुनः पावतील; तूं व तुझ्या कन्या आपली पूर्वस्थिति पुनः पावाल. ५६ तूं आपल्या तोऱ्यांत असतां, तुझी बहीण सदोम हिचें नावदेखील तुझ्या तोंडीं नव्हतें; ५७ अरामी स्त्रिया व तिच्या आसपासचे सर्व आणि तुला तुच्छ मानणाऱ्या पलिष्टी स्त्रिया यांनीं तुझी अप्रतिष्ठा केली, त्या वेळेस तुझी दुष्टता प्रगट झाली, तशी अद्याप प्रगट झाली नव्हती. ५८ तूं आपल्या दुष्कर्मांचें व अमंगळ कृत्यांचें फळ भोगीत आहेस, असें परमेश्वर म्हणतो. ५९ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तूं स्वतः वाहिलेल्या शपथेस तुच्छ मानून आपला करार मोडिला; तूं जसें केलें तसें मी तुझें करीन. ६० तरी मीं तुझ्या तारुण्यांत तुजबरोबर केलेला करार स्मरून तुजबरोबर सर्वकाळचा करार करीन. ६१ तूं आपल्या वडील बहिणी व आपल्या धाकट्या बहिणी यांचा अंगीकार करिशील तेव्हां तूं आपलें आचरण स्मरून लज्जित होशील, आणि त्या तुझ्याबरोबर केलेल्या करारांतल्या नसल्या तरी त्या कन्या म्हणून देईन. ६२ मी तुजबरोबर आपला करार स्थापीत करीन तेव्हां तुला समजेल कीं मी परमेश्वर आहे; ६३ तूं जें सर्व केलें त्याची मी क्षमा करीन, म्हणजे मग तुला त्याचें स्मरण होऊन तूं लजा पावशील आणि अप्रतिष्ठेमुळें तूं पुनः आपलें तोंड उघडणार नाहीस, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
१७ २ मानवपुत्रा, इस्राएलघराण्यास कोडें घाल, हा
 दृष्टांत कथन कर; ३ त्यास असें सांग, प्रभु
 परमेश्वर म्हणतो, मोठाल्या पंखांचा, लांब पिसाऱ्यांचा
 व चित्रविचित्र पिसांनीं युक्त असा एक मोठा गरुड
 लबानोन पर्वतावर आला; त्यानें गंधसरुची शेंज्याकडील
 एक डहाळी तोडून घेतली; ४ त्यानें त्यांतली अगदीं
 वरची डहाळी तोडून व्यापाऱ्यांच्या देशांत नेली व सौदा-
 गरांच्या एका शहरांत लाविली. ५ त्यानें देशांतलें काहीं
 बीं घेऊन तें पिकाऊ जमिनींत पेरिलें, वाळुज लावितात
 तसें तें विपुल पाण्याजवळ लाविलें. ६ तें वाहून त्याची
 आखूड पण पसरलेली अशी द्राक्षालता झाली; तिच्या फांद्या
 त्या गरुडाकडे झुकलेल्या असून तिचीं मुळें त्याच्या-
 खालीं गेलीं होती; ती वाहून मोठी द्राक्षी झाली; तीस
 फांद्या फुटल्या व पाला आला. ७ दुसरा एक मोठा
 गरुड होता, त्याला फार पिसें होती व मोठाले पंख होते;
 पाहा, त्यानें लाविलेल्या वाफ्यांतून आपणास पाणी
 मिळवें म्हणून त्या द्राक्षीनें आपलीं मुळें त्याकडे
 वांकविलीं व आपल्या फांद्या त्याकडे झुकविल्या.
 ८ त्या रोप्यास फांद्या फुटून तो फळास यावा आणि
 त्याची भव्य द्राक्षी व्हावी म्हणून तो एका सुपीक
 मळ्यांत विपुल पाण्याजवळ लाविला होता. ९ प्रभु
 परमेश्वर म्हणतो, सांग बरें, ती जीव धरील काय? ती
 सुकून जावी म्हणून तिला मुळासकट उपटून तिचीं फळें
 तोडून टाकणार नाहीत काय? तिची सर्व नवी पालवी
 वाडून जाईल; तिचीं मुळें उपटून टाकावयाला मोठें
 सामर्थ्य किंवा पुष्कळ लोक लागणार नाहीत. १० पाहा,
 तिची लागवड झाली तरी ती जीव धरील काय? पूर्वे-
 कडील वारा तिला लागला म्हणजे ती सुकणार नाही
 काय? ती ज्या वाफ्यांत वाडली त्यांतच ती मरून
 जाईल.

११ पुनः परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
 १२ या बंडखोर घराण्यास सांग, या गोष्टी काय
 आहेत हें तुम्हांस समजत नाही काय? त्यांस सांग कीं

१ मुळांतः कनान

पाहा, बाबेलच्या राजानें यरुशलेमास येऊन तिचा राजा
 व तिचे सरदार यांस धरिलें व आपणाकडे बाबेल येथें
 आणविलें; १३-१४ तेव्हां त्यानें राजवंशांतल्या एका
 पुरुषास निवडून त्याजबरोबर करार केला व त्याजकडून
 प्रतिज्ञा करविली; तें राष्ट्र नीच व्हावें, त्यानें आपलें
 डोकें वर करूं नये, जर त्याचा करार त्यानें पाळिला तर
 तें कायम रहावें, म्हणून त्यानें देशांतले सर्व कर्तें
 पुरुषहि नेले; १५ पण त्यानें त्यांजविरुद्ध फितुरी
 करून मिसर देशानें आपणास घोडे व बहुत लोक यावे
 म्हणून त्याजकडे आपले जासूद पाठविले. त्याला यश
 मिळेल काय? ज्यानें अशी गोष्ट केली तो निभावेल
 काय? त्यानें करार मोडला आहे तरी तो निभावेल
 काय? १६ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची
 शपथ, ज्यानें त्याला राजा केलें, ज्याशीं केलेली
 आणभाक त्यानें तुच्छ मानिली, ज्याचा करार त्यानें
 मोडिला, त्या राजाच्या निवासस्थानीं, बाबेलांत तो
 मरेल. १७ जेव्हां पुष्कळांचा फडशा उडविण्यासाठीं शत्रु
 मोरचे लावतील व वुरुज बांधतील तेव्हां युद्धप्रसंगीं
 फारोला मोठें सैन्य व बहुत लोक बरोबर घेऊन त्याची
 कुमक करितां येणार नाही. १८ त्यानें शपथ तुच्छ
 मानून करार मोडिला; पाहा, त्यानें हातावर हात
 मारिला तरी त्यानें हें सर्व केलें; तो निभावणार
 नाहीच. १९ ह्यास्तव परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची
 शपथ, त्यानें माझी प्रतिज्ञा तुच्छ मानिली, त्यानें
 माझा करार मोडिला याचें प्रतिफल मी त्याच्या शिरीं
 लावीन. २० मी आपलें जाळें त्याजवर टाकीन; तो
 माझ्या पाशांत सांपडेल; मी त्यास बाबेलास नेईन;
 त्यानें मजबरोबर केलेल्या विश्वासघातासंबंधानें तेथें मी
 त्याची झडती घेईन. २१ त्याच्या सर्व सैन्यांतले
 पळणारे तेवढे सर्व तरवारीनें पडतील; जे उरतील
 त्यांची दशदिशांस दाणादाण होईल; तेव्हां तुम्हांस
 समजेल कीं मी परमेश्वर हें बोललों आहे.

२२ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी उंच गंधसरुच्या शेंज्या-
 वरील एक डहाळी तोडून ती लावीन, त्याच्या अगदीं
 वरच्या कोवळ्या फांद्यांतली एक घेऊन ती एका मोठ्या

उंच पर्वतावर लावीन; २३ मी इस्राएलाच्या उंच पर्वतावर ती लावीन; तिला फांद्या फुटतील, फळें येतील, तिचा उत्तम गंधसरु होईल; म्हणजे मग त्याच्या खालीं सर्व पक्षिकुळें राहतील; त्याच्या शाखांच्या छायेंत तीं वस्ती करतील. २४ वनांतील सर्व वृक्षांस कळेल कीं मीं परमेश्वरानें उंच वृक्षास नीच केलें आहे व नीचांस उंच केलें आहे, हिरव्या झाडास सुकविलें आहे व शुष्क झाडास फलरूप केलें आहे; मीं परमेश्वर हें बोललों आहे व मीं हें केलेंहि आहे.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
१८ २ बापांनीं आंबट द्राक्षें खाळीं आणि मुलांचे दांत आंबले ही म्हण तुम्ही इस्राएल देशांत वापरतां तीं कां? ३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, ही म्हण इस्राएलांत यापुढें तुम्हांला वापरावयाची नाही. ४ पाहा, सर्व जीव माझे आहेत, बापाचा जीव तसा पुत्राचा जीवहि माझा आहे; जो जीवात्मा पाप करितो तो मरेल. ५ धार्मिक मनुष्य कोण म्हणाल तर जो न्यायानें व धर्मानें वागतो, ६ डोंगरांवर भोजन करित नाही, इस्राएल-घराण्याच्या मूर्तींकडे डोळे लावीत नाही, आपल्या शेजाऱ्याच्या स्त्रीस भ्रष्ट करित नाही, ऋतुमती स्त्रीजवळ जात नाही, ७ कोणावर जुलूम करित नाही, कर्जदाराचें गहाण त्याला परत करितो, कोणास छुटीत नाही, भुकेल्यास अन्न देतो व उघड्यास वस्त्र लेववितो, ८ वाडीदिडी करित नाही, व्याज घेत नाही, वाड्यापासून आपला हात आवरितो, मनुष्यामनुष्यांत सत्य निर्णय करितो, ९ माझ्या नियमांप्रमाणें चालतो, व माझे निर्णय पाळून सत्यानें वागतो, तोच धार्मिक होय; तो खात्रीनें वाचेल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १० तरी पण त्याला बलात्कारी व खूनशी पुत्र झाला, आणि बापांनं ह्यांपैकीं कोणतेंहि काम केलें नसून पुत्रानें त्यांतलें एक जरी काम केलें, ११ त्यानें डोंगरांवर भोजन केलें, आपल्या शेजाऱ्याची स्त्री भ्रष्ट केली, १२ लाचार व दुबळे यांजवर जुलूम केला, कोणास छुटलें, कर्जदाराचें गहाण त्याला परत केलें नाही,

मूर्तींकडे पाहिलें, अमंगळ कृत्य केलें, १३ वाडी-दिडी केली, व्याज घेतलें, तर असला मनुष्य वाचेल काय? तो वाचावयाचा नाही; त्यानें हीं सर्व अमंगळ कृत्यें केलीं आहेत; तो खात्रीनें मरेल; त्यानें केलेला रक्तपात त्याजवरच उलटेल. १४ पुनः पाहा, त्याला असा मुलगा झाला कीं बाप जीं पातकें करितो तीं तो पाहतो, तरी तीं पाहून तो स्वतः तशीं करित नाही, १५ तो डोंगरांवर भोजन करित नाही, इस्राएलघराण्याच्या मूर्तींकडे पाहत नाही, आपल्या शेजाऱ्याची स्त्री भ्रष्ट करित नाही, १६ कोणावर जुलूम करित नाही, कर्जदाराचें गहाण अडकवून ठेवीत नाही, कोणाला छुटीत नाही, भुकेल्यास अन्न देतो व उघड्यास वस्त्र लेववितो, १७ दीनाची हानि करण्यापासून आपला हात आवरितो. वाडीदिडी करित नाही, व्याज घेत नाही, माझे निर्णय पाळितो, माझ्या नियमांप्रमाणें चालतो, तो आपल्या बापाच्या अधर्मासुळें मरावयाचा नाही, तो खात्रीनें वाचेल. १८ त्याच्या बापाविषयीं म्हणाल तर त्यानें जुलूम केला, आपल्या भावाला छुटिलें व आपल्या लोकांत अनाचार केला, म्हणून पाहा, तो आपल्या अधर्मासुळें मरेल.

१९ तरी तुम्ही म्हणतां, बापाच्या दुष्कर्मांचा भार पुत्रानें कां वाहूं नये? हें पाहा, मुलगा न्यायानें व धर्मानें वागला, त्यानें माझे सर्व नियम पाळून त्याप्रमाणें वर्तन केलें तर तो खात्रीनें वाचेल. २० जो जीवात्मा पाप करील तोच मरेल; मुलगा बापाच्या पातकाचा भार वाहणार नाही, आणि बाप मुलगाच्या पातकाचा भार वाहणार नाही; धार्मिकाला त्याच्या धार्मिकतेचें फळ मिळेल; दुष्टाला त्याच्या दुष्टतेचें फळ मिळेल. २१ तथापि दुष्टानें आपण केलेल्या सर्व पापापासून परावृत्त होऊन माझे सर्व नियम पाळिले आणि तो नीतीनें व धर्मानें वागला तर तो खात्रीनें वाचेल, मरावयाचा नाही. २२ त्यानें केलेले कोणतेहि अपराध त्याच्या हिशोबीं धरिले जाणार नाहीत, त्यानें केलेल्या धार्मिकतेमुळें तो वाचेल. २३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, दुष्टाच्या मरणानें मला संतोष होतो काय? त्यानें आपले मार्ग सोडून देऊन वाचावें यानें मला संतोष

होतो ना ? २४ तरी पण धार्मिक आपली धार्मिकता सोडून दुष्कर्म करूं लागला व अधार्मिकाच्या सर्व अमंगळ आचारांप्रमाणे वागूं लागला, तर तो वाचावा काय ? त्याने केलेली सर्व धार्मिकता जमेल धरण्यांत येणार नाही; त्याने केलेला भ्रष्टाचार व त्याने केलेले पाप यांमुळे तो मरणार. २५ तरी तुम्ही म्हणतां, प्रभूचा मार्ग न्याय्य नाही. हे इस्राएल घराण्या, ऐक; माझे मार्ग न्याय्य नाही काय ? तुमचेच मार्ग न्याय्य नाहीत, असें नव्हे काय ? २६ कोणी धार्मिक आपली धार्मिकता सोडून दुष्कर्म करितो व त्यामुळे मरतो तर तो आपण केलेल्या दुष्कर्मानेंच मरतो. २७ दुर्जन आपण केलेल्या दुष्टाईपासून परावृत्त होऊन नीतीने व धार्मिकतेने वागेल तर तो आपला जीव वाचवील. २८ तो आपण केलेलीं सर्व पातकें लक्षांत आणून वळेल तर तो खात्रीने वाचेल, मरावयाचा नाही. २९ तथापि इस्राएल घराणें म्हणतें, प्रभूचा मार्ग न्याय्य नाही. हे इस्राएल घराण्या, माझे मार्ग न्याय्य नाहीत काय ? तुमचेच मार्ग न्याय्य नाहीत, असें नव्हे काय ? ३० प्रभु परमेश्वर म्हणतो, हे इस्राएल घराण्या, यास्तव मी तुम्हां प्रत्येकाचा ज्याच्या त्याच्या मार्गाप्रमाणें न्याय करीन. तुम्ही परता, आपल्या सर्व पातकांपासून मागे फिरा, म्हणजे तुमचा अधर्म तुम्हांस अडथळा होणार नाही. ३१ तुम्हीं आचरिलेले सर्व दुराचार टाकून द्या; आपल्या ठायीं नवें हृदय व नवा आत्मा स्थापीत करा; हे इस्राएल घराण्या, तुम्ही कां मरतां ? ३२ कारण प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मरणाच्याच्या मृत्यूनें मला संतोष होत नाही; तर मागे फिरा व जीवंत राहा.

१ आतां तूं इस्राएलाच्या सरदारांसाठीं १९ विलाप कर. २ तूं असें म्हण, तुझी आई कोण ? ती सिंहीण होती, ती सिंहांमध्ये वसत होती, तिनें तरुण सिंहांमध्ये आपल्या पेठ्याचें संगोपन केलें. ३ तिनें आपल्या पेठ्यापैकी एकाला वाढविलें; तो वाहून तरुण सिंह झाला व शिकार करावयास शिकला; तो मनुष्यांना भक्षूं लागला. ४ राष्ट्रांनीं त्याच्याविषयीं ऐकिलें; त्यांनीं केलेल्या खळग्यांत तो अडकून पडला;

त्यांनीं त्याला वेसण घालून मिसर देशांत नेलें. ५ आपली आशा भग्न होऊन नष्ट झाली हैं तिनें पाहिलें तेव्हां तिनें आपला दुसरा एक पेठा घेऊन त्याला वाढविलें आणि तारुण्यावस्थेस आणिलें. ६ तो सिंहांमध्ये हिडंफिडं लागला, तरुण सिंह झाला व शिकार करण्यास शिकला; तो मनुष्यांना भक्षूं लागला. ७ त्यानें त्यांचे वाडे उद्ध्वस्त केले व त्यांचीं नगरे उजाड केलीं; त्याच्या गर्जेनेच्या शब्दांनीं देश व त्यांतील सर्व कांहीं वैराण बनलें. ८ सभोंवतालच्या निरनिराळ्या प्रांतांतील राष्ट्रें त्यावर उठलीं; त्यांनीं त्यावर आपलें जाळें टाकिलें; त्यांनीं केलेल्या खळग्यांत तो अडकून पडला. ९ त्यांनीं त्याला वेसण घालून पिंजऱ्यांत कोंडिलें व बाबेलाच्या राजाकडे नेलें; इस्राएलाच्या डोंगरावर त्याचा शब्द पुनः ऐकूं येऊं नये म्हणून त्याला दुर्गांत टाकिलें.

१० तुझी आई तुझ्या आबादांनीं जलाजवळ लाविलेल्या द्राक्षीसारखी होती; जलाच्या विपुलतेनें ती सफळ होऊन तिला पुष्कळ पांगोरे फुटले. ११ अधिपतींचीं राजवेत्रें होण्याजोगे तिला मजबूत धुमारे आले; ती उंच वाहून तिनें मेघांस भेदिलें व तिच्या बहुत शाखांसहित ती उंचीनें मोठी दिसत होती. १२ तेव्हां तिजवर संताप होऊन तिला उपटून जमिनीवर पाडण्यांत आलें; पूर्वेकडील वाऱ्यामुळे तिचीं फळे करपलीं; तिचे मजबूत धुमारे मोडून वाळून गेले; अग्नीनें ते खाक केले; १३ आतां तिला रानांत रक्ष व निर्जल प्रदेशांत लाविलें आहे. १४ तिच्या शाखांतील धुमाऱ्यांतून अग्नि निघून त्यानें तिचीं फळे खाऊन टाकिलीं आहेत; आतां अधिकार चालविण्याचा राजदंड होण्याजोगा तिच्यावर मजबूत धुमारा एकहि राहिला नाही. हैं विलापणीत आहे व विलापासाठीं राहिल.

१ सातव्या वर्षी पांचव्या महिन्यांत दशमिस २० असें झालें कीं इस्राएलाचे कांहीं वडील प्रश्न विचारण्यासाठीं येऊन माझ्यासमोर बसले.

२ तेव्हां परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं, ३ मानवपुत्रा, इस्राएलाच्या वडिलांबरोबर बोल; त्यांस सांग, प्रभु परमेश्वर असें म्हणतो, तुम्ही मला प्रश्न

विचारावयास आलां काय ? प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, मी तुम्हांस मला प्रश्न विचारूं देणार नाहीं. ४ तूं त्यांचा न्याय करूं नये काय ? मानवपुत्रा, तूं त्यांचा न्याय करूं नये काय ? त्यांस त्यांच्या वडिलांचीं अमंगळ कृत्यें विदित कर. ५ त्यांस सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, ज्या दिवशीं मीं इस्राएलास निवडून घेतलें, याकोबवंशाकडे मीं हात उचलून शपथ वाहिली, मिसर देशांत त्यांस मी प्रगट झालों, हात उचलून त्यांस शपथपूर्वक म्हणालों कीं मी परमेश्वर तुमचा देव आहे; ६ त्या दिवशीं मीं हात उचलून, त्यांच्याबरोबर शपथ केली कीं, मी तुम्हांस मिसर देशांतून काढून दुधामधाचे प्रवाह वाहत आहेत अशा तुम्हांसाठीं पाहिलेल्या देशांत आणीन; तो देश सर्व देशांचा मुकुटमणि होय; ७ तेव्हां मीं त्यांस म्हटलें, तुम्हीं सर्वांनीं आपल्या दृष्टीला प्रिय अशा अमंगळ वस्तु फेकून द्याव्या व मिसर देशच्या मूर्तींनीं आपणांस विटाळ होऊं देऊं नये; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. ८ तरी पण ते माझ्याबरोबर फितुरी झाले व माझें ऐकेनात; त्यांच्या दृष्टीला प्रिय अशा अमंगळ वस्तु त्यांतल्या कोणीं फेकून दिल्या नाहीत; मिसर देशच्या मूर्तिहि सोडून दिल्या नाहीत; तेव्हां मिसर देशांत त्यांजवर माझ्या क्रोधाची वृष्टि करावी, त्यांजवर माझा कोप पूर्ण करावा, असें मीं म्हटलें. ९ तथापि माझ्या नामासाठीं, ज्या राष्ट्रांमध्ये ते राहत होते त्यांच्यादेखत माझ्या नामाचा अपमान न व्हावा म्हणून, मीं हें कार्य केलें; मी त्यांस मिसर देशांतून काढून त्या राष्ट्रांच्यादेखत त्यांस प्रगट झालों. १० मीं त्यांस मिसर देशांतून काढून रानांत आणिलें. ११ मीं त्यांस आपले नियम लावून दिले, माझे निर्णय त्यांस दाखवून दिले; हे जो कोणी पाळील तो त्यायोगें वाचेल. १२ आणखी त्यांच्यामध्ये व माझ्यामध्ये चिन्ह होण्यास मीं त्यांस आपले शब्बाथहि दिले; ते अशासाठीं कीं मीं परमेश्वरानें त्यांस पवित्र केलें असें त्यांस समजावें. १३ तरी पण रानांत इस्राएल घराणें मजवर फितुरी झालें; ज्यांच्या पालनानें मनुष्य वाचतो, त्या माझ्या नियमांप्रमाणें ते

चालले नाहीत, माझे निर्णय त्यांनीं टाकून दिले व माझे शब्बाथ फार भ्रष्ट केले; तेव्हां रानांत त्यांजवर आपल्या क्रोधाची वृष्टि करून त्यांचा नाश करावा असें मीं म्हटलें. १४ तथापि ज्या राष्ट्रांसमक्ष मीं त्यांस बाहेर आणिलें त्यांच्यादेखत माझ्या नामाचा अपमान न व्हावा म्हणून माझ्या नामासाठीं मीं अशी कृति केली. १५ आणखी मीं हात उचलून रानांत अशी शपथ घेतली कीं दुधामधाचे प्रवाह ज्यांत वाहत आहेत व जो सर्व देशांचा मुकुटमणि आहे असा देश मीं त्यांस दिला होता, त्यांत मी त्यांस आणणार नाहीं; १६ कारण त्यांचें अंतःकरण त्यांच्या मूर्तीशीं जडल्यामुळें त्यांनीं माझे निर्णय टाकून दिले, ते माझ्या नियमांप्रमाणें चालले नाहीत, व त्यांनीं माझे शब्बाथ भ्रष्ट केले. १७ तरी मीं त्यांजवर कृपादृष्टि करून त्यांची गय केली, रानांत त्यांचा नाश केला नाही, त्यांचा पुरा शेवट केला नाही. १८ तसेंच रानांत मी त्यांच्या वंशजांस म्हणालों, तुम्ही आपल्या वडिलांच्या नियमांप्रमाणें चालूं नका, त्यांच्या निर्णयांला अनुसरूं नका, व त्यांच्या मूर्तींनीं आपणांस विटाळूं नका; १९ मी परमेश्वर तुमचा देव आहे; माझ्या नियमांस अनुसरून चाला, माझे निर्णय पाळून त्यांप्रमाणें वर्ता; २० माझे शब्बाथ पवित्र माना, म्हणजे ते तुम्हांमध्ये व मजमध्ये चिन्ह होतील व तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर तुमचा देव आहे. २१ तरी पण ते वंशजहि मजबरोबर फितुरी झाले; जे पाळिल्यानें मनुष्य वाचतो त्या माझ्या नियमांप्रमाणें ते चालले नाहीत; ते माझे निर्णय त्यांनीं टाकून दिले; माझे शब्बाथ त्यांनीं भ्रष्ट केले; तेव्हां रानांत त्यांजवर आपल्या क्रोधाची वृष्टि करून त्यांजवर माझा कोप पूर्ण करावा असें मीं म्हटलें. २२ तथापि ज्या राष्ट्रांसमक्ष मीं त्यांस बाहेर आणिलें त्यांच्यादेखत माझ्या नामाचा अपमान न व्हावा म्हणून मीं आपला हात आवरिला; माझ्या नामासाठीं अशी कृति मीं केली. २३ आणखी त्यांची राष्ट्रांमध्ये पांगापांग करीन व त्यांस देशोधडीस लावीन अशी प्रतिज्ञाहि मीं रानांत हात उचलून केली; २४ कारण त्यांनीं माझे निर्णय

पाळिले नाहीत; माझे नियम टाकून दिले, माझे शब्दाथ भ्रष्ट केले, व त्यांचे डोळे त्यांच्या वडिलांच्या मूर्तीकडे लागले. २५ तेव्हां जे चांगले नाहीत असे नियम मी त्यांस दिले, ज्यांनी ते जगावयाचे नाहीत असे निर्णय त्यांस दिले. २६ मी त्यांची नासधूस केल्याने त्यांस असे समजावे की मी परमेश्वर आहे; मी त्यांस त्यांच्या यज्ञार्पणासंबंधाने असे भ्रष्ट केले की त्यांनी गर्भाशयांतून प्रथम निघालेल्यांचा अर्घांत होम केला.

२७ यास्तव हे मानवपुत्रा, इस्राएल घराण्याबरोबर बोल, आणि हे सांग: प्रभु परमेश्वर असे म्हणतो, आणखी तुमच्या पूर्वजांनी मजबरोबर विश्वासघात करून माझा अपमान केला, तो असा: २८ मी आपला हात उचलून शपथ करून दिलेल्या देशांत त्यांस आणि तेव्हां त्यांनी प्रत्येक उंच टेकडी व प्रत्येक दाट छायेचा वृक्ष पाहून तेथे आपले यज्ञबलि अर्पिले; तेथे संताप-विष्याजोर्गी अर्पणे त्यांनी केली; तेथे त्यांनी सुवासिक धूप जाळिली व तेथेच त्यांनी आपली पेयार्पणे हि वाहिली. २९ तेव्हां मी त्यांस म्हणालों, तुम्ही ज्या उंचवट्यावर जाता तो कसला आहे? आजवर त्याला बामा (उंचवटा) असे म्हणत आले आहेत.

३० ह्याकरितां इस्राएल घराण्यास सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, काय? तुम्ही आपल्या वडिलांच्या मार्गास लागून आपणांस विटाळवितां व अनाचार करून त्यांच्या अमंगळ वस्तूंच्या मागे लागतां, ३१ आणि आपली अर्पणे वाहून व आपल्या पुत्रांचा अर्घांत होम करून आपल्या सर्व मूर्तींच्यायोगे आजवर आपणांस विटाळवीत आहां; असे असतां मी तुम्हांस मला प्रश्न विचारुं देईन काय? प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, मी तुम्हांस मला प्रश्न विचारुं देणार नाहीच. ३२ तुम्ही म्हणतां, राष्ट्रांप्रमाणे, देशोदेशच्या लोकांप्रमाणे आम्ही काष्ठपाषाणाची पूजा करूं; हे जे तुमच्या मनांत तरंग उठतात ते सिद्धीस जावयाचे नाहीत. ३३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, मी प्रबल बाहूनं, उगारिलेल्या हातानें व कोपवृष्टि करून तुम्हांवर राज्य करीन; ३४ मी प्रबल बाहूनं, उगारिलेल्या हातानें व

कोपवृष्टि करून तुम्हांस राष्ट्रांतून आणीन, ज्या देशांत तुमची पांगापांग झाली आहे त्यांतून तुम्हांस एकवट करीन; ३५ आणि मी तुम्हांस राष्ट्रांच्या रानांत आणून तेथे तुम्हांबरोबर समक्ष वाद करीन. ३६ मी मिसर देशच्या रानांत तुमच्या वडिलांबरोबर वाद केला तसा तुम्हांबरोबर वाद करीन, असे प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ३७ तुम्हांस काठीखालून चालवून करारानें बद्ध करीन; ३८ बंडखोर व मजबरोबर फितुरी करणारे यांस मी तुम्हांपासून वेगळे करीन; ते अल्पकाल वस्ती करून आहेत त्या देशांतून त्यांस बाहेर नेईन, पण इस्राएल देशांत त्यांचे येणे होणार नाही, म्हणजे तुम्हांस समजेल की मी परमेश्वर आहे. ३९ यास्तव प्रभु परमेश्वर असे म्हणतो, हे इस्राएल घराण्या, जा, आपल्या हव्या त्या मूर्तींची पूजा करा; पण पुढें तुम्ही खरोखर माझे ऐकाल, आणि आपल्या अर्पणांनी व मूर्तींनी माझ्या पवित्र नामास बद्ध लावणार नाही. ४० तर माझ्या पवित्र पर्वतावर, इस्राएलाच्या उंच पर्वतावर, इस्राएलाचे सर्व घराणे, त्यांतले सगळे जण, आपल्या देशांत माझी सेवा करितील, असे प्रभु परमेश्वर म्हणतो; तेथे मी त्यांचा अंगीकार करीन; तेथे तुम्हांजवळ अर्पणे, तुमची श्रेष्ठ अर्पणे, समर्पिलेल्या सर्व वस्तु, मी मागेन. ४१ मी तुम्हांस राष्ट्रांतून बाहेर आणीन व ज्या देशांत तुमची पांगापांग झाली आहे त्यांतून तुम्हांस जमा करीन, तेव्हां मी सुगंधाप्रमाणे तुमचा स्वीकार करीन, आणि तुमच्या ठायीं माझी पवित्रता विदेशी राष्ट्रांस प्रगट होईल. ४२ जो इस्राएल देश मी हात उचलून शपथ करून तुमच्या वडिलांस दिला त्यांत मी तुम्हांस आणीन तेव्हां तुम्हांस समजेल की मी परमेश्वर आहे. ४३ ज्या तुमच्या मार्गांनी व ज्या तुमच्या सर्व कर्मांनी तुम्हीं आपणांस विटाळविलें, त्यांचें स्मरण तुम्हांस होईल व तुम्हीं जीं सर्व दुष्कर्म केलीं त्यांमुळे तुम्ही स्वतांचा वीट मानाल. ४४ हे इस्राएल घराण्या, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुमच्या कुमार्गांप्रमाणे, तुमच्या भ्रष्ट कृत्यांप्रमाणे नव्हे, तर माझ्या नामासाठीं मी तुमच्यांत करणी करीन, तेव्हां तुम्हांस समजेल की मी परमेश्वर आहे.

४५ परमेश्वराचें वचन पुनः मला प्राप्त झालें कीं ४६ मानवपुत्रा; दक्षिणेकडे आपलें तोंड कर, दक्षिणेकडे आपल्या वाणीचा ओघ वाहूं दे आणि दक्षिणेच्या मैदानांतील वनाविषयीं संदेश दे. ४७ दक्षिणेंतील वनास सांग, परमेश्वराचें वचन ऐक; प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी तुझ्यांत अग्नि पेटवीन, तो तुझ्यांतलें प्रत्येक हिरवें झाड व प्रत्येक शुष्क झाड भस्म करील; धगधगणारी ज्वाळा विज्ञावयाची नाही आणि तिच्यायोगें दक्षिणोत्तर सर्व मुखें पोळतील. ४८ मीं परमेश्वरानें तो अग्नि पेटविला आहे असें सर्व मानव समजतील; तो विज्ञावयाचा नाही. ४९ मी म्हणालों, अहा! प्रभु परमेश्वरा! लोक मजविषयीं म्हणतात, हा दृष्टांत सांगणारा नव्हे काय?

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २१ २ मानवपुत्रा, यरुशलेमाकडे आपलें तोंड कर, पवित्रस्थानाकडे आपल्या वाणीचा ओघ वाहूं दे व इस्राएल देशाविरुद्ध संदेश दे; ३ इस्राएल देशास सांग, परमेश्वर असें म्हणतो कीं पाहा, मी तुजविरुद्ध आहें, मी आपली तरवार म्यानांतून उपसून तुझ्यांतले धार्मिक व दुष्कमीं यांस छेदून टाकीन. ४ मी तुझ्यांतले धार्मिक व दुष्कमीं यांस छेदून टाकणार; यास्तव माझी तरवार म्यानांतून निघून दक्षिणोत्तर सर्व मानवजातीवर चालेल; ५ तेव्हां सर्व मानवजातीला समजेल कीं मीं परमेश्वरानें आपली तरवार म्यानांतून उपसली आहे; ती पुनः त्यांत परत जावयाची नाही. ६ यास्तव हे मानवपुत्रा, कंबर मोडे असा उसासा टाक, त्यांससमक्ष कष्टांनें उसासा टाक; ७ आणि उसासा कां टाकितोस असें तुला कोणी विचारितील तेव्हां त्यांस सांग कीं, ही बार्ला प्रलययास येत आहे म्हणून; तेव्हां सर्वांचीं मनं खचतील, सर्वांचे हात निर्बल होतील, सर्वांचा उत्साह विरेल, सर्वांच्या गुडघ्यांचें पाणी होईल; पाहा, ती प्रलययास येत आहे, तीप्रमाणें खास घडणार, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

८ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं ९ मानवपुत्रा, संदेश देऊन सांग; परमेश्वर असें म्हणतो,

तरवार, पाणी दिलेली, पाजविलेली तरवार! १० वध करावा म्हणून तिला पाणी दिलें आहे, ती विजेप्रमाणें चमकावी म्हणून ती पाजविली आहे. माझ्या पुत्राचें राजवेत्र सर्व दंडांस तुच्छ लेखितें असें म्हणून आपण आनंद करावा काय? ११ ती हातीं धरावी म्हणून पाजवावयास दिली आहे; तरवार वध करणाऱ्याच्या हातीं यावी म्हणून तिला पाणी दिलें आहे, ती पाजविली आहे. १२ मानवपुत्रा, ओरड, आक्रंदन कर; कारण ती माझ्या लोकांवर चालली आहे, ती इस्राएलाच्या सर्व सरदारांवर चालली आहे; माझ्या लोकांबरोबर तेहि तरवारीनं पडले आहेत, म्हणून आपलें ऊर बडीव. १३ कारण त्याला कसोटीस लाविलें आहे; आणि तुच्छ मानणारें राजवेत्र टिकलें नाही तर कसें, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १४ मानवपुत्रा, तूं संदेश देऊन टाळी वाजीव म्हणजे तरवारीस, भोंसकणाऱ्या तरवारीस, तिप्पट जोर येईल; त्यांस घेरणारी तरवार थोरालाहि भोंसकणारी होईल. १५ त्यांचें हृदय गलित व्हावें, व त्यांचे पाय पराकाष्ठेचे लटपटावे म्हणून मीं त्यांच्या सर्व वेशींवर घात करणारी तरवार चालविली आहे; अहो! ती विजेप्रमाणें चमकावी असें तिला केलें आहे, ती वधासाठीं उपसली आहे. १६ अगे तरवारी, तुझें मुख जसें फिरेल तशी तूं सावरून उजवीकडे वळ, डावीकडे फिर. १७ मीहि टाळी वाजवून आपल्या क्रोधाची पूर्तता करीन; मी परमेश्वर हें म्हणतो.

१८ परमेश्वराचें वचन पुनः मला प्राप्त झालें कीं १९ मानवपुत्रा, बाबेलाच्या राजाची तरवार येण्याकरितां दोन रस्ते आखून काढ; ते दोन्ही रस्ते एकाच देशांतून निघावे; नगरांत जाणाऱ्या रस्त्याच्या चवाक्यावर मार्गदर्शक हाताची एक आकृति खोदून काढ. २० अम्मोनपुत्रांचें राज्या याजवर तरवार येण्याचा एक रस्ता आणि यहूदांत जाऊन तटबंदी केलेल्या यरुशलेमावर तरवार येण्याचा एक रस्ता आखून काढ. २१ कारण बाबेलचा राजा चवाक्यावर,

१ मुळांतः मांडी पीट.

दोन रस्ते फुटतात तेथे शकुन पाहण्यासाठी थांबला आहे; तो भाल्यांतले बाण हालवून प्रश्न पाहत आहे, तेराफीमांस कौल लावीत आहे, यज्ञपशूच्या काळजावरून शकुन पाहत आहे. २२ त्याच्या उजवीस यरुशलेमाविषयी शकुन निघाला; तो असा की आघातयंत्रे लावावी; मारा! हाणा! असे शब्द तोंडांतून काढावे; सिंहनाद करावा, वेशीला आघातयंत्रे लावावी; मोरचे रचावे व बुरूज बांधावे. २३ इस्राएलाच्या दृष्टीने हा शकुन खोटा आहे, कारण त्यांच्याजवळ देवाचे प्रतिज्ञापूर्वक करार आहेत; तरी तो त्यांस त्यांच्या अधर्माचे स्मरण देऊन परक्याच्या स्वाधीन करितो.

२४ ह्यासाठी प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुमचे अपराध उघडकीस येऊन तुमच्या सर्व कृत्यांत तुमची पातके दिसून येतात; येणेकरून तुम्हीच आपल्या स्वतःला अधर्माचे स्मरण देता; तुमचे स्मरण झाले आहे म्हणून तुम्ही परक्यांच्या हाती सांपडला आहां. २५ हे जखमी झालेल्या पातक्या, इस्राएलाच्या सरदारा, तुझी घटिका, तुझा पापजन्य अंतसमय येऊन ठेपला आहे. २६ प्रभु परमेश्वर असे म्हणतो, शिरोभूषण उतरीव, मुकुट काढून टाक; कांहीच कायम राहावयाचे नाही; जे नीच ते उंच होईल आणि जे उंच ते नीच होईल. २७ मी त्याचा विध्वंस करीन, करीनच करीन; ही स्थिति अशीच राहावयाची नाही; ज्याचा हक्क आहे तो आल्यावर त्यास मी सत्ता देईन.

२८ हे मानवपुत्रा, संदेश देऊन सांग, अम्मोनपुत्रां-विषयी व त्यांनी केलेल्या निंदेविषयी प्रभु परमेश्वर जे म्हणतो ते सांग; तरवार, वधासाठी तरवार उपसली आहे; फत्ता उडविण्यासाठी, चमकण्यासाठी ती पाजविली आहे. २९ ते तुजपुढे कपटाचा संदेश देत असता, तुला खोटा शकुन सांगत असता, ज्या जखमी झालेल्या पातक्यांचा पापजन्य अंतसमय येऊन ठेपला आहे त्यांच्या कापलेल्या मानांवर ती तरवार तुला लोळवील. ३० ती पुनः म्यानांत घाल. जेथे तू निर्माण झालास त्या तुझ्या जन्मभूमीवर मी तुझा

१ गृहदेवतांस

न्याय करीन. ३१ मी आपल्या कोपाचा वर्षाव तुजवर करीन, माझ्या कोपाचीच मी तुजवर फुंकर घालीन आणि राक्षसी व नाश करण्यांत कुशल अशा मनुष्यांच्या हाती मी तुला देईन. ३२ तू अमीला भक्ष्य होशील; तुझे रक्त देशांत पडून राहील; तुझी पुढे आठवण राहणार नाही; कारण मी परमेश्वर हें बोललों आहे.

१ परमेश्वराचे वचन मला प्राप्त झाले कीं, २२ मानवपुत्रा, तू न्याय करिशील ना? त्या खुनी नगरीचा न्याय करिशील ना? त्या वेळीं तिला तिचीं सर्वे अमंगळ कृत्ये दाखीव. ३ तिला सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, अगे नगरी, तुझा काळ येऊन ठेपावा म्हणून तू आपल्यामध्ये रक्तपात करिल्येस, व आपणास विटाळण्यासाठी मूर्ति करिल्येस. ४ स्वतः पाडिलेल्या रक्तानें तू आपणास दोषी केले, तू केलेल्या मूर्तींनीं आपणांस विटाळविले, तू आपला काळ समीप आणिला, तुझीं वर्षे भरलीं आहेत; म्हणून मी तुला राष्ट्रांच्या निंदेस, सर्व देशांच्या थट्टेस पात्र करीन. ५ तू अभद्र नावाची व बेबंदपणानें भरलेली नगरी आहेस असे म्हणून जवळचे व दूरचे तुझा उपहास करितील. ६ पाहा, इस्राएलाचे सर्व सरदार आपआपल्या बाहुबलाप्रमाणें रक्तपात करण्यास तुझ्यांत राहिले आहेत. ७ तुझ्या ठायीं लोक आईबापांस तुच्छ मानितात, तुझ्या ठायीं ते परदेशीयांवर जुद्धम करितात, तुझ्या ठायीं ते अनाथ व विधवा यांस जाचितात. ८ तू माझ्या पवित्र वस्तुंस तुच्छ लेखिल्येस, तू माझे शब्दाथ अपवित्र लेखिले आहेत. ९ तुझ्यांत रक्तपात करण्यासाठीं निंदक राहत आहेत, ते तुझ्यांतल्या डोंगरांवर मेजवानी करितात; तुझ्यांत बदफैलीनें चालतात. १० तुझ्यांत ते बापाची काया उघडी करितात, रजस्वला स्त्री दूर बसली असतां तिजबरोबर गमन करितात. ११ तुझ्या ठायीं कोणी आपल्या शेजाऱ्याच्या स्त्रीबरोबर अघोर कर्म करितो, कोणी आपल्या सुनेबरोबर अगम्यागमन करून तिला भ्रष्ट करितो, कोणी आपल्या बहिणीस, आपल्या बापाच्या कन्येस भ्रष्ट करितो. १२ तुझ्या ठायीं रक्तपात करावा म्हणून ते लांच

घेतात; तूं व्याजबद्धा करिलेस, जुलूम करून आपल्या शेजाऱ्यांस नागविलेस व मला विसरली आहेस, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १३ ह्यास्तव पाहा, तूं अन्यायानें केलेल्या कमाईमुळे, आणि तुझ्यांतल्या रक्तपातामुळे मी आपला हात आपटीत आहे. १४ मी तुझा समाचार घेईन त्या दिवशीं तुझें हृदय टिकाव धरील काय ? तुझे हात दृढ राहतील काय ? मी परमेश्वर हें जें बोललों आहे तें मी करीनच. १५ मी राष्ट्रांमध्ये तुझी पांगापांग करीन, देशोदेशीं तुझी दाणादाण करीन व तुझ्यांतली अशुद्धता नष्ट करीन. १६ तूं राष्ट्रांदेखत आपल्याच कृतीनें अपवित्र ठरशील; तेव्हां तुला समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१७ परमेश्वराचें वचन पुनः मला प्राप्त झालें कीं १८ मानवपुत्रा, इस्राएल घराणें माझ्या दृष्टीनें केवळ गाळ झालें आहे; भट्टींतील पितळ, कथील, लोखंड व शिसें यांसारखे ते सर्व आहेत; ते रुप्यांतील गाळ झाले आहेत. १९ यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही सर्व गाळ झालां आहां; म्हणून पाहा, मी तुम्हांस यरुशल्लेमांत एकत्र करीन. २० रुपें, पितळ, लोखंड, शिसें व कथील लोक भट्टींत घालितात व तीं वितळविण्यासाठीं अग्नि फुंकून प्रदीप्त करितात, त्याप्रमाणें मी आपल्या क्रोधानें व संतापानें तुम्हांस जमा करीन व भट्टींत घालून वितळवीन. २१ मी तुम्हांस जमा करून माझ्या कोपामीचा फुंकर तुम्हांवर घालीन, तेणें करून तुम्ही भट्टींत वितळून जाल. २२ रुपें भट्टींत वितळतें तसें तुम्ही यरुशल्लेमांत वितळून जाल; तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वरानें आपला संताप तुम्हांवर ओतिला आहे.

२३ मग परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २४ मानवपुत्रा, या भूमीस सांग, क्रोधदिनीं शुद्धि न पावलेली व पर्जन्यवृष्टि न झालेली भूमि तूं आहेस. २५ तिच्यांत संदेष्ट्यांनीं एकोपा केला आहे; भक्ष्य फाडून खाणाऱ्या गर्जणाऱ्या सिंहाप्रमाणें ते लोकांचे प्राण घासून टाकितात; ते धन व पैसा हरण करितात; ते तिच्या विधवांची संख्या वाढवितात. २६ तिचे याजक

माझ्या धर्मशास्त्राचें उल्लंघन करून माझ्या पवित्र वस्तु भ्रष्ट करितात; पवित्र व अपवित्र यांचा ते कांहीं भेद ठेवीत नाहीत; शुद्ध व अशुद्ध यांचा फरक ते शिकवीत नाहीत; ते माझ्या शब्दांविषयीं डोळेझांक करितात; त्यांच्यामध्ये माझा अपमान होतो. २७ तिच्यांतलें सरदार भक्ष्य फाडून खाणाऱ्या लांडग्यांसारखे आहेत; ते अन्यायानें कमाई करण्यासाठीं रक्तपात करितात, मानवी प्राणांचा विनाश करितात. २८ तिचे संदेष्टे कच्चा चुना त्यांच्याकरितां वापरितात; मिथ्या दृष्टांत पाहून ते त्यांस खोटे शकुन सांगतात व परमेश्वर बोलला नसतां हि प्रभु परमेश्वर म्हणतो, असें ते बोलतात. २९ देशांतील लोक बलात्कार व चोरी करितात; ते दुर्बळ व दरिद्री यांस चिरडून टाकितात आणि परदेशीयांचा अन्याय व जुलूम करितात. ३० मीं भूमीचा नाश करून नये म्हणून तिच्यांतला कोणी तट बांधील, कोणी मजसमोर देशासाठीं तटाच्या खिडींत उभा राहील कीं काय याची मी वाट पाहिली, पण कोणी मला आढळला नाही. ३१ ह्यामुळे त्यांजवर मी आपल्या क्रोधाचा वर्षाव करीन; मी आपल्या कोपामुनीनें त्यांस भस्म करीन, त्यांच्या आचाराचें प्रतिफल त्यांच्याच शिरीं आणीन असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वराचें वचन पुनः मला प्राप्त झालें तें असें: २ मानवपुत्रा, दोन स्त्रिया होत्या, त्या एकाच मातेच्या कन्या होत्या; ३ त्यांनीं मिसर देशांत व्यभिचार केला; त्यांनीं आपल्या तारुण्यांत व्यभिचार केला; तेथें त्यांचीं स्तनं मर्दण्यांत आलीं; पुरुषांनीं त्यांच्या कौमार्यावस्थेतील त्यांचीं स्तनाग्रें चुरिलीं. ४ त्यांतल्या थोरलीचें नाव अहला होतें, व तिच्या बहिणीचें नाव अहलीबा होतें; त्या माझ्या झाल्या आणि त्यांस पुत्र व कन्या झाल्या. त्यांचीं नावें पाहिलीं असतां अहला (तिचा डेरा) म्हणजे शोमरोन व अहलीबा (माझा डेरा तिच्या ठायीं आहे) म्हणजे यरुशल्लेम. ५ अहला माझी असतां तिनें शिंदळकी केली; ती आपले जार, आपले शेजारी अदशुरी यांजवर आसक्त झाली; ६ ते निळीं वस्त्रे धारण करणारे होते,

ते अधिपति व नायब अधिपति होते, ते सगळे मनोहर व तरुण असून शिलेदार होते. ७ ते सगळे निवडक अश्वुरी पुरुष असून त्यांच्याबरोबर ती शिंदळकी करू लागली, आणि ज्या सर्वांवर ती आसक्त झाली त्यांच्या सर्व मूर्तींनी ती भ्रष्ट झाली. ८ मिसर देशांतली आपली शिंदळकी तिनें सोडून दिली नाही; तेथल्या पुरुषांनी तिच्या तारुण्यांत तिजबरोबर गमन केलें; त्यांनीं तिचीं कौमार्यावस्थेंतील स्तनाग्रें चुरिलीं व तिजबरोबर मनसोक्त व्यभिचार केला. ९ ह्यामुळे मीं तिला तिच्या जारांच्या स्वाधीन केलें, ज्या अश्वुरी पुरुषांवर ती आसक्त झाली होती त्यांच्या हातीं तिला दिलें. १० त्यांनीं तिला नम्र केलें, तिचे पुत्र व कन्या यांचें हरण केलें, तिला तरवारीनें मारून टाकिलें; तिचें नांव स्त्रियांच्या तोंडीं झालें; कारण त्यांनीं तिला शासन केलें. ११ तिची बहीण अहलीबा हिनें हें पाहिलें तरी तिच्यापेक्षांहि तिची विषयासक्ति वाढली; तिनें आपल्या बहिणीच्यापेक्षां अधिक व्यभिचार केला. १२ शेजारचे अश्वुरी पुरुष, अधिपति व नायब अधिपति, व उंची वल्लें त्यालेले शिलेदार होते; त्या सर्व मनोहर तरुणांवर ती आसक्त झाली. १३ मीं पाहिलें कीं तीहि भ्रष्ट झाली; त्या दोघींचें वर्तन सारखेंच होतें. १४ तिनें आपल्या व्यभिचाराचें क्षेत्र वाढविलें; तिनें भिंतीवर रेखिलेलीं पुरुषांचीं चित्रें पाहिलीं, तीं हिंगुळांनें रेखिलेलीं खास्यांचीं चित्रें होतीं; १५ त्यांच्या कमरांस पेटे असून डोक्यांत उंची व रंगीत पागोटीं होतीं; ते सर्व पुरुष वीरांप्रमाणें दिसत असून त्यांची ढब खास्दी देशांतील बाबेलाच्या पुरुषांप्रमाणें होती; या पुरुषांची जन्मभूमि खास्दी देश होती. १६ तिची नजर त्यांजवर गेली तेव्हां ती त्यांजवर आसक्त झाली व तिनें त्यांस बोलावून आणावयास खास्दी देशांत जासूद पाठविले. १७ तेव्हां बाबेलाचे पुरुष तिच्या शृंगारलेल्या पलंगावर तिच्याजवळ गेले; त्यांनीं तिजबरोबर व्यभिचार करून तिला भ्रष्ट केलें; त्यांच्या समागमानें ती भ्रष्ट झाली, तेव्हां तिनें आपलें मन त्यांजवरून काढिलें. १८ असा तिनें आपला व्यभि-

चार मांडिला व आपली काया उघडी केली; तेव्हां जसें तिच्या बहिणीवरून माझें मन उडालें होतें तसें तिजवरूनहि उडालें. १९ तरी तिनें आपल्या तारुण्यांत मिसर देशांत वेष्ट्यावृत्ति चालविली होती, तिची तिला आठवण होऊन तिनें आपला व्यभिचार अधिकच वाढविला. २० ती आपल्या जारांवर आसक्त झाली; त्यांचे अवयव तर गाढवाच्या अवयवांसारखे होते व त्यांचा माज घोड्यांच्या माजासारखा होता. २१ या प्रकारें तुझ्या तारुण्यांत मिसरी पुरुष तुझीं कौमार्यदर्शेंतील स्तनाग्रें चुरीत तेव्हांच्या शिंदळकीची तूं आठवण केली.

२२ ह्यामुळे, अगे अहलीबे, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, ज्या तुझ्या जारांवरून तुझें मन उडालें आहे त्याला मी तुजविरुद्ध उठवीन, त्यांस तुजवर चोहोंकडून आणीन; २३ बाबेलाचे पुरुष, सर्व खास्दी, पकोड, शोआ व कोआ येथले लोक व अश्वुरी पुरुष, जे सर्व मनोहर तरुण, अधिपति व नायब अधिपति, वीर व मंत्री व शिलेदार आहेत; त्यांस तुजवर आणीन. २४ ते शल्लें, रथ, चाकांचीं वाहनें, निर- निराळ्या लोकांचा दळभार घेऊन तुजवर येतील; ते कवचें, ढाली व शिरस्त्राणें धारण करून तुला चोहोंकडून घेरतील; मी न्याय करण्याचें काम त्यांस सोपून देईन, म्हणजे ते आपल्या कायद्यांस अनु- सरून न्याय करतील. २५ मी तुजवर माझी ईर्ष्या रोखीन म्हणजे ते संतापून तुझा समाचार घेतील; ते तुझें नाक व कान कापून टाकतील; तुझीं अवशिष्ट माणसें तरवारीनें पडतील; ते तुझ्या कन्या व पुत्र हरण करतील, तुझीं अवशिष्ट माणसें अग्नीनें भस्म होतील. २६ ते तुझीं वल्लें हरण करतील, तुझें उत्कृष्ट जवाहीर हिसकावून घेतील. २७ अशी तुझी शिंदळकीची खोड, मिसर देशांत तुला लागलेली व्यभिचाराची चट, मी मोडीन, म्हणजे तूं त्यांजकडे पुनः ढुंकून पाहणार नाहीस व मिसर देशाचें स्मरण तूं यापुढें करणार नाहीस. २८ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, ज्यांचा तूं द्वेष करि- लेस त्यांच्या स्वाधीन तुला मी करीन, ज्यांवरून तुझें मन उडालें आहे त्यांच्या हातीं तुला देईन; २९ ते

द्वेषानें तुझा समचार घेतील, ते तुझी सर्व मालमत्ता हारून तुला नागवीउघडी करतील; अशानें तुझ्या शिंदळ-चाळ्यांची, तुझ्या कामासक्तीची व तुझ्या व्यभिचाराची लाज उघडी पडेल. ३० तूं व्यभिचार करावयासाठीं अन्य राष्ट्रांच्यामागे लागलीस, व त्यांच्या मूर्तींनीं आपणास विटाळिलें म्हणून हें सर्व तुला प्राप्त होईल. ३१ तूं आपल्या बहिणीच्या मार्गानें गेलीस म्हणून मी तिच्याप्रमाणें तुझ्याहि हातीं पेला देईन. ३२ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तूं आपल्या बहिणीच्यासारखा खोल व मोठा पेला पिशील; त्याचें माप मोठें असल्यामुळें तूं हास्य व थटा यांस पात्र होशील. ३३ तूं निशा व शोक यांनीं व्याप्त होशील, तुझी बहीण शोमरोन हिचा पेला विस्मय व विध्वंस यांचा आहे. ३४ तूं तो निथळून पिशील, त्याच्या खापऱ्या तूं कुरतडून खाशील व त्यांनीं तूं आपलें ऊर ओरबाडशील; कारण मी हें बोललों आहे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ३५ यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तूं मला विसरली आहेस, व तूं माझ्याकडे पाठ फिरविली आहे, म्हणून तूं आपल्या कामासक्तीचें व व्यभिचाराचें फळ भोग.

३६ आणखी परमेश्वर मला म्हणाला, मानवपुत्रा, तूं अहला व अहलीबा यांचा न्याय करतोस ना ? तर त्यांस त्यांचीं अमंगळ कृत्यें दाखीव. ३७ कारण त्यांनीं व्यभिचार केला आहे, त्यांच्या हातांला रक्त लागलें आहे, त्यांनीं आपल्या मूर्तीबरोबर व्यभिचार केला आहे; आणि मजपासून त्यांस झालेले पुत्र मूर्तीस भक्ष्य व्हावे म्हणून त्यांनीं अग्नींत त्यांचे होम केले आहेत. ३८ त्यांनीं आणखी मजबरोबर हेंहि वर्तन केलें आहे कीं त्यांनीं त्याच दिवशीं माझे पवित्रस्थान अपवित्र केलें आणि माझे शब्दाथ भ्रष्ट केले. ३९ कारण त्यांनीं आपल्या पुत्रांचा वध करून ते आपल्या मूर्तीस अर्पण केले, तेव्हां त्याच दिवशीं त्या माझे पवित्रस्थान अपवित्र करण्यासाठीं त्यांत आल्या; पाहा, माझ्या मंदिरांत त्यांनीं असें वर्तन केलें. ४० तसेंच तुम्हीं दूरदूरच्या पुरुषांस बोलावणें पाठविलें; त्यांकडे जासूद पाठविला आणि पाहा, ते आले; त्यांच्यासाठीं तूं ज्ञान केलें, डोळ्यांत काजळ

घातलें व दागिन्यांनीं आपणास सजविलें; ४१ तूं उत्कृष्ट मंचकावर बसलीस, त्यापुढें मेज मांडून त्यावर माझा धूप व तेल हीं ठेवलीं. ४२ तेथें चैनी लोकांची धामधूम चालू झाली; सामान्य पुरुषांबरोबर रानांतून आणखी दारुबाज लोक आणविण्यांत आले; त्यांनीं त्यांच्या हातांत बांगड्या घातल्या व डोक्यास उत्तम शिरोभूषण घातलें. ४३ तेव्हां जी शिंदळकी करून निःसल झाली होती तिजविषयीं मी म्हणालों कीं आतां ते तिच्याबरोबर व ती त्यांच्याबरोबर व्यभिचार करील काय ? ४४ लोक वेश्येकडे जातात तसे ते तिजकडे गेले; ते अहला व अहलीबा या शिंदळ स्त्रियांकडे गेले. ४५ तथापि धार्मिक लोक जांरिणींचा व खुनी स्त्रियांचा न्याय करितात तसा त्यांचा करितील; कारण त्या जांरिणी आहेत व त्यांच्या हातांला रक्त लागलें आहे. ४६ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी त्यांजवर लोकांचा जमाव आणून त्यांना दहशत पडेल व त्यांस छुटतील असें करीन. ४७ लोकांचा जमाव त्यांस दगडमार करील व आपल्या तरवारीनें त्यांचा उच्छेद करील, ते त्यांच्या मुलां-बाळांची कत्तल करितील व त्यांचीं घरे अग्नीनें जाळून टाकितील. ४८ अशा प्रकारें मी देशांतून शिंदळकी नाहीशी करीन, म्हणजे सर्व स्त्रिया सावध होऊन तुमच्याप्रमाणें शिंदळकी करणार नाहीत. ४९ ते तुमच्या शिंदळकीचें प्रतिफल तुम्हांस देतील; तुम्ही आपल्या मूर्तिपूजेच्या पातकांचें फळ भोगाल; तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी प्रभु परमेश्वर आहे.

१ नंतर नवव्या वर्षी, दहाव्या महिन्याच्या २४ दशमीस परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २ मानवपुत्रा, तूं ही तारीख, आजची तारीख लिहून ठेव; आज तारखेस बाबेलचा राजा यरुशलेमावर जाऊन पडला आहे. ३ या फितुरी घराण्यास दाखला देऊन असें म्हण, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, एक कढई चुलीवर चढीव, ती चढविल्यावर तीत पाणी ओत; ४ मांड्या व खांदे असे मांसाचे चांगलेचांगले तुकडे जमा करून तीत टाक; तीत निवडक हाडें भर. ५ कळपांतून एक चांगलें मेंढरुं निवडून घे; हाडें शिजविण्यासाठीं खाली

लाकडांची रास कर; तें चांगलें शिजू दे; त्यांतील हाडेंहि चांगलीं शिजू दे.

६ यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, ह्या खुनी नगरीला धिक्कार असो ! ती गंज चढलेल्या कढईसारखी आहे, तिचा गंज निघत नाही; तींतला एकएक तुकडा बाहेर काढ, त्यावर चिठ्या टाकावयाच्या नाहीत. ७ कारण तिनें रक्तपात केला आहे, त्या रक्तानें ती भरली आहे, तें तिनें उघड्या खडकावर पडूं दिलें आहे; धुळीनें तें झाकूं नये म्हणून तिनें तें जमिनीवर पडूं दिलें नाही. ८ संताप उत्पन्न होऊन सूड उगवावा ह्यासाठीं तिनें रक्त पाडिलें आहे, तें झाकतां येऊं नये म्हणून तें उघड्या खडकावर पडावें असें मीं केलें आहे. ९ यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, ह्या खुनी नगरीला धिक्कार असो ! मी सरपणाचा ढीगहि मोठा करीन. १० लाकडें भरपूर घाल, आग चांगली पेटीव, मांस चांगलें शिजीव, रसा चांगला घट होऊं दे, हाडेंहि भाजून काढ. ११ मग त्या विस्तवावर कढई रिकामीच ठेव म्हणजे तिची पितळ तप्त व धगधगीत होऊन तिचा मळ आंतल्या-आंत जळेल, तिचा गंज निघून जाईल. १२ ती श्रम करून करून भागली तरी तिजवर दाट बसलेला गंज निघून गेला नाही; गंजासहित तिला आगीत टाका. १३ तुझी अशुद्धता पाहावी तर ती भयंकर आहे; मीं तुला स्वच्छ करूं पाहिलें तरी तूं स्वच्छ झाली नाहीस; तुजवरील माझ्या संतापाची तृप्ति झाल्यावाचून तूं शुद्ध व्हावयाची नाहीस. १४ मी परमेश्वर हें बोललों आहे; हें घडेलच, हें मी करीनच; मी मागे हटणार नाहीं, गय करणार नाहीं, याचा मला अनुताप होणार नाही; तुझ्या आचारांनुसार, तुझ्या कर्मानुसार, ते तुझा न्याय करितील, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१५ पुनः परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं १६ मानवपुत्रा, पाहा, मी तुझ्या नेत्रांस जें प्रिय तें सपाख्यासरशीं तुजपासून काढून घेतों; तरी तूं शोक करणार नाहीस, रडणार नाहीस, अश्रु गाळणार नाहीस. १७ उसासा मुकाख्यानें टाक; मृतांसाठीं शोक करूं नको, डोक्याला शिरोभूषण घाल, पायांत जोडा घाल,

आपले ओठ झाकूं नको, सुतकांत लोक अन्न पाठवितात तें खाऊं नको. १८ सकाळीं मी लोकांत हें म्हणालों, आणि संध्याकाळीं माझी बायको मेली; तेव्हां मला आज्ञा झाली होती तसें मीं दुसऱ्या दिवशीं सकाळीं केलें. १९ यावरून लोक मला म्हणाले, तूं हें करितोस त्याचा आम्हांशीं काय संबंध आहे तें आम्हांस सांगशील काय ? २० मी त्यांस म्हणालों, परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें आहे कीं २१ इसा-एली घराण्यास असें सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, तुमच्या बळाचा आधार, तुमच्या नेत्रांना प्रिय, तुमच्या जिवाचा जिव्हाळा, असें जें माझे पवित्रस्थान तें मी भ्रष्ट करीन आणि तुम्हीं मागे ठेविलेले तुमचे कन्यापुत्र तरवारीनें पडतील. २२ मग मीं केलें आहे तसें तुम्ही कराल, तुम्ही ओठ झाकणार नाहीं व सुतकांत लोक अन्न पाठवितात तें तुम्ही खाणार नाहीं. २३ तुम्ही आपल्या डोक्यास शिरोभूषण घालाल, पायांत जोडा घालाल, तुम्ही शोक करणार नाहीं, रडणार नाहीं, तर आपल्या अधर्मानें झुराल व एकमेकांस पाहून उसासें टाकाल. २४ या प्रकारें यहेज्केल तुम्हांस चिन्हवत होईल; त्यानें केलें त्याप्रमाणें तुम्ही कराल; हें घडून येईल तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

२५ हे मानवपुत्रा, त्यांचें बळ, त्यांचा वैभवमूलकं हर्ष, त्यांच्या नेत्रांना प्रिय वाटणाऱ्या वस्तु, त्यांच्या जिवाचा इष्टविषय आणि त्यांचे कन्यापुत्र मी त्यांजपासून हरण करीन; २६ त्या दिवशीं निभावलेला एकादा माणूस तुझ्या कानावर हें वर्तमान घालण्यास तुजकडे येईल. २७ त्या दिवशीं त्या निभावलेल्या माणसाबरोबर बोलण्यास तुझें तोंड उघडेल; तूं बोलशील, यापुढें तूं स्तब्ध राहणार नाहीस; असा तूं त्यांस चिन्हवत होशील, म्हणजे त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २ मानवपुत्रा, अम्मोनवंशजांकडे आपलें मुख करून त्यांजविषयीं संदेश दे; ३ अम्मोनवंशजांस म्हण, प्रभु परमेश्वराचें वचन ऐका: प्रभु परमेश्वर असें

म्हणतो, माझे पवित्रस्थान अपवित्र करण्यांत आलें, इस्राएल देश ओसाड करण्यांत आला, यहूदाचें घराणें बंदिवान करून नेण्यांत आलें तेव्हां तूं वाहवा ! असें म्हटलें; ४ म्हणून पाहा, मी पूर्वेकडील लोकांस तुझा ताबा देईन, ते तुझ्यांत छावणी करून राहतील व आपलीं घरे बांधतील; ते तुझ्यांतलीं फळे खातील व तुझे दूध पितील. ५ मी राब्बा नगरास उटांचा गोठा करीन, अम्मोनवंशजांचा मेंढ्याबकऱ्या बसावयाचा वाडा करीन; तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ६ कारण प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तूं इस्राएल देशाविषयीं टाळ्या पिटल्यास, थैथे नाचलास व त्याची दुर्देश पाहून तूं मनापासून द्रोहपूर्वक आनंद केलास; ७ म्हणून पाहा, मी आपला हात तुजवर उगारीन, मी तुला राष्ट्रांच्या हातीं लूट म्हणून देईन, तुझा राष्ट्रांतून उच्छेद करीन, देशांमधून तुला नाहींसें करीन, तुला मी नष्ट करीन; तेव्हां तुला समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

८ प्रभु परमेश्वर असें म्हणतो, मवाब व सेईर म्हणतात कीं पाहा, यहूदाचें घराणें इतर राष्ट्रांसारखेंच आहे; ९ म्हणून पाहा, मी मवाबाचा रूकंध्रप्रदेश उघडा करीन, त्याचीं नगरे, त्याच्या सीमांतलीं नगरे, देशाला भूषण अशीं बेथ-यश्मोथ, बाल-मौन, किर्याथाईम हीं नगरे, १० व अम्मोनवंशजांचा देश, हीं पूर्वेकडील लोकांस स्वारी करण्यास खुलीं करून देईन; त्यांचा मी त्यांस ताबा देईन, म्हणजे मग अम्मोनवंशजांचें नाव राष्ट्रांमध्ये यापुढें कोणी काढणार नाहीं. ११ मवाबावर मी न्यायदंड आणीन; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१२ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, अदोमानें यहूदाच्या घराण्याचा सूड उगविण्याच्या बुद्धीनें वर्तन केलें, त्यानें त्याजवर सूड उगविला हें पातक केलें; १३ म्हणून प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी अदोमावर आपला हात उगारीन, त्यांतून मनुष्य व पशु यांचा संहार करीन, तो तेमानापासून पुढें वैराण करीन, ददानापर्यंत लोक तरवारीनें पडतील. १४ मी आपले लोक इस्राएल यांच्या हातून अदोमाचा सूड घेईन;

माझ्या आवेशयुक्त क्रोधानुसार ते अदोमाची वाट लावितील; त्यांस माझ्या सुडाचा अनुभव येईल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१५ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पलिष्ट्यांनीं सूड घेण्याची कृति केली आहे, मनांत आकस धरून नाश करण्याच्या बुद्धीनें त्यांनीं निरंतरच्या वैरभावानें सूड घेतला आहे; १६ म्हणून प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी आपला हात पलिष्ट्यांवर उगारीन, करेश्यांचा संहार करीन आणि समुद्रकिनाऱ्यावरील अवशिष्ट राहिलेल्यांचा नाश करीन. १७ त्यांस संतापानें शिक्षा करून मी त्यांचा भयंकर सूड घेईन; मी त्यांजवर सूड उगवीन तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१ नंतर अकराव्या वर्षी महिन्याच्या प्रति-
२६ पदेस, परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें तें हें: २ मानवपुत्रा, सोर यरुशलेमेविषयीं म्हणत आहे, अहा ! जी केवळ राष्ट्रांचें प्रवेशद्वार होतें ती मोडून गेली आहे आणि आतां लोकप्रवाह मजकडे वळला आहे; ती उजाड झाली आहे, म्हणून आतां माझी भरभराट होणार आहे; ३ यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, अगे सोरे, मी तुजविरुद्ध आहे, समुद्र आपल्या लाटा लोटितो त्याप्रमाणें मी तुजवर बहुत राष्ट्रें लोटीन. ४ ते सोरेच्या तटांचा विध्वंस करितील व तिचे बुरुज पाडून टाकितील; मी तिजवरील माती खरडून काढून तिचा उघडा खडक करीन. ५ ती समुद्रांत जाळीं पसरण्याचें ठिकाण होईल; मीं हें म्हटलें आहे असें परमेश्वर म्हणतो; लूट म्हणून ती राष्ट्रांच्या हातीं लागेल. ६ तिच्या भूप्रदेशांत असलेल्या तिच्या कन्या तरवारीनें ठार होतील; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ७ कारण प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, मी बाबेलचा राजा राजाधिराज नबुखद्रेस्सर यास उत्तरेहून घोडे, रथ, स्वार व मोठें दळ यांसह सोरेवर आणीन. ८ भूप्रदेशांतल्या तुझ्या कन्यांस तो तरवारीनें वधील; तो तुजविरुद्ध बुरुज बांधील, मोर्चा रचील व तुजविरुद्ध दालींचा कोट उभारील. ९ तो तुझ्या तटांस आपलीं आघातयंत्रें

लावील, आपल्या हत्यारांनीं तुझे बुरूज पाडून टाकील.
 १० त्याचे घोडे इतके येतील की त्यांनीं उडविलेल्या
 धुळीनें तूं झाकून जाशील; तटबंदीचीं नगरें फोडून आंत
 शिरतात तसे तो तुझ्या वेशींतून आंत शिरेल, तेव्हां
 स्वार, चाकें व रथ यांच्या आवाजांनें तुझे तट हादर-
 तील. ११ तो आपल्या घोड्यांच्या टापांनीं तुझे सर्व
 रस्ते तुडवील; तो तुझे लोक तरवारीनें ठार मारील,
 तुझे मजबूत स्तंभ जमीनदोस्त होतील. १२ ते तुझी
 संपत्ति छुटितील, तुझा माल छुटितील; तुझे तट उद्ध्वस्त
 करितील, तुझे रंगमहाल पाडून टाकितील; तुझे पाषाण,
 लाकूड, माती वगैरे सर्व काहीं पाण्यांत बुडवून
 टाकितील. १३ मी तुझ्या गीतांचा ध्वनि बंद पाडीन,
 तुझ्या विण्यांचा सूर पुनः ऐकूं येणार नाहीं. १४ मी
 तुझा उघडा खडक करून तुला जाळें पसरण्याचें
 ठिकाण करीन; तुला पुनः बांधणार नाहीं; मीं पर-
 मेश्वरांनं हें म्हटलें आहे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.
 १५ प्रभु परमेश्वर सोरेस म्हणतो, तुझ्या पतनाच्या
 आवाजांनं, जखमी झालेल्यांच्या कण्हण्यांनं, तुझ्यामध्ये
 चाललेल्या कत्तलीनें द्वीपांचा थरकांप होणार नाहीं का ?
 १६ तेव्हां सर्व दर्यावर्दी सरदार आपआपल्या आसनां-
 वरून उतरून खालीं येतील, आपले झगे काढून ठेवि-
 तील, आपलीं जरतारी वस्त्रें काढून टाकितील; ते
 भीतिरूप वस्त्रें धारण करून जमिनीवर बसतील,
 क्षणोक्षणीं त्यांचा थरकांप होईल व तुजविषयीं ते विस्मय
 पावतील. १७ ते तुजविषयीं शोक करून म्हणतील,
 अगे कीर्तिमान् नगरी, तूं जशी काय समुद्रांतून उद्भवून
 वसली होतीस, तूं समुद्रावर पराक्रमी होतीस, तूं व
 तुझे रहिवासी यांचा तेशील सर्व लोकांस वचक असे,
 तीं तूं कशी नष्ट झालीस ! १८ तुझ्या पतनदिनीं द्वीपांचा
 थरकांप होत आहे; तुझ्या निर्याणांनं समुद्रांतील द्वीपें
 भयचकित झालीं आहेत. १९ प्रभु परमेश्वर म्हणतो,
 मी तुला निर्जन झालेल्या नगरांप्रमाणें ओसाड नगरी
 करीन व तुजवर खोल सागराचा लोट आणून
 प्रचंड जलप्रवाहांनीं तुला व्यापून टाकीन, २० तेव्हां
 गतेंत गेलेल्या प्राचीन कालच्या लोकांकडे तुला खालीं

टाकून गतेंत गेलेल्यांबरोबर प्राचीन कालापासून ओसाड
 असलेल्या स्थानांत, पृथ्वीच्या अधोभागीं तुला राहा-
 वयास लावीन म्हणजे तूं पुनः वसणार नाहीस; पण मी
 जीवंतांच्या भूमीला वैभव देईन; २१ लोकांस दहशत
 पडेल असा तुझा मी विध्वंस करीन, तूं नाहीशी
 होशील; तुझा शोध करितील तरी तूं कधींहि सापडा-
 वयाची नाहीस, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वरांचें वचन पुनः मला प्राप्त झालें
 २७ की २ मानवपुत्रा, सोरेसबंधांनं विलाप कर;
 ३ तिला सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, अगे
 सोरे, समुद्राच्या प्रवेशस्थानाजवळ वसलेल्या, अनेक
 द्वीपांशीं राष्ट्रांचा व्यापार चालविणाऱ्या; तूं म्हणतेस, मी
 सौंदर्याची खाण आहे. ४ तुझ्या सीमा समुद्रानं वेष्टि-
 लेल्या आहेत; बांधणाऱ्यांनीं तुला सौंदर्यपूर्ण बनविलें
 आहे. ५ त्यांनीं सनीरच्या सरुनीं तुझी तक्तपोशी
 केली; तुझ्यासाठीं डोलकाठी करावी म्हणून त्यांनीं
 लबानोनाचे गंधसरू आणिले. ६ त्यांनीं तुझीं वल्हीं
 वाशानांतील अल्लोनाच्या झाडांचीं केलीं; तुझ्या बैठकी
 किती द्वीपांतल्या बाक्स लाकडाच्या केल्या असून
 हस्तिदंतांनं जडलेल्या होत्या. ७ तुझें शीड मिसर
 देशाहून आणिलेल्या वेलबुद्दीदार उत्तम तागाचें होतें,
 तुला तें निशाणादाखल होतें; तुझें छत एलीशा बेदांतील
 निळ्या व जांभळ्या रंगांच्या कापडाचें होतें. ८ सीदोन
 व अर्वद येथले रहिवासी तुझे वल्हेकरी असत. हे
 सोरे, तुझ्यांत चतुर पुरुष होते, ते तुझे तांडेल असत.
 ९ गबालचे वडील व कुशल कारागीर तुझ्या जहाजांचीं
 फूटतूट दुरुस्त करीत असत; समुद्रांतील सर्व
 तारवें व त्यांचे नावाडी तुझ्या मालाची देवघेव
 करण्यासाठीं तुझ्यांत असत. १० तुझ्या सैन्यांत पारसी,
 लूदी व पूदी हे तुझे लढव्ये असत; ते तुझ्यांत
 आपल्या ढाली व शिरस्त्राणें दांगीत; ते तुला तेजस्वी
 करीत. ११ अर्वदचे लोक तुझ्या सैन्यासह तुझ्या
 तटांवर सभोंवार असत; तुझ्या बुरुजांवर शूर पुरुष
 असत; ते तुझ्या तटांवर चोहोंकडे आपल्या ढाली
 दांगून तुला सौंदर्ययुक्त करीत. १२ सर्व प्रकारचा माल

तुजजवळ विपुल असे म्हणून ताशींश तुजबरोबर व्यापार करी; तुझ्या मालाच्या मोबदला ते तुला रूपें, लोखंड, कथील व शिसें देत. १३ यावान, तुबाल व मेशेख हे तुजबरोबर व्यापार करीत; तुझ्या मालाच्या मोबदला म्हणून ते तुला माणसें व पितळेचीं भांडीं देत. १४ तोगार्माचे वैशज तुझ्या मालाबद्दल तुला घोडे, खारीचे घोडे व खेचरें देत. १५ ददानी लोक तुजबरोबर व्यापार करीत; अनेक द्वीपें तुझ्या व्यापाराच्या सोईचीं असत; ते तुझ्या मालाबद्दल तुला हस्तिदंती शिंगें व अबनूस देत. १६ तुझे कारागिरीचे पदार्थ बहुविध असल्यामुळें अरामी लोक तुजबरोबर व्यापार करीत; ते तुझ्या मालाबद्दल तुला पाच, जांभळा रंग, तागाचीं वेलबुडीदार उत्तम वस्त्रें, प्रवाल व माणकें देत. १७ यहूदा व इस्राएल देशांतले लोक तुजबरोबर व्यापार करीत; ते तुझ्या मालाबद्दल तुला मित्रीथाचा गह्वं, मेवामिठाई, मध, तेल व ऊद देत. १८ तुझ्या कारागिरीचा माल विपुल असल्यामुळें व सर्व तऱ्हांचा माल तुजजवळ मुबलक असल्यामुळें दिमिष्क तुजबरोबर व्यापार करी व तुझ्या मालाबद्दल तो तुला हेलबोनाचा द्राक्षारस व पांढरी लोकर देई. १९ वदान व यावान हे तुझा माल घेऊन तुला सूत देत; पोलाद, तज व अगर हीं तुझ्या व्यापाराच्या मालापैकी असत. २० ददान तुजबरोबर व्यापार करून तुला खारीचा साज पुरवी. २१ अरब-स्तान व कैदारचे सर्व सरदार व्यापारासंबंधानें तुझ्या मुठींतले असत; कोंकरें, एडके व बोकड यांचा ते तुजबरोबर सवदा करीत. २२ शबा व रामा येथील व्यापारी तुजबरोबर व्यापार करीत; ते तुझा माल घेऊन तुला हरतऱ्हेचे उंची मसाले, जवाहीर व सोनें देत. २३ हारान, कझे, एदेन, शबा, अश्शूर व किल्मद येथले व्यापारी तुजबरोबर व्यापार करीत. २४ ते तुझा माल घेऊन उत्तम वस्त्रें, जांभळे व वेलबुडीदार झगे, उंची वस्त्रांच्या पेट्या व वळलेल्या टिकाऊ दोऱ्या वगैरे व्यापाराच्या वस्तु तुला देत. २५ ताशींशचीं गलबतें तुझ्या मालाची नेआण करणारे जणू काय काफलेच होते; भर समुद्रांत तूं फार समृद्ध व वैभवशाली

झालीस. २६ तुझ्या वल्हेकऱ्यांनीं तुला खोल पाण्यांत नेलें; पूर्वेच्या वाऱ्यानें तुला भर समुद्रांत मोडून टाकिलें. २७ तुजें धन, तुझा माल, तुझे व्यापाराचे जिन्नस, तुझे नावाडी, तुझे खलाशी, तुझी फूटतूट दुस्त करणारे, तुझ्या मालाची देवघेव करणारे, तुझ्यांतले सर्व लढवय्ये, तुझ्यांत असलेले सगळे लोक तुझ्या निःपातसमयीं भर समुद्रांत पडले. २८ तुझ्या खलाशांनीं मारिलेल्या आरोळीच्या आवाजानें तुझ्या आसपासची जमीन हादरत आहे. २९ सर्व वल्हेकरी, खलाशी व समुद्रावर सफर करणारे सर्व नावाडी आपआपल्या नावा सोडून किनाऱ्यावर उभे राहत आहेत; ३० ते तुझ्या स्थितीमुळें लांब हेल काढून मोठ्या दुःखानें रडत आहेत; ते आपल्या डोक्यांत धूळ घालीत आहेत आणि धुळींत लोळत आहेत; ३१ ते तुझ्यामुळें डोकीं भादरून टाकून, कमरेस गोणताट गुंडाळीत आहेत व मनांत अति खिन्न होऊन तुजसाठीं मोठ्यानें विलाप करीत आहेत. ३२ ते शोकाकुल होऊन तुज-विषयीं विलाप करून म्हणतात, सोरेप्रमाणें, समुद्रांत गडप झालेल्या सोरेप्रमाणें, कोणाची तरी दशा झाली आहे काय? ३३ जलमार्गानें तुझा माल जाईयेई तेव्हां तूं बहुत राष्ट्रांची चंगळ करीस; तूं आपल्या विपुल मालानें व मोठ्या सवद्यानें जगांतील राजांस सधन करीस. ३४ समुद्रलहरींनीं तूं खोल पाण्यांत फुटलीस तेव्हां तुझा माल व तुझी सर्व मंडळी तुजबरोबर बुडाली. ३५ द्वीपांतले सर्व लोक तुला पाहून विस्मित झाले आहेत; त्यांचे राजे थरथर कांपत आहेत; त्यांचीं तोंडें काळवंडलीं आहेत. ३६ राष्ट्रांतले व्यापारी तुझा धिःकार करितात; तुझी दशा पाहून लोकांला दहशत पडली आहे; तूं कायमची नष्ट झाली आहेस.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
२८ मानवपुत्रा, सोरेच्या अधिपतीस सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुजें हृदय उन्मत्त होऊन तूं म्हणतोस, मी देव आहे, भर समुद्रांत मी देवाच्या आसनावर बसलों आहे; पण तूं देव नव्हेस, मानव आहेस; आपलें चित्त देवाच्यासारखें आहे असा तूं

आव घालितोस; ३ पाहा, दानीएलापेक्षां तूं बुद्धिवान आहेस; कोणतीहि गुप्त गोष्ट लोकांना तुजपासून छपवितां येत नाही; ४ तूं आपल्या अकलेनें व चातुर्यानें धन संपादन केलें व आपल्या भांडारांत सोन्यारुप्याचा संचय केला; ५ तूं आपल्या अकलेच्या जोरावर व्यापार करून आपलें धन वाढविलें; या तुझ्या धनानें तुझें हृदय उन्मत्त झालें आहे. ६ यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, आपलें चित्त देवाच्या चित्तासारखें आहे असा तूं आव घालितोस; ७ म्हणून पाहा, मी तुजवर परकीय लोक आणितों; तुजवर अन्य राष्ट्रांतले उग्र पुरुष आणितों; तुझ्या अकलेच्या सौंदर्यावर ते तरवार उपसतील व तुझें तेज भ्रष्ट करितील. ८ ते तुला गतेंत उतरितील; भर समुद्रांत वध पावणाऱ्यांच्या मृत्यूसारखा तुझा मृत्यु होईल. ९ तूं आपल्या वधणाऱ्यासमोर, मी देव आहे असें म्हणशील काय ? घायाळ करणाऱ्याच्या हातीं सांपडलास तो तूं देव नव्हेस, मानव आहेस. १० बेसुंती मरतात त्याप्रमाणें तूं परदेशीयांच्या हस्ते मरशील; हें माझें म्हणणें आहे असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

११ पुनः परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं १२ मानवपुत्रा, सोरेच्या राजाविषयीं विलाप करून त्याला सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तूं पूर्णतेची मुद्राच आहेस; तूं ज्ञानपूर्ण व सर्वांगसुंदर आहेस. १३ देवाचा बाग एवेन यांत तूं होतास; अलाक, पुष्कराज, हिरा, लसणा, गोमेद, यास्फे, नीलमणि, पाच, माणिक, व सोनें असें अनेक तऱ्हेचे जवाहीर तुझ्या अंगभर होतें; खंजऱ्या व बासऱ्या यांचें कसब तुझ्या येथें चालत असे; तुला निर्मिलें त्या दिवशीं त्यांची योजना झाली. १४ तूं पाखर घालणारा अभिषिक्त करूब होतास; मीं तुझी तशी योजना केली होती; तूं देवाच्या पवित्र पर्वतावर होतास; तूं अग्नीप्रमाणें झगझगणाऱ्या पाषाणांतून हिंडत असस. १५ तुला निर्माण केल्या दिवसापासून अधर्म तुझ्या ठायीं दिसून आला तोपर्यंत तुझी चालचलणूक यथायोग्य होती. १६ तुझा व्यापार मोठा असल्यामुळे तुझ्या हृदयांत अपकारबुद्धि शिरून तूं

पातक केलें; म्हणून मीं तुला भ्रष्ट समजून परमेश्वराच्या पर्वतावरून ओढून दिलें. हे पाखर घालणाऱ्या करूबा ! त्या अग्नीप्रमाणें झगझगणाऱ्या पाषाणांमधून काढून मीं तुझा नाश केला आहे. १७ तुझ्या सौंदर्याच्या अभिमानानें तुझें हृदय उन्मत्त झालें, तुझ्या वैभवानें तुझी बुद्धि भ्रष्ट झाली; मीं तुला भूमीवर आदळिलें, राजांनीं तुझा तमाशा पाहावा म्हणून त्यांजपुढें तुला टाकिलें. १८ खोटा व्यापार चालवून तूं बहुत पातकें केलीं, त्यांनीं तूं आपलीं पवित्र स्थानें विटाळिलीं; म्हणून तुझ्यांतून अग्नि निघून तुला खाऊन टाकील, असें मीं केलें आहे; आणि तुला पाहणाऱ्यांच्या डोळ्यांदेखत मीं पृथ्वीवर तुझी राखरांगोळी केली आहे. १९ राष्ट्रांमध्ये तुझ्या ओळखीचे सर्व तुला पाहून विस्मय पावले आहेत, तुझी दशा पाहून लोकांना दहशत पडली आहे; तूं कायमचा नष्ट झाला आहेस.

२० मग परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २१ मानवपुत्रा, सीदोनेकडे आपलें मुख फिरवून तिजविरुद्ध संदेश दे; २२ तिला सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, हे सीदोने, मी तुजविरुद्ध आहे, व तुझ्यामध्ये मी आपला प्रताप गाजवीन; मी तिला न्यायदंड करीन व तिजमध्ये मी पवित्र ठरेन, तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. २३ मी तिच्यांत मरी पाठवीन, तिच्या रस्त्यावर रक्ताचा सडा घालीन; तिजवर चोहोंकडून तरवार चालेल आणि लोक घायाळ होऊन तिच्या ठायीं पडतील; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. २४ त्यानंतर इस्राएलघराण्याच्या आसपासच्या द्वेष्ट्यांपैकी कोणी त्यांस बोंचणारा कांटा व टोंचणारी नांगी असें उरणार नाही; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

२५ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, इस्राएलघराणें ज्या ज्या राष्ट्रांत पांगलें आहे त्यांतून मी त्यास एकवट करीन आणि विधर्मी राष्ट्रांदेखत त्यांच्या ठायीं पवित्र ठरेन; मग जो देश मीं आपला सेवक याकोब यास दिला त्यांत ते वस्ती करितील. २६ ते त्यांत निर्भय

राहतील; ते घरे बांधतील, द्राक्षींचे मळे लावितील; आणि त्यांच्या सभोवतालील त्यांच्या द्वेष्ट्यांस मी न्यायदंड करीन तेव्हां ते निर्भयपणें वसतील; मग त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर त्यांचा देव आहे.

११ दहाव्या वर्षी दहाव्या महिन्याच्या द्वादशीस परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २ मानव-पुत्रा, मिसर देशचा राजा फारो याजकडे आपलें तोंड करून त्याच्याविरुद्ध व सर्व मिसर देशाविरुद्ध संदेश दे. ३ त्याबरोबर बोल; त्यास सांग: प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, हे मिसर देशच्या फारो राजा, आपल्या नद्यांत पडून राहणाऱ्या मोठ्या मगरा, तूं जो म्हणतोस कीं नदी माझी आहे, मीं ती स्वतांसाठीं निर्माण केली आहे, त्या तुजविरुद्ध मी आहे. ४ मी तुझ्या जाभाडांत गळ टोंचीन, मी तुझ्या नद्यांतले मासे तुझ्या खवलांना चिकटवीन, मी तुला तुझ्या खवलांस चिकटलेल्या नद्यांतल्या माशांसह तुझ्या नद्यांमधून बाहेर खेंचून काढीन. ५ मी तुला व तुझ्या नद्यांतल्या सर्व माशांस सोडून देईन; तूं उघड्या मैदानांत पडून राहशील; तुला कोणी उचलून आणणार नाही किंवा तुझी कोणी जुळवा-जुळव करणार नाही, तर तूं वनपश्यांस व आकाशांतील पाखरांस खाद्य होशील असें मी करीन. ६ तेव्हां मिसर देशचे सर्व रहिवासी समजतील कीं मी परमेश्वर आहे; कारण इस्राएलघराण्याला मिसराचा केवळ बोरूसारखा आधार होता. ७ त्यांनीं तुला हातांनीं धरिलें तेव्हां तूं चिरून त्या सर्वांचे खांदे फोडून टाकिले; ते तुझ्यावर टेकले असतां तूं मोडून गेलास व तूं सर्वांच्या कंबरा खचविल्या. ८ ह्याकरितां प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा; मी तुजवर तरवार आणीन आणि तुझ्यांतून मनुष्य व पशु यांचा उच्छेद करीन. ९ मिसर देश ओसाड व बैराण होईल तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे; कारण तो म्हणाला, नदी माझी आहे, मीं ती निर्माण केली आहे. १० तर पाहा, मी तुझ्या नद्यांवर उठेन; मी सिंदोलापासून सवेनेपर्यंत, कुशाच्या सीमेपर्यंत, मिसर देश ओसाड व उजाड करीन. ११ मनुष्याचा पाय त्याला लागावयाचा नाही, पशूच्या

पायाचा त्याला स्पर्श होणार नाही; चाळीस वर्षे त्यांत कोणी वस्ती करणार नाही. १२ बैराण केलेल्या देशांमध्ये मी मिसर देश बैराण करीन, उजाड केलेल्या नगरांमध्ये मी त्यांचीं नगरे चाळीस वर्षे उजाड करीन; मी मिसरच्यांस राष्ट्रांमध्ये विखरीन, त्यांस देशोधडीस लावीन. १३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो कीं चाळीस वर्षे संपल्यावर मिसरी लोकांची ज्या राष्ट्रांत पांगापांग झाली त्यांतून मी त्यांस गोळा करीन; १४ मी मिसर देशाचा बंदिवास उलटवीन, मी पथोस देशांत त्यांच्या जन्मभूमीस त्यांस परत आणीन; तेथें त्यांचें एक हलकेंसें राज्य होईल. १५ सर्व राज्यांमध्ये तें हलकें होईल; तें इतःपर इतर राष्ट्रांवर वरचढ होणार नाही; मी त्यांस अल्प करून ठेवीन म्हणजे ते इतर राष्ट्रांवर सत्ता करणार नाहीत. १६ तो यापुढें इस्राएल घराण्याला आधार व्हावयाचा नाही; त्यांजकडे त्यांचें मन गेलें तर त्यांच्या पातकाचें स्मरण होईल; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी प्रभु परमेश्वर आहे.

१७ पुनः सत्ताविसाव्या वर्षी, पहिल्या महिन्याच्या प्रतिपदेस परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं १८ मानव-पुत्रा, बाबेलचा राजा नबुखद्रेस्सर यानें सोरेस वेढा घातला तेव्हां त्यानें आपल्या सैन्यास भारी कष्ट करावयास लाविलें; सर्वांच्या डोक्यांस टक्कें पडलीं, खांद्यांचीं सालटीं निघालीं, तरी त्यानें जो खटाटोप केला त्याचा त्याला किंवा त्याच्या सैन्याला योग्य मोबदला मिळाला नाही. १९ यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, बाबेलाचा राजा नबुखद्रेस्सर यास मी मिसरचा मुख्य देईन; तेव्हां तो त्यांचा समुदाय हिरावून नेईल, त्यानें लुटिलेलें तो लुटील; त्यानें हरण केलेलें तो हरण करील, असा त्याच्या सैन्यास मोबदला मिळेल. २० त्याच्या श्रमाचा मोबदला म्हणून मी त्यास मिसराचा मुख्य देईन, कारण हे श्रम त्यांनीं मजसाठीं केले, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

२१ त्या दिवशीं इस्राएलघराण्यास शृंग उगवे असें मी करीन, व त्यांच्यामध्ये तुझें तोंड उघडे असें करीन; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१ पुनः परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें
३० कीं २ मानवपुत्रा, संदेश देऊन सांग, प्रभु पर-
मेश्वर म्हणतो, जळो तो दिवस, असा हाहाकार
करा. ३ कारण दिवस समीप आला आहे; परमेश्वराचा
दिवस येऊन ठेपला आहे; तो अभ्रमय दिवस आहे;
तो विधर्म्यांचा शासनदिन आहे. ४ तेव्हां मिसर
देशावर तरवार येईल, लोकांचा वध होऊन ते मिसरांत
पडतील, तेव्हां कुशांतील लोकांस वेणा येतील;
मिसरांचा समुदाय हरण केला जाईल; त्याचे पाये
मोडून टाकतील. ५ कूशी, पूटी, लूदी, सर्व मिश्र-
जाति व क्वी, आणि त्यांजबरोबर करारमदार केलेल्या
देशाचे लोक त्यांसह तरवारीनें पडतील.

६ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मिसर देशाला आधार
देणारे लोक पडतील, त्यांच्या पराक्रमाचा तोष उत-
रेल, मिग्दोलापासून सवेनेपर्यंत ते तरवारीनें पडतील,
असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ७ ते वैराण देशांमध्ये
उद्ध्वस्त होऊन पडतील, उजाड नगरांमध्ये त्यांचीं
नगरें उद्ध्वस्त होऊन पडतील. ८ मी मिसरास आग
लावीन व त्याचे सर्व साहाय्यकर्ते नष्ट होतील, तेव्हां
त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ९ त्या दिवशीं
त्या निश्चित कूशी लोकांला घाबरवून सोडण्यासाठीं
मजकडील जासूद जहाजांत बसून जातील; मिसरावर
प्रसंग आला तेव्हांच्याप्रमाणें त्यांस वेदना होतील;
कारण पाहा, तो प्रसंग येत आहे.

१० प्रभु परमेश्वर म्हणतो, बाबेलाचा राजा नबुखदे-
स्सर याच्या हस्तें मी मिसराचा लोकसमुदाय नाहींसा
करीन. ११ तो व सर्व लोकांमध्ये भयंकर असे त्याचे
लोक ह्यांना या देशाचा नाश करावयास आणीन; ते
मिसरावर आपल्या तरवारी उपसून वधिलेल्या मनुष्यांनीं
सर्व देश भरून टाकतील. १२ मी नद्या कोरड्या
करीन, ही भूमि विकून दुष्ट मनुष्यांच्या हातीं देईन,
आणि परक्यांच्या हातून हा देश व यांतलें सर्व कांहीं
यांची नासधूस करवीन; मी परमेश्वर हें बोललों आहे.

१३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी नोफांतील दैवतांचा
उच्छेद करीन, मूर्ति नाहीतशा करीन, आणि मिसर

देशांतला कोणीहि यापुढें अधिपति होणार नाहीं असें
करीन; मिसर देश दहशतीनें भरीन. १४ मी पत्रोस
उजाड करीन, सोअनास आग लावीन, नो याला
न्यायदंड करीन. १५ मिसराचा दुर्ग जो सीन त्यावर मी
आपल्या क्रोधाची वर्षाव करीन व नो येथील लोक-
समुदायाचा उच्छेद करीन. १६ मी मिसरास आग
लावीन; सीन वेणा देईल, नो छिन्नभिन्न होईल, नोफा-
वर तर भरदिवसा वैरी उठतील. १७ आवेन व
पी-बेसेथ येथील तरुण पुरुष तरवारीनें पडतील; हीं
नगरें जिकलीं जातील. १८ मिसऱ्यांनीं घातलेलें जोखड
मी मोडून टाकीन व त्यांच्या पराक्रमाचा गर्व जिरेल
तेव्हां तहपन्हेस येथें दिवस अंधारमय होईल, तें
अभ्रानें आच्छादिलें जाईल, त्याच्या कन्या बंदिवान
होऊन जातील. १९ या प्रकारें मी मिसरास न्यायदंड
करीन; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

२० तेव्हां अकराव्या वर्षी, पहिल्या महिन्याच्या
सप्तमीस परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २१
मानवपुत्रा, मिसरी राजा फारो याचा भुज मी मोडिला
आहे; पाहा, त्यास पुनः तरवार धरण्याची शक्ति यावी
म्हणून त्यास औषधोपचार करून पट्टी बांधावयाची ती
कोणीं बांधिली नाही. २२ यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो,
पाहा, मी मिसरी राजा फारो याच्याविरुद्ध आहे; त्याचा
शाबूत व मोडका असे दोन्ही हात मी तोडून
टाकीन, त्याच्या हातची तरवार गळेल असें मी करीन.
२३ मी मिसऱ्यांस राष्ट्रांमध्ये पांगवीन, त्यांना देशो-
धडीस लावीन. २४ मी बाबेलाच्या राजाचे भुज बळ-
कट करीन, मी आपली तरवार त्याच्या हातीं देईन;
पण मी फारोचे भुज असे मोडीन कीं एकाद्या भयंकर
घायाळ झालेल्या मनुष्याप्रमाणें तो त्याजपुढें आक्रोश
करील. २५ मी बाबेलाच्या राजाचे भुज बळकट करीन,
आणि फारोचे भुज गळतील; मी मिसर देशावर उगा-
रण्यासाठीं बाबेलाच्या राजाच्या हातीं तरवार देईन
तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. २६ मी
मिसऱ्यांस राष्ट्रांमध्ये विखरीन, त्यांस देशोधडीस लावीन;
तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१ अकराव्या वर्षी, तिसऱ्या महिन्याच्या ३१ प्रतिपदेस परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २ मानवपुत्रा, मिसर देशाचा राजा फारो व त्याचा लोकसमूह यांस विचार कीं तूं मोठेपणानें कोणासमान आहेस ? ३ पाहा, अशूर हा लबानोनाचा एक गंधसरू असून त्याला सुंदर फांया फुटल्या, त्याची छाया गर्द झाली, तो उंच वाढून त्याचा शेंडा मेघमंडळास जाऊन भिडला. ४ पाण्यानें त्याला पोशिलें, जलाशयानें त्याला वाढविलें, त्यांतून निघणारे प्रवाह लागवड केलेल्या सर्व मळ्यांत खेळत असत, आणि त्याचे पाट वनांतल्या सर्व झाडांस जाऊन पोहंचत असत. ५ यास्तव वनांतल्या सर्व झाडांहून त्याची उंची मोठी झाली, पाण्याच्या विपुलतेनें त्याला फांया फार फुटल्या व त्याच्या डहाळ्या लांबवर पसरल्या. ६ आकाशांतील सर्व पाखरें त्यांच्या फांयाफांयांनीं घरटीं करीत, त्याच्या खांयांच्या आश्रयानें सर्व वनपशु पोरें वीत, त्याच्या छायेखालीं मोठमोठीं राष्ट्रं वस्ती करून राहत. ७ असा तो मोठा होऊन त्याला लांबलांब फांया फुटल्या म्हणून तो फार सुंदर दिसे, कारण त्याचें मूळ मोठ्या जलाशयानजीक होतें. ८ देवाच्या बागेतील देवदाराच्यानें त्याला झाकून टाकितां येईना; सुरूच्या फांया त्याच्या तोडीच्या नव्हत्या; अमोनवृक्ष त्याच्या शाखांच्या तोडीचा नव्हता; देवाच्या बागेतील कोणतेंहि झाड त्याची बरोबरी करणारें नव्हतें. ९ मीं त्याला असंख्य फांया फुटूं देऊन एवढें सुंदर केलें होतें कीं देवाच्या एदेन बागेतलीं सर्व झाडें त्याचा हेवा करीत.

१० ह्यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, त्यानें आपणाला उंच केलें आहे, आपल्या शेंड्यानें त्यानें मेघमंडळास मेदिलें आहे, तो उंच झाल्यामुळें त्याचें मन उन्मत्त झालें आहे; ११ म्हणून मी त्यास एका बलिष्ठ राष्ट्राच्या स्वाधीन करीन; तो खात्रीनें त्याचा समाचार घेईल; त्याच्या दुष्टतेमुळें मीं त्याचा त्याग केला आहे. १२ अन्य राष्ट्रांतल्या भयंकर परक्या लोकांनीं त्याला छेदून टाकिलें, व फेकून दिलें; त्याच्या डहाळ्या पर्वतांवर व सर्व खोऱ्यांत पडल्या आहेत; देशांतल्या

सर्व नात्यानाल्यांतून त्याच्या फांया मोडून पडल्या आहेत; पृथ्वीवरचीं सर्व राष्ट्रं त्याच्या छायेतून गेलीं आहेत; त्यांनीं त्याला सोडिलें आहे. १३ त्या पडलेल्या वृक्षावर आकाशांतील पाखरें जमतात, सर्व वनपशु त्याच्या फांयांमध्ये येतात; १४ पाण्यानजीक लाविलेल्या कोणत्याहि वृक्षानें आपल्या उंचीमुळें गर्व करूं नये, आपल्या शेंड्यानें मेघमंडळांस भेदूं नये, पाण्यानें पोसलेल्या वृक्षानें आपल्या उंचीमुळें स्वतांवर भिस्त ठेवूं नये, म्हणून हें घडून आलें आहे; कारण त्या सर्वांस मृत्यूच्या, अधोलोकाच्या स्वाधीन केलें आहे; ज्या गतेंत मानवपुत्र जातात तीं त्यांसहि जावयास लाविलें आहे.

१५ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, ज्या दिवशीं तो अधोलोकीं गेला त्या दिवशीं मीं विलाप करविला; त्याच्यासाठीं मीं जलनिधि झाकिला, त्याचे प्रवाह बंद केले, महाजलें रोखिलीं; त्याच्यासाठीं मीं लबानोनास काळें ठिकर केलें. त्याच्यासाठीं वनांतले सर्व वृक्ष म्लानवदन झाले. १६ गतेंत जाणाऱ्यांबरोबर मीं त्यास अधोलोकीं लोहून दिलें तेव्हां त्याच्या कोसळण्याच्या आवाजानें मीं राष्ट्रांस थरथर कांपविलें; तेव्हां पृथ्वीच्या अधोभागीं असलेले एदेनाचे सर्व वृक्ष, पाण्यानें पोसलेले, निवडक व अति सुंदर असे लबानोनाचे वृक्ष समाधान पावले. १७ राष्ट्रांपैकी त्याच्या छायेला बसणारे त्याचे साहाय्यकर्ते तेहि त्यासह तरवारीनें ठार केलेल्यांमध्ये अधोलोकीं गेले.

१८ तूं वैभवानें व मोठेपणानें एदेनांतल्या वृक्षांपैकी कोणाच्या तोडीचा आहेस ? तुला तर एदेनांतल्या वृक्षांसह अधोलोकीं लोटितील आणि तरवारीनें ठार झालेल्यांसह बेसुल्यांमध्ये तूं पडून राहशील. फारो व त्याचा लोकसमूह यांची अशी गति होईल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ बाराव्या वर्षी, बाराव्या महिन्याच्या ३२ प्रतिपदेस परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २ मानवपुत्रा, मिसर देशाचा राजा फारो याजविषयीं विलाप कर; त्याला सांग, राष्ट्रांमध्ये तुला

तरुण सिंहाची उपमा दिली होती, तरी तू महानदांतल्या मगरासमान आहेस; तू आपल्या नद्यांत उसळ्या मारिल्या, आपल्या पायांनी पाणी गळूळ केले, व त्यांच्या सर्व नद्यांची घाण केली. ३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी बहुत राष्ट्रांच्याद्वारे तुजवर आपले जालें टाकीन; ते तुला माझ्या जाळ्याने बाहेर ओढून काढिले. ४ मी तुला जमिनीवर सोडून देईन, उघड्या मैदानांत तुला फेकून देईन, आकाशातील सर्व पाखरे तुजवर बसतील असें करीन, सर्व पृथ्वीवरील वनपशूंची तुझ्या मांसांनं तृप्ति करीन. ५ मी पर्वतांवर तुझे मांस ठेवीन, तुझ्या विष्पाळ देहानें खोरीं भरीन. ६ तुझ्या रक्तप्रवाहानें देश बुडवून टाकीन, तो पर्वताला जाऊन लागेल, सर्व नदीनाले तुझ्या रक्तानें भरतील. ७ मी तुला नष्ट करीन तेव्हां मी आकाश झाकीन व त्यांतील तारे निस्तेज करीन; मी सूर्य मेघाच्छादित करीन, चंद्र प्रकाश देणार नाही. ८ मी आकाशांतील सर्व ज्योति तुझ्यावर निस्तेज करीन, मी तुझ्या देशावर काळोख आणीन, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ९ जीं राष्ट्रे, जे देश तुझ्या ओळखीचे नाहीत त्यांत मी तुझ्या निःपाताचें वृत्त प्रसिद्ध करीन, तेव्हां मी बहुत राष्ट्रांचें मन उद्भिन्न करीन. १० अनेक राष्ट्रे तुला पाहून भयचकित होतील असें मी करीन; मी आपली तरवार त्यांच्या राजांसमोर परजीन, तेव्हां ते थरथर कांपतील; तुझ्या पतनाच्या दिवशीं आपल्या जिवाच्या भीतीनें त्यांचा क्षणोक्षणीं थरकांप होईल. ११ कारण प्रभु परमेश्वर म्हणतो, बाबेलाच्या राजाची तरवार तुजवर येईल. १२ वीरांच्या तरवारींनीं मी तुझा लोकसमूह पाडीन; ते सर्व राष्ट्रांतले भयंकर पुरुष आहेत; ते मिसराचा गर्व हरण करतील, त्यांच्या सर्व लोकसमूहाचा विध्वंस होईल. १३ महाजलांजवळील त्यांच्या सर्व गुरांढोरांचा मी उच्छेद करीन; यापुढें कोणा मनुष्याच्या पावलांनं किंवा गुराच्या खुरानें तीं गळूळ होणार नाहीत. १४ तेव्हां मी त्यांचे जलाशय खच्छ करीन, त्यांच्या नद्या तेलाप्रमाणें वाहत्या करीन, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १५ मी

मिसर देशांतील सर्व रहिवाश्यांस मारून टाकून त्या देशाचें अरण्य करीन व देशांतलें सर्व कांहीं नाहीसें करून तो उजाड करीन, तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. १६ हें विलापगीत लोक शोकपूर्वक म्हणतील; राष्ट्रांच्या कन्या तें शोकपूर्वक म्हणतील; मिसर देश व त्यांतील सर्व लोकसमूह यांसाठीं तें शोकपूर्वक म्हणतील, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१७ बाराव्या वर्षी, महिन्याच्या पौर्णिमेस परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं, १८ मानवपुत्रा, मिसरी लोकसमूहासाठीं विलाप कर; त्यास, मिसरकन्येस व प्रख्यात राष्ट्रांच्या कन्यांस गतेंत उतरणाऱ्यांबरोबर अधोलोकीं लोटून दे. १९ तूं सौंदर्यानें कोणापेक्षां वरचढ आहेस? चल, खालीं उतर, आणि बेसुंत्यांबरोबर जाऊन पड. २० तरवारीनें वधिलेल्यांमध्ये ते पडतील; तिला तरवारीच्या हवालीं केलें आहे; तिला व तिच्या सर्व समूहास ओढून न्या. २१ वीरांमध्ये जे प्रमुख ते त्याजबरोबर व त्याच्या साहाय्यकर्त्यांबरोबर अधोलोकांतून बोलतील; ते खालीं उतरले आहेत; हे बेसुंती तरवारीनें वध पावून तेथें पडले आहेत. २२ अश्रूर व त्याचा सर्व समुदाय तेथें आहे; त्यांच्या कबरा त्यांच्या कबरेसभोंवतीं आहेत; ते सर्व तरवारीनें वध पावून तेथें पडले आहेत; २३ त्यांच्या कबरा गतेंच्या अगदीं तळाशीं आहेत; त्याच्या कबरेसभोंवतीं त्याचा समुदाय आहे; जीवतांच्या भूमीस ज्यांनीं दहशत घातली ते सर्व वध पावले आहेत, तरवारीनें पडले आहेत. २४ तेथें एलाम आहे व त्याच्या कबरेसभोंवतीं त्याचा सर्व समुदाय आहे; जे जीवतांच्या भूमीस दहशत घालीत ते सर्व वध पावले आहेत, तरवारीनें पडले आहेत; ते बेसुंती अधोलोकीं गेले आहेत; गतेंत उतरणाऱ्यांबरोबर ते अप्रतिष्ठा पावले आहेत. २५ त्यांनीं त्याजसाठीं व त्याच्या सर्व समुदायासाठीं वधिलेल्यांमध्ये शय्या तयार केली आहे; त्याच्याभोंवतीं त्यांच्या कबरा आहेत; ते सर्व बेसुंती इसम तरवारीनें ठार झालेले आहेत; त्यांनीं जीवतांची भूमि दहशतीनें भरली म्हणून गतेंत उतर-

णाच्यांबरोबर ते अप्रतिष्ठा पावले आहेत; वधिलेल्यांमध्ये त्याला ठेविलें आहे. २६ तेथें मेशेख, तुबाल व त्याचा सर्व समूह हे आहेत; त्याच्या कबरेभोंवतीं त्यांच्या कबरा आहेत; त्यांनीं जीवतांची भूमि दहशतीनें भरिली म्हणून ते सर्व बेसुंती इसम तरवारीनें वध पावले. २७ बेसुंती लोकांपैकीं जे वीर समरांगणांत पडून शस्त्राखांसह अधोलोकीं गेले व ज्यांच्या तरवारी त्यांच्या उशाखालीं ठेवण्यांत आल्या अशांबरोबर हे पडून राहिले नाहीत काय? कारण जीवतांच्या भूमींत ते वीरांस दहशत घालीत, म्हणून त्यांचीं पातकें त्यांच्या हाडांच्या ठायीं आहेत. २८ तूं बेसुंती लोकांमध्ये भंग पावशील व तरवारीनें वध पावलेल्यांबरोबर तूंही पडून राहशील. २९ तेथें अहोम, त्याचे राजे व त्याचे सरदार हेहि आहेत; ते सर्व शूर असूनहि त्यांस तरवारीनें ठार केलेल्यांबरोबर ठेविलें आहे; त्यांस बेसुंती लोकांबरोबर व गतेंत उतरणाऱ्यांबरोबर ठेविलें आहे. ३० उत्तरेकडील सरदार व वधिलेल्यांबरोबर उतरून गेलेले सीदोनी हे सर्व तेथें आहेत; त्यांच्या शौर्यामुळे त्यांचा वचक बसला होता तरी त्यांची अप्रतिष्ठा झाली; ते बेसुंती लोक तरवारीनें वधिलेल्यांबरोबर पडले आहेत व गतेंत उतरणाऱ्यांबरोबर अप्रतिष्ठा पावले आहेत. ३१ फारो त्यांस पाहील तेव्हां तो आपल्या सर्व लोकसमूहासंबंधानें समाधान पावेल; फारो व त्याचें सर्व सैन्य यांस तरवारीनें वधिलें आहे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ३२ मीं फारोला जीवतांच्या भूमीवर दहशत घातली तरी तो व त्याचा सर्व लोकसमूह यांस बेसुंती लोकांमध्ये तरवारीनें वधिलेल्यांबरोबर ठेविलें आहे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं ३३२ मानवपुत्रा, तूं आपल्या बांधवांबरोबर बोल, त्यास सांग कीं मी देशावर तरवार आणीन तेव्हां जर देशांतल्या लोकांनीं आपणांपैकीं एकास निवडून पहारेकरी नेमिलें, ३ देशावर तरवार येत आहे असें पाहून शिंग फुंकून त्यानें लोकांस सावध केलें, ४ आणि त्या शिंगाचा शब्द ऐकून कोणी सावध झाला नाही

म्हणून तरवारीनें येऊन त्याला नेलें, तर त्याचें रक्त त्याच्याच डोक्यावर राहील. ५ शिंगाचा शब्द ऐकून तो सावध झाला नाही म्हणून त्याचें रक्त त्याच्याच डोक्यावर राहील; तो सावध झाला असता तर त्यानें आपला जीव वाचविला असता; ६ पण जर पहारेकऱ्यानें तरवार येतांना पाहून शिंग वाजविलें नाही व लोकांस सावध केलें नाही आणि तरवारीनें येऊन त्यांपैकीं कोणास नेलें तर तो आपल्या अधर्मानेंच मरेल, तथापि त्याच्या रक्तपाताचा जाब मी त्या पहारेकऱ्याजवळ मागेन. ७ तर हे मानवपुत्रा, मीं तुला इस्राएलघराण्याचा पहारेकरी नेमिलें आहे; म्हणून तूं माझ्या तोंडचें वचन ऐकून माझ्या वतीनें त्यांस सावध कर. ८ हे दुर्जना, तूं खास मरशील, असें मीं कोणा दुर्जनास म्हटलें असतां जर त्याला त्याच्या मार्गापासून मागे फिरण्याविषयीं तूं बोलून त्यास सावध केलें नाही तर तो आपल्या अधर्मानेंच मरेल खरा, पण त्याच्या रक्तपाताचा जाब मी तुजजवळ मागेन. ९ त्या दुर्जनानें आपल्या मार्गावरून मागे फिरावें म्हणून तूं त्यास सावध केलें असतांही तो आपल्या मार्गावरून मागे न फिरल्यास तो आपल्या अधर्मानेंच मरेल खरा, पण तूं आपल्या जिवाचा वचाव करशील.

१० हे मानवपुत्रा, तूं इस्राएलघराण्यास सांग, तुम्ही म्हणतां कीं आमचे अपराध व आमचीं पापें यांचा भार आम्हांवर आहे व त्यांमुळे आम्ही क्षय पावत आहों; आम्ही कसे जगणार? ११ त्यांस सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, कोणी दुर्जन मरावा यांत मला कांहीं संतोष नाही तर त्यानें आपल्या मार्गावरून मागे फिरून जगावें यांत मला संतोष आहे; फिरा, आपल्या मार्गावरून मागे फिरा; इस्राएलवंशजहो, तुम्ही कां मरतां? १२ तर हे मानवपुत्रा, तूं आपल्या बांधवांस सांग, धार्मिक पातक करील तर त्याची धार्मिकता त्याला मुक्त करणार नाही; आणि दुर्जन आपल्या पापमार्गावरून मागे फिरेल तर त्याच्या दुष्टतेमुळे त्याचें पतन होणार नाही; तसेंच

धार्मिक पाप करूं लागला तर तो आपल्या धार्मिकते-
मुळे वाचणार नाही. १३ मी कोणा धार्मिकास
म्हणालों कीं तूं खास वाचशील, आणि त्यानें आपल्या
धार्मिकतेवर भिस्त ठेवून दुष्कर्म केलें तर त्याची सर्व
धार्मिकता जमेस धरण्यांत येणार नाही; त्यानें केलेल्या
दुष्कर्मांमुळे तो मरेलच. १४ तसेंच मी कोणा
दुर्जनास म्हणालों कीं तूं मरशीलच; तो आपल्या
पापांच्या मार्गावरून मार्गे फिरून नीति व न्याय आच-
रील; १५ तो दुर्जन गहाण परत करील, हरण केलेलें
परत देईल, आणि कांहींएक अधर्म न करितां जीवना-
च्या नियमांप्रमाणें चालेल तर तो जगेलच, मराव-
याचा नाही. १६ त्यानें केलेलीं सर्व पातकें त्याच्या
हिशेबी धरिलीं जाणार नाहीत; नीतीनें व धार्मिकतेनें
वागत असल्यामुळे तो जगेलच. १७ तरी तुझे बांधव
म्हणतात, प्रभूचा मार्ग नीट नाही; पण त्यांचेच मार्ग
नीट नाहीत. १८ कोणी धार्मिक आपल्या धार्मिकतेस
सुकून पाप करूं लागला तर त्यामुळे तो मरेलच.
१९ तथापि दुर्जन आपलें दुराचरण सोडून नीतीनें
व न्यायानें वागला तर त्यामुळे तो वाचेल. २० तरी
पण तुम्ही म्हणतां कीं प्रभूचा मार्ग नीट नाही;
अहो इस्राएलवंशजांनो, मी तुमचा प्रत्येकाचा न्याय
तुमच्या मार्गांप्रमाणें करीन.

२१ आमच्या बंदिवासाच्या बाराव्या वर्षी, दहाव्या
महिन्याच्या पंचमीस यरुशलेमाहून एक मनुष्य सुटून
पळून आला, आणि त्यानें सांगितलें कीं नगराचा नाश
झाला आहे. २२ तो पळून आलेला मनुष्य येऊन
पोहंचला त्याच्या आदल्या दिवशीं संध्याकाळीं परमे-
श्वराचा वरदहस्त मजवर आला होता; तो मनुष्य सकाळीं
मजकडे आला तों देवानें माझें तोंड उघडिलें होतें.
माझें तोंड उघडलें होतें; तेव्हां मी कांहीं मुका नव्हतो.
२३ तेव्हां परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
२४ मानवपुत्रा, इस्राएल देशाच्या उजाड झालेल्या
प्रदेशांत राहणारे असें म्हणत आहेत कीं अब्राहाम एक
असून त्याला या देशाचें वतन मिळालें, आम्ही तर
बहुत आहों आणि देश आम्हांस वतनादाखल दिला

आहे. २५ यास्तव त्यांस सांग, प्रभु परमेश्वर असें
म्हणतो कीं तुम्ही रक्तासहित मांस खातां, आपल्या
मूर्तीकडे डोळे लावितां आणि रक्तपात करितां; असले
जे तुम्ही त्या तुम्हांस या देशाचें वतन मिळेल काय ?
२६ तुम्ही आपल्या तरवारीवर भरंवसा ठेवून अमंगळ
कर्म करितां, आपल्या शेजाऱ्याची स्त्री भ्रष्ट करितां;
अशा तुम्हांस या देशाचें वतन मिळेल काय ? २७ तूं
त्यांस सांग, प्रभु परमेश्वर असें म्हणतो, माझ्या
जीविताची शपथ, उजाड झालेल्या प्रदेशांत राहणारे
तरवारीनें पडतील, उघड्या मैदानांत असलेल्यास मी
वनपशूंना खावयास देईन, दुर्गांत व गुहांत राहणारे
मरीनें मरतील. २८ मी हा देश ओसाडी व विस्मय
यांचा विषय करीन, त्याच्या सामर्थ्याचा गर्व जिरैल,
इस्राएलाचे पर्वत वैराण होतील, कोणी त्या बाटेनें
जाणार नाही. २९ त्यांनीं केलेल्या सर्व अमंगळ
कृत्यांमुळे मी देश ओसाडी व विस्मय यांचा विषय
करीन, तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.
३० हे मानवपुत्रा, तुझे बांधव भिंतीजवळ, दरवाजां-
जवळ तुझ्याविषयीं बोलत आहेत; एक दुसऱ्याला, भाऊ
भावाला, म्हणतो, चला, परमेश्वराकडून काय वचन
आलें तें ऐकूं या. ३१ जनसभेंतल्याप्रमाणें ते तुजकडे
येऊन माझ्या लोकांच्या रीतीप्रमाणें तुजपुढें बसतात,
ते तुझीं वचनें ऐकतात, पण त्यांप्रमाणें चालत नाहीत;
ते तोंडांनें गोडगोड गोष्टी बोलतात पण त्यांचें मन
लोभवश झालें आहे; ३२ आणि पाहा, एकादा मधुर
कंठाचा व वायें चांगलीं वाजविणारा प्रेमगीत गातो
तसा तूं त्यांस वाटतोस; कारण ते तुझीं वचनें ऐकतात
पण त्यांप्रमाणें चालत नाहीत. ३३ तरी पण हें घडून
येईल, (पाहा, तें आतां घडत आहे,) तेव्हां आप-
ल्यांत एक संदेश होता असें त्यांस समजून येईल.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं
३४ मानवपुत्रा, इस्राएलाच्या मेंढपाळांविरुद्ध तूं
संदेश देऊन त्यांस सांग; प्रभु परमेश्वर असें
म्हणतो: जे इस्राएलाचे मेंढपाळ आपणच चरतत
त्यांस धिक्कार असो ! मेंढपाळांनीं कळपाला चारावें कीं

नाहीं ? ३ तुम्ही मेंढरांचें मांदें खातां, त्यांच्या लोकरि-
चीं वस्त्रें वापरितां; त्यांतलीं लठ्ठलठ्ठ पाहून कापितां,
परंतु कळपाला चारीत नाहीं. ४ तुम्ही निर्बलास बल-
वान् करीत नाहीं, रोग्यास बरें करीत नाहीं, घायाळाचे
घाय बांधीत नाहीं, घालवून दिलेल्यास परत आणीत
नाहीं, हरवलेल्यास शोधीत नाहीं; तर तुम्ही त्यांजवर
सत्तीनें व कडकपणें सत्ता चालवितां. ५ त्यांस कोणी
मेंढपाळ नसल्यामुळें त्यांची दाणादाण झाली; तीं सर्व
वनपशूंस भक्ष्य होऊन त्यांची दाणादाण झाली.
६ माझीं मेंढरें सर्व डोंगरांनीं, सर्व उंच टेंकड्यांवरून
भटकत आहेत; देशभर माझीं मेंढरें उधळलीं आहेत;
त्यांची कोणाला शुद्धि नाहीं, कोणी त्यांस शोधीत
नाहीं. ७ यास्तव मेंढपाळहो, तुम्ही परमेश्वराचें
वचन ऐका: ८ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या
जीविताची शपथ, कोणी मेंढपाळ नसल्यामुळें माझीं
मेंढरें छुटीस गेलीं आहेत; माझीं मेंढरें सर्व वनपशूंस
भक्ष्य झालीं आहेत; माझ्या मेंढपाळांस माझ्या
मेंढरांची शुद्धि नाहीं; मेंढपाळ आपणच चरतात,
पण मेंढरांस चारीत नाहींत. ९ ह्यास्तव मेंढपाळहो,
परमेश्वराचें वचन ऐका: १० प्रभु परमेश्वर म्हणतो,
पाहा, मी मेंढपाळांची झडती घेईन, त्यांच्यापासून
मी आपल्या मेंढरांचा हिशेब मागेन; माझा कळप
चारण्याची त्यांस मी बंदी करीन; त्यांला स्वतः
चरावयास मिळणार नाहीं; मी आपलीं मेंढरें त्यांच्या
तोंडांतून सोडवीन म्हणजे यापुढें तीं त्यांस भक्षावयास
सांपडणार नाहींत. ११ कारण प्रभु परमेश्वर
म्हणतो, पाहा, मी स्वतः आपल्या कळपाचा
शोध करीन; त्यांस मी हुडकीन. १२ जो
मेंढपाळ आपल्या दाणादाण झालेल्या मेंढरांमध्ये
राहून त्यांस हुडकितो, त्याच्याप्रमाणें मी आपल्या
मेंढरांस हुडकीन; आणि अभ्राच्छादित व अंधकाराच्या
दिवशीं त्यांची दाणादाण झाली त्या सर्व ठिकाणांतून
त्यांस बचावून आणीन. १३ मी त्यांस राष्ट्रांतून
आणीन, निरनिराळ्या देशांतून त्यांस जमा करीन; मी
त्यांस स्वदेशीं परत आणीन; मी इस्राएलाच्या पर्वतां-

वर, नात्यांजवळ व देशांतल्या सर्व वसतिस्थानांत
त्यांस चारीन. १४ मी त्यांस चांगल्या चरणींत
चारीन, त्यांची चरण इस्राएलाच्या उंच पहाडांवर होईल;
ते तेथें चांगल्या चरणींत बसतील, इस्राएलाच्या
पर्वतांवर त्यांस उत्तम चारा मिळेल. १५ मी स्वतः
माझा कळप चारीन व त्यांची निजण्याबसण्याची सोय
करीन असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १६ मी हरवलेल्यास
शोधीन, हाकून दिलेल्यास परत आणीन, घायाळास
पट्टी बांधीन, रोग्यास बळ देईन; पण लठ्ठ व बलिष्ठ
यांचा मी नाश करीन; त्यांस मी यथान्याय चारीन.
१७ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या कळपा, तुमचें असें
होईल; मी मेंढरांमेंढरांमध्ये, एडक्याबोकडांमध्ये
निवाडा करीन. १८ तुम्ही चांगला चारा खाऊन शेष
राहिलेला पायांनीं तुडवितां; तुम्ही स्वच्छ पाणी पिऊन
राहिलेलें पायांनीं गळूळ करितां, हें कांहींच नाहीं असें
तुम्हांला वाटतें काय ? १९ माझीं मेंढरें तुमच्या
पायांनीं तुडविलेला चारा खातात व तुमच्या पायांनीं
गळूळ झालेलें पाणी पितात.

२० ह्यास्तव प्रभु परमेश्वर त्यांस म्हणतो, पाहा, मी,
मीच पुष्ट पशु व रोड पशु यांमध्ये निवाडा करीन.
२१ अशक्तांस तुम्ही आपल्या अंगांनं व खांद्यांनं धक्के
देतां व आपल्या शिंगांनीं हुंदडून हाकून देतां;
२२ म्हणून मी आपल्या कळपाचा बचाव करीन, म्हणजे
ते इतःपर दुसऱ्यांचें भक्ष्य होणार नाहींत; मी मेंढरां-
मेंढरांमध्ये निवाडा करीन. २३ त्यांवर मी एक
मेंढपाळ नेमून त्यांस चारीन; तो कोण तर माझा
सेवक दावीद; तो त्यांस चारील, तो त्यांचा मेंढपाळ
होईल. २४ मी परमेश्वर त्यांचा देव होईन, व
त्यांच्यामध्ये माझा सेवक दावीद अधिपति होईल; मी
परमेश्वर हें बोललों आहे. २५ मी क्षेमवचन देऊन
त्यांजबरोबर करार करीन, देशांतून दुष्ट पशु नाहींतसे
करीन म्हणजे मग ते रानांत निर्भय असे राहतील व
जंगलांत झोप घेतील. २६ मी त्यांस व माझ्या डोंगरा-
भोवतालच्या स्थळांस मंगलदायक करीन; पाऊस योग्य
ऋतूंत पडेल असें मी करीन; मंगलदायक वृष्टि होईल.

२७ मळ्यांतलीं झाडें फलद्रूप होतील, भूमि आपला उपज देईल; व ते आपल्या देशांत निर्भयपणें वसतील; मी त्यांजवरील जोखडांचीं बंधनें तोडून ज्यांनीं त्यांजकडून दास्य करून घेतलें त्यांच्या हातांतून त्यांस सोडवीन तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. २८ ते यापुढें विधर्मी राष्ट्रांस भक्ष्य होणार नाहींत; वनप्रभु त्यांस फाडून खाणार नाहींत; तर ते निर्भय वसतील, कोणी त्यांस भीति घालणार नाहीं. २९ मी त्यांच्यासाठीं नावाजण्याजोगी लागवड करीन, म्हणजे पुनरपि त्यांच्या देशावर दुष्काळ येऊन त्यांचा न्हास होणार नाहीं; त्यांस पुनः विधर्मी लोकांकडून अप्रतिष्ठा सोसावी लागणार नाहीं. ३० तेव्हां मी परमेश्वर त्यांचा देव त्यांजबरोबर आहे व इस्राएल-घराणें माझी प्रजा आहे हें त्यांस समजेल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ३१ तुम्ही माझीं मेंढरें, माझ्या चरणींतला कळप आहां; तुम्ही मानव आणि मी तुमचा देव आहे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

३५ १ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें तें असें: २ मानवपुत्रा, सेईर डोंगराकडे आपलें तोंड कर व त्याविरुद्ध संदेश दे; ३ त्यास सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, हे सेईर डोंगरा, पाहा, मी तुझा झाडा घेईन; मी आपला हात तुजवर चालवीन आणि तुला वैराण व उद्ध्वस्त करीन. ४ मी तुझीं नगरें ओस करीन व तूं उजाड होशील; तेव्हां तुला समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ५ तूं कायमचें वैर धरिलेंस आणि इस्राएल लोकांवर संकट आलें तेव्हां, त्यांचा पाप-मूलक अंतसमय आला तेव्हां, त्यांस तरवारीच्या धारेच्या हवालीं केलें; ६ म्हणून प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, मी तुझ्या रक्तपाताची तयारी करीन, व रक्तपात तुझा पिच्छा पुरवील; तूं रक्तपाता-विषयीं नापसंती दाखविली नाहीं म्हणून रक्तपात तुझ्या पाठीस लागेल. ७ मी सेईर डोंगर उद्ध्वस्त व वैराण करीन; त्यांत येणाऱ्याजाणाऱ्यांचा उच्छेद करीन. ८ त्याच्या वधिलेल्या लोकांनीं मी त्याचे डोंगर व्यापून

टाकीन; तुझ्या टेकड्यांवर, तुझ्या खोऱ्यांत व तुझ्या नाल्यांत तरवारीनें वधिलेले पडतील. ९ मी तुला कायमचें उद्ध्वस्त करीन, तुझीं नगरें पुनः वसावयाचीं नाहींत; तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. १० हीं दोन राष्ट्रे, हे दोन देश माझे आहेत, आपण त्यांचा ताबा घेऊं, असें तेथें परमेश्वर असतां तूं म्हणालास; ११ म्हणून प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या जीविताची शपथ, तूं जो द्वेष दाखविला, तूं त्यांचा द्वेष करून जो हेवा प्रगट केला, तदनुसार मी तुजबरोबर वागेन; मी न्याय करून तुला शासन करीन तेव्हां मी त्यांस प्रगट होईन. १२ तूं इस्राएलाच्या पर्वतांविरुद्ध म्हणालास कीं ते उद्ध्वस्त झाले आहेत, ते आम्हांस भक्षवयासाठीं दिले आहेत, हें तुझें सर्व दुर्भाषण मी परमेश्वरानें ऐकिलें आहे हें तुला कळेल. १३ या प्रकारें तुम्ही आपल्या तोंडांनें मजविरुद्ध आपली थोरवी मिरविली, मजविरुद्ध हवें तितकें बोललां; तें मी ऐकिलें आहे; १४ म्हणून प्रभु परमेश्वर म्हणतो, सर्व पृथ्वी आनंद करित असतां मी तुला उजाड करीन. १५ इस्राएलघराण्याचें वतन उद्ध्वस्त झालें तेव्हां तुला हर्ष वाटला, म्हणून मी तुझेंहि तसेंच करीन; हे सेईर डोंगरा, तूं वैराण होशील, एकंदर सारा अदोम ओसाड होईल; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

३६ १ हे मानवपुत्रा, इस्राएलाच्या पर्वतांस संदेश देऊन सांग कीं, इस्राएलाच्या पर्वतांनो, परमेश्वराचें वचन ऐका. २ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुमच्यासंबंधानें शत्रु म्हणतात, अहा! हीं प्राचीन उंच स्थळें आमच्या ताब्यांत आली आहेत; ३ म्हणून संदेश देऊन सांग कीं प्रभु परमेश्वर म्हणतो, त्यांनीं तुम्हांस उद्ध्वस्त केलें आहे, राष्ट्रांपैकीं अवशिष्ट राहिलेल्या लोकांचा तुम्हांवर ताबा बसावा म्हणून त्यांनीं तुम्हांस चोहोंकडून प्राक्षिलें आहे, आणि तुमचें नाव लोकांच्या तोंडीं झालें आहे व त्यांस तुम्ही निंदेचा विषय झालां आहां. ४ यास्तव इस्राएलाच्या पर्वतांनो, प्रभु परमेश्वराचें

वचन ऐका; आसपासच्या राष्ट्रांपैकी अवशिष्ट राहिलेल्या लोकांस लूट व निंदाचा विषय झालेले पर्वत व टेकड्या, नाले व खोरी, उजाड व ओसाड नगरं यांस प्रभु परमेश्वर असें म्हणतो की, ५ राष्ट्रांपैकी अवशिष्ट राहिलेले व सगळा अदोम यांनी उल्लासयुक्त मनानें व द्वेष-बुद्धीनें माझा देश लुटून फस्त करण्याच्या हेतूनें तो आपल्या सत्तेत घेतला; यास्तव मी त्यांजविरुद्ध ईर्ष्यायुक्त होऊन निश्चितपणें बोललों आहे; ६ इस्राएल देशाविषयी संदेश देऊन पर्वत व टेकड्या, नाले व खोरी यांस सांग की प्रभु परमेश्वर म्हणतो, विधर्मी राष्ट्रांनीं केलेली अप्रतिष्ठा तुम्हीं साहिली आहे म्हणून, पाहा, मी आपल्या ईर्ष्येनें व संतापानें बोललों आहे. ७ ह्यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी आपला हात उचलिला आहे; तुजभांव-तालचीं विधर्मी राष्ट्रे खचित अप्रतिष्ठा पावतील; ८ पण इस्राएलाचे पर्वतहो, तुम्हांवरील वृक्षांस फांया फुटून तुम्ही माझ्या इस्राएल लोकांस फळें द्याल असें लवकरच घडून येईल. ९ कारण पाहा, मी तुम्हांस अनुकूल आहे, मी तुम्हांकडे वळून व तुम्हांवर नांगरणीपेरणी होईल; १० मी तुम्हांवर मनुष्यांची, इस्राएलाच्या एकंदर सर्व घराण्याची, संख्या वाढवीन; नगरें वसतील, पडीत स्थळे बांधून काढतील. ११ मनुष्य व पशु यांची संख्या मी तुम्हांवर वाढवीन; ते वृद्धि पावून फलद्रूप होतील; पूर्वीच्याप्रमाणें तुम्हांवर वस्ती होईल, आणि तुमच्या पूर्वदेवसांत केलें त्यापेक्षां तुमचें मी अधिक कल्याण करीन; तेव्हां तुम्हांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. १२ मनुष्ये, म्हणजे माझे इस्राएल लोक, तुम्हांवर पुनः येजा करितील असें मी करीन; ते तुमचा ताबा घेतील, तुम्ही त्यांचें वतन व्हाल, तुम्ही इतःपर त्यांस अपत्यहीन करणार नाही. १३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, ते तुम्हांस म्हणत कीं तूं मनुष्यभक्षक देश आहेस, तूं आपल्या राष्ट्रांस अपत्यहीन केलें आहे; १४ तर तूं यापुढें मनुष्य भक्षणार नाहीस, आपल्या

१ मुळांत: तुझा

२ मुळांत: तूं

राष्ट्रापुढें अडखळा ठेवणार नाहीस, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १५ इतःपर मी तुला राष्ट्रांची निंदा ऐकविणार नाही, राष्ट्रांनीं केलेली अप्रतिष्ठा तुला सोसावी लागणार नाही, तूं आपल्या राष्ट्रापुढें अडखळण ठेवणार नाहीस असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१६ परमेश्वराचें वचन मला पुनः प्राप्त झालें कीं, १७ मानवपुत्रा, इस्राएलघराणें देशांत वस्ती करून राहिलें तेव्हां त्यांनीं आपल्या आचारानें व कृतींनीं तो देश भ्रष्ट केला; त्यांचा आचार मजसमक्ष ऋतुमती स्त्रीच्या विटाळाप्रमाणें होता. १८ त्यांनीं देशांत रक्तपात केला व आपल्या मूर्तींनीं तो भ्रष्ट केला, म्हणून मी देशावर आपल्या संतापाचा वर्षाव केला; १९ मी त्यांची राष्ट्रांमध्ये पांगापांग केली, देशोदेशीं त्यांची दाणादाण झाली; त्यांच्या आचाराप्रमाणें व कृतींप्रमाणें मी त्यांचा न्याय केला. २० ज्या ज्या देशांत ते गेले तेथें त्यांनीं माझ्या पवित्र नामास बद्दा लाविला; लोक त्यांच्याविषयीं म्हणत कीं हे परमेश्वराचे लोक आहेत, हे त्यांच्या देशांतून बाहेर निघाले आहेत; २१ परंतु इस्राएलघराणें ज्या ज्या राष्ट्रांत गेलें तेथें त्यानें माझ्या पवित्र नामास बद्दा लाविला, तेव्हां मी आपल्या नामास जपलों. २२ ह्याकरितां इस्राएलघराण्यास सांग कीं, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, हे इस्राएलघराण्या, मी हें तुम्हां प्रीत्यर्थ करित नाही, तर तुम्ही राष्ट्रांराष्ट्रांनीं जाऊन माझ्या पवित्र नामास बद्दा लाविला म्हणून माझ्या नामाप्रीत्यर्थ मी हें करित आहे. २३ तुम्हीं माझ्या थोर नामास राष्ट्रांसमोर बद्दा लाविल्यामुळें त्या राष्ट्रांनीं माझे नाम अपवित्र मानिलें, तें तीं पवित्र मानितील असें मी करीन; आणि त्या राष्ट्रांच्या देखत तुमच्या ठायीं मला पवित्र मानितील तेव्हां राष्ट्रांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. २४ कारण मी तुम्हांस राष्ट्रांतून काढून आणीन, सर्व देशांतून मी तुम्हांस जमा करून तुमच्या देशांत आणीन. २५ मी तुम्हांवर शुद्ध पाणी शिंपडीन, म्हणजे तुम्ही शुद्ध व्हाल; तुमची सर्व मलिनता व तुमच्या सर्व मूर्ति यांपासून

मी तुमची शुद्धि करीन. २६ मी तुम्हांस नवें हृदय देईन, तुमच्या ठायीं नवा आत्मा घालीन; तुमच्या देहांतून पाषाणमय हृदय काढून टाकीन व तुम्हांस मांसमय हृदय देईन. २७ मी तुमच्या ठायीं माझा आत्मा घालीन आणि तुम्ही माझ्या नियमांनीं चालाल, माझे निर्णय पाळून त्यांप्रमाणे आचरण कराल असें मी करीन. २८ मी तुमच्या पूर्वजांस दिलेल्या देशांत तुम्ही वस्ती कराल, आणि तुम्ही माझी प्रजा व मी तुमचा देव असें होईल. २९ मी तुमच्या सर्व मलिनते-प्रासून तुम्हांस मुक्त करीन; मी धान्यावर हुकूम करून त्याची विपुलता करीन, तुम्हांवर दुष्काळ आणणार नाहीं. ३० वृक्षांचीं फळे व शेतांचा उपज यांची वृद्धि मी करीन, म्हणजे राष्ट्रांमध्ये तुम्हांस यापुढें दुष्काळा-मुळें होणारी विटंबना भोगावी लागणार नाहीं. ३१ तुम्हांस आपल्या दुष्कर्मांचें व अनाचाराचें स्मरण होईल, तुमचे अधर्म व अमंगळ कृत्ये यांमुळें तुमचा तुम्हांलाच वीट वाटे. ३२ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, हें मी तुम्हांप्रीत्यर्थ करीत नाहीं हें तुम्हांस ठाऊक असू या; हे इस्राएलघराण्या, तुम्ही आपल्या आचाराविषयीं लजित व फजीत व्हा. ३३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, मी तुमचा सर्व अधर्म घालवून तुम्हांस स्वच्छ करीन, तेव्हां नगरें वसतील व पबीत जागा बांधण्यांत येतील असें मी करीन. ३४ आल्यागेल्यांस वैराण दिसणारा प्रदेश नांगरण्यांत येईल. ३५ तेव्हां लोक म्हणतील, ही भूमि वैराण झाली होती ती आतां एदेन बागेसारखी झाली आहे; ओसाड, उजाड व उद्ध्वस्त झालेल्या नगरांची तटबंदी होऊन त्यांत वस्ती झाली आहे. ३६ जीं राष्ट्रं तुमच्यासभोवतीं निभावून राहतील त्यांस समजेल की मी परमेश्वर उद्ध्वस्त झालेलीं स्थाने बांधून काढितों, उजाड झालेल्याची लागवड करितों; मी परमेश्वर जें बोललों आहे तें करीनच.

३७ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, आणखी मीं असें करावें म्हणून इस्राएलघराण्यास माझी विनवणी करणें भाग पडेल; कळपाप्रमाणें मी त्यांत मनुष्यांची वृद्धि करीन.

३८ पवित्र यज्ञपशूंचा कळप, यरुशलेमांतील सणांचा कळप याप्रमाणें ओसाड नगरें मनुष्यांच्या कळपांनीं भरून जातील; तेव्हां त्यांस समजेल की मी परमेश्वर आहे.

१ परमेश्वराचा वरदहस्त मजवर आला; ३७ मला परमेश्वराच्या आत्म्याची स्फूर्ति होऊन त्यानें उचलिलें व खोऱ्यांत नेऊन ठेविलें, तेथें अस्थिच अस्थि होत्या; २ त्यानें मला त्यांमधून चोहोंकडून फिरविलें तों पाहा, त्या खोऱ्याच्या जमिनीवर पुष्कळ अस्थि होत्या; त्या अति शुष्क होत्या. ३ मग तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, ह्या अस्थि सजीव होतील काय ? मी म्हणालों, प्रभू परमेश्वरा, हें तुलाच ठाऊक. ४ तेव्हां तो मला म्हणाला, या अस्थींविषयीं संदेश देऊन त्यांस म्हण, शुष्क अस्थींनों, परमेश्वराचें वचन ऐका: ५ प्रभु परमेश्वर या अस्थींस म्हणतो, पाहा, मी तुम्हांत श्वास घालितों म्हणजे तुम्ही सजीव व्हाल. ६ मी तुम्हांला स्नायु लावीन, तुम्हांवर मांस चढवीन, तुम्हांस त्वचेनें आच्छादीन, तुम्हांत श्वास घालीन, म्हणजे तुम्ही सजीव व्हाल; आणि तुम्हांस समजेल की मी परमेश्वर आहे. ७ मला आज्ञा झाली त्याप्रमाणें मी संदेश दिला; मी संदेश देत असतां आवाज झाला; आणि पाहा, भूकंप होऊन अस्थींला अस्थि लागून जडल्या. ८ मग मी पाहिलें तों त्यांवर स्नायु आले, मांस चढलें, त्वचेनें त्यांस आच्छादिलें, पण त्यांत श्वास अगदीं नव्हता. ९ तेव्हां तो मला म्हणाला, वाऱ्याला संदेश दे; मानवपुत्रा, वाऱ्याला संदेश देऊन सांग की प्रभु परमेश्वर म्हणतो, हे वाऱ्या, तूं चोहों दिशांनीं ये व या वधिलेल्यांवर फुंकर घाल म्हणजे ते सजीव होतील. १० मला आज्ञा झाल्याप्रमाणें मी संदेश दिला, तेव्हां त्यांत श्वास येऊन ते सजीव झाले व अतिशयित मोठें सैन्य आपल्या पायांवर उभें राहिलें. ११ तेव्हां तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, ह्या अस्थि म्हणजे सारें इस्राएलघराणें होय; पाहा, ते म्हणतात, आमच्या अस्थि शुष्क झाल्या आहेत, आमची आशा नष्ट झाली

१ अथवा: आत्म्याला अथवा श्वासाला

आहे, आमचा साफ उच्छेद झाला आहे; १२ म्हणून संदेश देऊन त्यांस सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या लोकांनो, पाहा, मी तुमच्या कबरा उघडीन, तुम्हांस आपल्या कबरांतून बाहेर काढून इस्राएल देशांत आणीन. १३ माझ्या लोकांनो, मी तुमच्या कबरा उघडून तुम्हांस बाहेर काढीन तेव्हां तुम्हांस समजेल की मी परमेश्वर आहे. १४ मी तुमच्या ठायीं माझा आत्मा घालीन, तुम्ही सजीव व्हाल व मी तुम्हांस तुमच्या देशांत वसवीन; तेव्हां मी परमेश्वर हें बोललों व मीं तसें केलें हें तुम्हांस समजेल, असें परमेश्वर म्हणतो.

१५ परमेश्वराचें वचन मला पुनः प्राप्त झालें कीं १६ मानवपुत्रा, तूं लाकडाचा एक ढलपा घेऊन त्यावर, हा यहूदा व त्याचे सोबती इस्राएलवंशज यांचा, असें लिही; लाकडाचा दुसरा एक ढलपा घेऊन त्यावर, हा योसेफाचा म्हणजे एफ्राईम व त्याचे सोबती सर्व इस्राएलघराणें यांचा ढलपा, असें लिही. १७ ते ढलपे एकास एक जोडून त्यांचा एक ढलपा कर; तुझ्या हातीं ते एकजीव होतील असें कर. १८ मग ह्या ढलप्यांचा अर्थ काय हें आम्हांस तूं सांगशील ना, असें तुझे बांधव तुला म्हणतील; १९ तेव्हां त्यांस सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, एफ्राइमाच्या हातीं असलेला योसेफाचा ढलपा व त्याचे सोबती इस्राएलवंशज यांस घेऊन यहूदाच्या ढलप्याशीं जोडून त्यांचा एक ढलपा मी करीन, म्हणजे ते माझ्या हातांत एकजीव होतील. २० मग ज्या ढलप्यांवर तूं लिहिशील ते तूं त्यांच्या डोळ्यांसमोर आपल्या हातीं धर. २१ तूं त्यांस सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, इस्राएलवंशज ज्या राष्ट्रांत गेले आहेत त्यांतून मी त्यांस काढून व चोहोंकडून गोळा करून स्वदेशीं नेईन; २२ मी या देशांत, इस्राएलाच्या पर्वतांवर त्यांचें एक राष्ट्र बनवीन; त्या सर्वांवर एकच राजा राज्य करील; तीं यापुढें दोन निराळीं राष्ट्रे राहणार नाहीत; यापुढें तीं बिभक्त होऊन त्यांचीं दोन राज्यें होणार नाहीत; २३ ते आपल्या मूर्तीनीं, आपल्या तिर-

स्करणीय वस्तूनीं व आपल्या कोणत्याहि पातकांनीं आपणांला विटाळविणार नाहीत; त्यांनीं आपल्या ज्या सर्व निवासस्थानीं पाप केलें त्या सर्वांतून त्यांस सोडवून मी शुद्ध करीन; म्हणजे ते माझे लोक व मी त्यांचा देव असें होईल. २४ माझा सेवक दावीद त्यांज-वर राजा होईल, त्या सर्वांचा एकच मेंढपाळ होईल; ते माझ्या निर्णयांप्रमाणें चालतील आणि माझे नियम पाळून त्यांप्रमाणें वर्ततील. २५ जो देश माझा सेवक याकोब यास मीं दिला व ज्यांत तुमचे पूर्वज राहत असत त्यांत ते वस्ती करितील; तेथें ते व त्यांचे पुत्र-पौत्र सर्वकाळ वस्ती करितील; माझा सेवक दावीद त्यांजवर सर्वकाळाचा अधिपति होईल. २६ आणखी मी त्यांजबरोबर शांततेचा करार करीन, तो करार सर्वकाळाचा होईल; मी त्यांस वसवीन, त्यांची संख्या वाढवीन, आणि सर्वकाळ राहील असें माझें पवित्रस्थान त्यांच्यामध्ये स्थापीन. २७ माझा निवासमंडप त्यांच्यावर राहील; मी त्यांचा देव व ते माझे लोक असें होईल. २८ माझें पवित्रस्थान त्यांच्यामध्ये सर्वकाळ राहील, तेव्हां राष्ट्रांस समजेल कीं इस्राएलास पवित्र करणारा मी परमेश्वर आहे.

१ परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं, ३८ मानवपुत्रा, मागोग देशांतील गोग, जो रोश, मेरोश व तुबाल यांचा अधिपति, त्याज-कडे आपलें मुख करून त्याजविरुद्ध संदेश दे; ३ त्यास सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, अरे गोगा, रोश, मेरोश व तुबाल यांच्या अधिपति, मी तुजविरुद्ध उठलों आहे, मी तुझा विरोधी आहे. ४ मी तुला पळ काढावयाला लावीन; तुझ्या जाभाडांत गळ टोंचून तुला बाहेर काढीन; तुझे सर्व सैन्य, घोडे व स्वार यांस बाहेर काढीन; सर्व जण सुंदर पोषाख ल्यालेले, कवच व ढाल धारण केलेले, तरवारी परजणारे अशांचा तो मोठा समूह आहे; ५ त्यांसह ढाल व शिरस्त्राण धारण केलेले पारस, कूश व पूट, ६ गोमर व त्याचा सेनासमूह,

१ पाठभेद: धर्मग्रंथेमध्ये

अगदीं उत्तरेकडील तोगार्माचें घराणें व त्याचा सर्व सेनासमूह, तसेच अनेक जातींचे लोक यांस तुजसह बाहेर काढीन. ७ तूं व तुझ्या पक्षाकडे जमा झालेले सर्व समूह असे तुम्ही तयार व्हा, तयार व्हा; तूं त्यांचा नायक हो. ८ बहुत दिवस लोटल्यावर तुझा समाचार घेण्यांत येईल; शेवटल्या वर्षी जो देश तरवारीपासून बचावेल व ज्या देशांत अनेक राष्ट्रांतून जमा केलेले लोक पुनःपुनः उद्ध्वस्त होत असलेल्या इस्राएल पर्वतांवर वस्ती करतील, त्या देशावर तूं चढाई करिशील; तथापि त्या लोकांस राष्ट्रांतून बाहेर आणिलें असून ते निर्भय राहतील. ९ तूं तुफानासारखा चालून येशील, भूमीला मेघ झाकितो त्यासारखा तूं होशील; तूं, तुझे सर्व सेनासमूह व तुजसह अनेक राष्ट्रांचे लोक, असे तुम्ही सर्व याल. १० प्रभु परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं असें होईल कीं तुझ्या मनांत कल्पना येतील आणि तूं दुष्ट युक्ति योजिशील. ११ तूं म्हणशील, ज्या प्रदेशांतील गावांला तटबंदी नाही त्यांवर मी चढाई करीन; जे स्वस्थपणें निर्भय राहत आहेत, व ज्यांपैकी कोणालाहि कोट, अडसर, वेशी वगैरे कांहीं नाहीत त्यांजवर मी चालून जाईन; १२ लोकांची मालमत्ता हरावयासाठी व लुटालूट करावयासाठी; ज्या ओसाड ठिकाणीं पुनः वस्ती झाली आहे त्यांवर माझा हात चालवावा, आणि निरनिराळ्या राष्ट्रांतून जमा केलेल्या ज्या लोकांनीं गुरेंदोरें व मालमत्ता संपादन केली आहे व जे पृथ्वीच्या मधल्या प्रदेशीं राहत आहेत त्यांजवर हात चालवावा म्हणून मी चालून जाईन. १३ शबा, ददान आणि तार्शाश येथले व्यापारी व त्यांचे सर्व तरुण सिंह तुला म्हणतील, तूं लुटालूट करावयास आलास काय ? तूं मालमत्ता हरण करण्यासाठीं सेनासमूह जमविला आहे काय ? सोनैरुपें न्यावें, गुरेंदोरें व माल न्यावा आणि मोठी लूट करावी म्हणून तूं आला आहेस काय ?

१४ यास्तव हे मानवपुत्रा, संदेश देऊन गोगाला सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, जेव्हां माझे लोक इस्राएल निर्भय वसतील तेव्हां हें तुला कळणार नाही काय ? १५ तूं आपल्या स्थानाहून येशील; उत्तरेकडल्या

दूरदूरच्या देशांतून अश्वारूढ झालेला मोठा लोक-समुदाय, मोठा दळभार, तूं बरोबर घेऊन येशील; १६ अत्रानें देश झाकावा तसा तूं माझे लोक इस्राएल यांवर चाल करून येशील; शेवटल्या दिवसांत असें घडेल कीं हे गोगा, मी राष्ट्रांदिखत तुझ्याद्वारें आपली पवित्रता प्रगट करीन; तेव्हां राष्ट्रांनीं मला ओळखावें म्हणून मी तुला माझ्या देशावर आणीन. १७ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझे सेवक जे इस्राएलाचे संदेष्टे त्यांच्या द्वारें पूर्वकाळीं ज्याविषयीं मी बोललों होतो आणि त्या काळीं बहुत वर्षे त्यांनीं ज्याविषयीं असा संदेश दिला होता कीं मी तुला त्यांजवर चाल करण्यास आणीन, तो तूच ना ? १८ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, गोग इस्राएल देशावर चाल करील त्या दिवशीं असें होईल कीं माझ्या नाकपुच्छा क्रोधानें फुरफुरतील. १९ कारण मी ईष्येंन, क्रोधाग्नीन तप्त होऊन बोललों आहे कीं खरोखर त्या दिवशीं इस्राएल देशांत मोठा भूकंप होईल; २० समुद्रांतील मासे, आकाशांतील पक्षी, वनांतले पशु, जमिनीवर रांगणारे सर्व प्राणी व भूमीवर राहणारीं सर्व मनुष्ये माझ्यापुढें थरथर कांपतील; पर्वत नष्ट होतील, कडे खचतील, हरएक कोट कोसळून जमीनदोस्त होईल. २१ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, माझ्या सर्व पर्वतांकडे त्याजविरुद्ध मी तरवार बोलावीन; प्रत्येकाची तरवार आपल्या भावावर चालेल. २२ मरी व रक्तपात यांनीं मी त्याजबरोबर वाद मांडीन; त्याजवर, त्याच्या सैन्यांवर व त्याजबरोबर असलेल्या अनेक लोकसमूहांवर धोधो पाऊस, मोठ्या गारा, अग्नि व गंधक यांची वृष्टि मी करीन. २३ या प्रकारें मी आपला महिमा व पवित्रता प्रगट करीन, आणि बहुत राष्ट्रांस माझी प्रत्यक्ष ओळख होईल; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे.

१ हे मानवपुत्रा, गोगाविरुद्ध संदेश देऊन ३९ सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, हे गोगा, रोश, मेशेख व तुबाल यांच्या अधिपते, पाहा, मी तुजविरुद्ध आहे; २ मी तुला फिरवीन, तुला घेऊन

जाईन, उत्तरेच्या अतिशयित दूर प्रदेशांतून तुला यावयास लावीन, तुला इस्राएलाच्या पर्वतांकडे आणीन; ३ मी तुझ्या डाव्या हातांतलें धनुष्य उडवून देईन; तुझ्या उजव्या हातांतले बाण खाली पाडीन. ४ तूं इस्राएलाच्या पर्वतांवर पडशील; तूं, तुझे सर्व सेनासमूह आणि तुजबरोबर असलेले लोकसमूह, हे तुम्ही सगळे पडाल; मी तुम्हांला नाना प्रकारच्या हिंस्र पक्ष्यांस व वनपशूंस भक्ष्यार्थ देईन. ५ उघड्या मैदानांत तूं पडशील, कारण मी हें बोललों आहे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ६ मी मागोगांत व द्वीपांत निर्भय राहणाऱ्या लोकांत अग्नि पाठवीन; तेव्हां त्यांस समजेल कीं मी परमेश्वर आहे. ७ मी आपल्या इस्राएल लोकांत माझे पवित्र नाम प्रकट करीन; इतःपर आपल्या पवित्र नामाची अप्रतिष्ठा मी होऊं देणार नाही; तेव्हां मी परमेश्वर, इस्राएलाचा पवित्र प्रभु आहे असें राष्ट्रांला समजून येईल. ८ पाहा, हें प्राप्त होत आहे, घडून येत आहे; मी सांगितला तो हा दिवस आहे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. ९ तेव्हां इस्राएली नगरांतले रहिवासी बाहेर निघून ढाली व कवचें, धनुष्ये व बाण, गदा व भाले इत्यादि शस्त्रास्त्रांस आग लावून जाळितील; त्यांचें त्यांना सात वर्षे सरपण होईल; १० ते रानांतून लाकडे आणणार नाहीत, जंगलांतलें लाकूड तोडणार नाहीत; तर हीं शस्त्रास्त्रे ते जाळितील; त्यांस ज्यांनीं छुटिलें त्यांस ते छुटितील व त्यांस ज्यांनीं नागविलें त्यांस ते नागवितील.

११ त्या दिवशीं असें होईल कीं मी समुद्राच्या पूर्वतीरीं असलेलें प्रवाशांचें खोरे गोगास इस्राएलांत कबरस्तान म्हणून देईन; तें येणाऱ्याजाणाऱ्यांची वाट अडवील; तेथें गोग व त्याचा सर्व लोकसमूह यांस पुरितील, आणि त्यांस हमोन-गोग (गोगाचा लोकसमुदाय) असें म्हणतील. १२ देश शुद्ध करण्यासाठीं इस्राएल घराणें त्यांस सात महिने पुरित राहील. १३ देशांतले सर्व लोक त्यांस पुरितील; मी आपला महिमा प्रगट करीन त्या दिवशीं हें त्यांच्या कीर्तीला कारण होईल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १४ हें काम नेहमीं

करणारे इसम ते वेगळे करून नेमितील; आणि देश शुद्ध व्हावा म्हणून ते इसम देशभर हिंडून जमिनीवर पडून राहिलेल्या उरल्यासुरल्या लोकांस पुरितील; सात महिने लोटल्यावर ते शोघाला लागतील. १५ शोध करणारे देशांतून हिंडत असतां कोणाला मनुष्याची अस्थि आढळली तर पुरणाऱ्यांनीं ती हमोन-गोगच्या खोऱ्यांत नेऊन पुरावी म्हणून तेथें निशाणी करून ठेवितील. १६ एका नगराचें नावहि हमोना (समुदाय) असें ठेवितील; अशा प्रकारें ते देशाची शुद्धि करितील.

१७ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, हे मानवपुत्रा, हरत-हेच्या पक्ष्यांस व वनपशूंस सांग कीं जमा व्हा; या, मी तुम्हांसाठीं यज्ञबलि कापीत आहे, इस्राएलाच्या पर्वतांवर महायज्ञ करीत आहे; तेथें चोहोंकडून एकत्र होऊन मांस खा, रक्त प्या. १८ तुम्ही वीरांचें मांस खाल, पृथ्वीचे अधिपति आणि कोंकरें, मेंढे, बोकड व बैल यांचें रक्त प्याल; हीं सर्व बाशान डोंगरांत पोसलेलीं आहेत. १९ तुम्हांसाठीं कापलेल्या माझ्या यज्ञपशूंची वपा तुम्ही तृप्ति होईपर्यंत खाल व त्यांचें रक्त पिऊन मस्त व्हाल. २० माझ्या मेजावर बसून घोडे व स्वार, वीर व सर्व प्रकारचे योद्धे यांस खाऊन तुमची तृप्ति होईल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. २१ तेव्हां राष्ट्रांमध्ये मी आपला महिमा स्थापीन; त्यांना शासन करीन व आपला हात त्यांजवर टाकीन, हें सगळीं राष्ट्रे पाहतील. २२ त्या दिवसापासून पुढें मी परमेश्वर त्यांचा देव असें इस्राएलाच्या घराण्यास समजेल. २३ राष्ट्रांस समजेल कीं इस्राएलघराण्यांतील लोक आपल्या दुष्टतेमुळे बंदिवासांत गेले; त्यांनीं मजबरोबर विश्वासघात केला म्हणून मी त्यांपासून आपलें मुख लपविलें आणि त्यांस त्यांच्या वैन्यांच्या हवालीं केलें, तेव्हां ते सर्व तरवारीनें पडले. २४ त्यांच्या अशुद्धतेप्रमाणें, त्यांच्या अपराधांप्रमाणें, मी त्यांजबरोबर वर्तलों आणि त्यांपासून आपलें मुख लपविलें.

२५ यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, आतां मी याकोबाचा बंदिवास उलटवीन, आणि इस्राएलाच्या

अवध्या घराण्यावर दया करीन; साझ्या पवित्र नामाची ईर्ष्या घरीन. २६ ते देशांत निर्भय वसतील व कोणी त्यांस धाक घालणार नाही; मग ते लज्जित होतील; मजबरोबर केलेल्या विश्वासघाताचा त्यांस पस्तावा वाटे. २७ मी त्यांस राष्ट्रांतून परत आणीन, त्यांच्या शत्रूंच्या देशांतून त्यांस जमा करीन व बहुत राष्ट्रांसमक्ष त्यांच्या ठायीं मी आपली पवित्रता प्रगट करीन, तेव्हां हें घडेल. २८ मी त्यांस राष्ट्रांमध्यें हाकून देऊन पुनः मीच त्यांस त्यांच्या देशीं परत आणिलें; त्यांच्यापैकी कोणालाहि अतःपर मी परदेशांत राहूं देणार नाही, हें पाहून मी परमेश्वर आहे असें ते समजतील; २९ मी आपलें मुख यापुढें त्यांपासून लपविणार नाही; कारण मी आपल्या आत्म्याची इस्त्राएलघराण्यावर वृष्टि केली आहे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ आमच्या बंदिवासाच्या पंचविसाव्या ४० वर्षी, म्हणजे नगराचा विध्वंस झाल्यावर चौदाव्या वर्षी, वर्षारंभाच्या महिन्याच्या दशमीसच परमेश्वराचा वरदहस्त मजवर आला व त्यानें मला तेथें नेलें. २ त्यानें दिव्य दृष्टांतांच्याद्वारे मला इस्त्राएल देशांत नेऊन एका अतिशयित उंच पर्वतावर ठेविलें; त्यावर दक्षिणेस नगराच्या आकारासारखें कांहीं होतें. ३ त्यानें मला त्या जागीं नेलें तों एक पुरुष दिसला; त्याचें स्वरूप पितळेसारखें होतें; त्याच्या हातांत तागाची एक दोरी व मापण्याची काठी होती; तो वेशीनजीक उभा होता. ४ तो पुरुष मला म्हणाला, मानवपुत्रा, आपल्या डोळ्यांनीं पाहा, आपल्या कानांनीं ऐक, व मी तुला जें कांहीं दाखवितों त्या सर्वांकडे चित्त लाव; हें तुला दाखवावें म्हणून मी तुला इकडे आणिलें आहे; तूं जें पाहशील तें सर्वे इस्त्राएल-घराण्यास सांग.

५ मी पाहिलें तों त्या मंदिराभोंवतीं एक तट होता; त्या पुरुषाच्या हातांत मापण्याची काठी होती; ती सहा हात लांबीची होती; हें माप एक हात व चार अंगुळें होतें. त्यानें त्या इमारतीच्या भिंतीची जाडी

एक काठी व उंची एक काठी मापिली. ६ तो पूर्वाभिमुख असलेल्या द्वाराकडे जाऊन पायऱ्या चढून वर गेला; त्यानें द्वाराचा उंबरठा एक काठी रुंद मापिला; हा पहिला उंबरठा एक काठी भरला. ७ प्रत्येक चौकी एक काठी लांब व एक काठी रुंद असून त्या चौक्यांमधील अंतर पांच हात होतें; मंदिरासमोरील देवडीजवळच्या द्वाराचा उंबरठा एक काठी होता. ८ मंदिराकडल्या द्वाराची देवडी त्यानें एक काठी मापिली. ९ त्यानें त्या द्वाराच्या देवडीचें माप घेतलें तें आठ हात भरलें; तिचे खांब दोन हात भरले; ही द्वाराची देवडी मंदिरासमोर होती. १० पूर्वेकडील द्वाराच्या ह्या बाजूला व त्या बाजूला तीन तीन चौक्या होत्या; त्या तिहींचें माप सारखेंच असून दोन्ही बाजूंचे खांबहि एकाच मापाचे होते. ११ त्यानें द्वाराच्या प्रवेशमार्गाची रुंदी दहा हात व द्वाराची लांबी तेरा हात मापिली; १२ त्या चौक्यांच्या पुढची जागा एका बाजूला एक हात व दुसऱ्या बाजूला एक हात होती; त्या चौक्या दोन्ही बाजूला सहा सहा हात होत्या. १३ त्यानें एका चौकीच्या छावणीपासून दुसरीच्या छावणीपर्यंत दाराला दार धरून पंचवीस हात रुंदी मापिली. १४ त्यानें देवडीचें माप घेतलें तें वीस हात भरलें; त्या देवडीला लागून द्वाराभोंवतीं अंगण होतें. १५ प्रवेशद्वारापासून आंतील द्वाराच्या देवडीच्या पुढल्या भागापर्यंत पन्नास हात भरले. १६ त्या चौक्यांला व द्वारांच्या आंतल्या बाजूस त्यांच्या खांबांला झरोके होते; भिंतीच्या महिरांपीसहि झरोके होते; असे आंतल्या चोहों बाजूला झरोके होते, व खांबांवर खजुरीचीं झाडें कोरिलेलीं होती.

१७ तेव्हां त्यानें मला बाहेरील अंगणांत नेलें तों तेथें सभोंवार खोल्या असून त्या अंगणांत चिरेबंदी केली होती असें दृष्टीस पडलें; ह्या चिरेबंदीवर तीस खोल्या होत्या. १८ ही चिरेबंदी म्हणजे अर्थात्

१ पाठभेदः खांबहि साठ साठ हात मापिले;
२ पाठभेदः खांबांस; ३ अथवाः देवडी; या शब्दाचा हा दुसरा अर्थ या अध्यायांत सर्वत्र समजावा.

खालची चिरेबंदी द्वारांला लागून त्यांच्या लांबीइतकी होती. १९ तेव्हां त्यानें खालच्या द्वारापुढून आंतील अंगणापर्यंत रुंदी मोजिली ती पूर्व व उत्तर बाजूस शंभर हात भरली. २० मग त्यानें बाहेरल्या अंगणाला लागून उत्तराभिमुख असलेल्या द्वाराची लांबीरुंदी मोजिली. २१ त्याच्या चौक्या ह्या बाजूला तीन व त्या बाजूला तीन होत्या; त्याचे खांब व महिरापी हीं पहिल्या द्वाराच्या मापाप्रमाणें होती; त्याची लांबी पन्नास हात व रुंदी पंचवीस हात होती. २२ त्याचे झरोके, महिरापी व कोरलेलीं खजुरीचीं झाडें हीं पूर्वाभिमुख असलेल्या द्वाराच्याप्रमाणें होती; त्यावर चढून जाण्यासाठीं सात पायऱ्या होत्या, व त्यांसमोर त्याच्या महिरापी होत्या. २३ आंतल्या अंगणांत पूर्वेकडच्या द्वारासारखें उत्तरेकडच्या द्वारासमोर एक द्वार होतें; एका द्वारापासून दुसऱ्या द्वारापर्यंत त्यानें शंभर हात मापिले. २४ मग त्यानें मला दक्षिणभागीं नेलें, तों तेथें दक्षिणाभिमुख एक द्वार दृष्टीस पडलें; त्याचे खांब व महिरापी त्यानें मापिल्या त्या पूर्वीच्या इतक्या भरल्या. २५ वर सांगितलेल्या झरोक्यांप्रमाणें यासहि सभोंवार झरोके व महिरापी होत्या; त्याची लांबी पन्नास हात व रुंदी पंचवीस हात होती. २६ त्यावर चढून जाण्यास सात पायऱ्या होत्या व त्यांसमोर महिरापी होत्या; व त्याच्या खांबांवर अलीकडेपलीकडे एकएक खजुरीचें झाड कोरिलें होतें. २७ दक्षिणेकडे आंतल्या अंगणाला द्वार होतें; दक्षिणेकडल्या ह्या द्वारापासून त्या द्वारापर्यंत शंभर हात भरले.

२८ तेव्हां त्यानें मला दक्षिणद्वारांनें आंतल्या अंगणांत नेऊन दक्षिणद्वार मापिलें, तें तितकेंच भरलें; २९ त्याप्रमाणेंच त्यानें चौक्या, खांब व त्यांवरल्या महिरापी हीं मापिलीं, तीं तेवढींच भरलीं; त्याला व त्याभोंवतालच्या महिरापीला झरोके होते; त्याची लांबी पन्नास हात व रुंदी पंचवीस हात भरली. ३० त्याला सभोंवार महिरापी होत्या; त्या एकंदर पंचवीस हात लांब व पांच हात रुंद होत्या.

३१ त्याच्या महिरापी बाहेरल्या अंगणाच्या बाजूला होत्या; त्याच्या खांबांवर खजुरीचीं झाडें कोरिलीं होती; त्यावर चढून जाण्यास आठ पायऱ्या होत्या. ३२ मग त्यानें मला पूर्वेकडल्या आंतील अंगणांत नेऊन तें द्वार मापिलें, तें तेवढेंच भरलें; ३३ त्याच्या चौक्या, खांब व महिरापी त्यानें मापिल्या, त्याहि तेवढ्याच भरल्या; त्याला सभोंवार झरोके व महिरापी होत्या; त्याची लांबी पन्नास हात व रुंदी पंचवीस हात होती. ३४ त्याच्या महिरापी बाहेरील अंगणाच्या बाजूला होत्या; त्याच्या खांबांवर अलीकडेपलीकडे खजुरीचीं झाडें कोरिलीं होती; त्यावर चढून जाण्यास आठ पायऱ्या होत्या. ३५ मग त्यानें मला उत्तरद्वाराकडे नेलें; तेंहि त्यानें मापिलें व तें तितकेंच भरलें. ३६ त्याच्या चौक्या, खांब व महिरापी त्यानें मापिल्या; त्याला सभोंवार झरोके होते; त्याची लांबी पन्नास हात व रुंदी पंचवीस हात होती. ३७ त्याचे खांब बाहेरील अंगणाच्या बाजूला होते; अलीकडेपलीकडे खजुरीचीं झाडें कोरिलीं होती; त्यावर चढून जाण्यास आठ पायऱ्या होत्या.

३८ द्वारांजवळ खांबांना लागून एकएक खोली असून तिला दार होतें; तेथें होमबलि धूत असत. ३९ द्वाराच्या देवडींत होमार्पण, पापार्पण व दोषार्पण यांचे पशु कापण्यासाठीं ह्या बाजूला दोन व त्या बाजूला दोन अशीं मेजें होतीं. ४० आणि बाहेरच्या अंगास, उत्तराभिमुख असलेल्या द्वाराच्या प्रवेशमार्गीं चढून जाण्याच्या वाटेवर दोन मेजें होतीं; तसेंच दुसऱ्या अंगास द्वाराच्या देवडीनजीक दोन मेजें होतीं. ४१ द्वारांच्या बाहेरील अंगाला दोन्ही बाजूस चार चार मेजें होतीं; अशीं यज्ञपशु कापण्यासाठीं आठ मेजें होतीं. ४२ होमार्पणासाठीं ताशीं व दगडांचीं चार मेजें होतीं; तीं दीड हात लांब, दीड हात रुंद व एक हात उंच अशीं होतीं; ज्या हत्यारांनीं होमबलि व इतर यज्ञपशु कापीत तीं त्यांवर ठेवीत असत. ४३ चार अंगुळें लांबीच्या आंकड्या मंदिरांत सभोंवार लावलेल्या होत्या; यज्ञपशूंचें मांस त्या मेजांवर ठेवीत

असत. ४४ आंतील द्वाराच्या बाहेर, आंतील अंगणांत दोन खोल्या होत्या, एक उत्तरद्वाराच्या बाजूस दक्षिणाभिमुख होती व दुसरी दक्षिणद्वाराच्या बाजूस उत्तराभिमुख होती. ४५ तो मला म्हणाला, ही दक्षिणाभिमुख असलेली खोली या मंदिराचें रक्षण करणाऱ्या याजकांसाठी आहे; ४६ आणि उत्तराभिमुख असलेली खोली वेदीचें रक्षण करणाऱ्या याजकांसाठी आहे; ते सादोकाचे वंशज होत; ते लेवीच्या वंशांतले असून परमेश्वरासमीप सेवा करण्यासाठी जातात. ४७ त्यानें अंगण मापिलें तें शंभर हात लांब व शंभर हात रुंद असें चौरस भरलें; आणि मंदिरासमोर वेदी होती.

४८ मग त्यानें मला मंदिराच्या देवडींत नेलें व त्या देवडीचा प्रत्येक खांब मापिला तो एका बाजूनें पांच हात व दुसऱ्या बाजूनें पांच हात भरला; त्या द्वाराची रुंदी एका बाजूनें तीन हात व दुसऱ्या बाजूनें तीन हात भरली. ४९ देवडीवर चढून जाण्यास पायऱ्या होत्या, त्या बाजूनें तिची लांबी वीस हात व रुंदी अकरा हात भरली; त्या खांबाच्या एका बाजूला एक व दुसऱ्या बाजूला एक असे लहान खांब होते.

१ नंतर त्यानें मला मंदिराच्या गाभाऱ्यांत नेलें; त्यानें तेथले खांब मापिले तो त्यांची रुंदी एका बाजूस सहा हात व दुसऱ्या बाजूस सहा हात भरली; या गाभाऱ्याची रुंदी मंडपाच्या इतकी होती. २ द्वाराची रुंदी दहा हात होती, आणि त्याची एक बाजू पांच हात व दुसरी पांच हात होती; त्यानें गाभाऱ्याची लांबी चाळीस हात व रुंदी वीस हात मापिली. ३ मग आंत जाऊन त्यानें दरवाजाचा प्रत्येक खांब मापिला तो दोन हात भरला; दरवाजाची उंची सहा हात व रुंदी सात हात भरली. ४ त्यानें गाभाऱ्यासमोरच्या जागेची लांबी वीस हात व रुंदी वीस हात मापिली; तो मला म्हणाला, हें परमपवित्रस्थान होय. ५ त्यानें मंदिराची भिंत सहा हात मापिली; मंदिरासभोंवतीं प्रत्येक बाजूस खोल्या होत्या

१ पाठभेद: वारा

त्या प्रत्येकीची रुंदी चार हात भरली. ६ बाजूस असलेल्या खोल्या एकीवर एक अशा तीन मजली असून त्या रांगेनें तीस होत्या; मंदिराच्या आसपास असलेल्या खोल्यांसाठी जी भिंत होती तिला त्या लागलेल्या होत्या, तरी मंदिराच्या भिंतीला त्या लागलेल्या नव्हत्या. ७ बाजूच्या कोठड्या इमारतीच्या सभोंवार वरवर गेल्या तसतशा त्या रुंद होत गेल्या, आणि सभोंवतालचा भाग वरवर गेला तसतसा तो रुंद होत गेला; म्हणून या इमारतीची रुंदी वरचे बाजूस अधिक होती, अशी ती रुंदी खालच्यापेक्षां मधल्या मजल्यांत व तेथल्यापेक्षां वरच्या मजल्यांत वाढत गेली. ८ मंदिराला उंच पाया होता असें मी पाहिलें; बाजूच्या कोठड्यांचे पाये सहा मोठ्या हातांची एक काठी भरले. ९ बाजूच्या कोठड्यांच्या बाहेरील भिंतीची जाडी पांच हात होती; मंदिराच्या बाजूच्या कोठड्यांस लागून एक जागा खुली राहिली होती. १० खोल्यांबाहेर मंदिराच्या आसपास वीस हातांचे अंतर होतें. ११ बाजूच्या कोठड्यांचे दरवाजे खुल्या जागेकडे होते; एक दरवाजा उत्तरेकडे व दुसरा दरवाजा दक्षिणेकडे होता; ह्या खुल्या जागेची रुंदी चोहोंकडून पांच हात होती. १२ मंदिराच्या पश्चिमेस सोडलेल्या जागेसमोर जी इमारत होती तिची रुंदी सत्तर हात होती, तिची भिंत चोहोंकडून पांच हात जाड होती, व तिची लांबी नव्वद हात होती. १३ त्यानें मंदिर शंभर हात मापिलें; आणि ती सोडलेली जागा व भिंतीसह इमारत ही शंभर हात लांब भरली. १४ मंदिराची पुढली बाजू व पूर्वेकडील सोडलेली जागा यांची रुंदी शंभर हात होती.

१५ मंदिरामागे असलेल्या त्या सोडलेल्या जागेपुढल्या इमारतीची लांबी व दोन्ही बाजूस असलेले सजे, आंतला गाभारा व अंगणांतील देवड्या हीं सगळीं त्यानें शंभर हात मापिलीं; १६ तीनहि मजल्यांवर असलेले द्वारांचे उंबरठे, झरोके आणि उंबरठ्याभोंवतालचे सजे यांस तत्कपोशी होती; जमिनीपासून

१ पाठभेद: जी जागा खुली राहिली होती तीहि पांच हात भरली.

झरोक्यांपर्यंत भिंतीला तक्तपोशी केली होती व झरोकेहि भरून काढिले होते; १७ मंदिरांतल्या व बाहेरल्या बाजूची दारावरची जागा, सभोवतालच्या भिंतीचें आंतलें व बाहेरलें अंग हीं सगळीं योग्य प्रमाणांत होती. १८ त्यांवर करूब व खजुरीचीं झाडें कोरिलीं होती; दोन दोन करूबांमध्ये एक एक खजुरीचें झाड होतें, व प्रत्येक करूबाला दोन तोंडें होती; १९ करूबाला एका खजुरीच्या झाडाकडे मनुष्याचें मुख व दुसऱ्या खजुरीच्या झाडाकडे तरुण सिंहाचें मुख होतें; मंदिरावर चोहोंकडे अशा प्रकारचें काम होतें. २० जमिनीपासून दरवाजांच्या वरल्या भागापर्यंत गाभाऱ्याच्या भिंतीवर करूब व खजुरीचीं झाडें कोरिलीं होती. २१ गाभाऱ्याच्या दारांचे खांब चौरस होते; परमपवित्रस्थानाच्या पुढल्या बाजूचें स्वरूप गाभाऱ्याच्यासारखेंच होतें. २२ वेदी लाकडाची असून तीन हात उंच व दोन हात लांब होती, तिचे कोपरे, तिची बैठक व तिच्या भिंती लाकडाच्या होत्या; त्यानें मला म्हटलें, परमेश्वरापुढें असणारें हें मेज आहे. २३ गाभाऱ्यास व परमपवित्रस्थानास दोन कवाडें होती. २४ एका कवाडास दोन व दुसऱ्यास दोन अशा उघडझांक करितां येणाऱ्या दोन दोन झडपा होत्या. २५ भिंतीवरल्याप्रमाणें त्यांवर म्हणजे गाभाऱ्याच्या कवाडांवर करूब व खजुरीचीं झाडें कोरिलीं होती, आणि बाहेरील देवडीच्या बाहेरच्या बाजूस लाकडाच्या मोठ्यामोठ्या तुळ्या होत्या. २६ देवडीच्या दोन्ही बाजूस झरोके असून त्यांवर खजुरीचीं झाडेंहि कोरिलीं होती; मंदिराच्या बाजूच्या खोल्या व मोठमोठ्या तुळ्या अशा तऱ्हेच्या होत्या.

४२ १ तेव्हां त्यानें मला उत्तरेकडच्या रस्त्यानें बाहेरच्या अंगणांत नेलें, आणि ती सोडलेली जागा व उत्तरेकडील इमारत यांसमोरील खोल्या असलेल्या इमारतींत नेलें. २ तिच्या दरवाजा उत्तराभिमुख असून तिची लांबी शंभर हात व रुंदी पन्नास हात होती. ३ आंतील वीस हातांच्या अंगणासमोर व बाहेरील अंगणाच्या फरसबंदीसमोर तिसऱ्या मजल्याला समोरासमोर सजे होते. ४ खोल्यांसमोर हद्दा हात

रुंद व शंभर हात लांब अशी एक वाट होती; त्यांचे दरवाजे उत्तराभिमुख होते. ५ वरच्या मजल्याची जागा सजांत गुंतली होती म्हणून तेथल्या खोल्या खालच्या व मधल्या मजल्यांवरील खोल्यांच्या मानानें लहान होत्या. ६ कारण त्या खोल्यांचे तीन मजले होते; अंगणांतल्याप्रमाणें त्यांस खांब नव्हते; म्हणून मधल्या व खालच्या मजल्यांच्या जागेपेक्षां वरली जागा संकुचित होती; ७ आणि त्या खोल्यांशीं समांतर अशी खोल्यांसमोरील बाहेरच्या अंगणाकडे गेलेली एक भित होती; तिची लांबी पन्नास हात होती. ८ कारण बाहेरील अंगणाच्या खोल्यांची एकंदर लांबी पन्नास हात होती; आणि पाहा, गाभाऱ्यापुढें ती शंभर हात होती. ९ या खोल्यांच्या खालीं पूर्वेस प्रवेशद्वार होतें, त्यांतून बाहेरच्या अंगणांतून येणारे त्या खोल्यांत जात असत. १० दक्षिणेकडील अंगणाच्या लांबीकडील भिंतीला लागून त्या सोडलेल्या जागेसमोर व इमारतीसमोर खोल्या होत्या. ११ उत्तरेकडील खोल्यांसमोर जसा रस्ता होता तसा त्यांच्यासमोरहि रस्ता होता; त्याची लांबीरुंदी, त्यांच्या बाहेर जाण्याच्या वाटा व त्यांची एकंदर व्यवस्था त्यांच्याप्रमाणेंच होती. १२ त्यांच्या दरवाजांप्रमाणें दक्षिणाभिमुख असलेल्या खोल्यांचे दरवाजे होते; रहदारीच्या रस्त्याच्या तोंडाजवळ म्हणजे उजव्या भिंतीजवळील वाटेवर एक द्वार होतें; त्यांतून पूर्वेकडून येणारे लोक प्रवेश करीत. १३ तो मला म्हणाला, सोडलेल्या जागेसमोरील उत्तरेकडल्या खोल्या व दक्षिणेकडल्या खोल्या पवित्र असून त्यांत परमेश्वरासमोर जाणारे याजक यांनीं परमपवित्र पदार्थांचें सेवन करावें; तेथें त्यांनीं अन्नबलि, पापबलि, दोषबलि वगैरे परमपवित्र पदार्थ ठेवावे; कारण तें स्थान पवित्र आहे. १४ याजक आंत गेल्यावर पवित्रस्थानांतून बाहेरच्या अंगणांत त्यांनीं तसेंच जाऊं नये; तर सेवेच्या वेळचीं आपलीं वस्त्रें त्यांनीं त्या खोल्यांत ठेवावीं, कारण तीं पवित्र आहेत; मग त्यांनीं

१ पाठभेदः एक

२ पाठभेदः पूर्वेकडील

हुसरीं वळें घालून सार्वजनिक स्थानीं जावें.

१५ त्यानें मंदिराचें आंतलें माप घेण्याचें संपविल्लें तेव्हां त्यानें पूर्वाभिमुख असलेल्या द्वारानें मला बाहेर नेलें व तें बाहेरून चोहों बाजूंनीं मापिलें. १६ त्यानें मापावयाच्या काठीनें पूर्वभाग एकंदर पांचशें हात मापिला. १७ त्यानें मापावयाच्या काठीनें उत्तरभाग एकंदर पांचशें हात मापिला. १८ तसाच मापावयाच्या काठीनें दक्षिणभाग एकंदर पांचशें हात मापिला. १९ त्यानें पश्चिमेकडे वळून मापावयाच्या काठीनें तो भाग एकंदर पांचशें हात मापिला. २० त्यानें तें चारी बाजूंनीं मापिलें; पवित्र स्थळें व सामान्य स्थळें एकमेकांहून वेगळीं ठेवण्यासाठीं त्याला सभोंवर एक भित होती; तिची लांबी पांचशें हात व रुंदी पांचशें हात होती.

१ मग पूर्वाभिमुख असलेल्या द्वाराकडे त्यानें ४३ मला नेलें; २ तों पाहा, इस्राएलाच्या देवाचें वैभव पूर्वेकडून प्रगट झालें; त्याचा शब्द महापुराच्या ध्वनीसारखा होता; व त्याच्या वैभवानें पृथ्वी प्रकाशित झाली. ३ मी नगराचा नाश करण्यास आलों होतों तेव्हांच्या दृष्टांतासारखा दृष्टांत मीं पाहिला; खबार नदीतीरीं जो दृष्टांत मीं पाहिला तसे दृष्टांत माझ्या दृष्टीस पडले; तेव्हां मी उपडा पडलों. ४ पूर्वाभिमुख असलेल्या द्वारावाटे परमेश्वराचें तेज मंदिरांत आलें. ५ तेव्हां आत्म्यानें मला उचलून आंतील अंगणांत नेलें, तों पाहा, परमेश्वराच्या तेजानें मंदिर भरून गेलें होतें. ६ आणि मंदिरांतून कोणी मजबरोबर बोलत आहे असें मीं ऐकिलें, आणि माझ्याजवळ एक पुरुष उभा होता. ७ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, हें माझ्या सिंहासनाचें स्थळ, माझ्या पादासनाचें स्थळ आहे; येथें मी इस्राएलवंशजांमध्ये सर्वकाळ राहीन; इस्राएलघराण्याचे लोक व त्यांचे राजे आपल्या व्यभिचारानें व त्यांच्या राजांनीं स्थापिलेल्या

१ पाठभेदः काळ्या; हाच पाठभेद या अध्यायांत इतर स्थळींहि समजावा.

२ अथवाः राजांचा मळ्यांकडून इतःपर माझ्या

प्रेतवत् मूर्तींनीं आपल्या उच्चस्थानांवर इतःपर माझ्या पवित्र नामाला बट्टा लावणार नाहीत; ८ त्यांनीं त्यांचा उंबरठा माझ्या उंबरठ्यांशेजारीं, त्यांचे द्वारस्तंभ माझ्या द्वारस्तंभांशेजारीं उभारिले, आणि माझ्या व त्यांच्यामध्ये केवळ एक भित होती; अमंगळ कृत्यें करून त्यांनीं माझ्या पवित्र नामास बट्टा लाविला म्हणून मीं रागानें त्यांचा नाश केला. ९ आतां त्यांनीं आपला व्यभिचार व त्यांच्या राजांनीं स्थापिलेल्या प्रेतवत् मूर्ति मजपासून दूर घालबाऱ्या, मग मी त्यांच्यामध्ये सर्वकाळ राहीन.

१० हे मानवपुत्रा, इस्राएलघराण्यास हें मंदिर दाखीव, म्हणजे ते आपल्या पातकांबद्दल लज्जित होतील व त्यांनीं ह्या नमुनेदार इमारतीचें माप घ्यावें. ११ त्यांनीं केलेल्या कृत्यांबद्दल ते लज्जित झाले म्हणजे त्यांस या मंदिराचा आकार, त्याची रचना, त्यांत येण्याजाण्याचे मार्ग, त्यांतील सर्व आकृति, त्याचे सर्व विधि, व त्याचे सर्व नियम त्यांस दाखीव व त्यांच्यासमोर लिहून ठेव, म्हणजे त्याच्या सर्व नियमांचें व विधींचें अवलंबन करून त्याप्रमाणें ते वागतील. १२ मंदिराचा हा नियम आहे; पर्वताच्या माथ्यावरील भोंवतालचा सर्व प्रदेश अत्यंत पवित्र आहे. पाहा, मंदिराचा हा नियम आहे.

१३ हातांनीं वेदीचीं मापें हीं आहेत; (हा हात म्हणजे एक हात व चार अंगुळें;) तिचा तळभाग हातभर उंच, हातभर रुंद आणि तिचा कडेचा पाटथरा वीतभर; हा वेदीचा पाया. १४ तिच्या तळभागापासून खालच्या बैठकीपर्यंत उंची दोन हात व रुंदी एक हात; आणि खालच्या बैठकीपासून वरच्या बैठकीपर्यंत उंची चार हात व रुंदी एक हात. १५ वेदीच्या वरच्या भागाची उंची चार हात; वेदीच्या अमिकुंडाला लागून वर गेलेलीं चार श्रृंगें होतीं. १६ वेदीचें अमिकुंड बारा हात लांब व बारा हात रुंद होतें; तें समचौरस होतें. १७ तिची बैठक चौदा हात लांब व चौदा हात रुंद अशी चौरस होती; व तिच्या सभोंवतालचा पाटथरा अर्धा हात, आणि तिचा तळभाग सभोंवार एक हात उंच होता; तिच्या पायऱ्या पूर्वाभिमुख होत्या;

१८ तेव्हां तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, या वेदीवर होमार्पण करावे व रक्त शिंपडावे म्हणून ती बांधून काढितील त्यानंतरच्या दिवसांचे तिजसंबंधाचे विधि हे: १९ माझी सेवा करा-व्यास मजसमीप येणाऱ्या लेवी वंशांतला सादोकाच्या कुळांतील याजक यांस पापार्पण करण्यासाठीं तूं एक गोऱ्हा दे, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. २० तूं त्याचें रक्त घेऊन वेदीच्या चारी शृंगांवर, बैठकीच्या चारी कोपऱ्यां-वर व भोंवतालच्या पाटथऱ्यावर शिंपड; अशा प्रकारें प्रायश्चित्त करून ती शुद्ध कर. २१ नंतर तूं पापार्पणाचा बैल घे व त्यानें पवित्रस्थानाच्या बाहेर मंदिराच्या नेमिलेल्या जागीं त्याचा होम कर. २२ दुसऱ्या दिवशीं पापार्पण करण्यासाठीं एक निर्दोष बोकड घे; बैलाच्या होमानें जशी वेदी शुद्ध केली तशी यानेंहि केली पाहिजे. २३ शुद्धीकरण संपलें म्हणजे एक निर्दोष गोऱ्हा व कळपांतला एक निर्दोष एडका अर्पण कर. २४ तूं ते परमेश्वरासमोर आण; मग याजक त्यांवर मीठ टाकि-तील व त्यांचें हवन करून ते परमेश्वरास अर्पण करि-तील. २५ तूं सात दिवस रोज एकेका निर्दोष बकऱ्याचें पापार्पण कर; एक गोऱ्हा व कळपांतील एक निर्दोष एडका हेहि त्यांनीं अर्पण करावे. २६ याप्रमाणें सात दिवस प्रायश्चित्त करून तिची शुद्धि करावी; असा तिचा संस्कार व्हावा. २७ या दिवसांच्या कार्याची समाप्ति झाल्यावर आठव्या दिवशीं व त्यापुढें याजक तुमचे होमबलि व तुमचे शांतिबलि वेदीवर अर्पितील आणि मी तुम्हांवर प्रसन्न होईन असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ मग त्यानें मला त्या मंदिराच्या पूर्वाभि-
४४ मुख असलेल्या बाहेरल्या द्वारास जाणाऱ्या वाटेनें परत आणिलें, तों तें द्वार बंद होतें. २ तेव्हां परमेश्वर मला म्हणाला, हें द्वार बंद ठेवावें, उघडूं नये; यानें कोणीं प्रवेश करूं नये; कारण परमे-श्वर, इस्राएलाचा देव, यानें या द्वारानें प्रवेश केला म्हणून हें बंद ठेवावें. ३ राजाविषयीं म्हणाल तर तो राजा आहे म्हणून परमेश्वराच्या समोर त्या द्वारांत

बसून तो भोजन करील; द्वाराच्या देवडीच्या वाटेनें तो येईलजाईल. ४ नंतर त्यानें मला उत्तरद्वारानें मंदिरासमोर नेलें; मीं पाहिलें तों परमेश्वराच्या तेजानें परमेश्वराचें मंदिर भरलें होतें; तेव्हां मी उपडा पडलों. ५ मग परमेश्वर मला म्हणाला, मानवपुत्रा, परमेश्वराच्या मंदिराविषयींचे सर्व विधि व नियम यांविषयीं जें सर्व मी तुला सांगतों त्याकडे चित्त दे; ढोळे उघडून पाहा, व कान देऊन ऐक; आणि मंदिराच्या प्रत्येक द्वारानें पवित्रस्थानांत जाण्यासंबंधानें जें सांगतों त्याकडे चित्त दे. ६ त्या फितुरी इस्राएलघराण्यास सांग, प्रभु परमेश्वर म्हणतो, इस्राएलवंशजहो, तुम्हीं हीं सगळीं अमंगळ कृत्यें केलीं तेवढें पुरे; ७ तुम्हीं मला अन्न, वपा व रक्त अर्पितांना मनानें व शरीरानेंहि बेसुंती अशा परक्या लोकांस माझ्या पवित्रस्थानांत आणून माझें मंदिर भ्रष्ट केलें आहे; ह्याप्रमाणें तुम्हीं माझा करार मोडून आपल्या अमंगळ कृत्यांत भर घातली आहे. ८ तुम्हीं माझ्या पवित्र वस्तूंची राखण केली नाही, तर तुम्हीं माझ्या मंदिरांत आपल्याऐवजीं त्यांस माझ्या पवित्र वस्तूंचे राखणदार नेमिलें. ९ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, इस्राएलवंशजांमध्ये राहणाऱ्या, मनानें व शरीरानें बेसुंती असलेल्या परदेशीयांपैकीं कोणीं माझ्या पवित्र-स्थानांत प्रवेश करितां कामा नये. १० इस्राएल बहकून गेले तेव्हां जे लेवी मजपासून दूर गेले व आपल्या मूर्तींच्यामागे लागून मला सोडून बहकले त्यांस आपल्या अधर्माचें प्रतिफल भोगावें लागेल. ११ ते माझ्या पवित्रस्थानांतले चाकर होतील; मंदिराच्या द्वारांपुढें ते पहारेकरी होतील व माझ्या मंदिरांत ते सेवाचाकरी करितील; ते लोकांसाठीं होमप्रभु व यज्ञबलि यांचा वध करितील व लोकांची सेवाचाकरी करण्यास त्यांजपुढें उभे राहतील. १२ त्यांनीं त्यांच्या मूर्तींपुढें इस्राएल-घराण्याची सेवाचाकरी केली व ते त्यांस पापांत पाड-णारे अडखळे झाले, म्हणून मीं त्यांजवर आपला हात उगारिला आहे, आणि ते आपल्या अधर्माचें प्रतिफल भोगितील असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १३ त्यांनीं याजक या नात्यानें माझी सेवा करण्यासाठीं मजसमक्ष येतां

कामा नये, माझ्या सर्व पवित्र वस्तु, परमपवित्र वस्तु यांजवळ त्यांनीं येतां कामा नये; तर त्यांनीं आपली अप्रतिष्ठा सोसावी व आपल्या सर्व अमंगळ कर्मांची शिक्षा भोगावी. १४ माझ्या मंदिरांत जी सेवा होत असते तीस अनुसरून व त्यांत जें काहीं करावयाचें असतें त्यासंबंधानें माझ्या मंदिराची राखण करणारे असें मी त्यांस करीन.

१५ इस्राएलवंशज मला सोडून बहकून गेले तेव्हां लेवी वंशांतील याजकांपैकीं सादोक वंशज यांनीं माझ्या पवित्रस्थानाची सेवाचकरी केली, म्हणून ते मजसमीप येऊन माझी सेवा करितील, मजसमोर उभे राहतील आणि मला वपा व रक्त अर्पितील, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो; १६ ते माझ्या पवित्रस्थानांत येतील, ते माझी सेवा करण्यासाठीं माझ्या मेजाजवळ येतील आणि माझ्या पवित्र वस्तूंचें रक्षण करितील. १७ ते आंतल्या अंगणाच्या द्वारांकडे जातील तेव्हां त्यांनीं तागाचीं वस्त्रे परिधान करावीं; ते आंतल्या अंगणांतील द्वारांत व मंदिरांत सेवा करितील तेव्हां त्यांनीं लोकरीचीं वस्त्रे घालूं नयेत. १८ त्यांनीं आपल्या डोक्यांत तागाचीं पागोटों घालावीं; त्यांनीं कमरेस तागाचे चोळणे घालावे; त्यांनीं घाम येण्यासारखें कमरेस काहीं वेष्टूं नये. १९ ते बाहेरील अंगणांत जातील, लोकांमध्ये बाहेरील अंगणांत जातील, तेव्हां त्यांच्या वस्त्रांच्या स्पर्शानें लोक पवित्र होऊं नयेत म्हणून त्यांनीं सेवेच्या वेळचीं वस्त्रे काढून पवित्र खोल्यांत ठेवावीं व दुसरीं वस्त्रे ल्यावीं. २० त्यांनीं आपलीं डोकीं मुंडवूं नयेत, किंवा केस लांब वाढूं देऊं नयेत, तर त्यांनीं आपल्या डोक्याचे केस कापावे. २१ अंगणांत जावयाच्या वेळीं कोणाहि याजकानें द्राक्षारस पिऊं नये. २२ त्यांनीं विधवेबरोबर किंवा सोडलेल्या स्त्रियेबरोबर विवाह करूं नये, तर इस्राएली वंशांतील कुमारीबरोबर अथवा कोणा याजकाची विधवा असल्यास तिजबरोबर विवाह करावा. २३ त्यांनीं माझ्या लोकांस शिक्षण द्यावें; पवित्र काय व सामान्य काय, शुद्ध काय व अशुद्ध काय, यांचा भेद त्यांस त्यांनीं दाखवून द्यावा. २४ तंत्र्याबखेड्यांचा निवाडा

करण्यास त्यांनीं तत्पर असावें; माझ्या निर्णयांप्रमाणें हा निवाडा त्यांनीं करावा; माझ्या सर्व सणांत माझे धर्मशास्त्र व नियम पाळावे आणि माझे शब्दाथ पवित्रपणें राखावे. २५ त्यांनीं प्रेतास शिवून अशुचि होऊं नये; मात्र आई, बाप, मुलगा, मुलगी, भाऊ व अविवाहित बहीण यांच्या बाबतींत ते अशुचि झाले असतां चालेल. २६ तो शुद्ध झाल्यावर आणखी सात दिवस मोजावे. २७ मग तो पवित्रस्थानांत, म्हणजे अर्थात् आंतल्या अंगणांत, पवित्रस्थानांतील सेवा करावयास जाईल त्या दिवशीं त्यानें आपलें पापार्पण करावें, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. २८ त्यांना वतन काय म्हणाल तर मी त्यांचें वतन आहे; त्यांस इस्राएलांत वाटा देऊं नये; त्यांचा वाटा मी आहे. २९ अन्नार्पण, पापार्पण व दोषार्पण हीं त्यांनीं खावीं; इस्राएलांनीं वाहिलेली हरएक वस्तु त्यांची व्हावी. ३० सर्व प्रथम फळांचा प्रथम भाग, समर्पित अंश म्हणून अर्पण करावयाची प्रत्येक वस्तु याजकांची व्हावी; तुम्ही तिंबलेल्या कणिकेचा पहिला गोळा याजकांस द्यावा म्हणजे तुमच्या घराला बरकत येईल. ३१ कोणताहि आपोआप मेलेला किंवा फाडून टाकिलेला प्राणी याजकांनीं खाऊं नये; मग तो पक्षी असो किंवा पशु असो.

१ तुम्ही चित्या टाकून वतनासाठीं देशाची वाटणी कराल तेव्हां परमेश्वराप्रीत्यर्थ समर्पित अंश अर्पावे; जमिनीचा एक वाटा पवित्र म्हणून वेगळा काढून ठेवावा; त्याची लांबी पंचवीस हजार हात व रुंदी वीस हजार हात असावी; हें सारें क्षेत्र चोहोंकडून पवित्र राखावें. २ यापैकीं पांचशें हात लांब व पांचशें हात रुंद एवढी समचौरस जागा पवित्रस्थानासाठीं ठेवून तिच्याभोंवतीं पन्नास हात खुली जागा राखून ठेवावी, ती समोवतीं समचौरस असावी. ३ त्या मापिलेल्या जमिनीतून तूं पंचवीस हजार हात लांब व दहा हजार हात रुंद मापून काढ; या क्षेत्रांत पवित्रस्थान होणार; तें परमपवित्र होय. ४ हें क्षेत्र पवित्र राहावें; सेवा करावयास परमेश्वरासमीप जाणाऱ्या पवित्र-

१ पाठभेद: काट्या, व रुंदी दहा हजार काट्या

स्थानाच्या सेवकांसाठीं म्हणजे याजकांसाठीं तें असावें; त्यांत त्यांच्या घरासाठीं जागा व पवित्रस्थानासाठीं पवित्र जागा असावी. ५ पंचवीस हजार हात लांब व दहा हजार हात रुंद एवढी जागा मंदिराची सेवाचकरी करणाऱ्या लेव्यांची व्हावी; वसतिस्थानासाठीं हें त्यांचें वतन होय. ६ समर्पित अंश म्हणून जी जागा निराळी ठेवावयाची तिला लागून पांच हजार हात रुंद व पंचवीस हजार हात लांब एवढी जमीन नगरासाठीं वतन म्हणून द्यावी; ही सगळी इस्राएली वंशाची व्हावी. ७ समर्पित अंश म्हणून ठेविलेला भाग व नगरास दिलेला भाग यांस लागून दोहों बाजूकडील म्हणजे पश्चिमेकडील व पूर्वेकडील जागा अधिपतीस द्यावी; पश्चिम सीमेपासून पूर्व सीमेपर्यंत तिची लांबी इस्राएली वंशांस वाटून दिलेल्या भागाच्या लांबीइतकी असावी. ८ ही जमीन इस्राएलांत अधिपतीचें वतन व्हावी, म्हणजे यापुढें माझ्या अधिपतींनीं माझ्या लोकांवर जुलूम करूं नये; तर इस्राएली घराण्यांतील निरनिराळ्या वंशांस दिलेली जमीन ज्याची त्याजकडे राहूं द्यावी.

९ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, इस्राएलाच्या अधिपतींनो, झालें तें पुरें; आतां तुम्ही बलात्कार व जुलूम यांपासून दूर राहा, न्याय व नीति यांचें पालन करा, आणि माझ्या लोकांस त्यांच्या वतनांतून घालवून देण्याचें सोडा, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १० खरी तागडी, खरी एफा व खरी बथ वापरा. ११ एफा व बथ ह्या दोन्ही एकाच परिमाणाच्या असाव्या; बथ होमराचा दहावा भाग; तशीच एफाहि होमराचा दहावा भाग; ह्या होमराच्या प्रमाणानें असाव्या. १२ शेकेल वीस गेरांचा असावा, आणि मैने वीस शेकेलांचा, पंचवीस शेकेलांचा किंवा पंधरा शेकेलांचा असावा. १३ समर्पित अंश म्हणून अर्पावयाचीं तुमचीं अर्पणें येणें प्रमाणें असावीं: गव्हांच्या एका होमरामागें एक षष्ठांश एफा गहू, आणि जवांच्या एका होमरामागें एक षष्ठांश एफा जव द्यावे; १४ तेलाचा नियमित अंश द्यावयाचा

तो दहा बथांचा खोर म्हणजे एक होमर यामागें एक-दशांश बथ असावा; दहा बथांचा एक होमर होतो. १५ इस्राएल देशांतील पाणथळाच्या कुरणांतील कळपांतून दोनशें मॅटरामागें एक कोकरूं द्यावें; लोकांप्रीत्यर्थ प्रायश्चित्त करावें म्हणून अन्नार्पण, होमार्पण व शाल्यर्पणें हीं द्यावीं, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो. १६ इस्राएलाच्या अधिपतीस देशाच्या लोकांनीं हीं समर्पित अंशाचीं अर्पणें पुरविलीं पाहिजेत. १७ उत्सव, चंद्रदर्शन, शब्बाथ व इस्राएलघराण्याचे सर्व सण यांत होमार्पण, अन्नार्पण व पेयार्पण यांची तरतूद करणें हें अधिपतीचें काम आहे; इस्राएलघराण्यासाठीं प्रायश्चित्त करावयासाठीं त्यानें पापार्पण, अन्नार्पण, होमार्पण व शाल्यर्पणें हीं सिद्ध करावीं.

१८ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पहिल्या महिन्याच्या प्रतिपदेस एक निर्दोष गोऱ्हा घेऊन पवित्रस्थान शुद्ध करावें. १९ तेव्हां याजकानें पापार्पणाच्या पशूचें रक्त घेऊन तें मंदिराच्या दरवाजाच्या बाह्यांवर, वेदीच्या बैठकीच्या चारी कोपऱ्यांवर व आंतील अंगणाच्या दरवाजाच्या बाह्यांवर शिंपडावें. २० तसेंच त्या महिन्याच्या सप्तमीस आंतीत पडलेल्या किंवा मूढ झालेल्या प्रत्येक माणसाप्रीत्यर्थ असेंच करावें; या प्रकारें तुम्हीं मंदिरासाठीं प्रायश्चित्त करावें. २१ पहिल्या महिन्याच्या चतुर्दशीस तुम्हीं वल्हांडण, म्हणजे पुऱ्या सप्तकाचा सण पाळावा; ह्या सणांत बेखमीर भाकरी खावी. २२ त्या दिवशीं स्वतांसाठीं व देशाच्या सर्व लोकांसाठीं पापार्पण करावें म्हणून अधिपतीनें एक गोऱ्हा सिद्ध करावा. २३ परमेश्वरास होमार्पण करण्यासाठीं सणाचे सात दिवस त्यानें सात निर्दोष गोऱ्हे व सात मॅडे सिद्ध करावे आणि पापार्पणासाठीं रोज एक बोकड सिद्ध करावा; २४ आणि अन्नार्पण म्हणून दर गोऱ्हामागें व दर मॅट्यामागें एफाभर अन्न व दर एफाबरोबर एक हीनभर तेल अर्पावें. २५ सातव्या महिन्याच्या पौर्णिमेपासून सणाचे सात दिवस पापबलि, होमबलि, अन्नबलि आणि तेल हीं याप्रमाणेंच अर्पावीं.

१ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, अंगणाचें पूर्वा-
४६ भिमुख असलेलें आंतील द्वार कामाचें सहा दिवस
 बंद असावें; शब्बाथ दिवशीं तें उघडावें, तसेंच
 चंद्रदर्शनाच्या दिवशींहि तें उघडें ठेवावें. २ अधिपतीनें
 बाहेरून दरवाजाच्या देवडीकडे जाणाऱ्या मार्गानें यावें,
 त्यानें दरवाजाच्या बाह्यांनजीक उभें राहावें; याजकांनीं
 त्याजकडलें होमार्पण व शांत्यर्पण करावीं; मग
 त्यानें दरवाजाच्या उंबरठ्यावरून परमेश्वराला दंडवत
 घालून बाहेर जावें; हा दरवाजा संध्याकाळपर्यंत बंद
 करूं नये. ३ देशाच्या लोकांनीं शब्बाथ दिवशीं व चंद्र-
 दर्शनीं त्या दरवाजावरूनच परमेश्वराला दंडवत
 घालावें. ४ अधिपतीनें शब्बाथ दिवशीं परमेश्वराला
 होमार्पण करावयाचें तें सहा निर्दोष कोकरें व एक
 निर्दोष एडका यांचें असावें; ५ दर एडक्यामागें एक
 एफा अन्नापण करावें व दर कोकरामागें यथाशक्ति
 अन्नापण करावें आणि प्रत्येक एफाबरोबर एक हीनभर
 तेल अर्पावें. ६ चंद्रदर्शनाच्या दिवशीं एक निर्दोष
 गोऱ्या, सहा निर्दोष कोकरें व एक निर्दोष एडका हीं
 अर्पण करावीं; ७ दर गोऱ्यामागें एक एफा व दर
 एडक्यामागें एक एफा अन्नापण सिद्ध करावें; दर
 कोकरामागें यथाशक्ति अन्नापण करावें, आणि प्रत्येक
 एफाबरोबर एक हीनभर तेल अर्पावें. ८ अधिपतीनें
 आंत प्रवेश करितांना दरवाजाच्या देवडीकडील मार्गानें
 यावें व त्याच मार्गानें बाहेर जावें. ९ सणांच्या दिवशीं
 देशचे लोक परमेश्वरासमीप येतील तेव्हां त्यांपैकीं जो
 नमन करण्यास उत्तरद्वारानें आंत येईल त्यानें दक्षिण-
 द्वारानें बाहेर जावें व दक्षिणद्वारानें येईल त्यानें उत्तर-
 द्वारानें बाहेर जावें; ज्या द्वारानें तो येईल त्याच द्वारानें
 त्यानें परत जाऊं नये, तर नीट पुढें जावें. १० ते
 प्रवेश करित असतां अधिपतीनें त्यांच्यांत मिसळून
 आंत यावें; ते बाहेर जातांनाहि त्यानें त्यांच्याबरोबर
 जावें. ११ उत्सवांच्या व सणांच्या दिवशीं दर गोऱ्या-
 मागें एक एफा अन्नापण व दर एडक्यामागें एक एफा
 अन्नापण करावें; दर कोकरामागें यथाशक्ति अन्नापण
 करावें, आणि दर एफाबरोबर एक हीनभर तेल अर्पावें.

१२ अधिपति परमेश्वराला स्वसंतोषाचें अर्पण म्हणून
 होमबलि किंवा शांत्यर्पण करील तेव्हां पूर्वाभिमुख
 असलेलें द्वार उघडावें, आणि शब्बाथ दिवसाच्याप्रमाणें
 त्यानें होमार्पण व शांत्यर्पण करावीं; तो बाहेर निघून
 गेल्यावर द्वार कोणी तरी बंद करावें. १३ परमेश्वराला
 रोज होमार्पण करण्यासाठीं एक वर्षाचें निर्दोष असें
 कोकरूं सिद्ध करावें; दररोज सकाळीं तें सिद्ध करावें.
 १४ दररोज सकाळीं त्याबरोबर अन्नापण सिद्ध करावें;
 गव्हाचें पीठ एक षष्टांश एफा, व तें नरम करण्यासाठीं
 एक तृतीयांश हीन तेल, असें अन्नापण परमेश्वराला
 करावें; हा सर्वकालचा विधि सतत चालवावयाचा आहे.
 १५ या प्रकारें रोज सकाळीं कोकरूं, अन्नापण व तेल
 असें नित्यक्रमानें होमार्पण सिद्ध करावें.

१६ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, अधिपति आपल्या पुत्रां-
 पैकीं कोणाला कांहीं इनाम देईल तर तें त्याच्या
 वतनांतलें असल्यामुळें त्याच्या पुत्राचें होईल;
 तें त्याचें वंशपरंपरेचें वतन होईल; १७ पण
 तो आपल्या वतनाचा कांहीं भाग आपल्या
 एकाद्या चाकरास इनाम देईल तर मुक्ततेच्या वर्षापर्यंत
 तो त्याजकडे राहील; मग तो अधिपतीकडे परत
 जाईल; त्याचें वतन त्याच्या पुत्रांसच मिळेल.
 १८ आणखी अधिपतीनें लोकांचें कोणतेंहि वतन घेऊन
 त्यांस घालवून देऊं नये; त्यानें आपल्या खासगी
 वतनाचा भाग आपल्या पुत्रांस द्यावा; म्हणजे
 माझ्या लोकांपैकीं कोणीहि वतनास मुकून परागंदा
 होणार नाही.

१९ मग द्वाराजवळ असलेल्या वाटेनें याजकांच्या
 उत्तराभिमुख पवित्र खोल्यांत त्यानें मला नेलें, तों तेथें
 पश्चिमेस अगदीं बाहेरल्या बाजूस एक स्थान आढळलें.
 २० तो मला म्हणाला, याजक दोषार्पणाचें व पापा-
 र्पणाचें मांस शिजवितात तें हें स्थळ; अन्नापणहि येथेंच
 भाजतात; त्यांनीं तीं बाहेर अंगणांत नेऊं नयेत,
 म्हणजे त्यांच्या स्पर्शानें लोक पवित्र होणार नाहीत.
 २१ नंतर त्यानें मला बाहेरच्या अंगणांत नेलें व त्याच्या
 चारी कोपऱ्यांनीं मला फिरविलें तों त्या अंगणाच्या

प्रत्येक कोपण्यांत आणखी एकएक अंगण दृष्टीस पडलें. २२ अंगणाच्या चारी कोपण्यांस चाळीस हात लांबीचीं व तीस हात रुंदीचीं आवारें होती; तीं एका मापाचीं होती. २३ त्या चार्हीमध्ये चोहोंकडे चुलाणांच्या रांगा होत्या, आणि ह्या रांगांखालीं सभोंवार खयंपाकाच्या चुली होत्या. २४ तो मला म्हणाला, ह्या पाकशाला आहेत, यांत मंदिराची सेवाचकरी करणारे इसम लोकांचे यज्ञपशु शिजवितात.

१ मग त्यानें मला मंदिराच्या द्वाराकडे ४७ परत नेलें, तों पाहा, मंदिराच्या उंबरठ्याखालून पाण्याचा झरा निघून पूर्वेकडे वाहत होता; मंदिराची पुढली बाजू पूर्वेस होती; तो झरा मंदिराच्या उजव्या बाजूनें वेदीच्या दक्षिणेस खालून वाहत होता. २ त्यानें मला उत्तरद्वाराच्या वाटेनें बाहेर नेलें, व बाहेरच्या रस्त्यानें सभोंवार फिरवून बाहेरल्या द्वाराकडे म्हणजे पूर्वाभिमुख असलेल्या द्वाराकडे नेलें, तों पाहा, द्वाराच्या उजव्या बाजूस पाणी वाहत होतें. ३ मग तो पुरुष पूर्वदिशेस चालला व त्याच्या हातीं मापनसूत्र होतें; त्यानें एक हजार हात अंतर मापून मला पाण्यांतून चालावयास सांगितलें, तों तेथें पाणी घोठ्यांपर्यंत होतें. ४ त्यानें आणखी हजार हात अंतर मापून मला पाण्यांतून चालावयास सांगितलें, तों तेथें पाणी गुडघ्यांपर्यंत होतें. त्यानें आणखी हजार हात अंतर मापून मला पाण्यांतून चालावयास सांगितलें, तों तेथें पाणी कमरेपर्यंत होतें. ५ त्यानें आणखी हजार हात अंतर मापिलें, तों त्या नदींतून माझ्यानें चालवेना, कारण पाणी फार झालें; मला त्यांतून पोहून जातां आलें असतें; उतरून जातां आलें नसतें, एवढी ती नदी झाली. ६ तो मला म्हणाला, मानवपुत्रा, तूं हें पाहिलेंना? मग त्यानें मला नदीतीरांनें माघारीं नेलें. ७ परत येत असतां नदीच्या दोन्ही तीरांवर बहुत झाडें असलेलीं मीं पाहिलीं. ८ तो मला म्हणाला, हें पाणी पूर्वप्रदेशाकडे वाहत जातें आणि तेथून अराबांत उतरून समुद्राकडे जातें; ही नदी समुद्रास मिळून त्याचें पाणी निर्दोष होतें. ९ ही महानदी

जाईल तेथेंतेथें तींत जे जीवजंतु भरलेले असतील ते जगतील व तींत मासे विपुल होतील, कारण जेथेंजेथें हें पाणी जाईल तेथेंतेथें सर्व काहीं निरोगी होईल; जेथें-जेथें ही नदी जाईल तेथेंतेथें सर्व प्राणी जीवंत राहतील. १० तिच्या तीरीं धीवर उभे राहून एन-गेदीपासून एन-एग्लाइमापर्यंत पाण टाकितील; महासागरांतल्या माशांप्रमाणें त्या नदींत भिन्नभिन्न जातींचे विपुल मासे सापडतील. ११ त्यांतील पाणथळें व दलदली यांचें पाणी निर्दोष होणार नाही; तीं खारटणेंच राहतील. १२ नदीच्या उभय तीरांनीं खाण्याजोगीं फळें देणारीं हरतऱ्हेचीं झाडें वाढतील; त्यांचीं पानें वाळणार नाहीत; त्यांच्या फळांचा लग खुंटणार नाही; प्रतिमासीं तीं पक्क फळें देतील, कारण त्या नदीचें पाणी पवित्र-स्थानांतून निघालें आहे; त्या वृक्षांचीं फळें खाण्याजोगीं व त्यांचीं पानें औषधी होतील.

१३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही हा देश बारा वंशांस वतन म्हणून वाटून द्याल तेव्हां त्यांत योसेफाचे दोन वाटे धरून त्याच्या सीमा येणेंप्रमाणें असाव्या: १४ ह्या देशाचे तुम्हांस सारखे वाटे मिळून तुम्ही येथचें वतन पावाल, कारण हा देश तुमच्या वडिलांस देईन अशी मीं हात वर करून शपथ केली आहे; या प्रकारें हा देश तुमचें वतन होईल. १५ देशाच्या सीमा येणेंप्रमाणें: उत्तरेस मोठ्या समुद्रापासून हेथलोनाच्या वाटेनें सदादाच्या सरहद्दीपर्यंत; १६ हमाथ, बेरोथा, दिमिष्काच्या व हमाथाच्या सरहद्दी-वरलें सिब्राइम व हौरानाच्या सीमेवरलें मध्यहासेर. १७ समुद्रापासून ही सीमा म्हणजे दिमिष्काच्या सरहद्दीवरील गाव हसर-एनोन एथवर; उत्तरेस हमाथ ही सीमा. ही उत्तर बाजू झाली. १८ पूर्वेस हौरान व दिमिष्क, गिलाद व इस्राएल देश यांच्या दरम्यान असलेली यार्देन नदी; सरहद्दीपासून पूर्वसमुद्रापर्यंत मोजणी करा; ही पूर्व बाजू झाली. १९ दक्षिण सीमा ही: तामार-पासून मरीबोथ कादेशच्या पाण्यापर्यंत, व तेथून मिसर-देशाच्या नाल्यानें थेट मोठ्या समुद्रापर्यंत; ही दक्षिण बाजू झाली. २० पश्चिम सीमा ही दक्षिण सीमेपासून

हमाथाच्या घाटापर्यंतचा मोठा समुद्र; ही पश्चिम बाजू झाली. २१ या प्रकारे तुम्ही हा देश आपसांत इस्त्राएलच्या वंशांप्रमाणे वाढून घ्या. २२ असें करा कीं तुम्ही आपल्या वतनासाठीं आणि तुमच्यांत वस्ती करणारे व तुमच्यांत राहून संतति झालेले परदेशस्थ लोक यांच्या वतनासाठीं हा देश चिठ्या टाकून वाढून घ्या; हे परदेशस्थ लोक इस्त्राएलवंशजांमध्ये जन्मलेले आहेत असें धरून चाला; त्यांस तुम्हांबरोबर इस्त्राएलच्या वंशांमध्ये वाटा मिळावा. २३ इस्त्राएलच्या ज्या विभागांत कोणी परदेशस्थ राहत असेल त्यांत त्याला वतन द्यावें, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

१ आतां वंशांचीं नावे हीं: उत्तरेच्या सीमेपासून हेथलोनच्या रस्त्याकडील हमाथाच्या घाटाचा रस्ता, दिमिष्काच्या सरहद्दीवरलें हसर-एनान ह्या पूर्वपश्चिम सीमा असलेला प्रदेश, हा दानाचा विभाग. २ दानाच्या सरहद्दीस लागून असलेला जो पूर्वपश्चिम प्रदेश तो आशेराचा विभाग. ३ आशेराच्या सरहद्दीस लागून असलेला जो पूर्वपश्चिम प्रदेश तो नफतालीचा विभाग. ४ नफतालीच्या सरहद्दीस लागून असलेला जो पूर्वपश्चिम प्रदेश तो मनश्शाचा विभाग. ५ मनश्शाच्या सरहद्दीस लागून असलेला जो पूर्वपश्चिम प्रदेश तो एफ्राइमाचा विभाग. ६ एफ्राइमाच्या सरहद्दीस लागून असलेला जो पूर्वपश्चिम प्रदेश हा रज्जेनाचा विभाग. ७ रज्जेनाच्या सरहद्दीस लागून असलेला जो पूर्वपश्चिम प्रदेश तो यहूदाचा विभाग.

८ यहूदाच्या सरहद्दीस लागून असलेला जो पूर्वपश्चिम प्रदेश पंचवीस हजार हात रुंद व इतर वंशांच्या विभागांहतका पूर्वपश्चिम लांब हा समर्पित अंश म्हणून अर्पील त्यामध्ये पवित्रस्थान असणार. ९ परमेश्वराला जो समर्पित अंश म्हणून अर्पील तो पंचवीस हजार हात लांब व दहा हजार हात रुंद असावा. १० हा समर्पित अंश याजकांचा; हा उत्तरेस पंचवीस हजार हात, पश्चिमेस दहा हजार हात रुंद, पूर्वेस दहा हजार

१ पाठभेद: काठ्या; हाच पाठभेद या अध्यायांत इतर स्थळींहि समजावा.

हात रुंद व दक्षिणेस पंचवीस हजार हात रुंद असावा; परमेश्वराचें पवित्रस्थान ह्यामध्ये असणार. ११ याजकांपैकीं जे सादोक वंशज पवित्र केले आहेत. ज्यांनीं माझे नियम पाळिले आहेत, व जे लेव्यांप्रमाणे इस्त्राएलवंशजांबरोबर बहकले नाहींत, १२ त्यांस देशांतील समर्पित अंशांतला एक अंश, म्हणजे अर्थात् लेव्यांच्या विभागांतला एक परमपवित्र विभाग द्यावा; १३ आणि याजकांच्या विभागास लागून पंचवीस हजार हात लांब व दहा हजार हात रुंद असा विभाग लेव्यांस मिळावा; त्याची संबंध लांबी पंचवीस हजार हात व रुंदी दहा हजार हात असावी. १४ त्यांनीं त्यांतला कांहीं विकून नये व त्याची अदलाबदल करूं नये; तसेंच देशांतील प्रथम फळें इतरांकडे जाऊं देऊं नयेत; कारण तो भाग परमेश्वराला पवित्र आहे. १५ त्या पंचवीस हजार हात लांबीच्या प्रदेशापैकीं जो पांच हजार हात रुंदीचा भाग राहील तो नगरासाठीं सार्वजनिक असून तो वस्तीसाठीं व बखळीसाठीं सोडावा; त्याच्यामध्ये नगर वसवावें. १६ त्याचें माप असें असावें: उत्तर बाजू साडेचार हजार हात, दक्षिण बाजू साडेचार हजार हात, पूर्व बाजू साडेचार हजार हात व पश्चिम बाजू साडेचार हजार हात. १७ नगराची बखळ उत्तरेस अडीचशें हात, दक्षिणेस अडीचशें हात, पूर्वेस अडीचशें हात व पश्चिमेस अडीचशें हात असावी. १८ या समर्पित प्रदेशाला लागून असलेला लांबीकडील भाग पूर्वेस दहा हजार हात व पश्चिमेस दहा हजार हात, म्हणजे अर्थात् समर्पित भागाला लागून उरलेला जो प्रदेश त्याच्या उत्पन्नानें नगरांतील कामधंदा करणाऱ्यांचें पोषण व्हावें. १९ सगळ्या इस्त्राएलवंशांतील कामधंदा करणाऱ्या नगरांतल्या लोकांनीं त्या भागाची मशागत करावी. २० सगळें समर्पित क्षेत्र पंचवीस हजार हात लांब व पंचवीस हजार हात रुंद असावें; या पवित्र समर्पित अंशाचा चतुर्थांश नगराच्या वतनासाठीं द्यावा.

२१ तो समर्पित भाग व नगराचें वतन याच्या अलीकडे पलीकडे उरलेला भाग अधिपतीचा असावा; वंशांस दिलेल्या भागांस लागून पंचवीस हजार हात

समर्पित जागेच्या पूर्वसीमेवर, तसेंच पंचवीस हजार हात जागेच्या पश्चिमसीमेवर असलेले भाग अधिपतीचे असावे; समर्पित भाग व मंदिराचें पवित्रस्थान हीं त्या दोहों भागांच्या मध्ये असावीं. २२ या प्रकारें लेव्यांचें वतन व नगराचें वतन हीं अधिपतीच्या वतनाच्या मध्ये आहेत; व हे अधिपतीचें वतन यहूदाप्रांत व बन्यामीनप्रांत यांच्या दरम्यान आहे; हा भाग अधिपतीचा होय.

२३ वरकड वंशांचा भाग पूर्वपश्चिम आहे; त्यांतला एक बन्यामिनाचा विभाग. २४ बन्यामिनाच्या सरहद्दीला लागून पूर्वपश्चिम प्रदेश हा शिमोनाचा विभाग. २५ शिमोनाच्या सरहद्दीला लागून पूर्वपश्चिम प्रदेश हा इस्राखाराचा विभाग. २६ इस्राखाराच्या सरहद्दीला लागून पूर्वपश्चिम प्रदेश हा जबुलूनाचा विभाग. २७ जबुलूनाच्या सरहद्दीला लागून पूर्वपश्चिम प्रदेश हा गादाचा विभाग. २८ दक्षिणेस गादाची सरहद्द तामारपासून मरीबथ-कादेश येथील पाण्यापर्यंत व मिसर देशाच्या नाल्याच्या बाजूनें थेट मोठ्या समुद्रा-

पर्यंत. २९ ही भूमि तुम्हीं चित्या टाकून इस्राएलवंशांस वतनासाठीं वांटून द्यावी; हे त्यांचे विभाग आहेत, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

३० उत्तरदिशेस नगराबाहेरील रहदारीच्या क्षेत्राचें माप साडेचार हजार हात असावें. ३१ नगराच्या वेशी इस्राएलवंशांच्या नावांप्रमाणें असाव्या; उत्तरेकडे तीन वेशी असाव्या: रऊबेन वेस, यहूदा वेस व लेवी वेस. ३२ पूर्वदिशेच्या रहदारीच्या क्षेत्राचें माप साडेचार हजार हात असावें; तेथें तीन वेशी असाव्या: योसेफ वेस, बन्यामीन वेस व दान वेस. ३३ दक्षिणदिशेच्या रहदारीच्या क्षेत्राचें माप साडेचार हजार हात असावें; तेथेंहि तीन वेशी असाव्या: शिमोन वेस, इस्राखार वेस व जबुलून वेस. ३४ पश्चिमदिशेच्या रहदारीच्या क्षेत्राचें माप साडेचार हजार हात असावें; तेथेंहि तीन वेशी असाव्या: गाद वेस, आशेर वेस व नफताली वेस. ३५ या प्रकारें रहदारीचें एकंदर क्षेत्र अठरा हजार हात असावें; या नगराचें नाव येथून पुढें याव्हे-शाम्मा (एथें परमेश्वर आहे) असें पडेल.

दानीएल

१ यहूदाचा राजा यहोयाकीम याच्या कारकीर्दीच्या तिसऱ्या वर्षी बाबेलाचा राजा नबुखदनेस्सर यानें यरुशलेमावर चढाई करून त्याला वेढा घातला. २ प्रभूनें यहूदाचा राजा यहोयाकीम यास त्याच्या हातीं दिलें; त्याप्रमाणेंच देवाच्या मंदिरांतील कांहीं पात्रेंहि त्याच्या हातीं दिलीं; त्यानें तीं शिनार देशीं आपल्या दैवताच्या घरीं नेलीं आणि आपल्या दैवताच्या भांडारांत ठेविलीं. ३ राजानें आपल्या खोजांचा नायक अश्पनज यास आज्ञा केली कीं इस्राएली राजकुलांपैकी व सरदारघराण्यांपैकी ४ अव्यंग, सुरुप, सर्व व्यवहारांत

दक्ष, ज्ञानसंपन्न, विद्यापारंगत आणि राजवाड्यांत वागण्यास योग्य असे तरुण पुरुष घेऊन यावें आणि त्यांस खास्यांची विद्या व भाषा शिकवावी. ५ राजा खात असे त्या मिष्टान्नांतून व पीत असे त्या द्राक्षारसांतून त्यांचें नित्य खाणेंपिणें चालून तीन वर्षेपर्यंत त्यांचें संगोपन व्हावें; ही मुदत संपल्यावर त्यांनीं राजाच्या हुजुरास यावें, अशी राजानें आज्ञा केली. ६ ह्या तरुण मंडळीत यहूदावंशांतले दानीएल, हनन्या, मीशाएल व अजन्या हे होते. ७ खोजांच्या सरदारानें त्यांस एणेंप्रमाणें नावें दिलीं: दानीएलास बेल्ट्शस्सर,

हनन्यास शत्रु, मीशाएलास मेशख व अजन्यास अवेदूनगो.

८ राजा खात असे तें मिश्रान्न व पीत असे तो द्राक्षारस यांचा आपणांस विटाळ होऊं देऊं नये असा दानीएलानें मनाचा निश्चय केला; म्हणून त्यानें खोजांच्या सरदारास विनंती केली कीं मला यांचा विटाळ नसावा. ९ खोजांच्या सरदाराची दानीएलावर कृपा व दया व्हावी असें देवानें केलें. १० खोजाचा सरदार दानीएलास म्हणाला, माझा धनी राजा यानें तुमचें खाणें-पिणें नेमून ठेविलें आहे; त्याचा मला धाक आहे; तुमच्या वयाच्या इतर तरुणांपेक्षां तुमचीं मुखें म्लान झालेलीं त्याला कां दिसावीं? राजापुढें माझें डोकें उडविलें जाण्याचा प्रसंग तुम्हीं कां आणावा? ११ तेव्हां खोजांच्या सरदारानें दानीएल, हनन्या, मीशाएल, व अजन्या यांवर जो कारभारी नेमिला होता त्यास दानीएलानें म्हटलें, १२ दहा दिवस तुझ्या ह्या दासांवर प्रयोग करून पाहा, आम्हांस खावयास शाकान्न व प्यावयास नुसतें पाणी मात्र दे. १३ नंतर आमचीं तोंडें पाहा; आणि राजघरचें अन्न खाणाऱ्या तरुणांचींही तोंडें पाहा; मग तुझ्या नजरेस येईल तसें तुझ्या ह्या दासांचें कर.

१४ त्यानें त्याची ही विनंती ऐकून दहा दिवस त्यांजवर हा प्रयोग केला. १५ दहा दिवसांनंतर राजघरचें अन्न खाणाऱ्या सर्व तरुणांपेक्षां त्यांचे चेहरे अधिक सुरुष दिसून ते अंगांनिहि अधिक धष्टपुष्ट झाले. १६ तेव्हां तो कारभारी त्यांचें नेमिलेलें अन्न व द्राक्षारस देण्याचें बंद करून त्यांस शाकान्न देऊं लागला.

१७ या चौघां तरुणांस देवानें सर्व विद्या व ज्ञान यांत निपुण व प्रवीण केलें; दानीएल हा सर्व दृष्टांत व स्वप्न यांचा उलगडा करण्यांत तरबेज झाला. १८ नबुखदनेस्सरानें त्यांस आपल्यासमोर हजर करण्याची मुदत ठरविली होती ती संपल्यावर खोजांच्या सरदारानें त्यांच्यासमोर त्यांना हजर केलें; १९ तेव्हां राजानें त्यांजबरोबर भाषण केलें; त्या सर्वांमध्ये दानीएल, हनन्या, मीशाएल व अजन्या यांच्या तोडीचे कोणी दुसरे दिसून आले नाहींत; म्हणून ते राजाच्या हुजुरास राहूं लागले. २० ज्ञानाच्या व विवेकाच्या बाबतींत राजा त्यांस जे

कांहीं विचारी त्यांत ते त्याच्या अवघ्या राज्यांत असलेल्या सर्व ज्योतिष्यांपेक्षां व मांत्रिकांपेक्षां दसपट हुशार आहेत असें त्यांस दिसून येई. २१ दानीएल हा कोरेस राजाच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षापर्यंत तेथें राहिला.

१ नबुखदनेस्सराला त्याच्या कारकीर्दीच्या २ दुसऱ्या वर्षी स्वप्न पडलीं, तेणेंकरून त्याच्या मनाला तळमळ लागली आणि त्याची झोप उडाली. २ तेव्हां राजानें हुकूम केला कीं माझीं स्वप्न काय आहेत तें सांगवयाला ज्योतिषी, मांत्रिक, जादूगार व खास्ती यांस बोलावून आणा; मग ते सर्व राजासमोर हजर झाले. ३ राजा त्यांस म्हणाला, मला पडलेलें स्वप्न समजण्याविषयीं माझ्या मनाला तळमळ लागली आहे. ४ ते खास्ती, अरामी भाषेंत राजाला म्हणाले, हे राजा, चिरायु ऐस; तुझें स्वप्न आपल्या ह्या दासांस सांग, म्हणजे आम्ही त्याचा अर्थ सांगूं. ५ राजानें खास्त्यांस म्हटलें कीं माझा ठराव होऊन चुकला आहे कीं माझें स्वप्न व त्याचा अर्थ हीं मला तुम्हीं कळविलीं नाहींत तर तुमचे तुकडेतुकडे करून तुमचीं घरे उकिरडे करावे; ६ पण तुम्हीं स्वप्न व त्याचा अर्थ मला सांगाल तर तुम्हांस मजकडून देणग्या, इनामें व मोठा मान मिळेल; यास्तव स्वप्न व त्याचा अर्थ मला सांगा. ७ ते पुनः त्याला म्हणाले, राजानें आपलें स्वप्न आपल्या ह्या दासांस सांगावें म्हणजे आम्ही त्याचा अर्थ सांगूं. ८ तेव्हां राजानें म्हटलें, मला खात्रीनें वाटतें कीं तुम्ही वेळ काढीत आहां, कारण तुम्हांस ठाऊक आहे कीं माझा ठराव होऊन चुकला आहे. ९ तुम्ही मला स्वप्न सांगणार नाहीं तर तुमच्यासंबंधानें एकच हुकूम होणार; हा प्रसंग टळावा म्हणून तुम्हीं खोव्यानाच्या गोष्टी सांगव्याचा बेत केला आहे. माझें स्वप्न मला सांगा म्हणजे त्याचा अर्थ तुम्हांला सांगतां येईल किंवा नाहीं हें मला कळेल. १० खास्त्यांनीं राजास उत्तर केलें, राजाची ही गोष्ट सांगेल असा कोणी मनुष्य साऱ्या दुनियांत नाहीं; असली गोष्ट ज्योतिष्यांस, मांत्रिकांस किंवा खास्त्यांस कोणाहि थोर व पराक्रमी राजानें आजपर्यंत विचारिली नाहीं. ११ राजा जी गोष्ट विचारितो ती दुर्घट आहे; मानवांत वास न करणाऱ्या

देवांशिवाय कोणाच्यानें ती सांगवणार नाही. १२ हें ऐकून राजा क्रोधानें संतप्त झाला आणि बाबेलाच्या सर्व ज्ञान्यांचा वध करावा अशी त्यानें आज्ञा केली. १३ ज्ञान्यांचा वध करावा हा हुकूम सुटला, तेव्हां दानीएलाचा व त्याच्या सोबत्यांचा वध करावा म्हणून लोक त्यांस शोधू लागले. १४ राजाच्या गारद्यांचा नायक अर्योक हा बाबेलाच्या ज्ञान्यांचा वध करण्यास निघाला होता, त्याजबरोबर दानीएलानें चातुर्याचें व सुज्ञतेचें भाषण केलें. १५ त्यानें राजाचा सरदार अर्योक यास म्हटलें, अशी निकडीची राजाज्ञा कां ? तेव्हां अर्योकांनें दानीएलास हकीकत सांगितली. १६ मग दानीएलानें राजाकडे जाऊन विनंती केली कीं मला अवकाश द्यावा म्हणजे मी हुजुरास स्वप्राचा अर्थ सांगेन.

१७ यावर दानीएलानें आपल्या घरीं जाऊन आपले सोबती हनन्या, मीशाएल व अजन्या यांस ही हकीकत कळविली; १८ आणि बाबेलच्या इतर ज्ञान्यांबरोबर आपला व आपल्या सोबत्यांचा घात होऊं नये म्हणून दानीएलानें त्यांस विनंती केली कीं या रहस्यासंबंधानें स्वर्गीय देवानें आपणांवर दया करावी असें त्याजवळ मागावें. १९ मग रात्रीं दृष्टांतांत हें रहस्य दानीएलास प्रगट झालें; त्यावरून दानीएलानें स्वर्गीय देवाचा धन्यवाद केला. २० दानीएल म्हणाला, देवाचें नाम युगानुयुग धन्यवादित असो; कारण ज्ञान व बल हीं त्याचींच आहेत; २१ तोच प्रसंग व समय बदलतो; तो राजांस स्थानापन्न अगर स्थानभ्रष्ट करितो; तो ज्ञान्यांस ज्ञान देतो व बुद्धिमानांस बुद्धि देतो; २२ तो गहन व गूढ गोष्टी प्रगट करितो; अंधारांत काय आहे हें त्याला ठाऊक असतें; त्याच्याजवळ प्रकाश वसतो. २३ हे माझ्या पूर्वजांच्या देवा, मी तुझे उपकार मानितों व तुझें स्तवन करितों कीं तूं मला ज्ञान व बल हीं दिलीं आहेत, आणि ज्यासाठीं आम्हीं तुला विनविलें तें तूं मला कळविलें आहे; तूं आम्हांस राजाची गोष्ट कळविली आहे. २४ ह्यावर दानीएल, ज्या अर्योकास राजानें बाबेलाच्या ज्ञानी पुरुषांचा वध करण्यास नेमिलें होतें त्याजकडे जाऊन

म्हणाला, बाबेलाच्या ज्ञान्यांचा वध करूं नको; मला राजापुढें ने म्हणजे मी त्याला स्वप्राचा अर्थ सांगतां.

२५ तेव्हां अर्योकांनें दानीएलास लवरेनें राजाकडे नेऊन म्हटलें, राजास स्वप्राचा अर्थ सांगणारा असा एक पुरुष बंदिवान करून आणिलेल्या यहुद्यांमध्ये मला आढळला आहे. २६ बेल्टशस्सर हें नाव मिळालेल्या दानीएलास राजानें म्हटलें, मीं जें स्वप्न पाहिलें तें व त्याचा अर्थ मला सांगवयास तूं समर्थ आहेस काय ? २७ दानीएलानें राजाला उत्तर दिलें कीं सरकारानें जें रहस्य विचारिलें आहे तें ज्ञानी, मान्त्रिक, ज्योतिषी व दैवज्ञ यांस राजाला सांगतां येणार नाही; २८ तरी रहस्यें प्रगट करणारा देव स्वर्गांत आहे आणि त्यानें पुढील काळीं काय होणार हें नबुखदनेस्सर राजाला कळविलें आहे. तुझें स्वप्न, तूं बिछान्यावर पडला असतां तुला झालेला दृष्टांत असा आहे: २९ हे राजा, तुझी गोष्ट अशी कीं यापुढें काय घडणार हे विचार तूं बिछान्यावर पडला असतां तुझ्या मनांत आले, आणि यापुढें काय होणार हें रहस्यें प्रगट करणाऱ्या देवानें तुला कळविलें आहे. ३० आतां माझी गोष्ट अशी आहे कीं हें रहस्य मला प्रगट झालें आहे तें, मी कांहीं इतर मानवांपेक्षां अधिक बुद्धिमान आहे म्हणून नव्हे, तर राजाला स्वप्राचा अर्थ प्रगट व्हावा व तुला आपल्या मनांतील विचार समजावे म्हणून झालें आहे.

३१ हे राजा, तूं दृष्टांत पाहिला त्यांत एक मोठा पुतळा तुझ्या नजरेस पडला. हा पुतळा भव्य व तेजः-पुंज असा तुजपुढें उभा होता; त्याचें रूप विक्राळ होतें. ३२ त्या पुतळ्याचें शीर उत्तम सोन्याचें, त्याची छाती व हात रुप्याचे, त्याचें पोट व मांड्या पितळेच्या, ३३ त्याचे पाय लोखंडाचे व त्याच्या पावलांचा कांहीं भाग लोखंडाचा व कांहीं मातीचा होता. ३४ तूं स्वप्न पाहत असतां, कोणाचा हात न लागतां, एक पाषाण आपोआप सुटला व त्या पुतळ्याच्या लोखंडी व मातीच्या पावलांवर आदळून त्याचे फुटून तुकडेतुकडे झाले. ३५ तेव्हां लोखंड, माती, पितळ, रुपें व सोनें यांचें चूर्ण होऊन उन्हाळखळ्यांतील भुसाप्रमाणें तीं झालीं;

वान्यानें तीं उधळून नेलीं; त्यांचा मागमूस राहिला नाही; त्या पुतळ्यावर आदळलेल्या पाषाणाचा एक मोठा पर्वत होऊन त्यानें सर्व पृथ्वी व्यापिली; ३६ हेंच तुझें स्वप्न. आतां याचा अर्थ राजाच्या हुजुरास आम्ही सांगतो. ३७ हे राजा, तूं राजाधिराज असून तुला स्वर्गीय देवानें राज्य, पराक्रम, बल व वैभव हीं दिलीं आहेत; ३८ आणि जेथें जेथें मनुष्यजातीचा निवास आहे, तेथील वनपशु व अंतराळांतील पक्षी त्यानें तुझ्या अधीन केले आहेत, त्या सर्वांवर तुझी सत्ता ठेविली आहे; सुवर्णाचें शीर तूंच आहेस. ३९ तुझ्यानंतर तुझ्याहून कनिष्ठ असें राज्य उत्पन्न होईल; आणि पितळेचें असें तिसरें राज्य होईल; तें सर्व पृथ्वीवर सत्ता चालवील. ४० चौथें राज्य लोखंडासारखें मजबूत होईल; लोखंड सर्वांचा भुगाभुगा करितें तसें हें राज्य चूर्ण करणाऱ्या लोखंडासारखें सर्वांचें चूर्ण करील. ४१ तूं त्या पुतळ्याचीं पावलें व पावलांचीं बोटें पाहिलीं; त्यांचा कांहीं भाग कुंभाराच्या मातीचा व कांहीं भाग लोखंडाचा होता; तसें हें राज्य द्विविध होईल; तरी मातीशीं लोखंड मिसळलेलें तूं पाहिलें तशी त्या राज्यांत लोखंडाची मजबुती राहील. ४२ त्या पुतळ्याच्या पावलांचीं बोटें कांहीं भाग लोखंडाचीं व कांहीं भाग मातीचीं होतीं; तसें तें राज्य अंशतः बळकट व अंशतः भंगुर असें होईल. ४३ लोखंड मातीबरोबर मिसळलेलें तूं पाहिलें, तसें त्या राज्यांतले लोक इतर लोकांबरोबर संबंध जोडतील; पण जसें लोखंड मातीबरोबर एकजीव होत नाही, तसे तेहि त्यांच्याबरोबर एकजीव होणार नाहीत. ४४ त्या राजांच्या अमदानींत स्वर्गीय देव एका राज्याची स्थापना करील, त्याचा कधीं भंग होणार नाही; त्याचें प्रभुत्व दुसऱ्याच्या हातीं कधीं जाणार नाही; तर तें या सर्व राजांचें चूर्ण करून त्यांस नष्ट करील व तें सर्वकाळ टिकेल. ४५ तूं स्वप्नांत असें पाहिलें कीं कोणाचा हात न लागतां त्या पर्वतापासून एक पाषाण आपोआप सुटला आणि त्यानें लोखंड, पितळ, माती, रुपें व सोनें यांचें चूर्ण केलें; त्यावरून पुढें काय होणार हें त्या थोर देवानें, राजाच्या हुजुरास

कळविलें आहे; हेंच तुझें स्वप्न, व त्याचा अर्थहि निःसंशय हाच आहे. ४६ तेव्हां नबुखदनेस्सर राजानें पालथें पडून दानीएलास साष्टांग नमस्कार घातला आणि त्याजपुढें नैवेद्य ठेवून त्याला धूप दाखवा अशी आज्ञा केली. ४७ राजानें दानीएलास म्हटलें, तुझा देव खरोखर देवाधिदेव व राजराजेश्वर आहे, आणि तुला हें रहस्य प्रगट करितां आलें म्हणून तो रहस्यें प्रगट करणारा देव आहे. ४८ मग राजानें दानीएलास थोर पदास चढविलें, त्याला मोठमोठीं इनामें दिलीं, त्याला सगळ्या बाबेल परगण्याची सत्ता दिली आणि त्यास बाबेलाच्या सर्व ज्ञान्यांच्या प्रमुखांचा अध्यक्ष केलें. ४९ राजानें दानीएलाच्या विनंतीवरून शस्त्र, मेशख व अबेदनगो यांस बाबेल परगण्यांचा कारभार सांगितला; दानीएल राजदरबारीं असे.

१ नबुखदनेस्सर राजानें सुवर्णाची एक मूर्ति ३ केली, तिची उंची साठ हात व रुंदी सहा हात होती; तिची स्थापना त्यानें बाबेल परगण्यांतील दूरा नामक मैदानांत केली. २ ही जी मूर्ति नबुखदनेस्सर राजानें स्थापिली होती तिची प्रतिष्ठा करण्यासाठीं त्यानें राजप्रतिनिधि, नायब अधिपति, सरदार, मंत्री, भांडारी, न्यायपंडित, न्यायाधीश व सुभ्यांचे सर्व अधिकारी यांनीं एकत्र जमावें म्हणून त्यांस बोलावणें केलें. ३ तेव्हां राजप्रतिनिधि, नायब अधिपति, सरदार, मंत्री, भांडारी, न्यायपंडित, न्यायाधीश व सुभ्यांचे सर्व अधिकारी हे नबुखदनेस्सर राजानें स्थापिलेल्या मूर्तीची प्रतिष्ठा करण्यास एकत्र जमले आणि तिच्यासमोर उभे राहिले. ४ मग एका भाटानें मोठ्यानें घोषणा केली कीं, अहो लोकांनो, निरनिराळ्या राष्ट्रांतील निरनिराळ्या भाषा बोलणाऱ्या लोकांनो, तुम्हांस आज्ञा होत आहे कीं ५ शिंग, बासरी, सतार, सारंगी, वीणा, पुंगी वगैरे वाद्यांचा ध्वनि तुमच्या कार्नी पडतांच नबुखदनेस्सर राजानें जी सुवर्ण मूर्ति स्थापिली आहे तिच्यापुढें तुम्ही साष्टांग दंडवत घाला; ६ जो कोणी तिला साष्टांग दंडवत घालणार नाही त्याला तत्क्षणींच धगधगीत अमीच्या

भट्टीत टाकितील. ७ ह्यासाठीं शिंग, बासरी, सतार, सारंगी, वीणा वगैरे वाद्यांचा ध्वनि कानीं पडतांच निरनिराळ्या राष्ट्रांतील निरनिराळ्या भाषा बोलणाऱ्या सर्व लोकांनीं नबुखदनेस्सर राजानें स्थापिलेल्या त्या सुवर्ण मूर्तीपुढें साष्टांग दंडवत घातलें. ८ यावर किलेक खास्यांनीं राजाकडे जाऊन यहुद्यांवर दोषारोप केला. ९ ते नबुखदनेस्सर राजास म्हणाले, हे राजा, विरायु हो. १० हे राजा, तूं हुकूम केला कीं शिंग, बासरी, सतार, सारंगी, वीणा, पुंगी वगैरे वाद्यांचा ध्वनि ज्या ज्या मनुष्याच्या कानीं पडेल त्यानें सुवर्ण मूर्तीपुढें साष्टांग दंडवत घालावें; ११ आणि जो कोणी साष्टांग दंडवत घालणार नाही त्याला धगधगीत अग्नीच्या भट्टीत टाकावें; १२ पण तूं बाबेल परगण्यावर नेमिलेले शद्रख, मेशख व अबेदूनगो या नावांचे कोणी यहुदी आहेत त्यांनीं, हे राजा, तुझी पर्वा केली नाही; ते तुझ्या देवांची उपासना करीत नाहीत आणि तूं स्थापिलेल्या सुवर्ण मूर्तीची पूजा करीत नाहीत. १३ हें ऐकून नबुखदनेस्सरानें क्रोधानें संतप्त होऊन शद्रख, मेशख व अबेदूनगो यांस घेऊन येण्याची आज्ञा केली. तेव्हां लोकांनीं त्यांस राजापुढें आणिलें. १४ नबुखदनेस्सर त्यांस म्हणाला, अरे शद्रखा, मेशखा, अबेदूनगो, तुम्ही माझ्या देवाची उपासना करीत नाही, व मीं स्थापिलेल्या सुवर्ण मूर्तीची पूजा करीत नाही, असें तुम्ही मुद्दाम करितां काय ? १५ आतां शिंग, बासरी, सतार, सारंगी, वीणा, पुंगी वगैरे वाद्यांचा ध्वनि ऐकतांच मीं केलेल्या मूर्तीपुढें तुम्हीं साष्टांग दंडवत घातलें तर बरें; नाही घातलें तर तुम्हांस धगधगीत अग्नीच्या भट्टीत ताबडतोब टाकण्यांत येईल; माझ्या हातांतून तुम्हांस सोडवील असा कोणता देव आहे ? १६ शद्रख, मेशख व अबेदूनगो यांनीं राजास उत्तर केलें कीं, हे राजा, या बाबतींत तुला उत्तर देण्याचें आम्हांस प्रयोजन दिसत नाही. १७ ज्या देवाची आम्ही उपासना करितों तो आम्हांस धगधगीत अग्नीच्या भट्टींतून सोडवावयाला समर्थ आहे; हे राजा, तो आम्हांस तुझ्या हातांतून सोडवील. १८ तें कसेंहि असो,

पण हे राजा, हें तूं पक्कें समज कीं आम्ही तुझ्या दैवतांची उपासना करणार नाहीं आणि तूं स्थापिलेल्या सुवर्ण मूर्तीला दंडवत घालणार नाहीं. १९ हें ऐकून नबुखदनेस्सर संतापला; शद्रख, मेशख व अबेदूनगो यांच्या-संबंधानें त्याची मुद्रा पालटली; आणि त्यानें आज्ञा केली कीं शद्रख, मेशख व अबेदूनगो यांच्या सुसक्या बांधून त्यांस त्या तप्त अग्नीच्या भट्टीत टाका. २१ तेव्हां त्या पुरुषांस त्यांचे पायमोजे, अंगरखे, झगे वगैरे वस्त्रांसहित बांधून धगधगीत अग्नीच्या भट्टीत टाकिलें. २२ राजाचा हुकूम अगदीं सक्त असल्यामुळें तीं भट्टी फारच तप्त केली होती; म्हणून ज्या पुरुषांनीं शद्रख, मेशख व अबेदूनगो यांस तिजवर नेलें ते ज्वालांनीं भाजून मेले. २३ शद्रख, मेशख व अबेदूनगो हे तिघे पुरुष सुसक्या बांधिलेले असे त्या धगधगीत अग्नीच्या भट्टीत पडले. २४ नंतर नबुखदनेस्सर राजा चकित होऊन पटकन उठला; तो आपल्या मंत्र्यांस म्हणाला, आपण अग्नीत तिघां जणांस बांधून टाकिलें ना ? त्यांनीं राजास उत्तर केलें, होय सरकार, असें खरें. २५ तो म्हणाला, पाहा ! चार इसम अग्नीत मोकळे फिरत आहेत असें मला दिसतें; त्यांस कांहीं एक झजा पोहंचली नाही; चौथ्याचें स्वरूप तर एकाद्या देवपुत्रासारखें आहे. २६ मग नबुखदनेस्सर त्या धगधगीत अग्नीच्या भट्टीच्या दारानजीक येऊन म्हणाला, अहो शद्रख, मेशख व अबेदूनगो, परात्पर देवाचे सेवकहो, अग्नींतून बाहेर या. तेव्हां शद्रख, मेशख व अबेदूनगो अग्नींतून बाहेर आले; २७ आणि राजप्रतिनिधि, नायब अधिपति, सरदार व राजमंत्री जे तेथें जमले होते त्यांनीं त्या पुरुषांस पाहिलें तों त्यांच्या शरीरांवर अग्नीचा परिणाम झाला नव्हता, त्यांच्या डोक्याचा एक केसहि होरपळला नव्हता, त्यांच्या पायमोजांला कांहीं झालें नव्हतें आणि अग्नीचा गंधहि त्यांस लागला नव्हता. २८ तेव्हां नबुखदनेस्सर म्हणाला, शद्रख, मेशख व अबेदूनगो यांनीं आपल्या देवावर भाव ठेविला,

राजाचा शब्द मोडिला, आपल्या देवाखेरीज अन्य देवाची सेवा व उपासना करावयाची नाही म्हणून त्यांनी आपले देह अर्पिले; त्यांस त्यांच्या देवाने आपला दिव्यदूत पाठवून सोडविले आहे; त्याचा धन्यवाद असो. २९ ह्याकरितां मी फर्मावितों कीं सर्व लोक, प्रत्येक राष्ट्राचे व प्रत्येक भाषा बोलणारे लोक, यांपैकीं जे कोणी शद्रख, मेशख व अबेद्नगो यांच्या देवा-विरुद्ध काहीं बोलतील त्यांचे तुकडेतुकडे करण्यांत येतील; त्यांच्या घरांचे उकिरडे करण्यांत येतील; कारण अशा प्रकारें सोडविण्यास समर्थ दुसरा कोणी देव नाही. ३० नंतर राजानें शद्रख, मेशख व अबेद्नगो यांस बाबेल परगण्यांत मोठ्या हुद्द्यास चढविले.

१ नबुखदनेस्सर राजा याजकडून सर्व पृथ्वीवर राहणाऱ्या सर्व लोकांस, सर्व राष्ट्रांच्या व सर्व भाषा बोलणाऱ्या लोकांस: तुमचें कल्याण असो ! २ परात्पर देवानें जीं चिन्हें व जे अद्भुत चमत्कार मजसंबंधानें दाखविले तीं विदित करावीं हें मला बरें वाटले आहे. ३ त्याचीं चिन्हें किती थोर ! त्याच्या अद्भुत चमत्कारांचा प्रभाव केवढा ! त्याचें राज्य सर्वकाळचें आहे व त्याचें प्रभुत्व पिढ्यानपिढ्या राहणारें आहे.

४ मी नबुखदनेस्सर आपल्या गृहांत चैनींत होतों, आपल्या मंदिरांत समृद्ध होतों. ५ मीं खप्र पाहिलें त्यानें मी भयभीत झालों; मी पलंगावर पडलों असतां माझे विचार व माझ्या मनांत घोळत असलेल्या कल्पना यांनीं मी चिंताक्रांत झालों. ६ तेव्हां मीं आज्ञा केली कीं मला खप्राचा अर्थ सांगण्यासाठीं बाबेलांतील सर्व ज्ञानी पुरुषांस मजकडे आणावे. ७ तेव्हां ज्योतिषी, मांत्रिक, खास्त्री व दैवज्ञ हे वाड्यांत आल्यावर मीं आपलें खप्र त्यांच्यापुढें मांडिलें; पण त्यांनीं त्याचा अर्थ मला सांगितला नाही. ८ सरतेशेवटीं दानीएल मजपुढें आला; त्याचें माझ्या देवाच्या नावावरून बेल्टशस्सर हें नाव ठेविलें आहे, व त्याच्या ठायीं पवित्र देवांचा आत्मा वसत आहे; त्याला मीं आपलें खप्र सांगितलें. ९ मी म्हणालों, हे बेल्टशस्सरा, ज्योतिष्यांच्या

अध्यक्षा, पवित्र देवांचा आत्मा तुझ्या ठायीं आहे व कोणतेंहि रहस्य तुला समजावयाला अवघड नाही हें मला ठाऊक आहे, तर मीं पाहिलेल्या स्वप्नांतील दृष्टांत व त्यांचा अर्थ मला सांग. १० मी आपल्या पलंगावर पडलों असतां माझ्या मनांत जे दृष्टांत घोळत होते ते हे: मीं पाहिलें, तों पृथ्वीच्या मध्यभागीं एक वृक्ष होता, त्याची उंची फार मोठी होती. ११ तो वृक्ष वाहून मजबूत झाला, त्याची उंची गगनास पोहंचली व तो सगळ्या पृथ्वीच्या दिग्गतांपर्यंत दिसूं लागला. १२ त्याला सुंदर पानें होतीं, त्यावर फळें विपुल असून सर्वांस खावयाला पुरतशीं होतीं; वनपशु त्याच्या आश्रयानें राहत, अंतराळांतील पक्षी त्याच्या शाखांमध्ये वस्ती करीत, व त्या वृक्षावर सर्व मनुष्यांचें पोषण होत असे. १३ मी पलंगावर पडलों असतां माझ्या मनांत दृष्टांत घोळत होते, त्यांत मीं पाहिलें कीं एक जागल्या, पवित्र पुरुष, आकाशांतून उतरला. १४ तो मोठ्यानें पुकारून म्हणाला, हा वृक्ष तोडून टाका, ह्याच्या फांद्या छेदा, ह्याचीं पानें झाडून टाका व ह्याचीं फळें विखरा; ह्याच्याखालीं राहत असलेले पशु निघून जावोत, व पक्षी ह्याच्या शाखांतून उडून जावोत. १५ तरी पण ह्याचें बुंध जमिनींत राहूं या; ह्यास लोखंड व पितळ यांच्या पट्ट्यानें बांधून रानांतल्या कोवळ्या गवतांत राहूं या; ह्यास आकाशांतल्या दहिंवरानें भिजूं या; भूमीवरील गवताचा वाटा ह्याला वनपशूंबरोबर मिळो; १६ ह्याचें मानवहृदय जाऊन ह्यास पशुहृदय प्राप्त होवो; व सात काळ त्याजवरून जावोत. १७ हें शासन त्या जागल्याच्या ठरावाअन्वये व पवित्र जनांच्या वचनानुसार झालें; तें अशासाठीं कीं मानवी राज्यावर परात्पर देवाची सत्ता आहे, व तो तें पाहिजे त्यास देतो आणि त्यावर अगदीं हलक्या प्रतीच्या मनुष्यांपैकीं पाहिजे त्याला नेमितो, हें सर्व जीवधाऱ्यांना समजावें. १८ हें खप्र मीं नबुखदनेस्सर राजानें पाहिलें आहे; तर आतां हे बेल्टशस्सरा, याच्या अर्थाचा उलगडा कर, कारण माझ्या राज्यांतील सर्व ज्ञानी पुरुषांना याचा अर्थ मला सांगतां आला नाही; पण तो तुला सांगतां येईल,

कारण पवित्र देवांचा आत्मा तुझ्या ठायीं आहे.

१९ मग बेल्टशस्सर हें नाव दिलेला दानीएल क्षणभर बुचकळ्यांत पडला व विचारांनीं त्याचें मन व्यग्र झालें. तेव्हां राजा त्याला म्हणाला, बेल्टशस्सर, या स्वप्रासंबंधानें व त्याच्या अर्थासंबंधानें तूं घाबरूं नको. तेव्हां बेल्टशस्सरानें म्हटलें, माझ्या स्वामी, हें स्वप्न तुझ्या द्वेष्ट्यांस व त्याचा अर्थ तुझ्या वैय्यांस लागू पडो. २० तूं वृक्ष पाहिला तो वाहून मजवूत झाला, त्याची उंची गगनास पोहंचली, तो सगळ्या पृथ्वीला दिसूं लागला; २१ त्याचीं पातें सुंदर होतीं, त्यावर फळें विपुल असून सर्वास खावयाला पुरतशीं होतीं, त्याच्या खालीं वनपशु राहत होते व त्याच्या शाखांत अंतराळांतील पक्षी वस्ती करीत होते; २२ हे राजा, तो वृक्ष तूंच आहेस; तूं वाहून बलवान झाला आहेस; तुझी थोरवी वाहून गगनापर्यंत पोहंचली आहे, तुझें राज्य दिगंतांस पोहंचलें आहे. २३ एक जागल्या, पवित्र पुरुष, आकाशांतून उतरून म्हणाला, हा वृक्ष तोडून ह्याचा नाश करा; तथापि ह्याचें बुंध जमिनींत राहूं या; ह्यास लोखंड व पितळ यांच्या पट्ट्यानें बांधून रानांतल्या कोवळ्या गवतांत राहूं या; ह्यास आकाशांतल्या दहिंवरांनं भिजूं या, ह्याला वनपशूंंबरोबर वाटा मिळो, ह्याजवरून सात काळ जावोत तोंवर असें होवो, असें राजानें पाहिलें, २४ हे राजा, याचा अर्थ असा आहे आणि माझा स्वामी राजा याजविषयीं परात्पर देवाचा ठराव हा आहे: २५ तुला मनुष्यांतून घालवून देतील; तुझी वस्ती वनपशूंंत होईल; तुला बैलांप्रमाणें गवत खावें लागेल; तूं आकाशांतील दहिंवरांनं भिजशील; मानवी राज्यावर परात्पर देवाची सत्ता आहे व तो तें पाहिजे त्यास देतो हें ज्ञान तुला होईपर्यंत तुजवरून सात काळ जातील. २६ त्यांनीं त्या वृक्षाचें बुंध राखून ठेवावयास सांगितलें, याचा अर्थ हा कीं सत्ता ही स्वर्गातील देवाची आहे हें ज्ञान तुला झालें म्हणजे तुझें राज्य विश्र्वानें तुला मिळेल; २७ म्हणून, हे राजा, माझी मसलत तूं मान्य करावी; तूं पाप सोडून धर्माचरण करावें; अधर्म सोडून गरिबांवर दया करावी; अशानें कदाचित् तुझें स्वास्थ्य अधिक काळ

राहील. २८ हें सगळें नबुखदनेस्सर राजा याजवर गुजरलें. २९ बारा महिने लोटल्यावर तो एकदां बाबेलच्या राजवाड्याच्या गच्चीवर फिरत होता. ३० त्या वेळीं राजा म्हणाला, हें थोर बाबेल नगर राजनिवासासाठीं माझ्याच पराक्रमानें व माझ्या प्रतापाच्या वैभवासाठीं मीं बांधिलें आहे ना! ३१ हे शब्द राजाच्या मुखांतून निघतात न निघतात तोंच आकाशवाणी झाली कीं, हे राजा, नबुखदनेस्सर, हें तुला विदित होवो कीं तुझ्या हातची राजसत्ता गेली आहे. ३२ तुला मनुष्यांतून घालवून देतील; तुझी वस्ती वनपशूंंत होईल; तुला बैलांप्रमाणें गवत खावें लागेल; आणि मानवी राज्यावर परात्पर देवाची सत्ता आहे व तो तें पाहिजे त्यास देतो हें ज्ञान तुला होईपर्यंत तुजवरून सात काळ जातील. ३३ त्याच घटकेस हें नबुखदनेस्सरच्या प्रत्ययास आलें; त्याला मनुष्यांतून घालवून दिलें व तो बैलांप्रमाणें गवत खाऊं लागला; त्याचें शरीर आकाशांतल्या दहिंवरांनं भिजूं लागलें; येथवर कीं त्याचे केस गरुडांच्या पिसांप्रमाणें वाढले आणि त्याचीं नखें पक्ष्यांच्या नखांसारखीं झालीं. ३४ हे दिवस संपल्यावर मीं नबुखदनेस्सरानें आपले डोळे आकाशाकडे लाविले; माझी बुद्धि मला परत आली; मीं परात्पर देवाचा धन्यवाद केला, त्या सदा जीवंत असणाऱ्या देवाचें स्तवन केलें व त्याचा महिमा गाइला; कारण त्याचें प्रभुत्व सर्वकाळचें आहे, आणि त्याचें राज्य पिढ्यानपिढ्या राहणारें आहे. ३५ पृथ्वीवरील सर्व रहिवासी केवळ कःपदार्थ होत; तो आकाशांतील आपल्या सैन्याचें व पृथ्वीवरील रहिवाश्यांचें इच्छेस येईल तें करितो; तूं असें काय करितोस, असें त्याचा हात धरून कोणाच्यानें त्याला म्हणवत नाही. ३६ त्याच वेळीं माझी बुद्धि मला परत आली; माझ्या राज्याच्या वैभवास्तव माझा प्रताप व तेज हीं मला पुनः प्राप्त झालीं; माझे मंत्री व माझे सरदार माझ्या भेटीस आले; मी आपल्या राज्यांत स्थापीत झालों; व मला अत्यंत मोठी थोरवी प्राप्त झाली. ३७ आतां मीं नबुखदनेस्सर स्वर्गाच्या

राजाचें स्तवन करितों, त्याचा जयजयकार करितों व त्याचा महिमा वर्णितों; कारण त्याचीं सर्व कृत्यें सत्य आहेत, त्याचे सर्व मार्ग न्याय्य आहेत; जे अभिमानानें चालतात त्यांस त्याला नीचावस्थेंत लोटितां येतें.

१ बेलशस्सर राजानें आपल्या एक हजार सर-
५ दारांस मोठी मेजवानी केली; त्या हजारांसमक्ष तो द्राक्षारस प्याला. २ द्राक्षारसाचें सेवन करीत असतां बेलशस्सरानें हुकूम केला कीं माझा बाप नबुखदनेस्सर यानें यरुशलेमांतील मंदिरांतून जीं सोन्यारुप्याचीं पात्रें आणिलीं आहेत तीं घेऊन या, म्हणजे मी, माझे सरदार, माझ्या पत्नी व उपपत्नी यांस त्यांतून द्राक्षारस पितां येईल. ३ तेव्हां यरुशलेमांतील देवाच्या मंदिराच्या पवित्रस्थानांतून आणिलेलीं सोन्याचीं पात्रें ते घेऊन आले; राजा, त्याचे सरदार, त्याच्या पत्नी व उपपत्नी हीं त्यांतून द्राक्षारस प्यालीं. ४ त्यांनीं द्राक्षारस पिऊन सोनें, रुपें, पितळ, लोखंड, काष्ठ व पाषाण यांपासून घडलेल्या दैवतांचें स्तवन केलें. ५ त्याच घटकेस मानवी हाताचीं बोटें प्रगट झालीं व त्यांनीं दीपवृक्षासमोर राजवाड्याच्या भिंतीच्या गिलाव्यावर कांहीं लिहिलें; आणि हाताचीं बोटें लिहीत होती तीं राजाच्या दृष्टीस पडलीं. ६ तेव्हां राजाची मुद्रा पालटली व तो चिंता-क्रांत झाला; त्याच्या कंबरचे सांधे ढिले पडले, आणि त्याचे गुडघे लटपटूं लागले. ७ राजानें मोठ्यानें ओरडून म्हटलें कीं मांत्रिक, खास्वी व दैवज्ञ यांस घेऊन या. राजा त्या बाबेलाच्या ज्ञान्यांस म्हणाला, जो कोणी हा लेख वाचील व ह्याचा अर्थ मला सांगेल त्याला जांभळ्या रंगाचा पोशाख मिळेल, त्याच्या गळ्यांत सोन्याचा गोफ घालण्यांत येईल व तो राज्यांतील तिघां अधिपतींतला एक होईल. ८ मग राजाचे सर्व ज्ञानी पुरुष वाड्यांत आले; पण त्यांस तो लेख वाचतां येईना व त्याचा अर्थ राजाला सांगतां येईना. ९ तेव्हां बेलशस्सर राजा फार चिंताक्रांत झाला, त्याची मुद्रा पालटली आणि त्याचे सरदार घाबरले. १० राजा व त्याचे सरदार यांचे शब्द ऐकून राणी भोजनगृहांत आली. ती म्हणाली, हे राजा, चिरायु ऐस; तुझ्या मनाला

तळमळ होऊं देऊं नको; तूं आपली मुद्रा पालटूं देऊं नको; ११ पवित्र देवांचा आत्मा ज्यांत आहे असा एक पुरुष तुझ्या राज्यांत आहे; तुझ्या बापाच्या कारकीर्दींत प्रकाश, विवेक व देवांच्या ज्ञानासारखें ज्ञान हीं त्याच्या ठायीं दिसून आलीं; हे राजा, तुझा बाप नबुखदनेस्सर राजा यानें त्याला ज्योतिषी, मांत्रिक, खास्वी व दैवज्ञ यांचा अध्यक्ष नेमिलें होतें; १२ कारण उत्तम आत्मा, ज्ञान व विवेक, स्वप्राचा अर्थ सांगणें, कूटप्रश्न उलगडणें, कोडीं उकलणें, यांसंबंधानें ज्याला राजानें बेलशस्सर असें नाव दिलें होतें तो दानीएल प्रवीण होता असें दिसून आलें; तर आतां दानीएलास बोलावून आणा म्हणजे तो अर्थ सांगेल.

१३ तेव्हां दानीएलास राजापुढें आणिलें. राजा त्यास म्हणाला, माझा बाप जो राजा त्यानें यहुदांतून पकडून आणिलेल्या लोकांपैकीं दानीएल तो तूंच काय ? १४ मीं तुजविषयीं ऐकिलें आहे कीं देवांचा आत्मा तुझ्या ठायीं आहे आणि प्रकाश, विवेक व उत्तम ज्ञान हीं तुझ्या ठायीं दिसून आलीं आहेत. १५ आतां हा लेख वाचून त्याचा अर्थ करून मला सांगावा म्हणून हे ज्ञानी व मांत्रिक लोक माझ्यापुढें आणिले, पण त्याचा अर्थ त्यांस सांगतां येईना. १६ मीं तुजविषयीं ऐकिलें आहे कीं तुला स्वप्रांचा अर्थ सांगतां येतो व कोडीं उकलतां येतात; आतां तुला हा लेख वाचतां येऊन त्याचा अर्थ मला सांगतां आला तर तुला जांभळ्या रंगाचा पोशाख मिळेल, तुझ्या गळ्यांत सोन्याचा गोफ घालण्यांत येईल आणि तूं राज्यांतील तिघां अधिपतींतला एक होशील. १७ तेव्हां दानीएलानें राजास उत्तर दिलें कीं तुझ्या देणग्या तुजजवळ राहूं दे, तुझीं इनामें दुसऱ्या कोणास दे; तथापि मी हा लेख राजास वाचून दाखवितों व त्याचा अर्थ त्याला करून सांगतो. १८ हे राजा, परात्पर देवानें तुझा बाप नबुखदनेस्सर यास राज्य, महत्त्व, वैभव व महिमा हीं दिलीं; १९ त्यानें त्यास मोठेपणा दिला म्हणून सर्व लोक, सर्व राष्ट्रांचे व सर्व भाषा बोलणारे लोक त्याच्यापुढें थरथर कांपत व त्याला भीत; वाटेक त्यास

तो ठार मारी व वाटेल त्यास जीवंत राखी; वाटेल त्यास तो थोर करी व वाटेल त्यास तो नीच करी. २० पुढें त्याच्या हृदयांत ताठा शिरला, व त्याचा आत्मा कठोर होऊन उन्मत्त झाला तेव्हां त्याला त्याच्या राजपदावरून काढण्यांत व त्याचें वैभव हिरावून घेण्यांत आलें; २१ त्याला मनुष्यांतून घालवून देण्यांत आलें; त्याचें हृदय पशुसारखें झालें; तो रानगाढवांमध्ये वस्ती करूं लागला; तो बैलांप्रमाणें गवत खाई व त्याचें शरीर आकाशांतील दहिंवरीनें भिजत असे; मानवी राज्यावर परात्पर देवाची सत्ता आहे व तो त्यावर पाहिजे त्यास स्थापितो असें ज्ञान त्याला होईपर्यंत तो असा राहिला. २२ हे बेलशस्सरा, तूं त्याचा पुत्र आहेस, हें सर्व तुला ठाऊक असून तूं आपलें मन नम्र केलें नाहीं; २३ तर स्वर्गाच्या प्रभूचरोवर तूं उद्दामपणा केला; त्याच्या मंदिरांतील पात्रें तुजपुढें आणिलीं आहेत; तूं, तुझे सरदार, तुझ्या पत्नी व उपपत्नी हीं त्यांतून द्राक्षारस प्यालीं आहेत; आणि रुपें, सोनें, पितळ, लोखंड, काष्ठ, व पाषाण यांचीं घडलेलीं दैवतें, ज्यांस दिसत नाहीं, ऐकतां येत नाहीं व समजत नाहीं, त्यांचें तूं स्तवन केलें; पण ज्याच्या हातीं तुझा प्राण आहे व ज्याच्या स्वाधीन तुझे सर्व व्यवहार आहेत त्या देवाला मान दिला नाहीं; २४ म्हणून त्यानें तीं हाताचीं बोटें पाठविलीं व हा लेख लिहिला. २५ हा लिहिलेला लेख असा: **मने, मने, तकेल, ऊफारसीन.** २६ याचा अर्थ असा: **मने** म्हणजे देवानें तुझ्या राज्याचा काल मोजून त्याचा अंत केला आहे. २७ **तकेल** म्हणजे तुला तागडींत तोलिलें व तूं उणा भरलास. २८ **परेस** म्हणजे तुझें राज्य विभागून मेदी व पारसी यांस दिलें आहे. २९ तेव्हां बेलशस्सरानें आज्ञा केल्यावरून त्यांनीं दानीएलास जांभळ्या रंगाचा पोषाक लेवविला, त्याच्या गळ्यांत सोन्याचा गोफ घातला व त्याच्या संबंधानें सर्वत्र द्राही फिरविली कीं हा राज्यांतील तिघां अधिपतींतला एक आहे. ३० त्याच रात्री खास्यांचा राजा बेलशस्सर याचा वध झाला. ३१ आणि दारयावेश मेदी हा सुमारे बासष्ट वर्षांचा

असतां राजपदारूढ झाला.

१ दारयावेश राजानें आपल्या मर्जीप्रमाणें आपल्या सर्व साम्राज्यांत एकशेंवीस प्रांताधिकारी नेमिले; २ त्यांजवर तीन अध्यक्ष नेमिले, दानीएल त्यांपैकीं एक होता; राजाचें कांहीं नुकसान होऊ नये म्हणून प्रांताधिकार्यांनीं आपला हिशोब या तिघांस दावा असें ठरविलें. ३ दानीएल त्या अध्यक्षान्त व प्रांताधिकार्यांत श्रेष्ठ ठरला, कारण त्याच्या ठायीं उत्तम आत्मा वसत होता; त्याला सर्व राज्यावर नेमावें असा राजाचा विचार होता. ४ असें असतां राज्यकारभारासंबंधानें दानीएलाविरुद्ध कांहीं तरी निमित्त शोधण्याचा प्रयत्न त्या अध्यक्षानीं व प्रांताधिकार्यांनीं चालविला; पण त्यांस कांहीं निमित्त किंवा दोष सापडना; कारण तो विश्वासू असून त्याच्या ठायीं कांहीं चूक किंवा अपराध सापडला नाहीं. ५ तेव्हां तीं मनुष्ये म्हणालीं, या दानीएलाविरुद्ध कांहीं निमित्त काढितां येणार नाहीं, मात्र त्याच्या देवाच्या नियमासंबंधानें त्याच्याविरुद्ध कांहीं निमित्त काढितां आलें तर येईल. ६ मग हे अध्यक्ष व प्रांताधिकारी राजाकडे जमावानें आले व त्याला म्हणाले, हे दारयावेश राजा, चिरायु ऐस. ७ राज्यांतले सर्व देशाध्यक्ष, नायब अधिपति, प्रांताधिकारी, मंत्री व सरदार यांनीं असा विचार केला आहे कीं अशी एक राजाज्ञा व्हावी, व अशी सक्त द्राही फिरविली जावी कीं हे राजा, तीस दिवसपर्यंत तुझ्या-शिवाय कोणाहि देवाची अथवा मानवाची आराधना कोणी करील तर त्यास सिंहाच्या गुहेंत टाकावें. ८ तर हे राजा, ही द्राही मंजूर कर, फर्मानावर सही कर म्हणजे मेदी व पारसी यांच्या कधीं न पालटणाऱ्या कायद्याच्या व्यवस्थेप्रमाणें हा ठराव पालटावयाचा नाहीं. ९ तेव्हां दारयावेश राजानें फर्मानावर व द्राहीवर सही केली. १० ह्या फर्मानावर सही झाली आहे असें दानीएलानें ऐकिलें तेव्हां तो आपल्या घरीं गेला; त्याच्या खोलींतल्या खिडक्या यरुशलेमाच्या दिशेकडे असून उघड्या होत्या; त्यानें आपल्या नित्यक्रमाप्रमाणें

दिवसांतून तीनदां गुडघे टेकून प्रार्थना केली व आपल्या देवाचा धन्यवाद केला. ११ त्या वेळीं तीं मनुष्यें जमावानें आलीं तों दानीएल आपल्या देवाची प्रार्थना व आराधना करीत आहे असें त्यांस आढळून आलें. १२ तेव्हां ते राजाजवळ जाऊन त्यानें फिरविलेल्या द्वाहीविषयीं त्यास म्हणाले, हे राजा, तीस दिवसपर्यंत जो कोणी तुझ्याशिवाय कोणा देवाची अथवा मनुष्याची आराधना करील, त्यास सिंहांच्या गुहेंत टाकावें अशी द्वाही तूं फिरविली ना? राजानें उत्तर दिलें कीं, मेदी व पारसी यांच्या न पालटणाऱ्या कायद्याप्रमाणें हें निश्चित ठरविलें आहे. १३ तेव्हां ते राजास म्हणाले, हे राजा, पकडून आणिलेल्या यहुद्यांपैकीं तो दानीएल तुला व तूं सही केलेल्या द्वाहीला जुमानीत नाही; तर तो नित्य तीनदां प्रार्थना करितो. १४ हे शब्द ऐकून राजा फार खिन्न झाला, आणि दानीएलाचा बचाव करण्याचा तो विचार करूं लागला; त्याचा बचाव करावा म्हणून त्यानें सूर्य मावळेपर्यंत प्रयत्न केला. १५ मग तीं मनुष्यें राजाकडे जमावानें आलीं व त्याला म्हणालीं, हे राजा, हें लक्षांत आण: मेदी व पारसी यांचा असा शिरस्ता आहे कीं राजानें केलेल्या द्वाह्या किंवा नियम पालटतां येत नाहीत. १६ त्यावर राजाज्ञेवरून दानीएलास आणवून सिंहांच्या गुहेंत टाकिलें. राजा दानीएलास म्हणाला, ज्या देवाची तूं नित्य सेवा करितोस तो तुला सोडवील. १७ त्यांनीं एक शिला आणून गुहेच्या दारावर ठेविली; आणि राजानें आपल्या मुद्रेचा व आपल्या सरदारांच्या मुद्रांचा तिच्यावर शिक्का केला; तो अशासाठी कीं दानीएलाच्या बाबतींत कांहीं-एक फेरबदल होऊं नये. १८ नंतर राजा आपल्या महालांत गेला, त्यानें ती रात्र उपाशीच काढिली; त्याच्यासमोर वायें आणिलीं नाहीत; त्याची झोंप उडाली. १९ मग राजा मोठ्या पहाटेस उठून लरेनें सिंहांच्या गुहेनजीक गेला. २० तो गुहेजवळ दानीएलाकडे जाऊन शोकस्वरानें ओरडून म्हणाला, हे दानी-

एला, जीवंत देवाच्या सेवका, ज्या देवाची सेवा तूं नित्य करितोस त्याला सिंहांपासून तुला सोडवितां आलें आहे काय? २१ दानीएल राजाला म्हणाला, हे राजा, चिरायु ऐस. २२ माझ्या देवानें आपला दिव्यदूत पाठवून सिंहांचीं तोंडें बंद केलीं आहेत, त्यांनीं मला कांहीं-एक उपद्रव केला नाही; कारण त्या देवासमोर मी निरपराधी ठरलों; व हे राजा, तुझाहि मीं कांहीं अपराध केला नाही. २३ तेव्हां राजानें अत्यंत हर्षित होऊन आज्ञा केली कीं दानीएलास गुहेंतून बाहेर काढा. त्यास गुहेंतून बाहेर काढिलें तों त्याला कांहीं इजा झाल्याचें दिसून आलें नाही, कारण त्याचा आपल्या देवावर भरंवसा होता. २४ तेव्हां ज्या मनुष्यांनीं दानीएलावर आरोप आणिला होता त्यांस राजाज्ञेवरून पकडून आणिलें आणि त्यांस व त्यांच्या बायकांमुलांस सिंहांच्या गुहेंत टाकिलें; तेव्हां ते सिंहांच्या तडाक्यांत सांपडून त्या गुहेच्या तळाशीं पोहंचण्यापूर्वींच त्या सर्वांच्या हाडांचा त्यांनीं चुराडा केला.

२५ मग पृथ्वीवरील सर्व लोकांस, सर्व राष्ट्रांच्या व सर्व भाषा बोलणाऱ्या लोकांस, दारयावेश राजानें असें लिहून कळविलें कीं तुमचें कल्याण असो; २६ मी फर्मावितों कीं माझ्या साम्राज्याच्या सर्व हद्दीं-तील लोकांनीं दानीएलाच्या देवापुढें कंपित होऊन त्याचें भय धरावें; कारण तो जीवंत देव आहे; तो सर्वकाळ अढळ आहे; त्याचें राज्य अविनाशी व त्याचें प्रभुत्व अनंत आहे; २७ ज्यानें दानीएलास सिंहांच्या पंजांतून सोडविलें तोच बचाव करणारा व मुक्तिदाता आहे; तो आकाशांत व पृथ्वीवर चिन्हें व उत्पात घडविणारा आहे. २८ हा दानीएल दारयावेशाच्या कारकीर्दीत व कोरेश पारसी याच्या कारकीर्दीत भाग्यास चढला.

१ बाबेलाचा राजा बेलशस्सर याच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षीं दानीएल आपल्या पलंगावर पडला असतां त्याला स्वप्न पडलें व त्याच्या डोक्यांत दृष्टांत घोळूं लागले; मग त्यानें तें स्वप्न लिहून काढिलें व त्याचें सार कथन केलें. २ दानीएलानें म्हटलें, मीं

रात्रीं दृष्टांतांत पाहिलें तों चाऱ्ही दिशांचे वारे महा-
सागरावर सुटले; ३ आणि भिन्नभिन्न अशीं चार
मोठालीं श्वापदें समुद्रांतून बाहेर निघालीं. ४ पाहिलें
सिंहासारखें असून त्यास गरुडाचे पंख होते; मी पाहत
असतां त्याचे पंख उपटून त्याला जमिनीवरून उचल-
ण्यांत आलें; त्याला मानवाप्रमाणें दोन पायांवर उभें
केलें; त्यास मानवाचें हृदय दिलें. ५ मीं आणखी पाहिलें
कीं दुसरें एक श्वापद अखलासारखें होतें; तें एक अंग
वर करून उभें राहिलें; त्यानें आपल्या तोंडांत, आपल्या
दांतांमध्ये तीन फासोळ्या धरिल्या होत्या; लोक त्यास
म्हणाले, ऊठ, पुष्कळ मांस खा. ६ यानंतर मीं पाहिलें
तों आणखी एक श्वापद चित्यासारखें दिसलें; त्याच्या
पाठीवर पक्ष्याचे चार पंख होते; त्या श्वापदास चार
शिरेंहि होती; त्यास अधिकार दिला होता. ७ यानंतर
मीं रात्रीच्या दृष्टांतांत पाहिलें तों पाहा, एक चौथें
श्वापद विक्राळ, भयानक व अतिशयित बळकट असें
होतें; त्याला मोठाले लोखंडी दांत होते; तें सर्व कांहीं
चावून त्याचा चुरा करी व उरलेलें आपल्या पायांखालीं
तुडवी; तें अगोदरच्या सर्व श्वापदांहून भिन्न होतें;
आणि त्याला दहा शिंगें होती. ८ मी तीं शिंगें न्याहा-
ळून पाहत असतां, पाहा, त्यांच्यामध्ये आणखी एक
लहानसें शिंग निघालें; त्याच्यामुळें अगोदरच्या शिंगां-
पैकी तीन समूळ उपटलीं गेलीं; आणि त्या शिंगाला
मनुष्याच्या डोळ्यांसारखे डोळे होते, व त्याला मोठमोठ्या
गोष्टी बोलणारें तोंड होतें. ९ मी पाहत असतां आसनें
मांडण्यांत आलीं आणि एक पुराणपुरुष आसनारूढ
झाला; त्याचा पेहराव बर्फासारखा पांढरा होता, त्याच्या
डोक्याचे केस स्वच्छ लोकरासारखे होते; त्याचें आसन
प्रत्यक्ष अग्निज्वालांमय होतें, व त्या आसनाचीं चक्रे
धगधगीत अभिरूप होती. १० त्याच्यासमोरून अग्नि-
प्रवाह वाहत होता; हजारों लोक त्याची सेवा करीत
होते, लाखों लोक त्याच्यासमोर उभे होते; न्यायसभा
भरली; वह्या उघडल्या. ११ त्या समयीं त्या शिंगांतून
निघालेला मोठा शब्द ऐकून मी पाहत असतां त्या
श्वापदाचा वध करण्यांत आला; त्याचें शरीर छिन्नभिन्न

करण्यांत आलें; व तें जळावें म्हणून अग्नींत टाकण्यांत
आलें; एवढें मीं पाहिलें. १२ इतर श्वापदांविषयीं
म्हणाल तर त्यांचा अधिकार हरण करण्यांत आला; तरी
कांहीं मुदतीपर्यंत, कांहीं काळपावेतों त्यांचा प्राण वाचवि-
ण्यांत आला. १३ तेव्हां मीं रात्रीच्या दृष्टांतांत पाहिलें तों
आकाशांतील मेघांवर आरूढ होऊन, मानवपुत्रासारखा
कोणी आला; तो त्या पुराणपुरुषाकडे आला; व त्यास
त्यांनीं त्याच्याजवळ नेलें. १४ सर्व लोक, सर्व राष्ट्रे व सर्व
भाषा बोलणारे लोक, यांनीं त्याची सेवा करावी म्हणून
त्यास प्रभुत्व, वैभव व राज्य हीं दिलीं; त्याचें प्रभुत्व
अक्षय्य-व अदळ आहे; त्याचें राज्य अविनाशी आहे.

१५ मग मज दानीएलाचा जीव माझ्या ठायीं घाबरा
झाला; माझ्या डोक्यांत घोळणाऱ्या दृष्टांतांमुळें मी
चिंताक्रांत झालों. १६ जवळ उभे असलेल्यांपैकी एका-
कडे मी गेलों व या सर्व गोष्टींचें मर्म त्यास विचारिलें.
तेव्हां त्यानें तें मला कथन केलें व या सर्व गोष्टींचा
अर्थ मला समजावून सांगितला. १७ तीं मोठालीं चार
श्वापदें पृथ्वीवर उदयास येणारे चार राजे होत.
१८ तथापि परात्पर देवाचे जे पवित्र जन त्यांस राज्य
प्राप्त होईल; तें राज्य सर्वकाळ, युगानुयुग, त्यांच्या
ताब्यांत राहील. १९ मग तें चौथें श्वापद, जें इतरांहून
भिन्न असून अतिविक्राळ होतें, ज्याचे दांत लोखंडाचे
व नखें पितळेचीं होती, जें सर्व कांहीं चावून त्याचा
चुरा करी व उरलेलें आपल्या पायांखालीं तुडवी, त्याचें
काय तें कळावें म्हणून मीं इच्छा दर्शविली. २० त्याच्या
डोक्याला दहा शिंगें असून आणखी एक शिंग निघालें
त्यामुळें तीन शिंगें उपटून पडलीं; ह्या शिंगाला डोळे
व मोठमोठ्या गोष्टी बोलणारें तोंड असून तें आपल्या बरो-
बरच्या इतर शिंगांहून लठ्ठ दिसत होतें; या सगळ्याचें
मर्म काय तें कळावें म्हणून मीं इच्छा दर्शविली. २१ मीं
पाहिलें तों त्या शिंगानें पवित्र जनांबरोबर युद्ध केलें, व
त्याचें त्यांजवर प्राबल्य झालें. २२ शेवटीं पुराणपुरुष आला
तेव्हां परात्पर देवाच्या पवित्र जनांस न्याय मिळाला आणि
त्या पवित्र जनांस राज्याचें स्वामित्व मिळण्याचा समय
आला; याचेंही मर्म कळावें म्हणून मीं इच्छा दर्शविली.

२३ त्यानें सांगितलें कीं चौथें श्वापद हें पृथ्वीवर चौथें राज्य होईल; तें इतर राज्यांहून भिन्न होईल; तें सर्व पृथ्वीला घासून टाकील, तिचें तुडवून चूर्ण करील. २४ आतां दहा शिंगांविषयीं विचारशील तर त्या राज्यांतून दहा राजे निघतील व त्यांनंतर आणखी एक राजा निघेल; तो त्या पूर्वीच्या राजांहून भिन्न असून तिघां राजांस पादा-
क्रांत करील. २५ तो परात्पर देवाविरुद्ध गोष्टी बोलेल आणि परात्पर देवाच्या पवित्र जनांस जेर करील; तो नेमिलेल्या सणांत व घालून दिलेल्या शिस्तींत बदल करावयास पाहील; एक काळ, दोन काळ व अर्धा काळपर्यंत ते त्याच्या कबजांत राहतील; २६ पण न्यायसभा भरेल, त्याचें प्रभुत्व काढून घेतील, त्याचा नाश करतील व त्याचा कायमचा नायनाट करतील. २७ राज्य, प्रभुत्व व संपूर्ण आकाशाखालील राज्यांचें वैभव हीं परात्पर देवाची प्रजा जे पवित्र जन यांस देण्यांत येतील; त्याचें राज्य सनातन आहे, सर्व सत्ता-
धीश त्याची सेवा करतील, त्याचे अंकित होतील. २८ या गोष्टीचें कथन येथें संपलें. मी दानीएल ह्या कल्पनांनीं व्याकुल झालों आणि माझी मुद्रा पालटली; तरी मीं हें सर्व आपल्या मनांत ठेविलें.

१ मी जो दानीएल त्या मला प्रथम दृष्टांत झाला होता, त्यानंतर बेलशस्सर राजाच्या कारकीर्दीच्या तिसऱ्या वर्षी मला पुनः दृष्टांत झाला. २ मीं दृष्टांतांत पाहिलें तों मला असें दिसून आलें कीं मी एलाम परगण्यांतल्या शशान राजवाड्यांत आहे; आणखी मीं दृष्टांतांत पाहिलें तों मी उलई नदीतीरीं आहे. ३ मीं डोळे बंद करून पाहिलें तों मला नदीसमोर दोन शिंगांचा एक एडका दिसला; तीं दोन्ही शिंगे मोठालीं होती; त्यांतलें एक दुसऱ्याहून मोठें असून मागाहून निघालें होतें. ४ तो एडका पश्चिमेस, उत्तरेस व दक्षिणेस धडका मारीत आहे असें मीं पाहिलें; कोणी पशु त्या-
समोर उभा राहीना, व त्याच्या तडाक्यांतून एकाद्यास सोडावयाचें कोणास सामर्थ्य नव्हतें; तो आपल्या मनास येई तसें करी, असा तो प्रबल झाला. ५ मी विचार करीत होतो तों पाहा, पश्चिमदिशेहून एक बकरा सर्व पृथ्वी

आक्रमून आला; येतांना त्यानें जमिनीस पाय लाविला नाहीं; त्या बकऱ्याच्या डोळ्यांच्या मधोमध एक ठळक शिंग होतें. ६ मीं जो दोन शिंगांचा एडका नदीसमोर उभा राहिलेला पाहिला होता त्याकडे तो बकरा गेला; त्यानें आपलें सर्व बळ खर्चून लेषानें त्याला धडक मारिली. ७ मीं पाहिलें तों तो त्या एडक्याजवळ गेला, व त्यानें कोधानें खवळून त्या एडक्यास धडक मारिली व त्याचीं दोन्ही शिंगे मोडून टाकिलीं; त्याच्यापुढें टिकाव धरण्याची त्या एडक्यास शक्ति नव्हती; त्या बकऱ्यानें त्याला जमिनीवर पाडून तुडविलें; त्या एडक्याला त्याच्या हातांतून सोडविण्याचें कोणाला सामर्थ्य नव्हतें. ८ तो बकरा अति प्रबल झाला; तो बलिष्ठ झाला असतां त्याचें मोठें शिंग मोडलें; आणि त्याच्याऐवजीं त्याला चार बाजूंस चार ठळक शिंगे फुटलीं. ९ त्यांतल्या एका शिंगांतून एक लहान शिंग निघालें; त्याची वृद्धि दक्षिणेस, पूर्वेस व त्या वैभवी देशाकडे पराकाष्ठेची झाली. १० त्याची वृद्धि आकाशगणांपर्यंत होऊन त्या गणांपैकीं व त्या ताऱ्यांपैकीं काहींना त्यानें जमिनीवर पाडून तुडविलें. ११ एवढेंच नव्हे तर त्या गणांच्या अधिपतीबरोबर तो स्पर्धा करूं लागला; त्याला नित्य होत असलेले यज्ञयाग त्यानें बंद केले, आणि त्याचें पवित्रस्थान पाडून टाकिलें. १२ लोकांच्या पातकांस्तव तें सैन्य नित्याच्या यज्ञयागांसहित त्याच्या स्वाधीन केलें; त्यानें सत्य मातीस मिळविलें; त्यानें आपला मनोरथ सिद्धीस नेला. १३ तेव्हां मीं एका पवित्र पुरुषास बोलतांना ऐकिलें; दुसरा एक पवित्र पुरुष त्या बोलणाऱ्यास म्हणाला, हा नित्याचा यज्ञयाग, विध्वंसमूलक पातक, पवित्रस्थान व सैन्य हीं पायांखालीं तुडविणें ह्या दृष्टांतांत पाहिलेल्या गोष्टी कोठवर चाल-
णार ? १४ तो मला म्हणाला, दोन हजार तीनशें दिवस; त्यानंतर पवित्रस्थानाची शुद्धि होईल.

१५ मग असें झालें कीं मीं दानीएलानें हा दृष्टांत पाहिला तेव्हां त्याचा अर्थ काय हें समजण्याचा मी यत्न करूं लागलों तों पाहा, मनुष्यरूपधारी अशा एकास मीं मजसमोर उभें राहिलेलें पाहिलें. १६ उलई नदीच्या

दोन तीरांमधून मी मनुष्यवाणी ऐकिली ती अशी: गब्रीएला, या पुरुषास हा दृष्टांत समजावून सांग. १७ तेव्हां मी उभा होतो तेंथें तो मजजवळ आला; तो आला तेव्हां मी घाबरून पालथा पडलों; तो मला म्हणाला, हे मानवपुत्रा, हा दृष्टांत समजून घे; कारण हा शेवटच्या काळाविषयीचा आहे. १८ तो मजबरोबर बोलत असतां मी जमिनीवर पालथा पडलों व मला गाढ निद्रा लागली; पण त्यानें मला स्पर्श करून उभें केलें. १९ तो म्हणाला, पाहा, कोपाच्या शेवटल्या काळांत काय होईल हें मी तुला सांगतो; कारण नेमिलेल्या अंतसमयासंबंधानें हा दृष्टांत आहे. २० दोन शिंगें असलेला एडका तूं पाहिला; तें मेदय व पारस यांचे राजे. २१ तो दांडगा बकरा ग्रीसचा राजा; त्याच्या डोळ्यांच्या मधोमध असलेलें मोठें शिंग हा पहिला राजा. २२ एक शिंग मोडून त्याच्या जागीं चार शिंगें निघालीं याचा अर्थ असा कीं त्या राष्ट्रांतून चार राष्ट्रे उद्भवतील; पण त्यांचें बल पहिल्या राज्याइतकें राहवयाचें नाहीं. २३ त्या राज्यांचा शेवट जवळ येऊन पातक्यांच्या पापाचा घडा भरला म्हणजे उग्रस्वरूपी, कूटप्रश्न समजणारा असा राजा उभा राहील. २४ त्याची सत्ता बलवत्तर होईल; तथापि ती अशी त्याच्या स्वतांच्या पराक्रमानें होणार नाहीं; तो विलक्षण नाश करील; तो उत्कर्ष पावेल आणि आपला मनोरथ सिद्धीस नेईल; तो समर्थ व पवित्र लोकांचा नाश करील. २५ तो आपल्या काव्यानें आपल्या हातचीं कारस्थानें सिद्धीस नेईल; तो उन्मत्त होऊन निर्भय असलेल्या पुष्कळ लोकांचा नाश करील; तो राजराजेश्वराबरोबर विरोध करील; तथापि त्याजवर कोणाचा हात न पडतां तो नाश पावेल. २६ हा जो अहोरात्राचा दृष्टांत सांगितला तो खरा आहे; हा दृष्टांत गुप्त ठेव, कारण तो दीर्घकाळास लागू आहे. २७ तेव्हां मज दानीएलाला मूर्च्छा आली व मी कांहीं दिवस आजारी पडलों; त्यानंतर मी उठून राजाचें कामकाज करूं लागलों. हा दृष्टांत पाहून

१ मुळांत: यावानाचा २ मुळांत: सांजसकाळचा

मी विस्मित झालों; पण तो कोणास कळला नाहीं.

१ मेदी वंशांतला अहश्वेरोशाचा पुत्र दारयावेश १ खास्यांच्या देशावर राजा होता त्याच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षी, २ मज दानीएलास शास्त्रग्रंथांवरून समजलें कीं यरुशलेमाच्या ओसाड दशेचा काळ पुरा होण्यास सत्तर वर्षे लागतील, असें परमेश्वराचें वचन यिर्मया संदेष्ट्याला प्राप्त झालें होतें. ३ हें जाणून मीं आपलें मुख प्रभु देवाकडे लावून प्रार्थना, विनवण्या, उपास, गोणताट नेसणें व अंगावर राख उधळणें हीं चालूं केलीं. ४ मीं आपला देव परमेश्वर याची प्रार्थना करून पापांगीकार केला तो असा: हे प्रभो, हे थोर व भयावह देवा, जे तुजवर प्रेम करितात व तुझ्या आज्ञा पाळितात त्यांजबरोबर तूं आपला करार पाळून त्यांजवर दया करितोस; ५ आम्हीं पाप केलें, कुटिलतेनें वागलों, दुष्टतेचें वर्तन केलें, फितुरी झालों, तुझे विधि व तुझे निर्णय यांपासून आम्ही परावृत्त झालों, ६ तुझे सेवक जे संदेष्टे त्यांनीं तुझ्या नामानें आमचे राजे, सरदार, वडील व देशचे सर्व लोक यांस सांगितलें तेंहि आम्हीं ऐकिलें नाहीं. ७ हे प्रभो, न्याय्यत्व कायतें तुझ्याच ठायीं आहे, परंतु आमच्या तोंडाला आजच्याप्रमाणें काळोखी आहे; यहूदाचे लोक, यरुशलेमनिवासी लोक आणि जवळ व दूर राहणारे सर्व इस्राएल लोक, यांनीं तुजविरुद्ध पाप केल्यामुलें तूं त्यांस निरनिराळ्या देशांत हाकून लाविलें, त्या सगळ्यांच्या तोंडाला काळोखी आहे. ८ हे प्रभो, आमच्या तोंडांस, आमचे राजे, आमचे सरदार, आमचे वडील यांच्या तोंडांस काळोखी आहे, कारण आम्हीं तुजविरुद्ध पाप केलें आहे. ९ आमचा देव प्रभु दयेचा व क्षमेचा सागर आहे; आम्हीं त्याजबरोबर फितुरी केली; १० आणि आमचा देव परमेश्वर यांनें आपले सेवक जे संदेष्टे त्यांच्या द्वारें आम्हांपुढें ठेविलेल्या त्याच्या धर्मशास्त्राप्रमाणें वर्तण्यासंबंधानें आम्हीं त्याची वाणी ऐकिली नाहीं. ११ सर्व इस्राएल लोकांनीं तुझ्या धर्मशास्त्राचें उल्लंघन केलें आहे; त्यांनीं पराबुद्ध होऊन तुझी वाणी ऐकिली नाहीं; म्हणून आम्हांवर

शापाचा वर्षाव झाला आहे; देवाचा सेवक मोरो याच्या धर्मशास्त्रांत लिहिलेल्या शपथेप्रमाणे झाले आहे; कारण आम्ही त्याजविरुद्ध पाप केले आहे. १२ त्याने आम्हांवर मोठे अरिष्ट आणिले; जी वचने तो आम्हांविरुद्ध व आमचा न्याय करणाऱ्या न्यायाधीशांविरुद्ध बोलला ती त्याने प्रत्ययास आणून दिली आहेत; यरुशलेमावर जशी विपत्ति आली तशी सर्व जगावर कधी आली नाही. १३ मोशाच्या धर्मशास्त्रांत लिहिल्याप्रमाणे ही सर्व विपत्ति आम्हांवर आली आहे; तरी आपल्या अधर्मापासून परावृत्त व्हावे व तुझ्या सत्याचा उमज पडावा, म्हणून आम्ही आमचा देव परमेश्वर याची काळजी केली नाही; १४ यास्तव परमेश्वर ही विपत्ति आम्हांवर आणावयास संधि पाहत आहे; कारण आमचा देव परमेश्वर जी कांहीं कृत्ये करितो ती न्याय्य आहेत, पण आम्ही त्याची वाणी ऐकिली नाही. १५ आतां हे प्रभो, आमच्या देवा, तू आपल्या सामर्थ्यावद्द हाताने मिसर देशांतून आपल्या लोकांस बाहेर आणिले व आजच्याप्रमाणे आपला महिमा वाढविला. आम्ही पाप केले आहे; आम्ही दुराचरण केले आहे. १६ हे प्रभो, आपल्या सर्व न्यायकृत्यांप्रमाणे यरुशलेम नगरावरील, तुझ्या पवित्र पर्वतावरील, आपला क्रोध व संताप दूर कर; आमच्या पातकांमुळे व आमच्या पूर्वजांच्या दुष्कर्मांमुळे यरुशलेम व तुझे लोक आसपासच्या सर्वांस निंदेचे विषय झाले आहेत. १७ यास्तव आतां, हे आमच्या देवा, आपल्या सेवकाची प्रार्थना व विनवण्या ऐक, तुझ्या ओसाड पडलेल्या पवित्रस्थानावर आपला मुखप्रकाश पाड; हे प्रभो, तू आपल्याप्रीत्यर्थ हें कर. १८ हे माझ्या देवा, कान दे, ऐक; आपले नेत्र उघडून आमची उद्ध्वस्त झालेली दशा पाहा व तुझे नाम ज्या नगरास दिले आहे ते पाहा; आम्ही आपल्या विनवण्या आमच्या धार्मिकतेस्तव नव्हे तर तुझ्या विपुल करुणास्तव तुज-पुढे मांडितो. १९ हे प्रभू, ऐक; हे प्रभू, क्षमा कर; हे प्रभू, ऐक, कार्य कर; विलंब लावू नको; हे माझ्या देवा, तुझे नगर व तुझे लोक यांस तुझे नाम दिले

आहे; म्हणून तुझ्याचप्रीत्यर्थ हें मागतो.

२० मी बोलत व प्रार्थना करित असतां, माझे पाप व माझे लोक इस्राएल यांचे पाप कबूल करित असतां, आणि माझ्या देवाच्या पवित्र पर्वतासाठीं माझा देव परमेश्वर याजकडे विनवणी करित असतां, २१ असे प्रार्थनेचे शब्द मी बोलत असतां जो पुरुष गब्रीएल, दृष्टांताच्या आरंभी मी अगदीं व्याकुल असतां माझ्या दृष्टीस पडला होता, तो संध्याकाळच्या यज्ञसमयीं मजसमीप आला. २२ त्यानें मजबरोबर भाषण करून मला समज दिला. तो म्हणाला, हे दानीएल, मी तुला बुद्धि देऊन चतुर करण्यासाठीं आलों आहे. २३ तुझ्या प्रार्थनांस आरंभ होतांच आज्ञा झाली, ती तुला सांगण्यास मी आलों आहे; कारण तूं परमप्रिय आहेस; तर या गोष्टीचा विचार कर व हा दृष्टांत समजून घे. २४ आज्ञाभंगाची समाप्ति व्हावी, पातकांचा अंत करावा, अधर्माबद्दल प्रायश्चित्त करावे, सनातन धार्मिकता उदयास आणावी, दृष्टांत व संदेश मुद्रित करावे आणि जो परमपवित्र त्याला अभिषेक करावा, हें घडून येण्यासाठीं तुझे लोक व तुझे पवित्र नगर यांसंबंधानें सत्तर सप्तके ठरली आहेत. २५ हें कळून येऊं दे व समजून घे कीं यरुशलेमाचा जीर्णोद्धार करण्याची आज्ञा झाल्यापासून अभिषिक्त, अधिपति, असा जो तो येईपर्यंत सैत सप्तकांचा अवकाश आहे; व बासष्ट सप्तके लोटल्यावर धामधुमीचा काळ असतांही नगर रस्ते व खंदक यांसह बांधितील. २६ बासष्ट सप्तके संपल्यावर अभिषिक्ताचा वध होईल, व त्याला कांहीं उरणार नाही; आणि जो अधिपति येईल त्याचे लोक नगर व पवित्रस्थान उद्ध्वस्त करितील; त्याचा अंत पुराणें होईल; युद्ध अंतापर्यंत चालेल; सर्व कांहीं उजाड होण्याचें ठरले आहे. २७ तो पुष्कळ लोकांबरोबर एक सप्तकाचा पक्का करार करील; अर्ध सप्तकपर्यंत तो यज्ञ व अन्नबलि बंद करील; उद्ध्वस्त करणारा अमंगलांच्या पंखांवर आरूढ

१ मुळांत: मशीहा

२ अथवा: सात सप्तके व बासष्ट सप्तके यांचा अवकाश आहे; धामधुमीचा काळ असतांही

होऊन येईल; व ठरलेल्या समाप्तीपर्यंत उद्ध्वस्त करणाऱ्यावर कोपाचा वर्षाव होईल.

१ पारसाचा राजा कोरेश याच्या कार-
१० कीर्दीच्या तिसऱ्या वर्षी बेल्टशस्सर हें नाव मिळालेल्या दानीएलास एक गोष्ट प्रगट झाली; ती गोष्ट सत्य असून मोठ्या युद्धाविषयीची होती; त्याला ती गोष्ट समजली; त्या दृष्टांताचें मर्म त्यास कळलें. २ त्या दिवसांत मी दानीएल संबंध तीन सप्तके शोक करीत होतो. ३ तीन संबंध सप्तके संपत तोपर्यंत मी खादिष्ट अन्न मुळीं खाल्लें नाहीं, मांस व द्राक्षारस हीं माझ्या तोंडांत गेलीं नाहींत, आणि मीं तैलाभ्यंगहि केला नाहीं. ४ पहिल्या महिन्याच्या चोविसाव्या तारखेस महानदी हिडकेल (टायग्रिस) हिच्या तीरीं मी असतां, ५ मीं डोळे वर करून पाहिलें तों तागाचीं वखें परिधान केलेला आणि कमरेस उफाज देशच्या शुद्ध सोन्याचा पट्टा घातलेला असा एक पुरुष माझ्या दृष्टीस पडला. ६ त्याचें शरीर वैडूर्यमण्यासारखें असून त्याचें मुख विद्यु-छतेसारखें होतें, त्याचे नेत्र पेटलेल्या दीपांसमान होते, त्याचे हातपाय उज्वळ पितळेसारखे होते आणि त्याच्या शब्दाचा ध्वनि एकाद्या समुद्राच्या गजबजाटासारखा होता. ७ मीं दानीएलानें एकट्यानें तो दृष्टांत पाहिला; मजबरोबर असलेल्या मनुष्यांनीं तो दृष्टांत पाहिला नाहीं; तरी त्यांस मोठा कंप सुटला, आणि कोठें तरी लपावें म्हणून ते पळून गेले. ८ मग मी एकटाच राहिलों व हा मोठा दृष्टांत पाहिला; माझ्यांत कांहीं त्राण उरलें नाहीं; मी निस्तेज होऊन मृतप्राय झालों; मला कांहींच शक्ति राहिली नाहीं. ९ तरी त्याच्या शब्दांचा ध्वनि माझ्या कानीं पडला; मीं त्याच्या शब्दांचा ध्वनि ऐकिला तेव्हां मी भूमीवर पालथा पडलों व मला गाढ झोप लागली; १० तों पाहा, एका हातानें मला स्पर्श केला, त्याच्या योगानें मी गुडघे व तळहात जमिनीवर टेकून थरथरत राहिलों. ११ तो मला म्हणाला, हे दानीएल, परमप्रिय पुरुषा, मी तुला सांगितों ते शब्द समजून घे; नीट उभा राह; कारण मला आतां तुजकडे पाठविलें आहे; तो मजबरोबर असें बोलला तेव्हां मी थरथर कांपत उभा राहिलों. १२ तो मला म्हणाला,

दानीएल, भिऊं नको; कारण ज्या दिवशीं तूं समज घेण्याचा, व आपल्या देवापुढें नम्र होण्याचा निश्चय केला त्याच दिवशीं तुझे शब्द ऐकण्यांत आले; त्या तुझ्या शब्दांवरून मी आलों आहे. १३ पारसाच्या राज्याचा अधिपति एकवीस दिवस मला आडवा आला; तेव्हां पाहा, मुख्य अधिपतीपैकी एक मीखाएल माझ्या साहाय्यास आला; व मी पारसाच्या राजांच्या जवळ राहिलों. १४ आतां या अंतीच्या दिवसांमध्ये तुझ्या लोकांचें काय होणार हें तुला कळविण्यास मी आलों आहे; कारण दृष्टांताची परिपूर्ति होण्यास बराच अवधि आहे. १५ याप्रमाणें तो हे शब्द मजबरोबर बोलल्यावर मी जमिनीकडे आपलें तोंड करून गप्प राहिलों; १६ तों पाहा, मानवपुत्रासारख्या एकांनें माझ्या ओठांस स्पर्श केला; तेव्हां मीं आपलें तोंड उघडून जो मजसमोर उभा होता त्याला म्हटलें, हे माझ्या स्वामी, या दृष्टांतानें केश पावून मी व्याकुळ झालों आहे व माझ्यांत कांहीं त्राण राहिलें नाहीं. १७ स्वामीमहाराज, मी तर आपला सेवक, माझ्या स्वामीबरोबर बोलण्याचें सामर्थ्य मला कोठून? मला तर मुळीं त्राण राहिलें नाहीं; माझ्यांत दम राहिला नाहीं. १८ तेव्हां मनुष्याप्रमाणें दिसणाऱ्या एकांनें मला स्पर्श करून माझ्यांत त्राण आणिलें. १९ तो म्हणाला, परमप्रिय मानवा, भिऊं नको; तुला शांति असो, हिंमत धर, नेट धर. तो मजबरोबर बोलला तेव्हां मला शक्ति आली व मी म्हणालों, माझ्या स्वामी, तूं आतां बोलावें, कारण तूं माझ्यांत हिंमत आणिली आहे. २० मग तो म्हणाला, मी तुजकडे कां आलों हें तुला माहीत आहे काय? आतां मी पारसाच्या अधिपतीबरोबर लढावयास जातों; मी गेलों म्हणजे ग्रीसचा अधिपति येईल. २१ सत्यलेखांत जें लिहिलें आहे तें तुला प्रगट करितों; त्यांबरोबर सामना करण्यांत तुमचा अधिपति मीखाएल याशिवाय दुसऱ्या कोणाचें मला साहाय्य नाहीं. १ दारयावेश ११ मेदी याच्या कारकीर्दीच्या पहिल्या वर्षी त्याची मजबुती करण्यास व त्यास शक्ति देण्यास मी उभा राहिलों.

१ मुळांत: यावानाचा

२ आतां मी तुला खरें कायतें दाखवून देतो. पाहा, पारस देशांत तीन राजे उत्पन्न होतील; चौथा त्या सर्वांहून धनवान् होईल; तो आपल्या धनाच्या योगानें बलाढ्य झाला म्हणजे तो सर्वांस ग्रीसच्या राज्याविरुद्ध उठवील. ३ आणखी एक प्रबळ राजा उत्पन्न होईल, तो आपली सत्ता फार गाजवील आणि आपल्या इच्छेस येईल तसें करील. ४ तो उदयास आला न आला तोंच त्याचें राज्य मोडून चार दिशांस त्याचे विभाग होतील; तरी त्याच्या संततीच्या वाट्यास कांहीं एक यावयाचें नाहीं, व त्या राज्याचा विस्तार पूर्वीप्रमाणें राहणार नाहीं; कारण त्याच्या राज्याचें उपाटन करून तें त्याच्या संततीस बगळून इतरांस देण्यांत येईल. ५ दक्षिणेचा राजा बलवान् होईल आणि त्याचा एक सरदार त्याच्याहूनहि बलाढ्य होऊन त्यास राज्य प्राप्त होईल; त्याचें राज्य मोठें होईल. ६ नेमिलेल्या वर्षाची मुदत भरल्यावर त्यांचा आपसांत मिलाफ होईल; दक्षिणेच्या राजाची कन्या उत्तरेच्या राजाकडे करारमदार करण्यास जाईल; तथापि तिचें बाहुबल कायम राहणार नाहीं, आणि तो व त्याचें बाहुबलहि टिकणार नाहीं; तर त्या स्त्रीस ज्यांनीं आणिलें, ज्यानें तिला जन्म दिला व ज्यानें त्या काळांत तिला बल पुरविलें त्यांसह ती परवश होईल. ७ तरी तिच्या कुळांतला एक अंकुर त्याच्या पदावर विराजमान होईल; तो सैन्यासहवर्तमान उत्तरेच्या राजाच्या गडांत प्रवेश करील आणि त्यांबरोबर संग्राम करून यशस्वी होईल; ८ तो त्यांचीं दैवतें, ओतींव मूर्ति, आणि त्यांचीं सोन्या-रुप्याचीं सुंदर भांडीं लुटून मिसर देशांत नेईल; तो उत्तरेच्या राजावर चढाई न करितां कांहीं वर्षे राहील. ९ तो दक्षिणेच्या राजाच्या मुलखांत जाईल आणि तेथून स्वदेशीं परतेल. १० तरी त्याचे पुत्र लढाई करितील, मोठें लष्कर जमा करितील; ते येऊन तो देश पादाक्रांत करून पार जातील; ते पुनः परत येऊन लढाई चालवून त्याच्या गडापर्यंत जाऊन थडकतील. ११ तेव्हां दक्षिणेच्या राजाचें पित्त खवळून तो बाहेर पडून उत्तरेच्या राजाबरोबर युद्ध करील; तो पुष्कळ

लोकसमूह घेऊन निघेल, पण तो समूह त्याच्या हातीं लागेल. १२ लष्कर जसजसें पुढें चाल करील तसतसें त्याचें मन उन्मत्त होईल; तो लाखों लोकांस चीत करील तरी तो यशस्वी होणार नाहीं. १३ तेव्हां उत्तरेचा राजा पुनः येईल, तो आपल्याबरोबर पूर्वीपक्षां मोठें लष्कर घेऊन येईल; हा असा कांहीं वर्षांचा काळ संपल्यावर तो मोठें सैन्य व बहुत धन घेऊन येईल. १४ त्या समयीं दक्षिणेच्या राजाविरुद्ध पुष्कळ लोक उठतील; दृष्टांत प्रत्ययास आणावा म्हणून तुझ्या लोकांपैकीं आडदांड लोक उठतील, पण ते पडतील. १५ अशा प्रकारें उत्तरेचा राजा येईल, तो मोर्चे लावून तटबंदीचें नगर घेईल; तेव्हां दक्षिणेचें बाहुबल टिकणार नाहीं; त्याच्या मोठमोठ्या वीरांचें कांहीं चालणार नाहीं; त्यांच्यांत सामना करण्याचें कांहीं त्राण उरणार नाहीं. १६ त्याजवर चढाई करणारा आपल्या इच्छेस येईल तसें करील व त्याजसमोर कोणी टिकाव धरणार नाहीं; तो आपल्या हातीं प्रत्यक्ष नाश घेऊन त्या वैभवी देशांत उभा राहील. १७ तो आपल्या साऱ्या राज्याच्या बलासह येईल; तरी तो त्याजबरोबर करारमदार करील; तो त्यास स्त्रियांची कन्या अष्ट करण्यास देईल; ती त्याच्या पक्षाला टिकून राहणार नाहीं, ती त्याची होणार नाहीं. १८ नंतर तो आपला मोर्चा द्वीपांकडे फिरवील, व त्यांतलीं अनेक हस्तगत करील; पण त्यानें लाविलेला हा कालिमा एक सरदार नाहींसा करील, एवढेंच नव्हे, तर तो उलट त्यालाच कालिमा लावील. १९ मग तो आपल्या देशांतील दुर्गांकडे आपला मोर्चा फिरवील; पण तो ठोकर खाऊन पडेल व त्याचा पत्ता लागणार नाहीं. २० पुढें त्याच्या जागीं एक जण उभा राहील, तो त्या वैभवी देशांत कर वसूल करणाऱ्यास पाठवील; पण थोड्याच दिवसांत त्याचा नाश होईल; तरी तो कोधानें किंवा युद्धानें होणार नाहीं. २१ मग त्याच्या जागीं, त्यांनीं राजपदाचा मान न दिलेला असा एक हलका मनुष्य उदयास येईल; पण तो लोक निर्धास्त असतां येईल व आर्जवी भाषणें करून राज्य मिळवील. २२ त्या लोकांचें बळ त्याच्या-

पुढून पुरासारखें ओसरून जाऊन त्याचा नाश होईल; करार केलेल्या सरदाराचाहि नाश होईल. २३ त्याजबरोबर करार केल्यावर तो दग्यानें वागेल; तो चढाई करून येईल व थोड्याशा लोकांच्या मदतीनें बलाढ्य होईल. २४ लोक निर्धास्त असतां तो प्रांतांतल्या सुपीक स्थलांवर चालून येईल आणि त्याच्या वडिलांनीं व त्या वडिलांच्या वडिलांनींहि केलें नाहीं तें तो करील; तो लुटीचें धन लोकांस वाटून देईल; कांहीं काळपर्यंत मजबूत किल्ले घेण्याची तो मसलत करील. २५ मोठी फौज घेऊन दक्षिणेच्या राजावर चालून जाण्याचा हिश्या व बल हीं तो उत्तेजित करील; दक्षिणेचा राजा फार मोठी व पराक्रमी फौज घेऊन त्याजबरोबर युद्ध करील, पण त्याचा निभाव लागणार नाहीं, कारण लोक त्याच्याविरुद्ध मसलती करितील. २६ त्याचें अन्न खाणारे त्याचा नाश करितील; त्याची सेना पुरासारखी लोटेले, पण पुष्कळ मरून पडतील. २७ दोन्ही राजांचीं मनं दुष्कृत्यें करण्याकडे वळतील; ते एका मेजावर बसून परस्परांबरोबर खोटें बोलतील; पण त्यांतून कांहीं निष्पन्ना होणार नाहीं; कारण शेवट व्हावयाचा तो नेमिलेल्या वेळींच होणार. २८ मग तो मोठी लूट घेऊन स्वदेशीं परत जाईल; त्याचें मन पवित्र कराराविरुद्ध होईल; आणि तो आपला मनोरथ पूर्ण करून स्वदेशीं परत जाईल. २९ नेमिलेल्या वेळीं तो पुनः दक्षिणेस जाईल; तरी पूर्वीप्रमाणें आतां त्याचें चालणार नाहीं. ३० कारण कित्तिमाचीं जहाजें त्याजवर चाल करून येतील, म्हणून तो खिन्न होऊन मागें फिरेल आणि पवित्र करारावर रुष्ट होऊन आपल्या मनास वाटेल तसें करील; तो परत जाईल व पवित्र करार सोडणाऱ्यांबरोबर स्नेह करूं पाहील. ३१ त्याच्या पक्षाचे सैनिक उठावणी करितील; तें पवित्रस्थान, तो दुर्ग, ते भ्रष्ट करितील, नित्याचें बलिहवन ते बंद करितील, आणि विध्वंसमूलक अमंगलाची ते स्थापना करितील. ३२ जे करारासंबंधानें दुष्ट वर्तन करितात त्यांस तो फुसलावून भ्रष्ट करील; पण जे लोक आपल्या देवास ओळखितात ते बलवान होऊन थोर कृत्यें करितील. ३३ लोकांतले जे सुज्ञ पुरुष ते

पुष्कळांस बोध करितील; परंतु ते बरेच दिवस तरवार, अग्नि, बंदिवास व लुटालूट यांनीं संकटांत पडतील. ३४ ते असे संकटांत पडतील तेव्हां त्यांस थोडीबहुत मदत होईल; पण पुष्कळ लोक त्याजबरोबर गोड बोलून त्यांना मिळतील. ३५ सुज्ञ पुरुषांपैकीं कोणी संकटांत पडतील, तें अशासाठीं कीं त्यांनीं कसोटीस लागून अंतसमयासाठीं शुद्ध व शुभ्र व्हावें; कारण नेमिलेला अंतसमय प्राप्त होण्यास अव्यापि अवधि आहे. ३६ तो राजा मनास येईल तसें वर्तेल; तो उन्मत्त होईल; सर्व दैवतांहून तो आपणास श्रेष्ठ समजेल आणि देवाधिदेवाविरुद्ध विलक्षण उद्धटपणाच्या गोष्टी बोलेल; कोपाची पूर्तता होईपर्यंत त्याची चलती राहील; जें नेमिलें आहे तें घडेलच. ३७ तो आपल्या पूर्वजांच्या दैवतांची, स्त्रियांच्या प्रेमाची किंवा कोणाहि दैवताची पर्वा करणार नाहीं; कारण तो आपणास सर्वांहून श्रेष्ठ समजेल. ३८ आपल्या स्थानीं राहून तो दुर्गदैवतास पूज्य मानील; जें दैवत त्याच्या पूर्वजांस माहीत नव्हतें त्याची तो सोनें, रुपें, जवाहीर व मनोरम वस्तु यांनीं पूजा करील. ३९ एका परकीय दैवताच्या साहाय्यानें तो मोठे मजबूत गड लढेल; जे कोणी त्याला मानितील त्यांना तो वैभवास चढवील; त्यांस पुष्कळ लोकांवर सत्ता देईल व मोल घेऊन जमीन वाटून देईल. ४० अंतसमयीं दक्षिणेचा राजा त्याला टक्कर देईल; उत्तरेचा राजा रथ, स्वार व पुष्कळ तारवें घेऊन वावटळीसारखा त्याजवर येईल; तो अनेक देशांत शिरेल व त्यांस पादाक्रांत करून पार निघून जाईल. ४१ तो वैभवी देशांतहि शिरेल; पुष्कळ देश पादाक्रांत होतील, पण अदोम, मवाब व अम्मोन एथील निवडक लोक हे त्याच्या हातांतून सुटतील. ४२ अशा प्रकारें त्या देशांवर तो आपला हात चालवील; मिसर देशहि त्याच्या हातून सुटणार नाहीं. ४३ तो मिसर देशांतील सोन्यारुप्याचे निधि व सर्व मोलवान वस्तु कबजांत घेईल; लूबी व कुशी हेहि त्याच्या मागून चालतील; ४४ पण पूर्वेकडल्या व उत्तरेकडल्या बातम्यांनीं तो चिंताक्रांत होईल; तेव्हां मोठ्या संता-

पानें पुष्कळांचा नाश व उच्छेद करण्यास तो निघून जाईल. ४५ समुद्राच्या व शोभिवंत पवित्र पर्वताच्या दरम्यान तो आपले दरबारी तंबू ठोकील, पण त्याचा अंत येईल; कोणी त्यास साहाय्य करणार नाही. १ त्या समयीं तुझ्या लोकांचा कैवार घेणारा मोठा अधिपति जो मीखाएल तो उठेल; कोणतेंहि राष्ट्र निर्माण झाल्यापासून कधींहि आलें नाहीं असें संकट त्या समयीं येईल; तुझ्या लोकांपैकी ज्यांचीं नावें वहीत लिहिलेलीं आढळतील ते सर्व त्या वेळीं मुक्त होतील. २ भूमीं-तील मातींत निजलेल्यांच्या मोठा समुदाय उठेल; कित्येक सर्वकाळचें जीवन मिळविण्यास आणि कित्येक अप्रतिष्ठा व सर्वकाळचा धिक्कार मिळविण्यास उठतील. ३ जे सुज्ञ असतील ते अंतराळींच्या प्रकाशासारखे झळकतील; पुष्कळ लोकांस धार्मिकतेकडे वळविणारे लोक युगानुयुग तांच्याप्रमाणें चमकतील. ४ हे दानीएल, तूं अंतसमयापर्यंत हीं वचनें गुप्त ठेव व हें पुस्तक मुद्रित करून ठेव; पुष्कळ लोक धुंडाळीत फिरतील; व ज्ञानवृद्धि होईल.

५ मग मीं दानीएलनें पाहिलें तों दुसरे दोन पुरुष, एक नदीच्या या तीरास व दुसरा त्या तीरास असे उभे होते. ६ तेव्हां तागाचीं वस्त्रें त्यालेला जो पुरुष त्या नदीच्या पाण्यावर होता, त्यास त्यांतल्या एकांन

विचारिलें, या अद्भुत गोष्टींची समाप्ति होण्यास किती अवधि आहे? ७ तागाचीं वस्त्रें त्यालेला जो पुरुष नदीच्या पाण्यावर होता त्यानें आपला उजवा व डावा हात आकाशाकडे वर करून, जो सदाजीवी त्याची, शपथ वाहून म्हटलें कीं, एक समय, दोन समय व अर्धा समय एवढा अवधि आहे; पवित्र प्रजेच्या बलाचा चुराडा करण्याचें संपेल तेव्हां ह्या सर्व गोष्टी पुऱ्या होतील; हें त्याचें म्हणणें माझ्या कानीं पडलें. ८ मीं हें ऐकिलें पण समजलों नाहीं; तेव्हां मी म्हणालों, हे माझ्या स्वामी, या गोष्टींचा परिणाम काय? ९ तो म्हणाला, हे दानीएल, तूं आपला स्वस्थ राहा; कारण अंतसमयापर्यंत हीं वचनें गुप्त ठेवून तीं मुद्रित केलीं आहेत. १० पुष्कळ लोक आपणांस शुद्ध व शुभ्र करितील; ते स्वच्छ होतील; पण दुर्जन दुर्वर्तन करितील; दुर्जनांपैकीं कोणाला समज मिळणार नाहीं; पण जे सुज्ञ आहेत त्यांस तो प्राप्त होईल. ११ नित्याचें बलिहवन बंद होईल व विध्वंसमूलक असंगलाची स्थापना होईल. तेव्हांपासून एक हजार दोनशें नव्वद दिवस लोटतील. १२ जो धीर धरून तेराशें पस्तीस दिवसांची अखेर पाहील तो धन्य. १३ तथापि अंता-पर्यंत तूं जाऊन स्वस्थ राहा; म्हणजे तुला आराम मिळेल आणि तूं युगाच्या समाप्तीस आपलें वतन प्राप्त करून घेण्यास उठशील.

होशेय

१ यहुदाचे राजे उज्जीया, योथाम, आहाज व १ हिज्कीया, आणि इस्राएली राजा योवाशाचा पुत्र यराबाम यांच्या कारकीर्दीत बैरीचा पुत्र होशेय याला परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें हें:

२ परमेश्वर होशेयाबरोबर प्रथम बोलला तेव्हां तो

याला म्हणाला, जा; एक जारिणी बायको करून घे व जारकर्माचीं मुलें आपलीं अशीं करून घे; कारण परमेश्वराचा त्याग करणें हें घोर जारकर्म हा देश करित आहे. ३ मग त्यानें जाऊन दिव्ळाइमाची कन्या गोमर ही बायको करून घेतली; ती त्याच्यापासून गर्भवती होऊन

तिला पुत्र झाला. ४ तेव्हां परमेश्वरानें त्याला म्हटलें, याचें नाव इजेरल ठेव; कारण थोडा काळ लोटल्यावर मी इजेरल येथील रक्तपाताचा सड येव्हुच्या राजघराण्यावर उगवीन व इस्राएलघराण्याच्या राज्याचा अंत करीन. ५ त्या दिवशीं असें होईल कीं इजेरल खोऱ्यांत इस्राएलाच्या धनुष्याचा मी भंग करीन. ६ यानंतर ती पुनः गर्भवती होऊन तिला कन्या झाली. तेव्हां परमेश्वर त्याला म्हणाला, हिचें नाव लो-रुहामा (दया न पावलेली) ठेव; कारण इस्राएलघराण्याला क्षमा करण्याइतकी दया मी त्यांजवर पुनः करणार नाहीं. ७ यहूदाच्या घराण्यावर मी दया करीन; त्यांचा देव परमेश्वर याच्या हातून त्यांचा उद्धार करीन; धनुष्य, तरवार, लढाई, घोडे अथवा स्वार यांच्याद्वारें हा उद्धार करणार नाहीं. ८ लो-रुहामेचें दूध तोडल्यावर गोमर गर्भवती होऊन तिला पुत्र झाला. ९ तेव्हां परमेश्वर म्हणाला, ह्याचें नाव लो-अम्मी (माझे लोक नव्हत) ठेव; कारण तुम्ही माझे लोक नव्हां व मी तुमचा नव्हे.

१० तथापि इस्राएलाची संतति समुद्राच्या वाळू-सारखी संख्येनें अपरिमित व अगण्य होईल आणि असें घडून येईल कीं तुम्ही माझे लोक नव्हां असें जेथें म्हणत, तेथें तुम्ही जीवत देवाचे पुत्र आहां, असें त्यांस म्हणतील. ११ यहूदाची संतति व इस्राएलाची संतति एकत्र होऊन आपणांवर एक प्रमुख नेमितील व देशांतून निघून येतील; कारण इजेरलाचा दिवस थोर होईल. १ आपल्या बंधूस अम्मी (माझे लोक), आपल्या भगिनींस रुहामा (दया पावलेल्या) म्हणा.

२ तुम्ही आपल्या आईची चांगली कानउघाडणी करा, तिचे कान चांगले उघडा; कारण ती माझी पत्नी नव्हे व मी तिचा पति नव्हे; ती आपले शिंदळचाळे आपल्या मुखावरून, व्यभिचाराचे प्रकार आपल्या स्तनावरून दूर करो; ३ नाहीतर मी तिला वखरहित करून ती जन्मकालीं होती तशी तिला नम्र ठेवीन, तिला वैराणासारखी करीन, तिला निर्जल भूमीसारखी ठेवीन, तिला तहानेनें ठार मारीन;

४ तिच्या मुलांबाळांवरहि मी दया करणार नाहीं, कारण तीं मुलें जारकर्माचीं आहेत. ५ त्यांच्या आईनें जारकर्म केले आहे, त्यांचें गर्भधारण करणारीनें निर्लज्जपणाचे प्रकार केले आहेत; ती म्हणाली, मला अन्न, पाणी, लोकर, ताग, तेल व पेयें पुरविणाऱ्या माझ्या वल्लभांमागे मी लागेन. ६ ह्यास्तव पाहा, मी तुझ्या मार्गावर कांटेरी कुंपण घालीन; तिला वाट सापडणार नाहीं अशी आडभित तिच्यापुढें घालीन. ७ ती आपल्या वल्लभांमागे धावेल पण ते तिला आटोपणार नाहीत; ती त्यांचा शोध करील पण ते तिला सापडणार नाहीत; तेव्हां ती म्हणेल, मी आपल्या पहिल्या पतीकडे परत जाईन, कारण तेव्हांची माझी स्थिति आतांच्यापेक्षा बरी होती.

८ तिला धान्य, द्राक्षारस व तेल पुरविणारा व जें सोनेरुपें त्यांनीं बालमूर्तींसाठीं वेचिलें त्याची रेलचेल करून देणारा तो मीच, हें तिला माहीत नाहीं; ९ म्हणून पिकाच्या वेळीं माझें धान्य व हंगामाच्या वेळीं माझा द्राक्षारस मी अटकावून ठेवीन, व तिची नम्रता झाकण्यासाठीं तिला दिलेली माझी लोकर व माझा ताग हिरावून घेईन. १० आतां तिच्या वल्लभांसमक्ष तिची लाज उघडी करीन व माझ्या हातून कोणी तिला सोडविणार नाहीं. ११ तिचा सर्व उत्सव, तिच्या यात्रा, तिचीं चंद्रदर्शनें, तिचे शब्बाथ व तिचे सर्व नेमिलेले सण हीं मी बंद करीन. १२ ज्या आपल्या द्राक्षालतां-विषयीं व अंजिराच्या झाडांविषयीं ती म्हणत असे कीं हीं माझ्या वल्लभांनीं दिलेलें माझें वेतन होत, तीं मी उद्ध्वस्त करीन; मी त्यांचें रान बनवीन; आणि तीं वनपशु खाऊन टाकितील. १३ बालमूर्तींच्या काळीं ती त्यांपुढें धूप जाळत असे, ती नथ व अलंकार यांनीं नटून आपल्या वल्लभांच्या मागे जात असे; ती मला विसरली, त्या काळाचें प्रतिफल मी तिला देईन, असें परमेश्वर म्हणतो.

१४ यास्तव मी तिला मोह घालून वनांत आणीन, तिच्या मनाला धीर येईल असें बोलें. १५ तेथून मी तिचे द्राक्षीचे मळे तिला देईन; आशेचें द्वार व्हावें

म्हणून मी तिला अखोर खिंड देईन; ती आपल्या तारुण्याच्या दिवसांतल्याप्रमाणे, ती मिसर देशांतून निघून आली त्या दिवसांतल्याप्रमाणे, माझे बोलणे त्या ठिकाणीं ऐकेल. १६ परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं असें होईल कीं तूं मला इशी (माझा पति) म्हणशील, यापुढें कधीं मला बाली (माझा धनी) म्हणणार नाहीस. १७ कारण मी तिच्या मुखांतून बालमूर्तीचीं नावे काढून टाकीन; यापुढें तिला त्यांच्या नावांची आठवण उरणार नाही. १८ त्या दिवशीं इस्राएलांकरितां मी वनपशु, आकाशांतील पक्षी व भूमीवर रांगणारे जीव यांबरोबर करार करीन; देशांतून धनुष्य, तरवार व युद्ध हीं मोडून टाकीन व ते सुखासमाधानानें राहतील असें मी करीन. १९ मी तुला सर्वकाळची आपली वाग्दत्त असें करीन, धर्मानें व न्यायानें, ममतेनें व दयेनें मी तुला आपली वाग्दत्त असें करीन. २० मी तुला निष्ठापूर्वक वाग्दत्त करीन व तूं परमेश्वराला ओळखशील. २१ परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं असें होईल कीं मी ऐकेन, मी आकाशाचें ऐकेन, आणि आकाश पृथ्वीचें ऐकेल; २२ पृथ्वी, धान्य, द्राक्षारस व तेल यांचें ऐकेल व तीं झेजेलचें ऐकतील. २३ मी तिला आपणासाठीं देशांत पेरिन; मी लो-रुहामेवर (दया न पावलेलीवर) दया करीन व लो-अम्मी (माझे लोक नव्हत) यांस तूं अम्मी (माझे लोक) आहेस असें म्हणेन व तूं माझा देव आहेस असें ते मला म्हणतील.

१ मग परमेश्वरानें मला म्हटलें, इस्राएल लोक ३ अन्य देवांकडे वळतात व मनुकांच्या डेंपांची आवड धरितात, तरी त्यांच्यावर परमेश्वर प्रेम ठेवितो; त्याप्रमाणें तूं पुनः जाऊन जी स्त्री जातिणी असून आपल्या सख्याला प्रिय आहे तिजवर प्रेम कर. २ मग मी पंधरा रुपये, व दीड मण जव देऊन तिला आपल्यासाठीं विकत घेतलें. ३ मी तिला म्हणालों, तूं पुष्कळ दिवस माझ्याकरितां स्वस्थ बसून

राहा, जारकर्म करूं नको, परपुरुषाची होळं नको; मीहि तुजशीं असाच वागेन. ४ कारण पुष्कळ दिवसपर्यंत इस्राएल लोक राजा, सरदार, यज्ञ, पूजास्तंभ, एफोद व तेराफीम यांचाचून बसून राहतील. ५ नंतर इस्राएल लोक आपला देव परमेश्वर व आपला राजा दावीद यांला शरण येतील; ते कालांतीं भीतीनें कंपित होऊन परमेश्वराचा व त्याच्या चांगुलपणाचा आश्रय करतील.

१ इस्राएल लोकहो, परमेश्वराचें वचन ऐका, ४ कारण देशांतून सत्य, दया व देवज्ञान हीं नाहीतशीं झाल्यामुळें परमेश्वर या देशाच्या रहिवाश्यांबरोबर वाद करित आहे. २ शपथ वाढून ती मोडणें, मनुष्यवध करणें, चोरी करणें, व्यभिचार करणें यांस ऊत आला आहे; रक्तपातामागून रक्तपात होत आहेत; ३ ह्यामुळें देश शोक करित आहे व त्यांत वसणारे सर्व, म्हणजे वनपशु व आकाशांतील पक्षी, म्लान झाले आहेत; समुद्रांतले मासेहि नाहीतसे झाले आहेत.

४ तरी कोणीं विवाद करूं नये, कोणीं कोणाचा दोष काढूं नये; कारण तुझे लोक याजकाबरोबर वाद घालणाऱ्यांसारखे आहेत. ५ तूं दिवसा ठेच खाशील, रात्रीं तुझ्यासह संदेष्टाहि ठेच खाईल; आणि मी तुझ्या आईचा नाश करीन. ६ ज्ञानाच्या अभावीं माझ्या लोकांचा नाश झाला आहे. तूं ज्ञानाचा अव्हेर केला म्हणून मीहि तुझा अव्हेर करीन; म्हणजे अर्थात् मी याजकाचें काम तुला करूं देणार नाही; तूं आपल्या देवाचें धर्मशास्त्र विसरलास म्हणून मीहि तुझ्या मुलांस विसरेन.

७ जसजशी त्यांची संख्या वाढत गेली तसतसे ते मजविरुद्ध पाप करित गेले; मी त्यांचें वैभव पालटून त्यांची अप्रतिष्ठा करीन. ८ ते माझ्या लोकांच्या पापावर पोसत आहेत, त्यांच्या अधर्माकडे त्यांचें चित्त लागलें आहे. ९ जसा याजक तसे लोक असें

१ गृहदेवता अथवा कुलदेवता

२ पाठभेद: ते आपल्या वैभवाला मुकून अप्रतिष्ठा पावले आहेत.

१ म्हणजे ताप देणारी (यहोशवा ७:२६ पाहा).

२ म्हणजे देव पेरितो.

होईल; त्यांच्या आचरणाबद्दल मी त्यांस शासन करीन, त्यांच्या कर्मांचें प्रतिफल त्यांस देईन. १० ते खातील पण त्यांची तृप्ति व्हावयाची नाही; ते व्यभिचार करितील व त्यांची वाढ होणार नाही, कारण त्यांनीं परमेश्वराकडे चित्त लावण्याचें सोडून दिलें आहे.

११ जारकर्म, द्राक्षारस व नवा द्राक्षारस हीं त्यांचा विवेक नष्ट करितात. १२ माझे लोक आपल्या लाकडाच्या ठोकळ्याला प्रश्न विचारितात; त्यांची काठी त्यांस शकुन सांगते; कारण अनाचारबुद्धीनें त्यांस बहकविलें आहे, परमेश्वराचा त्याग करणें हा अनाचार त्यांनीं केला आहे. १३ ते पर्वतांच्या माथ्यांवर यज्ञयाग करितात व टेंकड्यांवर ओक, हिवर व एला ह्या झाडांची छाया चांगली असल्यामुळें त्यांखालीं धूप जाळितात; म्हणून तुमच्या कन्या व्यभिचार करितात व तुमच्या सुना जारकर्म करितात. १४ तुमच्या कन्या व्यभिचार करितात व तुमच्या सुना जारकर्म करितात त्याबद्दल त्यांस मी शासन करणार नाही; कारण ते स्वतः वेदशांकाडे जातात व कसबिणींसह यज्ञ करितात; यास्तव हे ज्ञानशून्य लोक नाश पावत आहेत.

१५ हे इस्राएला, तूं जरी जारकर्म केलें आहे तरी यहुदानें अशा पापांत पडूं नये; गिलगालास येऊं नका, व बेथ-आवेनास जाऊं नका, परमेश्वराच्या जीविताची शपथ वाहूं नका. १६ कारण इस्राएल हट्टी कालवडीसारखा हट्ट करित आहे; आतां परमेश्वर विस्तीर्ण कुरणांत कोकराप्रमाणें त्यांस चारील. १७ एफ्राईम मूर्तींवर आसक्त झाला आहे, त्याचें नाव सोडून द्या. १८ त्यांचा पानोत्सव आटोपल्यावर ते व्यभिचारांत मग्न होतात; त्यांच्या सरदारांस अप्रतिष्ठा अति प्रिय आहे. १९ वाऱ्यानें त्याला आपल्या पंखांत लपेटून टाकिलें आहे; ते आपल्या यज्ञयागांस्तव लज्जित होतील.

१ याजकांनो, ऐका; हे इस्राएलाच्या घराण्या, लक्ष दे; हे राजघराण्या, कान दे; कारण तुम्हांस शासन होणार; तुम्ही मिस्या एथें पाश, ताबोरावर पसरलेलें

१ मुळांत: ढालींस

जाळें असे झालां आहां. २ फितुरी लोक भ्रष्टाचारांत बुडून गेले आहेत; तर त्या सर्वांस शासन करणारा मी आहे. ३ एफ्राइमाला मी ओळखतों, इस्राएल मजपासून लपलेला नाही; हे एफ्राइमा, तूं व्यभिचार केला आहे; इस्राएल भ्रष्ट झाला आहे. ४ त्यांचीं कर्मे त्यांला आपल्या देवाकडे वळूं देत नाहीत, कारण अनाचारबुद्धि त्यांच्या ठायीं आहे, परमेश्वराला ते ओळखीत नाहीत. ५ इस्राएलाचें जो भूषण तो त्याच्यासमक्ष त्याच्याविरुद्ध साक्ष देतो, म्हणून इस्राएल व एफ्राइम आपल्या पापामुळें अडखळून पडतील, यहुदाहि त्यांच्याबरोबर अडखळून पडेल. ६ ते आपलीं मेंढरें व गुरें घेऊन परमेश्वराचा आश्रय करण्यास येतील, पण तो त्यांस सापडणार नाही, तो त्यांस अंतरला आहे. ७ ते परमेश्वराबरोबर बेइमान झाले आहेत, कारण त्यांस झालेलीं मुलें परकी आहेत; आतां चंद्रदर्शन होतांच ते त्यांच्या वतनभागांसह गडप होतील.

८ गिबांत शिंग फुंका, रामांत करणा वाजवा; तुझ्यामागें हे बन्यामिना ! असा रणशब्द बेथ-आवेन येथें करा. ९ शासनाच्या दिवशीं एफ्राइम ओसाड होईल; ही खात्रीनें होणारी गोष्ट मी इस्राएलाच्या वंशास कळविली आहे. १० यहुदाचे सरदार शेताची मेर सारणाऱ्यांसारखे झाले आहेत; मी त्यांजवर पाण्याप्रमाणें आपल्या क्रोधाचा वर्षाव करीन. ११ एफ्राइमाला पीडा झाली आहे, त्याच्या हक्काची पायमल्ली झाली आहे; कारण तो खेच्छेनें शून्याच्यामागें लागला; १२ यास्तव मी एफ्राइमास कसरीसारखा व यहुदाच्या घराण्यास किडीसारखा झालों आहे. १३ एफ्राइमानें आपला रोग पाहिला व यहुदानें आपली जखम पाहिली तेव्हां एफ्राइम अश्रुराकडे गेला व यारेब राजांस त्यानें निरोप पाठविला; पण त्याला तुम्हांस बरें करितां येणार नाही, तुमची जखम बरी करितां येणार नाही. १४ कारण मी एफ्राइमास सिंहासारखा व यहुदाच्या घराण्यास तरुण सिंहासारखा होईन; मी फाडून टाकीन आणि परत जाईन; तो मीच; मी त्यास घेऊन जाईन, आणि सोडविणारा कोणी असणार नाही.

१५ ते आपल्या दोषाचें फळ भोगून माझ्या दर्शना-

विषयीं उत्सुक होत तोंवर मी आपल्या स्थानीं जाऊन राहीन; ते आपल्या संकटसमयीं माझा धावा

खरित करून म्हणतील: १ चला, आपण परमेश्वराकडे परत जाऊं; कारण त्यानें आम्हांस फाडिलें आहे, व तोच आम्हांस बरें करील; त्यानें आम्हांस जखम केली आहे, व तोच पट्टी बांधील. २ तो दोन दिवसांत आमचें पुनरुज्जीवन करील; तिसऱ्या दिवशीं तो आम्हांस उठवून उभे करील; आणि त्याजसमोर आम्ही जीवंत राहूं. ३ चला, आपण परमेश्वरास ओळखूं; परमेश्वराचें ज्ञान मिळविण्यास झटूं; त्याचा उदय अरुणोदयाप्रमाणें निश्चित आहे; तो पर्जन्याप्रमाणें, भूमि शिंपणाऱ्या वळवाच्या पर्जन्याप्रमाणें, आम्हांकडे येईल.

४ हे एफ्राइमा, मी तुला काय करूं? हे यहुदा, मी तुला काय करूं? तुझें चांगुलपण सकाळच्या अभ्यासप्रमाणें, लवकर उठून जाणाऱ्या दहिंवराप्रमाणें आहे; ५ म्हणून मीं त्यांजवर संदेष्ट्यांच्या हातून कुन्हाड चालविली आहे, माझ्या तोंडच्या शब्दांनीं त्यांस ठार केलें आहे; माझा न्याय प्रकाशाप्रमाणें व्यक्त झाला आहे. ६ मी यज्ञाचा नाहीं तर दयेचा भुकेला आहे; होमार्पणांपेक्षां देवाचें ज्ञान मला आवडतें. ७ त्यांनीं मनुष्याप्रमाणें करार मोडिला आहे; तेथें ते मजबरोबर बेइमानपणें वर्तले आहेत. ८ गिलाद हें दुष्कर्म्यांचें शहर आहे, त्यावर रक्ताचीं पावलें उमटलीं आहेत. ९ मनुष्यांला टपणाऱ्या लुटारूंच्या टोळ्यांसारखी याजकांची टोळी आहे, ते शखेमाच्या वाटेवर खून करितात; त्यांनीं महापाप केलें आहे. १० इस्राएलाच्या घराण्यांत मीं घोर प्रकार पाहिला आहे, एफ्राइमांत जारकर्म चालू आहे; इस्राएल भ्रष्ट झाला आहे. ११ हे यहुदा, तुझ्याहि लोकांचा बंदिवास उलटवीन तेव्हां हंगामाची वेळ येईल. १२ जेव्हां मी आपल्या लोकांचा बंदिवास उलटवूं पाहतों, इस्राएलास मी बरें करूं पाहतों तेव्हां एफ्राइमाचा अधर्म व शोमरोनाची दुष्टता दिसून येते; ते दगा करितात, चोर घरांत

शिरतो, बाहेर लुटारूंची टोळी छट करिते. २ त्यांच्या सर्व दुष्टतेचें स्मरण मला आहे हें ते लक्षांत आणीत नाहीत; आतां त्यांच्याच कर्मांनीं त्यांस घेरिलें आहे; तीं माझ्या नजरेसमोर आहेत.

३ ते राजाला आपल्या दुष्टतेनें, ते सरदारांस आपल्या लबाड्यांनीं, खुष करितात. ४ ते सर्व जारकर्म करणारे आहेत, भटान्यानें तापविलेल्या भट्टीसारखे ते आहेत, कणीक तिंबवून ती खमिरानें फुगेपर्यंतच कायतो विस्तर चाळावयाचा राहतो. ५ आमच्या राजाच्या शुभ दिवशीं सरदार द्राक्षारसानें तापून बेजार झाले; त्यानें आपला हात धर्मेनिंदकांच्या हातांत घातला. ६ कारस्थान करित असतांना त्यांनीं आपलें हृदय भट्टीसारखें केलें आहे; त्यांचा कोप रात्रभर निद्रित राहतो; तो सकाळीं प्रज्वलित अग्नीसारखा पेट घेतो. ७ ते सगळे भट्टीप्रमाणें तप्त असतात; ते आपल्या अधिपतींस गिळून टाकितात; त्यांचे सर्व राजे पतन पावले आहेत; त्यांतला कोणी माझा धावा करीत नाही.

८ एफ्राइम राष्ट्रांमध्ये मिसळतो; एफ्राइम न उलथलेल्या भाकरीसारखा झाला आहे. ९ परक्यांनीं त्याची शक्ति खाऊन टाकिली आहे, पण तें त्याला कळत नाही; त्याचे केस मधूनमधून पिकलेले दिसतात, पण तें त्याला कळत नाही. १० इस्राएलाचें जो भूषण तो त्याच्यासमक्ष त्याच्याविरुद्ध साक्ष देतो; इतकें असूनहि परमेश्वर त्यांचा देव याजकडे ते वळले नाहीत, त्याला शरण आले नाहीत. ११ एफ्राइम एकाद्या खुळ्या निर्बुद्ध पारव्यासारखा आहे; ते मिसराला हाक मारितात; अश्रुराकडे धाव घेतात. १२ ते जातील तेव्हां त्यांजवर मी आपलें जाळें टाकीन, आकाशांतल्या पाखरांप्रमाणें त्याला खाली पाडीन; त्यांच्या मंडळीनें ऐकिलें आहे त्याप्रमाणें मी त्यांस शिक्षा करीन. १३ ते हाय हाय करणार, कारण ते मजपासून बहकले आहेत; त्यांचा समूळ नाश होणार, कारण त्यांनीं माझ्याबरोबर फितुरी केली आहे; त्यांस उद्धारावें अशी माझी इच्छा होती तरी ते मजविषयीं खोटेंनाटें बोलले आहेत. १४ त्यांनीं कधीं मनापासून माझा धावा केला नाही; ते

आपल्या बिछान्यांवर पडून धान्य व द्राक्षारस यांसाठी ओरडतात; ते जमा होऊन, मजविरुद्ध बंड करितात. १५ मीं त्यांस शिक्षण दिलें व बाहुबल दिलें, तरी ते माझ्याविरुद्ध वाईट कल्पना मनांत आणितात.

१६ ते परत येतात, पण परात्पराकडे नव्हे; ते फसविणाऱ्या मनुष्यासारखे झाले आहेत; त्यांचे सरदार त्यांच्या जिव्हेच्या उद्दामपणामुळे तरवारीनें पडतील; ह्यामुळे त्यांची मिसर देशांत अप्रतिष्ठा होईल. १ मुखाला करणा लाव, गरुडासारखा तो परमेश्वराच्या मंदिरावर उतरतो, कारण त्यांनीं माझा करार मोडिला आहे, माझ्या नियमशाखाचें त्यांनीं अतिक्रमण केलें आहे. २ हे माझ्या देवा, आम्ही इस्राएल तुला ओळखितों असें ते माझा धावा करून म्हणतात. ३ इस्राएलानें चांगल्याचा धिक्कार केला आहे; शत्रु त्याच्या पाठीस लागेल.

४ त्यांनीं राजे नेमिले आहेत, पण माझ्या विचारांनें नेमिले नाहीत; त्यांनीं अधिपति स्थापिले, पण त्यास माझी संमति नव्हती; केवळ नष्ट होण्याकरितांच त्यांनीं आपणांसाठीं आपल्या सोन्याऱ्याच्या मूर्ति केल्या. ५ हे शोमरोना, तुझ्या वासराचा त्याला वीट आहे; त्यांजवर माझा राग पेटला आहे; त्यांस निर्दोषता प्राप्त होण्यास किती काळ लागेल! ६ कारण हेंहि इस्राएलाकडूनच झालें; कारागिरानें तें केलें, तें देव नव्हे; या शोमरोनाच्या वासराचे तुकडेतुकडे होतील. ७ कारण ते वाऱ्याची पेरणी करून वावटळीची कापणी करितात; त्याला ताट नाही, अंकुराला कणीस येत नाही; आलेंच तर तें परके खाऊन टाकितील. ८ इस्राएलास गिळून टाकिलें आहे, राष्ट्रांमध्यें ते आतां टाकाऊ भांड्यासारखे झाले आहेत. ९ कारण ते अश्रुराकडे वर गेले आहेत; ते स्वच्छंदपणें भटकणाऱ्या रानगाढवासारखे आहेत; एफ्राइमानें देणग्या देऊन दोस्ती केली आहे. १० जरी ते राष्ट्रांत देणग्या देत फिरतात तरी मी आतां त्यांस एकत्र करीन, ते राजाधिराजाच्या करभारानें घटत जातील. ११ कारण एफ्राइमानें पाप करण्यासाठीं पुष्कळ वेद्या केल्या आहेत;

ह्या वेद्या त्याला पापमूलक झाल्या आहेत. १२ मीं त्याच्यासाठीं आपल्या धर्मशाखाच्या लाखों आज्ञा लिहिल्या तरी त्याला त्या परक्याच वाटतात. १३ त्यांनीं मला केलेलीं यज्ञार्पणें म्हणजे केवळ मांस अर्पून तें खाणें होय; पण तीं परमेश्वर स्वीकारीत नाहीं; आतां तो त्यांचा अधर्म स्मरेल व त्यांच्या पापाचें शासन करील; ते मिसरास परत जातील. १४ कारण इस्राएलानें आपल्या उत्पन्नकर्त्यास विसरून मंदिरें बांधिलीं आहेत, यहुदानें तटबंदीचीं नगरें बहुत बांधिलीं आहेत; पण मी त्याच्या नगरांवर अभि पाठवीन, तो त्याचे वाडे खाऊन टाकील.

१ हे इस्राएला, इतर राष्ट्रांप्रमाणें आनंदानें उल्लासूं नको, कारण तूं व्यभिचार करून आपल्या देवाला सोडिलें आहे; प्रत्येक खळ्यावर व्यभिचाराची कमाई तुला आवडली आहे. २ खळें व द्राक्षाकुंड यांनीं त्यांचा निर्वाह होणार नाही, नवा द्राक्षारस तिला दगा देईल. ३ ते परमेश्वराच्या देशांत राहावयाचे नाहीत; एफ्राइम मिसर देशास परत जाईल, ते अश्रुराच्या देशांत अमंगळ पदार्थ भक्षण करतील. ४ ते परमेश्वराला द्राक्षारसाचीं पेयार्पणें करणार नाहीत; त्यांचे बलि त्याला संतोष देणार नाहीत; त्यांचें अन्न त्याला सुतक्यांच्या अन्नासारखें होईल; तें खाणारे सर्व अशुद्ध होतील; त्यांचें अन्न त्यांची क्षुधा शांत करण्याकरितांच आहे; परमेश्वराच्या मंदिरांत तें आणणार नाहीत. ५ नेमलेल्या सणांच्या दिवशीं व परमेश्वराच्या उत्सवाच्या दिवशीं तुम्ही काय कराल? ६ कारण पाहा, विध्वंस झाल्यामुळे ते सर्व निघून गेले आहेत; मिसर त्यांस गोळा करील, मोफ त्यांस मूठमाती देईल; कांटे-कुसळें त्यांच्या रुपेरी मौल्यवान् पदार्थाचा ताबा घेतील, त्यांच्या तंबूंत कांटेरीं झुडपें रुजतील. ७ झडतीचे दिवस आले आहेत, प्रतिफळाचे दिवस आले आहेत; इस्राएलास हें समजून येईल; तुझ्या दोषराशीमुळे, तुझ्या अति वैरासुळे, संदेष्टा मूर्ख असा बनला आहे, आत्मसंचार झालेल्याला वेड लागलें आहे. ८ एफ्राइम माझ्या

१ निर्गम ५:१ टीप पाहा.

देवाला हेरणारा आहे; संदेश आपल्या सर्व मार्गांत पारध्याचा फासा आहे, त्याच्या देवाच्या मंदिरांत वैरभाव आहे. ९ गिबांत घडलेल्या गोष्टींच्या वेळीं झालें त्यासारखा त्यांनीं अति भ्रष्टाचार केला आहे; तो त्यांचा अधर्म स्मरतो; तो त्यांच्या पापांचें प्रतिफल देतो. १० रानांतल्या द्राक्षाप्रमाणें इस्राएल मला आढळला, अंजिराच्या हंगामांतील प्रथम फळासारखे तुमचे पूर्वज मला दिसले; पण ते बाल-पौराकडे आले आणि त्यांनीं लजास्पद मूर्तीला आपणांस वाहून घेतलें; त्यांच्या वळभांसारखे ते अमंगळ झाले. ११ एफ्राइमाचें वैभव पक्ष्याप्रमाणें उडून जात आहे; जन्म, गर्भारपण व गर्भसंभव हीं नाहीत, असें झालें आहे. १२ त्यांनीं मुलें लहानाचीं मोठीं केलीं तरी एकहि मनुष्य उरणार नाहीं असें मी त्यांस अपत्यहीन करीन; मी त्यांजपासून निघून जाईन तेव्हां ते हाय हाय करितील ! १३ एफ्राइम आपल्या मुलांस बळी देणाऱ्या मनुष्यासारखा मला दिसला; तो आपल्या मुलांस वध करणाऱ्याकडे घेऊन येईल. १४ हे परमेश्वरा, त्यांस दे; त्यांस काय देशील ? गर्भपात करणारा गर्भाशय व शुष्क स्तन त्यांस दे. १५ त्यांची सर्व दुष्टता गिलगालांत आहे, तेथेंच त्यांच्याविषयीं माझ्या ठायीं द्वेष उद्भवला; त्यांच्या कर्मांच्या दुष्टतेमुळें त्यांस मी आपल्या मंदिरांतून घालवून देईन; यापुढें मी त्यांच्यावर प्रीति करणार नाहीं; त्यांचे सर्व सरदार फितुरी आहेत. १६ एफ्राइमावर तडाका बसला आहे; त्यांचें मूळ सुकून गेलें आहे; त्यांस फळ येणार नाहीं; त्यांस संतति झालीच तर त्यांच्या गर्भाशयाचें तें प्रिय फळ मी मारून टाकीन. १७ माझा देव त्यांचा त्याग करील, कारण त्यांनीं त्याचें ऐकिलें नाहीं; ते राष्ट्रांराष्ट्रांनीं भटकणारे असे होतील. १ इस्त्राएल उफाळ्यानें वाढणारा द्राक्षींचा १० वेळ आहे, त्याला भरपूर फळें येतात; जों जों त्याला ज्यास्त फळें आलीं तों तों त्यानें ज्यास्त वेद्या केल्या; त्याची जमीन जसजशी सुपीक होत गेली तसतसे त्यानें अधिक सुरेख मूर्तिस्तंभ उभारिले.

१ पाठभेद: सोराप्रमाणें रम्य स्थळीं बसलेल्यासारखा

२ त्यांचें हृदय बेइमान आहे, आतां त्यांस प्रायश्चित मिळालेंच पाहिजे; तो त्यांच्या वेद्या मोडून टाकील; तो त्यांचे मूर्तिस्तंभ उद्ध्वस्त करील. ३ आतां ते निश्चयें म्हणतील, आम्हांला राजा नाहीं, कारण आम्हीं परमेश्वराचें भय बाळगिलें नाहीं; राजा आमच्या काय कामाचा ? ४ ते फक्त वचनें बोलतात, खोव्या प्रतिज्ञा करितात, करार करितात, म्हणून शेताच्या तासांत विषवल्ली उगवते तसें त्यांच्यासाठीं प्रतिफल उगवेल. ५ बेथ-आवेनच्या वासरांसाठीं शोमरोनांतले रहिवासी घाबरे होतील; तेथले लोक त्याजविषयीं शोक करितील, त्याचे पुजारी जे त्याच्या वैभवाबद्दल आनंद करित असत ते आतां त्याकरितां विलाप करितील, कारण तें त्यांस अंतरलें आहे, ६ यारेब राजासाठीं भेट म्हणून तें अश्रुरास नेतील; एफ्राइम लजेनें व्याप्त होईल, इस्राएलास आपल्या स्वतांच्या मसलतीची लाज वाटेल. ७ शोमरोन नाश पावला आहे, त्याचा राजा पाण्यावर तरंगणाऱ्या ढळप्यासारखा आहे. ८ इस्राएलाचें पाप म्हणजे आवेनचीं उच्चस्थानें नाश पावतील; त्याच्या वेदीवर काटेकुसलें व काटेरीं झुडपें उगवतील; ते पर्वतांस म्हणतील, आम्हांस झाकून टाका, टेंकड्यांस म्हणतील, आम्हांवर पडा. ९ हे इस्राएला, गिबांत घडलेल्या गोष्टींच्या वेळेपासून तूं पाप करित आलास; तेथेंच ते अद्यापि आहेत; गिबांत दुष्कर्म्यांबरोबर झालेल्या लढाईत ते सांपडले नाहीत. १० मला वाटेल तेव्हां मी त्यांस शासन करीन; त्यांस त्यांच्या दोन्ही पातकांस्तव शासन करण्यास त्यांच्याविरुद्ध राष्ट्रें गोळा होतील. ११ एफ्राइम शिकविलेली कालवड आहे, तिला मळणी करण्याची आवड आहे; मी तिच्या सुंदर मानेवर जूं ठेवीन, मी एफ्राइमाला जुंपीन; यहूदा नांगरील, याकोब कोळपील. १२ तुम्ही आपणांसाठीं धार्मिकतेची पेरणी करा म्हणजे प्रेमाची कापणी कराल; पडीत जमीन नांगरून काढा; कारण परमेश्वरानें येऊन तुम्हांवर धार्मिकतेची वृष्टि करावी याकरितां त्याला शरण जाण्याचा हा समय आहे. १३ तुम्हीं दुष्टतेच्या पेरणीसाठीं नांगरिलें, अधर्माची कापणी केली, तुम्हीं

लबाडीचें फळ खाळें; कारण तूं आपल्या मार्गावर भिस्त ठेविली, आपल्या पराक्रमी वीरसमूहावर भाव ठेविला. १४ तुझ्या लोकांमध्ये कलह माजेल; युद्धसमयीं शत्रुनाशनें बेथ-आबेलास उद्ध्वस्त केलें तेव्हां आईला मुलांसह आपटून मारिलें, तशीं तुझीं तटबंदीचीं नगरें नाश पावतील. १५ तुमच्या दुष्टतेच्या अघोरतेमुळें बेथेल येथें तुम्हांस असें होईल; प्रभातकाळीं इस्राएलाचा राजा नाश पावेल.

१ इस्राएल लहान मूल असतां त्याजवर माझी ११ प्रीति वसली; मीं त्याला आपला पुत्र म्हणून मिसरांतून बोलाविलें. २ जों जों मीं बोलावीं तों तों ते मजपासून दूर जात; ते बालमूर्तींस बलि अर्पित, कोरीव मूर्तीपुढें धूप जाळीत. ३ मींच एफ्राइमास चालावयास शिकविलें, मीं त्यांस आपल्या कवेंत वागविलें; आणि मी त्यांस बरें केलें, पण तें त्यांस ठाऊक नाहीं. ४ मानवी बंधनांनीं, प्रेमरज्जूंनीं, मीं त्यांस ओढिलें; बैलाच्या गळ्यांतलें जोतें सैल करणाऱ्यासारखा मी त्यांस झालों; त्यांस मीं ममतेनें खाऊं घातलें. ५ तो मिसर देशांत परत जाणार नाहीं, तर अश्शूर त्यांचा राजा होईल; कारण ते मजकडे परत येण्यास मान्य झाले नाहींत. ६ त्यांच्या मसलतीमुळें तरवार त्यांच्या नगरांवर फिरेल. ती त्यांचे अडसर मोडूनतोडून खाऊन टाकील. ७ माझ्या लोकांचा मजपासून धर्मभ्रष्ट होण्याकडे कल आहे, आणि त्यांस बोलाविलें असतां कोणी उठून दृष्टि वर करीत नाहींत. ८ हे एफ्राइमा, मी तुला कसा सोडून देईन? हे इस्राएला, मी तुला कसें बहकूं देईन? मी तुला अदमासारखें करूं काय? सबोइमासारखें करूं काय? माझे हृदय खळबळलें आहे, माझ्या कळवळ्यास ऊत आला आहे. ९ मी आपल्या क्रोधसंतापाप्रमाणें करणार नाहीं, मी एफ्राइमाचा नाश करण्याकरितां मागें फिरणार नाहीं; कारण मी देव आहे, मनुष्य नव्हें; तुजमध्ये असणारा पवित्र प्रभु तो मी आहे; मी क्रोधावेशानें येणार नाहीं. १० ते परमे-

श्वरामागून जातील, तो सिंहासारखा गर्जेल, आणि त्यांचे पुत्र पश्चिमेकडून थरथर कांपत येतील. ११ मिसर देशांतून पक्षी व अश्शूर देशांतून पारवे येतात तसे ते थरथर कांपत येतील, व मी त्यांस त्यांच्या घरांत वसवीन, असें परमेश्वर म्हणतो.

१२ एफ्राइमानें लबाड्यांनीं मला घेरिलें आहे; इस्राएलाच्या घराण्यानें कपटानें मला घेरिलें आहे. देव जो सत्य व पवित्र त्याजबरोबर यहुदाहि बैबंदपणानें

वागतो. १ एफ्राइम वायूची जोपासना करितो; १२ पूर्वेच्या वाऱ्याच्या मागे लागतो; दिवसभर तो लबाडी व नाश यांची वृद्धि करितो; ते अश्शुराबरोबर करार करितात, मिसर देशास तेल नेतात. २ परमेश्वराचा यहुदाबरोबर वाद आहे, तो याकोबाला त्याच्या आचरणाप्रमाणें शासन करील; त्याच्या कर्मांप्रमाणें तो त्याला प्रतिफल देईल. ३ गर्भाशयांत असतां त्यानें आपल्या भावाची टांच धरिली; तो आपल्या भ्रज्वांनींत असतां देवाबरोबर झगडला; ४ म्हणजे अर्थात् दिव्यदूताबरोबर झगडून तो जय पावला, त्यानें रडून देवाची करुणा भाकिली; त्याला देवाचें बेथेलास दर्शन झालें तेथें तो आमच्याबरोबर बोलला. ५ परमेश्वर, सेनाधीश परमेश्वर, हें नाम त्याचें स्मारक आहे; ६ म्हणून तूं आपल्या देवाकडे वळ; दया व न्याय राख; आपल्या देवाची प्रतीक्षा करून राहा.

७ कर्नानाच्या हातीं खोटा ताजवा आहे; जुलूम करणें त्याला आवडतें. ८ एफ्राइम म्हणतो, मी खरोखर धनवान झालों आहे, मी संपत्ति मिळविली आहे, पापाचा बट्टा लागेल असा अधर्म माझ्या सर्व कमाईत माझ्या हातून झाला नाहीं. ९ मिसर देशापासून मी परमेश्वर तुझा देव आहे, उत्सवाच्या दिवसांप्रमाणें मी तुला पुनः तंबूंत राहावयास लावीन. १० मी संदेष्ट्यांबरोबर बोललों आहे; मींच दिव्यदर्शनांची रेलचेल केली आहे आणि संदेष्ट्यांच्या द्वारे मीं दृष्टांत देऊन बोध केला आहे. ११ गिलाद मूर्तिपूजक बनला आहे ना? तर तो शून्यवत् होऊन जाईल; गिल्गालांत त्यांनीं बैल अर्पिले; त्यांच्या

वेद्या शेतांच्या तासांतील दगडांच्या राशीसारख्या आहेत. १२ याकोब अरामाच्या रानांत पळून गेला; इस्राएलानें बायकोसाठीं चाकरी केली, बायकोसाठीं मेंढरें राखिलीं. १३ एका संदेष्ट्याच्या हस्तें परमेश्वरानें इस्राएलास मिसर देशांतून बाहेर आणिलें, दुसऱ्या संदेष्ट्याच्या हस्तें त्याचें रक्षण करविलें. १४ एफ्राइमानें क्रोध अत्यंत चेतविला आहे, त्याचा रक्तपातदोष त्याजवर तसाच राहील, आणि त्याचा प्रभु त्यानें केलेल्या अप्रतिष्ठेचें उसनें फेडील.

१ एफ्राइम बोलत असे तेव्हां लोकांचा १३ थरकांप होई; तो इस्राएलांचा सरदार झाला; पण पुढें बालमूर्तीच्यामुळें दोषी होऊन तो लोपला.

२ ते आतां हि अधिकाधिक पाप करित आहेत, ते आपल्याजवळच्या रुप्याच्या आपणांसाठीं ओर्तीव मूर्ति करित आहेत; ते आपल्या कल्पनेप्रमाणें मूर्ति करित आहेत; त्या सर्व कारागिरांच्या कृति आहेत; ते अशा मूर्तीबरोबर बोलतात, यज्ञ करणारीं मनुष्यें वासरांचें चुंबन घेतात. ३ ह्यास्तव ते सकाळच्या अत्रासारखे, लवकर उडून जाणाऱ्या दहिंवरासारखे, होतील, खळ्यांतून उडणाऱ्या भुसाप्रमाणें, धुराज्यांतून निघणाऱ्या धुराप्रमाणें ते होतील. ४ मिसर देशापासून मी परमेश्वर तुझा देव आहे, मजपरता अन्य देव तुला ठाऊक नाही, मजवांचून कोणी त्राता नाही. ५ मीं रानांत, रखरखीत प्रदेशांत, तुला खाऊं घातलें.

६ जसा त्यांस चारा मिळाला तसे ते चरून तृप्त झाले; ते तृप्त झाले तेव्हां त्यांचें हृदय उन्मत्त झालें आणि ते मला विसरले. ७ यास्तव मी त्यांस सिंहासारखा झालों आहे, मी चित्यासारखा वाटेवर दबा धरून बसेन.

८ जिचीं पिलें हरण केलीं आहेत अशा अखलीसारखा मी त्यांजवर हल्ला करीन, मी त्यांचे ऊर फाडून टाकीन, मी त्यांस तेथें सिंहासारखें खाऊन टाकीन; वनपशु त्यांस फाडून त्यांचे तुकडे तुकडे करितील. ९ हे इस्राएला, जो मी तुझा साहाय्यकर्ता त्या मजवर तूं उलटलास, त्यामुळें तुझा नाश झाला. १० तुझ्या सर्व नगरांतून तुझा वचाव करणारा तुझा राजा कोठें गेला? ज्या तुझ्या

शास्त्र्यांच्या बाबतींत तूं म्हणावेंस कीं मला राजा व अधिपति असावे, ते कोठें गेले? ११ तुजवर कोपून तुला राजा दिला व तुजवर रागावून तो काढून नेला. १२ एफ्राइमाच्या अधर्माचें गाठोडें बांधून ठेविलें आहे, त्याचें पाप जमवून ठेविलें आहे. १३ प्रसूत होणाऱ्या स्त्रीच्या वेदना त्याला लागतील; तो अकलशून्य मुलगा आहे, कारण तो गर्भाशयाच्या द्वारानजीक योग्य वेळीं येत नाही. १४ अधोलोकाच्या तावडींतून मी त्याला उद्धरीन काय? मृत्यूपासून त्याला मुक्त करीन काय? अरे मृत्यू, तुझ्या महामान्या कोठें आहेत? अरे अधोलोका, तुजकडून होणारा विनाश कोठें आहे? माझ्या दृष्टीपासून कळवळा लपला आहे. १५ तो जरी आपल्या भाऊबंदांत फलद्रूप आहे तरी पूर्वेचा वारा, रानांतून परमेश्वराचा वारा, येईल आणि त्याची विहीर आटेल, त्याचा झरा सुकून जाईल; तो त्याच्या निर्धींतील मनोरम वस्तु हरण करील. १६ शोमरोनास प्रायश्चित्त मिळेल, कारण तो आपल्या देवापासून फितुरी झाला आहे; ते तरवारीनें पडतील, त्यांचीं अर्भकें आपटून मारितील, त्यांच्या गर्भवती स्त्रियांस चिहून टाकितील.

१ हे इस्राएला, परमेश्वर तुझा देव याज- १४ कडे वळ, कारण तूं आपल्या अधर्मांमुळें ठोकर खाऊन पडला आहेस. २ तुम्ही शब्दानिशीं परमेश्वराकडे वळा; त्याला म्हणा, आमचा सर्व अधर्म दूर कर; कृपेनें आमचा स्वीकार कर, म्हणजे आम्ही आमच्या वाणीचें फळ अपूर्व. ३ अश्वर आमचा बचाव करणार नाही, आम्ही घोड्यांवर स्वार होणार नाही, आमच्या हातच्या कृतीस, आमच्या देवा, असें यापुढें आम्ही म्हणणार नाही, कारण तुजकडे पोरक्यांस दया मिळते. ४ मी त्याला वाटेवर आणीन, त्यांजवर मोकळ्या मनानें प्रीति करीन, कारण त्यांजवरचा माझा राग गेला आहे. ५ मी इस्राएलास दहिंवरासारखा होईन; तो भूकमलाप्रमाणें फुलेल, लवानोनाप्रमाणें मूळ धरील. ६ त्याच्या फांद्या पसरतील, त्याचें सौंदर्य जैतून वृक्षासारखें होईल, त्यास लवानोना-

सारखा वास सुटेल. ७ ते परत येऊन त्याच्या छायेत राहतील; ते धान्यासारखे पुनर्जावित होतील व द्राक्षी-प्रमाणे फळे देतील; त्यांची कीर्ति लबानोनाच्या द्राक्षारसाच्या सारखी होईल. ८ एफ्राइमाला यापुढे मूर्तीशी काय कर्तव्य आहे? मी तर त्याचें ऐकून त्याजवर

लक्ष ठेवीन; मी हिरव्यागार सख्खसारखा आहे, मजपासून तुला फळ मिळतें. ९ जो कोणी शहाणा आहे त्याला हें समजेल, जो कोणी समंजस आहे त्याला हें कळेल; परमेश्वराचे मार्ग निःसंशय सरळ आहेत; त्यांनीं धार्मिक चालतील आणि पातकी त्यांत अडखळून पडतील.

योएल

१ पथ्थूलाचा पुत्र योएल याला परमेश्वराचें
१ वचन प्राप्त झालें तें हें:

२ अहो वृद्धहो, हें ऐका; देशांत राहणारे सर्व जनहो, कान या. तुमच्या काळीं अथवा तुमच्या वाड-वडिलांच्या काळीं अशी गोष्ट कधीं घडली होती काय?

३ तुम्ही हें आपल्या मुलांवाळांस कळवा, तुमच्या मुलांनीं आपल्या मुलांवाळांस कळवावें व त्यांच्या मुलांनीं आपल्या पुढच्या पिढीस कळवावें. ४ कुर-तुडणाच्या टोळांपासून जें राहिलें तें झुड्डींनीं येणाऱ्या टोळांनीं खाळें; झुड्डींनीं येणाऱ्या टोळांपासून जें राहिलें तें चाटून खाणाऱ्या टोळांनीं खाळें; चाटून खाणाऱ्या टोळांपासून जें राहिलें तें अधाशी टोळांनीं खाळें.

५ अहो मद्यप्यांनो, जागे व्हा आणि रडा; द्राक्षारस पिणाऱ्यांनीं, तुम्ही सर्व नव्या द्राक्षारसाकरितां विलाप करा, कारण तो तुमच्या तोंडचा काढून घेतला आहे.

६ माझ्या देशावर बळकट व असंख्य लोक आले आहेत; त्यांचे दांत सिंहाच्या दातांसारखे आहेत; त्यांस सिंहिणीचे सुळे आहेत. ७ त्यांनीं माझ्या द्राक्षेलांची नासधूस केली आहे; माझ्या अंजिराच्या झाडांच्या ढलप्या काढिल्या आहेत, सोलून सोलून त्यांनीं त्याची साल काढून टाकिली आहे, आणि त्याच्या फांथा पांढऱ्या झाल्या आहेत. ८ तरुण स्त्री गोणताट नेसून आपल्या तरुणपणींच्या नवऱ्याकरितां शोक करिते तसा

शोक करा. ९ परमेश्वराच्या मंदिरांत अन्नार्पण व पेयार्पण हीं येण्याचीं बंद झालीं आहेत; परमेश्वराची सेवा करणारे याजक शोक करित आहेत. १० शेताचें रान झालें आहे; भूमि रुदन करित आहे, कारण पिकाचा नाश झाला आहे; नवा द्राक्षारस आटला आहे; तेल क्षय पावलें आहे. ११ शेतकऱ्यांनो, निराश व्हा; द्राक्षीचे मळे करणाऱ्यांनो, गडू व जवस यांकरितां विलाप करा, कारण शेताचें पीक नष्ट झालें आहे. १२ द्राक्षीचा वेल वाळला आहे, अंजिरांचें झाड कोमेजून गेलें आहे; डाळिंब, ताड व सफरचंद अशीं मळ्यांतील सर्व झाडे सुकून गेलीं आहेत; मानव-जातीचा आनंद आटला आहे.

१३ याजकहो, गोणताट लेऊन शोक करा; वेदीची सेवा करणाऱ्यांनो, विलाप करा; माझ्या देवाच्या सेवकांनो, या, गोणताटावर पडून रात्र घालवा, कारण तुमच्या देवाच्या मंदिरांत अन्नार्पण व पेयार्पण येण्याचें बंद झालें आहे. १४ उपासाचा एक पवित्र दिवस नेमा, पवित्र मेळा भरवा, तुमचा देव परमेश्वर याच्या मंदिरांत वडिलांस व देशांतील राहणाऱ्या सर्वांस जमवा व परमेश्वराला आरोळी करा. १५ त्या दिवसाबद्दल हायहाय करा! भयंकर दिवस! परमेश्वराचा दिवस जवळ येऊन ठेपला आहे, सर्वसमर्थाकडून विनाशमय असा तो येत आहे. १६ आमच्या डोळ्यांदेखत आमचें अन्न काढून

घेतलें नाहीं काय ? आमच्या देवाच्या मंदिरांतील आनंद व उत्साह नष्ट झाले नाहींत काय ? १७ ढेकळांखालीं धान्यास बुरा चढला आहे, पेवें रिकामी पडलीं आहेत; कोठारें पडून गेलीं आहेत; कारण पिकें बुडालीं आहेत. १८ गुरेंढोरें कशीं धापा टाकीत आहेत ! बैलांचे कळप घाबरले आहेत, कारण त्यांस चारा नाहीं; मेंढरांचें कळपहि पीडले आहेत. १९ हे परमेश्वरा, तुझा मी धावा करितों, कारण रानांतील कुरणें अग्नीनें खाल्हीं आहेत, शेतांतील सर्वे झाडें ज्वालांनीं भस्म केलीं आहेत. २० वनपशंताहि तुझा सोस लागला आहे, तुझा सोस लागून ते धापा टाकीत आहेत; पाण्याचे ओढे सुकून गेले आहेत; अग्नीनें रानांतील कुरणें खाऊन टाकिलीं आहेत.

१ सीयोनांत करणा वाजवा, माझ्या पवित्र पर्वतावर नौबत वाजवा; देशांत राहणारे सर्व थरथर कांपीत, कारण परमेश्वराचा दिवस येत आहे, तो येऊन ठेपला आहे. २ अंधाराचा व औदासीन्याचा दिवस, मेघमय अन्ध्राच्छादित दिवस येत आहे. डोंगरांवर प्रभातेचा प्रकाश पसरतो तसें महान् व बलवान् राष्ट्र येत आहे; पूर्वी कधींच असा प्रकार झाला नाहीं, पुढें पितृव्यानपितृव्या असा कधीं होणार नाहीं. ३ त्यांच्यापुढें अग्नि भस्म करीत चालला आहे, त्यांच्यामागें ज्वाला जाळीत चालली आहे, त्यांच्यापुढील प्रदेश एदेन बागेसारखा आहे, त्यांच्यामागील प्रदेश ओसाड रान आहे; त्यांतून बचावून कांहींच राहत नाहीं. ४ त्यांचें स्वरूप घोड्यांच्या स्वरूपासारखें आहे, स्वारांसारखे ते धावतात. ५ ते उज्या टाकितात, त्यांचा आवाज डोंगरमाथ्यांवरून जाणाऱ्या रथांच्या आवाजासारखा आहे; धसकट खाऊन टाकणाऱ्या ज्वालेच्या कडकडण्यासारखा ते आवाज करितात; युद्धासाठीं सज झालेल्या बलवान् राष्ट्रासारखे ते आहेत. ६ त्यांच्यापुढें राष्ट्रें व्यथित होतात, सर्वांचीं तोंडें काळवंडतात. ७ वीरांप्रमाणें ते धावतात, योद्ध्यांप्रमाणें ते तट चढून जातात, ते प्रत्येक आपआपल्या मार्गांनीं कूच करितात, ते आपली दिशा सोडीत नाहींत. ८ ते

एकमेकांस रेंदून चालत नाहींत; ते आपआपल्या वाटेनें जातात; समोर शस्त्रें असतां ते जखम न होतां त्यांतून पार जातात. ९ ते शहरांतून इकडेतिकडे फिरतात, ते भिंतीवरून चालतात, ते चढून घरांत शिरतात, चोरासारखे खिडक्यांतून प्रवेश करितात. १० त्यांच्यापुढें पृथ्वी कांपते, आकाश थरथरतें, सूर्य व चंद्र काळे पडतात, तारे प्रकाशावयाचे थांबतात. ११ परमेश्वर आपल्या सैन्यापुढें गर्जेना करितो; कारण त्याचा तळ विस्तीर्ण आहे; त्याचा हुकूम बजाविणारा बलवान् आहे; परमेश्वराचा दिवस मोठा व फार भयंकर आहे; त्या वेळीं कोण टिकेल ?

१२ आतां तरी परमेश्वराचें वचन ऐका; मनःपूर्वक मजकडे वळा; उपोषण, आकंदन व शोक करून वळा. १३ आपलीं वस्त्रें नव्हे, तर आपलें हृदय फाडा आणि परमेश्वर तुमचा देव याजकडे वळा, कारण तो कृपाळू, कन्हवाळू, मंदक्रोध, दयासागर आहे; अरिष्ट आणिल्याबद्दल त्याला वाईट वाटण्यासारखें आहे. १४ परमेश्वर तुमचा देव याला कळवळा येऊन तो मागें वळेल व आपल्यामागें आशीर्वाद देवून जाईल कीं नाहीं कोण जाणे; असें कीं जेणेंकरून तुम्हांस त्याला अन्नार्पण व पेयार्पण करितां येईल.

१५ सीयोनांत करणा वाजवा; उपासाचा एक पवित्र दिवस नेमा, पवित्र मेळा भरवा. १६ लोकांस जमवा, मंडळी शुद्ध करा, वडिलांस जमवा, मुलें व स्तनपान करणारीं अर्भके यांसहि एकत्र करा; वर आपल्या खोलींतून व वधू आपल्या मंडपांतून बाहेर येवोत. १७ देवडी व वेदी यांच्यामध्ये याजक, परमेश्वराचे सेवक, रुदन करीत म्हणोत, हे परमेश्वरा, आपल्या लोकांवर करुणा कर; आपल्या वतनाची अप्रतिष्ठा होऊं देऊं नको; होऊं देशील तर राष्ट्रें त्याची निर्भर्त्सना करतील; त्यांचा देव आतां कोठें गेला असें राष्ट्रांनीं कां म्हणवें ?

१८ तेव्हां परमेश्वरानें आपल्या देशाविषयीं ईर्ष्या धरिली, तो आपल्या लोकांविषयीं कळवळला. १९ परमेश्वरानें आपल्या लोकांची विनवणी ऐकून म्हटलें,

पाहा, मी तुम्हांस धान्य, नवा द्राक्षारस व तेल पाठवून देतो, त्यांनीं तुम्ही तृप्त व्हाल; यापुढें राष्ट्रांमध्ये मी तुम्हांला निंदासद करणार नाहीं. २० उत्तरेकडून आलेल्यास तुम्हांपासून घालवून रुक्ष व वैराण प्रदेशांत हाकून देईन; त्याची अघाडी पूर्व समुद्रांत व पिछाडी पश्चिम समुद्रांत हाकून देईन; त्याचा दुर्गंध, त्याची घाण, वर येईल; कारण त्यानें उन्मत्तपणाचीं कृत्यें केलीं आहेत. २१ अगे भूमि, भिऊं नको, उल्लास कर, हर्ष कर, कारण परमेश्वरानें महत्कृत्यें केलीं आहेत. २२ वनपशूंतो, भिऊं नका, कारण वनांतलीं कुरणें हिरवीं होत आहेत, झाडें फळें देत आहेत, अंजिरांचें झाड व द्राक्षीचा वेल आपलें सत्त्व देत आहेत. २३ सीयोनपुत्रहो, परमेश्वर तुमचा देव याच्या ठायीं उल्लास करा, हर्ष करा; कारण तुम्हांस हितकर होईल इतका आगोटीचा पाऊस तो देतो; तो पहिली पर्जन्य-वृष्टि म्हणजे आगोटीचा व वळवाचा पाऊस पाडितो. २४ मग खळीं गव्हांनें भरून जातील, कुंडें नव्या द्राक्षारसानें व तेलानें उपकून जातील. २५ मीं तुम्हांवर पाठविलेलें आपलें महासैन्य म्हणजे झुंडींनीं येणारे टोळ, चाहून खाणारे टोळ व कुरतुडणारे टोळ यांनीं ज्या वर्षाचें उत्पन्न खाळें त्यांची मी तुम्हांस भरपाई करून देईन. २६ तुम्ही अन्न खाल आणि तृप्त व्हाल व ज्यानें तुम्हांसाठीं आश्चर्याचीं कृत्यें केलीं तो तुमचा देव परमेश्वर याच्या नामाची स्तुति कराल; माझी प्रजा कधींहि लज्जित होणार नाहीं. २७ तुम्ही समजाल कीं इस्राएल लोकांमध्ये मी आहे; मी परमेश्वर तुमचा देव आहे, अन्य कोणी नाहीं; व माझी प्रजा कधींहि फजीत होणार नाहीं.

२८ यानंतर असें होईल कीं मी आपल्या आत्म्याचा मनुष्यमात्रावर वर्षाव करीन, तेव्हां तुमचे पुत्र व तुमच्या कन्या संदेश देतील, तुमच्या वृद्धांस स्वप्ने पडतील, तुमच्या तरुणांस दृष्टांत होतील. २९ तुमचे दास व दासी यांवरहि त्या समयीं मी आपल्या आत्म्याचा वर्षाव करीन. ३० मी आकाशांत

व पृथ्वीवर रक्त, अग्नि व धुराचे लोळ अशीं चिन्हे दाखवीन. ३१ परमेश्वराचा महान् व भयंकर दिवस येण्यापूर्वीं सूर्य अंधकारमय व चंद्र रक्तमय होईल. ३२ तेव्हां असें होईल कीं जो कोणी परमेश्वराचा धावा करील तो तरेल; कारण परमेश्वरानें म्हटल्या-प्रमाणें निभावलेले सीयोन डोंगरावर व यरुशलैमांत राहतील आणि परमेश्वरानें ज्यांना बोलाविलें ते बाकी उरलेल्यांत राहतील. १ पाहा, त्या समयीं मी यहुदा व यरुशलैम यांचा बंदिवास फिरवीन; २ तेव्हां सर्व राष्ट्रे जमा करून यहोशाफाट (परमेश्वर न्याय करितो) ह्या नावाच्या खोऱ्यांत आणीन, आणि माझे लोक, माझें वतन इस्राएल, यांस त्यांनीं राष्ट्रांत विखरून माझा देश वाहून घेतला म्हणून तेथें त्यांजवर दावा मांडीन. ३ त्यांनीं माझे लोक पणाला लाविले, त्यांनीं मुलगा देऊन वेश्या घेतली, द्राक्षारस प्यावयासाठीं त्यांनीं मुलगी विकली. ४ सोर, सीदोन व पलेशेथाचे प्रदेश-हो, तुम्ही माझें काय करणार ? मीं केलेल्याचा बदला देतां काय ? अथवा मजला कांहीं करितां काय ? मी लवरेनें तुमचें कृत्य तुमच्या माथीं मारीन. ५ कारण तुम्ही माझें सोनेरुपें हरण केलें आहे, तुम्ही माझीं उत्तम रत्नें आपल्या मंदिरांत नेलीं आहेत. ६ यहुदा व यरुशलैम यांतील लोकांस त्यांच्या देशांतून काढून दूर न्यावें म्हणून तुम्ही त्यांस ग्रीस येथील लोकांस विकिलें. ७ पाहा, जेथें तुम्ही त्यांस विकून पाठविलें तेथून त्यांची उठावणी करून त्यांस मी आणीन आणि तुमची कृति तुमच्या माथीं मारीन; ८ आणि तुमचे पुत्र व कन्या यांस विकून यहुद्यांच्या हातीं देईन आणि ते त्यांस दूरच्या राष्ट्रांत म्हणजे शबाई लोकांस विकितील असें परमेश्वरानें म्हटलें आहे.

९ राष्ट्रांमध्ये हें जाहीर करा; यज्ञयाग करून लढाईची तयारी करा, वीरांची उठावणी करा; सर्व लढवय्यांना एकवट होऊं द्या, आणि त्यांस चाल करूं द्या. १० तुमचे फाळ ठोकून त्यांच्या तरवारी बनवा, आपल्या कोयत्यांचे भाले बनवा; अशक्तहि मी वीर

आहें असें म्हणो. ११ सभोंवतालच्या सर्व राष्ट्रांनो, लरा करून या व एकत्र जमा; हे परमेश्वरा, तुझे वीर तेथें आण. १२ राष्ट्रे उठावणी करून यहोशाफाटाच्या खोऱ्यांत येवोत; तेथें मी न्यायासनावर बसून सभोंवतालच्या राष्ट्रांचा न्याय करणार आहे. १३ विळा चालवा, पीक तयार आहे; या, चला, उतरा, द्राक्षांचा घाणा भरला आहे, कुंडें भरून वाहत आहेत; कारण लोकांची दुष्टाई फार आहे. १४ लोकांच्या झुंडी, निर्णयाच्या खोऱ्यांत लोकांच्या झुंडी आहेत, कारण निर्णयाच्या खोऱ्यांत परमेश्वराचा दिवस येऊन ठेपला आहे. १५ सूर्य व चंद्र काळे पडले आहेत, ताऱ्यांनीं प्रकाश पाडण्याचें सोडिलें आहे. १६ परमेश्वर सीयोनांत गर्जना करितो, यरुशलेमांतून आपला शब्द ऐकवितो, आकाश व पृथ्वी थरथर कांपत आहेत, तरी परमेश्वर आपल्या लोकांचा आश्रय

आहे, इस्राएल लोकांचा दुर्ग आहे. १७ सीयोनावर, माझ्या पवित्र डोंगरावर, राहणारा परमेश्वर, तुमचा देव मी आहें हें तुम्हांस कळेल, तेव्हां यरुशलेम पवित्र स्थळ होईल, यापुढें परके त्यांतून येणारजाणार नाहीत. १८ त्या काळीं असें होईल कीं पर्वतांवरून नवा द्राक्षारस पाझरेल, टेंकड्यांवरून दूध वाहील, व यहुदाचे सर्व ओहोळ पाण्यानें भरून वाहतील; परमेश्वराच्या मंदिरांतून झरा निघेल तो शिट्टिमाच्या खोऱ्यास पाणी पुरवील. १९ मिसर देश उजाड होईल व अदोम वैराण होईल, कारण त्यांनीं आपल्या देशांत निर्दोष रक्त पाडून यहुदाच्या वंशजांवर बलात्कार केला. २० यहुदा तर सर्वकाळ वसेल, यरुशलेम पिढ्यानपिढ्या राहील. २१ त्यांचें पाडिलेलें रक्त मी निर्दोष ठरवीन, तें पूर्वीं निर्दोष ठरविलें नव्हतें; कारण परमेश्वर सीयोनांत वस्ती करितो.

आमोस

१ तकोवा येथील मेंढपाळांतला आमोस याला, १ यहुदाचा राजा उज्जीया व इस्राएलाचा राजा योवाशाचा पुत्र यराबाम यांच्या काळीं भूमिकंपा-पूर्वीं दोन वर्षे, इस्राएलाविषयीं दृष्टांतरूपानें प्राप्त झालेलीं वचनें हीं:

२ तो म्हणाला, परमेश्वर सीयोनांतून गर्जना करितो, यरुशलेमांतून आपला शब्द ऐकवितो, मेंढपाळांचीं कुरणें शोक करितात व कर्मेलाचा माथा सुकून गेला आहे.

३ परमेश्वर म्हणतो, दिमिष्काचे तीन काय पण चार अपराध झाले, म्हणून मी शासन करण्यापासून माघार घेणार नाही; कारण मळणी करण्याच्या लोखंडी यंत्रांनीं त्यांनीं गिलादाला मळिलें. ४ तर हजाएलाच्या घरावर अग्नि पाठवीन; तो बेन-हदाद याचे महाल

जाळून फस्त करील. ५ मी दिमिष्काचा अडसर मोडून टाकीन, आवेन खोऱ्यांतील सिंहासनारूढ असलेला व बेथएदनाचा राजवेत्रधारी यांचा निःपात करीन; अरामच्या लोकांस पाडाव करून कीरास नेतील, असें परमेश्वर म्हणतो.

६ परमेश्वर म्हणतो, गज्जाचे तीन काय पण चार अपराध झाले, म्हणून मी शासन करण्यापासून माघार घेणार नाही; कारण त्यांनीं अदोमाच्या हवालीं करण्यासाठीं झाडून सर्व लोकांस बंदिवान करून नेलें; ७ तर मी गज्जाच्या तटावर अग्नि पाठवीन, तो त्याचे महाल जाळून फस्त करील. ८ मी अश्दोदांतील सिंहासनारूढ असलेला व अष्कलोनचा राजवेत्रधारी यांचा निःपात करीन; एकोनावर माझा हात चालवीन व पलिष्ठ्यांचा निःशेष

नाश होईल, असें प्रभु परमेश्वर म्हणतो.

९ परमेश्वर म्हणतो, सोराचे तीन काय पण चार अपराध झाले, म्हणून मी शासन करण्यापासून माघार घेणार नाही; कारण त्यांनीं झाडून सारे बंदिवान अदोमाच्या हातीं दिले व ते भाऊबंदांबरोबर केलेला करार स्मरले नाहीत; १० तर मी सोराच्या तटावर अग्नि पाठवीन, तो त्याचे महाल जाळून फस्त करील.

११ परमेश्वर म्हणतो, अदोमाचे तीन काय पण चार अपराध झाले, म्हणून मी शासन करण्यापासून माघार घेणार नाही; त्यानें तरवार घेऊन आपल्या बंधूचा पाठलाग केला, त्यानें आपला कळवळा दाबून टाकिला; तो आपल्या क्रोधानें एकसारखा तडफडत राहिला; त्यानें आपला संताप सतत ठेविला; १२ यामुळे मी तेमानावर अग्नि पाठवीन, तो बऱ्याचे महाल जाळून फस्त करील.

१३ परमेश्वर म्हणतो, अम्मोनवंशजांचे तीन काय पण चार अपराध झाले, म्हणून मी शासन करण्यापासून माघार घेणार नाही; कारण त्यांनीं आपली सीमा वाढविण्यासाठीं गिलादाच्या गरोदर स्त्रियांना चिरिलें; १४ तर मी राब्बाच्या तटाला अग्नि लावीन, वधाच्या दिवशीं रणशब्द होत असतां व वावटळीच्या दिवशीं तुफान होत असतां तो तिचे महाल जाळून फस्त करील; १५ आणि त्यांचा राजा व त्याच्याबरोबर त्याचे सरदार बंदिवान होऊन जातील असें परमेश्वर म्हणतो.

१ परमेश्वर म्हणतो, मवाबाचे तीन काय पण चार अपराध झाले, म्हणून मी शासन करण्यापासून माघार घेणार नाही; कारण त्यानें अदोमाच्या राजाचीं हाडें भाजून त्यांचा चुना केला; २ यामुळे मी मवाबावर अग्नि पाठवीन, तो करीयोथाचे महाल जाळून फस्त करील व त्या दंगलींत, रणशब्द व शिंगाचा आवाज होत असतां, मवाब नष्ट होईल; ३ मी त्याच्यांतल्या शास्त्र्यास कापून टाकीन, व त्याच्याबरोबर त्याच्या सर्व सरदारांस मारून टाकीन, असें परमेश्वर म्हणतो.

४ परमेश्वर म्हणतो, यहूदाचे तीन काय पण चार अपराध झाले, म्हणून मी शासन करण्यापासून माघार

घेणार नाही; कारण त्यांनीं परमेश्वराचें धर्मशास्त्र धिका-रिलें आहे, त्यांनीं त्याचे विधि पाळिले नाहीत; व त्यांचे वाढवडील ज्या खोऱ्या गोष्टींस अनुसरले त्यांच्यायोगें ते बहुकले आहेत; ५ यामुळे मी यहूदावर अग्नि पाठवीन, तो यरुशलेमाचे महाल जाळून फस्त करील.

६ परमेश्वर म्हणतो, इस्राएलाचे तीन काय पण चार अपराध झाले, म्हणून मी शासन करण्यापासून माघार घेणार नाही; कारण ते रुढ्यासाठीं धार्मिकास विकितात, एका जोड्यासाठीं गरिबास विकितात; ७ गरिबांचीं मस्तकें धुळींत लोळवितात, ते दीनांच्या मार्गांत आडवे येतात; माझ्या पवित्र नामास बद्द लावण्याकरितां मुलगा व बाप एकाच तरुणीकडे जातात. ८ गहाण घेतलेलीं वस्त्रे घालून ते प्रत्येक वेदीजवळ निजतात आणि आपल्या दैवतांच्या मंदिरांत घेतलेल्या दंडाचा द्राक्षारस प्राशन करितात. ९ मीं तर त्यांच्यापुढून अमोरी लोकांचा संहार केला; त्यांची उंची गंधसरूच्या उंचीसारखी होती, ते अन्नोन झाडांसारखे मजबूत होते; मीं वरून त्यांचें फळ व खालून त्यांचें मूळ नासविलें. १० मीं तुम्हांस अमोरी लोकांच्या देशाचें वतन देण्यास मिसर देशांतून आणिलें व चाळीस वर्षे रानांतून फिरविलें. ११ तुमच्या पुत्रांतील काहींना संदेष्टे होण्यासाठीं व तुमच्या तरुणांतील काहींना नाजीर होण्यासाठीं मीं वाढविलें, इस्राएलवंशजहो, असें नव्हे काय, असें परमेश्वर म्हणतो. १२ तरी पण तुम्हीं नाजीरांस द्राक्षारस पाजिला व संदेष्ट्यांस संदेश देऊं नका अशी आज्ञा केली. १३ यामुळे पाहा, धान्याच्या पेंढ्यांनीं गच्च भरलेला गाडा जसा खालीं दबतो तसें मी तुम्हांला दावीन. १४ जो चपळ त्यास पलायन साधावयाचें नाही, बळकट आहे त्यास आपली शक्ति चालवितां यावयाची नाही, वीरास आपला जीव वाचवितां येणार नाही; १५ धनुर्धर्याला उभें राहतां येणार नाही; चपळ पायांच्या इसमाला आपला बचाव करतां येणार नाही; घोडेस्वारास आपला जीव वाचवितां येणार नाही; १६ वीरांपैकीं महाधैर्यान्वि त्या दिवशीं उघडाबोडका पळून जाईल, असें परमेश्वर म्हणतो.

१ अथवा: देवाच्या

१ इस्राएलवंशजहो, तुम्हांविरुद्ध म्हणजे जें सर्व
 ३ कुळ मीं मिसर देशांतून बाहेर आणिलें त्याच्या-
 विरुद्ध परमेश्वरानें सांगितलेलें वचन ऐका, तें असें:
 २ भूतलावरील सर्व कुळांत केवळ तुमच्याबरोबरच मीं
 परिचय केला; म्हणून तुमच्या सर्व दुष्कृत्यांबद्दल
 मी तुमची झडती घेईन. ३ पूर्वसंकेत केल्याशिवाय-
 दोघे जण एकमेकांबरोबर चालतील काय? ४ पारध
 नसल्यास वनांत सिंह गर्जना करितो काय? कांहीं
 धरिलें नसल्यास तरुण सिंह आपल्या गुहेंत गुरगुरतो
 काय? ५ पाशच मांडिला नसल्यास पक्षी जमिनी-
 वरल्या जाळ्यांत अडकेल काय? जाळ्यांत कांहीं
 अडकलें नसल्यास तें जमिनीवरून वर उडेल काय?
 ६ नगरांत रणशिंग वाजविल्यास लोक घाबरावयाचे
 नाहीत काय? नगरावर विपत्ति आली असून ती
 परमेश्वरानें आणिली नाही असें होईल काय? ७ प्रभु
 परमेश्वर आपलें रहस्य आपले सेवक संदेष्टे यांस कळ-
 विल्याशिवाय खरोखर कांहींच करीत नाही. ८ सिंहानें
 गर्जना केली आहे; त्याला भिणार नाही असा कोण?
 प्रभु परमेश्वर बोलला आहे; संदेश दिल्यावांचून
 कोणाच्यानें राहवेल?

९ अश्शोदांतील महालांतून व मिसर देशांतील
 महालांतून असें जाहीर करून सांगा: शोमरोनच्या
 डोंगरावर जमा व्हा; त्यामध्यें केवढी दंगल चालली आहे
 ती पाहा, त्याच्यांत काय जुद्धम होत आहे तो पाहा.
 १० परमेश्वराचें असें म्हणणें आहे कीं हे जे आपल्या
 महालांत बलात्कार व विध्वंस यांच्यायोगें धनसंचय
 करितात त्यांस सरळ आचरण करण्याचें ठाऊक नाही.
 ११ ह्यास्तव प्रभु परमेश्वर म्हणतो, तो पाहा शत्रु!
 तो देश घेणार! तो तुझे बल हरण करणार व
 तुझे महाल लुटणार! १२ परमेश्वर म्हणतो, जसा
 मेंढपाळ सिंहाच्या तोंडांतून दोन तंगड्या अथवा
 कानांच्या एकादा तुकडा बचावितो तसे पलंगाच्या
 कोपऱ्यांत रेशमी गादीवर बसणारे इस्राएलाचे
 वंशज आपला जीव वाचवितील. १३ हें ऐका, व

याकोबाच्या घराण्याविरुद्ध प्रतिज्ञापूर्वक सांगा: प्रभु
 परमेश्वर सेनाधीश देव म्हणतो, १४ ज्या दिवशीं इस्रा-
 एलाच्या घराण्याचा त्यांच्या अपराधांबद्दल मी समाचार
 घेईन तेव्हां बेथेलाच्या वेद्यांचा समाचार घेईन;
 बेदीचीं शिंगें तोडिलीं जाऊन तीं भूमीवर पडतील.
 १५ हिंवाळ्याचा महाल उन्हाळ्याच्या महालावर आद-
 ळून पाडीन, हस्तिदंतानें मढविलेलीं घरे नष्ट होतील,
 बहुत घरे नाहीतशीं होतील, असें परमेश्वर म्हणतो.

१ शोमरोन डोंगरावर असणाऱ्या बाशानाच्या
 ४ गाईनो, ज्या तुम्ही दीनांस नाडितां, गरिबांस
 ठेचितां व आपल्या धन्यांस म्हणतां, आणा,
 आम्हांस पिऊं द्या, त्या तुम्ही हें वचन ऐका: २ प्रभु
 परमेश्वरानें आपल्या पवित्रतेची शपथ वाहून म्हटलें,
 पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं तुम्हांस आंकड्यांनीं
 ओढून नेतील; शिल्क राहिलेल्यांस मासे धरण्याच्या
 गळानें ओढून नेतील. ३ एकीपुढें एक अशा तुम्ही
 तदाच्या भगदाडांतून नीट बाहेर चालत्या व्हाल व
 हर्मोनांत जाऊन पडाल, असें परमेश्वर म्हणतो.

४ बेथेलास जाऊन पातक करा, गिलगालास
 जाऊन पातकाची वृद्धि करा. प्रति दिवशीं सकाळीं
 आपले यज्ञ अर्पा, दर तीन दिवसांनीं आपले दशमांश
 आणा; ५ खमीर घातलेल्या भाकऱ्यांचीं अर्पणें
 उपकारस्मरणासाठीं होमरूपें अर्पा; स्वसंतोषानें केलेल्या
 अर्पणांचा पुकारा करा; तीं सर्वांस ऐकवा;
 इस्राएलवंशजहो, तुम्हांस हें आवडतें असें प्रभु
 परमेश्वर म्हणतो. ६ मीं तर तुम्हांस तुमच्या सर्व
 नगरांत दांतांची स्वच्छता दिली, व तुमच्या सर्व
 स्थलीं भाकरीची वाण पाडिली तरी तुम्ही मजकडे
 बळलां नाहीं असें परमेश्वर म्हणतो. ७ कापणीला
 अद्यापि तीन महिने आहेत तोंच पाऊस तुम्हांकडे जाऊं
 नये म्हणून मीं तो आवरून धरिला; तो एका नगरावर
 पडावा, एकावर पडूं नये, असें मीं केलें; एका शेतावर
 पाऊस पडला, एका शेतावर पडला नाही; तें सुकून
 गेलें. ८ दोन तीन गाव पाणी पिण्यासाठीं एका गावांत
 पडतझडत गेले, त्यांची तृप्ति झाली नाही; तरी तुम्ही

मजकडे वळला नाही असें परमेश्वर म्हणतो. ९ तांबेरा व भेरड ह्यांच्यायोगें मीं तुमचें ताडण केलें; तुमचे बाग, तुमचे द्राक्षीचे मळे, तुमचीं अंजिरांचीं झाडें व तुमचीं जैतून झाडें, कुरुतुडणाऱ्या टोळांनीं खाऊन टाकिलीं; तरी तुम्ही मजकडे वळलां नाहीं असें परमेश्वर म्हणतो. १० मिसर देशांतल्या प्रमाणें मीं तुमच्यांत मरी पाठविली; तुमचे तरुण पुरुष तुमच्या घोड्यांसह तरवारीनें वधिले आहेत; तुमच्या छावण्यांतील दुर्गंधि येथे तुमच्या नाकांत जाईसें मीं केलें; तरी तुम्ही मजकडे वळलां नाहीं, असें परमेश्वर म्हणतो. ११ देवानें सदोम व गमोरा यांचा नाश केला तसा तुमच्यांतल्या काहीं जणांचा केला आहे; तुम्ही अमीतून काढिलेल्या कोळितासारखे झालां; तरी तुम्ही मजकडे वळलां नाहीं, असें परमेश्वर म्हणतो. १२ ह्यास्तव हे इस्राएला, मी तुला असेंच करीन; मी तुला असेंच करीन, म्हणून हे इस्राएला, आपल्या देवासमोर येण्यास सिद्ध ऐस. १३ कारण जो पर्वत निर्माण करितो, वारा उत्पन्न करितो, मनुष्याच्या मनांतील विचार काय आहेत याची त्याला जाणीव करून देतो, जो प्रभात अंधकारमय करितो आणि पृथ्वीच्या उच्च स्थलांवर चालतो त्याचें नाम परमेश्वर, सेनाधीश देव, हें आहे.

१ हे इस्राएलाच्या घराण्या, हें जें विलापवचन ५ मी तुम्हांविरुद्ध उच्चारितों तें ऐका. २ इस्राएल-कुमारी पडली आहे; ती पुनः उठावयाची नाही; तिला तिच्या भूमीवर टाकून दिलें आहे; उठविणारा कोणी नाही. ३ कारण प्रभु परमेश्वर म्हणतो, ज्या नगरांतून हजार निघत तेथें शंभर व ज्यांतून शंभर निघत तेथें दहा, असे इस्राएलाच्या घराण्यांत उरतील. ४ कारण परमेश्वर इस्राएलाच्या घराण्यास म्हणतो, मला शरण या म्हणजे वाचाल; ५ परंतु बेथेलास शरण जाऊं नका, गिलगालांत प्रवेश करूं नका, पलीकडे बैर-शेव्यास जाऊं नका; कारण गिलगाल खात्रीनें बंदिवासांत जाईल, व बेथेल शून्यवत् होईल. ६ परमेश्वरास शरण जा, म्हणजे वाचाल; नाही तर तो योसेफाच्या घराण्यावर अमीसारखा पडून त्याला

खाऊन टाकील; त्याला विझविणारा बेथेलांत कोणी असणार नाही. ७ न्यायाचा कडूदवणा करणारे व धार्मिकता धुळीस मिळविणारे लोकही, ८ ज्यानें कृत्तिका व मृगशीर्ष हीं नक्षत्रें केलीं, जो निबिड अंधकाराची प्रभात करितो व दिवसाची काळोखी रात्र करितो, जो समुद्राच्या जलांस बोलावून पृथ्वीच्या पाठीवर ओतितो, त्याचें नाम परमेश्वर हें होय. ९ तोच बलवानांस एकाएकी नाशप्रत नेतो, म्हणजे मग दुर्गाचा विध्वंस होतो. १० वेशींत हितबोध करणाऱ्याचा ते द्वेष करितात, सात्विकपणें बोलणाऱ्याचा वीट मानितात. ११ तुम्ही गरिबास तुडवितां व भेट म्हणून त्याच्यापासून धान्य उपटतां, यामुळें तुम्हीं जीं चिऱ्यांचीं घरें बांधिलीं आहेत त्यांत तुम्ही राहणार नाहीं, तुम्हीं जे द्राक्षीचे रमणीय मळे लाविले आहेत त्यांचा द्राक्षारस पिणार नाहीं. १२ कारण तुमचे अपराध किती आहेत व तुमचीं पातकें किती घोर आहेत हें मला ठाऊक आहे; तुम्ही धार्मिकाला जाचितां, तुम्ही लांच घेतां व वेशींत दरिद्रांचा न्याय बुडवितां. १३ ह्यास्तव जो शहाणा असेल तो अशा वेळीं मौन धरील, कारण दिवस वाईट आहेत. १४ तुम्हीं वाचावें म्हणून बऱ्याच्या मार्गें लागा; वाईटाच्यामार्गें लागूं नका, म्हणजे तुम्ही वाचाल; तुम्ही म्हणतां त्याप्रमाणें परमेश्वर, सेनाधीश देव, तुम्हांबरोबर असेल. १५ वाईटाचा द्वेष करा, बऱ्याची आवड घरा, वेशींत न्याय स्थापीत करा; परमेश्वर सेनाधीश देव योसेफाच्या अवशेषावर कदाचित् दया करील. १६ ह्यास्तव परमेश्वर, सेनाधीश देव, प्रभु, म्हणतो, प्रत्येक चवाव्यावर शोक होईल, गळ्या-गळ्यांतून लोक हाय हाय म्हणतील; ते शोक करावयास शेतकऱ्यास बोलावितील व विलापणीत म्हणण्यांत जे चतुर त्यांस आर्कंदन करण्यास बोलावितील. १७ द्राक्षीच्या मळ्यांत आर्कंदन होईल, कारण मी तुमच्यामधून जाईन असें परमेश्वर म्हणतो. १८ परमेश्वराचा दिवस यावा अशी जे इच्छा बाळगतात, ते हाय हाय करितील ! परमेश्वराचा दिवस येण्याची तुम्ही कां

इच्छा करितां ? तो अंधकारमय आहे, प्रकाशमय नव्हे. १९ एकादा मनुष्य सिंहापासून पळतो तों त्याला अखल गांठितें, तो घरांत येऊन भिंतीला हात टेंकतो तों त्याला सर्प दंश करितो, तसा हा प्रकार आहे. २० परमेश्वराचा दिवस अंधकारमय असणार, प्रकाशमय नसणार, तो अगदीं काळोखाचा असणार; त्यांत मुळींच चमक नसणार असें नव्हे का ? २१ तुमच्या उत्सवांचा मला तिठकारा आहे, मी ते तुच्छ मानितों; तुमच्या पवित्र मेळ्यांचा वासहि मला खपत नाही. २२ तुम्हीं मला होम व अन्नार्पणें अर्पिलीं तरी त्यांत मला कांहीं संतोष नाही; तुमच्या पुष्ट पशूंच्या शाल्यपर्णाकडे मी लुंकून पाहणार नाही. २३ तुमच्या गाण्याचा गोंगाट मजपासून दूर न्या, तुमच्या विण्यांचें वादन मी ऐकणार नाही. २४ न्याय पाण्याप्रमाणें व धार्मिकता प्रचंड लोंढ्याप्रमाणें वाहो. २५ हे इस्राएलाच्या घराण्या, तुम्ही रानांत चाळीस वर्षे मला पशुयज्ञ व अन्नार्पणें अर्पित होतां काय ? २६ तुम्ही आपल्या राजाचा मंडप, आपल्या मूर्तीचा देव्हारा व तुम्हीं केलेला आपल्या देवाचा तारा हीं तुम्ही वाहून न्याल; २७ आणि मी तुम्हांस दिमिष्काच्या पलीकडे बंदिवान करून नेईन, असें परमेश्वर म्हणतो; सेनाधीश देव हें त्याचें नाम आहे.

१ सीयोनंत सुखवस्तु असणारे व शोमरौनाच्या पर्वतावर निश्चित असणारे हाय हाय करितील ! प्रधान राष्ट्रांतल्या ज्या प्रमुखांकडे इस्राएलाचें घराणें धाव घेतें ते हाय हाय करितील ! २ पलीकडे कालनेस जाऊन पाहा, व तेथून महान हमाथास जा, पलिष्ट्यांच्या गथास जा; ह्या राज्यांपेक्षां तीं श्रेष्ठ आहेत काय ? त्यांचा मुलूख तुमच्या मुलखापेक्षां मोठा आहे काय ? ३ अहो तुम्ही विपत्तीच्या दिवसाचा विचार लांबणीवर टाकितां आणि बलात्काराचें आसन जवळ आणितां; ४ तुम्ही हस्तिदंती पलंगांवर निजतां व मंचकांवर

१ अथवा: आपला राजा सकृष्ट, आपल्या कैवान मूर्ति व तुम्हीं केलेल्या आपल्या देवाचा तारा हीं तुम्ही वाहून नेत असां.

ताणून पडतां; कळपांतलीं कोकरें व गोठ्यांतलीं वासरें खातां. ५ तुम्ही विण्यांच्या सुरावर कांहीं तरी गात असतां; दाविदाप्रमाणें अनेक तंतुवायें बनवितां; ६ तुम्ही घागरींच्या घागरी द्राक्षारस पितां, उत्तम तेलांनीं आपणास माखितां, योसेफावरील आपत्तीबद्दल तुम्ही खेद करित नाही. ७ ह्यास्व ते आतां बंदिवांनांच्या अग्रभागीं चालून बंदिवासांत जातील, ख्यालीखुशाली करणाऱ्यांचा गोंगाट नाहीसा होईल. ८ प्रभु परमेश्वरानें स्वतांची शपथ वाहिली; परमेश्वर, सेनाधीश देव म्हणतो, मी याकोबाच्या वैभवाचा तिरस्कार करितों, त्याच्या महालांचा मी तिठकारा करितों; हें नगर व त्यांतील सर्व मी इतरांच्या हातीं देईन. ९ मग असें होईल कीं एका घरांत दहा मनुष्ये असलीं तरी तीं मरतील. १० एकाद्याचा नातलग त्याला उचलण्यासाठीं आणि त्याला जाळण्यासाठीं त्याचीं हाडें घरांतून बाहेर नेण्यास येईल, तेव्हां तो घरांतल्या अंतर्भागीं असणाऱ्यास विचारील कीं आणखी कोणी तुझ्याबरोबर आहे काय ? तो म्हणेल, नाही; तेव्हां हा म्हणेल, गप्प राहा, परमेश्वराचा नामोच्चार करावयाचा नाही. ११ कारण पाहा, परमेश्वर आज्ञा करील तेव्हां मोठ्या घरांस भगदाडें पाडण्यांत येतील आणि लहान घरांस भेगा पाडण्यांत येतील. १२ घोडे खडकावर धावतात काय ? कोणी बैलांनीं त्यावर नांगरितात काय ? तुम्हीं तर न्यायाऐवजीं विष व धार्मिकतेच्या फळाऐवजीं कडूदवणा केला आहे. १३ तुम्ही अस्तित्वांत नसलेल्या गोष्टींबद्दल हर्ष करितां; तुम्ही म्हणतां, आम्हीं आपल्या सामर्थ्यानें सत्ता संपादिली नाही काय ? १४ परमेश्वर, सेनाधीश देव म्हणतो, पाहा, हे इस्राएलाच्या घराण्या, मी तुम्हांवर एक राष्ट्र उठवीन; ते हमाथाच्या सीमेपासून अराबाच्या ओहोळापर्यंत तुम्हांस पीडितील.

१ प्रभु परमेश्वरानें मला दाखविलें, तों पाहा, ७ पडसाल उगवण्याच्या सुमारास त्यानें टोळ उत्पन्न केले; आणि पाहा, राजाकरितां कापणी झाल्यावर उगवलेलें तें गवत होतें. २ आणि असें झालें

की त्यांनीं देशांतील झाडपाला खाऊन पार केला, तेव्हां मी म्हणालों, हे प्रभू परमेश्वरा, क्षमा कर, याकोबाचा कसा टिकाव लागेल? कारण तो दुर्बल आहे. ३ तेव्हां परमेश्वराला याबद्दल अनुताप झाला व तो म्हणाला, असें घडावयाचें नाहीं.

४ प्रभु परमेश्वरानें मला दाखविलें तों पाहा, शासन करण्यास त्यानें अग्नीला बोलविलें, तेव्हां त्यानें महासागर खाऊन टाकिला व भूमिहि तो खाऊन टाकणार होता. ५ तेव्हां मी म्हणालों, प्रभू परमेश्वरा, मी विनंती करितों कीं हें थांबीव; याकोबाचा कसा टिकाव लागेल? तो दुर्बल आहे. ६ तेव्हां परमेश्वराला याबद्दल अनुताप झाला; प्रभु परमेश्वर म्हणाला, हेंहि घडावयाचें नाहीं.

७ त्यानें मला दाखविलें तों पाहा, ओळंबा लावून बांधिलेल्या भिंतीवर प्रभु उभा आहे, त्याच्या हातांत ओळंबा आहे. ८ परमेश्वर मला म्हणाला, आमोसा, तुला काय दिसतें? मी म्हणालों, ओळंबा; परमेश्वर म्हणाला, पाहा, माझे लोक इस्राएल यांच्यामध्ये मी ओळंबा धरितों; मी यापुढें गय करणार नाहीं. ९ इसहाकाचीं उच्च स्थानें ओसाड होतील, इस्राएलाच्या पवित्र स्थानांची नासधूस होईल आणि मी तरवार घेऊन यराबामाच्या घराण्यावर उठेन.

१० मग बेथेल येथील याजक अमस्या यानें इस्राएलाचा राजा यराबाम यास निरोप पाठविला कीं, इस्राएली घराण्याच्या भरवस्तींत आमोसानें फितुरी केली आहे, त्याचीं वचनें देशाला सहन होत नाहींत. ११ कारण आमोस म्हणतो, यराबाम तरवारीनें मरेल, व इस्राएलास त्याच्या देशांतून खात्रीनें पकडून नेतील. १२ मग अमस्या आमोसाला म्हणाला, अरे द्रष्ट्या, जा, यहूदा देशांत पळून जा; तेथें संदेश सांगून पोटा भर; १३ पण बेथेलांत यापुढें संदेश सांगूं नको; कारण हें राजाचें पवित्र स्थान, ही राजधानी आहे. १४ तेव्हां आमोस अमस्याला म्हणाला, मी संदेष्टा नाहीं अगर संदेष्ट्याचा पुत्र नाहीं, तर मी गुराखी, उंबराच्या झाडांची निगा करणारा आहे. १५ मी

कळपामागें असतां परमेश्वरानें मला निवडिलें; परमेश्वर मला म्हणाला, जा, माझे लोक इस्राएल यांस संदेश सांग. १६ तर परमेश्वराचें वचन ऐक; तूं म्हणतोस, इस्राएलाविरुद्ध संदेश सांगूं नको, इसहाकाच्या घराण्याविरुद्ध शब्द काढूं नको; १७ यास्तव परमेश्वर म्हणतो, कीं तुझी बायको नगरांत वेष्ट्या होईल, तुझे पुत्र व तुझ्या कन्या तरवारीनें पडतील, तुझी जमीन सूत्र लावून वाटून टाकतील, तूं स्वतः अमंगळ देशांत मरशील, आणि इस्राएलास त्याच्या देशांतून खात्रीनें बंदिवान करून नेतील.

१ प्रभु परमेश्वरानें मला दाखविलें तों पाहा, मला पक फळांची पाटी दिसली. २ तो म्हणाला, आमोसा, तुला काय दिसतें? मी म्हणालों, पक फळांची पाटी; मग परमेश्वर मला म्हणाला, माझे लोक इस्राएल यांचा अंतसमय आला आहे; यापुढें मी त्यांची गय करणार नाहीं. ३ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं मंदिरांतील गीतें आक्रंदनाचीं होतील. प्रेतांच्या राशी पडतील, सर्व ठिकाणीं तीं बाहेर फेकतील; गप्प राहा! ४ जे तुम्ही दरिद्रांस गिळण्यासाठीं आ पसरितां व देशांतील दीनांस नष्ट करण्यास पाहतां ते तुम्ही हें ऐका; ५ तुम्ही म्हणतां, चंद्रदर्शन कधीं आटोपेल? म्हणजे आम्हांस धान्य विकावयास सापडेल, शब्बाथ केव्हां संपेल? म्हणजे आम्ही गहू बाहेर काढूं, एफा लहान करूं, शेकेल मोठा करूं व खोख्या तागडीनें फसवूं; ६ म्हणजे आम्ही रुपें देऊन दीनांस विकत घेऊं, जोडा देऊन दरिद्रांस विकत घेऊं व गव्हाची खेर विकून काढूं. ७ परमेश्वरानें याकोबाच्या वैभवाची शपथ वाहिली आहे कीं मी त्यांचीं कोणतींहि कर्मे खात्रीनें कधींहि विसरणार नाहीं. ८ यामुळे भूमीचा थरकाप होणार नाहीं काय? तिजवरील प्रत्येक रहिवासी शोक करणार नाहीं काय? ती नील नदीप्रमाणें सर्वस्वीं भरून वाढेल, मिसर देशाच्या नदीप्रमाणें ती खळबळेल व पुनः ती ओसरेल. ९ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, त्या समयीं असें होईल कीं मी सूर्याचा दुपारीं अस्त करीन, निरभ्र दिवशीं पृथ्वीवर अंधार करीन.

१० तुमचे उत्सव मी शोकाचे दिवस करीन, तुमचीं गीतें विलापरूप करीन, सर्वांच्या कंबरेस गोणताट गुंडाळीन, सर्वांचीं डोकीं भादरून टाकीन, कोणी एकुलत्या एका पुत्राचा शोक करावा त्या प्रसंगासारखा तो प्रसंग करीन आणि त्याचा शेवट क्लेशमय करीन. ११ प्रभु परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत की त्यांत मी देशावर दुष्काळ आणीन; तो दुष्काळ अन्नाचा नव्हे किंवा पाण्याचा नव्हे, तर तो परमेश्वराचीं वचनें ऐकण्यासंबंधाचा होईल. १२ ते ह्या समुद्रापासून त्या समुद्रापर्यंत भटकतील, उत्तरेपासून पूर्वेपर्यंत पडत-झडत जातील; ते देवाचें वचन प्राप्त करून घेण्यासाठीं इकडून तिकडे धावतील तरी त्यांस तें प्राप्त व्हावयाचें नाहीं. १३ त्या समर्थीं सुंदर तरुणी व तरुण तहानेनें मूर्च्छित होतील. १४ जे शोमरोन येथील मूर्तींची शपथ घेऊन म्हणतात की, हे दाना, तुझ्या देवाच्या जीविताची शपथ, बैर-शेव्याच्या यात्रेची शपथ, ते पडतील; पुनः उठावयाचे नाहींत.

१ मीं प्रभूला वेदीजवळ उभें राहिलेलें पाहिलें; तो म्हणाला, खांब्यांच्या माथ्यांवर प्रहार कर म्हणजे उंबरटे हालतील; त्यांचे तुकडे करून त्या सर्वांच्या डोक्यांवर पाड; त्यांच्यांतले शेष उरतील ते मी तरवारीनें वधीन; त्यांतला कोणी पळून जाऊं पाहील, त्याला पळून जातां येणार नाहीं; त्यांतला कोणी निसटून जाऊं पाहील, तो निभावणार नाहीं. २ ते अधोलोक फोडून आंत उतरले तरी माझा हात त्यांस तेथून ओढून काढील; ते वर खर्गांत चढले तरी तेथून मी त्यांस खालीं ओढून आणीन. ३ ते कर्मलाच्या माथ्यावर लपून राहिले तरी मी त्यांचा सुगावा लावीन व तेथून त्यांस ओढून आणीन; ते समुद्राच्या तळीं माझ्या दृष्टीआड लपून राहिले तरी मी तेथें सर्पास आज्ञा करीन म्हणजे तो त्यांस डसेल; ४ आणि ते शत्रूपुढें पाडाव होऊन गेले असले तरी तेथें मी तरवारीस आज्ञा करीन म्हणजे ती त्यांस वधील; मी त्यांच्याकडे दृष्टि लावीन, ती त्यांच्या वाइटासाठीं असेल, बऱ्यासाठीं नव्हे. ५ कारण प्रभु, सेनाधीश परमेश्वर, यानें भूमीला हात लावतांच ती विरघळते आणि तिजवरील

रहिवासी शोक करितात; तिला नील नदीप्रमाणें पूर्ण-पूर्ण पूर येईल, मिसर देशाच्या नदीप्रमाणें ती पुनः ओसरेल. ६ तो आकाशांत आपल्या मंदिराचे मजले उभारितो, पृथ्वीवर त्यानें आपला नभोमंडप स्थापिला आहे, तो समुद्राच्या पाण्यास बोलावून तें पृथ्वीच्या पाठीवर ओतितो; त्याचें नाम परमेश्वर आहे. ७ इस्राएलवंशजहो, तुम्ही मला कुशाच्या वंशजांसारखे नाहीं काय, असें परमेश्वर म्हणतो. मीं इस्राएल लोकांस मिसर देशांतून, पलिष्टी लोकांस कफतोरान्तून आणि अरामी लोकांस कीरांतून आणिलें नाहीं काय? ८ पाहा, प्रभु परमेश्वराचा डोळा या पापिष्ठ राज्यावर आहे; मी तें पृथ्वीच्या पाठीवरून नष्ट करीन; याकोबाचें घराणें मात्र मी समूल नष्ट करणार नाहीं, असें परमेश्वर म्हणतो. ९ कारण पाहा, धान्य चाळणीनें चाळितात आणि एक लहानसा दाणाहि जमिनीवर पडत नाहीं, तसें मी आज्ञा करून इस्राएलाच्या घराण्यास सर्व राष्ट्रांतून चाळून घेईन. १० माझ्या लोकांतले जे सर्व पापी जन, आम्हांस अनिष्ट गांठणार नाहीं, तें आम्हांवर येणार नाहीं, असें म्हणतात ते तरवारीनें मरतील.

११ दाविदाचा पडलेला डेरा त्या दिवशीं मी उभारीन व त्याचीं भगदादें बुजवीन; त्याचें जें कोसळलें आहे तें मी उभारीन; तो पूर्वकालीं होता तसा तो बनवीन; १२ मग ते अदोमाच्या अवशेषाचा व ज्यांस माझें नाव ठेविलें आहे त्या सर्व राष्ट्रांचा ताबा घेतील, असें हें कृत्य करणारा परमेश्वर म्हणतो. १३ पाहा, परमेश्वर म्हणतो, असे दिवस येत आहेत कीं नांगरणारा कापणी करणाऱ्याला गांठील व द्राक्षें तुडविणारा बीं पेरणाऱ्यास गांठील; डोंगरांवरून नवा द्राक्षारस वाहील व सर्व टेकड्यांना पाझर फुटतील. १४ मी आपल्या लोकांचा बंदिवास पालटीन; ते ओसाड झालेलीं नगरें बांधितील व त्यांत वस्ती करितील; ते द्राक्षीचे मळे लावितील व त्यांचा द्राक्षारस पितील; ते बाग लावितील व त्यांचीं फळें खातील. १५ मी त्यांस त्यांच्या भूमींत रस्त्यावीन व जी भूमि मीं त्यांस दिली आहे तींतून त्यांस यापुढें उपटून टाकण्यांत येणार नाहीं, असें परमेश्वर तुझा देव म्हणतो.

ओवद्या

१ ओवद्याला झालेला दृष्टांतः

अदोमाविषयीं प्रभु परमेश्वरानें हें म्हटलें: परमेश्वरापासून आम्हीं हें वर्तमान ऐकिलें आहे; एक जासूद राष्ट्रांमध्ये पाठविला आहे; तो म्हणतो, उठा, आपण त्यांजबरोबर लढावयास जाऊं. २ पाहा, मीं तुला राष्ट्रांमध्ये क्षुद्र केलें आहे; तुला फार तुच्छ मानितात. ३ खडकाच्या कपारींत उच्च स्थानीं वसणाऱ्या, तूं आपल्या मनांत समजतोस कीं मला खालीं जमिनीवर कोण पाडणार? या तुझ्या मनाच्या अभिमानानें तुला दगा दिला आहे. ४ तूं गरुडाप्रमाणें आपलें घरटें उंच केलें, तुझें घरटें तान्यांमध्ये बांधिलें, तरी तुला तेथून ओढून खालीं पाडीन, असें परमेश्वर म्हणतो. ५ तुजवर चोर आले, रात्रीं लुटारू आले, तर त्यांस हवें तेवढेंच ते घेतील, नाहीं काय? द्राक्षें खुडणारे तुजकडे आले, तर ते सरवा नाहीत का ठेवणार? पण तुझी तर किती नासाडी झाली आहे! ६ एसावाची मालमत्ता कशी धुंडाळून काढण्यांत आली आहे! त्याचे गुप्त निधि कसे हुडकण्यांत आले आहेत! ७ तुजबरोबर करारमदार केलेल्यांनीं तुला सीमेवर लावून दिलें आहे; तुजबरोबर सल्ला केलेल्यांनीं तुला फसविलें आहे, ते तुजवर प्रबल झाले आहेत. तुझें अन्न खाणाऱ्यांनीं तुझ्यासाठीं जाळें पसरिलें आहे; अदोमांत समज मुळींच नाही. ८ मी अदोमांतून सुन्न पुरुष नाहीतसे करीन, एसावाच्या पहाडांतून बुद्धि नाहीशी करीन, असें त्या काळीं नाही का घडणार, असें परमेश्वर म्हणतो. ९ अरे तेमाना, तुझे वीर कच खातील, म्हणजे प्रत्येकाचा वध होऊन एसावाच्या पहाडांतून सर्व नष्ट होतील. १० तूं आपला भाऊ याकोब याजवर गहजब केला म्हणून लजेनें तूं व्यास होशील, व तुला कायमचें नष्ट करितील. ११ ज्या दिवशीं तूं अलग राहिलास, ज्या दिवशीं परके त्याची मालमत्ता घेऊन गेले, परदेश्यांनीं त्याच्या वेशींत शिरून यरुशलमाविषयीं चिठ्या टाकिल्या, त्या दिवशीं तूं हें त्यांतला एक होतास. १२ तूं आपल्या भावाचा

संकटमय व त्याच्या विपत्तीचा दिवस, पाहून संतोष मानूं नको आणि यहूदाच्या वंशजांचा नाशसमय प्राप्त झाला असतां तुला आनंद वाटूं देऊं नको; संकटाच्या दिवशीं ताब्यानें बोलूं नको. १३ माझ्या लोकांच्या विपत्काळीं त्यांच्या वेशींत शिरूं नको, त्यांच्या विपत्तीच्या दिवशीं त्यांचें संकट पाहून संतोष मानूं नको, त्यांच्या विपत्काळीं त्यांच्या मालमत्तेला हात लावूं नको. १४ त्यांच्या पळून जाणाऱ्यांस मारून टाकण्यासाठीं चवाव्यावर उभा राहूं नको, संकटाच्या दिवशीं त्यांच्या निभावलेल्यांस धरून देऊं नको.

१५ कारण परमेश्वराचा दिवस सर्व राष्ट्रांना समीप येऊन ठेपला आहे; तूं केलें तसें तुला करितील; तुझी करणी तुझ्याच डोक्यावर उलटेले. १६ कारण तुम्ही जसें माझ्या पवित्र पर्वतावर प्यालां तशीं सर्व राष्ट्रे सतत पीत राहतील; तीं पिऊन बरळतील आणि होतीं कीं नव्हतीं अशीं होतील; १७ पण निभावलेले सीयोन डोंगरावर राहतील; तो पवित्र स्थान असा होईल; याकोबाचें घराणें आपल्या वतनाचा ताबा घेईल. १८ याकोबाचें घराणें अग्नि होईल, योसेफाचें घराणें ज्वाला होईल व एसावाचें घराणें धसकट होईल; ते त्यांच्यांत पेट घेऊन त्यांस खाऊन टाकितील; एसावाच्या घराण्यापैकीं एकहि उरणार नाही; कारण परमेश्वर असें बोलला आहे.

१९ दक्षिणेंतील लोक एसावाच्या पहाडाचा ताबा घेतील; तलवटींतले लोक पलिष्ट्यांवर सत्ता चालवितील; ते एफ्राइमाचें क्षेत्र व शोमरोनाचें क्षेत्र ताब्यांत घेतील व बन्यामीन गिलादाचा ताबा घेईल. २० इस्राएल-वंशजांच्या या सैन्यांतले बंदिवान झालेले लोक कनान्यांचें सारफथापर्यंतचें वतन ताब्यांत घेतील; आणि यरुशलमांतून बंदिवान करून सफारदांत नेण्यांत आलेले लोक दक्षिणेंतल्या नगरांचा ताबा घेतील. २१ एसावाच्या पहाडाचा न्याय करावयाला उद्धारकर्ते सीयोन डोंगरावर येतील; आणि राज्य परमेश्वराचें होईल.

योना

१ अमित्तयाचा पुत्र योना याला परमेश्वराचें
१ वचन प्राप्त झालें कीं २ ऊठ, त्या मोठ्या निनवे
शहरास जा व त्याच्याविरुद्ध आरोळी कर; कारण
त्याची दुष्टता मजपुढें आली आहे; ३ पण परमेश्वराच्या
दृष्टीआड व्हावें म्हणून योना तार्शिसास पळून जाण्यास
निघाला. तो याफोस गेला तेथें त्याला तार्शिसास जाणारें
जहाज आढळलें; त्यानें त्याचा उतार दिला व परमे-
श्वराच्या दृष्टीआड व्हावें म्हणून त्यांच्याबरोबर तार्शिसास
निघून जावयासाठीं तो जहाजांत जाऊन बसला. ४ तेव्हां
परमेश्वरानें समुद्रांत प्रचंड वायु सोडिला आणि समुद्रांत
असें मोठें तुफान झालें कीं जहाज फुटण्याच्या
लागास आलें. ५ खलाशी घाबरले व आपआपल्या
दैवतांचा धावा करूं लागले; मग त्यांनीं जहाज हलकें
करण्यासाठीं त्यांतील माल समुद्रांत फेंकून दिला. योना
तर जहाजाच्या तळाशीं जाऊन गाढ झोप घेत पडला
होता. ६ तेव्हां जहाजाचा तांडेल त्याच्याजवळ येऊन
म्हणाला, अरे, झोप घेत काय पडलास? ऊठ, आपल्या
देवाचा धावा कर, न जाणों तो देव आपल्याकडे लक्ष
देईल, म्हणजे आपला नाश व्हावयाचा नाही. ७ त्यांनीं
एकमेकांस म्हटलें, चला आपण चिठ्या टाकूं म्हणजे
कोणामुळें हें संकट आपणांवर ओढवलें हें आपणांस
कळेल. त्यांनीं चिठ्या टाकिल्या तेव्हां योनाच्या नावाची
चिठी निघाली. ८ त्यांनीं त्याला विचारिलें, कोणामुळें हें
संकट आम्हांवर आलें, सांग; तुझा धंदा काय? तूं
आलास कोठून? तुझा देश कोणता? तूं कोणत्या लोकां-
पैकीं आहेस? ९ तो त्यांस म्हणाला, मी इब्री आहे;
ज्या स्वर्गाच्या देवानें समुद्र व कोरडी भूमि निर्माण
केली त्या परमेश्वराचा मी उपासक आहे. १० तेव्हां
त्या माणसांस अत्यंत भीति वाटली; ते त्याला म्हणाले,
तूं हें काय केलें? तो परमेश्वरासमोरून पळून चालला
होता हें त्यांस कळलें, कारण त्यानें त्यांस असें सांगि-

तलें होतें. ११ ते त्याला विचारूं लागले कीं समुद्र
आमच्यासाठीं शांत व्हावा म्हणून आम्हीं तुझें काय
करावें? समुद्र तर अधिकाधिक खवळत होता. १२ तो
त्यांस म्हणाला, मला उचलून समुद्रांत फेकून द्या
म्हणजे तुमच्यासाठीं समुद्र शांत होईल; कारण माझ्या-
मुळें हें मोठें वादळ तुम्हांवर उठलें आहे हें मला पक्कें
ठाऊक आहे. १३ जहाज किनाऱ्याला लावावें म्हणून
तीं माणसें वल्हीं मारमारून थकले, पण त्यांस तें साधेना,
कारण समुद्र त्यांजवर अधिकाधिक खवळत चालला
होता. १४ तेव्हां ते परमेश्वराचा धावा करून म्हणाले,
हे परमेश्वरा, आम्ही तुला विनंती करितों कीं या
माणसाच्या जिवांमुळें आम्हांस माहून नको व निर्दोष
रक्त पाडिल्याचा दोष आम्हांवर आणूं नको; कारण तूं
परमेश्वर आहेस, तुला इष्ट तें तूं करितोस. १५ मग
त्यांनीं योनाला धरून समुद्रांत फेकून दिलें तेव्हां
समुद्र खवळावयाचा राहिला. १६ त्या माणसांस तर
परमेश्वराचा फार धाक पडला; त्यांनीं परमेश्वराला यज्ञ
केला व नवसहि केले. १७ परमेश्वरानें योनाला
गिळण्यास एक प्रचंड मत्स्य सिद्ध केला होता; योना
त्या मत्स्याच्या पोटांत तीन दिवस व तीन रात्री
होता. १ मत्स्याच्या पोटांतून योनानें आपला
२ देव परमेश्वर याची प्रार्थना केली; २ तो म्हणाला,
मीं आपल्या संकटावस्थेंत परमेश्वराचा धावा केला,
तेव्हां त्यानें माझें ऐकिलें;
अधोलोकाच्या उदरांतून मीं आरोळी केली;
तेव्हां तूं माझा शब्द ऐकिला.
३ तूं मला डोहांत, समुद्राच्या पोटांत टाकिलें,
प्रवाहानें मला व्यापिलें;
तुझ्या सर्व लाटा व कळोळ मजवरून गेले.
४ मी म्हणालों, तुझ्या दृष्टीवेगळें मला फेकून दिलें
आहे;

तरी तुझ्या पवित्र मंदिराकडे मी पुनः डोळे लावीन.

- ५ जलांनीं मला प्राण जाईपर्यंत व्यापिलें;
डोहानें चोहोंकडून मला घेरिलें;
समुद्रांतील शेवाळीनें माझें डोकें वेष्टिलें.
- ६ मी खालीं पर्वतांच्या तळीं गेलों;
पृथ्वीच्या अडसरांनीं मला कायमचें कोंडून टाकिलें;
तरी परमेश्वरा, माझ्या देवा, तूं गर्तेतून माझा जीव उद्धरिला.
- ७ माझा जीव माझ्या ठायीं व्याकुळ झाला, तेव्हां मीं परमेश्वराचें स्मरण केलें;
माझी प्रार्थना तुझ्या पवित्र मंदिरांत तुझ्याजवळ पोहंचली.
- ८ जे निरर्थक मूर्तींना भजतात,
ते आपल्या दयाघनास सोडून देतात;
- ९ पण मी तुला आभारप्रदर्शनाचे यज्ञ करीन;
मी केलेले नवस फेडीन;
तारण परमेश्वरापासून होतें.

१० परमेश्वरानें मत्स्यास आज्ञा केली तेव्हां त्यानें योनास कोरड्या भूमीवर ओकून टाकिलें.

१ परमेश्वराचें वचन दुसऱ्यानें योनाला प्राप्त झालें कीं, २ ऊठ; त्या मोठ्या निनवे शहरास जा व मी तुला सांगेन तो संदेश त्यास आरोळी करून सांग. ३ तेव्हां योना उठून परमेश्वराच्या वचनाप्रमाणें निनवेस गेला. निनवे हें देवाच्या दृष्टीनें मोठें शहर होतें, तें सगळें फिरून येण्यास तीन दिवस लागत. ४ योना त्यांतून एक दिवसाची वाट चालत असतां ओरडत गेला कीं चाळीस दिवसांचा अवकाश आहे, मग निनवे धुळीस मिळेल. ५ तेव्हां निनवेतील लोकांनीं देवावर श्रद्धा ठेविली, त्यांनीं उपास नेमिला आणि श्रेष्ठापासून कनिष्ठापर्यंत सर्व गोंणताट नेसले. ६ निनवेच्या राजास हें वर्तमान समजलें तेव्हां तो आपल्या आसनावरून उठला व आपल्या अंगांतला झगा काढून गोंणताट नेसून राखेंत बसला. ७ त्यानें जाहीरनामा काढून आपला व आपल्या सरदारांचा असा ठराव

निनवेभर प्रसिद्ध केला कीं कोणीं माणसानें, पशूनें, गुराढोरांनीं व शेरडामेंढरांनीं कांहीं चाखूं नये, खाऊं नये, पाणी पिऊं नये. ८ तर मनुष्यानें व पशूनें गोंणताट नेसावें, देवाचा मोठ्यानें धावा करावा आणि प्रत्येकानें आपल्या कुमार्गापासून, आपल्या हाताच्या जुलमापासून मागें फिरावें. ९ देव कदाचित् वळेल व अनुताप पावेल आणि आपल्या संतप्त क्रोधापासून परावृत्त होईल, म्हणजे आपला नाश होणार नाही.

१० देवानें त्यांचें वर्तन पाहिलें, म्हणजे अर्थात् ते आपल्या कुमार्गापासून वळले, हें पाहिलें; तेव्हां अरिष्ट त्यांच्यावर आणीन असें देव म्हणाला होता त्याविषयीं तो अनुताप पावला आणि त्यानें त्यांजवर तें आणिलें नाही. १ योनाला ह्यावरून फार वाईट वाटलें व त्याला राग आला. २ तो परमेश्वराला विनंती करूं लागला कीं, हे परमेश्वरा, मी आपल्या देशांत होतों तेव्हां हें माझें म्हणणें होतें कीं नाहीं ! म्हणूनच मीं तार्शिसास पळून जाण्याची खरा केली. मला ठाऊक होतें कीं तूं कृपाळू, कनवाळू, मंदक्रोध, दयासंपन्न, अरिष्ट आणित्या-बद्दल अनुताप करून घेणारा असा देव आहेस. ३ तर आतां, हे परमेश्वरा, माझा प्राण घे, कारण जगण्यापेक्षां मला मरणें बरें वाटतें. ४ तेव्हां परमेश्वर म्हणाला, तुला क्रोध येणें हें बरें काय ? ५ मग योना बाहेर जाऊन शहराच्या पूर्वेस बसला; तेथें त्यानें एक मांडव घातला आणि शहराचें काय होतें हें पाहत त्याच्या छायेस बसला. ६ परमेश्वर देवानें तुंबीचा एक वेल उगवविला, आणि तो वाढून त्याची छाया योनाच्या डोक्यावर यावी व त्यानें पीडेंतून मुक्त व्हावें असें केलें. या तुंबीमुळें योनाला फार आनंद झाला; ७ पण दुसरा दिवस उजाडला तों देवानें एक किडा उत्पन्न केला; तो त्या तुंबीला लागला तेव्हां ती सुकून गेली. ८ मग असें झालें कीं सूर्योदय झाल्यावर देवानें पूर्वेचा झळईचा बारा वाहविला; तेव्हां ऊन योनाच्या डोक्याला लागलें; त्यानें तो मूर्च्छित झाला व आपणाला मृत्यु येवो, अशी विनवणी करून तो म्हणाला, मला जगण्यापेक्षां मरणें बरें वाटतें ! ९ तेव्हां देव योनाला म्हणाला, तुंबीवरून तूं रागवावें

हैं बरें काय ? तो म्हणाला, रागामुळें माझा प्राण गेला तरी पुरवले. १० परमेश्वर म्हणाला, या तुंबीसाठीं तुला कांहीं श्रम पडले नाहीत, तूं हिला वाढविलें नाही, ही एका रात्रींत वर आली व एका रात्रींत मेली, हिची

तूं इतकी पर्वा करितोस ! ११ तर उजव्याडाव्या हाताचा भेद ज्यांस कळत नाही अशीं एक लाख वीस हजार माणसें व पुष्कळशीं गुरेंडोरें ज्या मोठ्या निनवे शहरांत आहेत, त्यांची मीं पर्वा करूं नये काय ?

मीखा

१ यहूदाचे राजे योथाम, आहाज व हिज्कीया यांच्या कारकीर्दींत मीखा मोरशी याला परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें; शोमरोन व यरुशलेम यांविषयीं त्यानें जें पाहिलें तें हें:

२ सर्व राष्ट्रांनो, तुम्ही एका; अगे पृथ्वी, तूं व तुजवरील सर्व वस्तुजात यांनीं कान द्यावा; प्रभु परमेश्वर, आपल्या पवित्र मंदिरांतून प्रभु, तुजविरुद्ध साक्ष देवो. ३ कारण पाहा, परमेश्वर आपल्या स्थानाहून येतो, खालीं उतरतो, व पृथ्वीच्या उच्च स्थलांवर चालत जातो. ४ अग्नीपुढें मेण वितळतें अथवा उतरणीवर ओतलेलें पाणी वाहतें तसें पर्वत त्याच्याखालीं विरघळतात, व खोरीं फाटतात. ५ याकोबाच्या अपराधामुळें, इस्राएली घराण्याच्या पातकांमुळें हें सर्व होतें. याकोबाचा अपराध कोणता ? शोमरोन नव्हे काय ? यहूदाचीं उच्चस्थानें कोणतीं ? यरुशलेम नव्हे काय ? ६ ह्यामुळें मी शोमरोनास शेतांतील दगडांच्या ढिगारासारखें करीन; तिला द्राक्षीच्या मळ्यासारखें करीन; मी तिचे दगड खोऱ्यांत फेकून देईन, तिचे पाये उघडे करीन. ७ तिच्या सर्व कोरीव मूर्तींचे फोडून तुकडे करण्यांत येतील, तिच्या व्यभिचाराची कमाई अग्नीनें जाळण्यांत येईल; सर्व मूर्तींची मी नासधूस करीन; वेश्येच्या कमाईनें तिनें त्या मिळविल्या म्हणून वेश्येची कमाई अशा त्या पुनरपि होतील.

८ यास्तव मी शोक व आक्रंदन करीन, मी उघडा-

नागवा फिरेन, मी कोल्यांसारखा ओरडेन व शहा-मृगांसारखा विवलेन. ९ कारण तिच्या जखमा असाध्य आहेत; हें अतिष्ठ यहूदापर्यंत आलें आहे, माझ्या लोकांच्या वेशीपर्यंत, यरुशलेमापर्यंत आलें आहे. १० गथांत हें कळवूं नका, मुळींच रडूं नका; बेथल-अफ्रांत (धुळीच्या गृहांत) मी धुळींत लोळलों. ११ शाफीरच्या (सुंदर नगराच्या) रहिवासीणी, नम्र होऊन, लजा सोडून चालती हो; सअनानाची रहिवासीण बाहेर निघाली नाही; बेथ-एसलचा शोक हा तुमच्या विपत्तीचा शेवट नाही. १२ कारण परमेश्वरापासून यरुशलेमाच्या वेशीवर संकट आलें म्हणून मारोथाची रहिवासीण कल्याण होण्याच्या उत्कंठेनें स्फुरण पावत आहे. १३ लाखीशाच्या रहिवासीणी, रथास घोडे जोड; सीयोनकन्येच्या पापाचा आरंभ तिजपासून झाला; कारण इस्राएलाचे अपराध तुझ्या ठायीं आढळले; १४ म्हणून तुला मोरेशथ-गथ सोडून जातांना देणगी द्यावी लागेल; अकजीबाचीं घरे इस्राएलाच्या राजांस फसविणारीं होतील. १५ मोरेशेच्या रहिवासीणी, मी तुला दुसरा वतनदार आणीन; इस्राएलाचें गौरव अदुल्लामास येईल. १६ तूं आपलें डोकें भादर, तुझ्या लाडक्या मुलांमुळें केसांचें वपन कर, गिधाप्रमाणें आपल्या डोक्याचें टक्कल वाढीव; कारण तीं वंदिवान होऊन तुजपासून गेलीं आहेत.

१ जे अनर्थाचा संकल्प करितात व विज्ञान्या-
 २ वर पडल्या पडल्या दुष्टतेची योजना करितात
 त्यांस धिक्कार असो ! सकाळ उजाडतांच ते आपला
 बेत सिद्धीस नेतात, कारण हें करण्याचें सामर्थ्य
 त्यांच्या हातीं आहे. २ ते शेतांचा लोभ धरून तीं
 हरण करितात, घरांचा लोभ धरून तीं हस्तगत करितात;
 असें ते माणसावर व त्याच्या घरावर, माणसावर व
 त्याच्या वतनावर बलात्कार करितात; ३ म्हणून परमे-
 श्वर म्हणतो, पाहा, या वंशाचें अनिष्ट मी योजीत
 आहे; त्याच्या जोखडाखालून तुम्हांस आपली मान
 काढितां येणार नाही, तुम्हांस मान वर करून चालतां
 येणार नाही; कारण प्रसंग वाईट आहे. ४ त्या
 दिवसांत लोक तुम्हांस उद्देशून बोलतील, विवळून शोक
 करितील व म्हणतील, सर्व आटोपलें, आमचा
 अगदीं समूळ नाश झाला; त्यानें माझ्या लोकांचा वाटा
 परक्यांच्या स्वाधीन केला आहे; तो मजपासून कसा
 काढून घेतला आहे ! आमचें क्षेत्र फितुऱ्यांस त्यानें
 वाहून दिलें आहे. ५ ह्यामुळें चिठी टाकून सूत्रानें
 जमीन मापण्यास परमेश्वराच्या मंडळींत तुजमध्ये
 कोणी राहावयाचा नाही. ६ ते एकसारखे बकत
 असून लोकांस म्हणतात बकूं नका; त्यांनीं असल्या
 गोष्टींविषयीं बकूं नये; त्यांचें दोष देणें थांबत नाहीं.
 ७ ज्यांना याकोबाच्या घराण्यांतले म्हणतात, ते तुम्ही
 लोकहो, परमेश्वराचा आत्मा कमी सहनशील आहे
 काय ? हें त्याचें करणें आहे काय ? माझीं वचनें सरळपणें
 वर्तन करणाऱ्यांचें बरें करित नाहीत काय ? ८ तरी पण
 अलीकडे माझे लोक शत्रूसारखे उठले; जे युद्धप्रिय
 नसून सहजगत्या जवळून जातात, त्यांचा वस्त्रांवरून
 घातलेला झगा तुम्ही बुचाडून घेतां. ९ तुम्ही माझ्या
 लोकांच्या स्त्रिया त्यांच्या सुखधामांतून घालवितां,
 त्यांच्या मुलांपासून माझे वैभव कायमचें हरण करितां.
 १० उठा, चालते व्हा, हें तुमचें विश्रंतिस्थान नव्हे;
 कारण अशुद्धतेनें नाश, समूळ नाश, होईल. ११ वायफळ
 व खोऱ्या चालीचा कोणी मनुष्य खोर्टें बोलून म्हणेल
 कीं द्राक्षारस व मद्य यांचें मी भाकीत करीन, तर तो या

लोकांचा संदेष्टा होईल.

१२ हे याकोबा, मी तुम्हां सर्वांना निश्चयें एकत्र
 करीन, इस्राएलाचे अवशेष मी निश्चयें जमा करीन;
 मी त्यांस बसाच्या मेंढरांप्रमाणें एकत्र करीन, लोक-
 समुदाय मोठा असल्यामुळें कुरणामधल्या कळपाप्रमाणें
 ते गजबजतील, १३ फोडतोड करणारा त्यांच्यापुढें
 चालला आहे; ते फोडून वेशींतून पार निघून गेले;
 त्यांचा राजा त्यांच्यापुढें चालत आहे व परमेश्वर
 त्यांच्या अग्रभागीं आहे.

१ मी म्हणालों, याकोबाच्या प्रमुखांनो, इस्राएल-
 ३ घराण्याच्या सरदारांनो, ऐका, न्यायाची जाणीव
 तुम्हांला नसावी काय ? २ तुम्ही बऱ्याचा द्वेष
 करितां व वाईटाची आवड धरितां; तुम्ही लोकांचें
 कातडें सोलून काढितां व त्यांच्या हाडांवरच्या मांसाचे
 लचके तोडितां; ३ तुम्ही माझ्या लोकांचें मांस खातां;
 ते त्यांजवरचें कातडें सोलून काढितात; बहुगुण्यांत
 टाकिलेल्या किंवा कडईत असलेल्या मांसाच्या
 तुकड्यांप्रमाणें ते त्यांचीं हाडें मोडून तुकडे तुकडे
 करितात. ४ त्या समयीं ते परमेश्वराला आरोळी करितील
 तरी तो त्यांचें ऐकावयाचा नाही; तो त्या समयीं
 त्यांना पराङ्मुख होईल, कारण त्यांनीं दुष्कृत्यें केलीं
 आहेत. ५ जे संदेष्टे माझ्या लोकांस बहकवितात,
 कांहीं चावावयास मिळालें तर जे कल्याण असो, असें
 म्हणतात, व ज्यांपासून त्यांस चावावयास मिळत नाहीं
 त्यांबरोबर जे लढण्याची तयारी करितात, त्यांच्याविषयीं
 परमेश्वर असें म्हणतो: ६ तुम्हांवर रात्र गुदरून
 तुम्हांस दृष्टांत होणार नाही; तुम्हांवर अंधार पडून
 तुम्हांस भविष्य सांगतां येणार नाही; संदेष्ट्यांस सूर्य
 मावळेल, त्यांस दिवसा काळोख होईल. ७ द्रष्टे लजित
 होतील, दैवज्ञ फजीत होतील; ते सर्व आपली दाढी
 झाकितील, कारण देवाकडून कांहीं उत्तर मिळणार
 नाही. ८ मी तर याकोबास त्याचा अपराध आणि
 इस्राएलास त्याचें पाप दाखवावयास खरोखर परमे-
 श्वराच्या आत्म्यानें, सामर्थ्यानें, न्यायानें व बळानें पूर्ण
 आहे. ९ याकोबघराण्यांतील प्रमुखहो, इस्राएल-

घराण्याचे सरदारहो, जे तुम्ही न्यायाचा अन्वेष करितां व नीट आहे त्यास वाकवितां ते तुम्ही हें ऐका. १० तुम्ही रक्तपात करून सीयोन व दुष्टाई करून यरुशल्लेम बांधितां. ११ तिचे प्रमुख लांच खाऊन न्याय करितात, तिचे याजक वेतन घेऊन धर्मशिक्षण देतात, तिचे संदेष्टे पैसे घेऊन भविष्य सांगतात; तरी ते परमेश्वरावर अवलंबून म्हणतात कीं परमेश्वर आमच्या ठायीं नाहीं काय ? आम्हांवर कांहीं अनिष्ट येणार नाहीं; १२ म्हणून तुमच्यामुळे सीयोन शेताप्रमाणें नांगरितील, यरुशल्लेम नासधुशीचा ढीग होईल व मंदिराचा पर्वत जंगलानें भरलेला उंचवटा होईल.

१ शेवटल्या दिवसांत असें होईल कीं परमेश्वराच्या मंदिराचा ढोंगर पर्वतांच्या माथ्यावर स्थापण्यांत येईल आणि सर्व ढोंगरांहून तो उंच होऊन त्याकडे राष्ट्रें लोटतील. २ देशोदेशींच्या लोकांच्या झुंडीच्या झुंडी जातील व म्हणतील, चला, आपण परमेश्वराच्या पर्वतावर, याकोबाच्या देवाच्या मंदिराकडे चहून जाऊं; तो आम्हांस आपले मार्ग शिकवो म्हणजे आम्ही त्याच्या पथांनीं चालूं; कारण सीयोनांतून शिक्षण व यरुशल्लेमांतून परमेश्वराचें वचन निघेल. ३ तो देशोदेशींच्या बहुत लोकांचा न्याय करील, दूर असलेल्या बलवान राष्ट्रांचा इनसाफ ठरवील, तेव्हां ते आपल्या तरवारी मोडून त्यांचे फाळ करितील, आपल्या भाल्यांच्या कोयत्या करतील; यापुढें एक राष्ट्र दुसऱ्या राष्ट्रावर तरवार उंचलणार नाहीं; ते इतःपर युद्धकला शिकणार नाहींत. ४ ते सगळे आपापल्या द्राक्षीखालीं व अंजिराच्या झाडाखालीं बसतील, कोणी त्यांस धाबरविणार नाहीं; कारण सेनाधीश परमेश्वराच्या तोंडची ही वाणी आहे. ५ सर्व राष्ट्रां आपापल्या दैवतांच्या नावानें चालत आहेत; पण आम्ही परमेश्वर आमचा देव याच्या नावानें सदासर्वकाळ चालूं.

६ परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवसांत मी लंगड्यांस जमा करीन; हांकून दिलेल्यांस व मी ज्यांस पीडिलें त्यांस एकत्र करीन. ७ मी लंगड्यांस अवशेष म्हणून ठेवीन, दूर घालविलेल्यांचें मी समर्थ राष्ट्र

करीन; आणि येथून पुढें सदासर्वकाळ परमेश्वर सीयोनांत त्यांजवर राज्य करील. ८ हे कळपाच्या दुर्गा, सीयोनकन्येच्या ढोंगरा, तुझें पूर्वीचें राज्य तुला परत येईल, यरुशल्लेमाच्या कन्येला राज्य पुनः प्राप्त होईल. ९ तर तूं आतां अशी मोठ्यानें कां आक्रोश करत्येस ? तुझ्यामध्ये कोणी राजा नाहीं काय ? तुझा मंत्री मेला काय ? कारण प्रसवत्या स्त्रीसारख्या तुला कळा लागल्या आहेत. १० हे सीयोनकन्ये, तुला कांपरें भरूं दे; प्रसूत होणाऱ्या स्त्रीप्रमाणें तुला वेदना होऊं दे; कारण तूं आतां शहराबाहेर जाशील, शेतांत वस्ती करिशील व बाबेलापर्यंतहि जाशील, तेथें तुझी सुटका होईल; तेथें परमेश्वर तुला तुझ्या वैण्यांच्या हातून सोडवील. ११ आतां पुष्कळ राष्ट्रां तुजविरुद्ध जमा झाली आहेत. तीं म्हणतात, ती भ्रष्ट होवो, आमचे डोळे सीयोनला पाहून निवोत; १२ पण त्यांस परमेश्वराचे विचार कळत नाहीत, त्याचे संकल्प ते समजत नाहीत; कारण खळ्यासाठीं पेंढ्या गोळा करितात तसें त्यानें त्यांस गोळा केलें आहे. १३ सीयोनकन्ये, ऊठ, मळणी कर; मी तुझें शिंग लोखंडासारखें व तुझे खूर पितळेसारखें करितों; तूं अनेक राष्ट्रांचा चुराडा करिशील; त्यांची कमाई परमेश्वराला वाहशील, त्यांची संपत्ति सकल पृथ्वीच्या प्रभूला तूं वाहशील. १ हे लष्कराच्या स्वामिनी, ५ तूं आपलें लष्कर आतां जमा कर, आम्हांस वेढा घातला आहे; ते इस्राएलाच्या नियंत्याच्या गालावर सोटे मारीत आहेत.

२ हे बेथलहेम एफ्राथा, यहूदाच्या हजारांमध्ये तुझी गणना अल्प आहे, तरी तुजमधून एक जण निघेल, तो मजसाठीं इस्राएलाचा शास्ता होईल; त्याचा उद्भव प्राचीन काळापासून, अनादि काळापासून आहे. ३ यास्तव वेणा देणारी प्रसवे तोंवर देव त्यांस परक्यांच्या अधीन करील; मग त्याचे अवशिष्ट बांधव इस्राएलाच्या वंशजांसह परत येतील. ४ तो परमेश्वराच्या सामर्थ्यानें, त्याचा देव परमेश्वर याच्या नामाच्या

१ अथवा: एदर कोय (उत्पत्ति ३५:२१ पाहा)

२ मुळांत: कन्ये

प्रतापानें उभा राहील; तो कळप चारील; आणि ते वस्ती करितील; कारण त्याची थोरवी पृथ्वीच्या दिगंतांपर्यंत पसरले. ५ हा पुरुष आम्हांस मूर्तिमंत शांति होईल; जेव्हां अश्रुरी आमच्या देशांत येऊन आमचे महाल तुडवील तेव्हां त्याजविरुद्ध आम्ही सात मेंढपाळ व आठ लोकनायक उभे करूं. ६ तो अश्रुर देश, व निम्रोदाच्या भूमीचे प्रवेशमार्ग तरवारीनें उद्ध्वस्त करील; अश्रुर आमच्या देशांत येईल, आमच्या सरहद्दीच्या आंत चाल करून येईल, तेव्हां तो पुरुष त्यांच्यापासून आमची सुटका करील. ७ जसें परमेश्वरापासून दहिंवर येतें, व पर्जन्य गवतावर वर्षतो, आणि तो मनुष्यासाठीं पडण्याचा थांबत नाही, किंवा मानवजातीसाठीं खोळंबून राहत नाही, त्याप्रमाणें याकोबाचे अवशिष्ट लोक बहुत लोकांत पसरतील. ८ वनपशूंत सिंह, मेंढरांत तरुण सिंह, गेला असतां तो त्यांस तुडवून फाडितो, कोणाच्यानं त्यांचें रक्षण करवत नाही, त्याप्रमाणें याकोबाचे अवशिष्ट लोक राष्ट्रांत, बहुत लोकांत, होतील. ९ तुझा हात तुझ्या विरोध्यांवर प्रबल होवो, तुझे सर्व शत्रु नष्ट होवोत.

१० परमेश्वर म्हणतो, त्या काळीं असैं होईल कीं मी तुझ्याजवळ असलेले घोडे नष्ट करीन; तुझ्या रथांचा नाश करीन; ११ तुझ्या देशांतील नगरांचा विध्वंस करीन, तुझे सर्व दुर्ग पाडून टाकीन; १२ तुझ्या हातचीं चेटकें मी नष्ट करीन, तुजमध्ये मांत्रिक उरणार नाहीत; १३ तुझ्या कोरीव मूर्तींचा व स्तंभांचा तुझ्यामधून विध्वंस करीन; तूं यापुढें आपल्या हातच्या कृतीच्या पायां पडणार नाहीस. १४ तुझ्यामधल्या अशेरामूर्ति मी उपटून टाकीन; मी तुझ्या शहरांचा नाश करीन. १५ ज्या राष्ट्रांनीं माझें ऐकिलें नाही त्यांची मी क्रोधानें व रागानें अशी झडती घेईन.

१ आतां परमेश्वर काय म्हणतो तें ऐका: ऊठ, ६ पर्वतांसमोर वाद कर, डोंगरांना तुझा शब्द ऐकूं दे. २ पर्वतांनो, परमेश्वराचा वाद ऐका; पृथ्वीच्या अचल पायांनीं, तुम्हीहि ऐका; परमेश्वराचा त्याच्या लोकांबरोबर

वाद आहे; तो इस्राएलाबरोबर वाद करणार आहे. ३ हे माझ्या प्रजे, मीं तुजें काय केलें? मीं तुला कशांनं कंटाळविलें? मला उत्तर दे, ४ मीं तर तुला मिसर देशांतून बाहेर आणिलें, दाखगुहांतून तुला सोडवून घेतलें, मीं तुजपुढें मोशे, अहरोन व मिर्याम यांस पाठविलें. ५ माझ्या प्रजे, मवाबाचा राजा बालाक यानें काय मसलत केली, बौराचा पुत्र बलाम यानें काय उत्तर केलें आणि शिष्टीम व गिलगाल यांच्या दरम्यान काय झालें याचें स्मरण कर, म्हणजे परमेश्वराचीं न्यायकृत्यें तुला समजतील. ६ मी काय घेऊन परमेश्वरासमोर येऊं? परात्पर देवासमोर नमस्कार कसा घाळूं? होमबलि, एका वर्षाचीं वासरें, घेऊन त्याजपुढें येऊं काय? ७ हजारों एडके, तेलाच्या दशसहस्र नद्या, यांनीं परमेश्वराला संतोष होईल काय? माझ्या पातकाबद्दल मी आपला ज्येष्ठ पुत्र देऊं काय? माझ्या जिवानें केलेल्या पापाबद्दल मी आपल्या पोटाचें फळ देऊं काय? ८ हे मनुष्या, बरें कायतें त्यानं तुला दाखविलें आहे; नीतीनें वागणें, आवडीनें दया करणें व आपल्या देवासमागमें राहून नम्रभावानें चालणें यांवाचून परमेश्वर तुजजवळ काय मागतो?

९ परमेश्वर या नगरास हाक मारीत आहे; जो शहाणा आहे तो तुजें नाम ओळखितो; तुम्ही दंडाचें व तो नेमणाऱ्याचें ऐका. १० अजून तुष्टाच्या घरांत अन्यायानें मिळविलेलें धन आहे काय? दोषास्पद असें उणें माप त्याच्या घरांत असतें काय? ११ दगलबाजीची तागडी ठेवून, खोख्या वजनांची थैली बाळगून मी शुद्ध ठरणार काय? १२ तेथील श्रीमंत दुष्टतेनें भरले आहेत, तेथील रहिवासी खोटें बोलतात; त्यांची जीभ त्यांच्या मुखांत साक्षात् कपटरूप आहे; १३ म्हणून मी तुला हाणून भारी जखम करितों, तुझ्या पातकांमुळें मी तुला उजाड करितों. १४ तूं खाशील पण तृप्त होणार नाहीस; तुझ्याठायीं कंगालपणा राहील; तूं धनाची सारासार करिशील, पण तें तुला बचावितां येणार नाही; व तूं काहीं बचाविलें तर मी तें तरवारीला देईन. १५ तूं पेरिशील पण कापणी करणार नाहीस, तूं

जैतून वृक्षाचीं फळें तुडविशील, पण त्यांच्या तेलानें अभ्यंग करणार नाहीस; द्राक्षीचा उपज तुडविशील पण तूं द्राक्षारस पिणार नाहीस. १६ अम्नीचे कायदे तुम्ही पाळितां, अहाबाच्या घराण्याच्या चालीरिती तुम्ही पाळितां, व त्यांच्या तत्त्वांप्रमाणें तुम्ही चालतां, म्हणून तुमचा नाश होईल; त्याच्या रहिवाश्यांची निर्भर्त्सना होईल असें मी करीन; माझ्या लोकांची अप्रतिष्ठा तुम्हांस सोसावी लागेल.

१ कोण ही माझी विपत्ति ! उन्हाळ्यांतील फळें काढून घेतल्यावर झाडांवर काहीं राहतात, द्राक्षीच्या वेलीवर सरवा राहतो तसा मी झालों आहे; खावयास द्राक्षांचा एक घोसहि राहिला नाही; माझ्या जिवाला आवडेल असा पहिल्या बाराचा अंजीर राहिला नाही. २ भक्त पृथ्वीवर नाहीसा झाला आहे; माणसांत कोणी सरळ उरला नाही; ते सर्व रक्तपात करावयाला टपले आहेत, प्रत्येक जण जाळें टाकून आपल्या भावाची पारध करितो. ३ दुष्कर्म जोरांनें करावें म्हणून ते आपले दोन्ही हात चालवितात; सरदार फर्मावितो तें न्यायाधीश लांच घेऊन करितो; बडा मनुष्य आपल्या मनांतील दुष्ट भाव बोलून दाखवितो; असे ते सर्व मिळून दुष्टतेचें जाळें विणतात. ४ त्यांतला जो उत्तम तो कांटेरी झुडपासारखा आहे; त्यांतला जो सरळ तो कांटेरी कुंपणाहून वाईट आहे; तुझ्या टेहळणी करणाऱ्यांनीं टेहळलेला दिवस, तुझी झडती घेण्याचा दिवस, येत आहे; आतां त्यांची त्रेधा उडेल. ५ सोबत्याचा भरवसा धरूनको, जिवलग मित्रावर अवलंबून राहूनको, तुझ्या उराजवळ निजणाऱ्या तुझ्या पत्नीपासून आपलें तोंड संभाळ. ६ कारण पुत्र बापाला तुच्छ मानीत आहे, मुलगी आपल्या आईवर उठली आहे, सून आपल्या सासूवर उठली आहे; मनुष्याच्या घरचे इसम त्याचे वैरी झाले आहेत.

७ मी तर परमेश्वराची मार्गप्रतीक्षा करीन; मी आपल्या तारण करणाऱ्या देवाची वाट पाहत राहीन; माझा देव माझें ऐकेल. ८ अगे माझ्या वैरिणी, माझ्यामुळें आनंद करूं नको; मी पडलें तरी पुनः उठेन; मी अंधारांत बसलें तरी परमेश्वर मला प्रकाश असा होईल.

९ परमेश्वर माझा तंटा लहून माझा हक्क संपादन करील, तोंवर मी त्याचा राग सहन करीन; कारण मी त्याच्याविरुद्ध पाप केलें आहे; मला तो प्रकाशांत नेईल, मी त्याचें न्यायीपण पाहीन. १० जी मला म्हणाली होती कीं तुझा देव परमेश्वर कोठें आहे, ती माझी वैरिण तें पाहील, व ती लज्जेनं व्याप्त होईल; माझे डोळे तिला पाहतील, तिला रहस्यांतल्या चिखलासारखें तुडवितील.

११ तुझे तट बांधण्याचा समय आला आहे ! त्या समयीं तुझ्या सीमा रुंद होतील. १२ त्या दिवशीं अश्शूर देशांतून, मिसर देशांतील नगरांतून, मिसर देशापासून फरात नदीपर्यंतच्या प्रांतांतून, दूरदूरच्या समुद्रतीराहून व दूरदूरच्या पर्वतांवरून, लोक तुजकडे येतील. १३ तथापि देश त्यांच्या रहिवाश्यांमुळें, त्यांच्या कृत्यांच्या फळांमुळें, वैराण होईल.

१४ तूं आकडी घेऊन आपल्या लोकांस चार; तुझ्या वतनांतील मेंढरें कर्मलाच्या झाडींत एकांतीं राहतात त्यांस चार; प्राचीन काळच्या दिवसांप्रमाणें बाशानांत व गिलादांत त्यांस चरूं दे. १५ तूं मिसर देशांतून बाहेर निघालास त्या दिवसांप्रमाणें त्याला मी अद्भुत कृत्यें दाखवीन. १६ राष्ट्रें हें पाहतील व आपल्या बलाविषयीं लज्जित होतील, ते आपल्या तोंडावर हात ठेवितील, त्यांचे कान बहिरे होतील. १७ ते सर्पांप्रमाणें धूळ चाटितील, पृथ्वीवरील सरपटणाऱ्या प्राण्यांप्रमाणें ते आपल्या विवरांतून थरथर कांपत बाहेर येतील, परमेश्वर आमचा देव याजकडे ते भयकंपित होऊन येतील; ते तुजपुढें भयभीत होतील.

१८ तुजसमान देव कोण आहे ? तूं अधर्माची क्षमा करितोस, आपल्या वतनाच्या अवशेषाचे अपराध मागें टाकितोस; तो आपला राग सर्वकाळ मनांत ठेवणार नाही, कारण त्याला दया करण्यांत आनंद वाटतो. १९ तो बळून पुनः आम्हांवर दया करील; आमचे अपराध पायांखालीं तुडवील; तूं त्यांचीं सर्व पापें समुद्राच्या डोहांत टाकिशील. २० प्राचीन काळापासून तूं आमच्या वडिलांस शपथपूर्वक सांगितल्याप्रमाणें याकोबाबरोबर सत्यतेनं व अब्राहामाबरोबर वात्सल्यानं वर्तेशील.

नहूम

१ निनवेविषयींची देववाणी: नहूम एल्कोशकर
१ याला प्राप्त झालेल्या दृष्टांताचें पुस्तक.

२ परमेश्वर ईश्यावान् व झडती घेणारा देव आहे; परमेश्वर सूड घेणारा व क्रोधाविष्ट आहे; परमेश्वर आपल्या विरोध्यांचें पारिपत्य करणारा आहे; तो आपल्या शत्रूंविषयीं मनांत क्रोध वागवितो, ३ परमेश्वर मंदक्रोध व महापराक्रमी आहे; तरी तो पाप्यांस शासन केल्यावाचून राहणार नाही; परमेश्वर वादळांत व तुफानांत चालतो, मेघ त्याच्या चरणांची धूळ आहेत. ४ तो समुद्रास दटावून आटवितो; सर्व नद्या कोरड्या करितो; बाशान व कर्मेल त्याच्यापुढें म्लान होतात, लबानोनाचा फुलवरा कोमेजून जातो. ५ त्याच्यापुढें पर्वत कंपायमान होतात व डोंगर विरघळतात; त्याच्यापुढें ही पृथ्वी, हा भूगोल व त्यावरील सर्व रहिवासी थडथड उडतात. ६ त्याच्या रागापुढें कोण टिकणार? त्याच्या क्रोधाच्या संतापापुढें कोण उभा राहणार? त्याच्या संतापाचा वर्षाव अमीसारखा होतो, त्याच्यापुढें खडक फुटून त्यांचे तुकडे होतात. ७ परमेश्वर चांगला आहे, विपत्कार्त्ती तो शरणदुर्ग आहे; जे त्याजवर भाव ठेवितात त्यांस तो ओळखितो. ८ तो महापुरानें निनवेच्या स्थानाचा नायनाट करील व तो आपल्या शत्रूंचा पाठलाग करून त्यांस अंधारांत उधळून लावील. ९ परमेश्वराविषयीं तुम्हांला काय वाटतें? तो पुरापुरा अंत करील; विपत्ति दुसऱ्यानें येणें नकोच. १० ते गुंतागुंत झालेल्या काटेऱ्यांसारखे असले, ते द्राक्षारसानें मस्त झालेल्यांप्रमाणें असले तरी ते वाळलेल्या धसकटाप्रमाणें भस्म होतील. ११ परमेश्वराविरुद्ध दुष्ट संकल्प करणारा व अनिष्ट योजणारा असा एक तुझ्यांतून निघाला आहे. १२ परमेश्वर म्हणतो, ते मजबूत व असंख्य असले तरी त्यांचा उच्छेद होऊन ते नाहीतसे

होतील. मीं तुला पीडिलें, पण आतां पुढें पीडणार नाहीं. १३ आतां मी तुजवरील त्याचें जूं मोडीन, तुझीं बंधनें तोडून टाकीन. १४ परमेश्वरानें तुजबद्दल अशी आज्ञा केली आहे कीं तुझ्या बीजाची पुनः पेरणी होणार नाही; तुझ्या दैवतांच्या मंदिरांतून कोरीव व ओतीव मूर्ति मी नष्ट करीन; मी तुझी कबर तयार करीन, कारण तूं हलका ठरला आहेस. १५ शुभसंदेश आणणारा, शांति जाहीर करणारा असा जो त्याचे पाय पर्वतांवर पाहा ! हे यहुदा, आपले सण पाळ, आपले नवस फेड, कारण यापुढें तुझ्यामधून दुष्ट पुरुष येणारजाणार नाही; त्याचा समूळ उच्छेद झाला आहे.

१ चुराडा करणारा तुझ्यासमोर चढाई करून आला आहे; कोटाचें संरक्षण कर, मार्गाची टेहळणी कर, आपली कंबर कसून आपल्या सगळ्या बळांनें सज्ज हो. २ कारण परमेश्वर याकोबाचें ऐश्वर्य इस्राएलाच्या ऐश्वर्याप्रमाणें पुनः स्थापित आहे; लुटारुंनीं त्यांस लुटिलें आहे, त्यांच्या द्राक्षींची नासधूस केली आहे. ३ त्याच्या वीरांची ढाल तांबडी आहे; लढवय्ये किरमिजी पोषाख ल्याले आहेत; सज्ज होण्याच्या दिवशीं त्याच्या रथांचें पोलाद अमीसारखें चमकत आहे; ते भाले इकडूनतिकडे परजीत आहेत. ४ रस्त्यांतून रथ बेफाम चालले आहेत, सडकांवर ते एकमेकांवर आदळत आहेत, ते मशालींसारखे दिसत आहेत, ते विजेसारखे धावत आहेत. ५ तो आपल्या सरदारांची पाहणी करित आहे, ते वाटेनें ठोकरा खात आहेत, ते उतावळीनें तटाकडे जात आहेत, तेथें मोर्चा उभारिला आहे. ६ नदीकडील दरवाजे खुले केले आहेत; राजवाडा कोसळला आहे. ७ हुस्सब उघडी झाली आहे, तिला नागवून घेऊन नेलें आहे; तिच्या दासी पारव्यांसारख्या घुमत आहेत व आपली

१ अथवा: निर्णय होऊन चुकला आहे

उरें बडवून आकांत करीत आहेत. ८ निनवे पूर्वी-पासून पाण्याच्या तळ्यासारखी होती; तरी आतां ते पळून जात आहेत; थांबा हो थांबा, असें ओरडतात पण कोणी मागें वळून पाहत नाही. ९ चांदी छुटा! सोनें छुटा! सर्वे तऱ्हेच्या शोभिवंत वस्तूंचा अमर्याद संग्रह आहे. १० ती रिकामी, शून्य व ओसाड झाली आहे; तिच्या हृदयाचें पाणीपाणी झालें आहे, तिचे गुडघे लटपटत आहेत; सर्वांच्या कंबरेंत कळा निघत आहेत, त्या सर्वांचे चेहरे फिके पडले आहेत. ११ सिंहांची गुहा कोठें आहे? तरुण सिंहांची खुराक खाण्याची जागा कोठें आहे? जेथें सिंह, सिंहीण व सिंहाचा पेढा हीं फिरत असत व कोणी त्यांस मेडावीत नसे तें ठिकाण कोठें आहे? १२ सिंह आपल्या पेठ्यांसाठीं पुरेसें भक्ष्य फाडीत असे, आपल्या सिंहीणींसाठीं सावजाचा गळा दावीत असे, तो भक्ष्यानें आपल्या गुहा, शिकारीनें आपल्या गुंफा भरीत असे. १३ पाहा, मी तुजवर चालून येत आहे असें सेनाप्रीश परमेश्वर म्हणतो; मी तिचे रथ जाळीन, त्यांचा धूर निघेल, तुझ्या तरुण सिंहांस तरवार फस्त करील; मी पृथ्वीवरून तुझे भक्ष्य नाहीसें करीन, तुझ्या जासुदांचा शब्द यापुढें ऐकूं येणार नाही.

१ रक्तपाती नगरीला धिक्कार असो! कपट व ३ खून यांनीं ती भरली आहे, तिचें भक्ष्य मिळविणें थांबत नाही. २ चाब्रकाचा फटकारा, चाकांचा घडघडाट यांचा शब्द होत आहे; घोडे भरधाव पळत आहेत, रथ उसळत आहेत; ३ घोडेस्वारांची दौड, तरवारीची चमक, भाल्याचें विजेसारखें चकाकणें होत आहे; वधिलेल्यांचा समुदाय, मृतांचा ढीग, पडला आहे; मळ्यांचा हिशेबच नाही; लोक त्यांच्या मळ्यांवर ठोकर खातात. ४ सुरूप व चेटकांत निपुण अशा त्या वेश्येच्या बहुत व्यभिचारांमुळे हें घडलें आहे; ती आपल्या व्यभिचारांनीं राष्ट्रांचा, आपल्या चेटकांनीं वंशांचा, विक्रय करिते. ५ पाहा, मी तुजवर चालून येत आहे असें सेनाप्रीश परमेश्वर म्हणतो; तुझ्या अंगावरील वस्त्राचा पदर वर करून मी

तुझ्या सुखावर फेकीन; राष्ट्रांस तुझी नम्रता दाखवीन, राज्यांस तुझी लाज दाखवीन. ६ तुझ्यावर हेंदर फेकून तुला तुच्छ करीन, तुला उपहासविषय करीन; ७ आणि असें होईल कीं जो कोणी तुला पाहील तो तुजपासून पळ काढील आणि म्हणेल, निनवे उजाड झाली आहे; तिजसाठीं कोण शोक करील? तुझे सांखन करणाऱ्यांस कोठून शोधून आणूं? ८ नोआमोना-पेक्षां तूं श्रेष्ठ आहेस काय? ती नील नदीच्या फांट्यांमध्ये वसली होती, तिच्यासभोवतीं पाणी होतें; नील नदी तिचा दुर्ग होती, पाणी हाच तिचा कोट होता. ९ कूसी व मिसरी यांचें तिला बल होतें, व तें अमर्याद होतें; फूटी व लूबी यांची तिला कुमक होती. १० तरी ती हद्दपार झाली, तिला बंदिवान करून नेण्यांत आलें; तिचीं मुलें रस्त्यांच्या सर्वे चवाठ्यांवर आपटून मारण्यांत आली; तिच्या सरदारांवर चिठ्या टाकण्यांत आल्या, तिच्या महाजनांस सांखळ्यांनीं बांधण्यांत आलें. ११ तूं हि झोकांच्या खाशील, तूं लपशील, तूं शत्रूंपासून आश्रयाचें स्थान शोधिशील. १२ पहिल्या बाराच्या पिकलेल्या अंजिरांच्या झाडांप्रमाणें तुझे दुर्ग होतील; झाडें हालविलें म्हणजे अंजीर खाणाऱ्याच्या तोंडीं पडतात. १३ पाहा, तुझ्यांत राहणारे लोक केवळ स्त्रिया आहेत; तुझ्या देशाचे दरवाजे तुझ्या शत्रूंना खुले झाले आहेत; अमीनें तुझे अडसर खाऊन टाकिले आहेत. १४ वेढा पडणार म्हणून पाणी भरून ठेव, तुझे किल्ले मजबूत कर, चिखलांत उतर, पायांनीं गारा तुडीव, विटालें हातीं घे. १५ तेथें तुला विस्तव खाईल, तुला तरवार नष्ट करील; ती तुला चादून खाणाऱ्या टोळांप्रमाणें खाऊन फस्त करील; चादून खाणाऱ्या टोळांप्रमाणें आपली संख्या वाढीव; झुंडींनीं येणाऱ्या टोळांप्रमाणें असंख्य हो. १६ आकाशांतील ताऱ्यांपेक्षां अधिक सौदागर तूं केले आहेत, तरी चादून खाणारे टोळ त्यांस नागवून उडून जातील. १७ तुझे सरदार झुंडींनीं येणाऱ्या टोळांसारखे आहेत, तुझे सेनापति टोळांच्या झुंडींसारखे आहेत; ते थंडीच्या दिवसांत कुंपणांत तळ

१ मुळांत: समुद्र

येतात व सूर्योदय होतांच पळून जातात; ते कोठें गेले तें कोणास कळत नाहीं. १८ अशूरच्या राजा, तुझे मेंढपाळ झोपीं गेले आहेत; तुझे सरदार स्वस्थ पडले आहेत; तुझे लोक डोंगरांवर पसरले आहेत; कोणी

त्यांस एकत्र करित नाहीं; १९ तुझी जखम माळत नाहीं; तुझा घाय असाध्य आहे; तुझी बातमी ऐकणारे सर्व तुजविषयीं टाळ्या पिटितात; कारण ज्यास तुझी दुष्टता सतत जाचली नाहीं असा कोण आहे ?

हबकूक

१ हबकूक संदेष्ट्याला दृष्टान्तें प्राप्त झालेलें
१ देववचन:

२ हे परमेश्वरा, मी किती वेळ ओरडूं ? तूं ऐकत नाहीस. जुलूम झाला असें मी तुला ओरडून सांगतों तरी तूं सुटका करित नाहीस. ३ मला अधर्म कां पाहावयास लावितोस ? विपत्ति मला कां दाखवितोस ? लुटालूट व जुलूम माझ्यासमोर आहेत; कलह चालला आहे, वाद उपस्थित झाला आहे. ४ अशांनं कायद्याचा अंमल ढिला पडतो, न्यायाचें कांहीं एक चालत नाहीं; दुष्ट धार्मिकास घेरून सोडितो म्हणून न्याय विपरीत होतो. ५ राष्ट्रांनो, लक्ष देऊन पाहा व आश्चर्यचकित व्हा, कारण तुमच्या काळीं मी एक कार्य करितों, तें तुम्हांस सांगितलें तरी तुम्ही विश्वास धरणार नाहीं. ६ कारण, पाहा, मी खास्त्रांची उठावणी करितों; तें उग्र व उतावळें राष्ट्र आहे; जीं स्थलें त्यांचीं नाहीत त्यांचा ताबा घ्यावा म्हणून ते पृथ्वीभर फिरत असतात. ७ ते दाहण व भयंकर आहेत; त्यांचा न्याय व त्यांचें वैभव त्यांचें स्वतांचेंच आहे. ८ त्यांचे घोडे चित्यांहुन वेगवान् आहेत व संध्याकाळीं बाहेर पडणाऱ्या लांडग्यांपेक्षां क्रूर आहेत; त्यांचे घोडेस्वार दौड करितात, त्यांचे घोडेस्वार दुरून येतात, खाऊन टाकण्यास त्वरा करणाऱ्या गरुडासारखे ते धावतात. ९ ते बलात्कार करण्यास सर्व मिळून येतात; त्यांच्या तोंडांचा रोख थेट पुढें असतो; वाळूच्या कणांप्रमाणें ते

बंदिवान गोळा करितात. १० तो तर राजांस कसपट समजतो व अधिपतींस कवडीमोल मानितो; कोणताहि किळा असला तरी तो तृणवत् गणतो; मातीचा ढीग रचून किळा सर करितो. ११ शेवटीं सोसाव्याचा वारा येऊन तो उडून जाईल, खपराकम हाच ज्याचा देव त्याजवर दोष येईल. १२ हे परमेश्वरा, माझ्या देवा, माझ्या पवित्र प्रभू, तूं अनादि काळापासून आहेस ना ? आम्ही मरणार नाहीं. हे परमेश्वरा, तूं त्याचा न्याय नेमिला आहे; हे दुर्गा, त्याचें शासन व्हांवें म्हणून तूं त्यास स्थापिलें आहे. १३ तुझे डोळे इतके पवित्र आहेत कीं दुष्टता तुझ्यानें पाहवत नाहीं, अनाचाराकडे दृष्टि लाववत नाहीं, तो तूं या बेइमानी करणाऱ्यांकडे कां पाहत राहतोस ? जो आपल्याहुन धार्मिक त्यास दुष्ट गिळून टाकितो तेव्हां तूं कां उगा राहतोस ? १४ तूं मानवास समुद्रांतील माशांप्रमाणें कां केलें आहे, कोणी शास्ता नसलेल्या जीवजंतूंप्रमाणें त्यांना कां केलें आहे ? १५ तो त्या सर्वांस गळानें उचलितो, तो त्यांस आपल्या जाळ्यांत धरितो, आपला पांग टाकून त्यांस गोळा करितो; यामुळें तो हर्षित व आनंदित होतो; १६ तो आपल्या जाळ्यापुढें यज्ञ करितो, आपल्या मोठ्या जाळ्याला धूप दाखवितो; कारण त्यांपासून त्याला विपुल धन व पुष्टिकारक अन्न मिळतें. १७ तर मग तो आपलें भरलेलें जाळें रिकामें करून राष्ट्रांची कांहीं एक गय न करितां त्यांचा सतत घात करित राहील काय ?

१ पाठभेद: तुला मरण नाही.

१ मी आपल्या पहाऱ्यावर उभा राहीन, २ किल्यावर पहारा करीन; तो मजबरोबर काय बोलेल आणि माझ्या गाऱ्याविषयीं त्यास मला काय उत्तर देतां येईल तें मी पाहीन. २ मग परमेश्वरानें उत्तर दिलें कीं, हा दृष्टांत लिहून काढ, पाऱ्यांवर ठळक लिही; म्हणजे कोणीहि तो वाचून धावत सुटावें. ३ कारण हा दृष्टांत नेमिलेल्या समयासाठीं आहे आणि तो शेवटास जाण्यास आपणच नेट करीत आहे, तो फसवावयाचा नाही; त्यास विलंब लागला तरी त्याची वाट पाहा; तो येईलच, त्याला विलंब लागवावयाचा नाही. ४ पाहा, तो गर्वानें फुगला आहे, त्याचा आत्मा त्याच्या ठायीं सरळ नाही; धार्मिक तर आपल्या विश्वासानें वाचेल. ५ शिवाय त्याचा द्राक्षारस दगा देणारा आहे; तो अहंकारी मनुष्य आहे, तो घरीं टिकत नाही, त्यानें अथोलोकाप्रमाणें आपली लालसा वाढविली आहे, तो मृत्यूसारखा अतृप्त आहे, तो सर्व राष्ट्रांस आपणा-जवळ जमा करितो, सर्व लोकांस आपल्यानजीक एकत्र करितो. ६ हे सर्व त्याला कवन, कूटवचन लावून, बोलणार नाहीत काय? लोक म्हणतील, आपला माल नव्हे त्यानें जो आपली वृद्धि करितो व गढाणांचा बोजा आपणावर लादून घेतो, तो हाय हाय करील; असें कोठवर? ७ तुला चावणारे एकाएकी उठावणी करणार नाहीत काय? तुला छळणारे जागे होऊन तूं त्यांची लूट होणार नाहीस काय? ८ तूं पुष्कळ राष्ट्रांस छुटिलें म्हणून सर्व अवशिष्ट लोक तुला छुटतील; माणसांचा रक्तपात आणि भूमीवर, शहरावर व त्यांतील रहिवाश्यांवर केलेले जुलूम, यांमुळे असें होईल.

९ विपत्तीच्या हातांतून आपला बचाव व्हावा म्हणून आपलें घरटें उंच ठिकाणीं करावें, ह्या हेतूनें जो आपल्या घराण्यासाठीं अन्यायानें नफा मिळवितो तो हाय हाय करणार! १० तूं बहुत राष्ट्रांस नष्ट केल्यामुळे आपल्या घराण्यावर अप्रतिष्ठा आणिली आहे, आपल्या जिवाचा गुन्हेगार झाला आहेस. ११ कारण भितीचा दगड

१ अथवा: विश्वासूपणानें २ अथवा: सावकार

ओरडेल, इमारतीच्या लाकडांतील तुळई त्याला उत्तर देईल.

१२ जो रक्तांनें नगर बांधितो, अधर्मानें शहर स्थापितो तो हाय हाय करणार! १३ पाहा, लोकांच्या श्रमाची फलप्राप्ति अभीला भक्ष्य होते, राष्ट्रे व्यर्थ शिणतात, हें सेनाधीश परमेश्वर याजकडून नव्हे काय? १४ कारण जल समुद्राला व्यापून टाकितें तशी पृथ्वी परमेश्वराच्या प्रतापाच्या ज्ञानानें भरेल.

१५ जो आपल्या शेजाऱ्यास मद्य पाजितो त्याला धिक्कार असो! तूं त्यांची नम्रता पाहावी म्हणून आपला संतप्त क्रोध त्यांत मिसळून त्याला मस्त करितोस. १६ सन्मानानें नव्हे तर अप्रतिष्ठेनें तुझी तृप्ति झाली, तर तूंहि पी आणि बेसुंयासारखा हो; परमेश्वराच्या उजव्या हातचा प्याला तुजकडे वळेल, तुझ्या वैभवाची अप्रतिष्ठा होईल. १७ लबानोनावर केलेला जुलूम तुला घेरील, जनावरांचा झालेला नाश तुला घाबरवील; माणसांचा रक्तपात आणि भूमीवर, शहरावर व त्यांतील रहिवाश्यांवर केलेला जुलूम यांमुळे असें होईल.

१८ कोरीव मूर्ति ही मूर्तिकारानें कोरून केली यांत काय लाभ? खोटा कौल देणाऱ्या ओतींव मूर्तीवर मूर्तिकार, मुक्या मूर्ति करणारा, श्रद्धा ठेवितो यांत काय लाभ? १९ जो काष्ठास म्हणतो, जागें हो, मुक्या पाषाणास म्हणतो, ऊठ, त्याला धिक्कार असो! त्याला काहीं शिकवितां येईल काय? पाहा, ती मूर्ति सोन्याऱ्यानें मढविली आहे, पण आंत पाहावें तों जिवाचा पत्ता नाही. २० परमेश्वर आपल्या पवित्र मंदिरांत आहे; सर्व धरित्री त्याजपुढें स्तब्ध राहो.

१ हबकूक संदेष्ट्याची प्रार्थना म्हणजे ३ क्षोभस्तोत्र: २ हे परमेश्वरा, मी तुझी कीर्ति ऐकून भयभीत झालों आहे.

हे परमेश्वरा, वर्षांचा क्रम चालू असतां आपल्या कामाचें पुनर्जीवन कर, वर्षांचा क्रम चालू असतां तें प्रगट कर;

क्रोधांतहि दया स्मर.

३ देव तेमानाहून येत आहे, जो पवित्र तो पारानाच्या पर्वतावरून येत आहे.

[सेला]

त्याचा प्रकाश आकाश व्यापितो;

त्याच्या स्तवनांनीं पृथ्वी भरली आहे.

४ त्याचें तेज प्रकाशासारखें आहे;

त्याच्या करांतून किरण निघत आहेत;

त्याचा पराक्रम तेथें गुप्त आहे.

५ मरी त्याच्यापुढें चालते,

ज्वालारूप धाम त्याच्या पायांजवळ निघते.

६ तो उभा राहिला म्हणजे पृथ्वी हेलकावे खाते;

तो नजर टाकून राष्ट्रांस उधळून लावितो;

सर्वकाळचे पर्वत विदीर्ण होतात,

युगानुयुगींचे डोंगर ढांसळतात;

त्याचा हा पूर्वकाळापासून प्रघात आहे.

७ कूशानचे डेरे विपत्तीनें घेरिलेले मीं पाहिले;

मिथान देशाच्या कनाती थरथरत आहेत.

८ परमेश्वर नद्यांवर रागावला आहे काय ?

नद्यांवर तुझा राग पेटला आहे काय ?

तुझा क्रोध समुद्रावर खवळला आहे काय ?

म्हणूनच तूं आपल्या घोड्यांवर स्वार झालास काय ?

विजयस्थावर आरूढ झालास काय ?

९ तुझें धनुष्य गवसणीबाहेर निघालें आहे,

तूं आपल्या शपथपूर्वक वचनाप्रमाणें शिक्षा केली आहे.

[सेला]

तूं पृथ्वी विदारून नद्या वाहवितोस.

१० पर्वत तुला पाहून विवळतात;

जेलप्रवाह सपाट्यानें चालला आहे;

डोह आपला शब्द उच्चारितो,

आपले हात वर करितो.

११ तुझे बाण सुटत असतां त्यांच्या प्रकाशानें,

तुझ्या झळकणाऱ्या भाल्यांच्या चकाकीनें,

सूर्य व चंद्र आपल्या स्थानीं निश्चल झाले आहेत.

१२ तूं संतापून पृथ्वीवर चालतोस,

तूं आपल्या क्रोधानें राष्ट्रांस तुडवून टाकितोस.

१३ तूं आपल्या लोकांच्या सुटकेसाठीं निघाला आहेस, आपल्या अभिषिक्ताच्या सुटकेसाठीं निघाला आहेस;

तूं दुर्जनाचें घर पायापासून मानेपर्यंत उधडें करितोस,

त्याच्या शिराचे आपटून तुकडे करितोस. [सेला]

१४ त्याच्या सरदारांचें शीर तूं ज्याच्याल्याच्याच भाल्यांनीं विधितोस;

माझा चुराडा करण्यासाठीं ते मजवर तुफानासारखे लोटले;

गरिबास गुप्तरूपें गिळावें यांतच त्यांस संतोष वाटतो.

१५ तूं आपले घोडे समुद्रांतून, महाजलांच्या राशीवरून चालवितोस.

१६ मीं हें ऐकिलें तों माझे काळीज थरथरलें,

त्याच्या आवाजानें माझे ओठ कांपले;

माझीं हाडें सडूं लागलीं; माझे पाय लटपटत आहेत;

ज्या दिवशीं लोकांवर हल्ला करणारा येईल

त्या संकटाच्या दिवसाची मला वाट पाहिली पाहिजे.

१७ अंजिरांचें झाड न फुललें

द्राक्षीच्या वेलीस फळ न आलें

जैतुनाचें उत्पन्न बुडालें

शेतांत धान्य न पिकलें

मेंढवाड्यांतले कळप नाहीतसे झाले,

व गोठ्यांत गुरेंढोरें न उरलीं,

१८ तरी मी परमेश्वराच्या ठायीं हर्ष पावेन,

मला तारण देणाऱ्या देवाविषयीं मी उल्लास करीन.

१९ परमेश्वर, प्रभु, माझें सामर्थ्य आहे,

तो माझे पाय हरणाच्या पायांसारखे करितो,

तो मला माझ्या उच्च स्थानांवरून चालूं देतो.

[मुख्य गवयासाठीं, माझ्या तंतुवाद्याच्या साथीनें गावयाचें]

सफन्या

१ यहूदाचा राजा आमोन याचा पुत्र योशीया याच्या कारकीर्दीत सफन्या बिन कूशी बिन गदल्या बिन अमन्या बिन हिज्कीया याला परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें हें:

२ मी भूपृष्ठावरून सर्वे काहीं निखालस नाहीसें करीन, असें परमेश्वर म्हणतो. ३ मी मनुष्य व पशु नष्ट करीन; मी आकाशांतले पक्षी, समुद्रांतले मासे, दुर्जन व त्यांचे अडखळे नाहीतसे करीन; भूपृष्ठावरून मानव नाहीतसे करीन, असें परमेश्वर म्हणतो. ४ मी आपला हात यहूदावर, यरुशलेमाच्या सर्वे रहिवाश्यांवर चालवीन; या स्थलांतून बालमूर्तींचे शेष नाहीतसे करीन, आणि मूर्तींचे पुजारी व याजक यांचें नावहि नाहीसें करीन; ५ जे धान्यांवर खर्गातील सैन्याची पूजा करितात, जे उपासक परमेश्वराची शपथ वाहतात व मिलेकोम मूर्तींचीहि शपथ वाहतात, ६ जे परमेश्वरापासून पराङ्मुख झाले आहेत, ज्यांनीं परमेश्वराचे चरण धरिले नाहीत व त्याचा शोध केला नाही, त्यांस मी नष्ट करीन.

७ प्रभु परमेश्वरापुढें तुम्ही मौन धरून राहा, कारण परमेश्वराचा दिवस येऊन ठेपला आहे; परमेश्वरानें यज्ञबलीची सिद्धता केली आहे, त्यानें आपल्या आमंत्रितांस पवित्र केलें आहे. ८ परमेश्वराच्या यज्ञसमयीं असें होईल कीं, सरदार, राजपुत्र व ज्या सर्वांनीं परदेशी पोशाख चढविला आहे त्यांचा मी समाचार घेईन. ९ त्या दिवशीं जे उंबरठ्यावरून उडी मारून आपल्या प्रभूचा वाडा बलात्कारानें व कपटानें भरून टाकितात त्यांचा समाचार मी घेईन.

१० त्या दिवशीं मासळीदरवाजांतून ओरडण्याचा

१ पाठभेद: त्यांच्या राजाचीहि शपथ (२ शमुवेल

१२:३० टीप पाहा)

आवाज होईल, दुसऱ्या पेढेंतून आकंदन होईल व टेकड्यांवरून मोठा धडाका उडेल, असें परमेश्वर म्हणतो. ११ मैकैशच्या रहिवाश्यांनी, आकंदन करा, कारण कनानाचे सर्व लोक नाश पावले आहेत, चांदीनें लादलेले सर्व नाश पावले आहेत. १२ त्या समयीं असें होईल कीं मी दिवळ्या घेऊन यरुशलेमाची तपासणी करीन; व जे खालीं गाळ असलेल्या द्राक्षारसासारखे मंदावले आहेत आणि आपल्या मनांत म्हणतात कीं परमेश्वर बरें करित नाही व वाईटहि करित नाही, त्यांचा मी समाचार घेईन. १३ त्यांचा माल लुटीस जाईल, त्यांचीं घरे उजाड होतील; ते घरे बांधितील पण त्यांत वसणार नाहीत; द्राक्षीचे मळे लावितील पण त्यांचा द्राक्षारस पिणार नाहीत. १४ परमेश्वराचा मोठा दिवस समीप आहे; तो येऊन ठेपला आहे, वेगानें येत आहे; ऐका! परमेश्वराचा दिवस! तेथें वीर दुःखानें ओरडत आहे. १५ हा संतापाचा दिवस आहे, दुःखाचा व क्लेशाचा दिवस आहे, विध्वंसाचा व उजाडीचा दिवस आहे, अंधकाराचा व उदासीनतेचा दिवस आहे, अभ्रंाचा व निबिड अंधकाराचा दिवस आहे. १६ तटबंदीच्या नगरांविरुद्ध व उंच बुरुजांविरुद्ध रणशिगाचा व रणशब्दाचा हा दिवस आहे. १७ मी माणसांवर संकट आणीन, ते अंधळ्यांसारखे चालतील, कारण त्यांनीं परमेश्वराविरुद्ध पाप केलें आहे; त्यांचें रक्त धुळीसारखें व त्यांचें मांस विष्टेसारखें फेकितील. १८ परमेश्वराच्या क्रोधदिवशीं त्यांच्या सोन्यारुप्यानें त्यांचा बचाव होणार नाही; त्यांच्या ईर्ष्याच्या अग्नीनें सर्व देश भस्म होईल, कारण तो देशांतील सर्व रहिवाश्यांचा अंत करील आणि तोहि एकाएकी करील.

१ चुन्याच्या घाणीचें ठिकाण

१ हे निर्लज्ज राष्ट्रा, एकत्र हो, ताळ्यावर ये; २ निर्णय बाहेर पडेल, दिवस भुसाप्रमाणे उडून जाईल, परमेश्वराचा संतप्त क्रोध तुम्हांवर येईल त्यापूर्वी ताळ्यावर या. ३ देशांतील सर्व नम्र जनांनो, परमेश्वराच्या न्यायानुसार चालणाऱ्यांनो, त्याचा आश्रय करा; धार्मिकता व नम्रता यांचे अवलंबन करा, म्हणजे कदाचित् परमेश्वराच्या क्रोधदिनीं तुम्ही दृष्टीआड व्हाल. ४ कारण गज्यांचे विस्मरण पडेल, अष्कलोन रान बनेल, अश्वोदास भर दुपारीं हाकून देतील, एकोनावर नांगर फिरेल. ५ समुद्रतीरींच्या रहिवाश्यांस, करेथी राष्ट्रास धिक्कार असो ! हे कनाना, पलिष्ट्यांच्या देशा, तुजविरुद्ध परमेश्वराचे वचन आहे ! मी तुझा असा नाश करीन कीं तुझ्यांत एकहि रहिवासी उरणार नाही. ६ समुद्रतीरींच्या प्रदेशाचीं कुरणे बनतील व त्यांत मेंढपाळांच्या गुहा व मेंढवाडे होतील. ७ तो प्रदेश यहुदी घराण्याच्या अवशेषासाठीं होईल; तेथे ते आपलीं मेंढरे चारितील; अष्कलोनाच्या घरांतून ते संध्याकाळीं बिन्हाडास राहतील, कारण परमेश्वर त्यांचा देव त्यांना भेट देईल व त्यांचा बंदिवास उलटवील. ८ मवाबाने केलेली निंदा मी ऐकिली आहे, अम्मोनवंशजांनीं केलेली निर्भर्त्सना मी ऐकिली आहे, त्यांनीं माझ्या लोकांची निंदा केली आहे आणि त्यांच्या सरहद्दीवर त्यांनीं आपल्या महत्त्वाचा तोरा मिरविला आहे; ९ म्हणून सेनाधीश परमेश्वर, इस्रा-एलाचा देव, आपल्या जीविताची शपथ वाहून म्हणतो, मवाब सदोमासारखा निश्चये होईल, अम्मोनवंशज गमोन्यासारखे होतील, खाजकुयरीचे वतन व मिठागर हीं सर्वकाल वैराण होतील; माझ्या लोकांचे अवशिष्ट जन त्यांस छुटतील, माझ्या राष्ट्राचे अवशिष्ट राहिलेले लोक त्यांचा ताबा घेतील. १० त्यांनीं सेनाधीश परमेश्वराच्या लोकांस तुच्छ मानिले व त्यांजवर तोरा मिरविला म्हणून त्यांच्या गर्वाचे त्यांस हें प्रतिफल मिळेल. ११ परमेश्वर त्यांस भयावह होईल; पृथ्वीवरच्या सर्व दैवतांचा तो क्षय करील; तेव्हां सर्व राष्ट्रादीपे व प्रत्येक जण आपआपल्या स्थानीं त्याला भजेल.

१२ अहो कुशाच्या रहिवाश्यांनो, तुम्हीहि माझ्या तरवारीनें मराल. १३ तो उत्तरेवर आपला हात चालवून अशुराचा नाश करील; निनवे वैराण राना-प्रमाणे रूक्ष करील. १४ गुरामेंढरांचे कळप, भूतला-वरील सर्व पशु, तिच्यामध्ये बसतील; पाणकोळी व साळू तिच्या खांबांच्या शिरोभागीं राहतील; त्यांचे घुमणे खिडक्यांतून ऐकूं येईल, उंबरठे ओस पडतील, कारण त्यानें गंधसरूचे लाकूडकाम उघडें केलें आहे. १५ हीच ती उल्लासी व निर्धास्त असलेली नगरी ! ती आपल्या मनांत म्हणत असे कीं मीच कायती आहे, दुसरे कोणी नाही; ती कशी ओसाड, पशु बसण्याची जागा झाली आहे ! तिच्याजवळून जाणारा प्रत्येक जण तिची छीथू करील व तिच्याकडे हातवारे करील.

१ ती बंडखोर, भ्रष्ट व बलात्कारी नगरी हाय ३ हाय करणार ! २ तिनें वचन मानिलें नाही, बोध घेतला नाही; परमेश्वरावर श्रद्धा ठेविली नाही; ती आपल्या देवासमीप आली नाही. ३ तिच्यांतले तिचे सरदार गर्जना करणारे सिंह आहेत, तिचे न्यायाधीश संध्याकाळचे लांडगे आहेत, ते सकाळच्यासाठीं कांहीं शिळक राहूं देत नाहीत. ४ तिचे संदेष्टे बढाईखोर व विश्वासघातकी आहेत; तिचे याजक पवित्रस्थान भ्रष्ट करितात, त्यांनीं धर्मशास्त्राचे अतिक्रमण केले आहे. ५ तिच्यामध्ये परमेश्वर न्यायी आहे; तो कांहीं अन्याय करित नाही; रोज सकाळीं तो आपला न्याय प्रकट करितो, चुकत नाही; अधार्मिकांस तर लाज कशी ती ठाऊक नाही. ६ मीं राष्ट्रं नष्ट केलीं आहेत, त्यांचे बुरूज उद्ध्वस्त केले आहेत; मीं त्यांचे रस्ते उजाड केले आहेत, त्यांनीं कोणी जातयेत नाही; त्यांचीं नगरे उद्ध्वस्त केलीं आहेत, कोणी माणूस, कोणी रहिवासी, तेथें उरला नाही. ७ मी म्हणालों, तिनें माझे भय मात्र धरावें, बोध घ्यावा, म्हणजे तिच्या-संबंधाने मी जें कांहीं ठरविलें आहे तदनुसार तिची वस्ती नष्ट होणार नाही; पण त्यांनीं आपलीं दुष्कर्म नेटांचे चालविली. ८ परमेश्वर म्हणतो, मी छुटीसाठीं उठेन तोंवर माझी वाट पाहा, कारण राष्ट्रं एकत्र

जमवावीं, राज्यें एकत्र मिळवावीं; त्यांवर माझा क्रोध, माझ्या क्रोधाचा संताप पाडावा हा माझा निश्चय आहे; कारण माझ्या ईर्ष्येच्या अग्नीनें सर्व पृथ्वी भस्म होईल. ९ मी राष्ट्रांस शुद्ध वाणी देईन, व परमेश्वराची सेवा घडावी म्हणून तें त्याच्या नामाचा धावा एकचित्तें करितील. १० कुशाच्या नयांपलीकडून ते माझ्या उपासकांस आणतील, ते माझ्या पांगलेल्यांची कन्या मला अर्पण म्हणून आणतील. ११ ज्या ज्या बाबतींत तूं मजविरुद्ध उल्लंघन करावेंस त्याविषयीं त्या दिवसांत तुला लज्जित होण्याचें कारण पडणार नाहीं; कारण तेव्हां मी तुझ्या उन्नतीचा अभिमान धरणाऱ्यांस तुझ्यांतून नाहींतसे करीन; माझ्या पवित्र पर्वतावर तूं यापुढें तोरा मिरविणार नाहींस. १२ मी तुजमध्ये नम्र व गरीब लोक राहूं देईन, ते परमेश्वराच्या नामावर श्रद्धा ठेवितील. १३ इस्राएलाचे अवशिष्ट जन काहीं अनिष्ट करणार नाहींत, लबाडी करणार नाहींत त्यांच्या मुखांत कपटी जिह्वा आढळावयाची नाहीं; ते चरतील व विश्रांति मिळवितील, कोणी त्यांस मेवडावणार नाहीं. १४ सीयोनकन्ये, उच्च खरानें गा; हे इस्राएला, १ मुळांत: खांब्याला खांबा लावून करितील.

जयजयकार कर; यरुशलेमकन्ये, मनःपूर्वक उल्लास व उत्सव कर. १५ परमेश्वरानें तुझा दंड दूर केला आहे, तुझ्या शत्रूंचें निवारण केलें आहे; इस्राएलाचा राजा परमेश्वर तुजमध्ये आहे; तुला पुनः अरिष्टाची भीति प्राप्त होणार नाहीं. १६ त्या दिवशीं यरुशलेमास म्हणतील, हे सीयोन, मिळून नको, तुझे हात गळूं देऊं नको. १७ परमेश्वर तुझा देव, साहाय्य करणाऱ्या वीर-सारखा तुझ्या ठायीं आहे; तो तुजविषयीं आनंदोत्सव करील; त्याचें प्रेम स्थिर राहील, तुजविषयीं त्याला उल्लास वाटून तो गाईल. १८ जे तुझे लोक सणाच्या मेळ्याची आठवण करून रडतात त्यांस मी एकत्र मिळवीन; त्यांजवर निंदेचा भार पडला आहे. १९ पाहा, त्या समयीं तुला पीडणाऱ्यांचा मी समाचार घेईन; जी लंगडणारीण आहे तिला मी बचावीन, हाकून दिलेलीस परत आणीन, अखिल पृथ्वीवर ज्यांची अप्रतिष्ठा झाली आहे त्यांची प्रशंसा व नावलौकिक व्हावा असें मी करीन. २० त्या समयीं मी तुम्हांस आणून एकत्र करीन; तुमच्या डोळ्यांदेखत तुमचा बंदिवास उलटवीन, तेव्हां पृथ्वीवरल्या सर्व राष्ट्रांत तुमचा लौकिक व गौरव होईल असें मी करीन.

हागगय

१ दारयावेश राजाच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी, सहाव्या महिन्याच्या प्रतिपदेस यहुदाचा प्रांताधिकारी शलतीएल याचा पुत्र जरूबाबेल व मुख्य याजक यहोसादाकाचा पुत्र यहोशवा यांस हागगय संदेष्ट्याच्या द्वारे परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें हें: २ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, हे लोक म्हणतात की वेळ अजून आली नाहीं, परमेश्वराचें मंदिर बांधण्याची वेळ अजून आली नाहीं. ३ तेव्हां परमेश्वराचें वचन, हागगय संदेष्ट्याच्या द्वारे प्राप्त झालें तें असें: ४ इकडे

मंदिर ओसाड पडलें असून तुम्हीं स्वतः आपल्या तक्तपोशीच्या घरांत राहावें असा समय आहे काय? ५ आतां सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, तुम्ही आपल्या मार्गाकडे लक्ष पुरवा. ६ तुम्ही पुष्कळ पेरणी करितां पण हातीं थोडें लागतें; तुम्ही खातां पण तृप्त होत नाहीं; तुम्ही पितां पण तुमची तहान भागत नाहीं; तुम्ही कपडे घालितां पण त्यांनीं तुम्हांस ऊब येत नाहीं; मजूर मजुरीनें पैसा मिळवून जसें काय भोक पडलेल्या पिशवींत टाकितो. ७ सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणतो कीं

तुम्ही आपल्या मार्गाकडे लक्ष लावा. ८ डोंगरावर जाऊन लाकडे आणा व मंदिर बांधा; त्यानें मी प्रसन्न होईन व माझा महिमा प्रकट करीन, असें परमेश्वर म्हणतो. ९ तुम्हीं पुष्कळाची अपेक्षा केली पण हातीं थोडे लागले; जे तुम्हीं घरीं आणिलें त्यावर मीं फुंकर घातला; हें कां, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. कारण हेंच कीं माझें मंदिर ओसाड पडलें असून तुम्ही प्रत्येक आपापल्या घरासाठीं धडपड करीत आहां; १० म्हणून तुम्हांमुळे आकाशानें दहिंवर आवरून धरिलें आहे, भूमीनें आपला उपज आवरून धरिला आहे. ११ मीं देशावर अवर्षण बोलविलें आहे; प्रवृत्तावर, पिकावर, द्राक्षारसावर, तेलावर, भूमीच्या उपजावर, माणसांवर, पशूंवर व तुमच्या हातच्या सर्व कमाईवर अवर्षण बोलविलें आहे.

१२ तेव्हां शलतीएलाचा पुत्र जरूब्बाबेल व मुख्य याजक यहोसादाकाचा पुत्र यहोशवा यांनीं सर्व अवशिष्ट लोकांसह आपला देव परमेश्वर याच्या वाणीस मान दिला, आपला देव परमेश्वर यानें पाठविलेल्या हाग्य संदेष्ट्याचीं वचनें मानिलीं आणि ते लोक परमेश्वरासमोर भीतीनें वर्तू लागले. १३ मग परमेश्वराचा निरोप्या हाग्य यानें परमेश्वराचा निरोप लोकांस कळविला; तो म्हणाला, मी तुम्हांबरोबर आहे असें परमेश्वर म्हणतो. १४ यहूदाचा प्रांताधिकारी शलतीएल याचा पुत्र जरूब्बाबेल, मुख्य याजक यहोसादाक याचा पुत्र यहोशवा व सर्व अवशिष्ट लोक यांच्या आत्म्यांस परमेश्वरानें स्फूर्ति दिली; तेव्हां ते जाऊन आपला देव सेनाधीश परमेश्वर याचें मंदिर बांधण्याच्या कामास लागले; १५ हें दारयावेश राजाच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी सहाव्या महिन्याच्या चोविसाव्या दिवशीं घडलें.

१ सातव्या महिन्याच्या एकविसाव्या दिवशीं २ हाग्य संदेष्ट्याच्या द्वारे परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें असें: २ आतां यहूदाचा प्रांताधिकारी शलतीएल याचा पुत्र जरूब्बाबेल, मुख्य याजक यहोसादाक याचा पुत्र यहोशवा आणि अवशिष्ट लोक यांस

असें विचार: ३ ज्यानें या मंदिराचें पूर्वीचें वैभव पाहिलें आहे असा तुमच्यामध्ये कोणी उरला आहे काय ? आतां त्याची काय दशा तुम्हांस दिसते ? तें शून्य झालें आहे असें तुमच्या नजरेस पडत नाहीं काय ? ४ हे जरूब्बाबेल, हिम्मत धर, असें परमेश्वर म्हणतो; हे मुख्य याजक, यहोसादाकाच्या पुत्रा यहोशवा, हिम्मत धर; परमेश्वर म्हणतो, देशांतल्या सर्व रहिवाशांनो, हिम्मत धरा व कामास लागा; मी तुम्हांबरोबर आहे असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ५ तुम्ही मिसर देशांतून निघालां तेव्हां तुम्हांबरोबर केलेला करार कायम आहे व माझा आत्मा तुमच्या ठायीं कायम आहे; तुम्ही भिजून नका. ६ कारण सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणतो, आणखी एकदां लवकरच मी आकाश व पृथ्वी, समुद्र व कोरडी जमीन, हीं हालवून सोडीन; ७ मी सर्व राष्ट्रांस हालवून सोडीन म्हणजे सर्व राष्ट्रांतील निवडक वस्तु येतील; आणि मी हें मंदिर वैभवानें भरीन, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ८ रुपें माझें आहे, सोनें माझें आहे, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ९ या मंदिराचें शेवटलें वैभव पहिल्यापेक्षां श्रेष्ठ होईल, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; मी या स्थळाला शांति देईन, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

१० दारयावेशाच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी नवव्या महिन्याच्या चोविसाव्या दिवशीं हाग्य संदेष्ट्याच्या द्वारे परमेश्वराचें हें वचन आलें ११ सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणतो, याजकांस शास्त्रार्थ विचारा कीं १२ कोणी समर्पित मांस आपल्या वस्त्राच्या पदरांत घेऊन जात असतां त्याच्या पदराचा भाकरीला, कालवणाला, द्राक्षारसाला, तेलाला किंवा इतर कोणत्याहि अन्नाला स्पर्श झाला तर तें पवित्र होईल काय ? तेव्हां याजकांनीं 'नाहीं' असें उत्तर दिलें. १३ मग हाग्य म्हणाला, प्रेताचा स्पर्श झाल्यामुळे कोणी अशुद्ध झालेला यापैकी कशासहि शिवला तर तें अशुद्ध होईल काय ? तेव्हां याजकांनीं 'होईल' असें उत्तर दिलें. १४ हाग्य यानें म्हटलें, परमेश्वर म्हणतो कीं

१ अथवा: राष्ट्रांचा इष्टविषय येईल;

या लोकांची व या राष्ट्रांची माझ्या दृष्टीनें अशीच स्थिति आहे, आणि त्यांच्या हातचें प्रत्येक काम असेंच आहे; तेथें ते जें अर्पण करितात तें अशुद्ध आहे. १५ आजपासून मागची, म्हणजे परमेश्वराच्या मंदिराचा दगडावर दगड रचल्यापूर्वीची, जी स्थिति होती तिच्याकडे लक्ष पुरवा; १६ त्या सर्व दिवसांत कोणी वीस मापें धान्याच्या राशीकडे गेला तर त्याच्या हातीं दहा लागत; द्राक्षांकुंडांतून पन्नास पात्रें भरून काढावयास गेला तर त्याला वीसच मिळत. १७ मीं तुम्हांवर, तुमच्या हातच्या सर्व कामांवर तांबारा, मेरड व गारा ह्यांचा मारा केला; तरी तुम्हांतला एकहि मजकडे वळला नाही, असें परमेश्वर म्हणतो. १८ यास्तव आजपासून मागच्या म्हणजे नवव्या महिन्याच्या चोविसाव्या तारखेस परमेश्वराच्या मंदिराचा पाया घातला त्यामागच्या, काळाकडे लक्ष पुरवा. १९ कोठारांत कांहीं

धान्य आलें आहे काय? द्राक्षालता, अंजिराचें झाड, डाळिंब व जैतून यांस कांहीं फळ आलें नाही; आजच्या दिवसापासून मी तुम्हांस आशीर्वाद देईन.

२० महिन्याच्या चोविसाव्या दिवशीं हागगयाला परमेश्वराचें वचन दुसऱ्यानें प्राप्त झालें कीं २१ यहुदाचा प्रांताधिकारी जरूबबबेल यास सांग: मी आकाश व पृथ्वी हीं हालवून सोडीन; २२ मी राज्यांचें तत्त्व उलथून टाकीन, राष्ट्रांच्या राज्यांचें बल नष्ट करीन; रथ व रथी उलथून टाकीन; घोडे व त्यांवरचे स्वार पतन पावतील, प्रत्येक आपल्या भावाच्या तरवारीनें पडेल. २३ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो: त्या दिवशीं, हे जरूबबबेल, शलतीएलाच्या पुत्रा; माझ्या सेवका, मी तुला घेऊन मुद्देच्या अंगठीसारखें करीन असें परमेश्वर म्हणतो; कारण मीं तुला निवडिलें आहे, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

जखन्या

१ दारयावेशाच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी १ आठव्या महिन्यांत इहोचा पुत्र बरेख्या याचा पुत्र जखन्या संदेष्टा याला परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें हें: २ परमेश्वर तुमच्या वाडवडिलांवर फार कोपायमान झाला; ३ म्हणून तूं त्यांस असें सांग: सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो: मजकडे वळा म्हणजे मी तुम्हांकडे वलेन, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ४ तुम्ही आपल्या पूर्वजांसारखे होऊं नका; त्यांस पूर्वीच्या संदेष्ट्यांनीं कंठरवानें सांगितलें कीं सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, आपल्या कुमार्गापासून व आपल्या दुष्कर्मपासून परावृत्त व्हा; पण त्यांनीं माझे ऐकिलें नाही, मनावर घेतलें नाही, असें परमेश्वर म्हणतो. ५ तुमचे पूर्वज आतां कोठें आहेत? संदेष्टे तरी सर्वकाळ जगतात काय? ६ असें असतां माझे सेवक म्हणजे संदेष्टे त्यांस जीं वचनें व नियम मीं आज्ञापिले

होते त्यांनीं तुमच्या पूर्वजांस गांठिलें नाही काय? तेव्हां त्यांनीं वळून म्हटलें, आमचा आचार व कर्मे यांप्रमाणें आमचें करण्याचा सेनाधीश परमेश्वराचा मानस होता त्याप्रमाणें त्यानें आमचें केलें.

७ दारयावेशाच्या कारकीर्दीच्या दुसऱ्या वर्षी अकराव्या म्हणजे शबाट महिन्याच्या चोविसाव्या दिवशीं इहोचा पुत्र बरेख्या याचा पुत्र जखन्या संदेष्टा याला परमेश्वराचें वचन प्राप्त झालें तें हें: ८ मला रात्रीं दृष्टांत झाला तो असा: एक मनुष्य तांबड्या घोड्यावर स्वार झाला असून तळवटींतल्या मेंदीच्या झुडपांमध्ये उभा होता; त्याच्यामागे तांबडे, सावळे व पांढरे घोडे होते. ९ मी म्हणालों, माझ्या प्रभू, हे कोण आहेत? तेव्हां मजबरोबर भाषण करणारा दिव्यदूत म्हणाला, हे कोण आहेत तें मी तुला दाखवितों. १० तेव्हां मेंदीच्या झुडपांत उभें असलेल्या पुरुषानें उत्तर दिलें कीं

पृथ्वीवर फेरी करण्ण्यासाठीं परमेश्वरानें ज्यांस पाठविलें ते हे. ११ तेव्हां त्यांनीं मॅदीच्या झुडपांत उभें असलेल्या परमेश्वराच्या दिव्यदूताला उत्तर दिलें कीं आम्ही पृथ्वींतून फेरी करून आलों आहों; पाहा, सर्व पृथ्वी स्वस्थ व शांत बसली आहे. १२ तेव्हां परमेश्वराचा दिव्यदूत म्हणाला, हे सेनाधीश परमेश्वरा, तूं आज सत्तर वर्षें यरुशलेम व यहूदाचीं नगरें यांवर कोपायमान झाला आहेस; त्यांवर तूं कोठवर करुणा करणार नाहीस ? १३ तेव्हां मजबरोबर भाषण करणाऱ्या दिव्यदूताला परमेश्वर चांगले व सांत्वनदायक शब्द बोलला. १४ मग मजबरोबर भाषण करणारा दिव्यदूत मला म्हणाला, असें जाहीर कर कीं सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, यरुशलेम व सीयोन यांविषयीं मी अतिशयित ईर्ष्यायुक्त झालों आहे. १५ जीं राष्ट्रें स्वस्थ आहेत त्यांवर माझा राग फार पेटला आहे; कारण मी थोडासा रागावलों होतो पण त्यांनीं अरिष्ट वाढविलें. १६ यास्तव परमेश्वर म्हणतो, मी करुणायुक्त होऊन पुनः यरुशलेमाकडे वळत आहे; त्यांत माझें मंदिर बांधितील असें सेनाधीश परमेश्वराचें म्हणणें आहे; यरुशलेमावर मापनसूत्र लावितील. १७ पुनः पुकारून सांग कीं सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, माझीं नगरें पुनः सुबत्तेनें भरून जातील; परमेश्वर पुनः सीयोनानें सांत्वन करील, तो पुनः यरुशलेमास निवडील.

१८ मीं आपले डोळे वर करून पाहिलें तों पाहा, चार शृंगें दृष्टीस पडलीं. १९ मजबरोबर भाषण करणाऱ्या दिव्यदूताला मीं विचारिलें, हीं काय आहेत ? त्यानें म्हटलें, ज्यांमुळें यहूदा, इस्राएल व यरुशलेम हीं परागंदा झालीं तीं हीं शृंगें. २० आणखी परमेश्वरानें मला चार लोहार दाखविले. २१ मीं विचारिलें, यांचें येथें काय काम ? तो मला म्हणाला, ज्यांनीं यहूदास परागंदा करून कोणास आपलें डोकें वर काढूं दिलें माहीं तीं हीं शृंगें आहेत; परंतु आतां त्यांस भेदरवून सोडावें व ज्या राष्ट्रांनीं यहूदास परागंदा करण्ण्यासाठीं त्याच्या भूमीविरुद्ध आपलें शृंग उचलिलें त्यांचीं शृंगें पाडून टाकावीं म्हणून हे आले आहेत.

१ मीं आपले डोळे वर करून पाहिलें तों पाहा, २ एक मनुष्य हातांत मापनसूत्र घेऊन उभा आहे. २ तेव्हां मीं विचारिलें, तूं कोठें जात आहेस ? तो मला म्हणाला, यरुशलेमानें माप घेण्ण्यास म्हणजे त्याची लांबीरुंदी पाहण्यास मी जात आहे. ३ आणि पाहा, मजबरोबर भाषण करणारा दिव्यदूत जाऊं लागला तेव्हां दुसरा दिव्यदूत त्यास भेटावयास आला. ४ तो त्यास म्हणाला, धावत जाऊन त्या तरुणास असें सांग, यरुशलेमांत मनुष्यें व गुरेंदोरें फार झाल्यामुळें विस्तीर्ण मैदानांत होते तशी त्याची वस्ती होईल. ५ परमेश्वर म्हणतो, त्याच्या सभोंवार मी त्याला अग्नीचा कोट होईन, व त्याच्या ठायीं मी तेजोरूप होईन. ६ अहो, तुम्ही उत्तरेकडील देशाहून पळून या, असें परमेश्वर म्हणतो; मीं तर तुम्हांस आकाशांतील चारी वाऱ्यां-प्रमाणें चोंहोकडे विखरिलें आहे, असें परमेश्वर म्हणतो. ७ अगे सीयोन, बाबेलकन्येबरोबर राहणाऱ्ये, आपला बचाव कर. ८ ज्या राष्ट्रांनीं तुम्हांस छुटिलें त्यांच्याकडे प्रताप मिळविण्यासाठीं, त्यानें मला पाठविलें आहे; जो कोणी तुम्हांस स्पर्श करील तो त्याच्या डोक्याच्या बुबुळालाच स्पर्श करील; कारण सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो: ९ पाहा, मी आपला हात त्यांजवर उगारीन, व त्यांची सेवा करणारे त्यांस छुटतील; तेव्हां तुम्हांला समजेल कीं सेनाधीश परमेश्वरानें मला पाठविलें आहे. १० हे सीयोनकन्ये, जयजयकार व उल्लास कर; कारण पाहा, मी येईन, मी तुझ्यांत वस्ती करीन, असें परमेश्वर म्हणतो. ११ त्या दिवसांत बहुत राष्ट्रें परमेश्वराला येऊन मिळतील व माझी प्रजा बनतील; मी तुझ्या ठायीं वस्ती करीन, मग तुला समजेल कीं सेनाधीश परमेश्वरानें मला तुजकडे पाठविलें आहे. १२ परमेश्वर पवित्र भूमींतला आपला वाटा म्हणून यहूदाचा ताबा घेईल व पुनः यरुशलेम निवडील. १३ सर्व मनुष्यहो, परमेश्वरापुढें स्तब्ध व्हा, कारण तो आपल्या पवित्र निवासांतून उठला आहे.

१ मुळांत: प्रतापाच्या मागे, त्यानें

१ तेव्हां मुख्य याजक यहोशवा हा परमे-
 ३ श्वराच्या दिव्यदूतासमोर उभा आहे व त्याचा
 विरोध करण्यासाठी सैतान त्याच्या उजवीकडे उभा
 आहे, असें त्यानें मला दाखविलें. २ मग परमेश्वर
 सैतानास म्हणाला, अरे सैताना, परमेश्वर तुला धमकी
 देवो; यरुशलेम आपलेंसें करणारा परमेश्वर तुला
 धमकी देवो; हा अर्मीतून काढिलेले कोलीत नव्हे
 काय ? ३ यहोशवा मलिन वस्त्रें परिधान करून त्या
 दिव्यदूतापुढें उभा होता. ४ त्याच्यासमोर जे उभे
 होते त्यांस तो उत्तरादाखल म्हणाला, त्याच्यावरचीं
 मलिन वस्त्रें काढा. तो त्याला म्हणाला, पाहा, मीं
 तुझा अधर्म तुजपासून दूर केला आहे, मी तुला
 उंची पोशाख घालीत आहे. ५ मी म्हणालों, त्याच्या
 डोक्याला त्यांनीं स्वच्छ मंदील घालावा. तेव्हां त्यांनीं
 त्याला स्वच्छ मंदील व पोशाख घातला; आणि परमे-
 श्वराचा दिव्यदूत जवळ उभा होता. ६ परमेश्वराच्या
 दिव्यदूतानें यहोशवास प्रतिज्ञापूर्वक सांगितलें कीं
 ७ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, तूं माझ्या मार्गानें
 चालून तुला मीं सोंपलेले सर्वे संभाळिलें तर तूं
 माझ्या मंदिरांत न्याय करिशील व माझ्या अंगणाचें
 रक्षण करिशील व येथें उभे असणाऱ्यांत तुझें जाणें-
 येणें होईल असें करीन. ८ आतां हे मुख्य याजका,
 यहोशवा, तूं व तुजबरोबर बसणारे तुझे सोबती,
 तुम्ही एका; तीं मनुष्ये चिन्हादाखल आहेत; पाहा, मी
 माझा सेवक जो कोंब त्याला आणितों. ९ मी यहोशवापुढें
 ठेविलेला चिरा पाहा; एका चिऱ्याला सात डोळे आहेत;
 पाहा, सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, मी त्यावर नकशी
 खोदीन व त्या देशाचा अधर्म एका दिवसांत दूर
 करीन. १० सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, त्या समर्थी
 तुम्ही प्रत्येक आपल्या शेजाऱ्यास दाक्षीच्या वेलीखालीं
 व अंजिराच्या झाडाखालीं येण्याचें आमंत्रण करा.

१ मग मजबरोबर भाषण करणारा दिव्यदूत
 ४ मजकडे पुनः आला व जसें झोंपेंतून एकाद्यास जागें
 करितात तसें त्यानें मला जागें केलें. २ त्यानें मला

विचारिलें, तुझ्या दृष्टीस काय पडतें ? मी म्हणालों, माझ्या
 दृष्टीस असें पडतें कीं एक संबंध सोन्याचा दीपवृक्ष आहे,
 त्याच्या शिरावर एक कटोरा असून त्याला सात दिवे
 आहेत व त्याच्यावरील सात दिव्यांला सात नळ्या
 आहेत; ३ आणि त्याच्याजवळ कटोऱ्याच्या उजव्या व
 डाव्या बाजूस दोन जैतुनाचीं झाडें आहेत. ४ तेव्हां
 मजबरोबर भाषण करणाऱ्या दिव्यदूताला मीं विचारिलें,
 माझ्या प्रभो, हीं काय आहेत ? ५ मजबरोबर भाषण
 करणारा दिव्यदूत मला म्हणाला, हीं काय आहेत हें
 तुला ठाऊक नाही काय ? मी म्हणालों, नाही, माझ्या
 स्वामी. ६ तेव्हां त्यानें मला उत्तर केलें: जरुब्बा-
 बेलास परमेश्वराचें हें वचन आहे: बलानें नव्हे,
 पराक्रमानें नव्हे, तर माझ्या आत्म्यानें कार्यसिद्धि
 होईल, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ७ हे महान्
 पर्वता, तूं काय आहेस ? जरुब्बाबेलापुढें तूं सपाट
 मैदान होशील; व तो त्यावर अनुग्रह, त्यावर अनुग्रह,
 असा गजर करीत कोनशिला पुढें आणील. ८ मग
 परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें तें हें कीं, ९ जरु-
 ब्बाबेलाच्या हातांनीं या मंदिराचा पाया घातला,
 त्याचेच हात तें बांधावयाचें पुरें करितील; व
 सेनाधीश परमेश्वरानें मला तुम्हांकडे पाठविलें आहे हें
 तूं समजशील. १० तर कार्याच्या अल्पांभाचा दिवस
 कोणी तुच्छ मानितो काय ? ते सात डोळे जरुब्बा-
 बेलाच्या हातांतील ओळंबा आनंदानें पाहतील; ते
 परमेश्वराचे डोळे जगभर फिरत असतात. ११ मग
 मीं त्याला विचारिलें, दीपवृक्षाच्या उजव्याडाव्या
 बाजूस हीं दोन जैतुनाचीं झाडें आहेत तीं काय ?
 १२ दुसऱ्यानें मीं त्याला विचारिलें, या दोन सुवर्णा-
 च्या तोळ्यांजवळच्या सुवर्णरूप तेलाचा प्रवाह
 स्रवणाऱ्या ह्या दोन जैतुनाच्या फांद्या काय आहेत ?
 १३ त्यानें मला म्हटलें, त्या काय आहेत हें तुला
 ठाऊक नाही काय ? मीं म्हटलें, नाही, माझ्या स्वामी.
 १४ तेव्हां त्यानें म्हटलें, अखिल पृथ्वीच्या प्रभूजवळ
 उभे राहणारे हे दोन अभिषिक्त आहेत.

१ मीं पुनः डोळे वर करून पाहिलें तों पाहा, एक उडता पट दृष्टीस पडला. २ त्यानें मला विचारिलें, तुला काय दिसतें? मी म्हणालों, मला एक उडता पट दिसतो, त्याची लांबी वीस हात व रुंदी दहा हात आहे. ३ तो मला म्हणाला, या सर्व देशाला प्राप्त होणारा शाप तो हा पट आहे; चोरी करणाऱ्या सर्वास या लेखानुसार एका बाजूनें घालवितील व खोटी शपथ वाहणाऱ्या सर्वास या लेखानुसार दुसऱ्या बाजूनें घालवितील. ४ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, मीं हा पट चालविला आहे, तो चोराच्या घरांत व माझ्या नामाची खोटी शपथ घेणाऱ्याच्या घरांत झिरेल; तो त्याच्या घरांत विन्हाड देऊन राहील आणि त्याच्या तुलयांचें व चिऱ्यांचें भस्म करील.

५ मग मजबरोबर भाषण करणारा दिव्यदूत पुढें येऊन मला म्हणाला, आतां आपले डोळे वर करून काय जात आहे तें पाहा. ६ मीं विचारिलें, हें काय आहे? तो म्हणाला, ही चालली आहे ती एक एफा आहे. आणखी त्यानें म्हटलें कीं ही सर्व देशभर त्यांचें प्रतिरूप आहे; ७ मीं आणखी पाहिलें तों शिशाचें वाटोळें झांकण काढिलें असून एफामध्ये एक स्त्री बसलेली आहे असें माझ्या दृष्टीस पडलें. ८ मग तो म्हणाला, ही स्त्री दुष्टता आहे; तेव्हां त्यानें तिला एफामध्ये कोंबून तोंडावर शिशाचें वाटोळें झांकण बसविलें. ९ मग मीं डोळे वर करून पाहिलें तों पाहा, दोन स्त्रिया निघाल्या, त्यांच्या पंखांत वारा भरलेला होता; त्यांचे पंख करकोचाच्या पंखांसारखे होते; त्यांनीं ती एफा उचलून आकाश व पृथ्वी यांच्यामधल्या मार्गानें नेली. १० मग मजबरोबर भाषण करणाऱ्या दिव्यदूताला मीं विचारिलें, ते ती एफा घेऊन कोठें जात आहेत? ११ तो मला म्हणाला, शिनार देशांत तिजसाठीं घर बांधावें म्हणून ती ते नेत आहेत; तें तयार झालें म्हणजे ती तेथें तिच्या स्थानीं स्थापितील.

१ पुनः मीं आपले डोळे वर केले तों पाहा, दोन पर्वतांमधून चार रथ येत आहेत असें दिसलें; ते पर्वत पितळेचे होते. २ पहिल्या रथाला तांबडे

घोडे होते; दुसऱ्या रथाला काळे घोडे होते; ३ तिसऱ्या रथाला पांढरे घोडे होते; व चवथ्या रथाला कबरेलालसर घोडे होते. ४ तेव्हां मजबरोबर भाषण करणाऱ्या दिव्यदूताला मीं विचारिलें, माझ्या स्वामी, हे काय आहेत? ५ दिव्यदूतानें उत्तर केलें, हे आकाशांतले चार वारे आहेत; ते अखिल पृथ्वीच्या प्रभूच्या हुजुरास असून आतां बाहेर निघत आहेत. ६ काळे घोडे असलेला रथ उत्तर देशीं जात आहे; पांढरे घोडे त्यांच्या मागून मागून जात आहेत; कबरे घोडे दक्षिण देशीं जात आहेत. ७ तांबडे घोडेहि बाहेर गेले; त्यांचा पृथ्वीभर फिरण्याचा रोख होता; त्यांस तो म्हणाला, चला, पृथ्वीभर फिरा. तेव्हां ते पृथ्वीभर फिरले. ८ मग त्यानें मला हाक मारून म्हटलें, पाहा, उत्तर देशीं जाणाऱ्यांनीं उत्तर देशांत माझा आत्मा शांत केला.

९ मग परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं १० बंदिवासांतून आलेल्या लोकांपैकीं हेल्दय, तोबीया व यदया यांच्या माणसांस बरोबर घे; ते बाबेलाहून येऊन सफन्याचा पुत्र योशीया याच्या घरीं उतरले आहेत तेथें आजच्या आज जा; ११ सोनैरुपें घेऊन मुकुट घडीव व तो यहोसादाकाचा पुत्र यहोशवा मुख्य याजक याच्या मस्तकीं घाल. १२ त्याला सांग कीं सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, पाहा, एक पुरुष, ज्याचें नाव कोंब असें आहे तो आपल्या स्थानीं उगवेल व तो परमेश्वराचें मंदिर बांधील; १३ तोच परमेश्वराचें मंदिर बांधील; तो वैभवशाली होईल व आपल्या सिंहासनावर बसून सत्ता चालवील; तो आपल्या सिंहासनावर याजकहि होईल; या दोहोंत शांततेची सल्लामसलत होईल. १४ तो मुकुट हेलेम, हाबीया, यलया व सफन्याचा पुत्र हेन यांचें परमेश्वराच्या मंदिरांत स्मारक होईल. १५ मग जे दूर आहेत ते येतील व परमेश्वराचें मंदिर बांधण्यास हातभार लावितील आणि सेनाधीश परमेश्वरानें मला तुम्हांकडे पाठविलें आहे हें तुम्हांला कळून येईल. परमेश्वर तुमचा देव याचें तुम्ही लक्ष देऊन ऐकाल तर हें घडून येईल.

१ दारयावेश राजाच्या कारकीर्दीच्या चवथ्या वर्षी असें झालें कीं नवव्या म्हणजे किसलेव महिन्याच्या चतुर्थीला परमेश्वराचें वचन जखऱ्यास प्राप्त झालें. २ तेव्हां बेथेलकरांनीं शरेश्वर, रगेम्मेलेक व त्यांचे लोक यांस परमेश्वराचा अनुग्रह मागण्यास, ३ आणि सेनाधीश परमेश्वराच्या मंदिरांत राहणारे याजक व संदेष्टे यांस असें विचारण्यास पाठविलें कीं आम्ही वर्षानुवर्ष करीत आलों तसें पांचव्या महिन्यांत एकांतीं बसून रुदन करावें काय? ४ मग सेनाधीश परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं ५ तूं या देशांतील सर्व लोकांस व याजकांस विचारः तुम्हीं सत्तर वर्षे पांचव्या व सातव्या महिन्यांत उपोषण व रुदन केलें तेव्हां खरोखर माझ्यासाठीं उपोषण केलें काय? ६ तुम्ही खातांपितां तेव्हां आपल्याच साठीं खातपीत नाहीं काय? ७ यरुशलेम वसलेलें व आबाद होतें आणि त्याच्या सभोवतालचे गाव, तसेंच दक्षिण-देश व तळवट यांत वस्ती होती तेव्हां परमेश्वरानें पूर्वीच्या आपल्या संदेष्ट्यांच्या द्वारे जीं वचनें पुकारून सांगितलीं तीं हीं नव्हत काय?

८ मग परमेश्वराचें वचन जखऱ्यास प्राप्त झालें कीं ९ सेनाधीश परमेश्वर म्हणाला आहेः तुम्ही खरा न्याय करा, व एकमेकांस प्रेम व करुणा दाखवा; १० आणि विधवा, अनाथ, परके व निराश्रित यांवर जुलूम करूं नका व आपल्या भावाला इजा करण्याचें मनांत आणूं नका; ११ पण ते ऐकतना, त्यांनीं मान ताठ केली व ऐकूं नये म्हणून कान बंद केले. १२ पूर्वीच्या संदेष्ट्यांच्या द्वारे सेनाधीश परमेश्वरानें आपल्या आत्म्याकडून पाठविलेलें धर्मशास्त्र व वचनें ऐकूं नयेत म्हणून त्यांनीं आपलें मन पाषाणासारखें कठीण केलें; ह्यास्तव सेनाधीश परमेश्वराचा त्यांवर मोठा कोप झाला. १३ तेव्हां असें झालें कीं तो हाक मारीत असतां त्यांनीं ऐकिलें नाहीं, म्हणून ते हाक मारितील तरी मी एकावयाचा नाहीं, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. १४ जीं राष्ट्रें त्यांच्या ओळखीचीं नाहीत त्यांमध्ये मी त्यांस वावटळीनें उडवीन. त्यांच्यामागे

त्यांचा देश उजाड झाला आहे; त्यांतून कोणी जात-येत नाहीं; कारण त्यांनीं उत्तम भूमि वैराण केली आहे.

१ मग सेनाधीश परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं २ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, सीयोन-संबंधानें मी अतिशयित ईर्ष्यायुक्त झालों आहे; तिच्याकरितां संतप्त आवेशानें मी ईर्ष्यायुक्त झालों आहे. ३ परमेश्वर असें म्हणतो, मी सीयोनस परत आलों आहे, मी यरुशलेमांत वस्ती करणार; यरुशलेमास सत्य नगर म्हणतील व सेनाधीश परमेश्वराच्या पर्वतास पवित्र गिरि म्हणतील. ४ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, म्हातारे व म्हाताऱ्या, यरुशलेमाच्या गळ्यांत आपल्या वृद्धापकाळामुळें हातीं काठी घेऊन बसतील. ५ नगराच्या गळ्यांनीं खेळ खेळणाऱ्या मुलांमुलींची गर्दी होईल. ६ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवसांत या अवशिष्ट राष्ट्रांस ही गोष्ट अचंब्याची वाटते म्हणून माझ्याहि दृष्टीनें अचंब्याची होईल काय, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ७ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, मी आपल्या लोकांचा उगवतीकडून व मावळतीकडून उद्धार करिन; ८ मी त्यांस घेऊन येईन व ते यरुशलेमांत वस्ती करितील; आणि सत्यानें व धर्मानें ते माझे लोक होतील व मी त्यांचा देव होईन; ९ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, सेनाधीश परमेश्वराचें मंदिर बांधावें म्हणून त्याचा पाया घातला त्या वेळच्या संदेष्ट्यांचीं हीं वचनें या समयीं तुम्ही ऐकत आहां, ते तुम्ही आपले हात दड करा. १० त्या दिवसांपूर्वीं माणसास मजुरी मिळत नसे, पशूबद्दल भाडें मिळत नसे व येणाऱ्याजाणाऱ्यास शत्रूमुळें स्वास्थ्य मिळत नसे; कारण माणसांनीं एकमेकांवर उलटावें असें मीं केलें. ११ मी पूर्वीं होतो तसा या अवशिष्ट लोकांबरोबर असणार नाहीं, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. १२ शांततेचें बीजारोपण होत आहे; दाक्षी आपलें फळ देईल, भूमि आपला उपज देईल आणि आकाश आपलें दहिंवर देईल; या अवशिष्ट लोकांस मी या अवघ्यांचें वतन देईन. १३ हे यहुदाच्या घराण्या व हे इस्राएलाच्या घराण्या, असें होईल

की जे तुम्ही राष्ट्रांत शापरूप होतां त्या तुमचा उद्धार मी करीन व तुम्ही आशीर्वादरूप व्हाल; भिऊं नका, तुमचे हात दृढ होवोत. १४ कारण सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणतो, तुमच्या पूर्वजांनीं मला कोप आणिला तेव्हां तुमचें अनिष्ट करण्याचें मीं योजिलें याविषयीं मला अनुताप झाला नाहीं, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; १५ त्याप्रमाणें या दिवसांत यरुशलेमाचें व यहूदाच्या घराण्याचें हित करण्याचें मीं योजिलें आहे; भिऊं नका. १६ तुम्हीं करावयाचें तें हेंच कीं तुम्ही सर्व आपल्या शेजाऱ्याबरोबर खरें बोला; आपल्या वेशींत खरेपणानें वर्ता व शांतिदायक न्याय करा; १७ तुम्ही कोणी मनांत आपल्या शेजाऱ्याचें अनिष्ट चिंतूं नका; खोख्या शपथेची आवड धरूं नका; कारण या सर्वांचा मला तिटकारा आहे, असें परमेश्वर म्हणतो.

१८ सेनाधीश परमेश्वराचें वचन मला प्राप्त झालें कीं १९ चवथ्या, पांचव्या, सातव्या व दहाव्या महिन्यांतले उपास यहूदाच्या घराण्यास हर्ष व आनंद देणारे होतील; ते आनंदाच्या उत्सवांचे दिवस होतील; म्हणून सत्य व शांति यांची आवड धरा. २० सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणतो: राष्ट्रें व अनेक नगरांचे रहिवासी येतील अशी वेळ येईल; २१ एका नगराचे रहिवासी दुसऱ्या नगरास जाऊन म्हणतील, आपण लवेंन जाऊन परमेश्वराजवळ अनुग्रह मागूं व सेनाधीश परमेश्वराच्या चरणीं लागूं; मीहि जातों. २२ पुष्कळ लोक व समर्थ राष्ट्रें यरुशलेमांत सेनाधीश परमेश्वराच्या चरणीं लागण्यास व परमेश्वराजवळ अनुग्रह मागण्यास येतील. २३ सेनाधीश परमेश्वर असें म्हणतो कीं त्या दिवसांत सर्व भाषा बोलणाऱ्या राष्ट्रांपैकी दहा जण यहूदी माणसाचा पदर धरून म्हणतील, आम्ही तुम्हांबरोबर येतो, कारण देव तुम्हांबरोबर आहे असें आम्हीं ऐकिलें आहे.

१ हद्दाख देशाविषयीं परमेश्वराची वाणी: १ ती दिमिष्कास पोहचून तेथें स्थिर होईल; कारण परमेश्वराची नजर मनुष्यजातीकडे व इस्राएलाच्या

सर्व वंशांकडे आहे; २ त्याच्या सीमेवरल्या हमाथाकडे आणि सोर व सीदोन यांकडेहि ती आहे; कारण तीं फार शहाणीं आहेत. ३ सोरानें आपणासाठीं मजबूत दुर्ग बांधिला, धुळीप्रमाणें रुध्याचा व रस्त्यावरील चिखलाप्रमाणें सोन्याचा संचय केला. ४ पाहा, प्रभु त्याची सत्ता काढून घेईल, त्याची तटबंदी समुद्रांत टाकील; तें अग्नीनें भस्म होईल. ५ अष्कलोन हें पाहून घाबरेल; गज्जाहि पाहून वेणा देईल, व एकोनहि असेंच करील, कारण त्याची आशा नष्ट होऊन तें लज्जित होईल; गज्जांत राजा नाहीं असें होईल, अष्कलोनांत वस्ती व्हावयाची नाहीं. ६ अरदोदांत जारज वस्ती करील, व मी पलिष्ट्यांचा अभिमान नाहींसा करीन. ७ मी त्याच्या मुखांतलें रक्त व त्याच्या दातांतले अमंगळ पदार्थ काढून टाकीन; तोहि आमच्या देवासाठीं बचावून राहील; तो यहूदांतल्या सरदारासारखा होईल व एकोन यवूद्या-सारखा होईल. ८ कोणीं येऊंजाऊं नये म्हणून मी सैन्य रोखण्यासाठीं माझ्या मंदिराभोवतीं तळ देईन; जुलूम करणारा पुनः त्यांजवर चाल करून जाणार नाहीं; कारण आतां मीं प्रत्यक्ष आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलें आहे.

९ सीयोनकन्ये, जोरानें आनंदाचा गजर कर; यरुशलेमकन्ये, गजर कर; पाहा, तुझा राजा तुजकडे येत आहे; तो न्यायी व यशस्वी आहे; तो लीन आहे; गाढवावर, गाढवीच्या पोरावर म्हणजे शिंगरावर बसून येत आहे. १० एफ्राइमांतले रथ, यरुशलेमांतले घोडे मी नष्ट करीन; युद्धधनुष्य तोडून टाकण्यांत येईल, तो राष्ट्रांबरोबर शांतीच्या गोष्टी बोलेल; त्याचें आधिपत्य प्रत्येक समुद्रावर व फरातनदा पासून तों पृथ्वीच्या दिगंतांपर्यंत चालेल. ११ तुजविषयीं म्हणतील तर कराराच्या रक्तसिंचनामुळें मी तुझ्या बंदिवांनांस निर्जल गतेंतून मुक्त करीन. १२ आशा धरून राहिलेले बंदिवानहो, दुर्गाकडे परत या; आज मी हें जाहीर करितों कीं मी तुला दुष्पट प्रतिफल देईन. १३ मीं यहूदारूप धनुष्य वाकवून एफ्राइमरूप बाण लाविला आहे; हे सीयोन, मी तुझ्या पुत्रांस चेतवीन; हे ग्रीसा, त्यांला तुझ्या पुत्राविरुद्ध चेतवीन;

१ लेवीय १९:२६ पाहा. २ मुळांत: यावाना,

वीराच्या खज्जाप्रमाणें तुला करीन. १४ त्यांच्यावरतीं परमेश्वर दृष्टीस पडेल, त्याचे बाण विद्युल्लतेसारखे सुटतील; प्रभु परमेश्वर रणशिंग फुंकील व दक्षिणे-कडच्या बावटलींत कूच करील. १५ सेनाधीश परमेश्वर त्यांचा संभाळ करील; ते शत्रूस गिळितील व गोफणगुंडे पायांखालीं तुडवितील; ते पितील व द्राक्षारस प्याल्याप्रमाणें गोंगाट करितील; ते यज्ञाच्या कटोऱ्यांसारखे, वेदीच्या कोपऱ्यांसारखे भरून राहतील. १६ परमेश्वर त्यांचा देव आपल्या लोकांचा कळपा-सारखा त्या दिवशीं बचाव करील; कारण ते त्याच्या देशांत मुकुटावरील रत्नांप्रमाणें उंच स्थानीं शोभतील. १७ त्यांची आबादानी केवढी ! त्यांचें सौंदर्य केवढें ! धान्य तरुणांस आणि नवा द्राक्षारस तरुणींस धष्टपुष्ट करील.

१ वीज उत्पन्न करणाऱ्या परमेश्वराजवळ १० वळवाच्या पावसाच्या वेळीं पाऊस मागा म्हणजे तो त्यांजवर वृष्टि करील; तो प्रत्येकाच्या शेतांत गवत उपजवील. २ कारण तेरांफीम व्यर्थ गोष्टी बोलल्या आहेत, दैवज्ञानीं खोटा दृष्टांत पाहिला आहे व फसविणारीं स्वप्नं सांगितलीं आहेत; ते कोरडा धीर देतात; यामुळें ते मेंढरांप्रमाणें भटकले आहेत; त्यांस कोणी मेंढपाळ नसल्यामुळें त्यांजवर जुलूम होत आहे. ३ मेंढपाळांवर माझा क्रोध भडकला आहे, बोकडांचें मी शासन करीन; कारण सेनाधीश परमेश्वरानें आपला कळप जें यहुदांचें घराणें त्याची भेट घेतली आहे, तो त्यास आपल्या लढाईच्या सजविलेल्या घोड्यासारखें करील. ४ त्याच्यापासूनच कोनशिला, त्याच्यापासूनच खुंटी, त्याच्यापासूनच युद्धधनुष्य, त्याच्यापासूनच प्रत्येक अधिकारी निघतो. ५ युद्धांत निखल तुडविणाऱ्या योद्ध्यांप्रमाणें ते होतील; ते युद्ध करितील, कारण परमेश्वर त्यांजबरोबर आहे; घोडेस्वार फजीत होतील. ६ मी यहुदांच्या घराण्यास शक्ति पुरवीन, योसेफाच्या घराण्याची मुक्तता करीन, देशांत त्यांची वस्ती करीन; कारण त्यांजवर मीं करुणा केली

१ गृहदेवता अथवा कुलदेवता.

आहे; मीं त्यांचा त्याग केलाच नाहीं असे ते होतील; कारण मी परमेश्वर त्यांचा देव आहे, मी त्यांचें ऐकेन. ७ एफ्राईम वीरासारखा होईल, द्राक्षारसानें होतें तसें त्यांचें हृदय हर्षित होईल; त्यांचीं मुलें हें पाहून उल्लास पावतील; त्यांचें हृदय परमेश्वराच्या ठायीं आनंदेल. ८ मी शील घालून त्यांस जमा करीन; कारण मीं त्यांस सोडवून घेतलें आहे; त्यांची पूर्वी वृद्धि झाली तशी ते वृद्धि पावतील. ९ मी राष्ट्रांमध्ये त्यांची पेरणी करीन; दूर देशांत ते माझें स्मरण करितील; ते आपल्या मुलांसहित जीवंत राहून माघारें येतील. १० मी त्यांस मिसर देशांतून माघारें आणीन, अश्शूर देशांतून त्यांस एकत्र करीन; गिलाद व लबानोन यांच्या भूमीवर त्यांस आणीन; त्यांस जागा पुरावयाची नाहीं. ११ तो संकटसमुद्रांतून पार जाऊन समुद्रलहरींस दबकावील; नील नदीचें गहिरें पाणी सर्व सुकून जाईल, अश्शुराचा गर्व उतरेल, मिसरचें राजवेंद्र निघून जाईल. १२ मी त्यांस परमेश्वराच्या ठायीं बलवान् करीन; ते त्याच्या नामानें येतीलजातील असें परमेश्वर म्हणतो.

१ हे लबानोना, आपल्या वेशी उघड ११ म्हणजे अग्नि तुझे गंधसरू भस्म करील. २ हे देवदारू, हाय हाय कर; कारण गंधसरू पडला आहे, वृक्षराज नष्ट झाले आहेत; बाशानाच्या ओक वृक्षांनो, हाय हाय करा, कारण निविड वन जमीनदोस्त झालें आहे. ३ ऐका, मेंढपाळांचा हाहाकाराचा शब्द होत आहे ! कारण त्यांचें वैभव लयास गेलें आहे; ऐका, तरुण सिंहांची थोर गर्जना होत आहे ! कारण यादेंनेचें घोर अरण्य लयास गेलें आहे. ४ परमेश्वर माझा देव म्हणतो, वधासाठीं नेमिलेल्या मेंढरांस चार; ५ त्यांचे मालक त्यांचा वध करितात व आपणांला निर्दोष समजतात; त्यांची विक्री करणारे म्हणतात कीं परमेश्वराचा धन्यवाद होवो; मी श्रीमंत झालों आहे; त्यांचे खतांचे मेंढपाळ त्यांवर कांहीं दया करित नाहीत. ६ मी या देशाच्या रहिवाश्यांवर यापुढें दया करणार नाहीं, असें परमेश्वर

म्हणतो; पण मी त्यांस एकमेकांच्या व राजाच्या हातीं देईन; ते देश नष्ट करितील व मी त्यांस त्यांच्या हातांतून सोडविणार नाहीं. ७ मीं वधासाठीं नेमिलेल्या मेंढरांस चारिलें, मेंढरांतल्या अतिशयित दुबळ्यांस चारिलें. मीं दोन काढ्या घेतल्या, एकीचें नाव रमणीयता असें ठेविलें आणि दुसरीचें नाव बंधन असें ठेविलें; व मीं त्या कळपास चारिलें. ८ मीं एका महिन्यांत तीन मेंढपाळ कापून टाकिले; कारण माझ्या जिवाला त्यांचा कंटाळा आला व त्यांच्या जिवास माझा कंटाळा आला. ९ मग मी म्हणालों, मी यापुढें तुम्हांस चारणार नाहीं; कोणी मेळें तर मरूं या, कोणी नष्ट झालें तर होऊं या; वाचून राहिलेल्यांस एकमेकांचें मांस खाऊं या. १० सर्वे राष्ट्रांबरोबर केलेला करार मोडावा म्हणून रमणीयता नावाची काठी मीं घेतली आणि तिचे मोडून तुकडे केले. ११ त्या दिवशीं ती मोडिली; तेव्हां ज्यांनीं माझें ऐकिलें होतें असे त्या कळपांत असलेले अतिशयित दुबळे समजले कीं हें परमेश्वराचें वचन आहे. १२ मग मी त्यांस म्हणालों, तुम्हांस बरें दिसलें तर मला माझें वेतन द्या, नाहीतर जाऊं या. तेव्हां त्यांनीं मला माझें वेतन तीस रुपये तोलून दिलें. १३ परमेश्वर मला म्हणाला, त्यांनीं जें माझें भारी मोले ठरविलें तें कुंभारापुढें फेकून दे. तेव्हां ते तीस रुपये घेऊन मीं परमेश्वराच्या मंदिरांत कुंभारापुढें फेकून दिले. १४ मग यहुदा व इस्राएल यांचें बंधुल मोडावें म्हणून मीं बंधन नावाची माझी दुसरी काठी मोडिली.

१५ परमेश्वर मला म्हणाला, जाऊन पुनः एकाद्या मूर्ख मेंढपाळाचीं आडतें घे. १६ कारण पाहा, मी देशांत एक मेंढपाळ आणितों; तो मरावयाच्या लागस आलेल्यांकडे कुंडून पाहणार नाहीं, भटकलेल्या मेंढरांस तो धुंडणार नाहीं, मोडलेल्यांस बरें करणार नाहीं, धडधाकटांचें तो पालन करणार नाहीं; तर पृष्ठ मेंढरांचें मांस तो खाईल व त्यांच्या खुरांचे तुकडे तुकडे करील. १७ कळपास सोडून देणाऱ्या कवडीमोल मेंढपाळास धिक्कार असो ! त्याच्या बाहूवर व त्याच्या उजव्या

डोळ्यावर तरवार चालेल; त्याचा बाहु सुकेल, त्याचा उजवा डोळा अगदीं अंध होईल.

१२

१ इस्राएलाविषयीं परमेश्वराची वाणी:

आकाश पसरणारा, पृथ्वीचा पाया घालणारा व मनुष्याच्या अंतर्गामी आत्मा निर्माण करणारा परमेश्वर म्हणतो: २ पाहा, मी यरुशलेम व त्याच्या सभोंवतालच्या सर्व राष्ट्रांस भेलकंडविणाऱ्या कटोऱ्यासारखें करितों; यरुशलेमाला घेरितील तेव्हां यहुदाचीहि तीच गत होईल. ३ त्या दिवशीं असें होईल कीं मी यरुशलेम सर्वे राष्ट्रांला भारी पाषाणासारखें करीन; जे कोणी तो उचलतील ते खतांला जखम करून घेतील; पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रे त्याविरुद्ध जमतील. ४ परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं मी प्रत्येक घोड्यास बुजवीन व त्यावरील खारास वेडें करीन; मी आपले डोळे उघडून यहुदाच्या घराण्याकडे पाहीन व राष्ट्रांच्या प्रत्येक घोड्यास अंधत्व आणीन. ५ तेव्हां यहुदाचे सरदार आपल्या मनांत म्हणतील कीं यरुशलेमाचे रहिवासी आपला देव सेनाधीश परमेश्वर याच्या योगें मला पाठबळासारखे आहेत. ६ त्या दिवशीं मी यहुदाच्या सरदारांस लाकडाखालच्या आगटीसारखे, पेंढ्यांखालच्या जळत्या मशालीसारखे करीन; ते उजवीकडील व डावीकडील सभोंवतालच्या सर्व राष्ट्रांस खाऊन टाकितील; यरुशलेम आपल्या पूर्वीच्या जागीं म्हणजे यरुशलेमाच्या जागीं पुनः वसेल. ७ परमेश्वर प्रथम यहुदाचे डेरे बचावील, म्हणजे दाविदाच्या घराण्याचें वैभव आणि यरुशलेमनिवासी जनांचें वैभव यहुदावर वरचढ व्हावयाचें नाहीं. ८ त्या दिवशीं परमेश्वर यरुशलेमनिवाश्यांचें रक्षण करील; त्या दिवशीं त्यांतला निर्बल दाविदासमान होईल; व दाविदाचें घराणें देवासमान म्हणजे अर्थात् त्यांचा अग्रगामी परमेश्वराच्या दिव्यदूतासमान होईल. ९ त्या दिवशीं असें होईल कीं यरुशलेमावर चढाई करून येणाऱ्या सर्व राष्ट्रांचा नाश करण्याची मी खटपट

१ अथवा: यरुशलेमाच्या वेढ्याच्या समशीं यहुदालाहि भाग घ्यावा लागेल.

१ पाठभेद: खजिन्यांत

करीन; १० आणि मी दाविदाच्या घराण्यावर व यरुशलेम-निवाश्यांवर कृपा व विनवणी यांच्या आत्म्याचा वर्षाव करीन; आणि ज्या मला त्यांनीं विंधिलें त्या मजकडे ते पाहतील; एकुलत्या एका पुत्रासाठीं शोक करावा तसे ते त्यासाठीं शोक करतील; ज्येष्ठ पुत्राबद्दल जसा कोणी अत्यंत खेद करितो तसा ते त्याबद्दल खेद करतील. ११ त्या दिवशीं मणिहोनाच्या खोऱ्यांतील हदाद्रिम्मोनाच्या आकांताप्रमाणें यरुशलेमांत मोठा आकांत होईल. १२ देश आकंदन करील, प्रत्येक कुटुंब वेगवेगळें आकंदन करील; इकडे दाविदाचें घराणें व इकडे त्याचा स्त्रीवर्ग; इकडे नाथानाचें घराणें व इकडे त्याचा स्त्रीवर्ग; १३ इकडे लेवीचें घराणें व इकडे त्याचा स्त्रीवर्ग; इकडे शिमीचें घराणें व इकडे त्याचा स्त्रीवर्ग; १४ उरलेल्या सर्व घराण्यांतले लोक वेगळे व त्यांचा स्त्रीवर्ग वेगळा असे ते आकंदन करतील.

१ पाप व अशुद्धता हीं दूर करण्यास त्या १३ दिवशीं दाविदाच्या घराण्यासाठीं व यरुशलेम-निवाश्यांसाठीं एक झरा फुटेल. २ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवशीं असें होईल कीं मी देशांतून मूर्तीच्या नावांचा उच्छेद करीन, त्यांची यापुढें आठवण होणार नाही; आणि संदेष्टे व अशुद्ध आत्मा ह्यांस देशांतून घालवून देईन; ३ आणि असें होईल कीं कोणी संदेश वदूं लागल्यास त्याचे जन्मदाते आईबाप त्याला म्हणतील, तूं जीवंत राहावयाचा नाहीस, कारण तूं परमेश्वराच्या नामानें लबाड्या सांगितल्या आहेत तो संदेश वदूं लागला तर त्याचे जन्मदाते आईबाप त्याला भोसकून मारतील. ४ त्या दिवशीं असें होईल कीं संदेशा संदेश वदतांना आपल्या प्रत्येक दृष्टांतसंबंधानें लज्जित होईल व लोकांस फसविण्यासाठीं केशांचा झगा घालणार नाही; ५ पण तो म्हणेल, मी कांहीं संदेशा नाही, शेती करणारा मनुष्य आहे; कारण मला लहानपणींच कोणीं दास केलें. ६ जर कोणीं त्यास विचारिलें कीं तुझ्या बाह्यामध्ये ह्या जखमा कसल्या ? तर तो म्हणेल, माझ्या इष्टमित्रांच्या घरीं लागलेल्या घावांचे हे वण आहेत.

१ पाठभेद: ज्याला त्यांनीं विंधिलें त्याजकडे ते

७ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, अगे तरवारी, माझ्या मेंढपाळावर व जो पुरुष माझा सोबती लाजवर ऊठ; मेंढपाळावर प्रहार कर म्हणजे मेंढरें विखरतील; माझ्या लहानग्यांवर मी आपल्या हाताची छाया करीन. ८ परमेश्वर म्हणतो, देशभर असें होईल कीं त्याचे दोन भाग नष्ट करतील, पण त्याचा तिसरा भाग मागें राहील. ९ तो तिसरा भाग मी अग्नींत टाकीन, रुपें गाळितात तसें त्यांस गाळीन, सोनें शुद्ध करितात त्याप्रमाणें त्यांस शुद्ध करीन; ते माझे नाम घेतील तेव्हां मी त्यांचें ऐकेन; मी म्हणेन, हे माझे लोक व ते म्हणतील, परमेश्वर माझा देव.

१ पाहा, परमेश्वराचा दिवस येत आहे; त्या १४ दिवशीं तुझी लूट तुझ्या वस्तींत वांटून घेतील. २ यरुशलेमाबरोबर लढण्यास चढाई करून यावें म्हणून मी सर्व राष्ट्रांस जमा करीन; ते नगर हस्तगत करतील, घरें लुटतील, स्त्रियांना भ्रष्ट करतील; अर्धें नगर बंदिवासांत जाईल, तरी अवशिष्ट लोक नगरांतून नाहीतसे होणार नाहीत. ३ तेव्हां परमेश्वर पुढें सरसावेल; पूर्वीं युद्धसमयीं ज्या प्रकारें त्यानें युद्ध केलें त्या प्रकारें त्या राष्ट्रांबरोबर तो युद्ध करील. ४ आणि त्या दिवशीं यरुशलेमासमोर पूर्वेस असलेल्या जैतुनझाडांच्या डोंगराला त्याचे पाय लागतील तेव्हां जैतुनझाडांचा डोंगर पूर्वपश्चिम दुभागून मध्यें एक मोठें खोरें उत्पन्न होईल; अर्धा डोंगर उत्तरेकडे व अर्धा डोंगर दक्षिणेकडे सरेल. ५ तुम्ही माझ्या डोंगरांच्या खोऱ्याकडे धावाल, कारण डोंगरांचें खोरें आसलापर्यंत जाऊन भिडेल; व यहुदाचा राजा उज्जीया याच्या काळांत झालेल्या भूमिकंपापासून जसें तुम्ही पळालां तसें पळाल; परमेश्वर माझा देव येईल, तुजसमागमें तुझे सर्व भक्त येतील; ६ आणि त्या दिवशीं असें होईल कीं प्रकाश असणार नाही; प्रकाशमान ज्योति विरघळून जातील. ७ तो एक विशेष दिवस होईल, तो परमेश्वरालाच ठाऊक; तो ना धड दिवस, ना धड रात्र असा होईल; तरी असें होईल कीं संध्याकाळीं प्रकाश राहील. ८ त्या दिवशीं आणखी असें होईल कीं यरुशलेमांतून जीवंत पाण्याचे झरे फुटून वाहतील; अर्धे पूर्वसमुद्राकडे व अर्धे पश्चिम-

समुद्राकडे वाहतील; उन्हाळ्यांत व हिवाळ्यांत तसेंच होईल, ९ तेव्हां परमेश्वर सर्व पृथ्वीवर राजा होईल; त्या दिवशीं परमेश्वर तेवढा व त्याचें नाम तेवढें राहील. १० तेव्हां सर्व देश यरुशलेमाच्या दक्षिणेस असलेलीं गेबा व रिम्मोन यांमधील अराबा-प्रमाणें होईल; यरुशलेमाचा उद्धार होऊन बन्यामिनाच्या वेशीपासून पहिल्या वेशीपर्यंत, कोपऱ्याच्या वेशीपर्यंत, तसेंच हानानेलाच्या बुरुजापासून राजाच्या द्राक्षाकुंडापर्यंत तें आपल्या स्थळीं वसेल. ११ लोक त्यांत वस्ती करितील; यापुढें त्यावर शाप राहावयाचा नाही; तर तें निर्भय असें वसेल. १२ तेव्हां ज्या राष्ट्रांनीं यरुशलेमाबरोबर लढाई चालविली त्या सर्वांचा संहार परमेश्वर ज्या मरीनें करील ती ही: ते पायांवर उभे असतां त्यांचें मांस कुजेल, त्यांचे डोळे जागच्या जागीं सडतील, त्यांच्या मुखांत त्यांची जिव्हा सडेल. १३ त्या दिवशीं असें होईल कीं परमेश्वराकडून त्यांची फार त्रेधा उडेल. १४ यहुदाहि यरुशलेमांत युद्ध करील; आसपासच्या सर्व राष्ट्रांतील धन जमा होईल; सोनें, रुपें व पोषाख यांचा पूर लोटेल. १५ तसेंच या मरीप्रमाणें घोड्यावर, खेचारावर, उंटावर, गाढवावर व त्यांच्या लष्करांत असलेल्या सर्व जनावरांवर मरी येईल. १६ आणखी असें होईल कीं यरुशलेमावर चढाई

करून आलेल्या राष्ट्रांपैकीं अवशिष्ट राहिलेले सर्व, राजाधि-राज सेनाधीश परमेश्वर याचें भजनपूजन करण्यासाठीं व मंडपांचा सण पाळण्यासाठीं प्रतिवर्षीं यरुशलेमास वर जातील. १७ आणखी असें होईल कीं पृथ्वीवरील घराण्यांपैकीं जे राजाधिराज सेनाधीश परमेश्वर याचें भजनपूजन करण्यास यरुशलेमास जाणार नाहीत, त्यांवर पर्जन्यवृष्टि होणार नाही. १८ तसेंच मिसराचें घराणें वर चढून गेलें नाही तर त्याजवरहि पर्जन्यवृष्टि होणार नाही; जीं राष्ट्रे मंडपांचा सण पाळण्यासाठीं वर चढून जाणार नाहीत त्या सर्व राष्ट्रांवर परमेश्वर जी मरी पाठविणार ती यांवरहि येईल. १९ मिसरास व मंडपांचा सण पाळण्यास वर चढून न जाणाऱ्या सर्व राष्ट्रांस हीच शिक्षा होईल. २० त्या दिवशीं घोड्यांच्या घंटांवर परमेश्वराला पवित्र अशीं अक्षरें असतील; आणि परमेश्वराच्या मंदिरांतली बहुगुणीं वेदीपुढल्या यज्ञाच्या कटोऱ्यांसारखीं होतील. २१ यरुशलेमांतील व यहूदांतील प्रत्येक बहुगुणें सेनाधीश परमेश्वराला पवित्र होईल; व सर्व यज्ञकर्ते येऊन तीं घेतील व त्यांत अन्न शिजवितील; त्या दिवसापासून पुढें सेनाधीश परमेश्वराच्या मंदिरांत कोणी व्यापारी असणार नाही.

१ मुळांत: कनानी

मलाखी

१ मलाखीच्या द्वारे इस्त्राएलास प्राप्त झालेलें १ परमेश्वराचें वचन:

२ परमेश्वर म्हणतो, मीं तुम्हांवर प्रीति केली, पण तुम्ही विचारितां, तूं कोणत्या बाबतींत आम्हांवर प्रीति केली? परमेश्वर म्हणतो, एसाव याकोबाचा भाऊ नव्हता काय? तरी मीं याकोबावर प्रीति केली; ३ एसावाचा द्वेष केला, त्याचे पर्वत उजाड केले व त्याचें वतन

रानांतल्या कोळ्यांस दिलें. ४ अदोम म्हणाला, आमची नासधूस झाली तरी ओसाड झालेलीं स्थळे आम्ही पुनः बांधूं; तर सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, ते बांधितील, पण मी पाहून टाकीन; आणि लोक त्यांस दुष्टतेचा प्रदेश व परमेश्वर ज्यावर सदा रुष्ट आहे, असें राष्ट्र म्हणतील. ५ तुमचेच डोळे पाहतील व तुम्ही म्हणाल, इस्त्राएलाच्या सीमेच्याहि पलीकडे परमेश्वराचा महिमा होवो!

६ मुलगा आपल्या बापाचा व चाकर आपल्या धन्याचा सन्मान करितो; मी बाप आहे तर माझा सन्मान कोठे आहे? मी धनी आहे तर माझे भय कोठे आहे, असे त्याच्या नामाचा अपमान करणाऱ्या तुम्हां याजकांस परमेश्वर विचारतो. तरी तुम्ही म्हणतां, आम्हीं तुझ्या नामाचा कोणत्या प्रकारें अपमान केला? ७ तुम्ही माझ्या वेदीवर विटाळलेली भाकरी चढवितां; तरी तुम्ही विचारितां, आम्हीं कोणत्या प्रकारें तुला विटाळविलें? तुम्ही म्हणतां, परमेश्वराचें मेज तुच्छ आहे; असें तुम्ही बोलतां तेणेंकरूनच तुम्ही तें विटाळवितां. ८ तुम्ही अंधळा पशु अर्पितां, हा अधर्म नव्हे काय! लंगडा किंवा रोगी असा बलि देतां, हा अधर्म नव्हे काय! असलें अर्पण आपल्या प्रांताधिकाऱ्यास देऊन तर पाहा; तो तुजवर प्रसन्न होईल काय? अथवा तुजवर त्याची मर्जी बसेल काय, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ९ आतां परमेश्वरानें आम्हांवर करुणा करावी म्हणून देवाचा अनुग्रह मागा; तुमच्या हातून हें घडलें आहे; तुमच्या या कृत्यामुलें तो कोणावर प्रसन्न होईल काय, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. १० तुम्हीं माझ्या वेदीवर निरर्थक अग्नि पेटवूं नये म्हणून तुमच्यांतला कोणी दरवाजे बंद करील तर बरें! सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, तुमच्यांत मला मुलींच संतोष नाही; तुमच्या हातचें यज्ञार्पण मला मान्य नाही. ११ कारण सूर्याच्या उगवतीपासून मावळतीपर्यंत राष्ट्रांमध्ये माझे नाम थोर आहे, माझ्या नामाप्रियर्थ प्रतिस्थलीं धूप जाळितात व निर्दोष बलि अर्पितात; कारण माझे नाम राष्ट्रांमध्ये थोर आहे असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; १२ पण तुम्ही म्हणतां, परमेश्वराचें मेज विटाळिलें आहे, त्याचें उत्पन्न, त्याचें अन्न हीं तुच्छ आहेत; अशानें तुम्ही माझ्या नामाची अप्रतिष्ठा करितां. १३ तुम्ही असेंहि म्हणतां, काय पीडा ही! तुम्ही नाक मुरडितां, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; छद्म आणिलेला, लंगडा किंवा रोगी, असा पशु आणून तुम्ही अर्पितां; तुमच्या हातचें असलें अर्पण मला पसंत होईल काय, असें परमेश्वर म्हणतो. १४ आपल्या

कळपांत नर असून त्याचा नवस केल्यावर कोणी सदोष पशूचा यज्ञ करितो; असा फसविणारा शापित असो. मी थोर राजा आहे व राष्ट्रांत माझ्या नामाची भीति धरितात, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

१ आतां याजकहो, तुम्हांस ही आज्ञा होत आहे: २ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, माझ्या नामाचा महिमा व्हावा यासाठीं तुम्हीं ऐकून मन लावलें नाहीं तर मी तुम्हांवर शाप पाठवीन व तुमचे आशीर्वाद शाप करीन; तुम्ही लक्ष पुरवीत नाहीं म्हणून मी त्यांस शापरूप करून चुकलों आहे. ३ पाहा, मी तुमच्या शेतांतलें बीं निर्जीव करीन, तुमच्या यज्ञपशूंची विष्टा तुमच्या मुखांस फाशीन; लोक विष्टेबरोबर तुम्हांसहि फेकून देतील. ४ लेव्याबरोबर माझा करार कायम व्हावयासाठीं ही आज्ञा तुम्हांकडे पाठविली आहे हें तुम्हांस समजेल, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ५ मीं त्याबरोबर केलेला करार जीवनाचा व शांतीचा होता; त्यानें भय धरावें म्हणून मीं ती त्यास दिली होती; आणि त्याला माझी भीति वाटली व माझ्या नामाचा त्याला धाक वाटला. ६ त्याच्या मुखांत सत्याचें धर्मशास्त्र होतें, त्याच्या वाणींत कुटिलता आढळली नाहीं; तो माझ्याबरोबर शांतीनें व सरळतेनें वागला व त्यानें बहुतांस अधर्मापासून वळविलें. ७ कारण याजकाच्या वाणीच्या ठायीं ज्ञान असावें, लोक त्याच्या तोंडून धर्मशास्त्र ऐकण्यास आतुर असावे; कारण तो सेनाधीश परमेश्वराचा निरोप्या आहे; ८ पण तुम्ही मार्ग सोडून गेलां आहां, धर्मशास्त्राच्या मार्गांत पुष्कळांस ठोकर खाण्यास तुम्हीं लाविलें आहे; तुम्हीं लेव्याचा करार बिघडविला आहे, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ९ ह्यास्तव मीं तुम्हांस सर्व लोकांपुढें तुच्छ व नीच केलें आहे, कारण तुम्ही माझ्या मार्गांनीं चालत नाहीं व माणसांची मुरवत धरून न्याय करितां.

१० आम्हां सर्वांचा एकच पिता नाहीं काय? एकाच देवानें आम्हांस उत्पन्न केलें नाहीं काय? असें असतां आम्ही आपल्या बंधूंचा विश्वासघात करून

१ पाठभेद: तुमचा हात निर्जीव करीन,

आपल्या पूर्वजांचा करार कां मोडितो बरें ? ११ यहुदा विश्वासघात करीत आहे, इस्राएलांत व यरुशलेमांत एक अमंगळ प्रकार घडला आहे; ह्मणजे यहुदानें आपणास प्रिय असलेल्या परमेश्वराचें पवित्र-स्थान भ्रष्ट केलें आहे, व परक्या दैवताच्या कन्येबरोबर विवाह केला आहे. १२ जो मनुष्य असें करितो तो हाक मारणारा असो, उत्तर देणारा असो, किंवा सेनाधीश परमेश्वराला यज्ञार्पण करणारा असो, त्याला परमेश्वर याकोबाच्या डेऱ्यांतून नाहींसें करील. १३ तसेंच आसर्वे ढाळणें, रडणें व उसासे टाकणें यांनीं परमेश्वराच्या वेदीला इतकें झाकून टाकिलें आहे कीं तो यज्ञार्पणाकडे दुंक्रून पाहत नाहीं; तुमच्या हातून तें आवडीनें घेत नाहीं. १४ तुम्ही म्हणतां, असें कां ? कारण तुझ्यामध्ये व तुझ्या तारुण्यांतल्या स्त्रीमध्ये परमेश्वर साक्षी आहे; ती तर तुम्ही सहकारिणी व तुम्ही कराराची पत्नी असून तूं तिजबरोबर विश्वासघातानें वर्तला आहेस. १५ ज्याच्या ठायीं आत्म्याचा थोडा तरी अंश आहे अशा कोणीहि असें कधीं केलें नाहीं; देवास अनुसरणाऱ्या संततीची इच्छा करणारा कोणी आहे काय ? याकरितां आपल्या आत्म्याला जपावें, व आपल्या तरुण-पणाच्या पत्नीचा कोणी विश्वासघात करूं नये. १६ परमेश्वर, इस्राएलाचा देव म्हणतो, मला सूटपत्राचा तिठकारा आहे; सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, जो आपल्या पत्नीबरोबर क्रूरतेनें वागतो त्याचा मी द्वेष करितो; तर तुम्ही आपल्या आत्म्यास जपा, विश्वासघातानें वागूं नका.

१७ तुम्ही आपल्या भाषणानें परमेश्वरास कंटाळा आणिला, तरी तुम्ही म्हणतां, आम्हीं कशानें त्याला कंटाळा आणिला ? तुम्ही म्हणतां, प्रत्येक दुष्कर्म इसम परमेश्वराच्या दृष्टीनें चांगला आहे व तो त्यांच्यासंबंधानें संतुष्ट असतो; नाहींतर न्याय करणारा देव आहे कोठें ?

अशानें तुम्हीं त्यास कंटाळा आणिला. १ पाहा, ३ मजपुढें मार्ग तयार करण्यासाठीं मी आपला निरोप्या पाठवितो; ज्या प्रभूला तुम्ही शोधितां तो ह्काएकीं आपल्या मंदिरांत येईल; पाहा, करार घेऊन

१ मुळांत: वस्त्राबरोबर

येणाऱ्या निरोप्याची तुम्ही अपेक्षा करित आहां तो येत आहे, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. २ त्याच्या आगमनाच्या दिवशीं कोण निभावेल ? तो प्रगट होईल तेव्हां कोण टिकेल ? कारण तो धातु गाळणाऱ्याच्या अग्नीसारखा, परटाच्या खारासारखा आहे; ३ रुपें गाळून शुद्ध करणाऱ्यासारखा तो बसेल, लेवीच्या वंशजांस शुद्ध करील; त्यांस सोन्याहण्याप्रमाणें शुद्ध करील; मग ते धर्मानें परमेश्वराला बलि अर्पण करितील. ४ पूर्वीच्या दिवसांप्रमाणें, प्राचीन वर्षांप्रमाणें यहुदा व यरुशलेम यांचें यज्ञार्पण परमेश्वराला आवडेल. ५ मी न्याय करावयाला तुम्हांकडे येईन, आणि जादुगीर, व्यभिचारी, खोटे साक्षी यांच्याविरुद्ध आणि मजुरांची मजुरी अडकवून ठेवणारे, विधवा व अनाथ यांजवर जुलूम करणारे, आणि मला न भितां परक्याला न्याय मिळूं न देणारे यांच्याविरुद्ध साक्ष देण्याची मी त्वरा करीन, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. ६ कारण मी परमेश्वर बदलणारा नव्हे; म्हणून याकोबवंशजहो, तुम्ही नष्ट झालां नाहीं.

७ तुमच्या पूर्वजांच्या दिवसांपासून माझे विधि तुम्हीं मोडिले, ते पाळिले नाहींत. मजकडे वळा म्हणजे मी तुम्हांकडे वळन, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. तुम्ही म्हणतां, आम्ही कोणत्या बाबतींत वळावें ? ८ मनुष्य देवाला ठकवील काय ? तुम्हीं तर मला ठकविलें आहे; असें असून तुम्ही म्हणतां, आम्हीं कोणत्या बाबतींत तुला ठकविलें आहे ? दशमांश व अर्पणें यांसंबंधानें. ९ तुम्ही शापानें शापग्रस्त आहां, कारण तुम्हीं अवध्या राष्ट्रांनें मला फसविलें आहे. १० सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, माझ्या मंदिरांत अन्न असावें म्हणून सगळा दशमांश तुम्ही भांडारांत आणा, म्हणजे मी आकाशकपाटें उघडून जागा पुरणार नाहीं एवढा आशीर्वाद तुम्हांकरितां वर्षितां कीं नाहीं याविषयीं माझी प्रतीति पाहा. ११ तुमच्या भूमीच्या पिकाची नासाडी होऊं नये म्हणून तें खाऊन टाकणाऱ्यास तुम्हांसाठीं धमकावीन; तुमच्या बागेंतील द्राक्षालतांचें फळ

१ अथवा: दिव्यदूताची

अकालीं गळणार नाहीं, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो. १२ सर्व राष्ट्रें तुम्हांला धन्य म्हणतील; कारण तुमची भूमी मनोरम होईल, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

१३ परमेश्वर म्हणतो, तुम्हीं मजबरोबर कठोर भाषण केलें आहे; तरी तुम्ही म्हणतां, आम्ही तुजविरुद्ध काय बोललों? १४ तुम्ही म्हणालां, देवाची सेवा करणें व्यर्थ आहे; त्यानें आज्ञापित्याप्रमाणें आम्हीं केलें व सेनाधीश परमेश्वरापुढें आम्ही शोकवह्नें धारण करून चाललों यापासून लाभ काय? १५ आतां आम्ही गर्विष्ठांस सुखी म्हणतो; दुराचारी संपन्न झाले आहेत; त्यांनीं देवाची परीक्षा पाहिली तरी त्यांचा निभाव लागला आहे. १६ तेव्हां परमेश्वराचें भय बाळगणारे एकमेकांस बोलले; तें परमेश्वरानें कान देऊन ऐकिलें, व परमेश्वराचें भय धरणारे व त्याच्या नामाचें चिंतन करणारे यांची एक स्मरणवही त्याजसमोर लिहिण्यांत आली. १७ सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो, मी नेमीन त्या दिवशीं ते माझा खास निधि होतील; जसा कोणी आपली सेवाचाकरी करणाऱ्या पुत्रावर दया करितो तसा मी त्यांजवर दया करीन. १८ मग तुम्ही वळाल आणि

धार्मिक व दुष्ट यांच्यांतला आणि देवाची सेवा करणारा व सेवा न करणारा यांच्यांतला भेद तुम्हांला कळेल. १ पाहा, भट्टीसारखा तप्त दिवस येत आहे; सर्व गर्विष्ठ व दुराचारी धसकट बनतील; तो येणारा दिवस त्यांस जाळून टाकील, त्यांचें मूळ, फांदी वगैरे कांहींच राहूं देणार नाहीं, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो; २ पण तुम्हीं जे माझ्या नामाचें भय धरणारे त्यांजवर न्याय्यत्वाचा सूर्य उदय पावेल, त्याच्या पंखांच्या ठायीं आरोग्य असेल; तुम्ही गोळ्यांतल्या वत्सांप्रमाणें बाहेर पडून बागडाल. ३ तुम्ही दुष्टांस तुडवाल; कारण मी हें करीन त्या दिवशीं ते तुमच्या पायांच्या तळव्यांखालीं राखेप्रमाणें होतील, असें सेनाधीश परमेश्वर म्हणतो.

४ माझा सेवक मोशे याला सर्व इस्राएलांसाठीं म्हणून होरेबांत दिलेलें धर्मशास्त्र, म्हणजे अर्थात् नियम व निर्णय, यांचें स्मरण ठेवा. ५ पाहा, परमेश्वराचा मोठा व भयंकर दिवस येण्यापूर्वीं मी एलीया संदेच्यास तुम्हांकडे पाठवीन. ६ तो वडिलांचें हृदय त्यांच्या पुत्रांकडे व पुत्रांचें हृदय त्यांच्या वडिलांकडे वळवील; मीं येऊन भूमीला शापानें ताडण करवें असें न होवो.

नवा करार

प्राकृत भाग

नवा करार

मूळ ग्रीक भाषेंतील ग्रंथाचें भाषांतर

पवित्रशास्त्रप्रसारक संस्थेच्या मुंबईतल्या साहाय्यकारी
मंडळीने प्रसिद्ध केलें आहे

१९२७

मार्क १६

मार्क १६ १६१६ १६१६ १६१६

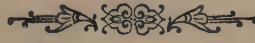
THE NEW TESTAMENT

IN MARĀTHĪ

1927

नव्या करारांतील पुस्तकें

	पृष्ठ		पृष्ठ
मत्तयकृत शुभवर्तमान	१	तीमथ्याला पहिलें पत्र	२३०
मार्ककृत शुभवर्तमान	३७	तीमथ्याला दुसरें पत्र •... ..	२३४
लूककृत शुभवर्तमान... ..	६०	तीताला पत्र	२३७
योहानकृत शुभवर्तमान	९९	फिलेमोनाला पत्र	२३९
प्रेषितांचीं कृत्यें	१२९	इब्री लोकांस पत्र	२४०
रोमकरांस पत्र	१६७	याकोबाचें पत्र	२५२
करिंथकरांस पहिलें पत्र	१८३	पेत्राचें पहिलें पत्र	२५६
करिंथकरांस दुसरें पत्र	१९८	पेत्राचें दुसरें पत्र	२६०
गलतीकरांस पत्र	२०८	योहानाचें पहिलें पत्र	२६३
इफिसकरांस पत्र	२१३	योहानाचें दुसरें पत्र... ..	२६७
फिलिप्पैकरांस पत्र	२१८	योहानाचें तिसरें पत्र	२६८
कलस्सैकरांस पत्र	२२२	यहूदाचें पत्र	२६८
थेस्सलनीकाकरांस पहिलें पत्र	२२५	प्रकटीकरण	२७०
थेस्सलनीकाकरांस दुसरें पत्र	२२८		

Top,
S. O. P.

मत्तयकृत शुभवर्तमान

१ येशू ख्रिस्त जो दाविदाचा पुत्र, जो अब्राहामाचा १ पुत्र, त्याची वंशावली.

२ अब्राहामाला इसहाक हा पुत्र झाला; इसहाकाला याकोब; याकोबाला यहुदा व त्याचे भाऊ झाले; ३ यहुदास तामारेपासून पेरेस व जेरह झाले; पेरेसाला हेसोन झाला; व हेसोनाला अराम झाला; ४ अरामाला अम्मीनादाब; अम्मीनादाबाला नहशोन; नहशोनाला सल्मोन; ५ सल्मोनाला राहाबेपासून बवाज व बवाजास रूथेपासून ओबेद; ओबेदाला इशाय; ६ आणि इशायाला दावीद राजा झाला.

जी पूर्वी उरीयाची बायको होती तिजपासून दावीद राजाला शलमोन झाला; ७ शलमोनाला रहबाम; रहबामाला अवीया; अवीयाला आसा; ८ आसाला यहोशाफाट; यहोशाफाटाला योराम; योरामाला उज्जीया; ९ उज्जीयाला योथाम; योथामाला आहाज; आहाजाला हिज्कीया; १० हिज्कीयाला मनश्शे; मनश्शाला आमोन; आणि आमोनाला योशीया; ११ योशीयाला यखन्या व त्याचे भाऊ हे बाबेलास देशांतर झाले तेव्हा झाले.

१२ बाबेलास देशांतर झाल्यावर यखन्याला शलती-एल झाला; शलतीएलाला जरूब्बाबेल; १३ जरूब्बाबेलाला अवीहूद; अवीहूदाला एल्याकीम; एल्याकीमाला अजुर; १४ अजुराला सादोक; सादोकाला याखीम; याखीमाला एलीहूद; १५ एलीहूदाला एलाजार; एलाजाराला मत्तान; मत्तानाला याकोब; १६ आणि याकोबाला योसेफ झाला. ज्या मरीयेपासून ख्रिस्त म्हटलेला येशू जन्मला तिचा हा पति.

१७ याप्रमाणे अब्राहामापासून दाविदापर्यंत सर्व मिळून चवदा पिढ्या; दाविदापासून बाबेलास देशांतर होईपर्यंत चवदा पिढ्या; आणि बाबेलास देशांतर झाल्यापासून ख्रिस्तापर्यंत चवदा पिढ्या.

१८ येशू ख्रिस्ताचा जन्म या प्रकारे झाला. त्याची आई मरीया इचे योसेफास वाग्दान झाल्यावर त्यांचा सहवास झाल्यापूर्वी ती पवित्र आत्म्यापासून गरोदर झालेली अशी दिसण्यांत आली. १९ तिचा नवरा योसेफ धार्मिक असून तिचा उघड अपमान करावयाची त्याची इच्छा नसल्यामुळे तिला गुप्तपणे सोडण्याचा त्याने निश्चय केला. २० तो त्या गोष्टीच्या विचारांत आहे तो, पाहा, प्रभूच्या दूतांनी त्याला स्वप्नांत दर्शन देऊन म्हटले, योसेफा, दाविदपुत्रा, तूं आपली स्त्री मरीया इचा स्वीकार करावयाला मिळू नको, कारण तिच्या ठायीं जो गर्भ आहे तो पवित्र आत्म्यापासून आहे; २१ ती पुत्र प्रसवेला, आणि तूं त्याचे नाव येशू ठेव, कारण तोच आपल्या लोकांस त्यांच्या पापांपासून तारील. २२ हे सर्व यासाठीं झाले कीं प्रभूने संदेष्ट्याच्या द्वारे जें सांगितलें होतें तें पूर्ण व्हावें; तें असें कीं, २३ पाहा, कुमारी गर्भवती होऊन पुत्र प्रसवेला

व त्याला इम्मानुएल म्हणतील;

या नावाचा अर्थ, आम्हांबरोबर देव, असा आहे. २४ तेव्हां झोपेंतून उठल्यावर योसेफानें त्याला प्रभूच्या दूतांनी आज्ञा दिल्याप्रमाणें केलें; त्यानें आपल्या स्त्रीचा स्वीकार केला, २५ तरी ती पुत्र प्रसवे तोपर्यंत तो तिजजवळ गेला नाहीं; त्यानें त्याचें नाव येशू ठेविलें.

१ हेरोद राजाच्या दिवसांत यहूदीयांतील बेथले-२ हेमांत येशू जन्मल्यानंतर, पाहा, पूर्वेकडून मागील लोक यहशलेमास येऊन विचारूं लागले कीं २ यहूद्यांचा राजा जन्मला तो कोठें आहे? कारण आम्ही पूर्वदिशेस त्याचा तारा पाहून त्याला नमन करायला आलों आहों. ३ हें ऐकून हेरोद राजा व त्यासहित सर्व यहशलेम हीं घाबरलीं; ४ आणि त्यानें लोकांचे सर्व मुख्य याजक व शास्त्री यांस जमवून विचारिलें कीं, ख्रिस्ताचा जन्म कोठें व्हावा? ५ ते त्याला म्हणाले, यहूदीयांतील

बेथलहेमांत; कारण संदेष्ट्यानें असें लिहिलें आहे:

६ हे बेथलहेमा, यहूदाच्या प्रांता,

तूं यहूदाच्या सर्व सरदारांमध्ये कनिष्ठ आहेस असें मुलींच नाहीं,

कारण माझ्या इस्राएल लोकांस पाळील

असा सरदार तुझ्यांतून निघेल.

७ तेव्हां हेरोदानें मागी लोकांस गुप्तपणें बोलावून त्यांपासून तारा दिसत असल्याचा काळ नीट विचारून घेतला; ८ आणि त्यांस बेथलहेमास पाठवितांना म्हटलें, तुम्ही जाऊन त्या बाळकाविषयीं बारकाईनें शोध करा; व शोध लागल्यावर मला कळवा, म्हणजे मीहि येऊन त्याला नमन करीन. ९ राजाचें हें बोलणें ऐकून ते निघाले, आणि, पाहा, जो तारा त्यांनीं पूर्वदिशेस पाहिला होता तो, जेथें बाळक होता, त्या जागेच्या वर जाऊन थांबे-पर्यंत त्यांच्यापुढें चालला. १० तो तारा पाहून त्यांस अतिशय आनंद झाला. ११ घरांत जाऊन त्यांनीं बाळकास त्याची आई मरीया इच्याजवळ पाहिलें, पायां पडून त्याला नमन केलें, आणि आपल्या द्रव्यांच्या थैल्या सोडून सोनें, ऊद व गंधरस हीं दानें त्याला अर्पिलीं. १२ मग हेरोदाकडे परत जाऊं नये अशी त्यांस स्वप्रांत सूचना झाल्यामुळें, ते दुसऱ्या मार्गानें स्वदेशास गेले.

१३ ते गेल्यावर, पाहा, प्रभूचा दूत योसेफास स्वप्रांत दर्शन देऊन म्हणाला, ऊठ, बाळक व त्याची आई यांस घेऊन मिसर देशास पळून जा, आणि मी तुला तेथून जाण्यास सांगेन तोंपर्यंत तेथें ऐस; कारण बाळकाचा घात करावयास हेरोद त्याचा शोध करणार आहे. १४ मग तो उठून बाळक व त्याची आई यांस रात्रीं घेऊन मिसर देशांत निघून गेला; १५ आणि हेरोदाच्या मरणापर्यंत तेथें राहिला; 'मीं आपल्या पुत्राला मिसर देशांतून बोलाविलें आहे', असें जें प्रभूनें संदेष्ट्याच्या द्वारे सांगितलें होतें तें पूर्ण व्हावें म्हणून असें झालें.

१६ तेव्हां मागी लोकांनीं आपणाला फसविलें हें पाहून हेरोद अतिशय रागावला, आणि जो काळ मागी लोकांपासून नीट विचारून घेतला होता त्या काळाप्रमाणें त्यानें बेथलहेमांत व त्याच्या सर्व सीमांत जे दोन

वर्षांचे व त्यांहून कमी वयाचे बाळक होते त्या सर्वांस माणसें पाठवून त्यांजकडून जिवें मारविलें.

१७, १८ रामांत रडणें व मोठा आकांत यांचा शब्द ऐकण्यांत आला,

राहेल आपल्या मुलांकरितां रडत आहे,

आणि तीं नाहीत म्हणून ती सांखन पावेना,

असें जें यिर्मया संदेष्ट्याच्या द्वारे सांगितलें होतें तें त्या समयीं पूर्ण झालें.

१९ पुढें हेरोद मरण पावल्यावर, पाहा, प्रभूचा दूत मिसर देशांत योसेफास स्वप्रांत दर्शन देऊन म्हणाला: २० ऊठ, बाळकास व त्याच्या आईस घेऊन इस्राएलाच्या देशांत जा, कारण बाळकाचा जीव ध्यावयास जे पाहत होते ते मेले आहेत. २१ तेव्हां तो उठून बाळक व त्याची आई यांस घेऊन इस्राएलाच्या देशांत आला; २२ परंतु अखेलाव हा आपला बाप हेरोद याच्या जागीं यहूदीयांत राज्य करित आहे, हें ऐकून तो तेथें जाण्यास भ्याला; आणि स्वप्रांत सूचना झाल्यामुळें तो गालील प्रांतांत निघून गेला, २३ व नासरेथ नावाच्या गावीं जाऊन राहिला; यासाठीं कीं 'त्याला नासोरी म्हणतील' हें जें संदेष्ट्यांच्या द्वारे सांगितलें होतें तें पूर्ण व्हावें.

१ त्या दिवसांत बाप्तिस्मा करणारा योहान यहूदी-याच्या रानांत प्रगट होऊन असा उपदेश करिता झाला कीं २ पश्चात्ताप करा, कारण स्वर्गराज्य जवळ आलें आहे.

३ अरण्यांत घोषणा करणाराची वाणी झाली कीं प्रभूचा मार्ग सिद्ध करा, त्याच्या वाटा नीट करा,

असें ज्याविषयीं यशया संदेष्ट्याच्या द्वारे सांगितलें होतें तो हाच आहे. ४ या योहानाचें वस्त्र उंटाच्या केसांचें होतें, त्याच्या कमरेस कातड्याचा कमरबंद होता, आणि त्याचा आहार टोळ व रानमध होता. ५ तेव्हां यरुशलेम, सर्व यहूदीया व यादेनेच्या आस-पासचा अवघा प्रांत त्याजकडे लोटला. ६ त्यांनीं आपलीं पापें पदरीं घेऊन यादेन नदींत त्याजपासून बाप्तिस्मा घेतला; ७ परंतु परुशी व सदूकी यांच्यापैकीं बहुत जणांस

आपणाकडे बासिस्यासाठी येतांना पाहून त्यानें त्यांस म्हटलें, अहो सापांच्या पिलांनो, होणाऱ्या कोधापासून पळावयास तुम्हांला कोणीं सुचविलें? ८ यास्तव पश्चात्तापास योग्य असें फळ द्या; ९ आणि अब्राहाम आमचा बाप आहे, असें म्हणण्याची कल्पना आपल्या मनांत आणूं नका; कारण मी तुम्हांस सांगतो, देव अब्राहामासाठीं या दगडांपासून मुलें उत्पन्न करावयास समर्थ आहे. १० आतांच झाडांच्या मुळाजवळ कुऱ्हाड ठेवलेली आहे; जें जें झाड चांगलें फळ देत नाहीं तें तें तोडून अग्नींत टाकिलें जातें. ११ मी पाण्यानें तुमचा बासिस्या पश्चात्तापासाठीं करितों; परंतु जो माझ्या मागून येतो तो मजपेक्षां समर्थ आहे, त्याच्या वाहणा घेऊन चालावयास मी योग्य नाहीं; तो पवित्र आत्म्यानें व अग्नीनें तुमचा बासिस्या करील. १२ त्याचें सूप त्याच्या हातांत आहे, तो आपलें खलें अगदीं निर्मळ करील; आपले गहूं कोठारांत सांठवील, पण भूस न विझल्या अग्नीनें जाळून टाकील.

१३ तेव्हां येशू योहानापासून बासिस्या घेण्याकरितां गालीलाहून यादेंनेवर त्याजकडे आला; १४ परंतु योहान त्याला मना करून म्हणाला, मीं तुजपासून बासिस्या घ्यावा, असें असतां तूं मजकडे येतोस काय? १५ येशूनें त्याला उत्तर दिलें, आतां होऊं दे; कारण या प्रकारें सर्व धर्म पूर्णपणें पाळणें हें आपणांला योग्य आहे. तेव्हां त्यानें त्याचें होऊं दिलें. १६ मग बासिस्या घेतल्यावर येशू पाण्यांतून लागलाच वर आला आणि पाहा, आकाश उघडलें; तेव्हां त्यानें देवाचा आत्मा कबुतरासारखा उतरतांना व आपणावर येतांना पाहिला; १७ आणि पाहा, अशी आकाशवाणी झाली कीं हा माझा पुत्र, माझा प्रियकर, याजविषयीं मी संतुष्ट आहे.

१ तेव्हां सैतानाकडून येशूची परीक्षा व्हावी म्हणून आत्म्यानें त्याला रानांत नेलें. २ मग तो चाळीस दिवस व चाळीस रात्री उपाशी राहिल्यानंतर त्याला भूक लागली. ३ तेव्हां परीक्षक त्याजजवळ येऊन म्हणाला, तूं देवपुत्र असलास तर या धोंड्यांच्या भाकऱ्या व्हाव्या अशी आज्ञा कर; ४ परंतु त्यानें असें उत्तर दिलें, मनुष्य केवळ भाकरीनें नाहीं,

तर देवाच्या मुखांतून निघणाऱ्या प्रत्येक वचनानें वाचेल,

असें लिहिलें आहे. ५ मग सैतानानें त्याला पवित्र नगरांत नेऊन मंदिराच्या कंगोऱ्यावर उभें केलें, ६ आणि त्याला म्हटलें, तूं देवपुत्र असलास तर खालीं उडी टाक, कारण असें लिहिलें आहे,

तो आपल्या दिव्यदूतांस तुजविषयीं आज्ञा करील, आणि तुझ्या पायांला धोंड्यांची ठेंब लागू नये म्हणून

ते तुला हातांवर झेलून नेतील.

७ येशूनें त्याला म्हटलें, आणखी असें लिहिलें आहे कीं, 'प्रभु जो तुझा देव त्याची परीक्षा पाहूं नको.' ८ नंतर सैतानानें त्याला एका मोठ्या उंच डोंगरावर नेऊन जगांतील सर्व राज्यां व त्यांचें वैभव त्याला दाखविलें; ९ आणि त्याला म्हटलें, तूं पायां पडून मला नमन करिशील तर मी हें सर्व तुला देईन. १० तेव्हां येशू त्याला म्हणाला, अरे सैताना, निघून जा, कारण

प्रभु तुझा देव याला नमन कर,

व केवळ त्याचीच उपासना कर,

असें लिहिलें आहे. ११ मग सैतान त्याला सोडून गेला; आणि पाहा, दूतांनीं येऊन त्याची सेवा केली.

१२ नंतर योहान बंदीत पडला आहे हें ऐकून तो गालीलांत निघून गेला; १३ आणि नासरेथ सोडून जबुलून व नफताली यांच्या हद्दींत असलेल्या समुद्रतीरावरील कफर्णहूमास जाऊन राहिला; १४ यासाठीं कीं यशया संदेष्ट्याच्या द्वारे जें सांगितलें होतें तें पूर्ण व्हावें; तें असें कीं, १५ जबुलून प्रांत व नफताली प्रांत, समुद्रतीरीचा, यादेंनेच्या पलीकडचा देश, विदेशी लोकांचा

गालील,

१६ अशा अंधकारांत बसलेल्या लोकांनीं मोठा प्रकाश पाहिला, आणि मृत्यूच्या प्रदेशांत व छायेत बसलेल्यांवर ज्योति उगवली आहे.

१७ तेव्हांपासून येशू उपदेश करीत बोलूं लागला कीं पश्चात्ताप करा, कारण स्वर्गराज्य जवळ आलें आहे.

१८ नंतर गालील समुद्राच्या काठीं चालत असतां,

त्यानें पेत्र म्हटलेला शिमोन व त्याचा भाऊ अंद्रिया ह्या दोघां भावांस समुद्रांत पाग टाकिताना पाहिलें; ते मासे धरणारे होते. १९ त्यानें त्यांस म्हटलें, माझ्यामागे चला, म्हणजे मी तुम्हांस मनुष्यें धरणारे करीन. २० मग ते लागलेंच जाळीं सोडून देऊन त्याच्यामागे चालले. २१ तेथून पुढें गेल्यावर त्यानें दुसरे दोघे भाऊ म्हणजे जब्दीचा पुत्र याकोब व त्याचा भाऊ योहान यांस आपला बाप जब्दी याच्याबरोबर तारवांत आपलीं जाळीं नीट करिताना पाहिलें, आणि त्यानें त्यांस बोलाविलें. २२ मग ते तारू व आपला बाप यांस लागलेंच सोडून त्याच्यामागे चालले.

२३ नंतर येशू सभास्थानांत शिक्षण देत, राज्याची सुवार्ता गाजवीत व लोकांतले सर्व प्रकारचे रोग आणि सर्व प्रकारचीं दुखणीं बरीं करीत सर्वे गालीलांत फिरला; २४ आणि त्याची कीर्ति सूरिया देशभर पसरली; तेव्हां ज्यांस नाना प्रकारचे रोग व वेदना लागल्या होत्या, जे भूतप्रस्त, फेंपरेकरी व पक्षघाती होते अशा सर्वे दुखणेकऱ्यांस त्याजकडे आणिलें, आणि त्यानें त्यांस बरें केलें. २५ मग गालील, दकापलीस, यरुशलेम, यहुदीया व यार्देनेच्या पलीकडचा देश यांतून लोकांचे थव्यांचे थवे त्याच्यामागे चालले.

१ तेव्हां लोकसमुदायास पाहून तो डोंगरावर गेला, व खालीं बसल्यावर त्याचे शिष्य त्याच्याजवळ आले. २ मग तो तोंड उचडून त्यांस शिकवूं लागला कीं, ३ जे आत्म्यानें 'दीन' ते धन्य, कारण स्वर्गराज्य त्यांचें आहे.

४ 'जे शोक करितात' ते धन्य, कारण 'त्यांस सांवन प्राप्त होईल.'

५ 'जे सौम्य' ते धन्य, कारण 'त्यांस पृथ्वीचें वतन मिलेल.'

६ जे धार्मिकतेचे भुकेले व तान्हेले ते धन्य, कारण ते तृप्त होतील.

७ जे दयाळू ते धन्य, कारण त्यांजवर दया होईल.

८ 'जे अंतःकरणाचे शुद्ध' ते धन्य, कारण ते देवाला पाहतील.

९ जे शांति करणारे ते धन्य, कारण त्यांस देवपुत्र म्हणतील.

१० धार्मिकतेकरितां ज्यांचा छळ झाला आहे ते धन्य, कारण स्वर्गराज्य त्यांचें आहे. ११ जेव्हां माझ्यामुळें लोक तुमची निंदा व छळ करतील आणि तुम्हांविरुद्ध सर्वे प्रकारचें वाईट लबाडीनें बोलतील तेव्हां तुम्ही धन्य. १२ आनंद व उल्हास करा, कारण स्वर्गांत तुमचें प्रतिफल मोठें; तुम्हांपूर्वीं जे संदेष्टे होऊन गेले त्यांचा त्यांनीं तसाच छळ केला.

१३ तुम्ही पृथ्वीचें मीठ आहां; जर मिठाचा खारटपणा गेला तर त्याला खारटपणा कशानें येईल ? तें बाहेर टाकण्यांत येऊन माणसांच्या पायाखालीं तुडविलें जावें याशिवाय कोणत्याहि उपयोगाचें नाहीं. १४ तुम्ही जगाचा प्रकाश आहां; डोंगरावर बसलेलें नगर लपत नाहीं; १५ दिवा लावून मापाखालीं ठेवीत नाहींत, दिवठणीवर ठेवितात, म्हणजे तो घरांतील सर्वांवर उजेड पाडितो; १६ त्याप्रमाणें तुमचा उजेड लोकांपुढें पडो, यासाठीं कीं त्यांनीं तुमचीं चांगलीं कामें पाहावीं, आणि तुमच्या स्वर्गांतील पिताचें गौरव करावें.

१७ नियमशास्त्र व संदिष्टशास्त्र हीं रद्द करावयास मी आलों असें समजू नका; रद्द करावयास नाहीं, तर पूर्ण करावयास आलों आहे. १८ मी तुम्हांस खचीत सांगतो, आकाश व पृथ्वी नाहींतशीं होतपर्यंत सर्व गोष्टी पूर्ण झाल्यावाचून नियमशास्त्राची एक मात्रा किंवा एक बिंदु नाहींसा होणार नाहीं. १९ यास्तव जो कोणी या अगदीं लहान आज्ञांतील एक रद्द करील व तदनुसार लोकांस शिकवील त्याला स्वर्गराज्यांत अगदीं लहान म्हणतील; आणि जो कोणी त्या पाळील व शिकवील त्याला स्वर्गराज्यांत मोठा म्हणतील. २० मी तुम्हांस सांगतो, शास्त्री व परुशी यांच्यापेक्षां तुमची धार्मिकता अधिक झाल्यावाचून स्वर्गराज्यांत तुमचा प्रवेश होणारच नाहीं.

२१ 'मनुष्यहत्या करूं नको', आणि जो कोणी मनुष्यहत्या करील तो न्यायसभेच्या दंडास पात्र होईल, असें प्राचीन लोकांस सांगितलें होतें हें तुम्हीं ऐकलें

आहे. २२ मी तर तुम्हांस सांगतो, जो कोणी आपल्या भावावर [उगाच] रागावेल तो न्यायसभेच्या दंडास पात्र होईल; जो कोणी आपल्या भावाला, अरे वेडगळा, असे म्हणेल तो वरिष्ठसभेच्या दंडास पात्र होईल; आणि जो कोणी त्याला, अरे मूर्खा, असे म्हणेल, तो अग्निनरकाच्या दंडास पात्र होईल. २३ यास्तव तू आपलें दान अर्पिण्यास वेदीजवळ आणीत असतां, आपण आपल्या भावाचे अपराधी आहो असें तेथें तुला स्मरण झालें, २४ तर तेथें वेदीपुढें आपलें दान तसेंच ठेव आणि निघून जा; प्रथम आपल्या भावाबरोबर समेट कर, मग येऊन आपलें दान अर्पण कर. २५ तू आपल्या वायाबरोबर वाटेंत आहेस तोंच त्याबरोबर लवकर समेट कर; नाही तर कदाचित् वादी तुला न्यायाधीशाच्या हातीं देईल, न्यायाधीश तुला शिपायाच्या हातीं देईल, आणि तू बंदिशाळेंत पडशील. २६ मी तुला खचीत सांगतो, तू दमडीन्-दमडी फेडशील तोंपर्यंत तिच्यांतून सुटणारच नाहीस.

२७ 'व्यभिचार करूं नको' म्हणून सांगितलें होतें, हें तुम्हीं ऐकिलें आहे. २८ मी तर तुम्हांस सांगतो, जो कोणी स्त्रीकडे कामदृष्टीनें पाहतो त्यानें आपल्या अंतःकरणानें तिजबरोबर व्यभिचार केलाच आहे. २९ तुझा उजवा डोळा तुला अडखळवितो तर तो उपटून टाकून दे; कारण तुझें संपूर्ण शरीर नरकांत टाकलें जावें यापेक्षां तुझ्या एका अवयवाचा नाश व्हावा यांत तुझें बरें आहे. ३० तुझा उजवा हात तुला अडखळवितो तर तो तोडून टाकून दे; कारण तुझें संपूर्ण शरीर नरकांत पडवें यापेक्षां तुझ्या एका अवयवाचा नाश व्हावा यांत तुझें बरें आहे. ३१ 'कोणी आपली बायको टाकिली तर त्यानें तिला सूटपत्र द्यावें,' हेंहि सांगितलें होतें. ३२ मी तर तुम्हांस सांगतो, जो कोणी आपली बायको व्यभिचाराच्या कारणावाचून टाकितो तो तिला व्यभिचारिणी करितो; आणि जो कोणी अशा टाकिलेल्या स्त्रीबरोबर लग्न करितो तो व्यभिचार करितो.

३३ 'खोटी शपथ वाहूं नको,' तर 'आपल्या शपथा प्रभूपुढें खऱ्या कर' म्हणून प्राचीन लोकांस सांगितलें होतें, हेंहि तुम्हीं ऐकिलें आहे. ३४ मी तर तुम्हांस

सांगतो, शपथ म्हणून वाहूच नका; 'खर्गाची' नका, कारण 'तो देवाचें सिंहासन आहे;' ३५ 'पृथ्वीचीहि' नका, कारण 'ती त्याचें पादासन आहे;' यरुशलेमाचीहि नका, कारण तें 'थोर राजाचें नगर' आहे. ३६ आपल्या मस्तकाचीहि शपथ वाहूं नको, कारण तुझ्यानें एकहि केस पांढरा किंवा काळा करवत नाही. ३७ तर तुमचें बोलणें होय होय, किंवा नाहीं नाहीं, एवढेंच असावें; याहून जें अधिक तें वाइटापासून आहे.

३८ 'डोळ्याबद्दल डोळा' व 'दांताबद्दल दांत' असें सांगितलें होतें, हें तुम्हीं ऐकिलें आहे. ३९ मी तर तुम्हांस सांगतो, दुष्टाला अडवूं नका; जो कोणी तुझ्या उजव्या गालावर मारील त्याजकडे दुसरा गाल कर. ४० जो तुजवर फिर्याद करून तुझी बंडी घेऊं पाहतो, त्याला तुझा अंगरखाहि घेऊं दे; ४१ आणि जो कोणी तुला वेडीस धरून एक कोस नेईल त्याजबरोबर दोन कोस जा. ४२ जो तुजजवळ मागतो त्याला दे, आणि जो तुजपासून उसनें घेऊं पाहतो त्याला पाठमोरा होऊं नको.

४३ 'आपल्या शेजाऱ्यावर प्रीति कर' व आपल्या वैन्याचा द्वेष कर, असें सांगितलें होतें तें तुम्हीं ऐकिलें आहे. ४४ मी तर तुम्हांस सांगतो, तुम्ही आपल्या वैन्यांवर प्रीति करा, आणि जे तुमचा छळ करितात त्यांच्यासाठीं प्रार्थना करा; ४५ म्हणजे तुम्ही आपल्या खर्गातील पित्याचे पुत्र व्हाल; कारण तो वाइटांवर व चांगल्यांवर आपला सूर्य उगवितो, आणि धार्मिकांवर व अधार्मिकांवरहि पाऊस पाडितो. ४६ जे तुम्हांवर प्रीति करितात त्यांजवर तुम्ही प्रीति करितां तर तुम्हांला काय प्रतिफल? जकातदारहि तसेंच करितात कीं नाहीं? ४७ तुम्ही आपल्या भाऊबंदांस मात्र सलाम करितां तर त्यांत विशेष काय करितां? विदेशीहि तसेंच करितात कीं नाहीं? ४८ यास्तव जसा तुमचा खर्गाय पिता पूर्ण आहे, तसे 'तुम्ही पूर्ण व्हा.'

१ मनुष्यांनीं पाहावें या हेतूनें तुम्ही आपलें धर्मा-
६ चरण त्यांच्यासमोर न करण्याविषयीं जपा; केलें तर तुमच्या खर्गातील पित्याजवळ तुम्हांस प्रतिफल नाही.

२ तूं धर्म करितोस तेव्हां मनुष्यांनीं आपली

कीर्ति वर्णावी म्हणून ढोंगी जसे सभास्थानांत व रस्त्यांत आपणांपुढें करणा वाजवितात, तसें करूं नको. मी तुम्हांस खचीत सांगतो की त्यांस आपलें प्रतिफल भरून मिळालें आहे. ३ तूं तर धर्म करितोस तेव्हां तुझा उजवा हात काय करितो हें तुझ्या डव्या हाताला कळूं नये; ४ यासाठीं कीं तुझें धर्म करणें गुप्तपणें व्हावें, म्हणजे तुझा गुप्तदर्शी पिता तुला फळ देईल.

५ तसेंच तुम्ही प्रार्थना करितां तेव्हां ढोंग्यांसारिखे होऊं नका; कारण मनुष्यांनीं आपणांस पाहावें म्हणून सभास्थानांत व चवाठ्यांवर उभें राहून प्रार्थना करणें त्यांस आवडतें. मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं ते आपलें प्रतिफल भरून पावले आहेत. ६ तूं तर प्रार्थना करितोस तेव्हां 'आपल्या खोलींत जा, व दार लावून' आपल्या गुप्तवासी पित्याची 'प्रार्थना कर' म्हणजे तुझा गुप्तदर्शी पिता तुला फळ देईल. ७ तुम्ही प्रार्थना करितां तेव्हां विदेश्यांसारखी व्यर्थ बडबड करूं नका; आपल्या बहुभाषणामुळें आपलें मागणें मान्य होईल असें त्यांस वाटतें. ८ तुम्ही त्यांच्यासारिखे होऊं नका, कारण तुम्हांस जें कांहीं अवश्य आहे तें तुम्हीं मागितल्यापूर्वीं तुमच्या पित्याला कळतें. ९ यास्तव या प्रकारें प्रार्थना करा: हे आमच्या स्वर्गातील पित्या, तुझें नाम पवित्र मानिलें जावो. १० तुझें राज्य येवो. जसें स्वर्गांत तसें पृथ्वीवरहि तुझ्या इच्छेप्रमाणें होवो. ११ आमची रोजची भाकरी आज आम्हांस दे; १२ आणि जसें आम्हीं आपल्या ऋण्यांस ऋण सोडिलें आहे तशीं तूं आमचीं ऋणें आम्हांस सोड; १३ आम्हांस परीक्षेंत आणूं नको; तर आम्हांस वाढपासून सोडीव. [कारण कीं राज्य, सामर्थ्य आणि गौरव हीं सर्वकाळ तुझीं आहेत; आमेन.] १४ जर तुम्ही मनुष्यांच्या अपराधांची क्षमा करितां तर तुमचा स्वर्गीय पिता तुम्हांस क्षमा करील; १५ परंतु जर तुम्ही मनुष्यांच्या अपराधांची क्षमा करीत नाहीं, तर तुमचा पिता तुमच्या अपराधांची क्षमा करणार नाही.

१६ तुम्ही उपास करितां तेव्हां ढोंग्यांसारिखे म्लानमुख होऊं नका, कारण आपणांस उपास आहे

असें मनुष्यांस दिसावें म्हणून ते आपलें तोंड विरूप करितात. मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं ते आपलें प्रतिफल भरून पावले आहेत. १७ तूं तर उपास करितोस तेव्हां आपल्या डोक्याला तेल लाव, व आपलें तोंड धू; १८ यासाठीं कीं तूं उपास करितोस हें मनुष्यांस दिसावें म्हणून नव्हे, तर तुझा गुप्तवासी पिता त्याला दिसावें, म्हणजे तुझा गुप्तदर्शी पिता तुला फळ देईल.

१९ पृथ्वीवर आपणांकरितां संपत्ति सांठवूं नका; तेथें कसर व जंग खाऊन नाश करितात, आणि चोर घर फोडून चोरी करितात; २० तर स्वर्गांत आपणांकरितां संपत्ति सांठवा; तेथें कसर व जंग खाऊन नाश करीत नाहीत, व चोर घर फोडून चोरी करीत नाहीत; २१ कारण जेथें तुमची संपत्ति आहे तेथें तुमचें चित्तहि असणार. २२ डोळा शरीराचा दिवा आहे; यास्तव तुझा डोळा निर्दोष असला तर तुझें संपूर्ण शरीर प्रकाशमय होईल; २३ पण तुझा डोळा सदोष असला तर तुझें संपूर्ण शरीर अंधकारमय होईल; यास्तव तुझ्यांतील प्रकाश अंधार असला तर तो अंधार केवढा! २४ कोणाच्यानें दोन धन्यांची चाकरी करवत नाहीं, कारण तो एकाचा द्वेष करील व दुसऱ्यावर प्रीति करील; अथवा एकाशीं निष्ठेनें वागेल व दुसऱ्याला तुच्छ मानील. तुमच्यानें देवाची आणि धनाची सेवा करवत नाहीं. २५ यास्तव मी तुम्हांस सांगतो, आपल्या जीवाविषयीं, म्हणजे आपण काय खावें व काय प्यावें; आणि आपल्या शरीराविषयीं, म्हणजे आपण काय पांघरावें; अशी काळजी करूं नका. अन्नापेक्षां जीव व वस्त्रापेक्षां शरीर विशेष आहे कीं नाहीं? २६ आकाशांतील पांखरें लक्षपूर्वक पाहा; तीं पेरीत नाहीत, कापीत नाहीत, व कोठारांत सांठवीत नाहीत; तरी तुमचा स्वर्गीय पिता त्यांस खावयास देतो; तुम्ही त्यांपेक्षां श्रेष्ठ आहां कीं नाहीं? २७ काळजी करून आपलें आयुष्य हातभर वाढवावयास तुम्हांतील कोण समर्थ आहे? २८ तसेंच वस्त्राविषयीं कां काळजी करितां? रानांतील भूकमळें कशीं वाढतात हें लक्षांत आणा; तीं कष्ट करीत नाहीत व कातीत नाहीत; २९ तरी मी तुम्हांस सांगतो कीं

शलमोन देखील आपल्या सर्व वैभवांत त्यांतल्या एका-
सारखा सजला नव्हता. ३० जें रानांतलें गवत आज
आहे व उद्यां भट्टींत पडतें त्याला जर देव असा पोषाख
घालतो, तर, अहो अल्पविश्वास्यानो, तो विशेषेकरून
तुम्हांस पोषाख घालणार नाहीं काय? ३१ यास्तव काय
खावें, काय प्यावें, काय पांघरावें, असें म्हणत काळजी
करीत बसूं नका. ३२ कारण हीं सर्वे मिळवावयास विदेशी
लोक खटपट करितात; या सर्वांची गरज तुम्हांस आहे हें
तुमच्या स्वर्गीय पित्यास ठाऊक आहे. ३३ तर तुम्ही
प्रथम त्याचें राज्य व त्याची धार्मिकता मिळवावयाची खट-
पट करा, म्हणजे यावर तींही सर्व तुम्हांस मिळतील. ३४
यास्तव उद्यांची काळजी करूं नका, कारण उद्यांची काळजी
उद्यां करील; ज्या दिवसाचें दुःख त्या दिवसाला पुरे.

१ तुमचा न्याय होऊं नये म्हणून तुम्ही न्याय करूं
नका; २ कारण ज्या प्रकारचा तुम्ही न्याय कराल
त्या प्रकारचा तुमचा न्याय होईल आणि ज्या मापानें
तुम्ही माप घालितां त्याच मापानें तुमच्या पदरीं पडेल.
३ तूं आपल्या डोळ्यांतलें कुसळ ध्यानांत न आणितां
आपल्या भावाच्या डोळ्यांतलें कुसळ कां पाहतोस?
४ अथवा तुझ्या डोळ्यांतलें कुसळ मला काहूं दे असें
तूं आपल्या भावाला कसें म्हणशील? पाहा, तुझ्या
डोळ्यांत कुसळ आहे. ५ अरे दोंग्या, पहिल्यानें आपल्या
डोळ्यांतलें कुसळ काढ, म्हणजे आपल्या भावाच्या
डोळ्यांतलें कुसळ काढावयास तुला स्पष्ट दिसेल.

६ जें पवित्र तें कुत्र्यांस घालूं नका, आणि आपलीं
मोर्त्ये दुकरांपुढें टाकूं नका; टाकाल तर तीं त्यांस
पायांखालीं तुडवितील व उलटून तुम्हांस फाडतील.

७ मागा म्हणजे तुम्हांस दिलें जाईल, शोधा म्हणजे
तुम्हांस सापडेल, ठोका म्हणजे तुम्हांस उघडलें जाईल;
८ कारण जो कोणी मागतो त्याला मिळतें, जो शोधितो
त्याला सापडतें व जो ठोकितो त्यास उघडलें जाईल.
९ आपल्या पुत्रांनै भाकरी मागितली तर त्याला धोंडा
देईल, १० आणि मासा मागितला तर त्याला साप
देईल, असा तुम्हांमध्ये कोण मनुष्य आहे? ११ यास्तव
तुम्ही वाईट असतां आपल्या मुलांस चांगल्या देणग्या

देण्याचें समजतां, तर तुमच्या स्वर्गातील पित्याजवळ जे
मागतात त्यांस तो किती विशेषेकरून चांगल्या देणग्या
देईल? १२ याकरितां लोकांनीं जसें तुम्हांबरोबर वर्तन
करावें म्हणून तुमची इच्छा आहे तसेंच तुम्ही त्यांबरोबर
वर्तन करा, कारण नियमशास्त्र व संदिष्टशास्त्र हेंच आहे.

१३ अरंद दरवाजानें आंत जा; कारण नाशाकडे
जाण्याचा दरवाजा रंद व मार्ग पसरट आहे, आणि
त्यांतून आंत जाणारे बहुत आहेत; १४ जीवनाकडे
जाण्याचा दरवाजा अरंद व मार्ग संकोचित आहे,
आणि ज्यांस तो सापडतो ते थोडके आहेत.

१५ खोव्या संदेष्ट्यांविषयीं जपा, ते मेंढरांच्या वेषानें
तुम्हांकडे येतात, तरी अंतरीं क्रूर लांडगे आहेत.
१६ तुम्ही त्यांच्या फळांवरून त्यांस ओळखाल. काटेरी
झाडांवरून द्राक्षें, किंवा रिंगणीच्या झाडांवरून अंजीर
काढितात काय? १७ त्याप्रमाणें प्रत्येक चांगलें झाड
चांगलें फळ देतें, आणि वाईट झाड वाईट फळ देतें.
१८ चांगल्या झाडाला वाईट फळें येत नाहीत, आणि
वाईट झाडाला चांगलीं फळें येत नाहीत. १९ जें जें
झाड चांगलें फळ देत नाही तें तें तोडून अग्नींत टाकिलें
जातें. २० यास्तव तुम्ही त्यांच्या फळांवरून त्यांस
ओळखाल. २१ मला प्रभुजी, प्रभुजी, असें म्हणणाऱ्या
प्रत्येकाचा प्रवेश स्वर्गाराज्यांत होईल असें नाहीं;
तर जो माझ्या स्वर्गीय पित्याच्या इच्छेप्रमाणें वर्ततो
त्याचा होईल. २२ त्या दिवशीं मला बहुत म्हणतील,
प्रभुजी, प्रभुजी, 'आम्हीं तुझ्या नावानें संदेश दिला,'
तुझ्या नावानें भूतें घालविलीं, व तुझ्या नावानें बहुत
अद्भुत कृत्ये केलीं नाहीत काय? २३ तेव्हां मी त्यांस
स्पष्ट सांगेन कीं मला तुमची कधींच ओळख नव्हती;
'अहो अधर्म करणाऱ्यांनो, मजपासून निघून जा.'

२४ यास्तव जो प्रत्येक जण माझीं हीं वचनं ऐकून
त्यांप्रमाणें वर्ततो तो कोणाएका शहाण्या मनुष्यासारखा
ठरेल; त्यानें आपलें घर खडकावर बांधिलें; २५ मग
पाऊस पडला, पूर आला, वाराहि सुटला, व त्या घरास
लागला; तरी तें पडलें नाही, कारण त्याचा पाया
खडकावर घातला होता. २६ तसेंच जो प्रत्येक जण

माझीं हीं वचनें ऐकून त्यांप्रमाणें वर्तत नाहीं तो कोणा-
एका मूर्ख मनुष्यासारखा ठरेल; त्यानें आपलें घर
वाळूवर बांधिलें, २७ मग पाऊस पडला, पूर आला,
वाराहि सुटला, व त्या घरास लागला; तेव्हां तें पडलें;
आणि तें अगदीं कोसळून गेलें.

२८ येशूनं हीं वचनें समाप्त केल्यावर असें झालें
कीं लोकसमुदाय त्याच्या शिक्षणावरून थक झाले;
२९ कारण तो त्यांच्या शास्त्रांप्रमाणें नव्हे तर
अधिकारसंपन्न असल्याप्रमाणें त्यांस शिकवीत असे.

१ मग तो डोंगरावरून उतरल्यावर लोकांचे
थव्यांचे थवे त्याच्यामागें चालले. २ तेव्हां पाह्या,
एक कुष्ठरोगी येऊन त्याच्या पायां पडून म्हणाला,
प्रभुजी, तुझी इच्छा असली तर मला शुद्ध करावयास
तूं शक्तिमान आहेस. ३ त्यावर त्यानें हात पुढें करून
त्याला स्पर्श केला व म्हटलें, माझी इच्छा आहे, शुद्ध
हो; तेव्हांच त्याचें कुष्ठ जाऊन तो शुद्ध झाला. ४ मग
येशूनं त्याला म्हटलें, संभाळ, कोणाला सांगूं नको; तर
जाऊन आपणास 'याजकाला दाखीव,' आणि त्यांस
प्रमाण पटावें म्हणून मोशानें जें अर्पण नेमिलें तें वाहा.

५ मग येशू कफर्नाहूमास आल्यावर कोणाएका जमा-
दारानें त्याजकडे येऊन त्यास अशी विनंती केली कीं,
६ प्रभुजी, माझा चाकर पक्षघातानें अतिशय पीडित
होऊन घरांत पडला आहे. ७ तो त्याला म्हणाला, मी
येऊन त्याला बरें करीन. ८ तेव्हां जमादारानें उत्तर
दिलें कीं, प्रभुजी, तूं माझ्या छपराखालीं यावें अशी माझी
योग्यता नाही; पण शब्द मात्र बोल, म्हणजे माझा चाकर
बरा होईल. ९ कारण मीहि ताबेदार मनुष्य असून
माझ्या स्वाधीन शिपाई आहेत; एकाला जा म्हटलें म्हणजे
तो जातो, दुसऱ्याला ये म्हटलें म्हणजे तो येतो, आणि
आपल्या दासाला अमुक कर म्हटलें म्हणजे तो तें करितो.
१० हें ऐकून येशूला आश्चर्य वाटलें व आपल्यामागें
आलेल्यांस तो म्हणाला, मी तुम्हांस खचीत सांगतो,
एवढा विश्वास मला इस्राएलांतहि आढळला नाही.
११ मी तुम्हांस सांगतो, 'पूर्वेकडून व पश्चिमेकडून'
बहुत लोक येतील, आणि अब्राहाम, इसहाक व

याकोब यांजबरोबर खर्गाराज्यांत बसतील; १२ परंतु
राज्याचे पुत्र बाहेरच्या अंधारांत टाकिले जातील,
तेथें रडणें व दांतखाणें होईल. १३ मग येशू
जमादाराला म्हणाला, जा; तूं विश्वास धरल्याप्रमाणें
तुला होवो. त्याच घटकेस चाकर बरा झाला.

१४ नंतर येशू पेत्राच्या घरांत गेल्यावर त्याची
सासू तापानें पडली आहे असें त्यानें पाहिलें.
१५ तेव्हां त्यानें तिच्या हाताला स्पर्श केल्यावर तिचा
ताप निघाला; आणि ती उठून त्याची सेवा करूं लागली.
१६ मग संध्याकाळ झाल्यावर लोकांनीं बहुत भूत-
प्रस्तांस त्याजकडे आणिलें; तेव्हां त्यानें भूतें शब्दानेंच
घालविलीं, व सर्व दुखणाऱ्यांस बरें केलें.

१७ त्यानें स्वतः आमचे विकार घेतले

आणि आमचे रोग वाहिले,

असें जें यशया संदेष्ट्याच्या द्वारे सांगितलें होतें तें पूर्ण
व्हावें म्हणून असें झालें.

१८ मग येशूनं आपल्यासभोवतीं लोकसमुदाय आहे
असें पाहून पलीकडे जाण्यास आज्ञा केली. १९ तेव्हां
कोणीएक शास्त्री येऊन त्याला म्हणाला, गुरुजी, जेथें कोठें
तूं जाशील तेथें मी तुझ्यामागें येईन. २० येशूनं त्याला
म्हटलें, खोकडांस बिळें व आकाशांतील पाखरांस कोटीं
आहेत, परंतु मनुष्याच्या पुत्राला डोकें टेकावयास ठिकाण
नाहीं. २१ मग त्याच्या शिष्यांतील आणखी एक जण
त्याला म्हणाला, प्रभुजी, मला पहिल्यानें आपल्या बापाला
पुरावयास जाऊ दे. २२ येशूनं त्याला म्हटलें, तूं माझ्या-
मागें ये; आणि मेलेल्यांस आपल्या मेलेल्यांना पुढें दे.

२३ मग तो तारवावर चढल्यानंतर त्याचे शिष्य
त्याच्यामागें त्यांत गेले. २४ तेव्हां पाह्या, समुद्रांत मोठें
वादळ उठलें, तें इतकें कीं ताहू लाटांनीं झाकूं लागलें;
तो तर झोपेंत होता. २५ तेव्हां ते त्याच्याजवळ येऊन
त्याला जागें करून म्हणाले, प्रभुजी, बचाव कर,
आपण बुडतो. २६ त्यानें त्यांस म्हटलें, अहो अल्पविश्वा-
स्यानो, तुम्ही कां घाबरलां? मग त्यानें उठून वारा व समुद्र
यांस दटाविलें; आणि अगदीं निवांत झालें. २७ तेव्हां
तारवांतील मनुष्यांना आश्चर्य वाटून तीं म्हणालीं, हा कसा

मनुष्य आहे: वारा व समुद्राहि याचें ऐकतात !

२८ मग तो पलीकडे गदरकरांच्या देशांत गेल्यावर दोन भूतग्रस्त मनुष्ये कबरांतून निघून येत असतांना त्याला भेटलीं; तीं इतकीं उग्र होतीं कीं त्या वाटेनें कोणाच्यानें जाववत नसे. २९ तेव्हां पाहा, तीं ओरडून म्हणालीं, हे देवाच्या पुत्रा, आमचा व तुझा काय संबंध? नेमलेल्या समयपूर्वीं तूं आम्हांस पीडावयास येथें आलास काय? ३० तेथें त्यांजपासून दूर अंतरावर डुकरांचा मोठा कळप चरत होता. ३१ मग त्या भूतांनीं त्याला विनंती केली कीं तूं जर आम्हांस काढीत असलास तर आम्हांस त्या डुकरांच्या कळपांत पाठीव. ३२ त्यानें त्यांस म्हटलें, जा. मग तीं निघून डुकरांत शिरलीं; आणि पाहा, तो अवघा कळप कड्यावरून समुद्रांत धडक धावत जाऊन पाण्यांत बुडून मेला. ३३ मग चारणारे पळाले आणि त्यांनीं नगरांत जाऊन भूतग्रस्तांच्या गोष्टीसकट सर्व वर्तमान जाहीर केलें. ३४ तेव्हां पाहा, सर्व नगर येशूला भेटावयास निघालें, आणि त्याला पाहून, तूं आमच्या सीमेबाहेर जावें अशी त्यांनीं त्याला विनंती केली.

१ तेव्हां तो तारवांत बसून पलीकडे गेला व आपल्या नगरास पोहोचला. २ मग पाहा, खाटेवर पडलेल्या कोणीएका पक्षघाती मनुष्यास त्याजकडे आणिलें, तेव्हां येशू त्यांची श्रद्धा पाहून पक्षघाती मनुष्यास म्हणाला, मुला, धीर धर; तुझ्या पापांची क्षमा झाली आहे. ३ मग पाहा, कित्येक शास्त्री आपल्या मनांत म्हणाले, हा दुर्भाषण करितो. ४ येशू त्यांच्या कल्पना ओळखून म्हणाला, तुम्ही आपल्या अंतःकरणांत वाईट कल्पना कां आणितां? ५ कारण तुझ्या पापांची क्षमा झाली आहे असें बोलणें, किंवा उठून चाल असें बोलणें, यांतून कोणतें सोपें? ६ तरी पण पृथ्वीवर पापांची क्षमा करावयास मनुष्याच्या पुत्राला अधिकार आहे हें तुम्हांस समजावें म्हणून, त्यानें पक्षघाती मनुष्याला म्हटलें, ऊठ, आपली बाज उचलून घेऊन घरीं जा. ७ मग तो उठून आपल्या घरीं गेला. ८ हें पाहून लोकसमुदाय भ्याले, आणि ज्या देवानें मनुष्यांस एवढा अधिकार दिला त्याचें गौरव ते करूं लागले.

९ मग तेथून जातांना येशूनें मत्तय नावाच्या मनुष्याला जकातीच्या नाक्यावर बसलेलें पाहून त्याला म्हटलें, माझ्यामागे ये; तेव्हां तो उठून त्याच्यामागे गेला.

१० नंतर असें झालें कीं तो घरांत जेवावयास बसला असतां, पाहा, बहुत जकातदार व पापी लोक येऊन येशू व त्याचे शिष्य यांच्या पंक्तीस जेवावयास बसले. ११ हें पाहून परुशी त्याच्या शिष्यांस म्हणाले, तुमचा गुरु जकातदार व पापी लोक यांच्याबरोबर कां जेवितो? १२ हें ऐकून तो म्हणाला, निरोग्यांस वैद्याची गरज नाही, तर दुखणाऱ्यांस आहे. १३ 'मला दया पाहिजे, यज्ञ नको' याचा अर्थ काय, हें जाऊन शिका; कारण मी धार्मिकांस नाहीं तर पापी जनांस बोलवावयास आलों.

१४ त्या वेळेस योहानाचे शिष्य त्याजकडे येऊन म्हणाले, आम्ही व परुशी पुष्कळ उपास करितों, तुझे शिष्य उपास करित नाहीत, हें कां? १५ येशूनें त्यांस म्हटलें, वऱ्हाड्यांच्याबरोबर वर आहे तोंपर्यंत त्यांच्यानें शोक करवेल काय? परंतु त्यांजपासून वराला घेऊन जाण्याचा काळ येईल, तेव्हां ते उपास करतील. १६ कोऱ्या कापडाचें ठिगळ जुन्या वस्त्राला कोणी लावीत नाही, कारण धड करण्याकरितां जें कोरें लाविलें तें जुन्याला फाडून घेतें व भोक अधिक मोठें होतें. १७ तसेंच नवा द्राक्षारस जुन्या बुधल्यांत कोणी घालीत नाहीत; घातला तर बुधले फुटून द्राक्षारस सांडतो, आणि बुधले नासतात; तर नवा द्राक्षारस नव्या बुधल्यांत घालितात, म्हणजे दोन्ही नीट राहतात.

१८ तो त्यांच्याबरोबर हें बोलत असतां, पाहा, कोणीएक अधिकारी येऊन त्याच्या पायां पडून म्हणाला, माझी कन्या नुक्तीच मरण पावली आहे, तरी तूं येऊन आपला हात तिजवर ठेव म्हणजे ती जीवंत होईल. १९ तेव्हां येशू उठून त्याच्याबरोबर गेला व त्याचे शिष्यहि गेले. २० मग पाहा, बारा वर्षे रक्तस्त्रावानें पीडलेली एक स्त्री त्याच्यामागे येऊन त्याच्या वस्त्राच्या गोंड्याला शिवली. २१ कारण तिनें आपल्या मनांत म्हटलें, मी केवळ त्याच्या वस्त्राला शिवलें तर बरी होईन. २२ तेव्हां येशूनें मागे वळून तिला पाहून म्हटलें, मुली, धीर धर,

तुझ्या विश्वासानें तुला बरें केलें आहे; आणि ती स्त्री त्याच घटकेस बरी झाली. २३ मग येशू अधिकाऱ्याच्या घरांत जाऊन पांवा वाजविणाऱ्यांस व गलबला करणाऱ्या लोकसमुदायास पाहून म्हणाला, २४ वाट सोडा, कारण मुलगी मेली नाही; ती झोपेंत आहे; तेव्हां त्यांनी त्याचा उपहास केला. २५ मग लोकसमुदायाला बाहेर लाविल्यावर आंत जाऊन त्यानें मुलीचा हात धरिला, आणि ती उठली. २६ ह्याची कीर्ति त्या अवध्या देशांत पसरली.

२७ मग येशू तेथून पुढें जात असतां दोन अंधेले त्याच्यामागे चालत जाऊन मोठ्यानें बोलले, हे दावीदपुत्रा, आम्हांवर दया कर. २८ तो घरांत गेल्यावर ते अंधेले त्याच्याजवळ आले, तेव्हां येशू त्यांस म्हणाला, हें करावयास मी समर्थ आहे म्हणून तुम्ही विश्वास धरितां काय ? ते त्याला म्हणाले, होय प्रभू. २९ तेव्हां त्यानें त्यांच्या डोळ्यांस स्पर्श करून, तुमच्या विश्वासाप्रमाणें तुम्हांस होवो, असें म्हटलें. ३० तेव्हां त्यांचे डोळे उघडले; मग येशूनें त्यांस निक्षून सांगितलें कीं हें कोणाला कळूं नये म्हणून संभाळा. ३१ तरी ते तेथून निघून जाऊन त्या अवध्या देशांत त्याची कीर्ति गाजवूं लागले.

३२ मग ते तेथून जात असतां, पाहा, लोकांनीं कोणीएका मुक्या भूतग्रस्ताला त्याजकडे आणिलें. ३३ त्यानें भूत काढल्यावर तो मुका बोलूं लागला; तेव्हां लोकसमुदाय आश्चर्यचकित होऊन म्हणाले, इस्राएलांत असें कधीहि पाहण्यांत आलें नव्हतें; ३४ परंतु परुशी म्हणाले, हा भूतांच्या अधिपतीकडून भूतें काढितो.

३५ नंतर येशू त्यांच्या सभास्थानांत शिकवीत, राज्याची सुवार्ता गाजवीत आणि सर्व प्रकारचे रोग व दुखणीं बरीं करीत सर्व नगरांतून व गावांतून फिरला. ३६ तेव्हां लोकसमुदायांस पाहून त्यांचा त्याला कळवळा आला, कारण 'मॅडका नसलेल्या मॅडरांसारखे' ते रंजीस झालेले व शिणलेले होते. ३७ तेव्हां तो आपल्या शिष्यांस म्हणाला, पीक फार, पण कामकरी थोडे आहेत; ३८ यास्तव पिकाच्या धन्यानें आपल्या कापणीस कामकरी पाठवावे म्हणून तुम्ही त्याची प्रार्थना करा.

१ तेव्हां त्यानें आपल्या बारा शिष्यांस १० जवळ बोलावून त्यांनीं अशुद्ध आत्म्यांस काढावे आणि सर्व प्रकारचे विकार व सर्व प्रकारचीं दुखणीं बरीं करावीं असा अधिकार त्यांस दिला.

२ त्या बारा प्रेषितांचीं नावे अशीं आहेत: पहिला, पेत्र म्हटलेला शिमोन, व त्याचा भाऊ अंद्रिया; जब्दीचा पुत्र याकोब व त्याचा भाऊ योहान; ३ फिलिप्प व बर्थलमय; थोमा व मत्तय जकातदार; अल्फीचा पुत्र याकोब व तद्दय; ४ शिमोन कनानी व त्याला धरून देणारा यहुदा इस्कर्योत.

५ या बारा जणांस येशूनें अशी आज्ञा करून पाठविलें कीं, विदेशांकडे जाणाऱ्या वाटेनें जाऊं नका, व शोमरोनी यांच्या कोणत्याहि नगरांत प्रवेश करूं नका; ६ तर इस्राएलाच्या घराचीं जीं हरवलेलीं मेंढरें त्यांजकडे जा. ७ जात असतां असा उपदेश करा कीं, स्वर्गराज्य जवळ आलें आहे. ८ रोग्यांस बरें करा, मेलेल्यांस उठवा, कुष्ठ्यांस शुद्ध करा, भूतें काढा, तुम्हांस फुकट मिळालें आहे, फुकट द्या. ९ सोनें, रुपें किंवा तांबें आपल्या कंबरकशांत घेऊं नका; १० वाटेसाठीं झोळणा, दुसरा अंगरखा, वहाणा, किंवा काठी घेऊं नका, कारण कामकऱ्याचें पोषण व्हावें हें योग्य आहे. ११ ज्या ज्या नगरांत किंवा गावांत तुम्ही जाल, त्यांत कोण योग्य आहे हें शोधून पाहा; आणि तुम्ही निघून जाईपर्यंत त्याच्या येथें राहा; १२ आणि घरांत जातांना, तुला शांति असो, असें म्हणा; १३ तें घर योग्य असलें तर तुमची शांति त्याला प्राप्त होवो; तें योग्य नसलें तर तुमची शांति तुम्हांकडे परत येवो. १४ जो कोणी तुमचें स्वागत करणार नाही, व तुमची वचनें ऐकणार नाही, त्याच्या घरांतून किंवा नगरांतून निघतांना आपल्या पायांची धूळ झाडून टाका. १५ मी तुम्हांस खचीत सांगतो, न्यायाच्या दिवशीं त्या नगरापेक्षां सदोम व गमोरा यांच्या प्रदेशाला सोपें जाईल.

१६ पाहा, लांडग्यांमध्ये मॅडरांस तसें मी तुम्हांस

१ येशूला

पाठवितों; यास्तव तुम्ही सापांसारिखे चतुर व कबुतरां-
सारिखे साळसूद व्हा. १७ मनुष्यांविषयीं जपा; कारण
ते तुम्हांस न्यायसभांच्या स्वाधीन करतील, आपल्या
समास्थानांत तुम्हांस फटके मारतील, १८ आणि
देशाधिकारी व राजे यांस व विदेश्यांस साक्ष पटावी
म्हणून तुम्हांस त्यांजपुढें माझ्यामुल्लें नेतील. १९ जेव्हां
तुम्हांस स्वाधीन करतील तेव्हां कसें काय बोलवें
याविषयीं काळजी करूं नका, कारण तुम्हीं काय
बोलवें याची त्याच घटकेस तुम्हांस प्रेरणा होईल.
२० बोलणारे तुम्ही नाही, तर तुमच्या बापाचा
आत्मा हाच तुम्हांमध्ये बोलणारा आहे. २१ भाऊ
भावाला व बाप मुलाला जिवें मारण्यास धरून देईल;
आणि 'मुल्लें आईबापांवर उठून' त्यांस जिवें मारतील;
२२ माझ्या नामामुल्लें सर्व लोक तुमचा द्वेष करतील;
जो शेवटपर्यंत टिकेल तोच तरेल. २३ जेव्हां एका
नगरांत तुमचा छळ करतील तेव्हां दुसऱ्यांत पळून
जा; मी तुम्हांस खचीत सांगतों, मनुष्याचा पुत्र येई-
पर्यंत इझ्राएलाचीं नगरें तुम्हांस आटोपणार नाहीत.

२४ गुरुपेक्षां शिष्य थोर नाही, आणि धन्यापेक्षां
दास थोर नाही. २५ शिष्यानें गुरूसारिखें व दासानें
धन्यासारिखें व्हावें, इतकें त्यास पुरे. घरधन्यास
बालजबूल म्हटलें तर घरच्या माणसांस किती विशेष-
करून म्हणतील ? २६ यास्तव त्यांस भिजूं नका;
कारण उघडें होणार नाही असें कांहीं झाकलेलें नाही,
आणि कळणार नाही असें कांहीं गुप्त नाही. २७ जें मी
तुम्हांबरोबर अंधारांत बोलतों तें उजेडांत सांगा,
आणि तुमच्या कानांत सांगितलेलें जें तुम्ही ऐकतां तें
धाव्यांवरून गाजवा; २८ जे शरीराला वधितात,
पण आत्म्याला वधावयास समर्थ नाहीत त्यांस
भिजूं नका, तर आत्मा व शरीर या दोहोंचा नरकांत
नाश करावयास जो समर्थ आहे त्याला भ्या. २९ दोन चिमण्या दमडीला विकतात कीं नाहीत ?
तथापि तुमच्या बापाच्या सत्तेशिवाय त्यांतून एकहि
भूमीवर पडत नाही. ३० तुमच्या डोक्यावरले सर्व
केस देखील मोजलेले आहेत. ३१ यास्तव भिजूं नका;

बहुत चिमण्यांहून तुमचें मोल अधिक आहे. ३२ जो
कोणी मनुष्यांसमोर मला पत्करील त्याला मीहि
आपल्या स्वर्गातील पित्यासमोर पत्करीन; ३३ पण
जो कोणी मनुष्यांसमोर मला नाकारील त्याला मीहि
आपल्या स्वर्गातील पित्यासमोर नाकारीन.

३४ मी पृथ्वीवर शांतता चालवावयास आलों असें
समजूं नका; मी शांतता चालवावयास नव्हे, तर
तरवार चालवावयास आलों. ३५ कारण 'मुलगा व
बाप, मुलगी व आई, सून व सासू, यांत विरोध'
पाडण्यास मी आलों; ३६ आणि 'मनुष्याच्या घरचेच
लोक त्याचे वैरी होतील.' ३७ जो माझ्यापेक्षां
बापावर किंवा आईवर अधिक प्रीति करितो तो मला
योग्य नाही; जो माझ्यापेक्षां मुलगावर किंवा मुलीवर
अधिक प्रीति करितो तो मला योग्य नाही; ३८ आणि
जो आपला वधस्तंभ उचलून घेऊन माझ्यामागे
येत नाही तो मला योग्य नाही. ३९ ज्यानें आपला
जीव राखिला तो त्याला गमाविला, आणि ज्यानें
माझ्याकरितां आपला जीव गमाविला तो त्याला राखील.

४० जो तुम्हांस स्वीकारितो तो मला स्वीकारितो,
आणि जो मला स्वीकारितो तो ज्यानें मला पाठविलें
त्याला स्वीकारितो. ४१ संदेष्ट्याला संदेष्टा म्हणून
जो स्वीकारितो त्याला संदेष्ट्याचें प्रतिफल मिळेल;
आणि धार्मिकाला धार्मिक म्हणून जो स्वीकारितो त्याला
धार्मिकाचें प्रतिफल मिळेल; ४२ आणि या लहानांतील
एकाला शिष्य म्हणून जो कोणी केवळ गार पाण्याचा
एक प्याला पाजितो तो आपल्या प्रतिफलाला मुकणारच
नाहीं, असें मी तुम्हांस खचीत सांगतों.

१ मग असें झालें कीं येशूनें आपल्या बारा
११ शिष्यांस नियम सांगणें समाप्त केल्यावर तो
त्यांच्या नगरांत शिकवावयास व उपदेश
करावयास गेला.

२ योहान बंदिशालेंत असतां त्यानें ख्रिस्ताच्या
कृत्यांविषयीं ऐकून आपल्या शिष्यांच्या हातीं निरोप
पाठवून त्याला विचारलें, ३ जो येणार तो तूंच आहेस,
किंवा आम्हीं दुसऱ्याची वाट पाहवी ? ४ येशूनें त्यांस

उत्तर दिलें, जें तुम्ही ऐकतां व पाहतां तें योहानाला जाऊन सांगा; ५ 'अंधळे पाहतात,' पांगळे चालतात, कुष्ठरोगी शुद्ध होतात, बहिरे ऐकतात, मेलेले उठतात, व 'गरिबांस सुवार्ता सांगण्यांत येते;' ६ जो कोणी मजसंबंधानें अडखळत नाही तो धन्य आहे.

७ ते जात असतां येशू लोकांबरोबर योहानास उल्लेखून बोलूं लागला: तुम्ही काय पाहावयास रानांत गेलां? वाण्यानें हालविलेला बोरू काय? ८ तर मग काय पाहावयास गेलां? मऊ वस्त्रें ल्यालेल्या मनुष्याला काय? पाहा, मऊ वस्त्रें लेणारे राजगृहीं असतात. ९ तर मग कां गेलां? संदेष्ट्याला पाहावयास काय? मी तुम्हांस सांगतो, हो; संदेष्ट्याहून जो विशेष त्याला.

१० पाहा, मी आपल्या दूताला तुझ्यापुढें पाठवितों,

तो तुझा मार्ग तुझ्यासमोर सिद्ध करील, असें ज्याविषयीं लिहिलें आहे तो हाच आहे. ११ मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं स्त्रियांपासून जन्मलेल्या माणसांमध्ये योहान बाप्तिस्मा करणारा यापेक्षां कोणी मोठा झाला नाही, तरी खर्गराज्यांत जो कनिष्ठ तो त्याजहून श्रेष्ठ आहे. १२ योहान बाप्तिस्मा करणारा याच्या दिवसांपासून आतांपर्यंत खर्गराज्यावर बलात्कार चालला आहे, आणि बलात्कारी तें नेटानें घेतात. १३ कारण सर्व संदेष्टे व नियमशास्त्र हीं योहानापर्यंत संदेश देत आलीं. १४ तुम्ही तो ग्रहण करण्यास मान्य असाल तर जो एलीया येणार तो हाच आहे. १५ ज्याला ऐकावयास कान आहेत तो ऐको. १६ या पिढीला मी कोणती उपमा देऊं? जीं मुलें बाजारांत बसून आपल्या संवगड्यांस हाक मारून म्हणतात, १७ आम्हीं पांवा वाजविला, तरी तुम्हीं नाचलां नाहीं, आम्हीं विलाप केला तरी तुम्हीं ऊर बडवून घेतले नाहींत, त्यांच्यासारखी ही पिढी आहे. १८ कारण योहान येऊन तो खातपीत नाही, तरी त्याला भूत लागलें असें म्हणतात. १९ मनुष्याचा पुत्र आला, तो खातोपितो; तरी त्याजविषयीं म्हणतात, पाहा, खादाड व दारूबाज मनुष्य, जकातदारांचा व पापी जनांचा मित्र! परंतु ज्ञान आपल्या कृत्यांच्या योगें न्यायी ठरतें.

२० नंतर ज्या नगरांमध्ये त्याचीं पराक्रमाचीं बहुतेक कृत्यें घडलीं होती त्यांनीं पश्चात्ताप केला नाही म्हणून त्यांस तो असा दोष देऊं लागला: २१ हे खोराजिना, तुला धिक् असो! हे बेथसेदा, तुला धिक् असो! कारण तुम्हांमध्ये जीं पराक्रमाचीं कृत्यें घडलीं तीं सोर व सीदोन यांत घडलीं असतीं तर त्यांनीं मागेच तरट व राख अंगावर घेऊन पश्चात्ताप केला असता. २२ ह्यामुलें मी तुम्हांस सांगतो कीं न्यायाच्या दिवशीं सोर व सीदोन यांस तुम्हांपेक्षां सोपें जाईल. २३ हे कफर्णहूमा, 'तूं आकाशापर्यंत चढशील काय? तूं अधोलोकापर्यंत उतरशील;' कारण तुजमध्ये जीं पराक्रमाचीं कृत्यें घडलीं तीं सदोमांत घडलीं असतीं तर तें आजपर्यंत राहिलें असतें. २४ ह्यामुलें मी तुम्हांस सांगतो कीं न्यायाच्या दिवशीं तुझ्यापेक्षां सदोम प्रदेशास सोपें जाईल.

२५ त्या समयीं येशू असें बोलता झाला: हे पित्या, खर्गाच्या व पृथ्वीच्या प्रभू, मी तुझे स्तवन करितों; कारण ज्ञानी व विचारवंत यांपासून या गोष्टी तूं गुप्त ठेवून बाळकांस प्रगट केल्या. २६ खरें, हे बापा, कारण असेंच तुला योग्य दिसलें. २७ माझ्या पित्यानें माझ्या हातीं सर्व दिलें आहे, आणि पित्यावाचून पुत्राला कोणी ओळखीत नाही, आणि पुत्रावाचून व ज्या कोणास त्याला प्रगट करावयास पुत्राची इच्छा असेल त्यावाचून पित्याला कोणी ओळखीत नाही. २८ अहो कष्टी व भाराक्रांत जनहो, तुम्ही सर्व मजकडे या, म्हणजे मी तुम्हांला विश्रांति देईन. २९ मी जो मनाचा सौम्य व लीन आहे त्या माझें जूं आपणांवर घ्या व मजपासून शिका, म्हणजे 'तुमच्या जिवांस विश्रांति मिळेल;' ३० कारण माझें जूं सोईचें व माझें ओझें हलकें आहे.

१ त्या दिवसांत येशू एका शब्बाथ दिवशीं १२ शेतांमधून गेला, तेव्हां त्याच्या शिष्यांस भूक लागली होती, म्हणून ते कणसें मोडून खाऊं लागले. २ हें पाहून परूशी त्याला म्हणाले, पाहा, शब्बाथ दिवशीं जें करूं नये तें तुझे शिष्य करितात. ३ त्यानें त्यांस म्हटलें, दावीद व त्याच्याबरोबरचीं मनुष्यें यांस जेव्हां भूक लागली तेव्हां त्यानें काय

केलें: ४ म्हणजे तो देवाच्या मंदिरांत कसा गेला, आणि ज्या 'समर्पित भाकऱ्या' त्यानें व त्याच्या बरोबरच्या माणसांनीं खाऊं नयेत, तर याजकांनीं मात्र खाव्या त्या त्यानें कशा खाल्या, हें तुमच्या वाचण्यांत आलें नाहीं काय ? ५ किंवा याजक मंदिरांत शब्बाथ दिवशीं शब्बाथ मोडून निर्दोष असतात, हें नियमशास्त्रांत तुमच्या वाचण्यांत आलें नाहीं काय ? ६ तरी पण मी तुम्हांस सांगतो कीं मंदिरापेक्षां थोर येथें कोणी एक आहे. ७ 'मला दया पाहिजे, यज्ञ नको,' याचा अर्थ तुम्हीं समजलां असतां तर तुम्हीं निर्दोष्यांस दोष लाविला नसता; ८ कारण मनुष्याचा पुत्र शब्बाथाचा धनी आहे.

९ नंतर तो तेथून निघून त्यांच्या सभास्थानांत गेला; १० आणि पाहा, तेथें हात वाळलेला एक मनुष्य होता; तेव्हां त्यांनीं त्यास दोष लावावा म्हणून त्याला विचारिलें, शब्बाथ दिवशीं रोग बरें करणें योग्य आहे काय ? ११ तो त्यांस म्हणाला, तुम्हांमध्ये असा कोण मनुष्य आहे कीं त्याचें एकच मेंढलं असून तें शब्बाथ दिवशीं खांचेंत पडलें तर तो त्याला धरून बाहेर काढणार नाहीं ? १२ तर मेंढरापेक्षां मनुष्य किती श्रेष्ठ आहे ? यास्तव शब्बाथ दिवशीं सत्कर्म करणें योग्य आहे. १३ मग त्यानें त्या मनुष्याला सांगितलें, हात लांब कर; तेव्हां त्यानें तो लांब केला आणि तो दुसऱ्या हातासारखा चांगला झाला. १४ नंतर परुश्यांनीं बाहेर जाऊन त्याचा घात कसा करावा अशी त्याविरुद्ध मसलत केली.

१५ हें ओळखून येशू तेथून निघाला, तेव्हां बहुत लोक त्याच्यामागे चालले; त्या सर्वांस त्यानें बरें केलें; १६ आणि मला प्रगट करूं नका असें त्यांस बजावून सांगितलें; १७ यासाठीं कीं यशया संदेष्ट्याच्या द्वारे जें सांगितलें होतें तें पूर्ण व्हावें; तें असें कीं

१८ पाहा, हा माझा सेवक, त्याला मीं निवडिलें आहे; माझा प्रियकर, त्याविषयीं माझा जीव संतुष्ट आहे; त्यावर मी आपला आत्मा घालीन, तो विदेश्यांस न्याय कळवील.

१९ तो मांडणार नाहीं व ओरडणार नाहीं, व मार्गामध्ये त्याची वाणी कोणाला ऐकूं येणार नाहीं.

२० चेपलेला बोरु तो मोडणार नाहीं, व मिणमिणीत वात तो विझविणार नाहीं, तो न्यायाला विजय देईल तोंपर्यंत असें होईल; २१ आणि विदेशी त्याच्या नामाची आशा धरतील.

२२ मग अंधला व मुका असलेल्या एका भूतग्रस्ताला त्याजकडे आणिलें, आणि त्यानें त्याला बरें केलें; तेणेंकरून तो मुका बोलूं व पाहूं लागला. २३ तेव्हां सर्व लोकसमुदाय थक् होऊन म्हणाले, हा दाविदाचा पुत्र तर नसेल ना ? २४ परंतु परुशी हें ऐकून म्हणाले, भूतांचा अधिपति बालजबूल याच्या योगानेंच हा भूतें काढितो. २५ त्यानें त्यांच्या मनांतील कल्पना ओळखून त्यांस म्हटलें, आपसांत फूट पडलेलें प्रत्येक राज्य ओसाड पडतें, आणि आपसांत फूट पडलेलें प्रत्येक नगर किंवा घर टिकत नाहीं. २६ सैतान जर सैतानाला काढितो तर त्यामध्ये फूट पडली आहे; मग त्याचें राज्य कसे टिकेल ? २७ मी जर बालजबूल याच्या योगानें भूतें काढितों तर तुमचे पुत्र कोणाच्या योगानें काढितात ? यामुलें ते तुमचा न्याय करितील; २८ परंतु मी जर देवाच्या आत्म्याच्या योगानें भूतें काढितों तर देवराज्य तुम्हांप्रत आलें आहे; २९ अगर बळकट मनुष्याला पहिल्यानें बांधिल्याशिवाय त्याच्या घरांत शिरून त्याच्या वस्तु कोणीं छुडून न्याव्या हें कसे होईल ? त्यास बांधिलें तरच तो त्याचें घर छुटील. ३० जो मला अनुकूल नाहीं तो मला प्रतिकूल आहे, आणि जो माझ्याबरोबर गोळा करित नाहीं तो उधळून टाकितो. ३१ यास्तव मी तुम्हांस सांगतो कीं प्रत्येक पाप व दुर्भाषण यांची मनुष्यांस क्षमा होईल, परंतु पवित्र आत्म्याविषयींचें जें दुर्भाषण त्याची क्षमा होणार नाहीं; ३२ मनुष्याच्या पुत्राविरुद्ध कोणी कांहीं बोलेल तर त्याची त्याला क्षमा होईल, परंतु जो कोणी पवित्र आत्म्याविरुद्ध बोलेल त्याची त्याला क्षमा होणार नाहीं; या युगीं नाहीं व येणाऱ्या युगींहि नाहीं. ३३ झाड चांगलें, आणि त्याचें फळ चांगलें असें म्हणा; अथवा झाड वाईट, आणि त्याचें फळ वाईट असें म्हणा; कारण फळावरून झाड कळतें.

३४ अहो सापांच्या पिलांनो, तुम्ही वाईट असतां तुम्हांला चांगल्या गोष्टी कशा बोलतां येतील? कारण अंतःकरणांतील वैपुल्यांतून तोंड बोलतें. ३५ चांगला मनुष्य आपल्या चांगल्या भांडारांतून चांगलें काढितो, आणि वाईट मनुष्य आपल्या वाईट भांडारांतून वाईट काढितो. ३६ मी तुम्हांस सांगतो की मनुष्ये जो प्रत्येक व्यर्थ शब्द बोलतील त्याचा हिशेब त्यांस न्यायाच्या दिवशीं द्यावा लागेल. ३७ कारण तूं आपल्या बोलण्यावरून निर्दोष ठरशील, आणि आपल्या बोलण्यावरून सद्दोष ठरशील.

३८ तेव्हां शास्त्री व परुशी यांतून कोणी म्हटलें की गुरुजी, तुझ्या हातून झालेलें चिन्ह पाहावें अशी आमची इच्छा आहे. ३९ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें, दुष्ट व व्यभिचारी अशी पिढी चिन्ह मागते, परंतु योना संदेश या चिन्हावाचून तिला दुसरें चिन्ह मिळणार नाही. ४० कारण जसा 'योना तीन दिवस व तीन रात्री मोठ्या माशाच्या पोटांत होता', तसा मनुष्याचा पुत्र तीन दिवस व तीन रात्री पृथ्वीच्या पोटांत राहील. ४१ निनवेचे लोक न्यायकाळीं या पिढीबरोबर उमे राहून इला दोषी ठरवतील, कारण त्यांनीं योनाच्या उपदेशावरून पश्चात्ताप केला; आणि पाहा, योनापेक्षां थोर असा कोणी येथें आहे. ४२ दक्षिणेची राणी न्यायकाळीं या पिढीबरोबर उठून इला दोषी ठरवील; कारण ती शलमोनावें ज्ञान ऐकावयास पृथ्वीच्या सीमेपासून आली; आणि पाहा, शलमोनापेक्षां थोर असा कोणी येथें आहे. ४३ अशुद्ध आत्मा मनुष्यांतून निघाला म्हणजे तो विश्रांति मिळावी म्हणून निर्जल स्थलीं फिरतो, परंतु ती त्याला मिळत नाही. ४४ मग तो म्हणतो, माझ्या ज्या घरांतून मी निघालों त्यांत परत जाईन; आणि गेल्यावर तें रिकामें असलेलें, झाडलेलें व सुशोभित केलेलें असें त्यास आढळतें. ४५ नंतर तो जाऊन आपणापेक्षां दुष्ट असे दुसरे सात आत्मे आपणाबरोबर घेतो, आणि ते आंत जाऊन तेथें राहतात; मग त्या मनुष्याची शेवटली दशा पहिलीपेक्षां वाईट होते; तसेंच या दुष्ट पिढीला होईल.

४६ तो लोकसमुदायांबरोबर बोलत असतां पाहा, त्याची आई व त्याचे भाऊ त्याबरोबर बोलावयास पाहत

बाहेर उमे राहिले होते. ४७ तेव्हां कोणीएकानें त्याला सांगितलें, पाहा, तुझी आई व तुझे भाऊ तुजबरोबर बोलावयाची संधि पाहत बाहेर उमे राहिले आहेत. ४८ तेव्हां त्यानें सांगणान्याला उत्तर दिलें, माझी आई कोण, व माझे भाऊ कोण? ४९ मग तो आपल्या शिष्यांकडे हात करून बोलला, पाहा, माझी आई व माझे भाऊ! ५० कारण जो कोणी माझ्या खर्गातील पित्याच्या इच्छेप्रमाणें करितो तोच माझा भाऊ, बहीण व आई.

१ त्या दिवशीं येशू घरांतून निघून १३ समुद्राच्या काठीं जाऊन बसला. २ तेव्हां लोकांचे बहुत समुदाय त्याच्याजवळ मिळाले, म्हणून तो तारवांत जाऊन बसला, व सर्व लोक किनार्यावर उमे राहिले. ३ मग त्यानें दाखल्यांनीं त्यांस बहुत गोष्टी सांगितल्या, त्या अशा: पाहा, पेरणारा पेरणी करावयास निघाला; ४ आणि तो पेरित असतां कांहीं बीं वाटेवर पडलें, आणि पाखरांनीं येऊन तें खाऊन टाकलें. ५ कांहीं खडकाळीवर पडलें, तेथें त्यास फारशी माती नव्हती, आणि माती खोल नसल्यामुळें तें लवकर रुझलें; ६ मग सूर्य उगवल्यावर त्याला ऊन लागलें, व त्यास मूळ नव्हतें म्हणून तें वाळून गेलें. ७ कांहीं कांटेरी झाडांमध्ये पडलें; मग कांटेरी झाडांनीं वाढून त्याची वाढ खुंटविली. ८ कांहीं चांगल्या मातींत पडलें; मग त्याचें कोठें शंभरपट, कोठें साठपट, कोठें तीसपट, असें पीक आलें. ९ ज्याला कान आहेत तो ऐको.

१० मग शिष्य जवळ येऊन त्याला म्हणाले, त्यांबरोबर दाखल्यांनीं कां बोलतोस? ११ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें की खर्गाराज्याचीं रहस्ये जाणण्याचें दान तुम्हांस दिलें आहे, परंतु त्यांस दिलें नाहीं. १२ कारण ज्या कोणाजवळ आहे त्याला मिळेल व त्याला भरपूर होईल; परंतु ज्या कोणाजवळ नाहीं त्याचें जें असेल तें देखील त्याजपासून काढून घेतलें जाईल. १३ यास्तव मी त्यांबरोबर दाखल्यांनीं बोलतो; कारण ते पाहत असतां पाहत नाहींत, आणि ऐकत असतां ऐकत नाहींत व समजतहि नाहींत. १४ यशयाचा संदेश त्याजविषयीं पूर्ण होत आहे, असा की,

तुम्ही ऐकाल तर खरें, परंतु समजणार नाही,
 व पाहाल तर खरें, परंतु तुम्हांस दिसणार नाही;
 १५ कारण या लोकांचें अंतःकरण जड झालें आहे,
 ते कानांनीं मंद ऐकतात,
 आणि आपले डोळे त्यांनीं मिटले आहेत;
 यासाठीं कीं त्यांनीं डोळ्यांनीं पाहूं नये;
 कानांनीं ऐकूं नये,
 अंतःकरणानें समजू नये,
 त्यांनीं वळू नये,
 आणि मीं त्यांस बरें करूं नये.

१६ धन्य तुमचे डोळे, कारण ते पाहतात; आणि
 धन्य तुमचे कान, कारण ते ऐकतात. १७ मी
 तुम्हांस खचीत सांगतो कीं तुम्ही जें पाहतां तें
 पाहावयास बहुत संदेष्टे व धार्मिक जन उत्कंठित झाले,
 तरी त्यांच्या पाहण्यांत आलें नाही; आणि तुम्ही जें
 ऐकतां तें ऐकावयास ते उत्कंठित झाले, तरी
 त्यांच्या ऐकण्यांत आलें नाही. १८ आतां पेरणाऱ्याचा
 दाखला ऐकून घ्या. १९ कोणी राज्याचें वचन ऐकतो
 पण समजत नाही; तेव्हां तो दुष्ट येऊन त्याच्या
 अंतःकरणांत पेरलेलें तें हिरावून घेतो; वाटेवर पेरलेला
 तो हा आहे. २० खडकाळीवर पेरलेला तो हा आहे
 कीं वचन ऐकतो, व तत्काळ तें आनंदानें ग्रहण करतो;
 २१ परंतु त्यास मूळ नसल्याकारणानें तो थोडाच वेळ
 टिकतो; आणि वचनामुळें, संकट आलें किंवा छळ
 झाला म्हणजे तो लागलाच अडखळतो. २२ कांटेरी
 झाडांमध्ये जो पेरलेला तो हा आहे कीं वचन ऐकतो;
 परंतु संसाराची चिंता व द्रव्याचा मोह हीं वचनाची
 वाढ खुंटवितात, आणि तो निष्फळ होतो. २३ चांगल्या
 भूमीवर पेरलेला तो हा आहे कीं वचन ऐकून समजतो;
 तो फळ देतोच देतो; कोणी शंभरपट, कोणी साठपट,
 कोणी तीसपट, असें देतो.

२४ त्यानें त्यांस दुसरा दाखला दिला कीं ज्या
 मनुष्यानें आपल्या शेतांत चांगलें बीं पेरलें त्यासारखें
 स्वर्गराज्य आहे. २५ लोक झोपेंत असतांना त्याचा
 बैरी येऊन गव्हांमध्ये निदण पेरून गेला; २६ पण

जेव्हां पाला फुटला व दाणे आले तेव्हां निदणहि
 दिसलें. २७ तेव्हां घरधन्याच्या चाकरांनीं येऊन त्याला
 म्हटलें, महाराज, आपण आपल्या शेतामध्ये चांगलें
 बीं पेरिलें ना? मग त्यांत निदण कोठून आलें?
 २८ तो त्यांस म्हणाला, हें काम कोणा वैच्याचें आहे.
 चाकरांनीं त्याला म्हटलें, तर आम्हीं जाऊन तें जमा
 करावें अशी आपली इच्छा आहे काय? २९ तो
 म्हणाला, नाही; तुम्ही निदण जमा करितांना त्याबरोबर
 कदाचित् गहूहि उपटाल. ३० कापणीपर्यंत दोन्ही बरोबर
 वाहूं या, मग कापणीच्या वेळेस मी कापणाऱ्यांस सांगेन
 कीं पहिल्यानें निदण जमा करा, व जाळण्यासाठीं त्याच्या
 पेंढ्या बांधा; आणि गहू माझ्या कोठारांत सांठवा.

३१ त्यानें त्यांस आणखी एक दाखला दिला कीं
 स्वर्गराज्य मोहरीच्या दाण्यासारखें आहे; तो कोणीएका
 मनुष्यानें घेऊन आपल्या शेतांत लाविला; ३२ हा तर
 सर्व दाण्यांमध्ये बारीक आहे, तरी वाढल्यावर भाज्यां-
 पेक्षां मोठा होऊन याचें असें झाड होतें कीं 'आकाशां-
 तील पांखरें' येऊन त्याच्या फांद्यांत वस्ती करितात.'

३३ त्यानें त्यांस आणखी एक दाखला सांगितला
 कीं स्वर्गराज्य खमिरासारखें आहे; तें एका स्त्रीनें
 घेऊन तीन मापें पिठामध्ये लपवून ठेविलें, तेणेंकरून
 शेवटीं तें सर्व फुगून गेलें.

३४ ह्या सर्वे गोष्टी येशूनें दाखल्यांनीं लोकसमुदायांस
 सांगितल्या; आणि दाखल्यावाचून तो त्यांबरोबर कांहीं
 बोलला नाही; ३५ यासाठीं कीं संदेष्ट्याच्या द्वारे जें
 सांगितलें होतें तें पूर्ण व्हावें; तें असें कीं,

मी आपलें तोंड उघडून दाखले देईन;

जगाच्या स्थापनेपासून जें गुप्त तें प्रकट करीन.

३६ नंतर तो लोकसमुदायांस निरोप देऊन घरांत
 गेला आणि त्याचे शिष्य त्याजकडे येऊन म्हणाले,
 शेतांतल्या निदणाच्या दाखल्याची आम्हांस फोड करून
 सांग. ३७ त्यानें उत्तर दिलें कीं चांगलें बीं पेरणारा हा
 मनुष्याचा पुत्र आहे; ३८ शेत हें जग आहे; चांगलें
 बीं हे राज्याचे पुत्र आहेत; निदण हे त्या दुष्टाचे पुत्र
 आहेत; ३९ तें पेरणारा बैरी हा सैतान आहे; कापणी

ही युगाची समाप्ति आहे; आणि कापणारे हे देवदूत आहेत. ४० यास्तव जसें निदण जमा करून अग्नींत जाळतात, तसें युगाच्या समाप्तीस होईल. ४१ मनुष्याचा पुत्र आपल्या देवदूतांस पाठवील, आणि ते सर्व 'अडखळविणाऱ्यांस व अधर्म करणाऱ्यांस' त्याच्या राज्यांतून जमा करून ४२ त्यांस अग्नीच्या भट्टींत टाकितील; तेथें रडणें व दांतखाणें होईल. ४३ तेव्हां 'धार्मिक' जन आपल्या पित्याच्या राज्यांत सूर्यासारखे 'प्रकाशतील.' ज्वाला कान आहेत तो ऐको. ४४ स्वर्गराज्य शेतांत लपविलेल्या ठेवीसारखें आहे; ती कोणीएका मनुष्याला सापडल्यावर त्यानें ती लपवून ठेविली, आणि आनंदामुळे त्यानें जाऊन आपलें सर्वस्व विकलें, मग तें शेत विकत घेतलें.

४५ आणखी स्वर्गराज्य चांगल्या मोल्यांचा शोध करणाऱ्या कोणीएका व्यापाऱ्यासारखें आहे; ४६ त्याला एक अति मोलवान् मोती आढळल्यावर त्यानें जाऊन आपलें सर्वस्व विकलें आणि तें विकत घेतलें.

४७ आणखी स्वर्गराज्य समुद्रांत टाकलेल्या ज्या जाळ्यांत सर्व प्रकारचे जीव एकत्र सापडतात त्यासारखें आहे; ४८ तें भरल्यावर माणसांनीं काठाकडे ओढिलें आणि त्यांनीं बसून जे चांगले ते भांड्यांत जमा केले, वाईट ते फेकून दिले. ४९ तसें युगाच्या समाप्तीस होईल; देवदूत येऊन धार्मिकांतून दुष्टांस वेगळे करितील; ५० आणि त्यांस अग्नीच्या भट्टींत टाकितील, तेथें रडणें व दांतखाणें होईल.

५१ तुम्हांला या सर्व गोष्टी समजल्या काय? ते त्याला म्हणाले, हो. ५२ तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, जो प्रत्येक शास्त्री स्वर्गराज्याचा शिष्य झाला आहे तो आपल्या भांडारांतून नवेजुने पदार्थ काढणाऱ्या गृहस्थासारखा आहे.

५३ नंतर असें झालें कीं हे दाखले समाप्त केल्यावर येशू तेथून गेला; ५४ आणि स्वदेशीं आल्यावर त्यानें त्यांच्या सभास्थानांत त्यांस अशी शिकवण दिली कीं ते थक्क होऊन बोलले, हें ज्ञान व हे पराक्रम याला कोठून? ५५ हा सुताराचा पुत्र ना? याच्या आईला

मरीया म्हणतात ना? याकोब, योसे, शिमोन व यहुदा, हे त्याचे भाऊ ना? ५६ त्याच्या बहिणी या सर्व आपणांबरोबर नाहींत काय? तर हें सर्व याला कोठून? ५७ असे ते त्याजविषयीं अडखळले. येशूनें त्यांस म्हटलें, संदेष्ट्याला आपला देश व आपलें घर यांत मात्र सन्मान मिळत नाहीं. ५८ तेथें त्यांच्या अविश्वासामुळे त्यानें फारशीं महत्कृत्यें केलीं नाहींत.

१ त्या दिवसांत मांडलिक हेरोदानें येशूची १४ कीर्ति ऐकिली; २ आणि आपल्या सेवकांस म्हटलें, हा बाप्तिस्मा करणारा योहान आहे; हा मेलेल्यांतून उठला आहे म्हणून ह्याच्या ठायीं हे पराक्रम चालू आहेत. ३ कारण हेरोदानें आपला भाऊ फिलिप्प याची बायको हेरोदिया इच्यामुळे योहानाला धरून बांधून बंदिशाळेंत घातलें होतें; ४ योहानानें त्याला म्हटलें होतें कीं तूं तिला ठेवावें हें तुला योग्य नाहीं; ५ आणि तो त्याला जिवें मारावयास पाहत असतां लोकांस भ्याला, कारण ते त्याला संदेष्टा मानित असत. ६ नंतर हेरोदाचा जन्मोत्सव आला असतां हेरोदियेच्या कन्येनें सभेंत नाच करून हेरोदाला संतुष्ट केलें. ७ त्यावरून त्यानें तिला शपथपूर्वक वचन दिलें कीं जें काहीं तूं मागशील तें मी तुला देईन. ८ मग आईनें तिला शिकवून पुढें केल्यावरून ती म्हणाली, बाप्तिस्मा करणारा योहान याचें शीर तबकांत येथें मला आणून द्या. ९ तेव्हां राजाला वाईट वाटलें; तरी आपल्या शपथांमुळे व जे पंक्तीस बसले होते त्यांच्यामुळे त्यानें तें द्यावयास आज्ञा केली; १० आणि माणूस पाठवून बंदिशाळेंत योहानाचा शिरच्छेद करविला. ११ मग त्याचें शीर तबकांत घालून मुलीला आणून दिलें, आणि तिनें तें आपल्या आईजवळ नेलें. १२ नंतर त्याच्या शिष्यांनीं येऊन त्याचें प्रेत उचलून नेलें व त्याला पुरलें; आणि जाऊन येशूला हें वर्तमान कळविलें. १३ येशू हें ऐकून तेथून निघून तारवांतून रानांत एकांतीं गेला; हें ऐकून लोकसमुदाय नगरांतून त्याच्या मागाहून पायीं पायीं गेले. १४ मग त्यानें बाहेर येऊन मोठा लोकसमुदाय पाहिला; तेव्हां त्यांचा त्याला कळवला

आला व त्यांच्यातील दुखणेकऱ्यांस त्यानें बरें केलें. १५ संध्याकाळ झाल्यावर त्याचे शिष्य त्याजकडे येऊन म्हणाले, ही जागा रान आहे, व वेळ होऊन गेली आहे; लोकसमुदायांनीं गावांत जाऊन आपणांकरितां खावयास विकत घ्यावें म्हणून त्यांस निरोप दे. १६ येशू त्यांस म्हणाला, त्यांस जाण्याची गरज नाही; तुम्ही त्यांस खावयास द्या. १७ ते त्याला म्हणाले, आमच्याजवळ केवळ पांच भाकऱ्या व दोन मासे आहेत. १८ तो म्हणाला, तीं इकडे मजजवळ आणा. १९ मग त्यानें लोकसमुदायांस गवतावर बसावयाला आज्ञा केली, आणि त्या पांच भाकऱ्या व ते दोन मासे घेऊन त्यानें वर आकाशाकडे पाहून उपकारस्मरण केलें; पुढें भाकऱ्या मोडून शिष्यांस दिल्या व शिष्यांनीं लोकसमुदायांस दिल्या. २० मग ते सर्व जेवून तृप्त झाले; आणि त्यांनीं उरलेल्या तुकड्यांच्या बारा टोपल्या भरून घेतल्या. २१ जेवणाऱ्या मंडळींत स्त्रिया व मुलें खेरीज करून सुमारे पांच हजार पुरुष होते.

२२ नंतर, मी लोकसमुदायांस निरोप देत आहे तों तुम्ही तारवांत बसून माझ्यापुढें पलीकडे जा, असें म्हणून त्यानें शिष्यांस लागलेंच लावून दिलें. २३ मग लोकसमुदायांस निरोप दिल्यावर तो प्रार्थना करावयास ढोंगरावर एकांती गेला; आणि रात्र झाल्यावरहि तो तेथें एकटा होता. २४ इकडे वारा तोंडचा असल्यामुळें तारूं लाटांनीं हैराण झालेलें असें समुद्राच्या मध्यभागीं होतें. २५ तेव्हां रात्रीच्या चवथ्या प्रहरां तो समुद्रावरून चालत त्याजकडे आला. २६ शिष्य त्याला समुद्रावरून चालतां पाहून घाबरे होऊन म्हणाले, भूत आहे; आणि ते भिऊन ओरडले; २७ परंतु येशू त्यांस लागलाच म्हणाला, धीर धरा; मी आहे; भिऊं नका. २८ तेव्हां पेत्रानें त्याला उत्तर दिलें, प्रभुजी, तूं आहेस तर पाण्यावरून आपल्याकडे यावयास मला सांग. २९ त्यानें म्हटलें, ये; तेव्हां पेत्र येशूकडे जावयास तारवांतून उतरून पाण्यावरून चालूं लागला; ३० परंतु वारा पाहून तो भ्याला, आणि बुडूं लागला असतां ओरडून बोलला, प्रभुजी, मला वाचीव. ३१ येशूनें तत्क्षणीं हात

पुढें करून त्याला धरिलें; व म्हटलें, अरे अल्पविश्वासा, तूं संशय कां धरिलास? ३२ मग ते तारवावर चढल्यावर वारा पडला. ३३ तेव्हां जे तारवांत होते ते त्याच्या पायां पडून म्हणाले, तूं खरोखर देवपुत्र आहेस.

३४ नंतर ते पैलतीरीं जाऊन गनेसरेतास पोहोंचले; ३५ आणि तेथल्या लोकांनीं त्याला ओळखून आपल्या आसपासच्या अवघ्या प्रांतांत माणसें पाठवून सर्व दुखणाऱ्यांस त्याजकडे आणिलें; ३६ आणि तूं केवळ आपल्या वस्त्राच्या गोंड्यास आम्हांला स्पर्श करूं दे, अशी त्यांनीं त्याला विनंती केली; तेव्हां जितक्यांनीं स्पर्श केला तितके बरे झाले.

१ मग यरुसलेमाहून परुशी व शास्त्री येशू-
१५ कडे येऊन म्हणाले, २ तुझे शिष्य वडिलांचा संप्रदाय कां उल्लंघितात? कारण भोजनसमयीं ते हात धूत नाहीत. ३ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें, तुम्हीहि आपल्या संप्रदायेकरून देवाची आज्ञा कां उल्लंघितां? ४ कारण देवानें असें म्हटलें कीं तूं 'आपल्या बापाचा व आईचा सन्मान कर;' आणि 'जो बापाची किंवा आईची निंदा करितो त्याला देहांत शिक्षा व्हावी;' ५ परंतु तुमचें म्हणणें आहे कीं, जो कोणी बापाला अथवा आईला म्हणेल, मीं तुला जें दिल्यानें तुझें हित मजकडून झालें असतें तें अर्पण केलें आहे, ६ त्यानें आपल्या बापाचा अथवा आईचा सन्मान न केला तरी चालेल. या प्रकारें तुम्हीं आपल्या संप्रदायेंकरून देवाचें वचन रद्द केलें आहे. ७ अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांविषयीं यशायानें संदेश यथायोग्य दिला कीं

८ हे लोक ओठांनीं माझा सन्मान करितात, परंतु त्यांचें अंतःकरण मजपासून दूर आहे.

९ ते मनुष्यांचे नियम, शास्त्र आहे असें. शिकवून माझी निरर्थक भक्ति करितात.

१० तेव्हां त्यानें लोकसमुदायाला आपणाकडे बोलावून म्हटलें, ऐका व समजून घ्या; ११ जें तोंडांत जातें तें मनुष्याला विटाळवीत नाही; तर जें तोंडांतून निघतें तें मनुष्याला विटाळवितें. १२ नंतर शिष्य येऊन त्याला म्हणाले, हें वचन ऐकून परुशी रुसले, हें तुला कळलें

काय ? १३ त्यानें उत्तर दिलें कीं जो जो रोपा माझ्या खर्गातील पित्यानें लाविला नाही तो तो उपटला जाईल. १४ त्यांस असूं द्या, ते अंधळे वाटायचे आहेत, आणि अंधळा अंधळ्याला नेऊं लागला तर दोघेहि खाचेंत पडतील. १५ पेत्रांनं त्याला उत्तर दिलें, हा दाखला आम्हांस फोडून सांग. १६ तो म्हणाला, अजून तुम्हीसुद्धां अज्ञान आहां काय ? १७ जें कांहीं तोंडांत जातें तें पोटांत उतरतें, व बाहेर शौचकूपांत टाकण्यांत येतें, हें तुम्ही समजत नाही काय ? १८ जें तोंडांतून निघतें तें अंतःकरणांतून येतें व मनुष्याला विटाळवितें. १९ अंतःकरणांतून दुष्ट कल्पना, खून, व्यभिचार, जार-कमें, चोऱ्या, खोऱ्या साक्षी, शिव्यागाळी, हीं निघतात. २० मनुष्याला विटाळणाऱ्या गोष्टी ह्या आहेत; न धुतलेल्या हातांनीं जेवणें हें मनुष्याला विटाळवीत नाही.

२१ नंतर येशू तेथून निघून सौर व सीदोन यांच्या प्रांतांत गेला; २२ आणि पाहा, त्या प्रांतांतून एक कनानी बायको येऊन मोठ्यानें म्हणाली, प्रभो, दाविदपुत्रा, मजवर दया कर; माझी कन्या भूतानें फार पीडलेली आहे. २३ तरी त्यानें तिला कांहींच उत्तर दिलें नाही; तेव्हां त्याच्या शिष्यांनीं जवळ येऊन त्याला विनंती केली कीं तिला निरोप दे; कारण ती आमच्यामागून ओरडत येत आहे. २४ त्यानें उत्तर दिलें, इस्राएलाच्या घराण्यांतील हरवलेल्या मेंढरांखेरीज इतर कोणाकडे मला पाठविलेलें नाही. २५ तेव्हां ती येऊन त्याच्या पायां पडून म्हणाली, प्रभुजी, मला साहाय्य कर. २६ त्यानें उत्तर दिलें, मुलांची भाकरी घेऊन कुत्र्यांस घालणें हें ठीक नव्हे. २७ तिनें म्हटलें, खरें, प्रभू; तरी कुत्रींहि आपल्या धन्याच्या मेजावरून पडलेला चूर खातात. २८ तेव्हां येशूनें तिला उत्तर दिलें, बाई, तुझा विश्वास मोठा, तुझा मनोरथ सिद्धीस जावो; आणि त्याच घटकेस तिची कन्या बरी झाली.

२९ नंतर येशू तेथून निघून गालील समुद्राजवळ आला, व डोंगरावर चढून तेथें बसला. ३० मग लोकांचे थव्यांचे थवे त्याजकडे आले; त्यांच्याबरोबर

लंगडे, अंधळे, मुके, व्यंग व दुसरे बहुत जण होते; त्यांनीं त्याच्या पायांवर त्यांस आणून घातलें आणि त्यानें त्यांस बरें केलें. ३१ मुके बोलतात, व्यंग धड होतात, लंगडे चालतात व अंधळे पाहतात, हें लोकसमुदायांनीं पाहून आश्चर्य केलें आणि इस्राएलाच्या देवाचें गौरव केलें.

३२ मग येशूनें आपल्या शिष्यांस बोलावून म्हटलें, मला लोकांचा कळवळा येतो, कारण ते आज तीन दिवस माझ्याजवळ आहेत आणि त्यांजवळ खावयाला कांहीं नाही; कदाचित् ते वाटेंत कासावीस होतील, म्हणून त्यांस उपाशी लावून द्यावें अशी माझी इच्छा नाही. ३३ शिष्य त्याला म्हणाले, एवढा लोकसमुदाय तृप्त होईल इतक्या भाकऱ्या आम्हांजवळ रानांत कोठून असणार ? ३४ येशूनें त्यांस विचारिलें, तुम्हांजवळ किती भाकऱ्या आहेत ? ते म्हणाले, सात, व कांहीं मासळ्या. ३५ मग त्यानें लोकसमुदायास जमिनीवर बसावयास सांगितलें. ३६ नंतर त्यानें त्या सात भाकऱ्या व मासळ्या घेऊन उपकारस्मरण केलें; त्या मोडून शिष्यांस दिल्या आणि शिष्यांनीं लोकसमुदायाला दिल्या. ३७ मग ते सर्व जेवून तृप्त झाले आणि त्यांनीं उरलेल्या तुकड्यांच्या सात पात्र्या भरून घेतल्या. ३८ जेवणाऱ्या मंडळींत स्त्रिया व मुलें खेरीज करून चार हजार पुरुष होते. ३९ मग लोकसमुदायांस निरोप दिल्यावर तो तारवांत बसून मगदानाच्या प्रांतांत आला.

१ तेव्हां परुशी व सद्दूकी यांनीं येऊन येशूची १६ परीक्षा पाहण्याकरितां, आम्हांस आकाशांतून कांहीं चिन्ह दाखवावें, अशी त्याजकडे मागणी केली. २ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें, तुम्ही संध्याकाळीं म्हणतां, उघाड होईल; कारण आभाळ तांबूस आहे; ३ आणि तुम्ही सकाळीं म्हणतां, आज झड लागेल; कारण आभाळ तांबूस व गडद आहे. तुम्हांला आभाळाचें स्वरूप ओळखण्याचें समजतें, पण काळांचीं लक्षणें तुम्हांस ओळखतां येत नाहीत. ४ दुष्ट व व्यभिचारी पिढी चिन्ह मागते, परंतु तिला योनाच्या चिन्हावाचून दुसरें चिन्ह मिळणार नाही. मग तो त्यांस सोडून गेला.

५ नंतर शिष्य पलीकडे गेले, पण भाकऱ्या घ्यावयास विसरले. ६ तेव्हां येशू त्यांस म्हणाला, परुशी व सदूकी यांच्या खमिराविषयी जपा व सावध राहा. ७ तेव्हां ते आपसांत विचार करून म्हणाले, आम्हीं भाकऱ्या घेतल्या नाहीत म्हणून हा असें बोलतो; ८ परंतु येशू हें ओळखून म्हणाला, अहो अल्पविश्वास्यांनो, आपल्याजवळ भाकऱ्या नाहीत म्हणून हा असें बोलतो, असा विचार तुम्ही मनांत कां करितां ? ९ तुम्ही अजून समजत नाहीं काय ? पांच हजारांला पांच भाकऱ्या दिल्यावर तुम्ही किती टोपल्या उचलिल्या; १० तसेंच चार हजारांला सात भाकऱ्या दिल्यावर किती पाठ्या उचलिल्या; याची तुम्हांला आठवण नाही काय ? ११ मी भाकरीविषयी बोललों नाहीं हें तुम्ही कां समजत नाहीं ? परुशी व सदूकी यांच्या खमिराविषयी सावध राहा. १२ तेव्हां ते समजले कीं त्यानें भाकरीच्या खमिराविषयीं नाहीं, तर परुशी व सदूकी यांच्या शिक्षणाविषयीं सावध राहण्यास सांगितलें.

१३ नंतर फिलिप्पाच्या कैसरीयाकडल्या प्रांतांत गेल्यावर येशूनें आपल्या शिष्यांस विचारिलें, मनुष्याच्या पुत्राला लोक कोण म्हणून म्हणतात ? १४ ते बोलले, किलेक बासिसा करणारा योहान, किलेक एलीया, किलेक यिर्मया किंवा संदेष्ट्यांतील कोणीएक, असें म्हणतात. १५ तो त्यांस म्हणाला, पण तुम्ही मला कोण म्हणून म्हणतां ? १६ शिमोन पेत्रानें उत्तर दिलें, तूं ख्रिस्त, जीवंत देवाचा पुत्र, आहेस. १७ येशूनें त्याला म्हटलें, शिमोन बार्थोना, धन्य तुझी; कारण मांस व रक्त यांनीं नाहीं, तर माझ्या स्वर्गातील पित्यानें हें तुला प्रगट केलें आहे. १८ आणखी मी तुला सांगतो कीं तूं पेत्र आहेस; आणि या खडकावर मी आपलें मंडळ रचीन, व त्याच्यापुढें परलोकाच्या दारांचें चालणार नाहीं. १९ मी तुला स्वर्गराज्याच्या किंमत्या देईन, आणि पृथ्वीवर जें काहीं तूं बंद करशील तें स्वर्गांत बंद केलें जाईल, आणि पृथ्वीवर जें काहीं तूं मोकळें करशील तें स्वर्गांत मोकळें केलें जाईल. २० तेव्हां त्यानें शिष्यांस निश्चून

सांगितलें, मी ख्रिस्त आहे, हें कोणाला सांगूं नका.

२१ तेव्हांपासून येशू आपल्या शिष्यांस दर्शवूं लागला कीं मीं यरुशलैमास जाऊन वडील, मुख्य याजक व शास्त्री यांच्या हातून बहुत दुःखें सोसावीं, जिवें मारिलें जावें व तिसऱ्या दिवशीं उठावें, याचें अगत्य आहे. २२ तेव्हां पेत्र त्याला जवळ घेऊन त्याचा निषेध करून म्हणाला, प्रभुजी, तुजवर दया असो, असें तुला होणारच नाहीं; २३ परंतु तो वळून पेत्राला म्हणाला, अरे सैताना, माझ्यापुढून निघून जा; तूं मला अडखळा आहेस; कारण देवाच्या गोष्टींकडे तुझें लक्ष नाहीं, माणसांच्या गोष्टींकडे आहे. २४ मग येशूनें आपल्या शिष्यांस म्हटलें, माझ्यामागे येण्याचें कोणाच्या मनांत असेल तर त्यानें आत्मनिषेध करावा व आपला वधस्तंभ उचलून घेऊन मला अनुसरावें. २५ जो कोणी आपला जीव वाचविण्यास पाहील तो त्याला मुकेल; आणि जो कोणी मजकरितां आपल्या जिवाला मुकेल त्याला तो मिळेल. २६ मनुष्य सर्व जग मिळवील आणि आपला जीव गमावील तर त्याला काय लाभ होईल ? अथवा मनुष्य आपल्या जिवाचा मोबदला काय देईल ? २७ मनुष्याचा पुत्र आपल्या पित्याच्या गौरवानें आपल्या दूतांसहित येईल, त्या समयीं 'तो प्रत्येकाला ज्याच्या त्याच्या कामाप्रमाणें फळ देईल.' २८ मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं येथें उभें राहणाऱ्यांत कोणी असे आहेत कीं ते मनुष्याच्या पुत्राला त्याच्या राज्यांत येतांना पाहत तोंपर्यंत त्यांस मरणाचा अनुभव होणारच नाहीं.

१ मग सहा दिवसांनंतर येशूनें पेत्र, याकोब १७ व त्याचा भाऊ योहान यांस आपणाबरोबर एका उंच डोंगरावर एकांतीं नेले. २ तेव्हां त्याचें रूप त्यांच्यादेखतां पालटलें, त्याचें मुख सूर्यासारखें तेजस्वी झालें आणि त्याचीं वस्त्रें प्रकाशासारखीं शुभ्र झालीं. ३ तेव्हां पाहा, मोशे व एलीया हे त्याच्याबरोबर संभाषण करितांना त्यांच्या दृष्टीस पडले. ४ मग पेत्र येशूला म्हणाला, प्रभुजी, आपण येथें असावें हें बरें आहे; तुझी इच्छा असली तर मी येथें तीन मंडप

करितो; तुझ्यासाठी एक, मोशासाठी एक व एलीया-साठी एक. ५ तो बोलत आहे तों, पाहा, तेजस्वी मेघाने त्यांजवर छाया केली; आणि पाहा, मेघांतून अशी वाणी झाली: हा माझा पुत्र, माझा प्रियकर आहे, याजविषयी मी संतुष्ट आहे; याचें तुम्ही ऐका. ६ हें ऐकून शिष्य पालथे पडले व फार भयभीत झाले. ७ तेव्हां येशूनें जवळ येऊन त्यांस स्पर्श करून म्हटलें, उठा, मिळू नका. ८ तेव्हां त्यांनीं डोळे वर करून पाहिलें तों येशूशिवाय कोणी त्यांच्या दृष्टीस पडलें नाहीं.

९ नंतर ते डोंगरावरून खालीं येतांना येशूनें त्यांस आज्ञा केली कीं मनुष्याचा पुत्र मेलेल्यांतून उठेल तोंपर्यंत हा साक्षात्कार झाल्याचें कोणाला सांगूं नका. १० त्यावर त्याच्या शिष्यांनीं त्याला विचारिलें कीं, एलीया प्रथम आला पाहिजे असें शास्त्री कां म्हणतात ? ११ येशूनें उत्तर दिलें, 'एलीया' येऊन तो सर्व 'यथास्थित करील' हें खरें; १२ परंतु मी तुम्हांस सांगतों कीं एलीया आलाच आहे, आणि त्यांनीं त्याला न ओळखितां मनास वाटलें तसें त्याला केलें; त्याप्रमाणें मनुष्याचा पुत्रहि त्यांचें सोसणार आहे. १३ तेव्हां बाप्तिस्मा करणारा योहान याज-विषयीं हा आपणांस सांगतो, असें शिष्य समजले.

१४ नंतर ते लोकांजवळ आल्यावर एक मनुष्य त्याजकडे येऊन त्याजुडें गुडघे टेकून म्हणाला, १५ प्रभुजी, माझ्या पुत्रावर दया कर, कारण तो फेपरेकरी असून फार दुःख भोगीत आहे; तो वारं-वार विस्तवांत व वारंवार पाण्यांत पडतो. १६ मी त्याला तुझ्या शिष्यांकडे आणिलें, परंतु त्यांच्यानें त्याला बरें करवेना. १७ तेव्हां येशूनें उत्तर दिलें, अहाहा, विश्वासहीन व कुटिल पिढी, मी कोठवर तुम्हां-बरोबर असूं ? कोठवर तुमचें सोसूं ? त्याला येथें माझ्याजवळ आणा. १८ नंतर येशूनें त्याला दटाविलें, तेव्हां त्याच्यांतून भूत निघून गेलें आणि त्याच घटकेस मुलगा बरा झाला.

१९ नंतर शिष्य एकांतीं येशूजवळ येऊन म्हणाले, आमच्यानें त्याला कां काढवलें नाहीं ? २० त्यानें त्यांस म्हटलें, तुमच्या अल्पविश्वासामुळें; कारण मी तुम्हांस

खचीत सांगतों कीं जर तुम्हांमध्ये मोहरीच्या दाण्या-एवढा विश्वास असेल तर या डोंगराला येथून तिकडे सर, असें तुम्हीं म्हटल्यास तो सरेल; तुम्हांला कांहीं असाध्य होणार नाहीं. [२१ तरी पण प्रार्थना व उपास यांचाचून असल्या जातीचें भूत निघत नाहीं.]

२२ ते गालीलांत एकत्र झाले असतां येशू त्यांस म्हणाला, मनुष्याचा पुत्र लोकांच्या हातीं धरून दिला जाणार आहे; २३ ते त्याला जिवां मारतील, आणि तिसऱ्या दिवशीं तो उठेल. तेव्हां ते फार खिन्न झाले.

२४ नंतर ते कफर्णहूमांत आल्यावर पद्दीचा रुपया घेणारे पेत्राकडे येऊन म्हणाले, तुमचा गुरु पद्दीचा रुपया देत नाहीं काय ? २५ त्यानें म्हटलें, हो, देतो. मग तो घरांत आल्यावर तो बोलल्याअगोदर येशू म्हणाला, शिमोना, तुला कसें वाटतें ? पृथ्वीवरील राजे कोणापासून जकात किंवा पद्दी घेतात ? आपल्या पुत्रांपासून अथवा परक्यांपासून ? २६ परक्यांपासून, असें त्यानें म्हटल्यावर येशूनें त्याला म्हटलें, तर पुत्र मोकळे आहेत. २७ तथापि आपण त्यांस अडखळवून नये, म्हणून तूं जाऊन समुद्रांत गळ टाक; आणि पहिल्यानें वर येईल तो मासा धरून त्याचें तोंड उघड; म्हणजे तुला दोन रुपयांचें नाणें सापडेल, तें घेऊन माझ्याबद्दल व तुझ्याबद्दल त्यांस दे.

१ त्या वेळेस शिष्य येशूकडे येऊन म्हणाले, १८ खर्गराज्यांत मोठा कोण ? २ तेव्हां त्यानें एका बाळकाला बोलावून त्याला त्यांच्यामध्ये उभें केलें आणि म्हटलें: ३ मी तुम्हांस खचीत सांगतों, तुमचें मन वळल्याशिवाय व तुम्ही बाळकांसारखे झाल्याशिवाय खर्गराज्यांत तुमचा प्रवेश होणारच नाहीं. ४ यास्तव जो कोणी आपणाला या बाळकासारखा लीन करील तोच खर्गराज्यांत मोठा होय; ५ आणि जो कोणी माझ्या नामानें अशा एका बाळकाला जवळ करील त्यानें मला जवळ केलें असें होईल; ६ मजवर विश्वास ठेवणाऱ्या ह्या लहानांतील एकाला जो कोणी अडखळवील त्याच्या गळ्यांत मोठ्या जाल्याची तळीं बांधून त्याला समुद्राच्या खोल पाण्यांत बुडवावें ह्यांत त्याचें हित आहे.

७ अडखळ्यांमुळें जगाला धिक् असो ! अडखळे तर होणारच, परंतु ज्या मनुष्याकडून अडखळा होईल त्याला धिक् असो ! ८ तुझा हात किंवा तुझा पाय तुला अडखळवितो तर तो तोडून फेकून दे; दोन हात किंवा दोन पाय असून सार्वकालिक अग्नींत पडावे यापेक्षां व्यंग किंवा लंगडें होऊन जीवनांत जावें हें तुला बरें आहे. ९ तुझ्या डोळ्यानें तुला अडखळविलें तर तो उपटून फेकून दे; दोन डोळे असून अग्निनरकांत पडावे यापेक्षां एक डोळा असून जीवनांत जावें हें तुला बरें आहे. १० संभाळा, या लहान मुलांतील एकालाहि तुच्छ मानूं नका; कारण, मी तुम्हांस सांगतो कीं स्वर्गांत त्यांचे दूत माझ्या स्वर्गातील पित्याचें तोंड निलय पाहतात. [११ आणखी जे हरवलेलें त्याला तारावयास मनुष्याचा पुत्र आला आहे.] १२ तुम्हांस कसें वाटतें: कोणाएका मनुष्याजवळ शंभर मंडेरें आहेत, आणि त्यांतून एखादें भटकलें तर तो तीं नव्याणव डोंगरावर सोडून त्या भटकलेल्याचा शोध करण्यास जाणार नाहीं काय ? १३ कदाचित् तें त्याला सापडेलें, तर न भटकलेल्या नव्याणवांपेक्षां तो त्याविषयीं अधिक आनंद करील असें मी तुम्हांस खचित सांगतो. १४ तसें या लहानांतील कोणाचाहि नाश व्हावा अशी तुमच्या स्वर्गातील पित्याची इच्छा नाहीं.

१५ तुझ्या भावानें तुझा अपराध केला, तर जा, आणि तूं व तो एकटे असतांना त्याचा अपराध त्याला दाखीव; त्यानें तुझे ऐकिलें तर तूं आपला भाऊ मिळविला असें होईल; १६ परंतु त्यानें जर न ऐकिलें तर तूं आणखी एका दोघांस आपणाबरोबर घे; अशासाठीं कीं दोन किंवा तीन साक्षीदारांच्या तोंडांनें प्रत्येक शब्द शाबीत व्हावा; १७ आणि जर त्यानें त्यांचें न ऐकिलें तर मंडळीला कळीव; आणि त्यानें मंडळीचेंहि न ऐकिलें तर तो तुला विदेशी किंवा जकातदार याच्यासारखा होवो. १८ मी तुम्हांस खचित सांगतो, जें कांहीं तुम्ही पृथ्वीवर बंद कराल, तें स्वर्गांत बंद केलें जाईल; आणि जें कांहीं तुम्ही पृथ्वीवर मोकळें कराल, तें स्वर्गांत मोकळें केलें जाईल. १९ आणखी तुम्हांस सांगतो, पृथ्वीवर तुमच्यांतील दोघे कोणाएका गोष्टी-

विषयीं एकचित्त होऊन विनंती करितील तर ती माझ्या स्वर्गातील पित्याकडून त्यांसाठीं केली जाईल; २० कारण जेथें दोघे किंवा तिघे माझ्या नामानें जमले आहेत तेथें त्यांजमध्ये मी आहे.

२१ तेव्हां पेत्र त्याजकडे येऊन म्हणाला, प्रभुजी, माझ्या भावानें माझा किती वेळां अपराध केला असतां मी त्याला क्षमा करूं; सात वेळां काय ? २२ येशूनें त्याला म्हटलें, सात वेळां असें मी तुला म्हणत नाहीं, तर सातांच्या सत्तर वेळां. २३ यामुळें स्वर्गराज्य कोणाएका राजासारखें आहे; त्या राजाला आपल्या दासांपासून हिशेब घ्यावा असें वाटलें; २४ आणि तो हिशेब घेऊं लागला तेव्हां एक कोटि रुपयांच्या देणेंदाराला त्याजकडे आणिलें. २५ त्याजवळ फेड करावयास कांहीं नसल्यामुळें त्याच्या धन्यानें हुकूम केला कीं तो, त्याची बायको व मुलें यांस व त्याचें जें कांहीं असेल तें विकून फेड करून घ्यावी. २६ तेव्हां त्या दासानें त्याच्या पायां पडून म्हटलें, मला वागवून घे, म्हणजे मी तुझी सर्व फेड करीन. २७ तेव्हां त्या दासाच्या धन्याला दया येऊन त्यानें त्याला मोकळें केलें, व त्याचें तें देणें सोडिलें. २८ तोच दास बाहेर गेल्यावर ज्याच्याकडे त्याचें पंचवीस रुपये येणें होतें असा त्याचा एक सोबतीचा दास त्याला आढळला, तेव्हां तो त्याला धरून त्याची नरडी आवळून म्हणाला, तुजकडे माझें येणें आहे तें फेडून टाक. २९ यावर त्याचा सोबतीचा दास त्याच्या पायां पडून गयावयां करून म्हणाला, मला वागवून घे, म्हणजे मी तुझी फेड करीन; ३० पण त्याचें न ऐकतां त्यानें जाऊन तें देणें तो फेडीपर्यंत त्याला बंदिशालेंत घालून ठेविलें. ३१ तेव्हां घडलेला हा प्रकार पाहून त्याच्या सोबतीचे दास फार दुःखी झाले, आणि त्यांनीं येऊन सर्व वर्तमान आपल्या धन्याला स्पष्ट सांगितलें. ३२ तेव्हां त्याच्या धन्यानें त्याला बोलावून म्हटलें, अरे दुष्ट दासा, तूं मला विनवणी केल्यावरून मीं तें सर्व देणें तुला सोडिलें; ३३ जशी दया मीं तुजवर केली तशी दया तूंहि आपल्या सोबतीच्या दासावर करावयाची नव्हती काय ? ३४ मग

त्याच्या धन्याने त्याजवर रुष्ट होऊन तो सर्व देणें फेडी-पर्यंत त्याला यातना करणाऱ्यांच्या हातीं दिलें. ३५ जर तुम्ही प्रत्येक आपापल्या बंधूची मनापासून क्षमा करणार नाही, तर माझा स्वर्गातील पिताहि त्याप्रमाणेंच तुम्हांविषयीं करील.

१ नंतर असें झालें कीं हें बोलणें समाप्त १९ केल्यावर येशू गालीलाहून निघून यादेनेच्या पलीकडे यहूदीया प्रांतांत गेला. २ तेव्हां लोकांचे थव्यांचे थवे त्याच्यामागून गेले; त्यांस त्यानें तेंथें बरें केलें.

३ नंतर परुशी त्याजकडे येऊन त्याची परीक्षा पाहण्याकरितां म्हणाले, बायकोला कोणत्याहि कारणावरून टाकणें हें योग्य आहे काय? ४ त्यानें उत्तर दिलें, हें तुमच्या वाचण्यांत आलें नाही काय कीं ज्यानें मनुष्यें उत्पन्न केलीं, त्यानें 'तीं' प्रारंभापासून 'नरनारी' अशीं उत्पन्न केलीं,' ५ व म्हटलें, 'याकरितां पुरुष आईबापांस सोडून आपल्या बायकोला जडून राहील, आणि तीं दोघें एकदेह होतील?' ६ ह्यामुळें तीं पुढें दोन नव्हत, तर एकदेह अशीं आहेत. यास्तव देवानें जोडिलें आहे तें मनुष्यानें तोडूं नये. ७ ते त्याला म्हणाले, तर 'सूटपत्र देऊन तिला टाकावें' अशी आज्ञा मोशांनं कां दिली? ८ त्यानें त्यांस म्हटलें, तुमच्या अंतःकरणाच्या कठोरपणामुळें मोशांनं तुम्हांस आपल्या बायका टाकूं दिल्या; तरी प्रारंभापासून असें नव्हतें. ९ मी तुम्हांस सांगतां कीं जो कोणी आपल्या बायकोला व्यभिचाराच्या कारणावरून टाकून दुसरी करितो तो व्यभिचार करितो; आणि जो कोणी अशा टाकिलेल्या स्त्रीबरोबर लग्न करितो तोहि व्यभिचार करितो. १० शिष्य त्याला म्हणाले, बायकोच्या संबंधानें पुरुषाची गोष्ट अशी असली तर लग्नच न केलेलें बरें. ११ त्यानें त्यांस म्हटलें, हें वचन सर्वांच्यानें स्वीकारवत नाही; ज्यांस हें दान दिलें आहे ते स्वीकारितात. १२ कारण आईच्या उदरापासून जन्मलेले असे नपुंसक आहेत, मनुष्यांनीं केलेले असेहि नपुंसक आहेत, आणि स्वर्गराज्यासाठीं ज्यांनीं

आपणांस नपुंसक करून घेतलें असे नपुंसक आहेत. ज्याच्यानें हें स्वीकारवतें तो स्वीकारो.

१३ नंतर त्यानें बाळकांवर हात ठेवून प्रार्थना करावी म्हणून त्याच्याजवळ त्यांस आणिलें; परंतु शिष्यांनीं आणणाऱ्यांस दटाविलें. १४ येशूनें म्हटलें, बाळकांस मजकडे येऊं वा, त्यांस मना कलं नका, कारण स्वर्गराज्य असल्यांचेंच आहे. १५ मग त्यांजवर हात ठेविल्यावर तो तेथून गेला.

१६ नंतर, पाहा, एक जण येऊन त्याला म्हणाला, गुरुजी, मला सार्वकालिक जीवन मिळावें म्हणून मीं कोणतें चांगलें कार्य करावें? १७ त्यानें त्याला म्हटलें, मला चांगल्याविषयीं कां विचारितोस? असा चांगला एकच आहे; तरी तूं जीवनांत प्रवेश करूं पाहतोस तर [देवाच्या] आज्ञा पाळ. १८ तो त्याला म्हणाला, कोणत्या? येशूनें म्हटलें, 'मनुष्यहत्या करूं नको, व्यभिचार करूं नको, चोरी करूं नको, खोटी साक्ष देऊं नको, १९ आपल्या बापाचा व आपल्या आईचा सन्मान कर,' आणि 'जशी आपणावर तशी आपल्या शेजाऱ्यावर प्रीति कर.' २० तो तरुण त्याला म्हणाला, मीं हें अवघें पाळिलें आहे; माझ्या ठायीं अजून काय उणें आहे? २१ येशूनें त्याला म्हटलें, पूर्ण होऊं पाहतोस तर जा, आपली मालमत्ता विकून दरिद्र्यांस दे, म्हणजे तुला स्वर्गांत संपत्ति मिळेल; आणि चल, माझ्या-मागें ये; २२ पण ही गोष्ट ऐकून तो तरुण खिन्न होऊन निघून गेला, कारण त्याची मालमत्ता पुष्कळशी होती.

२३ तेव्हां येशूनें आपल्या शिष्यांस म्हटलें, मी तुम्हांस खचीत सांगतां, स्वर्गराज्यांत धनवानाचा प्रवेश होणें कठीण आहे. २४ आणखी तुम्हांस सांगतां, देवराज्यांत धनवानाचा प्रवेश होणें यापेक्षां उंटानें सुईच्या नेड्यांतून जाणें सोपें आहे. २५ हें ऐकून शिष्य फार थक्क होऊन म्हणाले, तर मग कोण तरेल? २६ येशूनें त्यांजकडे न्याहाळून पाहून म्हटलें, हें मनुष्याला अशक्य आहे, 'देवाला तर सर्व शक्य आहे.' २७ तेव्हां पेत्रानें त्याला म्हटलें, पाहा, आम्ही सर्व सोडून तुझ्यामागें आलों आहों, तर आम्हांस

काय मिळणार आहे ? २८ येशूने त्यांस म्हटलें, मी तुम्हांस खचीत सांगतो, पुनरुत्पत्तींत मनुष्याचा पुत्र आपल्या गौरवाच्या सिंहासनावर बसेल, तेव्हां माझ्यामागे चालत आलेले तुम्हीहि, बारा सिंहासनांवर बसून इस्राएलाच्या बारा वंशांचा न्याय कराल. २९ आणखी ज्या कोणी घरे, भाऊ, बहिणी, बाप, आई, मुलें किंवा शेते माझ्या नामाकरितां सोडिलीं आहेत, त्याला शंभरपट मिळून सार्वकालिक जीवन हें वतन मिळेल; ३० परंतु जे पहिले ते शेवटले आणि शेवटले ते पहिले, असें पुष्कळ जणांचें होईल.

१ स्वर्गराज्य कोणाएका घरधन्यासारखें आहे; तो आपल्या द्राक्षमळ्यांत मोलानें कामकरी लावावयास मोठ्या सकाळीं बाहेर गेला; २ आणि त्यानें कामकऱ्यांस रोजची पावली ठरवून त्यांस आपल्या द्राक्षमळ्यांत पाठविलें. ३ मग तो तिसऱ्या तासाच्या सुमारास बाहेर गेला आणि त्यानें अड्ड्यावर कित्येकांस रिकामें उभें राहिलेलें पाहिलें. ४ तो त्यांस म्हणाला, तुम्हीहि द्राक्षमळ्यांत जा, जें योग्य तें मी तुम्हांस देईन; आणि ते गेले. ५ पुनः सहाव्या व नवव्या तासाच्या सुमारास त्यानें बाहेर जाऊन तसेंच केलें. ६ नंतर अकराव्या तासाच्या सुमारास तो बाहेर गेला तेव्हां आणखी कित्येक उभे राहिलेले त्याला आढळले. त्यांस त्यानें म्हटलें, तुम्ही सारा दिवस येथें रिकामें कां उभे राहिलां आहां ? ७ ते त्याला म्हणाले, आम्हांस कोणी कामावर लाविलें नाहीं म्हणून. त्यानें त्यांस म्हटलें, तुम्हीहि द्राक्षमळ्यांत जा. ८ मग संध्याकाळ झाल्यावर द्राक्षमळ्याचा धनी आपल्या कारभार्याला म्हणाला, कामकऱ्यांस बोलाव, आणि शेवटल्यापासून आरंभ करून पहिल्यापर्यंत त्यांस मजुरी दे. ९ तेव्हां जे अकराव्या तासाच्या सुमारास लाविले होते ते आल्यावर त्यांस पावली पावली मिळाली. १० मग पहिले आले, आणि आपणांस अधिक मिळेल असें त्यांना वाटलें तरी त्यांसहि पावली पावलीच मिळाली. ११ ती त्यांनीं घेतल्यावर घरधन्याविरुद्ध कुरकुर करून म्हटलें, १२ या शेवटल्यांनीं

एकच तास काम केलें, आणि आम्हीं दिवसभर उन्हां-तान्हांत कष्ट केले, त्या आम्हांस व त्यांस तुम्हीं सारखें लेखिलें आहे. १३ तेव्हां त्यानें त्यांतील एकाला उत्तर दिलें, गड्या, मी तुझा अन्याय करित नाहीं; तूं मजबरोबर पावलीचा करार केला कीं नाहीं ? १४ तूं आपलें घेऊन चालावयाला लाग; जसें तुला तसें या शेवटल्यालाहि द्यावें असें मीं ठरविलें आहे. १५ जें माझें आहे त्याचें आपल्या मर्जीप्रमाणें करावयास मी मुखत्यार नाहीं काय ? अगर मी उदार आहे हें तुझ्या डोळ्यांत सलतें काय ? १६ याप्रमाणें शेवटले ते पहिले व पहिले ते शेवटले होतील.

१७ येशू वर यरुशलेमास जात असतां त्यानें बारा शिष्यांस वाटेत एकीकडे नेऊन म्हटलें, १८ पाहा, आपण वर यरुशलेमास जात आहों आणि मनुष्याच्या पुत्राला मुख्य याजकांच्या व शास्त्र्यांच्या हातीं धरून देण्यांत येईल; ते त्याला मरणदंड ठरवितील; १९ थडा करावयास, फटके मारावयास व वधस्तंभावर चढवावयास त्याला विदेश्यांच्या स्वाधीन करितील आणि तिसऱ्या दिवशीं तो पुनः उठेल.

२० तेव्हां जब्दीच्या पुत्रांच्या आईनें आपल्या पुत्रांसह त्याजकडे येऊन पायां पडून त्याजजवळ कांहीं मागणी केली. २१ त्यानें तिला म्हटलें, तुला काय पाहिजे ? ती त्याला म्हणाली, तुझ्या राज्यांत या माझ्या दोघां पुत्रांतील एकानें तुझ्या उजवीकडे व एकानें तुझ्या डावीकडे बसावें अशी आज्ञा दे. २२ येशूनें उत्तर दिलें कीं तुम्ही काय मागतां हें तुम्हांस समजत नाहीं; जो प्याला मी पिणार आहे तो तुमच्यानें पिववेल काय ? ते त्याला म्हणाले, पिववेल. २३ त्यानें त्यांस म्हटलें, माझा प्याला तुम्ही प्याल खरा, पण माझ्या उजवीकडे व माझ्या डावीकडे बसण्याचा अधिकार देणें मजकडे नाहीं, तर ज्यांच्यासाठीं माझ्या पित्यानें हा सिद्ध केला त्यांच्यासाठीं तो आहे. २४ ही गोष्ट ऐकून दहा शिष्यांस त्या दोघां भावांचा राग आला; २५ पण येशूनें त्यांस बोलावून म्हटलें, विदेश्यांवर त्यांचे अधिपति प्रभुत्व चालवितात

व मोठे लोकहि अधिकार करितात, हें तुम्हांस ठाऊक आहे. २६ तुम्हांमध्ये तसें नसावें; तर तुम्हांमध्ये जो कोणी श्रेष्ठ होऊं पाहतो त्यानें तुमचा सेवक व्हावें; २७ आणि तुम्हांमध्ये जो कोणी प्रथमस्थान मिळवू पाहतो त्यानें तुमचा दास व्हावें; २८ याप्रमाणें मनुष्याचा पुत्र सेवा करून ध्यावयास नाही, तर सेवा करावयास व बहुतांच्या खंडणीसाठीं आपला जीव ध्यावयास आला.

२९ मग ते यरीहोहून जात असतां मोठा लोकसमुदाय त्याच्या मागून चालला. ३० तेव्हां पाहा, वाटेवर बसलेले दोन अंधळे, येशू जवळून जात आहे हें ऐकून, ओरडून म्हणाले, प्रभो, दावीदपुत्रा, आम्हांवर दया कर. ३१ त्यांनीं उगें राहावें म्हणून लोकांनीं त्यांस धमकाविलें; तरी ते अधिकच ओरडून म्हणाले, प्रभो, दावीदपुत्रा, आम्हांवर दया कर. ३२ येशूनें उभें राहून त्यांस बोलावून म्हटलें, मीं तुम्हांसाठीं काय करावें म्हणून तुमची मागणी आहे ? ३३ ते त्याला म्हणाले, प्रभुजी, आमचे डोळे उघडावे. ३४ तेव्हां येशूला कळवळा येऊन त्यानें त्यांच्या डोळ्यांस सर्श केला, तेव्हां त्यांस तत्काळ दिसू लागलें, आणि ते त्याच्यामागे चालले.

१ ते यरुशलेमाजवळ येत असतां जैतूनांच्या २१ डोंगराजवळ बेथफगे येथवर पोहोंचले, तेव्हां येशूनें दोघां शिष्यांना असें सांगून पाठविलें कीं २ तुम्ही समोरच्या गावांत जा, म्हणजे तेथें बांधून ठेविलेली एक गाढवी व तिच्याजवळ शिंगरूं अशीं तुम्हांस लागलीच आढळतील; त्यांस सोडून मजकडे आणा; ३ आणि कोणीं तुम्हांस कांहीं म्हटलें, तर प्रभूला यांची गरज आहे, असें सांगा म्हणजे तो तेव्हांच तीं पाठवील. ४ संदेष्ट्याच्या द्वारे जें सांगितलें होतें तें पूर्ण व्हावें म्हणून हें झालें; तें असें कीं,

५ सीयोनेच्या कच्येला सांगा,

पाहा, तुझा राजा सौम्य आहे व गाढवावर, म्हणजे गाढवीच्या शिंगरावर बसलेला असा तुजकडे येत आहे.

६ तेव्हां शिष्यांनीं जाऊन येशूच्या आज्ञेप्रमाणें केलें;

७ गाढवी व शिंगरूं हीं आणून त्यांवर आपलीं वस्त्रें घातलीं व तो वर बसला. ८ तेव्हां लोकसमुदायांतील बहुतेकांनीं आपलीं वस्त्रें वाटेवर पसरलीं व कांहींनीं झाडांच्या डहाळ्या तोडून वाटेवर पसरल्या; ९ आणि पुढें चालणारे व मागे चालणारे लोक गजर करीत म्हणाले, दाविदाच्या पुत्राला 'होसात्ता; प्रभूच्या नामानें येणारा धन्यवादित असो,' ऊर्ध्वलोकी 'होसात्ता.' १० तो यरुशलेमांत आल्यावर सर्व नगर गजबजून म्हणालें, हा कोण ? ११ लोकसमुदाय म्हणाले, गालीलां-तील नासरेयाहून आलेला हा येशू संदेष्टा होय.

१२ नंतर येशू मंदिरांत गेला; मंदिरांत जे क्रयविक्रय करीत होते त्या सर्वांस त्यानें बाहेर घालवून दिलें, सराफांचे चौरंग व कबुतरें विकणाऱ्यांच्या बैठकी पालथ्या केल्या, १३ आणि त्यांस म्हटलें, 'माझ्या घरास प्रार्थना-मंदिर म्हणतील,' असें लिहिलें आहे; परंतु तुम्ही तें 'लुटान्यांची गुहा' करीत आहां. १४ मग अंधळे व लंगडे त्याजकडे मंदिरांत आले, त्यांस त्यानें बरें केलें. १५ तेव्हां त्यानें केलेले चमत्कार व दाविदाच्या पुत्राला 'होसात्ता' असें मंदिरांत पुकारणारीं मुलें हीं पाहून मुख्य याजक व शास्त्री रागावले, १६ व त्याला म्हणाले, हीं काय म्हणतात हें तूं ऐकतोस काय ? येशूनें त्यांस म्हटलें, हो; 'बाळकें व तान्हीं मुलें यांच्या मुखांतून तूं स्तुति पूर्ण करविली आहे' हें तुमच्या वाचण्यांत कधीं आलें नाहीं काय ? १७ नंतर तो त्यांस सोडून नगराबाहेर बैथानीस गेला, व तेथें वस्तीस राहिला.

१८ मग सकाळीं तो परत नगरास येत असतां त्याला भूक लागली, १९ आणि वाटेवर अंजिराचें एक झाड पाहून तो त्याकडे गेला; पण पानांवाचून त्यावर त्याला कांहीं मिळालें नाही; मग त्यानें त्याला म्हटलें, यापुढें तुला फळ कधीं न येवो; आणि तें अंजिराचें झाड लागलेंच वाळून गेलें. २० हें पाहून शिष्यांनीं आश्चर्य करून म्हटलें, अंजिराचें झाड लागलेंच कसें वाळून गेलें ! २१ येशूनें त्यास उत्तर दिलें, मी तुम्हांस खचीत सांगतो, तुम्हांस विश्वास असला व तुम्ही संशय न धरिला, तर अंजिराच्या झाडाला केल्याप्रमाणें तुम्ही कराल, इतकेंच नाही, तर या डोंगरालाहि तूं उपटून

समुद्रांत टाकिला जा, असें जर म्हणाल तर तें घडेल. २२ तुम्ही विश्वास धरून प्रार्थनेत जें काहीं मागाल तें सर्व तुम्हांस मिळेल.

२३ नंतर तो मंदिरांत जाऊन शिक्षण देत असतां मुख्य याजक व लोकांचे वडील जन त्याच्याजवळ येऊन म्हणाले, कोणत्या अधिकारानें तूं हें करितोस, व तुला हा अधिकार कोणी दिला? २४ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, मीहि तुम्हांस एक गोष्ट विचारितों, ती मला सांगाल तर कोणत्या अधिकारानें मी हें करितों, तें तुम्हांस सांगेन. २५ योहानाचा बाप्तिस्मा कोठून होता? स्वर्गातून किंवा मनुष्यांतून? तेव्हां ते आपसांत विचार करूं लागले कीं स्वर्गातून असें म्हणावें तर हा आपल्याला म्हणेल, मग तुम्हीं त्याजवर कां विश्वास ठेविला नाही? २६ बरें, मनुष्यांतून असें म्हणावें तर आपल्याला लोकांची भीति वाटते, कारण सर्व लोक योहानाला संदेश मानितात. २७ तेव्हां त्यांनीं येशूला उत्तर दिलें, आम्हांस ठाऊक नाही. तो त्यांस म्हणाला, तर कोणत्या अधिकारानें हें करितों हें मीहि तुम्हांस सांगत नाही. २८ तुम्हांस काय वाटतें तें सांगा बरें? एका मनुष्याला दोन पुत्र होते; तो पहिल्याकडे जाऊन म्हणाला, मुला, आज द्राक्षमळ्यांत जाऊन काम कर; २९ त्यानें उत्तर दिलें, मी नाही जात; तरी काहीं वेळानें त्याला पस्तावा होऊन तो गेला. ३० मग दुसऱ्याकडे जाऊन त्यानें तसेंच म्हटलें; त्यानें उत्तर दिलें, जातो महाराज; पण गेला नाही. ३१ या दोघांकून कोणी बापाच्या इच्छेप्रमाणें केलें? ते म्हणाले, पहिल्यानें. येशूनें त्यांस म्हटलें, मी तुम्हांस खचीत सांगतों कीं जकातदार व कसबिणी तुमच्यापुढें देवराज्यांत जातात. ३२ कारण योहान धर्ममार्गानें तुम्हांकडे आला, आणि तुम्हीं त्याचा विश्वास धरिला नाही; जकातदार व कसबिणी यांनीं त्याचा विश्वास धरिला; तर हें पाहून तुम्हीं त्याचा विश्वास धरावा असा मागूनहि पश्चात्ताप केला नाही.

३३ आणखी एक दाखला ऐकून घ्या; कोणी एक गृहस्थ होता, 'त्यानें द्राक्षमळा लाविला, त्याभोंवतें कुंपण घातलें, त्यामध्ये द्राक्षारसासाठीं कुंड खणिलें व

माळा बांधिला'; आणि तो बागवानांस सोपून देऊन आपण परदेशीं गेला. ३४ नंतर फळांचा हंगाम आल्यावर त्यानें आपलें उत्पन्न घेण्याकरितां आपल्या दासांस बागवानांकडे पाठविलें. ३५ तेव्हां बागवानांनीं त्याच्या दासांस धरून कोणाला ठोक दिला, कोणाला जिवें मारिलें, व कोणाला दगडमार केला. ३६ त्यानें फिरून पहिल्यांपेक्षां अधिक असे दुसरे दास पाठविले; त्यांबरोबरहि ते तसेच वागले. ३७ शेवटीं, ते आपल्या पुत्राचा मान राखतील असें म्हणून त्यानें आपल्या पुत्रास त्यांकडे पाठविलें; ३८ परंतु बागवान पुत्राला पाहून आपसांत म्हणाले, हा वारीस आहे; चला, आपण याला जिवें मारूं, व याचें वतन घेऊं. ३९ तेव्हां त्यांनीं त्याला धरून द्राक्षमळ्याबाहेर काढून जिवें मारिलें. ४० तर मग द्राक्षमळ्याचा धनी येईल तेव्हां तो त्या बागवानांचें काय करील? ४१ ते त्याला म्हणाले, तो त्या दुष्टांचे हालहाल करून त्यांचा नाश करील, आणि जे बागवान हंगामीं त्याला उत्पन्न देतील अशा दुसऱ्यांकडे तो द्राक्षमळा सोपून देईल. ४२ येशू त्यांस म्हणाला,

जो धोंडा बांधणाऱ्यांनीं नापसंत केला

तोच कोनशिला झाला;

हें प्रभूकडून झालें,

आणि हें आमच्या दृष्टीनें अद्भुतकृत्य आहे,

असें शास्त्रांत तुमच्या वाचण्यांत कधीं आलें नाहीं काय? ४३ यास्तव मी तुम्हांस सांगतों कीं देवराज्य तुम्हांपासून काढून घेतलें जाईल; व जी प्रजा त्याचें उत्पन्न देईल तिला तें दिलें जाईल. ४४ जो ह्या धोंड्यावर पडेल त्याचा चुराडा होईल, व ज्या कोणावर हा पडेल, त्याचा हा भुगा उडवील. ४५ मुख्य याजक व परुशी त्याचे दाखले ऐकून, हा आम्हांविषयीं बोलत आहे, असें समजले. ४६ ते त्याला धरावयास पाहत होते, परंतु त्यांना लोकसमुदायांची भीति वाटली; कारण ते त्याला संदेश मानीत होते.

१ येशू पुनः त्यांस दाखले देऊन बोल्ड
२२ लागला: २ स्वर्गराज्य कोणाएका राजासारिखें
आहे; त्यानें आपल्या पुत्राच्या लग्नाची

मेजवानी केली; ३ आणि लग्नाच्या मेजवानीस ज्यांस आमंत्रण दिलें होतें त्यांस बोलावण्याकरितां त्यानें आपले दास पाठविले, परंतु ते येईनात. ४ पुनः त्यानें दुसरे दास पाठविले, व त्यांस म्हटलें कीं आमंत्रितांस असें सांगा, पाहा, मीं जेवण तयार केलें आहे, आपले बैल व पुष्ट पशु कापिले आहेत, सर्व सिद्ध आहे, लग्नाच्या मेजवानीस चला. ५ तरी हें कांहीं मनावर न घेतां ते कोणी आपल्या शेताला, कोणी आपल्या व्यापाराला गेले; ६ आणि वरकडांनीं त्याच्या दासांस धरून गांजिलें व जिवें मारिलें. ७ तेव्हां राजाला राग आला; आणि त्यानें आपलीं सैन्यें पाठवून त्या घातक्यांचा नाश केला, व त्यांचें नगर जाळून टाकिलें. ८ मग तो आपल्या दासांस म्हणाला, लग्नाची तयारी आहे खरी, परंतु आमंत्रित योग्य नव्हते, ९ म्हणून तुम्ही चवाट्यां-बर जाऊन जितके तुम्हांस आढळतील तितक्यांस लग्नाच्या मेजवानीस बोलावा. १० मग त्या दासांनीं रस्त्यावर जाऊन बरेवाईट जितके त्यांस मिळाले त्या सर्वांस एकत्र केलें; आणि लग्नाच्या जेवणाऱ्यांची भरती झाली. ११ राजा जेवणाऱ्यांना पाहावयास आंत आला, तेव्हां लग्नाचा पोशाक न घातलेला असा एक मनुष्य त्याच्या दृष्टीस पडला. १२ त्याला तो म्हणाला, मित्रा, तूं लग्नाचा पोशाक घातल्यावाचून येथें कां आलास? त्यानें कांहीं उत्तर केलें नाहीं. १३ मग राजानें चाकरांस सांगितलें, याचे हातपाय बांधून याला बाहेरील अंधारांत टाका, तेथें रडणें व दांतखाणें होईल. १४ बोलावलेले बहुत आहेत, पण निवडलेले थोडे आहेत.

१५ नंतर परुशांनीं जाऊन त्याला बोलण्यामध्ये पाशांत कसें पाडावें यासंबंधानें मसलत केली. १६ त्यांनीं आपल्या शिष्यांस हेरोयांसह त्याजकडे पाठवून म्हटलें, गुरुजी, आम्हांस ठाऊक आहे कीं तूं खरा आहेस, देवाचा मार्ग खरेपणानें सांगतोस, व कोणाची भीड धरीत नाहींस; कारण तूं तोंड पाहून बोलत नाहींस. १७ तुला कसें वाटतें हें आम्हांस सांग: कैसराला कर देणें हें योग्य आहे किंवा नाहीं? १८ येशू त्यांचें दुष्टपण ओळखून म्हणाला, अहो ढोंग्यांनो,

माझी परीक्षा कां पाहतां? १९ कराचें नाणें मला दाखवा; तेव्हां त्यांनीं त्याच्याजवळ एक पावली आणिली. २० त्यानें त्यांस म्हटलें, हा मुखवटा व हा लेख कोणाचा? २१ ते म्हणाले, कैसराचा; त्यानें त्यांस म्हटलें, तर मग कैसराचें तें कैसराला, आणि देवाचें तें देवाला भरून द्या. २२ हें ऐकून त्यांना आश्चर्य वाटलें, व ते त्याला सोडून गेले.

२३ त्याच दिवशीं, पुनरुत्थान होत नाहीं, असें म्हणणाऱ्या सद्क्यांनीं त्याच्याकडे येऊन त्याला विचारिलें: २४ गुरुजी, मोशानें सांगितलें आहे कीं 'जर कोणी एक संतान नसतां मेला तर त्याच्या भावानें त्याच्या स्त्रीबरोबर विवाह करून आपल्या भावाचा वंश चालवावा.' २५ आम्हांमध्ये सात भाऊ होते; त्यांतला पहिला लग्न करून मेला आणि त्याला संतति नसल्यामुळें त्याची बायको त्याच्या भावाची झाली. २६ याप्रमाणें दुसरा, तिसरा, असे सातहि जण लग्न करून मेले; २७ आणि सर्वांमागून ती स्त्री मेली. २८ तर पुनरुत्थानांत ती त्या सात जणांतून कोणाची बायको होईल? कारण ती त्या सर्वांची झाली होती. २९ येशून त्यांस उत्तर दिलें: तुम्हांस शास्त्र व देवाचें सामर्थ्य न कळल्यामुळें तुम्ही भ्रमांत पडलां आहां. ३० कारण पुनरुत्थानांत ते लग्न करून घेत नाहींत व लग्न करून देतहि नाहींत; तर स्वर्गातील [देवाच्या] दूतांप्रमाणें असतात. ३१ मृतांच्या पुनरुत्थानाविषयीं देवानें तुम्हांस सांगितलें तें तुमच्या वाचण्यांत आलें नाहीं काय? ३२ तें असें कीं, 'मी अब्राहामाचा देव, इसहाकाचा देव व याकोबाचा देव आहे.' देव मृतांचा नव्हे, जीवतांचा आहे. ३३ हें ऐकून लोकसमुदायांस त्याच्या शिक्षणाचें आश्चर्य वाटलें.

३४ त्यानें सद्की यांस कुंठित केलें असें ऐकून परुशी एकत्र जमले; ३५ आणि त्यांतील एका शास्त्र्यानें त्याची परीक्षा पाहण्याकरितां विचारलें: ३६ गुरुजी, नियमशास्त्रांतील कोणती आज्ञा मोठी आहे? ३७ तो त्याला म्हणाला, 'तूं आपला देव परमेश्वर याजवर पूर्ण अंतःकरणानें, पूर्ण जिवानें व पूर्ण मनानें प्रीति कर'; ३८ हीच मोठी व पहिली आज्ञा आहे. ३९ हिच्या-

सारखी दुसरी एक आहे की 'तू आपल्या शेजाऱ्यावर आपणासारखी प्रीति कर.' ४० या दोन आज्ञांवर सर्व नियमशास्त्र व संदिष्टशास्त्र हीं अवलंबून आहेत.

४१ परुशी एकत्र जमले असतां येथूनं त्यांस विचारिलें: ४२ ख्रिस्ताविषयीं तुम्हांस काय वाटतें? तो कोणाचा पुत्र आहे? ते त्याला म्हणाले, दाविदाचा. ४३ त्यानें त्यांस म्हटलें, तर मग दाविदानें आत्म्याच्या प्रेरणेनें त्याला प्रभु असें कसें म्हटलें? तो म्हणतो,

४४ परमेश्वरानें माझ्या प्रभूला सांगितलें,

मी तुझ्या शत्रूंस तुझ्या पायांखालीं घालीपर्यंत तूं माझ्या उजवीकडे बस.

४५ दावीद जर त्याला प्रभु म्हणतो तर तो त्याचा पुत्र कसा होईल? ४६ तेव्हां कोणाला त्यास उत्तर देतां येईना; आणि त्या दिवसापासून त्याला आणखी कांहीं विचारावयास कोणीहि धजला नाहीं.

१ तेव्हां येशू लोकसमुदायांस व आपल्या २३ शिष्यांस म्हणाला, २ शास्त्री व परुशी हे मोशाच्या आसनावर बसले आहेत; ३ यास्तव ते जे कांहीं तुम्हांस सांगतील ते अवघें आचरा व पाळा, परंतु त्यांच्या करण्याप्रमाणें करूं नका; कारण ते सांगतात पण करीत नाहींत. ४ जड आणि वाढावयास कठीण अशीं ओझीं बांधून ते लोकांच्या खांद्यांवर देतात, परंतु तीं सारण्यास ते स्वतः बोटहि लावावयाचे नाहींत; ५ आणि आपलीं सर्व कामें लोकांनीं पाहावीं म्हणून ते तीं करितात, आपलीं मंत्रपत्रें रुंद करितात, व आपले गोंडे मोठे करितात; ६ जेवणावळींतील श्रेष्ठ स्थानें, सभास्थानांतील श्रेष्ठ आसनें, ७ बाजारांत नमस्कार घेणें व लोकांकडून गुरुजी असें म्हणवून घेणें हीं त्यांस आवडतात. ८ तुम्ही तर आपणांस गुरुजी असें म्हणवून घेऊं नका; कारण तुमचा गुरु एक आहे, व तुम्ही सर्व भाऊभाऊ आहां. ९ पृथ्वीवरील कोणाला बाप म्हणूं नका, कारण तुमचा पिता एक आहे, तो स्वर्गीय आहे. १० तसेंच आपणांस स्वामी असें म्हणवून घेऊं नका, कारण तुमचा स्वामी एक, तो ख्रिस्त आहे. ११ तुम्हांमध्ये जो मोठा त्यानें तुमचा सेवक व्हावें. १२ जो कोणी आपणाला उंच करील तो नीच केला जाईल, आणि जो

कोणी आपणाला नीच करील तो उंच केला जाईल.

१३ अहो शास्त्र्यांनो व परुश्यांनो, अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांस धिक् असो! कारण लोकांनीं आंत जाऊं नये म्हणून तुम्ही स्वर्गराज्य बंद करितां; तुम्ही स्वतः आंत जात नाहीं व आंत जाणाऱ्यांसहि जाऊं देत नाहीं. [१४ अहो शास्त्र्यांनो व परुश्यांनो, अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांस धिक् असो! कारण तुम्ही विधवांचीं घरें खाऊन टाकितां व ढोंगांनं लांब लांब प्रार्थना करितां, यामुळे तुम्ही अधिक दंड पावाल.]

१५ अहो शास्त्र्यांनो व परुश्यांनो, अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांस धिक् असो! कारण तुम्ही एक शिष्य मिळवावयासाठीं समुद्र व भूमी पायांखालीं घालितां आणि तो मिळाला म्हणजे तुम्ही त्याला आपणांहून दुप्पट असा नरकपुत्र करितां.

१६ अहो अंधळ्या वाटाड्यांनो, तुम्हांस धिक् असो! कारण तुम्ही म्हणतां, कोणीं मंदिराची शपथ घेतली तर त्यांत कांहीं नाहीं, परंतु कोणीं मंदिराच्या सोन्याची शपथ घेतली तर तो ऋणी आहे. १७ अहो मूर्ख व अंधळे लोकहो, मोठें कोणतें, तें सोनें किंवा ज्याच्या योगानें तें सोनें पवित्र झालें तें मंदिर? १८ तुम्ही म्हणतां, कोणीं वेदीची शपथ घेतली तर त्यांत कांहीं नाहीं, परंतु कोणीं तिजवरील अर्पणाची शपथ घेतली तर तो ऋणी आहे. १९ अहो अंधळ्यांनो, मोठें कोणतें; अर्पण किंवा अर्पण पवित्र करणारी वेदी? २० यास्तव जो कोणी वेदीची शपथ घेतो तो तिची व तिच्यावर जें कांहीं आहे त्याची शपथ घेतो; २१ आणि जो मंदिराची शपथ घेतो तो त्याची व त्यांत राहणाऱ्याची शपथ घेतो; २२ आणि जो स्वर्गाची शपथ घेतो तो देवाच्या सिंहासनाची व त्यावर बसणाऱ्याची शपथ घेतो.

२३ अहो शास्त्र्यांनो व परुश्यांनो, अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांस धिक् असो! कारण पुदिना, शेंप व जिरे यांचा दशांश तुम्ही देतां, आणि नियमशास्त्रांतील मुख्य गोष्टी, म्हणजे न्याय, दया व विश्वास ह्या तुम्हीं सोडिल्या आहेत; ह्या करावयाच्या होत्या, तरी त्या सोडावयाला पाहिजे होत्या असें नाहीं. २४ अहो अंधळ्या वाटाड्यांनो,

तुम्ही मुरकूट गाळून काढितां व उंट गिळून टाकितां.

२५ अहो शाह्यांनो व परुश्यांनो, अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांस धिक् असो! तुम्ही ताटवाटी बाहेरून साफ करितां, पण तीं आंतून जुलूम व असंयम यांनीं भरलीं आहेत. २६ अरे अंधळ्या परुश्या, पहिल्यानें वाटी आंतून साफ कर, म्हणजे ती बाहेरूनहि साफ होईल.

२७ अहो शाह्यांनो व परुश्यांनो, अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांस धिक् असो! कारण तुम्ही चुना लावलेल्या कवरांसारखे आहां, त्या बाहेरून सुंदर दिसतात, परंतु आंत मेलेल्यांच्या हाडांनीं व सर्व प्रकारच्या मळानें भरलेल्या आहेत; २८ तसें तुम्ही बाहेरून लोकांस धार्मिक दिसतां, परंतु आंत ढोंगानें व अधर्मानें भरलेले आहां.

२९ अहो शाह्यांनो व परुश्यांनो, अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांस धिक् असो! कारण तुम्ही संदेष्ट्यांच्या कबरा बांधितां व धार्मिक लोकांचीं थडीं शृंगारितां; ३० आणि म्हणतां, आम्ही आपल्या वडिलांच्या दिवसांत असतो तर संदेष्ट्यांचा रक्तपात करण्यांत त्यांचे भागीदार झालों नसतो. ३१ यावरून तुम्ही संदेष्ट्यांचा घात करणाऱ्यांचे पुत्र आहां, अशी तुम्ही स्वतःसच साक्ष देतां; ३२ यास्तव तुम्ही आपल्या वडिलांचें माप भरा. ३३ अहो सापांनो, सापांच्या पिलांनो, नरकदंड कसा चुकवाल? ३४ पाहा, मी तुम्हांकडे संदेष्टे, ज्ञानी व शास्त्री यांस पाठवितों; तुम्ही त्यांतून कित्येकांस जिवें माराल व वधस्त्रंभावर चढवाल; आणि कित्येकांस आपल्या सभास्थानांमध्ये फटके माराल, व नगरोनगरीं त्यांचा पाठलाग कराल; ३५ यासाठीं कीं धार्मिक हाबेल याच्या रक्तापासून, वेदी व पवित्रस्थान यांच्यामध्ये ज्याला तुम्हीं जिवें मारिलें तो बरख्याचा पुत्र जखऱ्या याच्या रक्तापर्यंत, जें सर्व धार्मिक लोकांचें रक्त पृथ्वीवर पाडण्यांत आलें तें तुम्हांवर यावें. ३६ मी तुम्हांस खचीत सांगतो, हें सर्व या पिढीवर येईल.

३७ यरुशलेमा, यरुशलेमा, संदेष्ट्यांचा घात करणाऱ्या, व तुजकडे पाठविलेल्यांस दगडमार करणाऱ्या! जशी कोंबडी आपलीं पिलें पंखांखालीं एकवटते त्या प्रकारें तुझ्या मुलांवालांना एकवटावयाची कितीदा माझी इच्छा

होती, पण तुमची इच्छा नव्हती! ३८ पाहा, 'तुमचें घर तुम्हांलाच [ओसाड] सोडिलें आहे.' ३९ मी तुम्हांस सांगतो कीं आतां पासून 'प्रभूच्या नामानें येणारा तो धन्यवादित', असें म्हणाल तोंपर्यंत मी तुमच्या दृष्टीस पडणारच नाहीं.

१ मग येशू मंदिरांतून बाहेर निघून चालला २४ असतां त्याचे शिष्य त्याला मंदिराच्या इमारती दाखवावयास जवळ आले. २ तेव्हां येशू त्यांस म्हणाला, हें सर्व तुम्ही पाहतां ना? मी तुम्हांस खचीत सांगतो, पाडला जाणार नाहीं असा दगडावर दगड येथें राहणार नाहीं.

३ तो जैतूनांच्या ढोंगरावर बसला असतां शिष्य त्याकडे एकटे येऊन म्हणाले, या गोष्टी केव्हां होतील आणि तुझ्या येण्याचें व या युगाच्या समाप्तीचें चिन्ह काय, हें आम्हांस सांग. ४ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें: तुम्हांस कोणीं फसवूं नये म्हणून जपा. ५ कारण पुष्कळ जण माझ्या नामानें येऊन मी ख्रिस्त आहे असें म्हणतील व बहुतांस फसवितील. ६ तुम्ही लढाया व लढायांच्या आवया ऐकाल, तेव्हां संभाळा; धावरून नका, कारण 'असें होणें अवश्य आहे'; परंतु तेवढ्यांत शेवट होत नाहीं. ७ कारण 'राष्ट्रावर राष्ट्र व राज्यावर राज्य उठेल,' आणि जागोजागीं दुष्काळ व भूभ्रंश होतील; ८ पण सर्व वेदनांचा हा प्रारंभ होय. ९ तेव्हां तुमचे हाल करण्याकरितां ते तुम्हांस धरून देतील व तुम्हांस जिवें मारतील; आणि माझ्या नामा-मुळें सर्व राष्ट्रें तुमचा द्वेष करतील. १० त्यावेळीं 'बहुत अडखळतील' व एकमेकांस धरून देतील, व एकमेकांचा द्वेष करतील; ११ पुष्कळसे खोटे संदेष्टे होतील व बहुतांस फसवितील; १२ आणि अधर्म वाढल्यामुळें पुष्कळांची प्रीति थंडावेल; १३ परंतु शेवटपर्यंत जो टिकेल तोच तरेल. १४ सर्व राष्ट्रांस साक्ष व्हावी म्हणून राज्याची ही सुवार्ता सर्व जगांत गाजवितील; तेव्हां शेवट होईल.

१५ दानीएल संदेष्ट्याच्या द्वारें सांगितलेला 'ओसाडीचा अमंगळ पदार्थ पवित्रस्थानांत' उभा असलेला तुम्ही पाहाल (वाचणाऱ्यानें हें ध्यानांत

आणावें,) १६ तेव्हां जे यहूदीयांत असतील त्यांनीं डोंगरांकडे पळून जावें; १७ जो धाब्यावर असेल त्यानें आपल्या घरांतील काहीं बाहेर काढण्याकरितां खालीं उतरूं नये; १८ आणि जो शेतांत असेल त्यानें आपलें वस्त्र नेण्याकरितां माघारें येऊं नये. १९ त्या दिवसांत गरोदर व स्तन पाजणाऱ्या स्त्रिया असतील त्यांचें दुःख फारच होणार ! २० तुमचें पलायन हिंवाळ्यांत किंवा शब्बाथ दिवशीं होऊं नये म्हणून प्रार्थना करा. २१ कारण 'जगाच्या प्रारंभापासून आजपर्यंत आलें नाहीं व येणारहि नाहीं, असें मोठें संकट' त्या काळीं येईल; २२ आणि ते दिवस थोडे केले नसते तर कोणी मनुष्य निभावला नसता; म्हणून निवडलेल्यांसाठीं ते थोडे केले जातील. २३ त्या वेळेस कोणी तुम्हांस म्हणेल, पाहा, ख्रिस्त येथें आहे किंवा तेथें आहे, तर खरें मानूं नका. २४ कारण खोटे ख्रिस्त व 'खोटे संदेष्टे' होतील व अशीं मोठीं 'चिन्हें व अद्भुतें दाखवितील' कीं साधेल तर निवडलेल्यांस देखील फसवितील. २५ पाहा, मीं हें अगोदरच तुम्हांस सांगून ठेविलें आहे. २६ यास्तव कोणी तुम्हांस म्हणतील, पाहा, तो अरण्यांत आहे, तर तिकडे जाऊं नका; तुम्हांस म्हणतील, पाहा, तो आंतल्या खोल्यांत आहे, तर खरें मानूं नका. २७ कारण जशी वीज पूर्वेकडून निघून पश्चिमेपर्यंत चमकते तसें मनुष्याच्या पुत्राचें येणें होईल. २८ जेथें प्रेत असेल तेथें गीध जमतील.

२९ त्या दिवसांतील संकटामागून लागलेंच 'सूर्य अंधकारमय होईल, चंद्र प्रकाश देणार नाहीं, तारे आकाशांतून पतन पावतील, व आकाशाचीं बळें डळमळतील.' ३० तेव्हां मनुष्याच्या पुत्राचें चिन्ह आकाशांत दिसेल; मग 'पृथ्वीवरल्या सर्व जातींचे लोक शोक करितील;' ते 'मनुष्याच्या पुत्राला मेघांवर आरूढ होऊन' पराक्रमानें व मोठ्या वैभवांनें 'येतांना' पाहतील; ३१ 'करण्याच्या महानादाबरोबर' तो आपल्या देवदूतांस पाठवील, आणि 'ते आकाशाच्या एका सीमेपासून दुसऱ्या सीमेपर्यंत' त्याच्या

निवडलेल्यांस 'चान्ही दिशांकडून जमा करितील.'

३२ अंजिराच्या झाडावरून दाखला ध्या; त्याची डहाळी कोमल होऊन पानें फुटूं लागलीं म्हणजे उन्हाळा जवळ आला असें तुम्ही समजतां; ३३ तसेंच या सर्व गोष्टी पाहाल तेव्हां तो जवळ दारांनजीक आहे, असें समजा. ३४ मी तुम्हांस खचीत सांगतो, हें सर्व पूर्ण होईपर्यंत ही पिढी नाहींशी होणार नाहीं. ३५ आकाश व पृथ्वी नाहींतशीं होतील, परंतु माझीं वचनें नाहींतशीं होणारच नाहींत. ३६ त्या दिवसाविषयीं व त्या घटकेविषयीं कोणाला ठाऊक नाहीं, स्वर्गातील दूतांस नाहीं, पुत्रालाहि नाहीं; पित्याला मात्र ठाऊक आहे. ३७ नोहाच्या दिवसांतल्याप्रमाणें मनुष्याच्या पुत्राचें येणें होईल. ३८ तेव्हां जसें जलप्रलयाच्या पूर्वीच्या दिवसांत 'नोहा नौकेंत जाईपर्यंत' लोक खातपीत होते, लग्न करून घेत होते, लग्न करून देत होते, ३९ आणि जलप्रलय येऊन सर्वांस वाहवून नेईपर्यंत त्यांस समजलें नाहीं; तसेंच मनुष्याच्या पुत्राचें येणें होईल. ४० त्या वेळेस शेतांत असलेल्या दोघांतून एक घेतला जाईल, व एक ठेविला जाईल. ४१ जाल्यावर दळीत बसलेल्या दोघींतून एक घेतली जाईल व एक ठेविली जाईल. ४२ यास्तव जाग्रत राहा; कारण कोणत्या दिवशीं तुमचा प्रभु येईल हें तुम्हांस ठाऊक नाहीं. ४३ आणखी हें समजा कीं अमुक प्रहरीं चोर येईल हें घरधन्याला कळलें असतें तर तो जागा राहिला असता, आणि त्यानें आपलें घर फोडूं दिलें नसतें. ४४ यास्तव तुम्हीहि सिद्ध व्हा, कारण तुम्हांस वाटत नाहीं अशा घटकेस मनुष्याचा पुत्र येईल. ४५ आपल्या परिवाराला यथाकाळीं खावयाला देण्यास ज्याला धन्यानें त्याजवर नेमिलें असा विश्वासू व बुद्धिमान् दास कोण ? ४६ धनी येईल तेव्हां जो दास तसें करितांना त्याच्या दृष्टीस पडेल, तो धन्य. ४७ मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं त्याला तो आपल्या सर्वस्वावर नेमील; ४८ परंतु आपला धनी येण्यास विलंब लागेल असें आपल्या मनांत म्हणून एकादा दुष्ट दास ४९ आपल्या सोबतीच्या दासांस मारूं लागेल व

झिंगलेल्यांबरोबर खाईलपिईल, ५० तर तो वाट पाहत नाही अशा दिवशीं व त्याला माहीत नाही अशा घटकेस त्या दासाचा धनी येऊन, ५१ त्याला कापून काढील व ढोंग्यांना दावयाचा वाटा त्याच्या पदरीं बांधील; तेथें रडणें व दांतखाणें होईल.

१ तेव्हां स्वर्गराज्य दहा कुमारींसारखें होईल; २५ त्या आपले दिवे घेऊन वराला सामोऱ्या जाण्यास निघाल्या. २ त्यांत पांच मूर्ख होत्या व पांच शहाण्या होत्या. ३ मूर्ख कुमारींनीं आपले दिवे घेतले पण आपणांबरोबर तेल घेतलें नाही; ४ शहाण्यांनीं आपले दिवे घेतले व बांध्यांत तेलहि घेतलें. ५ मग वराला विलंब लागल्यामुळें सर्वास डुकल्या आल्या व झोप लागली. ६ तेव्हां मध्यरात्रीं अशी हाक झाली कीं पाहा, वर आला आहे, त्याला सामोऱ्या चला. ७ मग त्या सर्व कुमारी उठून आपले दिवे नीट करूं लागल्या. ८ तेव्हां मूर्खानीं शहाण्यांस म्हटलें, तुम्ही आम्हांस आपल्या तेलांतून कांहीं द्या, कारण आमचे दिवे जाऊं लागले आहेत; ९ पण शहाण्यांनीं उत्तर दिलें कीं कदाचित् आम्हांस व तुम्हांस पुरणार नाही; तुम्हीं विकणाऱ्यांच्या येथें जाऊन आपणांकरितां विकत घ्यावें, हें बरें. १० त्या विकत घ्यावयास गेल्या इतक्यांत वर आला; तेव्हां ज्या सिद्ध होत्या त्या त्याच्याबरोबर लुग्रास आंत गेल्या, आणि दार बंद झालें. ११ नंतर त्या दुसऱ्याहि कुमारी येऊन म्हणाल्या, प्रभुजी, प्रभुजी, आम्हांला दार उघड. १२ त्यानें उत्तर दिलें, मी तुम्हांस खचीत सांगतो, मी तुम्हांस ओळखीत नाहीं. १३ यास्तव तुम्ही जाग्रत राहा, कारण तुम्हांस तो दिवस किंवा ती घटका ठाऊक नाही.

१४ ज्याप्रमाणें परदेशीं जाणाऱ्या एका मनुष्यानें आपल्या दासांस बोलावून त्यांस आपली मालमत्ता सोपून दिली, त्याप्रमाणें हें आहे. १५ एकाला त्यानें पांच हजार रुपये, एकाला दोन हजार व एकाला एक हजार असे ज्याच्या त्याच्या योग्यतेप्रमाणें दिले; आणि तो प्रवासास गेला. १६ ज्याला पांच हजार मिळाले होते त्यानें लागलेंच जाऊन त्यावर व्यापार केला, व

आणखी पांच हजार मिळविले. १७ तसेंच ज्याला दोन हजार मिळाले होते त्यानेंहि आणखी दोन हजार मिळविले; १८ परंतु ज्याला एक हजार मिळाले होते त्यानें जाऊन भूमि खणिली, व तीत आपल्या धन्याचा पैका लपविला. १९ मग बहुत काळानंतर त्या दासांचा धनी आला, व त्यांचा हिशेब घेऊं लागला. २० तेव्हां ज्याला पांच हजार मिळाले होते तो आणखी पांच हजार आणून म्हणाला, महाराज, आपण मला पांच हजार रुपये सोपून दिले होते, पाहा, त्यांवर मीं आणखी पांच हजार मिळविले आहेत. २१ त्याला त्याच्या धन्यानें म्हटलें: शाबास, भल्या व विश्वासू दासा, तूं थोडक्या-विषयीं विश्वासू झालास, मी तुझी पुष्कळावर नेमणूक करीन; आपल्या धन्याचें सुख भोगावयास ये. २२ नंतर ज्याला दोन हजार मिळाले होते तोहि येऊन म्हणाला, महाराज, आपण मला दोन हजार रुपये सोपून दिले होते; पाहा, त्यांवर मीं आणखी दोन हजार मिळविले आहेत. २३ त्याला त्याच्या धन्यानें म्हटलें: शाबास, भल्या व विश्वासू दासा, तूं थोडक्याविषयीं विश्वासू झालास, मी तुझी पुष्कळावर नेमणूक करीन; आपल्या धन्याचें सुख भोगावयास ये. २४ मग ज्याला एक हजार मिळाले होते तोहि येऊन म्हणाला, महाराज, आपण कठोर मनुष्य आहां; जेथें आपण पेरिलें नाहीं तेथें कापणी करितां, व जेथें पसरिलें नाहीं तेथून जमा करितां, असें मला आपणाविषयीं कळलें; २५ म्हणून मीं भिऊन आपले हजार रुपये भूमीत लपवून ठेविले होते; पाहा, ते तुमचे तुम्हांला मिळाले आहेत. २६ तेव्हां त्याच्या धन्यानें त्याला उत्तर दिलें, अरे दुष्ट व आळशी दासा, जेथें मीं पेरिलें नाहीं तेथें कापितो, व पसरिलें नाहीं तेथून गोळा करितो, हें तुला ठाऊक होतें; २७ तर माझें द्रव्य सावकारांकडे ठेवावयाचें असतें, म्हणजे मी आल्यावर माझें मला सव्याज मिळालें असतें. २८ यास्तव हे हजार रुपये याजपासून घ्या, आणि ज्याच्याजवळ दहा हजार आहेत त्याला द्या. २९ कारण ज्याच्याजवळ आहे त्याला दिलें जाईल व त्याला विपुल होईल; आणि ज्याच्याजवळ नाहीं त्याच्याजवळ जें असेल तें देखील

त्याजपासून घेतलें जाईल; ३० आणि ह्या निरुपयोगी दासाला बाहेरील अंधारांत टाका, तेथें रडणें व दांत-खाणें होईल.

३१ जेव्हां मनुष्याचा पुत्र आपल्या वैभवानें 'येईल, व त्याजबरोबर सर्व देवदूत' येतील, तेव्हां तो आपल्या वैभवी सिंहासनावर बसेल; ३२ त्याजपुढें सर्व राष्ट्रे जमविली जातील; आणि जसें मेंढपाळ शेरडां-पासून मेंढरें वेगळीं करितो तसें तो त्यांस एकमेकां-पासून वेगळें करील. ३३ मेंढरांस तो आपल्या उजवीकडे ठेवील, व शेरडांस डावीकडे ठेवील. ३४ तेव्हां राजा आपल्या उजवीकडल्यांस म्हणेल, अहो माझ्या बापाचे आशीर्वादित हो या; जें राज्य जगाच्या स्थापनेपासून तुम्हांकरितां सिद्ध केलें तें वतन करून घ्या. ३५ कारण मी भुकेला होतो तेव्हां तुम्हीं मला खावयास दिलें; तान्हेला होतो तेव्हां मला प्यावयास दिलें; परका होतो तेव्हां मला घरांत घेतलें; ३६ उघडा होतो तेव्हां मला वस्त्र दिलें; आजारी होतो तेव्हां माझा समाचार घेतला; बंदिशाळेंत होतो तेव्हां तुम्ही मजकडे आलां. ३७ त्या वेळेस धार्मिक लोक त्याला उत्तर देतील कीं, प्रभुजी, आम्हीं तुला केव्हां भुकेलें पाहून खावयास दिलें? केव्हां तान्हेलें पाहून प्यावयास दिलें? ३८ तुला परकें पाहून केव्हां घरांत घेतलें? उघडें पाहून केव्हां वस्त्र दिलें? ३९ आणि तुला आजारी अथवा बंदिशाळेंत पाहून केव्हां तुजकडे आम्ही आलों? ४० तेव्हां राजा त्यांस उत्तर देईल, मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं ज्या अर्थी तुम्हीं या माझ्या अति कनिष्ठ बंधूंनीं एकाला केलें त्या अर्थी तें मलाच केलें आहे. ४१ मग डावीकडल्यांसहि तो म्हणेल, अहो शापग्रस्त हो, सैतान व त्याचे दूत यांसाठीं जो सार्वकालिक अग्नि सिद्ध केला आहे त्यांत माझ्यापुढून जा. ४२ कारण मी भुकेला होतो तेव्हां तुम्हीं मला खावयास दिलें नाही; तान्हेला होतो तेव्हां मला प्यावयास दिलें नाही; ४३ परका होतो तेव्हां मला घरांत घेतलें नाही; उघडा होतो तेव्हां मला वस्त्र दिलें नाही; आजारी व बंदिशाळेंत होतो तेव्हां माझा समाचार घेतला नाही.

४४ तेव्हां हेहि त्याला उत्तर देतील, प्रभुजी, केव्हां तुला भुकेलें, तान्हेलें, परकें, उघडें, आजारी किंवा बंदिशाळेंत पाहून तुम्ही सेवा केली नाही?

४५ तेव्हां तो त्यांस उत्तर देईल, मी तुम्हांस खचीत सांगतो, तुम्हीं ज्या अर्थी या अति कनिष्ठांतील एकालाहि केलें नाही त्या अर्थी तें मला केलें नाही. ४६ 'ते तर सार्वकालिक' दंड भोगावयास जातील आणि धार्मिक लोक 'सार्वकालिक जीवन भोगावयास' जातील.

१ मग असें झालें कीं येशूनें हीं सर्व वचनें २६ समाप्त केल्यावर आपल्या शिष्यांस म्हटलें, २ तुम्हांस ठाऊक आहे कीं दोन दिवसांनीं वल्हांडण सण आहे, आणि मनुष्याच्या पुत्राला वधस्तंभावर चढविण्याकरितां धरून देतील. ३ तेव्हां कयफा नामक प्रमुख याजकाच्या वाड्यांत मुख्य याजक व लोकांचे वडील जन जमले; ४ आणि येशूला कपटानें धरून जिवें मारावें अशी त्यांनीं मसलत केली; ५ परंतु लोकांमध्ये गडबड होऊं नये म्हणून हें सणांत नको, असें त्यांनीं म्हटलें.

६ तेव्हां येशू बेथानींत कुष्ठरोगी शिमोन याच्या घरीं असतां, ७ कोणी एक स्त्री बहुमोल सुगंधी तेलाची अलाबास्त्र कुपी घेऊन त्याजकडे आली, आणि तो भोजनास बसला असतां तिनें त्याच्या मस्तकावर ती ओतिली. ८ हें पाहून त्याचे शिष्य रागावून म्हणाले, हा नाश कशाला केला? ९ हें सुगंधी तेल विकून पुष्कळ पैसे आले असते व ते गरिबांस देतां आले असते. १० येशूनें हें पाहून त्यांस म्हटलें, या स्त्रीला कां त्रास देतां? इनें तर माझ्यासाठीं चांगलें कृत्य केलें. ११ गरीब नेहमीं तुम्हांजवळ आहेत, परंतु मी तुम्हांजवळ नेहमीं आहे असें नाही. १२ इनें सुगंधी तेल माझ्या शरीरावर ओतिलें हें माझ्या उत्तरकार्यासाठीं केलें. १३ मी तुम्हांस खचीत सांगतो, सर्व जगांत जेथें जेथें ही सुवार्ता गाजवितील तेथें इनें जें केलें आहे तेंहि इच्या स्मरणार्थ सांगतील.

१४ तेव्हां यहूदा इस्कर्योत नावाच्या बारांतील

एकानें मुख्य याजकांकडे जाऊन म्हटलें, १५ मीं त्याला धरून तुमच्या स्वाधीन केलें तर मला काय घाला? 'त्यांनीं त्याला तीस रुपये तोळून दिले.' १६ तेव्हांपासून तो त्याला धरून देण्याची संधि पाहूं लागला.

१७ नंतर बेखमीर भाकरीच्या सणाच्या पहिल्या दिवशीं येशूकडे शिष्य येऊन म्हणाले, तुझ्याकरितां वल्हांडणाच्या भोजनाची तयारी आम्हीं कोठें करावी म्हणून तुझी इच्छा आहे? १८ त्यानें म्हटलें, नगरांत अमुक एका इसमाकडे जाऊन त्याला सांगा कीं गुरु म्हणतो, माझी वेळ जवळ आली आहे, मी आपल्या शिष्यांसहित तुझ्या येथें वल्हांडण सण करितों. १९ मग येशूनें सांगितल्याप्रमाणें शिष्यांनीं जाऊन वल्हांडणाची तयारी केली.

२० संध्याकाळ झाल्यावर तो बारा शिष्यांसहित भोजनास बसला; २१ आणि ते भोजन करीत असतां त्यानें म्हटलें, मी तुम्हांस खचीत सांगतों, तुम्हांतील एक जण मला धरून देईल. २२ तेव्हां ते फार खिन्न झाले आणि प्रत्येक जण त्याला विचारूं लागला, प्रभुजी, मी आहें काय तो? २३ त्यानें उत्तर दिलें कीं ज्यानें मजबरोबर ताटांत हात घातला तोच मला धरून देईल. २४ मनुष्याच्या पुत्राविषयीं जसें लिहिलें आहे तसा तो जातो खरा; परंतु जो मनुष्याच्या पुत्राला धरून देतो त्या मनुष्याला धिक्कार असो! तो मनुष्य जन्मला नसता तर तें त्याला बरें होतें. २५ तेव्हां त्याला धरून देणारा यहुदा यानें विचारिलें, गुरुजी, मी आहें काय तो? तो त्याला म्हणाला, तूं म्हटलेंस तसेंच.

२६ मग ते भोजन करीत असतां येशूनें भाकरी घेऊन व आशीर्वाद देऊन ती मोडिली; आणि शिष्यांस देऊन म्हटलें, घ्या, खा, हें माझें शरीर आहे; २७ आणि त्यानें प्याला घेतला व उपकारस्मरण करून तो त्यांस दिला, व म्हटलें, तुम्ही सर्व यांतील प्या. २८ हें माझें [नव्या] 'कराराचें रक्त' आहे; हें पापांची क्षमा होण्यासाठीं बहुतांकरितां ओतिलें जात आहे. २९ मी तुम्हांस सांगतों कीं मी आपल्या बापाच्या राज्यांत तुम्हांबरोबर नवा पिईपर्यंत एथून पुढें द्राक्षीचा हा उपज पिणारच नाहीं.

३० नंतर गीत गाऊन ते जैतूनांच्या डोंगरावर निघून गेले.

३१ तेव्हां येशू त्यांस म्हणाला, तुम्ही सर्व याच रात्रीं मजविषयीं अडखळाल, कारण असें लिहिलें आहे कीं 'मी मॅदपाळाला मारीन, आणि कळपांतल्या मॅदरांची दाणादाण होईल;' ३२ परंतु उठल्यावर मी तुमच्यापूर्वीं गालीलांत जाईन. ३३ पेत्रानें त्याला उत्तर दिलें कीं तुजविषयीं सर्व अडखळले तरी मी कधींहि अडखळणार नाहीं. ३४ येशूनें त्याला म्हटलें, मी तुला खचीत सांगतों कीं याच रात्रीं कोंबडा आरवण्यापूर्वीं तूं तीन वेळां मला नाकारशील. ३५ पेत्र त्याला म्हणाला, तुजबरोबर मला मरावें लागलें तरी मी तुला नाकारणार नाहींच; सर्व शिष्यांनींहि तसेंच म्हटलें.

३६ नंतर येशू त्यांबरोबर गेथशेमाने या नावाच्या ठिकाणीं आला; आणि शिष्यांस म्हणाला, मी थोडा पुढें जाऊन प्रार्थना करीपर्यंत एथें बसा. ३७ मग त्यानें पेत्र व जब्दीचे दोघे पुत्र यांस बरोबर घेतलें; आणि तो खिन्न व अति कष्टी होऊं लागला. ३८ तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, 'माझा जीव' मरणप्राय, 'अति खिन्न झाला आहे;' तुम्ही एथें राहा व माझ्याबरोबर जागृत असा. ३९ मग तो कांहींसै पुढें जाऊन पालथा पडला, आणि त्यानें अशी प्रार्थना केली: हे माझ्या बापा, होईल तर हा प्याला मजवरून टकून जावो; तथापि माझ्या इच्छेप्रमाणें नको तर तुझ्या इच्छेप्रमाणें होवो. ४० मग तो शिष्यांकडे आला, आणि ते झोपीं गेले आहेत असें पाहून पेत्राला म्हणाला, काय! घटकाभरहि माझ्याबरोबर तुमच्यानें जागवत नाहीं? ४१ तुम्हीं परीक्षेंत पडूं नये म्हणून जागृत राहा व प्रार्थना करा; आत्मा उत्सुक आहे खरा, तरी देह अशक्त आहे. ४२ आणखी त्यानें दुसऱ्यांदा जाऊन अशी प्रार्थना केली: हे माझ्या बापा, हें प्याल्यावाचून टकून जात नसलें तर तुझ्या इच्छेप्रमाणें होवो. ४३ मग त्यानें पुनः येऊन ते झोपीं गेले आहेत असें पाहिलें; कारण त्यांचे डोळे जड झाले होते. ४४ नंतर त्यांस सोडून पुनः जाऊन त्यानें तिसऱ्यांदा तेच शब्द म्हणून प्रार्थना केली; ४५ आणि तो आपल्या शिष्यांकडे

येऊन त्यांस म्हणाला, आतां झोप व विसावा घ्या; पाहा, घटका जवळ आली आहे, आणि मनुष्याचा पुत्र पापी लोकांच्या हातीं धरून दिला जात आहे. ४६ उठा, आपण जाऊं; पाहा, मला धरून देणारा जवळ आला आहे.

४७ तो बोलत आहे इतक्यांत, पाहा, बारांतील एक जो यहूदा तो आला, आणि त्याबरोबर मुख्य याजक व लोकांचे वडील यांजकडला मोठा समुदाय तरवारी व सोटे घेऊन आला. ४८ त्याला धरून देणारा यानें त्यांस अशी खूण सांगून ठेविली होती कीं मी ज्याचें चुंबन घेईन तोच तो आहे, त्याला धरा. ४९ मग त्यानें लागलेंच येशूजवळ येऊन, गुरुजी, सलाम, असें म्हणून त्याचीं पुष्कळ चुंबनें घेतलीं. ५० येशूनें त्याला म्हटलें, गड्या, ज्याकरितां आलास तें कर. तेव्हां त्यांनीं जवळ येऊन येशूवर हात टाकून त्याला धरिलें. ५१ मग पाहा, येशूबरोबर जे होते त्यांतून एकां हात लांब करून आपली तरवार उपसली व प्रमुख याजकाच्या दासावर प्रहार करून त्याचा कान कापून टाकिला. ५२ तेव्हां येशू त्याला म्हणाला, तूं आपली तरवार परत जागच्या जागीं घाल, कारण तरवार धरणारे सर्व तरवारीनें नाश पावतील. ५३ मला आपल्या बापाजवळ मागतां येत नाहीं, आणि आतां तो मला देवदूतांच्या बारा सैन्यांपेक्षां अधिक पाठवून देणार नाहीं, असें तुला वाटतें काय ? ५४ एरवीं, असें झालें पाहिजे, हें म्हणणारे शास्त्रलेख कसे पूर्ण व्हावे ? ५५ त्या समर्थी येशू लोकसमुदायांस म्हणाला, जसें लुटारूवर तरवारी व सोटे घेऊन जावें तसें तुम्ही मला धरावयास बाहेर आलां काय ? मी प्रतिदिवशीं मंदिरांत बसून शिक्षण देत असें, तरी तुम्हीं मला धरिलें नाहीं; ५६ पण संदेष्ट्यांचे लेख पूर्ण व्हावे म्हणून हें सर्व झालें. इतक्यांत सर्व शिष्य त्याला सोडून पळाले.

५७ मग येशूला धरणाऱ्यांनीं त्याला प्रमुख याजक कयफा याच्या घरीं शास्त्री व वडील जमले होते तेथें नेलें. ५८ पेत्र तर प्रमुख याजकाच्या वाड्यापर्यंत दुरून त्याच्या मागेंमागें चालत गेला, व आंत जाऊन त्याचा शेवट काय होतो हें पाहावयास कामदारांमध्ये

बसला. ५९ मुख्य याजक व संपूर्ण न्यायसभा यांनीं येशूला जिवें मारावें ह्या हेतूनें त्याजविरुद्ध खोटी साक्ष मिळावी म्हणून शोध केला; ६० तरी बहुत खोटे साक्षी आले असतांहि ती त्यांस मिळाली नाहीं. शेवटीं दोघेजण येऊन म्हणाले कीं, ६१ देवाचें मंदिर मोडावयास व तीन दिवसांत तें बांधावयास मी समर्थ आहें, असें ह्यानें म्हटलें. ६२ तेव्हां प्रमुख याजक उठून त्याला म्हणाला, तूं कांहींच उत्तर देत नाहींस काय ? हे तुझ्याविरुद्ध कशी साक्ष देतात ? ६३ तथापि येशू उगाच राहिला. त्यावरून प्रमुख याजकांनें त्याला म्हटलें, मी तुला जीवंत देवाची शपथ घालून विचारितों कीं, देवाचा पुत्र खिस्त तो तूं आहेस कीं नाहींस हें आम्हांस सांग. ६४ येशू त्याला म्हणाला, तूं म्हटलेंस तसेंच. आणखी मी तुम्हांस सांगतों, यापुढें तुम्ही 'मनुष्याच्या पुत्राला पराक्रमाच्या उजवीकडे बसलेलें व आकाशाच्या मेघांवर आरूढ होऊन येतांना पाहाल.' ६५ तेव्हां प्रमुख याजकांनें आपलीं वस्त्रे फाडून म्हटलें, यानें दुर्भाषण केलें आहे; आम्हांस आणखी साक्षीदार कशास पाहिजेत ? पाहा, आतां तुम्हीं हें दुर्भाषण ऐकिलें आहे, ६६ तुम्हांस कसें वाटतें ? त्यांनीं उत्तर दिलें कीं, हा मरणदंडास पात्र आहे. ६७ तेव्हां ते त्याच्या तोंडावर थुंकले, व त्यांनीं त्याला बुक्या मारिल्या; आणि कोणीं त्याला चपडाका मारून म्हटलें, ६८ अरे खिस्ता, आम्हांबरोबर अंतर्ज्ञानानें बोल; तुला कोणीं मारिलें ?

६९ इकडे पेत्र वाड्यांत बाहेर बसला होता; तेव्हां एक दासी त्याजकडे येऊन म्हणाली, तूंहि गालीलकर येशूबरोबर होतास. ७० तो सर्वांच्यासमोर नाकारून बोलला, तूं जें म्हणलेस तें मला ठाऊक नाहीं. ७१ मग तो बाहेर देवडीवर गेल्यावर दुसरीनें त्याला पाहून तेथल्या लोकांस म्हटलें, हाहि नासोरी येशूबरोबर होता. ७२ पुनः तो शपथ वाहून नाकारून बोलला कीं मी त्या मनुष्याला ओळखीत नाहीं. ७३ नंतर कांहीं वेळानें तेथें उभे राहणारे लोक जवळ येऊन पेत्राला म्हणाले, खरोखर तूंहि त्यांतला आहेस, कारण तुझ्या बोलण्यावरून तूं कोण आहेस हें दिसून येतें. ७४ तेव्हां

तो शापोच्चारण करून व शपथा वाहून म्हणू लागला की मी त्या मनुष्याला ओळखीत नाही. इतक्यांत कोंबडा आरवला. ७५ तेव्हा कोंबडा आरवल्यापूर्वी तीन वेळां तूं मला नाकारिशील असें जें येशूनें पेत्राला सांगितलें होतें तें त्याला आठवलें, आणि तो बाहेर जाऊन मोठ्या दुःखानें रडला.

१ प्रातःकाल झाल्यावर सर्व मुख्य याजक २७ व लोकांचे वडील यांनीं येशूला जिवें मारण्यासाठीं त्याजविरुद्ध मसलत केली; २ आणि त्यांनीं त्याला बांधून नेऊन पिलात सुभेदार याच्या स्वाधीन केलें.

३ तेव्हां तो शिक्षापात्र ठरला असें पाहून, त्याला धरून देणारा यहूदा यानें पस्तावून, ते तीस रुपये मुख्य याजक व वडील यांजकडे परत आणून म्हटलें, ४ मीं निर्दोष रक्त धरून देऊन पाप केलें आहे. ते म्हणाले, त्याचें आम्हांस काय ? तुझें तूंच पाहा. ५ मग तो ते रुपये मंदिरांत टाकून निघाला, व त्यानें जाऊन गळफास घेतला. ६ मुख्य याजकांनीं ते रुपये घेऊन म्हटलें, हे दानकोशांत टाकण्यास योग्य नाहीत, कारण हें रक्ताचें मोल आहे. ७ मग त्यांनीं आपसांत विचार करून त्या रुपयांचें, परदेशीयांना पुरण्यासाठीं कुंभाराचें शेत विकत घेतलें. ८ ह्यामुळें त्या शेताला रक्ताचें शेत असें आजपर्यंत म्हणतात. ९ तेव्हां जें वचन यिर्मया संदेष्ट्याच्या द्वारे सांगितलें होतें तें पूर्ण झालें; तें असें की, 'आणि ज्याचें मोल इस्राएलाच्या वंशजांपैकीं कांहींनीं ठरविलें, तें त्याचें मोल, म्हणजे ते तीस रुपये, त्यांनीं घेतले, १० आणि प्रभूनें मला आज्ञा केल्याप्रमाणें कुंभाराचें शेत घेण्यासाठीं त्यांनीं दिले.'

११ मग येशू सुभेदाराच्या पुढें उभा राहिला असतां सुभेदारानें त्याला विचारिलें, तूं यहूदांचा राजा आहेस काय ? येशूनें त्याला म्हटलें, तूं म्हणतोस तसेंच. १२ मुख्य याजक व वडील हे त्याजवर दोषारोप करीत असतां त्यानें कांहींच उत्तर दिलें नाही. १३ तेव्हां पिलात त्याला म्हणाला, हे लोक तुझ्याविरुद्ध किती गोष्टींबद्दल साक्ष देतात, हें तूं ऐकत नाहीस काय ?

१४ परंतु त्यानें त्याला कांहीं उत्तर दिलें नाही, एका शब्दानेंहि नाही; यावरून सुभेदाराला फार आश्चर्य वाटलें. १५ त्या सणांत लोकांस जो पाहिजे तो बंदिवान सोडून देण्याची सुभेदाराची रीत होती; १६ आणि त्या वेळेस त्यांच्याजवळ बरब्बा नामें एक प्रसिद्ध बंदिवान होता. १७ यास्तव ते जमल्यावर पिलातानें त्यांस म्हटलें, मीं तुम्हांकरितां कोणाला सोडावें म्हणून तुमची इच्छा आहे ? बरब्बा याला, किंवा ख्रिस्त म्हटलेला येशू याला ? १८ कारण त्यांनीं त्याला हेव्यानें धरून दिलें हें त्याला ठाऊक होतें. १९ तो न्यायासनावर बसला असतां त्याच्या स्त्रीनें त्यास असा निरोप पाठविला कीं त्या धार्मिक मनुष्याच्या कामांत तुम्ही पडूं नका, कारण आज खप्रांत त्याच्यामुळें मीं फार दुःख भोगिलें आहे. २० इकडे मुख्य याजक व वडील यांनीं, बरब्बाबद्दल मागणी करावी व येशूचा नाश करावा, म्हणून लोकसमुदायाचें मन वळवून घेतलें. २१ सुभेदारानें त्यांस उत्तर दिलें कीं तुम्हांकरितां या दोघांतून कोणाला सोडावें म्हणून तुमची इच्छा आहे ? ते म्हणाले, बरब्बाला. २२ पिलातानें त्यांस म्हटलें, तर ख्रिस्त म्हटलेल्या येशूचें मीं काय करावें ? सर्व म्हणाले, त्याला वधस्तंभावर चढवावें. २३ तो म्हणाला, कां ? त्यानें काय वाईट केलें ? तेव्हां ते फारच अरडाअरड करून म्हणाले, त्याला वधस्तंभावर चढवावें. २४ ह्यावरून आपलें कांहींच चालत नाही, उलट अधिकच गडबड होत आहे असें पाहून पिलातानें पाणी घेऊन समुदायासमोर हात धुऊन म्हटलें, मी या धार्मिक मनुष्याच्या रक्ताविषयीं निर्दोष आहे, तुमचें तुम्हीच पाहा. २५ सर्व लोकांनीं उत्तर दिलें कीं त्याचें रक्त आम्हांवर व आमच्या मुलाबाळांवर असो. २६ तेव्हां त्यानें त्यांजकरितां बरब्बाला सोडिलें, व येशूला फटकें मारून वधस्तंभावर चढविण्याकरितां हवाली केलें.

२७ नंतर सुभेदाराच्या शिषयांनीं येशूला कचेरींत नेलें आणि सगळें पलटण जमवून त्याजवर आणिलें. २८ त्यांनीं त्याचीं वस्त्रें काढून त्याच्या अंगांत किरमिजी झगा घातला; २९ कांठ्यांचा मुगुट

गुंफून त्याच्या मस्तकावर ठेविला, त्याच्या उजव्या हातांत वेत दिला, आणि त्याच्यापुढें गुडघे टेकून, हे यहुद्यांच्या राजा, तुझा जयजयकार होवो! असें म्हणून त्यांनीं त्याची थट्टा मांडिली. ३० ते त्याजवर थुंक्ले व तो व्रेत घेऊन त्याच्या मस्तकावर मारू लागले. ३१ मग त्याची थट्टा केल्यावर त्यांनीं त्याच्या अंगांतून तो झगा काढून त्याची वखें त्याच्या अंगांत घातलीं, आणि त्याला वधस्तंभावर चढविण्याकरितां नेलें.

३२ ते बाहेर जात असतां शिमोन नामक कोणीएक कुरेनेकर मनुष्य त्यांस आढळला; त्याला त्यांनीं त्याचा वधस्तंभ वाहण्याकरितां वेठीस धरिलें.

३३ मग गुलगुथा नावाची जागा, म्हणजे कंवटीची जागा, येथें येऊन पोंचल्यावर ३४ त्यांनीं त्याला 'पित्त-मिश्रित द्राक्षारस प्यावयास दिला,' परंतु तो चाखून पाहिल्यावर तो पिईना. ३५ त्याला वधस्तंभावर चढविल्यावर 'त्यांनीं चिठ्या टाकून त्याची वखें वाढून घेतलीं.' ३६ नंतर त्यांनीं तेथें बसून त्याची राखण केली. ३७ त्यांनीं त्याच्या दोषारोपाचा लेख त्याच्या डोक्याच्या वर लाविला; तो असा कीं, **हा यहुद्यांचा राजा येशू आहे.** ३८ नंतर त्यांनीं त्याजबरोबर दोन लुटारू, एक उजवीकडे व एक डावीकडे, असे वधस्तंभावर चढविले; ३९ आणि जवळून जाणाऱ्यांनीं, 'डोकी हालवीत' त्याची अशी निंदा केली कीं ४० अरे मंदिर मोडून तीन दिवसांत बांधणाऱ्या, तूं आपला बचाव कर; तूं देवाचा पुत्र असलास तर वधस्तंभावरून खाली ये. ४१ तसेंच मुख्य याजकहि, शास्त्री व वडील यांसहित थट्टा करीत म्हणाले कीं ४२ त्यानें दुसऱ्यांचें तारण केलें; त्याला आपला स्वतःचा बचाव करवत नाही; तो इझाएलांचा राजा आहे; त्यानें आतां वधस्तंभावरून खाली यावें, म्हणजे आम्ही त्याजवर विश्वास ठेवूं; ४३ 'तो देवावर भरंवसा ठेवितो; त्याला तो प्रिय असला तर त्यानें त्याला आतां सोडवावें;' कारण मी देवपुत्र आहे असें तो म्हणाला. ४४ जे लुटारू त्याच्याबरोबर वधस्तंभावर चढविले होते त्यांनींहि त्याची तशीच निंदा केली.

४५ मग दोन प्रहरापासून तिसऱ्या प्रहरापर्यंत सर्व

देशावर अंधार पडला; ४६ आणि सुमारे तिसऱ्या प्रहरीं येशू मोठ्यानें आरोळी मारून बोलला, 'एलोई, एलोई, लमा सबकतनी,' म्हणजे 'माझ्या देवा, माझ्या देवा, तूं माझा कां त्याग केलास?' ४७ जे तेथें उभे होते त्यांच्यांतील कित्येकांनीं हें ऐकून म्हटलें कीं तो एलीयाला बोलावितो. ४८ त्यांच्यांतून एकानें लागलेंच धावत जाऊन स्पंज घेतला, आणि तो 'आंबेनें भरून घेतावर ठेवून, त्याला 'प्यावयास दिला.' ४९ वरकड म्हणाले, असूं दे; एलीया त्याचा बचाव करावयास येतो कीं नाहीं हें आपण पाहूं. ५० मग येशूनें पुनः मोठ्यानें ओरडून प्राण सोडिला. ५१ तेव्हां, पाहा, पवित्रस्थानांतील पडदा वरपासून खालपर्यंत फाटून दुभागला, भूमि कांपली, खडक फुटले, ५२ थडीं उघडलीं, आणि निजलेल्या पवित्र जनांतील बहुत जणांचीं शरीरें उठलीं; ५३ ते त्याच्या पुनरुत्थानानंतर थड्यांतून निघून पवित्र नगरांत गेले आणि बहुतांस दिसले. ५४ जमादार व त्याच्याबरोबर येशूची राखण करणारे हे, भूमिकंप व घडलेल्या गोष्टी पाहून, अत्यंत भयभीत झाले, व खरोखर हा देवाचा पुत्र होता, असें म्हणाले. ५५ तेथें बहुत स्त्रिया, दुरून हें पाहत होत्या; त्या गालीलाहून येशूची सेवा करीत त्याच्यामागे आल्या होत्या. ५६ त्यांजमध्ये मगदालीया मरीया, याकोब व योसे यांची आई मरीया, व जब्दीच्या पुत्रांची आई, ह्या होत्या.

५७ मग संध्याकाळ झाल्यावर अरिमथार्हीतील योसेफ नावाचा एक धनवान मनुष्य आला, हाहि येशूचा शिष्य होता; ५८ त्यानें पिलाताजवळ जाऊन येशूचें शरीर मागितलें. तेव्हां पिलातानें तें द्यावयास आज्ञा केली. ५९ योसेफानें तें शरीर घेऊन तागाच्या खच्छ वस्त्रानें वेष्टिलें; ६० तें त्यानें खडकांत खोदलेल्या आपल्या नव्या कबरेत ठेविलें; एक मोठी धोंड लोटून ती कबरेच्या दाराला लाविली आणि तो निघून गेला. ६१ तेथें कबरेसमोर मगदालीया मरीया व दुसरी मरीया ह्या बसल्या होत्या.

६२ दुसऱ्या दिवशीं म्हणजे तयारीनंतरच्या

दिवशीं मुख्य याजक व पुरूशी पिलाताकडे जमून म्हणाले, ६३ महाराज, तो ठक जीवंत असतां तीन दिवसानंतर मी उठेन, असें म्हणाला होता, याची आम्हांस आठवण आहे; ६४ म्हणून तिसऱ्या दिवसापर्यंत कबरेचा बंदोबस्त करावयास सांगावें, नाहीतर कदाचित् त्याचे शिष्य रात्रीं येऊन त्यालां चोरून नेतील, व तो मेलेल्यांतून उठला आहे, असें लोकांस सांगतील; मग शेवटली फसगत पहिलीपेक्षां वाईट होईल. ६५ पिलात त्यांस म्हणाला, तुमच्याजवळ पहारा आहे; जा, तुमच्यानें होईल तसा बंदोबस्त करा. ६६ मग पहारा बरोबर घेऊन ते गेले आणि त्यांनीं धोंडीवर शिक्का मारून कबरेचा बंदोबस्त केला.

१ शब्बाथाच्या शेवटीं आठवड्याचा पहिला दिवस उजाडतांच मगदालीया मरीया व दुसरी मरीया ह्या कबर पाहावयास आल्या. २ तेव्हां मोठा भूमिकंप झाला; कारण प्रभूच्या दूतानें स्वर्गांतून उतरून येऊन धोंड एकीकडे लोटली आणि तीवर तो बसला. ३ त्याचें रूप विजेंसारखें होतें व त्याचें वस्त्र बर्फासारखें शुभ्र होतें. ४ त्याच्या भयानें पाहारेकरी थरथर कांपले व मृतप्राय झाले. ५ देवदूतानें त्या स्त्रियांस म्हटलें, तुम्ही भिऊं नका; वधस्तंभावर चढविलेला येशू याचा शोध तुम्ही करितां, हें मला ठाऊक आहे. ६ तो एथें नाहीं, कारण त्यानें झटल्याप्रमाणें तो उठला आहे. या, प्रभु निजला होता तें हें स्थळ पाहा; ७ आणि लवकर जाऊन त्याच्या शिष्यांस सांगा कीं तो मेलेल्यांतून उठला आहे, तो तुमच्यापूर्वी गालीलांत जात आहे, तेथें तुम्ही त्याला पाहाल; पाहा, मीं तुम्हांस हें सांगितलें

आहे. ८ तेव्हां त्या स्त्रिया भयभीत व अति हर्षित होऊन कबरेपासून लवकर निघून त्याच्या शिष्यांस हें वर्तमान सांगावयास धावत गेल्या. ९ मग पाहा, येशू त्यांस भेटून म्हणाला, कल्याण असो. त्यांनीं जवळ जाऊन त्याचे चरण धरून त्यास नमन केलें. १० तेव्हां येशूनें त्यांस म्हटलें, भिऊं नका; जा, आणि हें माझ्या भावांस सांगा; यासाठीं कीं त्यांनीं गालीलांत जावें, तेथें मी त्यांच्या दृष्टीस पडेन.

११ त्या जात असतां, पाहा, पाहारेकऱ्यांतील कित्येकांनीं नगरांत जाऊन झालेलें सर्व वर्तमान मुख्य याजकांस सांगितलें. १२ तेव्हां त्यांनीं व वडिलांनीं मिळून मसलत केली आणि शिपायांस पुष्कळ पैसे देऊन सांगितलें कीं, १३ आम्ही झोपेंत असतां त्याच्या शिष्यांनीं रात्रीं येऊन त्याला चोरून नेलें, असें म्हणा; १४ आणि ही गोष्ट सुभेदाराच्या कानावर गेली तर आम्ही त्याचें मन वळवून तुम्हांस बेफिकीर करूं. १५ मग त्यांनीं पैसे घेऊन शिकविल्याप्रमाणें केलें; आणि ही गोष्ट यहुदी लोकांमध्ये पसरली, ती आजपर्यंत चालू आहे.

१६ इकडे अकरा शिष्य गालीलांत जो पर्वत येशूनें नेमिला होता त्यावर गेले; १७ आणि त्यांनीं त्याला पाहून नमन केलें, तरी कित्येकांस संशय वाटला. १८ तेव्हां येशू जवळ येऊन त्यांस म्हणाला, स्वर्गांत आणि पृथ्वीवर सर्व अधिकार मला दिला आहे; १९ यास्तव तुम्ही जाऊन सर्व राष्ट्रांतील लोकांस शिष्य करा; त्यांस पित्याच्या, पुत्राच्या व पवित्र आत्म्याच्या नामानें बाप्तिस्मा द्या. २० जें सर्व कांहीं मीं तुम्हांस आज्ञापिलें तें पाळावयास त्यांस शिकवा; आणि, पाहा, युगाच्या समाप्तीपर्यंत मी सदोदित तुम्हांबरोबर आहें.

मार्ककृत शुभवर्तमान

१ देवपुत्र येशू ख्रिस्त याच्या सुवातेचा
१ प्रारंभ.

२ यशया संदेष्ट्याच्या ग्रंथांत लिहिलें
आहे कीं,

पाहा, मी आपल्या दूताला तुझ्यापुढें पाठवितों;
तो तुझा मार्ग तयार करील;

३ अरण्यांत घोषणा करणाऱ्याची वाणी झाली,
ती अशी कीं, प्रभूचा मार्ग तयार करा,

त्याच्या वाटा नीट करा;

त्याप्रमाणें झालें. ४ पापांची क्षमा होण्यासाठीं पश्चात्तापाचा
बाप्तिस्मा गाजवीत बाप्तिस्मा देणारा योहान रानांत प्रगट
झाला. ५ तेव्हां सर्व यहूदीया देशांतील लोक व सर्व
यरुशलेमकर निघून त्याजकडे गेले आणि त्यांनीं आपलीं
पापें पदरीं घेऊन यादेंन नदींत त्याजपासून बाप्तिस्मा
घेतला. ६ योहान उंटाच्या केसांचें वस्त्र पांघरीत असे,
त्याच्या कमरेस कातड्याचा कमरबंद असे आणि
तो टोळ व रानमध भक्षण करीत असे. ७ तो
घोषणा करीत म्हणाला: माझ्यामागून असा कोणी
माझ्यापेक्षां समर्थ येत आहे कीं त्याच्या वाहणांचा
बंद लवून सोडावयास मी योग्य नाहीं. ८ मीं तुमचा
बाप्तिस्मा पाण्यानें केला; तो तुमचा बाप्तिस्मा
पवित्र आत्म्यानें करील.

९ त्या दिवसांत असें झालें कीं येशू गालीलांतील
नासरेथाहून येऊन योहानाच्या हातून यादेंनेत बाप्तिस्मा
घेता झाला; १० आणि लागलेंच पाण्यांतून वर येतांना,
आकाश विदारलें आहे व आत्मा कबुतरासारखा
आपणावर उतरत आहे, असें त्यानें पाहिलें; ११ तेव्हां
अशी आकाशवाणी झाली कीं तूं माझा प्रिय पुत्र
आहेस, तुजविषयीं मी संतुष्ट आहे.

१२ मग आत्म्यानें त्याला लागलेंच रानांत घालविलें;
१३ आणि सैतान त्याची परीक्षा करीत असतां तो

अरण्यांत चाळीस दिवस राहिला; तो वनपशूंमध्ये होता,
आणि देवदूतांनीं त्याची सेवा केली.

१४ योहान धरला गेल्यावर येशू गालीलांत जाऊन
देवराज्याची सुवार्ता गाजवीत असें म्हणाला:
१५ समय पूर्ण झाला आहे व देवराज्य जवळ आलें
आहे; पश्चात्ताप करा, व सुवातेवर विश्वास ठेवा.

१६ नंतर गालीलसमुद्राच्या काठीं चालत असतां
त्यानें शिमोन व त्याचा भाऊ अंद्रिया यांस समुद्रांत
जाळें टाकीत असतां पाहिलें, कारण ते मासे धरणारे
होते. १७ येशूनें त्यांस म्हटलें, माझ्यामागे या,
म्हणजे तुम्ही मनुष्यें धरणारे व्हाल असें मी करीन.
१८ मग ते तत्काळ जाळीं सोडून त्याच्यामागे
चालूं लागले. १९ नंतर तेथून कांहींसें पुढें गेल्यावर
त्यानें जब्दीचा पुत्र याकोब व त्याचा भाऊ योहान
यांस तारवांत जाळीं नीट करीत असतां पाहिलें;
२० आणि त्यानें त्यांस तत्काळ बोलाविलें; मग ते
आपला बाप जब्दी याला त्याच्या चाकरांजवळ तारवांत
सोडून त्याच्यामागे गेले.

२१ नंतर ते कफर्णहूमास गेले; आणि लागलेंच
त्यानें शब्बाथ दिवशीं सभास्थानांत जाऊन शिक्षण
दिलें. २२ त्याच्या शिक्षणावरून लोक थक् झाले, कारण
शास्त्रांसारखें नव्हे तर अधिकार असल्यासारखें त्यानें
त्यांस शिक्षण दिलें. २३ तेव्हां त्यांच्या सभास्थानांत
अशुद्ध आत्मा लागलेला असा कोणी मनुष्य होता.
२४ तो ओरडून म्हणाला, हे येशू नासरेथकरा, आमचा
तुझा काय संबंध? आमचा नाश करावयास आलास
काय? तूं कोण आहेस हें मला ठाऊक आहे, देवाचा
पवित्र [पुरुष] असा जो, तो. २५ येशूनें त्याला धमकावून
म्हटलें, उगाच राहा व याच्यांतून नीघ. २६ तेव्हां अशुद्ध
आत्मा त्याला पिळून टाकून मोठ्यानें ओरडून त्याच्यांतून
निघाला. २७ तेव्हां ते सर्व थक् झाले व एकमेकांस विचारूं

लागले कीं हैं आहे तरी काय ? कशी ही नवीन शिकवण ! हा अशुद्ध आत्म्यांसहि अधिकारानें आज्ञा करितो व ते त्याचें ऐकतात. २८ ही त्याची कीर्ति लागलीच गालीलाच्या चहुंकडल्या सर्व प्रांतांत पसरली.

३९ ते सभास्थानांतून निघाल्यावर लागलाच तो याकोब व योहान यांजबरोबर शिमोन व अंद्रिया यांच्या घरीं गेला. ३० शिमोनाची सासू तापांनं पडली होती; तिजविषयीं लागलेंच त्यांनीं त्याला सांगितलें; ३१ तेव्हां त्यानें जवळ जाऊन तिचा हात धरून तिला उठविलें; व तिचा ताप तत्काळ निघाला, आणि ती त्यांची सेवा करूं लागली.

३२ संध्याकाळीं म्हणजे सूर्यास्त झाल्यावर लोकांनीं सर्व दुखणाऱ्यांस व भूतग्रस्तांस त्याजकडे आणिलें; ३३ आणि सर्व नगर दारानजीक जमलें. ३४ तेव्हां नाना प्रकारच्या रोगांनीं पीडलेल्या अशा पुष्कळशा मनुष्यांस त्यानें बरें केलें व बहुत भूतांना घालविलें; त्या भूतांनीं त्याला ओळखिलें, म्हणून त्यानें त्यांस बोद्धें दिलें नाहीं.

३५ मग तो सकाळीं मोठ्या पहाटेस उठून बाहेर गेला, व अरण्यांत जाऊन त्यानें तेथें प्रार्थना केली. ३६ तेव्हां शिमोन व त्याचे सोबती त्याचा शोध काढीत गेले. ३७ तो त्यांस सापडल्यावर ते त्याला म्हणाले, सर्व लोक तुझा शोध करीत आहेत. ३८ तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, जवळच्या मोठाल्या गावांत मीं उपदेश करावा म्हणून आपण दुसरीकडे जाऊं, कारण याच उद्देशानें मी निघालों. ३९ असा तो सर्व गालीलांतील त्यांच्या सभास्थानांतून उपदेश करीत व भूतें काढीत फिरला.

४० तेव्हां कोणी एक कुष्ठरोगी त्याजकडे आला व त्याजपुढें गुडघे टेकून त्यानें त्याला अशी विनंती केली कीं तुझी इच्छा असली तर मला शुद्ध करावयास तूं शक्तिमान आहेस. ४१ तेव्हां त्याला त्याची करुणा आली आणि त्यानें हात लांबवून त्याला स्पर्श केला व म्हटलें, माझी इच्छा आहे, शुद्ध हो; ४२ तेव्हां त्याचें कुष्ठ तत्काळ जाऊन तो शुद्ध झाला. ४३ मग त्यानें त्याला ताकीद देऊन लागलेंच लावून दिलें, ४४ आणि सांगि-

तलें कीं पाहा, कोणाला कांहीं सांगूं नको; तर जाऊन आपणास याजकाला दाखीव आणि त्यांस प्रमाण पटावें म्हणून आपल्या शुद्धीकरणाकरितां मोशानें नेमिलेलें अर्पण कर; ४५ पण त्यानें पुष्कळ पुकारा करून या गोष्टीची इतकी प्रसिद्धि केली कीं येथूला उघडपणें नगरांत जाववेना; म्हणून तो बाहेर अरण्यांत राहिला, तरी लोक चहुंकडून त्याजकडे आले.

१ कांहीं दिवसांनीं तो पुनः कफर्णहूमांत आला, आणि तो घरीं आहे असें लोकांच्या ऐकण्यांत आलें. २ तेव्हां इतके लोक जमले कीं दाराच्या आजू-बाजूला देखील त्यांस जागा होईना; त्यानें त्यांस संदेश दिला. ३ मग त्याजकडे एका पक्षघाती मनुष्याला लोक घेऊन आले, त्यास चौघांनीं उचलून आणिलें. ४ दादी-मुळें त्याच्याजवळ त्यांच्यानें जाववेना, म्हणून त्यांनीं तो होता तेथलें छप्पर उस्तरून काढिलें आणि वाट करून तीतून ज्या बाजेवर पक्षघाती निजला होता ती त्यांनीं खाली सोडिली. ५ येथून त्यांचा विश्वास पाहून पक्षघाती मनुष्याला म्हटलें, मुला, तुझ्या पापांची क्षमा झाली आहे. ६ तेव्हां कित्येक शास्त्री तेथें बसले होते ते आपल्या मनांत असा विचार करीत होते कीं, ७ हा या प्रकारें कां बोलतो ? हा दुर्भाषण करितो; एकावाचून म्हणजे देवावाचून, कोणाच्यानें पापांची क्षमा करवते ? ८ ते आपणांत असा विचार करीत आहेत हें येथून आपल्या आत्म्यांत तत्काळ ओळखून त्यांस म्हटलें, तुम्ही आपल्या मनांत हे विचार कां करितां ? ९ तुझ्या पापांची क्षमा झाली आहे, असें पक्षघाती मनुष्याला म्हणणें, किंवा ऊठ, आपली बाज उचलून चाल, असें म्हणणें, यांतून कोणतें सोंपें ? १० मनुष्याच्या पुत्राला पृथ्वीवर पापांची क्षमा करावयास अधिकार आहे हें तुम्हीं समजावें, (म्हणून तो पक्षघाती मनुष्याला म्हणतो,) ११ मी तुला सांगतो, ऊठ, आपली बाज उचलून घेऊन घरीं जा. १२ मग तो उठला, व लागलाच आपली बाज उचलून सर्वांच्या देखतां निघाला; यावरून सर्व थक्क झाले व देवाचें गौरव करीत म्हणाले, आम्हीं असें कधीं पाहिलें नव्हतें.

१३ पुनः तो निघून समुद्रीरीं गेला, आणि सर्व

लोकसमुदाय त्याच्याजवळ आला तेव्हां त्याने त्यांस शिक्षण दिले. १४ नंतर जात असतांना त्याने अल्फीचा पुत्र लेवी याला जकातीच्या नाक्यावर बसलेलें पाहिलें, व त्याला म्हटलें, माझ्यामार्गे ये; तेव्हां तो उठून त्याच्यामार्गे गेला.

१५ नंतर असें झालें कीं तो त्याच्या घरीं जेवावयास बसला, आणि बहुत जकातदार व पापी लोक हे येशू व त्याचे शिष्य यांच्या पंक्तीस जेवावयास बसले; कारण तेथें ते पुष्कळ असून त्याचे अनुयायी होते. १६ तेव्हां परुश्यांतील शास्त्री यांनीं त्याला जकातदार व पापी लोक यांच्याबरोबर जेवितांना पाहून त्याच्या शिष्यांस म्हटलें, हा जकातदार व पापी लोक यांच्याबरोबर कां जेवितो? १७ हें ऐकून येशू त्यांस म्हणाला, निरोग्यांस वैद्याची गरज नाही, रोग्यांस आहे; मी धार्मिक जनांस नाही, तर पापी जनांस बोलवायास आलों आहे.

१८ तेव्हां योहानाचे शिष्य व परुशी उपास करीत होते; ते येऊन त्यास म्हणाले, योहानाचे शिष्य व परुश्यांचे शिष्य उपास करितात आणि तुझे शिष्य उपास कां करीत नाहीत? १९ येशूनें त्यांस म्हटलें, वऱ्हाड्यांबरोबर वर आहे तोंपर्यंत त्यांना उपास करितां येईल काय? जोंपर्यंत वर त्यांच्याबरोबर आहे तोंपर्यंत त्यांना उपास करितां येत नाही. २० तरी असे दिवस येतील कीं वर त्यांजपासून घेतला जाईल, तेव्हां ते त्या दिवशीं उपास करतील. २१ कोणी कोऱ्या कापडाचा तुकडा जुन्या वस्त्राला लावीत नाही; लाविला तर धड करण्याकरितां लावलेला तुकडा त्याला म्हणजे जुन्याला फाडितो, आणि भोक मोठें होतें. २२ कोणी नवा द्राक्षारस जुन्या बुधल्यांत घालीत नाही; घातला तर नव्या द्राक्षारसानें बुधले फुटतात, द्राक्षारस सांडतो, व बुधलेहि नासतात; म्हणून नवा द्राक्षारस नव्या बुधल्यांत घालतात.

२३ मग असें झालें कीं तो शब्बाथ दिवशीं शेतां-मधून जात असतां त्याचे शिष्य वाटेनें चालतांना कणसें मोडूं लागले. २४ तेव्हां परुशी त्याला म्हणाले, पाहा, शब्बाथ दिवशीं जें करूं नये तें हे कां करितात?

२५ त्यानें त्यांस म्हटलें, दाविदाला गरज पडली, म्हणजे त्याला व त्याच्याबरोबर जे होते त्यांस भूक लागली, तेव्हां त्यानें काय केलें; २६ अब्याधार प्रमुख याजक असतां तो देवाच्या मंदिरांत कसा गेला व ज्या 'समर्पित भाकऱ्या' याजकांशिवाय कोणीहि खाऊं नयेत त्या त्यानें कसा खावयास, व त्याजबरोबर जे होते त्यांस खावयास कसा दिल्या; हें तुमच्या वाचण्यांत कधीं आलें नाहीं काय? २७ आणखी तो त्यांस म्हणाला, शब्बाथ मनुष्यासाठीं झाला, मनुष्य शब्बाथासाठीं झाला नाहीं; २८ यास्तव मनुष्याचा पुत्र शब्बाथाचाहि धनी आहे.

१ पुनः तो सभास्थानांत गेला; तेथें जुल्या ३ हाताचा एक मनुष्य होता; २ आणि त्याजवर दोष ठेवावा म्हणून शब्बाथ दिवशीं तो त्याला बरें करील कीं काय, हें पाहावयास ते टपून राहिले. ३ त्यानें जुल्या हाताच्या मनुष्यास सांगितलें कीं मध्यें उभा राहा. ४ मग त्यानें त्यांस म्हटलें, शब्बाथ दिवशीं बरें करणें किंवा वाईट करणें, जीव वाचविणें किंवा मारणें, यांतून कोणतें उचित आहे? पण ते उगेच राहिले. ५ मग त्यानें त्यांच्या मनाच्या कठीणपणामुळें खिन्न होऊन त्या सर्वांकडे रागानें पाहून त्या मनुष्याला सांगितलें, आपला हात लांब कर; त्यानें हात लांब केला आणि तो बरा झाला. ६ मग परुश्यांनीं बाहेर जाऊन त्याचा घात कसा करावा याविषयीं हेरोदीयांबरोबर त्याजविरुद्ध ताबडतोब मसलत केली.

७ येशू आपल्या शिष्यांसहित निघून समुद्राकडे गेला; तेव्हां गालीलांतून मोठा मेळा मार्गे चालला; आणि यहूदीया, ८ यरुशलेम, इदोन व यार्देनेच्या पलीकडचा प्रांत, आणि सोर व सिदोन यांच्या आसमंतांतला प्रदेश, यांतून मोठा मेळा तो जीं जीं मोठीं कृत्यें करीत होता त्यांविषयीं ऐकून त्याजकडे आला. ९ तेव्हां दाटीमुळें चेंगरूं नये म्हणून त्यानें आपल्या शिष्यांस एक होडी तयार ठेवण्यास सांगितलें; १० कारण त्यानें बहुत जणांस बरें केलें, म्हणून जे सर्व पीडलेले होते ते त्याला स्पर्श करावयास त्याच्या अंगावर पडूं लागले. ११ तेव्हां जेव्हां अशुद्ध आत्मे त्याला पाहत तेव्हां

तेव्हां ते त्याच्या पायां पडून ओरडून बोलत कीं तूं देवपुत्र आहेस. १२ तेव्हां मला प्रगट करूं नका असें त्यानें त्यांस पुष्कळ निश्चून सांगितलें.

१३ मग डोंगरावर चढल्यावर त्याच्या मनाला वाटलें त्यांस त्यानें बोलाविलें; व ते त्याजकडे आले. १४ तेव्हां त्यानें बारा जणांस नेमिलें; अशासाठीं कीं त्यांनीं आपणाबरोबर असावें, आपण त्यांस उपदेश करावयास पाठवावें; १५ आणि रोग बरे करण्याचा व भूतें काढण्याचा अधिकार त्यांस असावा. १६ शिमोन याला पेत्र हें उपनाव दिलें; १७ जब्दीचा पुत्र याकोब, व याकोबाचा भाऊ योहान यांस बेनेरेगेश म्हणजे गर्जेनेचे पुत्र हें उपनाव दिलें; १८ अंद्रिया, फिलिप्प, बर्थलमय, मत्तय, थोमा, अल्फीचा पुत्र याकोब, तद्दय, शिमोन कनानी, १९ व त्याला धरून देणारा यहूदा इस्करीयोंत अशीं त्यांचीं नावें होतीं.

नंतर तो एका घरांत आला. २० तेव्हां पुनः लोक इतके जमले कीं त्यांस भाकर खावयासहि सवड मिळेना. २१ त्याचे आस हें ऐकून त्याला धरावयाला निघाले; कारण तो शुद्धीवर नाहीं असें ते म्हणत होते. २२ तसेंच यरुशेलेमाहून जे शास्त्री खालीं आले होते ते म्हणत होते कीं त्याला बालजबूल लागला आहे व तो भूतांच्या अधिकाऱ्याच्या योगें भूतें काढितो. २३ तेव्हां तो त्यांस आपणाजवळ बोलावून दाखले देऊन बोलूं लागला कीं, सैतान सैतानाला कसा काडील ? २४ आपसांत फूट पडलेलें राज्य टिकत नाहीं; २५ तसेंच आपसांत फूट पडलेलें घर टिकत नाहीं. २६ सैतान स्वतःवरच उठतो व त्यामध्ये फूट पडते तर तो टिकत नाहीं, त्याचा शेवट होतो. २७ बळवान् मनुष्याला बांधल्या-शिवाय त्याच्या घरांत शिरून त्याचे जिन्नस कोणाच्यानें छुटवत नाहीत; बांधल्यावर तो त्याचें घर छुडील. २८ मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं मनुष्यांच्या पुत्रांचीं सर्व पापें व जीं जीं दुर्भाषणें ते करितील, त्या सर्वांची क्षमा होईल; २९ परंतु जो कोणी पवित्र आत्म्याविरुद्ध दुर्भाषण करील त्याची क्षमा कधींहि होत नाहीं, तर तो

सर्वकाल राहणाऱ्या पापाचा दोषी आहे. ३० त्याला अशुद्ध आत्मा लागला आहे, असें ते म्हणत होते म्हणून तो असें बोलला.

३१ तेव्हां त्याची आई व त्याचे भाऊ आले, आणि त्यांनीं बाहेर उभें राहून निरोप पाठवून त्याला बोलाविलें. ३२ त्याच्याभोवतीं पुष्कळ लोक बसले होते; त्यांनीं त्याला म्हटलें, पाहा, तुझी आई व तुझे भाऊ बाहेर तुझा शोध करित आहेत. ३३ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें, माझी आई कोण व माझे भाऊ कोण ? ३४ मग जे त्याच्याभोवतीं बसले होते त्यांजकडे तो पाहून म्हणाला, माझी आई व माझे भाऊ पाहा ! ३५ जो कोणी देवाच्या इच्छेप्रमाणें वर्ततो तोच माझा भाऊ, बहीण व आई.

१ पुनः तो सरोवराच्या काठीं शिक्षण देऊं लागला, आणि त्याच्याजवळ लोकांचा मोठा समुदाय जमला, इतका कीं तो सरोवरांत एका मचब्यावर चढून बसला; आणि सर्व लोक सरोवराच्या काठीं भूमीवर होते. २ नंतर दाखले देऊन तो त्यांस पुष्कळ शिकवूं लागला, आणि आपल्या शिकवणींत त्यांस म्हणाला; ३ एका; पाहा, एक पेरणारा पेरणी करावयास निघाला; ४ तो पेरीत असतां असें झालें कीं कांहीं बीं वाटेवर पडलें, तें पाखरांनीं येऊन खाऊन टाकिलें; ५ कांहीं खडकाळीवर पडलें तेथें त्यास फारशी माती नव्हती; माती खोल नसल्यामुळे तें लवकर उगवलें; ६ मग सूर्य उगवल्यावर त्याला ऊन लागलें व त्याला मूळ नव्हतें म्हणून तें वाळून गेलें. ७ कांहीं कांटेरी झाडांमध्ये पडलें, मग कांटेरी झाडांनीं वाढून त्याची वाढ खुंट-विली, म्हणून त्याला कांहीं पीक आलें नाहीं. ८ कांहीं चांगल्या मातींत पडलें, तें उगवून व मोठें होऊन त्याला पीक आलें; आणि त्याचें तीसपट, साठपट, शंभरपट असें उत्पन्न झालें. ९ मग तो म्हणाला, ज्याला ऐकायास कान आहेत तो ऐको.

१० तो एकांतीं असतां त्याच्याबरोबर बारा जणांसहित जे होते त्यांनीं दाखल्यांविषयीं त्याला विचारिलें. ११ त्यानें त्यांस म्हटलें, देवराज्याचें रहस्य [समजून घेणें हें]

तुम्हांकरितां आहे; परंतु जे बाहेर आहेत त्यांचें सर्व दाखल्यांनीं होतें. १२ यासाठीं कीं त्यांनीं 'पाहत असतां पाहावें व त्यांस कळूं नये, आणि ऐकत असतां ऐकवें व त्यांस उमजूं नये; त्यांनीं वळूं नये व त्यांची क्षमा होऊं नये.' १३ तो त्यांस म्हणाला, हा दाखला तुम्ही समजलां नाहीं काय? तर सर्व दाखले कसे समजाल? १४ पेरणारा वचन पेरितो. १५ वाटेवर वचन पेरिलें जातें तेथील लोक हे आहेत कीं त्यांनीं ऐकल्याबरोबर सैतान येऊन त्यांत पेरलेलें वचन हिरावून घेतो. १६ तसेच खडकाळीवर पेरलेले हे आहेत कीं ते वचन ऐकतांच आनंदानें ग्रहण करितात; १७ तथापि त्यांमध्ये मूळ नसल्यामुळें ते अल्पकाळ टिकतात; मग वचनामुळें संकट किंवा छळ झाला म्हणजे ते लागलेच अडखळतात. १८ कांटेरी झाडांमध्ये पेरलेले हे आहेत कीं त्यांनीं वचन ऐकिल्यावर १९ संसाराची चिंता, द्रव्याचा मोह व इतर विषयांचा लोभ हीं त्यांमध्ये शिरून वचनाची बाढ खुंटवितात आणि तें निष्फळ होतें. २० चांगल्या मातींत पेरलेले हे आहेत कीं ते वचन ऐकून तें स्वीकारतात; मग कोणी तीसपट, कोणी साठपट, कोणी शंभरपट असें पीक देतात.

२१ आणखी त्यानें त्यांस असें म्हटलें, दिवा मापा-खालीं किंवा पलंगाखालीं ठेवावा म्हणून आणितात काय? दिवठणीवर ठेवावा म्हणून आणितात कीं नाहीं? २२ प्रगट होणार नाहीं असें कांहीं गुप्त नाहीं, किंवा उघडें होणार नाहीं असें कांहीं झाकलेलें नाहीं. २३ ज्या कोणाला ऐकावयास कान आहेत तो ऐको. २४ आणखी त्यानें त्यांस म्हटलें, तुम्ही जें ऐकतां त्याविषयीं जपा; ज्या मापानें तुम्ही माप घालतां त्याच मापानें तुमच्या पदरीं घालतील, आणि तुम्हांस अधिकहि दिलें जाईल; २५ कारण ज्याला आहे त्याला दिलें जाईल, व ज्याला नाहीं त्याचें जें असेल तें देखील त्याजपासून काढून घेतलें जाईल.

२६ आणखी त्यानें म्हटलें, देवराज्य असें आहे

कीं जणू काय एकाद्या मनुष्यानें बीं टाकल्यावर त्यानें रात्रीं दिवसां निजावें उठावें, २७ आणि तें बीं रुजावें वाढावें; पण त्याला कांहीं कळूं नये. २८ भूमि आपोआप पीक देते; पहिल्यानें अंकुर, मग कणीस, मग कणसांत भरलेला दाणा. २९ दाणा पिकल्यावर तो लागलाच 'विळा घालतो, कारण कापणीची वेळ आली आहे.'

३० आणखी त्यानें म्हटलें, आपण देवाच्या राज्यास कशाची उपमा द्यावी, अथवा कोणत्या दाखल्यानें तें दर्शवावें? ३१ तें मोहरीच्या दाण्यासारखें आहे. तो भूमींत पेरितांना जरी पृथ्वीवरील सर्व दाण्यांमध्ये बारीक असतो, ३२ तरी तो पेरिल्यावर उगवून सर्व भाज्यांमध्ये मोठा होतो आणि त्याला अशा मोठ्या फांद्या फुटतात कीं 'आकाशाच्या पाखरांस त्याच्या सावलींत वस्ती करितां येते.'

३३ असे बहुत दाखले देऊन जसें त्यांच्यानें ऐकवलें तसें त्यानें त्यांस वचन सांगितलें; ३४ आणि दाखल्या-वाचून तो त्यांच्याबरोबर बोलला नाहीं; तरी एकांतीं त्यानें आपल्या शिष्यांस सर्व गोष्टी फोडून सांगितल्या.

३५ त्याच दिवशीं संध्याकाळ झाल्यावर तो त्यांस म्हणाला, आपण पलीकडे जाऊं. ३६ तेव्हां लोक-समुदायाला सोडून देऊन तो मचव्यावर होता तसेंच ते त्याला घेऊन गेले. त्याच्याबरोबर दुसरे मचवे होते. ३७ नंतर मोठें वादळ झालें व लाटा मचव्यावर अशा उसळल्या कीं तो भरूं लागला. ३८ तो वरामावर उशास घेऊन निजला होता, तेव्हां ते त्याला उठवून म्हणाले, गुरुजी, आपण बुडतो याची तुला चिंता नाहीं काय? ३९ तेव्हां त्यानें उठून वाऱ्याला दटाविलें व समुद्राला म्हटलें, उगा राहा, शांत हो. मग वारा पडला व अगदीं निवांत झालें. ४० त्यावर त्यानें त्यांस म्हटलें, तुम्ही कां घाबरलां? अद्यापि तुम्हांला विश्वास नाहीं काय? ४१ तेव्हां ते फार भ्याले व एकमेकांस म्हणूं लागले, हा आहे तरी कोण? वारा व समुद्र हे देखील याचें ऐकतात.

१ मग ते सरोवराच्या पलीकडे गरसेकरांच्या ५ देशांत आले; २ आणि तो मचव्यांतून उतरतांच अशुद्ध आत्मा लागलेला असा एक मनुष्य कबरांतून निघून त्याला भेटला. ३ तो कबरांत राहत असे व त्याला सांखळ्यांनीं देखील आतां कोणाच्यानं बांधून आवरवेना. ४ कारण त्याला पुष्कळ वेळां बेड्यांनीं व सांखळ्यांनीं बांधिलें असतांहि त्यानं सांखळ्या तोडून टाकिल्या, व बेड्यांचा चुराडा केला, म्हणून कोणाच्यानं त्याला वश करवेना. ५ तो नेहमीं, रात्रंदिवस, कबरांमध्ये व डोंगरांमध्ये राहून ओरडत असे व धोंड्यांनीं आपलें अंग ठेचून घेत असे. ६ तो येशूला दुरुन पाहून धावून आला व त्याच्या पायां पडला; ७ आणि मोठ्यानें ओरडून बोलला, हे येशू, परात्पर देवाच्या पुत्रा, तुझा माझा काय संबंध ? मला पीडशील तर तुला देवाची शपथ. ८ कारण त्यानं त्याला म्हटलें होतें, अरे अशुद्ध आत्म्या, या मनुष्यांतून नीघ. ९ त्यानं त्याला विचारिलें, तुझें नाव काय ? त्यानं उत्तर दिलें, माझें नाव सैन्य; कारण आम्ही पुष्कळ आहों; १० आणि आम्हांस या देशांतून घालवूं नको, अशी त्यानं त्याची फार विनवणी केली. ११ तेथें डोंगराकडे डुकरांचा मोठा कळप चरत होता. १२ तेव्हां भूतांनीं त्याला विनंती केली कीं आम्हीं त्यां डुकरांमध्ये शिरावें म्हणून त्यांकडे आम्हांस लावून दे. १३ मग त्यानं त्यांस परवानगी दिली; मग ते अशुद्ध आत्मे निघून त्या डुकरांत शिरले, आणि तो कळप धडक धावत जाऊन कड्यावरून सरोवरांत पडला व तीं सरोवरांत गुदमरून मेलीं; तीं सुमारे दोन हजार होतीं. १४ मग डुकरें चारणाऱ्यांनीं पळत जाऊन नगरांत व शेतांमळ्यांत हें वर्तमान सांगितलें; तेव्हां काय झालें हें पाहावयास लोक आले. १५ येशूजवळ आल्यावर त्यांनीं भूतप्रस्ताला, म्हणजे ज्यांत सैन्य होतें त्याला, वस्त्र पांघरलेलें व शुद्धीवर आलेलें असें पाहिलें; आणि त्यांस भीति वाटली. १६ तें ज्यांनीं पाहिलें होतें त्यांनीं भूतप्रस्ताविषयीची व डुकरांविषयीची हकीकत त्यांस सांगितली. १७ तेव्हां तूं आमच्या प्रांतांतून

निघून जा अशी ते त्याची विनवणी करूं लागले. १८ मग तो तारवांत बसतांच, जो अगोदर भूतग्रस्त होता त्यानं, मला आपल्याजवळ राहूं द्यावें अशी त्याला विनंती केली; १९ परंतु त्यानं त्याला येऊं दिलें नाहीं, तर त्याला म्हटलें, तूं आपल्या घरीं स्वकीयांकडे जा, व प्रभूनं तुजवर दया करून तुजसाठीं केवडीं मोठीं कायें केलीं हें त्यांस सांग. २० तेव्हां तो निघाला, आणि जीं मोठीं कायें येशूनं त्याजसाठीं केलीं होती तीं दिकपुलींत प्रसिद्ध करूं लागला; तेव्हां सर्वास आश्चर्य वाटलें.

२१ मग येशू मचव्यांत बसून पलीकडे परत गेल्यावर त्याजवळ लोकांचा मोठा समुदाय जमला; तेव्हां तो सरोवराजवळ होता. २२ मग याईर नामें एक सभास्थानाचा अधिकारी आला व त्याला पाहून त्याच्या पायां पडला. २३ त्यानं त्याला फार विनवणी केली कीं माझी लहान कन्या मरावयास टेकली आहे; ती बरी होऊन वाचावी म्हणून आपण येऊन तिजवर हात ठेवावे. २४ मग तो त्याच्याबरोबर गेला; तेव्हां लोकांचा मोठा समुदाय त्याच्या मागून चालला व त्यांनीं त्याच्या भोवतीं गर्दी केली.

२५ तेव्हां बारा वर्षें रक्तस्राव होत असलेली एक स्त्री होती; २६ तिनें बहुत वैद्यांच्या हातून पुष्कळ दुःख सोसून आपल्याजवळ होतें नव्हतें तें सर्व खर्चिलें, तरी बरी न होतां तिचा रोग अधिक झाला; २७ ती येशूविषयींच्या गोष्टी ऐकून त्या गर्दींत शिरली, त्याच्यामागे आली व त्याच्या वस्त्राला शिवली. २८ तिनें म्हटलें, मी केवळ याच्या वस्त्राला शिवलें तरी बरी होईन. २९ तेव्हां लागलाच तिचा रक्ताचा झरा सुकून गेला व आपण त्या पीडेपासून बरें झालों आहों असा तिला शरीरांत अनुभव झाला. ३० येशूनं आपणांतील शक्ति निघाली हें तत्क्षणीं आपल्या ठायीं ओळखून गर्दीमध्ये वकून म्हटलें, माझ्या वस्त्रांस कोणी स्पर्श केला ? ३१ त्याचे शिष्य त्याला म्हणाले, लोकसमुदाय तुझ्या-भोवतीं गर्दी करीत आहे हें तूं पाहातोस, आणि मला कोणी स्पर्श केला हें कसें म्हणतोस ? ३२ मग जिनें हें केलें तिला

पाहाण्यास त्यानें सभोवार नजर फेकली. ३३ तेव्हां ती स्त्री, आपणाकरितां जें कांहीं करण्यांत आलें तें लक्षांत आणून भीत भीत व कांपत कांपत त्याजकडे आली, व त्याच्या पायां पडून तिनें त्याला सर्व वृत्तांत खरा खरा सांगितला. ३४ त्यानें तिला म्हटलें, मुली, तुझ्या विश्वासानें तुला बरें केलें आहे. सुखरूप जा, आणि आपल्या पीडेपासून मुक्त ऐस.

३५ तो हें बोलत आहे इतक्यांत सभास्थानाच्या अधिकाऱ्याच्या एथून कोणीं येऊन सांगितलें कीं, तुमची कन्या मरण पावली, गुरुजीला आणखी श्रम कशाला देतां? ३६ परंतु येशू, सांगितलेल्या वर्तमानाकडे लक्ष न देतां, सभास्थानाच्या अधिकाऱ्याला म्हणाला, भिऊं नको, विश्वास मात्र धर. ३७ त्यानें आपणांबरोबर पेत्र, याकोब व याकोबाचा भाऊ योहान यांच्याशिवाय कोणाला घेऊं दिलें नाहीं. ३८ मग ते सभास्थानाच्या अधिकाऱ्याच्या घरीं आल्यावर त्यानें अतिशय रडणारे व आकांत करणारे यांचा गलबला चाललेला पाहिला. ३९ तो आंत जाऊन त्यांस म्हणाला, तुम्ही कशाला गलबला करितां व रडतां? मूल मेलें नाहीं, झोपेंत आहे. ४० तेव्हां त्यांनीं त्याचा उपहास केला; पण त्या सर्वांस बाहेर घालवून मुलाचा बाप व आई आणि आपल्याबरोबरचे इसम यांस घेऊन मूल होतें तेथें तो आंत गेला. ४१ नंतर बालिकेचा हात धरून तो म्हणाला, तलीथा कूम; याचा अर्थ, मुली, मी तुला सांगतो, ऊठ. ४२ आणि लागलीच ती मुलगी उठून चालूं लागली. ती बारा वर्षांची होती. तेव्हां ते अत्यंत विस्मित झाले. ४३ हें कोणाला कळूं नये म्हणून जपा, अशी त्यानें त्यांस निक्षून आज्ञा केली, आणि तिला कांहीं खावयाला द्यावयास सांगितलें.

१ नंतर तो तेथून निघून स्वदेशीं आला, व त्याचे शिष्य त्याच्यासामोरे आले. २ मग शब्बाथ दिवशीं तो सभास्थानांत शिकवूं लागला, आणि पुष्कळ लोक त्याचें ऐकून थक्क होऊन बोलले, याला हें सर्व कोठून प्राप्त झालें? याला काय ही बुद्धि देण्यांत आली आहे आणि याच्या हातून केवढे हे पराक्रम होतात? ३ जो सुतार, मरीयेचा पुत्र, आणि

याकोब, योसे, यहुदा, व शिमोन यांचा भाऊ तो हाच आहे ना? आणि याच्या बहिणी येथें आपणांबरोबर आहेत ना? असे ते त्याजविषयीं अडखळले. ४ येशू त्यांस म्हणाला, संदेष्टा आपला देश, आपले नातलग व आपलें घर यांत मात्र सन्मान पावत नाहीं. ५ त्यानें थोड्याशा रोग्यांवर हात ठेवून त्यांस बरें केलें, याशिवाय दुसरा कोणताहि पराक्रम तेथें त्यास करितां आला नाहीं. ६ त्यांच्या अविश्वासामुळे त्याला आश्चर्य वाटलें.

तेव्हां तो शिक्षण देत गावोगाव फिरला.

७ नंतर तो बारा जणांस बोलावून त्यांस दोघे दोघे असे पाठवूं लागला; त्यानें त्यांस अशुद्ध आत्म्यांवरचा अधिकार दिला; ८ आणि त्यांस आज्ञा केली कीं वाटेसाठीं काठीवाचून दुसरें कांहीं घेऊं नका; भाकरी, झोळणा, किंवा कमरकशांत पैसे घेऊं नका; ९ तरी वहाणा घालून चाला; दोन अंगरखे घालूं नका. १० आणखी त्यानें त्यांस असें सांगितलें कीं तुम्ही कोठेंही एकाद्या घरांत राहण्यास जाल तेथेंच त्या ठिकाणांतून निघाल तोंपर्यंत राहा; ११ आणि ज्या ठिकाणचे लोक तुमचा स्वीकार करणार नाहींत व तुमचें ऐकणार नाहींत त्यांस साक्ष व्हावी म्हणून तुम्ही तेथून निघतांना आपल्या तळपायांची धूळ तेथेंच झाडून टाका. १२ त्यांनीं तेथून जाऊन, लोकांनीं पश्चात्ताप करावा अशी घोषणा केली; १३ पुष्कळ भूतें काढलीं आणि बहुत रोग्यांस तैलाभ्यंग करून बरें केलें.

१४ त्याजविषयीं हेरोद राजानें ऐकिलें (कारण त्याचें नाव प्रसिद्ध झालें होतें) आणि म्हटलें, बासिसा करणारा योहान मेलेल्यांतून उठला आहे, म्हणून त्याच्या ठायीं हे पराक्रम होत आहेत. १५ कोणी म्हणाले, हा एलीया आहे; दुसरे म्हणाले, हा संदेष्टा, म्हणजे संदेष्ट्यांपैकी कोणीएक आहे; १६ परंतु हें ऐकून हेरोद म्हणाला, ज्या योहानाचा मीं शिरच्छेद करविला तो हा योहान उठला आहे. १७ हेरोदानें स्वतः माणसें पाठवून आपला भाऊ फिलिप्प याची

बायको हेरोदिया इच्यासाठी योहानाला धरून बंदिशालेंत जखडून ठेविलें होतें; आणि हेरोदानें तिजबरोबर लग्न केलें होतें. १८ योहानानें त्याला म्हटलें होतें, तूं आपल्या भावाची बायको ठेवावी हें तुला विहित नाही. १९ याकरितां हेरोदिया त्याबरोबर द्वेषभाव धरून त्याचा वध करावयास पाहत होती, परंतु तिचें काहीं चालेना; २० कारण योहान धार्मिक व पवित्र पुरुष आहे हें ओळखून, हेरोद त्याचें भय धरीत व त्याचें संरक्षण करीत असे; तो त्याचें ऐकून फार गोंधळांत पडत असे; तरी हर्षानें त्याचें ऐकून घेत असे. २१ नंतर एक सोईचा दिवस आला, तेव्हां हेरोदानें आपल्या जन्म-दिवसाच्या उत्साहांत आपले प्रधान, सरदार व गालीलांतील प्रमुख लोक यांस मेजवानी केली; २२ आणि हेरोदियेच्या कन्येनें स्वतः आंत जाऊन व नाच करून हेरोदास व त्याच्याबरोबर भोजनास बसलेल्यांस खुश केलें; तेव्हां राजानें त्या मुलीला म्हटलें, तुला जें काहीं पाहिजे तें माझ्याजवळ माग, म्हणजे मी तुला देईन. २३ तो तिला शपथ वाहून म्हणाला कीं, माझ्या अर्धे राज्यापर्यंत जें काहीं तूं माझ्याजवळ मागशील तें तुला देईन. २४ तेव्हां ती बाहेर जाऊन आपल्या आईला म्हणाली, मी काय मागूं? ती म्हणाली, बाप्तिस्मा करणारा योहान याचें शीर माग. २५ तेव्हां लागलेंच तिनें घाईनें आंत राजाकडे येऊन म्हटलें कीं, बाप्तिस्मा करणारा योहान याचें शीर तबकांत घालून आतांच मला द्यावें अशी माझी इच्छा आहे. २६ तेव्हां राजा अति खिन्न झाला; तथापि शपथांमुळे व भोजनास बसलेल्या लोकांमुळे त्याच्यानें तिला नाही म्हणवेना. २७ राजानें लागलेंच आपल्या पहारेकऱ्यांतील एका शिपायास पाठवून त्याचें शीर आणावयास आज्ञा केली; त्यानें बंदिशालेंत जाऊन त्याचा शिरच्छेद केला; २८ आणि शीर तबकांत घालून आणून मुलीला दिलें; मुलीनें तें आपल्या आईला दिलें. २९ हें ऐकून त्याचे शिष्य आले आणि त्यांनीं त्याचें शरीर उचलून नेऊन कबरेंत ठेविलें.

३० मग प्रेषितांनीं येशूजवळ जमा होऊन आपण

जें जें केलें व शिकविलें तें सर्व सांगितलें. ३१ तो त्यांस म्हणाला, अरण्यस्थलीं एकांतीं चला व थोडा विसावा घ्या; कारण तेथें पुष्कळ येतजात असल्यामुळे त्यांस जेवावयास देखील अवकाश मिळेना. ३२ तेव्हां ते मचव्यांत बसून अरण्यस्थलीं एकांतीं गेले. ३३ लोकांनीं त्यांस निघतां पाहिलें व बहुतांनीं ओळखलें; आणि तेथल्या सर्व नगरांतून लोक पार्यांच येऊन तिकडे धावत जाऊन त्यांच्याअगोदर पोचले. ३४ तेव्हां येशूनें बाहेर येऊन लोकांचा मोठा समुदाय पाहिला, 'ज्या मेंढरांस मेंढपाळ नाही त्यांच्यासारखे' ते होते म्हणून त्याला त्यांचा कळवळा आला, आणि तो त्यांस बहुत गोष्टी शिकवूं लागला. ३५ दिवस फार उतरल्यावर त्याचे शिष्य त्याकडे येऊन म्हणाले, ही जागा रान आहे व आतां दिवस फार उतरला आहे; ३६ लोकांनीं भोवतालच्या खेड्यापाड्यांत जाऊन आपणांकरितां खाण्यास काहीं विकत घ्यावें म्हणून त्यांस निरोप दे. ३७ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें कीं तुम्ही त्यांस खावयास द्या. ते त्याला म्हणाले, आम्हीं जाऊन पन्नास रुपयांच्या भाकऱ्या विकत घेऊन त्यांस खावयाला द्याव्या काय? ३८ तो त्यांस म्हणाला, तुम्हांजवळ किती भाकऱ्या आहेत? जाऊन पाहा. पाहिल्यावर ते म्हणाले, पांच व दोन मासे. ३९ नंतर त्या सर्वांनीं हिरव्या गवतावर पंक्तिपंक्तीनें बसावें म्हणून त्यानें त्यांस सांगितलें. ४० तेव्हां ते शंभरशंभर व पन्नासपन्नास पंक्तिपंक्तीनें जसे काय वाफे असे बसले. ४१ मग त्यानें त्या पांच भाकऱ्या व ते दोन मासे घेऊन वर खर्गाकडे पाहून उपकारस्मरण केलें आणि भाकऱ्या मोडून त्या त्यांना वाढावयास आपल्या शिष्यांजवळ दिल्या; आणि ते दोन मासे त्या सर्वांस वाटून दिले; ४२ मग सर्व जण जेवून तृप्त झाले; ४३ आणि त्यांनीं बारा टोपल्या तुकडे उचलून नेले व माशांचेहि नेले. ४४ भाकऱ्या खाणाऱ्या मंडळींत पांच हजार पुरुष होते.

४५ नंतर, मी लोकसमुदायास निरोप देतो आणि तुम्ही मचव्यांत बसून पलीकडे बेथसैदा येथें जा, असें म्हणून त्यानें लागलेंच शिष्यांस लावून दिलें. ४६ मग त्यांस

निरोप देऊन तो प्रार्थना करावयास डोंगरावर गेला; ४७ आणि रात्र झाली तेव्हां तो मचवा समुद्राच्या मध्यभागी होता, व तो एकटाच जमिनीवर होता. ४८ त्यानें त्यांस वल्हीं मारितां मारितां हैराण झालेलें पाहिलें; कारण वारा तोंडचा होता. नंतर सुमारे रात्रीच्या चवथ्या प्रहरीं तो समुद्रावरून चालत त्यांजकडे आला; व त्यांच्याजवळून पुढें जाण्याच्या बेतांत होता; ४९ पण ते त्याला समुद्रावरून चालतां पाहून, हें भूत आहे असें समजून, ओरडूं लागले; ५० कारण ते सर्व त्याला पाहून घाबरले होते. तेव्हां तो त्यांबरोबर बोलूं लागला व त्यांस म्हणाला, धीर धरा; मी आहे; भिऊं नका. ५१ आणि तो त्यांच्यांकडे मचव्यावर चढून गेला; तेव्हां वारा पडला; मग त्यांना मनांत फार आश्चर्य वाटलें. ५२ कारण भाकऱ्यांची गोष्ट त्यांच्या ध्यानांत आली नव्हती, त्यांचें अंतःकरण कठीण झालें होतें.

५३ नंतर ते पार जाऊन गनेसरेताच्या किनाऱ्यास पोहंचले व त्यांनीं मचवा बांधून ठेविला. ५४ ते मचव्यांतून उतरले तेव्हांच लोकांनीं त्याला ओळखिलें; ५५ मग ते चोहोंकडे त्या अवघ्या प्रांतांत धावत फिरले आणि जीं मनुष्यें दुखणेकरी होतीं त्यांस बाजेवर घालून जेथें कोठें तो आहे म्हणून त्यांच्या कार्नी येई तेथें तेथें नेऊं लागले. ५६ तो गावांत, नगरांत किंवा खेड्यांत कोठेंही जाई तेथें ते दुखणेकर्यांस चवाट्यावर नेऊन ठेवीत, आणि तुझ्या वस्त्राच्या गोंड्याला मात्र स्पर्श करूं दे अशी त्यांच्याजवळ विनंती करीत; आणि जितक्यांनीं त्याला स्पर्श केला तितके बरे झाले.

१ मग परूशी व कित्येक शास्त्री यरुशलेमाहून ७ येऊन त्याजवळ एकत्र मिळाले. २ त्यांनीं त्याच्या कितीएक शिष्यांस अशुद्ध म्हणजे न धुतलेल्या हातांनीं भाकरी खातां पाहिलें होतें. ३ परूशी व सर्व यहूदी वडिलांच्या संप्रदायास अनुसरून हात नीट धुतल्यावाचून जेवीत नाहींत; ४ बाजारांतून आल्यावर स्नान केल्यावाचून जेवीत नाहींत; आणि प्याले, घागरी, पितळेचीं भांडीं यांचें धुणें, व असे

बहुत दुसरे नियम त्यांनीं स्वीकारिले आहेत. ५ यावरून परूशांनीं व शास्त्र्यांनीं त्याला विचारिलें कीं तुझे शिष्य अशुद्ध हातांनीं भाकरी खातात, ते वडिलांच्या संप्रदायाप्रमाणें कां चालत नाहींत? ६ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें कीं तुम्हां दोंग्यांविषयीं यशयानें चांगलाच संदेश दिला; त्याचा लेख असा आहे कीं

हे लोक ओठांनीं माझा सन्मान करितात, परंतु त्यांचें अंतःकरण मजपासून दूर आहे.

७ ते मनुष्यांचे नियम शास्त्र म्हणून शिकवून व्यर्थ माझी उपासनां करितात.

८ तुम्ही देवाची आज्ञा सोडून मनुष्यांचा संप्रदाय अनुसरता. ९ आणखी तो त्यांस म्हणाला, तुम्हीं आपल्या संप्रदायाचें अनुसरण करण्याकरितां देवाच्या आज्ञेचा अगदीं त्याग करितां. १० 'तूं आपला बाप व आपली आई यांचा मान राख,' आणि 'जो बापाची किंवा आईची निंदा करितो त्याला देहांतशिक्षा व्हावी' असें मोशानें सांगितलें; ११ परंतु तुम्ही म्हणतां, कोणी बापाला अथवा आईला म्हणेल कीं जेणेंकरून तुझें हित मजकडून झालें असतें तें कुर्बान म्हणजे अर्पण आहे, १२ तर त्याला त्यापुढें आपल्या बापासाठीं किंवा आईसाठीं तुम्ही कांहीं करूं देत नाहीं; १३ या प्रकारें तुम्हीं आपल्या चालू ठेविलेल्या संप्रदायानें देवाचें वचन रद्द करितां आणि यासारखीं इतर पुष्कळ करितां. १४ तेव्हां त्यानें लोकसमुदायाला पुनः बोलावून म्हटलें, तुम्ही सर्व माझे ऐका व समजून घ्या: १५ मनुष्याच्या बाहेरून त्याच्यांत गेलें असतां त्याला अपवित्र करील असें कांहीं नाहीं, तर मनुष्याच्या आंतून जें निघतें तेंच मनुष्याला अपवित्र करितें. [१६ ज्या कोणाला ऐकावयास कान आहेत तो ऐको.] १७ तो समुदायाला सोडून घरांत गेल्यावर त्याच्या शिष्यांनीं त्याला त्या दाखल्याविषयीं विचारलें. १८ तेव्हां तो त्यांस म्हणाला, तुम्ही देखील इतके अज्ञानी आहां काय? जें कांहीं बाहेरून मनुष्याच्या आंत जातें त्याच्यानें त्याला अपवित्र करवत नाहीं, हें तुम्ही समजत नाहीं काय? १९ कारण तें त्याच्या अंतःकरणांत जात नाहीं, तर त्याच्या पोटांत जातें व शौचकूपांत

बाहेर पडतें. अशा प्रकारें त्यानें सर्व अन्न शुद्ध ठरविलें. २० आणखी तो म्हणाला, जें मनुष्यांतून बाहेर निघतें तेंच मनुष्याला अपवित्र करितें. २१ कारण आंतून म्हणजे मनुष्याच्या अंतःकरणांतून दुष्ट विचार निघतात; २२ जारकमें, चोऱ्या, खून, व्यभिचार, लोभ, दुष्टपणा, कपट, कामातुरपणा, दुष्टदृष्टि, शिष्यागाली, गर्व, मूर्खपणा, २३ या सर्व वाईट गोष्टी आंतून बाहेर निघतात व मनुष्याला अपवित्र करतात.

२४ मग तो तेथून उठून सोर याच्या सीमेवरील प्रांतांत गेला. तेथें तो एका घरांत गेला; हें कोणास कळूं नये असें त्याच्या मनांत होतें, तरी त्याला गुप्त राहणें शक्य नव्हतें. २५ इतक्यांत जिच्या लहान कन्येस अशुद्ध आत्मा लागला होता अशा कोणीएका स्त्रीनें त्याज-विषयीं ऐकलें व ती त्याच्याजवळ येऊन त्याच्या पायां पडली. २६ ती बायको हेलेणी असून जातीची सुरफुनीकी होती. आपल्या कन्येंतून भूत काढावें, अशी तिनें त्याला विनंती केली. २७ तो तिला म्हणाला, मुलांना प्रथम तृप्त होऊं दे, कारण मुलांची भाकरी घेऊन कुत्र्यांस टाकणें ठीक नाही. २८ मग तिनें त्याला उत्तर दिलें, खरें आहे, प्रभू; तरी कुत्रीहि मेजाखालीं मुलांचा पडलेला चूर खातात. २९ तेव्हां त्यानें तिला म्हटलें, या बोलण्या-मुळें जा; तुझ्या कन्येंतून भूत निघालें आहे. ३० मग ती आपल्या घरीं गेली, तों कन्या अंथरणावर निजलेली व भूत निघून गेलें आहे असें तिच्या दृष्टीस पडलें.

३१ नंतर तो सोराच्या सीमेवरील प्रांतांतून निघाला आणि सिदोनावरून, दकापलीच्या सीमेवरील प्रांतांमधून, गालील समुद्राकडे परत आला. ३२ तेव्हां लोकांनीं एका बहिऱ्या-तोऱ्या मनुष्याला त्याजकडे आणून, आपण याजवर हात ठेवावा अशी त्याला विनंती केली. ३३ तेव्हां त्यानें त्याला समुदायापासून एकीकडे नेऊन त्याच्या कानांत बोटें घातलीं व थुंकून त्याच्या जिभेला स्पर्श केला; ३४ आणि वर खर्गाकडे पाहून त्यानें उसासा टाकिला व म्हटलें, इफाता, म्हणजे मोकळा हो. ३५ तेव्हां त्याचे कान मोकळे झाले व त्याच्या जिभेचा बंद सुटून तो स्पष्ट बोलूं लागला.

३६ तेव्हां हें कोणाला कळवूं नका असें त्यानें त्यांस निश्चून सांगितलें; परंतु तो त्यांस जसजसें सांगत गेला तसतसें ते अधिकच हें गाजवीत गेले; ३७ आणि ते अतिशय थक्क होऊन बोलले कीं यांनं सर्व कांहीं चांगलें केलें; बहिऱ्यांस ऐकणारे व मुक्यांस बोलणारे असें हा करितो.

१ त्या काळीं पुनः लोकसमुदाय फार मोठा जमला होता, व त्यांच्याजवळ खावयास कांहीं नव्हतें, म्हणून त्यानें आपल्या शिष्यांस बोलावून त्यांस म्हटलें, २ मला समुदायाचा कळवळा येतो, कारण आज तीन दिवस ते माझ्याजवळ राहिले आहेत, व त्यांच्याजवळ खावयाला कांहीं नाहीं; ३ आणि मीं त्यांस उपाशीं घरीं लावून दिलें तर ते वाटेंत कासावीस होतील; त्यांतील कित्येक तर लांबून आले आहेत. ४ त्याच्या शिष्यांनीं त्याला उत्तर दिलें कीं येथें रानांत यांच्यासाठीं भाकरी कोटून आणावी व ह्यांना कोणीं तृप्त करावें? ५ त्यानें त्यांस विचारिलें, तुम्हांजवळ किती भाकऱ्या आहेत? ते म्हणाले, सात. ६ नंतर त्यानें समुदायाला भूमीवर बसावयास सांगितलें; त्या सात भाकऱ्या घेऊन व उपकारस्मरण करून त्यानें मोडिल्या, आणि त्यांस वाढण्याकरितां त्या आपल्या शिष्यांजवळ दिल्या; मग त्यांनीं समुदायाला वाढिल्या. ७ त्यांजवळ थोडे लहान मासे होते; त्यांस त्यानें आशीर्वाद देऊन तेहि त्यांना वाढावयास सांगितलें. ८ ते जेवून तृप्त झाल्यावर जे तुकडे उरले होते त्यांच्या त्यांनीं सात पात्र्या उचलून नेल्या. ९ तेथें सुमारे चार हजार लोक होते; मग त्यानें त्यांस निरोप दिला. १० नंतर तो लागलाच आपल्या शिष्यांसुद्धां मचव्यांत बसून दत्मनुथा प्रांतांत आला.

११ मग परुशी येऊन त्याजबरोबर विवाद करूं लागले, आणि त्याची परीक्षा पाहण्याकरितां त्यांनीं त्याच्याजवळ आकाशांतून चिन्ह मागितलें. १२ तेव्हां तो आपल्या आत्म्यांत फार कण्ठून म्हणाला, ही पिढीं चिन्ह कां मागते? मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं या पिढीला चिन्ह दिलें जाणारच नाही. १३ नंतर तो त्यांस सोडून पुनः मचव्यांत बसून पलीकडे गेला.

१४ ते भाकऱ्या ध्यावयास विसरले; आणि मचव्यांत त्यांच्याजवळ केवळ एकच भाकरी होती. १५ मग त्यानें त्यांस निक्षून सांगितलें कीं संभाळा, परुश्यांचें खमीर व हेरोदाचें खमीर यांविषयीं जपा. १६ तेव्हां आपल्या-जवळ भाकऱ्या नाहीत ह्याविषयीं ते आपसांत विचार करूं लागले. १७ हें ओळखून येशू त्यांस म्हणाला, तुम्हांजवळ भाकऱ्या नाहीत ह्याविषयीं विचार कां करितां? तुम्ही अजून ओळखत नाहीं व समजतहि नाहीं काय? तुमचें अंतःकरण कठीण झालें आहे काय? १८ 'डोळे असून तुम्ही पाहत नाहीं काय? कान असून तुम्ही ऐकत नाहीं काय?' तुम्हांस आठवण नाहीं काय? १९ मीं पांच हजारांसाठीं त्या पांच भाकऱ्या मोडल्या, तेव्हां तुम्हीं तुकड्यांच्या किती टोपल्या भरून नेल्या? ते त्याला म्हणाले, बारा. २० तसेंच चार हजारांसाठीं त्या सात भाकऱ्या मोडल्या तेव्हां तुम्हीं तुकडे किती पाट्या उचलून नेले? ते त्याला म्हणाले, सात. २१ नंतर तो त्यांस म्हणाला, तुम्ही अजून समजत नाहीं काय?

२२ मग ते बेथसैदा एथें आले. तेव्हां लोकांनीं त्याजकडे एका अंधळ्याला आणिलें, व आपण त्याला स्पर्श करावा अशी त्याच्याजवळ विनंती केली. २३ तेव्हां त्यानें त्या अंधळ्याचा हात धरून त्याला गावाबाहेर नेलें, आणि त्याच्या डोळ्यांत थुंकून व त्याजवर हात ठेवून त्याला विचारलें, तुला कांहीं दिसतें काय? २४ तो वर पाहून म्हणाला, मनुष्यें दिसतात असें वाटतें, कारण तीं झाडांसारखीं चालत आहेत अशीं माझ्या दृष्टीस पडतात. २५ नंतर त्यानें त्याच्या डोळ्यांवर पुनः हात ठेविले; तेव्हां तो निरखून पाहूं लागला, आणि तो नीट झाला व सर्व वस्तु त्याला स्पष्ट दिसूं लागल्या. २६ मग त्यानें त्याला त्याच्या घरीं पाठवितांना सांगितलें कीं या गावांत जाऊं देखील नको.

२७ नंतर येशू व त्याचे शिष्य फिलिप्पाच्या कैसरिया-कडल्या गावांस गेले; तेव्हां वाटेंत त्यानें आपल्या शिष्यांस विचारिलें, लोक मला कोण म्हणून म्हणतात? २८ त्यांनीं उत्तर दिलें कीं बासिसा करणारा योहान;

किलेक एलीया; किलेक तर संदेष्ट्यांपैकीं एक असें म्हणतात. २९ त्यानें त्यांस विचारिलें, पण तुम्ही मला कोण म्हणून म्हणतां? पेत्रानें त्याला उत्तर दिलें, तूं ख्रिस्त आहेस. ३० तेव्हां मजविषयीं कोणाला सांगूं नका असें त्यानें त्यांस निक्षून सांगितलें. ३१ मग तो त्यांस शिकवूं लागला कीं मनुष्याच्या पुत्रानें फार दुःख भोगावें, वडील मंडळ मुख्य याजक व शास्त्री यांज-कडून नाकारिलें जाऊन जिवें मारलें जावें, आणि त्यानें तीन दिवसांनंतर पुनः उठावें, यांचें अगत्य आहे. ३२ ही गोष्ट त्यानें उघड सांगितली; त्यावरून पेत्र त्याला जवळ घेऊन दटावूं लागला. ३३ तेव्हां तो वळून व आपल्या शिष्यांस पाहून पेत्राला धमकावून म्हणाला, अरे सैताना, माझ्यापुढून निघून जा; कारण देवाच्या गोष्टींकडे तुझें लक्ष नाहीं, मनुष्यांच्या गोष्टींकडे आहे. ३४ मग त्यानें आपल्या शिष्यांसुद्धां लोकसमुदायाला बोलावून त्यांस म्हटलें, कोणी माझा अनुयायी होऊं पाहत असल्यास त्यानें आत्मनिषेध करावा व आपला वधस्तंभ उचलून घेऊन मला अनुसरावें. ३५ जो कोणी आपला जीव वाचवूं पाहतो तो त्याला मुकेल; आणि जो कोणी मजकरितां व सुवातें-करितां आपल्या जीवाला मुकेल तो त्याला वाचवील. ३६ कारण मनुष्यानें सर्व जग मिळविलें आणि आपल्या जीवाचा नाश करून घेतला, तर त्याला काय लाभ? ३७ मनुष्यानें आपल्या जीवाचा मोबदला काय द्यावा? ३८ या व्यभिचारी व पापी पिढीमध्ये जो कोणी माझी व माझ्या वचनांची लाज धरील, त्याची लाज मनुष्याचा पुत्र पवित्र देवदूतांसहित आपल्या पित्याच्या गौरवानें येईल तेव्हां तोहि धरील. १ आणखी त्यानें त्यांस म्हटलें, मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं येथें उभें राहणाऱ्यांतील कांहीं असे आहेत कीं देवाज्य पराक्रमानें आलेलें पाहत तोंपर्यंत त्यांस मरणाचा अनुभव होणारच नाहीं.

२ मग सहा दिवसांनंतर येशूनें पेत्र, याकोब व योहान यांस आपणाबरोबर एका उंच पर्वतावर एकीकडे नेलें; तेथें त्यांच्यादेखतां त्याचें रूप पालटलें;

३ त्याचीं वखें इतकीं पांढरीं चकचकीत झालीं, कीं तितकीं पांढरीं करील असा कोणी पृथ्वीवर परीट नाही. ४ तेव्हां मोशासहित एलीया त्यांच्या दृष्टीस पडला; ते येशूबरोबर संभाषण करित होते. ५ तेव्हां पेत्र येशूला म्हणाला, गुरुजी, आपण येथे असावे हें बरें आहे; तर आम्ही तीन मंडप करूं; तुझ्यासाठीं एक, मोशासाठीं एक, व एलीयासाठीं एक. ६ कारण काय बोलावयाचें हें त्याला सुचलें नाही; ते भयभीत झाले. ७ तेव्हां मेघ येऊन त्यांजवर छाया पडली; आणि मेघांतून अशी वाणी झाली कीं हा माझा प्रिय पुत्र आहे, याचें तुम्ही ऐका. ८ मग त्यांनीं एकाएकीं सभोवतें पाहिलें तों केवळ येशूशिवाय त्यांच्याजवळ आणखी कोणी त्यांच्या दृष्टीस पडलें नाही.

९ नंतर ते डोंगरावरून उतरत असतां त्यानें त्यांस आज्ञा केली कीं तुम्हीं जें पाहिलें तें मनुष्याचा पुत्र मेलेल्यांतून पुनः उठेपर्यंत कोणाला कळवूं नका. १० ही गोष्ट मनांत धरून मेलेल्यांतून पुनः उठणें म्हणजे काय याविषयीं ते आपसांत विचार करूं लागले. ११ मग त्यांनीं त्याला विचारिलें, एलीया प्रथम आला पाहिजे, असें शास्त्री म्हणतात हें कसें? १२ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें कीं 'एलीया' प्रथम येऊन सर्व 'यथास्थित करितो' हें खरें; तरी मनुष्याच्या पुत्राविषयीं असें कसें लिहिलें आहे कीं त्यानें फार दुःख भोगावे व तुच्छ मानिलें जावे? १३ मी तुम्हांस सांगतो कीं एलीया आला आहे, आणि त्याजविषयीं लिहिल्याप्रमाणें त्यांनीं मनास वाटलें तसें त्याला केलें.

१४ नंतर ते शिष्यांजवळ आले तों त्यांच्याभोवतीं लोकसमुदाय आहे व त्यांजबरोबर शास्त्री संवाद करित आहेत असें त्यांनीं पाहिलें. १५ तेव्हां त्याला पाहतांच सर्व लोक फार चकित झाले व धावत जाऊन त्यांनीं त्याला नमस्कार केला. १६ मग त्यानें त्यांस विचारिलें, तुम्ही यांजशीं काय संवाद करितां? १७ समुदायांतील एकांनें उत्तर दिलें, हे गुरु, मी तुजकडे आपल्या मुलाला घेऊन आलों, याला मुका आत्मा लागला आहे; १८ याला जेथें कोठें तो धरितो तेथें आपटतो, आणि

हा तोंडाला फेस आणून दांत कडकडां खातो व क्षीण होतो; त्याला काढावें म्हणून मीं तुझ्या शिष्यांस सांगितलें, परंतु त्यांना त्याला काढतां येईना. १९ त्यानें त्याला उत्तर दिलें कीं अहाहा ! विश्वासहीन पिढी, मी तुम्हांबरोबर कोठवर असूं ? कोठवर तुमचें सहन करूं ? त्याला मजकडे आणा. २० त्यांनीं त्याला त्याजकडे आणिलें, तेव्हां आत्म्यानें त्याला पाहतांच त्याला पिळून टाकिलें आणि तो जमिनीवर पडून तोंडाला फेस आणून लोळूं लागला. २१ तेव्हां त्यानें त्याच्या बापाला विचारलें कीं असें याला होऊन किती काळ झाला ? त्यानें म्हटलें, हें बाळपणापासून आहे. २२ त्यानें याचा घात करण्याकरितां याला बहुत वेळां विस्तवांत व पाण्यांतहि टाकिलें; तुझ्यानें काहीं करवेल तर आम्हांवर करुणा करून आमचें साहाय्य कर. २३ येशू त्याला म्हणाला, माझ्यानें करवेल ! विश्वास धरणाऱ्याला सर्व काहीं साध्य आहे. २४ तेव्हांच मुलाचा बाप [डोळ्यांत आसवें आणून] मोठ्यानें म्हणाला, मी विश्वास धरितों; माझ्या अविश्वासाबद्दल साहाय्य कर. २५ त्या वेळीं लोकसमुदाय धावत तिकडे येत आहे असें पाहून येशूनें अशुद्ध आत्म्याला धमकावून म्हटलें, अरे मुक्याबहिऱ्या आत्म्या, याच्यांतून नीघ व पुनः कधीं याच्यांत शिरूं नको अशी मी तुला आज्ञा करितों. २६ तेव्हां तो ओरडून व त्याला फार पिळून निघाला; आणि तो मेल्यासारखा झाला म्हणून तो मेला, असें बहुतेक लोक बोलूं लागले; २७ पण येशूनें त्याचा हात धरून त्याला उठविलें; व तो उभा राहिला. २८ तो घरांत गेल्यावर त्याच्या शिष्यांनीं त्याला एकांतीं विचारिलें कीं आमच्यानें त्याला कां काढवलें नाही ? २९ तो त्यांस म्हणाला, ही जात प्रार्थनेवाचून [व उपासावाचून] दुसऱ्या कशांनेंहि निघत नाही.

३० नंतर ते तेथून निघून गालीलामधून चालले होते; आणि हें कोणास कळूं नये, अशी त्याची इच्छा होती. ३१ तो आपल्या शिष्यांस शिकवीत होता; तो त्यांस म्हणाला कीं मनुष्याचा पुत्र मनुष्यांच्या हातीं दिला जात आहे; ते त्याला जिवें मारतील;

आणि जिर्वें मारिल्यानंतर तो तिसऱ्या दिवशीं पुनः उठेल; ३२ परंतु हें बोलणें ते समजले नाहींत व त्याला विचारण्याची त्यांस भीति वाटली.

३३ पुढें ते कफर्णहूमांत आले; आणि तो घरांत असतां त्यानें त्यांस विचारिलें, तुम्ही वाटेंत काय संवाद करीत होतां ? ३४ ते उगेच राहिले, कारण सर्वांत मोठा कोण याविषयीं त्यांनीं वाटेंत आपसांत वाद केला होता. ३५ नंतर तो खालीं बसला आणि आपल्या बारा शिष्यांस बोलावून त्यांस म्हणाला, आपण पहिलें व्हावें असें कोणाच्या मनांत असल्यास त्यानें सर्वांत शेवटलें व सर्वांचा सेवक असें व्हावें. ३६ मग त्यानें एका बाळकास उचलून घेऊन त्यांच्या मध्ये ठेविलें व त्याला कंवटाळून धरून त्यांस म्हटलें, ३७ जो कोणी माझ्या नामानें अशा बाळकांपैकीं एकाला स्वीकारितो तो मला स्वीकारितो, व जो कोणी मला स्वीकारितो, तो मला नाहीं तर ज्यानें मला पाठविलें त्याला स्वीकारितो.

३८ योहानानें त्याला म्हटलें, गुरुजी, कोणीएकाला तुझ्या नामानें भूतें काढितांना आम्हीं पाहिलें, तेव्हां त्याला आम्हीं मना केलें, कारण तो आमचा अनुयायी नव्हता. ३९ येशू म्हणाला, त्याला मना करूं नका, कारण जो माझ्या नामानें अद्भुत कृत्य करील व लागलीच माझी निंदा करील असा कोणी नाहीं. ४० जो आपल्याला प्रतिकूल नाहीं तो आपल्याला अनुकूल आहे. ४१ तुम्ही ख्रिस्ताचे म्हणून जो कोणी तुम्हांस पाण्याचा प्याला प्यावयास देईल तो आपल्या प्रतिफळाला मुकणार नाहीं हें मी खचित सांगतों. ४२ मजवर विश्वास ठेवणाऱ्या या लहानांतील एकाला जो कोणी अडखळवील त्याच्या गळ्यांत मोठ्या जात्याची तळी बांधून त्यास समुद्रांत टाकावें हें त्याला बरें. ४३, ४४ तुझ्या हातानें तुला अडखळविलें तर तो तोडून टाक; दोन हात असून नरकांत म्हणजे न विझणाऱ्या अग्नींत [जेथें 'त्यांचा किडा मरत नाहीं व अग्नि विझत नाहीं' तेथें] जावें, यापेक्षां व्यंग होऊन जीवनांत जावें हें तुला बरें. ४५, ४६ तुझा पाय तुला अडखळवितो तर तो तोडून टाक; दोन पाय असून [जेथें 'त्यांचा किडा मरत नाहीं

व अग्नि विझत नाहीं' अशा] नरकांत टाकिलें जावें, यापेक्षां पंगू होऊन जीवनांत जावें हें तुला बरें. ४७, ४८ तुझा डोळा तुला अडखळवितो तर तो उपटून टाक; दोन डोळे असून, जेथें 'त्यांचा किडा मरत नाहीं व अग्नि विझत नाहीं,' अशा नरकांत टाकिलें जावें, यापेक्षां एकडोळ्या होऊन देवाच्या राज्यांत जावें हें तुला बरें. ४९ प्रत्येक मनुष्य अग्नीनें शुद्ध केला जाईल [व प्रत्येक बलिदान मिठानें खारट करितील]. ५० मीठ चांगला पदार्थ आहे; परंतु मिठाचा खारटपणा गेला तर तो कशानें आणाल ? तुम्ही आपणांत मीठ असूं द्या व एकमेकांबरोबर शांतीनें राहा.

१ मग तो तेथून निघून यहूदीयाच्या १० सीमेवरील प्रांतात यावेनेच्या पलीकडे आला; तेव्हां पुनः लोकसमुदाय एकत्र जमून त्याजकडे आले; आणि तो आपल्या वहिवाटीप्रमाणें त्यांस पुनः शिकवूं लागला. २ परहस्यांनीं येऊन त्याची परीक्षा पाहण्याकरितां त्याला विचारिलें, पुरुषानें आपल्या बायकोला टाकावें हें योग्य आहे काय ? ३ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें कीं मोशानें तुम्हांस काय आज्ञा केली ? ४ ते म्हणाले, 'सूटपत्र लिहून तिला टाकावयास' मोशानें परवानगी दिली. ५ येशू त्यांस म्हणाला कीं तुमच्या अंतःकरणाच्या कठीणपणामुळे त्यानें ही आज्ञा तुम्हांसाठीं लिहून ठेविली; ६ तरी 'त्यानें तीं नरनारी अशीं उत्पन्न केलीं' असें उत्पत्तीच्या प्रारंभापासून आहे. ७ 'या कारणांमुळे पुरुष आपल्या आईबापांस सोडून आपल्या बायकोला जडून राहील; आणि तीं दोघें एकदेह होतील;' ८ तीं पुढें दोन नव्हत तर एकदेह आहेत. ९ यास्तव देवानें जें जोडिलें आहे तें मनुष्यानें तोडूं नये. १० नंतर घरांत त्याच्या शिष्यांनीं पुनः त्याच गोष्टीविषयीं त्याला विचारिलें. ११ तेव्हां तो त्यांस म्हणाला, जो कोणी आपल्या बायकोला टाकून दुसरीबरोबर लग्न करितो तो तिजविरुद्ध व्यभिचार करितो; १२ आणि जर ती स्वतः आपल्या नवऱ्याला टाकिते व दुसऱ्याबरोबर लग्न करिते तर ती व्यभिचार करिते.

१ मुळांत खारविला

१३ मग लोकांनीं त्याजकडे बाळकांस आणिलें, ह्यासाठीं कीं त्यानें त्यांस स्पर्श करावा; परंतु शिष्यांनीं आणणाऱ्यांस दटाविलें. १४ तें पाहून येशूला फार वाईट वाटलें; आणि तो त्यांस म्हणाला, बाळकांस माझ्याजवळ येऊं या; त्यांस मना करूं नका; कारण देवराज्य असल्यांचेंच आहे. १५ मी तुम्हांस खचीत सांगतो, जो कोणी बाळकासारखा होऊन देवराज्याचा स्वीकार करणार नाही त्याचा त्यांत प्रवेश होणार नाही. १६ तेव्हां त्यानें त्यांस कंवटाळून व त्यांजवर हात ठेवून त्यांस आशीर्वाद दिला.

१७ मग तो निघून वाटेस लागणार तो एकांन धावत येऊन व त्याच्यापुढें गुडघे टेकून त्याला विचारिलें, हे उत्तम गुरू, सार्वकालिक जीवन हें वतन मिळविण्यास मीं काय करावें? १८ येशू त्याला म्हणाला, मला उत्तम कां म्हणतोस? एक म्हणजे देव, त्याजवाचून कोणी उत्तम नाही. १९ आज्ञा तुला ठाऊक आहेत; 'मनुष्यहत्या करूं नको, व्यभिचार करूं नको, चोरी करूं नको, खोटी साक्ष देऊं नको,' ठकवूं नको, 'आपला बाप व आपली आई यांचा मान राख.' २० त्यानें उत्तर दिलें, गुरुजी, मीं आपल्या लहानपणापासून हें सर्व पाळिलें आहे. २१ येशूनें त्याजकडे न्याहाळून पाहून त्याजवर प्रीति केली, व त्याला म्हटलें, एक गोष्ट तुझ्यांत उणी आहे; जा, तुझें आहेनाहीं तें विकून दरियांस दे, म्हणजे तुला खर्गांत संपत्ति मिळेल; चल, माझ्या-मागें ये; २२ परंतु तो हें वचन ऐकून म्लानमुख झाला व कधी होऊन निघून गेला; कारण तो फार श्रीमान होता.

२३ तेव्हां येशूनें सभोवतें पाहून आपल्या शिष्यांस म्हटलें, श्रीमंतांचा देवराज्यांत प्रवेश होणें किती कठीण आहे! २४ तेव्हां शिष्य त्याच्या बोलण्यानें थक् झाले. येशूनें त्यांस पुनः म्हटलें, मुलांनो, देवराज्यांत प्रवेश होणें किती कठीण आहे! २५ धनवानानें देवाच्या राज्यांत जाणें यापेक्षा उंटानें सुईच्या नेड्यांतून जाणें सोपें आहे. २६ तेव्हां ते अत्यंत विस्मित होऊन त्याला म्हणाले, तर मग कोणाचें तारण

होईल? २७ येशूनें त्यांजकडे न्याहाळून पाहून म्हटलें, मनुष्यांस हें असाध्य आहे, परंतु देवाला नाही; 'देवाला सर्व साध्य आहे.' २८ पेत्र त्याला म्हणूं लागला, पाहा, आम्ही सर्व सोडून तुझे अनुयायी झालों आहों. २९ येशूनें उत्तर दिलें, मी तुम्हांस खचीत सांगतो, ज्यानें मजकरितां व सुवार्तेकरितां घर, भाऊ, बहिणी, आई, बाप, मुलें किंवा शेतें सोडिलीं आहेत ३० अशा कोणाला, या सांप्रतकाळीं शंभरपट घरें, भाऊ, बहिणी, आया, मुलें, व शेतें, ह्यांबरोबर पाठलाग आणि घेणाऱ्या युगांत सार्वकालिक जीवन मिळाल्यावाचून राहणार नाही. ३१ तरी जे पहिले ते शेवटले व शेवटले ते पहिले, असें बहुतांचें होईल.

३२ मग ते मार्गस्थ होऊन यरुशलेमास वर जात असतां येशू त्यांच्यापुढें चालत होता, तेव्हां ते थक् झाले; आणि जे त्याच्यामागून चालत होते त्यांना भीति प्राप्त झाली. तेव्हां तो पुनः आपल्या बारा शिष्यांस जवळ घेऊन आपणाला जें घडणार तें त्यांस सांगूं लागला: ३३ पाहा, आपण वर यरुशलेमास जात आहों; मनुष्याच्या पुत्राला मुख्य याजक व शास्त्री ह्यांच्या स्वाधीन करण्यांत येईल; ते त्याला मरणदंड ठरवितील, विदेश्यांच्या स्वाधीन करितील; ३४ ते त्याची थप्पड करितील, त्याजवर थुंक्तील, त्याला फटके मारितील, व त्याचा जीव घेतील; आणि तीन दिवसांनीं तो पुनः उठेल.

३५ जव्दीचे पुत्र याकोब व योहान हे त्याच्याजवळ येऊन म्हणाले, गुरुजी, जी कांहीं मागणी आम्ही तुजजवळ करूं ती तूं आम्हांसाठीं पूर्ण करावी अशी आमची इच्छा आहे. ३६ तो त्यांस म्हणाला, मीं तुम्हांसाठीं काय करावें म्हणून तुमच्या मनांत आहे? ३७ ते त्याला म्हणाले, तुझ्या वैभवांत एकांन तुझ्या उजवीकडे व एकांन तुझ्या डावीकडे बसावें, हें आम्हांस दे. ३८ येशूनें त्यांस म्हटलें, तुम्ही मागतां तें तुम्हांस समजत नाही; जो प्याला मी पिणार आहे तो तुमच्यानें पिववेल काय? व जो बाप्तिस्मा मी घेणार आहे तो तुमच्यानें घेववेल काय? ३९ ते त्याला म्हणाले,

घेववेल. येशूने त्यांस म्हटलें, जो प्याला मी पिणार आहे तो तुम्ही प्याल व जो बाप्तिस्मा मी घेणार आहे तो तुम्ही घ्याल हें खरें; ४० पण माझ्या उजवीकडे व माझ्या डावीकडे बसण्याचा अधिकार हा ज्यांच्यासाठीं सिद्ध केला आहे त्यांच्यावाचून दुसऱ्या कोणास देणें हें मजकडे नाही. ४१ हें ऐकून दहा जण याकोब व योहान यांना रागें भरूं लागले. ४२ येशूने त्यांस जवळ बोलावून म्हटलें, विदेश्यांत अधिकारी म्हणून जे मानिलेले आहेत ते त्यांजवर प्रभुत्व चालवितात; व त्यांचे मोठे लोक त्यांजवर सत्ता करितात हें तुम्हांस ठाऊक आहे; ४३ परंतु तुम्हांमध्ये तसें नाही; जो कोणी तुम्हांमध्ये मोठा होऊं पाहतो त्यानें तुमचा सेवक व्हावें; ४४ आणि जो कोणी तुम्हांमध्ये पहिला होऊं पाहतो त्यानें सर्वांचा दास व्हावें. ४५ कारण मनुष्याचा पुत्रही सेवा घ्यावयास नाही, तर सेवा करावयास व बहुतांच्या खंडणीस्तव आपला जीव द्यावयास आला.

४६ नंतर ते यरीहोस आले; मग तो, त्याचे शिष्य व मोठा लोकसमुदाय हे यरीहोहून बाहेर जात असतां, तीमय याचा पुत्र बार्तीमय हा अंधळा भिकारी वाटेवर बसला होता. ४७ तेव्हां हा नासरेथकर येशू आहे हें ऐकून तो ओरडून म्हणूं लागला, हे येशू, दावीद-पुत्रा, मजवर दया कर. ४८ तेव्हा त्यानें गण्य राहावें म्हणून बहुतांनीं त्याला दटाविलें, परंतु तो अधिकच ओरडूं लागला, हे दावीदपुत्रा, मजवर दया कर. ४९ तेव्हां येशूनें उभें राहून त्याला बोलवावयास सांगितलें. मग ते त्या अंधळ्याला बोलावून म्हणाले, धीर धर, ऊठ, तो तुला बोलावीत आहे. ५० तेव्हां तो आपलें वस्त्र टाकून खरेनें उठून येशूकडे आला. ५१ येशू त्याला म्हणाला, मीं तुजसाठीं काय करावें अशी तुझी इच्छा आहे? अंधळा त्याला म्हणाला, गुरुजी, मला दृष्टि प्राप्त व्हावी. ५२ येशू त्याला म्हणाला, जा, तुझ्या विश्वासानें तुला बरें केलें आहे. तेव्हां लागलेंच त्याला दृष्टि आली; आणि तो वाटेनें येशूच्यामागे चालला.

१ ते यरुशल्लेमाजवळील जेतूनांच्या डोंगरा-
११ जवळ बेथफगे व बेथानी येथवर पोहंचले, तेव्हां त्यानें आपल्या शिष्यांतून दोघांस असें सांगून पाठविलें कीं २ समोरच्या गावांत जा; त्यांत जातांच ज्याच्यावर कोणी मनुष्य कधीं बसलें नाही असें शिंगरु तुम्हांस बांधलेलें आढळेल, तें सोडून आणा. ३ तुम्ही हें कां करितां, असें कोणीं तुम्हांस म्हटलें, तर प्रभूला याची गरज आहे, असें सांगा; म्हणजे तो लागलेंच तें झुकडे पाठवील. ४ तेव्हां ते निघाले व परसांतील वाटेवर दाराबाहेर बांधलेलें एक शिंगरु त्यांस आढळलें, ते तें सोडूं लागले. ५ तेव्हां तेथें उभे राहणाऱ्यांतील कित्येक त्यांस म्हणाले, तुम्ही शिंगरु सोडून काय करितां? ६ त्यांनीं त्यांस येशूनें सांगितल्याप्रमाणें उत्तर दिलें; तेव्हां त्यांनीं त्यांस जाऊं दिलें. ७ नंतर त्यांनीं तें शिंगरु येशूकडे आणून त्याच्यावर आपलीं वस्त्रे घातलीं, व त्यावर तो बसला. ८ मग पुष्कळ लोकांनीं आपलीं वस्त्रे वाटेवर पसरलीं; इतरांनीं शेतांतून ढहाले तोडून आणून वाटेवर पसरिले; ९ आणि पुढें चालणारे व मागे चालणारे गजर करून बोलले, 'होसाना, प्रभूच्या नामानें येणारा धन्यवादित असो; १० येणारें राज्य, आमचा बाप दावीद याचें राज्य, धन्यवादित असो; ऊर्ध्व लोकीं 'होसाना.'

११ नंतर तो यरुशल्लेमांत येऊन मंदिरांत गेला, आणि त्यानें चवूंकडे सर्वे पाहिल्यावर संध्याकाळ झाली, तेव्हां तो आपल्या बारा शिष्यांसह बेथानीस निघून गेला.

१२ दुसऱ्या दिवशीं ते बेथानीहून निघाल्यावर त्याला भूक लागली. १३ तेव्हां पाल्यानें भरलेलें असें अंजिराचें एक झाड त्यानें दुरून पाहिलें, आणि कदाचित् त्यावर कांहीं मिळेल म्हणून तो त्याकडे गेला; परंतु तेथें गेल्यावर पानांवाचून त्याला कांहीं मिळालें नाही; कारण अंजिराचा हंगाम आला नव्हता. १४ तेव्हां त्यानें त्याला म्हटलें, यापुढें कोणी तुझें फळ कधींहि न खावो. हें त्याच्या शिष्यांनीं ऐकिलें.

१५ मग ते यरुशल्लेमास आले, आणि तो मंदिरांत

जाऊन तेथें क्रयविक्रय करणाऱ्यांना बाहेर घालवू लागला, आणि सराफांचे चौरंग व कबुतरें विकणाऱ्यांच्या बैठकी त्यानें पालथ्या केल्या. १६ मंदिरामधून त्यानें कोणाला कसलें भांडें नेऊं दिलें नाहीं; १७ आणि त्यानें त्यांस शिक्षण देत असतां म्हटलें कीं 'माझ्या घराला सार्वराष्ट्रीय प्रार्थनामंदिर म्हणतील,' असें लिहिलेलें नाहीं काय? परंतु तुम्हीं तें 'खुटारूंची गुहा' केले आहे. १८ हें मुख्य याजकांनीं व शास्त्र्यांनीं ऐकून त्याचा घात कसा करावा याविषयी योजना केली; त्यांना त्याची भीति वाटली, कारण सर्व लोक त्याच्या शिक्षणावरून थक झाले होते.

१९ प्रतिदिवशीं संध्याकाळ झाल्यावर ते नगराच्या बाहेर जात असत.

२० मग पहाटेस वाटेनें जातांना त्यांनीं मुळापासून वाळून गेलेले तें अंजिराचें झाड पाहिलें. २१ तेव्हां पेत्राला आठवण होऊन तो त्याला म्हणाला, गुरुजी, पाहा, तूं ज्या अंजीरझाडाला शाप दिला तें वाळून गेलें आहे. २२ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, 'देवावर विश्वास ठेवा; २३ मी तुम्हांस खचीत सांगतो, जो कोणी या डोंगराला, तूं उपटून समुद्रांत टाकिला जा, असें म्हणेल, आणि आपल्या अंतःकरणांत संशय न धरितां, आपण म्हणतो तें घडेल असा विश्वास धरील, त्याचें तें घडून येईल. २४ यास्तव मी तुम्हांस सांगतो, जें कांहीं तुम्ही प्रार्थना करून मागाल तें तुम्हांला मिळालेंच आहे असा विश्वास धरा, म्हणजे तें तुम्हांस प्राप्त होईल. २५ आणखी तुम्ही उभे राहून प्रार्थना करितां तेव्हां तुमच्या मनांत कोणाविषयी कांहीं असेल तर त्याची क्षमा करा; हें यासाठीं कीं तुमच्या स्वर्गातील पित्यानें तुमच्या अपराधांची क्षमा करावी. [२६ परंतु तुम्ही जर क्षमा करणार नाहीं तर तुमचा स्वर्गातील पिताहि तुमच्या अपराधांची क्षमा करणार नाहीं.]

२७ मग ते पुनः यरुशल्लेमास आले, आणि तो मंदिरांत फिरत असतां त्याजकडे मुख्य याजक, शास्त्री व वडील येऊन त्याला म्हणाले, २८ तूं कोणत्या

अधिकारानें हें करितोस आणि हें करावयाचा तुला हा अधिकार कोणी दिला? २९ येशूनें त्यांस म्हटलें, मीहि तुम्हांस एक प्रश्न करितों; मला उत्तर द्या, म्हणजे कोणत्या अधिकारानें मी हें करितों तें तुम्हांस सांगेन. ३० योहानाचा बाप्तिस्मा स्वर्गापासून किंवा मनुष्यांपासून होता ह्याचें मला उत्तर द्या. ३१ तेव्हां ते आपसांत विचार करूं लागले: स्वर्गापासून होता असें म्हणूं तर तो म्हणेल कीं असें असतां तुम्हीं त्याजवर विश्वास कां ठेविला नाहीं? ३२ मनुष्यांपासून होता असें म्हणावें तर लोकांची त्यांना भीति वाटली, कारण योहान खरोखर संदेष्टा होता असें सर्व मानीत होते. ३३ तेव्हां त्यांनीं येशूला उत्तर दिलें, आम्हांस ठाऊक नाहीं. येशूनें त्यांस म्हटलें, तर कोणत्या अधिकारानें मी हें करितों हें मीहि तुम्हांस सांगत नाहीं.

१ आणि तो दाखले देऊन त्यांजबरोबर बोलूं लागला: कोणाएका मनुष्यानें 'द्राक्षमळा लाविला, त्याभोवतें कुंपण घातलें, द्राक्षारसासाठीं कुंड खणिलें, माला बांधिला,' आणि तो बागवानांस सोपून देऊन आपण परदेशास गेला. २ मग हंगामीं आपणास बागवानांपासून द्राक्षमळ्याच्या फळांतून कांहीं मिळालें म्हणून त्यानें बागवानांकडे एका दासास पाठविलें. ३ त्याला त्यांनीं धरून मारिलें व रिकामें लावून दिलें. ४ त्यानें पुनः दुसऱ्या दासास त्यांजकडे पाठविलें; त्यांनीं त्याचें डोकें फोडून त्याचा अपमान केला. ५ त्यानें आणखी एका जणास पाठविलें; त्याला त्यांनीं जिवें मारिलें; आणि दुसऱ्या बहुतांस तसेंच केलें; म्हणजे त्यांतून कित्येकांस मारिलें व कित्येकांचा जीव घेतला. ६ अद्यापि त्याच्याजवळ एक जण राहिला होता, तो त्याचा आवडता पुत्र. आपल्या पुत्राची ते भीड धरितील, असें म्हणून त्याला त्यानें शेवटीं त्यांजकडे पाठविलें; ७ परंतु ते बागवान आपसांत म्हणाले, हा वारीस आहे; चला, आपण त्याला जिवें मारूं, म्हणजे वतन आपलें होईल. ८ मग त्यांनीं त्याला धरून जिवें मारिलें व द्राक्षमळ्याबाहेर फेकून दिलें. ९ तर मग द्राक्षमळ्याचा धनी काय करील? तो येऊन त्या बागवानांचा

समूळ नाश करील, व द्राक्षमळा दुसऱ्यांस देईल.

१० जो धोंडा बांधणाऱ्यांनीं नापसंत केला

तोच कोनशीला झाला;

११ हें प्रभूकडून झालें,

आणि हें आमच्या दृष्टीनें अद्भुत कृत्य आहे;

हा शाखलेखहि तुमच्या वाचण्यांत कधीं आला नाहीं काय? १२ तेव्हां ते त्याला धरावयास पाहत होते, परंतु लोकसमुदायाची त्यांस भीति वाटली. कारण हा दाखला त्यानें आपल्याला लावून सांगितला असें त्यांनीं ताडिलें; मग ते त्याला सोडून निघून गेले.

१३ नंतर त्याला बोलण्यांत धरण्याकरितां त्यांनीं परुशी व हेरोदी यांतील कित्येकांस त्याजकडे पाठविलें.

१४ ते येऊन त्याला म्हणाले, गुरुजी, आम्हांस ठाऊक आहे कीं तूं खरा आहेस, व कोणाची भीड धरीत नाहींस; तूं मनुष्यांचें तोंड पाहून बोलत नाहींस तर देवाचा मार्ग खरोखर शिकवितोस; कैसराला कर देणें हें योग्य आहे किंवा नाहीं? १५ आम्हीं द्यावा किंवा न द्यावा? तो त्यांचें ढोंग ओळखून त्यांस म्हणाला, माझी परीक्षा कां पाहतां? मला एक पावली पाहावयास आणा. १६ त्यांनीं ती आणिली; तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, हा मुखवटा व लेख कोणाचा? ते त्याला म्हणाले, कैसराचा. १७ येशूनें त्यांस म्हटलें, तर कैसराचें कैसराला व देवाचें देवाला भरून द्या. तेव्हां त्यांनीं त्याजविषयीं फार आश्चर्य केलें.

१८ मग पुनरुत्थान होत नाहीं असें म्हणणारे सदूकी यांनीं त्याजकडे येऊन त्याला विचारलें, १९ गुरुजी, मोशानें आम्हांसाठीं असें लिहून ठेविलें कीं 'कोणीएकाचा भाऊ मेला,' आणि त्याची स्त्री मागें राहिली असून 'संतति झालेली नसली तर त्याच्या भावानें त्याच्या स्त्रीबरोबर विवाह करून आपल्या भावाचा वंश चालवावा.' २० कोणी सात भाऊ होते, त्यांजपैकीं पहिल्यानें बायको केली व तो संतति नसतां मेला; २१ मग ती दुसऱ्यानें केली, तोहि संतति नसतां मेला, तिसराहि तसाच. २२ याप्रमाणें सातहि संतति नसतां मेले, सर्वांच्या शेवटीं बायकोहि मेली.

२३ तर पुनरुत्थानसमयीं ती त्यांच्यांतून कोणाची बायको होईल? कारण ती त्या सातांचीहि बायको झाली होती. २४ येशू त्यांस म्हणाला, तुम्ही शास्त्र व देवाचें सामर्थ्य हीं न ओळखल्यामुळें भ्रमांत पडलां आहां ना? २५ कारण ते मेलेल्यांतून उठल्यावर लग्न करून घेत नाहींत, व लग्न करून देतहि नाहींत; तर स्वर्गातील देवदूतांप्रमाणें असतात. २६ मेलेले उठविले जातात याविषयीं, मोशाच्या पुस्तकांतील झुडपाच्या प्रकरणांत, देवानें त्याला असें म्हटलें, 'मी अब्राहामाचा देव, इसहाकाचा देव व याकोबाचा देव आहे,' हें तुमच्या वाचण्यांत आलें नाहीं काय? २७ तो मृतांचा देव नव्हे तर जीवतांचा आहे; तुम्ही मोठ्या भ्रमांत पडलां आहां.

२८ तेव्हां शास्त्रांतील एकांनें येऊन त्यांचा संवाद ऐकिला, आणि त्यानें त्यांस समर्पक उत्तर दिलें हें पाहून त्याला विचारिलें, सर्वांत पहिली आज्ञा कोणती? २९ येशूनें उत्तर दिलें, पहिली ही आहे कीं 'हे इस्राएला, श्रवण कर; आपला देव परमेश्वर हा अनन्य परमेश्वर आहे; ३० तूं आपला देव परमेश्वर याजवर पूर्ण मनानें, पूर्ण जिवानें, पूर्ण बुद्धीनें व पूर्ण शक्तीनें प्रीति कर.' ३१ दुसरी ही कीं 'जशी आपणावर तशी आपल्या शेजाऱ्यावर प्रीति कर.' यांहुन मोठी दुसरी कोणतीहि आज्ञा नाहीं. ३२ तो शास्त्री त्याला म्हणाला, गुरुजी, तूं खरोखर बरोबर बोललास कीं 'तो एकच आहे, आणि त्याच्याशिवाय दुसरा नाहीं;' ३३ आणि 'पूर्ण मनानें, पूर्ण बुद्धीनें व पूर्ण शक्तीनें त्याजवर प्रीति करणें' आणि 'जशी आपणावर तशी शेजाऱ्यावर प्रीति करणें' हें सर्व 'होम व यज्ञ' यांपेक्षां अधिक आहे. ३४ त्यानें शहाणपणानें प्रत्युत्तर दिलें हें पाहून येशूनें त्याला म्हटलें, तूं देवराज्यापासून दूर नाहींस. तेव्हांपासून त्याला आणखी कांहीं विचारावयास कोणीहि धजलें नाहीं.

३५ नंतर येशू मंदिरांत शिक्षण देत असतां म्हणाला, ख्रिस्त दाविदाचा पुत्र आहे, हें शास्त्री कसें म्हणतात? ३६ कारण दाविदानें स्वतः पवित्र आत्म्यांत म्हटलें, परमेश्वरानें माझ्या प्रभूला सांगितलें,

मी तुझ्या शत्रूंचें तुझ्या पायांचें आसन करीपर्यंत तूं माझ्या उजवीकडे बस.

३७ दावीद स्वतः त्याला प्रभु म्हणतो, मग तो त्याचा पुत्र आहे हें कसें? हें त्याचें बोलणें लोक-समुदायानें हर्षानें ऐकिलें.

३८ तो आपल्या शिकवणींत त्यांस म्हणाला, शाख्यां-विषयीं जपा; त्यांस लांब झगे घालून फिरणें, चवत्थांवर नमस्कार घेणें ३९ आणि सभास्थानांत मुख्य आसनें व मेजवानींत मुख्य स्थानें मिळविणें हीं आवडतात.

४० ते विधवांचीं घरें खाऊन टाकितात व दामिकपणें लांबलांब प्रार्थना करितात; त्यांस अधिक दंड होईल.

४१ मग भांडारासमोर बसून लोक भांडारांत पैका कसें टाकितात हें तो पाहत असतां बहुत धनवान् लोकांनीं पुष्कळ टाकिलें; ४२ आणि एका दरिद्री विधवेनें येऊन दोन टोल्या म्हणजे एक दमडी टाकिली. ४३ तेव्हां त्यानें आपल्या शिष्यांस जवळ बोलावून त्यांस म्हटलें, मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं जे भांडारांत टाकीत आहेत त्या सर्वांपेक्षां या दरिद्री विधवेनें अधिक टाकिलें. ४४ कारण त्या सर्वांनीं आपल्या भरपुर्तून टाकिलें; परंतु हिनें आपल्या कमताईतून आपलें जितकें होतें तितकें, म्हणजे आपली सर्व उपजीविका, टाकिली.

१ मग तो मंदिरांतून निघून जात असतां त्याचा एक शिष्य त्याला म्हणाला, गुरुजी, पाहा, कसे हे धोंडे व करा ह्या इमारती! २ येशू त्याला म्हणाला, या मोठ्या इमारती तूं पाहतोस ना? जो पाडला जाणार नाही, असा दगडावर दगड राहणार नाही.

३ नंतर तो मंदिरासमोर जेतूनांच्या डोंगरावर बसला असतां पेत्र, याकोब, योहान व अंद्रिया यांनीं त्याला एकांतीं विचारिलें, ४ या गोष्टी कधीं होतील आणि या सर्व गोष्टी पूर्ण होण्याच्या सुमारास आल्या म्हणजे काय चिन्ह होईल, हें आम्हांस सांग. ५ येशू त्यांस म्हणू लागला, तुम्हांस कोणी फसवूं नये म्हणून जपा. ६ पुष्कळ लोक माझ्या नामानें येऊन मीच तो

आहें असें म्हणून बहुतांस फसवितील. ७ आणखी तुम्ही लढाया व लढायांच्या आवया ऐकाल, तेव्हां घाबरूं नका; 'असें होणें अवश्य आहे;' परंतु तेवढ्यांत शेवट होत नाही. ८ 'राष्ट्रावर राष्ट्र व राज्यावर राज्य उठेल;' आणि जागोजागीं भूमिकंप होतील व दुष्काळ पडतील; हा तर वेदनांचा प्रारंभ होय.

९ तुम्ही आपणांस संभाळा; कारण ते तुम्हांस न्याय-सभांच्या स्वाधीन करितील, सभास्थानांमध्ये तुम्हांस मार देतील; आणि सुभेदार व राजे यांस साक्ष व्हावी म्हणून तुम्हांस माझ्याकरितां त्यांसमोर उभें राहावें लागेल. १० प्रथम सर्व राष्ट्रांत सुवार्ता गाजविली पाहिजे. ११ ते तुम्हांस धरून नेऊन चौकशीकरितां स्वाधीन करितील तेव्हां आपण काय बोलावें याविषयीं अगोदर चिंता करूं नका; तर त्या घटकेस जें कांहीं तुम्हांस सुचवून दिलें जाईल तेंच बोला; कारण बोलणारे तुम्ही नाहीं तर पवित्र आत्मा आहे. १२ भाऊ भावाला व बाप मुलाला जिवें मारण्याकरितां धरून देईल; 'मुलें आई-बापांवर उठतील' व त्यांस जिवें मारतील. १३ माझ्या नामामुळे सर्व लोक तुमचा द्वेष करितील, तरी शेवट-पर्यंत टिकून राहणाराच तेवढा तरेल.

१४ 'ओसाडीचा अमंगळ पदार्थ' जेथें नसावा तेथें उभा असलेला पाहाल, (वाचनाच्यानें हें ध्यानांत आणावें,) तेव्हां जे यहूदीयांत असतील त्यांनीं डोंगराकडे पळून जावें; १५ जो धाब्यावर असेल त्यानें खालीं उतरूं नये अगर आपल्या घरांतून कांहीं घेण्याकरितां आंत जाऊं नये; १६ शेतांत असेल त्यानें आपलें वस्त्र नेण्याकरितां माघारें येऊं नये. १७ त्या दिवसांत ज्या गरोदर व ज्या स्तन पाजणाऱ्या असतील त्यांची अवस्था अति भयंकर होणार! १८ तरी हें हिंवाळ्यांत होऊं नये म्हणून प्रार्थना करा. १९ कारण जी सृष्टि देवानें उत्पन्न केली 'तिच्या प्रारंभापासून आजपर्यंत झाले नाहीत व पुढें होणार नाहीत, असे ते दिवस संकटाचे होतील;' २० आणि ते दिवस प्रभूनें थोडे केले नाहीत तर कोणी मनुष्य निभावणार नाही; ज्यांस त्यानें निवडलें त्या निवड-लेल्यांसाठीं त्यानें ते दिवस थोडे केले आहेत. २१ त्या

वेळेस कोणी तुम्हांस म्हणेल पाहा, ख्रिस्त येथें आहे; पाहा, तेथें आहे; तर खरें मानूं नका. २२ कारण खोटे ख्रिस्त व 'खोटे संदेष्टे' होतील, आणि साधेल तर निवडलेल्यांस देखील फसवावें म्हणून 'चिन्हें व चमत्कार दाखवितील.' २३ तुम्ही तर सावध राहा; पाहा, मीं अगोदरच तुम्हांस सर्व सांगून ठेविलें आहे.

२४ हीं संकटें येऊन गेल्यावर त्या दिवसांत 'सूर्य अंधकारमय होईल. आणि चंद्र प्रकाश देणार नाही, २५ आकाशांतून तारे पडतील व आकाशांतील बलें डळमळतील.' २६ तेव्हां 'मनुष्याच्या पुत्राला' मोठ्या पराक्रमानें व वैभवानें 'मेघारूढ होऊन येतांना' ते पाहतील. २७ त्यावेळेस तो देवदूतांस पाठवून पृथ्वीच्या 'सीमेपासून आकाशाच्या सीमेपर्यंत चारी दिशांकडून' आपल्या निवडलेल्यांस 'एकत्र करील.'

२८ आतां अंजिराच्या झाडाचा दाखला घ्या; त्याची डहाळी कोमल होऊन तिला पानें फुटूं लागलीं म्हणजे उन्हाळा जवळच आला आहे असें तुम्ही समजतां; २९ तसेंच तुम्ही या गोष्टी होतांना पाहाल तेव्हां तो जवळ दारांनजीक आहे असें समजा. ३० मी तुम्हांस खचीत सांगतों कीं हें सर्व पूर्ण होईपर्यंत ही पिढी नाहीशी होणार नाही; ३१ आकाश व पृथ्वी नाहीतशी होतील, परंतु माझीं वचनं नाहीतशीं होणारच नाहीत. ३२ आणखी त्या दिवसाविषयीं व त्या घटकेविषयीं कोणाला ठाऊक नाही, स्वर्गातील देवदूतांस नाही, पुत्रालाहि नाही, केवळ पित्याला ठाऊक आहे. ३३ सावध असा, जागृत राहा; कारण तो समय केव्हां आहे हें तुम्हांस ठाऊक नाही. ३४ प्रवासांत राहणाऱ्या कोणीएका मनुष्यानें आपलें घर सोडितांना आपल्या दासांस अधिकार देऊन ज्याचें त्याला काम नेमून द्यावें व द्वारपाळासहि जागें राहावयास आज्ञा करावी, त्याप्रमाणें हें आहे. ३५ यास्तव जागे राहा; कारण घरधनी केव्हां येतो, संध्याकाळीं, मध्यरात्रीं, कोंबडा आरवण्याच्या वेळीं किंवा सकाळीं, हें तुम्हांस ठाऊक नाही; ३६ नाहीतर तो अकस्मात् येऊन तुम्हांस झोपेंत असतांना पाहील. ३७ जें मी तुम्हांस सांगतों तें सर्वांस सांगतों: जागृत राहा.

१ मग दोन दिवसांनंतर वल्हांडण व बेख-
१४ मीर भाकऱ्या यांचा सण होता; तेव्हां त्याला कपटानें कसें धरावें व जिवें मारावें हें मुख्य याजक व शास्त्री पाहत होते; २ परंतु हें सणांत करूं नये, केलें तर कदाचित् लोकांमध्ये गडबड होईल, असें त्यांनीं म्हटलें.

३ तो बेथानी येथें कुष्ठरोगी शिमोन याच्या घरीं जेवावयाला बसला असतां कोणीएक स्त्री जटामांसीच्या बहुमूल्य सुगंधी तेलाची अलाबाळ कुपी घेऊन आली; तिनें ती कुपी फोडून त्याच्या मस्तकावर ओतिली. ४ तेव्हां कित्येक आपसांत चडफडून म्हणाले, या सुगंधी तेलाचा असा नाश कां केला? ५ कारण हें सुगंधी तेल पाऊणशें रुपयांवर विकून ते गोरगरीबांस देतां आले असते; अशी त्यांनीं तिजविषयीं कुरकुर केली. ६ ह्यावर येशू बोलला, इला असूं द्या, इला त्रास कां देतां? इनें मजसाठीं एक सत्कृत्य केलें आहे. ७ गोरगरीब नेहमींच तुम्हांजवळ आहेत, व तुम्हांस पाहिजे तेव्हां त्यांचें बरें करितां येतें; परंतु मी तुम्हांजवळ नेहमीं आहे असें नाही. ८ जें कांहीं इच्यानें करवलें तें इनें केलें; इनें माझ्या शरीराला उत्तरकार्यासाठीं अगोदरच सुगंधद्रव्य लावून ठेविलें आहे. ९ मी तुम्हांस खचीत सांगतों कीं सर्व जगांत जेथें जेथें सुवार्ता गाजवितील तेथें तेथें इनें जें केलें आहे तेंहि इच्या स्मरणार्थ सांगतील.

१० मग बारांतील एक जो यहूदा इस्कर्योत तो त्याला मुख्य याजकांच्या स्वाधीन करण्याकरितां त्यांकडे निघून गेला. ११ त्याचें ऐकून त्यांस आनंद झाला, आणि त्याला त्यांनीं पैका देऊं केला, मग तो त्याला सोईनें धरून देण्यास संधि पाहूं लागला.

१२ बेखमीर भाकऱ्यांच्या सणाच्या पहिल्या दिवशीं वल्हांडणाचा यज्ञपशु मारीत असत, त्या दिवशीं त्याचे शिष्य त्याला म्हणाले, तूं वल्हांडणाचें भोजन करावें म्हणून आम्हीं कोठें जाऊन तयारी करावी अशी तुझी इच्छा आहे? १३ मग त्यानें आपल्या शिष्यांतील दोघांस पाठवितांना सांगितलें, नगरांत जा, म्हणजे कोणीएक

मनुष्य पाण्याचें मडकें घेऊन जातांना तुम्हांस भेटेल, त्याच्यामागून जा. १४ तो आंत जाईल तेथल्या घरधन्याला असें सांगा: गुरु म्हणतो, मी आपल्या शिष्यांसहित वल्हांडणाचें भोजन करावें अशी माझी उतरावयाची जागा कोठें आहे? १५ मग तो स्वतः, सजविलेली व तयार केलेली एक मोठी माडी तुम्हांस दाखवील; तेथें आपल्यासाठीं तयारी करा. १६ मग त्याचे शिष्य निघून नगरांत गेले, तेव्हां त्यानें सांगितल्याप्रमाणेंच त्यांस आढळलें, आणि त्यांनीं वल्हांडणाची तयारी केली.

१७ मग संध्याकाळ झाल्यावर तो बारा शिष्यांसहित आला; १८ आणि ते बसून भोजन करित असतां येशू म्हणाला, मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं तुम्हांपैकीं एक 'मजबरोबर जेवणारा', मला धरून देईल. १९ ते खिन्न होऊन एकएक जण त्याला म्हणूं लागला, मी आहे काय तो? २० त्यानें त्यांस म्हटलें, बारांतील एक मजबरोबर ताटांत हात घालीत आहे तो. २१ मनुष्याचा पुत्र, जसें त्याजविषयीं लिहिलें आहे तसा जातो, परंतु ज्याच्याकडून मनुष्याचा पुत्र धरून दिला जातो त्या मनुष्याला धिक् असो! तो मनुष्य जन्मला नसता तर तें त्याला बरें होतें.

२२ ते भोजन करित असतां त्यानें भाकर घेऊन व आशीर्वाद देऊन ती मोडिली, आणि त्यांस देऊन म्हटलें, ध्या, हें माझें शरीर आहे; २३ आणि त्यानें प्याला घेऊन व उपकारस्मरण करून त्यांस दिला; आणि ते सर्व त्यांतील प्याले. २४ त्यानें त्यांस म्हटलें, माझे 'हें करावाचें रफ' आहे, हें बहुतांकरितां ओतिलें जात आहे. २५ मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं मी देवाच्या राज्यांत नवा पिईन त्या दिवसापर्यंत आतांपासून द्राक्षीचा उपज पिणारच नाहीं.

२६ मग एक स्तोत्र गाऊन ते जैतूनांच्या डोंगराकडे निघून गेले.

२७ नंतर येशू त्यांस म्हणाला, तुम्ही सर्व अडखळाल; कारण असें लिहिलें आहे कीं 'मी मेंढपाळाला मारीन आणि मेंढरांची दाणादाण होईल;' २८ तरी मी उठल्यावर तुमच्यापूर्वीं गालीलांत जाईन. २९ पेत्र

त्याला म्हणाला, जरी सर्व अडखळले तरी मी अडखळणार नाहीं. ३० येशू त्याला म्हणाला, मी तुला खचीत सांगतो, आज म्हणजे याच रात्री, कोंबडा दोन वेळां आरबल्यापूर्वीं तूं तीन वेळां मला नाकारशील. ३१ तरी तो फार आवेशानें बोलला, तुझ्याबरोबर मला मरावें लागलें तरी मी तुला नाकारणारच नाहीं; सर्वांनीं तसेंच म्हटलें.

३२ नंतर ते गेथशेमाने नावाच्या ठिकाणीं आले, तेव्हां तो आपल्या शिष्यांस म्हणाला, मी प्रार्थना करीं तोंपर्यंत येथें बसा. ३३ त्यानें पेत्र, याकोब व योहान यांस बरोबर घेतलें आणि तो फार चकित व अस्वस्थ होऊं लागला. ३४ तो त्यांस म्हणाला, 'माझ्या जीवाला' मरणप्राय 'अति खेद झाला आहे,' तुम्ही येथें राहा व जागृत असा. ३५ मग तो काहींसा पुढें जाऊन भूमीवर पडला, व त्यानें अशी प्रार्थना केली कीं, होईल तर ही घटका मजवरून टकून जावो; ३६ आणि तो बोलला, अब्बा, बापा, तुला सर्व साध्य आहे; हा प्याला मजपासून दूर कर; तरी माझ्या इच्छेप्रमाणें नको, तुझ्या इच्छेप्रमाणें होवो. ३७ मग तो येऊन पाहतो तो ते झोपीं गेले आहेत; तेव्हां तो पेत्राला म्हणाला, शिमोना, तूं झोपीं गेलास काय? घटकाभरहि तुझ्यानें जागृत राहवेलें नाहीं काय? ३८ तुम्हीं परीक्षेंत पडून नये म्हणून जागृत राहा व प्रार्थना करा; आत्मा उत्सुक आहे खरा, तरी देह अशक्त आहे. ३९ त्यानें पुनः जाऊन तेच शब्द उच्चारून प्रार्थना केली. ४० मग पुनः येऊन पाहतो तो ते झोपीं गेले आहेत; त्यांचे डोळे फार जड झाले होते, आणि त्याला काय उत्तर द्यावें हें त्यांस सुचलें नाहीं. ४१ तो तिसऱ्यानें येऊन त्यांस म्हणाला, आतां झोप व विसावा ध्या; पुरें झालें; घटका आली आहे; पाहा, मनुष्याचा पुत्र पापी मनुष्यांच्या हातीं धरून दिला जातो. ४२ उठा, आपण जाऊं; पाहा, मला धरून देणारा जवळ आला आहे.

४३ तो बोलत आहे इतक्यांत बारांतील एक यहुदा तेथें आला, त्याबरोबर मुख्य याजक, शास्त्री व वडील यांजकडला लोकसमुदाय तरवारी व सोटे घेऊन आला.

४४ त्याला धरून देणाऱ्यानें तर त्यांस खूण सांगून ठेविली होती; ती अशी कीं, मी ज्याचें चुंबन घेईन तोच तो आहे, त्याला धरा व संभाळून न्या. ४५ तो आल्यावर तत्काळ त्याजकडे गेला आणि, गुरुजी, असें म्हणून त्यानें त्याचीं पुष्कळ चुंबनें घेतलीं. ४६ मग त्यांनीं त्याजवर हात टाकून त्याला धरिलें. ४७ जे त्याजवळ उभे होते त्यांच्यांतून एकानें तरवार उपसून प्रमुख याजकाच्या दासावर प्रहार केला व त्याचा कान कापून टाकिला. ४८ तेव्हां येशूनें त्यांस म्हटलें, जसें छुटारूवर तरवारी व सोटे घेऊन जावें तसें तुम्ही मला धराबयास बाहेर आलां काय? ४९ मी प्रतिदिवशीं मंदिरांत शिकवीत असतां तुम्हांबरोबर असें, पण तुम्हीं मला धरिलें नाहीं; तरी शास्त्रवचन पूर्ण व्हावें म्हणून हें झालें. ५० मग सर्व त्याला सोडून पळाले.

५१ त्या प्रसंगीं कोणीएक तरुण उघड्या अंगावर तागाचें वस्त्र पांघरून त्याच्यामागून चालत होता, त्याला त्यांनीं धरलें; ५२ परंतु तो तें तागाचें वस्त्र टाकून त्याजपासून उघडाच पळाला.

५३ नंतर त्यांनीं येशूला प्रमुख याजकाकडे नेलें; आणि त्याच्याजवळ सर्व मुख्य याजक, वडील व शास्त्री जमले. ५४ पेत्र त्याच्यामागून धरून चालत आत म्हणजे प्रमुख याजकाच्या वाड्यांत गेला, आणि कामदारांबरोबर विस्तवाजवळ त्याच्या उजेडांत शेकत बसला. ५५ मुख्य याजक व सर्व न्यायसभा यांनीं येशूला जिघें मारण्याकरितां त्याजविरुद्ध साक्षीचा शोध केला, परंतु ती त्यांस मिळाली नाहीं. ५६ बहुतांनीं त्याजविरुद्ध खोटी साक्ष दिली, परंतु त्यांच्या साक्षींत मेळ नव्हता. ५७ कित्येकांनीं उभे राहून त्याजविरुद्ध अशी खोटी साक्ष दिली कीं ५८ हें हातानें बांधिलेलें मंदिर मी मोडून टाकीन, व हातानें बांधलें नाहीं असें दुसरें तीन दिवसांत रचीन, असें आम्हीं याला बोलतां ऐकिलें; ५९ परंतु ह्या त्यांच्या साक्षींतहि मेळ नव्हता. ६० तेव्हां प्रमुख याजकानें मध्यें उभे राहून येशूला विचारिलें, तूं कांहीं उत्तर कां देत नाहींस? हे तुझ्याविरुद्ध साक्ष देतात हें काय? ६१ तथापि तो उगाच

राहिला; त्यानें कांहीं उत्तर दिलें नाहीं. पुनः प्रमुख याजकानें त्याला विचारिलें, धन्यवादिताचा पुत्र ख्रिस्त तो तूं आहेस काय? ६२ येशूनें म्हटलें, मी आहे; आणि तुम्ही मनुष्याच्या पुत्राला पराक्रमाच्या उजवीकडे बसलेलें, व आकाशाच्या मेघांसहित येतांना पाहाल. ६३ तेव्हां प्रमुख याजक आपलीं वस्त्रे फाडून बोलला, आम्हांस साक्षीदारांची आणखी काय गरज? ६४ हें दुर्भाषण तुम्हीं ऐकिलें आहे; तुम्हांला कसें वाटतें? तेव्हां ह्या मरणदंडास पात्र आहे, असें सर्वांनीं ठरविलें. ६५ मग कित्येक त्याजवर थुंक लागले, त्याचें तोंड झाकून व त्याला बुक्या मारून, अंतर्ज्ञानानें बोल, असें त्याला म्हणूं लागले, आणि कामदारांनीं त्याला चपडाका मारून ताब्यांत घेतलें.

६६ इकडे पेत्र खालीं वाड्यांत असतां प्रमुख याजकाच्या दासीपैकीं एक आली; ६७ आणि पेत्र शेक घेत असतांना पाहून त्याजकडे तिनें दृष्टि लाविली व म्हटलें, तूंहि येशू नासरेथकर याबरोबर होतास; ६८ परंतु तो नाकारून बोलला, तूं काय म्हणत्येस तें मला ठाऊक नाहीं व समजतहि नाहीं. ह्यावर तो बाहेर देवडीवर गेला; इतक्यांत कोंबडा आरवला. ६९ मग ती दासी त्याला पाहून जे जवळ उभे होते त्यांस पुनः सांगूं लासली कीं ह्या त्यांच्यापैकीं आहे. ७० तरी त्यानें पुनः नाकारिलें; मग कांहीं वेळानें जवळ उभे राहाणारे पेत्राला पुनः म्हणाले, तूं खरोखरच त्यांच्यापैकीं आहेस, कारण तूं गालिली आहेस; ७१ परंतु तो शापोच्चारण करून व शपथा वाहून म्हणूं लागला, ह्या ज्या मनुष्याविषयीं तुम्ही बोलतां त्याला मी ओळखीत नाहीं; ७२ तरक्षणीं दुसऱ्यानें कोंबडा आरवला. तेव्हां कोंबडा दोन वेळां आरवल्यापूर्वीं तूं तीन वेळां मला नाकारशील, असे जे शब्द येशूनें पेत्राला ऐकविले होते ते त्याला आठवले; आणि त्यांविषयीं विचार करून तो रडला.

१ मग पहाट होताच वडील व शास्त्री यांजबरोबर मुख्य याजक व सर्व न्यायसभा यांनीं मसलत करून येशूला बांधून नेऊन पिलाताच्या खाधीन केलें, २ तेव्हां पिलातानें त्याला विचारिलें, तूं यहू-

द्यांचा राजा आहेस काय ? त्यानें त्याला उत्तर दिलें, तूं म्हणतोस तसेंच. ३ मुख्य याजकांनीं त्याजवर पुष्कळ गोष्टींचा आरोप ठेविला. ४ पिलातानें त्याला पुनः विचारिलें, तूं कांहीं उत्तर देत नाहीस काय ? पाहा, ते किती गोष्टींचा आरोप तुजवर ठेवितात. ५ तरी येथून आणखी कांहीं उत्तर दिलें नाही; यावरून पिलाताला आश्चर्य वाटलें.

६ सणाच्या दिवसांत ज्या एकाद्या बंदिवानाबद्दल लोक त्याजकडे मागणी करित त्यास तो त्यांजकरितां सोडून देत असे. ७ तेव्हां बंडांतील किलेक खुनी बंड-खोरांबरोबर बांधून ठेवलेला असा बरब्बा नावाचा कोणी-एक माणूस होता. ८ लोकसमुदाय पुढें येऊन, आम्हांकरितां तूं करितोस त्याचप्रमाणें करावें, असें त्याजकडे मागूं लागले. ९ पिलातानें त्यांस उत्तर दिलें, मीं तुम्हांकरितां यहुद्यांच्या राजाला सोडावें अशी तुमची इच्छा आहे काय ? १० कारण मुख्य याजकांनीं त्याला हेव्यानें धरून दिलें होतें हें त्याला समजलें होतें; ११ परंतु त्यापेक्षां तूं आम्हांकरितां बरब्बाला सोडावें असें मागावयास मुख्य याजकांनीं लोकसमुदायास चेतवले. १२ तेव्हां पिलातानें त्यांस पुनः म्हटलें, तर मग ज्याला तुम्ही यहुद्यांचा राजा म्हणतां त्याचें मीं काय करावें ? १३ त्याला वधस्तंभावर चढीव, अशी त्यांनीं पुनः आरोळी केली. १४ पिलातानें त्यांस म्हटलें, कां ? त्यानें काय वाईट केलें आहे ? तरी ते फार अरडाअरड करून म्हणाले, त्याला वधस्तंभावर चढीव. १५ तेव्हां लोकसमुदायाला खुष करावें या हेतूनें पिलातानें बरब्बाला त्यांजकरितां सोडिलें, आणि येथूला फटके मारून वधस्तंभावर खिळण्याकरितां त्यांच्या स्वाधीन केलें.

१६ मग शिपायांनीं त्याला प्रयतोर्थमांत म्हणजे कचेरीत नेलें व त्यांनीं सगळें पलटण एकत्र बोलाविलें. १७ त्यांनीं त्याच्या अंगावर जांबळें वस्त्र चढविलें, कांट्यांचा मुगुट त्याला घातला; १८ आणि ते मुजरा करून त्याला म्हणूं लागले, हे यहुद्यांच्या राजा, तुझा जयजयकार असो; १९ त्यांनीं त्याच्या मस्तकावर वेतानें मारिलें; ते त्याजवर थुंकले आणि गुडघे टेकून त्यांनीं त्याला नमन केलें. २० अशी त्याची थडा केल्यावर त्यांनीं जांबळें वस्त्र

त्याच्या अंगावरून काढून त्याचीं वस्त्रे त्याच्यावर घातलीं; आणि वधस्तंभावर चढविण्याकरितां ते त्याला बाहेर घेऊन गेले.

२१ तेव्हां शिमोन नावाचा कोणीएक कुरेनेकर रानांतून येऊन जवळून जात असतां त्याला त्यांनीं त्याचा वधस्तंभ वाहण्याकरितां वेठीस धरिलें; तो अले-क्षांद्र व रूप ह्यांचा बाप होता. २२ मग त्यांनीं त्याला गुलगुथा म्हणजे कंवटीची जागा एथें आणिलें, २३ आणि त्याला बोळ मिसळलेला द्राक्षारस प्यावयास दिला, परंतु त्यानें तो घेतला नाही. २४ तेव्हां त्यांनीं त्याला वधस्तंभावर चढविलें, आणि कोणीं कोणतें ध्यावें म्हणून 'त्याच्या वस्त्रांवर चिठ्या टाकून तीं वांटून घेतलीं.' २५ त्यांनीं त्याला वधस्तंभावर चढविलें तेव्हां पहिल्या प्रहराचा शेवट होता. २६ त्याच्या दोषारोपाचा लेख यहुद्यांचा राजा असा वर लाविला होता. २७ त्यांनीं त्याच्याबरोबर दोन लुटारू, एक उजवीकडे व एक डावीकडे असे वधस्तंभावर खिळिले; [२८ आणि अपराध्यांत तो गणलेला होता, हा शास्त्रलेख पूर्ण झाला.] २९ आणि जवळून जाणाऱ्यांनीं 'डोकीं डोलवीत' त्याची अशी निंदा केली कीं अरे, मंदिर मोडून तीन दिवसांत बांधणाऱ्या, ३० आपला बचाव कर, वधस्तंभावरून खालीं ये. ३१ तसेंच मुख्य याजकहिं शास्त्रांसाहित आपसांत थडा करित बोलले, त्यानें दुसऱ्यांचें तारण केलें त्याला स्वतःचा बचाव करितां येत नाही; ३२ इस्राएलाचा राजा ख्रिस्त यानें आतां वधस्तंभावरून खालीं यावें म्हणजे तें पाहून आम्ही विश्वास धरूं. त्याच्याबरोबर वधस्तंभावर खिळिलेल्या लोकांनींहि त्याची निंदा केली.

३३ दोन प्रहरापासून तिसऱ्या प्रहरपर्यंत सर्व देशावर अंधार पडला. ३४ तिसऱ्या प्रहराच्या शेवटीं येथू मोठ्यानें आरोळी मारून बोलला, 'एलोई एलोई, लमा सबकूतनी ?' म्हणजे 'माझ्या देवा, माझ्या देवा, तूं माझा त्याग कां केला ?' ३५ तेव्हां जवळ उभे राहणाऱ्यांपैकीं कित्येकांनीं हें ऐकून म्हटलें, पाहा, तो एलीयाला बोलावितो; ३६ आणि एकानें धावत जाऊन स्पंज 'आवेनें' भरिला आणि तो वेतावर ठेवून त्याला 'प्यावयास देऊन' म्हटलें, असूं या; एलीया याला खालीं

उतरावयास येतो किंवा नाही हे पाहू. ३७ मग येशूने मोठी आरोळी मारून प्राण सोडिला. ३८ तेव्हा पवित्र-स्थानांतील पद्धदा वरपासून खालपर्यंत फाटून दुभागला. ३९ मग त्याने अशा प्रकारे प्राण सोडिला हे, त्याच्यासमोर जवळच उभे राहिलेल्या जमादाराने पाहून म्हटले, खरोखर हा पुरुष देवपुत्र होता. ४० कांहीं स्त्रियाहि दुरून पाहत होत्या, त्यांत मगदालीया मरीया, धाकटा याकोब व योसे यांची आई मरीया, व सलोमे ह्या होत्या; ४१ तो गालीलंत असतांना त्याच्यामागे चालून त्याची सेवा ह्या करीत असत; शिवाय त्याच्याबरोबर यरुशल्लेमास आलेल्या दुसऱ्या पुष्कळ स्त्रिया होत्या.

४२ ह्या सुमारास संध्याकाळ झाली, आणि हा तयारीचा दिवस म्हणजे शब्बाथाच्या पूर्वीचा दिवस होता; ४३ म्हणून अरिमथाईकर योसेफाने धैर्य धरून पिलाताकडे आंत जाऊन येशूचे शरीर मागितले; हा एक प्रतिष्ठित मंत्री असून स्वतः देवराज्याची प्रतीक्षा करीत होता. ४४ तेव्हा तो इतक्यांत कसा मेला ह्याचे पिलाताला नवल वाटले; आणि त्याने जमादाराला बोलावून त्याला विचारिले, त्याला मरून कांहीं वेळ झाला काय? ४५ जमादाराकडून ते कळल्यावर त्याने योसेफाला प्रेत दिले. ४६ त्याने तागाचे वस्त्र विकत आणिले व त्याला खाली काढून त्या तागाच्या वस्त्राने गुंडाळिले; मग त्याला खडकांत खोदिलेल्या कबरेत ठेविले, व कबरेच्या तोंडावर धोंड लोटून लाविले. ४७ त्याला कोठे ठेविले होतें हे मगदालीया मरीया व योसेची आई मरीया यांनी पाहिले.

१ नंतर शब्बाथ गेल्यावर मगदालीया १६ मरीया, याकोबाची आई मरीया व सलोमे यांनी, तिकडे जाऊन त्याला लावण्याकरिता, सुगंधद्रव्ये विकत घेतली; २ आणि सप्तकाच्या पहिल्या दिवशी मोठ्या प्रातःकाळीं सूर्योदयाच्या समयीं त्या कबरेजवळ आल्या. ३ तेव्हा त्या एकमेकींस म्हणत होत्या, कबरेच्या तोंडावरील धोंड आपल्याकरिता कोण लोटील? ४ त्यांनी वर पाहिले तों धोंड एकीकडे लोटलेली आहे असे त्यांच्या दृष्टीस पडले; ती फार मोठी होती, ५ मग कबरेत

गेल्यावर पांढरा झगा ल्यालेल्या अशा एका तरुणाला उजव्या बाजूस बसलेले पाहून त्या चकित झाल्या. ६ तो त्यांस म्हणाला, चकित होऊ नका; वधस्तंभावर खिळिलेल्या येशू नासरेथकराचा शोध तुम्ही करीत आहां; तो उठला आहे, येथे नाही; त्याला ठेविले होतें ती ही जागा पाहा. ७ जा; त्याच्या शिष्यांस व पेत्राला सांगा की तो तुमच्यापुढे गालीलंत जात आहे; त्याने तुम्हांला सांगितल्याप्रमाणे तो तेथे तुमच्या दृष्टीस पडेल. ८ मग त्या बाहेर निघून कंपायमान व विस्मित होत्या त्या कबरेपासून पळाल्या; त्यांनी कोणाला कांहीं सांगितले नाही; कारण त्या भयभीत झाल्या होत्या.

[९ सप्तकाच्या पहिल्या दिवशीं प्रातःकाळीं तो उठल्यावर, ज्या मगदालीया मरीयेतून त्याने सात भुते काढिलीं होती तिला त्याने प्रथम दर्शन दिले. १० तिने जाऊन हे वर्तमान त्याजबरोबर पूर्वी असलेल्या आणि शोक करीत व रडत असलेल्या लोकांना सांगितले. ११ आतां तो जीवंत आहे व तिच्या दृष्टीस पडला, हे ऐकून त्यांनी त्यावर विश्वास ठेविला नाही.

१२ यानंतर त्यांतील दोघे जण बाहेरगावी चालले असतां, त्यांस तो दुसऱ्या रूपाने प्रगट झाला. १३ त्यांनी जाऊन वरकडांस सांगितले तरी त्यांनी त्यांजवरहि विश्वास ठेविला नाही.

१४ नंतर अकरा जण जेवावयास बसले असतां त्यांसहि तो प्रगट झाला; आणि ज्यांनी त्याला उठल्यावर पाहिले होतें त्यांजवर त्यांनी विश्वास ठेविला नाही म्हणून त्याने त्यांचा अविश्वास व अंतःकरणाचे काठिण्य यांविषयी त्यांस दोष लाविला. १५ त्याने त्यांस सांगितले की सर्व जगांत जाऊन संपूर्ण सृष्टीला सुवातेची घोषणा करा. १६ जो विश्वास धरितो व बाप्तिस्मा घेतो त्याचे तारण होईल; जो विश्वास धरित नाही तो दंडास योग्य ठरेल; १७ आणि विश्वास धरणाऱ्यांबरोबर ही चिन्हें असत जातील: ते माझ्या नामाने भूते काढतील; नव्यानव्या भाषा बोलतील; १८ सर्प उचलतील, व कोणताहि प्राणघातक पदार्थ प्याले तरी तो त्यांस बाधणारच नाही;

ल्यांनीं दुखणाइतांवर हात ठेविले म्हणजे ते बरे होतील.

१९ याप्रमाणें प्रभु येसू ल्यांजबरोबर बोलल्यानंतर वर खर्गांत घेतला गेला, आणि देवाच्या उजवीकडे बसला.

२० ल्यांनीं निघून जाऊन, प्रभु त्यांसह कार्य करीत असतां, आणि ल्यांजबरोबर असणाऱ्या चिन्हांच्या द्वारा वचन दृढ करीत असतां, सर्वत्र घोषणा केली. आमेन]

लूककृत शुभवर्तमान

१ आम्हांमध्ये ज्या गोष्टींसंबंधानें पूर्ण खातरी वाटत आहे त्या आरंभापासून प्रत्यक्ष पाहणारे लोक व वचनाचे सेवक होते; २ ल्यांनीं आम्हांस सांगून ठेविलेला वृत्तांत लिहून काढण्याचें काम बहुतांनीं हातीं घेतलें आहे; ३ यास्तव थियफिला महाराज, मलाहि वाटलें कीं सर्व गोष्टींचा मुलापासून नीट शोध करून त्या तुला अनुक्रमानें लिहाव्या; ४ यासाठीं कीं ज्या वचनांचें शिक्षण तुला देण्यांत आलें आहे, त्यांचा निश्चितपणा तुझ्या लक्षांत यावा.

५ यहूदीयाचा राजा हेरोद याच्या दिवसांत अवी-याच्या वर्गातील जखन्या नावाचा कोणी याजक होता; त्याची बायको अहरोनाच्या कुळांतील असून तिचें नाव अलीशिबा होतें; ६ तीं उभयतां देवाच्या दृष्टीनें धार्मिक होती; आणि प्रभूच्या सर्व आज्ञा व विधि निर्दोषतेनें अनुसरणारीं होती. ७ अलीशिबा वांझ असल्यामुळें त्यांस मूलबाळ नव्हतें; तीं उभयतां वयातीतहि झालीं होती.

८ एकदां असें झालें कीं तो आपल्या वर्गाच्या अनुक्रमानें देवापुढें याज्ञिकी करीत असतां, ९ याज्ञिकीच्या परिपाठाप्रमाणें प्रभूच्या पवित्रस्थानांत जाऊन धूप जाळण्याची त्याची पाळी आली. १० धूप जाळण्याच्या वेळेस लोकांचा सर्व ससुदाय बाहेर प्रार्थना करीत होता. ११ तेव्हां प्रभूचा देवदूत धूपवेदीच्या उजव्या बाजूस उभा राहिलेला त्याच्या दृष्टीस पडला. १२ त्याला पाहून जखन्या घाबरला व भयभीत झाला. १३ देवदूतानें त्याला म्हटलें, जखन्या, भिऊं नको, कारण तुझी विनंती ऐकण्यांत आली आहे; तुझी बायको अलीशिबा इजपासून

तुला मुलगा होईल, आणि तूं त्याचें नाव योहान ठेव. १४ तुला आनंद व उल्लास होईल, आणि त्याच्या जन्मानें पुष्कळ लोकांस आनंद वाटेल; १५ तो प्रभूच्या दिसण्यांत महान् होईल, 'द्राक्षारस व मद्य प्राशन करणार नाही,' आणि आपल्या मातेच्या उदरापासून पवित्र आत्म्यानें परिपूर्ण असेल. १६ तो इस्राएलाच्या संतानांतील बहुतांस त्यांचा देव प्रभु याजकडे वळवील; १७ 'बापांचीं अंतःकरणें मुलांकडे,' व हद्दी लोकांस धार्मिक जनांच्या ज्ञानाकडे फिरवून प्रभूसाठीं योग्य प्रजा तयार करावी म्हणून तो 'एलीयाच्या' आत्म्यानें व सामर्थ्यानें त्याच्यापुढें चालेल. १८ तेव्हां जखन्या देवदूताला म्हणाला, हें कशावरून समजूं ? कारण मी म्हातारा आहे व माझी बायकोहि वयातीत आहे. १९ देवदूतानें त्याला उत्तर दिलें, मी देवाच्या पुढें उभा राहणारा गव्नीएल आहे, आणि तुजबरोबर बोलावयास व ही सुवार्ता तुला कळवावयास मला पाठविलें आहे. २० पाहा, हें घडेल त्या दिवसापर्यंत तूं मुका राहशील, तुझ्यानें बोलवणार नाही; कारण यथाकालीं पूर्ण होणाऱ्या माझ्या वचनांवर तूं विश्वास ठेविला नाही. २१ इकडे लोक जखन्याची वाट पहात होते, व त्याला पवित्रस्थानांत उशीर लागल्यामुळें त्यांना आश्चर्य वाटलें. २२ तो बाहेर आल्यावर त्याला ल्यांजबरोबर बोलतां येईना; तेव्हां, त्याला पवित्रस्थानांत दर्शन झालें आहे असें ते समजले; तो त्यांस खुणावूं लागून गप्प राहिला. २३ मग असें झालें कीं त्याच्या सेवेचे दिवस पूर्ण झाल्यावर तो आपल्या घरीं गेला.

२४ त्या दिवसांनंतर त्याची बायको अलीशिबा गरोदर झाली; आणि पांच महिने लपून राहिली; २५ ती म्हणत असे की लोकांतील माझी निंदा दूर करण्यासाठी प्रभूनें मजकडे पाहिलें तेव्हां मजसाठीं त्यानें असें केलें.

२६ नंतर सहाव्या महिन्यांत देवानें गालीलांतील नासरेथ नांमें नगरास एका कुमारीकडे गब्रीएल देव-दूताला पाठविलें. २७ ती दाविदाच्या घराण्यांतील योसेफ नांमें पुरुषाला वाग्दत्त होती; त्या कुमारीचें नाव मरीया होतें. २८ तेव्हां देवदूत आंत तिजकडे येऊन म्हणाला, हे कृपा पावलेल्ये, कल्याण; प्रभु तुजबरोबर असो; [स्त्रियांमध्ये तूं धन्य आहेस.] २९ ती त्या बोलण्यानें फार घाबरली, आणि हें अभि-वंदन काय असेल असा विचार करूं लागली. ३० देव-दूतानें तिला म्हटलें, मरीये, भिऊं नको, कारण देवाची कृपा तुजवर झाली आहे; ३१ पाहा, तूं गरोदर होशील व पुत्र प्रसवशील; त्याचें नाव येसू ठेव; ३२ तो थोर होईल व त्याला परात्पराचा पुत्र म्हणतील; आणि प्रभु देव त्याला त्याचा बाप 'दावीद याचें सिंहासन' देईल; ३३ तो याकोबाच्या घराण्यावर 'युगानुयुग राज्य करील,' त्याच्या राज्याचा अंत होणार नाही. ३४ मरीयेनें देवदूताला म्हटलें, हें कसें होईल? कारण मला पुरुष ठाऊक नाही. ३५ देवदूतानें उत्तर दिलें, पवित्र आत्मा तुजवर येईल, आणि परात्पराची शक्ति तुजवर छाया करील; आकरितां, जो जन्मेल त्याला पवित्र, देवाचा पुत्र, असें म्हणतील. ३६ पाहा, तुझी नातलग अलीशिबा इलाहि म्हातारपणीं पुत्रगर्भ राहिला आहे, आणि जिला वांझ म्हणत तिला हा सहावा महिना आहे; ३७ 'देवाचें कोणतेंहि वचन असमर्थ होईल असें नाही.' ३८ तेव्हां मरीया म्हणाली, पाहा, मी प्रभूची दासी आहे; मला तुझ्या वचनाप्रमाणें होवो. मग देवदूत तिजपासून निघून गेला.

३९ त्याच दिवसांत मरीया त्वरा करून डोंगराल प्रदेशांतील यहूदाच्या एका नगरांत निघून गेली; ४० आणि जखन्याच्या घरांत जाऊन तिनें अलीशिबेला अभिवंदन केलें. ४१ तेव्हां असें झालें कीं अलीशिबेनें

मरीयेचें अभिवंदन ऐकतांच बाळकानें तिच्या उदरांत उडी मारिली, व अलीशिबा पवित्र आत्म्यानें परिपूर्ण झाली; ४२ आणि ती उच्च स्वर काढून मोठ्यानें बोलली, स्त्रियांमध्ये तूं धन्य व तुझ्या पोटचें फळ धन्य. ४३ माझ्या प्रभूच्या मातेनें मजकडे यावें हें मला कोठून? ४४ पाहा, तुझ्या अभिवंदनाची वाणी माझ्या कानीं पडतांच बाळकानें माझ्या उदरांत उल्लासानें उडी मारिली; ४५ जिनें विश्वास धरिला ती धन्य, कारण प्रभूनें तिला सांगितलेल्या गोष्टींची पूर्णता होईल.

४६ तेव्हां मरीया म्हणाली,

‘माझा जीव प्रभूला’ थोर मानितो,

४७ आणि ‘देव जो माझा तारणारा’

त्याजमुळें माझा आत्मा ‘उल्लासला आहे’;

४८ कारण ‘त्यानें आपल्या दासीच्या दैन्यावस्थेचें अवलोकन केलें आहे’;

पाहा, आतांपासून सर्व पिढ्या मला धन्य म्हणतील;

४९ कारण जो पराक्रमी त्यानें माझ्याकरितां महत्कृत्यें केलीं आहेत;

‘त्याचें नाम पवित्र आहे.’

५० जे ‘त्याचें भय धरितात,

त्यांजवर त्याची दया पिढ्यानिपिढी आहे.’

५१ त्यानें आपल्या ‘बाहूनें’ पराक्रम केला आहे;

त्यानें ‘गर्विष्ठांची’ त्यांच्याच अंतःकरणाच्या कल्पनेनें ‘दाणादान केली आहे.’

५२ ‘त्यानें अधिपतींस’ सिंहासनांवरून ‘काढिलें आहे,’ व ‘दीनांस उंच केलें आहे.’

५३ ‘भुकेल्यांस त्यानें उत्तम पदार्थांनीं तृप्त केलें आहे,’ व ‘धनवानांस रिकामें लावून दिलें आहे.’

५४ ‘त्यानें आमच्या पूर्वजांस सांगितल्याप्रमाणें अब्राहाम व त्याचें संतान यांजवरील दया सर्वकाल स्मरून

५५ आपला सेवक इसाएल याचें साहाय्य केलें आहे.’

५६ नंतर मरीया सुमारे तीन महिने तिच्याजवळ राहून आपल्या घरास माघारें गेली.

५७ अलीशिबेच्या प्रसूतीचे दिवस भरून तिला

मुलगा झाला. ५८ प्रभूनें तिजवर मोठी दया केली हें ऐकून तिचे शेजारी व नातलग यांनीं तिच्या-बरोबर आनंद केला. ५९ मग आठव्या दिवशीं असें झालें कीं बाळकाची सुंता करावयास ते आले, आणि त्याच्या बापाच्या नावावरून त्याचें नाव जखऱ्या ठेवणार होते; ६० परंतु त्याच्या आईनें म्हटलें, असें नाही; याला योहान म्हणावयाचें आहे. ६१ ते तिला म्हणाले, या नावाचा तुझ्या नातलगांत कोणी नाही. ६२ नंतर त्याच्या बापाला, तुझ्या मनांत ह्याला कोणतें नाव ठेवावयाचें आहे, असें त्यांनीं खुणेनें विचारिलें. ६३ तेव्हां त्यानें पाटी मागवून ह्याचें नाव योहान आहे असें लिहिलें. तेव्हां सर्वास आश्चर्य वाटलें. ६४ मग तत्क्षणीं त्याचें तोंड उघडलें, त्याची जीभ मौकळी झाली व तो देवाचा धन्यवाद करीत बोलूं लागला. ६५ ह्यावरून त्यांच्यासभोवतीं राहणाऱ्या सर्वास भय प्राप्त झालें, आणि यहूदीयाच्या अवघ्या डोंगराळ प्रदेशांत या सर्व गोष्टींची चर्चा लोक करूं लागले. ६६ ऐकणाऱ्या सर्वांनीं ह्या गोष्टी आपल्या अंतःकरणांत ठेवून म्हटलें, हा बाळक होणार तरी कसा? कारण प्रभूचा हात त्याजबरोबर होता.

६७ त्याचा बाप जखऱ्या ह्यानें पवित्र आत्म्यानें परिपूर्ण होऊन संदेश दिला, तो असा:

६८ इस्राएलाचा देव प्रभु धन्यवादित असो;

कारण त्यानें 'आपल्या लोकांची' भेट घेऊन त्यांस 'मुक्ति' दिली आहे;

६९-७० (आपले जे पवित्र संदेष्टे आरंभापासून होते त्यांच्या मुखानें त्यानें सांगितल्याप्रमाणें)

आपला दास 'दावीद' याच्या घराण्यांत

त्यानें आम्हांसाठीं तारणाचें 'शिंग उत्पन्न केलें आहे';

७१ म्हणजे 'आमच्या शत्रूंपासून तारण व आमचा द्वेष करणाऱ्या सर्वांच्या हातांतून सुटका';

७२ यासाठीं कीं त्यानें 'आमच्या पूर्वजांवर दया' करावी, आणि 'आपला' पवित्र 'करार,

७३ म्हणजे जी शपथ त्यानें आमचा बाप अब्राहाम याजबरोबर वाहिली ती स्मरावी';

७४ ती अशी कीं तुम्ही आपल्या शत्रूंच्या हातांतून सुटून ७५ माझ्यासमोर पवित्रतेनें व धार्मिकतेनें आयुष्यभर माझी सेवा निर्भयपणें कराल, असें मी करीन;

७६ आणि हे बाळका, तुला परात्पराचा संदेष्टा म्हणतील, कारण 'प्रभूचे मार्ग सिद्ध करण्याकरितां तूं त्याज-पुढें' चालशील,

७७ यासाठीं कीं त्याच्या लोकांस त्यांच्या पापक्षमेनें तारणाचें ज्ञान यावें.

७८ आमच्या देवाच्या परम दयेनें हें झालें आहे; त्याच्या योगें उदयप्रभा वरून आमची भेट घेईल;

७९ 'यासाठीं कीं अंधारांत व मृत्युच्छायेत बसलेल्यांस प्रकाश द्यावा'

आणि आमचे पाय शांतीच्या मार्गी लावावे.

८० तो बाळक वाहून आत्म्यानें बलवान् होत गेला, आणि इस्राएलास प्रगट व्हावयाच्या दिवसापर्यंत अरण्यांत राहिला.

१ त्या दिवसांत असें झालें कीं सर्व जगाची २ नावनिशी लिहावी अशी कैसर औगुस्त याची आज्ञा झाली. ३ कीरीनिय हा सूरिया प्रांताचा सुभेदार असतां ही पहिली नावनिशी झाली. ४ तेव्हां सर्व लोक आपआपल्या गावीं नावनिशी लिहून द्यावयास गेले.

४ योसेफहि आपणास वाग्दत्त झालेली मरीया गरोदर असतां तिजसहित नावनिशी लिहून द्यावयास ५ गालीलांतील नासरेथ गावाहून यहूदियांतील बेथलहेम नामें दाविदाच्या गावीं वर गेला; कारण तो दाविदाच्या घराण्यांतला व गोत्रांतला होता. ६ तीं तेथें असतां असें झालें कीं, तिचे प्रसूतीचे दिवस भरले; ७ आणि ती प्रथमपुत्र प्रसवली; त्याला तिनें बाळंत्यानें गुंडाळून गव्हाणींत निजविलें, कारण त्यांस उतारशाळेंत जागा नव्हती.

८ त्याच प्रांतांत मेंढपाळ रानांत राहून रात्रीं आपले कळप राखीत होते. ९ तेव्हां प्रभूचा देवदूत त्यांच्या-जवळ उभा राहिला; प्रभूचें तेज त्यांच्याभोवतें प्रकाशलें आणि ते भयभीत झाले. १० तेव्हां देवदूत त्यांस म्हणाला, भिऊं नका; कारण पाहा, जो मोठा आनंद

सर्व लोकांस होणार आहे त्याची सुवार्ता मी तुम्हांस सांगतो; ११ ती ही की तुम्हांसाठी आज दाविदाच्या गावांत तारणारा जन्मला आहे, तो ख्रिस्त प्रभु आहे. १२ आणि तुम्हांस खून हीच की बाळंत्याने गुंडाळलेले व गव्हाणीत निजविलेले असे बाळक तुम्हांस आढलेल. १३ इतक्यांत अकस्मात् खर्गातील सैन्याचा समुदाय त्या देवदूताजवळ प्रगट झाला; ते देवाची स्तुति करीत म्हणाले,

१४ ऊर्ध्वलोकीं देवाला गौरव,
आणि पृथ्वीवर मनुष्यांत शांति;
त्यांजवर त्याचा प्रसाद झाला आहे.

१५ मग असे झाले की देवदूत त्यांजपासून खर्गास गेले, तेव्हां मेंढपाळ एकमेकांस म्हणाले, चला, आपण बेथलहेमापर्यंत जाऊं, व झालेला जो हा प्रकार प्रभूने आपल्याला कळविला तो पाहूं. १६ तेव्हां ते घाईघाईने गेले तो मरीया, योसेफ व गव्हाणीत निजविलेले बाळक ही त्यांस आढळली. १७ त्यांनीं तें पाहिल्यावर त्या बाळकाविषयीं देवदूतानें जी गोष्ट त्यांस सांगितली होती ती त्यांनीं कळविली. १८ मग सर्व ऐकणाऱ्यांनीं त्या मेंढपाळांनीं सांगितलेल्या गोष्टीविषयीं आश्चर्य केले; १९ परंतु मरीयेनें या सर्व गोष्टींचें मनन करून त्या आपल्या अंतःकरणांत ठेविल्या. २० नंतर मेंढपाळांस सांगण्यांत आले होते त्याप्रमाणें त्या सर्व गोष्टी त्यांनीं ऐकिल्या व पाहिल्या; ह्यामुळे ते देवाचें गौरव करीत माघारे गेले.

२१ मग सुंतेचा आठवा दिवस आल्यावर त्याचें नाव येशू ठेविलें; हें तर तो उदरांत संभवल्यापूर्वीच देवदूतानें ठेविलें होतें.

२२ पुढें मोशाच्या नियमशास्त्राप्रमाणें त्यांचे 'शुद्धि-करणाचे दिवस भरल्यावर' २३ ('प्रत्येक प्रथम जन्मलेला नर प्रभूसाठीं पवित्र म्हणावा' असें जें प्रभूच्या नियमशास्त्रांत लिहिलें आहे त्याप्रमाणें,) त्याचें प्रभूला समर्पण करावें, २४ आणि प्रभूच्या नियमशास्त्रांत सांगिल्याप्रमाणें 'होल्यांचा जोडा किंवा पारव्याचीं दोन पिलें' यांचा यज्ञ करावा, म्हणून त्यांनीं त्याला

यशूशलेमास आणिलें. २५ तेव्हां पाहा, शिमोन नावाचा कोणीएक मनुष्य यशूशलेमांत होता; तो धार्मिक व भक्तिमान् मनुष्य असून इस्राएलाच्या सांखनाची वाट पाहत असे, व त्याजवर पवित्र आत्मा होता. २६ प्रभूच्या ख्रिस्ताला पाहिल्यापूर्वी तुला मरण येणार नाहीं असें पवित्र आत्म्यानें त्याला प्रगट केले होतें. २७ तो आत्मयुक्त असतां मंदिरांत आला; आणि नियमशास्त्राच्या विधीप्रमाणें करविण्याकरितां आईबापांनीं त्या येशू बाळकाला आंत आणिलें, २८ तेव्हां त्यानें त्याला हातांवर घेऊन देवाचा धन्यवाद करून म्हटलें, २९ हे प्रभू, आतां तूं आपल्या वचनाप्रमाणें

आपल्या दासाला शांतीनें जाऊं देतोस;

३० कारण 'विदेश्यांस प्रकटीकरण होण्यासाठीं उजेड'

३१ व तुझ्या 'इस्राएल लोकांचें वैभव

असें जें तुझें तारण

३२ तूं सर्व राष्ट्रांसमक्ष सिद्ध केलें,'

तें मीं आपल्या डोळ्यांनीं 'पाहिलें आहे;'

३३ त्याजविषयीं हें जें वदण्यांत आलें त्यावरून त्याचा बाप व त्याची आई यांस आश्चर्य वाटलें. ३४ शिमोनानें त्यांस आशीर्वाद दिला व त्याची आई मरीया इला म्हटलें, पाहा, इस्राएलांत बहुतांचें पतन व उत्थान यांसाठीं आणि ज्याच्याविरुद्ध लोक बोलतील असलें चिन्ह होण्यासाठीं ह्याला ठेविलें आहे; ३५ आणखी पुष्कळ लोकांच्या अंतःकरणांतील विचार उघडकीस यावे म्हणून तुझ्या स्वतःच्या जिवांत तरवार भोंसकिली जाईल.

३६ आशेराच्या वंशांतील पनूएलाची कन्या हन्ना नावाची एक संदेष्ट्री होती; ती फार वयोवृद्ध झाली असून कुंवारपणा संपल्यापासून नवऱ्याजवळ सात वर्षे राहिली होती.

३७ आतां ती चौऱ्याशीं वर्षाची विधवा असून मंदिर सोडून न जातां उपास व प्रार्थना यांच्याद्वारे रान्द्रिवस सेवा करीत असे. ३८ तिनें त्याच समर्थी जवळ येऊन देवापुढें आभारप्रदर्शन केलें, व जे यशूशलेमाच्या मुक्त-तेची वाट पाहत होते त्या सर्वांस त्याजविषयीं सांगितलें. ३९ नंतर प्रभूच्या नियमशास्त्राप्रमाणें सर्व समप्त करून गालीलांत आपलें गाव नासरेथ एथें तीं परत गेलीं.

४० तो बाळक वाडीस लागला आणि ज्ञानानें पूर्ण होत असतां बळवान् झाला; त्याजवर देवाची कृपाहि होती.

४१ त्याचीं आईबापें प्रतिवर्षीं वल्हांडण सणांत यरुशलेमास जात असत; ४२ आणि तो बारा वर्षांचा झाला तेव्हां तीं त्या सणांतील रिवाजाप्रमाणें तेथें गेलीं. ४३ मग सणाचे दिवस संपल्यावर तीं माघारें गेलीं, तेव्हां बाळयेश् यरुशलेमांत मागें राहिला हें त्याच्या आईबापांस कळलें नाहीं. ४४ तो वाटेच्या सोबत्यांत असेल असें समजून तीं एक दिवसाची वाट चालून गेलीं; नंतर नातलग व ओळखीचे यांजमध्यें त्यांनीं त्याचा शोध केला; ४५ परंतु तो त्यांस सापडला नाहीं, म्हणून तीं त्याचा शोध करित करित यरुशलेमास माघारें गेलीं. ४६ मग असें झालें कीं तीन दिवसांनंतर तो मंदिरांत गुरुमंडळामध्यें बसून त्यांचें भाषण ऐकतांना व त्यांस प्रश्न करितांना त्यांस आढळला. ४७ त्याचे सर्व श्रोतेजन त्याच्या बुद्धीवरून व उत्तरावरून थक् झाले. ४८ तेव्हां त्याला पाहून त्यांना आश्चर्य वाटलें, आणि त्याची आई त्याला म्हणाली, बाळा, तूं आम्हांबरोबर असा कां वागलास ? पाहा, तुझा बाप व मी कष्टी होऊन तुझा शोध करित आलों. ४९ तो त्यांस म्हणाला, तुम्हीं माझा शोध केला हें कसें ? जें माझ्या बापाचें त्यांत मीं असावें हें तुमच्या ध्यानांत आलें नाहीं काय ? ५० परंतु तो जे हे शब्द बोलला ते तीं समजलीं नाहींत. ५१ मग तो त्यांच्याबरोबर निघून नासरेथास गेला व त्यांच्या आज्ञेत राहिला; त्याच्या आईनें या सर्व गोष्टी आपल्या मनांत ठेविल्या.

५२ येशू हा ज्ञानानें, शरीरानें आणि 'देवाच्या व मनुष्याच्या कृपेंत वाढत गेला.'

१ मग तिबिर्य कैसर याच्या राज्याच्या पंधराव्या वर्षी पंतथ पिलात यहूदीयाचा अधिकारी होता; हेरोद गालीलाचा मांडलिक; त्याचा भाऊ फिलिप्प हा इतुरीया व त्राखोनीती या देशांचा मांडलिक; आणि लुसनीय अबिलेनेचा मांडलिक होता; २ हत्ता व कयफा हे प्रमुख याजक होते; तेव्हां जखन्याचा पुत्र योहान याला अरण्यांत देवाचें वचन प्राप्त झालें. ३ मग

तो यार्देनेच्या चहुंकडील सगळ्या प्रदेशांत पापक्षमेसाठीं पश्चात्तापाचा वासिस्मा गाजवीत फिरला.

४ अरण्यांत घोषणा करणाऱ्याची वाणी अशी झाली कीं

प्रभूचा मार्ग सिद्ध करा,

त्याच्या वाटा नीट करा;

५ प्रत्येक खोरें भरेल,

प्रत्येक डोंगर व टेकडी सखल होईल,

वाकडीं सरळ होतील,

खडकाळीच्या वाटा सपाट होतील;

६ आणि सर्व मनुष्यें देवानें केलेलें तारण पाहतील; असें जें यशया संदेष्टा याच्या पुस्तकांत लिहिलें आहे त्याप्रमाणें हें झालें.

७ तेव्हां जे लोकसमुदाय त्याजपासून वासिस्मा ध्यावयास त्याकडे निघून आले त्यांस तो म्हणाला, अहो सापांच्या पिलांनो, भारी कोधापासून पळावयास तुम्हांस कोणीं सुचविलें ? ८ आतां पश्चात्तापास योग्य अशीं फळें या; आणि अब्राहाम आमचा बाप आहे असें आपल्या मनांत म्हणूं लागूं नका. मी तुम्हांस सांगतों, देव अब्राहामासाठीं या दगडांपासून संतति उत्पन्न करावयास समर्थ आहे. ९ आतांच झाडांच्या मुळाजवळ कुन्हाड ठेविलेली आहे; जें जें झाड चांगलें फळ देत नाहीं तें तें तोडून अग्नींत टाकण्यांत येतें. १० तेव्हां लोकसमुदायांनीं त्याला विचारिलें, तर आम्हीं काय करावें ? ११ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें, ज्याच्याजवळ दोन अंगरखे आहेत त्यानें, ज्याला तो नाहीं त्याला द्यावा, आणि ज्याच्याजवळ अन्न आहे त्यानें तसेंच करावें. १२ मग जकातदारहि वासिस्मा ध्यावयास आले व त्याला म्हणाले, गुरुजी, आम्हीं काय करावें ? १३ त्यानें त्यांस म्हटलें, तुम्हांस जें नेमिलें आहे त्याहून कांहीं अधिक जुलमानें घेऊं नका. १४ शिपायांनीं हि त्याला विचारिलें, आम्हीं काय करावें ? त्यानें त्यांस सांगितलें, कोणावर बलात्कार करूं नका, व कुभांडानें कांहीं घेऊं नका; आपल्या पगारांत तृप्त असा.

१५ तेव्हां लोक अपेक्षित असतां व हाच ख्रिस्त

नसेलना असा सर्व जण योहानाविषयीं आपल्या मनांत विचार करीत असतां, १६ योहानानें त्या सर्वास उत्तर दिलें, मी तुमचा बाप्तिस्मा पाण्यानें करितों खरें, परंतु मजपेक्षां जो समर्थ आहे, ज्याच्या वाहणांचा बंद सोडावयास मी योग्य नाहीं, तो येत आहे; तो तुमचा बाप्तिस्मा पवित्र आत्म्यानें व अग्नीनें करील. १७ आपलें खळें अगदीं स्वच्छ करण्यास व गडूं आपल्या कोठारांत सांठविण्यास त्याच्या हातांत त्याचें सूप आहे; तो न विझणाऱ्या अग्नींत भूस जाळून टाकील.

१८ आणखी त्यानें दुसऱ्याहि पुष्कळ बोधाच्या गोष्टी सांगून लोकांस सुवार्ता जाहीर केली. १९ मांडलिक हेरोद याला त्याच्या भावाची बायको हेरोदिया इजविषयीं आणि त्यानें केलेल्या सर्व कुकर्माविषयीं योहानानें दोष दिल्यामुळे, २० त्यानें, या सर्वांहून अधिक हेंहि केलें कीं, त्याला बंदिशालेंत कोंडिलें.

२१ सर्व लोकांनीं बाप्तिस्मा घेतला व येशूहि बाप्तिस्मा घेऊन प्रार्थना करीत असतां असें झालें कीं आकाश उघडलें, २२ पवित्र आत्मा देह रूपानें कबुतराप्रमाणें त्याजवर उतरला, आणि अशी आकाशवाणी झाली कीं तूं माझा प्रिय पुत्र आहेस, तुजविषयीं मी संतुष्ट आहे.

२३ येशूनें आपल्या कार्याचा आरंभ केला तेव्हां तो सुमारे तीस वर्षांचा होता, त्याला योसेफाचा पुत्र असें लोक समजत. योसेफ एलीचा, २४ तो मत्ताथाचा, तो लेवीचा, तो मल्लूचा, तो यन्नयाचा, तो योसेफाचा, २५ तो मत्तिथ्याचा, तो आमोसाचा, तो नहूमाचा, तो हेस्लीचा, तो नग्गयाचा, २६ तो महथाचा, तो मत्तिथ्याचा, तो शिमयीचा, तो योसेखाचा, तो योदाचा, २७ तो योहानानाचा, तो रेशाचा, तो जरूबाबेलाचा, तो शल्तीएलाचा, तो नेरीचा, २८ तो मल्लूचा, तो अदीचा, तो कोसामाचा, तो एल्मदामाचा, तो एराचा, २९ तो येशूचा, तो अलियेजराचा, तो योरीमाचा, तो मत्ताथाचा, तो लेवीचा, ३० तो शिमोनाचा, तो यहूदाचा, तो योसेफाचा, तो योनामाचा, तो एल्याकीमाचा, ३१ तो मल्याचा, तो मिन्नाचा, तो मत्तत्ताचा, तो नाथानाचा,

तो दाविदाचा, ३२ तो इसायाचा, तो ओबेदाचा, तो बवाजाचा, तो सल्मोनाचा, तो नहशोनाचा, ३३ तो अम्मीनादाबाचा, तो अर्ण्याचा, तो हेस्लोनाचा, तो पेरेसाचा, तो यहूदाचा, ३४ तो याकोबाचा, तो इसहाकाचा, तो अब्राहामाचा, तो तेरहाचा, तो नाहोराचा, ३५ तो सरूगाचा, तो रऊचा, तो पेलेगाचा, तो एबराचा, तो शेलहाचा, ३६ तो केनानाचा, तो अर्पक्षदाचा, तो शेमाचा, तो नोहाचा, तो लामेखाचा, ३७ तो मथूशलहाचा, तो हनोखाचा, तो यारेदाचा, तो महललेलाचा, तो केनानाचा, ३८ तो अनोशाचा, तो शेथाचा, तो आदामाचा, तो देवाचा पुत्र.

१ येशू पवित्र आत्म्यानें परिपूर्ण होतसांतां यादेंनेपासून माधारा आला, आणि त्याला आत्म्यानें चाळीस दिवस अरण्यांत नेलें; २ तेथें सैतानानें त्याची परीक्षा केली. त्या दिवसांत त्यानें कांहीं खाळें नाहीं; ते समाप्त झाल्यावर त्याला भूक लागली. ३ तेव्हां सैतान त्याला म्हणाला, तूं देवपुत्र असलास तर या धोंब्यास भाकरी हो असें सांग. ४ येशूनें त्याला उत्तर दिलें, 'मनुष्य केवळ भाकरीनें वाचेल असें नाहीं,' असें लिहिलें आहे. ५ मग त्यानें त्याला वर नेऊन जगांतील सर्व राज्यें एका क्षणांत दाखविलीं; ६ आणि सैतानानें त्याला म्हटलें, ह्या सर्वांवरील अधिकार व ह्यांचें वैभवं मी तुला देईन, कारण हें मला सोपून दिलें आहे व माझ्या मनास येईल त्याला मी हें देतो. ७ तूं मला नमन करशील तर हें सर्व तुझें होईल. ८ येशूनें त्याला उत्तर दिलें, 'प्रभु तुझा देव याला नमन कर, व केवळ त्याचीच सेवा कर,' असें लिहिलें आहे. ९ नंतर त्यानें त्याला यरुशलमांत नेऊन मंदिराच्या कंगोऱ्यावर उभें केलें, व म्हटलें, तूं देवाचा पुत्र असलास तर एथून खाली उडी टाक, १० कारण असें लिहिलें आहे कीं

तुझें रक्षण करण्यास तो आपल्या दिव्यदूतांस

तुजविषयीं आज्ञा देईल;

११ आणि

तुझ्या पायांना धोंब्याची ठेच लागूं नये म्हणून

ते तुला आपल्या हातांवर झेलून नेतील.

१२ येशूने त्याला उत्तर दिले की 'प्रभु जो तुझा देव त्याची परीक्षा पाहू नको,' असे सांगितले आहे.

१३ मग सैतान सर्व परीक्षा संपवून काहीं वेळपर्यंत त्याजपासून गेला.

१४ नंतर येशू आत्म्याच्या सामर्थ्याने गालीलांत माघारा आला, व त्याची कीर्ति चहुंकडल्या सर्व प्रांतांत पसरली. १५ तो त्यांच्या सभास्थानांत शिक्षण देत असतां सर्वांनीं त्याचा महिमा वर्णिला.

१६ मग ज्या नासरेथांत तो लहानाचा मोठा झाला तेथे आला, आणि आपल्या परिपाठाप्रमाणे शब्बाथ दिवशीं सभास्थानांत जाऊन वाचावयास उभा राहिला. १७ तेव्हां यशया संदेष्ट्याचें पुस्तक त्याला दिलें, तें पुस्तक त्यानें उघडून जें स्थळ काढिलें त्यांत असें लिहिलें होतें कीं,

१८ प्रभूचा आत्मा मजवर आला आहे,

कारण दीनांस सुवातीं सांगण्यास त्यानें मला अभिषेक केला;

धरून नेलेल्यांची सुटका

व अंधळ्यांस दृष्टि

हीं विदित करावयास,

ठेचलेल्यांस मोकळे करावयास,

१९ परमेश्वराच्या प्रसादाचें वर्षे विदित करावयास त्यानें मला पाठविलें आहे.

२० मग पुस्तक गुंडाळून व तें सेवकास परत देऊन तो खालीं बसला, आणि सभास्थानांतील सर्व लोकांची दृष्टि त्याजकडे लागली. २१ मग तो त्यांस म्हणू लागला कीं हा शास्त्रलेख आज तुम्ही ऐकत असतां पूर्ण झाला आहे. २२ तेव्हां सर्वांनीं त्याजविषयीं आपली मान्यता दाखविली आणि जीं कृपावचनें त्याच्या मुखांतून निघालीं त्यांविषयीं आश्चर्य केलें; ते म्हणाले, हा योसेफाचा पुत्र ना ? २३ त्यानें त्यांस म्हटलें, खरोखर तुम्ही मला ही म्हण लावाल, हे वैया, तूं आपणालाच बरें कर; कफर्ण-हूमांत ज्या गोष्टी तूं केल्यास असें आम्हीं ऐकिलें त्या एथेंहि खदेशांत कर. २४ तो म्हणाला, मी तुम्हांस खचीत

सांगतो, कोणताहि संदेश खदेशांत मान्य होत नाही. २५ आणखी मी तुम्हांस सत्य सांगतो एलीयाच्या काळांत साडेतीन वर्षेपर्यंत आकाश बंद राहून सर्व देशांत मोठा दुष्काळ पडला होता, तेव्हां इस्राएलांत पुष्कळ विधवा होत्या; २६ तरी 'सीदोनाच्या प्रदेशांतील सारफथ एथील एका विधवेशिवाय' त्यांतील कोणा एकीकडेहि एलीयाला पाठविलें नाही. २७ तसेंच अलीशा संदेष्ट्याच्या वेळेस इस्राएलांत पुष्कळ कुष्ठरोगी होते, तरी सुरीय नामान याच्याशिवाय त्यांतील कोणीहि शुद्ध झाला नाही. २८ हें ऐकतांच सभास्थानांतील सर्व लोक संतापून गेले, २९ त्यांनीं उठून त्याला गावाबाहेर घालविलें, आणि ज्या डोंगरावर त्यांचें गाव बसलें होतें त्याच्या कच्चावरून त्याला लोटून देण्यास तेथवर नेलें; ३० पण तो त्यांच्या मधून निघून चालता झाला.

३१ तो गालीलांतील कफर्णहूम गावांत खालीं आला व शब्बाथ दिवशीं त्यांस शिकवीत असतां ३२ त्याच्या शिक्षणावरून ते थक् झाले, कारण त्याचें बोलणें अधिकारयुक्त होतें. ३३ तेव्हां अशुद्ध भूताच्या आत्म्यानें पळाडलेला कोणीएक मनुष्य सभास्थानांत होता; तो मोठ्यानें ओरडून म्हणाला, ३४ अरे येशू नासरेथकरा ! आमचा तुझा काय संबंध ? आमचा नाश करावयास आलास काय ? तूं कोण आहेस हें मला ठाऊक आहे; देवाचा पवित्र तो. ३५ तेव्हां येशू त्याला दटावून म्हणाला, गप्प राहा, व याच्यांतून नीघ. मग भूत त्या मनुष्याला मध्यें पाडून काहीं उपद्रव न करितां त्याच्यांतून निघालें. ३६ तेव्हां सर्व जण विस्मित होऊन आपसांत एकमेकांस म्हणाले, काय हें बोलणें ? हा अधिकारानें व सामर्थ्यानें अशुद्ध आत्म्यांस आज्ञा करितो, आणि ते निघून जातात. ३७ नंतर त्याजविषयींची आख्या चहुंकडल्या प्रांतांत सर्वत्र झाली.

३८ मग तो सभास्थानांतून उठून शिमोनाच्या घरांत गेला. शिमोनाची सासू कडक ताप येऊन पडली होती, तिच्यासाठीं त्यांनीं त्याच्याजवळ विनंती केली. ३९ तेव्हां त्यानें तिच्यावर ओणवून तापाला दटाविलें, तेव्हां तो निघाला, व ती तत्क्षणीं उठून त्यांची सेवा करूं लागली.

४० मग ज्या कोणाचीं माणसं नाना प्रकारच्या रोगांनीं बेजार झालीं होतीं त्या सर्वांनीं त्यांना त्याजकडे सूर्या-स्ताच्या वेळीं आणिलें, आणि त्यानें त्यांच्यांतील प्रत्येकावर हात ठेवून त्यांस बरें केलें. ४१ भूतें देखील, तूं देवपुत्र आहेस, अशी आरोळी ठोकून पुष्कळ मनुष्यांतून निघालीं; परंतु त्यानें त्यांस दटावून बोलूं दिलें नाहीं; कारण तो ख्रिस्त आहे हें त्यांस ठाऊक होतें.

४२ मग दिवस उगवल्यावर तो निघून रानांत गेला; तेव्हां लोकसमुदाय त्याचा शोध करीत त्याच्या-जवळ आले, आणि आपणांपासून त्यानें जाऊं नये म्हणून त्याला त्यांनीं अडविलें असतें; ४३ परंतु तो त्यांस म्हणाला, मला दुसऱ्या गावांतहि देवराज्याची सुवार्ता सांगितली पाहिजे, कारण यासाठींच मला पाठविलें आहे.

४४ मग तो गालीलाच्या सभास्थानांतून उपदेश करीत फिरला.

१ नंतर असें झालें कीं लोकसमुदाय त्याच्या-जवळ गर्दी करून देववचन ऐकत असतां तो गनेसरेत सरोवराच्या काठीं उभा होता; २ तेव्हां त्यानें सरोवराच्या काठीं लागलेले दोन मचवे पाहिले; त्यांवरील कोळी खालीं उतरून जाळीं धूत होते. ३ त्या मचव्यांपैकीं एक शिमोनाचा होता; त्यावर चढून तो काठापासून थोडासा लोटावा म्हणून त्यानें त्याला सांगितलें; मग त्यानें बसून मचव्यांतून समुदायांस शिक्षण दिलें. ४ आपलें बोलणें संपविल्यावर त्यानें शिमोनाला म्हटलें, खोल पाण्यांत जाऊं या व मासे धरण्यासाठीं आपलीं जाळीं खालीं सोडा. ५ शिमोनानें त्याला उत्तर दिलें, गुरुजी, आम्हीं सारी रात्र कष्ट करून कांहीं धरिलें नाहीं, तरी तुझ्या सांगण्यावरून मी जाळीं सोडितों. ६ मग त्यांनीं तसें केल्यावर माशांचा मोठा धोकळा जाळ्यांत सापडला आणि त्यांचीं जाळीं फाटूं लागलीं, ७ तेव्हां जे भागीदार दुसऱ्या मचव्यांत होते त्यांनीं येऊन आपलें साहाय्य करावें म्हणून त्यांनीं त्यांस खुणाविलें. मग त्यांनीं येऊन दोन्ही मचवे इतके भरले कीं ते बुडूं लागले. ८ हें पाहून शिमोन पेत्र येशूच्या पायां पडून म्हणाला, प्रभुजी,

मजपासून जा, मी पापी मनुष्य आहे. ९ कारण त्यांनीं धरलेला माशांचा समुदाय पाहून तो व त्याजबरोबर असलेले सर्व जण विस्मित झाले होते; १० तसेंच शिमोनाचे भागीदार जब्दीचे पुत्र याकोब व योहान हेहि विस्मित झाले होते. तेव्हां येशू शिमोनाला म्हणाला, भिऊं नको; एथून पुढें तूं मनुष्यांना धरिशील. ११ मग मचवे काठीं लाविल्यावर सर्व सोडून देऊन ते त्याचे अनुयायी झाले.

१२ पुढें असें झालें कीं तो एका गावांत असतां, पाहा, तेथें कुष्ठरोगानें व्याप्त असा एक मनुष्य होता; त्यानें येशूला पाहून पालथें पडून त्याला विनंती केली कीं प्रभुजी, तुझी इच्छा असली तर मला शुद्ध करावयास तूं समर्थ आहेस. १३ तेव्हां त्यानें हात पुढें करून त्याला स्पर्श करून म्हटलें, माझी इच्छा आहे; शुद्ध हो. आणि लागलेंच त्याचें कुष्ठ गेलें. १४ मग त्यानें त्याला निक्षून सांगितलें, कोणाला सांगूं नको; तर जाऊन स्वतःस 'याजकाला दाखीव,' आणि त्यांस प्रमाण पटावें म्हणून मोशानें नेमून दिल्याप्रमाणें आपल्या शुद्धीकरणासाठीं अर्पण कर. १५ तथापि त्याविषयींचें वर्तमान अधिकच पसरलें, आणि पुष्कळ लोकसमुदाय एकावयास व आपले रोग बरे करून ध्यावयास जमले. १६ तो तर अरण्यांत एकांतीं जाऊन प्रार्थना करीत होता.

१७ त्या काळांत एके दिवशीं असें झालें कीं तो शिकवीत असतां गालीलांतील प्रत्येक गावाहून आणि यहूदीया व यरुशलेम एथून आलेले परुशी व शास्त्रा-ध्यापक बसले होते; आणि लोकांना निरोगी करावयास प्रभूचें सामर्थ्य त्याच्याठायीं बसत होतें. १८ तेव्हां पाहा, कित्येक माणसांनीं कोणीएका पक्षघाती मनुष्याला बाजेवर घालून आणिलें; व त्याला आंत नेऊन त्याच्या-समोर ठेवावयाचा यत्न केला; १९ परंतु दादीमुळें त्याला आंत नेण्याची सवड होईना, म्हणून त्यांनीं घरावर चढून त्याला बाजेंसुद्धां कौलारांतून येशूच्या समोर खालीं सोडिलें. २० तेव्हां त्यांचा विश्वास पाहून तो म्हणाला; हे मनुष्या, तुझ्या पापांची क्षमा झाली आहे. २१ तेव्हां शास्त्री व परुशी अशी वाटाघाट करूं लागले

की हा दुर्भाषण करणारा कोण आहे? केवळ देवावाचून कोणाच्याने पापांची क्षमा करवते? २२ येशूने त्यांचे विचार ओळखून त्यांस उत्तर दिले, तुम्ही आपल्या मनांत काय विचार करितां? २३ तुझ्या पापांची क्षमा झाली आहे हे म्हणणे, किंवा उठून चाल हे म्हणणे, यांतून कोणतें सोपें? २४ पृथ्वीवर पापांची क्षमा करावयास मनुष्याच्या पुत्राला अधिकार आहे हे तुम्हीं ओळखावे म्हणून—तो पक्षघाती मनुष्याला म्हणाला—मी तुला सांगतां, ऊठ, आपली बाज उचलून घेऊन आपल्या घरी जा. २५ तेव्हां तो लागलाच त्यांच्या समक्ष उठून ज्यावर निजला होता तें उचलून घेऊन देवाचा महिमा वर्णित आपल्या घरी गेला. २६ तेव्हां सर्वांस विस्मय प्राप्त झाला; ते देवाचा महिमा वर्णू लागले आणि फार भयभीत होऊन म्हणाले, आम्हीं आज विलक्षण गोष्टी पाहिल्या.

२७ त्यानंतर तो बाहेर गेला तेव्हां त्यानें लेवी नावाच्या एका जकातदाराला जकातीच्या नाक्यावर बसलेले पाहिले, व त्याला म्हटले, माझ्यामागे ये. २८ तेव्हां तो सर्व सोडून त्याच्यामागे उठून गेला.

२९ मग लेवीने आपल्या घरी त्याला मोठी मेजवानी केली; त्या वेळीं त्याजबरोबर जकातदार व दुसरे लोक यांचा मोठा समुदाय जेवावयास बसला होता. ३० तेव्हां तेथील परुशी व शास्त्री हे त्याच्या शिष्यांबरोबर तक्रार करित म्हणाले, तुम्ही जकातदार व पापी लोक यांजबरोबर कां खातांपितां? ३१ येशूने त्यांस उत्तर दिले, निरोग्यांस वैद्याची गरज नाही, तर दुखणाऱ्यांस आहे. ३२ मी धार्मिकांस नाही, तर पापिष्ठांस पश्चात्तापासाठीं बोलावण्यास आलों आहें.

३३ तेव्हां त्यांनीं त्याला म्हटले, योहानाचे शिष्य वारंवार उपास व प्रार्थना करितात; आणि तसें परुश्यांचेहि शिष्य करितात; तुझे शिष्य तर खातातपितात. ३४ येशूने त्यांस म्हटले, वऱ्हाड्यांबरोबर वर आहे तोपर्यंत त्यांजकडून उपास करवाल काय? ३५ तरी असे दिवस येतील; मग त्यांजपासून वराला काढून नेतील त्या दिवसांत ते उपास करतील. ३६ आणखी त्यानें त्यांस दाखलाहि सांगितला; कोणी

नवे वस्त्र फाडून त्याचें जुन्या वस्त्राला ठिगळ लावीत नाही; असें केले तर त्यानें नवे फाडिले व नव्याचें ठिगळ जुन्याशीं जमले नाही असें होईल. ३७ आणि नवा द्राक्षारस जुन्या बुधल्यांत कोणी घालीत नाही; घातला तर नवा द्राक्षारस बुधले फोडून सांडेल व बुधलेहि नासतील. ३८ यास्तव नवा द्राक्षारस नव्या बुधल्यांत घालावा. ३९ जुना द्राक्षारस प्याल्यावर नव्याची कोणी इच्छा करित नाही, कारण जुना चांगला आहे असें तो म्हणतो.

१ मग एका शब्बाथवारीं असें झाले कीं तो शेतांमधून जात होता; तेव्हां त्याचे शिष्य कणसें मोडून हातांवर चोळून खाऊं लागले. २ तेव्हां परुश्यांतील कोणी म्हणाले; शब्बाथवारीं जें करूं नये तें तुम्ही कां करितां? ३ येशूने त्यांस उत्तर दिले, दावीद व त्याच्याबरोबरचीं माणसें यांस भूक लागली तेव्हां त्यानें काय केले हें तुमच्या वाचण्यांत कधीं आले नाही काय? ४ तो देवाच्या मंदिरांत गेला आणि ज्या 'समर्पित भाकऱ्या' याजकांशिवाय कोणीं खाऊं नयेत त्या घेऊन त्यानें खाण्या व आपल्या बरोबरच्यांसहि दिल्या. ५ आणखी तो त्यांस म्हणाला, मनुष्याचा पुत्र शब्बाथाचा धनी आहे.

६ नंतर दुसऱ्या एका शब्बाथवारीं असें झाले: त्यानें सभास्थानांत जाऊन शिकविले, तेथें उजवा हात वाळलेला असा एक मनुष्य होता. ७ तेव्हां शास्त्री व परुशी त्याजवर दोष ठेवावयास सापडावा म्हणून तो शब्बाथवारीं रोग बरा करतो कीं काय हें पाहावयास टपून राहिले; ८ परंतु त्यानें त्यांचे विचार ताडून त्या हात वाळलेल्या मनुष्याला सांगितले, ऊठ व मध्यें उभा राहा; मग तो उठून उभा राहिला. ९ तेव्हां येशू त्यांस म्हणाला, मी तुम्हांस विचारितों, शब्बाथवारीं बरे करणें योग्य किंवा वाईट करणें योग्य; जीव वांचविणें योग्य किंवा त्याचा नाश करणें योग्य? १० मग त्यानें समोवतें त्या सर्वांकडे पाहून त्याला सांगितले, हात लांब कर. तेव्हां त्यानें तसें केले; आणि त्याचा हात बरा झाला. ११ मग ते संतापानें वेडे होऊन येशूला काय करावें याविषयीं एकमेकांत विचार करूं लागले.

१२ त्या दिवसांत असें झालें कीं तो प्रार्थना करावयास डोंगरावर गेला आणि रात्रभर देवाची प्रार्थना करीत राहिला. १३ मग दिवस उगवल्यावर त्यानें आपल्या शिष्यांस बोलाविलें; आणि त्यांतून बारा जणांस निवडून त्यांस प्रेषित असें नावहि दिलें; १४ ते हे: शिमोन, त्याला त्यानें पेत्र हेंहि नाव दिलें; त्याचा भाऊ अंद्रिया, याकोब व योहान; फिलिप्प व बर्थलमय; १५ मत्तय व थोमा; अल्फीचा पुत्र याकोब, व जिलोत म्हटलेला शिमोन; १६ याकोबाचा पुत्र यहूदा आणि त्याला ज्यानें धरून दिलें तो यहूदा इस्कर्योत. १७ येशू त्यांजबरोबर खालीं उतरून सपाटीच्या जागेवर उभा राहिला. तेथें त्याच्या शिष्यांचा मोठा समुदाय, आणि सर्व यहूदीया व यरुशलैम यांपासून, व सोर व सीदोन याकडल्या समुद्रकाठापासून त्याचें श्रवण करावयास व आपले रोग बरे करून घ्यावयास जे लोक आले होते ते त्यांचा मोठा मेळा तेथें उभा होता; १८ तेव्हां जे अशुद्ध आत्म्यांनीं पीडलेले होते त्यांस त्यानें बरें केलें. १९ तेव्हां सर्व समुदायानें त्याला स्पर्श करावयास धडपड केली, कारण त्यांतून सामर्थ्य निघून तें सर्वांस निरोगी करीत होतें.

२० तेव्हां त्यानें आपल्या शिष्यांकडे दृष्टि लावून म्हटलें, अहो दीनानो, तुम्ही धन्य; कारण देवराज्य तुमचें आहे. २१ अहो जे आतां क्षुधित आहां ते तुम्ही धन्य; कारण तुम्ही तृप्त व्हाल. अहो जे आतां रुदन करितां ते तुम्ही धन्य; कारण तुम्ही हसाल. २२ मनुष्याच्या पुत्रामुळें लोक तुमचा द्वेष करितील, तुम्हांस दूर करितील, निंदितील आणि तुमचें नाव वाईट म्हणून टाकून देतील, तेव्हां तुम्ही धन्य. २३ त्या दिवशीं आनंदित होऊन उब्जा मारा; कारण पाहा, स्वर्गांत तुमचें प्रतिफल मोठें आहे; संदेष्ट्यांस त्यांचे पूर्वज असेंच करीत. २४ तुम्हां धनवानांस धिक् असो ! कारण तुम्हांस आपलें सांखन भरून मिळालें आहे. २५ अहो जे आतां तृप्त झालां आहां, त्या तुम्हांस धिक् असो ! कारण तुम्हांस भूक लागेल. अहो जे आतां हसतां त्या तुम्हांस धिक् असो ! तुम्ही शोक कराल व रडाल. २६ जेव्हां सर्व लोक तुम्हांस बरें म्हणतील तेव्हां

तुम्हांस धिक् असो ! त्यांचे पूर्वज खोट्या संदेष्ट्यांस असेंच करीत.

२७ तुम्हां ऐकणाऱ्यांस मी सांगतों, तुम्ही आपल्या वैऱ्यांवर प्रीति करा; जे तुमचा द्वेष करितात त्यांचें बरें करा; २८ जे तुम्हांस शाप देतात त्यांस आशीर्वाद द्या, जे तुमची निर्भर्त्सना करितात त्यांजसाठीं प्रार्थना करा. २९ जो तुझ्या एका गालावर मारितो त्याचपुढें दुसराहि कर; आणि जो तुझा अंगरखा घेतो त्याला तुझी बंडीहि द्यावयास अनमान करूं नको. ३० जो कोणी तुझ्याजवळ मागतो त्याला दे; जो तुझें कांहीं हरण करितो त्याजपाशीं तें परत मागूं नको. ३१ लोकांनीं तुम्हांबरोबर जसें वर्तावें म्हणून तुमची इच्छा आहे, तसेंच तुम्हीहि त्यांजबरोबर वर्तून करा. ३२ जे तुम्हांवर प्रीति करितात त्यांजवर तुम्हीं प्रीति केली तर त्यांत तुमचा उपकार तो काय ? कारण पापी लोकहि आपणांवर प्रीति करणाऱ्यांवर प्रीति करितात. ३३ जे तुमचें बरें करितात त्यांचें तुम्हीं बरें केलें तर त्यांत तुमचा उपकार तो काय ? पापी लोकहि तसेंच करितात. ३४ ज्यांच्यापासून परत मिळण्याची आशा आहे त्यांस तुम्हीं उसनें दिलें तर यांत तुमचा उपकार तो काय ? जितकें दिलें तितकें परत मिळण्याच्या आशेनें पापी लोकहि पापी लोकांस उसनें देतात. ३५ तुम्ही तर आपल्या वैऱ्यांवर प्रीति करा, त्यांचें बरें करा; निराश न होतां उसनें द्या; म्हणजे तुमचें प्रतिफल मोठें होईल आणि तुम्ही परात्पराचे पुत्र व्हाल; तो अनुपकारी व वाईट यांजवरहि उपकार करणारा आहे. ३६ जसा तुमचा पिता दयाळू आहे तसे तुम्हीहि दयाळू व्हा. ३७ तुम्ही कोणाचा न्याय-निवाडा करूं नका म्हणजे तुमचा न्यायनिवाडा कोणी करणारा नाही; कोणाला दोषी ठरवूं नका म्हणजे तुम्हांला कोणी दोषी ठरविणार नाही; सोडा म्हणजे तुम्हांस सोडतील; ३८ द्या म्हणजे तुम्हांस दिलें जाईल; चांगलें माप दडपून, हालवून व शीग भरून तुमच्या पदरीं घालतील; कारण ज्या मापानें तुम्ही मोजून घालतां त्याच मापानें तुम्हांस परत घालतील.

३९ त्यानें त्यांस दाखलाहि दिला कीं अंधळ्याच्यानें

अंधळ्याला वाट दाखवून नेववतें काय? दोघेहि खाचेंत पडतील कीं नाहींत? ४० शिष्य आपल्या गुरूहून श्रेष्ठ होत नाहीं; फार झालें तर पूर्ण शिकलेला प्रत्येक शिष्य आपल्या गुरूसारखा होतो. ४१ तूं आपल्या डोळ्यांतलें मुसळ ध्यानांत न आणितां आपल्या भावाच्या डोळ्यांतलें कुसळ कां पाहतोस? ४२ अथवा तूं आपल्या डोळ्यांतलें मुसळ न पाहतां आपल्या भावाला कसें म्हणशील कीं दादा, तुझ्या डोळ्यांतलें कुसळ मला काहूं दे? अरे ढोंग्या, पहिल्यानं आपल्या डोळ्यांतलें मुसळ काढ, म्हणजे तुझ्या भावाच्या डोळ्यांतलें कुसळ काढा-वयास तुला स्पष्ट दिसेल. ४३ ज्याला वाईट फळ येईल असें कोणतेंहि चांगलें झाड नाहीं; आणखी चांगलें फळ येईल असें कोणतेंहि वाईट झाड नाहीं. ४४ प्रत्येक झाड त्याच्या फळावरून ओळखूं येतें. कांट्यांच्या झाडावरून कोणी अंजीर काढीत नाहींत, आणि गौरीच्या झाडा-पासून द्राक्षें मिळत नाहींत. ४५ चांगला मनुष्य आपल्या अंतःकरणांतील चांगल्या भांडारांतून चांगलें काढितो; वाईट मनुष्य वाईटांतून वाईट काढितो; कारण अंतःकरण भरून आलें म्हणजे ती गोष्ट मुखांतून बाहेर पडते.

४६ तुम्ही मला प्रभू प्रभू म्हणतां, पण जें मी सांगतों तें कां करीत नाहीं? ४७ जो कोणी मजकडे येतो व माझीं वचनं ऐकून त्याप्रमाणें करितो तो कोणा-सारखा आहे, हें मी तुम्हांस दाखवितों; ४८ तो कोणा-एका घर बांधणाऱ्या मनुष्यासारखा आहे; त्यानें खणीत खणीत खोल जाऊन खडकावर पाया घातला; मग पूर आला तेव्हां ओघ त्या घरावर आदळला, तरी त्यामुळें तें हाललें नाहीं; कारण तें मजबूत बांधलें होतें; ४९ परंतु जो कोणी ऐकून त्यांप्रमाणें करीत नाहीं तो पाया नसलेल्या मातीवर घर बांधणाऱ्या मनुष्या-सारखा आहे; त्या घरावर ओघ आदळला तेव्हां तें तत्क्षणीं पडलें; आणि त्याचा मोठा नाश झाला. //

१ नंतर लोक ऐकत असतां तो आपलीं सर्व वचनं समाप्त करून कफर्णहूमांत गेला.

२ तेव्हां कोणाएका जमादाराचा एक आवडता दास दुखणाईत होऊन मरणास टेकला होता. ३ त्यानें

येशूविषयीं ऐकून यहुद्यांच्या वडीलमंडळास त्याजकडे पाठवून विनंती केली कीं आपण येऊन माझ्या दासाला वाचवावें. ४ ते येशूकडे येऊन आप्रहानें विनंती करून म्हणाले, त्याच्यासाठीं तूं हें करावें असा तो योग्य आहे; ५ कारण तो आपल्या राष्ट्रवर प्रेम करितो, आणि त्यानें आमच्याकरितां सभास्थान बांधून दिलें आहे. ६ तेव्हां येशू त्यांजबरोबर गेला; मग तो घराजवळ येतांच जमादारानें त्याजकडे मित्रांस पाठवून त्याला म्हटलें, हे प्रभू, श्रम घेऊं नको; कारण तूं माझ्या छपरा-खालीं यावें अशी माझी योग्यता नाहीं; ७ यामुळें तुजकडे येण्यासहि मीं आपणाला योग्य मानिलें नाहीं; तर शब्द बोल म्हणजे माझा चाकर बरा होईल. ८ कारण मी हाताखालचा माणूस असतांहि माझ्या स्वाधीन शिपाई आहेत; मीं एकाला जा म्हटलें म्हणजे तो जातो; दुस-ऱ्याला ये म्हटलें म्हणजे तो येतो, आणि माझ्या दासाला अमुक कर म्हटलें म्हणजे तो करितो. ९ या गोष्टी ऐकून येशूला त्याचें आश्चर्य वाटलें; आणि तो वळून आपल्यामार्गे चालणाऱ्या समुदायाला म्हणाला, मी तुम्हांस सांगतों, एवढा विश्वास इस्राएलांतहि मला आढळला नाहीं. १० नंतर ज्यांना पाठविलें होतें ते माघारे घरीं आल्या-वर त्यांस तो दास बरा झालेला दिसला. ✓

११ नंतर लवकरच असें झालें कीं तो नाईन नावाच्या गावास गेला; आणि त्याचे शिष्य व मोठा समुदाय त्याच्याबरोबर गेला. १२ तो गावाच्या वेशीजवळ येऊन पोहंचला तेव्हां पाहा, कोणीएका मेलेल्या इसमाला बाहेर नेत होते; तो आपल्या आईचा एकुलता एक पुत्र असून ती विधवा होती; आणि त्या गावचे पुष्कळ लोक तिच्याबरोबर होते. १३ तिला पाहून प्रभूला तिचा कळवळा आला, व तो तिला म्हणाला, रडूं नको. १४ मग जवळ जाऊन त्यानें तिरडीस स्पर्श केला; तेव्हां खांदिले उभे राहिले; आणि तो म्हणाला, मुला, मी तुला सांगतों, ऊठ. १५ तेव्हां मेलेला उठून बसला व बोलूं लागला. मग त्यानें त्याला त्याच्या आईच्या हवालीं केलें. १६ तेव्हां सर्वांस भय प्राप्त झालें, आणि ते देवाला गौरवीत म्हणाले, आम्हांमध्ये मोठा संदेश उत्पन्न

झाला आहे; आणि देवानें आपल्या लोकांची भेट घेतली आहे. १७ त्याजविषयींची ही बातमी सगळ्या यहुदी-यांत व चहुंकडल्या सर्व प्रांतांत पसरली.

१८ या सर्व गोष्टींविषयीं योहानाला त्याच्या शिष्यांनीं सांगितलें. १९ मग योहानानें आपल्या शिष्यांतील दोघांस जवळ बोलावून प्रभूकडे असें विचारावयास पाठविलें कीं जो यावयाचा तो तूंच आहेस, किंवा आम्हीं दुसऱ्याची वाट पाहावी? २० तीं मनुष्यें त्याजकडे येऊन म्हणालीं, बाप्तिस्मा करणारा योहान यानें आम्हांस तुजकडे असें विचारावयास पाठविलें आहे कीं जो यावयाचा तो तूंच आहेस, किंवा आम्हीं दुसऱ्याची वाट पाहावी? २१ त्याच घटकेस त्यानें पुष्कळ लोकांस रोग, विकृति व दुरात्मे यांपासून मुक्त केलें; आणि बहुत अंधळ्यांस दृष्टि दिली. २२ मग त्यानें त्यांस उत्तर दिलें, तुम्हीं ज्या गोष्टी पाहिल्या व ऐकिल्या त्या योहानाला जाऊन सांगा: 'अंधळे डोळस होतात,' पांगळे चालतात, कुष्ठरोगी शुद्ध होतात, बहिरे ऐकतात, मेलेले उठतात, व 'गरिबांस सुवार्ता सांगण्यांत येते.' २३ जो कोणी मजविषयीं अडखळत नाही तो धन्य आहे.

२४ मग योहानाचे निरोप्ये गेल्यावर तो योहानाविषयीं समुदायांस म्हणूं लागला, तुम्ही काय पाहावयास रानांत गेलां? वाऱ्यानें हालविलेला बोरु काय? २५ तर काय पाहावयास गेलां? मऊ वळें ल्यालेल्या मनुष्याला काय? पाहा, भडक पोषाख करणारे व चैन मारणारे राजवाड्यांत असतात. २६ तर तुम्ही काय पाहावयास गेलां? संदे-ष्ट्याला काय? हो, मी तुम्हांस सांगतो, संदेष्ट्याहूनहि जो श्रेष्ठ अशाला. २७ ज्याविषयीं लिहिलें आहे:

पाहा, मी आपला निरोप्या तुझ्यापुढें पाठवितों,

तो तुझा मार्ग तुझ्यासमोर सिद्ध करील,

तो हाच आहे. २८ मी तुम्हांस सांगतो, त्रियांपासून जन्मलेल्यां इसमांमध्ये योहानापेक्षां मोठा कोणी नाही; तरी देवराज्यांत कनिष्ठ असलेला तो त्याजहूनहि श्रेष्ठ आहे. २९ योहानाचें श्रवण करून सर्व लोकांनीं व जकातदारांनीं त्याचा बाप्तिस्मा घेतला, तेणेंकरून त्यांनीं देवाचें न्याय्यल मान्य केलें; ३० परंतु परुशी

व शास्त्री यांनीं त्याजपासून बाप्तिस्मा घेतला नाही; त्यामुळें त्यांनीं आपणांसंबंधानें असलेला देवाचा संकल्प व्यर्थ केला. ३१ या पिढीच्या लोकांस मी कशाची उपमा देऊं? ते कशासारखे आहेत? ३२ जीं मुलें बाजारांत बसून एकमेकांस हाका मारितात त्यांच्या-सारखे ते आहेत; तीं म्हणतात, आम्हीं तुम्हांसाठीं पांवा वाजविला तरी तुम्ही नाचलां नाही; आम्हीं विलाप केला तरी तुम्ही रडलां नाही. ३३ बाप्तिस्मा करणारा योहान भाकरी खात व द्राक्षारस पीत आला नाही; आणि तुम्ही म्हणतां, त्याला भूत लागलें आहे. ३४ मनुष्याचा पुत्र खातपीत आला आहे, आणि तुम्ही म्हणतां, पाहा, हा खादाड व दारुबाज पुरुष, जकातदारांचा व पापी लोकांचा मित्र! ३५ ज्ञान आपल्या सर्व संततीच्या द्वारा न्याय्य ठरलें जातें.

३६ परुश्यांतील कोणीएकानें त्याला आपल्या येथें भोजन करण्याची विनंती केली; आणि तो त्या परुश्याच्या घरीं जाऊन भोजनास बसला. ३७ तेव्हां पाहा, त्या गावांत कोणीएक पापी बायको होती; ती, तो परुश्याच्या घरांत भोजनास बसला आहे हें ऐकून सुगंधी तेलाची अलाबाख कुपी घेऊन आली; ३८ आणि त्याच्या पायांजवळ मार्गे रडत उभें राहून आसवांनीं त्याचे पाय भिजवूं लागली; तिनें आपल्या मस्तकाच्या केसांनीं ते पुसले, त्याच्या पायांचे मुकें घेतले आणि त्यांस सुगंधी तेल लाविलें. ३९ तेव्हां ज्या परुश्यानें त्याला बोला-विलें होतें त्यानें हें पाहून आपल्या मनांत म्हटलें, हा संदेष्टा असता तर याला शिवत असलेली स्त्री कोण व कशी आहे, म्हणजे ती पापी आहे, हें कळलें असतें. ४० तेव्हां येशूनें त्याला म्हटलें, शिमोना, मला तुजबरोबर कांहीं बोलावयाचें आहे; तो म्हणाला, गुरुजी, बोलावें. ४१ एका सावकाराचे दोन कर्जदार होते; एकाला शंभर रुपये देणें होतें, व एकाला दहा होतें. ४२ देणें फेडावयास त्यांच्याजवळ कांहीं नव्हतें म्हणून त्यानें तें त्या दोघांस सोडिलें. तर त्यांत कोणता त्याजवर अधिक प्रीति करील? ४३ शिमोनानें उत्तर दिलें, ज्याला अधिक सोडिलें तो, असें मला वाटतें.

मग तो त्याला म्हणाला, योग्य ठरविलेंस. ४४ तेव्हां त्यानें त्या स्त्रीकडे वळून शिमोनाला म्हटलें, तूं या बाईला पाहतोसना ? मी तुझ्या घरीं आलों असतां तूं माझ्या पायांसाठीं पाणी दिलें नाहीं; परंतु इनें आसवांनीं माझे पाय भिजवून आपल्या केसांनीं ते पुसले; ४५ तूं माझा मुका घेतला नाहीं; परंतु मी आंत आल्यापासून ही माझ्या पायांचे मुके घेतां राहिली नाहीं; ४६ तूं माझ्या मस्तकाला तेल लाविलें नाहीं; परंतु इनें माझ्या पायांस सुगंधी तेल लाविलें. ४७ या कारणास्तव मी तुला सांगतो, इचीं बहुत पापें आहेत तीं सोडण्यांत आलीं आहेत, कारण इनें फार प्रीति केली; ज्याला थोडकें सोडिलें तो थोडकी प्रीति करितो. ४८ मग त्यानें तिला म्हटलें, तुझ्या पापांची क्षमा झाली आहे. ४९ तेव्हां त्याच्याबरोबर भोजनास बसलेले आपसांत म्हणूं लागले, पापांची क्षमा देखील करणारा हा कोण ? ५० त्यानें त्या स्त्रियेला म्हटलें, तुझ्या विश्वासानें तुला तारिलें आहे, सुखरूप जा.

१ नंतर लवकरच असें झालें कीं तो उपदेश करित व देवराज्याची सुवार्ता सांगत नगरोगरीं व गावोगावीं फिरला; तेव्हां त्याजबरोबर बारा जण होते. २ तेव्हां दुष्ट आत्मे व विकार यांपासून मुक्त केलेल्या अशा कित्येक स्त्रिया, म्हणजे ज्या मगदालीया म्हटलेल्या मरीयेंतून सात भूतें निघालीं होती ती, ३ हेरोदाचा कारभारी खूजा याची बायको योहान्ना, सूसान्ना, व पुष्कळ दुसऱ्या स्त्रिया त्याजबरोबर होत्या; त्या आपल्या पैशाअडक्यानें त्यांची सेवाचकरी करित असत.

४ तेव्हां मोठा लोकसमुदाय एकत्र जमून गावोगाव-चेही लोक त्याच्याजवळ येत असतां तो दाखला देऊन बोलला; ५ एक पेरणारा आपलें बीं पेरायलास निघाला; आणि तो पेरित असतां कांहीं वाटेवर पडलें, तें तुडवून गेलें व आकाशांतील पाखरांनीं खाऊन टाकिलें. ६ कांहीं खडकाळीवर पडलें; तें ओलावा नसल्यामुळें उगवतांच वाळून गेलें. ७ कांहीं कांटेरी झाडांमध्ये पडलें; कांटेरी झाडें त्याबरोबर वाढल्यामुळें त्याची वाढ खुंटून गेली. ८ कांहीं चांगल्या मातींत पडलें; तें उगवून शंभरपट

पीक आलें. असें म्हटल्यावर तो मोठ्यानें बोलला, ज्याला एकावयास कान आहेत तो ऐको.

९ तेव्हां हा दाखला काय असावा, असें त्याच्या शिष्यांनीं त्याला विचारिलें. १० तो म्हणाला, देवराज्याचीं रहस्यें समजून घेण्याचें दान तुम्हांस दिलें आहे; परंतु इतरांस तीं दाखल्यांनीं सांगितलीं आहेत, अशासाठीं कीं 'त्यांनीं पाहत असतां पाहूं नये व ऐकत असतां समजूं नये.' ११ हा दाखला असा आहे: बीं हें देवाचें वचन आहे. १२ वाटेवर असलेले हे आहेत कीं ते ऐकतात; नंतर त्यांनीं विश्वास धरून तारण मिळवूं नये म्हणून सैतान येऊन त्यांच्या अंतःकरणांतून वचन काढून घेतो. १३ खडकाळीवर असलेले हे आहेत कीं ते ऐकतात तेव्हां वचन आनंदानें ग्रहण करितात; पण त्यांस मूळ नसतें; ते कांहीं वेळपर्यंत विश्वास धरितात, व परीक्षेच्या वेळीं भ्रष्ट होतात. १४ कांटेरी झाडांमध्ये पडलेले हे आहेत कीं ते ऐकतात; आणि संसाराच्या चिंता, धन व विषयसुखें यांत आगुण्यक्रमण करित असतां त्यांची वाढ खुंटते व ते पक्क फळ देत नाहींत. १५ चांगल्या मातींत पडलेले हे आहेत कीं ते वचन ऐकून निष्कपट व चांगल्या अंतःकरणांत धरून ठेवितात, आणि धीरानें फळ देत जातात.

१६ कोणी दिवा लावून तो भांड्याखालीं झाकीत नाहीं किंवा पलंगाखालीं ठेवीत नाहीं; तर आंत येणाऱ्यांनीं उजेड पाहावा म्हणून तो दिवठणीवर ठेवितो. १७ प्रगट होणार नाहीं असें कांहीं गुप्त नाहीं आणि कळणार नाहीं व उघडकीस येणार नाहीं असें कांहीं झाकलेलें नाहीं. १८ यास्तव तुम्ही कसें ऐकतां याविषयीं जपा; ज्याच्याजवळ आहे त्याला दिलें जाईल, आणि ज्याच्याजवळ नाहीं त्याचें, जें आहे म्हणून त्याला वाढतें, तें देखील त्याजपासून काढून घेतलें जाईल.

१९ त्याची आई व भाऊ त्याजकडे आले, परंतु दाटीमुळें त्यांस त्याच्याजवळ येवचेना. २० तेव्हां कोणी त्याला सांगितलें कीं तुझी आई व तुझे भाऊ तुला भेटण्याच्या इच्छेनें बाहेर उभे आहेत. २१ त्यानें त्यांस

उत्तर दिलें, देवानें वचन ऐकणारे व पाळणारे हेच माझी आई व माझे भाऊ आहेत. ✓

२२ नंतर त्या दिवसांत एके वेळीं असें झालें कीं तो आपल्या शिष्यांसुद्धां मचव्यांत बसला; आणि आपण सरोवराच्या पलीकडे जाऊं असें त्यांस म्हणाला; तेव्हां त्यांनीं तो सोडिला. २३ नंतर ते हाकारून जात असतां तो झोपी गेला; मग सरोवरांत मोठें वादळ सुटून मचव्यांत पाणी भरूं लागलें व ते संकटांत पडले. २४ तेव्हां ते त्याच्याजवळ येऊन त्याला जागे करून म्हणाले, गुरुजी, गुरुजी, आपण बुडर्तो; तेव्हां त्यानें उठून वाऱ्यास व पाण्याच्या कलहोलास धमकाविलें; मग तीं बंद होऊन निवांत झालें. २५ तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, तुमचा विश्वास कोठें आहे? ते भयभीत होऊन विस्मित झाले व एकमेकांस म्हणाले, हा आहे तरी कोण? कारण वारे व पाणी यांस देखील हा आज्ञा करितो व तीं त्याचें ऐकतात.

२६ मग ते गालीलाच्या समोरील गरसेकरांच्या देशास येऊन पोहंचले. २७ तो जमिनीवर उतरल्यावर नगरांतील एक इसम त्याला भेटला, त्याला भूतें लागलीं होती; बहुत काळपर्यंत तो वस्त्र म्हणून नेसला नव्हता, आणि घरांत न राहतां तो कबरांत राहत असे. २८ तो येशूला पाहून ओरडला व त्याच्या पुढें पडून मोठ्यानें म्हणाला, हे येशू, परात्पर देवाच्या पुत्रा, माझा तुझा काय संबंध! मी तुला विनंती करितों, मला पीडा देऊं नको. २९ कारण त्यानें त्या अशुद्ध आत्म्याला त्या मनुष्यांतून निघण्याची आज्ञा केली होती. त्यानें त्याला पुष्कळ वेळां धरिलें होतें; आणि सांखळ्यांनीं व बैज्यांनीं बांधून पहाऱ्यांत ठेविलेलें असतां तो तीं बंधनें तोडीत असे; आणि भूत त्याला रानांत हाकून नेत असे. ३० येशूनें त्याला विचारिलें, तुझें नाव काय? त्यानें म्हटलें, सैन्य; कारण त्याजमध्यें पुष्कळ भूतें शिरलेलीं होती. ३१ त्यांनीं त्याला विनंती केली कीं आम्हांस डोहांत जावयाला सांगूं नको. ३२ तेथें डुकरांचा मोठा कळप डोंगरांत चरत होता; त्यांत आम्हांस जाऊं दे, अशी त्यांनीं त्याकडे

मागणी केली. मग त्यानें त्यांस परवानगी दिली. ३३ तेव्हां भूतें त्या मनुष्यांतून निघून त्या डुकरांत शिरलीं, आणि तो कळप धडक धावत जाऊन कड्यावरून सरोवरांत पडला आणि गुदमरून मेलाल. ३४ मग तीं चारणारे इसम हें झालेलें पाहून पळाले आणि नगरांत व शेतां-मळ्यांत जाऊन त्यांनीं हें वर्तमान सांगितलें. ३५ तेव्हां जें झालें तें पाहावयास लोक निघाले, आणि येशूकडे आल्यावर ज्या मनुष्यांतून भूतें निघालीं होती तो येशूच्या पायांजवळ बसलेला, वस्त्र नेसलेला, व शुद्धीवर आलेला असा त्यांच्या दृष्टीस पडला; तेव्हां त्यांना भीति वाटली. ३६ ज्यांनीं तें पाहिलें होतें त्यांनीं तो भूतग्रस्त कसा बरा झाला, हें त्यांस सांगितलें. ३७ तेव्हां गरसेकरांच्या चहू-कडल्या प्रांतांतील सर्व लोकांनीं, तूं आम्हांपासून जावें, अशी त्याला विनंती केली; कारण ते फार भयभीत झाले होते; मग तो मचव्यांत बसून माघारें जाण्यास निघाला. ३८ तेव्हां ज्या मनुष्यांतून भूतें निघालीं होती त्यानें, मीं आपल्याजवळ असावें, अशी त्याकडे मागणी केली; परंतु त्यानें त्याला निरोप देऊन सांगितलें, ३९ आपल्या घरीं माघारें जा, आणि देवानें तुजसाठीं केवढीं कृत्यें केलीं आहेत तें कळीव. मग तो आपल्यासाठीं येशूनें केवढीं कृत्यें केलीं तें नगरोनगरीं सांगत फिरला. ✓

४० नंतर येशू माघारें आला तेव्हां लोकसमुदायानें त्याचें स्वागत केलें; ते सर्व त्याची वाट पाहत होते. ४१ तेव्हां पाह्या, याईर नामें कोणी मनुष्य आला, तो सभास्थानाचा अधिकारी होता; त्यानें येशूच्या पायां पडून, आपण माझ्या घरीं यावें, अशी त्याला विनंती केली; ४२ कारण त्याची सुमारें बारा वर्षांची एकुलती एक कन्या होती, ती मरणोन्मुख झाली होती. मग तो जात असतां लोकसमुदायानीं त्याजभोवतीं गर्दी केली. ✓

४३ तेव्हां बारा वर्षें रक्तस्राव होत असलेली व कोणाच्या हातून बरी न झालेली अशी कोणी एक स्त्री ४४ त्याच्या पाठीमागे येऊन त्याच्या वस्त्राच्या गोंड्याला शिवली, आणि तत्क्षणीं तिचा रक्तस्राव थांबला. ४५ मग येशू म्हणाला, मला कोण शिवलें? तेव्हां सर्व जण मी नाहीं,

असें म्हणत असतां पेत्र म्हणाला, गुरुजी, लोकसमुदाय तुला दाटी करून चेंगरीत आहे; ४६ पण येशू म्हणाला, कोणी तरी मला शिवलेंच; माझ्यांतून शक्ति निघाली, हें मला समजलें. ४७ मग आपण गुप्त राहिलों नाहीं असें पाहून ती स्त्री कांपत कांपत पुढें आली व त्याच्या पायां पडून, मी कोणत्या कारणाकरितां ह्याला शिवलें व कशी तात्काळ बरी झालें, हें तिनें सर्व लोकांच्या समक्ष निवेदन केलें. ४८ तेव्हां तो तिला म्हणाला, मुली, तुझ्या विश्वासानें तुला बरें केलें आहे; सुखरूप जा.

४९ तो बोलत आहे इतक्यांत सभास्थानाच्या अधिकाऱ्याच्या एथून कोणी येऊन त्याला सांगितलें, तुम्ही मुलगी मरण पावली आहे; गुरुजीला श्रम देऊं नको. ५० तें ऐकून येशू म्हणाला, भिऊं नको, विश्वास मात्र धर म्हणजे ती बरी होईल. ५१ नंतर त्या घरीं आल्यावर त्यानें पेत्र, योहान, याकोब व मुलीचे आईबाप यांच्याशिवाय आपणाबरोबर कोणाला आंत येऊं दिलें नाहीं. ५२ तिच्यासाठीं सर्व जण रडत व शोक करीत होते; पण तो म्हणाला, रडूं नका, कारण ती मेली नाहीं, झोपेंत आहे. ५३ तरी मेली आहे हें ठाऊक असल्यामुळें त्यांनीं त्याचा उपहास केला. ५४ मग त्यानें तिचा हात धरून, मुली, ऊठ, असें मोठ्यानें म्हटलें. ५५ तेव्हां तिचा आत्मा परत आला व ती तात्काळ उठली; मग तिला खावयास घावें म्हणून त्यानें आज्ञा केली. ५६ तेव्हां तिचीं आईबाप थक झालीं; पण ही घडलेली गोष्ट कोणाला सांगूं नका असें, त्यानें त्यांस निश्चून सांगितलें.

१ मग त्यानें बारा जणांस एकत्र बोलावून त्यांस सर्व भूतें काढणें व रोग बरें करणें ह्या बाबतींत सामर्थ्य व अधिकार दिला; २ आणि त्यानें त्यांस देवराज्याची घोषणा करावयास व रोग्यांस बरें करावयास पाठविलें. ३ त्यानें त्यांस सांगितलें, वाटेसाठीं कांहीं घेऊं नका; काठी, झोळी, भाकरी किंवा पैका घेऊं नका; अंगरखेहि दोन घेऊं नका. ४ ज्या कोणत्या घरांत तुम्ही जाल, तेथेंच राहा व तेथूनच निघून जा. ५ जे कोणी तुमचा स्वीकार करीत नाहींत त्यांजविरुद्ध साक्ष व्हावी म्हणून तुम्ही त्या नगरांतून

निघतेवेळेस आपल्या पायांची धूळ झाडून टाका. ६ मग ते निघून सर्वत्र सुवातीं सांगत व रोग बरे करीत गावोगावीं फिरूं लागले.

७ तेव्हां घडत असलेल्या सर्व गोष्टींविषयीं मांडलिक हेरोदानें ऐकिलें; आणि तो मोठ्या घोटाळ्यांत पडला, कारण योहान मेलेल्यांतून उठला आहे असें कित्येकांनीं म्हटलें; ८ कित्येकांनीं एलीया प्रगट झाला आहे असें व कित्येकांनीं प्राचीन संदेष्ट्यांतील कोणी तरी उठला आहे असें म्हटलें. ९ हेरोद म्हणाला, मीं योहानाचा शिरच्छेद करविला, पण ज्याच्याविषयीं मीं अशा गोष्टी ऐकतो तो कोण आहे? ह्यावरून त्याला भेटण्याची त्यास उत्कंठा लागली.

१० नंतर प्रेषितांनीं परत येऊन आपण जें जें केलें होतें तें तें त्याला विदित केलें; तेव्हां तो त्यांस बरोबर घेऊन बेथसैदा नांमें नगराकडे एकांतस्थळीं गेला. ११ हें ताडून लोकसमुदाय त्याच्या मागून गेले; तेव्हां त्यांचें स्वागत करून त्यांजबरोबर तो देवराज्याविषयीं बोलला, आणि ज्यांस बरें होण्याचें अगल्य होतें त्यांस त्यानें बरें केलें. १२ दिवस उतरूं लागला तेव्हां बारा जण जवळ येऊन त्याला म्हणाले, समुदायाला निरोप दे, म्हणजे ते भोवतालच्या गावांत व शेतांमळ्यांत जाऊन उतरतील व खावयाला मिळवितील; आपण एथें रानांतल्या ठिकाणीं आहों. १३ तो त्यांस म्हणाला, तुम्हीच त्यांस खावयाला द्या. ते म्हणाले, आम्हीं जाऊन या सर्व लोकांसाठीं अन्न विकत न घेतलें तर पांच भाकऱ्या व दोन मासे यांशिवाय आम्हांजवळ कांहीं नाहीं. १४ ते सुमारे पांच हजार पुरुष होते. तेव्हां त्यानें आपल्या शिष्यांस सांगितलें कीं सुमारे पन्नासपन्नासांच्या पंक्ति करून त्यांस बसवा. १५ त्यांनीं त्याप्रमाणें करून सर्वांस बसविलें. १६ तेव्हां त्यानें त्या पांच भाकऱ्या व ते दोन मासे घेऊन वर खर्गाकडे पाहून त्यांवर दुवा मागितला, आणि तीं मोडून समुदायाला वाढण्याकरितां शिष्यांजवळ दिलीं. १७ तेव्हां सर्व जण जेवून तृप्त झाले; आणि उरलेले बारा टोपल्या तुकडे उचलून नेले.

१८ नंतर असें झालें कीं तो एकांतीं प्रार्थना करित

असतां शिष्य त्याजबरोबर होते; तेव्हां त्याने त्यांस विचारिले, मी कोण आहे म्हणून लोक म्हणतात ? १९ त्यांनी उत्तर दिले, बाप्तिस्मा करणारा योहान; कित्येक म्हणतात एलीया, आणि कित्येक तर प्राचीन संदेष्ट्यांतील कोणी तरी उठला आहे असे म्हणतात. २० त्याने त्यांस म्हटले, पण तुम्ही मला कोण म्हणून म्हणता ? पेत्राने उत्तर दिले की देवाचा ख्रिस्त. २१ मग हे कोणाला सांगू नका, अशी त्याने त्यांस निश्चून आज्ञा केली, २२ आणि म्हटले, मनुष्याच्या पुत्राने बहुत दुःख सोसावी, वडील, मुख्य याजक व शास्त्री यांनी त्याचा त्याग करावा, व त्याला जिवे मारावे, आणि त्याने तिसऱ्या दिवशी उठावे, याचे अगल्य आहे. २३ त्याने सर्वास म्हटले, जर कोणी माझ्यामागे येऊ पाहतो तर त्याने आत्मनिषेध करावा, व प्रतिदिवशी आपला वधस्तंभ उचलून घेऊन मला अनुसरावे. २४ जो कोणी आपला जीव वाचवू पाहतो तो त्याला मुकेल; आणि जो कोणी मजकरीता आपल्या जिवाला मुकेल, तो त्याला वांचवील. २५ कोणा मनुष्याने सगळे जग मिळविले, आणि स्वतःला गमाविले किंवा आपला नाश करून घेतला तर त्याला काय लाभ ? २६ जो कोणी माझी व माझ्या वचनांची लाज धरील त्याची लाज मनुष्याचा पुत्र स्वतःच्या, पित्याच्या व पवित्र देवदूतांच्या गौरवाने येईल तेव्हा धरील. २७ मी तुम्हांस सत्य सांगतो की एथे उमे राहणाऱ्यांतील कोणी असे आहेत की ते देवराज्य पाहत तोंपर्यंत त्यांस मरणाचा अनुभव होणारच नाही.

२८ या भाषणानंतर असे झाले की सुमारे आठ दिवसांनी पेत्र, योहान व याकोब यांस बरोबर घेऊन तो प्रार्थना करावयास पर्वतावर गेला; २९ आणि तो प्रार्थना करित असता त्याच्या मुखाचे रूपांतर होऊन त्याचे वस्त्र पांढरें व चकचकीत झाले; ३० आणि पाहा, मोशे व एलीया हे दोघे पुरुष त्याजबरोबर संभाषण करित होते; ३१ ते तेजोमय दिसले, आणि तो जे आपले निर्याण यरुशलेमांत पूर्ण करणार होता त्याविषयी ते बोलत होते. ३२ तेव्हा पेत्र व त्याजबरोबरचे इसम

झोपेने गुंगून गेले होते; तरी त्यांनी जागे होऊन त्याचे तेज व त्याच्याजवळ उमे राहिलेल्या दोघां पुरुषांस पाहिले. ३३ मग असे झाले की त्यांचा त्याजपासून वियोग होत असतां पेत्राने येशूला म्हटले, गुरुजी, आपण एथे असावे हे बरे आहे; तर आम्ही तीन मंडप करितो; तुझ्यासाठी एक, मोशासाठी एक व एलीयासाठी एक; हे जे तो बोलला त्याचे त्याला भान नव्हते. ३४ तो हे बोलत असतां मेघाने येऊन त्यांजवर छाया केली; आणि ते मेघांत प्रवेश करित असतां भयभीत झाले. ३५ तेव्हां मेघांतून अशी वाणी झाली की हा माझा [प्रिय] पुत्र, माझा निवडलेला आहे; याचे तुम्ही ऐका. ३६ ही वाणी झाली तेव्हां येशू एकटाच दिसला. यावर ते गप्प राहिले आणि ज्या गोष्टी त्यांनी पाहिल्या होत्या त्यांतील काहींच त्या दिवसांत त्यांनी कोणाला सांगितले नाही.

३७ नंतर असे झाले की दुसऱ्या दिवशी ते पर्वतावरून उतरल्यावर मोठा लोकसमुदाय त्याला येऊन भेटला. ३८ तेव्हां पाहा, समुदायांतून एक मनुष्य मोठ्याने ओरडून म्हणाला, गुरुजी, मी तुला विनंती करितो, माझ्या पुत्राकडे पाहा; कारण तो माझा एकुलता एक आहे; ३९ आणि पाहा, कोणीसा आत्मा त्याला धरितो, आणि तो एकाएकी ओरडतो; तो त्याला असा पिळतो की त्याला फेस येतो; त्याला पुष्कळ ठेचतो व त्याला लवकर सोडीत नाही. ४० तुझ्या शिष्यांनी त्याला काढावे म्हणून मी त्यांकडे विनंती केली, परंतु त्यांना काढतां येईना. ४१ येशूने उत्तर दिले हे अश्रद्धावान् व विपरीत पिढी, मी कोठवर तुम्हांबरोबर राहूं व तुमचे सोसूं ? तू आपल्या पुत्राला इकडे आण. ४२ तो जवळ येत आहे इतक्यांत भूताने त्याला आपटले व पिळून टाकिले. येशूने त्या अशुद्ध आत्म्याला धमकाविले; आणि मुलाला बरे करून त्याच्या बापाजवळ परत दिले. ४३ हा देवाचा प्रताप पाहून सर्व लोक विस्मित झाले.

त्याने केलेल्या सर्व कृत्यांवरून सर्व लोक आश्चर्य करित असतां तो आपल्या शिष्यांस म्हणाला, ४४ या गोष्टी ऐकून ठेवा; कारण मनुष्याच्या पुत्राला लोकांच्या हातीं धरून देण्यांत येणार आहे. ४५ ही गोष्ट ते

समजले नाहीत; ती त्यांस समजू नये म्हणून त्यांजपासून ती गुप्त राखण्यांत आली होती; आणि या गोष्टीविषयी त्याला विचारण्याची त्यांना भीति वाटली.

४६ नंतर आपणामध्ये कोण मोठा आहे याविषयी त्यांच्यामध्ये वाटाघाट सुरू झाली. ४७ येशूने त्यांच्या अंतःकरणांतील विचार ओळखून एका बाळकाला घेतले आणि त्याला आपणाजवळ उभे केले; ४८ मग त्यांस म्हटले, जो कोणी या बाळकाला माझ्या नामाने स्वीकारितो तो मला स्वीकारितो, आणि जो कोणी मला स्वीकारितो तो ज्याने मला पाठविले त्याला स्वीकारितो; तुम्हां सर्वांमध्ये जो कनिष्ठ आहे तोच श्रेष्ठ आहे.

४९ योहानाने म्हटले, गुरुजी, आम्ही एका इसमाला तुझ्या नामाने भूतें काढतांना पाहिले; तेव्हां आम्ही त्याला मना केले, कारण तो आम्हांला अनुसरत नव्हता. ५० येशूने त्याला म्हटले, त्याला मना करू नका; कारण जो तुम्हांला प्रतिकूल नाही तो तुम्हांला अनुकूल आहे.

५१ पुढे असे झाले की त्याचा वर घेतले जाण्याचा समय जवळ आला तेव्हां त्याने यरुशलैमास जाण्याचा निश्चय करून तिकडे आपले तोंड वळविले. ५२ त्याने आपणापुढे निरोप्ये पाठविले; तेव्हा ते निघून त्याच्यासाठी तयारी करावयास शोमरोन्यांच्या एका गावांत गेले; ५३ परंतु त्यांनी त्याचा स्वीकार केला नाही, कारण त्याचा रोख यरुशलैमाकडे जाण्याचा होता. ५४ हे पाहून त्याचे शिष्य याकोब व योहान म्हणाले, प्रभुजी, [एलीयाने केल्याप्रमाणे] आकाशांतून अभि पडून त्याचा नाश व्हावा म्हणून आम्ही आज्ञा करावी, अशी तुझी इच्छा आहे काय? ५५ त्याने वळून त्यांस धमकाविले [की तुम्ही कोणत्या आत्म्याचे आहां हे तुम्हांस ठाऊक नाही; ५६ कारण मनुष्याचा पुत्र माणसांच्या प्राणांचा नाश करावयास आला नाही, तर तारावयास आला.] मग ते पुढे दुसऱ्या गावास गेले.

५७ तेव्हा असे झाले की ते वाटेने चालत असतां एकाने त्याला म्हटले, तूं जेथे कोठे जाशील तेथे मी तुझ्यामागे येईन. ५८ येशू त्याला म्हणाला, खोकडांस

विळे व आकाशांतल्या पाखरांस कोटी आहेत; परंतु मनुष्याच्या पुत्राला डोकें टेकण्यास ठिकाण नाही. ५९ त्याने दुसऱ्या एकाला म्हटले, माझ्यामागे ये; परंतु तो म्हणाला, प्रभुजी, पहिल्याने मला माझ्या बापाला पुरावयास जाऊ दे. ६० तो त्याला म्हणाला, मेलेल्यांना आपल्या मेलेल्यांस पुरू दे; तूं जाऊन देवराज्याची घोषणा कर. ६१ त्यावर आणखी एकाने म्हटले, प्रभुजी, मी तुझ्यामागे येईन; परंतु पहिल्याने मला आपल्या घरांतल्या मंडळीचा निरोप घेऊ दे. ६२ येशूने त्याला म्हटले, जो कोणी नांगराला हात घातल्यावर मागे पाहतो तो देवराज्यास उपयोगी नाही.

१ ह्यानंतर प्रभूने आणखी सत्तर जणांस १० नेमून ज्या ज्या नगरांत व ज्या ज्या ठिकाणी तो स्वतः जाणार होता तेथे दोघे दोघे असे त्यांस आपणापुढे पाठविले. २ तेव्हा त्याने त्यांस म्हटले, पीक फार आहे, परंतु कामकरी थोडे आहेत; यास्तव पिकाच्या धन्याने आपल्या कापणीस कामकरी पाठवावे म्हणून त्याची प्रार्थना करा. ३ जा; पाहा, लांडग्यांमध्ये कोकरांस पाठवावे तसे मी तुम्हांस पाठवितों. ४ पिशवी, झोळी किंवा वाहणा आपल्या-बरोबर घेऊ नका; वाटेने कोणाला मुजरा करू नका. ५ ज्या कोणत्या घरांत जाल तेथे, या घरास शांति असो, असे प्रथम म्हणा. ६ शांतीचा पुत्र तेथे असला तर तुमची शांति त्याजवर राहील; नसला तर तुम्हांकडे ती परत येईल. ७ त्याच घरांत वस्ती करून ते जे देतील ते खातपीत राहा; कामकरी आपल्या मजुरीला योग्य आहे; घरोघर फिरू नका. ८ कोणत्याहि नगरांत तुम्ही गेलां, आणि त्यांनी तुमचा स्वीकार केला तर ते जे तुम्हांस वाढतील ते खा; ९ त्यांत जे दुखणाईत असतील त्यांस बरे करा, व त्यांस सांगा की देवराज्य तुम्हांजवळ आले आहे. १० तुम्ही कोणत्याहि नगरांत गेलां, आणि त्यांनी तुम्हांस स्वीकारिले नाही तर त्यांच्या मार्गांत बाहेर जाऊन असे म्हणा, ११ आमच्या पायांस लागलेली तुमच्या नगरची धूळ ती देखील तुमची तुम्हांस झाडून

टाकितो; तथापि हें लक्षांत ठेवा कीं देवराज्य जवळ आलें आहे. १२ मी तुम्हांस सांगतां, त्या नगरापेक्षां सदोमाला त्या दिवशीं सोपें पडेल. १३ हे खोराजिना, तुला धिक् असो! हे बेथसैदा, तुला धिक् असो! कारण तुम्हांमध्ये जीं पराक्रमाचीं कृत्यें घडलीं तीं सोर व सीदोन यांत घडलीं असतीं तर त्यांनीं तरट व राख अंगावर घेऊन व बसून मार्गेच पश्चात्ताप केला असता. १४ यावरून न्यायकाळीं तुमच्यापेक्षां सोर व सीदोन यांस सोपें पडेल. १५ हे कफर्णहूमा, 'तूं आकाशापर्यंत चढविलें जाशील काय? तूं अधोलोकापर्यंत खालीं टाकिलें जाशील.' १६ जो तुमचें ऐकतो तो माझें ऐकतो; जो तुमचा नाकार करितो, तो माझा नाकार करितो; आणि जो माझा नाकार करितो तो ज्यानें मला पाठविलें त्याचा नाकार करितो.

१७ नंतर ते सत्तर जण आनंदानें माघारे येऊन म्हणाले, प्रभुजी, तुझ्या नामानें भूतें देखील आम्हांस वश होतात. १८ तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, मीं सैतानाला आकाशांतून विजेसारखें पडलेलें पाहिलें. १९ पाहा, मीं तुम्हांस 'साप' व विंचू यांस 'तुडविण्याचा' आणि शत्रूच्या सर्व शक्तीवरचा अधिकार दिला आहे; तुम्हांस कांहीं एक बाधणार नाही. २० तथापि भूतें तुम्हांस वश होतात याचा आनंद मानूं नका; तर तुमचीं नावें स्वर्गांत लिहिलीं आहेत याचा आनंद माना.

२१ त्याच घटकेस तो पवित्र आत्म्यांत उल्लसित होऊन म्हणाला, हे बापा, स्वर्गाच्या व पृथ्वीच्या प्रभू, मी तुझें उपकारस्मरण करितो; कारण तूं ज्ञानी व विचारवंत यांपासून या गोष्टी गुप्त ठेवून बाळकांस प्रगट केल्या; हो, बापा, कारण तुला असेंच योग्य दिसलें. २२ माझ्या बापानें माझ्या हातीं सर्व कांहीं सोपलें आहे; पुत्र कोण आहे हें बापावाचून कोणाला ठाऊक नाही; आणि बाप कोण आहे हें पुत्रावाचून व ज्याला तो प्रगट करावयाची पुत्राची इच्छा असेल त्याच्यावाचून कोणाला ठाऊक नाही. २३ मग शिष्यांकडे फिरून तो एकांतीं म्हणाला, तुम्ही जें पाहतां तें जे

डोळे पाहतात ते धन्य; २४ मी तुम्हांस सांगतां, जें तुम्ही पाहतां तें पुष्कळ संदेष्ट्यांनीं व राजांनीं पाहावयाची इच्छा बाळगली तरी पाहिलें नाही; आणि जें तुम्ही ऐकतां तें ऐकावयाची इच्छा बाळगली तरी ऐकिलें नाही.

२५ मग पाहा, कोणी एक शास्त्री उभा राहून त्याची परीक्षा पाहण्याकरितां म्हणाला, गुरुजी, काय केल्यानें मला सार्वकालिक जीवन हें वतन मिळेल? २६ त्यानें त्याला म्हटलें, नियमशास्त्रांत काय लिहिलें आहे? तूं काय वाचितोस? २७ त्यानें उत्तर दिलें 'तूं आपला देव परमेश्वर याजवर पूर्ण मनानें, पूर्ण जिवानें, पूर्ण शक्तीनें व पूर्ण बुद्धीनें प्रीति कर;' आणि 'जशी आपणावर तशी आपल्या शेजाऱ्यावर प्रीति कर.' २८ त्यानें त्याला म्हटलें, ठीक उत्तर केलेंस; 'हेंच कर,' म्हणजे 'वांचशील;' २९ परंतु स्वतःस धार्मिक ठरवून ध्यावें अशी इच्छा धरून तो येशूला म्हणाला, माझा शेजारी तो कोण? ३० येशूनें उत्तर दिलें, एक मनुष्य यरुशलैमाहून खालीं यरीहोस जात असतां लुढारुंच्या हातीं सापडला, त्यांनीं त्याचीं वस्त्रें काढून घेऊन त्याला ठोकहि दिला, आणि अर्धमेला टाकून ते निघून गेले. ३१ मग एक याजक त्याच वाटेनें सहज खालीं जात होता; तो त्याला पाहून दुसऱ्या बाजूनें चालता झाला. ३२ तसाच एक लेवीहि त्या ठिकाणीं येऊन त्याला पाहून दुसऱ्या बाजूनें चालता झाला. ३३ मग एक शोमरोनी त्या वाटेनें चालला असतां, तो होता तेथें आला, आणि त्याला पाहून त्यास कळवळा आला; ३४ त्यानें जवळ जाऊन त्याच्या जखमांस तेल व द्राक्षारस लावून त्या बांधिल्या, आणि त्याला आपल्या पाठाळावर बसवून उतारशालेंत आणिलें, व त्याचा संभाळ केला. ३५ दुसऱ्या दिवशीं निघते-वेळेस त्यानें दोन पावल्या काढून उतारशालेच्या रक्षकाला देऊन म्हटलें, याचा संभाळ कर; आणि यापेक्षां जें कांहीं अधिक खर्चिशील तें मी माघारें आल्यावर तुला देईन. ३६ तर लुढारुंच्या हातीं सापडलेल्या इसमाचा शेजारी या तिघांतून तुझ्या मते कोण झाला? ३७ तो म्हणाला, त्याजवर दया करणारा तो. येशूनें

त्याला म्हटलें, तूं जाऊन तसेंच कर.

३८ ते जात असतां तो एका गावांत आला; तेव्हां मार्था नामें एका स्त्रियेनें त्याला आपल्या घरांत घेतलें. ३९ तिला मरीया नावाची एक बहीण होती, ती प्रभूच्या चरणांजवळ बसून त्याचे शब्द ऐकत राहिली. ४० तेव्हां मार्थेला फार खटपट पडल्यामुळें तिची तारांबळ उडाली आणि ती जवळ येऊन म्हणाली, प्रभुजी, माझ्या बहिणीनें मज एकटीवर कामाचा बोजा टाकिला आहे, याचें तुला कांहीं वाटत नाही काय? तिला माझें साहाय्य करावयास सांग. ४१ प्रभूनें तिला उत्तर दिलें, मार्थे, मार्थे, तूं पुष्कळ गोष्टींविषयीं काळजी व दगदग करलेस; ४२ परंतु थोड्याच गोष्टींचें किंबहुना एकाच गोष्टीचें अगत्य आहे; मरीयेनें चांगला वाटा निवडून घेतला आहे, तो तिजपासून घेतला जाणार नाही.

१ मग असें झालें कीं तो एका ठिकाणीं ११ प्रार्थना करित होता, ती त्यानें समाप्त केल्यावर त्याच्या शिष्यांतील एकानें त्याला म्हटलें, प्रभुजी, जसें योहानानें आपल्या शिष्यांस प्रार्थना करावयास शिकविलें तसें तूंहि आम्हांस शिकीव. २ तो त्यांस म्हणाला, तुम्ही प्रार्थना कराल तेव्हां असें म्हणा, हे [आमच्या स्वर्गातील] पित्या, तुझें नाम पवित्र मानिलें जावो; तुझें राज्य येवो; [जसें स्वर्गांत तसें पृथ्वीवरहि तुझ्या इच्छेप्रमाणें होवो;] ३ आमची प्रतिदिवसाची भाकरी प्रतिदिवशीं आम्हांस दे; ४ आणि आमच्या पापांची क्षमा कर, कारण आम्ही आपल्या प्रत्येक ऋण्याला क्षमा करितों; आम्हांस परीक्षेंत आणूं नको; [तर आम्हांस वाईटापासून सोडीव.]

५ मग त्यानें त्यांस म्हटलें, तुम्हांमध्ये असा कोण आहे कीं त्याला मित्र असून तो त्याजकडे मध्यरात्री जाऊन त्याला म्हणतो, गड्या, मला तीन भाकऱ्या उसन्या दे; ६ कारण माझा एक मित्र प्रवासाहून मजकडे आला आहे, आणि त्याला वाढावयास मजजवळ कांहीं नाही; ७ तो आंतून उत्तर देईल, मला श्रम देऊं नको; आतां दार लाविलें आहे व माझीं मुलें माझ्याजवळ निजलीं आहेत; माझ्यानें उठून तुला देववत नाही ?

८ मी तुम्हांस सांगतो, तो त्याचा मित्र आहे यामुळें जरी तो उठून त्याला देणार नाही, तरी त्याच्या आग्रहामुळें जें कांहीं पाहिजे तें उठून त्याला देईल. ९ मी तुम्हांस सांगतो, मागा म्हणजे तुम्हांस दिलें जाईल; शोधा म्हणजे तुम्हांस सापडेल; ठोका म्हणजे तुम्हांस उघडलें जाईल. १० कारण जो कोणी मागतो त्याला मिळतें, जो शोधितो त्याला सापडतें, जो कोणी ठोकितो त्याच्यासाठीं उघडलें जातें. ११ तुम्हांमध्ये असा कोण बाप आहे कीं त्याच्याजवळ त्याच्या मुलांनें भाकरी मागितली असतां तो त्याला धोंडा देईल? अगर मासा मागितलां असतां मासा न देतां त्याला साप देईल? १२ किंवा अंडें मागितलें असतां त्याला विंचू देईल? १३ तर तुम्ही वाईट असतां तुम्हांला आपल्या मुलांना चांगल्या देणग्या द्यावयाचें कळतें, तर मग स्वर्गीय पित्याजवळ जे मागतात त्यांस तो किती विशेषेंकरून पवित्र आत्मा देईल?

१४ एकदां तो एक भूत काढीत होता, तें मुकें होतें. तेव्हां असें झालें कीं भूत निघाल्यावर मुका बोलूं लागला; त्यावरून लोकसमुदाय आश्चर्य पावले. १५ तरी त्यांतील कित्येक म्हणाले, भूतांचा अधिपति जो बाल्जबूल त्याच्या योगानें हा भूतें काढितो. १६ दुसऱ्या कित्येकांनीं त्याची परीक्षा पाहण्याकरितां त्याच्याजवळ आकाशांतील चिन्ह मागितलें; १७ परंतु त्यानें त्यांच्या मनांतील कल्पना जाणून त्यांस म्हटलें, आपसांत फूट पडलेलें कोणतेंहि राज्य ओसाड पडतें, आणि घरावर घर पडतें. १८ सैतानांतहि फूट पडली तर त्याचें राज्य कसें टिकेल? कारण, मी बाल्जबूलाच्या योगानें भूतें काढितों, असें तुम्ही म्हणतां. १९ मी बाल्जबूलाच्या योगानें भूतें काढितों तर तुमचे पुत्र कोणाच्या योगानें काढितात? यामुळें ते तुमचा न्याय करितील; २० परंतु मी जर देवसामर्थ्यानें भूतें काढितों, तर देवराज्य तुम्हांवर येऊन चुकलें आहे. २१ जेव्हां हत्यारबंद बळकट मनुष्य आपल्या वाड्याची रखवाली करितो तेव्हां त्याची मालमत्ता निर्भय राहते; २२ तरी त्याच्यापेक्षां बळकट असा एकादा मनुष्य त्याजवर

१ मुळांत: देवाच्या बोधानें

येऊन त्याला जिकितो तेव्हां ज्या शस्त्रसामग्रीवर त्यानें भरवसा ठेविला होता ती तो घेऊन जातो, व त्यानें लुटून आणिलेली चीजबस्त वाढून टाकतो. २३ जो मला अनुकूल नाही तो मला प्रतिकूल आहे; आणि जो माझ्याबरोबर गोळा करित नाही तो उधळतो. २४ मनुष्यांतून अशुद्ध आत्मा निघाला म्हणजे तो निर्जल स्थळीं विश्रांतीचा शोध करित हिंडतो; आणि ती न मिळाली म्हणजे म्हणतो, ज्या माझ्या घरांतून मी निघालों त्यांत परत जाईन; २५ आणि तो आल्यावर तें झाडलेलें व सुशोभित केलेलें आहे असें पाहतो. २६ नंतर तो जाऊन आपणांपेक्षां दुष्ट असे सात आत्मे बरोबर घेतो; आणि ते आंत शिरून तेथें राहतात, मग त्या मनुष्याची शेवटली दशा पहिल्या दशेपेक्षां वाईट होते.

२७ तो या गोष्टी बोलत असतां असें झालें कीं लोकसमुदायांतील कोणी एक स्त्री उच्चस्वरानें त्याला म्हणाली, ज्या ओटीनें तुझा भार वाहिला व जीं स्तनें तूं चोखिलीं तीं धन्य. २८ तो म्हणाला, जे देवाचें वचन ऐकून तें पाळितात तेच धन्य.

२९ तेव्हां लोकसमुदाय त्याच्याजवळ एकत्र जमत असतां तो असें म्हणूं लागला, ही पिढी वाईट आहे, ही चिन्ह मागते; परंतु योनाच्या चिन्हावाचून तिला चिन्ह मिळणार नाही. ३० कारण जसा योना निनवेकरांस चिन्ह झाला तसा मनुष्याचा पुत्र या पिढीला होईल. ३१ दक्षिणेची राणी न्यायकाळीं या पिढीच्या लोकांबरोबर उठून त्यांस दोषी ठरवील; कारण ती शलमोनाचें ज्ञान एकावयास पृथ्वीच्या सीमेपासून आली; तर पाहा, शलमोनापेक्षां श्रेष्ठ असा कोणी एथें आहे. ३२ निनवेचे लोक न्यायकाळीं या पिढीच्या बरोबर उभे राहून हिला दोषी ठरवितील; कारण त्यांनीं योनाच्या उपदेशावरून पश्चात्ताप केला; तर पाहा, योनापेक्षां श्रेष्ठ असा कोणी एथें आहे.

३३ कोणी दिवा लावून तळघरांत किंवा मापाखाळीं ठेवीत नाही, तर आंत येणाऱ्यांस उजेड दिसावा म्हणून दिवठणीवर ठेवितो. ३४ तुझ्या शरीराचा दिवा तुझा डोळा आहे; तुझा डोळा निर्दोष असला तर तुझें सर्व शरीर प्रकाशमय आहे; वाईट असला तर तुझें शरीरहि अंध-

कारमय आहे. ३५ यास्तव तुझ्यामध्ये जो प्रकाश आहे तो अंधार तर नसेलना, हें पाहा. ३६ तुझें सर्व शरीर प्रकाशमय असलें, म्हणजे त्याचा कोणताहि भाग अंधकारमय नसला, तर दिव्याच्या ज्योतीनें तुला प्रकाश प्राप्त होतो त्याप्रमाणें तें पूर्ण प्रकाशमय होईल.

३७ तो बोलत आहे इतक्यांत एका परुश्यानें त्याला आपल्या एथें भोजनास येण्याची विनंती केली; मग तो आंत जाऊन भोजनास बसला. ३८ त्यानें भोजनापूर्वीं स्नान केलें नाही असें पाहून परुश्याला आश्चर्य वाटलें; ३९ परंतु प्रभूनें त्याला म्हटलें, तुम्ही परुशी ताटवाटी बाहेरून स्वच्छ करितां; परंतु तुमचा अंतर्भाग अपहार व दुष्टपणा यांनीं भरला आहे. ४० अहो मूर्खानो, ज्यानें बहिर्भाग केला त्यानें अंतर्भागहि केला नाही काय? ४१ तर जें आंत आहे त्याचा दानधर्म करा म्हणजे, पाहा, सर्व तुम्हांस शुद्ध आहे.

४२ तुम्हां परुश्यांस धिक् असो! तुम्ही पुदिना, सताप व प्रत्येक भाजी यांचा दशांश देतां, पण न्याय व देवाची प्रीति यांची उपेक्षा करितां; या गोष्टी करावयाच्या होत्या, व त्या सोडावयाच्या नव्हत्या. ४३ तुम्हां परुश्यांस धिक् असो! सभास्थानांमध्ये श्रेष्ठ आसनें व चवत्थांवर नमस्कार घेणें हीं तुम्हांस आवडतात. ४४ तुम्हांस धिक् असो! ज्या अदृश्य कबरांवरून माणसें न समजतां चालतात त्यांसारखे तुम्ही आहां.

४५ तेव्हां शास्त्र्यांतील कोणीएकानें त्याला म्हटलें, गुरुजी, तूं असें बोलून आमचीहि निंदा करितोस. ४६ तो म्हणाला, तुम्हां शास्त्र्यांसहि धिक् असो! वाहावयास अवघड अशीं ओझीं तुम्ही माणसांवर लादितां, आणि स्वतः आपलें एक बोट देखील त्या ओझ्यांस लावीत नाही. ४७ तुम्हांस धिक् असो! तुम्ही संदेष्ट्यांचीं थडगीं बांधितां, आणि त्यांस तर तुमच्या पूर्वजांनीं जिवें मारिलें. ४८ तुम्ही साक्षीदार आहां व आपल्या पूर्वजांच्या कर्मांस मान्य आहां, कारण त्यांनीं त्यांस जिवें मारिलें व तुम्हीं त्यांचीं थडगीं बांधितां. ४९ देवज्ञानानेहि म्हटलें, मी त्यांकडे संदेष्टे व प्रेषित पाठवीन, आणि त्यांच्यांतील

किलेकांस ते जिवें मारितील व छळितील; ५० यासाठीं कीं जगाच्या स्थापनेपासून त्या सर्व संदेष्ट्यांचें रक्त, ५१ म्हणजे हाबेलाच्या रक्तापासून वेदीच्या व पवित्र-स्थानाच्यामध्ये ज्या जखन्याचा घात झाला त्याच्या रक्तापर्यंत जें रक्त पाडिलें गेलें त्याचा हिशेब या पिढीपासून घेतला जावा; हो, मी तुम्हांस सांगतो, त्याचा हिशेब या पिढीपासून घेतला जाईल. ५२ तुम्हां शास्त्र्यांस धिक् असो ! तुम्हीं ज्ञानाची किल्ली घेऊन गेलां; तुम्ही स्वतः आंत गेलां नाहीं व जे आंत जात होते त्यांस तुम्हीं अटकाव केला.

५३ तो तेथून बाहेर आल्यावर शास्त्री व परुशी आवेशानें त्याच्या अंगावर येऊन त्यानें पुष्कळशा गोष्टींविषयीं बोलावें म्हणून त्याला चिडवूं लागले; ५४ आणि त्याच्या तोंडून कांहीं निघाल्यास त्याला पकडावें म्हणून टपून राहिले.

१ इतक्यांत हजारां लोकांची इतकी गर्दी झाली कीं ते एकमेकांस तुडवूं लागले; तेव्हां येथू १२ आपल्या शिष्यांस पहिल्यानें असें सांगूं लागला, तुम्ही आपणांस परुश्यांच्या खमिरासंबंधानें म्हणजे ढोंगासंबंधानें, संभाळा. २ जें प्रगट होणार नाहीं असें कांहीं झाकलेलें नाहीं, व जें कळणार नाहीं असें कांहीं गुप्त नाहीं; ३ जें कांहीं तुम्ही अंधारांत बोललां तें उजेडांत ऐकण्यांत येईल, आणि जें तुम्हीं आंतल्या कोठऱ्यांत कानीं सांगितलें असेल तें धाव्यांवर गाजविलें जाईल. ४ तुम्हां माझ्या मित्रांस मी सांगतो, जे शरीराचा वध करितात पण त्यानंतर ज्यांच्यानें आणखी कांहीं करवत नाहीं त्यांची भीति बाळगूं नका. ५ तुम्हीं कोणाची भीति बाळगावी हें मी तुम्हांस सुचवितों; जीव घेतल्यावर नरकांत टाकावयास ज्याला सामर्थ्य आहे त्याची भीति बाळगा; हो, मी तुम्हांस सांगतो, त्याची भीति बाळगा. ६ पांच चिमण्या दोन दमज्यांस विकतात कीं नाहीत ? तरी त्यांतून एकीलाहि देव विसरत नाहीं. ७ फार तर काय, तुमच्या डोक्याचे केसहि सर्व भोजलेले आहेत. भिऊं नका; तुम्ही बहुत चिमण्यांपेक्षां मोलवान् आहां. ८ मी तुम्हांस सांगतो, जो कोणी मला मनुष्यांसमोर

स्वीकारील त्याला मनुष्याचा पुत्रहि देवाच्या दूतांसमोर स्वीकारील; ९ परंतु ज्यानें मला मनुष्यांसमोर नाकारिलें तो देवाच्या दूतांसमोर नाकारिला जाईल; १० आणि जो कोणी मनुष्याच्या पुत्राविरुद्ध कांहीं बोलेल त्याला त्याची क्षमा होईल; परंतु जो पवित्र आत्म्याविरुद्ध दुर्भाषण करितो त्याला त्याची क्षमा होणार नाहीं. ११ जेव्हां तुम्हांस सभा, सरकार व अधिकारी यांसमोर नेतील, तेव्हां कसें काय उत्तर द्यावें किंवा काय बोलावें याविषयीं काळजी करूं नका. १२ कारण तुम्हीं काय बोलवें तें पवित्र आत्मा त्याच घटकेस तुम्हांस शिकवील.

१३ लोकसमुदायांतील कोणीएकानें त्याला म्हटलें, गुरुजी, मला आपल्या वतनाचा विभाग द्यावा म्हणून माझ्या भावाला सांग. १४ तो त्याला म्हणाला, गृहस्था, मला तुम्हांवर न्यायाधीश किंवा वाटणी करणारा कोणीं नेमिलें ? १५ आणखी त्यानें त्यांस म्हटलें, संभाळा, सर्व प्रकारच्या लोभापासून दूर राहा; कोणाला पुष्कळ संपत्ति असली तर ती त्याचें जीवित होते असें नाहीं. १६ त्यानें त्यांस एक दाखला सांगितला: कोणी एका धनवान् मनुष्याच्या जमिनीला फार पीक आलें. १७ तेव्हां त्यानें आपल्या मनांत असा विचार केला कीं, मी काय करूं ? कारण माझें उत्पन्न सांठवावयास मला जागा नाहीं. १८ मग त्यानें म्हटलें, मी असें करीन, आपलीं कोठारें मोडून मोठीं बांधीन; आणि तेथें मी आपलें सर्व धान्य व माल सांठवीन. १९ मग मी आपल्या जिवाला म्हणेंन, हे जिवा, तुला पुष्कळ वर्षें पुरेल इतका रगड माल ठेविलेला आहे; विसावा घे, खा, पी, आनंद कर; २० परंतु देवानें त्याला म्हटलें, अरे मूर्खा, आज रात्री तुला देवाज्ञा होईल; तेव्हां जें कांहीं तूं सिद्ध केलें आहे, तें कोणाचें होईल ? २१ जो कोणी आपणासाठीं द्रव्यसंचय करितो व देवविषयक बाबतींत धनवान् नाही तो तसाच आहे.

२२ तेव्हां त्यानें आपल्या शिष्यांस म्हटलें, यास्तव मी तुम्हांस सांगतो, आपण काय खावें अशी जिवा-विषयीं, अथवा आपण काय पांघरावें अशी आपल्या शरीराविषयीं, काळजी करूं नका; २३ कारण अन्नापेक्षां

जीव व वस्त्रापेक्षां शरीर कांहीं विशेष आहे. २४ कावळ्यां-कडे लक्ष या; ते पेरीत नाहीत व कापणीहि करीत नाहीत; त्यांस बळद नाही, व कोठारही नाही; तरी देव त्यांचें पोषण करितो; पक्ष्यापेक्षां तुम्ही किती श्रेष्ठ आहां ! २५ तसेंच काळजी करून आपलें आयुष्य हातभर वाढवा-वयास तुम्हांमध्ये कोण समर्थ आहे ? २६ यास्तव अति लहान गोष्ट देखील तुमच्यानें होत नाहीं तर वरकड गोष्टी-विषयीं कां काळजी करितां ? २७ भूकमलें कशीं वाढतात हैं लक्षांत आणा; तीं कष्ट करीत नाहीत, व कांतीतहि नाहीत; मी तुम्हांस सांगतो, शलमोन देखील आपल्या सर्व वैभवांत त्यांतल्या एकासारिखाहि सजला नव्हता. २८ रानांतलें गवत जें आज आहे व उद्यां भट्टींत पडतें त्याला जर देव असा पोषाख घालितो, तर अहो अल्पश्रद्धावान् जनहो, तो किती विशेषेंकरून तुम्हांस घालील ? २९ तसेंच काय खावें किंवा काय प्यावें याच्यामागें लागूं नका अगर अस्वस्थचित्त असूं नका. ३० कारण जगांतील राष्ट्रे ह्या सर्व गोष्टींच्या मागें लागतात; परंतु तुम्हांस त्यांची गरज आहे हैं तुमच्या पित्यास ठाऊक आहे. ३१ तर तुम्ही त्याच्या राज्याच्या मागें लागा, म्हणजे त्यावर हींहि तुम्हांस मिळतील. ३२ हे लहान कळपा, भिजं नको; कारण तुम्हांस राज्य द्यावें हें तुमच्या पित्याला बरें वाटतें. ३३ जें तुमचें आहे तें विकून दानधर्म करा; जीण न होणाऱ्या थैल्या, तसेंच स्वर्गातील अक्षय धन, आपणासाठीं करून ठेवा; तेथें चोर येत नाही व कसर लागत नाही. ३४ जेथें तुमचें धन आहे तेथें तुमचें मगहि लागेल.

३५ तुमच्या कमरा बांधिलेल्या व दिवे लाविलेले असावेसु; ३६ धनी येऊन दार ठोकील तेव्हां आपण त्याजसाठीं तत्काळ उघडावें म्हणून, तो लम्राहून माघारा येण्याची वाट पाहत बसणाऱ्या मनुष्यांसारिखे तुम्ही व्हा. ३७ धनी येऊन ज्या दासांस जागृत असलेलें पाहील ते धन्य; मी तुम्हांस खचीत सांगतो कीं तो कमर बांधून त्यांस जेवावयास बसवील आणि येऊन त्यांची सेवा करील. ३८ तो रात्रीच्या दुसऱ्या किंवा तिसऱ्या प्रहरां येऊन त्यांस असें पाहील तर ते धन्य आहेत.

३९ आणखी हें समजून घ्या कीं अमक्या घटकेस चोर येईल हें घरधन्याला कळलें असतें, तर तो जागृत राहिला असता, आणि त्यानें आपलें घर फोडूं दिलें नसतें. ४० तुम्हीहि सिद्ध असा, कारण तुम्हांस वाटत नाही त्या घटकेस मनुष्याचा पुत्र येईल.

४१ तेव्हां पेत्रानें म्हटलें, प्रभुजी, हा दाखला तूं आम्हांस सांगतोस किंवा सर्वासहि सांगतोस ? ४२ तेव्हां प्रभु म्हणाला, आपल्या परिवाराला यथाकार्त्त शिधा-सामग्री द्यावयास ज्याला धन्यानें नेमिलें आहे असा विश्वासू व विचारशील कारभारी कोण ? ४३ ज्या दासाला त्याचा धनी येऊन तसें करितांना पाहील तो धन्य. ४४ मी तुम्हांस सत्य सांगतो कीं त्याला तो आपल्या सर्वस्वा-वर नेमील; ४५ परंतु आपला धनी येण्यास उशीर लागेल असें तो दास आपल्या मनांत म्हणून चाकरांस व चाकरिणींस माहं लागेल, आणि खाऊंपिऊं व मस्त होऊं लागेल, ४६ तर तो वाट पाहत नाही त्या दिवशीं व त्याला ठाऊक नाही त्या घटकेस त्या दासाचा धनी येऊन त्याला कापून टाकील, आणि अविश्वासु लोकांबरोबर त्याचा वाटा नेमील. ४७ आपल्या धन्याची इच्छा काय आहे हें माहीत असून ज्या दासानें तयारी केली नाही व त्याच्या इच्छेप्रमाणें कृति केली नाही तो फार फटके खाईल; ४८ परंतु ज्यानें फटके मारण्याजोगीं केलें, माहिती नसल्यामुळें केली, तो थोडके खाईल. ज्या कोणाला फार दिलें त्याजवळून फार मागण्यांत येईल, आणि ज्याच्याजवळ फार ठेविलें आहे त्याजवळून फारच फार मागण्यांत येईल.

४९ मी पृथ्वीवर आग लावण्यास आलों आहे, ती पेद्रून चुकली असती तर किती बरें होतें ? ५० मला बाप्तिस्मा द्यावयाचा आहे, तो केव्हां परिपूर्ण होईल अशा मोठ्या पेचांत मी पडलों आहे ! ५१ मी पृथ्वीवर शांतता करावयास आलों आहे असें तुम्हांस वाटतें काय ? मी तुम्हांस सांगतो, नाही; तर फूट करावयास; ५२ आतांपासून एका घरांतील पांच जणांत, दोघां-विरुद्ध तिघे व तिघांविरुद्ध दोघे असे विभक्त होतील. ५३ पुत्राविरुद्ध पिता व 'पित्याविरुद्ध पुत्र,' कन्ये-विरुद्ध माता व 'मातेविरुद्ध कन्या,' सासूविरुद्ध सून

व 'सुनेविरुद्ध सासू' अशीं तीं विभक्त होतील.

५४ आणखी तो लोकसमुदायांसहि म्हणाला, जेव्हां तुम्ही ढग पश्चिमेकडून वर येतांना पाहतां तेव्हां लागलेंच म्हणतां, सर येत आहे; आणि तसें घडतें. ५५ दक्षिण वारा सुटतो तेव्हां तुम्ही म्हणतां, कडाक्याचा उष्मा होईल; आणि तसें घडतें. ५६ अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांस पृथ्वीवरील व आकाशांतील लक्षणांचा अर्थ काढितां येतो, तर ह्या समयाचा अर्थ तुम्हांस कसा काढितां येत नाही? ५७ आणखी जें यथार्थ आहे तें तुम्ही आपणच कां ठरवीत नाही? ५८ तूं आपल्या वाद्याबरोबर अधिकाऱ्याकडे जातांना वाटेंतच त्याजपासून सुटावयाचा यत्न कर; नाहीतर कदाचित् तो तुला न्यायाधीशाकडे ओढून नेईल; न्यायाधीश तुला शिपायाच्या हातीं देईल, व शिपाई तुला बंदिशालेंत घालील. ५९ मी तुला सांगतो, तूं शेवटली दोलीहि फेडीपर्यंत तेथून सुटणारच नाहीस.

१ त्याच समयीं तेथें असणाऱ्या कित्येकांनीं १३ त्याला, ज्या गालीलकरांचें रक्त पिलातानें त्यांच्या यज्ञांत मिश्रित केलें होतें, त्यांजविषयीं सांगितलें.

२ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें, या गालीलकरांनीं असें दुःख भोगिलें यावरून दुसऱ्या सर्व गालीलकरांपेक्षां ते पापी होते असें तुम्हांस वाटतें काय? ३ मी तुम्हांस सांगतो, नव्हते; तरी पण तुम्ही पश्चात्ताप न केल्यास सर्व त्याप्रमाणें नाश पावाल; ४ किंवा ज्या अठरा जणांवर शिलोहांतील बुरुज पडून त्यांचा घात झाला, ते यरुशलेमांत राहणाऱ्या सर्व मनुष्यांपेक्षां अपराधी होते असें तुम्हांस वाटतें काय? ५ मी तुम्हांस सांगतो, नव्हते; तरी पण तुम्ही पश्चात्ताप न केल्यास सर्व तसाच नाश पावाल.

६ त्यानें हा दाखला सांगितला: कोणाएकाचें द्राक्ष-मळ्यांत लाविलेलें अंजिराचें एक झाड होतें; त्यावर तो फळ पाहावयास आला परंतु त्याला मिळालें नाही. ७ तेव्हां त्यानें माळ्याला म्हटलें, पाहा, मी आज तीन वर्षे या अंजिरावर फळ पाहावयास येतो परंतु मला कांहीं आढळत नाही; तें तोडून टाक; भूमीला उगाच भार

तरी कां असावा? ८ तेव्हां त्यानें त्याला उत्तर दिलें, महाराज, यंदाचेंहि वर्षे तें असूंदे, म्हणजे मी त्याच्या-भोवतें खणून खत घालीन; ९ मग त्याला फळ आलें तर बरें; नाहीतर तूं तें तोडून टाक.

१० तो शब्बाथ दिवशीं एका सभास्थानांत शिकवीत होता. ११ तेव्हां पाहा, जिला अठरा वर्षे विकाराचा आत्मा लागला होता अशी एक स्त्री तेथें होती; ती कुबडी असल्यामुळें तिला अगदीं उभें राहवत नसे. १२ तिला येझूनें पाहून बोलावून म्हटलें, बाई, तूं आपल्या विकारापासून मुक्त झाली आहेस. १३ त्यानें तिजवर हात ठेवितांच ती सरळ झाली व देवाचा महिमा वर्णू लागली. १४ येझूनें शब्बाथ दिवशीं रोग बरा केला म्हणून सभास्थानाचा अधिकारी संतप्त होऊन लोकसमुदायाला म्हणाला, काम करण्याचे असे सहा दिवस आहेत; तर त्यांत येऊन बरे होऊन जात जा, शब्बाथ दिवशीं येऊं नका; १५ परंतु प्रभूनें त्याला उत्तर दिलें, अहो ढोंग्यांनो, तुम्हांतील प्रत्येक जण आपला बैल किंवा गाढव शब्बाथ दिवशीं ठाणावरून सोडून पाण्यावर नेतो कीं नाही? १६ ही तर अब्राहामाची कन्या आहे; पाहा, हिला सैतानानें अठरा वर्षे बांधून ठेविलें होतें; हिला या बंधनापासून शब्बाथ दिवशीं सोडविणें योग्य नव्हतें काय? १७ तो हें बोलत असतां त्याचे सर्व विरोधी लज्जित झाले; आणि जीं वैभवशाली कृत्यें त्याजकडून होत होतीं त्या सर्वांमुळें सर्व लोकसमुदायानें आनंद केला.

१८ ह्यावरून तो म्हणाला, देवराज्य कशासारखें आहे? मी त्याला कशाची उपमा देऊं? १९ तें मोहरीच्या दाण्यासारखें आहे; तो एका मनुष्यानें घेऊन आपल्या मळ्यांत पेरिला, मग तो वाढून झाड झाला; आणि 'आकाशांतील पांखरें' त्याच्या फांद्यांत वस्तीस राहूं लागलीं.'

२० तो पुनः म्हणाला, मी देवराज्याला कशाची उपमा देऊं? २१ तें खमिरासारखें आहे; तें एका स्त्रियेनें घेऊन तीन मापें पिठामध्ये लपवून ठेविलें, तेणेंकरून शेवटीं तें सर्व फुगून गेलें.

२२ तो शिक्षण देत नगरोनगरी व गावोगावीं फिरतफिरत यरुशलेमाकडे चालला. २३ तेव्हां कोणीएकांनं त्याला म्हटलें, प्रभुजी, तारण मिळविणारे थोडे आहेत कीं काय ? २४ तो त्यांस म्हणाला, अरुंद दरवाजांनं आंत जावयाला जोराचा यत्न करा; कारण मी तुम्हांस सांगतो, पुष्कळ लोक आंत जावयास पाहतील, परंतु त्यांच्यानं जाववणार नाही. २५ एकदां घरधन्यानं उठून दार बंद केलें म्हणजे तुम्ही बाहेर उभे राहून व दार ठोकून म्हणूं लागाल, प्रभुजी, आम्हांस उघडा; तेव्हां तो तुम्हांस उत्तर देईल, तुम्ही कोठले आहां, हें मला माहीत नाही; २६ तेव्हां तुम्ही म्हणूं लागाल, आम्हीं तुझ्या समक्ष खाल्लेंप्यालें, आणि तूं आमच्या मार्गावर शिक्षण दिलें; २७ परंतु तो म्हणेल, मी तुम्हांस सांगतो, तुम्ही कोठले आहां हें मला माहीत नाही; 'अहो सर्वे अधर्म करणाऱ्यांनो, तुम्ही मजपासून दूर व्हा.' २८ तुम्ही जेव्हां अब्राहाम, इसहाक, याकोब व सर्वे संदेष्टे यांस देवराज्यांत असलेले व स्वतःस बाहेर टाकण्यांत आलेले पाहिले, तेव्हां रडणें व दांत-खाणें होईल. २९ 'पूर्वेकडून, पश्चिमेकडून', उत्तरेकडून व दक्षिणेकडून लोक येऊन देवराज्यांत बसतील; ३० आणि पाहा, जे पहिले होतील असे कांहीं शेवटले आहेत, आणि शेवटले होतील असे कांहीं पहिले आहेत.

३१ त्याच घटकेस किलेक परुशी येऊन त्याला म्हणाले, एथून निघून जा; कारण हेरोद तुला जिवें मारावयास पाहत आहे. ३२ त्यानं त्यांस म्हटलें, त्या खोकडाला जाऊन सांगा, पाहा, मी आज व उद्यां भूतें काढितों व रोग बरे करितों, आणि तिसऱ्या दिवशीं माझी पूर्णता होईल. ३३ मला आज, उद्यां व परवां पुढें चाललें पाहिजे; कारण यरुशलेमाबाहेर संदेष्ट्यांचा नाश झाला असें व्हावयाचें नाही. ३४ यरुशलेमा, यरुशलेमा, संदेष्ट्यांचा घात करणाऱ्या, व तुझ्याकडे पाठविलेल्यांस दगडमार करणाऱ्या ! जशी कोंबडी आपलीं पिलें पंखांखालीं एकवट करिते तसें तुझ्या मुला-वाळांस एकवट करावयाचें कितीतरी वेळां माझ्या मनांत आलें; पण तें तुमच्या मनांत आलें नाही ! ३५ पाहा,

'तुमचें घर तुम्हांकरितां ओसाड असें पडलें आहे;' मी तुम्हांस सांगतो कीं 'प्रभूच्या नामानं येणारा तो धन्य-वादित' असें म्हणाल, तोपर्यंत तुम्ही मला पाहणारच नाहीं.

१ तो एका शब्बाथ दिवशीं परुश्यांतील १४ कोणीएका अधिकाऱ्याच्या घरीं भोजनास गेला, तेव्हां असें झालें कीं ते त्याच्या जपणीस बसले होते; २ आणि पाहा, तेथें त्याच्यासमोर कोणी जलोदर झालेला मनुष्य होता. ३ येशूनं शाख्यांस व परुश्यांस विचारिलें, शब्बाथ दिवशीं रोग बरे करणें योग्य आहे किंवा नाही ? ४ तेव्हां ते गप्प राहिले. मग त्यानं त्याला धरून बरें केलें व लावून दिलें. ५ मग त्यानं त्यांस म्हटलें, तुमच्यापैकी कोणाचा मुलगा किंवा बैल विहिरींत पडला तर तो त्याला शब्बाथ दिवशीं तत्क्षणीं बाहेर काढणार नाहीं काय ? ६ तेव्हां त्यांच्यानं त्याला त्या प्रश्नांचें उत्तर देववेना.

७ तेव्हां आमंत्रित लोक मुख्यमुख्य आसनें कशीं निवडून घेत होते हें पाहून तो त्यांस दाखला देऊन म्हणाला: ८ कोणीं तुला लग्नाच्या मेजवानीचें आमंत्रण केलें तर मुख्य आसनीं बसूं नको; कदाचित् तुजहून मोठ्या योग्यतेच्या कोणाला त्यानं आमंत्रण केलें असेल; ९ मग ज्यानं तुला व त्याला आमंत्रण केलें तो येऊन तुला म्हणेल, याला जागा दे; तेव्हां तूं लाजेनं अगदीं खालच्या जागेवर बसशील. १० तुला आमंत्रण असल्यास अगदीं खालच्या जागेवर जाऊन बस; म्हणजे ज्यानं तुला आमंत्रण केलें तो येईल तेव्हां तुला म्हणेल, मित्रा, वर येऊन बस; म्हणजे तुझ्याबरोबर भोजनास बसलेल्या सर्वांसमोर तुझा मान होईल. ११ कारण जो कोणी आपणाला उंच करितो तो नीच केला जाईल; व जो आपणाला नीच करितो तो उंच केला जाईल.

१२ मग ज्यानं त्याला आमंत्रण केलें होतें त्यालाहि तो म्हणाला, जेव्हां दुपारची किंवा संध्याकाळची जेवणावळ करिशील तेव्हां तूं आपले मित्र, आपले भाऊ, आपले नातलग किंवा धनवान् शेजारी यांस बोलावूं नको; बोलाविल्यास कदाचित् तेहि तुला उलट आमंत्रण करितील, व तुझी फेड होईल. १३ तर तूं

मेजवानी करिशील तेव्हां दरिद्री, व्यंग, लंगडे, अंधळे यांस आमंत्रण कर; १४ म्हणजे तुला दुवा मिळेल. तुझी फेड करावयास त्यांजवळ काहीं नाहीं; तरी धार्मिकांच्या पुनरुत्थानसमयीं तुझी फेड होईल.

१५ मग त्याजबरोबर भोजनास बसलेल्यांपैकीं कोणाएकानें या गोष्टी ऐकून त्याला म्हटलें, जो देवाच्या राज्यांत अन्न खाईल तो धन्य. १६ त्यानें त्याला म्हटलें, कोणाएका मनुष्यानें संध्याकाळची मोठी जेवणावळ केली, तेव्हां बहुतांस आमंत्रण केलें; १७ आणि जेवणाच्या वेळेस, आतां या, तयारी झाली आहे, असें आमंत्रितांस सांगावयाला त्यानें आपल्या एका दासास पाठविलें. १८ तेव्हां ते सर्व जण सारखेच निमित्त सांगूं लागले. पहिला त्याला म्हणाला, मी शेत विकत घेतलें आहे, तें मला जाऊन पाहिलें पाहिजे; मी तुला विनंती करितों, मला क्षमा असावी. १९ दुसरा म्हणाला, मी बैलांच्या पांच जोड्या विकत घेतल्या आहेत, त्या मी तपासावयाला जातों; मी तुला विनंती करितों, मला क्षमा असावी. २० आणखी एक जण म्हणाला, मी बायको केली आहे, म्हणून माझें येणें होत नाहीं. २१ मग त्या दासानें येऊन आपल्या धन्याला हें वर्तमान सांगितलें. तेव्हां घरधनी रागावून आपल्या दासाला म्हणाला, नगराच्या रस्त्यांत व गह्व्यांत लवकर जा, आणि दरिद्री, व्यंग, लंगडे व अंधळे यांस इकडे आण. २२ दास म्हणाला, महाराज, आपण आज्ञा केल्याप्रमाणें झालें आहे, तरी अद्यापि जागा आहे. २३ धनी दासास म्हणाला, माझें घर भरून जावें म्हणून सडकांवर व कुंपणांकडे जाऊन लोकांस आप्रह करून आण; २४ कारण मी तुम्हांस सांगतों कीं त्या आमंत्रित मनुष्यांतून एकहि माझ्या जेवणांतलें काहीं चाखणार नाहीं.

२५ त्याच्याबरोबर मोठे लोकसमुदाय चालले होते; तेव्हां तो त्यांकडे वळून म्हणाला, २६ जर कोणी मजकडे येतो आणि आपला बाप, आई, बायको, मुलें, भाऊ व बहिणी यांचा आणि आपल्या जिवाचाहि द्वेष करित नाहीं तर त्याला माझा शिष्य होतां येत नाहीं. २७ जो कोणी आपला वधस्तंभ घेऊन माझ्यामागे येत नाहीं

त्याला माझा शिष्य होतां येत नाहीं. २८ बुरुज बांधावयाची इच्छा असतां पहिल्यानें बसून व खर्चाचा अंदाज करून आपल्याजवळ तो पुरा करण्याइतकी ऐपत आहे कीं काय हें पाहत नाहीं असा तुम्हांत कोण आहे? २९ नाहीं तर कदाचित् पाया घातल्यावर त्याच्यानें तो जर पुरा करवला नाहीं, तर सर्व पाहणारे लोक त्याचा उपहास करून म्हणतील, ३० हा मनुष्य बांधूं लागला परंतु ह्याच्यानें तो पुरा करवला नाहीं; ३१ अथवा असा राजा कोण आहे कीं तो दुसऱ्या राजाबरोबर लढाईत सामना करण्यास निघाला असतां पहिल्यानें बसून विचार करित नाहीं कीं जो वीस हजार घेऊन मजवर येतो त्याजवर माझ्यानें दहा हजारांनिशीं जाववेल काय? ३२ जर नाहीं, तर तो दूर आहे तोंच वकिलांस पाठवून सल्ल्याचें बोलणें लावितो. ३३ तर त्याप्रमाणें तुम्हांतील जो आपल्या सर्वखाचा परित्याग करित नाहीं त्याला माझा शिष्य होतां येत नाहीं. ३४ मीठ हा चांगला पदार्थ आहे; पण मिठाचाच खारटपणा गेला तर त्याला रुचि कशानें येईल? ३५ तें जमिनीला किंवा खताला उपयोगी नाहीं; तें टाकून देतात. ज्याला एकावयास कान आहेत तो ऐको.

१ स्वर्ग जकातदार व पापी लोक त्याचें एका-
१५ वयास त्याच्याजवळ येत होते. २ तेव्हां परुसी व शाखी या उभयतांनीं अशी कुरकूर केली कीं हा पापी लोकांचा स्वीकार करून त्यांजबरोबर जेवतो.

३ मग त्यानें त्यांस हा दाखला सांगितला: ४ तुम्हां-
मध्यें असा कोण मनुष्य आहे कीं त्याच्याजवळ शंभर मेंढरें असतां त्यांतून एक हरवेलें, तर तीं नव्याण्णव रानांत सोडून देऊन हरवलेलें सापडेपर्यंत त्याचा शोध करित नाहीं? ५ तें सापडल्यावर तो तें आनंदानें खांदांवर घेतो; ६ आणि घरीं येऊन मित्रांस व शेजाऱ्यांस बोलावून त्यांस म्हणतो, माझें हरवलेलें मेंढरूं सापडलें आहे म्हणून माझ्याबरोबर आनंद करा. ७ ह्याप्रमाणें ज्यांस पश्चात्तापाची गरज नाहीं अशा नव्याण्णव धार्मिकांबद्दल होणाऱ्या आनंदापेक्षां पश्चात्ताप करणाऱ्या एका पापी मनुष्याबद्दल स्वर्गांत अधिक आनंद होईल, हें मी तुम्हांस सांगतों.

८ तसेंच, अशी स्त्री कोण आहे कीं तिच्या

जवळ दहा पावल्या असतां त्यांतून एक पावली हरवली तर दिवा लावून व घर झाडून ती सापडपर्यंत मन लावून शोध करित राहत नाही? ९ ती सापडल्यावर ती मैत्रीणींस व शेजाऱ्यांस बोलावून म्हणते, माझी हरवलेली पावली मला सापडली, म्हणून माझ्याबरोबर आनंद करा. १० त्याप्रमाणे, पश्चात्ताप करणाऱ्या एका पापी मनुष्याबद्दल देवाच्या दूतांसमोर आनंद होतो, हें मी तुम्हांस सांगतो.

११ आणखी तो म्हणाला, कोणाएका मनुष्याला दोन मुलगे होते; १२ त्यांतील धाकटा बापाला म्हणाला, बाबा, मालमत्तेचा माझा वाटा मला दे. तेव्हां त्यानें त्यांस आपली संपत्ति वाटून दिली. १३ मग फार दिवस झाले नाहीत तों धाकटा मुलगा सर्व जमा करून दूर देशी गेला; आणि तेथें त्यानें चैनबाजी करून आपली संपत्ति उडविली. १४ त्यानें आपलें सर्व खर्चून टाकिल्यावर त्या देशांत मोठा दुष्काळ पडला; तेव्हां त्याला अडचण पडूं लागली. १५ मग तो त्या देशांतील एका रहिवास्याजवळ जाऊन त्याला चिकटून राहिला; त्यानें त्याला आपल्या शेतांत डुकरें चारावयास पाठविलें. १६ तेव्हां ज्या शेंगा डुकरें खात असत त्यांतल्या तरी खाऊन पोट भरावें असें त्याला वाटलें; त्याला कोणी कांहीं दिलें नाही. १७ नंतर तो शुद्धीवर येऊन म्हणाला, माझ्या बापाच्या किती मोलकऱ्यांस भाकरीची रेलचेल आहे! आणि मी एथें भुकेनें मरतो. १८ मी उठून आपल्या बापाकडे जाईन व त्याला म्हणेन, बाबा, मीं खर्गाविरुद्ध व तुझ्यासंबंधानें पाप केलें आहे; १९ आतां तुझा पुत्र म्हणवावयास मी योग्य नाही; आपल्या एका मोलकऱ्याप्रमाणें मला ठेव. २० मग तो उठून आपल्या बापाकडे गेला. तो दूर आहे इतक्यांत त्याच्या बापानें त्याला पाहिलें आणि कळवळा येऊन तो धावत गेला; त्यानें त्याच्या गळ्यांत मिठी घातली व त्याचे पुष्कळ मुके घेतले. २१ मुलगा त्याला म्हणाला, बाबा, मीं खर्गाविरुद्ध व तुझ्यासंबंधानें पाप केलें आहे; आणि आतां तुझा पुत्र म्हणवावयास मी योग्य नाही; २२ पण बापानें आपल्या दासांस सांगितलें,

लवकर उत्तम झगा आणून याला घाला; आणि याच्या हातांत अंगठी व पायांत जोडा घाला; २३ पोसलेलें वासरूं आणून कापा; आपण खाऊं आणि उत्साह करूं; २४ कारण हा माझा मुलगा मेला होता, तो पुनः जीवंत झाला आहे; हरवला होता तो सापडला आहे; मग ते उत्साह करूं लागले. २५ त्याचा वडील मुलगा शेतांत होता; तो घराजवळ आला तेव्हां त्यानें वाघें व नृत्य ऐकिलें. २६ तेव्हां त्यानें एका चाकराला बोलावून विचारिलें, हें काय चाललें आहे? २७ त्यानें त्याला सांगितलें, तुझा भाऊ आला आहे; आणि तो तुझ्या बापाला सुखरूप मिळाला म्हणून त्यानें पोसलेलें वासरूं कापिलें आहे. २८ तेव्हां तो रागावून आंत जाईना, म्हणून त्याचा बाप बाहेर येऊन त्याची समजूत घालूं लागला; २९ परंतु त्यानें बापाला उत्तर दिलें, पाहा, मी इतकीं वर्षें तुझी सेवाचकरी करित आहे, आणि तुझी एकहि आज्ञा मीं कधीं मोडिली नाही; तरी मीं आपल्या मित्रांबरोबर उत्साह करावा म्हणून तूं मला कधीं करडूंहि दिलें नाही; ३० पण ज्यानें तुझी संपत्ति कसविणींबरोबर खाऊन टाकिली तो हा तुझा मुलगा आला तेव्हां तूं त्याच्यासाठीं पोसलेलें वासरूं कापिलें. ३१ त्यानें त्याला म्हटलें, बाळा, तूं माझ्याबरोबर नेहमींच आहेस, आणि जें कांहीं माझें आहे तें सर्व तुझेंच आहे; ३२ तरी उत्साह व आनंद करणें हें योग्य आहे; कारण हा तुझा भाऊ मेला होता, तो जीवंत झाला आहे; हरवला होता तो सापडला आहे.

१ त्यानें शिष्यांसहि म्हटलें, कोणीएक १६ श्रीमंत मनुष्य असून त्याचा कारभारी होता; त्याजवर, हा तुझें द्रव्य उडवितो, असा आरोप त्याकडे करण्यांत आला. २ तेव्हां त्यानें त्याला बोलावून म्हटलें, तुजविषयीं मी हें काय ऐकतो? तूं आपल्या कारभाराचा हिशोब दे; कारण यापुढें तुला कारभार पाहावयाचा नाही. ३ मग कारभार्यानें आपल्या मनांत म्हटलें, माझा धनी मजपासून कारभार काढून घेणार आहे, तर मी काय करूं? खणावयास मला शक्ति

नाहीं; मीक मागावयास लाज वाटते. ४ तर कारभारा-
वरून काढिल्यावर लोकांनीं मला आपल्या घरांत घ्यावें
म्हणून मीं काय करावें हें आतां मला सुचलें. ५ मग
त्यानें आपल्या धन्याच्या प्रत्येक देणेकऱ्यास बोलाविलें
आणि पहिल्याला म्हटलें, माझ्या धन्याचें तुला किती
देणें आहे? ६ तो म्हणाला, शंभर मण तेल. त्यानें
त्याला म्हटलें, हा तुझा लेख घे आणि लवकर वसून
यावर पन्नास मांड. ७ नंतर दुसऱ्याला म्हटलें, तुला
किती देणें आहे? तो म्हणाला, शंभर खंज्या गहू. तो
त्याला म्हणाला, हा तुझा लेख घे व ऐशीं मांड.
८ अन्यायी कारभार्यानें शहाणपण केलें यावरून
धन्यानें त्याची वाहवा केली; या युगाचे पुत्र स्वजाती-
विषयीं प्रकाशाच्या पुत्रांपेक्षां शहाणे असतात. ९ आणखी
मी तुम्हांस सांगतों, अन्यायाच्या धनानें तुम्हीं आपणां-
साठीं मित्र जोडा; यासाठीं कीं तें नाहींसें होईल तेव्हां
त्यांनीं तुम्हांस चिरकाल टिकणाऱ्या वस्तीत घ्यावें.
१० जो अगदीं अल्प गोष्टीविषयीं विश्वासू तो पुष्कळा-
विषयींहि विश्वासू आहे, आणि जो अगदीं अल्प गोष्टी-
विषयीं अन्यायी तो पुष्कळाविषयींहि अन्यायी आहे.
११ यास्तव तुम्ही अन्यायाच्या धनाविषयीं विश्वासू
न झालां तर जें खरें धन तें तुम्हांला कोण सोपून
देईल? १२ आणि जें दुसऱ्याचें त्याविषयीं तुम्ही विश्वासू
न झालां तर जें तुमचें स्वतःचें तें तुम्हांस कोण देईल?
१३ कोणत्याहि चाकराला दोन धन्यांची चाकरी करितां
येत नाहीं; कारण तो एकाचा द्वेष करील व दुसऱ्यावर
प्रीति करील; अथवा एकाला धरून राहील व दुसऱ्याला
तुच्छ मानील. तुम्हांला देवाची आणि धनाची सेवा
करितां येत नाहीं.

१४ हें सर्व ऐकून धनलोभी परुश्यांनीं त्याचा
उपहास केला. १५ त्यानें त्यांस म्हटलें, तुम्ही आपणांस
मनुष्यांसमक्ष धार्मिक ठरवून घेणारे आहां, परंतु
देव तुमचीं अंतःकरणें ओळखून घेतो; मनुष्यांस जें
उच्च असें वाटतें तें देवाच्या दृष्टीनें ओंगळ आहे.
१६ योहानापर्यंत नियमशास्त्र व संदेष्टे होते; तेव्हां-
पासून देवराज्याची सुवार्ता गाजविली जात आहे,

आणि प्रत्येक मनुष्य त्यांत नेटानें प्रवेश करितो.
१७ नियमशास्त्राचा एक फाटा रद्द होण्यापेक्षां आकाश
व पृथ्वी नाहींशी होणें हें सोपें आहे.

१८ जो कोणी आपली बायको टाकून दुसरीबरोबर लग्न
करितो तो व्यभिचार करितो; आणि नवऱ्यानें टाकिलेल्या
बायकोबरोबर जो लग्न करितो तो व्यभिचार करितो.

१९ कोणीएक श्रीमंत मनुष्य होता, तो जांभळीं व
फार बारीक सुताचीं वस्त्रें घालीत असे, आणि प्रति-
दिवशीं थाटामाटानें ख्यालीखुशाली करीत असे;
२० त्याच्या दरबाजाजवळ लाजार नावाचा फोडांनीं
भरलेला एक दरिद्री टाकण्यांत आला होता; २१ त्या
श्रीमंताच्या मेजावरून पडेल त्यावर आपलें पोट भरावें
अशी त्याची इच्छा होती; आणि कुत्रीं येऊन त्याचे
फोड चाटीत असत. २२ पुढें असें झालें कीं तो
दरिद्री मेला, आणि दिव्यदूतांनीं त्याला अब्राहामाच्या
उरानजीक नेऊन ठेविलें; श्रीमंतहि मेला व त्याला पुरलें.
२३ मग तो अधोलोकांत यातना भोगीत असतां त्यानें
आपली दृष्टि वर करून अब्राहाम व त्याच्या उरानजीक
असलेला लाजार यास दुःख पाहिलें. २४ तेव्हां त्यानें
हाक मारून म्हटलें, हे बापा अब्राहामा, मजवर दया
करून लाजाराला पाठीव, यासाठीं कीं त्यानें आपल्या
बोटाचें टोक पाण्यांत बुचकळून माझी जीभ थंड
करावी; कारण या जाळांत मी क्लेश भोगीत आहे.
२५ अब्राहाम म्हणाला, मुला, तुला आपल्या आयुष्यांत
आपलें सुख भरून मिळालें, तसें लाजाराला दुःख
मिळालें, याची आठवण कर; आतां ह्याला एथें समाधान
मिळत आहे व तूं क्लेश भोगीत आहेस; २६ याशिवाय
जे एथून तुम्हांकडे पार जाऊं पाहतात त्यांस जातां
येऊं नये व तिकडून कोणीं आम्हांकडे येऊं नये
म्हणून आमच्या व तुमच्यामध्ये मोठा दरा स्थापिलेला
आहे. २७ मग तो म्हणाला, तर बापा, मी विनंती
करितों, त्याला माझ्या बापाच्या घरीं पाठीव;
२८ कारण मला पांच बंधु आहेत; त्यांनीं तरी या
यातनेच्या स्थळीं येऊं नये म्हणून त्यानें त्यांस साक्ष
दावी. २९ अब्राहामानें त्याला म्हटलें, त्यांच्याजवळ मोशे

व संदेष्टे आहेत त्यांचे त्यांनीं ऐकावे. ३ = तो म्हणाला, हे बापा अब्राहामा, असें नाही; मेलेल्यांमधून कोणी त्यांजकडे गेला तर ते पश्चात्ताप करितील. ३१ तेव्हां त्यानें त्याला म्हटलें, जर ते मोशाचें व संदेष्ट्यांचें ऐकत नाहीत तर मेलेल्यांमधूनहि कोणी उठला तरी त्यांची खातरी होणार नाही.

१ मग त्यानें शिष्यांस म्हटलें, अडखळण्याचीं १७ कारणें न व्हावीं हें अशक्य आहे; परंतु ज्या-पासून तीं उद्भवतात त्याला धिक् असो! २ त्यानें या लहानांतील एकाला अडखळवावें यापेक्षा त्याच्या गळ्यांत जाल्याची तळी बांधून त्याला समुद्रांत टाकावें यांत त्याचें बरें आहे. ३ तुम्ही आपणांस संभाळा; तुझ्या भावानें अपराध केला तर त्याचा निषेध कर; आणि त्यानें पश्चात्ताप केला तर त्याला क्षमा कर. ४ त्यानें एका दिवसांत सात वेळां तुझा अपराध केला, आणि सात वेळां तुजकडे येऊन, मी पश्चात्ताप करितों, असें म्हटलें तर त्याला क्षमा कर.

५ मग प्रेषित प्रभूला म्हणाले, आमचा विश्वास वाढीव. ६ प्रभु म्हणाला, तुम्हांमध्ये मोहरीच्या दाण्या-एवढा विश्वास असला तर या तुतीला, तूं उपटून समुद्रांत लाविली जा, असें तुम्हीं सांगितल्यास ती तुमचें ऐकेल. ७ तुम्हांपैकीं असा कोण आहे कीं त्याचा नांगरणारा किंवा मेंढरें राखणारा दास शेतांतून आल्यावर तो त्याला म्हणेल, आतांच येऊन जेवावयाला बस ? ८ उलट तो त्याला असें म्हणणार नाही काय कीं माझे जेवण तयार कर, माझे खाणेंपिणें होईपर्यंत कमर बांधून माझी सेवा कर, आणि मग तूं खा व पी ? ९ सांगितलेलीं कामें दासानें केलीं म्हणून तो त्याचे उपकार मानितो काय ? १० तसेंच तुम्हांस सांगितलेलीं सर्व कामें केल्यावर, आम्ही निरुपयोगी दास आहों, आमचें कर्तव्य तेंच आम्हीं केलें, असें म्हणा.

११ ते यरुशलेमाकडे जात असतां असें झालें कीं तो शोमरोन व गालील यांमधून चालला; १२ आणि तो एका गांवांत जात असतां कुष्ठरोग असलेले दहा पुरुष त्याला भेटले. १३ ते दूर उभे राहून उच्च स्वरानें

म्हणाले, हे येशू, गुरुजी, आम्हांवर दया कर. १४ त्यानें त्यांस पाहून म्हटलें, तुम्ही जाऊन आपणांस 'याजकांला दाखवा.' मग असें झालें कीं ते जातां जातां शुद्ध झाले. १५ त्यांतील एक जण आपण बरें झालों आहों असें पाहून मोठ्यानें देवाचा महिमा वर्णित परत आला; १६ आणि त्याचे आभार मानून त्याच्या चरणांजवळ उपडा पडला; हा तर शोमरोनी होता. १७ तेव्हां येशूनें म्हटलें कीं एकंदर दहा जण शुद्ध झाले नव्हते का ? तर त्यांतील नऊ कोठें आहेत ? १८ या परक्या-वाचून देवाचें गौरव करावयास परत आलेले असे कोणी आढळले नाहीत काय ? १९ तेव्हां त्यानें त्याला म्हटलें, उठून जा, तुझ्या विश्वासानें तुला बरें केलें आहे.

२० देवराज्य केव्हां येईल असें परुश्यांनीं त्याला विचारिलें असतां त्यानें त्यांस उत्तर दिलें, देवराज्य दृश्यरूपानें येत नाही; २१ पाहा, एथें आहे ! किंवा तेथें आहे ! असें बोलणार नाहीत, कारण पाहा, देव-राज्य तुम्हांमध्ये आहे.

२२ त्यावर त्यानें शिष्यांस म्हटलें, असें दिवस येतील कीं त्यांत तुम्ही मनुष्याच्या पुत्राचा एक दिवस पाह-ण्याची इच्छा कराल पण तो तुम्हांस दिसणार नाही. २३ ते तुम्हांस म्हणतील, पाहा, तेथें आहे, पाहा, येथें आहे ! तर तुम्ही निघून जाऊं नका, व त्यांच्यामागें लागूं नका; २४ कारण जशी वीज आकाशाखालच्या एका बाजूस चमकून आकाशाखालच्या दुसऱ्या बाजूपर्यंत प्रकाशते, तसा मनुष्याचा पुत्रहि आपल्या दिवशीं होईल. २५ तथापि त्यानें प्रथम फार दुःख भोगावें व या पिढीच्या हातून नाकारिलें जावें याचें अगत्य आहे. २६ नोहाच्या दिवसांत झालें तसें मनुष्याच्या पुत्राच्या दिवसांतहि होईल. २७ 'नोहा नौकेंत गेला' त्या दिवसापर्यंत लोक खातपीत होते, लग्न करून घेतदेत होते, इतक्यांत जल-प्रलयानें येऊन सर्वांचा नाश केला. २८ तसेंच ज्याप्रमाणें लोटाच्या दिवसांत झालें, त्याप्रमाणें होईल; म्हणजे ते खातपीत, विकत घेतदेत होते; लावणी करीत होते, घरे बांधीत होते; २९ परंतु ज्या दिवशीं लोट सदोमां-तून निघाला त्याच दिवशीं 'आकाशांतून अग्नि व गंधक

यांची वृष्टि होऊन' सर्वांचा नाश झाला. ३० मनुष्याचा पुत्र प्रगट होईल त्या दिवशीं त्याप्रमाणे होईल. ३१ त्या दिवशीं जो धाव्यावर असेल त्यानें आपलें घरांत असलेलें सामान नेण्याकरितां खालीं येऊं नये; आणि तसेंच जो शेतांत असेल 'त्यानें मागे फिरूं' नये. ३२ लोटाच्या बायकोची आठवण करा. ३३ जो कोणी आपला जीव आपणासाठीं राखावयाचा यत्न करील तो त्याला मुकेल, आणि जो कोणी त्याला मुकेल तो त्याला वाचवील. ३४ मी तुम्हांस सांगतो, त्या रात्रीं एका बाजेवर दोघे असतील, एकाला घेतलें जाईल व दुसऱ्याला ठेविलें जाईल. ३५ दोघी एकत्र दळीत असतील; एकीला घेतलें जाईल व दुसरीला ठेविलें जाईल. ३६ [शेतांत दोघे असतील, एकाला घेतलें जाईल व दुसऱ्याला ठेविलें जाईल] ३७ त्यांनीं त्याला म्हटलें, प्रभुजी, कोठें ? त्यानें त्यांस म्हटलें, जेथें प्रेत आहे तेथें गीध जमतील.

१ त्यांनीं सर्वदा प्रार्थना करावी व थकूं नये,

१८ याविषयीं त्यानें त्यांस एक दाखला सांगितला, तो असा: २ कोणाएका नगरांत एक न्यायाधीश होता, तो देवाचें भय धरीत नसे व मनुष्याची पर्वा करीत नसे; ३ आणि त्याच नगरांत एक विधवा होती, ती त्याजकडे वारंवार येऊन म्हणत असे कीं माझा न्याय करून मला आपल्या प्रतिवाद्यापासून सोडीव. ४ तरी बराच काळपर्यंत तो तें करीना, परंतु शेवटीं त्यानें आपल्या मनांत म्हटलें; जरी मी देवाचें भय धरीत नाहीं व मनुष्याची पर्वा करीत नाहीं, ५ तरी ही विधवा मला त्रास देते म्हणूनच मी तिचा न्याय करीन, नाहीं-तर ती नेहमीं नेहमीं येऊन मला अगदीं रंजीस करून टाकील. ६ तेव्हां प्रभूनें म्हटलें, अन्यायी न्यायाधीश काय म्हणतो तें ऐका. ७ तर देवाचे जे निवडिलेले रात्रंदिवस त्याला हाका मारितात त्यांचा तो न्याय करणार नाहीं काय ? आणि त्यांजविषयीं तो विलंब लावील काय ? ८ मी तुम्हांस सांगतो, तो त्यांचा न्याय लवकर करील; तरी मनुष्याचा पुत्र येईल तेव्हां त्याला पृथ्वीवर विश्वास सापडेल काय ?

९ आपण धार्मिक आहों असा जे किलेक स्वतः-

विषयीं भरवसा धरून इतर सर्वांस तुच्छ मानित होते त्यांसहि त्यानें हा दाखला सांगितला: १० एक परुशी व एक जकातदार असे दोघे पुरुष प्रार्थना करावयास मंदिरांत वर गेले; ११ परुश्यानें उभें राहून आपल्या मनांत अशी प्रार्थना केली: हे देवा, इतर मनुष्यें अपहारी, अधर्मी, व्यभिचारी अशीं आहेत, त्यांसारखा किंवा या जकातदारासारखाहि मी नाहीं, यास्तव मी तुझे आभार मानितों. १२ मी आठवड्यांतून दोनदां उपास करितों; जें मला मिळतें त्या सर्वांचा दशांश देतो. १३ जकातदार तर दूर उभा राहून वर स्वर्गाकडे दृष्टि लावावयासहि न धजतां आपल्या उरावर मारून घेऊन म्हणाला, हे देवा, मज पापी मनुष्यावर दया कर. १४ मी तुम्हांस सांगतो, हा त्या दुसऱ्यापेक्षां निर्दोषी ठरून खालीं आपल्या घरीं गेला; कारण जो कोणी आपणाला उंच करितो तो नीच केला जाईल; आणि जो आपणाला नीच करितो तो उंच केला जाईल.

१५ नंतर लोकांनीं आपलीं तान्हीं बाळकेंहि त्यानें त्यांस स्पर्श करावा म्हणून त्याजकडे आणिलीं; परंतु शिष्यांनीं हें पाहून त्यांस दटाविलें. १६ येशूनें तर बाळकांस आपणाजवळ बोलाविलें आणि म्हटलें, बाळकांस मजजवळ येऊं या, त्यांस मना करूं नका; कारण देवराज्य असल्यांचेंच आहे. १७ मी तुम्हांस खचीत सांगतो, जो कोणी बाळकासारखा होऊन देवराज्य स्वीकारणार नाहीं त्याचा त्यांत प्रवेश होणारच नाहीं.

१८ कोणाएका अधिकाऱ्यानें त्याला विचारिलें, हे उत्तम गुरू, मीं काय केलें असतां मला सार्वकालिक जीवन हें वतन मिळेल ? १९ येशू त्याला म्हणाला, मला उत्तम कां म्हणतोस ? एक म्हणजे देव त्यावाचून कोणी उत्तम नाहीं. २० तुला आज्ञा ठाऊक आहेत; 'व्यभिचार करूं नको, मनुष्यहत्या करूं नको, चोरी करूं नको, खोटी साक्ष देऊं नको, आपल्या बापाचा व आईचा सन्मान कर.' २१ तो म्हणाला, मी आपल्या बाळपणापासून या सर्व पाळीत आलों आहें. २२ हें ऐकून येशूनें त्याला म्हटलें, अद्यापि तुझ्यांत एक गोष्ट उणी आहे; तुझें जें कांहीं आहे तें विकून दरियांस वाहून दे,

म्हणजे तुला खर्गात संपत्ति मिळेल; चल, माझ्यामागे ये. २३ हें ऐकून तो अति दुःखित झाला, कारण तो फार श्रीमंत होता. २४ त्याला पाहून येशू म्हणाला, ज्यांच्याजवळ धन आहे त्यांचा देवराज्यांत प्रवेश होणें किती कठीण आहे! २५ श्रीमंतांनं देवराज्यांत प्रवेश करणें यापेक्षां उंटानें सुईच्या नेळ्यांतून जाणें सोपें आहे. २६ ज्यांनीं हें ऐकिलें ते म्हणाले, तर मग कोणाचें तारण होणें शक्य आहे? २७ तो म्हणाला, ज्या गोष्टी मनुष्याला अशक्य त्या देवाला शक्य आहेत. २८ तेव्हां पेत्र म्हणाला, पाहा, आम्ही आपलें घरदार सोडून तुला अनुसरलों आहों. २९ त्यानें त्यांस म्हटलें, मी तुम्हांस खचीत सांगतो, देवराज्याकरितां ज्यानें घर, बायको, भाऊ, आईबाप किंवा मुलेंबाळें सोडिलीं आहेत, ३० त्याला ह्या काळीं पुष्कळपट व पुढल्या युगांत सार्वकालिक जीवन मिळणार नाहीं असा कोणी नाहीं.

३१ तेव्हां त्यानें बारा जणांस जवळ घेऊन त्यांस म्हटलें, पाहा, आपण यरुशलेमास वर चाललों आहों, आणि मनुष्याच्या पुत्राविषयीं ज्या गोष्टी संदेष्ट्यांच्या द्वारे लिहिण्यांत आल्या आहेत त्या सर्व पूर्ण होतील; ३२ म्हणजे त्याला विदेश्यांच्या स्वाधीन करण्यांत येईल, त्याची थड्या व विटंबना होईल, त्याजवर थुंकतील; ३३ त्याला फटके मारितील, त्याचा जीव घेतील, आणि तो तिसऱ्या दिवशीं पुनः उठेल. ३४ त्यांस ह्या गोष्टींपैकी कांहींच कळलें नाहीं; हें वचन त्यांपासून गुप्त ठेवण्यांत आलें, आणि सांगितलेल्या गोष्टी त्यांच्या लक्षांत आल्या नाहींत.

३५ तो यरीहोजवळ आला तेव्हां असें झालें कीं एक अंधळा वाटेवर भीक मागत बसला होता; ३६ त्यानें जवळून जाणाऱ्या लोकसमुदायाचा आवाज ऐकून विचारिलें, हें काय आहे? ३७ त्यांनीं त्याला सांगितलें, येशू नासरेथकर जवळून जात आहे. ३८ तेव्हां तो ओरडून म्हणाला, हे येशू, दाविदाच्या पुत्रा, मजवर दया कर. ३९ तेव्हां त्यानें उगें राहावें म्हणून पुढें चालणाऱ्यांनीं त्याला दटाविलें; तरी तो अधिकच

ओरडून म्हणाला, हे दाविदाच्या पुत्रा, मजवर दया कर. ४० येशूनें उभें राहून त्याला आपणाकडे आणण्यास आज्ञा केली. तो जवळ आल्यावर त्यानें त्याला विचारिलें, ४१ मीं तुजसाठीं काय करावें म्हणून तुझें मागणें आहे? तो म्हणाला, प्रभुजी, मला दृष्टि यावी. ४२ येशू त्याला म्हणाला, तुला दृष्टि येवो; तुझ्या विश्वासानें तुला बरें केलें आहे. ४३ तत्क्षणीं त्याला दृष्टि आली आणि तो देवाचा महिमा वर्णीत त्याच्यामागे चालला; तेव्हां सर्व लोकांनीं हें पाहून देवाचें स्तवन केलें.

१ तो यरीहोंत प्रवेश करून त्यांतून जात होता, २ तेव्हां पाहा, जक्य नावाचा कोणीएक मनुष्य होता; तो मुख्य जकातदार असून श्रीमंत होता. ३ त्यानें येशू कोणता आहे हें पाहण्याचा यत्न केला पण गर्दीमुलें त्याचें चालेना, कारण तो ढेंगणा होता. ४ तेव्हां तो पुढें धावत जाऊन त्याला पाहण्यास उंबराच्या झाडावर चढला; कारण त्याला त्या वाटेनें जावयाचें होतें. ५ मग येशू त्या ठिकाणीं येतांच दृष्टि वर करून त्याला म्हणाला, जक्या, खरा करून खालीं उतर; कारण आज मला तुझ्या घरीं राहिलें पाहिजे. ६ तेव्हां त्यानें खरेनें खालीं उतरून आनंदानें त्याचें आगतस्वागत केलें. ७ हें पाहून सर्व लोक, हा पापी मनुष्याच्या एथें उतरावयास गेला, अशी कुरकूर करूं लागले. ८ तेव्हां जक्य उभा राहून प्रभूला म्हणाला, प्रभुजी, पाहा, मी आपलें अर्धें द्रव्य दरिद्रांस देतो; आणि कुभांडानें कोणाचें कांहीं घेतलें असेल तें चौपट परत देतो. ९ येशूनें त्याला म्हटलें, आज या घराला तारण प्राप्त झालें आहे, कारण हाहि अब्राहामाचा पुत्र आहे. १० मनुष्याचा पुत्र 'हरवलेलें शोधावयास' व तारावयास आला आहे.

११ ते या गोष्टी ऐकत असतां त्यानें त्यांस एक दाखलाहि सांगितला; कारण तो यरुशलेमाजवळ होता, आणि देवराज्य एव्हांच प्रगट होणार आहे असें त्यांस वाटत होतें. १२ तो म्हणाला, कोणीएक उमराव, आपण राज्य मिळवून परत यावें म्हणून, दूर देशीं गेला. १३ त्यानें आपल्या दहा दासांस बोलावून त्यांस

दहा मोहरा दिल्या व त्यांस सांगितलें, मी येई तोंपर्यंत यांवर व्यापार करा. १४ त्याच्या नगराचे लोक त्याचा द्वेष करीत असत; त्यांनीं त्याच्यामागे वकील पाठवून सांगितलें, ह्यानें आम्हांवर राज्य करावें अशी आमची इच्छा नाही. १५ मग असें झालें कीं तो राज्य मिळवून परत आल्यावर ज्या दासांस पैका दिला होता त्यांनीं कायकाय व्यापार केला हें पाहवें म्हणून त्यानें त्यांस आपणाकडे बोलवावयास सांगितलें. १६ मग पहिला त्याजसमोर येऊन म्हणाला, महाराज, तुझ्या मोहरेंच्या आणखी दहा मोहरा झाल्या आहेत. १७ त्यानें त्याला म्हटलें, शाबास, भल्या दासा; तूं अगदीं अल्प गोष्टी-विषयीं विश्वासू झालास, यास्तव दहा नगरांचा अधिकारी हो. १८ नंतर दुसरा येऊन म्हणाला, महाराज, तुझ्या मोहरेंच्या पांच मोहरा झाल्या आहेत. १९ त्यालाहि त्यानें म्हटलें, तूंहि पांच नगरांचा अधिकारी हो. २० मग आणखी एक येऊन म्हणाला, महाराज, ही पाहा तुझी मोहर, मीं रुमालांत बांधून ठेविली होती. २१ तूं करडा मनुष्य असल्यामुळें मला तुझी मीति वाटली; जें तूं ठेविलें नाहीं तें उचलून नेतोस, व जें तूं पेरिलें नाहीं तें कापितोस. २२ तो त्याला म्हणाला, अरे दुष्ट दासा, मी तुझ्याच तोंडांनै तुझा न्याय करितों. मी करडा माणूस आहे, जें मीं ठेविलें नाहीं तें उचलून नेतों, व जें मीं पेरिलें नाहीं तें कापितों, हें तुला ठाऊक होतें; २३ तर तूं माझा पैका पेढीवर कां ठेविला नाहीं? ठेविला असता तर तो मीं येऊन व्याजासह उगविला असता. २४ मग त्यानें जवळ उभें राहणाऱ्यांस सांगितलें, याजपासून मोहर घ्या व ज्याच्याजवळ दहा मोहरा आहेत त्याला या. २५ ते त्याला म्हणाले, महाराज, त्याच्याजवळ दहा मोहरा आहेत. २६ मी तुम्हांस सांगतों, ज्या कोणाजवळ आहे त्याला दिलें जाईल; आणि ज्याच्याजवळ नाहीं त्याचें जें आहे तें देखील त्याजपासून घेतलें जाईल. २७ आतां ज्या माझ्या वैऱ्यांच्या मनांत मीं त्यांजवर राज्य करूं नये असें होतें त्यांस एथें आणा, व माझ्यासमोर मारून टाका.

२८ या गोष्टी सांगून यरुशलैमाकडे वर जात असतानां तो स्वतः पुढें चालत होता.

२९ नंतर असें झालें कीं तो, जैतूनांचा डोंगर ह्या नावाच्या डोंगरानजीक असलेल्या बेथफगे व बेथानी यांच्याजवळ येऊन पोहंचल्यावर त्यानें शिष्यांतून दोघांना असें सांगून पाठविलें, ३० तुम्ही समोरच्या गावांत जा; म्हणजे त्यांत जातांच तुम्हांस ज्याच्यावर कोणी कधीं बसलें नाहीं असें एक शिंगरूं बांधलेलें आढळेल; तें सोडून आणा. ३१ तुम्ही तें कां सोडितां असें कोणीं तुम्हांस विचारिलें तर, प्रभूला त्याची गरज आहे, असें सांगा. ३२ तेव्हां ज्यांना पाठविलें होतें ते तेथें गेल्यावर त्यांस त्यानें सांगितल्याप्रमाणें आढळलें. ३३ ते शिंगरूं सोडीत असतां त्याचे धनी त्यांस म्हणाले, शिंगरूं कां सोडीतां? ३४ तेव्हां ते म्हणाले, प्रभूला याची गरज आहे. ३५ मग त्यांनीं तें येशूकडे आणिलें आणि आपलीं वस्त्रें शिंगरावर टाकून त्यावर येशूला बसविलें; ३६ आणि तो पुढें चालला तसतसें ते आपलीं वस्त्रें वाटेवर पसरित गेले. ३७ तो जैतून डोंगराच्या उतरणीवर पोहंचतांच सर्व शिष्यसमुदाय, जीं महत्कृत्यें त्यांनीं पाहिलीं होती त्यांमुळे, आनंद करून उच्च स्वरानें देवाची स्तुति करूं लागले: ३८ 'प्रभूच्या नामानें येणारा' राजा 'धन्यवादित असो,' स्वर्गांत शांति, आणि ऊर्ध्वलोकीं गौरव. ३९ तेव्हां समुदायांतील कित्येक परुश्यांनीं त्याला म्हटलें, गुरुजी, आपल्या शिष्यांस दटाव. ४० त्यानें म्हटलें, मी तुम्हांस सांगतों, हे उगे राहिल्यास धोंडे ओरडतील.

४१ मग तो नगराजवळ आल्यावर तें पाहून त्याकरितां रडून म्हणाला, ४२ जर तूंहि या दिवशीं शांतीच्या गोष्टी ओळखून घेतल्या असत्या तर किती बरें होतें! परंतु आतां त्या तुझ्या दृष्टीपासून गुप्त केल्या आहेत. ४३ पुढें असे दिवस तुला येतील कीं ज्यांत तुझे शत्रु तुझ्याभोवतीं मेढेकोट बांधून तुला वेढा देतील, तुला चवूंकडून कोडतील, ४४ तुला व तुझ्यांतील 'तुझ्या मुलांबाळांना धुळीस मिळवितील,' आणि तुझ्यांत धोंड्यावर धोंडा राहूं देणार नाहींत; कारण तुझा समाचार घेतल्याचा प्रसंग तूं ओळखिला नाहीं.

४५ नंतर तो मंदिरांत गेला, व त्यांत जे विक्रीत होते त्यांस बाहेर घालवूं लागला; ४६ आणि त्यांस

म्हणाला, 'माझे घर प्रार्थनेचे मंदिर होईल,' असें लिहिलें आहे; परंतु तुम्हीं तें 'लुटारूंची गुहा' केलें आहे.

४७ तो मंदिरांत प्रतिदिवशीं शिक्षण देत असे, तेव्हां मुख्य याजक, शास्त्री व लोकांचे मुख्य हे त्याचा घात करावयास पाहत असत; ४८ तरी काय करावें हें त्यांस सुचेना; कारण सर्व लोक त्याचें आसत्तीनें श्रवण करीत असत.

१ त्या दिवसांत एकदां असें झालें कीं तो २० मंदिरांत लोकांस शिक्षण देत व सुवार्ता सांगत असतां मुख्य याजक व शास्त्री हे वडिलांसहित त्याच्याजवळ येऊन त्याला म्हणाले, २ तूं कोणत्या अधिकारानें हें करितोस, आणि तुला हा अधिकार देणारा कोण आहे, हें आम्हांस सांग. ३ तेव्हां त्यानें त्यांस उत्तर दिलें, मीहि तुम्हांस एक प्रश्न विचारितों; मला उत्तर द्या. ४ योहानाचा बासिसमा खर्गातून होता किंवा मनुष्यांतून होता? ५ तेव्हां ते आपसांत विचार करूं लागले, खर्गातून असें म्हणूं तर हा म्हणेल कीं तुम्हीं त्याजवर विश्वास कां ठेविला नाहीं? ६ आणि मनुष्यांतून असें म्हणूं तर सर्व लोक आपल्याला दगडमार करितील, कारण योहान संदेष्टा होता अशी त्यांची खातरी आहे. ७ तेव्हां त्यांनीं उत्तर दिलें, तो कोटून आहे हें आम्हांस ठाऊक नाहीं. ८ येशूनें त्यांस म्हटलें, तर कोणत्या अधिकारानें हें मी करितों हें मीहि तुम्हांस सांगत नाहीं.

९ मग तो लोकांस हा दाखला सांगूं लागला: कोणाएका मनुष्यानें 'द्राक्षमळ्या लाविला' आणि तो बागवानांस सोपून देऊन आपण बरेच दिवस परदेशांत जाऊन राहिला. १० मग हंगामास बागवानांनीं आपणाला द्राक्षमळ्यांतील कांहीं फळें द्यावीं म्हणून त्यानें त्यांजकडे एका दासास पाठविलें; परंतु बागवानांनीं त्याला ठोक देऊन रिकामें लावून दिलें. ११ पुनः त्यानें दुसऱ्या एका दासास पाठविलें; त्यालाहि त्यांनीं ठोक देऊन व त्याचा अपमान करून रिकामें लावून दिलें. १२ पुनः त्यानें तिसऱ्याला पाठविलें; त्यालाहि त्यांनीं घायाळ करून बाहेर घालवून दिलें. १३ तेव्हां द्राक्षमळ्याचा धनी म्हणाला, मी काय करूं? मी आपल्या प्रिय पुत्राला पाठवितों, कदाचित्

ते त्याचा मान राखितील; १४ परंतु बागवान त्याला पाहून आपसांत विचार करून म्हणाले, हा तर वारिं स आहे; आपण त्याला जिवें मारूं म्हणजे वतन आपलेंच होईल. १५ मग त्यांनीं त्याला द्राक्षमळ्याच्या बाहेर काढून जिवें मारिलें; तर द्राक्षमळ्याचा धनी त्यांचें काय करील? १६ तो येऊन त्या बागवानांचा नाश करील व द्राक्षमळा दुसऱ्यांस देईल. हें ऐकून ते म्हणाले, असें न घडो. १७ त्यानें त्यांजकडे दृष्टि लावून म्हटलें, तर जो दगड बांधणाऱ्यांनीं नापसंत केला तोच कोनशिला झाला आहे,

असें जें लिहिलें आहे तें काय? १८ जो कोणी त्या धोंड्यावर पडेल त्याचा चुराडा होईल; परंतु ज्या कोणावर तो पडेल त्याचा तो भुगाभुगा करून टाकील.

१९ तेव्हां शास्त्री व मुख्य याजक यांनीं त्याच घटकेस त्याजवर हात टाकावयास पाहिलें; पण त्यांना लोकांची भीति वाटली; हा दाखला त्यानें आपणांविषयीं दिला असें ते समजले. २० ते त्याच्या पाळतीवर राहिले आणि त्याला बोलण्यांत धरून सुभेदाराच्या कथांत व सत्तेच्या कक्षेंत आणावें म्हणून त्यांनीं धार्मिक लोकांचें सांग घेतलेले हेर पाठविले. २१ त्यांनीं त्याला म्हटलें, गुरुजी, तूं यथार्थ बोलतोस व शिक्षण देतोस; पक्षपात करीत नाहींस, तर देवाचा मार्ग खरोखर शिकवितोस, हें आम्हीं जाणून आहों; २२ कैसराला पट्टी देणें हें आम्हांस योग्य आहे कीं नाहीं? २३ तो त्यांचें कपट ओळखून त्यांस म्हणाला, मला एक पावली दाखवा. २४ इजवर मुखवटा व लेख कोणाचा आहे? ते म्हणाले, कैसराचा. २५ तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, तर कैसराचें तें कैसराला व देवाचें तें देवाला भरून द्या. २६ तेव्हां त्यांच्यानें लोकांसमक्ष ह्या त्याच्या बोलण्यांत त्याला धरवेना; आणि त्याच्या उत्तराचें आश्चर्य वाढून ते स्तब्ध राहिले.

२७ नंतर, पुनरुत्थान होत नाहीं, असें म्हणणाऱ्या सद्गुरूयांतून किलेकांनीं जवळ येऊन त्याला विचारिलें, २८ गुरुजी, मोशानें आम्हांसाठीं असें लिहिलें आहे कीं 'कोणाएकाचा भाऊ' स्त्री असतां 'मेला व त्याला संतति नसली तर त्याच्या भावानें त्या स्त्रीबरोबर विवाह करूव

आपल्या भावाचा वंश चालवावा.' २९ असे कोणी सात भाऊ होते; त्यांच्यातील पहिल्याने बायको केली व तो निःसंतान असा मेला. ३० मग दुसऱ्याने व तिसऱ्यानेहि स्त्री केली; ३१ याप्रमाणे सातहि निःसंतान असे मेले. ३२ नंतर ती बायकोहि मेली. ३३ तर पुनरुत्थानसमयी ती त्यांच्यातून कोणाची बायको होईल ? कारण ती त्या सातांची बायको झाली होती. ३४ येशूने त्यांस म्हटलें, या युगाचे पुत्र लग्न करून घेतात व लग्न करून देतात; ३५ परंतु तें युग व मेलेल्यांतून पुनः उठणें हीं प्राप्त करून घ्यावयास जे योग्य ठरतील ते लग्न करून घेणार नाहीत व लग्न करून देणार नाहीत; ३६ आणि ते पुढें मरावयाचेहि नाहीत. कारण ते दिव्यदूतांसमान आहेत, आणि पुनरुत्थानाचे पुत्र असल्यामुळे देवाचे पुत्र आहेत. ३७ आणखी मेलेले उठतात हें मोशानेंहि झुडपाच्या प्रकरणांत, 'प्रभूला अब्राहामाचा देव, इसहाकाचा देव व याकोबाचा देव' असें म्हणून दर्शविलें आहे; ३८ तो मृतांचा देव नव्हे, तर जीवतांचा आहे; त्याला सर्वच जीवंत आहेत. ३९ तेव्हां शास्त्रांतील कित्येकांनीं म्हटलें, गुरुजी, ठीक बोललास. ४० मग ते त्याला आणखी प्रश्न करावयास धजले नाहीत.

४१ त्यावर त्यानें त्यांस म्हटलें, ख्रिस्त दाविदाचा पुत्र आहे असें कसें म्हणतात ? ४२ कारण दाविद खतः स्तोत्रांच्या पुस्तकांत म्हणतो,

परमेश्वरानें माझ्या प्रभूला सांगितलें,

४३ मी तुझ्या शत्रूंना तुझ्या पायांचें आसन करीन तोपर्यंत माझ्या उजवीकडे बस.

४४ दाविद त्याला प्रभु असें म्हणतो, तर मग तो त्याचा पुत्र कसा आहे ?

४५ तेव्हां सर्व लोक ऐकत असतां त्यानें आपल्या शिष्यांस म्हटलें, ४६ शास्त्रांसंबंधानें सावध असा, त्यांस लांबलांब झगो घालून फिरावयास पाहिजे; चवाठ्यांवर नमस्कार, सभास्थानांत श्रेष्ठ आसनें व जेवणावळींत श्रेष्ठ स्थानें हीं त्यांना आवडतात; ४७ ते विधवांचीं घरे खाऊन टाकितात, आणि दोंगानें लांबलांब प्रार्थना करितात; त्यांस अधिक दंड होईल.

१ मग त्यानें दृष्टि वर करून जे धनवान् २१ आपलीं दानें मंदिराच्या भांडारांत टाकीत होते त्यांस पाहिलें. २ त्यानें एका दरिद्री विधवेलाहि दोन टोल्या तेथें टाकितांना पाहिलें. ३ तेव्हां तो म्हणाला, मी तुम्हांस खरें सांगतो या दरिद्री विधवेनें सर्वांपेक्षां अधिक टाकिलें; ४ कारण त्या सर्वांनीं आपल्या समृद्धीतून दानांत टाकिलें; हिनें तर आपल्या कमताईतून आपली सर्व उपजीविका टाकिली.

५ मंदिर उत्तम पाषाणांनीं व अर्पणांनीं कसें सुशोभित केलेलें आहे, असें कित्येक बोलत असतां त्यानें म्हटलें, ६ हें जें तुम्ही पाहतां त्यांतला पाडला जाणार नाही असा दगडावर दगड राहणार नाही, असे दिवस येतील. ७ तेव्हां त्यांनीं त्याला विचारिलें, गुरुजी, या गोष्टी केव्हां होतील, आणि ज्या काळीं या गोष्टी घडणार त्या काळाचें काय चिन्ह ? ८ तो म्हणाला, तुम्हीं फसूं नये म्हणून जपा; कारण माझ्या नामानें पुष्कळ लोक येऊन मीच तो आहे, आणि तो काळ जवळ आला आहे, असें म्हणतील; त्यांच्यामागे लागूं नका. ९ लढाया व दंगे यांविषयीं तुम्ही ऐकाल तेव्हां घाबरूं नका; कारण या गोष्टी प्रथम 'होणें अवश्य आहे,' तरी इतक्यानें शेवट होत नाही.

१० तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, 'राष्ट्रावर राष्ट्र व राज्यावर राज्य उठेल;' ११ मोठे भूमिकंप, जागोजागीं दुष्काळ व मन्था होतील, आणि भयंकर उत्पात व मोठीं चिन्हें आकाशांतून होतील; १२ परंतु हें सर्व होण्याअगोदर ते तुम्हांवर हात टाकितील व तुमचा छळ करतील; तुम्हांस सभास्थानें व बंदिशाळा यांच्या खाधीन करतील, आणि राजे व अधिकारी यांजपुढें माझ्या नामामुळे नेतील. १३ हें तुम्हांस साक्ष देण्यास कारण होईल. १४ यास्तव उत्तर कसें द्यावें याविषयीं पूर्वीं विचार न करण्याचा निर्धार मनांत ठेवा; १५ कारण मी तुम्हांस अशी वाचा व बुद्धि देईन कीं ती अडविण्यास किंवा तिच्याविरुद्ध बोलण्यास तुमचे कोणी शत्रु समर्थ होणार नाहीत.

१६ आईबाप, भाऊबंद, नातलग व मित्र हे देखील तुम्हांस धरून देतील; तुमच्यांतील किलेकांस जिवें मारवितील; १७ आणि माझ्या नामामुळे सर्व लोक तुमचा द्वेष करतील; १८ तरी तुमच्या मस्तकाच्या एका केसाचाहि नाश होणार नाही. १९ तुम्ही आपल्या धीरांनं आपले जीव मिळवाल.

२० ह्यावर यरुशलेमास सैन्यांचा वेढा पडत आहे असे पाहाल तेव्हां त्याचा विध्वंस जवळ आला आहे असे समजा. २१ त्या समयीं जे यहूदियांत असतील त्यांनीं डोंगरांत पळून जावें, जे यरुशलेमांत असतील त्यांनीं बाहेर जावें; व जे शिवारांत असतील त्यांनीं त्यांत येऊं नये. २२ कारण सर्व लिहिलेल्या गोष्टी पूर्ण होण्यासाठीं हे 'सूड घेण्याचे दिवस' आहेत. २३ त्या दिवसांत ज्या गरोदर व ज्या स्तन पाजणाऱ्या असतील त्यांचें दुःख फारच होणार ! कारण देशावर मोठें संकट येईल व या लोकांवर क्रोध होईल. २४ ते तरवारीच्या धारेनं पडतील, त्यांस बंदिवान करून सर्व राष्ट्रांमध्ये नेतील, आणि विदेश्यांचे काळ पूर्ण होत तोंपर्यंत 'विदेशी लोक यरुशलेमास पायांखालीं तुडवतील.'

२५ तेव्हां सूर्य, चंद्र व तारे यांत चिन्हें होतील, आणि 'समुद्र व लाटा यांच्या गर्जेनें' पृथ्वीवर 'राष्ट्र' घाबरीं होऊन पेचांत पडतील; २६ भयानें व जगावर येणाऱ्या गोष्टींची वाट पाहण्यानें मनुष्यें मूर्च्छित होतील; 'आकाशांतील बळें डळमळतील'. २७ त्या काळीं लोक 'मनुष्याच्या पुत्राला' पराक्रमानें व मोठ्या वैभवांनं 'मेघारूढ होऊन येतांना' पाहतील. २८ या गोष्टींस आरंभ होऊं लागेल तेव्हां नीट उभे राहा, आणि आपलीं डोक्यां वर करा; कारण तुमचा उद्धार जवळ आला आहे.

२९ त्यानें त्यांस दाखला सांगितला: अंजीर व सर्व झाडे पाहा; ३० तीं फुटूं लागलीं म्हणजे तुम्ही तें पाहून आपणच ओळखतां कीं आतां उन्हाळा जवळ आला आहे. ३१ तसेंच या गोष्टी होतांना पाहाल तेव्हां देवराज्य जवळ आलें आहे असें समजा. ३२ मी तुम्हांस खचित सांगतों कीं सर्व गोष्टी पूर्ण होत तोंपर्यंत ही पिढी नाहीशी होणार नाही. ३३ आकाश व पृथ्वी

नाहींतशीं होतील; परंतु माझीं वचनें नाहींतशीं होणारच नाहींत.

३४ तुम्ही आपणांस संभाळा, नाहींतर कदाचित् गुंगी, दारूबाजी व संसाराच्या चिंता यांनीं तुमचीं अंतःकरणे जड होऊन तो दिवस 'पाशाप्रमाणें' अकस्मात् तुम्हांवर येईल; ३५ कारण तो अवघ्या पृथ्वीतलावर 'राहणाऱ्या सर्व लोकांवर' तसाच येईल. ३६ तुम्हीं तर या सर्व होणाऱ्या गोष्टी चुकवावयास व मनुष्याच्या पुत्रासमोर उभे राहावयास समर्थ व्हावें म्हणून सर्व प्रसंगीं प्रार्थना करित जायत राहा.

३७ तो दिवसा मंदिरांत शिक्षण देत असे आणि रात्रीस बाहेर जाऊन जैतूनांचा डोंगर ह्या नावाच्या डोंगरावर रहात असे. ३८ सर्व लोक त्याचें श्रवण करावयास मोठ्या पहाटेस त्याजकडे मंदिरांत येत.

१ बेखमीर भाकऱ्यांचा सण ज्याला वल्हांडण म्हणतात तो जवळ आला होता; २ तेव्हां मुख्य याजक व शास्त्री हे त्याचा घात कसा करावा ह्या विचारांत पडले होते; कारण त्यांना लोकांची भीति वाटत होती.

३ तेव्हां बारांतील एक जण इसकरीयेंत म्हटलेला यहूदा यांत सैतान शिरला. ४ तो जाऊन मुख्य याजक व सरदार यांच्या हातीं त्याला कसे धरून यावें याविषयीं त्यांज-बरोबर बोलला. ५ तेव्हां त्यांस आनंद झाला व त्यांनीं त्याला पैका देण्याचा करार केला. ६ त्याला तो मान्य झाला, आणि गर्दी नसेल तेव्हां त्यांच्या हातीं त्याला धरून देण्यास संधि पाहूं लागला.

७ नंतर ज्या दिवशीं वल्हांडणाचा यज्ञपत्र मारावयाचा, तो बेखमीर भाकऱ्यांचा दिवस आला. ८ तेव्हां त्यानें पेत्र व योहान यांस असे सांगून पाठविलें कीं आपण वल्हांडण सणाचें भोजन करावें म्हणून तुम्ही जाऊन आपल्यासाठीं तयारी करा. ९ ते त्याला म्हणाले, आम्हीं कोठें तयारी करावी म्हणून तुम्ही इच्छा आहे? १० त्यानें त्यांस सांगितलें, पाहा, तुम्हीं नगरांत प्रवेश केल्यावर पाण्याची घागर घेऊन जाणारा एक मनुष्य तुम्हांस आढळेल; तो ज्या घरांत जाईल त्यांत त्याच्यामागून जा; ११ आणि त्या

घराच्या धन्याला असें सांगा: गुरु तुला म्हणतो, मला आपल्या शिष्यांसह वल्हांडणाचें भोजन करितां येईल अशी भोजनाची जागा कोठें आहे? १२ मग तो तुम्हांस सजविलेली मोठी माडी दाखवील; तेथें तयारी करा. १३ तेव्हां ते गेले व त्यांस त्यानें सांगितल्याप्रमाणें आढळलें; आणि त्यांनीं वल्हांडणाची तयारी केली.

१४ नंतर वेळ झाली तेव्हां तो जेवावयास बसला व त्याजबरोबर प्रेषितहि बसले. १५ तेव्हां तो त्यांस म्हणाला, मीं दुःख भोगण्यापूर्वीं हें वल्हांडणाचें भोजन तुम्हांबरोबर करावयाची माझी फार उत्कंठेची इच्छा होती; १६ कारण मी तुम्हांस सांगतो कीं देवराज्यांत हें पूर्ण होईपर्यंत मी हें भोजन पुनः करणार नाहीं. १७ मग प्याला स्वीकारून व उपकारस्मरण करून तो म्हणाला, हा ध्या, आणि आपणांत ह्याची वाटणी करा; १८ मी तुम्हांस सांगतो कीं देवराज्य येईपर्यंत द्राक्षवेलाचा उपज यापुढें मी पिणार नाहीं. १९ मग त्यानें भाकरी घेऊन व उपकारस्मरण करून ती मोडिली, आणि त्यांस देऊन म्हटलें, तुम्हांसाठीं दिलें जात आहे असें हें माझें शरीर आहे, माझ्या स्मरणार्थ हें करा. २० त्याप्रमाणें भोजन झाल्यावर त्यानें प्याला घेऊन म्हटलें, हा प्याला तुम्हांसाठीं ओतलें जात आहे असें जें माझें 'रक्त त्यांत नवा करार' आहे; २१ पण पाहा, मला धरून देणाऱ्याचा हात मजबरोबर मेजावर आहे. २२ मनुष्याचा पुत्र ठरविल्याप्रमाणें जातो खरा, परंतु ज्याच्या हातून तो धरून दिला जातो त्या मनुष्याला धिक् असो! २३ तेव्हां हें करणारा कोण असावा ह्याचा ते आपणांत विचार करूं लागले.

२४ आणखी, आपणांमध्ये कोण मोठा मानला जात आहे, याविषयीहि त्यांमध्ये वाद झाला; २५ तेव्हां त्यानें त्यांस म्हटलें, विदेश्यांचे राजे त्यांजवर प्रभुत्व चालवितात, आणि जे त्यांजवर अधिकार करितात त्यांस परोपकारी असें नाव देतात; २६ परंतु तुम्हीं तसें नसावें; तर तुम्हांमध्ये जो मोठा तो धाकट्यासारखा व जो अधिकारी तो सेवा करणाऱ्यासारखा होवो. २७ मोठा कोण? भोजनास बसणारा किंवा सेवा करणारा? भोजनास

बसणारा कीं नाहीं? मी तर तुम्हांमध्ये सेवा करणाऱ्यासारखा आहे. २८ आणि माझ्या परीक्षांमध्ये माझ्याबरोबर टिकून राहिलेले तुम्हीच आहां. २९ जसें माझ्या बापानें मला राज्य नेमून दिलें तसें मीहि तुम्हांस नेमून देतो, ३० यासाठीं कीं तुम्हीं माझ्या राज्यांत माझ्या मेजावर खावें व प्यावें; आणि तुम्हीं सिंहासनावर बसून इस्राएलाच्या बारा वंशांचा न्याय करावा.

३१ शिमोना, शिमोना, पाहा, तुम्हांस गव्हासारिखें चाळावें म्हणून सैतानानें तुम्हांस मागितलें; ३२ परंतु तुझा विश्वास नाहींसा होऊं नये म्हणून तुझ्यासाठीं मीं विनंती केली आहे; आणि तूं वळलास, म्हणजे आपल्या भावांस स्थिर कर. ३३ तो त्याला म्हणाला, प्रभुजी, मी तुझ्याबरोबर बंदिशालेंत व मरावयालाहि जाण्यास तयार आहे. ३४ तो म्हणाला, पेत्रा, मी तुला सांगतो, तूं मला ओळखतोस हें तीन वेळां नाकारशील तोंपर्यंत आज कोंबडा आरवणार नाहीं.

३५ आणखी त्यानें त्यांस म्हटलें, मीं तुम्हांस पिशवी, झोळी व वाहणा यांचाचून पाठविलें तेव्हां तुम्हांस कांहीं उणें पडलें काय? ते म्हणाले, कांहीं नाहीं. ३६ त्यानें त्यांस म्हटलें, आतां तर ज्याच्याजवळ पिशवी आहे त्यानें ती घ्यावी; त्याप्रमाणें झोळीहि घ्यावी आणि ज्याच्याजवळ तरवार नाही त्यानें आपलें वस्त्र विकून ती विकत घ्यावी. ३७ मी तुम्हांस सांगतो, 'तो अपराध्यांत गणलेला होता' असें जें लिहिलें आहे तें माझ्या ठायीं पूर्ण झालें पाहिजे, कारण मजविषयींच्या गोष्टींचा शेवट आला आहे. ३८ ते म्हणाले, प्रभुजी, पाहा, ह्या दोन तरवारी आहेत. तो त्यांस म्हणाला, पुरे.

३९ ह्यावर तो बाहेर येऊन आपल्या परिपाठाप्रमाणें जैतूनाच्या डोंगराकडे गेला व त्याचे शिष्यहि त्याच्या मागेमागे गेले. ४० त्या ठिकाणीं आल्यावर त्यानें त्यांस म्हटलें, तुम्हीं परीक्षेंत पडूं नये म्हणून प्रार्थना करा. ४१ मग त्यांजपासून सुमारें धोंब्याच्या टप्प्याइतका तो दूर झाला; आणि त्यानें गुडघे टेकून अशी प्रार्थना केली: ४२ हे बापा, तुझी इच्छा असली तर हा प्याला मजपासून दूर कर, तरी माझ्या इच्छेप्रमाणें नको, तुझ्या

इच्छेप्रमाणें होऊं दे; ४३ तेव्हां खर्गाहून एक दिव्यदूत येऊन आपणाला बळ देतांना त्याच्या दृष्टीस पडला. ४४ मग अत्यंत विव्दल होऊन त्यानें अधिक आग्रहानें प्रार्थना केली, तेव्हां त्याचा घाम रक्ताचे मोठमोठे थेंब भूमीवर पडावे असा पडत होता. ४५ प्रार्थना करून उठल्यावर तो शिष्यांजवळ आला तो ते खेदामुलें शोपीं गेले आहेत असें त्यास आढळलें. ४६ तो त्यांस म्हणाला, झोप कां घेतां? तुम्हीं परीक्षेत पडूं नये म्हणून उठून प्रार्थना करा.

४७ तो बोलत आहे इतक्यांत पाहा, लोकसमुदाय आला, व यहुदा नावाचा बारांतला एक जण त्यांच्यापुढें चालत होता; तो येशूचें चुंबन घ्यावयास त्याच्याजवळ आला. ४८ येशू त्याला म्हणाला, यहुदा, चुंबन घेऊन मनुष्याच्या पुत्राला धरून देतोस काय? ४९ त्याच्यासभोवतीं जे होते ते आतां काय होणार हें ओळखून त्याला म्हणाले, प्रभुजी, आम्हीं तरवार चालवावी काय? ५० त्यांतील एकांनं प्रमुख याजकाच्या दासावर हात टाकून त्याचा उजवा कान कापून काढिला. ५१ तेव्हां येशूनें म्हटलें, त्यांचें एवढें होऊं द्या; आणि त्यानें त्याच्या कानाला स्पर्श करून त्याला बरें केलें. ५२ जे मुख्य याजक, मंदिराचे सरदार व वडील त्याच्यावर आले होते त्यांस येशू म्हणाला, जसें लुटारूवर जावें तसें तुम्ही तरवारी व सोटे घेऊन निघालां काय? ५३ मी प्रतिदिवशीं मंदिरांत तुमच्याबरोबर असतांना तुम्हीं मजवर हात टाकिला नाहीं, पण ही तुमची घटका आणि अंधाराची सत्ता आहे.

५४ मग त्यांनीं त्याला पकडून प्रमुख याजकाच्या घरीं नेलें; तेव्हां पेत्र दुरुन मार्गेमार्गे चालूं लागला. ५५ ते राजांगणाच्या मध्यभागीं विस्तव पेटवून एकत्र बसले होते, त्यांमध्ये पेत्र जाऊन बसला. ५६ तेव्हां कोणाएका दासीनें त्याला विस्तवाच्या उजेडांत बसलेलें पाहून त्याजकडे टक लावून म्हटलें, हाहि त्याजबरोबर होता; ५७ पण तो नाकारून बोलला, बाई, मी त्याला ओळखत नाहीं. ५८ कांहीं वेळानें दुसऱ्या एकांनं त्याला पाहून म्हटलें, तूंहि त्यांतला आहेस; पेत्र म्हणाला, गृहस्था, मी तो नाहीं. ५९ सुमारे एक तास झाल्यावर आणखी एक

जण खातरीनें म्हणाला, खरोखर हाहि त्याजबरोबर होता; हा गालीलीच आहे. ६० पेत्र म्हणाला, गृहस्था, तूं काय बोलतोस तें मला समजत नाहीं; असें तो बोलत आहे इतक्यांत कोंबडा आरवला. ६१ तेव्हां प्रभूनें वळून पेत्राकडे दृष्टि लाविली; आणि आज कोंबडा आरवल्याअगोदर तूं तीन वेळां मला नाकारशील, असें जें प्रभूनें सांगितलें होतें तें पेत्राला आठवलें. ६२ मग तो बाहेर जाऊन फार रडला.

६३ ज्या मनुष्यांनीं येशूला धरिलें होतें त्यांनीं त्याची थडा करून त्याला मार दिला. ६४ त्यांनीं त्याचे डोळे बांधून त्याला विचारिलें, अंतर्ज्ञानानें बोल; तुला कोणीं मारिलें हें सांग. ६५ त्यांनीं त्याची निंदा करून त्याच्या विरुद्ध इतर पुष्कळ गोष्टी उच्चारिल्या.

६६ मग दिवस उगवल्यावर लोकांचें वडीलमंडळ, मुख्य याजक व शास्त्री एकत्र जमले; आणि ते त्याला आपल्या न्यायसभेंत नेऊन म्हणाले, ६७ तूं ख्रिस्त असलास तर आम्हांस सांग. त्यानें त्यांस म्हटलें, मीं तुम्हांस सांगितलें तरी तुम्ही विश्वास धरणार नाहीं; ६८ आणि मीं विचारिलें तरी तुम्ही उत्तर देणार नाहीं; ६९ तरी एथून पुढें 'मनुष्याचा पुत्र देवपराक्रमाच्या उजवीकडे बसेल.' ७० तेव्हां ते सर्व म्हणाले, तर तूं देवाचा पुत्र आहेस काय? तो म्हणाला, मी आहे म्हणून तुम्ही म्हणतां. ७१ तेव्हां ते म्हणाले, आपल्याला साक्षीची आणखी काय गरज? आपण स्वतः याच्याच तोंडचें ऐकिलें आहे.

१ नंतर त्या सर्व मंडळीनें उठून त्याला २३ पिलाताकडे नेलें; २ आणि ते त्याजवर असा दोष ठेवूं लागले कीं हा आमच्या राष्ट्राला फितविताना, कैसराला पट्टी देणें मना करिताना, आणि मी स्वतः ख्रिस्त राजा आहे असें म्हणताना आम्हांस आढळला. ३ तेव्हां पिलातानें त्याला विचारिलें कीं तूं यहुदांचा राजा आहेस काय? त्यानें त्याला उत्तर दिलें, तूं म्हणतोस. ४ तेव्हां मुख्य याजकांस व लोकसमुदायांस पिलातानें म्हटलें, मला या मनुष्याच्या ठायीं कांहीं दोष आढळत नाहीं. ५ तरी ते अधिकच आग्रह धरून म्हणाले, हा गालीलापासून आरंभ करून एथपर्यंत अवघ्या यहुदीयांत शिक्षण

देऊन लोकांस चिथावितो. ६ तेव्हां पिलातानें हें ऐकून, हा मनुष्य गालीली आहे काय, असें विचारिलें; ७ आणि तो हेरोदाच्या अमलांतला आहे असें समजल्यावर त्यानें त्याला हेरोदाकडे पाठविलें. तोहि त्या दिवसांत यरुशलेमांत होता.

८ येशूला पाहून हेरोदाला फार संतोष झाला; कारण त्याजविषयीं ऐकिल्यावरून त्याला भेटावें अशी बऱ्याच दिवसापासून त्याची इच्छा होती, आणि त्याच्या हातून झालेलें एकादें अद्भुत कृत्य दृष्टीस पडेल अशी त्याला आशा होती. ९ त्यानें त्याला बरेच प्रश्न केले; परंतु त्यानें त्याला कांहीं उत्तर दिलें नाहीं. १० तेव्हां मुख्य याजक व शास्त्री यांनीं उभें राहून आवेशानें त्याजवर दोष ठेविले; ११ आणि हेरोदानें आपल्या शिपायांसह त्याचा धिक्कार व उपहास करून व त्याला झळझळीत वस्त्रें लेववून पिलाताकडे परत पाठविलें. १२ त्याच दिवशीं पिलात व हेरोद हे परस्पर मित्र झाले; त्यापूर्वीं त्यांचें आपसांत वैर होतें.

१३ मग पिलातानें मुख्य याजक, अधिकारी व लोक यांस एकत्र बोलावून म्हटलें, १४ हा मनुष्य लोकांस फितविणारा म्हणून ह्याला तुम्ही मजकडे आणिलें; आणि पाहा, मीं तुमच्यादेखतां याची चौकशी केल्यावर ज्या गोष्टींचा आरोप तुम्ही याजवर आणितां त्यांसंबंधीं या मनुष्याकडे कांहीं दोष मला आढळला नाहीं; १५ हेरोदालाहि नाहीं; कारण त्यानें त्याला आपल्याकडे परत पाठविलें; आणि पाहा, यानें मरणदंडास योग्य असें कांहीं केलें नाहीं. १६ यास्तव मी ह्याला फटके मारून सोडून देतो; [१७ आणखी त्याला त्या सणांत त्यांकरितां एका जणाला सोडावें लागत असे.] १८ परंतु सर्वांनीं एकच आरोपी करून म्हटलें, याची वाट लाव, आणि आम्हांसाठीं बरब्बाला सोडून दे. १९ तो इसम नगरांत झालेला दंगा व खून यांमुळे बंदीत टाकिलेला होता. २० पिलातानें येशूला सोडावें ह्या इच्छेनें पुनः त्याजबरोबर भाषण केलें; २१ तरी त्यांनीं, याला वधस्तंभावर चढीव, वधस्तंभावर चढीव, अशी ओरड केली. २२ तो त्यांस तिसऱ्यानें म्हणाला, कां? त्यानें काय वाईट केलें आहे? त्याजकडे

मरणास योग्य असा कांहीं दोष मला आढळला नाहीं; यास्तव मी याला फटके मारून सोडून देतो; २३ पण याला वधस्तंभावर चढवावें असा त्यांनीं मोठ्यानें ओरडून आग्रह केला; आणि त्यांच्या ओरडण्याला यश आलें. २४ तेव्हां पिलातानें त्यांच्या मागण्याप्रमाणें व्हावें असा ठराव केला. २५ नंतर दंगा व खून यांमुळे बंदीत टाकिलेल्या ज्या एकाला त्यांनीं मागितलें त्याला त्यानें सोडून दिलें; आणि येशूला त्यांच्या मर्जावर सोपून दिलें. २६ पुढें ते त्याला घेऊन जात असतां शिमोन कुरेनेकर हा इसम रानांतून येत होता, त्याला त्यांनीं धरून त्याजवर वधस्तंभ ठेविला आणि तो त्याला येशूच्या मागे वाहण्यास लाविलें.

२७ तेव्हां त्याच्यामागे लोकांचा व त्याच्यासाठीं ऊर बडवून घेऊन शोक करीत असलेल्या अशा ब्रिथांचाहि मोठा समुदाय चालला होता; २८ येशू त्याजकडे वळून म्हणाला, अहो यरुशलेमकर कन्यांनो, मजसाठीं रडूं नका, तर आपणांसाठीं व आपल्या मुलांबाळांसाठीं रडा. २९ कारण पाहा, असे दिवस येतील कीं ज्यांत बांध, न प्रसवलेलीं उदरें, व न पाजिलेले स्तन हीं धन्य आहेत असें म्हणतील. ३० त्या समयीं ते 'पर्वतांस म्हणूं लागतील, आम्हांवर पडा; व टेकड्यांस म्हणतील, आम्हांस झाका.' ३१ ओल्या झाडाला असें करितात तर वाळलेल्याचें काय होईल?

३२ त्याच्याबरोबर दुसऱ्या दोघां जणांस अपराधी म्हणून वध करण्यासाठीं नेलें.

३३ नंतर ते कंवटी म्हटलेल्या जागीं आले, तेव्हां तेथें त्यांनीं त्याला व त्या अपराध्यांस, एकाला त्याच्या उजवीकडे व एकाला डावीकडे, असें वधस्तंभावर चढविलें. ३४ तेव्हां येशू म्हणाला, हे बापा, ह्यांची क्षमा कर; कारण हे काय करितात हें ह्यांस समजत नाहीं. 'नंतर त्यांनीं चिठ्या टाकून त्याचीं वस्त्रें वाडून घेतलीं.' ३५ लोक 'पाहत' उभे होते; अधिकारीहि 'उपहास करीत म्हणाले,' त्यानें दुसऱ्यांस तारिलें; तो देवाचा ख्रिस्त, त्याचा निवडलेला असला तर त्यानें स्वतःचा बचाव करावा. ३६ शिपायांनीं हि जवळ येऊन, त्याला आंब देऊन, त्याची अशी

यज्ञ केली की ३७ तूं यहूयांचा राजा असलास तर स्वतःचा बचाव कर. ३८ हा यहूयांचा राजा आहे, असा एक लेखहि त्याच्यावरतीं होता.

३९ वधस्तंभावर चढविलेल्या त्या अपराध्यांतील एकानें त्याची निंदा करून म्हटलें, तूं ख्रिस्त आहेस ना? तर स्वतःचा व आमचा बचाव कर; ४० परंतु दुसऱ्यानें त्याला धमकावून म्हटलें, तुलाहि तोच दंड असतां तूं देवाला भीत नाहीस काय? ४१ आपला दंड तर यथान्याय आहे; कारण आपण आपल्या कर्माचें योग्य फळ भोगीत आहां; परंतु यानें कांहीं अयोग्य केलें नाहीं. ४२ मग तो म्हणाला, हे येशू, तूं आपल्या राजाधिकारानें येथील तेव्हां माझी आठवण कर. ४३ तो त्याला म्हणाला, मी तुला खचीत सांगतो, तूं आज मजबरोबर सुखलोकांत असशील.

४४ इतक्यांत सुमारे दोन प्रहर झाले, आणि सूर्य-प्रकाश नाहीसा होऊन तिसऱ्या प्रहरापर्यंत सर्व देशावर अंधार पडला; ४५ आणि पवित्रस्थानांतील पडदा मधोमध फाटला. ४६ तेव्हां येशू उच्च स्वरांनं ओरडून म्हणाला, हे बापा, 'मी आपला आत्मा तुझ्या हातीं सोपून देतो;' असें बोलून त्यानें प्राण सोडला. ४७ तेव्हां झालेलें पाहून जमादारानें देवाचें गौरव करून म्हटलें, खरोखर हा मनुष्य धार्मिक होता. ४८ जे लोकसमुदाय पाहण्याकरितां जमले होते ते झालेलें सर्व पाहून ऊर बडवीत माघारे गेले. ४९ तेव्हां त्याच्या 'ओळखीचे' सर्व व ज्या बायका त्याच्यामागें गालीलाहून आल्या होत्या त्या हें पाहत 'दूर उभ्या राहिल्या होत्या.'

५० तेव्हां पाहा, यहूयांच्या अरिमथाई नगरांतला योसेफ नामक एक मनुष्य होता, तो सभासद असून सज्जन व धार्मिक असा होता; ५१ त्यानें त्यांच्या विचाराला व कामाला संमती दिली नव्हती, व तो देवराज्याची वाट पाहत होता. ५२ त्यानें पिलाताकडे जाऊन येशूचें शरीर मागितलें; ५३ तें त्यानें खाली काढून तागाच्या वस्त्रानें गुंडाळलें व जिच्यांत तोंपर्यंत कोणाला ठेविलें नव्हतें अशा खडकांत खोदलेल्या कबरेंत तें ठेविलें. ५४ तो तयारी करण्याचा दिवस

असून शब्बाथ सुरू होणार होता. ५५ ज्या बायका गालीलाहून त्याच्याबरोबर आल्या होत्या, त्यांनीं त्यांच्यामागें येऊन ती कबर पाहिली, व त्याचें शरीर कसें ठेविलें हेंहि पाहिलें. ५६ मग त्यांनीं परत जाऊन सुगंधी द्रव्यें व सुगंधी तेले तयार केलीं.

शब्बाथ दिवशीं आज्ञेप्रमाणें त्या स्वस्थ राहिल्या. १ सप्तकाच्या पहिल्या दिवशीं मोठ्या पहाटेस आपण तयार केलेलीं सुगंधी द्रव्यें घेऊन त्या कबरेजवळ आल्या; २ तों कबरेवरून धोंड लोटलेली आहे असें त्यांच्या दृष्टीस पडलें. ३ त्या आंत गेल्या तरी त्यांस प्रभु येशूचें शरीर मिळालें नाहीं. ४ मग असें झालें कीं त्याविषयीं त्यांस भ्रांति पडली, तो पाहा, लखलखीत वस्त्रें त्यालेले दोन पुरुष त्यांच्याजवळ उभे राहिले. ५ तेव्हां भयभीत होऊन त्यांनीं आपलीं तोंडे भूमीकडे केलीं असतां ते त्यांस म्हणाले, तुम्ही जीवताचा शोध मेलेल्यांमध्ये कां करितां? ६ तो एथें नाहीं, पण उठला आहे; तो गालीलांत असतां त्यानें तुम्हांस काय सांगितलें त्याची आठवण करा: ७ तें असें कीं मनुष्याच्या पुत्राला पापी जनांच्या हातीं धरून देण्यांत यावें, त्याला वधस्तंभावर चढविण्यांत यावें, व तिसऱ्या दिवशीं त्यानें पुनः उठावें, याचें अगत्य आहे. ८ तेव्हां त्यांस त्याच्या बोलण्याची आठवण झाली; ९ आणि कबरेपासून परत येऊन त्यांनीं अकरा शिष्यांस व बाकीच्या सर्वांस हें सगळें वर्तमान सांगितलें. १० त्या मगदालीया मरीया, योहाना व याकोबाची आई मरीया, अशा होत्या. त्यांजबरोबर ज्या दुसऱ्या होत्या त्यांनींहि हें वर्तमान प्रेषितांस सांगितलें; ११ परंतु हें वर्तमान त्यांस गप्प असें वाटलें, व त्यांनीं त्यांचें खरें मानिलें नाहीं. १२ तेव्हां पेत्र उठून कबरेकडे धावत गेला, व ओणवें होऊन त्यानें आंत पाहिलें तों केवळ प्रेतवस्त्रें त्याला दिसलीं; तेव्हां झालेल्या गोष्टीविषयीं आश्चर्य करित तो आपल्या बरीं गेला.

१३ त्याच दिवशीं त्यांतील दोघे जण यरुशलेमापासून सुमारे चार कोसांवरील अम्माऊस नामक गावास जात होते. १४ ते त्या घडलेल्या सर्व गोष्टी-

विषयीं परस्पर संभाषण करीत होते; १५ आणि असें झालें कीं ते संभाषण व चर्चा करीत असतांना येशू स्वतः जवळ येऊन त्यांच्याबरोबर चालूं लागला; १६ परंतु त्यांनीं त्याला ओळखूं नये म्हणून त्यांचे डोळे आकळण्यांत आले होते. १७ त्यानें त्यांस म्हटलें, तुम्ही चालतांना ज्या गोष्टी एकमेकांबरोबर बोलत आहां त्या कोणत्या? तेव्हां ते म्लानमुख होऊन उभे राहिले. १८ मग त्यांच्यांतून क्लृप्या नांमैं एकानें त्याला उत्तर दिलें, तूं यरुशलेमांतून प्रवास करीत असतां त्यांत या दिवसांमध्ये घडलेल्या गोष्टी ज्याला ठाऊक नाहीत असा तूं एकटाच आहेस काय? १९ तो त्यांस म्हणाला, कसल्या गोष्टी? त्यांनीं त्याला म्हटलें, नासरेथकर येशू याविषयीच्या; तो देवासमक्ष व सर्व लोकांसमक्ष कृतीनें व भाषणानें पराक्रमी असा संदेष्टा झाला. २० त्याला आमच्या मुख्य याजकांनीं व अधिकाऱ्यांनीं पकडून देहांतशिक्षेसाठीं वधस्तंभावर चढविलें; २१ परंतु इस्राएलाची मुक्ति करणारा तो हाच अशी आमची आशा होती. इतकेंच नव्हें तर या सर्व गोष्टी झाल्या, त्याला आज तिसरा दिवस आहे. २२ आणखी आमच्यांतील ज्या कित्येक स्त्रिया कबरेकडे मोठ्या पहाटेस गेल्या होत्या त्यांनीं आम्हांस विस्मित केलें. २३ त्यांस त्याचें शरीर सापडलें नाहीं, तेव्हां त्यांनीं येऊन सांगितलें कीं आम्हांस दिव्यदूतांचें दर्शन झालें; आणि तो जीवंत आहे असेंहि त्यांनीं म्हटलें. २४ मग आमच्याबरोबर जे होते त्यांपैकीं कित्येक कबरेकडे गेले आणि त्या स्त्रियांनीं सांगितल्याप्रमाणें त्यांस आढळलें; पण त्यांना तो दिसला नाहीं. २५ तो त्यांस म्हणाला, अहो निर्बुद्धि, व संदेष्ट्यांनीं सांगितलेल्या सर्व गोष्टींचा विश्वास धरण्यास मतिमंद मनुष्यांनो! २६ ख्रिस्तानें हीं दुःखें सोसावीं आणि आपल्या गौरवांत जावें, याचें अगत्य नव्हतें काय? २७ मग त्यानें मोशे व सर्व संदेष्टे यांजपासून आरंभ करून सगळ्या शास्त्रांतील आपणाविषयींच्या गोष्टींचा अर्थ त्यांस सांगितला. २८ मग ज्या गावास ते जात होते त्याजवळ आले तेव्हां त्यानें पुढें जाण्याचा रोख दाखविला; २९ परंतु

ते त्याला आग्रह करून म्हणाले, आमच्या एथें राहा; कारण संध्याकाळ होत चालली असून दिवस उतरला आहे. तेव्हां तो त्यांच्याबरोबर राहावयास आंत गेला. ३० मग असें झालें कीं तो त्यांजबरोबर जेवावयास बसला असतां त्यानें भाकरी घेऊन आशीर्वाद दिला व ती मोडून त्यांस दिली. ३१ तेव्हां त्यांचे डोळे मोकळे झाले व त्यांनीं त्याला ओळखिलें; तां तो त्यांजपासून अंतर्धान पावला. ३२ तेव्हां ते एकमेकांस म्हणाले, तो वाटेनें आपल्याबरोबर बोलत होता व शास्त्राचा उल-गडा करीत होता तेव्हां आपलें अंतःकरण आंतल्या-आंत उकळत नव्हतें काय? ३३ त्याच घटकेस ते उठून यरुशलेमास माघारे गेले, तेव्हां अकरा शिष्य व त्यांच्याबरोबर एकत्र झालेले लोक त्यांस आढळले. ३४ ते म्हणत होते कीं प्रभु खरोखर उठला आहे, व शिमोनाच्या दृष्टीस पडला आहे. ३५ मग त्यांनीं वाटेतील गोष्टी आणि त्यानें भाकरी मोडिली तेव्हां आपण त्याला कसें ओळखिलें, हें निवेदन केलें.

३६ ते या गोष्टी सांगत असतां तो स्वतः त्यांच्या-मध्ये उभा राहिला व त्यांस म्हणाला, तुम्हांस शांति असो. ३७ तरी ते घाबरून भयभीत झाले, आणि आपण कोणी भूत पाहत आहों असें त्यांस वाटलें. ३८ त्यानें त्यांस म्हटलें, तुम्हीं कां घाबरलां, व तुमच्या मनांत विचारतरंग कां उठतात? ३९ माझे हातपाय पाहा; मी आहे तो आहे; मला चाचपून पाहा; जसें मला हाडमांस आहे म्हणून पाहतां तसें भूताला नसतें. ४० असें बोलून त्यानें त्यांस आपले हातपाय दाखविले. ४१ मग आनंदामुखें त्यांस तें खरें न वाटून ते आश्चर्य करीत असतां त्यानें त्यांस म्हटलें, एथें तुम्हांजवळ कांहीं खावयाला आहे काय? ४२ मग त्यांनीं त्याला भाजलेल्या माशाचा तुकडा दिला; ४३ तो घेऊन त्यानें त्यांच्यादेखत खाल्ला.

४४ ह्यावर त्यानें त्यांस म्हटलें, तुमच्याबरोबर असतांना मीं तुम्हांस सांगितलेलीं माझीं वचनें हींच आहेत कीं मोशाचें नियमशास्त्र, संदेष्टे व स्तोत्रे यांत मजविषयीं जें लिहिलेलें आहे तें सर्व पूर्ण होणें अवश्य

आहे. ४५ तेव्हां त्यांस शास्त्रबोध व्हावा म्हणून त्यानें त्यांचें मन उघडिलें; ४६ आणि त्यानें त्यांस म्हटलें, असें लिहिलें आहे कीं ख्रिस्तानें दुःख सोसावें, तिसऱ्या दिवशीं मेलेल्यांमधून उठावें, ४७ आणि यरुशलैमापासून आरंभ करून सर्व राष्ट्रांस त्याच्या नामानें पश्चात्ताप व पापक्षमा गाजविण्यांत यावी. ४८ या गोष्टीचे साक्षी तुम्ही आहां. ४९ पाहा, माझ्या पित्यानें वचन दिलेली देणगी मी तुम्हांकडे पाठवितों; तुम्ही वरून सामर्थ्ययुक्त व्हाल

तोंपर्यंत या नगरांत राहा.

५० नंतर त्यानें त्यांस बेथानीपर्यंत बाहेर नेलें; आणि हात वर करून त्यांस आशीर्वाद दिला. ५१ मग असें झालें कीं तो त्यांस आशीर्वाद देत असतां त्यांजपासून वेगळा झाला, आणि स्वर्गांत वर घेतला गेला. ५२ तेव्हां ते त्याला नमन करून मोठ्या आनंदानें यरुशलैमास माघारे गेले; ५३ आणि ते मंदिरांत देवाचा धन्यवाद नित्य करीत राहिले.

योहानकृत शुभवर्तमान

१ प्रारंभी शब्द होता, शब्द देवासह होता, १ आणि शब्द देव होता. २ तोच प्रारंभी देवासह होता. ३ त्याच्याद्वारें सर्व झालें; आणि झालें असें कांहींच त्याजवाचून झालें नाहीं. ४ त्याच्याठायीं जीवन होतें; व तें जीवन मनुष्यांचा प्रकाश होतें. ५ तो प्रकाश अंधारांत प्रकाशतो; तरी अंधारानें त्याचें ग्रहण केलें नाहीं. ६ देवानें पाठविलेला एक मनुष्य प्रगट झाला त्याचें नाव योहान. ७ तो साक्षीकरितां म्हणजे त्या प्रकाशाविषयीं साक्ष देण्याकरितां आला, यासाठीं कीं त्याच्याद्वारें सर्वांनीं विश्वास धरावा. ८ तो हा प्रकाश नव्हता, तर त्या प्रकाशाविषयीं साक्ष देण्याकरितां आलेला होता. ९ जो खरा प्रकाश प्रत्येक मनुष्याला प्रकाशित करितो तो जगांत येणार होता. १० जगांत तो होता, व जग त्याच्याद्वारें झालें, तरी जगानें त्याला ओळखिलें नाहीं. ११ तो स्वकीयांकडे आला तरी त्याच्या स्वकीयांनीं त्याचा स्वीकार केला नाहीं. १२ जितक्यांनीं त्याचा स्वीकार केला तितक्यांस, म्हणजे त्याच्या नामावर विश्वास ठेवणाऱ्यांस, त्यानें देवाचीं मुलें होण्याचा अधिकार दिला; १३ त्यांचा जन्म रक्त, अगर देहाची इच्छा, अगर मनुष्याची इच्छा, यापासून झाला नाहीं;

तर देवापासून झाला. १४ शब्द देही झाला; आणि कृपा व सत्य यांनीं परिपूर्ण असून त्यानें आम्हांमध्ये वस्ती केली; आम्हीं त्याचें गौरव पाहिलें, तें गौरव पित्यापासून आलेल्या एकुलत्या एकाचें असावें असें होतें. १५ त्याविषयीं योहान साक्ष देतो, आणि उच्च स्वरांनें म्हणतो: जो माझ्या मागून येतो तो माझ्यापुढें झाला आहे, कारण तो माझ्यापूर्वी होता: असें ज्याविषयीं मीं सांगितलें तो हाच आहे. १६ त्याच्या पूर्णतेंतून आम्हां सर्वांस मिळालें; कृपेवर कृपा मिळाली. १७ नियमशास्त्र मोशाच्या द्वारें दिलें होतें; कृपा व सत्य हीं येशू ख्रिस्ताच्या द्वारें आलीं. १८ देवाला कोणीं कधीं पाहिलें नाहीं; जो एकुलता एक पुत्र पित्याच्या उरानजीक असतो त्यानें त्याला प्रगट केलें.

१९ पुढें जेव्हां यहुद्यांनीं यरुशलैमाहून याजक व लेवी यांना योहानाला विचारावयास पाठविलें कीं, तूं कोण आहेस, तेव्हांची त्याची साक्ष हीच आहे. २० त्यानें पत्करिलें, नाकारिलें नाहीं; मी ख्रिस्त नाहीं असें पत्करिलें. २१ तेव्हां त्यांनीं त्याला विचारिलें, तर काय ? तूं एलीया आहेस काय ? तो म्हणाला, मी नाहीं. तूं तो संदेष्टा आहेस काय ? त्यावर त्यानें 'नाहीं'

असें उत्तर दिलें. २२ यावरून ते त्याला म्हणाले, ज्यांनीं आम्हांस पाठविलें त्यांस आम्हीं उत्तर द्यावें म्हणून, तूं कोण आहेस, हें सांग; तूं आपणाविषयीं काय म्हणतोस ? २३ तो म्हणाला, यशया संदेष्ट्यानें सांगितल्याप्रमाणें 'परमेश्वराचा मार्ग नीट करा, असें अरण्यांत ओरडणाऱ्याची वाणी' मी आहे. २४ ह्या इसमांना परुश्यांनीं पाठविलें होतें. २५ त्यांनीं त्याला विचारिलें, तूं ख्रिस्त नाहीस, एलीया नाहीस व तो संदेष्टाहि नाहीस, तर बासिस्मा कां करितोस ? २६ योहानानें त्यांस उत्तर दिलें, मी पाण्यानें बासिस्मा करितों; ज्याला तुम्ही ओळखत नाहीं असा एक तुम्हांमध्ये उभा आहे; २७ तो माझ्या मागून येणारा आहे, त्याच्या वाहणेचा बंद सोडावयास मी योग्य नाहीं. २८ या गोष्टी यादेंनेच्या पलीकडे बेथानींत, योहान बासिस्मा देत होता तेथें, झाल्या.

२९ दुसऱ्या दिवशीं त्यानें येशूला आपणाकडे येतांना पाहून म्हटलें, हा पाहा, जगाचें पाप हरण करणारा, देवाचा कोंकरा ! ३० ज्याविषयीं मीं सांगितलें कीं, जो माझ्यापुढें झाला आहे, कारण तो माझ्यापूर्वीं होता, असा पुरुष माझ्या मागून येत आहे, तो हाच आहे. ३१ मी त्याला ओळखीत नव्हतों, तरी त्यानें इस्राएलास प्रगट व्हावें म्हणून मी येऊन पाण्यानें बासिस्मा करितों. ३२ योहानानें अशी साक्ष दिली कीं मीं आत्म्याला कबुतरासारखें आकाशांतून उतरतां पाहिलें आहे; आणि तो त्याजवर राहिला. ३३ मी त्याला ओळखत नव्हतों; तरी ज्यानें मला पाण्यानें बासिस्मा करावयास पाठविलें त्यानें मला सांगितलें होतें कीं ज्या कोणावर आत्मा उतरतांना व राहतांना पाहशील तोच पवित्र आत्म्यानें बासिस्मा करणारा आहे. ३४ मीं पाहिलें आहे व साक्ष दिली आहे कीं हा देवपुत्र आहे.

३५ त्यानंतर दुसऱ्या दिवशीं आपल्या शिष्यांतील दोघांसह योहान पुनः उभा असतां ३६ येशूला चालतांना न्याहाळून पाहून म्हणाला, हा पाहा, देवाचा कोंकरा ! ३७ ते दोघे शिष्य त्याचें हें म्हणणें ऐकून

येशूच्यामागें गेले. ३८ तेव्हां येशूनें वळून त्यांस आपल्यामागें येतां पाहून म्हटलें, काय शोधितां ? ते म्हणाले, रब्बी, (म्हणजे गुरुजी,) तूं कोठें राहतोस ? ३९ त्यानें त्यांस म्हटलें, या, म्हणजे पाहाल. मग त्यांनीं येऊन तो कोठें राहतो तें पाहिलें. त्या दिवशीं ते त्याच्या एथें राहिले तेव्हां सुमारे दहावा तास होता. ४० जे दोघे जण योहानाचें म्हणणें ऐकून त्याच्यामागें गेले, त्यांत शिमोन पेत्राचा भाऊ अंद्रिया हा एक होता. ४१ त्याला त्याचा स्वतःचा भाऊ शिमोन पहिल्यानें भेटला, तेव्हां तो त्याला म्हणाला, मशीहा (म्हणजे ख्रिस्त) आम्हांस सापडला आहे. ४२ त्यानें त्याला येशूकडे आणिलें; येशूनें त्याजकडे पाहून म्हटलें, तूं योहानाचा पुत्र शिमोन आहेस; तुला केफा (म्हणजे पेत्र) म्हणतील.

४३ दुसऱ्या दिवशीं त्यानें गालीलांत जाण्याचा बेत केला, तेव्हां फिलिप्प त्याला भेटला; येशूनें त्याला म्हटलें, माझ्यामागें ये. ४४ फिलिप्प तर अंद्रिया व पेत्र यांचें नगर बेथसैदा एथला होता. ४५ फिलिप्पाला नथनेल भेटल्यावर तो त्याला म्हणाला, ज्याविषयीं मोशानें नियमशास्त्रांत लिहिलें व संदेष्ट्यांनीं लिहिलें तो, म्हणजे योसेफाचा पुत्र येशू नासरेथकर, आम्हांस सापडला आहे. ४६ नथनेलानें त्याला म्हटलें, नासरेथांतून काहीं उत्तम निघेल काय ? फिलिप्प त्याला म्हणाला, येऊन पाहा. ४७ येशूनें नथनेलाला आपणाकडे येतांना पाहून त्याविषयीं म्हटलें, पाहा, हा खराखरा इस्राएल पुरुष आहे, यांत कपट नाही ! ४८ नथनेल त्याला म्हणाला, तुला माझी ओळख कोठली ? येशूनें त्याला उत्तर दिलें, तुला फिलिप्पानें बोलाविल्यापूर्वीं तूं अंजिराच्या झाडाखालीं होतास, तेव्हां मीं तुला पाहिलें. ४९ नथनेलानें त्याला म्हटलें, गुरुजी, तूं देवपुत्र आहेस; तूं इस्राएलाचा राजा आहेस. ५० येशूनें त्याला म्हटलें, मीं तुला अंजिराच्या झाडाखालीं पाहिलें असें तुला सांगितलें म्हणून तूं विश्वास धरितोस काय ? यांहून मोठ्या गोष्टी पाहशील. ५१ आणखी तो त्याला म्हणाला,

मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, आकाश उघडलें आणि देवदूतांस चढतांना व मनुष्याच्या पुत्रावर उतरतांना तुम्ही पाहाल.

१ नंतर तिसऱ्या दिवशीं गालीलांतील काना २ एथें लग्न होतें; आणि येशूची आई तेथें होती. ३ येशूला व त्याच्या शिष्यांलाहि लग्नाचें आमंत्रण होतें. ४ द्राक्षारस सरला तेव्हां येशूची आई त्याला म्हणाली, त्यांच्याजवळ द्राक्षारस नाही. ५ येशूनें तिला म्हटलें, बाई, माझा तुझा काय संबंध? माझी घटका अजून आली नाही. ६ त्याच्या आईनें चाकरांस म्हटलें, हा जें कांहीं तुम्हांस सांगेल तें करा. ७ तेथें पाण्याच्या सहा दगडी कुंड्या, यहुद्यांच्या शुद्धीकरणाच्या रीती-प्रमाणें ठेविल्या होत्या, त्यांत दोनदोन किंवा तीनतीन मग मावतील अशा त्या होत्या. ८ येशूनें त्यांस म्हटलें, कुंड्या पाण्यानें भरा, तेव्हां त्या त्यांनीं तोंडोतोंड भरल्या. ९ मग त्यानें त्यांस सांगितलें, आतां त्यांतून काढून जेवणकारभाऱ्याकडे न्या; तेव्हां त्यांनीं तसें नेलें. १० जेव्हां जेवणकारभाऱ्यानें पाण्याचा झालेला द्राक्षारस चाखला, (तो कोठला आहे हें त्याला ठाऊक नव्हतें, पाणी काढणाऱ्या चाकरांस ठाऊक होतें,) तेव्हां जेवणकारभाऱ्यानें वराला बोलावून म्हटलें, १० प्रत्येक मनुष्य पहिल्यानें चांगला द्राक्षारस वाढितो, आणि लोक यथेच्छ प्याल्यावर मग नीरस वाढितो; तूं तर चांगला द्राक्षारस अजूनपर्यंत ठेविला आहे. ११ येशूनें आपल्या चिन्हांचा हा प्रारंभ गालीलांतील काना येथें करून आपलें गौरव प्रगट केलें, आणि त्याच्या शिष्यांनीं त्याजवर विश्वास ठेविला.

१२ त्यानंतर तो, त्याची आई, त्याचे भाऊ व त्याचे शिष्य कपर्णहूमास खाली गेले; परंतु तेथें ते फार दिवस राहिले नाहीत.

१३ तेव्हां यहुद्यांचा वर्ल्हांडण सण जवळ आला, व येशू यरुशलेमास वर गेला; १४ आणि मंदिरांत गुरें, मेंढरें व कबुतरें विकणारे आणि सराफ हे बसलेले त्याला आढळले. १५ तेव्हां त्यानें दोऱ्यांचा एक कोरडा करून मेंढरें व गुरें या सर्वांस मंदिरांतून घालविलें; सराफांचा

खुर्दाहि ओतिला व चौरंग पालथे केले; १६ आणि कबुतरें विकणाऱ्यांस म्हटलें, हीं एथून काढा; माझ्या बापाचें घर व्यापाराचें घर करूं नका. १७ तेव्हां 'तुझ्या मंदिराविषयींचा आवेश मला ग्रासून टाकील' असें लिहिलें आहे हें त्याच्या शिष्यांस आठवलें. १८ यहुद्यांनीं त्याला म्हटलें, तूं हें करितोस तर आम्हांस काय चिन्ह दाखवितोस? १९ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें तुम्ही हें मंदिर मोडा, आणि हें मी तीन दिवसांत उभारिण. २० यावरून यहुदी म्हणाले, हें मंदिर बांधावयास शेचालीस वर्षे लागलीं आणि हें तूं तीन दिवसांत उभारशील काय? २१ तो तर आपल्या शरीररूपी मंदिराविषयीं बोलला. २२ यास्तव तो मेलेल्यांमधून उठल्यावर त्याच्या शिष्यांस, त्यानें असें म्हटलें होतें, हें आठवलें, आणि त्यांनीं शास्त्रावर व येशूनें जें वचन सांगितलें होतें त्यावर विश्वास ठेविला.

२३ तो वर्ल्हांडणाच्या सणांत यरुशलेम एथें असतांना त्यानें केलेलीं चिन्हे पाहून पुष्कळ लोकांनीं त्याच्या नामावर विश्वास ठेविला. २४ येशूला तर सर्वांची ओळख असल्यामुळें त्यानें स्वतःला त्यांच्या हातीं सोपविलें नाही; २५ आणखी मनुष्याविषयीं कोणीं साक्ष द्यावी याची त्याला गरज नव्हती, कारण मनुष्यांत काय आहे ह्याचें ज्ञान त्याला स्वतःला होतें.

१ परुश्यांपैकीं निकदेम नामक एक मनुष्य ३ होता; तो यहुद्यांचा एक अधिकारी होता. २ तो रात्रीं त्याजकडे येऊन त्याला म्हणाला, गुरुजी, तूं देवापासून आलेला शिक्षक आहेस हें आम्हांस ठाऊक आहे; कारण हीं जीं चिन्हे तूं करितोस तीं देव बरोबर असल्यावाचून कोणाच्यानें करवणार नाहीत. ३ येशूनें त्याला म्हटलें, मी तुला खचीत खचीत सांगतो, नव्यानें जन्मल्यावाचून कोणालाहि देवराज्य पाहतां येत नाही. ४ निकदेम त्याला म्हणाला, म्हातारा झालेला मनुष्य कसा जन्मेल? त्याच्यानें मातेच्या उदरांत दुसऱ्यानें जावेल व जन्म घेवेल काय? ५ येशूनें उत्तर दिलें कीं मी तुला खचीत खचीत सांगतो, पाण्यापासून व आत्म्यापासून जन्मल्यावाचून कोणालाहि

देवराज्यांत प्रवेश करितां येत नाही. ६ जें देहापासून जन्मलें तें देहमय आहे, आणि जें आत्म्यापासून जन्मलें तें आध्यात्मिक आहे. ७ तुम्हांस नव्यानें जन्मलें पाहिजे हें मीं तुला सांगितलें, म्हणून आश्चर्य मानूं नको. ८ वारा पाहिजे तिकडे वाहतो, आणि त्याचा नाद तूं ऐकतोस, तरी तो कोठून येतो व कोठें जातो हें तुला कळत नाही; जो कोणी आत्म्यापासून जन्मला त्याचें असेंच आहे. ९ निकडेमानें त्याला म्हटलें, या गोष्टी कशा होतील? १० येशूनें त्याला उत्तर दिलें, तूं इस्राएल लोकांचा गुरु असून या गोष्टी समजत नाहीस काय? ११ मी तुला खचीत खचीत सांगतां कीं जें आम्हांस ठाऊक आहे तें आम्ही सांगतां, आणि जें आम्हां पाहिलें आहे त्याविषयीं साक्ष देतो; आणि तुम्ही आमची साक्ष मान्य करीत नाही. १२ मीं पृथ्वीवरच्या गोष्टी तुम्हांस सांगितल्या असतां तुम्ही विश्वास धरीत नाही, तर मग स्वर्गांतल्या गोष्टी तुम्हांस सांगितल्यास विश्वास कसा धराल? १३ स्वर्गाहून उतरलेला [व स्वर्गांत असलेला] मनुष्याचा पुत्र याजवाचून कोणी स्वर्गीं चहून गेला नाही. १४ जसा मोशानें अरण्यांत सर्प उंच केला तसेंच मनुष्याच्या पुत्राला उंच केलें पाहिजे; १५ यासाठीं कीं जो कोणी विश्वास ठेवितो त्याला त्याच्याठायीं सार्वकालिक जीवन प्राप्त व्हावें.

१६ देवानें जगावर एवढी प्रीति केली कीं त्यानें आपल्या एकुलत्या एका पुत्राला देऊन टाकिलें; यासाठीं कीं जो कोणी त्याजवर विश्वास ठेवितो त्याचा नाश होऊं नये, तर त्याला सार्वकालिक जीवन प्राप्त व्हावें. १७ देवानें पुत्राला जगाचा न्यायनिवाडा करण्यासाठीं नाही, तर त्याच्याद्वारे जगाचें तारण व्हावें म्हणून पाठविलें. १८ जो त्याजवर विश्वास ठेवितो त्याजवर न्यायनिवाड्याचा प्रसंग येत नाही; जो विश्वास ठेवीत नाही त्याचा न्यायनिवाडा झालाच आहे; कारण त्यानें देवाच्या एकुलत्या एका पुत्राच्या नामावर विश्वास ठेविला नाही. १९ न्यायाचा निवाडा हाच आहे कीं जगांत प्रकाश आला आहे, आणि मनुष्यांनीं प्रकाशापेक्षां अंधाराची आवड धरिली; कारण

त्यांचीं कर्मे दुष्ट होती. २० जो कोणी वाईट कर्मे करितो तो प्रकाशाचा द्वेष करितो, आणि आपलीं कर्मे सदोष ठरून नयेत म्हणून प्रकाशाकडे येत नाही; २१ परंतु जो सत्य आचरतो तो प्रकाशाकडे येतो; यासाठीं कीं आपलीं कर्मे देवाच्या ठायीं केलेलीं आहेत अशीं ती उघड व्हावी.

२२ त्यानंतर येशू आणि त्याचे शिष्य यहुदीया देशांत आले; आणि तो तेथें त्यांच्याबरोबर राहून बाप्तिस्मा करीत असे. २३ योहानहि शालिमाजवळचें एनोन येथें बाप्तिस्मा करीत असे; कारण तेथें फार पाणी होतें; आणि लोक येऊन बाप्तिस्मा घेत असत. २४ योहान तोंपर्यंत बंदिशाळेंत पडला नव्हता. २५ योहानाच्या शिष्यांचा एका यहुद्याबरोबर शुद्धीकरणाविषयीं वादविवाद झाला. २६ ते योहानाकडे येऊन त्याला म्हणाले, गुरुजी, पाहा, यादेंनेच्या पलीकडे जो तुझ्याबरोबर होता, ज्याविषयीं तूं साक्ष दिली आहे, तो बाप्तिस्मा करितो; आणि सर्व लोक त्याजकडे जातात. २७ योहानानें उत्तर दिलें, मनुष्याला स्वर्गातून दिल्यावाचून कांहीं मिळत नाही. २८ मी ख्रिस्त नव्हें, तर त्याच्यापुढें पाठविलेला आहे, असें मीं म्हटलें, याविषयीं तुम्हीच माझे साक्षी आहां. २९ ज्याला वधू आहे तो वर; आणि वराचा मित्र जो उभें राहून त्याचें भाषण ऐकतो त्याला वराच्या शब्दावरून अति आनंद होतो; असा हा माझा आनंद पूर्ण झाला आहे. ३० त्याची वृद्धि व्हावी व माझा न्हास व्हावा हें अवश्य आहे.

३१ जो वरून येतो तो सर्वांच्या वर आहे; जो पृथ्वीपासून झाला तो पृथ्वीचा आहे व पृथ्वीच्या गोष्टी बोलतो; जो स्वर्गातून आला तो सर्वांच्या वर आहे; ३२ जें त्यानें पाहिलें व ऐकिलें आहे त्याविषयीं तो साक्ष देतो; आणि त्याची साक्ष कोणी कबूल करीत नाही. ३३ ज्यानें त्याची साक्ष कबूल केली आहे त्यानें, देव सत्य आहे, या गोष्टीवर शिक्षा केला आहे. ३४ ज्याला देवानें पाठविलें तो देवाचीं वचनें बोलतो; कारण तो आत्मा परिमित असा देत नाही. ३५ पिता

पुत्रावर प्रीति करितो, आणि त्यानें सर्व त्याच्या हातीं दिलें आहे. ३६ जो पुत्रावर विश्वास ठेवितो त्याला सार्वकालिक जीवन आहे; परंतु जो पुत्राला मानीत नाही त्याच्या दृष्टीस जीवन पडणार नाही; देवाचा क्रोध बरीक त्याजवर राहतो.

१ येशू योहानापेक्षां अधिक शिष्य करून त्यांचा बाप्तिस्मा करीत आहे हें परुश्यांच्या कानीं गेलें असें जेव्हां प्रभूला कळलें, २ (तरी येशू स्वतः बाप्तिस्मा करीत नसे, त्याचे शिष्य करीत असत,) ३ तेव्हां तो यहूदीया सोडून पुनः गालीलंत गेला; ४ आणि त्याला शोमरोनामधून जावें लागलें. ५ तेव्हां तो शोमरोनांतील सूखार नामें नगरास आला, तें याकोबानें आपला पुत्र योसेफ यास दिलेल्या शेतानजीक होतें; ६ तेथें याकोबाचा झरा होता. येशू चालतां चालतां दमलेला तसाच त्या झऱ्यावर बसला, तेव्हां सुमारे सहावा तास होता. ७ तेथें शोमरोनाची एक स्त्री पाणी काढावयास आली; तिला येशू म्हणाला, मला प्यावयाला [पाणी] दे. ८ त्याचे शिष्य अन्न विकत घ्यावयास नगरांत गेले होते. ९ तेव्हां ती शोमरोनी स्त्री त्याला म्हणाली, तूं यहूदी असतां मजसारख्या शोमरोनी स्त्रियेजवळ प्यावयाला [पाणी] कसें मागतोस ? (कारण यहूदी शोमरोन्यांबरोबर व्यवहार करीत नाहींत.) १० येशूनें तिला उत्तर दिलें की देवाचें दान म्हणजे काय आणि मला प्यावयाला [पाणी] दे असें तुला म्हणणारा कोण, हें तुला कळलें असतें तर तूं त्याजजवळ मागितलें असतें, आणि त्यानें तुला जीवंत पाणी दिलें असतें. ११ ती त्याला म्हणाली, महाराज, पाणी काढावयास तुझ्याजवळ पोहरा नाही व विहीर खोल आहे; तर तें जीवंत पाणी तुजजवळ कोठून ? १२ आमचा पूर्वज याकोब यानें ही विहीर आम्हांस दिली; तो स्वतः त्याचे पुत्र व त्याचीं गुरेंढोरें हिचें पाणी पीत असत; त्यापेक्षां तूं मोठा आहेस काय ? १३ येशूनें तिला उत्तर दिलें, जो कोणी हें पाणी पिईल त्याला पुनः तहान लागेल; १४ परंतु मी देईन तें पाणी जो कोणी पिईल त्याला कधीं तहान लागणार

नाहीं; जें पाणी मी त्याला देईन तें त्याजमध्ये सार्वकालिक जीवनासाठीं उपळत्या पाण्याचा झरा असें होईल. १५ ती स्त्री त्याला म्हणाली, महाराज, मला तहान लागूं नये व मला पाणी काढावयास एथवर येण्याचें पडूं नये म्हणून तें पाणी मला दे. १६ तो तिला म्हणाला, तूं जाऊन आपल्या नवऱ्याला बोलाव आणि इकडे ये. १७ ती स्त्री म्हणाली, मला नवरा नाही. येशूनें तिला म्हटलें, मला नवरा नाही हें ठीक बोललीस, १८ कारण तुला पांच नवरे होते; आणि आतां जो तुला आहे तो तुझा नवरा नाही, हें तूं खरें म्हटलेंस. १९ ती स्त्री त्याला म्हणाली, महाराज, तूं संदेष्टा आहेस हें मला आतां समजलें. २० आमच्या पूर्वजांनीं याच डोंगरावर उपासना केली; आणि तुम्ही म्हणतां, उपासना ज्या स्थानीं केली पाहिजे तें स्थान यरुशलेमांत आहे. २१ येशूनें तिला म्हटलें, बाई, तुम्ही पित्याची उपासना या डोंगरावर व यरुशलेमांतहि करणार नाहीं अशी वेळ येत आहे, हें माझे खरें मान. २२ तुम्हांस ठाऊक नाही अशाची उपासना तुम्ही करितां; आम्हांस ठाऊक आहे अशाची उपासना आम्ही करितां; कारण यहूयांतूनच तारण आहे; २३ तरी खरे उपासक आत्म्यानें व खरेपणानें पित्याची उपासना करीतील अशी वेळ येत आहे, किंबहुना आलीच आहे; कारण असे आपले उपासक असावे अशी पित्याची इच्छाहि आहे. २४ देव आत्मा आहे; आणि त्याच्या उपासकांनीं त्याची उपासना आत्म्यानें व खरेपणानें केली पाहिजे. २५ ती स्त्री त्याला म्हणाली, मशीहा (म्हणजे ख्रिस्त) येणार आहे हें मला ठाऊक आहे; तो आल्यावर आम्हांस सर्व गोष्टी सांगेल. २६ येशूनें तिला म्हटलें, जो तुजबरोबर बोलत आहे तो मी तोच आहे.

२७ इतक्यांत त्याचे शिष्य आले; आणि तो एका स्त्रियेबरोबर बोलत आहे याचें त्यांस आश्चर्य वाटलें; तरी तूं काय विचारतोस किंवा तिजबरोबर कां बोलतोस, असें कोणीं म्हटलें नाही. २८ ती स्त्री तर आपली घागर टाकून व नगरांत जाऊन लोकांस म्हणूं लागली, २९ चला, मीं केलेलें सर्व ज्यानें मला सांगितलें त्या मनुष्याला पाहा;

तोच ख्रिस्त असेल काय? ३० तेव्हां ते नगरांतून निघून त्याजकडे येऊं लागले. ३१ या अवकाशांत शिष्यांनीं त्याला विनंती केली कीं गुरुजी, जेवावें; ३२ परंतु तो त्यांस म्हणाला, तुम्हांस ठाऊक नाहीं असें अन्न मजजवळ खावयाला आहे. ३३ यावरून शिष्य एकमेकांस म्हणाले, याला कोणीं खावयाला आणिलें असेल काय? ३४ येशू त्यांस म्हणाला, ज्यानें मला पाठविलें त्याच्या इच्छेप्रमाणें करावें व त्याचें कार्य सिद्धीस न्यावें हेंच माझें अन्न आहे. ३५ चार महिन्यांचा अवकाश आहे, मग कापणी येईल असें तुम्ही म्हणतां कीं नाहीं? पाहा, मी तुम्हांस म्हणतो, आपले डोळे वर करून शेतें पाहा; तीं कापणीसाठीं पांढरीं होऊन चुकलीं आहेत. ३६ कापणारा मजुरी मिळवीत आहे व सार्वकालिक जीवनासाठीं पीक एकवट करीत आहे; ह्यासाठीं कीं पेरणाऱ्यानें व कापणाऱ्यानेंहि एकत्र आनंद करावा. ३७ एक पेरितो व एक कापितो, अशी जी म्हण आहे ती याविषयीं खरी आहे. ३८ ज्यासाठीं तुम्हीं श्रम केले नाहीत तें कापावयाला मीं तुम्हांस पाठविलें; दुसऱ्यांनीं श्रम केले आहेत व त्यांच्या श्रमांचे विभागी तुम्ही झालां आहां.

३९ मीं केलेलें सर्व त्यानें मला सांगितलें, अशी साक्ष देणाऱ्या त्या स्त्रियेच्या बोलण्यावरून त्या नगरांतील पुष्कळ शोमरोनींनीं त्याजवर विश्वास ठेविला; ४० आणि म्हणून शोमरोनी त्याजकडे आल्यावर त्यांनीं त्याला, आपण आमच्या एथें मुकाम करावा, अशी विनंती केली; मग तो तेथें दोन दिवस राहिला. ४१ त्याच्या वचनावरून आणखी किती तरी लोकांनीं विश्वास धरिला; ४२ आणि ते त्या स्त्रियेला म्हणाले, आतां तुझ्या बोलण्यावरूनच आम्ही विश्वास धरितों असें नाहीं, कारण आम्हीं स्वतः श्रवण केलें असून हा खर्चीत जगाचा तारणारा आहे हें ओळखलें आहे.

४३ मग त्या दोन दिवसांनंतर तो तेथून निघून गालीलांत गेला. ४४ कारण येशूनें स्वतः साक्ष दिली कीं संदेशा खदेशांत सन्मान पावत नाहीं. ४५ तो गालीलांत आल्यावर गालीलकरांनीं त्याचा स्वीकार

केला, कारण यरुशलेमामध्ये सणांत जें कांहीं त्यानें केलें तें सर्व त्यांनीं पाहिलें होतें, आणि तेहि सणास गेले होते.

४६ नंतर तो गालीलांतील काना एथें पुनः आला; तेथें त्यानें पाण्याचा दाक्षारस केला होता. त्या स्थळीं राजाचा कोणी एक अमलदार होता, त्याचा मुलगा कफर्न-हूमांत आजारी होता. ४७ येशू यहुदीयांतून गालीलांत आला आहे असें ऐकून तो त्याजकडे गेला, आणि तूं खालीं येऊन माझ्या मुलाला बरें करावें अशी त्यानें त्याला विनंती केली; कारण तो मरणाच्या पंथास लागला होता. ४८ त्यावर येशूनें त्याला म्हटलें, तुम्हीं चिन्हें व उत्पात पाहिल्यावाचून विश्वास ठेवणारच नाहीं. ४९ तो अमलदार त्याला म्हणाला, महाराज, माझें मूल मरण पावल्यापूर्वीं तूं खालीं येण्याचें कर. ५० येशूनें त्याला म्हटलें, जा, तुझा मुलगा वाचला आहे. तो मनुष्य, येशूनें त्याला सांगितलेल्या वचनावर विश्वास ठेवून, चालता झाला; ५१ आणि तो खालीं जात असतां त्याचे दास त्याला भेटून म्हणाले, तुझा मुलगा वाचला आहे. ५२ यावरून त्याला कोणत्या तारीं उतार पडूं लागला, हें त्यानें त्यांस विचारिलें; त्यांनीं त्याला म्हटलें, काल सातव्या तारीं त्याचा ताप गेला. ५३ यावरून ज्या तारीं येशूनें त्याला सांगितलें कीं तुझा मुलगा वाचला आहे, त्याच तारीं हें झालें असें बापानें ओळखलें, आणि स्वतः त्यानें व त्याच्या सर्व घराण्यानें विश्वास ठेविला. ५४ येशूनें यहुदीयांतून गालीलांत आल्यावर पुनः जें दुसरें चिन्ह केलें तें हेंच.

१ त्यानंतर यहुद्यांचा सण होता, तेव्हां येशू यरुशलेमास वर गेला.

२ यरुशलेमांत मेंढरें दरवाज्याजवळ एक तळें आहे, त्याला इश्री भाषेंत बेथेसदा म्हणतात; त्याजवळ पांच पडव्या आहेत. ३ त्यांमध्ये रोगी, अंधळे, लंगडे, छुले यांचा मोठा समुदाय पडलेला असे; [तो पाणी हालण्याची वाट पाहत असे; ४ कारण कीं दिव्यदूत वेळोवेळीं तळ्यांत उतरून पाणी हालवीत असे, आणि पाणी हालविल्यानंतर प्रथम जो

त्यांत जाई त्याला कोणताहि रोग असला तरी तो बरा होत असे.] ५ तेथें अडतीस वर्षें दुखणेकरी असलेला कोणीएक मनुष्य होता. ६ येशूनें त्यास पडलेलें पाहिलें, आणि त्याला तसें होऊन आतां बहुत काळ लोटला आहे हें ओळखून त्याला म्हटलें, तुला बरें होण्याची इच्छा आहे काय? ७ त्या दुखणेकऱ्यानें त्याला उत्तर दिलें, महाराज, पाणी खवळलें असतां मला तळ्यांत टाकावयास माझा मनुष्य नाही; आणि मी जात आहे इतक्यांत दुसरा कोणी माझ्यापुढें उतरतो. ८ येशूनें त्याला म्हटलें, ऊठ, आपली बाज उचलून चालावयाला लाग. ९ तेव्हां तो मनुष्य तत्काळ बरा झाला व आपली बाज उचलून चालू लागला.

त्या दिवशीं शब्बाथ होता; १० यावरून यहूदी बरें झालेल्या त्या मनुष्याला म्हणाले, आज शब्बाथ आहे, बाज उचलणें तुला योग्य नाही. ११ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें, ज्यानें मला बरें केलें त्यानेंच मला सांगितलें कीं आपली बाज उचलून चाल. १२ त्यांनीं त्याला विचारिलें, आपली बाज उचलून चाल, असें ज्यानें तुला सांगितलें तो मनुष्य कोण आहे? १३ तो कोण आहे हें बरें झालेल्या त्या मनुष्याला ठाऊक नव्हतें; कारण त्या ठिकाणीं लोकसमुदाय असल्यामुळें येशू निसटून गेला होता. १४ त्यानंतर येशूनें त्याला मंदिरांत गांढून म्हटलें, पाहा, तूं बरा झाला आहेस; आतांपासून पाप करूं नको; करशील तर तुझें पूर्वीपेक्षां अधिक वाईट होईल. १५ त्या मनुष्यानें जाऊन यहूद्यांस सांगितलें, ज्यानें मला बरें केलें तो येशू आहे. १६ यामुळें यहूदी येशूच्या पाठीस लागले, कारण तो शब्बाथ दिवशीं अशीं कामें करीत असे. १७ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, माझा पिता आजपर्यंत काम करीत आहे आणि मीहि काम करीत आहे. १८ यामुळें तर यहूद्यांनीं त्याला जिवें मारावयाची अधिकच खटपट केली; कारण त्यानें शब्बाथ मोडिला इतकेंच नाही, तर देवाला आपला पिता म्हणून स्वतःला देवासमान केलें.

१९ यावरून येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, पुत्र जें कांहीं पित्याला

करितांना पाहतो त्यावाचून त्याला स्वतः होऊन कांहीं करितां येत नाही; कारण जें कांहीं तो करितो तें पुत्रहि तसेंच करितो. २० पिता पुत्रावर प्रीति करितो, आणि आपण जें कांहीं करितो तें सर्व त्याला दाखवितो; तुम्हांस आश्चर्य वाटावें म्हणून तो यांहुन मोठीं कामें त्याला दाखवील. २१ जसा पिता मेलेल्यांस उठवून जीवंत करितो तसा पुत्रहि पाहिजे त्यांस जीवंत करितो. २२ पिता कोणाचा न्यायहि करित नाही, तर सर्व न्याय करणें त्यानें पुत्राला सोपून दिलें आहे; २३ यासाठीं कीं जसा पित्याचा सन्मान करितात तसा पुत्राचाहि सन्मान सर्वांनीं करावा. जो पुत्राचा सन्मान करित नाही तो, ज्यानें मला पाठविलें, त्या पित्याचा सन्मान करित नाही. २४ मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, जो माझें वचन ऐकतो आणि ज्यानें मला पाठविलें त्यावर विश्वास ठेवितो त्याला सार्वकालिक जीवन प्राप्त झालें आहे; आणि त्यावर न्यायाचा प्रसंग येणार नाही, तो मरणांतून जीवनांत पार गेला आहे. २५ मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, असा समय येत आहे, किंबहुना आतां आला आहे कीं, त्यांत मेलेले लोक देवपुत्राची वाणी ऐकतील; व जे ऐकतील ते जीवंत होतील. २६ कारण पित्याच्या ठायीं जसें स्वतःचें जीवन आहे तसें पुत्राच्या ठायींहि स्वतःचें जीवन असावें असें त्यानें त्याला दिलें; २७ आणि तो मनुष्याचा पुत्र आहे, यास्तव न्याय-निवाडा करण्याचा अधिकार त्याला दिला. २८ याविषयीं आश्चर्य करूं नका; कारण असा समय येत आहे कीं त्यांत कबरेतलीं सर्व मनुष्यें त्याची वाणी ऐकतील; २९ ज्यांनीं सत्कर्में केलीं ते जीवनाच्या पुनरुत्थानासाठीं, आणि ज्यांनीं दुष्कर्में केलीं ते न्यायाच्या पुनरुत्थानासाठीं, बाहेर येतील.

३० माझ्यानें स्वतः होऊन कांहीं करवत नाही; जसें मी ऐकतो, तसा न्याय करितो; आणि माझा न्याय यथार्थ आहे; कारण मी आपली इच्छा नव्हे तर ज्यानें मला पाठविलें त्याच्या इच्छेप्रमाणें करावयाला पाहतो. ३१ मी आपणाविषयीं साक्ष देतो तर माझी साक्ष

खरी नाही. ३२ मजविषयीं साक्ष देणारा दुसरा आहे; आणि जी साक्ष तो मजविषयीं देतो ती खरी आहे हें मला ठाऊक आहे. ३३ तुम्हीं योहानाकडे साक्षीसाठीं पाठविलें व त्यानें वस्तुस्थितीविषयीं साक्ष दिली. ३४ मजविषयींची जी मनुष्याची साक्ष ती मला नको; तथापि तुम्हांला तारण प्राप्त व्हावें म्हणून हें सांगितलें. ३५ तो प्रदीप्त झालेला व प्रकाश देणारा दीप होता, आणि तुम्ही त्याच्या प्रकाशांत कांहीं वेळ आनंद करावयास मान्य झालां; ३६ परंतु मला जी साक्ष आहे ती योहानाच्या साक्षीपेक्षां मोठी आहे; कारण जीं कार्यें सिद्धीस नेण्याचें पित्यानें मजकडे सोपविलें आहे, म्हणजे जीं कार्यें मी करितों तींच मजविषयीं साक्ष देतात कीं पित्यानें मला पाठविलें आहे. ३७ आणखी ज्या पित्यानें मला पाठविलें त्यानेंच मजविषयीं साक्ष दिली आहे. तुम्हीं त्याची वाणी कधींहि ऐकिली नाही, व त्याचें स्वरूपहि पाहिलें नाही. ३८ त्याचें वचन तुम्हांमध्ये तुम्हीं राखिलें नाही; कारण ज्याला त्यानें पाठविलें त्याचें तुम्ही खरें मानीत नाही. ३९ तुम्ही शास्त्रलेख शोधून पाहतां; कारण त्यांत सार्वकालिक जीवन आपणांस प्राप्त होईल असें तुम्ही समजतां; तेच मजविषयीं साक्ष देणारे आहेत; ४० तरी जीवन मिळवावें म्हणून मजकडे येण्याची तुमची इच्छा नाही. ४१ मी मनुष्यांच्या हातून मान करून घेत नाही; ४२ तरी तुमच्या ठायीं देवावरची प्रीति नाही हें तुम्हांसंबंधानें मला माहीत आहे. ४३ मी जो आपल्या पित्याच्या नामानें आलों, त्या माझा स्वीकार तुम्ही करीत नाही; दुसरा कोणी स्वतःच्या नामानें आला तर त्याचा स्वीकार कराल. ४४ जे तुम्ही एकमेकांपासून मान घेतां आणि एकच जो देव त्याकडला मान मिळविण्याची खटपट करीत नाही ते तुम्ही विश्वास कसा धराल? ४५ मी पित्यासमोर तुम्हांवर दोष ठेवीन असें समजूं नका; तुम्हांवर दोष ठेवणारा असा एक आहे, म्हणजे ज्या मोशावर तुम्हीं आशा ठेविली आहे तो. ४६ तुम्हीं मोशाचा विश्वास धरिला असता तर माझा विश्वास धरिला असता; कारण मजविषयीं त्यानें लिहिलें; ४७ पण

तुम्ही त्याच्या लेखांचा विश्वास धरीत नाही, तर माझ्या वचनांचा विश्वास कसा धराल?

१ त्यानंतर येशू गालीलाच्या, म्हणजे तिबिथी समुद्राच्या पलीकडे गेला; २ तेव्हां पुष्कळ लोक-समुदाय त्याच्या मागून चालला, कारण दुखणाऱ्यांत-संबंधानें जीं चिन्हें तो करीत असे तीं त्यांनीं पाहिलीं होती. ३ येशू डोंगरावर जाऊन तेथें आपल्या शिष्यांसह बसला. ४ यहूयांचा वल्हांडण सण जवळ आला होता. ५ तेव्हां येशूनें दृष्टि वर करून व मोठा लोकसमुदाय आपणाकडे येत आहे असें पाहून फिलिप्पाला म्हटलें, यांस खावयाला आपण भाकऱ्या कोटून विकत आणाव्या? ६ हें तर त्यानें त्याची परीक्षा पाहण्याकरितां म्हटलें; आपण काय करणार हें त्याला ठाऊक होतें. ७ फिलिप्पानें त्याला उत्तर दिलें, यांच्यांतील एकेकानें थोडें थोडें घेतलें तरी पन्नास रुपयांच्या भाकऱ्या पुरणार नाहीत. ८ त्याच्या शिष्यांतील एक जण, म्हणजे शिमोन पेत्राचा भाऊ अंद्रिया, त्याला म्हणाला, ९ एथें एक मुलगा आहे, त्याच्याजवळ जवाच्या पांच भाकऱ्या व दोन मासळ्या आहेत; परंतु त्या इतक्यांस कशा पुरणार? १० येशू म्हणाला, लोकांस बसवा. त्या ठिकाणीं पुष्कळ गवत होतें; तेथें बसणाऱ्या पुरुषांची संख्या सुमारे पांच हजार होती. ११ येशूनें त्या भाकऱ्या घेतल्या; आणि उपकारस्मरण केल्यावर बसलेल्यांस वाटून दिल्या; तसेंच त्या मासळ्यांतूनहि त्यांस पाहिजे तितकें दिलें. १२ ते तृप्त झाल्यावर त्यानें आपल्या शिष्यांस सांगितलें, कांहीं फुकट जाऊं नये म्हणून उरलेले तुकडे गोळा करा. १३ मग जेवणाऱ्यांस पुरें झाल्यावर जवाच्या पांच भाकऱ्यांपैकी उरलेले तुकडे त्यांनीं गोळा केले, त्या तुकड्यांनीं बारा टोपल्या भरल्या. १४ त्यानें केलेलें चिन्ह पाहून त्या मनुष्यांनीं म्हटलें, जगांत येणारा जो संदेश तो खरोखर हाच आहे.

१५ मग ते येऊन आपणास राजा करण्याकरितां धरुं पाहत आहेत हें ओळखून येशू पुनः डोंगरावर एकटाच निघून गेला.

१६ संध्याकाळ झाल्यावर त्याचे शिष्य खाली समुद्राकडे गेले; १७ आणि मचव्यांत बसून समुद्राच्या पलीकडे कफर्णहूमास चालले; इतक्यांत अंधार पडला, तोंवर येशू त्यांच्याजवळ आला नव्हता; १८ आणि मोठा वारा सुद्धा समुद्र खवळू लागला होता. १९ मग सुमारे कोस सवा कोस वट्यावून गेल्यावर त्यांनी येशूला समुद्रावरून चालत मचव्याजवळ येतांना पाहिले; आणि त्यांना भय वाटले; २० परंतु तो त्यांस म्हणाला, मी आहे; भिऊं नका. २१ यास्तव त्याला मचव्यावर घेण्याची त्यांस इच्छा झाली; इतक्यांत त्यांस जावयाचें होतें त्या ठिकाणीं मचवा किनाऱ्यास पोहंचला.

२२ दुसऱ्या दिवशीं जो लोकसमुदाय समुद्राच्या पलीकडे उभा होता त्यानें पाहिलें कीं ज्या एका मचव्यांत त्याचे शिष्य बसले होते त्यावाचून तेथें दुसरा मचवा नव्हता, आणि येशू आपल्या शिष्यांबरोबर त्या मचव्यांत बसला नव्हता, तर त्याचे शिष्यच मात्र निघून गेले होते; २३ (तरी जेथें प्रभूनें उपकारस्मरण केल्यावर त्यांनीं भाकरी खाष्टी त्या ठिकाणाजवळ तिबिर्यापासून दुसरे मचवे आले होते;) २४ तेथें येशू नाहीं व त्याचे शिष्यहि नाहींत असें लोकसमुदायानें पाहिलें, तेव्हां ते मचव्यांत बसून येशूचा शोध करीत कफर्णहूमास आले. २५ तेव्हां तो त्यांस समुद्राच्या पलीकडे भेटल्यावर ते त्याला म्हणाले, गुरुजी, एथें कधीं आलास ? २६ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, तुम्हीं चिन्हें पाहिलीं म्हणून नाहीं, तर भाकऱ्या खाऊन तृप्त झालां म्हणून माझा शोध करितां.

२७ नाशवंत अन्नासाठीं श्रम करूं नका, तर सार्वकालिक जीवनासाठीं टिकणारें जें अन्न मनुष्याचा पुत्र तुम्हांस देईल, त्यासाठीं श्रम करा; कारण पिता जो देव त्यानें त्याजवर शिक्षा मारिला आहे. २८ यावरून त्यांनीं त्याला म्हटलें, देवाचीं कामें आमच्या हातून व्हावीं म्हणून आम्हीं काय करावें ? २९ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, देवाचें काम हेंच आहे कीं ज्याला त्यानें पाठविलें त्याजवर तुम्हीं विश्वास ठेवावा. ३० यावरून त्यांनीं त्याला म्हटलें, आम्हीं जें पाहून तुजवर विश्वास ठेवावा

असें चिन्ह तूं कोणतें दाखवितोस ? तूं काय काम करितोस ? ३१ आमच्या पूर्वजांनीं अरण्यांत माझा खाल्ला; असें लिहिलें आहे कीं 'त्यानें त्यांस खर्गातून भाकरी खावयाला दिली.' ३२ यावरून येशूनें त्यांस म्हटलें, मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, मोशानें तुम्हांस खर्गातून येणारी भाकरी दिली नाहीं, माझा पिता तर खर्गातून येणारी खरी भाकरी तुम्हांस देतो. ३३ कारण जी खर्गातून उतरते व जगाला जीवन देते ती देवाची भाकरी होय. ३४ यास्तव ते त्याला म्हणाले, प्रभुजी, ही भाकरी आम्हांस निल दे. ३५ येशूनें त्यांस म्हटलें, जीवनाची भाकरी मी आहे; जो मजकडे येतो त्याला भूक लागणार नाहीं, आणि जो मजवर विश्वास ठेवितो त्याला कधींहि तहान लागणार नाहीं; ३६ परंतु तुम्हीं मला पाहिलें असतां हि विश्वास ठेवीत नाहीं, असें मीं तुम्हांस सांगितलें. ३७ पिता जें मला देतो तें सर्व मजकडे येईल; आणि जो मजकडे येतो त्याला मी घालविणार नाहींच. ३८ कारण मीं आपल्या इच्छेप्रमाणें नाहीं, तर ज्यानें मला पाठविलें त्याच्या इच्छेप्रमाणें करावें म्हणून खर्गातून उतरलों आहे; ३९ आणि ज्यानें मला पाठविलें त्याची इच्छा हीच आहे कीं त्यानें जें सर्व मला दिलें त्यांतून मीं कांहीं हरवूं नये, तर शेवटल्या दिवशीं मीं तें उठवावें. ४० माझ्या पित्याची इच्छा हीच आहे कीं जो कोणी पुत्राला पाहून त्याजवर विश्वास ठेवितो त्याला सार्वकालिक जीवन प्राप्त व्हावें; त्याला शेवटल्या दिवशीं मी उठवीन.

४१ मी खर्गातून उतरलेली भाकरी आहे असें तो म्हणाला, म्हणून यहुदी त्याजविषयीं कुरकूर करूं लागले. ४२ त्यांनीं म्हटलें, योसेफाचा पुत्र येशू, ज्याची आईबापें आपल्याला ठाऊक आहेत, तोच हा आहे ना ? तर तो आतां कसें म्हणतो कीं मी खर्गातून उतरलों आहे ? ४३ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, तुम्ही आपसांत कुरकूर करूं नका. ४४ ज्यानें मला पाठविलें त्या पित्यानें आकर्षित्यावाचून कोणाच्यानें मजकडे येववत नाहीं; त्याला शेवटल्या दिवशीं मी उठवीन. ४५ संदेष्ट्यांच्या

ग्रंथांत असें लिहिलें आहे कीं 'ते सर्व देवानें शिकविलेले असे होतील.' जो कोणी पित्याचें ऐकून शिकला आहे तो मजकडे येतो. ४६ पित्याला कोणी पाहिलें आहे असें नाही; जो देवापासून आहे त्यानें मात्र पित्याला पाहिलें आहे. ४७ मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, जो विश्वास धरितो त्याला सार्वकालिक जीवन आहे. ४८ मी जीवनाची भाकरी आहे. ४९ तुमच्या पूर्वजांनीं अरण्यांत भाजा खाल्ला तरी ते मेले. ५० स्वर्गांतून उतरणारी भाकरी अशी आहे कीं ती कोणी खाल्ली तर तो मरणार नाही. ५१ स्वर्गांतून उतरलेली जीवत भाकरी मी आहे; या भाकरींतून जो कोणी खाईल तो सर्वकाळ वाचेल; जी भाकरी मी देईन ती जगाच्या जीवनासाठीं माझा देह अशी आहे.

५२ यास्तव यहूदी आपसांमध्ये वितंडवाद करूं लागून म्हणाले, हा आम्हांस आपला देह खावयाला कसा देईल? ५३ यावरून येशूनें त्यांस म्हटलें, मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, तुम्हीं मनुष्याच्या पुत्राचा देह खाल्ला नाही व त्याचें रक्त प्यालां नाही तर तुम्हांमध्ये जीवन नाही. ५४ जो माझा देह खातो व माझें रक्त पितो त्याला सार्वकालिक जीवन आहे; त्याला शेवटल्या दिवशीं मी उठवीन. ५५ कारण माझा देह खरें खाद्य आहे व माझें रक्त खरें पेय आहे. ५६ जो माझा देह खातो व माझें रक्त पितो तो मजमध्ये राहतो व मी त्यामध्ये राहतो. ५७ जसें जीवत अशा पित्यानें मला पाठविलें आणि मी पित्यामुळें वाचतो, तसें जो मला खातो तोहि मजमुळें वाचेल. ५८ स्वर्गांतून उतरलेली जी भाकरी ती हीच आहे; पूर्वज खाऊनसवरून मेले, तसें हें नाही; जो ही भाकरी खातो तो सर्वकाळ वाचेल. ५९ तो कफर्नूमांत शिक्षण देत असतां त्यानें सभास्थानांत या गोष्टी सांगितल्या.

६० त्याच्या शिष्यांपैकी पुष्कळ जणांनीं हें ऐकून म्हटलें, हें वचन कडक आहे, हें कोणाच्यानें ऐकवेल? ६१ आपले शिष्य याविषयीं कुरकुर करित आहेत हें मनांत ओळखून येशू त्यांस म्हणाला, तुम्ही यामुळें

अडखळतां काय? ६२ मनुष्याचा पुत्र पूर्वीं जिकडे होता तिकडे जर तुम्ही त्याला चढतांना पाहाल तर? ६३ जीवत करणारा तो आत्माच आहे, देहापासून काहीं लाभ होत नाही; मीं जीं वचनें तुम्हांस सांगितलीं आहेत तीं आत्मा व जीवन आहेत; ६४ तरी तुम्हांपैकीं असे कित्येक आहेत कीं ते विश्वास धरित नाहीत. विश्वास न धरणारे कोण आणि आपणाला धरून देणारा कोण हें येशूला पहिल्यापासून ठाऊक होतें. ६५ मग तो म्हणाला, यासाठींच मीं तुम्हांस सांगितलें आहे कीं माझ्या पित्यापासून मनुष्याला ही देणगी मिळाल्यावाचून कोणाच्यानें मजकडे येववत नाही.

६६ यावरून त्याच्या शिष्यांतील पुष्कळ जण परत गेले, ते पुनः कधीं त्याजबरोबर चालले नाहीत. ६७ यास्तव येशू बारा शिष्यांस म्हणाला, तुम्हांलाहि निघून जाण्याची इच्छा आहे काय? ६८ शिमोन पेत्रानें त्याला उत्तर दिलें, प्रभुजी, आम्ही कोणाकडे जावें? सार्वकालिक जीवनाचीं वचनें तुजजवळ आहेत; ६९ आणि तूं देवाचा पवित्र पुत्र आहेस, असा आम्हीं विश्वास धरिला आहे व ओळखलें आहे. ७० येशूनें त्यांस उत्तर दिलें कीं मीं तुम्हां बारा जणांस निवडून घेतलें कीं नाही? तरी तुम्हांतील एक जण सैतान आहे. ७१ हें तो शिमोन इस्कर्योत याचा पुत्र यहूदा याविषयीं बोलला, कारण तो बारा शिष्यांतील एक असून त्याला धरून देणार होता.

१ यानंतर येशू गालीलांत फिरला; यहूदी त्याला जिवें मारावयास पाहत होते, म्हणून त्याला यहूदीयांत फिरावेसें वाटलें नाही. २ यहूद्यांचा सण म्हणजे मंडपांचा सण जवळ आला होता; ३ यास्तव त्याचे भाऊ त्याला म्हणाले, तूं एथून निघून यहूदीयांत जा, म्हणजे जीं कामें तूं करितोस तीं तुझ्या शिष्यांनींहि पाहावीं. ४ जो कोणी प्रसिद्ध होऊं पाहतो तो गुप्तपणें काहीं करित नाही; तूं हीं कामें करितोस तर स्वतः जगाला प्रगट हो. ५ त्याच्या भावांनींहि त्याजवर विश्वास ठेविला नव्हता. ६ यावरून येशू त्यांस म्हणाला, माझा समय अजून

आला नाही, तुमचा समय तर सर्वदा सिद्ध आहे. ७ जगानें तुमचा द्वेष करावा असें होत नाही; तें माझा द्वेष करतें, कारण त्याचीं कामें वाईट आहेत अशी मी त्याविषयीं साक्ष देतो. ८ तुम्ही सणास वर जा; माझा समय अजून पूर्ण झाला नाही, म्हणून मी आतांच या सणास जात नाही. ९ असें त्यांस सांगून तो गालीलांत राहिला.

१० त्याचे भाऊ सणास गेल्यानंतर तोहि प्रसिद्धपणें नाही, तर गुप्तपणें वर गेला. ११ यावरून तो कोठें आहे, असें म्हणत यहुदी त्याचा त्या सणांत शोध करूं लागले. १२ लोकसमुदायांतहि त्याजविषयीं फार कुजबूज चालू झाली; कोणी म्हणाले, तो चांगला मनुष्य आहे; कोणी म्हणाले, नाही, तो लोकांस फसवितो; १३ तरी यहुद्यांच्या भीतीमुळे त्याजविषयीं कोणी उघडपणें बोललें नाही.

१४ मग सण अर्धा झाल्यावर येशू वर मंदिरांत जाऊन शिक्षण देऊं लागला. १५ यावरून यहुदी आश्चर्य करून म्हणाले, शिकल्यावाचून याला विद्या कशी आली? १६ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, माझी शिकवण माझी नाही, तर ज्यानें मला पाठविलें त्याची आहे. १७ त्याच्या इच्छेप्रमाणें करावयास कोणी मनांत आणि त्यास ह्या शिकवणीविषयीं त्याला समजेल कीं ही देवापासून आहे किंवा मी आपल्या मनचें बोलतो. १८ जो आपल्या मनचें बोलतो, तो स्वतःचेंच गौरव पाहतो; परंतु आपणाला ज्यानें पाठविलें त्याचें गौरव जो पाहतो तो खरा आहे, व त्यामध्ये कांहीं अधर्म नाही. १९ मोशानें तुम्हांस नियमशास्त्र दिलें कीं नाही? तरी तुम्हांतून कोणी नियमशास्त्र पाळीत नाही. तुम्ही मला जिवें मारावयास कां पाहतां? २० लोकसमुदायानें उत्तर दिलें, तुला भूत लागलें आहे; तुला जिवें मारावयास कोण पाहतो? २१ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, मीं एक कृत्य केलें, त्यामुळे तुम्ही सर्व आश्चर्य करितां. २२ सुंता मोशापासून नाही तर पूर्वजांपासून आहे, म्हणून मोशानें ती तुम्हांस लावून दिली, आणि तुम्ही शब्बाथ दिवशीं ती करितां. २३ मोशाचें नियमशास्त्र

मोहून नये म्हणून मनुष्याची सुंता शब्बाथ दिवशीं होते, तर मीं शब्बाथ दिवशीं एका मनुष्याला सर्वांगी बरें केलें यामुळे तुम्ही मजवर रागावतां काय? २४ तोंडदेखला न्याय करूं नका, तर यथार्थ न्याय करा.

२५ यावरून यरुशलेमकरांतून कित्येकांनीं म्हटलें, ज्याला जिवें मारावयास पाहतात तो हाच आहेना? २६ पाहा, तो उघड बोलतो व ते त्याला कांहीं म्हणत नाहीत. हा खिस्त आहे, असें अधिकाऱ्यांनीं खरोखर ताडिलें आहे काय? २७ हा कोठचा आहे हें आम्हांस ठाऊक आहे; पण खिस्त येईल तेव्हां तो कोठचा आहे हें कोणास कळणार नाही. २८ यावरून येशू मंदिरांत शिक्षण देत असतां मोठ्यानें म्हणाला, तुम्ही मला ओळखतां व मी कोठचा आहे याचीहि तुम्हांला माहिती आहे. तरी मी आपण होऊन आलों नाही; ज्यानें मला पाठविलें तो खरा आहे, त्याला तुम्ही ओळखत नाही. २९ मी तर त्याला ओळखतो; कारण मी त्याजपासून आहे व त्यानें मला पाठविलें आहे. ३० यावरून त्यांनीं त्याला धरावयास पाहिलें; तरी कोणीं त्याजवर हात टाकिला नाही, कारण त्याचा समय तोंवर आला नव्हता. ३१ तेव्हां लोकसमुदायांतील बहुत जणांनीं त्याजवर विश्वास ठेविला व म्हटलें, खिस्त येईल तेव्हां तो यानें केलेल्या चिन्हांपेक्षां अधिक चिन्हे करील काय? ३२ लोक त्याजविषयीं अशी कुजबूज करीत आहेत हें परुश्यांनीं ऐकिलें; आणि मुख्य याजक व परुशी यांनीं त्याला धरावयास कामदार पाठविले. ३३ यावरून येशूनें त्यांस म्हटलें, मी आणखी थोडा वेळ तुम्हांबरोबर आहे, मग ज्यानें मला पाठविलें त्याजकडे मी निघून जाईन. ३४ तुम्ही माझा शोध कराल तरी मी तुम्हांस सापडणार नाही; आणि जेथें मी असेन तेथें तुमच्यानें येववणार नाही. ३५ यामुळे यहुदी आपसांत म्हणाले, हा असा कोठें जाणार कीं तो आम्हांस सापडणार नाही? तो हेहेणी लोकांत पांगलेल्यांकडे जाणार आणि हेहेण्यांस शिकविणार काय? ३६ तुम्ही माझा शोध कराल तरी मी तुम्हांस सापडणार नाही, आणि जेथें मी असेन

तेथें तुमच्यानें येववणार नाहीं, हें जें विधान त्यानें केलें तें काय आहे ?

३७ मग सणाच्या शेवटल्या म्हणजे मोठ्या दिवशीं येशू उभा राहून मोठ्यानें म्हणाला, कोणी तान्हेला असला, तर त्यानें मजकडे येऊन प्यावें. ३८ जो मजवर विश्वास ठेवितो त्याच्यांतून, शास्त्रांत सांगितल्याप्रमाणें, जीवंत पाण्याच्या नद्या वाहतील. ३९ ज्यांनीं त्याजवर विश्वास ठेविला त्यांस आत्मा मिळणार होता, त्याविषयीं त्यानें हें म्हटलें; तोंपर्यंत आत्म्याचें दान झालें नव्हतें; कारण येशूचा तोंपर्यंत महिमा झाला नव्हता. ४० यास्तव लोकसमुदायांतील कित्येकांनीं हे शब्द ऐकून म्हटलें, हा खरोखर तो संदेश आहे. ४१ कित्येकांनीं म्हटलें, हा ख्रिस्त आहे; कांहींनीं म्हटलें, ख्रिस्त गालीलांतून येतो काय ? ४२ ख्रिस्त 'दाविदाच्या वंशाचा' व ज्या 'बैथलेहेमांत' दावीद होता, त्या गावचा असा 'येणार' असें धर्मशास्त्रांत सांगितलें नाहीं काय ? ४३ यावरून त्याजविषयीं लोकसमुदायांत फूट पडली. ४४ त्यांतील कित्येक जण त्याला धरावयास पाहत होते; तरी कोणीं त्याजवर हात टाकिला नाहीं.

४५ यास्तव मुख्य याजक व परुशी यांजकडे कामदार आले; त्यांस ते म्हणाले, तुम्हीं त्याला कां आणिलें नाहीं ? ४६ कामदारांनीं उत्तर दिलें, कोणी मनुष्य त्याच्यासारिखा कधीं बोलला नाहीं. ४७ त्यावरून परुश्यांनीं त्यांस म्हटलें, तुम्हीहि फसलां आहां काय ? ४८ अधिकाऱ्यांपैकी किंवा परुश्यांपैकी कोणीं तरी त्याजवर विश्वास ठेविला आहे काय ? ४९ जो हा लोकसमुदाय नियमशास्त्राविषयीं अज्ञानी आहे तो शापित आहे. ५० त्याजकडे पूर्वीं आलेला निकदेम त्यांच्यापैकीं एक होता, तो त्यांस म्हणाला: ५१ कोणाचें ऐकून घेतल्यावाचून व तो काय करितो ह्याची माहिती करून घेतल्यावाचून आपलें नियमशास्त्र त्याचा न्याय करितें काय ? ५२ त्यांनीं त्याला उत्तर दिलें, तूंहि गालीलांतला आहेस काय ? शोध करून पाहा कीं गालीलांत कोणी संदेशा उत्पन्न होत नाहीं.

[५३ मग ते सर्व आपापल्या घरीं निघून गेले; ५४ येशू जैतूनच्या डोंगराकडे गेला. २ नंतर मोठ्या सकाळीं तो पुनः मंदिरांत आला तेव्हां सर्व लोक त्याजकडे आले; आणि तो बसून त्यांस शिकवूं लागला. ३ त्या वेळीं शास्त्री व परुशी यांनीं व्यभिचार करित असतांना धरिलेल्या एका स्त्रीला त्याजकडे आणिलें; व तिला मध्यें उभें करून त्याला म्हटलें, ४ गुरुजी, ह्या स्त्रीला ती व्यभिचार करित असतांनाच धरण्यांत आलें आहे. ५ मोशांनें नियमशास्त्रांत आम्हांस अशी आज्ञा दिली आहे कीं अशांस दगडमार करावा; तर तूं तिजविषयीं काय सांगतोस ? ६ त्याजवर दोष ठेवावयाला आपणांस कांहीं निमित्त व्हावें म्हणून त्याची परीक्षा पाहण्याकरितां त्यांनीं हें म्हटलें. येशू तर खालीं ओणवून बोटानें भूमीवर लिहूं लागला; ७ आणि ते त्याला एक सारखें विचारीत असतां तो उठून त्यांस म्हणाला, तुम्हां-मध्ये जो निष्पाप असेल त्यानें प्रथम तिजवर दगड टाकावा. ८ मग त्यानें पुनः खालीं ओणवून भूमीवर लिहिलें. ९ हें ऐकून वडिलांपासून आरंभ करून शेवटल्या इसमापर्यंत एकामागून एक असे ते सर्व निघून गेले; येशू एकटा राहिला आणि तेथेंच ती स्त्री मध्यें उभी होती. १० नंतर येशू उठला व (स्त्री-शिवाय एथें कोणी नाहीं असें पाहून) तिला म्हणाला, बाई, तुला दोष देणारे ते कोठे आहेत ? तुला कोणीं दंड ठरविला नाहीं काय ? ११ ती म्हणाली, प्रभुजी, कोणीं नाहीं. तेव्हां येशू तिला म्हणाला, मीहि तुला दंड ठरवीत नाहीं; जा; यापुढें पाप करूं नको.]

१२ पुढें येशूनें पुनः त्यांजबरोबर बोलणें आरंभून म्हटलें, मी जगाचा प्रकाश आहे; जो मला अनुसरतो तो अंधारांत चालणारच नाहीं, तर त्याच्याजवळ जीवनाचा प्रकाश राहील. १३ यावरून परुशी त्याला म्हणाले, तूं स्वतःविषयीं साक्ष देतोस; तुझी साक्ष खरी नाहीं.

१४ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, मी स्वतःविषयीं साक्ष देतो, तरी माझी साक्ष खरी आहे; कारण मी कोठून आलों व कोठें जातो हें मला ठाऊक आहे; मी कोठून येतो व कोठें जातो हें तुम्हांस ठाऊक नाही. १५ तुम्ही देहबुद्धीनें न्याय करितां; मी कोणाचा न्याय करित नाही, १६ आणि जर मी कोणाचा न्याय केला तर माझा न्याय खरा आहे; कारण मी एकटा नाही, तर मी बऱ्यानें मला पाठविलें तो, असे आहां. १७ तुमच्या नियमशास्त्रांत असें लिहिलें आहे कीं दोन मनुष्यांची साक्ष खरी आहे. १८ मी स्वतःविषयीं साक्ष देणारा आहे, आणि ज्या पित्यानें मला पाठविलें तोहि मज-विषयीं साक्ष देतो. १९ यावरून ते त्याला म्हणाले, तुझा पिता कोठें आहे? येशूनें उत्तर दिलें, तुम्ही मला व माझ्या पित्यालाहि ओळखीत नाही; तुम्हीं मला ओळखिलें असतें तर माझ्या पित्यालाहि ओळखिलें असतें. २० तो मंदिरांत शिकवीत असतां हीं वचनें जामदारखान्यांत बोलला; तरी कोणी त्याला धरिलें नाही, कारण त्याचा वेळ तोपर्यंत आला नव्हता.

२१ ह्यानंतर तो पुनः त्यांस म्हणाला, मी निघून जातो, तुम्ही माझा शोध कराल आणि आपल्या पापांत मराल; जेथें मी जातो तेथें तुम्हांला येतां येत नाही. २२ यावर यहुदी म्हणाले, जेथें मी जातो तेथें तुम्हांला येतां येत नाहीं असें हा म्हणतो, यावरून हा स्वतःला जिवें मारून तर घेणार नाही? २३ त्यानें त्यांस म्हटलें, तुम्ही खालचे आहां, मी वरचा आहे, तुम्ही या जगाचे आहां, मी या जगाचा नाही; २४ ह्यामुळें मी तुम्हांस सांगितलें कीं तुम्ही आपल्या पापांत मराल; कारण मी तो आहे असा विश्वास तुम्ही न धरिल्यास तुम्ही आपल्या पापांत मराल. २५ ह्यावरून त्यांनीं त्याला म्हटलें, तूं कोण आहेस? येशूनें त्यांस म्हटलें, जें पहिल्यापासून तुम्हांस सांगत आलों तेंच. २६ तुम्हांविषयीं मलां पुष्कळ बोलावयाचें आहे व न्यायनिवाडा करावयाचा आहे; परंतु ज्यानें मला पाठविलें तो खरा आहे आणि ज्या गोष्टी मीं त्याजपासून ऐकिल्या त्या मी जगास

सांगतो. २७ तो आपल्याबरोबर पित्याविषयीं बोलत आहे, हें त्यांस समजलें नाही. २८ यास्तव येशूनें त्यांस म्हटलें, जेव्हां तुम्ही मनुष्याच्या पुत्राला उंच कराल तेव्हां तुम्हांला समजेल कीं मी तो आहे, आणि मी आपण होऊन कांहीं करित नाही, तर पित्यानें मला शिकविल्याप्रमाणें मी या गोष्टी बोलतो. २९ ज्यानें मला पाठविलें तो माझ्याबरोबर आहे; त्यानें मला एकटें सोडिलें नाही; कारण जें त्याला आवडतें तें मी सर्वदा करितों. ३० तो या गोष्टी बोलत असतां पुष्कळशा लोकांनीं त्याजवर विश्वास ठेविला.

३१ ज्या यहुद्यांनीं त्याचें खरें मानिलें त्यांस येशूनें म्हटलें, तुम्ही माझ्या वचनांत राहिलां तर खरोखर माझे शिष्य आहां; ३२ तुम्हांस सत्य समजेल, व सत्य तुम्हांस स्वतंत्र करील. ३३ त्यांनीं त्याला म्हटलें, आम्ही अब्राहामाचे वंशज आहों, व कधींहि कोणाच्या दास्यांत नव्हतां; तर तुम्ही स्वतंत्र व्हाल असें तूं कसें म्हणतोस? ३४ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, मी तुम्हांस खचीत-खचीत सांगतो, जो कोणी पाप करितो तो पापाचा दास आहे. ३५ दास घरांत सदासर्वदा राहत नाही, पुत्र सदासर्वदा राहतो. ३६ यास्तव जर पुत्र तुम्हांस स्वतंत्र करील तर तुम्ही खरे खरे स्वतंत्र व्हाल. ३७ तुम्ही अब्राहामाचे वंशज आहां हें मला ठाऊक आहे, तरी तुम्हांमध्ये माझ्या वचनाची प्रगति होत नाही, म्हणून तुम्ही मला जिवें मारावयास पाहतां. ३८ मीं पित्याजवळ जें पाहिलें तें बोलतो, तसेंच तुम्हीं आपल्या पित्यापासून जें ऐकिलें तें करितां. ३९ त्यांनीं त्याला उत्तर दिलें, आमचा पिता अब्राहाम आहे. येशूनें त्यांस म्हटलें तुम्ही अब्राहामाचीं मुलें असतां तर तुम्ही अब्राहामाचीं कृत्यें केलीं असतीं; ४० परंतु ज्यानें देवापासून ऐकिलेलें सत्य तुम्हांस सांगितलें त्या मनुष्याला, म्हणजे मला, तुम्ही आतां जिवें मारावयास पाहतां; अब्राहामानें असें केलें नाही. ४१ तुम्ही आपल्या पित्याचीं कृत्यें करितां. ते त्याला म्हणाले, आम्ही व्यभिचारापासून जन्मलों नाही. आम्हांस एकच पिता, म्हणजे देव आहे. ४२ येशूनें

त्यांस म्हटलें, जर देव तुमचा पिता असता तर तुम्हीं मजवर प्रीति केली असती; कारण मी देवापासून निघालों व आलों आहे; मी आपण होऊन आलों नाहीं, तर त्यानें मला पाठविलें. ४३ तुम्ही माझे बोलणें कां समजत नाहीं? याचें कारण असें कीं तुमच्यानें माझे वचन ऐकवत नाहीं. ४४ तुम्ही आपला बाप सैतान यापासून झालां आहां, आणि आपल्या बापाच्या वासनांप्रमाणें करावयास पाहतां. तो प्रारंभापासून मनुष्यघातक आहे आणि तो सत्यांत टिकला नाही, कारण त्याजमध्ये सत्य नाही. तो खोटें बोलतो तें स्वतः होऊनच बोलतो; कारण तो लबाड व लबाडाचा बाप आहे. ४५ मी तर तुम्हांस सत्य सांगतो म्हणून तुम्ही माझा विश्वास धरीत नाहीं. ४६ तुम्हांतील कोण मजवर पाप लागू करील? मी सत्य सांगत असतां तुम्ही माझा विश्वास कां धरीत नाहीं? ४७ जो देवाकडला आहे तो देवाच्या गोष्टी ऐकतो; तुम्ही देवाकडले नाहीं म्हणून तुम्ही ऐकत नाहीं. ४८ यहुद्यांनीं त्याला उत्तर दिलें, तूं शोमरोनी आहेस व तुला भूत लागलें आहे, हें आम्ही खरें म्हणतो कीं नाहीं? ४९ येशूनें उत्तर दिलें, मला भूत लागलें नाहीं; तर मी आपल्या पित्याचा सन्मान करितों; आणि तुम्ही माझा अपमान करितां. ५० मी स्वतःचें गौरव पाहत नाहीं; तें पाहणारा व न्यायनिवाडा करणारा एक जण आहे. ५१ मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, जर कोणी माझे वचन पाळील तर तो कधींहि मरण पाहणार नाही. ५२ यहुदी त्याला म्हणाले, तुला भूत लागलें आहे हें आतां आम्हांस कळलें. अब्राहाम व संदेष्टेहि मेले; आणि तूं म्हणतोस, जर कोणी माझे वचन पाळील तर त्याला मरणाचा अनुभव कधींहि होणार नाही. ५३ आमचा बाप अब्राहाम मेला त्यापेक्षां तूं मोठा आहेस काय? संदेष्टेहि मेले; तूं आपणाला कोण म्हणवितोस? ५४ येशूनें उत्तर दिलें, मी स्वतः आपलें गौरव केलें तर तें काहीं माझे गौरव नाही; माझे गौरव करणारा माझा पिता आहे, तो आमचा देव आहे असें तुम्ही त्याला म्हणतां, ५५ तरी तुम्हीं त्याला

ओळखलें नाहीं; मी त्याला ओळखतो, आणि मी त्याला ओळखीत नाहीं असें जर म्हणें तर तुमच्यासारखा लबाड होईन; मी त्याला ओळखितों व त्याचें वचन पाळितों. ५६ तुमचा बाप अब्राहाम माझा दिवस पाहण्याच्या उत्कंठेनें उल्लासित झाला व तो पाहून त्याला हर्ष झाला. ५७ यावरून यहुदी त्याला म्हणाले, तुला अजून पन्नास वर्षे झालीं नाहीत आणि तूं अब्राहामाला पाहिलें काय? ५८ येशूनें त्यांस म्हटलें, मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, अब्राहाम झाला त्यापूर्वी मी आहे. ५९ यावरून त्यांनीं त्याजवर फेकण्याकरितां दगड उचलिले; परंतु येशू [त्यांच्यामधून जाऊन] मंदिरांतून गुप्तपणें निघून गेला.

१ तो तिकडून जात असतां त्यानें एका जन्मांध मनुष्यास पाहिलें. २ तेव्हां त्याच्या शिष्यांनीं त्याला विचारिलें, गुरुजी, ह्यानें अंधळें जन्मावें असें पाप कोणीं केलें: यानें किंवा याच्या आईबापांनीं? ३ येशूनें उत्तर दिलें, यानें किंवा याच्या आईबापांनीं पाप केलें असें नाही, तर ह्याच्याठायीं देवाचीं कार्ये प्रगट व्हावीं म्हणून हा असा जन्मला. ४ मला ज्यानें पाठविलें त्याचीं कार्ये दिवस आहे तोंपर्यंत आपल्याला केलीं पाहिजेत; रात्र येणार आहे, तिच्यांत कोणाच्यानें कार्य करवणार नाही. ५ मी जगांत आहे तोंवर मी जगाचा प्रकाश आहे. ६ असें बोलून तो भूमीवर थुंकला; थुंक्यानें त्यानें चिखल केला; तो चिखल त्याच्या डोळ्यांस लाविला; ७ आणि त्याला म्हटलें, जा, शिलोह (म्हणजे पाठविलेला) तळ्यांत धू. मग त्यानें जाऊन धुतल्यावर तो डोळस होऊन आला. ८ यावरून शेजारी व ज्यांनीं त्याला भिकारी असें पूर्वी पाहिलें होतें ते म्हणाले, बसून भीक मागणारा तो हाच नाही काय? ९ कित्येक म्हणाले, तोच हा आहे; दुसरे म्हणाले, नाही, त्यासारखा आहे; तो म्हणाला, मी तोच आहे. १० यावरून त्यांनीं त्याला म्हटलें, तुझे डोळे कसे उघडले? ११ त्यानें उत्तर दिलें, येशू नावाच्या मनुष्यानें चिखल करून माझ्या डोळ्यांस लाविला, आणि मला सांगितलें, शिलोहवर जाऊन धू;

मीं जाऊन धुतलें आणि मला दृष्टि आली. १२ तेव्हां त्यांनीं त्याला म्हटलें, तो कोठें आहे? तो म्हणाला, मला ठाऊक नाही.

१३ मग जो पूर्वी अंधळा होता त्याला त्यांनीं परुश्यांकडे नेलें. १४ ज्या दिवशीं येशूनें चिखल करून त्याचे डोळे उघडिले, तो दिवस शब्बाथ होता.

१५ यास्तव परुश्यांनींही त्याला पुनः विचारिलें, तुला दृष्टि कशी आली? तो त्यांस म्हणाला, त्यानें माझ्या डोळ्यांस चिखल लाविला, तो मीं धुऊन टाकिल्यावर मला दिसू लागलें. १६ यावरून परुश्यांतील कित्येक म्हणाले, तो मनुष्य देवापासून नाही, कारण तो शब्बाथ पाळीत नाही; दुसरे म्हणाले, पापी माणसाच्यानें अशीं चिन्हें कशीं करवतील? अशी त्यांच्यामध्ये फूट पडली.

१७ यास्तव पुनः ते त्या अंधळ्याला म्हणाले, त्यानें तुझे डोळे उघडिले तर त्याजविषयीं तूं काय म्हणतोस? त्यानें म्हटलें, तो संदेष्टा आहे. १८ यहूद्यांनीं दृष्टि प्राप्त झालेल्या त्या इसमाच्या आईबापांस बोलावून विचारपूस करीपर्यंत, तो अंधळा असून आतां डोळस झाला आहे, हें त्यांनीं खरें मानिलें नाही. १९ त्यांनीं त्यांस विचारिलें, जो तुमचा पुत्र अंधळा जन्मला म्हणून म्हणतां, तो हाच काय? तर त्याला आतां कसें दिसतें?

२० त्याच्या आईबापांनीं उत्तर दिलें, हा आमचा पुत्र आहे व अंधळा जन्मला हें आम्हांस ठाऊक आहे; २१ तरी त्याला आतां कसें दिसतें हें आम्हांस ठाऊक नाही; किंवा त्याचे डोळे कोणीं उघडिले हेंहि आम्हांस ठाऊक नाही; त्याला विचारा; तो वयांत आलेला आहे; तो स्वतःविषयीं सांगेल. २२ त्याच्या आईबापांस यहूद्यांचें भय होतें म्हणून त्यांनीं असें म्हटलें, कारण हा ख्रिस्त आहे असें कोणी पत्करल्यास त्याला सभावहिष्कृत करावें असा यहूद्यांनीं अगोदरच एकोपा केला होता. २३ यामुळें त्याच्या आईबापांनीं म्हटलें, तो वयांत आलेला आहे, त्याला विचारा. २४ मग जो मनुष्य पूर्वी अंधळा होता त्याला त्यांनीं दुसऱ्यानें बोलावून म्हटलें, देवाचें गौरव कर; तो मनुष्य पापी आहे हें आम्हांस ठाऊक आहे; २५ यावरून त्यानें

उत्तर दिलें, तो पापी आहे किंवा नाहीं हें मला ठाऊक नाही, पण मला एक ठाऊक आहे; तें असें कीं मी पूर्वी अंधळा असून आतां मला दिसतें. २६ ह्यावर त्यांनीं त्याला म्हटलें, त्यानें तुला काय केलें? त्यानें तुझे डोळे कसे उघडिले? २७ त्यानें त्यांस उत्तर दिलें, आतांच मीं तुम्हांस सांगितलें तरी तुम्हीं ऐकिलें नाही; पुनः ऐकावयाची इच्छा कां करितां? तुम्हीहि त्याचे शिष्य होऊं पाहतां काय? २८ तेव्हां त्यांनीं त्याची निर्भत्सना करून म्हटलें, तूं त्याचा शिष्य आहेस; आम्ही मोशाचे शिष्य आहों. २९ देव मोशाबरोबर बोलला आहे हें आम्हांस ठाऊक आहे; हा कोठला आहे हें ठाऊक नाही. ३० त्या मनुष्यानें त्यांस उत्तर दिलें, हेंच मोठें आश्चर्य आहे कीं तो कोठला आहे हें तुम्हांस ठाऊक नाही; पण त्यानें तर माझे डोळे उघडिले. ३१ आपल्याला ठाऊक आहे कीं देव पापिष्ठ लोकांचें ऐकत नाही; तर जो कोणी देवभक्त असून त्याच्या इच्छेप्रमाणें वर्ततो त्याचें तो ऐकतो. ३२ जन्मांधाचे डोळे कोणीं उघडिले, असें युगाच्या आरंभापासून कधीं ऐकण्यांत आलें नाही. ३३ हा देवापासून नसता तर ह्याच्यानें कांहीं करवळें नसतें. ३४ त्यांनीं त्याला म्हटलें, तूं अगदीं पापांत जन्मलास, आणि आम्हांस शिकवितोस काय? मग त्यांनीं त्याला बाहेर घालविलें.

३५ त्यांनीं त्याला बाहेर घालविलें हें येशूनें ऐकिलें; आणि तो आढळल्यावर त्याला म्हटलें, तूं देवाच्या पुत्रावर विश्वास ठेवितोस काय? ३६ त्यानें उत्तर दिलें, प्रभुजी, मीं त्याजवर विश्वास ठेवावा असा तों कोण आहे? ३७ येशूनें त्याला म्हटलें, तूं त्याला पाहिलें आहे व तुजबरोबर आतां बोलत आहे तोच तो आहे. ३८ तो म्हणाला, प्रभुजी, मी विश्वास ठेवितों; आणि त्यानें त्याला नमन केलें. ३९ तेव्हां येशू म्हणाला, मी न्यायनिवाड्यासाठीं या जगांत आलों, यासाठीं कीं ज्यांस दिसत नाहीं त्यांस दिसावें; आणि ज्यांस दिसतें त्यांनीं अंधळे व्हावें. ४० परुश्यांतील जे त्याच्याजवळ होते त्यांनीं हें ऐकून त्याला म्हटलें, आम्हीहि अंधळे आहों

काय ? ४१ येशू त्यांस म्हणाला, तुम्ही अंधळे असतां तर तुम्हांला पाप नसतें; परंतु आम्हांस दिसतें असें तुम्ही आतां म्हणतां, म्हणून तुमचें पाप तसेंच राहतें.

१ मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतों, जो १० मेंढवाज्यांत दारानें आंत न जातां दुसरीकडून चढून जातो तो चोर व लुटारू आहे. २ जो दारानें आंत जातो तो मेंढरांचा राखणारा आहे; ३ त्याला द्वारपाळ दार उघडितो; मेंढरें त्याची वाणी ऐकतात; तो आपल्या मेंढरांस ज्याच्या त्याच्या नावानें हाक मारितो व त्यांस बाहेर नेतो. ४ आपलीं सर्व मेंढरें बाहेर काढिल्यावर तो त्यांच्या पुढें चालतो, व मेंढरें त्याच्यामागे चालतात; कारण तीं त्याची वाणी ओळखतात. ५ तीं परक्याच्या मागे जाणार नाहीत, तर त्याजपासून पळतील; कारण तीं परक्यांची वाणी ओळखत नाहीत. ६ हा दृष्टांत येशूनें त्यांस सांगितला; तरी ज्या गोष्टी तो त्यांबरोबर बोलला त्या काय आहेत हें ते समजले नाहीत.

७ यास्तव येशू त्यांस पुनः म्हणाला, मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतों कीं मी मेंढरांचें दार आहे. ८ जे माझ्या पूर्वीं आले ते सर्व चोर व लुटारू आहेत; त्यांचें मेंढरांनीं ऐकिलें नाहीं. ९ मी दार आहे; माझ्याद्वारे कोणी आंत जाईल त्याला तारणप्राप्ति होईल; तो आंत येईल व बाहेर जाईल आणि त्याला खावयास मिळेल. १० चोर येतो तो केवळ चोरी, घात व नाश करावा या हेतूनें येतो; मी आलों आहे तो त्यांना जीवनप्राप्ति व्हावी व ती विपुलपणे व्हावी म्हणून आलों आहे. ११ मी उत्तम मेंढपाळ आहे; उत्तम मेंढपाळ मेंढरांकरितां आपला जीव देतो. १२ जो मेंढपाळ नव्हे व ज्याचीं खतःचीं मेंढरें नव्हत असा मोलकरी, लांडगा येतां पाहून मेंढरें सोडून पळून जातो आणि लांडगा त्यांवर झडप घालून त्यांची दाणादाण करितो; १३ मोलकरी पळून जातो, कारण तो मोलकरीच आहे, त्याला मेंढरांची काळजी नाहीं. १४, १५ मी उत्तम मेंढपाळ आहे; जसा पिता मला व मी पित्याला ओळखतो तसें जे माझे आहेत त्यांस मी ओळखतो, व जे माझे

आहेत ते मला ओळखतात; आणि मेंढरांसाठीं मी आपला जीव देतो. १६ या मेंढवाज्यांतलीं नव्हत अशीं माझीं दुसरीं मेंढरें आहेत, तींही मला आणिलीं पाहिजेत; तीं माझी वाणी ऐकतील; मग एक कळप, एक मेंढपाळ, असें होईल. १७ मी आपला जीव परत घेण्याकरितां देतो, म्हणून पिता मजवर प्रीति करितो. १८ तो कोणी मजपासून घेत नाहीं, तर मी होऊनच तो देतो. मला तो देण्याचा अधिकार आहे व तो परत घेण्याचाहि अधिकार आहे. ही आज्ञा मला आपल्या पित्यापासून प्राप्त झाली आहे.

१९ या शब्दांवरून यहुद्यांत पुनः फूट पडली. २० त्यांच्यांतील पुष्कळ जण म्हणाले, त्याला भूत लागलें आहे व तो वेडा आहे; त्याचें तुम्ही कां ऐकतां ? २१ दुसरे म्हणाले, हीं वचनें भूतग्रस्तांचीं नव्हत, भूताला अंधळ्यांचे डोळे उघडतां येतात काय ?

२२ यरुशलैमांत पुनः स्थापनाचा सण असून हिंवाळा होता; २३ आणि येशू मंदिरामध्ये शलमोनाच्या देवडीत फिरत होता. २४ तेव्हां यहुद्यांनीं त्याला गराडा घालून म्हटलें, तूं कोठवर आमचा जीव संशयांत ठेवतोस ? तूं ख्रिस्त असलास तर आम्हांस उघड सांग. २५ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, मीं तुम्हांस सांगितलें तरी तुम्ही विश्वास धरीत नाहीं; जीं कळें मी आपल्या पित्याच्या नामानें करितों तीं मजविषयीं साक्ष देतात. २६ तुम्ही विश्वास धरीत नाहीं; कारण तुम्ही माझ्या मेंढरांतले नाहीं. २७ माझीं मेंढरें माझी वाणी ऐकतात; मी त्यांस ओळखतो व तीं माझ्यामागे येतात; २८ मी त्यांस सार्वकालिक जीवन देतो; त्यांचा कधींहि नाश होणार नाहीं, आणि कोणी त्यांस माझ्या हातांतून हिसकून घेणार नाहीं. २९ ज्यानें तीं मला दिलीं तो माझा पिता सर्वांहून मोठा आहे; आणि पित्याच्या हातांतून त्यांस कोणाच्यानें हिसकून घेवत नाहीं. ३० मी आणि पिता एक आहों. ३१ तेव्हां यहुद्यांनीं त्याला दगडमार करावयास पुनः दगड उचलिले. ३२ येशूनें त्यांस म्हटलें, मीं पित्याचीं पुष्कळशीं चांगलीं कळें तुम्हांस दाखविलीं

आहेत; त्यांतून कोणत्या कृत्यामुळे तुम्ही मला दगडमार करितां ? ३३ यहुद्यांनीं त्याला उत्तर दिलें, चांगल्या कृत्यासाठीं आम्ही तुला दगडमार करित नाहीं, तर दुर्भाषणासाठीं; तूं मानव असून स्वतःला देव म्हणवितोस यासाठीं. ३४ येशूनें त्यांस म्हटलें, 'तुम्ही देव आहां असें मी म्हणालों' हें तुमच्या शास्त्रांत लिहिलें नाहीं काय ? ३५ ज्यांस देवाचें वचन प्राप्त झालें त्यांस त्यानें देव म्हटलें (आणि शास्त्रलेखाचा भंग होत नाहीं); ३६ तर ज्याला पित्यानें पवित्र कार्यास्तव नेमून जगांत पाठविलें त्या मला, मी देवाचा पुत्र आहे असें म्हटल्यावरून, तूं दुर्भाषण करितोस असें तुम्ही म्हणतां काय ? ३७ मी आपल्या पित्याचीं कृत्यें करित नसल्यास माझा विश्वास धरूं नका; ३८ परंतु जर मी करितों तर, माझा विश्वास न धरिला तरी कृत्यें खरी माना; यासाठीं कीं मजमध्ये पित्या आहे व पित्यामध्ये मी आहे हें तुम्हीं ओळखून समज घ्यावी. ३९ ते त्याला पुनः धरावयास पाहूं लागले; परंतु तो त्यांच्या हातून निघून गेला.

४० तो पुनः यादेनेच्या पलीकडे, योहान पहिल्यानें बासिसा करित असे त्या ठिकाणीं, गेला व तेथें राहिला. ४१ तेव्हां त्याजकडे पुष्कळ लोक आले; ते म्हणाले, योहानानें कांहीं चिन्ह केले नाहीं खरें; तरी योहानानें याजविषयीं जें कांहीं सांगितलें तें सर्व खरें आहे. ४२ तेथें पुष्कळ लोकांनीं त्याजवर विश्वास ठेविला.

१ मरीया व तिची बहीण मार्था यांच्या ११ बेथानी गावांतला लाजर नामें एक मनुष्य आजारी होता. २ ज्या मरीयेनें प्रभूला सुगंधी तेल लाविलें व त्याचे चरण आपल्या केसांनीं पुसले तिचा, हा आजारी पडलेला लाजर, भाऊ होता. ३ यास्तव त्या बहिणींनीं त्याकडे सांगून पाठविलें, प्रभुजी, ज्याच्यावर तुझें प्रेम आहे तो आजारी आहे. ४ तें ऐकून येशू म्हणाला, हा आजार मरणासाठीं नव्हे, तर देवाच्या गौरवार्थ, म्हणजे याच्यायोगें देवाच्या पुत्राचें गौरव व्हावें यासाठीं आहे. ५ मार्था, तिची बहीण व लाजर यांजवर येशूचें प्रेम असे. ६ तो आजारी आहे हें ऐकिलें तरी तो होता त्या ठिकाणींच आणखी

दोन दिवस राहिला. ७ त्यानंतर त्यानें शिष्यांस म्हटलें, आपण पुनः यहुदीयांत जाऊं. ८ शिष्य त्याला म्हणाले, गुरुजी, यहुदी नुक्तेच तुला दगडमार करावयास पाहत होते, तरी तूं पुनः तेथें जातोस काय ? ९ येशूनें उत्तर दिलें, दिवसाचे बारा तास आहेत कीं नाहींत ? कोणी दिवसास चालतो तर त्याला ठेच लागत नाहीं, कारण तो या पृथ्वीवरील उजेड पाहतो; १० परंतु कोणी रात्रीस चालतो तर त्याला ठेच लागते, कारण त्याच्या ठायीं उजेड नाहीं. ११ हें बोलल्यावर त्यानें त्यांस म्हटलें, आपला मित्र लाजर निजला आहे; मी त्याला झोपेंतून उठवावयास जातों. १२ यावरून शिष्य त्याला म्हणाले, प्रभुजी, त्याला झोप लागली असली तर तो पार पडेल. १३ येशू त्याच्या मरणाविषयीं असें बोलला होता; परंतु तो झोपेपासून मिळणाऱ्या आरामाविषयीं बोलतो असें त्यांस वाटलें. १४ यास्तव येशूनें त्यांस उघड सांगितलें, लाजर मेला आहे; १५ आणि मी तेथें नव्हतों म्हणून तुम्हांमुळे मला आनंद वाटतो, माझा हेतु हा कीं तुम्हीं विश्वास धरावा; तरी आपण त्याजकडे जाऊं. १६ तेव्हां दिडुम म्हटलेला थोमा आपल्या गुरुबंधूस म्हणाला, आपणहि याच्याबरोबर मरावयास जाऊं.

१७ येशू आला तेव्हां त्याला कळलें कीं त्याला कबरींत ठेवून चार दिवस झाले. १८ बेथानी यरुशलेमापासून सुमारें पाऊण कोसावर होतें; १९ तेथें मार्था व मरीया यांचें भावाबद्दल सांत्वन करण्यास यहुद्यांतील पुष्कळ लोक त्यांच्याकडे आले होते. २० येशू येत आहे हें ऐकतांच मार्था त्याला जाऊन भेटली; मरीया घरांतच बसून राहिली. २१ मार्था येशूला म्हणाली, प्रभुजी, तूं एथें असतास तर माझा भाऊ मेला नसता; २२ तरी आतां हि जें कांहीं तूं देवाजवळ मागशील तें देव तुला देईल, हें मला ठाऊक आहे. २३ येशूनें तिला म्हटलें, तुझा भाऊ पुनः उठेल. २४ मार्था त्याला म्हणाली, तो शेवटल्या दिवशीं पुनरुत्थानसमयीं पुनः उठेल हें मला ठाऊक आहे. २५ येशूनें तिला म्हटलें, पुनरुत्थान व जीवन मी आहे; जो मजवर विश्वास ठेवितो तो मेला असला तरी जगेल; २६ आणि जो जीवंत असून मजवर

विश्वास ठेवितो तो कधीहि मरणार नाही; याचा तूं विश्वास धरितेस काय ? २७ ती त्याला म्हणाली, हो प्रभुजी; जो जगांत येणारा देवाचा पुत्र खिस्त तो तूं आहेस असा मी विश्वास धरिला आहे. २८ असें बोलून ती निघून गेली, व आपली बहीण मरीया इला गुप्तपणें बोलावून म्हणाली, गुरुजी, आले आहेत, ते तुला बोलावीत आहेत. २९ हें ऐकतांच ती खरेणें उठून स्याजकडे गेली. ३० (येशू अद्यापि गावांत आला नव्हता, मार्था त्याला भेटली त्या ठिकाणींच होता.) ३१ जे यहुदी मरीयेच्या जवळ घरांत होते व तिचें सांवन करीत होते त्यांनीं तिला चटकन उठून बाहेर जातांना पाहिल्यावर, ती कबरेकडे रडावयास जात आहे असें ताडिलें व ते तिच्यामागे गेले. ३२ येशू होता तेथें मरीया आल्यावर त्याला पाहून ती त्याच्या पायां पडली व त्याला म्हणाली, प्रभुजी, तूं एथें असतास तर माझा भाऊ मेला नसता. ३३ येशू तिला व तिच्याबरोबर आलेल्या यहुद्यांला रडतां पाहून चित्तांत अखस्थ व विव्दळ झाला, ३४ आणि म्हणाला, तुम्हीं त्याला कोठें ठेविलें आहे ? ते त्याला म्हणाले, प्रभुजी, येऊन पाहा. ३५ येशूनें अश्रुपात केला. ३६ यावरून यहुदी म्हणाले, पाहा, याचें त्याजवर किती तरी प्रेम होतें ! ३७ परंतु त्यांच्यांतील कित्येक म्हणाले, ज्यानें अंधळ्याचे डोळे उघडिले त्याला, ह्यानें मरूं नये, असेंहि करण्याची शक्ति नव्हती काय ? ३८ येशू पुनः अखस्थ चित्तानें कबरेकडे आला. ती गुहा होती, आणि तिच्या तोंडावर धोंड ठेविलेली होती. ३९ येशूनें म्हटलें, धोंड काढा. त्या मृताची बहीण मार्था त्याला म्हणाली, प्रभुजी, आतां त्याला दुर्गंधी येत असेल; कारण त्याला चार दिवस झाले आहेत. ४० येशूनें तिला म्हटलें, तूं विश्वास धरिशील तर देवाचें गौरव पाहशील असें मी तुला सांगितलें नाही काय ? ४१ यावरून त्यांनीं धोंड काढिली; तेव्हां येशूनें दृष्टि वर करून म्हटलें, हे पित्या, तूं माझें ऐकिलें म्हणून मी तुझे आभार मानितों; ४२ मला माहीत आहे, तूं सर्वदा माझें ऐकतोस, तरी जो लोकसमुदाय सभोवता उभा आहे त्याच्याकरितां मी बोललों; यासाठीं कीं तूं

मला पाठविलें आहे असा त्यांनीं विश्वास धरावा. ४३ असें बोलून त्यानें मोठ्यानें हाक मारून म्हटलें, लाजरा, बाहेर ये. ४४ तेव्हां मृत झालेला तो इसम बाहेर आला; त्याचे हातपाय प्रेतवस्त्रांनीं बांधिलेले व तोंड रुमालानें वेष्टिलेलें होतें. येशूनें त्यांस म्हटलें, ह्याला मोकळें करून जाऊं द्या.

४५ मरीयेकडे जे यहुदी आले त्यांनीं, त्यानें जें केलें, तें पाहिलें, आणि त्यांच्यापैकी पुष्कळ जणांनीं त्याजवर विश्वास ठेविला; ४६ पण कित्येकांनीं परुश्यांकडे जाऊन येशूनें काय केलें तें त्यांस सांगितलें.

४७ यावरून मुख्य याजकांनीं व परुश्यांनीं सभा भरवून म्हटलें, आपण काय करीत आहों ? कारण तो मनुष्य पुष्कळ चिन्हें करितो; ४८ आपण त्याला असेंच सोडिलें तर सर्व लोक त्याजवर विश्वास ठेवितील; आणि रोमी लोक येऊन आपलें स्थान व राष्ट्राहि घेतील. ४९ तेव्हां त्यांच्यापैकीं कयफा नावाचा कोणी एक पुरुष त्या वर्षी प्रमुख याजक होता, तो त्यांस म्हणाला, तुम्हांला कांहींच कळत नाही; ५० तुम्ही हेंहि लक्षांत आणीत नाही कीं प्रजेसाठीं एका मनुष्यानें मरावें आणि सर्व राष्ट्रांचा नाश होणें टळावें हें तुम्हांस हितावह आहे. ५१ हें तर तो आपल्या मनचें बोलला नाही; तर त्या वर्षी तो प्रमुख याजक होता म्हणून त्यानें संदेश दिला कीं येशू त्या राष्ट्राकरितां मरणार आहे; ५२ आणि केवळ त्या राष्ट्राकरितां असें नाही, तर याकरितां कीं त्यानें देवाच्या पांगलेल्या मुलांमाणसांसहि जमवून एक करावें. ५३ यावरून त्या दिवसापासून त्यांनीं त्याला जिवें मारण्याचा निश्चय केला.

५४ यामुळें येशू तेव्हांपासून यहुदी लोकांमध्ये उघडपणें फिरला नाही, तर तेथून रानाजवळच्या प्रांतांतील एफ्राईम नामें नगरांत गेला; आणि तेथें आपल्या शिष्यांसुद्धां राहिला. ५५ तेव्हां यहुद्यांचा वल्हांडण सण जवळ आला होता; आणि पुष्कळ लोक वल्हांडणाच्या अगोदर आपणांस शुद्ध करावयास बाहेरगावांहून वर यरुशलमास गेले. ५६ त्यांनीं येशूचा शोध केला, आणि मंदिरांत उभे असतांना एकमेकांस म्हटलें, तुम्हांस कसे वाटतें ? तो सणास येणार नाही काय ? ५७ मुख्य

याजकांनीं व परुश्यांनीं त्याला पकडण्याच्या हेतूने अशी ताकीद केली होती कीं तो कोठें आहे हें कोणाला कळल्यास त्यानें खबर द्यावी.

१२ १ मग येशू वल्हांडणाच्या पूर्वी सहा दिवस बेथानीस आला; ज्या लाजराला येशूनें मेलेल्यांतून उठविलें तो तेथें होता. २ तेथें त्यांनीं त्याच्यासाठीं जेवणावळ केली; तेव्हां मार्था सेवा करीत होती; आणि लाजर त्याच्या पंत्तीस बसणाऱ्यांपैकीं एक होता. ३ तेव्हां मरीयेनें अर्ध शेर शुद्ध जटामांसीचें मोलवान सुगंधी तेल घेऊन येशूच्या चरणांस लाविलें, आणि आपल्या केसांनीं त्याचे चरण पुसले; तेव्हां त्या सुगंधी तेलाच्या वासानें घर भरून गेलें. ४ त्याला धरून देणारा, त्याच्या शिष्यांतील यहूदा इस्कर्योत नामें एक जण म्हणाला, ५ हें सुगंधी तेल पाऊणशें रुपयांस विकून ते गरिबांस कां दिले नाहींत ? ६ त्याला गरिबांची काळजी होती म्हणून तो हें म्हणाला असें नाहीं; तर तो चोर असून त्याच्याजवळ डबी होती; तींत जें टाकण्यांत येई तें तो चोरून घेत असे, म्हणून असें म्हणाला. ७ यावरून येशूनें म्हटलें, माझ्या उत्तरकार्याच्या दिवसासाठीं तें तिला ठेवूं द्या; ८ कारण गरीब नेहमीं तुम्हांजवळ आहेत; परंतु मी तुम्हांजवळ नेहमीं आहें असें नाहीं.

९ तो तेथें आहे असें यहूद्यांतील साधारण लोकांपैकीं पुष्कळांस कळलें; आणि केवळ येशूकरितांच नाहीं, तर ज्या लाजराला त्यानें मेलेल्यांतून उठविलें होतें त्यालाहि पाहण्याकरितां ते आले. १० मुख्य याजकांनीं लाजरालाहि जिवें मारण्याचा निश्चय केला; ११ कारण त्याजमुळें पुष्कळ यहूद्यांनीं निघून जाऊन येशूवर विश्वास ठेविला.

१२ दुसऱ्या दिवशीं सणास आलेला मोठा लोकसमुदाय येशू यरुशलैमास येत आहे असें ऐकून १३ खजुरीच्या झावळ्या घेऊन त्याच्या भेटीस बाहेर निघाला, आणि गजर करून म्हणाला: 'होसाना; प्रभूच्या नामानें येणारा' इस्राएलाचा राजा धन्यवादित असो.' १४ येशूला लहान गाढव मिळाल्यावर त्याच्यावर तो बसला; हें लिहिल्याप्रमाणें घडलें, तें असें: १५ 'हे सीयोनच्या कन्ये, भिऊं नको, पाहा, तुझा राजा

गाढवीच्या शिंगरावर बसून येतो.' १६ या गोष्टी त्याचे शिष्य प्रथम समजले नव्हते; येशूचें गौरव झाल्यावर त्यांस आठवण झाली कीं त्याजविषयीं या गोष्टी लिहिल्या असून त्याप्रमाणें लोकांनीं त्याला केलें. १७ त्यानें लाजराला कबरेतून बोलावून मेलेल्यांतून उठविलें, त्या वेळेस जो लोकसमुदाय त्याजबरोबर होता त्यानें साक्ष दिली. १८ ह्यावरूनहि लोक त्याला भेटावयास गेले, कारण त्यानें हें चिन्ह केलें होतें असें त्यांनीं ऐकिलें. १९ यास्तव परुशी एकमेकांस म्हणाले, तुमचें कांहीं चालत नाहीं हें लक्षांत आणा; पाहा, जग त्याच्यामागे चाललें आहे.

२० सणांत उपासना करावयास आलेल्या लोकांपैकीं कांहीं हेलेणी होते; २१ त्यांनीं गालीलांतील बेथसेदाकर फिलिप्प याच्याजवळ येऊन विनंती केली कीं महाराज, येशूला भेटावें असें आमच्या मनांत आहे. २२ फिलिप्पानें येऊन अंद्रियाला सांगितलें; आणि अंद्रिया व फिलिप्प यांनीं येऊन येशूला सांगितलें. २३ येशूनें त्यांस म्हटलें, मनुष्याच्या पुत्राचें गौरव होण्याची वेळ आली आहे. २४ मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतों, गव्हाचा दाणा जमिनींत पडून मेला नाहीं तर तो एकदाच राहतो; आणि मेला तर बहुत पीक देतो. २५ जो आपल्या जिव्यावर प्रीति करितो तो त्याला मुकेल; आणि जो या जगांत आपल्या जिवाचा द्वेष करतो तो त्याचें सार्वकालिक जीवनासाठीं रक्षण करील. २६ जर कोणी माझी सेवा करील तर त्यानें मला अनुसरावें; म्हणजे जेथें मी आहे तेथें माझा सेवकहि असेल; कोणी माझी सेवा करील तर पिता त्याचा मान करील. २७ आतां माझा जीव व्याकुळ झाला आहे; मी काय बोलूं ? हे पित्या, या घटकेपासून माझें रक्षण कर; तरी मी यासाठींच या घटकेत आलों आहे. २८ हे पित्या, तूं आपल्या नामाचें गौरव कर. तेव्हां अशी आकाशवाणी झाली कीं मीं तें गौरविलें आहे, आणि पुनःहि गौरवीन. २९ तेव्हां जे लोक उभे राहून एकत होते ते म्हणाले, गर्जना झाली; दुसरे म्हणाले, त्याच्याबरोबर दिव्यदूत बोलला,

३० येशूने उत्तर दिलें, ही वाणी मजसाठी नाही, तर तुम्हांसाठी झाली. ३१ आतां या जगाचा न्याय होतो; आतां या जगाचा अधिकारी बहिष्कृत केला जाईल. ३२ मला पृथ्वीपासून उंच केलें तर मी आपणाकडे सर्वांस ओढीन. ३३ आपण कोणत्या मरणानें मरणार हें सुचविण्याकरितां तो असें बोलला. ३४ यास्तव लोकांनीं त्याला विचारिलें, ख्रिस्त सर्वकाळ राहील असें आम्हीं नियमशास्त्रांतून ऐकिलें आहे; तर मनुष्याच्या पुत्राला उंच केलें पाहिजे असें तूं कसें म्हणतोस? हा मनुष्याचा पुत्र आहे तरी कोण? ३५ यावरून येशूनें त्यांस म्हटलें, आणखी थोडा वेळ तुम्हांमध्ये उजेड आहे, तुम्हांस अंधारानें गांठूं नये म्हणून तुम्हांस उजेड आहे तोंपर्यंत चाला; कारण जो अंधारांत चालतो त्याला आपण कोठें जातो हें कळत नाही. ३६ तुम्हीं उजेडाचे पुत्र व्हावे म्हणून तुम्हांस उजेड आहे तोंपर्यंत उजेडावर विश्वास ठेवा.

येशू या गोष्टी बोलला आणि निघून जाऊन त्यांच्यापासून गुप्त राहिला. ३७ त्यानें त्यांच्यासमोर इतकी चिन्हें केलीं असतांही त्यांनीं त्याजवर विश्वास ठेविला नाही; ३८ यासाठीं कीं यशया संदेष्ट्यानें जी गोष्ट सांगितली होती ती पूर्ण व्हावी; ती अशी:

प्रभू, आम्हीं ऐकिलेल्या बातेंवर कोणीं विश्वास ठेविला आहे?

परमेश्वराचा भुज कोणास प्रगट झाला आहे?

३९ यामुळे त्यांच्यानें विश्वास ठेववेना; यशया आणखी म्हणाला:

४० त्यांनीं डोळ्यांनीं पाहूं नये, अंतःकरणानें समजू नये, वळूं नये व मीं त्यांस बरें करूं नये,

म्हणून त्यानें त्यांचे डोळे अंधळे केले व त्यांचें अंतःकरण कठीण केलें आहे.

४१ यशयानें त्यांचें गौरव पाहिलें म्हणून असें म्हटलें, आणि तो त्याजविषयीं बोलला. ४२ असें असूनही अधिकाऱ्यांतून देखील पुष्कळ जणांनीं त्याजवर विश्वास ठेविला, परंतु आपण सभाबहिष्कृत होऊं नये म्हणून परुश्यांमुळे त्यांनीं हें कबूल केलें नाही; ४३ कारण

त्यांस देवानें केलेल्या प्रशंसेपेक्षां मानवांनीं केलेली प्रशंसा अधिक आवडली.

४४ तेव्हां येशू उच्च खरानें म्हणाला, जो मजवर विश्वास ठेवितो तो मजवर विश्वास ठेवित नाही, तर ज्यानें मला पाठविलें त्याजवर ठेवितो; ४५ आणि जो मला पाहतो तो, ज्यानें मला पाठविलें, त्याला पाहतो. ४६ मी जगांत प्रकाश असा आलों आहे, यासाठीं कीं मजवर विश्वास ठेवणाऱ्या कोणींहि अंधारांत राहूं नये. ४७ माझीं वचनें ऐकून कोणी पाळीत नाहीं तर त्याचा न्याय मी करित नाहीं; कारण मी जगाचा न्याय करण्यासाठीं नाहीं, तर जगाचें तारण करण्यासाठीं आलों. ४८ जो मला अव्हेरितो व माझ्या वचनांचा स्वीकार करित नाहीं त्याचा न्याय करणारा एक जण आहे; जें वचन मीं सांगितलें तेंच शेवटल्या दिवशीं त्याचा न्याय करील. ४९ कारण मी आपल्या मनचें बोललों नाहीं, तर मीं काय सांगावे व काय बोलावे याविषयीं ज्या पित्यानें मला पाठविलें त्यानेंच मला आज्ञा दिली आहे. ५० त्याची आज्ञा सार्वकालिक जीवन आहे हें मला ठाऊक आहे; यास्तव जें कांहीं मी बोलतो तें पित्यानें मला सांगितल्याप्रमाणें बोलतो.

१ वल्हांडण सणापूर्वी, या जगांतून पित्याकडे १३ जाण्याची आपली वेळ आली आहे हें येशूनें ओळखलें; आणि द्या जगां असलेल्या स्वजनांवर त्याचें

जें प्रेम होतें तें त्यानें शेवटपर्यंत केलें. २, ३ शिमोनाचा पुत्र यहूदा इस्करीयत याच्या मनांत त्याला धरून यावे असें सैतान घालून चुकला होता; तेव्हां आपल्या हातीं पित्यानें अवघें दिलें आहे, आपण देवापासून आलों व देवाकडे जातो, हें भोजन होतेवेळीं लक्षांत आणून, ४ येशू भोजनावरून उठला; त्यानें आपलीं बाह्य वस्त्रें काढून ठेविलीं; आणि रुमाल घेऊन कमरेस बांधिला. ५ मग तो गंगाळांत पाणी ओतून शिष्यांचे पाय धुऊं लागला, आणि कमरेस बांधिलेल्या रुमालानें ते पुसूं लागला. ६ तो शिमोन पेत्राकडे आला, तेव्हां तो त्याला म्हणाला, प्रभुजी, तूं माझे पाय धुतोस काय? ७ येशूनें त्याला उत्तर दिलें, मी करितों तें तुला आतां कळत नाहीं;

तैं पुढें कळेल. ८ पेत्र त्याला म्हणाला, तुला माझे पाय कधींहि धुवावयाचे नाहीत. येशूने त्याला उत्तर दिलें, मीं तुला न धुतलें तर माझ्याबरोबर तुला वाटा नाही. ९ शिमोन पेत्र त्याला म्हणाला, प्रभुजी, माझे केवळ पायच धुऊं नको, तर हात व डोकेंहि धू. १० येशूने त्याला म्हटलें, ज्याचें स्नान झालें आहे त्याला पायांखेरीज दुसरें कांहीं धुण्याची गरज नाही, तो सर्वांगी शुद्ध आहे; आणि तुम्ही शुद्ध आहां, तरी सर्वच नाही. ११ कारण आपणास धरून देणारा इसम त्याला ठाऊक होता; यास्तव तो म्हणाला, तुम्ही सर्वच शुद्ध नाही.

१२ मग त्यांचे पाय धुतल्यानंतर, आपलीं वस्त्रें चढवून पुनः बसल्यावर त्यानें त्यांस म्हटलें, मीं तुम्हांस काय केलें हें तुम्ही समजलां काय? १३ तुम्ही मला गुरु, व प्रभु असें संबोधन देतां, आणि तें ठीक देतां; कारण मी तसाच आहे. १४ यास्तव जो मी प्रभु व गुरु, त्या मीं तुमचे पाय धुतले तर तुम्हींहि एकमेकांचे पाय धुतले पाहिजेत. १५ कारण जसें मीं तुम्हांस केलें तसें तुम्हींहि करावें म्हणून तुम्हांस किता घालून दिला आहे. १६ मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, दास आपल्या धन्यापेक्षां थोर नाही; आणि पाठविलेला पाठविणाऱ्यापेक्षां थोर नाही. १७ या गोष्टी तुम्ही समजूनउमजून कराल तर तुम्ही धन्य आहां. १८ मी तुम्हां सर्वांविषयीं बोलत नाही; जे मीं निवडिले ते मला माहीत आहेत; तरी 'जो माझी भाकरी खातो त्यानें मजवर आपली टाच उचलिली आहे,' असा जो शास्त्र-लेख आहे तो पूर्ण झाला पाहिजे. १९ हें मी तुम्हांस आतां म्हणजे तें होण्यापूर्वीं सांगतो, यासाठीं कीं जेव्हां तें होईल तेव्हां तुम्हीं विश्वास धरावा कीं मी तो आहे. २० मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो कीं मी पाठवितों त्याचा जो स्वीकार करितो तो माझा स्वीकार करतो, आणि जो मला स्वीकारितो तो, ज्यानें मला पाठविलें, त्याला स्वीकारितो.

२१ असें बोलल्यावर येशू आत्म्यांत व्याकुल झाला व निश्चिंतार्थानें म्हणाला, मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, तुम्हांतील एक जण मला धरून देईल. २२ तो

कोणाविषयीं बोलतो अशी शंका वाटून शिष्य एकमेकांकडे पाहूं लागले. २३ तेव्हां ज्याच्यावर येशूची प्रीति होती असा त्याच्या शिष्यांतील एक जण येशूच्या उराला टेकलेला होता. २४ यास्तव ज्याविषयीं तो बोलतो तो कोण आहे हें आम्हांस सांग, असें शिमोन पेत्रानें त्याला खुणावून म्हटलें. २५ तेव्हां तो तसाच येशूच्या उराला टेकलेला असतां मागे लवून त्याला म्हणाला, प्रभूजी, तो कोण आहे? २६ येशूनें उत्तर दिलें, ज्याला मी घास बुचकळून देईन तोच तो आहे. मग त्यानें घास बुचकळून शिमोनाचा पुत्र यहूदा इस्कर्योत याला दिला. २७ आणि घास दिल्यावर सैतान त्याजमध्ये शिरला. मग येशूनें त्याला म्हटलें, जें तूं करणार तें लवकर कर. २८ त्यानें त्याला असें कशासाठीं सांगितलें हें भोजनास बसलेल्यांतील कोणाला समजलें नाही. २९ यहूदाजवळ डबी होती, यास्तव सणासाठीं आपणांस ज्या पदार्थांची गरज आहे ते विकत घ्यावे, किंवा गरिबांस कांहीं द्यावें म्हणून येशूनें सांगितलें असेल, असें कित्येकांस वाटलें. ३० मग घास घेतल्यावर तो तत्काळ बाहेर गेला; त्या वेळीं रात्र होती.

३१ तो बाहेर गेल्यावर येशूनें म्हटलें, आतां मनुष्याच्या पुत्राचें गौरव झालें आहे आणि त्याच्या ठायीं देवाचें गौरव झालें आहे; ३२ देव आपल्या ठायीं त्याचें गौरव करील; तो त्याचें लवकर गौरव करील. ३३ अहो मुलांनो, मी अजून थोडा वेळ तुम्हांबरोबर आहे. तुम्ही माझा शोध कराल; आणि जसें मीं यहूदांस सांगितलें: जेथें मी जातो तेथें तुमच्यानें येववत नाही, तसें तें तुम्हांसहि आतां सांगतो. ३४ मी तुम्हांस नवी आज्ञा देतो कीं तुम्हीं एकमेकांवर प्रीति करावी; जशी मीं तुम्हांवर प्रीति केली तशी तुम्हींहि एकमेकांवर प्रीति करावी. ३५ तुमची एकमेकांवर प्रीति असली म्हणजे त्यावरून सर्व ओळखतील कीं तुम्ही माझे शिष्य आहां.

३६ शिमोन पेत्र त्याला म्हणाला, प्रभुजी, तूं कोठें जातोस? येशूनें उत्तर दिलें, जेथें मी जातो तेथें आतां तुझ्यानें माझ्या मागे येववणार नाही; तरी ह्यानंतर येशील. ३७ पेत्र त्याला म्हणाला, प्रभुजी, माझ्यानें

तुझ्यामागे आतांच कां येववणार नाहीं ? मी तुझ्यासाठीं आपला जीव देईन. ३८ येशूनें त्याला उत्तर दिलें, काय, माझ्यासाठीं तूं आपला जीव देशील ? मी तुला खचीत खचीत सांगतो, तूं तीन वेळां मला नाकारीपर्यंत कोंबडा आरवणार नाहीं.

१ तुमचें अंतःकरण बेचैन होऊं नये; देवा-
१४ वर विश्वास ठेवा, आणि मजवरहि विश्वास ठेवा.

२ माझ्या पित्याच्या घरांत राहण्याच्या जागा पुष्कळ आहेत; नसत्या तर मीं तुम्हांस सांगितलें असतें; मी तुम्हांसाठीं जागा तयार करावयास जातो; ३ आणि मीं जाऊन तुम्हांसाठीं जागा तयार केली म्हणजे पुनः येऊन तुम्हांस आपल्याजवळ घेईन; यासाठीं कीं जेथें मी आहे तेथें तुम्हीहि असावें. ४ मी जातो तिकडचा मार्ग तुम्हांस ठाऊक आहे. ५ थोमा त्याला म्हणाला, प्रभुजी, तूं कोठें जातोस हें आम्हांस ठाऊक नाहीं; मग आम्हांस मार्ग कसा ठाऊक असणार ? ६ येशूनें त्याला म्हटलें मार्ग, सत्य व जीवन मी आहे; माझ्या द्वारे आल्यावाचून पित्याजवळ कोणी जात नाहीं. ७ मी कोण आहे हें तुम्हीं ओळखलें असतें तर माझ्या पित्यालाहि ओळखलें असतें; एथून पुढें तुम्ही त्याला ओळखतां व तुम्हीं त्याला पाहिलेंहि आहे. ८ फिलिप्प त्याला म्हणाला, प्रभुजी, पिता आम्हांला दाखीव म्हणजे आम्हांस पुरे आहे. ९ येशूनें त्याला म्हटलें, फिलिप्पा, मी इतका काळ तुम्हांजवळ असून तूं मला ओळखत नाहीस काय ? ज्यानें मला पाहिलें आहे त्यानें पित्याला पाहिलें आहे; तर पिता आम्हांस दाखीव हें तूं कसें म्हणतोस ? १० मी पित्यामध्ये व पिता मजमध्ये आहे असा विश्वास तूं धरीत नाहीस काय ? ज्या गोष्टी मी तुम्हांस सांगतो त्या मी आपल्या मनच्या सांगत नाहीं; तर मजमध्ये राहणारा पिता स्वतःचीं कांय करितो. ११ मी पित्यामध्ये व पिता मजमध्ये असतो, हें माझें खरें माना; नाहीं तर माझ्या कृत्यांमुळे तरी माझें खरें माना. १२ मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो, मी जीं कृत्यें करितों तीं मजवर विश्वास ठेवणाराहि करील, आणि त्यापेक्षां मोठीं करील, कारण मी पित्याकडे

जातो. १३ तुम्ही जें कांहीं माझ्या नामानें मागाल तें मी करीन, यासाठीं कीं पित्याचें पुत्राच्या ठायीं गौरव व्हावें. १४ तुम्ही माझ्या नामानें मजजवळ कांहीं मागाल तर मी तें करीन. १५ मजवर तुमची प्रीति असली तर माझ्या आज्ञा पाळाल. १६ मी पित्याला विनंती करीन, मग तो तुम्हांस दुसरा कैवारी म्हणजे सत्याचा आत्मा देईल; त्यानें तुम्हांबरोबर सदासर्वदा राहावें म्हणून; १७ त्याला जगाच्यानें ग्रहण करवत नाहीं, कारण तें त्याला पाहत नाहीं अगर त्याला ओळखीत नाहीं; तुम्ही त्याला ओळखतां, कारण तो तुम्हांबरोबर राहतो व तुम्हांमध्ये वस्ती करील. १८ मी तुम्हांस अनाथ असे सोडणार नाहीं; तुम्हांकडे येईन. १९ आतां थोडाच वेळ आहे, मग जग मला आणखी पाहणार नाहीं; तरी तुम्ही मला पाहाल; कारण मी जीवंत आहे आणि तुम्हीहि जीवंत राहाल. २० त्या दिवशीं तुम्हांस समजेल कीं मी आपल्या पित्यामध्ये, तुम्ही मजमध्ये व मी तुम्हांमध्ये आहे. २१ ज्याच्याजवळ माझ्या आज्ञा आहेत, व त्या जो पाळतो तोच मजवर प्रीति करणारा आहे; आणि जो मजवर प्रीति करितो त्याजवर माझा पिता प्रीति करील; मीहि त्याजवर प्रीति करीन व स्वतः त्याला व्यक्त होईन. २२ यहूदा (इस्करीयत नव्हे) त्याला म्हणाला, प्रभुजी, असें काय झालें कीं तूं स्वतः आम्हांस व्यक्त होणार आणि जगाला व्यक्त होणार नाहीस ? २३ येशूनें त्याला उत्तर दिलें, कोणाचें मजवर प्रेम असेल तर तो माझें वचन पाळील; आणि माझा पिता त्याजवर प्रेम करील, आणि आम्ही त्याजकडे येऊन त्याजबरोबर वस्ती करूं. २४ मजवर कोणाचें प्रेम नसल्यास तो माझीं वचनें पाळीत नाहीं; जें वचन तुम्ही ऐकतां तें माझें नव्हे, तर ज्या पित्यानें मला पाठविलें त्याचें आहे.

२५ मीं तुम्हांजवळ राहत असतांना तुम्हांस या गोष्टी सांगितल्या आहेत. २६ तरी ज्याला पिता माझ्या नामानें पाठवील तो कैवारी म्हणजे पवित्र आत्मा तुम्हांस सर्व शिकवील आणि ज्या गोष्टी मीं तुम्हांस

सांगितल्या त्या सर्वांची तुम्हांस आठवण देईल. २७ मी तुम्हांस शांति देऊन ठेवितों; आपली शांति तुम्हांस देतो; जसें जग देतें तसें मी तुम्हांस देत नाहीं. तुमचें अंतःकरण बेचैन अगर भयभीत होऊं नये. २८ मी जातो आणि तुम्हांकडे येईन, असें जें मीं तुम्हांस सांगितलें तें तुम्हीं ऐकिलें. मजवर तुमची प्रीति असती तर मी पित्याकडे जातो म्हणून तुम्हांला आनंद वाटला असता; कारण माझा पिता मजपेक्षां थोर आहे. २९ तें होईल तेव्हां तुम्हीं विश्वास धरावा, म्हणून तें होण्यापूर्वीं आतां मीं तुम्हांस सांगितलें आहे. ३० यापुढें मी तुम्हांबरोबर फार बोलणार नाहीं, कारण जगाचा अधिकारी येतो; तरी मजमध्ये त्याचें काहीं नाहीं; ३१ परंतु मी पित्यावर प्रीति करितों, आणि पित्यानें जशी मला आज्ञा दिली तसें करितों, हें जगानें ओळखावें म्हणून असें होतें. उठा, आपण येथून जाऊं.

१ मी खरा द्राक्षवेल आहे, आणि माझा बाप माळी आहे. २ माझ्यांतील फळ न देणारा प्रत्येक फाटा तो काढून टाकितो; आणि फळ देणाऱ्या फाट्याला अधिक फळ यावें म्हणून तो त्या प्रत्येकाला साफसुफ करितो. ३ जें वचन मीं तुम्हांस सांगितलें त्यामुळे तुम्ही आतां शुद्ध झालांच आहां. ४ तुम्ही मजमध्ये राहा, आणि मी तुम्हांमध्ये राहतों. जसें फाटा वेलांत राहिल्यावाचून त्याच्यानें आपल्याआपण फळ देवत नाहीं तसें मजमध्ये राहिल्यावाचून तुम्हांलाहि देतां येणार नाहीं. ५ मी वेल आहे, तुम्ही फाटे आहां; जो मजमध्ये राहतो आणि मी त्याजमध्ये राहतों तो पुष्कळ फळ देतो; कारण मजपासून वेगळे असल्यास तुम्हांला काहीं करितां येत नाहीं. ६ कोणी मजमध्ये राहिला नाहीं तर त्याला फाट्याप्रमाणें बाहेर टाकितात, व तो वाळून जातो; मग त्यांस गोळा करून अग्नींत टाकितात व ते जळून जातात. ७ तुम्ही मजमध्ये राहिलां व माझीं वचनें तुम्हांमध्ये राहिलीं तर जें काहीं तुम्हांस पाहिजे असेल तें मागा म्हणजे तें तुम्हांस प्राप्त होईल. ८ तुम्हीं विपुल फळ दिल्यानें पित्याचें गौरव होतें;

आणि तुम्ही माझे शिष्य व्हाल. ९ जशी पित्यानें मजवर प्रीति केली तशी मीहि तुम्हांवर प्रीति केली आहे; तुम्ही माझ्या प्रीतींत राहा. १० जसा मी आपल्या पित्याच्या आज्ञा पाळून त्याच्या प्रीतींत राहतों तसे तुम्ही माझ्या आज्ञा पाळाल तर माझ्या प्रीतींत राहाल. ११ माझा आनंद तुम्हांमध्ये असावा व तुमचा आनंद परिपूर्ण व्हावा म्हणून मीं तुम्हांस या गोष्टी सांगितल्या आहेत. १२ जशी मीं तुम्हांवर प्रीति केली तशी तुम्हीं एकमेकांवर प्रीति करावी अशी माझी आज्ञा आहे. १३ आपल्या मित्रांकरितां आपला प्राण द्यावा यापेक्षां कोणाची प्रीति मोठी नाहीं. १४ मी तुम्हांस जें काहीं सांगतों तें तुम्ही कराल तर तुम्ही माझे मित्र आहां. १५ मी आतांपासून तुम्हांस दास म्हणत नाहीं; कारण धनी काय करितो तें दासाला ठाऊक नसतें; परंतु मीं तुम्हांस मित्र म्हटलें आहे; कारण जें काहीं मीं आपल्या पित्यापासून ऐकून घेतलें तें सर्व मीं तुम्हांस कळविलें आहे. १६ तुम्हीं मला निवडिलें नाहीं, तर मीं तुम्हांस निवडिलें व तुम्हांस नेमिलें आहे; ह्यांत हेतु हा कीं तुम्हीं जाऊन फळ द्यावें व तुमचें फळ टिकावें; आणि जें काहीं तुम्ही माझ्या नामानें पित्याजवळ मागाल तें त्यानें तुम्हांस द्यावें. १७ तुम्हीं एकमेकांवर प्रीति करावी म्हणून मी तुम्हांस ह्या आज्ञा करितों. १८ जग तुमचा द्वेष करितें, तर तुमचा द्वेष केल्यापूर्वीं त्यानें माझाहि केला हें तुम्हांस माहीत आहे. १९ तुम्ही जगाचे असतां तर जगानें स्वकीयांवर प्रीति केली असती; परंतु तुम्ही जगाचे नाहीं; मीं तुम्हांस जगांतून निवडिलें आहे, म्हणून जग तुमचा द्वेष करितें. २० दास धन्यापेक्षां मोठा नाहीं असें जें वचन मीं तुम्हांस सांगितलें त्याची आठवण करा. ते माझ्या पाठीस लागले तर तुमच्याहि पाठीस लागतील; त्यांनीं माझे वचन पाळिलें तर तुमचेंहि पाळतील; २१ परंतु ते माझ्या नामाकरितां हें सर्व तुम्हांला करतील, कारण ज्यानें मला पाठविलें त्यास ते ओळखीत नाहीत. २२ मी आलों नसतों व त्यांच्याबरोबर

बोललों नसतों तर त्यांच्याकडे पाप नसतें; परंतु आतां त्यांस आपल्या पापाविषयीं निमित्त सांगतां येत नाहीं. २३ जो माझा द्वेष करितो तो माझ्या पित्याचाहि द्वेष करितो. २४ जीं कामें दुसऱ्या कोणीं केलीं नाहीत तीं मीं त्यांच्यामध्ये केलीं नसतीं तर त्यांच्याकडे पाप नसतें, परंतु आतां त्यांनीं मला व माझ्या पित्यालाहि पाहिलें आहे व आमचा द्वेष केला आहे. २५ तथापि 'विनाकारण त्यांनीं माझा द्वेष केला' असें जें वचन त्यांच्या शास्त्रांत लिहिलें आहे तें पूर्ण व्हावें म्हणून हें असें होतें; २६ परंतु जो पित्यापासून निघतो, ज्याला मी पित्यापासून तुम्हांकडे पाठवीन असा कैवारी म्हणजे सत्याचा आत्मा येईल तेव्हां तो मजविषयीं साक्ष देईल; २७ आणि तुम्हीहि साक्ष द्याल, कारण आरंभापासून तुम्ही मजबरोबर असत आहां आहां.

१ तुम्हीं अडखळूं नये म्हणून मीं तुम्हांस १६ या गोष्टी सांगितल्या आहेत. २ ते तुम्हांस सभावहिष्कृत करितील; इतकेंच नाहीं तर अशी वेळ येत आहे कीं जो कोणी तुमचा जीव घेईल त्याला आपण देवसेवेचें अर्पण करितों असें वाटे. ३ ते असें करितील, कारण त्यांनीं पित्याला व मलाहि ओळखिलें नाहीं. ४ मीं तुम्हांस ह्या गोष्टी अशासाठीं सांगितल्या कीं त्यांची वेळ आली म्हणजे त्या मीं तुम्हांस सांगितल्याची आठवण व्हावी. ह्या गोष्टी मीं प्रारंभापासून तुम्हांस सांगितल्या नाहीत, कारण मी तुम्हांबरोबर होतों; ५ परंतु ज्यानें मला पाठविलें त्याकडे मी आतां जातो; आणि तूं कोठें जातोस असें तुम्हांतील कोणी मला विचारित नाहीं. ६ तरी या गोष्टी मीं तुम्हांस सांगितल्या आहेत म्हणून तुमचें अंतःकरण खेदानें भरलें आहे. ७ मी तुम्हांस खरी गोष्ट सांगतो; मीं जावें हें तुम्हांस हितकारक आहे; मी न गेलों तर कैवारी तुम्हांकडे येणार नाही; मी गेलों तर त्याला तुम्हांकडे पाठवीन. ८ तो येऊन पापाविषयीं, धार्मिकतेविषयीं व न्याय-निवाड्याविषयीं जगाची खातरी करील. ९ ते मजवर विश्वास ठेवीत नाहीत यावरून पापाविषयीं; १० मी पित्याकडे जातो आणि पुढें तुम्हांस मी दिसणार नाहीं

यावरून धार्मिकतेविषयीं; ११ आणि या जगाच्या अधि-काऱ्याचा न्याय केला आहे यावरून न्यायानिवाड्याविषयीं. १२ मला अद्यापि बहुत गोष्टी तुम्हांस सांगावयाच्या आहेत, परंतु आतां तुमच्यानें त्या सोसवणार नाहीत; १३ तरी तो सत्याचा आत्मा येईल तेव्हां तो तुम्हांस मार्ग दाखवून सर्व सत्यांत नेईल; कारण तो आपल्या स्वतःचें सांगणार नाही; तर जें कांहीं ऐकेल, तेंच सांगेल, आणि होणाऱ्या गोष्टी तुम्हांस विदित करील. १४ तो माझें गौरव करील; कारण जें माझें आहे त्यांतून घेऊन तें तुम्हांस विदित करील. १५ जें कांहीं पित्याचें आहे तें सर्व माझें आहे; म्हणून मी म्हणालों कीं जें माझें आहे त्यांतून घेऊन तें तुम्हांस विदित करील. १६ थोडक्या वेळानें मी तुम्हांस दिसणार नाहीं; आणि पुनः थोडक्या वेळानें तुम्ही मला पाहाल. १७ यावरून त्याच्या शिष्यांपैकीं कित्येक एकमेकांस म्हणाले, हा आम्हांस म्हणतो, थोडक्या वेळानें मी तुम्हांस दिसणार नाहीं, आणि पुनः थोडक्या वेळानें तुम्ही मला पाहाल; ह्याचें कारण मी पित्याकडे जातो; असें जें तो आम्हांस म्हणतो तें काय ? १८ ते म्हणाले, थोडक्या वेळानें असें जें हा म्हणतो तें काय ? तो काय म्हणतो हें आम्हांस समजत नाहीं. १९ आपणाला विचारवें असें त्यांच्या मनांत आहे हें ओळखून येथून त्यांस म्हटलें, थोडक्या वेळानें मी तुम्हांस दिसणार नाहीं आणि पुनः थोडक्या वेळानें तुम्ही मला पाहाल, हें जें मी म्हणालों त्याविषयीं तुम्ही एकमेकांस विचारितां काय ? २० मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो कीं तुम्ही रडाल व शोक कराल तरी जग आनंद करील; तुम्हांला दुःख होईल, तरी तुमच्या दुःखाचा आनंद होईल. २१ स्त्री प्रसूत होते तेव्हां तिला दुःख होतें, कारण तिची घटका आलेली असते; परंतु बालक जन्मल्यावर मनुष्य जगांत जन्मल्याचा जो आनंद होतो त्यामुळें तिला त्या क्लेशाची आठवण होत नाही. २२ याप्रमाणें तुम्हांस आतां दुःख झालें आहे; तरी मी तुम्हांस पुनः पाहीन, आणि तुमचें अंतःकरण आनंदित होईल; तुमचा आनंद तुम्हां

पासून कोणी काढून घेणार नाही. २३ त्या दिवशीं तुम्ही माझ्याजवळ कांहीं मागणार नाही. मी तुम्हांस खचीत खचीत सांगतो कीं तुम्ही पित्याजवळ कांहीं मागालां तें तो तुम्हांस माझ्या नामानें देईल. २४ तुम्हीं अजून माझ्या नावानें कांहीं मागितलें नाही; मागा म्हणजे तुम्हांस मिळेल, यासाठीं कीं तुमचा आनंद परिपूर्ण व्हावा.

२५ या गोष्टी मीं तुम्हांस दृष्टांतरूपानें सांगितल्या आहेत; मी तुम्हांबरोबर दृष्टांतरूपानें आणखी बोलणार नाही, तर पित्याविषयीं तुम्हांस उघड सांगेन अशी घटका येत आहे. २६ त्या दिवशीं तुम्ही माझ्या नावानें मागाल; आणि मी तुम्हांसाठीं पित्याजवळ विनंती करीन, असें मी तुम्हांस म्हणत नाही; २७ पिता स्वतः तुम्हांवर प्रीति करितो, कारण तुम्हीं मजवर प्रीति केली आहे, आणि मी पित्यापासून आलों असा विश्वास धरिला आहे. २८ मी पित्यापासून निघून जगांत आलों आहे; पुनः जग सोडून पित्याकडे जातो. २९ त्याचे शिष्य म्हणाले, पाहा, आतां तूं उघड बोलतोस, कांहीं दृष्टांत सांगत नाहीस. ३० आतां आम्हांस कळलें कीं तुला सर्व ठाऊक आहे, म्हणून कोणीं तुझ्याजवळ मागावें अशी तुला गरज नाही; यावरून तूं देवापासून आलास असा आम्ही विश्वास धरितों. ३१ येशूनें त्यांस उत्तर दिलें, आतां तुम्ही विश्वास धरितां काय ? ३२ पाहा, अशी घटका येते, किंबहुना आली आहे कीं दाणादाण होऊन तुम्ही सर्व आपापल्या घरीं जाल व मला एकटें सोडाल; तरी मी एकटा नाही, कारण पिता मजबरोबर आहे. ३३ या गोष्टी मीं तुम्हांस अशासाठीं सांगितल्या आहेत कीं माझ्या ठायीं तुम्हांस शांति मिळावी. जगांत तुम्हांस क्लेश होतील तरी धीर धरा; मीं जगाला जिंकिलें आहे.

१ या गोष्टी बोलल्यावर येशूनें वर आकाशा-
१७ कडे दृष्टि लावून म्हटलें, हे पित्या, घटका आली आहे; पुत्रानें तुझें गौरव करावें म्हणून तूं आपल्या पुत्राचें गौरव कर; २ जे तूं त्याला दिले आहेत त्या सर्वांस त्यानें सार्वकालिक जीवन द्यावें, यासाठीं

तूं मनुष्यमात्रावर त्याला अधिकार दिलाच आहे. ३ सार्वकालिक जीवन हेंच आहे कीं त्यांनीं, जो तूं एकच सत्य देव त्या तुला, व ज्याला तूं पाठविलें, त्या येशू खिस्ताला ओळखावें. ४ जें काम तूं मला करावयास दिलें तें समाप्त करून मीं पृथ्वीवर तुझें गौरव केलें आहे. ५ तर आतां हे पित्या, जग होण्यापूर्वीं जें माझें गौरव तुझ्याजवळ होतें त्याच्यायोगें तूं आपणाजवळ माझें गौरव कर. ६ जे लोक जगांतून तूं मला दिले त्यांस मीं तुझें नाम प्रगट केलें; ते तुझे होते आणि तूं ते मला दिले; आणि त्यांनीं तुझें वचन पाळिलें आहे. ७ आतां त्यांस समजलें आहे कीं जें कांहीं तूं मला दिलें आहे तें सर्व तुजपासून आहे. ८ कारण जीं वचनें तूं मला दिलीं तीं मीं त्यांस दिलीं आहेत; त्यांनीं तीं घेतलीं, मी तुजपासून आलों हें त्यांनीं खरोखर ओळखिलें आणि तूं मला पाठविलें असा त्यांनीं विश्वास धरिला. ९ त्यांजसाठीं मी विनंती करितों; मी जगासाठीं विनंती करित नाही, तर जे तूं मला दिले आहेत त्यांजसाठीं; कारण ते तुझे आहेत. १० जें माझें तें सर्व तुझें आहे, आणि जें तुझें तें माझें आहे; आणि त्यांच्या ठायीं माझें गौरव झालें आहे. ११ यापुढें मी जगांत नाही, ते जगांत आहेत; मी तुजकडे येतों. हे पवित्र पित्या, तूं मला दिलेल्या आपल्या नामांत त्यांस राख, यासाठीं कीं जसे आपण एक आहों तसे त्यांनीं एक व्हावें. १२ जोंपर्यंत मी त्यांबरोबर होतों तोंपर्यंत तूं मला दिलेल्या आपल्या नामांत मीं त्यांस राखिलें; आणि मीं त्यांचा संभाळ केला, आणि नाशाच्या पुत्राशिवाय त्यांच्यांतून कोणाचा नाश झाला नाही; यासाठीं कीं शास्त्रलेख पूर्ण व्हावा; १३ पण आतां मी तुजकडे येतों; आणि त्यांच्या ठायीं माझा आनंद परिपूर्ण व्हावा म्हणून मी जगांत या गोष्टी सांगतो. १४ मीं तुझें वचन त्यांस दिलें आहे; जगानें त्यांचा द्वेष केला; कारण जसा मी जगाचा नाही तसे तेहि जगाचे नाहीत. १५ तूं त्यांस जगांतून काढून घ्यावें अशी मी विनंती करित नाही, तर तूं त्यांस वाड्यापासून राखावें अशी विनंती करितों. १६ जसा मी जगाचा नाही तसे तेहि जगाचे नाहीत. १७ तूं सत्यांत त्यांस पवित्र कर; तुझें

वचन हेंच सत्य आहे. १८ जसें तूं मला जगांत पाठविलें तसें मीहि त्यांस जगांत पाठविलें. १९ मी त्यांच्यासाठीं स्वतःला अर्पून पवित्र करितों, यासाठीं कीं त्यांनींहि खरें खरें पवित्र व्हावें. २० मी त्यांच्यासाठीं केवळ नाही तर त्यांच्या वचनावरून जे मजवर विश्वास ठेवितात त्यांच्यासाठींहि विनंती करितों; २१ यासाठीं कीं त्या सर्वांनीं एक व्हावें; हे पित्या, जसा तूं मजमध्ये व मी तुजमध्ये तसें त्यांनींहि आम्हांमध्ये व्हावें, यासाठीं कीं तूं मला पाठविलें असा विश्वास जगानें धरावा. २२ तूं जें गौरव मला दिलें आहे तें मीं त्यांस दिलें आहे, यासाठीं कीं जसें आपण एक आहां तसें त्यांनींहि एक व्हावें; २३ म्हणजे मी त्यांमध्ये व तूं मजमध्ये; यासाठीं कीं त्यांनीं एक होऊन पूर्ण व्हावें; आणि त्यावरून जगानें समजून घ्यावें कीं तूं मला पाठविलें, आणि जशी तूं मजवर प्रीति केली तशी त्यांजवरहि प्रीति केली. २४ हे पित्या, माझी अशी इच्छा आहे कीं तूं जे मला दिलेले आहेत त्यांनींहि जेथें मी आहें तेथें मजजवळ असावें: यासाठीं कीं जें माझें गौरव तूं मला दिलें आहे तें त्यांनीं पाहावें; कारण जगाच्या स्थापनेपूर्वीं तूं मजवर प्रीति केली. २५ हे न्यायसंपन्न पित्या, जगानें तुला ओळखिलें नाही, मीं तुला ओळखिलें; आणि तूं मला पाठविलें असें ह्यांनीं ओळखिलें. २६ मीं तुझें नाम त्यांस कळविलें आणि कळवीन; यासाठीं कीं जी प्रीति तूं मजवर केली ती त्यांमध्ये असावी आणि मीं त्यांमध्ये असावें.

१ हें बोलल्यावर येशू आपल्या शिष्यांसुद्धां १८ किट्रोने ओहळाच्या पलीकडे गेला, तेथें बाग होता, त्यांत तो व त्याचे शिष्य गेले. २ ही जागा त्याला धरून देणारा यहूदा यालाहि ठाऊक होती; कारण येशू आपल्या शिष्यांसहित तेथें बारंवार जात असे. ३ तेव्हां मुख्य याजक व परुशी यांजपासून पलटण व शिपाई मिळाल्यावर यहूदा फाणस, मशाली व हत्यारें घेऊन तेथें आला. ४ येशू आपणावर जें काहीं येणार तें सर्व ओळखून बाहेर आला आणि त्यांस म्हणाला, तुम्ही कोणाचा शोध करितां? ५ त्यांनीं त्याला उत्तर दिलें कीं नासरेथकर येशूचा. तो त्यांस

म्हणाला, तो मी आहे. त्याला धरून देणारा यहूदाहि त्यांच्याबरोबर उभा होता. ६ तो मी आहे, असें तो म्हणतांच ते मागें हटून भूमीवर पडले. ७ तेव्हां त्यानें त्यांस पुनः विचारिलें, कोणाचा शोध करितां? ते म्हणाले, नासरेथकर येशूचा. ८ येशूनें उत्तर दिलें, तो मी आहे असें मीं तुम्हांस सांगितलें; माझा शोध करीत असलां तर यांस जाऊं द्या; ९ जे तूं मला दिले आहेत त्यांतून एकहि मीं हरविला नाही, असें जें वचन तो बोलला तें पूर्ण व्हावें म्हणून हें झालें. १० शिमोन पेत्राजवळ तरवार होती, ती त्यानें उपसून प्रमुख याजकाच्या दासावर चालविली आणि त्याचा उजवा कान कापून टाकिला; त्या दासाचें नाव मरख होतें. ११ येशू पेत्राला म्हणाला, तरवार म्यानांत घाल; पित्यानें जो प्याला मला दिला तो मीं पिऊं नये काय?

१२ मग पलटण, हजारांचा सरदार व यहूद्यांचे शिपाई यांनीं येशूला धरून बांधिलें; १३ आणि त्याला प्रथम हत्ताकडे नेलें; कारण कयफा जो त्या वर्षीं प्रमुख याजक होता त्याचा हा सासरा होता. १४ एका मनुष्यानें लोकांमदल मरावें हें हितावह आहे अशी ज्यानें यहूद्यांस मसलत दिली, तोच हा कयफा होता.

१५ शिमोन पेत्र व दुसरा एक शिष्य हे येशूच्या-मागें चालले, तो शिष्य प्रमुख याजकाच्या ओळखीचा होता आणि तो येशूबरोबर प्रमुख याजकाच्या वाड्यांत गेला; १६ पेत्र दारानजीक बाहेर उभा राहिला होता. यास्तव जो दुसरा शिष्य प्रमुख याजकाच्या ओळखीचा होता त्यानें बाहेर येऊन व द्वारपालिकेला सांगून पेत्राला आंत नेलें. १७ यावरून ती तरुण द्वारपालिका पेत्राला म्हणाली, तूंहि त्या माणसाच्या शिष्यांतील आहेस ना? त्यानें म्हटलें, मी नाही. १८ तेव्हां थंडी होती, म्हणून दास व शिपाई हे कोळशांचा विस्तव पेटवून शेकत उभे राहिले होते; आणि त्यांच्याबरोबर पेत्राहि उभा राहून शेकत होता.

१९ तेव्हां प्रमुख याजकानें येशूला त्याच्या शिष्यां-विषयीं व त्याच्या शिकवणीविषयीं विचारिलें. २० येशूनें त्याला उत्तर दिलें कीं मी जगासमोर उघड बोललों आहे;

जेथें सभास्थानांत व मंदिरांत सर्वे यहुदी मिळतात तेथें मीं नेहमीं शिक्षण दिलें; गुप्तपणें कांहीं बोललों नाहीं. २१ मला कां विचारितोस? मी काय बोललों हें ज्यांनीं ऐकिलें आहे त्यांस विचार; पाहा, मी जें बोललों तें त्यांस ठाऊक आहे. २२ त्यानें असें म्हटल्यावर जवळ उभा राहणारा एक शिपाई येशूला चपडाक मारून म्हणाला, तूं प्रमुख याजकाला असा जबाब देतोस काय? २३ येशूनें त्याला उत्तर दिलें, मी वाईट बोललों असलों तर त्या वाईटाविषयीं साक्ष दे; बरें बोललों असलों तर मला कां मारितोस? २४ तेव्हां ह्जानें त्याला प्रमुख याजक कयफा याजकडे बांधलेलेंच पाठविलें.

२५ शिमोन पेत्र शेकत उभा राहिला होता. ते त्याला म्हणाले, तूं हि त्याच्या शिष्यांतील आहेस ना? तो नाकारून बोलला; मी नाहीं. २६ मग ज्याचा कान पेत्रानें कापून टाकिला होता त्याचा एक नातलग प्रमुख याजकाच्या दासांपैकी एक होता; तो म्हणाला, मीं तुला त्याच्याबरोबर बागांत नाहीं का पाहिलें? २७ पेत्रानें पुनः नाकारिलें; आणि तेव्हांच कोंबडा आरवला.

२८ नंतर त्यांनीं येशूला कयफाच्या एथून कचेरींत नेलें; तेव्हां सकाळ होती; आणि आपणांस विटाळ होऊं नये, वल्हांडणाचें भोजन करितां यावें, म्हणून ते स्वतः कचेरींत गेले नाहींत. २९ यास्तव पिलात त्यांजकडे बाहेर येऊन म्हणाला, तुम्ही या मनुष्यावर काय आरोप आणितों? ३० त्यांनीं त्याला उत्तर दिलें, तो दुष्कर्मीं नसता तर आम्हीं त्याला तुझ्या स्वाधीन केलें नसतें. ३१ पिलातानें त्यांस म्हटलें, तुम्हीच त्याला घेऊन आपल्या शास्त्राप्रमाणें त्याचा न्याय ठरवा. यहुदी त्याला म्हणाले, कोणाचा जीव घेण्याचा आम्हांला अधिकार नाहीं; ३२ आपण कोणत्या मरणानें मरणार हें कळवितांना येशूनें जें वचन सांगितलें होतें तें पूर्ण व्हावें म्हणून असें झालें.

३३ यास्तव पिलात पुनः कचेरींत गेला, आणि येशूला बोलावून म्हणाला, तूं यहुद्यांचा राजा आहेस

काय? ३४ येशूनें उत्तर दिलें, तूं आपण होऊन हें म्हणतोस, किंवा दुसऱ्यांनीं तुला मजविषयीं सांगितलें? ३५ पिलातानें उत्तर दिलें, मी यहुदी आहे काय? तुझ्याच लोकांनीं व मुख्य याजकांनीं तुला माझ्या स्वाधीन केलें; तूं काय केलेंस? ३६ येशूनें उत्तर दिलें, माझें राज्य या जगाचें नव्हे; माझें राज्य या जगाचें असतें तर मीं यहुद्यांच्या स्वाधीन होऊं नये म्हणून माझ्या शिपायांनीं लढाई केली असती, परंतु माझें राज्य एथलें नव्हे. ३७ यावरून पिलात त्याला म्हणाला, तर तूं राजा आहेस काय? येशूनें उत्तर दिलें कीं मी राजा आहे असें तूं म्हणतोस. मी यासाठीं जन्मलों आहे व यासाठीं जगांत आलों आहे कीं मीं सत्याविषयीं साक्ष द्यावी. जो कोणी सत्याचा आहे तो माझी वाणी ऐकतो. ३८ पिलात त्याला म्हणाला, सत्य काय आहे?

असें बोलून तो पुनः यहुद्यांकडे बाहेर जाऊन त्यांस म्हणाला, यांत मला कांहीं अपराध दिसत नाहीं; ३९ पण वल्हांडणांत मीं तुम्हांसाठीं एका इसमाला सोडावें अशी तुमची रीत आहे; म्हणून मीं तुम्हांसाठीं यहुद्यांच्या राजाला सोडावें अशी तुमची इच्छा आहे काय? ४० तेव्हां सर्वे पुनः ओरडून म्हणाले, याला नको, तर बरब्बाला सोड. बरब्बा हा एक छुटारू होता.

१ नंतर पिलातानें येशूला घेऊन फटके मारविले. २ शिपायांनीं कांट्यांचा मुगुट गुंफून त्याच्या मस्तकावर घातला व जांभळें वस्त्र त्यास पांघरविलें; ३ आणि ते त्याजकडे येऊन म्हणाले, हे यहुद्यांच्या राजा, तुझा जयजयकार असो! मग त्यांनीं त्याला चपडाका मारिल्या. ४ तेव्हां पिलातानें पुनः बाहेर जाऊन त्यांस म्हटलें, पाहा, त्याच्या ठायीं मला कांहीं अपराध दिसत नाहीं, हें तुम्हांस कळावें म्हणून मी त्याला तुम्हांकडे बाहेर आणितों. ५ यास्तव येशू कांट्यांचा मुगुट व जांभळें वस्त्र घातलेला असा बाहेर आला आणि पिलात त्यांस म्हणाला, पाहा हा मनुष्य! ६ मुख्य याजक व त्यांचे शिपाई त्याला पाहून ओरडून म्हणाले, ह्याला वधस्तंभावर चढीव, वधस्तंभावर चढीव. पिलात त्यांस म्हणाला,

तुम्हीच त्याला घेऊन वधस्तंभावर चढवा. कारण मला ह्याचा कांहीं अपराध दिसत नाही. ७ यहुद्यांनी त्याला उत्तर दिलें, आम्हांस शास्त्र आहे, आणि त्या शास्त्राप्रमाणें ह्यानें मेळें पाहिजे, कारण ह्यानें स्वतःला देवपुत्र केलें. ८ यास्तव पिलात हें बोलणें ऐकून अधिकच भ्याला; ९ आणि तो पुनः कचेरीत जाऊन येशूला म्हणाला, तूं कोठला आहेस? परंतु येशूनें त्याला उत्तर दिलें नाही. १० यास्तव पिलातानें त्याला म्हटलें, तूं माझ्याबरोबर बोलत नाहीस काय? तुला सोडण्याचा अधिकार मला आहे, व तुला वधस्तंभावर चढविण्याचा अधिकार मला आहे हें तुला ठाऊक नाही काय? ११ येशूनें उत्तर दिलें, तुला वरून अधिकार देण्यांत आला नसता तर मजवर तो मुळीच चालला नसता; यास्तव ज्यानें मला तुझ्या स्वाधीन केलें त्याचें पाप अधिक आहे. १२ यावरून पिलातानें त्यास सोडविण्याची खटपट केली; परंतु यहुदी अरडाअरड करून म्हणाले, तूं याला सोडिलें तर तूं कैसराचा मित्र नाहीस; जो कोणी आपणाला राजा करितो तो कैसराचा विरोध करितो. १३ हे शब्द ऐकून पिलातानें येशूला बाहेर आणिलें आणि इब्री भाषेंत गब्बाथा म्हणजे फरसबंदी ह्या नावाच्या जागीं तो न्यायासनावर बसला. १४ तेव्हां वल्हांडणाच्या तयारीचा दिवस असून सुमारें सहावा तास होता; तेव्हां त्यानें यहुद्यांस म्हटलें, पाहा तुमचा राजा! १५ यावरून ते ओरडले, त्याची वाट लाव, त्याची वाट लाव; त्याला वधस्तंभावर चढीव. पिलात त्यांस म्हणाला, मीं तुमच्या राजाला वधस्तंभावर चढवावें काय? मुख्य याजकांनीं उत्तर दिलें कीं कैसरावाचून आम्हांस कोणी राजा नाही. १६ मग त्यानें त्याला वधस्तंभावर चढविण्याकरितां त्यांच्या स्वाधीन केलें.

१७ त्यांनीं येशूला आपल्या ताब्यांत घेतलें; आणि तो आपला वधस्तंभ स्वतः वाहत कंवटीचें स्थान म्हटलेल्या जागीं गेला; त्या जागेला इब्री भाषेंत गुलगुथा म्हणतात; १८ तेथें त्यांनीं त्याला व त्याजबरोबर दुसऱ्या दोघाला, एकाला एका बाजूस, व एकाला दुसऱ्या बाजूस आणि येशूला मध्यें, असें वधस्तंभावर चढविलें. १९ पिलातानें दोषपत्रकहि लिहून वधस्तंभावर लाविलें; त्यांत

यहुद्यांचा राजा नासोरी येशू असें लिहिलें होतें. २० येशूला वधस्तंभावर चढविलें तें स्थळ नगराच्या जवळ होतें, म्हणून पुष्कळ यहुद्यांनीं तें दोषपत्रक वाचिलें. तें इब्री, रोमी व हेब्रेणी या भाषांत लिहिलें होतें. २१ यास्तव यहुद्यांचे मुख्य याजक पिलाताला म्हणाले, यहुद्यांचा राजा असें लिहूं नको, तर मी यहुद्यांचा राजा आहे असें त्यानें म्हटलें, असें लिही. २२ पिलातानें उत्तर दिलें, मीं लिहिलें तें लिहिलें.

२३ शिपायांनीं येशूला वधस्तंभावर चढविल्यानंतर त्याचीं वस्त्रें घेतलीं, आणि एकएका शिपायाला एकएक विभाग असे त्यांचे चार विभाग केले; त्यांनीं अंगरखाहि घेतला; त्या अंगरख्याला शिवण नसून तो वरपासून खालपर्यंत संबंध विणिलेला होता. २४ यास्तव ते एकमेकांस म्हणाले, हा आपण फाडूं नये, तर कोणाला येईल हें चिठ्या टाकून पाहूं; हें यासाठीं झालें कीं

त्यांनीं माझीं वस्त्रें आपसांत वाटून घेतलीं, आणि माझ्या पेहरावावर चिठ्या टाकिल्या, असा जो शास्त्रलेख तो पूर्ण व्हावा. त्याप्रमाणें शिपायांनीं केलें. २५ येशूच्या वधस्तंभाजवळ त्याची आई, त्याची मावशी, क्लोपाची बायको मरीया, आणि मरीया मग्दालीया, ह्या उभ्या होत्या. २६ मग येशूनें आपल्या आईला व ज्या शिष्यावर त्याची प्रीति होती त्याला जवळ उभें राहिलेलें पाहून आईला म्हटलें, बाई, पाहा, हा तुझा पुत्र! २७ मग त्यानें शिष्याला म्हटलें, पाहा, ही तुझी आई! त्या वेळेपासून त्या शिष्यानें तिला आपल्या घरांत घेतलें.

२८ यानंतर आतां सर्व पूर्ण झालें आहे हें ओळखून येशूनें शास्त्रलेख पूर्ण व्हावा म्हणून, मला तहान लागली आहे, असें म्हटलें. २९ तेथें आंब भरून ठेविलेलें एक भांडें होतें; म्हणून त्यांनीं आंब भरलेला स्पंज एजोबाच्या काठीवर बसवून त्याच्या तोंडाला लाविला. ३० येशूनें आंब घेतल्यानंतर, पूर्ण झालें आहे, असें म्हटलें; आणि मस्तक लववून जीव समर्पण केला.

३१ तो तयारीचा दिवस होता, म्हणून शब्बाथ दिवशीं शरीरें वधस्तंभावर राहूं नयेत (कारण तो शब्बाथाचा दिवस मोठा होता) म्हणून त्यांचे पाय

मोडावे आणि त्यांस घेऊन जावें अशी यहुद्यांनीं पिलाता-जवळ विनंती केली. ३२ मग शिपायांनीं येऊन त्याज-बरोबर वधस्तंभावर चढविलेल्या पहिल्याचे व दुसऱ्याचे पाय मोडिले; ३३ परंतु येशूकडे येऊन तो मरून गेला आहे असें पाहून त्यांनीं त्याचे पाय मोडिले नाहीत; ३४ तरी शिपायांतील एकानें त्याच्या कुशींत भाला भोसकिला, तो रक्त व पाणी निघालें. ३५ ज्यानें हें पाहिलें त्यानें साक्ष दिली आहे, व त्याची साक्ष खरी आहे; आपण खरें बोलतो हें त्याला ठाऊक आहे, यासाठीं कीं तुम्हींहि विश्वास धरावा. ३६ 'त्याचें हाड मोडणार नाही' असा असलेला शास्त्रलेख पूर्ण व्हावा म्हणून या गोष्टी घडल्या. ३७ शिवाय दुसऱ्याहि शास्त्रलेखांत असें म्हटलें आहे कीं 'ज्याला त्यांनीं विंधिलें त्याजकडे ते पाहतील.'

३८ त्यानंतर अरिमथाईकर योसेफ हा येशूचा एक शिष्य असून यहुद्यांच्या भयामुळें गुप्त शिष्य असा होता, त्यानें येशूचें शरीर घेऊन जाण्यास पिलाताजवळ विनंती केली. पिलातानें परवानगी दिल्यावरून त्यानें जाऊन त्याचें शरीर नेलें; ३९ आणि त्याजकडे पहिल्यानें रात्रीं आलेला निकदेमहि गंधरस व अगरु यांचें सुमारें शंभर शेर मिश्रण घेऊन आला. ४० त्यांनीं येशूचें शरीर घेऊन यहुद्यांच्या उत्तरकार्याच्या रीती-प्रमाणें सुगंध द्रव्यांसहित तागाच्या वस्त्रांनीं गुंडाळिलें. ४१ ज्या ठिकाणीं त्याला वधस्तंभावर चढविलें होतें त्या ठिकाणीं एक बाग असून तिच्यांत एक नवी कबर होती, तिच्यामध्ये त्या वेळेपर्यंत कोणासहि ठेविलें नव्हतें. ४२ यहुद्यांच्या तयारीच्या दिवसामुळें त्यांनीं येशूला तेथें ठेविलें, कारण ती कबर जवळ होती.

१ सप्तकाच्या प्रथम दिवशीं पहाटेस अंधार २० असतांना मरीया मगदालीया कबरेजवळ आली, आणि कबरेपासून धोंड काढिलेली आहे असें तिनें पाहिलें. २ यास्तव शिमीन पेत्र व ज्याच्यावर येशूची प्रीति होती असा दुसरा शिष्य यांच्याकडे धावत येऊन ती त्यांस म्हणाली, त्यांनीं प्रभूला कबरेंतून नेलें, व त्याला कोठें ठेविलें हें आम्हांस ठाऊक नाही. ३ यावरून पेत्र

व तो दुसरा शिष्य निघून कबरेकडे जावयास निघाले. ४ तेव्हां ते दोघे बरोबर धावले; तो दुसरा शिष्य पेत्रापेक्षां लवकर पुढें धावून कबरेजवळ प्रथम पोहंचला; ५ आणि ओणवून त्यानें तागाचीं वस्त्रें पडलेलीं पाहिलीं, परंतु तो आंत गेला नाही. ६ मग शिमीन पेत्रहि त्याच्या मागून येऊन पोहंचला व कबरेंत शिरला; ७ आणि तागाचीं वस्त्रें पडलेलीं व जो रुमाल त्याच्या डोक्याला होता तो तागाच्या वस्त्रांजवळ नव्हे, तर निराळा एकी-कडे घडी करून ठेविलेला आहे असें त्यानें पाहिलें. ८ तेव्हां जो दुसरा शिष्य पहिल्यानें कबरेजवळ आला तोहि आंत गेला, आणि त्यानें पाहून विश्वास ठेविला. ९ त्यानें मेलेल्यांमधून पुनः उठावें हें अवश्य आहे हा शास्त्रलेख तोंपर्यंत ते समजले नव्हते. १० तेव्हां ते शिष्य परत आपल्या घरीं गेले.

११ इकडे मरीया बाहेर कबरेजवळ रडत उभी राहिली होती; आणि रडतां रडतां तिनें ओणवून कबरेंत पाहिलें; १२ तों जेथें येशूचें शरीर ठेविलें होतें तेथें शुभ्र वस्त्रें परिधान केलेले दोन दिव्यदूत, एक उशाजवळ व एक पायथ्याजवळ, असे बसलेले तिनें पाहिले. १३ ते तिला म्हणाले, बाई, कां रडत्येस ? ती त्यांस म्हणाली, त्यांनीं माझ्या प्रभूला नेलें, व त्याला कोठें ठेविलें हें मला ठाऊक नाही म्हणून. १४ असें बोलून ती पाठमोरी फिरली, तों तिनें येशूला उभें राहिलेलें पाहिलें, परंतु तो येशू आहे असें तिला समजलें नाही. १५ येशूनें तिला म्हटलें, बाई, कां रडत्येस ? कोणाचा शोध करित्येस ? तो बागवान आहे असें समजून ती त्याला म्हणाली, महाराज, तूं त्याला एथून नेलें असलें तर त्याला कोठें ठेविलें हें मला सांग, म्हणजे मी त्याला घेऊन जाईन. १६ येशूनें तिला म्हटलें, मरीये; ती वळून त्याला इब्री भाषेंत म्हणाली, रब्बूनी ? म्हणजे गुरुजी; १७ येशूनें तिला म्हटलें, मला शिवूं नको; कारण मी अद्यापि पित्याजवळ वर गेलों नाही; तर माझ्या भावांच्याकडे जाऊन त्यांस सांग, जो माझा पिता व तुमचा पिता आणि माझा देव व तुमचा देव त्याच्याकडे मी वर जातो. १८ मरीया मगदालीयेनें जाऊन, मीं प्रभूला

पाहिलें, व त्यानें मला या गोष्टी सांगितल्या, हें वर्तमान शिष्यांस कळविलें.

१९ त्याच दिवशीं म्हणजे सप्तकाच्या पहिल्या दिवशीं संध्याकाळ झाल्यावर, जेथें शिष्य होते तेथील दारें यहुद्यांच्या भीतीमुळें बंद असतां, येशू आला व मध्यें उभा राहून त्यांस म्हणाला, तुम्हांस शांति असो. २० असें बोलून त्यानें आपले हात व कूस त्यांस दाखविली; तेव्हां प्रभूला पाहून शिष्यांना आनंद वाटला. २१ येशू पुनः त्यांस म्हणाला, तुम्हांस शांति असो; जसें पित्यानें मला पाठविलें आहे तसें मीहि तुम्हांस पाठवितों. २२ असें बोलून त्यानें त्यांजवर फुंकर टाकिला, आणि त्यांस म्हटलें, पवित्र आत्मा घ्या; २३ ज्या कोणांच्या पापांची तुम्ही क्षमा करितां त्यांची क्षमा झाली आहे; आणि ज्या कोणांची तुम्ही राखितां तीं राखिलेली आहेत.

२४ येशू आला तेव्हां बारांतील एक, म्हणजे दिदुम म्हटलेला थोमा, हा त्यांच्याबरोबर नव्हता. २५ यास्तव दुसऱ्या शिष्यांनीं त्याला सांगितलें, आम्हीं प्रभूला पाहिलें; तरी त्यानें त्यांस म्हटलें, त्याच्या हातांत खिळ्याचा वण पाहिल्यावाचून, खिळ्यांच्या वर्णांत आपलें बोट घातल्यावाचून व त्याच्या कुशींत आपला हात घातल्यावाचून मी विश्वास धरणारच नाहीं.

२६ मग आठ दिवसांनंतर त्याचे शिष्य पुनः आंत असून त्यांच्याबरोबर थोमा होता. तेव्हां दारें बंद असतां येशू आला व मध्यें उभा राहून म्हणाला, तुम्हांस शांति असो. २७ नंतर त्यानें थोमाला म्हटलें, तूं आपलें बोट इकडे करून माझे हात पाहा, आणि आपला हात इकडे पुढें करून माझ्या कुशींत घाल; आणि विश्वासहीन असूं नको, तर विश्वास धरणारा ऐस. २८ थोमानें त्याला म्हटलें, माझा प्रभु व माझा देव. २९ येशूनें त्याला म्हटलें, तूं मला पाहिलें आहे म्हणून विश्वास धरिला आहे; पाहिल्यावाचून विश्वास धरणारे ते धन्य.

३० या पुस्तकांत लिहिलीं नाहीत अशीं पुष्कळ

दुसरींहि चिन्हें येशूनें आपल्या शिष्यांदेखतां केलीं; ३१ येशू हा देवपुत्र ख्रिस्त आहे असा तुम्हीं विश्वास धरावा, आणि विश्वास धरून तुम्हांला त्याच्या नामानें जीवन प्राप्त व्हावें, म्हणून हीं वर्णिलीं आहेत.

१ त्यानंतर तिबिर्याच्या समुद्राजवळ येशू २१ शिष्यांस पुनः प्रगट झाला; आणि तो या प्रकारें प्रगट झाला. २ शिमोन पेत्र, दिदुम म्हटलेला थोमा, गालीलांतील काना एथचा नथनेल, जब्दीचे पुत्र व त्याच्या शिष्यांतील दुसरे दोघे हे एकत्र असतां, ३ शिमोन पेत्रानें त्यांस म्हटलें, मी मासे धरावयाला जातो. ते त्याला म्हणाले, आम्हीहि तुझ्याबरोबर येतो तेव्हां ते निघून मचव्यांत बसले; आणि त्या रात्री त्यांनीं कांहीं धरिलें नाहीं. ४ मग पहाट होत असतां येशू समुद्राच्या तीरीं उभा राहिला; तथापि तो येशू आहे असें शिष्यांस समजलें नाहीं. ५ तेव्हां येशूनें त्यांस म्हटलें, मुलांनो, तुम्हांजवळ कांहीं खावयाला आहे काय? त्यांनीं, नाहीं, असें त्याला उत्तर दिलें. ६ त्यानें त्यांस म्हटलें, मचव्याच्या उजव्या बाजूस जाळें टाका म्हणजे तुम्हांस सापडेल; म्हणून त्यांनीं तें टाकिलें, तेव्हां माशांच्या घोळक्यामुळें तें त्यांस ओढवेंना. ७ यावरून ज्या शिष्यावर येशूची प्रीति होती तो पेत्राला म्हणाला, प्रभु आहे. प्रभु आहे, हें ऐकून शिमोन पेत्रानें अंगरखा घालून तो कमरेला गुंडाळिला (कारण तो उघडा होता) आणि समुद्रांत उडी टाकिली. ८ दुसरे शिष्य माशांचें जाळें ओढीत ओढीत होडींतून आले, (कारण ते काठापासून दूर नव्हते, तर सुमारें दोनशें हातांवर होते). ९ मग काठीं उतरले तो त्यांनीं कोळशांचा विस्तव आणि त्यावर घातलेली मासळी व भाकरी पाहिली. १० येशूनें त्यांस म्हटलें, तुम्हीं आतां धरलेल्या माशांतून कांहीं आणा. ११ यास्तव शिमोन पेत्रानें मचव्यावर चढून एकशें-त्रेपन्न मोठ्या माशांनीं भरलेलें जाळें काठीं ओढून आणिलें; तितके असतांहि जाळें फाटलें नाहीं. १२ येशू त्यांस म्हणाला या, जेवा. तेव्हां तो प्रभु आहे असें त्यांस समजलें, म्हणून तूं कोण आहेस हें त्याला

विचारावयास शिष्यांतील कोणी धाडस केलें नाहीं. १३ येशूनें येऊन भाकरी घेतली व त्यांस दिली; तशीच मासळीहि दिली. १४ येशू मेलेल्यांतून उठल्यावर आपल्या शिष्यांस प्रगत झाल्याची ही तिसरी वेळ.

१५ ते जेवल्यानंतर येशूनें शिमोन पेत्राला म्हटलें, योहानाच्या पुत्रा शिमोना, यांपेक्षां तूं मजवर अधिक प्रीति करितोस काय? तो त्याला म्हणाला, हो प्रभू, तुजवर मी प्रेम करितों, हें तुला ठाऊक आहे. त्यानें त्याला म्हटलें, माझ्या कोकरांस चार. १६ पुनः दुसऱ्यानें तो त्याला म्हणाला, योहानाच्या पुत्रा शिमोना, मजवर प्रीति करितोस काय? तो त्याला म्हणाला, हो प्रभू, मी तुजवर प्रेम करितों, हें तुला ठाऊक आहे. त्यानें त्याला म्हटलें, माझ्या मेंढरांस पाळ. १७ तिसऱ्यानें तो त्याला म्हणाला, योहानाच्या पुत्रा शिमोना, मजवर प्रेम करितोस काय? मजवर प्रेम करितोस काय, असें तिसऱ्यानें त्याला म्हटलें, म्हणून पेत्र दुःखी होऊन त्याला म्हणाला, प्रभुजी, तुला सर्वे ठाऊक आहे; मी तुजवर प्रेम करितों हें तूं ओळखिलें आहेस. येशूनें त्याला म्हटलें, माझ्या मेंढरांस चार. १८ मी तुला खचीत खचीत सांगतों, तूं तरुण होतास तेव्हां स्वतः कमर बांधून तुझ्या इच्छेस येईल तेथें जावेंस; परंतु तूं म्हातारा होशील तेव्हां हात लांब करशील

आणि दुसरा इसम तुझी कमर बांधून तुझ्या इच्छेस येणार नाहीं तेथें तुला नेईल. १९ तो कोणत्या प्रकारच्या मरणानें देवाचें गौरव करील हें सुचविण्याकरितां तो हें बोलला; आणि असें बोलल्यावर त्यानें त्याला म्हटलें, माझ्यामागें ये. २० मग पेत्र वळला आणि ज्या शिष्यावर येशूची प्रीति होती आणि जो भोजनाच्या वेळेस त्याच्या उराला टेकला असतां मागें लवून, प्रभुजी, तुला धरून देणारा तो कोण आहे, असें म्हणाला होता, त्याला त्यानें मागें चालतांना पाहिलें. २१ त्याला पाहून पेत्र येशूला म्हणाला, प्रभुजी याचें काय? २२ येशूनें त्याला म्हटलें, मी येईं तोंपर्यंत त्यानें राहावें अशी माझी इच्छा असली तर त्याचें तुला काय? तूं माझ्यामागें ये. २३ यावरून तो शिष्य मरणार नाहीं अशी वदंता बंधुवर्गामध्ये पसरली; तरी तो मरणार नाहीं असें येशूनें त्याला म्हटलें नव्हतें, तर मी येईं तोंपर्यंत त्यानें राहावें अशी माझी इच्छा असली तर त्याचें तुला काय, असें म्हटलें.

२४ जो शिष्य या गोष्टींविषयीं साक्ष देतो व ज्यानें या गोष्टी लिहिल्या तोच हा आहे; आणि त्याची साक्ष खरी आहे हें आम्हांला माहीत आहे.

२५ येशूनें केलेलीं दुसरींहि बहुत कृत्ये आहेत, तीं सर्व एकेक लिहिलीं तर लिहिलेलीं पुस्तकें या जगांत मावणार नाहींत, असें मला वाटतें.

प्रेषितांचीं कृत्ये

१ हे थियफिला, येशूनें जे प्रेषित निवडिले होते १ त्यांस पवित्र आत्म्याच्या द्वारे आज्ञा सांगितल्यानंतर तो वर घेतला गेला, २ त्या दिवसापर्यंत त्यानें जी जी करणी व शिकवण आरंभिली त्या सर्वांविषयीं मी पहिला ग्रंथ केला. ३ मरण सोसल्यानंतरहि त्यानें त्यांस पुष्कळ प्रमाणांनीं आपण जीवंत आहों असें

दाखविलें, आणि चाळीस दिवसांपर्यंत तो त्यांस दर्शन देत असे व देवराज्याच्या गोष्टी सांगत असे: ४ तो त्यांबरोबर एकत्र झाला असतांना त्यानें त्यांस आज्ञा केली कीं यरुशलेम सोडून जाऊ नका, तर जें पिल्याचें वचन तुम्हीं मजपासून ऐकिलें आहे त्याची वाट पाहा; ५ कारण योहानानें पाण्यानें बाप्तिस्मा केला; तुमचा

बासिसा थोड्या दिवसांनीं पवित्र आत्म्यानें होईल.

६ यास्तव ते एकत्र असतांना त्यांनीं त्याला विचारिलें, प्रभुजी, या वेळेस तूं इस्राएलाचें राज्य पुनः स्थापीत करणार काय? ७ तो त्यांस म्हणाला, जे काल व प्रसंग पित्यानें आपल्या स्वाधीन ठेविले आहेत ते ओळखणें तुम्हांकडे नाहीं. ८ पवित्र आत्मा तुम्हांवर येईल तेव्हां तुम्हांस सामर्थ्य प्राप्त होईल, आणि यरुशलेमांत, सर्व यहूदीयांत, शोमरोनांत व पृथ्वीच्या शेवटापर्यंत तुम्ही माझे साक्षी व्हाल. ९ असें सांगितल्यावर त्यांच्या डोळ्यांदेखत तो वर घेतला गेला; आणि मेघानें त्याला त्यांच्या दृष्टीआड केलें. १० तो जात असतां ते आकाशाकडे निरखून पाहत होते, तेव्हां पाहा, शुभ्र वस्त्रें परिधान केलेले दोन पुरुष त्यांच्याजवळ उभे होते; ११ ते म्हणाले, अहो गालीलकरांनो, तुम्ही आकाशाकडे कां पाहत उभे राहिलां? तुम्हांपासून वर आकाशांत घेतला गेला आहे तोच येशू, जसें तुम्हीं त्याला आकाशांत जातां पाहिलें, तसाच येईल.

१२ मग यरुशलेमानजीक म्हणजे शब्बाथ दिवसाच्या मजलेवर असलेल्या जैतूनांचा डोंगर नावाच्या डोंगरापासून ते यरुशलेमांत परत आले; १३ आणि आल्यावर ते माडीवर एका खोलींत गेले, तेथें पेत्र, योहान, याकोब, अंद्रिया, फिलिप्प, थोमा, बर्थलमय, मत्तय, अल्फीचा पुत्र याकोब, शिमोन जिलोत व याकोबाचा पुत्र यहूदा हे राहत होते; १४ हे सर्व जण, कितीएक स्त्रिया, येशूची आई मरीया, व त्याचे भाऊ यांच्यासह एकचित्तानें प्रार्थना करण्यांत तत्पर असत.

१५ त्या दिवसांत पेत्र बंधुवर्गामध्ये (सुमारें एकशें वीस लोकांच्या मोठ्या जमावामध्ये), उभा राहून म्हणाला १६ बंधुजनहो, येशूला धरून देणाऱ्यांचा मार्गदर्शक असा झालेल्या यहूदाविषयीं पवित्र आत्मा दाविदाच्या मुखानें जें वचन बोलला तें पूर्ण होण्याचें अगत्य होतें. १७ तो आपल्यामध्ये गणलेला होता, आणि या सेवेचा वाटा त्याला मिळाला होता. १८ (त्यानें आपल्या अधर्माच्या मजरीनें शेत विकत घेतलें; तो पालथा पडल्यानें मध्येच फुटला, व त्याचीं

सर्व आंतडीं बाहेर निघालीं. १९ हें यरुशलेमांतल्या सर्व राहणाऱ्यांस कळलें; म्हणून त्यांच्या भाषेत त्या शेताला हकलदमा म्हणजे रक्ताचें शेत असें नाव पडलें आहे.) २० स्तोत्रसंहितेंत असें लिहिलें आहे:

त्याचें ठिकाण ओसाड होवो,

व त्यांत कोणीहि न राहो;

आणि,

त्याचा हुद्दा दुसरा घेवो.

२१ यास्तव योहानाच्या बासिस्यापासून तर ज्या दिवशीं प्रभु येशूला आपल्यापासून वर घेण्यांत आलें तोपर्यंत, २२ म्हणजे तो आपणांमध्ये येत जात असे त्या सगळ्या काळांत, जीं हीं मनुष्ये आपल्या संगतीसोबतींत होती त्यांच्यांतून कोणीएकानें आपल्याबरोबर त्याच्या पुनरुत्थानाचा साक्षी झालें पाहिजे. २३ तेव्हां ज्याचें उपनाव यूस्त तो बर्सबा म्हटलेला योसेफ व मत्थिया, या दोघांस त्यांनीं पुढें आणिलें. २४ मग त्यांनीं अशी प्रार्थना केली: हे सर्वातःकरणसाक्षी प्रभू, २५ हें सेवेकपण व प्रेषितपण सोडून आपल्या जागीं गेलेल्या यहूदाचें पद ज्याला मिळवें असा या दोघांतून तूं कोणता निवडिला आहे तो दाखीव. २६ मग त्यांनीं त्यांच्यासाठीं चिठ्ठ्या टाकिल्यावर मत्थियाची चिठी निघाली; तेव्हां त्याला अकरा प्रेषितांत गणण्यांत आलें.

१ नंतर पन्नासावा दिवस आला तेव्हां ते सर्व २ एकत्र जमले असतां, २ अकस्मात् मोठ्या वाऱ्याच्या सुसाव्यासारखा आकाशांतून नाद आला, आणि ज्या घरांत ते बसले होते तें सर्व त्यानें भरलें. ३ अग्नीच्या जिभासारख्या वेगवेगळ्या झालेल्या जिभा त्यांस दिसल्या; आणि त्या प्रत्येकावर एक एक अशा बसल्या. ४ तेव्हां ते सर्व पवित्र आत्म्यानें परिपूर्ण झाले, आणि आत्म्यानें जसें त्यांस वदविलें तसे ते अन्य भाषांतून बोलू लागले.

५ त्या वेळेस आकाशाखालच्या प्रत्येक राष्ट्रांतील भक्तिमान् यहूदी यरुशलेमांत राहत होते. ६ तो नाद झाल्यावर लोकसमुदाय एकत्र होऊन गोंधळून गेला;

कारण कीं प्रत्येकानें आपापल्या भाषेंत त्यांस बोलतांना ऐकिलें. ७ ते सर्व चकित व विस्मित होऊन म्हणाले, पाहा, हे बोलणारे सर्वे गालीली ना? ८ तर आपण प्रत्येक जण आपापली जन्मभाषा ऐकतों हें कसे? ९ पार्थी, मेदी, एलामी, मेसोपटेम्या, यहूदीया, कप्पदुकिया, पंत, आसिया, १० फुगिया, पंफुलिया, मिसर व कुरणेच्या जवळचा लिबुवा देश यांतले राहणारे, यहूदी व यहूदीयमतानुसारी असे रोमीय प्रवासी, ११ क्रेतीय, अरब, असे आपण त्यांस आपापल्या भाषांत देवाचीं महत्कमें सांगतांना ऐकतों. १२ तेव्हां ते सर्वे विस्मित होऊन व गोंधळून जाऊन एकमेकांस म्हणाले, हें काय असेल? १३ इतर कित्येक लोक थडा करून म्हणाले, हे नव्या द्राक्षारसानें मस्त झाले आहेत.

१४ तेव्हां पेत्र अकरा शिष्यांसुद्धां उभा राहून त्यांस मोठ्यानें म्हणाला, अहो यहूदी लोकांनो व यरुशलें-मांतील सर्वे राहणाऱ्यांनो, हें लक्षांत आणा व माझे बोलणें ऐकून घ्या; १५ तुम्हांस वाटतें तसे हे मस्त झाले नाहीत; कारण हा दिवसाचा पहिला प्रहर आहे; १६ परंतु योएल संदेष्ट्याच्या द्वारें सांगितलेला [संदेश] असा आहे: १७ देव म्हणतो, शेवटल्या दिवसांत असें होईल कीं मी आपल्या आत्म्याचा मनुष्यमात्रावर वर्षाव करीन;

तेव्हां तुमचे पुत्र व तुमच्या कन्या संदेश देतील;

तुमच्या तरुणांस दृष्टांत होतील

व तुमच्या वृद्धांस स्वप्ने पडतील;

१८ आणखी त्या दिवसांत मी आपल्या दासांवर व आपल्या दासींवर

आपल्या आत्म्याचा वर्षाव करीन; म्हणजे तीं संदेश देतील;

१९ वर आकाशांत उत्पात, व खालीं पृथ्वीवर चिन्हें,

म्हणजे रक्त, अग्नि व धूम्ररूप वाफ अशीं दाखवीन;

२० परमेश्वराचा महान् व प्रसिद्ध दिवस येण्यापूर्वीं सूर्य अंधकारमय

व चंद्र रक्तमय होईल;

२१ तेव्हां असें होईल कीं जो कोणी परमेश्वराचें नाम घेऊन त्याचा धावा करील तो तरेल.

२२ अहो इस्राएल लोकांनो, या गोष्टी ऐका; नासोरी येशू याच्या द्वारें देवानें जीं महत्कृत्ये, अद्भुतें व चिन्हें तुम्हांस दाखविलीं त्यांची तुम्हांला माहिती आहे त्यांवरून देवानें तुम्हांकरितां पटविलेला असा तो मनुष्य होता; २३ तो देवाच्या संकल्पाप्रमाणें व पूर्वज्ञानाप्रमाणें तुमच्या स्वाधीन झाल्यावर तुम्हीं त्याला धरून अधर्म्यांच्या हातांनीं वधस्तंभावर खिळून मारिलें, २४ त्याला देवानें मरणाच्या वेदनांपासून सोडवून उठविलें, कारण त्यानें मरणाच्या स्वाधीन राहावें हें अशक्य होतें.

२५ दावीद त्याजविषयीं असें म्हणतो:

मी प्रभूला आपणापुढें नित्य पाहिलें आहे;

मीं ढळूं नये म्हणून तो माझ्या उजवीकडे आहे;

२६ यास्तव माझे हृदय आनंदित, व माझी जीभ उल्लासित झाली;

आणखी माझा देहहि आशायुक्त राहील;

२७ कारण तूं माझा जीव अधोलोकांत राहूं देणार नाहीस,

व आपल्या पवित्र पुरुषाला कुजण्याचा अनुभव येऊं देणार नाहीस.

२८ जीवनाचे मार्ग तूं मला कळविले आहेत;

तूं आपल्या दर्शनानें मला हर्षभरित करिशील.

२९ अहो बंधुजनहो, कुलाधिपति दावीद याजविषयीं मी तुम्हांबरोबर प्रशस्तपणें बोलतों. तो मेलाला, त्याला पुरलें व त्याची कबर आतांपर्यंत आपल्यामध्ये आहे. ३० तो संदेष्टा होता आणि त्याला ठाऊक होतें कीं देव शपथ वाहून म्हणाला, तुझ्या संततींतील एकाला तुझ्या आसनावर बसवीन; ३१ ह्याचें पूर्वज्ञान असल्यामुलें तो ख्रिस्ताच्या उठण्याविषयीं बोलला

कीं त्याचा आत्मा अधोलोकांत राहू दिला नाही, आणि त्याच्या देहाला कुजण्याचा अनुभव आला नाही. ३२ त्या येशूला देवानें उठविलें याविषयीं आम्ही सर्व साक्षी आहों. ३३ तो देवाच्या उजवीकडे उच्चपदाप्रत पोहचून व पवित्र आत्म्याविषयींचें वचन पिलापासून मिळवून, जें तुम्ही आतां पाहतां व ऐकतां ते त्यानें ओतिलें आहे. ३४ दावीद स्वर्गास चढून गेला नाही; पण तो स्वतः म्हणतो:

परमेश्वरानें माझ्या प्रभूला सांगितलें कीं

३५ मी तुझे वैरी तुझ्या पायांचें आसन करीपर्यंत तूं माझ्या उजवीकडे बैस.

३६ यास्तव इस्राएलाच्या सर्व घराण्यानें हें निश्चयपूर्वक समजून घ्यावें कीं ज्या येशूला तुम्हीं वधस्तंभावर चढविलें त्याला देवानें प्रभु व ख्रिस्त असें करून ठेविलें आहे.

३७ हें ऐकून त्यांच्या अंतःकरणांस चुरचुर लागली, आणि ते पेत्र व इतर प्रेषित यांस म्हणाले, बंधुजनहो, आम्हीं काय करावें? ३८ पेत्र त्यांस म्हणाला, पश्चात्ताप करा, आणि पापांची क्षमा व्हावी म्हणून तुम्ही प्रत्येक जण येशू ख्रिस्ताच्या नामांत बाप्तिस्मा घ्या; म्हणजे पवित्र आत्म्याचें दान तुम्हांला प्राप्त होईल. ३९ कारण तें वचन तुम्हांस, तुमच्या मुलांबाळांस व सर्व जे दूर आहेत त्यांस, म्हणजे जितक्यांस प्रभु जो आपला देव स्वतःकडे बोलावील, तितक्यांस आहे. ४० आणखी त्यानें दुसऱ्या पुष्कळ गोष्टींनीं त्यांस साक्ष दिली व बोध करून म्हटलें, या कुटिल पिढीपासून तुम्ही आपला बचाव करून घ्या. ४१ तेव्हां ज्यांनीं त्याचें वचन ग्रहण केलें त्यांचा बाप्तिस्मा झाला; आणि त्या दिवशीं सुमारे तीन हजार मनुष्ये त्यांच्यांत मिळालीं. ४२ तीं प्रेषितांच्या शिक्षणांत, संगतींत, भाकरी मोडण्यांत व प्रार्थना करण्यांत तत्पर असत.

४३ तेव्हां प्रत्येक मनुष्याला भय प्राप्त झालें; आणि प्रेषितांच्या हातून पुष्कळ अद्भुत व चिन्हें घडत होतीं. ४४ तेव्हां सर्व विश्वास ठेवणारे एकत्र होते, आणि त्यांचें सर्व समाईक होतें. ४५ ते आपआपली जमीन व मालमत्ता विकून जसजशी प्रत्येकाला गरज

लागत असे तसें सर्वास वाटून देत असत. ४६ ते प्रतिदिवशीं एकचित्तानें मंदिरांत जात असत; घरीं भाकरी मोडीत असत; आणि देवाची स्तुति करीत हर्षानें व सालस मनानें अन्न खात असत; ४७ सर्व लोक त्यांस प्रसन्न असत; आणि तारणप्राप्ति झालेल्या इसमांना प्रभु प्रतिदिवशीं त्यांच्यांत मिळवीत असे.

१ एकदां पेत्र व योहान हे प्रार्थनेच्या वेळेस ३ तिसऱ्या प्रहरीं मंदिरांत जात होते. २ मंदिराच्या सुंदर नामें दरवाजाजवळ जन्मतः पांगळा अशा कोणाएका माणसाला उचलून नेऊन मंदिरांत जाणाऱ्या-जवळ भीक मागण्यासाठीं प्रतिदिवशीं ठेवीत असत. ३ पेत्र व योहान हे मंदिरांत जाणार आहेत असे पाहून त्यानें भीक मागितली. ४ तेव्हां पेत्र व योहान त्याला निरखून पाहून म्हणाले, आम्हांकडे पाहा. ५ तेव्हां त्यांजपासून काहीं मिळेल अशी आशा धरून त्यानें त्यांकडे लक्ष लाविलें. ६ पेत्र म्हणाला, माझ्याजवळ सोनंरुपें काहीं नाही; जें आहे तें तुला देतों; नासोरी येशू ख्रिस्ताच्या नामानें चालूं लाग; ७ आणि त्यानें त्याचा उजवा हात धरून त्याला उठविलें, तेव्हां त्याचीं पावलें व घोटे यांत तत्काळ बळ आलें; ८ तो उडी मारून उभा राहिला व चालूं लागला; आणि तो चालत, उड्या मारीत व देवाची स्तुति करीत त्यांच्याबरोबर मंदिरांत गेला. ९ त्याला सर्व लोकांनीं चालताना व देवाची स्तुति करिताना पाहिलें; १० आणि जो मंदिराच्या सुंदर दरवाजाजवळ भीक मागण्यासाठीं बसत असे तो हाच आहे असें त्यांनीं त्याला ओळखिलें. तेव्हां त्याला घडलें होतें त्यावरून ते आश्चर्यानें व विस्मयानें व्याप्त झाले.

११ मग तो पेत्र व योहान ह्याच्या नजीक राहिला असतां, सर्व लोक फार विस्मित होऊन त्यांकडे शल-मोनाची देवडी म्हटलेल्या ठिकाणीं धावत आले. १२ हें पाहून पेत्रानें लोकांस म्हटलें, अहो इस्राएल लोकांनो, याचें आश्चर्य कां करितां? अथवा आम्हीं आपल्या सामर्थ्यानें अगर सदाचारानें याला चालावयास लाविलें असें समजून आम्हांकडे कां न्याहाळून पाहतां? १३ अब्राहाम,

इसहाक व याकोब यांचा देव, आपल्या पूर्वजांचा देव, याने आपला सेवक येशू याचें गौरव केलें; त्याला तुम्हीं धरिलें व पिलातानें त्याला सोडावयाचा निश्चय केला असतां हि त्याच्या समक्ष त्याला नाकारिलें. १४ जो पवित्र व धार्मिक पुरुष त्याला तुम्हीं नाकारिलें आणि घातकी पुरुष आम्हांस या असें मागितलें. १५ तुम्हीं जीवनाच्या अधिकाऱ्याला जिवें मारिलें; त्याला देवानें मेलेल्यांमधून उठविलें याचे आम्ही साक्षी आहों. १६ ज्याला तुम्ही पाहतां व ओळखितां त्या या मनुष्याला त्याच्या नामावरील विश्वासावरून, त्याच्या नामानें, शक्तिमान् केलें; त्याजवरील विश्वासानें याला तुम्हां सर्वासमक्ष ही शरीरसंपत्ति प्राप्त झाली. १७ बंधुजनहो, मी हें जाणून आहें कीं तुम्हीं हें अज्ञानामुळें केलें, तसेंच तुमच्या अधिकाऱ्यांनीं हि केलें; १८ परंतु आपल्या ख्रिस्तानें दुःखसहन करावें म्हणून देवानें सर्व संदेष्ट्यांच्या मुखानें पूर्वीं सांगितलें होतें तें त्यानें त्याप्रमाणें पूर्ण केलें. १९ यास्तव तुमचीं पापें पुसून टाकिलीं जावीं म्हणून पश्चात्ताप करा व मागें वळा, अशासाठीं कीं विश्वांति मिळण्याचे समय प्रभूजवळून यावे; २० आणि तुम्हांकरितां पूर्वीं नेमिलेला येशू ख्रिस्त याला त्यानें पाठवावें; २१ ज्याविषयीं आरंभापासून देवानें आपल्या पवित्र संदेष्ट्यांच्या मुखानें सांगितलें, त्या सर्वांचें यथास्थित होण्याच्या काळापर्यंत त्याला स्वर्गांत राहणें प्राप्त आहे. २२ मोशानें हि म्हटलें, 'प्रभु देव माझ्यासारखा संदेष्टा तुम्हांसाठीं तुमच्या भावांमधून उठवील; तो जें काहीं तुम्हांला सांगेल तें सर्व त्याचें ऐका; २३ आणि असें होईल कीं जो कोणी त्या संदेष्ट्याचें ऐकणार नाही तो लोकांतून अगदीं नष्ट केला जाईल.' २४ आणखी शमुवेलपासून, आणि परंपरेनें जे संदेष्टे झाले त्यांजपासून, जितके बोलत आले त्या सर्वांनीं ह्या दिवसांविषयीं सांगितलें. २५ तुम्ही संदेष्ट्यांचे पुत्र आहां, आणि 'तुझ्या संततीच्या द्वारे पृथ्वीतील सर्व कुळें आशीर्वादित होतील', असें अब्राहामाला बोलून देवानें तुमच्या पूर्वजांबरोबर केलेल्या कराराचेहि पुत्र तुम्ही आहां. २६ देवानें

आपल्या सेवकाला उठवून प्रथम तुम्हांकडे पाठविलें, यासाठीं कीं त्यानें तुम्हां प्रत्येकाला तुमच्या दुष्कर्मांपासून वळून जाण्याचा आशीर्वाद देत जावा.

१ ते लोकांबरोबर बोलत असतां त्यांजवर याजक, मंदिराचा सरदार व सदोकी हे चालून आले;

२ कारण ते लोकांस शिक्षण देऊन, येशूच्या द्वारे मेलेल्यांतून पुनः उठणें होईल असें प्रसिद्धपणें सांगतात, ह्याचें त्यांस अतिशय वाईट वाटलें.

३ तेव्हां त्यांनीं त्यांजवर हात टाकिले, व संध्याकाळ झाली म्हणून सकाळपर्यंत त्यांस चौकीत ठेविलें.

४ तथापि वचन ऐकणाऱ्यांतील पुष्कळ लोकांनीं विश्वास धरिला, आणि पुरुषांची संख्या सुमारे पांच हजार झाली.

५ नंतर दुसऱ्या दिवशीं असें झालें कीं त्यांचे अधिकारी, वडील व शास्त्री हे ६ आणि मुख्य याजक हन्ना, कयफा, योहान, आलेक्सांद्र, व मुख्य याजकाच्या कुळांतील जितके होते तितके यरुशलैमांत एकत्र झाले;

७ आणि त्यांनीं त्यांस मध्यें उभें करून विचारिलें, हें तुम्हीं कोणत्या सामर्थ्यानें किंवा कोणत्या नामानें केलें ? ८ तेव्हां पेत्र पवित्र आत्म्यानें पूर्ण होऊन त्यांस

म्हणाला, अहो लोकाधिकाऱ्यांनो व वडील जनांनो,

९ एका दुर्बल मनुष्यावर कसा उपकार झाला, म्हणजे तो कशानें बरा झाला, याविषयीं आमची चौकशी आज व्हावयाची असेल,

१० तर तुम्हां सर्वास व सर्व इस्राएल लोकांस हें कळावें कीं ज्याला तुम्हीं

वधस्तंभावर खिळून मारिलें, ज्याला देवानें मेलेल्यांमधून उठविलें, त्या नासोरी येशू ख्रिस्ताच्या नामसामर्थ्यानें

हा मनुष्य बरा होऊन तुमच्यापुढें उभा राहिला आहे. ११ 'जो धोंडा तुम्हीं बांधणाऱ्यांनीं तुच्छ मानिला

असतां कोनशिला झाला' तो हाच आहे; १२ आणि तारण दुसऱ्या कोणाकडून नाही; जेणें करून आपलें

तारण व्हावयाचें असें दुसरें नाम आकाशाखालीं मनुष्यांमध्यें दिलें नाहीं.

१३ तेव्हां पेत्राचें व योहानाचें धैर्य पाहून, तसेंच हे अनक्षर व अज्ञानी इसम आहेत असें समजून त्यांनीं

आश्चर्य केलें; आणि हे येशूच्या सहवासांत होते असेंहि

त्यांनीं ओळखिलें; १४ तरी त्या बरें झालेल्या मनुष्यास त्यांच्याजवळ उभें असलेलें पाहून त्यांच्यानें कांहीं विरुद्ध बोलवेना. १५ मग त्यांनीं त्यांस समेच्या बाहेर जाण्यास आज्ञा केली, आणि ते आपसांत विचार करून म्हणाले, १६ या माणसांस आपण काय करावें? कारण त्यांजकडून प्रसिद्ध चमत्कार घडला खरा, हें सर्व यरुशलेमकरांस ठाऊक आहे; तें आपणाला नाहीं म्हणतां येत नाहीं; १७ तरी हें लोकांमध्ये अधिक पसरूं नये म्हणून त्यांस अशी धमकी द्यावी कीं यापुढें त्यांनीं या नामानें कोणाबरोबर बोलूं नये. १८ मग त्यांनीं त्यांस बोलावून अशी निश्चून ताकीद दिली कीं येशूच्या नामानें अगदीं बोलूं अगर शिकवूंहि नका; १९ परंतु पेत्र व योहान यांनीं त्यांस उत्तर केलें कीं देवापेक्षां तुमचें ऐकावें हें देवदृष्ट्यां योग्य कीं अयोग्य याचा तुम्हीच विचार करा. २० जें आम्हीं पाहिलें व ऐकिलें तें बोलूं नये हें आमच्यानें होत नाहीं. २१ तेव्हां त्यांनीं त्यांस आणखी धमकावून सोडून दिलें; त्यांस शिक्षा कशी करावी हें लोकांमुळें त्यांस सुचेना; कारण घडलेल्या गोष्टीमुळें सर्व लोक देवाचें गौरव करीत होते; २२ आणि बरें करण्याचा हा चमत्कार ज्याच्यावर घडला होता तो मनुष्य वयानें चाळीस वर्षांवर होता.

२३ ते सुटल्यानंतर आपल्या मंडळाकडे गेले, आणि त्यांस मुख्य याजकांनीं व वडिलांनीं जें कांहीं म्हटलें होतें तें सर्व त्यांनीं सांगितलें. २४ हें ऐकून ते एकचित्त होऊन देवाला उच्च वाणीनें म्हणाले, हे प्रभो, आकाश, पृथ्वी, समुद्र व त्यांतील सर्व कांहीं यांचा उत्पन्नकर्ता तूंच आहेस; २५ आमचा पूर्वज, तुझा सेवक दावीद, याच्या मुखानें पवित्र आत्म्याच्या द्वारे तूं म्हटलें;

राष्ट्रें कां खवळलीं,

व लोकांनीं व्यर्थ कल्पना कां केल्या?

२६ प्रभूविरुद्ध व त्याच्या अभिषिक्ताविरुद्ध

पृथ्वीचे राजे उभे राहिले,

व अधिकारी जमले;

२७ कारण खरोखरच तुझा अभिषिक्त म्हणजे तुझा पवित्र सेवक येशू याच्याविरुद्ध ह्या शहरांत विदेशी

लोक व इष्टाएल लोक यांच्यासुद्धां हेरोद व पंतय पिलात हे एकत्र झाले; २८ यासाठीं कीं जें कांहीं घडावें म्हणून तूं स्वहस्ते व स्वसंकल्पानें पूर्वीं नेमिलें होतें तें त्यांनीं करावें. २९ तर हे प्रभो, आतां तूं त्यांच्या धमकावण्यांकडे पाहा; ३० आणि बरें करण्याकरितां तूं आपला हात लांब करीत असतां, आपल्या दासांनीं पूर्ण धैर्यानें तुझें वचन सांगावें असें कर; तुझा पवित्र सेवक येशू याच्या नामानें चिन्हें व अद्भुतें घडावीं असेंहि कर; ३१ आणि त्यांनीं प्रार्थना केल्यावर ज्या जागेमध्ये ते जमले होते ती कंपित झाली; आणि ते सर्व पवित्र आत्म्यानें पूर्ण होऊन देवाचें वचन धैर्यानें बोलूं लागले.

३२ तेव्हां विश्वास धरणाऱ्यांचा समुदाय एकदिलाचा व एकजिवाचा होता; कोणीहि आपल्या मालमत्तेतील कांहीं आपलें आहे असें म्हणत नसे, तर त्यांचे सर्व पदार्थ समार्ईक होते. ३३ प्रेषित मोक्वा सामर्थ्यानें प्रभु येशूच्या पुनरुत्थानाविषयीं साक्ष देत होते; आणि त्या सर्वांवर मोठी कृपा होती. ३४ त्यांच्यांतील कोणालाहि उणें नव्हतें, कारण जमिनीचे किंवा घरांचे जितके मालक होते तितक्यांनीं तीं विकून टाकून विकलेल्या वस्तूंचें मोल आणून ३५ प्रेषितांच्या चरणीं ठेवावें; मग जसजशी कोणाला गरज लागत असे तसतसें प्रत्येकाला वाटून देण्यांत येत असे.

३६ तेव्हां कुप्र जातीचा लेवी योसेफ, ज्याला प्रेषितांनीं बर्णबा म्हणजे बोधपुत्र असें नाव दिलें होतें, ३७ त्याची जमीन होती; ती त्यानें विकली व तिचे पैसे आणून प्रेषितांच्या चरणीं ठेविले.

१ कोणी हनन्या नावाचा एक इसम व त्याची बायको सप्पीरा यांनीं आपली मालमत्ता विकिली.

२ मग त्यानें किंमतीतून कांहीं भाग बायकोच्या संमतीनें मागे ठेविला व कांहीं भाग आणून प्रेषितांच्या चरणीं ठेविला. ३ तेव्हां पेत्र म्हणाला, हनन्या, तूं पवित्र आत्म्याबरोबर लबाडी करावी व जमिनीच्या किंमतीतून कांहीं ठेवून घ्यावें म्हणून सैतानानें तुझें मन कां भरविलें आहे? ४ ती होती तोंवर तुझी स्वतःची व विकल्यावर तुझ्या स्वाधीन नव्हती काय?

हैं करण्याचें आपल्या मनांत तूं कां आणिलें? तूं मनुष्यांबरोबर नाही तर देवाबरोबर लबाडी केली. ५ हे शब्द ऐकून हनन्यानें खालीं पडून प्राण सोडिला; आणि हैं ऐकणाऱ्या सर्वांस मोठें भय प्राप्त झालें. ६ नंतर तरुणांनीं उठून त्याला गुंडाळिलें व बाहेर नेऊन पुरिलें.

७ मग असें झालें कीं सुमारे प्रहराच्या अंतरानें त्याची बायको आंत आली, तेव्हां झालेलें वर्तमान तिला समजलें नव्हतें. ८ पेत्र तिला म्हणाला, मला सांग, एवढ्याला तुम्हीं जमीन विकिली काय? तिनें उत्तर केलें, होय एवढ्यालाच. ९ पेत्र तिला म्हणाला, प्रभूच्या आत्म्याची परीक्षा पाहण्यास तुम्हीं एकोपा कां केला? पाहा, ज्यांनीं तुझ्या नवऱ्याला पुरिलें त्यांचे पाय दारानजीक आहेत; ते तुलाहि उचलून बाहेर नेतील. १० तेव्हां लागलेंच तिनें त्याच्या पायांजवळ पडून प्राण सोडिला; आणि तरुणांनीं आंत येऊन तिला मेलेलें पाहून तिला बाहेर नेऊन तिच्या नवऱ्याजवळ पुरिलें. ११ यावरून सर्वे मंडळीला व हैं ऐकणाऱ्या सर्वांस मोठें भय प्राप्त झालें.

१२ प्रेषितांच्या हातांनीं लोकांमध्ये पुष्कळ चिन्हें व अद्भुतें घडत असत; आणि ते सर्वे एकचित्तानें शलमोनाच्या देवडींत जमत असत; १३ लोक त्यांस थोर मानीत; तरी त्यांबरोबर सामील होण्यास इतर कोणाचें धैर्य झालें नाहीं. १४ विश्वास धरणारे पुष्कळ पुरुष व स्त्रिया यांचा समुदाय उत्तरोत्तर प्रभूकडचा झाला; १५ इतकें कीं लोकांनीं दुखणेकऱ्यांस मार्गांत आणून बाजांवर व पलंगांवर ठेवावें, यासाठीं कीं पेत्र येत असतां त्याची सावली तरी त्यांच्यांतील कोणावर पडावी. १६ आणखी यरुशलेमाच्या आसमंतांतील चोहोंकडल्या गावांतून लोकसमुदाय दुखणेकऱ्यांस व अशुद्ध आत्म्यांनीं पीडलेल्यांस घेऊन तेथें येत; आणि ते सर्वे बरे होत असत.

१७ तेव्हां मुख्य याजक व त्याच्याबरोबर असलेले सर्वे सदोकपंथी ह्यांच्या मनांत मत्सर भरून ते उठले; १८ आणि त्यांनीं प्रेषितांवर हात टाकून त्यांस तुरुंगांत घातले; १९ परंतु रात्रीं प्रभूच्या दिव्यदूतानें तुरुंगाचे दरवाजे उघडिले व त्यांस बाहेर आणून म्हटलें,

२० जा आणि मंदिरांत उभे राहून या जीवनाचीं सर्वे वचनें लोकांस सांगा. २१ हैं ऐकून ते पहाटेस मंदिरामध्ये जाऊन शिक्षण देऊं लागले. इकडे मुख्य याजक व त्याजबरोबर जे होते त्यांनीं येऊन धर्मसभा व इस्त्राएल लोकांचें वडीलमंडळ हीं एकत्र बोलाविलीं, आणि त्यांस आणावयास तुरुंगाकडे पाठविलें. २२ शिपाई तुरुंगांत गेले तो ते तेथें नाहींत असें पाहून त्यांनीं परत येऊन सांगितलें कीं २३ तुरुंग चांगल्या व्यवस्थेनें बंद केलेला, आणि दरवाजांत पहारेकरी उभे राहिलेले असें आम्हीं पाहिलें खरें, परंतु उघडल्यावर आम्हांस आंत कोणी सापडलें नाहीं. २४ हैं वर्तमान ऐकून याचा काय परिणाम होईल याविषयीं मंदिराचा सरदार व मुख्य याजक घोटाळयांत पडले. २५ इतक्यांत कोणीं येऊन त्यांस असें सांगितलें कीं पाहा, ज्या मनुष्यांस तुम्हीं तुरुंगांत ठेविलें ते मंदिरांत उभे राहून लोकांस शिक्षण देत आहेत. २६ तेव्हां सरदारानें शिपायांसह जाऊन त्यांस जुद्धम न करितां आणिलें; कारण लोक आपणांला दगडमार करितील असें त्यांस भय होतें. २७ त्यांनीं त्यांस आणून धर्मसभेपुढें उभें केलें. तेव्हां मुख्य याजकानें त्यांस विचारिलें, २८ या नामानें शिक्षण देऊं नका असें आम्हीं तुम्हांस निक्षून सांगितलें कीं नाहीं? तरी पाहा, तुम्हीं आपल्या शिकवणीनें यरुशलेम भरून टाकिलें आहे, आणि या माणसाच्या रक्तपाताचा दोष आम्हांवर आणावयास पाहतां. २९ तेव्हां पेत्रानें व इतर प्रेषितांनीं उत्तर केलें, आम्हीं मनुष्यांपेक्षां देवाला मानिलें पाहिजे. ३० ज्याला तुम्हीं खांबावर टांगून मारिलें त्या येथील आमच्या पूर्वजांच्या देवानें उठविलें; ३१ त्यानें इस्त्राएलाला पश्चात्ताप व पापांची क्षमा ही देणगी द्यावी म्हणून देवानें त्याला आपल्या उजव्या हातानें राजा व तारणारा असें उच केलें. ३२ या गोष्टींविषयीं आम्ही त्याचे साक्षी आहों; आणि जो पवित्र आत्मा देवानें आपल्या आज्ञा पाळणाऱ्यांस दिला आहे तोहि साक्षी आहे.

३३ हैं ऐकून ते इतके चिडले कीं त्यांनीं त्यांस जिवें

मारण्याचें मनांत आणिलें. ३४ तेव्हां सर्व लोकांमध्ये प्रतिष्ठित असा मानिलेला गमलियेल नावाचा एक परूशी शास्त्राध्यापक होता; त्यानें धर्मसभेंत उभें राहून त्या मनुष्यांस जरासें बाहेर काढावयास सांगितलें. ३५ मग तो त्यांस म्हणाला, अहो इस्राएल लोकांनो, तुम्ही या मनुष्यांचें काय करणार याविषयीं आपणांस संभाळा. ३६ कारण कांहीं दिवसांपूर्वीं शुदास हा पुढें येऊन मी कोणी तरी आहे असें म्हणूं लागला; त्याला सुमारें चारशें माणसें मिळालीं; तो मारला गेला आणि जितके त्याला मानीत होते त्या सर्वांची दाणादाण होऊन ते नाहीतसे झाले. ३७ त्याच्या मागून गालीलकर यहूदा नावनिशी होण्याच्या दिवसांत पुढें आला व त्यानें पुष्कळ लोकांस फितवून आपल्या नादीं लाविलें; त्याचाहि नाश झाला; व जितके त्याला मानीत होते त्या सर्वांची दाणादाण झाली; ३८ म्हणून मी तुम्हांस आतां सांगतां, या माणसांपासून दूर राहा व त्यांच्या वाटेस जाऊं नका; कारण हा बैत व हें काम मनुष्यांचें असल्यास नष्ट होईल; ३९ परंतु देवाचें असल्यास तुमच्यानें तें नष्ट करवणार नाही; तुम्ही देवाचे विरोधी मात्र ठराल. ४० तेव्हां त्यांनीं त्याचें सांगणें मान्य केलें; त्यांनीं प्रेषितांस बोलावून फटके मारविले, आणि येशूच्या नामानें बोलूं नका अशी ताकीद देऊन त्यांस सोडून दिलें. ४१ ते तर आपण त्याच्या नामासाठीं अवमानास योग्य ठरलों यासुळें आनंदित होऊन धर्मसभेपुढून निघाले; ४२ आणि येशू हा ख्रिस्त आहे असें ते मंदिरांत व घरोघरीं नित्य शिकवितां व सांगतां राहिले नाहीत.

१ त्या काळीं शिष्यांची संख्या वाढत चालली असतां हेलेणी यहूद्यांनीं इब्री लोकांसंबंधानें कुरकूर केली; कारण रोजच्या वाटणींत त्यांच्या विधवांची उपेक्षा होत असे. २ तेव्हां बारा जणांनीं शिष्यगणाला बोलावून म्हटलें, आम्हीं देवाचें वचन सोडून पंक्तिसेवा करावी हें आम्हांस बरें वाटत नाही. ३ तर बंधुजनहो, तुम्ही आपल्यामधून पवित्र आत्म्यानें व ज्ञानानें पूर्ण अशीं सात प्रतिष्ठित मनुष्ये शोधून काढा, त्यांस

आम्ही या कामावर नेमूं; ४ म्हणजे आम्ही प्रार्थनेंत व वचनसेवेंत तत्पर राहूं. ५ ही गोष्ट सर्व लोकांना बरी वाटली; नंतर विश्वासानें व पवित्र आत्म्यानें पूर्ण असे स्तेफन, फिलिप्प, प्रखर, नीकानुर, तीमोन, पार्मिना व यहूदीयमतानुसारी नीकलाव अंत्युखीयकर यांस त्यांनीं निवडिलें; ६ त्यांस त्यांनीं प्रेषितांसमोर उभें केलें; आणि त्यांनीं प्रार्थना करून त्यांजवर हात ठेविले.

७ मग देवाच्या वचनाचा प्रसार झाला; यरुशलैमांत शिष्यांची संख्या फार वाढली; याजकवर्गातील पुष्कळ लोकांनीं या विश्वासाला मान्यता दिली.

८ स्तेफन कृपा व सामर्थ्य यांहीं पूर्ण होत्साता लोकांत मोठीं अद्भुतें व चिन्हें करीत असे. ९ तेव्हां लीबर्तिनांची नावाची सभा, कुरेनेकर, आलेक्सांद्रियेकर आणि किलिकिया व आसिया एथील लोकांपैकीं कितीएक इसम उठून स्तेफनाबरोबर वादविवाद करूं लागले; १० पण तो ज्या ज्ञानानें व ज्या आत्म्यानें बोलला त्यांस त्यांच्यानें तोंड देवेंना. ११ तेव्हां त्यांनीं कांहीं लोकांस भर देऊन, आम्हीं याला मोशे व देव यांजविरुद्ध दुर्भाषण करितां ऐकिलें, असें म्हणण्यास लाविलें; १२ आणि त्यांनीं लोकांस, वडिलांस व शास्त्र्यांस चेतविलें. त्यांनीं त्याजवर चाल करून त्याला धरून धर्मसभेंत नेलें; १३ आणि त्यांनीं पुढें उभे केलेले खोटे साक्षी म्हणाले, हा माणूस या पवित्रस्थानाच्या व नियम-शास्त्राच्या विरुद्ध बोलण्याचें सोडीत नाही; १४ आम्हीं त्याला असें बोलतांना ऐकिलें कीं हा नासोरी येशू हें स्थान मोडून टाकील आणि मोशानें आपल्याला लावून दिलेले परिपाठ बदलून टाकील. १५ तेव्हां धर्मसभेंत बसलेले सर्व त्याजकडे निरखून पाहत असतां त्यांस त्याचें मुख दिव्यदूताच्या मुखासारखें दिसलें.

१ मग मुख्य याजक म्हणाला, या गोष्टी अशाच आहेत काय? २ तेव्हां तो म्हणाला, बंधुजनहो व वडील मंडळींनो, ऐका. आपला पूर्वज अब्राहाम हा रानांत जाऊन राहिल्यापूर्वीं मेसोपोटेम्या देशांत असतां गौरवी देवानें त्याला दर्शन देऊन म्हटलें, ३ तूं आपला

देश व आपले नातलग सोडून मी तुला दाखवीन त्या देशांत ये. ४ तेव्हां तो खास्यांच्या देशांतून निघून हारानांत जाऊन राहिला; मग त्याचा बाप मेल्यावर देवानें त्याला तेथून आणून सध्यां तुम्ही राहतां या देशांत ठेविलें; ५ पण ह्यांत त्याला वतन दिलें नाहीं, पाऊलभर जमीन देखील नाहीं; तथापि त्याला मूलबाळ नसतां देवानें वचन दिलें कीं हा देश तुझा व तुझ्यामागे तुझ्या संततीचा असा मी करीन. ६ देवानें आणखी असें सांगितलें कीं तुझी संतती परदेशांत जाऊन उपरी होईल, आणि ते लोक त्यांस दास करून चारशें वर्षे जाचतील. ७ ज्यांचें दास्य ते करित असतील त्या लोकांचें पारिपत्य मी करीन, असें देवानें सांगितलें; आणि त्यानंतर ते तेथून निघून माझी सेवा या ठिकाणीं करितील असेंहि म्हटलें. ८ त्यानें त्यांस सुंतेचा करार लावून दिला; हा करार झाल्या-नंतर त्याला इसहाक झाला; त्याची त्यानें आठव्या दिवशीं सुंता केली; मग इसहाकाला याकोब झाला व याकोबास बारा कुलाधिपति झाले. ९ नंतर कुलाधि-पतींनीं हेव्यामुळें योसेफाला मिसर देशांत विकून टाकिलें; पण देव त्यासह होता. १० त्यानें त्यावरील सर्व संकटांतून त्याला सोडविलें; आणि मिसर देशाचा राजा फारो याच्या दृष्टीनें ज्ञाता व त्याच्या कृपेंतला असें केलें; यावर त्यानें मिसर देशावर व आपल्या सर्व घरावर त्याला अधिकारी केलें. ११ मग सर्व मिसर देशांत व कनान देशांत दुष्काळ पडून जबर संकट आलें; आणि आपल्या पूर्वजांस अन्न मिळेंना. १२ तेव्हां मिसर देशांत धान्य आहे हें ऐकून याकोबानें आपल्या पूर्वजांस पहिल्यानें पाठविलें. १३ मग दुसऱ्या खेपेस योसेफाची व त्याच्या भावांची ओळख झाली; आणि योसेफाचें कूळ फारो राजाला कळलें. १४ तेव्हां योसेफानें, आपला बाप याकोब व आपली सगळी नातलग मंडळी म्हणजे पंचाहत्तर असामी, यांस बोलावणें पाठवून आणविलें. १५ याप्रमाणें याकोब मिसर देशांत गेला; आणि तेथें तो व आपले पूर्वज मरण पावले; १६ त्यांस शखेमांत नेलें आणि जी कबर अब्राहामानें शखे-

मांत हमोर याच्या पुत्रांपासून रोख रुपये देऊन विकत घेतलेली होती तीं त्यांस पुरिलें. १७ मग देवानें अब्रा-हामाला जें वचन दिलें होतें त्याचा समय जसजसा जवळ आला तसतसे ते लोक, १८ योसेफाची माहिती नसलेला असा दुसरा राजा मिसर देशाच्या गादीवर बसेपर्यंत, मिसर देशांत वाहून संख्येनें पुष्कळ झाले. १९ तो राजा आपल्या लोकांबरोबर कपटानें वागला आणि त्यांचीं बाळकें वाचूं नयेत म्हणून तीं बाहेर टाकून देणें त्यानें त्यांस भाग पाडिलें; असा त्यानें आपल्या पूर्वजांचा छळ केला. २० त्या दिवसांत मोशे जन्मला, तो अतिशय सुंदर होता; त्याचें पालनपोषण तीन महिनेपर्यंत त्याच्या बापाच्या घरीं झालें; २१ मग त्याला बाहेर टाकण्यांत आलें असतां फारोच्या कन्येनें त्याला घेऊन आपला पुत्र म्हणून पाळिलें. २२ मोशाला मिसरी लोकांच्या सर्व विद्यांचें शिक्षण मिळालें; आणि तो भाषणांत व कृतींत पराक्रमी होता. २३ मग त्याला चाळिसावें वर्षे लागलें तेव्हां त्याच्या मनांत आलें कीं आपले बंधुजन म्हणजे इस्राएलाचें संतान ह्यांची भेट घ्यावी. २४ एकदां त्यांतील कोणाएकाचा अन्याय होत आहे असें पाहून मोशानें त्याचा कैवार घेतला, आणि मिसऱ्याला मारून त्या जाचलेल्या इसमाची दाद लाविली. २५ तेव्हां आपल्या हातानें निजबांधवांची देव कशी सुटका करित आहे हें त्यांस समजेल म्हणून त्याला वाटलें होतें, पण त्यांस समजलें नाहीं. २६ मग दुसऱ्या दिवशीं कोणी भांडत असतां, तो त्यांच्यापुढें येऊन त्यांची समजूत करण्याकरितां म्हणाला, गृहस्थांनो, तुम्ही भाऊबंद आहां; एकमेकांचा अन्याय कां करितां? २७ तेव्हां जो आपल्या शेजाऱ्याचा अन्याय करित होता तो त्याला ढकलून देऊन म्हणाला, तुला आम्हांवर अधिकारी व न्यायाधीश कोणी केलें? २८ काल तूं मिसऱ्याला ठार मारिलें तसें मलाहि मारावयास पाहतोस काय? २९ हे शब्द ऐकतांच मोशे पळून गेला, आणि मिस्रान देशांत प्रवासी असा झाला; तेथें त्याला दोन पुत्र झाले. ३० मग चाळीस वर्षे भरल्यावर सीनाय डोंगराच्या रानांत, एका झुडपांतील अभिज्वालांत त्याच्या दृष्टीस एक

दिव्यदूत पडला. ३१ हें पाहून मोशाला त्याचें आश्चर्य वाटलें; आणि काय तें नीट पाहण्याकरितां तो जवळ गेला, तेव्हां प्रभूची वाणी अशी झाली कीं ३२ मी तुझ्या पूर्वजांचा देव, म्हणजे अब्राहामाचा, इसहाकाचा व याकोबाचा देव आहे. तेव्हां मोशे कंपित होऊन त्याला पाहावयाचें धैर्य झालें नाहीं. ३३ नंतर प्रभूनें त्याला म्हटलें, तूं आपल्या पायांतला जोडा काढ; कां तर ज्या जागेवर तूं उभा राहिला आहेस ती पवित्र भूमि आहे. ३४ मिसर देशांतल्या माझ्या लोकांची विपत्ति मी पाहिली आहे, त्यांचें कण्हणें ऐकिलें आहे, आणि त्यांस सोडविण्यास मी अवतरलों आहे; तर आतां ये, मी तुला मिसर देशांत पाठवितों. ३५ तुला अधिकारी किंवा न्यायाधीश कोणीं केलें, असें ज्या मोशाला ते अडवून बोलले होते, त्याला झुडपांत दर्शन झालेल्या दिव्यदूताच्या हस्ते देवानें अधिकारी व मुक्तिदाता असें करून पाठविलें. ३६ त्यानें मिसर देशांत, तांबड्या समुद्रांत व अरण्यांत चाळीस वर्षे अड्डेत व चिन्हें करून त्या लोकांस काढून पुढें नेलें. ३७ तोच मोशे इस्राएल लोकांस म्हणाला, 'देव तुमच्या बांधवांत माझ्यासारखा संदेष्टा तुम्हांसाठीं उत्पन्न करील.' ३८ रानांतील मंडळीमध्ये सीनाय पर्वतावर बोलणाऱ्या दिव्यदूताबरोबर आणि आपल्या पूर्वजांबरोबर जो होता तो हाच आहे; त्यालाच आपल्याला देण्याकरितां जिवंत वचनें मिळालीं; ३९ त्याचें ऐकावयास आपले पूर्वज मान्य नव्हते; तर त्यांनीं त्याला धिक्कारिलें व आपलें मन मिसर देशाकडे फिरवून ४० ते अहरोनाला म्हणाले, आमच्या पुढें चाल-तील असे देव आम्हांस करून दे; कारण ज्यानें आम्हांस मिसर देशांतून आणि लें त्या या मोशाचें काय झालें हें आम्हांस कळत नाहीं. ४१ मग त्या दिवसांत त्यांनीं बैलाची मूर्ति बनवून व तिला यज्ञ करून आपल्या हातच्या कृतीबद्दल उत्साह केला. ४२ तेव्हां देवानें विमुख होऊन त्यांस आकाशांतील सेनागणाची सेवा करावयास सोडून दिलें; याविषयीं संदेष्ट्यांच्या पुस्तकांत लिहिलें आहे:

हे इस्राएलाच्या घराण्या, तुम्हीं चाळीस वर्षे अरण्यांत यज्ञ व बलिदानें मला केलीं काय ?

४३ मोलखाचा मंडप व रेफान दैवत याचा तारा तुम्हीं उचलून घेतला, म्हणजे ज्या मूर्ति तुम्हीं पूजायाकरितां केल्या त्या; मी तुम्हांला धरवून बाबेलच्या पलीकडे नेईन.

४४ तूं जो नमुना पाहिला त्याप्रमाणें आज्ञापटाचा निवासमंडप कर, असें ज्यानें मोशाला सांगितलें त्यानें नेमल्याप्रमाणें तो मंडप रानांत आपल्या पूर्वजांचा होता. ४५ जीं राष्ट्रें देवानें त्यांच्या समोरून घालविलीं त्यांचा देश आपल्या पूर्वजांनीं खाधीन करून घेतला, तेव्हां हा जो मंडप आपले पूर्वज दाविदाच्या दिवसांपर्यंत परंपरेनें प्राप्त करून घेत आले तो त्यांनीं यहोशवाबरोबर देशांत आणिला. ४६ दाविदावर देवाची कृपादृष्टि झाली, आणि त्यानें याकोबाच्या देवासाठीं निवासस्थान बांधण्याची विनंती केली; ४७ परंतु तें गृह शलमोनानें त्याच्यासाठीं बांधिलें. ४८ तथापि जो परात्पर तो हातांनीं बांधलेल्या घरांत राहत नाहीं; संदेष्ट्यानें म्हटलें आहे:

४९ प्रभु म्हणतो, आकाश माझें सिंहासन आहे, पृथ्वी माझें पादासन आहे; तुम्हीं माझ्यासाठीं कशा प्रकारचें घर बांधणार ? किंवा माझ्या विसाव्याचें स्थान कोणतें ?

५० माझ्या हातानें ह्या सर्व वस्तु केल्या नाहींत काय ? ५१ अहो ताठ मानेच्या आणि हृदयांनीं व कानांनीं बेसुंती लोकांनो, तुम्ही पवित्र आत्म्याला सर्वदा अडवितां; जसे तुमचे पूर्वज तसे तुम्हीहि. ५२ ज्याचा तुमच्या पूर्वजांनीं पाठलाग केला नाहीं असा संदेष्ट्यांपैकी कोण होता बरें ? ज्यांनीं त्या नीतिवान पुरुषाच्या आगमनाविषयीं पूर्वी सांगितलें त्यांस त्यांनीं जिवें मारिलें; त्याला धरून देणारे व जिवें मारणारे असे आतां तुम्ही निघालां; ५३ ज्या तुम्हांस दिव्यदूतांच्या योगें योजलेलें नियमशास्त्र प्राप्त झालें तें तुम्हीं पाळिलें नाहीं. ५४ तेव्हां हें ऐकून ते आपल्या अंतःकरणांत फार चिडून त्याजवर दांत खाऊ लागले; ५५ परंतु पवित्र आत्म्यानें पूर्ण होऊन त्यानें आकाशाकडे दृष्टि लाविली, तेव्हां देवाचें तेज व देवाच्या उजवीकडे येऊला उभें

राहिलेलें त्यानें पाहिलें, ५६ आणि म्हटलें कीं पाहा, आकाश उघडलें आहे, व मनुष्याचा पुत्र देवाच्या उजवीकडे डभा राहिला आहे असें माझ्या दृष्टीस पडतें. ५७ तेव्हां ते मोठी आरोळी मारून व कान बंद करून एकचित्तानें त्याच्या अंगावर घसरले. ५८ मग ते त्याला शहराबाहेर घालवून दगडमार करूं लागले; आणि साक्षीदारांनीं आपलीं वस्त्रें शौल नामक एका तरुणाच्या पायांजवळ ठेविलीं; ५९ तेव्हां ते स्तेफनाला दगडमार करीत असतां तो प्रभूचा धावा करीत म्हणाला, हे प्रभू येशू, माझ्या आत्म्याचा स्वीकार कर. ६० मग गुडघे टेकून तो मोठ्यानें ओरडला, हे प्रभू, हें पाप त्यांजकडे मोजूं नको. असें बोलून तो झोपी गेला. १ त्याच्या वधाविषयीं शौल मान्य होता.

त्या दिवसांत यरुशलेमांतल्या मंडळीचा मोठा पाठलाग झाला; म्हणून प्रेषितांखेरीज ते सर्व यहूदीया व शोमरोन या प्रदेशांत पांगून गेले. २ स्तेफनाला धार्मिक मनुष्यांनीं नेऊन पुरिलें, आणि त्याजसाठीं मोठा शोक केला. ३ इकडे शौलानें मंडळीस हैराण करून टाकलें, तो घोरोघर जाऊन पुरुषांस व स्त्रियांसहि धरून आणून तुहंगांत टाकीत असे.

४ तेव्हां जे पांगून गेले ते वचनाची सुवार्ता सांगत देशांतून फिरले, ५ आणि फिलिप्पानें शोमरोन शहरीं जाऊन त्यांस ख्रिस्ताची घोषणा केली. ६ तेव्हां लोकसमुदायांनीं ऐकून व फिलिप्प दाखवीत होता तीं चिन्हें पाहून त्यानें सांगितलेल्या गोष्टींकडे एकमतानें लक्ष दिलें. ७ ज्यांस अशुद्ध आत्मे लागले होते त्यांच्यांतील पुष्कळांतून ते अशुद्ध आत्मे मोठ्यानें ओरडून निघून गेले; पुष्कळ पक्षपाती व पांगळीं मनुष्यें बरीं झालीं; ८ आणि त्या नगरांत फार आनंद झाला.

९ त्या नगरांत जादुगिरी करून शोमरोनी लोकांस थक्क करणारा असा शिमोन नावाचा कोणीएक मनुष्य होता, आणि मी कोणी मोठा आहे असें तो सांगत असे. १० सर्व लहानथोर त्याचें लक्षपूर्वक ऐकून बोलत असत कीं जिला देवाची महाशक्ति म्हणतात ती हा आहे. ११ त्यानें त्यांस दीर्घकालापासून आपल्या

जादुगिरीनें थक्क केलें होतें, म्हणून त्यांचें लक्ष त्याजकडे होतें; १२ तरी फिलिप्प देवराज्य व येशू ख्रिस्ताचें नाम यांविषयींची सुवार्ता सांगत होता तेव्हां लोकांनीं विश्वास धरिला, आणि पुरुष व स्त्रिया यांचा बासिस्मा झाला. १३ शिमोनानेंहि स्वतः विश्वास धरिला; व बासिस्मा घेऊन तो फिलिप्पाच्या सहवासांत राहिला; आणि जीं चिन्हे व मोठीं अद्भुत कृत्यें घडलीं तीं पाहून तो थक्क झाला.

१४ नंतर शोमरोनानें देवाचें वचन स्वीकारिलें असें यरुशलेमांतल्या प्रेषितांनीं ऐकून त्यांजकडे पेत्र व योहान यांस पाठविलें; १५ ते तेथें आल्यावर त्यांनीं, त्यांस पवित्र आत्मा मिळावा म्हणून, त्याजसाठीं प्रार्थना केली. १६ कारण तोंपर्यंत त्यांच्यांतील कोणावरहि तो आला नव्हता; केवळ प्रभु येशूच्या नप्मांत त्यांचा बासिस्मा झाला होता. १७ तेव्हां त्यांनीं त्यांजवर आपले हात ठेविले आणि त्यांस पवित्र आत्मा मिळाला. १८ नंतर प्रेषितांचे हात ठेविल्यानें पवित्र आत्मा मिळतो हें शिमोनानें पाहून त्यांस द्रव्य दाखवून म्हटलें, १९ ज्या कोणावर मी आपले हात ठेवीन त्याला पवित्र आत्मा मिळावा असा अधिकार मलाहि या. २० तेव्हां पेत्र त्याला म्हणाला, तुझ्या रुप्याचा तुझ्याबरोबर नाश होवो, कारण देवाचें दान पैक्यानें मिळवावयाचा तूं विचार केला. २१ या गोष्टींत तुला भाग किंवा वाटा नाही; कारण तुझें अंतःकरण देवाच्या दृष्टीनें नीट नाही. २२ तूं या आपल्या दुष्टतेचा पश्चात्ताप करून प्रभूची प्रार्थना कर, म्हणजे तुझ्या अंतःकरणांतल्या कल्पनेची तुला कदाचित् क्षमा होईल; २३ कारण तूं अतिशय कडूपणांत व अधर्माच्या बंधनांत आहेस असें माझ्या दृष्टीस येतें. २४ तेव्हां शिमोनानें म्हटलें, तुम्हीं सांगितलेल्या गोष्टींपैकीं काहीं मजवर येऊं नये म्हणून तुम्हीच माझ्यासाठीं प्रभूची प्रार्थना करा.

२५ नंतर त्यांनीं साक्ष देऊन प्रभूचें वचन गाजविल्यावर ते यरुशलेमांत परत आले; तेव्हां त्यांनीं शोमरोनी लोकांच्या पुष्कळशा गावांतून सुवार्ता सांगितली.

२६ नंतर प्रभूच्या दिव्यदूतानें फिलिप्पाला म्हटलें,

ऊठ, जी वाट यरुशलेमापासून गजाकडे जाते त्या वाटेनें म्हणजे दक्षिणेकडे जा; ती रान आहे. २७ मग तो उठून निघाला; आणि पाहा, एक कूशी पंड, कूशी लोकांची राणी कांदके हिचा मोठा अधिकारी होता व त्याच्या हातीं तिचें सर्व भांडार होतें; तो यरुशलेमांत भजनासाठीं आला होता; २८ तो परत जातांना आपल्या रथांत बसून यशया संदेष्ट्याचा ग्रंथ वाचीत होता. २९ तेव्हां फिलिप्पाला आत्म्यानें सांगितलें, तूं जाऊन त्याचा रथ गांठ. ३० फिलिप्प धावत गेला तेव्हां त्यानें त्याला यशया संदेष्ट्याचा ग्रंथ वाचतांना ऐकलें; त्यावर तो म्हणाला, तूं वाचतोस तें तुला समजतें काय? ३१ त्यानें म्हटलें, कोणीं मार्ग दाखविल्यावाचून मला कसें समजेल? मग त्यानें फिलिप्पाला आपल्याजवळ बसावयाला वर बोलाविलें. ३२ तो जो शास्त्रलेख वाचीत होता तो हा होता:

त्याला मेंढरासारखें वधासाठीं नेलें; आणि जसें कोकरूं

आपल्या कातरणाऱ्याच्या पुढें गप्प असतें, तसा तो आपलें तोंड उघडीत नाही;

३३ त्याच्या नीच अवस्थेंत त्याला न्याय मिळाला नाही; त्याच्या पिढीचें वर्णन कोण करील?

कारण त्याचा जीव पृथ्वीवरून घेतला गेला.

३४ तेव्हां पंडानें फिलिप्पाला म्हटलें, संदेष्टा कोणाविषयीं असें म्हणतो, स्वतःविषयीं किंवा दुसऱ्या कोणाविषयीं, हें मला सांगशील का? ३५ तेव्हां फिलिप्पानें बोलावयास आरंभ केला व या लेखापासून सुरुवात करून येशूची सुवाती त्याला सांगितली. ३६ मग वाटेनें जात असतां ते एका जलसंचयाजवळ आले, तेव्हां पंड म्हणाला, पाहा हें पाणी; मला बाप्तिस्मा घेण्यास काय अडचण? [३७ फिलिप्पानें म्हटलें, जर तूं आपल्या सर्व अंतःकरणानें विश्वास धरितोस तर योग्य आहे. तेव्हां त्यानें उत्तर दिलें, येशू ख्रिस्त देवपुत्र आहे असा मी विश्वास धरितों.] ३८ तेव्हां त्यानें रथ उभा करावयास सांगितलें; मग फिलिप्प व पंड असे ते

उभयतां पाण्यांत उतरले; आणि त्यानें त्याला बाप्तिस्मा दिला. ३९ मग ते पाण्यांतून वर आले तेव्हां प्रभूचा आत्मा फिलिप्पाला घेऊन गेला; म्हणून तो पुनः पंडाच्या दृष्टीस पडला नाही; नंतर तो आपल्या वाटेनें हर्ष करित चालला. ४० इकडे फिलिप्प अजोत नगरांत आढळला; आणि कैसरीया एथें येईपर्यंत त्याला वाटेत जीं गावें लागलीं त्यांतून जातांना त्यानें सुवाती सांगितली.

१ हा वेळपर्यंत शौल प्रभूच्या शिष्यांस धमकावण्या दाखविणें व त्यांचा घात करणें याविषयीं फार आवेशी होता. त्यानें प्रमुख याजकाकडे जाऊन २ त्याजपासून दिमिष्कांतल्या धर्मसभांस अशीं पत्रें मागितलीं कीं त्या मार्गाचे अनुसारी पुरुष किंवा स्त्रिया त्यास आढळल्यास त्यानें त्यांस बांधून यरुशलेमास आणावें. ३ मग जातां जातां असें झालें कीं तो दिमिष्काजवळ पोहंचला; त्या वेळीं अकस्मात् त्याच्या सभोवतीं आकाशांतून प्रकाश चमकला. ४ तेव्हां तो भूमीवर पडला, आणि त्यानें अशी वाणी आपणाबरोबर बोलतां ऐकिली, शौला, शौला, माझा छळ कां करितोस? ५ तेव्हां तो म्हणाला, प्रभो, तूं कोण आहेस? त्यानें म्हटलें, ज्या येशूचा तूं छळ करितोस तोच मी आहे; ६ तर ऊठ, व नगरांत जा, म्हणजे तुला जें करावयाचें तें सांगण्यांत येईल; ७ त्याच्याबरोबर जीं मनुष्यें जात होतीं तीं स्तब्ध उभीं राहिलीं. त्यांनीं ध्वनि ऐकिला खरा, पण त्यांच्या दृष्टीस कोणी पडलें नाही. ८ मग शौलानें भूमीवरून उठून डोळे उघडले तों त्याला दिसेनासें झालें; तेव्हां त्यांनीं त्याला हातीं धरून दिमिष्कांत नेलें. ९ तेथें तो तीन दिवस अंधळा होता व त्यानें कांहीं खाल्लेंप्यालें नाही.

१० इकडे दिमिष्कांत हनन्या नावाचा कोणी एक शिष्य होता; त्याला प्रभु दृष्टांतांत म्हणाला, हे हनन्या; त्यानें म्हटलें, काय प्रभू? ११ प्रभु त्याला म्हणाला, उठून नीट नावाच्या रस्त्यावर जा, आणि यहूदाच्या घरीं त्रासकर शौल नावाच्या मनुष्याचा शोध कर; कारण पाहा, तो प्रार्थना करित आहे; १२ आणि हनन्या नावाच्या कोणा मनुष्यानें आंत येऊन डोळे नीट

होण्यासाठी आपणावर हात ठेविले असें त्यानें पाहिलें आहे. १३ तेव्हां हनन्यानें उत्तर केलें, प्रभुजी, यरुशलेमांतल्या तुझ्या पवित्र लोकांचें ह्या मनुष्यानें किती वाईट केलें आहे हें पुष्कळांच्या तोंडून मी ऐकिलें आहे; १४ आणि एथेंहि तुझें नाम घेणाऱ्या सर्वांस बांधावें असा मुख्य याजकांपासून त्याला अधिकार मिळाला आहे. १५ तेव्हां प्रभूनें त्याला म्हटलें, जा; कारण विदेशी लोक, राजे व इस्राएलाची संतति यांच्यासमोर माझे नाम घेऊन जाण्याकरितां तो माझे निवडलेलें पात्र आहे; १६ आणि त्याला माझ्या नामासाठीं किती दुःख सोसावें लागेल हें मी त्याला दाखवीन. १७ तेव्हां हनन्या निघून त्या घरीं गेला; आणि त्याजवर हात ठेवून म्हणाला, शौलभाऊ, तूं वाटेनें येत असतां ज्या प्रभूनें म्हणजे येशूनें तुला दर्शन दिलें त्यानें मला यासाठीं पाठविलें आहे कीं तुला आपली दृष्टि यावी व तूं पवित्र आत्म्यानें परिपूर्ण व्हावें. १८ तत्क्षणीं त्याच्या डोळ्यांवरून खपल्यांसारिखें कांहीं पडलें व त्याला दृष्टि आली; त्यानें उठून बासिसा घेतला. १९ मग अन्न खाण्यावर त्याला शक्ति आली.

ह्यानंतर तो दिमिष्कांतल्या शिष्यांच्या समागमांत कांहीं दिवस होता. २० त्यानें लागलेंच सभास्थानांमध्ये येशूविषयीं गाजविलें कीं तो देवपुत्र आहे. २१ तेव्हां सर्व ऐकणारे विस्मित होऊन बोलले, हें नाम घेणाऱ्यांचा जो यरुशलेमांत नाश करित होता तो हाच नव्हे काय? हा तर त्यांस बांधून मुख्य याजकांकडे न्यावें म्हणूनच एथें आला होता; २२ पण शौलाला अधिक सामर्थ्य प्राप्त होत गेलें म्हणून त्यानें हाच ख्रिस्त आहे असें सिद्ध करून दिमिष्कांत राहणाऱ्या यहूदी लोकांस कुंठित केलें.

२३ असे पुष्कळ दिवस लोटल्यावर, यहूदी लोकांनीं त्याला जिवें मारावयाचा विचार मांडिला; २४ पण त्यांचा कट शौलाला समजला. ते त्याला मारावयाकरितां वेशींचे दरवाजे रात्रंदिवस राखित होते; २५ परंतु त्याच्या शिष्यांनीं त्याला रात्रीस नेऊन पाटींत बसविलें आणि गावकुसावरून खाली उतरिलें.

२६ मग तो यरुशलेमांत आला तेव्हां त्यानें शिष्यांबरोबर मिळण्यामिसळण्याचा यत्न केला; परंतु हा शिष्य आहे असा विश्वास न धरितां ते सर्व त्याला भिजून लागले. २७ तेव्हां बर्णबा त्याला प्रेषितांकडे घेऊन आला आणि त्याला वाटेत प्रभूचें दर्शन कसें झालें, हा त्याच्याबरोबर कसा बोलला आणि दिमिष्कांत त्यानें येशूच्या नामानें धैर्यानें कसें भाषण केलें हें त्यानें त्यांस सांगितलें. २८ तेव्हां तो यरुशलेमांत कांहीं दिवस प्रभु येशूच्या नामानें धैर्यानें बोलत त्याजबरोबर जातयेत असे; २९ आणखी हेलेणी यहूद्यांबरोबरहि वादविवाद करित असे; तेव्हां ते त्याला मारावयास यत्न करूं लागले. ३० हें बंधुवर्गास समजल्यावर त्यांनीं त्याला कैसरीयांत नेऊन पुढें तार्सास पाठविलें.

३१ अशा प्रकारें सर्व यहूदीया, गालील व शोमरोन या प्रदेशांतील मंडळीस स्वस्थता प्राप्त झाली, आणि तिची वृद्धि होऊन ती प्रभूच्या भयांत व पवित्र आत्म्याच्या समाधानांत चालून वाढत गेली.

३२ मग असें झालें कीं पेत्र सर्व पवित्र लोकांत फिरत असतां लोद गावांत जे राहत होते त्यांकडेहि खालीं गेला. ३३ तेथें त्याला ऐन्या नावाचा एक मनुष्य आढळला, त्याला पक्षधात झाल्यामुळें तो अंधरून धरून आठ वर्षे पडला होता. ३४ त्याला पेत्रानें म्हटलें, ऐन्या, येशू ख्रिस्त तुला बरें करितो, उठ व आपलें अंधरून नीट कर. तेव्हां तो तात्काळ उठला. ३५ नंतर लोद व शारोन यांतील सर्व राहणाऱ्यांनीं त्याला पाहिलें व ते प्रभूकडे वळले.

३६ आणखी यापोमध्ये टबीथा म्हणजे दुर्कस या नावाची कोणी एक शिष्यीण होती; ती सत्कर्में करण्यांत व दानधर्म देण्यांत तत्पर असे. ३७ पुढें असें झालें कीं त्या दिवसांत ती आजारी पडून मरण पावली; तेव्हां त्यांनीं तिला घुऊन माडीवर खोलीत ठेविलें. ३८ लोद यापोजवळ होतें; तेथें पेत्र आहे असें शिष्यांनीं ऐकिलें; म्हणून त्यांनीं दोघां जणांस पाठवून त्याला विनंती केली कीं आम्हांकडे येण्याला उशीर करूं नको. ३९ तेव्हां पेत्र उठून त्याज-

बरोबर गेला. तो तेथें पोहचतांच त्यांनीं त्याला माडीवर नेलें; त्याच्याजवळ सर्वे विधवा रडत उभ्या राहिल्या, आणि दुर्कस त्यांच्याजवळ असतां ती जे अंगरखे व जीं वस्त्रे करीत असे तीं त्यांनीं त्याला दाखविलीं; ४० पण पेत्रानें त्या सर्वांस बाहेर काढिलें, गुडघे टेकून प्रार्थना केली, व कुडीकडे वळून म्हटलें, टवीथे, ऊठ. तेव्हां तिनें डोळे उघडिले व पेत्राला पाहून ती उठून बसली. ४१ मग त्यानें तिला हात देऊन उठविलें; आणि पवित्र जनांस व विधवांस बोलावून त्यांच्यापुढें तिला जिवंत असें उभें केलें. ४२ मग सर्वे यापोमध्ये हें प्रसिद्ध झालें; आणि बहुतांनीं प्रभूवर विश्वास ठेविला. ४३ नंतर असें झालें कीं तो यापोत शिमोन नावाच्या कोणाएका चांभाराच्या एथें पुष्कळ दिवस राहिला.

१ कैसरीया येथें कर्नेल्य नामें कोणीएक १० पुरुष इतलीक म्हटलेल्या पलटणींत जमादार होता. २ तो धार्मिक व आपल्या सर्वे कुटुंबासह देवाचें भय बाळगणारा, लोकांस फार दान-धर्म करणारा व देवाची नित्य विनंती करणारा असा होता. ३ त्यानें दिवसाच्या सुमारे तिसऱ्या प्रहरीं प्रत्यक्ष असा दृष्टांत पाहिला कीं आपणाकडे देवाचा दिव्यदूत येत असून कर्नेल्या, अशी हाक मारीत आहे. ४ तेव्हां तो त्याजकडे लक्ष लावून भयभीत होऊन म्हणाला, काय महाराज ? त्यानें त्यास म्हटलें, तुझ्या प्रार्थना व तुझे दानधर्म हीं देवासमोर स्मरणार्थ आलीं आहेत. ५ तर आतां यापोस माणसें पाठीव आणि शिमोन पेत्र नावाच्या एका पुरुषाला बोलावून आण; ६ तो शिमोन नावाच्या कोणाएका चांभाराच्या एथें पाहुणा आहे; त्याचें घर समुद्राच्या काठीं आहे. ७ जो दिव्यदूत त्याच्याबरोबर बोलत होता तो गेल्यानंतर त्यानें आपल्या घराच्या दोघां चाकरांस व आपली एकनिष्ठेनें सेवा करणाऱ्यांतील एका धार्मिक शिपायाला बोलाविलें; ८ आणि त्यांच्याजवळ सर्वे सविस्तर सांगून त्यांस यापोस पाठविलें.

९ ते दुसऱ्या दिवशीं वाटेवर असतां गावाजवळ

येत आहेत तो दोन प्रहरच्या सुमारास पेत्र प्रार्थना करावयास धांव्यावर गेला; १० तेव्हां त्याला भूक लागून कांहीं खावेंसें वाटलें; आणि जेवणाची तयारी होत आहे इतक्यांत त्याचें देहभान सुटलें. ११ तेव्हां आकाश उघडलेलें व मोठ्या चांदव्यासारखें चार कोपरे धरून सोडलेलें एक पात्र पृथ्वीवर उतरत आहे असें तो पाहता झाला; १२ त्यांत पृथ्वीवरील सर्वे चतुष्पाद प्राणी, सरपटणारे जंतु व आकाशांतील पाखरे होती. १३ मग त्यास अशी वाणी झाली कीं पेत्रा, ऊठ; मारून खा. १४ पेत्र म्हणाला, नको नको, प्रभू; असें कसें होईल ? कारण निषिद्ध आणि अशुद्ध असें मीं कधीं कांहीं खाल्लें नाहीं. १५ मग दुसऱ्यानें त्यास वाणी झाली कीं देवानें जें शुद्ध केलें तें तूं निषिद्ध मानूं नको. १६ असें तीन वेळां झालें आणि लागलेच तें पात्र आकाशांत वर घेतलें गेलें.

१७ आपण पाहिलेला दृष्टांत काय असावा याविषयीं पेत्र विचारांत पडला असतां, पाहा, कर्नेल्यानें पाठविलेलीं माणसें शिमोनाचें घरशोधून दरवाजाजवळ येऊन उभीं राहिलीं; १८ आणि त्यांनीं हाक मारून विचारिलें, शिमोन पेत्र एथें पाहुणा आहे काय ? १९ पेत्र त्या दृष्टांताविषयीं विचार करीत असतां आत्मा त्याला म्हणाला, पाहा, तीन माणसें तुझा शोध करीत आहेत; २० तर उठून खालीं चल आणि कांहीं कांक्षा न धरितां त्यांच्याबरोबर जा; कारण मीं त्यांस पाठविलें आहे. २१ पेत्र त्या मनुष्यांकडे खालीं येऊन म्हणाला, पाहा, ज्याचा तुम्ही शोध करितां तो मी आहे; कोणत्या कारणास्तव तुमचें एथें येणें झालें ? २२ ते म्हणाले, कर्नेल्य जमादार हा धार्मिक मनुष्य असून देवाचें भय बाळगणारा आहे आणि सर्वे यहूदी लोक त्याच्याविषयीं चांगली साक्ष देतात; त्याला पवित्र दिव्य-दूतानें कळविलें आहे कीं तुला आपल्या घरीं बोलावून तुजपासून दोन शब्द ऐकावे. २३ मग त्यानें त्यांस आंत बोलावून त्यांचा पाहुणचार केला.

दुसऱ्या दिवशीं पेत्र त्यांच्याबरोबर निघाला, आणि यापोतील बंधुवर्गीपैकीं कितीएक त्याच्याबरोबर गेले.

२४ पुढील दिवशीं ते कैसरीयास पोहंचले; तों कर्नेल्य आपल्या नातलगांस व इष्टमित्रांस जमवून त्यांची वाट पाहत होता. २५ पेत्र आंत जात असतां कर्नेल्यानें त्याची भेट घेतली आणि त्याच्या पायां पडून त्याची अर्चना केली; २६ पण पेत्र त्याला उठवून म्हणाला, उभा राहा; मीहि मनुष्य आहे. २७ मग तो त्याच्याबरोबर बोलतबोलत आंत गेला, तेव्हां त्यानें पुष्कळ लोकांना एकत्र जमलेलें पाहिलें. २८ त्यानें त्यांस म्हटलें, यहुदी मनुष्यानें अन्य जातीच्या मनुष्याबरोबर संबंध ठेवणें किंवा त्याच्याजवळ जाणें त्याला अशास्त्र आहे हें तुम्हांला ठाऊक आहे; तथापि कोणाहि मनुष्याला निषिद्ध किंवा अशुद्ध म्हणूं नये असें देवानें मला दाखविलें आहे; २९ यास्तव मला बोलावणें झाल्यामुळें मी कांकून करितां आलों. तर मी विचारतो, तुम्हीं मला कशासाठीं बोलाविलें? ३० तेव्हां कर्नेल्य म्हणाला, आज चार दिवसांपूर्वीं मी आपल्या घरीं तिसऱ्या ग्रहरीं प्रार्थना करीत होतो; तेव्हां पाहा, शुभ्र पोशाक घातलेला एक मनुष्य मजपुढें उभा राहून म्हणाला, ३१ कर्नेल्या, तुझी प्रार्थना ऐकण्यांत आली आहे, आणि तुझे दानधर्म देवाच्या समोर स्मरण्यांत आले आहेत; ३२ यास्तव यापोस कोणाला पाठवून पेत्र म्हटलेला शिमोन याला बोलाव; तो समुद्राच्या काठीं शिमोन चांभार याच्या घरीं पाहुणा आहे; ३३ म्हणून मीं तुजकडे माणसांना तत्काळ पाठविलें; तूं आलास हें बरें केलें. तर आतां प्रभूनें जें काहीं तुला आज्ञापिलें आहे तें एकावेणें म्हणून आम्ही सर्व एथें देवासमोर आहों. ३४ तेव्हां पेत्रानें बोलण्यास आरंभ करून म्हटलें:

देव पक्षपाती नाही, हें मला पक्कें समजतें; ३५ तर सर्व राष्ट्रांपैकीं जो त्याची भीति बाळगतो व ज्याचीं कृत्ये धर्मशील आहेत तो त्याला मान्य आहे. ३६ येशू ख्रिस्त (जो सर्वांचा प्रभु आहे) त्याच्याद्वारेणें देवानें शांतीची सुवार्ता गाजवितांना आपलें वचन इस्राएलाच्या संततीस पाठविलें. ३७ योहानानें जो बासिसा गाजविला त्यानंतर गालीलापासून प्रारंभ होऊन सर्व यहुदीयामध्यें घडलेली गोष्ट तुम्हांला माहीत आहे: ३८ नासोरी येशूला देवानें पवित्र आत्म्याचा व साम-

र्थ्याचा अभिषेक केला; तो सत्कर्म करीत व सैतानाच्या सत्तेखालीं असलेल्या सर्वांस बरें करीत फिरत असे; कारण देव त्याच्याबरोबर होता; ३९ आणि त्यानें यहुद्यांच्या देशांत व यरुशलेमांत जें काहीं केलें त्या सर्वांचे साक्षी आम्ही आहों. त्यांनीं त्याला खांबावर टांगून मारिलें; ४० त्याला देवानें तिसऱ्या दिवशीं उठविलें, व त्यानें प्रकट व्हावें असें केलें. ४१ तरी हें [प्रकटीकरण] सर्व लोकांस नव्हे, पण जे साक्षी देवानें पूर्वीं निवडिले त्या आम्हांस; त्या आम्हीं, तो मेलेल्यांतून उठल्यानंतर त्याच्याबरोबर खाणेंपिणें केलें; ४२ त्यानें आम्हांस आज्ञा केली कीं लोकांस उपदेश करा व साक्ष द्या कीं देवानें नेमलेला, जीवतांचा व मेलेल्यांचा असा न्यायाधीश, हाच आहे. ४३ त्याला सर्व संदेष्टे साक्षी आहेत कीं त्याजवर विश्वास ठेवणाऱ्या प्रत्येकाला त्याच्या नामानें पापांपासून मुक्ति मिलेल.

४४ पेत्र हें बोलत असतां, वचन ऐकणाऱ्या सर्वांवर पवित्र आत्मा आला. ४५ मग विदेशी लोकांस पवित्र आत्म्याचें दान भरपूर मिळालें आहे असें पाहून, पेत्राबरोबर आलेल्या विश्वास ठेवणाऱ्या सर्व सुंती लोकांना आश्चर्य वाटलें; ४६ कारण त्यांनीं त्यांना अनेक भाषा बोलतांना व देवाचें स्तवन करितांना ऐकिलें. ४७ तेव्हां पेत्रानें म्हटलें, ज्यांना आमच्यासारखा पवित्र आत्मा मिळाला आहे, त्यांचा बासिसा करण्याकरितां कोणाच्यानें पाणी मना करवेल काय? ४८ मग येशू ख्रिस्ताच्या नामांत त्यांचा बासिसा व्हावा अशी त्यानें आज्ञा केली. तेव्हां काहीं दिवस राहावें म्हणून त्यांनीं त्याला विनंती केली.

१ प्रेषित व यहुदीया प्रांतांत असलेल्या बंधु-
११ जनांनीं असें ऐकिलें कीं विदेशी लोकांनीं हि देवाचें वचन ग्रहण केलें. २ मग पेत्र यरुशलेमास गेला तेव्हां सुंती लोक त्याजबरोबर वाद घालूं लागले कीं ३ बेसुंती माणसांकडे जाऊन त्यांच्याबरोबर तूं जेवलास. ४ तेव्हां पेत्रानें आरंभ करून अनुक्रमानें सविस्तर सांगण्यास सुरवात केली: ५ मी यापो नगरांत प्रार्थना करीत होतो; तेव्हां देहभान सुटून मी असा एक दृष्टांत पाहिला कीं एक पात्र उतरलें, तें मोठ्या चांदव्यासारखें चार कोपरे

धरून आकाशांतून सोडलेलें असें माझ्यापर्यंत आलें; ६ त्याकडे मी न्याहाळून पाहून विचार करीत होतो तों पृथ्वीवरले चतुष्पाद प्राणी, श्वापदे, सरपटणारे जंतु व आकाशांतलीं पाखरें अशीं दृष्टीस पडलीं; ७ आणि मीं अशी वाणीहि ऐकिली कीं, पेत्रा, ऊठ; मारून खा; ८ परंतु मी म्हणालों, नको नको, प्रभू; कारण निषिद्ध किंवा अशुद्ध असें काहीं माझ्या तोंडांत अजून कधीं गेलें नाहीं. ९ मग दुसऱ्यानें आकाशांतून वाणी होऊन ती मला म्हणाली, देवानें जें शुद्ध केले तें तूं निषिद्ध मानूं नको. १० असें तीनदां झालें; नंतर तीं अवधीं पुनः आकाशांत वर ओढलीं गेलीं. ११ इतक्यांत पाहा, ज्या घरांत आम्ही होतो त्यापुढें कैसरीयांतून मजकडे पाठविलेलीं तीन माणसें उभीं राहिलीं. १२ तेव्हां आत्म्यानें मला सांगितलें कीं काहीं कांक्षा न बाळगितां त्यांच्याबरोबर जा. मग हे सहा बंधुहि मजबरोबर आले, आणि आम्ही त्या मनुष्याच्या घरांत गेलों. १३ त्यानें आम्हांला सांगितलें कीं मीं आपल्या घरीं दिव्यदूत उभा राहिलेला पाहिला. तो म्हणाला कीं यापोस कोणाला पाठवून शिमोन पेत्राला बोलावून आण; १४ ज्यांच्यायोगें तुझें व तुझ्या सर्व कुटुंबाचें तारण होईल अशा गोष्टी तो तुला सांगेल. १५ मी बोलूं लागलों तों, जसा आरंभीं आपल्यावर तसा त्यांजवरहि पवित्र आत्मा आला. १६ तेव्हां प्रभूनें सांगितलेली गोष्ट मला आठवली, ती अशी कीं योहान पाण्यानें बाप्तिस्मा करीत असे खरें; परंतु तुमचा बाप्तिस्मा पवित्र आत्म्यानें होईल. १७ जेव्हां आपण प्रभु येशू ख्रिस्तावर विश्वास ठेविला तेव्हां जसें आपणांस तसें त्यांसहि देवानें सारखेंच दान दिलें; तर मग देवाला अडविणारा असा मी कोण? १८ हें ऐकून ते उगे राहिले, आणि देवाचें गौरव करीत बोलले, तर मग देवानें विदेशी लोकांसहि जीवनासाठीं पश्चात्ताप दिला आहे.

१९ स्तेफनाच्या संबंधानें आलेल्या संकटांमुळे जे पांगले होते ते केनीके, कुप्र व अंत्युखिया एथपर्यंत यहुद्यांस मात्र देवाचें वचन सांगत असत. २० तरी त्यांजपैकीं किलेक कुप्री व कुरेनेकर होते, त्यांनीं अंत्युखियांत येऊन येशूची सुवार्ता हेब्रिणी लोकांसहि सांगितली.

२१ तेव्हां प्रभूचा हात त्यांजबरोबर होता, आणि पुष्कळ लोक विश्वास धरून प्रभूकडे वळले. २२ त्यांजविषयींचें वर्तमान यरुशलैमांतल्या मंडळीच्या कार्नी आलें तेव्हां त्यांनीं बर्णबाला अंत्युखियापर्यंत पाठविलें; २३ तो तेथें पोहंचल्यावर देवाची कृपा पाहून हर्षित झाला; आणि त्यानें त्या सर्वास बोध केला कीं निश्चयपूर्ण चित्तानें प्रभूला धरून राहावें. २४ तो चांगला मनुष्य होता, आणि पवित्र आत्म्यानें व विश्वासानें पूर्ण होता; तेव्हां मोठा लोकसमुदाय प्रभूकडे जमा झाला. २५ नंतर तो शौलाचा शोध करावयाला तासांस गेला; २६ त्याचा शोध लागल्यावर त्यानें त्याला अंत्युखियास आणिलें. मग असें झालें कीं त्यांनीं तेथें वर्षभर मंडळीमध्ये मिळून-मिसळून बऱ्याच लोकांस शिकविलें; आणि शिष्यांस ख्रिस्ती हें नाव पहिल्यानें अंत्युखियांत मिळालें.

२७ त्या दिवसांत यरुशलैमाहून अंत्युखियास संदेष्टे आले. २८ तेव्हां त्यांच्यांतील अगब नामक मनुष्यानें उठून आत्म्याच्या योगें सुचविलें कीं सर्व जगांत मोठा दुष्काळ पडणार आहे. हा दुष्काळ ह्योद्याच्या वेळेस झाला. २९ तेव्हां प्रत्येक शिष्यानें संकल्प केला कीं यहुदीयांत राहणाऱ्या बंधुजनांच्या मदतीकरितां यथाशक्ति काहीं पाठवून द्यावें; ३० त्याप्रमाणें त्यांनीं केलें, म्हणजे तें बर्णब व शौल यांच्या हातीं वडील-वर्गाकडे पाठवून दिलें.

१ त्या वेळेस हेरोद राजानें मंडळींतल्या १२ किलेकांस छळावें म्हणून त्यांजवर हात टाकिला; २ आणि योहानाचा भाऊ याकोब याला त्यानें तरवारीनें जिवें मारिलें. ३ तें यहुदी लोकांस आवडलें असें पाहून तो पेत्रालाहि धरण्यास प्रवृत्त झाला. ते बेखमीर भाकरीचे दिवस होते. ४ त्याला धरल्यावर त्यानें त्याला बंदिशाळेंत ठेविलें, आणि त्याच्या रखवालीकरितां त्याला शिपायांच्या चार चौकड्यांच्या खाधीन केलें; वल्हांडण सण झाल्यावर त्याला लोकांपुढें बाहेर आणावें असा बेत त्यानें केला. ५ याप्रमाणें पेत्र बंदिशाळेंत पाहण्यांत होता; परंतु त्याजकरितां

१ मूळांत: प्रेस्तुरांकडे

देवाजवळ मंडळीची प्रार्थना एकाप्रतेने चालली होती. ६ हेरोद त्याला बाहेर आणणार होता, त्या रात्री पेत्र दोन बेज्या घातलेला असा दोघां शिपायांमध्ये निजला होता; आणि पहारेकरी दरवाजापुढे बंदिशाला राखीत होते. ७ तेव्हां पाहा, प्रभूचा दिव्यदूत त्याच्याजवळ अवतीर्ण झाला, आणि खोलीत उजेड पडला; त्याने पेत्राच्या कुशीवर थाप मारून त्याला जागे करून म्हटलें, लवकर उठ. तेव्हां त्याच्या हातांतील बेज्या पडल्या. ८ मग दिव्यदूतानें त्याला सांगितलें, कमर बांध व वहाणा घाल; त्यानें तसें केलें. त्यानें त्याला म्हटलें, तूं आपलें वस्त्र पांघरून माझ्यामागे ये. ९ तो निघून त्याच्या मागे चालूं लागला; तरी दिव्यदूताच्या द्वारा झालें तें खरें आहे असें त्याला कळलें नाहीं, आपण दृष्टांत पाहत आहों असें त्याला वाटलें. १० नंतर पहिला व दुसरा पहारा ओलांडून ते नगरांत जाण्याच्या लोखंडी दरवाजापर्यंत आल्यावर, तो आपोआप त्यांच्यासाठीं उघडला; आणि ते बाहेर पडून पुढें एक रस्ता चालून गेले, तो दिव्यदूत अंतर्धान पावला. ११ मग पेत्र शुद्धीवर येऊन म्हणाला, आतां मला खरोखर कळलें कीं प्रभूनें आपला दिव्यदूत पाठवून मला हेरोदाच्या हातांतून व यहूद्यांच्या सर्व अपेक्षेपासून सोडविलें आहे. १२ असें समजून मार्क योहान याची आई मरीया इच्या घराजवळ तो आला; तो तेथें बरेच लोक एकत्र मिळून प्रार्थना करीत होते. १३ तो दरवाजाची दिंडी ठोकीत असतां रुदा नावाची मुलगी जबाब देण्यास आली. १४ तिनें पेत्राचा शब्द ओळखिला, पण हर्षामुळें दरवाजा न उघडतां, आंत धावत जाऊन सांगितलें कीं पेत्र दरवाजापुढें उभा राहिला आहे. १५ त्यांनीं तिला म्हटलें, तूं चळलीस; तरी तिनें खातरीनें सांगितलें कीं तसेंच आहे. ते म्हणाले, तो त्याचा दिव्यदूत आहे. १६ मग पेत्र ठोकीत राहिला असतां त्यांनीं दरवाजा उघडला आणि त्याला पाहून ते थक् झाले. १७ तेव्हां उगे राहा, म्हणून त्यानें हातानें त्यांस खुणाविलें; आपणाला प्रभूनें बंदिशालेंतून कसे काढिलें हें त्यानें त्यांस सविस्तर सांगितलें, आणि म्हटलें कीं हें याकोबास व बंधुवर्गास सांगा. नंतर तो

दुसऱ्या ठिकाणीं निघून गेला. १८ मग दिवस उगवल्यावर, पेत्राचें काय झालें, अशी शिपायांत मोठी गडबड उडाली. १९ हेरोदानें त्याचा शोध केला असतांही शोध लागला नाहीं, म्हणून त्यानें पहारेकऱ्यांची चौकशी करून त्यांस ठार मारावें अशी आज्ञा दिली. मग तो यहूदीयाहून कैसरीयांत येऊन राहिला.

२० हेरोद सोरकरांवर व सीदोनकरांवर रागावला होता, म्हणून त्यांनीं एकमतानें त्याजकडे येऊन राजाच्या रंगमहालावरील अधिकारी ब्लस्त याला अनुकूल करून घेऊन सल्ला करण्याची विनंती केली, कारण त्या राजाच्या देशावर त्यांच्या देशाचें पोषण होत असे. २१ नंतर नेमिलेल्या दिवशीं हेरोद राजकीय पोषाख करून आसनावर बसला आणि जमलेल्या लोकांबरोबर भाषण करूं लागला. २२ तेव्हां लोक गजर करून बोलले, ही देववाणी आहे, मनुष्यवाणी नव्हे. २३ त्यानें देवाला मान दिला नाहीं; म्हणून तत्क्षणीं प्रभूच्या दिव्यदूतानें त्याजवर प्रहार केला, आणि तो किडे पडून मेलाला.

२४ देवाच्या वचनाची वृद्धि व प्रसार होत गेला.

२५ बर्णबा व शौल हे आपली सेवा पूर्ण करून मार्क योहानाला बरोबर घेऊन यरुशलैमाहून माघारे आले.

१ अंत्युखियाच्या मंडळींत बर्णबा, शिमोन १३ निप्र, लूक्य कुरेनेकर, ज्याचें पाळण मांडलिक हेरोद राजाच्या बरोबर झालें होतें तो मनाएन व शौल हे संदेष्टे व शिक्षक होते. २ ते प्रभूची सेवा व उपास करीत असतां पवित्र आत्म्यानें सांगितलें कीं बर्णबा व शौल यांस ज्या कार्यासाठीं मीं बोलाविलें आहे त्यासाठीं त्यांस मजकरीतां निराळें करून ठेवा. ३ त्यांनीं उपास व प्रार्थना करून आणि त्यांजवरून हात ठेवून त्यांची रवानगी केली.

४ याप्रमाणें पवित्र आत्म्याच्या द्वारे त्यांची रवानगी झाल्यावर ते सलुकीयांत येऊन तारवांतून कुप्रास गेले. ५ मग ते सलमीनांत असतां त्यांनीं देवाचें वचन यहूद्यांच्या सभास्थानांमध्ये गाजविलें; आणि योहान हाहि

त्यांचा सेवक होता. ६ पुढें ते सर्व बेटांतून चालून पफेस गेल्यावर बर्येशू नावाचा कोणीएक यहूदी जादूगीर व खोटा संदेष्टा त्यांस आढळला. ७ तो तेथील अधिकारी सिग्य पौल नावाच्या बुद्धिमान मनुष्याजवळ होता; या अधिकाऱ्यानें बर्णबा व शौल यांस बोलावून देवाचें वचन ऐकण्याची उत्कंठा दर्शविली; ८ परंतु अलीम जादूगीर (याच्या नावाचा हाच अर्थ आहे,) यानें त्यांस अडवून अधिकाऱ्याला विश्वासापासून फितवावयाचा प्रयत्न केला. ९ तेव्हां शौल, ज्यास पौलहि म्हणत तो, पवित्र आत्म्यानें पूर्ण होत्साता त्याजकडे दृष्टि लावून म्हणाला, १० अरे सर्व कपटानें व सर्व लुचेगिरीनें भरलेल्या सैतानाच्या पुत्रा, अवध्या धार्मिकतेच्या वैन्या, तूं प्रभूचे सरळ मार्ग विपरीत करण्याचें सोडून देणार नाहीस काय ? ११ तर पाहा, आतां प्रभूचा हात तुला प्रतिकूल आहे, तूं अंधळा होशील, व कांहीं वेळपर्यंत सूर्य तुला दिसणार नाही. तत्क्षणेंच धुकें व अंधार त्याजवर पडला; तेव्हां आपणाला कोणी हातीं धरून न्यावें म्हणून तो इकडे तिकडे शोध करूं लागला. १२ तेव्हां जें झालें तें पाहून त्या अधिकाऱ्यानें प्रभूच्या शिक्षणावरून आश्चर्य मानून विश्वास धरिला.

१३ मग पौल व त्याच्या सोबतीची मंडळी पफेहून तारवांतून पंकुल्यांतील पिर्गा एथें गेली, आणि योहान त्यांस सोडून यरुशलेमास माधारा गेला. १४ नंतर ते पिर्गा एथून निघून फिरतफिरत पिसिदियांतील अंत्यु-खियास पोहंचले; आणि शब्बाथ दिवशीं सभास्थानांत जाऊन बसले. १५ तेव्हां नियमशास्त्र व संदेष्टे यांचें वाचन झाल्यावर सभास्थानाच्या अधिकाऱ्यांनीं त्यांस सांगून पाठविलें कीं बंधुजनहो, तुम्हांजवळ लोकांकरितां कांहीं बोधवचन असलें तर सांगा. १६ तेव्हां पौल उभा राहून हातानें खुणावून म्हणाला:

अहो इस्राएल लोकांनो, व देवाचे भय बाळगणाऱ्यांनो, ऐका. १७ या इस्राएल लोकांच्या देवानें आपल्या पूर्वजांस निवडून घेतलें, ते लोक मिसर देशांत प्रवासी असतां त्यांचा उत्कर्ष केला आणि पराक्रमी भुजानें त्यांस तेथून काढिलें. १८ पुढें सुमारे चाळीस वर्षांपर्यंत

त्यानें त्यांची वर्तणूक रानांत सहन केली. १९ नंतर त्यानें कनान देशांतील सात राज्यें बुडवून तेथील भूमि त्यांस सुमारे साडेचारशें वर्षांपर्यंत वतन अशी दिली. २० त्यानंतर त्यानें शमुबेल संदेष्ट्यापर्यंत त्यांस न्यायाधीश नेमून दिले. २१ मग त्यांनीं राजा मागितला; तेव्हां देवानें बन्यामीन वंशांतील किशाचा पुत्र शौल ह्यास चाळीस वर्षांपर्यंत त्यांस दिलें. २२ नंतर त्यानें त्याला दूर करून त्यांचा राजा होण्यासाठीं दाविदास उभें केलें, आणि त्याजविषयीं प्रतिज्ञेनें म्हटलें कीं माझ्या मनासारखा इशयाचा पुत्र दावीद मला मिळाला आहे, तो माझ्या सर्व इच्छा सिद्धीस नेईल. २३ ह्या मनुष्याच्या वंशजांत देवानें वचनानुरूप इस्राएलासाठीं तारणारा येशू ह्यास आणिलें; २४ त्याच्या प्रगट होण्याच्या पूर्वी योहानानें पुढें येऊन पश्चात्तापाचा बाप्तिस्मा सर्व इस्राएल लोकांमध्ये गाजविला होता. २५ योहान आपला कार्यक्रम पूर्ण करित असतां म्हणाला, मी कोण आहे म्हणून तुम्हांस वाटतें ? मी तो नव्हें, तर पाहा, ज्याच्या पायांतील वहाणा सोडावयास मी योग्य नाहीं असा कोणी माझ्या मागून येत आहे. २६ अहो बंधुजनहो, अब्राहामाच्या वंशांतील पुत्रांनो, व तुम्हांपैकी देवाचें भय बाळगणाऱ्यांनो, आपल्याला या तारणाची वार्ता पाठविलेली आहे. २७ कारण यरुशलेमवासीयांनीं व त्यांच्या अधिकाऱ्यांनीं त्याला न ओळखून आणि दर शब्बाथ दिवशीं वाचण्यांत येणारे संदेष्ट्यांचे शब्दहि न समजून, त्याला दोषी ठरविल्यानें ते पूर्ण केले; २८ आणि मरणदंडाचें कोणतेंहि कारण सापडलें नसतां त्याचा वध करावा अशी त्यांनीं पिलातास विनंती केली. २९ मग त्याजविषयीं लिहिलेलें सर्व पूर्ण करून त्यांनीं त्याला खांबावरून खाली उतरवून कबरेमध्ये ठेविलें. ३० देवानें त्याला मेलेल्यांमधून उठविलें; ३१ त्याच्याबरोबर जे गालीलापासून यरुशलेमांत आले होते त्यांच्या दृष्टीस तो पुष्कळ दिवस पडत असे; ते आतां लोकांस त्याचे साक्षी आहेत. ३२ [आपल्या] पूर्वजांस जें वचन दिलें होतें त्याची सुवार्ता आम्ही तुम्हांस सांगतो: ३३ देवानें येशूला पुनः उठवून तें वचन आपल्या मुलांबाळांकरितां

पूर्ण केलें आहे; दुसऱ्या स्तोत्रांतहि असें लिहिलें आहे, 'तूं माझा पुत्र आहेस; आज मी तुला जन्म दिला आहे.' ३४ शिवाय, त्यानें कुजण्याच्या अवस्थे-पर्यंत परत जाऊं नये म्हणून त्यानें त्याला मेलेल्यांतून उठविलें; याविषयीं त्यानें म्हटलें आहे कीं 'दाविदाचें जें पवित्र व विश्वसनीय [दान] तें तुम्हांला देईन.' ३५ यास्तव आणखी एका स्तोत्रांत तो म्हणतो, 'तूं आपल्या पवित्र [पुरुषाला] कुजूं देणार नाहीस.' ३६ दाविद आपल्या पिढींत देवाच्या इच्छेप्रमाणें सेवा करून निजला, आणि पूर्वजांबरोबर मिळून कुजून गेला; ३७ परंतु ज्याला देवानें उठविलें तो कुजला नाही. ३८ यास्तव बंधुजनहो, तुम्हांस हें ठाऊक असो कीं याच्या द्वारें पापांची क्षमा तुम्हांस गाजवून सांगितली आहे; ३९ आणि ज्यांविषयीं मोशाच्या नियमशास्त्रानें तुम्ही न्यायी ठरत नाहीं त्या सर्वांविषयीं याजकडून प्रत्येक विश्वास ठेवणारा न्यायी ठरतो, ४० यास्तव सावध राहा, नाहीं तर संदेष्ट्यांच्या प्रंथांत सांगितलेलें तुम्हांवर येईल:

४१ पाहा, अहो धिक्कार करणाऱ्यांनो, पाहून आश्चर्य माना, व नाहींसे व्हा;

कारण तुमच्या काळांत मी एक कार्य करितों, तें कार्य असें कीं त्याविषयीं तुम्हांला कोणीं सविस्तर सांगितलें तरी तुम्ही विश्वास धरणारच नाहीं.

४२ ते बाहेर जातांना लोकांनीं विनंती केली कीं आम्हांस पुढल्या शब्बाथवारीं या गोष्टी सांगाव्या, ४३ आणि सभा उठल्यावर, यहुद्यांतील व भक्तिमान् यहुदी मतानुसारी यांच्यातील पुष्कळ जण पौल व बर्णबा यांच्यामागें गेले; त्यांनीं त्यांबरोबर बोलून देवाच्या कृपेंत टिकून राहण्यास त्यांचें मन वळविलें.

४४ पुढल्या शब्बाथवारीं बहुतेक सर्व नगर देवाचें वचन ऐकावयाला जमलें. ४५ लोक समुदायांस पाहून यहुदी लोकांस हेव्यामुळें चेंव आला आणि पौल जें बोलला त्याचा विरोध करून ते अपशब्द बोलूं लागले. ४६ तेव्हां पौल व बर्णबा हे निर्भांडपणें बोलले देवाचें वचन तुम्हांस प्रथम सांगावयाचें अगत्य होतें, तरी ज्या अर्थी तुम्ही त्याचा अव्हेर करितां व आपणांस सार्वकालिक

जीवनाकरितां अयोग्य ठरवितां त्या अर्थी पाहा, आम्ही विदेशी लोकांकडे वळतो. ४७ कारण प्रभूनें आम्हांस आज्ञा दिली आहे, ती ही कीं

मीं तुला राष्ट्रांचा प्रकाश असें ठेविलें आहे,

यासाठीं कीं पृथ्वीच्या दिगंतापर्यंत तूं तारण असें व्हावें. ४८ हें ऐकून विदेशी लोक हर्षयुक्त झाले, आणि त्यांनीं देवाच्या वचनाचा महिमा वर्णिला; तेव्हां जितके सार्व-कालिक जीवनासाठीं नेमलेले होते तितक्यांनीं विश्वास धरिला. ४९ प्रभूचें वचन त्या सर्व प्रांतांत पसरत गेलें. ५० तेव्हां यहुदी लोकांनीं भक्तिमान् व कुलीन स्त्रियांस व नगरांतील मुख्य पुरुषांस चिथाविलें आणि पौल व बर्णबा यांचा छळ करून त्यांस आपल्या प्रांतांतून घालविलें. ५१ त्यामुळें ते आपल्या पायांची धूळ त्यांजवर झटकून इकुन्यास गेले. ५२ इकडे शिष्यमंडळ आनंदानें व पवित्र आत्म्यानें पूर्ण झालें.

१ मग इकुन्यांत असें झालें कीं यहुदी १४ लोकांच्या सभास्थानांत ते एकत्र मिळून गेले आणि अशा रीतीनें बोलले कीं यहुदी व हेब्रेणी यांच्या मोठ्या जमावानें विश्वास धरिला; २ परंतु जे यहुदी खोडसाळ होते त्यांनीं विदेशी लोकांचें मन बंधुवर्गाविरुद्ध चेतवून दूषित केलें. ३ ते बरेच दिवस तेथें राहिले व प्रभूविषयीं निर्भांडपणें बोलले; त्यानें हि आपल्या कृपेच्या वचनाला साक्ष दिली; म्हणजे त्यांच्या हातांनीं चिन्हें व अद्भुतें होऊं दिलीं. ४ तेव्हां नगरांतील लोकसमुदायांत फूट पडली; कित्येक यहुद्यांकडे व कित्येक प्रेषितांकडे झाले. ५ मग त्यांचा उपमर्द करून त्यांना दगडमार करण्याकरितां विदेशी व यहुदी आपल्या अधिकाऱ्यांसुद्धां त्यांजवर धावले. ६ हें पाहून ते लुकवनिया प्रांतांतील लुन्न व दर्बें या नगरांत व त्या सभोवतालच्या प्रदेशांत पळून गेले; ७ आणि तेथें ते सुवार्ता सांगत राहिले.

८ तेव्हां लुब्रांत कोणीएक माणूस पायांनीं अधू असा बसला होता, तो जन्मतः पांगळा असून कधीं चालला नव्हता. ९ त्यानें पौलाचें बोलणें ऐकिलें; त्यानें याजकडे दृष्टि लावून व त्याला बरें होण्याचा विश्वास

आहे असे पाहून, १० मोठ्याने म्हटलें, तूं आपल्या पायांवर नीट उभा राहा. तेव्हां तो उबी मारून उठला आणि चालूं लागला. ११ मग पौलानें केलेलें कृत्य पाहून लोकसमुदाय लुकवनी भाषेंत मोठ्याने ओरडून बोलले, देव मनुष्यांच्या रूपानें आम्हांकडे उतरले आहेत. १२ त्यांनीं बर्णबाला ज्युपितर म्हटलें; व पौल मुख्य वक्ता होता म्हणून त्याला मर्क्युरी म्हटलें. १३ मग नगरापुढें असलेल्या ज्युपितराच्या पुजान्याने बैल व माळा दरवाज्यांजवळ आणि त्या लोकांसहित तो यज्ञ करणार होता. १४ हें ऐकून प्रेषितांनीं म्हणजे बर्णबा व पौल ह्यांनीं आपलीं वस्त्रे फाडिलीं आणि लोकांमध्ये शिरून उच्च वाणीनें म्हटलें, १५ गृहस्थानो, हें करितां काय? आम्ही व तुम्ही समभावनेचीं मनुष्ये आहो; तुम्हीं या निरर्थक गोष्टी सोडून ज्यानें आकाश, पृथ्वी, समुद्र व त्यांतील चटसारे उत्पन्न केलें त्या जिवंत देवाकडे वळावें अशी सुवार्ता आम्ही तुम्हांस सांगतो. १६ त्यानें गतकाळांतील पिढ्यांमध्ये सर्व राष्ट्रांस त्यांच्या त्यांच्या मार्गांनीं चालूं दिलें; १७ तथापि त्यानें स्वतःस साक्षीविरहित राहूं दिलें नाहीं; म्हणजे त्यानें उपकार केले, आकाशापासून पर्जन्य व फलदायक ऋतु तुम्हांस दिले, आणि अन्नानें व हर्षानें तुम्हांस मन भरून तृप्त केलें. १८ असें बोलून त्यांनीं आपणाला यज्ञ करण्यापासून लोकांस मोठ्या मुष्किलीनें आवरलें.

१९ नंतर अंत्युखिया व इकुन्या एथून कित्येक यहूदी आले; त्यांनीं लोकांचें मन वळवून पौलाला दगडमार केला, आणि तो मेला असें समजून त्याला नगराबाहेर ओहून टाकिलें; २० पण शिष्य त्याच्यासभोवते जमल्यावर तो उठला व निघून नगरांत आला; मग दुसऱ्या दिवशीं बर्णबाबरोबर तो दर्बेंस गेला. २१ त्या नगरांत त्यांनीं सुवार्ता सांगून पुष्कळ शिष्य केल्यावर लुख, इकुन्या व अंत्युखिया या नगरांत ते परत आले; २२ आणि शिष्यांच्या चित्तांना स्थिरावून त्यांस बोध केला कीं विश्वासांत टिकून राहावें; कारण आपणाला पुष्कळ संकटांतून देवराज्यांत जावें लागतें. २३ त्यांनीं त्यांससाठीं प्रत्येक मंडळींत वडीलमंडळ निवडलें; आणि उपास व

प्रार्थना करून, ज्या प्रभूवर त्यांनीं विश्वास ठेविला होता त्याजकडे त्यांस निरविलें. २४ मग ते पिसिदियामधून पंफुल्यांत गेले; २५ आणि पिर्गा एथें वचन सांगितल्यावर ते अत्तलियास उतरले. २६ तेथून ते अंत्युखियास येण्यास तारवांत बसून निघाले; जें कार्य त्यांनीं साधिलें त्याकरितां देवाच्या कृपेला निरविल्यावर ते तेथूनच निघाले होते. २७ तेथें पोहंचल्यावर त्यांनीं मंडळी मिळवून, आपण देवाच्या सहवासांत असतांना त्यानें काय काय केलें आणि विदेशी लोकांकरितां विश्वासाचें दार कसकसे उघडिलें, हें सांगितलें. २८ मग ते शिष्यांच्या बरोबर बराच काळ राहिले.

१ तेव्हां कित्येकांनीं यहूदीयाहून उतरून बंधु-
१५ वर्गास अशी शिकवण दिली कीं मोशाच्या परि-
पाठाप्रमाणें सुंता झाल्यावाचून तुमचें तारण होणें शक्य नाहीं. २ तेव्हां पौल व बर्णबा यांची त्यांच्याबरोबर कडाक्याची बोलाचाली व वादविवाद झाल्यावर, असें ठरविण्यांत आलें कीं पौल व बर्णबा यांनीं व त्यांच्यातून इतर कित्येकांनीं या वादासंबंधानें यरुशलेमांतले प्रेषित व वडीलवर्ग यांजकडे जावें. ३ मग मंडळीनें त्यांस बोळविल्यावर ते फेनीके व शोमरोन यांमधून गेले, आणि विदेशी लोक देवाकडे वळल्याचें सविस्तर वर्तमान सांगून त्यांनीं सर्व बंधुजनांना फार आनंदित केलें. ४ नंतर ते यरुशलेमास पोहंचल्यावर तेथली मंडळी, प्रेषित व वडीलवर्ग यांनीं त्यांचा सत्कार केला; तेव्हां आपण देवाच्या समागमांत असतांना त्यानें जें जें घडविलें तें त्यांनीं सांगितलें; ५ परंतु परुशी लोकांच्या पंथांतील कित्येक विश्वास धरणारे पुढें होऊन म्हणाले, त्यांची सुंता झाली पाहिजे व मोशाचें नियमशास्त्र पाळावयास त्यांस आज्ञा केली पाहिजे.

६ मग प्रेषित व वडीलवर्ग या गोष्टीविषयीं विचार करावयाला जमले. ७ तेव्हां पुष्कळ वादविवाद झाल्यावर, पेत्र उभा राहून त्यांस म्हणाला:

बंधुजनहो, तुम्हांस ठाऊक आहे कीं माझ्या मुखानें विदेशी लोकांनीं सुवार्ता ऐकून विश्वास घरावा म्हणून आरंभीच्या दिवसांपासून तुम्हांमध्ये देवानें निवड केली; ८ आणि अंतरसाक्षी देवानें जसा

आपणांस तसा त्यांसहि पवित्र आत्मा देऊन त्यांजविषयीं साक्ष दिली. ९ त्यांचीं अंतःकरणे विश्वासानें शुद्ध करून त्यानें त्यांच्या व आपल्यामध्ये कांहीं भेद ठेविला नाही. १० असें असतां जें जूं आपले पूर्वज व आपणहि वाहावयास समर्थ नव्हतां तें शिष्यांच्या मानेवर घालून तुम्ही देवाची परीक्षा कां पाहतां? ११ तर मग जसें त्यांचें तसें आपलेंहि प्रभु येशूच्या कृपेनें तारण होईल, असा आपला विश्वास आहे.

१२ तेव्हां सर्व लोक गप्प राहिले, आणि बर्णबा व पौल ह्यांनीं आपल्या द्वारे विदेशी लोकांमध्ये देवानें जीं जीं चिन्हें व अद्भुतें केलीं ह्याचें केलेलें वर्णन त्यांनीं ऐकून घेतलें. १३ मग त्यांचें भाषण संपल्यानंतर याकोब म्हणाला:

बंधुजनहो, माझे एका. १४ विदेशी लोकांतून आपल्या नामाकरितां लोक काढून घ्यावे म्हणून देवानें त्यांची भेट कशी घेतली, हें शिमोनानें सांगितलें आहे; १५ आणि त्याबरोबर संदेष्ट्यांच्या उक्तीचाहि मेळ बसतो; असें लिहिलें आहे कीं,

१६ यानंतर मी पुनः येईन,

व दाविदाचा पडलेला डेरा पुनः उभारीन;

व त्याची मोडतोड पुनः उभारून नीट करीन;

१७ यासाठीं कीं शेष राहिलेल्या मनुष्यांनीं,

व ज्या राष्ट्रांला माझे नाम दिलें आहे त्या सर्वांनीं प्रभूचा शोध करावा;

१८ हें जें त्याला युगादिपासून माहीत आहे तें करणारा प्रभु असें म्हणतो.

१९ यास्तव माझे मत असें आहे कीं जे विदेश्यांतून देवाकडे वळतात त्यांस त्रास देऊं नये; २० तर त्यांस असें लिहून पाठवावें कीं मूर्तीचें अमंगलपण, जारकर्म, गुदमरून मेलेले [प्राणी] व रक्त यांपासून तुम्हीं दूर राहावें. २१ कारण प्राचीन काळापासून शब्बाथ दिवशीं सभास्थानांत मोशाचें पुस्तक वाचून त्याची प्रसिद्धि करणारे लोक प्रत्येक नगरांत आहेत.

२२ तेव्हां सर्व मंडळीसह प्रेषितांस व वडिलांस हें बरें वाटलें कीं पौल व बर्णबा यांच्याबरोबर आपणांतून निवडलेलीं माणसें, म्हणजे बंधुवर्गातील प्रमुख बर्षांबा

म्हटलेला यहूदा व सीला यांस अंत्युखियास पाठवावें; २३ त्यांच्याबरोबर त्यांनीं असें लिहून पाठविलें: अंत्युखिया, सूरिया व किलिकिया येथील विदेश्यांतले बंधुजन यांस प्रेषित व वडीलवर्ग या बंधुवर्गाचा सलाम; २४ आमच्यापैकीं किलेकांनीं जाऊन आपल्या बोलण्यानें तुम्हांस घोटाल्यांत पाडून त्रास दिला असें आमच्या कार्नीं आलें आहे; पण त्यांस आम्हीं अशी आज्ञा दिली नव्हती. २५ यास्तव आमचें एकमत झाल्यावर आम्हांस हें योग्य दिसलें कीं, २६ आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या नामाकरितां जीवांवर उदार झालेले असे जे आपले प्रिय [बंधु] बर्णबा व पौल यांच्याबरोबर तुम्हांकडे कांहीं माणसांना निवडून पाठवावें. २७ ह्याकरितां यहूदा व सीला यांस आम्हीं पाठविलें आहे, तेहि याच गोष्टी तुम्हांला तोंडोतोंड सांगतील. २८ पुढील अगत्याच्या गोष्टींशिवाय तुम्हांवर जादा भार घालूं नये असें पवित्र आत्म्याला व आम्हांला योग्य दिसलें; २९ म्हणजे मूर्तीला अपिलेले [पदार्थ], रक्त, गुदमरून मेलेले [प्राणी] व जारकर्म हीं तुम्हीं वर्ज करावीं; ह्यापासून आपणांस संभाळाल तर तुमचें बरें होईल; कल्याण असो.

३० त्यांची रवानगी झाल्यावर ते अंत्युखियास गेले आणि त्यांनीं सर्व मंडळीला जमवून तें पत्र सादर केलें. ३१ तें वाचून त्यांतल्या बोधापासून त्यांस आनंद झाला. ३२ यहूदा व सीला हे संदेष्टे होते, म्हणून त्यांनींहि पुष्कळ बोलून बंधुजनांस बोध केला व स्थिराविलें. ३३ ते कांहीं दिवस तेथें राहिल्यावर ज्यांनीं त्यांस पाठविलें होतें त्यांकडे जाण्यास बंधुजनांनीं त्यांची शांतीनें रवानगी केली; [३४ परंतु सीलाला तेथें आणखी राहावयाला बरें वाटलें.] ३५ आणि पौल व बर्णबा इतर पुष्कळ जणांबरोबर प्रभूचें वचन शिकवीत व गाजवीत अंत्युखियास राहिले.

३६ मग कांहीं दिवसांनंतर पौलानें बर्णबाला म्हटलें, ज्या ज्या नगरांत आपण प्रभूचें वचन गाजविलें तेथें पुनः जाऊन बंधुजनांस भेटून ते कसे आहेत हें पाहूं. ३७ बर्णबाची इच्छा होती कीं मार्क म्हटलेला योहान याला बरोबर घ्यावें; ३८ परंतु पौलाला वाटलें कीं

पंफुल्याहून जो आपणाला सोडून गेला व आपल्या बरोबरीने कामावर आला नाही त्याला सोबतीस घेणे योग्य नाही. ३९ यावरून ते संतप्त होऊन एकमेकांपासून वेगळे झाले, आणि बर्णबा मार्काला घेऊन तारवांत बसून कुप्रास गेला; ४० पौलाने सीलाला निवडून घेतले, आणि बंधुजनांनी त्याला प्रभूच्या कृपेला निरवल्यावर तो तेथून निघाला. ४१ पुढे मंडळ्यांस स्थिरावीत सूरिया व किलिकिया यांमधून तो गेला.

१ मग तो दर्बे व लुब्र एथेंहि आला; आणि १६ पाहा, तेथे तीमथ्य नामें कोणी शिष्य होता; तो विश्वास ठेवणाऱ्या कोणाएका यहूदीणीचा पुत्र होता; त्याचा बाप हेलेणी होता. २ तो लुब्रांतल्या व इकुन्यांतल्या बंधुवर्गाकडून नावाजलेला होता. ३ त्याने आपणाबरोबर यावे अशी पौलाची इच्छा होती; तेव्हां त्या ठिकाणी जे यहूदी होते त्यांजमुळे त्याने त्याला घेऊन त्याची सुंता केली; कारण की त्याचा बाप हेलेणी आहे हे सर्वास ठाऊक होतें. ४ तेव्हां त्यांनीं नगरांमधून जातां जातां यरुशलेमांतील प्रेषित व वडीलवर्ग ह्यांनीं जे नियम ठरविले होते ते त्यांस पाळावयाला नेमून दिले. ५ यावरून मंडळ्या विश्वासांत स्थिर झाल्या व दिवसेंदिवस त्यांची संख्या वाढत चालली.

६ नंतर आसिया देशांत वचन सांगण्यास त्यांस पवित्र आत्म्याकडून अडथळा झाल्यामुळे ते फुगिया व गलतिया ह्या प्रांतांमधून गेले; ७ आणि सुसियापर्यंत आल्यावर बिथुनियास जाण्याचा त्यांनीं प्रयत्न केला; परंतु येशूच्या आत्म्याने त्यांस जाऊ दिलें नाहीं; ८ मग ते सुसियाजवळून जाऊन त्रोवसास खाली गेले. ९ तेथे रात्री पौलाला असा दृष्टांत झाला: कोणी मासेदोनियाचा माणूस उभा राहून आपणाला विनंती करून म्हणत आहे की, इकडे मासेदोनियांत येऊन आमचे साहाय्य कर. १० असा दृष्टांत त्याला झाल्यानंतर त्या लोकांस सुवार्ता सांगवयाला देवाने आपल्याला बोलाविलें आहे असे अनुमान करून आम्ही मासेदोनियांत जाण्याचा लागलाच विचार केला.

११ तेव्हां त्रोवसापासून हाकारून आम्ही नीट

वाटेनें समथ्राकेस गेलों, व दुसऱ्या दिवशीं नियापुलीस गेलों; १२ तेथून फिलिप्पैस गेलों, ते मासेदोनियाचे त्या भागांतलें पहिलें नगर असून तेथे रोमी लोकांची वसाहत आहे; त्या नगरांत आम्ही कांहीं दिवस राहिलों. १३ मग शब्बाथ दिवशीं आम्ही वेशीबाहेरील नदीकाठी, जेथे प्रार्थना होत असते असें आम्हांस वाटलें तेथे, जाऊन बसलों; आणि ज्या स्त्रिया तेथे जमल्या होत्या त्यांच्याबरोबर बोलूं लागलों. १४ तेव्हां थुवतीरा नगरची लुदिया नावाची कोणीएक स्त्री जांभळीं वस्त्रे विकणारी देवभक्तीण होती; तिनें आमचे भाषण ऐकिलें; तिचे अंतःकरण प्रभूनें असें प्रफुल्लित केलें कीं पौलाच्या सांगण्याकडे तिनें लक्ष दिलें. १५ मग तिचा व तिच्या कुटुंबाचा बाप्तिस्मा झाल्यावर तिनें अशी विनंती केली कीं मी प्रभूवर विश्वास ठेवणारी आहे असें जर तुम्हीं ठरविलें आहे तर माझ्या घरीं येऊन राहा. ही विनंती तिनें आग्रहाने आम्हांकडून मान्य करविली.

१६ मग असें झालें कीं आम्ही प्रार्थनास्थळाकडे जात असतां दैवज्ञावरें अंगांत असलेली कोणीएक मुलगी आम्हांस आढळली; ती दैवप्रश्न सांगून आपल्या धन्यांस पुष्कळ मिळकत करून देत असे. १७ ती पौलाच्या व आमच्या मार्गे येऊन मोठ्यानें बोलली, हीं माणसें परात्पर देवाचे सेवक आहेत; हे तुम्हांला तारणाचा मार्ग कळवितात. १८ असें ती पुष्कळ दिवस करीत असे. मग पौल फार अस्वस्थ होऊन मार्गे फिरून त्या पिशाचाला म्हणाला, येशू ख्रिस्ताच्या नामानें मी तुला आज्ञा करितों कीं तूं इजमधून निघून जा; आणि तें तत्काळ निघून गेलें.

१९ मग आपल्या मिळकतीची आज्ञा गेली असे पाहून तिच्या धन्यांनीं पौल व सीला यांस धरून अधिकाऱ्यांकडे पेटेंत ओढून नेले, २० आणि त्यांनीं त्यांस अधिकाऱ्यांपुढें उभें करून म्हटलें, हे पुरुष यहूदी असून आमच्या नगराला फार त्रास देतात, २१ आणि आम्हां रोमी लोकांला जे परिपाठ स्वीकारावयाला व आचरावयाला योग्य नाहींत ते हे सांगतात. २२ तेव्हां लोक त्यांजवर उठले; आणि अधिकाऱ्यांनीं त्यांचीं वस्त्रे फाडून काढून त्यांस छड्या मारावयाची आज्ञा दिली.

२३ मग त्यांस पुष्कळसे फटके मारिल्यावर बंदिशाळेंत टाकून त्यांनीं बंदिशाळेच्या नायकाला त्यांस बंदोबस्तानें राखण्याचा हुकूम केला; २४ असा त्याला हुकूम मिळाल्यावर त्यानें त्यांस आंतल्या बंदिखान्यांत घालून त्यांचे पाय खोब्यांत अडकविले. २५ सुमारें मध्यरात्रीं पौल व सीला हे देवाला प्रार्थना करीत व गाणें गात असतां बंदिवान त्यांचें ऐकत होते. २६ तेव्हां एकाएकी असा मोठा भूमिकंप झाला कीं बंदिशाळेचे पाये डगमगले; सर्व दरवाजे लागलेच उघडले; व सर्वांचे बंद सुटले. २७ तेव्हां बंदिशाळेचा नायक झोपेंतून जागा होऊन त्यानें बंदिशाळेचे दरवाजे उघडे पाहिले, आणि बंदिवान पळाले असतील असें वाटून तरवार उपसून तो आपला घात करणार होता. २८ इतक्यांत पौल मोठ्यानें हाक मारून म्हणाला, तूं स्वतःला कांहीं वाईट करूं नको; कारण आम्ही सर्व एथेंच आहों. २९ मग दिवे आणवून तो आंत धावत गेला, कांपत कांपत पौल व सीला यांच्या पायां पडला, ३० आणि त्यांस बाहेर काढून म्हणाला, महाराज, माझे तारण व्हावें, म्हणून मला काय केलें पाहिजे? ३१ ते म्हणाले, प्रभु येशूवर विश्वास ठेव, म्हणजे तुझें व तुझ्या घराण्याचें तारण होईल. ३२ त्यांनीं त्याला व त्याच्या घरांतील सर्वांस प्रभूचें वचन सांगितलें. ३३ मग रात्रीच्या त्याच घटकेस त्यानें त्यांस जवळ घेऊन त्यांच्या ६ जखमा धुतल्या; आणि तेव्हांच त्यानें व त्याच्या सर्वांनीं बाप्तिस्मा घेतला. ३४ मग त्यानें त्यांस घरीं नेऊन खाऊं घातलें, आणि देवावर विश्वास ठेवून सहकुटुंब हर्ष केला.

३५ दिवस उगवल्यावर अधिकाऱ्यांनीं चोपदारांस पाठवून सांगितलें कीं त्या माणसांस सोडून दे. ३६ तेव्हां बंदिशाळेच्या नायकानें पौलास असें वर्तमान सांगितलें कीं तुम्हांला सोडावें म्हणून अधिकाऱ्यांनीं माणसें पाठविलीं आहेत; तर आतां स्वस्थपणें निघून जा. ३७ तेव्हां पौल त्यांस म्हणाला, आम्ही रोमी मनुष्ये असतां अपराधी ठरल्यावाचून त्यांनीं आम्हांस उघडपणें फटके मारून बंदिशाळेंत टाकिलें; आणि आतां ते आम्हांस गुप्तपणें घालवितात काय? असें नको; तर त्यांनीं

स्वतः येऊन आम्हांस बाहेर न्यावें. ३८ मग चोपदारांनीं हें वर्तमान अधिकाऱ्यांस सांगितलें, तेव्हां ते रोमी आहेत असें ऐकून त्यांस भय वाटलें. ३९ मग त्यांनीं येऊन त्यांची समजूत केली; आणि त्यांस बाहेर आणून नगरांतून जाण्याची विनंती केली. ४० मग ते बंदिशाळेंतून निघून छुदियेच्या घरीं गेले, बंधुवर्गास भेटून त्यांनीं त्यांचें समाधान केलें, आणि तेथून ते मार्गस्थ झाले.

१ नंतर ते अंफिपुली व अपुलोनिया यांच्या-
१७ मधून जाऊन थेससलनीकास गेले, तेथें यहूद्यांचें सभास्थान होतें; २ तेथें पौलानें आपल्या परिपाठाप्रमाणें त्यांकडे जाऊन शास्त्रावरून तीन शब्दाथ त्यांच्याबरोबर संवाद केला. ३ त्यानें धर्मशास्त्राचा उलगाडा करून प्रतिपादन केलें कीं ख्रिस्तानें दुःख सोसावें व मेलेल्यांमधून पुनः उठावें ह्याचें अगत्य होतें, आणि ज्या येशूची मी तुम्हांला घोषणा करितों तोच तो ख्रिस्त आहे. ४ तेव्हां त्यांच्यांतील कित्येक जण, भक्तिमान् हेलेणी यांचा मोठा समुदाय व बऱ्याच श्रेष्ठ स्त्रिया ह्यांची खात्री होऊन तीं पौल व सीला यांकडे मिळालीं; ५ परंतु यहूद्यांनीं हेव्यानें आपणांकडे कांहीं बाजारचे लुबे लोक घेऊन व घोळका जमवून नगरांत बंडाळी केली; आणि यासोनाच्या घरावर हल्ला करून त्यांस लोकांकडे बाहेर काढवून आणण्याची खटपट करून पाहिलें; ६ परंतु त्यांचा शोध लागला नाहीं, तेव्हां त्यांनीं यासोन व कित्येक बंधु यांस नगराच्या अधिकाऱ्यांकडे ओढीत नेऊन अरडाअरड करून म्हटलें, ज्यांनीं जगाची उलटापालट केली ते एथेंहि आले आहेत; ७ त्यांस यासोनानें आपल्या घरांत घेतलें, आणि हे सर्व कैसराच्या हुकुमाविरुद्ध वागतात, म्हणजे येशू म्हणून कोणीएक दुसरा राजा आहे असें म्हणतात. ८ हें ऐकवून त्यांनीं लोकांस व शहराच्या अधिकाऱ्यांस खवळून सोडलें. ९ मग त्यांनीं यासोनाचा व इतरांचा जामीन घेऊन त्यांस मोकळें केलें.

१० यावर बंधुजनांनीं पौल व सीला यांस रातोरात विरुयास पाठविलें; ते तेथें पोहंचल्यावर यहूद्यांच्या सभास्थानांत गेले. ११ तेथील लोक थेससलनीकांतल्या लोकांपेक्षां मोठ्या मनाचे होते; त्यांनीं

मोठ्या उत्सुकतेने वचनाचा स्वीकार केला, आणि या गोष्टी अशाच आहेत काय याविषयी ते शास्त्रांत प्रतिदिवशीं शोध करीत गेले. १२ यावरून त्यांतील बहुतांनीं व हेळेणी कुलीन स्त्रिया व पुरुष यांतील बऱ्याच जणांनीं विश्वास धरिला. १३ पौल देवाचें वचन बिरुयांतहि सांगत आहे हें थेस्सलनीकांतल्या यहुद्यांस समजलें, तेव्हां त्यांनीं तिकडेहि जाऊन लोकांस खवळवून चेतविलें. १४ त्यावरून बंधुवर्गांनें पौलाला समुद्राकडे जाण्यास लागलेच पाठविलें; आणि सीला व तीमथ्य हे तेथें राहिले. १५ तेव्हां पौलाला पोहंचविणाऱ्यांनीं त्याला अथैनैपर्यंत नेलें; आणि सीला व तीमथ्य यांनीं आपणाकडे होईल तितकें लवकर यावें असा त्याचा निरोप घेऊन ते निघाले.

१६ पौल अथैनैस त्यांची वाट पाहत असतां, तें नगर मूर्तींनीं भरलेलें पाहून त्याच्या मनाचा संताप झाला. १७ यामुळें तो सभास्थानांत यहुद्यांबरोबर, भक्तिमानांबरोबर आणि बाजारांत जे त्याला आढळत त्यांजबरोबर प्रतिदिवशीं वाद करीत असे. १८ तेव्हां एपिकूर-पंथी व स्तोयिकपंथी यांच्यांतील कित्येक तत्त्वज्ञानी लोक त्याला आडवे आले. कित्येक म्हणाले, हा बडबड्या काय बोलतो? दुसरे म्हणाले, हा परक्या देवांची घोषणा करणारा दिसतो; कारण तो त्यांस येशू व पुनरुत्थान यांविषयीं सांगतशिकवीत असे. १९ नंतर त्यांनीं त्याला धरून अरीयपगावर नेऊन म्हटलें, तूं हें दिलेलें नवें शिक्षण काय आहे हें आम्हांस कळेल काय?

२० कारण तूं आम्हांस अपरिचित गोष्टी ऐकवीत आहेस, त्यांचा अर्थ काय हें समजावें अशी आमची इच्छा आहे. २१ (सर्व अथैनैकर व तेथें राहणारे परके लोक ह्यांना कांहीं नवलविशेष सांगणें किंवा ऐकणें याशिवाय इतर कशांतहि आपला काळ घालविणें होत नसे.) २२ तेव्हां पौल अरीयपगाच्या मध्यभागीं उभा राहून म्हणाला:

अहो अथैनैकरांनो, तुम्ही देवदैवतांला फार मान देणारे आहां असें मला दिसतें. २३ कां तर मीं फिरतां फिरतां तुमच्या पूज्य वस्तु पाहिल्या, त्यांत 'अज्ञात देवाला,' हीं अक्षरें लिहिलेली वेदी मला आढळली. ज्याचें तुम्ही न ओळखतां भजन करितां तें मी तुम्हांला जाहीर करितों.

२४ ज्या देवानें जग व त्यांतलें अवघें केलें तो आकाशाचा व पृथ्वीचा प्रभु आहे, म्हणून तो हातांनीं बांधिलेल्या मंदिरांत राहत नाही; २५ आणि त्याला कांहीं उणें आहे, म्हणून मनुष्यांच्या हातांनीं त्याची सेवा घडावी असें नाही; तर जीवन, प्राण व सर्व कांहीं तोच सर्वास देतो; २६ आणि एकापासून मनुष्यांचीं सर्व राष्ट्रें उत्पन्न करून त्यांनीं सगळ्या भूपृष्ठभागावर राहावें असें त्यानें केलें, आणि त्यांचे नेमलेले समय व त्यांच्या वस्तीच्या सीमा त्यानें ठरविल्या; २७ अशासाठीं कीं त्यांनीं देवाचा शोध करावा, म्हणजे चाचपडत चाचपडत त्याला कसें तरी मिळवून घ्यावें. तो आपल्यांतल्या कोणाएकापासूनहि दूर नाही; २८ कारण आपण त्यांत जगतों, वागतों, व आहों; तसेंच तुमच्या कवींपैकींहि कित्येकांनीं म्हटलें आहे, 'आपण त्याचा वंश आहों.' २९ तर आपण दैवी वंश असतांना, मनुष्याच्या चातुर्यानें व कल्पनेनें कोरलेलें सोनें, रुपें किंवा पाषाण, ह्यांच्या आकृतीसारखा देव आहे असें आपल्याला वाटूं नये. ३० अज्ञानाच्या काळांची देवानें उपेक्षा केली, परंतु आतां सर्वांनीं सर्वत्र पश्चात्ताप करावा अशी तो मनुष्यांस आज्ञा करितो. ३१ त्यानें असा एक दिवस नेमस्त केला आहे कीं त्या दिवशीं आपण ठरवून टाकिलेल्या मनुष्याच्या द्वारें तो जगाचा न्याय-निवाडा नीतिमत्त्वानें करवील; त्यानें त्याला मेलेल्यांमधून उठवून याविषयींचें प्रमाण सर्वास पटविलें आहे.

३२ तेव्हां मृतांच्या पुनरुत्थानाविषयीं ऐकून कित्येकांनीं यद्वा केली; कित्येक म्हणाले, याविषयीं आम्ही तुझें पुनः ऐकली ऐकूं. ३३ इतकें झाल्यावर पौल त्यांच्यामधून निघून गेला. ३४ तरी त्यास चिकटून राहून कित्येक मनुष्यांनीं विश्वास धरिला; त्यांत दिओनुस्य अरीयपगीयकर, दामारि नामें कोणी स्त्री, व त्यांच्याबरोबर इतर कित्येक होते.

१ त्यानंतर तो अथैनै सोडून करिंथास गेला. १८ २ तेव्हां पंत एथील अक्विला नामें कोणी यहुदी त्याला आढळला; सर्व यहुद्यांनीं रोम शहर सोडून जावें अशी क्लोद्यानें आज्ञा केल्यामुळें तो आपली बायको प्रिस्किला इजसुदां इटालीहून

नुकताच आला होता; त्यांच्याकडे तो गेला; ३ आणि त्यांचा व ह्याचा धंदा एक असल्यामुळे त्यांच्याजवळ राहिला, आणि त्यांनीं तो चालविला; त्यांचा धंदा राहुट्या करण्याचा होता. ४ तो दर शब्बाथ दिवशीं सभास्थानांत वाद करून यहुद्यांची व हेलेण्यांची समजूत घालीत असे.

५ जेव्हां सीला व तीमथ्य हे मासेदोनियाहून आले तेव्हां, येशू हाच ख्रिस्त आहे, अशी साक्ष यहुद्यांस देऊन वचन सांगण्यांत पौल निमग्न झाला होता; ६ आणि ते त्याला अडवून अपशब्द बोळू लागले तेव्हां त्यानें आपलीं वस्त्रे झटकून त्यांस म्हटलें, तुमचें रक्त तुमच्या माथ्यांवर; मी निर्दोष आहे; आतांपासून विदेशी लोकांकडे जाणार. ७ मग तेथून निघून सभास्थानाच्या लगत ज्याचें घर होतें, असा कोणी तीत युस्त नामक देवभक्त होता त्याच्या घरीं तो गेला. ८ तेव्हां सभेचा अधिकारी क्रिस्प ह्यानें आपल्या सर्व घराण्यासुद्धां प्रभूवर विश्वास ठेविला, आणि पुष्कळ करिंथकरांनीं वचन ऐकून विश्वास ठेविला, व बासिसा घेतला. ९ तेव्हां प्रभूनें रात्रीं पौलाला दृष्टांतांत म्हटलें, भिऊ नको; बोलत जा, उगा राहूं नको, १० मी तुजबरोबर आहे, तुझें वाईट करावयाला कोणी तुजवर येणार नाही, कारण या नगरांत माझे पुष्कळ लोक आहेत. ११ तो त्यांजमध्ये देवाचें वचन शिकवीत दीड वर्ष राहिला.

१२ नंतर गल्लियो हा अखया प्रांताचा अधिकारी असतां, यहुद्यांनीं एकचित्तानें पौलावर उठून त्याला न्यायासनापुढें आणून म्हटलें, १३ हा लोकांस नियमशास्त्राविरुद्ध देवाला भजावयास मथावितो. १४ तेव्हां पौल तोंड उघडून बोलणार होता इतक्यांत गल्लियो यानें यहुद्यांस म्हटलें, अहो यहुद्यांनो, हें प्रकरण गैरशिस्त वर्तनाचें अगर दुष्कृतीचें असतें तर मला तुमचें म्हणणें मनावर घेण्याचें कारण होतें; १५ परंतु हा वाद शब्दांचा, नावांचा किंवा तुमच्या नियमशास्त्राचा आहे, तर तुमचें तुम्हीच पाहा; या गोष्टीची न्यायाधिसी मला नको. १६ असें म्हणून त्यानें त्यांस न्यायासनापुढून हाकून लाविलें. १७ तेव्हां सर्वांनीं सभेचा

अधिकारी सोस्थनेस याला धरून न्यायासनासमोर मार दिला, पण गल्लियोनें यापैकी कोणत्याहि गोष्टीची पर्वा केली नाही.

१८ यानंतर पौल तेथें आणखी बरेच दिवस राहिल्यावर बंधुजनांचा निरोप घेऊन तारवांत बसून सूरिया देशास गेला; त्याच्याबरोबर प्रिस्किळा व अकिला हीं गेलीं; त्याचा नवस होता म्हणून त्यानें किंलियांत आपल्या डोक्याचे केस कापिले. १९ मग इफिस नगरांत आल्यावर त्यानें त्यांस तेथें सोडिलें; आणि स्वतः सभास्थानांत जाऊन यहुद्यांबरोबर संवाद केला. २० नंतर त्यानें आणखी काहीं दिवस राहावें अशी ते विनंती करीत असतां तो कबूल झाला नाही; २१ तर त्यांचा निरोप घेतांना, देवाची इच्छा असल्यास तुम्हांकडे मी फिरून येईन, असें म्हणून इफिसाहून तारवांत बसून निघाला. २२ मग कैसरीयास पोहंचल्यावर तो वरतीं गेला, आणि मंडळीला प्रणाम करून अंत्युखियास खालीं गेला. २३ तेथें काहीं दिवस राहून तो निघाला, आणि अनुक्रमानें गलतिया प्रांत व फ्रुगिया यांतील सर्व शिष्यांस स्थिर करीत फिरला.

२४ तेव्हां अपुल्लो नावाचा मोठा वक्ता व शास्त्रसंपन्न असा एक आलेक्सांद्रियाकर यहुदी होता, तो इफिसास आला. २५ त्याला प्रभूच्या मार्गाविषयींचें शिक्षण मिळालेलें होतें; आणि तो आत्म्यानें आवेशी असल्यामुळे येशूविषयींच्या गोष्टी नीट सांगून शिक्षण देत असे; तरी त्याला योहानाचा बासिसा मात्र ठाऊक होता. २६ तो सभास्थानांत निर्भीडपणें बोळू लागला, तेव्हां प्रिस्किळा व अकिला यांनीं त्याचें ऐकून त्याला जवळ घेतलें, व देवाचा मार्ग त्याला अधिक स्पष्टपणें दाखविला. २७ नंतर त्यानें अखया प्रांतांत जाण्याचा वेत केला, तेव्हां बंधुवर्गानें त्यास उत्तेजन दिलें आणि त्याचा स्वीकार करण्याविषयीं शिष्यांस लिहिलें; तो तेथें पोहंचल्यावर ज्यांनीं कृपेच्या द्वारें विश्वास धरिला होता त्यांचें त्यानें फार साहाय्य केलें; २८ कारण येशू हाच ख्रिस्त आहे, असें त्यानें शास्त्रावरून दाखवून मोठ्या सामर्थ्यानें सर्वासमक्ष यहुद्यांचें खंडण केलें.

१ मग असें झालें कीं अपुल्लो करिंथांत १९ असतां पौल वरच्या प्रांतांमधून जाऊन इफिसांत पोहंचला, तेथें किलेक शिष्य त्याला आढळले; २ त्यांस तो म्हणाला, तुम्हीं विश्वास धरिला तेव्हां तुम्हांस पवित्र आत्मा मिळाला काय? त्यांनीं त्याला म्हटलें, पवित्र आत्मा दिलेला आहे हें आम्हीं ऐकिलें देखील नाहीं. ३ तो त्यांस म्हणाला, तर तुम्हीं कसला बाप्तिस्मा घेतला? ते म्हणाले, योहानाचा बाप्तिस्मा. ४ पौलानें म्हटलें, योहान पश्चात्तापाचा बाप्तिस्मा देत असे; तो लोकांस सांगत असे कीं माझ्या मागून येणाऱ्यावर म्हणजे येशूवर तुम्हीं विश्वास ठेवावा. ५ हें ऐकून त्यांनीं प्रभु येशूच्या नामांत बाप्तिस्मा घेतला; ६ आणि पौलानें त्यांजवर हात ठेविले तेव्हां पवित्र आत्मा त्यांजवर आला; ते वेगवेगळ्या भाषा बोलूं लागले व ईश्वरी संदेश देऊं लागले. ७ ते अवघे सुमारे बारा पुरुष होते.

८ नंतर तो सभास्थानांत जाऊन देवराज्याच्या गोष्टीविषयीं संवाद करीत व प्रमाण पटवीत निर्भांडपणें तीन महिने बोलत गेला. ९ मग किलेक जण कठोर व विरोधी होऊन लोकांसमक्ष त्या मार्गाची निंदा करूं लागले, तेव्हां त्यानें त्यांजमधून निघून शिष्यांसहि वेगळे केले, आणि तुरन्नाच्या शिक्षणगृहांत तो प्रतिदिवशीं संवाद करूं लागला. १० असें दोन वर्षे चालल्यामुळें आसियांत राहणाऱ्या सर्वे यहुदी व हेलेणी लोकांनीं प्रभूचें वचन ऐकिलें. ११ देवानें पौलाच्या हातून असाधारण चमत्कार घडविले; १२ ते असे कीं रुमाल किंवा फडकीं त्याच्या अंगावरून आणून रोग्यांवर घातलीं, म्हणजे त्यांचे रोग दूर होत असत व दुष्ट आत्मे त्यांच्यांतून निघत असत. १३ तेव्हां किलेक पंचाक्षरी फिरस्ते यहुदी, दुष्ट आत्मे लागलेल्या लोकांवर प्रभु येशूचें नाम उच्चारून म्हणूं लागले, ज्या येशूची पौल घोषणा करितो त्याची मी तुम्हांस शपथ घालतो. १४ असें करणारे इसम एक यहुदी मुख्य याजक स्किवा याचे सात पुत्र होते. १५ त्यांस दुष्ट आत्म्यानें जबाब दिला, मी येशूला व पौलालाहि ओळखतो; पण तुम्ही कोण आहां? १६ मग ज्या

मनुष्यास दुष्ट आत्मा लागला होता त्यानें त्यांजवर उडी घालून दोघांस हटविलें आणि त्यांवर इतका पगडा बसविला कीं ते उघडेनागडे व घायाळ होऊन त्या घरांतून पळून गेले. १७ तेव्हां इफिसांतील राहणारे यहुदी व हेलेणी या सर्वांस हें माहीत होऊन भय प्राप्त झालें, आणि प्रभु येशूच्या नामाचा महिमा झाला. १८ विश्वास ठेवणाऱ्या लोकांपैकीं पुष्कळ जणांनीं येऊन आपलीं कृत्ये पदरीं घेऊन तीं उघड केलीं. १९ जादू करणाऱ्यांतील बऱ्याच लोकांनीं आपलीं पुस्तकें जमा करून सर्वांदेखतां जाळून टाकिलीं; आणि त्यांच्या किंमतीची बेरीज केली तेव्हां ती पन्नास हजार रुपये झाली. २० याप्रमाणें प्रभूचें वचन सामर्थ्यानें वाढत जाऊन प्रबल झालें.

२१ हें झाल्यावर मासेदोनिया व अखया ह्या प्रांतांतून यरुशलेमास जावें असा पौलानें आपल्या मनांत निश्चय केला व म्हटलें, तेथें गेल्यानंतर मला रोम शहराहि पाहिलें पाहिजे. २२ मग आपली सेवा करणाऱ्यांपैकीं तीमथ्य व एरास्त या दोघांस मासेदोनियास पाठवून तो स्वतः कांहीं दिवस आसियांत राहिला.

२३ ह्या सुमारास त्या मार्गाविषयीं बरीच चलवळ झाली. २४ कारण कीं देमेत्रिय नावाचा कोणीएक सोनार अर्तमी देवीचे रुप्याचे देव्हारे करून कारागिरांस बराच कामधंदा लावून देत असे; २५ त्यानें त्यांस व तसल्याच इतर कारागिरांस जमवून म्हटलें, गड्यांनो, या धंद्यानें आपल्याला पैसे मिळतात हें तुम्हांस ठाऊक आहे. २६ तुम्ही पाहतां व ऐकतां कीं इफिसांत केवळ नव्हे तर बहुतेक सर्वे आसिया देशांत, हातांनीं केलेल्या [आकृति] देव नाहीत असें या पौलानें बोलून व पुष्कळ लोकांच्या मनांत भरवून त्यांना फितविलें आहे; २७ ह्यामुळें ह्या आपल्या धंद्याची अपकीर्ति होईल असें भय आहे; इतकेंच नव्हे, तर ज्या महादेवी अर्तमीची भक्ति सर्वे आसिया व जगहि करितें, तिचें देऊळ तुच्छवत् व ती स्वतः महत्त्वभ्रष्ट होईल असेंहि भय आहे. २८ हें ऐकल्यावर ते क्रोधाविष्ट होऊन ओरडूं लागले कीं इफिसकरांची अर्तमी थोर. २९ इतक्यांत नगरांत धांदल उडाली; आणि पौलाचे

बाटेंतले सोबती मासेदोनियाकर गायस व अरिस्तार्ख यांस पकडून त्यांस ओढीत ओढीत ते एकचित्तानें नाटकगृहांत धावत गेले. ३० तेव्हां गदींत जावें असें पौलाच्या मनांत होतें, पण शिष्यांनीं त्याला जाऊं दिलें नाहीं. ३१ आसियाच्या अधिकाऱ्यांतील किलेक त्याचे मित्र होते, त्यांनीं त्याला निरोप पाठवून विनंती केली कीं नाटकगृहांत जाऊन स्वतःला धोक्यांत घालूं नये. ३२ तेव्हां कोणी कांहीं, कोणी कांहीं, अशा आरोळ्या मारल्या; लोकांचा एकच गोंधळ उडाला; आणि आपण कशाला जमलों आहों हें बहुतेकांस कळलें नाहीं. ३३ मग अलेक्सांद्र याला यहूदी लोकांनीं पुढें ढकलल्यावर किलेकांनीं त्याला गदींतून बाहेर ओढिलें; तेव्हां अलेक्सांद्र हातानें खुणावून लोकांची समजूत घालण्यास पाहत होता; ३४ परंतु तो यहूदी आहे असें समजल्यावर, सुमारे दोन तासपर्यंत, इफिसकरांची अर्तमी थोर, अशी सर्वांची एकच आरोळी झाली. ३५ मग नगराचा शिरस्तेदार लोकांला शांत करून म्हणाला, अहो इफिसकरांनो, महान् अर्तमीचा व ज्युपितरापासून पडलेल्या मूर्तीचा देवालयरक्षक इफिस नगर आहे, हें ज्याला ठाऊक नाहीं असा कोण माणूस आहे? ३६ या गोष्टी निर्विवाद आहेत म्हणून तुम्हीं शांत असार्वे, कांहीं उतावळी करूं नये. ३७ कारण जीं मनुष्ये तुम्हीं एथें आणिलीं आहेत तीं देवालय लुटणारीं किंवा आपल्या देवीची निंदा करणारीं अशीं नाहींत. ३८ यास्तव देमेत्रिय व त्याच्या सोबतीचे कारागीर यांचा कोणाशीं वाद असल्यास न्यायगृहें उघडीं आहेत व न्यायाधीशहि आहेत, त्यांजपुढें त्यांनीं एकमेकांवर आरोप ठेवावा; ३९ पण दुसऱ्या एकाद्या गोष्टीची मागणी असली तर तीबद्दल कायदेशीर सभेंत ठरविलें जाईल. ४० या दंगलाचें कारण काय ह्याचा जबाब आपणांस देतां येण्यासारखा नसल्यामुळें आजच्या प्रसंगावरून आपणांवर बंड केल्याचा आरोप येण्याचें भय आहे. ४१ असें बोलून त्यानें सभा विसर्जन केली.

१ नंतर गलबला निवाल्यावर पौलानें शिष्यांस

२० बोलवून त्यांस बोध केला, व त्यांचा निरोप घेऊन तो मासेदोनियास जाण्यास निघाला. २ त्या

प्रांतांतून जातांना तेथल्या लोकांस पुष्कळ बोध करून तो हेलास प्रांतांत गेला; ३ तेथें तीन महिने राहिल्यावर तो सूरिया देशांत तारवांतून जाणार होता, तेव्हां यहूदी लोकांनीं त्याजविरुद्ध कट केला, म्हणून त्यानें मासेदोनियांतून परत जाण्याचा बेत केला. ४ पुरांचा पुत्र सोपत्र बिरयाकर, थेस्सलनीकाकरांतले अरिस्तार्ख व स्कंद, गायस दर्बेकर, तीमथ्य, आणि आसियांतील तुक्कि व त्रफिम हे आसियापर्यंत त्याच्याबरोबर गेले. ५ ते पुढें जाऊन त्रोवसांत आमची वाट पाहत राहिले; ६ आणि बेखमीर भाकरीच्या दिवसांनंतर आम्ही फिलिप्पेडून तारवांत बसून पांच दिवसांनीं त्रोवसांत त्यांजकडे आलों; तेथें आम्ही सात दिवस राहिलों.

७ मग आम्ही सप्तकाच्या प्रथम दिवशीं भाकरी मोडण्यासाठीं एकत्र मिळालों, तेव्हां पौल दुसऱ्या दिवशीं जाणार होता; म्हणून त्यानें त्यांच्याबरोबर भाषण केलें, तें मध्यरात्रपर्यंत लांबविलें. ८ ज्या माडीवर आम्ही एकत्र जमलों होतो तेथें बरेच दिवे होते; ९ आणि युतुख नामें कोणी तरुण खिडकींत बसला असतां त्याला गुंगी येऊन गाढ झोप लागली. तेव्हां पौल एकसारखा बोलत राहिल्यामुळें तो त्या झोपेच्या भरांत तिसऱ्या मजल्यावरून खालीं पडला व मेलेला हातीं लागला. १० तेव्हां पौल खालीं उतरला आणि त्याजवर पाखर घालून त्याला कंवटाळून म्हणाला, घाबरूं नका; कारण याचा जीव यांत आहे. ११ मग त्यानें वर येऊन भाकरी मोडून खाण्यावर बराच वेळ म्हणजे पहाटपर्यंत त्यांजबरोबर संभाषण केलें व तो तसाच निघाला. १२ त्या तरुणाला जीवंत नेतां आल्यामुळें त्यांना अतिशय समाधान वाटलें.

१३ आम्ही अगाऊ जाऊन तारवांत बसून अस्साकडे गेलों, तेथें पोहंचल्यावर पौलाला तारवांत घ्यावयाचें होतें; कारण त्यानें तसें ठरविलें होतें व तो स्वतः पायवाटेनें यावयाचा होता. १४ तो अस्सांत आम्हांस भेटला, तेव्हां त्याला तारवांत घेऊन आम्ही मितुलेनास आलों. १५ तेथून तारवांतून आम्ही दुसऱ्या दिवशीं खियासमोर आलों; आणि त्याच्या पुढील दिवशीं सासा बंदर केलें; मग [त्रोगुल्यांत राहिल्यावर] त्याच्या

पुढील दिवशीं मिलेतास आलों. १६ आपणाला आसिया-मध्ये फार दिवस राहावें लागूं नये म्हणून इफिस बाजूला सोडून जावयाचा पौलानें निश्चय केला होता; कारण कसेंहि करून पन्नासाव्या दिवसाच्या सणांत आपण यरुशलेमांत अंसावें यासाठीं तो घाई करीत होता.

१७ मग त्यानें मिलेताहून इफिसांत निरोप पाठवून मंडळीच्या वडीलवर्गास बोलावून घेतलें. १८ ते त्याच्याजवळ आल्यावर त्यानें त्यांस म्हटलें:

मी आसियांत पहिल्यानें पाऊल टाकिल्या दिवसापासून तुम्हांबरोबर नेहमीं कसा होतो, १९ म्हणजे फार नम्रतेनें, आसवें गाळीत आणि यहुद्यांच्या कटांसुळें मजवर आलेलीं संकटें सोशीत मीं प्रभूची सेवा कशी केली, हें तुम्हांस ठाऊक आहे; २० जें हितकारक तें तुम्हांस सांगण्यास आणि चार लोकांत व घरोघरीं शिक्विण्यास माघार घेतली नाही; २१ देवाविषयीं पश्चात्ताप व आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताविषयीं विश्वास यासंबंधानें यहुदी व हेब्रेणी यांस मी साक्ष देत होतो; २२ पण आतां पाहा, मी अंतर्गामीं बद्ध होऊन यरुशलेमास जात आहे, तेथें मला काय काय होईल तें माहीत नाही; २३ केवळ इतकें कळतें कीं बंधनें व संकटें माझी वाट पाहत आहेत, आणि पवित्र आत्मा याची मला नगरोनगरीं साक्ष देत आहे. २४ मी तर आपल्या प्राणाची किंमत एवढीसुद्धां करीत नाही, यासाठीं कीं मीं आपली धाव आणि मला प्रभु येशूपासून प्राप्त झालेली देवाच्या कृपेची सुवार्ता निश्चिंतार्थानें सांगण्याची सेवा शेवटास न्यावी. २५ आतां पाहा, ज्यांच्यामध्ये मी ह्या राज्याची घोषणा करीत फिरलों त्या तुम्हां कोणाच्याहि माझें तोंड पुनः दृष्टीस पडणार नाही, हें मला ठाऊक आहे, २६ म्हणून आजच्या दिवशीं तुम्हांस साक्ष देतो कीं मी सर्वांच्या रक्ताविषयीं निर्दोषी आहे; २७ कारण देवाचा संपूर्ण मनोरथ तुम्हांस सांगण्यास मीं माघार घेतली नाही. २८ आतां तुम्ही आपणांकडे व ज्या कळपांत पवित्र आत्म्यानें तुम्हांस अध्यक्ष करून ठेविलें त्या सर्वांकडे लक्ष द्या, यासाठीं कीं देवाची जी मंडळी त्यानें आपल्या रक्तानें मिळविली तिचें पाळण तुम्हीं करावें. २९ मी

गेल्यावर कळपाची दया न करणारे असे क्रूर लांडगे तुम्हांमध्ये शिरतील हें मी जाणून आहे. ३० तुम्हांपैकींहि काहीं मनुष्यें उठून शिष्यांस आपल्यामाणें ओढण्यासाठीं विपरीत गोष्टी बोलतील. ३१ यास्तव सावध असा, आणि मीं तीन वर्षे रात्रंदिवस अश्रु गाळीत प्रत्येकास बोध करणें थांबविलें नाही याची आठवण ठेवा. ३२ आतां मी तुम्हांस देवाकडे व त्याच्या कृपेच्या वचनाकडे निरवितो; तो तुमची वृद्धि करावयास व पवित्र केलेल्या सर्व जणांमध्ये तुम्हांस वतन द्यावयास समर्थ आहे. ३३ मीं कोणाच्या सोन्याचा, रुप्याचा किंवा वस्त्रांचा लोभ धरिला नाही. ३४ माझ्या व माझ्या सोबल्यांच्या गरजा भागविण्याकरितां याच हातांनीं सेवा केली, हें तुम्ही स्वतः जाणून आहां. ३५ सर्व गोष्टींत मीं तुम्हांस कित्ता घालून दाखविलें कीं तसेंच श्रम करून तुम्हीं दुर्बळांचें साहाय्य करावें, आणि घेण्यापेक्षां देणें ह्यांत धन्यता आहे असें जें प्रभु येशू स्वतः म्हणाला, त्या वचनाची आठवण ठेवावी.

३६ असें बोलल्यावर त्यानें गुडघे टेकून त्या सर्वांबरोबर प्रार्थना केली. ३७ तेव्हां ते सर्वे फार रडले व त्यांनीं पौलाच्या गळ्यांत गळा घालून त्याचे मुके घेतले. ३८ माझें तोंड पुनः पुढें तुमच्या दृष्टीस पडणार नाही, असें जें त्यानें म्हटलें होतें त्यावरून त्यांस विशेष दुःख वाटलें. मग त्यांनीं त्याला तारवापर्यंत पोहंचविलें.

१ मग असें झालें कीं आमचात्यांचा कष्टानें २१ वियोग झाल्यानंतर आम्ही तारवांतून कोसास नीट गेलों, व दुसऱ्या दिवशीं रुदास व तेथून पातन्यास गेलों; २ नंतर पलीकडे फेनीकेस जाणारें तारु मिळाल्यावर त्यांत बसून आम्ही निघालों. ३ मग कुप्र दृष्टीस पडलें तेव्हां तें डावीकडे टाकून आम्ही सूरियाकडे जाऊन सोरास उतरलों, कारण तेथें तारवांतील माल उतरावयाचा होता; ४ आणि शोधांतीं आम्हांस शिष्य भेटले म्हणून आम्ही तेथें सात दिवस राहिलों; त्यांनीं आत्म्याच्या द्वारें पौलाला म्हटलें, तूं यरुशलेमांत पाऊल टाकूं नये. ५ मग असें झालें कीं ते दिवस गेल्यावर आम्ही तेथून निघून मार्गस्थ झालों; तेव्हां त्रिया व मुलें यांच्यासुद्धां सर्वांनीं

आम्हांस नगराबाहेर पोहंचविलें, तेथें समुद्राच्या तीरीं आम्हीं गुडघे ठेकून प्रार्थना केली; १६ एकमेकांचा निरोप घेतल्यावर आम्ही तारवांत बसलों, आणि ते आपल्या घरीं माघारे गेले.

७ मग सोरापासूनचा आम्हीं आपला जलप्रवास संपविला, व तलमैसास येऊन बंधुवर्गास भेटून त्यांच्या एथें एक दिवस राहिलों. ८ दुसऱ्या दिवशीं आम्ही निघून कैसरीयास आलों, आणि सुवार्तिक फिलिप्प याच्या घरीं जाऊन राहिलों; हा सातांपैकी एक होता. ९ त्याला चार अविवाहित कन्या असून त्या ईश्वरसंदेश देत असत. १० तेथें आम्ही पुष्कळ दिवस राहिलों असतां अगब नामें कोणी एक संदेष्टा यहुदीयाहून खालीं आला. ११ त्यानें आम्हांकडे येऊन व पौलाचा कमरबंद घेऊन आपले हात पाय बांधून म्हटलें, पवित्र आत्मा असें म्हणतो, ज्या मनुष्याचा हा कमरबंद आहे त्याला यरुशलेमांत यहुदी लोक याप्रमाणें बांधून विदेशी लोकांच्या हातीं देतील. १२ हें ऐकून आम्हीं व तेथल्या लोकांनीं तूं यरुशलेमास जाऊं नये, अशी त्याला विनंती केली. १३ तेव्हां पौलानें उत्तर दिलें, तुम्ही रडून माझें मन खचवितां हें काय? मी केवळ बंधांत पडण्यास नव्हे, तर प्रभु येशूच्या नामासाठीं यरुशलेमांत मरावयास देखील तयार आहे. १४ तो ऐकत नाहीं हें पाहून आम्हीं स्वस्थ राहून म्हटलें, प्रभूच्या इच्छेप्रमाणें होवो.

१५ त्या दिवसांनंतर आम्ही आपली तयारी करून यरुशलेमास वर गेलों. १६ आमच्याबरोबर कैसरीयांतील किलेक शिष्यहि आले, त्यांनीं आपल्याबरोबर कुप्र एथील त्रासोन, ह्या जुन्या शिष्यास आणिलें; त्याच्या येथें आम्हांस राहावयाचें होतें.

१७ यरुशलेमास आल्यावर बंधुजनांनीं आनंदांन आमचें आगतस्वागत केलें. १८ मग दुसऱ्या दिवशीं पौल आम्हांसुद्धां याकोबाच्या एथें गेला; आणि सर्व वडीलवर्गहि तेथें आला. १९ तेव्हां त्यानें त्यांस भेटून आपल्या सेवेच्या योगें जीं कार्यें देवानें विदेशी लोकांमध्ये केलीं त्यांपैकीं एकेक सविस्तर सांगितलें. २० हें

ऐकून त्यांनीं देवाचें गौरव केलें, व त्याला म्हटलें, भाऊ, ज्यांनीं विश्वास ठेविला आहे असे यहुद्यांमध्ये किती हजारों लोक आहेत हें तूं पाहतोस; ते सर्व नियमशास्त्राभिमानी आहेत; २१ तुजविषयीं त्यांस असें कळविण्यांत आलें आहे कीं तूं विदेशी लोकांत राहणाऱ्या सर्व यहुद्यांस मोशाचा त्याग करावयास शिकवितोस आणि आपल्या मुलांची सुंता करूं नये, व परिपाठांप्रमाणें चालूं नये असेंहि सांगतोस. २२ तर आतां काय करावें? तूं आला आहेस हें ते खचीत ऐकतील. २३ यास्तव आम्ही तुला जें सांगतों तें कर; नवस केलेले असे आमच्यांत चौघे जण आहेत; २४ त्यांस घेऊन त्यांच्यासहित तूं व्रतस्थ हो, आणि त्यांनीं मुंडण करावें म्हणून त्यांचा खर्च तूं कर, म्हणजे तुज-विषयीं जें कळविण्यांत आलें आहे त्यांत कांहीं अर्थ नसून तूं स्वतः नियमशास्त्र पाळून व्यवस्थेनें वागतोस असें सर्वास समजेल; २५ परंतु ज्यांनीं विश्वास ठेविला आहे अशा विदेशासंबंधानें आम्हीं निर्णय करून लिहून पाठविलें आहे कीं त्यांनीं मूर्तीस अर्पिलेले [पदार्थ], रक्त, गुदमरून मेलेले [प्राणी] व व्यभिचार यांपासून आपणांस राखावें. २६ तेव्हां पौल त्या मनुष्यांस घेऊन दुसऱ्या दिवशीं त्यांच्याबरोबर व्रतस्थ होऊन मंदिरांत गेला, आणि ज्या दिवशीं त्यांच्यांतील एकेकासाठीं अर्पण करावयाचें त्या दिवसापर्यंत व्रताचे दिवस आपण पूर्ण करीत आहों असें त्यानें दर्शविलें.

२७ आणि ते सात दिवस पूर्ण होणार होते, तेव्हां आसियांतले यहुदी यांनीं त्याला मंदिरांत पाहून सर्व समुदायाला चेतविलें, आणि त्याजवर हात टाकून २८ आरोळी मारून म्हटलें, अहो इस्राएल लोकांनी, धावा हो धावा; आपले लोक, नियमशास्त्र व हें स्थल यांविरुद्ध जो सर्व ठिकाणीं सर्वास शिकवितो तो हाच आहे; शिवाय यानें हेळेण्यांस मंदिरांत आणून हें पवित्रस्थान विटाळविलें आहे. २९ यांनीं त्रफिम इफिसकर याला पूर्वी त्याच्याबरोबर नगरांत पाहिलें होतें; त्याला पौलानें मंदिरांत आणिलें असावें, अशी त्यांची कल्पना होती. ३० तेव्हां सर्व नगर गलबळून लोकांची एकच गर्दी झाली; आणि त्यांनीं पौलाला धरून मंदिरांतून बाहेर

ओहून काढिलें; तोंच दरवाजे बंद झाले. ३१ मग ते त्याला जिवें मारावयाला पाहत असतां पलटणाच्या सरदाराकडे बातमी लागली कीं सर्व यरुशलेमांत गडबड उडाली आहे. ३२ तेव्हांच तो शिपाई व जमादार यांस घेऊन त्यांकडे खालीं धावत गेला. सरदार व शिपाई यांस पाहून ते पौलाला मारितांना थांबले. ३३ तेव्हां सरदारानें जवळ येऊन त्याला धरिलें आणि दोन सांखळ्यांनीं बांधण्यास हुकूम केला; मग हा कोण व यानें काय केलें असें त्यानें विचारिलें. ३४ तेव्हां लोकांतून कोणी कांहीं, कोणी कांहीं ओरडले; ह्या गलबल्यामुळें त्याला खात्रीलायक असें कांहीं कळेना, म्हणून त्यानें त्याला गडीत नेण्याचा हुकूम केला. ३५ तो पायऱ्यांवर आला तेव्हां असें झालें कीं लोकांच्या दांडगाव्यामुळें शिपायांनीं त्याला उचलून नेलें; ३६ कारण लोकांचा समुदाय मागें चालत असून, याची वाट लाव, असें ओरडत होता.

३७ मग पौलाला गडीत नेणार इतक्यांत त्यानें सरदाराला म्हटलें, मला तुजबरोबर कांहीं बोलावयाची परवानगी मिळेल का? तो म्हणाला, हेळेणी भाषा तुला येते काय? ३८ ज्या मिसऱ्यानें थोड्या दिवसांमागें बंड उठवून त्या चार हजार मारेकऱ्यांस रानांत नेलें तो तूंच आहेस कीं नाही? ३९ तेव्हां पौलानें म्हटलें, मी किलिकियांतील तार्सकर यहुदी आहे; हलक्या नगरचा राहणारा नव्हे; मी तुला विनंती करितों कीं लोकांबरोबर बोलण्याची मला परवानगी दे. ४० त्यानें परवानगी दिल्यावर पौलानें पायऱ्यांवर उभें राहून लोकांस हातातें खुणाविलें; आणि अगदीं निवांत झाल्यावर तो त्यांबरोबर इब्री भाषेंत येणें प्रमाणें बोलला:

१ बंधुजनहो व वडील मंडळहो, मी जें २२ आतां तुम्हांस प्रत्युत्तर करितों तें ऐका.

२ तो आपणांबरोबर इब्री भाषेंत बोलत आहे हें ऐकून ते अधिक स्वस्थ झाले; मग त्यानें म्हटलें:

३ मी यहुदी असून किलिकियांतील तार्स नगरांत माझा जन्म झाला, आणि या नगरांत गमलियेलाच्या चरणजांवळ लहानाचा मोठा होऊन वाडवडिलांच्या नियमशास्त्राचें कडकडीत रीतीनें मला शिक्षण मिळालें,

आणि जसे तुम्ही सर्व आज देवाविषयीं उत्कंठित आहां तसाच मी होतों; ४ पुरुष व स्त्रिया यांस बांधून, बंदिशाळेंत घालून, देहांत शिक्षा देऊन सुद्धा, या पंथाचा पाठलाग मीं केला. ५ याविषयीं मुख्य याजक व अवघा वडीलवर्गहि माझा साक्षी आहे; त्यांपासून बंधुजनांस पत्रें घेऊन दिमिष्कास चाललों होतों, यासाठीं कीं जे तेथें होते त्यांसहि बांधून यरुशलेमांत शासन करावयास आणावें. ६ मग असें झालें कीं जातां जातां मी दिमिष्काजवळ पोहंचलों तेव्हां सुमारें दुपारच्या वेळेस आकाशांतून मोठा प्रकाश माझ्या समोवता एकाएकीं चमकला. ७ तेव्हां मी भूमीवर पडलों, आणि, शौला, शौला, माझा छळ कां करितोस, अशी वाणी मजबरोबर बोलतांना मीं ऐकिली. ८ मीं विचारिलें, प्रभुजी, तूं कोण आहेस? त्यानें मला म्हटलें, ज्या नासोरी येशूचा छळ तूं करितोस तोच मी आहे. ९ तेव्हां माझ्याबरोबर जे होते त्यांनीं प्रकाश पाहिला खरा, परंतु मजबरोबर बोलणाऱ्याची वाणी त्यांनीं ऐकिली नाही. १० मग मी म्हणालों, प्रभुजी, मीं काय करावें? प्रभूनें मला म्हटलें, उठून दिमिष्कांत जा; मग तूं जें जें करावें म्हणून ठरविण्यांत आलें आहे तें सर्व तुला तेथें सांगितलें जाईल. ११ त्या प्रकाशाच्या तेजामुळें मला दिसेनासें झालें म्हणून माझ्या सोबल्यांनीं माझा हात धरून मला दिमिष्कांत नेलें. १२ मग हनन्या नामें कोणी एक मनुष्य होता, तो नियमशास्त्रा-प्रमाणें धार्मिक आणि तेथल्या सर्व राहणाऱ्या यहुद्यांकडून नावलौकिक मिळविलेला असा होता; १३ त्यानें मजकडे येऊन जवळ उभें राहून मला म्हटलें, शौलभाऊ, वर पहा. तत्क्षणींच मीं त्याकडे वर पाहिलें. १४ मग तो म्हणाला, आपल्या पूर्वेजांच्या देवानें तुजसें बंधानें ठरविलें आहे कीं तूं त्याची इच्छा काय आहे हें समजून घ्यावें, त्या धार्मिक पुरुषाला पाहावें व त्याच्या तोंडची वाणी ऐकावी; १५ कारण जें तूं पाहिलें व ऐकिलें त्याविषयीं तूं सर्व मनुष्यांपुढें त्याचा साक्षी होशील. १६ तर आतां उशीर कां करितोस? ऊठ, त्याच्या नामानें धावा करून बासिसा घे, आणि आपल्या पातकांचें क्षालन कर. १७ मग असें झालें कीं मी यरुशलेमास माघारें आल्यावर

मंदिरांत प्रार्थना करीत असतां माझे देहभान सुटलें. १८ तेव्हां मी त्याला पाहिलें; तो मला बोलला: त्वरा कर, यरुशलेमांतून लवकर निघून जा; कारण मजविषयीं तूं दिलेली साक्ष ते मान्य करणार नाहीत. १९ तेव्हां मी म्हणालों, प्रभुजी, त्यांस ठाऊक आहे कीं जे तुजवर विश्वास ठेवीत असत, त्यांस मी बंदींत टाकून प्रत्येक सभास्थानांत ताडण करीत असें; २० तुझा साक्षी स्तेफन याचा रक्तपात झाला तेव्हां मी स्वतः जवळ उभा असून मान्यता दर्शविली आणि त्याचा घात करणाऱ्यांचीं वस्त्रे राखीत होतो. २१ तेव्हां त्यानें मला सांगितलें, जा, मी तुला विदेशी लोकांकडे दूर पाठवितों.

२२ या वाक्यापर्यंत लोकांनीं त्याचें ऐकिलें; मग ते आरोळी मारून बोलले, अशाची वाट लावून याला जगांतून काढ; हा वाचावयास योग्य नाही. २३ ते ओरडत व आपलीं वस्त्रे अंगावरून काढून टाकून आकाशांत धूळ उधळीत असतां, २४ सरदारानें असा हुकूम केला कीं त्याला गदींत आणावें; ते त्याजवर इतके कां ओरडले हें समजावें म्हणून त्यानें त्याची चाबकाखालीं चौकशी करण्यास सांगितलें. २५ मग त्यांनीं त्याला वाद्यांनीं ताणिलें, तेव्हां जवळ उभें असलेल्या जमादाराला पौलानें म्हटलें, रोमी मनुष्याला, व तशांत ज्याला अन्यायी ठरविलें नाही अशाला, फटके मारणें तुम्हांला कायदेशीर आहे काय ? २६ हें ऐकून जमादारानें सरदाराजवळ जाऊन म्हटलें, तूं हें काय करितोस ? तो माणूस रोमी आहे. २७ तेव्हां सरदार त्याच्याजवळ येऊन म्हणाला, तूं रोमी आहेस काय ? मला सांग. त्यानें म्हटलें, होय. २८ सरदारानें उत्तर केलें, मीं हा नागरिकपणाचा हक्क फार मोलानें विकत घेतला आहे. पौलानें म्हटलें, मी तर जन्मतःच रोमी आहे. २९ यावरून त्याची जे चौकशी करणार होते ते तात्काळ त्याजपासून गेले. शिवाय हा रोमी आहे असें सरदाराला कळलें तेव्हां त्यालाहि मीति वाटली; कारण त्यानें त्याला जखडविलें होतें.

३० यहुदी लोकांनीं त्याजवर जो आरोप आणिला तो काय आहे हें निश्चितपणें कळावें असें सरदाराच्या मनांत होतें, म्हणून दुसऱ्या दिवशीं त्यानें त्याला

मोकळें केलें, आणि मुख्य याजक व अवधी धर्मसभा यांस एकत्र होण्याचा हुकूम करून पौलाला खालीं आणून त्यांजपुढें उभें केलें.

१ मग पौल धर्मसभेकडे स्थिर दृष्टि करून २३ म्हणाला, बंधुजनहो, मी आजपर्यंत देवाबरोबर पूर्ण सद्भावेंकरून प्रजाधर्मानें वर्तलों. २ तेव्हां प्रमुख याजक हनन्या यानें त्याच्याजवळ उभें राहणाऱ्यांस त्याच्या तोंडांत मारण्याची आज्ञा केली. ३ तेव्हां पौल त्याला म्हणाला, हे चुना लावलेल्या भिंती, तुला देव मारील; तूं नियमशास्त्राप्रमाणें माझा न्याय करावयाला बसला असतां नियमशास्त्राविरुद्ध मला मारण्याची आज्ञा देतोस काय ? ४ तेव्हां जवळ उभे राहणारे म्हणाले, देवाच्या प्रमुख याजकाची तूं निंदा करितोस काय ? ५ पौलानें म्हटलें, बंधुजनहो, हा प्रमुख याजक आहे हें मला ठाऊक नव्हतें; तूं 'आपल्या लोकांच्या अधिकाऱ्याविरुद्ध वाईट बोलूं नको' असें लिहिलें आहे. ६ तेव्हां त्यांच्यामध्ये एक भाग सद्की व एक भाग परूशी आहे, असें ताडून पौल धर्मसभेमध्ये मोठ्यानें म्हणाला, बंधुजनहो, मी परूशी व परूश्यांचा पुत्र आहे; आमची आशा व मेलेल्यांचें पुनः उठणें यांसंबंधानें माझी चौकशी होत आहे. ७ तो हें बोलत आहे तोंच परूशी व सद्की यांचा कलह होऊन लोकसभेंत फूट पडली. ८ कारण पुनः उठणें होत नाही आणि दिव्यदूत व आत्माहि नाही, असें सद्की म्हणतात; परूशी तर ह्या दोन्ही गोष्टी मान्य करितात. ९ तेव्हां मोठा गलबला झाला; आणि जे शास्त्री परूश्यांच्या पक्षाचे होते त्यांच्यांतून काहीं उठून भांडत म्हणाले, या मनुष्याच्या ठायीं आम्हांस काहीं वाईट दिसत नाही; जर आत्मा किंवा दिव्यदूत त्याजबरोबर बोलला असला तर मग ? १० असा त्यांचा मोठा कलह चालला असतां ते पौलाला फाडून टाकतील असें भय वाटून सरदारानें शिपायांस हुकूम केला कीं खालीं जाऊन त्याला त्यांजमधून सोडवून गदींत आणावें.

११ त्याच रात्री प्रभु त्याजपुढें उभा राहून म्हणाला, धीर धर; जशी तूं यरुशलेमांत मजविषयींची साक्ष

दिली तशी रोमांतहि तुला द्यावी लागेल.

१२ मग दिवस उगवल्यावर, किलेक यहूदी कट करून स्वतःस शपथेनें बद्ध करून घेऊन म्हणाले, आपण पौलाचा जीव घेईपर्यंत खाणारपिणार नाहीं. १३ हा कट करणारे इसम चाळिसांहून अधिक होते. १४ ते मुख्य याजक व वडीलमंडळ यांजकडे येऊन म्हणाले, पौलाचा जीव घेईपर्यंत आम्ही अन्नाला शिवणार नाहीं, अशा कडकडीत शपथेनें आम्हीं आपणांस बद्ध करून घेतलें आहे. १५ तर आतां त्याजविषयीं आणखी कांहीं बारकाईनें विचारपूस करावयाची आहे, या निमित्तानें त्याला आपणाकडे आणावें असें तुम्ही समेसहित सरदाराला समजवावें; म्हणजे तो जवळ आला न आला तोंच त्याचा जीव घेण्यास आम्ही तयार आहों. १६ ते दबा धरून बसल्याचें पौलाच्या भाच्यानें ऐकिलें, आणि गढींत जाऊन त्यानें पौलाला तें सांगितलें. १७ तेव्हां पौलानें एका जमादाराला बोलावून म्हटलें, या तरुणाला सरदाराकडे घेऊन जा; याला त्यास कांहीं सांगावयाचें आहे. १८ तेव्हां त्यानें त्याला सरदाराकडे नेऊन म्हटलें, बंदिवान पौल यानें मला बोलावून विनंती केली की या तरुणाला आपणांकडे आणावें, त्याला आपणांबरोबर कांहीं बोलावयाचें आहे. १९ तेव्हां सरदारानें त्याचा हात धरून त्याला एकीकडे नेऊन विचारिलें, मला सांगावयाचें आहे तें काय ? २० तो म्हणाला, यहूद्यांनीं असा एकोपा केला आहे कीं पौलाविषयीं आणखी कांहीं बारकाईनें विचारपूस करावयाच्या निमित्तानें त्याला उद्यां खालीं समेमध्ये आणावें, अशी आपणांकडे विनंती करावी. २१ तर आपण त्यांचें ऐकू नये; कारण त्यांच्यापैकीं चाळिसांहून अधिक माणसें त्याच्यासाठीं दबा धरून बसलीं आहेत; त्यांनीं शपथ घेतली आहे की त्याला जिवें मारीपर्यंत आपण खाणारपिणार नाहीं; आणि आतां ते तयार होऊन आपली कबुली मिळण्याची वाट पाहत आहेत. २२ तेव्हां तूं हें मला कळविलें हें कोणाला सांगूं नको, असें सरदारानें त्या तरुणाला बजावून सांगून त्याला निरोप दिला. २३ मग त्यानें दोघां जमादारांस

बोलावून सांगितलें, कैसरीया एथें जावयाला दोनशें शिपाई, सत्तर खार व दोनशें भालेकरी असे प्रहर रात्रीस तयार करून ठेवा; २४ आणि पौलाला बसवून फेलिक्स सुमेदाराकडे संभाळून नेण्याकरितां पाठाळें मिळवा. २५ शिवाय त्यानें अशा मजकुराचें पत्र लिहिलें:

२६ नामदार फेलिक्स सुमेदार यास क्लौद्य लुसिया याचा सलाम. २७ ह्या मनुष्यास यहूद्यांनीं धरिलें होतें आणि त्याचा घात त्यांजकडून होणार होता, इतक्यांत हा रोमी आहे, असें कळल्यावरून मीं शिपाई घेऊन जाऊन याला सोडविलें; २८ आणि याजवर आरोप आणल्याचें काय कारण होतें हें समजून घेण्याच्या इच्छेनें त्याला त्यांच्या धर्मसभेंत खालीं नेलें; २९ तेव्हां त्यांच्या नियमशास्त्रांतील वादग्रस्त गोष्टींसंबंधीं त्याजवर कांहीं ठपका आणिला होता, परंतु मरणाची किंवा बंधनांची शिक्षा देण्याजोगा असा त्याजवर आरोप नव्हता, असें दिसून आलें. ३० या माणसाविरुद्ध कट होणार आहे अशी मला खबर लागतांच मीं त्याला तुजकडे पाठविलें आहे, वाद्यांसहि तुजसमोर खटला चालविण्यास सांगितलें आहे. [सुखरूप असावें.]

३१ शिपायांनीं हुकुमाप्रमाणें पौलाला रात्रीस अंतिपत्रिसास नेलें; ३२ आणि दुसऱ्या दिवशीं त्याजबरोबर जाण्यास खार ठेवून आपण गढींत परत आले. ३३ खारांनीं कैसरीयांत जाऊन सुमेदाराला पत्र देऊन पौलालाहि त्याजपुढें उभें केलें. ३४ त्यानें पत्र वाचून विचारिलें, हा कोणत्या प्रांताचा आहे ? तो किलिकियाचा आहे असें समजल्यावर, ३५ त्यानें म्हटलें, तुझे वादी आले म्हणजे मी तुझे ऐकेन; आणि त्यानें त्याला हेरोदाच्या वाज्यांत ठेवावें असा हुकूम सोडिला.

१ पांच दिवसांनंतर प्रमुख याजक हनन्या कांहीं २४ वडीलमंडळ आणि तिर्तुल्ल नामें कोणीएक वकील यांस घेऊन खालीं आला; आणि त्यांनीं सुमेदाराला पौलाविरुद्ध मजकूर कळविला. २ त्याला बोलाविल्यावर तिर्तुल्ल त्याजवर दोषारोप करू लागला, तो येणें-प्रमाणें: नामदार फेलिक्स महाराज, तुझ्यामुळे आम्हांस

फार खस्थता मिळाली आहे, आणि आपल्या दूरदर्शीपणाने या राष्ट्रांत सुधारणा होत आहे; ३ यास्तव तिचा आम्ही पूर्ण कृतज्ञतेने, सर्व प्रकारे व सर्वत्र आदर करितों. ४ तरी आपला अधिक खोळंबा करूं नये म्हणून विनंती करितों की मेहरबानीने आमचे थोडक्यांत एकावे. ५ हा माणूस केवळ पीडा असा आम्हांस आढळला आहे, आणि जगांतल्या सर्व यहूदी लोकांत बंड उठविणारा असून नासोरी लोकांच्या पंथाचा पुढारी आहे; ६ ह्याने मंदिरहि विटाळविण्याचा प्रयत्न केला; त्याला आम्ही धरिलें; [व आमच्या नियमशास्त्रा-प्रमाणे याचा न्याय ठरविण्यास पाहत होतो; ७ पण लुसिया सरदाराने येऊन, मोठ्या जबरदस्तीने याला आमच्या हातांतून काढून नेलें; ८ आणि याच्या वाद्यांस आपणांकडे येण्याची आज्ञा केली;] त्याची आपण चौकशी कराल तर ज्या गोष्टींचा दोषारोप आम्ही त्याजवर करितों, त्या सर्वांविषयी त्याजकडूनच आपणांला समजेल. ९ तेव्हां या गोष्टी अशाच आहेत, असें बोलून यहूद्यांनीं हि पुष्टीकरण दिलें.

१० मग सुभेदाराने बोलण्यास खुणाविल्यावर पौलाने उत्तर दिलें: आपण बहुत वर्षे या लोकांचे न्यायाधीश आहां हें मला ठाऊक आहे, म्हणून मी आपल्या गोष्टीविषयी संतोषाने प्रत्युत्तर देतां. ११ आपणांस सहज समजेल की मला यरुशलैमांत भजन करावयास जाऊन अजून बारापेक्षां अधिक दिवस झाले नाहीत; १२ आणि मंदिरांत, सभास्थानांत किंवा नगरांत कोणाबरोबर वादविवाद करितांना किंवा लोकांत बंडाळी माजवितांना मी त्यांस आढळलों नाही. १३ ज्या गोष्टींचा दोषारोप ते मजवर आतां करीत आहेत, त्यांची आपणांपुढें त्यांस शाबिती करितां येत नाही. १४ तरी इतकें आपणांजवळ कबूल करितों की ज्या मार्गाला ते विपथ म्हणतात त्या मार्गाप्रमाणे जें जें नियमशास्त्रानुसार आहे व जें जें संदिष्टलेखांत आहे त्या सर्वांवर विश्वास ठेवून मी आमच्या पूर्वजांच्या देवाची सेवा करितों; १५ आणि धार्मिकांचे व अधार्मिकांचेहि पुनः उठणें होईल, अशी

जी ते आशा धरितात तीच आशा मी देवाकडे पाहून धरितों. १६ यामुळे देवासंबंधाने व मनुष्यासंबंधाने माझे मन सतत शुद्ध राखण्याचा मी यत्न करितों. १७ मी पुष्कळ वर्षांनीं आपल्या लोकांत दानधर्म करावयास व अर्पणें वाढावयास आलों; १८ हीं करीत असतां मी व्रतस्थ असा मंदिरांत आढळलों, माझ्या-बरोबर लोकांचा घोळका नव्हता, अगर दंगल होत नव्हता; तरी तेथें आसियाचे कित्येक यहूदी होते; १९ त्यांचें माझ्याविरुद्ध कांहीं होतें तर त्यांनीं आपणांपुढें येऊन दोषारोप करावयाचा असता; २० किंवा यांनीं तरी सांगावें की मी धर्मसभेपुढें उभा राहिलों असतां माझा कोणता अपराध यांस दिसून आला. २१ यांच्यामध्ये उभें राहून, मेलेल्यांच्या पुनः उठण्याविषयी माझा न्याय तुम्हांपुढें होत आहे, हे शब्द मी मोठ्याने बोललों; हा माझा उद्गार अपराध असला तर असेल.

२२ फेलिक्साला त्या मार्गाची चांगली माहिती असल्यामुळे त्याने खटला तहकूब करून म्हटलें, लुसिया सरदार येईल तेव्हां तुमच्या प्रकरणाचा निकाल करीन; २३ आणि त्याने जमादाराला हुकूम केला की याजवर रखवाली ठेवावी; तरी याला मोकळीक असावी; आणि याच्या स्वकीयांस याची सेवा करण्याविषयी मनाई नसावी.

२४ मग कांहीं दिवसांनंतर फेलिक्स आपली यहूदीण बायको द्रुसिला इच्यासहित आला, व त्याने पौलाला बोलावून ख्रिस्त येशूवरील विश्वासाविषयी त्याजपासून ऐकून घेतलें. २५ तेव्हां धार्मिकता, इंद्रियदमन व भावी न्याय यांविषयी तो भाषण करीत असतां, फेलिक्साने भयभीत होऊन म्हटलें, आतां तूं जा; संधि सापडली म्हणजे तुला बोलावीन. २६ आणखी आपणास पौलाकडून द्रव्य मिळेल अशी आशाहि त्याने धरिली. यास्तव त्याला पुनःपुनः बोलावून आणून तो त्याच्याबरोबर संभाषण करीत असे. २७ पुढें दोन वर्षांनंतर फेलिक्सच्या जागेवर पुक्वर्क फेस्त हा आला; तेव्हां यहूद्यांची मर्जी संपादण्याच्या इच्छेनें फेलिक्स पौलाला कैदेतच ठेवून गेला.

१ मग फेस्त सुभ्यांत येऊन तीन दिवसांनीं २५ कैसरीयाहून यरुशलेमास वर गेला. २ तेव्हां प्रमुख याजक व यहूद्यांतील मुख्य पुरुष यांनीं त्याजकडे पौलावर फिर्याद केली; ३ आणि, मेहेरबानी करून त्याला यरुशलेमांत बोलावून ध्यावें, अशी त्याकडे विनंती केली; ते वाटेंत त्याचा घात करण्याकरितां दबा धरण्याच्या व्यवस्थेंत होते. ४ फेस्तानें उत्तर दिलें, पौल कैसरीयांत कैदेत आहे, मी स्वतः तिकडे लवकरच जाणार आहे; ५ म्हणून त्या मनुष्याचा काहीं अपराध असला तर तुम्हांतील प्रमुखांनीं माझ्याबरोबर येऊन त्याजवर आरोप ठेवावा.

६ मग तो त्यांमध्ये आठदहा दिवस राहून कैसरीयास खाली गेला, आणि दुसऱ्या दिवशीं न्यायासनावर बसल्यावर त्यानें पौलाला आणावयाचा हुकूम केला. ७ तो आल्यावर यरुशलेमाहून आलेले यहूदी यांनीं त्याच्यासभोवतें उभे राहून ज्यांचा पुरावा त्यांच्यानें करवेना असे पुष्कळ व भयंकर आरोप त्याजवर ठेविले; ८ पौलानें प्रत्युत्तर केलें कीं मीं यहूद्यांच्या नियमशास्त्राचा, मंदिराचा किंवा कैसराचा काहीं अपराध केला नाही. ९ तेव्हां यहूद्यांची मर्जी संपादावी अशा इच्छेनें फेस्त पौलाला म्हणाला, यरुशलेमास जाऊन तेथें माझ्यापुढें या गोष्टींविषयीं तुझा न्याय व्हावा अशी तुझी इच्छा आहे काय ? १० तेव्हां पौलानें म्हटलें, कैसराच्या न्यायासनापुढें मी उभा आहे, एथेंच माझा न्याय व्हावा; मीं यहूद्यांचा काहीं अन्याय केला नाही, हें आपणहि चांगलें ओळखतां. ११ मीं अन्याय केला असला किंवा मरणास योग्य असें काहीं केलें असलें, तर मी मरावयास अमान्य नाही; परंतु ते मजवर जे आरोप आणितात, त्यांत जर एकहि खरा ठरत नाही, तर त्यांच्या स्वाधीन मला करण्याचा कोणाला अधिकार नाही; मी कैसराजवळ न्याय मागतों. १२ तेव्हां फेस्तानें समेची मसलत घेऊन उत्तर दिलें, कैसराजवळ न्याय मागितला आहेस, तर तूं कैसरापुढें जाशील.

१३ मग काहीं दिवस झाल्यावर अग्रिप्पा राजा व

बर्णाका हीं कैसरीयास येऊन फेस्ताला भेटलीं. १४ तेथें तीं पुष्कळ दिवस राहिलीं; तेव्हां फेस्तानें राजापुढें पौलाचें प्रकरण काढून म्हटलें, फेलिक्सानें बंदीत ठेविलेला असा एक मनुष्य एथें आहे; १५ मी यरुशलेमास गेलों तेव्हां त्याजवर यहूद्यांच्या मुख्य याजकांनीं व बडील मंडळींनीं फिर्याद करून त्याजविरुद्ध ठराव व्हावा म्हणून विनंती केली. १६ त्यास मीं उत्तर दिलें कीं आरोपी व वादी हे समोरासमोर येऊन, आरोपाविषयीं प्रत्युत्तर देण्याचा आरोपीला प्रसंग मिळाल्यापूर्वी कोणत्याहि माणसाला दंडाकरितां सोपून द्यावें अशी रोमी लोकांची रीत नाही. १७ यास्तव ते येथें आल्यावर काहीं उशीर न करितां, दुसऱ्या दिवशीं न्यायासनावर बसून मीं त्या मनुष्याला आणावयाचा हुकूम केला. १८ वादी उभे असतां, ज्या वाईट गोष्टींचा त्याजविषयीं माझ्या मनांत संशय आला होता त्यांचा आरोप त्यांनीं त्याजवर ठेविला नाही; १९ केवळ त्यांच्या धर्माविषयीं व जो जीवंत आहे म्हणून पौल म्हणतो असा कोणी मृत झालेला येशू याजविषयीं ह्याचा व त्यांचा वाद होता. २० तेव्हां ह्याची चौकशी कशी चालवावी हें मला सुचेनासें झाल्यामुळें मीं त्याला विचारिलें, यरुशलेमास जाऊन तेथें या गोष्टींविषयीं तुझा न्याय व्हावा अशी तुझी इच्छा आहे काय ? २१ तेव्हां बादशाहाच्या निकालासाठीं मला ठेवावें अशी पौलानें मागणी केल्यावरून मीं हुकूम केला कीं याला कैसराकडे पाठवी-पर्यंत कैदेत राखावें. २२ अग्रिप्पा फेस्ताला म्हणाला, त्या माणसाचें ऐकावें असें माझ्याहि मनांत आहे. त्यानें उत्तर दिलें, उद्यां त्याचें ऐकावयास तुला मिळेल.

२३ दुसऱ्या दिवशीं अग्रिप्पा व बर्णाका हीं मोठ्या थाटांनं येऊन सरदार व नगरांतील मुख्य लोक यांच्यासुद्धां दरबारांत गेलीं, आणि फेस्तानें हुकूम दिल्यावर पौलाला तेथें आणिलें. २४ तेव्हां फेस्त म्हणाला, अग्रिप्पा महाराज, व आम्हांबरोबर असणारे सर्व जनहो, या माणसाला तुम्ही पाहतां ना ? ह्यानें यापुढें जीवंत राहूं नये असें ओरडत यहूद्यांच्या सर्व समुदायानें यरुशलेमास व एथेंहि मला अर्ज केला; २५ परंतु त्यानें मरणास

योग्य असें कांहीं केले नाही असें मला समजलें, आणि त्यानें स्वतः बादशहाजवळ न्याय मागितला, म्हणून त्याला पाठवावयाचा मी निश्चय केला. २६ याविषयी मी आपल्या खामीला काय लिहावें असें कांहीं निश्चित नाही, म्हणून तुमच्यापुढें व विशेषकरून अग्रिप्पा महाराज, आपणांपुढें याला आणिलें आहे; यासाठीं कीं चौकशी झाली म्हणजे मला कांहीं तरी लिहावयास सापडेल. २७ बंदीवानास पाठवितांना त्याजवरील दोषारोप न कळविणें हें मला ठीक दिसत नाही.

१ मग अग्रिप्पानें पौलाला म्हटलें, तुला २६ स्वतःच्या तर्फे बोलवायास परवानगी आहे. तेव्हां पौलानें हात पुढें करून प्रत्युत्तर केलें:

२, ३ अग्रिप्पा महाराज, यहुद्यांच्या चालीरिती, त्यांच्या वादविषयक बाबी व धर्मविचार ह्यांत तूं विशेष जाणता आहेस, आणि तुझ्यापुढें, यहुदी ज्यांविषयीं मजवर दोषारोप ठेवितात त्या सर्वांविषयीं मला आज प्रत्युत्तर द्यावयाचें आहे; यावरून मी आपणाला भाग्यवान् समजतो; आणि मी तुला विनंती करितों कीं शांतपणें माझें ऐकून घे. ४ तरुणपणापासून म्हणजे अगदीं पहिल्यापासून माझ्या लोकांत व यरुशल्लेमांत माझें वर्तन कसें होतें तें सर्व यहुद्यांस माहीत आहे. ५ ते पहिल्यापासून मला ओळखतात; म्हणून त्यांची मजीं असल्यास ते साक्ष देतील कीं आमच्या धर्माच्या कडकडीत पंथाप्रमाणें मी परुशी होतो. ६ आतां देवानें आमच्या पूर्वजांस जें वचन दिलें, त्यांची आशा धरल्याबद्दल माझा न्याय होण्याकरितां मी उभा आहे; ७ तें वचन प्राप्त होण्याची आशा बाळगून आमचे बारा वंश, देवाची सेवा रात्रंदिवस एकाप्रतेनें करित आहें. हे राजा, तीच आशा बाळगल्याबद्दल मजवर यहुद्यांनीं आरोप ठेविला आहे. ८ जर देव मेलेल्यांस उठवितो तर हें तुम्ही अविश्वसनीय कां ठरवितां? ९ मलाहि वाटत असे कीं नासोरी येशूच्या नामाविरुद्ध पुष्कळ [कार्य] करावें; १० आणि तसें मी यरुशल्लेमांत केलेंहि; मुख्य याजकांपासून अधिकार मिळवून पुष्कळ भक्तमंडळींना बंदिशाळांत कोंडून टाकिलें, आणि त्यांचा घात करण्यास मी संमति दिली. ११ प्रत्येक सभास्थानांत त्यांस वारंवार

शासन करून त्यांस दुर्भाषण करण्यास लावण्याचा प्रयत्न मी करित असें; त्यांजवर अतिशय पिसाळून जाऊन बाहेरच्या नगरांपर्यंत देखील मी त्यांचा पाठलाग करित असें. १२ माझा असा क्रम चालू असतां, मुख्य याजकांच्या अधिकारानें व त्यांचा परवाना काढून, मी दिसिष्काकडे चाललों होतो; १३ तेव्हां, हे राजा, वाटेवर दोन प्रहरी सूर्याच्या तेजापेक्षां प्रखर असा आकाशाचा प्रकाश माझ्या व मजबरोबर चालणाऱ्या इसमांच्या सभोवतीं चकाकतांना मी पाहिला. १४ तेव्हां आम्ही सर्व भूमीवर पडलों, इतक्यांत इथी भाषेंत मजबरोबर बोलतांना अशी वाणी मी ऐकिली कीं, शौला, शौला, माझा छळ कां करितोस? पराणीवर लाथ मारणें हें तुला कठीण. १५ मी म्हटलें, प्रभुजी, तूं कोण आहेस? प्रभु म्हणाला, ज्या येशूचा तूं छळ करितोस तोच मी आहे. १६, १७ तर उठून उभा राहा; तूं जें मला पाहिलें त्याविषयीं, आणि या लोकांपासून व विदेशी लोकांपासून तुझें रक्षण करितांना तुला जे दर्शन देईन त्याविषयीं सेवक व साक्षी नेमावें यासाठीं मी तुला दर्शन दिलें आहे; १८ त्यांकडे मी तुला आतां पाठवितों, यासाठीं कीं त्यांनीं अंधारांतून उजेडाकडे व सैतानाच्या अधिकांरांतून देवाकडे फिरावें, म्हणून तूं त्यांचे डोळे उघडावे, आणि त्यांनीं मजवरल्या विश्वासानें पापांची क्षमा व पवित्र झालेल्या लोकांमध्ये वतन मिळवावें. १९ यास्तव हे राजा अग्रिप्पा, मी तो स्वर्गीय दृष्टांत अवमानिला नाही; २० तर पहिल्यानें दिसिष्कांत व यरुशल्लेमांत, अवघ्या यहुदीया देशांत व विदेशी लोकांत उपदेश केला कीं पश्चात्ताप करा, आणि पश्चात्तापास शोभतील अशीं कर्मे करून देवाकडे वळा. २१ या कारणामुळे यहुदी मला मंदिरांत धरून बघावयाला पाहत होते. २२ तथापि देवापासून साहाय्य प्राप्त झाल्यामुळे मी लहानमोठ्यांस आजपर्यंत साक्ष देत राहिलों आहे; आणि ज्या गोष्टी होणार आहेत म्हणून संदेष्ट्यांनीं व मोशानें सांगितलें त्याखेरीज मी दुसरें कांहीं सांगितलें नाही; २३ त्या अशा कीं ख्रिस्तानें दुःख सोसणारें असावें आणि मेलेल्यांतून उठणारांपैकीं पहिलें असून त्यानें आमच्या लोकांस व विदेशी लोकांस प्रकाश प्रगट करावा.

२४ याप्रमाणें तो प्रत्युत्तर करीत असतां, फेस्त मोठ्यानें बोलला, पौला, तूं वेडा आहेस; विद्येचें अध्ययन फार झाल्यामुळें तुझें डोंकें भ्रमण करूं लागलें आहे. २५ पौल म्हणाला, फेस्त महाराज, मी वेडा नाहीं; खरेपणाच्या व सुज्ञपणाच्या गोष्टी बोलतो. २६ या गोष्टी राजाला ठाऊक आहेत; त्यासमोर मी प्रशस्तपणें बोलतो; यांतलें त्याजपासून कांहीं गुप्त राहिलें नाहीं अशी माझी खातरी आहे; कां तर हें कोनाकोपन्यांत घडलेलें नाहीं. २७ हे राजा अग्रिप्पा, संदेष्ट्यांवर तुझा विश्वास आहे ना? विश्वास आहे, हें मला ठाऊक आहे. २८ तेव्हां अग्रिप्पानें पौलाला म्हटलें, मीं ख्रिस्ती व्हावें म्हणून तूं थोडक्यानेच माझें मन वळवितोस. २९ पौल म्हणाला, थोडकें अगर फार, कसेंहि असो; पण केवळ तूंच नव्हे, तर आज हे जे सर्व माझें ऐकत आहेत त्यांनीं या बंधनांशिवाय माझ्यासारखें व्हावें, अशी देवाजवळ माझी प्रार्थना आहे.

३० तेव्हां राजा, सुमेदार, बर्णाका व त्यांजबरोबर जे बसले होते ते उठले; ३१ आणि एकीकडे जाऊन एकमेकांत म्हणाले, या माणसानें मरणास किंवा बंधनांस योग्य असें कांहीं केलें नाहीं. ३२ तेव्हां अग्रिप्पानें फेस्ताला म्हटलें, जर या माणसानें कैसराजवळ न्याय मागितला नसता तर याला मोकळें करतां आलें असतें.

२७ १ नंतर आम्हीं इटाली देशास तारवांतून जावें असें ठरल्यावर, पौलाला व दुसऱ्या कित्येक बंदिवांनास बादशाही पलटणाचा यूय्य नावाचा जमादार याच्या स्वाधीन केलें. २ तेव्हां आम्ही, आसियाच्या किनाऱ्यावरील बंदरें करणाऱ्या अद्रमुत्तीय नगरच्या एका तारवांत बसून निघालों; तेव्हां मासेदोनियांतील थेस्सलनीकाचा अरिस्तार्ख हा एक इसम आमच्याबरोबर होता. ३ दुसऱ्या दिवशीं आम्ही सीदोनास पोहंचलों, तेव्हां यूय्यानें पौलाबरोबर मेहेरबानीनें वागून त्याच्या मित्रांनीं त्याचा पाहुणचार करावा म्हणून त्यांजकडे जाण्यास त्याला परवानगी दिली. ४ मग आम्ही तेथून निघाल्यावर वारा समोरचा असल्यामुळें कुप्राच्या किनाऱ्यावरून गेलों. ५ नंतर किलिकिया व पंफुल्या यांच्यासमोरच्या समुद्रावरून जाऊन आम्ही

लुक्या प्रांतांतील मुर्या बंदरास पोहंचलों. ६ तेथें इटालीस जाणारें असें एक आलेक्सांद्रियाचें तारूं जमादाराला मिळालें, त्यावर त्यानें आम्हांस चढविलें. ७ मग पुष्कळ दिवस हळू हळू जातां जातां मोठ्या कष्टानें कनिदासमोर आल्यावर वारा पुढें जाऊं देईना, म्हणून आम्ही केतावरून सलमोनासमोर गेलों; ८ मग आम्ही मोठ्या कष्टानें त्याच्या काठाकाठानें सुंदर नावाच्या बंदरीं आलों; त्याजवळ लसया नगर होतें.

९ तेव्हां फार दिवस झाल्यामुळें आणि तितक्यांत उपासाचें दिवसहि होऊन गेल्यामुळें त्या वेळेस समुद्रावरून जाणें संकटाचें होतें, म्हणून पौलानें त्यांस अशी सूचना दिली कीं, १० अहो गृहस्थांनो, ह्या जलप्रवासांत केवळ मालाचें आणि तारवाचें नव्हे, तर आपल्या प्राणांचेंहि नुकसान व मोठी हानि होईल असें मला दिसतें. ११ तथापि जमादारानें पौलाच्या सूचनेपेक्षां तांडेल व तारवाचा धनी यांजकडे अधिक लक्ष दिलें. १२ तें बंदर हिंवाळ्यांत राहावयाला सोईचें नव्हतें म्हणून बहुतेकांनीं मसलत दिली कीं तेथून निघावें, आणि साधेल तर केतांतील फैनिके बंदरांत जाऊन तेथें हिंवाळा घालवावा; हें नैर्ऋत्याभिमुख व वायव्याभिमुख आहे. १३ मग दक्षिण वारा मंद वाहत असल्यामुळें आपला बेत सिद्धीस गेलाच असें समजून, ते तेथून नांगर उचलून काठाकाठानें केताच्या बाजूनें गेले; १४ परंतु थोड्या वेळानंतर गुरकुलोन नावाचा तुफानी वारा तिकडून सुटला; १५ त्यांत तारूं सापडून वाऱ्याच्या तोंडीं ठरेना, म्हणून आम्ही त्याच्या स्वाधीन होऊन वाहवत चाललों. १६ मग कौदा नावाच्या एका लहान बेटावरून जातांना आम्हीं मोठ्या प्रयासानें होडी आपल्या स्वाधीन करून घेतली; १७ ती वर घेतल्यावर त्यांनीं साहित्याची योजना करून तारूं खालून आंवळून बांधिलें; आणि तें सुतीं नांवाच्या भाटीवर लागेल असें त्यांस भय वाटलें म्हणून त्यांनीं शीड उतरलें, मग ते तसेच वाहवत गेले. १८ तेव्हां वादळानें आमचे फार हाल होऊं लागल्यामुळें, ते दुसऱ्या दिवशीं भरगत टाकूं लागले; १९ आणि तिसऱ्या दिवशीं त्यांनीं आपल्या हातांनीं

तारवाचें अवजार टाकून दिलें. २० मग पुष्कळ दिवस सूर्य व तारेहि दिसले नाहींत, आणि तुफानाचा जोर आम्हांला फारच भासला, त्यामुळें शेवटीं आमची तरण्याची आशा अगदीं नाहींशी झाली. २१ त्यांस पुष्कळ दिवस उपास पडल्यावर पौल त्यांमध्ये उभा राहून म्हणाला, गृहस्थहो, तुम्हीं माझे ऐकावयाचें होतें, केताहून निघावयाचें नव्हतें, म्हणजे हे हाल व ही हानि टळली असती. २२ तर मी आतां तुम्हांस सांगतो कीं धैर्य धरा; तुम्हांतील कोणाच्याहि जीवाचा नाश होणार नाहीं, तारवाचा मात्र होईल; २३ कारण ज्याचा मी आहे व ज्याची सेवा मी करितों त्या देवाचा दिव्यदूत गेल्या रात्रीं माझ्याजवळ उभा राहून म्हणाला, २४ पौल, भिऊं नको; तुला कैसरापुढें उभें राहिलें पाहिजे; आणि पाहा, तुजबरोबर जे तारवांतून चालले आहेत ते अवघे देवानें तुला दिले आहेत. २५ यास्तव गृहस्थांनो, धैर्य धरा; माझा देवावर भरंवसा आहे कीं जसें मला त्यानें कळविलें तसेंच घडेल. २६ तथापि आपल्याला एका बेतावर पडावें लागेल.

२७ नंतर चौदाव्या रात्रीस अद्रिया समुद्रांत आम्ही इकडे तिकडे हेलकावे खात असतां मध्यरात्रीच्या सुमारास खलाश्यांनीं अनुमान केलें कीं आपण एकाद्या किनाऱ्याजवळ येत आहों; २८ तेव्हां त्यांनीं बुडीद टाकिलें तेव्हां वीस वावें पाणी भरलें; कांहीं पुढें जाऊन पुनः बुडीद टाकिलें तेव्हां पंधरावावें भरलें. २९ तेव्हां आपण कदाचित् खडकाळ जागेवर आपटूं असें भय वाटल्यामुळें वरामावरून चार नांगर सोडून ते उत्कंठेनें दिवसाची वाट पाहत बसले. ३० मग नांगर नाळीवरूनहि टाकावे या निमित्तानें खलाशी समुद्रांत होडी सोडून तारवांतून पळावयास पाहत होते; ३१ तेव्हां पौल जमादाराला व शिपायांला म्हणाला, हे तारवांत न राहिले तर तुमचें रक्षण व्हावयाचें नाहीं. ३२ तेव्हां शिपायांनीं होडीचे दोर कापून ती पडूं दिली. ३३ नंतर दिवस उगवण्याच्या सुमारास पौल सर्वास अन्न खाण्याविषयीं विनंती करून म्हणाला, आज चवदा दिवस तुम्ही वाट पाहत उपाशी राहिलां आहां, कांहीं खाळें नाहीं.

३४ यास्तव मी विनंती करितों कीं अन्न खा; त्याच्यानें तुमचा निभाव लागेल; तुम्हांतील कोणाच्या डोक्याच्या केसाचाहि नाश होणार नाहीं. ३५ असें म्हणून त्यानें भाकरी घेऊन त्या सर्वासमक्ष देवाचे आभार मानिले, आणि ती मोडून तो खाऊं लागला. ३६ मग त्या सर्वास धीर येऊन त्यांनींहि अन्न खाळें. ३७ त्या तारवांत आम्ही सर्व मिळून दोनशें शाहतर जण होतों. ३८ जेवून तृप्त झाल्यावर त्यांनीं समुद्रांत गहूं टाकून देऊन तांरुं हलकें केलें. ३९ दिवस उगवल्यावरहि ती भूमि कोणती हें त्यांनीं ओळखलें नाहीं; पण एक खाडी व तिचा सपाट किनारा त्यांच्या दृष्टीस पडला, आणि साधेल तर त्यावर तांरुं लावावें असा त्यांनीं विचार केला. ४० मग नांगर कापून टाकून त्यांनीं ते समुद्रांत राहूं दिले, त्याच वेळेस सुकाणाचीं बंधनें ढिलीं केलीं; आणि पुढचें शीड वाऱ्यावर सोडून सपाटीची वाट धरिली. ४१ मग समुद्रांत वर आलेल्या जमिनीस तांरुं लागल्यावर त्यांनीं तें पुढें घुसविलें; तेव्हां नाळ रुतून गच्च बसली, आणि वराम लाटांच्या जोरांनें फुटून गेलें. ४२ तेव्हां कोणीं बंदिवानांनीं पोहून पळून जाऊं नये म्हणून त्यांस मारून टाकावें अशी शिपायांनीं मसलत केली. ४३ तथापि पौलाला वाचवावें अशा इच्छेनें त्यांच्या बेतास जमादार आडवा आला; आणि त्यानें हुकूम दिला कीं ज्यांस पोहतां येत असेल त्यांनीं पहिल्यानें उडी टाकून काठास जावें; ४४ आणि बाकीच्यांनीं कोणीं फळयांवर व कोणीं तारवावरील दुसऱ्या कशावर बसून जावें. याप्रमाणें सर्व जण काठास सुरक्षित पोहंचले.

१ असें आम्ही निभावल्यावर त्या बेताचें नाव २८ मिलिता आहे असें आम्हांस समजलें. २ तेथील बर्बर लोकांनीं आम्हांवर विशेष उपकार केले; म्हणजे पाऊस व गरठा असल्यामुळें त्यांनीं शेकोटी पेटवून आम्हां सर्वांचा पाहुणचार केला. ३ तेव्हां पौलानें काटक्यांची मोळी आणून शेकोटीवर घातली, इतक्यांत उष्णता झाल्यामुळें एक साप बाहेर निघून त्याच्या हातास झोंबून राहिला. ४ तें जिवाणू त्याच्या

हाताला लटकलेलें पाहून, बर्बर लोक एकमेकांस म्हणाले, हा माणूस घातक आहे, हा समुद्रांतून वाचला तरी न्यायदेवता त्याला वाचू देत नाही. ५ त्यानें तर तें जिवणू विस्त्रवांत झटकून टाकिलें आणि त्याला काहीं इजा झाली नाही. ६ तो सुजेल अगर एकाएकीं मरून पडेल ह्याची त्यांनीं वाट पाहिली; ह्याची फार वेळ वाट पाहिल्यावर त्याला काहीं विकार झाला नाही, असें पाहून ते आपलें मत बदलून म्हणाले, हा कोणी देव आहे.

७ तिकडे पुढल्या नांमें त्या बेटाच्या मुख्य अधिकाऱ्याच्या जमिनी आसपास होत्या; त्यानें आमचें आगत-स्वागत करून तीन दिवस शिष्टाईनें पाहुणचार केला. ८ तेव्हां असें झालें कीं पुढल्याचा बाप तापांनं व आंवरक्तानें दुखणाईत पडला होता; त्याजकडे आंत जाऊन पौलानें प्रार्थना केली व त्याजवर हात ठेवून त्याला बरें केलें. ९ हें झाल्यावर त्या बेतामध्ये ज्या दुसऱ्या लोकांस रोग होते तेहि त्याजकडे येऊन बरे झाले. १० तेव्हां त्यांनीं आमचा बहुत प्रकारें सन्मान केला; आणि आम्ही हाकारून निघालों तेव्हां आमच्या गरजेचे पदार्थ जहाजावर भरले.

११ याप्रमाणें तीन महिन्यांनंतर आलेक्सांद्रियाचें दयस्कुदै या निशाणीचें एक तारूं हिंवाळा घालविण्याकरितां त्या बेताजवळ राहिलें होतें त्यांत बसून आम्ही निघालों. १२ मग सुराकूस एथें वरवा करून आम्ही तीन दिवस राहिलों. १३ तेथून वळसा घेऊन आम्ही रेगियोनास आलों; आणि एका दिवसानंतर दक्षिण वारा सुटल्यावर दुसऱ्या दिवशीं आम्ही पुत्युलास पोहंचलों; १४ तेथें आम्हांस बंधुजन भेटले, त्यांनीं आपल्या येथें सात दिवस राहावयाची विनंती केली; असे आम्ही रोम येथें आलों. १५ तेथले बंधुजन आम्हांविषयीं ऐकून अप्पियाची पेठ व तीन उतारशाला एथपर्यंत आम्हांस सामोरे आले; त्यांस पाहून पौलानें देवाचें उपकार-स्मरण केलें, आणि त्याला धैर्य आलें.

१६ आम्ही रोम शहरांत गेल्यावर [जमादारानें बंदिवानांस सेनापतीच्या स्वाधीन केलें, पण] पौलाला त्यावर पाहारा करणाऱ्या शिपायांबरोबर निराळें राह-

ण्याची परवानगी मिळाली.

१७ मग असें झालें कीं तीन दिवसांनंतर पौलानें यद्दूवांचे जे मुख्य पुरुष होते त्यांस एकत्र बोलाविलें; ते एकत्र मिळाल्यावर तो त्यांस म्हणाला, बंधुजनहो, मीं आपल्या लोकांविरुद्ध किंवा पूर्वजांच्या संप्रदायांविरुद्ध काहीं केलें नसतां मला यरुशलेमांत बंदिवान करून रोमी लोकांच्या हातीं देण्यांत आलें; १८ त्यांनीं चौकशी केल्यावर मजकडे मरणास योग्य असा काहीं दोष नसल्यामुळें ते मला सोडण्यास पाहत होते; १९ परंतु यद्दूयांनीं विरोध केल्यामुळें कैसराजवळ न्याय मागणें मला भाग पडलें; तरी मला आपल्या राष्ट्रावर काहीं दोषारोप करावयाचा होता असें नाही. २० याकरितां तुमची भेट घेऊन तुम्हांबरोबर भाषण करावें म्हणून तुम्हांस बोलाविलें; इस्राएलाच्या आशेमुळें मी या सांखळीनें बांधलेला आहे. २१ त्यांनीं त्याला म्हटलें कीं तुजविषयीं यद्दूदीयाहून आम्हांस काहीं पत्रें आलीं नाहींत, किंवा बंधुजनांतील कोणीं एथें येऊन तुजविषयीं काहीं प्रतिकूल बातमी आणली नाहीं अगर काहीं सांगितलें नाहीं; २२ तरी तुझे विचार काय आहेत ते तुजपासून ऐकून घ्यावे हें आम्हांला योग्य वाटतें; कारण या पंथाविषयीं म्हटले तर लोक त्याविरुद्ध सर्वत्र बोलतात, हें आम्हांस ठाऊक आहे.

२३ तेव्हां त्यांनीं एक दिवस नेमस्त करून त्याला सांगितल्यावर त्या दिवशीं पुष्कळ लोक त्याच्या बिऱ्हाडीं आले; त्यांस देवराज्याविषयीं साक्ष देण्याकरितां आणि येशूविषयीं मोशाच्या नियमशास्त्रावरून व संदिष्टलेखांवरून त्यांची खातरी करण्याकरितां तो सकाळपासून संध्याकाळपर्यंत त्या विषयाची फोड करीत होता, २४ त्यानें जें सांगितलें त्यावर कित्येकांनीं विश्वास ठेविला व कित्येकांनीं ठेविला नाहीं. २५ त्यांचें आपसांत एकमत न झाल्यामुळें ते उठून जाऊं लागले, तेव्हां पौलानें त्यांस एक वचन सांगितलें: पवित्र आत्मा यशया संदेष्ट्याच्या द्वारे तुमच्या पूर्वजांबरोबर बोलला तें ठीक बोलला; तें असे: २६ या लोकांकडे जाऊन सांग कीं तुम्ही ऐकाल तर खरें,

परंतु समजणार नाही;
व पाहाल तर खरें,
परंतु तुम्हांस दिसणार नाही;
२७ कारण या लोकांचें अंतःकरण जड झालें आहे;
ते कानांनीं मंद ऐकतात;
आणि आपले डोळे त्यांनीं मिटले आहेत;
यासाठीं कीं त्यांनीं डोळ्यांनीं पाहूं नये,
कानांनीं ऐकूं नये,
मनानें समजूं नये,
त्यांनीं वळू नये,

आणि मीं त्यांस बरें करूं नये;
२८ म्हणून तुम्हांस ठाऊक असो कीं हें देवाचें
तारण विदेशी लोकांकडे पाठविलें आहे; आणि ते तें
श्रवण करतील. [२९ तो असें बोलल्यावर यहूदी
आपल्यामध्ये फार विवाद करीत निघाले.]
३० तो आपल्या भाड्याच्या घरांत पुरीं दोन वर्षें
राहिला, आणि जे त्याजकडे येत असत त्या सर्वांचें तो
स्वागत करीत असे. ३१ कोणापासून अडथळा न
होता तो पूर्ण धैर्यानें देवराज्याची घोषणा करीत असे,
आणि प्रभु येशू ख्रिस्ताविषयींच्या गोष्टी शिकवीत असे.

पौलाचें रोमकरांस पत्र

१ पवित्र जन होण्याकरितां पाचारण्यांत आलेले
१ रोम एथील देवाचे प्रिय जन, ह्या सर्वांस प्रेषित होण्या-
करितां बोलाविण्यांत आलेला, देवाच्या सुवातेकरितां
वेगळा केलेला, येशू ख्रिस्ताचा दास पौल ह्याजकडून:
२ आपल्या पुत्राविषयींची ती सुवार्ता देवानें पवित्र शास्त्रांत
आपल्या संदेष्ट्यांच्या द्वारे पूर्वीं कळविली होती; ३ देह-
दृष्ट्या दावीद वंशाचा, ४ मेलेल्यांच्या उठण्यावरून पवि-
त्रतासंपन्न आत्म्याच्या योगें पराक्रमानें देवाचा पुत्र ठर-
लेला, असा आपला प्रभु येशू ख्रिस्त, ५ त्याच्या द्वारे
आम्हांस कृपा व प्रेषितपणा हों मिळालीं; अशासाठीं कीं
त्याच्या नामाकरितां सर्व राष्ट्रांतील लोकांनीं विश्वासाचीन
व्हावें; ६ त्यांच्यापैकीं येशू ख्रिस्ताचे पाचारिलेले
असे तुम्हीहि आहां; ७ त्या तुम्हांस आपला पिता देव
व प्रभु येशू ख्रिस्त यांजपासून कृपा व शांति असो.

८ तुमचा विश्वास सर्व जगांत प्रसिद्ध होत आहे,
म्हणून प्रथम तुम्हां सर्वांमुळे येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे मी
आपल्या देवाचें उपकारस्मरण करितों. ९ तुमची आठवण
मी अखंड कशी करितों, म्हणजे मी आपल्या प्रार्थना-
प्रसंगीं कशी सर्वदा विनंती करीत असतो कीं कसेंहि करून

आतां तरी मला देवाच्या इच्छेनें तुम्हांकडे येण्याचा
लाभ व्हावा; १० याविषयीं, ज्या देवाची सेवा मी
आपल्या आत्म्यानें त्याच्या पुत्राच्या सुवातेत करितों तो
माझा साक्षी आहे. ११ तुमची स्थिरता होण्याकरितां
मी तुम्हांस कांहीं आत्मिक कृपादान द्यावें म्हणून तुमची
मेढ घेण्याची मला फार उत्कंठा आहे; १२ म्हणजे
परस्परांत जो तुमचा व माझाहि विश्वास आहे तेणें-
करून मला तुम्हांविषयीं तुमच्या ठायीं समाधान मिळावें.
१३ बंधुजनहो, जशी इतर विदेशी लोकांत मला फल-
प्राप्ति झाली तशी तुम्हांतहि व्हावी म्हणून मी पुष्कळदां
तुम्हांकडे येण्याचा बेत केला, (पण आतांपर्यंत मला
अडथळे आले,) याविषयीं तुम्हीं अजाण असावें अशी
माझी इच्छा नाही. १४ हेलेणी व बर्बर, ज्ञानी व
अज्ञानी, या दोहोंचाहि मी ऋणी आहे. १५ याप्रमाणें
रोम शहरांत राहणाऱ्या तुम्हांसहि सुवार्ता सांगण्याची
माझ्या ठायीं उत्सुकता आहे.

१६ मला सुवातेची लाज वाटत नाही; प्रत्येक
विश्वास ठेवणाऱ्याकरितां ती तारणार्थ देवाचें सामर्थ्य
आहे; प्रथम यहूद्यांस आणि मग हेलेण्यांस. १७ कारण

तिच्यांत देवाचें न्यायल विश्वासानें विश्वासासाठीं प्रगट होतें; 'नीतिमान् विश्वासानें वाचेल' असा शास्त्र-लेख आहे.

१८ जीं मनुष्यें अनीतीन सत्य दाबून ठेवितात त्यांच्या अधर्मावर व अनीतीवर देवाचा क्रोध स्वर्गातून प्रगट होतो. १९ देवाविषयींचें जें ज्ञान होत असतें तें त्यांच्या मनास व्यक्त केलेलें आहे; कारण देवानें तें त्यांस व्यक्त केलें आहे. २० त्याचे अदृश्य गुण म्हणजे त्याचें सनातन सामर्थ्य व देवल हीं निर्मिलेल्या पदार्थां-वरून ज्ञात होऊन सृष्टीच्या उत्पत्तिकालापासून सृष्ट दिसत आहेत, यासाठीं कीं त्यांनीं निरुत्तर व्हावें; २१ कारण देवाला ओळखत असूनही त्यांनीं देव म्हणून त्याचें गौरव केलें नाहीं, व त्याचे आभार मानिले नाहींत; तर ते आपल्या पोकळ कल्पनांनीं शून्यवत् झाले, आणि त्यांचें मूढ मन अंधकारानें व्याप्त झालें. २२ आपण ज्ञानी आहों असें म्हणवीत असतां ते मूर्ख झाले; २३ आणि त्यांनीं अविनाशी देवाच्या गौरवाचा, नाश-वंत मनुष्य, पक्षी, चतुष्पाद प्राणी व सरपटणारे जीव यांच्या आकाराच्या मूर्तीबरोबर मोबदला केला.

२४ यास्तव ते आपल्या मनाच्या वासनांत असतांना देवानें त्यांस अमंगळपणाच्या स्वाधीन केलें; ह्यामुळें त्यांच्यामध्ये त्यांच्या शरीरांचा अवमान झाला; २५ त्यांनीं देवाच्या सत्याचा असत्याबरोबर मोबदला केला आणि त्याला सोडून उत्पन्न केलेल्या पदार्थांची भक्ति केली; तो उत्पन्नकर्ता युगानुयुग धन्यवादित आहे. आमेन.

२६ यामुळें देवानें त्यांस निंघ मनोभावनांच्या स्वाधीन केलें; त्यांच्यांतल्या स्त्रियांनीं स्वाभाविक व्यवहार सोडून विपरीत व्यवहार धरिला; २७ तसेंच पुरुषांनीं हि स्त्रियांबरोबरचा स्वाभाविक व्यवहार सोडून परस्परे कामसंतप्त होतसाते पुरुषांनीं पुरुषांबरोबर अनुचित कर्म केलें, आणि त्यांच्या भ्रांतीचें योग्य प्रतिफल त्यांनीं आपल्या ठायीं भोगिलें.

२८ ज्याअर्थी देवाचें पूर्ण ज्ञान प्राप्त करून घेण्यास ते मान्य झाले नाहींत त्याअर्थी देवानें त्यांस अनुचित कर्म करण्यास भ्रष्ट अशा मनाच्या स्वाधीन केलें. २९ सर्व अनीति, दुष्टपणा, लोभ, वाईटपणा यांनीं ते भर-

लेले होते; हेवा, हत्या, कलह, कपट, कुबुद्धि यांनीं ते पूर्ण असे होते; ३० ते चहाड, निंदक, देवद्वेष्य, उद्धट, गर्विष्ठ, आत्मश्लाघी, कुकर्मकल्पक, मातापितरांची अवज्ञा करणारे, ३१ बुद्धिहीन, वचनभंग करणारे, ममताहीन, निर्दय असे होते; ३२ जे असें आचरण करितात ते मरणास योग्य आहेत, असा देवाचा नियम त्यांस ठाऊक असतां हि, ते स्वतः तीं कर्म करितात, इतकेंच केवळ नव्हे, तर तसें आचरण करणाऱ्यांस त्यांची संमतीहि आहे.

१ यास्तव हे मानवा, तूं जो कोणी न्याय करणारा २ तो तूं निरुत्तर आहेस; ज्याविषयीं तूं दुसऱ्याचा न्याय करितोस त्याचविषयीं तूं स्वतांला अन्यायी ठरवितोस; कारण न्याय करणारा तूं तींच कर्म करितोस; २ पण आम्हांस ठाऊक आहे कीं जे अशीं कर्म करितात त्यांचविरुद्ध देवाचा न्याय सत्यानुसार होतो. ३ तर हे मानवा, जो तूं तशीं कर्म आचरणा-च्यांचा न्याय करीत असून तींच स्वतः करितोस तो तूं देवाचा न्याय चुकविशील असें तुला वाटतें काय ? ४ किंवा देवाची दया तुला पश्चात्ताप करावयास लावणारी आहे हें न समजतां, त्याचें दयालुत्व, क्षमा व सहनशीलता हीं विपुल असल्यामुळें त्यांचा अवमान करितोस काय ? ५ आपला हट्ट व पश्चात्तापहीन अंतःकरण यांस अनुसरून तूं जो कोधाचा व देवाचा यथार्थ न्याय प्रगट होण्याचा दिवस त्या दिवसाचा क्रोध आपणा-साठीं सांठवून ठेवितोस; ६ 'तो प्रत्येकाला ज्याच्या त्याच्या कर्माप्रमाणें फळ देईल;' ७ सत्कर्माविषयींच्या धीरा-प्रमाणें जे गौरव, सन्मान व अविनाशिता यांसाठीं खटपट करितात त्यांस तो सार्वकालिक जीवन देईल; ८, ९ परंतु जे तट पाडणारे आहेत व सत्याला न मानितां अधर्माला मानितात, त्यांजवर क्रोध व कोप, संकट व क्लेश हीं येतील; म्हणजे दुष्कर्म करणारा मनुष्य, प्रथम यहुदी आणि मग हेब्रॅणी, अशा प्रत्येकाच्या जिवावर तीं येतील; १० आणि प्रत्येक सत्कर्म करणारा, प्रथम यहुदी आणि मग हेब्रॅणी, यांस गौरव, सन्मान व शांति हीं मिळतील; ११ कारण देवाजवळ पक्षपात नाहीं. १२ ज्यांस नियमशास्त्र नाहीं अशा जितक्यांनीं पाप

केलें तितकेहि नियमशास्त्र नाही तरी नाश पावतील; आणि नियमशास्त्र असतां जितक्यांनीं पाप केलें तितक्यांचा न्याय नियमशास्त्रानें होईल; १३ नियमशास्त्र श्रवण करणारे देवाच्या दृष्टीनें नीतिमान् आहेत असें नाही, तर नियमशास्त्राप्रमाणें आचरण करणारे नीतिमान् ठरतील; १४ ज्यांस नियमशास्त्र नाही असे विदेशी लोक जेव्हां स्वभावतः नियमशास्त्रांत आहे तें करितात तेव्हां त्यांस नियमशास्त्र नाही तरी ते आपणां स्वतःस नियमशास्त्रच आहेत; १५ म्हणजे ते नियमशास्त्रांतील आचार आपल्या अंतःकरणांत लिहिलेला दाखवितात, त्यांचें मनहि त्यांस साक्ष देतें, आणि त्यांचे एकमेकां-विषयींचे विचार दोष लावणारे किंवा दोषमुक्त करणारे असे असतात; १६ ज्या दिवशीं देव माझ्या सुवार्तेप्रमाणें येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे मनुष्यांच्या गुप्त गोष्टींचा न्याय करील त्या दिवशीं निर्णय होईल.

१७ तुला यहुदी हें नाव आहे; तूं नियमशास्त्राचा आश्रय धरितोस, व देवाविषयीं अभिमान बाळगितोस; १८ तुला त्याची इच्छा कळते; आणि नियमशास्त्राच्या श्रवणानें शिक्षण मिळाल्यामुळें जें श्रेष्ठ तें पसंत करितोस; १९ नियमशास्त्रांत मला ज्ञानाचें व सत्याचें स्वरूप मिळालें आहे म्हणून मी अंधळ्यांचा वाटाडी, जे अंधारांत आहेत त्यांचा प्रकाश, २० अल्पबुद्धि लोकांचा शिक्षक, बाळकांचा गुरु आहे, अशी तुझी खातरी आहे; २१ असा जो तूं दुसऱ्यास शिकवितोस तो तूं स्वतःला शिकवीत नाहीस काय? जो तूं चोरी करूं नये अशी घोषणा करितोस तो तूं चोरी करितोस काय? २२ जो तूं व्यभिचार करूं नये असें सांगतोस, तो तूं व्यभिचार करितोस काय? जो तूं मूर्तींचा विटाळ मानितोस, तो तूं देवळें छुटितोस काय? २३ जो तूं नियमशास्त्राचा अभिमान बाळगितोस, तो तूं नियमशास्त्राच्या उल्लंघनां देवाचा अपमान करितोस काय? २४ 'तुम्हांमुळें विदेशी लोकांत देवाच्या नामाची निंदा होत आहे,' असा शास्त्रलेख आहे. २५ जर तूं नियमशास्त्राप्रमाणें करितोस तर सुंतेचा उपयोग आहे; परंतु नियमशास्त्राचें उल्लंघन करणारा असलास तर तुझी

सुंता बेसुंता अशी झाली आहे. २६ तर मग बेसुंती मनुष्यानें नियमशास्त्राचे नियम पाळिले, तर त्याची बेसुंता सुंता अशी मोजण्यांत येईल कीं नाही? २७ शास्त्र-लेख व सुंता तुझ्या बाजूला असतांना जो तूं नियमशास्त्राचें उल्लंघन करणारा आहेस त्या तुझा न्याय, जो जातीनें बेसुंती वर्गांतला असून नियमशास्त्र पाळितो, तो करणार नाही काय? २८ कारण जो बाहेरून यहुदी तो यहुदी नव्हे; आणि देहाची जी बाहेरून होते ती सुंता नव्हे; २९ तर अंतरीं जो यहुदी तो यहुदी होय; आणि आध्यात्मिकदृष्ट्या जी अंतःकरणाची व्हावयाची ती सुंता होय; शब्दाप्रमाणें व्हावयाची ती नव्हे; अशाची प्रशंसा मनुष्यांपासून नव्हे, तर देवापासून व्हावयाची.

१ तर मग यहुद्यांचें अधिक्य तें काय? आणि ३ सुंतेचा लाभ तो काय? २ तो सर्व बाजूंनीं पुष्कळच आहे. प्रथम हें कीं देवचर्चनें त्यांस सोपलेलीं होती.

३ कित्येकांनीं विश्वास ठेविला नाही तरी काय झालें? त्यांच्या विश्वासाहीनतेमुळें देवाची विश्वसनीयता व्यर्थ होईल काय? ४ असें न होवो; त्यापेक्षां देव खरा ठरो आणि प्रत्येक मनुष्य खोटा असा होवो; शास्त्रलेख म्हणतो कीं:

तूं आपल्या वचनांत नीतिमान् ठरावें

आणि तुझा न्याय होत असतां तुला जय मिळावा; ५ तरी पण आपल्या अनीतीमुळें देवाचें नीतिमत्त्व स्थापित होतें तर यावरून काय म्हणावें? देव जो शासनकर्ता तो अनीतिमान् आहे असें म्हणावें काय? (मी मानवी व्यवहाराप्रमाणें बोलतों.) ६ असें न होवो; असें झालें तर देव जगाचा न्याय कसा करील? ७ तसेंच माझ्या असल्यानें देवाचें सत्य त्याच्या गौरवाला अतिसंवर्धक झालें तर मग माझा न्याय पापी मनुष्याचा होतो तसा कां व्हावा? ८ बरें होण्यासाठीं आपण वाईट करूं या, असें कां म्हणूं नये? (आम्ही असेंच म्हणतो, असा कितीएक लोक आम्हांवर आळ घालतात;) अशांना दंडाज्ञा व्हावी हेंच यथान्याय आहे.

९ तर मग कसें? आपण श्रेष्ठ आहों काय? मुळींच नाही; कारण आपण जे यहुदी आहों ते व हेलेणी, हीं उभयतां पापवश आहेत असा आरोप आम्ही सर्वांवर

अगोदरच ठेविला आहे; १० शास्त्रलेख म्हणतो:

नीतिमान् कोणी नाही, एक देखील नाही;

११ जाणता कोणी नाही,

देवाचा शोध करणारा कोणी नाही;

१२ सर्व बहकले आहेत, ते एकंदर निरुपयोगी झाले आहेत;

सत्कर्म करणारा असा कोणी नाही, एकहि नाही;

१३ त्यांचा घसा केवळ उघडें थडें आहे;

त्यांनी आपल्या जिभांनी कपट केलें आहे;

त्यांच्या ओठांच्या आंत जोगी सर्पांचें विष आहे;

१४ त्यांचें तोंड शापानें व कडूपणानें भरलेलें आहे;

१५ त्यांचे पाय रक्तपात करावयास उतावळे आहेत;

१६ त्यांच्या मार्गांत विध्वंस व विपत्ति आहेत;

१७ शांतीचा मार्ग त्यांनी समजून घेतला नाही;

१८ त्यांच्या डोळ्यांपुढें देवाचें भय नाही.

१९ आपणांला ठाऊक आहे की नियमशास्त्र जें कांहीं सांगतें तें शास्त्राधीन असलेल्या लोकांस सांगतें; यासाठीं की प्रत्येक तोंड बंद व्हावें व अवघें जग देवदंडास पात्र व्हावें; २० त्याजसमोर कोणी मनुष्य नियमशास्त्रांतील कर्मांनी नीतिमान् ठरणार नाही; कारण नियमशास्त्राच्या द्वारे पापाचा बोध होतो.

२१ आतां नियमशास्त्राविरहित असें जें देवाचें नीतिमत्त्व तें प्रगट झालें आहे, त्यास नियमशास्त्राची व संदेष्ट्यांची साक्ष आहे; २२ हें देवाचें नीतिमत्त्व येशू ख्रिस्तावरील विश्वासाच्या द्वारे सर्व विश्वास ठेवणाऱ्यांसाठीं आहे; त्यांत भेद नाही. २३ कारण सर्वांनी पाप केलें आहे, आणि देवाच्या गौरवाला ते अंतरले आहेत; २४ ते त्याच्या कृपेनें झालेल्या ख्रिस्त येशूमधील मुक्तीच्या द्वारे फुकट-वारी नीतिमान् ठरतात; २५ त्यांच्या रक्तानें विश्वासाच्या द्वारे प्रायश्चित्त होण्यास देवानें त्याला पुढें ठेविलें, यासाठीं की पूर्वी झालेल्या पापांची देवाच्या सहनशीलतेनें उपेक्षा झाल्यामुळे त्यानें आपलें नीतिमत्त्व व्यक्त करावें; २६ आपलें नीतिमत्त्व सांप्रत काळीं असें दाखवावें की आपण नीतिमान् असावे आणि येश्वर विश्वास ठेवणाऱ्याला नीतिमान् ठरविणारें असावे. २७ तर मग फुशारकी मारणें कोठें? ती बाहेरच्या बाहेर

राहून गेली. कोणत्या प्रकारच्या नियमांनें? कर्मांच्या काय? नाही, तर विश्वासाच्या नियमांनें. २८ यावरून मनुष्य नियमशास्त्रांतील कर्मांचून विश्वासानें नीतिमान् ठरतो असें आपण मानितों. २९ देव केवळ यहुद्यांचाच आहे काय? विदेशी लोकांचाहि नव्हे काय? हो, आहे. ३० जर देव एकच आहे, आणि तो सुंती लोकांस विश्वासानें व बेसुंती लोकांस विश्वासाच्या द्वारे नीतिमान् ठरवील, तर तो विदेशी लोकांचाहि आहे.

३१ आपण विश्वासानें नियमशास्त्राला निरर्थक करितों काय? असें अगदीं नाही; उलट आपण नियमशास्त्राची स्थापना करितों.

१ तर मग आपला पूर्वज अब्राहाम यानें देहस्वभावानें काय मिळविलें म्हणून म्हणावें?

२ अब्राहाम कर्मांनी नीतिमान् ठरला असता तर त्याला अभिमान बाळगण्यास कारण असतें; तरी देवासमोर नसतें. ३ शास्त्र काय सांगतें? 'अब्राहामानें देवावर विश्वास ठेविला, आणि हें त्याला नीतिमत्त्व असें मोजण्यांत आलें.' ४ आतां मजुराची मजुरी, ऋण अशी गणली जाते; मेहरबानगी अशी नाही; ५ पण कर्म न करितां अधर्म्याला नीतिमान् ठरविणाऱ्यावर विश्वास ठेवणाऱ्यांचा विश्वास नीतिमत्त्व असा मोजण्यांत येतो. ६ याप्रमाणें ज्या मनुष्याकडे देव कर्मांचून नीतिमत्त्व मोजितो त्याचा धन्यवाद दावीदहि करितो, ७ तो असा:

ज्यांच्या अपराधांची क्षमा झाली आहे,

व ज्यांच्या पापांवर पांघरून घातलें आहे, ते धन्य.

८ ज्या मनुष्याकडे प्रभु पाप मोजणार नाही

तो धन्य.

९ हा धन्यवाद सुंती लोकांचा किंवा बेसुंती लोकांचाहि आहे? विश्वास हा अब्राहामाकडे नीतिमत्त्व असा गणला होता, असें आपण म्हणतो. १० तो कसा गणला गेला? तो सुंती असतांना किंवा बेसुंती असतांना? सुंती असतांना नव्हे, तर बेसुंती असतांना; ११ आणि बेसुंती असतांना त्याच्या असलेल्या विश्वासावरून जें नीतिमत्त्व त्याचा शिक्षा अशी सुंता ही खून त्याला मिळाली; यासाठीं की जे बेसुंती लोक असतां विश्वास ठेवितात

स्या सर्वांचा त्यानें बाप व्हावें, म्हणजे त्यांच्याकडेहि नीतिमत्त्व मोजलें जावें; १२ त्यानें सुंती लोकांचा बाप व्हावें; पण जे सुंती त्यांचा केवळ नाही, तर आपला बाप अब्राहाम वेसुंती असतांना त्याचा जो विश्वास होता त्याला अनुसरून चालणाऱ्यांचाहि व्हावें. १३ कारण तूं जगाचा बारीस होशील, हें वचन अब्राहामाला व त्याच्या संत-तीला नियमशास्त्राच्या द्वारे नव्हतें, तर विश्वासावरून जें नीतिमत्त्व त्याच्या द्वारे होतें. १४ नियमशास्त्रावलंबी जर बारीस होतात तर विश्वास निरर्थक झाला आहे आणि देववचनहि व्यर्थ झालें आहे. १५ नियमशास्त्र क्रोधाचा कारण होतें; कारण की जेथें नियमशास्त्र नाही, तेथें उल्लंघनहि नाही. १६ या कारणास्तव तें कृपेचें असावें म्हणून विश्वासानें झालें; यासाठीं कीं तें वचन अवध्या संततीला म्हणजे नियमशास्त्रावलंबी इसमांला केवळ नाही, तर जो अब्राहाम आपल्या सर्वांचा बाप त्याच्या विश्वासाच्या अवलंबी इसमांलाहि निश्चित व्हावें. १७ (याविषयीं असा शास्त्रलेख आहे: 'मीं तुला पुष्कळ राष्ट्रांचा बाप केलें आहे;') ज्या देवावर त्यानें विश्वास ठेविला, जो देव मेलेल्यांस जीवंत करितो, व जें नाही त्यास तें असल्यासारखी आज्ञा करितो, त्याच्या दृष्टीनें तो असा आहे. १८ त्यानें आशेचा संभव नसतां हि आशेनें विश्वास धरिला, यासाठीं कीं 'तशी तुझी संतति होईल' असें जें वचन त्याप्रमाणें त्यानें बहुत राष्ट्रांचा बाप व्हावें. १९ आपलें निर्जांव झालेलें शरीर (तो सुमारें शंभर वर्षांचा होता) व सारा हिच्या गर्भाशयाचें निर्जांवपण हीं त्याच्या लक्षांत होती; तथापि विश्वासाला दुर्बलता येऊं न देतां, २० त्यानें देववचनाकडे पाहून अविश्वासासमुळे आपली डळमळ होऊं दिली नाही, तर विश्वासानें प्रबळ होऊन त्यानें देवाचें गौरव केलें. २१ आपण दिलेलें वचन पूर्ण करावयासहि तो समर्थ आहे असा त्याचा पूर्ण निश्चय होता; २२ म्हणून 'तें त्याजकडे नीतिमत्त्व असें मोजण्यांत आलें.' २३ 'तें त्याजकडे मोजण्यांत आलें,' हें केवळ त्याजसाठीं लिहिलें असें नाही, २४, २५ तर ज्या आपल्या प्रभु येशूला आपल्या अपराधांमुळे धरून देण्यांत आलें व आपण नीतिमान

ठरावें म्हणून ज्याला पुनः उठविण्यांत आलें, त्याला मेलेल्यांतून ज्यानें उठविलें त्याजवर विश्वास ठेवणाऱ्या ज्या आपणांकडे तें मोजिलें जाईल, त्यांसाठीं लिहिलें आहे.

१ यास्तव आपण विश्वासानें नीतिमान ठरविलेलें ५ आहों म्हणून आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे आपणांस देवाबरोबर असलेल्या शांतीचा लाभ घडो; २ ज्या कृपेंत आपण आहों तिच्यांत त्याच्या द्वारे आपला प्रवेशहि विश्वासानें झाला आहे; आणि आपण देवाच्या गौरवाच्या आशेमुळे जयोत्सव करूं. ३ असें केवळ नाही, तर संकटांतहि जयोत्सव करूं, कारण आपल्याला ठाऊक आहे कीं संकटाचा परिणाम धीर हा होतो; ४ धीराचा परिणाम कसाला लागणें; कसाला लागण्याचा परिणाम आशा; ५ आशा तोंडघशीं पाडीत नाही; कारण आपणाला दिलेल्या पवित्र आत्म्याच्या द्वारे आपल्या अंतःकरणांत दैवी प्रीतीचा वर्षाव झाला आहे. ६ आपण दुर्बल होतो तेव्हां ख्रिस्त सुसमयीं पापी लोकांसाठीं मरण पावला. ७ नीतिमान मनुष्यासाठीं कोणी मरणारा विरळा, चांगल्या मनुष्यासाठीं मरण्यास कदाचित् कोणी धाडस करील; ८ परंतु देव आपल्यावरच्या स्वप्रेमाचें प्रमाण हें देतो कीं आपण पापी असतां ख्रिस्त आपणांसाठीं मरण पावला. ९ तर आपण जे आतां त्याच्या रक्तानें नीतिमान ठरलों आहों ते आपण विशेषकरून देवाच्या कोधापासून तरले जाऊं. १० आपण शत्रु असतां देवाबरोबर त्याच्या पुत्राच्या मृत्युद्वारे आपला समेट झाला, तर आतां समेट झाला असतां त्याच्या जीवनानें विशेषकरून आपण तरले जाऊं; ११ इतकेंच केवळ नाही, तर ज्याच्या द्वारे समेट ही देणगी आपल्यास आतां मिळाली त्या आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे आपण देवाच्या ठायीं जयोत्सव करूं. १२ ह्या प्रकारें एका मनुष्याच्या द्वारे पाप जगांत आलें आणि पापाच्या द्वारे मरण आलें; आणि सर्वांनीं पाप केल्यावरून सर्वे मनुष्यांत मरण पसरलें. १३ पाप नियमशास्त्रापूर्वीं जगांत होतेंच; पण नियमशास्त्र नसलें म्हणजे पाप मोजण्यांत येत नाही. १४ तथापि आदामापासून मोशापर्यंत, ज्यांनीं आदामाच्या उल्लंघनाच्या प्रकाराप्रमाणें पाप केलें नाही त्यांजवरहि, मरणानें

राज्य केलें; तो तर, जो अवतरणार होता त्याची प्रतिमा होता. १५ तरी पण जशी अपराधाची गोष्ट तशी कृपादानाची नाही; कारण ह्या एकाच्या अपराधानें बहुत माणसें मरण पावलीं, तर देवाची कृपा आणि तो एक पुरुष येशू ख्रिस्त याच्या कृपेचें दान हीं बहुत जणांकरितां विशेषेकरून विपुल झालीं. १६ पाप केलेल्या एका इसमाच्या द्वारे जसें झालें तसें दानाचें होत नाही; कारण ज्या न्यायाचा परिणाम दंडाज्ञा तो एकावरून झाला, पण ज्या कृपादानाचा परिणाम नीतिमान् ठरविलें जाणें असा आहे तें बहुत अपराधांवरून झालें. १७ त्या एकाच्या अपराधानें, त्या एकाच्या द्वारे, मरणाचें राज्य चालूं झालें; तर ज्यांस कृपा व नीतिमत्त्वाचें दान यांची विपुलता मिळते ते विशेषेकरून त्या एका येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे जीवनांत राज्य करितील. १८ तर मग जसा एका अपराधानें सर्व मनुष्यांवर दंडाज्ञेचा परिणाम झाला, तसा नीतिमान् ठरविलें जाण्याच्या एका ठरावानें सर्व मनुष्यांवर जीवनदायी नीतिमत्त्व मिळणें हा परिणाम झाला. १९ जसें त्या एका मनुष्याच्या आज्ञाभंगानें बहुत जण पापी ठरले, तसें ह्या एकाच्या आज्ञापालनानें बहुत जण नीतिमान् ठरतील. २० शिवाय नियमशास्त्राचा प्रवेश झाला तो अपराध वाढण्यास [साधनीभूत] झाला; तरी जेथें पाप वाढलें तेथें कृपा फारच विपुल झाली; २१ यासाठीं कीं जसें पापानें मरणाच्या योगानें राज्य केलें, तसें कृपेनें नीतिमत्त्वाच्या योगें सर्वकालच्या जीवनासाठीं येशू ख्रिस्त आपला प्रभु याच्याद्वारे राज्य करावें.

१ तर आतां काय म्हणावें ? कृपा वाढावी म्हणून ६ आपण पापांत राहावें काय ? २ असें न होवो. जे आपण पापाला मेलों त्या आपण यापुढें त्यांत राहावें हें कसें ? ३ आपण जितक्यांनीं ख्रिस्त येशूमध्यें बासिस्मा घेतला, तितक्यांनीं त्याच्या मरणांत बासिस्मा घेतला, याविषयीं तुम्ही अजाण आहां काय ? ४ तर मग आपण त्या मरणांतील बासिस्म्यानें त्याजबरोबर पुरले गेलों; यासाठीं कीं जसा ख्रिस्त पित्याच्या गौरवानें मेलेल्यांतून उठविला गेला तसे आपणहि जीवनाच्या नाविन्यांत वागणूक करावी. ५ जर आपण त्याच्या मरणाच्या

प्रतिरूपानें त्याच्याबरोबर संयुक्त झालों आहों, तर त्याच्या उठण्याच्याहि प्रतिरूपानें त्याच्याबरोबर संयुक्त होऊं; ६ आपल्याला असें समजतें कीं आपलें जुनें मनुष्यपण त्याजबरोबर वधस्तंभावर खिळलें गेलें, असें कीं हें पापमय शरीर नष्ट होऊन आपण पुढें पापाचें दास्य करूं नये; ७ कारण जो कोणी मेला तो पापाच्या दोषापासून मुक्त झाला आहे. ८ आपण ख्रिस्ताबरोबर मेलों, तर त्याजबरोबर जीवंत होऊनहि राहूं असा आपला विश्वास आहे; ९ आपणांस ठाऊक आहे कीं मेलेल्यांतून उठविलेला ख्रिस्त पुढें मरत नाही; त्याजवर पुढें मरणाची सत्ता नाही. १० कारण तो मेला, तो पापाला एकदांच मेला; तो जगतो, तो देवाला जगतो. ११ तसे तुम्हीहि स्वतःस पापाला मेलेले आणि ख्रिस्त येशूमध्यें देवाला जीवंत झालेले, असें माना.

१२ यास्तव तुम्हीं आपल्या शरीरवासनांच्या अधीन न व्हावें म्हणून आपल्या मर्त्य शरीरांत पापसत्ता चालूं देऊं नका; १३ आणि तुम्ही आपले अवयव अनीतीचीं शस्त्रें होण्याकरितां पापाला समर्पण करूं नका; तर आपण मेलेल्यांतून जीवंत झालेले असे स्वतःस देवाला समर्पण करा, आणि आपले अवयव नीतीचीं शस्त्रें होण्याकरितां देवाला समर्पण करा. १४ पापाची सत्ता तुम्हांवर चालणार नाही; कारण तुम्ही नियमशास्त्राधीन नाही, तर कृपाधीन आहां.

१५ तर मग काय ? आपण नियमशास्त्राधीन नसून कृपाधीन आहों म्हणून पाप करावें काय ? असें न होवो. १६ आज्ञापालनाकरितां ज्याला तुम्ही स्वतःस दास असे समर्पण करितां, ज्याची आज्ञा तुम्ही मानितां, त्याचे दास तुम्ही आहां; ज्यांचा परिणाम मरण असे पापाचे दास, किंवा ज्यांचा परिणाम नीतिमत्त्व असे आज्ञापालनाचे दास तुम्ही आहां, हें तुम्हांस ठाऊक नाही काय ? १७ तुम्ही पापाचे दास होतां, तरी ज्या शिकवणीच्या पदरीं तुम्हांस बांधिलें तिच्याप्रमाणें तुम्ही मनापासून वागणूक केली, १८ आणि पापापासून मुक्त होऊन तुम्ही नीतिमत्त्वाचे दास झालां, म्हणून देवाची स्तुति असो. १९ तुमच्या देहस्वभावाच्या दुर्बलतेमुळें मनुष्य-

व्यवहाराप्रमाणें मी बोलतो; जसे तुम्हीं आपले अवयव अधर्म करण्याकरितां अमंगलपण व अधर्म यांस दास असे समर्पण केले होते; तसे आतां आपले अवयव पवित्रीकरणाकरितां नीतिमत्त्वाला समर्पण करा. २० तुम्ही पापाचे दास होतां तेव्हां नीतिमत्त्वासंबंधानें अलग होतां; २१ तर ज्या गोष्टींची तुम्हांस आतां लाज वाटते त्यांपासून तुम्हांस त्या वेळेस काय फळ प्राप्त झालें? त्यांचा शेवट तर मरण आहे; २२ परंतु आतां तुम्ही पापापासून मुक्त होऊन देवाचे दास झाल्यामुळें तुम्हांस पवित्रीकरणाची फलप्राप्ति झाली आहे, आणि सर्वकालचें जीवन हें उद्दिष्ट मिळालें आहे. २३ पापाचें वेतन मरण आहे, पण देवाचें कृपादान आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्तामध्यें सर्वकालचें जीवन आहे.

१ बंधुजनहो, (नियमशास्त्राची माहिती असल्या लोकांबरोबर मी बोलत आहे,) मनुष्य जीवत आहे तोपर्यंत नियमशास्त्राची सत्ता त्याजवर चालते, याविषयीं तुम्ही अज्ञा आहां काय? २ नवरा जीवत आहे तोपर्यंत सधवा स्त्री नियमशास्त्रानें त्याला बांधलेली आहे; नवरा मयत झाल्यास तिची पतिनियमापासून सुटका होते; ३ म्हणून नवरा जीवत असतां ती दुसऱ्या पुरुषाची झाली तर तिला व्यभिचारिणी म्हणतात; पण नवरा गत झाल्यास त्या नियमापासून ती मुक्त होते; नंतर ती दुसऱ्या पुरुषाची झाली असतांही व्यभिचारिणी होत नाही. ४ त्याप्रमाणें बंधुजनहो, तुम्हीहि ख्रिस्तशरीराच्या द्वारे नियमशास्त्राला मेलेले आहां; यासाठीं कीं तुम्हीं दुसऱ्याचें म्हणजे मेलेल्यांतून जो उठविला गेला त्याचें व्हावें, आणि आपण देवाला फलदायी असें व्हावें. ५ आपण देहस्वभावास अधीन होतो तेव्हां नियमशास्त्राच्या द्वारे उत्पन्न होणाऱ्या पापवासना आपल्या अवयवांत मरणाला फळ देण्यासाठीं प्रवृत्त होत्या. ६ आतां ज्यानें आपण बद्ध होतो त्याला मरून आपण नियमशास्त्रापासून मुक्त झालों आहों; म्हणून जुन्या रीतीनें, म्हणजे शास्त्रलेखास धरून, नव्हे तर नव्या रीतीनें, अर्थात आध्यात्मिक दृष्ट्या दास्य करितों.

७ तर मग काय म्हणावें? नियमशास्त्र पाप आहे

काय? असें अगदीं नाही; तरी पापाची ओळख नियमशास्त्रावाचून कशानेंहि मला झाली नसती. 'लोभ धरू नको,' असें नियमशास्त्रांत सांगितलें नसतें तर लोभाचें ज्ञान मला झालें नसतें. ८ ह्या आज्ञेच्या योगें पापानें संधि साधून माझ्यांत सर्व प्रकारचा लोभ उत्पन्न केला; कारण नियमशास्त्रावाचून पाप निर्जाव आहे. ९ मी नियमशास्त्राविरहित होतो तेव्हां जीवत होतो, पण आज्ञा देण्यांत आल्यावर पाप सजीव झालें, आणि मी मृत्यु पावलों. १० याप्रमाणें ज्या आज्ञेचा परिणाम जीवन तिचाच परिणाम मरण आहे असें माझ्या अनुभवास आलें; ११ कारण पापानें संधि साधून आज्ञेच्या योगें मला भुलविलें व तिच्या योगें मला जिवें मारिलें. १२ तरी पण नियमशास्त्र पवित्र आहे, आणि आज्ञा पवित्र, यथान्याय व उत्तम आहे. १३ तर मग जें उत्तम तें मला मरण असें झालें काय? असें अगदीं नाही. पाप तें पाप असें दिसावें, म्हणून जें उत्तम त्याच्या योगें तें मला मरणास कारण झालें; यासाठीं कीं आज्ञेच्या योगें पाप पराकाष्ठेचें पापिष्ठ व्हावें. १४ आपणांला ठाऊक आहे कीं नियमशास्त्र आध्यात्मिक स्वरूपाचें आहे; आणि मी तर दैहिक, पापाला विकलेला, असा आहे. १५ कारण जें कर्म मी करितों त्याचें मला ज्ञान नाही; म्हणजे जें माझ्या मनांत असतें तें मी करितों असें नाही, तर जें मला द्वेष वाटतें तें करितों. १६ जें माझ्या मनांत नसतें तें जर करितों तर नियमशास्त्र उत्तम आहे अशी मी संमति देतो. १७ ह्यावरून तें कर्म मी करितों असें नव्हे, तर माझ्या ठायीं वसणारें पाप करितें. १८ कारण मला ठाऊक आहे कीं माझ्या ठायीं म्हणजे माझ्या देहस्वभावांत कांहीं चांगलें वसत नाही; इच्छा करणें हें मला होतें, पण साधुकर्म करणें होत नाही. १९ जें चांगलें करावें असें मला वाटतें तें मी करित नाही; तर करावेसें वाटत नाही असें जें वाईट तें मी करितों. २० जें करावेसें वाटत नाही तें जर मी करितों, तर तें कर्म मी करितों असें नव्हे, तर माझ्या ठायीं वसणारें पाप करितें. २१ जो मी साधुकर्म करूं पाहणारा त्या मला हाच नियम आढळतो

की वाईट तें पुढें येतें. २२ माझें अंतःस्थ जें आहे तें देवाच्या नियमशास्त्रामुळें हर्ष करितें; २३ तरी माझ्या अवयवांत मला एक निराळाच नियम दिसतो, तो माझ्या मनांतल्या नियमाबरोबर लहून मला कैद करतो आणि माझ्या अवयवांतील पापाच्या नियमाच्या स्वाधीन करितो. २४ किती मी कष्टी मनुष्य ! मला या मरणाच्या देहापासून कोण सोडवील ? २५ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याच्या द्वारे मी देवाचें उपकारस्मरण करितों. ह्याप्रमाणें मी स्वतः मनानें देवाच्या नियमाचें दाख करितों; आणि देहानें पापाच्या नियमाचें दाख करितों.

१ यावरून जे ख्रिस्त येशूमध्ये आहेत त्यांस आतां दंडाज्ञा नाही. २ जो जीवनी आत्म्याचा नियम, त्यानें मला ख्रिस्त येशूमध्ये पाप व मरण यांच्या नियमापासून मुक्त केलें. ३ नियमशास्त्र देहस्वभावामुळें दुर्बल असल्याकारणानें जें त्याला असाध्य तें साधण्याकरितां देवानें आपल्या पुत्राला पापी देहासारख्या देहानें व पापाकरितां पाठविलें आणि देहांत दंडाज्ञा करून पापाचा मोड केला, ४ यासाठीं कीं जे आपण देहस्वभावाप्रमाणें नव्हे तर आत्म्याप्रमाणें चालतो त्या आपणांमध्ये नियमशास्त्रविहित आचरण पूर्णपणें व्हावें. ५ जे देहस्वभावाचे आहेत ते दैहिक गोष्टींकडे चित्त लावितात; आणि जे आध्यात्मिक मार्गासारी आहेत ते आत्मिक गोष्टींकडे चित्त लावितात. ६ देहाचें चिंतन हें मरण; आत्म्याचें चिंतन हें जीवन व शांति आहे; ७ कारण देहाचें चिंतन हें देवाबरोबर वैर आहे; तें देवाच्या नियमशास्त्राच्या अधीन नाही, आणि त्याच्यानें तसें होवत नाही; ८ जे देहाधीन आहेत त्यांच्यानें देवाला संतुष्ट करवत नाही; ९ परंतु जर देवाचा आत्मा तुम्हांमध्ये वास करितो तर तुम्ही देहाच्या अधीन नाही, आत्म्याच्या अधीन आहां. जर कोणाला ख्रिस्ताचा आत्मा नाही तर तो त्याचा नाही. १० जर ख्रिस्त तुम्हांमध्ये आहे तर पापामुळें जरी शरीर मेलेलें आहे, तरी नीतिमत्त्वामुळें आत्मा जीवमय आहे. ११ ज्यानें येशूला मेलेल्यांतून उठविलें त्याचा आत्मा जर तुम्हांमध्ये वास करितो तर ज्यानें ख्रिस्ताला मेलेल्यांतून

उठविलें तो तुम्हांमध्ये वास करणाऱ्या आपल्या आत्म्यानें तुमचीं मर्त्य शरीरेंहि जीवंत करील.

१२ बंधुजनहो, आपण ऋणी आहों, तरी देहस्वभावाप्रमाणें वर्तायाला देहस्वभावाचे ऋणी नाही; १३ जर तुम्ही देहस्वभावाप्रमाणें वर्ततां तर तुम्ही मराल; परंतु जर तुम्ही आत्म्यानें शरीराचीं कर्मे मारून टाकतां तर जीवंत राहाल. १४ जितक्यांस देवाचा आत्मा चालवितो तें देवपुत्र आहेत; १५ कारण पुनः भीति बाळगावी असा दासपणाचा आत्मा तुम्हांस मिळाला नाही; तर ज्याच्या योगें आपण अब्बा, बापा, अशी हाक मारितों असा दत्तकपणाचा आत्मा मिळाला आहे. १६ तो आत्मा स्वतः आपल्या आत्म्याबरोबर साक्ष देतो कीं आपण देवाचीं मुलेंबाळें आहों. १७ आणि जर मुलेंबाळें तर वारीसहि; देवाचे वारीस व ख्रिस्ताच्या वतनाचे अंशभागी असे आहों; पण त्याच्यासह वैभव भोगावें म्हणून जर आम्ही त्यासह दुःख भोगितों तर असे आहों.

१८ तर मग आपल्यासाठीं जें गौरव प्रगट होणार आहे त्याच्यापुढें सांप्रत काळाचीं दुःखें कांहींच नाहीत असें मी मानितों. १९ सृष्टीही अत्यंत उत्कंठेनें देवाच्या पुत्राच्या प्रगट होण्याची अपेक्षा करते. २० सृष्टि व्यर्थ-तेच्या स्वाधीन झाली ती आपखुशीनें नव्हे, तर ज्यानें ती अशी स्वाधीन केली त्याजमुळें; २१ सृष्टि स्वतः नश्वरतेच्या दास्यांतून सुटून देवाच्या मुलांबाळांची गौरवशाली मुक्तता मिळवील, ह्या आशेनें असें झालें. २२ आपल्याला ठाऊक आहे कीं संबंध सृष्टि आजपर्यंत कण्हत व वेदना भोगीत आहे. २३ इतकेंच केवळ नव्हे, तर ज्या आपणाला आत्म्याचें प्रथम फळ मिळालें आहे ते आपणहि स्वतः दत्तकपणाची म्हणजे आपल्या शरीराच्या मुक्तीची वाट पाहत असतां आपल्या ठायीं कण्हतो. २४ आपण आशा धरल्यानें तरलों; आशा तर प्राप्त झालेल्याची नसते; जें प्राप्त झालें त्याची आशा कोण करील ? २५ पण जें प्राप्त झालें नाही त्याची आशा जर आपण धरितों तर धीरानें त्याची वाट पाहतों.

२६ तसेंच आत्माहि आपल्या अशक्तपणांत आपल्याला हातभार लावितो; प्रार्थना करावी तशी करावयास

आपल्याला समजत नाही; पण आत्मा स्वतः अनिर्वाच्य उच्छ्वासांनी आपल्यासाठी विनंती करितो; २७ आणि अंतर्गम्ये पारखणाऱ्याला आत्म्याचा मनोभाव काय हें ठाऊक आहे; कारण हा [आत्मा] पवित्र जनांसाठी देवाच्या मर्जाप्रमाणे विनंती करितो. २८ आपल्याला ठाऊक आहे की देवावर प्रीति करणाऱ्यांस म्हणजे त्याच्या संकल्पाप्रमाणे बोलाविलेल्यांस सर्व कांहीं त्यांच्या कल्याणार्थ सहकारी असें होतें. २९ कारण ज्यांविषयींचें त्याला पूर्वज्ञान होतें त्यांनीं आपल्या पुत्राच्या प्रतिमेप्रमाणे बनावें म्हणून त्यानें त्यांना अगाऊच नेमून टाकिलें; ह्यांत हेतु हा की बंधुवर्गांत त्यानें ज्येष्ठ असें व्हावें. ३० ज्यांस त्यानें अगाऊ नेमून टाकिलें त्यांस त्यानें पाचारण केलें; ज्यांस पाचारण केलें त्यांस त्यानें नीतिमान् ठरविलें; आणि ज्यांस नीतिमान् ठरविलें त्यांचें त्यानें गौरव केलें.

३१ तर या गोष्टींवरून आपण काय म्हणावें? देव आपणांस अनकूळ असल्यावर आपणांला प्रतिकूल कोण असणार? ३२ ज्यानें आपल्या पुत्रास राखून न ठेवितां आपणां सर्वांकरितां त्याला देऊन टाकलें, तो त्याजसहित आपल्याला सर्व कांहीं कसें देणार नाही? ३३ देवाच्या निवडलेल्या लोकांवर दोषारोप कोण ठेवील? नीतिमान् ठरविणारा देव ठेवील काय? ३४ दंडाज्ञा करणारा कोण? जो मेला इतकेंच नाही, तर मेलेल्यांतून उठविला गेला, जो देवाच्या उजवीकडे आहे आणि आपल्यासाठीं विनंती करितो, असा जो ख्रिस्त/येशू तो करील काय? ३५ ख्रिस्ताच्या प्रीतीपासून आपल्याला कोण विभक्त करील? क्लेश, आपत्ति, छळणूक, उपासमार, नम्रता, संकट, किंवा तरवार हीं वेगळें करितील काय? ३६ असा शास्त्रलेख आहे:

तुझ्यामुळे आमचा वध सतत होत आहे;

कापावयाच्या मेंढरांसारखें आम्हांस गणिलें आहे.

३७ नाही नाही; ज्यानें आपणांवर प्रीति केली त्याच्या योगें या सर्व गोष्टींत आपण विशेष विजयी आहों. ३८ माझी खातरी आहे की मरण, जीवन, दिव्यदूत, अधिपति, वर्तमान अगर भविष्य अशा गोष्टी, बलें, ३९ आकाश, पाताळ, किंवा कोणतीहि दुसरी सृष्ट वस्तु,

ख्रिस्त येसू आपला प्रभु याच्यामध्ये जी देवाची आपल्यावरील प्रीति आहे तिच्यापासून आपल्याला वेगळें करावयास समर्थ होणार नाही.

१ मी ख्रिस्तामध्ये सत्य बोलतो, असत्य बोलत नाही, माझे मनहि पवित्र आत्म्यामध्ये मजबरोवर साक्ष देतें की २ माझ्या अंतःकरणांत मोठा खेद व अखंड वेदना आहेत. ३ कारण माझे बंधुजन म्हणजे देहसंबंधाचें माझे गोत्रज त्यांच्यासाठीं मी स्वतः ख्रिस्तापासून उत्सृष्ट व्हावें, अशी इच्छा करावीशी वाटली; ४ ते इस्राएली आहेत; त्यांस दत्तकपणा, ईश्वरी तेज, करारमदार, शास्त्रदान, उपासना व वचनें हीं आहेत; ५ महान् पूर्वजहि त्यांचे आहेत; व त्यांजपासून देहसंबंधानें ख्रिस्त आहे, तो सर्वांवर आहे; युगातयुग धन्यवादित देव, आमेन.

६ देवाचें वचन व्यर्थ झालें असें नाही, कारण इस्राएलाची संतती सर्व इस्राएल नाहीत; ७ आणि ते अब्राहामाचें संतान आहेत म्हणून ते सर्व त्याचीं मुलेंबाळें आहेत असेंहि नाही; तर 'इसहाकाच्या वंशाला तुझें संतान म्हणतील,' ८ म्हणजे देहद्वारे झालेलीं मुलेंबाळें देवाचीं मुलेंबाळें आहेत असें नाही; तर वचनाचीं मुलेंबाळेंच संतान अशीं मोजण्यांत येतात. ९ कारण 'पुढें याच दिवसांत मी येईन तेव्हां सारेला पुत्र होईल' हें वाक्य वचनरूप आहे. १० इतकेंच नव्हे; तर रिबकाहि एकापासून म्हणजे आपला बाप इसहाक याजपासून गरोदर राहिल्यावर, ११ मुलें अजून जन्मलीं नव्हतीं, व त्यांनीं कांहीं बरेंवाईट केले नव्हतें तेव्हां, देवाचा जो संकल्प निवडणुकीनें असतो, तो कर्मांमुळे नव्हे, तर पाचारण करणाऱ्याच्या इच्छेनें कायम राहावा म्हणून, १२ तिला सांगण्यांत आलें की 'वडील धाकट्याची सेवा करील.' १३ तसेंच 'मी याकोबावर प्रीति केली, आणि एसावाचा द्वेष केला,' असाहि शास्त्रलेख आहे.

१४ तर आपण काय म्हणावें? देवाच्या ठायीं अन्याय आहे काय? असें अगदीं नाही. १५ तो मोशाला म्हणतो, 'मी ज्याच्यावर दया करीन त्याच्यावर करीन, आणि ज्याच्यावर करुणा करीन त्याच्यावर करीन.' १६ हें तर

इच्छा बाळगणाऱ्याकडे नाही व धावणाऱ्याकडेहि नाही, तर दया करणारा देव याजकडे आहे. १७ शास्त्रलेख फारोला असें सांगतो: 'याचकरितां मीं तुला पुढें केलें आहे कीं तुझ्यावर मीं आपला पराक्रम दाखवावा आणि माझे नाम सर्व पृथ्वीवर प्रख्यात व्हावें.' १८ यावरून तो पाहिजे त्याच्यावर दया करितो, आणि पाहिजे त्याला कठीण करितो.

१९ ह्यावर तूं मला म्हणशील, तर मग तो कां दोष लावितो? त्याच्या संकल्पाला कोण आड येतो? २० हे मानवा, जो तूं देवाला उलटून बोलतोस तो तूं कोण आहेस? घडलेली वस्तु घडणाऱ्याला, तूं मला असें कां केलें, असें म्हणेल काय? २१ एकाच गोळ्याचें एक पात्र उत्तम कामासाठीं व एक हलक्या कामासाठीं करावें असा कुंभाराला मातीवर अधिकार नाही काय? २२ आपला क्रोध दर्शवावा व आपलें सामर्थ्य व्यक्त करावें असें देवाच्या मनांत असल्यामुळें नाशासाठीं सिद्ध झालेल्या कोधाच्या पात्रांचें मोठ्या धीरानें त्यानें जर सहन केलें, २३, २४ यासाठीं कीं ज्या आपल्याला यहुद्यांतून केवळ नव्हे तर विदेशी लोकांतूनहि पाचारण झालें, त्यांजविषयीं, म्हणजे त्यानें पूर्वीं गौरव करण्यासाठीं सिद्ध केलेल्या दयेच्या पात्रांविषयीं आपल्या गौरवाची विपुलता कळवावी, असें असलें, तर काय? २५ तो होशेयाच्या पुस्तकांत हेंहि म्हणतो, जे माझे लोक नव्हत त्यांस मी आपले लोक म्हणें; आणि जी प्रिय नाहीं तिला प्रिय म्हणें; २६ आणि असें होईल कीं तुम्ही माझे लोक नव्हां असें जेथें म्हणत

तेथें त्यांस जीवंत देवाचे पुत्र असे म्हणतील.

२७ यशायानेंहि इस्राएलाविषयीं उच्च वाणीनें असे उद्गार काढले आहेत: जरी 'इस्राएल लोकांची संख्या समुद्राच्या वाळूसारखी आहे, तरी शेष मात्र तारण पावेल; २८ कारण प्रभु आपलें वचन आटोपतें घेऊन व समाप्त करून पृथ्वीवर सिद्धीस नेईल.' २९ त्याप्रमाणें यशायानें पूर्वीहि म्हटलें: जर सेनाधीश प्रभूनें आम्हांसाठीं बीज राहूं दिलें नसतें,

तर आम्ही सदोमासारखे झालों असतों, व गमोऱ्याप्रमाणें बनलों असतों.

३० तर मग आपण काय म्हणावें? असें कीं जे विदेशी लोक नीतिमत्त्वाच्या मार्गे लागले नव्हते त्यांस नीतिमत्त्व, म्हणजे जें नीतिमत्त्व विश्वासद्वारेणें आहे तें, प्राप्त झालें; ३१ परंतु इस्राएल लोक नीतिमत्त्वाच्या नियमामार्गे लागले होते तरी ते त्या नियमापर्यंत जाऊन पोहंचले नाहीत. ३२ कां नाहीत? कारण विश्वासानें नव्हे, तर कर्मांनीं कार्य होईल असें समजून ते त्याच्यामार्गे लागले. त्यांला ठेच लागण्याच्या धोंड्याची ठेच लागली; ३३ असा शास्त्रलेख आहे:

पाहा, मी सीयोनांत ठेच लागण्याचा धोंडा व अडखळण्याचा खडक ठेवितों;

त्यावर जो विश्वास ठेवील तो फजीत होणार नाही,

१ बंधुजनहो, त्यांच्याविषयीं माझी मनीच्छा १० व देवाजवळ विनंती अशी आहे कीं त्यांचें तारण व्हावें. २ मी त्यांजविषयीं साक्ष देतो कीं त्यांस देवाविषयीं आस्था आहे, परंतु ती विज्ञानाला अनुरूप नाही. ३ कारण त्यांना देवाच्या नीतिमत्त्वाची जाणीव नसल्यामुळें व ते आपलेंच नीतिमत्त्व स्थापावयास पाहत असल्यामुळें ते देवाच्या नीतिमत्त्वाला वश झाले नाहीत. ४ प्रत्येक विश्वास ठेवणाऱ्याला नीतिमत्त्व प्राप्त होण्यासाठीं ख्रिस्त नियमशास्त्राची समाप्ति असा आहे. ५ मोशे असें लिहितो: जो मनुष्य नियमशास्त्राचें नीतिमत्त्व आचरितो तो त्यानें वाचेल; ६ परंतु विश्वासानें जें नीतिमत्त्व तें म्हणतें: 'तूं आपल्या मनांत म्हणूं नको कीं ऊर्ध्वलोकीं कोण चढेल?' (अर्थात् ख्रिस्ताला खालीं आणावयास) ७ किंवा 'अधोलोकीं कोण उतरेल?' (अर्थात् ख्रिस्ताला मेलेल्यांतून वर आणावयास.) ८ तर तें काय म्हणतें? तें वचन तुझ्याजवळ आहे, तुझ्या तोंडांत व तुझ्या अंतःकरणांत आहे; जें विश्वासाचें वचन आम्ही गाजवितों तेंच हें आहे; ९ जर तूं आपल्या मुखानें येशू प्रभु आहे असें पत्करिशील, आणि देवानें त्याला मेलेल्यांतून उठविलें असा आपल्या अंतःकरणांत विश्वास धरशील तर तुला तारणप्राप्ति होईल; १० नीतिमत्त्वासाठीं

विश्वास धरणें अंतःकरणें होतें, तारणाचा पत्कर करणें तोंडानें होतें. ११ शास्त्र म्हणतें, 'जो कोणी त्याजवर विश्वास ठेवितो तो फजीत होणार नाही.' १२ यहूदी व हेब्रेणी यांमध्ये भेद नाही; कारण सर्वांचा प्रभु एकच असून जे त्याचा धावा करितात त्या सर्वांस पुरवठा करण्याइतका तो संपन्न आहे; १३ 'जो कोणी प्रभूचें नाम घेऊन त्याचा धावा करील त्याचें तारण होईल.' १४ तर ज्याच्यावर त्यांनीं विश्वास ठेविला नाही त्याचा धावा ते कसा करितील ? ज्याचें त्यांनीं ऐकिलें नाही त्याच्यावर ते विश्वास कसा ठेवतील ? घोषणा करणाऱ्यावाचून ते कसे ऐकतील ? १५ आणि ज्यांना पाठविलें नाही, ते कशी घोषणा करितील ? 'चांगल्या गोष्टींची सुवार्ता सांगणाऱ्यांचे चरण किती मनोरम दिसतात !' असा शास्त्रलेख आहे.

१६ तथापि सुवार्तेकडे सर्वांनीं लक्ष दिलें नाही. यशया म्हणतो, 'हे प्रभू, आम्हीं ऐकिलेल्या वार्तेवर कोणीं विश्वास ठेविला आहे ?' १७ याप्रमाणें विश्वास वार्तेनें व वार्ता ख्रिस्ताच्या वचनानें होते; १८ पण मी विचारितों, त्यांनीं ऐकिलें नाही काय ? हो, ऐकिलें;

त्यांचा नाद सर्व पृथ्वीभर,

व त्यांचे शब्द दिगंतरीं पोचले.

१९ आणखी मी विचारितों कीं इस्राएलाला कळलें नव्हतें काय ? प्रथम मोशे म्हणतो,

जें राष्ट्र नव्हतें त्याच्यायोगें मी तुम्हांस ईष्येंस पेटवीन,
एका मूढ राष्ट्राच्या योगें मी तुम्हांला चिडवीन;

२० आणि यशया फार धीट होऊन म्हणतो,

माझा धावा करित नसत त्यांस मी प्राप्त झालों;
ज्यांनीं मजजवळ मागितलें नाहीं

त्यांस मी प्रगट झालों.

२१ इस्राएलाविषयीं तो म्हणतो: 'मीं सारा दिवस आपले हात आज्ञा मोडणाऱ्या व उलटून बोलणाऱ्या लोकांकडे केले आहेत.'

१ तर मी विचारितों, देवानें आपल्या लोकांस

११ टाकून दिलें आहे काय ? असें अगदीं नाही. कारण मीहि इस्राएली, अब्राहामाच्या कुळांतला,

बन्यामीनाच्या वंशांतला आहे. २ देवाला ज्यांविषयीं पूर्ण ज्ञान होतें त्या आपल्या लोकांस त्यानें टाकिलें नाही. एलीयाच्या प्रकरणांत शास्त्र काय म्हणतें हें तुम्हांस ठाऊक नाही काय ? तो इस्राएलाविरुद्ध देवाजवळ विनंती करितो: ३ 'हे प्रभू, त्यांनीं तुझ्या संदेश्यांस जिवें मारिलें, तुझ्या वेद्या खणून पाडिल्या; मी एकटाच राहिलों आहे; आणि माझाहि प्राण ध्यावयास ते पाहतात; ४ परंतु देवाचें उत्तर त्याला काय मिळालें ? 'ज्यांनीं बाल मूर्तीपुढें गुडघे टेकले नाहीत, अशीं सात हजार मनुष्यें मीं आपणासाठीं ठेविलीं आहेत.' ५ तसेंच आतांही कृपेच्या निवडीप्रमाणें शेष राहिलें आहे; ६ आणि जर हें कृपेनें आहे तर कर्मांनीं नाहीच; असलें तर कृपा ही कृपाच नाही. ७ तर काय ? जें मिळविण्यासाठीं इस्राएल खटपट करित आहे तें त्यास मिळालें नाही; निवडलेल्या लोकांस मिळालें आणि वरकड बधिर झाले. ८ 'देवानें त्यांस आजच्या दिवसापर्यंत धुंद बुद्धि, दिसून देणारे डोळे, व ऐकून न येऊं देणारे कान दिले,' या शास्त्रलेखाप्रमाणें झालें. ९ दावीदहि म्हणतो,

त्यांचें मेज त्यांस फास, सापळा, अडखळण व प्रतिफल असें होवो.

१० त्यांस दिसूं नये म्हणून

त्यांचे डोळे अंधकारमय होवोत,

आणि तूं त्यांची पाठ सतत वाकीव.

११ तर मी विचारितों, आपलें पतन व्हावें म्हणून ते अडखळले काय ? असें अगदीं नाही. तर त्यांस ईष्या उत्पन्न होण्यासाठीं त्यांच्या उल्लंघनानें विदेशी लोकांस तारण प्राप्त झालें आहे. १२ आतां त्यांचें उल्लंघन हें जर जगाची संपत्ति, आणि त्यांचा न्हास हा जर विदेशी लोकांची सधनता आहे; तर त्यांची भरती झाल्यास ही किती तरी अधिक होईल ?

१३ तुम्हां विदेशी लोकांस मी हें सांगतों: ज्या अर्थी मी विदेशी लोकांचा प्रेषित आहे त्या अर्थी मी आपल्या सेवेला मोठेपणा देतो; १४ यासाठीं कीं कसेंहि करून माझ्या जातभाईंमध्ये ईष्या उत्पन्न करून त्यांच्यांतील किलेकांस तारावें. १५ कारण त्यांचा त्याग झाल्यानें जगाचा

समेट होतो तर त्यांचा स्वीकार झाल्याने मृतावस्थेतून जीवंत होणे याशिवाय काय असेल ? १६ प्रथम विभाग पवित्र ठरल्यास [कणकेचा] गोळाहि तसाच ठरेल; आणि मूळ पवित्र, तर फांद्याहि पवित्र आहेत. १७ आतां जर कांहीं फांद्या तोडून टाकिल्या, आणि तूं रानजैतून असतां त्यांच्या जागीं कलमरूपे लाविला गेलास व जैतुनाच्या पौष्टिक मुळाचा अंशभागी झालास; १८ तर फांद्यांहुन मी अधिक आहे अशी बदाई करूं नको; करशील तर मुळाला आधार तूं नाहीस, मूळ तुला आधार आहे [हें लक्षांत ठेव]. १९ तूं म्हणशील कीं माझे कलम लावावे म्हणून फांद्या तोडून टाकिल्या. २० बरे; अविश्वासामुळे त्या तोडून टाकिल्या आणि विश्वासाने तुझी स्थिति अशी झाली; तर अहंकारी न होतां भीति बाळग; २१ कारण जर देवाने मूळच्या फांद्या राखिल्या नाहीत तर तो तुलाहि राखणार नाही. २२ देवाची दया व तीव्रता पाहा; पतन झालेल्यांविषयी तीव्रता आणि तुजविषयी देवाची दया; पण तूं त्याच्या दयेत राहशील तर; नाही तर तूं हि छेडून टाकिला जाशील; २३ आणि ते अविश्वासांत न राहिले तर तेहि कलमरूपे लावण्यांत येतील; कारण त्यांचें पुनः कलम लावण्यास देव समर्थ आहे. २४ जें मूळचें रानटी झाड अशा रानजैतुनांतून कापून चांगल्या जैतुनांत सृष्टिक्रम सोडून तुझे कलम लाविलें, तर ह्या ज्या त्याच्या मूळच्याच फांद्या त्या आपल्या जैतुनांत किती अगल्याने कलम लावण्यांत येतील ?

२५ बंधुजनहो, तुम्हीं आपणांला शहाणे समजू नये म्हणून या गुजाविषयी तुम्हीं अजाण असावे अशी माझी इच्छा नाही; तें हें कीं विदेशी लोकांचा भरण आंत होईपर्यंत इस्राएल लोक अंशतः बधिर झालेले आहेत; २६ नंतर सर्व इस्राएल लोकांचें तारण होईल; असा शास्त्रलेख आहे,

मुक्त करणारा सीयोंनांतून येईल;

तो याकोबापासून अधर्म दूर करील;

२७ जेव्हां मी त्यांचीं पापें हरण करीन

तेव्हां त्यांबरोबर हाच माझा करार आहे.

२८ तुमच्या बाजूने पाहतां सुवार्तेसंबंधाने ते शत्रु

आहेत; परंतु निवडणुकीच्या संबंधाने ते पूर्वजांमुळे प्रिय आहेत. २९ कारण देवाला आपल्या कृपादानांचा व पाचारणाचा अनुताप होत नाही. ३० जसे पूर्वी तुम्ही देवाला मानीत नव्हतां, पण आतां तुम्हांस त्यांच्या अमान्यतेने दया मिळाली आहे, ३१ त्याप्रमाणें तुम्हांवरील दयेने त्यांनाहि आतां दया मिळावी म्हणून त्यांनीं आतां मानिलें नाही. ३२ सर्वांवर दया करावी म्हणून देवाने सर्वास अमान्यतेच्या स्वाधीन करून ठेविलें आहे.

३३ अहा, देवाची संपत्ति, बुद्धि व ज्ञान हीं किती अगाध आहेत ! त्याचे संकल्प किती दुर्ज्ञेय आणि त्याचे मार्ग किती अनुपलक्ष्य आहेत ! ३४ 'प्रभूचें मन कोणीं ओळखलें आणि त्याचा मंत्री कोण होता ? ३५ त्याला प्रथम देऊन त्याची फेड मिळेल असा कोण आहे ?' ३६ त्याजपासून, त्याच्या द्वारे व तदर्थ सर्व आहे. त्याला युगानुयुग गौरव असो. आमेन.

१ यास्तव बंधुजनहो, मी देवाच्या करुणांमुळे १२ तुम्हांस विनवितों कीं तुम्ही आपल्या शरीरांचा जीवंत, पवित्र व देवाला प्रिय असा यज्ञ करावा; ही तुमची आध्यात्मिक सेवा आहे. २ या युगाबरोबर समरूप होऊं नका; तर आपल्या मनाच्या नवीकरणानें स्वतःचें रूपांतर होऊं या, यासाठीं कीं देवाची जी उत्तम, ग्रहणीय व परिपूर्ण इच्छा, ती काय आहे हें समजून घ्यावे.

३ मला प्राप्त झालेल्या कृपादानावरून मी तुम्हांतील प्रत्येकाला सांगतो कीं मानावयास योग्य त्यापेक्षां स्वतःला अधिक मानूं नका; तर देवानें प्रत्येकाला वाढून दिलेल्या विश्वासाच्या परिमाणप्रमाणें मर्यादेने आपणाला माना. ४ कारण जसं आपणाला एक शरीर असून त्यांत पुष्कळ अवयव आहेत, तरी त्या सर्व अवयवांचा व्यापार एकच नाही, ५ तसें आपण पुष्कळ असतां ख्रिस्तामध्ये एकच शरीर आणि प्रत्येक एकमेकांचे अवयव असे आहों. ६ आपल्याला प्राप्त झालेल्या कृपेच्या मानानें निरनिराळीं कृपादानें आहेत, म्हणून ईश्वरी संदेश देणें तो विश्वासाच्या परिमाणानें द्यावा; ७ सेवा करितांना सेवेत तत्पर असावे; जो शिक्षक आहे त्याने शिक्षण देण्यांत, ८ बोध करणारानें बोध करण्यांत तत्पर असावे; दान

देणारानें निष्काम बुद्धीनें द्यावें; अधिकऱ्यानें आपलें काम आस्थेनें करावें; दया करणारानें ती संतोषानें करावी.

९ प्रीति ढोंगावाचून असावी. वाइटाचा वीट मानणारे; बऱ्याला चिकटून राहणारे; १० ममतेनें एकमेकांवर बंधुप्रीति करणारे; आदरसत्कार करण्यांत एकमेकांमध्ये पुढाकार घेणारे; ११ आस्थेविषयीं मंद नसणारे; आत्म्यांत उत्सुक; प्रभूची सेवा करणारे; १२ आशेनें हर्षित; संकटांत सहनशील; प्रार्थनेंत तत्पर; १३ पवित्र जनांच्या गरजा भागविणारे; आतिथ्य करण्यांत तत्पर; असे व्हा. १४ तुमचा छळ करणाऱ्यांस आशीर्वाद द्या, आशीर्वादच द्या, शाप देऊं नका. १५ आनंद करणाऱ्यांबरोबर आनंद करा; आणि रडणाऱ्यांबरोबर रडा. १६ परस्पर एकचित्त असा. मोठमोठ्या गोष्टींवर चित्त ठेवूं नका, तर हलक्या गोष्टींनीं ओढले जा. आपणांला शहाणें समजूं नका. १७ वाइटाबद्दल वाईट अशी कोणाची फेड करूं नका. सर्व मनुष्यांसमक्ष सालिकपणा राखण्याकडे लक्ष ठेवा. १८ साधेल तर सर्व मनुष्यांबरोबर आपणांकडून शांतीनें राहा. १९ प्रिय [बंधूनें], सूड उगवूं नका, तर देवाच्या क्रोडाला वाट द्या; कारण 'सूड घेणें मजकडे आहे, मी फेड करीन, असें प्रभु म्हणतो. २० तुझा शत्रु भुकेला असल्यास त्याला खावयाला दे; तान्हेला असल्यास त्याला प्यावयाला पाणी दे; कारण असें केल्यानें तूं त्याच्या मस्तकावर निखाऱ्यांची रास करिशील,' असे शास्त्रलेख आहेत. २१ वाइटानें जिकला जाऊं नको तर बऱ्यानें वाइटाला जिक.

१ प्रत्येक जणानें वरिष्ठ अधिकाऱ्यांस मान्य १३ असावें; कारण देवापासून नाही असा अधिकारच नाही; जे अधिकारी आहेत ते देवानें नेमिलेले आहेत. २ यास्तव जो अधिकाराला आड येतो तो देवाच्या व्यवस्थेस आड येतो; आणि आड येणाऱ्यांस दंड प्राप्त होईल. ३ चांगल्या कामास अधिकाऱ्यांची भीति आहे असें नाही, तर वाईट कामास आहे. तर अधिकाराची भीति नसावी अशी तुझी इच्छा आहे काय? योग्य तें कर म्हणजे त्याच्यायोगें तुझी वाहवा होईल; ४ तुझ्या बऱ्यासाठीं तो देवाचा सेवक आहे; तरी जें वाईट

तें तूं केल्यास त्याची भीति बाळग; कारण तो तरवार व्यर्थ धारण करणारा नव्हे; तर क्रोध दाखविण्याकरितां वाईट करणाराचा सूड घेणारा असा तो देवाचा सेवक आहे. ५ यास्तव क्रोधामुळें केवळ नाही, तर मनाच्या विवेकामुळेंहि आज्ञेत राहणें अगत्य आहे. ६ या कारणास्तव तुम्ही करहि देतां; कारण ते देवाची सेवा करणारे आहेत, व ते याच सेवेत तत्पर असतात. ७ ज्यांचें देणें त्या सर्वांला भरून द्या; ज्याला कर त्याला कर, ज्याला जकात त्याला जकात, ज्याला भय त्याला भय, ज्याला सन्मान त्याला सन्मान द्या.

८ एकमेकांवर प्रीति करणें याशिवाय कोणाचे ऋणी असूं नका; कारण जो दुसऱ्यावर प्रीति करितो तो नियमशास्त्र पूर्णपणें पाळितो. ९ व्यभिचार करूं नको, नरहत्या करूं नको, चोरी करूं नको, लोभ धरूं नको, या आज्ञांचा आणि दुसरी कांहीं आज्ञा असली तर तिचाहि सारांश, 'जशी आपणावर तशी आपल्या शेजाऱ्यावर प्रीति कर', या वचनांत आहे. १० प्रीति शेजाऱ्याचें कांहीं वाईट करित नाही, म्हणून प्रीति ही नियमशास्त्र पूर्णपणें पाळणें आहे.

११ समय ओळखून हें करा, कारण तुम्ही आतां झोपेंतून उठावें अशी वेळ आली आहे; आपण विश्वास ठेविला तेव्हांपेक्षां तारण आतां आपल्याजवळ आलें आहे. १२ रात्र सरत येऊन दिवस जवळ आला आहे; म्हणून आपण अंधकाराचीं कर्मे टाकून द्यावीं, आणि प्रकाशाचीं शास्त्रसामग्री धारण करावी. १३ दिवसाला शोभेल असें आपण शिष्टाचारानें चालावें. दंगलांत, मद्याच्या धुंदीत, विलासांत, कामासक्तीत, कलहांत व मत्सरांत नसावें; १४ तर प्रभु येशू ख्रिस्ताला परिधान करावें, आणि देहवासना तृप्त करण्यासाठीं तरतूद करूं नये.

१ जो विश्वासानें दुर्बळ त्याचा स्वीकार करा, १४ तरी विकल्पांच्या निर्णयांकरितां नका. २ कोणाएकाचा विश्वास असा आहे की त्याला कोणतेंहि खाणें निषिद्ध नाही, परंतु जो दुर्बळ तो शाकभाजीच खातो. ३ जो खातो त्यानें न खाणाऱ्याला तुच्छ मानूं नये, जो खात नाही त्यानें खाणाऱ्याला दोषी ठरवूं नये;

कारण देवानें त्याचा स्वीकार केला आहे. ४ दुसऱ्याच्या चाकराला दोषी ठरविणारा तूं कोण आहेस? त्याचें स्थिर राहणें किंवा पतन होणें हें त्याच्या धन्याचें पाहणें आहे. त्याला स्थिर करण्यांत येईल; कारण प्रभु त्याला स्थिर करण्यास समर्थ आहे. ५ कोणी मनुष्य एखादा दिवस दुसऱ्या दिवसापेक्षा अधिक मानितो; कोणी सर्व दिवस सारखे मानितो. तर प्रत्येकानें आपल्या मनाची पूर्ण खातरी करून घ्यावी. ६ जो दिवस पाळितो तो प्रभूकरितां पाळितो, आणि जो खातो तो प्रभूकरितां खातो; कारण तो देवाचें उपकारस्मरण करितो; जो खात नाही तो प्रभूकरितां खात नाही, आणि तोहि देवाचें उपकारस्मरण करितो. ७ कारण आपल्यांतील कोणी स्वतःकरितां जगत नाही, आणि कोणी स्वतःकरितां मरत नाही. ८ आपण जगतों ते प्रभूकरितां जगतों; आणि आपण मरतो ते प्रभूकरितां मरतो; म्हणून आपण जगलों किंवा मेलों, तरी प्रभूचे आहों; ९ ख्रिस्त यासाठीं मृत्यु पावला व पुनः जीवंत झाला कीं त्यानें मेलेल्यांचा व जिवंतांचाहि प्रभु असावें. १० तर तूं आपल्या भावाला दोषी कां ठरवितोस? किंवा तूं आपल्या भावाला तुच्छ कां मानितोस? आपण सर्व देवाच्या न्यायासनासमोर उभे रहावयाचे आहों. ११ कारण

प्रभु म्हणतो, जर मी जीवंत आहें तर मजपुढें प्रत्येक जण गुडघा टेकील, व प्रत्येक जिन्हा देवाचें स्तवन करील, असा शास्त्रलेख आहे. १२ तर मग आपणांतील प्रत्येक जण स्वतःचा हिशेब देवाला देईल.

१३ ह्याकरितां आपण यापुढें एकमेकांला दोषी ठरवूं नये; तर असें ठरवून टाकावें कीं कोणी आपल्या भावापुढें कांहीं ठेचाड किंवा अडखळण ठेवूं नये. १४ मला ठाऊक आहे, आणि प्रभु येशूमध्ये माझी खातरी आहे, कीं कोणताहि पदार्थ मूलचा निषिद्ध नाही; तथापि अमुक पदार्थ निषिद्ध आहे, असें समजणाऱ्याला तो निषिद्धच आहे. १५ तुझ्या भावाला अन्नामुळें दुःख झालें तर तूं प्रीतीनें वागतनासा झाला आहेस. ज्यासाठीं ख्रिस्त

मरण पावला त्याचा नाश आपल्या अन्नानें करूं नको. १६ जें तुम्हांमध्ये उत्तम आहे त्याची निंदा होऊं नये. १७ खाणें व पिणें यांत देवराज्य नाही, तर नीतिमत्त्व, शांति व पवित्र आत्म्याच्या द्वारा मिळणारा आनंद ह्यांत आहे. १८ अशा प्रकारें जो ख्रिस्ताची सेवा करितो तो देवाला प्रिय व मनुष्यांस पसंत आहे. १९ तर मग जेणेंकरून शांति व परस्परांची अभिवृद्धि होईल अशा गोष्टींच्या मार्गे आपण लागावें. २० अन्नामुळें देवाच्या कामाचा मोड करूं नका. सर्व पदार्थ शुद्धच आहेत; परंतु जो खाण्यामुळें अडखळतो त्याला तें पाप आहे. २१ मांस न खाणें, द्राक्षारस न पिणें, आणि जेणेंकरून तुझा भाऊ ठेचाळतो [अशक्त होतो] तें न करणें हें चांगलें. २२ तुझ्या ठायीं जो विश्वास आहे तो तूं देवासमक्ष आपणाजवळ ठेव. आपणाला जें कांहीं पसंत आहे त्याविषयीं ज्याला स्वतःचा न्यायनिवाडा करावा लागत नाही तो धन्य; २३ पण संशय धरून जो खातो तो दोषी ठरतो, कारण त्याचें खाणें विश्वासानें होत नाही; आणि जें कांहीं विश्वासानें नाही तें पाप आहे.

१ आपण जे बलवान् आहों त्या आपण १५ दुर्बळांची दुर्बलता सोशिली पाहिजे; आपल्याच सुखाकडे पाहूं नये. २ आपल्यांतील प्रत्येकानें शेजाऱ्यास सुखी करणें तें त्याचें बरें करून अभिवृद्धि होण्यासाठीं करावें. ३ कारण ख्रिस्तानें तरी स्वसुखाकडे पाहिलें नाही; तर 'तुझी निंदा करणाऱ्यांनीं केलेली निंदा मजवर आली,' या शास्त्रलेखाप्रमाणें झालें. ४ जें कांहीं शास्त्रांत पूर्वी लिहिलें तें सर्व आपणांस शिक्षण मिळण्याकरितां लिहिलें, यासाठीं कीं शास्त्रापासून मिळणाऱ्या सहनशीलतेच्या व समाधानाच्या योगें आपल्याला आशा प्राप्त व्हावी. ५ आतां ख्रिस्त येशूप्रमाणें तुम्हीं परस्परें एकचित्त व्हावें असें सहनशीलतेचा व समाधानाचा देव करो; ६ यासाठीं कीं आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताचा पिता जो देव याचें एकमतानें व एकमुखानें तुम्हीं गौरव करावें. ७ जसा ख्रिस्तानें देवाच्या गौरवाकरितां आपला स्वीकार केला, तसा

तुम्हीहि एकमेकांचा स्वीकार करा. ८-९ मी असें म्हणतो की देवाच्या सत्याकरितां म्हणजे पूर्वजांस दिलेलीं वचनें खरीं करण्याकरितां, आणि विदेशी लोकांनीं त्याच्या दयेमुळे देवाचें गौरव करावें याकरितां, ख्रिस्त सुता झालेल्या लोकांचा सेवक झाला;

यास्तव विदेशी लोकांमध्ये मी तुझें स्तवन करीन, व तुझ्या नामाचें स्तोत्र गाईन, असा शास्त्रलेख आहे.

१० विदेश्यांनो, त्याच्या प्रजेचा जयजयकार करा, असा एक लेख आहे.

११ सर्व विदेश्यांनो, परमेश्वराचें स्तवन करा;

आणि सर्व लोक त्याचें स्तवन करोत, असेंहि शास्त्रांत सांगितलें आहे.

१२ आणखी, यशया म्हणतो,

इशयाचा धुमारा फुटेल,

तो विदेश्यांवर अधिकार करावयास उभा राहील; त्याजवर विदेशी आशा ठेवितील.

१३ आतां आशेचा देव तुम्हांस विश्वास धरण्यांत सर्वा-बरोबर हर्षभरित व शांतिपूर्ण करो, असें कीं तुम्हांला पवित्र आत्म्याच्या सामर्थ्यानें विपुल आशा प्राप्त व्हावी.

१४ बंधुजनहो, तुम्ही चांगुलपणानें भरलेले, सर्व ज्ञानसंपन्न व एकमेकांस बोध करावयाला समर्थ आहां अशी तुम्हांविषयीं मला स्वतःची खातरी आहे; १५ तरी देवापासून मला प्राप्त झालेल्या कृपादानामुळे मीं तुम्हांला आठवण देऊन ठिकठिकाणीं विशेष प्रशस्तपणें लिहिलें आहे; १६ तें कृपादान असें कीं मीं विदेश्यांसाठीं देवाची सुवार्ता सांगणें हें याजकपण चालवीत ख्रिस्त येशूची सेवा करणारा व्हावें, यासाठीं कीं विदेशी लोक हें अर्पण, पवित्र आत्म्यानें पवित्र केलेलें व सुग्राह्य व्हावें.

१७ यावरून देवाच्या संबधानें ख्रिस्त येशूविषयीं मला अभिमान आहे. १८, १९ ख्रिस्तानें माझ्या हातून न घडविलेलें असें कांहीं सांगण्याचें धाडस मी करणार नाहीं; तर विदेशी लोकांची मान्यता मिळविण्याकरितां माझ्या शब्दांनीं व कृतींनीं, चिन्हे व अङ्गुलें त्यांच्या सामर्थ्यानें, पवित्र आत्म्याच्या सामर्थ्यानें जें जें घडविलें

तेंच सांगतों; तें असें कीं यरुशलेमापासून इष्टूरिकमा-पर्यंत आसपास मीं ख्रिस्ताची सुवार्ता पूर्णपणें सांगितली; २० आणि दुसऱ्याच्या पायावर रचूं नये म्हणून, ज्या ठिकाणीं ख्रिस्ताचें नाम घेतात तेथें नाहीं, तर २१ ज्या लोकांस त्याची वार्ता सांगितली नाहीं ते पाहतील,

ज्यांनीं ऐकिली नाहीं ते समजतील,

त्या शास्त्रलेखाप्रमाणें सुवार्ता सांगण्याची माझी हौस होती.

२२ यामुळे मला तुम्हांकडे येण्यास बहुशः अडथळा झाला; २३ परंतु आतां या प्रांतांत मला आणखी ठिकाण राहिलें नाहीं, आणि मला पुष्कळ वर्षे तुम्हांकडे येण्याची उत्कंठा आहे, २४ म्हणून मी स्पेन देशांत जाईन, तेव्हां येईन (कारण तिकडे जातांना तुम्हांस भेटावें आणि तुमच्या समागमानें कांहींसें मन भरल्यावर तुम्ही मला तिकडे बोळवावें अशी माझी इच्छा आहे); २५ सध्यां तर मी पवित्र जनांच्या सेवे-तच यरुशलेमास जातों. २६ कारण यरुशलेमांतील पवित्र जनांतल्या गोरगरिबांसाठीं मासेदोनिया व अखया यांनीं वर्गणी करण्याची मेहेरबानी केली आहे. २७ त्यांनीं मेहेरबानी केली तरी ते त्यांचे ऋणी आहेत; कारण विदेशी लोक त्यांच्या आध्यात्मिक गोष्टींचे अंशभागी झाले आहेत, म्हणून ऐहिक गोष्टींत त्यांची सेवा करण्यास ते त्यांचे ऋणी आहेत. २८ यास्तव त्यांसही फळप्राप्ति करून देऊन कार्य आठो-पल्यावर मी तुम्हांकडून स्पेन देशांत जाईन; २९ आणि जेव्हां मी तुम्हांकडे येईन तेव्हां ख्रिस्ताचा पूर्ण आशीर्वाद घेऊन येईन हें मला ठाऊक आहे.

३० बंधुजनहो, आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्तामुळे व आत्म्याच्या प्रेमांमुळे मी तुम्हांस विनंती करितों कीं मज-साठीं देवाजवळ प्रार्थना करण्यांत मजबरोबर खटपट करा; ३१ यासाठीं कीं यहूदीयांत जे अश्रद्धावान् इसम आहेत त्यांजपासून माझी सुटका व्हावी, आणि यरुशलेमासाठीं माझी जी सेवा ती पवित्र जनांस मान्य व्हावी; ३२ अशी कीं मी देवाच्या इच्छेनें तुम्हांजवळ आनंदानें येऊन तुम्हां-बरोबर विश्रांति घ्यावी. ३३ आतां शांतीचा देव तुम्हां

सर्वांबरोबर असो. आमेन.

१ क्रिस्तियांतील मंडळीची सेविका म्हणजे
१६ आपली बहीण फीबी इची मी तुम्हांस ओळख
 करून देतो; २ यासाठी की तुम्ही पवित्र जनांस
 योग्य असा तिचा प्रभूमध्ये स्वीकार करावा, आणि ज्या
 कोणत्याहि कामांत तिला तुमची गरज लागेल त्यांत
 तिचें साहाय्य करावें; कारण ती स्वतः पुष्कळ जणांची व
 माझीहि साहाय्यकारिणी अशी ठरून चुकली आहे.

३ ख्रिस्त येशूमध्ये माझे सहकारी, प्रिस्क व अक्विला
 यांस सलाम सांगा; ४ त्यांनीं तर माझ्या जिवाकरितां
 आपला जीव देऊं करण्याचें धाडस केलें; त्यांचे आभार
 केवळ मीच मानितों असें नाहीं, तर विदेशी लोकांच्या सर्व
 मंडळ्यांहि मानितात. ५ जी मंडळी त्यांच्या घरीं आहे
 तिलाहि सलाम सांगा. माझा प्रिय अपैनत ह्याला सलाम
 सांगा; तो ख्रिस्तासाठीं आसिया देशाचें प्रथम फळ आहे.
 ६ मरीयेस सलाम सांगा; तिनें तुम्हांसाठीं फार श्रम केले
 आहेत. ७ माझे नातलग व सोबतीचे बंदिवान अंद्रेनीक
 व गुनिया यांस सलाम सांगा; ते प्रेषितांमध्ये नामांकित
 आहेत व माझ्यापूर्वीच ख्रिस्तामध्ये होते. ८ प्रभूमध्ये
 माझा प्रिय ऑल्लियात याला सलाम सांगा. ९ ख्रिस्तामध्ये
 आमचा सहकारी उर्वान व माझा प्रिय स्ताखु यांस सलाम
 सांगा. १० ख्रिस्तामध्ये पटलेला अपिल्लेस याला सलाम
 सांगा. अरिस्तबूलच्या घरांतील माणसांस सलाम सांगा.
 ११ माझा नातलग हेरोदियोन याला सलाम सांगा. नार्कि-
 साच्या घरांतील माणसें प्रभूमध्ये आहेत त्यांस सलाम
 सांगा. १२ प्रभूमध्ये श्रम करणाऱ्या त्रुफेना व त्रुफोसा
 यांस सलाम सांगा. प्रिय पर्सिस इला सलाम सांगा;
 तिनें प्रभूमध्ये फार श्रम केले. १३ प्रभूमध्ये निवडलेला
 रूफ याला आणि मला मातेसमान अशी जी त्याची
 आई तिलाहि सलाम सांगा. १४ असुंकित, फ्लुगोन,
 हर्मेस, पत्रबास, हर्मास यांस व त्यांबरोबर जे भाऊ
 आहेत त्यांस सलाम सांगा. १५ फिललग व युलिया,

१ मुळांत: आपली मान पुढें केली.

नीरिय व त्याची बहीण, व ओलुंपास यांस व त्यांज-
 बरोबर जे पवित्र जन आहेत त्या सर्वांस सलाम सांगा.
 १६ पवित्र चुंबानानें एकमेकांस प्रणाम करा. ख्रिस्ताच्या
 सर्व मंडळ्या तुम्हांस सलाम सांगतात.

१७ आतां बंधुजनहो, मी तुम्हांस विनंती करितों
 कीं तुम्हांला जें शिक्षण मिलालें आहे त्याविरुद्ध जे फुटी
 व अडखळे आणणारे त्यांजवर लक्ष ठेवा; आणि त्यांज-
 पासून दूर असा. १८ कारण तसले लोक आपल्या
 प्रभु ख्रिस्ताची सेवा करीत नाहींत, तर आपल्या पोटाची
 करितात; आणि गोड व लाघवी भाषणानें भोळ्यांच्या
 अंतःकरणांस भुलवितात. १९ तुमचें आज्ञापालन
 सर्वास प्रसिद्ध झालें आहे, म्हणून तुम्हांविषयीं मी आनंद
 मानितों; तरी जें बरें आहे त्यासंबंधानें तुम्ही शहाणे
 असावें आणि वाइटापासून अलिप्त असावें, अशी माझी
 इच्छा आहे. २० शांतीचा देव सैतानाला तुमच्या
 पायांखालीं लोंकर तुडवील.

आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताची कृपा तुम्हांसह असो.

२१ माझा सहकारी तीमथ्य, व माझे नातलग
 लूक्य व यासोन व सोसिपतेर तुम्हांस सलाम सांगतात.
 २२ ह्या पत्राचा लेखक मी तर्तीय तुम्हांस प्रभूमध्ये
 सलाम सांगतों. २३ माझे व सर्व मंडळीचें आतिथ्य
 करणारा गायस याचा तुम्हांस सलाम. नगराचा
 खजीनदार एरास्त व भाऊ कर्त ह्यांचा तुम्हांस सलाम.
 [२४ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याची कृपा तुम्हां सर्वांवर
 असो. आमेन.]

२५, २६, २७ आतां माझ्या सुवातेंत व जें गूज
 युगानुयुग गुप्त ठेविलेलें होतें, परंतु आतां प्रगट झालें
 आहे आणि सर्व राष्ट्रांतील लोकांस त्यांनीं विश्वासाधीन
 व्हावें म्हणून सनातन देवाच्या आज्ञेनें संदेष्ट्यांच्या
 लेखांच्या द्वारें कळविलें आहे, त्या गूजाच्या प्रकटीकरणा-
 प्रमाणें येशू ख्रिस्ताविषयींच्या घोषणेंत तुम्हांस स्थिर
 करण्यास समर्थ जो केवळ एकच ज्ञानी देव, त्याला
 येशू ख्रिस्ताच्या द्वारें युगानुयुग गौरव असो. आमेन,

पौलाचें करिंथकरांस पहिलें पत्र

१ करिंथांत असलेल्या देवाच्या मंडळीस, म्हणजे
१ ख्रिस्त येशूमध्ये पवित्र केलेल्या व पवित्र होण्यास
बोलाविलेल्या लोकांस, आणि आपला प्रभु येशू
ख्रिस्त, म्हणजे त्यांचा व आपलाहि प्रभु, याचें नाम
सर्व ठिकाणीं घेणाऱ्या सर्वांस, २ देवाच्या इच्छेनें येशू
ख्रिस्ताचा प्रेषित होण्यास बोलाविलेला पौल व आपला
भाऊ सोस्थनेस यांजकडून: ३ देव आपला पिता व
प्रभु येशू ख्रिस्त यांजपासून तुम्हांस कृपा व शांति असो.

४ ख्रिस्त येशूमध्ये तुम्हांवर झालेल्या देवाच्या
अनुग्रहामुळे मी सर्वदा तुम्हांविषयीं आपल्या देवाचें
उपकारस्मरण करितों; ५, ६ तो अनुग्रह हा कीं जस-
जशीं ख्रिस्ताविषयींची साक्ष तुम्हांमध्ये दृढ झाली
तसतसे तुम्ही त्याच्या ठायीं प्रत्येक बाबींत सर्व बोलण्यांत
व सर्व ज्ञानांत संपन्न झालां; ७ असे कीं आपला प्रभु
येशू ख्रिस्त याच्या प्रगट होण्याची वाट पाहणारे तुम्ही
कोणत्याहि कृपादानांत उणें पडलां नाहीं. ८ तोच
आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या दिवशीं तुम्ही अदृश्य
ठरावें एतदर्थ शेवटपर्यंत तुम्हांस दृढ करून ठेवील.
९ ज्यानें स्वपुत्र येशू ख्रिस्त आपला प्रभु याच्या सहभागि-
लांत तुम्हांस बोलाविलें, तो देव विश्वसनीय आहे.

१० बंधुजनहो, आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याच्या
नामानें मी तुम्हांस विनंती करितों कीं तुम्हीं सर्वांनीं
सारखेंच बोलावें, म्हणजे तुम्हांत फुटी होऊं नयेत;
तुम्हीं एकचित्तानें व एकमतानें यथास्थित व्हावें.
११ बंधुजनहो, तुम्हांमध्ये कलह आहेत, असें मला
खलोवेच्या लोकांकडून कळलें आहे. १२ माझे म्हणणें असें
आहे कीं, तुम्हांतील प्रत्येक जण म्हणतो, मी पौलाचा,
मी अपुल्लोसाचा, मी केफाचा, आणि मी ख्रिस्ताचा आहे.
१३ ख्रिस्ताचे असे विभाग झाले आहेत काय? पौलाचा
तुम्हांसाठीं वधस्तंभावर चढविलें होतें काय? पौलाच्या
नामांत तुमचा बाप्तिस्मा झाला काय? १४ किस व

गायस यांजशिवाय मीं तुम्हांतील कोणाचा बाप्तिस्मा
केला नाहीं, म्हणून मी देवाचे आभार मानितों. १५ हें
यासाठीं झालें कीं तुमचा बाप्तिस्मा माझ्या नामांत झाला,
असें कोणीं म्हणूं नये. १६ मीं स्तेफनाच्या घरच्यांचाहि
बाप्तिस्मा केला; त्यांच्याखेरीज मीं दुसऱ्या कोणाचा
बाप्तिस्मा केला कीं नाहीं हें माझ्या लक्षांत नाहीं.
१७ ख्रिस्तानें मला बाप्तिस्मा करावयास नाहीं, तर
सुवार्ता सांगवयास पाठविलें; पण ख्रिस्ताचा वधस्तंभ
व्यर्थ होऊं नये म्हणून वाक्चातुर्यानें ती सांगण्यास
पाठविलें नाहीं.

१८ कारण ज्यांचा नाश होत आहे त्यांस वधस्तंभा-
विषयींचें शिक्षण मूर्खपण आहे; तरी तारण
मिळविणाऱ्या आपणांस तें देवाचें सामर्थ्य आहे.

१९ मी ज्ञान्यांचें ज्ञान नष्ट करीन,

व बुद्धिमंतांची बुद्धि व्यर्थ करीन,
असा शास्त्रलेख आहे. २० या युगाचे 'ज्ञानी, शास्त्री,
वाद करणारे' कोठें आहेत? देवानें जगाचें 'ज्ञान
मूर्खपणाचें ठरविलें' कीं नाहीं? २१ कारण जग देवाच्या
ज्ञानानें वेष्टित असतां त्याला आपल्या ज्ञानाच्या योगानें
देवाला ओळखतां आलें नाहीं, तेव्हां गाजविलेल्या
वातेच्या मूर्खपणाच्या योगें विश्वास ठेवणाऱ्या लोकांचें
तारण करणें देवाला योग्य वाटलें; २२ कारण यहूदी
चिन्हे मागत असतां व हेहेणी ज्ञानाचा शोध करीत
असतां, २३ आम्ही वधस्तंभावर खिळिलेला ख्रिस्त
गाजवितों; हा यहूयांस अडखळण व हेहेण्यांस मूर्खपण
आहे; २४ परंतु पाचारण झालेल्या यहूदी व हेहेणी
अशा दोघांसहि तो देवाचें सामर्थ्य व देवाचें ज्ञान असा
ख्रिस्त आहे. २५ कारण देवाची जी मूर्खपणाची कृति
ती मनुष्यांपेक्षां ज्ञानाची आहे; आणि देवाची जी
अज्ञप्तपणाची कृति ती मनुष्यांपेक्षां शक्तीची आहे.

२६ बंधुजनहो, तुम्हांस झालेलें पाचारण पाहा;

तुम्हांमध्ये संसारदृष्ट्या ज्ञानी, समर्थ, कुलीन असे फार नाहीत; २७ तरी ज्ञान्यांस लाजवावें म्हणून देवानें जगांतील जें मूर्खपणाचें तें निवडिलें; आणि बलवानांस लाजवावें म्हणून देवानें जें दुर्बल तें निवडिलें; २८ आणि जगांतील जें कुलहीन, धिक्कारलेलें व शून्यवत् अशांस देवानें याकरितां निवडिलें कीं जें आहे तें त्यानें निरर्थक करावें; २९ आणि देवासमोर कोणीहि मनुष्यजातीच्या प्राण्यानें आढ्यता मिरवूं नये. ३० त्याकडून तुम्ही ख्रिस्त येशूमध्ये आहां, तो देवापासून आम्हांस ज्ञान, नीतिमत्त्व, पवित्रीकरण व उद्धार असा झाला; ३१ यासाठीं कीं 'जो आढ्यता मिरवितो तो ती प्रभूविषयीं मिरवो' या शास्त्रलेखाप्रमाणें व्हावें.

१ बंधुजनहो, मी तुम्हांकडे आलों तो वक्तृत्वाच्या २ व ज्ञानाच्या श्रेष्ठतेनें देवाचें गूज तुम्हांस सांगत आलों असें नाही. २ कारण येशू ख्रिस्त, म्हणजे वधस्तंभावर खिललेला येशू ख्रिस्त, याशिवाय तुम्हांमध्ये दुसरें काहीं जमेश धरूं नये असा मीं निश्चय केला; ३ आणि मी तुम्हांजवळ अशक्त, भयभीत व अति कंपित असा झालों. ४ माझें भाषण व माझी घोषणा हीं ज्ञानयुक्त अशा मन वळविणाऱ्या शब्दांचीं नव्हतीं तर आत्मा व सामर्थ्य यांच्या प्रतिपादनाचीं होतीं, ५ यासाठीं कीं तुमचा विश्वास मानवी ज्ञानानें नव्हे तर देवाच्या सामर्थ्यानें असावा.

६ जे पोक्त आहेत त्यांमध्ये आम्ही ज्ञान सांगतो; पण तें ज्ञान या युगाचें नव्हे, आणि या युगाचे नाहीसे होणारे अधिकारी यांचेहि नव्हे; ७ तर दैवी ज्ञानाचें रहस्य आम्ही सांगतो; तें गुप्त ठेविलेलें होतें, तें युगांच्या पूर्वीं आपल्या गौरवाकरितां देवानें नेमिलें; ८ तें या युगांतल्या अधिकाऱ्यांतील कोणालाहि कळत नाही; त्यांना कळलें असतें तर त्यांनीं गौरवाच्या प्रभूला वधस्तंभावर खिलिलें नसतें; ९ हें तर या शास्त्रलेखाप्रमाणें आहे:

डोळ्यानें पाहिलें नाही, कानानें ऐकिलें नाही,

व माणसाच्या मनांत आलें नाही, तें

आपणावर प्रीति करणाऱ्यांसाठीं

देवानें सिद्ध केलें आहे;

१० परंतु देवानें तें स्वतःच्या आत्म्याच्या द्वारे आपल्याला प्रगट केलें, कारण आत्मा हा सर्व गोष्टींचा व देवाच्या रहस्यांचाहि शोधक आहे. ११ मनुष्याचा आत्मा जो मनुष्यांत असतो, त्याशिवाय मनुष्यांतील गोष्टी कोण ओळखतो? तशा देवाच्या गोष्टी देवाच्या आत्म्याशिवाय कोणीहि ओळखत नाही. १२ आपल्याला जगाचा आत्मा नव्हे, तर देवापासून जो आत्मा आहे तो मिळाला; यासाठीं कीं जें देवानें आपल्याला कृपेनें दिलें तें आपण ओळखून घ्यावें. १३ तें आम्ही मानवी ज्ञानानें शिकविलेल्या शब्दांनीं नव्हे तर आत्म्यानें शिकविलेल्या शब्दांनीं, आध्यात्मिक गोष्टींबरोबर आध्यात्मिक गोष्टी जुळवून सांगतो. १४ दैहिक मनुष्य दैवी आत्म्याच्या गोष्टी स्वीकारीत नाही, कारण त्या त्याला मूर्खपणाच्या वाटतात; आणि त्याच्यानें त्या ओळखत नाहीत कारण त्यांची पारख आत्म्याच्या योगें होते. १५ जो आत्मिक आहे तो तर सर्व गोष्टी पारखितो, तरी त्याची स्वतःची पारख कोणाकडूनहि होत नाही. १६ 'प्रभूचें मन असें कोणीं ओळखिलें कीं त्यानें त्याला शिकवावें?' आपल्याला तर ख्रिस्ताचें मन आहे.

१ बंधुजनहो, जसें आत्मिकांबरोबर बोलवें तसें ३ तुम्हांबरोबर माझ्यानें बोलवलें नाही, तर जसें दैहिकांबरोबर, जसें ख्रिस्तांतील बालकांबरोबर, तसें बोलवें लागलें. २ मीं तुम्हांस दूध पाजिलें, अन्न दिलें नाही; कारण त्या वेळेस तुम्हांस शक्ति नव्हती, आणि अजूनहि नाही; ३ तुम्ही अजूनहि दैहिक आहां; तुमच्यांत हेवा व कलह हीं आहेत ह्यावरून तुम्ही दैहिक आहां कीं नाही? तुम्ही मानवी रीतीनें चालतां कीं नाही? ४ कारण कोणी म्हणतो, मी पौलाचा आहे; आणि दुसरा एक म्हणतो, मी अपुल्लोसाचा आहे; तेव्हां तुम्ही मानवच आहां कीं नाही? ५ अपुल्लोस कोण आहे? आणि पौल कोण आहे? ज्यांच्या द्वारे तुम्हीं विश्वास ठेविला, असे ते सेवक आहेत; ज्याला त्याला प्रभूनें दिल्याप्रमाणें केवळ ते आहेत. ६ मीं लाविलें, अपुल्लोसानें पाणी घातलें, पण देवानें वाढविलें. ७ यास्तव लावणारा काहीं नाही, आणि पाणी घालणाराहि काहीं

नाहीं; तर वाढविणारा देव हाच कायतो आहे.

८ लावणारा व पाणी घालणारा हे एकच आहेत, तरी प्रत्येकाला आपापल्या श्रमाप्रमाणें आपापली मजुरी मिळेल. ९ कारण आपण देवाचे सहकारी आहों; तुम्ही देवाचें शेत, देवाची इमारत असे आहां.

१० मजवर झालेल्या देवाच्या अनुग्रहाच्या मानानें मी चतुर कारागिरासारखा पाया घातला, आणि दुसरा त्यावर बांधितो; तर प्रत्येकानें आपण त्यावर कसें बांधितो याविषयी जपवें. ११ घातलेला पाया असा जो येशू ख्रिस्त त्यावाचून दुसरा पाया कोणाला घालतां येत नाही. १२ या पायावर कोणी सोनें, रुपें, मोलवान् पाषाण, लाकूड, गवत, पेंढा यांनीं बांधितो; १३ तर बांधणाऱ्या प्रत्येकाचें काम उघड होईल; तो दिवस तें उघडकीस आणील; कारण तो अग्नीसह असा प्रगट होईल आणि प्रत्येकाचें काम कसें आहे याची परीक्षा अग्नि करील. १४ ज्या कोणाचें त्यावर बांधलेलें काम टिकेल त्याला मजुरी मिळेल. १५ ज्या कोणाचें काम जळून जाईल, त्याचा तोडा होईल, तथापि तो स्वतः तरेल; परंतु जणू काय अग्नीतून बाहेर पडलेल्या सारखा तरेल.

१६ तुम्ही देवाचें मंदिर आहां, आणि तुम्हांमध्ये देवाचा आत्मा वसतो हें तुम्हांस ठाऊक नाहीं काय? १७ जर कोणी देवाच्या मंदिराचा नाश करितो तर देव त्याचा नाश करील; कारण देवाचें मंदिर पवित्र असतें, तसेच तुम्ही आहां.

१८ कोणी स्वतःला फसवून घेऊं नये; तुम्हांपैकीं जो आपण इहलोकदृष्ट्या ज्ञानी आहों असें समजतो त्यानें ज्ञानी होण्याकरितां मूर्ख व्हावें. १९ कारण या जगाचें ज्ञान देवासमोर मूर्खपण आहे; 'तो ज्ञान्यांस त्यांच्याच धूर्तपणांत धरितो' असा शास्त्रलेख आहे; २० आणि 'प्रभु ज्ञान्यांचे विचार असे ओळखतो कीं ते व्यर्थ आहेत,' असा दुसरा शास्त्रलेख आहे. २१ यास्तव मनुष्यांविषयीं कोणीं प्रतिष्ठा मिरवूं नये. सर्व कांहीं तुमचें आहे; २२ पैल, अपुळोस, केफा, जग, जीवन, मरण, वर्तमान, भविष्य, हीं सर्व तुमचीं आहेत; २३ तुम्ही ख्रिस्ताचे;

आणि ख्रिस्त देवाचा.

१ आम्ही ख्रिस्ताचे सेवक व देवाच्या गुजांचे ४ कारभारी आहों असे आम्हांला मानावें. २ कारभारी म्हणला तर तो विश्वासू असला पाहिजे. ३ तर तुम्हांकडून किंवा मानवी न्यायाधीशाकडून माझा न्यायनिवाडा व्हावा, याचेंहि मला कांहीं वाटत नाहीं, मी स्वतःचा देखील न्यायनिवाडा करीत नाहीं; ४ कारण जरी माझें मन माझ्याविरुद्ध मला साक्ष देत नाहीं, तरी त्यावरून मी निर्दोष ठरतों असें नाहीं; माझा न्यायनिवाडा करणारा प्रभु आहे. ५ यास्तव त्या समयापूर्वीं म्हणजे प्रभूच्या येण्यापूर्वीं तुम्ही न्यायनिवाडा करूंच नका; 'तो अंधारांतील गुप्त गोष्टी प्रकाशित करील, आणि अंतः-करणांतील संकल्पही उघड करील; त्या वेळीं ज्याची त्याला देवाकडून वाढवा प्राप्त होईल.

६ बंधुजनहो, मीं तुम्हांकरितां या गोष्टी अन्योक्तीनें स्वतःला व अपुढोसाला लावून घेतल्या आहेत; यासाठीं कीं शास्त्रलेखापलीकडे कोणीं जाऊं नये हा नियम आम्हांवरून तुम्हीं शिकावा; म्हणजे तुम्हांपैकीं कोणीहि एक दुसऱ्यावर फुगणार नाहीं. ७ तुला श्रेष्ठत्व कोणी दिलें? आणि जें तुला दिलेलें नाहीं असें तुझ्याजवळ काय आहे? तुला दिलेलें असतां, दिलेलें नाहीं अशी प्रतिष्ठा कां मिरवितोस? ८ इतक्यांतच तुम्ही तृप्त झालां आहां, इतक्यांतच धनवान् झालां आहां, आम्हां-वाचून तुम्ही राजे झालां आहां; तुम्ही राजे झालां हे बरें झालें; म्हणजे आम्हीहि तुम्हांबरोबर राजे होऊं.

९ कारण मला वाटतें, देवानें आम्हां प्रेषितांस शेवटच्या जागेचे आणि मरणास नेमलेल्यांसारखे असे पुढें ठेविले आहे, कारण आम्ही जगाला म्हणजे दिव्यदूतांला व मनुष्यांला खेळ असे झालों आहों. १० आम्ही ख्रिस्तामुळे मूर्ख, तुम्ही ख्रिस्तामध्ये शहाणे; आम्ही अशक्त, तुम्ही सशक्त; तुम्ही प्रतिष्ठित, आम्ही अप्रतिष्ठित असे आहों. ११ ह्या घटकपर्यंत आम्ही भुकेले, तान्हेले व उघडे आहों; आम्ही टोले खातो; आम्हांला घरदार नाहीं; १२ आम्ही आपल्या हातांनीं काम करून श्रम करितों; आमची निर्भर्त्सना होत असतां आशीर्वाद देतो;

छळणूक होत असतां ती सहन करितों; १३ आमची निंदा होत असतां आम्ही दादाबाबा करितों; आम्ही जगाचा गाळ, सर्वांची खरवड असे आजपर्यंत झालों आहों.

१४ हें मी तुम्हांस लाजविण्यासाठीं लिहीत नाहीं, तर माझ्या प्रिय मुलांप्रमाणें तुम्हांस बोध करण्यासाठीं लिहितों. १५ कारण तुम्हांस ख्रिस्तामध्ये दहा हजार गुरु असले तरी पुष्कळ बाप नाहीत; मीं तर तुम्हांस ख्रिस्त येशूमध्ये सुवार्तेच्या योगानें जन्म दिला आहे. १६ यास्तव मी तुम्हांस विनंती करितों कीं माझे अनुकरण करणारे व्हा. १७ या कारणास्तव प्रभूमध्ये माझा प्रिय व विश्वासू पुत्र तीमथ्य याला मीं तुम्हांकडे पाठविलें आहे; मी सर्वत्र प्रत्येक मंडळींत शिकवितों त्याप्रमाणें ख्रिस्तांतील माझ्या शिक्षणपद्धतीची आठवण तो तुम्हांस देईल. १८ मी तुम्हांकडे येत नाहीं असें समजून कित्येक फुगले आहेत. १९ तरी प्रभूची इच्छा असली तर मी तुम्हांकडे लवकर येईन; तेव्हां फुगलेल्यांच्या बोलण्याकडे पाहणार नाहीं, त्यांच्या सामर्थ्याकडे पाहीन. २० कारण देवाचें राज्य बोलण्यांत नाहीं, सामर्थ्यांत आहे. २१ तुम्हांला कोणतें पाहिजे? मीं तुम्हांकडे काठी घेऊन यावें किंवा प्रीतीनें व सौम्यतेच्या आत्म्यानें यावें?

१ तुम्हांमध्ये प्रत्यक्ष जारकर्म चालू आहे अशी खबर मला मिळाली आहे; तसलें जारकर्म विदेशी लोकांत देखील आढळत नाहीं, अशा प्रकारचें तें आहे; म्हणजे तुम्हांतील कोणीं एकांनें आपल्या बापाची बायको राखिली आहे. २ तरी तुम्ही फुगलां आहां; त्यापेक्षां हें कर्म करणारा आपणांतून घालविला जावा असें म्हणून शोकाकुल व्हावयाचें असतें. ३ मी शरीरानें अविद्यमान तरी आत्म्यानें विद्यमान आहें, आणि विद्यमान असल्यासारखा मी निर्णय करून चुकलों आहें. ४, ५ तो असा कीं ज्यानें अशा प्रकारें हें कर्म केलें त्या मनुष्याला तुम्हीं व आपल्या प्रभु येशूच्या सामर्थ्यानें युक्त असा माझा आत्मा यांनीं एकत्र मिळून आपला प्रभु येशू याच्या नामानें देहस्वभावाच्या नाशाकरितां सैतानाच्या खाधीन करावें, यासाठीं कीं आत्मा प्रभु येशूच्या दिवशीं तरावा. ६ हें तुमचें आढ्यता मिरविणें शोभत नाहीं. थोडें खमीर

सगळ्या गोळ्याला फुगवितें, हें तुम्हांस ठाऊक नाहीं काय? ७ तर जुनें खमीर काढून टाका, यासाठीं कीं तुम्ही जसें बेखमीर लोक आहां तसें तुम्हीं नवा गोळा व्हावें, कारण आपल्या वल्हांडणाचा 'यज्ञपशु' जो ख्रिस्त त्याचें 'अर्पण झालें'; ८ यास्तव जुन्या खमिरानें, अगर वाईटपणा व दुष्टपणा, यांच्या खमिरानें नव्हे, तर सालिकपणा व खरेपणा या बेखमीर भाकऱ्यांनीं आपण सण करावा.

९ तुम्हीं जारकर्म्यांची संगत धरूं नये, असें मीं तुम्हांस आपल्या पत्रांत लिहिलें होतें; १० तथापि या जगाचे जारकर्म, लोभिष्ट, वित्त हरण करणारे, व मूर्तिपूजक यांची संगत मुळींच धरूं नये असें माझे म्हणणें नाहीं; कारण ती मुळींच न धराल तर तुम्हांस जगांतून निघून जावें लागेल. ११ यास्तव तुम्हांस जें लिहिलें होतें त्याचा अर्थ असा कीं, बंधु म्हटलेला असा कोणी जारकर्म, लोभी, मूर्तिपूजक, चहाड, मद्यपी, किंवा वित्त हरण करणारा असला तर तशाची संगत धरूं नये; त्याच्या पंक्तीस बसूं नये. १२ कारण जे बाहेर आहेत त्यांचा न्याय करणें मजकडे कोठें आहे? जे आंत आहेत त्यांचा न्याय तुम्ही करित नाहीं काय? १३ जे बाहेर आहेत त्यांचा न्याय देव करित नाहीं काय? 'तुम्ही आपणांमधून त्या दुष्टाला बाहेर घालवा.'

१ तुम्हांतील कोणाएकाचा दुसऱ्याबरोबर वाद असला, तर तो आपला खटला पवित्र जनांपुढें न आणितां अधार्मिकांपुढें नेण्याचें कसें धाडस करितो? २ पवित्र जन हे जगाचा न्यायनिवाडा करितील हें तुम्हांस ठाऊक नाहीं काय? तुम्हांपुढें जगाचा न्यायनिवाडा व्हावयाचा आहे, तर तुम्ही अगदीं हलक्या खटल्यांच्या न्यायसभा होण्यास अयोग्य आहां काय? ३ आपण दिव्यदूतांचा न्यायनिवाडा करूं हें तुम्हांस ठाऊक नाहीं काय? तर मग व्यावहारिक गोष्टीविषयीं सांगणें नकोच. ४ तुम्हांस व्यावहारिक खटल्यांचा न्यायनिवाडा करावयाचा आहे, तर जे मंडळींत गणतीचे नाहीत त्यांस कसे नेमतां? ५ तुम्हांस लाज वाटावी म्हणून मी हें सांगतों. ज्याच्यानें

भाषाभावांची पंचाईत करवेल असा एकहि शहाणा मनुष्य तुम्हांमध्ये नाही, असें आहे काय ? ६ भाऊ भावावर फिर्याद करितो, आणि तीहि विश्वास न ठेवणाऱ्यांपुढें करितो. ७ तुम्ही एकमेकांवर खटले करितां ह्यांत सर्व प्रकारें तुमची हानिच आहे; त्यापेक्षां तुम्ही अन्याय कां सोसून घेत नाही ? त्यापेक्षां नाडणूक कां सोसून घेत नाही ? ८ उलट तुम्ही स्वतः अन्याय व नाडणूक करितां, आणि ती आपल्या बंधुजनांची करितां. ९ अनीतिमान मनुष्याला देवराज्याचें वतन मिळणार नाही हें तुम्हांस ठाऊक नाही काय ? फसूं नका; जारकर्मी, मूर्तिपूजक, व्यभिचारी, चैनबाज, पुंमैथुनकारी, १० चोर, लोभी, मद्यपी, चहाड, व वित्त हरण करणारे यांस देवराज्याचें वतन मिळणार नाही; ११ आणि तुम्हांपैकीं कित्येक तसे होते; तरी तुम्ही प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या नामांत व आपल्या देवाच्या आत्म्यांत धुतलेले, पवित्र केलेले, व नीतिमान ठरलेले, असे झालां आहां.

१२ सर्व गोष्टींची मला मोकळीक आहे, तरी सर्व गोष्टी हितकारक आहेत असें नाही; सर्व गोष्टींची मला मोकळीक आहे, तरी मी कोणत्याहि गोष्टीच्या स्वाधीन होणार नाही. १३ अन्न पोटासाठीं व पोट अन्नासाठीं आहे; त्या दोहींचा देव अंत करील. शरीर जारकर्मासाठीं नाही, तर प्रभूसाठीं आहे; आणि शरीरासाठीं प्रभु आहे. १४ देवानें प्रभूला उठविलें, आणि तो आपल्या सामर्थ्यानें आपल्याला उठवील. १५ तुमचीं शरीरें ख्रिस्ताचे अवयव आहेत, हें तुम्हांस ठाऊक नाही काय ? मीं ख्रिस्ताचे अवयव नेऊन ते कसबिणीचे अवयव करावे काय ? असें न होवो. १६ जो कसबिणीला जडला तो व ती हीं एकशरीर आहेत, हें तुम्हांस ठाऊक नाही काय ? कारण 'तीं दोघें एकदेह होतील' असें तो म्हणतो. १७ जो प्रभूला जडला तो व प्रभु एक आत्मा आहे. १८ जारकर्मीपासून दूर राहा. जें कांहीं दुसरें पापकर्म मनुष्य करितो तें शरीराबाहेरून होतें; परंतु जो जारकर्म करितो तो आपल्या शरीरासंबंधानें पाप करितो. १९ तुमचें शरीर, तुम्हांमध्ये वसणारा जो पवित्र आत्मा देवापासून तुम्हांस मिळाला आहे त्याचें मंदिर आहे हें तुम्हांस

ठाऊक नाही काय ? आणि तुम्ही आपले नव्हां; २० कारण तुम्ही मोलांनें विकत घेतलेले आहां; यास्तव तुम्ही आपल्या शरीरांत देवाचें गौरव करा.

१ तुम्हीं मला ज्या गोष्टींविषयीं लिहिलें त्यांविषयीं; ७ पुरुषांनें स्त्रियेला शिवूं नये हें त्याला बरें. २ तरी जारकर्में होत आहेत म्हणून प्रत्येक पुरुषाला स्वतःची स्त्री असावी, आणि प्रत्येक स्त्रियेला स्वतःचा पति असावा. ३ नवऱ्यानें बायकोला तिचा हक्क द्यावा; आणि त्याप्रमाणें बायकोनेंहि नवऱ्याला द्यावा. ४ बायकोला स्वतःच्या शरीरावर अधिकार नाही तर नवऱ्याला आहे; आणि त्याप्रमाणें नवऱ्यालाहि स्वतःच्या शरीरावर अधिकार नाही तर बायकोला आहे. ५ एकमेकांबरोबर वंचना करूं नका, तरी प्रार्थनेसाठीं प्रसंग मिळाला म्हणून पाहिजे असल्यास तो कांहीं वेळ सम्मतीनें करा, मग फिरून एकत्र व्हा, यासाठीं कीं सैतानानें तुमच्या असंयमामुळें तुम्हांस परीक्षेंत पाडूं नये. ६ तरी मी हें आज्ञा म्हणून सांगत नाही, तर परवानगी म्हणून सांगतों. ७ मी जसा आहे तसें सर्वांनींहि असावें अशी माझी इच्छा आहे; तरी प्रत्येकाला त्याचें त्याचें कृपादान देवापासून मिळालें आहे, एकाला एका प्रकारचें व दुसऱ्याला दुसऱ्या प्रकारचें.

८ जे अविवाहित व ज्या विधवा आहेत त्यांस मी म्हणतो कीं तुम्ही मजसारखीं राहिलां तर तें तुम्हांस बरें; ९ तथापि जर त्यांस संयम होत नाही तर त्यांनीं लग्न करावें, कारण जळण्यापेक्षां लग्न करणें बरें आहे. १० विवाहितांस मी आज्ञा करितों, मी नव्हे तर प्रभु करितो, कीं बायकोनें नवरा सोडूं नये, ११ (सोडिला तर तिनें लग्न केल्यावाचून राहावें, किंवा नवऱ्याबरोबर समेट करावा;) आणि नवऱ्यानें बायको सोडूं नये. १२ दुसऱ्यांस मी म्हणतो, प्रभु म्हणत नाही: जर कोणा एका भावाला विश्वासहीन बायको आहे, आणि ती त्याच्याजवळ नांदावयास कबूल आहे, तर त्यानें तिला सोडूं नये. १३ ज्या बायकोला विश्वासहीन नवरा असून तो तिच्याजवळ राहावयास कबूल आहे, तर

१ म्हणजे ख्रिस्तावर विश्वास न ठेवणारी (ठेवणारी).

तिनें त्याला सोडूं नये. १४ कारण बायकोच्या द्वारे विश्वासहीन नवरा पवित्र झाला आहे आणि बंधूच्या द्वारे विश्वासहीन बायको पवित्र झाली आहे; असें नसतें तर तुमचीं मुलेंबाळें अशुद्ध असतीं; परंतु आतां तीं पवित्र आहेत. १५ तथापि जर विश्वासहीन व्यक्ति वेगळी होऊं पाहते तर ती वेगळी होवो; अशा प्रसंगीं भाऊ किंवा बहीण बांधलेली नाहीं; देवानें आपल्याला शांतींत [राहण्याकरितां] पाचारण केलें आहे. १६ हे पत्नी, तूं आपल्या पतीला तारशील किंवा नाहीं, हें तुला काय ठाऊक ? हे पते, तूं आपल्या पत्नीला तारशील किंवा नाहीं, हें तुला काय ठाऊक ? १७ तर जसें प्रत्येकाला प्रभूनें वाटून दिलें आहे, जसें प्रत्येकाला देवानें पाचारण केलें आहे, तसें त्यानें चालावें, आणि याप्रमाणें मी सर्व मंडळ्यांस नेमून देतो. १८ सुंता झालेल्या कोणा मनुष्यास पाचारण झालें तर त्यानें बेसुंती होऊं नये; कोणा बेसुंती मनुष्यास पाचारण झालें तर त्यानें सुंता करून घेऊं नये. १९ सुंता कांहीं नाही व बेसुंताहि कांहीं नाही, तर देवाच्या आज्ञा पाळणें हेंच काय तें सर्व आहे. २० ज्या स्थितींत असतां कोणास पाचारण झालें तींत त्यानें राहावें. २१ तूं दास असतां तुला पाचारण झालें काय ? त्याची चिंता करूं नको; मोकळा होतां येत असलें तरी तसाच राहा. २२ कारण दास असून ज्याला प्रभूमध्यें पाचारण झालें, तो दास्यांतून मोकळा केलेला प्रभूचा मनुष्य आहे; तसेंच मोकळें असतांना ज्याला पाचारण झालें तो खिस्ताचा दास आहे. २३ तुम्ही मोलांनं विकत घेतलेले आहां; मनुष्यांचे दास होऊं नका. २४ बंधुजनहो, ज्या स्थितींत ज्याला पाचारण झालें त्या स्थितींत तो देवाजवळ राहो.

२५ कुमारिकांविषयीं मला प्रभूची आज्ञा नाही, तथापि ज्या मजवर विश्वासू होण्याची दया प्रभूद्वारे झाली आहे तो मी आपलें मत सांगतो: २६ तें असें की, प्रस्तुतच्या अडचणीमुळे जो ज्या स्थितींत आहे त्या स्थितींत त्यानें राहावें हें मनुष्याला बरें. २७ तूं बायकोला बांधलेला आहेस काय ? आहेस तर मुक्त होण्यास पाहूं नको; बायकोपासून मुक्त आहेस काय ? आहेस तर

बायको करण्यास पाहूं नको. २८ तथापि तूं लग्न केलें असलें तरी पाप केलें नाहीं, आणि कुमारीनें लग्न केलें असलें तरी तिनें पाप केलें नाहीं; तरी पण अशांवर संसारांत संकट येईल; आणि मी तर तुमचें रक्षण व्हावें अशी इच्छा बाळगतो. २९ बंधुजनहो, मी हेंच म्हणतो, काळाचा संक्षेप करण्यांत आला आहे, यासाठीं कीं यापुढें ज्यांस बायका आहेत त्यांनीं त्या नसल्यासारखें असावें; ३० जे रडतात त्यांनीं आपण रडत नसल्यासारखें; जे आनंद करितात त्यांनीं आपण आनंद न केल्यासारखें; जे विकत घेतात त्यांनीं आपणांजवळ कांहीं नसल्यासारखें; ३१ व जे या जगाचा उपयोग करितात त्यांनीं आपण त्याचा उपयोग करीत नसल्यासारखें असावें; कारण या जगाचें रूपांतर होत आहे; ३२ तुम्हीं निश्चित असावें अशी माझी इच्छा आहे. यास्तव अविवाहित पुरुष, प्रभूला कसें संतोषवावें, अशी प्रभूच्या गोष्टींविषयींची चिंता करितो; ३३ परंतु विवाहित पुरुष, आपल्या बायकोला कसें संतोषवावें, अशी जगाच्या गोष्टींविषयींची चिंता करितो. ३४ विवाहित व अविवाहित स्त्री यांच्यामध्यें हि भेद आहे. अविवाहित असते ती आपण शरीरांनं व आत्म्यानेंहि पवित्र व्हावें, अशी प्रभूच्या गोष्टींविषयींची चिंता करित्ये; परंतु विवाहित असते ती आपण आपल्या नवऱ्याला कसें संतोषवावें अशी जगाच्या गोष्टींविषयींची चिंता करित्ये. ३५ हें मी तुमच्याच हितासाठीं सांगतो; तुम्हांवर फास टाकण्यासाठीं नाहीं, तर तुमच्या हातून उत्तम आचरण व प्रभूची एकाग्रतेनें सेवा व्हावी म्हणून सांगतो; ३६ परंतु जर कोणाला असें वाटतें कीं आपण आपल्या कुमारिकेच्या अपमानास कारण होतो, ती उपवर झाली आहे, आणि तसें अगत्यच आहे, तर जशी इच्छा असेल तसें त्यानें करावें; तो पाप करीत नाहीं; तीं लग्न करोत. ३७ तथापि जो अंतःकरणानें स्थिर आहे, ज्याला अगत्य नाहीं, ज्याची आपल्या इच्छेवर सत्ता आहे, आणि आपल्या कुमारिकेला तसेंच ठेवावें असें ज्यानें आपल्या अंतःकरणांत ठरविलें आहे, तो बरें करितो. ३८ जो आपल्या कुमारिकेचें लग्न करून देतो तो बरें करितो, पण जो लग्न करून देत नाहीं तो अधिक बरें करितो. ३९ नवरा जीवंत

आहे तोंपर्यंत बायको बांधलेली आहे; नवरा मेल्यावर तिची इच्छा असेल त्याबरोबर, पण केवळ प्रभूमध्ये लग्न करावयाला ती मोकळी आहे; ४० जर ती तशीच राहिल तर माझ्या समजुतीप्रमाणें ती अधिक सुखी होईल; मला वाटतें मलाहि देवाचा आत्मा आहे.

१ आतां मूर्तीच्या नैवेद्याविषयी: आपल्या सर्वांस ज्ञान आहे हें आपल्याला ठाऊक आहे. ज्ञान फुगवितें, प्रीति वृद्धि करिते. २ जर कोणाला वाटतें की आपल्याला एखादी गोष्ट कळते तर ज्याप्रमाणें कळलें पाहिजे त्याप्रमाणें त्याला अद्याप कळत नाही. ३ जर कोणी देवावर प्रीति करितो तर त्यानें त्याला ओळखलें आहे. ४ आतां मूर्तीचे नैवेद्य खाण्यासंबंधानें आपल्याला ठाऊक आहे की जगांत देवाची म्हणून मूर्तिच नाही; आणि एकाखेरीज दुसरा देव नाही. ५ कारण ज्याला देव म्हणतात असे स्वर्गांत किंवा पृथ्वीवर असले, आणि असे बहुत देव व बहुत प्रभु आहेत, ६ तरी आपणांला एकच देव म्हणजे पिता आहे, त्याजपासून अवधी आहेत, व आपण त्याच्यासाठीं आहों; आणि आपल्याला एकच प्रभु येशू ख्रिस्त आहे, त्याच्या द्वारे अवधी आहेत व आपण त्याच्या द्वारे आहों. ७ तथापि हें ज्ञान सर्वांच्या ठायीं असतें असें नाही; तर किल्ल्यांवर मूर्तीच्या सवयीचा संस्कार अजून राहिल्यामुळें ते लोक मूर्तीचा तो नैवेद्य म्हणून खातात; तेव्हां त्यांचें मन दुर्बल असल्यामुळें तें विटाळतें. ८ आपली योग्यायोग्यता भक्ष्यानें देवापुढें ठरत नाही; न खाण्यानें आपण कमी होत नाही आणि खाण्यानें आपण अधिक होत नाही. ९ तरी ही तुमची मोकळीक दुर्बलांस अडखळण्याचें कारण होऊं नये म्हणून जपा. १० कारण ज्ञानवान् असा जो तूं त्या तुला मूर्तीच्या देवळांत जेवावयास बसलेलें कोणी पाहिलें तर, तो दुर्बल असल्यास, त्याच्या मनांत मूर्तीचा नैवेद्य खाण्याचें धाडस करण्याचें येईल ना ? ११ याप्रमाणें जो दुर्बल, ज्याच्यासाठीं ख्रिस्त मरण पावला असा बंधु, त्याचा तुझ्या ह्या ज्ञानाच्यायोगें नाश होतो. १२ बंधूंविरुद्ध असें पाप करून व त्यांच्या दुर्बल मनाला धक्का देऊन तुम्ही ख्रिस्ताविरुद्ध पाप करितां. १३ यास्तव भक्ष्यामुळें आपल्या बंधूला

अडखळण होतें तर मीं त्याला अडखळवूं नये म्हणून मी मांस कधींच खाणार नाहीं.

१ मी खतंत्र नाहीं काय ? मी प्रेषित नाहीं काय ? २ आपला प्रभु येशू याला मीं पाहिलें नाहीं काय ? प्रभूमध्ये माझें काम तुम्हीं नाहीं काय ? २ जरी मी दुसऱ्यांस प्रेषित नाहीं तरी निदान तुम्हांस तरी आहें; कारण प्रभूमध्ये माझ्या प्रेषितपणाचा शिक्का तुम्ही आहां. ३ माझी चौकशी करणाऱ्यांस माझें उत्तर हेंच आहे. ४ आम्हांस खाण्यापिण्याचा हक्क नाहीं काय ? ५ इतर प्रेषित, प्रभूचे भाऊ व केफा यांच्यासारखें आम्हांसहि आपली बायको झालेल्या ख्रिस्ती बहिणीला बरोबर नेण्याचा हक्क नाहीं काय ? ६ अथवा धंदा केल्यावाचून उपजीवन करण्याचा हक्क मला व वर्णबाला मात्र नाहीं काय ? ७ आपल्या खर्चानें शिपाईगिरी करितो, असा कोण आहे ? दाक्षमळा लावून त्याचें फळ खात नाही, असा कोण आहे ? कळप पाळून कळपाचें दूध खात नाहीं असा कोण आहे ? ८ मी मनुष्याच्या रिवाजाप्रमाणें हें बोलतो काय ? नियमशास्त्रहि हेंच सांगत नाहीं काय ? ९ मोशाच्या नियमशास्त्रांत असें लिहिलें आहे की 'बैल मळणी करितो तेव्हां त्याला मुसकें घालूं नको;' ही चिंता देव बैलांची करितो काय ? १० किंवा तो आपल्याकरितांच बोलतो ? हो, हें आपल्याकरितां लिहिलें होतें; अशा अर्थानें की जो मांगरतो त्यानें आशेनें नांगरावें, आणि जो मळणी करितो त्यानें ती उपभोग घेण्याच्या आशेनें करावी. ११ आम्हीं तुम्हांसाठीं आध्यात्मिक वस्तूंची पेरणी केली तर आम्हीं तुमच्या ऐहिक वस्तूंची कापणी केल्यास त्यांत कांहीं मोठी गोष्ट आहे काय ? १२ दुसरे जर तुम्हांवरच्या या हक्काचा उपभोग घेतात तर तो आम्हीं विशेषकरून घ्यावा कीं नाही ? तथापि हा हक्क आम्हीं बजाविला नाही, तर ख्रिस्ताच्या सुवार्तेला कांहीं अडचण करूं नये म्हणून आम्ही सर्व सोशितों. १३ मंदिरांत सेवा करणारे मंदिरांतलें उत्पन्न खातात, आणि वेदीजवळ सेवा करणारे वेदीचे भागीदार आहेत, हें तुम्हांस ठाऊक नाहीं काय ? १४ त्याप्रमाणें प्रभूनें नेमिलें आहे कीं जे सुवार्ता

सांगतात त्यांनीं सुवातेवर आपलें उपजीवन करावें.

१५ मीं तर यांतील कोणतेहि केलें नाहीं; व याप्रमाणें मला प्राप्त व्हावें म्हणून मीं हें लिहिलें नाहीं; कारण हा खाभिमान कोणीं व्यर्थ करावा यापेक्षां मीं मरावें हें बरें. १६ जरी मी सुवार्ता सांगतो तरी मला प्रतिष्ठा मिरविण्याचें कारण नाहीं; ती सांगणें मला प्राप्त आहे; मी सुवार्ता सांगत नाहीं तर मला धिक् असो. १७ मी हें आपण होऊन करितों तर मला वेतन मिळेल, आणि आपण होऊन करित नाहीं तरी मला कारभार सोपला आहे. १८ माझे वेतन काय आहे ? हेंच कीं सुवार्ता ही मी मोफत सांगावी, यासाठीं कीं मीं सुवातेविषयींचा आपला हक्क चालवूं नये. १९ मी सर्वांपासून स्वतंत्र असतांहि अधिक लोक प्राप्त करून घेण्यासाठीं आपणाला सर्वांचा दास केलें आहे. २० यहुदी लोक प्राप्त करून घेण्यासाठीं मी यहुद्यासारखा झालों; नियमशास्त्राधीन लोक प्राप्त करून घेण्यासाठीं मी नियमशास्त्राधीन नसतां, नियमशास्त्राधीनांस, अधीना-सारखा झालों. २१ ज्यांस नियमशास्त्र नाहीं त्यांस प्राप्त करून घेण्यासाठीं, म्हणजे नियमशास्त्र नाहीं अशांस, मी नियमशास्त्र नाहीं असा झालों, तरी देवाच्या नियमाबाहेर होतों असें नाहीं, ख्रिस्ताच्या नियमाधीन होतों. २२ दुर्बळांस प्राप्त करून घेण्यासाठीं मी दुर्बळांस दुर्बळ झालों. मी सर्वांसाठीं सर्व कांहीं झालों आहे, यासाठीं कीं मीं कसें तरी किलेकांचें तारण साधावें. २३ मी सर्व कांहीं सुवातेकरितां करितों, यासाठीं कीं मीं इतरांबरोबर तिचे अंशभागी व्हावें. २४ शर्यतींत धावणारे सर्व धावतात, पण एकालाच पैज मिळते हें तुम्हांस ठाऊक नाहीं काय ? तुम्हांस ती मिळेल असें धावा. २५ प्रत्येक मल्लयुद्ध करणारा सर्व गोष्टींविषयीं इंद्रियदमन करितो; ते नाशवंत मुगुट मिळविण्यासाठीं असें करितात, आपण तर अविनाशी मुगुट मिळविण्यासाठीं करितों. २६ मीहि तसाच धावतो, म्हणजे अनिश्चितपणें धावत नाहीं. तशी कुस्तीहि करितों, म्हणजे वाऱ्यावर मुष्टिघात करित नाहीं; २७ तर मी आपल्या शरीराला बुकळून त्यास दास करून ठेवितों; असें न केल्यास मी दुसऱ्यांस

घोषणा केल्यावर कदाचित् स्वतः नापसंत ठरेन.

१ बंधुजनहो, आपले पूर्वज सर्वच मेधाखालीं होते, आणि समुद्रांतून ते सर्व पार गेले; याविषयीं तुम्हीं अजाण असावें अशी माझी इच्छा नाहीं.

२ मेघानें व समुद्रानें मोशामध्ये त्या सर्वांचा बासिस्सा केला; ३ सर्वांनीं एकच आध्यात्मिक अन्न खाल्लें; ४ आणि सर्व एकच आध्यात्मिक पाणी प्याले, कारण ते आपल्यामागे चालणाऱ्या आध्यात्मिक खडकांतून पीत होते; तो खडक तर ख्रिस्त होता. ५ तरी त्यांतील बहुतेक लोकांविषयीं देव संतुष्ट नव्हता; ह्यामुळे 'त्यांचा रानांत नाश झाला.' ६ ह्या गोष्टी आपल्याला दाखले अशा झाल्या, यासाठीं कीं त्यांनीं 'लोभ धरिला' तसें आपण वाईट गोष्टीचें 'लोभी होऊं नये.' ७ त्यांच्यापैकीं किलेक मूर्तिपूजक होते तसे होऊं नका; 'लोक खावयाला प्यावयाला बसले, नंतर खेळावयाला उठले,' असें शास्त्रांत लिहिलें आहे. ८ त्यांपैकीं किलेकांनीं जारकर्म केलें, त्याप्रमाणें आपण जारकर्म करूं नये; ते एका दिवसांत तेवीस हजार मरून पडले. ९ त्यांपैकीं किलेकांनीं प्रभूची परीक्षा केली, आणि ते सापांच्यायोगें नाश पावले, त्याप्रमाणें आपण प्रभूची परीक्षा करूं नये. १० त्यांपैकीं किलेकांनीं कुरकूर केली; आणि ते संहारकर्त्याकडून नाश पावले, त्याप्रमाणें तुम्ही कुरकूर करूं नका. ११ या गोष्टी दाखल्याच्या रूपानें त्यांस घडल्या; आणि ज्या आपल्यावर युगांचा शेवट आला आहे त्या आपल्या बोधासाठीं त्या लिहिल्या आहेत. १२ यास्तव आपण उभें आहों असें ज्यास वाटतें त्यानें पडूं नये म्हणून संभाळावें. १३ मनुष्यास सहन होते तिच्याशिवाय दुसरी परीक्षा तुम्हांवर गुदरली नाहीं; आणि देव विश्वासपात्र आहे, तो तुमची परीक्षा तुमच्या शक्तीपलीकडे होऊं देणार नाहीं, तर परीक्षे-बरोबर तिच्यांतून निभावण्याचा उपाय करील, असें कीं तुम्हीं ती सहन करावयास समर्थ व्हावें.

१४ यास्तव माझ्या प्रिय [बंधूनो], तुम्ही मूर्तिपूजे-पासून दूर पळा. १५ तुम्हांस सृज समजून मी तुम्हांबरोबर बोलतो; मी काय म्हणतो त्याचा तुम्हीच निर्णय करा.

१६ जो आशीर्वादाचा प्याला आपण आशीर्वादित करितों तो ख्रिस्ताच्या रक्ताची सहभागिता आहे की नाही? जी भाकरी आपण मोडितों ती ख्रिस्ताच्या शरीराची सहभागिता आहे की नाही? १७ भाकरी एक आहे म्हणून आपण बहुत असतां एकशरीर आहों; आपण सर्व त्या एका भाकरीचे विभागी आहों. १८ जे जातीनें इस्राएल त्यांकडे पाहा; यज्ञ भक्षण करणारे वेदीचे भागीदार नाहीत काय? १९ तर माझे म्हणणे काय आहे? मूर्तीचा नैवेद्य कांहीं तरी आहे, अथवा मूर्ति कांहीं तरी आहे काय? नाही; २० तरी विदेशी लोक जो यज्ञ करितात 'तो देवाला नव्हे तर भूतांला करितात;' आणि तुम्हीं भूतांचे सहभागी व्हावे अशी माझी इच्छा नाही. २१ तुम्हांला प्रभूचा प्याला व भूतांचा प्याला पितां येणार नाही; 'प्रभूच्या मेजावरचें' व भूतांच्या मेजावरचें तुम्हांला खातां येणार नाही. २२ आपण 'प्रभूला ईर्ष्येस पेटवितों काय?' आपण त्यापेक्षां बलवान् आहों काय?

२३ सर्व गोष्टी करण्याची मुभा असली तरी सर्व गोष्टी हितकारक असतात असें नाही. सर्व गोष्टी करण्याची मुभा असली तरी सर्व गोष्टी वृद्धि करितात असें नाही. २४ कोणी आपलेंच हित पाहूं नये तर दुसऱ्याचेंहि पाहावे. २५ खाटिकबाजारांत जें विकण्यांत येतें तें निःशंक मनोवृत्तीनें चौकशी न करितां खा, २६ कारण 'पृथ्वी व तिजवर जें कांहीं भरलें आहे तें प्रभूचें आहे.' २७ विश्वास न ठेवणाऱ्यांपैकीं कोणीं तुम्हांला जेवावयाला बोलविलें, आणि तुमची जाण्याची इच्छा असली तर जें कांहीं तुमच्या पुढें वाढिली तें निःशंक मनोवृत्तीनें चौकशी न करितां खा; २८ परंतु कोणी तुम्हांला सांगेल की, हा नैवेद्य आहे, तर ज्यानें हें कळविलें त्याकरितां व मनाला शंका न यावी याकरितां खाऊं नका; २९ शंका ही तुझ्या मनांत नव्हे तर त्याच्या; कारण माझ्या स्वतंत्रतेचा न्यायनिवाडा दुसऱ्याच्या विवेकभावनेनें कां व्हावा? ३० मी आभारपूर्वक खातां तर ज्याविषयीं मी आभार व्यक्त करितों त्याविषयीं माझी निंदा कां व्हावी? ३१ यास्तव तुम्ही खातां, पितां किंवा जें कांहीं करितां

तें सर्व देवाच्या गौरवासाठीं करा. ३२ यहुद्यांस, हेलेण्यांस व देवाच्या मंडळीसहि अडखळविणारे होऊं नका; ३३ तर जसें मी सर्व गोष्टींत सर्वांस संतोषवितों आणि त्यांचें तारण व्हावे एतदर्थ स्वहित न पाहतां बहुतांचें हित पाहतों, तसें तुम्ही करावे.

१ जसा मी ख्रिस्ताचा अनुकारी आहे, तसें ११ तुम्ही माझे अनुकारी व्हा.

२ तुम्ही सर्व गोष्टींत माझी आठवण करितां, आणि मीं तुम्हांस सांगून ठेविलेले विधि जशाचे तसे राखून पाळितां, म्हणून मी तुमची वाहवा करितों. ३ प्रत्येक पुरुषाचें मस्तक ख्रिस्त आहे; ख्रियेचें मस्तक पुरुष आहे, आणि ख्रिस्ताचें मस्तक देव आहे, हें तुम्हांला समजावें अशी माझी इच्छा आहे. ४ जो पुरुष आपलें मस्तक आच्छादून प्रार्थना करितो किंवा संदेश देतो तो आपल्या मस्तकाचा अपमान करितो; ५ तसेंच जी स्त्री उघड्या मस्तकानें प्रार्थना करिते किंवा संदेश देते ती आपल्या मस्तकाचा अपमान करिते; कारण ती मुंडलेल्या ख्रियेसारखीच होते. ६ स्त्री जर आपलें मस्तक आच्छादीत नाही तर तिनें आपले केस कातरावे, परंतु जर केस कातरणें किंवा मुंडणें ख्रियेला लाजविणारी गोष्ट आहे तर तिनें आपलें मस्तक आच्छादावे. ७ पुरुष देवाची प्रतिमा व वैभव असल्यामुळें त्याला मस्तक आच्छादन करणें योग्य नाही; स्त्री तर पुरुषाचें गौरव आहे. ८ पुरुष स्त्रीपासून झाला नाही; तर स्त्री पुरुषापासून झाली; ९ आणि पुरुष स्त्रीसाठीं उत्पन्न केला नाही; तर स्त्री पुरुषासाठीं केली; १० ह्यामुळें दिव्यदूतांकरितां ख्रियेनें आपल्यावर असलेल्या अधिकाराचें चिन्ह मस्तकावर ठेवावे हें योग्य आहे. ११ तरी प्रभूमध्ये पुरुष ख्रियेपासून वेगळा नाही आणि स्त्री पुरुषापासून वेगळी नाही. १२ कारण जशी स्त्री पुरुषापासून, तसा पुरुष ख्रियेपासून आहे; आणि सर्व कांहीं देवापासून आहे. १३ तुम्ही आपसांत विचार करून पाहा; मस्तकावर आच्छादन घेतल्यावाचून देवाची प्रार्थना करणें ख्रियेला शोभतें काय? १४ लांब केस राखणें हें पुरुषाला अप्रतिष्ठेचें आहे असें निसर्ग

देखील तुम्हांला सांगत नाहीं काय? १५ ब्रियेनें लांब केस राखणें तिला भूषणावह आहे; कारण केस तिला आच्छादनाकरितां दिले आहेत. १६ तरी जर कोणी वितंडवादी दिसला, तर आपल्यांत अशी रीत नाहीं आणि देवाच्या मंडळ्यांतहि नाहीं, [एवढें त्याला सांगणें पुरे].

१७ अशी आज्ञा दिली तरी तुमच्या एकत्र होण्यानें तुमचें बरें न होतां वाईट होतें, म्हणून मी तुमची वाहवा करित नाहीं. १८ प्रथम हें की, तुमची मंडळी जमते तेव्हां तुम्हांत फुटी असतात, असें मी ऐकतों; व तें काहीं अंशीं खरें मानितों. १९ तुम्हांमध्ये जे पटलेले आहेत ते प्रगट व्हावे म्हणून तुम्हांमध्ये फळ्या असल्याच पाहिजेत. २० यामुळें जेव्हां तुम्ही एकत्र मिळतां तेव्हां प्रभुभोजन करणें शक्य नसतें; २१ कारण भोजन करते वेळीं प्रत्येक जण आपलें घरचें जेवण दुसऱ्यापूर्वीं जेवतो; एक भुकेला राहतो तर एक मस्त होतो. २२ तुम्हांस खावयालाप्यावयाला घरें नाहीत काय? किंवा तुम्ही देवाच्या मंडळीस धिक्कारून ज्यांच्याजवळ काहीं नाहीं त्यांना लाजवितां काय? मी तुम्हांस काय सांगूं? याविषयीं मी तुमची वाहवा करावी काय? मी तुमची वाहवा करित नाहीं. २३ कारण जें मला प्रभुपासून मिळालें, तेंच मी तुम्हांला सांगून दिलें की, ज्या रात्रीं प्रभु येशू धरून दिला गेला त्या रात्रीं त्यानें भाकरी घेतली; २४ उपकारस्मरण करून ती मोडिली, आणि म्हटलें, तुम्हांसाठीं जें माझे शरीर तें हें आहे, माझ्या स्मरणार्थ हें करा. २५ मग भोजन झाल्यावर प्याला घेऊन त्यानें तसेंच केलें, आणि म्हटलें, हा प्याला माझ्या रक्तांत नवा करार आहे; जितकेदां तुम्ही हा पितां तितकेदां माझ्या स्मरणार्थ हें करा. २६ कारण जितकेदां तुम्ही ही भाकरी खातां, व हा प्याला पितां, तितकेदां तुम्ही प्रभूच्या मरणाची तो येईपर्यंत घोषणा करितां. २७ जो कोणी अयोग्य प्रकारें ती भाकरी खाईल अथवा प्रभूचा प्याला पिईल, तो प्रभूचें शरीर व रक्त यांसंबंधानें दोषी होईल. २८ यास्तव मनुष्यानें आपली परीक्षा करावी, आणि मग त्या भाकरींतून खावें व त्या प्याल्यांतलें प्यावें. २९ त्या शरीराला न

अनुलक्षून जो खातो व पितो तो खाण्यानें व पिण्यानें आपणावर दंड आणितो. ३० यामुळें तुम्हांमध्ये पुष्कळ जण दुर्बळ व आजारी आहेत, आणि बरेच निजले आहेत. ३१ जर आपण आपला न्यायनिवाडा केला असता तर आपल्यावर दंड आला नसता. ३२ ज्या अर्थी आपल्यावर दंड आला आहे त्याअर्थी आपल्याला प्रभूकडून शिक्षा होत आहे, यासाठीं की जगाच्या बरोबर आपल्यास दंडाज्ञा होऊं नये. ३३ यास्तव बंधुजनहो, तुम्ही खावयाला एकत्र मिळतां तेव्हां एकमेकांची वाट पाहा. ३४ कोणी भुकेला असला तर त्यानें घरीं खावें, यासाठीं की तुमचें एकत्र मिळणें दंडासाठीं होऊं नये. बाकीच्या गोष्टींची व्यवस्था मी आल्यावर पाहीन.

१ बंधुजनहो, तुम्हीं आत्मिक दानांविषयीं १२ अजाण असावें अशी माझी इच्छा नाही. २ तुम्ही विदेशी होतां तेव्हां जसजसें वळण तुम्हांला मिळालें तसतसें तुम्ही त्या मुक्या मूर्तीकडे बहकत गेलां हें तुम्हांस ठाऊक आहे. ३ यास्तव मी तुम्हांस कळवितों कीं दैवी आत्म्याच्या योगें बोलणारा कोणीहि इसम येशू शापित आहे असें म्हणत नाही; आणि पवित्र आत्म्याच्या योगें बोलल्यावाचून कोणालाहि येशू हा प्रभु आहे असें म्हणतां येत नाहीं.

४ कृपादानांचे निरनिराळे प्रकार आहेत, तरी आत्मा एकच आहे; ५ सेवा करण्याचे निरनिराळे प्रकार आहेत, तरी प्रभु एकच; ६ आणि कार्यांचे निरनिराळे प्रकार आहेत, तरी सर्वांत सर्व कार्ये करणारा देव एकच आहे; ७ तरी आत्म्याचें प्रकटीकरण एकेकाला उपयोग होण्यासाठीं मिळतें. ८ एकाला आत्म्याच्या द्वारे ज्ञानाची उक्ति मिळते; एकाला त्याच आत्म्यानुसार विवेकी उक्ति; ९ एकाला त्याच आत्म्यांत विश्वास; एकाला त्याच एका आत्म्यांत निरोगी करण्याची कृपादानें; १० एकाला अद्भुतकार्ये करावयाची शक्ति; एकाला संदेशशक्ति; एकाला आत्मे ओळखण्याची शक्ति; एकाला विशेष प्रकारच्या भाषा बोलण्याची शक्ति; व एकाला भाषांचा अर्थ सांगण्याची शक्ति मिळते; ११ तरी हीं सर्व कार्ये तोच एक आत्मा

करितो, तो आपल्या इच्छेप्रमाणें एकेकाला तीं वाटून देतो.

१२ जसें शरीर एक असून त्याला अवयव पुष्कळ असतात आणि त्या शरीराचे अवयव पुष्कळ असून सर्व मिळून एक शरीर बनतें, तसा खिस्तहि आहे. १३ कारण आपण यहुदी असूं किंवा हेब्रेणी असूं, दास असूं किंवा स्वतंत्र असूं, आपणां सर्वांना एका आत्म्यांत एक शरीर होण्यासाठीं बाप्तिस्मा मिळाला आहे, आणि आपण सर्व एकाच आत्म्यानें संचरित झालों आहों. १४ कारण शरीर म्हणजे एक अवयव असें नव्हे, तर बहुत अवयव असें आहे. १५ जर पाय म्हणेल, मी हात नाहीं म्हणून मी शरीराचा नाहीं, तर त्यावरून तो शरीराचा नाहीं असें होत नाहीं. १६ जर कान म्हणेल, मी डोळा नाहीं म्हणून मी शरीराचा नाहीं, तर त्यावरून तो शरीराचा नाहीं असें होत नाहीं. १७ सगळें शरीर डोळा असतें तर ऐकणें कोठें असतें? सगळें ऐकणें असतें तर हुंगणें कोठें असतें? १८ तर देवानें आपल्या इच्छेप्रमाणें शरीराला वेगवेगळे सर्व अवयव लाविले आहेत. १९ ते सर्व अवयव मिळून एक असते तर शरीर कोठें असतें? २० तर मग अवयव पुष्कळ असून शरीर एक असें आहे. २१ डोळ्याला हातास म्हणतां येत नाहीं कीं मला तुझी गरज नाहीं; तसेंच मस्तकाला पायांस म्हणतां येत नाहीं कीं मला तुमची गरज नाहीं. २२ इतकेंच नव्हे तर शरीराचे जे अवयव विशेष अशक्त दिसतात ते आवश्यक आहेत; २३ शरीराचीं जीं अंगें कमी योग्यतेचीं अशीं आपण मानितों त्यांस आपण पांघरून घालून विशेष मान देतों, आणि आपल्या कुरूप अंगांस सुरुपता मिळते; २४ आपल्या सुरुप अंगांस अशी गरज नाहीं; जें उणें त्यास विशेष मान मिळावा अशा रीतीनें देवानें शरीर जुळविलें आहे; २५ यासाठीं कीं शरीरांत फूट नसावी, तर अवयवांनीं एकमेकांची सारखी काळजी घ्यावी. २६ एक अवयव दुःखित झाला तर त्याबरोबर सर्व अवयव दुःखित होतात; एका अवयवाची वाहवा झाली तर त्याबरोबर सर्व अवयव आनंदित होतात. २७ तुम्ही खिस्ताचें शरीर असून प्रत्येक जण आपापल्या कार्याप्रमाणें त्याचे अवयव आहां. २८ तसें

देवानें मंडळींत किलेकांना नेमिलें आहे; प्रथम प्रेषित दुसरे संदेष्टे, तिसरे शिक्षक; शिवाय अद्भुत कार्ये [करणारे], निरोगी करण्याचीं कृपादान [मिळालेले], समाचार घेणारे, व्यवस्था करणारे, भिन्नभिन्न भाषा बोलणारे असे नेमिले आहेत. २९ सर्वच प्रेषित आहेत काय? सर्वच संदेष्टे आहेत काय? सर्वच शिक्षक आहेत काय? सर्वच अद्भुत कार्ये करणारे आहेत काय? ३० सर्वासच निरोगी करण्याचीं कृपादानें आहेत काय? सर्वच भिन्नभिन्न भाषा बोलतात काय? भाषांचा अर्थ सर्वच सांगतात काय? ३१ श्रेष्ठ कृपादानांची अपेक्षा धरा; शिवाय एक सर्वोत्कृष्ट मार्ग मी तुम्हांस दाखवितों.

१ मी मनुष्यांच्या व दिव्यदूतांच्या जिह्वांनीं १३ बोललों आणि माझ्या ठायीं प्रीति नसली, तर मी वाजणारी थाळी किंवा झणझणणारी झांज असा आहें. २ मला संदेश देण्याची शक्ति असली, मला सर्व गुजें व सर्व विद्या अवगत असल्या, आणि डोंगर ढळवितां येतील असा दृढ विश्वास मला असला, पण माझ्या ठायीं प्रीति नसली, तर मी कांहींच नाहीं. ३ मीं आपलें सर्व धन अन्नदानार्थ दिलें, आपलें शरीर जाळण्यासाठीं दिलें, आणि माझ्या ठायीं प्रीति नसली तर मला कांहीं लाभ नाहीं. ४ प्रीति सहनशील आहे, उपकारशील आहे; प्रीति हेवा करीत नाही; प्रीति बढाई करीत नाही, फुगत नाही; ५ गैरखिस्त वागत नाही, स्वार्थ पाहत नाही, चिडत नाही, अपकार स्मरत नाही; ६ अनीतींत आनंद मानित नाही, तर सत्यसमागमांत आनंद मानिते; ७ सर्व कांहीं सहन करिते, सर्व कांहीं खरें मानण्यास सिद्ध असते, सर्वांची आशा धरिते, सर्वासंबंधानें धीर धरिते. ८ प्रीति कधीं खचत नाही, संदेश असले तरी ते रद्द होतील; भाषा असल्या तरी त्या समाप्त होतील; आणि विद्या असेल तरी ती रद्द होईल. ९ आपल्याला केवळ अंशतः कळतें, आणि अंशतः संदेश देतां येतो; १० पण पूर्णत्वाचें आगमन झाल्यावर अपूर्णता नष्ट होईल. ११ मी मूल होतो तेव्हां मुलासारखा बोलत असें, मुलासारखी माझी बुद्धि असे, मुलासारखे माझे विचार असत; आतां प्रौढ झाल्यावर मी मुलाच्या गोष्टी सोडून दिल्या आहेत. १२ हल्लीं

१ मुळांत एकच आत्मा याजक आहे.

आपल्याला आरशांत असष्ट असें दिसतें; परंतु नंतर साक्षात् पाहूं. आतां मला कळतें तें अपूर्ण आहे; पण नंतर, मला पूर्णपणें ओळखण्यांत आलें आहे तसें, मी पूर्णपणें ओळखीन. १३ सारांश, विश्वास, आशा, प्रीति हीं तिन्हीं टिकणारीं आहेत; त्यांत प्रीति श्रेष्ठ आहे.

१ प्रीति हें ध्येय ठेवा; तरी आध्यात्मिक १४ देणग्यांची, आणि विशेषतः तुम्हांस संदेश देतां यावा म्हणून, अपेक्षा धरा. २ कारण भाषा बोलणारा मनुष्यांबरोबर नव्हे, तर देवांबरोबर बोलतो, तें मनुष्याला समजत नाही; तो आत्म्यानें गूढ गोष्टी बोलतो. ३ संदेश हा मनुष्यांस उन्नति, बोध, व सांत्वन होण्यासारखें बोलतो. ४ भाषा बोलणारा स्वतःचीच उन्नति करितो; संदेश मंडळीची उन्नति करितो. ५ तुम्हीं. सर्वांनीं भाषा बोलाल्या हें मला बरें वाटतें, तरी विशेषतः तुम्हीं संदेश यावा अशी माझी इच्छा आहे; कारण मंडळीच्या वृद्धीप्रत्यर्थ अर्थ न सांगतां जो भाषा बोलतो त्याच्यापेक्षां संदेश श्रेष्ठ आहे. ६ बंधुजनहो, असें असल्यामुळे मी तुम्हांकडे येऊन [भिन्नभिन्न] भाषांनीं बोलें, आणि प्रकटीकरणानें, विद्येनें, संदेशानें किंवा शिक्षणानें तुम्हांबरोबर बोलणार नाही, तर मी तुमचें काय हित करीन ? ७ पांवा, विणा, असल्या नाद काढणाऱ्या निजांव वस्तूंच्या भिन्नभिन्न नादांत भेद करून न दाखविल्यास, पांवाचा नाद कोणता, विणाचा नाद कोणता, हें कसें समजेल ? ८ तसेंच करणाहि असष्ट ध्वनि काढील, तर लढाईस जाण्याची तयारी कोण करील ? ९ त्याप्रमाणें तुम्हींहि अमुक एका वाणीनें स्पष्ट भाषण न केलें, तर जें बोललां तें कसें कळेल ? तुम्ही वाऱ्यावर बोलणारे असे व्हाल. १० जगांत भाषांचे बहुत प्रकार असतील, तरी एकहि अर्थरहित नाही. ११ यास्तव मला भाषेचा अर्थ समजत नाही, तर बोलणाऱ्याला मी बर्बर असा होईन, आणि बोलणारा मला बर्बर असा होईल. १२ तर जे तुम्ही आध्यात्मिक दानांविषयीं उत्सुक आहां ते तुम्ही, मंडळीच्या उन्नतीसाठीं तीं दाने विपुल मिळावीं म्हणून खटपट करा. १३ भाषा बोलणारानें आपणाला अर्थ सांगतां यावा म्हणून प्रार्थना करावी.

१४ कारण जर मी अन्य भाषेत प्रार्थना करितों तर माझा आत्मा प्रार्थना करितो, पण माझ्या बुद्धीचा कोणास उपयोग होत नाही. १५ तर मग काय ? मी प्रार्थना आत्म्यानें करणार व बुद्धीनेंहि करणार; मी गुणगान आत्म्यानें गाणार व बुद्धीनेंहि गाणार. १६ तूं केवळ आत्म्यानें धन्यवाद केला तर जो अशिक्षित लोकांपैकी आहे तो तुझ्या उपकारस्मरणाला, आमेन, कसें म्हणेल ? कारण तूं जें बोलतोस तें त्याला समजत नाही. १७ तुजें उपकारस्मरण चांगलें असेल, तरी त्यानें दुसऱ्याची वृद्धि होत नाही. १८ तुम्हां सर्वांपेक्षां मी अधिक भाषा बोलतो म्हणून मी देवाचे आभार मानितों. १९ तथापि मंडळींत अन्य भाषेनें दहा हजार शब्द बोलावे यापेक्षां मी दुसऱ्यांस शिकविण्यासाठीं पांच शब्द स्वतः समजून-उमजून बोलावे हें मला आवडतें.

२० बंधुजनहो, बालबुद्धीचे होऊं नका; दृष्टपणा-विषयीं तान्ह्या मुलांसारखे आणि समजुतदारपणाविषयीं प्रौढ असे व्हा. २१ नियमशास्त्रांत लिहिलें आहे कीं परभाषा बोलणाऱ्या लोकांच्या द्वारे व परकी मनुष्यांच्या ओठांनीं मी या लोकांबरोबर बोलें; तथापि तेवढ्यानें ते माझें ऐकणार नाहीत, असें प्रभु म्हणतो. २२ यास्तव विश्वास ठेवणाऱ्यांसाठीं नव्हे, तर विश्वास न ठेवणाऱ्यांसाठीं भिन्नभिन्न भाषा ह्या चिन्हादाखल आहेत; संदेश विश्वास न ठेवणाऱ्यांसाठीं नव्हे तर विश्वास ठेवणाऱ्यांसाठीं आहे. २३ सगळी मंडळी एकत्र जमली असतां सर्वेच लोक निरनिराळ्या भाषा बोलूं लागले, आणि अशिक्षित किंवा विश्वास न ठेवणारे लोक आंत आले, तर तुम्ही वेडे आहां असें ते म्हणणार नाहीत काय ? २४ परंतु सर्वेच जण संदेश देऊं लागले असतां कोणी विश्वास न ठेवणारा किंवा अशिक्षित मनुष्य आंत आल्यास सर्वांकडून त्याच्या पापाविषयीं त्याची खातरी होते, सर्वांकडून त्याचा निर्णय होतो; २५ त्याच्या अंतःकरणांतील गुप्त गोष्टी प्रगट होतात; म्हणून तो उपडा पडून देवाचें वंदन करील, व देवाचें वास्तव्य तुम्हांमध्ये खचीत आहे असें बोलून दाखवील.

२६ बंधुजनहो, तर मग काय ? तुम्ही एकत्र जमतां तेव्हां तुम्हांमधील कोणाजवळ स्तोत्र, कोणाजवळ शिक्षण, कोणाजवळ प्रगटीकरण, कोणाजवळ भाषा, कोणाजवळ तिची व्याख्या असें असावें; सर्व कांहीं उन्नतीसाठीं असावें. २७ भाषा बोलणें आहे तर त्या बोलणारे दोघे किंवा पराकाष्ठा तिघे यांपेक्षां अधिक नसावे व त्यांनीं त्या अनुक्रमें बोलाव्या, आणि एकांनं अर्थ सांगावा; २८ परंतु अर्थ सांगणारा नसला तर त्यानं मंडळींत गप्प राहावें; स्वतःबरोबर व देवाबरोबर बोलावें. २९ संदेश देणाऱ्या दोघांनीं किंवा तिघांनीं बोलावें, आणि इतरांनीं निर्णय करावा; ३० तरी बसलेल्या इतरांपैकी कोणाला कांहीं प्रगट झालें, तर बोलणाऱ्यानं उगेंच राहावें. ३१ सर्वास शिक्षण मिळेल व सर्वास बोध होईल, असें तुम्हां सर्वास एकामागून एक संदेश देतां येईल; ३२ संदेष्ट्यांचे आत्मे संदेष्ट्यांच्या खाधीन असतात; ३३ कारण देव अव्यवस्थेचा नाही, तर शांतीचा आहे; तसेंच तो पवित्र जनांच्या सर्व मंडळ्यांत आहे.

३४ स्त्रियांनीं मंडळ्यांत उगेंच राहावें; त्यांस बोलण्याची परवानगी नाही; नियमशास्त्रहि सांगतें त्या-प्रमाणें त्यांनीं अधीन असावें. ३५ त्यांस कांहीं माहिती करून घेण्याची इच्छा असली तर त्यांनीं आपल्या नवऱ्यांस घरीं विचारावें; स्त्रियेनं मंडळींत बोलावें हें लाजेचें आहे. ३६ देवाचें वचन तुम्हांपासून चालू झालें काय ? अथवा तें केवळ तुम्हांकडे आलें काय ?

३७ जर कोणी स्वतःला संदेष्टा किंवा आध्यात्मिक दान प्राप्त झालेला असें मानितो, तर जें मीं तुम्हांस लिहिलें तें प्रभूची आज्ञा आहे असें त्यानं समजावें; ३८ तसें कोणी समजत नसल्यास न समजो.

३९ यास्तव बंधुजनहो, तुम्ही संदेश देण्याची उत्कंठा धरा, व मित्रभिन्न भाषा बोलणें मना करूं नका. ४० सर्व कांहीं साजेल असें व व्यवस्थितपणें होऊं या.

१ बंधुजनहो, जी सुवार्ता मीं तुम्हांस सांगितली, जिचा तुम्हीं स्वीकार केला, जिच्यांत तुम्हीं स्थिरहि राहत आहां, २ जिच्या द्वारें तुम्हांला

तारण मिळालें आहे तीच सुवार्ता मी तुम्हांस कळवितों. ज्या वचनानें तुम्हांस ही सुवार्ता सांगितली त्या वचना-नुसार ती तुम्हीं दृढ धरिली असेल; नसल्यास तुमचा विश्वास व्यर्थ आहे. ३ मला जें सांगण्यांत आलें तें मीं तुम्हांस सांगून दिलें, त्यापैकी मुख्य हें कीं धर्मशास्त्रा-प्रमाणें ख्रिस्त आपल्या पापांबद्दल मरण पावला; ४ तो पुरला गेला; धर्मशास्त्राप्रमाणें तिसऱ्या दिवशीं उठविला गेला; ५ आणि तो केफाला, मग बारा जणांला दिसला; ६ त्यानंतर तो एकदम पांचशांपेक्षां अधिक बंधूंना दिसला; त्यांतील बहुतेक आजपर्यंत हयात आहेत, आणि कित्येक निजले आहेत; ७ त्यानंतर तो याकोबाला, मग सर्व प्रेषितांस दिसला; ८ आणि जणू काय अकाळीं जन्मलेला जो मी त्या मलाहि सर्वांच्या शेवटीं दिसला. ९ कारण प्रेषितांत मी कनिष्ठ आहे; मी प्रेषित म्हण-वायास योग्य नाही, कारण मीं देवाच्या मंडळीचा छळ केला. १० तरी जो कांहीं मी आहे तो देवाच्या कृपेनं आहे; आणि मजवर त्याची जी कृपा ती व्यर्थ झाली नाही; कारण त्या सर्वांपेक्षां मीं अतिशय श्रम केले. ते मीं केले असें नाही, तर मजबरोबर असणाऱ्या देवाच्या कृपेनं केले. ११ सारांश, मी असों किंवा ते असोत, अशीच आम्ही घोषणा करितों, आणि तुम्हीं असाच विश्वास धरिला.

१२ आतां ख्रिस्त मेलेल्यांतून उठविला गेला आहे अशी त्याविषयीं घोषणा होत आहे, तर मेलेल्यांचें पुन-रुत्थान नाही, असें तुम्हांतील कित्येक जण कसें म्हणतात ? १३ मेलेल्यांचें पुनरुत्थान नाही, तर ख्रिस्तहि उठविला गेला नाही; १४ आणि ख्रिस्त उठविला गेला नाही, तर आमची घोषणा व्यर्थ व तुमचा विश्वासहि व्यर्थ; १५ आणि आम्ही देवाविषयीं खोटे साक्षी असे ठरलों; कारण देवाविषयीं आम्हीं अशी साक्ष दिली कीं त्यानं ख्रिस्ताला उठविलें; पण मेलेले उठविले जात नाहीत तर त्यानं त्याला उठविलें नाही. १६ मेलेले उठविले जात नाहीत तर ख्रिस्तहि उठविला गेला नाही. १७ ख्रिस्त उठविला गेला नाही तर तुमचा विश्वास निष्फळ; तुम्ही अजून आपल्या पापांत आहां; १८ आणि

ख्रिस्तामध्ये जे निजले त्यांचा नाश झाला. १९ या आयुष्यांत आपण ख्रिस्तावर आशा ठेवणारे असे केवळ आहों तर मग सर्व मनुष्यांपेक्षां आपण लाचार आहों.

२० तरी पण ख्रिस्त निजलेल्यांतलें प्रथम फळ असा मेलेल्यांतून उठविला गेला आहेच. २१ मनुष्याच्या द्वारे मरण आलें, म्हणून मनुष्याच्या द्वारे मेलेल्यांचें पुनरुत्थानहि आहे. २२ जसे आदामामध्ये सर्व मरतात तसे ख्रिस्तामध्ये सर्व जीवत केले जातील; २३ पण प्रत्येक आपापल्या विभागाप्रमाणें; प्रथम फळ ख्रिस्त; मग ख्रिस्ताच्या आगमनकाळीं जे त्याचे होणार ते लोक. २४ नंतर शेवट होईल, तेव्हां सर्व आधिपत्य, सर्व अधिकार, व सामर्थ्य हीं नाहींतशीं केल्यावर देवपित्याला तो राज्य सोपून देईल. २५ कारण आपल्या 'पायांखालीं सर्व शत्रु ठेवीपर्यंत' त्याला राज्य केलें पाहिजे. २६ शेवटला शत्रु जो मृत्यु तो नाहींसा केला जाईल. २७ 'त्यानें सर्व वश करून याच्या पायांखालीं ठेविलें;' परंतु सर्व वश केलें आहे असें जेव्हां म्हटलें तेव्हां, ज्यानें त्याला सर्व वश करून दिलें, तो अर्थातच बाहेर राहिला. २८ त्याला सर्व कांहीं वश झालें असें जेव्हां होईल तेव्हां, ज्यानें त्याला सर्व वश करून दिलें त्याला, पुत्रहि स्वतः वश होईल; यासाठीं कीं देवानें सर्वांत सर्व असें व्हावें.

२९ असें नसल्यास मेलेल्यांबद्दल जे बाप्तिस्मा घेतात ते काय करितील? जर मेलेले मुळींच उठविले जात नाहींत तर त्यांच्याबद्दल ते बाप्तिस्मा कां घेतात? ३० आम्हीहि घडोघडी प्राणसंकटांत कां पडतो? ३१ तुम्हांविषयीं जो अभिमान मला ख्रिस्त येशू आपला प्रभु ह्याच्या ठायीं आहे त्याची शपथ घेऊन मी म्हणतो कीं मी रोज रोज मरतो; ३२ इफिसांत मीं श्वापदांबरोबर लढाई केली ती मनुष्यांच्या साधारण हेतूनें केली असती तर मला काय लाभ? मेलेले उठविले जात नाहींत, 'तर चला, आपण खाऊं पिऊं, कारण उद्यां मरावयाचें आहे.' ३३ फसूनका, कुसंगतीनें नीति बिघडते. ३४ धार्मिकतेसंबंधानें शुद्धीवर या, आणि पाप करूं नका; कारण कित्येकांस देवासंबंधानें ज्ञान नाहीं; हें मी तुम्हांस लाजविण्यासाठीं बोलतो.

३५ आतां कोणी म्हणेल, मेलेले कसे उठविले जातात, व ते कोणत्या प्रकारच्या शरीरांनें येतात? ३६ हे निर्बुद्धि मनुष्या, जें तूं स्वतः पेरितोस तें न मेलें तर तें जीवत होत नाहीं; ३७ आणि तूं पेरितोस त्याचें भावी अंग तूं पेरित नाहींस, तर नुसता दाणा, तो गव्हाचा किंवा दुसऱ्या कशाचा असेल; ३८ देव आपल्या संकल्पाप्रमाणें त्याला अंग देतो; म्हणजे बीजांतल्या प्रत्येकाला ज्याचें त्याचें अंग देतो. ३९ सर्व देह सारखेच नाहींत; तर मनुष्यांचा देह हा एक प्रकार, पशूंचा देह हा एक प्रकार, पक्ष्यांचा देह हा एक प्रकार व माशांचा देह हा एक प्रकार. ४० तशींच स्वर्गीय शरीरें व पार्थिव शरीरें आहेत; पण स्वर्गीयांचें तेज एक, आणि पार्थिवांचें एक. ४१ सूर्याचें तेज वेगळें; चंद्राचें तेज वेगळें; ताऱ्यांचें तेज वेगळें; ताऱ्यांताऱ्यांच्या तेजांत भेद आहे; ४२ तसें मेलेल्यांचें पुनरुत्थान आहे. विनाशीपणांत पेरलें जातें; अविनाशीपणांत उठविलें जातें; ४३ अपमानांत पेरलें जातें; गौरवांत उठविलें जातें; अशक्तपणांत पेरलें जातें; सामर्थ्यांत उठविलें जातें; ४४ प्राणमय शरीर असें पेरलें जातें; आध्यात्मिक शरीर असें उठविलें जातें. जर प्राणमय शरीर आहे तर आध्यात्मिक शरीरहि आहे. ४५ त्याप्रमाणें शास्त्रलेख आहे कीं 'पहिला मनुष्य आदाम जीवत प्राणी असा झाला,' शेवटला आदाम जीवत करणारा आत्मा असा झाला. ४६ तथापि जें आध्यात्मिक तें प्रथम नाहीं; प्राणमय तें प्रथम आहे, मग जें आध्यात्मिक तें. ४७ 'पहिला मनुष्य भूमीपासून मातीचा' आहे, दुसरा मनुष्य स्वर्गापासून आहे, ४८ तो जसा मातीचा होता तसे जे मातीचे तेहि आहेत; आणि तो स्वर्गातला जसा आहे तसेच जे स्वर्गातले तेहि आहेत. ४९ आणि जो मातीचा त्याचें प्रतिरूप जसें आपण धारण केलें, तसें जो स्वर्गातला त्याचेंहि प्रतिरूप धारण करूं.

५० बंधुजनहो, मी असें म्हणतो कीं मांस व रक्त ह्यांना देवराज्याचें वतन मिळूं शकत नाहीं; आणि विनाशीपणाला अविनाशीपणाचें वतन मिळत नाहीं. ५१ पाहा, मी तुम्हांस एक गूढ गोष्ट सांगतो; आपण सर्वच

निजणार नाहीं, तरी आपण सर्व बदलून जाऊं, ५२ क्षणांत, निमिषांत, शेवटल्या करण्याच्या वेळेस; कारण करणा बाजेल, मेलेले ते अविनाशी असे उठविले जातील, आणि आपण बदलून जाऊं. ५३ कारण हें जें विनाशी त्यानें अविनाशीपण परिधान करावें, आणि जें मर्त्य त्यानें अमरत्व परिधान करावें हें आवश्यक आहे. ५४ हें जें विनाशी त्यानें अविनाशीपण परिधान केलें, आणि हें जें मर्त्य त्यानें अमरत्व परिधान केलें, असें जेव्हां होईल, तेव्हां 'मरण विजयांत प्राप्तिलें गेलें आहे,' असा जो शाखलेख तो पूर्ण होईल. ५५ 'अरे मरणा, तुझा विजय कोठें? अरे मरणा, तुझी नांगी कोठें?' ५६ मरणाची नांगी पाप; आणि पापाचें बळ नियमशास्त्र आहे; ५७ तरी जो देव आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे आपणांला जय देतो त्याची स्तुति असो. ५८ माझ्या प्रिय बंधूनों, प्रभूमध्ये तुमचे श्रम व्यर्थ नाहींत हें तुम्ही जाणून आहां; म्हणून तुम्ही स्थिर, अडळ व प्रभूच्या कामांत सर्वदा अति तत्पर असा.

१ आतां पवित्र लोकांसाठीं जी वर्गणी तिज-
१६ विषयीं मीं गलतियांतील मंडळ्यांस आज्ञा दिल्या-
प्रमाणें तुम्हीहि करा. २ सप्तकाच्या पहिल्या दिवशीं तुम्हीं प्रत्येकानें जसें आपणाला यश मिळालें असेल त्याप्रमाणें आपणाजवळ द्रव्य जमा करून ठेवावें; यासाठीं कीं मी येईन तेव्हां वर्गण्या होऊं नयेत. ३ मी येईन तेव्हां ज्या कोणांस तुम्ही पत्रें देऊन मान्य कराल त्यांस तुमचा धर्मादाय यशशेमास पोहंचविण्याकरितां मी पाठवीन. ४ मीहि जावें असें योग्य दिसल्यास ते माझ्याबरोबर येतील. ५ मी जातांना मासेदोनियांतून तुम्हांकडे येईन; कारण मी मासेदोनियांतून नीट जाणार आहे; ६ पण कदाचित् तुम्हांजवळ राहीन व हिंवाळाहि घालवीन, यासाठीं कीं मला जावयाचें असेल तिकडे तुम्ही मला वाटेस लावावें. ७ कारण आतां तुम्हांस केवळ मेढून जावें अशी माझी इच्छा नाहीं; तर प्रभूची इच्छा असल्यास मी कांहीं दिवस तुम्हांजवळ राहीन अशी आशा आहे. ८ तरी पन्नासाव्या दिवसाच्या सणापर्यंत

मी इफिस एथें राहीन; ९ कारण मोठें व कार्य साधण्याजोगें द्वार मजसाठीं उघडलें आहे, आणि विरोध करणारे पुष्कळच आहेत.

१० तीमथय आल्यास त्यानें तुमच्याजवळ निर्भयपणानें राहावें म्हणून खबरदारी घ्या; कारण जसा मी तसा तोहि प्रभूचें काम करणारा आहे; ११ यास्तव कोणी त्याला तुच्छ मानूं नये, तर त्यानें मजकडे यावें म्हणून त्याला सुखरूपपणें वाटेस लावा; कारण मी त्याची बंधुजनांसह येण्याची वाट पाहत आहे. १२ आपला बंधु अपुल्लोस ह्यानें बंधुजनांबरोबर तुम्हांकडे यावें, म्हणून मी त्याला फार विनवणी केली; तथापि आतांच यावें अशी त्याची इच्छा अगदीं नव्हती; सवड होईल तेव्हां तो येईल.

१३ सावध असा, विश्वासांत स्थिर राहा, मर्दासारखें वागा, खंबीर व्हा. १४ तुमचें सर्व कांहीं कार्य प्रीतीनें व्हावें.

१५ बंधुजनहो, तुम्हांला स्तेफनाच्या घराण्याची माहिती आहे; तें अखयाचें प्रथम फळ आहे, आणि त्यांनीं आपणांस पवित्र जनांच्या सेवेला वाहून दिलें आहे. १६ अशांस, आणि जो कोणी सेवेंत साहाय्य करितो व श्रम करितो त्यास, तुम्हीं मान्य असावें अशी मी तुम्हांस विनंती करितों. १७ स्तेफना, फर्तूनात व अखायिक हे आल्यानें मला आनंद झाला आहे; कारण तुम्ही नसल्याची उणीव त्यांनीं भरून काढिली आहे. १८ त्यांनीं माझ्या व तुमच्या आत्म्यांस विश्रांति दिली आहे; यास्तव तुम्ही अशांस मान द्या.

१९ आसियांतल्या मंडळ्या तुम्हांस सलाम सांगतात, अक्विला व प्रिस्का हीं व त्यांच्या घरांत जी मंडळी जमत असते तीहि तुम्हांस प्रभूमध्ये फार फार सलाम सांगतात. २० सर्वे बंधु तुम्हांस सलाम सांगतात, पवित्र चुंबनानें एकमेकांस प्रणाम करा.

२१ मज पौलाचा खदस्तुरचा सलाम. २२ जर कोणी प्रभूवर प्रीति करीत नाहीं तर तो उत्सृष्ट असो. मारान अथा (आपला प्रभु आला). २३ प्रभु येशू ख्रिस्ताची कृपा तुम्हांसह असो. २४ ख्रिस्त येशूमध्ये माझी प्रीति तुम्हां सर्वासह असो, आमेन,

पौलाचें करिंथकरांस दुसरें पत्र

१ करिंथ एथील देवाच्या मंडळीस व तिच्यासुद्धां
१ अवघ्या अखयांतील सर्व पवित्र जनांस देवाच्या
इच्छेनें ख्रिस्त येशूचा प्रेषित झालेला पौल व आपला
बंधु तीमथ्य यांजकडून; २ देव आपला पिता व प्रभु येशू
ख्रिस्त यांजपासून तुम्हांस कृपा व शांति असो.

३ आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताचा पिता जो देव,
करुणाकर पिता व सर्व सांलनदाता देव, तो धन्यवादित
असो. ४ तो आम्हांवरील सर्व संकटांत आमचें सांलन
करितो, असें की ज्या सांलनानें आम्हांला स्वतः देवाकडून
सांलन मिळतें, त्या सांलनानें आम्हीं, जे कोणी
कोणत्याहि संकटांत आहेत त्यांचें सांलन करावयास
समर्थ व्हावें. ५ कारण ख्रिस्ताचीं दुःखें जशीं आम्हांस
पुष्कळ होतात तसें ख्रिस्ताच्या द्वारें आमचें सांलनहि
पुष्कळ होतें. ६ आम्हांवर संकट येतें तें तुमचें सांलन
व तारण व्हावें एतदर्थ येतें; आणि आम्हांला सांलन
मिळतें तें तुमचें सांलन व्हावें एतदर्थ आहे; जीं दुःखें
आम्ही सोसतों तीं सहन करण्याचे कामीं तुम्हांला
तें साधनीभूत होतें. ७ तुम्हांविषयींची आमची आशा
सदब अशी आहे, कारण आम्हांस ठाऊक आहे कीं
जसे तुम्ही दुःखांचे अंशभागी आहां तसे सांलनाचेहि
अंशभागी आहां. ८ बंधुजनहो, आसियांत आम्हांवर
आलेल्या संकटाविषयीं तुम्हीं अजाण असावें अशी
आमची इच्छा नाहीं; तें असें की आम्ही आमच्या शक्ती-
पलीकडे अतिशयच दडपून गेलों; इतकें की आम्ही जगूं
किंवा न जगूं असें आम्हांला झालें; ९ फार तर काय, आम्ही
मरूंच असें आमचें मन आम्हांस सांगत होतें; आम्हीं
स्वतःवर आशा न ठेवितां मृतांना सजीव करणाऱ्या
देवावर ठेवावी, एतदर्थ हें झालें. १० त्यानें आम्हांस
एवढ्या मोठ्या प्राणसंकटापासून सोडविलें, तो आतां
सोडवीत आहे, आणि तो आम्हांस यापुढेंहि सोडवील,
अशी त्याजवर आमची आशा आहे. ११ तुम्हीहि आम्हां-
साठीं प्रार्थना करून आमचें साहाय्य करावें; असें की जे

कृपादान बहुत जणांच्या योगें आम्हांस मिळालें
त्याविषयींचें आभारप्रदर्शन आमच्या वतीनें बहुत
जणांनीं करावें.

१२ आम्हांला अभिमान बाळगण्याचें कारण, म्हणजे
आमच्या मनाची साक्ष, ही आहे कीं दैहिक ज्ञानानें नव्हे,
तर देवाच्या कृपेनें, देवानें दिलेल्या पवित्रतेनें व सालिक-
पणानें आम्ही जगांत व विशेषकरून तुम्हांबरोबर वागलों.
१३ कारण जें तुम्ही वाचतां किंवा कबूल करितां त्यावाचून
दुसरें कांहीं आम्ही तुम्हांस लिहीत नाहीं, आणि शेवट-
पर्यंतहि तुम्ही तें कबूल कराल अशी मला आशा आहे;
१४ त्याप्रमाणें तुम्हीं कांहीं अशीं आम्हांकडे कबूल केलें
कीं जसें आपल्या प्रभु येशूच्या दिवशीं तुम्ही आमच्या
अभिमानाचा विषय आहां तसें आम्ही तुमच्या
अभिमानाचा आहों.

१५ तुम्हांस दोनदां अनुग्रहदान मिळालें म्हणून, या
भरवशानें, तुम्हांकडे पहिल्यानें यावें, १६ तुम्हांकडून
मासेदोनियास जावें, नंतर पुनः मासेदोनियाहून
तुम्हांकडे यावें, आणि तुम्हीं मला यहुदीयाकडे
वाटेस लावावें, असा माझा बेत होता. १७ तर असा
बेत असतां मी चंचळपण केलें काय? अथवा मला
होय होय म्हणतां यावें आणि नाहीं नाहींहि म्हणतां यावें
म्हणून जें मी योजितों तें देहस्वभावाप्रमाणें योजितों
काय? १८ देव विश्वासू आहे, आमचें तुम्हांबरोबरचें
बोलणें, होय नाहीं असें नाहीं. १९ कारण देवाचा पुत्र येशू
ख्रिस्त ह्याची घोषणा आम्हांकडून, म्हणजे मी, सित्वान व
तीमथ्य यांजकडून, तुम्हांमध्ये झाली ती होय नाहीं
अशी झाली नाहीं, तर त्याच्यामध्ये होय हेंच झालें;
२० देववचनें कितीहि असोत, त्यामध्ये (ख्रिस्तामध्ये)
होय हें आहे; यामुळें आमच्या हातून देवाचें गौरव व्हावें
म्हणून त्याच्या द्वारें आमेन हेंहि आहे. २१ जो आम्हांस
अभिषेक करून तुम्हांसह ख्रिस्तामध्ये सदब करितो
तो देव आहे; २२ त्यानें आम्हांवर शिक्राहि केला

व आमच्या अंतःकरणांत आत्मा हा विसार दिला.

२३ देवाला साक्षी ठेवून मी आपल्या जिवाची शपथ घेतों कीं मीं करिथास येणें रहित केलें, ह्यांत तुमची गय केली. २४ आम्ही तुमच्या विश्वासावर सत्ता करितों असें नाहीं, तर तुमच्या आनंदाचे सहकारी आहों; तुमची स्थिति आहे ती विश्वासानें आहे. १ मीं आपल्या ठायीं

निश्चय केला होता कीं तुम्हांकडे दुःख देण्यास फिरून येऊं नये. २ कारण जर मी तुम्हांस दुःख देतों तर ज्याला मजपासून दुःख होतें त्याच्यावाचून मला आनंद देणारा कोण आहे ? ३ मीं हेंच तुम्हांस लिहिलें होतें, यासाठीं कीं मी आल्यावर, ज्यांच्यापासून मला आनंद व्हावयाचा त्यांजपासून मला दुःख होऊं नये; मला तुम्हां सर्वांविषयीं असा भरवसा आहे कीं माझा आनंद तो तुम्हां सर्वांचा आनंद आहे. ४ मीं फार संकटांत व मनस्तापांत असतांना अश्रु गाळीत तुम्हांस लिहिलें होतें; तुम्हीं दुःखी व्हावें म्हणून नाहीं, तर तुम्हांवर माझी जी विशेष प्रीति आहे ती तुम्हीं ओळखावी म्हणून लिहिलें.

५ कोणी दुःख दिलें असेल तर त्यानें तें मलाच नाहीं, तर काहीं अंशीं (मी कडक होऊं इच्छीत नाहीं) तुम्हां सर्वांला दिलें. ६ अशा मनुष्याला मोठ्या पक्षानें दिलेली शिक्षा पुरे. ७ त्या मनुष्यानें आपल्या दुःखातिशयांत बुडून जाऊं नये म्हणून तुम्हीं उलट त्याला क्षमा करून त्याचें सांखन करावें, हें बरें. ८ यामुळें मी तुम्हांस विनंती करितों कीं तुम्ही त्याजवर प्रीति करण्याचें ठरवा. ९ हें मी यासाठीं लिहिलें कीं तुम्ही सर्व प्रकारें आज्ञानुसारी आहां कीं नाहीं याचें मला प्रमाण पटावें. १० तुम्ही एकाद्याला कशाबद्दल तरी क्षमा करितां त्याला त्याची मीहि क्षमा करितों, कारण मीं कशाची क्षमा केली असली तर ज्या कशाची क्षमा केली ती तुम्हांकरितां खिस्तासमक्ष केली आहे; ११ यासाठीं कीं सैतानाचें आपल्यावर वर्चस्व होऊं नये; त्याचे विचार आपल्याला कळत नाहींत असें नाहीं.

१२ असो; मी खिस्ताची सुवार्ता सांगण्यासाठीं त्रोंवसास आल्यावर मला प्रभूमध्यें दार उघडलें;

१३ तेव्हां माझा बंधु तीत मला भेटला नाहीं, म्हणून माझ्या जिवाला चैन पडलें नाहीं. मग तेथल्या लोकांचा निरोप घेऊन मी मासेदोनियांत निघून गेलों. १४ जो देव आम्हांस सर्वदा खिस्तामध्ये जयोत्सवानें नेतो, आणि सर्व ठिकाणीं आमच्या द्वारें आपल्याविषयींच्या ज्ञानाचा सुगंध प्रगट करितो, त्याची स्तुति असो. १५ तारणप्राप्ति होत असलेले आणि नाश होत असलेले अशा लोकां-संबंधानें आम्ही देवाला खिस्ताचा सुगंध असे आहों; १६ एकाला मृत्यूचा मारक गंध, आणि एकाला जीवनाचा जीवनदायक गंध आहों. हें कार्य करावयास कोण लायक आहे ? १७ पुष्कळ लोक देववचनांत भेळ करून तें बिघडवून टाकितात तसें आम्ही नाहीं, तर जसें सालिकपणानें व देवद्वारा बोलावें तसें आम्ही देवासमक्ष खिस्तामध्ये बोलणारे आहों.

१ आम्ही आपली प्रशंसा पुनः करूं लागलों ३ आहों काय ? अथवा जशीं किलेकांस तशीं आम्हांस तुम्हांकडे किंवा तुम्हांपासून शिफारसपत्रें पाहिजेत काय ? २ तुम्हीच आमचें पत्र, आमच्या अंतःकरणांवर लिहिलेलें, सर्व मनुष्यांना कळलेलें व त्यांनीं वाचलेलें, असे आहां; ३ शाईनें नव्हे, तर सदाजीवी देवाच्या आत्म्यानें लिहिलेलें, 'दगडी पाठ्यांवर नव्हे, तर मांसमय अंतःकरणरूपी पाठ्यांवर लिहिलेलें,' आमच्या सेवेच्या योगें सिद्ध झालेलें खिस्ताचें पत्र, असे तुम्ही प्रसिद्ध होत आहां. ४ असा देवासंबंधीं भरवसा आम्हांस खिस्ताच्या द्वारें आहे; ५ आम्ही स्वतः कोणतीहि गोष्ट आपण होऊनच ठरविण्यापुरते समर्थ आहों असें म्हणत नाहीं; आमचें सामर्थ्य देवापासून आहे; ६ त्यानेंच आम्हांस नव्या कराराचे सेवक होण्यासाठीं समर्थ केलें; तो [करार] लेखी नव्हे, तर आध्यात्मिक आहे; कारण लेख जिवें मारितो, आत्मा जीवंत करितो. ७ दगडावर कोरलेला लेख मृत्यूचें कार्य करणारा असून इतका तेजस्वी झाला कीं 'मोशाच्या तोंडाचें तेज' नाहींसें होत चाललें असूनहि इस्राएल लोकांना त्याच्या तोंडाकडे दृष्टि लाववैना; ८ तर आध्यात्मिक कार्यकारिख विशेषतः तेजस्वी होणार नाहीं काय ? ९ कारण

कार्यकारिवाचा परिणाम दंडाज्ञा असून तें तेजोमय होतें, तर ज्याचा परिणाम नीतिमत्त्व तें विशेषतः फारच जास्त तेजोमय असणार. १० इतकेंच नव्हे, तर 'जें तेजस्वी होतें तें' या तुलनेंत अति तेजाचें 'तेजोहीन झालें.' ११ नष्ट होत चाललेलें जर तेजयुक्त आहे तर जें टिकाऊ तें विशेषतः तेजस्वी असणार.

१२ तर मग आम्हांस अशी आशा असल्यामुळे आम्ही फार प्रशस्तपणें बोलतो; १३ इस्राएल लोकांनीं नाहींशा होणाऱ्या गोष्टीच्या अंतावर दृष्टि लावूं नये म्हणून मोशे 'आपल्या मुखावर आच्छादन घालीत असे' तसें आम्ही करीत नाहीं; १४ परंतु त्यांचीं मनं कठीण झालीं; कारण जुना करार वाचण्यांत येतो तेव्हां तेंच आच्छादन आजपर्यंत तसेंच न काढिलेलें राहतें; तें ख्रिस्तामध्ये नाहींसें होतें. १५ आजपर्यंत मोशाचा ग्रंथ वाचण्यांत येतो तेव्हां त्यांच्या अंतःकरणावर आच्छादन राहतें; १६ 'परंतु ते प्रभूकडे वळले म्हणजे आच्छादन काढिलें जातें.' १७ प्रभु आत्मस्वरूप आहे; आणि जेथें प्रभूचा आत्मा आहे तेथें मोकळीक आहे. १८ आपण सर्वे अनाच्छादित मुखानें प्रभूच्या तेजाचें प्रतिबिंब पाहत असतां, तेजापासून तेज मिळवितों आणि प्रभु जो आत्मा त्याच्या द्वारे आपलें रूपांतर होऊन आपण तरूप होतो.

१ यास्तव आम्हांवर दया झाल्याप्रमाणें ही सेवा आम्हांस दिली आहे, म्हणून आम्ही धैर्य सोडीत नाहीं;

२ आम्हीं लजेच्या गुप्त गोष्टी वर्जिल्या आहेत, आम्ही कृत्रिमपणानें चालत नाहीं व देवाच्या वचनाविषयीं कपट करीत नाहीं; तर सत्य प्रगट करून देवासमक्ष प्रत्येक मनुष्याच्या मनाला खातरी करून देतो. ३ आमची सुवार्ता आच्छादिलेली असल्यास ज्यांचा नाश होत आहे त्यांकरितां ती आच्छादिलेली आहे. ४ त्यांजविषयीं या युगाच्या देवानें विश्वास न ठेवणाऱ्या लोकांचीं मनं अंधळीं केलीं आहेत, यासाठीं कीं देवाची प्रतिमा जो ख्रिस्त त्याच्या तेजाच्या सुवार्तेचा प्रकाश त्यांवर प्रकाश नये. ५ आम्ही आपलें नव्हे, तर ख्रिस्त येशू हा प्रभु असें त्याचें घोषण करितों, आणि येशूमुळे आम्ही तुमचे

दास असें स्वतःचें घोषण करितों. ६ अंधारांतून उजेड प्रकाशित होईल असें जो देव बोलला तो, येशू ख्रिस्ताच्या मुखावरील देवाच्या तेजाचें ज्ञान प्रकाशित करावें म्हणून, आमच्या अंतःकरणांत प्रकाशला आहे.

७ ही आमची संपत्ति मृत्तिकेच्या पात्रांत आहे, यासाठीं कीं सामर्थ्याची पराकाष्ठा देवाच्या द्वारा होत आहे, आमच्या हातून होत नाहीं, हें समजण्यांत यावें. ८ आम्हांवर चोहोंकडून संकटें आलीं तरी आम्ही संकुचित झालों नाहीं; घोटाळ्यांत पडलों तरी निराश झालों नाहीं; ९ आमचा पाठलाग झाला तरी परित्याग करण्यांत आला नाहीं; आम्ही खालीं पाडलेले आहों तरी आमचा नाश झाला नाहीं; १० आम्ही येशूचा वध सर्वदा शरीरांत वागवितों, यासाठीं कीं येशूचें जीवनहि आमच्या शरीरांत प्रगट व्हावें. ११ कारण जे आम्ही जीवंत राहतों ते येशूमुळे मरणाला सदासर्वदा सोपले जात आहों, यासाठीं कीं येशूचें जीवनहि आमच्या मर्त्यदेहांत प्रगट व्हावें. १२ आम्हांमध्ये मरण, पण तुम्हांमध्ये जीवन आपलें कार्य चालवितें. १३ 'मी विश्वास धरिला म्हणून बोललों,' या शास्त्रलेखानुसार जो विश्वासाचा आत्मा तोच आत्मा आमच्या ठायीं असल्यामुळे आम्ही विश्वास धरितों आणि त्यामुळे बोलतोहि. १४ हें आम्हांस ठाऊक आहे कीं ज्यानें प्रभु येशूला उठविलें तो येशू बरोबर आम्हांसहि उठवील व तुमच्याबरोबर सादर करील. १५ सर्वे कांहीं तुम्हांकरितां आहे, यासाठीं कीं जी कृपा पुष्कळ जणांवर होऊन विपुल झाली ती देवाच्या गौरवार्थ अपार आभारप्रदर्शन होण्यासाठीं साधनीभूत व्हावी.

१६ यास्तव आम्ही धैर्य सोडीत नाहीं; आमचा बाह्य देह क्षय पावत आहे, तरी अंतरात्मा दिवसेंदिवस नवा होत आहे. १७ कारण आम्हांवर येणारें क्षणिक व अल्प संकट हें आम्हांसाठीं अत्यंत मोठ्या प्रमाणांत अनंतकालिक गौरवाचा भार उत्पन्न करितें; १८ आम्ही दृश्य वस्तूंकडे नाहीं तर अदृश्य वस्तूंकडे लक्ष लावितों; कारण दृश्य वस्तु क्षणिक आहेत, पण अदृश्य वस्तु अनंतकालिक आहेत.

१ कारण आम्हांस ठाऊक आहे कीं आमचें पृथ्वीवरील मंडपरूपी गृह मोडलें तरी स्वर्गांत आम्हांला देवापासून मिळालेलें एक गृह आहे; तें हातांनीं न बांधिल्लें, अनंतकालिक असें आहे. २ ह्या गृहांत असतांना आम्ही स्वर्गांय गृहरूप वस्त्र परिधान करण्याच्या उत्कंठेनें कण्हतो; ३ आम्ही अशा प्रकारें परिधान केलेले असलों म्हणजे आम्ही उघडे सापडणार नाहीं. ४ कारण जे आम्ही या मंडपांत आहों ते आम्ही भाराक्रांत होऊन कण्हतो; वस्त्र काढून टाकावें अशी आमची इच्छा आहे असें नाहीं, तर तें परिधान करावें अशी इच्छा बाळगतों, यासाठीं कीं जें मर्त्य आहे तें जीवनाच्या योगें ग्रासलें जावें. ५ ज्यानें आम्हांस याच-करितां सिद्ध केलें तो देव आहे; त्यानें आम्हांस आत्मा विसार असा दिला आहे. ६ यास्तव आम्ही सर्वदा धैर्य धरितों; आणि हें लक्षांत बाळगतों कीं आम्ही शरीरांत बास करीत आहों तोंवर आम्ही प्रभूपासून दूर असलेले असे प्रवासी आहों. ७ (आम्ही विश्वासानें चालतो, डोळ्यांनीं दिसतें त्याप्रमाणें चालत नाहीं); ८ आम्ही धैर्य धरितों, आणि शरीराच्या व्यतिरिक्त प्रवासी असून प्रभूसह गृहवास करणें हें आम्हांस अधिक बरें वाटतें. ९ यास्तव आम्ही गृहवासी असलों किंवा प्रवासी असलों तरी त्याला संतुष्ट करण्याची अपेक्षा आम्ही करितों. १० कारण आपणां सर्वांस ख्रिस्ताच्या न्यायासनासमोर खऱ्या स्वरूपानें प्रगट झालें पाहिजे, यासाठीं कीं प्रत्येकाला, त्यानें देहानें केलेल्या गोष्टींचें फळ मिळावें; मग त्या बऱ्या असोत किंवा वाईट असोत.

११ यास्तव आम्ही प्रभूच्या भयाची जाणीव बाळगून मनुष्यांची समजूत घालितों; देवाला तर आम्ही प्रगट आहों; आणि तुमच्या मनांतहि प्रगट झालों आहों अशी आशा मी धरितों. १२ आम्ही तुम्हांजवळ आपली प्रशंसा पुनः करीत नाहीं, तर तुम्हांस आम्हांविषयीं अभिमान बाळगण्याचा प्रसंग यावा म्हणून असें बोलतो; यासाठीं कीं जे अंतःकरणांत नव्हे तर तोंडावर अभिमान बाळगितात त्यांस तुम्हांला उत्तर देतां यावें. १३ आम्ही भ्रमिष्ट झालों असलों तर तें देवासाठीं, आणि आम्ही

शुद्धीवर असलों तर तें तुम्हांसाठीं आहों. १४ ख्रिस्ताची प्रीति आम्हांस आबरून धरिते; आम्ही असें समजतो कीं एक सर्वांसाठीं मेला तर सर्व मेले; १५ आणि तो सर्वांसाठीं याकरितां मेला कीं जे जगतात त्यांनीं पुढें स्वतःकरितां नव्हे तर त्यांच्यासाठीं जो मेला व उठला त्याच्याकरितां जगावें. १६ आतांपासून आम्ही कोणाला देहावरून ओळखत नाहीं; आणि जरी आम्हीं ख्रिस्ताला देहावरून ओळखलें होतें तरी आतां यापुढें त्याला तसें ओळखत नाहीं. १७ जर कोणी ख्रिस्ताच्या ठायीं आहे तर तो मवी उत्पत्ति आहे; जुनें तें होऊन गेलें; पाहा, तें नवें झालें आहे. १८ हें सर्व देवापासून आहे; त्यानें आपणाबरोबर आमचा समेट ख्रिस्ताच्या द्वारें केला, आणि समेटाची सेवा आम्हांस दिली; १९ म्हणजे जगांतील [लोकांचीं] पातकें त्यांजकडे न मोजतां, देव ख्रिस्तामध्ये आपणाबरोबर जगाचा समेट करित होता; आणि त्यानें आम्हांकडे समेटाचें बचन सोपून दिलें.

२० यास्तव देव आम्हांकडून बोध करवीत असल्या-सारखें आम्ही ख्रिस्ताच्या वतीनें बकिली करितों; देवाबरोबर समेट केलेले असें तुम्हीं व्हावें अशी आम्ही ख्रिस्ताच्या वतीनें विनंती करितों. २१ ज्याला पाप ठाऊक नव्हतें त्याला त्यानें आपल्याकरितां पाप असें केलें; यासाठीं कीं आपण त्याच्या ठायीं देवाचें नीतिमत्त्व असें व्हावें. १ आम्ही त्याच्यासह कार्य करीत आहों; ६ म्हणून विनंती करितों कीं तुम्हीं देवाच्या कृपेचा स्वीकार वर्थ होऊं देऊं नये; २ (कारण तो म्हणतो: प्रसादसमयीं मीं तुझें ऐकिलें,

व उद्धारदिनीं मीं तुला साहाय्य केलें; पाहा, आतांच 'अभीष्ट वेळ'; पाहा, आतांच 'तारणाचा दिवस' आहे.) ३ आमच्या सेवेला दोष लागूं नये म्हणून आम्ही कोणत्याहि प्रकारें अडखळण्याचें कारण होत नाहीं; ४ तर सर्व गोष्टींत देवाच्या सेवकांप्रमाणें आम्ही आपली लायकी पटवितों; फार सहनशीलतेनें, संकटांनीं, विपत्तीनें, पेचांनीं, ५ फटक्यांनीं, बंदिवासांनीं, दंग्यांनीं, कष्टांनीं, जागरणांनीं, उपासांनीं; ६ शुद्धतेनें, ज्ञानानें, क्षमेनें, ममतेनें; पवित्र आत्म्यानें, निष्कपट प्रीतीनें, ७ सत्याच्या

वचनानें, देवाच्या सामर्थ्यानें; उजवीडावीकडील न्याय्य-
त्वाच्या शस्त्राखानें, ८ गौरवानें व अपमानानें, अपकीर्तीनें
व सत्कीर्तीनें, आम्ही आपली लायकी पटवितों; आम्ही
फसविणारे मानिलेले तरी खरे; ९ अप्रसिद्ध मानिलेले
तरी सुप्रसिद्ध; 'मरणोन्मुख' असे मानिलेले तरी पाहा,
'आम्ही जीवंत आहों; 'शिक्षा भोगणारे' असे मानिलेले
'तरी जिवें मारलेले नाही; १० दुःखी असलेले तरी
सर्वदा आनंद करणारे; दमिद्री मानिलेले तरी बहुतांस
सधन करणारे; कफळक असे मानिलेले तरी सर्ववस्तु-
संपन्न, अशी आम्ही आपली लायकी पटवितों.

११ अहो करिंथकरांनो, तुम्हांबरोबर बोलण्यास
आमचें तोंड मोकळें झालें आहे, आमचें 'अंतःकरण
प्रफुल्लित झालें आहे.' १२ तुम्हांविषयीं आमचें अंतःकरण
संकुचित नाही, तुमच्याच अंतःकरणांत संकोच आहे.
१३ तर तुम्हीहि अशाच प्रकारें तो फेडून टाकून प्रफुल्लित
व्हा; हें मी तुम्हांस आपलीं मुलें असें समजून सांगतों.

१४ तुम्ही विश्वास न ठेवणाऱ्यांबरोबर जडून विजोड
होऊं नका; कारण धर्म व अधर्म यांची भागी कशी होणार?
उजेड व अंधार यांचा कसा मिलाफ होणार? १५ ख्रिस्ताचें
बलियालाबरोबर कसे ऐक्य होणार? विश्वास ठेव-
णारा व विश्वास न ठेवणारा हे कसे वाटेकरी होणार?
१६ देवाच्या मंदिराचा मूर्तीबरोबर मेळ कसा बसणार?
आपण सदाजीवी देवाचें मंदिर आहों; देवानें असें
म्हटलें आहे कीं 'मी त्यांत निवास करीन व चालेन;
मी त्यांचा देव होईन, व ते माझे लोक होतील.'

१७ यास्तव

त्यांतून निघा व वेगळे व्हा,
असें प्रभु म्हणतो;
आणि अशुद्ध वस्तूला शिवूं नका;
म्हणजे मी तुम्हांस स्वीकारीन;

१८ आणि मी तुम्हांस पिता असा होईन,

आणि तुम्ही मला पुत्र व कन्या अशीं व्हाल,
असें सर्वसत्ताधारी प्रभु म्हणतो. १ यास्तव प्रिय-
जनहो, आपणांला हीं वचनें मिळालीं आहेत म्हणून
देहाला व आत्म्याला अशुद्ध करणाऱ्या सर्वापासून

आपण स्वतःला शुद्ध करावें आणि देवाचें भय बाळगून
पावित्र्याची परिपूर्ति करावी.

२ तुम्ही आपल्या अंतःकरणांत आम्हांस जागा या;
आम्हीं कोणाचा अन्याय केला नाही, कोणाला बिघडविलें
नाहीं, कोणाला ठकविलें नाही. ३ तुम्हांला दोषी
ठरविण्यासाठीं मी हें म्हणत नाही; कारण मीं पूर्वीं
सांगितलें आहे कीं तुम्हांबरोबर मरणें व तुम्हांबरोबर
जीवंत राहणें ह्याची जाणीव आमच्या अंतःकरणांत आहे.
४ मला तुमचा मोठा भरवसा आहे, मला तुमचा फार
अभिमान आहे; मी सांत्वनानें भरलों आहों; आमच्या
सर्व संकटांत मला आनंदाचें भरतें आलें आहे.

५ आम्ही मासेदोनियांत आल्यावरहि आम्हांला शारी-
रिक स्वस्थपणा नव्हता, तर आम्ही चहूंकडून संकटांत
होतों; बाहेर भांडणें, आंत भीतिदायक गोष्टी होत्या.
६ तथापि दीनांचें सांत्वन करणारा देव यानें तीताच्या
येण्यानें आमचें सांत्वन केलें; ७ आणि त्याच्या
येण्यानें केवळ नाही तर तुमची उत्कंठा, तुमचा शोक,
तुमची मजविषयींची आस्था ह्यांसंबंधानें आम्हांस सांग-
तांना, त्याचें जें सांत्वन झालें त्याच्या योगानें आमचें
सांत्वन होऊन मला विशेष आनंद प्राप्त झाला. ८ मीं
आपल्या पत्रानें तुम्हांस दुःख दिलें याचा मला पस्तावा
होत नाही; मला पस्तावा झाला होता खरा; कारण त्या
पत्रापासून तुम्हांस कांहीं वेळ तरी दुःख झालें असें मला
कळतें. ९ तरी आतां मी आनंद करितों; तुम्हांस दुःख
झालें यामुलें नव्हे, तर पश्चात्ताप होण्याजोगें दुःख झालें
यामुलें; कारण देवाच्या योजनेप्रमाणें तुमच्या दुःखाचा हा
प्रकार होता; आमच्या हातून कोणत्याहि गोष्टींत तुमची
हानि होऊं नये म्हणून असें झालें. १० देवयोजनेप्रमाणें
होणारें दुःख तारणदायी पश्चात्ताप उत्पन्न करितें; त्या-
पासून पस्तावा होत नाही; पण ऐहिकरीत्या होणारें दुःख
मरण उत्पन्न करितें. ११ कारण पाहा, देवाच्या योजने-
प्रमाणें तुमच्या दुःखाचा प्रकार होता; याच गोष्टीनें तुम्हांस
केवढी कळकळ, केवढें दोषनिवारण, केवढा संताप, केवढें
भय, केवढी उत्कंठा, केवढी आस्था, केवढी शिक्षा करण्या-
ची बुद्धि, हीं उत्पन्न झालीं ! या कामांत तुम्ही सर्व प्रकारें

निर्दोष आहां ह्याचें प्रमाण तुम्हीं पटविलें. १२ मीं तुम्हांस लिहिलें तें ज्यानं अन्याय केला त्याच्यासाठीं नव्हे, आणि ज्याचा अन्याय झाला त्याच्यासाठींही नव्हे, तर आम्हांविषयीं तुम्ही दाखवीत आहां त्या कळकळीची जाणीव देवाच्या दिसण्यांत तुम्हांस व्हावी म्हणून लिहिलें. १३ यामुळें आम्हांस सांवन मिळालें आहे; आणि आम्हांस सांवन मिळालें इतकेंच नव्हे, तर विशेषकरून तीताच्या आनंदानें आम्हांस फारच आनंद झाला; कारण तुम्हां सर्वांकडून त्याच्या चित्ताला स्वास्थ्य मिळालें आहे. १४ मीं त्याच्याजवळ तुम्हांविषयीं कसलाहि अभिमान बाळगला तरी तो मला लाजविणारा झाला नाहीं; तर आम्ही तुम्हांबरोबर सर्व गोष्टी खरेपणानें बोललों, त्याप्रमाणें तीताजवळ आम्ही अभिमानयुक्त केलेलें भाषणहि खरें ठरलें; १५ आणि तुम्हीं सर्वांनीं मीत मीत व कांपत कांपत त्याचा स्वीकार करून आज्ञांकितपणा दर्शविला त्याची तो आठवण करितो; म्हणून तुम्हांविषयींची त्याची ममता अधिक आहे. १६ मला सर्व प्रकारें तुमचा भरवसा आहे, म्हणून मी आनंद करितों.

१ बंधुजनहो, मासेदोनियांतील मंडळ्यांवर झालेली देवाची कृपा आम्ही तुम्हांस कळवितों; २ ती अशी कीं संकटाच्या मोठ्या परीक्षेंत त्यांच्या आनंदाचा अतिरेक व त्यांचें अत्यंत दारिद्र्य, यांमध्ये त्यांची औदार्य-संपत्ति विपुल झाली. ३ कारण त्यांनीं शक्तिप्रमाणें व शक्ती-पलीकडेहि आपण होऊन [दान] दिलें अशी मी साक्ष देतों. ४ त्यांनीं फार विनंती करून आम्हांजवळ मागितलें कीं पवित्र जनांची सेवा करण्यांत आम्हांस अंशभागी करण्याची कृपा व्हावी; ५ आम्हांस अपेक्षा होती तेवढेंच नाहीं, तर त्यांनीं प्रथम आपणांस प्रभूला दिलें, आणि देवाच्या इच्छेनं आपणांस आम्हांलाहि दिलें. ६ ह्यावरून आम्हीं तीताजवळ विनंती केली कीं जसा त्यानं पूर्वीं आरंभ केला होता त्याप्रमाणें तुम्हांमध्ये या कृपेची पूर्णताहि करावी. ७ तर विश्वास, भाषण, ज्ञान, प्रत्येक गोष्टीची कळकळ, व आम्हांवरील तुमची प्रीति या सर्वांची जशी तुम्हांमध्ये विपुलता आहे तशी कृपेचीहि असावी. ८ हें मी

आज्ञा म्हणून सांगत नाहीं, तर दुसऱ्यांच्या ठायीं दिसून येणाऱ्या आस्थेवरून तुमच्या प्रेमाच्या खरेपणाची परीक्षा मी पाहतों. ९ आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताची कृपा तुम्हांला माहीत आहे; तो धनवान असतां तुम्हांकरितां दरिद्री झाला, यासाठीं कीं त्याच्या दारिद्र्यानें तुम्हीं धनवान व्हावें. १० याविषयीं मी आपलें मत सांगतों; ह्याचा तुम्हांस उपयोग होण्यासारखा आहे, कारण तुम्हीं एका वर्षामागें इतरांपूर्वीं असं करण्यास आरंभ केला, इतकेंच नव्हे, तर अशी इच्छा बाळगण्यासहि केला. ११ तर आतां हें कार्य पूर्ण करा; ह्यासाठीं कीं जशी इच्छेची उत्सुकता तुम्हांस होती तशी तुमच्या प्राप्ती-प्रमाणें कार्यसिद्धि व्हावी. १२ उत्सुकता असली म्हणजे जसें ज्याजवळ असेल तसें तें मान्य होतें; जें नसेल त्या-प्रमाणें नाहीं. १३ दुसऱ्यांस सुख व तुम्हांस दुःख व्हावें असं नाहीं; १४ तर हें समानतेनें व्हावें, म्हणजे प्रस्तुत काळीं तुमच्या भरपुरींतून त्यांची गरज भागावी, आणि पुढें त्यांच्या भरपुरींतून तुमची गरज भागावी, अशी ही समानता व्हावी; १५ 'ज्यानें फार गोळा केलें होतें त्याचें अधिक भरलें नाहीं; तसेंच ज्यानें थोडें गोळा केलें होतें त्याचें कांहीं कमी भरलें नाहीं, असं शास्त्रांत लिहिलें आहे.

१६ तीताच्या मनांत तुम्हांविषयीं तशीच कळकळ उत्पन्न करणाऱ्या देवाची स्तुति असो. १७ त्यानें आमची सूचना मान्य केली; तरी तो स्वतः फार उत्सुक असल्यामुळें आपण होऊन तुम्हांकडे निघून गेला. १८ त्याच्याबरोबर आम्हीं एका बंधूला पाठविलें आहे; सुवातेंसंबंधीं त्याची प्रशंसा सर्व मंडळ्यांतून पसरली आहे; १९ इतकेंच केवळ नाहीं, तर आम्हांकडून चाललेल्या कृपेच्या ह्या कार्यांत प्रभूच्या गौरवासाठीं व आमची उत्सुकता पटविण्यासाठीं मंडळ्यांनीं आमच्या प्रवासांत त्याला सोबती म्हणून नेमिलें; २० आम्हांकडून चाललेल्या ह्या औदार्याच्या कार्यांत कोणीं आम्हांला दोष लावूं नये म्हणून तजवीज केली आहे; २१ कारण 'प्रभूच्या दृष्टीनें जें मान्य', इतकेंच नव्हे तर 'मनुष्याच्या दृष्टीनेंहि जें मान्य', त्याची आम्ही काळजी घेत असतो. २२ त्यांच्याबरोबर आम्हीं आमच्या दुसऱ्या एका बंधूला पाठविलें आहे,

त्याच्या उत्सुकतेची परीक्षा आम्हीं पुष्कळ गोष्टींत अनेक वेळां केली आहे; त्याचा आतां तुम्हांवर फार भरवसा असल्यामुळे तो अधिक उत्सुक आहे असें आम्हांस पटलें आहे. २३ तीताविषयीं कोणी विचारील तर तो माझा साथी व तुमच्याकरितां माझा सहकारी आहे; आमचे बंधु म्हणजे तर ते मंडळ्यांचे प्रेषित, ख्रिस्ताचें गौरव असे आहेत. २४ यास्तव त्यांस तुम्ही आपल्या प्रीतीचें आणि तुम्हांविषयींच्या आमच्या अभिमानाचें प्रमाण मंडळ्यांसमक्ष दाखवा.

१ पवित्र जनांची सेवा करण्याविषयीं मीं तुम्हांस लिहावें ह्याचें अगत्य नाही; २ कारण मला तुमची उत्सुकता ठाऊक आहे; तिच्यावरून मासेदोनियांतील लोकांजवळ मी तुम्हांविषयीं अभिमानानें म्हणत आहे कीं अखया एका वर्षामागेंच तयार झाली; आणि या तुमच्या आस्थेनं त्यांतील बहुतांस उत्तेजन प्राप्त झालें आहे. ३ तरी या बाबतींत तुम्हांविषयींचा आमचा अभिमान व्यर्थ होऊं नये म्हणून मीं ह्या बंधूस पाठविलें आहे, यासाठीं कीं मीं सांगितलें होतें तसें तुम्हीं तयार असावें; ४ नाही तर कदाचित् कोणी मासेदोनियाकर माइथाबरोबर आले आणि तुम्ही तयार नाही असें त्यांनीं पाहिलें, तर या भरवशाविषयीं आमची (तुमची म्हणत नाही) फजिती होईल. ५ यास्तव तुमचें पूर्वीं देऊं केलेलें उपकारक दान जमा करण्याची व्यवस्था करावी; तें कृपणतेनं नव्हे तर उपकारबुद्धीनं दिलेलें असें तयार असावें, म्हणून अगाऊं तुम्हांकडे जाण्याची बंधुवर्गाजवळ विनंती करणें मला जरूरीचें वाटलें.

६ हें ध्यानांत आणा कीं जो हात राखून पेरितो तो त्याच मानानें त्याची कापणी करील; आणि जो सढळ हातानें पेरितो तो त्याच मानानें त्याची कापणी करील. ७ प्रत्येकानें आपापल्या मनांत ठरविल्याप्रमाणें द्यावें; दुःखानें किंवा जरूर पडतें म्हणून देऊं नये; कारण 'संतोषानें देणारा देवाला' आवडतो. ८ सर्व प्रकारची कृपा तुम्हांवर विपुल होऊं देण्यास देव शक्तिमान् आहे; यासाठीं कीं तुम्हांस सर्व गोष्टींत सगळा पुरवठा नेहमीं होऊन प्रत्येक चांगल्या कामासाठीं तुम्हांजवळ सर्व कांहीं विपुल व्हावें.

९ त्यानें चहुंकडे दिलें आहे; गरिबांस दानधर्म केला आहे; त्याची धार्मिकता युगानुयुग राहते, असें शास्त्रांत लिहिलें आहे. १० जो 'पेरणाऱ्याला बीं' पुरवितो व 'खाण्याकरितां अन्न' पुरवितो तो तुम्हांस बीं पुरवील व तें पुष्कळ करील आणि 'तुमच्या धार्मिकतेचें फळ वाढवील'; ११ म्हणजे तुम्ही सर्व प्रकारच्या औदार्यासाठीं सर्व गोष्टींनीं धनसंपन्न व्हाल; त्या औदार्यावरून आमच्या द्वारें देवाचें आभारप्रदर्शन होतें. १२ ही सेवा केल्यानें पवित्र जनांच्या गरजा पुरविल्या जातात; इतकेंच केवळ नव्हे, तर देवाचें फार आभारप्रदर्शन केल्यानें ती अतिशय होते; १३ या सेवेच्या योगें तुमची लायकी पडते; तुम्ही ख्रिस्तसुवातेच्या केलेल्या पत्करानें इमानें इतबारें वागतां; यामुळे, आणि त्यांच्यासाठीं व सर्वांसाठीं दान देण्याचें जें तुमचें औदार्य यामुळे, ते देवाचा महिमा वर्णितात; १४ आणि तुम्हांवर देवाची अतिशय कृपा असल्यामुळे ते तुम्हांकरितां प्रार्थना करितात, व तुमच्या भेदीविषयीं उत्कंठित आहेत. १५ देवाच्या अवर्णनीय दानाबद्दल त्याची स्तुति असो.

१ मी पौल तुम्हांसमक्ष व तुम्हांमध्ये असतांना १० लीन असतो, तोच मी दूर असलों म्हणजे तुम्हांबरोबर कडकपणानें वागतां; तो मी ख्रिस्ताच्या सौम्यतेनें व नम्रतेनें तुम्हांला विनंती करितों; २ माझे मागणें असें आहे: कित्येक लोक आम्ही देहस्वभावानें चालणारे आहों असें समजतात; असे लोक माझ्यापुढें आल्यावर त्यांना कडकपणें बोलावेंसें मला वाटे, तसें बोलण्याचें मला भाग पडूं नये. ३ माझी वस्ती देहांत असूनहि मी देहस्वभावानें युद्ध करीत नाहीं. ४ आमच्या युद्धाचीं शस्त्रें दैहिक नाहींत, तर तटबंदी जमीनदोस्त करण्यास तीं देवाच्या दृष्टीनें समर्थ आहेत; ५ तर्कवितर्क व देवज्ञानाविरुद्ध उंच उभारिलेलें असें सर्व कांहीं पाडून टाकून तें ख्रिस्ताधीन व्हावें म्हणून प्रत्येक कल्पना आम्ही कैद करून नेतो; ६ आणि तुमचें आज्ञापालन पूर्णपणें झालें म्हणजे सर्व आज्ञाभंगाबद्दल दंड करावयास आम्ही सिद्ध आहों. ७ डोळ्यानें दिसतें तेंच तुम्ही पाहतां. मी ख्रिस्ताचा आहे असा जर कोणाला स्वतःविषयीं भरवसा आहे तर त्यानें पुनः

आम्हांविषयीं आपणाबरोबर विचार करावा; तो असा की जसा मी ख्रिस्ताचा आहे तसे तेहि ख्रिस्ताचे आहेत. ८ तो आमचा अधिकार प्रभूनें तुमच्या नाशासाठीं नव्हे, तर वृद्धीसाठीं आम्हांस दिला त्याविषयीं जरी मीं कांहींशी विशेष प्रतिष्ठा मिरविली तरी मी लाजणार नाहीं; ९ असें की, मी तुम्हांस केवळ पत्रांनीं भय घालणारा आहे असा भास होऊं नये. १० ते म्हणतात, त्याचीं पत्रें वजनदार व जोरदार आहेत; परंतु त्याचें स्वरूप पाहूं गेल्यास तें दुर्बल व त्याचें भाषण तुच्छवत् आहे. ११ असें म्हणणाऱ्यानें हें लक्षांत ठेवावें कीं आम्ही दूर असतां जसें पत्रद्वारा, तसेंच आम्ही जवळ असतां कृतिद्वाराहि वागलों आहों. १२ जे कित्येक स्वतःची प्रशंसा करितात त्यांच्याबरोबर आपली गणना करण्याचें अगर तुलना करण्याचें धाडस आम्ही करित नाहीं; ते तर स्वतःनीं स्वतःचें मोजमाप करितात, व स्वतःची स्वतःबरोबर तुलना करितात; यामध्यें समजसपणा नाही. १३ आम्ही मर्यादा सोडून प्रतिष्ठा मिरविणार नाहीं, तर देवानें घालून दिलेल्या मर्यादेप्रमाणें प्रतिष्ठा मिरवितों; ती मर्यादा तुम्हांपर्यंत येऊन पोहंचली आहे. १४ तुम्हांपर्यंत न पोहंचावें अशी आम्ही स्वतःची ओढाताण करित नाहीं; कारण ख्रिस्ताच्या सुवार्तेच्या द्वारा आम्ही तुम्हांपर्यंत पोहंचलोच आहों; १५ आम्ही मर्यादा सोडून दुसऱ्यांच्या श्रमांसंबंधानें अभिमान बाळगीत नाहीं; तर आम्हांस अशी आशा आहे कीं तुमचा विश्वास वाढून आम्हांस आमच्या मर्यादेच्या कक्षेंत तुमच्या ठायीं विपुल विस्तार मिळेल, १६ असा कीं तुमच्या पलीकडल्या प्रांतांत आम्हीं सुवार्ता सांगावी, दुसऱ्याच्या मर्यादकक्षेंतील आयत्या गोष्टींची प्रतिष्ठा मिरवूं नये. १७ प्रतिष्ठा मिरविणारा प्रभूची प्रतिष्ठा मिरवो. १८ जो स्वतःची प्रशंसा करितो त्याची लायकी पटते असें नाहीं, तर ज्याची प्रशंसा प्रभु करितो त्याची पटते.

१ माझे थोडेंसें मूर्खपण तुम्हीं सहन करावें; ११ आणि तें तुम्ही करितच आहां. २ मला ईश्वरी आस्थेप्रमाणें तुम्हांविषयीं आस्था वाटते; कारण मीं एका पतीबरोबर तुमची योजना केली आहे, यासाठीं

कीं तुम्हांला शुद्ध कुमारी असें ख्रिस्ताला सादर करून द्यावें. ३ तरी सापानें आपल्या कपटानें हव्हेला ठकविलें तसें तुमचीं मनं कशानें तरी बिघडून तीं ख्रिस्ताकडील सरळपण व शुद्धता यांपासून भ्रष्ट होतील असें मला भय आहे. ४ कारण जर कोणी येऊन ज्याला आम्हीं गाजविलें नाहीं अशा अन्य येजूची घोषणा करितो, किंवा तुम्हांस मिळाला नाहीं असा दुसरा आत्मा तुम्ही घेतां, अथवा तुम्हीं स्वीकारिली नाहीं अशी दुसरी सुवार्ता स्वीकारितां, तर ह्यांत तुमची सहनशीलता किती तरी आहे. ५ अतिश्रेष्ठ अशा प्रेषितांपेक्षां मी यत्किंचितहि उणा नाहीं असें मी मानितों. ६ जरी भाषण करण्यांत अडाणी तरी ज्ञानांत तसा नाहीं; हें आम्हीं तुमच्यासंबंधानें सर्व लोकांत व सर्व प्रकारें प्रगट केलें. ७ तुम्हीं उंच व्हावें म्हणून मीं आपणाला नीच करून देवाची सुवार्ता फुकटवारी तुम्हांस सांगितली, हें मीं पाप केलें काय? ८ मीं तुमची सेवा करावी म्हणून दुसऱ्या मंडळ्यांपासून वेतन घेऊन त्यांस लुबाडिलें; ९ आणि तुम्हांजवळ असतां मला उणें पडलें तेव्हांहि मीं कोणावर भार घातला नाहीं; कारण मासेदोनियाहून आलेल्या बंधूंनीं मला भासलेली वाण भरून काढिली; आणि कोणत्याहि प्रकारें तुम्हांवर माझा भार पडूं नये म्हणून मी जपलों व जपेनहि. १० ख्रिस्ताचें सत्य माझ्या ठायीं आहे, त्यावरून सांगतां कीं माझ्या ह्या अभिमानास अखया प्रांतांत प्रतिबंध होणार नाहीं. ११ मी कां बरें जपेन? मी तुम्हांवर प्रीति करित नाहीं म्हणून काय? देवाला ठाऊक आहे. १२ जें मी करितों तें करित राहीन; यासाठीं कीं जे निमित्त पाहतात त्यांचें निमित्त मीं नाहींसें करावें, म्हणजे ज्याविषयीं ते आढळता बाळगितात त्याविषयीं त्यांनीं आम्हांसारखेंच आढळून यावें. १३ अशीं माणसें हीं खोटे प्रेषित, कपटी कामदार, ख्रिस्ताच्या प्रेषितांचें रूप धरणारीं अशीं आहेत. १४ ह्यांत आश्चर्य वाटण्यासारखें कांहीं नाहीं; सैतानहि स्वतः तेजोमय दिव्यदूताचें रूप धरितो. १५ यास्तव त्याच्या सेवकांनींहि नीतिवानाच्या सेवकांचें रूप धारण केल्यास त्यामध्ये मोठीशी गोष्ट नाहीं; त्यांचा शेवट त्यांच्या कर्मांप्रमाणें होईल.

१६ मी पुनः म्हणतो, कोणी मला मूर्ख समजू नये; जर तुम्ही तसें समजतां तर जसा मूर्खाचा तसा माझा स्वीकार करा, म्हणजे मीहि थोडीशी तरी आढ्यता बाळगीन. १७ आढ्यतेच्या या भरवशानें जें मी बोलतो तें प्रभूला अनुसरून नव्हे, तर मूर्खपणानें बोलल्याप्रमाणें बोलतो. १८ देहस्वभावाप्रमाणें पुष्कळ लोक आढ्यता धरितात म्हणून मीहि धरणार. १९ तुम्ही शहाणे आहां म्हणून आनंदानें मूर्खाचें सहन करितां. २० कोणी तुम्हांस दासपणांत घातल्यास, तुम्हांस खाऊन टाकिल्यास, तुम्हांस धरिल्यास, स्वतःला उंच केल्यास, कोणी तुमच्या तोंडांत मारिल्यास, तें सगळें तुम्ही सहन करितां. २१ माझी दुर्बलता जसेस धरून हें मी स्वतःला हिणवून बोलतो; तरी ज्या कशांत कोणी धीट असेल, त्यांत मीहि धीट आहे (हें मी मूर्खपणानें बोलतो). २२ ते इब्री आहेत काय? मीहि आहे. ते इस्राएली आहेत काय? मीहि आहे. ते अब्राहामाचें संतान आहेत काय? मीहि आहे. २३ ते ख्रिस्ताचे सेवक आहेत काय? मी अधिक आहे (हें मी वेज्यासारखें बोलतो); श्रम करण्यांत, बंदिवास सोसण्यांत; बेसुमार फटके खाल्ल्यामुळें व पुष्कळ वेळां मरणसंकट सोशिल्यामुळें; मी अधिक आहे. २४ पांच वेळां मी यहुद्यांच्या हातून एकुणचाळीस फटके खाल्ले. २५ तीन वेळां छज्यांचा मार खाल्ला; एकदां मला दगडमार झाला; तीन वेळां माझें गलबत फुटलें व समुद्रांत मीं अहोरात्र घालविली; २६ मीं किती तरी प्रवास केला; नद्यांचीं संकटें, लुटारुंचीं संकटें, स्वजातीचीं संकटें, विदेशी लोकांचीं संकटें, नगरांतील संकटें, रानांतील संकटें, समुद्रांतील संकटें, खोट्या बंधूंचीं संकटें; २७ श्रम व कष्ट, किती तरी वेळां केलेलीं जागरणें, भूकतहानेचा मारा, पुष्कळ वेळां काढिलेले उपास, थंडी व उघडावागडेपणा, या सर्वांमुळें मी अधिक आहे. २८ शिवाय ह्या व अशा इतर गोष्टींखेरीज माझी रोजची भारी कामगिरी, म्हणजे सर्व मंडळ्यांची चिंता, ही आहे. २९ कोण अशक्त झाला असतां मी अशक्त होत नाहीं? कोण अडखळविला गेला असतां मला संताप येत नाहीं? ३० मला आढ्यता

बाळगणें भाग पडलें तर मी आपल्या अशक्तपणाच्या गोष्टींची आढ्यता बाळगीन. ३१ देव, आपल्या प्रभु येशूचा पिता, जो युगानुयुग धन्यवादित आहे त्याला ठाऊक आहे कीं मी खोटें बोलत नाहीं. ३२ दिमिष्कांत अरीतास राजाचा देशाधिकारी यानें मला धरण्याकरितां दिमिष्करांच्या नगरावर पहारा ठेविला होता; ३३ तरी मला पाटींत बसवून गावकुसाच्या खिडकींतून खाली सोडिलें, आणि त्याच्या हातांतून मी निभावलों.

१ आढ्यता बाळगण्यापासून कांहीं फायदा नाही, तरी तसें करणें मला भाग पडतें; मी प्रभूचे दृष्टांत व प्रकटीकरणें हीं आतां घेतों. २ ख्रिस्तामधील एक मनुष्य मला माहीत आहे, त्याला चवदा वर्षांमागें तिसऱ्या स्वर्गापर्यंत उचलून नेण्यांत आलें; (त्याला सदेह नेण्यांत आलें अगर विदेह नेण्यांत आलें हें मला ठाऊक नाही; देवाला ठाऊक आहे;) ३ त्याच मनुष्याविषयीं मला माहीत आहे कीं त्या मनुष्याला (सदेह किंवा विदेह हें मला ठाऊक नाही; देवाला ठाऊक आहे;) ४ सुखलोकांत उचलून नेण्यांत आलें, आणि मानवानें बोलावयास योग्य नाहीत अशा अनिर्वाच्य गोष्टी त्यानें ऐकिल्या. ५ अशा मनुष्याविषयीं मी आढ्यता बाळगणार; मी स्वतःविषयीं नाही, तर केवळ आपल्या दुर्बलतेची आढ्यता बाळगीन. ६ मी आपली आढ्यता बाळगण्याची इच्छा धरिली तरी मी मूर्ख ठरणार नाहीं; मी खरेंच बोलें; तथापि असें करणें मी राहूं देतों; कारण मी जो आहे म्हणून लोकांना दिसतो, किंवा मजपासून लोकांच्या जें कानीं पडतें त्यापलीकडे मला कोणीं मानूं नये. ७ प्रकटीकरणांच्या अतिशयांमुळें मीं चहून जाऊं नये म्हणून माझ्या शरीरांत एक कांटा, मला बुक्की मारण्याकरितां सैतानाचा एक दूत, ठेवण्यांत आला आहे; मीं चहून जाऊं नये म्हणून तो ठेवण्यांत आला आहे. ८ हा मजपासून दूर व्हावा अशी मीं प्रभूजवळ तीनदां विनंती केली; ९ परंतु त्यानें मला म्हटलें आहे, माझी कृपा तुला पुरे आहे; कारण माझी शक्ति अशक्तपणांत पूर्णतेस येते. तर ख्रिस्ताच्या शक्तीचा माझ्या ठायीं वास व्हावा म्हणून मी विशेषेंकरून आपल्या अशक्तपणाची आढ्यता

फार आनंदानें बाळगीन. १० ख्रिस्तासाठीं दुर्बळता, अपमान, अडचणी, पाठलाग, संकटें [सोसणें] यांत मी संतुष्ट आहे; कारण मी अशक्त आहे तेव्हां मी सशक्त आहे.

११ मी मूर्ख बनलों; हें तुम्हीं मला भाग पाडिलें; माझी प्रशंसा तुम्हीं करावयाची होती; कारण जरी मी कांहीं नाहीं तरी ह्या अतिश्रेष्ठ प्रेषितांपेक्षां यत्किंचित्ही उणा नव्हतों. १२ चिन्हें, अद्भुतें व महत्कृत्यें यांच्या योगें तुम्हांमध्ये प्रेषितानें करावयाचीं चिन्हें पूर्ण धीरानें करून दाखविलीं होती. १३ मी स्वतः तुम्हांला भार झालों नाहीं, याखेरीज कोणत्या गोष्टींत इतर मंडळ्यांपेक्षां तुम्हांला उणें केलें ? या माझ्या अपराधाची क्षमा करा.

१४ पाहा, तिसऱ्यानें तुम्हांकडे येण्यास मी तयार आहे; आणि मी तुम्हांला भार होणार नाहीं; मी तुमचें कांहीं मागत नाहीं, तर तुम्हीच स्वतः मला पाहिजे आहां; मुलांनीं आईबापांसाठीं नव्हे तर आईबापांनीं मुलांसाठीं संग्रह केला पाहिजे. १५ मी तुमच्या जिवांसाठीं फार आनंदानें खर्च करीन व मी स्वतः सर्वांशांनें खर्ची पडेन. मी तुम्हांवर अतिशयच प्रीति करितों, म्हणून तुम्ही मजवर कमी प्रीति करितां काय ? १६ असो, मीं तुम्हांवर भार घातला नाहीं; तरी मी धूर्त होतो म्हणून तुम्हांस कपटानें पकडिलें. १७ ज्यांस मीं तुम्हांकडे पाठविलें त्यांच्यातील एकाच्या द्वारें तरी मीं तुम्हांपासून स्वार्थ साधिला काय ? १८ मीं तीतास विनंती केली, व त्याजबरोबर एका बंधूला पाठविलें. तीतानें तुम्हांपासून स्वार्थ साधिला काय ? आम्ही एकाच आत्म्यानें, सारख्याच पावलांनीं चाललों नाहीं काय ?

१९ तुम्हांस आम्ही प्रत्युत्तर देत आहों असें इतका वेळ तुम्हांस वाटलें असेल. आम्ही देवासमक्ष ख्रिस्तामध्ये बोलत आहों. प्रिय बंधूनो, तुमच्या वृद्धीसाठीं हें सर्व आहे. २० कारण मला भीति वाटते कीं मी आल्यावर, जशी माझी अपेक्षा आहे तसे कदाचित् तुम्ही मला दिसून येणार नाहीं, आणि तुमची अपेक्षा नाहीं तसा मी तुम्हांस दिसून येईन; कदाचित् भांडणें, ईर्ष्या, राग, तट, चहाड्या, कानगोष्टी, रुसवे, अव्यवस्था हीं मला आढळून

येतील. २१ मी पुनः आल्यावर माझा देव मला तुम्हां-पुढें खालीं पाहावयास लावील; आणि ज्यांनीं पूर्वीं पाप करून आपण आचरिलेल्या अशुद्धपणाचा, जारकर्माचा व कामातुरपणाचा पश्चात्ताप केला नाहीं, अशा पुष्कळ लोकांविषयीं मला शोक करावा लागेल.

१ ही माझी तुम्हांकडे येण्याची तिसरी खेप. १३ दोघां अगर तिघां साक्षीदारांच्या तोंडांनें प्रत्येक गोष्ट ठरते. २ ज्यांनीं पूर्वीं पाप केलें त्यांस व दुसऱ्या सर्वांस मीं पूर्वीं सांगितलें होतें, व दुसऱ्यानें तुम्हांजवळ असतांना सांगितलें तेंच आतां दूर असतांनाहि अगोदर सांगतों कीं मी फिरून आलों तर गय करणार नाहीं; ३ ख्रिस्त माझ्याद्वारें बोलतो याचें प्रमाण तुम्हांला पाहिजे तें हेंच; तो तुम्हांसंबंधानें शक्तिहीन नाहीं, तर तुम्हांमध्ये शक्तिमान् आहे; ४ त्यास अशक्तपणांत वधस्तंभावर चढविण्यांत आलें तरी तो देवाच्या सामर्थ्यानें जीवंत झाला आहे. तसे आम्हीहि त्यामध्ये शक्तिहीन आहों, तरी देवाच्या सामर्थ्यानें त्याजबरोबर तुम्हांविषयीं जीवंत असे राहूं. ५ तुम्ही विश्वासांत आहां किवा नाहीं याविषयीं आपली परीक्षा करा; आपली प्रतीति पाहा. येशू ख्रिस्त तुम्हांमध्ये आहे असें तुम्ही स्वतःसंबंधानें समजतां ना ? नाहीं तर तुम्हीं कसोटीस उतरलेले नाहीं. ६ कसोटीस न उतरलेले असे आम्ही नाहीं हें तुम्हीं ओळखाल अशी माझी आशा आहे. ७ आम्ही देवाजवळ अशी प्रार्थना करितों कीं तुम्हीं कांहीं वाईट करूं नये; आम्हीं कसोटीस उतरलेले दिसावें म्हणून नव्हे, तर आम्हीं कसोटीस न उतरलेले असे असलों तरी तुम्हीं चांगलें करावें म्हणून. ८ कारण सत्याविरुद्ध आम्हांस कांहीं करितां येत नाहीं, तर सत्यासाठीं करितां येतें. ९ जेव्हां आम्ही अशक्त आहों व तुम्ही शक्तिमान् आहां तेव्हां आम्हीं आनंद करितों; व याबद्दल प्रार्थनाहि करितों, अशी कीं तुमची पूर्णता व्हावी. १० यामुळें मी जवळ नसतां हें लिहितों, यासाठीं कीं प्रभूनें जो अधिकार उभारण्यासाठीं मला दिला, पाडण्यासाठीं नव्हे, त्या अधिकाराप्रमाणें जवळ आल्यावर मीं कडकपणा चालवूं नये.

११ बंधुजनहो, इतकेंच आतां म्हणतो, तुमचें कल्याण असो; तुम्ही पूर्ण व्हा; समाधान मिळवा; एकचित्त व्हा; शांतीनें राहा; म्हणजे प्रीतीचा व शांतीचा देव तुम्हांसह राहील. १२ पवित्र चुंबन घेऊन एकमे-

कांस प्रणाम करा.

१३ सर्व पवित्र जन तुम्हांस सलाम सांगतात.

१४ प्रभु येशू ख्रिस्ताची कृपा, देवाची प्रीति, आणि पवित्र आत्म्याची सहभागिता तुम्हां सर्वासह असो.

पौलाचें गलतीकरांस पत्र

१, २ गलतियाच्या मंडळ्यांस: मनुष्यांपासून नव्हे, मनुष्याच्या द्वारेंहि नव्हे, तर येशू ख्रिस्त व ज्यानें त्याला मेलेल्यांतून उठविलें तो देवपिता, यांच्या द्वारें झालेला प्रेषित पौल, त्या मजकडून व माझ्याबरोबरच्या सर्व बंधुजनांकडून: ३, ४ देवपिता, व आपल्या देवपित्याच्या इच्छेप्रमाणें आपल्याला सांप्रतच्या दुष्ट युगापासून सोडवावें म्हणून ज्यानें तुमच्या-आमच्या पापांबद्दल स्वतःला देऊन टाकिलें तो आपला प्रभु येशू ख्रिस्त, याजपासून तुम्हांस कृपा व शांति असो; ५ त्याला युगानुयुग गौरव असो. आमेन.

६ मला आश्चर्य वाटतें कीं ज्यानें तुम्हांस ख्रिस्तकृपेच्या द्वारें पाचारण केलें त्याजपासून तुम्ही इतके लौकर अन्य सुवार्तेकडे वळूं लागलां आहां; ७ ती दुसरी नाहीं; तरी पण तुम्हांस घोटाळ्यांत पाडणारे व ख्रिस्ताची सुवार्ता विपरीत करूं पाहणारे असे कित्येक आहेत. ८ जी सुवार्ता आम्हीं तुम्हांस सांगितली तिच्याहून निराळी सुवार्ता आम्ही सांगूं, किंवा स्वर्गांतून दिव्यदूत येऊन सांगो, तरी तो उत्सृष्ट असो. ९ आम्हीं अगोदर सांगितलें तसें मी आतांहि पुनः सांगतो, कीं जी तुम्हीं स्वीकारिली तिच्याहून निराळी सुवार्ता कोणीं तुम्हांस सांगितल्यास तो उत्सृष्ट असो. १० मी आतां मनुष्यांची अगर देवाची मनधरणी करावयास पाहतों काय? मी मनुष्यांस संतुष्ट करावयास पाहतों काय? मी अजून मनुष्यांस संतुष्ट करावयास पाहिलें असतें तर मी ख्रिस्ताचा दास नसतों.

११ बंधुजनहो, मी तुम्हांस कळवितों कीं मी सांगितलेली सुवार्ता मनुष्याच्या [व्यवहारा] प्रमाणें नव्हे. १२ कारण ती मला मनुष्यापासून प्राप्त झाली नाहीं, आणि ती मला कोणी शिकविलीहि नाहीं; तर येशू ख्रिस्ताच्या प्रकटीकरणानें ती मला प्राप्त झाली. १३ यहुदी धर्मातल्या माझ्या पूर्वीच्या वर्तणुकीविषयीं तुम्हीं ऐकिलें आहे कीं मी देवाच्या मंडळीचा परकाष्ठेचा छळ करीत असें व तिचा नाश करीत असें; १४ आणि माझ्या पूर्वाजांच्या संप्रदायांविषयीं मी विशेष आवेशी असल्यामुळें स्वजातींतील माझ्या वयाच्या पुष्कळ लोकांपेक्षां यहुदी धर्मांत मी पुढें गेलों होतो. १५, १६ तरी ज्या देवानें मला माझ्या मातेच्या उदरांतून जन्मल्यापासून वेगळें केलें व आपल्या कृपेनें बोलाविलें त्याला, मी विदेशी लोकां-मध्ये त्याच्या सुवार्तेची घोषणा करावी म्हणून आपल्या पुत्राला माझ्या ठायीं प्रगट करावें हें जेव्हां बरें वाटलें; तेव्हांच मानवांना न विचारितां, १७ आणि माझ्या पूर्वी झालेल्या प्रेषितांकडे यशस्वेमास वर न जातां, मी अरबस्तानांत निघून गेलों; व दिसिष्कास फिरून परत आलों.

१८ मग तीन वर्षांनंतर केफाला भेटावयास यशस्वेमास वर गेलों, व त्याच्याजवळ पंधरा दिवस राहिलों; १९ परंतु प्रभूचा बंधु याकोब याच्यावाचून प्रेषितांतील दुसरा कोणी माझ्या दृष्टीस पडला नाहीं. २० तर पाहा, जें मी तुम्हांस लिहितों तें खोटें लिहीत नाहीं; हें मी देवासमक्ष सांगतों. २१ मग सुरिया व किलिकिया या

१ मुळांत: मांस व रक्त

प्रांतांत मी आलों. २२ तेव्हां यहुदीयांतील ख्रिस्तामध्ये असणाऱ्या मंडळ्यांस माझी तोंडओळख नव्हती; २३ त्यांनीं एवढें मात्र ऐकलें होतें कीं पूर्वी आपला छळ करणारा हा ज्या विश्वासाचा अगोदर नाश करित होता त्याची तो आतां घोषणा करित आहे; २४ तेव्हां त्यांनीं माझ्याविषयीं देवाचें गौरव केलें.

१ नंतर चवदा वर्षांनीं मी बर्णबासह तीतालाहि बरोबर घेऊन यरुशलेमास पुनः वर गेलों, तें मला प्रकटीकरण झाल्याप्रमाणें गेलों; २ जी सुवार्ता मी विदेशी लोकांत गाजवीत असतो ती मीं त्यांस निवेदन केली, परंतु जे प्रतिष्ठित होते त्यांस एकांतीं केली; नाही तर मी व्यर्थ धावतो किंवा धावलों असें झालें असतें. ३ तथापि माझ्याबरोबरचा तीत हा हेळेणी असतां हि त्याला देखील सुंता करवून घेणें भाग पडलें नाहीं. ४ या गोष्टीला, चोरून आंत आणलेले खोटे बंधु कारण झाले; ते आम्हांस दासपणांत घालण्याकरितां ख्रिस्त येशूमध्ये जी आमची मोकळीक ती हेरावी म्हणून चोरून आंत आले होते; ५ त्यांस आम्ही घटकाभरहि वश होऊन मान्य झालों नाहीं, यासाठीं कीं सुवातेंचें सत्य तुम्हांजवळ राहावें. ६ जे कोणी प्रतिष्ठित असे मानिले जात होते, (ते कसेहि असले तरी त्यांचें मला कांहीं नाहीं, देव मनुष्यांच्या तोंडाकडे पाहत नाहीं), असे जे प्रतिष्ठित होते त्यांनीं माझ्या [सुवातेंत] कांहीं भर घातली नाहीं; ७ तर उलट, जसें सुंती लोकांस सुवार्ता सांगण्याचें काम पेत्राला सोपलें आहे तसें वेसुंती लोकांस सांगण्याचें काम मला सोपलें आहे असें पाहून; ८ (कां तर ज्यानें पेत्राला सुंती लोकांत प्रेषितपणा चालवावयास शक्ति पुरविली त्यानें मलाहि विदेशी लोकांत शक्ति पुरविली;) ९ आणि मला दिलेलें कृपादान ओळखून याकोब, केफा व योहान हे जे स्तंभ असे मानिले आहेत, त्यांनीं मला व बर्णबाला भागीपणाचे उजवे हात दिले; यासाठीं कीं आम्हीं विदेश्यांकडे व त्यांनीं सुंती लोकांकडे जावें; १० तरी आम्हीं गरिबांची आठवण करावी [असें ठरलें]; आणि तेंच करावयाला मी स्वतः उत्कंठित होतो.

११ पुढें केफा अंत्युखियास आला तेव्हां तो दोषी ठरल्यामुळें मी त्याला तोंडोतोंड आडवा आलों;

१२ कारण याकोबापासून कित्येक जण आल्यापूर्वी तो विदेशी लोकांच्या पंक्तीस जेवीत असे; आणि ते आल्यावर तो सुंती लोकांस भिऊन माघार घेऊन वेगळा राहिला. १३ त्याच्याबरोबर बाकीच्या यहुद्यांनीं हि ढोंग केलें; तें असें कीं बर्णबाहि त्यांच्या ढोंगानें ओढला गेला; १४ परंतु सुवातेंच्या सत्याप्रमाणें ते नीट चालत नाहींत, असें मी पाहिलें तेव्हां सर्वासमक्ष मीं केफाला म्हटलें, तूं यहुदी असतां विदेशी लोकांसारखा वागतोस, यहुद्यां-सारखा वागत नाहींस, तर विदेशी लोकांनीं यहुद्यांसारखें वागावें म्हणून तूं त्यांजवर जुलूम करितोस हें कसें ? १५ आम्ही जातीचे यहुदी आहों, पापिष्ट विदेशी लोकांतले नाहीं; १६ तरी मनुष्य नियमशास्त्रांतील कर्मांनीं नीतिमान् ठरत नाहीं, तर येशू ख्रिस्तावरील विश्वासाच्या द्वारें ठरतो, अशा समजुतीनें आम्हीं हि ख्रिस्त येशूवर विश्वास ठेविला; यासाठीं कीं आम्हीं ख्रिस्तावरील विश्वासानें नीतिमान् ठरावें, नियमशास्त्रांतील कर्मांनीं ठरूं नये; कारण नियमशास्त्रांतील कर्मांनीं 'मनुष्यजाती-पैकी कोणीहि नीतिमान् ठरावयाचा नाहीं.' १७ ख्रिस्ता-मध्ये नीतिमान् ठरण्यास पाहत असतां आपणहि पापी दिसून आलों तर ख्रिस्त पापाचा पुरस्कर्ता आहे काय ? असें अगदीं नाहीं. १८ कारण जें मीं पाडून टाकिलें तें जर फिरून बांधितों तर मी उलंघणारा आहे असें सिद्ध करितों. १९ मी नियमशास्त्राच्या द्वारें नियमशास्त्राला मेलों, यासाठीं कीं मीं देवाकरितां जगावें. २० मी ख्रिस्ता-बरोबर वधस्तंभाला खिळिलेला आहे; आणि मी जगतों; तरी तो असें नाहीं, तर ख्रिस्त माझ्याठायीं जगतो; आणि आतां देहामध्ये जें माझें जीवित आहे तें विश्वासांत आहे; ज्या देवपुत्रानें मजवर प्रीति केली व स्वतःला मजकरितां दिलें त्याजवरील विश्वासानें तें आहे. २१ मी देवाची कृपा व्यर्थ करित नाहीं, कारण जर नीतिमत्त्व नियमशास्त्रानें आहे तर ख्रिस्ताचें मरणें निरर्थक झालें.

१ अहो निर्बुद्धि गलतीकरांनो, वधस्तंभावर खिळिलेल्या येशू ख्रिस्ताला ज्या तुमच्या डोळ्यांपुढें वर्णन करून ठेविलें होतें त्या तुम्हांस कोणीं भुरळ घातली आहे ? २ तुम्हांला नियमशास्त्रांतील कर्मांनीं आत्मा

मिळाला, किंवा विश्वासाच्या वार्तेने मिळाला, इतकेंच तुम्हांपासून समजून घ्यावयाचें आहे. ३ तुम्ही इतके निर्बुद्धि आहां काय ? तुम्ही आत्म्याने प्रारंभ केल्यावर आतां देवानें पूर्ण होतां काय ? ४ तुम्हीं इतकीं दुःखें सोशिलीं तीं व्यर्थ काय ? ह्याला व्यर्थ म्हणवें कसें ? ५ जो तुम्हांस आत्मा पुरवितो व तुम्हांमध्ये अद्भुतें करितो, तो नियमशास्त्रांतील कर्मांनीं किंवा विश्वासाच्या वार्तेनें करितो ? ६ अब्राहामाची गोष्ट घ्या; त्यानें 'देवावर विश्वास ठेविला आणि तें त्याला नीतिमत्त्व असें मोजण्यांत आलें.' ७ यावरून तुम्ही समजून घ्या कीं जे विश्वासाचे तेच अब्राहामाचे पुत्र आहेत. ८ देव विदेशी लोकांस विश्वासानें नीतिमान् ठरविणार, ह्या पूर्वज्ञानामुळें धर्मशास्त्रानें अब्राहामाला पूर्वींच ही सुवार्ता सांगितली; ती अशी कीं तुझ्यांतून सर्व राष्ट्रांना आशीर्वाद मिळेल; ९ म्हणून जे विश्वासाचे आहेत त्यांना विश्वासू अब्राहामासहित आशीर्वाद मिळतो. १० नियमशास्त्रांतील कर्मे करणारे जितके आहेत तितके सर्व शापाधीन आहेत; असें लिहिलें आहे कीं नियमशास्त्राच्या पुस्तकांत जें लिहिलें आहे तें सर्व आचरण्यास जो कोणी नेट धरून राहत नाही तो शापित आहे. ११ नियमशास्त्राच्या योगें देवापुढें कोणी नीतिमान् ठरत नाही हें उघड आहे; कारण 'नीतिमान् विश्वासानें वाचेल;' १२ नियमशास्त्र विश्वासाचें नव्हे; परंतु 'जो त्यांतील कर्मे आचरितो तो त्यांच्यायोगें वाचेल.' १३ ख्रिस्तानें आपल्याकरितां शापग्रस्त होऊन आपणांला नियमशास्त्राच्या शापापासून खंडणी देऊन सोडविलें; 'जो कोणी झाडावर टांगलेला आहे तो शापित आहे' असा शास्त्रलेख आहे; १४ ह्यांत उद्देश हा कीं अब्राहामाला दिलेला आशीर्वाद ख्रिस्त येशूमध्ये विदेशी लोकांना मिळावा; म्हणजे आपणांला विश्वासाच्या द्वारे आत्म्याचें वचन मिळावें.

१५ बंधुजनहो, मी व्यवहारदृष्ट्या बोलतो; मनुष्यानें देखील कायम केलेला करार कोणी रद्द करित नाही किंवा वाढवीत नाही. १६ अब्राहामाला व त्याच्या संतानाला तीं वचनें सांगितलीं होती. 'संतानाला' असें पुष्कळ जणांसंबंधानें म्हटलेलें नाही; तर 'तुझ्या

संतानाला' असें एकाविषयीं म्हटलें आहे, आणि तो एक ख्रिस्त आहे. १७ मी असें म्हणतो कीं, चारशें तीस वर्षांनंतर झालेलें नियमशास्त्र देवानें अगाऊच कायम केलेल्या कराराला रद्द करून वचन व्यर्थ करित नाही. १८ कारण वचन नियमशास्त्रानें प्राप्त होतें; वचनानें होत नाही; पण देवानें तें अब्राहामाला वचनद्वारा दिलें. १९ तर मग नियमशास्त्राचें काय ? ज्या संतानाला वचन दिलें तें येईपर्यंत नियमशास्त्र हें उल्लंघनें ठरविण्याकरितां लावून दिलें होतें; तें मध्यस्थाच्या हस्ते दिव्यदूतांच्या द्वारे नेमून दिलें होतें. २० मध्यस्थ हा एकाचा नसतो; आणि देव तर एक आहे. २१ तर मग नियमशास्त्र देवाच्या वचनाविरुद्ध आहे काय ? असें न होवो. कारण जीवन देण्यास समर्थ असें नियमशास्त्र दिलें असतें तर नीतिमत्त्व खरोखरच नियमशास्त्रानें झालें असतें. २२ तरी धर्मशास्त्रानें सर्वांस पापाच्या अधीन करून त्याच्या कोंडीत टाकलें आहे; ह्यांत उद्देश हा आहे कीं जे विश्वास ठेवितात त्यांस येशू ख्रिस्तावरच्या विश्वासानें जें वचन तें मिळावें.

२३ ह्या विश्वासाच्या आगमनापूर्वीं जो विश्वास प्रगट होणार होता, त्यासाठीं आपल्याला कोंडीत टाकिलें होतें; आणि आपल्याला नियमशास्त्राधीन असें रखवालींत ठेविलें होतें. २४ आपण विश्वासानें नीतिमान् ठरावें म्हणून नियमशास्त्र आपल्याला ख्रिस्ताकडे पोहंचविणारें बालरक्षक होतें. २५ आतां विश्वासाचें आगमन झालें आहे म्हणून आपण यापुढें बालरक्षकाधीन नाही. २६ ख्रिस्त येशूवरील विश्वासाच्या द्वारे तुम्ही सर्व देवपुत्र आहां. २७ तुम्हांमधील जितक्या जणांचा ख्रिस्तामध्ये बाप्तिस्मा झाला आहे तितक्यांनीं तुम्हीं ख्रिस्ताला परिधान केलें आहे; २८ अशा तुम्हांमध्ये यहुदी व हेब्रेणी, दास व स्वतंत्र, पुरुष व स्त्री, हा भेद नाही; कारण सर्व तुम्ही ख्रिस्त येशूमध्ये एक आहां; २९ आणि तुम्ही जर ख्रिस्ताचे आहां तर अब्राहामाचें संतान आणि वचनद्वारा वारीस आहां.

१ आतां मी म्हणतो कीं वारीस जोंपर्यंत बाळ आहे तोंपर्यंत तो सर्वांचा धनी असूनहि त्याच्यामध्ये व दासामध्ये कांहीं भेद नाही; २ बापांन ठरविलेल्या

मुदतीपर्यंत त्याला पालकांच्या व कारभाऱ्यांच्या स्वाधीन राहावयाचें असतें. ३ तसें आपणहि बाळ होतो तें वेहां जगांतील प्राथमिक शिक्षणाच्या दास्यांत होतो; ४ परंतु काळाची पूर्णता झाली तेव्हां देवानें आपल्या पुत्राला पाठविलें; तो स्त्रीपासून जन्मलेला, नियमशास्त्राधीन असा जन्मलेला होता. ५ ह्यांत उद्देश हा होता कीं जे नियमशास्त्राधीन होते त्यांस त्यानें खंडणी देऊन सोडवावें, आणि आपल्याला दत्तक पुत्राचा हक्क मिळावा. ६ तुम्ही पुत्र आहां, यास्तव देवानें अब्बा, बापा, अशी हाक मारणाऱ्या आपल्या पुत्राच्या आत्म्याला तुमच्या-आमच्या अंतःकरणांत पाठविलें आहे. ७ यावरून तूं आतांपासून दास नाहीस तर पुत्र आहेस; आणि पुत्र आहेस तर देवद्वारें वारीसहि आहेस.

८ तथापि तुम्ही पूर्वी देवाला ओळखीत नव्हतां तेव्हां जे वस्तुतः देव नाहीत त्यांचे दास होतां; ९ पण आतां तुम्ही देवाला ओळखतां; वास्तविक पाहतां देवानें तुमची ओळख करून घेतली आहे; तर मग दुर्बल व निःसत्त्व अशा प्राथमिक शिक्षणाकडे पुनः कसे वळतां ? त्याचे दास पुनः नव्यानें होण्याची इच्छा कशी करितां ? १० दिवस, महिने, सणाचे काळ व वर्षे हीं तुम्ही पाळितां. ११ तुमच्यासंबंधानें केलेले माझे श्रम कदाचित् व्यर्थ झाले असतील, म्हणून मला तुमची काळजी वाटते.

१२ बंधुजनहो, मी तुम्हांस विनंती करितों, जसा मी आहे तसे तुम्ही व्हा, कारण जसे तुम्ही होतां तसा मीहि झालों होतो. तुम्ही माझा कांहीं अन्याय केला नाही; १३ तुम्हांस ठाऊक आहे कीं पहिल्यानें तुम्हांस सुवार्ता सांगण्यांत आली ती माझ्या प्रकृतीच्या अस्वास्थ्यामुळे सांगण्यांत आली; १४ आणि तुम्हांला तसदी होण्या-सारखें माझ्या प्रकृतींत जें होतें त्याचा तुम्हीं धिक्कार अगर कंटाळा केला नाही; तर देवाच्या दिव्यदूतासारखा, ख्रिस्त येशूसारखा, माझा स्वीकार केला. १५ तेव्हांची तुमची ती धन्यता कोठें ? मी तुम्हांविषयीं साक्ष देतो कीं साध्य असतें तर तुम्हीं आपले डोळे उपटून काढून मला दिले असते. १६ तर मग तुम्हांबरोबर खरें बोलतो म्हणून मी तुमचा वैरी झालों आहे काय ?

१७ ते तुम्हांस मिळवून घेण्याची खटपट करितात पण ती शुद्ध हेतूनें नव्हे; तर तुम्हीं त्यांस मिळवून घेण्याची खटपट करावी म्हणून ते तुम्हांस वेगळे ठेवूं पाहतात. १८ तुमच्यासंबंधानें योग्य बाबतींत सदासर्वदा खटपट करावी हें चांगलें आहे, आणि हें मी तुम्हांजवळ आहे तें वेव्हांच केवळ व्हावें असें नाहीं. १९ प्रिय मुलांनो, तुम्हांमध्ये ख्रिस्ताचें स्वरूप उत्पन्न होईपर्यंत मला पुनः तुमच्या प्रसूतीच्या वेदना आहेत. २० मी आतां तुम्हांजवळ असावें व आपली वाणी बदलावी अशी माझी इच्छा आहे; कारण तुम्हांविषयीं मी बुचकळ्यांत पडलों आहे.

२१ जे तुम्ही नियमशास्त्राधीन व्हावयास पाहतां ते तुम्ही नियमशास्त्र ऐकत नाहीं काय, हें मला सांगा. २२ धर्मशास्त्रांत असें लिहिलें आहे कीं अब्राहामाला दोन पुत्र होते, एक दासीपासून झालेला व एक स्वतंत्र स्त्रीपासून. २३ तरी दासीपासून झालेला दैहिक रीतीनें आणि स्वतंत्र स्त्रीपासून झालेला वचनद्वारें जन्मला. २४ ह्या गोष्टी दृष्टांतरूप आहेत; त्या स्त्रिया म्हणजे दोन करार आहेत; एक तर सीनाय डोंगरावरून केलेला; तो दासांस जन्म देणारा, म्हणजे हागार आहे. २५ हागार अरबस्तानांतील सीनाय डोंगर आहे, आणि ती हल्लींच्या यरुशलेमाच्या जोडीची आहे; ती आपल्या मुलांबाळांसुद्धां दास्यांत आहे. २६ वरील यरुशलेम स्वतंत्र आहे, ती आपली माता आहे. २७ शास्त्रलेख असा आहे:

मूल होत नसलेल्या बंध्ये, आनंदित हो;

ज्या तुला प्रसूतिवेदना होत नाहीत

ती तूं आनंदानें जयघोष कर; आनंदाची आरोळी मार;

कारण जिला पति आहे तिच्या मुलांपेक्षां

सोडलेल्या स्त्रियेचीं मुलें पुष्कळ आहेत.

२८ बंधुजनहो, इसहाकाप्रमाणें आपण वचनाची संतति आहों. २९ त्या वेळेस देहरीत्या जन्मलेल्या इसमानें आध्यात्मिकरीत्या जन्मलेल्या इसमाचा छळ केला, तसा आतांही होत आहे. ३० पण धर्मशास्त्र काय म्हणतें ? 'दासी व तिचा पुत्र यांस बाहेर घालीव; कारण दासीचा पुत्र' स्वतंत्र स्त्रियेच्या 'पुत्राबरोबर वारीस होणारच नाही.' ३१ यास्तव बंधुजनहो, आपण दासीची संतति नव्हां,

तर खतंत्र ख्रियेची आहों.

१ आपल्याला खातंत्र्य असावे म्हणून ख्रिस्तानें
६ आपल्याला खतंत्र केले; यास्तव स्थिर राहा,
दास्याच्या जुवाखाली पुनः सापडूं नका.

२ पाहा, मी पौल तुम्हांस सांगतो की जर तुम्ही
सुंता करून घेतां तर तुम्हांस ख्रिस्ताचा कांहीं उपयोग
होणार नाही. ३ सुंता करून घेणाऱ्या प्रत्येक मनुष्याला
मी पुनः निश्चितार्थानें सांगतो की तो सर्व नियमशास्त्र
आचरावयास बांधलेला आहे. ४ जे तुम्ही नियमशास्त्रानें
नीतिमान ठरणारे आहां त्या तुमचा ख्रिस्ताबरोबरचा
संबंध नाहीसा झाला आहे; तुम्ही कृपाभ्रष्ट झालां आहां.
५ आम्ही आत्म्याच्या द्वारा विश्वासानें नीतिमत्त्वाची
आशा धरून वाट पाहत आहों. ६ ख्रिस्त येशूमध्ये सुंता
कांहीं कामाची नाही व वेसुंताहि नाही; तर प्रीतीच्या
द्वारें कार्य करणारा जो विश्वास तो [कामाचा] आहे.
७ तुम्ही चांगले धावत होतां; तर सत्याला मान्य होऊं
नये असा तुम्हांस कोणीं अडथळा केला ? ८ ही मनो-
धारणा तुम्हांस ज्यानें पाचारण केले त्याची नाही.
९ थोडेंसें खमीर सगळ्या गोळ्याला व्यापून टाकितें.
१० मला प्रभूमध्ये तुमचा असा भरवसा आहे की तुम्ही
दुसरें मत धरणार नाही; तुम्हांस घोटाळ्यांत पाडणारा
कोणीहि असो, तो दंड भोगील. ११ बंधुजनहो, मी
अजून सुंतेचा उपदेश करित आहे तर मग माझा छळ
कां होतो ? अशानें वधस्तंभाचें अडखळण नाहीसें झालें
आहे. १२ तुमच्या ठायीं अस्वस्थता उत्पन्न करणारे
स्वतःला छेदून टाकतील तर बरें होईल.

१३ बंधुजनहो, तुम्हांला खतंत्रतेकरितां पाचारण
झालें; तरी त्या खतंत्रतेनें देहवासनांना वाव मिळूं देऊं
नका, तर प्रीतीनें एकमेकांचे दास व्हा. १४ कारण
'जशी आपणावर तशी आपल्या शेजाऱ्यावर प्रीति कर',
हें एक वचन पाळण्यांत सर्व नियमशास्त्र पाळण्यासारखें
आहे; १५ परंतु तुम्ही जर एकमेकांस चावतां व खाऊन
टाकितां तर परस्परांच्या हातून एकमेकांचा क्षय होऊं
नये म्हणून जपा.

१६ आध्यात्मिक बळानें चाला, म्हणजे तुम्ही देह-
वासना पूर्ण करणारच नाही असें मी सांगतो. १७ कारण

देहवासना आत्म्याविरुद्ध असते, व आध्यात्मिक भावना
देहाविरुद्ध असते; त्या परस्परांविरुद्ध आहेत; यामुळे जें
कांहीं तुम्ही करूं पाहतां तें तुमच्या हातून होत नाहीं.
१८ तुम्ही आध्यात्मिकरीत्या चालविलेले आहां तर
तुम्ही नियमशास्त्राधीन नाही. १९ देहाचीं कर्मे तर उघड
आहेत; तीं हीं: जारकर्म, अशुद्धपणा, कामातुरपणा,
२० मूर्तिपूजा, चेष्टकें, वैर, कलह, मत्सर, राग, तट,
फुटी, पक्षभेद, २१ हेवा, दारुबाजी, रंगेलपणा आणि
अशा इतर गोष्टी; यांविषयीं जें मीं पूर्वी तुम्हांस सांगून
ठेविलें होतें तेंच आतां सांगून ठेवितों की अशीं कर्मे
करण्यांना देवराज्याचें वतन मिळणार नाहीं.
२२ आध्यात्मिक फळें प्रीति, आनंद, शांति, सहन-
शीलता, ममता, चांगुलपणा, विश्वासूपणा, २३ सौम्यता,
इंद्रियदमन हीं आहेत; अशांविरुद्ध नियमशास्त्र नाहीं.
२४ जे ख्रिस्त येशूचे आहेत त्यांनीं दुर्दैति व वासना
यांसुद्धां देहाला वधस्तंभावर खिळिलें आहे.

२५ आपण जर आपला जीवनक्रम आध्यात्मिक
रीतीनें चालवीत आहों तर आपण आध्यात्मिकरीत्याच
वागणूक करावी. २६ आपण पोकळ अभिमानी होऊन
एकमेकांस चिडवूं नये, व एकमेकांचा हेवा करूं नये.

१ बंधुजनहो, कोणी मनुष्य एखाद्या अपराधांत
६ सापडला तरी जे तुम्ही आध्यात्मिक वृत्तीचे आहां
ते तुम्ही अशाला सौम्य भावानें ताळ्यावर आणा;
तुंही परीक्षित पडूं नये याविषयीं स्वतः संभाळ. २ एक-
एकमेकांचीं ओझीं वाहा, म्हणजे तुम्ही ख्रिस्ताचा
नियम पूर्ण कराल. ३ कारण आपण कोणी नसतां
कोणी आहों अशी कल्पना करणारा स्वतःला फसवितो.
४ तर प्रत्येकानें आपापल्या कामाची परीक्षा
करावी म्हणजे त्याला दुसऱ्याच्या संबंधानें नव्हे, तर
केवळ स्वतःसंबंधानें आढ्यता धरण्यास जागा मिळेल.
५ कारण प्रत्येकानें आपापला भार वाहिला पाहिजे.

६ वचनाचें शिक्षण घेणारा व शिक्षण देणारा हे
सर्व चांगल्या गोष्टींत एकमेकांचे भागीदार होवोत.
७ फसूं नका; देवाचा उपहास व्हावयाचा नाही;
कारण मनुष्य जें कांहीं पेरितो त्याचेंच त्याला पीक
मिळेल. ८ जो आपल्या देहासाठीं पेरितो त्याला

देहापासून नाशाचें पीक मिळेल; आणि जो आत्म्यासाठीं पेरितो त्याला आत्म्यापासून सार्वकालिक जीवनाचें पीक मिळेल. ९ योग्य तें करावयाचा आपल्याला कधीं कंटाळा येऊं नये; आपण न खचलों तर यथाकाळीं आपल्या पदरीं पीक पडेल. १० आपणांला प्रसंग आहे त्याप्रमाणें आपण सर्वांचें व विशेषतः विश्वासबंधूंचें बरें करावें.

११ पाहा, मीं स्वहस्ते केवळ्या मोठ्या अक्षरांनीं तुम्हांस लिहिलें आहे. १२ दैहिक गोष्टींचा डोल मिरविण्यास जितके लोक पाहतात, तितके ख्रिस्ताच्या वधस्तंभामुळें स्वतःचा छळ होऊं नये म्हणूनच तुम्हांस सुंता करून घेण्यास लावितात; १३ कारण सुंता करून घेणारे स्वतःहि नियमशास्त्र पाळीत नाहीत; तर तुम्हांवर देहदृष्ट्या आढ्यता

मिरविण्याकरितां तुमची सुंता व्हावी अशी इच्छा बाळगतात. १४ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याच्या वधस्तंभाच्या आढ्यतेशिवाय कशाचीहि आढ्यता मिरविणें माझ्या हातून न होवो; त्याच्या द्वारे जग मला व मी जगाला वधस्तंभावर खिळिलेला आहे. १५ सुंता ही कांहीं नाही, व बेसुंता हीहि कांहीं नाही, तर नवी उत्पत्ति हिचीच काय ती [योग्यता] आहे. १६ जितके या नियमानें वागतील तितक्यांवर व देवाच्या इस्त्राएलावर शांति व दया असो.

१७ यापुढें कोणी मला त्रास न देवो; कारण मी आपल्या शरीरावर येशूच्या खुणा धारण करितों.

१८ बंधुजनहो, आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याची कृपा तुमच्या आत्म्यावर असो. आमेन.

पौलाचें इफिसकरांस पत्र

१ इफिस एथील पवित्र जन व ख्रिस्त येशूमधील
१ विश्वास ठेवणारे यांस देवाच्या इच्छेनें ख्रिस्त येशूचा प्रेषित पौल याजकडून: २ देव आपला पिता व प्रभु येशू ख्रिस्त यांजपासून तुम्हांस कृपा व शांति असो.

३ आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताचा पिता जो देव तो धन्य-वादित असो; त्यानें स्वर्गातील सर्व आध्यात्मिक वर देऊन आपल्याला ख्रिस्तामध्ये धन्य केलें आहे; ४ आपण प्रेमा-मध्ये त्याच्या दृष्टीनें पवित्र व निर्दोष व्हावें, म्हणून त्यानें सृष्टीच्या स्थापनेपूर्वीं आपल्याला ख्रिस्तामध्ये निवडिलें; ५, ६ त्यानें त्या प्रियकराच्या द्वारे आपल्यावर जी कृपा केली तिच्या महिम्याची स्तुति व्हावी म्हणून त्यानें आपल्या मनाच्या संकल्पाप्रमाणें आपल्याला येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे स्वतःचे दत्तक होण्याकरितां अगाऊं नेमिलें; ७ त्याच्या कृपेच्या विपुलतेप्रमाणें त्या प्रियकरांत त्याच्या रक्ताच्या द्वारे आपल्याला मुक्ति म्हणजे अपराधांची क्षमा मिळाली आहे; ८ त्यानें ही कृपा सर्व ज्ञान व बुद्धि यांच्या द्वारा

आपल्यावर विपुल केली आहे; ९ त्यानें स्वतःच्या इच्छेनुरूप व स्वतःच्या ठायीं पूर्वीं केलेल्या योजने-प्रमाणें स्वसंकल्पाचें गूज आपल्याला कळविलें; १० ती योजना अशी कीं काळाच्या पूर्णतेची व्यवस्था लावितांना आकाशांत व पृथ्वीवर जें आहे तें सर्व ख्रिस्तामध्ये एकत्र करावें; ११ आपल्या मनाच्या संकल्पाप्रमाणें जो अवघें चालवितो त्याच्या योजनेप्रमाणें पूर्वीं नेमलेले जे आपण ते त्यामध्ये वत-नहि झालों आहों; १२ यासाठीं कीं पूर्वींच ख्रिस्तावर आशा ठेवणारे जे आपण त्या आपणांवरून त्याच्या महिम्याची स्तुति व्हावी; १३, १४ तुम्हीहि सत्याचें वचन म्हणजे तुमच्या तारणाची सुवार्ता ऐकल्यानंतर, त्याजवर विश्वास ठेविला, आणि निजजनांच्या मुक्तीसाठीं आपल्या वतनाचा विसार असा जो देऊं केलेला पवित्र आत्मा याचा शिक्का, देवाच्या महिम्याची स्तुति व्हावी म्हणून तुम्हांस मिळाला.

१५ यास्तव प्रभु येशूवर तुम्हांमध्ये जो विश्वास आहे, आणि जें प्रेम तुम्ही सर्व पवित्र जनांसंबंधानें व्यक्त करित

त्यांविषयीं ऐकून, १६ तुम्हांसाठीं मी उपकार मानितां राहत नाहीं; मी आपल्या प्रार्थनांत तुमची आठवण करून असें मागतों कीं, १७ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याचा देव, वैभवशाली पिता, यानें तुम्हांस आपल्या ओळखीसंबंधीं ज्ञान व प्रकटीकरण यांचा आत्मा द्यावा; १८ असा कीं तुमचे ज्ञानचक्षु प्रकाशित होऊन त्याच्या पाचारणापासून होणारी आशा काय, पवित्र लोकांमध्ये त्यानें दिलेल्या वतनाच्या वैभवाची संपत्ति केवढी, १९ आणि जे आपण विश्वास ठेवणारे त्या आपणांविषयींच्या त्याच्या सामर्थ्याचें अपार महत्त्व तें काय हें तुम्हीं, त्याच्या बळाच्या पराक्रमाची कृति पाहून ओळखून घ्यावें. २० त्यानें तीच कृति ख्रिस्ताच्या ठायीं दाखवून त्याला मेलेल्यांतून उठविलें; २१ आणि सर्व सत्ता, अधिकार, सामर्थ्य, धनीपण, सांप्रत आणि भावी युगांतील कोणतेही नाव घ्या, त्या सर्वांहून उंच करून स्वर्गलोकीं त्याला आपल्या उजवीकडे बसविलें; २२ त्यानें सर्व कांहीं त्याच्या पादाक्रांत केलें, आणि त्यानें सर्वांवर मस्तक असें व्हावें म्हणून त्यास मंडळीला दिलें; २३ हीच त्याचें शरीर; जो सर्वांनीं सर्व भरतो त्यानें ती भरलेली आहे.

१ तुम्ही आपले अपराध व आपलीं पातकें २ ह्यांमुळे मृत झालां असतां तुम्हांसहि त्यानें जीवंत केलें; २ त्यांत तुम्ही पूर्वीं चालत असां. हें तुमचें कृत्य जगाच्या रहाटीप्रमाणें अंतरिक्षाचा राज्याधिपति, म्हणजे आज्ञाभंजक लोकांत आतां कार्य करणाऱ्या आत्म्याचा अधिपति, ह्याच्या वहिवाटीप्रमाणें असे. ३ त्या लोकांत आपण सर्व आपल्या दैहिक वासनांरूप बागलों, आपल्या देहाच्या व मनाच्या इच्छांप्रमाणें करित होतो व निसर्गतः इतरांप्रमाणें क्रोधाची प्रजा होतो; ४ तरी देव दयाघन आहे म्हणून आपण अपराधांमुळे मृत झालों असतांहि त्यानें आपल्यावरील प्रेमातिशयानें ५ ख्रिस्ताबरोबर आपल्याला जीवंत केलें, (तुमचें तारण कृपेनें झालें आहे); ६ ख्रिस्त येशूमध्ये त्याच्यासह उठविलें आणि त्याच्यासह स्वर्गलोकीं बसविलें; ७ यासाठीं कीं ख्रिस्त येशूमध्ये त्याची आपल्यावर जी ममता तिच्या द्वारें येणाऱ्या युगांत त्यानें आपल्या कृपेची अपार संपत्ति दाखवावी; ८ तुमचें तारण कृपेनेंच विश्वासाच्या

द्वारें झालें आहे, आणि हें तुमच्या हातून झालें नाहीं, तर हें देवाचें दान आहे; ९ कोणी आढ्यता बाळगूं नये म्हणून कर्म केल्यानें हें झालें नाहीं. १० आपण चांगलीं कर्म करावी म्हणून ख्रिस्त येशूमध्ये उत्पन्न केलेले असे आपण त्याच्या हातचें काम आहों; तीं कर्म आपण करावीं म्हणून देवानें तीं पूर्वीं योजून ठेविलीं.

११ यास्तव पूर्वींची आठवण करा; तुम्ही देहानें विदेशी, आणि स्वतःला सुंती म्हणविणाऱ्या लोकांकडून वेसुंती असे म्हणविले जात होतां; त्यांची सुंता म्हणजे हातानें केलेली देहाची अशी असे; १२ ते तुम्ही त्या वेळेस ख्रिस्तविरहित, इस्राएलाच्या राष्ट्राबाहेरचे, वचनाच्या करारांस परके, आशाहीन व जगांत देवहीन असे होतां; १३ परंतु जे तुम्ही पूर्वीं दूर होतां ते तुम्ही आतां ख्रिस्त येशूमध्ये ख्रिस्ताच्या रक्तानें जवळ झालां आहां. १४ कारण तो आपला समेट असा आहे; त्यानें दोघांस एक केलें, आणि मधली आडमिंत पाडिली; १५ त्यानें आपल्या देहानें वैर नाहींसें केलें, हें वैर म्हणजे आज्ञा-विधीचें नियमशास्त्र; यासाठीं कीं आपण समेट घडवून आणून आपल्या ठायीं दोघांचा एक नवा मनुष्य उत्पन्न करावा; १६ आणि त्यानें वधस्तंभावर वैरभाव जिबें मारून त्याच्या द्वारें देवाबरोबर त्यांचें एकशरीर करून दोघांचा समेट करावा म्हणून असें केलें; १७ त्यानें स्वतः येऊन जे तुम्ही दूर होतां त्या तुम्हांस व जे जवळ होते त्यांस शांतीची सुवार्ता सांगितली. १८ त्याच्या द्वारें एका आत्म्यांत आपणां उभयतांचा पित्याजवळ प्रवेश होतो. १९ तर यावरून तुम्ही आतांपासून परके व परदेशीय नाहीं, तर पवित्र जनांचें एकराष्ट्र व देवाच्या घरचे आहां; २० प्रेषित व संदेष्टे यांच्या पायावर तुम्हीं रचिलेले आहां, व ख्रिस्त येशू हाच कोनशिला आहे; २१ त्याच्यामध्ये प्रत्येक इमारत जोडून रचिली असतां वाढत वाढत प्रभूच्या ठायीं पवित्र मंदिर होतें; २२ त्यांत तुम्हीहि आत्म्यानें देवाच्या वस्तीसाठीं एकत्र रचिलेले आहां.

१ याकरितां मी पौल तुम्हां विदेशी लोकांसाठीं ३ ख्रिस्त येशूचा बंदिवान आहें. २ देवाची जी कृपा तुम्हांसाठीं मला प्राप्त झाली तिच्या व्यवस्थेविषयीं तुम्हीं

ऐकिलें असेलच; ३ म्हणजे प्रकटीकरणाच्या द्वारे जें गूज मला कळविलें गेलें, त्याविषयीं मीं थोडक्यांत वर लिहिलें आहे; ४ तें वाचून ख्रिस्ताच्या गुजाचें परिज्ञान मला झाल्याचें तुम्हांला समजेल; ५ हें जें गूज आतां त्याच्या पवित्र प्रेषितांस व संदेष्ट्यांस आत्म्यानें प्रगट झालें आहे, तें इतर पिढ्यांच्या मनुष्यसंतानांस कळविलें नव्हतें; ६ तें हें कीं विदेशी लोक ख्रिस्त येशूच्या ठायीं सुवातेच्या योगानें वतनबंधु, एकशरीर व वचनाचे सहभागी आहेत; ७ देवाचें जें कृपादान त्याच्या सामर्थ्याच्या करणीनें मला प्राप्त झालें तेणेंकरून मी त्या सुवातेचा सेवक झालों. ८ सर्व पवित्र जनांतील मी जो लहानाहून लहान, त्या मजवर ही कृपा अशी झाली कीं मीं ख्रिस्ताच्या अगाध संपत्तीची सुवार्ता विदेशी लोकांस सांगावी; ९ आणि ज्यानें सर्व उत्पन्न केलें त्या देवाच्या ठायीं जें गूज युगादिकालापासून गुप्त राहिलें आहे त्याची व्यवस्था काय, हें सर्वास प्रकाशित करावें; १०, ११ यासाठीं कीं जो युगादिकालचा संकल्प त्यानें आपल्या प्रभु ख्रिस्त येशूमध्ये केला त्याप्रमाणें देवाचें बहुविध ज्ञान स्वर्गातील अधिपति व अधिकारी यांस मंडळीच्या द्वारे आतां कळावें; १२ त्या प्रभूच्या ठायीं आपल्याला त्याजवरील विश्वासानें धैर्य व निर्भयपणें प्रवेश हीं मिळालीं आहेत. १३ यास्तव मी विनंती करितों कीं तुम्हांसाठीं जे क्लेश मला होतात त्यांच्यामुळें तुम्हीं खचूं नये; ते तुम्हांस भूषणावह आहेत.

१४, १५ याकरितां स्वर्गातील व पृथ्वीवरील प्रत्येक वंशास ज्या पित्यावरून नाव देण्यांत येतें, त्या पित्यासमोर मी गुडघे टेकून अशी विनंती करितों: १६ त्यानें आपल्या ऐश्वर्याच्या संपत्तीप्रमाणें तुम्हांस असें दान द्यावें कीं तुम्हीं त्याच्या आत्म्याच्या द्वारे अंतर्गामीं बलसंपन्न व्हावें; १७ ख्रिस्तानें तुमच्या अंतःकरणामध्ये तुमच्या विश्वासाच्या द्वारे वास करावा; यासाठीं कीं तुम्ही प्रीतीत मुळावलेले व पाया घातलेले असें असून १८ तिची रुंदी, लांबी, खोली, व उंची किती, १९ हें तुम्हीं सर्व पवित्र जनांसह समजून ध्यावयास, व ख्रिस्ताची कल्पनातीत प्रीति ओळखून ध्यावयास शक्तिमान् व्हावें; असें कीं तुम्हीं देवाच्या सर्व पूर्णतेइतके परि-

पूर्ण व्हावें.

२० आपण ज्याची कांहीं मागणी किंवा कल्पना करितों त्यापेक्षां आपल्यामध्ये कार्य करणाऱ्या शक्तीनें फारच फार करावयास जो शक्तिमान् आहे, २१ त्याला पिढ्यानपिढी मंडळींत व ख्रिस्त येशूमध्ये युगानुयुग गौरव असो. आमेन.

१ यास्तव जो मी प्रभूमध्ये बंदिवान तो मी ४ तुम्हांस विनंती करितों कीं तुम्हांस झालेल्या पाचारणास शोभेल असें तुम्हीं चालावें; २ पूर्ण नम्रतेनें, सौम्यतेनें व क्षमाशीलतेनें वागून एकमेकांचें प्रीतीनें सहन करावें; ३ शांतीच्या बंधनानें आत्म्याचें ऐक्य राखावयास झटत असावें; ४ तुम्हांस पाचारण करितांना आशेचा भावविषय एक असा समजण्यांत आला, त्याप्रमाणें एक शरीर व एक आत्मा आहे. ५ एक प्रभु, एक विश्वास, एक बाप्तिस्मा, ६ एक देव सर्वांचा पिता, तो सर्वांवर असून सर्वव्यापी व सर्वांमध्ये आहे. ७ तरी आपल्या प्रत्येकास ख्रिस्तानें दिलेल्या दानाच्या परिमाणाप्रमाणें कृपा दिली आहे. ८ यास्तव तो म्हणतो,

त्यानें उच्चस्थानीं आरोहण केलें तेव्हां

त्यानें पाडाव केलेल्यांस कैद करून नेलें,

आणि मनुष्यांस नजराणे दिले.

९ (त्यानें 'उच्चस्थानीं आरोहण केलें,' यावरून तो प्रथम पृथ्वीच्या अधोभागीं उतरला होता, 'यापेक्षां दुसरें काय समजावें? १० जो उतरला होता तोच सर्व ऊर्ध्वलोकांवर सर्वव्याप्ति व्हावी म्हणून चढला; ११ आणि त्यानेंच कोणी प्रेषित, कोणी संदेष्टे, कोणी सुवार्तिक, कोणी पाळक व शिक्षक असे नेमून दिले; १२ ह्यांना सेवेच्या कामासाठीं, ख्रिस्ताच्या शरीराच्या रचनेसाठीं, पवित्र जनांची पूर्णता व्हावी म्हणून देण्यांत आले. १३ आपण सर्वांनीं देव-पुत्रावरील विश्वासाच्या व तत्संबंधी ज्ञानाच्या एकत्वास, प्रौढ मनुष्यपणास, ख्रिस्ताची पूर्णता प्राप्त होईल अशा वृद्धीच्या मार्गादेस येऊन पोहचूं तोपर्यंत दिले; १४ यासाठीं कीं आपण यापुढें बाळांसमान असूं नये, म्हणजे मनुष्यांच्या धूर्तपणानें, भ्रांतीच्या मार्गास नेणाऱ्या युक्तीनें, उपदेशरूपी प्रत्येक वाक्यानें हेलकावणारे व फिरणारे असें

होऊं नये; १५ तर आपण प्रीतीनें सत्याला धरून मस्तक जो ख्रिस्त त्याच्या परिमाणानें सर्व प्रकारें वाढावें. १६ त्याजपासून अवध्या शरीराची, पुरवठा करणाऱ्या प्रत्येक सांध्याच्या योगें, जुळवणूक व जमवाजमव होते, प्रत्येक अंग आपापल्या परिमाणानें कार्य करीत असतें, आणि आपली रचना प्रीतीमध्ये होण्यासाठीं वृद्धि करून घेतें.

१७ यास्तव मी हें म्हणतों व प्रभूमध्ये निश्चितार्थानें सांगतों कीं विदेशी लोक आपल्या मनाच्या भ्रष्टतेत चालत आहेत त्याप्रमाणें तुम्हीं अतःपर चालू नये; १८ ते बुद्धीसंबंधानें अंधकारमय झालेले आहेत, त्यांच्यांतील अज्ञान व त्यांच्या अंतःकरणाचा कठीणपणा यामुळे ते ईश्वरी जीवनाला पारखे झाले आहेत; १९ ते बधिर झाल्यामुळे त्यांनीं हावरेपणानें सर्व प्रकारची अशुद्धता करण्यासाठीं स्वतःला कामातुरपणाच्या स्वाधीन केलें; २० परंतु तुम्ही अशा रीतीनें ख्रिस्त शिकलां नाहीं; २१ तुम्हीं त्याचेंच ऐकिलें व येथल्या ठायीं जें सत्य आहे त्याप्रमाणें तुम्हांला त्याच्यामध्ये शिक्षण मिळालें; २२ असें कीं तुमच्या पूर्वीच्या आचरणासंबंधीं जो जुना मनुष्य त्याचा तुम्हीं त्याग करावा, तो कपटाच्या वासनांनीं युक्त असून त्याचा नाश होणार आहे; २३ तुम्हीं आपल्या मनोवृत्तीत नवें व्हावें; २४ आणि धार्मिकता व सत्याची पवित्रता यांनीं युक्त अशा देवानुरूप उत्पन्न केलेल्या नव्या मनुष्यास अंगीकृत करावें.

२५ यास्तव असल्याचा त्याग करून तुम्ही प्रत्येक जण आपापल्या शेजाऱ्याबरोबर सत्य बोला, कारण आपण एकमेकांचे अवयव आहों. २६ 'तुम्ही रागावा, परंतु पाप करूं नका; तुम्हीं संतप्त असतांना सूर्य मावळू नये; २७ आणि सैतानाला वाव देऊं नका. २८ चोरी करणारा यापुढें चोरी न करो; तर उलट आपल्या हातांनीं सुकृति करण्याचे श्रम करो, यासाठीं कीं गरजवंताला द्यावयास आपल्याजवळ कांहीं असावें. २९ तुमच्या तोंडावाटे कोणतेंहि अमंगळ भाषण न निघो, तर गरजेप्रमाणें आध्यात्मिक उन्नतीकरितां जें कांहीं उपयुक्त तेंच मात्र निघो, यासाठीं कीं तेणेंकरून ऐकणाऱ्यांस कृपादान प्राप्त व्हावें. ३० देवाच्या पवित्र आत्म्याला दुखवूं

नका; त्याचा शिक्षा मुक्तिदिनासाठीं तुम्हांवर करण्यांत आला आहे; ३१ सर्व प्रकारचें कटुत्व, संताप, क्रोध, कलकलट व अभद्र भाषण हीं, अवध्या दुष्टपणासुद्धां तुम्हांपासून दूर करण्यांत येवोत; ३२ आणि तुम्ही एकमेकांबरोबर उपकारिक व कनवाळू व्हा; जशी देवानें ख्रिस्तामध्ये तुम्हांला क्षमा केली आहे तशी तुम्हीहि एकमेकांला क्षमा करा.

१ तर मग तुम्ही प्रिय मुलांप्रमाणें देवाचें अनुकरण करणारे व्हा; २ आणि ख्रिस्तानें तुम्हांवर प्रीति केली, आणि देवाला सुवास मिळावा म्हणून स्वतःला आपल्याकरितां अर्पण व यज्ञ असें दिलें, तदनुसार तुम्हीहि प्रीतीनें चाला. ३ जारकर्म, सर्व प्रकारची अशुद्धता व लोभ, यांचा तुम्हांमध्ये उच्चारहि न होवो; हें पवित्र जनांस शोभतें. ४ तसेंच अमंगळपण, बाष्कळ गोष्टी व टवाळी ह्यांचाहि न होवो, तीं उचित नाहींत; तर त्यांबद्दल उपकारस्मरण होवो. ५ जारकमीं, अशुद्ध कृति करणारा किंवा लोभी (हा मूर्तिपूजक आहे,) असल्या कोणासहि ख्रिस्ताच्या व देवाच्या राज्यांत वारसा नाहीं हें तुम्ही जाणूनच आहां. ६ पोकळ भाषणानें कोणीं तुम्हांस फसवूं नये; कारण अशा पापांमुळे आज्ञाभंग करणाऱ्या पुत्रांवर देवाचा कोप होतो. ७ तुम्ही त्यांचे भागीदार होऊं नका; ८ कारण जे तुम्ही पूर्वीं अंधकारमय होतां ते तुम्ही आतां प्रभूमध्ये प्रकाश असें आहां; प्रकाशाच्या प्रजेसारखे चाला; ९ कारण प्रकाशाचें फळ सर्व प्रकारचें चांगुलपण, धार्मिकता, सत्यता यांत आहे. १० प्रभूला काय पसंत आहे हें पारखून घेत जा; ११ अंधाराच्या निष्फळ कर्मांचे भागीदार होऊं नका, इतकेंच नव्हे, तर त्यांचा प्रतिकार करा; १२ कारण त्या [लोकांच्या] हातून गुप्तपणें जीं कर्मे होतात त्यांचा उच्चार करणें देखील लाजेचें आहे. १३ कोणताहि दोष उघडकीस आणिला म्हणजे त्यावर प्रकाश पडतो; जें कांहीं उघड झालेलें असतें तें प्रकाशित होतें. १४ यास्तव तो म्हणतो, 'हे निद्रिस्ता, जागा हो व मेलेल्यांतून उठ, म्हणजे ख्रिस्त तुजवर प्रकाशेल.'

१५ तुम्ही अज्ञान्यांसारखे नव्हे, तर ज्ञान्यांसारखे जपून वागण्याविषयीं खबरदारी घ्या. १६ संधि साधून

ध्या, कारण दिवस वाईट आहेत. १७ तुम्ही मूर्खासारखे होऊं नका, तर प्रभूची इच्छा काय आहे हें समजून घ्या. १८ द्राक्षारसानें मस्त होऊं नका; त्यांत बैतालपणा आहे; तर आत्म्यानें पूर्ण होऊन, १९ स्तोत्रें, गीतें व आत्मिक प्रबंध हीं एकमेकांस म्हणून दाखवा; आपल्या अंतःकरणांत प्रभूला गायनवादन करा; २० आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या नामानें सर्व गोष्टींबद्दल सर्वदा देवपित्याचें उपकारस्मरण करा; २१ ख्रिस्ताचें भय बाळगून एकमेकांच्या अधीन असा.

२२ बायकांनो, तुम्ही जशा प्रभूच्या अधीन तशा आपापल्या नवऱ्याच्या अधीन असा. २३ कारण जसा ख्रिस्त मंडळीचें मस्तक आहे तसा नवरा बायकोचें मस्तक आहे; तसेंच ख्रिस्त हा शरीराचा तारणारा आहे. २४ जशी मंडळी ख्रिस्ताच्या अधीन आहे, तसें बायकांनींहि सर्व गोष्टींत आपापल्या नवऱ्याच्या अधीन असावें. २५ नवऱ्यांनो, जशी ख्रिस्तानें मंडळीवर प्रीति केली आणि स्वतःचें तिच्यासाठीं अर्पण केलें तशी तुम्हीहि आपापल्या बायकोवर प्रीति करा; २६ यासाठीं कीं तिला त्यानें वचनरूपी जलस्नानानें शुद्ध करून पवित्र करावें, २७ आणि तिला गौरवयुक्त मंडळी अशी आपणास सादर करावी, म्हणजे तिला ङाग, सुरकुती किंवा अशासारखें कांहीं नसून ती पवित्र व निर्दोष असावी. २८ त्याचप्रमाणें नवऱ्यांनीं आपापल्या बायकोला आपलें शरीर असें मानून तिजवर प्रीति करावी. जो आपल्या बायकोवर प्रीति करितो तो स्वतःवर प्रीति करितो. २९ कोणी कधीं आपल्या देहाचा द्वेष करित नाही; तर तो त्याचें पालनपोषण करितो; तसेंच ख्रिस्तहि मंडळीचें करितो. ३० कारण आपण त्याच्या शरीराचे अवयव आहों. ३१ 'यामुळें पुरुष आपल्या आईबापांस सोडून आपल्या बायकोला जडून राहील; आणि तीं उभयतां एकदेह होतील.' ३२ हें गूज मोठें आहे; हें मी ख्रिस्ताविषयीं व मंडळीविषयीं बोलतो. ३३ तथापि तुम्हीं प्रत्येक जणानें जशी स्वतःवर तशी आपल्या बायकोवर प्रीति करावी; आणि बायकोनें आपल्या नवऱ्याची भीड राखावी,

१ मुलांनो, आपल्या आईबापांची आज्ञा प्रभू-
६ मध्ये माना, कारण हें योग्य आहे. २ 'आपला बाप व आई यांचा मान राख', (ही पहिली वचनयुक्त आज्ञा आहे); ३ 'यासाठीं कीं तुझे कल्याण व्हावें व तूं पृथ्वीवर दीर्घायु असावें.' ४ बापांनो, तुम्ही आपल्या मुलांस चिडवूं नका; तर प्रभूचें शिक्षण व बोध यांच्या-
योगें त्यांचा प्रतिपाल करा.

५ दासांनो, व्यवहारीत्या जे तुमचे धनी त्यांचा हुकूम, तो ख्रिस्ताचा असा समजून, भीत व कांपत, सालस मनानें माना; ६ मनुष्यांस खुष करणाऱ्या लोकांसारखे तोंडदेखल्या चाकरीनें नका, तर देवाची इच्छा मनापासून पूर्ण करणाऱ्या ख्रिस्ताच्या दासांसारखे तो माना; ७ ही चाकरी मनुष्यांची नव्हे तर प्रभूची आहे असें मानून सद्भावानें ती करा; ८ कारण तुम्हांला माहीत आहे कीं कोणी जें कांहीं चांगलें करितो तेंच त्याला प्रभूपासून मिळेल, मग तो दास असो किंवा स्वतंत्र असो. ९ धन्यांनो, तुम्ही त्यांच्याबरोबर तसेच वागा; धमकावणें सोडा; कारण त्यांचा व तुमचाहि धनी स्वर्गांत आहे आणि त्याच्याजवळ पक्षपात नाही, हें तुम्हांस माहीत आहे.

१० आतां इतकेंच सांगणें आहे कीं प्रभूमध्ये व त्याच्या पराक्रमाच्या शक्तीमध्ये सबळ व्हा. ११ सैतानाच्या कुयुक्तीपुढें टिकावयास तुम्हीं समर्थ असावें म्हणून देवाची संपूर्ण शस्त्रसामग्री धारण करा. १२ कारण आपलें शुद्ध रक्तांसाबरोबर नव्हे, तर सत्ता, अधिकार, या अंधकारमय जगाचे अधिपति, आकाशांतला दुरात्मा-समूह ह्यांबरोबर आहे. १३ यास्तव तुम्हीं वाईट दिवशीं विरोध करावयाला व सर्व कांहीं केल्यावर टिकून राहावयाला समर्थ असावें म्हणून देवाची संपूर्ण शस्त्रसामग्री घ्या. १४ सत्यानें आपली कंबर बांधून, नीतिमत्त्वरूपी उरस्त्राण धारण करून, १५ शांतीच्या सुवातेनें झालेल्या सिद्धतेच्या पादुका पायांत घालून, १६ आणि या सर्वांखेरीज जिच्या योगें त्या दुष्टाचे सर्व जळते बाण तुम्हांला विश्ववितां येतील ती विश्वासरूपी ढाल धरून उभे राहा. १७ तारणरूपी शिरस्त्राण व देवाचें वचन अशी आत्म्याची तरवार, हीं घ्या;

१८ सर्व प्रकारें प्रार्थना व विनंती करा, सर्व समयीं आध्यात्मिकरीत्या प्रार्थना करा; आणि या कामीं सर्व तत्परतेनें व सर्व पवित्र जनांसाठीं विनंती करीत जाणुत राहा; १९, २० माझ्यासाठीं हि विनंती करा; ती अशी की ज्या सुवातेंकरितां मी बेडीत पडलेला वकील आहे तिचें गूज प्रशस्तपणें कळविण्यासाठीं मी तोंड उघडीन, तेव्हां मीं काय बोलवें तें मला कळून यावें; यासाठीं की जसें मीं बोललें पाहिजे तसें तें मला प्रशस्तपणें बोलतां यावें.

२१ माझें कसें काय चाललें आहे हें, प्रिय बंधु व प्रभूमधील विश्वासू सेवक तुखिक हा सर्व कळवील; त्यावरून तुम्हांस समजेल. २२ आमचा समाचार तुम्हांस कळावा व त्यानें तुमच्या अंतःकरणांचें समाधान करावें याकरितांच मीं त्याला तुम्हांकडे पाठविलें आहे.

२३ देवपिता व प्रभु येशू ख्रिस्त यांजपासून बंधूनां शांति व विश्वासासह प्रीति असो. २४ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याजवर जे अक्षय प्रीति करणारे त्या सर्वांवर कृपा असो.

पौलाचें फिलिप्पैकरांस पत्र

१ फिलिप्पै एथील अध्यक्ष व सेवक यांजसह १ ख्रिस्त येशूमध्ये जे सर्व पवित्र जन, त्यांस येशू ख्रिस्ताचे दास पौल व तीमथ्य यांजकडून; २ देव आपला पिता व प्रभु येशू ख्रिस्त यांजपासून तुम्हांस कृपा व शांति असो.

३ मला तुमची जी एकंदर आठवण आहे तिच्यावरून मी आपल्या देवाचें उपकारस्मरण करितों; ४, ५ पहिल्या दिवसापासून आजपर्यंत सुवातेंच्या प्रसारांत जी तुमची भागीदारी तिच्यामुळे तें करितों; आणि तुम्हां सर्वांसाठीं जी माझी नेहमींची प्रत्येक विनंती ती आनंदानें करितों. ६ ज्यानें तुम्हांमध्ये चांगलें काम आरंभिलें तो तें येशू ख्रिस्ताच्या दिवसापर्यंत सिद्धीस नेईल हा मला भरवसा आहे; ७ आणि तुम्हां सर्वांविषयीं असें वाटणें मला योग्यच आहे, कारण माझ्या बंधनांत आणि सुवातेंसंबंधीं प्रत्युत्तरांत व प्रतिपादनांत तुम्ही सर्व मजसह कृपेचे भागीदार असल्यामुळे तुमचें स्मरण मी हृदयीं बाळगितों. ८ माझ्याठायीं असलेल्या ख्रिस्त येशूच्या कळवळ्यानें मी तुम्हां सर्वांसाठीं किती उत्कंठित आहे ह्याविषयीं देव माझा साक्षी आहे. ९ माझी ही प्रार्थना आहे की तुमची प्रीति

ज्ञानानें व सर्व प्रकारच्या विवेकानें उत्तरोत्तर अतिशय वाढावी; १० जें श्रेष्ठ तें तुम्हीं पसंत करावें; तुम्हीं ख्रिस्ताच्या दिवसासाठीं सात्विक व निर्दोष असावें; ११ आणि देवाचें गौरव व स्तुति व्हावी म्हणून येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे जें नीतिमत्त्वाचीं फळे त्यांनीं तुम्हीं भरून जावें.

१२ बंधूनां, मला ज्या गोष्टी घडल्या त्यांपासून सुवातेंला अडथळा न होतां त्या तिच्या वृद्धीला साधनी-भूत झाल्या हें तुम्हीं समजावें अशी माझी इच्छा आहे; १३ म्हणजे कैसराच्या सर्व हुजरातींत व इतर सर्वांत, माझीं बंधनें ख्रिस्तासंबंधानें आहेत अशी त्यांची प्रसिद्धि झाली; १४ आणि प्रभूमधील बहुतेक बंधूंनीं माझ्या बंधनांनीं प्रभूमध्ये उत्तेजित होऊन देवाचें वचन निर्भयपणें सांगावयाचें अधिक धाडस केलें. १५ कित्येक हेव्यानें व वैरभावानें ख्रिस्ताची घोषणा करितात; आणि कित्येक मित्रभावानें करितात; १६ मी सुवातेंसंबंधीं प्रत्युत्तर देण्यास नेमलेला आहे हें ओळखून ते ती प्रीतीनें करितात; १७ पण इतर आहेत ते माझीं बंधनें अधिक संकटाचीं व्हावीं अशा इच्छेनें तट पाडण्याकरितां दुजाभावानें ख्रिस्ताची घोषणा करतात. १८ आपासून काय होतें? निमित्तानें असो

१ मुळांत: एपिस्कोप व धाकोन

किंवा खरेपणानें असो, सर्व प्रकारें ख्रिस्ताची घोषणा होते हेंच; यांत मी आनंद करितों व करणारच. १९, २० कारण मी कशांनहि लाजणार नाहीं, तर पूर्ण धैर्यानें नेहमीं प्रमाणें आतां हि, जगण्यानें किंवा मरण्यानें, माझ्या शरीराच्या द्वारें ख्रिस्ताचा महिमा होईल ही जी माझी अपेक्षा व आशा तिच्या प्रमाणें, तें तुमच्या प्रार्थनेनें व येशू ख्रिस्ताच्या आत्म्याच्या पुरवठ्यानें माझ्या उद्धारास कारण होईल, हें मला ठाऊक आहे. २१ कारण जगणें हें मला ख्रिस्त, व मरणें हें मला लाभ असें आहे; २२ पण जर देह रूपें जगणें हें माझ्या कामाचें फळ आहे तर कोणतें निवडावें हें मला सांगतां येत नाहीं. २३ मी या दोहोंसंबंधानें पेचांत आहे; एथून सुटून जाऊन ख्रिस्ताजवळ असण्याची मला उत्कंठा आहे; कारण हें त्यापेक्षां फारच चांगलें आहे; २४ तरी मी देह रूपी राहणें हें तुम्हांकरितां अधिक गरजेचें आहे. २५ मला अशी खातरी वाटत असल्यामुळें मी राहणार; विश्वासांत तुम्हांस वृद्धि व आनंद व्हावा म्हणून मी तुम्हां सर्वांजवळ राहणार हें मला ठाऊक आहे; २६ यासाठीं कीं तुम्हांकडे माझें पुनः येणें झाल्यानें, माझ्यामुळें ख्रिस्त येशूमध्ये अभिमान बाळगण्याचें तुम्हांस अधिक कारण व्हावें. २७ इतकेंच [सांगावयाचें] कीं ख्रिस्ताच्या सुवातेस शोभेल असें आचरण ठेवा; मी येऊन तुम्हांस भेटलों किंवा तुम्हांकडे आलों नाहीं तरी तुम्हांसंबंधानें माझ्या ऐकण्यांत असें यावें कीं तुम्ही एका जिवानें सुवातेच्या विश्वासासाठीं एकत्र लढत एकचित्तानें स्थिर राहतां; २८ आणि विरोध करणाऱ्या लोकांकडून कशाविषयीहि भयभीत झालां नाहीं; हें त्यांस त्यांच्या नाशाचें पण तुमच्या तारणाचें चिन्ह आहे, आणि तें देवापासून आहे; २९ कारण त्याजवर विश्वास ठेवावा इतकेंच केवळ नव्हे, तर ख्रिस्ताच्या वतीनें त्याजकरितां दुःखहि सोसावें ही तुम्हांवर मेहरनजर झाली आहे; ३० मीं केलेलें युद्ध तुम्हीं पाहिलें, व आतां जें मी करित आहे म्हणून तुम्ही ऐकतां; तेंच तुम्हीहि करित आहां.

१ यावरून ख्रिस्ताच्या ठायीं कांहीं आश्वासन, २ प्रीतीचें कांहीं सांवन, आत्म्याचें कांहीं भागीपण, कांहीं कळवळा व करुणा हीं जर आहेत, २ तर

तुम्ही समचित्त व्हा, म्हणजे एकमेकांवर सारखी प्रीति करा आणि एकजीव होऊन एकचित्त व्हा; अशा प्रकारें माझा आनंद पूर्ण करा. ३ तुमच्या चित्तवृत्तीत तट पाडण्याचें किंवा पोकळ अभिमान धरण्याचें कांहीं नसावें, तर लीनतेनें एकमेकांस आपणांपेक्षां श्रेष्ठ मानावें; ४ तुम्हांतील कोणीं आपलेंच हित पाहूं नये, तर दुसऱ्यांचेंहि पाहावें. ५ असली जी चित्तवृत्ति ख्रिस्त येशूमध्ये होती ती तुम्हांमध्येहि असो; ६ तो देवाच्या स्वरूपाचा असूनहि देवासमान असणें हा लाभ असा त्यानें मानिला नाहीं, ७ तर त्यानें स्वतःला रिक्त केलें, म्हणजे मनुष्याच्या प्रतिमेचें होऊन दासाचें स्वरूप धारण केलें; ८ आणि मनुष्यप्रकृतीचें असें प्रगट होऊन त्यानें मरण, आणि तेंहि वधस्तंभावरचें मरण, सोशलें; एथपर्यंत आज्ञापालन करून त्यानें स्वतःला नीच केलें. ९ यामुळें देवानें त्याला फारच उंच केलें, आणि सर्वे नावांपेक्षां जें श्रेष्ठ नाव तें त्याला दिलें; १० यासाठीं कीं खर्गीत, पृथ्वीवर व पृथ्वीखालीं जें कांहीं आहे त्यानें येशूच्या नामानें गुडघे टेकावे, ११ आणि देवपित्याच्या गौरवासाठीं प्रत्येक जिव्हेनें येशू ख्रिस्त प्रभु आहे असें कबूल करावें.

१२ यास्तव माझ्या प्रिय [बंधूंतो], जे तुम्ही सर्वदा आज्ञापालन करित आलां आहां ते तुम्ही, मी जवळ असतां केवळ नव्हे तर विशेषेंकरून आतां, म्हणजे मी जवळ नसतां हि, भीत व कांपत आपलें तारण साधून घ्या; १३ कारण इच्छा करणें व कृति करणें हीं तुमच्या ठायीं आपल्या सत्संकल्पासाठीं साधून देणारा तो देव आहे. १४ जें कांहीं तुम्ही कराल तें कुरकूर व वाद-विवाद न करितां करा; १५ यासाठीं कीं या कुटिल व विपरीत पिढीत तुम्हीं निर्दोष व साळसूद, अशी देवाची निष्कलंक प्रजा असें व्हावें; तिच्यांत तुम्ही जीवनाचें वचन पुढें करून दाखवितांना ज्योतींसारखे जगांत दिसतां; १६ असें झालें तर माझे धावणें व्यर्थ झालें नाहीं व माझे श्रमहि व्यर्थ झाले नाहीत असा मला अभिमान बाळगण्यास ख्रिस्ताच्या दिवसासाठीं कारण होईल. १७ तुमच्या विश्वासाचा यज्ञ व सेवा होतांना जरी मी स्वतः अपिला जात आहे तरी मी त्याबद्दल आनंद

मानितों व तुम्हां सर्वासह आनंद करितों; १८ आणि त्याचाच तुम्हीहि आनंद माना व माझ्यासह आनंद करा.

१९ तीमथ्याला तुम्हांकडे लौकर पाठवीन अशी मला प्रभु येशूमध्ये आशा आहे, अशासाठी की तुमच्या गोष्टी ऐकून मलाहि धीर यावा. २० तुमच्या गोष्टींची खरी काळजी करील असा दुसरा कोणी समानशील माझ्याजवळ नाही; २१ कारण सर्व जण स्वतःच्याच गोष्टी पाहतात, ख्रिस्त येशूच्या पाहत नाहीत; २२ पण त्याची प्रतीति तुम्हांस आली आहे की जसें मूल बापाची सेवा करितें तशी त्यानें सुवार्तेसाठीं माझ्याबरोबर सेवा केली आहे. २३ माझे काय होणार हें समजतांच त्याला रवाना करितां येईल अशी मला आशा आहे. २४ तरी प्रभूमध्ये मला भरवसा आहे की मीहि स्वतः लौकर येईन. २५ तथापि एफेसीत, माझा बंधु, सहकारी व सहसैनिक, आणि तुमचा दूत व माझी गरज भागवून सेवा करणारा, याला तुम्हांकडे परत पाठविण्याचें अगत्य वाटलें; २६ कारण तो आजारी आहे हें तुमच्या कार्नीं आलें असें त्याला समजल्यावरून त्याला तुम्हां सर्वांसाठीं हुरहुर लागून तो चिंतातुर झाला होता; २७ त्याला खरोखरच मृत्यु येण्याजोगें दुखणें आलें होतें; तथापि देवानें त्याजवर दया केली; ती केवळ त्याजवर नव्हे तर, मला दुःखावर दुःख होऊं नये म्हणून, मजवरहि केली. २८ यास्तव मी त्याला पाठविण्याची अधिक त्वरा केली; तुम्हीं त्याला पाहून पुनः आनंद करावा, आणि माझे दुःख कमी व्हावें म्हणून हें केलें. २९ यावरून प्रभूमध्ये त्याचें आगतस्वागत पूर्ण आनंदानें करा; आणि अशांचा मान राखा; ३० कारण माझी सेवा करण्यांत तुमच्या हातून जें उणें झालें तें भरून काढावें म्हणून ख्रिस्तसेवेसाठीं त्यानें आपला जीव धोक्यांत घातला व तो मरतां मरतां वाचला.

१ बंधुजनहो, आतां इतकेंच सांगणें आहे की ३ प्रभूमध्ये आनंद करा. अशा गोष्टी तुम्हांस लिहिण्यास मी कंटाळा करित नाहीं, आणि त्या तुम्हांस दृढ करणाऱ्या आहेत. २ त्या कुत्र्यांविषयीं सावध असा; त्या दुष्कर्मांविषयीं सावध असा; केवळ दैहिक सुंता झालेल्या लोकांविषयीं सावध असा; ३ जे आपण

देवाच्या आत्म्यानें सेवा करणारे, ख्रिस्त येशूविषयीं अभिमान बाळगणारे व देहावर भरवसा न ठेवणारे, ते आपण सुंता झालेलेच आहों; ४ तरी देहावरहि माझा भरवसा आहे; जर दुसऱ्या कोणाला देहावर भरवसा ठेवावा असें वाटतें तर मला अधिक वाटणार. ५ मी तर आठव्या दिवशीं सुंता झालेला, इस्राएल जातीचा, बन्यामीन वंशाचा, इब्र्यांचा इब्री; नियमशास्त्राविषयीं परुशी; ६ आस्थेविषयीं म्हणाल तर मंडळीचा छळ करणारा, नियमशास्त्रांतील नीतिमत्त्वाविषयीं निर्दोष ठरलेला, असा आहे. ७ तरी ज्या गोष्टी मला लाभाच्या होत्या त्या मी ख्रिस्तामुळें हानीच्या अशा समजलों आहे; ८ इतकेंच नाही, तर ख्रिस्त येशू माझा प्रभु, याज-विषयींच्या ज्ञानश्रेष्ठत्वामुळें मी सर्व कांहीं हानि असें समजतो; त्याच्यामुळें मीं सर्व वस्तूंची हानि सोशिली, आणि त्या केरकचरा अशा लेखतो; यासाठीं की मला ख्रिस्त हा लाभ प्राप्त व्हावा, ९ आणि मी त्याच्या ठायीं असलेले असें सापडावें. माझे नीतिमत्त्व नियमशास्त्राच्या योगें मिळालेलें नाही; तर तें ख्रिस्तावरील विश्वासानें, म्हणजे देवापासून विश्वासानें मिळणारें नीतिमत्त्व असें आहे. १० हें अशासाठीं की तो, त्याच्या पुनरुत्थानानें सामर्थ्य, व त्याच्या दुःखांचें भागीपण हीं मी त्याच्या मरणाला अनुरूप होऊन समजून घ्यावीं; ११ म्हणजे मीं कसें तरी मृतांचें पुनरुत्थान मिळवावें. १२ मीं इतक्यांत मिळविलें, किंवा इतक्यांत मी पूर्ण झालों असें म्हणत नाहीं; तर ज्यासाठीं ख्रिस्त येशूनें मला धरून घेतलें तें मीं धरून घ्यावें म्हणून मी त्याच्या पाठीस लागत आहे. १३ बंधुजनहो, मीं अद्यापि धरून घेतलें असें मानीत नाहीं; तर मागील गोष्टींकडे दुर्लक्ष करून व पुढील गोष्टींकडे लक्ष लावून, १४ ख्रिस्त येशूमध्ये देवाचें जें वरील पाचारण त्यासंबंधीचा पण जिकण्यासाठीं मर्यादेवरील खुणेकडे धावतो; हेंच एक माझे काम आहे. १५ तर जितके आपण प्रौढ आहों तितक्यांनीं हाच भाव धरावा; आणि तुम्हीं एकाद्या गोष्टीविषयीं दुसरा भाव धरिला, तरी देव तीहि तुम्हांला प्रगट करील; १६ इतकेंच की, आपण ज्या नियमानें इतकी मजल मारिली त्याच नियमानें पुढें चालावें.

१७ बंधुजनहो, तुम्ही सर्व जण माझे अनुकारी व्हा, आणि आम्ही तुम्हांस किता घातल्याप्रमाणे जे चालतात त्यांजकडे लक्ष असू या. १८ कारण मी तुम्हांस बहुत वेळां सांगितलें व आतां हि रडत सांगतो की पुष्कळ जण ख्रिस्ताच्या वधस्तंभाच्या वैभवाप्रमाणे चालणारे आहेत; १९ नाश हा त्यांचा शेवट, पोट हा त्यांचा देव, आणि लाज हें त्यांचें गौरव आहे; त्यांचें चित्त पृथ्वीवरील गोष्टींवर असतें. २० आपलें नागरिकत्व तर खर्गीय आहे; तेथून प्रभु येशू ख्रिस्त हा तारणारा असा येईल, याची आपण वाट पाहतो; २१ ज्या सामर्थ्यानें तो सर्वच आपल्या स्वाधीन करावयास समर्थ आहे त्या सामर्थ्यानें तो आपलें नीचावस्थेंतील शरीर स्वतःच्या गौरवावस्थेंतील शरीरासारखें व्हावें म्हणून त्याचें रूपांतर करील.

१ यास्तव माझ्या प्रिय बंधून्हो, तुम्हांकडे माझे लक्ष लागून राहिलें आहे; तुम्ही माझा आनंद व मुगूट आहां; प्रियकरांनो, तुम्ही प्रभूमध्ये तसेच स्थिर राहा.

२ मी युवदीयेला विनंती करितों व सुंतुखेला विनंती करितों की तुम्ही प्रभूच्या ठायीं एकचित्त व्हा; ३ आणि माझ्या जोडीच्या हे खऱ्या सोबत्या, मी तुलाहि विनंती करितों की ह्या ज्या स्त्रियांनीं सुवातेंच्या कामीं मजबरोबर श्रम केले त्यांचें साहाय्य कर; तसेंच क्लेमंत व ज्यांचीं नावें जीवनी पुस्तकांत आहेत असे माझे बाकीचे सहकारी यांचेंहि कर.

४ प्रभूमध्ये सर्वदा आनंद करा; पुनःहि सांगतो, आनंद करा. ५ तुमची सौम्यता सर्वास कळो. प्रभु जवळ आहे. ६ कशाचीहि काळजी करूं नका; तर सर्व गोष्टींविषयीं प्रार्थना व विनंती करून आभारप्रदर्शनासह आपलीं मागणीं देवाला कळवा; ७ म्हणजे सर्व कल्पनेपेक्षां श्रेष्ठ अशी दैवी शांति तुमचीं अंतःकरणें व तुमचे विचार ख्रिस्त येशूमध्ये राखील.

८ बंधुजनहो, शेवटीं इतकें सांगतो की जें काहीं सत्य, जे काहीं सन्मान्य, जें काहीं न्याय्य, जें काहीं शुद्ध, जें काहीं प्रिय, जें काहीं सुश्राव्य, जो काहीं सद्गुण, जी काहीं स्तुति, त्यांचें मनन करा. ९ जें तुम्ही

शिकलां, जें स्वीकारिलें, व माझे ऐकिलें पाहिलें तें आचरा; म्हणजे शांतीचा देव तुम्हांबरोबर राहील.

१० मला प्रभूच्या ठायीं मोठा आनंद झाला की आतां तरी तुमची मजविषयींची काळजी पुनः जागृत झाली; ही काळजी तुम्ही करीतच होतां, पण तुम्हांस संधि नव्हती. ११ मला उणें असल्यामुळें मी बोलतों असें नाहीं; कारण ज्या स्थितींत मी असेन तींत तृप्त राहण्यास शिकलों आहे. १२ अडचणींत राहणें मला समजतें, संपत्तींत राहणेंहि समजतें; प्रत्येक प्रसंगीं व सर्व प्रसंगीं अचतृप्त असणें व क्षुधित असणें, संपन्न असणें व विपन्न असणें, ह्याचें शिक्षण मला मिळालें आहे. १३ मला सामर्थ्य देणाऱ्याच्या ठायीं मी सर्व कांहीं करावयास शक्तिमान् आहे. १४ तथापि माझ्या संकटांत तुम्ही माझे सहभागी झालां हें ठीक केलें. १५ फिलिपैकरांनो, तुम्हांसहि ठाऊक आहे की सुवातेंच्या प्रारंभीं, मी मासेदोनियाहून निघालों, तेव्हां फक्त तुम्हांवाचून कोणत्याहि मंडळीनें मजबरोबर देण्याघेण्याचा व्यवहार केला नाहीं; १६ मी थेसलनीकांत होतों तेव्हांच माझ्या गरजेसाठीं तुम्हीं एकदांच नाहीं, दोनदां पैसे पाठविले. १७ मी दानाची इच्छा धरितों असें नाहीं; तर तुमच्या हिशेबीं जमा होणारें फळ बहुत व्हावें अशी इच्छा धरितों. १८ मला पाहिजे तें सर्व मजजवळ आहे आणि अधिकहि आहे; तुम्हांपासून आलेलें दान एफ्रसीताच्या हातून मिळाल्यानें मला भरपूर झालें; तें जसा काय सुगंध, जसा काय देवाला मान्य व संतोषकारक यज्ञ, असें आहे. १९ माझा देव आपल्या संपत्त्यनुरूप तुमची सर्व गरज ख्रिस्त येशूमध्ये गौरवानें पुरवील. २० आपला देवपिता याला युगानुयुग गौरव असो. आमेन.

२१ ख्रिस्त येशूमधील प्रत्येक पवित्र जनाला सलाम सांगा. माझ्या बरोबरचे बंधु तुम्हांस सलाम सांगतात. २२ सर्व पवित्र जन व विशेषकरून कैसराच्या घरचे तुम्हांस सलाम सांगतात.

२३ प्रभु येशू ख्रिस्ताची कृपा तुमच्या आत्म्यावर असो.

पौलाचें कलस्सैकरांस पत्र

१ कलस्सै एथील पवित्र जनांस व ख्रिस्तांतील
१ विश्वास ठेवणाऱ्या बंधूस, देवाच्या इच्छेनें ख्रिस्त
येशूचा प्रेषित पौल व तीमथ्य बंधु यांकडून; २ देव
आपला पिता याजपासून तुम्हांस कृपा व शांति असो.

३, ४ ख्रिस्त येशूमधील तुमचा विश्वास व स्वर्गांत
तुम्हांसाठीं राखून ठेविलेल्या आशेमुळें तुमची सर्व
पवित्र जनांवरील प्रीति, यांविषयीं ऐकून, आम्ही तुम्हां-
साठीं जेव्हां प्रार्थना करितों तेव्हां सर्वदा आपल्या प्रभु
येशू ख्रिस्ताचा पिता देव याचें उपकारस्मरण करितों.
५ ह्या आशेविषयीं तुम्हीं सुवातेच्या सत्यवचनांत
पूर्वीं ऐकिलें. ६ ही सुवार्ता तुम्हांकडे येऊन पोहंचली
आहे; तुम्हीं देवाच्या कृपेविषयीं ऐकिलें व खरेपणानें
तिची माहिती करून घेतली, त्या दिवसापासून जशी तुम्हां-
मध्ये तशीच सर्व जगांतहि ती फळ देत व वृद्धिंगत होत
चालली आहे. ७ एपफ्रास आमच्या सोबतीचा प्रिय दास,
तुमच्या वतीनें ख्रिस्ताचा विश्वासू सेवक, त्याजपासून
तुम्ही ती कृपा अशीच शिकलां. ८ आत्म्याच्या योगें
झालेल्या तुमच्या प्रीतीविषयीं त्यानेंच आम्हांस कळविलें.

९ यावरून आम्हीहि तें ऐकल्या दिवसापासून तुम्हां-
साठीं प्रार्थना व विनंती केल्याशिवाय राहत नाहीं; ती
अशी कीं सर्व आध्यात्मिक ज्ञान व बुद्धि यांच्या द्वारे
तुम्हीं त्याच्या इच्छेसंबंधी ज्ञानानें भरावें; १० यासाठीं
कीं तुम्हीं सर्व प्रकारें प्रभूला संतोषविण्याकरितां त्याला
शोभेल असें वागावें, म्हणजे प्रत्येक प्रकारच्या सत्कर्माचें
फळ यावें आणि देवाच्या ज्ञानानें तुमची वृद्धि व्हावी;
११ सर्व प्रकारची सहनता व धीर हीं तुम्हांस आनंदासह
प्राप्त व्हावीं म्हणून त्याच्या गौरवाच्या पराक्रमानुसार
तुम्हीं सर्व प्रकारच्या सामर्थ्यानें समर्थ व्हावें; १२ आणि
ज्यानें आपल्याला प्रकाशांतील पवित्र जनांच्या वतनाचे
विभागी होण्याजोगें केलें त्या पित्याचें उपकार-

स्मरण करावें. १३ त्यानें आपल्याला अंधाराच्या सत्तेतून
काढून आपल्या प्रिय पुत्राच्या राज्यांत आणून ठेविलें;
१४ त्या पुत्राच्या ठायीं आपल्याला मुक्ति म्हणजे
आपल्या पापांची क्षमा प्राप्त झाली आहे. १५ तो अदृश्य
देवाची प्रतिमा आहे; तो सर्व उत्पत्तींत ज्येष्ठ आहे;
१६ कारण आकाशांत व पृथ्वीवर असलेलें; दृश्य व अदृश्य
असलेलें; राजे, अधिपति, सत्ताधीश किंवा अधिकारी
असलेले; तें सर्व त्याच्यामध्ये उत्पन्न झालें; सर्व त्याच्या
द्वारे व त्याच्यासाठीं उत्पन्न झालें; १७ तो सर्वांच्या पूर्वींचा
आहे व त्याच्यामध्ये सर्व समाविष्ट होतात. १८ तोच
शरीराचें म्हणजे मंडळीचें मस्तक आहे; तो आदि,
मृतांतून प्रथम जन्मलेला आहे; अशासाठीं कीं सर्वां-
मध्ये त्याला प्राधान्य मिळवें; १९ सर्व पूर्णता त्याच्यांत
वसावी; २० आणि त्याच्या वधस्तंभावरील रक्ताच्या
द्वारे शांति करून तद्वारे सर्व, तें पृथ्वीवरील असो किंवा
स्वर्गातील असो, त्याचा खतःबरोबर त्याच्या द्वारे समेट
करणें हें पित्याला बरें वाटलें. २१ तुम्हीं जे पूर्वीं
दुष्कर्में करीत मनानें परके व वैरी होतां, २२ त्या
तुमचा आतां त्यानें खतःच्या मांसमय शरीरांत मरणाच्या
द्वारे समेट केला आहे, यासाठीं कीं त्यानें तुम्हांस पवित्र,
निष्कलंक व निर्दोष असें आपणासमोर उभें करावें.
२३ जर तुम्ही विश्वासांत स्थिरावलेले व अढळ राहतां,
आणि जी सुवार्ता तुम्हीं ऐकिली, आकाशाखालच्या सर्व
सृष्टींत जिची घोषणा झाली व जिचा मी पौल
सेवक झालों आहे, तिच्या आशेपासून तुम्ही न
ढळल्यास हें होईल.

२४ तुम्हांसाठीं जीं माझीं दुःखें त्यामध्ये मी आनंद
करितों, आणि ख्रिस्ताच्या क्लेशांतलें जें उरलें आहे तें
मी आपल्या देहानें, त्याचें शरीर जी मंडळी तिच्यासाठीं
पूर्ण करितों; २५ देवाच्या वचनाची पूर्ण सेवा

करावयास जो कारभार तुम्हांसाठी मला देवानें सोपवून दिला त्याप्रमाणें मी त्या मंडळीचा सेवक झालों. २६ जें गूज युगानुयुग, पिढ्यानपिढी गुप्त ठेविलें होतें, परंतु आतां त्याच्या पवित्र जनांस प्रगट झालें तें हें वचन आहे; २७ राष्ट्रांत त्या गुजाच्या गौरवाची संपत्ति काय आहे हें त्यांस कळविणें देवाला बरें वाटलें; गौरवाची आशा असा जो ख्रिस्त तुम्हांमध्ये आहे तोच तें [गूज] आहे. २८ आम्ही त्याची घोषणा करितों, सर्व प्रकारच्या ज्ञानानें प्रत्येक मनुष्याला बोध करितों व प्रत्येक मनुष्याला शिकवितों; अशासाठी कीं प्रत्येक मनुष्याला ख्रिस्तामध्ये पूर्ण असें उभें करावें; २९ ह्याकरितां त्याची जी शक्ति माझ्या ठायीं जोरांनें कार्य चालविते तिच्या मानानें मी झटून श्रम करितों.

१ तुम्हांसाठी, लावदिकीयांतल्या लोकांसाठी, व २ ज्या इतरांनीं माझे तोंड प्रत्यक्ष पाहिलें नाहीं त्या सर्वांसाठी, मला केवढा प्रयास पडत आहे हें तुम्हीं समजून घ्यावें अशी माझी इच्छा आहे; २ तो प्रयास यासाठी कीं ज्ञानपूर्णतेची सर्व संपत्ति प्राप्त होण्याकरितां देवाचें गूज म्हणजे ख्रिस्त, तें पूर्णपणें समजण्यांत यावें आणि त्यांनीं प्रीतींत जडलें जाऊन त्यांच्या मनांस समाधान व्हावें. ३ त्या ख्रिस्तामध्ये ज्ञानाचे व बुद्धीचे सर्व गुप्तनिधि आहेत. ४ लाघवी भाषणानें कोणीं तुम्हांस भुलवूं नये म्हणून हें सांगतों; ५ कारण जरी मी देहांत दूर आहे, तरी आत्म्यानें तुम्हांजवळ आहे; आणि तुमची सुव्यवस्था व ख्रिस्तावरील तुमच्या विश्वासाचा स्थिरपणा पाहत असून आनंद करित आहे.

६ तर ख्रिस्त येशू जो प्रभु, याला तुम्हीं स्वीकारिलें तसें त्यामध्ये चाला; ७ त्यामध्ये मुळावलेले, रचिले गेलेले, तुम्हांस शिकविल्याप्रमाणें विश्वासांत बळावत जाणारे, आणि फार उपकारस्मरण करणारे असे व्हा.

८ ख्रिस्ताप्रमाणें नव्हे, तर मनुष्यांच्या संप्रदायाप्रमाणें, जगाच्या प्राथमिक शिक्षणाप्रमाणें असलेलें ज्ञान व पोकळ भुलथापा यांनीं तुम्हांस कोणी हिरावून घेऊन जाऊं नये म्हणून जपा; ९ कारण ख्रिस्ताच्या ठायींच देवपणाची सर्व पूर्णता मूर्तिमान् वसते, १० आणि जो

सर्व सत्तेचें व अधिकाराचें मस्तक त्यामध्ये तुम्ही पूर्ण केलेले आहां. ११ त्यामध्ये तुमची, देहस्वभावरूप शरीर काढून टाकल्यानें जी ख्रिस्ताची सुंता, म्हणजे हातांनीं न केलेली सुंता, ती झाली आहे. १२ तुमचा बाप्तिस्मा झाला तेव्हां तुम्ही त्याजबरोबर पुरले गेलां, आणि ज्यानें त्याला मेलेल्यांतून उठविलें त्या देवाच्या कृतीवरील विश्वासाच्या द्वारें त्याजबरोबर उठविलेहि गेलां. १३ जे तुम्ही आपल्या अपराधांनीं व देहस्वभावाच्या बेसुंतीपणानें मेलेले होतां त्या तुम्हांस त्यानें त्याजबरोबर जीवंत केलें, त्यानें आपल्या सर्व अपराधांची क्षमा केली; १४ आपल्याविरुद्ध असलेला जो विधीचा दस्तऐवज आपल्याला प्रतिकूल होता तो त्यानें खोडला व वधस्तंभाला खिळून रद्द केला. १५ त्यानें सत्ताधीशांस व अधिकाऱ्यांस नाडून त्यांजविरुद्ध वधस्तंभावर जयोत्सव करून त्यांचें उघडउघड प्रदर्शन केलें.

१६ तर मग खाण्याविषयी किंवा पिण्याविषयी, तसेंच सण, अमावास्या किंवा शब्बाथ ह्यांविषयी कोणीं तुमचा न्यायनिवाडा करूं नये; १७ ह्या बाबी भावी गोष्टींचें प्रतिबिंब आहेत; शरीर तर ख्रिस्ताचें आहे. १८ आपण ज्या गोष्टी पाहिल्या आहेत त्यांवर टेकून जो देहबुद्धीनें व्यर्थ फुगतो असा कोणी, नम्रता व दिव्यदूतांची सेवा यांच्या योगानें तुम्ही आपल्या बक्षिसास मुकाल, असें तुम्हांस न फसवो; १९ तो मस्तकाला धरून राहत नाहीं; त्या मस्तकापासून सर्व शरीराला संधि व बंधनें यांच्यायोगें पुरवठा होऊन व तें दृढ जडलें जाऊन त्याची ईश्वरी वृद्धि होते.

२० तुम्ही जगाच्या प्राथमिक शिक्षणास ख्रिस्ताबरोबर मेलां आहां तर जगाला जीवंत असल्यासारखे विधि कां मानितां ? २१, २२ (उपभोगानें नष्ट होणाऱ्या वस्तु) हातीं धरूं नको, चाखूं नको, स्पर्श नको, असे जे मनुष्यांच्या आज्ञांचे व शिक्षणाचे विधि आहेत ते कां मानितां ? २३ यांला स्वेच्छासेवा, दीनभाव व देहदंडन यांवरून ज्ञानाचें नाव आहे खरें, तरी देहस्वभावाच्या तृप्तीला प्रतिबंध करण्याची त्यांची योग्यता नाहीं.

१ यास्तव तुम्ही ख्रिस्ताबरोबर जर उठविले ३ गेलां, तर ख्रिस्त देवाच्या उजवीकडे जेथें बसला आहे तेथल्या वरील गोष्टी मिळवावयाची खटपट करा. २ वरील गोष्टींकडे मन लावा, पृथ्वीवरील गोष्टींकडे लावूं नका. ३ कारण तुम्ही मृत झालां आणि तुमचें जीवन ख्रिस्ताबरोबर देवामध्ये गुप्त ठेविलेलें आहे. ४ आपलें जीवन जो ख्रिस्त तो प्रगट होईल तेव्हां तुम्हीहि त्याबरोबर गौरवांत प्रगट व्हाल.

५ तर पृथ्वीवरील तुमचे अवयव जिवें मारा, म्हणजे जारकर्म, अमंगळपणा, कामवासना, कुवासना व लोभ (ह्याला मूर्तिपूजा म्हणावें,) यांस जिवें मारा; ६ त्यांमुळें देवाचा कोप आज्ञाभंगाच्या पुत्रांवर होतो. ७ तुम्ही पूर्वी त्या वासनांत जगत होतां तेव्हां त्यांमध्ये तुम्हीहि वागत होतां; ८ परंतु आतां क्रोध, संताप, दुष्टपण, सुखानें निंदा व शिवीगाळ करणें, हीं सर्व आपणांपासून दूर करा; ९ एकमेकांबरोबर लबाडी करूं नका; कारण तुम्हीं जुन्या मनुष्यास त्याच्या कृतीसुद्धां काढून टाकिलें आहे; १० आणि जो नवा मनुष्य, त्यास अस्तित्वांत आणणाऱ्याच्या प्रतिरूपाप्रमाणें पूर्ण ज्ञानांत नवा केला जात आहे, त्याला अंगीं त्यालां आहां; ११ यांत हेळेणी व यहुदी, सुंता व बेसुंता, बर्बर व स्कुथी, दास व स्वतंत्र हें नाहीं; तर ख्रिस्त सर्व कांहीं, आणि सर्वांत आहे.

१२ तुम्ही देवाचे पवित्र व प्रिय असे निवडलेले लोक आहां, म्हणून करुणायुक्त हृदय, ममता, नम्रभाव, लीनता, सहनशीलता हीं अंगीं त्या; १३ एकमेकांचें सहन करा, आणि कोणाविरुद्ध कोणाचें गा-हाणें असल्यास आपसांत क्षमा करा; प्रभूनें तुमची क्षमा केली तशी तुम्हीहि करा; १४ पूर्णता करणारें बंधन अशी जी प्रीति ती या सर्वांवर अंगीं त्या. १५ ख्रिस्ताची शांति तुमच्या अंतःकरणांत राज्य करो; तिजकरितां तुम्हांला एकशरीर असें पाचारण्यांत आलें आहे; आणि तुम्ही कृतज्ञ असा. १६ ख्रिस्ताचें वचन तुम्हांमध्ये सर्व ज्ञानानें भरपूर राहो; स्तोत्रें, गीतें व आध्यात्मिक स्तवनें यांनीं परस्परांस शिकवण द्या व बोध करा; आपल्या अंतःकरणांत देवाला कृपेच्या प्रेरणेंने गा; १७ आणि बोलणें किंवा करणें, जें कांहीं तुम्ही करितां, तें सर्व

प्रभु येशूच्या नामानें करा, आणि त्याच्या द्वारें देव जो पिता त्याचें उपकारस्मरण करा.

१८ बायकांनो, जसें प्रभूमध्ये उचित आहे त्याप्रमाणें तुम्ही आपापल्या नवऱ्याच्या अधीन असा. १९ नवऱ्यांनो, तुम्ही आपापल्या बायकोवर प्रीति करा, व तिजबरोबर निष्ठुरतेनें वागूं नका. २० मुलांनो, तुम्ही सर्व गोष्टींत आपल्या आईबापांची आज्ञा माना, हें प्रभूला आवडतें आहे. २१ बापांनो, तुम्ही आपल्या मुलांना चिडवूं नका, चिडवाल तर तीं खिन्न होतील. २२ दासांनो, तुम्ही सर्व गोष्टींत आपल्या व्यवहारांतल्या धन्यांच्या आज्ञा माना, मनुष्यांस संतोषविणाऱ्या नौकरांसारखें तोंडदेखल्या चाकरीनें नका, तर सालस मनानें प्रभूची भीति बाळगून त्याला माना; २३ आणि जें कांहीं तुम्ही करितां तें मनुष्यांसाठीं म्हणून नका तर प्रभूसाठीं म्हणून जिवेंभावे कर. २४ प्रभूपासून वतनरूप प्रतिफल तुम्हांस मिळेल हें तुम्हांस माहीत आहे; प्रभु ख्रिस्त याची चाकरी करा. २५ अन्याय करणाऱ्यानें केलेला अन्याय त्याजकडे परत येईल; पक्षपात होणार नाही. १ धन्यांनो, तुम्हांसहि स्वर्गांत ४ धनी आहे हें लक्षांत बाळगून तुम्ही आपल्या दासांबरोबर न्यायानें व ममतेनें वागा.

२ प्रार्थनेंत तत्पर असा व तिच्यांत उपकारस्मरण करीत जागृत राहा; ३ आणखी आम्हांसाठीं हि प्रार्थना करा, अशी कीं ख्रिस्ताच्या ज्या गुजामुळें मी बंधनांतहि आहे तें सांगावयास देवानें आम्हांसाठीं वचनाचें दार उघडावें; ४ यासाठीं कीं जसें मला बोललें पाहिजे तसें बोलून मीं तें गूज प्रगट करावें. ५ बाहेरच्या लोकांबरोबर सुज्ञतेनें वागा; संधि साधून घ्या. ६ तुमचें बोलणें सर्वदा कृपायुक्त, मिठांनं रुचकर केलेलें असें असावें, म्हणजे प्रत्येकाला कसकसें उत्तर द्यावयाचे हें तुम्हीं समजावें.

७ प्रिय बंधु तुखिक, प्रभूमधील विश्वासू सेवक व माझा सोबती दास, हा माझें कसें काय चाललें आहे तें तुम्हांस कळवील; ८ त्याला मीं तुम्हांकडे यासाठीं च पाठविलें कीं आमचें वर्तमान तुम्हांस कळावें व त्यानें तुमच्या मनानें समाधान करावें; ९ त्याबरोबर विश्वासू व प्रिय बंधु अनेसिम, तुम्हांतला एक, यालाहि पाठविलें

आहे. ते एथील सर्व मजकूर तुम्हांस कळवितील.

१० माझा सोबती बंदिवान अरिस्तार्ख तुम्हांस सलाम सांगतो, आणि बर्णबाचा भाचा मार्क हाहि सलाम सांगतो, (त्याजविषयीं तुम्हांस आज्ञा मिळाल्या आहेत; तो तुम्हांकडे आला तर त्याचा स्वीकार करा;) ११ युस्त नावाचा येशू सलाम सांगतो; हे सुंतेचे [बंधु] आहेत; हे मात्र देवराज्याकरितां माझे सहकारी आहेत व ते माझें सांत्वन असे झाले. १२ ख्रिस्त येशूचा दास एपफ्रास जो तुमच्यांतलाच आहे तो तुम्हांस सलाम सांगतो; तो आपल्या प्रार्थनांमध्ये सर्वदा तुम्हांसाठीं धडपड करित आहे, यासाठीं कीं ईश्वरेच्छेनें प्राप्त झालेल्या सर्व स्थितींत तुम्हीं परिपूर्ण व निर्भ्रांत असें स्थिर राहावे.

१३ त्याजविषयीं मी साक्ष देतो कीं तुम्हांसाठीं व जे लावदिकीयांत व हेरापलींत आहेत त्यांच्यासाठीं तो फार श्रम करित आहे. १४ प्रिय वैद्य लूक व देमास हे तुम्हांस सलाम सांगतात. १५ लावदिकीयांतील बंधु, तुंफा व तिच्या घरीं जमणारी मंडळी यांस सलाम सांगा. १६ हें पत्र तुमच्यांत वाचून दाखविल्यावर, लावदिकीयांतील मंडळींतहि वाचण्यांत यावे; व लावदिकीयास गेलेले पत्र आणवून तुम्हींहि वाचावे अशी व्यवस्था करा. १७ अखिप्पाला सांगा कीं जी सेवा तुला प्रभूमध्ये मिळाली आहे ती पूर्ण करण्यास तिकडे लक्ष दे.

१८ मीं पौलानें स्वहस्ते लिहिलेला सलाम. माझ्या बंधनांची आठवण ठेवा. तुम्हांवर कृपा असो.

पौलाचें थेस्सलनीकाकरांस पहिलें पत्र

१ देवपित्यांत व प्रभु येशू ख्रिस्तांत जी थेस्सलनीकाकरांची मंडळी तिला पौल, सिल्वान व तीमथ्य यांजकडून; तुम्हांस कृपा व शांति असो.

२ आम्ही आपल्या प्रार्थनांमध्ये तुमची आठवण करित सर्वदा तुम्हां सर्वाविषयीं देवाचें उपकारस्मरण करितो; ३ आपल्या देवपित्यासमोर तुमचें विश्वासाचें काम, प्रीतीचे श्रम, व आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताविषयींच्या आशेचा धीर ह्यांचें आम्ही निरंतर स्मरण करितो. ४ देवाच्या प्रीतीतील बंधून्तो, तुमची झालेली निवडणूक आम्हांस ठाऊक आहेच; ५ कारण आमची सुवार्ता केवळ शब्दानें नव्हे, तर सामर्थ्यानें, पवित्र आत्म्यानें व बहुत निर्धारानें तुम्हांस कळविण्यांत आली; तसेंच तुम्हांकरितां आम्ही तुम्हांमध्ये कसे होतो हें तुम्हांस ठाऊक आहे. ६ तुम्ही फार संकटांत असतांना पवित्र आत्म्याच्या आनंदानें वचन स्वीकारून आमचे व प्रभूचे अनुकारी झालां; ७ अशानें मासेदोनिया व अखया

यांतील सर्व विश्वास ठेवणारे यांस तुम्ही किंता झालां. ८ मासेदोनिया व अखया यांत तुम्हांपासून प्रभूचें वचन गाजत गेलें, इतकेंच केवळ नव्हे तर देवावरील तुमच्या विश्वासाचें वर्तमानहि सर्वत्र पसरलें आहे; यामुळे त्याविषयीं आम्हांस कांहीं सांगावयाचें अगत्य नाहीं. ९ कारण तुम्हांमध्ये आमचें येणें कोणत्या प्रकारचें झालें; सदाजीवी व सत्य देवाची सेवा करण्यास, १० आणि त्यानें ज्याला मेलेल्यांतून उठविलें व भावी क्रोधापासून आपल्याला सोडविणारा असा त्याचा पुत्र येशू याची स्वर्गांतून येण्याची वाट पाहण्यास, तुम्ही मूर्तीपासून देवाकडे कसे वळलां, हें ते स्वतः होऊन आम्हांविषयीं सांगतात.

१ बंधुजनहो, तुम्हांमध्ये आमचें येणें व्यर्थ झालें नाही, हें तुम्हां स्वतःला माहीत आहेच. २ पूर्वीं फिलिप्पेंत आम्हीं दुःख भोगून व दांडगाई सोसून (हें तुम्हांस माहीतच आहे) मोठ्या कष्टांत असतो

देवाची सुवाती तुम्हांस सांगण्याचें धैर्य आपल्या देवा-
कडून आम्हांस मिळालें. ३ आमची शिकवण भ्रांति-
मूलक गोष्टी, अमंगलपण अगर कपट यांपासून उत्पन्न
झालेली नाही; ४ तर सुवाती सांगण्याचें काम आम्हांस
सोपवून देणें देवाला पसंत वाटल्यावरून आम्ही ती
सांगतो; आम्ही मनुष्यांस खुश करण्यासारखें न बोलतां
आमचीं 'अंतःकरणे पारखणारा' देव हा खुश होईल
असें बोलतो. ५ आम्ही आज्ञाचें भाषण करितांना
कधीं आढळलों नाहीं, हें तुम्हांस माहीत आहे; तसेंच
लोभानें कपटवेष धारण केलेले असे आम्ही कधीं आढ-
ळलों नाहीं, देव साक्षी आहे; ६ आम्ही ख्रिस्ताचे प्रेषित
असल्यामुळें जरी आमचें वजन पडण्यासारखें होतें तरी
मनुष्यांपासून म्हणजे तुम्हांपासून किंवा दुसऱ्यांपासून
गौरव मिळविण्याची खटपट करितांना आम्ही आढळलों
नाहीं; ७ तर आपल्या मुलांबाळांचें लालनपालन कर-
णाऱ्या दाईसारखे आम्ही तुम्हांमध्ये सौम्यवृत्ति होतो. ८
आम्हांस तुमचा कळवळा वाटत असल्यामुळें आम्ही
तुम्हांला देवाच्या सुवातीचें केवळ दान देण्यास नव्हे,
तर तुम्हांवरील प्रेमातिशयामुळें तुम्हांकरितां आपला
जीवहि देण्यास राजी होतो. ९ बंधून्तो, आमचे
श्रम व कष्ट यांची आठवण तुम्हांस आहे; तुम्हांतील
कोणाला आमचा भार होऊं नये म्हणून आम्हीं
रात्रंदिवस धंदा करून तुम्हांस देवाच्या सुवातीची
घोषणा केली. १० तुम्हां विश्वास ठेवणाऱ्यांत आम्ही
पवित्रतेनें, धार्मिकतेनें व निर्दोषतेनें कसे होतो या-
विषयीं तुम्ही साक्षी आहां, व देवहि आहे. ११ तुम्हांस
ठाऊकच आहे कीं जसा बाप आपल्या मुलांस तसे
आम्ही तुम्हांतील प्रत्येकास बोध करित, धीर देत, व
आग्रहपूर्वक विनंती करित सांगत होतो कीं, १२ जो
देव आपल्या राज्यांत व गौरवांत तुम्हांस पाचारण
करीत आहे त्याला योग्य असें तुम्ही वागावें.

१३ आम्हीहि देवाचें निरंतर उपकारस्मरण यामुळें
करितो कीं तुम्हीं आम्हांपासून ऐकिलेलें देववचन स्वीका-
रिलें तें मनुष्यांचें म्हणून नव्हे, तर देवाचें असें स्वीका-
रिलें; आणि वास्तविक तें तसेंच आहे; ते तुम्हां विश्वास
ठेवणाऱ्यांत कार्य करित आहे. १४ बंधून्तो, यहुदीयां-

तील देवाच्या ज्या मंडळ्या ख्रिस्त येशूमध्ये आहेत
त्यांचे तुम्ही अनुकारी झालां, म्हणजे त्यांनीं यहुद्यांच्या
हातून जीं दुःखें सोशिलीं तींच तुम्हींहि आपल्या देश-
बांधवांच्या हातून सोशिलीं; १५ त्या यहुद्यांनीं प्रभु
येशूला व संदेष्ट्यांलाहि जिवें मारिलें आणि आम्हांस
छळ करून बाहेर घालविलें; देवाला जें प्रिय तें न
करितां ते सर्व मनुष्यांचे विरोधी झाले आहेत; १६
विदेशी लोकांचें तारण व्हावें एतदर्थ त्यांच्याबरोबर
बोलण्याची ते आम्हांस मनाई करितात, हें ह्यासाठीं
कीं त्यांनीं आपल्या 'पापांचें माप' सर्वदा 'भरीत
असावें'; त्यांजवरील क्रोधाची सीमा झाली आहे.

१७ बंधुजनहो, आम्ही हृदयानें नव्हे तर देहदृष्ट्या
तुम्हांपासून थोडका वेळ वेगळे झाल्यानें आम्हांस विरह-
दुःख होऊन तुमचें तोंड पाहावयास आम्हीं फार उत्कं-
ठेनें विशेष प्रयत्न केला; १८ या उत्कंठेमुळें आम्हीं
तुम्हांकडे येण्याचा बेत केला, मीं पौलानें एकदां नाहीं
तर दोनदां केला; परंतु सैतानानें आम्हांस अडविलें.
१९ आमची आशा, आमचा आनंद, आमचा अभि-
मानाचा सुगूट काय आहे? आपला प्रभु येशू याच्या
आगमनसमयीं त्याच्यासमोर तुम्हीच आहांना?
२० कारण तुम्ही आमचें गौरव व आमचा
आनंद आहां.

१ आमच्यानें आणखी दम धरवेना, तेव्हां
३ आम्हीं अथेनें तच एकटें मागें राहावें, हें आम्हांस
बरें वाटलें; २ आणि आम्हीं आपला बंधु तीमथ्य,
ख्रिस्ताच्या सुवातींत देवाचा सेवक, याला यासाठीं
पाठविलें कीं त्यानें तुम्हांस स्थिर करावें, आणि तुमच्या
विश्वासाच्या वृद्धीसाठीं बोध करावा; ३ तो असा कीं
या संकटांत कोणीं घाबरूं नये; कारण आम्ही या-
साठींच नेमलेले आहो; हें तुम्ही स्वतः जाणून आहां.
४ कारण आम्ही तुम्हांजवळ होतो तेव्हां आम्हीं तुम्हांस
सांगून ठेविलें कीं आपणांस संकटें भोगावयाचीं आहेत;
त्याप्रमाणें घडलेंहि, हें तुम्हांला कळलें आहे. ५ यामुळें
मलाहि आणखी दम धरवेना, म्हणून मीं तुमच्या
विश्वासासंबंधानें विचारपूस करण्यास पाठविलें; कोण
जाणे, भुलविणाऱ्यानें तुम्हांस भूल घातल्यानें आमचे

श्रम व्यर्थ झाले असतील. ६ आतां तीमध्यानें तुम्हांपासून आम्हांकडे येऊन, तुमचा विश्वास व प्रीति ह्यांविषयीं, आणि जसे आम्ही तुम्हांस भेटावयास उत्कंठित आहों तसे तुम्हीहि आम्हांस भेटावयास उत्कंठित असून आमची नेहमीं चांगली आठवण करितां, याविषयींचें सुवर्तमान आम्हांस कळविलें; ७ यामुळें बंधून्तो, आम्हांला आपल्या सर्व अडचणींत व संकटांत तुमच्या विश्वासावरून तुम्हां-विषयीं समाधान मिळालें; ८ कारण जर तुम्ही प्रभूमध्ये स्थिर आहां तर आमच्या ठायीं जीव आहे. ९ आम्ही आपल्या देवासमोर तुम्हांमुळें ज्या सर्व आनंदांनं आनंदित आहों त्याबद्दल आमच्यानें तुमच्यासंबंधानें देवाचें किती उपकारस्मरण करवेल ? १० आम्ही रात्रंदिवस अतिशय प्रार्थना करितों कीं आम्हीं तुमचें तोंड पाहावें आणि तुमच्या विश्वासांतील न्यूनता पूर्ण करावी.

११ आतां देव, आपला पिता हा, व आपला प्रभु येशू हा, स्वतः आमचें तुम्हांकडे येणें निर्विघ्न करो; १२ आणि जशी आमची प्रीति तुम्हांवर आहे, तशी प्रभु तुमची प्रीति एकमेकांवर व सर्वांवर वाढवून उदंड करो; १३ यासाठीं कीं आपला प्रभु येशू आपल्या सर्व पवित्र जनांसहित येईल त्या वेळेस तुमचीं अंतःकरणें देव आपला पिता याच्यासमोर पवित्रतेत निर्दोष होण्यास त्यानें तीं स्थिर करावीं. [आमेन.]

१ बंधुजनहो, शेवटीं आम्ही तुम्हांस विनंती करितों व प्रभु येशूमध्ये बोध करितों कीं तुम्हीं कसें चालून देवाला संतोषवाचें हें तुम्हीं आम्हांपासून ऐकून घेतलें व त्याप्रमाणें चालत आहां, त्यांत तुमची उत्तरोत्तर वृद्धि व्हावी. २ प्रभु येशूच्या वतीनें कोणकोणत्या आज्ञा आम्हीं तुम्हांस दिल्या त्या तुम्हांस ठाऊक आहेत. ३ देवाची इच्छा ही आहे कीं तुमची पवित्रता व्हावी, तुम्हीं जारकर्मापासून स्वतःस दूर राखावें; ४, ५ 'देवाला न ओळखणाऱ्या' विदेशी लोकांप्रमाणें कामवासनेनें नव्हे, तर पवित्रतेनें व अब्रूनें तुम्हांतील प्रत्येकानें आपलें पात्र कसें राखावें तें समजून घ्यावें. ६ कोणी या गोष्टीचें उल्लंघन करून आपल्या बंधूला फसवूं नये; कारण प्रभु

१ अथवा: आपणासाठीं बायको करण्याचें समजून घ्यावें.

ह्या सर्व गोष्टींचा सूड घेणारा आहे, हें आम्हीं तुम्हांस अगाऊ सांगितलें होतें व साक्ष पटविली होती ७ देवानें आपल्याला अशुद्धपणासाठीं पाचारण केलें नाहीं, तर पवित्रतेसाठीं पाचारिलें आहे. ८ तर ह्याचा अन्वयर करणारा तो मनुष्याचा नव्हे, तर तुम्हांस 'आपला पवित्र आत्मा देणारा' देव ह्याचा अन्वर करितो, असें होतें.

९ बंधुप्रीतिविषयीं आम्हीं तुम्हांस लिहावें याची तुम्हांस गरज नाहीं; कारण एकमेकांवर प्रीति करावी, असें तुम्हांला देवानेंच शिकविलें आहे; १० आणि सगळ्या मासेदोनियांतील सर्व बंधुवर्गांवर तुम्ही ती करीतच आहां. तरी बंधून्तो, आम्ही तुम्हांस बोध करितों कीं ती उत्तरोत्तर अधिक करावी. ११, १२ बाहेरल्या लोकांबरोबर सभ्यतेनें वागावें; आणि तुम्हांस कशाचीहि गरज पडूं नये म्हणून, आम्हीं तुम्हांस आज्ञा केल्याप्रमाणें स्वस्थ राहणें, आपापला कारभार करणें, आणि आपल्या हातांनीं काम करणें, यांची आवड धरावी.

१३ बंधुजनहो, निजलेल्या लोकांविषयीं तुम्हीं अजाण नसावें अशी आमची इच्छा आहे; यासाठीं कीं ज्यांस आशा नाहीं अशा बाकीच्या लोकांसारखा तुम्हीं खेद करूं नये. १४ येशू मरण पावला व उठला, असा जर आपला विश्वास आहे तर त्याप्रमाणें येशूच्या द्वारे जे निजले त्यांस देव त्याजबरोबर आणील. १५ प्रभूच्या वचनावरून आम्ही हें तुम्हांस सांगतों कीं प्रभूचें येणें होईपर्यंत जे आपण जीवंत असे उरूं त्या आपणांस निजलेल्यांच्या आघाडीस जाववणार नाहीं. १६ कारण, प्रभु स्वतः आद्यदिव्यदूताची वाणी व देवाच्या तुतारीचा आज्ञाध्वनि होत असतां स्वर्गांतून उतरेल; आणि ख्रिस्तामध्ये जे मेलेले आहेत ते पहिल्यानें उठतील; १७ मग जीवंत उरलेले आपण त्याजबरोबर प्रभूला सामोरे होण्यासाठीं मेघारूढ असे अंतराळांत घेतले जाऊं, आणि तसेच सर्वदा प्रभूजवळ राहूं. १८ यास्तव या वचनांनीं एकमेकांचें समाधान करा.

१ बंधून्तो, काळ व प्रसंग यांविषयीं तुम्हांस कांहीं लिहिण्याची गरज नाहीं. २ कारण तुम्हांला स्वतः पूर्णपणें माहीत आहे कीं जसा रात्री चोर, तसा

प्रभूचा दिवस येतो. ३ शांति आहे, निर्भय आहे, असें ते म्हणतात तेव्हां गरोदर स्त्रीच्या वेदनांप्रमाणें त्यांजवर अकस्मात् नाश येतो; आणि ते निभावणारच नाहीत. ४ बंधुजनहो, त्या दिवसानें चोरासारखे तुम्हांस गांठावें असे तुम्ही अंधारांत नाही; ५ कारण तुम्ही सर्व प्रकाशाचे पुत्र व दिवसाचे पुत्र आहां; आपण रात्रीचे व अंधाराचे नाही; ६ यावरून आपण इतरांसारखी झोप घेऊं नये, तर जागें व सावध राहावें. ७ झोप घेणारे रात्री झोप घेतात, आणि झिंगणारे रात्रीचे झिंगतात; ८ परंतु जे आपण दिवसाचे आहों त्या आपण सावध असावें; विश्वास व प्रीति हें उरस्त्राण व तारणाची आशा हें शिरस्त्राण घालावें; ९ कारण आपल्यावर कोध होण्यासाठीं नव्हे, तर आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याच्या द्वारे आपलें तारण व्हावें ह्यासाठीं देवानें आपल्याला नेमिलें आहे. १० तो आपणांसाठीं मरण पावला, यासाठीं कीं आपण जागे असलों किंवा निजलेले असलों तरी आपण त्याजबरोबर जीवत असालें. ११ यास्तव तुम्ही एकमेकांस बोध करा, व एकमेकांची वृद्धि करा; असें तुम्ही करीतच आहां.

१२ बंधुजनहो, आम्ही तुम्हांस विनंती करितों कीं तुम्हांमध्ये जे श्रम करितात, प्रभूमध्ये तुम्हांवर असतात व तुम्हांस बोध करितात त्यांचा तुम्ही मान करावा; १३ आणि त्यांच्या कामामुळे त्यांच्याबरोबर अतिशय

प्रमाची वागणूक करावी. तुम्ही आपसांत शांत असा. १४ बंधून्हो, आम्ही तुम्हांस बोध करितों कीं अव्यवस्थित लोकांस ताकीद द्या, जे अल्प धीराचे आहेत त्यांस धीर द्या, अशक्तांस आधार द्या, सर्वांबरोबर सहनशीलतेनें वागा. १५ कोणीं कोणाचें वाईटाबद्दल वाईट करूं नये म्हणून जपा, आणि सर्वदा एकमेकांचें व सर्वांचें चांगलें करीत असा. १६ सर्वदा आनंदित असा; १७ निरंतर प्रार्थना करा; १८ सर्व स्थितींत उपकारस्मरण करा; कारण तुम्हांविषयीं ख्रिस्त येशूमध्ये देवाची इच्छा हीच आहे. १९ आत्म्याला विझवूं नका; २० संदेशांचा धिक्कार करूं नका; २१ सर्व गोष्टींची पारख करा; चांगलें तें बळकट धरा; २२ 'वाईटाच्या प्रत्येक प्रकारापासून दूर राहा.'

२३ शांतीचा देव स्वतः तुम्हांस परिपूर्णपणें पवित्र करो; आणि आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याच्या आगमनसमयीं तुमचा आत्मा, जीव व शरीर हीं निर्दोष अशीं यथासांग राखिलीं जावोत. २४ तुम्हांस पाचारण करणारा विश्वासू आहे, तो हें करीलच.

२५ बंधून्हो, आम्हांसाठीं प्रार्थना करा.

२६ पवित्र चुंबनानें सर्व बंधुवर्गांस प्रणाम करा. २७ मी तुम्हांस प्रभूची शपथ घालतों कीं हें पत्र सर्व बंधूंना वाचून दाखवावें.

२८ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याची कृपा तुम्हांबरोबर असो.

पौलाचें थेस्सलनीकाकरांस दुसरें पत्र

१ देव आपला पिता व प्रभु येशू ख्रिस्त यांतील १ थेस्सलनीकाकरांच्या मंडळीला पौल, सिल्वान व तीमथ्य यांजकडून: २ देवपिता व प्रभु येशू ख्रिस्त यांजपासून तुम्हांस कृपा व शांति असो.

३ बंधून्हो, आम्ही सर्वदा तुम्हांविषयीं देवाचें उपकार-

स्मरण केलें पाहिजे आणि हें योग्यच आहे; कारण तुमचा विश्वास अतिशय वाढत आहे, आणि तुम्हां सर्वांतील प्रत्येकाची एकमेकांवरील प्रीति उदंड होत आहे; ४ यावरून तुमचे सर्व छल व जीं संकटें तुम्ही भोगीत आहां त्यांविषयींची तुमची सहनता व विश्वास

यांबद्दल देवाच्या मंडळ्यांत आम्हीहि तुम्हांविषयीं अभिमान बाळगितों. ५ हें देवाच्या यथार्थ न्यायाचें प्रदर्शक आहे; तो [न्याय] हा कीं ज्यासाठीं तुम्ही दुःख सोशीत आहां त्या देवाच्या राज्याला योग्य असें तुम्हीं मोजलें जावें. ६ तुम्हांवर संकट आणणाऱ्या लोकांवर उलट संकट आणणें आणि संकट सोसणाऱ्या तुम्हांस आम्हांबरोबर विश्रांति देणें, हें जर देवाला न्याय्य आहे, ७ तर तें, प्रभु येशू आपल्या सामर्थ्याच्या दिव्यदूतांसह स्वर्गांतून 'अभिज्वालावेष्टित' असा प्रगट होण्याच्या समर्थी होईल; ८ तेव्हां, 'जे देवाला ओळखत नाहीत, व आपल्या प्रभु येशूची सुवार्ता 'मानीत नाहीत त्यांचा तो सूड उगवील;' ९, १० तो 'आपल्या पवित्र लोकांत गौरव मिळविण्याकरितां, आणि 'त्या दिवशीं' विश्वास ठेवणाऱ्या सर्वांच्या ठायीं 'आश्चर्यपात्र होण्याकरितां येईल,' (कारण आम्हीं दिलेल्या साक्षीवर तुम्ही विश्वास ठेविला आहे,) तेव्हां ते प्रभूच्या समोरून व त्याच्या सामर्थ्याच्या गौरवापासून दूर होऊन युगानुयुगाचा नाश हा दंड त्यांना मिळेल. ११ याकरितां आम्ही तुम्हांसाठीं सर्वदा अशी प्रार्थना करितों कीं आपल्या देवानें तुम्हांस झालेल्या ह्या पाचारणाला योग्य असें मानावें आणि चांगुलपणाविषयींचा तुमचा सर्व मनोदय व विश्वासाचें कार्य सामर्थ्यानें पूर्ण करावें; १२ यासाठीं कीं आपला देव व प्रभु येशू ख्रिस्त यांच्या कृपेनें आपला प्रभु येशू 'याच्या नामाला तुम्हांमध्ये', व तुम्हांला 'त्याच्या ठायीं, गौरव मिळावें.'

१ बंधुजनहो, आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताचें आग-
२ मन व त्याच्याजवळ आपलें एकत्र होणें यांसंबंधानें आम्ही तुम्हांस अशी विनंती करितों कीं, २ तुम्ही एकाएकी दचकून चित्तस्थैर्य सोडूं नका व घाबरूं नका; प्रभूचा दिवस येऊन ठेपला आहे असें सांगणाऱ्या आत्म्यानें, किंवा जणू काय आम्हांकडून आलेल्या वचनानें अगर पत्रानें घाबरूं नका; ३ कोणत्याहि प्रकारें कोणाकडून फसूं नका; त्या दिवसाच्या अगोदर धर्मेत्याग होऊन पापपुरुष प्रगट होईल; ४ तो नाशपुत्र, विरोधी, व ज्याला देव किंवा भजनीय म्हणून म्हणतात त्या सर्वांपेक्षां खतःला उंच करणारा, म्हणजे मी देव आहे, असें स्वतःचें प्रदर्शन करीत देवाच्या मंदिरांत बसणारा असा

आहे. ५ मी तुम्हांजवळ असतांना हें तुम्हांस सांगितलें याची तुम्हांस आठवण नाही काय? ६ त्यानें स्वसमर्थींच प्रगट व्हावें, अन्य वेळीं होऊं नये, म्हणून जें प्रतिबंधक आहे तें तुम्हांस ठाऊक आहे. ७ अधर्माचें गूज आतांच आपलें कार्य चालवीत आहे, आणि जो आतां प्रतिबंध करीत आहे तो दूर होईपर्यंत मात्र तें तसेंच आपलें कार्य चालवीत जाईल; ८ आणि मग 'तो अधर्मी' पुरुष प्रगट होईल, त्याला प्रभु येशू 'आपल्या मुखांतील श्वासानें मारून टाकील,' आणि आपण येतांच खदशीनानेंच त्याला नाहीसें करील; ९, १० ज्यांचा नाश होणार त्यांनीं आपलें तारण साधावें म्हणून सत्याची आवड धरिली नाही; त्यांच्यासाठीं सैतानाच्या कृतीप्रमाणें सर्व प्रकारचीं खोटीं महत्कृत्यें, चिन्हें, अद्भुतें आणि सर्व प्रकारचें अनीतिजनक कपट यांनीं युक्त असें त्याचें येणें होईल. ११ त्यांनीं असत्यावर विश्वास ठेवावा एतदर्थ देव त्यांच्या ठायीं भ्रांतीचें कार्य चालेल असें करितो; १२ ज्यांनीं सत्यावर विश्वास ठेविला नाही, तर अनीतींत संतोष मानिला त्या सर्वांस दंडाज्ञा व्हावी म्हणून असें होईल.

१३ बंधुजनहो, 'प्रभूच्या प्रियकरांनो,' तुम्हांविषयीं आम्हांला देवाचें उपकारस्मरण नेहमीं केलें पाहिजे; कारण आध्यात्मिकरीत्या झालेल्या पवित्रीकरणांत व सत्यावरच्या विश्वासांत देवानें तुम्हांस प्रारंभापासून तारणासाठीं निवडिलें आहे; १४ त्यांत त्यानें तुम्हांस आमच्या सुवार्तेच्या द्वारे आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताचें गौरव प्राप्त करून घेण्यासाठीं पाचारण केलें आहे. १५ तर मग बंधून्हो, स्थिर राहा, आणि तोंडोतोंड किंवा आमच्या पत्रद्वारे जे विधि तुम्हांस शिकविले ते बळकट धरून राहा.

१६ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त हा, आणि ज्यानें आपल्यावर प्रीति करून युगानुयुगाचें सांखन व चांगली आशा कृपेनें दिली तो देव आपला पिता, १७ तुमच्या मनाचें सांखन करो, आणि प्रत्येक चांगल्या करण्यांत व बोलण्यांत तुम्हांस स्थिर करो.

१ बंधुजनहो, आतां इतकेंच सांगणें आहे कीं
३ आम्हांसाठीं प्रार्थना करा; यासाठीं कीं प्रभूच्या वचनाची लखरेनें प्रगति व्हावी; जसें तुम्हांमध्ये

तसें सर्वत्रहि त्याचें गौरव व्हावें; २ आणि आम्हीं वात्रग्या व दुष्ट मनुष्यांपासून सुटावें; कारण सर्वांच्या ठायीं विश्वास आहे असें नाहीं. ३ प्रभु विश्वासू आहे, तो तुम्हांस स्थिर करील, व दुष्टांपासून राखील. ४ तुम्हांविषयीं प्रभूमध्ये आमचा असा भरवसा आहे कीं आम्ही तुम्हांस जें सांगतो तें तुम्ही करितां व पुढेंहि कराल. ५ प्रभूनें तुमचीं मनं देवावरच्या प्रीतींत व ख्रिस्ताच्या सहनतेंत मार्गी लावार्वीं.

६ बंधुजनहो, आम्ही आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या नामानें तुम्हांस आज्ञा करितों कीं अव्यवस्थितपणें वागणाऱ्या व आम्हांपासून मिळवून घेतलेल्या विधीप्रमाणें न चालणाऱ्या प्रत्येक बंधूपासून तुम्हीं दूर व्हावें. ७ आमचें अनुकरण कोणत्या रीतीनें केलें पाहिजे हें तुम्हां स्वतःला ठाऊक आहे; आम्ही तुम्हांमध्ये अव्यवस्थितपणें वागलों नाहीं; ८ आणि आम्हीं कोणाचें अन्न फुकट खाल्लें नाहीं; तुम्हांतील कोणावर भार घालूं नये म्हणून आम्हीं श्रमानें व कष्टानें रात्रंदिवस काम केलें. ९ आम्हांस अधिकार नाहीं असें माझें म्हणणें नाहीं, तर आमचें अनुकरण करण्यास आम्ही आमचा किता तुम्हांस

द्यावा म्हणून असें केलें. १० आम्ही तुम्हांजवळ होतो तेव्हांहि, कोणाला काम करण्याची इच्छा नसली तर त्यानें खाऊं हि नये, अशी तुम्हांस आज्ञा केली. ११ तरी तुमच्यामध्ये कित्येक अव्यवस्थितपणानें वागणारे, कांहीं-एक काम न करणारे व लुडबुड्ये आहेत, असें ऐकतो. १२ अशा लोकांना आम्ही प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या नामानें आज्ञा व बोध करितों कीं त्यांनीं स्वस्थपणें काम करून आपलेंच अन्न खावें. १३ बंधूंनो, तुम्ही सुकृति करण्यांत थकूं नका. १४ या पत्रांतील आमचें वचन जर कोणी मानीत नसला तर त्या मनुष्याला पाहून ठेवा आणि त्याला लाज वाटावी म्हणून त्याची सोबत धरूं नका, १५ तरी त्याला शत्रूप्रमाणें समजूं नका, तर त्याला बंधूप्रमाणें बोध करा.

१६ शांतीचा प्रभु हा सर्वकाळ सर्व प्रकारें तुम्हांस शांति देवो. प्रभु तुम्हां सर्वांबरोबर असो.

१७ मीं पौलानें खहसें लिहिलेला सलाम; ही प्रत्येक पत्रांत खूण आहे, हें माझें अक्षर आहे. १८ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याची कृपा तुम्हां सर्वांबरोबर असो.

पौलाचें तीमथ्याला पहिलें पत्र

१ देव आपला तारणारा व ख्रिस्त येशू आपली १ आशा यांच्या आज्ञेनें ख्रिस्त येशूचा प्रेषित पौल याजकडून: माझा खरा विश्वासपुत्र तीमथ्य याला २ देवपिता व ख्रिस्त येशू आपला प्रभु यांजपासून कृपा, दया व शांति असो.

३ मीं मासेदोनियास जातांना तुला इफिसांत राहावयाची विनंती केली; त्या वेळीं, तूं कित्येक लोकांना ताकीद द्यावी कीं, अन्य शिक्षण देऊं नका, ४ आणि जी ईश्वरी व्यवस्था विश्वासाच्या द्वारे आहे तिच्या उपयोगीं न पडणाऱ्या, पण वाद मात्र उत्पन्न करणाऱ्या कहाण्यांकडे

व अनंत वंशावळ्यांकडे लक्ष देऊं नका, असें मीं तुला सांगितलें, तें आतांहि सांगतो. ५ शुद्ध अंतःकरणांतील, चांगल्या विवेकभावनांतील व निष्कपट विश्वासांतील प्रीति [असणें] हा आज्ञेचा हेतु आहे; ६ यांस सोडून किती-एक लोक व्यर्थ बोलण्याकडे वळले आहेत; ७ ते नियमशास्त्राचे शिक्षक होऊं पाहतात, परंतु ते काय बोलतात तें व ज्याविषयीं ते खातरीनें सांगतात तें त्यांस समजत नाहीं. ८ नियमशास्त्राचा जर कोणी यथार्थ उपयोग करील तर तें चांगलें आहे, हें आपल्याला कळतें; ९ तोहि हें समजतो कीं नियमशास्त्र धार्मिकासाठीं केलेलें नाहीं, तर अधर्मी

व अनिवार, भक्तीहीन व पापी, अपवित्र व अमंगल, बापाला ठार मारणारे, व आईला ठार मारणारे, मनुष्य-हत्या करणारे, १० जारकर्मी, पुंमैथुनी, गुलामांच व्यापार करणारे, लबाड, खोटी शपथ वाहणारे यांजसाठी, आणि जें काहीं सुशिक्षणाविरुद्ध आहे त्याजसाठी केलेलें आहे; ११ धन्यवादित देवाच्या गौरवाची जी सुवाती मला सोपलेली आहे तिला हें अनुसरून आहे.

१२ ज्यानें मला शक्ति दिली त्या आपल्या प्रभु ख्रिस्त येशूचे मी आभार मानितों; १३ कारण मी जो पूर्वी निंदक, छळ करणारा व कुरापत काढणारा होतों त्या मला त्यानें विश्वासू मानून आपल्या सेवेकरितां ठेविलें; मी असा होतों तरी अविश्वासामुळे न समजून तें केलें, म्हणून मजवर दया झाली; १४ ख्रिस्त येशूमधील विश्वास व प्रीति यांसह आपल्या प्रभूची कृपा विपुल झाली. १५ ख्रिस्त येशू पापी जनांना तारावयास जगांत आला, हें वचन विश्वसनीय व स्वीकारावयास सर्वथा योग्य आहे; त्या पापी लोकांपैकीं मी मुख्य आहे. १६ तरी जे युगानुयुगाच्या जीवनासाठीं त्याजवर विश्वास ठेवणार, त्यांस उदाहरण व्हावें म्हणून येशू ख्रिस्तानें, मी जो मुख्य त्या मजविषयीं आपली सर्व सहनशीलता दाखवावी एतदर्थ, मजवर दया झाली. १७ जो सनातन राजा, अविनाशी, अदृश्य, असा एकच देव, त्याला सन्मान व गौरव युगानुयुग असो. आमेन.

१८ माझ्या पुत्रा तीमथ्या, तुजविषयीं पूर्वींच झालेल्या संदेशांप्रमाणें ही आज्ञा मी तुला सांगून ठेवितों कीं तूं त्यांच्या द्वारेच सुयुद्ध कर; १९ विश्वास व चांगला विवेकभाव धर; कित्येकांनीं हा झुगारून दिल्यामुळे त्यांचें विश्वासरूपी तारूं फुटलें; २० त्यांत हुमनाथ व आलेक्सांद्र हे आहेत; त्यांस मीं सैतानाच्या स्वाधीन केलें आहे, यासाठीं कीं त्यांनीं निंदा करण्याचें सोडून देण्यास शिकावें.

१ तर सर्वांत प्रथम हा बोध मी करितों कीं सर्व २ मनुष्यांसाठीं विनंत्या, प्रार्थना, रद्दबदल्या व उपकारस्मरण करावें; २ राजांकरितां व सर्व वरिष्ठ अधिकार्यांकरितां करावें यासाठीं कीं आपण सर्व सुभक्तीनें व गंभीरपणानें शांतीचें व स्वस्थपणाचें असें आयुष्यक्रमण

करावें. ३ हें आपला तारणारा देव याच्या दृष्टीनें चांगलें व स्वीकारावयास योग्य आहे. ४ त्याची इच्छा आहे कीं सर्व मनुष्यांचें तारण व्हावें व त्यांनीं सत्याच्या पूर्ण ज्ञानास पोहंचावें. ५ कारण एकच देव आहे, आणि देव व मनुष्ये यांमधील ख्रिस्त येशू हा मनुष्य एकच मध्यस्थ आहे. ६ यानें सर्वांसाठीं मुक्तीचें मोल असें स्वतःला दिलें ह्याची साक्ष यथाकाळीं देणें आहे; ७ या साक्षीसाठीं मला घोषणा करणारा व प्रेषित, (मी सत्य बोलतों, लबाडी करित नाहीं,) विश्वास व सत्य ह्यांसंबंधीं विदेशी लोकांचा शिक्षक असें नेमिलें.

८ माझी इच्छा अशी आहे कीं प्रत्येक ठिकाणीं पुरुषांनीं राग व विवाद ह्यांचा स्पर्श होऊं न देतां पवित्र हस्त उच्च करून प्रार्थना करावी. ९ तशीच माझी इच्छा आहे कीं स्त्रियांनीं स्वतःस साजेला अशा वेषानें आपणांस भिडस्तपणानें व मर्यादेनें शोभवावें; केस गुंफणें आणि सोनें, मोत्यें व मोलवान वस्त्रें यांनीं नव्हे, १० तर सत्कर्मांनीं शोभवावें; (देवभक्ति स्वीकारलेल्या स्त्रियांस हें शोभतें). ११ स्त्रियेनें पूर्ण अधीनतेनें स्वस्थतेंत शिकावें. १२ स्त्रियेला शिकविण्याची आणि पुरुषावर धनीपण चालविण्याची परवानगी मी देत नाहीं, तिनें स्वस्थ राहावें. १३ कारण प्रथम आदाम घडला, नंतर हव्वा. १४ आदाम भुलवला गेला नाहीं, स्त्री भुलून अपराधांत सापडली. १५ तथापि ती मर्यादेनें विश्वास, प्रीति व पवित्रता यांत राहिल्यास मुलांना जन्म देण्याच्या योगें तिचें तारण होईल.

१ कोणी अध्यक्ष होण्यास पाहतो तर तो ३ चांगल्या कामाची इच्छा धरितो, हें वचन विश्वसनीय आहे. २ अध्यक्ष अदृश्य, एका स्त्रियेचा पति, नेमस्त, स्वस्थचित्त, शिष्ट, अतिथिप्रिय, सुशिक्षक असा असावा. ३ तो मद्यपी व मारका नसावा; तर सौम्य, भांडण न करणारा, द्रव्यलोभ न धरणारा, ४ आपल्या घरची चांगली व्यवस्था ठेवणारा, आपल्या मुलांवाळांना भीडमर्यादेचें वळण लावून स्वाधीन ठेवणारा असा असावा; ५ ज्याला आपल्या घरची व्यवस्था चांगली ठेवितां येत नाहीं, तो देवाच्या मंडळीचा संभाळ कसा

१ मुलांतः एपिस्कोप

करील ? ६ त्यानें मदांध होऊन सैतानाच्या दंडांत पडूं नये म्हणून तो नवशिका नसावा. ७ त्याची निंदा होऊं नये व त्यानें सैतानाच्या पाशांत सापडूं नये म्हणून त्यानें बाहेरल्या लोकांपासूनहि चांगलें नाव मिळविलेलें असावें. ८ तसेंच सेवकहि गंभीर असावे; दुबोले, मद्यपाना-सक्त व पैसा खाणारे नसावे; ९ विश्वासाचें गूज शुद्ध विवेकानें राखणारे असावे. १० त्यांचीहि पूर्वीं परीक्षा व्हावी; आणि अदृश्य ठरल्यास त्यांनीं सेवकपण करावें. ११ तशाच स्त्रिया गंभीर असाव्या, चहाड नसाव्या, नेमस्त व सर्व गोष्टींविषयीं विश्वासू असाव्या. १२ सेवक एका स्त्रियेचा पति असावा; ते आपल्या मुलांबाळांची व घरची व्यवस्था चांगली ठेवणारे असावे. १३ कारण ज्यांनीं सेवकपण चांगलें चालविलें ते आपणांस चांगली योग्यता आणि ख्रिस्त येशूवरील विश्वासांत फार धैर्य मिळवितात.

१४ तुजकडे लवकरच येण्याची आशा धरून हें तुला लिहिलें; १५ तरी पण मला उशीर लागल्यास ज्या सदाजीवी देवाची मंडळी, सत्याचा स्तंभ व पाया अशी आहे, त्या देवाच्या घरांत कसें वर्तलें पाहिजे, हें तुला समजावें. १६ सुभक्तीचें गूज निर्विवाद मोठें आहे; तो देहानें प्रगट झाला, आत्म्यानें नीतिमान ठरला, दिव्यदूतांच्या दृष्टीस पडला, त्याची राष्ट्रांत घोषणा झाली, जगांत त्याजवर विश्वास ठेवण्यांत आला, तो गौरवांत वर घेतला गेला.

१ आत्मा स्पष्ट म्हणतो कीं पुढील काळीं ४ विश्वासापासून कितीएक लोक भ्रष्ट होतील, लबाड बोलणाऱ्या मनुष्यांच्या ढोंगांनें ते फुसलाविणाऱ्या आत्म्यांच्या व भूतांच्या शिक्षणाच्या नादीं लागतील; २ त्या मनुष्यांच्या विवेकभावना डागलेल्या अशा हो-तील; ३ लग्न करावयाला ते मना करितील, आणि विश्वास ठेवणारे व सत्य समजणारे यांनीं उपकारस्मरण करून ज्यांचा उपभोग घ्यावयाचा अशीं देवानें उत्पन्न केलेलीं भक्ष्यें वर्ज करण्यास सांगतील. ४ देवानें उत्पन्न केलेली प्रत्येक वस्तु चांगली आहे, आणि उपकारस्मरण करून

१ मुळांत बाकीन

घेतलेलें कांहीं बर्ज्य नाहीं; ५ कारण देवाचें वचन व प्रार्थना ह्यांनीं तें शुद्ध होतें.

६ या गोष्टींची बंधुवर्गाला आठवण करून दे, म्हणजे विश्वासाच्या वचनांनीं व ज्या सुशिक्षणाला तूं अनुसर-लास त्या वचनांनीं पोषण करून घेणारा असा तूं ख्रिस्त येशूचा चांगला सेवक होशील. ७ अधर्माच्या व आया-बायांच्या कहाण्यांपासून दूर राहा; आणि सुभक्तीविषयीं कसरत कर; ८ कारण शारीरिक कसरत थोडीच उपयोगी आहे; सुभक्ति तर सर्वांविषयीं उपयोगी आहे; तिला आतांच्या व पुढच्याहि जीवनाची भाक मिळाली आहे. ९ हें वचन विश्वसनीय व सर्वथा स्वीकारास योग्य आहे. १० याचकरितां आम्ही श्रम व खटपट करितों; कारण जो सर्व मनुष्यांचा व विशेषेंकरून विश्वास ठेवणाऱ्यांचा तारणारा, त्या सदाजीवी देवावर आम्हीं आशा ठेविली आहे. ११ या गोष्टी आज्ञारूपानें सांगून शिकीव. १२ कोणीं तुझ्या तारण्याला तुच्छ मानूं नये; तर भाषण, वर्तन, प्रीति, विश्वास व शुद्धता यांविषयीं विश्वास ठेवणाऱ्या लोकांचा किता हो. १३ मी येईपर्यंत वाचन, बोध व शिक्षण यांकडे लक्ष ठेव. १४ तुजवर वैडीलवर्ग हात ठेवीत असतांना संदेशाच्या द्वारे दिलेलें असें जें कृपादान तुझ्यामध्ये आहे त्याची उपेक्षा करू नको. १५ तुझी प्रगति सर्वास दिसून यावी म्हणून तूं या गोष्टींचा अभ्यास ठेव; यांत गद्दून जा. १६ आपणाकडे व आपल्या शिक्षणाकडे नीट लक्ष ठेव; त्यांतच टिकून राहा; कारण असें केल्यानें तूं स्वतःचा व तुझें ऐकणाऱ्यांचाहि बचाव करशील.

१ वडील बंधूला खडसून बोळू नको, तर त्याला ५ बाप मानून, बोध कर; २ तरुणांस बंधु मानून, वडील स्त्रियांस माता मानून, तरुण स्त्रियांस बहिणी मानून पूर्ण शुद्धतेनें बोध कर. ३ ज्या विधवा वास्तविक विधवा आहेत त्यांचा सन्मान कर. ४ कोणा विधवेला मुलें किंवा नातवंडें असलीं तर त्यांनीं प्रथम आपल्या घरच्यांबरोबर धर्मेनिष्ठ वृत्तीनें वागून आपल्या वडिलांचे उपकार फेडावयास शिकावें, कारण हें देवाच्या दृष्टीनें मान्य आहे.

१ मुळांतः प्रेरित.

५ जी वास्तविक विधवा आहे म्हणजे एकटी पडलेली आहे, तिने आपली आशा देवावर ठेविली आहे, आणि ती रात्रंदिवस विनवण्या व प्रार्थना करीत राहते; ६ परंतु जी विधवा विलासी आहे, ती जीवंत असून मेलेली आहे. ७ त्यांनीं अदृश्य व्हावे म्हणून त्यांना याप्रमाणें वागण्याची आज्ञा कर. ८ जर कोणी स्वकीयांची व विशेषेकरून आपल्या घरच्यांची तरतूद करीत नाही, तर त्यानें विश्वास नाकारिला असें होतें, तो इसम विश्वास न ठेवणाऱ्या इसमापेक्षां वाईट आहे. ९ जी साठ वर्षांच्या आंत नसून एकाच पतीची स्त्री झाली असेल, १० जी चांगल्या कर्माविषयी नावाजलेली असेल म्हणजे जिनें मुलांवाळांचा प्रतिपाळ केला असेल, पाहुणचार केला असेल, पवित्र जनांचे पाय धुतले असतील, संकटांत पडलेल्या लोकांची गरज भागविली असेल, सर्व प्रकारच्या चांगल्या कर्मांस अनुसरली असेल, अशी नावाजलेली विधवा यादींत मांडून घ्यावी. ११ तरुण विधवांस घेऊं नये; कारण त्यांनीं कामुक होऊन ख्रिस्ताला सोडिल्यावर त्या लग्न करावयास पाहतात. १२ अशांस दंडाज्ञा आहे, कारण त्यांनीं आपल्या पहिल्या प्रतिज्ञेचा भंग केला. १३ शिवाय घरोघर फिरून त्या आळशी होतात; आणि आळशी होतात इतकेंच नव्हे, तर वटवट्या व लुडबुड्या होतात, आणि बोल्ड नये तें बोलतात. १४ यास्तव माझी इच्छा अशी आहे कीं तरुण विधवांनीं लग्न करावें, मुलें प्रसवावीं, घर चालवावें आणि विरोध्याला निंदा करण्यास निमित्त सापडूं देऊं नये; १५ कित्येक तर आधींच बहकून सैतानामागे जाऊन चुकल्या आहेत. १६ जर कोणी विश्वास ठेवणाऱ्या स्त्रियेला विधवा असल्या तर तिनें त्यांची तरतूद करावी, त्यांचा मंडळीवर भार पडूं देऊं नये; म्हणजे ज्या खरोखर विधवा आहेत त्यांस मंडळीला साहित्य पुरवितां येईल.

१७ जे वडील [बंधु] अध्यक्षतेचें काम चांगलें चालवितात, विशेषेकरून जे उपदेश व शिक्षण ह्या बाबतींत श्रम घेतात ते दुष्पट सन्मानास योग्य मोजिले जावे. १८ कारण शास्त्र म्हणतें, 'बैल मळणी करीत असतां त्याला मुसकें बांधूं नको,' आणि, 'कामकरी आपल्या मजुरीस योग्य आहे.' १९ 'दोन किंवा तीन साक्षीदार' असल्या-वाचून वडील [बंधु] यावरील आरोपाचा खदला घेऊं

नको. २० इतरांस भय पडावें म्हणून पाप करणाऱ्यांस सर्वासमक्ष दोष लाव. २१ देव, ख्रिस्त येशू व निवडलेले दिव्यदूत यांजसमोर मी तुला निक्षून सांगतों कीं मनांत अढी न धरितां या आज्ञा पाळ, पक्षपातानें कांहीं करूं नको. २२ उतावळीनें कोणावर हात ठेवूं नको, आणि दुसऱ्यांच्या पापांचा वाटेकरी होऊं नको; आपणाला शुद्ध राख. २३ यापुढें नुसतें पाणीच पीत राहूं नको, तर आपल्या पोटासाठीं आणि आपल्या वारंवार होणाऱ्या दुखण्यासाठीं थोडा द्राक्षारस घे. २४ कित्येकांचीं पापें उघड असून, तीं त्यांजपुढें न्यायनिवाड्याकरितां जातात, आणि कित्येकांचीं त्यांच्यामागून जातात. २५ त्याप्रमाणें उघड अशीं कांहीं चांगलीं कृत्ये आहेत, आणि जीं दुसऱ्या प्रकारचीं आहेत तीं हि गुप्त राहूं शकत नाहीत.

१ जे दास म्हणून जुवाखाली आहेत त्या सर्वांनीं आपापले धनी सर्वे प्रकारच्या सन्मानास योग्य आहेत असें मानावें, यासाठीं कीं देवाच्या नामाची व शिक्षणाची निंदा होऊं नये; २ आणि ज्यांस विश्वास ठेवणारे धनी आहेत त्यांनीं हे बंधु आहेत म्हणून त्यांचा अवमान करूं नये; तर अधिक सेवा करावी; कारण ज्यांस सेवेचा लाभ होतो ते विश्वास ठेवणारे व प्रिय [बंधु] आहेत. या गोष्टी शिकीव आणि यांविषयीं बोध कर.

३ जर कोणी अन्य तऱ्हेचें शिक्षण देतो आणि आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताचीं जीं सुवचनें तीं, व सुभक्त्यनुसार जें शिक्षण तें, मान्य करीत नाही, ४ तर तो मदांध आहे; त्यास कांहीं कळत नाही, तो वादविवाद व शब्दयुद्ध यांनीं वेडा बनला आहे; यांपासून हेवा, कलह, अपशब्द, दुसऱ्यांविषयीं कुकल्पना हीं उत्पन्न होतात; ५ मन विघडलेल्या, सत्यास मुकलेल्या, सुभक्ति ही कमाईचें साधन आहे अशी कल्पना करणाऱ्या मनुष्यांचीं एकसारखीं भांडणें होतात. ६ संतोषसहित असलेली सुभक्ति तर मोठाच लाभ आहे. ७ आपण जगांत कांहीं आणिलें नाही, आपल्याच्यानें त्यांतून कांहीं नेववतहि नाही; ८ आपल्याला अन्नवस्त्र असल्यास तेवढ्यानें तृप्त असावें; ९ परंतु जे धनवान् होऊं पाहतात ते परीक्षित, पाशांत आणि मनुष्यांस नाशांत व विध्वंसांत बुडविणाऱ्या अशा मूर्खपणाच्या व बाधक वासनांत

सापडतात. १० कारण द्रव्याचा लोभ सर्व प्रकारच्या बाइटाचें मूळ आहे; त्याच्या पाठीस लागून कित्येक विश्वासापासून बहकले आहेत; आणि त्यांनीं स्वतःस फार खेदांनीं भोसकून घेतलें आहे.

११ हे देवभक्ता, तूं यांपासून पळ, आणि नीतिमत्त्व, सुभक्ति, विश्वास, प्रीति, धीर व सौम्यता यांच्या पाठीस लाग. १२ विश्वासासंबंधीचें जें सुयुद्ध तें कर, युगानु-युगाचें जीवन मिळीव, त्यासाठींच तुला पाचारण झालें आहे, आणि तूं पुष्कळ साक्ष्यांसमोर तो सुखीकार करून मान्य केला. १३ सर्वांस जीवन देणारा जो देव त्याजसमोर आणि ज्या ख्रिस्त येशूनें पंतय पिलातासमक्ष तो सुखीकार केला, त्याजसमोर मी तुला निखून सांगतो, १४ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त प्रगट होईपर्यंत तूं त्याची आज्ञा निष्कलंक व अदृष्य राख. १५ जो धन्य व एकच अधिपति, राजांचा राजा व प्रभूंचा प्रभु, ज्या एकालाच अमरत्व आहे, जो अगम्य प्रकाशांत राहतो, ज्याला कोणा मनुष्यानें पाहिलें नाहीं, १६ आणि कोणा-

च्यानें पाहवत नाहीं, तो तें त्याचें प्रगट होणें यथाकाळीं दिसण्यांत आणील; त्याला सन्मान व युगानुयुगाचें सामर्थ्य असो. आमेन.

१७ प्रस्तुत युगांतल्या धनवानांस सांग कीं त्यांनीं अभिमानी होऊं नये, चंचल धनावर आशा ठेवूं नये, तर जो [सदाजीवी] देव आपल्यास उपभोगासाठीं सर्व कांहीं विपुल देतो त्याजवर आशा ठेवावी; १८ चांगलें तें करावें, सत्कर्माविषयीं धनवान् असावें; दानशील, परोपकारी असावें. १९ जें खरें जीवन तें मिळविण्यास पुढील काळीं चांगला आधार होईल, असें साठवण आपणांसाठीं करावें.

२० हे तीमथ्या, तुझ्या स्वाधीन केलेली ठेव संभाळ; अधर्माच्या रिकाम्या वटवटी आणि जिला विद्या हें नाव चुकीनें दिलें आहे तिचीं विरोधी मते वज्र कर; २१ ती स्वीकारून कितीएक विश्वासापासून चुकून गेले.

तुजबरोबर कृपा असो.

पौलाचें तीमथ्याला दुसरें पत्र

—००७००—

१ प्रिय पुत्र तीमथ्य याला, ख्रिस्त येशूमध्यें जें जीवन आहे त्याविषयीं दिलेलें वचन कळविण्यासाठीं देवाच्या इच्छेनें ख्रिस्त येशूचा प्रेषित पौल याजकडून: २ देवपिता व ख्रिस्त येशू आपला प्रभु यांजपासून कृपा, दया व शांति असो.

३, ४ मी आपल्या प्रार्थनांत रात्रंदिवस तुझे स्मरण अखंड करितों आणि तुझे अश्रु मनांत आणून तुझ्या भेटीनें मी आनंदभरित व्हावें म्हणून तुला भेटण्याची फार उत्कंठा बाळगितों; तुझ्यामध्ये असलेल्या निष्कपट विश्वासाची मला आठवण होऊन, ज्या देवाची आपल्या पूर्वजांपासून चालत आलेली सेवा मी शुद्ध मनानें करितों, त्याचे मी आभार मानितों. ५ तो विश्वास

पहिल्यानें तुझी आजी लोईस इजमध्ये होता; तुझी आई युनीके इजमध्ये होता; आणि तोच तुजमध्ये आहे असा मला भरवसा आहे. ६ या कारणास्तव मी तुला आठवण देतो कीं देवाचें जें कृपादान माझे हात तुजवर ठेविल्यानें तुझ्यामध्ये आहे तें प्रवीप्त कर. ७ कारण देवानें आपल्याला भिन्नेपणाचा नव्हे, तर सामर्थ्याचा, प्रीतीचा व अनुशासनाचा आत्मा दिला आहे, ८ यास्तव आपल्या प्रभूविषयींच्या साक्षीची आणि मी जो त्याचा बंदिवान त्या माझी तूं लाज धरूं नये; तर दैवी सामर्थ्याच्या परिमाणानें सुवातेसाठीं माझ्याबरोबर दुःख सोसावें. ९ त्यानें आपल्या कर्माप्रमाणें नव्हे तर स्वतःच्या संकल्पाप्रमाणें व कृपेप्रमाणें आपल्याला तारिलें व पवित्र

पाचारणानें पाचारिलें आहे; ही कृपा युगकालापूर्वीं ख्रिस्त येशूमध्ये आपल्यावर करण्यांत आली होती; १० ती आतां आपला तारणारा ख्रिस्त येशू याच्या प्रगट होण्यानें दृश्यमान झाली आहे; त्यानें मरण नाहींसें केलें, आणि सुवातेच्या द्वारा जीवन व अविनाशिता हीं प्रकाशित केलीं आहेत; ११ मला त्या सुवातेचा घोषणा करणारा, प्रेषित व शिक्षक, असें नेमिलें होतें. १२ या कारणानें हीं दुःखें मी सोशीत आहे, तरी मी लाजत नाहीं; कारण मीं कोणावर विश्वास ठेविला आहे हें मला ठाऊक आहे, आणि तो माझी ठेव त्या दिवसासाठीं राखावयास शक्तिमान् आहे, असा माझा भरवसा आहे. १३ ज्या सुवचनांचा नमुना तूं मजपासून ऐकून घेतला तो, ख्रिस्त येशूच्या ठायीं असलेला तुझा विश्वास व प्रीति यांमध्ये दृढपणें राख. १४ आपल्यामध्ये वस्ती करणाऱ्या पवित्र आत्म्याच्या योगें ती ठेव चांगली संभाळ.

१५ जे आसियांत आहेत ते सर्व मजपासून फुटले, हें तुला ठाऊकच आहे; त्यांत फुगल व हर्मणसेस हे आहेत. १६ अनेसिफराच्या घरावर प्रभु दया करो, कारण त्यानें वारंवार माझें समाधान केलें आणि त्याला माझ्या बेडीची लाज वाटली नाहीं; १७ तर तो रोम एथें असतांना त्यानें श्रम घेऊन मी सापडेपर्यंत माझा शोध केला; १८ (त्या दिवशीं त्याला प्रभूपासून दया मिळो, असें प्रभु करो;) आणि इफिसांत किती प्रकारें त्यानें सेवा केली, हें तुला चांगलें माहीत आहे.

१ माझ्या पुत्रा, ख्रिस्त येशूच्या ठायीं असलेली २ जी कृपा तिच्यांत बळवान् होत जा. २ ज्या गोष्टी तूं पुष्कळ साक्षांसमोर मजपासून ऐकिल्या त्या, इतरांना शिकविण्यास योग्य अशा विश्वासा मनुष्यांस सोपून दे. ३ तूं ख्रिस्त येशूचा चांगला शिपाई आहेस म्हणून मजबरोबर दुःख सोस, ४ लढाई करणारा इसम संसाराच्या कार्यांत गुंतत नाहीं; ज्यानें आपल्याला सैन्यांत घेतलें त्याला संतोषवाचें हा त्याचा हेतु असतो. ५ जर कोणी मळयुद्ध करितो, तर तें नियमाप्रमाणें केल्यावाचून त्याला सुगूट घालीत नाहींत. ६ श्रम करणाऱ्या शेतकऱ्यानें पहिल्यानें पिकाचा वाटा घेणें योग्य आहे. ७ जें मी बोलतो तें

समजून घे; प्रभु तुला सर्व गोष्टींची समज देईल. ८ मीं सांगितलेल्या सुवातेप्रमाणें मेलेल्यांतून उठविलेला, दाविदाच्या संतानांतील येशू ख्रिस्त, याची आठवण ठेव. ९ ह्या सुवातेमुळें मी दुष्कर्म करणाऱ्यासारखा बंधनापर्यंत दुःख सोशीत आहे; तरी देवाच्या वचनाचें बंधन झालें नाहीं. १० यामुळें निवडलेल्या लोकांकरितां मी सर्व कांहीं धीरानें सोशितों; ख्रिस्त येशूमध्ये जें तारण तें त्यांसहि युगानुयुगाच्या गौरवासह प्राप्त व्हांवें म्हणून. ११ हें वचन विश्वसनीय आहे कीं जर आपण त्याजबरोबर मेलों तर त्याजबरोबर जीवंतहि राहूं. १२ जर आपण धीरानें सोशितों, तर त्याजबरोबर राज्यहि करूं; आपण त्याला नाकारूं तर तोहि आपल्याला नाकारील; १३ आपण अविश्वासी झालों तरी तो विश्वासू राहतो; कारण त्याच्यानें स्वतःविरुद्ध वागवत नाहीं.

१४ तूं या गोष्टीची त्यांस आठवण दे; त्यांस प्रभूसमोर खराबून सांग कीं शब्दयुद्ध करूं नका; तें कशाच्याहि उपयोगी न पडतां ऐकणाऱ्यांच्या नाशास कारण होतें. १५ तूं सत्याचें वचन नीट सांगणारा, लजाकारणविरहित कामकरी असा देवाजवळ पडलेला, असें स्वतःला सादर करण्यास होईल तितकें कर. १६ अधर्माच्या रिकाम्या वटवटीपासून दूर राहा; अशा वटवटी करणारे अभर्त्ता अधिक सरसावतील; १७ आणि त्यांचें शिक्षण पुढींसारखें चरेल; त्यांच्यापैकीं हुमनाय व फिलेत हे आहेत; १८ ते सत्याविषयीं चुकले आहेत; पुनरुत्थान होऊन गेलें असें ते म्हणतात, आणि कित्येकांच्या विश्वासाचा नाश करितात. १९ तथापि देवानें घातलेला स्थिर पाया टिकून राहतो, त्यावर, 'प्रभु आपले जे आहेत त्यांस ओळखतो,' आणि 'जो कोणी प्रभूचें नाम घेतो' त्यानें अनीतीपासून दूर राहावें, ही मुद्रा आहे. २० मोठ्या घरांत केवळ सोन्याचीं व व रुप्याचीं पात्रे असतात असें नाहीं, तर लाकडाचीं व मातीचींहि असतात; कांहींचा मान होतो व कांहींचा अवमान होतो. २१ यास्तव जर कोणी त्यांपासून दूर राहून स्वतःला शुद्ध केलें, तर तो पवित्र केलेलें, व स्वामीला उपयोगी पडणारें, प्रत्येक चांगल्या कामास तयार केलेलें, असें मानाचें पात्र होईल. २२ तरुण-

पणाच्या वासनांपासून दूर पळ आणि शुद्ध मनानें प्रभूचा धावा करणाऱ्यांबरोबर नीतिमत्त्व, विश्वास, प्रीति, शांति यांच्या पाठीस लाग. २३. मूर्खपणाच्या व अज्ञानाच्या वादविषयांपासून दूर राहा, कारण त्यांपासून भांडणें उत्पन्न होतात हें तुला ठाऊक आहे. २४. प्रभूच्या दासानें भांडूं नये, तर त्यानें सर्वांबरोबर सौम्य, शिकविण्यास उत्सुक, सहनशील, २५. विरोध करणाऱ्यांस सौम्यतेनें शिक्षण देणारा, असें असावे; कदाचित् देव त्यांस सत्याचें ज्ञान होण्यासाठीं पश्चात्तापी मन देईल, २६ आणि सैतानानें आपल्या इच्छेस वश होण्याकरितां धरिलेले असे ते त्याच्या पाशांतून सुटून शुद्धीवर येतील.

१ शोबटल्या काळीं कठीण दिवस येतील हें ३ समजून घे. २ कारण मनुष्यें स्वार्थी, धनलोभी, बडाईखोर, गर्विष्ठ, निंदक, आईबापांस न मानणारीं, कृतघ्न, अपवित्र, ३ ममताहीन, अशाम्य, चाहाड, असंयमी, क्रूर, चांगल्यावर प्रेम न करणारीं, ४ विश्वासघातकी, हूड, मदांध, देवावर प्रेम न करितां विषयावर प्रेम करणारीं, ५ सुभक्तीचें केवळ स्वरूप दाखवून स्वतःवर तिचा संस्कार नाही, अशीं तीं होतील; त्यांजपासूनहि दूर राहा. ६ जे लोक घरांत हळूच शिरून पापांनीं भारावलेल्या, नानाप्रकारच्या वासनांनीं बहकलेल्या, ७ सदा शिकत असूनहि सत्याच्या ज्ञानाला कधीं न पोहंचणाऱ्या, अशा भोळ्या स्त्रियांस वश करितात त्यांपैकी हे आहेत. ८ यात्रेस व यात्रेस यांनीं जसें मोशाला अडविलें, तसें हेहि सल्याला अडवितात; हे भ्रष्टबुद्धि बनलेले व विश्वासाविषयीं दुर्वृत्त झालेले असे आहेत. ९ तरी हे अधिक सरसावणार नाहीत; कारण जसें त्यांचें मूर्खपण उघड झालें, तसें ह्यांचेंहि सर्वास उघड होईल. १० तूं माझे शिक्षण, आचार, संकल्प, विश्वास, सहनशीलता, प्रीति, धीर हीं ओळखून आहेस; ११ आणि अंत्युत्थियांत, इकुन्यांत व लुखांत जीं संकटें मजवर आलीं तीं सोसण्यांत व माझा जो छळ झाला तो सहन करण्यांत मला अनुसरलास; त्या सर्वांतून प्रभूनें मला सोडविलें. १२ जे ख्रिस्त येशूमध्यें सुभक्तीनें आयुष्य घालवावयास पाहतात त्या सर्वांचा छळ होईल;

१३ आणि दुष्ट व भोंदू मनुष्यें हीं फसवून व स्वतः फसून दुष्टपणांत अधिक सरसावतील. १४ तूं ज्या गोष्टी शिकलास व ज्यांविषयीं तुझी खात्री झाली त्या धरून राहा. १५ त्या कोणापासून शिकलास हें, आणि तुल पवित्र शास्त्राची माहिती बाळगणापासून आहे हें, तुला ठाऊक आहे; तें ख्रिस्त येशूमधील तुझ्या विश्वासाच्या द्वारें तारणासाठीं तुला ज्ञानी करावयास समर्थ आहे. १६ प्रत्येक ईश्वरप्रेरित शास्त्रलेख सद्बोध, दोष दाखविणें, सुधारणूक, नीतिशिक्षण यांकरितां उपयोगी आहे, १७ त्याच्यापासून देवभक्त पूर्ण होऊन प्रत्येक चांगल्या कामास सज्ज होतो.

१ देवासमक्ष आणि जो ख्रिस्त येशू जीवंतांचा व ४ मृतांचा न्याय करील त्याच्यासमक्ष त्याच्या प्रगट होण्याची व त्याच्या राज्याची शपथ वाहून मी सांगतो कीं २ वचनाची घोषणा कर, सुवेळीं अवेळीं तयार राहा, सर्व प्रकारच्या सहनशीलतेनें व शिक्षणानें दोष दाखीव, वागडंड कर व बोध कर. ३ कारण ते सुशिक्षण सहन करणार नाहीत, तर त्यांचे कान खाजत असतां, ते खेच्छाचारानें आपणांसाठीं शिक्षकांची रास घालतील, ४ आणि ते सत्य ऐकतनासे होतील, व कहाण्यांकडे वळतील, अशी वेळ येईल. ५ तूं सर्व गोष्टींविषयीं सावध ऐस, दुःखें सोस, सुवार्तिकाचें काम कर, तुला सोपलेली सेवा पूर्ण कर. ६ कारण आतां माझे अर्पण होत आहे, आणि माझा प्रयाणकाळ जवळ आला आहे. ७ जें सुयुद्ध तें मीं केलें आहे, धाव संपविली आहे, विश्वास राखिला आहे; ८ आतां राहिलें तें हेंच कीं, मजसाठीं नीतिमत्त्वाचा मुगूट ठेविला आहे, तो त्या दिवशीं नीतिमान् न्यायाधीश प्रभु मला देईल; आणि तो केवळ मलाच नव्हे, तर त्याचें प्रगट होणें ज्यांस प्रिय झालें आहे त्या सर्वांसहि देईल.

९ होईल तितकें करून माझ्याकडे लवकर ये. १० कारण देमास याला ऐहिक सुख प्रिय असल्यामुळें तो मला सोडून थेस्सलनीकास गेला; केस्केस गलतियास, तीत दारुमतियास गेला. ११ लूक मात्र माझ्या-

जवळ आहे. मार्काला आपल्याबरोबर घेऊन ये, कारण तो सेवेसाठी मला उपयोगी आहे. १२ तुखिकाला मीं इफिसास पाठविलें आहे. १३ जो माझा झगा त्रोवसांत कार्पाजवळ राहिला आहे तो येतेवेळेस आण, आणि पुस्तकें, विशेषेंकरून चर्मपत्रें, तींहि आण. १४ आले-कसांद्र तांबटानें माझें पुष्कळ वाईट केलें, त्याची 'फेड त्याच्या कर्माप्रमाणें प्रभु करील;' १५ त्याविषयीं तूंहि जप, कारण तो आमच्या बोलण्यास फार आडवा आला. १६ माझ्या पहिल्या जबाबाच्या वेळेस माझ्या पक्षाचा कोणी नव्हता, सर्वांनीं मला सोडिलें; याबद्दल त्यांचा हिशेब घेण्यांत न येवो. १७ तरी प्रभु माझ्या पक्षाचा होता; मजकडून घोषणा पूर्णपणें व्हावी आणि

ती सर्व विदेशी लोकांनीं एकावी म्हणून त्यानें मला शक्ति दिली; आणि 'सिंहाच्या मुखांतून' सोडविलें. १८ प्रभु मला सर्व दुष्ट योजनांपासून सोडवील, व आपल्या स्वर्गीय राज्यांत घेण्यासाठीं तारील; त्याला युगानुयुग गौरव असो. आमेन.

१९ प्रिस्का, अक्विला व अनेसिफराच्या घरचीं माणसें यांस सलाम सांग. २० एरास्त करिंथांत राहिला; त्रफिम आजारी झाला, त्याला मिलेतांत ठेवून आलों. २१ होईल तितकें करून हिंवाळ्यापूर्वीं ये. युबूल व पुदेस, लीन व क्लौदिया व सर्व बंधु तुला सलाम सांगतात.

२२ प्रभु तुझ्या आत्म्याबरोबर असो. तुम्हांवर कृपा असो.

पौलाचें तीताला पत्र

१, २, ३, ४ विश्वासाचें साम्य असल्यामुळें माझा १ खरा पुत्र तीत याला: जें युगानुयुगाचें जीवन सत्य-प्रतिज्ञ देवानें युगकालांपूर्वीं देऊं केलें आणि त्या-विषयींचें वचन त्याच आपल्या तारणाऱ्या देवाच्या आज्ञेनें मला सोपलेल्या घोषणेंत यथाकाळीं त्यानें प्रगट केलें, त्या जीवनाची आशा बाळगणारे असे देवाचे निवडलेले लोक यांच्या विश्वासासाठीं आणि सुभक्ति-दायक सत्याच्या ज्ञानासाठीं येशू ख्रिस्ताचा प्रेषित, देवाचा दास पौल, याजकडून: देवपित्यापासून व ख्रिस्त येशू आपला तारणारा याजपासून कृपा व शांति असो.

५ मीं तुला केतांत यासाठीं ठेविलें कीं तूं बाकी राहिलेल्या गोष्टींची व्यवस्था करावी, आणि मीं तुला आज्ञा केल्याप्रमाणें नगरोनगरीं वडील [बंधु] नेमावे. ६ जो नेमावयाचा तो अदृष्य, एकाच बायकोचा नवरा असावा; ज्याचीं मुलें विश्वास ठेवणारीं आहेत, ज्यांवर दंगल करण्याचा आरोप आलेला नसून जीं अनिवार नाहींत,

असा तो असावा. ७ अर्ध्रक्ष हा देवाचा कारभारी आहे म्हणून अदृष्य असला पाहिजे; तो स्वच्छंदी रागीट, मद्यपी, मारका, पैसे खाणारा नसावा; ८ तर अतिथिप्रिय, चांगुलपणावर प्रीति करणारा, मर्यादशील, नीतिमान, पवित्र, जितेंद्रिय ९ आणि दिलेल्या शिक्षणाप्रमाणें जें विश्वसनीय वचन त्याला धरून राहणारा असा असावा; यासाठीं कीं त्यानें सुशिक्षणानें बोध करावयास व उलट बोलणाऱ्यांस कुंठित करावयासहि शक्तिमान् व्हावें.

१० कारण अनिवार व व्यर्थ बोलणारे आणि फसविणारे असे पुष्कळ लोक आहेत, त्यांत विशेषेंकरून सुता झालेले आहेत; ११ त्यांचें तोंड बंद केलें पाहिजे; जें शिकवून नये तें पोटासाठीं शिकवून ते संपूर्ण घराण्यांचा नाश करतात. १२ त्या लोकांतील त्यांच्याच कोणाएका संदेष्ट्यानें म्हटलें आहे: 'केतीय सदा लबाड, दुष्ट पशु, आळशी पोटपोशे असतात.' १३ ही साक्ष खरी आहे; म्हणून कडकपणें त्यांच्या पदरीं दोष घाल. १४ त्यांनीं यहूदी कहाण्या

आणि सत्यापासून बहकलेल्या मनुष्यांच्या आज्ञा यांकडे लक्ष न देतां विश्वासांत दृढ व्हावें म्हणून हें कर. १५ शुद्ध जनांस सर्व शुद्ध आहे, परंतु विटाळलेले व विश्वास न ठेवणारे यांस कांहींच शुद्ध नाही; त्यांची बुद्धि व मन हीं विटाळलीं आहेत. १६ आम्ही देवाला ओळखतो असें ते बोलून दाखवितात, परंतु कृतींनीं त्याला नाकारितात; ते अमंगळ, आज्ञाभंजक व प्रत्येक चांगल्या कामासंबंधानें दुर्बल झालेले आहेत.

१ तूं तर सुशिक्षणाला जें शोभेल तें बोल; २ असें कीं वृद्ध पुरुषांनीं नेमस्त, गंभीर, मर्यादशील असून विश्वास, प्रीति व सहनता ह्यांमध्ये दृढ राहावें. ३ तसेंच वृद्ध स्त्रियांनीं चालचलणुकींत वंदनशील असावें; त्या चहाड, मद्यपानासक्त नसाव्या; सुशिक्षण देणाऱ्या असाव्या; ४ त्यांनीं तरुण स्त्रियांस असें शिक्षण द्यावें कीं त्यांनीं आपल्या नवऱ्यांवर व मुलांवाळांवर प्रीति करावी; ५ मर्यादशील, शुद्धाचरणी, घरचें काम पाहणाऱ्या, मायाळू, आपल्या नवऱ्यांच्या अधीन राहणाऱ्या, असें असावें, म्हणजे देवाच्या वचनाची निंदा होणार नाही. ६ तसेंच तरुण पुरुषांनीं मर्यादशील असावें म्हणून त्यांना बोध कर. ७ सर्व गोष्टींविषयीं चांगल्या कामांचा कित्ता असें आपणाला दाखीव; शुद्धता, गंभीर्य व ज्याला दोष लावितां येत नाही असें सद्भाषण यांनीं तुझें शिक्षण युक्त असूं दे; ८ यासाठीं कीं विरोध्याला आपल्याविषयीं कांहीं वाईट बोलण्यास जागा नसल्यामुळे लाज वाटावी. ९ दासांनीं आपल्या धन्यांच्या अधीन राहावें; त्यांस सर्व प्रकारें संतुष्ट करावें, उलट बोलूं नये, १० अपहार करूं नये, तर सर्व प्रकारें इमानें इतबारें वागावें; यासाठीं कीं त्यांनीं सर्व गोष्टींत आपला तारणारा देव याच्या शिक्षणास शोभा आणावी; असा बोध कर. ११ कारण सर्व मनुष्यांस तारण देणारी अशी देवाची कृपा प्रकट झाली आहे; ती आपल्याला असें शिकविते कीं, १२, १३ धन्य आशाप्राप्तीची म्हणजे थोर देवाचें व आपला तारणारा येशू ख्रिस्त याचें गौरव प्रगट होण्याची वाट पाहत आपण अधर्माला व ऐहिक वासनांला नाकारून सांप्रतच्या युगांत मर्यादेनें, नीतीनें व धार्मिक वृत्तीनें वागावें. १४ त्यानें स्वतःला आपल्याकरितां

दिलें, यासाठीं कीं 'त्यानें खंडणी देऊन आपल्याला सर्व अधर्मापासून मुक्त करावें,' आणि चांगल्या कामांत तत्पर करून आपले 'स्वतःचे लोक असे आपणासाठीं शुद्ध करून ठेवावे.'

१५ या गोष्टी सांगून बोध कर आणि सर्व अधिकारांनें दोष पदरीं घाल. कोणीं तुला तुच्छ मानूं नये.

१ त्यांनीं सत्ता व अधिकार यांच्या अधीन राहावें, आज्ञा मानाव्या, प्रत्येक चांगल्या कामाला सिद्ध असावें; २ कोणाची निंदा करूं नये, भांडखोरपणा न करितां सौम्य व सर्व मनुष्यांबरोबर सर्व प्रकारें नम्र-तेनें वागणारे असावें, अशी त्यांस आठवण दे. ३ कारण आपणहि पूर्वी निर्बुद्धि, अवज्ञा करणारे, बहकलेले, नाना प्रकारच्या वासनांचें व विलासांचें दास्य करणारे, दुष्टपणा व हेवा यांत आयुष्य घालविणारे, द्वेषपात्र व एकमेकांचा द्वेष करणारे, असे होतो; ४ परंतु जेव्हां आपला तारणारा देव याची दया व मनुष्यांवरील प्रीति प्रगट झाली, ५ तेव्हां आपण केलेल्या नीतीच्या कर्मांनीं नव्हे, तर नव्या जन्माचें स्नान व पवित्र आत्म्यानें केलेलें नवीकरण यांच्या द्वारे त्यानें आपल्या दयेनुसार आपल्याला तारिलें. ६ तो आत्मा त्यानें आपला तारणारा येशू ख्रिस्त याच्या द्वारे आपल्यावर विपुल ओतिला; ७ यासाठीं कीं आपण त्याच्या कृपेनें नीतिमान ठरून आशा धरल्याप्रमाणें युगानुयुगाच्या जीवनाचे वारीस व्हावें. ८ हें वचन विश्वसनीय आहे, आणि तूं या गोष्टींविषयीं खात्रीनें सांगत असावें अशी माझी इच्छा आहे, यासाठीं कीं ज्यांनीं देवावर विश्वास ठेविला आहे त्यांनीं चांगलीं कर्मां आचरण्याचें मनावर घ्यावें. या गोष्टी मनुष्यांस चांगल्या व हितकारक आहेत. ९ मूर्खपणाचे वाद, वंशावळ्या, कलह व नियमशास्त्राविषयीं भांडणें, यांपासून दूर राहा; कारण तीं निरुपयोगी व व्यर्थ आहेत. १० तट पाडणाऱ्या मनुष्याला एकदां दोनदां बोध करून मग वर्ज कर; ११ असा मनुष्य विघडला आहे, आणि त्यानें स्वतःसच दोषी ठरविलें असून तो पाप करितो, हें तुला ठाऊक आहे. १२ मीं अर्तमाला किंवा तुत्तिकांला तुजकडे पाठविलें म्हणजे होईल तितकें करून मजकडे निकपलिसास

निघून ये, कारण तेथे हिंवाळा घालविण्याचा मी निश्चय केला आहे. १३ जेना शास्त्री व अपुलो यांस कांहीं उणे पडूं नये म्हणून होईल तितक्या तयारीनें त्यांस रवाना कर. १४ आपल्या लोकांनीं अगत्याच्या बाबीसंबंधी गरजा पुरविणारी चांगलीं कमें आचरण्यास शिकावें,

म्हणजे ते निष्फळ होणार नाहीत.

१५ माझ्याबरोबरचे सर्व तुला सलाम सांगतात. विश्वासामधील जे लोक आम्हांवर प्रीति करितात त्यांस सलाम सांग.

तुम्हां सर्वांबरोबर कृपा असो.

पौलाचें फिलेमोनाला पत्र

१, २ आमचा प्रियकर व सहकारी फिलेमोन याला, आमची बहीण अफिया इला, आमचा सहसैनिक अर्खिप्प व तुझ्या घरांतील मंडळी यांना, ख्रिस्त येशूचा बंदिवान पौल व आमचा बंधु तीमथ्य यांजकडून: ३ देव आपला पिता व प्रभु येशू ख्रिस्त यांजपासून तुम्हांस कृपा व शांति असो.

४, ५ तुझी प्रीति आणि प्रभु येशूवर व सर्व पवित्र लोकांवर जो तुझा विश्वास, त्यांविषयीं ऐकून मी आपल्या प्रार्थनांत सर्वदा तुझी आठवण करितों व आपल्या देवाचें उपकारस्मरण करितों; ६ यासाठीं कीं तुम्हांमध्ये जें कांहीं चांगलें आहे त्याचें ज्ञान झाल्यानें तुझ्या विश्वासाचें भागीपण ख्रिस्तासाठीं सफळ व्हावें. ७ तुझ्या प्रीतीनें मला फार आनंद व सांखन झालें; कारण, हे बंधो, तुझ्या-हातून पवित्र लोकांच्या जिवाला विश्रांति मिळाली आहे.

८ यास्तव जें उचित तें तुला आज्ञा करुन सांगण्याचें जरी मला ख्रिस्तद्वारा पूर्ण धैर्य आहे, ९ तरी प्रीतीस्तव विनंती करणें मला बरें वाटतें. मी वृद्ध झालेला पौल, आणि आतां ख्रिस्त येशूचा बंदिवान, १० ज्याला मी बंधनांत असतां जन्म दिला त्या माझ्या अनेसिम मुला-विषयीं तुला विनंती करितों; ११ तो पूर्वीं तुला निरुपयोगी होता, तरी आतां तुला व मलाहि उपयोगी आहे. १२ त्याला स्वतःला म्हणजे माझ्या प्राणालाच मी तुजकडे

परत पाठविलें आहे. १३ सुवातेमुळे पडलेल्या बंधनांत माझी सेवा तुझ्याबद्दल त्यानें करावी म्हणून त्याला जवळ ठेवण्याचें माझ्या मनांत होतें; १४ तरी तुझ्या संमतीवाचून कांहीं करणें मला बरें वाटलें नाही; यासाठीं कीं तुझा उपकार जुलमानें झाल्यासारखा नसावा, तर खुशीनें केलेला असावा. १५ कदाचित् तो तुजपासून यामुळेच कांहीं वेळ वेगळा झाला असेल कीं त्यानें युगानुयुग तुझा असें व्हावें; १६ आजपासून केवळ दासच नव्हे तर दासापेक्षां अधिक, म्हणजे प्रिय बंधु, असें व्हावें; मला विशेष प्रिय आणि तुला तर देहसंबंधानें व प्रभूसंबंधानें यादून किती तरी अधिक प्रिय व्हावें. १७ यास्तव जर तूं मला भागीदार समजतोस, तर तो मीच आहे असें मानून त्याचा अंगीकार कर. १८ त्यानें तुझें कांहीं नुकसान केलें असलें किंवा त्याकडे तुझें कांहीं देणें असलें तर तें माझ्या खातीं मांड; १९ हा माझा पौलाचा स्वदस्तुरचा लेख आहे; तें मी फेडीन; तूं स्वतःच माझें ऋण आहेस, पण हें मी तुला म्हणत नाहीं. २० हो, बंधो, तुजकडून मला प्रभूमध्ये लाभ व्हावा; माझ्या जिवाला ख्रिस्तामध्ये विश्रांति दे. २१ तूं हें मान्य करशील अशा भरवशानें मी तुला लिहिलें आहे, आणि मला ठाऊक आहे कीं मी म्हटल्यापेक्षां तूं अधिकहि करशील. २२ दुसरें हें कीं, माझ्यासाठीं विन्हाड तयार कर, कारण

तुमच्या प्रार्थनांनीं मी तुम्हांस देणगी असा दिला जाईन
अशी माझी आशा आहे.

२३ ख्रिस्त येशूसधें माझा सहबंदिवान एपफ्रा,
२४ मार्क, अरिस्तार्ख, देमास, लूक, हे माझे सहकारी

तुला सलाम सांगतात.

२५ आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याची कृपा तुमच्या
आत्म्याबरोबर असो. आमेन.

इब्री लोकांस पत्र

१ देव प्राचीनकाळीं अनेक हप्त्यांनीं व अनेक
१ प्रकारांनीं आपल्या पूर्वजांबरोबर संदेष्ट्यांच्या द्वारें
बोलला; २ तो या काळाच्या शेवटीं आपल्याबरोबर
पुत्राच्या द्वारें बोलला आहे; त्यानें त्याला सर्वांचा
वारीस करून ठेविलें आणि त्याच्या द्वारें त्यानें विश्व
उत्पन्न केलें; ३ हा त्याच्या गौरवाचें तेज, व त्याच्या
तत्त्वाचें प्रतिरूप आहे; आणि आपल्या, सामर्थ्याच्या
शब्दानें विश्वाधार असून पापांची शुद्धि केल्यावर तो
ऊर्ध्वलोकीं महत्त्वाच्या 'उजवीकडे बसला; ४ जेवढ्यानें
त्यास दिव्यदूतांपेशां वारशानें श्रेष्ठ नाम मिळालें आहे
तेवढ्यानें तो त्यांच्यापेशां अधिक श्रेष्ठ झाला. ५ त्यानें
कोणत्या दिव्यदूताला कधीं असें म्हटलें:

तूं माझा पुत्र आहेस,

आज मीं तुला जन्म दिला आहे ?

आणि पुनः,

मी त्याचा पिता असा होईन,

आणि तो माझा पुत्र असा होईल ?

६ तो ज्येष्ठ पुत्राला पुनः जगांत आणील त्या समया-
विषयीं तो असें म्हणतो: 'देवाचे सर्व दिव्यदूत
त्याच्या चरणीं लागोत;'

७ आणि दिव्यदूतांविषयीं तो म्हणतो:

तो आपले दिव्यदूत वायु,

आणि आपले सेवक अभिज्वाळा असे करितो;

८ पुत्राविषयीं तो असें म्हणतो:

हे देवा, तुझे राजासन युगायुगींचें आहे;

आणि तुझें राजवेत्र न्याय्यवेत्र आहे.

९ तुला न्यायाची आवड आणि अधर्माचा वीट
आहे;

म्हणून देवानें, तुझ्या देवानें,

तुझ्या बरोबरीच्या लोकांपेशां श्रेष्ठ असा हर्षरूपी
तेलाचा अभिषेक तुला केला आहे;

१० आणि,

हे प्रभू, तूं प्रारंभीं पृथ्वीचा पाया घातला,
आणि गगनं तुझ्या हातचें कृत्य आहे;

११ तीं नाहींतशीं होतील; परंतु तूं निरंतर आहेस;
तीं सर्वे वस्त्रासारखीं जीर्ण होतील;

१२ तूं त्यांस झग्यासारखें गुंडाळून टाकशील,
वस्त्रासारखें ठेवशील, आणि तीं पालटतील;

परंतु तूं तसाच राहतोस,

तुझीं वर्षे संपणार नाहींत;

१३ पण त्यानें कोणत्या दिव्यदूताविषयीं असें कधीं
म्हटलें:

मी तुझे बैरी तुझें पादासन करीपर्यंत

तूं माझ्या उजवीकडे बैस ?

१४ ते सर्वे वारशानें तारण मिळविणाऱ्यांसाठीं सेवा
करावयास पाठविलेले असे परिचारक आत्मे नाहींत काय ?

१ यासुळें ऐकिलेल्या गोष्टींकडे आपण विशेष

२ लक्ष लाविलें पाहिजे, नाहीं तर आपण त्यांपासून
वाहवून जाऊं. २ दिव्यदूतांच्या द्वारें सांगितलेलें
वचन जर दृढ होतें आणि प्रत्येक उल्लंघनाचें व आज्ञा-

भंगाचें यथान्याय फळ देण्यांत आलें; ३ तर आपण एवढ्या मोठ्या तारणाची उपेक्षा केल्यास कसें निभावूं? तें सांगण्याचा आरंभ प्रभूकडून झाला असून तें ऐकणाऱ्यांनीं त्याविषयीं आपल्याला प्रमाण पटविलें; ४ त्यांबरोबर देवानेंहि चिन्हें, अद्भुतें व नाना प्रकारचे पराक्रम आणि आपल्या इच्छेप्रमाणें पवित्र आत्मा वाटून देणें ही साक्ष दिली.

५ ज्या भावी जगाच्या व्यवस्थेविषयीं आम्ही बोलत आहों ती त्यानें दिव्यदूतांच्या अधीन ठेविली नाहीं. ६ एका ठिकाणीं कोणीं अशी साक्ष दिली आहे,

मर्त्य मनुष्य तो काय कीं तूं त्याची आठवण करावी?

अथवा मानव तो काय कीं तूं त्याला दर्शन द्यावें?

७ तूं त्याला दिव्यदूतांपेक्षां किंचित् कमी असें उत्पन्न केलें;

तूं त्याला गौरव व थोरवी यांनीं मुकुटमंडित केलें, आणि तूं आपल्या हातच्या कृत्यांवर त्याला नेमिलें;

८ तूं सर्व काहीं त्याच्या अधीन, त्याच्या पायांखालीं, ठेविलें.

‘सर्व काहीं त्याच्या अधीन ठेविलें’, म्हणजे त्याच्या अधीन ठेविलेलें नाहीं असें काहीं राहूं दिलें नाहीं; परंतु ‘सर्व काहीं त्याच्या अधीन ठेविलें’, असें आजपर्यंत आपल्या दृष्टीस पडलें नाहीं खरें. ९ तरी ज्या येशूला ‘दिव्यदूतांपेक्षां किंचित् कमी असें उत्पन्न केलें’ होतें, तो मरण सोसल्यामुळें गौरव व थोरवी यांनीं मुकुटमंडित केलेला असा आपल्या दृष्टीस पडतो; त्यानें देवाच्या कृपेनें सर्वाकरितां मरणाचा अनुभव घ्यावा म्हणून असें झालें. १० ज्यासाठीं सर्व काहीं आहे, व ज्याच्या द्वारे सर्व काहीं आहे, त्यानें पुष्कळ पुत्रांस गौरवांत आणिताना त्यांच्या तारणाचा जो कर्ता त्याला दुःख सोसण्यानें परिपूर्ण करावें हें योग्य होतें. ११ पवित्र करणारा पुरुष व पवित्र केलेले लोक हे सर्व एकापासून आहेत; या कारणास्तव तो त्यांस बंधु म्हणावयास लाजत नाहीं. १२ तो म्हणतो,

मी आपल्या बांधवांजबळ तुझ्या नामाची कीर्ति वर्णान,

लोकसभेंत तुझें स्तवन करीन;

१३ आणि पुनः तो म्हणतो, ‘मी त्याजवर भरवसा ठेवीन.’ तसेंच ‘पाहा, मी व परमेश्वरानें मला दिलेलीं मुलें.’

१४ ज्या अर्थी ‘मुलें’ एकाच रक्तमांसाचीं होती त्या अर्थी तोहि त्यांच्यासारखा रक्तमांसाचा झाला; यासाठीं कीं मरणावर धनीपणा करणारा म्हणजे सैतान, याला आपल्या मरणानें नाहींसें करावें; १५ आणि जे मरणाच्या भयानें आयुष्यभर दासपणानें बांधलेले त्या सर्वांस मोकळें करावें. १६ सर्वास माहित आहे कीं तो दिव्यदूतांच्या साहाय्यास नव्हे तर ‘अब्राहामाच्या संतानाच्या साहाय्यास येतो.’ १७ यास्तव त्याला सर्व प्रकारें आपल्या बंधुवर्गासारखें होणें अगत्य होतें, यासाठीं कीं लोकांच्या पापांचें प्रायश्चित्त करण्याकरितां आपण देवसंबंधी गोष्टींविषयीं दयाळू व विश्वासू मुख्य याजक व्हावें. १८ कारण ज्या अर्थी त्यानें स्वतः परीक्षेचें दुःख भोगिलें त्या अर्थी ज्यांची परीक्षा होते त्यांचें साहाय्य करावयास तो समर्थ झाला आहे.

१ यास्तव पवित्र बंधूंनी, स्वर्गांतल्या पाचारणाचे ३ भागीदारहो, आपण केलेल्या पत्कराचा प्रेषित व मुख्य याजक येशू याजकडे लक्ष लावा. २ तो आपल्या नेमणाऱ्यांबरोबर ‘विश्वासू’ होता; तसा ‘मोशेहि देवाच्या सर्व घराण्यांत विश्वासू होता.’ ३ जितक्यानें घर बांधणाऱ्याला घरापेक्षां अधिक सन्मान आहे, तितक्यानें हा मोशापेक्षां अधिक वैभवास योग्य मोजिलेला आहे. ४ प्रत्येक घर कोणीं तरी बांधिलेलें असतें; आणि सर्व वस्तु करणारा देव आहे. ५ जें सांगावयाचें होतें त्याच्या साक्षीसाठीं ‘त्याच्या सर्व घराण्यांत मोशे हा सेवक ह्या नात्यानें विश्वासू होता.’ ६ ख्रिस्त हा पुत्र असा ‘त्याच्या घराण्यावर’ होता; आपण आपल्या आशेसंबंधीं भरवसा व आपला अभिमान शेवटपर्यंत दृढ राखिल्यास त्याचें तें घराणें आपण आहों. ७ यावरून,

आज जर तुम्ही त्याची वाणी ऐकाल,

८ तर जसें रानांतील परीक्षेच्या दिवशीं विथावणी केल्याप्रमाणें,

तसें तुम्ही आपलीं मनें कठीण करूं नका.

९ तेथें तुमच्या वडिलांनीं कसोटीस लावून

मला पारखलें,

आणि चाळीस वर्षे माझीं कृत्यें पाहिलीं.

१० त्यामुळें त्या पिढीला कंटाळून मी म्हणालों,

हे सर्वदा भ्रांत मनाचे लोक आहेत,

ह्यांनीं माझे मार्ग जाणिले नाहीत;

११ त्याप्रमाणें मी रागानें शपथ वाहून म्हणालों,

हे माझ्या विश्रामस्थानीं निश्चयें यावयाचे नाहीत.

१२ बंधुजनहो, या शास्त्रलेखांत पवित्र आत्म्यानें

म्हटल्याप्रमाणें जीवत देवाला सोडून द्यावें, असें

अविश्वासाचें दुष्ट मन तुम्हांतील कोणाचेंहि होऊं नये

म्हणून जया. १३ जोंपर्यंत 'आज' म्हटलेला वेळ आहे

तोंपर्यंत एकमेकांस तुम्ही प्रतिदिवशीं बोध करा, यासाठीं

कीं पापाच्या फसवणुकीनें तुम्हांतील कोणीं 'कठीण'

होऊं नये. १४ कारण जर आम्ही आपला आरंभि-

लेल्या वेळचा भरवसा शेवटपर्यंत दृढ धरिला तर

ख्रिस्तामध्ये आपल्याला अंशभाग आहे. १५ असें

म्हटलें आहे,

आज जर तुम्ही त्याची वाणी ऐकाल,

तर चिथावणींत केल्याप्रमाणें तुम्ही आपलीं मनं

कठीण करूं नका.

१६ यांत सांगितलेलें ऐकून 'चिथावणारे' ते कोण होते ?

मोशाच्या हस्ते मिसरांतून निघालेले सर्वच नव्हत

काय ? १७ 'चाळीस वर्षे' तो कोणास 'कंटाळला' ?

ज्यांनीं पाप केलें, ज्यांचीं 'प्रेतें रानांत पडलीं,' त्यांस

नव्हे काय ? १८ 'शपथ वाहून' कोणाला म्हणाला कीं

'तुम्ही माझ्या विश्रामस्थानीं येणारच नाहीं ?' ज्यांनीं

अवज्ञा केली त्यांसच कीं नाहीं ? १९ तर अविश्वासांमुळें

त्यांच्यानें आंत येवकलें नाहीं असें आपल्याला दिसून येतें.

१ यास्तव 'त्याच्या विश्रामस्थानीं' येण्याविषयींचें

वचन अद्यापि देऊन ठेविलेलें आहे; यामुळें तुम्हांतील

कोणी त्याला अंतरल्यासारखें दिसूं नये म्हणून धास्ती

बाळगून असा. २ कारण त्यांच्यासारखी आपल्यालाहि

सुवार्ता सांगण्यांत आली आहे, परंतु ऐकलेलें

वचन त्यांस लाभदायक झालें नाहीं; कारण ऐकणाऱ्यां-

मध्ये विश्वासाबरोबर त्याचें सम्मेलन झालें नाहीं.

३ त्याप्रमाणें मी आपल्या रागानें शपथ वाहून

म्हणालों,

ते माझ्या विश्रामस्थानीं येणारच नाहीत;

या लेखांत त्यानें सांगितलेल्या 'विश्रामस्थानीं' 'आपण'

जे विश्वास ठेविलेले आहों ते 'येतो;,' त्याचीं 'कृत्यें'

जगाच्या स्थापनेपासून समाप्त झालीं. ४ कारण सातव्या

दिवसाविषयीं एका ठिकाणीं त्यानें असें म्हटलें आहे कीं

'सातव्या दिवशीं देवानें आपलीं सर्व कृत्यें संपवून

विश्रांति घेतली;' ५ आणि,

ते माझ्या विश्रामस्थानीं येणारच नाहीत,

असाहि हा लेख आहे. ६ कोणी तरी त्यांत यावयाला

पाहिजे होतें, तें राहिलें आहे; आणि ज्यांस पूर्वीं सुवार्ता

सांगण्यांत आली होती ते अवज्ञेमुळें त्यांत आले नाहीत;

७ म्हणून इतक्या काळानंतर दाविदाच्या द्वारे सांगित-

लेल्या वरील लेखाप्रमाणें त्यानें 'आज' असा एक

दिवसहि ठरविला; तो लेख असा:

आज जर तुम्ही त्याची वाणी ऐकाल,

तर आपलीं मनं कठीण करूं नका.

८ यहोशवानें त्यांस विसावा दिला असता तर त्यानंतर

त्यानें दुसऱ्या दिवसाविषयीं म्हटलें नसतें. ९ यास्तव

देवाच्या लोकांसाठीं शब्दाबाचा विसावा राहिला आहे.

१० 'जो कोणी त्याच्या विसाव्यांत आला आहे' त्यानें,

जसा 'देवानें आपलीं कृत्यें संपवून विसावा घेतला' तसा

'आपलींहि कृत्यें संपवून विसावा घेतला आहे'. ११

यास्तव त्या 'विसाव्यांत येण्यास' आपण होईल तितका

प्रयत्न करावा, यासाठीं कीं त्यांच्या अवज्ञेच्या उदाहरणा-

प्रमाणें कोणी पतित होऊं नये. १२ देवाचें वचन

सजीव, सतेज, कोणत्याहि दुधारी तरवारीपेक्षां तीक्ष्ण,

जीव व आत्मा, साधे व मजा यांस भेदून आरपार

जाणारें आणि मनाच्या भावना व कल्पना यांचें परीक्षक

असें आहे; १३ आणि त्याच्या दृष्टीला अदृश्य अशी

कोणतीहि स्रष्ट वस्तु नाही, तर ज्याच्याबरोबर आपला

संबंध आहे त्याच्या दृष्टीला सर्व उघडेंवागडें आहे.

१४ तर मग आकाशांतून पार गेलेला देवपुत्र

येशू हा थोर प्रमुख याजक आपल्याला आहे, म्हणून आपण जो स्वीकार केला तो दृढ धरून राहू. १५ कारण ज्याला आपल्या अशक्तपणाचें दुःख होत नाही, असा आपला प्रमुख याजक नाही, तर तो सर्व प्रकारें आपल्याप्रमाणें पारखलेला होता, तरी निष्पाप राहिला. १६ आपल्याला दया प्राप्त व्हावी आणि गरजेच्या वेळीं साहाय्य होण्यासाठीं कृपा मिळावी, म्हणून आपण धैर्यानें कृपेच्या राजासनाजवळ जाऊं.

१ प्रत्येक प्रमुख याजक मनुष्यांपैकी घेतलेला असल्यामुळें देवासंबंधी गोष्टीविषयी तो मनुष्यांकरितां नेमिलेला असतो, यासाठीं कीं त्यानें पापांबद्दल दानें व यज्ञपशु अर्पावे; २ अज्ञानी व बहुकणारे यांच्याबरोबर तो सौम्यतेनें वागणारा असतो, कारण तोहि स्वतः अशक्तपणानें व्याप्त आहे; ३ आणि या अशक्तपणामुळें त्यानें जसें लोकांसाठीं तसें स्वतःसाठींहि पापांबद्दल अर्पण केलें पाहिजे. ४ ही पदवी कोणी आपण होऊन घेत नाही, तर अहरोनाप्रमाणें देवानें ज्याला पाचारण केलें आहे त्याला मिळते. ५ तदनुसार ख्रिस्तानेंहि प्रमुख याजक होण्यासाठीं आपणा स्वतःला गौरविलें नाही, तर ज्यानें ज्याला म्हटलें कीं

तूं माझा पुत्र आहेस,

आज मीं तुला जन्म दिला आहे,

त्यानें त्याला गौरविलें. ६ त्याप्रमाणें दुसऱ्या ठिकाणींहि तो म्हणतो,

मलकीसदेकाच्या संप्रदायाप्रमाणें

तूं युगानुयुग याजक आहेस.

७ त्यानें आपल्या देहावस्थेच्या दिवसांत, स्वतःला मरणापासून तारावयास जो शक्तिमान् त्याजवळ मोठ्या आक्रोशानें व अश्रु गाळीत प्रार्थना व विनवणी केली, आणि ती त्याच्या सुभक्तीमुळें ऐकण्यांत आली; ८ तो पुत्र असतांहि त्यानें जें दुःख सोशिलें तेणेंकरून त्याला आज्ञांकितपणाचा अभ्यास झाला; ९ आणि सिद्ध होऊन तो आपल्या आज्ञेत राहणाऱ्या सर्वांचा युगानुयुगाचा तारणकर्ता झाला. १० त्याला 'मलकीसदेकाच्या संप्रदायाप्रमाणें' प्रमुख याजक असें नाव देवाकडून देण्यांत आलें.

११ याविषयीं आम्हांस पुष्कळ सांगावयाचें आहे, तें तुम्हांस समजवून सांगणें कठीण आहे, कारण तुम्ही ऐकण्याविषयीं मंद झालां आहां. १२ जे तुम्ही इतक्या काळांत शिक्षक होण्यास पाहिजे होतां त्या तुम्हांस देवाच्या वचनांचीं मूळाक्षरें पुनः कोणीं तरी शिकवावीं याची गरज आहे, आणि ज्यांस जड अन्न सोसत नाहीं, दूधच पाहिजे, असे तुम्ही झालां आहां. १३ दुधावर राहणारा नीतिमत्त्वाच्या वचनाविषयीं अपरिचित असतो; कारण तो बाळक आहे. १४ ज्यांच्या इंद्रियांस वहिवाटीनें पथ्यापथ्य समजण्याचा अभ्यास झाला आहे अशा प्रौढ मनुष्यांसाठीं जडाज आहे.

१ यास्तव आपण ख्रिस्ताविषयींच्या मूळारंभीच्या गोष्टी सोडून प्रौढतेप्रत जाण्याचा नेटानें प्रयत्न करूं; निर्जीव कर्मांचा पश्चात्ताप, देवावरचा विश्वास, २ आणि बाप्तिस्म्यांचें, हात वर ठेवण्याचें, स्मृतांच्या पुनरुत्थानाचें व सार्वकालिक न्यायाचें शिक्षण, हा पाया पुनः घालूं नये. ३ देव होऊं देईल तर हें आपण करूं. ४ कारण जे एकदां प्रकाशित झाले, ज्यांनीं स्वर्गीय दानाची रुचि घेतली, जे पवित्र आत्म्याचे वाटेकरी झाले; ५ व ज्यांनीं देवाच्या सुवचनाची व येणाऱ्या युगाच्या सामर्थ्याची रुचि घेतली, ६ ते जर पतित झाले तर त्यांस पश्चात्ताप होईल असें पुनः नवीन करणें अशक्य आहे; हें त्यांचें पतन म्हणजे त्यांनीं देवाच्या पुत्राला नव्यानें वधस्तंभावर चढविणें व त्याचा उघड अपमान करणें असें आहे. ७ कारण जी 'भूमि' आपणावर वारंवार पडलेला पाऊस पिऊन आपली लागवड करणाऱ्यांस उपयोगी अशी 'हिरवळ' उपजविते, तिला देवाचा आशीर्वाद मिळतो; ८ आणि जी 'कांटेझाडें व कुसळें उपजविते,' तीं टाकाऊ व शापित होण्याच्या लागस आलेली आहे; तिचा शेवट जळणें हा आहे.

९ जरी आम्ही असें बोलतो तरी, प्रिय [बंधून्तो], तुमची स्थिति ह्यापेक्षां चांगली व तारणाकडे नेणारी आहे असा आम्हांस तुम्हांविषयीं भरवसा आहे; १० कारण तुमचें कार्य आणि तुम्हीं पवित्र जनांची केलेली व करीत असलेली सेवा, यावरून जी प्रीति

तुम्हीं त्याच्या नांमावर दाखविली तीहि देवानें विसरावी असा तो अन्यायी नाही. ११ आमची अशी उत्कंठा आहे कीं तुम्हांपैकीं प्रत्येकानें आशेची पूर्ण खातरी करून घेण्यासाठीं तशीच आस्था शेवटपर्यंत बाळगावी; १२ म्हणजे तुम्ही आळशी होणार नाहीं, तर जे विश्वासानें व धीरानें वचनांचीं फळें वारशानें उपभोगणारे होतात त्यांचे अनुकारी व्हाल.

१३ देवानें अब्राहामाला वचन दिलें, तेव्हां त्याला शपथ वाहण्यास स्वतःपेशां कोणी मोठा नसल्यामुळें, त्यानें 'आपलीच शपथ वाहून' म्हटलें कीं १४ 'मी तुला आशीर्वाद देईनच देईन, व तुझें संतान वाढवीनच वाढवीन.' १५ त्यानें धीरानें वाट पाहिली म्हणून त्याला ह्याप्रमाणें वचनाचें फळ प्राप्त झालें. १६ मनुष्यें आपणांपेशां मोठ्याची शपथ वाहतात; आणि आपलें स्थापित करण्यासाठीं शपथ ही त्यांच्यामध्ये सर्व वादांचा शेवट आहे. १७ यास्तव आपल्या संकल्पाची निर्विकारता वचनाच्या वतनदारांस विशेष दाखवावी या इच्छेनें देव शपथेच्या द्वारे मध्ये आला, १८ यासाठीं कीं ज्याविषयीं खोटें बोलणें देवाला अशक्य आहे अशा दोन निर्विकार गोष्टींनीं आपल्याला चांगलें उत्तेजन व्हावें; ते आपण, स्वतःपुढें ठेवण्यांत आलेली आशा धरून ठेवण्याकरितां आश्रयास धावलें. १९ ती आशा आपल्याला जिवाचा नांगर आहे, तो अचळ, बळकट व 'पडद्याच्या आंतल्या स्थळीं पोहंचणारा' असा आहे; २० 'तेथें मलकीसदेकाच्या संप्रदायाप्रमाणें युगानु-युगाचा' प्रमुख याजक झालेला येशू अग्रगामी असा आपल्याकरितां आंत गेला आहे.

१ हा 'मलकीसदेक', 'शालेमाचा राजा' व ७ 'परात्पर देवाचा याजक होता; अब्राहाम राजांस मारून परत आला तेव्हां त्यानें सामोरें जाऊन त्याला आशीर्वाद दिला,' २ व त्याला 'अब्राहामानें सर्व लुदीचा दशमांश दिला;' तो आपल्या नावाच्या अर्थाप्रमाणें एक तर नीतिमत्त्वाचा राजा आणि दुसरा 'शालेमाचा राजा' म्हणजे शांतीचा राजा होता; ३ त्याचा बाप, आई, वंशावळ, जन्मदिवस व आयुष्याचा शेवट हीं (सांगितलीं) नाहीत; या गोष्टींनीं जो देवाच्या

पुत्रासारखा झालेला तो सतत राहणारा 'याजक' असा ठरतो.

४ तर आतां कुलाधिपति 'अब्राहाम' यानें ज्याला लुदींतील उत्तम वस्तूंचा 'दशमांश' 'दिला' तो केवढा मोठा असावा हें पाहा. ५ लेवीच्या संतानांपैकीं ज्याला याजकपण मिळतें त्यांस लोकांपासून, म्हणजे अब्राहामाच्या पोटीं जन्म घेतलेल्या आपल्या बंधुवर्गापासून, नियमशास्त्राप्रमाणें दशमांश घेण्याची आज्ञा आहे; ६ परंतु ज्याचा वंश त्या लोकांपासून नव्हता त्यानें अब्राहामापासून दशमांश घेतला आणि ज्याला वचनें मिळालीं होती त्याला 'आशीर्वाद दिला.' ७ श्रेष्ठकडून कनिष्ठाला आशीर्वाद मिळतो हें निर्विवाद आहे. ८ इकडे [प्राहतां], मर्त्य मनुष्यांला 'दशमांश' मिळतात, परंतु तिकडे, जीवंत राहणारा आहे अशी ज्याविषयीं साक्ष आहे, त्याला मिळाले; ९ आणि दशमांश घेणारा लेवी यानेंहि अब्राहामाच्या द्वारे दशमांश दिलेच असें म्हणतां येईल. १० कारण 'त्याच्या बापाला मलकीसदेक भेटला' त्या वेळेस तो त्याच्या पोटीं होता.

११ यावरून ज्याच्यासंबंधानें लोकांस नियमशास्त्र प्राप्त झालें अशा लेवीय याजकपणानें पूर्णता झाली असती तर मलकीसदेकाच्या संप्रदायाच्या दुसऱ्या 'याजकाचा उद्भव व्हावा व त्यानें अहरोनाच्या संप्रदायाप्रमाणें म्हटलेलें नसावें याचें काय अगत्य राहिलें असतें? १२ याजकपण पालटलें म्हणजे नियमशास्त्रहि अवश्य पालटतें. १३ ज्याच्याविषयीं हें वचन सांगितलें तो ज्या वंशांतल्या कोणीहि वेदीजवळ काम केलें नव्हतें, अशा दुसऱ्या वंशांतला आहे. १४ कारण आपला प्रभु यहुदापासून उत्पन्न झाला हें उघड आहे; त्या वंशांतील याजकपणासंबंधानें मोशानें कांहीं सांगितलें नाही; १५, १६ आणि दैहिक आज्ञेच्या नियमानें नव्हे तर अक्षय्य जीवनाच्या सामर्थ्यानें झालेला असा 'मलकीसदेकासारखा' दुसरा 'याजक' झाला, यावरून आम्हीं सांगितलें तें अधिकच स्पष्ट होतें. १७ त्याजविषयीं अशी साक्ष आहे,

तूं मलकीसदेकाच्या संप्रदायाप्रमाणें युगानुयुग याजक आहेस.

१८ पूर्वीची आज्ञा कमजोर व निरुपयोगी असल्यामुळे तिचा लोप झाला आहे, १९ (कारण नियमशास्त्रानें कशाचीहि पूर्णता झाली नाही,) आणि अधिक चांगल्या आशेची स्थापना झाली आहे; त्या आशेच्या द्वारे आपण देवाजवळ जातो. २० ज्यापेक्षां तो शपथेवाचून याजक झाला नाही, २१ (ते तर शपथे-वाचून याजक झालेले आहेत; पण

तू युगानुयुग याजक आहेस अशी शपथ परमेश्वरानें वाहिली

आणि ती तो बदलणार नाही,

असें ज्यानें त्याजविषयीं सांगितलें त्याच्या त्या शपथेनें हा याजक झाला,) २२ त्यापेक्षां तो अधिक चांगल्या कराराचा जामीन झाला आहे. २३ त्यांना नेहमीं टिकून राहण्यास मृत्यूचा अडथळा असल्यामुळे पुष्कळ याजक होऊन गेले; २४ पण हा 'युगानुयुग' राहणारा असल्यामुळे याचें याजकपण अढळ आहे. २५ ह्यामुळे याच्या द्वारे देवाजवळ जाणाऱ्यांस हा पूर्णपणें तारण्यास समर्थ आहे; कारण त्यांच्यासाठीं मध्यस्थी करण्यास हा सर्वदा जीवंत आहे.

२६ असाच प्रमुख याजक आपल्याला असणें योग्य होतें; तो पवित्र, सालिक, निर्मळ, पापी जनांपासून वेगळा व आकाशांढून उंच करण्यांत आलेला असा आहे. २७ त्याला त्या प्रमुख याजकांप्रमाणें पहिल्यानें स्वतःच्या पापांसाठीं मग लोकांच्या पापांसाठीं प्रतिदिवशीं यज्ञ करण्याचें अगत्य नाही; कारण त्यानें स्वतःला अर्पिल्यानें तें [अर्पण] एकदांच करून ठेविलें आहे. २८ नियमशास्त्र दुर्बल अशा मनुष्यांस प्रमुख याजक नेमितें; पण नियम-शास्त्रानंतरच्या शपथेचें वचन 'युगानुयुग' परिपूर्ण केलेल्या 'पुत्राला' नेमितें.

१ आमच्या सांगण्याचा सारांश हा आहे कीं 'स्वर्गामध्ये महत्त्वाच्या राजासनाच्या 'उजवीकडे बसलेला' असा प्रमुख याजक आपल्याला आहे. २ तो पवित्रस्थानाचा व मनुष्यानें नव्हे तर 'प्रभूनें घातलेल्या खऱ्या मंडपाचा' सेवक आहे. ३ प्रत्येक प्रमुख याजक

दाने व यज्ञपशु हीं अर्पावयास नेमिलेला असतो; यास्तव त्याजवळहि अर्पण्यास कांहीं तरी असणें अगत्य आहे. ४ तो जर पृथ्वीवर असता तर याजकच नसता; कारण नियमशास्त्राप्रमाणें दानें अर्पणारे याजक आहेत; ५ ते स्वर्गीय वस्तूंची प्रतिमा व छाया यांची सेवा करितात; त्याप्रमाणें मोशेहि मंडप करणार होता, तेव्हां त्याला ईश्वरी आदेश मिळाला; त्यांत, पर्वतावर तुला दाखविलेल्या नमुन्याप्रमाणें सर्व वस्तु बनविण्याची सावधगिरी ठेव, असें तो म्हणतो. ६ आतां ज्या-पेक्षां अधिक चांगल्या वचनांनीं स्थापिलेल्या अधिक चांगल्या कराराचा मध्यस्थ तो आहे, त्यापेक्षां तितकी अधिक श्रेष्ठ सेवा त्यास मिळाली आहे. ७ कारण तो पहिला करार निर्दोष असता, तर दुसऱ्याकरितां ठिकाण शोधण्यांत आलें नसतें. ८ लोकांस दोष लावून तो म्हणतो:

परमेश्वर म्हणतो, पाहा, असे दिवस येत आहेत कीं त्यांत इस्राएलाचें घराणें व यहुदाचें घराणें यांच्या-बरोबर मी नवा करार करीन;

९ मी त्यांच्या पूर्वजांचा हात धरून त्यांस मिसर देशांतून बाहेर आणिलें

तेव्हांच्या कराराप्रमाणें हा करार व्हावयाचा नाही; कारण माझ्या कराराप्रमाणें ते राहिले नाहीत,

आणि मी त्यांची उपेक्षा केली, असें प्रभु म्हणतो.

१० तर परमेश्वर ह्मणतो, त्या दिवसांनंतर इस्राएलाच्या घराण्याबरोबर जो करार मी करीन तो हा:

मी आपले नियम त्यांच्या अंतर्गामीं ठेवीन,

आणि ते त्यांच्या हृदयपटांवर लिहीन,

आणि मी त्यांना देव असा होईन,

आणि ते मला माझे लोक असे होतील;

११ तेव्हां

प्रत्येक जण आपल्या ग्रामबंधूस,

प्रत्येक जण आपल्या बंधूस,

परमेश्वराला ओळखा, असा बोध ते करणार नाहीत;

कारण त्यांतील लहानापासून थोरपर्यंत,

ते सर्व मला ओळखतील;

१२ कारण मी त्यांच्या अधर्माविषयीं क्षमाशील होईन;

आणि त्यांचीं पापें मी यापुढें स्मरणार नाहीं.

१३ त्यानें 'नवा' असें म्हटल्यानें पहिल्याला जुनें केलें आहे; आणि जें जुनें व जीणें होत आहे तें नाहीसें होण्याच्या लागास आलें आहे.

१ पहिल्या करारांतहि उपासनेचे विधि होते व पवित्रस्थान होतें; पण तें पार्थिव होतें. २ कारण पहिला मंडप तयार केलेला होता त्यांत दिव्याचें झाड, मेज व समर्पित भाकऱ्या होत्या; त्याला पवित्रस्थान म्हटलें आहे; ३ आणि दुसऱ्या पडद्याच्या पलीकडे परमपवित्रस्थान म्हटलेला मंडप होता; ४ त्यांत सोन्याचें धुपाटणें व सोन्यानें सभोवतीं मढविलेला कराराचा कोश होता; त्या कोशांत मान्ना ठेवलेलें सुवर्णपात्र, कळ्या आलेली अहरोनाची काठी, व कराराच्या पाख्या हीं होती; ५ आणि त्याच्यावर गौरवशाली करूबीम दयासनावर छाया करित होते; याविषयीं आतां सविस्तर सांगण्याचें प्रयोजन नाहीं. ६ या वस्तूंची अशी व्यवस्था केलेली असतां याजक उपासना करण्यास पहिल्या मंडपांत नित्य जात असतात; ७ दुसऱ्यांत प्रमुख याजक मात्र वर्षातून एकदां स्वतःबद्दल व लोकांच्या अज्ञानानें झालेल्या पापांबद्दल जें रक्त अर्पण करावयाचें तें घेऊन जातो, त्यावाचून जात नाहीं. ८ तेणें करून पवित्र आत्मा दर्शवितो कीं जोंपर्यंत पहिला मंडप उभा आहे तोंपर्यंत परमपवित्रस्थानाची वाट प्रगट होत नाही; ९ तो मंडप वर्तमानकाळीं दृष्टांतरूप आहे; त्याच्या व्यवस्थेप्रमाणें उपासकाचा विवेकभाव पूर्ण करावयास समर्थ नाहीत अशीं दानें व यज्ञपशु अर्पण करण्यांत येतात; १० खाणें, पिणें, नानाप्रकारचीं क्षालनें यांसुद्धां तीं अर्पणें, केवळ दैहिक विधि असे होते, ते सुधारणुकीच्या काळापर्यंत लावून दिले होते.

११ ख्रिस्त हा भावी चांगल्या गोष्टींसंबंधी प्रमुख याजक असा येऊन, हातांनीं केलेला नाही, म्हणजे या सृष्टींतला नाही अशा अधिक मोठ्या व पूर्ण मंडपांतून, १२ आणि बकरे व गोऱ्हे यांचें रक्त नव्हे, तर आपलें रक्त घेऊन एकदांच परमपवित्रस्थानांत गेला, आणि त्यानें सार्वकालिक मुक्ति मिळविली. १३ कारण बकऱ्यांचें

व बैलांचें रक्त आणि विटाळलेल्यांवर शिंपडलेली कालवडीची राख हीं जर देहाची शुद्धि होईल असें तो पवित्र करितात, १४ तर सार्वकालिक आत्म्याच्या योगें ज्यानें निष्कलंक अशा स्वतःस देवाला अर्पण केलें त्या ख्रिस्ताचें रक्त, तुमचें मन जीवंत देवाच्या सेवेसाठीं निर्जीव कर्मापासून किती विशेषेंकरून शुद्ध करील? १५ आणि तो याचकरितां नव्या कराराचा मध्यस्थ आहे कीं पहिला करार चालू असतां जीं उल्लंघनें झालीं, त्यांपासून मुक्ति होण्यासाठीं मरण झाल्यानें, सार्वकालिक वारशाचें वचन पाचारण झालेल्यांस मिळावें. १६ कारण जेथें मृत्युपत्र आहे तेथें मृत्युपत्रकर्त्याचा मृत्यु सिद्ध होणें अवश्य आहे. १७ मृत्यु झाल्यावर मृत्युपत्र अमलांत येतें; कारण मृत्युपत्रकर्ता जीवंत आहे तोंपर्यंत तें कधीं चालावयाचें नाही. १८ यास्तव पहिल्या कराराचीहि स्थापना रक्तावाचून झाली नाही. १९ मोशानें नियमशास्त्राप्रमाणें सर्व आज्ञा सर्व लोकांस सांगितल्यावर, पाणी, किरमिजी लोकर व एजोब यांसह गोऱ्यांचें व बकऱ्यांचें रक्त घेऊन पुस्तकावर व सर्व लोकांवरहि सिंचन करित म्हटलें: २० 'जो करार देवानें आज्ञा करून तुम्हांसाठीं दिला त्याचें हें रक्त आहे;' २१ आणि त्यानें तसेंच मंडप व सेवेचीं सर्व पात्रें यांवर रक्त शिंपडिलें. २२ नियमशास्त्राप्रमाणें रक्तानें सर्व शुद्ध होतात, आणि रक्तपातावाचून पापमोचन होत नाही, असें म्हटलें असतां चालेल.

२३ याप्रमाणें खर्गातील वस्तूंचे नमुने अशानें शुद्ध होणें अवश्य होतें; स्वतः खर्गाय वस्तु तर यांदून चांगल्या यज्ञांनीं शुद्ध होणें अवश्य होतें. २४ खऱ्या गोष्टीच्या नमुन्यासारखें हातांनीं केलेलें पवित्रस्थान यांत ख्रिस्त गेला नाही, तर आपल्यासाठीं देवासन्मुख उभा राहण्यास खर्गांत गेला; २५ आणि जसा प्रमुख याजक प्रतिवर्षीं दुसऱ्याचें रक्त घेऊन परमपवित्रस्थानांत जातो, तसा तो स्वतःला वारंवार अर्पण करावयास गेला नाही; २६ तो गेला असता तर जगाच्या स्थापनेपासून त्याला वारंवार दुःख सोसावें लागलें असतें; पण तो युगांच्या समाप्तीस स्वतःच्या यज्ञानें पापें नाहीतशीं

करण्यासाठीं एकदांच प्रगट झाला आहे. २७ ज्या अर्थी मनुष्यांस एकदांच मरणें, व त्यानंतर न्याय होणें नेमून ठेविलें आहे, २८ त्या अर्थी ख्रिस्त 'बहुतांचीं पापें स्वतःवर घेण्यास' एकदांच अर्पिला गेला, आणि जे त्याची वाट पाहतात त्यांस तारणासाठीं पापविरहित असा दुसऱ्यानें दिसेल.

१ तर मग ज्या भावी चांगल्या गोष्टी आहेत १० त्यांची छाया नियमशास्त्रांत आहे, त्या गोष्टींचें वास्तविक स्वरूप ह्यांत नाही; म्हणून देवाजवळ येणाऱ्यांस प्रतिवर्षीं निरंतर अर्पिलेल्या त्याच यज्ञांनीं पूर्ण करण्यास तें कधीहि समर्थ असत नाही. २ तें समर्थ असतें तर एकदां शुद्ध झालेल्या उपासकांस यापुढें पाप-भाव नसल्यानें तें यज्ञ करणें बंद झालें नसतें काय? ३ परंतु ते यज्ञ वर्षानुवर्ष पापांची आठवण देतात. ४ कारण बैलांचें व बकऱ्यांचें रक्त ह्यांच्या योगें पापें दूर व्हावीं हें अशक्य आहे. ५ यास्तव तो जगांत येतेवेळेस म्हणाला, यज्ञपशु व अन्नार्पण यांची तुला इच्छा नाही, तूं माझ्यासाठीं शरीर तयार केलें आहे; ६ होमांनीं व पापाबद्दलच्या अर्पणांनीं तुला संतोष झाला नाही;

७ यावरून मी म्हणालों, पाहा, हे देवा, ग्रंथपटांत मजविषयीं लिहून ठेविलें आहे, तुझ्या इच्छेप्रमाणें करावयासाठीं मी आलों आहे. ८ वर आरंभीं तो म्हणाला, 'यज्ञपशु, अन्नार्पणें, होम व पापाबद्दलचीं अर्पणें, यांची इच्छा तुला नाही, व त्यांत तुला संतोष नाही;' (नियमशास्त्राप्रमाणें जीं अर्पिण्यांत येतात तीं हीं;) ९ आणि मग म्हणाला, 'पाहा, मी तुझ्या इच्छेप्रमाणें करावयास आलों आहे.' यांत दुसरें स्थापण्यास तो पहिलें नाहीसं करितो. १० त्या 'इच्छेनें' आपण येशू ख्रिस्ताच्या 'शरीराच्या' एकदांच झालेल्या 'अर्पणाच्या' द्वारे पवित्र केलेले आहों. ११ प्रत्येक याजक प्रतिदिवशीं सेवा करीत आणि जे यज्ञ पापें दूर करावयाला कदापि समर्थ नाहीत तेच ते वारंवार करीत उभा असतो; १२ परंतु हा पापांबद्दल सार्वकालिक असा एकच यज्ञ अर्पून 'देवाच्या उजवीकडे

बसला आहे;' १३ आणि तेव्हांपासून 'आपले वैरी आपलें प्रादासन होत' तोंपर्यंत वाट पाहत आहे. १४ पवित्र होणाऱ्यांस त्यानें एका अर्पणानें सर्वकाळचें पूर्ण केलें आहे. १५ पवित्र आत्माहि आपल्याला साक्ष देतो; ती अशी:

१६ परमेश्वर म्हणतो, त्या दिवसांनंतर जो करार मी त्यांबरोबर करीन तो हा: मी आपले नियम त्यांच्या अंतर्गामीं ठेवीन, आणि ते त्यांच्या हृदयपटांवर लिहीन.

१७ असें म्हटल्यावर तो म्हणतो, आणि त्यांचीं पापें व त्यांचे अधर्म मी यापुढें स्मरणार नाहीं.

१८ तर मग जेथें त्यांची क्षमा झाली तेथें पापाबद्दल अर्पण नको.

१९, २० बंधुजनहो, त्यानें पडद्यांतून म्हणजे: खदेडांतून जो नवीन व जीवनयुक्त मार्ग आपल्यासाठीं स्थापित केला त्या मार्गानें, परमपवित्रस्थानांत येशूच्या रक्तानें प्रवेश करण्याचें आपल्याला धैर्य आहे; २१ आणि आपल्याकरितां 'देवाच्या घरावर एक थोर याजक आहे;' २२ म्हणून आपलीं हृदये सिंचित झाल्यानें दुष्ट विवेकभावनेपासून मुक्त झालेले व निर्मळ पाण्यानें शरीर धुतलेले असे आपण खऱ्या अंतःकरणानें विश्वासाच्या पूर्णतेनें जवळ यावें. २३ आपल्या आशेची कबुली अढळ राखावी; कारण ज्यानें वचन दिलें तो विश्वसनीय आहे; २४ आणि प्रीति व सत्कर्म करावयास उत्तेजन येईल असें एकमेकांकडे लक्ष यावें. २५ आपण किल्ल्यांच्या चालीप्रमाणें आपलें एकत्र मिळणें सोडूं नये, तर एकमेकांस बोध करावा; आणि तो दिवस जवळ येत आहे हें तुम्ही पाहता, म्हणून विशेषकरून करावा.

२६ कारण सत्याचें ज्ञान मिळाल्यावर आपण जाणून-बुजून पाप केलें तर पापांबद्दल यापुढें यज्ञ व्हावयाचा राहिला नाही; २७ न्याय होण्याची भयंकर अशी मार्ग-प्रतीक्षा, आणि 'विरोध्यांस खाऊन टाकील असा अग्नि-प्रकोप' हीं काय तीं राहतात. २८ मोशाचें नियमशास्त्र कोणीं तुच्छ मानिलें तर त्याजवर दया न होतां झाला

‘दोघांच्या किंवा तिघांच्या साक्षीवरून मरणदंड होतो;’ २९ तर ज्याने देवपुत्राला पायांखालीं तुडविलें, जेणेकरून तो स्वतः पवित्र झाला होता तें ‘कराराचें रक्त’ अपवित्र मानिलें, आणि क्रुपेच्या आत्म्याचा अपमान केला तो किती अधिक कठीण दंडास पात्र ठरेल म्हणून तुम्हांस वाटतें ? ३० ‘सूड घेणें मजकडे आहे, मी फेड करीन’ असें ज्यानें म्हटलें व पुनः, ‘प्रभु आपल्या लोकांचा न्याय करील’, असें म्हटलें तो आपल्याला माहीत आहे. ३१ सदाजीवी देवाच्या हातीं सापडणें हें भयंकर आहे.

३२ तुम्ही पूर्वकाळचे दिवस आठवा; त्यांमध्ये तुम्हांस प्रकाश मिळाल्यावर तुम्हीं दुःखाबरोबर फार धीरांनें झोंबी चालविली; ३३ कधीं निंदा व संकटें सोसल्यानें तुम्ही लोकांस तमाशा झालां; कधीं अशी दशां झालेल्या लोकांचे विभागी झालां; ३४ म्हणजे बंदिवांनांबरोबर तुम्ही समदुःखी झालां, आणि आपली स्वतःची अधिक चांगली मालमत्ता आपल्याजवळ आहे, आणि ती टिकाऊ आहे, असें समजून तुम्हीं आपल्या मालमत्तेची हानि आनंदानें स्वीकारली. ३५ यास्तव आपलें धैर्य सोडून नका, त्यापासून मोठें प्रतिफल आहे. ३६ तुम्हांस सहनतेचें अगल्य आहे, यासाठीं कीं तुम्हीं देवाच्या इच्छेप्रमाणें वागून वचनफल प्राप्त करून घ्यावें. ३७ कारण अगदीं थोडा वेळ राहिला आहे;

जो येणार तो येईल, उशीर करणार नाही.

३८ माझा नीतिमान् [पुरुष] विश्वासानें वाचेल;

तो जर माघार घेईल, तर त्याजविषयीं माझ्या जिवाला संतोष वाटणार नाही.

३९ नाश होईल अशी ‘माघार घेणाऱ्यांपैकी’ आपण नाही; तर जिवाच्या तारणासाठीं ‘विश्वास धरणाऱ्यांपैकी’ आहों.

१ विश्वास हा आशेच्या गोष्टींविषयींचा भर-
११ वसा आणि न दिसणाऱ्या गोष्टींबद्दलची खातरी असा आहे. २ याविषयीं वडील बंधु नावाजलेले होते. ३ विश्वासानें आपल्याला कळतें कीं देवाच्या शब्दानें विश्वरचना झाली, अशी कीं जें दिसतें तें दृश्य वस्तूंपासून झालें नाही. ४ हाबेलानें काइनापेक्षां

चांगला यज्ञ विश्वासानें देवाला अर्पिला, तेणेंकरून तो नीतिमान् आहे अशी त्याजविषयीं साक्ष झाली, ती ‘दानप्रसंगीं देवानें’ दिली; आणि तो मेला असतांहि त्या विश्वासाच्या द्वारे अद्यापि बोलतो. ५ मरणानुभव होऊं नये म्हणून विश्वासानें हनोखाला लोकांतरीं नेण्यांत आलें; ‘तो सापडला नाही, कारण त्याला देवानें लोकांतरीं नेलें;’ लोकांतर होण्यापूर्वीं त्याविषयीं साक्ष झाली कीं, ‘तो देवाला संतोषवीत असे;’ ६ आणि विश्वासावाचून त्याला संतोषविणें अशक्य आहे; कारण देवाजवळ जाणाऱ्यानें असा विश्वास धरिला पाहिजे कीं तो आहे, आणि त्याजकडे धाव घेणाऱ्याला तो प्रतिफल देणारा होतो. ७ जें आजपर्यंत पाहण्यांत आलें नव्हतें त्याविषयीं ईश्वरी संदेश नोहानें ऐकला आणि भक्तिभाव धरून आपल्या घराच्या तारणासाठीं विश्वासानें तारुं तयार केलें; त्या विश्वासाच्या द्वारे त्यानें जग दोषी ठरविलें, आणि विश्वासानें जें नीतिमत्त्व त्याचा तो वतनदार झाला. ८ अब्राहामाला पाचारण झाल्यावर जें ठिकाण त्याला वतन असें मिळणार होतें त्यांत ‘निघून जाण्यास’ तो विश्वासानें मान्य झाला; आणि आपण कोठें जातो हें ठाऊक नसतांहि तो निघून गेला. ९ विश्वासानें तो वचनाच्या देशांत परदेशांत राहावें त्याप्रमाणें जाऊन राहिला; त्याच वचनाचे सोबतीवारीस इसहाक व याकोब यांजबरोबर डेऱ्यांत त्याची वस्ती होती; १० कारण ज्याला पाये आहेत, ज्याचा योजणारा व बांधणारा देव आहे अशा नगराची तो वाट पाहत होता. ११ विश्वासानें सारेला देखील, ती काळाच्या मर्यादेपलीकडे असतांहि, वंशस्थापनेची शक्ति मिळाली, कारण तिनें वचन देणाऱ्यास विश्वसनीय मानिलें. १२ त्यासुद्धें एकापासून, आणि तोहि निर्जीव झालेला अशापासून, संख्येनें ‘आकाशांतल्या ताऱ्यांसारखी, व समुद्रकाठावरील वाळूसारखी अगणित,’ इतकी संतति निर्माण झाली.

१३ हे सर्व विश्वास धरून मेले; त्यांस वचनफळें मिळालीं नव्हतीं, तर त्यांनीं तीं दुरून पाहिलीं व त्यांचें वंदन केलें, आणि आपण ‘पृथ्वीवर परके व प्रवासी’ आहों असें बोलून दाखविलें. १४ असें म्हणणारे आपण

स्वतःच्या देशाचा शोध करीत आहो असे दाखवितात. १५ ज्या देशांतून ते निघाले त्या देशाला उद्देशून हें म्हणणें असतें तर त्यांस परत जाण्यास प्रसंग होता; १६ पण ते अधिक चांगल्या देशाची म्हणजे स्वर्गाय देशाची उत्कंठा धरितात; यामुळें देवाला त्यांची लाज वाटत नाही; त्यांचा देव म्हणवायास तो लाजत नाही; त्यानें त्यांच्यासाठीं नगर तयार केलें आहे.

१७ 'अब्राहामानें आपल्या परीक्षेंत' विश्वासानें 'इसहाकाचें अर्पण केलें; ज्यानें वचनें स्वीकारिलीं होती त्यानें आपल्या 'एकुलत्या एक पुत्राचें' अर्पण केलें; १८ त्याला असें सांगितलें होतें की 'इसहाकापासून तुझ्या नावाचा वंश चालेल;' १९ तेव्हां मेलेल्यांतून देखील उठवावयास देव समर्थ आहे, असें त्यानें लक्षांत आणिलें आणि त्या स्थितींतून उपमेनें तो त्याला परत मिळाला. २० इसहाकानें याकोबाला व एसाबाला भावी गोष्टी-विषयी विश्वासानें आशीर्वाद दिला. २१ याकोबानें मरतेवेळेस योसेफाच्या प्रत्येक पुत्राला विश्वासानें आशीर्वाद दिला; आणि 'आपल्या काठीच्या टोकावर टेकून नमन केलें.' २२ योसेफानें मरतेवेळेस इस्राएलाच्या संतानाच्या निर्गमाची विश्वासानें सूचना केली व आपल्या अस्थीविषयी आज्ञा केली. २३ मोशे जन्मल्यावर त्याच्या आईबापांनीं विश्वासानें त्याला 'तीन महिने लपवून ठेविलें,' कारण तो मूल 'सुंदर आहे असें त्यांनीं पाहिलें;' व त्यांस राजाझेचें भय वाटलें नाहीं. २४ मोशानें प्रौढ झाल्यावर आपणास फारोच्या कन्येचा पुत्र म्हणविण्याचें विश्वासानें नाकारिलें; २५ पापाचें क्षणिक सुख भोगणें यापेक्षां देवाच्या लोकांबरोबर दुःख भोगणें हें त्यानें पसंत करून घेतलें; २६ ख्रिस्ताचा अपमान सोसणें ही मिसर देशाच्या धननिधीपेक्षां उत्तम संपत्ति आहे असा त्यानें अंदाज केला; कारण त्याची दृष्टि प्रतिफळावर होती. २७ त्यानें राजाच्या कोठाला न भितां विश्वासानें मिसर देश सोडिला; कारण जो अदृश्य आहे त्याला जणू काय पाहत असल्यासारखा त्यानें धीर धरिला. २८ त्यानें 'वल्हांडण सण' व 'रक्तसिंचन' हे विधि विश्वासानें पाळिले, यासाठीं कीं प्रथम जन्मलेल्या वत्सांचा 'नाश करणाऱ्यानें' त्यांस शिवूं नये. २९ जसे कोरब्बा भूमी-

वरून तसे ते विश्वासानें तांबड्या समुद्रांतून पार गेले; मिसरी लोक तसेंच करण्याचा प्रयत्न करीत असतां बुडून गेले. ३० विश्वासानें यरीहोच्या गावकुसाभोवतीं सात दिवसपर्यंत फेऱ्या घातल्यावर तें पडलें. ३१ विश्वासानें रहाव कसबिणीचा, तिनें हेरांचा स्वीकार स्नेहभावानें केल्यामुळें, अवज्ञा करणाऱ्यांबरोबरच नाश झाला नाहीं.

३२ आणखी काय सांगूं? गिदोन, बाराक, शमशोन, इफ्ताह, दावीद, शमुवेल व संदेष्टे, यांचें वर्णन करूं लागलों तर वेळ पुरणार नाहीं. ३३ त्यांनीं विश्वासाच्या द्वारे राज्यां जिंकलीं, धार्मिकतेचें वर्तन केलें, वचनें मिळविलीं, सिंहांचीं तोंडे बंद केलीं, ३४ अग्नीची शक्ति नाहींशी केली; ते तरवारीच्या धारेपासून निभावले, ते दुर्बळांचे सबळ झाले, लढाईत पराक्रमी झाले, त्यांनीं परक्यांचीं सैन्ये पळविलीं. ३५ स्त्रियांना त्यांचीं मृत माणसें पुनरुत्थानानें जीवंत झालेलीं अशीं मिळालीं. कित्येकांनीं आपणांस अधिक चांगलें पुनरुत्थान प्राप्त व्हावें म्हणून सुटका न स्वीकारितां मरण्याइतक्या यातना सोसल्या; ३६ आणि इतरांस टवाळ्या, मारहाण यांचा आणि बंधनें व कैद यांचाहि अनुभव आला; ३७ त्यांस दगडमार केला, करवतीनें चिरिलें, मोहपाशांत टाकिलें, ते तरवारीच्या धारेनें मेले; ते मेंढरांचीं व शेरडांचीं कातडीं पांघरून फिरत असत; ते लाचार, पीडित, त्रासलेले, असे होते; ३८ त्यांस जग योग्य नव्हतें; ते अरण्यांतून, ढोंगरांतून, गुहांतून व भूमीच्या कपारींतून भटकत राहत असत. ३९ या सर्वांविषयीं त्यांच्या विश्वासानें चांगली साक्ष दिली असतांहि त्यांस वचनफळ प्राप्त झालें नाहीं, ४० देवानें जें उत्तम तें आपल्यासाठीं पूर्वींच नेमिलें होतें, यासाठीं कीं त्यांनीं आपल्यावाचून पूर्ण होऊं नये.

१ तर मग आपण आपल्या इतक्या साक्षी-
१२ रूपी मेघानें वेढिलेले आहो म्हणून आपणहि सर्व दडपण व सहज गुंतविणारें पाप टाकून, आपल्याला नेमून दिलेल्या धावेवरून धीरानें धावावें; २ आपण आपल्या विश्वासाचा उत्पादक व पूर्ण करणारा येशू याजकडे पाहत असावें; त्याच्यापुढें जो आनंद ठेविलेला होता त्याकरितां त्यानें लज्जा तुच्छ मानून

वधस्तंभ सहन केला, आणि तो देवाच्या राजासनाच्या 'उजवीकडे बसला आहे.' ३ ज्याने 'आपणाविरुद्ध पाप करणाऱ्यांनी' केलेला इतका विरोध सहन केला त्याची तुलना करा, म्हणजे तुमची मनें खचून धीर सुटणार नाही. ४ तुम्ही पापाबरोबर युद्ध करित असतां रक्तपात होण्याइतका प्रतिकार अजून केला नाही; ५ जो बोध पुत्राला करावयाचा तसा तुम्हाला केला तो तुम्ही विसरलां आहां काय ?

माझ्या मुला, प्रभूच्या शिक्षेचा अनादर करूं नको, आणि त्याजकडून दोष पदरीं पडला असतां तूं खचूं नको;

६ कारण ज्याच्यावर प्रभु प्रीति करितो, त्याला तो शिक्षा करितो, आणि ज्या पुत्रांना तो स्वीकारितो त्या प्रत्येकाला फटके मारितो.

७ 'शिक्षणासाठी' तुम्ही सहन करित आहां; देव पुत्रांबरोबर तसा तुम्हांबरोबर वागतो; ज्याला बाप शिक्षा करित नाही असा कोण पुत्र आहे ? ८ ज्या शिक्षेचे भागीदार सर्व झाले आहेत अशा शिक्षेविरहित तुम्ही जर आहां तर तुम्ही पुत्र नव्हां, दासीपुत्र आहां. ९ शिवाय शिक्षा करणारे असे आपल्या देहाचे बाप आपल्याला होते आणि आपण त्यांची भीड धरिली; तर आपण विशेषेकरून जो जीवात्म्याचा पिता त्याच्या अधीन होऊन जीवंत राहूं नये काय ? १० कारण त्यांनीं मनास वाटली तशी थोडे दिवस शिक्षा केली; पण त्यानें केली ती आपल्या हितासाठी, म्हणजे आपण त्याच्या पवित्रतेचे भागीदार व्हावे म्हणून केली. ११ कोणतीहि शिक्षा तत्काली आनंदाची वाटत नाही, खेदाची वाटते; तरी ज्यांस तिचा अभ्यास झाला त्यांस ती पुढें धार्मिकता हें शांतिकारक फळ देते. १२ यास्तव 'गलितहस्त व लटपटणारे गुडघे नीट करा;' १३ आणि 'आपल्या पायांसाठीं सरळ वाटा करा,' यासाठीं कीं लंगड्याचा संधिभंग होऊं नये तर उलटा तो बरा व्हावा.

१४ सर्वांबरोबर 'शांतीनें राहणें' व ज्यावाचून कोणास प्रभूचें दर्शन होत नाहीं असें पवित्रीकरण, 'यांच्या पाठीस लागा;' १५, १६ देवाच्या कृपेला कोणीं अंतर्ह

नये, 'कोणीं कडूपणाच्या मुळांनं अंकुरित होऊन उपद्रव देऊं नये' व त्याकडून पुष्कळांस विटाळ होईल तो होऊं नये; कोणीं जारकमीं असूं नये, किंवा ज्यानें एका जेवणासाठीं 'आपलें ज्येष्ठपण विकलें' त्या 'एसावा'-सारखें कोणीं ऐहिक बुद्धीचें असूं नये, याकडे लक्ष द्या. १७ तुम्हाला माहीत आहे कीं त्यानंतर तो वारशानें आशीर्वाद मिळविण्याची इच्छा करित असतां त्याचा नाकार झाला; त्यानें जरी अश्रु आणून फार प्रयत्न केला, तरी (बापाचें) मन वळविण्याचें त्याला साधलें नाही.

१८ सर्शज्ञेय व 'पेटलेला अग्नि, घनांधकार, निविड काळोख, वादळ, १९ करण्याचा नाद व शब्दध्वनि, यांजवळ तुम्ही आलां नाही; ती वाणी ऐकणाऱ्यांनीं विनंती केली कीं तिच्या योगें आम्हांबरोबर अधिक बोलणें होऊं नये; २० कारण 'पशु देखील डोंगराला शिवला तर त्यास धोंड्यांनीं मारावे,' अशी जी आज्ञा ती त्यांच्यानें सोसवली नाही; २१ आणि जें दिसलें तें इतकें भयंकर होतें कीं मोशे म्हणाला, 'मी अति भयभीत व कंपित झालों आहे,' २२ पण तुम्ही सीयोन डोंगर, सदाजीवी देवाचें नगर स्वर्गाय यरुशलेम, लाखों दिव्यदूत, २३ स्वर्गातील यादींतल्या ज्येष्ठांचा समाज व मंडळी, सर्वांचा न्यायाधीश देव, पूर्ण केलेल्या नीतिमान लोकांचे आत्मे, २४ नव्या कराराचा मध्यस्थ येशू, आणि शिंपडण्याचें रक्त यांजवळ आलां आहां; त्या रक्ताचें बोलणें हाबेलापेक्षां उत्तम आहे. २५ जो बोलत आहे त्याचा अवमान करूं नये म्हणून जपा; कारण पृथ्वीवर आज्ञा सांगणाऱ्याचा अवमान करणारे जर निभावले नाहीत, तर स्वर्गातून आज्ञा सांगणाऱ्याचा अवमान करणारे आपण विशेषेकरून निभावणार नाही. २६ त्या वेळेस त्याच्या वाणीनें पृथ्वी हालविली; आणि आतांच्याविषयीं त्यानें असें वचन दिलें आहे कीं 'आणखी एकदां मी' केवळ 'पृथ्वी' नव्हे तर 'आकाशहि कांपवीन.' २७ 'आणखी एकदां' या शब्दांनीं असा बोध होतो कीं घडविलेल्या वस्तूंप्रमाणें हालविलेल्या वस्तूंचें निसारण होईल, म्हणजे न हालविलेल्या वस्तु राहाव्या. २८ यास्तव न हालणारे राज्य मिळणारे जे आपण ते उपकार मानूं; तेणेंकरून देवाला प्रिय होईल

अशी त्याची सेवा सद्गतीने व सद्ग्याने करूं;
२९ कारण आपला 'देव भस्म करणारा अग्निहि आहे.'

१ बंधुप्रीति सदा राहो. २ अतिथिप्रेमाचा विसर
१३ पडूं देऊं नका; कारण तेणें करून किलेकांनीं दिव्य-
दूतांचें आतिथ्य न समजतां केलें आहे. ३ तुम्ही
बंदिवांनांबरोबर बंदांत आहां असें समजून त्यांची आठ-
वण करा; आपणहि देहांत आहों म्हणून पीडितांची
आठवण ठेवा. ४ लग्न सर्वस्वी मान्य असावें व अथरूप
निर्दोष असावें; जारकमी व व्यभिचारी यांस देव दंड
करील. ५ तुमची वागणूक द्रव्यलोभविरहित असावी;
जवळ आहे तेवढ्यानें तुम्हीं तृप्त असावें; कारण त्यानें
स्वतः म्हटलें आहे, 'मी तुला सोडणार नाहीच व
तुला टाकणार नाहीच.' ६ यास्तव आम्ही धैर्यानें म्हणतो,
परमेश्वर माझा साहाय्यकर्ता आहे, मी भिणार नाहीं;
मनुष्य माझें काय करणार ?

७ जे तुमचे अधिकारी होते, ज्यांनीं तुम्हांस देवाचें
वचन सांगितलें, त्यांची आठवण करा; त्यांच्या वर्तणु-
कीचा परिणाम लक्षांत आणून त्यांच्या विश्वासाचें
अनुकरण करा. ८ येशू ख्रिस्त काल, आज व युगानुयुग
सारखाच आहे. ९ विचित्र व अन्यथा शिक्षणानें बहकून
जाऊं नका; कारण ज्या विधींपासून पाळणाऱ्यांस लाभ
झाला नाही अशा खाण्याच्या विधींनीं नव्हे, तर कृपेनें
अंतःकरण स्थिर केलेलें असणें हें उत्तम. १० ज्या
वेदीवरचें खाण्याचा अधिकार मंडपाची सेवा करणाऱ्यांस
नाहीं, अशी वेदी आपल्याला आहे. ११ ज्या पशूंचें 'रक्त
पापाबद्दल' मुख्य याजकाच्या द्वारे 'पवित्रस्थानांत नेलें
जातें' त्यांचीं शरीरें तळाबाहेर जाळतात. १२ यास्तव
येशूनेंही खरुधिरानें लोकांस पवित्र करावें म्हणून वेशी-
बाहेर मरण सोक्षिलें. १३ तर आतां आपण त्याचा
अपमान सोशीत त्याच्याजवळ 'तळाबाहेर' जाऊं या.
१४ कारण आपल्याला एथें स्थाईक नगर नाहीं; तर जें

नगर होणार त्याची आपण वाट पाहतों. १५ यावरून
आपण त्याच्याच द्वारे 'देवाला उपकारस्मरणरूपी यज्ञ'
निरंतर 'अर्पावा;' हा यज्ञ त्याचें नाम स्वीकारणाऱ्या
'ओठांचें फळ' असा आहे. १६ परोपकार व दानधर्म
करणें विसरूं नका; कारण अशा यज्ञांनीं देव संतुष्ट
होतो. १७ तुम्ही आपल्या अधिकाऱ्यांच्या आज्ञेत राहा व
त्यांच्या अधीन असा; कारण आपणांस हिशेब द्यावयाचा
आहे असें समजून ते तुमच्या जिवांकरितां जाग्रत
राहतात; हें त्यांनीं आनंदानें करावें, शोकांनं करूं
नये; हें [शोकांनं करणें] तुम्हांस हितकारक नाहीं.

१८ आम्हांसाठीं प्रार्थना करा; आम्हांस भरवसा
आहे कीं सर्व गोष्टींत चांगली वर्तणूक ठेवण्यास आमची
इच्छा असून आमचा विवेकभाव चांगला आहे. १९ मी
तुम्हांस पुनः अधिक लवकर प्राप्त व्हावें म्हणून ती
[प्रार्थना] करण्याची मी विशेषतः विनंती करितों.

२० आतां ज्या शांतीच्या देवानें 'सर्वकालच्या
कराराच्या रक्तानें मेंढरांचा महान् मेंढपाळ,' आपला प्रभु
येशू, याला मृतावस्थेंतून माघारें आणिलें, २१ तो
देव आपल्या दृष्टीनें जें आवडतें तें आपणांमध्ये येशू
ख्रिस्ताच्या द्वारे करो व आपल्या इच्छेप्रमाणें वागण्यास
तुम्हांस प्रत्येक कामांत सिद्ध करो; त्याला युगानुयुग
गौरव असो. आमेन.

२२ बंधून्तो, तुम्हांस विनंती करितों कीं हें बोधवचन
शांतपणें सहन करा; कारण मीं थोडक्यांत लिहिलें
आहे. २३ आपला बंधु तीमथ्य याची सुटका झाली हें
तुम्हांस कळावें; तो लवकर आला तर त्याला बरोबर
घेऊन मी तुमच्या मेटीस येईन.

२४ तुम्ही आपल्या सर्व अधिकाऱ्यांस व सर्व
पवित्र जनांस सलाम सांगा. इटालीहून आलेल्यांचें
तुम्हांस सलाम.

२५ तुम्हां सर्वासह कृपा असो. आमेन.

याकोबाचें सर्वसाधारण पत्र

१ बारा वंशांतील पांगलेल्या लोकांस, देवाचा १ व प्रभु येशू ख्रिस्ताचा दास याकोब याचा सलाम.

२ माझ्या बंधूनों, नाना प्रकारच्या संकटांनीं तुमची परीक्षा होते तेव्हां तुम्ही केवळ आनंदच माना; ३ तुम्हांस ठाऊक आहे कीं तुमच्या विश्वासाची परीक्षा उतरल्यानें धीर उत्पन्न होतो; ४ आणि धीराला आपलें कार्य पूर्ण करूं या, यासाठीं कीं तुम्हीं कशांतहि उणें न होतां सिद्ध व परिपूर्ण व्हावें.

५ तुम्हांपैकीं जो कोणी ज्ञानानें उणा असेल त्यानें तें देवाजवळ मागावें, म्हणजे तें त्याला मिळेल; कारण तो कोणास दोष न लावितां दातृत्वानें देतो; ६ पण त्यानें कांहीं संशय न धरितां विश्वासानें मागावें; संशय धरणारा वाऱ्यानें लोटलेल्या व उंचवळलेल्या समुद्राच्या लाटेसारखा आहे. ७, ८ असा मनुष्य दोन मनांचा असून आपल्या सर्व मार्गांत चंचळ असतो. आपणाला प्रभूपासून कांहीं मिळेल असें त्यानें समजूं नये.

९ नीच स्थितींतील बंधूनें आपल्या उच्च स्थितीविषयीं अभिमान बाळगावा; १० आणि धनवानानें आपल्या दीन स्थितीविषयीं अभिमान बाळगावा; कारण तो 'गवताच्या फुलासारखा' नाहीसा होईल. ११ सूर्य तीव्र तेजानें उगवला, त्यानें 'गवत कोमेजविलें, त्याचें फूल गळालें,' आणि त्याच्या रूपाची शोभा गेली; याप्रमाणें धनवानहि आपल्या उद्योगाच्या भरांत कोमेजून जाईल.

१२ 'जो' मनुष्य परीक्षेंत 'टिकतो तो धन्य,' कारण आपणावर प्रीति करणाऱ्यांस देवानें देऊं केलेला जीवनी मुगूट परीक्षेस उतरल्यावर त्याला मिळेल. १३ कोणाची परीक्षा होत असतां, देवानें मला मोहांत घातलें, असें त्यानें म्हणूं नये; कारण देवाला वाईट गोष्टींचा मोह होत नाही आणि तो स्वतः कोणाला मोहांत पाडीत नाही; १४ तर प्रत्येक मनुष्य आपल्या वासनेनें

ओढलेला व भुलविलेला असा मोहांत पडतो. १५ मग वासना गर्भवती होऊन पापाला जन्म देते; आणि पाप परिपक्व झाल्यावर मरणास उपजवितें. १६ माझ्या प्रिय बंधूनों, फसूं नका. १७ प्रत्येक उत्तम देणगी व प्रत्येक पूर्ण दान वरून आहे; तें, ज्याला विकार नाही व जो फिरण्यानें छायेंत जात नाही अशा प्रकाशाच्या पित्या-पासून उतरतें. १८ त्यानें आपल्या इच्छेनें आपल्याला सत्य वचनानें जन्म दिला, यासाठीं कीं आपण त्याच्या सृष्ट वस्तूंतील जसें काय प्रथम फळ व्हावें.

१९ माझ्या प्रिय बंधूनों, तुम्हांस हें कळतें. यास्तव प्रत्येक मनुष्य ऐकावयास शीघ्र, बोलावयास सावकाश, रागास मंद असा असावा; २० कारण मनुष्याच्या रागानें देवाच्या न्याय्यत्वाचें कार्य घडत नाही. २१ यास्तव सर्व मलिनता व उचंबळून आलेला वैरभाव सोडून, तुमच्या जिवाचें तारण करावयास समर्थ असें मुळाविलेलें वचन सौम्यतेनें स्वीकारा. २२ वचनाप्रमाणें आचरण करणारे असा, केवळ ऐकणारे असूं नका; अशानें तुमची भुलवणूक होते. २३ कारण जर कोणी वचन नुसतें ऐकून त्याप्रमाणें कृति करित नाही, तर तो आरशांत आपलें शारीरिक मुख पाहणाऱ्या मनुष्यासारखा आहे; २४ तो स्वतःला पाहून तेथून निघून जातो; आणि आपण कसें होतो हें तेव्हांच विसरतो; २५ परंतु स्वातंत्र्याच्या पूर्ण नियमावर नजर टाकून जो त्याकडे लक्षपूर्वक पाहत राहतो तो ऐकून विसरणारा असा न होतां कृति करणारा होतो व आपल्या करण्यांत धन्यता मिळवितो. २६ मी धर्माचरण करणारा आहे असें कोणाला वाटत असून तो आपल्या जिमेला आळा घालीत नाही, आणि आपल्या मनाची भूल करून घेतो त्याचें धर्माचरण व्यर्थ आहे. २७ देवपिता याच्या दृष्टीनें शुद्ध व निर्मळ धर्माचरण म्हणजे, अनाथ व विधवा यांचा त्यांच्या संकटांत

समाचार घेणें, व स्वतःला जगाच्या कलंकापासून राखणें हें आहे.

१ माझ्या बंधूनों, गौरवशाली प्रभु म्हणजे आपला २ प्रभु येशू ख्रिस्त ह्याजवर विश्वास ठेवणाऱ्या तुम्हांमध्यें तोंड पाहून वागणें असूं नये. २ सोन्याची आंगठी घातलेला व भडक वस्त्रें ल्यालेला असा एकादा पुरुष तुमच्या सभास्थानांत आला, आणि भिकार वस्त्रें पांघरलेला एक दरिद्रीहि आला; ३ आणि तुम्ही भडक वस्त्रें ल्यालेल्या इसमाकडे नजर लावून म्हणतां, 'ही चांगली जागा आहे, एथें बसा; आणि दरिद्राला म्हणतां, तूं एथें उभा राहा, किंवा माझ्या पादासनाजवळ खाली बस; ४ तर तुम्ही भ्रांतींत पडलां कीं नाहीं ? आणि दुर्विचार बाळगणारे न्यायाधीश तुम्ही झालां कीं नाहीं ? ५ माझ्या प्रिय बंधूनों, एका; लोकदृष्टीनें जे दरिद्री त्यांस विश्वासा-संबंधानें धनवान् होण्यास आणि जें राज्य देवानें आपणावर प्रीति करणाऱ्यांस देऊं केलें त्याचे वारीस होण्यास निवडिलें आहे कीं नाहीं ? ६ पण तुम्हीं दरिद्राचा अपमान केला आहे. धनवान् लोक तुम्हांवर जुलूम करितात कीं नाहीत ? आणि तेच तुम्हांस न्यायसभांत ओढून नेतात कीं नाहीत ? ७ ज्या उत्तम नामावरून तुम्हांस नाव मिळालें आहे त्याची ते निंदा करितात कीं नाहीं ? ८ तथापि, 'तूं आपल्यासारखी आपल्या शेजाऱ्यावर प्रीति कर,' ह्या शास्त्रलेखांतील राजमान्य नियम तुम्ही पूर्ण पाळितां तर बरें करितां; ९ परंतु जर तुम्ही तोंड पाहून वागतां तर पाप करितां, आणि नियमशास्त्राचे उल्लंघन करणारे असे दोषी ठरतां. १० जो कोणी संपूर्ण नियमशास्त्र पाळून एका नियमाविषयीं चुकतो तो सर्वविषयीं दोषी होतो. ११ 'व्यभिचार करूं नको,' असें ज्यानें सांगितलें त्यानेंच, 'नरहिंसा करूं नको,' हेंहि सांगितलें. तूं व्यभिचार न करितां नरहिंसा करितोस तरी नियमशास्त्र उल्लंघनारा होतोस. १२ स्वतंत्रतेच्या नियमानें तुमचा न्याय ठरणार आहे, असें समजून बोला व वागणूक करा. १३ कारण ज्यानें दया केली नाही त्याचा न्याय दयेवाचून होईल; दया न्यायावर प्रतिष्ठा मिरविते.

१४ माझ्या बंधूनों, मला विश्वास आहे, असें कोणी

म्हणत असून तो क्रिया करित नाहीं तर त्यापासून काय लाभ ? तो विश्वास त्याला ताराबयास शक्तिमान् आहे काय ? १५ भाऊ किंवा बहीण हीं उघडीं आहेत, त्यांस रोजच्या अन्नाची वाण आहे, १६ आणि तुम्हांमधील कोणी त्यांस म्हणतो, सुखानें जा, ऊब घ्या व तृप्त व्हा; पण त्यांच्या शरीराला पाहिजे तें त्यांस तुम्ही देत नाहीं तर त्यापासून काय लाभ ? १७ याप्रमाणें विश्वासाबरोबर जर क्रिया नाहीत तर तो जाल्या निर्जीव आहे. १८ कोणी म्हणेल, तुला विश्वास आहे, आणि मला क्रिया आहेत; क्रियांचाचून तूं आपला विश्वास मला दाखीव, आणि मी आपला विश्वास माझ्या क्रियांनीं तुला दाखवीन. १९ एक देव आहे, असा विश्वास तूं धरितोस हें बरें करितोस; भूतेंहि विश्वास धरितात व कांपतात. २० अरे असमंजस मनाच्या मनुष्या, क्रियांचाचून विश्वास निरर्थक आहे हें समजावयास तुला हवें काय ? २१ आपला बाप 'अब्राहाम यानें आपला पुत्र इसहाक याला यज्ञ-वेदीवर अर्पिलें' यांत तो क्रियांनीं नीतिमान् ठरला नाही काय ? २२ विश्वास त्याच्या क्रियांसहित कार्य करित होता, आणि क्रियांनीं विश्वास पूर्ण झाला, हें तुला दिसतें. २३ 'अब्राहामानें देवावर विश्वास ठेविला, आणि हें त्याला नीतिमत्त्व असें मोजण्यांत आलें; आणि त्याला 'देवाचा मित्र' म्हणण्यांत आलें, हा शास्त्रलेख पूर्ण झाला. २४ तर मग केवळ विश्वासाद्वारा नव्हे, तर क्रियांनीं मनुष्य नीतिमान् ठरतो, हें तुम्ही पाहतां. २५ राहाब वेश्या इनें देखील जासुदांचा पाहुणचार केला व त्यांस दुसऱ्या वाटेनें लावून दिलें; यांत ती क्रियांनीं नीतिमान् ठरली नाही काय ? २६ जसें शरीर आत्म्यावाचून निर्जीव आहे तसा विश्वासहि क्रियांचाचून निर्जीव आहे.

१ माझ्या बंधूनों, तुम्ही बहुत शिक्षक होऊं नका, कारण तुम्हांस माहीत आहे कीं आपणांस अधिक दंड होईल. २ आपण सगळेच पुष्कळ गोष्टींविषयीं चुकतो. जर कोणी बोलण्यांत चुकत नाही तर तो पूर्ण मनुष्य, तो सर्व शरीरहि कऱ्यांत ठेवण्यांत शक्तिमान् आहे. ३ घोड्यांनीं आपल्या ताऱ्यांत राहावें म्हणून आपण त्यांच्या तोंडांत लगाम घातला, तर त्यांचें सर्व शरीर आपल्याला फिरवितां येतें. ४ तारवेंहि पाहा,

तीं एवढीं मोठीं आहेत, व प्रचंड वाऱ्यानें लोटून जात असतात, तरी सुकाणदाराची इच्छा असते तिकडे तीं अगदीं लहानशा सुकाणानें फिरतात. ५ तशीच जीभहि लहानसें अंग असून मोठ्या गोष्टींची फुशारकी मारिते. पाहा, किती थोडका विस्तर केवढ्या मोठ्या रानाला पेटवितो! ६ जीभ ही आग आहे; ती अनीतीचें भुवन आहे; आपल्या अवयवांत सर्व शरीर मलीन करणारा अवयव जीभ आहे; ती भवचकाला आग लावणारी आणि नरकानें पेटविलेली अशी आहे. ७ श्वापदे, पक्षी, सरपटणारे प्राणी, व समुद्रांतील जीव या प्रत्येकाचा स्वभाव मनुष्यस्वभावाला वश झाला आहे, आणि होत आहे; ८ परंतु मनुष्यांपैकी कोणीहि जिमेला वश करावयास समर्थ नाही; ती शांतिरहित असून दुष्ट आहे व प्राणघातक विषानें भरलेली आहे. ९ तिच्या योगें प्रभु पिता याची आपण स्तुति करितो; आणि 'देवाच्या प्रतिमेप्रमाणें' केलेल्या मनुष्यांस तिच्याच योगें शापहि देतो; १० एकाच तोंडांतून स्तुति व शाप निघतात. माझ्या बंधूनों, अशी गोष्ट व्हावी हें उचित नाही. ११ झऱ्याच्या एकाच छिद्रांतून गोड पाणी व कडू पाणी निघतें काय? १२ माझ्या बंधूनों, अंजिराला जैतुनाचीं फळें आणि द्राक्षवेलाला अंजीर येतील काय? तसेंच खाऱ्या पाण्यांतून गोड पाणी निघणार नाही.

१३ तुम्हांमध्ये ज्ञानी व समजस कोण आहे? त्यानें ज्ञानजन्य लीनतेनें सदाचरणाच्या योगें आपलीं कृत्यें दाखवावीं; १४ पण तुमच्या मनांत तीव्र मत्सर व तट पाडण्याचा स्वभाव आहे तर सत्याविरुद्ध ताठा मिरवूं नका, व लबाडी करूं नका. १५ हें ज्ञान वरून उतरत नाही; तर तें ऐहिक, इंद्रियजन्य, पैशाच्चिक असें आहे. १६ कारण जेथें मत्सर व तट पाडण्याचा स्वभाव आहे तेथें अव्यवस्था व प्रत्येक कुकर्म आहे. १७ वरून येणारें ज्ञान हें मुळांत शुद्ध असतें; शिवाय तें शांतिप्रिय, सौम्य, समजूत होण्याजोगें, दया व सत्फलें यांनीं पूर्ण, अपक्षपाती, निर्दोष असें आहे; १८ आणि शांतता करणाऱ्यांसाठीं धार्मिकतारूपी फळ देणारें बीं

शांतीनें पेरिलें जातें.

१ तुम्हांमध्ये लढाया व भांडणें कोटून उत्पन्न होतात? तुमच्या अवयवांत ज्या वासना लढाई करितात त्यांपासून कीं नाही? २ तुम्ही लोभ धरितां तरी तुम्हांस प्राप्त होत नाही; तुम्ही घात व हेवा करितां तरी इष्ट तें मिळविण्यास तुम्ही समर्थ नाही; तुम्ही भांडतां व लढतां; तुम्ही मागत नाही, यामुळे तुम्हांला प्राप्त होत नाही. ३ तुम्ही मागतां परंतु तुम्हांस मिळत नाही; कारण तुम्ही अयोग्य प्रकारें मागतां, म्हणजे आपल्या चैनीकरितां खर्चावें म्हणून मागतां. ४ अहो व्यभिचारणींनो, जगाची मैत्री ही देवाबरोबर वैर आहे, हें तुम्हांस ठाऊक नाही काय? जो कोणी जगाचा मित्र होण्यास पाहतो तो देवाचा वैरी ठरला आहे. ५ जो आत्मा त्यानें आपल्या ठायीं देविला तो परप्रेमाची ईर्ष्या धरितो, हें शास्त्राचें म्हणणें व्यर्थ असें तुम्हांस वाटतें काय? ६ तो अधिक 'कृपादान देतो.' यास्तव शास्त्र म्हणतें, 'देव गर्विष्ठांचा विरोध करितो, आणि लीनांस कृपादान देतो.' ७ यास्तव देवाच्या अधीन व्हा; सैतानाविरुद्ध आडवे व्हा म्हणजे तो तुम्हांपासून पळेल. ८ देवाजवळ या म्हणजे तो तुम्हांजवळ येईल. पापी जनहो, हात शुद्ध करा; अहो द्विबुद्धीच्या लोकांनो, आपलीं अंतःकरणें पवित्र करा. ९ कष्टी व्हा, शोक करा, रडा; तुमच्या हसण्याचा शोक व तुमच्या आनंदाचा विषाद होवो. १० प्रभूसमोर नम्र व्हा म्हणजे तो तुम्हांस उंच करील.

११ बंधूनों, एकमेकांविरुद्ध बोलूं नका. जो बंधूविरुद्ध बोलतो व आपल्या बंधूला दोष लावितो तो नियमाविरुद्ध बोलतो व नियमाला दोष लावितो; जर तूं नियमाला दोष लावितोस तर तूं नियम पाळणारा नव्हेस, न्यायाधीश आहेस. १२ नियमकर्ता व न्यायाधीश असा एकच आहे, तो तारावयास व नाश करावयास समर्थ आहे; आपल्या शेजाऱ्यास दोष लावणारा तूं कोण?

१३ अहा! जे तुम्ही म्हणतां कीं आपण आजउद्यां अमुक शहरीं जाऊं. तेथें एक वर्ष घालवूं आणि

व्यापार करून पैसा मिळवूं, १४ त्या तुम्हांला उद्यांचें समजत नाही. तुमचें आयुष्य काय आहे? तुम्ही वाफ आहां, ती थोडा वेळ दिसते, आणि मग नाहीशी होते. १५ असें न म्हणतां, प्रभूची इच्छा असेल तर आपण जगूं व अमुक अमुक करूं, असें म्हणा. १६ आतां तुम्ही आपल्याला फुशारकी मारतां येते म्हणून अभिमान बाळगतां; पण अशा प्रकारची सर्व फुशारकी वाईट आहे. १७ चांगलें करणें कळत असून जो त्याप्रमाणें वागत नाही त्याला तें पाप आहे.

१ अहा धनवानांनो, जे कष्ट तुम्हांला होणार त्यांविषयीं आक्रोश करित रडा. २ तुमचें धन नासलें आहे, व तुमच्या वस्त्रांला कसर लागली आहे. ३ तुमचें सोनें व तुमचें रुपें यांस जंग चढला आहे; त्यांचा तो जंग तुम्हांविरुद्ध साक्ष होईल, आणि तो 'अग्नी'सारखा तुमचा देह खाईल. 'तुमचें धन सांठविणें' शेवटल्या दिवसांत झालें. ४ पाहा, ज्या कामकऱ्यांनीं तुमचीं शेतें कापिलीं आहेत त्यांची तुम्हीं अडकवून ठेविलेली 'मजुरी ओरडत आहे.' आणि कापणाऱ्यांच्या आरोळ्या 'सेनाधीश प्रभूच्या क्रांती' गेल्या आहेत. ५ तुम्हीं पृथ्वीवर चैनबाजी व विलास केला आहे; 'वधाच्या दिवशीं' तुम्हीं आपल्या मनाची तृप्ति केली आहे. ६ धार्मिकास तुम्हीं दोषी ठरविलें, त्यांचा घात केला; तो तुम्हांस 'अडवीत' नाही.

७ अहो बंधूनों, प्रभूच्या आगमनापर्यंत धीर धरा. पाहा, शेतकरी भूमीच्या मोलवान् पिकाची वाट पाहत असतां, त्यास 'पहिला व शेवटला पाऊस' मिळेपर्यंत त्याविषयीं तो धीर धरितो. ८ तुम्हीहि धीर धरा, आपलीं अंतःकरणें स्थिर करा, कारण प्रभूचें आगमन जवळ आलें आहे. ९ बंधूनों, तुम्हीं दोषी ठरूं नये म्हणून एकमेकांवर चिडून कुरकुर करूं नका; पाहा, न्यायाधीश दारानजीक उभा आहे. १० बंधूनों, जे संदेष्टे प्रभूच्या नामानें बोलले त्यांचें दुःखसहन

व त्यांचा धीर यांविषयीं किता घ्या. ११ पाहा, 'ज्यांनीं सहन केलें त्यांस आपण धन्य म्हणतो;' तुम्हीं ईश्याच्या धीराविषयीं ऐकिलें आहे, आणि प्रभूकडून जो त्याचा शेवट झाला तो पाहिला आहे; यावरून 'प्रभु फार कनवाळ व दयाळू' आहे हें तुम्हीं पाहिलें.

१२ माझ्या बंधूनों, मुख्यतः शपथ वाहूं नका; स्वर्गाची, पृथ्वीची किंवा कोणतीहि दुसरी शपथ वाहूं नका; तुम्हीं दोषी ठरूं नये म्हणून तुम्हांस होय म्हणावयाचें तर होय म्हणा; नाही म्हणावयाचें तर नाही म्हणा.

१३ तुम्हांपैकीं कोणी दुःख भोगित आहे काय? त्यानें प्रार्थना करावी. कोणी आनंदित आहे काय? त्यानें स्तोत्रें गावीं. १४ तुम्हांपैकीं कोणी दुःखणाईत आहे काय? त्यानें मंडळीच्या वैडील बंधूला बोलवावें, आणि त्यांनीं प्रभूच्या नामानें त्याला तेल लावावें व त्याजवर ओणवून प्रार्थना करावी; १५ विश्वासाची प्रार्थना दुःखणाइतास वाचवील, प्रभु त्याला उठवील, आणि त्यानें पापें केलीं असलीं तरी त्याला क्षमा होईल. १६ यास्तव तुम्हीं निरोगी व्हावें म्हणून आपलीं पातकें एकमेकांजवळ कबूल करून एकमेकांसाठीं प्रार्थना करा. धार्मिकाची प्रार्थना कार्य करण्यांत फार प्रबळ असते. १७ एलीया आपल्यासारख्या स्वभावाचा मनुष्य होता; त्यानें पाऊस पडूं नये अशी प्रार्थना केली, आणि साडेतीन वर्षांपर्यंत पृथ्वीवर पाऊस पडला नाही. १८ पुनः त्यानें प्रार्थना केली; तेव्हां आकाशानें पाऊस पाडिला, आणि भूमीनें आपलें फळ उपजविलें.

१९ माझ्या बंधूनों, तुम्हांमधील कोणी सत्यापासून बहकला आणि त्याला कोणी माघारें फिरविलें, २० तर पापी मनुष्याला त्याच्या भ्रांतिभय मार्गापासून फिरविणारा तो त्याचा जीव मरणापासून तारील, व पापांची रास झाकील, असें त्यानें समजावें.

१ मुळांतः प्रेसुतुर

पेत्राचें सर्वसाधारण पहिलें पत्र

१ पंत, गलतिया, कप्पदुकिया, आसिया व १ बिथुनिया यांत पांगलेल्या (यहुदी) लोकांमध्ये राहणारे, २ देवपित्याच्या पूर्वज्ञानानुसार, आत्म्याच्या द्वारे झालेल्या पवित्रतेत आज्ञांकित राहण्यासाठी व त्यांजवर येशू ख्रिस्ताच्या रक्ताचें सिंचन होण्यासाठी निवडलेले प्रवासी, यांस येशू ख्रिस्ताचा प्रेषित पेत्र याजकडून: तुम्हांला कृपा व शांति विपुल मिळोत.

३, ४, ५ आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताचा पिता देव धन्यवादिता असो. सदाजीवी आशा प्राप्त होण्यासाठी आणि अविनाशी, निर्मळ व न कोमेजणारे वतन मिळविण्यासाठी, त्यानें आपल्या महादयानुसार आपल्याला मेलेल्यांतून येशू ख्रिस्ताच्या उठण्याच्या द्वारे पुनः जन्म दिला; जें तारण शेवटल्या काळीं प्रगट होण्यास सिद्ध आहे, तें प्राप्त व्हावें म्हणून तुम्ही देवाच्या शक्तीनें विश्वासाच्या योगीं राखिलेले आहां; त्या तुम्हांसाठीं तें वतन स्वर्गांत राखून ठेविलें आहे. ६ तुम्हीं आतां थोडा वेळपर्यंत, जरूर पडलें तसें पुष्कळ परीक्षांमुळे दुःख सोशिलें; पण तुम्ही त्या काळाविषयीं आतां उल्लास करितां. ७ तुम्हीं यासाठीं सोशिलें कीं नाश होणाऱ्या सोन्याची परीक्षा अग्नीनें करितात, त्या सोन्यापेक्षां मूल्यवान् असें जें तुमच्या विश्वासाचें परीक्षेंत उतरणें त्यापासून प्रशंसा, गौरव व मान, हीं फळे येशू ख्रिस्ताच्या प्रगट होण्याच्या वेळेस मिळावीं; ८, ९ त्याला पाहिलें नसतां त्याजवर तुम्ही प्रीति करतां; आतां तो दिसत नसतां त्याजवर विश्वास ठेवतां; आणि त्या विश्वासाचा शेवट म्हणजे आपल्या जिवांचें तारण उपभोगीत अनिर्वाच्या गौरवयुक्त आनंदांनें उल्लासतां. १० ज्या संदेष्ट्यांनीं तुम्हांवर होणाऱ्या कृपेविषयीं भविष्य कथन केलें, त्यांनीं त्या तारणाविषयीं बारकाईनें शोध केला; ११ त्याच्यामध्ये जो ख्रिस्ताचा आत्मा होता त्यानें ख्रिस्ताचीं दुःखें व त्यानंतरच्या गौरवयुक्त गोष्टी हीं पूर्वींच सांगितलीं; त्यांत त्यानें कोणता अगर कसा काळ सुचविला याविषयीं ते

शोध करीत होते. १२ त्यांस असें प्रगट केलें होतें कीं स्वर्गांतून पाठविलेल्या पवित्र आत्म्याच्या द्वारे तुम्हांस सुवार्ता सांगणाऱ्यांनीं ज्या गोष्टी तुम्हांस आतां सांगितल्या आहेत त्याच गोष्टी कळविण्याची सेवा ते करीत होते; ती स्वतःसाठीं सेवा नव्हे, तर तुम्हांसाठीं करीत होते; त्या गोष्टी न्याहाळून पाहण्याची उत्कंठा दिव्यदूतांस आहे.

१३ यास्तव तुम्ही आपल्या मानसिक कंबरा बांधा आणि सावध राहून येशू ख्रिस्ताचें प्रकटीकरण होण्याच्या वेळीं तुम्हांस प्राप्त होणाऱ्या कृपेवर पूर्ण आशा ठेवा. १४ तुम्ही आज्ञांकित मुलें व्हा आणि अज्ञानावस्थेंतील आपल्या पूर्वींच्या वासनांप्रमाणें वागूं-वतूं नका; १५ तर ज्यानें तुम्हांस पाचारण केलें तो जसा पवित्र आहे तसे तुम्हीहि सर्व प्रकारच्या आचरणांत पवित्र व्हा; १६ कारण, 'मी पवित्र आहे यास्तव तुम्ही पवित्र व्हा,' असा शास्त्रलेख आहे. १७ जो तोंड न पाहतां प्रत्येकाच्या कर्माप्रमाणें त्याचा न्याय करितो त्याला जर तुम्ही, 'पिता, म्हणून हाक मारितां' तर आपल्या प्रवासाच्या काळांत भिऊन वागा. १८ वडील माणसांच्या परंपरेनें चालत आलेल्या आपल्या व्यर्थ वागणुकीपासून सोनें, रुपें अशा नाशवंत वस्तूंनीं नव्हे, १९ तर निष्कलंक व निर्दोष कोंकरा, असा जो ख्रिस्त, त्याच्या मूल्यवान् रक्तानें तुम्ही मुक्त झालां आहां हें ध्यानांत ठेवा. २० जगाच्या स्थापनेपूर्वीं तत्संबंधानें पूर्वज्ञान झालेलें होतें तोच काळाच्या शेवटीं तुम्हांसाठीं प्रगट झाला; २१ तुम्ही त्याच्या द्वारे देवावर विश्वास ठेवणारे झालां आहां; त्या देवानेंच त्याला मृतावस्थेंतून उठवून त्याचें गौरव केलें, यामुळें तुमचा विश्वास व आशा देवावर आहे. २२ निष्कपट बंधुप्रीति उत्पन्न होईल असे आपले जीव सत्यपालनांनें शुद्ध करून एकमेकांवर मनापासून निष्ठेनें प्रीति करा; २३ कारण तुम्ही नाशवंत बीजापासून नव्हे, तर अविनाशी बीजापासून,

म्हणजे 'देवाच्या सदाजीवी व टिकणाऱ्या' वचनाच्या द्वारे पुनः जन्मविलेले आहां.

२४ कारण,

सर्व मानवजाति गवतासारखी आहे;

आणि तिचें सर्व गौरव गवताच्या फुलासारखें आहे.

गवत सुकतें व त्यांचें फूल गळतें;

२५ परंतु प्रभूचें वचन सर्वकाळ टिकतें.

ज्या वचनाची 'सुवार्ता' तुम्हांस 'सांगितली' तें हेंच आहे.

१ यास्तव सर्व दुष्टभाव, सर्व कपट, ढोंग, हेवा व सर्व दुर्भाषणें सोडून, २,३ नूतन जन्मलेल्या बालकांसारखे तारणासाठीं वृद्धि होण्यास आध्यात्मिक

निःश्या दुधाची इच्छा धरा; 'प्रभु कृपाळू आहे याचा तुम्हीं अनुभव घेतला आहे'. ४ मनुष्यांनीं नाकारिलेला तरी देवाच्या दृष्टीनें 'निवडिलेला व मूल्यवान्' असा जो जीवंत थोंडा त्याजवळ आल्यानें, ५ तुम्हीहि आध्यात्मिक मंदिर, जीवंत धोंडे, देवाला आवडणारे असे आध्यात्मिक स्वरूपाचे यज्ञ येशू ख्रिस्ताच्या द्वारे अर्पिण्यासाठीं पवित्र याजकगण असे रचिले जात आहां.

६ कारण शास्त्रांत असा लेख आहे:

पाहा, निवडलेली, मूल्यवान् अशी कोनशिला मी सीयोनान्त बसवितों;

तिच्यावर विश्वास ठेवणारा फजीत होणार नाही.

७ यास्तव तुम्हां विश्वास ठेवणाऱ्यांस सन्मान मिळणार;

जे विश्वासाला अमान्य आहेत त्यांस,

बांधणाऱ्यांनीं नापसंत केलेला दगड

तोच कोनशिला झाला;

८ आणि ठेच लागण्याचा धोंडा

व अडखळण्याचा खडक

असा झाला; ते वचनाला अमान्य असल्यानें ठेच खातात, त्यासाठीं ते नेमिलेहि होते. ९ तुम्ही तर 'निवडिलेला वंश, राजकीय याजकगण, पवित्र राष्ट्र,' देवाचे 'स्वतःचे लोक' असे आहां; 'यासाठीं कीं' ज्यानें तुम्हांस अंधकारांतून काढून आपल्या अद्भुत प्रकाशांत पाचारण केलें त्याचे 'गुण तुम्हीं प्रसिद्ध करावे,' १० ते तुम्ही पूर्वी 'लोक नव्हतां,' आतां तर 'देवाचे लोक

आहां; तुम्हांस दयेची प्राप्ति झाली नव्हती,' आतां तर 'दया मिळाली आहे.'

११ प्रिय [बंधूनों], जे तुम्ही परदेशी व प्रवासी आहां त्या तुम्हांस मी विनंती करितों कीं जिवाबरोबर लढणाऱ्या दैहिक वासनांपासून दूर राहा; १२ विदेशी लोकांत आपलें आचरण चांगलें ठेवा, यासाठीं, कीं ज्या-विषयीं ते तुम्हांस दुष्कर्मी समजून तुम्हांविरुद्ध दुर्भाषण करितात त्याविषयीं त्यांनीं तुमचीं सत्कर्में पाहून 'समा-चाराच्या दिवशीं' देवाचें गौरव करावें.

१३ मनुष्यांनीं स्थापिलेल्या प्रत्येक व्यवस्थेला प्रभूकरितां अधीन असा; राजा श्रेष्ठ, म्हणून त्याच्या; १४ आणि अधिकारी वाईट करणाऱ्यांना शिक्षा देण्या-साठीं व चांगलें करणाऱ्यांची स्तुति करण्यासाठीं त्यानें पाठविलेले, म्हणून त्यांच्या अधीन असा. १५ देवाची इच्छा अशी आहे कीं तुम्हीं चांगलें करण्यानें निर्बुद्ध मनुष्यांच्या अज्ञानाला कुंठित करावें; १६ आपली स्वतंत्रता ही दुष्टपणाचें झाकण न करितां तुम्ही स्वतंत्र, तरी देवाचे दास, असे असा. १७ सर्वास मान द्या. बंधुवर्गा-वर प्रीति करा. 'देवाचें भय धरा. राजाला मान द्या.'

१८ घरच्या चाकरांनो, तुम्ही आपल्या धन्यांच्या अधीन असा; जे चांगले व सौम्य त्यांच्याच केवळ नव्हे, तर जे कठोर त्यांच्याहि पूर्ण भयानें अधीन असा. १९ कोणी ईश्वरचित्त करून अन्यायानें आलेलीं दुःखें सोडितो तर हा चांगुलपणा आहे. २० पाप केल्याबद्दल मिळालेल्या बुक्या तुम्ही शांतीनें सोशिल्यास त्यांत काय मोठी कीर्ति ! चांगलें करित असूनहि दुःख भोगणें व तें शांतीनें सोसणें हें देवाला योग्य असें वाटे. २१ याचकरितां तुम्हांस पाचारण करण्यांत आलें आहे; कारण ख्रिस्तानेंहि तुम्हांसाठीं दुःख सोशिलें; तुम्हीं त्याच्या पावलांस अनुसरावे म्हणून तुम्हांकरितां किता घालून ठेविला आहे; २२ त्यानें 'पाप केलें नाहीं, आणि त्याच्या मुखांत कपट आढळलें नाहीं,' २३ त्याची निंदा होत असतां त्यानें उलट निंदा केली नाहीं; दुःख सोशीत असतां त्यानें धमकाविलें नाहीं; तर यथार्थ न्याय करणाऱ्याकडे तें सर्व सोपवून दिलें. २४ 'त्यानें स्वतः'

तुमचींआमचीं 'पापें' खदेहद्वारें 'वाहून' खांबावर 'नेलीं,' यासाठीं की आपण पापाचरणासंबंधानें मृत होऊन धार्मिक आचरणासाठीं जीवंत राहावें; त्याला बसलेल्या 'माराच्या वळानीं तुम्ही निरोगी झालां'. २५ तुम्ही मेंढरां-सारिखे भटकत होतां; परंतु आतां तुमच्या जिवांचा मेंढपाळ व अध्यक्ष याजकडे माघारे फिरलां आहां.

१ स्त्रियांनो, तुम्ही तशाच आपापल्या नवऱ्याच्या अधीन असा; यासाठीं की कोणी वचनाला अमान्य असले, २ तरी ते तुमचें भिडस्तपणाचें पवित्र वर्तन पाहून वचनावाचून आपल्या स्त्रियांच्या वर्तनानें मिळवून घेण्यांत यावे. ३ तुमची शोभा केसांचें गुंफणें, सोन्याचे डागिने घालणें, किंवा पोशाक करणें यांनीं बाहेरून आणलेली नसावी; ४ तर जो सौम्य व शांत आत्मा देवाच्या दृष्टीनें बहुमूल्य आहे त्यानें, म्हणजे अंतःकरणांतील गुप्त मनुष्यपणानें, जी अविनाशी शोभा ती असावी. ५ या-प्रमाणें पूर्वीं, देवावर आशा ठेवणाऱ्या पवित्र स्त्रियांनीं हि आपापल्या नवऱ्याच्या अधीन राहून आपणांस शोभविलें; ६ तशी सारा अब्राहामाला 'धनी' म्हणून त्याच्या आज्ञेत राहिली; तुम्ही चांगलें करीत राहिल्यास व कोणत्याहि भयप्रद गोष्टीची भीति न बाळगल्यास, तिचीं आतां मुलें ज्ञालां आहां.

७ नवऱ्यांनो, तसे तुम्ही आपल्या स्त्रियांवरोबर, त्या अधिक नाजूक पात्र आहेत म्हणून, सुज्ञतेनें सहवास ठेवा; जीवनरूपी कृपादानाचे त्यांचे वतनबंधु असे तुम्ही त्यांना मान या; म्हणजे तुमच्या प्रार्थनांला व्यत्यय येणार नाहीं.

८ सारांश, तुम्ही सर्वे एकचित्त, समसुखदुःखी, बंधुप्रीति करणारे, कनवाळू, नम्र मनाचे असे व्हा; ९ वाइटाबद्दल वाईट, निंदेबद्दल निंदा असें करूं नका; तर उलट आशीर्वाद या; आशीर्वाद हें वतन मिळण्यासाठीं तुम्हांला पाचारण करण्यांत आलें आहे. १० कारण जीवित आवडतें व्हावें, व चांगले दिवस पाहावें, अशी ज्याची इच्छा आहे, त्यानें दुर्भाषणापासून आपली जिह्वा

१ मुळांतः एपिस्कोप

व कपटी भाषणापासून आपले ओठ आवारावे;

११ त्यानें वाइटाचा त्याग करून बरें तें करावें;

त्यानें शांतीप्राप्त्यर्थ प्रयत्न करून तिचें अवलंबन करावें.

१२ कारण परमेश्वराचे नेत्र धार्मिकांवर असतात, व त्याचे कान त्यांच्या विनंतीकडे असतात;

तरी वाईट करणाऱ्यांवर परमेश्वराची नजर आहे.

१३ जर तुम्ही चांगल्याची आस्था धरणारे आहां तर तुमचें वाईट करणारा कोण ? १४ आणि जरी तुम्हांला धार्मिकतेमुळें दुःख सोसावें लागलें, तरी तुम्ही धन्य; 'त्यांच्या भयानें भिडूं नका, व घाबरूं नका;' १५ तर ख्रिस्त 'प्रभु' याला आपल्या अंतःकरणांत 'पवित्र माना;' आणि तुम्हांमध्ये जी आशा आहे तिची विचारपूस करणाऱ्या प्रत्येक इसमाला उत्तर देण्यास नेहमीं सिद्ध असा; तरी तें सौम्यतेनें व भिडेनें या; १६ तें सद्भाव धरून या; यासाठीं की ज्याविषयीं तुमची निंदा होते, त्याविषयीं ख्रिस्तामधील तुमच्या सद्वृत्तीनावर आळ घेणाऱ्यांनीं लज्जित व्हावें. १७ चांगलें करूनहि दुःख सोसावें अशी देवाची इच्छा असली, तर वाईट करून दुःख सोसण्यापेक्षां तें बरें आहे. १८-१९ कारण आपल्याला देवाजवळ नेण्यासाठीं ख्रिस्तानें हि पापांबद्दल, म्हणजे धार्मिक पुरुषानें अधार्मिक लोकांकरितां, एकदां दुःख सोशलें; तो देहरूपें जिवें मारिला गेला आणि आध्यात्मिकरीत्या जीवंत केला गेला; त्या आत्म्याच्या रूपानें त्यानें जाऊन बंदिशाळेंतील आत्म्यांजवळ घोषणा केली. २० पूर्वीं नोहाच्या दिवसांत, तारवांत थोडके म्हणजे आठ प्राणी पाण्यांतून वाचविण्यांत आले; तें तारूं तयार होत असतां देवाची सहनशीलता वाट पाहत होती, त्या दिवसांत ज्या आत्म्यांनीं अवमान केला तेच हे होते; २१ त्या पाण्याचा नमुना जो बासिसा, त्याच्यायोगें देहाचा मळ दूर करणें नव्हे, तर चांगलें मन राखण्याचा देवाबरोबर करार करणें होय; तो आतां येशू ख्रिस्ताच्या पुनः उठण्याच्या द्वारें तुम्हांस तारीत आहे. २२ तो खर्गांत जाऊन देवाच्या उजवीकडे आहे आणि त्याच्या स्वाधीन दिव्यदूत, अधिकारी व सत्ताधीश हे ठेविले आहेत.

१ ख्रिस्तानें देहद्वारा दुःख सोशिलें तसेंच तुम्हीहि तेंच मनोवृत्तिरूपी शस्त्र धारण करा; कारण ज्यानें देहानें सोशिलें आहे तो पापापासून निवृत्त झाला आहे; २ ह्यासाठीं कीं तुम्हीं आपलें उरलेलें दैहिक आयुष्य मनुष्यांच्या वासनांप्रमाणें नव्हे, तर देवाच्या इच्छेप्रमाणें घालवावें. ३ कारण विदेशी लोकांना आवडणारीं कर्मे करण्यांत, म्हणजे कामासक्ति, विषयवासना, मद्यासक्ति, रंगेलपणा, बदफैली व अमंगळ मूर्तिपूजा यांत राहण्यांत जो काळ गेला तितका पुरे; ४ तुम्ही त्यांच्या दंगलाच्या भरांत त्यांजबरोबर धावत नाहीं ह्याचें त्यांस नवल वाटून ते तुमची निंदा करितात; ५ जो जीवतांचा व मृतांचा न्यायनिवाडा करण्यास तयार आहे त्याला ते हिशेब देतील. ६ सुवार्ता मृतांनाहि सांगितली होती, यासाठीं कीं मनुष्यांनुसार त्यांचा देहसंबंधानें न्यायनिवाडा व्हावा, पण त्यांनीं आत्म्यानें देवानुसार जगावें.

७ आतां सर्वांचा शेवट जवळ आला आहे; यास्तव मर्यादेन राहा, व प्रार्थना करण्यासाठीं सावध असा; ८ मुख्यतः एकमेकांवर एकनिष्ठेनें प्रीति करा; कारण 'प्रीति पापांची रास झाकून टाकिते.' ९ कुरकूर न करितां एकमेकांचा पाहुणचार करणारे व्हा; १० प्रत्येकाला जसें कृपादान मिळालें आहे तसें देवाच्या नानाविध कृपेच्या चांगल्या कारभान्यांसारिखे तें एकमेकांच्या कारणीं लावा; ११ भाषण करणाऱ्यानें आपण देवाचीं वचनें बोलत आहों असें बोलवें; सेवा करणाऱ्यानें, ती आपण देवानें पुरविलेल्या शक्तीनें करीत आहों, अशी करावी; यासाठीं कीं सर्व गोष्टीत येशू ख्रिस्ताच्या द्वारें देवाचें गौरव व्हावें; गौरव व पराक्रम हीं युगानुयुग त्याचीं आहेत. अमेन.

१२ प्रिय [बंधूनें], तुमच्या परीक्षणासाठीं जें तीव्र संकट तुम्हांवर आलें आहे त्यावरून आपणांस कांहीं अपूर्व झालें असें वाटून त्याचें नवल मानूं नका; १३ ज्यापेक्षां तुम्ही ख्रिस्ताच्या दुःखांचे वाटेकरी झालां आहां त्यापेक्षां आनंद करा; म्हणजे त्याचें गौरव प्रगट होण्याच्या वेळेसहि तुम्ही उल्लासानें आनंद कराल. १४ 'ख्रिस्ता'च्या नावामुळें 'तुमची निंदा होत अस-

ल्या' तुम्ही धन्य आहां; कारण गौरवाचा आत्मा म्हणजे 'देवाचा आत्मा' तुम्हांवर येऊन 'राहिला आहे.' १५ तरी खून करणारा, चोर, दुष्कर्मी, किंवा दुसऱ्यांच्या कामांत ढवळाढवळ करणारा असें होऊन कोणीं दुःख सोसूं नये; १६ ख्रिस्ती आहे म्हणून कोणी दुःख सहन करितो तर त्यानें लाजूं नये; त्या नावामुळें देवाचें गौरव करावें. १७ देवाच्या 'धरापासून' न्यायनिवाड्यास 'आरंभ होण्याची वेळ' आहे; आणि तो आरंभ प्रथम आपल्यापासून झाला, तर देवाच्या सुवार्तेचा अवमान करणाऱ्यांचा परिणाम काय होईल? १८ 'धार्मिक इसम जर कष्टानें तरतो तर अनीतिमान् व पापी इसम याला ठिकाण कोठें मिळेल?' १९ यामुळेंच देवाच्या इच्छेप्रमाणें दुःख सहन करणाऱ्यांनीं सुकृति करीत आपले जीव विश्वासू उत्पन्नकर्त्याला सोपून द्यावे.

१ तुम्हांतील वडील मंडळींला, जो मी सोबतीचा वडील [बंधु], ख्रिस्ताच्या दुःखांचा साक्षी व प्रगट होणाऱ्या गौरवाचा विभागी तो मी बोध करितो; २ तुम्हांमधील देवाच्या कळपाचें पालन करा; त्याची आवश्यकता आहे म्हणून नव्हे, तर देवाच्या इच्छेप्रमाणें संतोषानें त्याची देखरेख करा; द्रव्यलोभानेंहि नव्हे तर उत्सुकतेनें करा; ३ तुमच्या दिम्मतीच्या लोकांवर धनीपण करणारे असें नव्हे, तर कळपाला किते व्हाल असें करा; ४ मग मुख्य मेंढपाळ प्रगट होईल तेव्हां तुम्हांस गौरवाचा न कोमेजणारा हार प्राप्त होईल. ५ तसेंच तरुणांनो, वडिलांच्या अधीन राहा, आणि एकमेकांची सेवा करण्यासाठीं तुम्ही सर्व जण नम्रतारूपी कमरबंद बांधा; कारण 'देव गर्विष्ठांचा विरोध करितो, आणि लीनांवर कृपा करितो.' ६ यास्तव देवाच्या पराक्रमी हाताखालीं लीन व्हा, यासाठीं कीं त्यानें योग्य वेळीं तुम्हांस उंच करावें. ७ त्यांजवर तुम्ही 'आपली' सर्व 'चिंता टाका' कारण तो तुमची काळजी घेतो. ८ सावध असा, जागे राहा; तुमचा शत्रु सैतान हा गर्जणाऱ्या सिंहासारखा कोणाला गिळावें हें शोधीत फिरतो; ९ त्याच्याविरुद्ध विश्वासांत दृढ असे उभे राहा, जगांतील

१ मुळांतः प्रेसुतर

तुमच्या बंधुवर्गीला हींच दुःखें नेमल्याप्रमाणें होत आहेत हें लक्षांत असूं या. १० तुम्हीं थोडा वेळ दुःख सोसल्यावर, आपल्या सार्वकालिक गौरवांत यावें म्हणून ज्यानें ख्रिस्तामध्ये तुम्हांस पाचारण केलें तो सर्व कृपेचा देव स्वतः तुम्हांस पूर्ण, दृढ व सबळ करील; ११ त्याला युगानुयुग पराक्रम असो. आमेन.

१२ माझ्या मते विश्वासू असा आपला बंधु

सिल्वान याच्या हातीं मीं थोडक्यांत हें लिहून पाठवून ह्यांत बोध केला आहे व साक्ष दिली आहे कीं ही देवाची खरी कृपा आहे, हिच्यांत तुम्ही दृढ राहा. १३ बाबेलांतील तुम्हांसारखी निवडलेली [मंडळी] तुम्हांस सलाम सांगते; आणि माझा पुत्र मार्क हाहि सांगतो. १४ प्रीतीच्या चुंबनांनं एकमेकांस प्रणाम करा. ख्रिस्तामधील तुम्हां सर्वांस शांति असो.

पेत्राचें सर्वसाधारण दुसरें पत्र

१ आपला देव व तारणारा येशू ख्रिस्त यांच्या न्याय्यत्वानें आमच्यासारखा मोलवान् विश्वास मिळालेल्या लोकांस, येशू ख्रिस्ताचा दास व प्रेषित शिमोन पेत्र याजकडून; २ देव व आपला प्रभु येशू यांच्या ओळखीनें तुम्हांला कृपा व शांति विपुल मिळोत. ३ ज्यानें तुम्हांआम्हांला आपल्या गौरवानें व सत्त्वानें पाचारण केलें त्याच्या ओळखीच्या द्वारे, त्याच्या दैवी सामर्थ्यानें, जीवनाचें व सुभक्तीचें सर्व कांहीं साधक आपल्याला दिलें आहे, हें तुम्हांला माहीत आहे; ४ त्यांच्या योगें मोलवान् व अति महान् अशीं वचनें आपल्याला देण्यांत आलीं आहेत, यासाठीं कीं त्यांच्या द्वारे तुम्हीं वासनेपासून उत्पन्न होणारी जगांतील भ्रष्टता चुकवून ईश्वरी स्वभावाचे विभागी व्हावें. ५ याच कारणानें तुम्ही होईल तितका प्रयत्न चालवून आपल्या विश्वासांत सात्त्विकतेची, सात्त्विकतेत ज्ञानाची, ६ ज्ञानांत इंद्रियदमनाची, इंद्रियदमनांत धीराची, धीरांत सुभक्तीची, ७ सुभक्तींत बंधुप्रीतीची व बंधुप्रीतींत प्रीतीची भर घाला. ८ कारण हे गुण तुम्हांमध्ये असून वाढते असले तर, आपला प्रभु येशू ख्रिस्त याच्या ज्ञानाविषयीं तुम्ही निरुद्योगी व निष्फळ होऊं नये, असें ते तुम्हांस करितील. ९ ज्याच्या अंगीं ते नाहींत तो अंधळा आहे, न्हस्वदृष्टि आहे, त्याला

आपल्या पूर्वीच्या पापांपासून शुद्ध झाल्याचा विसर पडला आहे. १० यास्तव बंधून्तो, तुम्हांस झालेलें पाचारण व तुमची निवडणूक ह्यांसंबंधानें खातरी करून घेण्यावद्दल विशेषतः प्रयत्न करा, असें तुम्हीं केल्यास तुमचें पतन कधींच होणार नाहीं; ११ आणि तशा प्रकारें आपला प्रभु व तारणारा येशू ख्रिस्त याच्या सार्वकालिक राज्यांत प्रशस्तपणें तुमचा प्रवेश होईल.

१२ या कारणास्तव जरी तुम्हांला या गोष्टी कळतात आणि तुम्हांस प्राप्त झालेल्या सत्यांत तुम्ही स्थिर झालेले आहां, तरी तुम्हांला त्यांची नेहमीं आठवण देण्याची मी काळजी ठेवीन. १३ मी या मंडपांत आहें तोंपर्यंत तुम्हांस आठवण देऊन जागृत करणें हें मला उचित वाटतें; १४ कारण मला ठाऊक आहे कीं आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्तानें मला कळविल्याप्रमाणें माझा मंडप काढणें एकाएकी होणार आहे; १५ आणि माझें निर्याण झाल्यावरहि त्या गोष्टीची आठवण सर्वदा तुम्हांस करितां यावी म्हणून मी होईल तितकें करीन. १६ कारण चातुर्यानें कल्पिलेल्या कथांस अनुसरून आम्हीं आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताचा पराक्रम व आगमन ह्यांसंबंधानें तुम्हांस कळविलें असें नाहीं; तर आम्ही त्याचें महत्त्व प्रत्यक्ष पाहणारे होतो. १७ त्याला

देवपित्यापासून सन्मान व गौरव मिळालें; तेव्हां ऐश्वर्य-
शाली गौरवांतून अशी वाणी झाली कीं हा माझा पुत्र,
माझा प्रियकर आहे, याजविषयीं मी संतुष्ट आहे.
१८ आम्हीं पवित्र डोंगरावर त्याजबरोबर असतांना
आकाशांतून आलेली ही वाणी ऐकिली. १९ शिवाय
अधिक निश्चित असें संदेष्ट्यांचें वचन आम्हांजवळ
आहे; तें अंधक ठिकाणीं प्रकाश पाडणाऱ्या दिव्या-
प्रमाणें आहे; तुमच्या अंतःकरणांत दिवस उजाडेपर्यंत
व पहाटचा तारा उगवेपर्यंत तुम्ही त्याकडे लक्ष द्याल
तर चांगलें होईल; २० हें प्रथम मनांत आणावयाचें
कीं शास्त्रांतील कोणत्याहि संदेशाचा स्वतःच्या कल्पनेनें
उलगडा होत नाही; २१ कारण संदेश मनुष्यांच्या
इच्छेनें कधीं झालेला नाही; तर पवित्र आत्म्यानें प्रेरित
झालेल्या मनुष्यांनीं देवापासून तो सांगितलेला आहे.

१ तरी (इझाएल) लोकांतहि खोटे संदेष्टे होते
२ तसें तुम्हांतहि खोटे शिक्षक उत्पन्न होतील; ते
नाशकारक पाखंडी मते गुप्तपणें प्रचारांत आणतील;
ज्या प्रभूनें त्यांस विकत घेतलें त्यालाहि ते नाकारतील,
आणि आपणांवर आकस्मिक नाश ओढवून घेतील.
२ त्यांच्या कामातुरपणाच्या आचरणाचें अनुकरण पुष्कळ
लोक करतील; त्यांच्यामुळें सत्यमार्गाची निंदा होईल.
३ ते लोभाविष्ट होऊन कृत्रिम भाषणानें तुम्हांवर पैसे
मिळवितील; त्यांच्याकरितां नेमलेला दंड पहिल्यापासूनच
विलंब करित नाही, आणि त्यांचा नाश डुकल्या खात नाही.
४ ज्या दिव्यदूतांनीं पाप केलें त्यांस देवानें सोडिलें नाही;
तर त्यांस नरकांत टाकिलें आणि न्यायनिवाड्याकरितां
राखून अंधकारमय खळग्यांत ठेविले; ५ त्यानें प्राचीन
जगालाहि सोडिलें नाही, तर अभक्तांच्या जगावर जलप्रलय
आणिला, आणि धार्मिकतेचा उपदेशक नोहा याचें सात
जणांसह रक्षण केलें; ६ पुढें होणाऱ्या अभक्तांस उदाहरण
देण्यासाठीं सदोम व गमोरा हीं नगरें भस्म करून त्यांस
विश्वसाची शिक्षा केली; ७ आणि अधार्मिक लोकांच्या
कामातुर वर्तनानें त्रासलेला धार्मिक लोट याची सुटका
केली; (८ तो धार्मिक मनुष्य त्यांच्यामध्ये राहत होता;

१ अथवा: भविष्यवाद

तेव्हां त्यांचीं अधार्मिक कृत्यें पाहून व त्यांविषयीं ऐकून
त्याचा धर्मशील जीव दिवसेंदिवस कासावीस होत होता;)
९ भक्तिमान लोकांस परीक्षेंतून सोडविणें व अधार्मिक
लोकांस शिक्षा भोगीत न्यायाच्या दिवसासाठीं राखून ठेवणें
हें प्रभूला कळतें. १० विशेषतः अमंगळपणाच्या वास-
नेनें देहोपभोगाच्या पाठीस लागणारे व अधिकार तुच्छ
मानणारे यांस राखून ठेवणें हें प्रभूला कळतें. ते उद्धट,
खच्छंदी, थोरांची निंदा करण्यास न भिणारे, असे आहेत.
११ बळानें व पराक्रमानें अधिक असे दिव्यदूतहि
प्रभूसमोर त्यांस निंदून दोषी ठरवीत नाहींत. १२ हे
निर्बुद्ध प्राणी स्वतःस कळत नाहीं अशांविषयीं निंदा
करीत असतात; ते पकडले जाऊन त्यांचा नाश व्हावा
एवढ्यासाठीं जन्मलेल्या पशूसारखे ते आहेत; त्यांचा
स्वतःच्या भ्रष्टतेनें नाश होईल. १३ अधर्माचरणाचें वेतन
म्हणजे अपकार हा त्यांच्या पदरीं पडतो; एक दिवसाची
चैनबाजी हें ते सुख मानितात; ते डाग व कलंक आहेत;
तुम्हांबरोबर मेजवान्या खातांना कपटाच्या मौजा
मारितात; १४ त्यांचे डोळे वैश्यावृत्तीनें भरलेले आणि
पाप करण्याविषयीं ते हावरे आहेत; ते अस्थिर मनांच्या
लोकांना मोह घालितात; त्यांचें हृदय लोभाला सवक-
लेलें आहे; ते शापाचीं मुलें आहेत; १५ ते सरळ मार्ग
सोडून बहकले, बौराचा पुत्र बलाम याच्या मार्गाला ते
अनुसरले; त्याला अधर्माचें वेतन प्रिय होतें. १६ त्याला
त्याच्या उल्लंघनाबद्दल वागदंड झाला; मुक्या गाढवांनें
मनुष्यवाणीनें बोलून संदेष्ट्याचा वेडेपणा थांबविला.
१७ ते जलशून्य झरे, वादळानें उडविलेले धुकें, असे
आहेत; त्यांच्यासाठीं घनांधकाराची काळोखी राखलेली
आहे. १८ भ्रमांत असणाऱ्या लोकांतून ते बाहेर पडले
न पडले तोंच ते लोक त्यांस व्यर्थपणाच्या फुगीर गोष्टी
सांगतात व दैहिक वासनाधीन करून त्यांस कामातुर-
पणाचे मोह घालितात. १९ ते त्यांस स्वतंत्रतेचें वचन
देतात आणि स्वतः तर भ्रष्टेचे दास आहेत; कारण ज्यानें
एकाद्याला जिंकून घेतलेलें असतें त्याचा तो दासहि
बनलेला असतो. २० प्रभु व तारणारा येशू ख्रिस्त याच्या
ज्ञानद्वारें जगाच्या मळांतून सुटल्यावर ते पुनः जर त्यांत

शुंतून त्याच्या अधीन झाले तर त्यांची शेवटली दशा पहिल्या दशेपेक्षा वाईट झाली आहे. २१ कारण धार्मिकतेचा मार्ग समजून आल्यानंतर आपणांस दिलेल्या पवित्र आज्ञेपासून परावृत्त होणें यापेक्षा तो न समजणें हें त्यांस बरें होतें. २२ 'आपल्या ओकीकडे परतलेलें कुत्रें' व गाळांत लोळण्यास अंग धुतल्यानंतर परतलेली 'डुकरीण,' अशी जी खरी म्हण आहे तिच्याप्रमाणें त्यांची गोष्ट झाली आहे.

१ प्रिय [बंधूने], आतां हें मी तुम्हांस दुसरें ३ पत्र लिहीत आहे; या दोहोंमध्ये मी आठवण देऊन तुमच्या सालिक मनाला जागृत करितों; २ यासाठीं कीं पवित्र संदेष्ट्यांनीं पूर्वीं सांगितलेल्या वचनांची, आणि प्रभु व तारणारा यानें तुमच्या प्रेषितांच्या द्वारें दिलेल्या आज्ञेची आठवण तुम्हीं करावी; ३ हें प्रथम मनांत आणावयाचें कीं शेवटल्या दिवसांत आपल्याच वासनांप्रमाणें चालणारे थडेखोर लोक थडा करीत येऊन म्हणतील: ४ त्याच्या येण्याचें वचन आतां कोठें आहे? कारण वाडवडील निजले तेव्हांपासून, उत्पत्तीच्या प्रारंभापासून, जसें चालू आहे तसेंच सर्व कांहीं राहिलें आहे. ५ हें तर ते बुद्धिपुरःसर विसरतात कीं पूर्वीं देवाच्या शब्दानें आकाश आणि पाण्यांतून व पाण्याच्या योगें घडलेली अशी पृथ्वी हीं झालीं; ६ त्याच्या योगें तेव्हांच्या जगाचा पाण्यानें बुडून नाश झाला; ७ पण आतांचें आकाश व पृथ्वी हीं त्याच शब्दानें अग्नीसाठीं राखलेलीं आहेत; म्हणजे न्यायनिवाड्याचा व अधार्मिक लोकांच्या नाशाचा दिवस येईपर्यंत, शिलक ठेविलेलीं आहेत.

८ तरी प्रिय [बंधूने], ही एक गोष्ट तुम्ही विसरू नका कीं 'प्रभूला' एक दिवस हजार वर्षांसारखा, आणि 'हजार वर्षे' एका 'दिवसासारखीं' आहेत. ९ कित्येक लोक ज्याला विलंब म्हणून म्हणतात तसा विलंब प्रभु आपल्या वचनाविषयीं करीत नाही, तर तो तुमचें सहन

करितो; कोणाचा नाश व्हावा अशी त्याची इच्छा नाही, तर सर्वांनीं पश्चात्ताप करावा अशी आहे. १० प्रभूचा दिवस चोरासारखा येईल; त्या दिवशीं आकाश मोठा नाद करीत सरून जाईल, सृष्टितत्त्वे तप्त होऊन लयास जातील; आणि पृथ्वी व तिजवरील गोष्टी उघडकीस येतील. ११ तर हीं सर्व अशीं लयास जाणारी आहेत म्हणून पवित्र वर्तणुकीत व सुभक्तीत राहून देवाचा दिवस येण्याची वाट पाहत व तो दिवस लवकर यावा म्हणून खटपट करीत तुम्ही कसें असलें पाहिजे? १२ त्या दिवसामुळें 'आकाश' जळून लयास जाईल, आणि सृष्टितत्त्वे तप्त होऊन 'वितळतील,' १३ तरी ज्यामध्ये धार्मिकता वास करिते असें 'नवे आकाश' व 'नवी पृथ्वी' यांची त्याच्या वचनाप्रमाणें आपण वाट पाहत आहों.

१४ यास्तव प्रिय [बंधूने], ह्या गोष्टींची अपेक्षा करीत असतां, तुम्ही त्याच्या दृष्टीनें निष्कलंक व निर्दोष असें शांतीत असलेलें आढळावें म्हणून होईल तितके प्रयत्न करा. १५ आपल्या प्रभूची सहनता तारणच आहे असें समजा; आपला प्रिय बंधु पौल याला दिलेल्या ज्ञानाप्रमाणें त्यानेंही तुम्हांस असेंच लिहिलें आहे; १६ आणि त्यानें आपल्या सर्व पत्रांत ह्या गोष्टींचा उल्लेख केला आहे. त्यांत समजावयास कठीण अशा कांहीं गोष्टी आहेत; त्यांचा अर्थ अज्ञानी व अस्थिर मनुष्ये इतर शास्त्रलेखांचा विपरीत अर्थ करितात तसा त्यांचाहि ओद्दणताणून करितात; त्यापासून त्यांचा नाश होणार. १७ तर प्रिय [बंधूने], या गोष्टी तुम्हांला पूर्वींपासून कळत आहेत, म्हणून तुम्हीं अधर्मी लोकांच्या भ्रांतिप्रवाहांत सापडून आपल्या स्थिरतेतून ढळूं नये यासाठीं जपा; १८ आणि आपला प्रभु व तारणारा येशू ख्रिस्त याच्या कृपेंत व ज्ञानांत वाढा. त्याला आतां व अनंतकालपर्यंत गौरव असो. आमेन.

योहानाचें सर्वसाधारण पहिलें पत्र

१, २ जें प्रारंभापासून होतें, जें आम्हीं ऐकिलें १ आहे, जें आम्हीं आपल्या डोळ्यांनीं पाहिलें आहे, जें आम्हीं न्याहाळिलें व स्वहस्ते चाचपिलें, त्या जीवनाच्या शब्दाविषयीं [आम्ही सांगतों]. तें जीवन प्रगट झालें, तें आम्हीं पाहिलें आहे, व त्याची साक्ष देतों; तें सार्वकालिक जीवन पित्याजवळ होतें व आम्हांस प्रगट झालें, हें तुम्हांस कळवितों; ३ जें आम्हीं पाहिलें व ऐकिलें आहे तें तुम्हांसहि यासाठीं कळवितों कीं तुमचीहि आम्हांबरोबर भागी व्हावी; आमची भागी तर पित्याबरोबर, व त्याचा पुत्र येशू ख्रिस्त याजबरोबर आहे; ४ आमचा आनंद पूर्ण व्हावा म्हणून आम्ही हें लिहितों.

५ जो निरोप आम्हीं त्याजपासून ऐकिला आहे तो तुम्हांस सांगतों; तो हाच कीं देव प्रकाश आहे, त्याच्या ठायीं मुळींच अंधार नाही. ६ त्याच्याबरोबर आपली भागी आहे असें जर आपण म्हणतों आणि अंधारांत चालतों तर आपण खोटें बोलतों, सत्यानें वागत नाहीं; ७ पण जसा तो प्रकाशांत आहे तसे जर आपण प्रकाशांत चालतों, तर आपली एकमेकांबरोबर भागी आहे; आणि त्याचा पुत्र येशू याचें रक्त आपल्याला सर्व पापापासून शुद्ध करितें. ८ आपल्याला पाप नाहीं असें जर आपण म्हणतों, तर आपण स्वतःला फसवितों, व आपल्या ठायीं सत्य नाहीं. ९ जर आपण स्वतःचीं पापें पदरीं घेतों, तर तो विश्वासू व न्यायी आहे म्हणून आपल्या पापांची क्षमा करील, व आपल्याला सर्व अधर्मापासून शुद्ध करील. १० आम्हीं पाप केलें नाहीं, असें जर आपण म्हणतों, तर आपण त्याला लबाड करितों, आणि त्याचें वचन आपल्या ठायीं नाहीं.

१ अहो माझ्या मुलांनो, तुम्हीं पाप करूं नये २ म्हणून हें मी तुम्हांस लिहितों. जर कोणी पाप केलेंच, तर धार्मिक असा जो येशू ख्रिस्त तो पित्याजवळ

आपला कैवारी आहे; २ तोच आपल्या पापांबद्दल प्रायश्चित्त आहे; आणि आपल्याच पापांबद्दल केवळ नव्हे तर सर्व जगाच्याहि पापांबद्दल आहे. ३ आपण त्याच्या आज्ञा पाळिल्या म्हणजे आपण त्याला ओळखतों हें आपणांस कळून येतें. ४ मला त्याचें ज्ञान आहे असें म्हणून त्याच्या आज्ञा जो पाळीत नाही तो लबाड आहे, त्याच्या ठायीं सत्य नाहीं. ५ जो कोणी त्याचें वचन पाळितो त्याच्यामध्ये देवाची प्रीति खरोखर पूर्ण झाली आहे. यावरून आपल्याला कळून येतें कीं आपण त्याच्या ठायीं आहों. ६ मी त्याजमध्ये राहतों, असें म्हणणाऱ्यानें तो चालला तसें स्वतःहि चाललें पाहिजे.

७ प्रियकरांनो, मी तुम्हांस नवी आज्ञा लिहीत नाहीं; जी प्रारंभापासून तुम्हांस दिलेली जुनी आज्ञा तीच लिहितों; जें वचन तुम्हीं ऐकिलें तें ती जुनी आज्ञा आहे. ८ मी पुनः तुम्हांस ती आज्ञा नवी अशी लिहितों; ती त्याच्या व तुमच्यासंबंधानें खरोखर तशीच आहे; कारण अंधार नाहींसा होत आहे, व खरा प्रकाश प्रकाशत आहे. ९ मी प्रकाशांत आहें असें म्हणून जो आपल्या बंधूचा द्वेष करितो तो अजून अंधारांतच आहे. १० आपल्या बंधूवर प्रीति करणारा प्रकाशांत राहतो, आणि त्याच्या ठायीं अडखळण नसतें; ११ पण आपल्या बंधूचा द्वेष करणारा अंधारांत आहे व अंधारांत चालतो; तो कोठें जातो हें त्याचें त्याला ठाऊक नसतें, कारण अंधारानें त्याचे डोळे अंधळे केलेले आहेत.

१२ मुलांनो, मी तुम्हांस लिहितों, कारण त्याच्या नामामुळें तुमच्या पापांची तुम्हांस क्षमा झाली आहे. १३ बापांनो, मी तुम्हांस लिहितों, कारण जो प्रारंभापासून आहे त्याचें ज्ञान तुम्हांस झालें आहे. तरुणांनो, मी तुम्हांस लिहितों, कारण दुष्टाला तुम्हीं जिंकलें आहे. मुलांनो, मी तुम्हांस लिहितों आहें कारण तुम्हांस पित्याचें ज्ञान झालें आहे. १४ बापांनो, मी तुम्हांस लिहितों

आहे, कारण जो प्रारंभापासून आहे त्याचें ज्ञान तुम्हांस झालें आहे. तरुणांनो, मीं तुम्हांस लिहिलें आहे, कारण तुम्ही सबळ आहां, तुम्हांमध्ये देवाचें वचन राहतें, आणि त्या दुष्टाला तुम्हीं जिंकिलें आहे. १५ जगावर व जगांतल्या गोष्टींवर प्रीति करूं नका. जर कोणी जगावर प्रीति करितो तर त्याच्या ठायीं पित्याची प्रीति नाही. १६ कारण जगांत जें सर्व आहे तें, म्हणजे देहाची वासना, डोळ्यांची वासना व संसाराची फुशारकी, हीं पित्यापासून नाहीत, तर जगापासून आहेत; १७ आणि जग व त्याची वासना हीं नाहीतशीं होत आहेत; पण देवाच्या इच्छेप्रमाणें करणारा सर्वकाळ राहतो.

१८ मुलांनो, ही शेवटली घटका आहे, आणि ख्रिस्त-विरोधी येणार असें तुम्हीं ऐकिलें त्याप्रमाणें आतांच पुष्कळ ख्रिस्तविरोधी उठले आहेत; यावरून आपल्याला दिसून येतें कीं ही शेवटली घटका आहे. १९ ते आपल्यांतूनच निघाले तरी ते आपले नव्हते; ते आपले असते तर आपल्याबरोबर राहिले असते; त्यांच्यांतील कोणी आपला नाहीं हें प्रगट व्हावें म्हणून ते निघाले. २० तुम्हांला पवित्र प्रभूपासून अभिषेक झाला आहे; तुम्हांला सर्व गोष्टी कळतात. २१ तुम्हांला सत्य कळत नाहीं म्हणून मीं तुम्हांला लिहिलें आहे असें नाही; तुम्हांला तें कळतें आणि कोणतेंहि असत्य सत्यापासून नाहीं, म्हणून लिहिलें आहे. २२ येसू हा ख्रिस्त आहे हें जो नाकारितो त्याशिवाय लबाड कोण आहे ? जो पित्याला व पुत्राला नाकारितो तोच ख्रिस्त-विरोधी आहे. २३ जो कोणी पुत्राला नाकारितो त्याला पिता नाही; जो पुत्राला स्वीकारितो त्याला पिता आहे. २४ तुमच्याविषयीं म्हटल्यास, तुम्हीं जें प्रारंभापासून ऐकिलें तें तुम्हांमध्ये राहो. जें तुम्हीं प्रारंभापासून ऐकिलें तें जर तुम्हांमध्ये राहिलें तर तुम्हीहि पुत्रांमध्ये व पित्या-मध्ये राहाल. २५ जें वचन त्यानें स्वतः आम्हांस दिलें तें सार्वकालिक जीवन होय. २६ तुम्हांस बहकविणाऱ्या लोकांविषयीं हें मीं तुम्हांस लिहिलें आहे. २७ तुम्हांविषयीं म्हटल्यास, तुम्हांस त्याजपासून जो अभिषेक झाला तो तुम्हांमध्ये राहतो, आणि तुम्हांला कोणीं शिकवावें याची

गरज नाही; त्याचा अभिषेक तुम्हांस सर्वांविषयीं शिकवितो; तो सत्य आहे, असत्य नाही; म्हणून त्यानें तुम्हांस शिकविल्याप्रमाणें तुम्ही त्यामध्ये राहतां. २८ तर आतां मुलांनो, त्यामध्ये राहा, यासाठीं कीं तो प्रगट होईल तेव्हां आपल्याला धैर्य असावें, आणि त्याच्या येण्याच्या वेळेस त्याजपासून लाजेनें माघार घ्यावी लागूं नये. २९ तो न्यायपरायण आहे असें जर तुम्हांस माहीत आहे तर जो कोणी न्याय्यत्वानें वागतो तो त्याजपासून जन्मलेला आहे हेंहि तुम्हांला माहीत झालें आहे.

१ आपल्याला देवाचीं मुलें हें नाव मिळालें यांत ३ पित्यानें आपल्याला केवढें प्रीतिदान दिलें आहे तें पाहा; आणि आपण तसें आहोंच. यामुळे जग आपल्याला ओळखीत नाही, कारण त्यानें त्याला ओळखलें नाही. २ प्रियकरांनो, आपण आतां देवाचीं मुलें आहों; आणि पुढें आपण काय होऊं हें अजून प्रगट झालें नाही; तरी आपल्याला हें माहीत आहे कीं तो प्रगट झाल्यास आपण त्यासारखे होऊं, कारण जसा तो आहे तसाच तो आपल्याला दिसेल. ३ ज्या कोणाला त्यासंबंधानें ही आशा आहे तो, जसा तो शुद्ध आहे तसा, आपणाला शुद्ध करितो. ४ जो कोणी पाप करितो तो अधर्मकृति करितो; पाप ही अधर्मकृति आहे. ५ तुम्हांला हें माहीत आहे कीं पापें हरण करावीं म्हणून तो प्रगट झाला; त्याच्या ठायीं पाप नाही; ६ जो कोणी त्याच्या ठायीं राहतो तो पाप करित नाही; जो कोणी पाप करितो त्यानें त्याला पाहिलें नाही व त्याला ओळखलेंहि नाही. ७ मुलांनो, कोणीं तुम्हांस बहकवूं नये; जसा तो न्यायपरायण आहे तसा न्याय्यत्वानें वागणारा इसमहि न्यायपरायण आहे. ८ जो पाप करितो तो सैतानापासून आहे; कारण सैतान प्रारंभापासून पाप करित आहे. सैतानाचीं कृत्यें नष्ट करावीं यासाठींच देवपुत्र प्रगट झाला. ९ जो कोणी देवापासून जन्मला आहे तो पाप करित नाही; कारण त्याचें बीज त्याजमध्ये राहतें; त्याच्यानें पाप करवत नाही, कारण तो देवापासून जन्मला आहे. १० यावरून देवाचीं मुलें व सैतानाचीं मुलें उघड होतात. जो कोणी न्याय्यत्वानें वागत नाही, तो देवापासून नाही, व

जो आपल्या बंधूवर प्रीति करीत नाही तोहि नाही. ११ जो संदेश तुम्हीं प्रारंभापासून ऐकिला तो हाच आहे की आपण एकमेकांवर प्रीति करावी; १२ जसा काइन त्या दुष्टाचा होता व त्याने आपल्या बंधूचा वध केला तसें आपण नसावे. त्याने त्याचा वध कशासाठी केला? त्याचीं कृत्यें दुष्ट होतीं आणि त्याच्या बंधूचीं धार्मिक होतीं यामुळें केला.

१३ बंधूनों, जग तुमचा द्वेष करितें याचें आश्चर्य मानूं नका. १४ आपण बंधुवर्गावर प्रीति करितों यावरून आपण समजतों की आपण मरणांतून निघून जीवनांत आलों आहों. जो प्रीति करीत नाही तो मरणांत राहतो. १५ जो कोणी आपल्या बंधूचा द्वेष करितो तो नरहिंसक आहे; आणि कोणाहि नरहिंसकाच्या ठायीं सार्वकालिक जीवन राहत नाही, हें तुम्हांस माहीत आहे. १६ त्याने आपल्याकरितां स्वप्राण अर्पिला यावरून आपल्याला प्रीतीचें ज्ञान झालें आहे; म्हणून आपणहि आपल्या बंधूकरितां स्वप्राण अर्पिला पाहिजे. १७ तर मग आपल्याजवळ संसाराचीं साधनें असून व आपला बंधु गरजवंत आहे हें पाहून जो स्वतःला त्याबद्दल कळवळा येऊं देत नाही त्याच्या ठायीं देवाची प्रीति कशी राहते? १८ मुलांनो, आपल्या शब्दांनीं किंवा जिव्हेनें नव्हे, तर कृतीनें व सत्यानें आपण प्रीति करावी. १९, २० आपण सत्याचे आहों हें यावरून आपल्याला समजेल; आणि ज्या कशाविषयीं आपलें मन आपल्या स्वतःला दोषी ठरवितें त्याविषयीं आपण स्वतःच्या मनाला त्याजसमोर उमेद देऊं; कारण देव आपल्या मनापेक्षां थोर आहे; त्याला सर्व कांहीं कळतें. २१ प्रियकरांनो, आपलें मन आपल्याला दोषी ठरवीत नसेल तर आपल्याला देवासमोर धैर्य आहे; २२ आणि आपण जें कांहीं मागतों तें त्याजपासून आपल्याला मिळतें; कारण आपण त्याच्या आज्ञा पाळितों, व त्याच्या दृष्टीनें जें आवडतें तें करितों. २३ ही त्याची आज्ञा आहे की त्याचा पुत्र येशू ख्रिस्त याच्या नामावर आपण विश्वास ठेवावा; आणि त्याने आपल्याला आज्ञा दिल्याप्रमाणें आपण एकमेकांवर प्रीति करावी. २४ त्याच्या आज्ञा पाळणारा इसम त्याच्या ठायीं राहतो व तो त्या इस-

माच्या ठायीं राहतो. त्यानें जो आत्मा आपल्याला दिला, त्यावरून आपल्याला कळतें की तो आपल्या ठायीं राहतो.

१ प्रियकरांनो, प्रत्येक आत्म्याचा विश्वास धरूं नका, तर ते आत्मे देवापासून आहेत किंवा नाहीत याविषयीं त्यांची परीक्षा करा; कारण पुष्कळ खोटे संदेष्टे जगांत उठले आहेत. २ जो जो आत्मा, देह धरून आलेल्या येशू ख्रिस्ताला कबूल करितो तो तो देवापासून आहे; ह्यावरून देवाचा आत्मा ओळखावा. ३ जो जो आत्मा येशूला कबूल करीत नाही तो तो देवापासून नाही. ख्रिस्तविरोध्याचा विरोध हाच आहे; तो येणार आहे हें तुम्हीं ऐकलें आणि तो जगांत आतां आहेच. ४ मुलांनो, तुम्ही देवापासून आहां आणि त्यांजवर तुम्हीं जय मिळविला आहे; कारण जगांत जो आहे त्यापेक्षां तुम्हांत जो आहे तो मोठा आहे. ५ ते इहलोकचे आहेत म्हणून त्यांचें भाषण ऐहिक आहे, आणि इहलोक त्यांचें ऐकून घेतो. ६ आपण देवापासून आहों; जो देवाला ओळखतो तो आपलें ऐकतो; जो देवापासून नाही तो आपलें ऐकत नाही. यावरून सत्याचा आत्मा कोणता व भ्रांतीचा आत्मा कोणता हें आपण ओळखितों.

७ प्रियकरांनो, आपण एकमेकांवर प्रीति करूं; कारण प्रीति देवापासून आहे; जो कोणी प्रीति करितो तो देवापासून जन्मला आहे, व देवाला ओळखतो. ८ जो प्रीति करीत नाही तो देवाला ओळखत नाही; कारण देव प्रीति [स्वरूप] आहे. ९ देवानें आपल्या एकुलत्या एक पुत्राला जगांत पाठविलें आहे, यासाठीं की आपण त्याच्या द्वारें जीवंत राहावे; यामध्यें देवाची प्रीति आपल्या ठायीं प्रगट झाली. १० प्रीति म्हणून जीं आहेत ती ही; आपण देवावर प्रीति केली ती [प्रीति] नव्हे, तर त्यानें आपल्यावर केली ती आहे; त्यानें स्वपुत्राला आपल्या पापांचें प्रायश्चित्त व्हावें म्हणून पाठविलें. ११ प्रियकरांनो, जर देवानें आपल्यावर अशा प्रकारें प्रीति केली तर आपणहि एकमेकांवर प्रीति केली पाहिजे. १२ देवाला कोणीं कधींहि पाहिलें नाही; आपण एकमेकांवर प्रीति करितों तर देव आपल्या ठायीं राहतो, आणि त्याची प्रीति आपल्या ठायीं पूर्ण होते; १३ आपण त्यामध्ये व तो

आपल्यामध्ये राहतो, हें आपण यावरून ओळखतो की त्याने स्वतःच्या आत्म्यातून आपल्यास दिलें आहे. १४ आम्हीं पाहिलें आहे व साक्ष देतो की पित्याने पुत्राला जगाचा तारणारा असें पाठविलें आहे. १५ येशू देवाचा पुत्र आहे, असें जो कोणी कबूल करितो त्याच्या ठायीं देव राहतो व तो देवाच्या ठायीं राहतो. १६ देवाला आपल्या-विषयी जी प्रीति आहे ती आपल्याला कळते व आपण तिच्यावर विश्वास ठेविला आहे. देव प्रीति [स्वरूप] आहे; जो प्रीतिमध्ये राहतो तो देवामध्ये राहतो, व देव त्यामध्ये राहतो. १७ न्यायाच्या दिवसासंबंधानें आपल्या ठायीं धैर्य उत्पन्न व्हावें म्हणून त्याची प्रीति आपल्यामध्ये अशी पूर्ण झाली आहे; कारण जसा तो आहे तसे या जगांत आपणहि आहों. १८ प्रीतीच्या ठायीं भीति नाही; इतकेंच नव्हे तर पूर्ण प्रीति भीतीला घालवून देते; भीतिमध्ये शासन असतें, आणि भीति बाळगणारा प्रीति-मध्ये पूर्ण झालेला नसतो. १९ त्यानें पहिल्यानें आपल्या-वर प्रीति केली, म्हणून आपण प्रीति करितों. २० मी देवावर प्रीति करितों, असें म्हणून जो कोणी आपल्या बंधूचा द्वेष करितो तो लबाड आहे; कारण आपल्या बंधूला पाहिलें असून त्याजवर जो प्रीति करित नाही त्याच्यानें, न पाहिलेल्या देवावर प्रीति करवत नाही. २१ जो देवावर प्रीति करितो त्यानें आपल्या बंधूवरहि प्रीति करावी, ही आज्ञा त्याजपासून आपल्याला आहे.

१ येशू हा ख्रिस्त आहे; असा विश्वास जो कोणी धरितो तो देवापासून जन्मला आहे; आणि जो कोणी जन्मदात्यावर प्रीति करितो, तो त्याजपासून जन्मलेल्या इसमावरहि प्रीति करितो. २ आपण देवावर प्रीति करितों व त्याच्या आज्ञा पाळितों तर त्यावरून आपल्याला कळतें की आपण देवाच्या मुलां-बाळांवर प्रीति करितों, ३ देवावर प्रीति करणें म्हणजे आपण त्याच्या आज्ञा पाळणें हें आहे; आणि त्याच्या आज्ञा भारी नाहीत. ४ कारण जें कांहीं देवापासून जन्मलेलें आहे तें जगावर जय मिळवितें; आणि ज्यानें जगावर जय मिळविला तो हाच आपला विश्वास आहे. ५ येशू देवपुत्र आहे असा विश्वास जो धरितो

त्याजवाचून जगावर जय मिळविणारा कोण आहे? ६ जो पाण्याच्या द्वारें व रक्ताच्या द्वारें आला तो हाच, म्हणजे येशू ख्रिस्त; पाण्यानें केवळ नव्हे, तर पाण्यानें व रक्तानेंहि आला. ७ साक्ष देणारा हा आत्मा आहे, कारण आत्मा सत्य आहे. ८ साक्ष देणारे तिघे आहेत: आत्मा, पाणी व रक्त; ह्या तिघांची साक्ष एकच आहे. ९ आपण मनुष्यांची साक्ष स्वीकारितों, पण तिजपेक्षां देवाची साक्ष मोठी आहे. जी साक्ष देवानें आपल्या पुत्राविषयी दिली ती हीच त्याची साक्ष आहे. १० जो देवाच्या पुत्रावर विश्वास ठेवितो त्याच्या ठायींच साक्ष आहे; ज्यानें देवाचा विश्वास धरिला नाही त्यानें त्याला लबाड केलें आहे; कारण जी साक्ष देवानें आपल्या पुत्राविषयी दिली आहे तिच्यावर त्यानें विश्वास ठेविला नाही. ११ ती साक्ष हीच आहे की देवानें आपल्याला सार्व-कालिक जीवन दिलें आणि हें जीवन त्याच्या पुत्रामध्ये आहे. १२ ज्याला पुत्र आहे त्याला जीवन आहे; ज्याला देवाचा पुत्र नाही त्याला जीवन नाही.

१३ सार्वकालिक जीवन तुम्हांस आहे हें तुम्हांस कळावें म्हणून देवपुत्राच्या नामावर विश्वास ठेवणाऱ्या तुम्हांस हें मी लिहिलें आहे. १४ त्याविषयी आपल्याला जो भरवसा आहे तो हा आहे की आपण त्याच्या इच्छेप्रमाणें कांहीं मागितलें तर तो आपलें ऐकेल; १५ आपण मागतों त्याविषयी तो आपलें ऐकतो, हें आपल्याला ठाऊक आहे; म्हणून जीं मागणीं आपण त्याच्याजवळ मागितलीं आहेत तीं आपल्याला मिळालीं आहेत हेंहि आपल्याला ठाऊक आहे. १६ ज्याचा परिणाम मरण नाही असें पाप करितांना आपल्या बंधूला कोणी पाहील तर त्यानें त्याकरितां मागणी केली असतां तो त्याला जीवन मिळवून देईल; म्हणजे ज्याचा परिणाम मरण नाही असें पाप करणाऱ्यांस तें मिळवून देईल. ज्याचा परिणाम मरण आहे असें पाप आहे; याविषयी मागावें असें मी म्हणत नाही. १७ कोणताहि अधर्म पाप आहे; आणि त्यांत ज्याचा परिणाम मरण नाही असेंहि पाप आहे.

१८ जो कोणी देवापासून जन्मला आहे तो पाप

करीत नाहीं हें आपल्याला नाहीत आहे; जो देवापासून जन्मला तो त्याला राखितो आणि तो दुष्ट त्याला शिवत नाहीं. १९ आपण देवापासून आहों, हें आपल्याला माहीत आहे; सगळें जग त्या दुष्टाच्या अधीन आहे. २० आपल्याला माहीत आहे कीं देवपुत्र आला

आहे, आणि जो सत्य आहे त्याचें ज्ञान करून घेण्याची बुद्धि आपल्याला दिली आहे; जो सत्य त्यामध्ये, म्हणजे त्याचा पुत्र येशू, ख्रिस्त यामध्ये, आपण आहों. हाच खरा देव; हें सार्वकालिक जीवन आहे. २१ मुलांनो, तुम्ही स्वतःस मूर्तीपासून दूर राखा.

योहानाचें दुसरें पत्र

१, २ निवडलेली कुरिया बाई व तिचीं मुलें यांस, वैडील [बंधु] याजकडून: जें सत्य आपल्या ठायीं असतें व आपल्याबरोबर सर्वकाळ राहील, त्या सत्यामुळें तुम्हांवर मी खरी प्रीति करितों; आणि मी केवळ नव्हे तर सत्य म्हणजे काय हें जे समजतात ते सर्वहि करतात. ३ देवपित्यापासून व पित्याचा पुत्र येशू ख्रिस्त याजपासून कृपा, दया व शांति हीं या सत्यांत व प्रीतींत आपल्याबरोबर राहतील.

४ आपल्याला पित्यापासून आज्ञा मिळाल्याप्रमाणें तुझ्या मुलांपैकीं कित्येक सत्यानुकरण करतांना मला आढळलीं आहेत, याचा मला अतिशय आनंद झाला. ५ आतां बाई, नवी आज्ञा नव्हे, तर जी आपल्याला प्रारंभापासून दिलेली आहे ती लिहून तुला विनंती करितों कीं आपण एकमेकांवर प्रीति करावी. ६ ती प्रीति ही आहे कीं आपण त्याच्या आज्ञांप्रमाणें चालावें. ती आज्ञा

१ हें एका स्त्रियेचें नांव असावें.

२ मुळांत: प्रेस्तुर

ही आहे कीं तुम्हीं तिच्याप्रमाणें चालावें; हेंहि तुम्हीं प्रारंभापासून ऐकिलें. ७ फसविणारीं पुष्कळ माणसें, म्हणजे येशू ख्रिस्त देवानें येतो हें कबूल न करणारीं माणसें, जगांत उठलीं आहेत. अशा प्रकारें फसविणारा हा ख्रिस्तविरोधी आहे. ८ जें आम्ही केलें तें तुम्हीं व्यर्थ जाऊं देऊं नये, तर त्याचें पूर्ण प्रतिफल मिळवावें म्हणून स्वतःला जपावें. ९ ख्रिस्ताचें शिक्षण धरून न राहतां जो पुढें पुढें जातो त्याला देव नाहीं; जो शिक्षण धरून राहतो त्याला पिता व पुत्रहि आहे. १० हें शिक्षण न देणारा असा कोणी तुम्हांकडे आला तर त्याला घरांत घेऊं नका व त्याचें स्वागत करूं नका; ११ कारण जो त्याचें स्वागत करितो तो त्याच्या दुष्कर्मांचा भागीदार होतो.

१२ मला तुम्हांस पुष्कळ लिहावयाचें होतें, तें कागद व शाई यांनीं लिहावेंसें वाटलें नाहीं; तर तुम्हांकडे येऊन मला समक्ष बोलतां येईल अशी मी आशा बाळगितों; त्यापासून तुमचा आनंद परिपूर्ण होईल. १३ तुझ्या निवडलेल्या बहिणीचीं मुलें तुला सलाम सांगतात.

योहानाचें तिसरें पत्र

१ ज्यावर मी खरी प्रीति करितों तो प्रिय गायस यास, वडील [बंधु] याजकडूनः—

२ प्रिय [बंधो], जसा तुझा आत्मा सुस्थितीत आहे तसें तुला सर्व गोष्टींत सुस्थिति व आरोग्य असावें, अशी मी प्रार्थना करितों. ३ कारण तूं सत्याला धरून चालतोस अशी तुझ्या सत्याचरणाविषयीं बंधुजनांनीं येऊन साक्ष दिली, त्यावरून मला अल्यानंद झाला. ४ माझीं मुलें सत्यांत चालतात, हें ऐकल्यानें मला आनंद होतो तितका कशानें होत नाही.

५ प्रिय [बंधो], परकीय बंधुजनांसाठीं तूं जें कांहीं करितोस तें तुझें करणें विश्वासाचें आहे; ६ त्यांनीं मंडळीसमोर तुझ्या प्रीतीविषयीं साक्ष दिली; त्यांस तूं, देवाला योग्य दिसेल अशा रीतीनें वाटेस लावशील तर बरें करशील; ७ कारण ते विदेशी लोकांपासून कांहीं एक न घेतां त्या 'नामासाठीं' बाहेर निघाले. ८ यास्तव आपण अशांचें स्वागत करावें, म्हणजे आपण सत्यामध्ये त्यांचे सहकारी होऊं.

९ मीं मंडळीला थोडेंसें लिहिलें; परंतु तिजमध्ये

अग्रगण्य होण्याची आवड धरणारा दियत्रफेस हा आमचा स्वीकार करित नाही १० यामुळें, मी आलों तर तो जीं कर्में करितो त्यांची आठवण देईन; तो आम्हांविरुद्ध अपशब्दांनीं बडबड करितो; तेवढ्यानें त्याचें समाधान न होतां तो बंधुजनांचा स्वीकार करित नाही, आणि जे तो करावयास पाहतात त्यांस तो मना करितो व मंडळी-बाहेर घालवितो. ११ प्रिय [बंधो], वाड्याला अनुसरूं नको, तर चांगल्याला अनुसर. चांगलें करणारा देवापासून आहे, वाईट करणाऱ्याला देव दिसला नाही. १२ देमेत्रियाविषयीं सर्वांनीं व खतः सत्यानेंहि चांगली साक्ष दिली आहे; आम्हीहि साक्ष देतो; आणि आमची साक्ष खरी आहे हें तुला ठाऊक आहे.

१३ मला तुला पुष्कळ लिहावयाचें होतें, तें शाई व लेखणी यांनीं तुला लिहिण्याची इच्छा नाही; १४ तर मी तुला लवकर भेटेन, अशी मला आशा आहे. तेव्हां आपण समक्ष बोलूं. तुला शांति असो. मित्र-मंडळी तुला सलाम सांगतात. मित्रमंडळींना ज्याच्या त्याच्या नावानें सलाम सांग.

यहूदाचें सर्वसाधारण पत्र

१ देवपित्याच्या ठायीं प्रिय आणि येशू ख्रिस्तासाठीं राखून ठेवण्यांत आलेले असे जे पाचारिलेले लोक ह्यांस येशू ख्रिस्ताचा दास व याकोबाचा बंधु यहूदा याजकडूनः २ दया, शांति व प्रीति हीं तुम्हांस विपुल मिळोत.

३ प्रिय [बंधूने], आपल्या सर्वसाधारण तारणाविषयीं तुम्हांस लिहावयाची मला मोठी हुरहुर लागली होती, तरी पवित्र जनांच्या एकदांच स्वाधीन केलेल्या

विश्वासाचें समर्थन करण्यासंबंधीं बोध तुम्हांला लिहून पाठविण्याचें मला अगत्य वाटलें. ४ कारण या दंडा-साठीं पूर्वीच नेमिलेलीं कित्येक मनुष्यें नकळत आंत शिरलीं आहेत; तीं अभक्तीनें वागणारीं मनुष्यें आपल्या देवाची कृपा पालटून तिला कामातुरपणाचें स्वरूप आणितात; आणि जो एकच स्वामी त्याला, व आपला प्रभु येशू ख्रिस्त त्याला, ते नाकारितात.

५ तुम्हांला हें सर्व ठाऊकच आहे, तरी तुम्हांला ह्याची आठवण करून द्यावी असें वाटतें; तें हें कीं प्रभूनें मिसर देशांतून एका राष्ट्राचा निभाव केला, आणि मग जे विश्वास न ठेवणारे होते त्यांचा नाश केला. ६ ज्या दिव्यदूतांनीं आपलें उच्च पद न राखतां स्वस्थान सोडिलें, त्यांस त्यानें सार्वकालिक बंधनांत, निविड काळोखामध्यें, महान् दिवसाच्या न्यायाकरितां राखून ठेविलें. ७ त्या-प्रमाणेंच सदोम व गमोरा आणि त्यांच्या सभोवतालचीं नगरें ह्यांनीं त्यांसारखें जारकर्म करून विजातीय देहांची पाठ पुराविली; तीं नगरें सार्वकालिक अभिदंड भोगीत उदाहरणादाखल पुढें ठेविलीं आहेत. ८ तसेंच हे देखील विषयस्वप्नांत देहाला विटाळवितात, प्रभुत्व तुच्छ लेखितात, व थोर जनांची निंदा करितात. ९ 'आद्य दिव्यदूत मीखाएल' हा जेव्हां मोशाच्या शरीरासंबंधानें सैतानाबरोबर वाद घालितांना भांडला तेव्हां त्याला दोषी ठरवून त्याची निंदा करावयास त्याचा हिऱ्या झाला नाहीं; तर 'प्रभु तुला धमकावो' एवढें तो म्हणाला. १० तथापि ज्या गोष्टी हे समजत नाहींत त्यांची हे निंदा करितात; आणि बुद्धिहीन पशूंप्रमाणें ज्या गोष्टी हे स्वभावतः समजतात त्यांच्यायोगें हे आपला नाश करून घेतात. ११ त्यांस धिक् असो ! कारण ते काइनाच्या मार्गानें चालले, द्रव्यासाठीं बलामाच्या भ्रांतिमार्गांत बेफामपणें घुसले, आणि कोरहासारखें बंड करून त्यांनीं आपला नाश करून घेतला. १२ ते तुम्हांबरोबर जेवितात तेव्हां तुमच्या प्रीतिभोजनांत झाकलेले खडक असे आहेत; ते मेंढपाळ असून जेवितांना खुशालपणें 'आपली धन घेतात;' ते वाऱ्यानें वाहून नेलेले निर्जल मेघ, हेमंत ऋतूतील फलहीन, दोनदां मेलेलीं, समूळ उपटलेलीं झाडें, असे आहेत; १३ लज्जारूपी फेस दाखविणाऱ्या समुद्राच्या विक्राळ लाटा, भ्रमण करणारे तारे, असे ते आहेत; त्यांजसाठीं निविड काळोख सर्वकाळ राखून ठेविला आहे. १४, १५ आदामापासून

सातवा [पुरुष] हनोख यानें त्यांस उद्देशून संदेश दिला; तो हा कीं पाहा, सर्वांचा न्यायनिवाडा करावयास, आणि त्यांपैकीं अभक्त असलेल्या लोकांनीं अभक्तीनें केलेल्या आपल्या सर्व अभक्तीच्या कर्मांवरून, आणि ज्या सर्व कठोर गोष्टी अभक्त पापी जनांनीं त्याच्याविरुद्ध सांगितल्या त्यांवरून, त्या सर्वांस दोषी ठरवावयास 'प्रभु आपल्या अयुत पवित्र जनांनीं वेष्टित असा आला.' १६ ते लोक कुरकुर करणारे, असंतुष्ट व वासनासक्त असे आहेत; त्यांचें तोंड फुशारकीच्या गोष्टी बोलतें, व लाभासाठीं ते मुखस्तुति करणारे आहेत.

१७ अहो प्रिय [बंधूनों], आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या प्रेषितांनीं पूर्वीं सांगितलेल्या वचनांची आठवण करा; १८ त्यांनीं तुम्हांस असें सांगितलें कीं शेवटल्या काळीं आपल्या अभक्तीच्या वासनांप्रमाणें चालणारीं, अशीं थडेखोर माणसें उत्पन्न होतील. १९ तीं फूट पाडणारीं, देहबुद्धीचीं, ज्यांस आत्मा नाहीं अशीं आहेत. २० प्रिय [बंधूनों], तुम्ही आपल्या परमपवित्र विश्वासावर स्वतःची रचना करून, पवित्र आत्म्यामध्ये प्रार्थना करून, २१ आपल्या प्रभु येशू ख्रिस्ताच्या दयेची मार्गप्रतीक्षा करीत सार्वकालिक जीवनासाठीं आपणांस देवाच्या प्रीतिमध्ये राखा. २२ जे कित्येक संशयांत आहेत त्यांजवर दया करा; २३ कित्येकांस अर्मीतून ओढून काढून त्यांचें तारण करा आणि देहानें 'डागळलेलीं वस्त्रें' देखील द्वेष्य समजून भीतियुक्त वृत्तीनें कित्येकांवर दया करा.

२४ तुम्हांस पतनापासून राखण्यास आणि आपल्या गौरवाच्या समक्षतें निर्दोष असे उल्लासयुक्त उभें करण्यास जो समर्थ आहे, २५ अशा आपल्या उद्धारक एकाच देवाला, येशू ख्रिस्त आपला प्रभु याच्या द्वारे गौरव, महत्त्व, पराक्रम व अधिकार हीं युगारंभापूर्वीं, आतां व युगानुयुग आहेत. आमेन.

योहानाला झालेलें प्रकटीकरण

१ येशू ख्रिस्ताचें प्रकटीकरण: हें त्यानें आपल्या १ दिव्यदूताला पाठवून निजदास योहान ह्याला कळविलें; जें लवकर 'झालें पाहिजे' तें निजदासांना दर्शविण्याकरितां त्याला हें देवापासून प्राप्त झालें. २ त्यानें देवाचें वचन व येशू ख्रिस्ताची साक्ष, म्हणजे जें जें पाहिलें त्याविषयीं साक्ष दिली. ३ या संदेशाचे शब्द वाचून दाखविणारा, ते ऐकणारे व त्यांत लिहिलेल्या गोष्टी पाळणारे हे धन्य; कारण समय जवळ आला आहे.

४ आसियांतील सात मंडळ्यांस योहानाकडून; जो आहे, होता व येणार त्याजपासून; त्याच्या राजासनासमोर जे सात आत्मे त्यांजपासून; ५ आणि विश्वासू साक्षी, मृतावस्थेंतून 'प्रथम जन्मलेला' व 'पृथ्वीवरील राजांचा अधिपति' येशू ख्रिस्त याजपासून; तुम्हांस कृपा व शांति हीं असोत. जो आपल्यावर प्रीति करितो, ज्यानें स्वरुधिरानें तुम्हांआम्हांला आपल्या पापांपासून मुक्त केलें, ६ आणि आपल्याला राज्य, 'देवपित्यासाठीं याजक' असें केलें; त्याला गौरव व पराक्रम हे युगानुयुग आहेत. आमेन. ७ 'पाहा, तो मेघांसहित येतो'; प्रत्येक डोळा त्याला 'पाहील,' ज्यांनीं त्याला 'भोसकिलें' तेहि पाहतील; आणि 'पृथ्वीवरील सर्व वंश त्याजमुळें [ऊर] बडवून घेतील.' असेंच होणार. आमेन.

८ 'प्रभु देव' म्हणतो: मी अल्फा व ओमेगा आहे; 'जो आहे', होता व येणार, 'जो सर्वसत्ताधारी,' तो आहे.

९ मी योहान, तुमचा बंधु आणि येशूमध्ये जें संकट, राज्य व धीर त्यांचा भागीदार, देवाचें वचन व येशूची साक्ष यांसाठीं पांम नावाच्या बेटांत होतों. १० प्रभूच्या दिवशीं मी आत्म्यानें संचरित झालों, तेव्हां मीं आपल्या

१ म्हणजे मी आदिअंत आहे

मागें करण्याच्या वाणीसारखी मोठी वाणी ऐकिली. ११ ती म्हणाली, जें तूं पाहतोस तें पुस्तकांत लिही, आणि तें इफिस, स्मुर्णा, पर्गम, थुवतीरा, सादीस, फिलदेल्फिया व लावदिकीया एथील सात मंडळ्यांकडे पाठीव. १२ मजबरोबर बोलत असलेली वाणी कोणाचीं हें पाहण्यास मी मागें वळलों. मागें वळून पाहतों तों सोन्याच्या सात समया, १३ आणि त्या समयांच्या मध्यभागीं 'मनुष्याच्या पुत्रासारखा, पायघोळ वस्त्र परिधान केलेला,' आणि उरावरून 'सोन्याचा' पट्टा 'बांधलेला,' असा कोणी एक पुरुष माझ्या दृष्टीस पडला. १४ त्याचें 'डोकें' व 'केस हीं पांढऱ्या लोकरीसारखीं, बर्फासारखीं' पांढरीं होती; 'त्याचें डोळे अग्नीच्या ज्वालेसारखे' होते; १५ 'त्याचे पाय' जणू काय भट्टींत असलेल्या जळजळीत 'सोनपितळेसारखे' होते आणि त्याची वाणी मोठमोठ्या जलप्रवाहांच्या ध्वनीसारखी होती.' १६ त्याच्या उजव्या हातांत सात तारे होते; त्याच्या मुखांत पुढें आलेली तीक्ष्ण दुधारी तरवार होती, आणि त्याचें स्वरूप 'परमतेजानें' प्रकाशणाच्या 'सूर्या'सारखें होतें. १७ मीं त्याला पाहिलें तेव्हां मेल्यासारखा त्याच्या पायांनजीक पडलों. मग त्यानें आपला उजवा हात मजवर ठेवून मला म्हटलें, 'भिऊं नको; जो पहिला व शेवटला,' आणि सदाजीवी 'तो मी आहे'; १८ मी मेलें होतों तरी पाहा, युगानुयुग जीवंत आहे, आणि मरणाच्या व मृतलोकच्या किड्या मजजवळ आहेत. १९ यास्तव जें तूं पाहिलें, जें आहे व 'यानंतर जें होणार,' तें लिहून ठेव; २० जे सात तारे तूं माझ्या उजव्या हातांत पाहिले, आणि सोन्याच्या त्या सात समया, त्यांचें 'गूज' लिहून ठेव. ते सात तारे हे सात मंडळ्यांचे दिव्यदूत आहेत; आणि त्या सात समया या सात मंडळ्या आहेत.

१ इफिस एथील मंडळीच्या दिव्यदूताला लिही:
 २ जो आपल्या उजव्या हातांत सात तारे धरितो,
 जो सोन्याच्या सात समयांमधून चालतो, तो असें
 म्हणतो: २ तुझीं कृत्यें, तुझे श्रम व तुझा धीर हीं
 मला ठाऊक आहेत; तुला दुष्ट लोक सहन होत नाहीत,
 जे प्रेषित नसतां आपण प्रेषित आहों असें म्हणतात
 त्यांची परीक्षा तूं घेतली, आणि ते लबाड आहेत असें
 तुला दिसून आलें; ३ तुझ्या अंगीं धीर आहे, माझ्या
 नामामुळे तूं दुःख सोशिलें आणि तूं थकला नाहीस
 हेंहि मला ठाऊक आहे. ४ तरी तूं आपली पहिली
 प्रीति सोडिली याविषयीं मला तुला दोष देणें आहे.
 ५ तूं कोठून पडला आहेस त्याची आठवण कर व
 पश्चात्ताप करून आपलीं पहिलीं कृत्यें कर; नाही तर
 मी तुजकडे येईन, आणि तूं पश्चात्ताप न केला तर
 तुझी समई तिच्या ठिकाणावरून काढीन. ६ तरी पण
 तुझ्यांत विशेष हें आहे कीं निकलाइतांच्या कृत्यांचा
 द्वेष तूं करितोस त्यांचा मीहि द्वेष करितों. ७ आत्मा
 मंडळ्यांस काय म्हणतो हें ज्याला कान आहे तो ऐको.
 जो विजय मिळवितो त्याला, 'देवाच्या बागेत जीवनाचें
 झाड' आहे, 'त्यावरचें' [फळ] मी खावयास देईन.

८ स्मूर्णा एथील मंडळीच्या दिव्यदूताला लिही:

जो पहिला व शेवटला, जो मेला होता व जीवंत
 झाला, तो असें म्हणतो: ९ तुझें संकट व तुझें दारिद्र्य
 मला ठाऊक आहे, (तरी तूं धनवान् आहेस); आणि
 जे यहुदी नसून स्वतःला यहुदी म्हणवितात व केवळ
 सैतानाची धर्मसभा आहेत, अशा लोकांचें निंदायुक्त
 भाषणहि मला ठाऊक आहे. १० तुला सोसावयाचीं जीं
 संकटे आहेत त्यांचें भय धरूं नको; पाहा, तुम्ही 'मोहांत
 पडावें' म्हणून सैतान तुम्हांपैकीं किलेकांस तुरुंगांत
 टाकणार आहे; आणि तुम्ही 'दहा दिवस' संकटांत
 असाल. तुला मरावें लागलें तरी विश्वासू राहा, म्हणजे
 मी तुला जीवनी मुगूट देईन. ११ आत्मा मंडळ्यांस
 काय म्हणतो, हें ज्याला कान आहे तो ऐको; जो विजय
 मिळवितो त्याला दुसऱ्या मरणाची बाधा होणार नाही.

१२ पर्गम एथील मंडळीच्या दिव्यदूताला लिही:

ज्याच्याजवळ तीक्ष्ण दुधारी तरवार आहे तो असें
 म्हणतो: १३ तूं कोठें राहतोस हें मला ठाऊक आहे,
 सैतानाचें आसन आहे तेथें राहतोस; तूं माझे नाम दब
 धरून राहिला आहेस, आणि माझा साक्षी, माझा
 विश्वासू अंतिपा, तुम्हांमध्ये म्हणजे सैतान राहतो तेथें
 जिवें मारिला गेला, त्याच्या दिवसांतहि तूं मजवरील
 विश्वास नाकारिला नाही. १४ तथापि मला तुला थोड्या
 गोष्टींविषयीं दोष देणें आहे; त्या ह्या कीं तेथें तुझ्याजवळ
 बलामाचें शिक्षण खरें मानून राहणारे लोक आहेत;
 त्यानें बालाकाला इस्त्राएलाच्या संतानापुढें, मूर्तीला
 अर्पिलेलें खाणें व जारकर्म करणें, हें अडखळण ठेवण्यास
 शिकविलें. १५ त्याप्रमाणें तुझ्याजवळ निकलाइतांचें
 तशाच प्रकारचें शिक्षण खरें मानून राहणारेहि लोक
 आहेत. १६ यास्तव पश्चात्ताप कर, नाही तर मी तुजकडे
 लवकरच येऊन आपल्या तोंडांतल्या तरवारीनें त्यांज-
 बरोबर लढेन. १७ आत्मा मंडळ्यांस काय म्हणतो हें
 ज्याला कान आहे तो ऐको. जो विजय मिळवितो त्याला
 गुप्त 'ठेविलेल्या माझ्यांतून मी देईन' आणि त्याला पांढरा
 खडा देईन; त्या खड्यावर 'नवें नाव' लिहिलें आहे,
 तें तो [खडा] घेणाऱ्याशिवाय कोणाला ठाऊक नाही.

१८ थुवतीरा एथील मंडळीच्या दिव्यदूताला लिही:

ज्याचे 'डोले अग्नीच्या ज्वालेसारखे' आहेत आणि
 ज्याचे 'पाय सोनपितळेसारखे' आहेत, असा देवपुत्र
 म्हणतो: १९ तुझीं कृत्यें, प्रीति, विश्वास, सेवा
 व तुझा धीर हीं मला ठाऊक आहेत; आणि तुझीं
 शेवटचीं कृत्यें पहिल्या कृत्यांपेक्षां अधिक आहेत, हेंहि
 मला ठाऊक आहे. २० तरी मला तुला दोष देणें आहे,
 तो असा कीं जी ईजबेल नामे स्त्री आपणाला संदेष्ट्री
 म्हणविते, आणि 'जारकर्म करण्यास व मूर्तीला अर्पिलेलें
 खाण्यास' माझ्या दासांस शिकवून भुलविते, तिला तूं
 तसें करूं देतोस. २१ तिनें पश्चात्ताप करावा म्हणून मीं
 तिला अवकाश दिला, तरी आपल्या जारकर्माविषयीं
 पश्चात्ताप करण्याची तिला इच्छा नाही. २२ पाहा,
 मी तिला अंधरुणाला खिळलेली अशी करीन, आणि
 तिजबरोबर जारकर्म करणाऱ्या लोकांस, तिच्या कृत्यां-

विषयीं त्यांनीं पश्चात्ताप न केल्यास, मोठ्या संकटांत पाडीन. २३ मी तिच्या मुलांबाळांस मरीनें जिवें मारीन, म्हणजे सर्वे मंडळ्यांना कळून येईल कीं 'मनें व अंतःकरणें यांची पारख करणारा' मी आहे; आणि तुम्हां 'प्रत्येकाला तुमच्या कृत्यांप्रमाणें' देईन. २४ शुभतीरा एथील बाकीचे जे तुम्ही त्या शिक्षणाप्रमाणें चालणारे नाही, ज्यांस सैतानाच्या खोल म्हणविलेल्या गोष्टी माहीत नाहीत त्या तुम्हांस मी सांगतो कीं मी तुम्हांवर दुसरा भार घालणार नाही; २५ इतकेंच करावें कीं जें तुमचें आहे तें मी येईपर्यंत दृढ धरून राहा. २६ जो विजय मिळवितो व शेवटपर्यंत माझीं कृत्यें करित राहतो 'त्यास,' जसा मलाहि पित्यापासून मिळाला तसा अधिकार मी 'राष्ट्रांवर' देईन; २७ 'आणि जसा मातीच्या भांड्यांचा चुराडा करितात तसा तो लोहदंडांनीं त्यांजवर अधिकार करील.' २८ मी त्याला प्रभाततारा देईन. २९ आत्मा मंडळ्यांस काय म्हणतो हें ज्याला कान आहे तो ऐको.

१ सादांस एथील मंडळीच्या दिव्यदूताला लिही: ३ ज्याच्याजवळ देवाचे सात आत्मे आहेत व सात तारे आहेत तो असें म्हणतो: तुझीं कृत्यें मला ठाऊक आहेत; तूं जीवंत आहेस असें तुला नाव आहे, तरी तूं मेलेला आहेस हें मला ठाऊक आहे. २ तूं जाग्रत हो, आणि जें मृतवत होऊन राहिलें आहे तें स्थिर कर; कारण तुझीं कृत्यें माझ्या देवाच्या दृष्टीनें पूर्ण अशीं माझ्या दिसण्यांत आलीं नाहीत. ३ यास्तव तूं कसें घेतलें व ऐकिलें याची आठवण कर; तें राखून ठेव व पश्चात्ताप कर; कारण तूं जाग्रत न झालास तर मी चोरासारखा येईन; मी कोणत्या घटकेस तुजवर येईन हें तुला कळणार नाही. ४ तरी ज्यांनीं आपलीं वस्त्रें विटाळविलीं नाहीत, अशीं थोडकीं नावे सादांस एथें तुझ्याजवळ आहेत; ते शुभ्र वस्त्रें परिधान करून माझ्या-बरोबर फिरतील, कारण ते लायक आहेत. ५ जो विजय मिळवितो तो अशा रीतीनें शुभ्र वस्त्रें परिधान केलेला होईल; मी 'जीवनी पुस्तकांतलें' त्याचें नाव 'खोडणारच' नाही, आणि माझ्या पित्यासमोर व त्याच्या दिव्यदूतांसमोर मी त्याचें नाव पत्करून येईन. ६ आत्मा

मंडळ्यांस काय म्हणतो हें ज्याला कान आहे तो ऐको. ७ फिलदेल्फिया एथील मंडळीच्या दिव्यदूताला लिही:

जो पवित्र व सत्य असून ज्याच्याजवळ 'दाविदाची' किछी आहे, जो उघडतो आणि कोणी बंद करणार नाही, आणि जो बंद करितो आणि कोणी उघडीत नाही, तो असें म्हणतो: ८ तुझीं कृत्यें मला ठाऊक आहेत; (पाहा, मीं तुजपुढें दार उघडून दिलें आहे, तें कोणाच्यानें बंद करवत नाही); तुला शक्ति थोडी आहे, तरी तूं माझें वचन पाळिलें व माझें नाम नाकारिलें नाही, हें मला ठाऊक आहे. ९ पाहा, जे सैतानाच्या धर्मसभेचे असून आपणांला यहुदी म्हणवितात, पण तसे नाहीत, ते खोटे बोलतात; त्यांपैकीं काहीं [तुला] देईन; पाहा, ते 'येऊन तुझ्या पायांनजीक नमन करितील' व 'मीं तुजवर प्रीति केली आहे' हें समजून घेतील, असें मी करीन. १० तूं माझें धीराचें वचन राखिलें आहे म्हणून पृथ्वीवर राहणाऱ्यांची परीक्षा होण्याचा जो सर्व जगावर परीक्षाप्रसंग येणार आहे त्या परीक्षाप्रसंगापासून मीहि तुला राखीन. ११ मी लवकर येतो; कोणीं तुझा मुगूट घेऊं नये म्हणून जें तुझें आहे तें दृढ धरून राहा. १२ जो विजय मिळवितो त्याला मी आपल्या देवाच्या मंदिरांतील स्तंभ करीन; तो तेथून कधीं बाहेर जाणारच नाही; त्यावर माझ्या देवाचें नाम, खर्गातून माझ्या देवापासून उतरणारे नवे यरुशलेम, माझ्या देवाचें 'नगर, याचें नाम;' आणि माझें 'नवें नाम' लिहीन. १३ आत्मा मंडळ्यांस काय म्हणतो हें ज्याला कान आहे तो ऐको.

१४ लावदिकीया एथील मंडळीच्या दिव्यदूताला लिही:

जो आमेन, जो 'विश्वासू' व खरा 'साक्षी,' जो देवाच्या 'सृष्टीचें आदिकारण' तो असें म्हणतो, १५ तुझीं कृत्यें मला ठाऊक आहेत; तूं शीत नाहीस व उष्ण नाहीस हें मला ठाऊक आहे; तूं शीत किंवा उष्ण असतास तर बरें होतें; १६ पण तूं तसा नाहीस, कोंबट आहेस; म्हणजे उष्ण नाहीस, शीत नाहीस,

म्हणून मी तुला आपल्या तोंडांतून ओकून टाकणार आहे. १७ मी धनवान् आहे, मी 'धन मिळविलें आहे' व मला काहीं उणें नाहीं असें तूं म्हणतोस; पण तूं कधी, दीन, दरिद्री, अंधळा व उघडावागडा आहेस, हें तुला कळत नाहीं. १८ ह्याकरितां मी तुला मसलत देतो कीं धनवान् व्हावें म्हणून तूं अग्नीनें शुद्ध केलेलें सोनें मजपासून विकत घे; तुझी लजासद नम्रता दिसण्यांत येऊं नये म्हणून नेसावयास शुभ्र वस्त्रें विकत घे; आणि तुझी दृष्टि यावी म्हणून डोळ्यांत घालण्यास अंजन विकत घे. १९ 'जितक्यांवर मी प्रीति करितों तितक्यांला त्यांचे अपराध त्यांच्या पदरीं घालून शिक्षा करितों;' यास्तव आस्था धर आणि पश्चात्ताप कर. २० पाहा, मी दारानजीक उभा आहे व ठोकीत आहे; जर कोणी माझी वाणी ऐकून दार उघडील, तर मी त्याच्या-जवळ आंत जाईन व त्याजबरोबर जेवीन, आणि तो मजबरोबर जेवील. २१ जो विजय मिळवितो त्याला मी आपल्या राजासनावर आपल्याजवळ बसूं देईन; मीहि तसा विजय मिळवून आपल्या पित्याजवळ त्याच्या राजासनावर बसलों. २२ आत्मा मंडळ्यांस काय म्हणतो हें ज्याला कान आहे तो ऐको.

१ यानंतर मी पाहिलें, तों पाहा, स्वर्गांत एक ४ दार उघडलेलें आणि जी वाणी मीं प्रथम ऐकिली ती मजबरोबर 'बोलाणाऱ्या करण्या'सारखी होती; ती म्हणाली, इकडे 'वर ये,' म्हणजे जें यानंतर 'झालें पाहिजे' तें तुला दाखवीन. २ इतक्यांत मी आत्म्यानें संचरित झालों, तों पाहा, स्वर्गांत राजासन मांडलेलें आहे, आणि त्या राजासनावर कोणी बसलेला आहे; ३ जो बसलेला तो दिसण्यांत यास्फे व सार्दि या रत्नांसारखा आहे; राजासनाभोवतीं दिसण्यांत पाचे-सारखें 'मेघधनुष्य आहे;' ४ राजासनाभोवतीं चोवीस आसनें आहेत; आणि त्या आसनांवर शुभ्र वस्त्रें परिधान केलेले व डोक्यांवर सोन्याचे मुगूट घातलेले ते चोवीस वडील [पुरुष] बसलेले आहेत; असें दृष्टीस पडलें. ५ राजासनाच्या आंतून 'विजा, वाणी व गर्जना निघत आहेत;' सात अभिरूपी

मशाली राजासनापुढें जळत आहेत; त्या देवाचे सात आत्मे आहेत. ६ राजासनापुढें 'स्फटिका-सारखा' जसा काय काचेचा समुद्र आहे; आणि राजासनाच्या मध्यभागीं व राजासनाच्या चार बाजूंस, पुढें व मागे 'डोळ्यांनीं भरलेले असे चार प्राणी' आहेत. ७ 'पहिला प्राणी सिंहा'सारखा, दुसरा गोऱ्यासारखा, 'तिसऱ्याचें तोंड' मनुष्याच्या तोंडासारखें व 'चौथा प्राणी उडत्या 'गरुडा'सारखा आहे. ८ त्या चारहि प्राण्यांला 'प्रत्येकीं सहा सहा पंख असून ते प्राणी सर्वांगीं, वरून व पंखांखालींहि, 'डोळ्यांनीं भरलेले' आहेत; आणि, 'पवित्र, पवित्र, पवित्र,' जो होता, आहे व येतो, तो 'प्रभु देव, सर्व-सत्ताधारी,' हें म्हणावयाचें ते रात्रंदिवस थांबत नाहींत. ९ 'राजासनावर बसलेला जो युगानुयुग जीवंत' याचें जेव्हां जेव्हां ते प्राणी गौरव, सन्मान व उपकारस्मरण करितात, १० तेव्हां तेव्हां ते चोवीस वडील [पुरुष] 'राजासनावर जो बसलेला' याच्या पायां पडतात; जो 'युगानुयुग जीवंत' त्याला नमस्कार घालतात; आणि आपले मुगूट राजासनापुढें ठेवून म्हणतात: ११ हे प्रभो, आमच्या देवा, गौरव, सन्मान व सामर्थ्य हीं तुझीं आहेत, असें म्हणवून ध्यावयास तूं योग्य आहेस; कारण तूं सर्व कांहीं उत्पन्न केले; तुझ्या इच्छेनें तें झालें व अस्तित्वांत आलें.

१ जो राजासनावर बसलेला होता त्याच्या ४ उजव्या हातावर पाठपोट लिहिलेली व सात शिके मारून बंद केलेली अशी पुस्तकाची एक गुंडाळी मी पाहिली; २ आणि पुस्तकाचे शिके फोडून तें उघडा-वयास कोण योग्य आहे, असें मोठ्यानें ओरडणारा एक बलवान् दिव्यदूत मी पाहिला. ३ तेव्हां स्वर्गांत, पृथ्वीवर किंवा पृथ्वीखालीं कोणी हें पुस्तक उघडावयास किंवा त्यांत पाहावयास समर्थ नव्हता. ४ हें पुस्तक उघडा-वयास किंवा त्यांत पाहावयास योग्य असा कोणी आढळला नाहीं म्हणून मी फार रडलों. ५ तेव्हां वडीलमंडळापैकीं एक जण मला म्हणाला, रडूं नको; पाहा, 'यहूदा' वंशाचा 'सिंह,' दाविदाचा 'अंकुर' यानें जय मिळविला; तो

त्याचे सात शिके फोडून पुस्तक उघडण्यास योग्य आहे. ६ तेव्हा राजासन व चार प्राणी ही, आणि वडीलमंडळ ह्यांच्यामध्यें, ज्याचा जणू काय वध करण्यांत आला होता, असा 'कोकरा' उभा राहिलेला मी पाहिला; त्याला सात शिंगे व 'सात डोळे होते'; ते 'सर्व पृथ्वीवर' पाठविलेले देवाचे सात आत्मे आहेत. ७ त्यानें जाऊन 'राजासनावर जो बसलेला' होता त्याच्या उजव्या हातांतून तें पुस्तक घेतलें. ८ त्यानें पुस्तक घेतलें तेव्हां ते चार प्राणी व चोवीस वडील [पुरुष] कोकऱ्याच्या पायां पडले; त्या सगळ्या वडीलमंडळाजवळ विणे व धुपानें भरलेलीं सोन्याचीं धुपाटणीं होती; तीं पवित्रांच्या प्रार्थना आहेत. ९ ते 'नवें गीत गातात,' तें असें: तूं पुस्तक ध्यावयास व त्याचे शिके फोडावयास योग्य आहेस; कारण तूं वधिला गेला होतास; आणि तूं आपल्या रक्तानें सर्व वंश, भाषा, लोक व राष्ट्रें यांतले इसम आमच्या देवासाठीं विकत घेतले आहेत. १० आमच्या देवासाठीं त्यांस राज्य व याजक असे केले आहेत; आणि ते पृथ्वीवर राज्य करीत आहेत. ११ तेव्हां मी पाहिलें तों राजासन, प्राणी व वडील यांच्याभोवतीं बहुत दिव्यदूतांची वाणी ऐकूं आली; आणि त्यांची संख्या 'अयुतांचीं अयुते' व सहस्रांचीं सहस्रे होती. १२ ते मोठ्यानें म्हणत होते: वधलेला कोकरा सामर्थ्य, धन, ज्ञान, बल, सन्मान, गौरव व स्तुति ह्यांचा स्वीकार करण्यास योग्य आहे. १३ स्वर्गांत, पृथ्वीवर, पृथ्वीच्या खाली व समुद्रावर जी प्रत्येक सृष्ट वस्तु आहे ती, आणि त्यांतील सर्व यांस मी असें म्हणतांना ऐकिलें: 'राजासनावर बसलेला' याला व कोकऱ्याला स्तुति, सन्मान, गौरव व सत्ता हीं युगानुयुग असोत. १४ तेव्हां ते चार प्राणी म्हणाले, आमेन; आणि वडीलमंडळींनीं पायां पडून नमस्कार केला.

१ मग कोकऱ्यानें सात शिक्यांपैकी एक शिक्या फोडिला, तेव्हां मी पाहिलें; तों चार प्राण्यांतील एकाला गर्जेनेंसारख्या वाणीनें, ये, असें म्हणतांना ऐकिलें. २ मग मी पाहिलें तों 'पांढरा घोडा,' आणि त्याजवर बसलेला एक पुरुष दृष्टीस पडला; त्याच्याजवळ धनुष्य होतें व त्याला सुगूट दिला होता; तो जिकीत व जिंकावयाला निघाला.

३ त्यानें दुसरा शिक्या फोडिला, तेव्हां मी दुसऱ्या प्राण्याला, ये, असें म्हणतांना ऐकिलें. ४ तेव्हां दुसरा घोडा पुढें चालला; तो अग्निवर्ण होता आणि त्यावर बसलेल्या पुरुषाकडे पृथ्वीची शांति हरण करण्याचें आणि लोकांकडून एकमेकांचा वध करविण्याचें काम सोपविलें होतें; त्याला मोठी तरवार दिलेली होती.

५ त्यानें तिसरा शिक्या फोडिला, तेव्हां मी तिसऱ्या प्राण्याला, ये, असें म्हणतांना ऐकिलें; मग मी पाहिलें तों 'काळा घोडा,' आणि त्यावर बसलेला एक पुरुष दृष्टीस पडला; त्याच्या हातांत तागडी होती; ६ आणि चार प्राण्यांच्या मधून निघालेल्या वाणीसारखी वाणी मी ऐकिली, ती अशी: पावल्याला शेरभर गहू, आणि पावल्याला तीन शेर जव; तेल व द्राक्षारस यांची हानि तूं करूं नको.

७ त्यानें चवथा शिक्या फोडिला, तेव्हां मी चवथ्या प्राण्याला, ये, असें म्हणतांना ऐकिलें. ८ मग मी पाहिलें, तों फिका घोडा; आणि त्यावर बसलेला एक पुरुष दृष्टीस पडला, त्याचें नांव 'मृत्यु;' त्याच्या मागून मृतलोक चालला होता. त्यांना 'तरवारीनें, दुष्काळानें, मरणानें व पृथ्वीवरील श्वापदांकडून [माणसांना] मारण्याचा' अधिकार पृथ्वीच्या चवथ्या भागावर दिला होता.

९ त्यानें पांचवा शिक्या फोडिला, तेव्हां मी वेदी-खालीं आत्मे पाहिले; ते आत्मे देवाच्या वचनामुळे व त्यांनीं जी साक्ष पटविली होती तिजमुळे जिवें मारिलेल्या लोकांचे होते. १० ते मोठ्यानें ओरडून म्हणाले, 'हे प्रभो,' जो तूं पवित्र व सत्य आहेस तो तूं 'न्यायनिवाडा करीत' नाहीस आणि 'पृथ्वीवर राहणाऱ्यांपासून' आमच्या 'रक्ताचा सूड घेत' नाहीस; हें किती वेळ चालणार? ११ तेव्हां त्या प्रत्येकास एक एक शुभ्र झगा देण्यांत आला आणि त्यांस असें सांगण्यांत आलें कीं तुमचे सोबतीचे दास व तुमचे बंधु तुम्हांसारखे जिवें मारिले जाणार, त्यांची संख्या पूर्ण होईपर्यंत तुम्ही आणखी थोडा वेळ स्वस्थ राहा.

१२ त्यानें सहावा शिक्या फोडिला; तेव्हां मी पाहिलें, तों मोठा भूमिकंप झाला, 'सूर्य' केसांच्या तरटासारखा काळा झाला व सगळा 'चंद्र रक्ता'सारखा

झाला; १३ 'अंजिराचें झाड' मोठ्या वाऱ्यानें हाललें म्हणजे त्याचीं कच्चीं फळे जशीं खालीं पडतात तसे 'आकाशांतील तारे' पृथ्वीवर 'पडले.' १४ 'एकादें पुस्तक गुंडाळावें' तसें आकाश गुंडाळलें जाऊन निघून गेलें, आणि सर्व डोंगर व बेटें आपापल्या ठिकाणांवरून सरून गेलीं. १५ 'पृथ्वीवरील राजे व मोठे अधिकारी,' सरदार, श्रीमंत व बलवान् लोक, सर्व दास व सर्व स्वतंत्र माणसें, 'गुहांत' व डोंगरांतील 'खडकांत लपलीं;' १६ 'आणि ते डोंगरांस व खडकांस म्हणाले, आम्हांवर पडून राजासनावर बसलेल्या' पुरुषाच्या तोंडा-पुढून व कोकऱ्याच्या कोधापासून आम्हांस 'लपवा;' १७ कारण त्यांच्या 'कोधाचा मोठा दिवस' आला आहे, 'आणि [त्यापुढें] कोण टिकेल ?'

१ त्यानंतर मीं चार दिव्यदूत 'पृथ्वीच्या चार कोनांवर' उभे राहिलेले पाहिले; ते पृथ्वीवरून व समुद्रावरून वारा वाहूं नये व कोणत्याहि झाडाला लागूं नये म्हणून पृथ्वीच्या 'चार वाऱ्यांस' धरून ठेवीत होते. २ मीं दुसरा एक दिव्यदूत सूर्याच्या उगवती-पासून वर चढतांना पाहिला, त्याच्याजवळ सदाजीवी देवाचा शिक्का होता; ज्या चार दिव्यदूतांकडे पृथ्वीला व समुद्राला उपद्रव करण्याचें सोपविलें होतें त्यांस तो मोठ्या वाणीनें म्हणाला, ३ आमच्या देवाचे जे दास आहेत त्यांच्या 'कपाळांवर' आम्ही 'शिक्का मारीपर्यंत' पृथ्वीला, समुद्राला व झाडांना उपद्रव करूं नका. ४ ज्यांच्यावर शिक्का मारण्यांत आला त्यांची संख्या मीं ऐकिली; इसाएल लोकांच्या सर्व वंशांपैकीं एकशें चवेचाळीस हजारांवर शिक्का मारण्यांत आला.

५ यहुदा वंशापैकीं बारा हजारांवर शिक्का मारण्यांत आला;

रुबेन वंशापैकीं बारा हजारांवर;

गाद वंशापैकीं बारा हजारांवर;

६ आशेर वंशापैकीं बारा हजारांवर;

नफ्ताली वंशापैकीं बारा हजारांवर;

मनश्शे वंशापैकीं बारा हजारांवर;

७ शिमोन वंशापैकीं बारा हजारांवर;

लेवी वंशापैकीं बारा हजारांवर;

इस्साखार वंशापैकीं बारा हजारांवर;

८ जबुलून वंशापैकीं बारा हजारांवर;

योसेफ वंशापैकीं बारा हजारांवर;

बन्यामीन वंशापैकीं बारा हजारांवर शिक्का झाला.

९ त्यानंतर मीं पाहिलें तों सर्व राष्ट्रें, वंश, लोक व भाषा यांपैकीं कोणाच्यानें मोजवला नाहीं असा, शुभ्र झगे परिधान केलेला व हातीं झावळ्या असलेला, मोठा लोक-समुदाय राजासनासमोर व कोकऱ्यासमोर उभा राहिलेला माझ्या दृष्टीस पडला. १० ते उच्च वाणीनें म्हणत होते: 'राजासनावर बसलेल्या' आमच्या देवाचा व कोकऱ्याचा तारणाबद्दल महिमा होवो. ११ तेव्हां राजासन, वडील-मंडळ व चार प्राणी यांच्याभोवते सर्व दिव्यदूत उभे होते, ते राजासनासमोर उपडे पडून देवाला नमस्कार घालून म्हणाले: १२ आमेन; धन्यवाद, गौरव, ज्ञान, उपकारस्मरण, सन्मान, सामर्थ्य व बळ हीं युगातुयुग आमच्या देवाचीं आहेत; आमेन. १३ तेव्हां वडील-मंडळापैकीं एकानें मला म्हटलें, शुभ्र झगे परिधान केलेले हे कोण आहेत व कोठून आले ? १४ मीं त्याला म्हटलें, प्रभो, हें तुला ठाऊक आहे. तो मला म्हणाला, मोठ्या संकटांतून येतात ते हे आहेत; ह्यांनीं 'आपले झगे' कोकऱ्याच्या 'रक्तांत धुऊन' शुभ्र केले आहेत. १५ यामुळें ते देवाच्या राजासनासमोर आहेत; ते अहोरात्र त्याच्या मंदिरांत त्याची सेवा करितात; आणि 'राजासनावर बसलेला' त्यांजवर आपला मंडप करील. १६ ते यापुढें 'भुकेले असे होणार नाहीत व तान्हेलेहि होणार नाहीत;' त्यांस सूर्य किंवा कोणतीहि 'उष्णता बाधणार नाही;' १७ कारण राजासनापुढें मध्यभागीं असलेला कोकरा त्यांचा 'मंडपाळ' होईल व जीवनी पाण्याच्या झऱ्यां-जवळ त्यांस नेईल; आणि देव' त्यांच्या 'डोळ्यांचे सर्व अश्रु पुसून टाकील.'

१ त्यानें सातवा शिक्का फोडिल्यावर स्वर्गांत सुमारे अर्धो तासपर्यंत निवांत झालें. २ तेव्हां देवासमोर उभे राहणारे सात दिव्यदूत मीं पाहिले; त्यांस सात करणे दिले होते.

३ मग दुसरा एक दिव्यदूत येऊन 'वेदीपुढें उभा राहिला,' त्याच्याजवळ सोन्याचें धुपाटणें होतें; आणि सर्व पवित्र जनांच्या 'प्रार्थना' राजासनासमोरल्या सोन्याच्या वेदीवर 'धूपा'सह ठेवण्याकरितां त्याजवळ तो पुष्कळ दिला होता. ४ दिव्यदूताच्या हातांतून धुपाचा धूर पवित्र जनांच्या 'प्रार्थनांसह' देवासमोर वर चढला. ५ तेव्हां दिव्यदूतानें धुपाटणें घेऊन त्यांत 'वेदीवरचा अग्नि भरून' पृथ्वीवर टाकिला, तो 'गर्जना, वाणी, विजा' व भूमिकंप हीं झालीं.

६ मग ज्या सात दिव्यदूतांजवळ सात करणे होते ते वाजविण्यास ते सिद्ध झाले.

७ पहिल्या दिव्यदूतानें करणा वाजविला तो रक्तमिश्रित 'गरा व अग्नि उत्पन्न होऊन त्यांची पृथ्वीवर' वृष्टि झाली; तेव्हां पृथ्वीचा तृतीयांश जळून गेला, झाडांचा तृतीयांश जळून गेला व सर्व हिरवें गवत जळून गेलें.

८ दुसऱ्या दिव्यदूतानें करणा वाजविला, तो 'अग्नीनें पेटलेल्या' मोठ्या 'डोंगरासारखें' समुद्रांत कांहीं टाकिलें गेलें; समुद्राच्या तृतीयांशाचें 'रक्त झालें;' ९ आणि समुद्रांतल्या उत्पत्तींतील तृतीयांश प्राणी मरण पावले; तसेंच तृतीयांश तारवांचा नाश झाला.

१० तिसऱ्या दिव्यदूतानें करणा वाजविला तो मशालीसारखा पेटलेला मोठा 'तारा आकाशांतून खालीं पडला.' तो नद्यांच्या तृतीयांशावर व पाण्याच्या झऱ्यांवर पडला; ११ त्या ताऱ्याचें नाव कडूदवणा; आणि पाण्याच्या तृतीयांशाचा कडूदवणा झाला; आणि त्या पाण्यानें मनुष्यांपैकीं पुष्कळ मेलीं, कारण तें कडू झालें होतें.

१२ चवथ्या दिव्यदूतानें करणा वाजविला, तो सूर्याचा तृतीयांश, चंद्राचा तृतीयांश व ताऱ्यांचा तृतीयांश यांवर प्रहार झाला; त्यांचा तृतीयांश अंधकारमय व्हावा आणि दिवसाच्या तसें रात्रीच्याहि तृतीयांशांत प्रकाश पडूं नये म्हणून असें झालें.

१३ मीं पाहिलें तों एक गरुड अंतराळाच्या मध्यभागीं उडतांना दृष्टीस पडला; त्यास मोठ्यानें असें म्हणतांना मीं ऐकिलें: जे तीन दिव्यदूत करणा वाजविणार आहेत

त्यांच्या करण्याच्या होणाऱ्या ध्वनीनें पृथ्वीवर राहणाऱ्यांवर अनर्थ, अनर्थ, अनर्थ येणार !

१ पांचव्या दिव्यदूतानें करणा वाजविला, तो एक तारा आकाशांतून पृथ्वीवर पडलेला माझ्या दृष्टीस पडला; त्याच्याजवळ अगाधकूपाची किळी दिली होती. २ त्यानें अगाधकूप उघडिला, तो त्यांतून मोठ्या 'भट्टीच्या धुरासारखा धूर बाहेर येऊन वर चढला;' आणि कूपाच्या धुरानें 'सूर्य' व अंतराळ हीं 'अंधकारमय' झालीं. ३ त्या धुरांतून टोळ निघून पृथ्वीवर उतरले; त्यांस पृथ्वीवरील विंचवांसारखी शक्ति दिली होती. ४ त्यांस असें सांगितलें होतें कीं 'पृथ्वीवरील गवताला, कोणत्याहि हिरवळीला व कोणत्याहि झाडाला' उपद्रव करूं नये; तर ज्या मनुष्यांच्या 'कपाळांवर' देवाचा 'शिक्षा' नाही त्यांस मात्र करावा. ५ त्यांस जिवें मारण्याचें त्यांजकडे सोपविलें नव्हतें तर मात्र पांच महिने पीडा देण्याचें सोपविलें होतें; त्यांपासून होणारी पीडा, विंचू मनुष्याला नांगी मारितो तेव्हां होणाऱ्या पीडेसारखी होती. ६ त्या दिवसांत मनुष्यें 'मरणाचा प्रसंग पाहतील तरी तो त्यांस मिळणार नाही;' मरावयाची उत्कंठा धरतील, तरी मरण त्यांजपासून दूर पळेल. ७ त्या टोळांचा 'आकार लढाईसाठीं' सज्ज केलेल्या 'घोड्यांच्या आकारासारखा होता; त्यांच्या डोक्यांवर सोन्यासारखे दिसणारे मुगूट होते आणि त्यांचे तोंडवळे माणसांच्या तोंडवळ्यांसारखे होते. ८ त्यांचे केस त्रियांच्या केसांसारखे आणि त्यांचे दांत सिंहांच्या 'दांतांसारखे' होते. ९ त्यांस उरझाणें होती तीं लोखंडी उरझाणांसारखीं दिसत होती; आणि त्यांच्या पंखांचा आवाज 'लढाईत धावणाऱ्या' पुष्कळ घोड्यांच्या 'रथांच्या आवाजासारखा' होता; १० त्यांस विंचवांसारखीं शेंपटें व नांग्या आहेत आणि मनुष्यांस पांच महिने उपद्रव करण्याची शक्ति त्यांच्या शेंपटांत आहे. ११ अगाधकूपाचा दूत हा त्यांजवर राजा आहे; इब्री भाषेंतलें त्याचें नाव अबद्दोन, आणि हेब्रेणी भाषेंतलें त्याचें नाव अपद्दूओन आहे.

१२ पहिला अनर्थ होऊन गेला; पाहा, यानंतर आणखी दोन अनर्थ येणार आहेत.

१३ नंतर सहाव्या दिव्यदूताने करणा वाजविला, तो देवासमोरील सुवर्ण वेदीच्या शिंगांमधून झालेली एक वाणी मी ऐकिली; १४ करणा असलेल्या सहाव्या दिव्यदूताला ती म्हणाली, फरात महानदीवर बांधून ठेविलेल्या चार दिव्यदूतांला मोकळे कर. १५ तेव्हा मनुष्यांपैकी तृतीयांश मनुष्ये जिवें मारण्याकरितां नेमलेली घटिका, दिवस, महिना व वर्ष यांसाठीं तयार केलेले हे चार दिव्यदूत मोकळे झाले. १६ स्वारांच्या सैन्यांची संख्या वीस कोटि होती; ही त्यांची संख्या मी ऐकिली. १७ त्या दृष्टांतांत घोडे व त्यांवर बसलेले स्वार मी पाहिले; त्यांस अग्नि, नीळ व गंधक यांच्या रंगाचीं उरुत्तराणें होती. त्या घोड्यांचीं डोकें सिंहांच्या डोक्यांसारखीं होती; आणि त्यांच्या तोंडांतून अग्नि, धूर व गंधक हीं निघत होती. १८ त्यांच्या तोंडांतून निघणारे अग्नि, धूर व गंधक या तीन पीडांमुळे तृतीयांश मनुष्ये जिवें मारलीं गेलीं. १९ त्या घोड्यांची शक्ति त्यांच्या तोंडांत व त्यांच्या शेंपटांत आहे; त्यांचीं शेंपटें सापांसारखीं असून त्यांस डोकें आहेत, आणि त्यांनीं ते उपद्रव करितात. २० त्या पीडांनीं जिवें न मारिल्या गेलेल्या अशा बाकीच्या 'मनुष्यांनीं आपल्या हातच्या कृत्यांविषयीं' पश्चात्ताप केला नाही; म्हणजे 'भूतें व ज्यांस पाहतां, ऐकतां व चालतां येत नाहीं अशा सोन्याच्या, रुप्याच्या, पितळेच्या, दगडाच्या व लाकडाच्या मूर्ति' यांची पूजा करणें त्यांनीं सोडिलें नाही; २१ आणि त्यांनीं केलेल्या नरहत्या, 'चेटके, जारकमे' व चोऱ्या यांविषयींहि पश्चात्ताप केला नाही.

१ मीं दुसरा एक बलवान् दिव्यदूत स्वर्गातून १० उतरतांना पाहिला; तो मेघवेष्टित असून त्याच्या डोक्यावर मेघधनुष्य होतें, त्याचें तोंड सूर्यासारखें, व त्याचे पाय अग्निस्तंभांसारखे होते; २ त्याच्या हातीं उघडलेलें एक लहानसें पुस्तक होतें; त्यानें आपला उजवा पाय समुद्रावर व डावा पाय भूमीवर ठेविला व तो सिंहगर्जनेप्रमाणें मोठ्यानें ओरडला;

३ आणि तो ओरडला तेव्हां सात गर्जनानीं आपापले शब्द काढिले. ४ त्या सात गर्जनानीं शब्द काढिले तेव्हां मी लिहिणार होतो; इतक्यांत स्वर्गातून झालेली वाणी मी ऐकिली; ती म्हणाली: सात गर्जनानीं काढिलेले शब्द गुप्त ठेव, ते लिहूं नको. ५ ज्या दिव्यदूताला समुद्रावर व भूमीवर उभें राहिलेलें मी पाहिलें, त्यानें 'आपला उजवा हात स्वर्गाकडे वर करून, ६ जो युगानुयुग जीवंत आहे, ज्यानें आकाश व त्यांत जें आहे तें, पृथ्वी व तिजवर जें आहे तें, आणि समुद्र व त्यांत जें आहे तें उत्पन्न केलें, त्याची शपथ वाहून म्हटलें: 'आणखी अवकाश लागणार नाही; ७ तर सातव्या दिव्यदूताची वाणी होईल त्या दिवसांत, म्हणजे तो दिव्यदूत करणा वाजविण्याच्या लागांत असेल, तेव्हां देवानें 'आपले दास संदेष्टे' यांस सुवार्ता सांगितली, तदनुसार 'त्याचें गूज' पूर्ण होईल. ८ स्वर्गातून झालेली जी वाणी मी ऐकिली होती ती मजबरोबर पुनः बोलतांना मी ऐकिली; ती म्हणाली, समुद्रावर व भूमीवर उभें राहिलेल्या दिव्यदूताच्या हातांतलें उघडलेलें पुस्तक जाऊन घे. ९ तेव्हां मीं त्या दिव्यदूताकडे जाऊन, 'तें लहानसें पुस्तक' मला दे, असें म्हटलें. 'तो मला म्हणाला,' हें घे 'आणि खाऊन टाक,' 'तें तुझें पोट' कडू करील तरी 'तुझ्या तोंडांत' मधासारखें गोड लागेल. १० तेव्हां मीं दिव्यदूताच्या हातांतून 'तें लहानसें पुस्तक घेतलें व खाऊन टाकिलें; तें माझ्या तोंडांत मधासारखें गोड लागलें,' तरी तें खाण्यावर माझे पोट कडू झालें. ११ तेव्हां ते मला म्हणाले, बहुत 'लोक, राष्ट्रे, भाषा व राजे यांविषयीं तूं पुनः संदेश दिला पाहिजे.'

१ नंतर काठीसारखा एक बोरु कोणीएकांनें ११ मला दिला, आणि म्हटलें: ऊठ, देवाचें मंदिर, वेदी व त्यांत उपासना करणारे लोक यांचें माप घे; २ तरी मंदिराबाहेरचें अंगण सोड, त्याचें माप घेऊं नको; कारण तें 'विदेशी लोकांस' दिलें आहे; आणि पवित्र नगर ते बेचाळीस महिने 'तुडवितील.' ३ माझे दोन साक्षी यांस मी नेमून ठेवीन, ते तरट पांघरून एक हजार दोनशें साठ दिवस संदेश सांगतील.

४ 'पृथ्वीच्या प्रभूसमोर उभी असणारी दोन जैतून झाडे' व दोन 'समया' हीं ते आहेत. ५ त्यांस कोणी उपद्रव करूं पाहिल्यास 'त्यांच्या तोंडांतून अग्नि निघून त्यांच्या वैन्यांस खाऊन टाकितो;' कोणी त्यांस उपद्रव करण्याची इच्छा धरल्यास त्यानें याचप्रमाणें जिवें मारिलें जावें. ६ त्यांच्या संदेश सांगण्याच्या दिवसांत 'पाऊस पडूं नये' म्हणून आकाश बंद करावयाचा त्यांस अधिकार दिलेला आहे; 'पाण्याचें रक्त करण्याचा' अधिकार त्यांस पाण्यावर आहे, आणि वाटेल तेव्हां 'पृथ्वीला सर्व पीडांनीं पीडित करण्याचाहि' त्यांस अधिकार 'आहे.' ७ त्यांनीं आपलें साक्ष देणें समाप्त केल्यावर 'अगाधकूपांत वर येणारें श्वापद त्यांजबरोबर लढाई करील' आणि 'त्यांस जिंकून' जिवें मारील; ८ आणि दृष्टांतरूपानें 'सदोम', मिसर म्हटलेलें असें जें मोठें नगर, आणि ज्यांत त्यांच्या प्रभूला वधस्तंभावर चढविलें होतें त्याच्या रस्त्यावर त्यांचीं प्रेतें पडतील. ९ तीं त्यांचीं प्रेतें लोक, वंश, भाषा व राष्ट्रें यांपैकीं तेथें असलेले इसम साडेतीन दिवस पाहतील आणि तीं कबरेत ठेवूं देणार नाहीत. १० त्यांवरून पृथ्वीवर राहणारे आनंद व 'उत्साह' करितील व एकमेकांस भेटी पाठवितील; कारण त्या दोघां संदेश्यांनीं पृथ्वीवर राहणाऱ्यांस पीडा दिली होती. ११ पुढें साडेतीन दिवसानंतर 'जीवनी आत्मा' देवापासून येऊन 'त्यांमध्ये शिरला, तेव्हां ते आपल्या पायांवर उभे राहिले;' आणि ज्यांनीं त्याला पाहिलें त्यांना मोठें भय प्राप्त झालें. १२ तेव्हां खर्गातून निघालेली मोठी वाणी त्यांनीं आपणांबरोबर बोलतांना ऐकिली; ती म्हणाली, 'एथें वर या. मग ते मेघारूढ होऊन 'खर्गात' वर गेले; तेव्हां त्यांचे वैरी त्यांस पाहत होते. १३ त्याच घटकेस 'मोठा भूमिकंप' झाला, तेव्हां त्या नगराचा दहावा भाग 'पडला,' भूमिकंपानें सात हजार मनुष्ये ठार झालीं आणि बाकीचीं भयभीत होऊन त्यांनीं 'खर्गांत देवाचें' गौरव केलें.

१४ दुसरा अनर्थ होऊन गेला; पाहा, तिसरा अनर्थ लवकर येत आहे,

१५ सातव्या दिव्यदूतानें करणा वाजविला; तो खर्गांत मोठ्या वाणी झाल्या; त्या म्हणाल्या, जगाचें 'राज्य' आमच्या 'प्रभूचें व त्याच्या ख्रिस्ताचें' झालें; 'तो युगानुयुग राज्य करील.' १६ तेव्हां देवासमोर आपल्या आसनावर बसलेले चौवीस वडील [पुरुष] उपडे पडून देवाला नमस्कार घालून म्हणाले: १७ हे 'प्रभु देवा, हे सर्वसत्ताधारी, जो तूं आहेस व होतास तो तूं आपलें महान् सामर्थ्य ह्यातीं घेऊन राज्यारूढ झालास म्हणून आम्ही तुझें आभारप्रदर्शन करितों. १८ 'राष्ट्रें क्रोधाविष्ट झालीं,' तुझ्या 'क्रोधाची' वेळ आली; मृतांचा न्याय करण्याची वेळ, आणि 'तुझे दास संदेष्टे,' तुझें पवित्र लोक, तुझ्या नामाची भीति बाळगणारे लहानथोर' यांस वेतन देण्याची वेळ, आणि पृथ्वीचा नाश करणाऱ्यांचा नाश करण्याची वेळ आली आहे.

१९ तेव्हां खर्गातलें देवाचें मंदिर उघडलें, 'त्याच्या मंदिरांत त्याच्या कराराचा कोश' दृष्टीस पडला आणि 'विजा,' भिन्नभिन्न वाणी, 'गर्जना,' भूमिकंप व 'मोठ्या गारांची वृष्टि' हीं झालीं.

१ नंतर खर्गांत एक मोठें चिन्ह दृष्टीस पडलें; एक स्त्री दिसली, ती सूर्य पांघरलेली होती आणि तिच्या पायांखालीं चंद्र व तिच्या मस्तकावर बारा ताऱ्यांचा मुगूट होता. २ ती गरोदर होती आणि 'वेणा देऊन प्रसूतीच्या कष्टांनीं ओरडत होती.' ३ खर्गांत दुसरें एक चिन्ह दृष्टीस पडलें; पाहा, एक मोठा अग्निवर्ण अजगर दिसला, त्याला सात डोकी व 'दहा शिंगें होतीं, आणि त्याच्या डोक्यांवर सात मुगूट होते. ४ त्याच्या शेंपटानें 'आकाशांतील ताऱ्यांचा' तृतीयांश ओढला जाऊन तो 'पृथ्वीवर पडला;' आणि ती स्त्री प्रसवेल तेव्हां तिचें मूल खाऊन टाकावें म्हणून तो अजगर, त्या प्रसवणाऱ्या स्त्रियेपुढें उभा राहिला होता. ५ इतक्यांत ती पुत्र 'प्रसवली;' सर्व 'राष्ट्रांवर लोखंडी दंडानें' राज्य 'करील' असें 'पुंसंतान' प्रसवली; तें तिचें मूल देवाकडे व त्याच्या राजासनाकडे वर नेण्यांत आलें. ६ ती स्त्री रानांत पळून गेली,

तेथें तिचें एक हजार दोनशें साठ दिवस पोषण व्हावें म्हणून देवानें तयार केलेली तिची जागा होती.

७ तेव्हां स्वर्गांत युद्ध झालें; 'मीखाएल' व त्याचे दूत अजगराबरोबर युद्ध करण्यास निघाले; आणि त्यांबरोबर अजगर व त्याचे दूत लढले; ८ तरी त्यांचें कांहीं चाललें नाहीं, आणि स्वर्गांत त्यांचें ठिकाणहि आणखी सापडलें नाहीं. ९ मग मोठा अजगर खालीं टाकण्यांत आला; सर्व जगाला ठकविणारा 'दियाबल' व 'सैतान' म्हटलेला जुनाट 'साप' ह्याला खालीं पृथ्वीवर टाकण्यांत आलें व त्याबरोबर त्याच्या दूतांस टाकण्यांत आलें. १० तेव्हां मीं स्वर्गांत मोठी वाणी ऐकिली; ती म्हणाली: आतां तारण, सामर्थ्य व राज्य आमच्या देवाचें झालें आहे, व अधिकार त्याच्या ख्रिस्ताचा झाला आहे; कारण जो आमच्या बंधूंना दोष देणारा, आमच्या देवासमोर रात्रंदिवस त्यांजवर दोषारोप करणारा, तो खालीं टाकण्यांत आला आहे. ११ त्याला त्यांनीं कोकऱ्याच्या रक्तामुळें व आपल्या साक्षीच्या वचनामुळें जिकिलें आणि त्यांजवर मरावयाची पाळी आली तरी त्यांनीं आपल्या जिवावर प्रीति केली नाहीं. १२ यास्तव 'स्वर्गानो,' व त्यांत वसणान्यांनो, 'उत्साह करा;' पृथ्वी व समुद्र, यांवर अनर्थ ओढवला आहे. कारण आपला काळ थोडा आहे असें समजून अतिशय संतप्त झालेला सैतान उतरून तुम्हांकडे गेला आहे.

१३ आपण पृथ्वीवर टाकले गेलों असें पाहून अजगरानें, जी स्त्री पुंसंतान प्रसवली होती, तिचा पाठलाग केला. १४ त्या स्त्रियेनें आपल्या ठिकाणीं रानांत उडून जावें म्हणून तिला मोठ्या गरुडाचे दोन पंख देण्यांत आले होते; तेथें एक 'काळ, दोन काळ व अर्ध-काळ' सर्पापासून सुरक्षित राहून तिचें पोषण व्हावयाचें होतें. १५ मग त्या स्त्रियेनें वाहून जावें म्हणून त्या सर्पांनें तिच्यामागून नदीसारिखा पाण्याचा प्रवाह आपल्या तोंडांतून सोडिला; १६ परंतु स्त्रियेला भूमि साहाय्य झाली; तिनें आपलें तोंड उघडून अजगरानें आपल्या तोंडांतून सोडिलेली नदी गिळून टाकिली. १७ तेव्हां अजगर स्त्रियेवर रागावला आणि देवाच्या आज्ञा पाळणारे

व येशूची साक्ष पटविणारे असे तिच्या संतानांपैकीं बाकीचे लोक यांजबरोबर लढाई करण्यास तो निघून गेला; १८ आणि तो समुद्राच्या वाळूवर उभा राहिला.

१ नंतर मीं एक 'श्वापद' समुद्रांतून वर येतांना' पाहिलें, त्याला 'दहा शिंगें' व सात डोकीं असून त्याच्या शिंगांवर दहा मुगूट आणि त्याच्या डोक्यांवर देवनिंदात्मक नावें होती. २ जें 'श्वापद' मीं पाहिलें तें 'चित्यासारिखें' होतें, त्याचे पाय 'अखलाच्या पायांसारिखे' होते व त्याचें तोंड 'सिंहाच्या' तोंडासारिखें होतें; त्याला अजगरानें आपली शक्ति, आपलें आसन व मोठा अधिकार दिला. ३ त्याच्या डोक्यापैकीं एक डोकें मरण येईसा घाव झाल्यासारखें माझ्या दृष्टीस पडलें; तरी त्याचा प्राणघातक घाव बरा झाला; तेव्हां सर्व पृथ्वी आश्चर्य करीत त्या श्वापदामागून गेली. ४ अजगरानें त्या श्वापदास आपला अधिकार दिला होता म्हणून त्यांनीं अजगराला नमस्कार घातला; आणि ते श्वापदाला नमस्कार घालतांना म्हणाले, या श्वापदा-समान कोण आहे? याच्याबरोबर कोणाच्यानें लढवेल? ५ त्याला 'मोठमोठ्या व' देवनिंदक 'गोष्टी बोलणारें तोंड' दिलें होतें, व बेचाळीस महिने त्याला आपलें 'काम चालविण्याचा' अधिकार दिला होता. ६ त्यानें देवाविरुद्ध निंदा करण्यास, म्हणजे त्याचें नाम, त्याचा मंडप व स्वर्गनिवासी लोक यांची निंदा करण्यास तोंड सोडिलें. ७ पवित्र लोकांबरोबर लढण्याचें व त्यांस जिकण्याचें कार्य त्याकडे सोपविलें होतें; आणि सर्व वंश, लोक, भाषा व राष्ट्र यांवर अधिकार त्याला दिला होता. ८ 'ज्या कोणाचीं' नावें जगाच्या स्थापनेपासून 'वधलेल्या' कोकऱ्याच्या जीवनी पुस्तकांत लिहिलेलीं' नाहींत असे पृथ्वीवर राहणारे सर्व जण त्याला [श्वापदाला] नमन करितील. ९ ज्या कोणाला कान आहे तो ऐको. १० 'कैदेंत जावयाचा तो कैदेंत जातो; कोणी [कोणास] तरवारीनें' जिवें मारील तर त्याला तरवारीनें मरणें भाग आहे. यावरून पवित्र जनांचा धीर व विश्वास दिसून येतो. ११ नंतर मीं दुसरें एक श्वापद भूमींतून वर येतांना पाहिलें; त्याला कोकरासारखीं दोन शिंगें होती, तें

अजगरासारिखें बोलत होतें. १२ तें पहिल्या श्वापदाचा सर्व अधिकार त्याच्यासमक्ष चालवितें आणि ज्या पहिल्या श्वापदाचा प्राणघातक घाव बरा झाला होता, त्याला पृथ्वीनें व तिजवर राहणाऱ्या लोकांनीं नमन करावें असें करितें. १३ तें मोठीं चिन्हें करितें, मनुष्यांसमक्ष आकाशांतून पृथ्वीवर अग्नि पडावा असें देखील करितें. १४ जीं चिन्हें त्या श्वापदासमक्ष करण्याचें त्याकडे सोपविलें होतें, त्यांवरून तें पृथ्वीवर राहणाऱ्यांस ठकवितें; म्हणजे तरवारीचा घाव लागला असून, जीवंत राहिलेल्या श्वापदाप्रीत्यर्थ मूर्ति करावयास पृथ्वीवर राहणाऱ्यांस तें सांगतें. १५ त्या श्वापदाच्या मूर्तींत प्राण घालावयाचें त्याच्या हातीं दिलें होतें, यासाठीं कीं श्वापदाच्या 'मूर्तीनें बोलावें' आणि 'जे कोणी' त्या श्वापदाच्या 'मूर्तीला नमन करणार नाहीत' त्यांनीं जिबें मारिलें जावें असें घडवून आणावें. १६ लहानथोर, धनवान्, दरिद्री, स्वतंत्र व दास, या सर्वांनीं आपल्या उजव्या हातावर किंवा आपल्या कपाळावर खूण करून घ्यावी; १७ आणि ज्यांवर ती खूण म्हणजे त्या श्वापदाचें नाव किंवा नावानें दर्शविलेली संख्या आहे, त्यांशिवाय कोणाला विकत घेतां येऊं नये किंवा विकत देतां येऊं नये, असें तें करितें. १८ हें अकलेचें काम आहे; ज्याला बुद्धि आहे त्यानें श्वापदाचें नाव त्या संख्येवरून काढावें; त्या संख्येवरून मनुष्याचा बोध होतो; ती त्याची संख्या सहाशें सासष्ट होय.

१ नंतर मीं पाहिलें, तों पाहा, कोकरा १४ सीयोन डोंगरावर उभा राहिलेला दृष्टीस पडला; त्याजबरोबर त्याचें नाम व त्याच्या पित्याचें नाम 'कपाळांवर' लिहिलेले असे एकशें चवेचाळीस हजार इसम होते; २ आणि 'बहुत जलप्रवाहांच्या शब्दासारिखी' व मोठ्या गर्जेनेच्या शब्दासारिखी स्वर्गांतून निघालेली वाणी मीं ऐकिली; आणि जी वाणी मीं ऐकिली ती, जसे काय विणेकरी आपले विणे वाजवीत आहेत, अशी होती. ३ ते राजासनासमोर आणि चार प्राणी व वडील [पुरुष] यांसमोर जसें काय 'एक नवें गीत गात होते; तें गीत, पृथ्वीवरून विकत घेतलेले एकशें चवेचाळीस हजार लोक यांजशिवाय कोणाला शिकतां येत नव्हतें. ४ स्त्रीसंगां

मलिन न झालेले ते हेच आहेत; ते शुद्ध आहेत. जेथें कोठें कोकरा जातो तेथें त्याच्यामागे जाणारे ते हे आहेत. ते देवासाठीं व कोकऱ्यासाठीं प्रथम फळ असे मनुष्यांतून विकत घेतलेले आहेत. ५ त्यांच्या 'तोंडांत असल्या आढळलें नाहीं;' ते निष्कलंक आहेत.

६ नंतर मीं दुसरा एक दिव्यदूत अंतराळाच्या मध्यभागीं उडतांना पाहिला, त्याच्याजवळ पृथ्वीवर राहणारे म्हणजे प्रत्येक राष्ट्र, वंश, भाषा व लोक यांस सांगावयास सार्वकालिक सुवाती होती. ७ तो मोठ्यानें म्हणाला: देवाची भीति बाळगा व त्याचें गौरव करा, कारण त्याची न्यायनिवाडा करावयाची घटिका आली आहे; 'ज्यानें आकाश, पृथ्वी, समुद्र' व पाण्याचे झरे 'उत्पन्न केले,' त्याला नमन करा.

८ त्या दिव्यदूतामागून दुसरा दिव्यदूत येऊन म्हणाला: 'पडली', मोठी बाबेल पडली; तिनें 'आपल्या' जारकर्माचा क्रोधरूपी 'द्राक्षारस' सर्व राष्ट्रांना पाजिला.

९ त्यांच्यामागून तिसरा दिव्यदूत येऊन मोठ्यानें म्हणाला: जो कोणी त्या श्वापदाला व त्याच्या मूर्तीला नमन करितो आणि आपल्या कपाळावर किंवा आपल्या हातावर त्याची खूण करून घेतो, १० तोहि 'देवाच्या क्रोधाच्या प्याल्यांत निरा घातलेला' त्याचा कोपरूपी 'द्राक्षारस पिईल,' आणि पवित्र दिव्यदूतांसमक्ष व कोकऱ्यासमक्ष त्याला 'अग्नि व गंधक' यांपासून पीडा होईल. ११ त्यांच्या पीडेचा 'धूर गुगानुगुग वर येतो; आणि जे श्वापदाला व त्याच्या मूर्तीला नमन करितात त्यांस, आणि जो कोणी त्याच्या नामाची खूण करून घेतो त्यास, 'रात्रंदिवस' विश्रांति मिळत नाहीं. १२ देवाच्या आज्ञा पाळणारे व येशूवरील विश्वास धरून राहणारे पवित्र लोक यांचा धीर यावरून दिसून येतो.

१३ तेव्हां स्वर्गांतून झालेली वाणी मीं ऐकिली; ती म्हणाली, लिही: प्रभूमध्ये मरणारे आतांपासून धन्य आहेत. आत्मा म्हणतो: खरेंच, आपल्या कष्टांपासून सुटून त्यांस विसावा मिळेल; त्यांनीं कृत्यें त्याजबरोबर जातात.

१४ नंतर मीं पाहिलें, तों पांढरा मेघ व त्या मेघावर बसलेला मनुष्याच्या पुत्रासारखा एक जण दृष्टीस पडला;

त्याच्या मस्तकावर सोन्याचा मुगूट व त्याच्या हातीं तीक्ष्ण धारेचा विळा होता. १५ तेव्हां दुसरा एक दिव्यदूत मंदिरांतून निघून मेघावर बसलेल्या पुरुषास उच्च वाणीनें म्हणाला, तूं आपला 'विळा लावून' कापणी कर; कारण 'कापणीची वेळ आली आहे; पृथ्वीचें पीक पिकून गेलें आहे. १६ तेव्हां मेघावर बसलेल्या पुरुषानें आपला विळा पृथ्वीवर टाकिला; आणि पृथ्वीची कापणी झाली.

१७ मग दुसरा एक दिव्यदूत स्वर्गातील मंदिरांतून निघाला, त्याच्याजवळहि तीक्ष्ण धारेचा विळा होता. १८ ज्याला अग्नीवर अधिकार आहे असा दुसरा एक दिव्यदूत वेदीजवळून बाहेर निघाला; त्यानें ज्याच्याजवळ तीक्ष्ण धारेचा 'विळा' होता त्याला उच्च वाणीनें म्हटलें, तूं आपला तीक्ष्ण धारेचा 'विळा लावून' पृथ्वीच्या द्राक्षीचे घड तोडून घे; तिचीं द्रक्षें परिपक्व झालीं आहेत. १९ तेव्हां त्या दिव्यदूतानें आपला विळा पृथ्वीवर चालविला आणि पृथ्वीच्या द्राक्षीचे घड तोडून देवाच्या क्रोधाच्या मोठ्या द्राक्षकुंडांत टाकिले. २० तें द्राक्षकुंड नगराबाहेर तुडविलें गेलें; त्यांतून रक्त वाहिलें, तें शंभर कोसपर्यंत घोड्यांच्या लगामांस पोहंचेइतकें होतें.

१ नंतर मीं अत्यंत आश्चर्यकारक असें दुसरें १५ एक चिन्ह स्वर्गांत पाहिलें; 'सात पीडा' घेतलेले सात दिव्यदूत दृष्टीस पडले; या पीडा शेवटल्या होत्या, कारण त्यांच्या योगें देवाचा क्रोध पूर्ण झाला.

२ मग जसा काय अग्निमिश्रित काचेचा समुद्र असें कांहीं माझ्या दृष्टीस पडलें; त्या काचेच्या समुद्रावर श्वापदापासून, त्याच्या मूर्तीपासून, व त्याच्या नाम-संख्येपासून जय मिळविणारे लोक हातांत देवाचे विणे घेऊन उभे राहिलेले दृष्टीस पडले. ३ 'ते देवाचा दास मोशे याचें गीत,' व कोकन्याचें 'गीत गातांना म्हणतात: हे 'सर्वसत्ताधारी प्रभु देवा, तुझीं कृत्यें थोर' व 'आश्चर्यकारक आहेत; हे 'राष्ट्राधिपते,' तुझे 'मार्ग नीतीचे व सत्य' आहेत. ४ 'हे प्रभो, तुला कोण भिणार नाही?' 'तुझ्या नामाचा महिमा कोण करणार नाही?' कारण 'पवित्र' असा काय तो तूंच एक आहेस; आणि तुझीं न्याय्यकृत्यें प्रगट झालीं आहेत म्हणून 'सर्वे राष्ट्रे येऊन तुझ्यासमोर नमन करितील'.

५ नंतर मीं पाहिलें, तों 'साक्षीच्या मंडपाचें' स्वर्गातील मंदिर उघडलें; ६ आणि स्वच्छ व तेजस्वी 'तागाचीं वस्त्रें परिधान केलेले' व उरांवरून सोन्याचा पट्टा बांधिलेले असे, 'सात पीडा' घेतलेले ते सात दिव्यदूत त्या मंदिरांतून बाहेर आले. ७ त्या चार प्राण्यांपैकीं एकांनें युगानुयुग जीवंत असणाऱ्या देवाच्या क्रोधानें भरलेल्या सोन्याच्या सात वाड्या त्या सात दिव्यदूतांस दिल्या. ८ तेव्हां देवाचें 'तेज' व पराक्रम यांपासून निघालेल्या 'धुरानें' मंदिर भरून गेलें; आणि त्या सात दिव्यदूतांच्या 'सात पीडा' संपेपर्यंत 'कोणाच्यानें' मंदिरांत 'जाववळें नाहीं.'

१ नंतर मीं मंदिरांतून निघालेली एक मोठी १६ वाणी ऐकिली; ती त्या सात दिव्यदूतांस म्हणाली: जा, देवाच्या क्रोधाच्या सात वाड्या पृथ्वीवर ओता.

२ तेव्हां पहिल्यानें जाऊन आपली वाटी पृथ्वीवर ओतिली; तों त्या श्वापदाची खूण धारण केलेले आणि त्याच्या मूर्तीला नमन करणारे लोक यांवर बाईट व दुष्ट रोगाची धाड पडली.

३ दुसऱ्यानें आपली वाटी समुद्रांत ओतिली; तेव्हां 'तो' मृताच्या रक्तासारखा 'रक्तमय झाला,' आणि समुद्रांतील सर्व जीवसृष्टि नष्ट झाली.

४ तिसऱ्यानें आपली वाटी नद्या व पाण्याचे झरे यांत ओतिली; 'तों तीं रक्तमय झालीं,' ५ तेव्हां मीं जलांच्या दिव्यदूताला असें बोलतांना ऐकिलें: 'जो तूं आहेस' व होतास, 'जो तूं पवित्र,' त्या तूं असा न्यायनिवाडा केला म्हणून तूं 'न्यायवान' आहेस; ६ त्यांनीं पवित्र लोकांचें व संदेष्ट्यांचें 'रक्त पाडिलें' आणि तूं 'त्यांस रक्त प्यावयास' लाविलें आहे; ह्यास ते पात्र आहेत. ७ नंतर मीं वेदीला असें बोलतांना ऐकिलें: हो, 'हे सर्व सत्ताधारी प्रभु देवा, तुझे न्याय सत्य' व 'नीतीचे' आहेत.

८ चवथ्यानें आपली वाटी सूर्यावर ओतिली; त्याकडे अग्नीच्या योगें मनुष्यांना करपवून टाकण्याचें सोपविलें होतें. ९ मनुष्ये कडक उन्हांनें करपून गेलीं; तेव्हां त्या पीडांवर ज्याला अधिकार आहे त्या देवाच्या नामाची निंदा त्यांनीं केली आणि देवाचें गौरव करण्यासाठीं पश्चात्ताप करावा तो त्यांनीं केला नाहीं.

१० पांचव्यानें आपली वाटी श्वापदाच्या आसनावर ओतिली; तों त्याचें राज्य 'अंधकारमय' झालें, आणि लोकांनीं दुःखामुळे आपल्या जिभा चाविल्या; ११ आपल्या वेदनांमुळे व आपल्या त्रणांमुळे त्यांनीं स्वर्गाच्या देवाची निंदा केली, आणि आपल्या कर्माचा पश्चात्ताप केला नाही.

१२ सहाव्यानें आपली वाटी फरात महानदावर ओतिली; तों सूर्याच्या उगवतीपासून येणाऱ्या राजांची वाट सिद्ध व्हावी म्हणून तिचें पाणी आटून गेलें. १३ नंतर मी 'बेडकांसारखे' तीन अशुद्ध आत्मे अजगराच्या तोंडांतून, श्वापदाच्या तोंडांतून व खोऱ्या संदेष्ट्याच्या तोंडांतून निघतांना पाहिले. १४ ते चिन्हें करणाऱ्या भूतांचे आत्मे आहेत; ते संपूर्ण जगांतील राजांस 'सर्वसत्ताधारी देवाच्या' त्या मोठ्या दिवसाच्या लढाईसाठीं एकत्र करावयास त्यांजकडे बाहेर जातात. (१५ पाहा, मी चोराप्रमाणें येतो. आपण नम्र असें चालूं नये व आपली लाज लोकांस दिसूं नये म्हणून जो जाग्रत राहतो व आपलीं वस्त्रें राखितो तो धन्य.) १६ त्यांनीं त्यांस इब्री भाषेंत 'हर्मगिदोन' म्हटलेल्या ठिकाणीं एकत्र केलें.

१७ सातव्यानें आपली वाटी अंतराळांत ओतिली; तों मोठी 'वाणी मंदिरांतून,' राजासनापासून निघाली; ती म्हणाली, झालें; १८ तेव्हां 'विजा, ध्वनि व गर्जना' झाल्या; शिवाय मोठा भूमिकंप झाला, तो इतका कीं 'पृथ्वीवर' मनुष्य 'झाल्यापासून' इतका मोठा 'कधीं झाला नव्हता.' १९ मोठ्या नगराचे तीन विभाग झाले; राष्ट्रांचीं नगरें कोसळलीं आणि त्यानें 'आपल्या' 'तीव्र क्रोधाच्या द्राक्षारसाचा प्याला' तिला द्यावा, म्हणून देवासमोर 'मोठ्या बाबेल' [शहराचें] स्मरण करण्यांत आलें. २० सर्व बेटें पळून गेलीं, आणि डोंगरांचा थांग नाहीसा झाला. २१ सुमारे एक मण वजनाच्या 'मोठ्या गारा' आकाशांतून मनुष्यांवर पडल्या; तेव्हां गारांच्या पीडेमुळे लोकांनीं देवाची निंदा केली; कारण त्या गारांची पीडा 'पराकाष्ठेची' होती.

१ नंतर सात वाऱ्या घेतलेल्या दिव्यदूतांपैकी १७ एक जण येऊन मजबरोबर बोर्लू लागला; तो म्हणाला, इकडे ये, म्हणजे 'बहुत जलांवर' बसलेली मोठी कळवंतीण हिचा झालेला न्यायनिवाडा तुला दाखवितों; २ 'तिच्याबरोबर पृथ्वीवरील राजांनीं जारकर्म केलें' आणि 'तिच्या' जारकर्मरूपी 'द्राक्षारसानें पृथ्वीवर' राहणारे 'मस्त झाले.' ३ मग मी आत्म्यानें संचरलेला असतांना त्यानें मला रानांत नेलें; तों देव-निंदात्मक नावांनीं भरलेल्या, सात डोकी व दहा शिंगें असलेल्या किरमिजी रंगाच्या 'श्वापदावर' बसलेली एक स्त्री दृष्टीस पडली. ४ ती स्त्री जांभळी व किरमिजी वस्त्रें ल्यालेली, आणि सोनें, मूल्यवान् रत्नें व मोल्यें यांनीं शृंगारलेली होती; तिच्या हातांत अमंगळ पदार्थांनीं म्हणजे तिच्या जारकर्माच्या मळानें भरलेला 'सोन्याचा प्याला' होता; ५ तिच्या कपाळावर 'मोठी बाबेल, कळवंतीणींची' व पृथ्वीवरील अमंगळपणांची आई, हें गूढार्थक नाव लिहिलेलें होतें. ६ ती स्त्री पवित्र जनांच्या रक्तांन व येशूच्या साक्ष्यांच्या रक्तांन मस्त झालेली माझ्या दृष्टीस पडली. तिला पाहून मला फार आश्चर्य वाटलें. ७ दिव्यदूतांन मला म्हटलें, तुला आश्चर्य कां वाटलें? ती स्त्री आणि सात डोकी व दहा शिंगें असलेलें तिला वाहून नेणारें श्वापद यांचें गूज मी तुला सांगतों. ८ जें 'श्वापद' तूं पाहिलें तें होतें आणि नाही; तें 'अगाधकूपांतून वर येणार' आहे व नाशांत जाणार आहे. जगाच्या स्थापनेपासून 'ज्यांचें' नाव 'जीवनी पुस्तकांत लिहिलें' नाही असे पृथ्वीवर राहणारे लोक, तें श्वापद होतें, नाही व येणार असे पाहून आश्चर्य करितील. ९ हें ज्ञानी मनाचें काम आहे. तीं सात डोकीं सात डोंगर आहेत; त्यांवर ती स्त्री बसली आहे; १० आणि तीं [डोकीं] सात राजे आहेत; त्यांपैकी पांच पडले आहेत, एक आहे आणि एक अद्याप आला नाही; तो आल्यावर त्याला थोडा वेळ राहावें लागेल. ११ जें श्वापद होतें आणि नाही तें आठवा [राजा] आहे; तो त्या सातांपासून झालेला आहे; आणि तो

नाशांत जाणार आहे. १२ जी 'दहा शिंगे' तूं पाहिलीं 'तीं दहा राजे आहेत,' त्यांस अद्यापि राज्य मिळालें नाहीं; तरी त्यांस श्वापदाबरोबर तासभर राजांच्या सारखा अधिकार मिळतो. १३ ते एकविचाराचे आहेत आणि ते आपलें सामर्थ्य व अधिकार श्वापदाला देतात. १४ हे कोंक्याबरोबर लढतील, परंतु कोंकरा त्यांस जिंकिल, कारण तो 'प्रभूंचा प्रभु आणि राजांचा राजा' आहे; आणि पाचारण केलेले, निवडलेले व विश्वासू असे जे त्याजबरोबर आहेत तेहि विजय मिळवितील. १५ आणखी तो मला म्हणाला, जेथें कळवंतीण बसली आहे, तेथें जीं जलें तूं पाहिलीं तीं लोक, जनसमूह, राष्ट्र, भाषा अशीं आहेत. १६ जीं दहा शिंगे व जें श्वापद तूं पाहिलें तीं कळवंतीणीचा द्वेष करितील व तिला ओसाड व नम्र करितील, तिचें मांस खातील व अग्नीनें तिला जाळून टाकितील. १७ त्यांनीं एकविचारानें वागून देवाचीं वचनें पूर्ण होत तोंपर्यंत आपलें राज्य श्वापदाला द्यावें अशा इराद्यानें कृति करण्याचें देवानें त्यांच्या मनांत घातलें. १८ जी स्त्री तूं पाहिली ती 'पृथ्वीवरच्या राजांवर' राज्य करणारी मोठी नगरी आहे.

१ त्यानंतर मीं दुसऱ्या एका दिव्यदूताला १८ स्वर्गातून उतरतांना पाहिलें, त्याला मोठा अधिकार होता; आणि त्याच्या तेजांनीं पृथ्वी प्रकाशित झाली. २ तो मोठ्या उच्च वाणीनें म्हणाला, 'पडली, मोठी बाबेल पडली;' ती 'भूतांची वस्ती' व सर्व प्रकारच्या अशुद्ध आत्म्यांचा आश्रय व सर्व प्रकारच्या अशुद्ध व ओंगळ पाखरांचा आश्रय अशी झाली आहे. ३ कारण 'तिच्या' जारकर्माचा क्रोधरूपी 'द्राक्षारस सर्व राष्ट्रें प्यालीं आहेत; पृथ्वीवरील राजांनीं तिच्याबरोबर जारकर्म केलें' व पृथ्वीवरील व्यापारी तिच्या विषयभोगास लाविलेल्या द्रव्यबळानें धनवान् झाले.

४ मग स्वर्गातून निघालेली दुसरी एक वाणी मीं ऐकिली; ती म्हणाली: 'माझ्या लोकांनो,' तुम्हीं तिच्या पापांचे वाटेकरी होऊं नये आणि तुम्हांला तिच्या

पीडांतील कोणतीहि पीडा होऊं नये म्हणून 'तिच्यांतून निघा.' ५ कारण तिच्या 'पापांचा ढीग स्वर्गापर्यंत पोहंचला' आहे; आणि तिच्या अधर्माची आठवण देवानें केली आहे. ६ 'जसें तिनें दिलें तसें तिला द्या, तिच्या कर्माप्रमाणें' तिला दुष्पट द्या; तिनें प्याल्यांत जितकें ओतिलें त्याच्या दुष्पट तुम्ही त्यांत ओता. ७ ज्या मानानें तिनें आपलें गौरव केलें व विषयभोग घेतला, त्या मानानें तिला पीडा व दुःख द्या; कारण ती 'आपल्या मनांत म्हणते, मी राणी होऊन बसलों आहे; मी कांहीं विधवा नाहीं; मी दुःख पाहणार देखील नाहीं.' ८ यामुलें तिच्या पीडा म्हणजे मरण, दुःख व दुष्काळ 'एका दिवशींच येतील;' आणि ती अग्नीनें जाळून टाकिली जाईल; कारण ज्यानें तिचा 'न्याय-निवाडा केला' तो 'प्रभु' देव 'सामर्थ्यवान्' आहे. ९-१० पृथ्वीवरील ज्या राजांनीं तिच्याबरोबर 'जारकर्म' व विलास 'केला' ते तिच्या पीडेच्या भयामुलें दूर उभे राहून तिच्या जळण्याचा धूर पाहतील तेव्हां तिजकरितां 'रडतील व [ऊर] बडवून घेतील'; ते म्हणतील, अनर्थ! अनर्थ! बाबेल ही मोठी नगरी होती! ही बळकट नगरी होती! एका क्षणांत तुला न्यायदंड प्राप्त झाला आहे. ११ पृथ्वीवरील 'व्यापारी' तिजसाठीं 'रडतात व शोक करितात;' कारण त्यांचा माल आतां कोणी विकत घेत नाहीं; १२ सोनें, रुपें, मोलवान् रत्नें, मोल्यें, तागाचें तलम कापड, जांभळ्या रंगाचें कापड, रेशमी कापड, किरमिजी रंगाचें कापड, सर्व प्रकारचें सुगंधी काष्ठ, सर्व प्रकारचीं हस्तिदंती पात्रें, सर्व प्रकारचीं अति मोलवान् काष्ठ्यांचीं, पितळेचीं, लोखंडाचीं व संगमरवरी पाषाणाचीं पात्रें; १३ दालचिनी, सुगंधी उटणें, धूपद्रव्यें, सुगंधी तेल, उद, द्राक्षारस, जैतुनाचें तेल, सपीठ, गहूं, गुरें, मेंढरें, घोडे, रथ, दास व 'मनुष्यांचे जीव' हा त्यांचा माल कोणी घेत नाहीं. १४ ज्या फळ-फळावळीची तुझ्या जिवाला चटक लागली ती तुज-पासून गेली; आणि मिष्टान्न व विलासाचे पदार्थ हे सर्व तुजपासून नाहींतसे झाले, ते पुढें कोणाला मिळणारच नाहींत. १५ तिजकडून धनवान् झालेले

ह्या पदार्थाचे 'व्यापारी' 'रडत व शोक करीत' तिच्या पीडेच्या भयामुळे दूर उमे राहतील; १६ आणि म्हणतील: अनर्थ! अनर्थ! [पहा ही] मोठी नगरी! तागाचीं बारीक वखें, जांभळीं व किरमिजी वखें पांघरलेली, सोनें, मोलवान् रत्नें व मोल्यें यांनीं शृंगारलेली नगरी! १७ एका क्षणांत ह्या इतक्या संपत्तीची ओसाडी झाली. सर्व 'नाखोदे,' गलबतांवरून बंदरो-बंदरीं जाणारे, 'खलाशी व समुद्रावर' निर्वाह करणारे सर्व दूर 'उमे राहिले;' १८ आणि तिच्या जळण्याचा धूर पाहून आक्रोश करीत म्हणाले: या मोठ्या नगरी 'सारखी कोणती' नगरी आहे? १९ 'त्यांनीं आपल्या डोक्यांत धूळ घातली आणि रडत, शोक करीत व आक्रोश करीत' म्हटलें, अनर्थ! अनर्थ! जिच्या 'संपत्तीनें समुद्रांत' गलबतें बाळगणारे सर्व 'श्रीमंत झाले' ती मोठी नगरी! गेली, गेली! ती एका क्षणांत 'ओसाड झाली.' २० हे स्वर्ग, अहो पवित्र जनांनो, प्रेषितांनो व संदेष्ट्यांनो, तिजविषयीं 'आनंद करा; कारण' देवानें तिला दंड करून तुमचा 'न्याय-निवाडा केला आहे.'

२१ नंतर एका बलवान् दिव्यदूतानें जात्याच्या मोठ्या तळीसारखा 'धोंडा' उचलिला 'आणि' तो समुद्रांत 'टाकिताना म्हटलें: अशीच' ती 'मोठी नगरी बाबेल' झपाट्यानें टाकिली जाईल 'व फिरून' सापडणारच नाही; २२ विणेकरी, 'गवई, पांवा वाजविणारे व करणेकरी' यांचा 'शब्द' तुझ्यांत यापुढें ऐकूं येणारच नाही; कोणत्याहि कारागिरीचा कोणताहि कारागीर तुझ्यांत यापुढें सापडणारच नाही; 'आणि जात्याचा शब्द तुझ्यांत यापुढें ऐकूं येणारच नाही; २३ 'दिव्याचा उजेड' तुझ्यांत यापुढें दिसणारच नाही; आणि 'नवऱ्याचा व नवरीचा' शब्द तुझ्यांत यापुढें ऐकूं येणारच नाही; तुझे व्यापारी पृथ्वीवरील थोर थोर होते; आणि सर्व राष्ट्रे 'तुझ्या चेटकानें' ठकविलीं गेलीं. २४ तिच्यामध्ये संदेष्ट्यांचें, पवित्र जनांचें व 'पृथ्वीवर वधलेल्या सर्वांचें' रक्त सापडलें.

१ ह्यानंतर स्वर्गातील मोठ्या समुदायाची १९ जशी काय एक मोठी वाणी मीं ऐकिली; ती म्हणाली, 'हालेलूया;' तारण, गौरव व सामर्थ्य हीं आमच्या देवाचीं आहेत; २ कारण त्याचे न्याय-निर्बंध सत्य व 'नीतीचे' आहेत; ज्या मोठ्या कळवंतणीनें आपल्या जारकर्मांनें पृथ्वी भ्रष्ट केली तिचा न्याय-निवाडा त्यानें केला आहे, आपल्या 'दासांच्या रक्ताबद्दल तिचा सूड घेतला आहे.' ३ ते पुनः म्हणाले, 'हालेलूया; तिचा धूर युगानुयुग वर चढत आहे.' ४ तेव्हां ते चोवीस वडील [पुरुष] व ते चार प्राणी उपडे पडून 'राजासनावर बसलेल्या' देवाला नमस्कार घालिताना म्हणाले: आमेन; 'हालेलूया.' ५ इतक्यांत 'राजासना-पासून वाणी झाली; ती म्हणाली: अहो त्याची भीति बाळगणाऱ्या सर्व लहानथोर जनांनो, अहो त्याच्या दासांनो, आमच्या देवाचें स्तवन करा. ६ तेव्हां जणू काय मोठ्या समुदायाची वाणी, बहुत जलप्रवाहांची वाणी व प्रचंड गर्जनांची वाणी मीं ऐकिली; ती म्हणाली: हालेलूया; कारण 'सर्वसत्ताधारी' आमचा 'प्रभु देव' यानें 'राज्य हातीं घेतलें आहे.' ७ 'आपण आनंद' व 'उल्लास करूं' व त्याचें गौरव करूं; कारण कोकऱ्याचें लग्न आलें आहे, आणि त्याच्या नवरीनें स्वतःला सजविलें आहे. ८ तिला तेजस्वी व शुद्ध असें तागाचें तलम वस्त्र परिधान करावयाला दिलें आहे; तें तागाचें तलम वस्त्र पवित्र लोकांचीं नीतिकृत्यें आहेत. ९ तेव्हां तो मला म्हणाला: हें लिही कीं कोकऱ्याच्या लग्नाच्या मेजवानीस बोलाविलेले ते धन्य. तो मला असेंहि म्हणाला: हीं देवाचीं सत्य वचनें आहेत. १० तेव्हां मी त्याच्या पायां पडून नमस्कार घालणार होतो; परंतु तो मला म्हणाला: असें करूं नये; मी तुझा आणि जे येशूची साक्ष पटवितात त्या तुझ्या बंधूंचा सोबतीचा दास आहे; नमस्कार देवाला घाल; येशून दिलेली साक्ष संदेशाचें मर्म आहे.

११ 'नंतर मीं स्वर्ग उघडलेला पाहिला;' तों पाहा, एक पांढरा घोडा आणि विश्वासू व सत्य असा म्हटलेला त्याजवर बसलेला एक [पुरुष] माझ्या दृष्टीस पडला;

१ मुलांत: आत्मा

‘तो नीतीने न्यायनिवाडा करितो’ व लढाई चालवितो. १२ ‘त्याचे डोळे अग्नीच्या ज्योतीसारखे व त्याच्या डोक्यावर पुष्कळ मुगूट होते; त्यावर एक नाव लिहिलेले होते; ते त्याजवाचून कोणाला कळत नाही. १३ रक्षांत बुचकळलेले वस्त्र त्याने अंगावर घेतले होते; आणि देवाचा शब्द हें नाव त्याला देण्यांत आले होते. १४ स्वर्गातील सैन्ये पांढऱ्या घोड्यांवर बसून पांढरीं व शुद्ध अशीं तागाचीं तलम वस्त्रे अंगावर घालून त्याच्या-मागे चालत होती. १५ त्याने ‘राष्ट्रांस मारावे’ म्हणून त्याच्या ‘तोंडांतून’ तीक्ष्ण धारेची तरवार निघते; तो ‘त्यांवर लोखंडी दंडाने राज्य करील;’ आणि ‘सर्वसत्ता-धारी देव याच्या’ तीव्र क्रोधाच्या द्राक्षारसाचे ‘कुंड तो तुडवितो.’ १६ त्याच्या वस्त्रावर व त्याच्या मांडीवर हें नाव लिहिलेले आहे: **राजांचा राजा आणि प्रभूंचा प्रभु.**

१७ नंतर मी एका दिव्यदूतास सूर्यांत उभें राहिलेले पाहिले; तो अंतराळांतील मध्यभागी उडणाऱ्या सर्व पाखरांस उच्च वाणीने म्हणाला: ‘या,’ देवाच्या मोठ्या जेवणावळीस एकत्र व्हा; १८ ‘राजांचे’ मांस, सरदारांचे मांस, ‘बळवानांचे’ मांस, घोड्यांचे’ व त्यांवरील खारांचे ‘मांस, आणि स्वतंत्र व दास, लहानमोठे अशा सर्वांचे मांस’ ‘खावयास’ या.

१९ तेव्हां ते श्वापद, ‘पृथ्वीवरील राजे’ व त्यांचीं सैन्ये हीं घोड्यांवर बसलेल्या पुरुषांबरोबर व त्याच्या सैन्यांबरोबर लढाई करावयास ‘एकत्र झालेली’ मी पाहिली. २० मग श्वापद धरिले गेले आणि त्यांबरोबर खोटा संदेष्टाहि धरिला गेला; त्याने श्वापदाची खूण धारण केलेल्या व त्याच्या मूर्तीला भजणाऱ्या लोकांस त्याच्यासमोर चिन्हें करून ठकविले होते. ह्या दोहोंना जळत्या गंधकाच्या अग्निसरोवरांत जीवंत टाकण्यांत आले; २१ बाकीचे लोक घोड्यांवर बसलेल्या पुरुषाच्या तोंडांतून निघालेल्या तरवारीने मारिले गेले; आणि त्यांच्या मांसांने सर्व पाखरे तृप्त झाली.

१ नंतर मी एका दिव्यदूताला स्वर्गांतून उतरतांना पाहिले. त्याच्याजवळ अगाधकूपाची किल्ली होती व त्याच्या हातीं एक मोठा साखळदंड

होता. २ त्याने ‘दियाबल’, जो ‘सैतान’ म्हटलेला जुनाट ‘साप,’ म्हणजे अजगर त्यास धरिले; हजार वर्षे बांधलेले राहण्यासाठीं त्याला बांधून अगाधकूपांत टाकिले; ३ आणि हजार वर्षे पूर्ण होत तोंपर्यंत त्याने राष्ट्रांस आणखी ठकवूं नये म्हणून वरून बंद करून त्यावर शिक्षा मारिला; त्यानंतर त्याला थोडा वेळ सोडिले पाहिजे.

४ नंतर मी आसने पाहिली, त्यांवर कोणी बसले होते; त्यांस न्यायनिवाडा करण्याचा अधिकार दिला होता; आणि येशूच्या साक्षीमुळे व देवाच्या वचनामुळे ज्यांचा शिरच्छेद झाला होता, ज्यांनीं श्वापदाला व त्याच्या मूर्तीला नमस्कार घातला नव्हता, आणि आपल्या कपाळावर व आपल्या हातावर त्याची खूण घेतली नव्हती त्यांचे जीवात्मेहि पाहिले. ते जीवंत झाले आणि त्यांनीं ख्रिस्ताबरोबर हजार वर्षे राज्य केले. ५ मृतांपैकी बाकीचे लोक, तीं हजार वर्षे पूर्ण होत तोंपर्यंत जीवंत झाले नाहीत; हेंच पाहिले पुनरुत्थान. ६ पहिल्या पुनरुत्थानांत ज्याला भाग आहे तो धन्य व पवित्र आहे; अशा लोकांवर दुसऱ्या मरणाची सत्ता नाही, तर ते ‘देवाचे’ व ख्रिस्ताचे ‘याजक’ होतील; आणि त्यांबरोबर हजार वर्षे राज्य करतील.

७ तीं हजार वर्षे संपल्यावर सैतानाला आपल्या कैदेतून सोडण्यांत येईल; ८ आणि तो पृथ्वीच्या चार कोपऱ्यांतील राष्ट्रें, गोग व मागोग, यांस ठकवावयास, त्यांस लढाईसाठीं एकत्र करावयास बाहेर येईल; त्यांची संख्या समुद्राच्या वाळूइतकी आहे. ९ त्यांनीं ‘पृथ्वीच्या विस्तारावर’ फिरून पवित्र जनांची छावणी व ‘प्रिय’ नगर वेढिले; तेव्हां देवापासून स्वर्गांतून अग्नि उतरला आणि त्याने त्यांस ‘खाऊन टाकिले.’ १० त्यांस ठकविणाऱ्या सैतानाला ‘अग्नीच्या’ व ‘गंधकाच्या’ सरोवरांत टाकण्यांत आले; त्यांत ते श्वापद व तो खोटा संदेष्टा आहेत; तेथे त्यांस रात्रंदिवस युगानयुगपर्यंत पीडा भोगावी लागेल.

११ ‘नंतर’ मोठे पांढरें राजासन व त्यावर ‘बसलेला’ एक जण माझ्या दृष्टीस पडला; त्याच्या तोंडापुढून पृथ्वी व आकाश हीं ‘पळालीं; त्यांकरितां ठिकाण म्हणून

सापडलें नाहीं.' १२ मग मृत झालेल्या लहानथोरांना मी राजासनापुढें उभें राहिलेलें पाहिलें. त्या वेळीं 'पुस्तकें उघडलीं गेलीं; तेव्हां' दुसरें एक 'पुस्तक उघडलें गेलें, तें जीवनाचें होतें;' आणि त्या पुस्तकांत जें लिहिलें होतें त्यावरून मृतांचा न्याय 'ज्यांच्या त्यांच्या कर्माप्रमाणें' ठरविण्यांत आला. १३ तेव्हां जे मेलेले लोक समुद्रांत होते त्यांस समुद्रानें दिलें; जे मेलेले लोक मरणावस्थेंत व मृतलोकांत होते त्यांस त्यांनीं दिलें; आणि ज्यांच्या 'त्यांच्या कर्माप्रमाणें' प्रत्येकाचा न्याय ठरविण्यांत आला. १४ तेव्हां मरण व मृतलोक हीं अग्नीच्या सरोवरांत टाकिलीं गेलीं. अग्नीचें सरोवर हें दुसरें मरण आहे. १५ ज्या कोणाचें नाव 'जीवनाच्या पुस्तकांत लिहिलेलें सापडलें नाहीं,' तो अग्नीच्या सरोवरांत टाकिला गेला.

१ नंतर मीं 'नवें आकाश व नवी पृथ्वी' हीं २१ पाहिलीं; पहिलें आकाश व पहिली पृथ्वी हीं निघून गेलीं आणि समुद्रहि राहिला नाहीं. २ तेव्हां मीं 'पवित्र नगर, नवें यरुशलेम' देवापासून खर्गातून उतरतांना पाहिलें; तें नवऱ्यासाठीं 'शृंगार-लेल्या नवरीप्रमाणें' सजविलेलें होतें; ३ आणि मीं राजासनांतून आलेली मोठी वाणी ऐकिली. ती म्हणाली: 'पाहा,' देवाचा 'मंडप' मनुष्यांजवळ आहे, त्यांजबरोबर 'देव आपली वस्ती करील;' 'ते त्याचे लोक होतील, आणि देव स्वतः 'त्यांजबरोबर राहील.' ४ तो त्यांच्या 'डोळ्यांचे सर्व अश्रु पुसून टाकील;' यापुढें मरण हें नाहीं; शोक, रडणें व कष्ट हींहि नाहींत; कारण पहिलें होऊन गेलें. ५ तेव्हां 'राजासनावर बसलेला' म्हणाला, 'पाहा, मी' सर्व 'नवें करितों.' तो म्हणाला, लिही; कारण हीं वचनं विश्वसनीय व सत्य आहेत. ६ तो मला म्हणाला, त्यांप्रमाणें होऊन गेलें आहे. मी अल्फा व ओमेगा, 'प्रारंभ' व 'शेवट' आहे. मी 'तान्हेल्याला जीवनी' झऱ्याचें 'पाणी फुकट' देईन. ७ जो कोणी विजय मिळवितो त्याला ह्या गोष्टी वारशानें मिळतील; 'मी त्याचा देव होईन, आणि तो माझा पुत्र होईल;' ८ परंतु मेकड, विश्वास न ठेवणारे अमंगळ, खून करणारे, जारकमीं, चेटकी, मूर्तिपूजक

व सर्व लबाड यांस 'अग्नीच्या व गंधकाच्या जळत्या' सरोवरांत वाटा मिळेल; हें दुसरें मरण आहे.

९ नंतर शेवटल्या 'सात पीडांनीं' भरलेल्या सात वाट्या ज्यांनीं हातीं घेतल्या होत्या अशा सात दिव्यदूतांपैकी एक दिव्यदूत येऊन मजबरोबर बोलला; तो म्हणाला: ये, नवरी म्हणजे कोकऱ्याची स्त्री ती मी तुला दाखवितों. १० तेव्हां मी आत्म्यानें संचरित झालों असतां त्यानें मला मोठ्या 'उंच डोंगरावर' नेलें, आणि 'पवित्र नगर यरुशलेम' देवापासून खर्गातून उतरतांना दाखविलें. ११ त्याच्या ठायीं 'देवाचें तेज' होतें; त्याची कांति अति मोलवान रत्नासारखी होती; ती स्फटिकाप्रमाणें लखलखणाऱ्या यास्फे खड्यासारखी होती; १२ त्याला मोठा व उंच तट होता; त्याला बारा वेशी होत्या, आणि वेशींजवळ बारा दिव्यदूत होते. त्या वेशींवर 'नावें' लिहिलेलीं होती तीं 'इस्त्राएलाच्या संतानाच्या' बारा वंशांचीं होती. १३ 'पूर्वेकडे तीन वेशी; उत्तरेकडे तीन वेशी; दक्षिणेकडे तीन वेशी; व पश्चिमेकडे तीन वेशी होत्या.' १४ नगराच्या तटाला बारा पायांचे धोंडे होते, त्यांवर कोकऱ्याच्या बारा प्रेषितांचीं नावें होती. १५ जो मजबरोबर बोलत होता त्याजवळ नगराचें, त्याच्या वेशींचें व त्याच्या तटाचें मोजमाप घेण्यासाठीं सोन्याच्या 'बोरुचें माप' होतें. १६ नगर 'चौरस' होतें; त्याची जितकी रुंदी होती तितकीच त्याची लांबी होती; त्यानें नगराचें माप बोरुनें घेतलें, तें सहाशें कोस झालें; त्याची लांबी, रुंदी व उंची समान होती. १७ मग त्यानें त्याच्या 'तटाचें माप घेतलें,' तें मनुष्याच्या हातानें एकशें चवेचाळीस हात भरलें; मनुष्याचा हात म्हणजे दिव्यदूताचा हात: १८ त्याचा 'तट यास्फे' रत्नाचा होता; आणि नगर शुद्ध काचेसारखें शुद्ध सोनेच होतें. १९ नगराच्या तटाचे 'पाये' वेगवेगळ्या मूल्यवान रत्नांनीं शृंगारले होते. पहिला पाया यास्फे, दुसरा नीळ, तिसरा शिवधातु, चवथा पाच, २० पांचवा गोमेद, सहावा सार्दि, सातवा लसणा, आठवा वैडूर्य, नववा पुष्कराज, दहावा सोनलसणी, अकरावा याकीथ, बारावा पद्मराग, असे ते होते. २१ बारा

वेशी बारा मोल्यांच्या होत्या; एकेक वेस एकेका मोल्याची होती; नगरांतील 'मार्ग' पारदर्शक काचेसारखा शुद्ध सोनेंच होता. २२ त्यांत मंदिर माझ्या पाहण्यांत आलें नाहीं; कारण 'सर्वसत्ताधारी प्रभु देव' व कोकरा हेच त्याचें मंदिर होत. २३ नगरावर सूर्याचा किंवा चंद्राचा प्रकाश पडण्याची गरज नाहीं; 'कारण देवाच्या तेजांनं तें प्रकाशित केलें आहे;' कोकरा त्याचा वीप आहे. २४ 'राष्ट्र' त्याच्या 'प्रकाशानें चालतील आणि पृथ्वीवरील राजे' आपलें 'वैभव' त्यांत आणितात. २५ त्याच्या 'वेशी दिवसा बंद होणारच नाहींत; रात्र' तर तेथें नाहींच; २६ 'राष्ट्रांचें वैभव' व प्रतिष्ठा त्यामध्ये आणतील; २७ 'त्याच्यांत कांहीं निषिद्ध' आणि अमंगळपणा व असत्य आचरणारा इसम यांचा 'प्रवेश होणारच नाहीं;' तर 'कोकन्याच्या जीवनी पुस्तकांत लिहिलेल्या लोकांचा मात्र होईल.' १ नंतर त्यानें देवाच्या व कोकन्याच्या राजासनांतून 'निघालेली,' नगराच्या मार्गावरून वाहणारी, 'जीवनी पाण्याची' स्फटिकासारखी नितळ 'नदी' मला दाखविली. २ नदीच्या 'दोन्ही बाजूंस' बारा जातींचीं फळें देणारें जीवनाचें झाड 'होतें;' तें 'दर महिन्यास आपलीं फळें' देतें; आणि त्या झाडाचीं 'पानें' राष्ट्रांच्या आरोग्यासाठीं उपयोगी आहेत. ३ पुढें 'कांहींहि शापित असणार नाहीं;' तर त्यामध्ये देवाचें व कोकन्याचें राजासन असेल; आणि त्याचे दास त्याची सेवा करतील. ४ 'ते त्याचें मुख पाहतील' व त्याचें नाम त्यांच्या कपाळांवर असेल. ५ यापुढें रात्र असणार नाहीं, आणि त्यांस दिव्याच्या अथवा 'सूर्याच्या प्रकाशाची गरज नाहीं;' कारण 'प्रभु देव त्यांजवर प्रकाश पाडितो; आणि ते युगानुयुग राज्य करतील.'

६ नंतर तो मला म्हणाला, हीं वचनें विश्वसनीय व सत्य आहेत; आणि संदेष्ट्यांच्या आत्म्यांचा देव जो प्रभु यानें, 'जें कांहीं' लवकर 'झालें पाहिजे' तें, आपल्या दासांस कळविण्यासाठीं आपल्या दिव्यदूताला पाठविलें आहे. ७ 'पाहा, मी' लवकर 'येतो.' या पुस्तकांतील संदेशवचनें पाळणारा तो धन्य.

८ हें ऐकणारा व पाहणारा मी योहान आहे. जेव्हां

मी ऐकिलें व पाहिलें तेव्हां हें मला दाखविणाऱ्या दिव्य-दूताला नमस्कार घालण्यास मी त्याच्या पायांपुढें पडलों; ९ परंतु तो मला म्हणाला, असें करूं नको; मी तुझा, तुझे बंधु संदेष्टे व या पुस्तकांतील वचनें पाळणारे लोक यांचा सोबतीचा दास आहे; नमस्कार देवाला घाल.

१० पुनः तो मला म्हणाला, या 'पुस्तकांतील' संदेश-वचनें 'शिक्षा मारून' बंद करूं नको; कारण वेळ जवळ आली आहे. ११ दुराचारी मनुष्य दुराचार करित राहो; मलिनतेनें वागणारा मनुष्य स्वतःला मलिन करित राहो; धर्माप्रमाणें वागणारा मनुष्य धर्म आचरित राहो; पवित्रा-चरणी मनुष्य स्वतःला पवित्र करित राहो. १२ पाहा, 'मी' लवकर 'येतो'; आणि प्रत्येकाला ज्याच्या त्याच्या कर्माप्रमाणें देण्यास माझ्याजवळ वेतन' आहे. १३ 'मी' अल्फा व ओमेगा, 'पहिला व शेवटला,' प्रारंभ व शेवट, असा आहे. १४ जे आपलीं 'वचनें धुतात' ते धन्य; त्यांची 'जीवनी झाडावर' सत्ता होईल आणि ते वेशींतून नगरांत जातील. १५ कुत्रे, चेटकी, जारकमी, खून करणारे, मूर्तिपूजक, लबाडीची आवड धरणारे, व लबाडी बोलणारे लोक सर्व बाहेर राहतील.

१६ या गोष्टींविषयीं तुम्हांस साक्ष देण्याकरितां मीं येशूनें आपल्या दिव्यदूताला मंडळ्यांकरितां पाठविलें आहे. मी दाविदाचा 'अंकुर' व संतान, पहाटचा तेजस्वी तारा आहे.

१७ आत्मा व वधू हीं म्हणतात, ये. ऐकणाराहि म्हणो, ये. तान्हेला 'येवो;' आणि ज्याला पाहिजे तो जीवनी पाणी फुकट घेवो.

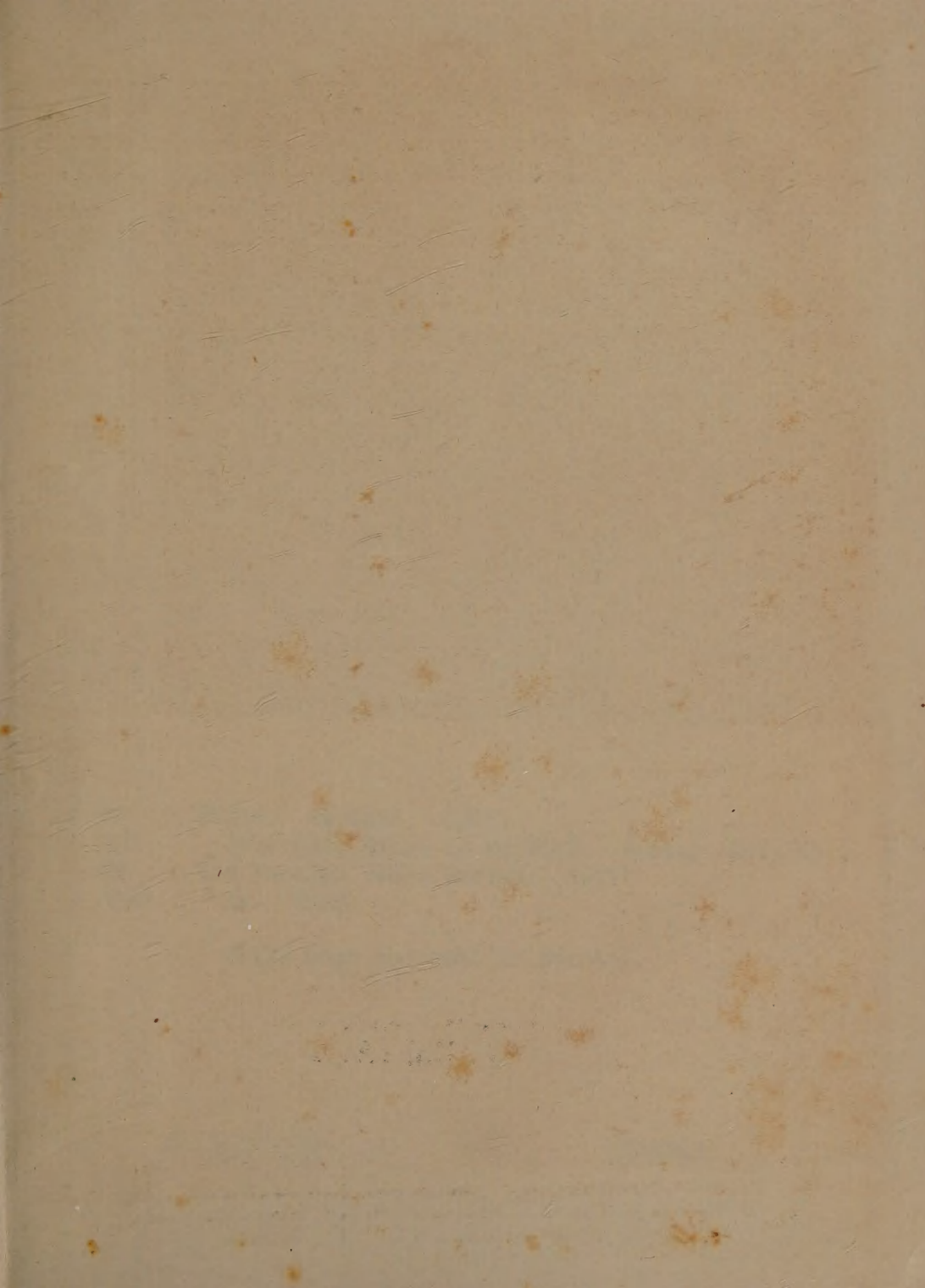
१८ या पुस्तकांतील 'संदेशवचनें' ऐकणाऱ्या प्रत्येकाला मी निश्चयपूर्वक सांगतो कीं जो कोणी ह्यांत भर घालील 'त्याजवर' ह्या पुस्तकांत लिहिलेल्या पीडा देव आणील; १९ आणि जो कोणी या संदेशाच्या पुस्तकांतील वचनांतून कांहीं 'काढून टाकील' त्याचा वाटा या पुस्तकांत वर्णिलेल्या जीवनी झाडांतून व पवित्र नगरांतून देव काढून टाकील.

२० या गोष्टींविषयीं साक्ष देणारा म्हणतो, हो; मी लवकर येतो. आमेन; ये, प्रभु येशू, ये.

२१ प्रभु येशू [ख्रिस्ता] ची कृपा सर्वांबरोबर असो.

**THEOLOGY LIBRARY
CLAREMONT, CALIF.**

A 3858

BS Bible. Marāṭhi. 1927.
315 [The Holy Bible in Marāṭhī. Bombay, British
M3 and Foreign Bible Society, 1927]
1927 lv. 22cm.

Title page and text in Marathi.

A 3858

CCSC/mmb

